

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1907.

Inserty se počítají l. m.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

K nové práci!

(3) Počínající pracovat v roce novém, s uspokojením přehlížíme svoji práci roku minulého. Byli jsme si dobře vědomi, že hájením víry té, která našemu národu tolik vznešených charakterů a dobrodinců vychovála, konáme i práci vlasteneckou; vždyť jsme bránili tak ideální, svatý odkaz poctivých českých otců a matek. Jsme pevně přesvědčeni, že nemůže být dobrým vlastencem člověk takový, který nízké potupy a posměšky metá na ty ideály, jež byly jeho předkům svatými, jež jim byly nejdražším pokladem a útěchou v dobách těžkých. A kdyby aspoň naši protivníci kritisovali církev a naše přesvědčení věcně, klidně, se skutečnou snahou po pravdě! Ale my jsme svědky pokřiku nejvášnivějšího, rafinovaných pokrokařských lží; my pozorujeme, jak lidé všeho studu prázdní rozšiřují docela podvodné protikatolické brožury, v nichž se uvádějí protikatolické řeči vysokých církevních hodnostářů, které jsou vlastně vymyšleny našimi prolhanými nepřáteli. A nikdo z tábora pokrokového takové nepoctivé řádění důrazně nezakrývá. Pozorovali jsme, že se proti katolíkům utívalo častěji násiř od těch lidí, kteří žijí a evangeliky pro jejich víru nechávají na pokoji.

Vis, český katolíku! Řečník a žurnalista, jež v mládí se vši obětavostí vychovávala matka katolická, dá se do snůb našich protivníků a přímo řadí proti pokrovcům těm, kteří vyznávají stejnou víru s jeho matkou; zato však úzkostlivě se vyhýbá útokům proti vyznání židovskému. V katolické církvi, v níž byl zrozen, chce viděti všechno nejhorší, samou zlobu, nevlastenectví. Ale netroufá si důrazně vystoupiti ani proti těm židům, kteří sice s českých peněz dobře žijí, ale při tom usilovně germanisují, dávajíce tak zřejmě na jevo pohrdání národem našim. Takový pokrovec zřejmě dává na jevo, že by nám ani soukromých náboženských škol českých nepřál, za to však mlčí při zřizování německých náboženských škol židovských. Ví, že by se těžko dalo mluvit o bohatých židovských bankéřích, kteří ze svého přebytku dali ně-

jaký stkvělý dar na naše národní účely; vi anebo věděti aspoň má, že k podpoře studijních založili kněží katoličtí v Čechách víc nadací než stavy ostatní dohromady. Ale přece pokrokař šve proti svým pokrovcům, oděným klerikou, jako proti největším tmářům — a se židy se spojují.

Tážeme se tudíž: Může nestranný pozorovatel říci, že takový „pokrokový“ povýšenec má větší cit pro národ a že s národem poctivěji smýšlí než upřímný katolík? Pracuje opravdu takový list vlastenecky, který horuje pro hospodářské osvobození národa a v témž čísle uveřejňuje plno insertů germanisujících židů? Bere svoji důluh vážně takový list, který jednou nazve půšlování ruské vlády spolupracovníctvím při dločinu a za několik dní nato uveřejňuje veliký insert zvoucí k půšce takové? Stojí takový list o skutečnou pravdu a spravedlnost, který s drzostí vši kritice se vymykalíci balamutí své čtenáře často vymyšleným, prolhaným citováním katolických listů? Celou spoustu dokladů bychom mohli přinést o takových rafinovaných nepoctivcích „pokrokové“ žurnalistiky.

A naše „Obnova“ poctivě a věcně bojovala proti takovým nepoctivostem, které ku vzdělání sloužit nemohou. Nenařadila se srovňovat tónem listů nám nepřátelských, poněvadž víme, že paušální a neoprávněné nářky k zaslechnutí a nestrannému přemýšlení nevedou.

Přímou dšas jímá při pozorování, jakým švaním protikatolický tisk své čtenáře „vzdělává“. A když pověstný Juda nazval paušální náboženství vůbec ponulým řemeslem a obchodem, hned pokrokový svět viděl v něm hrdinu a člověka, který zasluží si pomoci celé pokrokové strany. My však jsme místo švaní věcným poučováním stírali s celi bělmo, trhali jsme předivo zámyslných lží jednoduše protidůkazy. A nestydíme se za žádný článek v rubrice „Obnova“ uveřejněný; naopak jsme hotovi vše to znovu opakovati. A proto cítime na počátku roku uspokojení s činností předchozí, že jsme pracovali poctivě a že nacházíme porozumění v kruzích stále širších.

Vidouce zdar svého díla, chápeme se nové práce s plnou chutí. Leč jest potřeba, aby každý, katdičský upřímný katolík naší

diecése pracoval horlivě s námi. Jen slepce viděti nemůže, jak nepoctivě a s jakou zlobou útočí se na naše katolické posice. A tu netc-liko v zájmu náboženství, ale v zájmu pravdy a spravedlnosti vůbec má se s námi spojití proti vášnivě činnosti těch, jimž jest k boji proti nám každý prostředek dobrý a kteří tak křiklavě ohlupují a sesurovují náš lid. Proto voláme všechny katolíky k horlivější ještě práci v tomto novém roce; spojené síly zmohou více než práce rozptýlených jednotlivců. Neopláceme zlobu zlobou, uplatňujeme vznešené zásady křesťanské i v tisku, leč při tom srdnatě odrážejme nezřízené a nepoctivé útoky podnikané na čety naše! A takovým bojovníkům zajisté Bůh požehná.

Ještě některé poznámky k řeči p. prof. Masaryka.

VIII.

Náboženství bez dogmat prý dostačí. K čemu náboženské formy? Pánové, je-li Bůh — a prof. Masaryk rozhodně protestoval proti nařčení, že je atheistou — pak musí člověk sloužiti Bohu, jak on přikazuje — a ne, jak člověku se líbí. Představme si důstojníka, jemuž nějaký rekrut by řekl: „K čemu vojenský řád, instrukce, výcvik; já sloužím králi svým způsobem“; ten by se asi na něho podíval. Sloužiti znamená vůli představeného plniti; jestliže můj způsob se způsobem, jaký Bůh chce a nařídil, se nerosovává, pobrdám Bohem, nejednám správně. Plukovník Egidy, zakladatel „spolku pro etickou kulturu“, také je pro odstranění „dogmatického harampátí“; praktické křesťanství prý stačí. To je tak, jako když někdo řekne: Prý se štěpem, jablka mi dostačí; k čemu zbytečné harampátí: paň, kořeny, větve, ratolesti a listy? Jako jablka nerostou ve vzduchu, podobně nedaří se plody křesťanství bez pně a ratolesti dogmat. Dogma o Nejvyš. Trojici je kořenem křesťanství, dogma o Božství Kristově a vykupitelské jeho smrti je pnem, ostatní dogmata větve. (Viz: P. Nilkes, str. 90). Dogma je pravda Bohem zjevená, a kdo tu nepřijímá, o tom platí slova Kristova: „Kdo neuvěří, bude zatracen.“

divu, když člověk setka se za večerních bohoslužeb pod šerou klenbou chrámu s lidmi, kteří po celý Boží rok třebas o kostel nezavázili. Vážný hláhol zvonů připomíná tu bezděky vážnost nastávajících chvil.

Paň radová připravila se chvatně do chrámu. Po celé svátky nemohla jiti od lože stále ještě chorobné Milky, aspoň tedy dnes to chtěla nahradit. Šla tam se srdcem divnou tísni naplněným. Uplynulé chvíle svatků vánočních, rozčilení, které prožívala, všechno to působilo na ni hlubokými dojmy. A zvýšily se ještě, když vkročila do chrámu a dívala se k lavicím, ve kterých s p. komisarovou od let sedávaly a které takřka již jim patřily, takže ani nikdo na ta místa sednouti se neodvažoval. Vyhnila se svému obvyklému místu, ne však již z umíněnosti a hrdosti, ale ze studu a bázně, aby se nesetkala s tou, která, jak vždy znova pocítovala, přece jenom ubližila. Postavila se v temném koutě nevědouc, že ta, které ustupuje, v tutéž chvíli staví se v koutě druhém se stejným úmyslem.

Varhany dohrály a na kazatelnu v soumraku ztopenou vystoupil staříček p. děkan. Přeletl zrakem naplněný chrám a počal svou staroroční promluvu. Vykládá těžkosti roku právě se končícího, a slova jeho zněla do chrámu tklivým smutkem, když zmiňoval se o těch, kteří loni tu ještě stáli, letos však dšimají již večný sen. Spohnutím přešel na život člověka, na jeho strasti a boje. A ukazuje na krátkost života lidského, žaloval, jak málo si vážíme radostí, které Bůh poskytuje, jak často svévolně se o ně umíněnosti a nedostatkem ústupnosti připravujeme. Slova jeho padla do srdce paň radové jako žhavé krupěje. Zrovna jako by to na ni mřil. „Oč by bylo méně hněvu“, slyšela dále kazatele, „kdybychom se uměli

FEUILLETON.

Laskavec.

Historie s vánočního utkání
(Dokontent.)

Při obligátním „koledovém“ ochotnickém představení zela sedadla divadla, kde sedávaly obě rodiny, prázdnout. Neušlo to ovšem pozornosti blížích i vzdalenejších sousedek, a bylo také hned pátráno, proč to. A poněvadž dobrovolné tajné policii v sukních na malém městě nic dlouho skryto nezůstane, vědělo se již po druhém jednání určitě, že se tam něco musilo stát, zvláště když Milka viděna byla bez nerozlučného p. adjunkta jdoucí z kostela a když byl volán k ní lékař. A poněvadž při milostných romancích nespokojí se ženy jenom zprávami polovicatými, objevily pravdu velmi brzy, dšik zděm, které mají uši, a domácím duchům, které mají vzácnou sdělnost, kdykoliv se jedná o tajnosti pánů.

A aby šuškáni toto dostalo reální podklad, o to postarala se p. radová, která posluhovatelce sdělující, co se povídá, nedala ani domluvit a ukázala jí navzdý dvě s maslo uctivým vzkazem klepavým paníčkám.

Posluhovatelka domnívající se, že dostane jistě odměnu za svoji upřímnost, byla touto rázností p. radové tak oblažena, že hned u první hokyně vložila s vrozenou této třídě otevřeností, co si vůbec o paň radové i o „rozřukané“ její dceři myslí. Mluvila dokonce i o modřinách, které si prý přítelkyně v bádce utřídřily a dokládala se, že tam ještě teď leží stěpů plný koš, jak stól i s večerí skácely.

Příchoda rostla v obrovskou sensaci. Paň radová poznávala to ze záhadných úsměvů a pro-

nikajících pohledů paníček hned v nejbližším týdenním trhu. Důvěrnější pak odvažovaly se dokonce i kondolovati nad hrubostí p. komisarové, která nedbajíc cizího bytu a pohostinství, odvažila se na p. radovou vztáhnouti i ruku. Při tom neopomenuly potěšiti polekanou, že si mohou jenom s Miluškou gratulovati, že s adjunktem byl učiněn konec. Je prý to pěkný panáček a kdyby chtěly mluvit, o jé . . .

Přihla z trhu zle dopálená. „Tomuhle musím udělat konec! Do jaké to ostudy jsem jenom zabředla“, nařkala potají, přemáhajíc se, aby Milka ničeho nepozorovala.

A což teprve by ji bylo mrzelo, kdyby byla viděla, že tytéž soucítění duše po nějaké chvíli děkovaly p. komisarové, že zprázila tu pejchu radovky a kdyby byla slyšela, jak vynášely p. adjunkta, pána, jakých je poskrovnu a který si zaslouží jinší nevěsty nežli je Milka, která nemá než tu larvičku!

Paň komisarová utíkala z přivalu této důvěrnosti pobouřená, že se octla v lidských řečech a pevně rozhodnuta, že se to musí přetřhnout.

Podivné chování kolegů a potouchlé úsměvy personálu kancelářského od psáře až k starému brucivému listovnímu poučily i Bohuše, že se také v úřadě už všechno ví. Drala se mu na rty také řízná odpověď, když starý mládenec sekretář začal před ním řeč, jaký je dnes těžký život s těmi ženskými. Ale potlačil ji, věda, že by tím jen oleje do ohně přiléval; ale v duchu však si umíňoval, že do toho udělá rázný řez.

Tak uběhly svátky vánoční a blížil se konec roku se svými vážnými i veselými hodinami. Vážnými, připomínajícími zas uběhlý kus života a veselými, budícími naděje v život nový. Zabuřten den starého roku na každé srdce — a není

Přednáška Masarykova vysněla přáním: „Pryč z církve katolické“; on odpadl k protestantismu, snad máme následovati příkladu jeho. Slyšme některé citáty o protestantismu; laskavý čtenáři, dobře si všimni výroky těch! „Protestantismus na dvou principech se zakládá, na tak zvaném formálním a věcném (materiálním). Formální princip je, že se uznává Písmo sv. za autoritu a za jedinou autoritu. V samém principu je nedůslednost. Dopustiti autoritu jen Písmu, znamená, eo ipso dopustiti autoritu rozumu, neboť nebží o mrtvé písmo než o výklad. Ze samého počátku vidíme, že reformátoři sami nespějí souditi o Písmě svatém. Jednak tedy má býti autorita chráněna, na druhé straně má a musí býti dána volnost — liberum iudicium — v tom skví se neurčitost a nedůslednost. Protestant Harnack (snad Harnack?) sám praví, že Písmo jest „papírový papež“, a protestantičtí vytýká se bibliolatrie, modloslužba Pisma. — Avšak nedůslednost jest ještě jiná. Reformátoři, ačkoliv zavrhovali autoritu církve katolické, bez kritiky přijali autoritu, kterou jim církve podávala, totiž Písmo. Písmo církve katolické dochovalo, ale hlavní kritika Pisma, hlavní otevření této autority stalo se a stává se teprve později. Už Luther chtěl části z Pisma odstraniti, velmi příkře se vyslovoval o některých částech evangelia, na př. o epistolě Jakubově, zjevení chtěl zavrhnouti atd. Jak konečně vyhnouti se z tohoto formálního principu námitky, — že křesťanství bylo před Písmem? — Není pochyby, že vedle Pisma i podání nepsané musí býti uznáno. Reformátoři o podání nemají dosti správného ponětí.“ — „Protestantismus, vzpírající se proti ustálenému jednotvárnému názoru katolickému, neustálý jest a polovičatý, nedůsledný a nejednotný, právě tak jako filosofie dusavádní.“ — „Ve přirozené zvolném vývoji protestantismus skutečně dospěl až k úplnému rationalismu.“ A nyní pozor! „Protestanti sami rádi se zovou „evangeliky“, označujíce tím jménem, že také chtějí býti církví apoštolskou. Ideál ten zejména i české reformátory vedl; ale historické studium dokazuje, že apoštolskou církví daleko něco jiného bylo, než si reformátoři představovali, a že v celku apoštolská církev mnohem byla podobnější pozdější katolické církvi než protestantismu.“

A kdo pronášel zdrcující tento soud nad protestantismem? Jistě nějaký fanatický klerikál, římský zpátečník, papeženecl — O ne. Od víry katolické odpadl univerzitní profesor, protestant Dr. Tom. Masaryk — ve „stručném Náčrtě dějin filosofie“ na str. 448 a násled. a v „Konkrétní Logice“ str. 172 a násled.; ten Masaryk, který odvažuje se vyblizeti k odporu od církve katolické, a sám se přidal a dosud trvá v sektě, která vede a tone v plném rationalismu, která není tím, nač se považuje, ani evangelickou ani apoštolskou. Není to velká opovržlivost, nechceme říci drzost — volati: „Pryč z církve“ a sám zůstati v sektě, kterou tak odsuzuje! Srovnává se to s charakterem člověka myslícího, ve věcech náboženských pravdu upřímně hledajícího? Každý učiní si zajisté sám náležitý úsudek o prof. Masarykovi, a netřeba nám dalších důsledků vyvozovati.

trochu více zapírat, kdybychom se snažili více si porozumět.“ A konče promluvu staroroční, která snad bude již poslední v celém životě jeho, vždyť jest již tak stár, prosil a zapřísahal přítomné, aby nadouce výhost všeliké zlosti, podali si upřímně pravice s tím úmyslem, že nebude již hněvu mezi námi, ale jako praví bratři a sestry v Kristu nepřestaneme si odpouštět a se milovat...

Hlasité štkání provázelo jeho slova. Nemohla se ubrániti slzám ani p. radová. Kdyby nyní se setkala s p. komisarovou, jistě by jí podala pravici na usmířenou. A v druhém koutě pronášela totéž p. komisarová, vyčítajíc si, že nesazila se porozumět, odpouštět a milovat...

Poslední sloky písně dozněly a lid počal se tlačiti z chrámu. Pozvolna jako z bludišního úlu hrnuly se řady ze dveří, sestupující opatrně po kluzkých schodech.

Paní radová ještě plna myšlenek vykročila do temného večera. Ovanutím chladného větru zatocila se jí hlava a než se nadála, klesala na kluzkých kamenech k zemi. Byla by si jistě vážně ublížila, kdyby ji nebyla čísi ruka zachytila.

Vzchopila se chtějíc děkovati, ale slova jí odumřela na rtěch. Poznávala v ochránkyni p. komisarovou.

„Neráčila jste si ublížit?“

„Ne, ne, děkuji,“ odpovídala zmatená, sestupující dolů. Ale prudké zaboření v noze jí upozornilo, že nemluvíla pravdu. Musila se zachytynouti zábradlí, aby znova neklesla.

„Zdá se mi, že jste si přece ublížila.“

„Snad jsem si vyvrtila nohu.“

„Podepřete se tedy, já vám pomohu,“ a páže p. komisarové vsunula se pod ramě p. radové, aby mohla jíti.

„Jak ale přijdu k té laskavosti já, já,“ zatřásl se hlas p. radové, „která jsem vám tolik ublížila!“

Mohl by snad někdo říci, že ten, který odpadne od víry k protestantismu, vnítlí zástává tím, čím byl dříve, a nemá dostatečné kvalifikace, aby řádně protestantismus posoudil, proto uvádíme z Hettingrova spisu „Die Krisis des Christentums“ závažná slova prof. protestantské theologie Dr. Rauwenhoffa, který na otázku: „pokud třeba shodovati se s Ježíšem a jeho učením?“ — odpověděl, že ovšem ne v tom, čemu apoštolské vyznání učí, nebo stře-dověk, ale také ani v tom, čemu reformátoři učili o Kristově osobě a jeho díle! Shody s Kristem Pánem jest prý potud třeba, pokud odpovídá zá-sadám našeho nynějšího života! Ředitel víry naší není osoba Kristova a taká není jejím předmětem. My, kteří se ještě křesťany jme-nujeme, píše dr. Rauwenhoff, prohlašujeme, že tak činíme popudem vše vlastní; ne proto, že se na svět díváme jako Ježíš Kristus; také ne proto, že Ježíš v očích našich může býti ještě předmětem náboženské úcty; ne proto, že v učení jeho vidíme neomylné pravidlo svých osobních a občanských povinností, nýbrž proto, že v učení jeho postřehujeme zásady svobod-ného, duševního, laskavého, náboženského ži-vota, které dle našeho přesvědčení jsou znám-kami pravého náboženství. Hledíce k této shodě nazýváme Ježíše zakladatelem svého nábožen-ství! — Hrozná zajisté to slova! Takovýto protestantismus, který neuznává již ani božství Ježíše Krista, ani jeho učení — není více o-právněn nazývati se „křesťanstvím Kristovým.“

A Dr. Rauwenhoff není ojedinelý mezi protestanty; mnoho, přemnoho je jich téhož smýšlení. Mnozí liberální profesoři většují bez překážky kandidátům theologie protestant-ské racionalistické, nevěrecké tyto zásady. Pak není divu, že nevěra i s kazatelen se hlásá.

R. 1878 kazatel Hosbach v Berlíně ve-řejně popíral božství Kristovo. Zavedeno s ním disciplinární vyšetřování, a výsledek? — po-nechán na svém místě. Lehnický pastor Ziegler měl na jaře r. 1891 přednášku, kterou vydal potom tiskem pod názvem „Dájný Kristus“, kde popírá božský původ Krista. Treštní vy-šetřování proti němu zavedeno. Orthodoxní strana, která uznává božský ráz bible a božství Kristovo, žádala, aby byl sesazen; liberální však strana žádala posudek fakulty strassbur-ské, která se vyslovila pro názory Zieglerovy. Tím povstal spor mezi protestantskými církev-ními řádů, kde orthodoxie převládá. Pěkný to obraz „čistého evangelia“ a mnohých pa-storů protestantských. (Viz spis P. Konečného: Jak píše prof. Dr. Masaryk o katolické vědě a víře, str. 152—163, kde uvedeno hojnost dokladů, že protestantismus v základu, a vše rozhodující otázky o Božství Ježíše Krista ude-lal již dávno skutečný bankrot.)

Ale — řekne snad někdo — p. prof. Ma-saryk přiznává se k protestantismu jen proto, aby nepřišel o professorskou stolicí na uni-versitě, — zatím přemýšlil o náboženství novém; až bude s přemýšlením hotov, pak veřejně s ním vystoupí. To přemýšlení však trvá již poněkud dlouho; no, počkáme ještě, a s nej-větší ochotou přijmeme nové toto učení, ale jedinou „nepatrnou“ podmínku si děláme, totiž aby dokázal své poslání takovým životem, o-

„Ne vy, ale já jsem vám ublížila. Váš jsem za vámi spěchala, abych vás odprosila“, stejně vzrušená odporovala p. komisarová.

„Jak vy mne? To moje povaha...!“

„Ne, moje!“

„A nehněváte se opravdu?“

„A vy se na mne také nemrzíte?“

Podivili se lidé, když potkávaly obě a po-divil se i p. adjunkt, když očekával je matku na rohu ulice, spatřil ji zvěšenou s paní radovou. S radostí přejímal úlohu Samaritána, aby dovedl p. radovou do bytu...

A když pak večer seděli opět po oktávu hněvu v záplavě světla oslavující smíření, shodli se všichni, že vlastně byla to všechno brožitánská hloupost, co vyváděli.

„A našim dětem bychom žvot skazili“, do-dávala paní radová „a pomyslí-li si při tom ještě, že vy jste měla pravdu, milá přítelkyně, hned bych si...“

„Ale naopak, drabá přítelkyně, nedala jí domluvit paní komisarová,“ vy jste měla pravdu.“

„Ne — jenom vy, přesvědčila jsem se, že to byl smrček.“

„Ale kdež pak smrček, jedle to byla, jak jste vy tvrdila.“

„Ne, nemohu se dáti zahanbiti, smrček to byl.“

„A já vám povím,“ vskočil jim do řeči p. adjunkt, „nebyl to ani smrček ani jedle, byl to laskavec a puntík!“

A Milka jako by opět procitla z těžkého ana, stiskla mu s úsměvem ruku.

Dejte si pozor v nastávajícím masopustě, přepovídáte se, že měl p. adjunkt pravdu. Jmeno-vání z titulárního na skutečného adjunkta jest již na cestě a na děkanství jest již snubní protokol hotov!

Frk. J

bětavosti a sázkry, jako Kristus Pán. Jeho apoštolé posud svým jednáním nijak nedoka-zují mravní povýšenost nad katolíky. Vždyť se za ně sám Machar stydí.

Pak mu avěříme. Nepochybujeme, že tak učiní, vždyť celý buj o náboženství jen z toho šlechtného úmyslu podnětá, aby nás z bludů, do něhž církev katolická nás uvrhla, vyvo-bodil.

Dopis z Prahy.

Dne 10 prosince zemřel v Paříži rozhodný katolík Ferdinand Brunetier, nejohlednější snad a nejpronikavější duch současné Francie. Jeho učenost, břitkost, povahová pevnost a rázovi-tost mohutně rysují se ve všech literárních a kritických otázkách a sporech, jež zajímali duševní elitu francouzského národa. Vždy byl pohotov, vždy stál na pevnou nohu a všech předmětů zmocňoval se pronikavostí a tako-vými důvody, které sneseny byly z duševní práce několika minulých století a kterým od-půrcové nemohli odolati. Občejný výsledek zápasu často byl, že odpůrci jeho odcházeli z bojiště poraženi a krvavě raněni.

Všechny velké soustavy vědecké, literární a filosofické prošly jeho třídícím duchem; ale — ku podivu — spisy, které většinou soudae-níků jeho dohnaly k netečnosti, samostaty jim mravní zásady a cesty života, nevykonaly na Brunetiera žádného vlivu. V tom vířivém smatku myšlenek a ve vinobiti ideí zůstal so-verénem, jenž odolal nebezpečnému nátlaku tak, jako staletý dub odráží útoky prudké vichřice. On stojí — a vůkol něho menší du-chové, smítání jsouce každým vlnkem věde-ckých domněnek a sláskání novotou nějaké filo-sofické knihy, přehášené sachyceně drobečky hned na život a literaturu, jak jest toho ná-zorným dokladem Zola. Zola měl v Brunetie-rově nemilosrdného a spravedlivého soudce, jenž s hlediska uměleckého, vědeckého a mrav-ního nemohl sněsti, aby naturalistické romány, založené na materialistickém názoru, otravo-valy život. My bychom také potřebovali takov-ého Brunetiera, jenž by protřepával figurky, které křídí, mávají rukama a poskakují lehkomyšlně na smetišti, jež rozhrabávají a, na-jdouce kousek lesknoucího se skla nějaké the-orie, zasednou s filosoficky nachmuřeným čelem za redakční stůlek, aby nález ohlásili člo-věčenstvu. Aby mínění jejich však nesestálo, zítra vymění je za názor jiný, protože si jej namátkou sase někde přečetli. To však není všechno. Korouhvičky tyto s druhé strany vy-vlívají opovržení nebo konečně i fanatický vztěk proti lidem, kteří valikánům v dětských kal-hotkách nejsou dost ochotni tleskati.

Brunetier rozhlížel se po mravní spouště, která hlodá na kufenu francouzského národa, o věci hluboce a pronikavě přemýšlel a ve svých pojednáních mohutně protestoval. V této příčině není však sám, jsou i jiní duchové francouzští, kteří se snaží též plouti proti proudu. Budou-li mítí jeho slova brzo pože-hnanou žň, těžko předpovídati v době, kdy ve Francii proti náboženství rozhoduje násilí vládní. Brunetier byl nepřitelem lhostejnosti ve věcech náboženských a mravních, mluvil a psal proti různým soustavám filosofickým a vědeckým, které se pokoušely vysvětliti svět a člověka bez jakéhokoli nadpřirozena. Pro-slovil, že není soustavy mravní, která by ne-byla úplně závislou na některé metafysice. Vizme na příklad, jakými jeannými odstiný a důmyslnými rozdíly prochází, když odhazuje mravouku katolickou... „Ale kdo jen trochu bude přemýšlet, usná bez váhání, že mravo-uka, jakou dlužno odvodit, nebude naprosto tatáž v případech, že Ježíš Kristus bude po-kládán za pouhého člověka nebo za pouhého Boha aneb za člověka-Boha. Jestliže jest Kristus toliko člověkem, stává se nemožným, vyvoditi z jeho ochuzení a sebezničení, jak to říkájí křesťanští kazatelé, tu nauku pokory, která se z toho vyvozuje, a naopak jest to pycha, která se stává ctností. Je-li pouhým Bohem, stává se nemožným stavěti nám ho za vzor a žádati, abychom ho v každodenním svém konání při vši své křehkosti napodobili. Buďto tedy není více mravouky křesťanské, nebo jest třeba, aby byl člověkem-Bohem.“ (Eduard Rod: Mravní názory naší doby.) Měl by se tedy a nás Brunetier více studovati.

O logiko realistická, kdo tě bude moct pochopiti? Otázka tato a napolo též výkřik derou se člověku v mysl, když čte posudek „Časův“ o výsledku sněmovní volby německo-brodské. Suchá a jasná mluva čítá zní: dr. Subrt dostal 959 hlasů a pro pokrokařského kandidáta Svobodu bylo odevzdáno hlasů 250. A jako by v naší veřejnosti vznikly těžké ne-enáze a jako, by o mluvě číselo těch nastal apor, visto, „Čas“ přichází a s důraznou váš-

sootí rozetímá uzal takto: „pro pokrokového kandidáta p. Hrdého Svoboda bylo odevsdáno 250 hlasů, to znamená (světa užasni, co to znamená), že pro něj hlasovalo 250 pokrokových voličů.“ Tedy 250 hlasů jest 250 hlasů! Archimede, vstaž, tvůj bod jest nalezen! Však na tom není dosti, neboť „Čas“ ohromuje ještě jiným vynálezem. Mladochůzi ve volbě prohráli, a kdo tomu nechce věřit, předti si to v „Čase“ černé na bílém. Ti, kdož „Čas“ přijali za nejvyššího správce svého svědomí, přijmou snad jeho početní výsledky volební jako přehodnocování hodnot, tak cosi podle způsobu Nietzscheho, ale my ovšem té cti mu neprokážeme vědouce, že „Čas“, když jest zle, zachraňuje svou věc zcela obyčejným vykrucováním, úskoky a různými paradoxy, jimiž zatemňuje podstatu věci. Někdy se mu spekulace podaří, častěji však selže, jako právě teď s těmi 250 voliči, které povýšil za problém, jež považoval za nutno rozřešiti. Rozřešení však vyznělo slovy, která se podobají nesmyslu jako vejce vejci. Vyčítá-li „Čas“, že dra. Šubrt volil také „klerikálové“, staví se velmi nechápavým. Proti se sice, když někdo nechce chápati jasné smysly, ale tady nicméně přece musíme vysvětliti „Čas“ věc, která vlastně jest vysvětlena. Katolíci volili mladočeského kandidáta proto, že nemohli voliti pokrokového, pro nějž hlasovali svorně židé.

• • •

O přednášce p. ředitele zemské banky Procházký zmínili se skoro všechny listy a měly by se přičiniti, aby zlatá zrna přednášky nepadla na dno proudů každodenního života, který svým rušným tokem odnesl v zapomnění již tak mnoho dobrých myšlenek. Přednáška byla praktická v plném významu toho slova. Českému lidu bylo již předloženo mnoho praktických věcí, které však často odloženy byly proto, že náš veřejný život šine se směrem přílišného politisování. Než přes to přece prosíráví radci národa neochabují ve zdůrazňování pravdy, že nedá se právními formulami zajistit, co není životními silami a hospodářskou mohoucností zabezpečeno. Ředitel Procházka udeřil na tento základní tón opět. Nechceme-li o našich právech jen neustále deklamovat, nebude na jiném, než soustřeďovati silly na rozhojňování hospodářské moci. Jest tedy kromě pochybnosti, že každý, kdo chce býti dobrým vlastencem, musí svůj vliv a práci ve veřejném životě tímto způsobem uplatňovati a zejména ředníci političtí měli by také občas z tohoto soudku načítí. „Čech“ přednáška ředitele přinesl na Boží Hod Vánoční. Jest tedy přístupna každému knězi, jemuž ji co nejvíceji odporučuji, aby ji použil v lidových přednáškách. Myšlenky od zkušených lidí sebrané, poučení na podkladě skutečného života sestavené nejsou určena jen pro obmezenou početem společnost, nýbrž doporučuji se k dalšímu zásevu a mají býti semenem dalšího pokroku. Jsou lidumilové, kteří pozorují toliko člověka a namáhají se učiniti ho mravnějším, neobírajíce si za úkol, rozmnožiti společné bohatství a blahobyt, aby mu dali příležitost k zlepšení, a jsou zase lidé, kteří usilují jen o státní hmotné, nestarajíce se nic o mravní a duševní stránku člověka. Knězi však jest spojovati obojí směr v nerušícím souladu, má-li své pastýřské poslání v novodobých poměrech se zdarem vyplňovati. Jest to důležitá a povážlivá pravda, kterou ředitel Procházka promeal, že by český národ při nejmenší denní újmě jednotlivců ušetřil ročně 300 mil. K. To jest takové číslo, o kterém jest každému přemýšleti. Za tou příčinou budiž při každé příležitosti lid k šetrnosti nabádán. Vábec upozorňujeme opět na opět, že kněžstvo musí vělnati si hospodářského života národního více nežli kdy jindy. Žádný jiný stav nemá takových podmínek nejdůvěrnějšího styku s lidem jako stav kněžský, a jest potom neodůvodněná žárlivost proti některému svobodomyšlníkovi, jenž hospodářskou drobočinou prací a přednáškami získává vlivu mezi farními osadníky. Vizme jen, jak pokrokářské redakce k této činnosti nabádají své přívržence! Z toho a z potřeb lidových usoudíme, že s katolickou organizací musí ruku v ruce jíti též organizace hospodářská.

• • •

Za pokrokářskými ředníky a novináři nestáčíme věra již ani zametat. Minule právě „Obnova“ upozornila na nesmysly, které v Dobrušce proti katolíkům vytvářel redaktor „Osvěty L.“ Haja. Tento pán vůbec činí se jak jen může. Vaře ho tři dny v louhu, přece s něho nevyvaříte pomlavy a lázi, kterými se na nás neustále sápe; olakujte ho jakýmkoli lakem vzdělání, přece vždy na venek prodere se jeho přirozená povaha. V pomlávách jeho však jest také živel, který otevřeně nazýváme hrubou nevědomostí, zejména když katolickému náboženství přisuzuje porážky u Solferina a Králové Hradce. Málo kde postupují ku předu

ávahy o příčinách a následcích jako po porážkách bitvách. Bitvy u Solferina a u Králové Hradce jsou přece historické události, ale nikdo z dějepiscův a vojenských spisovatelů porážky ty nepřičítal katolickému náboženství. Dnes již průměrně vzdělaný člověk může Haju poučiti, jaké náhodné věci mají vliv na šťastné nebo nešťastné obraty a výsledky bitev, at nic nedíme o výzbroji a vývoiku mužstva, zdatnosti generálův a důstojníkův. Aby Haja v tomto ohledu nepřemítal plevy a nedostával se s pravdou neustále do křížku, doporučíme mu k dobrému studiu příslušné místo ve „Vojně a Míru“, kdež Tolstoj dotčenou otázku rozebírá a určité zodpovídá. Ale i když Haja naší rady poslechne a z Tolstého se poučí, nelze očekávat, že podruhé bude méně bláhově mluvit, než hovořil v Dobrušce. Podle všeho zajisté pokrok našich pokrokářů záleží v tom, že nemusí vědět, čemu uči a že proti katolíkům bylo by zbytečno, rozeznávat hranice mezi lázi a pravdou. Postačí jim naduté vědomí, že jejich fraš o „pokroku“ všechno všecinko na světě jest vyjádřeno.

—

Obrana.

(3) Jak se to rýmuje? Masaryk jest pokládán od některých prostoduchých lidí za harcovníka lepšého, vznešenějšího náboženství, než jest naše katolické Machar ho počítá mezi tři první hvězdy křesťanstva, jest jeho intimním přítelem. A přece Machar radil v listu k židovským akademikům—k ateismu, ten Machar, který Masaryka tak velkou chválou zasypal. Jestliže se tedy nepodařilo Masarykovi ani do srdce Macharova vštípniti nějaké nové ideje přesné náboženské, jak to dopadá teprve s jeho žáky ostatními? Surové dtoky a lázi „Času“ nijak nenakazují na nějaké vznešenější ideje, než jaké zastáváme my. A ostatně na samém synovi Masarykovi také prý není znáti hlubší a opravdovější cit náboženský než na akademikovi jiném. Kde jest tedy to vznešenější ovoce? A kde vůbec pravidla víry nové?

(3) Práce pro shodu učitelstva s kněžstvem. Zase čtáme nový leták učitelů, v němž se odporučuje usilovné potírání „klerikalismu“ ve školách a v němž se opovídá boj učitelům, kteří by chtěli „přisluhovati klerikálům“, „Školský Obzor“ prý má vymýtit „náběhy ke klerikalismu“. To znamená jinými slovy pevnou vůli katolické náboženství i s katechetou ze školy vyloučiti. A při tom má zůstat kněz úplně chladný! Neustoupí-li z pozic svých, bude-li hájiti své historické právo, nazve se klerikálem. My proti stavu učitelstva nebojujeme, ale stavíme se pouze proti násilnictví učitelů pokrokových, kteří chtějí spoutati svobodu kněží i katolických učitelů. Pokrokové učitelstvo však útočí na celý kněžský stav. A pak se ještě ozývá farisejské lamento, že stav soustavně napadáný zvedá se k pouhé obraně proti těm, kteří po úřední přísaze hradí proti svému příslušnému slibu jednají! Pékná to práce pro shodu učitelstva s kněžstvem!

—

Politický přehled.

Brány sněmů zemských již zase uzavřeny. Sněm království Českého v první den zasedání zněl protesty se strany české proti bezpříkladnému zkracování prací sněmu tohoto, vzaty na vědomí topl. volby poslanců, skládány sliby poslan. a 29. a 31. pros. po rozpuťové debatě povolen prozatímní rozpočet na první čtvrtletí r. 1907. Schodek lonský činil 14.000.000, letošní 19.863.000, který se uhradí dle známého receptu, který nikdy nepřispěje k ozdravení finanční zemských. Sněm bude prý v únoru svolán a bude zasedati do konce března. — Na sněmu markrabství Moravského bylo živěji. Poslanci katol. národní v jednání sněmovním vystoupili rázně; vykonány volby do zemského výboru, do sněmovních odborů, hypoteční banky a schválen prozatímní rozpočet. Zemská společnost na rok 1907 činí 30.413.926 K, a po přírůstcích (57% a 63%) neuhrazený schodek 5.363.641 K. — Na dolnorakouském sněmu přijat byl velkou většinou zákon o povinném volení. — Poslanecká sněmovna sejde se zase 9. ledna. — Volby do říšské rady na základě nového volebního řádu vykonají se v březnu, dle všeho asi na Květnou neděli.

Poláci v Prusku připravují se k nastávajícímu říšským volbám, že z toho vláda dostává pomalu strach. Poláci zřídí si polskou národní radu, jejíž vliv nevztahoval by se pouze na volby, ale směřoval by k hájení všech polských zájmů.

Ve francouzském senátu schválen velkou většinou zákon o vykonávání bohoslužby. — Skoro všechny státy přijaly protestní notu sv.

Stolice proti vypovězení vyslance papežského Montagniniho z Francie a proti zabavení archivu vyslaneckého v Paříži.

Mezi Tureckem a Bulharskem nastala dohoda, aby z nepokojů v Macedonii nevzešla nějaká zápletka.

Revolucionáři ruští rozhodli se, že i v čase voleb do dumy budou bouřiti. Nové volby do dumy vypsaný jsou na den 19. února 1907. V Omsku zastřelen na veřejné ulici guvernér Litvinov. Loupeže a vraždy provádějí se dále. — Admirál Nebogatov, který v Čižimské úžině vydal Japoncům své loďstvo bez boje, a velitelé tří jeho obrněnců byli odsouzeni válečným soudem k smrti.

—

Z činnosti katol. spolků.

Ze Slezského Předmostí. Ve zdejší Svatojosefské jednotě přednášel dne 8. prosince dp. Jiří Sabula o sv. Václavu. Vylíčil, jak náš zemský patron byl pravým hrdičným rytířem, bystrým státníkem, ochráncem utiskovaných a velikým světce. Poukázal na to, že s krajním nebezpečstvím vlastního života hleděl upevniti křesťanské zásady v naší zemi; my dle jeho příkladu též máme si vážiti víry po otčích zděděné. Proto organizujeme se k obraně náboženství. Pak bláslil se o slovo p. Jar. Astr, který, navázav na výzvu Sabulovu, odporučil dělnickou organizaci katolickou. — 23. prosince uspořádala jednotu přednáškovou schůzi ve Slatině v hostinci p. Krejčího. Přednáška se světelnými obrazy dp. J. Mynatka, kaplana z Černilova, s dychtivostí byla očekávána. Však akatečnost předčila všechno očekávání. K četné shromážděnému posluchačstvu, jež naplnilo sál až do posledního místa, vzletně a účvatně promluvil dp. řečník. Ve své přednášce tři hodiny trvajících vylíčil svoji cestu z Břeclavi na Moravě, po souši krajinami alpejskými až do Terstu, odtud po moři až k prvnímu městu sv. Země Jaffě, pak pobyt na posvátných místech v Palestině. Slova avá doprovázel 113 světelnými obrazy, tak že každý cítil se v duchu na místech oněch, o čemž svědčily také časté sympatické projevy přítomných. Necházelo také zajímavých podrobností při líčení krás přírodních, při popisování života na lodi. Však přímo účvatně na posluchače působila slova o dojmec, jež dp. přednášející cítil při prvním spatření Země Svaté. Přednáška skončila se za plného uspokojení všech přítomných, kteří rozobáhali se s přáním na rtech, aby dp. kaplan Mynatik i v jiných obcích farostí naší takový důležitý požitek nám schystal. Dp. přednášejícímu platí naše upřímné „Zaplať Pán Bůh!“ Též srdečné díky vzdáváme vp. Janu Petráskovi, kaplanu z Černilova, za ochotné a vzorné obstarávání světelných obrazů.

Z Hor. Jelení. Katolická Jednota v Hor. Jelení konala dne 9. prosince 1906 valnou hromadu. Po zprávách funkcionářů zvolení do výboru pp.: A. Rázek, starší, Fr. Sedláček, jednatel, H. Pavlíček, A. Prudič, Jos. Sedláček, J. Chaloupka, Fr. Drábek, Fr. Polák R-višoři účtů H. Rousek, J. Bečička. Spolek odebral 30 výtišků „Meče“, 20 „Práce“. V místnosti vloženy jsou časopisy Obnova, Naše Listy, Budoucnost, Selský List, Český Východ, Časové Úvahy. Kuchovna čítá na 180 svazků. Co činnosti se týká, byla v tomto roce spíše slabší, i jest žádoucí, by nový výbor podjal se činnosti a více schůze a přednášky pořádal. „Zdať Bůh!“

—

Zprávy místní a z kraje.

V posledním dni v roce byl jako v letech jiných katbedrální chrám sv. Ducha věřícími celý dea naplněn. Jeho Biskupská Milost měl před odpoledním požehnáním jímavou promluvu o končícím se roku. Napomínal, abychom přemýšleli, co se zanedbalo a hleděli v novém roce napravit. Poukázal na to, jak veliké boje přinesl rok 1906 církvi nejenom ve Francii, ale i u nás. Potřebí, abychom v pohnuté době nynížší tím více náboženství Kristova si vážili a je chránili, neodplácíce však zlé slův Srdce naše budiž naplněno láskou dle vzoru a příkladu Ježíšova.

Dachovenstvo královéhradecké shromáždilo se před novým rokem v bisk. residenci, kdež jménem přítomných přednesl vedp. gener. vikář Dr. Alois Frýdek Jeho Biskupské Milosti vtělé blahopřání k novému roku. Poukázav na významná slova audělů, znějících nad Božským Dítětem v Betlémě, projevil vroucí přání, aby Bůh dopřál milovanému arcipastýři mnoho sil k šíření slávy Boží a přinášení pokoje lidem dobré vůle. Kněžstvo, jež svého arcipastýře právem velice ctí a miluje, bude mu v těžkém úřadě všemi silami nápomocno. Nejdř. biskup pohnutým hlasem děkoval za upřímný projev synovské oddanosti; nejeden tra ranil v tom roce jeho srdce; nechce však umlčevati v díle Spasitelem přikázaném; za pomoci věrných a milovaných spolupracovníků křesťských bude dále horlivě pracovati, aby sláva Boží a pokoj mezi lidmi dobré vůle stále se smáhaly.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: pan Vinc. Jůl, vikariální správce, farář v Láblci, b. vikářem okresu Německobrodského; pan Dr. Jos. Mršák, vikariální správce, arciděkan v Chrudimi, b. vikářem okresu Chrudimského; p. Jos. Procházka, vikariální správce, farář v Mlázovicích, b. vikářem okresu Hoticického; p. Vilém Chmellíček, děkan v Dolních Kralovicích, vikar. sekretářem; p. Stanislav Kosaň, katecheta v Chrudimi, obdržel farní synodali; p. Jan Sobotka, spiritual v pensionátu cis. Františka Josefa v Chrudimi, ordinariální pochvalu. — Ustanovení jsou: p. Frant. Dvořák, kaplan Chotusický, za faráře v Lučici; p. Otakar Fiala, farář Heřmanický, za faráře do Čenkovic; p. Aug. Žďárský, farář Smrčenský, za faráře do Dušejova; p. Stanisl. Michálek, sám. kapl. ve Varvažově, za koop. do Stěpanic; p. Fr. Franc, kapl. v Pravoníně, za kapl. do Damníkova; p. Karel Dvořák, koop. ve Skořenicích, za koop. do Pravonína; p. Jos. Cvejn, kooperator ve Vilémově, za administr. do Bystroce; p. Jos. Kalda, admin. v Korouhvi, za kaplana do Bystroho (u Poličky); p. Frant. Svoboda, koop. ve Žďanicích, za admin. tamtéž; p. Jos. Klement, kapl. v Žacléři, za kapl. do Kohoutova; p. Jan Kovář, kapl. v Kohoutově, za kapl. do Žacléře. — Na odpočinek vstupují: p. Jan Gebert, farář v Hradišti, p. Fr. Kovařík, far. v Bystřici, p. Jan Gotstein, farář ve Velké Úpě. — V Pánu sesnuli: p. Fr. Sedlatý, (V Vuln.) děkan ve Žďanicích, † 8. prosince 1906 (naroz. 1842, yv. 1867); p. Frant. Podhajský, farář Holický na odpočinku ve Vymyslicích, † 18. prosince 1906 (naroz. 1838, yv. 1868). — Uprázdněná místa: fara v Bystřici, patron nábož. matice, fara v Heřmanicích, patron kníže Liechtenstein, fara ve Smrčově, patron náboženská matice, fara ve Velké Úpě, patron nábož. matice, vesměs od 1. ledna 1907.

Přivevojují si školního inspektora. Od jakživa platila zásada, že poroučí ten, kdo platí, a proto by dle této zásady měli jenom poplatníci rozhodovati o svých školách a osobách, ve škole působících. Pokroková strana však zvrátila starou bezespornou tuto zásadu, roztahující se ve školách a poroučející, jakým ten který učitel má být. Dle svého zvráceného názoru rozkládají se v „Osvětu lidu“ pokrokaři na p. inspektora Krčmáře, aby „přijížděl otevřeně barvu a postavil se na stranu těch, kdož pokládají vyučování jeptiškami na zdejší obecné škole za nešvar a za přímé poškozování zájmů rodičů, kteří své dcery do obecné školy posílají.“ Nemůžeme ovšem brániti p. inspektoru v sympatiích s pokrokovým učitelstvem, protože znásilňování osobního přesvědčení je vyhrazeným femalem „pokrokových“ osvícenců, ale tolik můžeme žádati od p. inspektora, aby zastupoval a hájil zájmy všech o školu intereso- vaných kruhů, a ne pouze několika procent štvavých křiklounů. Z toho důvodu upíráme křiklounům z „Osvěty lidu“ právo na reklamaci c. k. okr. inspektora pro vlastní zvrácené názory na život. Dále vyslovujeme pokrokovým učitelům zdejší, kteří novinářský výpad tento učinili, upřímné politování nad neslušným snižováním učitelské činnosti učitelů řeholnic. Páni ti to dobře vědí, že školní činnost učitelů řeholnic je naprosto vzorná a způsobilost vyučovací naprosto zákonná, ale to jim nevádí v každoročních útocih na sestry. Myslíte si snad, pánové, že rodičové jsou tak krátkozrací, aby uvěřili vašim zloajným výrokům? Nechápeme, proč by řeholnice nemohly poskytovat dětem v elementárním vyučování tolik, co dokáže některá šatvářka učitelka, která místo přípravy na zkoušky a do školy shání milovničky, chová se v kostele nezvedeně, při modlitbě se prochází kol lavic, sesměšňuje dětem medailky s obrázky svatých držími výroky, atd. Řeholnice se věnuje celá jen svému povolání a poskytuje i svým mravním charakterem potřebný příklad světlé mládeži. Obecnostvo dovede rozoznati zrno od plevy a dovede posouditi důležitý význam učitelky řeholnice zejména v nynější době, kdy všelijaké osoby „působí“ na školách. Těm by mohla „Osvěta lidu“ nešvar vyčítati, ale kde pak by zehatrala tiskovina mohla svým čtenářkám vyčítati pravdu! To raději vrhne se na tiché ženy, echovávajíc se za „usnesení“ zastupitelstva obecního, aby vyučování na paralele bylo světlé světské síle. Kdybychom nešetřili vážnosti našeho obecního zastupitelstva, rozebrali bychom po zásluze toto famózní „usnesení“, které mohl p. inspektor u vědomí své pravomoci zcela klidně ignorovati, protože lepšího osudu nebyl tento projev ani hoden. Nežádáme žádné protekce pro učitelky řeholnice, ale žádáme jen spravedlivé ocenění práce, ať již ji vykonává žena v módním klobouce nebo v černém závoji, a vyslovujeme náhled, že p. c. k. školní inspektor musí v přední řadě respektovati zájmy katolických rodičů, kteří si náboženskou výchovu svých dětí přejí a teprv potom může věnovati pozornost požadavkům pokrokovým kluky, budoucí požadavky tyto rozumnými a spravedlivými.

„Pastýři betlemští“, vánoční hra od Drabovského, provedena byla dne 30. prosince a 1. ledna spolkem katolických tovaryšů ve dvoraně Adalbertina se velmi častě účasti obecnostva, tak že se nedostávalo sedadel. Sám ndp. biskup a vesp. kanovníci počtli představení svou vzácnou a pro spolek velmi lichotivou návštěvou. Provedení

se sdařilo; v první řadě zaslouhuje chvály neuvážený dirigent p. J. Wünsch jun., který s nevšední obětavostí řídil všechny zkoušky i představení a má hlavní zásluhu o to, že celná skladba Drabovského, obtížná v orchestru i zpěvu byla dobře nacvičena a přednesena. Sola, jsouce obsazena spolehlivými silami, byla správná v intonaci, pěkná přednesem a líbila se všeobecně. Tak zejména sdařile bylo v I. jednání duetto pastýřek (sl. Náhlíková a sl. Novohradská) a sólo dro- tiera (sl. Němečková); v druhém pak duetto slečny Polákové a Novohradské. Sólové partie pastýřů v rukou pp. Miřka, Nováčka, Pačta, Ti- chého, Jenšovského, Poláka a Černého budily zaslouženou pochvalu, neboť kladly dosti přesné požadavky na bedra pouhých zpěváků-žehotníků. Těs sbor nezůstal pozadu a bez námahy překonal chonlostivé přechody skladby; orchestr pak, v něm účinkovali vesměs dokonali hudebníci, přičinil se skvěle, aby dovršil nepopíratelný úspěch večera. — Zde nemůžeme mlčením přejíti chvalyhodnou snahu spolků katolických tovaryšů, který každoročně dbá o to, aby představením Spasitelova narození v paměť uváděl křesťanský ráz vánočních svátků, všedním životem a slovy často stíraný. Komu není náboženský duch ve společenských poměrech věci lhostejnou, navštívil vánoční hru v „Adalbertinu“ a zájem ten byl dosti značný, neboť představení bylo opakováno.

Vojenská idyllka. Bodří lidé ještě mezi důstojnictvem nevymřeli. Vždyť se všem oku naskytne někdy taková sousedská scenerie ze ži- vota vojenského, jako by vypadla z „Fliegende Blätter“. Někdy z milosrdenství zapomene dů- stojník i na své stříbrné výločky. — Už seděl jeden na koni a čekal, až na druhého komoně vsedne jeho přítelůstlý sluha. Chudák však pachtil se jako Siyfas — marně. Opětované pokusy stěci vítězné koňský hřbet mýjely se s cílem. Ta zle- lelo se srdci důstojníkovu trapné situace neobra- něného sluhy. A jako ten dobrý setník starozákonní odhodlal se i náš důstojník přispěti svému sluhovi pomocí. Seskočil s komoně vlastního a snažil se pevnou rukou vzhoupnouti sluhu do příslušného sedla. Poněvadž však důstojník nebyl právě Atlasem, aby každou tíž hravě unesl, nepodařilo se ani jemu vítězné překonati zákon gravitace. Až když přiskočil na pomoc jeden prostý voják, tu teprve těžký sluha mohl koňský hřbet obkročiti. — Takový soucit s méně dovedným člověkem jest ovšem chvalitebná věc; vždyť každý voják nemůže býti Kozákem nebo Gaučem. Ale d. vojny ať důstojník takového sluha si nevodí; tam by při stálém opakování takové milosrdné služby mnoho času na bojování neměl. A bude-li při případné mobilisaci ponechán sluha v kasárnách, uleví se značné důstojníkovi a ještě více sluhovi samotnému.

Trpělivost přináší ráže. Dva ven- kovští hoši zahýbali s cesty od Pouchova na silnici před Rudolfinem. Před nimi tíse šli dva hoši menší. „Vidíš, Francko, to jsou t. ky bradečti otruci“, zamračil se venkovský chlapec a jeho oko blýsklo bojovnou náladou. Menší chlapeč nic; krá- čeli klidně dál po chodníku. „Bodejť že jsou; jdi a dej každému jednu. A jen každého uhoď jdi!“ Chlapci záměti zasypávání zas nic — jako beránci. Ani hlesnutím neposkytli zaminku k výbojnějšímu ještě vystoupení A — za několik vteřin vedli do- zabradní brány Rudolfinu. „Ani se na nás ne- obrátili; jo, panečku, ti měli strach.“ — „I mlč; viš, tady zůstávají ti hluchoněmí. Možná, že jsou tihle z nich. Proto se neobraceli.“ — Někdy je tedy přece dobře, když člověk všechno naslyší. Může býti pak trpělivým snadno — a trpělivost přináší ráže.

Dobročinný komitét dam ku slavnosti „Vánočního stromku“ ve zdejšíh ústavě pro hluchoněmé dne 23. prosince m. r. odbyvané opatřil 50 klobouků pro chlapce, 20 m modrého polovič- níku na zástěry pro děvčata, 2 bílé obleky dívčí ku sv. přijímání, 4 páry botek a 3 černé satenové šátky pro chovanky, 1 m černého sametu a 1 m černého satenu; 6 obleků štruksových pro chlapce a 2 m téže látky, na správy různé barevné zbytky vlouené a kartounové na správy šatů pro dívky; dal zhotoviti dřevěné schůdky a opraviti jupičku a zimník; zakoupil veliký koš na klobouky, 10 košíků a 100 paliček k paličkování krajek; 4 přa- dena, 36 cívek nití černých i bílých, jehly, špen- dílky a různé draby knoflíků; 20 tučtů šněrovadel k botkám, 12 m gumy ke kloboučkům a 1 balíček černé šňůry k sukním; 29 m kartounu na při- krývky šatů a stejné spodní sukně pro všechny dívky, — na jejich pořízení dary peněžitými přis- pělý damy z výboru. Mimo to zaslaly následující damy tyto dary: p. Marie Čechlová 6 K; p. Mila Červená 4 K; p. Marie Dudková: jablka a ořechy; sl. Adéla Eiglová 4 K; p. Anna Fialová: cukroví; p. Božena Frankeová 4 K; p. Aloisie Janečková a p. Růžena Jirotková: pěkné ošticíky na správy šatstva; p. Bohumila Kořínková 4 K, punčochy, pěkné ošticíky a dětskou hru „pevnost“; p. Olga Matoušová 6 K; p. Marie Steinfelldová 8 K; p. Aloisie Šantrůčková 4 K; následující pánové pak věnovali: p. Holý: dvoje šatečky, 6 barehatových šatek, 10 kapesníků, patery spodky, 4 košile pro chlapce a 4 pro dívky; p. Javůrek 20 K; p. Je- líšek: světlíčky na vánoční stromek; p. tovaryník Maliburg ze Smiřic: bedna vína; p. Ráž: ořechy

p. Špalek: různé záplaty pěkné; p. místofaritel- ský rada Steinfeld 8 K; p. Záloudek: 24 kravat pro chlapce, 11 balíčků gumy na podvasky a 3 ke kloboučkům; nejmenovaný: 2 krásné mapy ku psaní, 2 knížky skládacích obrázků, 10 notesů, 10 drátůk, 12 škatulek per, 12 pouzder na pera, 10 tužek k notesům, 15 drátůk na tužky, roz- ličné obrazy a obrázky, papír ku kreslení a j. v.; nejmenovaný dobrodinec prostřednictvím filiálky živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Par- dubicích zaslal částku 63 K pro vánoční podílku chudých chovanců; a sl. parkmistrovský úřad zdej- ší daroval dva velké smrky pro stromy vánoční. Ku slavnosti svatomikulášské věnoval p. Ráž ořechy a ku štědrovečerní hostině chovanců p. ředitel Urban velkou rybu. Ředitelství ústavu pro hluchoněmé jménem chovanců svátečních vzdává všem šlechtotným dobrodin-ům, zvláště pak dámám z dobročinného komitétu za všechny oběti ku blahu hluchoněmých dítek přinesené jakož i za všechnu lásku tak bojnými dary v plné míře jim projeve- nou nejuctivější díky a volajíc upřímně: „Zaplať Bůh“ odporučuje chovance další jich přizní.

Přistihemý mladěj. Který provinilec není dopaden rukou spravedlnosti ani 31. prosince, ta- kový už ten celý rok nesedí v chládku. Jeden statný chlapík domníval se, že i ten poslední den v roce bude k němu shovívavým, ale naděje jeho zmařena. Je to neštěstí! Právě v den, kdy se ohtěl za „vyvlastněné“ peníze vesele rozloučiti s milosrdným rokem, hodila po něm ruka práva lasem a odebrala mu svobodu. Dotčenému milov- níkovi cizích věcí scházely na levé ruce prsty i s dlaní. Za to však náhradou na pravé ruce mu vyrostly prsty tak dlouhé, že jimi až přehmatává, kam nemá. Chodil v Hradci poněkud žebrotou; někde mu dali, jinde však si hleděl vzít o hotné sám, aby dobrodincům ušetřil práce. Zlatník se a hodinářské výklady takové umělce lákají nejvíce; tam je nejslibnější pole působnosti. Pl. Putáčkova odesla s dolejší místnosti částku 580 koruna — aby je tam třeba někdo neval. Leč poberta je vyčenechal v I. poschodí dřív, než byly na zámek uzavřeny. Sebral je i se škatulkou, aby se mu nějak nerozkutálely. Myslí si, že dole ve výkladu stejné zůstalo p. Putáčkovi stříbra a zlata dost. Hned však po svém chytrém kousku seznal, že Hradec není Kopník-m; byl dopaden ještě včas, a dva rázní muži s málo lichotivými slovy jej vedli na Svatojanské náměstí, kdež jej odevzdali k další „dopravě“ strážníkovi. Že již před tím dělal předběžná studia na virtuózní výstap u ho- dináře, shledáno z nálezu kapesních hodiněk v jeho zabnutém rukávu, jež pocházely z krámu jiného.

Osobní. Pan Jaromír Valeš, úředník Vše- obecné úvěrní banky v Hradci Králové, byl do- sazen na uprázdněné místo pokladníka téhož ústavu.

Zemřel Emanuel VI. Milbauer, c. k. pro- fessor VIII. hodnostní třídy, známý čilý a bystrý kartograf, 29. prosince r. m. ve stáří 63 let. Po- hřeb konal se za valn. účasti všech společenských tříd 2. ledna odpoledne na hřbitov Pouchovský. Professorský sbor zdejšího c. k. gymnasia usnesl se dáti k uctění památky zesnulého místo obvy- klého věnce peněžitý dar fondu pro podporu chu- dých studujících c. k. gymnasia.

Ibsenova „Paměť s mámoří“, jež se hraje 7. ledna ve prospěch p. Brzkové, jest jednou z nejúčinnějších her Ibsenových. Ibsen dramatik ovládá s podivuhodnou jistotou šachovnici svých fig. rek. Divák jako by přímo viděl to, co se jen slyší vypravovati. Hra velice napíná od počátku do konce.

Spřítelekna kralohradecká. V měsíci prosinci 1906 uloženo na vkladní knížky korun 220.020.83, vybráno K 193.917.17, vklady koncem prosince K 11.466.302.50; na hypotéky půjčeno K 24.800 —, na hypotéky splaceno K 66.368.34, na hypotékách koncem prosince K 9.857.346.24; cenových papírů v zásobě K 2.099.000 —, uložené přebytky K 296.321.17.

Z Pouchova. Na Nový rok stal se u nás slibný začátek křesťanské organizace. Konná dá- věrná schůze křesťanského sdružení, při níž refe- roval p. J. Astr z Hradce Králové o nutnosti or- ganizace. Ve věcné a promyšlené přednášce, jak uznáno bylo i z protivného tábora, poukázal na nutnost každé organizace a zvláště na základu křesťanském. Po přednášce zavedena debata, která díky několika členům soc. dem. nebyla vedena věcně, nýbrž směrem protináboženským. Byly totiž činěny výtky dávno vyvrácené, ba mnohdy až směšné (Bílá Hora, klerikalismus je nepřitelem všeho, Belgie, Khon, papež má 60 mil. ročního příjmu atd.), jejich úmyslem bylo odvrátiti při- tomné, by nevstupovali do křesťanských organi- sací. Teprve na pravou cestu debatu uvedl zdejší pan starosta J. Polák, který odsoudiv jednání jich podal věcný dotaz týkající se zájmů rolnických. Schůze skončena se značným úspěchem klidně po 4hodiném trvání.

Z Holohlav. Křesť. soc. lidový spolek pro Holohlavu a okolí pořádá v neděli 6. ledna t. r. od 8.—4. hod. odpol. schůzi ve spolkových míst- nostech, kdež vesp. dr. Fr. Šal, profesor boho- sloví a kanovník z Hradce Král., přednese: „Čím chce intelligence nahraditi náboženství?“

K úmrtí děkana P. Fr. Sedláčského. (Opisováno). P. Fr. Sedláčský narodil se 18. ledna 1842 v Kopidlně z rodiny měšťanských. Gymnaziální studia konal v Hradci Králové, kde r. 1863 vstoupil do semináře a r. 1867 byl vysvěcen na kněze. Jako novovevce dostal se za kaplana do Sezemce, kde působil od 1. srpna 1867 až do 30. září 1875. Na to byl ustanoven administrátorem osiřelé fary Přeloučské, kde pobýval asi 10 měsíců, načež stal se prvním kaplanem v Pardubicích, kde posedlých plyných 11 let konečně po dvacetiletém bez 37 dní kaplanování stal se administrátorem a ku konci září 1887 farářem ve Žďánicích. (Dle pamětní knihy.) Byl knězem svědomitým. Přes nepevné své zdraví konal vždy horlivě své povinnosti. Sicehrou duší svou toužil po té vlasti nebeské vydechl dne 8. prosince 1906 v den Neposkvrněného Početí Panny Marie, jejíž vroncem byl ctitelem. Pohřeb jeho dne 11. prosince 1906 ukázal, že byl milován jak od svých bratrů kněžských, tak i od celé kolatury; byl vždy pastýřem dobrým. Nad rakví jeho srdce promluvil upřímný jeho přítel vdp. děkan pardubský P. Al. Ulbrich. Requiem sloužil vdp. bisk. vik. sekretář P. Ant. Štěpánek, děkan v Jaroměři, jenž také pohřbu obřady vykonal. K zvýšení poslední pocty zvěčnělému přispěl sbor učitelstva s okolí vpravdě dojemným, krásným zpěvem. Kéž to dobré směř, jež bez mála po 40 roků zaséval do srdcí sobě svěfých, přinese tolik ovoce, by Pán jeho mohl jej jako věrného služebníka přijati mezi vyvolené! Ave anima pia!

Z Kolína nad Labem. V našem městě vyvinula se čistě nová specialita. Rozpočtová debata, která v jiných městech vedena bývá v zasedací síni radnice, přenesena jest nyní do hospod a veřejných schůzí, kde pánové, kteří jinak mají přiležitost uprostřed otčů města svednouti svůj varovný neb povzbudivý hlas, prásdnými hesly a agitacími fixkami rozrušují široké neb úzké obecenstvo. A kdyby se to konečně dalo jenom a jenom ve prospěch města z útrpnosti nad kapesní občanství! Ale to všude je viděti kopytko ozařené ješitnosti nebo zklamaneho prospěcháctví. Na nešťastného pozorovatele působí komickým dojmem, když vyčítají správě města bývalí purkmistrové, co měla udělat a neudělala. Patrně mají býti otcové města samými caskamotéry, aby za půl roku provedli při starém nedostatku prostředků to, co ani bývalí pánové neprovedli za tři roky a o čem jsou v srdci přesvědčeni, že by se nedalo provésti ani za 20 roků. Najednou Kolín nejhorší dírou pod sluncem, ač dříve býval pravým eldorado. Komédie — nic než komedie, kterou však značná část občanstva bere vážně, otravujíc si tímto planým žvaněním pospolitý život. — Stagnace průmyslové podnikavosti, která třenicemi čistě osobními byla přivoděna a která si vyžádala také značných finančních obětí, zdá se již přecházeti. Mile působí zpráva, že založena bude továrna na sušičkování dusíkatých látek ze zdejších závodů ochašejelek. Mažové stojíci v čele nového podniku jsou zárukou, že bude dobře prosperovati a že bude město zdrojem nových příjmů. — Dle zpráv z městské rady pomýšlí se na zřízení horepodyšské školy pro dívky okresu kolínského a okolních. Lze doufati, že bude dobře prospívati, neboť není v Polabí školy podobné, a spojení, jaké má Kolín na vše strany, zajišťuje jí dobrou budoucnost.

Z Kutné Hory. Každou chvíli skomírající orgán polabských pokroků (čti evangeliů a židů) cití se brozně ustrašeným naší odpovědí na jeho třicetinadvákové dopis. Dmoliť cosi o „nečistě“ Obnově. Myslí patrně dle přísloví: „Kdo v té peci sedá, jiného tam hledá“, že je Obnova jako jeho protektor a sedrovník, o jejichž „čistotě“ jsou řízné anekdoty. A co se týče té poznámky: Bratře v Kristu, bodlák bodlák je užitečnější než psaní slobových cvičení — neodmlou váme, patrně mluví jen ze zkušenosti a proto dobré chutnání i nadále. Tolik ale může býti jist, že tímto způsobem naši staroslavnou Horu nesreformuje. Takových povídek už se tu vystřídalo kolik tučtů a nezbylo po nich než opovržení. Na osobní pak inektivy odpovídáme slovy „Máje“. „Dokonce srodila se u nás specialita tisku, žijícího z osobních inektiv a vybujei svislých druh lidí, kteří se najímají „k novinářskému“ skandálisování nemilých osob právě tak jako se v době sklonu slávy Benátek sjednávali v městě laguna řemeslní rváči“.

Z Částavě. Dle hodnověrných zpráv jest restaurace kostela sv. Petra a Pavla zabezpečena. P. purkmistru a poslanci dru. Zimmerovi podařilo se vymoci subvenci zemskou, a také i subvence říšská jest na dobré cestě k vyřízení. Dle sdělení z kompetentních míst zbude k uhrazení městu se spolkem pro opravu chrámu třetina nákladu — dvě třetiny budou poskytnuty. A tak, dá-li Bůh, na jaře můžeme se již dočkat počátku prací restauračních. Snad potom otevrou se dobročinné ruce hojněji než dosud a v rychlém tempu dočkáme se plného lesku své drahocenné památky historické. — Otánská beseda s knihkupcem p. Levým uspořádala v době předvánoční výstavku prací malíře M. Weinera. Představil se nám v ní mladý nadaný krajinař a pracovní nestejné kvality. Návštěva byla dosti chabá, odbyti prací slabý.

Obecenstvo naše není ještě dostatečně vychováno pro takové věci; sákolik entusiastů tady nepočítá. Systematické pak vychovávání půjde velmi těžko, neboť není ani sil ani dobré vůle. — Na jaře dokončí se trienium nynějšího zastupitelstva obecního, a proto není divu, že počíná již předvolební ruch. Proustím ovšem tajný, tichý, který prý ale jest předváděti silně nastávající agitace. Nevíme ovšem, jest-li jak: srykem bývá, není více křiku nežli vlny, ale silně pochybujeme, že se najdou nové osoby s novými programy. Ostatně programy nejsou ještě všechno, a v našem jinak královském městě těžko s dlaně vytrhnout chlup. Bude-li se něco dělati, pak nezbude než činnostní groš a do toho by se i novými lidem velmi těžko kousalo, ač jiného coa sotva bude zbývat, aby se uskutečnily všechny podniky, které město čekají. —

Z řádu Benediktinského. Klerikové kláštera Benediktinského u sv. Markéty v Břevnově ctp. Romuald Maxim. Schweidler z Broumova a Innocenc Richard Kaulich z Lochenic složí 6. ledna 1907 na svátek sv. 3 králů o 9. hod. ranní, při slavné pontifikální mši sv. v ruce ndp. opata Dr. Brunona Hofmana Čtvrtečky slavné sliby řeholní.

Hampolecká okresní organizace nechtěje katolického lidu konala se v neděli, dne 23. prosince v sále „na Kocourku“. Schůzi přítomni byli důvěrníci z celého okresu. Promluvil dp. Odo Vorlíček, katecheta. V řeči své poukázal hlavně na to, jak důležitým činitelem za naší doby jest organizace, proč se organizujeme a jaký účinek nám přinese organizace; krátce vysvětlil též postup a způsob organizace venkovské. Všichni důvěrníci venkovských obcí přijali úkol důvěrníka s největší radostí a s opravdovým zájmem. Důvěrník okresním zvolen p. Jan Truka, účtaci v zdejší záložně. Uaneseno, počátkem ledna rozvinouti organizační činnost po celém okrese. Do místní organizace katol. dalo se zapsati 80 členů. Zdať Bůh naší práci! — „V olíme všichni za poslance Svobodu, řídicího učitele ve sv. Kříži“ byl poslední žalostný hlas několika pokroků v den volby poslance do zemského sněmu. Chudáci, tolik agitovali, vyhrožovali výpovědí z bytů, vzkazovali dopisovateli do „Obnovy“ „vyrovnaní mezi čtyřma očima“, celé „plaidoiry“ přednesl p. Joki v živnostenském kroužku... a nic platno! Lidé nevěřili a nevěřili se; a tak obdržel Dr. Šubr ve třech městech volebních 958 a pokrokat Svoboda jen 250! Tedy porážka porážná.

Z Libětic. Dne 9. prosince v našem spolku dp. Jiří Sabula z Hradce Král. měl přednáška o českém státním právu za Karla IV. Valné shromáždění s velkým zájmem naslouchalo, jak znamenitou politickou moc měla za Karla IV. koruna česká — jež reprezentovala stát samostatný a svrchovaný. Na učiněný dotaz o svobodné škole řečník poukázal, jak průkopníci „volné školy“ již nyní netají se svými náslícníky choutkami; z jejich článků vysvítá, že by katolickým nepřáli ani soukromých náboženských škol, ačkoli proti nové zřízení židovské a to německé škole konfesijské se nestaví. Pak ještě šli členové jednoty pobavili shromážděné několika umětrně provedenými sólovými výstupy. Celá schůze zdářila se pěkně. Zdať Bůh naší práci i v tomto roce!

Hospodářský spolek okresu Opčenského pořádá výroční valnou hromadu v neděli dne 13. ledna 1907 o půl 2. hod. odpol. v hostinci p. J. Michálka v Provozi. Na programu schůze nalézá se: Zprávy funkcionářů, přednáška p. Fr. Radouše, knížecího inženýra v Opčně: „Meliorační práce v povodí Brty.“ Volba výboru, volba zástupců do župní hospodářské jednoty Severovýchodních Čech a sdělení o vybraných příspěvcích pro tiskářské a vydavatelské družstvo rolnické v Praze ku zřízení vlastní tiskárny.

Upozornění všem rozumným voličům na Ústecku n. O. Chce býti vaším poslancem pán, který jest stoupencem strany pokrokové, sklíčené z Masarykových realistů a Hajnovců. Jak tato strana chce s otevřeným hledím vystupovati beze všech klíčků, jak miluje pravdu a pořádek ve vlasti domácí, to „dokázala“ krátce po svém vzniku v aféře Herbenové. Když se prozradilo, že Herben zadržel sirotčí peníze, tu rozvádění bratři pokrokatí vyčítali si slovy nehledanými, v čem se který provinil. Masaryk s počátku skrýval se cobyte za kulisu a když byl přinucen k vystoupení na scénu, hleděl tutlati a omlouvatí jen což — a to tak, aby si nepohněval žádnou ze zápasících stran. Konečně místo vyjasnění pánové na společné schůzi se rozhodli před rokem podati si ruce — a rány vlastní strany šikovně přikryti — obapolným odvoláním. A jak na toto ututlání pohlídněti? Jakého bylo rázu? *Sám Machar, spolupracovník hlavního žurnálu pokrokatého, napsal do této časopisu Masarykov:* „Po pátinedělním zápasu, kde nebylo šifrovo nicého, kde byly pomáznuty hlavy těch i těch tak, že se to smýšlí nedá — najednou smír! To není metoda politické strany! Myslím, že se najde v království českém, v kterémkoliv okresu nějaký volič, který by usnul, že takový žití může býti ochranou jeho práva a který by dal hlas příslušníku této strany? Tomáš, buď měla strana nechat padnout Herbenu nebo výkonný výbor — všechno ostatní

jest samovražda partaje politické strany... Ztratil jsem illusi o mužích, proto se přestávám počítat ke straně... Byla to zkouška a pokrokovosti, humanity a chcel-li i s českostí strany — a strana propadla s ní hanebně.“ Nemůže býti výmluvnějšího svědectví o „důslednosti“ a charakteru pokrokové strany, než jaké podal vlastní přítel Masarykův. Proto se ani o jednotlivostech nešíťme. Jestliže strana ta vedla si již ve věku panenském tak tutlavě, jestliže v prospěch jednotlivců zahrála si hned s počátku na tak odsouzení hodnou skryvačku, co bude teprve dělati dále? A pan Štemberka snad nezná časovou prohanost a sprostotu žurnálů té strany? Neví nic, jak na př. „Osvěta lidu“ byla mnohokrát uvědoměna z nejzámýšlnějších a hodně drzých lidí? Zná-li pan Štemberka bezcharakternost boje „Osvěty lidu“, má buď šádati za nápravu nebo ze strany vystoupiti. A jestliže nezná povahu pokrokatých žurnálů, vystavuje si vysvědčení veliké nechápavosti a pak ať se nevtírá za zástupce občanů uvědomělých. Pozor! Sám protikatolický Machar stranu tu odsuzuje a voličům ji neodporučuje.

Epitola o rychnovských protikatelických ketrmelcích a hospodářství v okresní nemocnici rychnovské. (Pokrač.) — Dr. Kouřil jest již od několika let jako člen okresního zastupitelstva, jemuž podle stanov vrchní správa nemocniční náleží, předsedou a referentem komise revizní o účtech fondu okresního i nemocničního a má tudíž úkol v té přičině jako vůbec všichni revisori velmi důležitý, zodpovědný a nesnadný, ale bohužel též velice nevděčný; neboť není a nemůže býti o tom pochybnosti, že jakmile revisori účty některé účty korporace, ústavu aneb některého závodu svým podpisem schválí, již tím i oni zodpovědnost za ně berou na sebe. A proto vším právem, ač kdekoliv v závodech, korporacích aneb v nějakých ústavech defraudace aneb malversace se objeví, volá se ihned po revisorech, proč nekonali svoje povinnosti; avšak naproti tomu zase, což jest ovšem nedůsledno, konají-li revisori svou povinnost bezohledně a přímě a šlápnou-li při tom, když se již jinak státi nemůže, některým osobám vlivuplným třeba jen dosti málo na malik, tu hned vrhají se osoby potrefené a přívrženci jejich na revisory a snad i potapně, jak se i tentokráte dru. Kouřilovi stalo, mluví a píše i veřejným tiskem o držení a nepovoláném ohmatávání kapes a žaludku. Před čtyřmi roky, jak jest zde vůbec ještě povědomo, při podobném ohmatávání kapes a žaludku přišel dr. Kouřil na velké neshody a finanční nepořádky při revizi účtů okresních, a aby odium ve věci té nepadlo všechno na něho, navrhl požádati o zemskou revizi. Revisie ta přišla a následovalo konstatování maoika čili schodku skoro 10.000 K v okresní pokladně a propuštění okres. tajemníka a účtčního v jedné osobě ze služby. I táži se, smí-li proto kdo tvrditi, že dr. Kouřil zavinil propuštění to? — Letošního roku dostal se do nemilé situace podobné. Podle posledního odstavce § 18. stanov nemocničních jest správní rada nemocniční, což jest tolik jako výbor okresní, povinna o to míti péči, aby veškeré účty okres. nemocnice, totiž peněžní, materiální a inventární za každý rok posílala minulé vždy nejdéle do konce dubna každoročně se všemi doklady i s protokolem ošetřovacím předkládány byly k prohlédnutí zem. výboru do Prahy po vykonané revizi domácí, z čehož jest samozřejmo, že tedy k této předběžné revizi domácí účty, o něž jde, aspoň o měsíc dříve, tedy v březnu příslušným revisorům dodávány býti musejí, má-li revisie býti důkladně provedena. Což tedy řici o zjevu tom, že předloženy byly komisi revizní účty za rok 1904 teprve letos v dubnu po vykonané již zemské revizi a účty za r. 1905 bez zemské revize teprv v měsíci červenci a to ještě po několika urgencích!! Již toto opoždění svědčí o velkém nepořádku ve správě nemocniční neb o neschopnosti anebo o nedbalosti správce nemocničního, která by nepovimnuta, po případě bez trestu zůstatí neměla! A jak žalostně, hledíme-li pouze k účtům za rok 1906, vypadají účty ty a jejich některé doklady! Budiž zde uvedeno výtek pouze několik. Protokol ošetřovací, který přece musí tvořiti základ účtů těch, vykazoval, než byl po revizi opraven, nemalou řadu vad a nedostatků; zápisy nemocných tu neb onde neúplny, statistika sumární o nemocných vůbec nevyhotovena, a co se týče jednotlivých osob ošetřovaných, nebylo asi ve 100 případech zaznamenáno, zda-li který nemocný zemřel, anebo zda-li uzdraven aneb polepšen z ústavu byl propuštěn. A což teprv řici o knížkách dodavatelských, pokud se týče potravin, podle nichž děje se účtování měsíční a výplaty za potraviny do nemocnice dodané? Tu kontrola od správce nemocnice buď žádná, buď jen povrchní a tedy nedostatečná! Tím stalo se, že u lonského dodavatele mouky a bílého pečiva p. Al. Št. nezúčtováno a proto i nezaplaceno zůstalo za den 31. srpna 91 housek a 1 pytel mouky, a za měsíc listopad 673 housek; a tak teprve revizí zjištěno, že se má 52 K doplácti. Největší vadou bylo nepořádké a odkládané vyřizování povinných poplatků, které po ukončeném léčení a ošetřování nemocných podle § 26. stanov

Hlt. o mesi nejprřednější povinnosti správce nemocnic náleží, ačkoliv vynešením zem. výbora ze dne 28. března 1906, č. 31386/VII, kdy záloha za rok 1905 z okres. pokladny nemocnici poskytl již 12.724 K 58 h činila, bylo nařízeno v této příčině, aby obsluhová, pokud se týče nedobytných nákladů, zem. výbora správy pravidelně podávány byly každého měsíce vždy za měsíc posledně minulý za účelem včasného poskytování náhrad z fondu nemocného. Musí vabdit účas, ověřili-li se, že liknavosti touto nedoplatky zahájil od r. 1905 nazpět až do r. 1896 dostoupily dne 31. prosince 1906 výše 57.275 K, a jest obava, nenaštane-li v té věci důkladná a rychlá náprava, že za tři roky dostoupí až do 100.000 K, tak že potom nemocnici stihne katastrofa finanční. Pouze za rok 1905 proti r. 1904 vzrostly nedoplatky tímto o 15.284 K 29 h, a při počtu osob ošetřovaných, který toho roku činil 1502, stálo restantů 129211. Není proto divu, že okresní zastupitelstvo, když mu věci tyto při správě revidní byly sděleny, se usneslo, aby proti správci nemocnice zahájeno bylo šetření disciplinární, pokud ve věci té padá vina na něho. Ze správce nemocnice pan Pinkas sám osobně do ústavu docházet nepravdělně, ba že tam někdy nedocházel vůbec, vi a vypravuje se všeobecně; ba věci až tak daleko dospěly, že do nemocnice místo sebe k vykonávání věci kancelářských atd. posílal, což jest arciž věci nealýchannou a skoro neuvěřitelnou, ale pravdivou, o své újmě po nějakou dobu obyčejnou ženskou a vesnickým pouze vzdělaným, švakrovou svou Annu Sládkovou; a což při tom jest zjevem nejpodivnějším, měl pan Pinkas jako správce nemocnice ještě tolik odvahy, že podal k okres. zastupitelstvu žádost, aby tato ženská jeho substitutka byla mu i formálně povolena a tím ovšem z pokladny okresní honorována, což ovšem v zasedání dne 8. května 1906 připuštěno nebylo. Což není to hotová desorganisační, není to pravý paskvil na naši samosprávu? A že dr. Kouřil tyto věci odhalil a do nich uhořel a nepřimě tím potrefil osoby při správě Pinkasovi stojící, proto na pranýř s ním do noviny! Kdyby povinnost svou byl konal vrchní nemocniční dozorce a ref-rent, nebyl by úkol ten místo něho připadl někomu jinému. A teď otázka: zdaliž o této miserii nemocniční bude referovat dr. Cment do Věstníku českých lékařův a pak dále do Nár. listů, do Práva lidu, do Samostatnosti atd.? Ovšem, ovšem, jak bychom slyšeli novinářský skřek: „Komu čest, tomu čest, ale knězi katolickému pro nic a za nic políček!“

Krejsarový spolek v Přelouči konal v neděli 23. prosince 1906 třináctou valnou hromadu. Dle výroční správy vřilo se od 8. ledna až do 31. března 1906, celkem 71krát. Bylo rodnáno 15.026 porcí 12.859 dětem, průměrné denné podíláno 181 dítě. Výdáno úhrnem 630.27 K, jedna porce přišla za 4 s hal. Mimo to dostávaly děti k polévce houčky a přilepšitelné byly podléhány buchtami na účet dobrodinců. Dozor na udržování pořádku u dětí při rozdělení p krmů, mají členové obou sborů učitelky. Předsedou spolku jest P. Em Belcar, katecheta. Členový roční příspěvek obnáší 1.04 K.

Mezi Golč. Janíkovem a Habry a vesnicemi podle říšské silnice lesními má být zavedeno automobilové poštovní spojení ve správě státní. Automobily budou tu projížděti denně dvakrát; po platek za osobu vyměřen na 6 hal za 1 kilometr. Vláda tedy aspoň něco připravuje pro tento kraj; v době smrti za spoust aněhorých ovšem vymožednost tato by sama sebou padla.

Východočeské divadlo.

Ve čtvrtek 27. prosince: „Dvě davy“ (Cykl V.), salonní komická opera, plná svěží orchestrové malby, kterou orchestr ve všech detailech vypracoval. Sl. Procházka (Karolina) zaloužila toho večera první místo mezi sólisty; dobře vřila se do své úlohy, zdobí ji lehkým, přirozeným humorem; správná její intonace i přednes, jakož i to, že sledná má svou roli vždy pečlivě nastudovanou, zasluhuje chvály. Též pan Lebeda (Ladislav) a p. Perál (Mumál) všeobecně se líbili. Lehké poměrné sbory mohly být lepší. — V sobotu 29. prosince: „Tajemství“ (Cykl VI.). V orchestru chváliti jest mi tematčnost, kterou orchestr pěkně nechal vyplynouti, v ouvertuře zněl dobře plech (thema tajemství); pozdější fuga v cellu a viole byla tvrdá svým upřílišněným sformatem a ostatní smyčce mnohdy se neobdoby. Sbor mladců se stratil ve vlnách orchestru, který nepořádk silně přehlušoval spév a to je skutečná vada. P. Wildner (Kalina) i p. Perál (Malina) uahájili svou uměleckou pověst tak, že výkonům jejich nemožno nicého vytýknouti; rovněž roskočným ve své komice byl p. Mansfeld (Skrivánek) avlášť v prvním jednání. Sl. Jovanovičova (Boza) i el. Procházka (Blaženka) byly jisté ve spěvu i hře a zhostily se čestným úspěchem svých úloh. Na p. Lebedu (Vítek) netřeba upozorňovati; on jest pro svůj krásný hlas i přednes bestobo miláčkem obecenstva a přes svou silnou indisposici spíval přece zcela pěkně. Menší dílky byly dobře obsazeny i sebrány. Místo p. Trujana hrál p. Zelenka; proč asi? Geniálnost skladatelova vyniká hlavně v thematic samém, jež co chvíli sazai mohutné a hrůzné v trombonu — bray ale rytmickou změnou rozplyne se komicky v ostatních nástrojích,

což výborně interpretuje obo s hrobu oznamené „tajemství“, které pak jest uznáno jako krt; a v tom byl orchestr výborný. Z jednotlivých nástrojů vynikla flétna v sólu a corno Imo. Dudáčka byla dobrá, ale mohla být jednotnější. Píseň Blaženka ve třetím jednání velice rušilo Skřivánkovu házenou loutkami a hlučná hra v karty; nechci říci, že to byla schválnost, ale vypadalo to tak — překrásná arie byla tím skutečně zničena. Sbory byly (s výjimkou áchtatné a lehké písně při processu) slabé a též ensemble mnohdy si ledacos odpustil. Zjevy duchů byly aranžovány naivně, jinak radie avlášť v druhém jednání se vyznamenala. — V neděli dne 30. prosince „Ples v opietě“, operetta, a v pondělí „Detektiv“, fraška — dva bezcenné frivolní škváry, hosené davu, aby se „bavil.“ Umělecká úroveň divadla klesla hluboko tímto ústupkem. — V úterý 1. ledna v celku sdělila reprisa „Tajemství“. Ve středu 2. ledna: „Myška“, veselohra, zajímavá více psychologickými scénami, než dějem. Toho večera zápasilo o palmu čínobry pět nejlepších dámských sil: p. Zelenková (paní de Moisan), paní Procházková (Klotilda), al Kučerova (v titulní roli), p. Brzková (Pépa) a sl. Hasmanova (Hermína). Prvního místa bez odporu dobyla si p. Brzková, ač i o statních musím dokonale znalost role a pěknou živou hru, která velmi byla ztěžována dlouhými a často zbytečnými monology, jen chváliti; celkem však večer tento znamenal úspěch čínobry. — Přítele divadla upozorňuji na benefici al. Kučerovy (zítra v sobotu 5. ledna: „Divoká kachna“) a p. Brzkové (v pondělí, poslední představení: „Paní s námoří“). Dnes v pátek „Čertova stěna“, poslední opera cyklu; v neděli odpol.: „Medvěd a vila“, večer „Majitel hutí.“

Dr. Aliquo.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.	
sčítá vklady	
na vkladní knížky a pokladniční poukázky	
4 1/2 %	

Různé zprávy.

(2) **K Čapkovině „v Obnově“.** Pražský „Čech“ vyláá nam ve mš, že svobodomyšlné „N. L.“ znešťvají k út ku na vdp redaktora Kopala kritické poznámky našeho dopisovatele o neudržitelné taktice katolických spisovatelů při populárním vykládání českých dějin. Než třeba činiti nás zodpovědný za slovolné znešťviti našich slov, protože Čech sám s vlastní zkušeností dobře ví, jak vlastních jeho výroků znešťvává zejména „Čas“ k obviňování celé strany katolické. Obava před přikročením výroků nemůže nás zdržeti od kritiky, kterou považujeme k nápravě nesprávné taktiky za potřebnou. A jestliže uvádíme věcné výtky, netřeba nám přičítati hneď osobní nebo snad docela konkurenční animositu. List náš neolouží sájmům soukromníkův, proto nemusí spolupracovníky na poli katolickém ubíjeti podezříváním se spojení se se zapovězenými pr poristi, jako jsme to my již sáčili i od těch, kteří hlučou jinak velikou váhu na solidaritu katolické žurnalistiky. Projevili jsme již častěji samostatný úsudek o taktickém postupu celé strany a názory naše bývaly po učiněné zkušenosti echvalovány. Samostatnost tuto ponecháme si i na příště, ač choi vme ku všem pozitivním spolupojovenským nejupřímnějším, sympatiím. Neodvídých a samostatných lidí jest všude tudíž i u nás zapotřebí.

Nové ukázky socialistické vadělávaci práce. Socialistický agitátor Josef Hušek s Horoměřic šval dělnictvo proti rolnictvu jménem „spravedlivé věci“, veselé šil sa peníz vybrané na stávk a fund agitaci od chudých dělníků, ač konečně byl rukou spravedlnosti dopaden a pro sprovezení peníz odsouzen do žaláře na 3 měsíce. — Ve Štyrském Hradci sázeči opeli se socialistickým samostatnavatelům proto, že mají být připraveni o chleba zavedením sásoch strojů. — „Ostravský Kraj“ píše o náležitosti lidí socialisticky vychovaných: „Soc. demokratická výchova na Ostravsku nese vřektu krásné ovoce. Řádný Slovák aby sa večera nevyšel ani na ulici. Není jist, aby jej nějaký soc. dem. odchovanec nepřepadl. Jdte-li náhodou nějakou osamělou cestou a potkáte-li hlouček výrostků, kteří vás blůně oslovují: „Nasáď! a neodpovte-li mn, bída vám. Vřhnou se na vás a zmlátí vás do krve. Nejprřednějšíjm sjevem této výchovy je, že dnes skoro každý, avta škola odrostlý mladík nosí revolver. Nádáno šel jistý dělník v noci s práce domů do Michálkovic. Přišel do lesa, zaslechl spív socialistické písně „Radý prapor“ a v sáptě hned nato následoval rány s revolveru. Jedna kulka zasáhla onomu dělníku těsně okolo hlavy. Jak lehce mohl být onen dělník připraven o život a to porne proto, že několik soc. dem. výrostků, prosáknutých soc. dem. zásadami, sázeči tyto revolverem uplatňují. Zdejší al. o k. pol. komisařství mělo by vydati nejprřednějším nařmání, aby prodej stříelné zbraně lejakým lidem byl úplně zakázán. Bez prokázaní sbrojního listku nemá by řádný prodává zbraně stříelnou zbraň prodati.“ — Ve Vítkově přepaden dělník, který se nechoe přidati ke straně socialistické, několika socialisty; vedlo se mu ale. Soudruzi lekli se soudu, a proto na popud socialistického místního výbora dal si zavolatí továrník sbitého dělníka i útočáky a prohlásil, že propustí stíženého i hlavního vřáče, jestliže dojde k projednání soudního. Napadený odškodněn zaplacením rostrhané košile a s kóranní bolestného. Takhle rozsouzeno na popud těch, kteří Hkají, že jsou o chránci utlačovaných. Zbitý chudák byl by ještě mále přišel o práci.

Úmrtí. V Brně zemřel 27. prosince 1906 v 86. roce věku svého Dr. Frant. Kollek, správce fary nedomé v Brně, nejstarší s o. kněží bratři Kollek.

Slováci a sociální demokracie. V Trstěbci v Národním domě 26. prosince měli mluviti katoličtí poslanci Tvaršček a Jilek. „Lidumil!“ socialisté dostavili se do sálu také. Za jakým účelem? Nechali klobouky na hlavách, státní kofili, při řech Tvarščekové vyrušovali poznámkami, schválně kašlali, atd. Hlavně však měli tuto důlní namířeno na poslance-dělníka Jilku. Dupali, křičeli a jinak jej přehlušovali — avta že pronesl několik slov o krutém soudu ružomberském. Jakmile řekl Jilek, že Maďaři a šidé ohlupují Slovaky, proměnil se křik socialistů v hotový řev. Podalo se pak nadávati na slovné kněštvo. Odpověděl socialistům, že pro hájení slováckého lidu odsouzení dva kněží, ale ani jeden socialista. Na konec spustili socialisté „Radý prapor.“ Takhle se obovali socialisté vyhovávají šidy při řech o utrpení pokrevných bratří! Pak přj jsou také národně smýšlejícími lidmi! Na šida, který tolik Slovaky utiskuje, socialista dopustiti nedá. Na ruské sákové šidovské revolucionáře čeští socialisté sbírali přispěvky; leč o útisku pokrevných bratří nechtějí ani slyšeti, aby se nerozhněvali šidovští majitelé kofalen, kteří tolik maďarizující vládě pomáhají. Jak se psal šidovský časopis „Jüdische Volkstimme“ 15. listopadu r. 1906? „Jest si jen přáti, aby strana sociálně demokratická lépe vyplnila naděje šidů, než to učinili liberálové.“ A „Jüdische Volkstimme“ máše mti nyní se socialisty radost. Kolik protestních schůzí uspořádali naši socialisté proti krutému pronásledování bratří Slováků? Slovaky nejvíce národnostně utiskují šidé — a proto jest sociální demokracie aš přlíši opatrnou. Zato jsou socialisté velice šilí v násilnických randálech proti vlastním pokrevným katolíkům.

Pronásledování církve ve Francii. Energičké a rosvádné počínání Sváté Stolice sáhlilo sádně plány francouzské sednářsko-šidovské vlády. Tato kromě odporu papěřova narasila na jiný neočekávaný, sávažný odpor. Jak známo, měly kostely přijíti do majetku obcí. Obce však vsapují se je převzítí ve svoji správu, prohlášený, že by jejich vydržování bylo nad jejich finanční sílu. Jedině tehdy kostely převzemon, utvoří li se náboženské společnosti, které by rušily sa jich vydržování. To je dobré. A s čeho budou tyto katolické náboženské společnosti vydržovati kostely, když vláda uloupila všechnen majetek církve? Také s jiného důvodu stává se stanovisko vlády obtížným. Ztaroata města St. Flour jménem občanů protestoval energicky proti vypuzení biskupa s města a zavření semináře. Podotkli, že by tím obyvatelstvo města hospodářsky ale bylo postiženo, a že by podobný čin vlády měl v sáptě úpadek mnohých šidovnostníků. A naděje Briandova na spásobení rozkolů mezi kněžstvem sádně ochabla. Vády se 40.000 farností pouze 80 utvořilo náboženských společností. Proto vláda v tyto dny učinila opět ústupek, povolaje konání bohoslužeb na základě shromážděvacího sákonu z r. 1901, který jest daleko přiznivější než sákon z r. 1905. Ale ústupek tento není učiněn mírností vlády, jak protikatolické listy budou hlásati, ale následkem utrážení se poměrů, jakých Briand neočekával. Ze všech semí ducháseji správy o přáteleky povabunujících projevech katolickým francouzským Katolíkům vřelou sympatii ukázali i protestanté angličtí a hollandští. Professor mezinárodního práva a docent na tarinské universitě prohlásil o vypovězení Msgra Montaguiného z Francie, že nedá se nicím odůvodniti a s mravního stanoviska jest neomluvitelným. Náslině poražení tajemství papěřského archivu v Paříži je hrubým poražením mezinárodního práva. (Briand dal sebrati archiv, aby — dostal zpět svoje listy, jichž uveřejnění by mu bylo velice nemilé.) Též mnozí radikálové ve sněmovně francouzské nesouhlasí s vládou. Poslanec Massé pravil, že kdyby byl soudcem, neváhal by ani na okamžik osvoboditi obžalované kněze. Tajemník svobodných sednářů Bonnet pravil, že ne řaří, ale Briand a Clémenceau po usáji shromážděvacího sákon, ponevadž tš nelze v sádném ohledu upotřebiti na vykonávání bohoslužeb. Nálada mezi radikálními a socialistickými poslanci jest stísněná. Mnoho jich dostalo s volebních okresů a domova dopisů, v nichž obyvatelstvo a voliči nesouhlasí s jich protináboženským postupem ve sněmovně. Obyvatelstvo jest tak podrážděno proti socialistům, že na mnoze prohlásilo, že jakmile přijdou poslanci drůel a Clémenceauem domě na vřadní svátky, pťivítají je kamením. Proto většina jich stráví svátky v Paříži nebo Anglii. Z nynějších poměrů ve Francii jest sátelno, že vše pro katolíky není stracono ani v nejmenším, jen potřeba jest svornosti, vytrvalosti, neochrošednosti a obětavosti.

Smutný osud pařížských arcibiskupů. „L' Eclair“ uveřejňuje tato data: R 1793 zemřel magr. de Guigú na guillotíně. R 1815 musil kardinál Maury utéci do Říma. R 1830 byl magr. de Gal-lon plenitním demagogy vyhnán ze svého paláce. R 1848 magr. Affre padl na barikádě. R 1859 probodla dyka rukou kněze arcibiskupa Siboura. R 1871 byl magr. Darboy pařížskými komunisty zastřelen. R 1906 musil magr. Richard poněkud pobohatněti jedné se svých oveček. — Tš list avlášť jako svlátní okolnost, že kommand, jehož kule arcibiskupa Darboy usmrtila ve vřasí, zemřel téžos dne, když kardinál Richard byl se svého příbytku vyhnán. Jmenoval se Emile Fortin a byl pravou rukou policejního prefekta komuny Reula B gauleta, jenž ma dal rukas v okamžiku, kdy komuna blížila se již ku svému konci, čest rukojmí zastřelili. Na cestě do vřasí setkal se s důstojníkem, jež vřaval, aby šel s ním. Tš se omlouval, že nemá s sebou šavli. Fortin ma sátm přijíti svou. Na to byla sestavena listina čestí rukojmí k smrti určených. Prvním byl arcibiskup, druhým president Banjeau, třetím abbé Deguerrey, šetř v kostele sv. M. Magjaleny, dále řeholníci Oleró. Allard a Daquondray. Ke střílení byl komandován peloton dobrovolníků. Na povol důstojníka Sibourda kommandu střílili. Pět s odsouzených padlo, šestý — arcibiskup — sástal státi. — Tea má asi krunýř,

zavřel jeden komunnard. Na to dána salva druhá. Arcibiskup padl. Dekret k popravení byl od komuny podpán jš dš 8. dubna, ale teprve dne 24. května vykonán. Fortin dostal za to deset let deportaci, ale roku 1890 dostal milost.

Paganini a droškář. Paganini byl velmi sportiv a nikdy nevydalšbytečad ani krejcaru. Jednou, když byl v Paříži a měl dávat koncert ve velké opeře, nějak se omeškal a byl nucen vsít si droškáře. Když dojel k opeře a ptal se co je dlouh, odvčtil droškář: „10 franků“. „Bláznitě?“ zvolal rozhorlen Paganini: „na tak malý kuscek ceoty šádkto tolik peněz!“ „Vím, že je to trochu mnoho“, odvčtil, „ale co je to pro umělce, který vydělá bron na jedinon strunu G mnoho tisíc!“ „Dobře“, pravil umělec, „dávám vám zde jeden frank, který vám přiflušl podle casby a aš dokážete a pojedete o jednom kole, dám vám, jak šádkte, 10 franků. Zkuste to a pak se o mne přiblaste.“

Pisec v rozpočtu obecním. Pisec, první město v království českém po Praze, v rozpočtu obce. na rok 1907 má vydání úhrnem 4.724.145 K. Vedle Pisce ještě několik měst českých ve vydáních obecních máš počítati s miliony.

Poláci v Německu jest 3¼ milionu, v Berlíně samém 50.000. V říšském sněmu něm. mají 16 poslanců, na sněmu pruském 18 a v panečce sněmovně 10. Všecko dosavadní dělí pruské vlády, aby Poláci byli poněmčeni, zšetalo marno. O národním svědomění Poláků v Německu svědčí i to, že mají 21 dezních listů, s nichž některé dosahují nákladu až 50.000 exemplářů.

Pokrokářem v hospodářství svém jest onen občan, který má nejspokřádanější rodinu, přibytok, třeba sebe skrovnější, vnitř i zevně jako klíček ladně upravený, na čistém dvoře všecko nářadí a různé potřeby na svém místě, bujností vsorné založené, v chlévě dobytka třeba méně, ale zato nejvybranějšího, zahrada jeho musí býti pokladem nepřeberným, v níž by se rodilo to nejlepší a nejvýznamnější ovoce, tu nesmí scházeti ani věclín, i útulný koutek s různými květinami, a také pole a luka svou úpravou a výnosem předčí nad jiné. Toho všeho dosáhně každý rolník, přičiní-li se jen; pomalu všecko se dokáže. Takový rolník pro domov svůj a národ více vykoná, než sebe výmluvnější politikář, který má sice pokroku plná ústa, ale při tom pokr čuje od deští k péti.

V starém papežském paláci v Avignone odhaleny těchto dnů nádherné umělecké frešky na stropě i stěných skla, jenž sloužily za ložnici papežů. Frešky pocházejí ze 14. století a jsou velmi dobře zachovány. Jen zelená barva poněkud jest porušena.

Zázračný „Elsa Fluid“, kterýžto „neocenitelný“ lék i mnohé české časopisy odporučovaly, byl ministertvem vnitř a prodeje v Rakousku vykouzen. Mělo by ještě dojít na jiný „zázračný“ lék proti všem nemocem, jenž dosud některé české listy reklamou činí, totiž Schneiderův bylinný lék, kterýž označován jest v inzertech nadpisem „Babička zachránila života.“ Na podobné šmejdý jenom koště, přehoda každého haléře za ně.

Kofalka v Rusku prodává se ve státních nalévárnách, odkudž plyne státu čím dál tím větší důchod, třeba Rusko proti jiným státům jest má chudon. Revoluce způsobila v Rusku rozsvat na všech stranách, příjmy obyvatelestva klesly, přes to však spotřeba kofalky vzrostla, čímž se nejlépe charakterizuje podstata revoluce. Za loňský rok propilo se tu v kofalce 612¼ miliónů rublů, o 65¼ mil. více než r. 1904. Muž vzrostlý vypije tu ročně průměrně 37¼, mladší od 14 let 24¼, litrů kofalky.

Za nejlépeší zemi považuje se Francie. Tam každá rodina, každý samostatný člověk má nějaký kapitálek uspořádný. Podle daně a dědičství činilo osobní jmění francouzských občanů roku 1869 160.000 miliónů franků, na hlavu připadlo 4570 franků. V r. 1904 osobní jmění vzrostlo na 232.000 miliónů, s čehož na jednotlivou osobu připadlo už 6270 fr. Kdyby národ francouzský nebyl mravně rozsvátn a náboženskými boji rozsvátn, jak by pak teprve v hospodárnosti své pokročil!

Zvyšování úrokové míry zvlášť nebyvale postupuje v Německu; tamní říšská banka zvýšila procenta na 7%. Do banky této i do jiných v Německu hrnou se šádkosti o peníze, po nichž všude velká šláha, odtud tedy ono zvyšování míry úrokové. Velká spotřeba peněz má svou příčinu v neobyčejném rozmachu průmyslu a obchodu německého, který následkem revoluce ruské, již přemýšl a obchod v Rusku ochromen, strhl na sebe množství objednávek z Ruska. Průmysl německý nejenom rozšiřuje a staví nové závody doma, ale šikuje i hojně odboček v cizině, zvlášť v naší říši. Průmysl a obchod německý v nepřírovné rospínávoosti musí sase jednou ochabnouti, při čemž ovšem strhne i nás.

Čestí agrárníci (Sdružení českých zemědělců) pořádali na Nový rok v Praze valnou schůzi, kdy zároveň oslavovali 10. výročí založení Sdružení. Sdružení účastnili se vedle zastupů okraš, obcí, hosp. spolků, družstev atd. i čestní poslanci. Poslanci Žďárský a Práček vytkli důležitost voleb dle nového řádu do říšské rady; strana mladočeská tu odsouzena.

Betlémy. Kde v koatle jsou Betlémy (starobylé nebo nové)? Kde lid si staví Betlémy a snad sám je vyrábí? Kde s Betlémy obcházejí? Podrobně

správy jsou vřtané. Vydání knihy ilustrované o Betlémech českých, moravských a slovenských Zprávy příme se vyprodají na adresu: K. Procházka, farář v Stochově, pošta Lány v Čechách.

Jak národ hospodář a jak by hospodář měl. (Z přednášky ředitele Zemské banky p Františka Procházky, dne 12. prosince 1906 v České Společnosti Národohospodářské v Praze. — Pokrač.) Prozatím jsme ve svých vlastech — v podruží. Smíme se sice radovati ze slatého slonka a čistého vsduchu, ale veliké lány pády českých krajů jsou zaplány v knihách lidem cizím. Ne nášlím, vybrš potom svoji akrás a mosoly rukou svých musel vykopati národ stracenou půdu tu. Posuňte dále huston eš železných drah českých zemí a přijďte k úsudku, že ne naše úspory to byly, za které dráhy ty byly stavěny. Nedivte se potom, že správy jejich nejsou prodechnuty duchem českým. A tisíce továrních komínů velkého průmyslu v krajích čistě českých mělo by nám stále připomínati, jak národ sousoední pilně pracuje, střídmě šije a horlivě střídá, a že musíme státi se hodně skromnými ve svých potřebách, abychom jej v úspore dohonili. Překvapí vás ale správa, že vedle velkých tratí českých, jako společností státní dráhy, severozápadní a jihoseverozápadní spojevací také ještě 19 místních drah v Čechách se satizovacím kapitálem K 215.865.000 má sídlo své posud ve Vídni Z velkého průmyslu 48 akciových společností se základním kapitálem K 277 miliónů a M 89 miliónů, sídlo své mají ve Vídni nebo i za hranicemi mochnášství. Jak velký by mohl býti vliv českých úspor na hospodářství královské Prahy a celé země! Čím by mohly býti ony účtvedny stavebnímu a obchodnímu ruchu hlav. města, jak by nám mohly pomáhati néti tihnu veřejných dávek. Protož uvážijte tento trdný stav hospodářství národního, posypme hlavu popelem, stekněme se pýchý a šbytečné nádhery a střídejme úspory. Tempo celého pokroku našeho národa závisí od našich střídanek. První a nezbytnou podmínkou povzneseení vlasti jest „sorné a kvetoucí hospodářství polní. Synové a dcery hospodářů nechtě odloš sport i zábavu a pomáhati rodičům. Za snazivých a vzdělaných hospodářů mladých nechtě vyjdou nové řady nájemců dvorů a velkostatků. Láška k půdě badis pěstována ve všech rodínách zemědělských jako avatf odkas předků. Rolníci, mšášané i dšláci, všichni si kládne přesné účty o svých vydáních, zpytujeme každý den své hospodářské svědomí a ukládáme přebytek svého přičinění do spořitelon, záložen i bankovních ústavů veřejnému účtování podrobených. Až povstanou nové legiony českých střídalů, budou české ústavy přetřkati úsporami a tu uvidíte s radostí, jak poroste podnikavost a jak velkých úkolů budou se obápati české banky, které dnes pro nedostatky prostředků, t. j. lidových úspor, nuceny jsou vyhontit se mnohdy obhohodím i s české ruky jim nabízeným. Bez úspor žádného podnikání, není žádného obchodního rozvoje. Všechny české banky akciové chystají se k rozmnožení akciové jistiny, by byly lépe vybaveny pro dobu očekávaného rozmachu obchodu a průmyslu. Nezaslouží, aby byly podporovány ochotou českých střídalů? Kdo sledoval jejich vývoj v posledních 15 letech, šasne nad prací vykonanou. Nespoléhejme na náhodu, na štěstí, dědictví, lovy a pod. Hrdost vědomí, že umíme mnoho vydělati a své potřeby na nejmenší míru obmeziti, chrání nás před každým pokušením. Přikládá nás povzbudí jiné k následování a brzy budou všechny české země jednou velikou dílnou, kde se veselého zpěvu radostné budeme pracovati ku štěstí svých rodin a pro budoucnost svého národa. Vlast nsádká od nás nijakých obětí, obejímá všechny děti svoje stejnou vroucí láskou, přeje si jen, aby nebylo mezi námi nuzných a trpčích. Nespoléhejme na žádnou velmoc. Jedinou velmocí, která nás neopustí, jsme sájeté my sami sobě. A jestliže nás co může zachrániti od uto nutí v moři germánském, je to jediná vysoká vzdělaní, neúsmorná píle, mravnost a úspora. Kapitál nás dosud všude utlačuje, naše, tvořme jej také a užívajme ho na obranu svých statků ideálních.

Českému obchodníctvu! Expedice Matičního mydla ve prospěch Ústřední Matice Školské nalézá se: Hlavní sklad: chem. laboratoř Mag. Ph. V. Boháče, Praha-II, Spálená ul. 92, st. 19 n.

Nové poštovní, telegrafní a telefonické poplatky. Říšský zákoník uvádějího nařízení o nových poštovních, telegrafních a telefonických poplatcích, jež dše 1. ledna 1907 platnosti nabudou. Snížená sazba za dopisy v místě jest zrušena. Dopis místní má se místo 6 hal. frankovati 10 hal. Za listky a zálepký poštou rourovon neb pneumatickou dopravované zvyšuje se poplatek o 5 hal. místo samýšleného svřšení o 10 hal. V oboru telegrafním savádí se poplatek 3 hal. za blankety pro telegramy, dšle se odstraňuje snížený poplatek za místní telegramy a ustanovuje se taxa 6 hal. za slovo. Poplatek za obchodní telefoný ve Vídni obnáš dšle velikosti atyká 800, 400 a 500 K, za telefoný v bytech 240 K. Mimo Vídě obnášejí poplatky za obchodní telefoný od 120—400 K, za soukromé telefoný od 125—300 K. Co do poštovních poukázek zvyšuje se „prodejná cena se 3 na 8 hal. a za zálepký jakož i pásky ustanovuje se 1 hal. jako náhrada za výlohy.

Rozdíl v rychlosti. Abychom si učinili poněkud jasnější pojem o tom, co jest rychlost a vzdálenost, podáváme zde několik příkladů o rychlosti, kterou se pohybují různí živočišové a tělesa ve vřtfině či sekundě. Hlemýžď ulose za vřtfinu 1¼,

mm. Clorák ujde v té době krokem 1¼ m, na snědnicích nebo na lyších uběhne 2¼ m, proud rychlé vody urazí 4 m., loď (při 9 uzlech nebo mořských milích po 1866 m. za hodinu) 4 66 m., balon při bezvětří 6.4, obyčejný vánek 6 m., smřšený vlak 7 m., bšhouz 7.1 m., muchoha 7.6 m., rychlý parník, plavád 17 uzlů za hodinu, 8 75 m., byciak 9 7 m., světlí vřtřk a osobní vlak 10 m., loď torpádová 11.5 m., bruslař 11.6 m., závodní kšš 12.6 m., bystřice hor-ká 14.3 m., rychlovlak (80 km. za hodinu) 16.87 m., mořská vlna při bouři 22 m., tak ředený ble-kový vlak, který urazí až 96 km. za hodinu, 26.86 m., holub poštovní 27 m., vřchřice 39 m., orkšn 45 m., vleš-tovka 67 m., nejšilnější cyklon 116 m., zvuk ve vsduchu 337 m., konle dšlová 448—530 m., přítoková vlna mořská 800 m. v sekundě. Mšsto proběhne ve vřtfině při otáčení se okolo země 1013 m či více než 1 km. dráhy své. Země otáčí se okolo slunce ve 365 dnech, 5 hod., 48 m., a 37 vřtř. a proběhne tedy na sekundu 39 600 m či necelých 30 km. Proud kabe-lový urazí za sekunda 400 km., v pozemním drátě telegrafickém 11.690 km., proud indukčel 18.400 km. Ale to vše není téměř nišla u porovnání s rychlostí, a jakou se šifí světlo. Je to rychlost téměř nepředstavitelná a činí 311.000 km. za vřtfinu. Aby se dostalo světlo k nám s mšsíce, potřebuje k tomu něco přes jednu sekundu; se slunce 8 minut a 16 sekund. Sluneční soustava naše složená jest se Slunce, Mer-kuru, Venuše, Země, Mšrtu, Jupitera, Saturna a jich mšsíců a zaujímá poměrně jen malou část všehomře; avšak přirovnáme-li jen celý průměr sluneční soustavy naší, tedy průměr dráhy nejvzdálenější oběšnice, Neptuna, t. j. 4.470 miliónů km. nebo 620 miliónů mil, přichášíme k vědomí, jak malinké nám vykážšno mšstečko v celém všehomře!

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. prosince 1906 i hl pšenice K 12 70—13 30, šita K 10 30—11 60, ješmene K 10 80—11 00, prosa K 00 00—00 00, vřkva K 0 00—00 00, hrachu K 19 00—20 00, oves K 6 40—7 00, došky K 00 00—00 00, jahel K 30 00—00 00, krap K 18 00—22 00, bramborů K 2 80—3 20, i hl jetelového semene bílého K 39 00—45 00, 100 kg jetelového semínka čer. K 49 50—55 52, řišáků K 0 0—0 00, máku K 38 00—40 00, lněného semene K 16 00—18 00, 100 kg šitých strub K 11 30—12 00, 100 kg pšeničných otrub K 11 60—00 00, i kg másla čerstvého K 2 40—2 80, i kg másla přeřaveného K 0 00—00 00, i kg sádla vřptového K 1 60—1 68, i kg tvarohu K 0 28—0 32, i vejce K 0 8—0 10, i kopa okurek K 0 00—0 00, i kopa zelí K 0 00—00 00, i kopa kapusty K 2 40—4 00, i hl cibule K 4 40—4 60, kopa droh. zeleniny K 1 00—0 00, i pytel mrkve K 2 00—2 20, i bečka švčetak K 0 00—0 00, i hl jablek K 0 00—00 00, i hl brusek K 0 00—0 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 29. pros. 1906 odřvřvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 122, šita 118, ješmene 93, oves 115, prosa 00, vřkve 3, hrachu 1, došky 00, jahel 00, krap 00, jetel. semínka 221 lněného semene 130, máku 1. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 42 kop, cibule 25 hl, droh. zeleniny 72 kop, mrkve 38 pytlů, brambor 15 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 25 hl, brusek 00 hl, švčetak 00 beček. — 4) Drub. dobytka: vřptš 6 kusů, podvřinčat 369 kusů.

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu sladové kávy klášti hlavní důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydáváte nebezpečí, že obdržíte méně cenný padělek, kterému schází všechny přednosti, jimiž se vřvřznamává „Kathreiner“

Neb jedině

Kathreinerova sladová káva

Kneippova

má následkem zvláštního způsobu výroby vůni a chuť kávy zrnkové.

Račte si zapamatovati, milo-

stivá paní, tedy zcela dobře, že

pravou „Kathreinerovu“ ob-

držíte jedině v uzavřených pá-

vodních balíčcích s nadpisem:

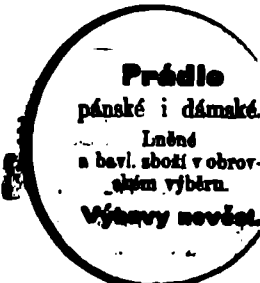
„Kathreinerova sladová káva

Kneippova“ a s obrazem farře

Kneippa jako ochrannou známku.

5

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

praktické dárky
fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

Kněžské koláry náprsenky

Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

Hradec Král. 136.

prací i celuloidové,

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

50 svazků

výborné četby obdržíte, objednáte-li si

„Slezskou kroniku“

ročník I.-XIV.
místo za K 33-88 jen

za 17 K.

Obsahuje povídky od Raisa, Kosmáka, Dra.
Slámy, Čechova, Herrmanna, Čecha, Křena atd.

Žádejte podrobný seznam všech 14 ročníků u

R. PROMBERGRA,
knihkupce v Olomouci.

První nákupní pramen

Místek pro domácnost, jakož i dámských a panských
láků jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těž lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechájí se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.

Vzorky a ceník zdarma a franco.

Praktická rozjímání

od P. Brunona Verenyse S. J. upravená od
P. Battaglia

— pro řeholnice —

vydala v českém překladě ve slušné úpravě

kongregace

školských sester de N. D.

v Horažďovicích.

* *

Rozjímání ta rozmnožena jsou o ně-
která rozjímání na dny sv. patronů českých.

Potřeba české knihy té byla s mno-
hých stran uznána. Oba díly mají na 1100
stran. — Lze je obdržeti buď v klášteře
v Horažďovicích, neb v biskupské tiskárně
v Č. Budějovicích za 8 korun nevázané,
za 10 K vázané.

! Druhé vydání !

Račte si objednat

∞ kapesní ∞ kalendář

organizací katol. na r. 1907.

Křesťanský Organisátor.

Kalendář obsahuje vědecké práce Dr. Šimáka
Dr. F. Bayla, prof. Drápalíka, Jukla, Dostála atd.
Znameníť pomůcka ve veřejném životě pro všechny

Cena 1 ex. v plátně váz. jest pouze 90 h
(poštou 1 K), 12 ex. po 80 h, s poloviční
frankaturou. Cena 1 ex. brožovaného 70 h,
poštou 80 h, 12 exemplářů po 62 h.

Objednávky vyřizuje

Josef Polák,

Hradec Králové, Adalbertinum.

Pár statných koní

vhodných k potahu i do kočáru levně
prodám.

Adresu adělí administrace t. l.

Osobní úvěr

pro duchovní,
úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku
úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vy-
loučení. Adresy družstev adělí bezplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků,
Viedeň, Wiplingerstrasse, 25.

Železný nábytek

postele skládací	za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení	9—
postele s plnými želez. stěnami	od 25—
drátěné matrace	18—
dětské postele	13—
kolébky	16—
mycí stolky	5—
stojany na šaty	11—
stojany na deštníky	7—

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80X180 cm za K 29— Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Ilustrované ceníky zdarma a franco.

Založen r. 1868.

Založen r. 1868.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Filiálka v Semilech.

Banka zvýšila právě dosavadní akciový kapitál K 2,000.000.—
na K 4,000.000.— Ručí tedy vkladatelům splacený akciový kapitál
K 4,000.000.— a ca. K 600.000.— rezervních fondů, jakož i veškerá
aktiva banky.

Dnešní stav vkladů circa K 6,400.000.—

Směnárna.

Vklady sázkují

na vkladní knížky a pokladniční poukázky

4 1/2 %

Oddělení bankovní.

Skladiště.

Hejtman z Kopeníka

jistě nekoupí, ale každý jiný jistě obstará svůj
nevereční nákup

„U města Paříže“

Báječně zásobený sklad všeho druhu zboží
galanterieho, hraček, prádla, alb, kasot, různých
her pro děti atd. atd.

Rudolf Štorek v Hradci Král.
proti Grand hotelu.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 82.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejsofističtějšího
provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domáckému.

Hudebniny a školy hudební

— pro všechny nástroje —

v nejhojnějším výběru
stále má na skladě

první královéhradecké
knihkupectví, antikvariát a
závod hudební

**Bohdana
Melichara**

v Hradci Králové.

(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)

— Denní prodej novin. —

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

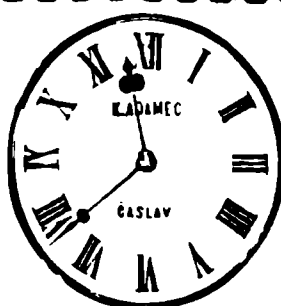
prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

První výroba

věžních

hodin

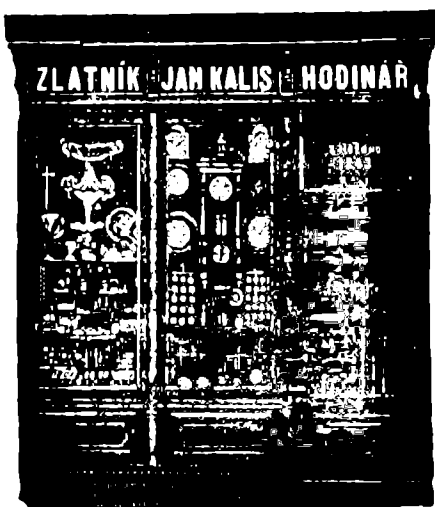
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při
cenách.

Ceny i
obrázky velkých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém výběru: **Vysoce kapesní ho-
din**ky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s **plnou zárukou!**

Dávkový hodným náslíky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

**Továrna
na zpracování ovoce,**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme avšak na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze **stříbrnou medailí**
**státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašeni státní medailie.**

Vzorky zdarma a franko.

K nákupu zboží dopo-
ručuje se obchod firmy

RŮŽIČKA & RÖSSLER

Ceny levné a pevné.

Při hotovém placení
3% slevy.

I. odděl. **Tovární sklad suken a jemných látek na
taláry.**

II. odděl. **Dámské látky hedvábné, viněné a proci.**

III. odděl. **Koberce, záclony a vybavy pro nevěsty.**

NB. Zvláště upozorňujeme na naše zefírové kanafasy a
specialitu věby R. & R.

velkozávod
v **Pardubicích.**

Očekávající laskavou návštěvu a prohléd-
nutí našich závodů bez nuceného nákupu,
trváme v dokonalé úctě

Růžička & Rössler.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše

Jiří Sahula.

Ilustruje

K. L. Thuma.

Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rázovitých hu-
moresek podaných formou populární.
Hodí se velmi dobře všem přátelům
svěžího a nezávadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

100 dopisnic s tímž obrazem věrně po-
daným K 5.-

★★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Malínský křen

5 kg od 3—7 K poštou franko, 10 kg a výše
drahou nevyplacené, proti dobíře zasílá sám
pěstitel

Václav Boh. Jelínek,

statkář a člen spolku křenářů

v Malíně č. 42. p. Sedlec

u Kutné Hory.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**vše h kostelních paramentů,
praporů a krového náclmí.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Navštivenky

všeho druhu
nabízí blsk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázk zasílá
se vše franco.

Čtete!

**Z domácnosti soci-
álních demokratů.**

Řada II. Píse Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah“

Již první díl hořejší práce těšil se tak značné
pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zajisté že
i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do
poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stej-
nou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

**Z domácnosti sociálních demo-
kratů.** Prozrazuje J. P. Hradecký.
Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří
Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

**administr. Časových Úvah
v Hradci Králové.**

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid
celé spousty prolhaných brožur na potupu naší.
Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné bro-
žury katolické, které důkladnými, promyšlenými
úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského
tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
větší slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý
koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo,
až nepřítelé protikatolickými letáky zbožnou osadu
zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické
věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli
ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na
škáze církve tak houževnatě, jest rozhodné potřebí
vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáři prosíme,
aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur.

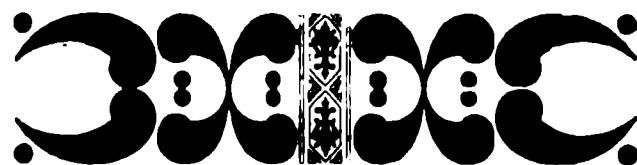
Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Reyhnově
nad Kněžnou

odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmonií.

Ručním se nejsolidnější práce.

Alessandra Manzoniho

světznámý román ze XVII. století

„SNOUBENCI“

uveřejněn v „Knihovně
našeho lidu“, již vydává

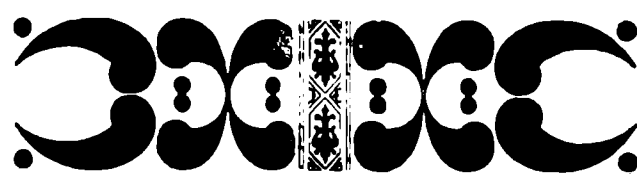
**Papežská knihtiskárna bene-
diktinů Rajhradských v Brně.**

Nový překlad proslulého románu toho s ten-
dencí katolickou pořídil prof. Dr. Tomáš Korec.

Stran 948 pěkné úpravy.

Původní cena 5 K.,

dočasně snížena na 3 K.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubnu 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, ujbř za 11
listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutáž školu

zdarma pro chudé.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Již zcela rozebrán

jest spis Dra. Reyla

Reforma manželství.

Zato však právě nyní již vyšel v Časových
Úvahách obsažený výtah z téhož spisu pod titulem

Manželství

**přirozené
a svátostné.**

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách sleva.

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Králové.

Sklo zahradnické

do patenišť franko na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . . 9 hal.
26/26 10 .
30/30 14 .
fermežový tucet (kryt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

cis. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühla

nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veledušojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

— Velejemné —

zákusky k čaji, kávě, vínu a čokoládě

jsou

lomnické suchary

které v nejlepší jakosti jen z pravého horekého másla vyrábí

Petr Vinklář,

—:: vyrabitel vyhlášených sucharů ::—
v Lomnici n. Pop.

Mnoho pochvalných uznání, v místě uznány za nejlepší.

Zásilky v každém množství, dobírkou vyřízení obratem.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,

PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiků, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Dra. Ant. Brychty

VADEMECUM

seu Brevis synopsis materialium et casuum in cura animarum frequentiorum.

Stran 584 8° nabízí za sníženou cenu K 1.60 (místo K 3.20)

Biskupská knihtiskárna.

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obé za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187) pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se
ohování v ohrámu Páně
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový; 1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Oltářní

obrazy, — křížové cesty, — postní obrazy atd.

doporučuje

J. Hlávka, steller pro církevní malbu,

Praha-Vinohrady,

Čelakovského ul. č. 9.

— Nákresy a vzorky franko. —

Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Přijmutí

plesových : toalet :

umožněno mým patent. strojem v každé hodině

večerní.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

— odborný —
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se barevnými rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez větší závaznosti, ku definitivní objednávce.

— Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsooly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

JESLE

— v době vánoční —
doporučují aktivě

JESLE

Petra Buška synové

uměl. závod sochařský a řezbářský pro práce kostelní

v Sychrově

(Čechy).

Zal. 1883.

JESLE

JESLE

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatit na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. ledna 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Konec církve. Budhismus.

(Poznámky k debatě královéhradecké.)

Realisticko-pokrokatým řečníkům ovšem zdá se, že naše církev katolická je v rozkladu, že umírá. Měla prý dobu svého mládí, svůj věk jinošský, mužný, ve středověku měla dobu svého rozkvětu, dnes nadešla jí doba stáří, dokonává. Pánové! Jste-li o tom přesvědčeni, proč ji nenecháte pokojně umřít, proč proti umírajícímu bojujete, ještě jej pronásledujete? A proč vaše časopisy o té církvi tak hanebně lhou? To má být vaše humanita? Váš urputný boj proti ní nejlépe dokazuje, že církev žije, a že není zříceninou, za kterou ji prohlášíte; proti autině jen blázen by stál. Tolik byste přece mohli znáti z dějin, učení pánové, že dávno před vámi přemnozí chystali církev rakev, považovali ji za odbytou. A církev žije dosud, a kde jsou nepřítelé její? Dioklecián dal raziti pamětní peníz, na němž čteme: „Deleto nomine christiano“ (je veta po křesťanství) — a jak se mýlil! Každý zakladatel nové církve myslil si: zničím církev katolickou — a církev trvá dosud. Známý jest výrok Woltaire: „Již se mi to protivil, slyšeti stále, že dvacet rybářů založilo křesťanství; chci dokázat, že jediný člověk dostačí, aby zbořil církev.“ — A kde je on a stoupencové jeho? Kde je Bismarck, který též se domníval, že možno církev Kristovu zničit? Ať předpovídají větší nebo menší proroci: universitní profesoři, liberální novináři, nebo socialističtí agitátoři brzký zánik církve, jako jejich otcům se dlo, povede se i jim. Luther, Calvin, Voltaire, Renan, Strauss, Vogt, Büchner atd. odešli — a církev nezníčili. A také Masaryk, Bartošek a jiní hlasatelé odpadu od církve odejdou a objeví se před soudnou stolicí Toho, který řekl: „Béda člověku, akže nějž pohoršení přichází“, béda tomu, jenž slovem nebo písmem o pravou víru druhého připravil — a církev potrvá dále, neboť v lodičce církve dli ten, který řekl: „Hle, já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Byť by se časem

zdálo, že spí, v době nouze zjeví se a poraží větrům a vlnám — a církev povstane opět v nové síle, v nové svědectví.

Přes všechny bouře, které jí již přestáli musel, velebně stojí před námi, ty mocný strom církve, který Kristus zasadil. Bouří větrové, zuří vichřice, burácí hromové — ale nadarmo; několik suchých ratolestí od stromu odraženo, bouře přechází a strom stojí dále. Stojíš před námi, mohutná skála, vlnami omývána. Kdyby třebaš tisíce kladiv pracovalo, aby tě rozbilo, nepodaří se to. Nebude se do stavěti železa, aby kladivo z něho zhotoveno bylo, z tebe však ani třísky neoddělí. Neboť na tobě nalézám nápis prstem samého Boha napsaný: „Brány pekelné tě nepřemohou.“

Z této církve máme vystoupiti, máme odpadnouti od víry po otcích zděděné, to byl refrain řeči pana Masaryka a Bartoška. A jaké víry se máme přidržeti? To nám pražští reformátoři nefekli. Snad budhismu, jak nepřimo vysvítalo z řeči p. Dr. Bartoška. Tento řečník řekl, že se toho mnoho dosud o budhismu neví, proto mu nvedeme výrok znamenitého znalce sanskritu Moniera Williamse, který praví: „Je to podivným zjevením za našich dnů, že i vzdělanci velmi snadno dávají se strhnouti k obdivování učení budhistického. Čtli se byti přitahováni třpytnými perlami, jež obdivovatelé budhismu s pečlivostí vybraly ze zákonů jeho. Nápadně staví se na odív věty tyto: „*temnými však body, se všemi sprostotami zůstávají opatrně zpt, nemluví ani o dokladech nejhlubší spustlosti, jimiž by žádný křesťan rtů svých neposkvrnil.*“ A co je jádrem často obdivované budhistické morálky? — pessimismus, opovrhování životem, ne z ideálních nějakých pohnutek, ale proto, že život se pokládá za neštěstí; nebytí je štěstím a „toto štěstí je nejvyšší odměnou, kterou Budha slibuje svým stoupencům.“ (Viz: Max Müller, Essays I. str. 202 a 244). Budha nabádá k chudobě, k umrtvování sebe, k panictví ne z vyšších pohnutek jako křesťanství, nýbrž aby tím životu byl dříve konec. Nejvyšším cílem je „Nirvana“ t. j. „zhasnutí světa“, zničení sebe.

„Indifferentismus“ praví E. z Hartmannů, „národy budhismus vyznávající jako denní požívání opia narkoticky uspal, činnost jejich podlomil a každé hnutí stoupající potřeby kulturní svým opovrhováním věd a umění a hmotného blaha ochromil. Národy ty ze živého procesu dějin vyloučil, a neklamné smě i k rozkladu náboženského života z sil.“ (Das rel. Bewußtsein der Menschheit, s. 347.)

Budhismus je pravým opakem křesťanství, a nějaký pán z Prahy, který, jak sám doznal, mnoho toho z budhismu neví, osmělí se tvrditi, že křesťanství vyvinulo se z budhismu.

Jest to zvláštní. Lidé, kteří mají v ústech stále pokrok, raději se kloní ke krajně zpátečnickému budhismu, než by pochválili křesťanství, jehož vznešené zásady pro všechny věky a pro kterýkoli národ jsou tolik prospěšné! Jen slepý nevidí, jak velikým jest pokrokem křesťanství proti umrtvujícímu budhismu. Jen člověk zacpávající si sluch neslyší, jak křesťanství hlavně protestuje proti zpátečnickým, uspávajícím zásadám budhismu. Proti nauce Kristově se musí stůj co stůj vyhledati nějaká obžaloba — třeba i pomocí budhismu. Zato však o talmudu pokrokaři v Hradci Kr. ani slovem se nezmínili. A bylo by přece vděčnou a nejvyšší zajímavou úlohou srovnati zásady židovského talmudu se zásadami evangelia. Bylo by zajímavě vysvětliti, proč talmud, ačkoliv byl spisován později než naše evangelia, přece prozrazuje tak veliké zpátečnictví, až nežidovský čtenář žasne. Leč rozumíme dobře. Kdyby byli dobráci pánové sebe spravedlivější, ostřejší výtky pronesli proti zpátečnictví židovskému, byli by se na ně rozbuřili jejich semitští spolubojovníci, aby dokázali, že jsou — taky pokrokaři. T.

Dopis z Prahy.

„Dámská Beseda“. Po několik již let konává se na Žofíně v Praze „ples českých žen a děv“ v masopustní době, jemuž předchází vá hojně reklamy, a jenž pod firmou „Dámská

FEUILLETON.

O věrném přátelství.

V. H. Polický.

Chodívali spolu, nerozluční kamarádi, oba státní úředníci, mnohoslibné partije pro dívky z lepší rodiny, mužové v nejlepších letech mezi třicetým a čtyřicetým rokem. Nikdo ani nejmenšího nemohl vytýkati jejich naprosto solidnímu životu. V poledne pili po obědě černou kávu a večer tři stvrde. Nic více a nic méně.

Po prvním chodívali do spojitelný — říkalo se, že šetří na „Ústřední Matici“. Když se vybíralo na národní věci, dávali vždy nejvíce; když se však mluvilo o politice, mlčeli jako tajemné sfingy, metažice zuřivé pohledy na maloměstské mluky.

„Co soudíte o politické nynější situaci?“

„Nic!“

„Ale přece . . .“

„No, docela nic!“

„Nynější politická situace se svým kulturním zabarvením jest pro každého inteligenta tak vysoce zajímavá, že nelze si mysliti . . .“

— že by naše národní společnost zapomenouti mohla svatých povinností, kteréž má ku svým největším kulturním podnikům „Ústřední Matici“ a „Severočeské jednotě“

(Jmenujmevčetně ony druhy „Amis“ a „Amil.“)

Pan Amis obrátil se, vzáhl ruku na stěnu a šel s háčku pokladničku, označenou nápisem: „Ústřední Matice Školská.“ Zahrnul jí. Zaharašilo to v ní nhláky. Blážený úsměv přeletěl tvář pana Amisa a přenesl se odleskem spokojenosti na tvář jeho přítele Amila, který mnul si pod stolem ruce radostí nad duchapřítomností milovaného přítele Amisa.

Útočný, maloměstský politik byl přiveden a koncepn. Nablý obrat politické situace jej ohromil.

Pan Amil vyňal z portmonky korunku a vpustil ji do pokladničky.

„Nynější politická situace se svým kulturním pokrokovým zabarvením žádá sice více, ale dnes zatím . . .“

„Vivant sequentes!“ (ať žijí následovníci!) zvolal pan Amis, pouštěje rovněž korunku do národní spojitelný. Pokladničku postavil pak před maloměstského politika s gestem, které nevyvolávalo žádnou pochybnost o tom, co v srdci svém si myslil.

Annály maloměstské vypravují, že pan Amis a Amil nikdy více nebyli obtěžováni politickými interpellacemi.

Ale ta politika nebyla ani tak zlá, kdyby mnohé jiné věci nebyly rušily klid našich přátel.

Každý musí doznati, že naše poměry sociální jsou zlé. Boj o život čím dále tím horší. Což divu, že v rodinách, kde více dívek na vdaní, starost veliká.

„Pane inspektore, takové postavení, tak hezký pán — a takhle jen po těch hospodách! Jak by každá byla šťastná! První domy byly by vám otevřeny. Přijdete domů, tam jako na poušti. A což kdyby nemoc — Pán Bůh nedopouští — přišla, kdo pak oblouží a ošetří? — Já přijdu pěkně z kanceláře domů, a hned všechno kolem mne. Svleknou mi kabát, přistrčí stoličky, vypravují nejnovější novinky. Na stole u talíře mám již položené noviny, v koutku připravenou dýmku. Když trochu zakašlu, hned se mne ptají, nemrazí-li mne snad v zádech nebo pod lopatkou nepříčina, aby to nebyl snad nějaký zápal. Játku, člověk jest jako vadoroslaviček v libezném háječku posazený. Někdo říká: manželství pouto, trápení. Hloupost, povídám, hloupost! Kdo si bere šílenu nebo peníz — ať má potom, co zaslouží. Než koupím „štof“, prohlédnu si jej — než vezmu si ženu, prohlédnu důkladně štof její natury jednou, dvakrát — a pro všechno ještě potřeř.“

„A pak ten „štof“ ještě se nevydářil!“ prohodil pan Amil . . .

„Škarohlídství, pane komisaři!“

„Vzpomeňte jen na kolegu R . . . Před čtyřmi roky v matičním bále! Vidím ho jako dnes zářícího štěstím po boku slečny Růžkovy, první krasavice našeho městečka, ideálu všech roztočených mládenců. A dnes? Doma má dvě děti a ženu v blázinci! Dejte mi pokoj. Takhle vím, co mám. Ožením se a nevím, co bude. Někdo vyhraje a jest šťastný; jiný prohraje a má otrávený život na vždy!“

„Jen ne tak pesimisticky! Každé věci třeba podívat se na kořínek. Uvedl jste příklad nešťastného, tragického manželství. Dotkl jste se věci choulativé, o níž bych se nezmiňoval, kdyby vaše námítka nutně mne nevybízela, abych vám věc poněkud objasnil. Jsem v rodinné a příbuzenské poměry pana R . . . zasvěcen a v kruhu důvěrném mohu říci, jak se věc měla. Vina domácí tragedie spadá na pana R . . . samotného!“

„Tá—ak?“

„Pan R . . . náležel k té sortě nešťastných manželů, kteří se řídili za svých mladých svobodných let heslem „Veni, vidi, vici!“ Na česko bych to přeložil: „Přišel jsem, uviděl jsem a udělal jsem ohromný kotrmelec.“ Slečna Růžkova byla dědičně zatížena. Pan R . . . byl v čas varován, v čas mohl čestně odstoupiti — ale jak už to Kecalspívá: „Každý jen tu svou má za jedinou . . .“ A potom běduje, když už pozdě je — když už pozdě je bycha honiti! — Tak to je — tak to je. Třikrát měř, jednou řež — a tak do manželství beze strachu běž!“

„Inu, něco na tom je!“ vzdychl pan Amis.

„Podívejte se starého mládence, jak jde na lásku, jako medvěd na med! Hanba — hanba!“ škádlil pan Amil, aby oslabil dojem řeči pana R . . .

„Nechte hloupost!“ pravil rozduřené pan Amis.

Beseda" shromažďuje tance chtějí ženštiny, starší i mladší, k bujnému veselí a radovánkám různého druhu, které však mívají různé dohry. Nelze upřít, že tancování a křepčení žen s ženami za zvuků výživé hudby jest pozoruhodnou zvláštností, kterou se hned tak některé město pochlubiti nemůže, a proto není na podiv, že „Dámská Beseda" mívá návštěvu dosti hojnou z nejrůznějších kruhů ženského světa. Ani z dálky nám nepřichází na mysl, abychom radovánky podobného druhu minili obmezovati, nebo proti nim snad chtěli vystupovati. Nikoli. Věc tato vyžaduje nestranné kritiky v zájmu všeobecném, a tu na tomto místě nikdo podceňovati nesmí a také nebude. Kdo jednou takovou dámskou zábavu viděl tvář v tvář, odnesl si dojmy opravdu podivuhodné. Jak různého druhu dojmy tyto byly, toho dokladem, že většina návštěvovatelů prvního ženského plesu na druhý již se nedostavila, většina pak návštěvovatelek druhého nedostavila se zase na třetí, atd. Proč? Poněvadž „Dámská Beseda" naplnila je částečně překvapením, odporem, ba i hrůzou. Jest nemyslitelné, že by mužové mohli tak daleko dojíti, že by si uspořádali „Mužskou Besedu", na kteréž by spolu křepčili a tancovali! Něco — mírně řečeno — nepřistojnějšího by hned tak nezbudilo všeobecný odpor, jako podobný podnik, nepřirozený, ba přičetl se všeobecným zájmům slušnosti a dobrého mravu. Než dejme tomu, že by „Mužská Beseda" se pořádala, a že by ji navštívili, jak se samo sebou rozumí, za účelem „representovati" obec pražskou, i četní obecní starší a městští radní. Bylo by pak nezbytno, aby si také zatančili a zakřepčili, každý podle svého srdce, primátor dr. Groš třeba s obecním starším Červeným, dr. Podlipný se svým věrným panošem panem Náhlavským, dr. Holubovský třeba s knižtiskářem drem Baštýřem, dr. Scharf s panem Schröttrem, dr. Černohorský s malostranským panem Hubáčkem, architekt Müller s panem Práškem, pan Pinkas s panem Gregorem a tak dále. Jaký by to byl pohled — žert stranou — na tyto tanečující, snadno lze si představit. — Na štěstí takováto počestilost mužský svět náš doposud neopanovala, a jak doufati lze, také jej neopaneje; to jest vyhrazeno jenom ženám. Stejně nepřijemný pocit, ba odporný, musí vzbuzovati tudíž i křepčení ženy s ženou, jako by vzbuzovalo křepčení muže s mužem. Co jest nepřirozené, není slušné.

Výstřelky podobného druhu, jako jest u nás „Dámská Beseda", nebyly by možny ani v Americe, kde přece výstřednostem nejrůznějšího druhu ani mize nakladou. Ostatně podobné „zábavy" měly u nás dosud každého roku své neblahé důsledky, že bylo zapotřebí zakročování policie, soudních lékařů i psychiatrů. Zejména lonského roku následoval po „Dámské Besedě" případ, který byl dlouho v Praze předmětem všeobecného rozhovoru, a končil pak odvezením dvou účastnic ženského plesu do ústavu choromyslných. Podobných případů, jichž podstata vězí ve věcech přirozených, zaznamenávají „Dámské Besedy" ně-

„Tak se podívejte do zrcadla — no!" Pan Amil vytáhl z kapsy zrcadlo a držel je inspektorem před očima. „Ejhle, pelichající mladí, pět vlnů desíti řadami! To jsme to dopracovali! A ženit se — ženit se — za rok byste měl hlavu jako novorozené... Žena by vám sáhla na hlavu a nevěděla by, koho hladí, jestli starého Amisa nebo malého Amiska. Dejte pokoj! To byste měl pěknou autoritu v rodině. Kamaráde, nám už nic jiného nezbyvá, než..."

„Dat pokoj a hledět si svého!" odsekl nevrle pan Amis.

„Tak — tak, kamarádíčku! Hledět si svého mládeneckého stavu, dělat dobrotu, mazat si Kolmanem hlavu a rozhánět v pfe sádlo, aby nepřela kufátka a vzdorovat svodům pana notáře, který by nás rád dostal do kanceláře s nějakou svatební smlouvou. Toť naše heslo:

„Ne a nebudem se ženiti, ani za děvčaty choditi! — Černá sem pohltí toho, kdo odpadne zrádně!" — — —

„Pane komisaři, nerate se odřkati ničeho. Kdo má takové šelmovské oči jako vy, na takového bych nevsadil ani..."

„Ó — ó, pane notáři, na můj mládenecký charakter mohl by každý vsaditi jako na živé numero!"

„Ale prohrál by!"

Pan Amil hladil si mohutný knír a rozpačité se usmíval. V duši vynořil se mu pojeďnou obraz dívky, který přes jeho „pevné zásady mládencké" častěji a častěji rozčefoval bladinu jeho duševního života. Modré, hluboké oči, poněkud přibledlá tvář, svízná postava v jednoduchém černém šatě, v ruce kytici čerstvých květin. Ano, tak ji vídával každodenně (chodil totiž od prvního náhodného setkání vždy přesně o půldruhé po obědě do aleje na procházku s nic netušícím přítelem Amisem, namlouvaje při tom sám sobě, že tím neprohléšuje se proti svým naprosto pevným a spolehlivým zásadám mládenckým).

O, křehká nádobu mužská! Jak snadno žena posdvihne uzavřené víko tvých tlumených, těžce

kolik ve svých následcích. Jen užijma krahu obdanstva pražského jest známo, že dvě návštěvnice lonského ženského plesu po návratu z téhož byly zachváceny tak smyslnou představou, že domnívaly se, že jsou muži, a v pravém toho slova smyslu pronásledovaly pak své „milé" tak, že je obrožovaly přímo na životech. Nešťastnice odpykávají nyní následky dámského besedování v ústavě choromyslných. —

Končíme tímto, jsouce toho pevného přesvědčení, že „Dámská Beseda" zanikne tak, jak vznikla, jako nepřirozenost proti slušnosti.

* * *

Ještě kuchářská výstava na Žofíně. Běspříkladný humbug, s jakým uspořádána minulého měsíce na Žofíně kuchářská výstava p. Josefou Krátkou ve prospěch „Městy akademické vysokých škol českých", bude mít následky, že budoucně budou podobné „podniky" znemožněny samým obecenstvem. Dnes možno říci, že výstavu pořádající postihla důkladná nehoda, neboť sklidili jen deficit a zklamání na všech stranách. Praha již není taková vesnice, aby snesla vše. Soubor malých a větších hrnců i pekáčů není ještě výstavou „restaurace žofinské", pořádanou jen a jen za účelem reklamním, nikoli pro nějaký vyšší účel. Výstava uspořádána za účelem vysoké, barnumské přímo reklamy pro pořadatelku Krátkou, celá veřejnost byla vábena plakáty na všech nárožích i zprávami novinářskými, a mámena v pravém toho slova smyslu, že výstava pořádá se pro šlechetný účel — a ti, kdož na výstavu šli, šli tam v domněni, že přispějí svojí hřívnou k úlevě strádajícího našeho studentstva — Všechno to však bylo humbug a klam, „Města akademická" nedostala vyplaceno ani haléře, ješto pořadatelka neurnala ji odškodniti za to, že sneužila její firmy pro svoje účely! Tak věci se mají, a tak nutno podobný humbug odsouditi v zájmu řádných podniků národních, reálních. Prozatím budíž konstatováno, že veřejnost byla výstavním podnikem oklamána a že pořadatelka Krátká neodvedla dosud slíbeného účelu ani haléře.

* * *

Nedostatek služek v Praze. Nikdo by neuvěřil, že v Praze tou dobou pauzuje veliký nedostatek služebných děvčat. Příčiny toho sluší hledati v neustálém štvání „Práva lidu" proti třídám měšťanským, což má za následek, že děvčata z venkova počínají dávati přednost tovarnám. Na nepatrnou mzdu při celodenní práci, větším dílem velice namáhavé, taková dívka trvá v tovarních místnostech po celý den, hynouce na těle i na duchu, a chřadnouc k různým chorobám. Toho všeho však málo dbá, jsouc spokojena, že má večery i neděle a svátky „pro sebe", že může promarniti celé dny sváteční ve společnosti sobě rovných a mravní zkáze podléhajících děvčat i mladíků. Ukaz tento musí vésti ku poučování našeho lidu, a to

tlumených citů! S hrůzou pozoroval pan Amil, že bledý obličej, známé modré oči, něžný profil jemné dívky tváře loudí se do jeho snů, že vystupuje před ním ze svažků zaprášených úředních akt, že rozpíná k němu náruč z kotouče dýmu, lichotivě se vinoucího z těmky kolem ramen, skrání. Cítil v této neobyčejné, doma nepoznané chvění tužby, rozkoše a bolesti.

„Jarku, Jindřichu, tohle děl už nejde! Řekni si to upřímně: Ty jsi se zbláznil, ty jsi zamilován. Modré oči ti učarovaly — a na tohle jsi čekal až do svého třicátého sedmého roku svého mládeneckého života? Sedm a třicet let neměl jsi oči, neměl jsi srdce — říkal jsi lásko: bláznovství. Jene Amise, můj kamaráde, kdybys tohle všechno věděl, kdybys to jen tušil! Ale ty na mne stavíš jako na skálu, na čedičovou skálu — a já se chvěji v tenatech lásky jako komár v pavučině. Jen že já tomu svému ukrutnému pavoučku bych se docela nic nebránil, kdyby mne jednoho krásného dne vyhlídli si za předmět svého loupeživého výpadu!"

A takhle častěji pan komisař Amil uvažoval v tichém zákoutí svého mládeneckého pokojíčka. Zvláště od té doby, kdy dozvěděl se podrobnějších dat o poměrech a dobrých vlastnostech svého ideálu. Byla dcerou lesního na panství pana hraběte K... Otec její, pocházející z města B... vyžádal si před smrtí, aby pohřben byl na hřbitově rodného městečka. Vdova s dcerou, chtějící býti poblíž hrobu otce, odstěhovaly se do města B... a kytice, které nosila „dívka v černém šatě", byly projevem dětské lásky k zemřelému otci. Na hrobě pana lesního byla každého dne čerstvá kytice. Na tom však nebylo dosti. Pan Amil se dozvěděl, že jeho ideál se jmenuje Liduška a že tato Liduška je výtečnou hospodynkou. Paní lesní od smrti manželovy stále churavěla. Liduška spravovala celou domácnost, ošetřovala matku a nechtěla ani o tom slyšeti, aby vzala si k ruce služku. Domácní práce dělala sama a na dónášku měla starou ženu, která bydlela v jejich domě.

áhy, než-li bude pozdě. Nikdo přece neupře, že venkovská dívka v řádné rodině městské se vychovávala na řádnou ženu, snažjící se ve všem, čeho v domácnosti i v hospodářství jednoho dne by mohla potřebovati jako samostatná hospodyně. Toho se jí v tovarně při stálé práci a shonu ovšem nedostává. Tam se o ni nikdo nestará, a proto následky bývají v podobných případech již obvyklé — — — předčasná zohátralost tělesná i duševní a různé nebezpečné choroby. Má-li v Praze vyvíjeti se pospolitý život řádným chodem, bude nezbytno, aby pražská rada městská v této příčině ujala se konečně své povinnosti a rozhodným slovem upozornila náš venkov, že za těmi statistici služebných děvčat, která v předlouhých letech minulých století nacházela v Praze upřímného a srdečného přijetí i zaopatření, přicházely nové vždy tisíce návštěvníků do matičky Prahy, aby v ní pokračaly a potěšily se na místech každému českému srdci věrosmn dráhyhých. Lid musí býti upozorněn, jaký jest rozdíl mezi namáhavou prací tovarní při nevýživné stravě a řádným životem v rodině, aby pochopil, co bude výhodnějším pro jeho jednotlivce, jeho dcery, příští ženy a matky. Jest v zájmu lepší budoucnosti toho lidu našeho, aby nedal splésti se různými nepravými hesly svých nepravých přátel, nýbrž hleděl ve vlastním zájmu svém najíti cestu nejlepší. Jsou páni na staroměstské radnici sobě vědomi dosahu těchto věcí? Ukáže budoucnost!

Obrana

(12) **Konečně.** „Čas" konečně opakoval, co o jeho straně každý s dobrým svědomím může říci veřejně. Ovšem učinil tak ve formě stesku, že prý opoziční strany pokrokové ve venkovských městech zahrnují se pod společné jméno židovských zaprodanců. V tomto ohledu má pokroková strana a její orgány tak citlivé místo, že „Čas" ani neodvažuje se veřejně mluvit o opravování. Důkazy pro spojenectví realisticko-židovské jsou takové tíhy, že „Čas" a jiné pokrokové noviny nesmějí na klauzý led diskuse v tomto bodě ani pomyslet. My také leckdy uvedli jsme k této pravdě doklad, a „Čas" jest tak ochotný, že důkazy o spojenectví tom sám nikdy neskribl. Tak na příklad český žurnalista nikdy by nemohl psáti s takovou bezmeznou záští o poměrech ruských, kdyby nepsal po židovsku. Viste na příklad noticku v 5. čísle „Času" ze dne 5. ledna. Nadpis jest: „Malý car dostal novou uniformu." Obsah noticky jest jízlivý posměch a orientální nenávisť vůči dítěti, které ještě nic o světě neví a ničím se neprovinilo. Bravo, čeští novináři v „Čase", sloužíte své vrchnosti věrně! Ale to aspoň vězte, jak se člověku hnusí, když si nasadíte masky opravdu českých lidí a kážete o mravním prohlubování.

(3) **Jak „poučoval" dr. Drtina v Třebouchovicích.** Duchází nás správa z Třebo-

Zkrátka, čím více se pan Amil informoval o svém ideálu, tím hůt to dopadalo s jeho mládenckými zásadami. On však bedlivě a důstojně tajil hrozný boj, který zmlít jeho duši. Věděl, že je sle. Nikdy nebyl v tak výmínečné rozrušeném stavu duševním jako nyní. Jindy rád si poseděl po obědě, nespěchal. V hotelu u „modrého lva" byla obědvácka společnost, jakou pohledat. Všichni mládenci, veselí a upřímní kamarádi. Žertovalo se, zpívalo, druh druhu nikdy neublížil. Všichni se měli rádi jako bratři — acházeli se ke stolu jako členové jedné rodiny. Pan Amil cítil se mezi nimi jako doma.

Ale od chvíle té, co obraz Liduščin zaletěl do tajemných záhybů jeho mládeneckého srdce, cítil, že ani společnost nejlepších kamarádů nemůže ukonejšiti nepřemohitelné rozpjetí touhy po něčem, co bál se dosud vysloviti — a čemu se všeobecně říká: manželské štěstí. Byl přesvědčen, že jeho mládenecký charakter nesnese obtěžkavací zkoušky, která mu právě nastala — a byla to jen jakási hrdoost, která jej nutila, aby brál před světem úlohu misogyna — nenávislníka žen. Ve skutečnosti však tonul zcela v opojných proudcích lásky. — — —

Pan notář Svoboda nahlédl poněkud v zákulisí. Mezi damami ve městě se totiž cosi šepťalo, povídalo. Pravidelně, v určitý čas konané vycházky nemohly ujíti bystrozraků mladých a ostrovtipu (zkušeností vybroušenému) starších dam svědávého maloměsta. Povídalo se dokonce, že pan Amil jednou jde sám na procházku, promluvil několik slov se slečnou Liduškou, že ji neobyčejně pak zdvořile zdravil — zkrátka, že nejsou sobě lhostejní, že „s toho může něco býti."

Pan notář Svoboda byl zavrčen do tajů maloměstského světa dam, proto s takovou překvapující určitostí řekl: „Prohrál by!"

Pan Amis nechápal slov notářových; byl tak přesvědčen o staromládeneckých úmyslech svého přítele Amila, že by byl jedu vzal na jeho vytrvalost.

Zatím však pan komisař Amil cítil dobře,

ohovic o přednášce univerzitního profesora dra. Drtiny. Při čtení zprávy tážeme se překvapení: Jest možná, aby univerzitní profesor v přednášce o školách tak okatě a strannicky pracoval pro svoji stranu? Jest možná, aby úmyslným zamlčováním a překrucováním myslí posluchačstva tolik na nepravou cestu sváděl? V přednášce — dle zprávy nám zasláné — jako červená nit propletala se strannická zamlčenost proti „jisté konfesi“ přes všechno ujišťování přednášedle, že pojednává nestranně. Školství jesuitů odsuzoval na dobro. Citoval Chelčického, Husa, Luthera, Komenského; to jsou přý hvězdy, v jejichž slápně musíme vkročiti; to jsou průkopníci moderního školství. Pane doktore, opravdu všichni? Nevíte, v jaké „lásece“ měl prostý Chelčický současně vzdělance? Nevíte, že brojil Hus proti mathematice, poněvadž přý odvádí od theologie? A co Luther? Slovy až příliš drastickými odsuzoval university. Dle Luthera filosofie odporuje theologii; ergo — A právě za jeho věku klesly university německé značně. V Němcích k vůli zvětšení důchodů hladovíci mistři univerzitní přestáli, odluzovali si studenty. Soudruh Lutherův Melanchton byl nucen ve Vitenberku zakazovati lutherským studentům hanebnosti všeho druhu. Tam dle zprávy souvěkovce Schwengfelda byl „divoký, drzý a nezvedený pronárod studentský, zvlášť mezi žáky Melanchthonovými“, přý Melanchton sám často plakal nad tím, říkáje, že ta svévole jest znamením brzkého konce světa. Taková byla situace — v sídelním městě Lutherově. V Heidelbergu a Lipsku nebylo lépe.

A v Čechách? Kdo jen trochu vlastenec-kého citu má, neubrání se veliké bolesti při pozorování, jak hlavoce klesla universita naše a česká vzdělanost vůbec, když ji přejali z rukou katolických husitů. Husité universitu o její jmění připravili, a tak tato škola živčila u nás pro posměch národů okolních. A jak „reformovali“ ji žáci Lutherovi? Nechtěli na ubohý stát dáti nic, i když do jejich rukou padl. Hladoví mistři, aby pobuili protestantské velmože aspoň k nějakým příspěvkům, začali voliti za rektory — jejich nedospělé chlapečky. Ale ani tak si nepomohli. Tohle byla, pane doktore, ta lutherská reforma školství? O tom jste se jistě při přednášce mezmiňoval.

A když ta pražská škola jesuitská byla tak špatná, proč do ní posílali své synky katechéti a lutheráni raději než do té „evangelicky reformované“ university? Zik. Winter, který zajisté klerikálem není, napsal, že jesuité netrpěli ani slechtickým synkům zpaněšlé, marnivě obleky módní, nedovolili jim nositi zbraň do školy. O mistrech „evangelické“ university r. 1571 zapísáno, že většina mistrů zanedbává lekce, a že napomínání při tom nic nepomáhá; nářky toho druhu jen se sypaly. Zato není zpráv, že by jesuité bývali ve škole nedbali. Slavný paedagog protestantský, štrasburský Šturm, napsal dle vlastního pozorování o tehdejších školách jesuitských: „Přede

všemi jinými mnichy, ačli mnišství vůbec jest chvalitebné, zasluhovali by chvály jesuité. Mám radost z toho institutu s dvou příčin, poprvé že pěstující vědy, podporují naši věc (totiž studium humanistické), neboť jsem viděl, které spisovatele vykládají, podle které metody se berou; metoda jejich od naší tak málo se liší, že se zdá, jako by byli čerpali z našich pramenů; po druhé (mám radost), že nás připuzují k snalivosti a bdělosti.“ A jedna škola jesuitská podobala se druhé jako vejce vejci. Nejlepší současný znatel dějin university pražské a kolleje jesuitské Zik. Winter píše o taktice jesuitských učitelů: „Nemůže býti pochybnosti, že plán i metody na svou dobu byly příhodné; jesuité jimi dobyli sobě zásluh o katolické školství nepopíratelných.“

Teď se tážeme, jak může univerzitní profesor ze strannické zaujatosti haněti na katolické církvi to, co sami protestantští očití svědkové chválili a naopak velebiti „u reformovaných“ to, s čím se sami „reformovaní“ chlubití nechtěli? O Tomáši Štítném p. dr. Drtina nic; a byl to přece první bystrozraký Čech, který pořádal universitní extenze a který podával mistrným způsobem lidu vysokou vědu v jazyce národním. Že sám proslulý Komenský ve svém „Compendarium“ pochválil paedagogy jesuitské, o tom ovšem Dr. Drtina také v zájmu své strany se nezmínil. Inu, je to pokrokář-realist; podle toho musí býti střižena i jeho věda. Kdyby nebylo katolika Karla IV., možná, že dosud universita v Praze by nestála. Protestanté by jí bývali rozhodně nezdělali. A teď se v teple na této Karlově universitě dva profesori roztahují, kteří prohlašují, že ve středověku (tedy snad ani za Karla IV.) vlastní vědy nebylo, atd.

(3) Tajemství „klerikalizovaného“ státního úřednictva. Surové socialistické potupy metané na církve a posměšky ze samého jména Ježíšova vládní censura propouští. Když však katolický časopis „Ostravský Kraj“ uveřejnil pro výstrahu některé výroky socialistického tisku proti Bohu a náboženství, byl skonfiskován; tu najednou měl p. censor strach, aby se lidé těmi větami nezkazili. Ony útočné výroky, pokud byly uveřejněny v socialistických listech se zřetelnou snahou protináboženskou, dostaly pardon. Když však katolický list je vytiskl se snahou náboženství utvrditi, s výstrahou před těmi, kteří tak mluví — najednou se provinil, najednou udělal „pohoršení“.

(3) Vajna proti Masarykovým žákům? Světe, div se! „Besedy Času“ dne 6. ledna t. r. píše: „Čemu jsme se mnoho let bránili, tomu jsme se na konec neubránili. Steský na naše střední školy rostou. Vždycky se říkávalo, a my jsme to dobrýmyslně opakovali, že na našich školách leží kázeňský systém, byrokratický tlak a rakouský duch. Také. Ale na našich školách středních vynořují už teď učitelé, vyšší z české university, a z české

techniky, a tito lidé bohužel nejsou-li horší, lepší nejsou, než bývali ti staří profesoři. Začneme tedy zaznamenávat žaloby.“

My ohlašované vojné příliš nedůvěřujeme. To by musily v první řadě „Besedy Času“ pranýřovati — právě žáky Masarykovy a své horlivé čtenáře. A k tomu sotva dojde. Na to má Masarykovský orgán příliš obchodního ducha. Starší profesoři srovnali se školou, konali a konají své povinnosti svědomitě; Masarykovský vyučenec spokojuje se hubováním na byrokratismus, k zkouškám se nepřipravuje a místo starosti o národ hubuje, jak se jemu, hotovému geniovi, ale vede. Takhle po judovsku sjednati si kus popularity — to ještě ano! Na to není potřebí ani talentu, ani práce. Ale oddati se vytrvalé tiché práci národní? Pahl! To nepřinese slávu ani peníze. Nezkoušení suppleti, odebrající „Čas“, budou první, kteří soukromě za tepla dupší redakci „Besedy Času“, aby zanechala „denuncování.“ A redakce ráda už oko přimhouří.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna dne 9. t. m. sešla se k poslednímu svému zasedání, jež se má ukončiti koncem ledna, načež bude říšská rada rozpuštěna a vysáány volby dle nového řádu, jež přý se provedou počátkem května. Vláda předložila sněmovně předlohu dvou zákonů, týkající se zlepšení platů a poměrů státních zřízenců. První předloha žádá 20 mil. K na mimořádné podpory v r. 1907, druhou předlohou požaduje se 26½ mil. K na zlepšení platů a zvýšení aktivních přídávků státních úředníků a různých zřízenců. Doba služební má se tu zkrátiti ze 40 let na 35. Také profesorům zlepši se platy. — Na podnět Národní rady české pracuje se v království Českém k soustředění stran. I strana staročeská přistoupí k soustředění na základě programu vypracovaného dr. Matrušem. Agráři o soustředění příliš nestojí. — Vláda snaží se pak o dohodu mezi Čechy a Němci. Do Vídně pozván vůdce Čechů v Čs. Budějovicích dr. Zátka k poradě, na níž bude se jednati o kompromisu mezi Čechy a Němci v tomto městě. — Na dolnorakouském sněmu zem. přijat návrh, aby pro říšskou radu zavedena byla povinnost volební; stejně přijaty tu návrhy, aby státní potravni daň ve Vídni ponechána byla obci a podobné aby přenechány byly i ostatním obcím. — Za účelem kontroly nad rozdělením vojenských dodávek bylo v ministerstvu obchodu zřízeno zvláštní oddělení. — Obě delegace, rakouská i uherská, skončily své zasedání. Od nynějška budou rakouští ministři zváni k poradám rozpočtového výboru delegace. — Arcikníže Rainer slavil své 80 narozeniny. — Císař zavítá přý do Prahy v březnu.

Na zemsckém sněmu pruském podána

Mel krásny sonorní tenor. Rozhovor umkl a všichni naslouchali.

»Na podzim v ořeší,
lásko víc neteší,
kdo si nepřispíší z rána,
k večeru to pohřeší . . .

»Výborně, výborně!« tleskala celá společnost . . .

»Pane adjunkte, ještě nějakou písničku; ráčíte mít tak krásný hlas!« žebronila roztomilým způsobem slečna ředitelová.

»Velice mi slečno lichotí, ale prohřešoval bych se na společnosti, kdybych sám uplatňuje hlas svůj, neposkytl příležitosti panu komisaři, aby se představil společnosti jako pěvec první třídy!«

»Výborně — zvolala živě paní továrníková — slečno, ráčte požádati pana komisaře jménem svým a celé společnosti. Přání slečny musí zajistě tak opravdovému mládenci býti rozkazem!«

»Ó ó, prosím — prosím!«

»Směla bych tedy uctivě žádati, pane komisaři?« uklonila se slečna ředitelová.

»Musím vyhověti — dokud jsem ještě mládencem!« odvětil pan Amil, a klada důraz na poslední slova, při čemž s želmovským pohledem usmál se na paní továrníkovu

»Jak jste to řekl, pane komisaři?«

»Do — kud jsem ještě mlá — den — cem!«

»Tak tedy přece?«

»V písničko povím víc . . .«

Pan Amil dohodnuv se s adjunktem začal jemným, zvucným tenorem:

»Tajná láska
ta mne trápí,
ta se mi vyspat nedá,
protože já těci neamím,
že ty jsi moje milá . . .«

Potlesk bez konce otřásl besední místností. Adjunkt Taraba často v mládeckém kroužku doprovázel komisaře při zpěvu — ale s takovým citem jako dnes, nezpíval pan Amil dosud nikdy. Adjunkt díval se na něho udiveně a pojednou zdalo se mu, že v očích komisařových jest jako po nepadnutí ranní rosy — —. (Pokrač.)

jak nejistou a vratkou stala se pro něho půda po slovech nořákových. Cítil, že nejlépe bude, když v úřku bude hledati svoji spásu. Ale osud dnes postavil se proti němu; před hotelem zahrčely kočáry a do dveří vstoupil ředitel cukrovaru, vracaje se s čelnou společností z odpoledního výletu.

»Na zdá-árl«

Ředitel cukrovaru, šaradantní pán, paedesník v plném květu Abrahamovin, vždycky veselý, řídlní společník, za ním jeho dceruška, hezoučka blondýnka, živá, temperamentní, továrník Hofer se svou paní, kdysi první krasavici města, distinguovanou dámou, za nimi pak řeholci se stolní obědvacká společnost: ředitel koželuhny, inženýři, dva profesori, adjunkt, koncipista . .

Vrazilí do místnosti jako velká voda, vítání blučným »Vivat« pana inspektora a komisaře.

Všeobecné potřásání rukou, komplimenty damám.

»Jáčku, tož abychom si dnes sedli do »Besedy«, když jsme se tak sešli. Hej, Josef, obr —, rozsvěťte v besedním pokojíku!«

»Pane řediteli, já půjdu už — dopíjíme právě . . .«

»To byste nám udělal pěkný kompliment, pane komisaři!« brozila paní továrníková. »Či snad přece bych věřiti měla, že jste k damám tak upjatý?«

Inženýr Koráb dal se do smíchu.

»Milostivá — já něco slyšel . . .!«

»To už se to na mne dnes brne se všech stran!« zabručel si pro sebe pan Amil.

»Pan Amil jest výtečný společník. Paní architektová včera mi vyprávěla, že . . .!«

»Čerstvá, čerstvá —!«

— inu, že pan komisař je výtečný muž a že je škoda, aby jen tak zůstal — že přý . . .«

»Pane inženýre, vy mne usoudíte — dál, dál!«

»Ach, kdo pak může věřiti, co se mezi damami o nás povídá. My musíme držeti k sobě — jako škála, jako svor . . .«

»Výborně! Výborně! At žije inženýr! On je náš!«

»Vy, vy, takhle napinat dámskou zvědavost!«

Toho vám neodpustím!« brozila paní továrníková.

»Milostivá, milosrdenství! To ráčíte uznati, že mezi námi mládenci platí: dnes mně a zítra tobě. Mám, že zítra, za týden nebo za měsíc budu žádati podobnou diskretnost od pana komisaře . . .«

»O, vy muži, jeden jako druhý, faleš, pokrytectví . . .!«

»A tak dále — můj cukrkandie! Pan inženýr má pravdu. Nemusíš všechno vědět; byla bys brzy moc stará. — chlácholil svoji paní pan Hofer.

»Ostatně v Besedě již jest připraveno; nuže, ctěná společnost, můžeme vejiti.«

Pan adjunkt Taraba vběhl napřed do místnosti besedních, otevřel piano a spustil svižný pochod.

Veselá společnost za vzájemného škádlení vešla do útulného besedního Tuskula. Paní továrníková usedla vedle komisaře a z očí jejích, želmovsky a výbojně zářících, bylo viděti, že za nic na světě nepustí z léce ubohou obět své zvědavosti.

»Ale, pane komisaři, to není možno, abyste neměl někde talisman . . .«

»Milostivá, marná řeč. — My jsme s panem inspektorem mládenci a zůstaneme — zůstaneme ne věky věkův . . .«

Inženýr Koráb přisedl ke komisaři a zalechnuv poslední slova, dal se do upřímného smíchu.

»Co se smějete — mladíku?«

»Odpusťte pane komisaři, ale nemohu to vydržet. Tak mně napadlo, jak byste asi vyblížel jako přednosta domácnosti. Už byste se ani do toho nevrátil!« . . .

»A proč ne?« — zděněl náhle pan komisař.

Pan adjunkt Taraba začal na piano:

»Kvete láska kvete,

ale jenom v létě,

milujeme se, můj Jeničku,

dokud i nám kvete . . .«

předloha o posílení německví ve východních provinciích; předloha namířena totiž na zdo-
láni Poláků, kteří přes všechny germanisační
snahy postupují.

Vláda francouzská vystupuje nyní i proti
školám francouzských kongregací na Východě,
kde dosud požívaly státní podpory a tak
tam šířily vliv francouzský. Školám těmto nyní
odepřeny státní podpory a proti nim budou
zakládány školy světské. Akce tato zájmům
francouzským spíše uškodí. Vláda francouzská
odstraňuje i s mincí nápis: Bože, chraň
Francii!

Sv. Stolice přístě ve Francii sebrané dary
(petráky haléř) odmítne, ale věnuje je na za-
bezpečení bohoslužeb a duchovenstva ve Francii.

Srbská vláda vyzývá obyvatelstvo, aby
v zájmu dobrých styků s Rakouskem zdrželo
se demonstrací pořádaných proti správě bo-
senské.

V Rusku spáchána nová politická vražda;
v Petrohradě zastřelen totiž vrchní vojenský
prokurátor Pavlov. — Generál Kuropatkin
přiját zase na milost u cara. Konfiskace jeho
díla o válce rusko-japonské zrušena a on carem
vybídnut, aby vstoupil opět do státní služby.

V Maroku došlo k bojům domácím, jež
zavinil odbojník Raisuli; ten poražen prchl.

Z činnosti katol. spolků.

Z Holohlav. V neděli 6. t. m. přednášel
v křesť. sociál. lidovém spolku pro Holohlavu a
okolí v. p. Dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Krá-
lové, „Čím intelligence chce nahradit náboženství.“
V řeči velice poutavé a všemi přítomnými s ne-
všedním zájmem sledované poukázal p. kanovník
na tři směry, jež v ohledu tom v intelligenci se
jeví. Část její prohlásuje, že náboženství vůbec
pro dnešní moderní lidstvo jest stanoviskem pře-
konaným, nahradí prý je úplně věda a umění, jež
uspokojí srdce i rozum — jiní uznávají sice
nutnost náboženství, ale tvrdí, že náboženství
stávající zvláště katolické nestačí, nutno dáti lidstvu
náboženství lepší — ovšem že nevědí jaké. K těmto
patří i professor Massaryk, který ačkoliv po tolik
let již lepší náboženství hledá, dovedl jen vypo-
čítati, čím náboženství není, a na místo náboženství
katolického, které sahrnuje, lepšího náboženství
ještě nenalezl a ani nenalezne. Boží, ale nestaví.
Třetí část intelligence poukazuje na budhismus,
jenž prý jest nevhodnější, by státi se mohl ná-
boženstvím veškerého lidstva. Pan přednášející
rozebírá všechny tyto směry a jasně ukazuje, jak
oproti všem těmto mužům učeným, kteří ostatně
nepodávají nic nového, ale jen opakuji filosofy
starší, šťasten je věřící katolík, a končí svoji řeč
vysvětlím, bychom mohli k církvi katolické a víru
svoji dokazovali i křesťanským životem. V. p.
kanovník náš nejserdečnější dík a činnosti spol-
kové Zdat Bůh!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

súrokuje vklady
na vkladní knížky a pokladniční poukázky

4 1/2 %

Zprávy místní a z kraje.

**Nejdůst. pan biskup Dr. Jos. Dou-
brava** odejel v pondělí 7. t. m. ranním vlakem
do Vratislavi, aby na svátostní posvátné slávnosti se
pětatřicetiletého biskupského jubilea kardinála
Jirho Koppa. Ve čtvrtek 10. t. m. večer vrátil se
nejdůst. arcipastýř do Hradce Králové.

**Ve schůzi městské rady králové-
hradecké** dne 7. ledna t. r. usneseno: Zem-
skému sněmu král. Českého podá se petice za
udělení příspěvku na melioraci neúrodných pozem-
ků, jakmile též bude znovu svolán. — Předpisy
o vidování dokumentů podomních obchodníků po-
stoupí se policii, by se dle nich řídila. — Upo-
zornění na vypuknutí slintavky a kulhavky v Ně-
mecku doručí se p. zvěrolékaři k příslušnému
opatření. — Objedná se na skoušku Staufův pří-
stroj k porážení dobytka. — Ochotnické jednotě
„Klicpera“ propůjčí se divadlo na den 27. ledna,
17. února, 3. a 17. března a 1. dubna t. r. ku
uspořádání divadelních představení. — Poukázá
se k příjmu kauce složené nájemci obecních po-
zemků v „Rozbáji“ a „Okrajích“. — Objednají se
potřebné roury a kohouty pro vodárnu od firmy
„Továrna na armatury v Praze.“ — Výkaz po-
kladní hotovosti ze dne 24. prosince 1906 vzat
na vědomí. — Firmě Ed. Ad. Malburg a syn ve
Smilčích vsadí se díky za dar 50 K, věnovaný
pro zdejší chudé. — Přispěvek Podpůrnému spolku
IV. živ. společnosti zde vloží se do rozpočtu
na r. 1907. — Zpráva p. zvěrolékaře o prohlídce
vozů a závodů mlékařských v prosinci m. r. po-
stoupí se zdravot. odboru. — Zastaví se chudinská
podpora Marii Eberlové s Ebenfeldu, rovněž i
Eduardu Svobodovi, ježto semtěli. — K urgentní

p. Jana Divošského, odborného učitele, předloží se
žádost učitelstva obecných a měšť. škol zdejších,
za udělení 15 proc. dražebního přídatku, předloží
podaná, městskému zastupitelstvu. — Žádost obce
Lochenic za zrušení tamního hřbitova kolem ko-
stela postoupí se bisk. konsistorii k vyjádření. —
Šest žádostí o udělení nadace Palackého, určené
pro řádné posluchače vysoké školy technické
v Praze, postoupí se městskému zastupitelstvu.
Čtyři chudinské podpory byly prodlouženy.

Národní Beseda ve prospěch „Ú. M. Š.“
bude pořádána dne 19. ledna t. r. v prostranné
dvořaně Adalbertina. Tentokrát rovněž ochotně
spolupůsobí představitelé, jmenovitě úředníci
zdejších úřadů, bankovních ústavů a studující
z vysokých škol, takže tím účast rozhodná je za-
jištěna a práce přípravné rázem mohly býti uve-
deány v plný proud. Zvaní rozšířeno letos i na
okolí, ba i návštěvu plesu lze dle dotazů učině-
ných očekávat i od četných jednotlivců vákolních
měst. Hledíc pak k všeobecnému zájmu v přísluš-
ných kruzích o ples dotčený, lze již nyní radostně
předvídati, že letošní ples stane se střediskem
veškeré intelligence města i okolí, takže nepo-
chybně i skvělý ples loňský zastíněn bude co do
společenského lesku události plesu letošního.
K tomu prostorná dvorana vypravena dekorací,
jež překvapí každého, bude vybrané společnosti
důstojným rámcem. Spoluúčastí pak četných panů
ušetřeno na výlohách a vzhledem k četné očeká-
vané návštěvě získány cenné výhody, takže i pří-
tele „Ú. M. Š.“ mohou k finančnímu úspěchu
plesu hleděti s uspokojením.

Továrna p. J. Pilmáčka, c. k. dvorního
dodavatele, navštívil dne 4. t. m. nejd. biskup
Dr. Jos. Doubrava. Jeho Bisk. Milost prohlédl si
oddělení voskárské, kde se zájmem pozoroval vý-
robu voskových sloupků, malých i velkých svíček;
pak posádem prohlížel výrobu sody krystalové,
mýdla ku praní, přípravu svíček stearinových a
parafinových, výrobu a čištění glycerinu a mast-
ných kyselin. Skrze oddělení pro výrobu toaletních
mýdel a vonavek odebral se nejdůstojnější arcip-
astýř do kanceláře, kde se podepsal do pamětní
knihy závodu. Za návštěvy jevil nejd. biskup
živý zájem o vše, rozmlouval přátelsky s dělní-
ctvem a úředníky; o vedení závodu a jeho pro-
duktech několikrát pochvalně se vyjádřil.

Prazecká sála. Chvilu padání sněhu,
mráz, malá obleva a zase snh, větry celkem
mírné, ledu dost, sanice. Zkrátka vzorná sála.
Velké štýry naložené uhlím — proti nim ještě větší
počet vozů s ledem, a tak se rozváží horlivě kon-
servovaný oheň i mráz do podniků skladišť
jako obojí potřebné. Nyní již led jest měkčí; tu
a tam na řekách začal se títit.

Do zdejšího zastavárny poslední dva
týdny chodili lidé jako procesím — mezi nimi
mnoho studentů. Co se bude díti teprve tento
masopust a po něm?

Dívna humasita. Chudému kramáři upadl
před malou tražkou kůň; trvalo delší chvíli, než
se mu pomohlo na nohy. Kramář prosil kolem
jedoucí o zapůjčení koně jen do náměstí, ale
šťastnější povozníci ješli dále jako by nic.

Massaryk je nezakřikne! Jestliže jest
sloh a písmo příznakem každého jednotlivce, jest
také časopis charakteristickou známku mravní
kvality politické strany, která jej vydává. V po-
krokařské „Osvětlě lidu“ poslední dobou uličnickým
přímo způsobem bývají tupení příslušníci kněž-
ského stavu, zejména pp. Dr. Reyl a P. Jemelka,
jak se o tom každý přesvědčiti může na př. v le-
tošním prvním čísle zmíněné tiskoviny, kde vy-
myšlenou písní o spolku farských kuchařek
seeměšňuje zmíněné dva katolické pracovníky.
Jestliže obstaravatel hradecké rubriky páse toto
chlapecké přepadání za souhlasu místních pokro-
kářů, nebylo by nepravdivé, kdybychom ani je
samé necenili o nic výše, než jak dle těchto „pro-
jevů“ by zasluhovali. Jest to divný pokrok, který
šíří své základy fackami v Pardubicích a Uher.
Brodě a v Hradci Králové sprostotou. Prof. Ma-
saryk, který v nedávné schůzi hradecké kroko-
dičské slzy proléval nad „pokleslostí“ katolické
žurnalistiky, vlastní své spůsobce v řádění jejich
nezakřikne.

**Plesový dýchánek tovaryšské jed-
noty.** Aby odpadla celá řada výloh na úbor a
výpravu elitního plesu, uspořádala jednota katol.
tovaryšů již loni plesový dýchánek, při němž na
počátku pořádán zábavní program pro netančící
obecenstvo, a pak o 9. hodině zahájen byl ta-
neční vínek, který úplně nahradil elitní ples. Mý-
šlenka tato došla vřelého přijetí, proto pořádá
jednota i letos pouze dýchánek a doufá, že v kru-
sích příslušných bude subakrice tak hojná, jako
jiná léta, protože její výnos určen je spolhovým
účelům.

Návštěva. Dne 5. ledna t. r. zavítal do
našeho města dvorní architekt rumunského krále
p. Karel Lítman, rodák mladoboleslavský, aby pro-
hlédl některé zajímavosti a historické památky
našeho města. Vlastní účel této návštěvy byl ten,
aby mohl pan Lítman uplatnit v eisíně mnohé
vzácné motivy našeho domácího umění. Některé
cenné památky budou fotografovány a do Ru-
munské zaslány.

K úmrtí prof. Milbauera dodáváme
ještě následující: Professor p. Milbauer působil
na královéhradecké reálce od r. 1894. Kolébka
jeho stála v Českých Budějovicích, kde se narodil
r. 1843, studoval na reálce v Písku a oddal se
pak studiu techn. chemie na technice v Praze.
Osud nebyl mu přízniv, přišel do dob nanejvýš
nepříznivých pro kandidáty professury a suppoval
neméně než 19 let, z nichž 13 po zkoušce. Byl
nejprve na gymnasiu v Kolíně, a nemaje místa
na střední škole, působil pak na měšťanské škole
v Ústí n. O., odtud přišel na c. k. ústav učitelů
do Prahy, na městskou vyšší dívčí školu v Praze,
na reálku do Písku, v Pardubicích, opět do Písku
a konečně do Hradce Králové. Byl též literárně
činný, napsal četné odborné články do různých
časopisů a encyklopaedií, s obzvláštní zálibou vě-
noval se kartografi a kreslení diagramů, ježž sá-
stavil po sobě velkou hojnost. Za své práce byl
vyznamenán na jubilejní i na národopisné výstavě.
Byl soudním znalcem a zkoumal vody králové-
hradecké, o čemž podal pojednání do programu
c. k. reálky. U studentstva i občanstva těžil se
velké oblíbenosti a účtá.

Dar. Ředitel c. k. v. reálky na Malé Straně
v Praze p. Richard Branzovský věnoval k učební
památky zemřelého profesora p. Milbauera 10 K
chudým studujícím c. k. vyšší reálky v Hradci
Králové.

**O. k. zkušební komise pro školy
obecné a měšťanské v Hradci Králové**
přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské
pro období květnové r. 1907, opatřené náležitými
doklady do dne 10. dubna t. r. Žádosti za dispens
podány buďtež nejdéle do konce února.

**Žádosti externistů ke skoušce de-
spolnosti učitelské** přijímá ředitelství c. k.
ústavu ku vzdělávání učitelů v Hradci Králové
do 15. března t. r. Abiturienti středních škol vy-
konají zkoušku i z předmětů mimořádných na
jejich maturitním vysvědčení (ze zpěva, tělocviku
a kreslení). Žádosti ke zkouškám se ženských ru-
čních prací jest zaslati témaž ředitelství nejdéle
do dne 1. května t. r.

**Losování branců z první třídy od-
vodní,** narozených r. 1886 a do obce králové-
hradecké příslušných, konati se bude v sobotu
dne 12. ledna 1907 o 9. hodině dopolední v míst-
nostech c. k. okresního hejtmánství v Hradci Krá-
lové (bývalý berní referát). K losování tomu nechť
dostaví se všichni branci, narození r. 1886, kteří
do Hradce Králové příslušní jsou, nedbalce toho,
činí-li nárok na nějakou výhodu v plnění služební
povinnosti; za ty pak, kteří nechťají svůj los sami
vytáhnouti a za ty, kteří nebudou losování pří-
tomni, vyjme los jejich zástupce anebo někdo jiný,
ježž ustanoví ředitel losování. Branci II. a III. tř.
odvodní podrží dle §§ 32. a 9. brann. předpisů
I. dílu i pro letošní třídu odvodní své čísla lo-
sovní, která si vytáhli při losování do I. třídy
odvodní. Cizí branci neúčastní se losování tohoto,
jelikož pro ně se koná totéž v okresech, kam jsou
příslušní.

**Blitní vínek Českoslovanské Ob-
chodnické Besedy v Hradci Králové** pořádán
bude dne 12. ledna v prostorné, originálně vyde-
korované dvoraně hotelu „Baktipán“. Všeobecný
zájem, jaký lze v obecenstvu o vínek ten pozor-
ovati, upevňuje pořadatelstvo v naději na značný
finanční úspěch, předeem již ve prospěch podpůr-
ného fondu „Č. O. B.“ určený. — Ježto pak
svaní právě bylo ukončeno, dlužno případné re-
klamace hláti na výbor Českoslovanské Obchod-
nické Besedy v Hradci Králové.

**Z činnosti a peněžního obrátu c. k.
poštovního úřadu v Hradci Král. město**
na rok 1906. Penzí oprávněných bylo podáno
76 600, doručeno 68 013 kuš; penzí s penězi a
ba. lky podáno 72 819 kuš, doručeno 71 879; po-
štovních poukázek podáno 36 430 (v obnosu 1 794 566
K), doručeno 58 226 (za 2 072 296 K); poštovních
dobírek bylo 8 909, pošt. příkazů došlo 951, vy-
placeno 216 (v obnosu 14 330 K), vráceno 786
(za K 72 141). Do poštovního spořitelny vloženy
43 810krát (za 7 175 334 K). Peněžní obrát: pří-
jem 10 957 827 90 K, výdání K 433 867 01. Te-
legramů podáno 12 691, doručeno 11 741, došlo a
dále dopraveno 5485. — Telefon: 71 stanic, roz-
hovorů měsíčních 72 84, depší podáno 4 615.
Dle podacího protokolu vyřizováno spisů 4 421.

**Ze Zálož. úvěrního ústavu v Hradci
Králové.** Stav vkladů: (na knížky, pokladniční
poukázky a běžný účty) 31. prosince 1906 koran
6 652 828 50. Ekont směnek: V pros. roku 1906
eskontováno kuš 1 311 v obnosu K 1 932 691 55
oproti 1062 kušům na obnos K 1 492 403 06 v pros.
1906, tedy více o kuš 259 na K 440 388 49. —
Skladiště: (31. pros. 1906.) Ulož. zboží v ceně
K 603 065—, více o K 26 725— nežli 31. pro-
sine 1906.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za
měsíc prosinec 1906. — Stav vkladů počátkem
měsíce K 1 541 666—, vloženo během měsíce K
139 028—, vybráno K 109 782—, stav koncem
měsíce K 1 570 912— Stav půjček počátkem mě-
síce K 1 529 965—, půjčeno během měsíce K
68 678—, splaceno K 65 099—, stav koncem mě-
síce K 1 533 614— Počet účtů K 3073—, re-

servní fondy K 132.837.—, závodní podíly K 69.173.—, pokladní obrát K 680.029.—

Na proecházkách vyšla si za nedělního mrazu jedna husa, aniž si vzala dovolení u své majitelky. Poněvadž pak tento hloupý opeřenec postrádal na potalce pečlivé guvernantky, zabloudil po několika zastávkách místo k vodě — do pivovaru. To si jistě husa hodně cestu spletla. Byla po skončeném výletu dodána majitelce.

Z Kuklem. Divadelní ochotnická jednota „Tyl“ sehrála dne 25. a 26. m. m. Jiráskovu „Lucernu“. Výprava, pokud stažilo jeviště, vkusná, světelné elektrické efekty případné, obleky z Prahy od p. H. Frýdy. Hra pod režii p. V. Šrajbra šla hladce, zvláště v den sv. Štěpána, kdy divadlo bylo úplně vyprodáno. Nejvíce zamlouvali se mlynář, Hanička, Braha, dvořan a vrbník. Musikantské quartetto s p. učitelem v čele, pak Klásková s panem Francem udržovali p. t. obecenstvo stále ve veselém náladě. Kněžna také pochopila celkem dobře svoji úlohu. Vodníci, zvláště v některých scénách, drželi se znamenitě. I ostatní úohy, báby, Žana, komorná, mušketyra, rychtářův, lesních vil atd. byly dobře prostudovány. Provedení „Lucerny“ může být „Tylu“ dobrou pobídkou k další zdrané činnosti. — Dne 3. prosince 1906 a 6. ledna 1907 sehrály děti škol kukleňských „Jesličky“, jež všeobecně se líbily. Návštěva byla po oba dny velmi četná. Divadlo laskavě zapůjčila divadelní ochot. jednota „Tyl“. Kostymy řídily si děti většinou samy, dílem byly vypůjčeny od p. Měkoty z Hradce Král. Líčení velmi pěkně provedl p. Ludvík, vlasenkář. Mile působila poslední scéna u jesliček, kde malé děti prvního třídu kupily se kolem velkých. Hra tato zůstane v milé upomínce jak hrajících, tak posluchačův.

Z Čermilova. (Valná schůze, přednáška, divadlo.) Katolická národní jednota koná výroční valnou schůzi a volbami v neděli dne 20. t. m. o 2. hod. odp., při níž přednáška bude vdp. kanovník prof. Dr. Sulc o velice zajímavé časové otázce. — Dne 10. února bude divadelní představení s masopustní zábavou.

Ze Sádovska u Král. Hradce. Schůzi katolickou, konanou 30. prosince 1906 v Mokrovousích a svolanou dp. předsedou Frant. Doudou, farářem v Dobalíčkách, podřídili se místní pokrokaři a socialisté v plné míře, jak patrně dovedou jejich správy uveřejněné v „Ratiboru“ dne 5. ledna 1907. Proti těm perfidním, lživým správám — at se již týkaly duchovního pastýře jako soukromé osoby jeho vůbec a veřejné činnosti jeho zvláště, anebo Th. Dr. Frant. Sulce, profesora kanovníka u Král. Hradce, jenž ochotně počnou přednášku konal v Mokrovousích — obranu nějakou podávati nehodláme, neboť všichni lidé jsou poněkud dobré vůle, do jednoho po přečtení těch řádek pověřili opovržením takového „osvícenci“, který „vzdělává“ veřejnost tupením a haněním osob zasloužilých a zkušených, at jsou kteréhokoliv stavu. Mili pánečkové, takto se lid neovzdělává, takto psáti si dovoli nanejvýše lidé mravně zkrachovaní a vádnavci. Lidé podobného kalibru vidí vše kolem sebe špatné a špinavé, jako ti šloutenkou postizení vidí kolem sebe vše šité. V Dobalíčkách na celé osadě po celých 10 roků byl klid, a spolková činnost byla uspokojivá; všechny spolky místní pracovaly na povznesení lidu v duchovním i hmotném ohledu o závod až do té doby, dokud řízení všech těchto spolků vedli muži rozvášní a zkušení. — Ze mistry v pomlouvání býti umíte, neobce ne nijak pochybovati a v „Ratiboru“ jste to také dokázali. — Valná schůze katol. jednoty konala se poslední 9. prosince 1906 v hostinci u „Brožků“; se tedy, jak tvrdíte, před 3 roky. V této valné schůzi byli všichni členové výbora a 1 nový člen aklamací zvolen. Ze dříve se nekonala ta valná schůze, není povinen předáda vám přičiný toho uváděti. Pořád jednání valné schůze v Mokrovousích dne 30. prosince 1906 byl veřejně prohlášen a sice tak, jak se děl a jak o. k. politickému úřadu bylo v čase oznámeno. Děláte se jen amáží, když pravíte, že nevíte, jaká schůze se odbyvala; bylo vám to výslovně při zahájení schůze sděleno, a byl vám i připomenut § 13. stanov, abyste věděli, že jako hosté, členem jednoty s vědomím předsedovým uvedení, přítomní býti můžete. Tento článek byl zvláště vám sdělen v očekávání, že jako hosté slušně se během schůze zachováte. Mimo to jste i viděti mohli, že u předsednického stolu zaujali místa dp. předseda, starší jednoty p. Jan Kejnar z Dobalíček a J. Černý z Johanova. Na schůzi katol. v Mokrovousích bylo ne pár lidí, jak pravíte, vybrá bylo jich přes 100 a všichni s přednáškou p. Th. Dr. Frant. Sulce, kanovníka u Král. Hradce byli spokojeni úplně, a jen toho jest litovati, že několik přemrštěných neslušně v přednášce vyrušovalo. Po přednášce drabě, kterou konal dp. předseda, nebylo dáno více místa volným návrhům — jak bylo p. J. Piňovi s Turovic slíbeno — poněvadž mnozí s přítomných mezi tečí a přednáškou vyrušovali a tudíž schůze musela býti ukončena. — Co se vašich posádček o soukromé osobě duchov. správce týče a veřejné činnosti jeho, připomínáme, že ani prvé ani druhé nenáleží do vašeho oboru a že jste nespásobili nedostatkem soudného rozumu jednak a jinak jako nepovolání soudci pronášeti nezralý svůj úsudek o lidech ve

veřejnosti působících. Při třileté vaší činnosti veřejné neměli jste ani ještě příležitosti osvojiti si soudných nějakých názorů a protož smělostí drzon jest od vás soud nějaký o osobách zasloužilých a již dávno před vámi vysazovaných pronášeti. U vás všichni lidé, kteří se hlásí k pravému křesťanství a je ochotně konají, jsou „špatní“ a „zpátečníci“, třeba by byli z vašeho stavu, vašeho povolání; kněz pak každý, který koná všechny povinnosti své jako vlastence a jako duchovní správce svědomitě a horlivě, ten nemůže zajisté ani od vás nikdy chválen býti, naopak tupen, podceňován a hanoben. Všecko jest jen do času; lid se již probouzí na všech stranách a dá Bůh, že co nejdříve pokrok vašemu zpátečnickému bude učiněn konec. Soudní a spravedliví lidé vás již dávno odsoudili a také správně odsoudili nyní vás útok na duchov. správce, fkouce, že lidé špiní kněze špiní jen vlastní sami sebe. (Dokoně.)

40leté jubileum působení svého v této osadě slavil dne 6. t. m. vsorný kněz vdp. Pavel Rozinek, bisk. notář, osob. farář a zám. kaplan na Skalce u Dobrušky. Ad multos annos!

Upozornění do Dobrušky. Na městském hřbitově v Dobrušce smisla hrobka a pomník p. finančního komisaře Boudy, v letech osmdesátých tam pochovaného. Místo obsadil jiný. Naskytly se otázky: Kam přišel pomník? Kde jsou ostatky zesnulého? Jak dlouho trvá právo tak zv. stálé hrobky? Vědí o tom příbuzní zesnulého? Dozorci správa snad učiní náležitě vysvětlení, případně nápravu.

Humanita v Dobrušce. Dle přání ministrského nařízení o škole hledá se sblížení s rodiči dětí školních takhle: Žákyně I. ročníku měst. školy v Dobrušce Bittnerova nemá zeměpisného atlasu prostě z toho důvodu, že otec, chudý, prací ztýraný soustružnický dělník, živitel 6členné rodiny, jí ho koupiti nemůže. Kniha stojí 6 K. Ale p. učitel Mareš nalezal stále, že ho má mít! Nastoupily donucovací prostředky, opisování atd. Konečně zavoláno dítě do zeměpisného kabinetu... Bittnerova vrátila se ze školy domů s pláčem, že prý ji p. učitel trestal. Otec, slyše to, od práce vstal a došel si do školy. Nejprve do ředitelny. Pan ředitel nebyl doma. Tedy šel nahoru do sborovny a tam před přítomnými pp. učiteli hlasem ovšem silným, jak lidé u budících soustružníků pracujících jsou mluvit zvyklí, domlouval, aby dítěte jeho šetřili, že vlastně za to, že knihy nemá, může on, otec, že nevydělá mnoho, že soustružníci do Hájna měli stávku a tudíž 6 K. za knihu jest proň velký peníz. P. učitel Bittnera žaloval a p. soudce mu vyměřil trest 3 dny žaláře jedním postem zastřeného. Bittner, který na vojnu nikdy trestán nebyl, po rozsudku plakal... Advokát ovšem neměl. Ve školách dobroušských mají mnoho školských knih pro nemajetné žactvo, jednak zakoupených místní školní radou, jednak bohatými žáky darovaných. Ač výslovně od darců jsou věnovány pro chudé a nemajetné, vládní při přijímání výborná zásada, že nejdříve dostanou knihy děti učitelské a sice všechny; opravdu chudé, at co stude. Podobně se to má se školním platem. Děti učitelské neplatí žádný školné (sobotales), ač by mohly, ale na chudých řemeslnících a chalupářích se vymáhá. Kdy pak místní školní rada tomuhle udělá přítrž a učiní spravedlnosti zadost?

Práce pokrokařských učitelů v Dobrušce. O redaktoru známého zde časopisu říkají, že se zabýval pěstěním psů, ale že se mu nedařilo. Řekl si tedy, že bude vychovávat pokrokové lidi. Spojence má dle posledních zpráv ve známých tu učitelích. Povahu trháť jeví všechni. Dosti se již namáhali trhati čest zdejšího p. děkana, nyní vrhli se i na ostatní kněze. Hledí je vyhláti jako tyranu, kteří utiskují a rukou nelitostnou ovládají ubohé učitele, je poutají, že učitelové jsou chudinky, kteří nesmějí ani svobodně vydechnouti. Lidé, politující přece chudáky učitele! Což nevidíte, jak je kaplan a katecheta utiskují? Místní rado, okresní, vy, páni pokrokaři, všude do boje proti kněžím! — Pánové, nečítejte se směšnými, neškodte si svým pošedlým povykem. Připomínám jen tolik: kdo první udal kněze, kdo se snažil škoditi mu a místní rady, okresní i konsistoria, kdo umlčoval protasty katechetovy? A když se kněz brání, zlobíte se. Chovejte se zákonitě a nebudte vám třeba se báti; nebudete museti potupy jiných smývat se sobě kal, kterým jste se sami umazali ve svém fanatismu protikřesťanském. Aby písaři posledních zpráv ukázali svoji vzdělanost, jak váží si pokrokařů cti dáme, vrhá se hrubě i na učitelku M.; snad aby se pomstil, že souhlasila s pokrokaři, že se jim obětovala nebo že si od pokrokařů nedala projevovali známost způsobem, za který by se i vojenský burš styděl. Pane učitelce informátore, netřásla se vám ruka strachem, když jste slova potupy psal, že vyjdou na jevo ukrutky vaší ošivené umravňovací, jež by vás mohly zničiti a jež právě „klerikálové“ mohou na vás vyraziti? Pokrokové se odplácíte. Dejte pozor, aby vás vzték protikřesťanský nezhubil. Přimo řídíte. Dříve prý nebudete dobře, dokud pár těch mocných a čerňých nevypráskáme nebo nepostihneme. Tak nějak to bylo. Též se aspoň někdy, též, je ten život strastný! Jak jsem já mohl šťastně žít, kdybych nebyl věřil v Boha! Také se ta slova přičítají učitel, za něž by

nikdo ani krajcar nedal. Nuže, páni, útočte dále! Budeme se brániti veselo. Bude-li třeba, pravdu nám poví učitel L., jenž ji nějaký duch přímo s nebe přinese. Lásece nás naučí učitel H., jenž hesky citelně a pokrokově své city projevovali se naučil. Učitel M. nám poví, co je pokrok. Dosud to sice neví, ale co nevidět přijde ho někdo poučit. Té příležitosti užije i učitel Piň, jenž již Kunte, dokud byl „klerikálem“, vyčetl: „na vás viděti potřebu vyššího vzdělání“. Inu, je těžko dnes něco pěkného, prospěšného od „pokrokových“ učitelů získati. Sám Hájna se jim posmíval, že se jim nedostalo vzdělání, že jsou jako porob, jenž může jen poroby vychovávat. Porobskou povahu na mnohém z nich viděti. Když se mezi svými, nafukuje se pokrokem, násilím, převratem všech poměrů hrozí, ale chytne-li ho někdo za rukáv, křičí zbáběle: „Já nic neřkal, já jsem hodný.“ Naposledy ještě budete tvrditi, že snad vůbec u Rydlů se nic nemluvílo, nikdo tam nebyl. Stačeno rytíři! Chcete vychováti národu syny bez bázně, pravé charaktery. Vy?! Štěstí, že zde máme několik dobrých učitelů, kteří hledí si povinnosti a štvání protikřesťanské odsuzují. — Věru pěkní jsou to charakterové třeba pokrokoví! K vůli zaplacení (čili dle terminologie Judov k vůli „řemeslu a obchodu“) přísahají, že budou mládež vychovávat nábožensky-mravně, ale hned potom se kasají svojí „pokrokovostí“, hned, aby slavozář pokroku neztratili, protestují veřejně proti náboženství ve školách. Věřte pak jiným slibům takových povýšenců! Hned vám takový člověk začne lamentovat nad ukrutným útlakem se strany klerikalismu, když se od něho žádá, aby splnil to, co přece zřetelně slíbil. Co tedy vlastně takový pokrokovec ze vznešeného úřadu učitelského dělá? Zeptejte se povážného Judy; snad bude mít taký kuráž, aby i těm pokrokovým ostřejší slovo řekl. Ale pardon! Ten oslavovaný „mučedník“ také přistoupil k vůli chlebu k jednomu náboženství, ač všechna odsuzoval jako řemeslo a obchod. A sebespyt, sebezpoznaní marně budete u lidí „pokrokových“ hledati. Ale kaučukový pokrokař i po této kapitole se vymrští a řekne: „Já že neplním přísahu? Neplňbal jsem, že budu podporovati klerikalismus. Já chci jen náboženství čisté, ideální.“ Ale i tu chytíme takového pružného muže do klíčky. Poslouchejte, vy kaučukový hrdinové, kde pak vůbec nějaké náboženství šítíte? Učíte své světence vůbec lásece k Bohu? Je na vašich mravech viděti příklad nějaké vyšší morálky? Známe vás, pánové, dobře. A bude-li potřeba, poukážeme bez rozpaktů, jak vlastně říjete dle Husa a Komenského, které tolik ústy svými citíte. Ale už zase slyšíme farizejský křik pokrokových: „Vidíte ty denuncianty?“ — Pánové, jen žádné rozčilování. Kdo okatě denuncuje kněze a jiné katolíky tolikrát, kdo je v novinách hanobí sprostými nadávkami, ten přece má v mravech nad ně vynikati a takový se pravdy báti nemá. Horší jest, když pokrokovce pronásleduje jiného člověka prohanými pomluvami. Katolický učitel jest si důsledný; plní charakterné to, k čemu se slibem zavázal. A za to ještě musí snášeti úštěpky od těch, kteří si morálku učinili o mnoho pohodlnější, volněji. Zatím si přečtěte tohle. A bude-li líbo — nuže, na veselou ohlednou!

Z Vys. Veselí. (Úmrtí.) Smutné rozvesušel se hlas zvonu právě na počátku roku. Smrt to ohlásila svoji další bezohlednou vládu, nedbajíc přání, které si lidé pronášejí: „Šťastný a veselý Nový rok.“ Již od úst k ústům nesla se neblahá zvěst a telegraf nesl do krajů dálných smutnou zprávu, že odebrala se do krajů nadhřbitvních duše šlechtěná, povaha ryzí — továrník p. Frant. Buva. Za nedlouho spěchají zástupy do domu smutku, aby ještě naposledy patřili na tu milou tvář, se které ani smrt nemohla ostříti výrazy dobroty a šlechetnosti. Zmřelý narodil se ve Vys. Veselí dne 27. prosince 1834 Roku 1869 převal od svého otce továrnu na cikorii, kterou byl týž r. 1827 zde založil. Z nepatrných počátků vyřánil se na vynikajícího továrníka českého; bystrým rozhledem po světě obchodním a prací neúmornou podařilo se mu závod rozšířiti a povznést tak, že výrobky jeho zasílají se do všech zemí říše Rakousko-Uherské a vyváží se i za moře. Závodu dostalo se mnohých vzácných vyznamenání, roku pak 1901 bylo dovoleno ušití ve firmě znaku císařského orla říšského. Pan továrník byl důvěrným přítelem Dra. Fr. L. Riegry, kterýž také před 10 lety zavítal do Veselí, by svedkem byl při svatbě, když jeho jediný dítě — dcera Marie, provdala se za Dr. Ladislava Radimského z Kolína. Byl přítelem velkého Čecha, krácel jeho álápějem. Co onen pro celý národ pracoval, činil tento pro část celku, pro své rodné město a okolí. Co tento šlechtic ducha byl vykonal dobrého se svojí neméně šlechetnou paní, těžko bylo by vypočítati; veskeré národní podniky našly v něm oněťavého mecenáše. Jako onen nebyl uznán za živa, tak ani tento obětavý vlastenec nebyl dosti oceněn ve svém okolí; teprve několik dní před smrtí byl jmenován čestným měšťanem rodného města. Jako miloval zemský národ svůj, tak byl i upřímadým katolíkem. Byl to muž modlitby a práce, jak dobře bylo uvedeno v řadě pohřební. Pokud mu choroba nebránila, plnil svědomitě své náboženské povinnosti — když pak v smoci nejvíce trpěl — modlitba ho slila. V hostele před svatojánskou

vidávali jsme ho zbožně se modlíti a když blížila se smrt — vešel Spasitele svého k sobě — s modlitbou na rtech dokončil život svůj. Pohřeb jeho konal se za přítomnosti účastníků všech vrstev lidových v pátek dne 4. ledna. Pohřební průvod vedl vedp. Jan Tichý, b. vikář z Velíče, kterýž ochotně vykonal dalekou cestu, aby ověděl přání tomu, jenž věru jako poklad drahý nosil v srdci svém. Pohřební vzpomínku přednesl a slavné requiem sloužil včelst. Fr. Nechvátal, místní farář; pohřbu se účastnili dále dčtp.: Ign. Lhotka, em. farář a spirituál kláštera v Oboře, Jos. Hlavsa, farář z Chomutic, Fr. Kbn, farář ze Slatin, Fr. Knapp, místní kaplan, Jos. Cervinka, kaplan ze Smidaru, Ant. Doležal, kaplan z Hradištsa, Jos. Pivoňka, zám. kaplan z Chotěboře a dčtp. Fr. Houděk, bohoslovec ze Smidaru. — Odpověď v pokoji, duše bohumilá! Bůh stonásobně odplatí všechny šlechetné Tvé činy!

Z Bohuslavic. Na slavnost Zjevení Páně večer v sále obec. hostince zažili jsme zábavu i duchovní oběť. Dále již měli jsme slavnou přednášku dp. Jos. Mynatka, kaplana z Černilova, o jeho cestě do Sv. země a vylicení dojmů ze sv. země. Řeč poutavou — humorem promísenou — vedl nás duchem — i oko se páso na obrazech světelných velmi zdařilých a jasných po 3 hodiny. Neuvěřil — v tichu sledován — při takovém návalu a dojemné ukončil. Leckdo si při líčení jeho i saslzel. Slova jeho doprovázena přese a klidné světelnými obrazy — kteréž předváděl vp. Petrášek. Pan starosta Jan Králíček sám poděkoval dp. přednášejícímu za krásnou přednášku a za oběť, kterou oba páni pro nás přinesli, že v takové chmelenici k nám se vypravili a ještě v noci odejiti musili k vůli svým kněžským povinnostem. Podnikli tu cestu k nám na oživení víry a protož upřímný dík a uznání nás všech je provázeli na další cestě křesťanskými osadami. Páni pořadatelé, jimž platí též zásluha o přednášku, jsou zajisté hrdi za ten zdařilý večer, který nám připravili! Zdať Bůh!

Ze Želiva. Ve zdejší klášterce zemřel P. Hofman Kratochvíl, profesor v. v. Působil dlouhá leta na gymnasiu Nám.-brodském jako professor filologie. Narodil se 21. února r. 1842 v Chuchli u Chotěboře, slavné sliby složil 28. září r. 1867 a na kněžství vysvěcen 25. července r. 1868. Čest budiž jeho památce!

Z Humpolce. Pokrokatům zdejšímu připravil „pěknou“ zábavu p. JUDr. V. Bouček, advokát-pokrokat, 6. ledna v „Sokolovně“. Měl přednášku „o reformě práva manželského“ ze svého pokrokatského, protikřesťanského stanoviska. Evangelici účastnili se přednášky všichni; p. farář C. Horna ustanovil bohoslužbu na 9. hod., jenom aby hojně strana evangelická byla zastoupena. To nedělá p. farář žádných obtíží, jen když se „reje“ ve schůzi proti katolíkům. P. Dr. Bouček narážel v přednášce stále na p. Dra. Nejedlého; ano zdálo se, jakoby posměch si z něho tropil, a tím ukázal však svůj charakter v pravém světle. V přednášce Dra. Nejedlého jsme však neslyšeli jediného slova urážlivého; byla to přednáška slušná a mohl ji vyslechnouti i nejsarytější pokrokat a socialista! Napadání církve katol., kněžstva, špatné vykládání Písma sv. atd., to jsou věci, které sledujeme u každého pokrokatového řečníka. Když mluvil řečník živě a neslušně o sv. Pavlu, tu huulo to konečně i p. farářem ev., že ozval se proti řečníkovi! Že i ostatní věci, o které si Dr. Bouček otřel svoji pokrokatskou výmluvnost, nebyly právě z nejlepších, to jest patrné z toho, že naše slečinky, které všude musí býti, červenaly se, když řečník tak „všelicos pěkného“ vykládal! „Čas“ měl velikou starost, aby klerikálové se do schůze dostavili, že budou něco pěkného slyšeti! Ať jest „Čas“ ujištěn, že kdyby klerikálové se dostavili, nepolezou na galerii, ani za kamny nebudou číst resoluci a nebudou psáti poznámky na zádech svého bližního. Tolik odvahy máme, že když jdeme na schůzi, jdeme veřejně a neschováváme se. Proti výpadům řečníka přihlížela se ke slovu sl. Krejčová, která bájala pravost evangelia a článků viry, jakož i zásady v pravdě křesť. ovšem od „pokrokových“ dostalo se jí výsměchu; pokrokatéři a slyšet pravdu, to by tak bylo! Slečné všechna čest, že se nebájí obhájit své přesvědčení před štváti. — Že pokrokatéři takovými přednáškami si neposlouží a svoji nepatrnou stranu nadobro roztráší, to jest patrné z áudků zdejších občanů, kteří se svědovosti do schůze se dostavili: „Něco tak hanebného a nestydatého jsme dosud neslyšeli...“ takový byl jejich áudek! My skutečně nevíme, v čem máme tu kulturní práci t. sv. pokrokatéři hledati. Vůde, kde se vyskytuje tento drah lid, jest nespokojenost a rozháranost... to je snad ta „kulturní práce“. Gratulujeme k tomu „pokroku a kultuře.“

Z Chotěbořska. Dne 6. ledna ve Střížově na schůzi velmi časté návštěvě mluvil p. farář Vlček o politické situaci, jaká vznikla rovným hlasováním právem a o budoucích říšských volbách. Potěšitelné bylo, že četní posluchači v debatě uvedli heslo o vyházení náboženství katolického ze škol a manželské rouloky. Pan řečník ukázal, co jest v tom plázi frásovitosti, když náležo řečník, že mravouka katolická bude nahrazena mravoukou vědeckou. Mluvíci takoví nerozumějí tomu, co pa-

poukají po jiných. Mravouka, která pro volnou školu od nepřátel se navrhuje, jest plná odporu, nesmyslů a nerozumitelnosti; zejména sami sebe políčkují ti, kdož navrhuje mravouku ve smyslu darvinistickém. Všechny tyto otázky řečník podrobně probral a zaujal zájem posluchačů tak, že opětně bláskli se ke slovu a k dotazům. Schůze vysněla významným závěrečným dojmem, když p. starosta Kubát po řečníci selské díve Vavrouškové podnětnými slovy nabádal k organizaci katolického lidu. Mravní úspěch schůze byl úplný.

Z Hronova. Dámský křesť. soc. spolek v Hronově pořádá dne 18. ledna t. r. v 7 hodin pleš ve dvoraně „u Mostu“. Vstupné: dáma 80 h, pán 60 h. Hudba Hronovská

Z Klášterce a Pastvin u Žamberka. Dne 28. prosince 1906 pořádalo „sdružení katol. strany“ v Klášterci a Pastvině přednášky, na nichž p. Fr. Šupka z Hradce Král. hledaným způsobem rozvínil přičiny, jež nutkají does každého poctivého katolíka ke vstupu do katol. organizace. V Klášterci byla sice návštěva pro rozličné překážky poměrně slabá, za to však v Pastvině z pozvaných většina se dostavila a se živým zájmem sledovala výkon řečnícký p. Šupky přes veškeré pokusy o nezdar jedné „mlatibubky“, která v očích posluchačů a vůbec všech v okolí ne právě příznivě pro pastrý život jest zaznamenaná. O účinku přednášek čtenář si sám předtaven učini, tekne-li mu, že přistoupilo ke zdejšímu sdružení katol. strany nových 38 členů. Za zásluhu o to tímto zde p. řečníkovi děkujeme.

Pokračování o těch kotrmelcích protiklerikálních a o hospodářství v okrese nemocnici Rychnovské. Dr. Cmutt důležitým článkem ve „Vestníku českých lékařů“ Dru. Kouřilovi u lidí rozuměných a rozvázaných, kteří dra. Kouřila dobře znají, neublížili; za to však jen svou vlastní pověst pořádně pošramotil. Zmýšlí se v domněnku, že článek jeho zůstane bez odvety, a sám za spoluvníka Pinkasova, aspoň nepřímého, se přihlíží dle latinského pořekadla: „Graculus graculo asidet“, což jest tolik jako po česku: „Vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá.“ — MUDr. Ed. Cmutt přijat byl do služby nemocniční na výpomoc k ručce sek. náčfe MUDr. Musila, když primát MUDr. Riegel počátkem r. 1904 povážlivě se rozrostav, d. stal dovolenou, která potom až do provincie 1905 se protáhla; byl pak přijat se svolením zem. výbora za externího lékaře toliko na čas přechy a do odvolání, a to s roční remunerací 800 K (tedy nikoliv 400 K) z fondu nemocničního, pak s bytem, otopem a světlem a mimo to i se stravou dle I třídy v nemocnici, ale zároveň se závazkem neprovázování soukromé praxe lékařské. (Prot. okr. zast. 29./12. 1904, čl. 3.). Bylo tedy postavení Cmuttovo při nemocnici již původně hned jen provisorní či zatím a není, tudíž, jiná ani dnes, když po opětném nastoupení dra. Riegla ve službu dr. Cmutt jako záložou ve službě nemocniční za dřívějších podmínek, avšak s remunerací jen 400 K z okres. fondu byl ponechán, a snaha ředovatele jeho. referenta nemocničního, aby jmenován byl II. sekundářem, u zem. výbora s nezdařem se potkala. — Konstatováno zde buď, že dr. Cmutt závazku svému stran neprovázování soukromé praxe lékařské nedotál, nýbrž že najal si v domě čp. 85. na Nov. náměstí rychnovském zvláštní byt, od nemocnice okresní asi 10 minut cesty vzdálený, a stěhl si tam zcela otevřeně ordinaci sít ku provázování subního lékařství, kterou má ještě dnes a kde dle inserátů obou zdejších listů ordinace lékařské vykonává den jak den od 2 do 4 hod. odpoledne. Poněvadž pak správce nemocnice Fr. Pinkas, který svého času výše než do kvarty ve stadiích na zdejšímu gymnasiu nedospěl, za mladších let po nějaký čas byl novicem u Milosrdných a tam leccos i z oboru lékařství subního odkoukal a v odboru tom později vlastní snahou tak daleko se zdokonalil, že post. varia discriminu rerum stal se sice neukášeným, ale jak v Rychnově povědomo, dosti dovedným a hledaným „subním technikem“, přibral si jej dr. Cmutt za učně, či lépe řečeno, za stálého pomocníka při provázování své subní praxe lékařské a tím jej od řádného konání p. vinnosti jeho nemocniční až do míry již vylicené odvratil. Tím ovšem stal se dr. Cmutt aspoň nepřímým spoluvníkem Pinkasovým na nepotřebích ve správě nemocnice okresní a na finanční miserii ástavu tohoto, jak při revizi dčtí za r. 1906 drem. Kouřilem byla odkryta. A proto tedy turecký buben a hluché fanfary jed. vatých novinářských článků o fanatismu klerikálním revisora, každé kazol, dra. Kouřila, aby od věci samé v celé její bídě odvrácena byla pozornost! Jest však čirou nepravdou, že učiněn byl drem. Kouřilem z pouze subjektivních pohnutek náboženských, kterými dr. Cmutt zcela podle pravdy veřejnosti české rekovně se pochlubil, návrh na odstranění jeho ze služby při nemocnici okresní. K tomu, soudě nepředpojatě, byly by dra. Kouřilovi postačily zcela objektivní důvody, totiž předně nedodržení závazku, Dru. Cmuttovi od zem. výbora uloženého stran neprovázování soukromé praxe lékařské, dále jeho nepřátelná spoluvnia na neúčestných nemocničních poměrech koncem r. 1906 a konečně i souhlasné vyjádření obou řádných nemocničních

lékařů tu a onde veřejně pronesené, že dra. Cmutta již při nemocnici není potřebí; nicméně ani z těchto objektivních, ani z dříve připomenutých a dra. Kouřilovi nectně podvržených důvodů subjektivních nebyl od tohoto vábec žádný návrh učiněn na propuštění Cmuttovo a to ani písemně v revizi správě, ani ústně v zasedání okres. zastupitelstva ze dne 18. listop. 1906, kdy o účtech nemocničních bylo jednáno. Soukromé mlušení při jiné příležitosti projevové a nikomu nevnucované nemůže přece nazváno býti žádným návrhem.

(Dokonč.)

Z Nové Vsi nad Popelkem. V poslední době utěšeně vzrůstá se v našem okolí činnost organizací. V provincii založena v Okolí Vsi n. P. katolická Jednota, a v obcích okolních katolíci sdružení ve volné organizace. Je vskutku ku podivu, jak bodří naši horáci chápou význam a důležitost sdružování se za účelem obrany sv. víry. V neděli na Sv. tři krále konána zdařilá schůze v Syřenově a Krámoři. Účastníků bylo na 200 Vp. B Kobza několika slovy uvítal přítomné a představil jim řečníka, neznámého horitele pro naši spravedlivou věc p. V. Čistěckého ze St. Paky. P. Čistěcký vskutku lidovým způsobem celou věc objasnil, takže přes 80 nadšenců vstoupilo do organizace — počet to na malou ves zajisté více než slušný. Za důvěrníka zvolen jednohlasně p. Jos. Podzimek, starosta v Syřenově.

Poděkování do Nové Vsi n. Pop. Výbor katolické Jednoty v Nové Vsi nad Pop. vzdává upřímný dík vedp. faráři V. Mrštíkovi za vskutku krásný dar, jež učinil Jednotě tím, že na své útraty obstaral knihy jednací, pokladní, členské, nehlídě ani k tomu, že dp. farář již před tím nesl všechny útraty spojené se schvalováním stanov. Vzdáváme mu tímto vřelě „Zaplat Bůh!“ Za výbor spolku Bohu Kobza, t. č. jednatele.

Z Hrochovic. Minulý týden zemřela v Loučimě na Šumavě v potechnaném věku 84 let šlechetná matka zdejšího p. řiditele dólt Götze a ku lrobu ji doprovázelo 6 zdárných, dobročinných synů a dcer a 30 zbožně babičce oddaných vnuků. Místo věnce na rakev v Pánu zesnulé věnoval zdejší vrchní inženýr pan Fafek na okrasu hoteleického chráma Páně 12 K. Zaplat Pán Bůh!

Na obdarování chudých dětí nemocničních v den štědrovečerní laskavě přispěli p. t. pánové a dámy: 20 K J. B. M. nup. Dr. Josef Doubrava, 10 K továrník Schulz a Karel Schulz; 6 K Zdenko Bromovský, továrník Jaroslav a Stanislav Červený; 4 K M. Hubáček, vedp. Dr. Al. Frydek; 3 K V. Collin, Fr. Černý A. Holečková, Dr. V. Rath; 3 K K. V. Šuberský, M. Beráková, A. Čiáková, F. Práškova, M. Schmidtová, B. Darchánková, M. Vlasáková, A. Volenková, J. Sazková, Z. z Kocichů, A. Jančova, E. Brandmayerová, M. Urbanová, F. Battippanov, M. Čechlová, M. Fischerová, V. S. Hlavcová, B. Vojtová, A. Nováková, M. Srpova, J. Weinbeugeová, E. Melicharová, A. Pokorná, V. Javřák, E. Uhrová, J. Ganzaová, V. Špalak, R. B. Šárová, K. Proysová, A. Červenková, K. Richter, E. Prochánková, B. Pospíšilová, Z. Palmová, Plesnivý, A. Matušková, T. Stefanová, V. Rejchl, M. Patáková, F. Javřáková, M. Brožová, Škulské sestry, Dr. Fr. Rýj, E. Čecháková, J. Láblér, M. Petrovová, kanov. J. Hampl, kanov. M. Musil, kanov. A. P. Gorth, kanov. F. Kerner, kanov. J. Barták, vedp. V. Sekera, Postlerová. — 1 K dpp.: F. Jukl, J. Veverka, A. Hrabý, Haráš, J. Trnka, Dr. J. Novotný, A. Nýřil, Dr. Hejdl, Dr. B. Šutina, Frt. Hrabý, J. Kopecký, A. L. bioký, G. Gaier, Frydrych, J. Tolman, F. Součková, A. Jaškova, V. Svobodová, M. Mandelíková, A. Dardíková, A. Sulová, E. Rusová, A. Brtnická, M. Pokoraa, B. Peřnova Bronklová, A. Sibilíková, A. Drastarova, M. Hajnovská, A. Kouřilová, H. Kouřilová, Fajerer, F. Kašparová, B. Jásavá, O. Kohnová, M. Hrušková, Becker, B. Prochůpková, B. Němcova, M. Harmachova, M. Němcová, Z. Kráskáová, J. Blázková, J. Šcharilová, M. Němečková, F. Julišová, Stromeč, L. Zimmerová, B. Kulková, J. Kumpar, A. Moravský, E. Stejmanová, M. Julišová, F. Papprová, T. Trnka, E. Šaková, D. Michálková, A. Scheinarová, K. Trappová, M. Bačková, A. Petříková, R. Jeřábková, E. Fialova, M. Prielingrová, M. Bartheldyová, A. Battarová, M. Dostálová, M. Steinová, H. Rieglová, P. Javřová, P. Schmalová, M. Nevyhoštěná, J. Jindra, J. Jelen, E. Cvichová, A. Stejkalová, K. Bundečková, M. Kndeřová, M. Pippichová, A. Pazouková, H. Muzarová, M. Plšová, M. Kaeprová, A. Sklenářová, L. Novotná, J. Labouňková, M. Oehmová, E. Fialová, Z. Panžrková, B. Řezníčková, A. Podbajská, B. Svobodová, J. Rybová, H. Pokorná, B. Hanftová, A. Štábradová, M. Novotná, M. Petříšková, J. Prottenbergová, B. Trýkarová, F. Šefo, M. Novotná, A. Mayer, J. Formanek, A. Vocelová, G. Hnako, J. Řádková, V. Raiman, F. Spitznerová, J. Riedl, F. Čarudimský, J. Jančárek, A. Šubrt, J. Pláček, A. Oehmová, E. Pospíšilová, J. Šumr, J. Kratochvíl, A. Vambera, Fr. Šubek, F. Mahrova, A. Bundečová, A. Šindová, H. Stejnová, F. Rasmrová, F. Houb, A. Šimková, St. Jirásek, F. Kroulík, E. Huř, B. Komárková, K. Dix, A. Štřková, F. Holatová, Paldus, M. Šimachová, Berg- & Mank, F. Viktorin, F. Piatava, S. Miřovská, M. Faltová, M. Rottová, E. Fischerová, A. Londecková, M. Havrátková, F. Vočeková, bratři Gathová, D. F. rmanšková, Dr. J. Hodoval, K. Krapka, J. Řádková, B. Weiss, Dr. Král, M. F. rbasová, H. Tritelbochová, K. Michálková, M. Milbnerová, E. Chocenský, M. Klumperová, B. Viewghová, M. Seebáková, L. W. plerová, J. Krestová, A. Marková, M. Honáková, A. Stejkalová, M. Peřinová, B. Peřinová, M. Svobodová, A. Hanšlová, H. Čáková, M. Boudová, Z. Divčková, H. Domečková, M. Kašparová, A. Špačková, M. Valtrová, M. Šporová, J. Murávek, M. Rybová, R. Hackr, M. Divčková, A. Štuka, M. Kadanšková, Vamberová, J. Wales, E. Svoboda, Halvich, R. Č. & J.

V. Frühbauer, J. Sabula, Dr. Palčka, Dr. Pavlík, J. Beder, A. Lukšová, B. Gerduligová, B. Broukal, a jmen nečetných. 80 h.: M. Kohnová, K. Vacková, F. Čermák, J. Tykalová, M. Chiborová, M. Kulířová. — 60 h.: A. Kautner, L. Stahliřová, A. Vrabcová, J. Šarm, Sedláček, F. Pasderiková, B. Lacinová, M. Šedová, T. Vojtěchová, M. Kopecká, A. Štírková; 80 h.: A. Andrilová, J. Jančárek, J. Pátek, J. Kleiner, A. Terharenová; 40 h.: Nejmenovaná, G. Lochmanová, A. Kaeřlová, A. Petrová, B. Knorre, F. Beran, Z. Buriánková, K. Hájková, F. Holásková, J. Polák, V. Němec, A. Měkoto, A. Třasáková, M. Krausová, A. Bartošová, P. Benzenkrasová, M. Šafářová, A. Tučková, R. Haastleriková, Nejmenovaná, M. Faltinová, Kračmarová, Košťálová; 30 h.: A. Nováková, J. Paulus, Nejmenovaná, 5 jmen nečetných; 16 h.: Nejmenovaná; 10 h.: Novotný. — Všem volebním družstvům vzdává „Dobročinový komitét dam“ jménem blahořečených srdceň dík.

Východočeské divadlo.

Ve čtvrtek 3. ledna „Hubička“ (Cykl. VII.) se sl. M. Sukovou j. b. v díloze Barči. Orkestr v ouvertuře vedl si dobře zvlášť v nástrojích smyčcových; polka provedena jsou v náležitém tempu, zněla svižně a vesele. Duetto Luláško (p. Lebeda) a Vendulky (sl. Procházka) poněkud bylo rozladěno — ale rád uznám, že operní personál v poslední době byl příliš obtížen; v průvodu řečeného duetta vynikly nástroje žesťové. Výborná byla v orchestru malba spora počínající ve smyčcích a bouřlivé končící v plechu. Tempo ukolébavky bylo přehlušno, což mělo za následek neshodu zpěvu s doprovodem. Výborným dobrákem námluvčím byl p. Wildner (Tomeš) a též p. Peršl (Palouček) postavil bezvadně na scénu svého opatrného tatíka. Sl. Jovanovičova je vždy jistá a dobrá ve zpěvu, ale měla by si odvyknouti upřílišenou mimiku očí a úst. Co se týče sl. Sukovy, je viděti na ní pilné studium theorie zpěvu. V prvním jednání tremou patrně zaviněná distonace brzy zmizela, a slečna předstoupila se aktivněji psaní — zkušebním to kamenem — již zcela klidně. Její hlas ve vyšších polohách — (asi od gis) není již v její moci, ačkoli cením výšku jeho až k vysokému „e“; zde bude ještě potřeba mnoho cviku a studia; zato v nižší poloze asi v oktávě obou fis jest svěží a zvoní pravým střibrem umění. Myslím, že slečna, jež byla předmátem hluchých ovací, může býti spokojena se svým debutem; bude to záležeti jen na její pili, jak vysoko vynikne nepopíratelně její nadání. Ve druhém aktu náleží palma orchestru: připomínám mistrně provedené svítání počínající sólem ve viole. P. dirigent Procházka, jež měl čestný večer, jakmile přistoupil k pulsu, byl pozdraven dlouhotrvajícím potleskem. A zajiště zaslouženým; dle mého úsudku jest on nejlepší silou celé společnosti. Režie se zdáfila. — V pátek dne 4. ledna: „Čertova stěna“, poslední opera cyklu. Romantismus Wagnerův, se kterým Smetana tajně sympatisoval, nalézá zde soupeře sverážného, samostatného, stejně geniálního. Již těch několik taktů předebrý jest dílem nedostatečného mistrůvství. Volné, široké krescendo chromatikou z dominanty přesune se do příšerného motivu raráchova (clarinety, oboe), jemuž rovného sotra bychom našli v hudební literatuře; jeho tři zvětšené trojsukvy plné přičnosti a ostrých dissonancí spojeny jsou basem nepravdělně stoupajícími s rytířským motivem Voka (plný orchestr) a milostným motivem Hedviky (flauta, c-bas); a tyto motivy pak zazní se znovu v orchestru, končící lahodně v žesťech a smyčcích. Překvapen zastaví se odborník nad tímto hudebním pokladem, uloženým v kratičké předebrt. První jednání kromě několika nepatrností (na př. ozvěna čtyřhlasého ženského sboru) bylo brilantní. Pan Peršl excelloval tentokrát v roli Rarácha, jehož pekelný smích (v tercích s podkladem mollových a zvětšených trojsukvů) výborně se mu zdařil. P. Malý na roli Beneše nestačil. Roztomilým byl p. Mansfeld (Michálek), kterému svědčila tato komická role. Všeobecně oblíbené tercetto: p. Kursová (Hedvika), p. Wildner (Vok) a pan Lebeda (Jarek) rozloučilo se s naší scénou výkony obzvlášť krásnými. Skromný p. Wildner, jež si vědom své obyby (a to zcela nepatrné, která každému se může přihoditi), neobjevil se, až byl po druhém jednání hluchě vyvolán. Libretto má několik vad; n. př. v druhém dějství nek gický závěrek a ve třetím zastaven je dramatický spád velmi rušiv: raráchové vystavěli seď, voda stoupá, zaplavuje klášter — a když jest divák v největším napjetí, tu přichází Hedvika a musí přespívatí ovšem krásnou, ale dlouhou arii — snad těm p. t. pá-nám čertům, kteří klidně přibíhají a poslouchají. To je skutečná vada textu, který jinak ponechává dosti místa orchestrovým licencím a efektnímu koloritu, na př. v II. jedn. duma Jarkova (v žesťech), ve III. jednání pastýřský zpěv Raráchův, konflikt mládence (jež byl sice živý scénou, ale slabý zpěvem), pekelný valčík divoce romantický a závěrečný sbor v pohádkové kádenci. Story usly; sl. Lacinova měla by pamatovati, že jest začátečník a nestarší se do předu před zkušenější síly, což bylo po této sezóně jejím na příliš chvalitebným výtkem. Pan Malý za přispění p. Auerwaldova stvořil mistrvské dílo režie, kterým korunoval svou dovednost. Skrytý byly opět velmi ku prospěchu. — V sobotu 6. ledna Ibsenova „Divoká kachna“, beneře sl. Kučerovy. Povrchal po-

zorovatel odcházel zklamán, nevěda, co by soudil o knu, jenž luštil záhadu lidského štěstí. Osou jest člověk duška, obklopený různými směry a názory životními, jejichž asistenci každý svým způsobem k pravému štěstí jej vedou; leč selhá i pochybená morálka nadělovka i ohebné principy epikurejské vědy i obět pravé lásky, která sama sebe ničí — a vrcholem drastiky je zkrachovaný theolog-alkoholik se svou náboženskou útěchou — autor učinil tu pěknou poklonu protestantismu, se kterým házi všecko náboženství do koše. Zde však osudná chyba knu; autor, aby dosáhl žádoucího efektu, pomocí zvrhlých reprezentantů (Reling, Molvik) odpravuje i exaktní vědu, i správný názor a poměr člověka k Bohu — jeho hrdina zůstane s duší prázdnotou, bez cíle tékající, obklopen lidmi, kteří ho neobápu; jest to sice efektní, ale nelogické, nepravdivé; každý myslící oti, že existuje ještě jedna útěcha, které marné brání se zvrácený rozum: je to Ten, v jehož ruku leží osud člověka; a psychologicky správné propuká tehdy nejmarkantnější, když člověk všemi opouštěn. Účinkující podali výkony vesměs bezvadné. — V neděli dne 6. ledna: „Lutti“, veselohra, k níž byl přístup studentstvu zakázán. Ve vš skromnosti dovolují si tyto otázky: Byl-li tento kus usnán závažným pro studující, jak mohl býti vhodným pro nedospělé sledníky, kterých tam přec bylo tolik? A naopak: mohla-li to slyšeti děvčátka sotra dětským letům odrostlá, proč to zakazovat studentům? Když ale pravdou jest, že v něm právem ředitelství ústavu toto představení žactvu zakazuje, je zjevné, že ani ženský dorost nic ohvalitebného tam nepochytil; tak pěkně prosím: pro koho vlastně takové kusy se hrají? — V pondělí dne 7. ledna: „Paní z námoří“, hra od Ibsena. Sliby v časopisech oznamené nikterak nezklamaly; znamenité vyvrcholení děje a mistrná hra paní Brzkové (v titulní roli), a níž i ostatní čestně závodili, postavila tento večer na první místo v činohře. Paní Brzková plnou měrou zasloužila si pocty, jež jí uchystána, neboť překonala všecko, co až dosud jsme od ní slyšeli. K ní družila se sl. Kučerova, jejíž talent rozhodně kloní se ke komice. Ostatním vadila někdy malá znalost role — což konečně je vysvětlitelné při všech stěhovacích starostech. Po celý večer hřměl potlesk divákem, a když po patém jednání spadla opona, zdálo se, že neskončí. Devětkrát děkovali se sympatičtí umělci, jsouce pozdravováni a pozdravující nadšené obecenstvo, které jim ptalo mnoho zdaru na další trnité pouť umění. Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Josef Foerster starší, slavný český hudební skladatel, zemřel v Praze ve věku 74 let.

Ještě mají málo. Dne 7. ledna t. r. konal se ve Lvově sjezd, jehož se účastnilo na 1000 zástupců židovských obcí z celého Rakouska. Všude prý jsou lidé odstrkovaní, jakoby v područí křesťanů; proto dle přijaté resoluce má se v celém Rakousku utvořiti politická organizace židů, aby tím jistěji a různěji byly hájeny politické, sociální a hospodářské zájmy židovstva. Židé se organizují nemajíce na tom dosti, že jejich kapitalismus avírá celý svět; chtějí pemať vládu sami. A mezi nášinci ke všemu tomu leckdeš taková lhostejnost!

Nové miliony. Na stavbu nové budovy říšského voj. ministerstva ve Vídni použito prý bude na 10 milionů koran. Pro důležitější věci nemají ve Vídni baléfe.

Skoro tři miliony marek utrácel národ český ročně za toaletní mydla cizozemská. Nyní, kdy máme výtečné toaletní Matiční mydlo ve prospěch Ústřední Matice školák, lze doufati, že miliony tyto nepopadají za hraniče, ale sčítanou v Čechách. — Národ český není ani tak bohatým, ani tak neuvědomělým, by se ročně o tři miliony mohl ochuzovati.

Francouzští kněží trpí hlad. Zbaveni jsouce všech příjmů, nezemřeli hladu, ohápu se franc. kněží na mnohých místech práce tělesné; v Pyreneích dalo se již několik na tkalcovství, jiní šili se řezbářstvím atd.

Z kulturního boje ve Francii. Četníci v Pissacu, Langunu, Combrassac sbaveni byli sluby, poněvadž se sloužili má av. neviděli zločinu a nezakročili. Parkmistr Brard v Bouillé-Menard sbaven důvodu, ješto dal sase ve škole zavěsit kříže vládou vyhozené. Pro týž zločin sbaveno důvodu 142 starostů v departementu Maine Loire. — V depart. Meurthe-Mosede bylo 36 farářů povoláno na neděli k vojenské službě. — Kaple Nejsv. Svátosti v býř. kláštere kongregace Assumptionistek v Paffi proměněna byla v divadlo kinematografické.

Peřídovitélým městem jest moravské město Znojmo, kdež mezi 1100 voličů pro volby sněmovní jest 443 židovských obchodníků (okurkářů, doktorů, penázních baronů). Při posledních volbách odcházel se až na dva boje, a volili vždy německého liberála. O řádném katoliku a Čechu se jim ani nedálo.

Vyplácení penzí všem státním penzistům úředníkům bude se od 1. února t. r. prováděti poštovním spořitelnou. Poštovní posel předloží penzistovi listinu, ten se podepíše a přiložený obnos hned se vyplácí; jiných stvrzenek potřeba.

Zreformování okres. hejtmanství nastane v K. k. monarchii během tohoto roku. Okres. hejtmanství rozděleno bude v několik oddělení (politické,

vojenské, zdravotnické atd.), a nichž každé povede vlastní protokol o své agendě. Následkem toho bude značně rozmožnen kancelářský personál. Změna bude též úřední list a řízení ústní.

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. Jací lidé volili socialistu Prokeše? „Ostrav. Kraj“ píše: Zajímavý a charakteristický případ volebního podvodu bude se projednávatí před senátem krajského soudu v Nov. Jičíně. Jistý Uil, neplnoleť, asal od dělníka Synedka volební listek a šel na tento volit. Volebnímu komisi zdl se býti Uil podezřelý a tázal se ho, jak se jmenuje. Tento mu odvětil, že to má napsáno na volební legitimaci. Komisař však nechal Uila zatknouti a po sjitění jména bylo naň učiněno trestní oznámení pro volební podvod. Nyní bude dělník za svůj čin pykat. Podobných podvodů bylo spácháno velmi mnoho. Potom se nelze diviti, že Prokeš dostal při volbě takový počet hlasů. — V místní skup ně chemických dělníků „Stokeran“ ve Štokravě zprouzvěřil pokladník Frant. Selmer větš obnosu jemu svěřených peněz. Výška obnosu není dosud zjištěna. Vyšetřování je zavedeno. „D. V.“ — Nár. sociální spolek „Probuzení“ ve Frant. Údolí pořádal Sylvestrovskou zábavu. Na zábavu přišel také jistý soudruh, který bleděl při vyvolat hadku. Hádky povstala a z ní pak rvačka, v níž pobodán byl soudruhem člen spolku „Probuzení“ Vloděk a pokladník téhož spolku, který byl aranžován. Oba zranění odvezeni do nemocnice. Na rváče učiněno trestní oznámení. — Redaktor soc. dem. časopisu „Jugendlicher Arbeit“, Hans Kulhánek, našel v časopisu i před četnky křesť. soc. dělníky a jednoho z nich našel z krádeže. Před soudem nemohl však ničeho dokázati a byl proto dne 24. listopadu vídeňským soudem odsouzen na 8 dní do vězení nebo k pokutě 160 K. — Výsledek socialistické výchovy. Dle „Ostr. Kr.“ přivedl známý socialistický předák K., jež se byl před více lety na útěk veškerého náboženství zřekl, syna svého, výrostka asi šestnáctiletého na policejní komisiariát se žalobou, že týž mu stálo z domu ručík, pracovati nechce a jen různé nepěchy dává. Stážíval si, že když synka den před tím s násilím domů přivlekl, týž v noci a bos (nyní) z domu mu opět utekl! Nyní prý jej opět polapil a žádá za jeho pokárání. Úředník policejní, sám ctitivý otec rodiny, chtěl věc po dobrém spraviti a proto počal hochovi, i jinak se školy již pro různé nevedenosti známému, domlouvatí následujícími slovy: „Ale hochu! Jakou pak tu činit otci svému starost a mrzutost? Což se nebudíš Buha? Což neznáš jeho přikázání čtvrtého: Cti otce svého?“ A hoch podírav se s pohrdáním na otce, odsekl úředníkovi porámaní hodná slova: „Tomu má táta nikdy neudil!“ — Sama socialistická revue „Akademie“ kárá socialistické ředáky, že mluví pouze silná slova a lichotivé fráze, jímí se lid kažen. Takové doznání jest zvlášť zajímavé. — Socialisté vpařovali při volbách do okres. nem. pokladny ve Skutči 10. září roku minulého přes 30 podvržených hlasovacích listků. Proto byla volba ta úředně zrušena. Při nové volbě 30. prosince m. r. socialisté prohráli. Na dobrý úspěch lišáckých knýřů již nebylo pomýšleni.

(20) Historický kontek. Knihy Viklefovy. Oslavovatelé Husovi, dotýkají-li se Viklefa, líčí události tak, jako by knihy Viklefovy lehkomyslně bez důkladného odborného prozkoumání byly odsouzeny oo kacířské a jakoby blady neobháňovaly. Nuže vspomeňme se dějin něčeho o knihách Viklefových! Čtème v neklérkální kronice Zapově: „Viklefovy knihy byly sice od krve a přivolením krále Richarda II. za kacířské vyhlášeny a ku spálení odsouzeny, avšak mistr Viklef sám pokojně na své faře 31. prosince 1384 umřel. V Anglii pak učení jeho dalších následků nemělo; však do Čech zanešeno padlo na typrpu půdu již dříve připravenou stavem věcí, kterak se byl dokonce toho století sám sebou utvořil.“ (Sv. II. str. 458). Papež Alexander V. vydal arcibiskupovi pražskému Žoynkovi bullu roku 1409, v níž dal mu moc, aby pětima k sobě čtyři doktory theologie a dva doktory práv, vykonali všechny blady a kacířství, aby zapověděli pod klatbou veliké učení Viklefovo, odejmali věřícím knihy Viklefovy...“ (589). Seotoupila se komisi doktorův od arcibiskupa k tomu jmenovaných a prohlédli knihy oznámila výsledek vyšetřování svého, kterýž, jak předvídati bylo (Viklef odsouzen na synodě Londýnské r. 1382 (poz. pisatele), zněl v ten smysl, že všechny knihy Viklefovy obsahují zjevná kacířství, zvlášť o svátosti oltářní.“ (590) Bohoslovští učenci i angličtí i čeští usoudili, že ve spisích Viklefových obsažena jsou kacířství. Pomíjíme bludná učení dogmatiky se týkající; moderním milovníkům Viklefa ku naší podáváme následující kusy jeho učení: „Vysoké školy, studie, kolleje, povyšování na mistrovství povstaly z pohanské pošetilosti, a propávají církví tolik, jako ďábel. (kus 29.).“ „Přísaha jest nedovolena, která ke tvrzení lidských smluv a občanských obchodů se činí (kus 43.).“ (Viz Dra. Fr. Kryšřtka Všeobecného církevního dějepisu av. II. 6. II. str. 513. n.) Dle těchto zásad řídili se s počátku „Čestí Bratři. A kdyby se jimi Čestí Bratři byli vždy a všickni řídili, neměli bychom spíš Komenského etc. (proto pozor!

Naši pokrokaři. „Radikální listy“ nenasve sajité nikdo listem katolickým ani klérkálním. A tento list píše dne 8. leza t. r. o české pokrokovosti do slova: „Na celém světě má při vytěnění heala: „pokrok a pokrokovost“ jistě každý snadnější představa učení u nás, kde to, co jedni nazývají pokrokem, druzí jmenují krokem vsad, a kde pojednou to, co dříve jmenovalo se spáčením, nazývá se síla pokrokovostí. — Jistě i pokrok a pokrokovost jsou pojmy hodné relativními a téžke sajité chtěti nalésti pro ně správného kriteria, ale česká pokrokovost to už je opravdový babylon. Ale vždyť přece máme v Čechách stranu, která nazývá se „pokrokovou“? A tedy jistě alespoň tato strana bude v otázce pokrokovosti spolehlivým vodítkem? Ne! a nebude a právě v ní nalézáme nejzářivější příklady pokrokovosti docela nepokrokové. Ale což nemá pokrokový program a nepropaguje pokrokové podávky? Neboť svobodnou školu, rozsvětlilaost mandelství, reformu prostituce?

Nebojuje proti klerikalismu? Ale ano, ano. Ale to není ještě všechno. — Vezměte ten pokrokový program: Strana je pro svobodu a samostatnost všech národů. Není to myšlenka doista pokroková? Doista je. Ale bojíte se za svobodu svého národa, bojíte se za naši státní samostatnost, a právě strana, nebo abychem byli spravedlivými strany, — které svobodu národů mají ve svém programu, vrhnou se na Vás a obviní Vás a reakcionářství a nepokrokovost. — Nechcete ničeho více nežli svobodu a samostatnost národa, která není myslitelnou bez svrchované státní moci, bez vlastního a samostatného státu, a najednou uslyšíte, že jste reakcionář a zpátečník, že chcete obnovovat staré feudální řády, dát všechnu moc šlechtě a biskupům a bůh ví co ještě. — Ale táž strana, nebo strany, které vyhlásí nad Vámi kletbu nepokrokovosti, bijete-li se za skutečně pokrokový požadavek skutečně národní a státní samostatnosti, obrátíte ruky kříží o pokrokovost a pokroku, jedná-li se o provedení císařského díla, o uplatnění císařské myšlenky, o úspěch císařské vůle. — Vnučuje-li Vám vláda dílo, ve kterém v řadě o státních národů staví nás na místo předposlední, šlape-li okatě před Vámi sraky spravedlnost tak, že neomluveně tvrdí Vám do očí, že jedno sto německých hlasů má stejnou cenu jako stočtyřicet českých, vytrhne-li bez ohledu na Vaše protesty české obce z německých okresů tam, kde Němcům nejsou po chuti a nechávají-li je v těchto okresích vězeti tam, kde německý šaludek troulá si je stráviti, a Vy proti tomu křiklavému bespráví se bráníte a protestujete, pak přijdou Vám pokrovní lidé a pokrokové strany, které na štítu svém napsány mají pokrok a pokrokovost a v programech kolovosť a svoboda národů a ve jménu těchto krásných hesel vynadají Vám zpátečníká a pochozí reakce.

O marnotratnictví mládeže evropské stoupající spotřeba cigaret. Loni prodáno jich 4 miliardy (miliarda — 1000 mil.), asi o 250 milionů více než r. 1905. Také různých specialit se prodalo více než jiná léta. Zdravím a penězi se za nynější doby plyná aš hrůzo!

Jak národ hospodář a jak by hospodář měl. (Z přednášky ředitele Zemské banky p. Františka Procházky, dne 13. prosince 1906 v České Společnosti Národohospodářské v Praze. — Dokonč.) Prof. Dr. Albín Bráf vyslovil velkou pravdu, že na ten čas nemáme většího problému nad ten, abychem mohli opatřit zaměstnání pro každou dělnou ruku českou. To bohužel nemůžeme ještě dnes říci, že toho dovedeme. Proč? Protože máme málo úspor. Řádi bychom pomohali Slovákům v jejich tísní, ale nemáme dosti peněz. Rozhojněním národního majetku mohli bychom snadno zasaťviti stěhování se vlastních příslušníků z českých zemí, ale kromě toho odvratiti část vysetřovalectví proudů uherských Slováků do Ameriky a přijmouti utlačované bratry na Moravě a v Čechách k účelům kolonizace vaitřní na vykonpe-ných statcích alodních. Jaké by to bylo posílení českého sívlu a jak blízko by měli Slováci ku svým bratřím! Pozorujete, že uspořené koruna má také ještě mnohý jiný význam než stříbrného kovu? Ani nejmenší úspora nesmíme podceňovati. Každý halib buď nám vítán. Jediny halib úspory na každou českou hlavu denně vydá slusnou sumu K 21,600.000 ročně. Naši otcové přinášeli v obět obrany vlasti svoje hrdla i statky a my nehodní jejich potomci nedovedli bychom se zříci ani notorických sbytečností, jakými jsou čtvrtý dortník, nebo třetí sklenice piva, brilliantový boutony nebo hedvábná spodnička? Opravdová láska jest schopna odříkání. Necht' mi nikdo nemluví o lásce k národu, když pro samou lásku ke sklenici piva, vína nebo kofalky zapomenul na utvrzení základů své vlastní rodiny.

Dzierson, král věselář, který 26. října m. r. ve 14. 95¹/₂ roku ochrnutím srdce zemřel, byl jak známo, katolickým knězem. Roku 1869 rozešel se však se svou církevní vrchností. Zajímavé píse o tom „Věla Moravská“ ve 12. čís. „Co bylo příčinou této roztržky? Dzierson věnoval se úplně svým věseličkám, jichž měl 4 až 5 set věselů na různých věselnicích. A tu se stalo nejednou, že po celé týdny farouci svého duchovního neviděli a u duchovní vrchnosti si stědovali. Ze správa diecése k tomu neměla, není divu, a tak stalo se, že byl Dzierson r. 1869 dán na penei rozhořčen proti svým představeným. Když pak záby na to nastal proud t. zv. „starokatolický“, přidal se k němu i Dzierson, a bylo mu tudíž i zakázáno mti sv. sloniti. Po 37 let trval rozbroj v duši velikého geima věselářského. Teprve když před 3 lety navázal lubkovický správce duchovní se stáříkým knězem ve šeránem přátelské styky, rostál ponemáhla led srdce jeho. Dne 6. dubna 1906 dal si Dzierson zavolati faráře a s velkou nábožností se vyspovídal i přijal Tělo Páně po tolika letech. „Nyní se vyjasnilo v duši mé, přijal jsem Toho, jenž jest pravým světlem. Ježíši, Tobě áiji, Tobě umírám, Ježíši, Tvým jsem v životě i ve smrti“, tak hlasitě zvolal, přijímaje Nejev. Svátost. Dne 23. října ranila jej ponejprv mrtvice, ale píšel k sobě opět a sám pravil: „Neděle se už nedědkám.“ Dva dny před smrtí přijal pti plněm vědomí svaté svátosti, jeť po amfění s církvi častěji byl přijímal. Ve čtvrtek ještě odpovídal na dané otázky, avšak k večeru posbýl vědomí, až konečně v pátek dne 26. října před přeliváním v poledne klidně a bez bolesti sezanul. Lékař sjistil ochrnutí srdce.“ Dzierson byl rodilý Polák, ve Vratislavi však, kde studoval, se poněmčil; tam má jemu býti postaven důstojný pomník. Pohteb jeho byl slavný, ale údast venkova a světa věselářského nebyla ládná, protože ve amatku, jak často se přikládá, opomenuto bylo udati v telegramu o smrti Dziersonové den a hodinu pohřbu.

Jednota českých střadatelů v Praze, jejíž státní nedávno bylo osámeno, napočítá na základě stanov právě shválených činnosť svou již dne 1. ledna 1907. Hlavním úkolem nové jednoty bude, všim možným způsobem buditi nájem pro stádní a účelně uložení nastřádaného majetku. Jednota bude vydávati vlastní časopis, který zasílati bude všem členům zdarma a v něm členové najdou praktický návod ku spoření a účelné správě svého majetku. Také všechny dotazy se v něm zodpoví. Vláde, kde

zájmy členů jednoty budou ohroženy, hodlá je jednota hájiti a zastupovati. Členem jednoty státi se může muž, žena, jinoch neb dívka, tedy každý, kdo má dobrou vůli spořiti. Členové jsou buď činní neb zakládající. Zakládající platí jednou pro vždy 100 K, činní zápisné 1 K a roční příspěvek 2 K. Přihlášky a příspěvky přijímá Česká národohospodářská společnost a ředitel Zemské banky král. českého p. Frant. Procházka. Ustavující valná hromada bude dne 13. ledna 1907.

Hlavní město Černé Hory Cetyné přestane býti sídelním městem. Kníže přešl do Danilogradu, z čehož vyplynou především výhody hospodářské. Se sáměrem tímto souhlasí Černohorci, rakouské vládě jest to však nemilé.

Kolik slov potřebují lidé? V anglickém slovníku nalézá se 350.000 anglických a poanglických slov. Ale kdo je všechny zná? Velikému dramatikovi Shakespearovi stačilo užívání 16.000 slov pro sepsání všech divadelních kusů; básník Milton pracoval pouze s 8000 slovy. Nyní i vzdělanější člověk užívá v rozmluvě sotva víc než 4000 slov. Méně vzdělaní lidé spokojují se se znalostí asi 500 slov; ta jim k dorozumění stačí. Aby někdo porozuměl časopisu nebo knize lehčího slohu, potřebují znáti asi 2000 slov.

Osná královského námku francouzského. Ve Versailles, kde sídlili křesťanští králové, bydlí nyní bohatí šidovské rodiny Spitzerů a Rosenfeldů. Nyní jest to ve Francii! Tam i zabavené kláštery dostávají se do rukou šidovských.

Podíl „Dědictví sv. Jana Nep.“ na rok 1907 jest již dotištěn. Leť před námi pět úhledných svazků, jeť nás naplňují radostí a obdivem. Jest to věru přebohatý podíl, jenž se tu údám „Dědictví“ zdarma podává. Ponechávajice si podrobnější správu o těchto knihách na dobu pozdější, osnamujeme je prosatím dnes toliko krátce. Jsou to tyto knihy: 1. „Jaká má býti víra naše?“ Hovory náboženské. Podává Filip Jan Konečný. Stran 163. — 2. „Paměti Františka J. Vavřky, souseda a rychtáře Milčického z let 1770 až 1816.“ Vydává Jindřich Skopec. Část I. Stran 148 se 14 vyobr. — 3. „Několik povídek.“ Napsal Jindřich Š. Baar. Stran 88 s uměleckou ilustrační výzdobou. — 4. „Posvátná místa království českého. Díl I. Vikariáty: Čechobrodský, Černokostelecký, Maichovický a Prosecký.“ Sepsal Dr. Ant. Podlah. Stran 319 s 214 vyobrazeními. — 5. „Svatá Hora.“ Několik dějepisných obrázků z dějin českých Lourd.“ Napsal Alois Dostál. Stran 120 s 9 obrázky. Celkem tedy mají tyto knihy 838 stran s 250 vyobrazeními. Jest téměř neuvěřitelné, že tolik cenných knih možno dáti jakožto roční podíl za nepatrný vklad 30 kor. jednou pro vždy! Jak veliký to úrok; majíť knihy tvořící letošní podíl krásnou cenu 9 kor. 40 hal. Přihlášky nových údů přijímá ředitelství Dědictví sv. Jana Nep. v Praze, Hradčany.

Přehled darů na Adalbertinum, členských příspěvků a indultu z jednotlivých vikariátů.

Vikariát	Dary		Členské přis.		Indult	
	K	h	K	h	K	h
Hradec Králové (město)	745		195			
Královéhradecký (venkov)	75	72	20		17	60
Vrchlabský	53		10		347	—
Vysokomýtský	51		60		104	85
Hostinský	—		15	24	199	64
Broumovský	7	80	—		165	79
Čáslavský	101	91	91		232	71
Králický	—		26	75	325	20
Hořický	135	09	—		196	87
Chrastický	84		10		88	40
Chrudimský	221		125		211	54
Jaroměřský	102	84	10		195	40
Jičínský	207	08	95		172	30
Kopidlenský	123		50		167	85
Kostelecký	158		43		204	—
Kralovický	38		40		158	80
Kutnohorský	236		115		281	80
Landškrounský	48	20	44		271	80
Ledečský	183	05	45		95	20
Lipnický	108		—		73	—
Litomyšlský	—		5		—	—
Náchodský	14		32		268	61
Novobydžovský	74		10		160	52
Opočenský	77		97		286	13
Pardubský	122		—		260	20
Poděbradský	62		42		221	40
Polický	57	80	15		175	67
Polenský	168		44		213	80
Rychnovský	53		48		228	54
Skutečský	48	20	10		261	36
Německobrodský	79		24		160	20
Trutnovský	—		—		141	14
P. far. Coufal ve Veltrusích	—		10		—	—
Odkaz p. prel. Filipa	200		200		—	—
Odkaz p. far. Barvíře	100		—		—	—
Úhrnem	3733	69	1531	99	5887	32

Indult za rok 1901 není dleplat proplacen.

Členové zakládající splatili (dle čísel): Po 100 K: 85 = 100 K. Po 20 K: 1 = 20 K. Po 10 K: 5, 11, 33, 53, 88 = 50 K. Po 5 K: 9 = 5 K. 1 K: 32 = 1 K. Celkem 176 K.

Členové skuteční splatili (dle čísel): Po 20 K: 150, 370 = 40 K. Po 10 K, 3, 9, 39, 63, 73, 87, 89, 106, 123, 126, 141, 160, 168, 173, 174, 178, 180, 188, 203, 209, 228, 230, 236, 246, 256, 263, 268, 303, 308, 319, 331, 336, 339, 350, 352, 355, 356, 358, 364, 372, 373 Celkem 400 K.

Po 5 K: 18, 86, 95, 96, 133, 164, 195, 200, 202, 222, 239, 240, 273, 302, 328, 347, 353, 367, 368 = 95 K.

Po 4 K: 232, 234, 237, 288, 290, 323 = 24 K. Po 2 K: 98, 206, 293, 338 = 8 K. Po 1 K: 5, 92 = 2 K. Celkem 579 K.

Členové přispívající splatili (dle čísel):

Po 10 K: 141, 191, 224, 245 = 40 K. Po 6 K: 365 = 6 K. Po 5 K: 19, 27, 29, 49, 56, 59, 60, 64, 73, 76, 81, 91, 100, 114, 120, 123, 135, 154, 156, 158, 162, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 197, 199, 201, 210, 213, 214, 215, 219, 233, 253, 255, 282, 293, 299, 311, 312, 315, 319, 336, 340, 369, 379, 386, 391, 397, 417, 418, 419, 420, 430, 436, 439, 451, 467, 472, 475, 476, 478 = 325 K. Po 4 K: 11, 113, 121, 163, 221, 228, 234, 249 = 32 K. Po 3 K 75 h: 12, 40, 41, 166 = 15 K. Po 3 K: 338, 350, 352, 356, 384, 404, 415 = 21 K. Po 2 K: 17, 39, 72, 202, 203, 226, 242, 378, 387, 426, 437, 471, 477, 479 = 28 K. Po 1 K: 84, 296, 363, 370, 416, 431, 450, 460, 463, 469, 470, 473, 474 = 13 K. Celkem 480 K.

Z vikariátů: Landškrounského posláno 44 K, Polenskáho 34 K, Hostinského 15 K 24 h, Králického 3 K 75 h, podrobný seznam nedodán.

Členové splatili úhrnem 1331 K 99 h.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 16. ledna 1907, o 2. hod. odpo.

v diecéaním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř. da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Beyl, předseda. jednateř.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1907. 1 hl pšenice K 12 70—13 30, žito K 10 30—11 80, ječmene K 10 50—11 00, prosa K 00 00—00 00, vikve K 0 00—00 00, brambory K 19 00—20 00, ovsa K 6 40—7 00, došky K 00 00—00 00, jahel K 20 00—00 00, krap K 18 00—22 00, brambor K 2 80—3 20, 1 hl jetelového semene bílého K 39 00—45 00, 100 kg jetelového semínka čer. K 49 50—55 52, ržáku K 0 0—0 00, máku K 38 00—40 00, lněného semene K 18 00—18 00, 100 kg žitných otrub K 11 50—12 00, 100 kg pšeničných otrub K 11 50—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 40—2 80, 1 kg másla převařeného K 0 00—00 00, 1 kg másla vepřového K 1 50—1 58, 1 kg tvarohu K 0 28—0 32, 1 vejce K 0 8—0 10, 1 kopa okurek K 0 00—0 00, 1 kopa zelí K 0 00—00 0, 1 kopa kapusty K 2 40—4 00, 1 hl cibule K 4 40—4 60, kopa drob. zeleniny K 1 00—0 00, 1 pytal mrkve K 2 00—2 20, 1 bečka švátok K 0 00—0 00, 1 hl jablák K 0 00—00 00, 1 hl hrášek K 0 00—0 00. — Na týdenní obilní trž v Hradci Králové dne 5. ledna 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice bektol. 122, žito 118, ječmene 92, ovsa 00, prosa 00, vikve 3, brambory 00, došky 00, jahel 00, krap 00, jetel. semínka 221 lněného semene 180, máku 1. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 42 kop, cibule 26 hl, drob. zeleniny 73 kop, mrkve 28 pytlů, brambor 16 hl, saláta 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 28 hl, hrášek 00 hl, švátok 00 beček. — 4) Droby: dobytka: vepřů 6 kusů, podveřinat 369 kusů.

*„Růžová má plná líčka
nubyla by tuhovlá,
kdyby mni tak delie nestrůžila
Kathreinera káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balíč-
kách se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl pti nesmíšenou!

Kathreinera sladová
káva Kneippova
se jedine osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce stra-
vitelná, vý-
živná a krev
tvořic pod-
poru e zdraví.

Děti by se měli
zvykati jen na
Kathreinera.

Oltářní

obrazy, — křížové
cesty, — postrní
obrázky atd. —
doporučuje

J. Hlávka, steller pro církevní
malbu,
Praha-Vinohrady,
Čelakovského ul. č. 9.

Nákresy a vzorky franko.
Na sta doporučení k volnému nahlédnutí.

DÍVKA

ve stáří 30 let, z velmi spořádané rodiny,
přála by si nastoupiti k některému z pánů
duchovních

za hospodyně.

Jest obeznalá ve všech domácích pra-
cech i v hospodářství a často na faře vy-
pomáhala a může se i doporučením od
vyšších hodnostářů církevních vykázati.

Nabídka pod značkou „A. D. 30.“
do admin. t. l.

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku
úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vy-
loučení. Adresy družstev sdělí bezplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků,
Viedeň, Wiplingerstrasse, 28.

Dražba

v obecní zastavárně Královéhradecké
v číslu 230 (u semináře)

odbyvat se bude v sobotu 19. ledna 1907,
od 9. hodiny ranní do 12. hod. polední a od 2.
hod. odpo.

na zástavy,

pozůstávající ze klenotů, hodinek, řetízků zla-
tých a stříbrných atd., rovněž i ze šatstva,
prádla a rozličných druhů látek, obuvi atd.,
které do posledního listopadu 1906 propadly.
Veškeré do dražby propadlé zástavy lze nej-
déle do čtvrtka před dražbou buďto zúročiti
aneb vyplatiti.

Po čtrnáct dní před dražbou účtuje se dra-
žební poplatek mimo úrok a sice 2 haléře
z jedné koruny.

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

V případě, že by se všechny zástavy nepro-
daly, odbývá se dražba nová v sobotu 26.
ledna 1907.

Ze správ. odboru obec. zastavárny Královéhradecké.

C. k. mistodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

SOCHY, OBRAZY, OLTÁŘE

A VEŠKEREN KOSTELNÍ NÁBYTEK
V KAŽDÉM SLOHU PŘESNĚ DLE PŘEDPISU
CIRKEVNÍCH CO NEJLEVNĚJI U FIRMY

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

UMĚL. ZAVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ V SYCHROVĚ.

ZALOŽEN 1853.

PROVEDENO PŘES 300 NOVÝCH OLTÁŘŮ.

SO IL. HROBU A OBNOVENO 60 STARÝCH

OLTÁŘŮ.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Bařtipánova

hótelní restaurace

v Adalbertinu

dovoluje si nabídnouti ctěnému obcenstvu co nej-
lépe k zimní saisoně každý pátek večer

rybí polévku a ryby.

Každou sobotu

špekové knedlíky s uzeným.

Mimo to doporučuje:

Obědy i večere v předplaceni,
nebo à la carte.

Adolf Bařtipán,
hótelier.

Svíce chrámové,

též paschály, triangle
—; a jiné voskářské výrobky —
doporučuje v nejlevnějších cenách

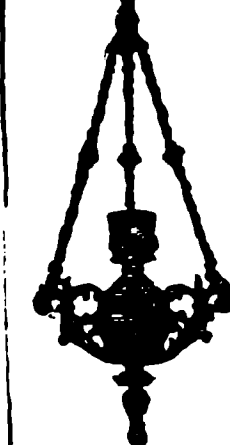
C. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veleřádně-
nému duchovenstvu ku nákupu doporučeny
ordinariátním listem nejřádnější biskupské
konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řádké pocty
tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou
Jeho Biskupské Milosti nejřádnějšího
pána Dra. Josefa Doubravy, který po pro-
hlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti
se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Veleřádnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pasť op-
cielně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pra-
covaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
atenci a jen v ohn slatí a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chybím kostelním ná-
dobám v placení. Více usnadní po ruce. Žádné přesovné vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Čtete a horlivě rozšiřujete!

Slovo v čas o právu volebním
a jiných občanských právech
ve státu.

S vyhrazeným svolením přeložil Frant. Navrátil.

Setran 24. — Cena pouze 8 haléřů.

—; Při hromadných objednávkách větší sleva. —

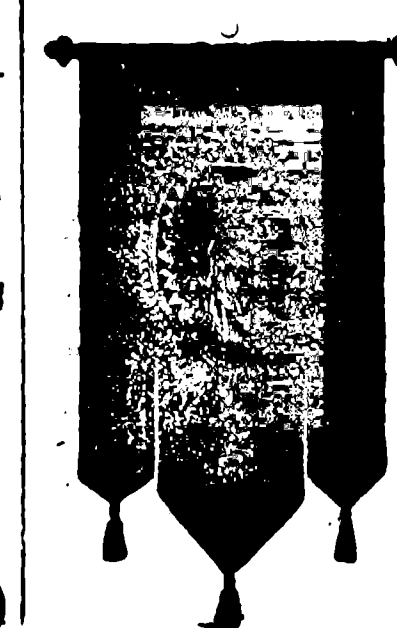
Objednávky vyřídí obratem

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chínů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,
VII. o., Selden-
gasse čis. 35.

Na ukásku posílá
se vše franco.

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

praktické dárky

fy. Stanislav Jirásek, speciální Klatovské-prádlo v Hradci Králové.

Prádlo

pánské i dámské.
Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výhavy novot.

nejlevnější u

Kněžské koláry náprsenky

prací i celuloidové,

Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo Hradec Král. 136.

! Druhé vydání !

Račte si objednat
OO kapesní OO kalendář
organizací katol. na r. 1907.
Křesťanský Organizátor.

Kalendář obsahuje vědecké práce Dr. Šimáka Dr. F. Reyla, prof. Drápalíka, Jukla, Dostála atd. Znameníť pomůcka ve veřejném životě pro všechny
Cena 1 ex. v plátně váz. jest pouze 90 h (poštou 1 K), 12 ex. po 80 h, s položení frankaturou. Cena 1 ex. brožovaného 70 h, poštou 80 h, 12 exemplářů po 62 h.

Objednávky vyřizuje

Josef Polák,
Hradec Králové, Adalbertinum.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčmí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Veleduš. duchovenstvu

mešní konvičky

s la. českého křesťal. skla jemně ryté, zasílá

Josef Průša,

umělecký závod sklarytecký

ve Světlo n. Sáz. (Čechy).

Obrázkový cenník zdarma a franko.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demokratů. Prozrazuje J. P. Hradecký. Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy. Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

administr. časových úvah
v Hradci Králové.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Rychnově nad Kněžnou

odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jaké i přestavby a ladění varhan a harmoní.

Ručím za nejsolidnější práce.

Založen r. 1868.

Založen r. 1868.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Filialka v Semilech.

Banka zvýšila právě dosavadní akciový kapitál K 2,000,000.— na K 4,000,000.— Ručí tedy vkladatelům splacený akciový kapitál K 4,000,000.— a ca. K 600,000.— rezervních fondů, jakož i veškerá aktiva banky.

Dnešní stav vkladů circa K 6,400,000.—.

Směnárna.

Vklady—srobuje

na vkladní knížky a pokladniční poukázky

4 1/4 %

Oddělení bankovní.

Skladiště.

doporučuje a zakázky obratem vyřídí

Půjčují za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měketa,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti. za K 12.—, vyplacené od koruna 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových, pokryvek na stoly a lůžka, přikryvek pro stávaných a flanelových, přikryvek cestovních, plaidů, deštníků veškerých cestovních potřeb, županů, havelků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. — Úplné vybavy pro nevěsty.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

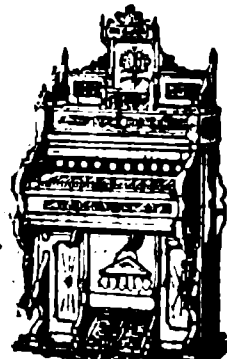
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 18. sz. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší maloobchodní
ceny.

P. T. duchovenstvu, svládní výhody.

Hejtman z Kopeníka

Jistě nekoupí, ale každý jiný jistě obstará svůj

novoroční nákup

„U města Paříže“

Báječně zásobený sklad všeho druhu zboží galanterního, hraček, prádla, alb, kaset, různých her pro děti atd. atd.

Rudolf Štěrba v Hradci Král.
proti Grand hotelu.

Besídka.

Tajemství proročského stroje.

(8) V Lážově zřídil si fotografický atelier v červnu Josef Kolečký, začátečník. Hned činil uctivé námůvky u místních oktávánů, aby ku konci roku obvyklé abiturientské podobizny světili k zpracování jeho ruce. Prosil tak dojemně s poukazováním na svoje ubohé finance, že skutečně páni studenti světili do jednoho své obličejové uměleckým pokusům chudého začátečníka.

Hotové podobizny vyšly z dílny Kolečkého najednou. Ale jaký údiv! Mládenci nevycházeli z úžasu, když poznali, že aparát zcela jinak zachytil tahy jejich tváří než jak je odráželo pravdomluvné zrcadlo.

„Ty, podívej se, vždyť vyhlížím na té fotografii jako hotový černoch! Vlastní matka by mne nepoznala.“

„A já — rány Boží! Pohleď! Tohle je hotový vyjevenec; dívám se z toho papírku do světa, jako když zloděje přistihne četník při krádeži.“

„Já jsem tu sic dosti dobře, ale jen kdybych tu na té fotografii skutečně byl! Vidiš, vždyť to jest skoro čistý papír.“

„Hu — ale tamhle Francek Lošek! Pojďte se k němu pobavit. Ať nám ukáže podobiznu ještě jednou!“ Homerský smích rozlehl se mezi mladíky, když Lošek ukazoval svoji fotografii — na které jedno oko ztrácelo se v mlhách.

„Vrať mu to, ať ti to levé oko ještě nějak přimáhuje.“

„Jděte pokoj! Nejlip, hoši, uděláme, vrátíme-li takové nepodařené mrzáčky všichni. Což máme my, chudí oktáváni, kapitály na vyhazování? Ať si to prodá někam do australského musea; mohou tam ty obrázky ukazovat jako podoby lidí předputopných.“

Stalo se. — Chudák neobratný fotograf div žalem neplakal. Tohle byla pěkná reklama pro začátečníka!

V Koulově odbýval se v srpnu rušný výroční trh. Všude křiku, hluku, hádek — jak to obyčejně bývá. Odpoledne procházeli malým náměstím mezi krámy Lošek a Moudrý — oba šťastní pozemčané, kteří v Lážově maturitu s dobrým výsledkem odbyli a teď bezstarostně prázdnin užívali. Bavili se blůčnými vytklky různých těch lacinářů, tkaničkářů, atd. Najednou jejich sluch upoutala zvukná slova staršího muže, stojícího u proročské mašiny se známým černým zaráškem, který hned se ve vodě vznášel, hned padal.

„Jen teda, panenky, do toho! Ten stroj píše; za šesták vám předpoví vaše osudy. Každá to dostanete písemně. A ještě k tomu všemu vydá každé podobiznu jejího nastávajícího. V tom není žádná faleš, žádný fortel; to není jako při bloupném vykládání karet. Ten stroj předpovídá na jisto. Jen teda, panenky, do toho! Některá ten šesták vyhodí, že ani neví jak, ale pěkná památka potrvá dlouho.“

Mašina tajuplně hučela, bzúčela, jako by si srovnávala proročské myšlenky.

„A napíše taky ta mašina numera do lutrie?“ ptala se jedna stařena.

„Ach, milá babičko, to ještě nejde; jsem rád, že jsem ten stroj aspoň jednomu proročování naučil. Až bude starší a zkušenější, poví víc; řekne, jak se vyhraje na jisto terno; poví mládečkům, kde by dostali dobrou nebo zlou tchyni, popíše, kteří mládenci budou u asentu odvedeni, prozradí na muže, že tam a tam prohráli peníze v kartách, řekne, která ženská ráda si vypije kalíšek borovičky, oznámí, jaká bude úroda —. Ale teď dovede jen předpovídati osud panenkám.“

„No tak, tihle ta panenka si chce dát hádat, že? Prosim, prosim! Žádné ostýchání, však ty ostatní se chtějí taky dostat pod čepce.“

A chudé děvy jedna za druhou platily taxu na proroctví, jež bylo sepsáno vždycky přiznávě. Zaroveň s velikou zálibou odnášely si podobizny.

Abiturienti Lošek a Moudrý kradmo nahlédli dvěma odcházejícím sluškám do dlaně. A již se s velikým smíchem vzdalovali. „Ach, Francek, už jest tedy osud všech nás lážovských abiturientů zpečetěn.“

Ale co taky měl ubohý, odstrčený fotograf lážovský při své nesnazi dělati? Nouze železo láme. A tak prodal nepodařené podobizny dryčkářovi po pěti krejčících. Lepší něco než nic.

Malínský křen

5 kg od 3—7 K poštou franko, 10 kg a výše drahou nevypřácně, proti dobře zasílá sám pěstitel

Václav Boh. Jelínek,

statkář a člen spolku křenářů

v Malíně č. 42. p. Sedlec

u Kutné Hory.

Sklo zahradnické

do pačenišť franko na každou stanici

nabízí:

24/24 cm.	9 hal.
26/26	10
30/30	14
fermežový mel (kyt)	19

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

cís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 40 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi osazením.

Všeckere rozpůty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Nestetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836

Alessandra Manzoniho

světoznámý román ze XVII. století

„SNOUBENCI“

uveřejněn v „Knihovně našeho lidu“, již vydává

Papežská knihtiskárna benediktinů Rajhradských v Brně.

Nový překlad proslulého románu toho s tendencí katolickou pořídil prof. Dr. Tomáš Korec.

Stran 348 pěkné tisky.

Původní cena 5 K.,

— dočasně snížena na 3 K. —

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, cenník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné

Navštivenky

všeho druhu

nabízí blsk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,

PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnice, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiksů, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl

nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámových všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od velodůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejmné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kevevohe mačím ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

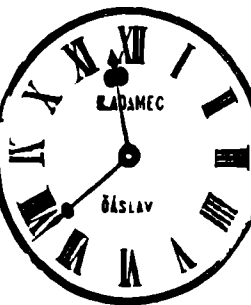
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na rubifikování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladká a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medailie.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejkvěstnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.
Vše zasílá jen posvíceně.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

První výroba
věžních
hodin
v Āslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při údržbě
centech.
Ceny i obrázky veškerých hodin
na požádání zašle.
nabízí ve velkém výběru: **Vytvářené kapovní ho-**
dinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: **retázky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děvory hodným sístky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Hudebniny
a školy hudební
— pro všechny nástroje —
v nejhojnějším výběru
stále má na skladě
první královéhradecké
knihkupectví, antikvariát a
závod hudební
Bohdana
Melichara
v Hradci Králové.
(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808
— Denní prodej novin. —

Všeobecná úvěrní banka
v Hradci Králové,
Aliálka ve Vídni VI., Getreidemarkt 12,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2 — 5% dle výpovědi.
Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listky
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.
Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.
Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Nejlépsím mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile 1903.
Zlatá medaile 1906.
Vítěz 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jedině kupte a žádejte!
„MONOPOL“
alkoholová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Selská ulice č. 2.
Telefon č. 416.

K nákupu zboží dopo-
ručuje se obchodní firma
RŮŽIČKA & RÖSSLER
Ceny levné a pevné.
Při hotovém placení
3% slevy.
I. odděl. **Továrni sklad suken a jemných látek na**
taláry.
II. odděl. **Dámské látky hedvábné, vlákné a proci.**
III. odděl. **Koberce, záclony a výbavy pro nevěsty.**
NB. Zvláště upozorňujeme na naše zefírové kanafasy a
specialitu věby R. & R.
velkozávod
v **Pardubicích.**
Očekávající laskavou návštěvu a prohléd-
nutí našich závodů bez nuceného nákupu,
trváme v dokonalé úctě
Růžička & Rössler.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. ledna 1907.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Protestant o katolické církvi.

(K náboženské debatě královéhradecké.)

Uvádíme slova, která pronesl o katolické církvi a o protestantismu protestantský učenec, skotský professor Fairbairn v Contemporary Review; mají zajisté nemalý význam v dnešním boji proticírkevním. Citáty ty uvádějí 4. sešit „Stimmen aus Maria Laach“, pak „Hilfska“ č. 8. a brněnský „Obzor“ č. 10. Pro jejich zajímavost a důležitý význam přivádíme je opět na paměť: „Kdyby k legitimnímu uznání některé církve za nejdokonalejší stělesnění a nositelku náboženství stačila její přednost, že je současně nejstálější a nejrozšířenější církevní organizací, pak nelze nároků katolicismu popírati. — Kdo pátrá po autoritativní církvi, nemůže dlouho kolísati. Uzná-li jednou, že viditelná a slyšitelná autorita náleží k podstatě náboženství, nezbyvá mu žádná volba: musí katolíkem býti, neb aspoň vnitřně k církvi se počítati. — Římská církev poutá jeho rozum nepřemožitelnou logikou a obrazivostí jeho jímá neodolatelným kouzlem. Hrdě mluví k němu její dítky: Ona jediná jest katolická, jest apoštolská, je ctihodná, vznešená, ona jediná jest tou církví, kterou Kristus založil, kterou jeho apoštolové zbudovali a zřídili. Ona má všechny přívlastky a známky všeobecnosti, z dob apoštolských mezerami nepřerušný postup pastýřů, nepřetržitou tradici, neomylný úřad učitelský, jednotu, svatost, nedotknutelné kněžství, svatou oběť, milost působící svátosti.“

Protestantská církev jsou teprve od včerejška, bez autority, bez pravdy, bez duchovního úřadu prostřednického, který jedině může člověka smířiti s Bohem; protestantské církve jsou spíše hejno sád vzájemně se potírajících, jejichž konfusi skřek hlásá vlastní nedostatečnost, jejichž bezradná slabost hřích rozkolů již sama tím skoro napravuje, že ještě silněji dává vyniknouti moci, velebě a jednotě Říma.

Ostře odlišuje se od nich církev římská, zde, kam její mistr ji postavil, na skále, vybrojena jsouc všemi výsadami, přednostmi a právy, které jí dal, nepřemožitelně vzdoruje branám pekelným.

FEUILLETON.

O věrném přátelství.

V. H. Polický.

II.

Kdož by to byl tušil, že při zpěvu pana adjunkta Taraly »Kvete růže, kvete«, byl dobojován boj, dlouhý boj v duši až dosud věrného mládence pana Amila!

Zahrnován gratulacemi posluchačstva, usedl pan Amil opět po boku paní ředitelové

»Nevěřím, pane komisaři, že byste mohl s takovým citem zpívat, kdybyste v nitru svém neměl dispoici skladatele písně: tajnou lásku!«
»Já také ne, milostivá!«

»A—á—á!« pootvřela paní ředitelová rty, jakoby leknutím omdlevala a lapala čerstvý vzduch... »Tedy vy milujete!«

»Bez mučení se přiznávám!«

Pojednou celá společnost skupila se kolem komisaře a paní ředitelové.

»Opravdu?«

»Ovšem!«

»Komediantství zabručel pan inspektor Amis.

»To je dobré!« usmál se mládenec professor

Žárný.

»Kde pak!« mávl rukou koncipista Málý.

»Jo, jo!« pustil obrovský kotouč dýmu

professor Pych.

»Nevěříte?«

Hluboké ticho a rozpačité dsměvy byly mu

odpovědí...

»A budu se ženiti!«

»Nedělejte si blázna z lidí!« odešel mrzutě

pan inspektor Amis a začal rozčleně choditi po

besední místnosti.

Paní továrníková hleděla na usměvavou tvář

Jako věno dány jí byly nadpřirozené dary zázračné a divy; zázrak, který bděl u její kulebky, který ji doprovázel na všech cestách tolika stoletími, posud ještě od ní neodstoupil.

Ona není jako protestantismus: koncesse duchu negace, nesvatý kompromis s naturalistickým názorem světoým.

Také svatí jí náležejí a ten, koho do lána svého přijme, může se těšiti z jejich důvěrného spojení („obcování svatých“), cítí jejich vliv, má účast na jejich zásluhách a žehnáních, jež jdou rukama jejíma. Život pozemský svatých oslavil minulost církve, jejich činnost na nebi poutá viditelné s neviditelným, povznáší časnost ku věčnosti.

Svaté cítí znamená svatost cítí, a tím, že církev dítky své navádí milovati svaté, pomáhá jim svatost samu si oblíbiti.

A Otcové (církvevní) — ti také náležejí církvi; jí zasvěceny byly jejich práce, útrapy, martyria. Jenom dítky katolické církve smějí říci: „Athanasius a Chrysostomus, Cyprian a Augustin, Anselm a Bernard, Tomáš Aquinský a Duns Skotus jsou naši, jejich bohatství je naše dědictví, u jejich nohou učíme se dětině bázei a božské moudrosti.“

A jak jest církev bohatá velikými rouži, ještě bohatší jest — pravdou. Její bohoslužba je vznešlá svátost, její tajemství jsou bezedné hloubky. Svatostný princip obestřívá a nejjednodušší věci, výkony a ceremonie, tajemnou a předce blaživou významností, proměňuje každý bohoslužebný výkon brzy v božskou parabolu, která mluví o důmyslných věcech Božích, brzy v most, po němž Bůh s milostí a ténou k lidem se snižuje a člověk zase plný bázně a lítosti, plný naděje a důvěry Bohu se blíží.

Symbols jsou hlubší nežli slova, mluví, kde slova selhávají, dohlávají, kde slova významu pozbyvají, a proto církev ve chvílích nejvřelejší zbožnosti symbols svými učí velikým pravdám, jichž jiná řeč vysloviti nedovede. A přece zase umí církev lépe než kdo jiný mluvíti zřejmou řečí rozumu; vždyť její jsou Otcové a velcí theologové. Pro každou nesnáš rozumu, srdce nebo svědomí má ne jedno, nýbrž tisíc rozluštění. Něžně cítí srdce, která se nemohou smířiti s myšlénkou, že všichni,

pana Amila a nevěděla, co si má o tom všem mysliti.

»Milostivá, neřekl dobře onen starý myslitel, že žena je tvor velice změněm podléhající? Před chvílí nutila jste mne skoro do vyznání lásky. A nyní, když veřejně zpívám: Tajná láska, ta mne trápí, když vyznávám se: Miluji, budu se ženit! — odvráťte se ode mne a nevěrou a pochybováním! Toho jsem se do vás, milostivá, nenadál!«

»A neděláte si z nás žerty?« tázala se v opravdových rozpacích tonoucí paní továrníková...

»Nuže — tedy nabízím sázku!«

»Slyšte!«

»Nebudu-li do 14 dnů ženat, zaplatím 20 korun na Matici, budu-li ženat, zaplatí každý z vás čtyři koruny na Matici. Přijato?«

»Přijato!«

»A já zaplatím 10 korun!« zvolal pan inspektor Amis rozčleně. »V těchhle letech do 14 dnů se oženiti — kamarád Amil — ne, tomu nevěřím!« bručel do vousů, usedaje na své místo. Dopil také na rychlo pivo a šel rozmrzen domů.

Po cestě si bučel: »Amil se bude ženit — ženit — ženit. Mládenec — př — mládenec! Přítel — př, př — přítel. Zástěra, větroplach! Eh, ať se žení, žení! Počkej, ty ještě přijdeš, budeš nařkat! Ale nařkej, nařkej — teď to máš! — Ale bude mi tě líto. Jak jsme se měli rádi — eh! — Panu inspektorovi bylo do pláče.

Za této samomluvy přítel až k domu, v němž bydlel. Otevřel a šel pomalu naboru. Vstoupil do svého bytu. V předpokojí chruňel pes Afík. Při příchodu svého pána protáhl lenivě údy a skrčil se zase, aby nerušeně dále pokračoval ve vrčivých ariích noční symfonie. Jindy pošťkrábal pan Amis Afíka po zádech. Dnes ani si ho nepovšiml a vešel zrovna do pokoje.

Ovanul ho chlad samoty. Vzpomněl si na

kdož jsou mimo církev, zahynou, dovede upokojiti rozlišením mezi tělem a duší církve, poukázáním na rozličné stupně zaviněné nevědomosti a méně tak hrdost přenesené nauky v šetrnost a mírnost.

Vzniknou-li pochyby co do neomylnosti, buď poukazováním na hříchy a přehmaty papežů v minulosti, buď ohledem na svobodomyšlné proudy přítomnosti nebo pokrok budoucnosti, snadno najde východiško způsobem interpretace (výkladu) a odkazem na jistá známá a proslavená omezení ústavní.

Jen v církvi vyvinula se kasuistika ve vědu dokonale, že pro každý skutečný nebo možný případ poskytuje omluvu nebo lék pro svědomí. Ve školách církevních theologie jest dokonale vypracovaný systém vědecký, který všechen obsah nauk církevních dle plánu rozčlenil, právní podklad církve vystěil, její existenci i nároky zdůvodnil.

A tak jest katolická církev ve smyslu zcela jí vlastním nejen církevní institucí, nýbrž náboženstvím, systémem, schopným svědomí řídit, srdce upokojiti, praktické chování regulovati a poměr mezi Bohem a člověkem uspokojivě stanoviti!

Může krásněji mluvit katolík o církvi své, než tento protestant? A tak mluvit musí každý, kdo zná církev katolickou a učení její — jenom neznalost a zloba je schopna potup, jimiž církev katolická ve schůzi adalbertinské zasypávána. Uposlechneme tedy hlasu Masarykova a společníků jeho a odpádneme od církve, které i protestanté tak stkvělé dávají svědectví? Ne, nikdy ne! Slyšeli jsme ty námitky proti církvi; dávno a dávno již vyvráceny, a člověk jen poněkud po pravdě dvohtělci snadno se přesvědčí a pozná neodůvodněnost jejich. Kdo by odpadl od víry katolické na základě námitek pronesených, ten by byl hotov s rozumem svým. — Církev existuje již přes 19 století. A šíří se pokojně stále víc a více, ne zbraní jako náboženství Mohamedovo, ne přislibováním časných prospěchů jako u protestantů, nýbrž kázáním o Ukřižovaném, o jeho božském poslání a božství jeho. Kdyby toto kázání bylo lži, pak celé křesťanství s legiemi (řadami) mučedníků, milosrdných sester,

slova notářova. Usedl si za stůlek, podepřel hlavu o dlaně...

»Amil se bude ženit — a co ty ř?

Ani nevěda vstal, vzal svíčku a postavil před zrcadlo. Před zrcadlem urovnával si na hlavě prořídle vlasy, sháněje je od ucha přes temeno na druhou stranu. Pak projel si stříbrnými nitkami prorostlý vous, mávl rukou...

»Už je pozdě! Co tam, to tam!«

Za chvíli zasténala postel pod jeho tíží — a než minulo pět minut, pojis se zdravý chraptot pana Amisa ve všlaskavém chrupění jeho věrného strážce Afíka v dojemný duet...

V »Besedě« zatím plyula zábava plným proudem — a středem jejím byl přirozeně pan Amil, ženich in spe...

Tichou nocí zazníval z besedních místností jeho jasný tenor:

»Co pak je do všeho, když tu není moje zlaté potěšení...«

* * *

Uplynulo osm dní.

Nedělní jasné sluníčko květnové usmívalo se ve zlatých paprscích na svěží zelené koruny lipové aleje před děkanským kostelem, v jejíž stínu bzučelo to jako když roj včel tam zapadne. Nebyl to roj včel, ale byl to výkvět dámského světa, vycházející právě po »zpívání« z chrámu Páně.

Na tváři všech bylo znáti vzrušení...

»Třikrát za jednou!«

»Vidíte, paní továrníková to povídala!«

»K nevěstě!«

»No, při svém postavení mohl udělati lepší partii!«

»Nevěsta má prý asi tři tisíce!«

»To stačí tak na nábytek, zotřizení.«

se svým sociálním, vědeckým a uměleckým významem spočívalo by na lži. Nejvznešenější zjev celých dějin světových spočíval by na neslýchané lži. (Viz P. Hamersteina: Christentum str. 36.) Toho se domnívati je pro rozumného člověka nemožno. Po ovoci pozná se strom. Pane prof. Masaryku, známá jsou vám zajiště slova, jež pronesl Gamaliel o Kristově díle: „Je-li toto dílo z Boha, pak nebudete moci snižiti ho, ne-li z Boha rozpadne se.“ Ničemu jste se z toho nenačili?

Kolem skály církve a kolem vítězného pomníku Kristova leží hroby nepřátel Kristových a církve jeho; každé století zahází hroby staré a připravuje nové, na sloupě však stojí nápis: „Kristus žije, Kristus panuje, Kristus vítězí.“ A na skále leknou se slova: „Brány pekelné ji nepřemohou.“ Končíme články své básní, nveřejněnou v brněnském „Obzoru“ v č. 9. r. 1906 od vldp. Vl. Štastného:

O církvi svatá, tolik hanobená,
jíž spílali dnes dovoleno všem,
byť všemi věky byla velebena,
že zjevu vzácnějšího nezná zem:
tě pozdravit jsem v radostném chtěl zpěvu,
však zadala mi ze strun píseň hněvu!

Ach vím, že nepronikne v pusté davy,
jež světem bouří z peklá návodu,
že nepřehlásí bohovzdorné vřavy,
jež valí se i k mému národu:
„Pryč, lide, od víry a církve Matky,
svým vrahům prodej sebe i své statky!“

Však zadaj přec mým zpěvem burná vlna,
jež vartyem jsi vládla proroků,
kde srdce žalu jest a hněvu plna,
jest těžko bránit slova výtoku,
ó, kéž by hromem vlasti burácelo
a pravdy bleskem modly pokácelo!

Ty modly, které znovu světu staví
pohanství nové, horší starého,
jež za boha jen zlaté tele slaví,
a právem nazývá pěst silného,
jež zradu Jidášovu za ctnost cení
a za zbraň má jen lež a hanobení.

To pohanstvo, jež po svobodě křičí,
že nechce ani Boha pánem zvat,
a drzým pychem v srdcích lidu ničí
zákonů Božích svatý majestát,
jež důstojnost mu bere Božích synů
a zapřáhá je v novou otročinu.

Hle, po našich jak vlastech už se leje
těch bohopustých zmatků záplava:
ty, lide Cyrilla a Methoděje,
ty, národe svatého Václava,
máš výhost dáti církvi katolíkům
a následovat zrádných odpadlíků!

Máš víru opustit, jež zachovala
těž na životě v boji národů,
jež k nejvyšším tě metám druhdy zvala,
a z mrtvých křísila tě k obrodu:
co sililo tvých otců hrudí i páte,
hle, prorok nový odvrací ti káse!

Chce novou víru tobě sestrojiti,
by k cizině se přimknul snadněji,

„Co pak to je na komisaře — játku: na komisaře!“

„Jnu vědí, paní kontrolorová, někdy peníze také nejsou všechno.“

„Měly méně a udělaly dobré partije! smlela si paní berní na kontrolorce, o níž známo bylo, že před svatbou neměla nic než tělo a duši. Ale nyní honila velikou dámu, jakoby nejmíní pocházela z nějakého dvorce...“

„Dobře udělá pan komisař. Slečna Liduška je dobře vychovaná, umí domácí práce, že hned se jí tak druhá nevyrovná.“

„A komisař je hodný člověk. Bude s ním mít nebe na zemi. Je už usazený, žádný větroplach — taková ženicová nejsou zlatem k vyvážení!“

„A kolik pak je dnes takových partií, jako jest pan Amil? Krásné postavení, pense, vyhlídky do budoucnosti...“

„Ba mají pravdu, paní oficiálová, a k tomu ještě hezký, zachovalý pán, o němž nikdy nic nebylo slyšet, že by snad —. Takové aby s luncernou dnes hledali!“

„Počítejme, kolik v našem městě jest dobře situovaných svobodných pánů, kteří by si mohli založiti rodinný krb!“

„Myslím, že bychom je mohli spočítati na desíti prstech.“

„Každá chce jen dostat úředníka, profesora, učitele, zkrátka ženicha s jistou službou a pod pensí.“

„A takových je málo!“

„Podívejte se, co u nás je mladých děvčat. Už nic jiného nezbude, než aby je také brali na vojnu!“

„Každý starý mládenec, který se nežení, ačkoliv by mohl, zasluboval by, aby mu stát uložil velikou daň!“

chce vědy přeludem tě opojiti,
bys s vírou pochoval i naději,
že svorné práce postupem a bojem
se staneš lidstva solí a ne hnojem.

Můj lide, nedej rozumu si másti
a svorné otčů dědictví si chraň;
kde vlastním pluhem dáno tobě vlastní,
i statků duše nečem víry braň:
jím sazeš proradné své otrokáře
a bleskem pravdy stihnej drzé lháře!

Můj lide, nedopusť své Matce lháti,
svěť církvi důvěrně svou vlast i dům,
svých dítek nedej od prsou jí rváti
a házet v jícen dravým šakalům:
jest vystavena na nezdolné skále,
v ní budeš žít a kvést a růsti stále! T.

Dopis z Prahy.

V „Národních Listech“ dne 1. ledna t. r. si p. H. zašlusofoval. Jest to asi Hladík, a právě proto, že jest spisovatelem vynikajícím, litujeme obsahu feuilletonu, jež nadepsal: „2 kroniky ideí“. Právě proto, že uznáváme přednosti jeho ducha a jeho vzdělání, přejeme si, aby, jako jinde ve svých pracích literárních, sledoval vážné tendence i v otázkách, jež zaměstnávají myslící lidi. Odbude-li se podstata mravouky jen tak letmo a žurnalisticky zběhne, jak to učinil p. H., dostavuje se ten důsledek, že čtenář, jenž nezná celý stav otázky, nejen nic nezíská, ale bohužel i mnoho ztratí. Pan H. ve větší části svého feuilletonu líčí rozpor francouzské vlády a církve a odvažuje se tvrditi, že rozlukový zákon dává církvi katolické nejširší svobodu. Tvzení toto, jež přijalo v listech protikatolických povahu nejběžnější fráze, lze snadno ocenit otázkou: Jest to svoboda, když posílá zákon na bohoslužby policajta?

V menší části a jako by závěrem feuilletonu p. H. rozhoduje otázku mravouky po způsobu pověstné „Volné myšlenky.“ Církve prý nevyplnila úlohy své, neučinila lidi šťastnými, nedala dobro ani mír, nepovedla lid z poroby a temnoty. Morálka nová, morálka rozumu a vědy dá veškerému lidstvu světlo a mír, chléb, jež marně očekávány byly od náboženství a církve. Mravní živel v náboženství přišel prý od filosofů.

O náboženství a mravouce vědecké počal loni mluvit Masaryk a odešel poražen. Celkového výsledku oněch úvah si tedy p. H. ani nevšiml, ač v opačném případě byl by poznal, že základní, byť mlčelivě, přesvědčení vznivalo v ten smysl, že posud nejsou zničeny všechny skutečnosti, nepatřící pod poznání smyslové a týkající se svědomí a světa nadmyslného.

Církve katolické nemohla vyrovnati sociálních protiv a nepokojit hmotně každého prostě z té příčiny, že to není úplně možno. Již Kristus řekl, že chudí budou na světě vědecky, a On také nikde neslibil, že učení jeho rázem vytvoří lidi beze strádání duchovního a hmotného. Přirovnáváje po jisté stránce křesťana k bojovníku, dal mu Kristus pomocné pro-

„Máte pravdu, paní lékárníková!“ přiznala paní důchodní, majitelka čtyř více méně dospívajících dcer.

Dámy byly tak zabráný v rozhovor, že si ani nepovšimly, jak kolem nich se ubíral z kostela pan Amis.

Chodilval skoro každou neděli na velkou. Sedával v zadu pod chórem a chodilval z kostela vždy poslední.

Dnes šel s hlavou světenou. Co viselo nad ním ve vzduchu jako zlověstný mrak, padlo dnes na jeho duši celou tíží neodvolatelné skutečnosti. Přítel Amil se ženil. —

Nemluvil s ním v soukromí od onoho večera. Cítil dobře, že okamžik setkání byl by pro ně oba trapným. Až se to všechno odbude, snad rozpomeně se Amil zase na svého kamaráda.

Rozpomene?

„Kdo celým srdcem zamíloval si ženu, zapomene na kamarády. Amil také zapomene; bude chodit sám — opuštěný, zbytečný, starý mládenec...“

Pan Amis šel přes náměstí. Zdálo se mu, že se všech stran na něho hledí.

„Chudáku, vidíš, teď budeš sám. Amil se ti ženil. Mohl jsi se už dávno oženiti a nebyl bys jako kůl v plotě. Teď už jsi starý, plešatý — kdopak by tě chtěl?“

Panu Amisovi bylo do pláče...

„Co je ten život? Když jsem byl mlád, musil jsem se probíjet, neměl jsem času mysliti na to, jak bych založiti si mohl šťastí rodinné.“

Pan Amis vzpomínal, jak jako chudý student chodilval dvě hodiny cesty do gymnasia. Vystudoval. Šel do Prahy. Nová cesta křížová. Co bídy, co hladu!

Začal úřední kariéru. Plat malý. Podporoval chudou matku. Sestra se vdala. Muž jí zemřel.

středky, aby byl chápavější dobra a silnější v přemáhání zla. Jakož vůbec život lidský jest stálá námaha k větší a větší dokonalosti, sklonil se Vykupitel ke člověku a mocně ho podepřel, aby v zápase životním opatřoval si poněkud největší mravní hodnoty. Tím však není řečeno, že by mravní stránka křesťanského náboženství neměla vliv na poměry hospodářské, na strádání a bídu lidskou. Nejde tedy o otázku, kterou p. K. nadhodil, zda církev katolická odstranila nouzi lidskou, nýbrž dlužno zodpověděti, *pokud křesťanství jest schopno, uspokojovati lidstvo měrou největší.* A látku k určitému úsudku nemůžeme ovšem vybrati z doby přítomné, nýbrž ze středověku, kdy církev katolická bez překážky působnost svoji v sociálním životě všemi směry rozvíjela. A jelikož jde o věc, o níž dle různého vzdělání, duševních dispozic a výchovy nelze míti úsudků několik, podávají nám dějiny jasnou odpověď, kterák vrstvy lidové pod církevním vedením byly hospodářsky spokojeny jako nikdy před tím.

Mluví za všechny knihy, co řekl Marx ve svém „Kapitálu“: „Veliký majetek církve byl celou povahou svojí baštou, a to náboženskou autoritou chráněnou baštou starého, jedině zdravého řádu společenského.“ Totéž dosvědčuje celá literatura, jež poměry středověkými se obírá. A jestliže v krátkých pořekadlech a průpovědích jest zhuštěna životní pravda, o čemž nelze pochybovat, pak blahodárné působení církve pro méně majetné a chudé jest vyjádřeno onou rozhodující větou: „Pod berlí dobře jest bydleti.“ Proč právě tehdy, kdy paupertství bylo nejmocnější, tak málo se mluvilo o sociálních potřebách? Poněvadž vládla sociální rovnováha a spokojenost, jako nikdy potom. A nebyl ani tehdy úkol církve nejsnadnější. Jaké zápasy prodělávati musila církev proti spurným velmožům pro blaho lidu! A čím více velmožové otráasali mocí církevní, tím bylo pro lid hůře. Kdyby bývala církev v otázce sociální institucí všemohoucí, pak by se jí mohly činiti některé výtky. Ale zavinila církev podkopnou práci hamižných laiků? Sociální nerovnováhu, které po oslabení církevní moci v křesťanstvu nastaly, přičísti nutno na vrub laikům a — různým sektám. Vzpomeňme, do jaké bídý a do jakého otroctví kleslo rolnictvo v Německu za věku Lutherova a u nás za husitství a ještě více za věku protestantského. Mohla církev katolická tudíž napravovati tam, kde vůbec moci neměla? Jen dobře rozeznávati!

Společenská a hospodářská soustava středověká nahrazena novou, založenou prý na vědeckém poznání, a hlavní příznak její jest liberalismus, jenž zvedl nepřátelství proti náboženství a atomisoval (rozptýlil) společnost. Na to dostavilo se sobecké použití různých vědomostí, zejména věd přírodních a technických, a výsledek jest otázka sociální, jež vyslovuje se rozporem mezi kapitálem a prací. Na místo vět, jež by vyjadřovaly smírnou spokojenost vůči zaměstnavatelům jako ony pravdy ze středověku právě citované, hmlí kletba proti kapitalistům a majetku vůbec. A přece všechnen tento novodobý vývoj společenský a hospodářský dál se na podkladě a ve znamení vědy a rozumu.

Nové starosti. Měsíc ubíhal za měsícem, rok za rokem. Stáral se o jiné, sháněl pro jiné — na sebe zapomněl úplně. —

A nyní, když čtyřicátý rok vryl se na mezník jeho života, — pocítil pojednou opuštěnost, která sevřela bolestně jeho dobré srdce.

Nikdo ho nepolituje. Každý říká: Starý mládenec, bruchák — mohl učiniti některou šťastnou, spokojenou. Chtěl užiti sám, nechtěl se dělit s jinými.

Ach svět nebývá spravedlivý. Soudí podle zevnějšku a odsoudí často lidi nejhodnější, srdce nejryzejší.

Dnes pan Amis nešel ani k obědu do hostince. Posluhovačka přinesla mu oběd domů. Snědl trochu polévky, maso jen tak uštlpl — a ostatní nechal.

Zapálil si dýmku, usedl na pohovku a zadíval se oknem do zahrádky, kde všechno bujelo novým životem.

„Svět je krásný — život jest velký Boží dar. Amil bude šťasten, přeji mu toho z celé duše. Zaslouží si duši dobrou, věrnou. Tak mu ten život rozkvetě, jako květy pod teplym polibkem jarního sluníčka. A co ty?“

Pan Amis se zamýšlil. V duši jeho dalo se asi něco neobyčejného. Po chvíli vstal a krokem rozhodným namířil ku psacímu stolu. — Psal žádost za přeložení — — —

„Punctum!“ — pan Amis dopsal žádost, odložil pero a posadil se zamyšlen na měkký divan.

„Tak jsme se měli rádi, jako bratři, pokrevenci: Jeden pro druhého do vody bychom byli skočili. A vidíš, vidíš — přijde do toho ženská — a — a — a —.“ Pan Amis začal povážlivě zívati. Snad těžký jarní vzduch působil tak na jeho mládenecké činy, nebo rozčilení — zkrátka pojednou cítil, jak hlava se mu kloní — kloní... —

Nuže, jak možno přisvědčiti výpovědi p. H. v „Nár. Listech“, že církev nevybavila lid z bídy a že osvobození přinese věda a rozum? Jak možno mluvit o budoucí zdokonalené mravouce na podkladě té vědy, která tihne k uznání pouhé hmoty a ve tvorstvu pouhého zvířete? To ovšem znamená zničení morálky náboženské, ale současně také nemožnost jakékoli morálky nové a dokonalejší, protože setřením důstojnosti lidské setřen jest každý mravní život vůbec.

Vážíme si vědy, ale tady jest připomenouti nepřiznivec mravouky náboženské, aby tolik s tou svou vědou nelomozili. Slyšte a zapřete, můžete-li: *věda nerozlučila tajemství světa a věda neodstranila bídy lidské, jsouc posud sociálně bezmocna.* Tvzení, že nahradí náboženskou mravouku a že v každém ohledu přinese mír a blahobyt, není tedy ničím odůvodněno, a p. H. v „Nár. Listech“ psal jen, aby vůbec něco napsal.

Těže ceny jsou jeho vývody ujišťující, že filosofie vložila v náboženství pravé jádro mravní. Není přeháněno, řekneme-li, že vlastní výsledek všech hlavních soustav filosofických vespolek uvažovaných, možno-li je vůbec v jedno shrnouti a výsledky jejich nějakou formulí vyjádřiti, byl by nihilismus. Totiž žádná pravda náboženská a mravní by neobstála, neboť tak důkladně opravuje soustava soustav a filosofie filosofie. Dejme tomu, že by někdo z Humesa, Spinozy, Voltaira, Hegela, Kanta, Comteho, Nitscheho atd. chtěl sestaviti filosofii mravů. Co by z té směsice názorů, jako skepticism, materialism, positivism, pantheism atd., vyšlo ještě kladného, nevíme, kdo by uměl povědět. Dlužno konstatovati pravdu, že duševní vůdcové lidstva nedostali povinnosti své, vésti člověčenstvo po cestách mravní nšlechtilosti. Opírajíce se o pravdy v předchozích řádcích uvedené, vzhledem k vážné zodpovědnosti každého spisovatele poznamenáváme: tak, jak psal p. H. v „Nár. Listech“ o životních otázkách, rozhodně psáti se nemá.

* * *

Jsou věci, které hned tak s dozoru nelze pustiti a které za jiných a jiných okolností vždy lépe jsou osvětlovány. Předminule podržel jsem chvíli zrcadlo pokrokovému novináři Hajnovi, jenž poučoval své posluchače tvrzením, že katolické náboženství ve škole bylo příčinou, že rakuske voje byly poraženy u Solferina a Hradce. Těší mě, že mohu dnes uvést slova, jež o takovém osvětlování lidu pronášel „Čas“ a jež hodí se na Hajna jako ušita: „Kdo sleduje dějiny národů, ví, že vždy a všude se s demokracií, průkopníci pokroku, objevuje úhlavní její nepřítelka, demagogie, která razí cestu zpátečnictví. Demagogie chce lid vésti, potřebuje proto a chce mít lid nevědomý a nemyslivý, který se dá snadno ošálit a ovládnout křiklavými hesly. Demokracie jest pro lid, demagogie jest proti lidu.“ Připomeneme-li si ještě mnoho jiného, že dle Hajna nynější zmatky a rozvrat ve Francii způsobil klerikalism, podivíme se až, jak výměr „Časův“ o demagogii na redaktora „Osvěty lidu“ přilehá.

A venku pučí jara květ
a píseň lásky zvoní —
pan Amis spěchá v jiný svět . . .

A líbilo se mu tam, jak náleží. Tváře mu zčervenaly pěkně do růžova. Zdálo se mu o Amilovi, jak mu byl mládcem při svatbě. Bavit se znamenitě se slečnou Liduškou — s nevěstou Amilovou. Byla roztomilá. Bělounké řaty, myrtový věneček na blavě, trochu ubledlá — jako andělíček. Amil se svými mohutnými kníry vypadal proti ní jako Herodes. Ale to by neškodilo. Horší věc se stala. Slečna Liduška vynutila na Amisovi slib, že do roka se také ožení, jinak že nebude šťastná a spokojená, že stále jí bude svědomí vyčítati, jak roztrhla věrné přátelství. —

Liduška byla tak roztomilá, její oči byly ve chvíli té tak do pláce naladěny, že mládenecké srdce páně Amisovo nemohlo odolati. Zapřisahal jí, jen aby docela nic si to k srdci nebral, že i on do roka a do dne vpluje do přístavu manželského štěstí. — Na dotčení toho již ahyloval se, aby polbil její něžnou ruku. Cítil teplo její ruky ve své dlaní, špulil již rty . . . V tom cosi jej škráblo po kalhotách — před očima mlhavo — vidina zmizela — oči se otevřely . . . Na místo Lidušky vidí proti sobě šklebiti se rozmrzelou fízák svého mopslíka Afika, na místo ruky Liduščiny vidí na ruce své položenou jeho pacinku . . . Ještě štěstí, že s tím políbením tak mnoho nespěchal.

Pan Amis nemile překvapen odstrčil mopslíka, přešel si rukou čelo a vážně se zamyslel. Jak krásný byl sen — a Liduška andělek. Přivřel oči, aby nazpět přilhal krásnou vidinu . . .

„Do roka a do dne se oženíte, pane inspektore — jinak budu nešťastná!“

Pan Amis držel na sny. Jednou na živý sen vyhrál ambo a jednou — kdyby nebyl zapomněl vsadit, byl by měl terno.

Na tenhle živý sen měl však vsadit celé své

S dobrým svědomím zajisté lze říci o člověku, jenž takové žvonce nepravdy přednáší, že usiluje o to, aby lid byl nevědomý a aby nemyslel. Svědomí jednotlivce mluví podle svého výchování, podle svých snah, zvyků a náruživostí. Svědomí divokého Irokéza má svou zvláštní mluvu, a duše pokrokařského redaktora projevuje se také svým zvláštním způsobem. Svědomí pravdymilovného člověka vauká povinnosti, jichž svědomí pokrokařského demagoga nedbá nebo dokonce ani netuší. Při některých indiánských kmenech jest to zvláštní, že neumějí počítat do sta, nýbrž jen do desíti — redaktor Hajn nemůže také dále, než k pčmluvám a lžím, jež hází na katolíky a katolické kněze, což dělá s takovým ustáleným klidem, jako když dva sousedé si dají „dobrytvo.“ Čtete-li „Osvětu lidu“, prohlédnete hospodářství Hajnova ještě lépe. Všechna ta dětinská malichernost dopisovatelů, falešný výměr života, vše kritizující velikašství, neomezený kult frází, sebevědomá nabubřelost, vše to hlásá, že název „Osvěta lidu“ jest trpkou ironií.

* * *

Všechny myšlenkové proudy a ideové hnutí obrážejí se podstatně nejen v tisku a na schůzích, ale také měrou zvýšenou v parlamentě, kdež usilují o svůj zákonný výraz. I v poslaneckých projevech přicházejí ku platnosti nedostatky a přednosti různých směrů, jež vyprondily z duševní dílny lidstva a jež se prodírají ku předu překážkami, vítězí nebo se lámou a drtí. Přirozeno, že tento zjev stěpovati lze i v naší říšské radě. Projednávání předlohy o všeobecném rovném právu hlasovacím bylo obtěžkáváno stálým přívalem řečí o právech a svobodě lidu a, bohužel, pod myšlenkou svobody podkopala se v parlamentě i fráze. Všeobecné rovné právo se žádalo, ale volební povinnost od mnohých poslanců byla zavrhována, ješto prý nucenost odporuje svobodě. Fráze! Což volební oprava sama vynucena nebyla? Uslyším odpověď: co jest právem a prospěchem, důžno vynucovat. Moje argumentace: Aby každý volil, jest také právem a prospěchem, nutno jest tedy volení v každého občana vynucovat. Již také proto, aby parlament byl věrným obrazem společenského života ve státním celku. Návštěva škol jest jistě prospěšna každému dítěti, a proto nedbali a neuvědomělí rodičové přinucují se závaznou povinností. Svoboda nemůže nikdy býti naprostá a přímočárná, nýbrž musí se uzpůsobovat životu a prospěchům celku, svoboda jest prostředkem k dosažení dobra, ale cílem není. To někteří poslanci nevědí, sice by ku prvému klamu nebyli přidružili druhý a nebyli by mluvili proti paragrafu o rozbižení schůzí. S Adlerem proti svobodě schůzí mluvil i poslanec Fresl v tom smyslu, že český lid, jenž jest schopen voliti rovným hlasovacím právem, miluje svobodu a paragrafu proti rozbižení schůzí nepotřebuje. Nesprávnost vývodů jeho jest očitá. Předně český lid rovným hlasovacím právem ještě nevolil a budoucí volby budou prvou zkouškou jeho, a za druhé nejjednodušší logika usoudí, že rozbižení schůzí existuje, že jest násilím a

mládecké srdce, svoji svobodu, své zásady — svou celou budoucnost. To stálo za uváženou!

Pan Amis vstal a chodil velikými kroky po pokoji. Mopslík usedl u dveří a zuřivě se díval na svého chleboďárce, co mu to asi dnes vlezlo do hlavy. Byl již svrchovaný čas na procházku, a pán nejevil dosud žádné známky toho, že by se chystal obydli své opustiti. Mopslík tvářil se vždy hrozivěji a konečně vyrazil ze sebe vrčivý skřek. —

Pan Amis, ponořen jsa do svého snění, trhl sebou lekutím. Afík pln spravedlivého rozhorlení stál u dveří, dívaje se s jakýmsi vyzývavým despektem na svého pána. To dohtálo však pana Amisa tak, že nejasa sebe mocen, otevřel dveře a nohou vyhodil Afika prudce ven.

Mopslík zůstal přede dveřmi ležeti v ohromném překvapení. Konečně se vzpamatoval, usedl na bobek a bolestně zakňučel. Snad psím pudem uznal, že v domácnosti jeho chleboďárce chystají se veliké události, a že tento vyhazov jest jejich slavnostní předejrou.

A zdě se, že ubohý Afík správně vystihl situaci. Toho dne večer dával dámský odbor „Ústřední Matice“ zábavní večer. Pan Amis, jakkoliv nebyl v dobré náladě, rozhodl se, že k vůli osobní indispozici nevynechá večera. Byl horlivým členem mužského odboru matičního a měl nemalou zásluhu o to, že místní odbor vzpamatoval se po dlouhé době lethargické spánku k novému čilemu životu. Jeho nepřítomnost vzbudila by podivení a snad i na mnohých místech různé by se vykládalo. Jen jedna věc ho znepokojovala; zdež přítel se zabývá také přítel jeho pan Amil? No, to snad přece ne!

„Já jsem sice starý kozák, ale mít ráno tři ohlášky najednou, tož bych se přece styděl jiti večer do tak četné společnosti. — Ne, tobo Amil neudělá!“ bručel si pan Amis, vycházeje z domu. (Dokonč.)

proto svoboda rokujících ve shromáždění má býti chráněna. Patrně, že svoboda v poslance Fresla jest autoritou až příliš falešnou a že provádí v jeho mysli krutovládu. Proto také rozpravy o svobodě, jak dály se od některých poslanců v p.lamentě a jak jich přibývalo, od prosněchů pravé svobody jen vzdálily.

Obrana

(3) **Jaký vtip líbí se realistům.** V Herbenových „Besedách Času“ ze dne 13. ledna hned pod rubrikou vyhrazenou pro děti čteme tři vtipy z „moudrosti maličkých“, z nichž první mluví o „špatném andělíčku strážci“; v druhém se táže velice učený a bystrý záček první třídy: „A maminko, je to všechno pravda, co nám pan farář ve škole povídá?“ Zkrátka vtipy velice „paedagogické“. Ale zvlášť jemný a vzdělávací jest tenhle „vtip“ poslední: „Slabounký sousedovic Frantík chlubil se hochům, až bude velký, že bude panem farářem. Karel se mu dal do smíchu: Jeje, ty jsi hloupý, to bys musel mít tváře takhle tlusté a břicho takhle veliké.“ Když už se realistickým pokrokařům Masarykovým šosácké narážky toho druhu líbí, tážeme se, jakým by musil býti ten slabounký Frantík, aby se stal šéfredaktorem „Času“? Pan Herben, ačkoli platil svým spoluredaktorům mzdu velice hubenou, zanařikal si ve sporu s dr. Chalupným, že někdy byl nejhůře placeným redaktorem „Času“ sám. A jak při té bídě pěkně vyhlížel a dosud vyhlíží! Jako zabobaný majitel několika čínšáků. A což teprve jeden redaktor „taky proletář“ z „Práva lidu“! Pěkná četba pro mládež. Kdyby si někdo udělal vtip na orientálské vzezření rabínovo, hned by „Čas“ mluvil o sprostotě — a uezazívali bychom mu to. Leč k vůli pobavení rabínův a pastoraův jest každý „vtip“ na kněze katolického dobrý. Či ten vtip byl na faráře evangelického? To by se musil svět převrátit, aby „Besedy Času“ takhle se otřely o své přední fedrovatele. Na kněze katolické vychrlila však Masarykovská společnost často tiskem takové „vtipy“, že by se je stydl opakovati pražský podskalák. Vždyť Masarykovi žáci žijí dle „vyšší morálky“; oni zušlechťují a vzdělávají jako v Čechách nikdo jiný.

(3) **Jak dr. Drtina poučoval v Třebouchovicích.** Ještě k něčemu ze zprávy nám zasláné se vrátíme. Jak si úhořovitě pan dr. Drtina počínal! Ví dobře, že jeho stoupenci přímo vášnivě stojí o to, aby náboženství katolické bylo vyloučeno ze škol. Ví, jak řádil Masarykoveký a Drtinovský „Čas“ proti zřízení katolického českého gymnasia na Králov. Vinohradech, a jak týž „Čas“ dělal reklamu nově zřízené německo-židovské škole rabínské v Praze. Ví, jakou radosť jevil „Čas“, když i ty soukromé školy katolické ve Francii byly zavírány. A teď Drtina, který takové řádění nezakřikl, přijde do Třebouchovic a blahovolným prohlášením, že si přeje, aby celé učivo bylo ve školách všeobecně nábožensky produševněno, a to tak, aby veškeré konfesce byly spokojeny. Vyučovatí náboženství vlastně přý není možné, poněvadž náboženství jest něco hlubšího než věda, jest to věc srdce a citu. Rabínská moudrosti, ani ty's takový nápad nevymyslela! A proč dr. Drtina tohle neřekne veřejně v Praze na schůzi socialistické? To by ztratil ve shromáždění socialistů všechnen respekt a o přízeň socialistickou nechtěl se nijak připraviti patroni „Času“. Socialisté by hned odpověděli, že „náboženské pověry“ nutno řádně vymýtiti a nahraditi je vědou.

Vyučovatí náboženství že jest nepřipustno? Proč vyučoval sám Kristus nejen příkladem, ale i slovem? Proč učil dogmatům? Proč ne př. Komenský, jehož Drtina tolik velebí, dával nauce náboženské v učebné osnově místo prvé? Poněvadž věděl, že bez řádného seznání věroučných článků nevyvine se v mládeži vroncí náboženský cit. Člověk musí žítí citem i rozumem. Nemám-li zaručeno dogmaty, že náboženské články nám dala neomylná Pravda, že Bůh dobro odměňuje, že Kristus obětoval se skutečně za spásu naši atd., proč bych pak tolik vroncně k ideám křesťanským lnul? Z jaké příčiny bych viděl v Zakladateli křesťanství nadlidskou autoritu? Rozum, vědecké odůvodnění základních článků víry, musí mne poučiti, že máj cit — třeba sebe více upřímný — nezachází na scestí, že se nekochá ve fantasiích bludných. Vždyť často lidé velice zbožní, že se řídili jen srdcem a nikoli též rozumem, padli do krajašho, hrozného fanatismu a páchali na konec dle svého citu hotové ohavnosti.

A jak si představuje p. Dr. Drtina takové vyučování, při němž by veškeré konfesce mohly býti spokojeny? Bude spokojen žid, řekne-li učitel dějepisu, že Kristus Pán z mrtvých vstal? Bude spokojen katolík, jestliže při výkladu starozákonních dějin učitel bude tvrditi, že historie Izraelitů jest zcela přirozená, beze všech zázraků? Řekne-li professor přírodopisu,

že oslavovaný kámen v Mekce jest poněkud povětš, bude spokojen Mohamedův? Má býti ve škole stejně bytelný blud jako pravda?

Nejenáselivějšímu učitelu nelze se vyhnouti, aby nezavádl o otázky konfessní. Vždyť pokrokařští učitelé bádají, že „klerikalismus“ jim brání učiti vědecky, mluvíti pravdu, atd. Zatím pokrokoví učitelé, učitelé dra. Drtiny až příliš se lamábají poraziti konfessi katolickou. A dr. Drtina jich neokřikne. Neřekne jim statečně, že Haecklův protináboženský spis „o záhadách světa“, jež „Český Učitel“ chválí a svým čtenářům-účitelům doporučuje, jest spisem nevědeckým, prohaným, odsouzeným od odborníků.

Chyťte umí Drtina tančiti mezi vejci. Kde necítí pevnou půdu pod nohama, tam přátelsky pohládí, aby si cestu k pravým olům šikovně upravil. Leč tihle katolíci doveďou vypořizovat a vycitit víc, než chytrý pán se naděje.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna pracuje pilně dále: čeští radikálové povolili nátlaku minist. předsedy bar. Becka a odložili všechny pilné návrhy. Schválena předloha zákona o omezení počtu (numerus clausus) členů panenské sněmovny; přijat i zákon na ochranu voleb, namířený hlavně proti soc. demokratům. Proti j. k. emukoliteru třeba se našim lidem brániti. Schváleny také předloha o prodeji státních realit a zákony o převody hypotečních pohledávek a poplatkových úlevách při těchto převodech. Výboru vrácena předloha týkající se imunitního práva (nedotknutelnost poslanecká) poslanců a vyřizen zákon o podobném obchodu. Vláda předložila sněmovně předlohu o úpravě platů profesorů a učitelů na vysokých školách, na theologických ústavech, na středních průmyslových školách a učitel. ústavech.

Panská sněmovna některými změnami úpravy živnostenského řádu z poslanecké sněmovny vyšle pobouřila živnostnictvo naše, hlavně hostinské.

Snaha po soustředění stran nabývá více pudy. Také výkonný výbor strany mladočeské nanesl se pro soustředění, při němž se má však dbáti společného volebního programu a zříditi společný klub všech čes. poslanců na říšské radě; o soustředění stran jedná se také na Moravě. — Na Záměrečku při doplňovací volbě do čes. sněmu volba nerozhodnuta; čes. agrárník E. Firbas dostal 1141 hlasů, radikální pokrokař dr. J. Štemberka 1153, atd., nutná tedy užší volba.

Uherská vláda chystá se podati sněmu návrhy na změnu volebního řádu na základě všeob. rov. práva hlasovacího, které by ovšem bylo stříženo dle vzoru rakouského, aby Maďaři dále vše ovládali.

V Gmundenu v Hor. Rakouských zemích bývalá královna hannoverská v 88. roce věku svého.

V Německu jest volební shon; vláda, liberálové a sociál. demokráti podali si ruce a usilují porazit katol. střed, čím však v něm rozněcují ještě větší touhu po vítězství.

Papež poslal francouzským biskupům a katolíkům nový okružní list, v němž obhajuje svá opatření, která provedl následkem vystupování vlády francouzské.

V ministerské radě francouzské usneseno zrušiti stálé vojenské soudy a treati setniny, jaké jsou zvlášť v Africe a Zádni Indii.

V Rusku pomalu vše se uklidňuje, což naznačuje i carův list zasláný minist. předsedovi Stolypinovi, v němž car přiznává značné zlepšení veřejného pořádku. Ministerské radě předložen návrh, aby se poskytl úvěr 71 mil. rublů na seřízení fondu ku zmírnění nouze obyvatelstva.

Perský šach Muzaffar ed Din zemřel; nástupcem jeho prohlášen Mohamed Ali Mirza.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.	
úrokuje vklady	
na vkladů knížky a pokladniční poukázky	
4 1/2 %	

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 14. ledna 1907 usneseno: Návrh na darování knih, vyloučených z knihovny židovské škol reálných, zdejší nemocnici neb věznic a některých museu, předloži se osvětovému odboru. — Zpráva c. k. okresního hejtmanství, že Bohumilo Horákové nebyla udělena koncese k vyvážení jídel, vzata byla na vědomí. — Výkazy o činnosti policejní stráže za měsíc prosinec 1906 byly vzaty na vědomí. — Poukázalo se k výplatě daní výdělková z plynárny za rok 1906 v ob-

nosu K 2693 87. — Dotazníky „osvětového svazu“ v Praze postoupí se odboru osvětovému a uměleckému. — Pann Josefa Macháčkovi, hostinskému v domě čp. 426, povolil se za obvyklý poplatek prodloužení policejní hodiny. — K návrhu plynárenského odboru zvýší se cena koksu dnem 1. ledna 1907 počínaje na K 240. — Seznamy vybraných poplatků za překročení policejní hodiny v r. 1906 a pokut policejních vzaty byly na vědomí. — Pann Alžbětě Šandové povolil se prodej čaje na dobytčím tržišti. — Židost „místní sociálně-demokratické organizace“ o postavení zdravých, malých a středních bytů a za prodloužení asanačního zákona předložil se sociálnímu odboru.

Cyklos přednášek odborné vzdělávacích při městském průmyslovém museu v Hradci Kr. dospěl ku přednášce deváté. Ve čtvrtek dne 24. ledna p. dr. V. Schuster: „O výchově dorostu živnostenského a reformě školství pokračovacího. Ve čtvrtek dne 31. ledna poslední přednáška cyklu p. inž. Šedivého „O moder. strojech ku zpracování plechu.“ Přednášky odbyvají se vždy večer o půl 8. hod. v čitárně měst. prům. musea v budově c. k. odbor. školy v přizemí v levo. Vstup volný.

Bezplatný kurs přednáškový pro typografy hodlá uspořádati v době od 15. února do 24. března městské průmyslové museum v Hradci Králové. Program kursu jest následující: 1. Zbožizualství. 2. O grafických způsobech reprodukčních. (P. inž. B. Urban). 3. Akcece obchodní a příležitostná. (Pp. Cisar a J. Němeček). 4. O knize. (P. Dyrynk). 5. Řezání ploten. (P. Němeček). Vyučování bude v neděli celodenní, v pondělí večerní. Přihlášky zejména venkovských účastníků přijímá písemně správa musea do 31. ledna. Každý účastník musí se zavázati, že hodlá absolvovati celý kurs. Jako hospitanté mohou býti přijati i přátelé grafických umění.

Výstava prací c. k. umělecko-průmyslové školy v Praze otevřena bude při městském průmyslovém museu v Hradci Králové od neděle dne 20. ledna do neděle dne 10. února v aule obchodní akademie. Vstup volný deště od 9—12 a od 2—5 hod. — Výklad ku výstavě poskytně širšímu obecnému přednáška p. prof. R. Kepla „O moderním průmyslu uměleckém a vlivu umělecko-průmyslové školy pražské na český umělecký průmysl.“ — Přednáška odbyvá se v pondělí dne 28. ledna v čitárně prům. musea v budově odborné školy v přizemí v levo. Vstup volný. Začátek o půl 8. hod. večer.

Vánoční hra v Herromaeu. Na domácím jevišti provedli chovanci dramaticky cennou „Carovnu noc“ se značným úspěchem. Zpěvné části hry byly provázeny výborně sladěným smyčkovým orchestrem, komponovaným vdp. Drem Šetinou, jenž dosti obtížnou tuto hra nacvičil. Hru poctili návštěvou vedle přetčetného obecnstva vzácní hosté: ndp. biskup Dr. Doubrava, vsdpp.: prelát Magr. Frýdek a kanovník Dr. Soukup, vltpp.: dvorní rada Koshin, místodrž. rada Steinfeld, vrch. r. Matouš, vrch. r. Laza, ředitel Ruth, prof. Hobsek, superior Rejzek, sekretář Podhajský, v. správce Rosa, komisař Pospíšil, official Brandmayer atd. Váčení účastníci se velmi pochvalně vyslovovali o vyspělosti chovanců v dramatickém, hudebním i pěveckém umění, jakož i o kulturní suaze správy ústavu, která ideální snahy ve studentstvu podporuje. Dnešní sociální výchova dospěla k přesvědčení, že jest velmi důležitou pro společnost, aby jednotlivec uměl také slušným a rozumným způsobem využití volný čas ku své zábavě. Proto se pořádají lidové koncerty, divadla atd., aby lid se odvrátil od zábav duchamorných k užlechlým. Úkolem vzdělaných je sociální výchova širších vrstev, ku kterémuž úkolu musí je škola již připravovati, neboť kdo sám užlechlí se baviti nedovede, nemůže v jiných zájem pro ideální zábavu vzbuditi.

Staré německé knihy a školské věci všeho druhu, které mohou míti zájmovat pro dějiny rozvoje školství nižšího, středního i vyššího, shromáždí Museum pedagogické v Praze. V Hradci Králové laskavě dary přijímá slavný ředitelství c. k. gymnasia, jenž mimo jednotlivé věci již odevzdali k tomu účelu p. K. Bayer, řídící učitel ve Střebši, 67 knih, a p. Fr. Fischer, profesor c. k. gymnasia, 24 knih.

Ve prospěch „Ústř. Matice školské“ pořádají místní odbory její v Hradci Král. dne 19. ledna t. r. „Národní besedu“ ve dvoraně Adalbertina. Začátek o půl 8. hod. večer. Jen pro zvané. Reklamae přijímá p. B. Ryba, ředitel měst. školy dívčí.

Zábavný večírek. Odbočka Všeob. rového sdružení křesť. dělnictva pro království České v Hradci Králové pořádá v neděli dne 20. ledna 1907 ve prospěch nemocných a nezaměstnaných členů zábavný večírek. Hudba tamburašská. Sola na housle. Sóló zpěvy. Sóló vystupy, jež laskavě provedou slétny: Novohradská, Náhlčková, Richtrova, Brázdova, Trásáková a pánové: Dvořák, Svatač, Černý. Začátek o půl 8. hodině večer.

Zlodijská smělost. V neděli mezi 1. a 4. hod. podařilo se neznámému pachateli velká krádež v slatnickém a hodinářském krámu p

Oktávce. Zloděj si přivlastnil výhradně zlaté předměty: přeteny, řetězy a hodinky. Pann Oktávce způsobena tak škoda nad dva tisíce. Smutný osud živnostníka, který teprve nedávno v Hradci závod si zřídil! — Týž odvážný ničema též v bytě p. dra Kavalíra zkoušel, zda by mohl něco odnésti. Při pátrání různé předměty přeházel. — Na chodbě bytu p. Gabriela ztratila se lampa. Jest zvláštní, jak právě na tu část Jiříkovy třídy mají hosté z laciného braje namířeno. Jest potřeba, aby právě zde policie vedla dozor nejbystřejší.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží předvádí ve dnech 19. až 25. ledna 1907 serii obrazů „Přes Vídeň na Semmering.“ Po zajímavé prohlídce četných památek říšského vládního města uvádí se pozorovatel do císařského zámku Laxenburku a první horáku železnici na zemi, do tak zv. Alpského ráje na Semmering, oblíbené pro rozkošné pohledy krajinařské letní sídlo vídeňských milionářů. Tragický zámek Maierling, klášter Molk, města Lince, Štýr a j. doplňují tuto poutavou kolekci.

Bujaré mládí. Docházejí nás stížnosti, že někteří boží, zvlášť ze středních škol, bavi se insultacemi kolemdoučích kněží a jiných starších lidí. Když už starší člověk musí na chodníku mládeži ustupovati, ať se mu dá aspoň pokoj!

✓ **Nejstarší továrny v Hradci Králové.**

1. Nejstarší továrna v Hradci Králové, továrna na náhražku kávovou, byla povolena vynesemím v. gubernia ze dne 10. prosince 1812 č. 45.196. Roku 1845 byl majitelem Josef Hrbek. Závod zpracoval dle udání majiteleva 100 centů (vídeňských) cikorie a zaměstnával 2 pomocné dělníky. — 2. Továrna na rosolky a likéry, roku 1845 náležející Václavu Stuckheilovi, byla povolena vynesemím v. gubernia ze dne 9. října 1829 č. 38.514. Vyrobita dle úředních záznamů 50 věder rosolk a likérů a zaměstnávala 2 pomocn. dělníky. Roku 1856 měl závod destilační a tel. a zaměstnával 1 dělníka. — 3. Továrna: na zpracování cikorie, náležející r. 1830 Antonínu Osharovi a spol., přešla po jeho smrti (+ 7. září 1836 v č. d. 194. v Hradci Králové v věku 55 let) na Jiřího Marka a spol., kteří ji rozšířili a upravili na zpracování cikorky a výrobu octa, k čemu v. gubern. dekretem ze dne 8. března 1838 č. 10.457 obdrželi povolení. Roku 1845 oznámilo, že zpracuje 3000 centů cikorie a vyrobí 1100 věder octa. Zaměstnávala 25 pomocných dělníků. — 4. Továrna na zpracování cikorky v Kuklenách, povolená v. gubern. vynesemím ze dne 7. května 1841 č. 22.402., měla výmínečné povolení na užívání c. k. orla. R. 1845 zpracovala 3000 centů cikorky a zaměstnávala 22 pomocných dělníků. — 5. Královéhradecká továrna na rosolky a likéry, náležející Václavu Pišovi, byla povolena v. gubern. dekretem ze dne 28. listopadu 1842 č. 26.235. Roku 1845 obnášela výroba dle úředního záznamu 50 věder. Továrna zaměstnávala 3 pomocné dělníky. — 6. Vyn. v. gubernia ze dne 13. prosince 1844 č. 71.440. bylo dáno povolení ku zřízení továrny na foukací nástroje p. Václavu Červenému v Hradci Králové. Továrna zpracovala roku 1845 5 centů kovu a zaměstnávala 7 pomocných dělníků. Roku 1866 bylo zde zaměstnáno 11 tovaryšů a 3 učové.

Nezvaný insert v Obnově. Jeden časopis minulého týdne konstatoval, že v Obnově jest insert židovské firmy Gebüder Mayer. Opravdu jest vše podivná, jak židovská firma dovede zaslati insert se jménem fa. áte Kneippa, a dopisuje po česku. O tom, jak uznane židovské firmy nabízely často inserci Obnově, mohli bychom psáti kroniky. Teď právě jsme obdrželi z noua od Julia Leopolda z Budapešti k uveřejnění notičku o známém „Elsa-fluida“. Prý po uveřejnění dojdou inserty. A už jsme dříve napsali, že insert o tom závažném léku neuveřejníme. Dík budit každému, kdo nás včas upozornil, která inserující firma není katolická. Jak již řečeno — při stálých nabídkách židovských nikdy není ostrážitost dosti velká.

Zábava. Král anekdotář pan Leopold Schlager zavítá budoucí čtvrtak, t. j. dne 24. t. m. k „Černému koni“ do Hradce Král., kdež uspořádá turnaj anekdotářský. Veselá zábava zaručena. Vstup volný.

Hromebiti v lednu. V neděli 18. t. m. za prudké vánice sněhové strhla se pravá bouře v Oujezdě na Litomyšlsku. Hrom zaburácel několikrát, ale blesk v sněhovém lesku se strácel. Z toho v okolí mezi některými poděšení a různé hádání.

Pedestál velmi nevlidně již přes týden vládne. Vítr, déšť, bláto věru není vždy snímkom mrazivého ledna. Teploměr ukazuje na 6 C°, jakoby už tu bylo jaro. Led na řekách, celkem již velice tenký, již rychle mizí, aniž by způsobil nějakou pohromu. Voda na řekách začíná stoupat.

Česká střední škola textilní do Ústí n. Orli. Podmínkou rozkvětu průmyslového jsou vedle řádného dělnictva i odborné vzdělání úředníci. Proto čeští textilní průmyslovci žádají od státu zřízení vyšší textilní školy. Vláda jest ochotna žádosti jejich vyhověti. Jedná se již o vhodné místo pro školu. Poněvadž Ústí n. Orli nabízí státu výhody největší (postavení budovy), má naději, že školu dostane.

Osobní. Inženýr p. Vondra Dvořák, třídě oprávněný kulturní technik a civil. geometr, inženýr techn. kanceláře rady zemědělské pro král. České, otevře dnem 1. února t. r. technickou kancelář pro práce kulturní inženýrské a zeměměřičské v Pardubicích na Bělobranském náměstí.

Ze Slanského Předměstí. Slušný počet posluchačů shromáždil se 6. t. m. v obecním hostinci, kdež přednášel vlp. Jiří Sabula z Hradce Králové o hvězdném nebi. Řečník poukazyval na účelové dráhy těles nebeských, na poměr naší zeměkoule k sluneční soustavě. Připomněl, jak právě hvězdné nebe velebí svoji účelností a velikolepými zjevy moudrosti Boží. Pak ještě byli přítomni vysvětláni, aby hojně přistupovali k organizaci katolické, poněvadž jest zcela patrné, jaké násilné útoky se dějí proti nám ze strany nepřátel. Čest těm, kteří z odlehilých míst ochotně a obětavě do sběru se dostavili! Zdař Bůh dalším krokům našim!

Z Černilova. Sedmdesátiny oslavil zcela tiše dne 16. t. m. p. Jan Vach, zdejší radní. Téměř po celé čtvrtstoletí byl starostou černilovským. Jest to muž velice činný a velezasloužilý. Přejeme mu ještě mnohá šťastná léta.

Jaro již jest zde! Ve čtvrtek dne 17. t. m. započala orba na c. a k. velkostatků v Černilově. Práce, na níž milý, osvěžující pohled, jde statně v před.

Různé z Dobrušky. K článku pod tímto nadpisem v předcházejícím čísle uvedenému podotýkáme, že nad očekávání působil dobře. Žákyni Bittnerové poslala lidumilná slečna učitelka z Pardubicka V. na atlas, který byl vlastně příčinou odsouzení otce Bittnera do žaláře na 3 dny s jedním postem, 6 K. Sličné dárnky „odplat Bůh!“ — Místní školní rada v Dobrušce zrušila letošním rokem počínaje vybírání školného a obnos případný hradí se školní přírážkou. — V neděli přijede do Dobrušky dr. F. Dřina, odpadlík a předseda volnoškolského sdružení „Komenaký“. Má mluvit o volné dívčí výchově ve prospěch nekonfesionálního divčího ústavu, jenž má být založen v Hradci Králové. Blíží účel toho však jest — houbu za poslaneckým mandátem na Hláskou radu za města na Královéhradecku za stranu židovsko-evangelicko-pokrokovskou. Katolíci, pozor! — Do plesu nové živnostenské jednoty v Dobrušce, který znamenitě se vydařil, nedostavil se žádný pokrokař, ač z práce živnostníků, kteří na mnohé platí, jsou živi. To si živnostnictvo dobře zapamatuje pro budoucnost. — Vážně se pomýšlí na úpravu toku brtenského potoka, jenž protéká Dobruškou. Již věky svým korytem ostudil město, zápachem otrávoval vzduch, podmaňel přibýtky. Pravý „dobrušský Botič“. Nyní 13. t. m. usnesl se okresní hospodářský spolek opočenský na schůzi v Provotě, aby za pomoci sborovce zemské i státní všechny pozemky kol tohoto potoka ležící počínaje od Bačetína byly odvodněny, voda z drenáží do zmíněného potoka svedena, koryto jeho pak má být prohloubeno a zarovnáno. Jen kdyby to bylo brzy! Byl by to vzácný kus práce pro blaho lidstva. — Všechny ty, kteří berou v hostincích a schovávají „Obnovu“, důrazně vybízíme, aby cizí majetek vrátili na své místo. Nestane-li se tak, budoucnost uvedeme jejich osoby plným jménem. Snad ještě platí i u nás sedmé přikázání? — Kdo chce „Obnovu“ mít, ať si jí koupí.

Není to denunciací? Kam vede pokrokařská zást, dokazuje tento případ v Dobrušce: Kaplan Smetana mluvil 28. října m. r. v kázání o povinnosti dozoru křesťanských rodičů na výchovu svých dětí, a to nejen doma, ale i mimo dům a tudíž i ve škole. Zde upozornil rodiče, by se ptali svých dětí, až přijdou ze školy, čemu se učily nejen z náboženství, ale i z jiných předmětů, aby věděly, jaké zásady nábožensko-mravní si domů přinášejí. A sledovali-li by něco, co by bylo proti nábožensko-mravní výchově, ať si stěžují soukromě i hromadně v vyšších, nadřízených úřadech všem dovoleným způsobem, ať ta příčina bude odstraněna. Upozornění toto na právo a povinnost rodičů, aby svědomitě bděli nad zachováním zákona o nábožensko-mravní výchově dětí, pobouřil do nejvyšší míry p. Hrdého učitele z Valu Hájka, který prý na kázání byl. Učinil poplach mezi pokrokařským učitelstvem a na schůzi učitelské „Budeč“ ujednala pomsta. Patnáctého listopadu učinil udání Hájek prostřednictvím c. k. okresní školní rady u nejř. bisk. konsistore; ke konci listopadu dobrošské učitelstvo prostřednictvím místní a okresní školní rady u bisk. konsistore. A nyní v lednu snad „Budeč“ u ministerstva vyučování prostřednictvím interpellace bydržavského učitele a poslance Černého a soudruhů na Hláské radě. Viděl kdo větší vztek nad tento, jímž se tyto vášnivci vrhli na ubohého kaplana? Mobilisovaný všechny možné instance: konference, místní, okresní školní rada, ministerstvo vyučování a jím ovšem místodržitelství, duchovní vikariát a biskupský úřad. A proč? Že Hájka nos v tom vycitil popuzování lidu proti škole a návštěvě školní, proti platným školním zákonům a učitelstvu. . . Rádi bychom věděli, ve jménu kterého heza to učiněno bylo! Ve jménu svobody, či volnosti, rovnosti, bratrství? Kulik tacití instanci by se musilo dle toho alarmovati na bernici fučí Masarykovy, Hajsovy et consortů?

Z Kostece n. Orli. Spolku sv. Vincence Pavla pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém konference sv. Jih v Kostelci nad Orlicí ve správním roce minulém podělila 80 chudých rodin a jednotlivců 965 almužnami ve váze 1930 kg obilí a 1930 kg mouky, mimo to rozdala 3-25 metr. ublí. Pěti a spolunákladem vedl. pana děkana vystrojen chudým vánoční stromek, při kterémto příležitosti podělení ošetřování vánočkou, punčochami, šátkem a látkou na oděv. Konference sv. Jih vzdává všem šlechtným dobrodincům, kteří svými milodary umožnili činnost její, uctívá dík a srdečně „Zaplat Pán Bůh“; zároveň prosí o další příděly a podporu pro působení „s Bohem pro chudé“. — Ples katolické jednoty v Kostelci n. O. pořádá se v neděli dne 27. t. m. v sále „Na Rabátejně“. Hudba městské kapely řízením pana ředitele A. Jetráka. Začátek v 7 hod. večer. Vstupné: člen 1-60 K, nečlen 2 K.

Konec o těch ketrmelech „protiklerikálních“ a o hospodářství v okres. nemocnici rychnovské. Také naprosto odporuje pravdě, že P. Kouřil jako doktor filosofie podle dra. Čmuntova jest nepřitelem lékařů rychnovských a vůbec snad lékařů všech; když právě v posledním zasedání okres. zastupitelstva, když jednalo bylo o zvýšení služného pro primáta dra. Riegla o 500 K, nejen co nejvýšeji za věc tu se přimlavl, nýbrž zároveň též samostatný návrh na podobné přiměřené zlepšení služného pro sekundáře dra. Musila přednesl, kterýžto však návrh u referenta nemocničního, jehož blahosklonné přiznání se dr. Musil stejně jako dr. Riegl a dr. Čmunt netěší, nedošel milostivé podpory, asi proto, že se dr. Musil za nemoci primátovy odvážil směleho pokusu o zavedení lepšího a pro pokladnu nemocniční výhodnějšího dodávání obvozových a jiných lékařských potřeb pro nemocnici a tím ovšem učitelní přitom do dosavadního výhradního překupního monopolu referentova v té příčině. — Tedy žádný návrh Kouřilův na odstranění dra. Čmuntova od nemocnice, ba právě naopak doporučení jeho a ostatních dvou spolurevisorů, obsažené ve zprávě revisní, samým drem. Kouřilem koncipované a vlastnoručně do knihy protokolů vepsané a pro okres. zastupitelstvo určené, aby příště veškerá remunerační Čmuntova, možno-li tak ovšem, a zůstane-li též i dále ještě ve službě nemocniční, výhradně jen na peníze byla uvedena a také jen na penězích jemu vyplácena!! Doporučení toto stalo se jednak za příčinou úspor pro nemocniční pokladnu, jednak vzhledem k četným přemrštěným položkám účtům, psaným na řád stravování Čmuntova, jak objeveny byly při podrobném zkoumání listů kuchyňských a některých kolíček dodavatelských, kteréžto položky i u každého jiného svědomitého revisora účtů stejné jako u dra. Kouřila by byly vzbuditi musily podezření, že tu není všeho v pořádku a že tudíž třeba věc tu vyšetřiti. Za své peníze ať si každý koupí a sní a vypije, co chce! Avšak děje-li se stravování na účet nějakého veřejného ústavu, podlehající veřejné kontrole, a při této kontrole jsou revisorům direktivní cifry a zas jen cifry, ať to úř. Čmuntovi a patronům a přátelům jeho vhod či nevhod přichází a za nečitelné ohmatávání kapsy a žaludků v novinách do světa se rozhlašuje. Že někomu revize přišel proti srsti, jak se říká, jest pochopitelné; ale pravým monstrem v té příčině jest požadavek, vyslovený zcela vážně a jistě strany dne 5 listopadu 1906 veřejně v okres. výboru, aby účty nemocniční k revizi domácí vůbec ani předkládány nebyly, což však (mimoходом řečeno) v odporu jest se stanovami nemocničními, aneb aby účty tyto bez zkoumání povšechného i podrobného od revisorů pouze byly vidimovány a podpisovány. Neuvěřitelné, ale pravda přec! — Při poměrech, které zde zcela objektivně a jednoduše na podkladě skutečných fakt byly vypsány, a to beze všeho pamfletářského osobního předsévání a hanobení, samy sebou vnučují se otázky dvě, totiž předně: Kde že byla správní rada nemocniční, což jest zde tolik jako výbor okresní, že trpěla všechno to nehošpodářství nemocniční, jak v revizi zprávě bylo odkryto, ať dle § 18. lit. f) stanov nemocn. bylo její povinností: „míti náležitý dozor k tomu, aby všichni stíženci ústavu, tedy ovšem i správce nemocniční Fr. Pinkas i extor. lékař dr. Čmunt, svědomitě plnili povinnosti jim instrukcemi uložené“? Správní rada v té příčině není bez viny! A dále kde že byl vrchní a dle skutečnosti bohužel téměř všemohoucí nemocniční dozorce a referent, lékařník zdejší Al. Wolf, jehož úkolem přece podle § 22. nemocn. stanov bylo: „aby v prvé řadě právě on k tomu přiblížil, aby správa nemocnice vedla se přičině podle zákona, dle schválených stanov a zvláště vydaných instrukcí atd.“ a jehož povinností bylo za tou příčinou, „aby nemocnici nejméně jednou v témžto navštěvoval a o tom okres. výboru zprávy podával“?! Což neviděl anebo nevěděl nic o tom, co se nesprávně v nemocnici dělo anebo nedělo? A viděl-li to anebo zvěděl-li o tom, proč mlčel benevolentně ke všemu a proč nezakročil a nejednal proti tomu včas a rázně, jak se slušelo? Bylo k tomu teprv revisorů a jmenovitě dra. Kouřila potřeba, kterýžto proto, že vykonal převzatou nevděčnou povinnost, veřejným tiskem byl potupán a poháněn?! Poslední dní r. 1906 zaplaveno prý

bylo dopisy a urgencemi správce nemocničního zdejší c. k. okr. hejtmantství stran vymáhání nedoplatek ošetřovatelů; — tak tedy jednou přece, jen aby nebylo pozdě! Doufati lze, že hanobením novinářským záležitost nehošpodářství nemocničního odbyta nebude; jest tu ještě zemský výbor, a tomu asi poslední slovo v této věci připadne. Osobního boje proti lékařníku Al. Wolfovi se asi dr. Kouřil zatím zdrží, leč by do něho vešel byl. Látky k němu dost a dost, ale žádné smyšlenky, fakta jen a opět fakta! Necht jen každý s poctivostí jedná stále, a pak netřeba se mu báti, jak přisloví dí, ani císaře ni krále! A dr. Kouřil se ani Pinkasa, ani dra. Čmuntova, ani lékařníka Wolfa jistě nebojí a nikdy báti nemusí.

Z Přelomce. Den Sv. Tří králů byl pro nás dnem zvlášť památným. P. dr. Nejedlý přednášel před velkým zástupem o reformě manželství. Počet posluchačů všech společenských tříd odhadován na 700. Řečník vyslechnut a velikou pozorností; jeden „osvícenec“ počal vytrhovati, ale byl okliknut. Vidp. předseda Fr. Hajzler vše poděkoval řečníkovi, který nás v pravdě pěkně poučil.

Jakým talentem vlastně mnohý žid bohatne. Židovský majetník pivovaru. Kšeft mu šel, až lidé žasli, jak malý pivovar vynášel. Ale nešťastné oči financů! Ti lidé při všem musí být, do všeho se plést, mají oči aldičvé jako oreli skalní. A tak našli, jak v pivovarním kotli byl otvor, od něhož vedla roura do sklepa. Tou trubkou utíkalo do podzemní akryše červené pivočko, které mělo být skryto před úředním dohledem. Vášek to tak velikému státu skoro nic neškodí, jestliže jeden žid bude prodávati várku nezdaněnou! Leč úřední kruhy nejsou toho náhledu, nedají si říci, a tak žid jest nyní v brozných rozpacích. Když brkne takový chytrák, brkne už pořádně.

Pokrokařská práce na Hádovsku. Pokrokařský dopisovatel do „Ratiboru“ jest chudinka poboršen „nedbalostí“ duchovního správce dohaličského. Najednou chce — divte se! — počovati, aby církev naše nehynula. Tomuto starostlivému muži připomínáme, že ani Bůh ani lidé nepřikazují, aby kněz konal k nemocným cestu pěšky, jestliže jest sám churav. Vždyť lékař sám na delší cestu si vezme povoz, i když je zdrav, a nikdo mu to vyčítati nemůže. Dále vězte tolik: když občan Novotný někde povoz objednat nemohl, šel povolany kněz se vši námahou sněhem k nemocné stařence pěšky přece. A za to má snad snášeti ještě pohanu! — A teď dále. Pane pisateli, nejlíp, kdybyste zalezl do nejzazšího kouta, aby vás nikdo neviděl. Má tolik opravovatí jiné a choditi tak okázale na slunce člověk, který má sám maslo na hlavě? Dle vašeho rozpravování jest farář mativým a denunciantem. Slovem „denunciace“ tolik rádi se brání lidé ti, kteří žádné věcné omluvy pro své chyby naléztí nemohou. Od pokrokových lidí by měl farář snášeti všechno, všechno; každá výstřednost jejich by byla v pořádku. Ale bránit se aspoň někdy? „Hu, vizte denuncianta, nejhoršího člověka!“ Pan učitel R. P. vodil bez vědomí škol. úřadů děti do spol. místnosti, vybíral od nich měsíční příspěvky, mezi vyučováním v sobotu dopoledne domů odjížděl, necháváje děti bez řádného dohledu. Byl upozorněn, že to není dovoleno, byl prošen, aby své povinnosti ke škole řádně zastával. Ale kde pak by pokrokař někoho poslechl! Ten jest tady přece proto, aby sám poručel, sám všude osvěcoval, sám jiné napravoval. Ale dovolte! Má pro velikou „svobodu“ pokrokařovu trpěti nespravedlivou újmu jiný? Ať se v první řadě stará učitel o to, k čemu jest do osady poslán! Nejdřív povinnost, za kterou jest placen a pak teprve může dělati věci jiné. Naříkáním na „denunciaci“ mohl by se brániti každý, kdo z viny jest usvědčen. A co, pane „pokrokový“ pisateli, bylo vaše nepravdivé nařknoutí dohaličského faráře? Co jest tak zv. „denunciace“ proti nespravedlivým pomluvám? — Uvidíme, zda se p. c. k. okres. inspektor ulekne zbábělého nátku nad „denunciaci“, či zda bude státi o to, aby pokrokařský učitel zachovával platné zákony. — A stanovisko duchovního správce k sokolům? Neslyšeli jsme nikdy, že by nás p. farář vyslovil a nějakou přihnanou jméno „Sokol“? Sokolové spolky ctíme, pokud skutečně pracují pro vlast. Když však jednota sokolská tak si počíná, jako by bylo hlavním jejím účelem bojovati proti všem našim poctivým předkům, když žida šetří a pokrevencům katolickým pokoje nedává, pak musíme sprásknouti ruce nad takovou „pokrokovou prací“. Od těch dob, co začali ve spolcích pracovati nezkušení výstředníci, oti se v mnohých obcích toho následky: nevázanost, posměšky ze starších a zkušených lidí, nebezpečnost ve veřejném vystupování — ať to budí úžas. Takhle že se spásá vlast? A teď ještě to vnučování komanda několika pokrokařů širým vrstevám! Kdo se jim nechce podříditi, kdo chce si svobodu proti nim ubájeti, jest pranyřován a pomlouván. Sotva se mladý pokrokař ohřeje, už začne poroučeti, obviňovati z nezákonnosti, nepozoraje při tom břevo v oku vlastním. — V příčině jednoty katolické sdělujeme, že její peníze dobře jsou uloženy v dohaličské záložně; a ty peníze neoudou vydány na různé zábavy vaše, byť byste na jednotu sebe více dutočili. Na bru-

bosti odpovídati ušleba; ale posvítíme klidně a věcně ještě na jiné zjevy naší kulturní práce.

Veřejná schůze katolických zemědělců v Přílucce u Nových Hradů. Schůze, kterou svolali si katoličtí zemědělci okresu litomyšlského, konala se v neděli dne 13. t. m. v Přílucce u Nov. Hradů v sále pana starosty a hostinského, pana Holomka. Ačkoliv zrovna před zahájením schůze rozsržila se sněhová bouře, přicházeli stále noví účastníci z daleka široka, tak že počet jejich byl značně veliký. Schůzi přilpádným způsobem zahájil rolník pan Truhlář z Příluky, načež navrhl za předsedu pana Krejsu, rolníka a t. č. starostu ze Zderaze, i ostatní funkcionáře. Rečníkem byl redaktor „Selaských listů“ pan Jungř z Prahy, který vybízel ku přijetí organizace zemědělců katolických v řetě přes tři hodiny trvající. Mluvil nejprve o bídě stavu rolnického a o přetřích bídě té. Velmi důkladně a instruktivně rozhovořil se o řádění plodinové buray, kdež cenu obilí určuje několik špekulantů, kteří provozují terminový obchod obilím a tak jenom sedláky svými umělými cenami vykořisťují. Loupeživí rytíři ve středověku, když přepadali pocestné, dostali obyčejně za to oprátku pod šibenici — ale v osviceném století dvacátém vyplácí se hrabivým špekulantům na bursách obchod mnohem lépe. Každý živnostník si určuje sám cenu výrobků svých — jenom rolník jest vydán obchodním bursám plodinovým na milost a nemilost. Rovněž i v zákonodárství jest o sedláka špatně postaráno, poněvadž v říšské radě nemají rolníci patřičného zastoupení. Poslední dobou v Čechách mnoho bíd zavazily pohromy živelní. Proti takovému neočekávanému pohromám zaslubují odporučení pojišťovny, ale ne ty bohaté akciové společnosti pojišťovací, nýbrž donucovací pojišťovny zemské nebo státní. — Z toho, co dosud o úpadku zemědělství uvedeno, ačkoliv to není ještě všechno, jest patrné, že také rolníkům českým nezbyvá nic jiného než jejich zorganizování, aby spojenými silami postarali se o zlepšení svých poměrů. Jednotlivec nedokáže nic, jestliže jest osamocen. To dobře pochopily již dříve také jiné stavy a proto se již v organizacích soustředily. Příklad poskytují též sociální demokraté; avšak u těch pomoci hledati nesmíme, poněvadž jejich vůdcové často se přiznali, že pracují o zničení stavu rolnického. Chtějí tedy sedlákovy připravit nebe na zemi, ale způsobem takovým jako onen lékař, který by chtěl nejprve svého pacienta nemocného zabiti a slibovati, že potom jej zase v plném zdraví přivede k životu. Slibům takovýmto se tudíž věřiti nesmí. Ano, chce zalepená sociální demokracie nebe na zemi — avšak ona připravuje toto nebe pozemské jenom několika vyvoleným vůdcům, kteří na útraty a za mozoly jiných dobře žijí. Proto spásá jediná kyne rolnictvu v organizaci svépomocné, která jeví svou činnost družstvy hospodářskými, družstevními špýchary, raiffeisenkami atd. Pak k vůli spravedlivějšímu zákonodárství jest nutná organizace politická. Proto třeba, abychom dobře využítokovali listků volebních, až nám je letos z jara položí do rukou nové všeobecné právo volební. Ovšem nesmíme ponechat mimo organizaci svou ani sv. náboženství, které jinými organizacemi se vůbec nerespektuje. A přece poslední události ve Francii zrovna křičí, abychom ve vlasti své nenechali věci přijíti až tam, jako to dopadlo ve Francii za vlády zednářů a socialistů. My se tudíž organizujeme k ubájení zájmů rolnických na základě národním a náboženském. To jest krátký výňatek ze slov pana redaktora Jungřa, jenž za svoje nadšené výřovy odměněn byl hojným potleskem a hláskným voláním „Zdař Bůh!“ Slova jeho uchvátila posluchače svoji železnou logikou, pravdivostí a zajímavými doklady, kterými každý bod ve své řeči doprovázel. — Na konec vyzýval pan předseda, aby se přiblížil k slovu, kdo by snad něco namítati chtěl. Nepřiblížil se nikdo. Tři páni z Makova chlubili se, že budou dělati opposici, ale buď se báli ostudy anebo ještě v čas se vytrahili ze schůze. Za to výsledek zadržel schůze této byl ten, že mnoho přítomných přihlásilo se za členy sdružení zemědělců katolických a za odběratele „Selaských listů.“ Dej Bůh, aby katoličtí zemědělci se svým programem svítěli!

Volebám na Zamborocku a Ústecku. Dr. Štemberka náleží ku straně, která vášnivě proti katolíkům bojuje a usiluje o vyloučení katolického náboženství ze škol. Proč se dr. Štemberka nezastal svobody katolíků rychnovských, když „Osvěta lidu“, do níž dr. Štemberka dopisuje, tolik štvala proti usídlení katolických dělníků v jednom hostinci rychnovském? Proč „Osvěta lidu“, která tak sprostě katolíkům nadává, dra Štemberku odporučuje? — Proč chválí dra Štemberku Masarykovský „Čas“, který proti českému gymnasiu katolickému štval, ale německo-židovské škole rabínské dělal reklamu? Katolíci, na stráž!

Různé zprávy.

Dvakrát měř a jednou řeš! Praský „Čech“ přináší tuto lokálku: „Žádoucí vzájemnost katolických listů.“ Táh mohla by býti rozhodně důležitá a upřímnější, ale místo toho setkáváme se se zjevy dosti neutěšenými. List náš mohl by o tom

mnoho vypravovati. Setkali se při svém obnovení a nepřiznal mnohou právě u listů katolických, o čemž mohli bychom uvést podrobnosti dosti zajímavé, ale k vůli klidu in domo sna o nich pomlčíme. Leč jeden doklad, velmi zajímavý, uvedeme přece K lásce ovšem nemůže býti nikdo nucen a nemá-li kdo koho rád, má právo se mu vyhnouti třeba na sto kroků. Totéž učinil list jeden katolický, vycházející ve východních Čechách. Náš feuilletonista přinášel právě pod čarou obrázky polí záhlavím: „Novoroční bilance“, v nichž — o novém roce — na konec byl též obrázek o výchově dítek u sociálních demokratů. Jeden z nich, K, přivedl si na policii nezdaru syna, s nímž nemohl nic uvést. — Obrázek ten dle všeho velice se zamlouval onomu listu ve východních Čechách. Ale aby nemusel uvést „Čecha“ jako pramen, vyhnul se mu na mnoho mil zacházkou až do Vídně — do „Ost. Kor.“, z níž jej citoval — ale div divoucí! — doslovně dle „Čecha“. To je přece dětinky malicherné. Třeba ještě podotknouti, že nesmrtelný zakladatel toho listu své žurnalistické ostruby vydobyl si častějišm dopisováním do „Čecha“. Mominisse jvat! — K této lokálce „Čechové“ poznamenáváme beze vší kyselosti, že je adresována „Obnově“, která skutečně reprodukovala citovaný obrázek o výchově dítek u sociálních demokratů. Malým nedopatřením „Čecha“ bylo přehlédnuto — úmysl u mravokárce přece nelze předpokládati —, že jsme v čísle 2. poctivě citovali „Ostravský kraj“, z něhož jsme zprávu doslovně přijali. Tedy žádná oklika do Vídně, žádná „Ost. Kor.“, a žádné vyhýbání se bratrskému objetí! Mimořádně ovšem poznamenáváme, že též obrázek přinesla v prosinci m. r. o něco dříve „Nár. Politika“ v denních zprávách, takže jsme skutečně ani nemohli tušiti, že to je „převodní“ obrázek „Čechův“. Doufáme, že toto malé ukvapení vyléčí „Čecha“ z domněnky, že žádoucí svornost rušíme my.

Protestantský universitní profesor katolíkem. Dr. Förster, universitní profesor v Curychu, vzdal se protestantství reformovaného a přelšel na katolictví. Poněvadž je to veřejná věc, přinesl o ní zprávu „Aargauer Tagblatt“. Z toho povstala ve veřejnosti pravá bouře nenázešlivého protestantismu. Některé noviny napadly učeného profesora a podkládaly mu nedůstojné motivy. Dr. Förster však těchto dní uveřejnil apologii svého obrácení ve zmíněném listě; o ní možno tvrditi, že je to velebný chvalozpěv katolické církve a těžké odsouzení protestantství, jakož i jeho dítky, liberalismu. Förster podrobil protestantství ostré kritice, doše k přeházení, že jest protestantství souhra protiv, neopravená negace tradice sv. Otce. Aby jistěji dovodil odsouzení protestantství, učený profesor cituje sv. otce. Jeho návrat do katolické církve byl proveden na základě dlouhého studia a rozumových důvodů, které mu vyznačily cestu, kudy se měl bráti.

Vědecký latinský spis českého biskupa ze XVI. století přeložen do němčiny. Slovatý biskup olomoucký Jan Dubrovius, narozený r. 1486 v Plzni, proslul svoji učeností v době, kdy husitká a protestantská kultura v Čechách a na Moravě byla přímo žalosná. Dubrovius (Jan Skála z Dobrušky a Hradiště) náležel k předním stoupencům pokrokového směru humanistického své doby. Biskupem olomouckým stal se r. 1541. Zemel roku 1553. Vydal větší počet poučných spisů, mimo jiné též: „Libellus de piscinis et piscium, qui in eis aluntur, natura“ (Knížka o rybnících a vlastnostech ryb v nich chovaných). Spisek ten prozrazuje velkou bystrotu a odbornou zkušenost spisovatele. Byl vydán r. 1547 ve Vratislavi a do polštiny přeložen r. 1800. Nyní vydán německý překlad zajímavého toho díla nákladem c. k. rybářské společnosti ve Vídni. Německý překlad a zpracování spisku toho pořítili dr. A. Wüster a feditel rybního hospodářství J. Kollman. „Nár. Politika“ píše 7. ledna: „Jan Dubrovius byl nejen pilným spisovatelem a učenecem, ale zároveň i mužem světa zkušeným. Nejohlednějším a nejproslulejším jeho dílo jest „Historia regni Bohemiae...“ (vydané v Prostějově r. 1552), jest připsal Maximilianovi II., tehdy nově zvolenému králi českému. Spis jeho o rybníkářství a rybách, který byl nyní do němčiny přeložen, obsahuje v šesti knihách podrobný návod k rybníkářství, svědčící o souměřitelném praktickém smyslu autorově. U příležitosti osazení německého překladu tohoto spisu píše „Wiener Ztg.“ mimo jiné: Záliba theologa a diplomata s povolání k pěstání ryb jest již dosti nepádné, než zájem na jeho díle zvýšen tím více, protože zpracování věcného obsahu oproti tehdejšímu pojednávání o přírodopisných věcech jest zcela samostatné a spodiřá beze vší pochyby většinou na vlastních zkušenostech. Knihla tato vyvolala, jak z tehdejších moravských zpráv stejno, pozornost a působila tehdy jakož i ještě později dlouho poučné; ano čtené násovy v knize této pronesené, jako na př. vypuštění rybníků na sazu, mají posud plnou platnost jakožto základní pravdy rybního hospodářství. Rybáři a rybníkáři mají tedy platý důvod, aby v autoru avítali mistra našeho rybníkářství a chovu ryb.“

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. V Hannoveru dle správy časopisu „Metallarbeiter“ chtěl socialistický konstruktér Nenstiel „obrátkiti“ rázem křesťanského sociála Rasche na rudoú víru. Nepochočil; s toho velký vztek. Raschovi zašpiněným olejem pomazán soustruh a hotová práce. Když Rasch protestoval proti té ničemnosti, vsal na něho Nenstiel šleznou tyč. Jen romvasse křesťanských sociálů bylo o děkovatí, že nedošlo k hrozně potyčce. Ale motivy Nenstiel neměl jen tak ustoupiti. Po poslední přestávce musel jíti Rasch na své pracovní místo kolem Nenstiela, který mu dal do obličeje pětá takovou ránu, že ubodák musel vyhledati pomoci lékařskou. Socialistickým tiskem sdívočil Nenstiel odsouzen na 8 dní do žaláře a k pokutě. — V místní skupině chemických dělníků „Stokerau“ ve Štokravě sponověřil socialistický pokladník Fr. Selmer většinu peněz obnos. — V Trebiči nutí socialisté společenství do svého spolku. A když dělník ani sprostým spíláním nedá se přinutiti ke vstoupení do té „vzdělávací“ společnosti, nalehají socialisté na továrníka, aby ho propustil z práce. Někteří dělníci již také

pod tlakem terroru socialistického jsou z práce puštěni. — „Radikální listy“ Břozovy píší dne 13. t. m.: „Jak „Právo lidu“ rozumí vzdělání širokých vrstev lidových, toho nejlepší doklad podalo v minulých práve dnech, kdy u nás se nutně obšírně zabývali se svatbou bývalé hospodyně monsignora Drosda. Tak popícky, jak „Právo lidu“ při této příležitosti psalo, není schopn psáti snad žádný jiný list v Čechách. A přece jednalo se o záležitost dosti soukromou a o osoby, které veřejně nijak nejsou známými. Ovšem, co je „Právo l.“ po takovýchto věcech; ono potřebuje pro svoje čtenářstvo sensace nejbhrabšího druhu, a ty se musí najíti vem kde vem.“ — A zase Štokrava! Po Fr. Selmerovi objevil se tam nový „vyvlastňovatel“ socialistický, jménem Jos. Wittine, který sponověřil stávkový fond několika set kornu. — V Meranu ukradl socialistický důvěrník Kristian Gerkerler peníze v organizaci socialistických nádraží a socialistického spolku turistů „Naturfreunde“; ovšem že ihned zmizel. — V ruském Polaku v Cesotchově byl odpraven socialistický zákeřný vrah. Socialisté k počtu odsouzenou v deu popravy chtěli zastaviti práci ve všech továrnách. Když nechtěli na jejich komando oslavovati ne-socialistické dělníky vraha stávkou, tu vpadali rudí do továren, bili pokojné dělnictvo pěstmi, stříleli mu nad hlavami atd., až provedli svou. Pékná svoboda! — V Belgii nechtěl se sdčastititi stávký v Gosselies dělník Van Erchoot, otec čtené rodiny. Proto přepaden dvěma socialisty a zabít.

Kdo vládne světem? Praská „Bohemia“, list německých liberálů, vypravuje o Rotachildech: „Mezi šijelmi Rotachildy je nejvýznačnější osobností lord Rotachild. On to byl, jenž provedl spolupřeborní veškeré mcei rodin Rotachildů, běželo-li o to, přání Rotachildů prosadit u protivníků. Severoamerickému klubu peněžnímu na př. v jednom dni odhal tolik zlata, že donutil státního sekretáře, aby — dle přání Rotachildů vůči Venezuele místo nepřátelsky choval se přátelsky.“ — Kdo vládne světem?

Židovsko-socialistická hrázvláda zavládla v ruskopolekém městě Lodži, kde se dělnictvo obrací nejen proti továrníkům, ale proti všemu obyvatelstvu. Rozestvané dělnictvo v nesaměstnanosti své bezohledně požaduje na každém občanu, který vládne nějakým majetkem, aby šivil několik rodní dělníckých. Židovsko-socialistický ráj!

A zase šíd. Vrahem nedávno zastřeleného ruského generála Pavlova jest zase žid. Opět doklad, že ruští židé jsou urputnými revolucionáři.

Úžasné hubnutí ptačtva spěváčeho provádí se soustavně v Itálii. Loni bylo v okolí Fugie v Apulii postřeleno na 1/4 mil. škvíráků a na 1/4 mil. bylo jich pochyťáno do sítí. A co jiného ptačtva tu zhyne! Barbarství Itálie za vlády sednácté v plném krvtu.

Chov kanárů má velikou důležitost národohospodářskou. Do země koruny České dováží se ročně za 150.000 K harzských kanárů a co odjádů se jich u nás prodá. V Harzu nebo Tyrolsku získají se za kanáry statisíce; v Německu vůbec vychovává se ročně více než 350.000 kanárů; i u nás z chovu kanárů vzešel by mnohým nemalý sisk. V poslední době rozmáhá se i ve vlastech našich chov kanárů, jen třeba tu organizace.

Stříbrné předměty velmi pěkně se vydístí obyčejnými sázmi.

Americká jablka čím dál tím více vyvážejí se do Evropy. Roku 1905 vyvezeno jest 300.000 audů, loni v říjnu již 500.000. A naše ovocnářství byne! —

Kolky na útech musí se přepaati první řádkou textu. Pouhé přelstnutí kolku nebo napsání číselice jest nedostatečné a podléhá pokutě.

Žena trojnásobným doktorem, a sice doktorem filosofie, matematiky a medicíny je Portugalka Domitilla de Carvalho, jež byla s počátku učitelkou a vybídnta bývalí skoušejícím komisařem, jenž byl při zkoušce překvapen jejími výbornými odpověďmi, vymohla si po těžkých bojích vstup na universitu a pomoci královny vystudovala. Tři doktoráty získala si postupně a je nyní praktickou lékařkou.

Lidová píseň v Rakousku. C. k. ministerstvo kultu a vyučování chytá se vydati sbírku, která má v jednotlivých svazcích, podle národů a zemí rozdělených, obsahovati veškeru lidovou hudbu, zejména pak lidovou píseň národní a kmenů v Rakousku šijelch. Nejnehlednější prací však jest a bude zaznamenati z úst lidu to, co dosud nebylo objeveno neb aspoň ne uveřejněno. Má-li býti v měsích možnosti dosaženo hlavního účelu takového díla, vědecky založeného, t. j. úplnosti, nutno, pokud běží o českou lidovou píseň a hudbu v Čechách, obrátiti se s touto žádostí o spolupracovníctví k široké veřejnosti, svléstě k učitelstvu, duchovenstvu, úřednictvu, lékařstvu, studentstvu a vůbec ke všem, kdokoli mají s lidem přímý styk. Hlavní zásady této sbíratelelé práce jsou asi tyto: především má se sbíratí to, co s lidu samého vyšlo, tedy vlastní lidová píseň a vlastní lidová hudba, dále všechny plody umělé (píseň i hudba), jež lid přijal, po svém způsobu naspaměť (nikoli s not) spíval, mnil a dále šířil (tak sv. znárodnělá píseň), se všemi varianty v textu i v nápěvch. Zkrátka má se sebrati všechno, co ještě nyní v lidu a od lidí se spívá a o čem lze prokázati, že se před časy tak spívalo. Přihlášky sbíratelel, zápisů spívaných a jakákoliv jiná odleat nebo dotasy buďtes adresovány: prof. dr. O. Hostinský v Praze II., Podakalská třída 866.

Nemstálé sdružování. Společenstvo soukenníků v Rychnově n. K. usadilo se sdružiti veškeré sukna a lodeny o 15 až 20 procent. — Rakouské sárkárny zadržely sárky švédské o 6 K při 1000 balíčcích, obyčejně o 10 h při 100 krabíčcích.

Sjedná řemeslnictva a živnostnictva českého konal se dne 13. t. m. v Praze na Žofíně. České řemeslnictvo a živnostnictvo tu s rozhořčením vystoupilo proti panské sněmovně, která úpravu živnostenského řádu s poslanecké sněmovny vyřikou snažně směřila na zřázu živnostnictva i řemeslnictva.

Úpravou živnost. řádu nejvíce pobouřen stav hostin-
ských, ještě pan ká sněmovna postavila se proti přání
hostinských, aby pro obchod s láhvovým pivem byla
ustanovena zvláštní koncese. Zemská jednota řem.
a živn. společenství vyzývá, aby se ještě v poslední
chvilce na příslušných místech vystoupilo ve prospěch
podávající řemeslnictva a živnostnictva.

Lidský věk. V Evropě žítá se průměrný
věk lidský takto: asi 50 let obyvatelům Norvéška,
45 Angličanům, 44 Belgičanům a Švýcarům, Fran-
couzům 43 let, Němcům, Rakušánům a Italům 39 a
Španělům 33 roků.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 12. ledna 1907. 1
hl pšenice K 13 00—13 60, žito K 10 10—11 00, ječme-
ne K 10 40—11 20, proso K 00 00—00 00, vřsko K 6 00
—10 50, hrachy K 13 00—20 00, oves K 6 30—6 90,
čochy K 44 00—48 00, jablek K 20 00—00 00, kroup K
18 00—32 00, bramborů K 3 00—3 40, 1 hl jetelového
semene bílého K 88 00—92 00, 1 hl. jetelového se-
menka čer. K 104 00—112 0, ráduku K 0 0—0 0, máku
K 23 00—38 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100
kg žitných otrub K 11 50—12 00, 100 kg pšeničných
otrub K 11 60—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 00
—2 30, 1 kg másla převařeného K 0 00—00 00,
1 kg sádla vepřového K 1 72—1 80, 1 kg tvarohu K
0 24—0 28, 1 vejce K 0 8—0 09, 1 kopa okurek K 0 00
—0 00, 1 kopa zelí K 0 00—00 00, 1 kopa kapusty
K 2 40—3 80, 1 hl cibule K 2 40—2 60, kopa drob.
zeleniny K 1 00—1 80, 1 pytel mrkve K 2 00—2 30,
1 bečka švestek K 0 00—0 00, 1 hl jablek K 0 00—
00 00, 1 hl hrášek K 0 00—0 00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 12. ledna 1907 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 271 1/2, žito
299, ječmene 103, oves 206, proso 0, vřsko 28, bra-
chu 3, čochy 00, jablek 00, kroup 7, jetel. semínka
298, lněného semene 00, máku 2. — 2) Zeleniny:
zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 53 kop, cibule
20 hl, drob. zeleniny 248 kop, mrkve 21 pytlík,
brambor 81 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
26 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob.
dobytka: vepřů 12 kusů, podavinců 496 kusů.

(Zasláno.)

Pod falešnou rouškou lidumilnosti napsána
v „Osvětě lidu“ nepravdivá nářadka, jako bych býval
při důstojnickém večírku ošizen. Pisatel mohl dobře
vědět, že takovým sdělením ublíží se výhradně mně
a závodu mého šéfa, poněvadž by hosté stratili dů-
věru v lidi, kteří by je nepravdivě obviňovali. Každý
bude se může domnívat, že podkladem zprávy té jest
moje nějaké rozhlášení, což pravdou není. Účelem
naknutí jest odvrátiti ode mne i od závodu důvěru
dobře placených hostů. A já nemám velkých kapitálů,
abych tak hazardně přisahával návštěvníkům od sebe a od
závodu odvracel. Tolik na vyvážení: Ostatně myslím,
že správu tolik prohaného listu stejně nebralo obe-
cnostvo vážně.

K. Nevečeřal,

vrchol číšník v hotelu Bařtípánově.

Umělecká novinka!

Konst. Buška **SV. VÁCLAV** (na koni)
nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu,
v moderním leštěném rámu (velk. 72x81 cm) K 30.
== KDE DOMOV MŮJI ==
Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 43x76 cm.
K 20.
doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Nádherný a praktický dárek jest

krásný obraz

nebo jiný umělecký předmět, které jako
zrcadla, sochy, rámce, křídla atd.
ve velkém výběru a levných cenách na
skladě má výrobce rámců a

odborný závod umělecký

JOS. KIESLICH

== v Hradci Králové. ==

Těž veškeré

zboží papírnické, umělecké dopisnice,
kresby, alba, hry, kalendáře atd.

! Druhé vydání !

Račte si objednat
**∞ kapesní ∞
kalendář**
organisační katol. na r. 1907.

Křesťanský Organisátor.

Kalendář obsahuje vědecké práce Dr. Šimáka
Dr. F. Beyla, prof. Drápalíka, Jukla, Dostála atd.
Znamenitá pomůcka ve veřejném životě pro všechny
Cena 1 ex. v plátně váz. jest pouze 90 h
(poštou 1 K), 12 ex. po 80 h, s poloviční
frankaturou. Cena 1 ex brožovaného 70 h,
poštou 80 h, 12 exemplářů po 62 h.

Objednávky vyřizuje

Josef Polák,
Hradec Králové, Adalbertinum.

Čtete a horlivě rozšiřujete!

**Slovo v čas o právu volebním
a jiných občanských právech
ve státu.**

S vyhrazeným svolením přeložil Frant. Navrátil.

Právě v této chvíli natno pilně čísti tuto
jadrnou, obsažnou knížku, jež poučuje velice jasně
katolíky o ústavních právech jejich, o důležitostech
voleb, o výsledcích vzorné organizace, atd.

Nyní před volbami doba nejprůhodnější.
Nechť přítomná brožura jest čtena v každé kato-
lické rodině!

Stran 24. — Cena pouze 8 haléřů.

—: Při hromadných objednávkách větší sleva. —

Objednávky vyřídí obratem

**Administrace
Čas. Úvah v Hradci Králové.**

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záležitosti	8 h
Účte se z dějin	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8 „
Žaloba vyděděnce XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu jezuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého křesťanství	8 „
O sv. zpovědi	8 „
Svěpomoc dělnictva	8 „
Přýč s dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu českoslovanských kato- líků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládání odbojové spolky	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katolomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Pius VII. a Napoleon	8 „
Šebestavský student	8 „
Česká konfese	24 „
Účinnost v přírodě	16 „
Pohřbívání či spalování mrtvol?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubiläum mariánské a Lurdy	8 „
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 „
Společnost spirítistů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tlakem	8 „
O záležitostech Kristových	16 „
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 „
Návštěva u Slovanské	8 „
Velké kaple o společnosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše Jiří Šahula. Ilustruje K. L. Thuma.
Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rázovitých hu-
moresek podaných formou populární.
Hodí se velmi dobře všem přátelům
svěžího a nezávadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

**Každý
křesťanský dělník**

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
paspartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1 50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 5 „

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., + nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

MOSAIKY

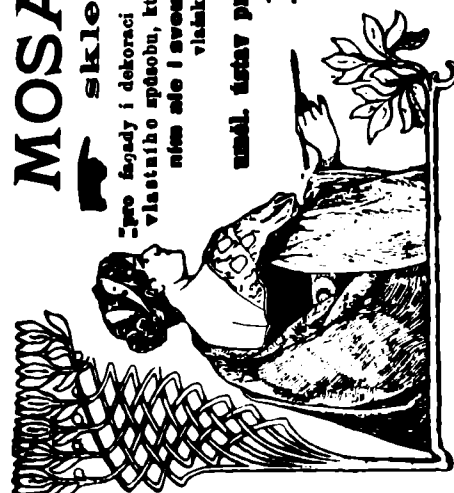
skleně

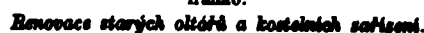
Pro souady i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou lád předčí mosaiky
vláské, hotové

mal. stav pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro chrá-
mové okna i mosaiky
bezplatně

— Založen 1853. —
(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Původní cena 5 K., **dočasně snížena na 3 K.**

v Malíně č. 42. p. Sedlec
u Kutné Hory.

Účastenství, jaké sejevilo dne 10. m. ledna při pohřbu našeho vřele milovaného, nezapomenutelného strýčka veledůstojného pána, pana

Všem těm přejeme srdečně:

Za všechny příbuzné:

správce v Želivě.

V Želivě dne 12. ledna 1907.

Besídka.

Chytal štěstí.

L.

(8) Na starého Klofka usmálo se štěstí několikrát a tolik líbezně jako Boží sluníčko. Jakmile však je chtěl uchopit pevně za ruku, už se mu schovalo za mraky. Ba! Když na svých potulkách štěstí spatřilo starý, omšný barák Klofků, už se vyhnulo na pět honů. Tam se nechtělo usadit ani na chvíli. Ale Klofek neuváženě chytal a chytal dovádělo děcko jak uměl. Když odsloužil na vojné celou kapitulaci, přišel do rodné osady Modřínova s velikou hrdostí. Uváděl bodré sousedy v úžas vyprávěním, co všechno zažil v Itálii, jak sám Radecký ho měl rád jako vlastního syna! A takový hrdina, jehož prsa ozdobena byla záslužnou medailí, měl sednouti k verpánku a přistípkovat? To by bylo rozhodně nedůstojno válečného hrdiny. Zkoušel všelijak, jak by se vyhnul zcela všednímu zaměstnání; a když žaludek neúprosně nalehal, aby konečně doopravdy Klofek začal nějak vydělávat, utekl se hrdina ve své úsni k Muse; chtěl se živiti uměním. Oženil se s Dorotkou Vránovou a za její celé věno koupil si kolovrátek. „Uvidíš, holka, jaké krásné peníze nám poplynou! Je-li flašinet nový, má-li silný hlas a nové písničky, takový jest hledaný — a zvlášť o posvícení. Sedláci nás zasypou koláči. Až uvidí člověka pro vojnu vyznamenaného, to si nás teprve budou vážit.“ Dorotka neměla mnoho estetického vkusu; takové umělecké pouti se jí příliš nezamlouvaly. Ale jak by jí také krásno mohlo přilízt k srdci přirůst, jestliže sama příliš hezká nebyla! Mít víc peněz a lepší postavu — do smrti by si byla Klokka nevzala!

Z počátku Dorotka věrně putovala s mužem po vzdálených osadách. Když se jí narodil Francek, to už Klofek začal chodit s kolovrátkem sám a sám. Bylo mu to tak milejší. Jak se chtěl Klofek někde skleničkou posilnit, už ho Dorotka držela za šosy, hádala se s ním až hrůza; marně jí dokazoval, že se to nesrovnává s jeho vojenskou ctí, aby se nechal sekýrovat ženskou, která nic nezkusila, nic nezná.

Teď mu tedy zaslivil paprsek veliké svobody. Bude chodit, kam mu libo; odvede ženě takovou peněžitou částku, jakou sám bude chtít. Nešťastná svobodo! Jak často jsi omámila kouzelným svým úsměvem zdravou soudnost! Svobodo, svobodo! Jak jsi často třtinu naloženou dolomila, vratké, slabé povahy zcela porušila, lidi bezstarostné k velkému neštěstí přivedla! Mnoha lidem prospěje spíš neustupný poručník než největší svoboda. Náš Klofek nebyl z lidí, kteří si dovedou ochotně odpráti a s osobními choutkami vítězně bojovati. Někým sebezapíravým poustevníkem by se rozhodně nikdy nestal.

Náš umělec na svých výletech si přál tolik, že často Dorotka nedostala od něho celý týden ani groše. Chutnaly mu likéry jemné i méně jemné. O pivo nestál. To jest prý jen pro ty bohatší. A konečně — to uhodne každý, že flašinetář se neblýská se svým uměním ve stkvostných salonech, a že tedy příliš málo přichází do styku s elegantní, uhlazenou společností. Kdo často hrává před krčmou i v krčmě, příliš málo se zúšlechťuje. A tak pestrá společnost všelijakých lidí jen posilovala nešťastného flašinetáře v jeho hříšni.

Dorotka byla někdy celá zoufalá. Klofek sice v podnapilém stavu nesplácel ženě výčítky její výbuchy hněvu a nadávkami; ale z jeho řeči bylo patrné, že se obrát nepomýšlí. Co prý ubohý člověk na světě má! On prý pije toliko proto, aby zapil bídu a vztek na ty lidi, kteří si hoví v nádherných domech. Ba jo! Bylo by dobře všechny barony dát na vojnu a jejich statky rozdati lidem potřebným. Potom bude na světě dobře. Bohatý důstojník aspoň něco dělá a zkusí na marších dost. Fabrikant má plno starostí. Žid taky musí počítat od rána do večera. A mívá dobré srdce. Dá promrzlému člověku rád skleničku pro zabítí zadarmo. Ale šlechtici? Ti jen dobře žijí a jiným lidem se smějí. Vždycky po takovém filosofování se dal Klofek do pláče nad svojí bídou, nad svojí trampotami.

„Ale takhle svoji bídu nenapravíš“, honkla Dorotka. „Kdyby si hleděl baron jen sklenice jako ty, byl by taky brzy zebřákem.“

„A co to budeš počínat zkušného vojáka! Ty nic nevíš. Šlechtici — to jsou nejhorší lidé na světě — rozumíš. Já to znám. Jiný se na ně pořád dě — a oni jen užívají. Já mít takhle moc!“

Malý Franta při takových částých výledech začal také nabývat přesvědčení, že jen ta demokratická krev jest ctnostná; v malé hlavičce příliš mnoho nerozlišoval a považoval vůbec bohatší občany i s jejich dětmi za lidi

zcela špatné, za ničemné sobce. Rád se s dětmi bohatších rodičů popral, rád jim nadal. Jakmile spatřil chlapce pěkně přestrojeného, už se mračil, hledal záminku ku sporu, aby si mohl postěžovat: „Ze máš lepší kabát, už si, kluku, myslíš, že . . .“ atd. Zkrátka Franta byl na svůj ošumělý kabát náležitě hrdý. Věděl jistojistě, že trpí bídou i s tatikem jen pro ty zlé boháče; jiné příčiny malá hlavička neznala . . .

Jednou na podzim vracel se Klofek z posvícení krokem zvlášť vrávoravým. Jak mu ten flašinet byl tenkrát těžký! Div, že se s ním do příkopu neskulil! Vesele si prozpěvoval, chvílemi se zastavil a udeřil se v prsa, provoláje hlasem povýšeným: „A já člověk z takového rodu místo užívání tak dlouho jsem se plahočil s flašinetem! Himllll!“

„No — dnes si's dal“, vítala Dorota. „Vždyť jsi pod obraz Boží! Lumpe starý! A — kde máš peníze?“

„Nic nemám dnes, nic — a taky těch zebřáckých grošů už nebudu potřebovat.“ Složil kolovrátek, postavil se do majestátní pózy, pokud těžká hlava dovolila a houkl sebevědomě: „Jch bin Ritter von Schönwald.“

„Prosím tě, nechytá ti z toho špiritusu hlava?“

Klofek usedl. „Konec zebroty. Pěkně mi to vykládal na Nelkenberku pan Zárka — viš, co píše na zámku u velkostatku. Ten přišel na stará lejstra; a v těch četl o rytíři Chlofkovi ze Schönwaldu. A kdo by to mohl být jiný než některý z mých urozených předků? Viš — dávno před lety psali lidé trochu jinak než teď. Pan Zárka slíbil, že všechno ještě dobře prostuduje, že najde ještě jiná lejstra, a pak pěkně musím být šlechticem jako moji urození otcové.“

„Muži, blázníš?“

„Dej pokoj, já rytíř ze Schönwaldu že blázním? Já už dávno cítím jsem v sobě šlechtickou krev; už dávno jsem věděl, že jsem něco jiného než ti mrzáci kolem mne. Teď se to ukáže. Jak ti povídám: von Schönwald. Možná, že ještě najdu zřícený hrad, kde moji vznešení předkové vládli a hloupým sedlákům poroučeli.“

„A co z toho všeho budeš mít? Koupí ti snad někdo pro tu honoraci větší flašinet?“

„Bláhová ženská! Až se dokaže, co jsem, všechno bude jinak. Seberu se hned a půjdu k císaři pánu. Co pak by mohl císař pán dopustit, aby zmužilý potomek slavné šlechty rakonské chodil s flašinetem? Německy umím jako česky. Všecko ve Vídni vyložím, a pak bude hej! Z tohohle Kocourkova hned se odstěhuju. Oni by ti lidé mysleli, že pořád před sebou vidí jen flašinetáře. Pořád by měli za to, že jsem jim roven. A moji kolegové z modré krve by to taky nesnesli, abych zůstal v tak mizerném hnědce . . .“

Dorotka vrtěla hlavou; myslila, že až se Klofek z opice vyspí, začne mluvit rozuměji. Ale starý vojna vedl i druhý den pořád stejnou. Vše se zas co nejdříve do Nelkenburku podíval.

A Franta? Chodil zakaboněný, zamračený jako mocný Tamerlan, když odesuzoval protivníky k ukrutné smrti. Chudým dětem začal říkat „mrzáku“, nebo „zebroto“. A když se ho s údivem chudí spolužáci tázali, proč na jednou dělá takového pána, odpovídal: „Však brzo uvidíte, co vlastně já jsem.“ Už přemýšlel, jak bude studovat na velkého důstojníka.

Za týden se dověděl Klofek od Záruky, že nalezena nová listina, na níž psáno: Dagobert Ritter von Clovek. To „Clovek“ prý ještě zřejměji svědčí o rytířích Kloftech než slovo „Chlofek“. Byl-li Klofek dřív samou radostí v nebi čtvrtém, teď už byl v šestém.

Za čtrnáct dní přišel z Nelkenburku zvlášť zmožený. Div nedostal od ženy ran. „Mlč, mlč, nenadávej! Takovou radost musí člověk nějak oslavit, Zárka se napil na můj řád. Rytíř nesmí být špinavý, nevděčný, nenáživý. Vždyť už Zárka nalezl náš roduový erb. Pěkně dvě holubičky proti sobě — jedna má v zobáčku ratolestku, druhá ostruhu. Už to bude prostudováno všechno — a já budu pán.“ (Dokonč.)

Statistika Srbska.

Administrace statistiky v Bělehradě vydala v nedávných dnech státní výkaz o výši obydlivosti země a domácího dobytka pro Srbsko. Tento výkaz dokončen byl dnem 31. prosince r. 1905 a my podáváme z něho hlavní výsledky.

Velikost zeměpisného povrchu Srbska obnáší 48.302 km²; obyvatelstva jest 2.217.447, a to: 1.410.904 mužského a 1.806.543 ženského pohlaví. Od r. 1900 přibýlo v Srbsku o 188.251 a od r. 1895 o 375.972 duší výše.

V příčině velikosti prostoru v jednotlivých okresích největší jest okres vranjský, jenž má 4.341,8 km² a nejmenší smederevský, jenž má 1.272,1 km².

Pokud se týká výše obydlivosti, nejvíce obydlen jest okres požarevačský (245.545 duší), nejméně okres rudničský (78.874 obyvatel). Nej hustěji obydlen jest okres smederevský, v němž na každý 1 km² připadá 105,4 obyv. a nejslaběji okres čačanský, kde na 1 km² připadá toliko 34,5 obyv. V Bělehradě samotném žije na každém km² 6.728,9 duší; na povrchu 12 km² 81.378 obyv. o 7.874 domech.

Nejvíce obcí jest v okrese požarevačském (159), nejméně má okres topličský (37 obcí).

Vesnic jest v Srbsku 1317, míst 80. Okres moravský má nejvíce měst, požarevačský 9, rudničský okres (srez) ani jedno.

V celém Srbsku jest 418.365 domů. Nejvíce domů (chalup — kuca) má okres požarevačský (42.359), nejméně rudničský (12.482).

V celém Srbsku jest domácího dobytka: koní 172.281, hovězího dobytka 943.946 kusů, býků 7.710, vepřového dobytka 875.549, ovcí 3.006.231, koz 435.867, oslů 1.273, mezků 130, drůbeže 4.856.646. Nejvíce koní má okres podrinský (91.166 kusů) a vepřového dobytka 130.031; hovězího dobytka má nejvíce okres smederevský 26.612. Drůbeže má nejvíce okres požarevačský 561.996, nejméně okres pirotský 107.360 kusů. Včelařství pěstuje se nejvíce v okrese požarevačském, kde se načítalo 14.981 úlů, nejméně v okrese topličském, totiž 2.566. Veškerých úlů v celém v Srbsku čítá se 130.538.

Roku 1905 zaseto bylo: 552.588 55 ha kukuřice, 372.142,59 ha žita, 47.536,28 ha rýže, 107.755,33 ha ječmene, 104.494,82 ha ovsa, 6.285,79 ha krupnika (druh pšenice), 1.833,03 ha prosa a pšenice, 165.854,31 ha fazolí, 1.312,91 ha čočky a hrachu, 7.671,68 ha zelí a 11.174,58 ha cibule a česneku.

Sklizeň v r. 1905 byla následující: kukuřice 5.443.616 tovarů (jeden tovar = 100 kg), pšenice 3.063.913, rýže 280.202, ječmene 799.099; 515.133 ovsa, 22.805 krupnika, 6.195 prosa a pšenice, 261.830 fazolí, 6.635 čočky a hrachu; 335.264 tovarů bramborů a 126.883 tovarů česneku a cibule.

Domy (chalupy) a nemovitý majetek má 80,57%, 7,89% jen domy bez nemovitého majetku, 0,96% nemovitý majetek bez domů, 10,58% obyvatel nemá žádný nemovitý majetek. 90,43% jest rolníků, řemeslníků 3,15%; obchodníků a hostinských 1,97%; služů a dělníků 1,26%; veřejných služebníků 1,35%; duchovních 0,21% a všech ostatních 1,63%.

V Srbsku zachoval se ještě společný, pcspolitý život — zadruga. Takových jest na 3.331,74; se 30 zadrugary v čele.

Dětí nemá 78.769 rodin; dětí má 458.534, a 636 rodin má přes 10 dětí.

Pokud se týká stáří, jest v Srbsku 389 osob, které čítají přes 100 roků, a to mužského 280 a ženského pohlaví 159. Od 98 do 100 roků stáří čítá 1291 osob. Nejstarší člověk v Srbsku čítá 132 roky.

Kromě Srbů jsou v Srbsku následující národové: 89.873 Rumunů, 46.148 cikánů, 7.494 Němců, 5.729 židů, 2151 Albánců, 1950 Maďarů, 1904 Řeků, 1408 Čechů, 1007 Turků, 890 Cincarů, 645 Bulharů, 619 Asiátů, 575 Italů, 232 Poláků, 151 Slováků, 134 Rusů, 107 Francouzů, 64 Armenů, 9 Angličanů a jiné národnosti 55 osob. V celku cizího národa jest v Srbsku 7,8% všeho obyvatelstva. Slovenci a Chorvaté, kteří žijí v Srbsku, čítají se k Srbům; Slovenců jest 524 duší.

Dle víry jest následující poměr v Srbsku: 10.423 katolíků, 14.745 moslemů, 5729 židů a 1399 protestantů. Ostatní jsou pravoslavní.

Srbsko čítá 39 dolů. Zlato kopá se ve 3 dolech, měď ve 4, cín v 7, antimon ve 2, uhlí v 8, litografický kámen v jednom dolu.

Minerálních vřidel má Srbsko 79, horkých vřidel 9, sirných 11 (2 teplá, 3 vlažná a 6 studených vřidel), kyselých vod 10, železnatých 7, slaných 6, horkokyselých 1; 13 vřidel je ještě nepoužito.

Kapitál všech srbských spořitelén obnáší 26.557.089,60 franků a přírůstek 3.143.324,51 fr.

Národní zastupitelna má 160 poslanců, a to: 88 mlado-radikálních (voleni 119.414 hlasy), 63 staro-radikálních (voleni 91.810 hlasy), 17 národních (voleni 42.692 hlasy), 4 pokrokové (26.861 hlasy) 2 sociální demokrati (2754 hlasy) a 1 poslanec selské strany (11.070 hlasy).

Podle povolání jsou: 53 sedláků (rolníků), 40 obchodníků, 15 advokátů, 18 profesorů, 6 duchovních, 5 industrialců, 5 řemeslníků, 3 inženýrů, 3 lékařů, 2 žurnalistů, 2 učitelů, 2 vyslanci pro cizozemsko, 1 kasární soudce, 1 soudce, 1 lékař, 1 státní rada a 1 řídící spořitelny.

Výj.

Oltární

obrazy, — křížové
cesty, — postní
obrazy atd. **==**
doporučuje

J. Hlávka, atelier pro církevní
malbu,
Praha - Vinohrady,
Čelakovského ul. č. 9.

== Nákresy a vzorky franko. **==**
Na sta doporučení k rolnému nahlédnutí.

DÍVKA

ve stáří 30 let, z velmi spořádané rodiny,
přála by si nastoupiti k některému z pánů
duchovních

za hospodyně.

Jest obeznalá ve všech domácích pra-
cích i v hospodářství a často na faře vy-
pomáhala a může se i doporučením od
vyšších hodnostářů církevních vykázati.

Nabídka pod značkou „A. D. 30.“
do admin. t. l.

Veledůst. duchovenstvu

mešní konvičky

z la. českého křesť. skla jemně ryté, zasílá
Josef Průša,
== umělecký závod sklarytecký **==**
ve Světlé n. Sáz. (Čechy).

Obrazkový ceník zdarma a franko.

Bařtipánova

hótelní restaurace

v Adalbertinu

dovoluje si nabídnouti ctěnému obecenstvu co nej-
lépe k zimní saisoně každý pátek večer

rybí polévku a ryby.

Každou sobotu

špekové knedlíky s uzeným.

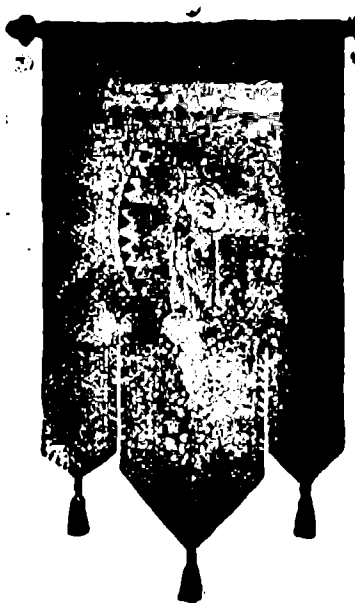
Mimo to doporučuje:

Obědy i večere v předplacení,
nebo à la carte.

Adolf Bařtipán,
hótelier.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Navštívěny

všeho druhu

nabízí blsk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku
úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vy-
loučení. Adresy družstev sdělí bezplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků,
Vídeň, Wiplingerstrasse, 25.

Přijmutí

plesových : toalet :

umožněno mým patent.
strojem v každé hodině

večerní.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

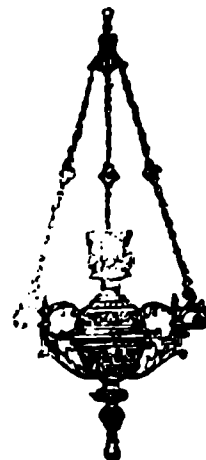
Hradeo Králové

Adalbertinum.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktské ul., **vynucený pastř spe-
ciálně na kostelní náčiní,** dovoluje
i doporučení svýj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pra-
ce-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako : monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícný, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
atenci a jen v ohn slatí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrešy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstkvostnějšího. Chudším kostelům vý-
va v placení. Více usnáni po ruce. **Žádné přesovné vý-
robky bescenné.** Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dra. Ant. Brychty

VADEMECUM

seu Brevis synopsis materialium et
casuum in cura animarum frequen-
tiorum.

Stran 584 8* nabízí za **sníženou cenu**
K 1.60 (místo K 3.20)

Biskupské knihtiskárna.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svíce chrámové,

těž paschály, triangle

—: a jiné voskářské výrobky —:

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veleďstoj-
nému duchovenstvu ku nákupu doporučeny
ordinariátním listem nejďstojnější biskupské
konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídce pocty
tim, že byl vyznamenan vzácnou návštěvou
Jeho Biskupské Milosti nejďstojnějšího
pána Dra. Josefa Doubravy, který po pro-
hlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti
se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Železný nábytek

postele skládací	za K 7.60
tytéž postele v silněj. provedení	" " 9.—
postele s plnými želez. stěnami	od " 25.—
drátěné matrace	" " 18.—
dětské postele	" " 13.—
kolébky	" " 16.—
mycí stolky	" " 5.—
stojany na šaty	" " 11.—
stojany na deřtníky	" " 7.—

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80X180 cm za K 29.—. Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25.—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

praktické dárky

fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

Prádlo
pánské i dámské.
Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výhavy nověst.

nejlevnější u

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

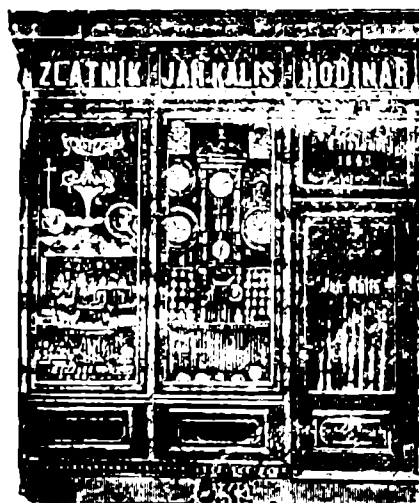
Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výběrnou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a pracovními státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1860.
Vyznamenán státní medailí.
Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohní
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.
Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestných uznání po ruce.
Prosím vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při výměnách
cenách.
Ceny i obrázky velikých hodin
na požádání zašlu.
nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kapsoní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děložní hodným úsilím na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Hudebniny
a školy hudební
— pro všechny nástroje —
v nejhojnějším výběru
stále má na skladě
první královéhradecké
knihkupectví, antikvariát a
závod hudební
Bohdana
Melichara
v Hradci Králové.
(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.)
— Denní prodej novin. —

Všeobecná úvěrní banka
v Hradci Králové,
filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 13,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2 — 5% dle výpovědi.
Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K 400.000-00. Složní listky
pošt. spořit. zašlou se na požádání zdarma.
Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.
Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.
Kancelář „Hôtel Hyršl“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

K nákupu zboží dopo-
ručuje se obchod firmy
RŮŽIČKA & RÖSSLER
Ceny levné a pevné.
Při hotovém placení
3% slevy.
I. odděl. **Tovární sklad suken a jemných látek na**
taláry.
II. odděl. **Dámské látky hedvábné, viněné a proší.**
III. odděl. **Koberce, záclony a výbavy pro nevěsty.**
NB. Zvláště upozorňujeme na naše zofírové kanafasy a
specialitu véby R. & R.
velkozávod
v **Pardubicích.**
*
Očekávající laskavou návštěvu a prohléd-
nutí našich závodů bez nuceného nákupu,
trváme v dokonale účtě
Růžička & Rössler.

Atelier pro církevní malbu
a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),
provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové
jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleúctyhavého duchov-
enstva k volnému nahlédnutí.

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízi
Biskupská knihtiskárna.

Sklo zahradnické

do paření franko na každou stanici
nabízí:

24/24 cm.	9 bal.
26/26 "	10 "
30/30 "	14 "
fermežový tmel (kyt)	19 "

Diamanty
se zárukou za bezvadné řezání
kus za 4 koruny
poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,
cís. a král. dvorní dodavatel
Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Chrámové svíce

voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krášené,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
biřmování se stubami
a případnými nápisy,

**svíčky a obět. před-
měty** pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
**svíce pro chrámové
lustry,**
**svíce kostelní ste-
arinové,**
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
**sloupky voskové a
polovoskové,**
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleúct. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.
Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.
Telefon 914.
Tovární sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.
Výrobky vještě. vzorky a ceníky zdarma a franko.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

**divadelní
obleky**

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

50 svazků
výborné četby obdržíte, objednáte-li si

**„Slezskou
kroniku“**

ročník I.-XIV.
místo za K 33.88 jen
za 17 K.

Obsahuje povídky od Raisa, Kosmáka, Dra.
Slámy, Čechova, Herrmanna, Čecha, Křena atd.
Žádejte podrobný seznam všech 14 ročníků u

R. PROMBERGRA,
knihkupce v Olomouci.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednodu-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení u
sice i se tělesnými
rámy, stěží vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Kněžské koláry práci i celuloidové,
náprsenky doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo **Hradec Král. 136.**

Poděkování.

Bezměrný bol náš nad ztrátou našeho nezapomenutelného a milovaného syna a bratra pana

Leopolda Kottlanda

četní přátelé naši a příznivci upřímnou, jak ústní, písemní a telegrafickou soustrastí a hojným účastenstvím zmírniti nám pomáhali. Proto
z vroucí a rozechvělé duše voláme jim všem upřímně a srdečně

„Zaplat Vám Pán Bůh!“

Zvláště upřímné díky vzdáváme veleúct. p. Ant. Kozákovi, děkanu v Holohlavech, za tklivou promluvu u hrobu, ct. pp. Frant.
Frydrychovi a Frant. Novotnému, kaplanům tamže; dále platí vroucí díky naše velect. p. Fr. Zemkovi, panskému lékaři, za obětavou péči po
čas nemoci drahého zesnulého; zvláště děkujeme váženému tech. úřednictvu dráhy z Josefova, v čele s velect. p. inspektorem Jos. Moučkou
a p. inspektorem Leop. Englišem z Liberce, váženému úřednictvu dráhy a jich dámám z Josefova, ze Smiřic a okolí, slav. císař a král.
sborovému velitelství v Josefově za doprovod vojenské kapely, slav. městskému zastupitelství zdejšímu, v čele s p. starostou Jos. Hojným,
slav. pív. jed. „Zora“ a některým pp. členům pív. jed. „Hanka“ za přednes dojemných smutečních sborů, pp. mládencům a slč. družičkám,
ct. pp. zřizencům dráhy za poslední čest nesení věnců, všem přítomným a dárčům četných věnců a kytic, veškerému váženému občanstvu
města Smiřic a okolí a vůbec každému, kdož poslední počtu zesnulému prokázal a nám ku zmírnění velkého zármutku přispěl.

Voláme ještě jedenkrát: **„Zaplat Vám všem Pán Bůh!“**

Srdečné díky vzdáváme též ct. pp. Fr. Tobiáškově, J. Štěrbovi, Aug. Valáškově, Fr. Ryntovi, dále velect. dámám, pí. A. Tobiáškové,
pí. D. Maternové, slč. F. Reehové, slč. R. Vollové, slč. M. Hemelíkové, slč. Z. Lefnarové, slč. M. Polákové za dojemný a tklivý zpěv při rekviem.
Konečně nemohu opomenouti vzdáti upřímné díky p. B. Bartoškově za vkusné obstarání pohřebního průvodu.

Jménem truchlící rodiny:
Václav Kottland,
otec.

Věčné krásno a dobro.

(8) V prosinci r. 1906 v Krakově sehraha veselohra „Žáby“, jejíž autorem jest Aristofanes, který žil již v V. století před Kristem. Pelclový „Rozhledy“ 18. ledna k tomu poznamenávají: „Kritikové praví, že zažili jeden z nejpříjemnějších večerů, jaké jeviště kdy poskytlo. Promluvil duch velikého genia. Zjevně, že opravdové umění je nesmrtelné, že i tisíc let po svém pravém objevu i vládně nezkrácenou mocí a stkví se nezmenšenou krásou. Aristofanes rozvučil struny v duších lidí věku XX. právě tak, jako tehdy, kdy mezi diváky v divadle řeckém byli Plato a Sokrates a Kleon i jiné oběti a typy jeho nelitostné satiry.“ — Ano, co jest skutečně krásné, v tom nalezne zálibu ušlechtilá duše vždy, v každém století. Toliko nadutí pozéři, kteří za každou cenu chtějí na sebe originálnosti výstřednostmi pozorovat světa obrátiti, pohrdlivě odsuzují starší znamenité plody umělecké jako „věci moderním vývojem a širším hlediskem naprosto překonané.“ Ačkoli nová doba v oboru umění mnoho lepšího podala, než co daly časy starší, zůstává právě umělecké dílo vždy krásným. Jestliže nové umění dává se do služeb moderních proudů, proto ještě umění starší, spjaté s duchem své doby, neztrácí na svém původu. Grandiózní žalmy Davidovy svým lapidárním, jadrným a přece tolik poetickým spádem putají miliony duší pro krásno nadšených tak, jako dřívě. Poetické líčení utrpení Jobova, nadšená prorocství Isaiášova prochvělá tak vroucí tužbou po Spasiteli, vždy mocně vzrušují srdce, jež má pro krásno porozumění. Kolik století již uplynulo od té doby, co geniální Dante složil své veledílo! A posud k počtu tohoto katolického básníka nazývají i liberální Italové svoji vlast hrdě „zemí Dantovou“. A což Mickiewicz? Posud v Čechách nemáme tak široce založenou a při tom tak půvabnou idyllu, jako jest jeho „Pan Tadeusz“. Až již náš Erben dlouho odpočívá, posud jeho ballady jsou ze všech nejlepší.

A máme-li obrátiti zřetel k jiným odbořům umění, konstatujeme, že Beethovenova klasická díla s touž oblibou se hrají jako před padesáti lety. Smetanovy opery nikdo nenazve zastaralými. Starobylý církevní chorál došel veliké chvaly od předních novověkých skladatelů hudebních. A jak jest to se stavitelstvím, sochařstvím, malířstvím? Posud s nadšeným údivem vzhlíží odborníci ku krásným doům gotickým, dle starořeckých vzorů ozdobují hlavice na sloupech, dívají se zbytkům sochařského umění starořeckého, proslulým dílům vláských malířů. Ale nač plýtvati uváděním dokladů? Denní zkušenost nás poučuje, že jest potřebí míti příslušnou vážnost k umělcům dávno zesnulým a že umělecká revoluce, úsilné převrácení forem dřívě objevených, nemůže sloužiti zdravému vývoji umění. Jestliže hledáš cestu novou a snad ji i nalezneš, máš snad právo hned pohrdavě mluviti o cestách již dřívě prokleštěných, jež hledány s toutéž uměleckou snahou jako směry moderní, tehdy neznámé? Skutečné krásno zůstane krásnem vždycky. To dobře pochopil náš Julius Zeyer, který přes protesty spisovatelů moderních přenášel konze poesie starších dob do času nynějšího. Plul statečně proti proudu, nedělal žádných ústupků výstřednostem moderním. Právě svoji rozkošnou naivností jeho díla nalézají u duší jemných tak veliké záliby. A což Aleš? Kreslí snad dle nejmodernějších směrů? Právě prostota, průhlednost jeho obrázků těší se velikým sympatiím.

Bůh jest umělcem největším, nedostižným. Sám slavný moderní sochař Rodin vyjádřil se, že se mylí umělci domnívají se, že přírodu předstihnou. A jeví se snad ve vývoji rostlinstva a v typech živočišstva nějaké veliké skoky? Při vši podružné variaci pozoruje člověk formu přírody rok od roku stejnou — a přece pohled na lesy, hory, jezera více těší než nejlepší umělecký obraz. Tatáž příroda těšila esthety před tisíciletím, tatáž příroda bude je těšiti ještě po dalších staletích. Hledati nové cesty za každou cenu? Moderní výstředník, který jest rozhodně přesvědčen o své „geniální bystrosti“, zadal by si, kdyby kráčet cestou některého uznaného mistra. Aby tedy dokázal svoji rázovitost, aspoň ladnou formu veršovou nahradí neurovnalostí, hlavní myšlenku své básničky zastře pythickými frázemi, nebo užije ve verších výrazů tak hrubých, neurvalých, s jakými by nemohl předstoupiti před žádnou slušnější společností. Jen když originalita! Ladné verše, tlumočící krásné myšlenky, nazve přeládkou limonádou, ale sám chce sytit duši po kráse toužící — pepřem a jen pepřem. Pál tuhta takových nejmodernějších secesionistů dohromady by nesložilo Čechovu „Dagmar.“

Schází invence, schází posvěcená, skutečně básnická obrazotvornost. A tento nedostatek chce nejmodernější básník nahraditi aspoň — mohutností, rázností a nechce uznati, že hrubost, ano nadávky poesii nikdy nebyly a nejsou. Až dávno na takové pozéry lidé zapomenu, dál se bude čísti s nadšením Sofoklov „Oidip král“, homérovská báje o Polixémovi, Virgílova „Aeneis“, Zeyerova „Karolínská epopea“ atd.

S krásnem dobro úzce souvisí. A žádná pravidla dobra nebyla přijímána s tak velikým nadšením, jako pravidla Kristova. Byla příliš přesvědčivá a vznešená, než aby duše upřímně po dobru toužící jimi pohrdla. A dobro to, které Kristus šířil, hodí se pro všechny věky a národy. Smutné rozvraty na základě mravouk nekřesťanských způsobené dokazují nepřímě, ale přece markantně, že bez dobra toho, jež Kristus hlásal, blaho nenastane.

Ale vyskytli se a posud se vyskytují „reformátoři“, kteří hlásají, že jest potřebí morálky vyšší, než jakou hlásá křesťanství. Dobráci! Čím více křičí, že jim mravouka Kristova nestačí, tím padají hlouběji. List, který si libuje v hrubých nadávkách, který často zámyslně lze přímo po cikánsku, který svým přátelům odporně pochlebuje, volá farizejsky, že musí zavládnouti morálka vznešenější, než jakou hlásal a vlastním příkladem v život uváděl Kristus. Takový list že tihne k vyššímu dobru, který zavře kárna svoje ústa hned, jakmile jej napadený obmyslí větším insertem? Tihne v dobru výše než křesťanstvo takový žurnál, který píše ostře proti víře svých pokrevenců, ale ohlupující vliv církevních společností jiných nechává na pokoji? Sobečtí písmušníci, kteří ve chvíli rozhodné convají, vykrcují, lhoun, kteří nejsou schopni obětavosti, chtějí vnést do světa vyšší dobro, než jaké nám Kristus dal. Jsou pozéři v umění, jsou též pozéři ve vyhledávání nových mravoučných cest. Socialisté vyčítají křesťanstvu potměšilost a sami veřejně hlásají již, že proti protivníkům jest dovoleno užívati úskoků, lží a násilností. To že má býti lepší cesta k dobru? Co bylo skutečně dobrém dřívě, zůstává dobrem doposud. Velicí charakterové křesťanství budou zářiti dále celým staletím jako jasné hvězdy. Právě krásno a právě dobro neztrácí na své ceně nikdy.

Literatura.

Nákladem J. Otty v Praze. Ottova Latinská knihovna národní. Řada 29., seš. 24. a 25.: „Ves a kapradí“ od St. Jarkovského. Sešit za 24 h. — Karel Hynek Mácha. České knihovny zábavy a poučení sv. 21., seš. 139. (1—3.) po 24 hal. — Blahobytná zařízení pro dělníky. Lidových rozprav lékařských čís. 72. Napsal dr. Rambousek. Za 50 hal. — „Příběhy Mohykánů.“ Román Al. Dumasa. Obrázkové knihovny Světozora seš. 1.—3. po 30 hal. Slavische Roman-Bibliothek. Wahrheitsucher. Román Jos. Laichtera. Z češtiny přeložil R. Soudek. Seš. 96.—101. po 32 hal. — Anglie. Knihovny řada II. sv. 22.: P. A. Sheehan: Můj nový kaplan. Přeložil O. S. Vetti. Za 24 hal.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Spisy J. Klecandy: Ve službách národa. Seš. 2.—7. po 30 hal. — K. Červenka: Zelená krev. Vilímkovy humoristické knihovny seš. 3.—11. po 30 hal. — V Kordillerách. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 108.—113. po 32 hal. — Malý Čtenář. Nejlepší obrázkový časopis pro mládež. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předpl. 2 K. — Gil Blas. Ilustrované Vilímkovy knihovny seš. 5.—8. po 30 hal.

Nákladem Unie v Praze. Spisy Jul. Zeyera XXXIV. Ostatní prosa. Seš. 2. a 7. po 40 hal. — Dějiny umění národa českého. Napsal Ferd. J. Lehner. S četnými vyobrazeními. Sešit 56. a 57. po 70 h.

Nákladem družstva Vlast v Praze. Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdle. Ročník 23., čís. 4. s bohatým obsahem. Roč. předplatné 10 K. — Vychovatel. Řídí Dr. R. Horský. Roč. 21., čís. 1. — Vzdělávací četba katol. mládeže. Roč. V., čís. 2.—6. Vychází šestkrát do roka za předpl. 60. hal.

Z nakladatelství R. Prombergra v Olomouci. Slezská kronika. Roč. 17., sv. 2.—4.: Tatíčkův sločin. Napsal A. Vašek. — Kniha humorů od J. Houfky. Náklad ve prospěch Matice Osvěty lidové v Třebíči. Předpl. na celý roč. 2 K. — Kázatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 14., čís. 1. Red. J. Jirásko. Knihovny Kázatele čís. 17.: Obrazy s umučením Páně. Sedmero řečí svatopostních. Napsal V. Kubíček. Za 60 hal. Knihovny Kázatele čís. 16.: Po stopách událostí Starého Zákona. Věcné poznámky k učebnici dějin St. Zákona. Napsal dr. Al. Mšál. II. vyd. Za 40 hal.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theolog. literatuře národů slovanských.

Řídí dr. F. Král, dr. F. Kryštofek, dr. J. Tumpach dr. A. Podlaha. Roč. 47., čís. 10. Nákladem kn. arc. knihtiskárny v Praze. Roč. předpl. 9 K.

Malby v dřevní basilice svat. Klimenta. Napsal J. Wilpert. S mnohými obrazy. Vydáno u Jindř. Slovák v Kroměříži.

Obzor. List pro poučení a zábavu. Řídí Vl. Štátný. Roč. 30., čís. 1. Vychází jednou měsíčně v benediktin. knihtiskárně v Brně za roč. předpl. 4 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů českoslovanských. Řídí P. J. Rabringer. Roč. VI., čís. 3. a 4. Roč. předpl. 2 K přijímá administrace v Olomouci.

Obrana víry. Vydává Tisková Liga v Praze. Vychází čtyřikrát do roka za předpl. 1 K. Řídí dr. R. Horský. Roč. IV., čís. 1. a 2. obsahuje: Vstal Ježíš Kristus z mrtvých. Napsal J. Dlouhý. Za 80 h.

SS. Eucharistia. Organ spolku kněží klauzářských se nejv. S. Atosti Oltafni. Roč. 12., čís. 1. Red. K. Sojka. Členové mají čas. zdarma, nečlenové za 2 K, jež přijímá J. Bloška, farář v Majetíně, p. Brodek na Mor.

Humoristické listy. Roč. 50. Zakladatel J. R. Vilímek. Tento ročník úpravou svou a obsahem předčí všechny předchozí. Vychází jednou týdně za roč. předpl. 13-20 K. Administrace v Praze, Spálená ulice 13.

50 svazků

výborné četby obdržíte, objednáte-li si

„Slezskou kroniku“

ročník I.—XIV.

== místo za K 33-88 jen ==

za 17 K.

Obsahuje povídky od Raisa, Kosmáka, Dra. Slámy, Čechova, Herrmanna, Čecha, Křena atd.

Žádejte podrobný seznam všech 14 ročníků u

R. PROMBERGRA,
knihkupce v Olomouci.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 13.—, vyplacené od korun 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612—VII.

Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, brády, kazatelny, společenice, křtitelny, konsoly, stěny, lustry, poltbly atd. dle slohu kostelů, řemeslné práce na obrazy, předměty, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Přívodní nákresy, cenník a rozpočty besplatně a franco.

Renovace starých oltářů a křtitelnic zařizování.

Oltářní

obrazy, — křížové
cesty, — postní
obrazy atd. **==**
doporučuje

J. Hlávka, steller pro církevní
malbu,
Praha-Vinohrady,
Čelakovského ul. č. 9.

== Nákresy a vzorky franko. **==**
Na sta doporučení k rolnému nahlédnutí.

DÍVKA

ve stáří 30 let, z velmi spořádané rodiny,
přála by si nastoupiti k některému z pánů
duchovních

za hospodyně.

Jest obeznalá ve všech domácích pra-
cech i v hospodářství a často na faře vy-
pomáhala a může se i odporučením od
vyšších hodnostářů církevních vykazati.

Nabídka pod značkou „A. D. 30.“
do admin. t. l.

Veledůst. duchovenstvu

mešní konvičky

z la. českého křesťal. skla jemně ryté, zasílá

Josef Průša,

== umělecký závod sklarytecký **==**
ve Světě n. Sáz. (Čechy).

Obrázkový ceník zdarma a franko.

Bařtipánova

hótelní restaurace

v Adalbertinu

dovoluje si nabídnouti ctěnému obecenstvu co nej-
lépe k zimní saisoně každý pátek večer

rybí polévku a ryby.

Každou sobotu

špekové knedlíky s uzeným.

Mimo to doporučuje:

Obědy i večere v předplacení,
nebo à la carte.

Adolf Bařtipán,
hótelier.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Navštivenky

všeho druhu

nabízí bisk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kového náčelní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku
úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vy-
loučení. Adresy družstev sdělí bezplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků,
Vídeň, Wiplingerstrasse, 25.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupte a žádejte!

„MONOPOL“

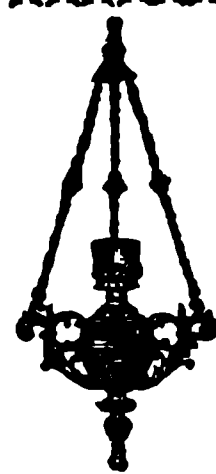
akceová svíčkárna a voskárna v HL. Bolešlaví.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

(Továrni sklad PLZEŇ, Sašká ulice č. 7.
Telefon č. 416.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-4, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyznamenaný pasíř spe-
cializ. na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pra-
covaných kostelních nádob a náčelní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svíčky, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
atenci a jen v ohn. slati a stříbře. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k rolnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelním díle-
va v placení. Více usnutí po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bezcené. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

krajkové záclony,

v cenách pro 1 okno od K 4.— do K 40.—.

Tylové záclony od K 16.— do K 60.—
Úzké krajkové záclony (vitráže) 1 m od 50 hal. výše.
Úzké tylové záclony 1 m od K 2.— výše.
Vitráže, „Brise-Blase“ od K 240 za 1 kus.
Krajkové story od K 6.— do K 20.—
Tylové story od K 8.— do K 50.—
Story „Bonne-Femme“ od K 7.— výše.
Draperie krajkové od K 150 do K 6.—
Záclony kraj. na metry k stříhání 1 m od 50 hal. výše.
Bátistové záclony barevné 1 m od 50 hal. výše.
Illustrované cenníky zdarma a franko

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

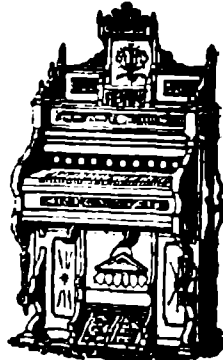
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapeř, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskárské výrobky —

doporučuje v nejnižších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veleďstoj-
nému duchovenstvu ku nákupu doporučeny
ordinariátním listem nejďstojnější biskupské
konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídké poety
tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou
Jeho Biskupské Milosti nejďstojnějšího
pána Dra. Josefa Doubravy, který po pro-
hlídce závodu o jeho vedení pochvalně vyslovil
se ráčil.

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

praktické dárky

fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

Prádlo

pánské i dámské.

Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.

Výhavy nově.

nejlevnější

Kolínskou cikorku!

Růžicka & Rössler.

Čtěte a rozšiřujte

tyto spisy, jež právě vyšly
v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demokratů. Prozrazuje J. P. Hradecký.
Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy. Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

administr. Časových Úvah
v Hradci Králové.

Čtěte!

Z domácnosti sociálních demokratů.

Rada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah.“

Již první díl hořejší práce těšil se tak značné pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zjistěte že i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stejnou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše Jiří Sahula. Ilustruje K. L. Thuma.
Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rázovitých humoresek podaných formou populární. Hodí se velmi dobře všem přátelům svěžího a nezávadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na křídovém kartonu v šedém vkusném passepartout nabízí důstojnému duchovenstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně podaným K 5.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy, nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpevnicko.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se
chování v ohrámu Páně
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení alikném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Čtěte a horlivě rozšiřujte!

Slovo v čas o právu volebním a jiných občanských právech ve státu.

S vyhrazeným svolením přeložil Frant. Navrátil.

Právě v této chvíli nutno pilně čísti tuto jadrnou, obsažnou knížku, jež poučuje velice jasně katolíky o ústavních právech jejich, o důležitostech voleb, o výsledcích vzorné organizace, atd.

Nyní před volbami doba nejpříhodnější. Nechť přítomná brožura jest čtena v každé katolické rodině!

Stran 24. — Cena pouze 8 haléřů.

—: Při hromadných objednávkách větší sleva. —

Objednávky vyřídí obratem

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Králové.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naší. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami mají otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h.

Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme větší slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekejte nikdo, až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické veřejnosti uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li se nepřátelským tiskem na škálu církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavě čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záležitosti	8 h
Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8
Žaloba vydědčence XIX. věku	8
O trestu smrti	8
Zrušení řádu jezuitického	8
Vláda židovstva	8
Blíže k Římu	8
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8
Vyznání starého hřbitova	8
O sv. zpovědi	8
Svépomoc dělnictva	8
Přec s dogmaty	8
Fara katolická a protestantská	8
O úpadku náboženství mezi protestanty	16
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24
Veliký biskup	8
Důležitost pravého náboženství	16
Pekera a náboženství	8
Zakládání odborové spolky	8
Huště Jindy a nyní	24
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
České náboženství	16
O ústavním životě v Rakousku	8
Plus VII. a Napoleon	8
Sebevražda studentů	8
Česká konfese	24
Účelnost v přírodě	16
Pohřívání či spalování mrtvol?	8
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16
Spojení spiritistů	8
O manželství	8
Braňme se tiskem	8
O záležitostech Kristových	16
Jest čta Panny Marie oprávněna?	8
Návštěvou u Slovanské	8
Veřejné kaple o spáse	8

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

MOSAIKY

skleně

mal. kříd. pro malbu na stě

B. Škarda,

Brno.

Rozpočty pro chrámy, kostely, obce i mozaiky benedikční.

nestalo se otecům města osudným! Zakrývati hospodářství obecní širokým zrakům veřejnosti mohlo by se snadno špatně odvědit, poněvadž něco podobného vzbuzuje bezděčnou nedůvěru, že nejsou jisté věci na radnici v pořádku. Vyčkáme.

Obecní hospodářství, je-li správně vedeno a řízeno, dovoluje každému, aby do něho nahlédl. Nemá-li tomu tak, pak je na místě obava, která vzrůstá konečně i v lavinu, jež smete vše, co není skálopevné!

Proto pryč s „tajnostmi obchodními“ (!) se staroměstské radnice, nežli bude snad pozdě —

Obrana

(3) **Resoluce proti násilnictví sociálních demokratů.** Valná hromada Všeob. sdružení křesť. dělnictva vydala tuto resoluci:

„České dělnictvo křesťansko-sociální, zorganizované ve „Všeobdobovém sdružení“, shromážděné na valné hromadě dne 20. ledna t. r. v Hradci Králové, rozhodně protestuje proti terorismu cílních demokratů, s jakým v dílnách i na veřejnosti vystupují. Kdo, věrně jsa svému přesvědčení náboženskému, národnímu a sociálnímu, nechce vstoupiti v jejich řady, toho dovedou i existenci zničit! Zvláště my, dělníci křesť.-soc., jejich neurvalým terrorismem nejvíce trpíme. Toto nesvobodné, nekolegialní a nehumanní jednání strany mající plně ústa svobody, práva a spravedlnosti přibíjíme na prantř a dovoláváme se citu spravedlnosti a veškeré české veřejnosti a dovoláváme se i zákona, abychom v přesvědčení i práci své, jež jest jediným naším majetkem, byli před jakýmkoliv násilím a vyděračstvím ze strany sociálních demokratů chráněni. Spolu prohlašujeme, že nestrpíme, aby strana s. cílně-demokratická vydávala se za jediného mluvčího českého dělnictva. Tisíce dělnictva křesťanský, národní a sociálně smýšlejícího budou vždy důrazněji hlásiti se ku svému právu!“

Tato resoluce přichází v nejvyšší čas. Násilnictví socialistů proti dělníkům katolicky organizovaným šíří se úžasně. Kde jen poněkud socialisté mohou, postarají se „rázu“, aby katolíky, který se do jejich organizace nedá, byl vyhozen z práce. Často tuvarník snášenlivý podléhá honěnatému teroru; nechce-li míti v čase nejpečlivějším na krku hromadnou stávkou, musí povolit a propustit dobrého katolického dělníka. A jestliže necítí socialisté v některé dílně dosti pevné posice, pak se vede služnému, snášenlivému křesť. sociálu mezi rudými daleko hůř než v trestnici. Potupy a sprosté úštěpky se na něho jen sypon. Ohradili se někdy proti týráni, to byste teprv měli viděti! Oči záští zasrší, a — jestliže dílove-doucí řekne, že jsou v dílně a ne v parlamentě — aspoň se vymetli jiným způsobem. Zkázali se dělníkovi po práci tajně některý kus z díla, nebo zmizel. V „zklíkalisovaném“ Rakousku snášeli katolický dělník pro své vyznání od socialistů podřízených komandu žida dra Adlera jako štvavá zvěř. Bývá větším mučedníkem než kněz, jestliže se terrorismu nepoddá. Stecky, jež jsme v této příčině od křesť. sociálů slyšeli, naplnily by celé knihy.

„Zklíkalisované Rakousko!“ Katolický proletář vyhazuje se z fabrik na dlabu, že chce užívati náboženských svobod! Zato židovi se socialisté pro jeho náboženství neposmívají. A požidovštělá sociální demokracie zcela otevřeně pronásleduje ty chudé dělníky, kteří se odvažují veřejně vyznávat víru svého země-pána. Dejte socialistům plnou moc, a pak začne řádění jako v Rusku. Vždyť naši socialisté se ani příliš svými „kulturními plány“ netají; ti zcela otevřeně rusko-židovské teroristy chválili a na ně sbírky konali.

(3) **Dr. Drtina proti Obnově.** Dr. Drtina odpovídal — dle zprávy nám zasláné — v Dobrušce na dotaz p. Matyáše, co soudí o třebechovském dopisu do Obnovy. Prý jest ta zpráva nepravdivá, poněvadž Dr. Drtina tak nemluvil. Prosíme p. doktora, aby nám jen pověděl, v čem ta zpráva byla mylná; nechť to poví určitě! Ale jak šikovně uměl uklouznouti našim vlastním poznámkám! Prý že Karel IV. založil univerzitu, nemohli ji už evangelíci zakládati. Stkvozná odpověď, hodná šáka Masarykova! Takhle mluví pán, který by mohl věděti, jak ti „reformovaní“ universitu již založenou oloupili, do jaké bídy ji přivedli a jak později evangelíci velmoži raději býřili, než by na ni něco dali. Nezaložit jest něco jiného než oloupit, učený pane filosofe! Prý Tomáš Štítný nekonal univerzitních extenze; odešel z univerzity na svůj statek, kde psal své knihy. Takhle mluví doktor filosofie, který by přece měl věděti, že formou nemusí se měniti podstata. Za věku Tomáše Štítného nejezdily vlaky, aby seman mohl lacině v různých městech konati přednášky, nedostával na přednášky státní podpory. A tak prováděl univerzitní extenze ve formě jiné. Ale jeho

šlechtným účelem bylo při episování totéž, co jest účelem osvicených univerzitních profesorů: rozšiřovati vyšší vzdělání mezi lidem. Vábec bychom rádi slyšeli obranu Drtinovu celou. Posvítili bychom si na ni důkladně. Teď má slovo p. dr. Drtina.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna pracuje parou. Vyřídila zákon o umělé m vině, o ochraně práva autorského, schválila předlohu o úpravě živnostenského řádu panskou sněmovnou jí vrácenou, předlohu o úpravě platů úřednických a platů státního učitelstva (profesorů) dle přání vlády beze změny a konečně schválila také předlohu kongruová. Kdežto v debatě o předloze úřednické předstihovali se poslanci v návrzích na zlepšení, v debatě kongruové mlavili řečníci většinou proti předloze netajíce se svou nenávisť proti duchovenstvu. *Předloha kongruová přijata ve znění výboru, přijat však ještě návrh Peričů, dle něhož mají býti do tohoto zákona pojeti řeholníci, pokud požádají kongruu nebo kongruového doplnění. Kongrua se vůbec nezvýší, stanoví se však pro faráře i kaplany až do 40. služebního roku kvinkvénálky po 100 K. 100 K kvinkvénálky a poněkud větší pense, to jest jediný úspěch kongruové novelly. Předloha kongruová vyžaduje celkem 4.800.000, kdežto úprava platů úřednických přes 30 milionů korun.* — Panská sněmovna schválila opravu volebního řádu, čímž tato úplné vyřizena, třeba jen ještě schválení mocnářova. — Průmyslníci k nastávajícím volbám vydali společný program. — Koncentraci stran v městech už si strany. bojící se o svou kůži v nastávajících volbách, sestavily. Radikálové přisvojili si 13 měst. mandátů, staročeši 3 a ostatní případnou mladočechům. — Poslanecké vedení z Čech nalebá na vládu, aby svolala sněm zemský již v únoru k novému zasedání, ale vláda staví se proti tomuto českému přání. Vláda konference ve Vídni s předáky čes.-budejovickými, aby v Čes. Budejovicích nastal konečně trvalý smír. — Šam minister. předseda bar. Beck vyjednáva, aby v generální radě rakousko-uhers. banky zastoupen byl i jeden Čech, ježto český kapitál bankovního obchodování důležitý toho vyžaduje.

V Uhrách zavládla ministerská krise, ježto ministr spravedlnosti Polonyi, jemuž veřejně byla vytýkána nepoctivost a ziskuchtivost, nechce sám ustoupiti, požaduje solidar-nost celého ministerstva, aby beze všeho očištění jeho židovská „nátura“ se dále stýkala.

Volby do říšského sněmu německého nebudou dle přání vlády. To ukázali na př. volby do sněmu v království Württemberském; ač tu jest katolíků pouze 30%, přece v zemském sněmu jsou nejsilnější stranou, přes agitaci samého říš. kancléře kníže. Bülowa. — Katolický sněd do říš. sněmu kandiduje 14 dělníků.

Francozští biskupové poslali sv. Otci adresu oddanosti prohlášení, že jsou odhodláni ku všem obětím, které se dají srovnat s jejich vírou a cti. — Vláda franc. jinak statečně provádí zákon proti církvi, ale také jaksi couvá; podala předlohu, kterou se odstraňuje formální oblažování předem pro schůze, pořádané k účelům bohoslužebným.

V Rusku nastaly již volby volitelů pro volby do dumy. — Výročí revoluce oslaveno ve velkých městech jednodenní stávkou. — V Minsku na veřejné ulici zastřelen podplukovník Bělavinov.

Z činnosti katol. spolků.

Valná schůze křesť. sociálního spolku paní a dívek „Anička“ odbyvá se v neděli dne 27. ledna 1907 ve dvoraně „Adalbertina“ o 3. hod. odpoledne s obvyklým programem.

Valná hromada katol. tovaryšů v Hradci Králové pořádána byla 14. ledna t. r. za přítomnosti téměř všech členů. Po zahájení schůze předsedou vldp. Drem Raylem přečten zápisník minulé schůze a p. Polákem podána správa jednatelelská za uplynulý 18. správní rok. Zpráva podala četné doklady o stálé činnosti spolkové, která neobmezovala se na úzký kruh místnosti, nýbrž zasahovala též do vývoje celé strany. Spolek zastoupen byl při spolkových manifestacích ve Smiřicích, Kutné Hoře, Hronově, Studenci, na sjezdě v Praze a na sociálním kursu v Hradci Králové. Odebírány byly četné časopisy a brožury, s nichž některé hromadně. Účetní správa vyzněla letos příznivě, ježto nebylo letos žádných opravdu nemocných a simulantů spolek nemá. Při volbách zvolen byl za místopředsedu dp. redaktor Sahula, do výboru pp.: Ješovský, Katnar, Houdil, Sváták, Polák st., Polák ml., Buben a Černý. Náhradníky pp. Atr a Lexa. Revisory pp. Feigl a Polák. Při volných návrzích přijata malá změna stanov; odporučen organizační věstník „Štít“ a odporuče-

členům vstupovati do odborové organizace dělnictva. Cíle debata skončena se zřejmého nadšením členů pro další činnost, již voláme „Zdat Báh!“

Odbučka všeobhur. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové pořádala ku počtu spolubratří hostů zábavný večer, který se pěkně vydařil. Tamburaši katolické jednoty zdejší hráli svižně, sóla zpěval i boualová, sólové vystupy šly hladce v před. Srdečný dík budiž vzdán všem dělníkům!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. U vyřízení kanonické generální vizitace v r. 1906 ráčil Jeho Biskupská Milost nejdůstojnější arcipastýř následující vyznamenání uděliti: Ve vikariátu náhodském jmenováni byli P. T. pánové: Frant. Pecka, b. vikář, děkan v Náchodě, čestným konsistoriálním radou. Cyrill Kaněra, bisk. vik. sekretář, farář v Polici, osobním děkanem Jan Dvořák, b. vik. sekretář, farář v Úpici, Josef Krihl, farář na Hoříčkách, Stanislav Csaloupka, O. S. B. inspektor klášterního velkostatku, Petr Slavík, farář v Ném. Prunici, P. Method Laudin, farář v Machově, biskupskými notáři. — Expositorium canonice obdrželi: Kar. Bauch, farář v Červ. Kostecku, Fr. Bakoš, farář v Čes. Skalici, Jos. Kalous, farář v Hronově. — Osobními faráři jmenováni byli: Václav Dědek, spirituál a katecheta v Čes. Skalici, Stan. Hlína, zámecký kaplan v Náchodě. — Farní synodalie obdrželi: František Donát, katecheta v Náchodě, Josef Brett, katecheta v Úpici, Josef Vojtěch, I. kaplan v Náchodě, Ferdinand Gottwald, katecheta v Náchodě, Karel Mensinger, kaplan v Úpici. — Pochvalným uznáním nejdůstojnějšího bisk. Ordinariátu vyznamenáni byli: a) dekretem Jeho Bisk. Milosti: Jos. Stejskal, farář v Studnici, P. Fulgenc. Khunt, farář v Bezděkově, Ant. Svatoš, farář v Bobukšíně, Jar. Šurek, farář ve Rtyni, Karel Hrdina, farář ve Cvalkovicích, Jan Novák, c. k. professor a katecheta v Náchodě, Bedřich Kriegshofer, kaplan v Polici, Sigismund Bonška, kaplan v Polici, Vít Kaska, katecheta v Náchodě. — b) prostřednictvím bisk. Konsistoře: Emil Novák, II. kaplan v Úpici, Romas Lelek, kaplan v Machově, Frant. Prudic, kaplan v Červ. Kostecku, Václ. Kvasnička, katecheta v Čes. Skalici, Jaroslav Žďárek, kaplan v Čes. Skalici, Vojtěch Hernych, katech. v Červ. Kostecku. — c) prostřednictvím bisk. vikariálního úřadu: Josef Kotlár, katecheta v Hronově, Jan Procházka, katecheta v Červ. Kostecku, Jos. Jiříček, katecheta v Polici, Antonín Kollert, katech. v Náchodě, Ferdinand Vogel, kaplan v Hronově, Karel Bláha, kaplan v Ném. Prunici. — (Dok.)

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 21. ledna t. r. usneseno: Výnos okresního výboru stran povinnosti učení housenkových zárodků na stromech doručí se všem majitelům zahrad sdejších s upozorněním, by proti hrozící sponstě housenkami včas učinili opatření. — Obec Jikev a Poděbrad se požádá, aby poskytl podporu svému příslušníku p. Jos. Pokornému. — Zprávy p. zvěrolékaře o porážení dobytku, dovezeném množstvím masa do městských jatek a kontrole mléka za rok 1906 vzaty byly na vědomí. — Výkaz o provedených desinfekcích bytů vzat byl na vědomí. Desinfekční poplatky posud nezaplacené budou upomínány. — Vyvěšení skříně na domě čp. 80 p. K. Bergmannovi se nepovolí. — Zřízení skříní pro pobočku V. třídy obecné školy dívčí zadá se dle podané oferty ř. V. Souček. — Žádost posluchače lékařství p. Jul. Pažonta o nadaci Bartošovskou postoupí se měst. zastupitelstvu. — P. J. Jozsovi, tesaři z Libran-tic, vyplatí se za práce s postavením pavillonu na dobytčím tržišti spojené K 79. — Rekurs p. Bedř. Steina proti rozhodnutí okres. výboru stran odstranění kolny na dvoře domu čp. 296 předloží se okresnímu výboru. — Rozhodnutí c. k. finančního říditelství v Chrudimi, že stížnosti zdejší obce, podané do vyměření poplatku z trhové smlouvy o pozemku zakoupeném od F. Kubové v Novém Hradci Králové k salesnění, z části bylo vyhověno, vzato bylo na vědomí. — Udělení čtyř řádných podpor prodlouženo, dvě nové uděleny. Jedna žádost o příspěvek na palivo a jedna žádost o poskytnutí bytu byly zamítnuty.

Subvence divadla 1.000 korun. Neváháme prohlásiti své uspokojení nad zdařilým provedením myšlenky Dra. Bařka, jenž uskutečnil za pomoci všech přátel dramatického umění afizení stálé divadelní společnosti pro český východ. Městská rada projevila skutečné vřácné porozumění tomuto kulturnímu podniku, když navrhla zástupitelstvu, aby správě společnosti byla garantována subvence 1000 K. Rozumí se však samo sebou, že garantovaná podpora může se vypláceti jen tehdy, když jí jest nezbytné zapotřebí k úhradě echodku, spojeného s provozováním her v našem městě. Nemá-li tohoto echodku, pak se ovšem podpora tato vypláceti nesmí, protože za cíl města dopláceti nejeme povinni a darmo na útraty poplatků městské správa 1000 K rosdávati nesmí. To snad je zcela rozumné a pochoptelné stanovisko, které nelze žádnou sofistikou zmateniti. Pro zachra-

kulturního podniku nebylo snad 1000 K škoda, ale prosperita východočeského divadla je u nás tak samozřejmá, že by mohla časem vzniknouti u obecních hospodářů myšlenka, aby p. Lucina sáplil se svých výtěžků 1000 K na stavební fond Klieperova divadla.

Včelařský spolek pro Hradec Kr. a okolí pořádá valnou hromadu dne 2. února 1907 v sadní místnosti u „Černého koně“ o 3. hodině odpoledne. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Zpráva jednatele a pokladníka. 3. Přednáška p. prof. Hanuš Kozáka: „Dzierzon zemřel, ale žije mezi námi.“ 4. Volba výboru. 5. Včelařský rozbor. 6. Volné návrhy.

Úmrtí. Dne 19. t. m. zemřel v Hradci Král. p. Josef Nenwirth, c. k. pošt. expedient, v 57. roce věku svého. Pohřeb konal se 21. t. m. na hřbitov Pouchovský.

Ze II. živnost. společenstva. Řádná valná hromada podpůrného spolku II. živnost. společenstva se odbývá v pondělí dne 28. ledna večer v místnosti „Založny“. Program důležitý. Účast všech členů žádoucí.

Tuhé mrazy. Zvlášť v úterý a ve středu jako na severní točně! V pondělí na uvolněných rekách kotouče ledové tříšť, v úterý kotouče husté a ve středu již zase pevný led. Rtuť v teploměru klesala až pod 16 R°. Severák přímo řezal do tvrdí. Chodci pelášili jako před nepřitelem. Osení velice trpělo tím, že sněh v našem kraji před mrazy zmizel v některých sklepech pomrzly brambory, zelenina — a i při velkém topení v bytech s okny obrácenými k severu nedocílilo se teploty nad 5 R°. Ptactvo přes krutý mráz neutrpovalo velikých škod, že nebyl zároveň sněh. Potěšme se aspoň tím, že v Rusku a Haliči bylo ještě hůře, tam mnoho lidí padlo za obětí mrazům ještě daleko krutějším. Ve čtvrtek již mráz poněkud polevil.

Výroční valná hromada Jednoty div. ochotníků „Kliepera“ v Hradci Král. odbývá se bude v sobotu dne 2. února t. r. ve 2 hod. odpo. v zasedací síni „Založny“.

Anekdotařský večírek, který měl býti ve čtvrtek dne 24. t. m. v hotelu „u černého koně“ pořádán, odkládá se na sobotu a neděli dne 26. 27. t. m. Na nejlepší anekdotu vypsána je cena 5 dukátů ve zlatě a může se turnaje tohoto každý zúčastniti. Král anekdotářů p. L. Schlager vydobyl sobě již 542 cen za nejlepší anekdoty a na Hradec Králové se svažuje těší.

Jan Buchtele v Hradci Králové. Proslulý virtuos na housle, mistr Jan Buchtele pořádá v neděli dne 3. února 1907 v městském Klieperově divadle velký koncert na památ 100. narozenin největšího českého houslisty Josefa Slavíka, jehož obitný houslový koncert a-mol mistr Buchtele přednese a ku kterému sám komponoval klavírní doprovod. Dále na památ padesátiletého úmrtí skladatele Rob. Schumann přednesou sl. Lola a Sláva Nepetených proslulé Schumanovy „Variace pro dva klavíry“ ku svléstnímu přání mistra Buchtele. Těš virtuoska sl. Emilie Černá z Prahy spolupředsbí při koncertě tom. Detailní program bude v příštím čísle oznámen. Záznamy na lože a sedadla přijímá již nyní knihkupec p. B. Bronkal, na Velkém náměstí.

Ochrana psů v zimě. Dle místodržitelského nařízení ze dne 31. května 1902, platného pro celé Čechy, každé hrubé zanedbání zvířat domácích co do krmení, napájení, umístění a čistoty vůbec, zejména také uvazování psů na krátké řetězy a neposkytnutí nejlepšího zaopatření v zimě psům uvázaným, trestá se jako týrání zvířat. Takní psi musí míti náležitou výšku a silný vřst; nesmí se jich upotřebiti k řízení vozíků, nýbrž pouze k tahu a to pouze jako pomoci pro průvodce. Psi nesmějí ani k voji ani ku vidlici zkrátka přivázáni býti. Musí býti volně uvázáni, aby si mohli bez škrcení ulehčiti. Sedati na vozík za jízdy jest zapovězeno. Oprati neb biče nesmí se užívat. Průvodce vozíku má táhnouti a voj neb vidlici držeti stále v ruce. Má míti s sebou nádobu k napájení a vůbec starati se o jich obsluhu. V drsné době roční (od 1. listop. do konce března) musí psům, když někde zastaví, dáti podložku a příkryvku. — Toto místodržitelské nařízení měly by policie a četnictvo míti v evidenci zejména v našem okolí. Každodenně dojíždí do Hradce z Nového Hradce i z jiných okolních obcí několik vozíků, tažených psy, na něž ochrana zákona se nevztahuje, jakmile přejedou městské mosty. Hnedle za mostem usedají dospělí lidé do vozíků, těžkým nákladem naložených, a dají se slabými zvířaty v rozvahněné silnici voziti. Tento neřvar dal by se snadno kontrolovati chodci, po silnici krácejícími, a patřičné oznámení i potrestání takových lenochů snad by tomu odpomohlo. Kdyby k šetrnosti s věrným zvířetem nevedl nás cit, mělo by nás k ní přivésti bezespečí vsteklín, která vzniká u psů špatně ošetřovaných. Upozorňujeme lidi citlivějších nervů na součinnost v provádění zákonitých předpisů. Nebylo by také snad abychom, kdyby se provedla úřední prohlídka všech psů k tahu uvázaných a pořídili se obecními úřady soupis psů, k tahu schopných. Tím by se jistě předešlo pohorlivému zjevu, že malý psík vleče velikou, těžkou káru. Doufáme, že naše rada nalezneme ohlasu v širším občanstvu.

Šňatek. V pondělí dne 21. ledna slavil šňatek svůj v kathedr. chrámu Páně p. Jan Nep. Wünsch, ředitel káru kathedr. chrámu, se sl. Marií Bitnarovou, dcerou konsist. kancelisty v Hradci Králové.

Všeoborové sdružení křesť. dělnictva pro král. České, jehož ústředí jest v Hradci Králové, mělo dne 20. t. m. v Hradci Král. výroční valnou hromadu za účastenství 55 delegátů a několika hostů. Odborová tato instituce dělnická, která právě nastoupila šestiletí trvání svého, má se vykazati těmi nejlepšími výsledky. Pod praporem kříže soustředěno tu na chránění svých zájmů a do boje proti všem nepřítelům na 4000 dělnictva; v posledním roce se počet jeho zdvojnásobil. Za posledního rok přijato 17 891 48 K (členských příspěvků, 1 960 K zápisného, na stávkový fond 570 K atd.). Na podporách vydáno členům v nemoci 2 548 96 K, v nezaměstnanosti 192 13 K, ve stávce 222 52 K atd., celkem 13 620 73 korun. Odborová tato organizace vydává jediný odborový list týdeník „Práce“, jenž vyžaduje ročně 6 125 68 K nákladu a vydává úředníka pro práce kancelářské a agitační. Sdružení toto má nyní 82 místních organizací, z nichž některé vedou si opravdu vzorně. Zřízen také samostatný odbor pro zemědělské dělnictvo. Všeoborové sdružení vápá si i sprostředkování práce, zakládání konsumů, povznáší a podporuje členstvo své, kde může. Na valné hromadě této změněny stanovy a upraven spolkový řád. Od 1. února t. r. bude každý člen úplné zdarma dostávat časopis „Práci“ a bude míti právo vedle podpory v nemoci, nezaměst., stávkování atd. na podporu ve stávce. Člen v I. tř. platí týdně 24 hal. příspěvku, ve II. tř. 19 hal. a ve III. tř. 14 hal. Účbové platí měsíčně 20 hal. příspěvku a 50 hal. zápisného. Jednáni valné hromady bylo jednomyslné a svědčilo, že dělnictvo jest proniknuto vědomím o důležitosti této své odborové organizace, v níž staví se hráz proti všem podvratným živlům. Škoda, že i mezi mnohými inteligenty nalézá toto Sdružení tak málo mravní podpory!

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové, na Bílém věží, vystavuje od 26. ledna do 1. února 1907 — Londýn a Edinbark. — Cyklus zajímavých obrazů na velkolepé paláce a ruch nejčastěji obydleného města na světě a na skotské hlavní město, známé malebnou rozlohou a slávou literární. Připojených několik jiných pohledů na města, ostrovy a jezírka britská rovněž upoutá.

Automobilové spojení mezi Pardubicemi a Holicemi nebude asi, jak se původně myslelo, zřízeno. Za to zástupci Holic vyjednávají na podobném spojení mezi Králové Hradcem a Holicemi, majíce na pohodlném železničním spojení mezi Holicemi a Pardubicemi dosti. —

Z mlamlostí. Pivo na přívarek. Všichni duchovní správoové na kamerální panství Pardubických mohli na základě dekretu c. k. dvorní komory dleto v Praze 17. července 1773, požadovati pro sebe z panenských pivovarů pivo, nahrazující 3 měrice ječmene a 2 sl. v hotovosti za 1 sud piva. Naproti tomu bylo zapovězeno odebrání cizího piva. — Deputátní pivo. Dekretem ze dne 21. dubna 1774 bylo uloženo vrchnímu úřadu v Pardubicích, aby v pivních dětech: 1. deputátní pivo sládků v Pardubicích bylo odpisováno v téže hradě po odebrání, 2. aby deputátní pivo sládků v Smrkovicích bylo oddělováno v dětech od piva panenského, 3. aby pivo mlynářů v Pardubicích za míti sladu určené vydávalo se z panenského sklepa hned po vácce, 4. aby postaráno bylo o zlepšení sklepů při větších hospodách, zejména v Bělé, v Opatovicích a v Libišanech a to svléstě opatřením dostatečné zásoby ledu a konečně, 5. aby zamezeno bylo v hospodách rozředování piva vodou. — Dekretem ze dne 3. prosince 1774 c. k. administrace kamerálních panství zapověděla sládkům na panství pardubském chov vepřového dobytka v době sladování. (Dle listin v histor. muzeu královéhrad.)

Znemohlými poštovními schránkami. Ačkoli již bylo upozorněno, že větší zásilky se nemají zaskrávat do obyčejných příhrádek přece některým zaslátelům jest cesta na poštovní úřad posud příliš dlouhá. Kdo vezpe objemný tiskopis do schránky na Malém náměstí, snad by už nemusel litovati několik těch kroků dál na poštovní úřad. V jedné schránce vespřelo se několik větších zásilek tak, že dopisy na nich spočívající po oam dle čekaly na expedici. Mějte šetrnost k zaslátelům obyčejných dopisů a namyslete, že poštovní schránka jest pro všecko!

Z Pardubic. Studentský ples c. k. reálky, pořádáný 8. ledna, byl opět dostaveníčkem předních kruhů z města i okolí. Patrně z morálního i hmotného efektu, že studentstvu jest vlivně občanstvo stále stejně nakloněno. Damské toalety byly nádherné.

PM dopisovatel volbě za venkovské obce okresu Zámberku a Ústí n. Orli zvolen kandidát strany agrární p. Fibras. Voličtvo již bohu-dík jest dosti uvědomělé a proto se nedalo smýšleti částími signály strany pokrokové, za kterou se stydí sám Machar.

Katolická národní jednota paní a dívek v Pardubicích pořádá v neděli, dne 3. února t. r. v sále „Měšťan. Besedy“ zábavní večírek s pestrým programem: Deklamace. Solové výstupy. Kuplety, zpěvní duetta. Po ukončení programu zábava při hudbě. Začátek v 7 hod. večer. Vstupné 60 h, rodina 1.20 K. Členy uvedení hosté jsou vítáni.

Jednota českoslovanských ředitelů káru, kapelníků a varhaníků pořádala ve čtvrtek dne 24. ledna t. r. mimořádnou valnou hromadu v hostinci u „Hetmant“ v Pardubicích a jmenovala mistra a prof. Ot. Ševčíka čestným členem jednoty.

Regulace Labu. V nejbližších dnech počne se s regulačními pracemi na Labi v Pardubicích u samého města. Za tou příčinou svažejí se k Pardubicům ohromné spousty litického kamene a nástrojů k tomu cíli potřebných.

Nový politický klub státoprávníků založen byl dr. Hrbkem, advokátem v Pardubicích, pro politický okres pardubský a vedel již ve svou činnost.

Kurs pro poštovní úředníky zřízen byl letos v Pardubicích. Počne dne 1. února t. r. a bude trvati po 3 měsíce. Přihlásilo se přes 80 kandidátů a kandidátek. Tam je přes 50. Aspiranti přihlášení jsou z Čech i z Moravy a to i z krajů německých. Obec Pardubská poskytla za tím účelem místnosti v městské radnici a světlo. Přednášky z oborů poštovníctví, zeměpisu, dějepisu a fysiky, pokud tato zasahá v obor telegrafie, telefonie, konají se vždy ráno. Odpoledne práce na poštovních pardub. útadech.

Znamenílá kulturní práce Petráčova v Dobrušce. Pan učitel Petráč jako veliký moderní učenec ve spolku s věrným druhem p. učitelem Cengrem chce stůj co stůj uváděti veřejnost v kiam právě v době, kdy třdně se jedná o jeho přesazení. Musí chudák snášeti tohle „muděnictví“, že příliš ostrou žárovku osvěty rozžehl, veškerou moderní činnost posílil a všude kulturu zasaal. Světlo jeho osvěty pro mdlé oči „zpátečnicků“ bylo příliš ostré; zkrátka lidé „užšího obzoru“ velikého nositele moderních ideí nepochopili. Mimochodem řeceno — p. Cengr pro svoji „kulturní práci“ byl již jednou přesazen; příliš se mu to nelíbilo. Osvícenci psali „nlechlile“ v Ratiboru 30. prosince m. r., že prý páni páteři museli se za hovězí dobytek achovávat, — aby pár lidí do schůze přilákali. Sami však ubožáci zapomínají na svoji hotovou koninu, že šli do schůze té, kterou svým provoláním, zasláným do všech obcí a hostinců, nazvali schůzí dobytka jen za účelem té čisté práce kulturní. Chťeli tak mnoho účastníků získati pro svůj manév, aby tím spíše schůze byla zkažena. Ale jaké zklamání! Nekonal se schůze veřejná, svolaná p. Vackem nebo p. Barcalem, nýbrž dp. předsedou katol. jednoty, který pořad jednání až do konce vyčerpál, jak bylo veřejně ohlášeno. Ovšem různí mladěčkové v řetě vyrušovali, aby dokázali svoji vyšší kulturu. Kdo je jenom tak zomamenitě uvědomil, že konali tak „namáhavou a bystrou“ kulturní práci? V Ratiboru jest chlouba, že učitel R. P. za 3 léta tak velikou kulturní práci vykonal, jakou se nemůže vykazati dp. farář ani za 10 let své činnosti. Při této zprávě tane nám na mysli charakteristika p. ministra vyučování; ten odvažoval vaši vědu na vážkách spravedlivosti a usnal, že vaše učnost dohromady rovná se učnosti žáka V. třídy reální nebo gymnasiální. A teď se najednou děláte učenějším než občané akademicky vzdělání, kteří vykonali dvanáctiletá studia a prodělali třicetiletou praktickou zkušenost. Jak jste jemně a nlechlile vzdělán, to ostatně zřejmo z vašeho psaní v Ratiboru „bídná, sprostá msta“, „černá ruka“, „černá msta“, „lékařské autority o zdravém rozumu by svou pochybnost vyslovili“, atd. A což to snižování, tupení a podezřívání jiných poctivých a spravedlivých lidí, kteří se vaší společenosti přirozeně vyhýbají? Podezříváte váženého souseda p. Fr. Ornta z donáščství a denunciac, kterou velice odsuzujete. A co činite vy tištěnými útoky a pomluvami? Do-kažte, že není lehkomyslnou pomluvou vaše tvrzení, dle něhož onen soused nebo jiný napsal anonymní dopis, který mohl sám p. farář diktovati. — Zakládáti spolek, oslavovati veliké muže, zříditi knihovnu — to jsou ovšem dobré věci. Ale pro takovou činnost nemá nikdo zapomenuti na své přední povinnosti. Vedit školní děti do sokolovny, vybírati od nich měsíční příspěvky, škola v sobotu odpoledne opouštěti, dozoru nad dětmi v katele se vzpírati, tohle už přece není tak příliš stkvělá kulturní práce. V sokolovně by se věnoval p. učitel dětem hned, ve škole však už dosti nerad. A tohle jest nejsvleštější květ moderních pokrokových ideí. Každý rozumný nad tím vrtí hlavou. A jak pak teprve, když učitel ve IV. třídě na poboršení dětí episuje protokol proti faráři bez jeho přítomnosti! — A k tomu všemu měl duchovní správce mlčet! Nevysmáli byste se mu? Co řeknete, p. Cengre, tomu, že ani na pokyn p. inspektora p. P. nedbal a po domluvě opět za 4 dny mezi vyučováním školu opustil? „Já budu dělat pokrokovou mimoškolní práci a ty, školo, mne za to plat!“ Za takovým healem jde mnohý „pokrokový“ učitel a pohrdá vzornými učiteli katolickými, kteří konají své povinnosti řádně.

A pro takového „pokrokaře“ má borovati místní, nebo okresní školní rada? Za pokrokovce se může hlásiti každý, každický. A teď honem klekejte, ostatní pozemčané, před mužem tím, který si gloriolu sám kolem hlavy vytvořil! Kľaňte se a poslouchejte, nebo dostanete v novinách svůj díl! Obdivuj se „velkému muži“ každý, kdo nechce být jeho „kulturou“ tupen a podezříván!

Úmrtí álechetného učitele. Ve Voseku u Kněžic zemřel v pondělí 14. ledna p. František Prokeš, tamní správce školy, ve stáří 43 let. Ač dlouho churavěl, přece práva o jeho smrti překvapila celé okolí a vzbudila všeobecný zármutek nad ztrátou tak vzorného, horlivého a svědomitého učitele. Přes velkou svou chorobu nežádal o dovolenou a pracoval na náboženskomravním vychování jemu světených dítek svědomitě až do posledního vzdechu, nezanedbav ani dne školního vyučování. Posilněn v neděli sv. svátostmi umírajících, těšil se, že po dvou dnech přijde zase do školy. Svědomitá práce jeho byla také oceněna jak od zemské školní rady, tak i od voseckých osadníků. Lásku svou k němu dali na jevo i jeho kolegové i vůkolní kněží, sdčastnivše se v hojném počtu jeho pohřbu. Zasluby jeho za hlasitého pláče školních dítek a osadníků ocenil zasloužilý farář kněžický vdp. Vincenc Němecek v pohřební řeči, poukázav zvláště na jeho nelíbenou zbožnost, osvědčenou pilnou návštěvou chrámu Páně a horlivost v plnění povinností. V blubokém zármutku voláme za ním „odpočívej v pokoji!“ — V. Š.

Z Nového Bydčova. V katol. nár. Jednotě konati bude dp. Fr. Matouš pro členy a jimi uvedené hosty cyklus přednášek: 1. Co činiti proti nynějším nevěreckým proudům. 2. Svobodné zednářství a jeho světové snahy. 3. Snahy sociální demokracie. 4. Nerozlučnost manželství. 5. Náboženská škola.

Vyhoštění do Dobrušky. Na dotazy našeho p. dopisovatele sděluje s námi městský úřad Dobrušský, že hrobka i pomník komisaře Boudy byly prodány a stržený obnos uložen v pokladně pod čl. den 375 a 387. Dle hřbitovního řádu, platného pro Dobrušku, stává se místo pro hrobku zakoupené vlastnictvím rodiny do vyměření mužských potomků. Již před několika lety vybidnutí přibuzní Boudovi, aby na udržování pomníku a hrobky jistý základní kapitál u obce složili, jelikož z rodiny Boudovy není na živu žádný potomek, jmenovitě ne mužský. Vybidnutí však nemělo výsledku. Proto přelso neobmezené právo na místo a pomník na obec, která jednala tudíž při prodeji právoplatně.

Dr. Dřina v Dobrušce. Dne 20. ledna zmíněný pan prof. mluvil v Dobrušce „o výchově doma, ve škole a ve společnosti.“ To, co řekl o významu výchovy, o její možnosti a povinnosti, nebylo nic nového, ale již tisíckrát napsáno a předneseno. Neobešel se však bez toho, aby nezarápl do církve a do náboženství, jako každý realista. Nelíbí se mu křesťanský sebezápor, trpělivost, a — zase Krista Pána a Pisma sv. si váží. Jak to možno? Právě Kristus praví: „Chceš-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám . . . Uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Kde je logika? A jak se mohou libiti panu doktorovi čeští bratři, kteří na sebezápor, trpělivost a pokoru tak veliký důraz kladí? Panu Dr. Dřinovi nelíbí se katolická dogmata; má však radost z kacířů. To jsou prý velicí duchové. Proč? Ze prý myslii a nabyli jiného náboženského „přesvědčení“. Poslouchejte, pane doktore, nic není snadnějšího, — zvláště za našeho času — než nabývatí nového „přesvědčení.“ Prostý člověk těžce si přeslabikuje prohanou kuftečku socialistickou „o řeči generála jesuitův“, a už má „přesvědčení“ zcela jiné než dřív. To je však těžiš, nabývatí přesvědčení lepšího než jest stávající a pracovatí se k němu perným, ne-tranovým studiem a nezástnou prací. Velkou většinu protikatolických názorů Lutherových a Kalvinových by teř jistě nepřijal ani poslední pokrokový žurnalista, nechtěl-li by dojiti od každého rozumného člověka výsměchu. Buďte-li chtít doklady, jsme k službám. A což katolíci nemysleli? Nemyslel sv. Tomáš Akvinský, který u každého věroučného článku poznámenává plno námitek, které by mohli lidé proti němu pronášeti? A tyto námítky sám mistrně vyvrací. Ale — k pouhému přetčení spisů Tomášových byste potřebovali dobře tři roky. U Luthra to bylo dvě „přesvědčení“, když své protikatolické názory tak často měnil — ještě častěji než „přesvědčený“ Masaryk. Dřina prohlásil, že pronásledovat pro přesvědčení jest profanací náboženství. Snad si při tom myslil, co chudinky pokrokářští učitelé od církve zkusí. Kdo je však nutil, aby vstoupili do úřadu, který jim ukládá vychovávatí dítky nábožensky-mravně? Nejdřív slavnostní přísaba a pak „charakter“ pláč, že mají přísahu plniti. To jste měl, pane doktore, hned poukázati, jak pověřiví Táboři prováděli svůj program: „Bijte, zabijte, nikoho nešíte!“ Měl jste hned uvéstí příklady, jak „svobodomyšlný“ Kalvin schytil svým protivníkům hranice, mrskáni, žaláře. Mohlo se připomenouti, jak vášnivě pronásledovali nadávky a násilnostmi i nekatolíky, kteří s ním ve všem nesouhlasili. Jako hotový peraký satrapa. — Náboženství prý se mění. To se ovšem mění stále při protestantech, kteří vyhlašují za „pravdu Boží“ hned tu,

hned jinou věc. Má-li být však náboženství skutečnou pravdou Boží, pač se pravdy v něm občasné měniti nemohou. Na př. jestliže bylo pravdou dřív, že Kristus byl umučen pro naše spasení, musí to být pravdou i nyní. Lidské výmysly se mění, ale skutečná pravda zůstává vždy stejná.

Zvláštnosti v okresní nemocnici v Rychnově n. Kn. Každému to, co mu náleží. Stará pravda, staré pravidlo! Ale stejně oprávněn je výrok: Jen všeho s měrou! A v této příčině jest zajisté pozoruhodnou zvláštností, že p. referentovi a vrchnímu dozorce nemocničnímu, lékárníku Al. Wolfovi, na účty jeho za léky a potřeby obzavové za rok 1904 od nemocnice vyplaceno bylo 3661.91 K, kdežto za rok 1905, kdy již klient a přítel jeho dr. Cmutt při nemocnici působil, vyplaceno jemu bylo za věci podobné 5288.17 K, ačkoliv téhož roku již také nějaké objednávky potřeb obzavových a pod. přičiněním sekundáře dra. Musila u firmy Fr. Hladký v Praze pro okres nemocnici byly učiněny. — Připomenuto buď pouze, že rozdíl ten přílišný zvěšeným počtem osob nemocných tím i větším počtem dnův ošetřovacích v r. 1905 proti r. 1904 nikterak úplně není vysvětlen; ještě pořad zbývá difforen e asi 850 K! — Také by stálo za to vyšetřiti a oznámiti veřejnosti, kolik pravdy na tom, že r. 1906 na zakročení zeměpanského lékaře odeptena byla platnost podpisů Cmuttovým v nemocničních záležitostech, a proč asi stalo se tak? — Za třetí zdá se věci nepřipustnou, aby při nemocnici okresní v Rychnově n. Kn. referent a vrchní dozorce nemocniční (ať to X anebo Y) dělal nemocnici překupníka a při tom si bez konkurence a kontroly ceny za zboží dodané diktoval sám, jak se dosud bohužel dělo při dodávkách potřeb obzavových a pod. A věc ta by byla ještě povážlivější, kdyby zboží obzavové do nemocnice dodávané bylo proveniencemi německé, snad odněkud z Vrchlabí, jak se šeptá, kdežto nabídky solidní české firmy Fr. Hladký v Praze na přímé dodávání potřeb obzavových pro nemocnici při správě nemocniční dosud sluchu nedocházely. Inu ovšem „Srdě k světu“ bezké sice hešlo národní, ale . . .

Z Rychnova n. Kn. Další příspěvky věnovány na prapor odbojce všedob. sdružení v Rychnově n. Kn. tyto: Sběrka z vikariátu Rych. vynešla 11 K, sl. Pivcová 1 K. p. Suchánek Adolf 1 K, katol. jednota v Mělníku 2 K, p. Klement O-10 K. Dohromady 15 K 10 hal.

Gymnasium již mské oslaví letos o sv. Václavu pod protektorátem sl. městské rady památku stoletého obnovení svého. Slavnostní komitě počalo již přípravnými pracemi, zejména sestavením památníku, který by obsahoval seznam bývalých žáků a jich nynějšího postavení, dále různé vzpomínky z uplynulých let, vizíci se buď k ústavu nebo jeho jednotlivým žákům. Zve proto srdečně veškeré bývalé žáky k hojně účasti a žádá jich za laasavé příspěvky, především však o přesné jejich adresy, aby seznam byl úplný a aby jim program slavnosti mohl být doručen. —

Hospodářský spolek okresu Op-

českého pořáá valnou bromađu dne 3. února 1907 o půldruhé hodině odpol. v hostinci p. Boh. Horáka v Hrošce. Na programu schůze nálezá se přednáška uměl. zbradníka p. K. Přístra z Kvasin: „O vysazování a ošetřování ovocného stromovní“.

Z Čáslavě. Stojíme ve znamení voleb. Především jsou to volby do obecního zastupitelstva, které letos konají se tak tiše a nenápadně, že nebylo pamětníka. Celá část občanstva neměla ani potuchy, že jsou volební seznamy již vyloženy a že hned po uplynutí období, bez většího prá-tahu, bude voláno k volebnímu osudí. Budou ostatné konány ve znamení kompromisu. Bude prý poskytnuto místa každé straně, aby se mohla věnovati užitečné práci obecní, která bude v přítích letech také opravdu vyžadovati mimořádných obětí a poctivého poroumění. Dle všeho čekají na poplatníky nová břemena a uvalení jich nechce si vzíti na zodpovědnost jenom jedna strana, vědouce, že by tak nespokojenost mohla případně jenom jí uskódit. Bude to asi zavedení čínovního gróse, které dotkne se citelně kapes nájemníků, zvláště úřednictva a učitelstva a jež prý jest nezbytno, má-li obec provésti nutně již požadovanou kanalizaci a vodovod. Bylo by ovšem k přání, je-li již požadavek zvýšení břemen nutný, aby práce ty prováděny byly se vši možnou akuratesou a nejen pro chvilkové vyhovění požadavkům, ale s příslušnou prozíravostí do budoucna. — Po volbách do obecního zastupitelstva jsou to volby do okresního zastupitelstva, kde vzrůstá se silý proud proti dosavadnímu starostovi p. Dr. Zimmerovi se strany venkova, jenž uvědomiv si svoji sílu a moc, žádá pro sebe více než dosud bylo zvyklostí. — A tak jsou i volby do nové říšské rady. Dle učiněných proposic, do veřejnosti prokmitajících, bude za venkovské obce u nás kandidovati poslanec Frant. Udržal a za město Jeho Excellence ministr Dr. Pacák. Budou-li i tyto volby vedeny ve znamení kompromisu nebo boje, náže budoucnost Soc. demokraté i tady hotoví se k volební agitaci. Pilně se organizují a zvláště na venkov mají spádono. Ohlašují již celou řadu schůzí i v osadách

áplně zapadlých, kde ovšem pro každou agitaci volební jest páda ještě panenská. Jak ji budou čeliti strany nejvíce dotčené, jest ještě neznámo. Katolická strana po několika sdařilých schůzích jako by usnula.

Instrukce, jež dána jesuitům do Ingolldátu (od představenstva jesuitského) roku 1556, káže, aby k haeretikům (k bludářům) mluvilo se bez urážek a vždy tak, aby poznávali křesťanskou lásku a skromnost, blud jejich aby byl vyvrácen pravdou katolickou a ne útokem, a kdyby i chtěl panovník, aby se děl útok na jinověrce, nechal děje se skromně a vždy s ukazováním lásky k bloudícím.

Zik. Winter:

O životě na vysokých školách, 402.

Různé zprávy.

35leté jubileum biskupské oslaví letos J. Ex. nřdpp. dr. Fr. Bauer, arcibiskup olomoucký, a dr. Em. Schoebl, biskup litoměřický. Biskup dr. Em. Schoebl, r. 1824 narozený, jest již 59. rok knězem, na biskupa posvěcen 6. srpna 1882. — Kněze-arcibiskup dr. Fr. Bauer narodil se r. 1841, na kněze posvěcen r. 1863, biskupem brněnským jmenován 18. dubna 1883, arcibiskupem olomouckým r. 1904.

Kde píše sociálně-demokratické noviny? Brněnská „Budoucnost“ píše: „U hlavních orgánů strany stojí tiito „proletáři“: „Arbeiter-Zeitung“ dr. Adler, Frita, Aasterlitz. U hlavního listu nemocenských pokladen vede komando Zgumud Kaš. U soc. demokratického orgánu „Gewerkschaft“ stojí „proletáři“ dr. Ingwer a Beno Karpelos. V Linci u soc. gom. časopisu „Wahrheit“ soudr. Spielmann. V Brně u soc.-dem. orgánu „Volksfreund“ soudrub dr. Luis Czech. U soc.-dem. orgánu „Naprsod“ soudrub Hecker. U soc.-dem. orgánu ve Štýrsku „chudáci“ Moses Herach a Arbeiter Donnerkeil. U „Neue Glühlichtern“ Hugo Heller. — V čele soc.-dem. orgánu „Schönberger Volkswacht“ soudrub Leo Frenallich. Ve Frýdláns (Čechy) u bývalého „Morgenpost“ soudr. Ervin Hammerschlag. Jména zde uvedená dokazují, že není to pouhým rčením, tekae li se, že sociální demokracie jest pod komandem židů, které by pravý socialista-dělník raději viděl v Palestýně než v čele sociální strany. A ti u soc. demokratů tvrdí politickou muziku, dělnícií redaktori jon šumají.“

Kde chce pomoci křesťanskému lidu k „svobodné škole“? Aby bylo vyloučeno katolické náboženství ze škol, o to starý se hlavně židé, jakkoli jest známo, jak Israel své vlastní náboženské školy horlivě podporuje. V předsednictvu spolku „Volné školy“ zasedá židovský poslanec Julius Ofner. Nedávno byla ve Vídni „volnoškolská“ schůze, na níž mluvili: dr. Jerusalem, Löw, Singer, Licht, Kapp, Janouchke a Bechtel. Ovšem tihle lidé proti vyučování židovského talmudu nemluvíli. — A jejich křesťanství pomáhá? Ačkoli přímo řadí proti vyučování katolickému náboženství, stáli hesky stůcha, když v Praze byla založena židovsko německá rabínská škola. Židé mají peněz dost; mohou tedy podporovati i s váčké mlavení i — mlčení. Křesťanských služů naleznou vždycky dost.

Ze života Bismarkova. Jenerál z Isingř, velitel berlínské zbrojnice, který ve válce francouzsko-německé r. 1870 přišel o ruku a pak apořádal světoznámé museum zbraní, vyprávěl o Bismarkovi následující charakteristickou historku: „Co rozumíte slovem několik?“ S touto otázkou přistoupil jednou brzy po válce r. 1870 Bismark k tomuto starému vojákovi. „Několik, to jest přece dvě nebo tři?“ — „Ovšem, Excellence, může to být také pět i šest.“ — „Dobře“, odpověděl Bismark, „chtěl jsem se vás jen napřed septati; Jeho Velčenstvo číat mi totiž řekl, abyh si vzal ze zbrojnice několik francouzských děl pro svůj park v Schönbausenu, radče býti tak laasav a přichystati pro mae šest děl!“ — Co měl dělati jenerál? Prohnaný diplomat odvrátil otázku po významu slova „několik“ všechnu zodpovědnost ze sebe na starého důstojníka, kterémuž nebylo nic, než vydati žádaný počet děl. (Z brněn. „Obzora“.)

Severní dráha, dnem 1. ledna do správy státní vsatá, nedostatečnými zařízeními svým, odhrdů vzešla mnohým volkům nesnáž (dle „Reichpostu“ jsou nejen vozy, lokomotivy, ale také tratě, mosty, kanalizace atd. přes příliš zanedbány). ukázala v nejlepší svéltle židovsko Růthachildovské své vedení. Správa Severní dráhy po zásluze oceněna na schůzi úředníků a zřizenců dráhy v Přívově na Morávě, kdež býv. generál. řediteli jejímu dvor. radovi Jeitelsovi (žid) a bývalé správni radě vysloveno úplné opovržení. Jeitelso nazván tu bezohledným vykořisťovatelem, který personál krajně vyváděl a ve všem nekonečným egoismu hmotné co nejhůře ho poškozoval.

Kam spěje Francie! Pruský soudní rada Hahn před berlínskou porotou při přelčení o zločinu proti křesťámu životu prohlásil: „Zločiny tohoto druhu vyžadují zvláště přímého měřítka. Kam spějí věci, jedná-li se v nich lehkovážně, lze zřiti ve Francii. Francouzský národ byne špinou. Panují tam frivolní názory, a smutné příklady podobné ukazují, že bude Francie za sto let vyloučena z řady kulturních států.“

Jak židovsko-socialistická kasa vídeňská z českých peněz bohatne. Sín „Obuvník“ přineal zpráva, že vídeňskému vedení odvedeno roku 1905 od českých socialistických organizací 35.288 K 83 h. Z toho vyplaceno na podpore českým členům, na agitaci a tisk 32.824 K 40 h. Zůstalo tedy vídeňskému vedení čistého 2664 K 20 h. To jest za jediný rok! A pak prý musí důstřední pokladna vídeňská na české soudruby duplácti!

Naš platí socialističtí proletáři. Ze správy k 7. sjezdu soc.-dem. strany letos o všou oloh konaném jest patmo, že soc. demokratické děl

nictvo platilo 1. na ruskou revoluci; bylo do Ruska posláno několik tisíc korun; 2. francouzské straně soc. demokratické na záchranu Jaurès-ova denníku „Humanité“ dáno 1000 franků; 3. ruské sociální demokracii dáno 500 K; 4. slovácké sociální demokracii dává se měsíčně 100 K na udržení dvou časopisů; 5. na mezinárodní soc. demokr. sekretariát dává se ročně 500 franků; 6. na společné záležitosti soc. demokracie v Rakousku dáno 1800 K; 7. dělnictvo musí svými penězi vydržovati sponzu velmi dobře placených agitátorů. Při takovémto ho podávství nemůžeme dělnictvo divit, že musí platit velké příspěvky, za něž nedostává podpory buď žádné nebo jenom nepatrné. Agitátoři židovští mají se z peněz dělnických dobře. „Dělnická strana“ socialistická jest pod poručenictvím židovských vědců, z nichž ani jeden v továrně jako dělník nepracoval.

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. Organizace katolické pořádala v Michli 14. t. m. důvěrnou schůzi v hostinci pana Černého. Socialisté však přišli v velikém počtu do místnosti již dávno dříve před započetím schůze. Na výzvu „byť se opustili, hrubě odpovídali a pošklobovali se. Zatím jiní socialisté, venku se kupíce, chtěli se vetřítí dovnitř násilně. Vylučeno při tom jedno okno. Teprve policajti musili připomenouti socialistům pravidla slušnosti, vzdělanosti a snázlivosti. — Socialistický předák dr. Soukup nazval náslebitelé církví kanclíř. — Křesťanství sociálně a národně v Třebíči radili se v důvěrné schůzi, jak si počínati proti hrubému a násilnickému terrorismu rudých v továrnách. — Si oileké město Catania má to štěstí, že je spravováno soc. demokracií. Hospodářství socialistů jest nešťastné, následkem čehož zuří mezi jednotlivými stranami boj. Nádávno zabaveny byly peníze u městské pokladny potraviny daně. Stalo se tak na zakročení plynárenské společnosti, již nemohlo město zaplatiti dluh ve výši 700 000 franků. Socialisté ovšem dovezení dobře hospodařiti — pro sebe. — Pražský „Čech“ edito: „V nynějším volebním boji německém, který dnes dne 26. ledna jest skončen, prokazují platné služby agitátor brožurky, které drží v ruce socialisté demokracií. V jedné z nich, s názvem „Arb. Zg.“, se praví: Poslanci sociálně demokratické v říšském sněmu hlasovali: roku 1883 proti pojištění pro stáří, r. 1884 proti úrazovému pojištění, r. 1890 proti zákonu o živnostenském soudu, r. 1892 proti zákonu o ochraně dělnictva, r. 1892 proti zákonu o bursovni dani, r. 1895 proti zákonu o nekalé soutěži, r. 1896 proti zákonu na potírání lichvy, roku 1896 proti reformě občanského zákoníku. — Jiná brožurka („Katholismus sociálně demokratického náboženství a řešení“ od J. Kleina, nákladem Frant. Schönschera v Berlíně) uvádí tyto citáty předáků sociálně-demokratických o křesťanství: „Novým náboženstvím pro lid jest sociální demokracie. (Liebknecht 26. ledna 1890.) — V německém oboru jest cílem sociální demokracie atheismus. (Bebel 31. března 1881.) — Křesťanství a sociální demokracie mají se k sobě jako ohně a voda. („Volksstaat“ 9. března 1874.) — Křesťanská církev jest fantastický bláznivý systém (Týd. list.) — Křesťanství jest proti kultuře a svobodě. (Bebel ve spise „Křesťanství a socialismus.“) Až sociální demokracie zavádí, bude církev pohádkou za šlechty. (Liebknecht 11. února 1883.)“ — Výroky, tyto jsou celkem formy sušné — ale sebrati, co nás „česko slovanští“ soudruzi napsali a namalovali a nakreslili o Bohu, církvi, svatých a o kněžském stavu, jaký by to byl doklad česko-rudého vzdělání. — V Meranu 26. prosince křesťanství sociálně konali výlet. Když usedli v hostinci, přišli tam socialisté kteří začali je tolik dráždit, až je hostinák z lok. 1. vykázal. Poslední však přišla část vykázaných socialistů do hostince zuvu, a dráždění počalo opět. Křesť. sociálové, aby měli pokoj, obrátili se raději k domovu. Leč na zpáteční cestě byli přepadeni socialisty, kteří do nich mlatili holemi a kameny a pokřikem, že „černí“ buď musí z Meranu dobrovolně odejít anebo že budou násilně vyhnáni. Pod ranami rudých „posvátců“ tekla krev křesťanských sociálů. Před přicházející policií rabáti sice convli, ale kus dále s vyvýšeného místa házeli velikými kameny. Křesť. sociál Goldnagl padl pod ranami v bezvědomí; poskytnuty mu nejněžší obvazy, pak v ubohém stavu dopraven do nemocnice. — V 1. čísle „Innsbrucker Volkszeitung“ jsou vybiti dlužníci, aby nekupovali nic od Pirmosera a Hofbauera, poněvadž tito mistři zaměstnávají křesťanské dělníky. — Zemský soud v Hannoveru odsoudil socialisty Scheida a Menegolda na 4 týdny do vězení, že titíž vyoutili na staviteli Woltrovi pro pěstění křesťanského dělníka Syana z práce. To se ovšem stalo v Německu! Kdyby v Rakousku podobní socialističtí násilníci měli býti odsouzeni do vězení, nestačily by pomalu všechny trestnice.

(20) **Historický kontok.** Krásný příklad „Janocne III. 1198—1214 opravil nejprve papežský dvůr a jeho bývalou jednoduchost. Zlaté a stříbrné nádobí bylo odstraněno a dřevěným a skleněným nahrazeno. Slechtické přásta byla propuštěna a obalbu papežova převzali řeholníci. Dávali tihrate v témdni slýšení, trestal přisné úplatné úředníky a falšovatele papežských bull a vypověděl lichvářské směnárny z obvodu lateránského paláce.“ Tak čteme ve Všeobecném církevním Dějepise dr. Frant. Kryšťačka dílu II část II str. 161. — Žižkův kollega vítěz u Grünawaldu proti Husitům. O tomto málo známém muži vypravuje neklerikální Kronika Zápova toto: „Dne 15. července r. 1410 přišlo k velké rozhodné bitvě mezi všemi Grünawaldem a Tannenberkem nedaleko Královce a východních Prusů, v které velký mistr Klášťák, Ulrich z Jungingen padl, a Poláci slavného vítězství dosáhli. V té bitvě mladý slechtic polský, Zbihněv Olešnický králi Vladislavovi šivot zachránil, kterýžto stav se potom konšem a biskupem Krakovským, byl největším odpůrcem Husitů v Polsku.“ (sv. II str. 408.) Nebyli tedy odpůrci Husitismu sami pánoběhři. Z českých odpůrců paměti nemáme zasloužil Zdeslav Tluosa z Buřovic, nepřemožený od Husitů obhájce a porukabí šrudu Karlostejana. — Kdo konšikoval napřed? Malý příklad tato: „Jahub Vitešovec z Vitešovic, od malé postavy také Jakoubek svany, moravský rytíř

ve vojě Tábořském, zmocnil se r. 1427 města Žitnice a Andělské Hory, nabyl ještě mnoho jiných statků; r. 1438 počal se Táboř vztalovati a k čestí Sigmundovi blížiti, kterýž mu r. 1438 zapsal zboží Chomutovské a Benediktinské Teplických.“ (Zápova Kronika sv. II. str. 1807, 1808). — Tmářství? „Synoda Římská r. 1078. zakázala pod trestem klatby všem obyvatelům mořských pobřeží onu nelidskost a krutost, kterou osob a zboží ze strokotaných lodí jako dobré kofisti se zmocňovali.“ (Dr. F. Kryšťačka: Všeobecné dějiny církevní II. II. 71.)

Volební hudebníci do nemocnic. Dle nejnovějšího nařízení budou při kapely vojenské konati zkončků hudební pouze den před koncertem, ostatní dny mají se hudebníci v nemocnicích cvičiti v ošetřování nemocných.

Nekonečné zdražování. Rakouské tovary na tabulové sklo v karteln sestopené zdražily sklo. — Pražští koláři chystají se výrobky své zdražiti o 30% — Lučné zboží zdraženo bude o 15%.

Kaz zubní jest největším škůdcem lidského chrupu. Počíná obyčejně nenápadně. Kde se kaz zubní uhostil, prolomí se konečně sklovina do hloubi a v zubu vytvoří se dutinka, která se postupem času rohuje ke středě zubu. V kazivé dutině zadržují se při jídle částčky potravy, hnilí a tak zavinují, že dech neptijemně páchne. Přiléhá-li zdravý zub těsně ke kazivé dutině souseda, začíná se i zdravý kaziti. Dutina zubu prohloubí se konečně až ke dřeňové dutině, nejvážnější části zubu, kdež jest rozvětveno veliké množství nervových vláken, odkud se dřeň zubní obracé zove nervem zubu. Dostane-li se tedy kaz až do dřeně, povstává zánět dřeňové zubní čili nervu zubního, z čehož pak vzniká známé nesnesitelné bolesti zubů. Dříve byl proti bolesti zubu jediný prostředek — zubní klič. Nyní však bolest se utiší bez vytržení zubu a churavý zub se zachrání — zaplombováním. Nedá-li se zub zaplombovati, to konečně po mnohých bolestech dřeň zubu odumírá, ztrácí citlivost, seschne a bolestí ustane. Z odumřelé dřeně, která jest proniklá hnilobnými zárodky, povstává pak pronikavý zápach, jenž se šíří dechem a nedá se nijak odstraniti, dokud zub v ústech. Z takového zubu na každého povstávají časem ještě větší bolesti — zánět okostice zubní. (Zubní okostice jest jasná, vezivá blána, která se nalezá mezi zubem a stěnou zubního lůlka (jamka, v níž zub visí). Při zánětu okostice bůl teprve pouze lůlko zubu; po teplém nápoji se bolest zvětšuje, po studeném nikoli. Význačným znakem choroby jest otok, který z dřeně šíří se dále, až za chráty polovinu obličeje i krk. Kolem zkaženého zubu vytvoří se hříza (dutin, naplněná hnisem). Nejednalo-li lékař hnisu umělý odtok, buď vytažením zubu nebo profizitním hlízem, proválí se konečně sám na venek buď dásní do úst nebo zevně v obličeji kůži. Nato značné bolesti přestávají, a byl-li zub ponechán dále v ústech, opakuje se zánět okostice, který leckdy s promění se v chorobu velice vážnou, ba skončí se i smrtí.

Dalmacie za vlády rakouské jest nejzanechanější zemí v Rakousku; rakouské úřady o hospodářský rozkvět této slovanské země přemáhají se setarati, ano zdržují jej darmo, přecojíce takto ve prospěch „M. darů a Vlachů, kteří zahrnují do svých sítí ubohou zemi. Na př. Na povzneseení rybníků dovoleno rybníkům užiti „laciné soli“, kterou smí rybáři míti pouze v nádobách od finančního úřadu zapečetěných. Rybníci musí o této „laciné soli“ věsti trojí protokol a chce-li se vydati na rybolov, musí to oznámiti úřadu; ke všemu tomu nařízení o soli vydáno chervatským rybníkářům jen vlašsky. Takovým způsobem přijde „laciná sůl“ hodná draho, tak že kupují sůl raději za obyčejné ceny. Nedivno pak že pro samou sekaturu úřední Dalmatinci se nepovznášejí.

Proti chrípce a rýmě osvědčeno se hned po vzniku pti každodenně ráno a večer šálek feblíkového odvaru, který byl omlazen plnou polévkovou lžící pravého včelího medu.

Stoletých lidí v Evropě nejvíce jest v Bulharsku — 3883, ve Švýcarsku ani jeden.

Česká Vídeň. Hláškem „České kapitoly z Vídně“ v brněnském „Hlásku“ charakterisováno to „kovačské německé vídeňské“. Dopisovatel vykládá: Potkám dárce, svou žačku, na ulici. Taži se: Kde máš starší sestru? Proč nechodí do školy? Prosim, ona je ve Wolkersdorfu u babičky. — A co tam dělá? — Pr. sím, učí se německy. Ona se ve Vídni nenašla. — Při vyučování řekne mi dárce: Der Haus. Vždyť ty neumíš německy, pravím! Co jsi zač? Prosim, my mluvime doma jen česky. A čím jest tatínek? Jest konduktorem na elektrické dráze. — Sedím u stolku a psemji. Co to? Ariston! Dole na dvoře hraje starý invalida: Hej slované, ještě — brom a peklo, marné —. Poslouchal jsem, až dohrál. A ejhle! Hraje totéž znovu: Hej Slované —. A hraje totéž podruhé a potřetí. Vyhlednu z okna a vidím naproti v přízemí náosť ševcovského an křidlí: Ještě jed ou za krejcar Hej Slované! Bravo! — Jdu na procházku za Vídní směrem k Incerdorfu. Čtyry páry těžkých koní táhnou pluh. Slyším spěv. Zástana sít a nasloučám: — Pověz mi, má milá, kdo k vám chodívá. Aha! Ty jsi také Němec. Přijdu k němu: Pomáhej Pán Bůh! Odpověď: Dejt to Pán Bůh a pochrálen buď Ježíš Kriste! — Jdu na ulici. Stranou za rohem má strážník v práci 1 mpa. A nadává česky, až hmlí! V tom spatřím kněze. Halt — Němec, tu musím německy, a nadával německy. Já jsem se v duši smál. Sotva sejdu, zase rovášal po česku. — Měl jsem přednášku v německém spolku dam vídeňských. Po přednášce osloví mne jedna z dam na chodbě a praví: „Volební pane, kdy budete zase mít české kázání? My zase přijdeme, bylo nás posledně několik na kázání českém.“

Trní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. ledna 1907. 1 hl. pšenice K 12:50—13:40, žito K 10:30—10:70, ječmene K 11:00—11:30, prosa K 00:00—00:00, vkrv K 0:00—00:00, hrach K 10:00—00:00, oves K 8:30—8:90, čočka K 00:00—00:00, jáhel K 30:00—00:00, kroup K

18:00—32:00, brambor K 3:40—3:80, 1 hl. jetelového semene bílého K 00:00—00:00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 104:00—112:0, ruského K 90:00—94:00 máku K 32:00, lněného semene K 18:60—00:00, 100 kg křídových otrub K 12:40—00:00, 100 kg pšeničných otrub K 11:60—00:00, 1 kg másla čerstvého K 3:00—3:30, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:72—0:00, 1 kg tvarohu K 0:24—0:28, 1 vejce K 0:7—0:08, 1 kopa okurek K 0:00—0:00, 1 kopa zelí K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 1:60—4:00, 1 hl cibule K 4:00—4:30, kopa drob. zeleniny K 0:80—1:00, 1 pytal mrkve K 2:00—2:60, 1 bečka švástek K 0:00—0:00, 1 hl jablák K 6:00—12:00, 1 hl hrášek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 19. ledna 1907 odbyvány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 221, žito 314, ječmene 64, oves 234, prosa 3, vkrv 11, hrachu 9, čočky 6, jáhel 16, kroup 8, jetel. semínka 259, lněného semene 6 1/2, máku 8. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 100 kop, cibule 50 hl, drob. zeleniny 200 kop, mrkve 50 pytlů, brambor 172 1/2 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablák 25 hl, hrášek 00 hl, švástek 00 beček. — 4) Droby: dobytka: vepřů 7 kusů, podavínat 364 kusů.

Prosíme snažně, aby nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy neprodleně byly vyrovnány.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Reyhnově nad Krušnem

odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění varhan a harmoní.

Ručím za nejsolidnější práce.

Rozšiřuje

Časové úvahy!!

Již zcela rozebrán

jest spis Dra. Reyla

Reforma manželství.

Zato však právě nyní již vyšel v Časových Úvahách obsažený výtah z této spisu pod titulem

Manželství

přirozené a svátostné.

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách sleva.

O rozebraném spise Dra. Reyla, z něhož nyní učiněn výtah, napsal 5. září m. r. časopis „Čech“:

„Nedají-li dnes moderní lidé na Písmo sv., na státní církevní, pak jest potřeba vstoupiti mezi ně a těmité zbraněmi kulturními, psychologickými a mravními dokazovati četné jejich omyly. To musí býti metoda všech apologetů, a tuto metodu dr. Reyl ve svém spise jasně a určitě provedl s výsledkem, jenž nepřipouští žádných pochybností. Ukázal, nečistě podněty boje proti katol. manželství, vysvětluje autor i náladu těch, kteří z převládání těleskají božím manželství nerozvířitel osti Přesvědčení to vyvěrá ze společenské mravní dekadence, která pro své pohodlí a nekáseň potřebuje asku vždy uvolněnějších. Rostřhav socialistu roslukovýh advokátů a obmysu n-nu jich dogmaticčnost, jde spisovatel na kofen zla, odkrývá a určuje širokou sociální a mravní podlohu, na základě které protispoločenské požadavek rosluky byl postaven. Svrtořým protináboženským názorem vysvětluje vznik a podstatu rozvodového hnutí, a d. vozuje kterak známí podmaní elé spo ečnosti lidské olratně chopili se společenských chorob, aby jí využili ke svým sobeckým zájmům. V celé knize bezpečně a disciplinovaně odkrývá moderní roslukový švindl, čímž spis stává se ne lžáskou zajímavou nahodilostí, nýbrž přirozeným a zákonným výrazem dané skutečnosti, její světlých a stinných stránek. Bohatým materiálem, vhodným rozvrhem jednotlivých kapitol a myšlenkovou jednotou činí práce dra. Reyla nároky, aby byla hojně čtena od laikův a kněží a aby přinesla v myslích ovoce opravného myšlení, zdravého názoru na vše, nazoru opravdu — moderního, neboť tato reakce proti moderním proudům myšlenkovým jest zdravě moderní.“

Boží hrob

velice krásný jest levně i na splátky na prodej.
Kde, poví

P. Vlasák

v klášteru Křižovníků v Praze I. — 101.

Alessandra Manzoniho

světoznámý román ze XVII. století

„SNOUBENCI“

uveřejněn v „Knihovně
našeho lidu“, již vydává

Papežská knihtiskárna benedikťinů Rajhradských v Brně.

Nový překlad proslulého románu toho s tendencí katolickou pořídil prof. Dr. Tomáš Korec.

Stran 948 pěkné úpravy.

Původní cena 5 K.,

dočasně snížena na 3 K.

Atelier pro církevní malbu
a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl
v Nové Pace (Čechy),
nástupce,

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od velešloutného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Sklo zahradnické

do pateníčt franko na každou stanici
nabízí:

24/24 cm. . . 9 hal.
26/26 . . . 10 .
30/30 . . . 14 .
fermežový tmel (kyt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —
poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Čís. 572

Konkurs.

Při městských ústředních jatkách obce
Královéhradecké obsadí se dle
usnesení městské rady ze dne 21. ledna 1907

místo jateckého.

S místem tímto spojena jest odměna dvou
kornů denně, bezplatný byt, palivo a světlo.
Uchazeč musí býti mravně bezúhonný, zdravý,
ne přes 35 roků starý, vyučený řezník. Ten, jenž
vykáže se zkouškou topiče parních kotlův, obdrží
přednost.

Výpověď 14denní je každé straně vyhrazena.
Žádosti, opatřené příslušnými doklady, přijímají se v hodinách úředních u podepsaného
úřadu incl. do 10. února 1907.
Nastoupiti nutno ihned.

Purkmistrovský úřad

v král. vĕn. městě Hradci Králové,

dne 22. ledna 1907.

Starosta:

Dr. Fr. Ulrich, m. p.

Umělecká novinka!

Konst. Buška **S. V. VÁCLAV** (na koni)
nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu,
v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) K 30.

== KDE DOMOV MŮJI ==

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 42x76 cm.
K 30.
doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Malínský křen

5 kg od 3—7 K poštou franko, 10 kg a výše
drahou nevyplaceně, proti dobírkou zasílá sám
pěstitel

Václav Boh. Jelínek,

statkář a člen spolku křemářů

v Malíně č. 42. p. Sedlec
u Kutné Hory.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se službě P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiků,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Malého
náměstí, dříve přes
90 roků na Malém náměstí
pod ložním) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu
provedení a sice i se železnými
rámí, střísní vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná rada besplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Boží hroby

krásně provedené u velikém výběru v každém
slohu, ve vĕm přizpůsobením.

**Sochy Těla Páně
a klečící andělé**

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i s povrch. sádky, jemně polychrom. (v
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí velešloutnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneumatických
v důkladném provedení, jakož i

HARMONIA

doporučuje

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Kněžské koláry náprsenky

prací i celuloidové,

Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo

Hradec Král. 136.

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Majitel: Politické čtení v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Peckman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 25. ledna 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Socialisticko-židovská výchova na Rusi.

(3) Jakmile se počaly šířiti při vypuknutí ruské revoluce zprávy, že jsou židé ve vzpouře silně sdílní, mohl si každý jen trochu poměrně znalý lehce vypočítati, k jakému „prospěchu“ ruského národa to hnutí bude. „Vyšší mravouka soucitných židů“ a jejich socialistických sluhů prolomila hráz a ukázala se v podobě nejodpornější. Dáły se veliké urážky náboženského citu ruských křesťanů, ale na druhé straně židé houževnatě stáli o to, aby jejich vlastní víra byla respektována jako něco vzácnějšího. Ruští tezníci zakoušeli násilí, že se odvážili prodávati vepřové maso; tím prý urážejí náboženský cit židovský. Lupičské tlupy židovské přepadaly netoliko bohatce a byrokraty, ale zabavovaly též majetek lidí chudších. Běda tomu, kdo se zdráhal platiti vynucovanou daň na revoluci! Zákeřníci usmrcovali bezohledně nejen osoby vlivné, ale i nedospělé děti, stříleli na církevní průvody; olupovali pošty a banky, kde přec byly peníze i pro málo majetné Rusy. Když tabule „demokratické“ společnost v Oděse na chvíli zvládla, hned „zřídila republiku“, v jejíž čelo postavila — samé židovské bohatce. Tato společnost švala děti proti rodičům, vynucovala terrorismem stávkou; kde bylo dělnictvo loyální, tam užívala k rozeštrání lišáckých podekocků, mrzkých lží, naváděla vojsko k porážkám, jež by splniti nemohl stát žádný. A při tom: „Plaťte na nás, soudruzi, všech zemí! Poslejte peníze! My přece bojujeme za lidská práva, za lepší věk!“ A rudí soudruzi i u nás vypisovaly sbírky na židovské revolucionáře. Je chtěli židé loviti jen a jen ve zmatku, že si vlastně nepřáli, aby na konec lid byl uspokojen a klidně přemýšlel, to ukázalo se při zasedání dmy. Ačkoli Rusům dán požadovaný sněm, přece násilností, jež na chvíli zeslábly, najednou novou silou vypukaly. Jestliže vládní byrokratismus ruský svojí

netečností a zpátečnictvím pokazil mnoho, socialisticko-židovská společnost převracela mravní řád vůbec, kazila odporně ruský lid, kdekolí jí bylo možno. Že ruská vláda zanedbávala tak dlouho výchovu lidovou, chopili se „osvětové práce“ židé. A jak!

A následky štvanic jeví se v Rusku posud v příšerné podobě. Mimo mnohé jiné hrozné doklady „Národní listy“ dne 19. t. m. referovaly, jaká sdělení napsala ruská spisovatelka S. Smirnova o nynějším poměru ruských dětí k rodičům a o řádění židů. Smirnova píše, že první rok revoluce stáli v popředí studenti vysokých škol (ovšem se židy a socialisty. Pozn. red.), v druhém roce ustoupili své místo — gymnasistům. Ruská revoluce nazývala čtrnáctileté občany uvědomělými, vstříčila jim do ruky rudý prapor a nabídlá jim úplnou samosprávu ve škole. A tak děti měly reformovati středškolské vzdělání! Poručila žákům zahoditi učení a zabývati se bojem „s despoty“ (s „panovačnými“ představenými). Despotům ohlášeno, že musejí býti zavedeny „komnaty pro kuřáky“ vyšších tříd a že musejí býti otevřeny ke konání schůzí a meetingů (veřejná shromáždění). Studující mládež volila si starosty i starostky.

Zatím rodiče při takové „studentské samosprávě“ konali nutné porady proti výstřednostem svých dětí. Tohle bylo dle uznání mládeže počínání nekalé, „černosotenké.“ Ředitelstva škol žákům ze strachu nabízela své úsluby. Energiicky protestovali žádné se neodvážilo. (Inu — pro strach židovský). Delegáti studentského, kteří ve jménu předsedných žáků rozkazovali ředitelstvím, co se má státi, byli prohlášeni mládeží za osoby posvátné a nedotknutelné. Rodiče ovšem stali se politickými nepřáteli vlastních dětí; „tvrdošíjní“ otcové nechtěli poslouchati. Noviny podporovaly většinou snahy mládeže; časopis „Molva“ uveřejnil jednou protest 45 dětí proti rodičům a ještě povzbuzoval „uvědomělon“ mládež, aby neklesala duchem. Zato „pokrokoví“ povzbuzovali děti své, aby drželi se svých práv a

hájili je třeba pumami. Tito rodiče vydávali učitele na soud dětí. Byli-li učitel „nehodným“, děti mu ohlásily bojkot.

Když odsouzena pověstná Spiridinova do vězení, jeden fanatický realista se z lásky k ní utopil. Když však zemřel slavný chemik, učinivší mnoho objevů, studující mládež si jeho smrti ani nepovšimla. Jedenáctiletý primám žádal otce, aby směl býti rudým, protože černosotence krutě bijí. Druhý naproti tomu přiběhl radostně domů, že jest černosotencem. Gymnasistku, jejíž otec byl na vojně, družky přitiskly ke stěně a hauobily jejího otce i ruské vojsko vůbec, že bojuje proti Japoncům a jim ubližují. Známý professor Gredeskul působil vydatně na „uvědomění“ gymnasistů. A hoši se činili. Na schůzích obesílali k sobě ředitele, a když si inspektor dovolil mluvit s nimi sedě, vykřikli naň: „Vstát!“ a když nevstal, odňali mu slovo; prohlásili: „Třeba míti úctu ke shromážděnému lidu.“ Učitele jiného politického smýšlení ve škole netrpěli. „Jak smí se opovážiti, přinášeti k jiné straně než my!“ Tak volali realisté na meetingu o učitelích, o němž se dověděli, že jest členem „Ruského Sobraní.“ Usnesli se vybidnouti učitele, aby se vzdal svého místa.

Mládež čítala životopisy politických vrahů a právodčích po ruských žalářích. Nyní týrají žáci své učitele, pak prý budou týrati své podřízené; lenoší ve škole, pak budou lenošiti v ministerstvech. Zničivši mravnou zodpovědnost, ruská škola svažila se do bláta. Gymnasistka dala poliček ředitelce, a počítala si to za hrdinský čin. Seminarista zbil nahajkou rektora a pak se chlubil v novinách, že tím zadostučinil své „mravné povinnosti.“ V jednom dívčím gymnasiu hodily žáčky, většinou židovky, ředitele pod nohy list se svými požadavky a poručily: „Zdvihni!“ Když je pedagogická rada za to vyloučila, časopisy nazvaly to „černosotenstvím.“ Když ředitel školy žádal, aby třída písemně odsoudila skutek gymnasistky, která dala učitelce poliček, byl v novinách kárán. Rektoru semináře zemřel syn,

inspektor, se jiz v kláse ve svých mladeneckých zásadách?

Přicházejí okamžiky, kdy člověk poznává, že „není dobře býti samotnému.“ Zrak pana inspektora svezl se maně po tváři komisařové . . . „Znamenitě, mladíku — znamenitě! Jen dál!“ polo ironicky a polo vážně zaklepal pan Amil rukou na ramě Amisovo.

„Prosím, ctěná společnost, jest dovoleno citovati?“

„Zajisté, zajisté!“

Pan inspektor vyňal ze zápisníku složený papír.

„Několik myšlenek o manželství.“

„O, slyšte, slyšte! Časové téma!“

„Myslím, ctěná společnost, že zajisté téma to jest více než časové. Mnozí chtějí za dnešních dnů z manželství utíkati, jiní zas do jejich lékařských tenat spěchají . . .“

„Žádné zbytečné vtipy, mladíku! Tenata, jaká tenata? Řekneme: přístav, růžové loubí, milé zátiší — — kroutil si pan komisař mohutný knír, šelmovsky se usmíval.“

„Jak jste dnes roztomilý, pane ženichu!“

„Milostivá, tohle dnes slyším z vašich krásných úst ponejprv!“

„Však si toho zasluhujete!“

„Ticho, parlamente, hořím již nedočkavostí slyšeti těch několik myšlenek o manželství, které tak pana inspektora dojala — zasáhl do debaty ředitel cukrovaru.“

Pan Amis si odkašlal a začal čísti: „Manželství jako svátost podporuje mravnost muže, silnějšími a světlejšími pouty k vyplnění povinností jej vízí. — Muž jako manžel a otec vidí kolem sebe malý svět, který ochraňovati, milovati, obsluhovati a potěšovati jest povinen. Tu chce všechno z jeho práce žíti, jeho příkladem se utvrzovati, jeho dobrými a šlechtnými skutky honositi — všechno skrze něho chce dojíti blaha. Vědomí této zodpovědnosti utvrzuje muže na cestě pořádku, kterouž kráčí, nebo jej na cestu tuto nazpět vede, jestliže ji opustil.“

FEUILLETON.

O věrném přátelství.

V. H. Polický.

III.

V sále hotelu „Lev“ shromážděna byla již četná společnost, když usmívava tvář pana inspektora Amisa ve dveřích salu se objevila.

„Na zdá—a—ár!“

Panu Amisovi se už hlava zatočila — u dlouhého stolu ve středu známé společnosti seděl jeho kamarád Amil. Oči mu jen brály, ústa stažená v šelmovský úsměv.

„No, jen dál, kamaráde, dál!“

Pan Amis nevěděl v prvním okamžiku, co má dělati. Červenal se jako růže květ, rozblýštel se rozpatitě po společnosti.

„No tak, Amisku, což pak mi nebudě ani gratulovat — snad se na mne nezlobíš?“

Pan Amis byl jako u vidění. U stolu udělali mu hned místo.

„Ať si mládeneček sedne mezi dámy — tak — tak!“

Ředitel cukrovaru vltáčil stolici mezi paní továrníkovou a paní Hrubou, dámu asi třicetiletou, takto vdovou po oficiálově.

„Jestliže dámy dovolí?“

„O bude nám potěšením, pane inspektore!“ vítala přichozící paní továrníková Hofrová.

„A paní oficiálová zajisté také dovolí!“ dodal šelmovsky pan ředitel.

Pan Amis byl v opravdových rozpacích; zdálo se mu, jakoby on vlastně se měl ženit a nikoliv jeho přítel Amil, který seděl tu docela klidně a tvářil zářivě, jako by se nestalo nic.

V tom zablaholily svižné zvuky vstupního pochodu, teplo nenucené zábavy rozlilo se po celém sále od stolu ke stolu a zachvátilo vlnou svou i známý náš stůl. Přirozeně, že zábava točila se kolem obláček pana Amila a nastávajících

svateb. Všichni zvali se na svatbu. Pan Amil jen se usmíval.

„Věřte mi, že on šelma se ožení, že o tom ani nezvím!“ začal ředitel cukrovaru . . .

„Možná, možná!“ usmíval se komisař.

„Ale my na vás vyzrajeme!“

„No — nevím! — pokrčil rameny.“

„Ale na svatbu nás přece, pane komisaři, pozvete!“

„Uvidíme, uvidíme!“

„Ach, s vámi není řeč, samá tajnost — inu politika!“

„Milostivá, odnímám vám slovo — poněvadž zatahujete oufand . . .“

„Tohle na dámy neplatí — my máme vždycky slovo a to si vzít nedáme! No — jestliže takhle budete omezovati svobodu slova své nastávající paní . . .“

„Milostivá, někdy to neškodí!“

„Výborně, komisařku, výborně! To je vidět, že znáte tajemství rodinného štěstí!“

„Ale, pane řediteli!“

„Milostivá, faktické poznámky jsou přece dovoleny!“

„Ano, faktické — ale ne štiplavé!“

„Snad chtěla jste říci upřímné mínění?“

„Nenapravitelné!“

„Milostivá, již dvacet pět let nesu sladké jho manželského štěstí —!“

„A lituješ toho?“ přichvátala na pomoc paní továrníkové paní ředitelová.

„No, víš . . .“

„Tuhle jsem byla tři dny v Praze za dětmi — a hned jsi psal: Přijed co nejdřív . . .“

„No víš, to dělá zvyk . . .“

„Co byste bez nás žen byli?“

„Uznávám tedy jisté případy! Ale podívej se, tuhle pan inspektor — sám jako pták v povětří a kvete jako růže. Schází mu něco? Blahoslavený život!“

„Ale má také obtíže!“

„Pro všechno na světě, co pak i vy, pane

student; otec dlel u mrtvoly položené do rakve; do bytu vrazil seminaristé, otec našli do obličeje kyseliny sírové a byt zpustošili. Gymnasisté a gymnastky konají loupežné výpravy. V Charkově na př. dva gymnasiisté, student university a realista vyloupili banku; byli zatčeni. V Romnech předsedkyně lupičského komitétu byla bývala gymnasistka, židovka Zeitlingova.

Ovšem na lup chodí jenom nepatrná menšina, ale všichni odvykli práci, kázni a řádu. Nadaní žáci nyní studují výhradně jeden předmět: jak se hotoví pumy. Mládež ruská neví, jak roste bavlna, jak se dělá sklo, ale v hotovení pum a pumíček jest obeznalá dokonale. Úvaha končí: „Naše škola vždycky byla špatná, ale revoluce ji dobila.“

Tak tedy sdělují liberální „Národní listy“, které zajisté nikdy židům nespravedlivě neublížily. Úžas jímá při pomýšlení, co mohou páchat v nynějším století židé a socialisté ve jménu pokroku, svobody, uvědomělosti. Davy prostomyslných Rusů daly se zlákat k činu výstředním pochlebenstvím a zas pochlebenstvím. „Pozemský ráj bude v Rusku, až vy, „uvědomělí“, zvítězíte!“ Tak vyzíralo z ředů a článků revolucionářských. Že všude na zemi jsou také povinnosti, že docela ani nespravedlivý zaměstnavatel nemůže se mnohým povinností vyhnouti zcela, natož nemajetný dělník, o tom k lidu nemluveno. Za hlavní a jedinou povinnost vlastně prohlašovali vůdcové revoluce ochotné vykonávání štvářských rozkazů. Studentům dána práva všechna, professor a učitel neuznán ani za rovného dvanáctiletým chlapcům. Učitel musí poslouchat a jen plnit rozkazy. Skutečná věda jest věcí nižšího řádu, než cvičení se ve štvářských a krvavých útocích. Jakkoli jest vinna byrokratická vláda též, jakkoli sama národnostně mládež nevychovala, přece nelze řádění židovsko-socialistické společnosti omlouvat. Proč v době, kdy rudí byli na vrchu, nedokázali, že jim skutečně jde víc o vyšší vzdělání lidu než o hotovení pum? Židovstvo skutečně uvědomělých lidí nepotřebovalo; lépe se vyplácelo cílům Israele prosté fanatisování. Jestliže by se nyní — po porážce — socialističtí a židovští vůdcové vymlouvali, že k těm a oněm krutostem sami nesměřovali, nechtě se jich každý spravedlivý zeptá: „Kolikrát jste krotili rozvlněné vášně svedeného lidu? Kolikrát jste poučili lid, že samo krvavé vraždění není vlastním cílem revoluce a že reformy dlužno prováděti pokud možno bez krveprolévání? Jak často jste poučovali svedený lid poctivě o podmínkách zdravého politického a sociálního vývoje? Vždyť přece víte, že lid tak dlouho zanedbáváný nemohl se státi uvědomělým najednou; víte, že k vůli zduro pokrokových myšleuk jest potřebí poučovati takové lidi přímo od politické a sociální abecedy a pak teprve jest možno volati, že sám lid po zdravém a svobodném uvážení přeje si ty a ony reformy. Vy jste těžili z naprosté nevědomosti lidu; ta vám byla výtána. Kofalky

Pan Hofer továrník podívali se s panem reditelem na sebe a potom na mládence, jakoby chtěli říci: „Vidíte, mladíci, co vás čeká!“

Pan Amis čel dále: „Záleží pak manželství v úmluvě dvou rozumných bytostí, že sebe navzájem sobě věnují; podmínkou štěstí manželského je tudíž oboplná svoboda a volnost volby. Muž i žena cítí se šťastnými jen tehdy, když voliti mohli a ještě blaženějšími, že voleni byli. — V nesmírnosti času a prostoru, uprostřed nesčíslných dobrodružství zemského putování setkávají se dvě bytosti: neznaly se ještě, ale toliko jeden pohled vzájemný, a již se poznávají, jakoby od věků se byly umluvily. . . S panenskou vnadou tohoto slavného okamžení nedá se nic porovnat! Ať se bouře zvednou a mnoho dojmů setrou, tento dojem zůstane povždy ve své mladistvé svěžesti u křesťanských manželů, tak že vždy s novým zápalem pohlížejí na blažený okamžik, v němž došli té slavy, že mohli voliti a volenu býti.“

Pan Amis čel s neobyčejným zápalem.

Paní oficiálová Hrubá dívala se na něho upjatě. Nikdy tak z blízka nepovínila si jeho příjemné, inteligentní tváře, modrých, hlubokých očí, nikdy neměla příležitost nahlédnouti do tajemné dílny jeho duše a pocítiti teplo jeho šlechetného smýšlení. Říkalo se o něm: „Starý, do sebe uzavřený mládenec!“ — Nebyl starý — jeho svěží, zachovalá tvář, jeho ideální smýšlení svědčilo, že v ruce, kterou by ženě nabídl, spočívalo by zlaté štěstí a spokojenosti, že více by dal, než slovy by nabídnouti mohl.

Paní Hrubá nebyla šťastna v životě. První její snatek byl více umluven mezi rodiči, nebylo „oboplné svobody a volnosti volby.“ Proto i vzpomínky prvního manželství nebyly právě nejkrásnějšími v životě. Trpěla mnoho, trpěla však tiše. Nikdo by o tom byl nezvěděl, kdyby stěny rodinného života byly tak silny, aby vzdorovali mohly bystrozrakou okolků veřejnosti. Všichni ji ctíli, kdož znali její utrpení — a její věrnost a trpělivost.

se vypilo sa revoluce daleko víc než před tím, ale vy jste lid nenapomenuli; zato jste provolávali do světa velikou lež o pokroku osvěty a dobra na Rusi. Kolikrát jste poukázali sfanatizovaným zástupům, že žádají hned daleko více, než čeho dosud bylo dosaženo v daleko vyspělejší Francii?“

A my se ptáme, zda naši socialisté odsoudili různé barbarské krutosti ruských revolucionářů, na něž konali sbírky. Žid dr. Adler chtěl sbírky, tedy je měl; nechtěl, aby listy socialistické různě odsuzovali revolucionářské barbarství židů — a tedy se mlčelo, ačkoli ani nejzapadlejší černosi nehlásali tak děsnou morálku, jako ruští socialisté. Leč česká veřejnost má volati listy, jež chválily takové surovce, k zodpovědnosti. Ale ticho tichoucí. V době, kdy v Rusku šlapána lidskost v prach a kdy z Francie jsou kněží olupováni o svůj majetek, píše se raději o „násilnostech klerikálů“. Kdy konečně lid prohlédne hru požidovštělých listů?

Utiskovatelé Slováctva na soudu spravedlnosti.

(3) Po posledních volbách v Uhrách pronásledování kruté slováčtí kněží vlastenci za to, že odvážili se nezájdná práva národnostní slovenského lidu hájiti. Rozsudky byly až příliš kruté. Chytrý ministr spravedlnosti, rodem Israelita Polonyi, před pověstným soudem ružomberským vyloučil na žádost nemaďarských poslanců stát. návladního Chudovszkého, vůdce ružomberské strany maďaronské, ze soudního senátu. Slováci jásali nad „dobrotou“ Polonyiovou, že odstranil ze senátu osobního nepřítel obžalovaných. Docela se rozšířila chytrá pověst, že Polonyi sám prohlížel soudní akta a proti soudu ružomberskému roztrpčen se vyjádřil. To byl lišácký manévra na uspaní důvěřivých slováckých dobráků a na oklamání ciziny. Obžalovaní ostatně sami necítili se vinnými — a tak s přípravou na obranu obžalovaných docela nespěchávali. Však šlechetný Polonyi nedá spravedlnosti ublížiti!

A zatím! Onen Chudovszky, o němž se smýšlelo, že bude beztoho pro své výstřednosti úřadu zbaven, soudil ružomberské Slováky přece — a k tomu jako předseda soudního senátu. A jak libovolně okřikoval obhájce i obžalované! Věděl, že šlechetný ministr Polonyi nenechá horlivého maďarona bez odměny. A kruté odsouzení z hlavního města Uher potvrzeno.

Ale na chytráky také dojde. Někdy se zapletou do vlastní přítě. Pan ministr spravedlnosti Polonyi najednou ocitl se před soudem spravedlnosti sám. V časopise „Magyar Szo“ 14. a 15. ledna vytištěný velkým písmem tyto otázky: „Může panamista býti ministrem spravedlnosti? Může člověk, obviněný z přechovávatství býti ministrem spravedlnosti? atd. A list sám odpovídá: „O zajisté může jím býti,

Muz její zíl „rychie“ — a dožil.

Ani po smrti mužové nezmlínala se slovem o svých útrapách, o zemřelém mluvila vždy s největší účtostí, zakrývajíc mlčením Kalvárii svého života. Nemajíc dítě, vrátila se po smrti mužové k rodičům do městečka B., kde otec její byl zámožným kupcem. Pomohala matce i v obchodě — a byla šťastna. Dny minulé zdály se jí těžkým snem, z něhož probouzela se k novému životu.

Na budoucnost nemyslíla. Byla jako ptáček, jež z jara vyletlo z hnízda a ovanuto mrazivým dechem vrátilo se zpět do hnízda, radujíc se, že má zase teplý útlek, bezpečný úkryt. Na nové vdavky ani ve snu nepomýšlela, a když docházely po roce smutku do jejich domu dotazy z různých stran, zda-li by možno bylo o přizeň mladé paní se ucházeti, odmítala všechny nabídky co nejrozhodněji.

Dnes však pojednou dělo se v nitru jejího něco, čeho nedovedla jasně vystihnouti. Na mysli jí tanula slova čtoucího: „V nesmírnosti času a prostoru, uprostřed nesčíslných dobrodružství zemského putování setkávají se dvě bytosti: neznaly se ještě, ale toliko jeden pohled vzájemný a již se poznávají, jak by od věků se byly umluvily. . . S panenskou vnadou tohoto slavného okamžení nedá se nic porovnat! . . .“

Zdálo se jí, že by za ta slova měla čtoucímu vděčně stisknouti ruku, že by mu měla poděkovati.

V tom pan Amis obrátil se k ní:

„Jak se vám líbí, milostivá, náhledy citovaného spisovatele o manželství?“

Paní Hrubá cítila, jak srdce rudčeji bije a tváře hoří mocným pobuřením duševním.

Pan Amis hledel na ni v úlivu a ne bez dojmu. Cítil instinktivně, že v jejím nitru odehrává se děj, jehož vlny zasahují i v duši jeho. Kdyby byl spiritistou, řekl by: jest to fluid, paprsky Z . . , že však byl mužem reálného života, řekl si v duchu: „Ta žena není ti lhostejnou.“ A kdyby byl tu chvíli měl sájem pro ostatní společnost, byl by viděl, jak pan Amis šelmovsky pohlídel na ředitele

je-li hrabě J. Andrassy jeho důvěrným přítelem.“ A odkud vzal redaktor „Magyar Szo“ takovou smělost proti mocnému Desiderovi Polonyiovi? Stařec Jan Halmos, bývalý purkmistr města Pešti, obvinil Polonyia, že dříve jako městský rada úřadu svého zneužíval k vykořisťování, tak že se za nedlouho nepoctivým způsobem valice obohatil. Inu, to se mohlo věděti, že žid kšeftuje chytře v úřadu každém.

Polonyi se zarazil jen na chvíli. Chytrák však našel brzy cestičku z nepříjemné situace. V sobotním zasedání sněmovny (19. ledna) prohlásil, že prý Halmos — který sám obvinil Polonyiovo tisku nesvědčil — svoje náknutí kajoně odvolal. Ale — spravedlnost chytla pana ministra za ruku ještě pevněji. V poledne „dokazoval“ Polonyi svoji nevinu, líčil Halmosovo odvolání jako „dílo Proszetelnosti“, večer však již se dokázalo, že Proszetelnost nebývá posmívána. Ten večer totiž zeť a synové Halmosovi prohlásili, že bylo odvolání vylákáno způsobem nepřekypným. Domácí lékař Halmosův, žid dr. Wein, namínil starci, že by mohl vzrušením při soudu těžce onemocněti a snad i zehléti. Bude prý tedy líp, jestliže jednoduše odvolá. Halmos se ulekl a podepsal se tužkou na list, na kterém ochotná ruka již odvolání za něho napsala. A s tímto listem šel dr. Wein v průvodu obou synů Halmosových k Polonyiovi. Polonyi byl prý tak dojat, že syny „pomluvačného“ starce objal se slibem: „O cokoli se kdy u mne budete ucházeti, všecko vám vymohu“. Ve snímovně po přečtení listu řekl, že jest jeho aféra ukončena. Ale to nešťastné prozrazení židovského knýfa! Redaktor „Magyar Szo“ znovu obvinil Polonyia z vyděračství, z krivopřestupnictví a jiných nepřekypných věcí; zároveň vzval Polonyia, aby jej pro tato obvinění žaloval. A tak utiskovatel slovenských vlastenců uvázl ve smyčce ještě tužší než před odvoláním Halmosovým.

A teď už proudí nenuceně řeči i z úst těch znalců poměrů, kteří se ještě před 14 dny tolik báli mocného a chytrého diplomata. Poslanec Lengyel žádal výše již o soudní vyšetřování, prohlásil, že měl Polonyi za vyzvědačku u dvora vídeňského baronku Schönbergovou (jest to křesťanka?), které slíbenou vysokou odměnu nevyplatil, že jest Polonyi člověkem nejvýš nebezpečným, atd.

Ale co ještě jiného bahna se provalilo při aféře Polonyiově! Polonyi při své obhajobě 19. ledna prohlásil, že při nastoupení svého úřadu shledal kasu, jež měla býti naplněna penězi z pokut, ukládaných soudy, prázdnou. Prý naopak fond vykazuje — deficit jednoho milionu korun. Prý těmi penězi podporovaly dřívější vlády veliký pěstěký německý denník. Polonyi však tomu denníku přes jeho prosbu nedal nic. — Proč však Polonyi již dávno dřív nepoukázal na nepřístojnost, jejíž následky vlekou se dosud?

Polonyi se hájí frázemi, strana neodvislosti, v níž byl tak mocným pánem, jest v roz-

a přitiskl ruce na srdce, jakoby chtěl říci: „Kde jest Amil — tam za nedlouho bude i Amis!“

Komisař nebyl špatným prorokem.

Paní Hrubá stiskla právě ruku inspektorovu s vělým pohlédem.

„Myslím, pane inspektore, kdyby vždy základem manželství byly zásady vámi přednesené, nebylo by sáz a zlamání tam, kde láska má vraceti člověčenstvu ztracený ráj. Tak krásných slov jsem již dávno neslyšela!“

„Já také ne, milostivá!“ usmíval se pan Amil.

„Ale jděte, pane komisaři, vy se všemu smějete!“ brozila mu vějířem paní továrníková.

„Nesměj! Ale mám takovou radost, jak „my mladíci“ se rozhoupáváme. Pořád jsme chodili jako zmoklá slepice a teď najednou: já spadnu jednou za třikrát a kazatelny naší dámské honoraci zrovna do náručí a Amis čte zásadní články o štěstí sedmé svatě svatosti, boruje „o slavném okamžení.“ — O, stave mládenecký, plač nad nevěrností svých nejvěrnějších! Aby ještě můj kamarád Amis spadl s kazatelny, to už by nás ani kombinování dámské honorace v náručí neudržela a musilo by dojiti ku věcem strašlivým. Já bych však zbaven byl výčitek, že svého věrného kamaráda zanechal jsem v osiřelosti.“

„Pane inspektore, neopouštějte alespoň vy náš mládeňský cech, když pan komisař tak zrádně nás opustil!“ žebronil inženýr Koráb, který se nápadně kořil bezounké dceruše pana ředitele cukrovaru.

„Mlčet, mladíku, až vy budete v našich letech — budete už dědeček . . .“

„Ale, pane komisaři . . .“ vpadla do řeči paní ředitelová.

„To já, milostivá, vždycky tak mluvím trochu básnicky — chtěl jsem říci napolo dědečkem!“

„Tak — teď jste to opravila!“ rozesmála se společnost.

„No, člověk před svatbou má libeniční humor!“

„A tak proč se ženíte?“ vpadla hned paní továrníková.

pacích. Kdyby ho rázně odsoudila, poví zas Polonyi mnohé pěkné věci na ni. Ukáže se ještě více nečistého prádla ve straně těch, kteří tolik pronásledovali poctivé Slováky pro jejich touhu po právu a spravedlnosti.

Dopis z Prahy.

Český literát a Zemský výbor král. Českého.
Doufáme, že širší literární obec českou bude zajímati případ, který v literatuře naší jest doposud ojedinělý a nebude hned tak se opakovati na znehodnocování jména i hodnoty českého spisovatele. Že čeští spisovatelé nemají na různých ustláno, jest všeobecně známo. V bídě a nouzi žijí, jako živořili před patnácti lety. Tehdy ovšem byly poměry zcela jiné, jimž odpovídaly i požadavky doby. Český spisovatel tehdy psal zadarmo, a ne-li zadarmo, tedy skoro zadarmo. Známo, že Josefa K. Tylovi uštědřil zámožný nakladatel za celý svazek povídek starý, obnošený kabát. Podobný honorář dnes již by nikomu neodvážil se ani nabídnouti. Poměry se změnily, a s nimi i poměry českých spisovatelů, a nichž dnes každý, když jest skutečně „spisovatelem“, a nikoli diletantem, může zcela dobře se užívati. Proto tím více překvapuje, že jistý literát, autor „Závěs z Falkenštejna“, p. H., podal nedávno zemskému výboru král. Českého žádost, aby mu vyměřil každoroční remanenci v obnosu 8000 korun, aby přý mohl věnovati se nerušené tvorbě dramatické. V žádosti H. uvedl, co vše jině činí pro spisovatele, a dokládá, že tuto každoroční dotaci tím více a nesbytně potřebuje, aby se nemusil dáti živiti od své ženy (přinesla mu asi 120.000 K vñem) a tohýně, což přý jej podceňuje, tak že nemůže dáti se do opravdové práce dramatické.

Zemský výbor král. Českého žádost podrobil šetření a nenesl se jednohlasně na její zamítnutí, které odůvodněno tím, že z chudých zemských financí a schodků nelze udělovati literátům podpory, poněvadž i důležitým, všeobecně prospěšným kulturním podnikům nutno žádosti jich zamítavě vyřizovati. Právě se, že zmíněný autor šel si stěžovati ku prezidentu České Akademie věd a umění, jenž přý mu udělil roční dotaci sám, aby mu pomohl nerušeně dramaticky pracovati. Tak skončila historie, týkající se pouze jediného spisovatele sice, leč vrbající velmi ostré světlo na poměry mladší literární generace, která se vrbá na různé cesty, po kterých její předchůdci nikdy nechodili, a byli by vůbec každého od podobného jednání zradili. V tom byla ta zásluha našich literárních předchůdců, že pracovali za krutých a těžkých okolností, že přemáhali překážky a tvořili za poměrů tak těžkých, že o nich dnes nikomu snad již ani se nezdá. Proto zůstane tento případ výstražným všem, kdož by českého literátu chtěli viděti na cestách dosud neobvyklých.

„A proč vy jste se ráčila vdávati, milostivá?“
„Ale jděte!“ pleskla ho paní továrníková vějířem přes rameno.
„Takhle my mužové trpíme!“
„A přece konec konců se oženíte, abyste pod hříběcími paprsky něžné lásky a péče začal pořádný a vzorný život!“
„Inu, milý komisařku, je to tak trochu pravda!“
„No — trochu, trochu — pane řediteli — ale abychom tak přiliš mnoho milostivé paní slevovali, myslím, že bychom si zadali na reputaci.“
„O, vy politiko!“ — smála se paní továrníková.

Mezitím, co společnost se vzájemně škádčila, zabral se pan inspektor s paní oficiálkou do vážné rozmluvy.

Mám býti indiskretním a zasáhnouti v tajemné nitky jejich rozhovoru?
Pohleďte na jejich tváře! Září štěstím. V očích rozlévá se odlesk „slavného okamžiku“ ..

Sálem rozezvučel se valčík.
Pan Amil zaseptal ředitelové: „Amis je ztracen!“

V té chvíli uklonil se pan inspektor paní Hrubé ..

„Blažený okamžik, v němž došli té slávy, že mohli voliti a voleni býti.“

Druhý den byl trb.

Kolem „štátue“ bylo — jako když nový roj včel vyletí. Venkovské prodáváčky dívaly se na maloměstskou honoraci s vyjevenými očima. Paníčky hlavy dohromady, ruce v povětrí — Pán Bůh chraň, jakoby se rozumem pomínuly.

Jindy šlo másko jako „na pohmátku“, kufatům zrovna nohy utřhat — a dnes to vypadá jako před koncem světa. Žádná nechce ani zavádit.

Ke kroužku dam přidržil se právě asi goletý elegantní pán, jehož lysina při smeknutí bleskla se sice pod paprsky slunečnými, ale který svojí

Ředitelství Národního divadla a památka Wenzigova. Ústřední spolek českých professorů v Praze obrátil se nedávno na Ředitelství Národního divadla se žádostí, aby v den, kdy bude oslaveno sté výročí narození Josefa Wenziga, původce založení první české realky v Praze, jejíž byl pak i věhlasným ředitelem, a známého spisovatele libreta ke Smetanově opeře „Libuše“ i autora mnoha prací dramatických, dávána byla v Národním divadle Smetanova opera „Libuše“, kterou nezapomenutelný její tvůrce výslovně určil za dílo ku slavnostnímu příležitosti. Každé ředitelství divadla takového významu, jaký Národní divadlo má a u nás míti by mělo, ochotně podobnému přání by vyšlo vstříc, a žádanou operu — nehlédě ani k tomu, že Wenzig složil k ní mistrné libreto — ochotně dalo by přednésti. Leč v Národním divadle je tomu jinak. Ředitel Schmoranz odpovídal spolku českých professorů příliš s patra: slavnostní opera Libuše k uctění památky Wenzigovy dávána nebude, poněvadž jeho význam není v literatuře (sic!) ani v umění divadelním (sic!) takový, aby ve výročí stého jeho narození dávána byla opera „Libuše“ —

A ústřední spolek českých professorů? Každý by očekával, že výbor takové organizace a takového významu zjedná svému přání odůvodněnému platnosti tím způsobem, že obrátí se k intendanci, které přísluší v podobných případech hlavní slovo. Však chyba lávky. Spolek dal si toto odbyti líbiti, a nepatrnou lokálkou v denních listech sdělil to celé veřejnosti.

Spolek českých professorů chybil, obračeje se na Schmoranze; měl se obrátiti k jiné velmoci a byl by pochodil lépe. Ředitelství Národního divadla tedy zamítlo dávat „Libuši“ v den tak významný, kdy divadlo bylo by bývalo nabito. O jeho úžas vzbuzující prozíravosti a chytrosti svědčí však to, že dávalo „Libuši“ večer na Nový rok letošní a to mimo předplacení. Tedy v den, kdy málokdo chodívá do divadla, a to se také ředitelství špatně vyplatilo: divadlo mimo pramálo vyprodaných míst zelo prázdnotou takovou, že v prvním parteru byly obsazeny jen dvě řady sedadel, a to ještě na lístky darované. Lože, balkony i galerie zely přišernou prázdnotou, z níž účinkujícím v pravém smyslu slova šla hlava kolem.

K takovým experimentům „Libuše“ není! Ostatně všeho do času. Řežim Schmoranzův nepotrvá věčně. Odstrkování talentů a vyhazování jich „do starého železa“ bude v kulturní historii českého divadelnictví zaznamenáno po-vždy písmem černým.

Švindl s „Pošumavskými“ plotárnami v Praze. Podivno, že teprve v těchto dnech vyšel v Praze na jevo švindl, provozovaný na účet jména národního spolku, jakým jest „Národní jednota Pošumavská“, vydržovaná penězi a příspěvky českého lidu a národních našich ústavů. V po-

plnou, hezkou tvář činil dojem velice příznivý. Byl to místní policejní rada, šarmantní společník, v kruzích damských velice oblíbený.

„Ach, pan rada!“ zvolaly dámy radostně překvapeny ..

„A dámy v živém hovorů! Jistě bych uhlol, co jest předmětem vašich vzácných úvah — pan Amil a pan Amis!“

„Ach, s Amilem již jsme dávno botovy!“

„Věřím, věřím — ale ten pan Amis — to je špás!“

„Že ten se bude ženit?“

„A s paní oficiálkou ..!“

„No, pořád taková smutná, jakoby pro ne-božtíka truchlila.“

„Věřte pak někomu!“

„Přijde jiný!“

„Smutek se odložil!“

„Svatební šaty se přešijou!“

„A vesele se jde k oltáři!“

„Ba, ba — to je věrnost!“

„To my mužové jsme jináci chlapi, věrní jako ..“

„Prosím vás, pane rado, nehleďte přirovnání — dopadlo by velmi špatně!“

„A co si ten inspektor vybral zrovna vdovu?“

„Co pak není tu dost jiných děvčat?“

„Prosím vás, paní berní, pro svobodná děvčátka jest už přece jen trochu přestárly — čtyřicet pryč!“

„Ale, paní důchodní, myslím, že by ho všude přivítali dobře, jen kdyby zaklepal.“

Paní důchodní se zamířila; vycítila, kam ta narážka bije ..

„Ale, dámy, vždyť se dosud nic neví, zda pan inspektor něco vážně míní. Že si včera trochu zatancoval s paní oficiálkou, z toho přece nemusí býti ještě svatba!“

„Jste policejní rada, ale musil byste se k nám chodit učit. Víte, co řekl inspektor včera paní Hrubé v kole? Víte, pane rado?“

„Prosím, mé dámy, tak daleko můj referát nesahá!“

sledních letech nebylo v Praze reklamnějšího podniku nad „Plotárny Nár. jednoty Pošumavské.“ Český denní tisk i noviny venkovské dělaly tímto plotárnám reklam takovou, že majitel závodu — osoba k národním našim podnikům stojící docela cizí — získal čistého jmění na sto tisíc korun! To by nebylo ovšem pražským neštěstím, ježto každý zájímavé příčinlivému obchodníku přaje výdělek zasloužený. Jiná však jest věc, co odběratelům, chytavším se na firmu národního podniku, bylo prodáváno pode jménem plateného zboží z Pošumaví. — Nebyly to výrobky chudého pošumavského lidu z „Pošumavských plotáren“, které vůbec ani neexistují, nýbrž výrobky vesměs z továren, německo-židovských podniků vídeňských! A tu jsme u věci, kterou smičeti nelze, a za níž nutno volati k zodpovědnosti ústřední výbor Jednoty Pošumavské. K tomu přece nemáme Pošumavskou Jednotu, aby našemu obyvatelstvu pražskému doporučovala německo-židovský brak z Vídně, když máme v Praze závody vlastní, ryze české. V nynější těžké době všeobecné konkurence, která dolehá zvláště na české obchodnictvo velmi zlovlně, jest počínáním nejen nevlasteneckým, nýbrž přímo i hříšným klamáním obecnstva, pod rouškou kupování výrobků národních dopomahati k odbytu cizího braku. *Cím výbor Pošumavské Jednoty toto neslýchané jednání ospravedlní?*

Opatrní otcové města. Od té doby, co nastolením dra. K. Groše na stolec primátorský ujal se vedoucího vesla na Staroměstské radnici advokát dr. K. Cernohorský, dějí se na radnici podivné věci. Některí páni obecní starší se úzkostlivě činí, aby o jich činnosti širší veřejnost nevěděla, a neocenila ji podle zásluby. Jest vakutku neuvěřitelná, jaká protekce vtáhla s drem Grošem a jeho přáteli do radnice. Ti, kdož byli jeho voliči, nebo kdož jsou s nimi spřáteleni, mají vždy přednost, ať jde o cokoli. Páni rozdávají si úlohy podle libosti a uplatňují se, kde mohou. Jedna věc prozatím bez obalu i rukaviček jim nutně musíme vytknouti, že snaží se zakrývatí vnitřnosti obecního hospodářství před zraky poplatnictva, vynajedše znamenitou podle nich frázi: „Obchodní tajemství obce pražské!“ — Na tato slova jsme tedy musili čekati do té doby, až usedne v presidiu pan zeť zvěčného Julia Grégra, velikého muže malý epigon. Ubohé „obchodní tajemství“ obce pražské, ubohá materiální hlava, která jsi je vynášala! Toho zde ještě nebylo, aby obecní hospodářství bylo nějakým „tajemstvím“ poplatnému obecnstvu, které by nesmělo zvěděti, kolik na kterém mostě pražském za týden, měsíc a rok se vybralo, o kolik klesla výnosnost té které trati dráhy elektrické v té a v té době, kolik stály výlety pana starosty do Londýna a jinam, když jel zastupovat a reprezentovat národ s panem Šretrem nebo panem Červeným, atd. Jenom aby obchodní tajemství obce pražské

„Nuže, tam sahá referat náš. Pan inspektor řekl doslovně: „Smím, milostivá, vám a vašim pánům rodičům učiniti návštěvu?“ — A vite, co ona odpověděla?“

„Jsem žádostivá!“

„Sklonila hlavu a zaseptala: „Bude nám potěšením!“

„Ale milostivá, když on byl zdvořilý, tu přece ona nemohla býti nezdvořilou!“

„A když vy jste nechápavý — tak my jsme chápavé!“

„Ale, milostivé dámy, jednu zprávu vám nesu, která vás všechny bude velice zajímat!“

„Jakou, jakou?“

„Másko je dnes velice laciné!“

V té chvíli jako když do vrbů střelí.

„Mí úcta, „s Bohem!“ zašveholilo to ze všech stran, a pan rada usmívaje se šibalsky, zůstal sám ..

„O ženy, ženy, ženy!“

Mám ukončit, nebo psát dál? Kdybych psal román, pokračoval bych. Následující kapitoly by zněly: Maloměstské intriky. Nerozhodnut. Na rozcestí. Věrnost vítězí.

Pesimista spisovatel by končil:

„Osudné psaní.“ „Konflikt lásky a rozumu.“

„Na útěku z místa.“ „Zklamání.“ „Starou cestou.“

Nebylo by však pravdou ani to, ani ono!

Pan inspektor Amis věren svým mládeckým zásadám žije dosud na svobodné noze nerozhodnut — — — A takž nedokončeným zůstává mé vypravování „O věrném přátelství.“ S trpělivostí jest nám čekati, až jak se pan Amis rozhodne.

Posledně dozvěděl jsem se, že velice se zajímá o „hnutí rozvodové“ a o „reformu manželství“, což by ovšem bylo špatným znamením pro ty čtenáře, kteří by se domnívali, že přece jen půjde cestou svého přítele Amila ..

Besídka.

Chytal štěstí.

II.

Ale za týden se Zárukovi nějak holubičky splašily. Nechtěli sedět na erbu rytíře Clovka. — Prý ten odznak náleží přece jenom nejlepšímu rodu jinému. Však se bude pátratí důkladně dál...

Po bitvě u Hradce Králové mnoho flašinetářů přibýlo! Stát staral se o zmražené vojáky jak mohl a uměl — rozdával alespoň štědré koncose těm invalidům, kteří se s nouze chytali flašinetové kliky. A teď začal zápasit Klofek a velikou dotěrnou konkurencí. Když dříve zahrál „Pimonte, Pimonte, co jsi ty za pána“, sbíhala se celá ves. Bylo peněz dost. Ale teď? Ani ten pochod Radeckého mnoho nevábil. Kolovrátek už třikrát odborníci prohlédli a opravili, ale přes to nechtěl tak radostně kлокотati a výskati jako v dřívějších letech; byl zkrátka také takovým starým veteránem, kterému nemohou vrátit mladí ani čtyři doktoři. Při prvním zatočení klikou starý instrument si dvakrát hluboko vzdechl a pak hekal, kašlal, zoufale pískal, jakoby se blížila jeho poslední hodinka. Však si to také zavinil trochu Klofek sám; jednou o posvícení, když měl kapsu přeplněnou měďáky, začal dělat velikého pána, vyváděl hlouposti. Najednou si vzpomněl, co by se asi stalo, kdyby do flašinetu nalil piva! Dlouho se nerozmýšlel. Poručil si dvoulitr a štrachal se ke kolovrátku. „Tu máš, napij se, starý kamaráde, taky. Dost a dost jsi už vydělával na žízeň mou, sám jsi nepil, chudáku, dosud nic — nic. Abys teda neřekl, že jsem neužilý, že jsem lakota stará. Na — na! Tak pěkně. Teď se ti to bude hrát vesele, jako když namaže, víd!“

Výrostci se chechtali. Starý začal točit klikou. Z vnitřku se ozývalo chrčení, pivo šplíhalo z píšťal ven. Zkrátka kolovrátku bylo z toho pohoštění nevolno, nebyl na pivo nikdy zvyklý a teď toho dostal tolik najednou! Proto honem nezvyklou tekutinou vyvracel jako věc zcela zbytečnou. Klofkovi teklo ještě pivo po zádech, když s muzikantským nákladem domů pospíchal. Ach, tenkrát od Dorky dostal! A jak veliké peníze bylo potřeba vykopit, aby instrument-pacient začal zase vydělávat!

Existence Klofkova stávala se tedy stále trudnější. Zahrál před chalupou sedm taktů, a už slyšel: „Tady nebrejte! Sami nic nemáme; požehnej vám Pán Bůh!“ Klika se zastavila, poslední tón bolestně vyzněl, a Klofek s hněvivým zaklením kladl kolovrátek na záda, aby zkonšel štěstí jinde. Ačkoliv příjem byl stále menší, Klofkova žízeň byla stejná, Doročka chtěla taky stejně jíst a Franta k tomu všemu ještě víc. A ten hoch ve vesnici vyváděl! Některý manžel jest zarmoncen, že nemá dítě, nebo že má jenom dítě jediné. Ale jediného Franty měla netoliko Doročka, ale celá ves dost — až moc. Všude dával na jevo svoji přítomnost. Nejvíce ho znaly zahrady, kde se každé jablíčko hned zatřáso, jakmile se na ně Franta podíval. Poněvadž se nestaral dostatečně o výživu svého synka starý, pomáhal si Franta jak uměl sám. Flašinetář neměl do napomínání mnoho chuti, a Doročka byla na svého jedináčka příliš slabá. Jednou „hnízdl“ Francek v košaté jabloni na zahradě Bleskové. Vyčenichal jej pejsek Flok a spustil hned divou melodii, jakoby někdo celou zahradu odnášel. Hochovi se ovšem dolů nechtělo; s nímou tvář zavíratí nějaký kompromis nebylo možno, na nchlácholení jedivé tlamičky nebyla v kapse ani kárka chleba, a ty psi zoubky byly tak ostré. Až když se objevil na zahradě Blesk, hupl Francek s povýšeného místa dolů, a to tak, že oběma nohama dopadl na vstevakajícího se Floka. Franta padl aspoň „měkko“, neublížil si při odvážném skoku, ale malý Flok jen žalostně zavyl — a už bylo po něm. Kluk pelášil rychle, jsa doprovázen dragounskými, hlasy frázemi Bleskovými. Za chvíli šel Blesk celou záležitost „dojednat“ ke Klofkovi. Ale pochopil blbě. Starý se právě odkudsi vrátil, nadával celému světu; požitý alkohol dodával mu kuráže proti každému. A tak, když spustil Blesk na Klofka hrůzu, spustil na Bleska Klofek ještě větší. A když už Blesk z nevlídné chaty vyrazil, ještě ho šel flašinetář vyprovázet tak hloucně a srdnatě, jakoby někde v Itálii hnal útokem na pevnost.

„Kdo se s tím plemenem bude špinit“, řekl si Blesk cestou. „Ale počkej, dědo, tyhle tvé komplimenty ti jednou přece zaplatím.“

„Co se tak kaboníš, jako mrak do rybníka?“ ptal se ho na cestě soused Váša.

„I hanba povídat“, mávl rukou Blesk. Ale pověděl všechno přece.

„Že's toho kluka raději bez dlouhých řečí pořádně nevyplatil!“

„Jo, já ho chytinu za vlasy — a starý mne vypálí. A žalovat? Co si na té chamradi vyžaluju? Je to pěkná familie!“

Za týden Blesk potrestal Klofka přece. Seděl s Vášou a jinými ještě sousedy k večeru v hospodě; řeč tekla nenuceně. Vrzly staré dvěře — vstoupil Klofek. Sedl si hned u šenkýře a poručil si za čtyry čistě s rumem. Hlavu měl převázanou šátkem, na hlavě čepici se štítkem skoro tak velikým jako „dýnko“ od trouby. Napil se, utřel dlouhé šedivé vousy a civěl vodnatým zrakem do prázdna.

Blesk mrkl na sousedy a začal jako ledabyly: „Báá jo! Jeden má všechno bohatství a nemá zdraví; druhý jest jako Turek a nemá do čeho kousnout. Jeden by rád byl na světě věčně věkův, druhý zas se jde utopit. — Tak je to na tom světě. Jako tuhle ten jenerál Kalas nebo Galas — nebo jak se jmenuje! Má všeho habaděj a teď myslím přece jenom přijde o život. Člověk bohatý, statný, zdravý, a přece se musí rozloučit se světem.“

„Co to vlastně povídáš?“ dělal udivený obličej Váša; „zdravý člověk — a že musí přece do hrobu?“

„Copak jsi to v novinách ještě nečetl? Že to špatně u Hradce Králové provedl, sedí teď ve vojenském kriminále v Josefově; už ho odsoudili, a za týden bude zastřelen. Dobře, že na ty vysoké pány taky jednou dojde. Jenerál teď sedí na pryčce a brečí až srdce usedá, až prý vojákovi na vartě přišlo z toho do pláče. Kalas sliboval hory doly, jen aby ho pustili. Ale vojenský soud jest vojenský soud — tam to berou zkrátka. Páni mu z Vídně vzkázali, že taková nešikovnost, jakou on provedl, dá se smýti jenom krví. Je prý potřeba odstrašujícího příkladu i pro ty nižší. Kdyby však jiný člověk, který také někdy na vojné sloužil, chtěl se za něho obětovati, to prý by přijali. A tak milý Kalas dal rozhlasit v novinách, že dá deset tisíc zlatých tomu, kdo se dá zastřelit za něho. Ale všechno marno; každému jest život milejší než takové peníze. A tak Kalas brečí dál.“

Starému Klofkovi lezly překvapením oči z důlků; zrakem přímo Bleska píchal. Hrdlo se mu úžilo rozechvěním. Polkl dvakrát na prázdno.

„Ba jo, já jsem tohle taky četl“, poznamenal Korák. „Psal mi o tom taky náš Václav, co je v Josefově feldvéblem. Ale dát se zastřelit jako zločinec, to bych neudělal, i kdyby mne někdo zlatem zasypal.“

Klofek znovu polkl slinu, ruce se mu jen třásl. „A — a — poslouchejte, Blesku, dal by ten jenerál těch deset tisíc za zastřelení mně? Co si myslíte?“

„S vámi nemluví, vy hubo krobánská, rozumíte! Váš už stejně dávno měli zastřelit, abyste neplodil obci ostudu. Nezmrznete-li někde v příkopě, však vás pro vaši hubu beztoho někdo přiškrtní bez vaší žádosti s plnou ochotou.“

„Himllandon, takhle budete mluvit vy, holobrádku, se starým vojákem?“ boukl Klofek vztekle. Tolik se ponižil svému sokovi a tak ostře byl odbyt.

„No — no — Klotku, jen žádný rámus“, chlácholil Korák. „Vždyť jste slyšel, že za těch deset tisíc zlatých by se mohl dát zastřelit každý, kdo na vojné sloužil. To nemusel být právě nějaký hejtman, nebo rekruta, který sotva vojnu začíná. Dá-li se střílet voják starší, bude to přece ještě slavnější.“

„Na mou duši, že ještě zejtra do Josefova půjdu. Co už na mně záleží? Mam stejně devatero nemocí, hekám každou chvíli. A odbudu-li si tu smrt najednou, bude to lepší, než dlouhé trápení. A Dorka s Francekem budou mít po mně pěkné peníze. Na mou duši, že se za toho hochu obětnu, aby věděl, jak ho mám rád.“ (Dokonč.)

Ještě socialisticko-židovská výchova na Rusi.

(3) Předešle jsme pověděli, jak socialisticko-židovská společnost na Rusi „uvědomila“ a „povznese“ studující mládež. Nic snadnějšího nad takovou „kulturu“, která zcela přirozeně velice rychle spěla v před. Velcí vychovatelé celá staletí musili se namáhati, aby národ neuvědomělý povznese k výši ideálů vlastních. Socialisticko-židovská aliance však na Rusi zpracovala dle vlastní chuti ruské studentstvo hned — v několika měsících. Jsou snad ti semitští vychovatelé tedy zázrační? I nikoliv. Taková výchova, jakou poskytovala socialisticko-židovská společnost, jest nejnadanější. Učit

randálům, štvát proti rodičům, nabádati k vraždění, to dokáží snadno i tací lidé, kteří sotva se podepsati dovedou; tohle by dokázali také indiánští pohlavíři bez veliké školní přípravy. Zneužívají mladického zápalu k výstřednostem, toť lehká práce; obtížnějším úkolem jest udržovat mladou krev v rovnováze, vésti mladou mysl k rozvaze, k střízlivému uvažování o poměrech stávajících.

Teď ještě dodatkem uvedeme některé příklady, jak socialisticko-židovská společnost „uvědomila“ dělnictvo a jak mu „pomohla“. Za největšího revolučního kvasu provádělo klamané dělnictvo na pokyn židů kousky, které hraničily přímo s šílenstvím. A zdaž aspoň nyní trochu prohlédlo, když svými výstřednostmi tolik se ožebračilo? Jen někde; jinde starý kvas dosud není vyvržen. Poslyšme, co sdělují liberální „Národní listy“ z 16. ledna a národně-sociální „Lidové Průdce“ ze dne 25. ledna. V ruském Polsku dělníci vynutili si stávkami zkrácení dne práce a zvýšení mzdy, ale nemají co a kde pracovat. Kdo ve Varšavě utřel denně až 70 rublů, tržl teď na 15 rublů. Velké průmyslové město Lodž je v nebezpečí, že se z něho za deset let opět stane vesnice. Jak tam ceny domů klesly, to posouditi možno z toho, že dům milionáře Kunitzra, jež socialisté ožebračili a pak zavraždili, nemůže si najíti kupce za 10 000, ba ani za 5000 rublů, ač měl před revolucí cenu 150.000 až 200.000 rublů. (Kdo by tedy v Lodži nyní domy kupoval? Nač by jich kdo potřeboval, když není v Lodži nikdo bezpečěn životem a když nejdůležitější národohospodářské podniky tam zahálejí?) Požidovštělá sociální demokracie německá rozdmýchávala morový, zřizavý plápol v ruském Polsku, aby šly židům německým lépe kšefty. Socialisté němečtí na revoluci ruskou platili, až se ohýbali a pak se tím ještě chlubil. V ruském Polsku strany socialistické a bundisté (židé) jsou již zřejmě pro odstranění od Ruska a pro připojení k protestantskému Německu, které Poláky poznašské tolik utiskuje. Do poslední doby ruské Polsko vyváželo do vnitřních gubernií ruských beze cla za 360 millionů svých výrobků. Nyní vývoz ten skoro zcela se zastavil — ve prospěch Němců, kteří přes ožebračené Polsko dovážejí do vnitřních gubernií výrobky vlastní. Ba zcela nyní Německo do samého Polska dováží ty výrobky, jež byly před revolucí polskou vyváženy. A Německo vůbec nemůže ani daleko objednávkám stačiti; taková průmyslová mizerie zachvátila polský průmysl, dříve tak utěšeně kvetoucí. Německé továrny při napjetí všech sil dosud mohly vyhověti sotva třetině ruských objednávek. Jak veliké tedy miliony musí nyní vydávati Rusko do ciziny! Ty obrovské sumy zůstávají dříve doma k prospěchu Polákův i Rusův.

Za bílého dne v Lodži jest páchána vražda za vraždou v hlavních městských třídách. Od nového roku do 20. m. m. kolem padesáti mrtvých bez počtu raněných. Kolem 35 000 lidí bez práce. Svědkové bojí se pachatele udati, aby i na ně ze maty nebyl spáchan atentát. Mladíci 17letí, 18letí jsou již zralí pro šibenici. Žáci obchodní školy přepadli poštovní úřad v blízkém městě Zgieři a za to byli ve Varšavě oběšeni. Na katolický kostel a faru (na předměstí Zarzewu) 15. m. m. střeleno; v kostele právě konala se pohřební pobožnost nad rakví zavražděného Boleslava Kanarzewského. Mnoho lidí tak postřeleno. Když chtěli lékaři zaříditi odvezení raněných do bytů a lazaretu, násilníci to znemožnili a přinutili na konec lékaře a ostatní občany k rozchodu; ranění zanechání byli na místě bez pomoci.

Poněvadž dělníci přes zvýšení mzdy a zkrácení doby pracovní dělají kdy a jak chtějí, opíjejí se a kradou, poroučejí libovolně zaměstnavatelům, raději továrníci zavírají závody. Divný to zájem o blahobyt a pokrok! Ačkoli na př. v častochovickém průmyslovém rayoně zvýšení mzdy činilo loni 800.000 rublů, přece dělníci ztratili stávkami čtyry miliony rublů.

Co tohle všechno má znamenati? To má být pomoc dělnictvu? Socialistická strana nepotřebuje dělníků spokojených, dobrou existenci majících. Ti by nebyli náchylni k randálům. Socialisticko-židovské společnosti vyplatí se to líp, přivede-li dělnictvo do veliké bída. Pak se začne farizejsky volati: „Vidíš, dělníku, takhle tě ožebračili vlastně byrokraté. Ti nechávají tebe hladověti. Hrr na ně! Pomeť se jim!“ A hladovící dělník, který v Rusku mnoho nepřemýšlí, chopí se místo klidu práce — třaskavých pam, bude vražditi dále, ač by spíše trestu zasloužili ti, kteří jej k tak hrozným výstřednostem vedli. Polský a ruský dělník nepátral mnoho, zdaž přemrštěné požadavky jsou splněny někde v Německu, odkud socialisté za menší mzdu pracující podporovali

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zašle na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veleduštojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostně-
jšího provedení, v každém
vsorku a ryze církevním slohu.
Vše přenesé, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleduštojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
slatím na ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílá se jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chcete-li kostelním možno splácet bez přirádek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veleduštojně duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

**První výroba
věžních
hodin**
v Āslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

**Továrna
na zpracování ovoce,**
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno čumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.
ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ
Solidní obelaha při úpravě
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: řetízků, prstenů, náramků, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!
Dárky hodným silně na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Hudebniny
a školy hudební
— pro všechny nástroje —
v nejhojnějším výběru
stále má na skladě
první královéhradecké
knihkupectví, antikvariát a
závod hudební
**Bohdana
Melichara**
v Hradci Králové.
(Býv. závod Pospíšilův, založ. r. 1808.
— Denní prodej novin. —

Všeobecná úvěrní banka
v Hradci Králové,
šlátko ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2 - 5%, dle výpovědi.
Záruka hotově splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K 400.000 00. Složení listky
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.
Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.
Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
sahývá se všemi obchody bankovními.

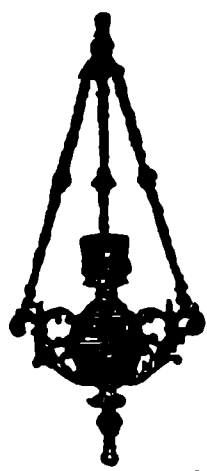
C. k. místodržitelstvím koncesovaná.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahraňská.
Kancelář „Hôtel Hyřál“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Prádlo
pánské i dámské.
Lužné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výbavy nově.
nejlevnější u
fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo **v Hradci Králové.**

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné
praktické dárky
fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo **v Hradci Králové.**

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n, roh Konviktské ul., *vyučovaný paště speciálně na kostelní nádobu, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobí y a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní podobě a jen s ohledem na stáří. Na pokádání hotové práce na náskuk, rozpočty, nákresy neb cenový franko. Ze veškeré výroby a slavení ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtatkovnějšího. Chudším kostelům dle va v placení. Více uznání po ruce. *Žádám přesvědčivé výrobky bezceně.* Vše pošlám již posvěcené.*

Sklo zahradnické

do pateníšť franko na každou stanici nabízej:

24/24 cm. . . . 9 bal.
26/26 „ 10 „
30/30 „ 14 „
fermežový mel (kyt) . 19 „

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání
— kus za 4 koruny —
poštovní dobírkou
K. V. Skuherský,
cís. a král. dvorní dodavatel
Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Svíce chrámové,

též paschály, triangle
— a jiné voskové výrobky —
doporučuje v nejlevnějších cenách
c. a k. dvorní továrna na svíčky
J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veledůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře z roku 1888.
Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídké pocty tím, že byl vyznamenán zácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vyslovil se ráčil.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühlův nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Časné doporučení od veledůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

50 svazků

výborné četby obdržíte, objednáte-li si

„Slezskou kroniku“

ročník I.—XIV.
— místo za K 33.88 jen —
za 17 K.

Obsahuje povídky od Raisa, Kořmáka, Dra. Slámy, Čechova, Herrmannova, Čecha, Křena atd.
Žádejte podrobný seznam všech 14 ročníků u
R. PROMBERGRA,
knihkupce v Olomouci.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi
Biskupská knihtiskárna.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísla 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, křídla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámečky na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezané nábytky a různé předměty hodící se za dárky.
Původní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a franko.
Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Boží hrob

velice krásný jest levně i na splátky na prodej.

Kde, poví

P. Vlasák

v klášteře Křižovníků v Praze I.—191.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 145 st. nové bláze Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se železnými rámy, slizmi vřasením.

Veškeré rozpočty, akurzy i odborná rada besplatně, bez vši závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1884.

Alessandra Manzoniho

světověznámý román ze XVII. století

„SNOUBENCI“

uveřejněn v „Knihovně našeho lidu“, již vydává

Papežská knihtiskárna benediktinů Rajhradských v Brně.

Nový překlad proslulého románu toho s tendencí katolickou pořídil prof. Dr. Tomáš Korec.

Stran 948 pěkné úpravy.

Původní cena 5 K.,
dočasné snížena na 3 K.

Boží hroby

krásně provedené u velikém výběru v každém slohu, se vším přeloučenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i s pevné sádky, jemně polychrom. (v velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízi veledůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní
— Založen 1863. —
(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Sbírky

poštovních známek
a starou korespondenci
●●●●●● kupuji.

Nabídky na adm. t. l. pod zn. „Sběratel známek.“

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

**Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.**

Obě za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

**Causa reservati dioecesis
Reg. Hradecensis**
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se
chování v chrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.
V provedení slizném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Stř. knihtiskárna v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatní na čtvrt roku 4 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 1. února 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Před jarními volbami.

(14) Bez změny ústavy, bez změny jednacího řádu sejde se z jara nová sněmovna, utvořená na nejbližším základě volebním. Vystačí-li dosavadní sněmovní řád pro těleso složitější a pestřejší, než byla sněmovna stará, to je starost vlády. Prorokovati, jakou tvářnost nová sněmovna na se vezme, je při nejmenším předčasně; tolik však jisto, že jarní volby se provedou ne tak ve znamení národnosti, jako spíše zájmů třídních. To, co vedlo lid kdysi k volebnímu osudí — ideální zájmy — skoro pominulo; dnes chce každý stav především zlepšiti své postavení hmotné, protože se přesvědčil, že u nás v Rakousku jen ten přichází na řadu, kdo nebezpečněji se dovede prodlati ku předu. U nás se musí jistým kruhům nabídnout strachu, protože respektovati nedovedou. To pochopila v první řadě sociální demokracie a po ní strana agrární; živnostnictvo a tak zvaná „buržoá“ uemají organizace a tudíž ani váhy. Při tomto materiálním nasázení naší doby bylo by při nejmenším odvážností, pustiti se do boje pod praporem pouze náboženským přes to, že nevěra vypovídá křesťanství bezohledný boj, a že vlastně dnes stojí proti sobě dva světy. Nežijeme ve středověku a dnešní lidstvo nemá mnoho chuti, bít se za ideály sebe posvátnější.

Proto myslím, že jak na venkově, tak v městě rozhodnou živly nejsolidnější — rolnictvo a živnostnictvo, v němž anahy internacionální a pokrokové jen nepatrně nabyly půdy. Zde musíme tudíž my, jímž o to se jedná, aby v nové sněmovně nezvaly převahy živly protikřesťanské, nasaditi páky, též i proto, že jsou to strany budoucnosti. V tom ohledu vykonalo všeobdobové sdružení v městech a strana katolicko-agrární na venkově opravdu kus slušné práce. Je možno, že v krajích čistě průmyslových prorazí internacionála několik svých kandidátů, ale to mnoho neznamená. Nechtě ukážou, že dovedou také pozitivně pracovat!

Nuže, jak se zachováme při volbách? — Otázka skoro již opozděná dnes, kdy kolony proti sobě seřaděny stojí; dnes se jedná jen o to, abychom nebyli pouhými diváky, stranou

bez lidu. Chť agitovati bez předchozí organizace, znamenalo by hotové blásko. Kde máme katolické spolky, máme svůj volební materiál, na nějž můžeme úplně spolhnouti. Spolkové slavnosti, manifestace a schůze, účel k probuzení katolického ducha, to vše byl květ, ten květ však musí ve volbách přinést ovoce, bez něhož katolický sad je jen pro podívanou a ne pro užitek. Co by nám byly platny katolické sjezdy, kdyby nedovedly — když více ne — aspoň zabrániti, aby do sborů zákonodárných nedostali se lidé bez náboženství? S tím bychom nepřišli dále, než že by nám naše schůze a snad — jako ve Francii — i naše obřady zakázali. Dnes již před volbami spolky zakládati nemůžeme, můžeme však odbývati důvěrné schůze, k nimž netřeba předního svolení; na těchto schůzích pak musíme vzhledu povznášeti to, co dnešní společnosti z křesťanství nosud stálo a co je proti „volnému slovu“ nejdělnější zbraní — nutnost náboženských výchov ve škole a nerozlučitelnost manželství. I veliký radikál se zarazí, jak to dojde k manželské rozluce, protože si vzpomene na svou alabou polovici doma a všecko odvahu přejde.

Co soudím o straně agrární a katolicko-agrární zvlášť? — O tom se již psalo, ale psalo málo; jinak by názory i v kužstvu samém nemohly býti tak roztrženy. Pro katolické agrárníky muselo to býti bolestno, když schůze jejich tak bezohledně byly rozbíjeny a když při té příležitosti padala slova, která v ústech českého rolnictva, jehož stanovisko k sociální demokracii a správnému s ní učitelstvu je přece známo, vyjímala se — řekněme podivně, — a jestli nás budoucnost o jiném nepoučí, my výroky jako: „rolnictvo je pro volnou školu“, „odloučení církve od státu“ a pod. připisujeme spíše na účet toho kterého agrárního agitátora a kandidáta poslanectví, rozmleného, že se mu na venkově někdo do práce míchati opovždí, než na účet celého rolnického stavu. Vždy a opět třeba na to důraz klásti, že katoličtí agráři nechťají jednati proti rolnictvu, spíše toto podporovati, že však vůči různým živlům beznáboženským, jež se v popředí rolnictva derou, chťají pouze náboženské přesvědčení venkovského lidu

k platnosti přivést a to proto, že lid ten opravdu katolický je a opravdu katolicky cítí.

Bratři Myslivcové mají nepopíratelnou zásluhu, že se proti beznáboženskému směru v rolnictvu neobroženě postavili, a já jsem přesvědčen, že práce jejich bude jednou uznána. Kdyby nic jiného — oni začali; oni položili k organizaci venkova základ a třeba bychom své kandidáty neporazili, my se staneme aspoň číslíci, s nímž se musí při volbách počítati, resp. kompromis uzavíratí.

Katolické hnutí agrární má býti jakousi bradou, jež by zadržovala beznáboženské hnutí na venkově. Proto bych odporučoval, kde není nebezpečí, že by sociální demokrat nebo pokrokař mohl dostati většinu, aby postavení byli vůči naší kandidátě — na odstoupení je vždy dost času při event. užší volbě. Já potyčky, ba i násilnosti v agrárních schůzích neberu vážně, dokud se nepřesvědčím, že tak vypadá celé rolnické poselstvo. Na své nedávné schůzi v Praze ukázali agráři, že nechovají proti šlechtě představitelů a že jsou opravdu přistopni každé debatě. Šlechta ovšem se svými statky nic neplatí, ale platí a bude platiti inteligenci a vlivem na své úřednictvo a službenictvo a stane se i v nových poměrech vítaným spojencem, tím více, čím více zapomeno na své druhy výměněné postavení a postaví se do služeb národa. Podají-li se šlechtě, postaviti se agrární straně v čelo, pak teprve nemáme se čeho báti. Proto nemyslím, že chybili ti kněží, kteří navazovali přetrvávající se nit mezi stavem duchovním a rolnickým; ovšem mohlo a mělo se tak státi jiným způsobem a jinou cestou, než jakou je stará fráze našich — nikoliv přátel: „kněže, nemíchejte se do politiky“. Právě že nám to naši nepřátelé radí, musí opak býti naší direktivou. Bohužel, že v té věci jsme svorni vždy teprve — před volbami.

Porážka socialistického kolosa v Německu naučením pro Rakousko.

(3) Jest to možno? Může to být pravda? Tak překvapeně tážali se socialisté v Německu i v cizině, když docházela jedna zpráva za

FEUILLETON.

FRAK.

Masopustní vzpomínka. Zachytil Frk.

„Že tě něco nepopadnalo a pan tajemník bacil novinami, až se rozletěl jako křídla poděšeného ptáka. Společnost dlouhého stolu besedního, zvaného také jinak pro bezohlednou kritiku „rypáček“, rázem se ztišila a obličejové všech stáhly se v jeden otázník.

„Copak?“

„Inu, pořád se rýmí na naši nesnášlivost a kdo ví na co ještě, a já tady zrovna čtu: „v zaplavě světla mísily se nádherné úbory dam s černými fraky pánů v jeden úchvatný obraz. Letošní byly stojí vůbec ve znamení fraku.“

„A co si, jakku, tím rozčilováním pomůžete“, ozval se pan berní, starý mládenec. „Jaký křoj, tak se stroj. A jsou-li dnes plesy ve znamení fraku, nechte je skákat ve fraku, až budou zas ve znamení koženek, ať skákají v koženkách. Námi to, myslím, už nehne...“

„Ostatně záhada, že šaty dělají člověka, myslím, je u trochu jen pokrokového člověka dávno překonaným stanoviskem“, ozval se pan učitel Dolejš, „zvlášť jedná-li se o vlastenectví.“ Byl znám jako věčný oponent tajemníků.

„Pak naposledy se máme zapřáhnout docela do německého chomoutu, ne? Cylinder a frak, no tohle! rozčiloval se tajemník.

„Jaké zapřáhání?“ pošťuchoval Dolejš, „ostatně naše mládež napodobí důsledně jen staré. Na př. naši poslanci...“

„Abyste vy řezáči zas Mouračku“, přetřhl mu frak tajemník, kaboně se pod brejlemi.

„Ale nač pak si, pánové, kazit záberu,“

ozval se chlacholivě dětní cukrovaru, „já sice souhlasím s panem tajemníkem, že to není zrovna vhodná móda pro naši mladou generaci, ale nemohu odepřít ani souhlasu panu učiteli, že šatem se také všechno ještě nesprávi.“

„Prosím vás“, obrátil se na něho tajemník, „od vás člověk jakživ neslyší nic jiného, než vždycky: „Inu vy, strejče, máte recht a vy, kmotře, máte taky recht.“

„Však je to pravda“, znova navazoval Dolejš, „šlecko nosí v mládí sokolskou košili a když se dodělá, čeho chtěl, ve stáří se honí ve fraku.“ A jakoby chtěl podati názorný doklad svého tvrzení, zamrkal potouchle na tajemníka ukazuje bradou na místo, kde sedával mlátní pan poslanec.

„A vidíte, někdy je to zrovna obráceně“, ozval se pan berní, citě, že ve vzduchu začíná se vyvinovati elektrické napětí, které by mohlo skončiti bouří, „mým ideálem v mládí byl frak a dnes ho nemohu ani vidět.“

„Ale jděte!“

„Opravdu“ odváděl je od choulostivé hádky.

„A jak to?“ A rozkaboněné hlavy srazily se dohromady.

„Inu to bylo tak. Vlastně bych to neměl ani vypravovat, ale lepší je se bavit než hádat a proto, když už jsem nakoušl, dokousnu. Mohlo by se to jmenovat také, proč jsem zůstal starým mládenkem.“ A pan berní, zadýmaný ze své pěnky, začal: „Byl jsem tehdy praktikantem v C., když se mi zjevil frak jako můj ideál. Měl jsem takové vřelí divočiny plnou hlavu. Mezi jiným byly to také černé oči Irmičky, dcerušky knížečeho pana důchodního. Už jsou chudáci věchni na pravdě Boží. To víte, dokud je člověku kolem dvaceti, ženíl by se jako blázen. Když však začnou přibývat léta, v stejném poměru s vlasy začne ubývat i té bláznivky. No, tehdy dť mi dekret, byl

jsem v přístavu manželství oběma nohama. Tak však co bezplatný praktikant musil jsem se spokojit jenom tím vzdycháním, stisknutím ruky, nějakým tím slovíčkem a podobnými platnickými důkazy lásky. Rodiče by tomu byli nebránili, neboť mít zete pod dekretem jest, bylo a bude ideálem všech rozatných matek. Dnes byl bych mezi vámi seděl také možná už jako dědeček a ne jako zakyslý mládenec. Jenom toho fraku nebyť!

Bylo to zrovna tuhle dobu, na masopust, co se stal prozluklý ten kus krejčovského umění mou touhou, mým pronásledujícím snem, opravdovým ideálem. Snad bych byl volal jako hrdina Šekspirův: „Království za zraku, kdybych byl měl cos královského až na královský dáles.“

Budete zvědaví, jak povstala ve mně tato přímo fantastická myšlenka. Krásné oči dcerušky důchodňovic to zavinily. Byla před vánocemi v kterémisi večírku, kde přednášel jakýsi professor ve fraku, a tento parádní kus oděvu tak ji nadchl, že o něm zrovna blouznila. Ženské, zvlášť mladé, mají už takové podivné nápady. Zamíluje se stejně do krásných očí, zubů, knírů jako do brejlí, cvikrů a kabátů. Dokazovat to, myslím, nemusím. Vidíte to na ulici každý den. A já c. k. praktikant bez adjuta pojal jsem splašenou myšlenku představit se jí k plnému dobytí a zajištění úspěchu ve fraku. Kdo z nás byl větší nerozuma, těžko rozhodnout, ale myslím, že přece jenom já.

Ideály jsou krásné, ale realizovat je těžká práce, říkájí filosofové a mají pravdu. Zkusil jsem to dokonale. Jak přijít ke fraku? Dnes ovšem stačí napsat půjčovně a za pár grošů máte frak zrovna ministerský. Ale tehdy? Oh, těžká věc! Jít ke krejčímu na dluh, to nešlo. Náš „starý“ byl v tom ohledu břitva, či jak říkal více méně neuprosný a bezohledný. Takovou lehkomyšlnost u úředníka stíhal ale a neodvážil se toho ani c. k. kontrolor

drahou o neočekávaných porážkách sociální demokracie v Německu. V té říši, kde rudí do nedávna měli nejpevnější baštu, kde doufali v brzké vítězství nad všemi stranami jinými, najednou tak velká porážka! A proč to? Kdyby byla skutečně v Německu pracovala sociální demokracie pro blaho lidu, pro skutečnou svobodu, zajistě by byla uchvacovala stále vrstvy širší a širší. Leč právě těm, kteří z bezprostřední blízkosti socialistickou „kulturu“ pozorovali, zhnusilo se řádění socialistů na nejvyšší míru. Teď už máme konečně teroru socialistického dost! Řekli si myslitelé, rozvážené občanstvo — a při volbách dokázalo, že v národě netvoří většinu ti, kteří nejvíce povykují a jiné znásilňují. Pýcha socialistů sahala v Německu do nebes; každý se jich bál. A teď najednou!

Vůdce německých socialistů Bebel chlubil se nedávno v Hamburku, že v příštím sněmu říšském bude poslanců socialistických celé sto. Zatím však socialisté prohráli, přes všechnu vášnivou agitaci ztratili i ty posice, na jejichž nezdočnost s plnou důvěrou se spolehali. Místo sta mandátů mají jich nyní socialisté pouhých 29. I kdyby užší volby pro socialisty dopadly poměrně zdařile, přece jen vyjde rudá strana notně posramocena. Ovšem 92 socialistických kandidátů ocitá se v užší volbě. Leč příští měsíc ukáže dle všech známek socialistům takovou tvář jako led. Užší volby budou — jak obyčejně bývá — obdobným obrazem voleb prvních. Roku 1903 přišlo do užších voleb v Německu 122 socialistických kandidátů; a přece z tak velkého počtu stalo se poslanci pouze 23. Kolik tedy jich zvítězí z pouhých 92? Můžeme počítati, že sotva asi doplní se řada socialistických poslanců na 50. Vždyť nyní po neočekávané porážce socialistické jiné strany tím zmužileji zasáhnou v boj a to i v takových místech, kde dříve pokládaly vážnější odpor již předem za bezvýsledný.

A co katolíci? Jak dopadli stoupenci té strany, která jest u nás prohlašována za zpátečnickou hýdru, kanálii, mor a pod.? Což nepodařilo se socialistům vším tupením dosud katolickou stranu udolati? Němci neholdují tolik frazím jako čeští neprozíraví a pohodlní dobráčekové. Dovedou oceniti činnost té nebo oné strany dle skutků. A tak, jakkoli sama německá vláda a socialisté zahájili mocný boj proti katolickému centru, přece toto vyšlo z úporného zápasu zase vítězně. Morální výsledek katolického centra jest nyní vlastně ještě větší než r. 1903; tenkrát dobylo organizované katolictvo v první volbě 88 mandátů, tohoto roku však 92. K tomu počet hlasů připadající na zvolené katolíky jest všude větší než r. 1903, ačkoli bylo katolictvo před volbami hanobeno nejmazanějšími prohanostmi socialistickými. Ano — ano; teď už v Německu nedá se voličstvo tak snadno klamati rudými prohlánci jako u nás; už po dlouhé zkušenosti ví, jak sociální demokracie bojuje „za pravdu“. A možná dost, že katolický střed při užších volbách doplní počet svých poslanců na celé sto. A tak co s chlubou očekával Bebel, toho se dostane beze vší předchozí chlouby jako odměny za prospěšnou činnost katolíkům. A tak statečně katolické centrum bude nadále v říšském sněmu jazyčkem na váše, s nímž nutno nejvážněji počítati.

natož ja pouhé embryo úřednické. Prát domů o peníze, to bylo ještě trapnější, neboť jsem věděl, s jakými obětmi mi rodiče poskytují to málo, čeho potřebuji. V té době těžkého myšlení zrovna jakoby Prozíratelnost mi chtěla pomoci. K novému roku přišlo mi adjutum. Když náš starý mi poprvé vysazoval těch pár zlatek, dal mi při tom otecké napomenutí, abych si jako jich více méně vážil, jsou to prve peníze, které mi více méně slavná vláda poskytuje, a spolu abych je více méně vynakládal na věci jen stavu mému příhodné. Neopomenul dodat, že jsou více méně c. k. úředníci, kteří peníze lehkomyšlně více méně rozhazují, domnívajíce se, že slavná vláda bude dluhy jejich platit. »O nich jsem ovšem bez starosti, dodával, chtěje mi napomenutí osladiti.

Poslouchal jsem, bobužel, »více méně« na půl ucha a hanebně jsem dobrého muže zklamal. V radosti nad náhle uskutečněným ideálem začal jsem tehdy do hostince mezi kamarády. Šel jsem tam s nejlépeším úmyslem vyplíti si skleničku piva a ocitnouti se co nejdříve doma. Ale dobrými úmysly je od jakživa cesta k peklu dlážděna. Bud ta radost nebo nezvyklé pivo vrazilo se mi do hlavy, a já, který chtěl být s »capenštrajchem« doma, seděl jsem tam ještě o půlnoci a to už nejen u sklenice, ale i u karet. Byly beztoho mou zkáskou vřidky. A konec — jako bývá. Ráno jsem se probouzel s bolavou hlavou a prázdnou kapsou. Nemít se tak rád, byl bych si s chutí vrazil do hlavy — myslíte kulku, i toto — pár pohledů.

Ideál tak blízký uskutečnění zmizel opět v dluh. Po kocovině, říkali doktoři, nastává prý reakce všech sil. U mne se to ukázalo také.

»To by v tom byl das, abych ten frak přece jen nesehnal.«

Sociální demokracie, která se chlubila, jak pronikavé a blahodárné reformy uskuteční, která si troufala, že »katolické zpátečnictví« poučováním naprosto v Německu povolí, svíjí se nyní v prachu sama. I nestranný svědek volebního zápasu v Německu musí se tázati: »Jest opravdu církev tolik zpátečnickou, když po tak četném »poučování« socialistů uvědoměl občané německí katolické pluky stále se silují? Proč německý katolický střed stále mohutní, ač se drží víry příkazující sebekápor, trpělivost, lásku k bližnímu? A proč se rozpadá ta moderní společnost, která lidským chutěm dovoluje všechno, jež schvaluje mstu a slibuje rozkošný život již zde na zemi? Proč vykonali pro blaho německého lidu tamější katolíci více než socialisté, kteří nestarajíce se o život zábrobní, tím více času měli o dobro pozemské pečovat? Proč upadá v Německu protestantismus, liberalismus a i nejmodernější protikatolický proud socialistický, co zatím církev katolická po tolika staletých bojích posice své jen upevňuje?«

Sociální demokracie ztratila v Německu 18 mandátů definitivně. Už jest rozhodnuto, že bude na sněmu pouze činitelem třetí třídy, kdežto katolické centrum bude mít poslanců nejvíce. A jest věru významno, že právě v průmyslovém království Saském, jež bylo zvlášť silnou baštou sociální demokracie, schystána socialistům zvlášť důkladná porážka. Dříve tam měli socialisté 21 poslanců, nyní však získali pouze 8 mandátů; a do užší volby půjde pouhých 8 socialistů. Tedy tak zv. »červené království« rázem přišlo s polovicí o svoji barvu. »Frankfurter Zeitung« píše: »Sociální demokracie, která domnívala se, že může s ostatními stranami jakožto reakcionářskou (zpátečnickou) masou bezohledně nakládati, utrpěla těžkou a překvapující porážku; víra ve velkých městech a střediskách průmyslu, že nelze nad ní zvítěziti, jest zlomena. Zprava i zleva alyši nyní sociální demokracie i od těch, kteří si jí váží jako spojence proti reakci, že její zpuznost, její bezohledná taktika, její slávnost, její brutální (eurová) řeč byly příčinou jejího klesnutí, a důvěrní znalci ujišťují, že nespokojenost ve vlastní straně spolupůsobila na jejím neúspěchu. To, že jest odstraněna záře vítězné moci sociální demokracie, znamená trvale politicky více, než největší ziskání mandátů.« Francouzský list »Aurore« píše: »Socialisté ztratili půdu, poněvadž nemají pozitivního programu. Velká část demokratického voličstva se od nich odvrátila pro jejich odpor k kaprálské vystupování. Působí to trapně a nelogicky, když revoluční strana chce pracovati s autokratickou (panovačnou) methodou.« Francouzský »Matin« poznamenává: »Německý lid dal přednost maršálské holi císařové před kaprálskou holf Bebelovou.« Tak dopadá tedy sláva sociální demokracie! Proti násilnictví »svobodomyšlných« socialistů musí Němec milující skutečnou svobodu hledati ochrany u vlády a u katolického středu!! Co by socialistická strana teprve dělala, až by jí byly vydány na milost a nemilost? Myslíme, že k porážce socialistů přispěla značně i ta okolnost, že sociální demokracie německá v posledním čase více se starala o podporu židovských zákeřníků ruských než o skutečné blaho dělnictva.

S podivuhodným sebezapřením, kterého bych dnes už nedokázal, odepřel jsem si vše možné. Kouření, pivo, ba i večeře. Sehnal jsem konečně dvě destky.

Jak jsem si radostně zamnul ruce, když jsem s nimi dělal ke krejčmu. První firma to sice nebyla, ale šil obstojně a slušně. Vybral jsem si látku, nebyla to také prima kvalita, ale pěkná byla, a abych ho popobnal a sebe znova do nějakého pokušení nepřivedl, vrazil jsem je zrovna po vzetí míry mistrovi do ruky.

Vyvaloval ovšem oči, ale pospířil si. Byl jsem u cíle svých snah. Jako dítě těžil jsem se na tu chvíli, až se objevím v »měšťanském« ve fraku.

Konečně!

Moje domácí mobla na mně oči nechati, když jsem se jí představil. Nevyhovoval sice frak zcela mému vkusu, nepadl zrovna jako ušitý, bylo by třeba do něho takhle bříško pana kontrolora, ne praktikantovo, ale přece jenom v duchu jsem si musil říci, že vypadám tuze nobl.

»To bude Irma vyvalovat oči,« smál jsem se, capeje k osvětlenému sálu. V girderpě sešel jsem se s naším starým. Poslední dobou nějak na mne hleděl skrz prsty, patrně ho někdo zpravil o mé lehkomyšlnosti, ale když jsem se vyloupil ze zimníku a objevil se před ním ve fraku, usmál se a poklepal mi na rameno: »Vážu, tuze fajn, je vidět, že z nich bude přece jen pořádný člověk. Jen dávaj vřidky na spáň, více méně záležeť.«

Jestliže jsem už pověstným navléknutím fraku ve svých očích o polovici stoupl, teď po chvilce představeného obnášela moje bilance jistě sto procent.

Věšel jsem do sálu. V předních místnostech seděla již celá řada měšťanů, libujících si na večer,

Jako v Německu, tak to půjde i v jiných zemích, kde lid bude dostatečně uvědoměn a zorganizován. Jen lidé úzkého duševního obzoru nebo sobečtí chytráci hlásí se do »dělnické« strany socialistické, jejíž vůdcové ústy proti kapitalismu bouří, ale od židovského velkokapitalismu přijímají podpory, inserty, atd., atd.

Jest vskutku protikapitalistická a dělnická strana ta, jejíž hlavní vůdcové mají tačné příjmy jako baroni a dělníky nebyli? Jen malá uvědomělost našeho lidu dovoluje socialistům broudnout rozšiřovati podvodné, zesurovující pamflety.

Srovnávejme! Němci v říši nejsou ohroženi národnostně. I kdyby socialisté tam získali mandátů sebe více, proto nenastane útlak německé národnosti. A přece německý národ odmítá po častých zkušenostech od sebe rudou internacionálu jako národní nešťastí, ač německá soc. demokracie nepodlehá komandům cizokrajným. U nás však? V národě tom, který jest tolik sevřen kapitalismem germanizujícími židy, který tak těžce zápasí o svoje lidská práva, dělají se poklony rudé internacioně, která se řídí komandem vídeňského žida. A tento žid ještě nejednou dal na jevo pohrdání národem naším. Kterýkoli upřímný Čech dá svůj odpor na jevo, že »pokrokové« strany se tolik sklánějí před násilnickými socialisty ovládanými vídeňským židem, hned jest vášnivě napadán. Karle IV., otče vlasti, kdybys tak věděl, koho po tobě budou »osvěceni« Čechové nejvíce ctíti! Kdybys tak věděl, že vídeňský žid v Čechách bude více platiti než celá »Národní rada« a dvacet českých poslanců dohromady! Německo po dlouhých zkušenostech sociální demokracii od sebe odmítá, u nás rudá internacionála prohlašuje se za spasitele národa. V Prusku židů ubývá, u nás židovští kapitalisté stále více se obohacují. Leč všeho do času! Nyní dostalo Rakousko pádné poučení, že není potřebí tolik se báti rudých násilníků. Jestliže sama Vídeň dovedla se vymániti se socialisticko-židovských pont, proč by to nešlo jinde? Katolíci v Německu vítězí svojí vzornou ukázněností, vytrvalou prací pro blaho lidu, ujmáním se utiskovaných. A což katolíci rakouští, jichž jest přece více nežli v Německu? Nepomůžte vzorná organizace ještě líp než jinde? A vezme si vláda naše poučení, že není potřebí tolik výstředností povolovati socialistům na úkor stran jiných? V »katolickém« Rakousku snášeli posud upřímný katolík ústrky tolik jako nenáviděný cizinec. Leč vzhůru hlavy! Zdar záleží na pilné a obětavé práci!

Dopis z Prahy.

Agitace pokrokářská na Žamberceku začala sgrárníkům za nehty, ač jinak výhra Štemberkova nemusila by právě nikoho překvapit vzhledem k tomu, že pokrokářský advokát si tam po léta mandát vyesoval. Sám »Čas« drobnou menšinou práci svého chráněnce vynášel až do nebes a zdůraznil o něm, že vykonal 600 přednášek. Jestliže tedy dr. Štemberka po tolikaleté práci hned v první volbě neprošel, svědčí to, jak nepopulární a lidu cizí jest strana Masarykova. A pravda

meztím co matinky a dcerušky plnily sál. Irmy tu dosud nebylo. Knížecí úředníci vůbec přicházeli naposled. Jako zástupci vrchnosti musili to vstati nobeleji. Mně to ovšem bylo milejší, neboť budu-li moci Irmu očekávati hned u vchodu, bude překvapení tím větší. Také jsem se k tomu připravil.

Muzikanti začali bráti áčko. Znamení, že očekávání přicházejí. V průvodu mamá objevila se Irma v nadýchancích šatečkách jako rozpukávající se mák. Poopraviv se ještě zběžně pohledem do zrcadla, hotovil jsem se k šviháckému komplimentu, když v tom, ještě mne teď po letech pojímá vztek, cítím, že mi cosi letí na záda a hned nato slyším strašlivé řinčení rozbitého nádobí.

Než jsem se mohl vzpamatovati, drk mne již čísl ruce a po zádech mi jezdi ubrousek.

Nenadálým komplimentem vrazil jsem buď já do sklepníka nebo on do mne, ale výsledek byl, záplava jakési omáčky, kterou si kdosi objednal — na mém novém fraku, na tom perné umozoleném fraku!

Všecky čistící pokusy ukázaly se naprosto marny. S mastným šlehem na zádech a s černými myšlenkami jako noc na duši tihl jsem domů zničen, zdrcen, posílaje do horoucích skal fraky, bály, sklepníky i — Irmu.

Neboť dobře jsem viděl, že ta talešnice místo soustrasti měla plné oči zlomyslného chchtotu.

»A smířili jste se?« ptal se svádavý pan účetní.

»Ale kdepak! Ten večer se jí nas zalíbila myslivecká kamizola, no a já — já už tak skýval na ocet.«

A dymaje prudce z pěnky, křikl pan berní na sklepníka: »A teď, hospode, podejte sem špády, bodíme si šitku.«

tato osvědčí se ještě jasněji, uvážíme-li, že v první volbě mnoho hlasů kandidátu agrárnímu p. Fírbasovi bylo odňato tím, že od pokrokařů prohlášen byl za evangelíka. Právě v tomto ohledu náboženském provalila se ve volbách nekálá aféra agitační, která povahu strany pokrokařské zřetelným tahem dokresluje tak, že poslední pochybnosti musí zmizeti u člověka v úsudku svém o straně té ještě neustáleného. Dr. Zahálka, sám evangelík, aby pomohl Štemberkovi, ukazuje okatě na pana Fírbaše jako na evangelíka! Zapomněl dr. Zahálka na přísluví, že v domě oběšenecové neradno mluvit o provazu. Však také důsledky tohoto šeredného úskoku dostavily se rázem, a veřejné mínění mluví o mravnímu hnusu, jenž musí se každého člověka zmocnit proti straně, která sama sebe odporučuje jako neposkvrněnou a nejvyšší výchovatelku národa. A když rolník, evangelík, posílá „Venkovu“ dopis plný rozhořčení a spravedlivého hněvu, počíná býti ze všeho toho pokrokařům horko. Poznávajíce, že věci té ledabyly vážit nelze, volí svoji nejoblíbenější zbraň výkřků, podskokův a zášudných přepadení. „Čas“ naplnila hlava hrozná myšlenka, že by evangelíci ze seznamu jeho odběratelů mohli se vytráceti, a proto dr. Zahálka na srozumitelný pokyn vrhá se s pérem v ruce do boje a v dlouhých sloupcích v „Čase“ dokazuje, co zásadně dokázati nechce, že vymyšleného evangelictví páně Fírbasova skutečně užil jako agitačního prostředku. Však ani na tomto způsobu obrany se pokrokaři nestaví, neboť, hle, „Čas“ vykouknuv Zahálkovi přes ramě, metá agrárníkům do obličeje hustou výčitku: A vy, nazývati někoho evangelíkem, není urážkou, vždyť v českých dějinách čteme přece o Husovi, Komenském, Chalčickém, emigrantech... „Čas“ při tom se strojenou rozhorleností mluví na evangelíky. Na to agrární redaktor prohlašuje ve „Venkově“ slavnostně a určitě, že pokrokařský kal rozlil se již také na venkov a že nezná strany mizernější a mravně otrlejší nad stranu pokrokařskou. — Několik těchto poznámek volebních jsme proto učinili, aby opětně byl proveden důkaz o mravních zásadách strany Masarykovy, a aby kulturní tento obrátek byl od naší veřejnosti opětně dobře prohlédnut. Věru, již v pořekadlo vošlo, že kamkoli strana Masarykova zasáhne, všudy po sobě zanechá stopy mravní hniloby. *Neboť, aby evangelík přišel mezi katolíky a přemlouval je, nevoliti toho a toho kandidáta, protože jest evangelíkem, to se ještě v Čechách nestalo; až teprve teď o to zásluhy si získala vždy věrně umravňovaná a vždy věrně pokroková strana Masarykova. Čeho se Midas dotkl, všechno ozlatělo, čeho se tato strana dotkne, všechno mravně zdivočí. Dále co dále, v naší veřejnosti stále větších rozměrů nabývá mravní korupce, která jako nějaký báječný netvor stále otevírá svůj jícen a volá: dej, dej! A naši pokrokaři házejí v jícen její nejtučnější soustačka, a to, pánečku, i přes své badlivě vysoustruhované mravnostní fráze a přes svůj dobře vymyšlený humanitní artikl.*

Volba žamberecká vůbec měla své přepodivné osudy, přinesla mrzuté překvapení a způsobila straně pokrokařské mravní a rozumové vyslání. Sotva že po první volbě do Prahy přilétla zpráva o většině hlasů Štemberkových, „Čas“ vítězně omámen spustil na své pozouny, věnoval hned volbě úvodník, vyzdobiv jej nadpisem: „Konec agrární slávy.“ Avšak druhá volba poučila, že pycha předchází pád. „Čas“, nevěda kudy kam, vrhl se na svou ošuntělou pranostiku a odříkává ji způsobem herce, jenž deklamuje známou úlohu staré hry. „Pokrokaři zvítězili mravně“, tvrdí Masarykův list. Po volbě německo-brodecké měl také tak. No, zdrávi povídali. My pánu z „Času“ radost tu kazit nechceme a ještě jim radíme, aby se tomuto svému vtipu sami sasmáli a sami zatleskali. Pak aspoň jejich žamberecká truchlohra bude mít fraškový konec.

* * *

Myšlenka koncentrační v příčině říšských voleb nemůže se dostat k žádoucí jasnosti. Trpí vleklou nemocí, v níž horečka brzy stoupá, brzy zase klesá, a lékaři, sešedši se v konsilium, předpisují různá opatření a léky. Recepty popsáno bylo již mnoho papírá. Ve městech, jak zde se, vynořuje se přece jaké také dorozumění. Jmenovitě Praha ukázala ostatním městům příklad, neboť mandáty její, možno-li totiž většinu zprávám novinovým, několika stranám již byly rozděleny. Až povrch zdá se býti klidným, přece v zákulisí konají se pilné porady, návrhy a vyjednávání, a že mladočeská strana na soustředění má zájem největší, vyvíjí ze všech posledních doplňovacích voleb, v nichž kandidáti mladočeskí zvlášť silně jenom podporou stran ostatních. Jest zajisté v zájmu národním a společenském, aby tak sv. strany měšťanské skutečně se stranou mladočeskou se dorozuměly, neboť tím způsobem budou mít pro stranu socialistický udě-

láno. Obavy, jež by snad způsobovala početností hlasů socialistických naše Praha, nemají místa ve městech venkovských, kdež počet socialistů zůstává stále týmě a kdež všechny vrsty obyvatelstva přinesl se od nich odlišují, neboť násilí socialistů, jejich hrubé projevy protináboženské a spojení židovské kde koho odstraňují. Prach, který zvedli řečníci socialističtí na sjezdu pražském, jest právě jen prachem, a velkohubé fráze o pohybu armád socialistických byly jen předvolebním manévrem, jenž může zastráhati leda nesoudného slabocha. Do voleb jest nice nedaleko, ale nicméně některé známky věští, že koncentrace v hlavních obrysech nabude asi platnosti. A jelikož straně mladočeské, jak její předáci prohlásili, nejde o výlučné vedení národa, jest velkou měrou potřebí, aby v kandidatury pojeti byli též vynikající staročeši. Jde-li o základy úspěšné politiky národní, pak přední podmínkou jest, poslati do Vídně soubor nejlepších sil po stránce rozumové, povahové i mravní. Bylo by utrácením národních sil, kdyby v praktickou politiku a ve společnou práci nebyli uvedeni mužové jedině z té příčiny, že toho nemohou snést staré nechuti a obmezené strannické vášně. Budou-li vlivem Kramářovým přijati za společné kandidáty Masaryk a Drtina, pak potřeby národa nemohou býti zanedbány tím, že by bylo opomenuto Bráfa, Horáčka, Riegry...

V katolické žurnalistice místem byl dán výraz podrážděné myslí, že na rady o koncentraci nebyla pozvána strana katolická. Staré přísluví praví, že kdo dobře rozeznává, dobře učí. Nezapíráme, že jednotné strany katolické není, jsme jen rozházenými ddy. Každé zastírání nedostatků škodí a naopak pronikavé poznání chyb jest východiskem zdravější budoucnosti. Nejen tato nejednotnost v daném okamžiku oslabuje význam českých katolíků, ale i jejich práce sociální jako strany organizované není ještě té váhy, aby vědomé političtí byli nuceni s nimi počítati. Z toho však katolíkům českým příliš smutno býti nemusí; dosti bude získáno, když postupně odstraněny budou překážky a chyby, které doposud působily nesnáze zdárnějšímu postupu, jehož počátky nicméně spatřovati dlužno již dnes v čilejší činnosti duchovenstva a křesťansko-sociálního dělnictva. Však činnost musí se ještě znatelněji vzpružit na všech stranách, a přítomná doba musí se státí matkou všestranného rozvoje. Ale byt byly posice naše v městech méně upravené, zato na venkově jest vzestup katolického uvědomění tak znatelný, že významu jeho nelze popírati. Jsouť již mnohé okrese, kde počet katolických hlasů jde do tisíců, a bude to při straně agrární, zda venkovští voličové z většiny svorně půjdou proti socialistům, po případě i proti pokrokařům.

Sleduje-li kdo zprávy o katolických schůzích, na nichž samostatně ujmají se slova ti klidní drubdy vesničané, vybouření protikatolickými štvanicemi pokrokařskými, musí uznati, že nikdo takového vzruchu lidového neočekával, ba ani netušil. Volba na Žamberecku právě toho jest výmluvným dokladem. Pokrokaři zachytili vítr do plachet, šli prozíravě a opatrně a nejen že katolického náboženství nikde neodvážili se ani zdaleka dotknouti, ale, co překvapuje, oni na své katolictví ještě se dušovali. A k tomu ke všemu dr. Štemberka o svém příslušenství ke straně realistické ani necekl. Slovem, všechno svědčí, že půda jest připravena, aby zaséváno bylo símé náboženského uvědomění.

Pro uvarování však každého nedorozumění tvrdím hned, že by se velmi mýlil, kdo by se domníval, že postačí organizace lidu pouze za účelem obrany náboženství. Ne. Naším vzorem jsou a musí býti katolíci němečtí, výsledkem jejichž práce sociální jest onen slavný střed, jenž právě teď v prudkém příboji spiklých stran ve všeobecných říšských volbách sám proti všem statečně odolal. Konečně na rozdíl poměrů našich od poměrů německých jest dovoleno říci, že, byť bychom neměli ani náležitý počet katolických poslanců, přece můžeme katolických zájmů od parlamentního nepřátelství ochraňovati tím, že za každým poslancem postavíme masu, nábožensky uvědomělou a naší hospodářskou práci podepřenou.

V přípravách volebních již teď žurnalistika pilně se zaměstnává otázkou, bude-li šlechta kandidovat a se kterou stranou se spojí. Svědčilo by to o nevyjasněných názorech, jestliže by kdo také ve stranách katolických z toho se horšil, že naši šlechtičtí velkostatkáři vstoupí do strany agrární. Tlačí je tam společný zájem zemědělský, a kdo ze šlechticů jest upřímným katolíkem, avé přesvědčení ve spojení tom zajisté neztratí. Těm pak, kdož by ohtáli ve volbách demagogicky využívat skutečnosti, že šlechta se hlásí o lidové mandáty, ministr Fořt připomíná toto... kromě toho pak leží na jevu, že šlechta jakožto představitelka společenské vrstvy, která má poměrně největší možnost, duševní síly své vadělati a

věnovati k účelům práce veřejné, bude zajisté i v nových poměrech mti možnost, aby představitelé její politický význam svůj přivedli k platnosti, ovšem napříště již nikoli přednostmi majetku, nýbrž jen zdatností a zásluhou osobní. A se zřetelem k věci české padne zvlášť na váhu, že šlechta bude pak i nucena, přiznat národní svou barvu. Nic není na závadu, abychom si politické součinnosti šlechty v oboru práce národní vroucně nepřáli. Tóníme-li právem, aby u nás co nejhojněji přibývalo jednotlivců majetkových i společenských vysoko se vyvíhnuvších, a aby synové i vnuci výsledky práce takovýchto otců a dědů nejen neprouzračovali, nýbrž udržovali a rozhojňovali, pak zajisté sluší si též přáti, aby majetkové a společenské potence, kteréž jakožto šlechta tu již jsou a toliko následkem zvrácenosti poměrů posílali své plně nekonají, k věci národa konečně též opravdově přilnuly. A je-li vůbec k tomu cesta nějaká, leží cesta ta jediné v odstranění volebních privilegií, beztoho, jak uvedeno, celkom již bezcenných, a v probuzení živého zájmu, nabádajícího šlechtu k tomu, aby chtějíc hráti úlohu, na níž činí nárok, srostla opět s národem, stanouc se nejen myslí, nýbrž i srdcem jeho součástí. Podobně mluvil a psal jiný vůdce, Kramář. Jestliže jinde dovoláváme se autorit, číme tak i v této otázce, a uvedená slova Fořtova poslouží snad někomu, když by šlo ve volbách o potlačení bludného, planého radikalismu.

Obrana

(11) **Vědomost na zlepšení kongruy.** S potěšením čteme ve „Věstníku katol. duchov.“, že po skončení akce kongruové zaslala Jednota děkovné telegramy dru. Stojanovi, ministru Marchetovi, sekčnímu chefovi dru. Hussarkovi, předsedovi rozpočt. výboru dru. Kathreinerovi, referentovi dru. Fuchsovi a gen. řečníku pro bar. Morsejovi. S podivením však postrádáme projev vědomosti činiteli nezasloužilejšímu — episkopátu. Snad tento projev uvázl sazači v kase?

(3) **Záře vyšší mravenky pokrokařské při volbách na Žamberecku a Ústecku.** Docházejí nás zprávy přímo úžasné, jak ta pokrokařská „přímot, opravdovost a svobodomyšlnost“ se projevila při poslední volbě. Sotva vyškolený cikán by se odhodlával k takovým knyfům, úskokům, k takovému balamcení a matení voličstva jako majitelé „vyšší pokrokové morálky“. Hezky se tužili žáci Masarykovi v „umravňování“ našeho venkova. Rolníci žaslí, čeho všeho jsou schopni ti lidé, kteří říkají, že chtějí lid vésti k vyšší mravnosti než církve katolická. Před druhou volbou pokrokařští pokrytci dali natisknouti provolání ke katolickým rolníkům, v němž doporučovali volbu p. V. Myslivce. Účel tohoto úskoku jest samozřejmý. Pokrokaři utkali se ku lsti, aby při tříštění hlasů katolických zvítězil dr. Štemberka. Rozdávány též volební listky oprávněným voličům nepokrokařským již s napsaným jménem dra. Štemberky.

Jeden volič hlasoval pro Fírbaše a za to svobodomyšlně vyloučen ze „Sokola“. Pokrokařské učitelstvo činilo na voliče prudký nátlak. Voličům listky odnámany a vyplňovány od mladíků, kteří se do volby neměli vůbec míchat. Lhalo se o Fírbasovi, hned že jest evangelík, hned že je žid. Takhle by chtěli pokrokaři prováděti rovné hlasovací právo? A chytrák Štemberka, jakkoliv „Osvěta Lidu“ i „Čas“ plnou parou pro něho pracovaly, najednou své pokrokařství před katolickým voličstvem strčil do kapsy. Ani se nepochlubil, jak jeho strana v Rychnově řádila proti katolickým dělníkům, když ti to chtěli přenéstí spolkovou činnost do většího hostince. Pane doktore Štemberko, kdo jen psal do „Osvěty lidu“ ten článek, tolik popouzejlo! proti pokojným dělníkům? A proč jste vášnivého pisatele neokřikl v zájmu snášlivosti? Teprve při volbách najednou se katolický lid dovidal, že máte bratra knězem. Tenkrát při řádění proti katolicky organizovaným dělníkům jste to o sobě nedal rozblašovati.

A teď ten hněv pokrokařů po prohrané bitvě! Propadl Masarykovský dr. Bonček na Pardubsku, propadl Masarykovský kandidát Svoboda na Německobrodecko. Aspoň teď snad spojenému dšil židů, evangelíků a pokrokařů podaří se zvítěziti! Ale — zase porážka. Proto ve vzteku spílání a podezřívání z takových skutků, jakých se dopouštěli pokrokaři sami. Rozlíla se to pěkná záře pokrokové umravňovací na Orlických horách! Co nestačí pokasiti židovské kofalny, to se snaží dotrhnouti pokrokaři.

(8) **Pokrokařské listy a kongrua.** Ani to hubené sousto, které po broných tabacích a dlouhých odkladech kněžím přidáno, není uloženo útoků pokrokařského tisku. Listům těm tedy připomínáme, že kněz v duchovní správě se

máše rozmnožovati své příjmy tučně placenými židovskými inerty, ani advokátskými účty na tisíce slatých jako pokrokařští (zvláště židovští) advokáti. Dejte pokrokařskému humanitáři čtyry stovky, uložte mu, aby s ním podporoval vlastenecké účely, plno chudších atd. a připomínejte mu, aby při tom nevybíral stolu. Pak uvidíte, jak bude se svým účelem spokojen! Jak pak žije dr. Herben, který jest tolik nadšen prostínským životem českých bratrů? Čtenář by mohl, že přece člověk tolik pokrokový na morálce československé stavi výše. A a! Herben se velice roztřítil, když mu pokrokaři nabízel za redakční místo v „Čase“ 240 korun měsíčně. Prosim, československý pokrobač, chudák, při svém „prostínském“ životě by nevystačil 120 zlatými měsíčně! Za takovou cenu přece nemůže pracovat žádný osvícenec pro blaho národa. Státisťové prvních křesťanů dávají za své převedení statky i život, francouzští kněží pro své ideály dávají se ožebračovat; ale majitel vyšší morálky, rytíř vyšších ambic si zanařká nad 240 korunami měsíčně, ač jeho podřízení duchové, méně osvícení morálkou Masarykovou, pracovali mu za pakatel. Juda prolhané nazval náboženství farním a obchodem. Herbenův orgán se tohoto láhe zastával. A čím jest „osvětová práce“ člověka, který jest roztřípen, že se mu za ni nenabídne více než 240 korun měsíčně? To raději Herben dělal dluhy dál; katolíci kněží však z dluhů nerad na živobytíčko peníze — jak to dovedou pokrokaři.

(3) **Tajná inkvizice pokrokařského učitelstva.** Páni inspektoři a okresní hejtmani mohou pomalu založiti ruce. Pokrokařští učitelé začínají sami prováděti kontrolu nejedradnější. Na Hofticu jsou rozesílány dotazníky s tímto textem: „Důvěrné. Račte obratem oznámiti vše předsednictvu Budče v Hoftici! Která náboženská cvičení konají se při vaší škole? — Jsou tato zvyklosti, nebo jsou-li podepřena určitým výnosem ve smyslu v. n. z. r. z. 24. XII. 1870, č. 11.734 z 24. XI. 1871, č. 13.23, § 9. a 10. f. s. a vyuč. nebo dobrovolné? — Kdy se účastní dítka služeb Božích? — Byly děti přítomny čtení pastýř. listů a p. — Útočí Vaše kazatelna na školu a učitele? — Jaký poměr je mezi správcem šk. a duch. a i mezi uč. — a duchovenstvem? — Jak lid pohlíží na poslední útoky proti škole? — Dodatky a připomínky. — Kdo ze sboru je členem Déd. Kom., uč. zálož., pojištěn a kdo u banky? — Do kterého odboru Budče se přihlašují, (kulturní, školský, právní)? — Jest tedy žádoucí, aby tamější duchovenstvo s poníženým komplementem složilo do rukou „Budče“ slavnostní slib, že ve všem vyhoví pokrokovým inkvizitorům. Vždyť přece každý ví, jak pokrokařská inkvizice jest neoprostná. A nebo ty dotazy dějí se z lásky ku katolické výchově?

(3) **Dvoji humanitářský leket.** Masarykovský „Čas“ bonem masil na veřejnost s důležitým upozorněním, jak jeden katecheta socialistického žánka tělesně potrestal — ačkoli byl kněz od „uvědomělého“ hoška drážděn. Když však masitou pěstí pardubský pokrokař dokazoval svoji osvícenost katechetovi, „Čas“ mlčel dlouho jako zafazaný. A když naposled přece něco promluvil, musil, napsal prolhané a jízlivé, že „teplý úder“ vlastně katecheta utříl jinde. Dosud takhle lež „Čas“ neodvážel. Ano — s pravdou ven! Když „osvícený“ pedagog v Uher. Brodě na Moravě udeřil katecheta do tváře, to také nebylo nic. Ale když se jedná o nezvedeného socialistického hoška, už se musí vyrukovati na obranu humanity. Proti aurovým násilnostem sociální demokracie Masarykovský orgán ani jednou důrazně nevystoupil; zkrátka neměl. A co by tu bylo látky k spravedlivému kárání!

Politický přehled.

Volební oprava císařem potvrzena a spolu uveřejněn císařský patent, kterým jest sněmovna poslanecká rozpuštěna a nařizeno provedení nových voleb. V posledním týdnu svého zasedání vyřídila posl. sněmovna řadu předloh: schválena předloha branecká, o nové smlouvě s rak. Lloydem, o paroplavebním spojení s Dalmácií, o místních drahách, o upravení penzí vdov po důstojnících, a jiné menší. Poslední schůze byla 28. ledna. Rovněž paneká sněmovna ukončila své jednání přijavši předlohy v poslanecké sněmovně schválené. — Ministrům dostalo se vyznamenání: dr. Fort, dr. Pacák, dr. Marchet a dr. Derchatta jmenování tajnými rady, ministr. předseda bar. Beck vyznamenán velkokřížem řádu Leopoldova a ostatním ministrům dostalo se řádu železné koruny I. tř. — Sněm království Českého má být svolán 18. února a bude zasedat do 23. března, a volby do říšské rady konati se budou asi v čase od 5.—10. května. — K novým říšským volbám vše se chystá. Strana mladočeská provede revizi programu svého a změni řad organizační. — Německá lidová strana uveřejňuje své volební prohlášení, vybízaje k jednotě; všichni Němci musí se sjednotit. — Hrabě Sylva-Tarouca ve schůzi řídí klub poslanců konservativního velkostatků měl posornouhodnou řeč na rozvolnění: „... Nové poměry odstraňují naše právo, ale zároveň onu vzdálenost, která nás

dosud dělila od národa. Spojení s ním a vzpomínání na něch všech bojů, jež prošli jsme na jeho straně, chceme v budoucnosti pracovati k dosažení cílů, které národa i nám jsou společny. Právě věrnost, právě vlastenectví osvědčí se v neštěstí a strastech.“

Spisová zasedlost uberského ministra řídí Polonyho rozšiřuje se žalobou jeho na poslance Leagysela; Polonyi podal žádost za propuštění.

Katolický střed v Německu novými říšskými volbami vystupuje jako vítěz; dosud získal 90 poslanců a s utišlých voleb může vzejíti mocnější, než byl předtím. V Bavorsku zvolen jediný liberál proti 30 poslancům středu. Socialisté nemohou se ani vzpamatovati ze své porážky.

Francouzští biskupové pokusí se o organizaci bohoslužeb na základě dohodnutí s prefekty nebo starosty, aby kostely bezplatně na 18 let byly pro bohoslužby postoupeny.

Z dosud zvolených 4982 volitelů do říšské dumy jest 1761 monarchistů a jim blízkých 1986 umírněných, z 2212 důvěrníků malostatků jest 1036 duchovních. — Vláda ruská usnesla se vykliditi Mandžurako co nejdříve a nečekati až do 15. dubna.

O důležitosti politické činnosti katolíků v duchu ryze křesťanském vyslovuje se výtečný znalec Dr. Kralík významným způsobem:

„Kulturních, osvětových i náboženských cílů dosáhneme jenom prací a činností politickou. Kdož z nás na pouhém náboženském katolicismu lpe, at si vzpomene, že svobodná duchovní správa a vyučování náboženské zabezpečí se jen politickou svobodou našeho vyznání. Úspěch a rozkvet našeho náboženství závisí od zákonodárství kultu, školského a spolkového. Těchto docílí se pouze politickou činností, jakž naše náboženství plnou měrou zasluhuje.“ („Vaterland“ 1906 č. 56.)

(Vyháto z č. 1. „Časových Úvah“, kdež pod heslem „Slovočas“ uveřejněna výborná úvaha o volbách).

Z činnosti katol. spolků.

Přednáška. V dámském spolku „Anetce“ bude přednáška vsp. kanovník dr. Soukup v sobotu dne 2. února o 2. hod. odpol.

Valná schůze křesť.-sociál. spolku „Anetky“ v Hradci Králové. Schůzi zahájil za přítomnosti 88 členek duchovní radce, vdp. Dr. Reyl, delší řeč, v níž poukázal na vzdělávací, charitativní a sociální význam spolku, jenž činností svou ve prospěch svých 383 činných členek rozvíjel na základě zásad katolických Řečník vyvrátil také četnými doklady úmyslné šíření lži, jako by církev katolická považovala ženu za méně cenného tvora nežli muže. Poukázav na základní činnosti každé organizované členky, jež záležejí ve vzájemné snášlivosti, obětavosti a vytrvalosti, skotčil řeč svou za souhlasu celého shromáždění. Jednatelská správa referuje o čile agendě výboru, registruje 6 vzdělávacích přednášek a vzpomíná manifestační účasti spolkové při průvodu Božího Těla a při procesii do Heřmanic. Pokladní správa svými číslicemi nejlépe zobrazuje záslužnou tendenci spolku. Podpor nemocenských vyplaceno 136 K, pohřebného 120 K, vánoční nadílka 108 K, rozdáno při různých příležitostech 189 K. Celkem 553 K věnoval spolek na charitativní účely s nepatrných členek příspěvků. Přes to, že tolik spolek rozdál, přece pokladní příjmy byly dvakrát větší nežli roku minulého, neboť přijat bylo letos 941 K, k čemuž přispěla hojně zdatilá zahradní zábava na Sl. Předměstí. Knihovní správa snalé poměrně knihovny (216 sv.) smiňuje se o četné četbě vyložených časopisů a knih. Při volbách, které se děly téměř svorně dle navržené kandidátní listiny, povolány byly do výboru pl. t. dámy a slečny: Marie Novotná (předsedkyně), Marie Rosová (místopředsedkyně), Antonie Lukešová (pokladní), Antonie Šafránková (jednatelka), Marie Čedilová, Marie Langrová, Pavlína Marvánová, Kateřina Svatoňová, Marie Samanová, Emilie Uhrová, Zdenka Hůlová. Za náhradnice: pl. t. Františka Pražanová a Zofie Besková. Za revizorky: pl. t. Marie Kadaníková a Anna Nejedlá. Duchovním rádcem zvolen vldp. Dr. Reyl. Při volných návrzích usneseno oslaviti 700letou památku narození bl. Anetky české a při tom čile jubileum trvání spolku. Rovněž bylo schváleno střízliví patronát služebných děvčat. Valná schůze poskytovala povznesléjší dojem nadšeného zájmu pro dobrou myšlenku. Kdyby spolek ani nemohl se vykazati tak úspěšnou činností na poli charitativním, zasloužil by uznání od každého sociálně uvědomělého člověka pro svou sociálně ušlechtilou výchovu svých členek, které jakkoliv pocházejí z nejrozličnějších vrstev společenských, přece ve spolkovém životě se sbližují jako sestry. Neul pochyby, že snahy spolkové dojdou i letos náležitě porozumění a hojně podpory. Zdař Bůh!

Z Lemnice n. P. Katolická jednota naše odbyla v neděli dne 20. ledna výroční valnou hromadu, kterou za přítomnosti 60 členů zahájil předseda vedlejší p. Ant. Láš. Dle obvyklého pořadu přečetl jednatel Jos. Kozák protokol z mi-

nohé valné hromady, který byl schválen, načež podána správa jednatelská, se které vyjímáme toto: Schůzi výborových, na kterých zasedl spolkové vyřizovány byly, odbyváno 16. Členských schůzí a přednáškami odbyváno 6. Mimo to pořádan byl spolkový ples, 2 divadelní představení a Mikulášská zábava. Při první členské schůzi dne 11. března přednášel dp. V. Mynář o své cestě do Sváté země. Přednáška provázena byla světelnými obrazy. Při druhé schůzi dne 16. dubna přednášel p. Hrdel učitel V. Špaček o křesťanském vychování v rodině. Třetí schůze odbyvána dne 29. července s přednáškou sl. Ang. Rosypalové „V čem spočívá pravá vzdělanost žen.“ Čtvrtá schůze dne 26. srpna s přednáškou vsp. Dr. Fr. Šalce: „Chceme-li sklerikalizovati školu?“ Pátá schůze dne 28. září s přednáškou p. prof. Ant. Drápalíka: „Proč věřiti si máme otázek národohospodářských.“ Šestá dne 11. listopadu, s přednáškou dp. Fr. Šalického „o volné škole.“ Na veřejnost vystoupila jednota při slavnostech církevních o Vzkříšení Páně a Božím Těle, na sv. Václava účastnila se jednota máe sv. Dne 17. června zastoupila jednota 2 delegáty sjezdu katolických stran v Praze odbyvaného. 8. července účastnila se jednota hujm počtem členů krajinického sjezdu kat. jednot v Podkrkonoší, odbyvaného ve Studenci. 22. července účastnila jednota 8mičennou deputací při slavnosti sv. císaře prapora jednoty sv. Vojtěcha v Hoře Kutné. 22. října zastoupila jednota štítlečnou deputací při organizační schůzi v Jilemnici. Úmrtím ztratila jednota 3 členy, jež vyprovodili jsme hujm počtem na jejich poslední cestě. Kat. jednota čítá 99 členů činných, 14 přispívajících a 2 čestné. Během roku přistoupilo 17 členů a sice k mužskému odboru 7 a ženskému 10. Ženský odbor čítá 90 členů. Zprávu pokladní přednesl p. Jos. Hrabá, dle které obnáší jmění spolku 634 K 44 h. Zprávu knihovní přednesl p. Jos. Janda, dle které spolková knihovna čítá 302 knih rozličného obsahu. Dle správy hospodářského správce, Fr. Prskavce, který spolkový inventář sestavil, a svolení k tomu komise tento odhadil, obnáší cena spolkového inventáře 721 K 90 h. Všem funkcionářům jednoty vzdán byl za jejich obětavou námahu panem předsedou dp. Ant. Lášem upřímný dík. Ve vykonané volbě svolení jsou: za předsedu dp. Ant. Láš, za místopředsedu Jan Mikule, za jednatele Jos. Kozák, za pokladníka Jos. Hrabá. Do výboru zvoleni pánové: V. Rada, Jan Kobrle, J. Plichta, Ant. Fišera, Jos. Adlaf, Fr. Prskavec, Jiří Sucharda, Jos. Pokorný, Jos. Janda, V. Nosek. Hynek Dlouhý, Kobrle V. Za náhradníky zvoleni pánové: Jos. Onhrabka, Jos. Souček, Boh. Janda, Jos. Macháček; za revizory dítí Vil. Matoušek, Jos. Čapek, za praporečáky V. Týns, Ant. Fišera. Ženský odbor zvolil si za předsedkyni: sl. M. Lášovou, místopředsedkyni sl. Fil. Pekárkovu, za jednatelku: sl. B. Vajgrovu; ve výboru: paní Vil. Mikulová, p. M. Trysnová, p. Anna Ryšavá, sl. Rosa Knapova. Další zářné činnosti jednoty katolické voláme optimálně: „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. U vyřízení kanonické generální visitace v r. 1906 ráčil Jeho Biskupské Milost nejvyšší arcipastýř následující vyznamenání uděliti: (Dok.) Ve vikariátu opočenském jmenování byli p. t. pánové: Václav Uhlíř, bisk. vikář a farář v Přepýšicích a Jan Řehák, bisk. vik. sekretář a děkan v Opočně, čestným konsistoriálním radou. Jan Ot. bisk. notář a farář v Sedlčanech, osobním děkanem; Ferd. Havonek, osob. děkan v Třebouchovicích, Josef Domašinský, děkan v Dobrušce, biskupskými notáři. Expositorium canonice obdrželi: Vincenc Erlebach, farář v Bystřem, Václav Vojnar, farář ve Slavohově, Frant. Hronec, farář v Bohuslavicích, Josef Kovář, farář ve Vel. Jesenicích, Jan Novotný, děkan v Nov. Městě nad Met., Sebast. Weber, farář v Olešnici, Frant. Pospíšil, farář v Nov. Hrádku. — Farář synodálně obdržel: Alois Dostál, kaplan v Nov. Městě n. M. — Pochvalným uznáním nejvyššího bisk. Ordinariátu vyznamenáni byli: a) dekretem Jeho Bisk. Milosti: Josef Flešar, farář v Dobrušce, František Hendrych, farář v Mělníci, P. Richard. Randák, O. C. guardian v Opočně, P. Ladisl. Mořes, kněz a převor Milosrdných bratrů v Novém Městě n. Met., František Honců, kaplan v Novém Hrádku. — Jos. Musil, kaplan v Náchodě. — b) prostřednictvím bisk. konsistorie: Václav Pleškot, kaplan v Dobrušce, Karel Jirka, kaplan v Třebouchovicích, Frant. Příbyl, kaplan v Olešnici, Aug. Cihlár, kaplan v Nov. Městě n. Met.

Nové prodloužení asanace na 10 let. S dychtivostí čekalo živnostnictvo všech společenstev ve středu, jak se obecni zastupitelstvo rozhodne. Všeley dík sluhů vzdáti p. starostovi Dr. Ulrichovi za jeho pečlivý, promyšlený referát a úspěšnou intervenci. Ze p. Beráněk, profesor a majitel domu, postavil se do opozice, neboť práve na nejprůběhnější váhu; ten v radě městské živnostníků nezasaduje. Smutnějším zjevem jest, že postavil se na odpor p. C. Vlach, zvolený výhradně živnostníky. Tento majitel domu a vlnářník se bojí, aby byty jeho domu ve starém městě.

nezůstaly snad prázdny. K vůli němu by mělo trpět několik set živnostníků, kteří do Hradce peníze přinesli a zde je také nechávají. Co jest mu po druhých? Let pozor jen na nastávající volby! Živnostnictvo dovede si takovou „protekcí“ zapamatovati.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 28. ledna 1907 usneseno: Výkaz pokladni hotovosti ze dne 21. ledna 1907 byl vzat na vědomí. — Vzdají se díky „Alliance Française“ v Paříži, věnovavší městskému zastupitelstvu diplom a stříbrnou medaili, jež se uloží ve zdejšímu průmyslovému muzeu. — Zpráva farářského úřadu v Pouchově o náhrobovém fondu p. Ar. Bradyho vzata byla na vědomí. Týž farářský úřad požádá se, aby podal rozpočet na opravu náhrobku p. Ar. Bradyho. — Výkaz dlužních poplatků s hrobu na hřbitovech Pouchovském a na Kopci sv. Jana postoupil se hřbitovnímu odboru. — Spolku na podporu chudých studujících zde propůjčil se městské divadlo Klicperovo na den 24. února t. r. ku přednášce Dra. L. Brtnického o jeho cestách mořem Aegejským. — Žádost dp. faráře Pouchovského, za ponechání svýšeného příspěvku 300 K na palivo doporučil se biskupské konsistoři a mistodržitelství k vyhovění. — C. k. komor. virtuosovi Frant. Ondříčkovi propůjčil se městské divadlo ku koncertu na den 2. března t. r. — Farářský úřad v Lichenicích se požádá o předložení osnovy mešni nadace založené farářem v Hněvčesí p. Kalasem. — Udělí se povolení k obývání villy pl. Violy Zachovalové, novostavby čp. 30 a 31 na Velkém náměstí, p. Fr. Černého v bloku U na parc. č. 7 a p. Jos. Thöře, dle návrhů komise. — Povolení k užívání nové postavených kámen okresního výboru bylo vzato na vědomí. — Techn. kanc. se uložil, aby bez odkladu odevzdala smě Kressu a Bernerdu potřebné poselky ku přípravě pro práce regulační na L. bi. — Žádosti za nádaň Alex. Protivý postoupil se měst. zastupitelstvu. — Za dar 70 K, věnovaný pro zdejší ústav chudých rodin p. v. l. r. Červenky, vzdají se díky. — K žádosti obchodního gremia se sdělí, že byly již učiněny všechny kroky, by zařazení Hradce Králové do III. třídy aktiv. přídatku bylo docíleno. — Dotaz okresního výboru ohledně stavby domků dělnických postoupil se sociálnímu odboru. — Pochvalné uznání c. k. mistodržitelství zdejší obci za provedení asanačních prací a jiných různých zdravotních opatření ve zdejší městě v posledních letech postoupil se zdravotnímu odboru a rovněž připsal okres. výboru, jímž si též stěžuje do převezení osob tyfem onemocnělých z Újezda do zdejší epidemie nemocnice. — Vyroší se rozpočet na r. 1907 k nahlédnutí, což se veřejně vyhlásí.

Vyznamenání řeholnic. V neděli dne 3. února o 11. hod. dop. p. mistodržitelství rada H. Steinfeld odevzdá v kapli zdejšího dívčího pensionátu zlatý zásluhový kříž řádci učitelce obecné dívčí školy M. Pankracii.

Klicperovo divadlo. Jednota divadelních ochotníků sebrala dne 27. ledna Štolbovu veselohru: „Vodní družstvo.“ Známý sice, ale stále svěží kus přivábil hojně obecenstva, že to bylo až na podiv při svých bábových sezónách. Večer se sdělil. Prvního místa dobyli si sl. Šrajbrova (Boženka) a p. Dušek (Cirkil); k nim těsně řadil se p. Beránek (Zelenka). Sl. Šrajbrova svou hrou silně připomíná oblíbenou sl. Kučerovu, členka východočeské společnosti, avšak na mnoze ji předčí. Zvlášť znamenitě provedla svou úlohu v III. jednání. Volněji a zřetelněji recitace byla by jí ovšem s prospěchem. U p. Duška překvapovalo pečlivé nastudování role, která je přetvářka svým přívalem slovním; při tom pěkná a živá hra sjednala mu všeobecné sympatie. Též výkon pana Beránka byl v každém ohledu velmi dobrým. Komické role byly svlášť v dobrých rukou; p. Procházka v malé sice, ale výtečně provedené úloze Kofránka ukázal svůj rozhodný talent pro komiku; originelním byl též p. Svoboda (Červenka). K nim držili se i ostatní, majíce po většině úlohu dobře nastudovanou; proto nedivno nikterak, že neutuchající potlesk byl odměnou snahy jednotlivých ochotníků, která může býti s morálním i finančním úspěchem zajiště úplně spokojena. Dr. Aliquis.

Valná hromada všeobecného spolku pro Hradec Králové a okolí přehledá se ze dne 2. února na den 24. února do těchto místností a s tímž programem.

Koncert mistra Jana Buchtele v Klicperově divadle v Hradci Králové koná se dne 8. února 1907 za spolupůsobení sleden Loly a Slávy Nepeřených a virtuosky na klavír Emilie Černé z Prahy. Pořad. 1. Slávik Josef: „Houslový koncert A-moll“ s klavírním doprovodem J. Buchtele. Mistr Buchtele. 2. Schumann Rob.: „Variace pro dva klavíry.“ Sledný Lola a Sláva Nepeřených. 3. Schumann Rob.: a) „Vederní píseň“, b) „Sbění.“ Mistr Buchtele. — II. 4. a) Čajkovský Petr: „Smír“, b) Dr. Dvořák Ant.: „O naší lásce“, c) Česek J.: „První píseň.“ Sl. Sláva Nepeřená. 5. a) Chopin: „Ukolébavka“, b) Smetana: „Na břehu mořském.“ Sl. Lola Nepeřená. 6. a) Thomas-Sarasate: „Mignon-Fantasia“, b) Smetana: „Farfala.“ Mistr Buchtele. 7. a) Smetana B.: Balada s op. „Hubička“, b) Bizet J.: Arie Micaely s op. „Carmen.“ Sl. Sláva Nepe-

řená. 8. Pag-nini Nicolo: „Nel cor più non mi sento“ (pro solové housle). Mistr Buchtele. Začátek o půl 8. hodině večer. Předprodej vstupenek u p. Břet. Broukala, knihkupce na Velkém náměstí.

Přednáška p. prof. R. Kepky „O uměleckém průmyslu“ odkládá se na pondělí dne 4. února t. r. Začátek o 7¹/₂ hod. več. Vstup volný.

Porotcové k I. porotnímu zasedání v Hradci Králové v měsíci lednu 1907: Rozum K., rolník v Dlouhé Vsi, Fridrich J., rolník v Bestvinách, Holenda J., rolník v Mladkově, Vildman H., obchodník v Opočně, Horký J., rolník v Cudlavě, Nývlt V., rolník v České Čermě, Souček V., rolník v Klášterci, Falta A., majitel parního mandlu v Náchodě, Nedvídek A., krupat v Rychovské Kn., Petráň J., hotelier v Dobrušce, Chudý J., továrník v Týništi, Jirka F., majitel hostiatic v Olešnici, Tancer J., lesmistr v Týništi, Vitoušek K., továrník v Třebechovicích, Dašek Č., mlynář v Slavětíně, Baryanec V., rolník ve Věkoších, Ulrych A., rolník v Bohárně, Čapek J., rolník v Brzích, Javůrek F., obchodník v Nechanicích, Novotný J., soukromník v Nechanicích, Netval F., obchodník v Červeném Kostelci, Bednář J., mlynář v Klášterci, Kučera J., rolník v Hrádku, Kupka V., rolník v Čánci, Mach J. B., majitel krupovky v Dolním Radechově, Fírbaš F., rolník v Provodově, Němec V., rolník v Dubu, Hájek A., obchodník v Kostelci n. O., Souček J., rolník v Plotištích č. 24, Sehnoutek Rud., okres. tajemník v Kostelci n. O., Pacalt V., rolník v Pouchově, Bartoš J., rolník v Lípě, Kalousek V., rolník a hostinský v Hejnicích, Rotter A., statkář v Novém Dvoře, Valdek Fr., majitel krupovky v Plotištích, Král B., vrchní lesní v Dubenci, II. náhradní porotci: Pavlík Fr., zámečník v Hradci Král., Petina Ant., majitel knihtiskárny v Hradci Král., Pipich Em., c. k. professor zámečnické školy v Hradci Král., Krýsl K., professor obchodní akademie v Hradci Král., Pultar Jan, krejčí v Hradci Král., JUDr. Hrouzek Frant., okresní tajemník v Hradci Král., Kopecký Jan, účetní strojírný v Hradci Král., Kantner A., majitel domů v Hradci Král., Urner Otakar, hostinský v Hradci Králové.

Na týdenní trhy v r. 1906 v Hradci Králové přivezeno bylo: pšenice 15 117 hl, žito 11 794 hl, ječmene 15 912 hl, oves 16 458 hl, prosa 260 hl, vike 1 229 hl, brachu 275 hl, čočky 381 hl, jetelového semínka 3 184 hl, lněného semene 594 hl, olejky 134 hl, máku 448 hl, brambor 7 826 hl, jablek 461 hl a krup 339 hl.

Z Ruska. Při sňatku sl. Aniky Poutové a p. Jos. Duškem, c. k. finančním nadzorcem, vzpomenu Ústřední Matice školské, na kterou vybraly družičky Emila Binarova a Zdenička Machkova 16 K, které odvedeny byly místnímu odboru na Pouchově.

Z Černilova Katolická národní Jednota v Černilově pořádá v neděli dne 10. února t. r. dvě masopustní divadelní představení „Báseň o kometě“. Veselohra v jednom jednání od J. Zofky. — „Tatínkovy Juchty“. Fraška o dvou jednáních. Dle humorosky vzdělá K. Malinský. Ceny míst obyčejné Začátek v 7 hod. večer. Školním dětem vstup zdarma. Po divadle taneční zábava. — Na agitační fond katol. organizace vybráno tu celkem 136 K.

Zadali se drohem. Fr. Pulpit, 53letý obuvník v Sezemčicích, navštívil v pondělí dne 28. ledna t. r. svoji provdanou dceru, která mu předložila něco k večeru. Při jídle zaskočilo Pulpitovi v jícnu tak, že počal s největší námahou kašlati a se dusiti. Pojednou se skácel a přivolaný lékař konstatoval smrt udášením drohem, který přeskočil v hrtanu do nepravého místa.

Vikariátní konference duchovenstva traktu pardubického konala se ve čtvrtek o 10. hod. dop. na děkanství v Pardubicích za přítomnosti veškerého vikariátního duchovenstva.

Obomí. Pan prof. Teplý, který dlel za příčinou léčení v nemocnici v Milosrdných v Praze, nastoupil zase své místo katechety na realce v Pardubicích od 15. února t. r. Pan dr. Loskot, doasavdní jeho zástupce, obdržel místo katechety na gymnasiu ve Vysokém Mýtě.

Úmrtí. V Pardubicích zemřel dne 26. ledna t. r. Petr Vraněš, měřan a obchodník ve stáří 62 roků. Byl rodem Jihoslovan a přišel do Pardubic zcela chud. Příčinností a šetrností došel se majetku a blahobyta. Smýšlením byl upřímný katolik. Pohřeb jeho konal se dne 28. ledna o 3. hod. odpoledne.

Hudba chrámová v Heřticích. Dne 2. února t. r. dávat se bude v hofickém děkanském chrámu Páče „Missa in h. Ss. Trium R-gum“ pro 4—6 hl. smíř. a capella od Fr. Kosenena, jedna z krásných mál moderní polyfonie.

Letní hospodyněská škola v Opočně zahájí letošní směřování bém vyučovací počátkem dubna. S ústavem spojen je vzorné a účelné zařízený internát, kde ubytované chovanky jsou pod stálým dozorem odborné učitelky. Ústav má malou kuchárnu a malé školní hospodářství spojené s chovem dojníc, vepřů a drůbeže. Za zaopatření v internátě platí se měsíčně 30 K. Školné činí za 5 měsíců 20 K. Ony chovanky, které by se svlášť učiti chtěly kreslení atřibů a šití šatů, zaplatí za 5 měsíců 10 K. Přihlášky mohou se ústně

nebo písemně kdykoliv učiniti. Hlavní záznam koná se v prvních dvou nedělích měsíce března t. r. Bližší sdělí ředitelství školy v Opočně na st. dr. prospekty, jež na požádání zdarma a franco zašle.

Dr. Drtina v Dobrušce. Pan professor mluvil dále. Dokud kněží žehnají zbraním, dočud není možno mluvit o pravém křesťanství. Pan prof. snad chtěl říci, že žehná vojínům, by zbraní nejdražší statek svůj na zemi — život — si zachránili. A v tom není snad nic špatného? Matka zajisté synu, který do války jíti musí, neodřekne svého požehnání. A církev, matka všech, měla by jdoucím vstříci smrti této útěchy a posily duševní odepřít? Z toho však nelyne, že válku tím ochvaluje. Křesť. morálka o tom proučuje dostatečně. Nešťastný velebitel toho plného lidství, vite, že duševní rány více ničí, než tělesné. Spočítejte, kolik ran vaši stoupenci svým záštíplým tiskem, pomluvami atd. zasazují křesťanskému lidu. A o nich jste ani necikl! A proč u všech všudy vaši stoupenci velebí krvavé Táboře, které vodili sami jejich kněží k vraždění a hroznému mučení vlastních krajanů? Logiko realisticke, jak dovedeš být chytře nedůsledná! A proč „Čas“ chválil židovské revolucionáře ruské, ačkoli Tito osvědčovali krajní bezcitnost a surovost? Pan prof. vynasel také nový pojem zbožnosti. Křesť. zbožnost jest cit účty, který vychází z poznání Boha a jeho nekonečné dokonalosti, z důvěry a z lásky k Bohu. Dřinováská zbožnost vychází z poznání spojeectví člověka s vesmírem — s Bohem a z převedení, že dle toho pramene dobra všecho naše „dění“ nese se týmž směrem — k dobru. To byla by spíše sbožnost než zbožnost. Písma sv. prý si váží a takovéhle učení že je v Písmě sv.? Kdy mluví tedy pravdu? Ze starověku chce pěstění těla, ze středověku milování člověka. Vce nic. Neví, co jsou dogmata čili věroučné pravdy. Jímí nazývá názory v bibli o přirodě, tehdejší době přiměřené. Prý ta „dogmata“ odpírají výzkumům nynějším, tím však se budí muka a lhosejnost duševní k náboženství. To musí přestat. Křesť. má budoucnost tenkrát, když dogmata ve škole se budou vykládat historicko-exegeticky. Světe, div se! Universitní prof mluví vážně o tom, co zná už dávno vyložit žák 4. obec. školy. V obecné škole jest proti placení školného. Stát nuti chodit do školy, musí tedy sám ji vydržovat. Vybírá školné jest proti spravedlnosti. Tu p. prof. zapomněl své horlivosti, co je vlastně stát? Zase ci tatínkové a jejich kapsa, pane universitní doktore filosofie. Školy pro obecný lid ve středověku nebyly, ty povstaly až v 18. století. Byly jen školy, kde se vyučovalo latině. Ale tu dějepis praví něco jiného. Kellner praví (Zur Geschichte der deutschen Volksschule): „byly školy ve středověku, v nichž se vyučovalo pravdám elementárním a tyto školy plnily úkoly našíh nynějších škol středních.“ Na všeob. církevním sněmu v Catibradě r. 680 stanoveno a nařizeno, že všichni kněží mají na místech, kde duchovní správu vedou, ve vesnicích a městech zřizovati školy, aby děti věřících byly vyučovány v nejnutnějších vědomostech. Zásady o vyučování dítek přijaty v Čáchách za říšské zákon r. 789 za Karla Velikého pro říši německou a r. 1215 nařizeno zřízení farních škol pro celou církev papežem Innocencem III. Školy byly klášterní, katolické, národní, farní a městské, rozdělené na nižší a vyšší. V nižších učilo se čtení, psaní, počítám, zpěvu, náboženství. Ve vyšších tak zv. svobodnému umění. Školství čím dále skvětalo. Tak v Čáchách v arcidiecési pražské bylo dle Palackého ve stol. XIV. 640 škol. Lidé uměli psát dobře, jak dokazují mnohé staré zachované městské knížky. Účty řemeslníků v mateřštině vystavené jsou známy. Kde nabyli ti lidé vzdělání v mateřštině? V latinských školách? Jak se s nimi dorozumívali učitelé? Jen nenávisť k církvi zamýká p. profesorovi ústa, ba ještě tím odporuje dějinám. I divčí školy byly. Winter svědčí: „Také vzdělání děvčat bylo odkazováno nejvyšším dětinským školám, at výsadním, at postranním. Jeptišky mívaly školy, kde se učilo čísti, psati a šiti. Války husitské a luther. zničily kláštery a zasadily vzdělání krutou ránu.“ Německý kantor zvléštil u Sadové a Sedanu. S tímhle kolovrátkem až tu byl p. Háj. Ze by tohle p. professor neřekl, kdyby si vzpomněl, že ti Němci mají školu konfessionální? A dějepis zase mluví proti p. prof., neboť dle něho zvítězila u Němců připravenost k válce, lepší zbraň, velení, taktika a ne kantor. To jste si už nemohl vymyslet! Měly trochu novější? Posloucháním těchhle věcí jsme se pobavili už víckrát. Ale — furt se jde — pořád stejné. Universitní professor „uvědomuje“ zcela dle vzoru dvacetiletého socialisty.

Z Pastvin u Zámberka. Na soufaly křik poživostělých pokroků pastvinských, kteří v „Osvětě lidu“ ze dne 5. ledna t. r. lamentují nad tím, že jim už teče voda do bot, s klidem odpovídáme následovně: Článek toho pisatele, jenž jménem několika zpátečnických pokroků pastvinských chtěl se blýskati, jest pruháný od začátku do konce. Předně každý občan u nás ví, že „naše pohorská víska“ není „rozešťvána“ teprve teď za vlp Dvortěla, nýbrž že jedovatý rozkoř násilně k nám vnesl ve jménu falešného pokroku právě zakladatel naší čety, jenž učinil se u nás nemoudrým, milostivě zachován byl při ohledbku. Ze nynější pan kaplan snaží se nás vyvrátiti

s rukou vašeho zhoubného řádění a násilnického terrozu, jest zajisté pro něho i pro nás velikou otí. — Obě katolické schůze naše směřovaly, jak všichni účastníci dosvědčí, k poučení a ne „k blíž-
kým volbám do zemského sněmu“, jak vy si namlouváte. K posledním volbám právě naše strana žádných kroků nečinila. Z té příčiny velice směřně vyjímá se to vaše prohlášení, že „přese všechno to štvání a nadávání na směry pokrokové skorem všichni voličové až na několik fanatických vý-
středků jednohlasně byli pro kandidaturu Dra. Štemberky, pro jeho nezištnou práci kulturní a národnostní v našem okrese.“ Kde se štválo a nadávalo? Zeptej se, lháři, 180 účastníků na schůzi první a 90 na druhé a budeš se ze své ne-
stoudné lži červenati, je-li ještě studu schopen. A nestydě se tvrditi, že jednohlasně byli u nás voličové pro Dra. Štemberku? V Pastvinách? Či myslíte, že každý bude takový bláhový, aby vám věřil, že teprve p. kaplan vám ty naděje na „jednohlasnost“ skazil? I ne, my nebyli kromě několika vás „poznámenaných“ vůbec pro Dra. Štemberku, i kdyby byl sebe nezištnější. My zkrátka takovým pádním nevěříme. Ostatně, je-li ten váš miláček tak nezištným, jak vy ho malujete, proč nechá se řezati karabáčem poslance V. Klofáče, jenž nedávno veřejně se vyjádřil, že ho velice snadno před soudem usvědčí ze zločinnosti? Zde sami se přesvědčujete o svých nadsázkách. Ta „jednohlasnost“ pro Dra. Štemberku se vy-
lišila jen ve vaší pokrokové hlavě, a z nepravdi-
vosti vyléčil ji zajisté již první výsledek voleb. Ze vlp. kaplan „došel si na vlivné osoby“, jest rovněž ničemuou smyšlenkou, které jest schop-
en jenom mravně zkrachovaný vášnivce pastvinský. Když jste tím tak jisti, proč neuvedete několik těch vlivných osob, se kterými p. kaplan proti Dra. Štemberkovi pracoval? Nepravdu vaši vycítí čtenář z vlastních vašich slov: „To nedalo spáti páteru Dovrtělovi, i došel si na vlivné osoby, které kolísají, majíce žádného přesvědčení.“ Každý soudný člověk uzná, že jako všude jinde, tak i v Pastvinách „osoby, které kolísají“, žádného vlivu nemají. Vlivné osoby zdejší jsou mužové řádní, charakterní, vlastní své přesvědčení mající, a právě proto jsou vám tyto vážní občané, zejména horlivý p. starosta, trnem v oku. V očích vašich sebe lepší lidé, drželi se své katolické víry a nedali-li se od vás komandovati, jsou klerikály, lidmi špatnými a zpátečníky. Nedivím se tudíž nikterak tomu, že právě teď před volbami obecními svým vytrabováním novinářským dáváte signál k ostouzení pana starosty, kterého byste přese všechno jeho způsobilost a nestrannost jenom pro jeho katolické smýšlení rádi z hodnosti odstranili. K tomu cíli slouží vám každá bídná zbraň. Slídíte, kde můžete, po jeho jednání a jakmile jen z daleka vyčtenicháte, že nesouhlasí s vaším chlapeckým „pokrokem“, hrr na něj! Ten váš „pokrokový“ občan — podle našeho však zpátečnický hrdopýšek — se tázal pana starosty, koho bude za poslance voliti; a když tento odvětil, že „jako rolník dá hlas zase rolníku“, vy tuto výpověď, poněvadž se vám nehodila do krámu, hned jste přebarvili pořádnou lži, abyste jenom pana starostu sezměšili. Takových sprostáckých přemetů v jednání jest schop-
en zase jenom zarytý pokrokař z Pastvin, který vzdělání své kromě národní školy čerpá pouze z prolhaných tiskovin, jako je „Osvěta lidu“; nyní před jinými svou účinnost rád by se nabubře chvástati, oháněje se samým „vlastenectvím“, „pokrokem“ a „osvětou“ a Pán Bůh ví, ještě jakými výmysly, kterými zastírá svou nízkost. My vám ukážeme, vy páni pokrokové, tu vaši „ná-
rodnost“ a „osvětou.“ Tak na př. při poslední volbě do zemského sněmu strhovali jste mnohé voliče ke svému Dra. Štemberkovi, dělajíce z proti-
kandidáta p. Firbasa žida, sami však řadu při-
spěvků židovských na národní podnik, na stavbu pomníku Havlíčkova jste vybrali. O logické dáslednosti rytířů pastvinských! Firbas byl u nich hned židem, hned klerikálem, podle toho, jak ho namazati právě potřebovali, — inu tak řekněte sami, vy mudrlanti, zdali jste nebalamutili lidu? A pak chťe jte odvrátiti pozornost od svých kousků, napadáte zákeřnický muž poctivý. Narážíte-li na podivnou naši agitaci, — která vlastně při po-
sledních volbách z naší strany nebyla — pak jsme nuceni celé ostří této výtky namířiti proti vám, připomínajíce, že „o opovržením musíme se od-
vrátiti od způsobu agitace pokrokové, která se nešťítí ani za „pálenku“ ani za „dvacetníky“ ani za „korunky“ atd. verbovati hlasy, jen aby udržela svoji nádvíhdu nad tím ubohým, neuvědo-
mělým lidem.“ A má-li to být snad vaše taktika před volbami, pak to bēfeme na vědomí, připomínajíce vám, že teprve přístí volby obecní vám ukážou, že na vaše úskočné štvání se u nás do-
cela nic nedá, i kdybyste ještě hřmotněji křičeli. Náš lid nem, neuvědomělý“, jak vy píšete, protože už dobře poznává ty vaše úskoky a proto vstupuje do katolického sdružení.

Do Pastvin u Žamberka. Naše obec skládá se ze tří částí: horního konce, Vitanova a dolního konce. Ale ačkoli na 3 díly vesnice, jest rozčleněna, přece všichni osadníci doposud dobře se shodují až do té doby, než nastanou volby obecního starosty. Tu se utvoří dvě strany, jedna pro horní konec, druhá pro dolní. A jak to

již všude a vždycky bývá, že slabší strana padne, tak tomu bývalo i u nás s dolním koncem. Ačkoli v té části vesnice jest dosti řádných občanů, přece již přes 50 roků neměli starosty ze svého středu. Teprve v r. 1904 se věc ta změnila. Zástupcové z horního konce snechutili se konečně všem roz-
umným voličům, a místo představeného zaujal bystrý muž, František Pácha. Stálo to však boje! Z hrdel pokrokařských ozýval se křik, že se to za žádnou cenu státi nesmí, aby taková důstojnost urvána byla hornímu konci, který jest sídlem těch našich velikých osvícenců, a aby přene-
sena byla na „zpátečnický“ konec dolní. V o-
pusici hrál hlavní úlohu jistý občan, bývalý to starosta, který se doposud za nejchytřejšího považuje, sám o sobě se vyjádřiv, že jaktěživ v ničem nepochybil, i dělal si nároky na primát. Než člověk míní a Pán Bůh mění. Starostou zvolen nebyl a nemusí toho nikdo litovati; neboť jak by vypadala asi naše samospráva, usoudí každý my-
slící člověk už z toho, že ten pan jakožto člen výboru za celé 3 roky ani jedinkrát schůze výbo-
rové se nesúčastnil. Ke cti jeho však budiž po-
dotknuto, že tím opravdu nepochybil. — Starostou stal se nejmladší člen výboru p. Frant. Pácha, na kterého nikdo nepočítal. Jest to muž rázný a otevřený, každému přístupný. Jeho poctivá, přímá povaha se každému občanu zamlouvá a zamlou-
vati se také musí. Chopil se úřadu, který na něho byl vložen, s mladistvou silou a s nejlepší vůlí, ač dobře předvídal, že se všem nezachová. Někde se žádoucích obtížích spojených s obecními záležitostmi. Blaho obce — tot bylo heslem v jeho působení. Nejhorší kus cesty v „Korejškách“, na jejíž opravu po léta bezvýsledně náležáno bylo, přičiněním to-
hoto pana starosty uveden do pořádku a tak bolest, kterou obec nedostatkem nákladu dříve pocítovala, jest zahojena. Též nový most železný přes řeku za jeho úřadování postaven. Silnice k Vlčkoviciu a Nekotě vedoucí zbudovány a mnoho drobností obci prospěšných za něho vykonáno, takže každý uznati musí, že pan starosta ve své činnosti jevil velikou snahu a obětavost. A tu ptáti se musíme: máme si dále ponechat v čele muže tak rozváž-
ného, jenž o rozkvět obce se stará a vše v po-
řádku vzorném vedl, anebo máme ho odkopnouti podle přání těch pidižniců z konce horního, kteří jenom proto, že pan starosta jest věrným synem církve, křesť po jeho odstranění? Rozumní občané cti sami odpověď a proto budou míti snad při volbách tolik statečnosti v sobě oproti svádění těch známých z konce horního. Co nám přinese ten horní konec? Od té doby, co ten jejich pře-
dák u nás zahájil protikatolickou agitaci, jest naše jindy klidná veska rozčeteena, jinými slovy jest roze-
štvána od těch několika křikounů z konce horního, kteří nesváry do tichých našich chaloupek pod líčidlem „pokroku a vzdělání“ vpašovali. Proto, občané pastvinskí, pozor při volbách!

**Volební knyf v Klášterci u Žam-
berka.** Člověk až žasne nad smělostí náhončích Dra. Štemberky, kteří nejen v bezuzdném hanobení protikandidáta Firbasa se předháněli, nýbrž do-
cela násilně vucovovali mnohým voličům poměrně dobře neznalým svého miláčka. Tak na př. u nás obecní posilček roznášeje volební listky, používal té příležitosti k tomu, že do mnohých domů ode-
vzdával listky už se jménem Dra. Štemberky, omlouvaje svoji drzost lakováním, že všichni budou voliti Štemberku. Znajíce několik případů, pro něž někteří voličové právě proto raději k volbě se ne-
odostavili, mohli bychom sáhnouti zrovna k léčeb-
nému prostředku, který by takové pacienty cho-
robou mravní trpící vykurýroval; než nechceme pro dnešek věc příliš roztahovati a ptáme se jen slavného obecního představenstva, zda jest mu povědoma ona výstřednost? Opovážli se ještě někdy přísti obecní aluba postavení svého k ta-
kovým šmejdům zneužívat, pak nasoupíme bez-
ohledně cestu spravedlnosti, neboť švindl při kláštereckých volbách přesahuje už meze. —

V Semilech zemřel p. Petr Kramář, sta-
vitel, otec poslance mladočeského dra Kramáře, ve staří 73 let.

Ve Studenci u Jilemnice zemřel 27.
ledna t. r. p. Fr. Stejskal, mistr kovářský, ve staří 71 let. Byl to muž vzácné povahy, který těžil se lásky a přání nejen svých sousedů, ale i v širo-
kém okolí. V roce 1866 výbuchem granátu přišel o levou ruku a od té doby až do pozdního staří pouze pravici svou zastával těžké řemeslo kovář-
ské. Čestná mu budiž památka.

**Socialistické úskoky před volbou
do okres. nemoc. pokladny v Litomyšli.**
Snad celé Čechy posud takových voleb neviděly! Každý se musil strachovati terrozu socialistů, kteří vytáhli do boje s celou armádou. Jakýsi Formánek, který jest hotov se svojí kariérou v Holici h, pomohl ještě na chvíli zdejší klesající rudé dru-
žině na nohy. Tento chytrý člověk sestavil vo-
lební seznamy tak, že připraveno 150 opozičníkův o právo volební; na druhé straně přiblížil k po-
kladně všechny ženy socialistů, které v žádné vo-
lbně nepracují a namají vůbec veřejného dělní-
ckého zaměstnání. Jak se vydávaly legitimace, o tom ásko povídat. Po prohlášení volby rozdali hned rudí svým stoupencům volební legitimace; ačkoli však správa pokladny dala nalepti pro-
hlášení, že bude každému legitimace dodána do

domu, čekalo dělnictvo mimosocialistické nějak dlouho, moc dlouho. Proto houfné opozičníci došli vyzvednout si legitimace u pokladny osobně. Ale teď seznan veliký švindl! Pres polovici opozičního dělnictva nebylo započáno ve volebních seznamech. To je opravdu pořádek! Takový úkok provéstí ještě teď, k tomu patří už notná dávka drzosti! Pokladna odepřela dokonce legitimace i těm, kteří byli v seznamech. Celá opoziční strana dělnická tedy musila se domáhati svého volebního práva na hejtmanství. Na vyzvání okres. hejtmána For-
mánka legitimaci však nevydal; všelijak se vy-
mlouval. Tím chtěl chytrák získati čas. Věděl, do které doby až mohou býti legitimace vůbec vydávány. O tihle socialisté umějí znamenitě stu-
dovati paragrafy, když se jim jedná o potrestání opozičníků! A pak Formánek věděl, že pan hejt-
man má socialisty až v přílišné lásce, že na ně hned tak nedopustí. Správa okresní pokladny určila k vydávání voleb. legitimaci pouze šest dní, o čemž dělnictvo ze vzdálenějších obcí ani nevě-
dělo. Zase knyf! Hejtmanství však, jakkoli mohlo dobře prohlédnouti chytráckou hru politickou, ne-
zakročilo. Teprve na důkladné vystoupení poslance Choce legitimace vydávány do dne voleb. Ale nový čachr! Ani tentokrát Formánek nevydával legitimaci opozičníkům! Takhle rozumějí socialisté rovnému právu hlasovacímu a svobodě! A c. k. hejtmanství proti takovým knyfům jest bezmo-
cno? V „klerikalizovaném“ Rakousku musí hle-
dati katolický dělník svá práva cestou křivou. C. k. hejtmanství dobře může věděti, jakou spoustu podvodů spáchali již socialisté v Čechách při vo-
lbních do okresních nemoc. pokladen, mohlo tedy zevrubně prozkoumati knyfů socialistické a zjed-
nati nápravu dle stávajících zákonů ihned.

Z Humpolce. Již máme kandidáta do říšské rady za naše město — jest to Dr. Kramář! Voličové s velkou radostí zrovna to neuvítali; poukazují zvláště na to, že Dr. Kramář v Něm. Brodě před časem snažil se o koncentraci a po-
krokaři a soc. demokraty! „Jakou potom máme míti důvěru“ — říkají, „když se spojuje každou chvíli s někým jiným“! Tato nedůvěra jest docela na místě a nemůžeme této chvíli ještě s jistotou říci, nepostaví-li se proti Dr. Kramářovi jiný kan-
didát — konservativní! Přáním všech ve městě našem by bylo, aby zájmy naše bájil poslanec-
životnostní! — Katol. spolek „Svornost“ a Vše-
odborové sdružení pořádá dne 3 února ples v sále „na Kocourku“ o 7. hod. večer. Hudba městská. — Katol. spolek pořádá dne 27. ledna valnou hromadu, která byla letos velmi četně navštívena; z toho jest patrné, že ruch katol. v našem městě se vzmáhá přes zlobu a nenávisť našich nepřátel. Za letošní rok přibýlo členů přes 60. Předsedou zvolen p. Fr. V. Malát, místopředsedou dp. Odo Vorlíček, pokladníkem p. Kryštofek, pekař, a jedna-
telem p. F. Daníček. Spolek pořádal za uplynulý rok mnoho přednášek a zábavních večerů; podpora poskytnuta 5 nemocným. Další činnosti voláme: „Zdat Bůh!“

Z Kuněšátu. Že opatrnosti nikdy nerbyvá a že rodiče na své děti mají stále dohlížeti, o tom dosvědčují dvě neštěstí na zdejší kolatuře, kte-
rým dva dětské životy za obět padly. V Trčkově necualí rodiče Fingrovi na okamžik dítko bez do-
hledu, které nalezlo nůž, aby si jím hrálo. Při hře však upadlo nešťastně na nůž, který se mu zabodl do krční tepny a dítě okamžitě vykrvácelo. V Nové Vsi zase přiblížilo se čtyřleté dítko Anto-
nina Schmorauze, chalupařka, tak blízko ke kam-
nům, že na něm košík chytla, dítko se popáleno a následkem toho za 14 dní v krutých bolestech zemřelo. Toto neštěstí uvrhlo rodiče do velkého zármutku. Mají k tomu ještě potahování se soudem.

Organizační schůze ve St. Lomnici.
V neděli dne 27. ledna pořádná byla ve Staré Lomnici v hostinci u pana Ferd. Zejce organiza-
ční schůze za účastenství asi 500 osob, jež do-
stavily se z nejbližšího okolí, aby vyslechly přednášku p. Šupky z Hradce Králové. Schůze byla důvěrná, připuštění však také účastníci pokroko-
vého smýšlení, kteří však veřejně netroufali si podati námítky proti přesvědčivé a místě až do-
jemné přednášce p. Šupky. Budiž vzdán všem ardečný dík, kdož se o schůzi tuto přičinili, která, jak doufáme, nezůstane bez výsledku.

Z Čes. Třebové. Dne 16. t. m. konala se schůze katolické organizace, na níž přednášel dp. Karel Kepl, kaplan zdejší. Rečnick zmínil se o bojích, které katolická strana musí podstupovati proti spolkům všech barev. Ličil, jak urputně vy-
trvalý boj vedou všichni naši nepřátelé, ale též poukázal, jak se máme my zachovat v tomto boji. Organizace katolického lidu jest povinností uvě-
domělejších katolíků. Pan řečník ličil velmi do-
vedně to „katolické zpátečnictví.“ Ke konci před-
nášky ještě vysvětlil, jaký má být poměr dělníka k pracedárci a naopak, a jen tak že budou oba spokojeni. Jménem celého shromáždění poděkoval dp. řečníkovi za tak zdařilou přednášku p. V. Gregor. Za důvěrníka katol. organizace zvolen jednohlasně dp. K. Kepl. Ke katol. organizaci při-
hlásili se takřka všichni přítomní.

Z Pardubic. V přírodě. Smutno je nyní venku v zasněžené a zimou skřelené přírodě. Tam, kde nevniká hlomoz lidského rašného života, je zrovna teskno. V takové samotě větrá v ástraně,

kde stojí sadomany les balící se v sněhový háv a srovná vedle široké sněhové pláň bez jakékoli stopy života, dopadá mrazivý dech ztrnutí přírody v duši jako černá chmura věstící neštěstí. Kruté mrazy a sněhové vánice vypudily z mnohých krajů našich veskerou tu drobotinu ptáčků, která za normálních poměrů u nás celou zimu jaký tak protlouká a dodává sešmutělé přírodě přece jakýsi ráz života. Tuhá zima a hlad přinutily naše ptáčky společně k odletu do mírnějších končin a tak ta příroda venku je nyní bez nich docela pusta. Strnadi, pěnkavčí samečkové, propásky, hejlové, stehlíci i jindy nadivě vytrvalé sýkorky ztratily se v mnohých místech nadobro. Jen tu a tam ojediněle se ukáží, úzkostlivě zapírají v suchých větších korunách a nechylují se zasetam, kde seženou snáze nějaké to živobytí. Někde ve dvoře, na silnici nebo na pláni, kde trčí suché stonky ze sněhu, krčí se chocholouši, jako by celý rozčuchaný a smofený. Střílík přiletěl k samým lidským přibytům a skrývá se před nepohodou jako myška v každé skulině, aby si tu buď něco vyhledal aneb zachránil život svůj před nepřitelem. Ve vyšších polohách ukázali se v hejnech překrásné zbarvení brkoslavi. Přiletěli k nám z dalekého severu, přebíjce před nevládnou, neobyčejně letos tuhou zimou v tamějších končinách. Poletují se a tam v houftech a jsou zpravidla neklamnou známkou třeskutých mrazů a sněhových bouří. U nás v kraji jako vždycky jediné vrány, velká hejna polních havranů, jimž lidé mylně říkájí černé vrány a s nimi kavy skutečně čelí nevladné zimní přírodě a svým přeletováním oživují smutný širý, zasněžený kraj. Ač počítají se mezi pěvce, přece jsou nyní zcela zamlklí, jako by neměly hrdla. Težký je nyní boj o život a přechází chut ke krákorání. Cítíce, že jsou pro ně doby zlé, utvořily na zimu pevnou organizaci, jakýsi soustředěný ptáččí stát, jako by věděly, že v organizaci je síla odrážející útoky bouřlivé přírody. Den co den před západem slunce sletávají se na ustanovené místo, jímž jest koruna některého vysokého stromu, a neodlétnou dříve, pokud všechny purduzu z celého okolí se sletujíce na společné stanovisko se nedostavily. Tam ve vrcholu jako by konaly společné porady na druhý den, na blížící se noc a další život. Několikrát zamenávají vysoko ve vzduchu, jako by dávaly znamenání, které se někde v kraji opozdily, že už se den nachýlil, že je svrchovaný čas. Potom se bouří za houfem pozdvihuje a odlétá do vzdálených tichých lesních samot, aby tam po celodenní lopotě, v hustých větvích zasoušených smrčků posílily se spánkem na další trapnou cestu životem. Věrný obraz života lidského! Ke konci podotýkáme, že jsou to velmi užiteční ptáci a zvláště polní havran patří k nejužitečnějším. Nechte jich tedy, nestřílejte po nich, když ve hladu a bídě přibíhají se k vašim přibytům.

Různé zprávy.

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. Na Moravě bylo odsouzeno pro volební švindly 19 socialistů a socialistických soudruhů do vězení celkem na 6 měsíců a 15 dní a k požití 108 K. Odsouzení byli ovšem jenom ti, kteří byli dopadeni. Zkrátka socialismus účel posvěcuje prostředky. Aby se odvrátila pozornost veřejnosti od jejich vlastních partyk, každý a švindlů, prohlásil bezes všech důkazů, že šelo o prostředcích posvěcených účelem měli Jesuité — V Chrudimi v továrně Popperovy čtí rudí socialisté převahu. Aby tedy dokázali, jak ve státu nedůvěryhodnosti hodlají býti svobodní domyslní, hrozí stávkou, jestliže s továrny nebudou propuštěni dělníci jiných stran. „Dělnická“ strana radá, která se chlubí soucitem k proletářství, chce smířiti existenci spoluproletářů, že se tyto odvažují užívat svobody přešvácení. — Socialistický konsum ve Vys. Mýtě stihl osud mnoha jiných socialistických konsumů. Už je po něm. Budova prodána v exekuci dražbě za 9.035 K. Jak patrně, dovedou socialisté už teď blahobyť dělnictva znamenitě „povznášeti.“ Což teprve ve státu budoucnosti! — Na selek katolické schůzi v Dol. Hořicích u Tábora 27. t. m. objevili se socialisté ve značném počtu, s masivními holemi. Byli velice netrpěliví, že dr. Mýslivec hned nemluvil o nich; sáminka k randálů soběsama. Aspoň hlásili a jinak vyražovali. Když byli napomenuti, začali neomaleně tupiti řečníka. Když jim bylo po dobrém domlouváno, začali křičeti, spílali. Na konci začali bušiti do rolníků holemi; dívky a ženy katolické skákaly ve strachu na okna. Jen po veliké námaze byli násilně vytaženi. — V Mor. Ostravě, kde posud vládnou nad dělnictvem socialisté, byla v únoru v pivě a kofalce 2.800.000 K. Proč u nás zidovští vůdcové tamějších socialistů proti tak velikému vyhásování peněz důrazně nenakročí? Jestliže dovedou bojkotem velice poškodovati socialisty české pivovary, proč nechtějí s podobným důrazem vystoupiti proti piti kofalky? Inu, poškodili by tím své souvěroce, židovské majitele kofalce — a proto jsou krotcí. „Ostravský kraj“ píše o tom: „Kdo pije na Ostravsku nejvíce? Dělníci. Jak tedy provádí soc. dem. boj proti alkoholu, když dělnictvo na Ostravsku jest se dvou třetin smýšlel soc. demokratického? Jistě jednou jsme napeli, že největší podporovatelkou alkoholismu na Ostravsku je božíslav: demokracie. A čeho opítáme točá. Vějdeme o výplátě do ostravských putyk. Co spáčíme? Dělnictvo a jen dělnictvo, které hromadně utrácí zde svou tělesnou vydatnost madu. Největší obraz spáčíme ve schůzích soc. demokratických. Sociální dem. na Ostravsku, která neustále ops do dělnictva, že je jedinou jeho ochránitelkou, mohla by v boji

proti alkoholu velmi účinně působiti, kdyby nebylo šidů. Jen proto je šid přitelem soc. dem., že má s ní prospěch. A jen proto nebojují soc. dem. proti šidům, že mají opět prospěch ze šidů.“

Německá liberecká výstava. Němci loni tolik vychvalovaná, má pořádný schodek 2 1/2 miliónu korun. Konečně se k tomu páni přiznali! To německé vlastnictví není dle toho tak horoucí.

Zlízování telefonů zavedla vláda v australském městě Melbourne. Tu zřízeny na veřejných místech ozdobné budky, v nichž lze použiti telefon k hovoru za jeden haléř. V Austrálii se veřejné dopravnictví zlevňuje, v Rakousku naopak zdražuje.

Zemědělské družstevnictví jest v Německu proti našemu českému na vysokém stupni vývoje. Na př. v Sasku připadá družstevní mlékárna již na 4000 osob zemědělců, se živících, kdežto v Čechách teprve na 30.000 osob. Na saskou mlékárnu připadá ročně asi 1 1/2 miliónu litrů mléka, na českou pouze 210.000 l. Jak jsme v daleko úrodnějších Čechách pozadu!

Jak to teď v říšské radě chodívá, nřazuje právě vyšlé 5. číslo „Humoristických Listů“. Ministr president Beck dal si prý od jakési — nejspíše zahraniční — elektrotechnické společnosti potají zaříditi v panenské sněmovně elektrické vedení zvláštního systému, takže stačí mu pouze stisknouti knoflík, a všichni poslancové bez rozdílu stran přikývají vládním předloham. Z odpovědnost za pravdivost této správy přenecháváme ovšem „Humoristickým Listům“, které kromě toho přinášejí celou řadu časových satirických obrázků a textových příspěvků, z nichž zvláště uvádíme: „Jak si v Egyptě pomohli k reprezentativnímu domu“, „Z. pozůstalosti cisáře Sahary“, „Čertovská pohádka“, „Žito“, „Zimní idylla na severozápadní dráze“ atd. atd. „Humor. Listy“ vycházejí za redakce Jana Klecandý nákladem Jos. R. Vilímka ml.

Proti líhovinám mléko rozšiřuje v Drážďanech tamní protilibový spolek. Přičiněním jeho rozhodla se spotřeba mléka, spotřeba piva pak klesla. V r. 1895 připadlo v Drážďanech na hlavu ročně 106 litrů mléka a 234 litrů piva, v r. 1902 mléka 120 l, piva jen 189 l. Z toho patrně, že menší spotřebou piva nastala i dosti značná úspora.

Zlaté časy mají pizenští právovarníci. Měšťanský pivovar v Písní vyplácí každému svému právovárcečku za lonický rok 14 346 K várečného, v předcházejícím roce dostal každý 13.880 K.

Šťastné Rakousko-Uhersko. Do Spojených států severoamerických přistěhovalo se v roce 1905 celkem 1.026.499 osob (v r. 1904 jen 812.870), z čehož z Rakouska-Uherska bylo 276.693 (před rokem pouze 177.158). Dle národnosti byli z nich následně: Poláci 60.786, Maďarů 45.871, Chorvatů a Slovínků 34.932, Němců 33.642, židů (ponejvíce z Haliče) 17.352, Rusů 14.250, Čechů 11.693, Rumunů 7261, Srbů 2679, z Bosny, Hercegoviny a Dalmacie 2552, Vlachů 2355. Němců z Rakouska bez židovského přívašku bylo více o 6.000 než kolik se vůbec vystěhovalo Němců z říše do Spojených států. Z Rakouska velký počet osob ubírá se do Německa buď jako hospodářští dělníci a zeďníci ke kratšímu pobytu, jiní pak k trvalému. Při sčítání obyvatelstva v Prusku v roce 1905 bylo napočteno 210.960 příslušníků z Rakouska a 21.450 z Uher. V ruské uhelné pánvi zaměstnáno bylo 19.000 cizinců a z těch rakouští příslušníci činili 66-7%.

Jak si pomáhají židé od vojny. Baští židé jsou jinak chlapci. Revoluci ruskou řídí většinou tajně, veřejně v popředí revolucionářů objevují se málokdy; a z minulé rusko-japonské války shráblí obchodníkem svou praktickou na miliony, do války válečné však se nechťelo žádnému; před vojnu a z boje utíkalo jich bezčíslně a dosud jsou mistry ve vyhýbání se povinnosti vojenské. Buď před odvodem upláchnou (k poslednímu odvodu ve Varšavě v prosinci 1906 nedostavilo se židovských synků 1500), anebo provádějí na sobě různé operace, čímž se stávají k službě vojenské nezpůsobilými. V minulých dvou letech dostavila se k odvodu sponza židů s užasnými praty a nohou, jiní si propichují ušní bubínky, v uchu spůsobují si hnisání, provádějí si umělé kýly nebo přicházejí k odvodu s umělou pravítkou na hlavě. K provádění podobných operací mají židé zvláštní své lidi.

Také tmář. Francouzská akademie věd v Paříži jmenovala svým členem kardinála Františka Matthieua pro znenamitá jeho díla dějepisná.

Neštěstí v dolech způsobeno výbuchem tiskových plynů ve Sv. Janě v Eliašku. Výbuchem zatarasena cesta na 260 dělníkům, z nichž asi 180 vytaženo mrtvých.

České přelícení v Chebu, které tu loni překáženo na nátlak Všenemců, konalo se minulý týden nově. Jednalo se o českého dělníka, který německy neuměl. Čenemci a různí německí přemýšlenoci sužili, jakoby „na noze bral, poslanec Stein vyhrožoval, že se bude střílet s revolverem, ale české přelícení se přece v klidu skončilo.

Pětihaléř. V kupačkách krasňoh v Uhrách usiluje se o to, aby zaveden byl pětihaléř, jehož nedostatek se velice pociťuje. Pětihaléř byl by něco podobného jako francouzský „son“ nebo italský „soldi“ nebo anglické „halfpenny“. Také u nás již několikrát krůhy drobného obchodnictva dožadovaly se zavedení takového mince. Ubohý haléř jest znávan. Málokdo jej má pohotov, má-li dodávati spě. Až by byl zaveden pětihaléř, bylo by odpočteno mnohým drobným obchodcům při hotovém placení; haléř by přišel do většího oběhu. Takhle u některých sotva jest považován za skutečnou minci — a neprávem.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 26. ledna 1907. 1) Al. pšenice K 12-40—12-20, ova K 10-25—10-20, ječmene K 10-00—10-20, prosa K 00-00—00-00, vřkve K 0-00—0-00, hrachy K 19-00—00-00, ova K 9-00—7-00, čočky K 00-00—00-00, jablka K 20-00—00-00, hrub K 18-00—21-00, brambory K 8-40—8-20, 1 hl. jetelového se-

menze bílého K 98-00—98-00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 104-00—116-0, ruského K 84-00—00-00 máku K 00-00, lněného semene K 00-60—00-00, 100 kg žitných otrub K 12-40—00-00, 100 kg pšenických otrub K 11-60—00-00, 1 kg másla čerstvého K 2-00—2-10, 1 kg másla převařeného K 0-00—0-00, 1 kg sádla vepřového K 1-68—1-80, 1 kg tvarohu K 0-24—0-28, 1 vejce K 0-8—0-09, 1 kopa okurek K 0-00—0-00, 1 kopa zelí K 0-00—0-00, 1 kopa kapusty K 2-00—6-00, 1 hl cibule K 4-00—6-50, kopa drob. zeleniny K 1-00—1-20, 1 pytel mrkve K 3-00—0-00, 1 bečka švestek K 0-00—0-00, 1 hl jablek K 6-0-0—12-00, 1 hl hrášek K 0-00—0-00. — Na týdenní obilný trh v Hradci Králové dne 26. ledna 1907 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 161, žito 101, ječmene 8, ova 108, prosa 3, vřkve 11, brachu 4, čočky 4, jahel 12, krup 15, jetel. semínka 150, lněného semene 2, máku 2. — 2.) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 100 kop, cibule 82 hl, drob. zeleniny 30 kop, mrkve 83 pytlů, brambor 20 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 3 kusů, podvinčat 366 kusů.

(Zasláno.)

Důležitá upozornění odběratelům Obnovy, Časových Úvah a Štitu.

Peníze na Obnovu a Časové Úvahy lze poslati na jednu poukázku. Nutno ovšem poznamenati, kolik se na který z obou časopisů zasílá. Leč předplatné na Štit rače zasílá vždy přímo na administraci Štitu, jelikož jak administrace, tak expedice a redakce těchto jest úplně samostatná.

Těž dotazy v přičině všeobecné organizace nutno zasílati redakci Štitu a nikoli Obnově, aby nepovstalo prodlení.

Administrace Obnovy a Čas. Úvah.

POŘÁDEK

14. řádné valné schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové

dne 6. února 1907 o 1. hodině odpoledne (ve dvoraně Adalbertina).

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníku minulé valné hromady.
3. Zpráva jednatele.
4. Zpráva účetní.
5. Přednáška vdp. řádkáře Ferd. Vlčka o volební akci.
6. Volba nového výboru.
7. Volné návrhy.

(Výbor navrhuje: 1. Zřízení právní ochrany pro členy družstva. 2. Zřízení sekretariátu družstva.

Poznámka: Nesejde-li se 1/2 členů, bude schůze o hodinu později zahájena.

Václ. Uhlíř, předseda.

Dr. Fr. Reyl, jednatel.

Prosíme snažně, aby nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy neprodleně byly vyrovnány.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

J. F. LANGEANS,
c. a k. dvorní fotograf
Hradec Králové
Adalbertinum.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Čtete! Právě vyšlo!

Odpověď prof. Masarykovi
na jeho řeč o inferioritě katolíků v královéhradecké
schůzi přísluš. č. 2. a 3. „Čas. Úvah“ zajímavou
ropravou francouzského spisovatele Ives de la
Brière...

„Převaha protestantství nad
katolicismem.“

Stran 40.

Cena 16 h franko.

Při hromadných objednávkách sleva.

Slovní autor dokazuje na základě pozorování geografických, klimatických a jiných přírodních příčin, že nemůže být ani řeč o nějakém národohospodářském předání protestantů, jako zvláštní konfese, nad katolíky. Dále dokázáno, že v sociálním pokroku právě katolické náboženství převahuje destruktivní nauku protestantskou. Zmíněnou rozpravou protřena pavučina Masarykových a šmát o inferioritě katolíků a první(!) nás vědec odcizen tím jako nesoudný tuctový řečník, jenž naučil se několika trikům, honí se za vteřinovým úspěchem u svých přívrženců v domněnce, že jeho tvrzení bez argumentů zvítězí.

Pro volební kampaň bude
brožura dobrým štítem katolickým řečníkům proti
otřepaným útokům o škodlivost katolického náboženství pro národohospodářský rozvoj.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Umělecká novinka!

Konst. Buška **S. V. VÁCLAV** (na koni)
nádherný kovový reliéf upravený na způsob brnění,
v moderním leštěném rámu (vel. 72x81 cm) K 30.

== KDE DOMOV MŮJI ==

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 42x76 cm
K 20.

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!

pro duchovní,
úředníky atd.

Osobní úvěr

Samostatná spořitelna a záložna družstva Spolku
úředníků poskytují při nejvýhodnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelské vy-
loučení. Adresy družstev sdílí bezplatně
centrální ředitelství Spolku úředníků,
Videň, Wiplingerstrasse, 26.

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneuma-
tických v důkladném provedení, jakož i

HARMONIA

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže
hudební belgické akademie

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Závod založen roku 1874.

P. T.

Vzhledem k nečetným dotazům
dovolují si velectnému obecnostu
zdvořile oznámiti, že sahají v Hradci
Králové na Janském náměstí

obchod kávou, zbožím
kupeckým a lahůdkářským,

který v nejbližších dnech bude otevřen.

Hledě k tomu, aby P. T. konsu-
mentům jen dobrým zbožím poslouženo
bylo, přestím o hojnou přízeň.

V hluboké úctě

Leopold Krška.

Záložna v Hradci Králové.

Závodní podíly
K 72.888.—

Záruční fondy
K 143.091.—

Úrokuje
veškeré vklady na knížky

= 4 1/2 % =

ode dne vložení do dne vybrání a
platí daň důchodkovou sama ze
svého.

Úřadovny
ve vlastním domě na Malém náměstí.

Poděkování.

Všem, kteří v hlubokém našem
sármutku nad úmrtím milovaného našeho
manžela, otce, dědečka, pana

Františka Stejskala,

mistra kovářského,

jakýmkoliv způsobem projevili nám svou
soustrasť a účastenství, vypravujeme tímto
srdečný dík a upřímné:

„Zaplat Bůh!“

Rodina Stejskalova.

Studenec, 30. ledna 1907.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatné na čtvrti roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 8. února 1907.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

+

Th. Dr. Martin Říha,
biskup Českobudějovický.

Všerejšího dne rozléta se po celých Čechách smutná zvěst, že diecése Českobudějovická osiřela. Arcipastýř, který tolik byl od svých diecésanů pro vzácnou, ušlechtilou svoji povahu milován, týž den rozloučil se s tímto světem, aby za šlechtěné skutky své přijal odměnu věčnou. Dvojí záchvat mrtvice přetrhl nit života jeho dne 7. února o 4. hod. ranní. — Zesnulý biskup narodil se 11. listopadu 1839 v Oslavě na Písecku. Gymnasium vystudoval v Písku, teologii absolvoval v Čes. Budějovicích. Na kněze vysvěcen r. 1862. Po dvouletém kaplanování v Kovářově poslán na vyšší vzdělání do vídeňského ústavu u sv. Augustina, kde stal se r. 1869 doktorem theologie. Pak povolán za prefekta v chlapeckém semináři českobudějovickém; roku 1871 byl také katechetou na německém ústavě učitelském, pak stal se profesorem morálky v semináři tamtéž. R. 1878 jmenován bisk. notářem, r. 1884 radou manželského soudu a přísedícím duchovního soudu diecése. R. 1885 jmenován arcipastýřem diecése českobudějovické. Od Sv. otce Lva XIII. jmenován domácím prelátem, trůnním asistentem a římským hrabětem. R. 1898 byl významován řádem železné koruny a hodností tajného rady. Ve všech svých úřadech vynikal vzornou pečlivostí. Mimo to byl i čilým spisovatelem. Sepsal více spisů náboženských. Byl hodnostářem velice populárním, obecně oblíbeným, zvláště pro svoji přisloucnou lidumilnost, skromnost a spravedlivost. Stal se čestným členem mnoha obcí jako Písku, Horažďovic, Mirotic, Vltavotýna, Lišova a j. Synovskou lásku mu věnovali Češi i Němci. — Pohřeb konati se bude v pondělí. Nejdř. biskup Dr. Doubava v neudli odjede z Hradce Král., aby tělesné pozůstatky šlechtěného v Pánu zesnulého doprovodil ku hrobu. — Nechtě andělé Boží uvedou duši zbožného biskupa do ráje věčného! Byl vlastencem upřímným, obětavým, při tom však Němcům nikdy neublížil, ješ krajně snášenlivý. S velikou péčí sbíral na nový kostel katedrální v Budějovicích. Nebylo mu však bohužel dopřáno ani dočkati se kladení základů k němu.

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napsal Josef Váňa.

Fráze.

Tuhle nedávno vrazil do mého pokojíka vymyšlený komíník, strčil mi do rukou jakýsi křiklavě pomalovaný papírek a spustil: »V nejhlubší úctě oddaný sluha přeju Vašnostem šťastný a veselý nový rok . . . — —

Usmál jsem se, sáhnul do kapsy a vtisknul mu do pravice korunku.

»Uctivý služebníku, ruku líbám! — A uctivý muž v samých úklonách zmizel za dveřmi.

Fráze! Samá fráze! Svět teď jiný není. Vyžaduje to, a nedovede-li člověk nějakou tou frází se blýsknouti, jest ztracen.

Fráze!

Slovo jako elektrický blesk v oblacích. Vytlu se neočekávaně, oslní vše na všech stranách magickou silou, omámí vám zrak, zaslepi na okamžik všechny smysly a už mizí bez rachotu v bezmezných dálkách . . . Taková jest fráze.

Fráze — slovo řecké. Znamená vlastně krátké řeční, krátkou větu. U řeckých pak scholastův znamenalo slovo to zvláštní způsob mluvení, čímž kře řečeno znamenalo zvláštnosti v mluvě tobo neb onoho spisovatele. Než nejen jednotliví spisovatelé, nýbrž každý národ má ve své mluvě zvláštní obraty, jež do jiných řečí téměř přeložiti

Komu náleží česká universita pražská?

I.

(3) Vyda se radikální heslo — a pokroková mládež musí jít za ním; musí přece poslušným plněním hesla toho dokázati svoji »uvědomělost«, třebaš by o příslušné záležitosti měla sotva slabé poněti. Studentský odbor »Volné Myšlenky« dal heslo a již asi 40 studentských spolků českých podalo akademickému senátu české university memorandum proti theologické fakultě. Boj proti této fakultě trvá již déle; bohoslovecká fakulta prý není fakultou vědeckou, kněží prý mají »své soukromé řemeslo« (dle p. Rašína) provozovati mimo universitu. Vyloučením fakulty theologické z vysoké školy pražské má se dáti pořídek českému katolictvu vůbec. Když byla instalace rektora-kněze, strhli pokrokářští studenti hotový řev; protestovali také proti zřízení českého katol. gymnasia na Král. Vínohraděch, čím dokázali, že jim jest svobodomyslnost věcí cizí. Zato však pokrokáři nevydávali protesty, když zřizována v Praze německá škola rabínská. Naopak Masarykovský »Čas« jí dělal ještě reklamu. Také ukázka vlastenectví. Dejn.e tomu, že by fakulta theologická byla zrušena. Dovolí Masarykovští studenti, aby místo ní byl zřízen zvláštní vyšší ústav? Jestliže tolik štváli proti katol. gymnasiu, nechtě netvrdí s přetvářkou, že by klidně snesli zřízení vyššího ústavu výhradně náboženského. Německému rabínovi v Praze popřávají větší volnosti než professoru katolické theologie. Snad ze šetrnosti k náboženskému vyznání svých poctivých a obětavých matek (!)

Tažme se, kdo universitu pražskou založil a jaký cíl měli před očima její největší dobrodinci.

Ta založena a podporována od rozhodného katolíka Karla IV., papeže Klementa IV. a českého kněžstva. Papež, který rozhodl zřízení university, napsal, že jako pastýř Božího stádece velmi rád pomoc dává k vyhledávání literárních studií, jimiž se zvelebují služba Boží a svatá katolická víra, pěstuje se spravedlnost, jak obecně tak soukromé záležitosti užitečné se provádějí a kterými se vůbec štěstí rozmnožuje. Jelikož papež má na zřeteli znamenitou věrnost a oddanost národa českého k římské církvi, jest veden vřelou touhou, aby to království stalo se úrodným na rozhojnění věd; nechtě vychovává toto království muže

se nedají. Jsou to charakteristické známky řeči, které bychom jinde marně hledali. A takovéto zvláštní obraty čili fráze musí si osvojit každý, kdo se chce správně cizímu jazyku přiučiti, jinak se stále dopouští chyb tak zvaných germanismů, latinismů, bohémismů aid.

Slovo »fráze« znamená tedy vlastně správnou, krásnou větu. Při tom nehledí se k obsahu jejímu. Atsi obsah věty sebe prázdnější nebo mělčí, nevadí, jen když na pobled jest krásně vytvořena.

A tu máme pravý význam slova »fráze«, jak nyní se mu rozumí, jak nyní se ho všude užívá.

Fráze znamená vypulěrovanou, vyšňofenou větu se vši možnou rafinovaností, ale pod tou krásou skrývá se nicota, prázdnota, hluchota. Taková fráze krásně zní, uchvátí, oslní, omámí, zaslepi, ale když člověk lépe o ní uvažuje, pozná, že jest to vlastně jen taková mýdlová bublina, hýřící a vířící všemi barvami, oslňující a svítící nádherným zevnějškem, ale nic víc. Prázdnota jest její jádro a charakter.

Řeč bez frází není nikterak krásná, ale jest-li naopak zase jen samá fráze, nestojí také za nic. Fráze jest jako plavý květ. Dodává kvetoucímu stromu krásy, života, půvabu, uchvatnosti, ale květy takové ovoce nenesou.

Fráze tedy znamená krásnou, oslňující, uchvacující, strhující průpověď, která pravidelně jen tímto svým vyšňofením působí, jádrem a charakterem jsou to obyčejné slova prázdná, někdy dokonce i nesmysl.

vyznamenávající se zralými zásadami, oděné rouchem ctností a vědecky vzdělané. — Není dovoleno žádnému člověku vůbec rušiti toto ustanovení anebo v pošetilé smělosti na odpor se mu stavěti. Tolik papež. — A Karel IV.? V zakládací bulle napsal, že zakládá universitu, aby věrní obyvatelé jeho království, kteří stále lační po plodech věd, nejspouce nuceni dožebraťati se o cizí almužnu, nalezli v království stůl duchovního nápoje pro sebe připravený. Založeny hned všechny čtyry fakulty, z nichž theologická byla nejváženější a nejzákladnější. Na universitě pokládáno bohosloví za korunu všech věd. Všecko vyučování dle přání zakladatelů a podpůrců mělo v přední řadě směřovati ku cti a chvále Boží.

Mistrům (professorům) vypláceny s počátku štědré platy přímo z pokladny Karla IV. R. 1352 v porozumění s arcibiskupem Arnoštem z Pardubic uložil Karel vyššímu duchovenstvu mimořádnou sbírku na universitu. A tak sebrána velká suma, za kterou Arnošt zakoupil několik statků pro universitu. Za dvě léta nato koupil pro universitu dům od Matěje od Věže pro fakultu filosofickou. R. 1366 zakoupil Karel nový dům pro kolleji filosofickou, již daroval nadto několik vsí. A tak za věku katolického stálo se množily stkvělé dary, věnované universitě. Praha stala se kulturním střediskem celé střední Evropy, povznesla se bohatě obdarovanou universitou k netušené výši. Již v posledním roce panování Karlova čítalo se universitních studentů na 7000. Za Václava IV. počet studentů se přirozeně ještě valně rozmnožil.

Přišla doba husitská, která na dlouhá století udělala slávě university pražské konec. Mistři katoličtí rozprchávali se hned při začátku války husitské. Husité rychle uchvacovali nejen statky církevní, ale i universitní. Jednotliví laikové uchvacovali statky universitní pouze ze zřetelného důmyslu, pro vlastní soukromý prospěch. Hamižnost husitských uchvatitelů nestačila zabráně jmění církve! Oni vedli samou universitu svojí hamižností na pokraj záhuby.

A jaký hrozný obraz poskytovala ožetračená universita! Dostala se do rukou husitských, k čemuž by byl její zakladatel nikdy nesvolil. Právníci rozprchli se r. 1419 a od té doby po dvě stě let nevyučovalo se na universitě právům! Fakulta medicinská bídne živořila v domě valně porouchaném do polovice XV. století. Zbyla pouze nejméně ceněná a také nejkladnější fakulta artistská (filosofická).

Takovou prázdnou frází silně se chýlíci k nesmyslu jest, když jistý pan profesor řičí řáči: »Ve škole nemá se učiti náboženství té které konfese, nýbrž má se pěstovati zbožnost . . .«

A tím se liší fráze od pořekadel a přísloví. Pořekadla a přísloví — tot jsou také větičky vybroušené, kde každé slovo na svém místě, ale větičky takové obsahují hlubokou pravdu, hlubokou filosofii a lid zapomněl si tvůrce jejich poznamenati. Fráze hyne, sotva byla vyřknuta, kdežto přísloví a pořekadlo žije dál, ba čím dále, tím jest krásnější a cennější.

Frázemi jest nynější způsob mluvy zrovna prosknut. Bez frází se neobejde snad nyní nikdo, kdo se míní zalibiti, anebo kdo něco vyzískati chce.

Tak naše pozdravy na ulicích jsou jen fráze, tak i titulatury ať ústní, ať písemní.

»Má poklona . . .!« — »Uctivý služebníku . . .!« — »Ruku líbám, milostivá . . .!« zaznívá v jednom kuse na večerní promenádě a chce-li kdo takovými pozdravy skrbliiti, ať zůstane raději doma. Nebude pokládán aspoň za hrubiána.

Takových frází při pozdravech a titulaturách si zpravidla už ani nevšímám, ale tuhle musil jsem se přece jen od srdce zasmáti. Dostal jsem jakousi reklamní annonci, kdež jsem byl titulován: »Vysoce důstojná Jemnost . . .!«

Díval jsem se na to slovo se všech stran, pak jsem zas prohlížel sebe a kdybych nebyl v ctnosti dost a dost pevný, byl bych byl musil jistojistě zpyšněti.

»Vysoce důstojná Jemnost . . .!« — Co by

Tolik zatím! Vyčkáme. Zatím na vrcholi Petřina stojí dosud ohyzdná prachárna.

Budoucnost nás poučí, nejsou-li tyto svěsti pouhými ofedávěstmi agitacími před budoucími volbami do rady říšské! —

* * *

Přemístění pomníku Františka Palackého záměstnává pražský tisk i pražskou radnici. Profesor dr. Labor Niederle vyslovil myšlenku, že Palackého pomník měl by vlastně státi před budovou příští české fakulty filosofické na náměstí před Rudolfinem. Myšlenky ujala se fakulta, a za nedlouho se rozšířila akce, která není u nás v Praze ojedinělou a svého druhu jedinou. Svědčí ovšem o povrochní prozíravosti kruhů, které mají udávati rozhodný tón. Jméno toho náhledu, a přáli bychom si, aby téhož náhledu byla i většina sboru obecních starších, až o věci bude se jednati: že základním kamenem ku pomníku Palackého, zasazeným slavnostním způsobem za účasti zástupců všech slovanických národů, nemělo by býti hnuto! Tehdy bylo u základního kamene ku pomníku hlášáno, že musí býti svědkem všech příštích dob, jak neochvějně Slovanstvo k sobě lonou bude vytvářeti lepší svoji budoucnost. A tu máš: Neuplyne mnoho let, a na vše se zapomene. To vážnost naší za hranicemi ani u slovanických národů nikterak nevětší, pakli pomníkový základní kámen bude z útroby země vyrván a přenesen jinač. Palackého most nazván byl po velikém historiografu, a jest již historickým. Proto, že u mostu tohoto slova již i náměstí po Palackém, nutno, aby pomník byl sbudován, kam původně byl určen!

* * *

"Obnova" v pražských kavárnách a restauracích. Především náš článek o dramatickém autoru H., jenž nechťe dáti se živiti svojí tohyní a ženou, chtěl, aby jej živila země, a žádal semský výbor za roční apanáž mnoha tisíc korun, byl z našeho listu ve všech pražských kavárnách i restauracích vyřiznut. Proč tato tajná koufakace??

Obrana

(3) Slovatným universitním profesorům v Praze. Pokrokaři usilují, aby fakulta theologická byla vyloučena ze svazku Karlo-Ferdinandovy univerzity Pražské. Nejraději by to viděl Váš kollega, p. prof. Masaryk se svými stoupenci. Nám však při tom štvání proti theologické fakultě připadá, že by universita měla se zreformovati zcela jiným směrem. Jméno terorem vyprovokování a tedy se tážeme, zda jest slušno a spravedливо, aby v ústavě tolik důležitém hrál vynikající roli muž, který vědu tolikrát svými strannickými výklady znehodnotil. Tážeme se, zda jest slušno, aby byl kollegou dra. Kalouska, dra. Maixnera, dra. Vřetěšáka a jiných mužů, v jehož jediné knize naleznete neobratné kontradike a který ze strannické zášti — jak často dokázáno — okatými nepravdami církev katolickou snižuje a pravdu dějinou překrucuje? Tento muž docela odvážil se kritizovati katolickou knihu, ani ji čísti; a jestliže četl, tím bůže, poněvadž jeho „kritika“ uváděla čtenáře v omyl v příčné obsahu knihy vůbec. Několikrát „Obnova“ tohoto „kritického a vědecky nestranného“ profesora vyzývala, aby svoji odsuzující kritiku odůvodnil uvedením příslušných příkladů, ale zcela marně.

Dále se tážeme, jaký jest hlavní úkol universitního profesora? Myslíme, že jeho přední povinností jest věnovati se tomu vědeckému oboru, ku kterému jest na universitu povolán. Máte však dobře odbor vlastni zastávati universitní profesor, který chce nyní — pravíme nyní vynikati v odborech všech? Máte nyní sebe bystřejší učenec vynikati jako veliký sociolog, historik, filosof, theolog a politik zároveň? Jest možno, aby profesor filosofie luštil hravě a dobře vážné problémy z tolika odborů jiných? Stačí mu vůbec čas, aby celou tuto spoustu nových a nových spisů (sepsaných znalci všech těch odborů) aspoň dobře sledoval? Nyní není doba pro pansofy, to uzná každý učenec, který aspoň trochu svědomitě svému vědeckému úkolu se věnuje. A při takové povrochní „vědečnosti“ ještě ten pán začal kritizovati úsudek lékařů pronesený nad mrtvolou dívky!! On dovede všecko?! Lékaři, které sama universita prohlásila za dobré odborníky, mrtvolu prohlédli a pak teprve úsudek řádný podali. Profesor filosofie byl pronesl svoji polemickou kritiku, aniž před tím mrtvolu viděl. Lze si představit větší povrochnost a smělost?

Zvláště slovatnáma sboru profesorů theologické fakulty nemůže býti nijak lhostejno, že sám universitní profesor katolickou vědu theologickou a tím je samé tolik snižuje, až

Jeho šáci stropili proti theologické fakultě demontrace tolik nebezpečné. Vy sami, slovatní pánové, dobře víte, jaké do očí bijící nepravdy proti církvi onen doktor filosofie napsal a promluvil. Víte, jak neoprávněně pomlouvá církev tu, jež založila a bohatě nadala universitu, v níž nalezl pákou existenci. Založili universitu pražskou snad lidé, že ten pán proti rabínům důrazně nevystupuje, ale — ačkoli jest synem dobré katolické matky — vášnivě útočí hlavně proti církvi naší? Již v zájmu vědy samé nutno, aby rázně vystoupili proti jeho tuctovým šlágrům odborníci a důstojným protestem. V zájmu oti vědeckého ústavu jest potřebí, aby sami universitní professoři proti znehodnocování vědy se postavili, nemá-li soud budoucnosti vyzníti zcela nepřiznivě o nynější éře Karlo-Ferdinandovy univerzity vůbec. Ano budoucnost užasne, co všecko si mohl dovolit pod rouškou vědy ještě v tomto století universitní professoři! Nenavádíme k nepřekně denunciaci ani k policajství. Prosíme pouze, aby význačně nepravdivé šlágry toho pána byly sebrány; k nim nechť se připojí příslušné poznámky opravdových učenců a pak nechť se stane interpellace, zda muž tak povrochně, strannicky a nepravdivě píšící má zasedati ve sboru těch, kteří šíří po důkladném studiu vědu pravou. Jestliže se píše s velikou nenávistí memorandum, žádající vyloučení theologické fakulty ze svazku universitního, jest na čase, aby se vzala pod kritický nožik věda takového profesora, který tolik proti katolické theologii brojí a svojí vědou stále proti církvi šermuje. A kontrola vědeckou přece dovoliti musí i nehorlivější pokrokář, není-li mu svoboda pouhou fraz. Chtějí-li pokrokaři pod záminkou vědy vylučovati náboženství ze škol, nesmí se diviti, jestliže napadení kněží podrobí jejich prapodivnou vědu příslušné kritice.

(3) **Lháři a „Hlas Pokroku“**, jen dokazují! Praviš, že dr. Drtina musí v Dobrušce dávat „Obnově“ lekci z katechismu dějin. Praviš dále doslovně: „Těm pánoům z „Obnovy“ nejsou na příklad známy takové věci, že evangelická církev nebyla ještě v době Karla IV.“ A teď dokazuj, čím a jak jsme dali na jevo v příslušném článku o přednášce v Třebachovicích takovou neznalost. Jestliže podle tvého referátu skutečně dr. Drtina mluvil, jako by bylo potřebí pro nás takového poučení, pak by to bylo akouznutí realistického důbe před podstatou sporu. A jestliže to tvrdíš ty, tedy jen rychle dokazuj! Myslíš-li, že máš pravdu, dokážeš přece z řádků Obnovy svoje tvrzení zcela hravě.

P. Tilm. Pesch T. J. píše v knize „Křesťan ve víru světovém“ (str. 63.)

„Stali jsme se všichni (světostí biřmování) bojovníky Krista Ježíše, nesmíme tudíž se domnívati, že bojovníky mají býti jen naši duchovní pastýři a vůdce a jen jim boj ten ponechávati, obzvláště v dobách dnešních, za nichž úspěchy světové a pokrokové vyžadují usilovnější péče, by ve své „záchratné“ výši vzdělanostní neopomíteli jediné potřebné — spásu duše své, věčné blaho lidstva vesměšného. Dnes nestačí svědomitě dostáti svým náboženským, církevním příkazáním, štědře udíliti almužnu a jiné milosrdné skutky konati; v boji světovém musí každý z nás po boku duchovenstva a vůdců katolických svou hřivnou a způsobem přispívati a je-li třeba i s myslí obětavou a rád i přikročí a volzele strpěti a statně s prsou neohroženým v šiku státi; komu však to dáno není pro starobu, chorobu a p. aspoň dle možnosti napomáhati příspěvky peněžními. Doba dnešní, kdy surové výbuchy nevěry a výstřelky nemravnosti se šíří, volá do duše veškerému katolickému lidu: Stáňte v šiku nerozbořnému v veřejném životě, duchovenstvo i lid tvořte jednotu skalopemou, buďte všichni ze žuly a kádru... mimo lásku k církvi své buďte neohroženými bojovníky pro její a tím i své právo a zamešný úkol.“ Vyřato z č. 1. „Čas. Úvah“ r. 1907.

Politický přehled.

K nastávajícím volbám konají se na všech stranách pilné přípravy. Soustředování v Čechách nezápí se zatím ani na straně české ani německé, každá strana hledí především jen pro sebe získat co nejvíce mandátů. Tentokrát v Čechách vítězí účastní se voleb, ale postaví jen kandidáty sčítací, až jim dle množství jich mělo býti zákonem přisouzeno několik mandátů. — Z rakouských ministrů budou kandidovati do říšské rady mimo ministry parlamentní bar. Beck, dr. Fořt a dr. Korytovský; minister bar. Bienerth ne kandiduje, ješto řídí volby jako ministr vnitra. Dr. Klein a hr. Auersperg ne kandidují, poněvadž po volbách ustoupí ministrům parlamentním. — Dle zpráv z Vídně císař na radu lékařskou do Prahy přý vůbec nepřijede. — V Praze na schůzi předáků katol. šlechty české a zástupců katol. spolků českých politických jednalo se o nastávajících

volbách, při čemž, což jest váhy nemalé, naléháno bylo na to, aby se sdružení katol. rolnictva českého spojilo s českou stranou agrární; rozhodnutí se sice ještě nestalo, ale na cestě k dohodě bude pokračováno.

Uher. ministr spravedlnosti Géza Polonyi byl přece donucen odstoupiti a jeho nástupcem stal se státní sekretář dr. Günther, bývalý piarista kněz, jenž z řádu vystoupil. Polonyimu za odstoupenou zaručeno prý ministerskou radou 300 000 K, z čehož v Uhrách nový poplach.

Volby do říšského sněmu německého již skončeny. Z užších voleb vzešel katolický střed ještě silnější, čítá nyní 105 mandátů proti 99 v letech předešlých; jest nejsilnější stranou v říšském sněmu. Sociální demokracie nabyla pouze 43 mandátů, ztratila 86, porážka tedy velká; ty tam jsou plány o sociál. státní budoucnosti. Po katol. středu jsou konservativci s 59 mandáty, národ. liberálové 55 (o 5 více), svobodomyšlná strana lidová 28, Poláci 20, atd. Poláci získali 4, konservativci a antisemité 12 nových. Vláda dle toho příliš nezískala, přibýlo jí vlastně odpůrců.

Revolucionáři ruští neustávají v útocích a loupežích; a vláda ovšem dle toho je zase stíhá a přísně trestá.

Mezi Spojenými státy severoamerickými a Japonskem přistupuje se spor vzniklý nařízením v Kalifornii, jímž se ustanovuje, že japonské děti nemají býti ve školách společně s americkými.

Z činnosti katol. spolků.

Přednáška ve spolku „Anočka“. V křesť. sociálním spolku paní a dívek v Hradci Králové přednášel vsdp. kanovnik Dr. Soukup o významu svátku „Hromnic“ se stanoviska kulturního a sociálního velmi poutavě, nastívil dle vzoru sv. rodiny nazaretské utěšený obraz spořádané rodiny křesťanské. Po přednášce konala se schůze patronátu služebných dívek, v níž vldp. Dr. Reyl vyložil úkoly a cíle tohoto důležitého odboru dámského spolku. Schůze patronátu bude se konati ob týden vždy v neděli odpoledne o 3. hodině. Patronát je zcela bezplatným a nezávazným odborem, jež říditi budou pl. Čechlová a pl. Novotná.

V Rostokách u Jilemnice konala 6. ledna b. r. zasedl. jednota katol. šestou valnou bromaou. Schůzi zabýval místopředseda p. Jan Svátý, rolník v Rostokách. Dle správy jednotelské pořádala jednota v roce minulém 4 schůze výborové a 8 schůzí členských, ze kterých 5 bylo veřejných, na nichž řečnili: dp. F. J. Konečný, farář ze Lhoty, „O rozluce manželství“, dp. Fr. Řib, farář ze Studence, „o své cestě do Říma a po Italii“, a podruhé „Videašti Čechové a české bohoslužby ve Vídni.“ Po této přednášce uspořádána sbírka na zařízení česk. bohoslužby ve Vídni, která vynesla 12 K. Dne 4. listopadu byla schůze na rozloučenou s odcházejícím dp. Boh. Tomíčkem, kterýž v naší osadě 14 roků blahodárně působil jako kaplan; jako předšedá naši jednota téměř po 6 roků řídil. Pro spolkovou knihovnu mnoho cenných knih daroval v ceně na 150 K, za což mu tuto veřejně vzdáváme srdečné díky. V princi přednášel dp. Jos. Soukup „O významu dr. Kodyma pro zvelebení českého rolnictva.“ Ostatní schůze spojeny s četbou a rozhovory dp. předsedy neb jednatele o časových otázkách a zájmech spolkových. V době masopustní pořádan ples a během roku 5 divadelních představení. Mimo to po každé veřejné schůzi sehraja jednoaktovka a sólové výstupy. Veřejně vystoupila jednota o všech církevních slavnostech a průvodech, o svátku Ochrany sv. Josefa a sv. Václava účast brala korporativně na bohoslužbách. Sjezdu krajinského ve Studenci účastnila se jednota v plném počtu a delegáty zastoupena v Praze na sjezdu 17. června, na schůzi v Jilemnici, na hoře Tábor a j. Časopisy se odbírají: Náš Domov, Meč, Ludmila, Naše Listy, Kříž a Maria, Sv. Vojtěch, Echo z Afriky a j.; čtou se ještě Obnova, Čech, Hlas a j. Knihovna obsahuje 225 svazků zábavné a poučné četby. V tomto roce zřízen podpůrný fond ku podpoře nešťastím neb nemocí postižených členů z obou katolických jednot mužů a žen. Základ učinil vldp. děkan svým velkým darem 60 K, k tomu při odchodu svým z Rostok do Petrovic dp. Boh. Tomíček přidal 10 K, 25 K čísteho výtečku z plesu r. 1906 a jiné dary, tak že dne fond tento obnáší 103 K. Všem dobrodincům zde vyslovujeme srdečný dík a zaplat Pán Bůh! Po zprávách ostatních funkcionářů konaly se nové volby. Zvoleni jsou: dp. Jos. Soukup za předsedu, pp. J. Svátý místopředsedu, Fr. Šolc, jednatelem, J. Bajarek pokladníkem, J. Jevavý, knihovníkem, do výboru: J. Říha, A. Kovář, F. Horáček, Jos. Hampl, A. Holeč, S. Mužiček, náhradníky: Jos. Šolc, F. Šír, J. Mládek; revisory: A. Holec a J. Říha. Ku konci zvolen důvěrník pro obec přifařené. Stanoveno, že pro tyto organizace počítá se 25 ex. časopisu „Štít.“ Další činnosti spolkové a organizační práci Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Jan Groh, farář v Radimí, za faráře do Lužan; p. Jos. Bartoš, farář v Chřenovicích, za faráře v Bohdáně u Ledče; p. Vojt. Jellinek, farář v Předhradí, za děkana v Sadské; p. Jos. Klepl, administrátor, za faráře v Samšíně; p. Vikt. Vlach, koop. ve Zbielavi, za kapl. do Chotusic; p. Frant. Khus, administrator v Lučici, za koop. do Zbielavi; p. Viktor Kudrnaovský, kaplan v Golčově Jeníkově, za kaplana do Lomnice n. P.; p. Frant. Eisler, kaplan v Ledči, za proz. katechetu v Dol. Kralovicích; p. Frant. Teska, administr. v Dušejově, za kapl. do Vilimova; p. Jos. Toušek, administr. v Čenkovicích, za admin. do Heřmanic; p. Vinc. Rameš, administr. Lužanský, za administr. do Radimí; p. Jos. Šimek, administr. v Bohdáně, za administr. do Chřenovic; p. Jos. Poláček, kapl. v Bílém Oujezdě, za katech. do Červ. Kostelce; p. Jarosl. Těšitel, kapl. v Lomnici, za koop. do Svratky; p. Jarosl. Pavelka, koop. v Bělé, za kapl. do Lomnice n. P.; p. Jos. Konárovský, kapl. ve Vys. Mýtě, za zat. katechetu tamtéž; p. Frant. Brydl, kaplan v Cerekvici, za kapl. do Vys. Mýty; p. Dr. Frant. Loasot, za zástupce gymnasia katechety ve Vys. Mýtě. V Pánu zesnuli: p. P. Řehoř Wagner, O. S. B. převor v Broumově † 30. ledna; p. Jos. Beran, (V Vuln.) b. vikář, děkan v Králově Dvoře † 31. ledna (naroz. 1841, vysv. 1866); p. Jan Otčenášek, (V Vuln.) děkan na odpoc. na Opočuz † 1. února (naroz. 1842, vysv. 1869). Uprázdnila se: fara v Chřenovicích, patron Ústav šlechticů na Hradě Pražském, od 1. února; děkanství v Ústí n. Orli, patron kníže Lichtenstein, od 3. ledna; fara v Předhradí, patron kníže Hohenlohe Schillingsfürst, od 1. února; děkanství v Králově Dvoře n. L., patron císařovna Rakouská co královna Česká, od 1. února 1907.

Odevzdání záslužného slatého kříže. V neděli dne 3. února odevzdal p. místodř. rada Steinfeld záslužný zlatý kříž ct. sestře Pankracii Rosenkrancové, která již od r. 1865 působí na zdejší obecní dívčí škole. Vzácná tato slavnost shromáždila do květinami ozdobené kaple dívčího pensionátu císaře Františka Josefa I. značný počet vznešených hostů a četných přátel ct. sestry Pankracie. Mezi hosty dlouho uvéstí nejdp. biskupa Dra. Jos. Doubravu, vedpp.: kapitulního děkana magra Dra. Al. Frýdka a msgra. M. Musila, zástupce obce pana radu Russa, radní pp. Černého, Rázičku a Špalíka, členy okresní školní rady pp. ředitele Nováka, Dra. Domabyla, inspektora Krémáře a řed. Šedu, zástupce učitelstva pp. ředitele Vachka a Rybu. Četné byly zaslanopy zejména dámy, z nichž mnohé byly žáknými významné ct. sestry Pankracie. Slavnost zahájil pěvecký sbor chovanecké církevní skladbou, načež p. místodř. rada delší působivou řečí vyzdvihl význam slavnosti, poukázav nejen na záslužnou činnost oslavenkyne, ale i na zásluhy celé kongregace školních sester, jimž vyslovil Jeho Veličenstvo při své lonské návštěvě v Čechách nejvyšší uznání při veřejné audienci. Nato ujal se slova nejdp. biskup a tklivou promluvou rozvedl paralelu mezi křížem záslužným a mezi křížem svatým, jenž byl oslavenkyni po celý život útěchou a posilou v obtížné práci. Vyznamenání ředitele blahopřál jménem školních úřadů a školních dětí pan inspektor Krémář a žákné Domečková podala jí péknou kytici a roztočilým veršovaným blahopřáním. Pobutými slovy poděkovala dojatá oslavenkyně Jeho Biskupské Milosti za vzácné upozornění na nejvyšším místě na tichou její činnost a všem přítomným za blahé projevy sympatické účasti, končíc své díky přáním, aby všemohoucí žehnal Jeho Veličenstvu a celému jasnému rodu habsburskému. Tklivá slavnost skončena byla modlitbou za Jeho Veličenstvo a císařskou hymnou. Přítomní hosté zapálili jména svá do pamětní knihy. Referujeme o vzácné slavnosti se zadostinčiněním, že skutečné zásluhy této skromné tehlovice na poli školském došly nejvyššího uznání a vyslovujeme přání, aby vyznamenání tomu těžila se ct. sestra Pankracie dlouhá ještě leta v dosavadní duševní svědění.

Dary. J. B. M. njdp. biskup Dr. Doubrava daroval Politickému dražství tiskovému pro r. 1907 opět 400 K a komitétu organizačnímu 50 K. — Vedp. Mgr. Pogertth jednotě katolických tovaryšů daroval 10 K. — Vedp. kanovník Dr. Soukup patronátu alužebných dívek věnoval 5 K.

Dar bohoslovecký. J. Bisk. Milost njdp. biskup dr. Jos. Doubrava ráčil jako minulá leta i letos darovati 100 K bohoslovcům královéhradeckého semináře, jako předplatné na časopisy, aby bohoslovcům umožněno bylo, sledovati postup literatury theologické a filosofické, čemuž ovšem knihovna ústavu naprosto nevyhovuje. Zaplat Pán Bůh šlechetnému dárci!

Promoce. Pan Václav Šimák, rodilý z Třebíhoště, právní praktikant při c. k. krajském soudu v Hradci Králové, byl dne 29. ledna t. r. na c. k. právníké fakultě vysokého učení českého v Praze za doktora veškerých práv prohlášen.

Zlatom svatbu oslavili dne 4. t. u. v chrámě sv. Ducha v Hradci Králové p. Vojtěch Netřval, officiál c. k. okr. hejtmanství ve výslužbě, a choť svou roz. M. Belingrovou.

Z Kliscperova divadla. V náladě slavnosti, za přítomnosti předních místních hodnostářů obýval se ohlášeny koncert mistra Buchtele a sl. Nepeřených. O virtuozitě umělci nelze než konstatovati, že znovu obhájil a dokázal slavnou svou pověst. Jeho virtuosita vyniká hlavně v nedostizném přednesu hudební věty, což patrně bylo zvlášť v A moll koncertu mistra Slavíka, v Schumannově „Večerní písni“ a „Saění“. Efektu čísla Paganiniho podalo umělci příležitost, aby dokázal báječnou přímo techniku ve flageoletech i jejich dvojhmatech. A co se zvláště líbilo, jest, že neskrblil a tak kromě čísel programových získali jsme ještě několik rovněž pěkných. Sotva se dá mysliti doprovod dokonalejší, než byla hra sl. Černé; škoda, že neuslyšeli jsme od ní též nějaké čísla sólové. — Schumannova „Variace pro dva klavíry“, kterou přednesly slečny Nepeřených, byla bezvadná. Souhra naprosto precizní, dynamika vřady správná, takže nikdy thema nezaniklo. V obou klavírních číselu bylo viděti nepopíratelné nadání i pili a též česný úspěch. Co se týče čísel zpěvních, musím některé věci poznamenati. Předně, že slečna většinou vybrala si čísla, která jejímu hlasu neodpovídala. Rozsah jejího hlasu, kde zni totiž vsuktu umělecky, cením od dolního „c“ k vrchnímu „g“ — jest to tedy spíše mezzo-soprán. A v této půldruhé oktávě ovládá slečna svůj hlas dokonale; správná intonace zvoni v jasném měkkém timbru a mile se poslouchá. Za druhé myslím, že není vhodno předváděti arie operní; a to z toho důvodu, že slabý doprovod klavíru nenahradí nikdy plný orchestr, a nímž skladatel počítá a jehož sytost instrumentálních barev přikryje ve vysokých polohách hlasovou strohost; dále také proto, že jinak působí arie přednesená při operním představení, v kostýmu a v příslušném okolí, a zcela jinak, když jest vytržena ze svého místa. A třetí věc: k debutu jest potřebí voliti písně lehké, snadno pochopitelné; vždyť takových skvostů národních i uměleckých máme dost. Pro tyto věcné poznámky nesmí se však nikdo domnívati, že by ona čísla zpěvná byla snad neumělecká; slečnám naopak nebylo méně applaudováno než slavnému houslistovi, a svědčí o jejich umělecké výši již to, že nebyly se s ním vystoupiti, a že také vsuktu se vedle něho neztratily. Doufáme, že oba tyto domácí talenty častěji ještě uslyšíme. — Dům byl do posledního místa vyprodán.

Dr. Aliquis.

Ze statistiky farnosti královéhradecké. Na katolické farnosti královéhradecké r. 1906 narodilo se dítčat 214 dítčat. Z toho 156 připadá na město Hradec Králové, ostatní na příslušné obce: Lhotu Malšovou 11, Svinary 8, Malšovice 39. Kopalaci bylo celkem 68, ohlášek 115. — V Hradci Králové zemřelo 185 osob, z čehož připadá na okr. nemo níci osob 61. Na nové stíženém hřbitově ve Lhotě Malšové pochováno 4 osoby. Z Malšovic a Svinar pochovávají se zemřelí na Nový Hradec Král.

Typografický kurs pořádá měst. prům. museum v Hradci Králové od 23. února do 7. dubna 1907 s tímto programem: V sobotu dne 23. února od 6—9 hod. večer: „O jednotlivých grafických způsobech reprodukcí.“ — V neděli dne 24. února od 9—12 hodin dopol. a od 2—5 hod. odp. „Zbožňování.“ (O papíru, barvách a rú. surovinách v tiskárství). Učitel p. inž. Rob. Urban z Prahy. — V sobotu dne 2. března od 6—9 hod. večer a v neděli dne 3. března od 9—12 a od 2—6 hod. večer: „Akceidence obchodní“ (Noviny, inserty, dopisy, papíry, účty a memoranda, adresy atd.). — V sobotu dne 9. března od 6—9 hod. večer a v neděli dne 10. března od 9—12 hod. dopol. a od 2—6 hod. odpol.: „Akceidence příležitostná.“ (Pozvánky, taneční pořádky, oznobanky, diplomy atd.) Učitel pan Ot. Císař, typograf a odb. učitel v Praze. — V sobotu dne 16. března od 6—9 hod. večer a v neděli dne 17. března od 9—12 hodin dopol. a od 2—6 odpol.: „O knize“ (Sazba běžná, matematická, tabulek, veršů, sazba s ilustracemi, umístění a lámaní sazby, kniha moderní). Učitel p. R. Dyrnk, red. a typ. graf v Praze. — V neděli dne 24. a v pondělí dne 25. března od 9—12 a od 2—5 hodin odpol.: „Řezání do ploten podtiakových.“ (Praktická cvičení). Učitel p. Ot. Císař, typograf a odb. učitel v Praze. — V neděli dne 7. dubna od 9—12 hod. dopol. a od 2—5 hod. odpol.: „Umělecký plakát.“ Učitel p. R. Dyrnk, typograf a redaktor „Typografie“ v Praze. Přihlášky do kursu, který jest úplně bezplatný, přijímá do 15. února 1907 ředitelství měst. průmyslového musea v Hradci Králové.

Z čítárny měst. průmyslového musea v Hradci Králové. Veřejnou čítárnu průmyslovou navštívilo v měsíci lednu v 11 večerech 888 osob. V čítárně vydáno na 582 řádek 412 odb. spisů a 286 děl předlohových a více než 14.300 jednotlivými předlohami. Domů zapůjčeno 298 osobám 345 svazků knih a 1490 předloh. Do okolí 17 osobám 28 svazků knih a 1133 předloh.

Místní odbor Československé Obchodnické Besedy v Hradci Králové koná svou řádnou valnou hromadu v neděli dne 17. února t. r. o půl 3. hod. odpolední ve spolkové místnosti hotelu „Baikpán“ a tímto programem: 1) Čtení zápisu. 2) Zpráva delegátů o anketě

Besední za r. 1906. 3) Zprávy členů. 4) Volby: a) předsedy, b) čtyř členů výboru, c) dvou revíserů čít. 5) Volné návrhy. Hosté vítání! — Dosavadní činní členové Karel Bergmanna a Leopold Krška, kteří zakládají své vlastní obchody, (první v domě p. Faltnerové v Palackého třídě, obchod sukny, druhý v domě p. Skuberské na Svatojanském náměstí, obchod koloniální a delikatesní) vystoupili ze členství činného a přihlásili se za členy přispívající. — Projeme poděkům jejich mnoho zdaru!

Ve sekční městské rady královéhradecké a odboru pro histor. musem dne 31. ledna a 4. února 1907 usneseno: Na výstavu slatnickou ve Vídni zapůjčí se rak. průmyslovému museu některé památky po králově Elišce. — Od p. J. Kafky, sochaře, zakoupí se výkresy sobořené věže „Kropičky.“ — Zhotovení modelu této věže zadá se p. Janu Čermákovi, sochaři zde. — Připis o. k. okresního hejtmanství, die něhož roční odměna za hraní na varhany v kostele sv. Antonína na Novém Hradci Králové p. V. Studenému byla svěřena na K 240.—, byl vzat na vědomí. — Udělí se povolení k užívání provisorního skladiště p. B. Steina, majitele domu čp. 286 v Pospíšilově třídě. — Odepíše se groš čín. z domu čp. 82 p. F. Bergmanna. — Výnos c. k. okres. hejtm., die něhož obec Hořice byla zamítnuta ve své stížnosti podané do rozmožnění tržní dobytých v městě zdejších, byl vzat na vědomí. — Provedou se opravy v bytu jateckého v jatkách. —

Legitimace k důvěrné schůzi die § 2. sbrom. zák. lze dostati v bisk. knižnickárně 100 kusů za 40 h.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové na Bílou věž vystavuje od 9.—15. února 1907 poněkud a zajímavý cyklus obrazů na jezero Gardské, Arco a Riva. Překrásný pruh země se severozápadním pobřežím jezera Gardského s malebnými údoly, útulnými městy a vesničkami s romantickými hrady, přeměněnými v rozkošnou zahradu, chráněnou alpými velikány, býval od cizinců zejména v zimě hojně navštěvován.

Pane Masaryku, neodkladně povinnost vás volá! Přispějte rychle na pomoc svým „vyšším mravnostním hlediskem“, ať vaši řáci nelhou aspoň tolik drze! Nějak divně jste je upsal při dvou ložských návštěvách v pokrokové pravdivymilovnosti. Tupte a lhou háť než před tím. Víte, co píše o. února „Osv. lidu“ o Obnově? Prý se v ní nenajde „opravdu nic jiného (kde pak!) než nesnášlivost, štvání (!) a hrubé urážky (!!) všech vyznání nekatolických, všech (!) jen trochu pokrokovějších stran a snab.“ Od „Osvěty lidu“ samé žádají důkazy na tyto fráze bylo by věci marnou, protože na naše časté dotazy bylo odpovídáno nanejvýš novou hrubostí. Ale Vy aspoň buďte věcné dokažte nebo aspoň napomeňte list, který od jiného pokrokového listu — ne od nás — nazvau nepřekně „stokou špíny.“ — A za ty ukrutné „složený“ naše jest vlastně prý zodpověden nejdp. biskup. Jak kdybychom my chtěli za skutečné chlapecké výpady a pr. lhanosti „Osvěty l.“ volati k zodpovědnosti pp. dra Klumpara, Dívčického a Mareš? Ano, ano, čeliti věcnou obranou náslivickým a prohaným výpadům — jest die pokrokové morálky štváním. Rychle tedy, p. Masaryku, pracujte na reformě názorů vašich řádk! Jinak sprostými přezídkami, okatými prohanostmi a tupoum lidí, kteří si chtějí přes štvání „Osvěty l.“ kus avobody zachováti, zesuroví čtenáři tohoto listu zcela.

Valná hromada IV. živn. společenstva, jež obdývala se dne 21. ledna t. r. za účasti mnoha členek, usnesla se jednoblasně: Každá švadlena provozující své zaměstnání po živnostnicku (t. j. drží-li dělnice nebo učednice), povinna jest státi se členkou společenstva a jako taková musí své učednice ke spol. přihlašovati. Rozdíl nesmí se činiti žádný. Ať se tedy kterákoliv dívka z jakýchkoli důvodů chce naučiti prakticky šiti šaty nebo prádlo, považována býti musí za učednici a jako taková necht jest u spol. zapasna.

Zmarnost! nechala „Osvěta lidu“ jednoho vojáka stojícího na stráži u prachárny. Ačkoli je teď voják na stráži daleko líp opatřen, ať mohl volati nebo vystřeliti, přece chudák — smrad. Jenže o tom smradlém chudásovi sami vojáci nevědí. „Jak dlouho a kolik životů vyžádá si ještě náš brutální militarismus?“ Volá humanitářská „Osvěta lidu.“ Ano — ano, militarismus zlá věc, a nejhorší židovský militarismus na Rusi, který nešetí ani žen a dětí.

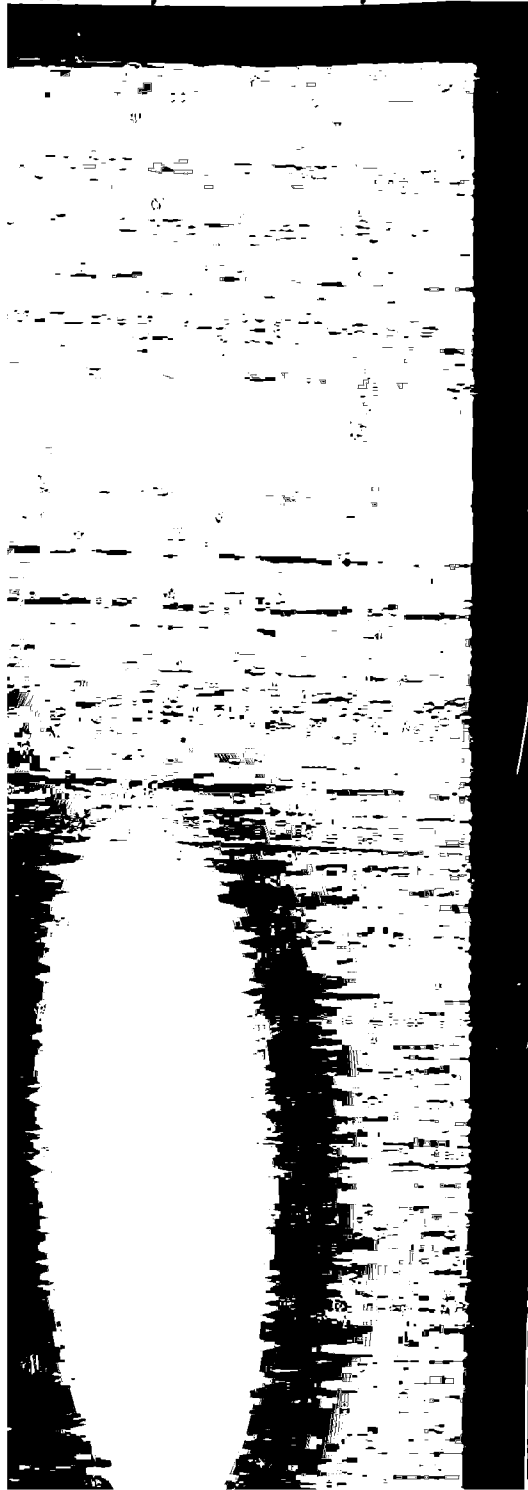
Také „české“ zápalky. Začínají se v našem městě prodávati podivné české zápalky; na škatulce v červeném poli bílý nápis „České zápalky“ a pod ním Hráský německý orej. Fabrikant asi dává nad tétož orla tisknout zase „Deutsche Zündhölzer“ pro obchodníky německé. Proto pozor!

© hnutí agrární přednášel na valné hromadě Polit. družstva tiskového 6. t. m. dp. Víček z Nové Vsi, doporučuje, aby kněží podporovali kandidáty agrární tam, kde bude poskytnuta náležitá záruka, že kandidát nebude hlasovati pro protináboženské zákony. Tím ovšem nejsou vyloučeny samostatné katolické kandidatury.

Z městských ústředních jatek královéhradeckých. Za rok 1906 poraženo bylo: býků 414, volů 231, krav 204, jalovic 134, vepřů 774, skopového dobytka 35, jehňat 6, telat 528, koz 15, kůzlat 50, celkem 2 391 kusů, z čehož 983 kusy velkého a 1408 kusů drobného dobytka. — Z venkova ku prohlídce bylo přivezeno: masa hovězího 73 582 kg, vepřového 43 934, skopového 261, telecího 3 578, masných výrobků 110 737, špeků a sádla 81 744. — Kusů celých: vepřů 1 079, skopů a koz 130, jehňat 92, telat 628, kůzlat 255, divoké zvěře 86, šunek 2393; celkem dovezeno z venkova 1638 34 q masa, 2 250 kusů drobného dobytka a 2 393 šunek. — Závady při prohlídce zjištěny byly u: 124 kusů hovězích, 1 tele, 130 vepřů, 5 skopců, 389 kg masa dovezeného. — Po odstranění závad uznáno plnocenným: 123 kusů hovězích, 5 skopců, 126 vepřů. — Na nucený výsek bylo odkázáno: 1 kus hovězí, 1 tele, 4 vepři, 364 kg masa za průměrnou cenu 90—120 hal. Ke zničení určeno 25 kg masa přivezeného. — Příčiny závad: Tuberculosis u 10 kusů hovězích; aktinomykosa spodní čelisti u krávy; uhrovnitost u 4 vepřů a jedné vepřové hlavy; echinococcus v plících a játrech u 7 bůvolů, 1 vola a 3 vepřů; distomatosis u 85 kusů hovězích; strongylus filaria v plících u 123 vepřů; pericarditis traumatica u 2 kusů hovězích; zánět vemene u jedné krávy a ovine; zlomení kosti ramenní u 1 býčka; novotvary v játrech u 1 býka; abscesy u 4 kusů hovězích v dutině břišní; nervypálost u 1 tele; hnilobný rozklad u 25 kg masa a masných výrobků do města dovezených.

Lékárna v Kuklémě povolena rozhodnutím c. k. ministerstva vnitra. Obecní zastupitelstvo poskytne lékárníku bezplatně potřebné místnosti.

Z Pardubic. Známá aféra p. prof. Teplého a drem. Lhotou byla prý již dne 25. prosince ukončena smírem v advokátní kanceláři p. dra. Jos. Sýkory v Chrudimi. Proč asi nebylo a veřejnosti dosud nic sděleno? Všechny kruby již netrpělivě očekávají nějakou publikaci. Kdyby dopustil se tak brutálního činu prostý řemeslník, už by dávno seděl v kriminále. K učenému pokrokatí však třeba mít veliké ohledy? Snad proto, že jako intelligent má tím spíš dávat lidem prostším příklad pravé humanity? Pardubští občané s údivem se táží, zda si konečně vymůže pěsti styraný kněz satisfakci. Snad není směr tento zajímavou právníkou záhadou, aby se s ním nemělo na veřejnost? Čekáme na vysvětlení.

době. Konečně i zde došlo vše příznivého vyřízení, a tak může projekt, od něhož Dobruška pro rozkvět svůj mnoho čeka, do podzimu odevzdán býti svému účelu. Hlavní zásluhu v té věci má náměstek p. starosty p. Jan Burian, obchodník v Dobrušce. — Aby dělnictvo mělo zdravé byty, chce se starati jedna skupina lidí, jimž na dělnictvu záleží. Mají býti zařízeny tak zv. kolonie dělnické. Nový zákon o dělnických novostavbách je tomu velmi přízniv. Dle referátu jistého stavitelce stál by byt s jednou světnicí a sál 1200 K, celý domek as 4000 K, kromě stavebního pozemku, jenž se musí platiti zvlášť. Domek by náležel dělníku až po složení třetiny ceny. Ručitelé dělníků jsou z řady továrních podnikatelů. Lépe by bylo snad, kdyby ručila neutrální veličina na př. peněžní ústav neb pod. Také padá na váhu, že by dělník byl od továrníka příliš odvislým. Snad i tyto potíže se dají vyrovnati, aby účel dobrý byl uskutečněn.

Z Opočna. V pondělí, dne 4. února pohřben byl na Opočenském hřbitově vldp. Jan Otčenášek, osob. děkan a farář Hofitický penza, za účasti 21 kněží, z nichž 13 z vikariátu Opočenského, 5 z Náchodské, 2 z Rychnovské, a 1 z diecése Litoměřické. Dojemnou promluvu pohřební přednesl vldp. Jan Dvořák, vik. sekr. a os. děkan v Úpici, pohřební právod a zádušní mši sv. konal vldp. Václav Uhlíř, č. konsist. rada a vikář traktu Opočenského. — R. i. p.

Překrásný pohřeb, jaký v malé vesničce málo kdy lze spatřiti, odbyl se v neděli, dne 3. února v Újezdě u Chlumce n. C. Kdo to zemřel? Řídící učitel tamní školy, p. Josef Miller, muž v celém okolí velice vážený. K jeho pohřbu se sjelo kolem 60 kollegů-učitelů s p. škol. inspektorem Arn. Kirschnerem z N. Bydžova v Čele. Velmi mile působilo na lid, že se k pohřbu postavili — vedle místního duchovního — také dva kněží z jiných farostí, p. Ferd. Žofák, kaplan z Chlumce n. C, a p. Otomar Bažant, farář z Mlkošeb. Zvlášť přitoměno tohoto pána, jakožto bývalého kaplana Vápenického a důvěrného přítele zesnulého fideleho, byla veškerým lidem s největším povděkem přijata. Kromě učitelstva a kněžstva, dvou místních spolků účastnily se pohřbu veliké davy lidstva z celého okolí. — Byl zde jasné podán důkaz, že venkovský lid, pokud je nezkažený, posud si váží těch — kteří jsou jeho přirozenými vůdci a toto „vůdcovství“ a láskou provádějí — učitelů a kněží. —

Družstvo pro zvelebení chovu dobytka okresu Opočenského pořádá řádnou výroční valnou hromadu v neděli dne 17. února 1907 o půl 2. hod. odpolední v obecním hostinci v Pohorl. Na programu náleží se mimo zprávy funkcionářů přednáška p. E. Hofhansla, okres. zvěrolékaře z Opočna: „O krmivech se stanoviska zdravotnického“; volba předsedy, místopředsedy, jednatele, 6 členů výboru a 2 revisorů účtů; projednání návrhů výboru: a) pořádání trhu na čistokrevný skot simenaský v Opočně, b) pořádání přehlídky plemenného skotu v Opočně, c) nákup plemenného skotu simenaského ve Svitavách.

Kralikářství v Proseči u Vys. Mýta a v okolí věnovala se pozornost již od dávnych dob. Kralíci pěstovali se však pouze v chlévích mezi dobytkem způsobem primitivním. Teprve v nedávné době počali si někteří zřizovati kralikárny řádné a zavedli si kralikářství dle nejnovějších požadavků. Mezi první kralikáře sluší čísti zdejšího učitele p. V. Tošovského, hostinského p. J. Vobejdu a syna, v Záboří p. Hd. učitele B. Svobodu, p. J. Kašpara, v blízké Zderazi p. J. Krejse a p. Fr. Kolka. Tito s nemalým nákladem založili kralikárny, zakoupili si výtečné draby kralíků a nyní mají kralikárny každý se stem a více kusů. Též mnoho je zde i v okolí těch, kteří mají kralikárny jen malé a kteří je zajisté rozšiřují; mnozí čekají pouze na jaro. A úspěch kralikářů? Po většině přímo skvělý, neboť velké kralikárny daly v týdny 1—2 kusy výtečné pečené, neb jiné velmi chutné jídlo, daly znamenitou kožešinu pod kožíšky — stačí jich 15 — rakávníky kralíci doma pracované nejsou tu vzácností, ba i bosa z bílých kralíků je viděti. Jsou ovšem ojedinělci, kterým se kralíci nedafili; mnoho jich shynulo. Ze však jsou to případy ojedinělé, sluší přičině v nezdaru chovu kralíků hledati jinde. Starým kralikářům byli bychom povděčni, kdyby nám v tomto listě sdělili příčiny nezdaru v chovu kralíků. Při této příležitosti nesmíme opomenouti, upozorniti na zdejší vydělavatele koží pana J. Nováka, který zpracuje kralíčí kožešiny velmi pěkně a levně. Netřeba tudíž zaslati kožešiny kralíčí do ciziny, kde spracování koží stojí o mnoho více. —da.

Z Humpolce. Zdejší akademický spolek „Havlíček“ jest podepsán na petici mezi těmi spolky, které „po masarykovsku“ usilují o vyloučení theologické fakulty se svazku univerzity. Jak se dovídáme z bezpečného pramene, ani výbor nebyl svolán v této záležitosti a proto jest z toho patrné, že dovolil si podepsati tuto petici ne výbor, nýbrž jednotlivci, patrně nějaký humpolecký „filosof“ na vysokém učení, kterému do té vědy ještě mnoho schází — o víře ani nemluví! Svým podpisem patrně chce rozhodovati o záležitostech spolkových, o problémech světa, o vědě a víře . . . Mladý filosofe, více bádajte a

dvakrát měřte, abyste ve svých názorech nepřemětil . . . Jáme žádostivi, jak výbor tuto „náletnost“ svého člena vyřídí! Občanstvo jest roztrpčeno nad jednáním akad. spolku, neboť spolek vždy byl podporován ve své činnosti se všech sil zdejšími katolíky, ale takovýto jednáním nemůže spolek více ucházeti se o přízeň a vážnost u nás! — Pan Václav Vrána zase po drahné době nveřejnil feuilleton v „Čase“ č. 31. „Katolický kněz.“ Podotýká k tomu jen tolik, že p. Vrána o buditelích kněžích nema ani ponětí, neboť by nepal v úvodě . . . „kněz nebude nikdy vůdcem lidu, dokud bude Římanem, nebť choutky římské a práce národní u nás zcela se vylučují.“ Kdybyste znal dějiny národa Českého, nemohli byste takto psáti; píšete starou frázi o ultramontanismu, to jest již hodně ošepané beslo odpůrců katolicismu! Čemu se díváme — paměti p. Vlasáka, jak doslova si všecko pamatuje, i co měl u strýčka k obědu. Nešťastná „latina v církvi“, p. Vlasák, jinak byste byl pořádný „filosof“! Bylo by zajímavým, kdyby p. Vlasák vypravoval, jak se měl na těch jiných farách, po kterých tak rád jezdil, dokud nebyl general-pokrokář!

Z Hořelice u Prahy. V Čechu loni byla zpráva nadepsaná: Co zoičí nemístná šetrnost. V Bartošovicích za Rokytneč přičiněním tamějšího p. faráře Bílka byl opraven kostel tak, že to byla perla svatých venkovských, ale šetrností nemístnou stalo se, že vyhořel zážehem blesku. Když se jednalo o hromosvod, pan patronátní zástupce pravil: Pánové, tento kostel jest dostatečně chráněn těmi lipami kolem. — A něco o nemístné šetrnosti může povídati kostel v Hořelici. Během loňského roku byly oltáře a kazatelna opraveny a jmenovitě stkví se v nynější úpravě hlavní oltář a sice návrhem dšst. p. faráře Ed. Šittlera a snahou p. Václava Mráze, řezbáře v Praze. Následkem šetrnosti měl barokový tabernakul opraven býti původně za 24 korun!! Při té příležitosti, kdy opraveny byly barokové oltáře, ku kterým opravě přispěli dobrovolní osadníci obnosem dosti značným 840 K, došla opravy i dva relikviáře překrásné řezané a tělo Ukřižovaného, kteréžto řezby byly na půdě farní poboženy. Taktéž rámece pro kanonické tabulky krásné řezané očistil p. V. Mráz, takže budi obdiv každého znalce. Nad diažbou, která se místy do hloubky probouřila a nebezpečná byla zvláště školní mládeži, smiloval se nikoli patronátní úřad, ale ústřední fideleství Pražsko-železničské společnosti, takže dle návrhu dšst. p. Františka Hrubíka, ceremoniáře Jeho Eminenci, položena byla docela nová diažba ku všeobecné spokojenosti firmou Eárta a Tichý v Praze. Ale co platno, že jest kostel uvnitř slohově opraven a stkví se čistotou, když uvnitř pod kruchtou stojí dva sloupy, které roku 1903 byly tak nevhodně mramorovány, že to až křičí, a když hrozí nebezpečí, že spadne strop, poněvadž na strop skrze děravou střechu přál a stropem prosakuje voda do kostela právě nad postranním oltářem a nad kazelnou. Patronátním úřadem bylo nařízeno, aby se zachycovala voda dešťová na půdě, a tak se tam daly necky, škopky, krajáče a jiné nádoby. A co platno, že uvnitř jest všecko čisto a opraveno, když okny zvláště v presbytáři fouká vítr jako do roztrhané chalupy a skrz okna přál a dešť se leje po stěnách. Jsou tomu čtyři leta, kdy značným nákladem se střecha prý opravila, ale již tehdejší žádali osadníci, aby byla zřízena nová střecha. Než tu z nemístné sportivosti zavrhl se návrh na novou střechu a z kompetentního místa se rozhodlo: Oprava střechy postačí, neboť platí pravidlo: Šetři na kostele a třebras i nejkrásnější kostel zničit. Tehdejší musili osadníci přispívati na opravu, kterou za nedostatečnou uznali, a již roku 1905 a 1906 se ukázalo, že se tou opravou ani střeše, ani kostelu, ani kapsám osadníků neprospělo. Ale stýskati si na tu zchátralou střechu a na ta okna, která jsou posměchem turistů, není účelem tohoto dopisu, neboť to není nic platno, ale účelem jeho jest podati kratičkou zprávu o zvláštní slavnosti, která se na Hromnice odpoledne konala ve zdejším opraveném kostele a již se účastnili v bojném počtu malí i velcí. Světla se soška Pražského Jezulátka, která nyní bude státi na postranním oltáři. K vůli té slavnosti zavítal k nám do Hořelice dšst. p. školní rada, Josef Šauer z Augenburgu, který v první neděli adventu v blízkém klášteře Františkánském v Hájku slavil svoji primici Když uvítaly dvě žáčky důstojného světitele, promluvil k dětem i k rodičům svým zvláštním dojemným způsobem důstojný pán školní rada a doložil svá poučení bojnými příklady z bohaté a dlouholeté své zkušenosti vlastními, ukončil svoji řeč tklivou modlitbou za děti, rodiče a vlast. Na to následovalo svěcení, pak pobožnost, při níž zapěly dívky několik písní ve fáte nacívených. Hrou na varhany je při zpěvu doprovázel žák reálky J. Sklenář z Dušaník, poněvadž zdejší kostel nyní nemá žádného varhaníka a fidelele kůru. — Dne 10. února pořádá ve zdejším hostinci p. Rychtářka zábavu křesť. sociální spolek pro Nučice a okolí. Budeť tu přednášeti dšst. p. Josef Mynařík, první kaplan z Černilova u Králové Hradce, o své cestě, kterou loni podnikl do Svaté země, a svoji zajímavou přednášku bude provázeti světečnými obrazy, které si pořídil značným nákladem. Chvályhodna jest

jeho úsilnost a ochota, a jakou již na četných místech konal tyto přednášky své. Snad bude tato přednáška pobídkou, by se pořádalo během roku více takových poučných přednášek křesťanskosociálního spolku.

† Josef Beran, biskup, vikář a děkan ve Dvoře Králové.

Dne 31. ledna t. r. dokončil po velkém utrpení vešlechnou životní pouť muž srdce ryšho, obětavý vlastenec, bystrý a vzorný kněz Josef Beran, biskup, vikář a děkan ve Dvoře Králové. Pohřeb jeho dne 4. února byl případnou ilustrací citů úcty, lásky a vděčnosti k zesnulému. Sám zástupce Jeho Bisk. Milosti, vasp. gener. vikář Dr. Alois Frýdek byl v čele všem obřadům pohřebním. Na pohřbu viděli jsme 53 kněží, mnohé z daleka, zeměpanské a samosprávné úřady v plném počtu, professoři a žáci c. k. gymnasia, veškeré školy, spolky a vděčných osadníků bez počtu. I c. k. patronátní úřad Smiřický zastoupen p. offic. insp. Springlerem. Po officium defunctorum v domě ubíral se o 10. hod. pohřební průvod celým náměstím do chrámu Páně, kde nad rakví vše promluvil bývalý kaplan zesnulého čibuzský p. farář Fr. Jeřábek. Po pontifikálním Requiem promluvil vasp. pontifikant uznání plnou řeč, jež, jako všechny posvátné obřady, sledována byla od prostých i inteligentů s opravdovým dojmem. Dlouhý průvod ukončen na hranicích města, kde díky vzdány všem účastníkům; po závěrečné modlitbě o 1 hod. odpol. vraceli se účastníci domů. Milý dojem vzbudilo při pohřbu účastenství vasp. gen. vikáře, jakož i účast městského (co patronátního) úřadu Královédvorského, který též úmrtní oznámení rozeslal. Tělesné pozůstatky zesnulého převezeny do jeho rodiště Nové Paky, kde den na to pohřbeny. — Celý život zesnulého hluboce zasahoval v život veřejný. Již Ottáv Slovnik naučný vypsal vešlechnou činnost tohoto vynikajícího kněze. Reprodukujeme zde s některými dodatky. Josef Beran narodil se dne 17. února r. 1841 v Nové Pace, studiu gymnasiu vykonal v Hradci Králové, rovněž i theologická. Po svém vyvácení na kněze poslán byl do svého rodiště za katechetu a kooperatora. Zde shromažďoval kolem sebe nešťastné hluchoněmé děti, jež tehdy byly zvláště bez povšimnutí, ujmál se i dospělých hluchoněmých. Snaha a působení mladého kaplana nezůstaly bez povšimnutí úřadů církevních i státních. R. 1871 na návrh biskupské konsistole Královéhradecké dostalo se mu od c. k. ministerstva kultu a vyučování zvláštní subvence a zároveň i místa učitelského na pražském ústavu pro hluchoněmé „k vyučování se v nauce“; přirozené schopnosti takto vyškoleny a utvrzeny. Touha po důkladném vzdělání v oboru tomto uvedla jej jako vychovatele do domu Jana S. Skrejšovského, neboť takto více času dostalo se mu k pokračování na cestě počaté. Zde seznámil se s Fr. L. Riegrem a jinými upřímnými Čechy — mysl mladistvá vzplála láskou k vlasti i národu. Táž snaha uvedla jej i na zámecké kaplanství hr. Jana Thun-Hohensteina v Cholticích. Když zvěčnělý biskup Josef Jan Hais zakládal „Rudolfium“, ústav diecése Královéhradecké pro výchovu hluchoněmých, byl jemu Beran rádcem a stal se jako intelektuelní zakladatel jeho i prvním jeho ředitelem r. 1881. A nyní byl ve svém živlu. Není možno vypsat tu všechnu jeho zásluhou činnost: byl ústavu svému věrným. — Mimo tuto činnost přispíval záhy jako spisovatel rozmanitými články do časopisů pedagogických („Školník“, „Posel z Budče“, „Benedit Učitelství“), pak do „Světosora“, „České Thalie“ a do listů politických („Pokrok“, „Čech“, „Moravská Orlice“), psal stati úvodní a feuilletony. R. 1870 vydal „Českou mluvnici pro vyšší třídy obecné školy“ (v Praze), která pak vydána několikrát a r. 1872 uveřejnil po důkladném studiu „Paměti města Nové Paky“. R. 1873 založil a redigoval delší dobu „Novou knihovnu mládeže“ a sám do ní napsal řadu spisů. — V Otově „Laciné bibliotéce pro mládež“ uveřejnil „Nejzajímavější báje a pověsti starověké pro mládež dospělejší. Z dalších jeho spisů uvádíme: „Cesta do žaláře“, obraz ze života (roku 1879), „Jak Albrecht z Valdštejna dosáhl bohatství“ („Světosor“ r. 1876); „O vzdělání hluchoněmých“ („Osvěta“ r. 1878), „Vrouci vzdechy“ a „Seraf“, modlitební knihy pro mládež; „O činnosti J. Dubrava v ohledu národohospodářském“ („Pražské hospod. noviny“ r. 1882; „První čítanka pro hluchoněmé“ (r. 1886). — Kromě toho byl spolupracovníkem „Encyklop. Paedagogické“, Riegrova „Slovníku Naučného“ a j. R. 1889 počal vydávati obrázkový časopis pro mládež v Hradci Králové. — Bylo by potřeba delšího článku k vyložení všech celých zásluh neobitkových. — Když roku 1889 stal se farářem na Pouchově, jmenován byl inspektorem „Rudolfina“ a zastával čestný úřad ten, vyučuje i tehdy na bisk. semináři a pedagogu, až roku 1895 přestoupil jako děkan do Králové Dvora. Zde stal se záhy i bisk. vikářem strážnickým jaroměřského Ve Dvoře Králové byl duší vši humanitní, charitativní, a můžeme říci veškeré blahodárné činnosti. Jeho zásluhou stává se chrám děkanství ve skvostném a umění odpovídajícím rouze, sanedbávaný

dříve „věž rukopisu Královédvorského“ proměněna jeho přičiněním v útulnou kapli Božího hrobu, děkanství dovedně obnoveno. — Kolik nešťastných došlo jeho prací štěstí, spořádaného rodinného života! — Činnost tichá v okrese školní radě, v městském zastupitelstvu proto tak vydatná, že spočívá na základech budovaných v letech mládí v obcování s prvními šlechtnými muži národa českého. — „Ottáv Slovnik Naučný“ končí stat o vdp Jos. Beranovi slovy: „Jako ředitel ústavu (pro hluchoněmé) a učitel má Beran jméno zvučné“ a k tomu dodáváme: I jako věrný syn národa, lidumil, otec svých svěřenců vynikal vdp. Beran nad vrstevníky. Tisíce lidí, které šťastnými učinil, budou dlouho žehnati jeho světlé památce. Pro svoji prozřetou obzřetnost a taktu jednání těžil se veliké vážnosti u inteligence. Církev ztrácí v Jos. Beranovi na Královédvorské nomenklatuře pracovníka vsácných schopností, jenž se nerozpákoval zájmům církve věnovati vše. Proto zesnulý bude žíti ve vděčných vzpomínkách duchovenstva i zbožných laiků. Bůh odmění všecko věrnému služebníku svému stonásobně!

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a časové úvahy

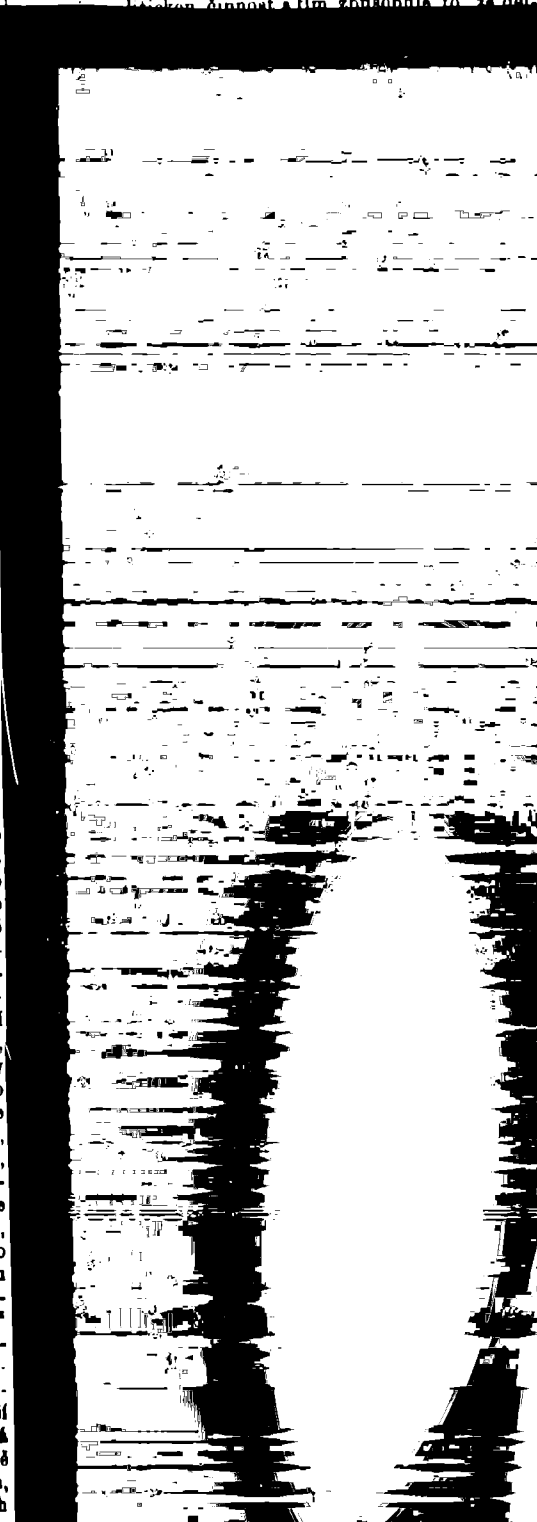
Různé zprávy.

Ve výberu Zemské Jednoty čes. katol. duchovenstva bylo dne 31. ledna usneseno poděkovati nejddst. Episkopátu způsobem slavnostním za snahy a práce, které v otázkách kongruové pro svůj klérus vykonal. Za tou příčinou zvolena z výboru zvláštní deputace, v níž byli: za arcidiecési pražskou dp. Dr. Ant. Víšek, farář v Poděšalí, za diecési královéhradeckou dp. Jos. Vaněček, farář v Mikulovicích, za diecési litoměřickou místopředseda Z. J. dp. Jos. Paska, farář v Terešíně, a za diecési budějovickou I. jednatel Z. J. dp. Frant. Kroiher, administrátor v Borovaněch. Deputace tato byla přijata Jeho Eminencí nejdp. kardinálem Škrbenským v pondělí dne 3. února. Místopředseda Z. J. dp. farář Paska přednesl nejvroucnější díky všeho v jednotě sdruženého kněžstva s ujistěním synovské oddanosti zároveň s prosbou, aby tyto povinné díky duchovenstva při vhodné příležitosti byly dobrotitě sděleny i ostatním nejddst. arcipastýřům. Jeho Eminence, který deputaci přijal v pravdě s otcovskou vlídností, projevil potěšení, že klérus vděčně uznává snahy nejddst. Episkopátu, ujistil deputaci o pevně blahovůli jeho a projevil upřímné přání, aby v budoucnosti avorné součinnosti nejddst. Episkopátu a všeho kněžstva podařilo se ještě více.

Několik slov ke katolické inteligenci. (Dopis čtenáři Obnovy z Podkrkonoší). Tak mnohý katolický kněz inteligentní nechává svoji nadanou hřívu ležeti ladem, nechává pero rezavěti! Doba nyní slá! Zast proti církvi a ke kněžstvu přímo ďábelská. A myslí stáčí a bořitelé, že bude již v Čechách bláze, kdyby se podařilo náboženství odstraniti z rodin, škol a života veřejného? K politické naší zvrácenosti, bezradnosti a neupřímnosti má přistou piti i náboženství nihilism! Kdož řečmi a tiskem láživ, fanaticky lid štvou, ti málo lásky mají a málo znají tu duši českou, která v podstatě své jest konservativní a nábožensky založená, jak naše dějiny dosvědčují. A co dají lidu v náhradu za vyrvanou víru v Krista! Nepřátelský postup zednářsko-šidovské vlády ve Francii dodává smělosti i našim „pokrokatům a svobodomyšlníkům.“ Naše století jest vpravdě, jak znouznaný geniu a nadšený bojovník za Pravdu — Hello dí: „století křiku, frásí, lási a prostřednosti.“ Mnoho se mluví dnes o svobodě, bratrství a pokroku, a není větší tyranství, terroru, štvání, hanobení osobní cti, ale také i vysávání a utlačování slabších než dnes! V životě veřejném mizí vzájemná úcta, láska, poctivost a pravdivost. Vzpomenul jsem Hella, jehož studovati a meditovati mnoho prospěje k ujasnění pojmů; on dává též slovům jich vlastní význam. Zvláště Bonškův překlad Hellova hlubokého psychologického díla: „Podobizny Svatých“ (ve Vydělavací knihovně katol.) by neměl scházeti v žádné knihovně kněžské. Kdo ládní po pravdě a kráse, nalezne u Hella pastvu nebeskou. Nikdo také z myslitelů našeho věku neobjal tak v celé hloubce veškeru slávu jména „katolická církev“ jako Hello. A v tom je také jeho kletba mezi lidmi, v tom jeho nedupěch, ale také jeho nesmrtelnost. — Dopisovatel z Prahy smínil se pěkně v Obnově o nedávno zemřelém franc. spisovateli — kritikovi Ferdinandu Brunetiérovi. Škoda, že není překladů s jeho díla! Duch tak hluboký, všestranně vzdělaný, eminentně katolický, nadšený blažeností zasloužil studia. Proti těm, kteří hlásají mravouku bez Boha, praví Brunetiéro: „Není soustavy mravní, která by nebyla úplně závislou na některé metafyzice.“ Pro posazání soudasných sjevt mravních názorů odporučuje se „Eduard Rod: Mravní názory naší doby“ (u Pelcla), kde též pěkně studie o Brunetiérovi. Jest to týž Rod, ženevský romanopisec a kritik, protestant, který podrobil se soudu církevnímu proslulého itals. spisovatele Fogazzara, autora románu „Obrození“ a „Světect“, nazval „dinem statečným a svobodným.“ Pro tuto velkou obět obdivují se mu a vyslovují mu svou úctu, která proto není méně upřímná ani méně hluboká, že pochází od někoho, který jinak věří na on. — Jiný soudasný neobrožený obháje pravdy a katolicismu, nemilosrdný, formou sice drsný ale tím upřímnější jest Leon Bloy. Příklady z něho přináší „Stadium“ vydávané ve St. Étienu na Moravě, jehož duší jsou p. J. Florian a P. Jakub Deml. Posrubbodná díla „Stadium“ již vydaná jsou veřejnosti po většině málo známa ač stojí na stanovisku čistě katolickém, jsou ignorována a spěť zasmáána. A přec o pěkných

tu prací hodících se svléstě knězi ku soukromé četbě a zábavě, i pro meditace a káňání v nich mnoho vznešených myšlenek. Není však mnoho porozumění pro práce toho druhu. Dnes mnohá pěkná díla katolická leží na skladě, protože katolíci na mnoze jsou líní. Kdo čte a studoval „Slovo k Otčenáši Fr. Bílka“ od P. Demla, obdivovati se musí inteligenci, sešlosti, hloubce a čistě lásce ku Kristu a církvi toho mladého a obětavého autora Demla. „Slovo k Otčenáši“ potěší, vzdělá, povzbudí, zutlechtí. Nad ním meditovati by měl každý kněz! Známý literární kritik William Ritter nadšeně psal o Bílkovi a Demlovi v revui „Mercure de France.“ A vlastně ho nepřijmaji! — Ve „Stadium“ jsou pěkné ukázky z Jamese a, Bloye, Poltého, Barbey d' Aurevilly ho, Helloy, Florianovy, Demlovy a j. Objemný svazek Leona Bloy: „Výklad obecných rčení; Bloy: Objevitel globu (kdo Kolumbus jest a čím jest Církev); dra. Langa: Jacopone da Todi; Maeterlincka: Poklad pokorných, práce hluboká a krásná; Raymond: Pouť na Jasnou Goru a j. „Stadium“ pracuje s deficitem, jen vznešený oíl a nadšený pořadatelů vítězí nad neporobením. — V boji s nevěreckým světem musí státi katolíci na výši doby. Vírou neohroženou, poctivostí, vzděláním a láskou oselabí útoky nepřátelské. Svorností pak, obětí a společnou prací podporujeme tu nejdůležitější zbraň doby moderní: Katolický tisk! A aby pak jako ústřední orgán katolických Čechů diecésekrálovéhradecké „Obnova“ i v novém roce vstřevtala, náboženský život katolický povzbuzovala a obnovovala: tomu volá ve jménu několika stejné smýšlejících pisatel těchto řádků: Zdať Bůh!

Konečné srdnaté slovo pokrokatům a socialistické kultuře. Sám veliký odpůrce katolicismu, anarchista K. St. Neumann napsal v „Moravském Kraji“ o sociální demokracii: „Pro kulturní požadavky vystupuje jen tehdy, když strana se při tom máse zabývat, když máse vydělat nebo reklamu lacinou míti. Zájem sociálně-demokratické strany, hluboký a opravdový, více se jen k fondům, k počtu vojáků, k počtu voličů a odběratelů časopisů; její láska ke kulturním podnikům není nikdy upřímná a nikdy neúspěšná. Dle toho jsou pak ovšem výsledky. Ano, sociální demokracie vydává brožury a knihy. Ale jest všeobecně známo a samými sociálními demokraty přibývá, že většina těch brožur je bezcenná, nejpočetnější antiklerikální brak, že lepší kniha jest bílou vránou v té sponatě potěšného papíru, že není možno dovolat se toho, aby strana tak bohatá a silná opatřila řádnou socialistickou literaturu pro české čtenáře. Soudruzi by to nechtěli a nekupovali ani tak aspoň, aby podnik nekonečil deficitem. A hradit deficit důležitého kulturního podniku strana nemůže; potřebuje peněz na volby a na politickou agitaci. . . . Sociální demokracie probudila zájem o kulturní záležitosti spíše vlivem okolností, než skutečnou vlastní snahou. Chová se k těmto zájmům celkem netečně, . . .“

vám jen, byl umrtvován, zmesedujeme moudrosti svých
dopadů a svého vnímání, odváme se neduplami. Jsi-li
naplna, nemáš být, Zdenko, půvabnou. Tráv mi-
lášku, básník Heima, praví, že rokošná žena bez ná-
boženství jest jako května bez vůně. Milně o ženách,
vždy měl pravdu. Tronám Měi o sobě, že já také!
Odešel se do chrámu, třeba do kathedrály, neod-
cházel do kostela! Láď, mohla by, nebo některé jiné
oběti, které, na rozdíl od Tebe jest malým nověrečným
F. Lištnem, namítá, že tato varování a jimi vzniká-
jící poměty jsou estetické (krasomyslé) a nikoliv
náboženské. Že hudba sama zachvívá člověkem a ni-
koliv hoasana, jest vyjadřuje, že jsou to atomy ka-
didla, jest dráždí nosy, nikoliv vůně modlitby, vai-
kající do duše. Ani se mák pravdy nemáš, má Zdeno-
Toť nezralá poznámka, hodná přednášce z univerzity
ních extenze. Vyslechni tonů hudby téhož umělce na
této nástroji, tyá spív v koncertní síni! Je pohnutí
alepoň podobné? Půvab, kterým působí, té okoušl,
leš budeš něčeho postrádáti a to, čeho budeš postrá-
dati, jest ukojení náboženského pudu, odpověď Nevidi-
telného na naše tudyby po poměru s ním. A nesouvisí
právě chrám sám sebou, jeho budova, jeho sádkatě
oblouky, jeho skupeně sloupův, jeho křivá klenba
nijak a psychologickým účinkem? Ovšem že souvisí!
Chrámy byl vystavěn muži, kteří pěstovali a dbali o
svůj náboženský pud, muži, kteří věřili a cítili; bu-
dova upravuje vkusné a vhodné náboženskou před-
stavu jako, draboušku měj, doplňuje vhodně půvab
tvoje těla sukne nejnovější mody. Či není kathedrála
náboženským varováním, vyjadřením v kameni? „A
přece — není to asi pravda“, jako bych slyšel po-
chybovače namítati! Nevím, co míníš tím „to“ a
nedbám ani. Defino atí „to“, vyjadřovalo by objemné
knihy, či ne? Vyplnilo již knihovny tisíctmi knihami
ať už tyá podobný svér. Stále jest to To. Než nechme
tu otázku na pokoji. Jest něco více pravdou, jest ma-
hávější skutečností, než že v nás, v sobě jest a
trvá náboženský pud, tudyba po poměru s Neviditel-
ným, jak jsem již děl? Zamítáti cesty, jimiž lze do-
spěti k ukojení pudu toho, bylo by právě tak poše-
tilé, jako odmítáti poslechnouti Beethovenovu sonatu
proto, že si někdo myslí, že snad Beethoven vůbec
ani nežil a že snad budební jeho díla napsal jiný
člověk téhož jména.“

První dáň zemská v Čechách vynesla
loni 13¹/₂ milionu korun; nejvíce v měsících lednu a
říjnu — téměř 1¹/₂ mil. v každém — dárka to, jak
blahodárně působí masopust a posvícení na kupy
poplatníků.

Střádalové vzháři! Na valné hromadě
„Spolku střádalů“ v Praze mezi jiným vytkl ředitel
Procházka toto: Vydupáme ze země celé armády no-
vých střádalů, naplníme spšitelny, záložny i banky
ovocem svého přičinění a oovědíme hospodářský život
i podnikavost ve všech zemích českých. Budeme vo-
lati hlasem velkým ku každému: „Milujes-li svou
rodinu, střádej, chceš-li sloužiti vlasti, střádej, mi-
luješ-li národ, střádej, chceš-li pomáhati přátelům,
střádej, chceš-li konati skutky milosrdenství, střádej,
chceš-li zabezpečiti sobě bezstarostné stáří, střádej,
střádej, střádej!“ Vedle střádání pro sebe a pro svou
rodinu všimni si ale též hospodářství veřejného, střádej
i pro spolký osvětový a dobročinný. Jsou jistě úspory
ve prospěch veřejný, které tě nestojí ani viny — na
př. jízda po dráze městské, okrasní neb státní na
místě jízdy po dráze soukromé, užívání plynu měst-
ského, oproti plynu belgického atd. Zejména při ob-
jednávkách služb dáti přednost výrobě domácí před
cizozemskou. Nechceš-li se oblékati do látek humpo-
leckých, sáhni po látce liberecké, bránské nebo kr-
novské, domácí průmysl ten samostatně mnoho českých
lidí a pomáhá ti nésti tíhu veřejných dávek. Ale nedej
se sváděti svým krejdlm ku látkám belgickým, fran-
couzským nebo anglickým, neboť tím vynášíš slávu i
blahobyt z českých zemí. Budeme dále doporučovati
a vynášeti všem a všude střídmost v jídlu a pití.
Mnoha-li nemocem se vyhneme, jak se krásně vyspíme,
jak zachováme jasnou hlavu, aby nám každého dne
sloužila plnou silou v povolání našem. Jenom lidé
střídmí stojí v čele pokroku, budí vynálezy svými
obdiv svých spolurobů a jsou pravými dobrodinci
lidstva. Jak malíčkým jest Alexander Veliký proti
dobrodinci milionů Drakovi, jenž přivezl do Evropy
zemčata, jak nepatrným pídimuštem jest krvešedivý
Napoleon proti Jifimu Stephensonu nebo proti vy-
nálezci sídlního stroje, nebo proti muži, jenž první spo-
zoroval vlakno v bavlně a cukr v buráku! Ne tyra-
nům, nýbrž dobrodincům svým budou pokolení přísti
stavěti pomníky. Pilnou práci, střídmost a střádání
dá se dobytí celý svět. Jaké sadostušení bychom
cítili, kdyby se nám podařilo třeba po dlouhých letech
práce, že jsme s spolupůsobení osvěcených lékařů vo-
láním a naléháním svým prodloužili každému českému
člověku život jen o jediný rok. To bývá obyčejně ten
rok, ve kterém skutečnost a srčnost člověka jsou na
výši vyspělosti a reprezentují tudíž největší míru vý-
dělkové spšobilosti. Neptěou, když je ocením na 1
K na den a hlavu jednu na druhě. Vydá to však
6 milionů pracovních let, rok po 800 pracovních dnech,
1800 milionů korun. Ku správě tohoto národního ma-
jetku mohli bychom sříditi 800 záložnů a dotací po
3 mil., 40 spšitelů městských po 10 milionech a 16
velkých bank s dotací po 50 milionech korun. Ústavy
ty samostatněvaly by na 3000 úředníků a 500 služob-
níků, mohly by poskytnouti dvér 100 000 zaměstlů
po 10 000 K, 50 000 živnostníků po 6000 K, 25 000
obchodníků po 10 000 K a 10 000 průmyslníků po 80 000
K. A potom nechtě někdo ještě tvrdí, že jsme národem
malým a slabým. Jest toho natně potřebí, abychom
posilovali jeden druhého, vysuli se již z těch těsných
stěrávků dětských a obápli své hospodářské posláné
doma i mezi Slovanstvem ve slohu velkém. Nežijme

se sami menšími, nežli opravdu jsme. Velikými jsme
již dnes v lásce ku vlasti a k rodnému jazyku. V ob-
dobných poměrech vykonali jsme svou obětavost
slutky velké. Tuto velkou obětavost dovědeme ještě
stmpňovati, až budeme všichni sříditi a domáhe-
mí tím svému, že dobudeme dle Svatopluka Čecha korunu
všeobecné křáde.

**Sjeden všech majitelů pít z Čech, Moravy
a Slezska, Čechů a Němců na den 10. února do Pa-
rubic svolaný, nepohádá národní Jednota českých
dřevářských průmyslníků s ním koruny české, neboť
Jednota nemá s Němci nic společného.**

Komik — samotářský hrádek. „Máj“
edituje: Dr. Viktor Guth věnoval divadelní bibliotéce
almanachy, které obsahují mnohá zajímavá a důležitá
data. Knížčky ty vydávali napovédově Fr. Martinec
(tehdy Fr. Kolár) a J. Jaroška. V jedné z nich na-
lesli jsme tuto rozmarnou mušku: „Neboť Kaška
hrál již asi deset let na českém divadle a měl tedy
jedenho jitra — nemýlím-li se roku 1848 — měl sám
k sobě následující monolog: „Bláď, Honziku! Tak a
tak dlouho jsi chodil do divadla, než jsi se seznámil
s Tylem, kterýž tě hercem udělal, tak a tak dlouho
děláš na jevišti obecenstvu českému kratouchvíli, na-
peal jsi již také nějaký ten článek do „Květy“ o mó-
dách, i k cestopisu: „Z Prahy k Sumavě a zpět“ jsi
se odvážil a dost dobře se ti to povedlo, alepoň to
sám Tyl řekl — proč bys nemohl také napsat k be-
nefici nějakou tu k medii?“ I seil a napsal si k be-
nefici frašku „Čarodějnice Megera“, která nevylétla
na pometle do povětří, ale při stralivém praskotu
prken divadelních nadobro propadla vzduch skromní-
čím požadavkům tehdejšího obecenstva. Když po
skončení hře při svyění a přiskání také jméno nešťas-
ného dramatika zaznělo, vyhrnula se opona, Kaška
vyšel, s ním však zároveň herec Grabinger, kterýž
pojav Kašku za roku, takto promluvil k pobouřenému
obecenstvu: „Opuštěte mu to — on už to víckrát
neudělá!“ — A obecenstvo odpustilo.“

Nezahazujte staniolu! Staniolový obal
s čokoládou, čaje, různých cukrovinek a pod., stejně
jak kovové kapale s lahvi, minerálních vod, vína,
likérů atd. Ústřední Matice školská vděčně přijme
a spondí je ve prospěch své pokladny, jen když zá-
silka do 5 kg je vyplacena.

Žehrající psí. Na anglických nádražích se-
tkáváme se se psy, zvláště vyvířenými k sbírání mi-
lodárů pro dobročinné účely. Majíce zavazeny poklad-
nice u krku, přibíhají se rozvášně k pocestným, apš-
sobně stávají se na zadní nohy a přední dávají k sobě,
jako když prosí člověk ruce spíná. Opravdu sřídím
kdy vyskytne se cestující, zvláště cizinec, který by
zvláštním prosebníku odepřel almužny k podpore do-
bročinných ústav. Někteří ze psů dobyli si dokonce
jistě prosulosti svými úspěšnými výkony. Tak čtyry
doggy sirotčince pro požadatelé po železničních sí-
zencích londýnské jízhozápadní dráhy sebraly během 4
let 109 liber, 2 shillinky a 7 penčí (přes 2500 K).
První ze psů, sloužících jmenovanému ústavu k těmto
účelům, Jack, přejel byl při vykonávání svého úkolu
po krátké době vlakem a sbynul i ko prvý nádraží
„sřizence“ na kolejích. Po něm nejstarším je „Sout-
hamptonský Gyp“, který letos právě slaví 10letí své
činnosti při pokladně na southamptonském nádraží.
Ostatní dva jsou poměrně mladší. Avšak i jiní psi,
užívaní k podobným účelům na ostatních dráhách, jsou
neméně známí; obecenstvo již na ně navyklo, ba jsou
jeho miláčky, a rovněž nádražní sřizenci chovají se
k nim laskavě, jak také plným právem zasluhují. —
(„Svět zvířat“ v Praze nad Klamovkou).

Farmová osada pro ženy začínuje se
v amer. Texasu. V čele podniku jest spisovatelka
mies Mary Haydonová z Chicaga, jež za tím účelem
zakoupila 5000 akrů orné půdy. Mies Haydonová a
její družky zamýšlejí svým spravovati farmy a ne-
samostatněvatí mužů. Vysávají také jiné dívky, které
vládnou malým kapitálem, nebo takové, které chtějí
za mzdou pracovati, aby přistoupily ke sdružení.
V případě, že by se některá osadnice provdala, bude
manžel dovoleno žíti v osadě, do správy nemí se
však míchati žádný muž — Znamenitou farmářkou
v Oklahomě jest mies G. Barnová, která se zvláště
zálibou zabývá se chovem dobytka. Kupuje též po-
zemky, ve kterých se nalézají ložiska rud a kamen-
ného uhlí, a provozuje rozsáhlý průmysl člářský.
Jest si vlastním správcem; většina dne prožívá v sedle.

**Na odstranění tuberkulosis úrazové
pojišťovny dělnické** pro království české, která
pracuje se schodkem rok od roku větším (v loněm
roce dostoupil schodek 30 mil.), nevzala se správa její
zvýšiti sazby okrouhle o deset procent. Zřídění toto
má nabýti platnosti dnem 1. července 1907. Ovšem
tu záleží ještě na schválení vlády. Zvýšení příspěvků
by samozřejmě pocítilo nejvíce dělnictvo. Vláda jest
úrazovou pojišťovnou řádná, aby hradiła úroky z to-
hoto schodku okrouhle ve výši 1¹/₂ mil. korun. Sou-
časné posuzuje se zavedení nových mezdových sa-
znamů, zvláště pro stavební živnost.

Co vrací stát království českému?
V r. 1907 mají Čechy na daních přímých odvstí
státní pokladně — 73,048 090 K, a z toho vrací stát
království českému pouhých 1,377,823 K. Nedivno
pak, že se takových poměrů hospodářství země
ocitá se na pokraji záhuby.

„Výkvětom“ na poštěcké universitě
jsou řídovstí posluchači, jichž tu 32% všech studují-
cích. Počet ten jest dokladem stále stoupající moci
řídovstva v Uhrách, že to až saráží.

**Řepářské hnutí mezi moravskými
rolníky** rozmáhá se na celé čáře. Rolníci řepati,
téměř na pospas vydání zřetelovaným cukrovarům,
opřeli se rázně svým vysevávacím a prohlásili, že ne-
budou řepu sázeti, nebude-li se jim počítati za me-
trický cent řepy 2 10 K a 5% sřádku na hlínu a 5 %
hládk. Popud k akci též vzšel z mor. Slováků. A
cukrovary již obrací.

Lovecké pušky. Konec lovecké sezóny. Lo-
vecké pušky se konečně zase povdají na hřebík. Sřá-
teční stěleci budou si vzpomínati na různé lovecké

přihody, budou tu a tam ještě lžáti, co všechno třetě
bože, amý čmela postřelili, jak se to utatřalo a za-
platilo a budou se zase chystati se všem dailím po-
semům přísti. To všechno je však vše vedlejší. Mě-
chceme říci něco jiného. Bez přehánění musíme veřejně
prohlásiti, že těch stělců a lovečů je dnes už více než
dost. Kde kdo jen trochu mluje, obápe se pušky a
chce si dopřáti také tohoto velmi nebezpečného sportu.
V pořádku to s těmi šintami dnes rozhodně už není.
Co nešťastí už puška zavazila, to dnes ví každý chlapec.
Co jmění a statků se promrhálo šintou, o tom by se
daly psáti celé kroniky. A co rozváří rodinných
spšobila nešťastná puška! A přece těch nepovolných
stělců a majitelů pušek rok co rok přibývá. Už ko-
nečně by se to mělo rozhodně trochu omeziti a to
v zájmu blaha jednotlivců i celé lidské společnosti.
Snad co nevidět bude se přemýšleti o nové dani. Roz-
umí se, že to jako obyčejně odnesou chudáci. Pro-
léta již veřejností pověst, že se mají zdaniti na př.
sírky. Ale ne, proč raději neuváliti dšh na lovecké
pušky? To by bylo rozumné a docela prospěšné. Na
takové nebezpečnosti pomýšlejte při vydávání
zákonů o nových daních. Ano, kdo chce lovit puškou,
ať zaplatí zvláštní daň. Kdo si může puškati takový
luxus jako je s puškou bžáti se zajícem, ten může
také platiti „Viděli bychom, co by se tím zamezilo
různých neštěstí v rodinách a co by se ušetřilo! Takhle
naoň 100 K ročně za jednu pušku a pak zajde mno-
hému chut lřtat s puškou a ochroovati vlastní i cizí
život a obřjeti čas a peníze. To by byla nejlepší lázeň
na přemstěnou loveckou náruživost a zajícovskou ho-
rečku. V tom s námi musel zajistit souhlasiti všichni
rozumní lidé. V moderní době jedná se lidstvo o
lidské zdraví, hospodářskou národní sílu, o rodinný
a společenský blahobyt. To všechno ale lovecká puška
v rukou nepovolných neptědí. —o.

(Zasláno.)

Důležitě upozornění odběratelům Obnovy, časových Úvah a Štitu.

Peníze na Obnovu a časové Úvahy lze poslati na
jednu poukázku. Nutno ovšem pomenovati, kolik se na
který z obou časopisů zasílá. Leč předplatné na Štit radě
zaslati vždy přímo na administraci Štitu, jelikož jak ad-
ministrace, tak expedice a redakce téhož jest úplně sa-
mostatná.

Těs dotazy v přičině všeobecné organizace nutne
zaslati redakci Štitu a nikoli Obnově, aby nepovstalo
prodlení.

Administrace Obnovy
a čas. Úvah.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. února 1907 1
1) pšenice K 13 00—13 80, žito K 10 50—10 80, jedme-
ne K 10 10—10 70, prosa K 00 00—00 00, vřkve K 0 00
—00 00, hrachu K 00 00—00 00, oves K 6 70—7 50,
čochy K 00 00—00 00, jabel K 20 00—00 00, krup K
18 00—33 00, bramborů K 3 80—0 00, 1 hl jetelového
semene bílého K 92 00—98 00, 1 hl. jetelového se-
menka čer. K 108 00—118 0, ruského K 84 00—92 00
máku K 00 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100
kg žitných otrab K 12 40—00 00, 100 kg pšeničných
otrub K 11 60—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 00
—2 20, 1 kg másla převařeného K 0 00—00 0, 1
kg sádla vepřového K 1 68—1 80, 1 kg tvarohu K
0 24—0 28, 1 vejce K 0 8—0 10, 1 kopa okurek K 0 00
—0 00, 1 kopa zelí K 0 00—00 0, 1 kopa kapusty
K 2 80—6 00, 1 hl cibule K 4 50—7 00, kopa drob.
zeleniny K 0 80—1 40, 1 pytel mrkve K 3 00—4 00,
1 bečka švestek K 0 00—00 0, 1 hl jablek K 0 00—
00 00, 1 hl hrůšek K 0 00—00 00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 1. února 1907 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 161, žito
101, jedmene 8, oves 108, prosa 8, vřkve 11, hra-
chu 4, čochy 4, jabel 12, krup 18, jetel. semínka
150, lněného semene 2, máku 2. — 2) Zeleniny:
zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 100 kop, cibule
83 hl, drob. zeleniny 30 kop, mrkve 83 pytlá,
brambor 20 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
00 hl, hrůšek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob.
dobytka: vepř 3 kusy, podvinčat 356 kusů.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1884.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdlení výtisků pro chudou školu mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr školských rad, nýbrž na 11
listů — ješ po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tatáž školu
zdarma pro chudé.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební
Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Všechné knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytisknutí
objednávek obratem poštou.

Právě vyšlo
č. 4 Čas. Úvah

Katolíci, organisujte!

Z pera Dra. Fr. Šulce.

Stran 24.

Cena 8 h.

První náklad 10.000 výtisků.

Nejčasovější tato brožura uvádí přesvědčivé důvody k vytvoření spořádaného čili organisovaného šiku katolických voličů, udává podrobný návod ku založení a vedení organizace. Cenný obsah její jest rozhojněn krátkým výtahem z programových zásad katolické strany a výpočtem volebních okreseš.

Hromadné objednávky s 50% slevou
a franko vyřídí

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Král.

Každý křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

"Práce".

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace "Práce" v Hradci Král.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše Jiří Sahula. Ilustruje K. L. Thuma.
Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rásovitých humoresek podaných formou populární. Hodí se velmi dobře všem přátelům světlého a nezavadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v ležícím vkusném
paspartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 50.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynyshe,
nejdp. biskupa Dra. Doubravy.

Čtete!

Z domácnosti soci- álních demokratů.

Řada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah.“

Již první díl hořejší práce těžil se tak značné pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zjistěte že i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stejnou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

**Z domácnosti sociálních demo-
kratů.** Prozrazuje J. P. Hradecký.
Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří
Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

administr. Časových Úvah
v Hradci Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Čtete a horlivě rozšiřujete!

Slovo v čas o právu volebním a jiných občanských právech ve státu.

S vyhrazeným svolením přeložil Frant. Navrátil.

Právě v této chvíli nutno pilně čísti tuto
jadrnou, obsažnou knížku, jež poučuje velice jámné
katolíky o ústavních právech jejich, o důležitosti
voleb, o výsledcích vzorné organizace, atd.

Nyní před volbami doba nejvhodnější.
Nechť přítomná brožura jest čtena v každé kato-
lické rodině!

Stran 24. — Cena pouze 8 haléřů.

— Při hromadných objednávkách větší sleva. —

Objednávky vyřídí obratem

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Králové.

Cvičení snoubenců.

Ku potřebě

duchovních správců i katolických
snoubenců upravil a konal

Antonín Kaška.

Stran 44, registr. 8°. Cena 1 brožova-
ného výtisku 50 h, vázaného červeně
v polopletně se zlacením 80 h.

Objednávky vyřídí Blak. knihtiskárna.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záležitosti	8 h
Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1686	8
Zalobna vydědění XIX. věku	8
O trestu smrti	8
Zrušení řádu jezuitského	8
Vláda Římska	8
Blíže k Římu	8
Moderní choroba a její protiků (o tisku)	8
Vyznání starého křesťanství	8
O sv. zpovědi	8
Svépomoc dělnictva	8
Prýč a dogmaty	8
Fara katolická a protestantská	8
O úpadku náboženství mezi protestanty	16
Zpráva o sjezdu československých kato- líků v Hradci Králové	24
Veliký biskup	8
Důležitost pravého náboženství	16
Pokora a náboženství	8
Zakládání odborové spolky	8
Husité jindy a nyní	24
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
České náboženství	16
O ústavním životě v Rakousku	8
Plus VII. a Napoleon	8
Sebevražda studentů	8
Česká konfese	8
Účinnost v přírodě	16
Pokřiváci či spalování mrtvol?	8
Moderní náboženství Masarykova	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Otravní zrušení křesťanství	16
Spojení apokryfů	8
O manželství	8
Braňme se tiskem	8
O záležitostech Kristových	16
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8
Návštěva v Slovanech	8
Volné kapitoly o společnosti	8

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Dopis z Chorvatska.

Hic tegit ossa lapis, v paměti lidské hledej nápis: tyto verše napadly mi, kdy poprvé překročil jsem práh bývalé kaplánky v Petrovaradinu (v Slavonii) velikého — nesmrtelného Strossmayera — později biskupa v Đakovu. Ve světnici s jedním oknem po pravé straně uprostřed na zdi užíš mramorovou desku, na níž zlatými písmeny vryta slova:

Tri ljeta mladosti svoje proživi u sobi ovoj veliki
Hrvatski biskup

JOSIP JURAJ STROSSMAYER
1838, 1839, 1840.

Posvećuje u sinovakoj ljubavi 1./VI. 1899

A. Edinger.

Jednoduchá deska, kterou bývalý farář Petrovaradinský A. Edinger na počest svému biskupu v jeho kapláne do zdi zasaditi dal; než daleko větší desku, tvrdší než-li mramor — s trvanlivějšími a jasnějšími písmeny — než zlato zasadil si veliký biskup sám v paměti a v srdci svého národa: „Hic tegit ossa lapis — v paměti lidské hledej nápis.“ Památka jeho jest nesmrtelná — nesmrtelnost její může pochopiti Chorvat a ten kdo původní prameny životopisu jeho studuje a žije mezi tím lidem, jemuž byl Strossmayer všechno. Omezíme se na několik dat z jeho života, aby veřejnost česká učinila si pojem aspoň v hlavním rámci o velikosti — nesmrtelného biskupa.

Nenáležeti žádné straně a patřiti všem — jako skřivan, jenž nese se vzduchu, prozpěvuje a až v modru mává svými křídly, — nenáleží zemi, a přece kde kdo hledí za ním a naslouchá jeho tajemnému zpěvu — to obrazně řečeno o Strossmayeru. Není v Chorvatsku jednoho člověka, jedné strany, nevymínající ani nejradikálnější, nejliberálnější — ba řekněme snad i ty nevěrecké, aby čelo svoje nepoklonily před velikostí a nesmrtelností jeho... Kněze, biskupa — Strossmayera ctí všichni... to dovede dokázati jen kněz a biskup, který svým duchem vznášel se nade všemi, svými skutky ukazuje — co smámená býti synem církve a při tom neztráceti na ceně jako vlastenec a člověk vůbec...

Strossmayer narodil se dne 4. února r. 1815 v Oseku; v října r. 1835 vstoupil do první třídy gymnasia v Oseku, kde pobyl šest roků. V srpnu r. 1831 přijat byl do semináře v Đakově od biskupa Sušice, kde dokončil studia gymnasiální. V r. 1833 poslal ho biskup jako nejlepšího klerika do centrálního semináře v Pešti studovat bohosloví, kde v r. 1835 s Ilijaševićem, Kurelcem Dražićem a Mlinarićem seznámili se s pěvcem „Slávy dcery“ Janem Kollárem.

Dne 24. října r. 1834 — v prvním ročníku bohosloví — byl v Pešti promován na doktora filosofie; 16. února r. 1838 vysvěcen na kněze v Đakovu od biskupa Kukoviće. V březnu r. 1838 povolán za kaplana do Petrovaradinu (v Slavonii), kde pobyl až do roku 1840; na to poslán do Augustinea ve Vídni. V r. 1841 už složil dvě rigorosa a rok na to r. 1842 v červnu třetí a čtvrté rigorosum a promován za doktora bohosloví. Téhož roku počátkem října jmenován professorem věrouky a vicerektorem v Đakovu; počátkem října r. 1844 stal se professorem fyziky a matematiky, r. 1846 professorem biblického studia.

R. 1847 dne 27. srpna stal se dvorním kaplanem, rok nato fideilem Augustinea ve Vídni, kde se spřátelil s Palackým a Riegrem. R. 1849 dne 24. října jmenován biskupem bosensko-srijemským a 8. září 1850 posvěcen na biskupa v augustiniánském kostele ve Vídni od papežského nuncia Viala-Prele.

R. 1850 dne 29. září nastolen jako biskup v Đakovu; prohlašuje své heslo: „Sve za vjeru i domovinu.“ — „Vše za víru a vlast!“... Syn divu! — — —

A nyní počíná jeho činnost; ne dle jména biskup — nýbrž skutky. Následující data to dovede:

R. 1850 družstvu sv. Jeronýma v Záhřebě daroval 1 000 zl.

R. 1853 votivnímu chrámu ve Vídni daroval 2 000 zl.

R. 1857 dne 24. února vydal znamenitý pastýřský list „Morum disolutio“ o potřebě chlapeckého semináře a na ten účel věnoval 50 000 zl. Téhož roku věnoval na zřízení bosensko-srijemského semináře v Đakovu 25 000 zl. a do vídeňského fondu Jelačićova 2 000 zl.

R. 1856 fondu za účely ve Vídni na zřízení nového chrámu, semináře a různé účely církevní 116 000 zl.

R. 1858 založil stipendium 5 000 zl. pro chudé studenty gymnasia v Oseku.

R. 1859 věnoval obnos 20 000 zl. na zřízení chlapeckého semináře v Đakovu; na ústav sv. Jeronýma v Římě daroval 20 000 zl.

R. 1860 dne 10. prosince stal se duševním vůdcem národa chorvatského základem 60 000 zl. na jehoslovanskou akademii v Záhřebě; téhož roku na pomník Jelačićův daroval 1 000 zl.; pro chudé studenty chorvatské rjeckého gymnasia 5 000 zl., Matici chorvatské 1 000 zl.

Roku 1862 daroval Matici Dalmatinské 1 000 zl.

R. 1863 daroval Matici Slovacké 1 000 zl., Slovenské Matici 1 000 zl., gymnasiu ve Rjece 5 000 zl. na chudé studenty chorvatské. Na zřízení tiskárny v Cetinji daroval Černohorcům 3 000 zl.

R. 1864 věnoval na pomník Vuka Karadžića 1 000 zl.

R. 1866 daroval jehoslovanské akademii na akcie „Associazione Dalmatica“ ve Splitu na šíření a povznesení umění 20 000 zl.; universitnímu fondu 50 000 zl.

R. 1868 koupil za 1 000 zl. sbírku listin hraběte Sam. Keglevića a 5 000 zl. dal na zakoupení knihovny Kukuljevičevy pro akademii.

R. 1870 zaplatil za malbu 36 fresk ve chrámu v Đakovu 34 000 fim. scudo = dolar; družstvu sv. Jeronýma dal 1 700 zl.

R. 1873 družstvu sv. Jeronýma v Záhřebě 2 440 zl.

R. 1874 daroval obnos 10 000 zl. fondu pro chudé universitní posluchače.

R. 1875 daroval na galerii obrazů v Záhřebě 40 000 zl.

Co až dosud připomenuto bylo, naznačuje nám s dostatek velikost Strossmayerovu — než následuje ještě více, co ho činí nesmrtelným...

Dne 1. listopadu r. 1875 posvěcuje stoličný chrám (katedrálu) sv. Petra v Đakovu (Đakovo), na který během 16 1/2 roku sebral 1 200 000 zl.; on sám daroval 510 900 zl.

R. 1877 položil fond 500 zl. na mše sv. na účel sjednocení církví.

R. 1880 fond 10 000 zl. pro třetího prebendáře v Đakovu a fond 5 000 zl. jako stipendium pro chudé studenty gymnasiální v Gospići a 20 000 zl. na obrazárnu Záhřebskou.

R. 1887 daroval na zbudování oltáře sv. Cyrilla a Methoděje v chrámu sv. Klementa v Římě obnos 5 000 lir, který dne 2. července t. r. posvěcen byl neapolským kardinálem Sanfelice.

Dne 16. února 1888 slaví jubileum 50letého svého kněžství; Praha na to 1. března t. r. jmenuje ho svým čestným občanem. Dne 19. března 1888 sloužil slatou mši, padesát roků po své primici, kterou složil 19. března 1838 v rodném městě Oseku. V den této zlaté mše 19. března daroval 20 000 zl. na medicínskou fakultu v Záhřebě; založil fond 10 850 zl. na udržování obrazárny v Záhřebě. Chlapeckému semináři v Oseku daroval 14 000 zl., Matici chorvatské na vydání národních písní 1 000 zl.

R. 1891 chrám sv. Petra v Oseku daroval 10 000 zl.

R. 1893 dar 1 000 zl. akademii na zřízení Lopašićeva archivu; založil fond 20 000 zl. pro chorvatské dominikány za účelem misí v diecési. Družstvu sv. Cyrilla a Methoděje v Istriji 1 000 zl.

R. 1894 za Račkovu arkádu dal 2 500 zl.; zakoupil obraz „Gundulićev san“ (Gundulićův sen) od Bukovce za 2 000 zl. a za touž cenu 2 000 zl. dva náboženské náčrty od Medoviće.

R. 1895 nový dar 77 000 zl. na osecký chlapecký seminář.

R. 1897 daroval na kapli sv. Cyrilla a Methoděje v Loretu, kterou posvětil téhož roku dne 9. srpna arcibiskup Sarajevský stadler — 4 000 lir; na katolický chrám v Cetinji 5 000 zl., na chrám sv. Antonína v Sarajevu 1 000 zl.

R. 1898 založil fond 4 000 zl. pro chudé studenty gymn. v Pazině; na radnici v Lublani 2 000 zl.

R. 1899 daroval universitní mense 1 000 zl.; na pomník Račkův 5 000 zl.

R. 1900 daroval na biskupský seminář v Đakovu 50 000 zl. a na pomník Mesićův v Brodě 1 000 zl.

Až potud, co s pramenů čerpáno — poznámky metřeba... Veliký — nesmrtelný biskup! Na konec jen — Bylo to 2. dubna 1905, kdy Strossmayer naposledy sloužil mši v Đakovu — utíkal na zápal plic — dne 8. dubna 1905 ve 3 h. 10 m. odpoledne skonal. Pohřben hlavně — nevidaný konán 14. dubna 1905.

Kosti jeho kryje chladný kámen — jeho duch přebývá ve vroucím srdci národa chorvatského!

Hic tegit ossa lapis — v paměti lidské hledej nápis!

Vlly.

Čtete! Právě vyšlo!

Odpověď prof. Masarykovi

na jeho řeč o inferioritě katolíků v královéhradecké schůzi přináší č. 2. a 3. „Čas. Úvah“ zajímavou rozpravou francouzského spisovatele Yves de la Briere.

„Převaha protestantství nad katolicismem.“

Stran 40.

Cena 16 h franko.

Při hromadných objednávkách sleva.

Slovný autor dokazuje na základě pozorování geografických, klimatických a jiných přírodních příčin, že nemůže býti ani řeči o nějakém národohospodářském předstí protentantů, jako zvláštní konfesse, nad katolíky. Dále dokazuje, že v sociálním pokroku právě katolické náboženství převahuje destruktivní nauku protestantskou. Zmíněnou rozpravou protřena pavičina Masarykových sošmat o inferioritě katolíků a první (!) náš vědec odscuzen tím jako nesoudný tuctový řečník, jenž naučil se několika trikům, honí se za vterinovým úspěchem u svých přívrženců v doměnce, že jeho tvrzení bez argumentů zvítězilo.

Pro volební kampaň bude brožura dobrým štítem katolickým řečníkům proti ošepaným útokům o škodlivosti katolického náboženství pro národohospodářský rozvoj.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Železný nábytek

postele skládací	za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení	„ „ 9-—
postele s plnými želez. stěnami	od „ 25-—
drátěné matrace	„ „ 18-—
dětské postele.	„ „ 13-—
kolébky	„ „ 16-—
mycí stolky	„ „ 5-—
stojany na šaty	„ „ 11-—
stojany na deštníky	„ „ 7-—

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik. 80x180 cm za K 29-—. Tytéž postele bez plných stěn a s pérovou matrací za K 25-—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Umělecká novinka!

Konst. Buška **S. W. ŠKLA V** (na koni)
nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu, v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) K 30.

KDE DOMOV MÁŠ!

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu velk. 42x36 cm K 20.

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Veledůst. duchovenstvu

mešní konvičky

z la. českého křesť. skla jemně ryté, zasílá
Josef Průša,
 umělecký závod sklarytecký
 ve Světlé n. Sáz. (Čechy).
 Obrázkový cenník zdarma a franko.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraskticích)
 doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
 Cenový, vzorky i roucha hotová na ukázkou
 se na požádání franko zašlou.

Josef Šturma,

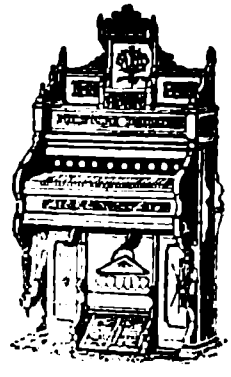
stavitel varhan a harmonií
 nejnovějších soustav
V PARDUBICÍCH,
 doporučuje se veledůstojnému duchovenstvu a sl. patre
 náležitým úřadům ku provedení všech prací do oboru toho
 spadajících.
 Dále dovoluje si upozorniti na svůj sklad
pian a pianin.
 Rozpočty zdarma a franko. Nejvyšší vyznam na výstavách.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
 v Hradci Králové.

Sklady:
 Budapešť, VIII. ker. József-
 körút 18. sz. — Praha,
 Ferdinandova tř. 43. —
 Vídeň-VII., Mariabillerstr.
 86.
 Cenový zdarma a
 franko.
 Nejvyšší městní
 splátky.
 P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Atelier sochařsko-řezbářské
 :: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slavné P. T. ducho-
 venstvu k provedení uměleckých prací,
 jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
 vědnic, Božích hrobů, křtíkových cest
 v reliefech, soch světých, křticíků,
 rámečků atd. atd.
**Opravuje a obnovuje staré
 kostelní práce.**
 Výkresy a rozpočty na požádání.

Dra. Ant. Brychty

VADEMECUM

seu Brevis synopsis materiaram et
 casuum in cura animarum frequen-
 tiorum.
 Stran 584 8* nabízí se **sníženou cenou**
 K 1 80 (místo K 3 20)
Biskupská knihtiskárna.

Již zcela rozebrán

jest spis **Dra. Reyla**
Reforma manželství.
 Zato však právě nyní již vyšel v Časových
 Úvahách obsažný výťah z téhož spisu pod titulem

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní

obleky

všech druhů
 Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
 zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
 missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam

Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se
 i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:
Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis
 (juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
 pro zpovědnice.
 Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
 mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se-
 ohování v ohrámu Páně**
 ku připevnění u dveří chrámových.
 V provedení slavném, formát foliový;
 1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.
Blisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Manželství

přirozené

a svátostné.

— Cena 8 hal. —
 Při hromadných objednávkách sleva.
 O rozebraném spise Dra. Reyla, z něhož
 nyní učiněn výťah, napsal 5. září m. r.
 časopis „Čech“:

„Nedají-li dnes moderní lidé na Písmo sv., na stísnění
 církevní, pak jest potřeba vstoupiti mezi ně a těmi-
 též zbraněmi kulturními, psychologickými a mravními
 dokazovati četné jejich omyly. To musí býti metoda
 všech apologetů, a tuto metodu dr. Reyl ve svém
 spise jasně a určitě provedl s výsledkem, jenž ne-
 připouští žádných pochybností. Ukázav nečistě pod-
 nety boje proti katol. manželství, vysvětluje autor
 i náladu těch, kteří z přesvědčení tleskají božím
 manželství nerozvířitelnosti. Přesvědčení to vyvěrá
 ze společenské mravní dekadence, která pro své po-
 hodlí a nekáse potřebuje svazků vědy uvolněnějších.
 Roztrhav soustiku rozlukových advokátů a obmy-
 slnou jich dogmatickou, jde spisovatel na kořen zla,
 odkrývá a určuje širokou sociální a mravní podlohu,
 na základě kteréž protispoolečenský požadavek roz-
 luky byl postaven. Světovým protináboženským ná-
 zorem vysvětluje vznik a podstatu rozvodového hnutí,
 a dovozí, kterak známí pedmanitéle společnosti
 lidské obrátě chopili se společenské choroby, aby
 jí využili ke svým sobeckým zájmům. V celé knize
 bezpečně a disciplinovaně odkrývá moderní rozlukový
 švindl, čímž spis stává se ne újakuou zajímavou na-
 hodilostí, nýbrž přirozeným a zákonitým výrazem
 dané skutečnosti, její světlých a stinných stránek.
 Bohatým materiálem, vhodným rozvrhem jednotlivých
 kapitol a myšlenkovou jednotou činí práce dra.
 Reyla nároky, aby byla hojně čtena od laikův a kněží
 a aby přinesla v myslích ovoce opravného my-
 šlení, zdravého názoru na věc, názoru opravdu —
 moderního, neboť tato reakce proti moderním prou-
 dům myšlenkovým jest zdravě moderní“

Bařtipánova

hótelní restaurace

v Adalbertinu
 dovoluje si nabídnouti ctěnému obecenstvu co nej-
 lépe k zimní saisoně každý pátek večer
rybí polévku a ryby.
 Každou sobotu
 špekové knedlíky s uzeným.
 Mimo to doporučuje:
Obědy i večere v předplacení,
 nebo à la carte.
Adolf Bařtipán,
 hôtehier.

První nákupní pramen

láter pro domácnost, jakož i dámských a pánských
 látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-**
čenstva „Vzájemnost“ v Hřenevě. Též lze
 obdržeti **partie zboží 30 mt., obsahující každá**
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
 chenty, sukénka, šatyše, zefíry, kanafasy atd., jež
 nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
 za K 12.—, vyplacené od koruny 20.— výše.
 Vzorky a ceník zdarma a franco.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Reyhnevě
 nad Kněžnou
 odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
 úřadům a soukromníkům
 pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
 varhan a harmonií.
 Ručím za nejsolidnější práce.

Kněžské koláry

prací i celuloidové,
náprsenky
Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo
 doporučuje a zakázky obratem
 vyřídí
Hradec Král. 136.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n, roh

Konviktní ul., *vyučení posílá speciálně na kostelní nádobu*, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a nářadí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty snovu opravuje v původní práci a ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstřízlivějšího. Chybným kostelům dle va v placení. Více usnutí po ruce. *Žádné přesouvání výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.*

Josef Krejčík

V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kazatelny, spovědnice, křesilny, konsoly, svícny, lustry, pulchry atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Přívodní nákresy, ceníky a rozpočty besplatné a franko.

Remontace starých oltářů a kostelních sálů.

Boží hroby

krásné provedené u velikém výběru v každém slohu, se vším přiláčením.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i s povrch. sádky, jemně polychrom. (ve velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychrom., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí veledůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Sklo zahradnické

do patenišť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . 11 bal.

26/26 . . . 13 .

30/30 . . . 17 .

fermežový mel (kyt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

— odborný umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná usnutí.

Založeno roku 1836.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneumatických v důkladném provedení, jakož i

HARMONIA

doporučuje

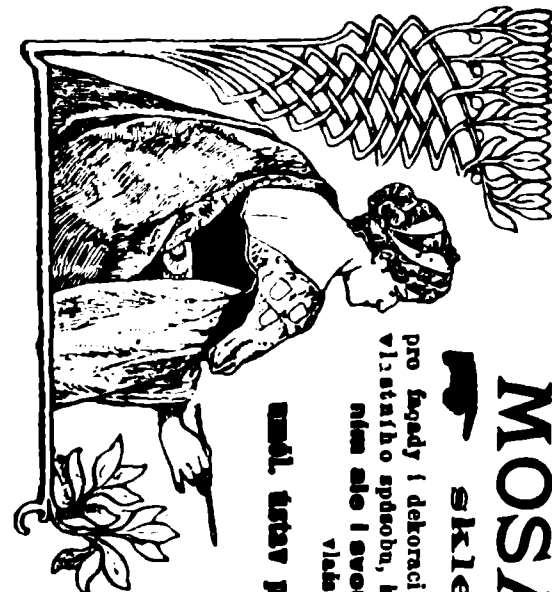
majitel c. k. výsady a záslužného kříže

hudební belgické akademie

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Závod založen roku 1874.

MOSAIKY

skleněné

pro křesly i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mosaičky vlněné, hotové

uměl. ústav pro malbu na sklo

B. Škarda, Brno.

Rozpočty pro chrámové obrazy i mosaičky besplatně.

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskářské výrobky —

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veledůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řádky pocty tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti se ráčil.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámu všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veledůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Osobní úvěr

pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vyloučeni. Adresy družstev sdělí besplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků, Vídeň, Wiplingerstrasse, 25.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápníky krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní st-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. kruhům duchovním nejjvětší speciální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Továrna sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrna sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenání na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile. Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky vještěr. usnutí. Vzorů a ceníky zdarma a franko.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovoého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablém n. Orli. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punče, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vinné studénky a vinné šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledujícímu duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastřská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryze cizího slohu.
Všechno, čímž a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jeden ručně, čímž umožněno
mi dodati veledujícímu du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré výrobky jsou Jeho
Majestátu k dispozici revidé-
vány.
Kostelní nádoby jen v ohni
stříbrem a cizími kovy.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, důlně a
levně vykonají.
Vše kramlů jen posvěcené.
Vzorky, spisy, nákresy i
hotové zboží na přání franko
se zasílá.

Ohodícím kostelům možno splácet bez přírůtek.
Sta odporučením a četnými uznáními po ruce.
Prosím veledujícího duchovenstva o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První výrobce
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

ZLATNÍK J. KALIS, HODINÁŘ
Solidní obsluha při srazách cenách.
Ceny i obrázky veškerých hodin na požádání zasílá.

nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kapesní ho-**
dinky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvozty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děvry hodným náhlíky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Malínský křen
5 kg od 3—7 K poštou franko, 10 kg a výše
drahou nevypáčené, proti dobře zasílá sám
pěstitel
Václav Boh. Jelínek,
statkář a člen spolku křenářů
v Malíně č. 42. p. Sedlec
u Kutné Hory.

Navštivenky
všeho druhu
nabízí blsk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Všeobecná úvěrní banka
v Hradci Králové,
Skládka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2—5%, dle výpovědi.
Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listky
pošt. spořit. zasílou se na požádání zdarma.
Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.
Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvozty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

C. k. místodržitelství koučovací.
Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové
odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.
Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
obchodní.
Kancelář „Hôtel Hyrál“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Prádlo
pánské i dámské.
Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výběhy uvědomit.
„Nejlevnější“
Praktické dárky
fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na štvrť roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 15. února 1907.

inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Náš poměr k agrárikům.

(14) Otázka tato nebyla — pokud se pamatují — nikdy opravdově v úvahu vzata, ani na schůzích našich, ani v listech a shromážděních strany agrární, ač je to jedna z nejdůležitějších a nejnaléhavějších. Co se mluvilo a psalo, byla spíše polemika, než věcná úvaha, polemika, v níž padla břitká slova zde i onde, již se ale sociální stanovisko obou stran k sobě navzájem málo objasnilo.

Stav rolnický má mnoho zájmů se stavem kněžským společných; hlavně zde padá na váhu, jistý konservatismus, pokud se jím rozumí přirozený vývoj věcí ve směru zdravého pokroku a ne násilný převrat. Již okolnost, že učitelstvo kráčí ruku v ruce se sociální demokracií a že agráři evangelického vyznání — nikoli z přesvědčení — ale k vůli svému stanovisku vůči katolicismu, ženou svůj stav do náboženského radikalismu, měla by katolickým rolníkům otevřít oči, kde, v kterém táboře jsou jejich přirození spojenci. Již tím, že má stav rolnický všechny skoro strany radikální proti sobě, je určen směr politiky agrární. Porozumí-li naši zemědělci své době, dobře; postaví-li však po způsobu falešného liberalismu tento nad zájmy své třídy, budou-li koketovat s falešným liberalismem přes to, že mnohé strany na tento neduh zemřely, jiné pak ohřadnou, pak není jim pomoci. Budou na té cestě dříve hotovi. Co je v Čechách stran t. zv. liberálních, ba radikálních a kolik z nich opravdu zapustilo kořeny? Proč? — Protože nejsou liberální v pravém sméru; Mladočeši svou chybu poznávají; ale již pozdě!

Jsem přesvědčen, že ti, kteří zakládali sdružení zemědělců katolických, měli úmysly poctivé a že nemínili nikdy zakládati stranu protirolnickou, která by agrární snahy potírala, aneb je podporovati nemínala proto, že vycházejí náhodou z jiného tábora; a i kdyby tomu bylo tak, české duchovenstvo, jež u lidem selaským žije, bylo by na stráž a nikdy by nepřivolilo, aby k nědemu podobnému došlo. Co katolické hnutí agrární založili a vyvolali, nechtěli náboženství udělati vodítkem, nýbrž pouze pojítkem stejné směřující a stejnými zájmy sloučených a nikdo z nich dodnes nevtírá se jinému do svědomí a nežádá zpovědní cedulky od českého rolníka, nýbrž pouze ubezpečení, že přiznává se a hájíti míní zásady,

s nimiž křesťanství stojí a padá, jakými jsou ku př. nerozlučitelnost manželství, nutnost náboženské výchovy ve veřejné škole a p. Katolíci zemědělci nechtějí nikoho komandovati, ale oni nehodlají také přijmouti komando: „vstupte do našich řad, přidejte se k nám a my garantujeme vašim kněžím“, atd. a to v době, kdy t. zv. strana agrární prodává svůj proces, jež jsme předvíдали a na něj jsme se svou katolickou organizací připravovali, proces třídní živlá konservativních a radikálních. Jak pak kdyby směr radikální zvítězil? — Kde by zůstaly garancie? Mohli by čeští katolíci klidně k tomu přihlížeti, jak rolnictvo potírá náboženskou výchovu, které nejvíce potřebuje a jak se přičiňuje o zboření křesťanských řádů, jako je nerozlučitelnost manželství atd.?

To od nás strana agrární nikdy žádati nemůže; my v ní vidíme zastoupeny téměř nejsolidnější živly národa, ale i kdyby spáchala tu sebevraždu a upadla do náboženského radikalismu, není to ještě národ celý. Až bude nejhůře, povstane — v to pevně doufáme — k obhájení positivního křesťanství živnostnictvo a maloměstanstvo, v němž to dnes již vše proti všem, kdo otrásají základy občanské společnosti, a intelligence třeba apatická, bude museti přece jednou otevřít oči, kam spějeme a kde to vše skončí.

Proto moje mínění vyznívá v tato slova: Kde není nebezpečí se strany pokrokářské a katolické organizace slušné je provedena, postavme vlastní kandidáty, kteří by šli v třídních zájmech za cílem strany agrární; kde toho není, vyjednávajme s agrárikem, je-li ochoten zavázati se čestným slovem, že vždy a v každém případě hlas svůj odevzdá proti třem základním požadavkům zednářstva: Odložení církve od státu, volné školy a rozlučitelnosti manželské.

Abychom ve všech volebních okresech postavili kandidáty vlastní a tím agrářičky připravovali o hlasy, viděli by ovšem rádi soc. demokraté a pokrokáři, avšak tu radost nesmíme jim udělati ani my, ani agráři; my musíme agrářičky, kde by takového nebezpečí bylo, podporovati a agráři musí své posadnutí sebevědomí odložit, protože ve volbách jeden hlas často rozhoduje a v politice nepadají na váhu sympatie, nýbrž praktický výsledek. V Bavorsku spojili se proti liberálům svého času sociální demokraté a katolíky a

při posledních volbách všeobecných stály právě tyto dvě strany proti vládě.

Slovo „klerikalismus“ ztratilo u nás v poslední době všechny kredit a nehodí se již leč za strašáka do zeli na mladé zajíce a to proto, že někteří novináři uedovedli napsati článek, aby se to v něm utemžilo klerikalismem, a když obecenstvo vidělo, jací jsou to lidé v ohledu mravnostním a v životě občanském, pomyslí si, že to přece nemůže býti tak špatná bruška, když na ni tolik vosů sedá. Snad agrářičky nebudou tak pošetili, aby ještě dnes chodili pro rozum do Pádařova?!

Za biskupem Dr. Mart. Říhou.

Šlechtný biskup vyprovozen byl ku hrobu s bolem nejsrdečnějším. Články a řeči uctění jeho památky posvěcené nebyly pouhými formalitními poklonami, vyvěly se srdce. Tichá práce, nehluchá, ale jak horlivá a záslužná! Každý cítil, že opustil diecési otec opravdový. Málokdy české město bylo svědkem tak velikolepého, tak četného pohřebního průvodu jako Čes. Budějovice 11. února. Českobudějovický „Budivoj“, jež nemůže nikdo nazývati „listem klerikálním“, napsal o zesnulém: „Přišel chud a chud i odešel. Mnozí, kdož domnívali se, že oplýval bohatstvím, přesvědčili se včera, že byl ve svém bohatství — žebrákem.“

Ano, pravým a skutečným žebrákem. Neměl, co by po něm zůstalo. Protože, co měl — a biskupství česko-budějovické jest na svou důstojnost chudé — rozdál. Všem, kdož požádali ho za příspěvek ve prospěch církevní, vlastenecké, národní věci.

Zvláštní případ a úkaz. Měl mnoho nepřátel i v našich řadách českých. Ale sotva že zavřel oči, ze všech stran ozývá se přání, aby ten, kdo přijde po něm, ve vlasteneckém citění, toužení a obětavém pracovním aspoň se mu vyrovnal.

Zorem svého chťení směřoval ke zbudování nové a důstojné katedrály. Obětoval to-muto posvátnému chťení, co mohl. Veliký obnos rok co rok věnoval na uskutečnění této své krásné a veliké myšlenky. Bude mu proto požehnáno i po věcích; i pak, až my všichni, kdož včera jsme jej na jeho poslední cestě vyprovázeli, půjdeme za ním.

Je to myšlénka „ruchlivá a trudná. Ale

Špicaté boty už na světě bývaly, opanky také, cyklistický dress také, krinoliny také atd.

Rozhodující slovo v módě má Francie a v ní hlavně Paříž. I na té nejmenší drobnůstce toaletní najdete vytištěno: „Modes de Paris. V Paříži jest snad tisíce salonů, kde nic jiného se nedělá, než že vymýšlejí se mody. A poněvadž dnešního dne dráhy projíždějí vším možným světem, dostane se moda z Paříže v krátkém čase i do nejdalehlší vesnice.“

Pierre Veber v „Journalu“ vypočítal, jakou cenu má toileta pařížské elegantní dámy a došel k následujícím výsledkům: botky 80 franků, punčochy 25, košile 100, šněrovačka 200, blůza 300, šaty 800, kožich 5.000, perly, prsteny, náušnice 6.000, náhrdelník 20.000, rukavice 20, klobouk 200, hřebeny 300, želví vlásenky 60, jehlice do klobouku 1.000, ruční taška 800 . . . dohromady 35.085 franků.

Objeví-li se nějaká vznešená osobnost na promenádě jinak než obyčejně, už moda z toho teší. Tak nynější král anglický Eduard objevil se v měkkém klobouku, a už vešel do mody a zatlčil francouzský cylindr, tak že až francouzští kloboučníci veřejně do toho si stěžovali.

Jako jest moda v oděvu, tak jest i moda ve jménech. Některá jména bývají časem více v módě než jiná. Tak u nás v Čechách v době národního probuzení byl to samý Květoslav, Krasoslav, Pravoslav, Jaroslav, Pravdomil, Jeromír atd.

V době nedávné bylo u mužů modou komoliti křesťanští jména dle venkovanů: „Vojsa, Franta, Naca, Vaša, Joša atd.“

Naše spanilomyslné slečny nezůstaly ovšem v komolení a překrucování svých bezobličných

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napsal Josef Váňa.

II.

Moda.

V poslední době uvykl jsem si čísti noviny vždy od zadu. Čekal jsem totiž na zprávu o zlepšení našich platů a tu jsem si ono překvapení nechával vždy až na posled. Mohlo se totiž státi, že bych byl ze samé radosti nad zvýšením uhodil novinami o stůl a nečetl už ani dál. A to by byla velká chyba o masopustě, kdy právě tolik a tak lákavých plesů bylo v novinách popisováno.

Samý ples, jako by národ ani nic jiného na starosti neměl. Právnícký, medicinský, technický, filosofický, sokolský, veteránský, krejčovský, ševcovský atd. atd.

Chťeje býti člověkem širokého rozhledu, všímám si v novinách i plesů a jako muž od jakživa galantní všímám si na těch plesích především krásné pleti. Letos převládaly toaletty černé, hedvábné, krajkové i semetové. Mimo to dominoval i bílý oděv z krajek point de Brugge, z peau de sois, čínský krep se zlatou ozdobou, hedvábná toaletta barvy champagne, fialová roba zdobená bílou aplikací a hedvábným krepem atd. atd.

To byly roby paní. Slečny oslňovaly robami barev bílých . . .

Raději mlčím. Někáká spanilá ústa mohla by mi říci, co řekl ruský učenec Chvolson něme-

ckému Haacklovi: „Nepiš o tom, čemu nerozumíš . . .“

Tyhle roby mění se jako v dubnu obloha. Co dnes nosíš, zítra už je z mody.

Moda, z latinského modus = způsob. Moda jest tedy vůbec zavedený způsob, jak se ve společenském životě chovati, jak žít, jak se baviti, jak příbytky stavěti, ale hlavně, jak se strojit a šatiti. A v tomto posledním smyslu užívá se toho slova nejčastěji.

„Jak jde kroj, tak se stroje, praví naše české přísloví. A dle toho přísloví řídí se snad dnes každý člověk, leda jen nějaká babička v zapadlé vesnici ne. Moda, tot jest velmoc, která uchvacuje, a nejen uchvacuje, nýbrž i přemáhá každého. A je-li tisk velmoc se má, jest jistě moda velmoc osmá a to daleko silnější než tisk. I ten člověk, který ničeho nečte, řídí se dle mody alespoň v něčem.“

Moda jest sice velmoc, ale přece i ona jest na něčem odvislá přímo otrocky, a to jsou peníze. Bez peněz není muziky, není ani mody. A čím větší blabobyť, tím více proměn vyhledává se v potřebách životních, až povstává přepych a nádhara.

Moda v oděvu jest proměnlivá jako v dubnu počasí. Jest moda jarní, moda letní, moda podzimní, moda zimní. Jest však mimo to moda plesová, moda svatební, moda smuteční. Jest moda na kluzišti, moda na hřišti, moda v divadle, ba i moda při koupání, zvláště v lázních mořských.

Ben Akiba pravil, že pod sluncem není nic nového. A tak jest to i s modou. I v ní vrací se vždy, co už tady bylo; ovšem že bývá při tom změna aspoň nepatrná.

jest již takový osud každého člověka. Co bylo dnes, je stracono zítra. Co dnes velkou skvělo se slávou, za okamžik se rozpadá v prach a popel. Ale může i popel být živ, když jej zrosí vřelá slza nehasnoucí myšlenky a pevného vědomí, že ten, komu platí ta slza, byl jí také hoden“.

Ráno v pondělí naplněno veliké náměstí budějovické skoro do polovice účastníky pohřbu. Přes 20.000 lidí se shromáždilo k pohřebnímu průvodu. Z čelnějších účastníků jmenujeme: J. Eminenci kardinála knížete arcibiskupa Pražského se sekr. Msgrm. Píchou, ndp. biskupa královéhradeckého dra. Jos. Doubravu, s vřdpp. kanovníky dr. Soukupem a Kernerem a dp. bisk. ceremonálem Huránem, lineckého ndp. biskupa Doppelbauera s vřdpp. kan. Koldou, J. M. svätického biskupa dr. Frinda, probošta jindřichobradeckého dr. Al. Jiráka, opata strahovského M. Zavorala, kapitol. děkana vyšehradského M-gr. dr. Buriana, kanovníka Msgra. Zapletala, polního superiora dr. V. Čabu, dvor. kaplana dr. L. Dvořáka, arcijáhna krumlovského Schmidtmayera, opata brodského Pammera, lnátského převora Mayera, všecko budějovické duchovenstvo, atd.

Z laiků přítomni: za místodržitele náměstek dvor. rada Důřil zástupcové „Nár. rady“ a „Národ. jednoty Pošumavské“, kníže Karel Schwarzenberg z Protivína, hr. Otto Berchtold z Nazdážova, podmaršálkové Guinea a Hallada, důstojnický sbor, zástupcové patronátních, školních, samosprávných, politických úřadů, množství spolků, atd.

Ráno o půl 7. hod. v kapli, kde tělesné pozůstatky zesnulého vystaveny, sloužil tiché requiem ndp. biskup dr. Doubrava, pak vřdpp. dr. Čaba a vřdpp. V. Šach. Rázem 9. hodiny zapěl „Hlahol“ a po něm bohoslavci krásné pohřební zpěvy. Dle přání Jeho Eminence kardinála primasa měl vésti průvod ndp. biskup královéhradecký. Tu tázal se náš milovaný arcipastýř ndp. biskupa lineckého Doppelbauera, zda by si přál vykropiti v Pánu zesnulého a převzítí průvod do kathedrálního chrámu. S povděkem vykonal Jeho Excellence funkce ty. Za zvuků hudby a zpěvu theologů pohyboval se imponantní průvod ke kathedrále; když rakev donesena do kathedrály, sloužil zde arcibiskup — primas Pražský requiem za přechtné assistance. Po skončené mši sv. vykonal nad zemřelým absoluci nejd. hodností dr. Doppelbauer, dr. Frind, dr. Doubrava a opat Zavoral. Pak vedl kondukt Jeho Bisk. Milost dr. Doubrava k soše Panny Marie u Pekárenské ulice, kde rakev vykropil, a pak na hřbitov sv. Ottilie. Rakev spuštěna do vyzdéného hrobu mezi hroby kněží; přál si zesnulý, aby odpočíval v prostém hrobě mezi bratřimi. Při posledním aktu zarosily se oči tisíců nad biskupem, který plných 22 let tak pečlivě diecési spravoval. — Kardinál-arcibiskup odjel z Budějovic po rekviem, náš arcipastýř vrátil se do Hradce Králové v pondělí v noci.

Tolik hojná a tak srdečná účast při pohřbu byla důkazem, že jasná památka dobrotivého skromného a horlivého biskupa dlouho v srdcích našeho lidu bude významně započána. Báh dle vroucího přání osiřelá diecése odmění šlechtné skutky zvěčnělého stonásobně.

pozadu za pány. Jest to interessantní, ba někdy velice k smíchu, jak nyní se některé emancipované slečny píšou:

Duňa, Asunta, Lola, Vilči,
Iška, Amiča, Kitty, Riči;
Maja, Maňa, Tilda, Anči,
Lila, Fika, Milči, Fanči;
Lula, Micka, Lenda, Gina,
Jara, Mňa, Lada, Řina.

Hádejte, co to je a bledejte jména ta v kalendářích Inu moda!

Napálili se pak takový Joža a vezme-li si Fítku, pak ať nenáflá, že se mu stala z Fítky — šifena.

Když jsem jako chlapec ministrovával, býval jsem často svědkem zápisu do křestních matrik. Pan farář se tázal: „No a jak pak se bude to dítě jmenovati?“

Venkovská bába, zcela bez diplomu, jak tehdy byly, beze všech rozpaků prohlásila: „No, třeba Tonka!“

Pan farář zrudnul a vyjel na bábu: „Co je to za svatou, takhle Tonka?“

A ubohá bába nevěděla, co a jak.

Co by pak nyní ten pán řikal, kdyby tak byl na světě? Ten by se zlobil, až by měl křtiti na př. Duňa a nevěděl, jak ji má správně do matriky zapsati.

Ve Vídni budou pořádati letos mezinárodní výstavu nejnovější mody. Poněvadž nám přidali a já naprosto nevím, co teď s tolika penězi, pojedu tam, abych svou chudou garderobu doplnil dle nejnovějších vymožeností světové mody.

Moda jest podmaňující vládkyní nejen v oděvu a oblékání se, nýbrž i v umění jako jest: básnictví, malířství, sochařství, stavitelství, hudba.

Dopis z Prahy.

Agrární sjезд ze dne 29. prosince minulého roku má své dozvuky, jež mají určitou důležitost vzhledem ku přístím volbám do Říšské rady. Právě v těchto dnech objevila se v novinách zpráva o řeči prof. dra. Srdínka. Na důvěrné schůzi strany agrární totiž dr. Srdínko o rozluce manželské mluvil jako pravověřící pokrokář nebo socialista. „Úkolem strany agrární“, pravil prý, „v přístím parlamentě bude, provésti rozvířitelnost manželské a všemožně se zasaditi o rozluce církve od státu“.

Dle pravdy ovšem nemůžeme tyto výroky uváděti v souvislost s celou stranou agrární a právě proto o předmětu nuceni jsme pronésti několik poznámek nejen v zájmu strany agrární samé, ale také v zájmu katolíků, kteří ve velké většině tvořiti budou její voličstvo. Dr. Srdínko ovšem na důvěrné schůzi agrární obsezoval vejce, která snesla cizí kvočna. Jsou hesla, která mají svou výbojnou podmanivost a také svou bezmyšlenkovitost. Nikdy lidé nebželi tak stádně a nesamostatně za hesly jako dnes, a přece kulturní proudění, nesené rozvětvenou literaturou a sponstami žurnalistiky, neskytalo zase nikdy takové příležitosti k vytrřbení úsudku, jako v době přítomné. Skoro se zdá býti pravdou, že přílišná četba seslabeje soudnost, místo aby ji sesilovala, zžuje duševní obzor, místo aby jej rozšiřovala. Mluví-li kdo ku posluchačům strany agrární, která jest a která musí býti podstatně konservativnou, musí přece předem všeho toho pozoren býti, aby přednášel věci venkoncem odůvodněné a aby nevrhal v posluchače pumy, které slýcháváme obyčejně vybuchovati na štvavých agitačních schůzích pokrokářských nebo socialistických.

Ani dr. Srdínko nemá o rozluce manželské názoru v soustavném smyslu slova. Osvojil si jen mínění, které přímo straší nesouvislostí s životními poměry a odpuzuje sporem s pravdami, které na jisto postaveny jsou zkušenostmi, nabytými v těch zemích, jež rozlučitelností manželské jsou zatíženy. Nedbá také jasně vyjádřených přesvědčení myslitelů, kteří rozlučitelnost manželské odsoudili. Ale bývá to již tak, že z oběhu vytlačují se pravdy, které jsou nepohodlny křičící demagogii a které hned jsou odsunuty do kouta, jakmile nějakého proroka viní se lži.

Abý objasněno bylo, jak nesprávně a stranně dr. Srdínko mluvil, uveďme obdobu z oboru, který těsně týká se jeho posluchačů. Národní svobodomyšlní hospodáři na příklad vysvětlovali blahobyt národů ze samolásky jednotlivcovy. Zapomněli zajisté, že národní hospodářství jest částí věd společenských, které mimo činnost jednotlivců mluví také ještě o činnosti celku a o moci státní. Dopusili se tedy bludu tím, že blahobyt národů vysvětlovali výlučně z příčiny částečné, ze sobětnosti jednotlivcovy.

Právě tak chybní ti, kteří rozluce manželské, otázku to po výte mravní, řeší dle jednotlivých nešťastných manželských, neoblízejíce se na četné vlivy a vzájemně se prolínající spojitosti, které nepřipouštějí, aby otázka rozlučky byla řešena přímo dle pravítka, dle komandující sednářské těše. A protože i každá věda jen tehdy zaslubuje názvu jistého poznání, má-li zřetel ke všem svým posledním příčinám,

Tak v čase nedávném zvláštní moda zavládla v malířství a nazývala se »secesse«, »dekadence«.

Malíř namaloval vlasy zelené, stíny v obličejích fialové, skupinu stronův jako skupinu straidel a chtěl, aby se to líbilo: Lid říká takovým obrazům »mazanina«, ale u malířů secesních mělo to býti dílo umělecké. Moda ta na štěstí brzy přestala.

I ve stavitelství vedrala se secesse, ale tu vytvořila skutečně některá díla pěkná. Za podívání stojí na př. »Grand hotel« v Hradci Králové stavěný a zdobený dle návrhů profesora Kotěry. Modu v umění propaguje u nás »Manes« a v Německu »Jugend«.

Hudba jest proti modě upjatější. Hudební krásno nerado se slevká ze svého tradicionálního majestátního hávu a nerado se odívá v pomšlejší číry mody. Až na některé pochody s textem aneb většíké chantanové popěvky, jež spíše lze čísti k hudební kuriozitě, zůstává hudební krásno modou nedotčeno.

Co je modního, nemusí býti vždy krásné. Be naopak sledáváme se často s modními úkazy, které jsou v naprostém rozporu s vkusem a krásou. Rozličné ty pánské i dámské raglany neformně ušité z pruhovaných anglických líteč nikterak neodpovídají předpisům krásy a vkusu. Takový dle nejnovější mody oděný »dandy« mnohdy všechna pravidla krásy a vkusu zrovna poličkuje.

Dovede-li někdo sloužiti modní s vkusem a krásou, povstává tak zv. chic, jenž může týkati se i oblékání se i chování se.

Modou řídit se jest nutno každému člověku aspoň poněkud, nechce-li vyhlížeti jako ze starého sékulum (století), ba snad i podivínsky.

Tak jak bychom se dívali teď na člověka,

ne však pouze k jedné, důležno nazvati způsob kterým rozluce manželské byla projednávána, způsobem zkomoleným. Neboť čím rozlučkáři odůvodnili své úsilí? Jednotlivými nešťastnými manželskými a poukazem, že rozluce již jest zavedena jinde. A to že vyčerpává důležitý obsah této mravní a společenské otázky? Měj si jakékoli soukromé mínění o rozluce, ale nevnučuj ho souboru společenského života. Povyšuje li kdo své soukromé blůdsko na názor společenský, prohlašuje-li z agitací přijaté mínění jedině za pravý základ života, přezíraje všechnu látku v obor ten patřící a nedbaje přesvědčujících zkušeností, přestupuje oprávněné meze a rozhoduje o něčem, co přesahuje jeho obzor, slovem dělá špatné veřejné mínění. Tolik o správnosti nebo nesprávnosti mínění dra. Srdínka.

Kromě toho jest tu ještě vážná skutečnost jiná. Dr. Srdínko mluvil po socialisticku a pokrokářsku o úkolech, které neznamenaají nic jiného, než mravní a hospodářské poškození našeho rolnictva; pronášel socialistické idee posluchačstvu, které již přirozeností svou a konservativním směrem života se jím protivi. Jsme svědky, kterak každá mravní úhona ryse se smutnými důsledky ve všem hospodářství našeho rolníka a nikde nejsou důsledky každého pochybení tak jistý, jako v životě zemědělském. Ve vědeckém světě rozhodují fakta. Nuže, kdo může popírati skutku, že zkušenosti s rozlučkou v jiných státech mluví proti ní? Kdo může popírati, že rozlučka působí jako lučavka v životě mravním a sociálním? Či pak jest tvrzení, že manželské jest pouze smlouvou soukromou, ne-li socialistu? Postačí prolomití zásadu, a průlomem ženou se osudné následky. Vždyť rozlučka manželské je socialistům prostředkem ke konečnému cíli, který Bebelem jest nazván ukájením pohlavního pudu, což přece není nic jiného, než svobodnou láskou. Jsou věci, při kterých připustili se a, dostaví se přirozené rovněž i b. Marx a Bebel mimo jiné odůvodňují také rozlučku a vyřší útvar rodiny moderním velkým průmyslem. Bráníme li se tedy proti socialismu tím, že výrobní poměry zemědělské zásadně liší se od výrobních poměrů průmyslových, pak není tu také obdoby pro rozlučku manželskou. Škodí-li rozlučka v průmyslových městech, tím více by škodila na venkově, kdež ustálenost v pracích rolnických, opakujících se rok co rok ve formách jen málo změněných, nutně žádá ustálenost v poměrech manželských a rodinných. Zrušte nerozvířitelnost manželské v lidu zemědělském, a zničili jste podklad a podmínku své mravní tuhosti a vytrvalosti, bez níž výslednou výrobu zemědělskou a zemědělský život se všemi podstatnými a charakteristickými vlastnostmi nemůžete si ani mysliti. Nemáme-li již škodlivých vlivů na lid zemědělský dosti? Třeba-li přičiňovati ještě nových? Odkud pak pochází mravně a tělesně zchovalý lid ve Francii, ne-li z provincií přesně katolických, kdež rozlučky manželské přímo nenávidějí?

Na venkově uzavírají se sňatky manželské osobami, bydlícími v blízkých sobě osadách a velmi často v téže vesnici. Z toho pochodí svornost sousedská a přátelský zájem na zdaru nebo nezdaru všelikého hospodářství. Kdybyste zavedli rozlučku manželskou, a kdyby konservativní lid rolnický, veden jsa jinak zdravým

jenž by nosil cop a paruku, pudroval se a pýšil se na promenádě v žlutém hedvábném kabátci, v punčochách po kolena a v stěvičích! A přec bývaly doby, kdy to byl elegán první třídy. Nyní doba copů stala se až přísloušnou a každý už ví, co »cop« znamená.

Modě obětují gentlemani a seladoni často i pohodlí i zdraví. Neří zajisté nic příjemného v srpnovém parnu péci se v černých šatech, lakýrových botách, ve škrobené náprsence s vysokým límcem, v těsných rukavičkách a v cylindru. A přec musí dle mody elegantně vystupující muž torturu takovou snést. Rovněž i v balech černý šat a tvrdě žehlené košile není příjemností zrovna největší.

Moda uchvacuje všechno na světě — i tu smrt. Nyní by se bez těch »neřčených« projevů soustrasti a bez věnců pohřeb ani neobešel. Dříve mívali věnce a kytyce jen svobodní, teď je má každá stará babička. Dle toho nepoznáte nyní tak jako dříve, kdo to umřel.

Kdybych já věděl, že brzy umru, dal bych si dělat dubovou truhlu, a na tu truhlu zelený věnec, aby věděl, že jsem mládenec . . .

Moda mění všechno na světě jako čas. Moda a čas krácejí ruku v ruce, jen že čas luští problémy i nejvážnější, kdežto moda takových věcí si nevšímá. Jde přes nejspletitější záhady života lehkou nožkou jako baletka přes jeviště. Moda filosofování a blubokými úvahami těžkou hlavu si nedělá. Problém její jest: Kravatu jak zavázat, jak do ní špendlík vrazit . . . — — —

rozumem a přirozeným pudem, rozluce se nebránili, vhodili byste do našeho venkova plnými hrstmi nesvár a nepřátelství souseda proti sousedovi a vesnice proti vesnici. A s roz dvojeným takto lidem mohli byste spěti k velkým cílům agrární politiky?

Jest dosti známo, jaké potíže, nejen peněžní, ale také sociální, obce naše mají s dítkami rodičů, kteří pracují v městech, příslušníci jsou venkovu. Po zavedení rozluky počet dítek takových by značně vzrostl, neboť volné ná sory mravní ve velkoměstském ústředí zajisté jen by pomáhaly k tomu, aby rozluky uživalo se vždy lehkomyslněji. Mimo dané státní a různé přírůstky znamenalo by to další citlivé zatížení výdajův obecních. Konec konců roz luka manželská působila by rušivě na našem venkově v obledu mravním, sociálním, hospo dářským a svými důsledky, které toho druhu reforma za sebou vleče v jiných zemích, při pravovala by půdu snadnějšímu přijetí nauk socialistických, proti kterým dnes agráři tak úsilovně se brání. Věc tedy jest jasná. Řeč dra. Srdínka na schůzi agrární vyzněla docela protisagrárně. Kam ostatně poděl se také smysl schůze, která byla svolána za účely volebními? Kam poděla se základní myšlenka strany, jež vyhlásila se jednou pro vždy za nositelku proudu agrárního, jenž znamená povznesení lidu zemědělského z nynější hospo dářské úsně? Tento význam strany dr. Srdínka rázem rozmetl, když snažil se schůzi dáti ráz socialisticko-pokrokový. Víme, že taková ne jasná demonstrace nebyla stranou zamýšlena a že zodpověden jest toliko řečník, ale jest to přece jenom napomenutím, aby hlavní činitelé agrární zamezili budoucně každou příležitost, při níž by různí páni pod barvou agrarismu obtžili odkrývati všechnu slávu své nesamo statnosti.

Minule bylo v „Obnově“ vhodné pozna menáno, jak kněžstvo musí si všimati všeho toho, co by skytalo jakýmkoli způsobem obrany pravdám náboženským. Třeba číst i moderní autory, neboť každou vážnou četbou rozšiřuje se duševní obzor, oplozují se myšlenky a tříbí se forma. Člověk se ani nenaděje, a již při četbě kmitne se mu myšlenka, která novým způsobem vyslovuje starou pravdu, naskytne se obrat, který jako by ulit přilehlá k tomu anebo onomu předmětu náboženské rozpravy, nebo z ničeho nic myšlenky spisovatelovy vy volávají celou řadu myšlenek čtenářových, tak jako při doteku zachvívají se hlasitě struny strunného nástroje. Žádá-li se dnes na každém vzdělanci, aby o všech otázkách, které světem hýbají, vyslovil se správně, ani u kněze neděje se výjimka. Mimo to povaha doby čím dál více knězi vnuká obranu zájmů náboženských a církevních, a to ovšem nemůže se jinak díti, než slovem a perem.

K vážnému životnímu názoru a širokému rozhledu mnoho přispívají rozmluvy a styky s velikými lidmi takovým asi způsobem, jako to bylo u Řekův a Římanů. Nestává-li však takové příležitosti, jsou tu knihy. Veliký smysl má věta, že knihy jsou přátelé. Nemá-li však člověk ve svém duševním vývoji škody vzíti, třeba umět knihy vybírat a číst. V každé vážné knize, která vynutila si pozornost vzdě lanců, mluví k nám člověk, jehož snahou jest, řici to nejlepší, všechno, o čem namáhavě přemýšlel, co z života vypořizoval. V takové knize jest obsažen názor života s přednostmi i vadami, a na čtenáři jest, aby si uměl vybrati nejnutnější trest, ale aby přitom nepodleh l podmanivé síle, která v každou knihu za jistým směrem od velikých spisovatelů jest vložena. Stát na jistém hledisku a obsah knihy ovládat! Toho dosáhne každý, kdo dovede myslit, zná psychologii lidstva a kdo umí obsah knihy srovnávat se životními zjevy a zkušenostmi. Byla učiněna poznámka v minulém „Obnově“ o Brunetierovi. Již jsem také poznamenal, že jest záhodno čísti tohoto spisovatele hojněji. Kněžstvu přišel by zajisté vhod jeho: „Bankrot vědy.“ Katoličtí překladatelé z jazyka fran couzského měli by se tedy postarati o překlad, neboť jest jisto, že by spis ten poskytl mnoho obranných myšlenek proti těm, kteří s vědou proti náboženství ženou útokem.

Obrana.

(8) Zvláštní lidumilné nápady soci alistického listu. Socialistické dělnictvo v Ochrudimí nalezlo na firmu Popprova, aby za městnávala jen obavnický socialistické. Soci alisté zkrátka obtžili dělníky jiného smýšlení se samé svobodomyšlností připraviti o práci. Věak prý nář. socialisté jsou „škodlivým hmy sem na zájmeh dělnictva“ dle rozumu „Vý chodočeského Obzoru.“ A tento list, který tak „lidumilně“ si počíná k proletářům nesociali stickým, pokračuje: „Klerikální noheledové za slonží totž, poněvadž i jejich organizace má čelit proti poctivým (!) snahám org dělnictva stávkokazectvím. Na schůzi „u Tulachů“ se

utěšovali přisní pana Poppra a ředitele p. Žehy a výsledek byl ten, že hned se objevila vy hláška v továrně, v níž se všeliká agitace a „nucení“ do organizace zakazuje. Bratři tak rádi mluví o teroru u nás, my jsme říkali, když z jednoty kat. tov. byli příslušníci odbor. skupiny vylučováni proto, že nebyli členy křesť. sdružení: kdo seje vítr, klidí bouři.“ Tak píše tedy „Východočeský Obzor“ dne 1. února.

Z těch několika řádků přes všechnu hlad kou formu vyzírá bezohledné násilnictví. Prý chtěli katoličtí dělníci mařit poctivou snahu socialistickou stávkokazectvím! Jak tomu roz uměti? Když si socialisté ušmyslí stávku, nutí spoludělníky jiné bezohledně, aby také zasta vili práci. Nesocialistický dělník, i kdyby byl v továrně sebe více spokojen, jest nucen od socialistických despotů, aby s nimi zároveň pokrytecky a proti svému přesvědčení volal, že nemůže býti živ, že jest ukrutně utiskován atd. Běda mu, chce-li si uhájiti svoji svobodu a právo na práci! Socialisté s takovým „stávko kazem“ umějí nějak zatočit! Ze takovým ter rorem socialisté nutí často k přetvářce, že tak falšují před veřejností skutečné a svobodné smýšlení dělnictva, co jim na tom záleží? A dále: bylo to něco špatného, když na žádost katolických dělníků továrna zakázala nucení do organizace? Tím jen poučila socialisty, že násilnictví není svobodou. Poslední řádky „Východ. Obzoru“ jsou nejzajímavější. Dle roz umu tohoto listu bylo nesprávné, že katol. jednotu vylučovala ty, kteří se dali zapsati do socialistického sdružení. Tážeme se, zda by se sami socialisté nevysmáli takové katolické jednotě, jejíž členové by vstupovali bez všeho okřiknutí do spolku krajně nepřátelského ka tolické církvi? Máže charakterní člen katolické jednoty přihlašovati se do sdružení toho, které více se stará o tupení a snižování církve než o prospěch dělnictva? A teď pozor! Jest veliký rozdíl mezi vyloučením ze spolku a — mezi hotovým ničením existence. Vyloučí-li so cialní demokracie ze svého středu kohokoliv z důvodů vnitřních, nikdo jí nemůže vyčítati násilnictví, teror a pod. Ale jestliže socialisté pro odchýlné přesvědčení připravují dělníky o chleba, jestliže berou proletářům jediný pro stědek výživy, pak to jest veliká bezcitnost, která se ničím omluviti nedá.

(3) Vrchní komando rakouské soci alní demokracie proti přirozenému právu Čechů. Ve vídeňském volebním okrese Favority II. náležejí socialisté valnou většinou k národnosti české. Chtěli si tedy od generál ního štábu socialistického vymoci, aby byl za okres ten postaven kandidát český. Leč nad soudruh, žid dr. Adler protestuje. Prý Favo rity jsou dle vládního ustanovení državou ně meckou; a proto pokrokový, svobodomyšlný a k národnostem spravedlivý komandant Adler musí — následovati šosácky přání vlády, ať už se děje Čechům útma jakákoli. Teď už tedy pražský denník českých socialistů musil se aspoň něčím ozvati: „Právo lidu“ připomíná Adlerovi, chlubícímu se „blahovolností“ něme ckých soudruhů k českým, že blahá vůle ta trvala jen potud, pokud se čeští soudruzi německým mlčky ve všem podřizovali. Za to však praktickými činy dokázali soudruzi ně mečtí, že nepovažují českého soudruha za rov nocenného. Německé radé listy nepokrytě pro hašují, že každá snaha českých socialistů po osa mostatnění musí býti jako šovinismus potírána. (A potlačování přirozených práv národních od německých soudruhů již není šovinismem?) „Právo lidu“ poukazuje, jak nespravedlivě měří vláda v okresích smíšených našemu ná rodu vůbec a končí: „Když se však postavili naši němečtí soudruzi na stanovisko zákona, zpracovaného privilegovaným parlamentem, a volební opravy městské a považují ji za nez měnitelnou, pak je ovšem každá další diskuse zbytečnou. Soudruh dr. Adler rysuje nám ne příliš vábne výhledy do budoucnosti.“

Ano — ale co má nyní „Právo lidu“ či niti? Má místo bolného vzdechnutí žádati dů razně, aby se program socialistický prováděl v praksi, aby nepomáhala sociální demokracie utiskovati nespravedlivě odstrčené a ponižené. „Právo. l.“ má důrazně řici, že čeští soudruzi nejsou k tomu, aby pomáhali vládě ntvrzovati byrokratický, nezdravý centralismus. To se mohlo věděti již dávno, že srdce německého žida těče vzplane láskou k odstrkovanému Čechovi. Zde by bylo zcela na místě odpově děti Adlerovi rozhodným činem a řici: „Jestli že německé ústředí rakouské soc. demokracie zřejmě porušuje socialistický program, budeme jej prováděti sami, neodvisle od Vídně. Roz tržku Vídeň zavinila sama.“ — Teď už jest každému zcela jasno, proč ministři k Adlerovi před uzákoněním volební reformy tak blaho sklonně si počínali. Nalezli v něm ochotný nástroj šmerlingovských snah.

(8) Pame Manaryku, kdy už konečně ta brožura o královéhradecké debatě nábožen ské vyjde? Prý pro vaše jiné pilné zaměstnání tišek se zdržel. Máte již konečně čas? Slyšíme

čtvrt roku pořád jen sliby. Ale jest nutno, aby aspoň příští měsíc brožura byla venku. Jest totiž potřeba, aby již několik neděl před vol bami poznalo voličstvo, jak vůdce pokrokařsko realistické strany „uvědomoval“. Pak aspoň budou voliči věděti, jak zachovati se ke kandi daturám zcela oddaných záků vašich. Čekáme netrpělivě, kdy budeme moci na authentické znění vašich slov odpověděti. Jinak se bojíme, že přijde zpráva, že to neb ono jste mluvil jinak. (Viz spor s katechetou) Ale zároveň ne zapomeňte, že před vydáním brožury dle smlouvy se mají texty k tisku připravené předložiti též kontrole řečníků katolických. A pak, vy duchovní otče těch, kteří mají vyšší morálku a vyšší náboženskou nazíraní než my, již konečně dokažte z „Obnovy“, že se mu síme učit elegancí a pravdomluvností u vaší družiny seskupené kolem „Osvěty lidu“. Na psali jsme předešle po častých zkušenostech, že žádati od „Osv. l.“ na poslední její útoky důkazy bylo by věcí warnou. Ejhle, již jest nový důkaz zde. „Osvěta lidu“ odpovídá sama znovu prolhanými frázemi bez jediného věc něho dokladu. Jiného jsme také nečekali. S listem, který dovede výroky Obnovy tak často a tolik směle přerucovati a který s krajní drzostí dokázané vlastní lhaní o psaní Obnovy dovede místo odvolání ještě dvakrát opakovati, jest přece dorozumění nemožné. A máme snad třisniti papír Obnovy novějšími ukázkami „sná šelivosti a elegancí“ Osvěty lidu? Snad přece sám dobře ten list znáte. Ale jste-li nějak ne chápaný, posloužíme dle libosti doklady přece, třeba že s krajním odporem. Vždyť úžas jímá, kam ve své krasomluvě klesá list, který prý chce „vzdělávati.“ Samy některé listy pokro kářské daleko řízněji odsoudily takové „vzdě lávání“ než naše Obnova. Kdy pak už aspoň listy vaší strany přijdou katolíkům na jméno? Vyzýváme tedy znovu, abyste po srovnání „Osvěty l.“ s „Obnovou“ řekli, který list vě domě lže, přezdívá a štvě. Pak si zase poho voříme my. Nazvati katolickou žurnalistiku před tvář královéhradeckého obecnstva spro tou, jest snadná věc. Jest však těžší a zároveň povinností dokázati, že stoupenci Obnovy ta kové výtky zasluhují — a že družině Hajnovců není potřeba napomenutí. My jsme své výtky věcně dokazovali — nyní si počínajte po ob vinění skutečně reálné vy!

Politický přehled.

Mluví se stále o koncentraci čes. stran, že prý již se o městské mandáty rozdělili mlado češi, staročeši, pokrokáři a nář. socialisté, ale ke skutku snad ještě daleko. — M. ravske velkostatkářstvo zamýšlí prý zahájit akci smě řující k semknutí všech agrárníků bez rozdílu stran a národnosti. — Volby na říšskon radu určeny jsou na den 14. května, užší volby na 23. května. — Zemský sněm moravský, štyrský a terstský svolány, jsou na 25. únor. — Dle řeči ministra Prade podá se českému sněmu v podzimním zasedání předloha volební opravy a o zavedení kurií. Chystá se nově česko-ně mecké vyrovnání, které by vlastně jen Němce povznese a zajistilo by jim jejich postavení; všeobecné hlasovací právo nikterak se jim ne hodí do krámu. — Proti ministru obchodu dr. Fortovi pro jeho chystané zvýšení poplatků telefonních vzrhmá se v kruzích obchodních a průmyslových čím dál tím větší odpor; na všech stranách se důrazně protestuje. Mluví se také již od odstoupení dra. Forta, který svým požadavkem postavil se vlastně proti rozvoji obchodu.

V Uhrách nové odsuzování pro nevinné projevy národního uvědomění: Tiskařský po mocník R. Švoch, Slovák, pro „štvaní“ proti uherské národnosti a pro vlebení trestních činů posl. Jurigy a faráře Hlinky odsouzen na jeden rok do vězení a k pokutě 800 K; po dobně odsouzeno osm Rumunů, mezi nimi jeden kněz, k vězení na 3-4 měsíce a k pe něžitým pokutám. — Nová ostuda v Uhrách: V Pešti ukradeny důležité úřední listiny, a po řizeny z nich fotografické reprodukce.

Katolický střed v Německu obviňuje nyní říšského kancléře Billova, že na agitace proti centru věnoval nepolitickému spolku „Flotten vereinu“ 30.000 marek, a že se proti středu neagitovalo jen jako proti straně politické, ale proti katol. náboženství vůbec.

Anglický parlament zahájen byl trdní řečí krále Eduarda, v níž se udávají opatření na odstranění neshod mezi oběma sněmovnami; Irčanstvo má býti popřána jistá míra samo správy.

V Rusku dosud se konají volby volitelů do dumy; opozičníci nabývají v některých městech převahy.

Místní odbor Ú. M. Š. v Nov. Hradci Král. založen dne 29. dubna 1906 s 2 řádnými a 41 přispívajícími členy. Výsledek za první rok byl velmi uspokojivý. Při slavnosti matiční, pořádané 19. srpna m. r., vyšlo občanstvo zdejší odboru s neočekávanou sympatií vstříc, tak že čistý výtěžek ze slavnosti činil K 851 88. Celkový příjem za rok vplnul činil K 1079 18, výdání K 312 95. Odvedeno Ú. M. Š. 740 K a Komen-ského škole ve Vídni 20 K. Valná hromada od-boru vadává tímto dík všem, kdož jakýmkoliv zpá-sobem ku dosažení výsledku tohoto přispěli a přá-ním, by přese tato odboru i na dále byla zachována. Zde bez rozdílu přesvědčení sejdeme se všichni řídíce se heslem: Jen tím v blízké budoucnosti zkvetom, co dnes darujeme svým českým dětem.

Z Pardubic. Známá aféra prof. Teplý contra dr. Lhota měla být ukončena s povolením nadřízených úřadů smírem, uzavřeným dne 25. prosince 1906. Ačkoliv dr. Lhota prosil sám a za něho prosily některé vlivuplné a vysoce postavené osobnosti, ačkoli dr. Lhota uvolil se dobrovolně k podmínkám co nejmírnějším, přece zdráhal se je splnit přes několikrát vyzvání a poshování až do 7. února t. r. — Tu konečně, aby lhůta ško- vatelna nebyla promlčena (do 15. t. m.), byl nucen prof. Teplý v zájmu cti kněžské, profesorské a osobní učiniti na dra. Lhotu trestní oznámení. Stalo se tak v pátek dne 8. t. m. Zároveň podal prof. Teplý na dra. Lhotu žalobu pro urážku na cti, obtaženou v dopise, zasláném právnímu zá- stupci profesora Teplého, dru. Jos. Sýkorovi, advokátu v Chrudimi.

Akcidence úředníků na kamorá- ním panství pardubském. (Dokončení.) — Z prodaje hospodářských předmětů: z každého prodaného kusu hovězí dobytky účetnímu 3 kr., z každého z prodaných telat, ovci, vepřů, plátne platili kupci zvlášť z každého zlatého 1 kr., z prodá- ných vydláhaných koží z každého zlatého 4 1/2 den., z každého centu koupěného drasla účetnímu 18 kr., z každého koupěného centu vlny účetnímu 18 kr., z každého sudu piva na prodej vystaveného účet- nímu 3 kr., z každé prodané bečky soli účetnímu 3 kr., z každého zlatého z hospodářské zásoby prodaného železa účetnímu 1 kr. — Obroční úřad. Z každé míry prodaného obilí jménem sprá- něho: pšrnabímu 4 den., obročnímu 1 kr. 2 den., z vypůjčeného a vypomáhaného poddaného 1/2, niho obilí „měřičné“ jednou při pěstce z každé míry účetnímu 1 kr., z každé míry panského obilí pod- daným půjčeného účetnímu 2 kr., za vyměření míst ve vysušených rybnících, jež poddaní osévali a ští mandel nejvýš vrchnosti odváděli, zaplatili z každého prutu po 3 kr. 3 den. pojezdnému, bobdaneckému a dašickému „šmístrovi“. — Lesní úřad. Z každé kopy míšeň. za kmenové dříví str- žené od císař: vrchnímu 1 kr., polesnému 1 kr., hajným 1 kr. 3 1/2 den. Za zpeněžení „soušů“ a „slomků“ v horních hájenstvích z každého zla- tého písaři 5 kr. — Úřad porybní. Z každého centu prodaných ryb bylo obyčejné „džberné“ 15 kr., z něhož připadla 1/4 tina vrchnímu, čtvrtina prvnímu a čtvrtina druhému sdědeckému. Sád- kám platili kupci zvlášť z každého centu koupe- ných ryb 4 kr. — Akcidence písařů u vrchního úřadu. Písaři za list propustný 1 zl., za list pro- pustný do sousedství 30 kr., za intervenci 30 kr., džberného 8 zl., za povolení k ženění 7 kr. 3 d., za povolení k řemeslu 15 kr. — U důchodkového úřadu za poukázky nájemného mlynářům, hospod- ským a kovářům 14 zl., za vedení rejstříků ho- spodářství 14 šafátů a 3 ovčáckých mistrů 9 zl. 30 kr., za vedení rejstříků vystaveného piva 46 hospodským 10 zl. 44 kr., za vedení knížek gran- tovního nájmu vesnickým obcím 21 zl. 36 kr., za vedení účtu ječmene s poddanými 14 zl. 42 kr., za účtování slámy, již poddaní dodávají pro c. k. hřebčinec 3 zl. 19 kr. 2 d., za účet luční pro hřebčinec 3 zl. 37 kr. 4 1/2 d. — U sirotčího úřadu za přepečání sedlácké živnosti 1 zl. 10 kr., za přepečání chalupnické živnosti 85 kr., za vte- lení projednání s pozemkových knih od každého držitele živnosti 4 1/2 den., ode všech kostelních účtů 32 zl. 52 kr. 3 den., se stavebních účtů z každého zlatého 1 kr. — Při obročním úřadě za celoroční obilní deputátní účet 7 zl. 30 kr. — U berního úřadu za uzavření a přeození povinnosti do kontribučních knížek 12 zl. 24 kr. — U lesního úřadu za „výkazy“ 18 zl. — U porybního úřadu ze „džberného“ 15 zl., za výkazy stavu v sádkách 3 zl., za přehledku řemeslnických účtů z každého zlatého 1 kr., číu ročně okolo 6 zl. — U správce v Semlúš za vedení výkazu stavu nádek 2 zl., za rejstříky hostinských 5 zl. 22 kr., za účtování ječmene od poddaných 2 zl. 80 kr. — (Die originalu v historickém muzeu králové- hradeckém.) V. P.—a.

Kulturní práce p. Chaloupky a p. učitele Smrčky na Kosteletsku. Řeč vo- lební v okrese našem již se probouzí; různé strany honají přípravu v důvěrných i veřejných schůzích, v poradách soukromých i v životě veřejném živě mluví se o volbách, kandidátech a agitaci. Kandi- dát strany agrární, p. Chaloupka, zvlášť čile si počíná se svou dražinou učitelé z okresu. Tak mluvil v Častolovicích, ve Voděradech, v Černí- kovicích. Mandát do říšské rady tuze leží mu na srdci, a proto není divu, že používá svého vlivu

v okresním zastupitelstvu i na svého příbuzného, starostu okresu, jenž každé chvíli na pokyn p. Chaloupky svolává starosty ve všech obcích okresu, aby vyslechli plány a záměry p. kandidáta. Po- dobnou schůzi odbyvali dne 10. února, na níž bral účast také p. Bohuš Smrčka, učitel z Malé Cerny, druhý „já“ věhlasného reformátora školství a re- daktora časopisu „Škola našeho venkova“; v které obci je starostou, to ovšem nikdo neví, ale že by Smrčkové chtěli poroučeti ve všech obcích, to se dobře ví. Z průběhu schůze však vyšlo na jevo, že p. Chaloupka pozval si p. učitele Smrčku, aby mu pomáhal napraviti, co svou nešťastnou debatou v Častolovicích si pokazil. Pan Chaloupka totiž 20. ledna ve veřejné schůzi odkryl své „vyznání víry“, ale tak nepodařeným způsobem, že ukázal své náboženské smýšlení nepokrytě jako rudý so- cial nebo Masarykovec; vyznal a nezapřel, vyznal, že náboženství je mu věcí soukromou, že má být i jen v duši, v nitru jako skvost vzácný skryto; zapomněl však, že náboženství musí pronikati ce- lého člověka tak, aby smýšlel, jednal a mluvil vždy a všude i ve veřejnosti nábožensky. Vyznal, že „Desatero“ nahradí trestní zákoník; vyznal, že je pro rozluku manželství a poněvadž je spřežen s pokrokatřskými učiteli, jichž první bod programu je „náboženství ze škol ven“, tím také vyznal, že snahy jejich bude podporovati. Toto vyznání při- pravilo p. Chaloupkovi již mnohé trpké chvíle, jaké sažil ve Voděradech i v Černíkovících, kde mu dáno na srozuměnou, že kandidáta, majícího takové názory o důležitých otázkách náboženských, voliti nebudou. Strach je velká věc a zvlášť strach o mandát; proto ona schůze starostů v okresním zastupitelstvu, proto p. Smrčka pozván, aby omýval, velebil a odporučoval p. Chaloupku. Oba vyklá- dali dojemně starostům, že oni nejsou pro to, aby náboženství bylo odstraněno ze škol. Pane Smrčko, nešťarvenal jste ve tváři, když jste ona slova pro- nášel? Ten, jenž je i duchem svým bratrem vy- davatele a redaktora časopisu, jehož každé číslo oplývá útoky proti náboženství, kněžstvu, proti náboženským evdění, jenž učitelstvo v okrese terrorisuje, kdyžby některý z nich dle vnitřního přesvědčení do kostela šel, děti tam vodil, s kně- zem v dobré vůli žil, takový opovází se ve shro- máždění starostů tak o náboženství mluvit? Ovšem drzost je lepší než poplázit dvůr, jak dí přísloví. Je třeba veřejnosti katolické poukázati na takové neupřímné jednání, aby uvažovala, kdo se jí sa kandidáta vtrá a kdo ho odporučí. V nynější době upřímný katolík, který to dobře myslí nejen se svým stavem, ale i se svým náboženským pře- svědčením, ten nikdy nemůže dáti hlasu svého pro takovou třítnu větrem se klátící, která v každé schůzi mluví jinak a opravuje, vykrukuje, v čem se přefekla ve schůzi jedné. Proto, katolíci, buďte opatrní a nenechte se balamutit, pamatujte, že největším nebezpečím pro národ je snaha, aby všechno pracovalo ne pro školu, ale pro učitele a oni jen pro sebe. Uvažujte o každém, kdo důvěry vaší si vyžaduje, zdali bude nejen vaše zájmy sta- vovské ale i náboženské chrániti. Takovému dejte hlasy své — frázístům pak řekněte „Vari“ z cesty!

Schůze p. Chaloupky ve Voděra- dech. 2. února p. zem. poslanec Chaloupka u nás vybilzel učitele, duchovenstvo a inteligenci vůbec, aby šla s venkovským lidem ruku v ruce. Po řeči p. Fr. Tošovský z Vojenko prohlásil, že v hospodářských otázkách se stranou agrární souhlasíme. Jak se však zachová p. poslanec, až v parlamentě bude jednáno o manželské rozluce, volné škole; a jestliže bude odstraněno ze školy katol. náboženství i posvátné znamení lidského vykoupění (kříž), čím se náboženství ve veřejném životě nahradí? — Pan poslanec odpověděl, že dle jeho osobního náhledu, aby se vyučovaly ná- boženství ty děti, jichž otec by to chtěl. (Pane Chaloupko, takle to necháji pokrokoví učitelé! A to by se počítám, zeměpisu atd. také měly učiti jen děti toho oce, který by přivoli? Pozn red.) Po několika dotazech dp. faráře Císarce konečně dosti nerad řekl též p. poslanec, že by uposlechl svoji stranu, až by se na „reformu“ manželství usnesla. Na to dp. farář podrobil rozluce bystré kritice, poukazoval na slova Plama, na nešlésti, jež by z rozluky plynulo životu rodinnému, atd. Slova jeho zanechala v srdcích přítomných mocný dojem; odměněna byla bouřlivým potleskem. Ka- tolíci podali zřetelný důkaz, že jim jest posud víra Kristova nejvyšším pokladem.

Osvěta ve Vel. Čermné u Borehradku. Zvláštní národní spasitel jest tenhle řídicí učitel p. Jos. Smrčka z Borehradku. Pán, který má dle přesežného svého slibu vychovávatí mládež nábo- žensky-mravně, plní svůj úkol zatím aspoň tím, že proti náboženské výchově katolické vystupuje a jiného náboženství v srdce dítek nevštěpuje. A kdyžby ten slusof aspoň trochu promýšlil ty kato- lícké zásady, názory a snahy, které chce potírat! Inu — je pohodlnější bez dlouhého rozmyslu sekat a sekat. Ve svém časopise „Škola našeho ven- kova“ obhřívá starou frázi: „Náboženské učení nutí autoritativně k nemýšlícímu přijímání všech těch dogmat, o nichž se nesmí přemýšlet.“ Tak tak! O dogmatech, p. Smrčko, nemá se mnoho slova šky přemýšlet právě dle rozumu vašich předních pomocníků a spojenců — nikoli však dle přání církve. Vždyť přece sám volný myslitel

dr. Bartošek jest toho náhledu, že se nemají pravdy náboženské dokazovati, protože prý právě těmi důkazy škodí se víře. Toble nevíte? Katolíci učenci však dogmata od počátku církve až do dnešního dne velmi bystrými vývody dokazovali. Viděl jste aspoň hřbety velikých nábožensko-dá- kazných knih sv. Tomáše Akvinského? Sotva slabé ponětí máte, jak bystré, učené myšlenky jsou zde sneseny na odůvodnění dogmat! A slovatný pae- dagog Smrčka jinde lká dle staré písničky, že není naděje na to, aby se bible u nás vykládala dle pravdy. „Ve škole pravdu říci nesmíme“, tak po- kračuje Smrčka, „slyšte, učitel musí říkat dětem ve škole tolik věcí, jimž nevěří a věřit nemáže.“ Smutného paedagoga tážeme se: 1. Kdo Vám u- kládá, abyste ve škole vyučoval bibli? 2. Učíte-li katolické děti, proč tedy raději učíte, ubožáku, všeem, jimž nevěříte, než abyste všeho nechal a založil nějakou školu volnou? 3. Odkud jste se přesvědčil, že církev nevykládá bibli dle pravdy? Snad z nějakého socialistického prohaného pam- fletu? Či máte tolik času, abyste svým vlastním studiem bible převyšil znamenité katolické odbor- níky dra. Hazuka, dra. Hejčla, dra. Musila? Kdož ví, zda při své „učenosti“ vůbec znáte jména těchto odborných znalců, kterým projevila uznání i cisina! Buďte tak dobří a zůstaňte při tom, čemu rozumíte. Učte děti s výsledkem správnému pravopisu, počtům, zeměpisu atd. A že ve škole pravdu říci nesmíme? Spíš mnohdy nechcete. Mohl byste na př. při dějepise poukázati na to, že Hus radil, aby liknavci násilně byli puzeni k sv. při- jímání, že ctíl Rodičku Boží jako pannu za nás se přimlouvající, že radil k násilnému potírání „svobodomyslných“ křesťanů, že kněží husitští upadli do horší mravní zbezdovanosti než katolíci, že právě v husitském století u nás vznikla robota, že Hus trouil nesmyslnou báchorku o papeže Johaně, atd. Ale vy pravdu říci nesmíte — nikoli pro překážky se strany katolíků, ale v zájmu „moderního pokroku.“ Ano ano, moderní osvěta Vaše nutně vyžaduje o mnohých věcech ani slovem se nesmíhovat.

A ještě o pomluveném knězi rych- novském. Osvěto lido, Čase i ostatní listy po- krokatřské, které jste dovedly dra. Kouřila tapiti pro jeho správnou účetní revisi, kde jste nyní? Proč jste najednou oněměly, když Obnova přinesla zdr. ující doklady o nepřistojnostech, jež byly v příčině správy nemocniční shledány? Proč jste přestaly najednou hájiti svého Cmunta? Buďte jste měly dokázati, že naše informace neohodují se s pravdou anebo jste měly své cholerické, po- tupné vystupování skutečné chvaly napravit. Všecko najednou zalezlo. Vy charakterní dušičky, které jste napadaly pro provinění Drozdovo ka- tolické kněžstvo vůbec, najednou jste se horšily, že katolický kněz v Rychnově vedl si při pěstání velice bedlivě. Lidé, kteří měli pro maslo na hlavě zaléztí do nejstinnějšího mláta, začali chlapecky stříkati kalem na šat katolického duchovního. Jak se jim ten útok vyplatil, jest známo. Ziovolná pýcha předchází pád. — Mléčte-li jako zařezaní teď Vy, povíme Vám o dru. Kouřilovi zase něco my. Dle psaní listů pokrokatřských vypadá katol. kněz professor dr. Kouřil jako hrozný necita, který na světě nemá nikoho než jen sebe rád. Váš co mluví jeho skutkové? Když roku 1875 dr. Kouřil přišel do Rychnova, přivezl s sebou chudého učitelského, docela císařsira z Mo- ravy; tento sirotek učitelský byl od dra. Kouřila vychován a vystudoval nákladem jeho skoro celé gymnasium a jest nyní profesorem na jedné české střední škole moravské. — Tot první Moravan na gymnasiu rychnovském v letech sedmdesátých mi- nulého století; — pak počet moravských studentů rychnovských rosti, až v letech osmdesátých dospěl přes šedesátku ročně. A z těchto Moravanů šest studovalo úplně na útraty dra. Kouřila a čtyři z těchto šesti pod vedením a nákladem jeho vy- studovali všech 8 tříd v Rychnově. — A kolik podpor menších! V Nov. Městě n. M. jest dr. Kouřil jako býv. c. k. okres. školní inspektor dosud v blahé paměti. Tamní chlap. škole mč- štaneké, kterou městu vymohl, koupil ze svého do všech tříd skvostné obrazy Jeho Veličenstva, skoro všechny autné učebné pomůcky historicko-geogra- fické a jedno nové velké harmonium. — Vráť se zpět do Rychnova, založil tříleticioranovou na- daci pro chudou mládež školní — a v posledních pěti letech prý asi půldruhého tisíce korun vá- noval na podporu universitních studií svých bý- valých rychnovských žáků. — Ví se též, že slibil 1000 K na stavbu nové hřbitovní kaple v Rych- nově. — V rodišti svém přispěl na stavbu nové kaple, a sám úplně ze svého koupil pro kapli tu nádherná hodiny od firmy Adamcovy z Časlavě a varhany na krachtu. — Kolik peněz dosud vě- noval dr. Kouřil na knihy, dovede posoudit jen ten, kdo knihovnu jeho zná. Nemá snad knihovny větší a dražocennější žádný soukromník široko da- leko od Rychnova. — O podporách jeho věnova- ných účelů, spolků a ústavů vlasteneckým potřebu se šfíiti. — Tot skutky dra. Kouřila, které posud nikde uveřejněny nebyly, poněvadž si toho dr. Kouřil nepřál, ba si to sřejmě zakazoval. — A po stránce náboženské že dr. Kouřil dovede být tolerantním až do krajnosti, to o něm ví každý, kdo jej dobře zná, to vědí o něm i žáci

jeho bývalí, a toho důkazem jest i sama neblahá aféra, prazbytetným způsobem od dra. Cmunty vyprovokovaná a tiskem veřejným rozšířená; neboť ačkoliv dr. Kouřil dobře byl zpraven o protináboženských šarvátkách Cmuntových v nemocnici okresní, ale nikoliv od ošetřovatelů, přece o nich ani slovem ve zprávě nevíme, ať psané anebo ústní, před okr. zastupitelstvem od něho se zmínka nestala, poněvadž věc ta přímo revise účtů se netýkala. A proto všechno to, co v novinách bylo napsáno o klerikálním fanatismu dra. Kouřila a o pomstě jeho poště z fanatismu, bylo nejdrzejší lži. — Ale pozměňme trochu věc! Což by asi stalo se — kdyby tak v nemocnici některé formální sice veřejné a všeobecné, ale jinak dle počtu pacientů de facto židovské a proto též židovským služebným i ošetřovacím personálem opatřené, výpomocný lékař, původně žid ale potom apostát od víry židovské, ošetřovatelky-židovky občas pro náboženství jejich potýral, ba snad dokonce jim i nařídil, aby jemu samy v den smíření, kdy židé mají prý největší půst, připravily pečeni vepřovou a nadělali buřty a jateraic?!! Odpověď ať dá si p. dr. Cmunt sám anebo ať mu jí dají židovští a nežidovští jeho dobří přátelé. Jest velký rozdíl, dělá-li kdo něco dle svého přesvědčení pro dobro anebo chce-li svým jednáním zámyslně druhého dráždit. Ze společenského taktu zapře se mnohý intelligent tak, že smeká před člověkem, jehož nenávidí, že seká komplimenty dámě, již se za zády vysmívá. Ale k vůli katolíkům snad nemá šetřiti společenského taktu žádného? Velice osvěcený čin, ta masitá strava páteční! Bez tohoto činu by snad pokrokářstvo zrazovalo pokrokové idey! Žle by opravdu s celým národem bylo, kdyby pokrokář v pátek nejedl masa! O vy velebitelé českých bratří, jak umíte kráčet ve stopách křesťanského sebezáporu!

Stanovisko rychnovského sokolstva k Masarykovskému provokátorovi. Sokol rychnovský posud plní s láskou ideální zásady Tyršovy a Fügnerovy. A jelikož sokolstvo dobře pozoruje, že židé doposud dělají „taky-vlastence“ jen a jen tam, kde to prospívá jejich osobním zájmům, a že upřímné vlastenectví těžko lze mezi zdejšími židy hledati, posud nepřijal do své jednoty lidí, kteří svým původem, náboženstvím a svými výlučnými snahami radikálně od českých vlastenců se liší. Ale — zdejší židé přece našli mocného ochránce. A v kom? Inu — přirozeně v Masarykovském pokrokáři, profesorovi dějepisu; tento šesák přišel na zdejší gymnasium v září a rozvinul brzy velikou „pokrokovou“ činnost ve škole i mimo školu. Svolává akademiky k poradám, volá k sobě bratrsky studenty gymnasiální, svolává israelské komie, účastní se schůzí socialistických — zkrátka činí se znamenitě, aby laciným způsobem bez velkých obětí získal pověst muže demokratického a popularitu. Na ulici on i jeho paní objevují se výhradně ve společnosti židovské, vstupují výhradně do krámů židovských. A tento Masarykovec se domníval, že přece udělá v pevném kádru národně cítilého sokolstva místočko pro několik židů. Napjal všechny síly při valné hromadě. Sokolové však se bránili proti semitským kandidátům sokolského bratrství. Při tom došlo k rušným scénám; valná hromada opětovanou volbou výborů protáhla se do půlnoci. Když pak profesor pokoje nedal, prohlásil jeden sokol, aby útokům jeho učinil konec, že tato valná hromada jest vlastně neplatná, poněvadž dle stanov nebyla svolána 14 dní napřed. A tu profesor ulevil své zlosti nad nezdarem svého plánu tím, že nazval spravedlivou obranu sprosté klukovinou; taková nadávka se proti tomu filosofitovi od žádného sokola předtím na schůzi neozvala. Pan profesor myslil snad, že si dají libiti lidé všechno i na schůzi sokolské; tento rytíř vystupuje v „Čase“ proti vlastním kolegům pod značkou „ch. č.“ Leč — sokolové nebyli tolik trpěliví jako jiní Rychnované, a tak zaburácela v shromáždění bouře nevole. Již již se schylovalo k nedobrovolnému výletu „zmužilého osvícence“; náhodou však přišla do místnosti v té pozdní hodině paní pokrokářského ch. č., jež předtím byla návštěvou u jedné židovské rodiny; ta rytíře elegantních způsobů odvedla rychle domů, tak že sokolům ušetřila práce. Teble pán by tak sokoly povzněl! Pořád proč tak extra pokrokovou činnost ten pán rozvíjí! Náhodou se zde rozšířila zpráva z jeho rodiště, že předkové tohoto „vlastence“ byli židy, jak prý také podivný nápis na jeho rodném domě ukazuje. Ukáže-li se takle zpráva pravdivou, pak si vysvětlíme snadno, proč tento pokrokový barcovník má ve větší lásku židy než upřímné Čechy. Žáci zdejšího gymnasia vypravují, jak se tento torreador amělý nijak netají svojí nesnášlivostí ke katolickému náboženství. Za to však nikdy jsme neuslyšeli, že by měl něco proti rabínům a náboženství židovskému. Inu — snad talmud obsahuje učení lidumilnější a pokrokovější než naše evangelium. Tak znamenitý pokrokový genius už to přece musí vědět. Je-li toho jen polovička pravda, divíme se veliké trpělivosti těch, kteří na ústavě posud mlčky takové „juadské“ rozběhy snášejí. Vyšetříme přesně a přistě také o jeho paedagogické působnosti něco povíme. (O tom dozešly se redakci naší zprávy, kterým jsme s počátku ani uvěřiti nechtěli. Nyní však již jsme

naveřejnili — jak patrně z jiné lokálky — aspoň dopis jeden — svým nejmenším. Budou-li podány zprávy další, a nebude-li žádné nápravy, uveřejníme více. Pozn. red.)

Přesvědčená činnost pokrokářského profesora v Rychnově n. Kn. Teď už toho mám srovná dost, řekl jsem si, když jsem se dověděl o nových dokladech, jak p. profesor Chýský naši mládež způsobem až příliš moderním osvětluje. Což jsme my, katoličtí otcové, takovými odstrčenými ubožáky, abychom jen a jen na školy platili a když v těchž školách pokrokář snižuje před našimi synky naše náboženské vyznání, máme se jen krčiti, mlčeti, ničím neprotestovati? Proč jste vlastně, pane professore, byl sem do Rychnova vyslán a zač Vám slibil stá. platiti? Za to, k čemu jste se sám přísahně zavázal. Vy však si počínáte tak, jakoby se Vám platilo za to, abyste převáděl mládež do proudů protikatolických. Do-volte — nejste povolán do našeho Rychnova proto, abyste zde dělal „moderního theologa“; poučování v náboženství přenechejte těm, kteří jsou skutečně odborníky. Již dlouho mnozí nestranní přiblížili k Vaším výstřednostem trpělivě, mlčky. Proto vaše odvaha stoupá až příliš. Jen pozor však! My si nedáme vychovávat mládež protinárodně a protikatolicky! Nedopustíme, abyste svými politickými nárázkami sváděl nezkažené synky naše k takovému „politickému přesvědčení“, jehož praktikování by obrozilo jejich existenci. Víme, že z Vaší strany vytaší se oblibená zbraň z nouze a vytkne se slovo „denunciace“! Leč dovolte, drahý pane, aby měl katolický poplatník také trochu práv, aby nebyl pouhým mechanickým strojem na placení Katolický otec může rozhodně žádati, aby jeho synek byl vychováván dle zákonů stá-vajících. Je-li Vám líbo, zřídte si někde za peníze „volných myslitelů“ nějakou „volnou školu“; až tam budete učiti děti ochotných volných myslitelů dle zásad zednářských, my katolíci Vám popřejeme svobodu. Ale zde na rychnovském ústavě jest Vaše dosavadní působení na dale holou nemožností. My si rozhodně nepřejeme, aby pokrokář tolik vyzývavý a tak nepravdivě fráze troušící naši mládež od katolického náboženství odvracel. — Jeden otec za mnohé jiné.

Ze Dvora Králové. Pan učitel Měšťan svého času rázem stal se pokrokovým mučedníkem. Učinil hrdinský kulturní čin; poručil si totiž na veliký pátek v hostinci maso, a když se tohle jednání katolíkům nelíbilo, pokrokáři oddali se blubokému smutku nad tím, co všechno musí pokrokář pro znamenitě osvětlové ideje zkasiti. Při posledních volbách tento nezdolný vlastenecký hrdina se domníval, že přece jenom německé a židovské hlasy otevrou mu bránu do obecního zastupitelstva. Propadl však ve III. i II. sboru; ale vytrvalý pán pomyslel si, že do třetice všeho dobrého. Hnal se jarym chodem do sboru I., ale — obdržel jen — 6 německých hlasů. A tak i ta třetí byla zmyšlena a proto neplatila. — Co by si zdejší pokrokáři bez germanisujících židů, p. Dr. Moravče, počali? Jen vždycky vlastenecky v před! Na zdar!

Hosp.-průmysl. jednotu okr. Hořického svolává schůzi rolnictva za přítomnosti ustanovené se družstva pro zřízení cukrovary v okrese Hořickém. Schůze koná se dne 17. února t. r. určitě o půl 10. hod. ráno v místnostech hostince J. Sála v Hořicích. Pořad: 1. Význam družstevních podniků a zvláště cukrovár — proslaví p. J. Dvořák, rolník, zemský poslanec, starosta Ústří. Jednoty českých hosp. společenstev pro král. České. 2. Seřízení o vykonané akci a upisování podílů a o stanovách, jež byly uveřejněny ve 12. čís. Obč. níka. 3. Volba komitě, jež by se staralo o další akci (starosta, náměstek, jednatel, pokladník a 5 přísedících). 4. Dotazy a volné návrhy.

Z Humpolce. Vádubyl v „Našem Kraji“ se vyznamenal svým dopisem „do Humpolce“ hrubostí a netaktností v každém ohledu. Napadat sprostě — dosud dovedla výhradně „Osvěta Lidu“ a teď ji v patách následuje německo-brodský mladočeský orgán „Náš Kraj“. Zajímavou ffigurou jest p. Vádubyl ve svých důsledcích. Myslil si, že pan dr. Kramář jest osoba taková, pro kterou všechna srdce zdejších voličů jsou nadšená. Mýlil se, p. dopisovatelé, a zmylil se i klerikálův-katolíci vám nebudou již déle dělat při volbách kašpárky v loutkovém divadle, ale vystoupí také jednou samostatně, abyste poznali tu rozpínavost klerikalismu! O nás „klerikálův“ víte jen tehdy, když nás potřebujete — jako: v obecních volbách, při volbě poslance dra. Šubřta atd. — pak si do nás opovazíte kopnout sprostým způsobem. Jeste dobře přesvědčen, že posice katolíků ve městě našem jest pevná — to vás ovšem mrzí — a proto také něco — budeme-li chtíti — dokážeme! Mluvení o agrárních prosazuje u vás ignoranci v této otázce, neboť přece jest dostatek známo, že agrární strana všude vystupuje na kolbiště volební samostatně. Co se týče mravního obrodu a sanace Sv. václavské záložny — staroj se každý o sebe sám a nikomu nevytížej ty věci, za které nikdo nemůže — toť jednání nemístné. Ostatně vám, svobodomyšlný muži, připomínáme, že nejvíce kradl v té záložně husita, že okradl hlavně kněze a že zase výhradně kněží sebrali velikou sumu na sanaci tohoto ústavu. Mluvíte-li o Svatovácl. záložně, nezapomínejte, že mezi mladočechy stalo

se defraudací a lebkomyslných bankrotů víc. Ne-slyšel jste na př. nic o Winklerovi, Heřm. Jan-dovi, atd.? A vida! Mladočechští penězníci nenahra-dili, oč jejich stoupenci jiné lidi ošidili — a nikdo to nevyčítá. Vzpomínám na článek v „Neodvislých Listech“, roč. XII. č. 46, kde byla psána krásná slova: . . . po dobrém skutku pocítí každý příjemné vání v prsou, které se dostavuje vždy, když vykonáme něco dobrého a šlechetného . . .“ Chtíte i vy, p. Vádubyle, po tomto hrubém vý-padu příjemné vání v prsou, učinil jste tím něco dobrého a šlechetného? Noticka v Obnově byla slušná a odůvodněná, a proto bylo povinností vaší — chtěl-li jste odpověděti již — abyate to učinil způsobem slušným a odůvodněným! Takto jste ale nic nedokázal, nýbrž ukázal jen, jakým jste intri-gánem a nespolehlivým člověkem v jednání!

Z Kamenického n. Hlinska. V minulých dnech dostalo se chudému horskému kostelíku našemu vzácného daru. Vldp. Ed. Neuman, farář v Bobozně, akademický malíř, prostřednictvím nejduš. bisk. konsistoře v Hradci Králové učinil prohlášení, že každoročně pro některý chudý chrám vymaluje úplně zdarma i s dodáním obraz. Štěstí toho dostalo se farní naší obci, zajisté jedné z nejchudších Českomoravského pohoří. Darovaný obraz, vzácný to originál ceny veliké, malován na neznitelné desce aeternitové, smíšenině asbestu a břídlíce, což zejména doporučitelné pro chrámy vlhkostí trpící, ježto hmota ta nepodléhá ani vlhku ani změněm teploty. Obraz nejlepšími bar-vami malovaný proveden jest na thema: „A nakloniv hlavy, vypustil ducha.“ Mystické procištění vykupitelského aktu, zvláštní kolorit, chvějící se paprsky zatmělého slunce, v posledním vsedechu smrti pozbyvajících životní vlády tělo Spasitelovo, v dále, jak na vrcholu Golgoty jest viděti roz-prostírající se poslední cípy Jerusalema v mrtvém tichu stopeného — to vše dodává neobvyklý směr dílu tomu, na duši působí mocným dojmem a ne-odolatelně vábí. Zajiště, že splní se zbožné přání šlechetného dárce, aby dílo jeho mnoho půs-bilo na srdce věřících a vedlo duše upřímných katolíků osady Kameníček k srdci Kristovu. Kéž by se tak stalo! Duchovní správa jménem farníků vzdává srdečný dík za dar tak vzácný s vřelým přáním, aby to srdce Kristovo bylo šlechetnému dárce zdrojem pokoje a štěstí.

Vyšší kultura socialistická v Pardubicích. Každý slušný občan zdejší — ať již náleží straně kterékoli — táže se s úžasem: Co se to jen nyní v našem městě, dříve tak pokoj-ném a sousedském děje? Pomalu se strachu před „utiskovanými socialistickými dobrodruky“ aby se bál člověk vyjít za tmy na ulici. Pěkná osvěta se roz-lévá po Pardubicích. Teror a zas teror. „Osvěto lidu“, honem vystup a promluv také konečně slo-vítko o socialistické „ušlechtilosti“; snad ti to židé aspoň teď dovolí. — Nechceme se šfiti o různých případech a insulacích pokojných chodců. Uvedeme pouze jeden případ, jak ušlechtili v „Dělnickém domě“ socialisté své zpařoby zjem-ňují. Při maskaradní báli jejich byl jeden přistro-jen za kněze. Křížek na krku, kleriku, kropáč v ruce. Toť se ví, že napodoboval vykopávání atd. Soudruzi měli s toho velikou radost. Jen je po-divno, že tam ani jeden nedělal žida; to by byly potom velice nepřijemné mrzutosti s pány fabri-kanty. „Osvěta l.“ by je rozhodně okřikla — bylo by to nutné. Vždyť na př. loni „Osvěta l.“ odsuzovala židovskou masku. A nikdo se nemůže diviti, že židům není lhostejno, jsou-li karikováni. Teď jest jen otázka, zda se soudruzi zúšlechtili posměšným karikováním kněze a náboženských úkonů katolických. Adlerovi sluhové — jak patrně — se činí k radosti židů až příliš horlivě.

Ushovávajíte i po delší době do-klady, že jste zaplatili, co jste byli po-vinni. Na farní úřad v X došel v listopadu m. r. od jisté firmy dopis obsahující, že „nějaká zá-silka z posledních bude ještě nezaplacena.“ Ná-sledkem toho vysvána firma ta, aby určitě udala, co nezaplaceno. Na to majitel firmy oznámil po-hledávku a k tomu připsal: „Tyto tři zde uve-dené pošty mne nedobily ani poštovní poukázkou, ani v mé kopírní knize nemám žádných poznámek o zaplacení a považuji ty samé následkem toho za účty otevřené.“ — Pisatel však těchto řádků má v ruce nejen stvrzenku z poštovního úřadu, že pohledávka ta již 12/5. 1905 poštovní pou-kázkou zaslána byla, ale též stvrzenku od majitele firmy, že povinný obnos dne 13. května 1905 po-štovní poukázkou obdržel. Stalo pak se to u firmy, od které nejméně by se to dalo očekávati!

Různé zprávy.

Již také došlo na správné účto-vání s evangelickými klerikály. Pořád li-taly z řádků oficiálních evangelických časopisů oslnivé rakety: „evangelium, evangelium — prospěch evan-gelie — šíření evangelie — stýmy evangelie — a že evangelium“ v nejráznějších variacích. A ti, co tak stále o evangelii psali, spojovali se s krajními od-páři téhož evangelia proti katolíkům, evangelium Kristovo hájícím. Zrovna haue pojímal nad tou přa-tářkou, nad těmi nešťastnými aliancemi, které měly z stencí chřadnoucího „českého Sionu“ odnářovati. Protikatolické strany, pokud spolupracovatí pastoři

potřebovaly, trpěly je mezi sebou. Ale naposledy krajně neupřímná aliance musí se rozpadnouti. Teď v 8. 10. „Volné Myšlenky“ Jiří Mahen mimo jiné píše: Český protestantismus má u nás tak výlučné postavení, až mu to škodí. A třeba byl časem kontrolován p. Bohemem a p. Kalandrou, tráví přece svůj život dost klidně. Nic — sdě se — mu neškodí, nic ho nepoděsí. Jeho veršifikační klidně píše o Sionských bostách, o církvi, která nesahyne a která věčně věků bude mít své arctické poslání, o němž nemí nikdo pochybovat, zvláště je-li trochu pokrokovým člověkem. A přece je třeba jednou u nás už jasně říci, co protestantismus u nás opravdu znamená, čím je a čím není. Sdětovat třeba s ním, čím dříve, tím lépe. P. Dr. Kalandra v 5. čísle t. d. napal svoje sdětování: Je prosté, ale velmi významné, bojím se, že proto mu nebude dosti dobře porozuměno: „Báť o přetvoření českého kulturního a sociálního prostředí, a na to naši protestanti nestáli; je jich ar i málo, velmi málo, ale i tak nevidíme zvláštní účinky jich působení.“ Toto domněnku odkrývá část velikých neúspěchů, o nichž čeští evangelici vědí, ale ješ přiznati nechťají. Stále ješ doufají, že historie je udržel nad vodou. Že tím zachrání pro sebe kus přítomnosti, v níž jsou celkem dost bluchými posluchači. P. K. píše o evangelických duchovních, kteří konají velmi málo — snad nic v o tázkách pro český protestantismus nejakutnějších. Běh bych ostřejší slovo: evangeličtí duchovní se vždy starali nejdříve o to, aby každou otázku měli s krku. Nedovedli definitivně vypořádat se s ničím. Trpěli nejvíce tím, co nedoporučovali svým věřícím: kulhali na obě strany. . . . Nic není českého protestantismu tak daleko, jako otázky sociální — speciálně sociální. Proto nebude nikdy pokrokový člověk upřímným protestantem. Nemůže být už proto, že k této kardinální otázce dnešní doby obrací se protestantismus často zády. . . . Umění života“ pp. farářů celé spočívá zatím jenom v nedělních kázáních a v psaní traktátů, jejich čeština zapáchá anglickým dryadnictvím náboženským, kterému směje se dnes celý svět. Vrcholem moudrosti je dosud Banya a Sparpa. A kde ti dva nestáli, zacetuje se Smiles a starý Gladstone. Kdo má už k slyšení, slyší to sto-krát do roka. Běda však, že-li to třeba jednou za měsíc, ale rok co rok! Což pak škotská plenička hodí se do vlasti, kde zdomácněl podězele „Budý prapor“? Český protestant — opakuji znovu — je vychován příliš historicky a příliš dogmaticky. Odtud určitá ztrnulost, již časem evangelický svět natně projeví. Utrpení otčů je krásným odkazem synů, synové však jsou pohodlní a chlují se cizí minulostí. A tak zůstává dnešní evangelik v mnohých otázkách pozadu před-časných židom, který nejdříve překonává svou skepsi i katolíkem, jenž trochu přemýšlel. Vidíme pokusy o církevní kázeň, jež byla by jen ápehováním bližního, kterému pro větší uvrzení ve víře doporučí se třeba nečistá nevěrecká kniha. Vidíme, jak čeští protestanté jsou v otázkách smýšlených sňatků stejně nezájemní jako naši katolíci. Znám případ, kdy vyloučen byl muž z církve, že prohlásil se otevřeně za socialista. Znám staráka, který je předním mužem sboru, k němuž patří, až se nevděl ulávat a chikanovat lid. učitelka katolka pro jeho chování ke katolickému fa-řáři! Český protestantismus — právě že je odkázan na menšinu — má jednu svou výtečnou zbraň: svou chytrost ješ přijímá za své všechny filipiky psané pro i contra. Kdo však je trochu jenom zbláhý v čtení těchto článků, pozná tento klerikalismus na první pohled, i kdyby se akryl do feuilletonu „České stráše.“ . . . Jedna věc zvláště pomáhá našim pokrokově se tvářícím kazatelům na nohy. Je to Masarykův „návrst k reformaci“. Řekněme upřímně: Toto slovo způsobilo už mnoho nedorozumění, jichž jsme mohli býtí nše-řeni. Český protestantismus ví, že prof. M. nemyslí tím návrat k církevnictví evangelickému, ale hraje si s tím hešem už hezky dlouho. A jde-li do taběho, oháná se jím, kde je dovoleno. A blabobytem panu-jícím v Anglii a Německu, dokazuje potřebu nábo-ženství! U nás, kde teprve učíme se pracně účtovat, tyto věci zdají se unikat. Ale neměly by. Každé hnutí mělo by mít v očích vzdělance svou určitou hodnotu, svou opravdovou cenu, na níž nemění t. zv. pokro-čářství praničeho!“

**Pokročářský úsudek o „demokra-
cii“ strany rudé.** Pokročář a anarchista Neu-
mann píše ve „Svornosti“ „Mor. Kraji“: „Typ sociálně-
demokratického vůdce je nesocialistický; to by však
mělo podřadný význam, kdyby typ soc.-demokratického
vojáka, soc.-demokratického dělníka byl vyšší a lepší.
Tomu však bohužel není tak. Socialistické citění v čer-
vené armádě klesá den ode dne: soc. demokrat ješ
dnes typem dělníka, který je přesvědčen o tom, že je
povolán vládnout, zničit nejprve vše, co přímo nepo-
poruje jeho tonku po politické moci a pak smocnit
se politické nadvlády — a nikoli, že je povolán k
tomu, aby bojoval po boku všech svobodomyšlných
lidí za lepší společnost, v níž by nebylo nadvlády. —
Nepatří již do řad odbojného proletariátu, čistě poli-
tický a smířlivý odborářský boj odpovídá jeho spo-
hodlné povaze, osvojuje si mravy maloměšťáctů, na-
podobí je a nemoha dekorovat (osdobiti) svůj život
slatem, dekoruje ho imitací a pozlátkem. To je dě-
lnická buržoasie, to je právě vojsko soc. demokracie.
Jako měšťanstvo před Velkou Revoluční silou o porážce
šlechty a nastoupení na její místo, tak ani dnes dě-
lnická buržoasie o porážce plutokracie (boháčů) a ne-
jen plutokracie, o porážce všech tříd, všeho, co ne-
tvorí elitu přemyslového dělnictva a o smocnění se
politické i hospodářské nadvlády, která by diktovala
všem ostatním pracovníkům pracovní podmínky a utvo-
řila generální štáb pracovních armád. To je zároveň
volbou demokratický sen berlinských vůdců. A tato nová
buržoasie, že má již i nepřítelů po levici a dovede
se volně opovrhliivým gestem mluvit o „lumpenprole-
tariátu“. Ale povinnost lidí, kteří jsou opravdva pro-
louti socialistickými myšlenkami a milují svobodu,
ješ, aby nepřispívali k utvoření páteho stavu, dě-
lnické buržoasie, která si myslí, že sociální zápas bude
dobojován, když postane se úředníci budou a její řad,
budou sociální demokráty. — Cíl sociální demo-
kracie je uskocněn nášl dělnické buržoasie. Tomuto
cíli odpovídá dnes stejné její nášleické taktika“.

O sprostotě socialistického tisku
píše sám pokročářský „Poměr“ v č. 27.: „Nejohavnější
vynavaři sociálně-demokratických požadavků mohou
být přece ve smyslu kulturním naprostými barbary.
A nutno doznat, že v tom opět vyniká, bohužel
smutně, především moravská sociální demokracie. Jen
uvážte, že z Brna rozesílají se do českého lidu „Rašple“
a „Červánky“ v mnoha tisících exemplářích! „Rašple“
je naprostý a bezcenný škvár. A přece to má být lite-
ratura a přece obrázky mohly by být uměleckými ka-
rikaturami! Obsah „Rašple“ ješ literární naprosto
bezcenný. . . . A ješ brněnský to ješ s obrázky.
Jsou to hrozně odporne křiklavé strakatiny, nejen že
neumělecké, ale naprosto zkažených kontu, namazané.
Tím se třbí krasocit 100.000 sociálních demokratů.
Oč výše stojí různé pontové barvotisky! A jako cha-
rakteristické nutno uvést, že tyto obrázky za drahé
peníze dává redakce zhotovovat až v Berlíně. Čmá-
niny vyrábí jakési Kaskeline, velkovýrobce takových
malířských oplasťů! To je zajisté přiznačný rys pro
to, jak jsou čeští sociální ilustratoré-umělci, kteří
by se dokonce apokojili i s menším honorátem! A
o nic lepší škvárem jsou „Červánky“, ploché myšlen-
kové a vyšeptané, chudé a kontrbaté formou. A ko-
nečně dalo by se mnoho vykládat též o „Rovnosti“,
o jejích feuilletonech a zábavných přílohách. Co po-
může, že vychází dobrý list „Radě věty“ v nemnoha
exemplářích, když se p. širých krajích rozteče taková
záplava svinstva! : tom měli rozhodně nvažovat soci-
ální demokraté, a snažit se o nápravu, neboť ješliže
s nimi se má počítat, jako s činitelem pokrokovým,
musí se s nimi počítat též jako s činitelem kulturním.
Jelikož „Rašple“ i „Červánky“ neobyčejně vynášejí,
bojí se vydavatelé s nimi i jen málo hnoit — aby
neustratili abonenty a tak se listy udržují stále na
téže úrovni. Jelikož ješ majitelem časopisů strana,
ješ rozhodně jejich úroveň smutným vysvěděním pro
její snahy o kulturní povznesení listu“. O tom ovšem
nemí psáti nic účelovitý „Čas“, který stále lidí jen
po hrubosti u katolíků.

**Nové ukázky socialistického vzděla-
vací práce.** Ve Velké Janči 1. května r. 1906
podnikli socialisté útok na dělnictvo, které přes jejich
zákazy pracovalo. Před soudem pak 7 rudých terori-
stů odsouzeno pro násilnictví do žaláře. — V Ingol-
stadě v Německu prosekali socialisté na stavbě spo-
jovací chodby a pokryli otvor korou, aby křesť so-
ciál, který tam měl jiti pracovat, slabě zakrytou
dírou spadl a se zabí. Na štěstí dělník při prvním
pohnutí káry poznal, co mu brozilo. Bude z toho
soud. Socialisté jednoduše prohlásili: „Není žádnou
škodou, ješliže deset křesť. sociálů zahyne.“ — Po-
kladník socialistické skupiny v Röchlicích zpronevěřil
ze spolkové pokladny 97 K. — V Haasově továrně
ve Vraňanech soudruzi a soudružky vštěpovali ostat-
ním své přesvědčení násilím, tak že 6 soudruhů a 4
soudružky odsouzeny do žaláře. — Pro násilnické
vyhrážky dělníkům nesocialistickým udání v Mar-
Horách někteří socialističtí dělníci soudu.

**Nepoctivé volební rejdy našich pro-
tívníků na Moravě.** Když málo dojtí k volbě
dra. Stojana na Val. Klobučku, hned se začalo lháti,
že se dr. Stojan staral o to, aby i 8—40tisícovým
kanovníkům byly platy zvýšeny; přý dr. Stojan vy-
mohl zlepšení duchoveneských platů tak, aby měli ka-
plani ročně 2.800 K a faráři 4.800 K. V prohaném
letáku stálo doslovně: „Právě v těchto dnech v řá-
ské sněmovně poslanců byl přijat návrh na zvýšení platů
duchovenstvu o 300 až 700 procent. Dle něho bude
mít kaplan až 2.800 K a farář až 4.800 K ročního
platu.“ — Prohlanci se spolehali tedy až příliš na
nevědomost svých „uvědomělých“ stoupenců.

Starost vlády o telegrafní stanice
v zemích českých. Jakou péči věnuje mini-
sterstvo obchodu poštovníctví, jakou i zařazení tele-
grafu v zemích českých oproti ostatním zemím na
říšské radě zastoupeným, vysvětlá jasně z této stati-
stiky: Čechy mají 1679 poštovních úřadů, s nichž
988 spojeno ješ se službou telegrafu, tedy 61 pct.;
Morava má 665 pošt. úřadů, s těch spojeno ješ 311
se službou telegrafu, tedy 46 pct.; Slezsko 186 pošt.
úřadů, s těch 104 se službou telegrafu. Naproti tomu
Solnohrady mají 106 pošt. úřadů, s nichž 94 spojeno
se službou telegrafu (89 pct.), Tyrols a Vorarlbergem
448, 346 (78 pct.), Dalmacie 183, 124 (68 pct.). Pak
následují: Dol. Rakousy 758, 583 (74 pct.); Bukovina
133, 85 (66 pct.); Korutany 301, 119 (59 pct.); Štýrsko
454, 266 (58 pct.); Kraňsko 172, 100 (57 pct.); Pří-
moří 203, 115 (56 pct.); Horní Rakousy 378, 209 (55
pct.); Halič 987, 441 (46 pct.). Ješ tedy na prvním
místě Solnohradska, na druhém Tyrolese a Vorarl-
bergem, na třetím Dalmacie, na čtvrtém Dolní Ra-
kousy, Bukovina na pátém a Čechy teprve na šestém
místě, Slezsko pak na dvacátém a M. rava dokonce
na čtrnáctém místě. I s uvedených cifér tedy ješ
zcela patrné, že vláda má na šteteli vždy na prvním
místě prospěch Němců; český národ to vysokými
daněmi zaplatí.

(20) Historické kontky. Husitský
kněz Žižka s abíť. Husitský hejtmán pan Diviš
Buřek s Miletínka spojil se s Pražany (Husity) a též
s pány (Husitskými), kteří s ním na Moravě byli, táhl
proti Žižkovi ke Hradci. Žižka o tom svéděl, se svými
dne 4. srpna 1428 s Hradce proti nim vyšel a v poli
bitvou je podotopil. Strhl se boj n nějakého Stra-
chova dvora nedaleko Hradce, tím žalostnější pro
Čechy, že tu, jak již starý letopisec, ala archa proti
arše, čili že již podobojí sami mezi sebou vražditi se
podali, majíce obyčej, že do bitvy vždy archa s večeří
pálí před vojskem byla nozena. Žižka tu opát Pra-
žany a pány straně posbí, kromě drahé lidy, padlého
no dvou set nepřítelů sejal, a kráse Pražanů, který
v čele vojska archu nesl; vlnatý rukou pláštěm na
hlavu vhodil, takže v tu chvíli pod ním duši vypo-
stil.“ Zapova neklerikální Kronika sv. II. str. 991.
Zajistě nechybíme pravdy, navsem-li tohoto kněze
husitského mačedníkem za své (mírně husitské) pře-
svědčení. . . . a Žižka? Dle této Kroniky svazek
II. strana 971: „Žižka byl fanatickem pobožností,
kdo v jeho smyslu nebyl pobožný, byl buď sjevy

nepřítel buď pokrytec, a kdož takový upadl v moc
jeho, byl od něho zahlazen buď ohněm neb šelemem,
bez ohledu na to, zdali a takovým trestem srovnavá
se provinění nešťastníka.“ Tato slova nechť katolíci
vždy citují těm odpůrcům svým, kteří v Hus tech vidí
samé ideální bojovníky za náboženskou svobodu, za
humanitu, snášlivost etc. a v katolících samé inkvi-
sitory, mučitele, násilníky. Přechvaty daly se ze stran
obou, to dlužno poctivě uznati a přechvatů těch z obou
stran se dlužno varovati, má-li nám býtí historie
vpravdě — učitelkou! — Socialisté, Husité,
katoličtí misionáři. Co se socialisti všech
barev a pokročáři nabuší do misionářů, kteří zvláště
mívají kázání pro muže, zvláště pro ženy, zvláště pro
mládež. Zvláště těžce nesou, že kazatelové zvláštní
kázání mívají pro ženy, pojednávající v nich o zvláš-
tních povinnostech stavovských (o manželské věr-
nosti, pracovitosti, pořádku milovnosti, etc.)! Jak
sprostá podezřívání, surové vtipy, posměch se hrne
na hlavy kněží katolických. A ejhle! Kněží husitů a
to v dobách prvotního nadšení nejinak si počínali.
Čtáme jen v té neklerikální, nyní vlasteneckým zajaté
a pokrokovým nakladatelstvím p. B. Kočího v Praze
vydáváné a veleběné Českomoravské Kronice Zapové
sv. II. str. 7841: „Kněží husitů (vypovězení) navedše
posluchače své počali se brzy po velikonoce r. 1419,
v určité dni, zvláště v neděli a ve svátek, s nimi na
jedné široké a prostranné pláni blíž města Bechyně
u vsi Chrástku scházeti, kdež postavivše oltář pod
plátným stanem jako v polní kapli na vyvýšeném
místě a pod širým nebem kázali a lidu svátout ol-
tářní pod obojí způsobou podávali. Tato vysoká pláň
nazývá se nyní Březový čili Holý vrch, ale tenkrát,
když bible počala se od husitských kněží za jediný
a výhradní pramen všeho náboženství křesťanského
pokládati, a čtením bible mysli všech lidí pod obojí
zaměstnány byly, počala se také velikým významným
místům biblická jména dávat, a tak nazvali ten vrch
hora Tábor. . . . Na hoře Tábor sebralo se dne 22. čer-
vence 1419 přý přes 42.000 lidí. Na nejvyšším vý-
stupku pláň postaven byl plátný stan na způsob
kaple s oltářem, kde se služby boží konaly a večeře
Páně pod obojí rozlávala. Hned od časného rána při-
cházel lid z blížších osad, kuž se svátostí v čele
svém majíce, a sváté pláň zpívající, aby se na Tá-
boře, jak říkali, v pravdě Boží posilovali, co bratři a
sestry vespolek v ní utvrdili a sebe potěšili. Později
přicházejícím pouťníkům, kteří se všech stran v pro-
cesech s korouhvemi a s velebnou svátostí se blížili,
vycházeli přítomní nábože upodobnou slavnosti vatfice,
a uvítavše je a plesáním vykazovali každému jeho
místo na hoře; kdokoliv přišel, byl bratrem a sestrou,
rozdílů stavu neznáno ani šetěno. A tak počala slavn-
nost dle vyznání samých nepřátelů ducha i srdce ji-
mající. Kněží toho dne rozdělili duchovní službu mezi
sebe: jedni, co byli učeníjší a výmluvnější, kázali na
určitých místech, mužům zvlášť, ženám zvlášť a
dětém zvlášť, a to od časného rána až do poledne;
druzí jali se zpovídati pouťníky, a třetí přetěše mái
svaton, potom od samého rána až do poledne večeri
Páně pod obojí podávali, tak že přistoupivších ku
stolu Páně toho dne 20 tisíc mužů, ženských a dětí
napočítali. Tak u velkých pobožnostech přý tráven
ješ čas dopolední. . . . Když by z laskavých čtenářů
neviděl čtené podobnosti s katolickými pouťmi a
missionií Socialisté a pokročáři museli by dle svých
názorů toto poučování Husitů nazvatí hrubým, fan-
atickým klerikalismem!

**(3) Využije se konečně náležitě bo-
hatého pokladu slováckých písní?** Vítěz-
slav Novák studoval horlivě národní písně valašskou,
a jaká krásná díla na podkladě svého studia pro ná-
rod zpracoval. Smetana využil při skládání oper čes-
kých národních písní tak genálně! Ale — kdy už
konečně objeví se vzorná opera slovácká, vzorná li-
bretem i melodií? Tolik „krostných“ perel uloženo ve
slováckých melodiích! Pro bystrého skladatele úkol
tolik vděčný! Má-li Slováctvo svého veskrz národního
malíře Jožů Úprku, snad konečně nalezne i svého
Smetanu. Lída Kožušniček svými „Slováckými troj-
zpěvy“ dokázal, jak hluboce prociťl ducha slovácké
melodie a co dovede na základě prostých písní vytvo-
řiti. Studuje slováckou píseň horlivě dále. Snad tedy
již Kožušniček splní naše touhy a vykouzlí vzornou
operu slováckou

Tržní zprávy.
V Hradci Králové, dne 9. února 1907 1
hl pšenice K 12 80—13 20, žito K 10 50—10 70, ječme-
ne K 10 00—10 70, prosa K 00 00—00 00, vike K 10 50
—12 40, hrachy K 00 00—00 00, rve K 7 00—7 60,
čočky K 50 00—52 00, jabel K 20 00—00 00, krup K
18 00—22 00, bramborů K 3 60—4 00, 1 hl jetelového
semene bílého K 100 00—112 00, 1 hl. jetelového se-
minka čer. K 103 00—123 0, ruského K 88 00—90 00,
máku K 32 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100
kg křupných otrub K 12 40—00 00, 100 kg pšeničných
otrub K 11 60—00 00, 1 kg nasla čerstvého K 2 24
—2 30, 1 kg másla převařeného K 0 00—00 00,
1 kg másla vepřového K 1 68—1 80, 1 kg tvarohu K
0 98—0 32, 1 vejce K 0 9—0 10, 1 kopa okurek K 0 00
—0 00, 1 kopa zelí K 0 00—00 0, 1 kopa kapusty
K 2 00—2 20, 1 hl cibule K 4 60—7 00, kopa drob.
zeleniny K 0 80—1 60, 1 pytel mrkve K 3 00—4 20,
1 bečka švestek K 0 00—0 00, 1 hl jablek K 9 00—
17 00, 1 hl hrášek K 0 00—0 00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 9. února 1907 obfřvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 154, žito
98, ječmene 81, oves 188, prosa 0, vike 8, hra-
chu 2, čočky 0, jabel 10, krup 6, jetel. semínka
208, lněného semene 6, máku 3. — 2) Zeleniny:
zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 27 kop, cibule
36 hl, drob. zeleniny 36 kop, mrkve 13 pytlů,
brambor 59 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
27 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob.
dobytka: vepř s tasy, podvinať 627 kusů.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

Založ. r. 1898.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Založ. r. 1898.

Právě vyšlo
č. 4. Čas. Úvah

Katolíci, organisujte!

Z pera Dra. Fr. Šulce.

Stran 24.

Cena 8 h.

Prvý náklad 10.000 výtisků.

Nejčasovější tato brožura uvádí přesvědčivé důvody k utvoření spořádaného čili organisovaného šiku katolických voličů, udává podrobný návod ku založení a vedení organizace. Cenný obsah její jest rozhojněn krátkým výtahem z programových zásad katolické strany a výpočtem volebních okresů.

Hromadné objednávky s 50% slevou
a franko vyřídí

Administrace
Čas. Úvah v Hradci Král.

Každý
křesťanský dělník
má odebírat svůj odborný týdeník
„**Práce**“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše Jiří Šahula. Ilustruje K. L. Thuma.
Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rázovitých humoresek podaných formou populární. Hodí se velmi dobře všem přátelům světlého a nezavadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře ku

38. řádné valné hromadě,

kteří se bude konati v pondělí dne 4. března 1907 o 10¹/₂ hod. dopol.
v zasedací síni vlastní budovy.

Pořad jednání:

1. Výroční správa obchodní a účetní za rok 1906.
2. Zpráva revizorů účtů.
3. Volba a revizorů účtů a 4 skrutatorů.
4. Rozdělení sisku za rok 1906 s určením dividendy na kupon č. 53. resp. 8.
5. Doplnovací volby do správní rady

Platně hlasování může se ve valné hromadě účastniti dle § 13. stanov každý akcionář, který své akcie nebo depositní listy jiných peněžních ústavů (bank, záložen, spořitelen) nejdéle do 24. února 1907 incl. u pokladny ústavu v Hradci Králové neb filiálky v Semilech složil.

Správní rada.

Lesní sadbu

velmi krásnou, bohatě zakořeněnou,
všech druhů, nabízí

Rudolf Hacker,
o. k. lesmistr v Hradci Král.,

z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký	6—
3letý škol. smrk, 15—45 cm. vysoký	10—
4letý škol. smrk, 20—50 cm. vysoký	14—
1letá velmi silná borovice	2 40
při 50.000	2 10
2letá škol. borovice	8—
2letá škol. borovice černá	8—
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký	5—
2letý škol. modřín, 25—65 cm. vysoký	16—
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká	30—
1letý dub obyčejný, 10—25 cm. vysoký	8—
1letý dub rudý, 8—20 cm. vysoký	10—
1letý dub rudý, 10—30 cm. vysoký	12—
(tomuto se u nás i na špatných půdách dobře daří; při velké odebirce aleva)	
1letý akát, 40—110 cm. vysoký	20—
1letá bříza 12—35 cm. vysoká	7—

Vše za tisíc, loko stanice. Balení zdarma, koše
v ceně výrobní. Mimo tyto ještě mnohé jiné druhy.
Žádejte ceníky, který obsahuje krátký a jasný
návod pro neodborníky.

Velice zdařilý

obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týměm obrazem věrně po-
daným K 5.—

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynyska,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Založen r. 1888.

Založen r. 1888.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Filiálka v Semilech.

Banka zvýšila právě dosavadní akciový kapitál K 2.000.000.—
na K 4.000.000.—. Ručí tedy vkladatelům splacený akciový kapitál
K 4.000.000.— a ca. K 600.000.— rezervních fondů, jakož i veškerá
aktiva banky.

Dnešní stav vkladů circa K 6.400.000.—.

Směnárna.

Vklady střežuje

na vkladní knížky a pokladniční poukázky

4 1/2 %

Oddělení bankovní.

Skladiště.

„Volná“ škola.

„Chceme volnou školu!“ rozléhá se v části národa. Ano, chceme volnou školu také my, chceme školu, uvolněnou, prostou od vlivu židovsko-zednářského, chceme školu uvolněnou od proudů bezbožeckých. — Žádáme takto volnou školu 1) po právu historickém. Národ český byl vždycky ducha nábožensky ošticího. Ať to již bylo v dobách klidných, utěšených a blahodárných záblesků jitřenky křesťanství, anebo v dobách rudé záplavy bojů náboženských — národ náš žil a mládež odchovával nábožensky. O časech sv. Václava a dalších Přemyslovců, o době Karla IV. bylo již velmi často vzpomínáno ve sloupcích tohoto listu. O školách farních a klášterních, o universitě eminentně katolické napsáno a pověděno velmi mnoho. Výchova mládeže české spočívala v uvedených stoletích na základech náboženství katolického, buď veřejná anebo rodinná.

Přišlo století XV., vyneslo na povrch dějin hnutí husitské, národ se rozštěpil v náboženské strany, odtrhl se částečně od církve katolické, avšak výchova mládeže husitské a zvláště česko-bratrské byla hluboce zakotvena ve víře, v náboženství. Na náboženské smýšlení a důsledně vyplývající z něho charakter kladen důraz největší. Komenský, biskup česko-bratrský, s jakou vřelostí podal se úkolu vytknouti náboženský směr škole! Kdyby vydal svoje „Pravidla školy dobře spořádané“ za našich dnů, byl by prarýbován a uctíván jako největší nepřítel „volné“ školy, a dnes by se nesmělo objeviti jeho poprsí ani na průčelí ani v síni školy, ale ručím za to, že by se karikaturami jeho podoby různé „ilustrované“ listky „soudruhů“ jenjen hemžily.

Přišla katastrofa bělohorská a po ní persequce. Protestanté sice se odtrhli od církve, k universitě zachovali se macešsky, s mnohými farami, kostely a kláštery zničili steré školy, katolické kněžstvo pronásledovali, avšak mládež po svých sborech a rodinách učili a vyučují dosud náboženství na svých konfessionálních školách. A ti tajní protestanté, ti různí písmáci, předvedení na př. Jiráskem („F. L. Věk“), („U nás“), s jakým zanícením a povznesením vedli mládež náboženským duchem! A ti husité, čeští bratři, tajní protestanté, jak často jsou uváděni za vzor zbožnosti, a kde který pěkný charakter mezi nimi, přímo vaučuje česká literatura naši pozornost a k následování.

A proč tenkrát v těch dobách katolických, husitských, reformačních a poreformačních nevolal nikdo po „volné“ škole bez výchovy náboženské? Iu tenkrát byl v Praze ještě natažen řetěz mezi židovským městem a ostatní Prahou, tenkrát ještě Čechové poroučeli sami sobě, sami sebe spravovali, tenkrát nemělo židovstvo značného vlivu, tenkrát státy nebyly prodlouženy a nemasely platit hrozné úroky na duších svých národů.

2) Právě pro století minulé, kdy život českého národa jak veřejný tak zvláště rodinný byl proniknut věrou a náboženskou horlivostí, pro ta staletí minulé hodila by se bývala „volná“ škola spíše než pro naši dobu. Proč? Sami horlivci pro „volnou“ školu uznávají, že náboženství je mocným faktorem pro morální život člověka a k ušlechťení jeho charakteru. Avšak jako každá výchova ethická (mravní) musí se obíratí člověkem ihned od mládí, tak také a to v největší míře výchova nábožensko-mravní. Základy charakteru — a náboženství i dle moderních reformátorů školy je přece také základem k povznesení charakteru — musejí se klásti již z mládí do duše člověka. Toto pěstování a vedení mládeže v časech minulých dalo se ve větší ještě míře spíše v rodině než ve školách. Ale kde, probůh, v našich dobách při tom horečném chvatu a boji existenčním nabere rodiče času k vyučování náboženství a ku vštěpování morálních zásad z něho vyplývajících by i sami ještě byli nábožensky horlivými?

Či má se čekati s výchovou až do let pozdějších, až si „natura sama pomůže“? Toť bychom o paedagogice neměli ani potuchy! Třeba tedy začítí záhy, a poněvadž rodina již nestací k nábožensko-mravní výchově, musí se pomáhati jinde, a pro mládež je — škola, tedy ve škole je nyní zapotřebí vyučovati náboženství více než jindy.

3) Ku řádné mravní výchově zapotřebí je vzorů. Slova napomínají, příklady táhnou. Dějepis předvádí hojně ušlechtilých příkladů nejrušnějších ctností a poměrných dokonalostí v lidstvu, avšak i na nejškvrnějších charakterech čistě lidských akcímáním nalezeny skvrny, chyby, až i aměšnosti.

Pamatuji se, že nám studentům byl vyličen Šokrates jako vzor dokonalosti, a jak jsem se roztoužil také jako Sokrates mluvit, chodit, jednat, žít. Ale sotva jsem se dočetl o symposiionech, při kterých se tento velikán opíjel, tu jsem byl velice uražen proto, že jsem byl jaksi podveden, oklamán. Tak to bylo s antikými charaktery, o jejichžto životě jsou jen kasé a nespolehlivé správy. Což teprve ty „vzory“ lidí, na které padá již plně světlo studia historie, při kterém jako v roentgenových paprscích objevují se často nejtemnější stíny jejich povah!

Člověku musí býti podán vzor charakteru, který by v mladé duši vzbudil nejhlubší úctu a přece jí byl blízkým, snadno k následování, a dospělý aby nebyl zklamán a uražen objevením nějakého stínu na podaném a poznaném vzoru. A kde že je takový vzor? Komenský odpovídá: „Kristus je světlo naše!“ Tedy Kristus je vzor nejušlechtlejší, na kterém ani nepřísnejší oko historika-badatele nepostřehlo dosud nejmenšího nedostatku. Věru, Kristus nyní i na věky! Světcové měli některé menší vady; oni jsou jaksi toliko vedlejší pomůckou výchovy, toliko v jistém směru, řekl bych to jsou toliko vzory pro „specialisty“. Podobně také velikáni světští.

Avšak právě poslední dny přesvědčují mne o tom, že nynější generace má zapotřebí vzorů — charakterů více než lidstvo dob minulých. Není snad nyní čísla „ilustrovaného“ Kurýra bez vyobrazení nějaké vraždy anebo sebevraždy. Co ta mladých životů hyne pro malichernost, titěrnost! A jakými obry ducha jsou naproti dnešním omrzelcům života, nešťastným amantům a holobradým přežilcům ti světcové, kteří s písní na rtech umírali v krutých mukách anebo hrozný boj životní bojovali a dokončili v největších nedostatecích! Dnes sotva spálí se slečinka anebo studentík o svíčku, již tu musí být revolver, sotvaže nesplněny zůstávají naše sobecké choutky a jeditnost uražena — hned útek od stavu, povolání, a sotvaže nějaký neúspěch životní ztrpčí tu pozemskou pouť, už honem z toho života: — a světcové v bouři přírody, v bouři života stáli jako ze žuly vytesaní. Jsme my pokolení moderní jako trpaslíci naproti těm oléřím! Má-li škola vychovat charaktery pevné, mužné, důsledné, musí mládeži předváděti také takové vzory.

4) Dobrá výchova musí se sdělovati dobrými zásadami. A tu jsme u kardinálního bodu výchovy mládeže. Račňovanost židovsko-zednářská dovedla drze zhabiti učení církve, prohlásila je za zpátečnictví, tmářství, katolíky s kněžstvem jich zterrorisovati a nepřemýšlejcím lidem podvrhnouti domněnku, že to učení církve je překonané a zastaralé.

Zatím však žádná škola a žádný vychovatel, který se odhodlá poctivě vychovati mládež v dobré charaktery, neobejde se bez učení církve a k němu bezděčně nutně musí se vrátiti. Důkazy: Bude-li učitel chtíti odchvat lidi poctivé a nezištné, musí jim vštípit do srdce zásadu „Nepokradeš!“ a „Nepožádáš statku jeho!“ Má-li odchovati lidi mírumilovné, dobré spoluočany, musí je vést dle zásady: „Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému!“ atd. Zpupnost a pýchu musí škola odsuzovati a od ní odváděti své svěřence právě tak jako církev, která pýchu nazývá hříchem hlavním. Mluví-li škola „volná“ o humanitě, nikde jinde nemá a nenalezne lepších zásad pro ni, než v učení církve, která slovy Kristovými volá: „Milovati budeš bližního jako sebe samého“ a „Milujte nepřátely své!“, dále v učení o ctnosti, almužně, atd. Má-li „volná“ škola odchovat dobré charaktery, musí tedy nutně ukazovati na ošklivost pýchy, lakomství, smilstva, závisti, . . . a tu nemůže nic víc činiti než činí již od dvou tisíciletí — církev katolická. Před „Sylvestrem“ lonského roku 1906 byla Praha polepena velikými plakáty tučného písma, na kterých intelligence opilého oslavování konce roku občanského a aby vkročil do nového roku střízlivě atd. — čili provolání toto neslo se směrem k potírání alkoholismu. Pěkná myšlenka, ušlechtilá snaha. Kéž by našla v národě našem porozumění a praktického provádění! Zdaž však církev nekáže již téměř dva tisíce let, že občerství jest lidstvu záhubou?

A musí-li i volná škola zdržovati mládež od neřestí, které mají v učení církve jen jiné jméno: totiž hříchy, tím méně bude „volná“ škola volnou k vyhledávání ctností pro mládež, neboť ta „volná“ škola bude nucena nezbytně učiti, že pokora, čistota, štědrost, dobrotivost, střídmost, tichost a horlivost jsou krásné a nutné ctnosti každého charakteru.

Tážeme se: co tedy nového a zvláště co lepšího pro mravní výchovu může dáti „volná“ škola než co podává od tisíciletí církev katolická? A tvrdí-li moderní reformátoři školy, že povedou lidstvo po cestách lepších zásad morálních než jaké skytá učení církve, — tvrdíme my, že lhou a klamou lid. Bylo by zapotřebí na každé takové schůzi, svolané s heslem „Za volnou školu“, otázati se dotýčného deklamátora-reformátora, jaké mravní zásady bude ta „nová“ škola mládeži vštěpovati. Bude-li to poctivý člověk, vyjmenuje vám mravní zásady katolické, nebude-li to poctivec, vyhne se odpovědi nadávkami na kněžstvo a na církev.

Nejen po stránce morální ale také hygienické a sociální nevyhne se nová „volná“ škola církvi, nýbrž bude nucena vštěpovati na př. zásady zdravotnické (o čistotě, střídání pokrmů, o zdrženlivosti čili o postu) právě tak jako církev katolická. Sledujeme již nyní bnutí ve prospěch „přirozeného způsobu života, výměny krve střídáním pokrmů (viz články dra. Duch. Panýrka v Národní Politice). Generace z „volné“ školy bude se domáhat nedělního klidu, který však v učení církve dávno, dávno již byl nařízen příkázáními čili zákony: „Pomni, abys den sváteční světil“ a „Zasvěcené svátky světit“ t. j. od služebných prací odpočívati.

5) Ku konci třeba poukázati na hroznou lež, vymyšlenou a rozšiřovanou mezi lid, jako by nynější škola byla zklerikalisována. Statistika nás poučuje o pravém opaku: že právě kněžstvo a církev mají na školu nynější nejmenší vliv. Začneme se školou venkovskou. Působí na ní jeden nebo více učitelů. Kolik kněží působí s nimi současně v duchovní správě? Ve větších místech a v městech je počet učitelů několikrát tak veliký jako kněží. Učitel stýká se s dětmi denně po několik hodin, kněz smí do školy na 2 hodiny týdně. Učitel má tedy děti takřka stále v rukou, může tedy na ně míti častější a větší vliv nežli kněz. Místní i okresní školní rady jsou složení po většině liberálního, kde jediný kněz má naproti sobě často všechny členy. Kde je tedy ten vliv církve na školu? Podobně školní rady zemské a ministerstvo nemohou býti klerikální, vždyť také v těchto řádech při poradách naproti 6, 8, 10 členům zasedá jediný kněz. Týž poměr jest také na školách středních, kde ve professorském sboru 20—30 členům působí 1, nejvýše 2 kněží katecheti.

Někdo snad řekne, proč tedy církev při všem svém učení evangelickým zásadám po tak dlouhých stoletích nedovedla vtělití své zásady do praktického života. Tu se tážeme, zda mohla a může církev úspěšně pracovati tam, kde zevní moc jí avazuje ruce? Může zbožný Bretonéc za to, že francouzský stát musí platiti tak obrovské úroky židům z vypůjčených peněz? Mohl papež za to, že někteří zednářští ministři tolik kradli a že pod protipapežskou vládou italskou tolik v té zemi jest žebroty? Zavinila snad církev, že turecká vláda posud na evropské pevnině tolik neblaze řádí? Zavinila církev naše, že husitští velmoži, kteří rozchvátali církevní jmění, zotročovali lid a dusili pokrok vzdělanosti? Atd. Jestliže se obrovi ruce pevně spoutají, pak každý pidi-mužik se posmívá: „Proč ty, siláku, jsi tolik líný, proč nic prospěšného neděláš? Nejdřív se vyženou řeholníci a jeptišky z nemocnice a pak se křičí: „Co vlastně ti klerikálové lidumilného dělají?“ Katolické vzdělávací ústavy přetvoří se na kasárna a pak se farizejsky žaluje: „Vždyť ta církev nic o vzdělání nedbá.“ — Až bude míti církev všude tolik svobody, aby všude mohla od nejtělejšího mládí děti na základě Kristovy nauky vychovávat a je vésti k životu dle příkladu Krista, pak to bude reforma nejlepší. Nad zásady Kristovy přes všechnu námahu moderních paedagogů nikdo nic lepšího nepověděl.

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Jiřkova třída 232.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme svlášt na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vaorku a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, řádně a
levně vyřizují

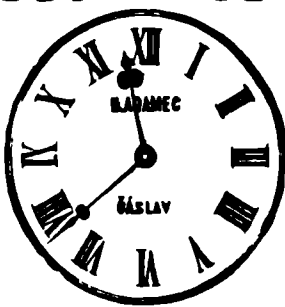
Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta doporučení a četných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při výrazných
cenách.

Ceny i obrázky velikých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Důvěry hodným náhlav na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Malínský křen

5 kg od 3—7 K poštou franko, 10 kg a výše
drahou nevyplaceně, proti dobíře zasílá sám
pěstitel

Václav Boh. Jelínek,

statkář a člen spolku křenářů

v Malíně č. 42. p. Sedlec

u Kutné Hory.

Navštívenky

všeho druhu

nabízí blsk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové,

filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4½—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000 00. Složení listky
pošt. spořit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

C. k. místodržitelským koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
saharanci.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

Prádlo
pánské i dámské.
Lůžné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výbavy nevíst.

nejlevnější u

fy. Stanislav Jirásek,

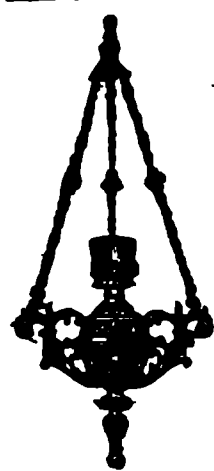
speciální klatovské prádlo

v Hradci Králové.

praktické dárky

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený paříž specialně na kostelní náčiní, dovoluje doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobí a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní práci na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slacení ručně. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chybám kostelním náčiní v placení. Více uznání po ruce. *Žádné přesované výrobky desce.* Vše posílám již pravěčené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sklo zahradnické

do pařenišť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm.	11 bal.
26/26 "	13 "
30/30 "	17 "
fermezový imel (kyt)	19 "

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

➡ kus za 4 koruny ➡

přístavní dobírka

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskářské výrobky —

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veledůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu Hlávky pocty tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla, nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámu všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Čestná doporučení od veledůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a rezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.

Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jezele, Boží hroby, křídla, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulchry atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franco.

Renovace starých oltářů a kostelních satisek.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

— odborný —

umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se tělesnými rámy, sítěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneumatických v důkladném provedení, jakož i

HARMONIA

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže

hudební belgické akademie

BED. ČAPEK,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

Závod založen roku 1874.

uměl. řemesl pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro církevní obrazy i mozaiky bezplatně.

MOSAIKY
skleně
pro řemesl i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlnitého způsobu, které nejen vzhledem, nýbrž i svou krásou předčí mozaiky vlnité, hotové

Boží hroby

krásně provedené a velikým výběru v každém slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i z povrchu sádry, jemně polychrom. (ve velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí veledůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřeva ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Videň,

VII. o., Seiden-gasse č. 35.

Na ukásku sasilá se vše franco.

Osobní úvěr

pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vy-loučení. Adresy družstev sdělí bezplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků, Videň, Wiplingerstrasse, 25.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905. I. Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videň 1906 Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile. Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání, které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi. Továrna sklad PRAHA, Václavské náměstí 40. Telefon 914.

[Továrna sklad PLZEŇ, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.]

Umělecká novinka!

Konst. Buška **S. V. VÁCLAV** (na koni) nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu, v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) **K 30.**

== KDE DOMOV MŮJI ==

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 42x76 cm **K 20.**

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raffaelsenovy záležitosti	8 h
Učte se z dějů	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1888	8 „
Žaloba vydědence XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu jezuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého hříšníka	8 „
O sv. zpovědi	8 „
Svépomoc dělnictva	8 „
Prý a dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládáte odborové spolky	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevraždy studentů	8 „
Česká konfese	24 „
Účelnost v přírodě	16 „
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubileum mariánské a Lurdy	8 „
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 „
Spojenci spiritistů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tiskem	8 „
O zázracích Kristových	16 „
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 „
Návštěvou u Slovanů	8 „
Volné kapitoly o společnosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Bařtipánova

hótelní restaurace

v Adalbertinu

dovoluje si nabídnouti ctěnému obecenstvu co nejlépe k zimní saisoně každý pátek večer

rybí polévku a ryby.

Každou sobotu

špekové knedlíky s uzeným.

Mimo to doporučuje:

Obědy i večere v předplacení,
nebo à la carte.

Adolf Bařtipán,
hótelier.

Kněžské koláry náprsenky

Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

prací i celuloidové,

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Hradec Král. 136.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kováčského náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

J. F. LANGHANS,
c. a k. dvorní fotograf
Hradec Králové
Adalbertinum.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
missalovém provedení:

**Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.**

Obě za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

**Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis**

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného for-
mátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

**Připomenutí o slušném se-
chování v chrámu Páně**
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení slábném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těž lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šatyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 13.—, vyplacené od koruny 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberoů, záclon barevných i krajkových,
pokryvek na stoly a lůžka, přikrývek pro-
šívaných a flanelových, přikrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —
Úplné vybavy pro nevěsty.

Illustrované cenníky zdarma a franco.

Dra. Ant. Brychty
VADEMECUM
seu Brevis synopsis materiarum et
casuum in cura animarum frequen-
tiorum.
Stran 584 8* nabízí za sníženou cenu
K 1 60 (místo K 3 20)
Biskupská knihtiskárna.

Již zcela rozebrán

jest spis Dra. Reyla

Reforma manželství.

Zato však právě nyní již vyšel v Časových
Úvahách obsažený výťah z tétoho spisu pod titulem

Manželství

přirozené
a svátostné.

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách sleva.

O rozebraném spise Dra. Reyla, z něhož
nyní učiněn výťah, napsal 5. září m. r.
časopis „Čech“:

„Nedají-li dnes moderní lidé na Písmo sv., na stíšení
cívkevní, pak jest potřeba vstoupiti mezi ně a těmi-
tíž zbraněmi kulturními, psychologickými a mravními
dokazovati četné jejich omyly. To musí býti metoda
všech apologetů, a tuto metodu dr. Reyl ve svém
spise jasně a určitě provedl s výsledkem, jenž ne-
připouští žádných pochybností. Ukázav nečistě od-
něty boje proti katol. manželství, vysvětluje autor
i náladu těch, kteří z přesvědčení tleskají božím
manželské nerozvíitelnosti. Přesvědčení to vyvstá-
ze společenské mravní dekadence, která pro své po-
hodlí a nekásej potřebuje aasků vždy uvolněnějších.
Roztrhav sofiistiku rozlukových advokátů a obmy-
slnou jich dogmatičnost, jde spisovatel na kořen zla,
odkrývá a určuje širokou sociální a mravní podlohu,
na základě kteréž protispoolečenské požadavky roz-
luky byl postaven Světovým protináboženským ná-
zorem vysvětluje vznik a podstatu rozvodového hnutí,
a d. v. osazuje kterak známí podmanitelé společnosti
lidské obrátne chopili se společenské choroby, aby
jí využili ke svým sobeckým záměrům. V celé knize
bezpečně a disciplinovaně odkrývá moderní rozlukový
švindl, čímž spis stává se ne nějakou zajímavou na-
hodlostí, nýbrž přirozeným a zákonitým výrazem
dané skutečnosti, její světlých a stinných stránek.
Bohatým materiálem, vhodným rozvrhem jednotli-
vých kapitol a myšlenkovou jednotou činí práce dra.
Reyla nároky, aby byla hojně čtena od laikův a kněží
a aby přinesla v myslích ovoce opravného my-
šlení, zdravého názoru na věc, názoru opravdu
moderního, neboť tato reakce proti moderním pro-
udům myšlenkovým jest zdravě moderní.“

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonik v Reyknuově,
nad Kněžnou

odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmonik.

Ručím za nejsolidnější práci.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 22. února 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek o poledne.

Ročník XIII.

Komu náleží česká universita pražská?

II.

(3) A jak to bylo s universitou, když se dostala do rukou protestantských? Dokázali jsme nedávno, že protestantští velmoži osvědčili horouhou bezcitnost k ústavu tolik důležitému a že živořelci universitu ubozí místní svými snahami po zlepšení příjmů přímo seměšili.

A z jakých peněz byl ubohý ústav později zrestaurován a k velikému rozkvětu přiveden? Z peněz katolických.

Naše tedy, kdo má na universitu pražskou největší práva? Kdo universitou Prahu tolik zvelebil a oslavil, kdo ji nejvíce podporoval? Kdo napravoval protikulturní blchy, jichž se proti universitě dopouštěli „osvícenci a svobodomyšlní“ husité a protestanté? Až zde v Čechách katolíků nebude, pak, pánové, přijměte universitu do vlastních rukou. Leč za daných okolností, kdy jsou zde ještě velké davy katolictva, zřídte si zvláštní vysokou „volnou školu“ za vlastní peníze. A chcete-li svým štvaním proti theologické fakultě „sloužit národu“, sloužit „přáním českého lidu“, tož vězte, že nezkažené jádro českého lidu právě vaší pomocí si nepřije; chce zůstat katolickým. Proč ti pokrokoví kandidáti poslaneckví druh za druhem nedávno v Čechách propadali? Mějte tudíž trochu šetrnosti k citům a snahám toho lidu, chcete-li skutečnými vlastenci sloužit. Či pro svoji vědu nemáte všichni vy, pokrokoví židé, evangelíci a socialisté ani tolik obětavosti, jako jeden „klerikál“ Karel IV.? Jednoduše „vyvlastňovati“, to by dovedl každý velice snadno. Anebo snad ta vyšší židovská německá škola v Praze zatím by vám byla lepším důtkem než česká universita pro tu katolickou fakultu? Aspoň jste proti té židovsko-německé škole nebouřili jako proti theol. fakultě naší. Tam už snad se nepěstuje žádné tmářství.

Nemusíme se báti kritiky vědy katolické. Ale kdo chce odsuzovati, necht předem aspoň trochu sám prostuduje to, co chce potírat.

FEUILLETON.

Záducha?

Manželům k výstraze a poučení. — Frk.

Že pan Řeřicha byl dotrý muž, toho, myslím, nebyl by se mu odvážil upřít ani nejzavilejší jeho konkurent. Neublížil jistě ani kuřeti. Nebádal a nesoudil se se sousedy, nepletl se do obecních záležitostí, nepolitisoval, nespokalořil, ne-luštil sociální otázky, ba ani nekouřil, nešňupal a neklepal. A tohle poslední, pane, na malém městě něco znamená. Měly tedy opravdu sousedky proč závidět paní Řeřichové.

Skloněn nad stolem v krámě u okna pracoval od prvního zablěsknutí až do pozdních hodin soumraku, opravoval a spravoval vnitřnosti různých hodinek od laciných pakfonků až do něžných dámských zlatých chronometrů, nedbaje promenujících ani projíždějících a zvedaje se od práce pouze tehdy, když na dveřích cinkla hlavička zvoněčku oznamujícího, že kupec neb objednatel přichází.

Jeho dobrota stala se zrovna příslovečnou, takže méně šťastné paničky stavěly ho za vzor svým časem že zapomínajícím manželům. K nehrubé ovšem jich radosti a potěše. Po straně však při tom nedovedly se přemoci, aby neulevily svému čistě ženskému citu závidějším povzdechem: „Ach, má tahle Řeřická štěstí! Neměla dohromady než kousek té larvy a muž by ji na rukou nosil.“

Byla to pravda. Pan Řeřicha byl skutečně také něžným manželem a svojí Toničku stejně si vážil po letech manželství jako ve dnech líbanek. Klivěho pohledu od něho necítila, špatného slova neslyšela.

A přece paní Řeřichová spokojená nebyla. Sedlo to na ni nějak v poslední době jako náka-za. Při všech těchto v pravdě vzorných cnostech

Papouškovati po jiném něco o „oblublivé literatuře klerikální“, o „tmářských pověrách“ atd. jest velice pohodlné; takovým snadným způsobem může se stát „pokrokovým“ každý. Leč my chceme kritiku věcnou. A kdo bezmyšlenkovitě opakuje staré — často překonané — fráze, kdo věcnou kritiku nahraňuje paušálním tupením a hrubostí, takový člověk nemá práva nazývat se myslitelem skutečně volným a osvíceným. Sbíráti střelivo proti církvi na pt. ještě dnes z krajně nepoctivého a po zásluze odborníky odsouzeného Drappera může jen člověk oboru velice úzkého — zkrátka zpátečník, který chce provádět boj proti církvi za každou cenu, i kdyby pravda a skutečná osvěta při tom sebe více trpěla. Kolik z těch mladíků, kteří podepsali protest proti theologické fakultě, vůbec zná některé obranné dílo znamenitých českých odborníků-theologů dra. Hejčla, dra. Hazuky a jiných? A kolik těch mladíků vůbec aspoň jména těchto mužů zná? Čeští katoličtí učenici, kteří získali si zvučné jméno svojí vědou za hranicemi i u odborníků protestantských a racionalistických, jsou pro naši akademickou mládež neznámými cizinci. Mládež učí se dle návodu starších odsuzovati na pokyn žalobce, bez vyslechnutí obžalovaného. Před obvyklým světským soudcem nesmí takovým způsobem býti odsouzen ani zloděj několikrát trestaný. Vyslechne se jeho obrana pozorně. Leč s vědou, pravíme s vědou děje se krátký process hned; katolická věda odsuzuje se a vyhazuje se dříve, než se přečetla. Sypou se na ni pošklebky dříve než jest seznána. Chápete tu neomluvitelnou lehkomyšlnost? Pozorujete, jak pod rouškou pokroku mládež vede se nikoli k rozváznému studiu, ale k fanatickému odkopávání toho, co nesouhlasí s jejími napapouškovými frázemi.

Pryč s theologickou fakultou! Tak volají mnozí mladíci, kteří ani svého studijního odboru řádně si nehlídají, natož aby měli chuť studovati vážné otázky theologické! Pryč s theologickou fakultou! Tak volají nedočkavé studující židovští, kteří k takovému křiku mají práva nejméně. Mnoho-li pak dali jejich bohatí otcové ve prospěch university a našich národ-

manželských najednou začala na něm nílězati dvě chyby, které den ze dne rostly v očích jejich v obrovské přisery, rdousící celé její štěstí. Její manžel chodil do hospody a hrál karty.

V podstatě vlastně to byla chyba jediná, ač-li to vůbec byla chyba. Neboť, chtěl-li si zahrát karty, kde jinde to mohl, než v hospodě; a šel-li do hospody, co tam měl dělati jiného než zahrát si karty, když přece ani se nebhádal, ani se nepletl do obecních záležitostí, ani nepolitisoval, ani ne-luštil sociální otázky, ba ani neklepal, čímž přece každý pořádný host, který nehraje karty, dle ustáleného zvyku baviti se musí.

Pan Řeřicha tedy hrál a tuze rád hrál. Ale možno nazývatí děsivou příšerou balířovou bulku, při které, když už, jak sám říkal, ráno mu baba prsty utkla, prohrál celý peták za dvě, případně za tři hodiny?

Pan Řeřicha ovšem v hospodě také pil. Ale možno konečně nazývati příšerným pitím srkání tří neb čtyř „malých“, když do čtvrté často přímo násilím ho musili nutit? A více nesnesl. Stalo-li se v mimofádnych případech, to se mu musilo skvěle ve bře dařiti, že si dal „pátou“, pak jistě to na sobě cítil, hlava se mu točila, a druhý den aby si dával obklady s octem.

A přece tyto celkem nevinné, přípustné tedy chybičky, kterých vlastně skoro bylo potřeba k vyniknutí plného jeho dobrického charakteru, zavadaly příčinu paní Řeřichové a to v poslední době čím dále tím k větší nespokojenosti ba i přímým stížnostem. A snad by to bylo lze omluviti, kdyby to byl prováděl denně, ale to měl celkem tři dny v týdnu: úterý, čtvrtek a sobotu. A kdyby se byl stýkal s nějakou společností špatnou! Ale to byli takoví staří páni, kteří požívajíce buď vyměteného neb dopracovaného odpotinku, scházeli se na kousek té zabavíčky.

Ke cti paní Řeřichové budiž řečeno, že stížnosti tyto nepodávala k instancím obvyklým jako

ních snah? Zdaž se postarali, aby věda theologická židovských šla duchem času víc než věda katolická? A proč „pokrokoví“ židovští studující na české universitě nedali protest proti nové zřízené německé škole rabínské? Jakým právem vůbec chtějí židovští studující mluvit za náš národ? — Pryč s theologickou fakultou, pryč s baštou zpátečnictví! Tak povykují studující, kteří vůbec na studia se dostali pomocí kněžskou anebo kteří jsou živi z nadací založených duchovenstvem. A tu se jeví bezcharakternost, která nikde, ani u slušného pokrokové nemůže naléztí omluvy. V našem našem království založeno od kněží plno studentských nadací, které reprezentují základní kapitál 1.487.176 zlatých. Z toho dostávají studující ročně podpory 49.376 zlatých, tedy částku bezky slušnou. A kde jsou ti, kteří tučné obnosy z kněžských nadací berou? Hleďte je mezi pokrokářskými mladíky, kteří z plných plic provolávají: „Pryč s tmářskou církví!“ Důrazně připomínáme, že takové studentské nadace udělují se dle přání zakladatelů pod určitými podmínkami. Kdo přijímá peníze z kněžských nadací, zavazuje se navštěvovati v určitých dnech chrám, konati různé pobožnosti a pod. K takovým podmínkám zavazují ostatně obdarované i mnozí laičtí zakladatelé studentských nadací. A ten, který s přetvářkou jako „taky-katolík“ zavazuje se podmínky splniti, najednou křičí z plna hrdla, aby náboženství katolické odstranilo se ze škol a aby theologická fakulta byla od university oddělena! Stálo by to za to, hned vědecky zjistiti u těch studujících, kteří tolik proti „tmářství“ a „zpátečnictví“ církve křičí, na jaký náklad, za čí peníze vlastně „moderní osvětu“ si osvojují.

V pražském „Čechu“ dne 13. t. m. píše dopisovatel z Turnova: „Jakých rodičů synové dostávají studijní nadace zvěčného katolického biskupa Petra Krejčího, ročně v obnosu 400 K (nadaci jest více než 20), o tom dala by se celá kniha napsati, a mohla by se stkviti nadpisem „Vděčnost“. Nadace ty určeny jsou pro vikariát turnovský. Za podmínku nvedl si biskup Krejčí, že aspirant (žadatel) musí mítí vyvádění nejméně z I. tř. gymn. se

jsou sousedky nebo posluhovačky, ale že doručovala je na místo sice ne méně vážné, ale přece patřičnější, totiž — mamince.

Matka ovšem z počátku tomu nechtěla ani věřiti, že Řeřicha Toničku zanedbává, že se toulá v noci po hospodách, že pije a hraje karty, neboť znala přece zetovu dobrotu a vymlouvala dceruše její nápady, dokazující, že přece může doma u zástěry uvázaného držet nemůže. Když však Tonička nepřestávala při každé návštěvě hráti stejnou, stěžující si s plácem, že jest jí doma tuze smutno, že na ni zrovna všecko padá a že neví, co udělá, neodolalo těmto nářkům mateřské srdce, které pod slzami dcerušek vždycky měkne jako vosk; slíbila tedy, že to bude hledět srovnat.

„Víš, holka, s proudek na něco nesmíme. I ten největší dobrák časem tvrdne. Nebožtík tatík byl také dobrák, ale uhořel na něho, beran hoto-vý. Víš, přijdu k vám a vyložím mu to.“

Také tam zašla, jako náhodou a pustily se do Řeřichy srojenými silami. Tonička nastrojila utrpený obličej, ba i několik slziček utrousila, maminka přidala ostatní a dobrák Řeřicha slibil, že se tedy polepší a místo třikrát bude chodit jen jednou.

První týden to vydržel. Bylo to pro něho sice velkou obětí, poznal to teprve, když v úterý táhla osmá, ale přemohl se.

Ve společnosti ovšem to způsobilo poplach. Čekali na něho, pokukovali po hodinách, a když nepřicházel ani v půl deváté, naplnění byli už starostmi. Hodili si konečně sice bulku bez něho; vzal to starý kybic mistr Kulík, ale hrál nějak packářsky, že konečně starý berní Kadeřávek bacil kartami, že hrát nebude, takhle že hraji dráteníci na mezi.

„Však tam na něj zejtra dojdou“, ulehčoval si, dopřije a oblékaje se. „Bude von vypovídat službu.“

A došel. Hned ráno se zastavil před oknem,

známkou výbornou z náboženství a z mravů a pak úmysl vstoupiti do stavu kněžského. První podmínka se plní — a úmysl státi se knězem — ten se pro forma napíše v supplice o nadaci na papír — k „obalamutění“ těch, kteří pravomoc mají fundace dotyčné rozdíleti.“ Dále upozorňuje, že ti otcové, kteří pro své syny rádi dobrodiní svěceného biskupa používají, měli by se aspoň zdržovati veřejných i tajných štvanic proticírkevních a protikněžských. — Tášeme se, jaký bude syn takového chytrého otce? Bude zbožnější? Rozmnoží dobrovolné řadu těch, proti kterým vlastní otec šve? — Kužlí, plače nám, pokrokovým studujícím, abychom mohli pohodlněji bez hmotných svízelů nespravedlivě napadati církev, jejíž peníze jsou nám dobré! — *Tolik aspoň rozhodně smí se žádati od pokrokařského studenta, žijícího z kněžských peněz, aby aspoň ke kněžím a k církvi vůbec choval se spravedlivě. Byť by všechny podmínky spojené s udělením nadace pro různé vnější okolnosti nesplnil, tolik přece mu možno, aby o církvi fanaticky nelhal a nešval proti takovým zásadám a zřízením, kterým ani nerozumí a o nichž důkladně poučiti se ani nechce.*

A teď ještě, kdy dovoleno na universitě katoliky založené tak nespravedlivě katolictvo snižovati, má k tomu všemu býti katolická theologická fakulta od university oddělena? To snad proto, aby nespravedlivě snižování katolictva tím volnější mělo pole. Posud tu však katolíci jsou a dovedou se ohraditi proti odstranění a potupě, kterou jim chtějí přichystati mladíci, kteří katolickou theologii vůbec vážně nepromyslili.

Dopis z Prahy.

Bezmocnost Národní Rady. Naděje, kladené do Národní Rady, že bude rozhodujícím činitelem při řešení národních velikých českých otázek, rozplynuly se v nívě hned při první zkoušce, kterou Národní Radě uložily nastávající říšské volby. Národní Rada měla zasáhnouti do voleb jako svrchovaná moc národa. To od ní bylo očekáváno, a s tím se také všeobecně počítalo. Neboť, kdo jiný měl zasáhnouti v nynější chaos, kdo měl ztlumočiti širokým vrstvám národa požadavek *svornosti a soustředění se českých stran*, než-li Národní Rada? Vždyť půl roku před tím již slibovaly chloubné bulletiny z mnohomluvné kanceláře Národní Rady, jaká obroda se chystá národu! A zatím: sliby, chyby. *Národní Rada musila prohlásiti, že na veliký úkol, všemi politickými stranami jí přirčený, prostě nestačí.* Stalo se to ve stručných lokalkách, rozeseaných pražským denním listům, jejichž smysl byl, že Národní Rada musila ełožiti ruce v klín, ježto snahy její, pokud se týče soustředěných stran českých, pro nastávající říšské volby minuly se úspěchem!

Tak jsme si Národní Radu nepředstavovali! Rodila se přes 10 let, a její ustavení se na mladočeské straně musilo býti přímo vynuceno; když konečně se ustavila a s mnohomluvnými intrádami svoji činnost zahájila,

a vida Řeřichu skloněného nad práci, spustil rozhorleně:

„Tak, co voni stakvalente včera nepřišli? Chtějí kazit partii?“

„Prosím, nebylo mi nějak dobře, pane berní,“ zahával Řeřicha.

„A co jim scházelo? — už s účastí ptal se berní.“

„Tak nějak, prosím, od žaloudku.“

„To maj' od toho stálýho sezení. Utlačej' si žaludek, a pak je zle. Ale počkaj, mám tam doma takový kapky. Vezmou kafežličku a bude dobře. Pošlu jim to. A ve čtvrtek přijdou, co?“

„Prosím, vynasnažím se.“

„Tak na kafežličku, pamatujou, je to sice trochu hořký, ale voni to snesou, nejsou slečinka“. Bylo-li Řeřichovi v úterý zle, ve čtvrtek bylo hůře. V celém těle měl zrovna cukání, jak bylo po večeři, ale slib je slib. Celý večer přecházel po pokoji, ale přece vydržel.

Za to v hostinci vzbudil vážné starosti.

„Von patrně Řeřicha až nebude chodit“, prohodil berní, měfe hodiny; „musíme holt za něj hledat náhradu. Ale že mu kapky nepomohly, to je mi divný. Inu vomačkanej žaludek — to je špatný. Z toho může bejt třeba i rakovina.“

„A to by ho bylo škoda“, prohodil starý správce. „Ještě není tak starý.“

„Prosím, starý nestarej, ta zubatá se Čermáka ptá, a a bera karty, kývl na Kulka: „Tak 'dou na místo Řeřichovo, ale at hrajou líp než minule.“

Řeřicha byl očividně překvapen, když v sobotu spatřil na svém místě Kulka. Jenom nasměle si sedl ke stolu, pomrkvaje na hru.

„No, už je jim dobře?“ spustil berní, když došli.

„Prosím, děkuji za optání.“

„No, já věděl, že moje kapky nesklamou. Mám to vyzkoušený, ty jsou panečku metr na žaludek.“

soustředivši v sobě zástupce všech politických stran i směrů českých, upíraly se k ní veškerým právem zraky široké naší veřejnosti. Uplynul rok a Národní Rada sešla se k valné hromadě, která byla monstrem veliké národní organizace, podobající se spíše valné hromadě nějakého vzájemně se podporujícího bratrstva. Většinu všeho jednání vyžádaly si tehdy dytbyramby, přednášené z jednatele správy „o velenáslužné činnosti vysoce zasloužilého a slovutného pana říšského a zemského poslance, předsedícího zemského výboru, okresního starosty na Král. Vinohradech, člena mnohých blahodárných ústavů, pojišťoven a bank, dra. Josefa Herolda —“.

Delegáti v Národní Radě zastoupení bludli tehdy úžase, když slyšeli, jak pan Nechanec jako jednatel Národní Rady a úředník hanky Slavie oslavuje svého představeného, předsedu této banky! Leč reminiscence stranou. Zatím co Němci houževnatě organizují svůj lid, zatím co národní jejich rada vytrvale, leč bez hluku v novinách a bez vytrubování každé nepatrnosti buduje základ příštích výpadů proti naší národnosti — naše Národní Rada spokojuje se s rozesláním národního kolku. Malomoc Národní Rady v nynější chaos politických stran zapadla velmi zhooubně, což bude mít v budoucnosti jistě málo potěšitelné následky. V politických kruzích českých Národní Radu i s panem dr. Heroldem v čele dnes již nikdo vážně nebere.

Bouřlivá noc Harlekinů na Žofíně. Kdyby venkovské obyvatelstvo české, po němž tak zvaný „krém“ pražské společnosti tak často zvláštním způsobem pokukuje, mělo si bráti příklad z Prahy, pochodilo by velmi špatně. Zvláštní manýra zavládla totiž v Praze na některých plesích, na nichž příslušníci silnějšího pohlaví neváhali uplatňovati svoje zásady i píestním právem. Byl to hlavně ples českého herectva, na němž univerzitní docent něčeho netušícímu zasloužilému městskému radovi dal ke dvacáté hodině noční nehoráznou facku — — Zvláštní touto pozorností vyznamenaný neváhal však ji vrátiti i s úrokem. Došlo k výstupu velice nemilému. K ránu opakovalo se fackování ve větší míře, zahájil je člen smíchovského operetního divadla fackováním své kolegyně. Tato facky vracela, a došlo ke scéně, jejíž popis vymyká se slabému péru.

Takové scény odehrávají se tedy na nynějších pražských plesích! K takovému zseurování inteligentních, nebo aspoň za inteligentní se počítajících tříd obyvatelstva pražského musilo dojíti, a to na plesích, z nichž má si odnášeti každý vzpomínky nejlepší.

Kde to žijeme? Je možno opakování podobných scén inteligentní společnosti? Jest nejvýš do čase, aby zsanrovllost, zanášená do všech vrstev společnosti pražské různými živly, byla vymýťována odstraňováním surových živlů a pospolitého života do ústraní. Fackování na veřejných plesích jest sprostotou ta-

„To jsem rád“, zasmal se správce. „my byme na nich byli pomalu pilil litkup.“

„Kdo by pil litkup“, zerazil ho berní.

„I to já jen tak, když povídali, že tento rakovina.“

„Prosím, neplácáť a berou. A oni Řeřicho sednou na své místo, at uděláme kus práce.“

„A co já?“ ozval se jako nasměle Kulka.

„Vědí, to mají tak. Řeřicha tedy má právo přednějš, vědí, historické právo. Mám jim to vysvětlit, co je to historické?“

„I ne, ne, histerické, to já rozumím.“

Řeřichu to zřejmě došlo. Takle pozornost mu lahodila tak, že si umínil, příští týden nevynechat ani den. „Však to Tonička uzná, až jí to vysvětlím“, těžil se v duchu.

A nevynechal. S vysvětlováním to sice příliš příznivě nedopadlo, ale mlčela, když odcházel. A to mu stačilo.

Paní Řeřichová sice mlčela, ale že by s tím souhlasila, nedalo se tvrdit. Aspoň hned při první návštěvě u maminky ukázala pravý opak.

„Víš, milá holka, popfej mu to; nic tím nezanecháš, nepromarníš, a když si ho mezi sebou váží, tak ho nech. Dáš se vám, chvála Bobu, dobře; co bys chtěla víc? Nesmíš být umíněná.“

„Vám se fečne umíněná, ale když je mu hospoda a takový staří dědkové milejš než já, má mi to být vhod?“

„Nehřeš a nerouhej se. Jest-li té nemá Řeřicha rád, kdo by té pak mel?“

„Ale vy to nepochopíte, být celé večery sama.“

Kdybychom měli děti, ale takhle? — Byla to bolavá stránka paní Řeřichové i její maminky. Také ona se těšila na vnoučátka a puchopovala, že je ženě opravdu smutno bez dětí.

„V tom, milá Toničko, nemůžeme si poroutet. Odkáž to Panu Bobu a Řeřichu netrap, byl by to blůch.“

„Snad kdybyste mu ještě jednou domluvila?“

„Víš, do toho se plést nebudu. Zefové ne-

kovou, že ji nutno přiblíti na výstrahu, aby zůstala ojedinelou. K tomu mají sloužiti tyto řádky.

Hádky a brádky v Národním divadle. Nemá žádným tajemstvím, že v poslední době jsou v Národním divadle v Praze hádky a brádky na denním pořádku; při tom je nejméně to, že překročí i prah této budovy a derou se do soudních síní pražských, aby před očima široké veřejnosti vyrůstaly na skandály. Mí- níme tu hostoril Vojan-Zelenský. Dva přední herci, jedni z nejoblíbenějších, a nichž jeden nemá nejmenší příčiny zářiti na drabého, dostanou se k vůli malichernému klepu do sebe a ještě k tomu před Národním divadlem, za přítomnosti dramaturga. Oba si vzájemně vynadají, načež nspořádají zvláštní představení v soudní síni na Ovocném trhu.

Český lid, když krejcar ke krejcaru sbíral na Národní divadlo, takové hospodářství jistě si v něm nepředstavoval. V každém jiném divadle urovnává spory, mezi členy vzniklé, ředitelství. Tím větší by byla toho potřeba v Národním divadle, jediném do velkém uměleckém ústavu našem, majícím býti příkladem divadlům menším. Tyto zásady, jak se zdá, jsou ředitelstvu Národního divadla neznámy. Proto tolik skandálů ze zákulisí v p slední době dolétlo ke slachu veřejnosti, proto ty žaloby a soudní spory i výsledky svědků do nekonečna.

Obrana.

(3) **Maďarské bahno.** Teď už se ví proč Košut, zákeřné dítě maďarské, Polonyia tolik hájil! Bá! se, aby Polonyi zase neprozrazoval všelicos na něho — svého kamaráda. Poslanec Lengyel nyní uveřejnil pádné doklady, jak maďarská vláda podplácela tisk. I opoziční tisk dostával podporu — aby dělal opozi- sici jen na oko, neškodnou. Listy dostávaly subvence (podpory) až 20.000 K. Košut sice jako ministr obchodu dával tisku opozičnímu jen skrovné částky, ale za to ještě účinněji podporoval tisk strany vlastní. Vylouval se, že prý platil vlastně poctivě jen inserty. Ale ty byly drahé! Jeden list dost. l od něho „za inserty“ za rok 40 000 K. A tito mužové, kteří sobeckým, bezcharakterním redaktorům za mlčení i mluvení na útraty země vyplácely tak královské odměny, pronásledovali poctivé slovácké předa- ky za jejich pravdomluvnost a otevřenost jako zlosynů. Slovačtí vlastenci odsuzováni k velikým pokutám, aby vláda měla dost peněz na — podplácení lidí prodajných.

(3) **„Realistické“ diskuse.** I kdybyse byl stoupencem Masarykovým, neopovaž se dotknouti neomylného biskupa církve realisticko-pokrokařské. Dokaž nad slunce jasněji, že Masaryk bez chyby není, a hned ti odpoví „Čas“ cholerickými výpady, nepoctivým překrucová- ním tvých slov, podezříváním a pod. To zakusil na sobě sám redaktor realisticko-pokrokařského

mají to rádi, když se tchyně plete moc do jejich domácnosti.“

„Tak i vlastní matka mi nechce rozumět!“

„Prosím tě, nech té svéhlavosti. Vzala si's do hlavy nerozum a chceš jej prosadit. Rozbij si štěstí a budeš do smrti nářkat . . .“ proud řeči přetrhla jí stará tetka, která se vracela z venku.

„A copak panička uplakaná?“ zabreptala úlisně.

„I má takovou hloupost v hlavě. Mrzí ji, že si muž časem vyjde do společnosti.“

„Ale, ale, to jste mi mohla dávno říci. I to já vím prostředek, jak ho doma udržet. Dělejte se nemocnou, a má-li vás mužiček rád, ani se nehne.“

„Ale jakou nemoc?“ vzdychla paní Řeřichová, zachytávajíc se toho oběma rukama.

„Ale, ale to je nemoc! Ženská — ta jich má co dít v roce. Píchání, loupání, závratě, záducha . . .“

„No jen ji ještě v hlouposti posilujte“, přetrhla řeč matka, „ale to ti povídám“, obrátila se k dceři „jestli něco svou paličatostí provedeš, nechod mi sem.“

Ž: si paní Řeřichová recept staré tetky dobře zapamatovala, uázala po čtrnácti dnech. Začala si stěžovati, že se jí těžko dýchá, jakoby ji chvillemi něco dusilo, prsa jí to sevře jako v klestích, a div že se neskáčí. Řeřicha zrovna se strojil do hostince, když ten zachvat přišel. Zrazilo ho to včtíhleď; pln starostlivosti hned kabát odložil a prostředky sbáněl. I pro lékaře se chystal.

To však paní Řeřichová energicky odepřela. Jenom na lůžko se uložila a o klid prosila. Pan Řeřicha zůstal u ní, dokud se jí neulehčilo. Teprve pak pln starostí ukládal se ku spaní. Paní Řeřichová v duchu jásala. Ani nemohla tetku došti vynachváliti.

Druhého dne ovšem byl Řeřicha opět vyslýchán p. berním. Pověděl mu pravou.

„S tím nejsou žerty“, zamysliť se berní, poraděj' se s lékařem. A budou-li moc, přijdou.

„Přehledu.“ Teď byl přinucen na lyrickou polemiku „Času“ odpovědět spolupracovník „Přehledu“ J. K. Němec. Vyjímáme z odpovědi Němcovy: „Hned druhý den po vyjití „Přehledu“ byl jsem za to (za zaznamenání hrozby „Časovy“ „Přehledu“) v „Čase“ povýšen na školáka. Jistě truchlivá kariéra, neboť, když jsem měl před lety čest zasedati v redakci „Času“, školákem jsem ještě nebyl, ba nebyl jsem jím ani v době Herbenovy aféry, kdy p. profesor Masaryk uvažoval, jak by se redakční poměry v „Času“ daly spravit. Než útěchou mojí jest, že takovýhle odklon od vývoje přichází se všem lidem, kteří měli kdy s „Časem“ co činit. . . . Pan K. H. v Nové Politice se neopatrně obětoval a přednesl slušnou formou profesoru Masarykovi své věcné námítky. Zato se dověděl v „Čase“, že takové věci, jako on, mohl by psáti posl. Fresl, který jest patrně pro „Čas“ alegorií nevědomosti a neslušnosti. . . . Z pana K. H. se stal, jakmile se spustil neomylné autority „Času“, Fresl, ze mne školák! . . . Aby obraz byl úplný, bylo by ovšem třeba znáti anonyma, který v „Čase“ se raduje týměž dechem z povznesení úrovně diskuse, kterým chrlí slovní klacky na každý projev nesouhlasu nebo kterým vyslovuje dvojmysly, znějící jako pravda a obsahující vědomou nepravdu.“ A „Čas“? Odbývá pisatele vyšlapanou cestou: většinou frázemi — a viní „Přehled“ z farizejství. Jak ráda by redakce „Času“, která tolikrát v nesnázi zlomyslné a nepoctivé překrucovala slova odpůrcova, vlastní velikou chybu přičítala jinému!

(3) „Zklerikalizované“ Rakousko. Když trestanec odbude si svůj trest, stará se o něho lidumilný spolek, aby dostal práci. Ale poctivý katolík, který nikdy v žaláři neseděl, nikomu neubližuje, jest vyvažován z továrny od socialistů proto, že pevně se drží té církve, k níž náleží i náš zeměpán. Sám fabrikant ve vlastním závodě nemá tolik moci, jako socialisté. Socialisté dovedou vyháněti katolického dělníka ze závodu, který jim nenáleží. A tak poctivému katolíkovi mezi socialisty vede se hůř než kriminálníkovi. Trestanci v žaláři neupraveně ubližovali nesmí nikdo; katolický dělník však musí od socialistů v závodě přestěhovat každý den plno urážek své církve a své vlastní osoby. Tak to vyhlásil v „Zklerikalizovaném“ Rakousku.

(3) Pozor, katolíci, na socialistické náhončí! Velice často socialisté slovem i písmem zřetelně prohlásili, že jsou stranou nejen protikatolickou, ale i protináboženskou vůbec. Přiznali se, že chtějí potírati víru v Boha. Leč před volbami na mnohých místech budou znovu — jako se stávalo jindy — před lidmi neznalými farizejsky tvrditi, že víra v Boha nechťjší lidu bráti, že bojují toliko proti klerikalismu a pod. Aby tedy katolíci poznali, že takové farizejské tvrzení bude pouze klamáním posluchačstva, sdělujeme, že i v čísle 14. socialistické „Svobody“ (ze dne 17. února) uveřejněny jsou doklady o protináboženské akci socialistův. „Svoboda“, pojednávajíc o socialistické okresní konferenci v Kladně, píše,

Vědí, že Kulík se zrovna na to těše, ale voni jsou nám milejší.

Řeficha učinil dle rady berního. Povolal lékaře a ten přes odpor Toničky prozkoumal její zdravotní stav a konstatoval, že to byla asi pouhá chvilková nevolnost, jen aby se hodně pohybovala na čerstvém vzduchu, a kdyby se to opakovalo, aby ho zavolali.

Pana Řefichu to upokojilo, a když návaly na nějaký čas přestaly, opět se vydal do hostince. Neupokojilo to však Toničku, a myšlenku, že ho nemocí doma udržet musí, jen tím houževnatěji živila.

Čekala jen na příhodný okamžik. Plán už měla sestavený. Bylo to o sobotním večírku, kdy Řefichovi se vedlo neobyčejně dobře. Bral bulku za bulkou. Tentokrát si dopřál »pátou«. V náladě růžové ubíral se domů, těše se, jak se pochlubí ženě svým zdarem. Potichu otevřel dvéře a vkročil do pokoje. Ale div se lekutím hned na prahu neskácel! Žena seděla na posteli a brozně naffkala.

„Co je ti?“ zajekal v hrůze.

„Du-dusím se. Achich! O- otevř o-kno! Vzduch, vzduch!“

Zmaten a takofka beze smyslu vrazil do prvních skleněných tabulí, které se mu namanuly a vyrazil je prudkým rozmachem.

„Achich,“ vzdychala Tonička, „to se mi ulehčilo! Ach, ten čerstvý vzduch! Už jsem myslila, že se udusím. To to vane, to se to dýchá.“

Pan Řeficha zatím třesoucím se rukama hledal sirky. Konečně je našel a rozsvítil. . . .

Ale co to?

Místo rozbitého okna, z něhož měl vanouti ten svěží, čerstvý vzduch, šklebila se na něho — rozbitá díra sklenníku.

Oo se dále dělo, zakryla temná rouška noci. Čtenářům snad stačí, že paní Řefichovou návaly přelily docela a že pan Řeficha chodívá na partii ve své dny dále. . . .

že socialistický sondař Aust „zdůrazňuje, že bez všech ohledů třeba vésti boj proti klerikalismu a náboženství.“ Dále dle slov „Svobody“ sondařská je proti tomu, aby se pro vystupování z církve agitovalo. Je ovšem pro nejintenzivnější protiklerikální a protináboženskou výchovu, jakou musí prováděti organizace a tisk — doporučil, aby s lidmi, kteří hned nedají se získat pro naše názory, jednalo se bratrsky (farizejskou láskou, že! poz. red.), ale poněkud způsobem mírným (aha! poněvadž by to násilím ani nešlo) aby se jim kas po knse naše názory vpravovaly.“ Jedná se tu hlavně o ženy sondařů. — Sondař Aust: „Je outno, aby se pracovalo protiklerikálně a protinábožensky do všech důsledků a do krajnosti. . . . Vyrvat se musí lid ze tmy klerikalismu, vyrvat z oné závislosti, již cítí k vyšším mocnostem.“ (Sondařská: „To přece nikdo z nás nepopírá, jedná se jen o taktiku, o cestu, jakou se má k tomu dojt. . . .“) Řečník (Aust) obraňuje se proti tomu, že socialism jest jen hospodářská nauka, ou má i význam všeobecně kulturní, on má i za úkol zhasnout světla na nebi.“

Zde jest co nejzřetelněji vloženo protináboženský plán socialistický, k němuž se pracuje prolihanostmi přímo úžasnými. Přes to i nyní budou leckde socialističtí náhončí lháti, že lidu náboženství bráti nechťjší. Kde toho bude žádati „taktika“, tam se uchýlí k chytráckým úskokům. Vždyť sami ukterý předáci jejich prohlásili, že morálka socialistická dovoluje sondařům lháti vůči lidem jiných stran, jak jsme již v našem listě uvedli.

(3) O socialistech německých vyšly obsažné, jadrné články v „Čechu“ pod titulem „Odhalená a proto poražená sociální demokracie v Německu.“ Bylo by dobře, aby věcné úvahy ty vyšly co nejdřív samostatně v brožuře. Jest potřebí, aby se otevřel před volbami oči i lidem prostomyslným. Dobře jest poučiti lid, proč nejsilnější bašta socialistická tak velikých trhlín utrpěla; lidu se má poskytnouti důkladné vysvětlení, proč právě tam, kde tak z blízka byla pozorována „práce“ socialistická, lid od Bebelových žáků se odvrací.

(3) Agrárníkům na Pardubsku. Jest vám snad, pánové, proti mysli, že ve farnosti rosické organisují se naši katolíci? Dokažte, že se nějak štvou na dvou konaných schůzích proti vám! Mají-li právo sdružovati se k obraně své víry evangelíci, mají takové právo i katolíci. Ti už zkusili dost od útočících stran jiných. A kdy váš hlavní orgán důrazně prohlásil, že bude katolické rolnictvo obhajovati statečně proti nejnespravedlivějším lžem, proti hrubému násilnictví, osouvanému od odpovědných odpůrců katolictva? Byli jste, pánové, svědky, jak drsně a nespravedlivě kope se do katolíka pro jeho přesvědčení. A tu již v zájmu pravdy jste měli statečně vystoupiti na obranu utiskovaných. Nehněvejte se tudíž, že se chápeme toho, nač vy jste zapoměli. Obrovská masa katolického lidu našeho byla by pro smích, kdyby nedokázala, že si svého přesvědčení váží a že toto přesvědčení dovede také hájiti. Cílem obou schůzí bylo organisovati katolictvo k obraně víry; také na schůzích výslovně prohlášeno, že účastníci nechťjší štváti, ale své katolické zásady organisované hájiti. Proto jest zcela pochybeno, jestliže vy zrazujete od schůzí těch a jestliže nadto proti nim pracujete. Katolíci se nechal trpělivě mrskati již dlouho — až příliš dlouho.

(3) Lháři z „Hlasů Pokroku“, vyzvali jsme tě, abys dokázal, čím a jak dala „Obnova“ na jevo neznalost té skutečnosti, že v době Karla IV. evangelická církev ještě nebyla. Ty na místo odpovědi mluvíš o velikém jmění církve za doby Karlovy, o omlouvání duchovenských darů, atd. My však žádáme, abys na místo úhořovitého vyklouznutí dal jasnou odpověď na naši otázku!

Politický přehled.

Volby do říšské rady jsou již třídenně prohlášeny; ruch volební vzrůstá se na všech stranách. Mezi Němci volá se úsilněji po soustředění stran, mezi Čechy k soustředění není všude ochoty. Zástupcové stran vykládají na schůzích přání strany a luští nynější spleť poměrů. Ministr Derschatta na schůzi ve Štýr. Hradci pochvaloval si, že volební oprava nikdy již nemohla by býti provedena tak na prospěch Němců, jako právě se stalo; nedávno vystoupil i ministr Prade na utužení postavení Němců v Čechách. Němečtí ministři vystupují otevřeně jako ochráncové lidu německého, ale čeští ministři krčí se, netroufajíc si rázně vystoupiti na obranu práv národa českého. Dr. Eppinger na schůzi v Praze zatoužil mocně po rozdělení království Českého dle národnosti, po vnitřní řeči třídenní. Dr. Kramář na schůzi v N. Brodě hájil volební opravu a chování mladoces. poslanců v této otázce. Ovšem obhájil též ne-

dílčnost tohoto království. Dr. Herold na schůzi v Král. Vinohradech volal znovu celý národ do jednoho šiku; bude-li národ rozháraný, pak i jeho zástupci budou nesvorit. — V Praze zřízena nová strana: sdružení českých pokrokových zemědělců. — Sněm království Českého zahájen 18. t. m.; bude prý trvati pět neděl. Na konferenci předsedů klubů jednalo se o pracovním programu; nejvíce záležel ovšem na vyřízení rozpočtu zemského. Také bude podán návrh na zavedení volební povinnosti; Němci však chystají se už předem volební povinnost za všech okolností přezkazit.

Maďaři si zase zatroufili. Přes dané slovo rakouské vlády rozhodnuto, aby se v parlamentě uherském projednal samostatný celat tarif. — Nepohodlní poslanci vydávání jsou sněmem soudu, aby tak utuženy byly na čas politické ostudy, kterých jest právě jako po vyrojení. Ministr spravedlnosti prohlásil, že se slovenským tiskem „zkrátka zatočí“ a že také ministr vnitra bude si pilně všlmati styků Čechů se Slováky a že bude pátrati po slovenských stipendistech.

Ve Vídni zemřela princezna Klementina Sasko-Koburg Gotská, matka bulharského krále Ferdinanda.

Socialisté v Německu po volební své porážce jsou tak zdrceni, že obvyklý svůj sjezd letos konati nebudou. — V německých osadách afrických podporuje a vede prý se otrokářství.

Ve francouzském ministerstvu pauníci neshody v otázce církevní politiky zatím odklizeny. Archiv papežského vyslanectví v Paříži, který francouzská vláda bezprávně zabavila, bude zase navrácen. — Parkmistři francouzští podpisují smlouvy o nájem kostelů navržené biskupy.

V Rusku započaly volby do davy. V ruském Polsku až dosud zvítězili ve směr kandidáti národní; kandidáti navrzení tu socialisty a židy propadli. — Přišlo se zase na nové podvody v armádě. Generál Desin a býv. vyslanec Pavlov v Korei, jimž za války rnsko-japonské věřeno opatrování potravin a stěhiva pro Port Arthur, počítají si ve vydání na 30 mil. rublů, ač prý sotva desátý díl vydali.

V okružním listě ze dne 10. ledna 1890

„Církev a povinnosti občanů“ praví Lev XIII.:

„Nemůže býti církví lhostejna, jaké zákony ve státě převládají, nikoli pokud jsou zákony státní, nýbrž z toho důvodu, že vlastní hranici leckdy překračující přívou církve dává. Zrovna povinnosti jest církvi Bohem uloženo, postaviti se na odpor, je-li který státní zákon náboženství na úkor, a přičiniti se všemi silami, by blahodárný vliv evangelia zákonodárství a zřízení národů pronikal.“

A v „závěti“ své ze dne 19. března 1902 praví ještě velký přítel lidu, papež Lev XIII.:

„Doba naše vyžaduje především důmyslu, odhodlané vůle, organisované, svorné práce.“

Z Čas. Úvah č. 1. r. 1907.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kostece n. Orli. V katolické jednotě přednášel v neděli, dne 17. února r. Dr. Fr. Reyli „O náboženství a politice“. Na základě svého rozhledu v sociální otázce rozvinul fečník obraz zdravé sociální politiky, která buduje časový blahobyt národa na zásadách náboženských. Jakkoli přednáška trvala půldruhé hodiny, přece pozornost posluchačstva neochabovala, protože pan řečník všechny své vývody dotvrdil četnými a zajímavými doklady. Po přednášce přednesl pávečky a hudební kroužek několik zdařilých skladeb.

Až do nedávna byl nimbus strany našl v Německu neobyčejně veliký. Potom nadešly ale sjezdy, v nichž strana zasedla jako by k novým soudům nad kacíři. Začalo ono žurnalistické podezřívání, při němž projevil se opak povznescnosti nad měšťáckou žurnalistikou, ano část tisku našeho libovala si v polemikách, které i lidem silných nervů byly nesnesitelné. Tím ztracena vážnost strany a také mládež přestávala se k nám hrnouti.

Bernstein, německý socialista.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 18. února 1907 usneseno: Udělí se povolení k zřízení bytu pro domovníka v to-várně p. J. Pilnáčka, a k postavení výklad. skříně na domě čp. 80 pro obchodníka sukrem p. K. Bergmanna. — Upozornění c. k. okres. hejtmantství, že mezinárodní sjezd pro hygienu a demografii v Berlíně konati se bude ve dnech 23.—29. září t. r., vsato bylo na vědomí. — Policii se u-loží, by podala zprávu o žádosti obce Solnické za povolení nového výřezního dobytčího trhu v pondělí masopustní. — Vývoznímu spolku v Praze udělí se obvyklý příspěvek. — Odepíse se groš

činnosti z uprázdněného bytu v domě čp. 76 p. K. Stěpáněho. — Zpráva okresního výboru o výměně kauce na pronájem lesní honitby velko- statku královéhradeckého byla vzata na vědomí. — Stížnost pp. Husa a Václava Formánka a soudr. do usnesení obec. zastupitelstva ze dne 30. ledna t. r. o prodloužení od domovní daně čin- žovní a autonomních přírůžek nových staveb v od- pevnovacím rayonu postoupí se okresnímu výboru. — Obchodní gremium požádá se, by učinilo samo kroky, by spolek větitelů k vyzvání vývozního spolku v Praze byl založen. — Zpráva správy ústředních jatek o provedení nuceného výseku dvou uhrovičských vepřů běže se na vědomí. — Na- bídka p. R. Helwicha na prodej zahrádky p- zemku potřebného pro zřízení schodů vedle ko- stela Panny Marie, za cenu K 6000 předloží se měst. zast. — Žádost pl. A. Tichého o povolení ku vyvážení jídel pro chudý lid v domě čp. 163, dále pl. A. Uhlířové o hostinskou koncesi pro dům čp. 86, p. Karla Franka o koncesi kavárenskou pro dům čp. 406 postoupí se živnostenskému odboru k vy- jádření. — Návrhy odboru požárního, aby žádosti c. a k. míst. voj. velitelství za zapůjčení hasičské výzbroje vojsku k účelům výcviku téhož pod ve- dením hasičů bylo vyhověno, aby do obecního rozpočtu na r. 1907 byl vřazen příspěvek pro podp. fund. hasičský a dále, aby na Žižkově nám. byla zřízena požární blánsnice, byly vesměs schvá- leny. — Schválen byl též návrh jatečního odboru, aby žádosti společenstva řezníků, by místo jate- ckého nebylo obsazováno, nebylo vyhověno. — Zpráva policejní, že sklepnice z hostinců čp. 99. 123 a 229 byly již odstraněny, vzata byla na vě- domí. — Žádosti stran chudinských podpor odlo- ženy všechny do schůze příští.

Osobní. Státní zástupce pan J. Matouš v Hradci Králové jmenován radou vrchního zem. soudu v Praze.

Z Klicperova divadla. V neděli dne 17. t. m. sehrála jednota divadelních ochotníků novinku „Lehkomyslná sestra“ od Perzyňského. Lehkomyslnou sestrou jest Marie, sestra Topol- ského, která opustivši muže, žije čtyři léta ve Vidni se starým hrabětem Přibuzenstvom tvrdě ji odmítá, když se vrací, chce započítí nový život; leč v tom dochází zpráva, že hrabě zemřel, za- nechav Marii celé své jmění. List se hned obrátí: všichni jsou plni ohledů, laskavosti a omluv kní, ale po úplném smíření prohlásí ona, že se dědictví zřekla: tableau mezi přibuznými, kteří se nemohli peněz již dočkat. Zde končí kus. Co se jeho volby týče, nepřidávám se k oné části obecnosti, jež, odcházejíc z divadla, hlasitě projevovala svou nespokojenost. Tendence kusu je práce dobrá, zá- věrečný nepřehrávaný obrat velmi působivý, cha- raktery pěkně a ostře kresleny. Ovšem to vy- tknutí dlužno, že scéna mezi Marií a jejím mužem (v II. jedn.) je nepravdivá a rozmazaná; též každý očekával, že nejasný poměr mantelů vykrystalizuje se v posledním dějství; a proto asi po posledním jednání zůstalo celé auditorium klidně sedět, což bylo pak příčinou nemalé ve- selosti. Co se týče provedení, stavím bez váhání na první místo p. Peřinu (Jeník), který zvláště ve IV. jednání získal si všeobecnou pochvalu; ovšem úloha jeho byla také nejvděčnější. Rovněž vděčnou roli měla — a také se líbila pl. Kohou- tová (Adéla); leč představuji si roli tu zcela jinak: jako klepnu, na pohled sice naivní a plnou la- skavosti, avšak s jedovatým jazyčkem, s očima všude, na př. při setkání s Olševským (p. Faltin), jehož úlohu rovněž jinak chápu, totiž jako roli lehko- myslného, prohnaného šviháka, což ostatně z celého textu plyne. Pl. Formanová výborně si vedla v ni- koliv snadné úloze Heleny; také pěkně hrála sl. Šrajbrova (v titulní roli), ale je viděti, že role naivní a komická lépe jí svědčí. Klidnější držení těla (II. jednání) bylo by na místě. Pan Broukal (Tu- polski) podal výkon úplně bezvadný a rovněž pan Huňáček případně interpretoval Ladislava. Soubra byla znamenitá; poukazuji na těžký výstup v pr- ním jednání (Topolski, Helena, Jeník, Ladislav, Marie), který byl přímo mistrný; nástupy naprosto precizní dávaly tušiti, že režie jest ve velmi do- brých a zkušených rukou. *Dr. Aliquis.*

Pozor na zloděje visítek! Tento týden zmizel větší počet visítek připevněných na dveřích různých bytů. Zdejší obecenstvo se žádá, aby vy- dalo pachatele ihned policii k vyšetřování, jakmile bude dopaden. Visítky od rafinovaného sběratele odcizeny právě občanům zámožným — z příčin snadno pochopitelných. S takovou visítkou jsou různé podvody velice snadné, jak už jednou naše město zkusilo. Proto jest potřebí, aby každý stál na stráži.

Z včelář. spolku pro Hradec Král. a okolí. Řádná valná hromada včelářského spolku pro Hradec Králové a okolí koná se dne 24. února o 8. hodině odpolední v hotelu „U černého koně.“ Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Zpráva jednatele a pokladníka. 3. Přijímání členů. 4. Volba výboru. 5. Volné návrhy a včelářský rozhovor. — Hosté vítáni.

Valná hromada dámského odboru B. M. školského v Hradci Králové konati se bude v úterý dne 26. února t. r. o půl 5. hod. odpol. v místnosti býv. pedagogie.

Koncert Fr. Ondříčka, c. k. komor- ního virtuosa, uspořádán bude dne 2. března 1907

v Klicperově divadle v Hradci Králové se spolu- účinkování virtuosa na klavír Jos. Faméry na oslavu 100letých narozenin slavného houslisty J. Slavíka. Záznamy ku koncertu přijímá knihkupec p. Bf. Broukal.

Českému muzeu pedagogickému v Praze, jež shromažďuje staré školní knihy i jiné věci, zajímavé pro dějiny rozvoje školství, poslední týden darovali studující gymn. Vladimír Musil 6 svazků a rovněž tolik stař. R. Urban. Lauskavé dary přijímá ředitel c. k. gymnasia v Hradci Král.

Vědecký kurs pro chybně mluvící, zvláště koktavé, byl právě otevřen v „Grandhotelu“ v Hradci Králové. Nutno se ihned přihlásiti. Blíží viz v insertu!

Kurs typografický zahájen bude v so- botu dne 23. února 1907 o 6. hodině večer v čítárně městského průmyslového musea v Hradci Králové v budově c. k. odborné školy v přízemí v levo, přednáškou p. inž. Rob. Urbana. O papíru a jiných surovinách v tiskárství užívajících. Vyu- čování nedělní odbyvatí se bude v učebně I. roč- níku c. k. odborné školy v I. poschodí v pravo. Každý účastník nechť opatří se zápisníkem 8° form. Ostatní potřeby dodá musem samu.

Z městského průmyslového musea v Hradci Králové. V těchto dnech započato s rozesláním nové musejní publikace „Památky umění kovářského ze století XVI.—XVIII. v Hradci Králové, Dílo nádherné a umělecky upravené ob- sahující na 20 listech foliového formátu ve zdat- lých reprodukcích nejvýznačnější práce kovářské a zámčnické s majetku musejního i veřejného v místě. Slovný výklad opatřil p. Lad. Haněl, ředi- tel c. k. odbor. školy zde. Tisk provedla kni- htičkárna Th. Böhma v Novém Městě n. M. Krámská cena publikace obnáší 10 K, pro členy musea snížena na 6 K. — Kdož z pp. členů musea přál by si exemplář, nechť požádá řed. musea listkem, který mu ho vyplacené zašle. Místní pp. členové mohou se o publikaci za sníženou cenu přihlásiti u řed. musea nebo v čítárně u knihovnicka, který na požádání ochotně publikaci ku prohlédnutí vydá.

Panorama Národní Jednoty Severo- české v Hradci Králové se Bilou věží vy- stavuje ve dnech 23. února do 1. března 1907 cyklus „Štýrsko“. Z řady obrazů pěkně předve- deno jest hlavní město Št. Hradec v rozlehlém úvalu a města Admant, Eisenetz, Bruck, Lubno, Maria Cell, Maribor, Celje a j. Země honosí se líbeznými údolími řek Mury, Matice a Enže s ma- lebnými alpskými vrchy a jezery, romantickými brady a vodopády, z nichž proslulá jest řada ka- taraktů v soutěsce Gesäuse na Enži. Serie Štýraka jistě potěší všechny návštěvníky panoramy.

Nový článek na dlouhém řetězu láh „Osvěty lidu.“ Hlavní orgán v žele se dne 12. t. m. píše, jak na katolické schůzi ve Sklepech (10. t. m.) mluvil téměř tři hodiny P. Sobotka. Týž kněz prý „po jezuitsku lhal“, farizejsky při- tom kroutil očima, nutil se do pláče, atd. Celá Chrudim otfála se smíchy nad pokrokovým refe- rátem listu Hajnova. *Dp. Sobotka na zmíněné schůzi vůbec ani nebyl.* Řekl tam p. Fr. Šupka z Hradce Král. Ctihodný referent „Osvěty lidu“ kdesi cosi slyšel a z toho si sestavil v bujně obrazotvornosti podle obvyklých blágrů „Osvěty lidu“ svůj podatelný referát. Zde potřebí toho prohlásku odsouditi hlavně proto, jak si přibánil „farizejské kroucení očima“, „nucení se do pláče“, *aniž vůbec řetěnka viděl.* Vymaloval si zkrátka kušle podle obvyklých socialistických karrikatur — a pravda, pokrok a osvěta byly zachráněny. Rabinovi „Osvěta lidu“ ovšem tímle způsobem nikdy neublížila.

Dr. Drtina a pokrokové učitelstvo. Dr. Drtina prohlásil zde 16. t. m., že škola má býti přístupna dětem všech vyznání a nepřipustné je, aby v arci dítěte byla živena nenávisť k vy- znání jinému. — Zato však orgán pokrokového učitelstva prohlásil tuto „lidumilnou“ zásadu: „*Ne- přiznáváme práva rodičům, aby již od mládí dětem smělí vštěpovati cokoliv z přesvědčení svého a výry své, byt to bylo i náboženství.*“ (Pokrokové učitelé ovšem zato mohou vštěpovati své přesvědčení ne- jen svým dětem, ale hodně důrazně i starším li- dem). Chce-li Dr. Drtina, aby byla přístupna škola dětem všech vyznání, tu předpokládá konfessi- onelní výchovu domáci. Tu měl hned doložiti, zda se milostivě dovoluje rodičům náboženská výchova vlastních dětí čili nic. A jak, pane doktore, neží- viti nenávisť ve škole k některému náboženskému vyznání, jestliže dle vašich slov náboženská do- gmata odporují ostatnímu učení? Jen uvažujte lo- gicky! „Musí-li“ v důsledku vašich slov to ostatní učení porážeti dogmata, jak by neživilo už samo sebou odpor proti různým konfessím? A znáte zde v Čechách některé náboženství nedogmatické? Po- krokářské učitelstvo aspoň svým despotickým vý- rokem promluví o svých snahách zcela otevřeně; jest důslednější.

O nutném reformě úrazového poji- štění promluveno v důvěrné schůzi králové- hradecké odbočky Všeobor. sdružení dne 21. t. m.

Socialistická lidumilnost. Už se na Pouchové socialisté radí, jak by se dal pan Josef Bastl z práce vyškápat za ten hrozný zločin, že poučil práva na svoji osobní svobodu a z radě strany vystoupil. Iau — čekají-li socialisté ná-

keřnický při silnici, aby sbili křesťanského děl- níka, pak jistě není nikomu divno, že chtějí se samé lidumilnosti člověka jiných názorů připraviti o chleba. Chť by zde byla veličká, ale sociali- stické stromy ještě tak vysoko nevyrostly. — „Když ze strany vystoupil a poznal v ní nějaké nepo- řádky, teda měl aspoň mlčet!“ Tak rozumoval jeden soudruh. Proč vy, soudruhu, ačkoli jste se narodil v katolické církvi z dobré katolické matky, nejen že o chybách církve nemlčíte, ale nad to spojíte se s těmi, kteří tuto církev prohnaně hanobí? Jen tedy mějte na obě strany stejné.

Výstraha před knyfy socialistický- mi na Pouchové. Agitace soudruhů již začíná. Obcházejí s listinou v ruce a vymamují podpisy, nikoli však jménem strany, nýbrž jménem některé vlivné osoby z obce. Katolíci, pozor na takového chytráckého soudruha!

Z Pouchova. Svatojosefská Jednota pro Slezské předměstí a okolí pořádá v neděli, dne 24. února 1907 v hostinci p. F. Z. drobilka „Na Staré“ v Pouchově zábavnou a poučnou přednášku. Přednášeti bude dp. J. Mynatík, kaplan z Černi- lova. „O své cestě do Svaté Země“, kterouž pro- vázati bude množstvím světelných obrazů. Začátek přesně v 7 hodin večer. Vstupné: Sedadlo 40 hal., k stání 20 haléřů.

Pouchovský církevní statistik. Pan učitel Merkl při nedávné schůzi na Pouchově měl spočítáno zevrubně jmění katolické církve. Od- borný finančník! Leč tomu se divíme, že ten pán neví, komu vlastně to jmění náleží, a kdo a jak je spravuje; mohlo by mu býti známo, co námahy a penzí to stojí, než z „církevního“ jmění do- stane se několik zlatek církvi a kněžstvu! Moohdy taková žádost musí projíti až čtverou instancí (patronátním úřadem, hejtmánstvím, místodržitel- stvím, ministerstvem kultu a vyučování), než se něco povolí k výplátě. Jest to s tím jméním asi tak, jako kdyby p. učitel Merkl musil žádati o svůj příjem 3 nebo 4 instance, které by mu nedaly buď nic, nebo méně než čeno potřebuje k sluš- nému živobytí. Stát dobře ví o všem církevním jmění, má je ve své moci a v případě potřeby mohl by ho užiti také k jinému účelu než k cír- kevnímu. Až budou mít kněží pro svoje osoby tak znamenité příjmy, jako užíjí z dělnických mo- zolů socialisté dr. Soukup, Němec a jiní, budou na tom mnohem líp než teď. Proti velkokapitalismu šidovskému p. Merkl nemluvil, ať dobře věděl, že má jediný žid v Rakousku víc než tisíc kněží dohromady.

Z Černilova. Poslední masopustní neděli sehráli zde ochotníci katolické národní Jednoty divadelní představení: veselohru „Báseň sokem“ a frašku „Tatínkovy juchty.“ Předvedení bylo opravdu masopustní. Ufňamý smích a neutuchající potlesk byl jistě všem hercům nejlepší pochva- lou. Mladší silly držely se nad očekávání zname- nitě. Zdat Bůh!

Jan Buchtele, známý virtuos na housle, uspořádá koncert 23. t. m. v Červeném Kostelci a 24. t. m. v Jaroměři za spolupůsobení jiných uměleckých kapacit. Začátek vždy o půl 8. hod. večer.

Z Kostelce n. Orli. Kat. jednota v Ko- stelci n. Orli sehraje v neděli 24. února v sále „na Rabštejně“ divadelní hru Otče náš. Obraz ze ži- vota se zpěvem ve 3 jed. od El. Peškové. Za- čátek o 7. hod.

Podvodníci na výletu. Sotva že natáhli se trochu den a polevila krutá zima, již vylítli různí podvodní ptáčkové ze svých hnízd na lov do kraje. Nejvíce zapadají na fary a vyhledávají kněze za obět své podvodní rafinovanosti a šibalství. V Pardubicích už byli dva takoví ptáčkové. Jeou to podvodníci drží a při tom masaní. Policajta a četníka se bojí, ale dobře vědí, že hned nebude tak zle a proto nabudou hned duchapřítomnosti a vymýšlejí nejrůznější knyfy, pod kterými by na kněžích vylákali podvodné peníze. Jsou slušné oblečení a vydávají se za horlivé, schudlé, nešťastné katolíky; také umějí delati tvář nemocného, do- vedou vám plakat, tak že by to i nejtvrdší srdce zlomilo. Jeden cestoval z nemocnice a neměl na cestu do Liberce. Stojí to prý 5 K a 70 haléřů a jak přijede do Liberce, tak ten obnos, žádaný na jednom pardubickém knězi, s největšími díky ihned pošle. Almužna prý nepotřebuje, ale za tu půjčku by snadně prosil. — Takových podvodníků přijde do roka hoší a přece někde dostanou dosti značný obnos. Je to u nás naprosto nemístná sla- bost a konečně zrovna hřích, podporovati tak no- torické, rafinované darebáky, kteří sotva vyjdou z dveří, za všechno se vám vymějí. Na nádraží v Pardubicích jsme se zase již po několikráte potkali s ženštinou velmi slušné oděnou, hořeku- jící až běda. Vyjde vám schválně hodně do cesty, abyste byli nuceni ptáti se na přetínu pláče. A je to zase rafinovaná podvodnice, která pláče a nařiká, jen když ta nešť. policajt a dojemně umí líbit, jak má jeti do Jihlavy anebo do Plzně, a vidycky hodně daleko a žádá vás o podporu anebo půjčku. Také tu chodí žena, která tu byla letos už podruhé — a ta vám jistě dvakrát, třikrát do roka vyhoří. Samý podvod a cílem jeho jsou kněž- ské kapsy. Nevěčná добрta a slabost škudlí a podporuje darebáctví.

Žaloval na učitele. V Mládek, panáky hajný v Pardubicích, má svého chlapce v první třídě na Staroměstské škole. Nedávno přišel jeho chlapec domů a žaloval na pana učitele Klečka, že byl od něho ve škole sbit. Prchlivý otec nešel se přesvědčit do školy o pravdivosti tvrzení oblapce, ale rovnou běžel ke školnímu inspektorovi, kdež pana učitele obžaloval a v zavedeném úředním protokolu tvrdil o něm různé delikty, které měly za následek disciplinární vyšetřování. Pan učitel Klečka nejednal ani toho nejmenšího vědom a vida, že se stal obětí chvilkové nálady a rozmarzelosti chlapcovy a pak přeházeného hněvu otcova, podal na V. Mládku žalobu pro urážku na cti. V úterý dne 19. t. m. bylo v té příčině soudní řízení u okres. soudu v Pardubicích. V. Mládek přišel se svým obhájcem drem. Hrbkem, který tvrdil, že Mládek naproti p. učitelu urážky se nedopustil, protože jako otec může na udání svého dítěte stěžovati si u školního úřadu třeba i proti domnělým přehmatům učitelským ve škole. Nežli došlo k vynesení rozsudku, přistoupil V. Mládek na smír, zavázav se zaplatiti soudní útraty a dáti do novin odvolání.

Kunětická hora u Pardubic. Přes veškerou usilovnou snahu příslušných kruhů byne Kunětická Hora dále a snad přijdou dnové, kdy velebný tento vrch se starými zálými zříceninami, vevodící tak malebně celé širošíře labské rovině v okolí Pardubic, padne za obětí hamiznosti lidské a sbroutí se v hromadu rumu. Bývalé sídlo Pernštýnů mizí pozvolna a povrchu země k bolesti všech, kteří mají jistě jen trochu citu a lásky k rodné půdě a jejím starobylým památkám. Možná tvrditi, že dobrá polovice této čedičové hory jest již rozvečena po okolí pardubském na různé stavby a na bezcenný silniční štěrk. Naše Kunětická Hora i se svým hradem rospadá se pozvolna v úplné trosky, mezi tím co pouťavý rodinný bratř Pernštýnů „Pernštýn“ v Nedvědicích v západní Moravě v plném původním starožitném rouchu tu etojí celý, nedotknutelný, vzdorující veškeré zlobě času. Majitel bradu Pernštýna na Moravě, hrabě Vratislav z Mitrovic, je opravdový kavalír a umí si vážití této perly mezi brady českými, a jako takový nejenom že by něco podobného, jako se děje s Kunětickou Horou, nedovolil, ale ani by tak drabocennou starou památku neprodal, máje Pernštýna za svoje sídlo. Dnes by Pernštýnové Kunětickou Horu už skoro ani nepoznali, jak vypadá zubožena, zdemolována. A kdo je tím přece vinen? Posud se to svádělo jenom na majitele, barona Drascheho, který z lomu kunětického těžil, prodávaje z něho kámen. Ale myslíme, že jsou stejné vinni na pobromě Kunětické Hory, a snad ještě více než majitel všichni ti, kteří odtud bezcenný kámen kupují a rozvážejí. Kdyby nikdo kunětický kámen nekupoval, přestalo by lámání a ničení její. Baron Drasche je cizinec a nelze se tudíž diviti, že chce ze všeho hodné vytěžit a že mu Kunětická Hora jako památka zůstává lhostejnou. Ale našemu obyvatelstvu musí se tu činiti důrasná výtka blaseovanosti a neuvědomělosti, že pomáhá pro nepatrný sisk ničiti jednu z nejpěknějších starožitných památek v Čechách. Dokud tedy obyvatelstvo v okolí Pardubském bude kámen z Kunětické Hory kupovat a rozvážet, dotud bude polovice veškeré zážky páchané na Hoře Kunětické padati také na ně. Jen pohleďte na Kunětickou Horu a řekněte si kajícně: „To jsme udělali také my.“ A protože hamiznost lidská je velká a nevyhléditelná, proto na Kunětické Hoře padají znovu stěle dynamitové rány, přijíždějí znovu a znovu sešléké fúry, aby nám zničili a s povrchu země srovnali tak pěknou, drahou, českou památku.

Zabit koněm. V Pardubicích sloužil u hulánů J. Pelc, rodem Polák z Moravska u Jaroslavi v Haliči. Před několika dny přiblížil se při obsluze svého koně tak nešťastně k němu, že byl při vyhození zasažen kopcem do žaludku. Ubožák sklesl a byl v bezvědomí odvezen do vojenské nemocnice, kdež v několika dnech v prudkých bolestech vypustil duši. Vzdálen od své milé otčiny a všech svých milých a drahých, pochován byl na vojenském hřbitově v Pardubicích.

Z Rychnova n. K. Věneček „Studánské družstvo“, pořádaný dne 11. února v Národním domě, vydal se znamenitě. Krásné na-evidený národní tanec; velká zásluha o to patří p. učitelu Frauenberkovi a p. Šmikovi, kteří mnoho námahy a času věnovali na ladný výcvik studentů i tanečnic. Vlastenecké obecnstvo jest oběma pánm za to velice vděčno. Váli jsme se v dávné časy plné prostoty, zdraví tělesného i duševního a národního entusiasmu.

Z Rychnova n. K. Nedávno jsme tu měli dvě přednášky. Širší obecnstvo ani netušilo, jak obě rozvířily zvláštním způsobem naši společenskou hladinu. Z podátka ve Vzdělávacím kroužku bylo ustanoveno, aby byla pouze jedna přednáška, a to Jar. Vrchlického. Ale „apostol“ našeho národa intrikami, které již stály u kolébky strany této, dostali sem profesora Drtina. Přednášel „O důležitosti čtení.“ Mluvil sice srozumitelněji, věcněji, a po způsobu posemňanů, nikoliv jako jeho pán a mistr Masaryk, ale s tečí vyukovala kandidátka řeč. Neboť prof. Drtina se svého slo-scického nebo chce seestoupiti k nám posemňanům jako kandidát poslanectví. Čtěl mluvit o pro-

spěšnosti čtení, o knihách, ale nemohl se zdržeti, aby nešel stranu mladočeskou a neodstrčil tak zvanou stranu „klerikální“, čili po česku katolickou, odporučaje za určovatele knih a dozorce v čitárně jenom osoby „světské“, při čemž na slovo *světské* zvláštní důraz kladl. Citoval také Komenského. Škoda, že neuvedl také výrok Komenského, kde radí, jaké čtení se má dávat do rukou lidu zvláště mládeži, a jak tato má býti vychovávána. Jak docela věcněji, srozumitelněji byla přednáška Vrchlického o Erbenově „Kytici“. Nemůžeme zde opomenouti požádati pány, kteří se starají o ty přednášky, aby volili ze svého středu podružné pány, kteří srozumitelně *dovedou* přivítat přednášejícího. Či snad snaha a práce o volnou školu tak zaměstnála ony dva pány, že neměli času na několik plynne pronesených slov se připraviti? — Posleze jsme tu také měli koncert virtuosa Egryna Ledče. A tu jsem si já — také poplatník a občan rychnovský — a k tomu náboženství katolického čili „klerikál“ vzpomněl, co dalo práce měst radě, nežli sehnal se potřebný počet hlasů, aby se jakž takž přivítal biskup český, který skoro před dvěma roky přišel naše město navštívit. A teď městská rada, pouze na dopis nepřítlii prosebný otec konservatoristy Ledče, továrníka, a takto isrealiti, ochotně silbuje svůj protektorát. Nejsem pro to, aby se židům ubližovalo neopra-vedlivě; a jestliže některý žid místo křestu začne pěstovati umění a to se zdarem, nač mu klásti překážky? Pak by se židé vymlouvali, že pro nás odpor nemohou se věnovati jinému, než obohodu. Leč táži se, zda jméno Ledčovo jest již tolik slavné, aby k vůli zdejší germanisující společnosti židovské ochotně masili otcové města p. Ledčovi prokazovati větší úctu a p. sornost, než některým velezasloužilým mužům z krve české.

Vítězství židovské strany při volbách do okresního zastupitelstva na město Rychnov. Jest tu ještě v živé paměti, s jakým zápalem a borlivostí konány byly poslední volby do obec. zastupitelstva. Jsou různé politické strany, jsou různé zájmy v jiných městech, ale my můžeme říci, že tu máme stranu křesťanskou a židovskou. Po usilovném boji se podařilo straně křesťanské, že židovská nedosáhla vítězství a nedosadila na stolec starosty člověka svého. A že se jí to nepodařilo, dávana vina hlavně p. dru. Kouřilovi. Odtud také ten boj, odtud také ty šípy jedem lži napuštěné v novinách metány proti dru. Kouřilovi, když chtěl zavésti pořádek v okresním hospodářství. A nyní dovršen boj strany židovsko-pokrokové proti němu; úsilnou agitací podařilo se jí, že převědla mnohé ze strany křesťanské na svou stranu, že stranu svou která je dříve volila, zradili. Tím se stalo, že dr. Kouřil dostal o 4 hlasy méně a že zvolen nebyl. Povšimnutí hodné je to, komu nejvíc záleželo na tom, aby dr. Kouřil zvolen nebyl. Pan správce P. mohl si noby uběhat. Proč? Je samostejmo! A druhý? Bývalý p. rada Jelínek. Proč ten? Či tuší svůj konec a chce dáti nadobro soukenictví vale a hledati výživu u židů. P. říditeli G. se nedivíme. Je důvěrným přítelem jednoho z t. tého pánů, které často vídáme v důvěrném hovoru na náměstí. Jednomu z nich zvlášť záleželo, aby dr. Kouřil dále účty jeho nepřehližel. — Ale čistě semitské je, když člověk jako ředitel G. slibuje, že jen notářovi hlasu nedá, ale dra. Kouřila voliti bude — a pak dr. Kouřil má o 4 hlasy méně, a na prstech se spočítati dá, kdo jich nedal. Radost nad nezvolením dr. Kouřila do okres. zastupitelstva byla taková, že hned podána zpráva p. Cmuntovi, který dr. Kouřila v novinách nedávno napadal, a ten poslal mu posměšný gratulační telegram. Takové jednání skutečně mnoho prozrazuje! Nestranný pozorovatel mnoho z toho vyčte a umíní si, že za těchto poměrů bude v každém ohledu velice opatrným. — Dru. Kouřilovi však ta zá-luha zůstane, že chtěl zavésti pořádek, a staral se, aby se takovým způsobem poplatnictvu okresu rychnovskému nerozmnožovala břemena, již jinak dosti značná. Jedinou jeho chybou bylo, že nehlédl na osoby, šel přímo svou cestou a že někdy katonsky přišel hledět zavésti pořádek. Těžko ale někdy ušívati ublažené formy, když se chce hájiti ovoce na stromu, se kterého mnohý česat chce, neohlížeje se na drabého. Pan dr. Kouřil může mít klidné svědomí, že konal svou povinnost a nemusí si k srdci bráti, že přednost dána byla někomu jinému. Většina obyvatelstva Rychnovského váží si svědomité práce jeho a uznává jeho zásluby. Jenže ta většina obyvatelstva nevidí na obzoru rychnovském vyvstávati o račno, mračno nadvlády židovské, které, nezavane-li vítr jiný, přiválí se i nad města naše — — —

Z Chotěbořska. Již také u nás začíná volební rej. Vyskytují se tu i tam v novinách jména kandidátů. Největší chance zdálo se, že tu má kandidát agrární. V poslední však době počíná bašta tato silně se viklati. Co dalo práce dp. far. Vlčekovi, aby vlivem svým — který tu nikdo v okresu nemůže podceňovati — uvedl všechny konservativní proudy do řeky agrární! A činnosti jeho dávalo se až do poslední doby. Zesloval, spo-joval, koncentroval všechny ty strany v proud konservativního agrarismu. Nyní však práci jeho svým jednáním snad zničí dvě „proslavené veličiny.“ Ještě poslední neděli dne 17. t. m. — jak se do-

vidáme — pracoval dp. Vlček ve Žďirci pro agrárního kandidáta p. Mixu. A právě týž den odpoledne poškozena jeho ušilovná práce na schůzi v Libici, o níž se mluví v širém okolí. Na den 17. t. m. svolalo Sdružení katol. semedělců veřejnou schůzi do Libice. To bylo jako signálem pro všechny strany protivné. Sjeli i šedli se do Libice agrárníci, socialisté — ale i rodní bratři těchto, pokrokaři. Sdružení, vidouc přesilu, ani schůzi nezabýjilo a již se všechno pomalu rozcáhlo. Tu přijel agrární poslanec p. Hirsch z Okrouhlice. Tu pak na jeho povzbuzení — ač schůze agrární nebyla prý ohlášena — navrhl známý „Osvětit“ p. Ludmila, takto Hdící učitel z Bezděkova, za předsedu p. Fr. Dvořáka z Nové Vsi, a hned ujal se slova p. Hirsch; řeč jeho ovšem neoběšla se bez několika prudkých výtek Sdružení, přece ale celkem byla prý slušná. Pak ale vystoupil občan Zvolánek z Ném. Brodu a počal bušiti nejen do klerikálů, ale i do přítomných agrárnků; vyčetl jim všechny možné i nemožné bříchy, kterých se dopustili dle mínění socialistického proti lidu a ku podivu, p. Hirsch neměl ani slova na obranu a kdo občanu Zvolánkovi nejvíce ptizvukoval, byli p. Němec ml. ze Studence a p. Karel Nevole z Vísky, jímž prý ani dsta nemohla stačit na volání: Tak jest! Výborné! Tito dva pánové jsou to právě, kteří skazí a zničí všecku práci vykonanou pro stranu agrární. Jsou to známí mladočechové, jímž nyní teče voda do bot z příčin známých po celém okrese. Ježto však nechťejí přijít o nadvládu, chytají se jak tonoucí stěbla a věší se na zmíněného p. Fr. Dvořáka z Nové Vsi, doufajíce, že tento pán jim z bahna pomůže. Dovolujeme si upozorniti agrární „Venkov“, že tyto dva pánové jsou a to, aby zničili veškeren ruch agrární na celém okrese a jejich činnosti nechť se přičte, propadne-li kandidát agrární. Po celém okrese se mluvilo: Volíme konservativního agrárníka; nyní ale po celém okrese jako bouře zní: Nikdy nesmí být zvolen ten, pro koho pracuje Němec a Nevole. A proto důtklivě upozorňujeme stranu agrární, aby setřásla se sebe tyto dva bývalé mladočechy a nyní polopokrokové, nebo kandidatura agrární jest tu ztracena. — Ku konci ještě jednu kuriositu: Známe boj, jež vede strana agrární proti soc. demokracii a hle, ku konci oné schůze v Libici děkova agrárník Frant. Dvořák nejen p. Hirschovi, ale i občanu Zvolánkovi. A tážete se, proč tomuto? Snad za ty štulce, jež občan Zvolánek rozdál v mife tak hojně celé straně agrární! Ví o tom všem „Venkov“, jaké tu má agrárníky? Ví o tom strana agrární, že po širém okolí strasila činností oných zmíněných pánů množství lidí klonících se do agrárního tábora?

Od Chotěboře. Dne 17. února ve Žďirci na schůzi katolické přednášel p. farář Vlček. Osvětlil důležitost příštích voleb a rozebral útoky protikatolické. Vzhledem ke kandidatuře do říšské rady podotekl, že jest radno, aby šli všichni voličové k volební urně svorně, ježto asi bude kandidovat muž, který dá potřebné záruky katolíkům v přičině usilování o rozluhu státu a církve, o rozluhu manželkou a odstranění náboženství katolického ze škol. V debatě, již zahájil p. Zrzavý z Kruceburku, schváleny vývody páne řečníkovy mimo část volební, kdež vytkli posluchači své odchylné hledisko.

Pokrokový hmořnad Chotěbořskem. Výborná organizace, jež působením některých duchovních na Českomoravské krabatinské byla založena, rozeslila již několikrát dopisovatele do různých pokrokových a svobodomyslných listů. Nechávali jsme jich bez povšimnutí, vědouce, že pozitivní práce jest záslužnější než celé sloupce polemik. Ale všechno to přetransfuto bylo v posledním čísle Časavského listu, kde pseudodopisovatel — chý — přímo počíná napadati již osoby některé, upíraje jim ve své pokrokové svobodomyšlnosti práva zúčastniti se života nejen politického, ale života veřejného vůbec. Zvláště má namířeno na novovekého p. faráře Vlčka. Víme ovšem proč. U organizovaného a poučeného lidu nedaří se krátké práce individuál a la — chý — a to je příčinou, že vychrlil spousty inkriminací proti osobě, které nesahá po koutky ani inteligenci, ani vzdělání, ani práci. A jaké při tom chytristika! Spokojuje se papírovým bombastem, frázovitým štraním jiných proti katolickým organizátorům, ale aby vyšel z úkrytu a vyjel na své realisticko-pokrokové zbarvené svobodomyšlné rosinantě do boje, to se mu nezdá. Jen to, prosím, račte zkusit p. chý! Máte plnou volnost. Sněhy už u nás scházejí a celá krabatina leží před vámi jako na talíři. Což necítíte, že je škoda toho horoucího vznešt, který vám bouří hrudi, že zůstane jen tak za plotem udušen? Než vášně řečeno, už si musíte zvyknouti, že katolíci také chtějí míti v koncertě veřejného mínění svůj hlas a že ty doby už se nevrátí, kdy leckterý mluvka chytal oštěpanými frázemi, vyčtými z obakurních žurnálů a brožur, lid na falešná hesla. Dost dlouho se k tomuto našemu lidu chodilo s polosakřývaným despektem jako k pouhému hlasovacímu nemyšlicímu materiálu, dost dlouho byl zneušíván méně než prostředními osobnostmi; teď chce také své právo. A že v tomto zápasu obrací se k těm, kteří pracovali i o jeho národohospodářské poznaesení, to jenom ukazuje jeho zdravý smysl a

jeho výpověst. Kolik pak založili, p. chý, vaši stoupenci raifeisenek, kolik družstev, a pod.? Inu ono je pohodlnější v pose hrdinného obraze pokroku — vynadati klerikálům. Nuže, slouží-li vám to ku zdraví, pokračujte!

De České Bělé u Chotěboře. Že se probouzí vědomí katolíků za dnešních rozbaraných poměrů, ukazují nové a nové počty členů blásků se ke katolické organizaci, toho důkazem jest i známá již schůze katolického lidu v Počátkách u Chotěboře, která jest okolním pokrokářům stále proti mysli, poněvadž se jí poněkud překazilo pokrokové pokrokové štvaní lidu, neboť lid poznal cile pokrokařů, zejména snahu o vyloučení náboženství ze školy a vůbec z veřejného života. Zabrlo by mnoho místa rozepisovat se o veškerém zuření a neurvalém napadání okolních uvědomělých katolíků od „rozumných a vzdělaných“ pokrokařů. (Kdo pokrokařem na venkově je, ví i malé dítě.) Poukážeme pouze na jeden případ. V „Osvětu lidu“ dne 1. února sprostým způsobem napadena byla řečnice z počátecké schůze sl. K. Vavroušková. Když jiného jí nemohou učiniti, vytýkají jí aspoň, že pásávala krávy. O vy demokratické dušičky! Pořád jak máte lid rádi, jaký soucit máte nad jeho těžkou prací! A zatím se jeho práci vymlíváte. Páni pokrokaři, za poctivou práci nemusíme se stydět, ale vy „vzdělavatelé“ lidu měli byste se stydět, když z vás některé zpité musejí vyházet pro špatnost z hostinců — „Potom“, vytýká Osvěta, šla sloužit do zámku — bylo by snad lépe, kdyby byla šla k takové „pokrokové“ rodině, kde po celý rok by nemohla do kostela, zato ale do „pokrokových“ záhaz, z nichž by se vrátila domů zkažená na duchu i na těle? — Též i známost že měla ležet p. pisateli v blavě. Pane pisateli, neznáte nějakého pokrokového pána, který, ač ženat a otcem několika dětí, leží při sprosté muzice za ženskou nekalé pověsti? Neznáte pokrokového pána, který se ani nespokojí jednou známostí, ale má jich více, které chodí k němu do bytu? „Potom pak“, ano ještě „potom“, když při nedostatku zaklepal, sítkovala. — Pane pisateli, každý není tak šťastným, aby bez velkého vzdělání za těch 4 až 5 hodin denně mohl brát 1600 K. a více a při tom měl ještě přes 2 měsíce volné, aby mohl klepy sbírat, pardon „osvěcovat“ a svoje věčné práhrouci hrdlo ochlázovat, až těch 1600 K. nestačí. (Vidíte, když jeden větitel nečeká, jde se k druhému.) My, méně pokrokoví, musíme si svůj chléb těžkou prací od časného rána do pozdní noci dobývat, abychom se uživil i při tom pomáháme žít ještě vás a vy nám zato ještě spíláte. Stěžuje si onen klepač, pardon „pokrokař“, že na schůzi nikdo nebyl, kdo by byl slova p. Jindry uvedl na pravou míru; tomu, p. pisateli, sám nevěříte, co jste napsal; vždyť každý z okolí ví, kdo tam byl, že se každý mohl přihlásit o slovo. Ale vidíte, to takový pokrokař při katol. schůzi jako na př. ve Střížově a Jitkově stojí někde v koutě u dveří a když předseda vyzývá, aby se přihlásil, komu je něco nejasno, anebo má jiný názor, krčí se, zato však v „Osvětu l.“ spustí na celé kolo a když je tázan, proč tak nečiní veřejně při schůzi, vymlouvá se, že mu to postavení nedovoluje. Velmi charakterní, pro žvanec veřejně zapřít svoje přesvědčení — a pak nevím, p. pisateli, zda-li byste vůbec něco rozumného dovedl namítnouti; nadávat že umíte, ukázat jste v dopise. Bude-li třeba, ještě něco povíme. Jen štvete, štvete dál; uvidíte, na kom nejvíce se to štvaní a balamucení lidu vymstí. *Jeden z oněch nendvidných.*

Z Poličky. Sv. Josefská jednota v Poličce pořádá v neděli dne 24. února 1907 divadlo: Pro kus chleba. Obraz ze života v 5 jednáních se zpěvy. Dle povídky Václava Kosmáka vzdělal T. S. Začátek v 7 hod. Předprodej lístků v trafice pl. Březovské.

Z Prav (okres Písecký). Dne 17. t. m. utvořilo se v naší osadě volné katolické sdružení, které zvolilo si svým důvěrníkem p. Jos. Hořského, rolníka a pětičlenný výbor. K vytvoření přispěla velmi promyšlená a v pravdě lidová řeč vdp. kanovníka a profesora bohosloví dr. Frant. Šulce z Hradce Králové, v níž jasně 46 přítomným vložil, proč katolíci stavu maloroľnického i dělnického musí se sdružovat. Poznámky i dotazy jednoho z přítomných patřičně a ku spokojenosti většiny jak p. řečníkem, tak i předsedou p. J. Váňou odbyty a vysvětleny. Slušný a věcný dotaz p. Jos. Rychky po činnosti strany křesť.-sociální, na př. pojišťování dělnictva zodpověděl pan farář Novák poukazem na Všeodborové sdružení křesťanského dělnictva v Čechách. Zároveň utvořeno volné sdružení pro Dobřenic. Další práci naší zdat Báb!

Z Kolína nad Labem. Projektovaná regulace Labe, k níž se připínají významné zájmy národohospodářské v městě i celém okrese kolínském, byla předmětem pouťavé přednášky p. prof. Smrčky dne 12. února v zasedací síni. Přítomni byli zástupcové města i okresu a četní interestenti z kruhů hospodářských i průmyslových. Uspěšně-li se vypracovává projekt, a jak pan přednášející ujišťoval, není k uskutečnění daleko, pak Kolínu nastává nová éra rozkvětu a povzneseení. Ovšem bude vyžadovati i značných obětí ze strany města, ale ty, doufáme, občanstvo bude rádo přinášeti; přesvědčeno, že nepřinášet jich nadarmo a že jimi jenom dává na velký úrok sobě a svým

potomkům to, co dá! Konstatováno bylo při tom s potěšením, že zvláště pracuje pro brzké uskutečnění projektu p. ministr dr. Fořt. Ke konci žádal pak, aby město neodkládalo s potřebnými formálnostmi, aby tak samo neodkládalo životní svůj zájem. — Dlouhé hádky o poštovní budovu rozluštilo ministerstvo obchodu tím, že bude budovu stavěti na náklad státu. Jest to vlastně zcela správně, aby i naše česká města dočkala se dřevních budov erárních a nebyla nucena budto sama je stavěti, nebo pronájem potřebných místností sháněti. Jen aby budova ta vyhovovala nejen potřebě, ale také vkusu. To bude ovšem starostí naší stavební komise. — Zapletená a tolik nepřijemností plodící afféra s půjčkou Světlovskou konečně snad dojde rozluštění a ukončení. Prý se vyjednává o převzetí oné půjčky jiným finančním ústavem. Že při tom ovšem naše spořitelna prodělá, dá se myslit, ale doufáme, že bude to aspoň poněkud, aby podruhé byla opatrnější a ne tak důvěřivou k rozličným kapacitám, které pod laciným praporem vlasteneckých koteril pracují jenom ke svému zisku. A jest takových páků v našem městě ještě dosti, kteří falešným náterem uroběným z prázdných hesel pracují až do těch kapes.

Z Kutnohorská. Také u nás počíná již volební agitace ve venkovských obcích. Dle prvé schůze, svolané do Malína, bude asi kandidovati na venkově statkář p. Švejk ze sv. Kateřiny. Pokoušel se již o mandát při minulých volbách, ale s výsledkem negativním. Nyní ovšem při značném hnutí agrárním bude asi zápas jeho připravenějším. Mladočeská strana však usnesla se požádati o kandidaturu p. ministra dra. Pacáka. Přijal-li by tuto důvěru, pak ovšem nastal by intenzivní boj, neboť posice dra. Pacáka jest ještě v mnohých obcích velmi silná. Oficiálně ovšem není známo ještě ničeho. Katolická organizace na venkově teprve se připravuje a letos asi sotva bude moci zasáhnouti do voleb.

Z Hrádku u Ústí n. Orli. V neděli 10. února byla zde svolána důvěrná schůze strany katol. lidu. Referoval dp. Ant. Mikan, kaplan z Brandýsa n. Orli. Ve své přes hodinu trvající řeči ukázal nám, jak řádným byl národ český, dokud se držel viry Kristovy, kterou nám přinesli slavní věrozvěstové sv. Cyrill a Method, až přišel na dubu Karla IV. Otce vlasti, jenž povzněl národ český na nebyvalý stupeň vzdělanosti a blahobytu. Dále naznačil nám, co přineslo učení, které k nám přišlo z Němce. Nynější poměry ve Francii nebyly by zavládly, kdyby tamější katolíci nebyvali dříve tak neteční; podobně začínají nepřátelé u nás. Jest povinnost, abychom zakládali organizace nejenom politické, ale i odborové. Katolický střed v protestantském Německu ukázal, co může silná organizace. Každý z nás v nastávajících volbách dodrž horlivým apoteomem! — Dp. řečníkovi za jeho námahu srdečný dík.

Lnářský komitét zvolený o lnářské výstavě konal schůzi 13. ledna v Ném. Brodě. Předsedou komitétu zvolen p. poslanec Staněk, jeho náměstkem místopředseda zemské rady p. Pleva, jednatelem pp. J. Joudal, učitel lnářské školy v Humpolci a dp. M. Záruba, farář v Jitkách. Usneseno rozšířiti komitét kooptací některých lnářů z Moravy a Slezska a předsedy všech lnář. družstev. Vypracováno memorandum, které za účasti všech hospodářských korporací v Čechách, na Moravě a ve Slezsku podáno bude vládě. V memorandumu tom (jež přineseme v došlovém znění) tlumočí se známé požadavky lnářské, a vláda se vybízí k účinnější podpoře lnářských podniků a lnářství vůbec. Za příčinou zjednatí společného prodeje bude komitét pracovati k dosazení instruktora, který by se otázkou společného prodeje zabýval a prodej ten pokud možno obstarával. K vůli informací zařazen bude při některém hospodářském orgánu „Lnářský Věstník“, jehož redakci povedou pp. Pleva a Joudal.

Zmizela. V červenci r. 1905 odešla ze svého domova v Jitkách u Humpolce Antonie Benčíková. Odešla, aniž se ví kam a dosud na vzor usilovnému pátrání nepodařilo se zjistiti, zda dívka ona žije, či kam zmizela. Zmíněná byla povahy těžkomyslné a melancholické, větší postavy, 30 let stará, vlasů kaštanových, očí barvy modré. Kdo by něco o zmizelé dívce věděl, žádá se uctivě, aby proti brazení útrat o tom laskavě podal správu farnímu úřadu v Jitkách u Humpolce.

† Jan Vlach,

blisk. vikář, osob. děkan a farář v Luži.

Umršel 18. února t. r. v pošeňnaném věku 77 let zasloužilý, osvědčený kněz. Přes své stáří až do konce života zachoval si podivuhodnou agilitu, sledoval a studoval moderní události s průzřetností mladickou. Zesnulý má veliké zásluhy o spruhu vlasteneckého ducha zvláště za svého kaplanování ve Skutči. Jako mladý kněz pracoval na vlasteneckém uvědomění koliatory skutečské a několika jinými naděnci do úmru. Zvláště věrným pomocníkem byl mu jmenovec obchodník skutočský p. Vlach, který vikáře do hrobu předešel. Viry svojí byl zesnulý vikář nadšeným obhájcem. Spisoval obranné brožury. Jakkoli již jeho věk byl

vysoký, přece jen náhlá správa o jeho úmrtí překvapila. Ti, kteří jej znali, pochovali zasloužilého kmeta s optimným zárukem. Služebník věrný, vejdi v radost Pána svého!

Různé zprávy.

Protestant o rozlučitelnosti manželství. Profesor Hilty, známý svými filosofickými spley, praví o manželství toto: Každé manželství má býti uzavíráno s myšlenkou na nerozlučitelný poměr; jinak má na sobě cosi předem nitého, možno říci nemravného. Možnost nového sňatku po rozluce odporuje přímo stejnému výroku Kristova. Kdo přes ten výrok přechází k dennímu pořádku, nemůže se už vůbec odvolávat na Krista. Obyčejně tomu také tak jest. Máš aspoň nikdy se uctalo, aby osoba odloučivší se a opět se provdávající byla si zachovala víru. Na druhém sňatku není pošeňnaní a katolická církev v této věci je úplně v právu.

Konec keudukace? Universita v Chicagu se usnesla, aby společně studium obou pohlaví bylo zrušeno, a aby znenáhla provedeno bylo dokonalé rozdělení mužských a ženských studií. Když toho třeba, mají se postaviti dvě zvláštní univerzitní budovy pro studentky a studenty. Tento projev je tím pozoruhodnější, že právě Američané, kteří s keudukací mají největší zkušenosti, se nyní proti společné výchově tak důrazně vyslovují.

Odpor proti despotismu pokrokařského učitelstva. Ve „Slov. Nov.“ uvěřejňuje více konservativních učitelů tento otevřený list panu učiteli Obrátilovi v Uh. Hradišti. List zní: „Milý pane kollego! Dosti dlouho přiblížili jsme trpělivě k vašemu řádnému učitelství, ale nyní se nám na místo abyste poradil a podal potřebné informace, aneustáváte vlivu svého a svých vědomostí k nefyzickým agitacím proti kněžství a lidem konservativním. Máje plně ústa hesel o volnosti a svobodě předsedá šlapal je o oběma nohama tuto volnost a svobodu předsedá jených. Práce vaše krkolá dala se vám zvláště u mladší generace učitelů. Nebylo schůze, v níž byste nebyl šlapal proti kněžství. Známa jsou vaše slova z nedávné schůze, ve které jste řekl, že učitel musí vyhledávat spory a frou, i kdyby k němu přichyly neměl. Za vaši domácnost nad učitelstvem opovážil se přelouskáť nášho stavu k tomuto tvrzení: jsem znám a panem sekretářem soudu X, ten mi řekl, abychom se v případech sporu katechety a učitelem jen a důvěrou obrátili na soud, který katechetu náležitě potrestá. Ohradujeme se tímto veřejně proti jakémukoli terrorismu a vyhledávání abytečných bojů s naším kněžstvem a prohlásujeme, že štvárenu a nedůstojnému počínání člověka, jehož intelektuální schopnosti a mravní kvalita neoprávnějí udávati nám osvětový a společenský program; postavíme se co nejrozhodněji v nejbližší době otevřeně na odpor“. — Neomalenost a pánovitost pokrokařstva již opravdu přesahuje všechny meze. „Průkopníci svobody“ prañfují a tupí hned ty své kollegy, kteří chtějí si zachovati na svobodu vlastní trocha práva. Leč taková zpupnost, takové komando dlouho a výsledkem pracovatí nemůže. Odpor proti takovému řádnému bude stále větší.

Jakými zbraněmi bojují sociální demokraté. „Opavský Týdeník“ 3. února 1907 píše z Mor. Ostravy: Lonský rok v říjnu předložili organizovaní pomocníci, zaměstnaní v obavnické dílně A. Pachuty v Mor. Ostravě, své požadavky, na jejichž splnění dali 14denní lhůtu. V případě samitání požadavků se opustí práci. Žádali zvýšení mzdy o 30 procent, pak že žádný neorganizovaný nesmí býti v dílně zaměstnán. Lhůta došla právě na krmác. Pomocníci se dostavili do dílny a když viděli, že mistr nechce 30 procent povolit, počali ale ovat. Spustili až na 25 procent a vice mistr má přidat 20 procent, mimo to ubrat 5 procent na mzdě tým, co pracují na menší práci, a přidat jim. (Právě sociální demokratická láska!) Snadli podotknouti, že právě ti na menší práci zaměstnaní nestávkovali. Mistr tyto požadavky šmahem odmítl a pracovní knížky odevzdal na okresní hejtmanství. Když se tam pro knížky dostavili, prohlásili, že je mistr propustil avévolně; ten však dokázal opak listinou, ve které prohlašují, nebudou-li jejich požadavky splněny, se opustí práci. V té době konaly se v dílnách sbírky pro stávkující a „Duch Času“ prohlásil na dílnu Pachuty bojkot. Nyní počali „soudruzi“ kulturní práci. Pošlii vyhráns dopisy a brozili udavačstvím. — Když ani to nepomohlo a podobné dopisy převzalo státní zastupitelství, zahájil se boj jinak. Zmíněný obavnický mistr měl jistě opletácky s obchodníkem a křesťmi Bothem, kterému byl dlužen, a Both vedl exekuci. To bylo některým pomocníkům známo. Nyní po propuštění ušel jeden, že prý ho mistr naváděl, aby Botha pomou zabíli! Mimo to prý pomocníka jednou zavolal a řekl mu, aby si koupil revolver. Po noční prý prohlásil: „Já vím, náš revolver má býti“ a koupil revolveru odmítl. Rozumí se samo sebou, že jsou to vymyšlené báchorky, kterým se každý nasměje, ale dokazují, jak organizovaní sociální demokraté bojují. Je to spíše, jakého je schopen jen ochotavost sociální demokracie? Jakým koncem vede učen sociální-demokratické? Ovšem, že prohlášený bojkot na dílnu Pachutovu nemá žádného účinku.

Nové snásky socialistické vzdělávací práce. V Datyni ve Slezsku „vypálili“ si“ s pokladny hornické organizace socialista Kořoš 160 K. Proto se 160 členů stálo ve spolku pouze 35. Vystoupivší členové řekli, že na socialistické snědže má platiti nebudou. — V samaké dravovně v Čechách vládnou socialisté téměř neopomněn. Za rok 1906 hospodařili tak, že získal schodek 136.035 K, takže teď obnáší deficit úrasový 498.616 K. Jak se to jen mohlo státi? Vždyť soudruzi jsou až příliš opatrní, má-li se nějaká hubená částka vyplatiti dělníkům ne-socialistickému. A přece takový schodek! Úrasovka — znamenitým zaopatřovacím ústavem pro socialisti-

ché úředníky. — Socialističtí předáci, kteří vyčítají každému štělu, přímo své soudruhy vydírají. Teď před volbami musí platit socialistický proletář daň přímo krvavou. Vedle svých příspěvků a dčevodělníků u-
neseno, aby cihláři a každého tisíce vyrobených cihel odváděli určitou daň, a »by. kovodělníci a každé vy-
dělané slatky odváděli straně 10 kr. Utíkal takhle proletář někdy stát? Kolik tito socialisté, platící tolik do židovsko-socialistických pokladec, dali nem-
vidnému kněžstvu, že mu to k aplaji? Jak dovede akrotnouti nejvrchnější socialistické brdio, když se mu dě bakhá! Farář Vatoraz v Terstu ve veřejné schůzi prohlásil, že vedení sociál. demokratické strany při-
jalo od rakonské vlády 24 000 korun na podporu svého listu. Socialistický předák Piconi se hned obra-
šoval proti té řeči nedávákovi. Farář Vatoraz tedy ho vyval, aby jen šaloval. Leč Piconi nešaloval; ulevil si pouze vyhrázkou, že faráře na ulici spoličkuje. C k sociální demokracii! Fičí, bludí, že vláda jest zklíerikalizovaná. A zatím berou od ní úplatky. U nás 28. listopadu r. 1906 velké schůze protivládní, ve Vídni hlavní komendant dr. Adler v tom čase radil se s ministry. U nás musila vláda práce přestat, ve Vídni však se tišla veselo socialistická „Arbeiter Zeitung“ jako by nic. — Třebíčská „Stráž“ napsala o socialistech v Telči: „Před volbami a za voleb zemských nebylo dle našich soc. dem. špatnějších lidí nad klerikály a nebylo lepších nad soc. demokraty. — Ovšem dle mínění soc. dem. samých. Poslední dobou však se u nás všelicos protětonchlo, co vadě lale a mravně „charaktery“ soc. dem. do náramně špatného světa. Ve spolku jejich nastal spor a hostinským o tom, komu poslat sládek pivo. Jemu anebo hostům? Velká mela z toho, a výsledek: udání a soudu, že v hospodě se hraje „malá domá“. Táto „vzdělávací“ hře využil soudruhů jeden obrsoudruh. — „Umravněný“ hospodský denuncován soc. demo-
kraty. Ale jak se tím bahnem zamíchalo, počaly vy-
cházeti jiné věci na soc. demokraty. Jistý „předák“ soc. dem. vybíral „umravněný“ na cizí spožitelné knížku sobě svěšenou. Ale zavčas se mu tato činnost ve „prosopěch dělného lidu“ zarazila. Ale to nebylo ještě všecko. Do téhož „předáka“ se pustil jeden manžel, který nikterak nechťel souhlasiti, by jeho žena stala se obětí „umravněný“ činnosti onoho „pána“. „Předák“ šaloval, ale před pohrůžkou, že vše bude dokázáno svědky — convl.“

**Zase nepovedené proroctví socia-
listické.** Babel prorokoval, že vyjde z volební kampaně na sto socialistických poslanců — a zatím tak velká porážka! Vídeňská socialistická „Arbeiter-
Zeitung“ napsala den před říšskými volbami v Ně-
mecku (26. ledna): „Tak třeba očekávati vítězství so-
ciálních demokratů a porážku vlády jako dva skoro jisté výsledky říšských voleb“. Po provedených vol-
bách 27. ledna však psal týž list: „... ale že ztráta jest nevyhnutelná, že ji neodvrátí ani v pravdě titanická práce, kterou němečtí soudruzi vykonali v době jednoho měsíce, o tom nebyla naše strana v pochybách a s tím také počítala.“ Srovnajte nyní předvolební výrok „Arbeiter Zeitungu“ s následujícím rozumováním téhož listu! To není pouhá oprava předchozího názoru, to jest nepřímé přiznání, jak do-
vede ten list balamutiti. Co všecko rudí čtenáři od svého listu mlčky snesou. Nejdříve „Arbeiter Zeitung“ předpovídá socialistické vítězství, pak říká, že soci-
alistická strana nebyla v pochybách o nevyhnutelné ztrátě a že s tím také počítala! Soudruzi spolknou všecko.

Zvlášť zjemněný útlocit ve Francii. Vyhnaní se zohoučali, kteří v nemocnicích tisíce ubo-
dých ošetřovali. Vyhnaní se jeptišky, které se provi-
ntly jen tím, že louly k víře svých otcův. Pokrevence své vlivat předelí francouzské pronásledují, ale šidy podporují. Věšpř lásku neš v svým katolickým pokre-
vencům mají velice „útlouciti“ Francouzové ke psům. Ano, ke psům! Dobře známá odpadlice Charbonelle, M. Durandová, zřídila „při Nibitor“, který nyní díté již na 4.000 nábrobků. Zakopávají se tu též kočky, koně, ptáci a jiná zvířata, jímá se stavi nákladné ná-
brobky též. Za jedno místo platí se až 3.000 franků, ať útlocitný Francouz nelituje tak velké sumy k „u-
tlocení“ němé tváře, která zdechne. Zvrácený svět! Na jednu stranu mrazivá bezohlednost i ke stáříčkým kněžím, na druhou stranu velká pompa žvērnostem. Francouzský bezvěrec, který by se styděl pomodlit se k všemohoucímu Tvrce, div že nekleká před zvířaty!

Jak dlouho trvala sláva Judova? Když prohlášen navrat tento brdina každé náboženství se sami stávajíci obchodem a femeslem, protestovali katolíci zcela spravedlivě. Pokrokat. udělali hned se láhře pronásledovaného mučedníka, který „trpí za pravdu.“ Nic se nevdělo o Judovi znamenitějším. Leč jeho lži a potupy katolictva hned mu k slávě do-
pomohly. Kopni do očí a hned budeš slaven jako člověk veliký, bystrý. — Ale — Juda měl na konec dokázati, že umí mimo tupení také něco pozitivního. A ojhle, jakým příměnkem tento slavený lev se o-
svědčil! Juda začal vydávati časopis „Čtenář.“ My-
štil si, že i nyní každá šosácká nadávka bude chvá-
lena jako rybní perla. Leč sám „Moravský Kraj“, do něhož dříve Juda dopisoval, napsal jednou o svém bývalém spolupracovníkovi: „K vedení časopisu nemá kvalifikace. Jeho belletristická činnost jest podpo-
střední, jeho vnu velmi problematický (pochybný). Způsob, jakým p profesor provádí svou hyperjov-
itakou (li) machinaci, je nejen slovně ubohý, hnusný, ale věcně podlý. S p. profesorem Judou jsme v této fabrice hotovi: literární osobnost nikdy pro nás so-
znamenná, a teď slomili jsme hůl i nad jeho osob-
ností mravní.“ Také takhle končí sláva světská! Kdyby byl takhle promluvil o Judovi i ten list katolický, ten-
by dostal! Teď sám list pokrokatěký nepřímou do-
svědčuje, že vlastně Juda zblaboval od číu říšského ob-
vítí, než jakého se mu dostalo. A na ochranu do-
vika tak důrazně nyní odsouzeného alarmováno před-
někem všelcho pokrokatěký. Pokud rypat Juda do ka-
tolictva, potom ošlehl dle hříchy pokrokatěký spůsob-
maná nebyl ani hnusný ani podlý. Teprve to bylo-
lovová činnost!

**Všecka čest. Nedávno zemřel p. Ed.
Cavalir, majitel skřeben v Nové Báře a Man-**

tias, odkázal Ů. Matici Š 80.000 K, N. Jednotě
Poš. a N. Jednotě Sever. po 40.000 K.

Kněžský dům v Lubačovicích. Na
velké schůzi „Jednoty katol. duchovenstva diecése
Brněnské“ učinil podepsaný návrh, aby Jednota přijala
akci zřízení kněžského domu sv. svou. že ji tak sháse
provede než jednotlivci. Dp. Josef Cejpek, kaplan u
sv. Tomáše v Brně, všem poznamenal, že takového
něco stanovy nepřipouští. Na to vdp. dr. Jan
Schneider, děkan v Křižanovicích a předseda Jednoty,
přavil, že výbor o věci té již jednal. Výbor zřízení
kněžského domu v Lubačovicích úplně schvaluje a
radí, aby se utvořilo stavební družstvo, protože je to
podnik, na nějž méně stružení kněží nestačí. Jednota
bude tento podnik velice důležitý se všech sil podpo-
rovati. Na základě tohoto usnesení navští se hned po
schůzi vdp. Ar. Lückenheld, děkan u farář ve Sv.
Kotlicích, že stanovy stavebního družstva obstará.
Akce jest tedy v plném proudu. Z Olomouce arcie-
diecése stojí v popředí této akce mimo kněze na pro-
volání podepsané také vdp. Fabián Gregárek, farář ze
St. Bělé, který sblbil, že bude vydatně pracovati pro
vše tuto ve své diecézi. Má-li však akce se zdařiti,
je potřeba součinnosti všech kněží z Čech,
Moravy a Slezska, a proto prosím znova, aby kněží
co nejdříve aspoň jednou korunou se přiblížili
k této akci. Leopold Kolísek, farář v Přelbátišti u
Tišnova.

**Severní dráha cis. Ferdinanda uka-
zuje právě na pověstné židovské hospodářství. Stát
přijal tuto jednu z nejvýnosnějších drah za ohromné
peníze, ale při tom ve stavu ubohém, ač vše mělo
býti v pořádku nejlepší. Židovští akcionáři dovedli
o tu poraditi. A tak stát musí hned v prvním roce
vedení vraziti na tuto dráhu na rozšíření stanic, dílen,
kolejnic atd. 2 1/2 mil. korun; má býti opatřeno sv
4 1/2 mil K 60 lokomotiv, 600 nákladních vozů; na
50 km délky musí býti vyměněny kolejnice atd. Platit
musíme za židovské vysávkáře, ješto na patřičném
místě při přejímání měli dle všeho židovskou mhu.**

Také šlechtic. V Paříži zemřel Ghislain
Richard Francois princ vévoda de Berghes — St.
Winock ve věku 57 let. Jako vojenský příručí fran-
couzského vyhlazenectví ve Vídni v letech osmdesátých
min. století nadělal tam na dvacet milionů dluhů;
teprve však loni po smrti otce svého, jenž mu odká-
zal značné jmění, vyrovnal se svými věřiteli 15 pro-
centy. — Hlava i srdce prázdno.

**Prostředek proti nemilým návště-
vám.** Velmi zajímavou anekdotu o Bismarkovi přináší
„Pearsons Magazine“. Jednoho dne navštívil Bismarka
lord Russell. Mezi hovorem probíhal lord Russell otázku,
jak to dělá, aby se zbavil omrzelé návštěvy, kterou
nelze přímo vyhoditi. — Ah, — u-mál se Bismark —
tu mám neomylný prostředek v mé ženě, která brzy
vycítí, k jakému druhu návštěva patří. Vymyslí si
ihned nějakou záležitost mne odvolati. — A sotva to
Bismark dořekl, již se objevuje paní Bismarková ve
dvěřích a praví: Můj drahoušku, zapomněl jsi uči-
niti — takto to již před hodinou učiniti.

Draví mravenci. Mezi tropickými mra-
venci je řada druhů proti našim mravenečkům v pravdě
obrovských, ale které vedou život téměř lupičský.
Jihoamerický mravenec Atta cephalota podniká na př.
za kolísti dlouhé pravidelné tahy v pruku, po jehož
stranách blížící se aťrážníci a bílými hlavami běhají
sem a tam jako dštvojnici fídelci svůj voj; na jednoho
z nich, jak píše Bates, nepřijde více nežli 20 bo-
jovníků. Za tlupou následují ptáci, kteří se mravenci
témí živi. Jakmile domorodci ptáky tyto spatří, nebo
již z daleka slyší, opustí ihned své obydlí, neboť
mravenci vniknou všude a přepádávají tu myši, potkany,
šetry, vasy, hady a jsou larvě; v podivuhodně krátké
době je obydlí vyčištěno a mravenci táhnou dále.
Méně příjemná je v domácnosti návštěva afrického
druhu Anomma arcens, který, byť i menší, je velmi
nebezpečným škůdcem dřevě, ovcí, ano i skotu, ač
ovšem i tento usmrcuje hady, leguany, myši a j. Na-
padnou-li v noci obydlí, probíhají před nimi i lidé.
Mravenci tito ožerou maso zvířat usmrcených a za-
nechají na místě jen kosti. (Jak to dobře umějí i
naši mravenci, mruháma asi je známo.) V Indii pou-
žívají domorodci jednoho příbuzného menšího druhu
k usmrcování velkých hadů. K tomuto cíli nalíčí na
hada vnaďa (kraílku, jehně), která je pomazána ja-
kousi tinkturou, kterou z jistých rostlin připravují
a zapáchá jako pečené nebo nahulvařené maso. Had
vyhlášený zmocniv se vnaďy potřfíni své tělo touto
tinkturou, která je a to pilkává i tah mravenců.
Tito vypatřené stopa hada sledují ho až do jeho
důryta a tu jej přepadnou, a v době podivuhodně
krátké ho sežrú.

Čistokrevných Indiánů, o nichž jsme
dříve psali jako o lidích snad jen v pohádkách
dijících, šije dle nejnovějších zpráv na 19 milionů.

**Nejhrošíim škůdcem zahrad jest
vrabec.** K jaru, když papeny stromů a keřů se
začnou nalévat, na sítvách, agrestech atd. zní kř
jaký pupen krátořý. Je tudíž na čase, aby vrabec,
jehož zloubovou činnost na jaře každý ovocnář i so-
lenář a květinář zná z vlastní zkušenosti, zbaven byl
nezasloužené ochrany zákonů. Je tím nebezpečnější,
že vypudí jiné ptáky a tak zbaví nás ochránce, kte-
ří by jinak hmyz ničili. Vrabec ničí jirky, salát, brách,
huby obilniny, ale hmyzu se nedotkne, leda když na-
prostě se nemůže dopřít jiné potravě. Výsadky toho
sámým zemědělcům, sadkářům i selákům, aby tento nebe-
sporný škůdce, kterýž umí každé ošetrné unikaouti,
byl konečně zbaven immunity nezasloužené.

**Ochráněti zahrad jsou stěvilci, páteřníci,
středníci, pavouci, ještěrky, ropuchy a lumci. Tě huby
škodlivý hmyz; proto jich šetřme!**

Poučení o níčemí housenkách. Dle zpráv
místodržitelství došlo v úvodu se následkem sucha
posledních let skoro v celé zemi na ovocných stromech
a ná národa housenčí, čemž výnosnost pěstování ovoc-

na bezpodstatně ohrožena jest. Zapředeny jsou zvláště
a) Bělásek ovocný (Aporia crataegi), jehož hufzla po-
nejvíce ve špičkách větvi malá a drobná jsou a 5—8
malých housenek obsahují; b) zlatotřika (Bombyx
obryssorhea), jejíž mezi větvi hustě zapředena hufzla
až 100 housenek obsahují; c) bourovec prstenčitý
(Bombyx neustria, také Gastropachea neustria), který
klade vajíčka spirálovitě okolo jednorodných větví.
Uvedení škůdců ovocných stromů jsou způsobili
vzdorovati silným mrazům, poměry povětrnosti vůbec
na ně nepůsobí a na jaře vylézající housenky jsou
velmi žravé a způsobí také celé sady zničiti. Jest
tudíž v r. 1907 nutno učiniti včas opatření proti
těmto škůdcům a vybízí se proto opět starostové
obcí, aby ihned bez odkladu pomoci veřejných vy-
hášek v obci prohlásili, že dle § 1. odst. 2. tohoto
zákona každý držitel pozemku, ať vlastník, poživatel
aneb nájemník, jest povinen housenky, jakmile se na
stromech, keřích a užitčných rostlinách ukáží, jakož
i kukle během lhůty starostou obce stanovené ničiti.
Ješto však, jak z počátku uvedeno, včas uvedení škůdci
já v přítomné roční době v značném počtu vystupují,
doporučuje se starostům obcím, aby uvedenou lhůtu
na krátko, nejdéle do 26. února vyměnili a majitele
pozemků výslovně upozorili, že nejlepší doba pro ni-
čení tohoto hmyzu jest zima, poněvadž lze hufzla
v této době nejlépe zpozorovati. Při tom buďtež ma-
jitele pozemků poučeni, že housenky se nejdříve
ničí odřezáváním hufzli neb prstenců housenčích a
okamžitým spálením jich aneb opálením hufzli na
samotném stromě petrolejovými huřáky. Poslední o-
patření musí však s velikou opatrností provedeno býti,
aby se zabránilo požkození stromů. Starostové obcí
ve všech pak případech, kde by sbírání zapředných
housenek aneb nafizené ničení housenek během sta-
uovené lhůty provedeno nebylo, učiniti mají opatření,
aby se to na útraty nedbalých provedlo a aby dle §
5. tohoto zákona proti nedbalým trestní řízení ne-
upravené provedeno bylo.

Tunel mezi Anglií a Francií. V an-
glickém parlamentě byla podána předloha zákona o
starbě tunelu pod průlivem mezi D.wer a Calais.
Rozpočet činí 80 milionů liber sterlingů a náklad má
hraditi z polovice Francie a z polovice Anglie.

Největší a nejstarší strom světa.
Je to ohromný platan v Řecku, jehož stáří odhaduje
se na — 2500 let. Každá z mohutných větví jest
tlustá jako ohromný dubový kmen. Strom ten, jenž
by ovšem pamatoval slávu Alexandra Velikého, byl
v poslední době ohrazen ochrannou záti.

Největší mlýn na světě. V Buenos-
Aires stavi se vedle dvou již stávajících velkých
mlýnů mlýn třetí, kterýž bude se největším kolosem
mlýnským celého světa. Stroje jeho mají semiti denně
11.000 metr. centů pšenice a pro pohon jich buduje
se parní stroj o 2.500 koňských silach. Zařízení celé
má býti automatické.

107 let starý voilé dostavil se k voleb-
nímu osudí v osadě Ciesiol v Poznaňsku a vykonal
své právo hlasovací. Jmenuje se Suviczak a je nej-
starším voličem v Německu.

Největší lékárna na světě. V Moskvě je
lékárna, která prý je největší na světě. Trvá již 203
léta a má 700 stízaců, z nichž je jeden lékař, 13
lékárníků, 96 mužských a 11 ženských výpomocných
lékárníkových sil, 18 učedníků, 20 drogů, 106 pro-
davačů a roznašečů, 350 dělníků, 88 výpomocných
dělníků a 20 dělnic. Denně bývá někdy přijato 2000
receptů, ročně až půl milionu. Mnoho vypravuje se
poštou, neboť patří v Rusku k důvěrnému mravu ob-
jednávání si léky z této lékárny.

**Předpověď katolických listů o
„slávě“ odpadlíka Svezila již apiména**
a to tak záhy! Katolické listy psaly, že potřebují
pokrokatí a socialisté Svezila za vhodný nástroj proti
katolictvu na nějaký čas, pak že ho odhodnou. Zatím
jen hodně chvály na jeho hlavu! Nechtě se všude u-
kazuje, všude přednáší! Ať jest jeho řeč jakákoli, po-
chválti se musí, poněvadž směřuje proti katolictvu!
Ale nástroj se již opotřeboval, setáhnou. A tak nyní
dalek! Hznějí proti Svezilovi vystupují jeho bývalí
přátelé než jak činili dříve katolíci. Brněnský „Hlas“
dobře učinil, že pomíjel koucky tohoto „reformatora“
většinou mlčením. Ať by byl psal sece pravdivěji
proti němu, hned by bývali pokrokatí poukázovali na
„mučednictví“ nebožáho „beránka.“ Leč od krajně
kouzavého beránka čekala se také nějaká vlna; čekalo
se, jak dovede pozitivně pracovati. A ojhle! Pokro-
katé a socialistické úduky jsou teď zdrcující. Na
příklad socialistická „Rovnost“ napsala: „R formátor“
Svezil stává se nafukováním toho, že vystoupil z kněž-
ství, všem rozumným lidem hodně odporu. Kleriku
sice avíkal, ale duch jesuity (?) v něm zůstal. „Hr-
uiství“, které, kdyby se vzalo pod drubnohled, vy-
padalo by hodně zmenšeno, myslí, že mu dalo právo,
aby mentoroval kde koho. V posledním „Mor. Kraji“
se zase pouští do učitelství socialistů a zase se vypíná
se svým velikášstvím. Nezabýváni bychom se tímto
chorobně ješitným člověkem, kterýž zblbl klerikala se
na nás stále vrhá a šermuje proti nám těmi nejhlou-
pějšími argumenty, ale musíme mu konečně rozhodně
řeci, aby staral se sám o sebe a počal s „reformator-
skými“ snahami u sebe a své rodence. Nechtěli jsme
býti osobními, ale konečně všeho do časa. P. Svezil
vidí na nás stále všechny možné cuby. Nás, nyní
z jeho redakce odchází bývalý kněz redaktor Bonček,
který nemohl ve společnosti paně Svezilové vydržeti.
Ar. gantné pánovitý a při tom krajně nevědomitý jest
p. Svezil ve své vlastní redakci, kde hraje si na pána
a hospodáři jako na plautáři. Pokrokatí lidé přimázejí
ve prospěch listu oběti, přitýkají na hrzení stých
u-šluců, zaviněných hlavně Svezilovým hospodářstvím,
pouze, ať tento zpupně prohlásuje, že list jest jeho
a trasa nemá do listu co mluvit. Na místo R učka
přijel do redakce „M. K.“ nyní smychista Těmohlík-
dek vedle tam již sedícího anarobisty Neumanna. Tím
se vyvětluje ovšem též, proč s takovou záští se „M. K.“
vrhá bez příčiny (?) na sociální demokracii. I mezi
pokrokaté jest ale nepokoječnost nad tímto anarochi-
stickým hospodářstvím a nebude dlouho trvati, že rej
dovádí do anarochistických vod se čtenářům „M. K.“

děkladně zohlední. Budou-li nám páni anarchisté z „M. K.“ povídati ještě něco o „umravňovací“ práci, kterou prý sociální demokracie nekoná, pak přejde nám trpělivost a povíme, kdo jest oprávněn o umravňování mluvit! Páni z „M. K.“ ještě ne! — Taký člověk, jako jest Svonil, chce pomáhati kněžím, kteří chtějí z kněžství utéci! Neať to směšné, když dovede vyváděti jednoho bývalého kněze, jenž byl ne kolegu, nýbrž bezohledným zaměstnavatelem? Pána Svonilovi se však nejedná o vážnou akci, nýbrž pouze o reklamu pro jeho cizízáostivě „já“, které strká do omrzení všude do předu. Z toho důvodu dělá i všechno ostatní a celá pokrokovost jeho není než falešně vypnutou pónou vychytralého demagoga.

Na ochranu zemědělství vydalo c. k. okr. hejtmánství v Hradci Král. vyhlášku starostům měst a obcí. Vyhlášky ty musí býti veřejně v obcích prohlášeny a vyvěšeny. V případě, kdy opomenuto byl, ničení housenek a hmyzu těmi, kdož jsou k tomu povinni, bez odkladu provésti se má toto opatření donucovací způsobem na útraty nedbalého. Ve příčině zákazu chytání a usmrcování užitečných ptáků, jakož i vybírání a ničení jejich vajec a hnízd mají působiti starostové svým vlivem na obyvatelstvo v tom směru, aby zákaz tento nebyl překročován. Zvláště budiž také havran obecný (*corvus frugilegus*), který všeobecně za škůdce lovu mylně považován a tudíž bez ohledu na zákonný zákaz pronásledován jest, zvláště ochraně obecnostva doporučován, poněvadž též hromadným ničením chroustů a ponrav, pak krtonožky a drátovce k ochraně zemědělství značně prospívá. Současně budiž pozornost obyvatelstva obrácena na užitečnost ropuchy, na niž sice v zákoně zřetele vzato nebylo, jež však hubením škůdců rostlin zvláště v zahradách velice užitečna jest. Proti často se přibízejícímu nešvaru, že školní mládež rozličnými zbraněmi na užitečné ptáky honbu provádí, budiž se-vší přísností zakročováno.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. února 1907
hl. pšenice K 12 50—13 50, šita K 10 30—11 00, ječmene K 10 40—11 50, prosa K 00 00—00 00, vike K 10 80—12 00, hrachy K 00 00—00 00, oves K 7 10—8 00, čočky K 00 00—00 00, jabl K 30 00—00 00, krm. K 18 00—32 00, brambor K 3 50—4 00, 1 hl jetelového semene bílého K 95 00—100 00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 100 00—110 00, ruského K 82 00—90 00 máku K 48 00—50 00, lněného semene K 15 50, 10 kg žitožeb otrub K 12 40—00 00, 100 kg pšeničných otrub K 11 50—00 00, 1 kg másla čerstvého K 2 00—2 10, 1 kg másla převařeného K 0 00—00 00, 1 kg sádla vepřového K 1 75—0 00, 1 kg tvarohu K 0 25—0 32, 1 vejce K 0 8—0 9, 1 kopa okurek K 0 00—0 00, 1 kopa zelí K 0 00—00 00, 1 kopa kapusty K 3 50—6 00, 1 hl cibule K 3 50—4 50, kopa drobz zeleniny K 0 80—1 80, 1 pytel mrkve K 2 50—3 50, 1 bečka švestek K 0 00—0 00, 1 hl jablek K 10 00—16 00, 1 hl hrášek K 0 00—0 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 16. února 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 208, šita 188, ječmene 76, oves 195, prosa 0, vike 13, hrachy 4, čočky 9, jabl 17, krm. 0, jetel. semínka 142, lněného semene 8, máku 8. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 50 kop, cibule 20 hl, drobz zeleniny 50 kop, mrkve 16 pytlů, brambor 59 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 23 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drobz dobytka: vepřá 5 kusy, podvinčat 618 kusů, ků zlat 6.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 27. února 1907, o 2. hod. odpol.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova třída č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Beyl,
předseda. jednatel.

Každý
křesťanský dělník
má odebíratí svůj odborný týdeník
„Práce“.

Předplatné činí pouze 8 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Čtěte!

Právě vyšlo!

„Převaha protestantství nad katolicismem.“

Stran 40.

Cena 16 h franko.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Bibliotéka lékařských spisů populárních.

Redaktor MUDr. D. Panýrek.

O sluchu, jeho chorobách a kterák je předchází. Napsal Dr. Josef Císlar. S 2 vyobr. za 1 K 10 h.

Otylost, dna, cukrovka. Napsal MUDr. V. Mladějovský. 80 h.

Vady řeti a jak se jich ochrániti. Napsal MUDr. Zikm. Janke. Cena K 1 20.

Bolení hlavy. Napsal MUDr. O. Zuna. Cena K 1 20.

O nové léčbě světle a sluncem. Napsal MUDr. V. Mrázek. K 1 10.

O podivínech a lidech nápadných. Napsal prof. Dr. A. Heveroch. Cena K 1 80.

Abeceda zdraví a nemoci. Napsal prof. dr. M. Jovanovič-Batut. Cena K 1 60.

Padoucnice ríli epilepsie. Píše Dr. J. Simsa. 90 h.

Zuby a jich ošetřování. Napsal J. Jesenský. S 21 obrázky. Cena K 1 40.

Katary horečků dýchadel, jich příčiny a následky. S 2 vyobr. Napsal dr. J. Císlar. K 1 40.

Mariánské lázně v Král. Českém. Napsal V. Mladějovský. K 1 —.

O léčbě morem. Napsal MUDr. V. Mrázek. K 1 40.

Vše čili tlustý brk a o chorobách štítné žlázy vůbec. Se 7 pův. obr. Napsal MUDr. D. Panýrek. Cena K 1 60.

Vady srdce, zhoršení tepu a o některých jiných chorobách srdce a cévstva. Napsal Dr. Jan Stock. Cena K 1 —.

Tabák, pěstování, výroba jeho a zejména zdravotní význam pochutiny této. Napsal Dr. V. Walter. K 1 —.

Kašel. Napsal MUDr. Theodor Novák. Se 4 původními obrázky. Cena 90 h.

O léčení chorob nervových, zvláště elektrinou. Napsal MUDr. V. Vitek. 80 h.

Léčení vodou. Širší inteligenci objasňuje MUDr. Vojt. Mrázek. S ilustr. Cena K 1 50.

O současných čili tuberkulóse plic a jak proti ní bojovati. Napsal MUDr. Em. Semerád. 70 h.

Jak žítí dlouhý život. (Makrobiotika.) Napsal MUDr. Fr. Navrátil (Arco). Cena 70 h.

Choroby žaludeční. Napsal MUDr. J. Peyr. Se 4 vyobrazeními. Cena 1 K 20 h.

O korekce a jejím léčení. Napsal Dr. Vladislav Mladějovský. 1 K.

Hubenost, její význam a léčení. Napsal MUDr. Vojtěch Mrázek. 1 K 20 h.

Zdraví a jiné choroby nervové. Napsal MUDr. V. Vitek. Cena 80 h.

O jedování a barvení vlasů. Napsal Mag. Pharm. Bedř. Morávek. Cena 1 K 30 h.

Strnutí síje. Napsal MUDr. Panýrek. Cena 80 h.

Reuma. Napsal Dr. Vratislav Kučera, ordin. lékař v Pištěanech. Cena 1 K 20 h.

Lechia a jiné bolesti nervové. Napsal MUDr. V. Vitek. Cena 60 hal.

O chorobách ledvin. Napsal MUDr. K. Bulík. Cena 90 h.

Každý svazek v plátně vázaný o 80 haléřích ceny více. Poštou o 10%, ceny více.

Osobám pevného postavení též dám celou sbírku na splátky.

Nakladatelství Knihkupectví

Hejda a Tuček

PRAHA,

II, Karlovo nám. č. 26 nové.

Současně upozorňujeme na svůj sklad knih nových i antikvárních.

Hleďte-li nějakou knihu novou nebo antikvární, raďte u nás učiníte dotaz.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Lesní sadbu

velmi krásnou, bohatě zakořeněnou, všech druhů nabízí Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Král., z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť i

2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký . . . 6—
4letý škol. smrk, 25—50 cm. vysoký . . . 14—
1letá velmi silná borovice . . . 2 40
nejméně 50 000 K 2 10; nejm. 100 000 1 90
2letá škol. borovice . . . 6—
1letá borovice černá . . . 3—
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký . . . 5—
nejméně 10 000 . . . 4—
2letý škol. modřín, 25—65 cm. vysoký . . . 14—
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká . 30—
1letý dub obyčejný 10—25 cm. vysoký . . 8—
nejméně 10 000 . . . 6—
1letý dub rudý, 8—30 cm. vysoký . . . 10—
nejméně 10 000 . . . 8—

(tomuto se u nás i na špatn. půdách dobře daří)

1letý akát, 40—110 cm. vysoký . . . 18—

1letá bříza 12—35 cm. vysoká . . . 7—

Vše za tisíc, loko stanice Boleu d. mechu zdarma,

koše v ceně výrobní. Mimo tyto ještě mnohé jiné

druhy. Žádejte ceník, který obsahuje krátký a

jasný návod pro neodborníky. Sazenice jdou

drahou jako rychlozboží za cenu zboží ná-

kladního. Při odběrech 200 1000 k 2%, až

6% slevy.

Zaloz. r. 1906.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Všechné knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednavek obratem poštou.

Zaloz. r. 1906.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihkupectví v Hradci Král.

Byli přátelé Husovi radikálové či smýšlení konservativního?

(20) K otázce té odpovídáme následovně: *Některé přátelé Husovi* již za živobytí Husova stali se jeho odpůrci, většina pak přiklonila se k učení Husovu, ale držela se strany mírné, tak zvané kališnické; jen nepatrná část a to lidí světských — nikoli duchovní — držela se radikálního učení tábořského. Ku konci II. dílu neklerikální Kroniky Zapovy jsou přičiněny přehledné zprávy o osobách za husitské války vynikajících. Dle těchto tedy uvedeme krátké životopisy přátel Husových a potom podrobnější údaje z Kroniky té přidáme. Z přátel Husových stali se odpůrci tyto:

1. *Štěpán z Pálče*, mistr na universitě pražské, prve důvěrný přítel Husův, byl r. 1408 v Bolonii co podezřelý z kacířství žalován, brzo potom propuštěn. R. 1412 obrátil se co děkan theologické fakulty proti Husovi z příčiny odpustků. Byl od krále Václava r. 1413 z království Českého vypovězen, zjevil se r. 1415 na sboru Kostnickém co přední žalobník a svědek proti Husovi, r. 1416 též proti Jeronymovi Pražskému, a měl ještě 27. června 1417 na sboru řeč o opravě církve, radě, co by činiti bylo, aby se kacířství v Čechách vyplenilo. O dalším životě jeho ničeho více nevíme. (II. str. 1284.)

2. *Stanislav ze Znojma*, mistr university Pražské a již r. 1400 probošt veliké kolleje Karlovy, někdy učitel a přítel Husův. Když však Hus ve snaze o opravu Církve vždy dále zacházel, odstoupil od něho, stav se jeho protivníkem. R. 1413 byl s mistrem Štěpánem z Pálče od krále z království vypovězen, našel však útočiště u pana Jana mlad. z Hradce v Jindřichově Hradci, kdež brzy potom umřel. (II., 1284.)

3. *Ondřej z Brodu*, mistr a professor theologie na universitě Pražské a protivník Husův. Opustil vlast na začátku bouří husitských a umřel v cizině r. 1427. (II., 1285.)

K nim druží se i jiný professor bobosloví na universitě Pražské:

4. *Jan Eliae*. Oba professori Ondřej z Brodu i Jan Eliae věrně stáli po boku mistru Husovu, když se domáhal pro Čechy tří hlasů na universitě Pražské. Kronika Zapova o tom vypravuje: „Cizí národové na universitě Pražské vzali si z toho vyjednávání o nestrannost k papežům novou příčinu k najížděním na Čechy, a dotýkali se svých českých kolegů velmi bolestně, spílající jim podezřelých a kacířů. Tu se Čechové úzce mezi sebou spojili a k Husovi a k přátelům jeho přidali se i ti údobí Českého národu, kteří dosavad náhledům Viklefovým a všem novotám v učení odporovali, jmenovitě také professori Jan Eliae (Elišášův) a Ondřej z Brodu.“ (II. str. 575.) „Hned po projití dekretu Kutnohorského (18. ledna 1409) o třech hlasech českých dostal mistr Jan Hus (nemocný) opis jeho cestou soukromou do Prahy, a když jej v těžké nemoci ležícího navštívili mistři Jan Eliae a Ondřej z Brodu, tuž je tím dekretem radostně překvapil, prose jich, kdyby umřel, aby věrně stáli o spravedlnost a osvobození svého národu.“ (II., 579.) Jakkoliv šli tyto učení mužové s Husem ve snahách národních, postavili se proti Husovi, když poznali, že „si Hus a jeho strana umínili jíti skutečně svou vlastní cestou a papežové vůli (stran odpustků) zjevně na odpor se postaviti.“ (II., 613.)

Proč tak asi učinili? K té otázce Kronika odpovídá: „Hus chtěl celou universitu k tomu přiměti, aby se papežovu rozkazu zprotivila. Avšak fakulta theologická, jejímž děkanem byl právě mistr Štěpán z Pálče, byla jiného mínění, schvalující poslušnost k papeži, a usnesla se na tom, že ty odpustky proti protivníkům jejich bude hájiti. Štěpán z Pálče, dosud věrný stoupenec a přítel Husův, dostal strach z toho, že se Hus samému papeži protivuje, odstoupil od něho, postaviv se v čelo strany vši opravě v církvi nepřející (a přece též Kronika na str. 1284 praví, že „Štěpán z Pálče 27. června 1417 měl na sboru Kostnickém řeč o opravě církve“? Jak se to shoduje? Pozn. pisatele.) a byl odtud nejurputnějším protivníkem Husovým. S ním zároveň učinil i mistr Stanislav ze Znojma a mnozí jiní, však více, jak se zdá, z bázně nežli z přesvědčení, tak že na okamžení větší část celé university k theologické fakultě přistoupila.“ (II., 614) Hus si stěžoval, že odpůrcové jeho „strany těch odpustkův jinak mluvili po koutech a jinak u veřejném shromáždění, čímž zejména Štěpána z Pálče mnil, kterýž ještě co přítel Husův v důvěrném rozmlouvání s ním papežské bully také neschvaloval, potom však obrátil“ (625). Ze obrátil, jest vysvětlitelné vzhledem k událostem, jimiž

se oposice protiodpustková brala; posměšný průvod studentstva proti odpustkům, odprava tří mládenců odpustkům se posmívajících, bouře proti odpustkům v kostelích, srocování se lidí, kázání Husovo, „že papež jest ten veliký Antikrist, jehož příchod jest připověděn na konec světa, že ty odpustky jsou klam a mám“ (str. 613), veřejné spálení bul papežských... vše to rozvázným lidem ukazovalo, že věci zle skouchl. Proto mnohý upřímný horlík pro opravy církevní vida, že opráveci berou se proudem radikálním, rozštěpení v církvi věstícím od praporu jejich odstoupil, a oprav cestou zákona se domáhal, ku př. Štěp. Pálč na sněmu Kostnickém (viz. str. 184).

5. Husův příznivec, neřekneme-li přítel, arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazenburka, „jenž neméně Husa sobě vážil a více jemu než jiným důvěřoval a hned při dosednutí na arcibiskupskou stolicí uložil Husovi za povinnost, aby kdykoliv by ve správě církevní v arcibiskupství jeho jakékoliv nedostatky a nepořádky shledal, jemu toho osobně oznámiti nemeškal.“ (str. 507.) V několika případech náprava se od arcibiskupa prostřednictvím Husa i stala. Když pak se Hus spisů Viklefových velmi užímal a pro Viklefa veřejně vystupoval a stoupenců jeho hájil, tu „arcibiskup takovým vystupováním byl uražen a od té doby počalo se rozdělení mezi nimi, které potom vždy víc a více rostlo.“ (str. 571.) Když zemřel r. 1411, tu smrt jeho vzbudila větší účastenství, nežli bylo očekáváti; i protivníci zajisté dávali o něm svědectví, že byl muž dobrý a bezúhonný ve svém chování; Hus sám netajil nikdy své osobní úcty k němu, litovav toliko, že nebyl učenější a znalejší, aby sám uměje rozeznati otázky, o které spor byl, nemusel byl řídit se zdáním jiných rádců méně ctihodných, nežli on byl (str. 610.)

6. *Sám král Václav IV.* do jisté míry — okolnostmi puzen — obrátil se proti Husitismu. Když byl mistr Jan Hus upálen, ale Češi se bouřili a násilí se proti osobám duchovním dopouštěli, tu král Václav, místo co by měl ráznou rukou všechny takové výtržnosti a násilí zameziti, nečinil ničeho, toliko se hněval na všecko, nikoliv pro počínání strany Husovy, nýbrž pro způsob, jakým sbor a jeho bratr Sigmund s Husem nakládali. O Husa mu ani vlastně nešlo, nebo bylté Hus za živa dosti nepohodlí jemu natropil, ale měl tuto příležitost své náruživosti proti Sigmundovi, svému bratru, uzdu pustiti; bylo mu to právě vhod, že jej zrušením slova mohl viniti... Náruživost táhla jej tedy ke straně husitské, marnivost ke straně církevní (mělť jako král Římský povinnost církve hájiti a on se jako král rád reprezentoval. Pozn. pis.) (strana 695) „Král Václav všemu tomu (agitaci v Čechách a na Moravě za příčinou obražení se stran upálení Husova a poslání stížného listu koncilu Kostnickému se 452 visutými pečeti pápů a rytířů českých) nebránil, a byl by snad i rád sám k tomu počínání se připojil, jsa k tomu od pápů na sněmu shromážděných snažně nabádán. Avšak vzpomínal se a pováživ, že by pro takový krok musel se s celým křesťanským světem do boje pustiti, ukázal dosti zdržlivosti a stálosti, neobyčejné u něho, že všem prosbám a vnaďám odolav, k jednotě nepřistoupil a stížnému listu královskou pečeti ještě větší váhy nedodal.“ (str. 701.)

Když pak menšina pápů a rytířů katolické víře věrných v jednotu se zapsala, tu „k této jednotě katolických pápů později také král Václav přistoupil, ovšem veřejně, avšak toliko ústně, nechť se vázati jakýmkoliv zápisem.“ (Str. 702).

„Král Václav (výbržným listem bratra Sigmunda) zajisté buď proměnil své smýšlení, buď války křížácké na sebe se zhrzil: od toho okamžení (kdy poslové jeho od Sigmunda se vrátili) obrátil se proti Husitům a to hned skutkem dokázal... Vydal rozkazy, aby mistr Jan z Jesenice, kterýž byl příčinou čtyřletého interdiktu v Praze, na věky pryč z Prahy odešel, potom aby katoličtí faráři, někdy z far svých vyhnaní, do nich zase uvedeni byli.“ (Str. 728). Když pak se dozvěděl o shození konšeld Novoměstských s oken (30. července 1419), byl celý ohromen. „Podle své povahy vztekel ani zpařovat se nemohl, i počal přisahati, že se hrozně pomstí, obzvláště na kněžích husitských, které tudíž i jmenoval, a že celou tu sektu husitskou do kořene vyhladí.“ Když pak raněn byl mrtvicí, „tu v mysl jeho stala se velmi povážlivá proměna: domníval se nyní, že všichni jeho milci a dvořané, ba i sama královna proti němu se spikli, věda, že všickni více méně Husitům přáli, a tudíž nikomu okolo sebe více nevěřil. V jediného bratra svého, krále Sigmunda, měl ještě důvěru, a také ihned museli poslové na kůň vsednouti a k němu do

Uher pospíchat s prosbou, aby mu bez meškání ku pomoci přišel.“ (Str. 741). Tak příznivec Husův, jenž ovšem Husa — nucen jsa okolnostmi — i vypověděl, na konci života od hnutí husitského se odvrátil.

7. *Královna Žofie Bavorská*, manželka krále Václava IV., velmi si Husa oblíbila, a i když veřejně tupil odpustky papežem vyhlášené, a i po smrtě přivede s bullou odpustkovou a spálení bully r. 1412 atd. „sama královna Žofie nepřestávala navštěvovati kapli Betlemskou, poslouchat výklady zpovědníka svého.“ (Str. 619). Před odchodem Husovým do Kostnice: „Král Václav, královna Žofie i celý dvůr královský klonili se nyní více nežli kdy k jeho učení...“ (Str. 641). Po upálení Husově „královna Žofie rimontila se srdečně nad osudem zpovědníka svého; přesvědčena jsmo o jeho nevině, ujmala se ho veřejně, i stala se nejilnější podporou jeho učenníkův u krále, svého manžela, jakkoliv se do veřejných věcí jinak málo míchávala.“ (Str. 695).

(Pokrač.)

Největší výběr

≡ KÁVY ≡

a veškerého

kupeckého zboží

za nejlevnější
ceny nabízejí

Bratři Guthové,

Hradec Králové. Roh Velkého
a Mal. nám.

Chrámové svíce

voskové	svíčky a obět. před-
dle liturgických před-	měty pro místa pout-
pisů vyráběné,	nická, prvníjší pří-
polovoskové	padnými obrázky o-
(ceresinové)	zdobené,
velikonoční svíce	svíce pro chrámové
(paškaly) s krupě-	lustry,
jemi krve a ranami,	svíce kostelní ste-
těž krásné s be-	arinové,
ránkem velikonočním,	zápalkový drát,
trinožky hladké,	svíce obětí
neb krásné,	ve všech velikostech
svíčky ke křtu,	sloupky voskové a
sv. přijímání a sv.	polovoskové,
bířmování se stuhami	jakož i veškeré do oboru
a případnými nápisy,	toho spadající výrobky do-
	poručuje veledělat. kruhům
	duchovním největší speci-
	ální závod:
„MONOPOL“	
akeiová svíčkárna a voskárna	
v Mladé Boleslavi.	
Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.	
Telefon 914.	
Továrni sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.	
Vyznamenáno na výstavách:	
Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná	
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,	
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile	
Antverpy 1906, stříbrná medaile.	
Výrobky včetr. uznané. Vzorů a cenů zdarma a franko.	

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raffaelsenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1685	8 „
Žaloba vydědění XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu Jesuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého hříšníka	8 „
O sv. zpovědi	8 „
Svépomoc dělnictva	8 „
Přec s dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládejte odborové spolky	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevraždy studentů	8 „
Česká konfese	24 „
Účelnost v přírodě	16 „
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubileum mariánské a Lurdy	8 „
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 „
Spolenci spiritisťů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tlakem	8 „
O zázracích Kristových	16 „
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 „
Návštěvou u Slovanů	8 „
Volné kapitoly o společnosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní

obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež nedáje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Paramenta.

Ignace V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Právě vyšlo

č. 4. Čas. Úvah

Katolíci, organisujte!

Z pera Dra. Fr. Šulce.

Stran 24.

Cena 8 h.

Prvý náklad 10.000 výtisků.

Nejčasovější tato brožura uvádí přesvědčivé důvody k utvoření spořádaného čili organizovaného šiku katolických voličů, udává podrobný návod ku založení a vedení organizace. Cenný obsah její jest rozhojnen krátkým výtahem z programových zásad katolické strany a výpočtem volebních okresů.

Hromadné objednávky s 50% slevou
a franko vyřídí

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Král.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném
misálovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obé za 1 K. Po přání prodá se
i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis
(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187)
pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu
1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se
chování v chrámu Páně
ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový;
1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Již zcela rozebrán

jest spis Dra. Reyla

Reforma manželství.

Zato však právě nyní již vyšel v Časových
Úvahách obsažený výtah z tétoho spisu pod titulem

Manželství

přirozené a svátostné.

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách sleva.

O rozebraném spise Dra. Reyla, z něhož
nyní učiněn výtah, napsal 5. září m. r.
časopis „Čech“:

„Nedají-li dnes moderní lidé na Písmo sv., na zřízení
církevní, pak jest potřebí vstoupiti mezi ně a těmi-
tíž zbraněmi kulturními, psychologickými a mravními
dokazovati četné jejich omyly. To musí b. ti metoda
všech apologetů, a tuto metodu dr. Reyl ve svém
spise jasně a určitě provedl s výsledkem, jenž ne-
připouští žádných pochybností. Ukázal, nečistě pod-
něty boje proti katol. manžel. i, vysvětluje autor
i náladu těch, kteří z přesvědčení tleskají bojičím
manželské nerozvížitelnosti. Přesvědčení to vyvěrá
ze společenské mravní dekadence, která pro své po-
hodlí a nekaseň potřebuje sázek vády uvolněnějších.
Roztrhav sofistiku rozlukových advokátů a obmy-
slených dogmatičností, jde spisovatel na kofen nla,
odkrývá a určuje širokou sociální a mravní podlohu,
na základě kteréž protispoločenský požadavek roz-
luky byl postaven. Světovým protináboženským ná-
zorem vysvětluje vznik a podstatu rozvodového hnutí.
a d. vozuje kterak známí podmanitelé společnosti
lidské obratně chopili se společenské choroby, aby
ji využili ke svým sobeckým záměrům. V celé knize
bezpečně a disciplinovaně odkrývá moderní rozlukový
švindl, čímž spis stává se na nějakou zajímavou ná-
hodilostí, nýbrž přirozeným a zákonným výrazem
dané skutečnosti, její světly a stinných stránek.
Bohatým materiálem, vhodným rozvrhem jednotli-
vých kapitol a myšlenkovou jednotou činí práce dra.
Reyla nároky, aby byla bojně čtena od laiků a kněží
a aby přinesla v myslích ovoce opravného my-
šlení, zdravého názoru na věc, názoru opravdu —
moderního, neboť tato reakce proti moderním pro-
udům myšlenkovým jest zdravě moderní“

Cvičení snoubenců.

Ku potřebě

duchovních správců i katolických
snoubenců upravil a konal

Antonín Kaška.

Stran 44, registr. 8°. Cena 1 brožova-
ného výtisku 50 h, vázaného červeně
v poloprátně se zlacením 80 h.

Objednávky vyřídí Bisk. knihtiskárna.

Dra. Ant. Brychty

VADEMECUM

seu Brevis synopsis materiarum et
casuum in cura animarum frequen-
tiorum.

Stran 584 8° nabízí za **sníženou cenu**
K 1 60 (místo K 3 20)

Biskupská knihtiskárna.

Kněžské koláry

Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo

prací i celuloidové,

náprsenky

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Hradec Král. 136.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n, roh

Konviktské ul., vyučený pasíř speciálně na kostelní nádob, dovoluje doporučení svůj bojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob y a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní práci na ukásku, rozpočty, nákresey neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

Josef Krejčík

V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řezaný nábytek a různé předměty hodící se za dárky.

Původní nákresey, ceník a rozpočty besplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních satísed.

Boží hroby

krásně provedené a velikém výběru v každém slohu, se vším přislušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i z povné sádry, jemně polychrom. (vz velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva

nabízí veledůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Sklo zahradnické

do pařeníst na každou stanicí

nabízí:

24/24 cm. . . 11 hal.

26/26 " . . 13 "

30/30 " . . 17 "

fermežový imel (kyt) . 19 "

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —
poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

cís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

VARHANY

osvědčených sonstav kuželových a pneumatických v důkladném provedení, jakož i

HARMONIA

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže
hudební belgické akademie

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.
Závod založen roku 1874.

C. k. místodržitelstvím koncessovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskářské výrobky —

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veledůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu Hdké pocy tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti se ráčil.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl, nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veledůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách půjčky též na delší splátky Zprostředkovatelé vyloučeni. Adresy družstev sdělí besplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků,
Viedeň, Wiplingerstrasse, 25.

Železný nábytek

postele skládací	za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení	" " 9-—
postele s plnými želez. stěnami	od " 25-—
drátěné matrace	" " 18-—
dětské postele	" " 13-—
kolébky	" " 16-—
mycí stolky	" " 5-—
stojany na šaty	" " 11-—
stojany na deštníky	" " 7-—

— velice praktické —

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik. 80×180 cm za K 29-—. Tytéž postele bez plných stěn a s pérovou matrací za K 25-—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské náměstí č. 32.

— Ilustrované ceníky zdarma a franko. —

Umělecká novinka!

Konst. Buška **SV. VÁCLAV** (na koni)

nádherný kovový relief uprav. ný na způsob bronzu, v moderním leštěném rámu (vel. 72×61 cm K 30.

— KDE DOMOV MŮJI —

Kovový relief v moderním leštěném rámu vel. 42×76 cm K 20.

doporučuje firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Jiříkova třída 282.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pěstování a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k vytvoření veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejsložitější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Měšní nádoby jen v ohní
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ry. le, řádně a
levně vyřídí.
Vše zasílám jen poštou.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a četnými uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácího.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

ZLATNÍK J. KALIS, HODINÁŘ

Solidní obsluha při vlnných cenách.
Ceny i obrázky velikých hodin na požádání zašle.
nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kapesní ho-**
dinky všech druhů a sonstav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: **retisky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děvry hodným dílky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Všeobecná úvěrní banka
v Hradci Králové,
Hládkova ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/4 - 5%, dle výpovědi.
Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listky
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.
Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.
Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariabillstr.
86
Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší městské
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Navštívěny

všeho druhu
nabízí bisk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁLOVÉ,
PĚTIDOMÍ č. 286.
Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cent
v reliefech, soch světců, krucifiků,
rámů atd. atd.
Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

Prádlo
pánské i dámské.
Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výbavy nevěst.
nejlevnější u
fy. Stanislav Jirásek,
speciální klatovské prádlo
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. března 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Katolíci, voliči!

Kvapem blíží se doba, kde půjdeme se svými lístky k volebnímu osudí, abychom si zvolili zástupce do říšské rady. Volba taková jest sice vždycky důležitá, ale v době nynější jest obzvláště důležitá a to pro formu, jak se bude dít, a pro okolnosti, za kterých se bude dít.

Dle § 6. zákona z 26. ledna 1907 bude se do sněmovny poslanecké voliti 526 poslanců, z nichž 130 připadá na království České: a dle § 7. téhož zákona má právo voliti poslance každá osoba mužského pohlaví, jež dokonala 24. rok věku svého, jest státním občanem rakouským a v obci, v níž volba vykonána býti má, v den výpisu voleb nejméně jeden rok má své bydliště. Z toho patrno, že letos budeme voliti tolik poslanců, kolik se jich dosud nevolilo nikdy, a že každý budeme voliti poslance přímo. Všichni jsme dostali po jednom stejného penízu, proto máme tím více dbáti, abychom toho penízu užíli dobře.

Okolnosti, za kterých se volby budou dít, jsou také zvláštní, zejména vzhledem na nás katolíky. Vždyť známo jest, že nepřátelé náboženství katolického, které posměšně a potupně nazývají klerikalismem, chtějí toto náboženství vymýtit z rodin zavedením jimi žádané reformy manželské, vyhoditi je ze škol stanovením tak zvané volné školy, ano zardousiti je pro celou společnost lidskou zákonem o odluce církve od státu. Tyto tři věci nemohou nám býti lhostejné; neboť kdybychom na takové věci hleděli lhostejně, dokázali bychom, že nemáme náboženství sami. Bude-li většina poslanců v říšské radě smýšlení protikatolického, jest jisto, že se budou o zákony v naznačených třech směrech aspoň pokoušeti — o reformu manželskou již tak činí — a naší povinností jest, pokud můžeme, již těmto pokusům předejiti.

Prostředkem k tomu nejdůležitějším jsou volby. Jestliže se totiž dostanou do říšské rady většinou takoví poslanci, kteří pro volnou školu, opravu manželství a odluku církve od státu nejen nejsou, nýbrž kteří zcela rozumně jsou docela proti nim, pak jest všechna práce našich nepřátel marná.

Proto kde jest možno aspoň s pravděpodobností očekávati, že projde poslanec katolický, nechť kandiduje, a nechť ho všichni katolíci poctivě a spravedlivě volí a jeho volbu vydatně podporují. To jest každého katolíka svatou povinností, poněvadž máme všichni užiti prostředku dovoleného, který může zabrániti hroznému zlu.

Kde taková naděje nekyne, a kde některý poslanec jiné strany poctivě a spravedlivě se zaváže, že, bude-li se jednati na říšské radě o některém ze zmíněných tří bodů nebo o všech, vystoupí proti nim nebo aspoň nebude pro ně: tam bude volba takového kandidáta katolíkům dovolena a takový kandidát může býti docela podporován.

Kde není naděje, že by prošel kandidát katolický, a kde není ani takového, který by byl proti zmíněným třem bodům, nýbrž vystoupí jen takoví kandidáti, kteří chtějí volnou školu, reformu manželství, odluku církve od státu docela podporovati: tam katolík s dobrým svědomím nemůže z nich voliti žádného. Na takových místech bude potřebí, aby kandidoval katolík, katolíci ho mají vši mocí podporovati a výsledek volby s důvěrou očekávati. Jestliže propadne, nebude to hanba ani jeho, ani voličů, nýbrž všichni budou moci říci, že učinili, jakož zákony kázaly jim.

Avšak na některých místech i tak ohrožených možno očekávati docela vítězství. Vždyť z připomenutých tří věcí, kterými nás chtějí naši odpůrcové oblažiti, nevyplynula by jen škoda náboženství, nýbrž vzešla by také veliká škoda hmotná, břemena a náklady, kterých dosud není.

Volná škola chce náboženství vyloučiti ze školy a praví, že si mají vynčování náboženství obstarati rodiče sami. Pak by tedy obce měly stavěti a vydržovati školy beznáboženské a učitelum platiti, a kdo by chtěl vyučování náboženské, ať si školu náboženskou vystaví a platí učitele náboženství sám. Nebylo by to břemeno nové?

Kdyby byla provedena reforma manželství, jak si ji nyní někteří přejí, zejména kdyby veškerá manželství prohlášena byla za rozlučitelná: kolik lehkomyslníků a lehkomyslnic by se kolikráte oženilo a vdávalo, a jejich děti, po případě opuštěné ženy, padly by jako břemeno na krk obcím!

A co jest z dětí, o které se stará obec, které nikdy nezažily lásky mateřské ani otcovské? Není právě z těch nejvíce tuláků a zločinců, kteří jsou metlou na svou rodnou obec? A nelze se jim diviti, když byl svět k nim hned od počátku chladným a studeným, jsou bez citu oni k němu. Máme za to, že mnozí poznají v čas aspoň toto nebezpečnoství hmotné, a že v době poslední rozhodnou se nevoliti kandidáta protikatolického. Jest to možno očekávati také z toho důvodu, že volná

škola, reforma manželství, odluka církve od státu nejsou pokrok, nýbrž že to jest vlastně návrat do staré doby pohanské, a proto skutečné zpátečnictví. A dosud jest dosti lidí, kteří vidí a věří, že pokrok nezáleží v hanobení a v ničení náboženství, nýbrž že záleží v něčem docela jiném.

Proto, katolíci, voličové, obzvláště naši členové, konejte co nejdříve schůze a porady ve volebních okresech jak městských, tak venkovských, choďte také do schůzí svolaných kandidáty jiných stran, interpellujte je vzhledem na volnou školu, reformu manželství, odluku církve od státu veřejně a neohroženě, uvažujte a rozeznávejte duchy, všeho zkušujte a co dobrého jest, toho se držte. Vyhleďte si kandidáta katolického ve všech volebních okresech, poněvadž se může státi, že ho bude potřebí.

Různí kandidáti budou ve svých řečech dovolávati se Husa, Chelčického, Komenského, Havlíčka: ale, katolíci, voličové, vězte, že takoví kandidáti všichni počínají si zcela bezprávně; neboť tito všichni čtyři jmenovaní mužové byli hluboce přesvědčeni o potřebě náboženství, z nich by nebyl pro odstranění náboženství ze školy žádný, ba naopak dle toho, co psali a čemu učili, opravdu byli by všichni spíše pro to, aby ze školy odstraněn byl každý, kdo školu o náboženství připraviti se snaží.

Někteří z nich budou se dovolávati docela Pána Ježíše, nebo, jak rádi říkají, velikého proroka Nazaretského. I to budou činiti velmi často zcela bezprávně; neboť otázka se jich jen zřetelně, zdaž uznávají, že tento Ježíš jest pravý Bůh, a oni se Vám buď vysmějí, nebo ukážou své rouhání v celé nahotě.

Ano, katolíci, voličové, zejména naši členové! Konejte porady a schůze, navštěvujte dle možnosti schůze odpůrců, poučujte prostý lid, zejména aby všichni vykonali svou povinnost občanskou, k volbě se dostavili a kandidáta katolického opravdu volili.

Nikdo se nevymlouvej, že jest již pozdě, že se mnoho nezmůže! Jen ten nic dobrého nezmůže, kdo buď nedbá, nebo zoufá. Naše věc svatá žádá od nás právem něco lepšího. Jestliže tak čile a usilovně bojují různé strany za své programy lidské, proč bychom my neměli bojovati a nebojovali za program náš, který nám dal sám Bůh!? Bůh to chce! A když Bůh s námi, kdo proti nám?

Výbor Politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep.
v Hradci Králové, 27. února 1907.

Václav Uhlíř,
předseda

Dr. František Reyl,
jednatel.

Nepřípustná profanace významných jmen a umění.

(3) Slovo „profanace“ znamená posvěštění, zneuctění, znehodnocení, zneuvěcní. Tuhle čtu na plakátech, že se má užívati k čištění zubů nejraději „Libuše“. Na plakátě ještě jest vytisknout obraz balíčku toho zubního krému; na balíčku kněžna Libuše tiskne levicí žezlo (nikoli kartáček na zuby), pravici má vztýčenou, jako by pronášela známé proroctví nad Prahou, ať by se někdo domníval, že snad v té póze řeční o užitečnosti příslušné kosmetické potřeby z vděčnosti za to, že jest na ba-

líčku namalována. Tak jej dopadla, slavná kněžna! Lidové pověsti tvoji skráň ozdobil velikou slavozáří, učinily z tebe hrdinou postavu, hájící pečlivě českou vlast. Nyní však již není tebe potřebí k řízení a hájení české země. Proto aspoň podporuj český průmysl. Teď se hodíš dobře — na čištění českých zubů. Bodrý výrobce, aby hned každý poznal český výrobek, zavolal si na pomoc tebe. Neříkáme, že máš právě úmysl zlý, že tě chtěl snižovati zdůmyslně. — Ale, národe český, jestliže ti jest jméno Libuše jako posvátné, přemýšlej o tom, zda jest vhodné odporučovati „Libuši k čištění zubů.“ Ta Libuše, kterou tolik oslavil Zeyer, Jirásek a jiní, ta Libuše, jež má býti v jistém

smyslu zářným vzorem českých žen, musí se stoupiti s knížecího trůnu, aby se chopila funkce tolik prosaické. Cit vlastenecký není právě citlivý o toho, kdo čte výzvu „k čištění zubů Libuši“ bez nemilého vzrušení.

Na škatulkách naplněných sirkami vyobrazen veliký učitel Komenský. Že by chtěl továrník obrazem Komenského markýřovat nějakou allegorii té skrovné „osvěty“, kterou zápalky poskytují, to nikdo nemyslí. A také by to bylo zesměšnění významného jména. Leč obraz Komenského vůbec na škatulku zápalek se nehodí, třebaže sirky jsou nevyhnutelně potřebným zbožím. Natiskne-li se na škatulku jednoduše „Matiční zápalky“, doufáme, že to

stačí úplně. Ale jsou ještě podivnější případy. „Vlastenecký“ zaslílatel dýmek, aby dokázal, jak věrným jest husitou, rozestlá porcelánové dýmky s obrazem Husovým a Žižkovým. A horliví novohusitští kuřáci, aby aspoň něčím dokázali, jak si „Husova odkazu“ váží, páchají c. k. tabák do dýmky „zasvěcené památce Husové“. Dýmka se houpá v ústech při hraní karet. Upálený Hus páli se znovu šárem c. k. tabáku. A což ten ordnatý hejtman Žižka! Když ohněm ničil české hrady a města, nevěděl, jak po dlouhých stoletích se bude pražít jeho obraz na hlavici prosaické dýmky! Jestliže někteří novohusitští toliko způsobem vylíčeným uctívají památku Husovu a Žižkovu, pak z toho národ bude mít mnoho prospěchu! „Husova“ dýmka — schránkou erárního tabáku. Nad Husovým obrazem kotouče dýmu při hraní karet. — Kadidlo pálené k počtě Husové (!?)

„Mýdlo Palacký!“ Ubohý historiku, jak tě degradoval dobrák mydlář! Teď po smrti tebou budou čistit umazané ruce i nohy! Nebožtík musí mlčky svolit ke všemu. Naposledy ještě na škatulkách obsahujících leštadlo na boty budou obrazy slavných mužů. Vyjde dryadnický inserát: „Já maži své boty nejraději Havlíčkem!“ Všecko jest teď možné. Takové „vlastenecké leštadlo“ bude mít jistě znamenitý odbyt. A nejzajímavější jest, že i firmy cizácké k vůli lepšímu obchodu zneužívají jmen vynikajících mužů, jen aby nalapali hojně českých zákazníků. Stará zkušenost nám praví: Čím větší, čím světlejší ideál, tím častěji se ho zneužívá a zneužívá od lidí sobeckých. O zneužívání ve velkém již mluveno dosti často; všimněme si však i uvedených, málo posuzovaných drobtů, které jsou nepěkným příznakem naší doby. Není to jen parodií citů vlasteneckých; takové případy odporují vůbec i krasochuti.

A jak dovedou křesťovní duchové chytře hospodařit pro sebe i s národním uměním! Kázal na př. krasocit lidu nepřírozeným, násilným přetvořováním krásných uměleckých melodií. „Rozmysli si, Mařenko, rozmysli!“ Jest možno, aby melodie tak tklivá bez urážky Smetany přeformovala se na rydný pochod? A přece — slyšíte od kapely hluchý pochod, složený dle oné melodie. „Červená růžičko, proč se nerozvíjíš?“ Skladatel této domavé písně by se obrátil v hrobě, kdyby slyšel, jak se tančí v plesu křepká polka při — násilné přetvořené jeho melodii. Červená růžičko, proč se raději nečervenáš, proč se neradíš při takové „umělecké reformě“? Snad jest většině čtenářů známo, že dle národní hymny „Kde domov můj“ jest spáchán též pochod. Jak ta skoro elegická melodie se poslouchá v „přepracování“, kdy při ní praská v pochodovém taktu helikon? Méně snad jest známo, že z té písně jeden „umělec“ docela vytvořil také valčík. Ach Škroupe, kdyby tak slyšel, jak „dojemné“ zní tvá melodie v nové formě vydaná! Není to hotová mrzačení, hotová profanace krásných vytvořů uměleckých? Skladatel opery před tvořením bere do ruky slovní text, promýšlí

důkladně smysl slov a pak skládá melodii takovou, která by nejlépe vystihla ducha libreta, jež by případně, přilehavě vysdvíbla krásu slova proneseného. Skladatel hudební stává se jaksi uměleckým interpretem (vykladačem) libretisty. A najednou jeho melodie, která přesně byla skládána k určitým, často bolest vyjadřujícím slovům, stává se obratem ruky nějakou veselou odrhovačkou. To snad má být umělecká výchova lidu? V takové formě mají se národu podávat melodie našich předních hudebních skladatelů? Drsná profanace! Takové pohodlné, na zisk vypočítané mrzačení nádherných melodií jest zrovna tak nepřijatelné, jako přetváření uměleckých soch na sochy jiného rázu. Proti přemalování pěkných obrazů, proti pitvoření památných soch každý by protestoval. Stává-li se však významná skladba v rukou hudebního fušera pokusným materiálem k polce nebo kvapíku, to už naše veřejnost snese bez reptání. Na jedné straně horlí se aspoň ústy pro umělecké vzdělání lidu, na druhé straně se neprotestuje, jestliže krasocit lidu se kazí a otupuje způsobem výše naznačeným.

Potřebí však stále varovati: Neprofanujme zbytečně významných jmen a uměleckých děl vynikajících duchů! Projevujme větší citlivost a šetrnost k ideálům, vyšší umělecké nasíraní v každém směru!

Dopis z Prahy.

Loni v Beaufortově illustrované knihovně vyšel spis „Kralovrazi“, aniž si ho naše veřejnost dobře povšimla. Spisovatel Wieslaw Sclavus odkrývá zápas o trůn v carské říši z minula, zápas, které nebyly prováděny duševními a mravními přednostmi zápasících, nýbrž surovou bezcitností, jedem, dýkou, provazem. Když člověk „Kralovrazi“ přečte, má dojem, jako by se posud z carského trůnu kouřila krev a ozývalo se sténání carských otců, matek, synů, tet, dcer, jejichž životy zhašel z jejich příbuzenstva ten, jemuž se zachtělo moci a panování. Lid sténal a svíjel se pod veřejnými břemeny a pod útlaky všemocných úředníků, kdežto na carském dvoře vyvíjely se nejhavnější prostopášnosti, a miliony rablů vyhazovány, jen aby ukojeny byly choutky carských milenek nebo carevnických milců. Bahno, kal a hnus odestírají nám „Kralovrazi“, asiatskou sverepost na místech, na kterých poddání přirozeně chtějí viděti jakési nadčlověčství a vůbec vzory lidské dokonalosti. Zejména my Češi ve světle oficiálního dějepisu navykli jsme si dívat se na panovníky ruské v minulosti jako na osoby, jež nemohly ani býti bez jistých znamenitostí. Toliko Ivan Hrozný prorazil k nám na západ v pravě své duševní podobě. Leč tento panovník nebyl na trůně ruském svého významu jediný, toliko že neměl nebo nechtěl svoji duši skrývat, kdežto jiní to uměli.

Mravní kalné proudy, jmenovitě manželská nevěra, zastavily se poněkud u děda nynějšího cara, a jeho otcem počíná se doba

čestnosti a odpovědnosti mravního života. Absolutism carský a úřednický ovšem zůstal se všemi svými vadami, z nichž o úplnosti jeden předešlý nynějšího cara se vyslovil, že v Rusku jest všechno prodejná, toliko car nikoli, a ten jen proto, že toho nepotřebuje. Hrozná slova!

Po čestbě „Kralovrazi“ roztřáse hned oslonu, kterou byla ozdobena v představách našich Kateřina II., která sice byla o korunu vyšší nad své poddané, ale mravně byla hluboko pod nimi. Panovnice tato slyne jako vladařka velikého rozhledu, státnického ducha a touhy po čínech. Sláva panovníků tak veliké říše, jako ruská, má cestu velmi sobědnou a přímou. Čin, jehož by bylo schopno dosti poddaných, mocnými prostředky u panovníků vzrůstá hned ve velikou událost a šíří vřelas panovníka, jemuž byl vnučen ministři. Kateřina II. mohla snadno toužit po velikých čínech, když měla válečnou moc, schopné vojvodce a na smrt oddané ministři. Turky a revoluční Poláky neporazila ona, nýbrž její vojsko a generálové: Suvorov, Rumjancev, Potemkin. Strádání lidu neulevila ničím, v ohledu mravním a povahovým odpuzuje na sto mil. Milovníky střídala jako své šaty a vybírala si je při prohlídce vojska mezi bezkými důstojníky. Tím způsobem objevil se v ruských dějinách i Potemkin, tak za jiných caroven vzaly počátek mocné rody Orlovů, Razumovských a jiných. Staťecká chlipnost Kateřininá musila mít ještě v šedesáti letech dvacetiletého důstojníka Zubova, k němuž přibírala si brzo jeho čtyřicetiletého bratra. Její humanistické dopisy Voltairovi byly jen komedií před tvář Evropy. Nynější revoluce připravovala se po desetiletí. V ovzduší brozného absolutistického tlaku, vyssávání, nesvobody, v poměrech, v nichž pouhý hles o práva člověka trestán knoutou, mučením, vězením a vyhnanstvím do dolů sibířských, musila nutně lidská důstojnost připravovati se k činům. Prvou organizovanou nespokojeností byli dekabristé, a ti ještě štilili se násilí a krve, chtějíce mírností dosáhnouti obmezení krutovlády.

Dne 26 pros. 1825 Mikuláš I. na náměstí před senátem smetl je dělovými kulemi jako velikým koštětem. Ti, kteří nepadli, byli potrestáni strašně. Tehdy dějiny zatřáslы okovy odsouzenců a svědomím ruského národa a řekly počátek ruchu ruského lidu. Od té doby spiknutí se šířila a provalují v jednotlivých výbuších. Spisovatel Sclavus o vládě Mikuláše I. praví: „Obyvatelstvo ruské třáslо se hrůzou a strachem, neodvažovalo se ani slovem ku protestu, neboť tam, kde jediné slovo stačilo k „věčné“ (tehdejší úřední termín) službě prostého vojína, tam kde za utržený knoflík a uniformy, nebo za nedovolený vous byl trest oto ran holí nebo knoutou, kde syn byl od mládí už připravován k tomu, aby denuncoval otce, kde jidašství bylo v očích carových jediným důkazem věrnosti, tam nebylo lze již mysliti na spiknutí, tam zoufalství musilo převláděti tisíce lidí k tomu, aby se slili v komunu, v ničivý živel...“

„Tedy ty takhle už teď! Měla jsem snad jet jako pasačka!“ —

Zkrátka vzkypěly vlny první domácí bouře už před sňatkem. — Ječmen politoval, že zabočil trochu daleko a začal smutnou kandidátku manželství klidit docela těšit, jak dovedl.

Nešťastná jízda — příjezd ještě nešťastnější. Vlak ujel snoubencům zrovna před očima. „Co si jen počneme, co si počneme!“ bědovala hlasitě nevěsta. „O jedenácté máme už klečet před oltářem, tolik hostů na nás čeká! Jak se budou lidé vysmívat! Že jsem radši nezemřela dřív, než jsem do toho kočáru vstoupila! Já tohle nepřežiju...“

Ječmen jako muž však nemohl představit si v tak vážném okamžiku slabou třtinu větrem nešatší se zoufale klátící. Nechal svoji nastávající polovici bédovati za dva a sám přemýšlel, zda by se nějak dostal brzy do Rákosova jiným způsobem o jedenácté hodině. Ještě není půl deváté. Rada byla těžká. Je tam tak daleko! „Prosím vás,“ ptal se jednoho železničního zřízence, „dovezl by nás některý zdejší siakrista do jedenácti hodin do Rákosova? Sám cítím, že jest to otázka příliš odvážná.“

„Cha, cha, to kdyby přišel sám Horymír se svým šemíkem, nedorazil tam před dvanáctou. To je nějaká dálka!“ — A při tom lkala Fany jako umírající labuť dál, div že si vlasy netřbala. — Ječmenovi záleželo se ten nálek do srdce jako meč.

Ale — když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší; a ta se najednou objevila v podobě dobráckého pana přednosty. „Jejda, jejda, taková mladá hezká slečinka a pláče jako stará babička při pohřbu! Je přistrojena jako k svatbě a lamentuje, jako by umírala! Co se vám stalo? Ujel vám snad teď najednou ženich do Ameriky? Anebo — zmeškali jsme, zmeškali, že! To přece není tak veliké neštěstí.“

„Zlatý pane přednosto, už je tím zmeškáním neštěstí a veliké! Vždyť jsme měli jeti spolu k odstavkům do Rákosova. Teď hosté čekají, čeká pan farář...“

FEUILLETON.

Poetiická jízda.

(3) „Tedy už máš Fany všechno v pořádku?“ tázal se růžolící ženich pan Ječmen své nastávající. „No — už věru nevím, co bych zapomněla.“

„Tedy s Pánem Bohem pojedeme.“ — Nevěsta přehodila přes svatební šaty dlouhý hnědý plášť a za okamžik sedala do starého kočáru. Ječmen přisedl; odveze si nevěstu, sňatku mělo být požehnáno dle obapolné úmluvy v jeho rodném městě. Teď už konečně bude Fanyňka jeho, do smrti jeho!

Kočár kodrcal zvolna po hrboлатé silnici malého městečka; byl-li ten povoz starý, byl zapřazený komon ještě starší. „Nu — aspoň se nestane na cestě žádné neštěstí, když se nesplaší,“ utěšoval se Ječmen.

„Tmm, to, to jsme měli radši vyjet trochu dřív. Tak dlouho jsem čekal!“ poznamenal starý kočí Jitrocel.

„I vždyť jest teprve 7 hodin,“ připomínala nevěsta. „Jen pobídněte koně, však nezmeškáme.“

„Tmm — copak náš grošák, ten ještě něco zmůže, to se ví že jo — třeba že už má taky leta. Pravda — tmm — někdy taky si za jízdy klekne jako naschvál; ale to nic nedělá, sebere se a jde zas. — Bje, bje!“

„Jukživ jsem, Fanyňko drahá, tak rád nejel jako dnes. Tento den bude pro mne počátkem nejšťastnějšího života.“

„Pochlebníku, jen atys taky tak roztoužený a zamilovaný mluvil za rok — za dvě léta!“

„Fanyňko, za dvě léta snad už jsem mohl prozkoumat, zda mé srdce zůstane stále, věrné, však uvidíš.“ — Tak a podobně mluvili mladí lidé ve starém kočáře.

Ale jak často se lidé klamají! Ječmen, který z počátku vyblásoval svoji jízdu za nejmilejší, již za půl hodiny se počal na ni silně mrzet! Valach, oháněje se líně několika proflídými žíněmi po

mouchách, šel podle hesla: Nedojdou-li dnes, dojdou zítra. Stáří ho činilo apathickým, pohodlným.

„Což nemůžete jeti rychleji?“ interelloval ženich trochu podrážděně ledivého koněkrotce.

„Tmm, já bych jel, co pak o to, ale bude-li jen chtít taky grošák! Já ho nestřhám. — Bje, bje!“ — Valach se opřel o chomout poněkud upřímněji až v něm kosti chrastěly při klusu. Ale to trvalo jen čtyry minuty. Objevil se v cestě kopec, jež nemínil grošák rozhodně atěci rychlým útokem. Teď to šlo ještě volněji než před chvílí! Dělejte se starce mladého junáka, ze splašů plzeňské, z octa šampaňské, můžete-li! A kdyby když vezl sebe lehčí náklad, jde velice těžce, jestliže mu spočívá na hřbetě náklad dvaceti čtyř let; takové břímě jest horší než pět centů.

Po chvíli zasteskla sama nevěsta: „Na mou věru, že se už bojím, abychom nezmeškali naposledy vlak. Takhle jsem si to přece nepředstavovala!“

Teď už oba snoubenci mlčeli. Těžko hlným kvílením a snažnou prosbou obměkčovat. — Vny přitvrdy; těžko nutiti úpěnlivým hlasem v jouzitého koně k jelením skokům. A aby mluvili něco veselého? Na to nebyla praždná nálada. — Za chvíli přece snoubenci přerušili mlčení: „Abychom snad raději,“ — „stoupili a spěchali rychle pěšky. Vždyť jest osem hodin. Opravdu se bojím, že vlak ujede — a v takové vážné chvíli.“

„Tobě se to řekne,“ tónem plačtivým odmítala nevěsta. „Na to si nevzpomenel, že bych si tak docela pokazila svatební šaty. Vždyť bych byla pro smích.“

„Ale — ale bude víc posměchu a ostudy, jestliže nepřijedeme dnes ráno do Rákosova! — Já za to nemohu, že někdo jiný objednal takovou starou berku.“

„A já — já že bych za to mohla? Vždyť vš dobře, že jsem při tolika starostech nemohla mít mysl pro všechno!“

„Aspoň jsme měli dřív vyjeti — taky nebylo potřeba tak dlouhé úpravy toalety!“

Utláčené člověčenství ozývalo se krvavými atentáty, které byly vždy zarputilejší a důslednější. Nihilisté vraždící státní úředníky a útočící na cary dle svého mínění vykonávali posvátné poslání a byli odhodláni ke všemu mučeníctví. Car Alexander II. podepsal sice vyhlášení ústavnosti, ale po jeho násilné smrti nástupce jeho a syn Alexander III. úmyslu svého neprovedl. Tento car, ač trýzněn mukami duševními, pochodícími ze strachu před atentátem, přece z absolutistické své moci ničeho nepovolil. Jakého rozčilení duševního stav carův dostupoval, vysvětlují dvě události. Jedné noci za velikého horka v komnatě usnul důstojník, jenž měl stráž vedle carovy pracovny. Nešťastný důstojník zaslechnuv přícházení cara, ulekaně odskočil ze sedadla ve stín, aby upravit si rozepjatou uniformu, při čemž zablýskla se mu v ruce stříbrná tabatěrka. Car domnívaje se, že se to leskne dyka útočnickova, vyňal rychle revolver, jež měl neustále u sebe, namířil, střelil, a důstojník sklesl mrtev. Jindy poručil car komorníkovi, aby ho ráno v určitou hodinu probudil. Když ráno komorník tvrdě spícího cara se dotekl, aby ho probudil, car v sebeobraně před atentátem komorníka prudce kopl do života, tak že ubohý sluha po několika dnech zemřel. Možná si představit, jaký asi jest život nynějšího cara, jenž prožívá všechny hrůzy vražd, atentátů a revoluce. Právě nyní dočítáme se z novin, že druhá дума bude zase opoziční. V úvahách politických prorokuje se, že bude mírnější než prvá a že spoléhající na plnění vědomí zákonosti, bude se snažit o zdravý postup nutných reform. Úlohou této dumy bude také, aby mravním svým vlivem a snad také zákonným usnesením vystoupila proti sprostým vraždám a terorismu těch, kteří nemají již na starosti dosažení outných svobod, nýbrž úplný rozvrát říše. Dej Bůh, aby slovanská veleříše hrůzami ji otřásajícími dodělala se obrození na nových ústavních základech. Jakkoli četné ty hrůzy konány byly v jménu ideí, ve jménu tužeb a potřeb davu, přece snad zdravý rozum většiny zabránil dnes již zbytečnému prolévání krve. Hříchy slepých vlád a rádech ruských carů již ztrestány dosti. Dnes poznáváme již jasně neschopnost mnohých ruských ministrů, kteří v atentátech nihilistických rozpoznávali skutky jednotlivců a nikoli projevy lidové duše, kteří nedovedli stopovati příznaky souborného zákona životního, ovládajícího pokolení lidské a vzpírajícího se proti stoletým útlakům a deplacím přirozených práv, přezírali jednotu Božské ideí, že kde duch Boží, tam že musí být i zákonná svoboda, která se postupně v lidstvu uskutečňuje, hřešili proti blahu říše, že každou výstražnou událost považovali za výplod nabodilých okolností nebo osudu a ne za pojivý článek z minulosti a budoucnosti.

Jesuitta Wasmann tedy přednášel v Berlíně o darwinismu před německými učiteli, před

„Jejda, jejda — to je zlé — to je svízle,“ škrábal se přednost za uchem. „Ale — počkejte, už to mám. Podívejte se, tenhle nákladní vlak pojede za čtvrt hodiny k Rákosovu; bude tam už před jedenáctou. Jen tak vás tam pustit nemohu. Musí se to provést podle paragrafů, ouředně, víte — skoro se to stydím říci — jako byste některý kus dobytka provázeli. Nem-li vám to příliš odporné, pojedete tedy — jak my říkáme — „zur Begleitung“.“

„Jen když se dostaneme před jedenáctou do Rákosova — to je hlavní,“ vděčně poznamenala nevěsta, a ženich se usmál. Konec bolu! Ale stálo to ještě. Letěla do Rákosova depeše, kupily se lístky „zur Begleitung“, a ženich šel s panem přednostou působit na srdce staré barátnice Vorachky, aby zapůjčila ku krátkému výletu bílou kozu, hovčící si v malém chlívku. „Jo — a kdo pak mi za to stojí, že ji zas dostanu zpátky? Vždyť jest to skoro můj jediný majetek.“ Když uviděla stařena desítku, hned byla povolnější. Sama ji dovedla k vletu. „Ta by chudinka s jiným ani nešla, je to takové věrné zvíře.“ Snoubenci zaplatili ještě zpropičné za přinešení dvou židlí do vagonu — a vlak se hnul. Teď se rozhodně koze nic státi nemohlo, když měla nad sebou dva intelligentní strážce. Koza ječela pět minut, než si zvykla na novou situaci, ale pak připustila k slovu i snoubence.

„Rajská jízda“, zasmál se ženich. „To jsem nevěděla, kdo rozhodne o našem osudu! Ty huňatý roháči, ani nevíš, jaké nám děláš dobrodiní. — Vlak toho tvora musíme hodně pohostit, až bude po všem.“

„Tot se ví — dostane nejlepší salát, jablka, koláče.“

Na nádraží již čekalo na třicet hostů. Homérský smích se rozlehl, když nevěsta opatrně stoupala z vagonu na přistřešenou židli a za ní elegický nářek kozí se ozýval.

„Jeli jsme „zur Begleitung“, vykonali jsme ten ouřad dobře“, vykládal ženich. „Jen když jsme nemečkali svatbu, to je hlavní.“

Teď už byla nevěsta veselá celý den.

výkvětem německé vědy, a dovidáme se, že dojem jeho přednášek učení páni chtěli setřítí únavou posluchačů. Obmyslil své vývody prodlnžovali, aby závěrečná odpověď Wasmannova zapadla bez ohlasu a zájmu. Při čtení zprávy o přednáškách Wasmannových mi vstoupila na mysl myšlenka, jak chybují řečníci, kteří chtějí všechno najednou posluchačům povědět, protahují své řeči přes dvě až přes tři hodiny. Zkušenost učí, že únavou zájem klesá a do stavuje se druhdy nechut k věci samé. Tohoto omylu neměli by se dopouštět jmenovitě řečníci katoličtí, kteří přicházejí tam, kde schůze jest událostí velmi vzácnou nebo snad novotou. Řečník před se běže úkol, promluvit o určitém předmětu, ví a má vědět, jaké má posluchačstvo, a podle toho jest mu se spravovati. Jsem přesvědčen, že za hodinu nechá se povědět dosti, ale ovšem věc musí být promyšlena tak, aby všechny myšlenky byly obsaženy a záměrně řízeny k cíli, jehož nutno dosáhnouti. Nepronikl-li řečník předmětu, stává se zbusta, že připlíchne mnoho nepotřebného, odbočuje, plýtvá zbytečnými slovy a konec konců nemůže dlouho veplout do přístavu. Řeč ne příliš dlouhá a obsažná jest nabádací a vnučavější, než řeč tasemnicová. Lépe jest, když lid lituje, že řečník ještě dále nemluvil, než když vidíme unavené posluchače, kterak pomalu z místnosti se vytrácejí. Za takových okolností není pak možný rozhovor, kterého jest potřeba, aby přednesené myšlenky se vžily všestranným objasněním.

Pokus o koncentraci stran, podniknutý vedením mladočeské strany, se rozbil. Kde jest mnoho návrhů a zájmů, nemůže žádný z nich stejnou silou prorazit. Mluví-li „Čas“, že mladočeši tu a tam jednají se stranníky realistickými o dohodu ku práci, vzbuzuje to tady ironický úsměv vzhledem k tomu skutku, že realisté na porady o koncentraci nebyli pozváni. Jde o to, zda-li vůbec někteří mladočeši mimo Prahu s realisty vyjednávají a, je-li tomu tak, pak jest otázka, jací to mladočeši vlastně jsou. Tady v Praze aspoň jest jisto, že proti koncentraci s realisty jest v mladočeské straně proud velmi silný. Jsou však neklamné známky, že jistá koncentrační blahovůle jeví se ve straně mladočeské vůči sociálnímu demokratům. Přiznávají jsou vzájemné poklony dra Kramáře a řečníka socialistického na nedávné schůzi v Něm. Brodě. Jest to pojištění vzhledem k nejistotě, která se tájí ve všeobecném hlasovacím právu a vzhledem k nižším volbám.

Obrana.

(3) **Výsledky nevhustické reformy.** Za jareho rozmachu mladočeské strany tolik se hovořilo o „čistém náboženství Husově!“ „Váhnu za světlým vzorem Husovým, pozvedneme náboženskou a mravní úroveň našeho lidu dle příkladu Husova! Každý věrný Čech má jíti světlou stopou Husovou! Pravda Husova — pravda věčná!“ Tak a podobně vykřikovali slavnostní řečníci, kteří namnoze — mimochodem řečeno — neznali ani jediného spisu Husova. A skutky? Vizme výsledek „praktického snažení“ novohusitův. Děti mladočeských otců volají hřimavým hlasem proti základním zásadám Husova snažení. Hus se vyjádřil, že kacíři mají býti odpraveni a odporučoval, aby světská moc násilím pudila liknavé k sv. přijímání, považoval víru za nejvýznamnější poklad lidské společnosti — a teď se volá jednoduše: „Pryč s náboženstvím ze škol! Odlučme církev od státu!“ Hus hájil posvátnost a nerozvláštělost manželství a teď se ozývá z úst dětí mladočeských otců: „Zavěďte sňatky občanské, dovolte manželkou rozloku!“ Jaké směř — takový plod. Takhle končí náboženské obrození tak hluché prováděné „na základě Husovy pravdy.“ O ty věčné pravdy Husova, hyněť znovu tak rychle, jako tenkrát mezi husity patnáctého století! — „My jsme a budeme husité.“

(8) **Ještě boheslovecká fakulta.** Naše články šly do živého. Hned se vyrojilo plno protestních frází pokrokových prastarých, ovšených fasónů. My však klidně trváme na žádosti, aby kraby kompetentní (pravíme kompetentní) vzaly konečně vědu Masarykovu důkladně pod kritický nožík a vysvětlily, zda jest možno, aby jediný odborný profesor universitní poučoval filosofy, historiky, politiky, lékaře i theology bohatou odbornou znalostí vlastní. Ať pak pan prof. Masaryk zase posuzuje odborné spisy universitních profesorů theologie. Ukázali jsme již přece dosti často, jak tento všeučenec klopytá, zvláště rozhovoří-li se o naší církvi. Máme snad znova opakovati své vlastní vývody o té vědě, na něž bylo odpovídáno výhradně hrabostí a chytráckým překrucováním?

Politický přehled.

Koncentrace stran v Čechách pro volby do říšské rady scvrkla se na společný postup mladočechů se staročechy; ostatní strany pustí v boj volební povětšinou na svou vlastní pěst. — Té doby zavítalo to rakousko-uherským vyrovnáním. Z Uher zahroženo, že vyrovnací vyjednávání musí býti co nejdříve skončeno, jinak že bude uzákoněn uherský autonomní celní tarif a zřízeno samostatné celní území uher. Na tuto brozbu odpověděno z Rakouska dle zásluhy, tak že Uhři kloní se najednou k povolnosti. Vyjednávání vede se dále. Také na zem. sněmích moravském a solnohradském projeveno přání, aby se už konečně vneslo jasno do vyrovnacího vyjednávání, by se vyrovnání poctivě provedlo, aneb aby co nejdříve nastala úplná hospodářská rozluka od Uher. — Císař dle posledních zpráv přijede prý jistě do Prahy v první polovici dubna. — Místodržitel hr. Coudenhove dostal brilanty k velkokříži řádu Leopoldova. — Poláci zasazují se o to, aby i střední školství podřízeno bylo úplně zem. školní radě; a bude prý jim vyhověno. — Zřizenci Jižní dráhy provozují v celé dopravě passivní resistenci, ježto nebylo vyhověno jejich požadavkům po zlepšení hmotných poměrů.

Na sněmu království českého jakoby tkvěla jakási ochablost. V komisích se pracuje dosti pilně, před celou sněmovnou jedná se však pouze o návrzích. Podán návrh na zavedení volební povinnosti, přijaty návrhy na zřízení nového živnost. soudu v Karl. Varech, na podporu družstevních agrárních podniků, na ochranu ovocného stromoví. Také sněm moravský jednal jen o pilných návrzích. Návrh na změnu zem. zřízení a volebního řádu na sněm zamítnut.

V Haliči působí velké rozčervení zatčení ruských studentů, kteří na Lvovské universitě způsobili velké výtržnosti pro nevážení si jazyka ruského se strany polské. Studenti zatčeni a uvězněni, ale ježto odmítali ve vězení přijímání potravy, propuštěni na svobodu.

Papež se vyslovil, že vyjednávání s francouzskou vládou jest přerušeno. Kněží francouzští mají v kostelích jako dříve zůstati, necht vláda francouzská jakkoliv se rozhodne.

Z poslanců do ruské dumy zvolených jest většina opozičních, kteří však chystají prý se jednati způsobem umírněnějším.

Z činnosti katol. spolků.

Devatenáct nových členů přistoupilo v tomto týdnu z Libranče ku katol. národní Jednotě černilovské. Čest jim!

Z Lomnice n. P. Katolická jednota naše odbývala v neděli dne 24. února t. r. schůzi pro členy a jimi uvedené hosty, při které s laskavou ochotou přednášel vasp. Th. dr. František Šulc z Hradce Králové „O nynějších různých stranách a jejich heslech ve přičině náboženství.“ V přednášce skoro půldruhé hodiny trávající seznámil nás vasp. řečník s různými stranami a společnostmi po celém světě rozptýlenými. Poukázav na jejich původ a cíle, které si za úkol vytikli na př. svobodní zednáři, sociální demokracie, spolek Gustava Adolfa, Britická biblická společnost a j., upozornil nás na stanovisko, jaké zaujímá každá z těchto stran k církvi katolické a náboženství. Zmínil se také o nynějších stranách ve vlasti naší se utvořivších, vylíčil nám přičiny, pro které založeny byly, upozornil na pronášená hesla stoupenců stran těchto vůči náboženství. Apeloval na přítomné, aby po příkladu těchto stran lid katolický snažil se zorganizovati proti svým nepřátelům, k čemuž nám přál mnoho zdaru. Přednáška vyslechnuta s náležitou pozorností od velmi četné shromážděných účastníků, kteří přes velmi nepříznivé počasí ve značném počtu se dostavili; vasp. řečníkovi dostalo se bouřlivé pochvaly za námahu jeho. Výbor katol. jednoty vzdává tímto vasp. řečníkovi za jeho laskavou ochotu ještě jednou srdečný dík a pronáší přání, aby všemohoucí ráčil mu popřáti hojného a stálého zdraví ku prospěchu katolického lidu. Po krátké přestávce podal zprávu o činnosti spolku předseda vldp. Ant. Láš a ze srdce jdomcimi slovy nabádal k vytrvalosti v nynějších dobách, dokládaje, že pro zásady, za které bojujeme, netřeba se nám stydět a se bát. Poděkoval všem účastníkům schůze a ukončil tuto zdařilou schůzi spolkovým pozdravem: Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Do Examinatoria pro školy střední ustanoveni jsou vasp.: za předsedu: Magr. Alois Frýdek, b. gen. vikář, atd.; za místopředsedu: Dr. Jan Soukup, kanovník a konsist. rada; za Examinatory: Dr. Fr. Šulc, k. kanovník a konsist. rada, Dr. Gustav Domabyl, konsist. rada a professor theologie, Václav Fröhbauer, gymnas. professor, Dr. Josef Novotný, professor bohosloví.

— Ustanovení jsou: p. Václ. Oliva, kooperátor ve Svatce, za koop. do Bělé u Přelouče; p. Josef Macháček, kaplan v Cněblich, za kapl. do Cerekevce; p. Petr Zavřel, koop. v Kunwaldě, za kapl. do Chlebu; p. Jan Kabrhele, kapl. v Poděbradech, za administrátora do Předhradí; p. Karel Havran, administrátor v Sadské, za koop. do Kácova; p. Ludvík Tůma, kaplan v Král. Městci, za zatím. kaplana do Poděbrad; p. Frant. Solníčka, kaplan v Křečovicích, za kapl. do Králova Městce; p. Ferd. Jeblíčka, kapl. v Kácově, za administr. do Starého; p. Boh. Konečný, kaplan, za administrátora do Král. Dvora; p. Václ. Prokeš, kapl. v Chvalči, za kapl. do Král. Dvora. — V Pánu sesnuli: p. Jan Vlach, jubilar, konsist. rada, b. vikář, děkan v Luti, + dne 18. února (naroz. 1830, vysv. 1855); p. Jos. Kalous (V. Vlnu), farář v Hronově, + 27. února (naroz. 1859, vysv. 1884). — Uprázdňené místa: Staršov (Dittersbach), fara pod patron. Jeho Veličenstva, (odchodem faráře p. Jos. Štemberky na faru v Kolči, arcid. pražská) od 1. února; Luže, fara pod patr. kníž. Thurn-Taxis, od 21. února; Hronov, fara pod patron. knížete Schaumburg-Lippe, od 1. března 1907.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 25. února 1907 usneseno: Veleletství c. k. p.š. pluku č. 18. v Brunecku zaslal seznam invalidů, navržených pro udělení nadace raněných vojáků r. 1866, předložil se měst. zastupitelstvu. — Výměr c. k. okresního hejtmantství, kterým pokutován byl p. J. Malý pro přestupek řádu živnostenského, byl vzat na vědomí. — Místo jatečného uděleno bylo p. J. Frýbovi, řezníku v Malovicích. — Podá se žádost, by Al. Střížek přijat byl v ošetřování spolku sv. Vincence de Pauli v Praze. — Dopis p. Ant. Schaffera, že službu policejního komisaře nastoupí dnem 16. března t. r., byl vzat na vědomí. — Žádost úst. komise divadelní za obnovení smlouvy s ředitelem p. Fr. Lucinou za posavadních podmínek na další jeden rok byla vzata na vědomí. — Technické kanceláři se dovolí, by prodávala planografické otisky regulačního plánu města za cenu K 1.— jeden kus. — Žádost pí. Böhmové za povolení k výčepu lihovin v domě čp. 78 postoupí se živnostenskému odboru. — Panu V. Waldekovi čítati se bude spotřeba vody v domě čp. 116 k jeho žádosti paušálně. — Výkaz o dobrém prospěchu stipendistů, předložený c. k. ředitelstvím vyšší reálky, byl vzat na vědomí. — Za posavadních podmínek prodlouží se pronájem lunetty č. XXX, v níž se nalézá továrna na harmonie, š. Rudolf Pajkr a spol. — Jatečnímu dělníku upraví a vykáže se být v budově měst. jatek a objedná se 1.000 kusů nábojů pro porážení dobytka. — Povolí se překročení policejní hodiny p. J. Kuchaří, hostinskému v domě čp. 79. — Upozornění praesidia rady městské v Praze na Cheraďmův týdeník „l' Energie Francaise“ postoupí se spolku „Alliance Francaise“ a Palackého ústavu. — Dobrozdání obec. a měst. škol o spalování knih, použitých ze školních knihoven žáky a žáčkami, stíženými epidemickými nemocemi, postoupí se zdravotnímu odboru. — Povolí se adaptace v domě čp. 9 k žádosti p. Josefa Formánka dle návrhu komise a v domě čp. 146 k žádosti p. L. Paldusa. — Vyzývá se svolení okres. hejtmantství a bisk. konsistoře, by ponechána byla odměna posavadní za čištění kostelního prádla kostelníkovi v Pouchově. — Proti povolení výročního a dobytčího trhu obci Solnici nečiní se námitek. — Žádost „Svazu československého studentstva v Praze“ za podporu akce, zabýjící se zrušením všech poplatků na veřejných školách všech kategorií, postoupí se měst. zastupitelstvu. — Zpráva policejní o vzniku ohně ve skladišti p. F. Bergra v domě čp. 150 vzata na vědomí. — Výboru „Obecné kuchyně“ zde propůjčí se divadlo ku představení na den 13. dubna. Výkonnému výboru strany sociálně-demokratické na den 30. dubna a dámskému spolku pěveckému „Eliška“ na den 16. března t. r., místo původně určeného dne 9. téhož měs. — Techn. kanceláři se uloží, by podala návrh na úpravu cesty k zádušním pozemkům v Lochenicích. — 4 žádosti o zvýšení podpory a o podpory mimořádné byly zamítnuty, dvě podpory byly prodlouženy a dvě zvýšeny.

Vyhledky prof. Dra. Drtiny na mandát poslancecký. Městský volební okres náš (č. 24.) má již šťastně dva obléhané kandidáty poslanceckého křesla: socialistu Hampla, kovodělníka z Kuklen, a realistu Dra. Drtinu, profesora z Prahy. Zejména kandidatura poslední jmenovaného, žáka profesora Masaryka, je nadmíru zajímavá a pohnutým zjevem. Vždycky se tvrdilo, že strana Masarykova je seskupením odpadlých aneb nevěřících katolíků, klerikálních evangelíků a lidí „kantorisem“ t. j. stavovským hnutím učitelů a profesorů za příčinou alepsání hmotných a společenských poměrů. Kdo si uvědomí, že tyto stoupenci Masarykovi volají stále po „volné“ škole, pochopí snadno, že stojíme před organizovaným jedním stavem, jenž byl však tak opatrným, že se skrýl se svými stavovskými zájmy za politickou zástěru „lidové strany.“ Ve svém chytráckém zakulacení nabíli dosti ochotných pomocníků, kteří tento politický příkrov „lidovosti“ nad Masarykovi drží. Tak zejména strana radikálně pokro-

ková propůjčila se loni na pardubském sjezdu ke službě těchto dekoratérů a fedruje plány Masarykovy, ačkoliv dříve nemohla trefiti na jméno ani jemu ani spojenímu židovskému. Ze naše analýse o prvcích „lidové“ strany je správnou, dokazuje výbor místní organizace její v Hradci Králové, jak se ustavila dne 21. února. Předsedou zvolen Dr. Klumpar (snad katolík), místopředsedou Rejchl (evangelík), pokladníkem Dr. Geduldiger (israelita), jednatelem učitel Kubálek (snad katolík) a zapisovatelem professor Vrabec (evangelík.) Tato skupina lidí vyhlásila kandidaturu profesora, jejíž Masaryk (ať to podiv u nás působilo) ve schůzi v Adalbertinu dne 28. října 1906 nazval *neodborným*. Agitace ve prospěch Dra. Drtiny provozují pokrokaři obdivuhodnou čilostí. Každému učiteli zaslali revers ku podpisu, že bude voliti jen a jen Drtinu. Řečníci pokrokoví rozjízďejí se do všech měst na okrese, řeční a agitují. Žádná strana nemůže se vykáhati takovým nadšením a takovou čilostí ve volební akci.

Schválení. Volba p. H. Srdínka, zem. polance a statkáře ve Svob. Dvorech, za starostu okresu královéhradeckého byla cisatem schválena.

Rozpočet obce Král. Hradce na rok 1907 vykazuje: potřeby řádné 848 417 69 K, mimořádné 4 400 K, celkem 852 817 69 K; úhrady řádné 733 667 05 K, mimořádné 200 K, jeví se tedy schodek 118 950 64 K. — Rozpočet místní školní rady na r. 1907 vykazuje potřebu 40 280 18 K, schodek 35 994 28 K. Celkový schodek činí 154 944 92 K. Na úhradu těchto schodků navrhuje se: 3 1/2% obecní přirážka ku přímým daním (135 000 K) 4 725 K, 26 1/2% školní přirážka ku přímým daním 35 775 K, dávka za vodu užitkovou 30 000 K, 3% dávka z nájemného (750 000 K) 22 500 K, dar Královéhradecké spořitelny 56 000 K; zbývajících 5 944 92 K uhradí se dalšími úsporami.

Koncert Frant. Ondříčka uspořádán bude v sobotu 2. března t. r. o 7. hod. Předprodej lístků u p. B. Brozkala, knihkupce na Vel. náměstí.

Z Klicperova divadla. Jednota divad. ochotníků „Klicpera“ v Hradci Králové sehraje v neděli 3. března 1907 na počest 30leté činnosti člena svého p. Jos. Dvořáka slavnostní představení: Tiché jubileum. Zert ve 3 jednáních. Napsal Jos. Šmahar. Regisseur Bř. Bronkal. Začátek o 7. hodině večer. Konec o půl 10. hodině večer.

Lidová píseň. Žádám snažně volebášené p. t. učitelstvo, jakož každého, kdo se intereseje o lidovou píseň, by zaslal podepsanému opisy písní, špalíčky a p. s příslušným návodem ku zpěvu (notaci), z blízkého i vzdálenějšího okolí Hradce Králové Dr. J. sef Pešek, prof. gymnasia v Hradci Králové.

Z valné hromady místního odboru Nár. Jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí dne 25. února t. r. Z jednatele zprávy měst. kontrolora p. K. S. Kašpara vidno, že činnost odboru směřovala k ochraně národní školy v Těchoníně u Králík, jež přešla v jeho výhradní vydržování mimo náklad osobní. Odbor docílil v té příčině finanční samostatnosti od úst. výboru a přijal tak škol v organizaci národní sice značný, ale důstojný města našeho. Na školu těchonínskou vynaloženo za minulý rok celkem K 2 235 56. Ústavu polévkovému při škole věnována jako loni i letos plná pozornost. Dobročinným tímto opatřením uděleno chudé horaké mládeži za zimní období 2 806 porcí polévek. Česká škola v Těchoníně se rozvíjí a počet žactva opět se zvýšil. Letos vypravil odbor pro tutéž horakou školu vánoční nadílku též úplné samostatně, zakoupiv od zdejších obchodníků pěkných silných látek sámků. Poděleuo bylo celkem 18 hochů a 16 děvčat úplnými teplými oděvy, obuví, vánočkami a chutnými zákusky. K zvýšení zdroje příjmů uspořádal odbor cestopisnou přednášku rodáka zdejšího pana Koska, jež docílila pěkného výsledku. Čestné zmínky zasluhuje v odboru akce novinářská, věnovaná českým menšinám v horách Orlických: v Pěčíně, Rokytnici, Těchoníně a Liberku, v Krkonoších: v Hartě a Zádleři a v Kytlici v Čes. Lípě. Jim pravidelně týdně zaslány darované předčtené časopisy téměř všech politických směrů a různé poučné revue a lidové vzdělávací brožury. Některé časopisy pro ně předplaceny a přímo jim z administrace zaslány. Odbor vymohl u ředitelství rak. sev.-záp. dráhy ve Vídni nařízení, aby byla na zdejší stanici dodržována rovnoprávnost jazyková, dosud valně porušovaná. V záležitosti rovnoprávnosti všech národů při úřadování post. spojitelný podana petice k ředitelství byla vyřbavě zodpovězena. Oporou odboru v jeho kulturním a humanitním úkolu jest jeho panorama. Ta našla v Hradci úrodnou půdu a důležitost její jest nesporná. V závěrku s vědelem vzpomenu, že pěkných výsledků odbor docílil obětavostí naší veřejnosti a vdanými díky všem, kteří morálně i hmotně přičinili se o rozkvět Jednoty a vysloveno přání, by odbor našel řady nových příznivců. Dle správy pokladníka p. Z. Ješka lonického roku obnášely příjmy odboru a připočtením počátečního zůstatku úhrnem K 6 809 06. Z nich bylo na příspěvků členů přijato 842 K, ze sbírek 27 K 70 h, na darech: od námoř. 20 K, Z. l. š. 10 K, spořitelny 20 K, Právovarného měřanstva 10 K,

J. B. M. dr. J. Doubravy 15 K, město Hradec Král. 100 K, okr. výbor 20 K, od dům. odboru N. J. S. ve Svobodných Dvorech 40 K a od odboru N. J. S. v Předměstích n. L. 38 K; na vánoční nadílku přijato 420 K 56 h. Čistý výsledek z panoramy obnáší 1 120 K 84 h a z uspořádané přednášky 221 K 68 h. Z vydání odboru nutno uvéstí zejména ta, jež věnována na matiční školu v Těchoníně: na udržování budovy, „ploceu zahrady školní a pod. vydáno 812 K 87 h, na školní potřeby a pomůcky 267 K 81 h; v činnosti podpůrné vydáno na polévkový ústav 221 K 48 h a na vánoční nadílku v doplatku na rok 1905 dlužných 403 K 30 h a za letošní 527 K 10 h. Novinářská akce pro české menšiny vyžadovala nákladu 164 K 59 h. Celkové vydání obnáší 4 475 K 15 hal. Jeví se tedy za minulý rok příkladný obrát !! 284 K 21 h. Stěží který odbor na venkově může se v tiché práci takovými výsledky vykáhati. Při volbě výboru a funkcionářů odboru pro nový rok správně zvoleni jednomyslně pp.: předseda Ot. Vojta, místopředseda Dr. L. Baták, jednatelem měst. kontrolor K. Kašpar, pokladníkem sochař Z. Ješek, novinářem obchodník Jan Durehanek, správce panoramy obchodník C. Vlach členy výboru stavitel F. Černý, professor Dr. Pešek a prof. Josef Vrabec; náhradníky účetní J. Černý a zámečník radal K. Halounek; revisory účtů professor Obchodní akademie J. Vocásek a účetní záložny K. Bullček. Po přijatém návrhu, by založil se fond z 10% příspěvků z čistého výtisku panoramy na možné zakonpení v budoucnosti nové samostatné panoramy, předseda doslovem ukončil schůzi.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje ve dnech 2.—8. března 1907 serii krajiných pávabů Korutan.

Stíny jednodušné frekvence na středních školách rysují se stále markantněji, tak že jest potřeba vážně o tom uvažovati. Prospívá snad jednoduchá frekvence žactvu po stránce zdravotní? Nabývá šák potřebného osvětlení těla, aby intensivněji duševně pracoval? Všichni rodiče nemohou dáti žákovi na dostatečné občerstvení o 10. hodině, aby bez hladu až do 1. hodiny vydržel; také není na to mimořádné podpory od jiných. Chudší přijde po 1. hodině domů, aby snědl ohřívane zbytky. A možno žádati, aby stravovatelka, obstarávající stravu na př. studijnímu obch. akademie a gymnasiu, vařila pro každého zvlášť? I ti žáci, kteří mají stravu v bytě zcela přiměřenou, trpívají na žaludek, že předrželi hodinu k obědování obvyklou. Dalo by se ovšem ledačos napravit, kdyby každý student si mohl opatřiti byt náležitý, kdyby dozor na byt a stravu byl ztížen. Kdy se toho však můžeme dočkat? Nezávis na všech stranách. Přespolní studenti dostanou se domů kolem 2. hodiny, mnozí odkázáni na vlak právě pro tu přespolní hodinu strati spojení a dojedou domů až k večeru. Jaké jsou to pak poměry stravovací? A jaká jest ta pozornost žactva při 6. hodině? Žáci si nerozdělí dle Komenského čas k práci a zábavě; napřed dlouhé přepínání a pak — dlouhé prázdno. Studující považují odpůldne za dobu sladkého odpocinku, věnují se zábavám a — učí se většinou zas jen večer jako dříve. Marno říkati, že se má odpoleadne pracovati doma též. Vždyť na př. v pondělí umívají leckdy žáci nejmenší, považují neděli za dokonale prázdno. Usilovalo se o to, aby žáci nemusili nositi do školy mnoho knih — teď jich nosí celé rance.

Vělelařský spolek pro Hradec Králové a okolí pořádá v sobotu dne 9. t. m. o 5. hodině večerní v hotelu u Černého koně výborovou schůzi, ku které se i všichni páni členové zvou. Členské knížky třeba vřiti s sebou. — Na Královéhradecku tolik vělelařů, škoda však že mezi nimi jeví se tak malý zájem ke spolku tomuto.

Koncentrace stran v Praze se nezdařila. V Hradci však rozmlněn nesnadný problém příznivěji. Pokrokatstvo prohlásilo, že v případě užší volby mezi sociálním demokratem a kandidátem mimopokrokatským dá své hlasy sociálnímu demokratovi; a tak můžeme čekati, že pokrokatské hlasy sesílí posici poddaných vídeňského Israelity a nepřitele našeho národa Dra. Adlera.

Všeobecná úvěrní banka v Hradci Králové, zapsaná společenstvem s ručením omezeným, odbyvala dne 31. ledna t. r. III. řádnou valnou hromadu. Na této valné hromadě byl s opravdovým uspokojením všech přítomných konstatován valice příznivý vzrůst stavu. Členské podíly hotové splacené vrostly během roku 1906 se 33 955 K na 61 766 K, v měsíci lednu a únoru t. r. přirostlo na těchto opět přes 5 000 K, tak že záruka hotové splacených podílů členských a připočtením fondů rezervních té doby přes 200 000 K obnáší. Veškerá aktiva banky i s členskou zárukou obnáší značně přes půl milionu korun. Člen dozortí radý pan B. Melichar přednesl následující zprávu: Členové dozortí rady konali průběhem správního roku 1906 jednání schůzi a mimo to pokračovali denně buď s knižbou směnecných sáhpčků, neb s knižbou vkladů prohlédli, prozkoumali četnkrátě podrobně zásobník směnek, zásoba cenových papírů a zázstav, četli protokoly ředitelstva o přijímání členů a povolování sáhpčků a dani

dle potřeby doklady předložiti. Vždy našli vše v úplném pořádku přehledně a opatrně vedené. Skontro pokladny provedli kromě ve smíšených schůzích, během roku čtyřikrát. Pokladniční hotovost shodovala se vždy se zápisy pokladničního deníku. Dne 30. ledna t. r. porovnali závěrečné účty: Rozvážný, sisku a stráty a pokladniční a vše v souhlasu a knihami účtovními shledáno. Vzhledem k tomu navrhuje, aby se předložené účty za rok 1906 schválili a fidejistvu udělili absolutorium. Po té vykonány volby doplňovací do fidejistva i do rady dozorců, načež usnesla se valná hromada k návrhu fidejistva na změnu §§ 1. a 2., kteroužto změnou bude nadále firma zníti: Všeobecná úvěrní společnost, zaps. společnost a rač. obmezeným, a uloženo fidejistvu změna tato do rejstříku společ-nstev přiblasiti, což se také již stalo. Zároveň usnesla se valná hromada dle návrhu fidejistva změnití sídla ku ve Vídni v expozituru. Účet rozvážný vykazuje: Aktiva: Hotovost pokladni k 31. prosinci 1906 K 41.671-10, zápůjčky směnecné a hypoteční K 313.675-09, přebytky u jibých ústavů K 6.262-4, tiskopisy K 3.740, inventar K 7.383-56, cenné papíry, kupony a mince K 41.231-63, zálohy na cenné papíry a jiné zálohy atd. K 21.082-07, úroky z půjček nedopracené K 901-09, úroky z reeskontu přeplacené K 1.048-48, zásoha inž. listů, pošt. známek atd. K 7.522-22, zásoha kolik, směn. blanketů a jiné K 471-24, přeplacené nájemné, telefon. časopisy a inserty K 519-50, kancelářské potřeby K 271, různé pohledávky účetní K 348, celkem K 439.842-22. — Passiva: Podíl člen. K 61.755, vklady K 156.757-88, reeskont K 183.779-10, úroky z půjček přeplacené K 2.096-59, rezervní fond K 2.500, fond ztrátový K 500, fond pensijní K 250, nezaplacené daně K 400, kauce fidejste filialky vídeňské K 30.000, čistý zisk K 1.303-70. Účetnímu p. Jos. A. Hejzlarovi udělena k návrhu rady dozorců za vzorné vypracování bilance odměna a celý zbytek čistého zisku převeden na nový účet. Obrát pokladniční za rok 1906 obnáší K 4.376.241-04. Povinná odborná revize banky vykonána bude během měsíce března t. r. Jednotou záložen pro Čechy, Moravu a Slezsko v Praze.

Z Pouchova. Sv. Josefův Jednota na Slezském Předhradí pořádala minulou neděli přednášku za Pouchov. Přednášel dp. Mynařík, kaplan z Černilova, o své cestě do sv. země. Ačkoliv je doma mnoho zaneprázdněn, vyhovuje dp. kaplan a ochotou všem, kdož ho požádají, by přednášel. Tím stalo se, že již podruhé zavítal do naší farnosti, by povzbudil svým milým, poutavým a poučným způsobem katolíky v lásce k ovšem místům, kde žil a působil. Zakladatel naší sv. víry. Sál dávno před počátkem naplněn do posledního místa nejen katolíky, nýbrž i příslušníky jiného vyznání, ba i z Hradce Králové, bylo pozorovati účastníky. Ovšem dobrá věc si dělá reklamu sama a je viděti, že církev dovede osvětliti a poučiti způsobem nlechlým. Proto naše díky patří dp. kaplanu Mynaříkovi za krásnou přednášku, vp. Petrášovi, kaplanu v Černilově, za ochotné obstarávání světelných obrazů. Zaplat Bůh.

Přípravy k příštím volebám v Pardubicích. V Pardubicích budou příští volby do říšské rady zřejmě tak rušny, jako nikdy před tím. Hlásí se již asi čtyři kandidáti a možná, že jich bude ještě více. Jednotlivé strany pracují čile na organizaci svých stoupenců pro příští volební zápas a přijdou dle všeho v boj volební náležitě vyzbrojeni všemi prostředky k dosažení co možno největšího volebního úspěchu. Posud ovšem konají přípravy jen v tajnosti a v zákuších, aby taktika jednotlivých stran zůstala tajná stranám nepřátelským. Volební pohybliví strategicky čítají zatím počet hlasů svých zápasníků a ve svém arsenálu vyhledávají a rovnají k hotovosti volební zbraň na potírání svých odpůrců. A v Pardubicích bude ta směsice stran politických tak pestrá v malém jako je v celé vlasti naší ve velkém. Ovšem při takové místní polit. péc-měl nedá se ještě nijak předvídati určitý průběh a výsledek blízkých jarních voleb. Zatím nejvíce se tuší strana sociálně-demokratická a náhodně její pobíhají již od domu k domu, aby byla celá rudá armáda na komando pohotová. Průmazní z nich také jsou té pevné naděje, že v Pardubicích lze se nadíti pro sociální demokraty nějakého pozitivního úspěchu. Tu naději mají ovšem také mladožáci zrovna tak jako evangelicko-židovská pokroková strana a jiné strany, ať již mají náter třídní nebo politický. Protože při velkém počtu obyvatelstva v Pardubicích a při té volební chuti a náladě, jaká se jeví v jednotlivých vrstvách obyvatelstva, nebylo by lze konati volby na jednom místě, rozděleny jsou Pardubice na čtyři volební okresey. Okres východní bude odevzdávati své volební listky ve volební síni, která umístěna bude ve školní budově „u Kostelíčka“, střední okres bude mít volební místnost v radnici, druhá část v restauraci v Bubenci, západní část bude voliti v hotelu „Koubek“ naproti nádraží.

Úmrtí v Pardubicích. Dne 21. února t. r. zemřel p. Karel Wittoch, učitel zpěva a hudby, po dlouhé, trápě nemocí ve stáří 60 roků. Pohřeb jeho konal se v sobotu odpoledne v Pardubicích v hrobě, kde seznal dříve působil. V Pardubicích byl seznal učitelem zpěvu na radice a varhaníkem v kostele „u Kostelíčka“ a v Pardubicích.

Nové stavby v Pardubicích. V Pardubicích stavi se moderní velké divadlo. Vedle divadla projektuje rakousko-uherská banka velkou budovu pro své úřady. V nejbližší době má tu postaviti poštovní erár svůj palác pro poštu, asi tak velkolepý jako má Trutnov. To je také už nalahavě nutno. Tak velké město, jako jsou Pardubice, zasluhovalo přebě už dávno svou vlastní poštovní budovu a trochu pohodlnější a upravenější místnosti v hlavní budově poštovní nešli má nyní. Doufejme, že co se blahosklonně stalo v německém Trutnově, že se stane v nejbližší době i v českých Pardubicích. Vedle toho má se tu stavěti technologické muzeum a nové školní budovy na Novém Městě pro chlapeckou a dívčí školu měšťanskou. Bude to obyvatelstvo pardubické státi sice nové přirážky, ale nelze se tomu nijak vyhnouti. Pardubice mají 3300 školou povinných dětí. Měšťanské školy jak dívčí tak chlapecké mají až trojnásobné paralelky a i ty jsou v pravém slova smyslu napěchovány, tak že při tak velkém počtu žactva nelze při nejsvědomitější snaze učitele s přiměřeným výsledkem vyučovati. Jest tedy sverchované na čase, aby se v zájmu vyučování a výchovy měšťanské školy chlapecké i dívčí v Pardubicích co možno nejdříve rozdělily. A to se také zásluhou uvědomělé místní školní rady v brzkou stane i při těch velkých obtížích, které se obyvatelstvu pardubickému uvalí na bedra stavěním nových školních budov. Nádražní budova bude letošním rokem dohotovena a odevzdána celá svému účelu. Bohužel kostel v Pardubicích se posud neopravuje ani nestaví.

Nádražní budova v Jeseníčanech u Pardubic. V Jeseníčanech je také zastávka na trati Pardubice-Německý Brod. Domeček, kde se čeká na vlak, je botová hrouda, pobitá šindelem, přes to, že se tam prodá do roka více jízdních listků, nežli v pěkné a upravené nádražní budově v Medleších, ba i v Rosicích. Rozumí se, že čekárna je v takové budově naprosto nevhodná a tmavá. Ostatní místnosti naprosto nedostačitelé. Také tam stojí v ryse českém kraji nápis Jeseníčanech. Snad je to čínsky anebo japonsky? Němci by ve svých krajích takovou zkomoleninu netrpěli. Myslíme, že Jeseníčany zůstanou i Japonci, Číňanu a také Němci vzdychky jen Jeseníčany.

Misie v Mikulovicích u Pardubic. Od 22. února až do 1. března t. r. konaly se misie v Mikulovicích za vedení dpp. Jesuitů z Hradce Králové. Ač počasí bylo velmi nepříznivé pro svoji sychravost a chladnost, přece přicházely do chrámu Páně po všechny dny celé zástupy věřících, aby vyslechy mocně dojmající kázání dpp. missionářů. Přišlo mnoho lidí i z okolních farních osad. Kajítníků byl počet nesčetný. Výsledek je tudíž požehnaný a blahodárný. Je nutno, aby se takové misie co nejdříve nepořádaly také i v okolních farních osadách. Zodpovědnost v našich pohybných dobách je velká. Pracuj každý, dokud jest den.

Celkový výsledek voleb okresních v Rychnově n. K. Aby členství „Obnovy“ poznalo celkový výsledek nedávno vykonaných voleb do zdejšího okres. zastupitelstva, podáváme jemu v té příčině zprávu tuto. Za venkovské obce byli zvoleni: Jos. Duseil, starosta v Černíkově (53 hl.), Frant. Šklíba, starosta v Merklavicích (53 hl.), Václ. Hlaváček, starosta v Litohradě (52 hl.), Frant. Šabata, starosta v Lukavici (38 hl.), Jarosl. Kučera, rolník v Lupenicích (33 hl.), Ad. Merta, rolník v Liberku (33 hl.), Ant. Moravec, starosta v Jestěticích (33 hl.), Kar. Rozum, starosta v Dlouhé Vsi (33 hl.), Jos. Ruffler, starosta v Javorníci (33 hl.), Frant. Kosek, rolník v Rovni (30 hl.) a Jos. Jirman, rolník v Kvasinách (27 hl.); celkem tedy 11 členů. Dosavadní starosta okr. Vojt. Bezdek, který již po dlouhou řadu let vzorně spravuje obec Třeběšovskou, muž to zřejmě veskrze docetý a slyšným záslužným křeslem vyznamenaný, nezvolen a podobně nezvolen též vynikající starosta skuhrovský Ed. Porkert. Ze zvolených jsou pouze dva, totiž Fr. Šabata a Ad. Merta, kteří také předešle a před tím již po několik dvířejších obdobích zasedali v zastupitelstvu okresním; ostatních 9 členů jsou lidé veskrze noví, což jest potud zcela v pořádku, že do práce veřejné pro okres zasvěceny a zapřábnuty budou sily mladé a naděje, jimž nepochybně osvědčeným rádcem a vůdcem bude zkušený a záležitostmi okresních dobře znalý starosta lukavický Fr. Šabata, který v rolnických i mimorolnických kruzích nemálo vážnosti potívá. — Za města zvoleno celkem členů 8, a to za Rychnov 5, totiž dosavadní 4 členové: starosta JUDr. Č. Langer, Langer, advokát, knihkupec K. Rathouský, zednický mistr Fr. Hányš a dosavadní vrbni dozorce a referent nemocniční, lékárník Al. Wolf; nové zvoleným členem jest hotelier K. Puchwein. První tři zvoleni byli na základě kandidát listiny v mimořádném zasedání obce. Výboru se dne 9. m. m. přijaté; druzí dva kandidáti podle téže kandidát. listiny navržen, c. k. prof. v. v. dr. Tom. Kořil a c. k. notář Al. Ječho, po fanatické židovsko-pokrokové, proti nim namířené agitaci. při níž i tam nechtěno ani neprimárnějším západ spolčené slušnosti, jako by snad šlo aspoň o 20korunové každodenní diety mandátu do parlamentu nějakého, stáli chabým ramenaštvím, po přepadě zradou na straně své v menšině a zvoleni místo nich židovsko-pokrokové kandidáti K.

Puchwein a Al. Wolf. Tím zvítězila prospěchářská morálka a chytřistika talmudská proti protivé a spravedlivé snaze po nezbytně nutném zlepšení poměrů ve sverchované šlemdriánském hospodářství při zdejší nemocnici okresní, jak docela objektivně a pouze dle skutečných fakt vyličeeno bylo v několika dvířejších číslech „Obnovy“. Avšak jest velice pochybné, že vítězství bude k trvalé radosti potřebných vinníků; neboť bude tu nové okres. zastupitelstvo, a jest tu zemský výbor, jimž oběma bude o věci té jednati a rozhodovati, po případě i škody podivným hospodářstvím tím vzniklé vymáhati na základě § tuším 16. stanov nemocničních. — Za Vamberk zvoleni byli: tamější starosta Ant. Bednár, sila nová a zajisté akvizice výtečná, a pak předchůdce jeho v starostenském hodnosti a již mnoholetý člen okres. zastupitelstva i výboru, znamenitý pracovník Adolf Vyskočil. — Za Solnici zvolen též homo novus, starosta Al. Hlaváček. — Ve skupině největších poplatníků v oboru obchodu a průmyslu zvoleni znova dosavadní dva členové, oba židé rychnovští, ředitel továrny Alfr. Gintz a továrník Ed. Fischer. Kandidát křesťanský, již při obcích venkovských shora jmenovaný p. Ed. Porkert, spolujednatel želez. buti Rženiiny ve Skuhrově, který jest každým coulem, jak se říká, vlastenec a čistý charakter, zůstal v menšině. — Ve skupině velkostatků zvoleni byli taktéž opět dosavadní 2 členové, Ant. Klimeš, lesmistr v Rychnově, za světský velkostatek černikovsko-rychnovský hraběte Boh. z Kolowrat a K. Svoboda, lesmistr v Kvasinách, za velkostatek šida bar. Königswartera; novým členem bude Got. Fourich, nadlesní v Borohradku, za vamberký velkostatek hrab. rodiny Lützovské. Město Rychnov, které jako velkostatek v období právě minulé v okres. zastupitelstvu zastoupeno bylo bývalým starostou svým, advokátem B. Flanderkou, přichází zde pro tentokráte o místo a nebude tedy zastoupeno v této skupině. — Až vykonána bude volba do okres. výboru, a to stane se co nevidět, obdrží „Obnova“ zprávu o jejím výsledku. — Zatím přejeme všeho zduhu ke svorné a blahodárné činnosti nově zvoleného okres. zastupitelstva. — Příště bude následovati řada článků o otázce a rozpínatosti židovské v Rychnově.

Veřejný včelařský kurs. Včelařská jednota kraje Častolovického pořádá ve dnech 9., 13., 16., 20. a 23. března 1907 vždy od 1. do 5. hod. odpoledne veřejný včelařský kurs v hostinci p. Řeháka v Šachově u Borohradku. Účastníci mohou se tu naučiti lisovati, štítí slaměné a rákosové desky úlůvé a sestavovati z nich úly stojany normální i ležany soustavy americké. — Kurs řizen bude p. Karlem Pazourkem, říd. uč. a obvodovým uč. včelařství zemědělské rady z Čestie. — Taktéž včelařská jednota obývá dne 24. března 1907 o půl 2. hod. odpol. v místnostech p. Vilímka v Olešnici řádnou valnou hromadu.

Z Dehaliček u Sadové. Záložna zdejší koná dne 11. března 1907 svou IX. výroční valnou schůzi řádnou, svolanou dp. Frant. Doudou, místním farářem a t. č. starostou. Záložna utěšeně skvělá a sociální své poslání blahodárně koná, majíc v čele osvědčenou sílu, kteréž obecenstvo plně důvěřuje a své úspory čile a bohatě světuje, ač záložna jen 4% ze vkladů dává. Během svého trvání v letech 1899—1906 měla záložna dosud peněžního obrátu celkového K 375.865-14. R. 1906 bylo všech příjmů a výdání celkem K 187.111-80. Vklady činí K 107.432-38, zápůjčky K 90.998-41. Z této bilance výroční zřejmě jest, že vedení této záložny již kus obrovské práce stojí, ale ráda se k prospěchu lidu osadního tato práce sociální za příčinou levného osobního úvěru svépomocného a za příčinou střádání představenstvem koná.

Z Jičína. V neděli dne 24. února t. r. byla na zdejší hejtmanský panem místopředsitelským radou F. Bachnerem odevzdána služce Anně Syrovátkové, rozené v Chlístově u Dobrušky, čestná medaile za čtyřicetileté věrné služby. Služka ta byla ve službě rodiny Synáčekovy dříve v Dobrušce a nyní u dp. Josefa Synáčka, kazatele v Jičíně, již od r. 1865. Tato věrnost a přičynlost k rodině a zároveň vytrvalost i řádnost v nepřetržité službě po celých 41 roků jest skutečně v době nynější obdivuhodná a zasloužila podobného vyznamenání. Přejeme věrné jubilantce hojnost zdraví, aby ještě dlouho sloužila za příklad svým mladým družkám.

Z Liběšatic. Katol. Jednota v Liběšaticích pořádá v neděli dne 3. března t. r. v sále p. J. Kováře div. představení „Poklad“, z venkovského života o čtyřech dějstvích. Napsal Karel Plešáček. Začátek v 7 hodin večer. Ceny míst obyčejné. Dětkám školním vstup není dovolen.

Ze Smidare. Organizace katolická v zdejší farnosti čile pokračuje. Dne 10. února promluvil tu p. prof. Drapalík o nutnosti katolické organizace, načež s 249 přítomných, téměř samých mužů, přistoupilo jich k organizaci 188. — Dne 17. února mluvil opět referent p. Ant. Jindra z Krucemburka v Chotěšicích a Červené Hore, dne 18. v Loučné Hoře a ve Lhotě Smidarské o otázce zemědělské a dělnické a ve všech těchto obcích ustaveny organizace místní. Dne 24. února přednášel o příčinách hmotného úpadku národa českého p. Frant. Satorie z Prahy v sále na radnici ve Smidarech a v panáckém hostinci ve Skřivaněch.

Na každé z těchto posledních dvou schůzí bylo přítomno ke dvěma stům posluchačů, mezi nimiž více paní a dívek. Členů všech místních organizací ve farnosti jest 470 a jest oprávněná naděje, že jich bude přibývat, zvláště když následovatí budou přednášky o volné škole, rozluce manželské a j. — Občas pracuje tu o organizaci, ale pokrokářské, jistý pán, který prý pro silnou nervositu má dovolenou. Chytá, kde koho může, i staré babičky, a v hospodách, na ulicích a trzích vykládá, že prý ta rozlučka manželská by byla přece jen dobrou věcí a na důkaz předkládá hned uspiněnou již fotografii jakési „Mařky“ z Podkrkonoší. Radíme mu, aby na cestu do Ameriky, kam se chystá, aspoň novou fotografii si opatřil a peněženku pro těch osm tisíc. Vždyť nošením kufru z nádraží, kdyby to bylo i nastávajícímu poslanci, sotva by se tu uživil.

Ze Skřivana u Nového Bydčova. Zdejší katoličtí občané uspořádali dne 24. února v sále panského hostince důvěrnou schůzi místní katolické organizace, které předsedal rolník a obecstarosta p. Malý, místopředsedou byl ředitel cukrovaru p. Setvín a zapisovatelem mlynář p. Radimský. Přítomno bylo 190 mužů, žen, jinochů a dívek. Referent p. Frant. Satoris z Prahy přednášel, vlastně chtěl přednášet o příčinách hmotného úpadku Českého národa; začal O'Connelllem, Windhorstem, aby poukázal na nutnost a skvělé výsledky organizace lidu v Irsku a Německu, načech přelétl k vlastním předmětům. Tu však přítomní sociální demokraté, kteří pod podmínkou, že slušně chovají se budou, do sálu vpuštění byli, počali jevit velíky nepokoj pokaškováním, dupáním a pokřikováním. Přišli s úmyslem, že schůzi rozbijí, k čemu se také u žida notně posilnili. Práci si také pěkně rozdělili: Dršata, hostík šestnáctiletý, s kloubkem na hlavě a hořícím doutníkem v ústech, ač v místnosti konání policejné jest zakázáno, postavil se v posadí sálu; krejčí Čou a továrním dělníkem Karlem Štovičkem as uprostřed po straně sálu a švec Čechovský v popředí. A nyní nastala podivná pro bohy, jakou jen socialisté dovedou; jeden přes druhého nechtěl, ale řval. Řečník sesnal situaci, vyběhl klidně socialisty, aby se uklidnili a námítky své po přednášce podali, ale marně mluvení. Proto musil řečník od svého tématu upustiti a obrátil se přímo proti socialistům. A byly to opravdu šlehy řízné, pod nimiž se rudí chlapi svíjeli; byly to bořké pilulky, které jim řečník z lékárníčky židovských matadorů sociální demokracie jednu po druhé k zadní podával; bylo to peprné koření z té Beblovy kuchyně, které jim vybíral, a to vše s klidem a úsměvem v tváři. Čím více se socialisti rozčilovali, čím více suřili, tím klidněji pouštěl řečník ledovou sprchu na jejich rozpálené mosky. Jakoby jim všem do duše viděl, když pravil, že synové naukami sociálních demokratů odchovaní jsou bičem svých rodičů; že politování hodnou je žena, která má za muže sociálního demokrata. Salva potlesku následovala vždy po takovém šlehu, který smíšeným demokratům zvláště přiláhal. P. předseda schůzi ukončil a k organizaci přihlásilo se 108 členů.

Z Čerčovic u Vys. Mýta. Dne 12. m. m. zavítali do osady naši kněží z řádu sv. Dominika, P. Bruno Barta z Prahy a P. Aug. Strnad z Olomouce, aby konali zde ve dnech 13.—20. února obnovu sv. misie. Na nádraží uvítání byli duchovenstvem, školními dětmi a zbožnými osadníky. Obnova pak sama začala ve středu dne 13. února o půl 8. hod. ranní kazáním veledůst. p. P. Brunona. Ač počal byl velmi nepřívětivě, přece kostel byl plný. A vůbec po celou dobu trvání sv. misie účastenství všech stavů bylo neočekávané veliké. Zvláště překvapující byl veliký počet mužů, kteří přítomni byli svému stavovskému ovičení a kteří s radostí přistupovali ku stolu Páně. Jak utěšený byl výsledek obnovy sv. misie, patrně z toho nespěje, že ač kollektura zdejší dítá jen 2600 duší, přece počet těch, kteří vykonali sv. zpověď a přistoupili ku sv. přijímání, byl 1760. Patrně z toho, že není dosud náš venkov tak pokazen, a že velmi záleží vždy na tom, jakého má pastýře duchovního. Dejs Bůh, aby sv. misie božského užítu přinesly a účinek jejich aby byl trvalý. — Děkujeme co nejardečněji vřdp. misiionářům za neobyčejnou horlivost a obětavost jejich, děkujeme vdp. faráři Ant. Bartošovi, jenž s takovou ochotou právě hody daševní nám připravil. A nesmíme při této příležitosti zapomenouti na vřdp. Julia Váhu z Čes. Heřmanic a Františka Zrzavceho z Morašic, kteří stále co nejochotněji v každém oboru při sv. misiích vypomáhali, a povoláme všem zároveň upřímně a srdečně: „Odpát Vám za to Bůh!“

Kralikářství v Proseči u Vys. Mýta. Pannu pisateli článku v Obnově musím odpověditi následovně. Zjistě, že p. pisatel onoho článku jest zároveň kralikářem dosti zručným a věnoval se sám kralikářství racionelismu. Ale řekneme, co jsme vlastně již zvlášť úspěšného provedli až asi na jediného z okolí Proseče? Žádoucně by bylo, aby všichni se stali členy Ústřední J. K. Č., aby zde v okolí pořádali úspěšné a poučné přednášky o chovu králíků a založili si zde kralikářský spolek pro Proseč a okolí. Že zde jsou ojedinělé, kterým se králíci nedávají, jest vinou špatného

pěstění. Každý dbá jen toho, by měl co nejvíce mladých u remlic; do roka má remlika s remlicí společně v jednom chlévci, tak že remlice kojící hned zase obřezne; mladé, které kojí, jsou v státi do čtvrtého týdne, obřezá remlice jich nekojí proto, že již má ke kojení druhé. Mladá však málo odrostlá, nezvyklá k požívání jiné potravy, jsou náchylna v nedospělosti k nemocem, náramně hubnou a hynou. Každý pěstitel má dbáti toho, aby remlice byla zvlášť oddělena od remlika; potom má trvati kojení nejméně osm týdnů. Při kojení se mladá přisívají stravou jinou, tak že když jsou odstavena, jsou již docela očištělá a nepodlehají nemocem. Mladátům do osmi neděl se nemá dávatí syrová píse zelená; dejte jim buď oves, vařených bramborů, chleba a pod. Remlice má se připouštětí nejvýše pětkrát do roka. Neškodilo by, kdyby p. učitel Tošovský jako první v řadě kralikářů se postaral o náležitě pěstění a povznesení chovu králíků na Prosečsku. Člen Ú. J. K. Č.

Z Kolína nad Labem. V posledním čísle pokrokařské „Česká Stráž“ přinesla kritiku zprávy městské spořitelny. Necháváme stranou její kritickou činnost, která je jediným jejím obohem obecněstvem více méně „pochvalné“ posouváním, nás jenom zajímá, že při tom nemohla si odepřiti, aby i do toho nevrazila „Obnovu“. Prý purkmistr Sládek objednával si obmýván u Obnovy. Ptáme se p. pisatele kritiky, kdy a kde byl purkmistr Sládek „Obnovou“ obmýván, kdy a kde v „Obnově“ bylo nějaké objednané obmývání. Patrně hádá „Č. S.“ podle sebe. Obnova, miláčkove, není dávčatem pro všechno, které by za nějaký „bakšiš“ podjímalo se jakékoliv moučeninské práce. Co „Obnova“ napsala o purkmistrovi a o činnosti nynějšího zastupitelstva, to psala vždy dle pravdy, nedávaje se strhnuti žádnými city vděčnosti. Zprávy její byly vždy zcela objektivní a jako takové také byly s pochvalou přijímány. Jest-li při tom klepáno bylo bývalé panstvo přes prsty, byla to jeho vina, neboť proto nejsou katolíci, aby se nechali terrorisovat nedochůdčaty redaktory neb jejich chleboďárci. A tak bude i přístě. Nám jsou osoby zcela vedlejší, jedná se vždy jen o věc. Na to ovšem „Česká Stráž“ jest příliš nedospělá, jí se jedná vždy jen o osoby, a její radostí jest, když může rozmnožiti svoji pověstnou galerii o jeden exemplár, na němž by si směla. — Obecněstvo v pořadí Labe oddechlo si v těchto dnech, když hnuly se lody z řeky. Dlouhotrvající zima hrozila zácpou ledovou u jezů, která by mohla mít nedozírné škody v záplěti. Ted jest Labe již volné. — Hned počátkem jara počne se stavbou nového průmyslového podniku nedávno, bohužel, německou společností založeného na zužitkování látek desiatkových. Státi bude mezi nádražím dráhy státní a společností státní dráhy. Rozloha její má býti velká. Kolín na této straně rozšíří se až k potoku Polepskému. Pro město to značí ovšem veliký krok ku předu.

Z Chotěbořska. Rozvoj klidné a prospívací katolické organizace v našem kraji najednou se začíná hatiti. Proč se pracuje roztříštěně, proč katolíci se nedorozumějí před důležitějšími činy? Z čista jasna katoličtí zemědělci svolali schůzi do Libice. Přišli za nimi pokrokaři a socialisté, kteří spustili stavidla výmluvnosti sami. A katolický řečník? Zmizel, ač měl přece odpovídati. A teď se roztřásne od nepřátel jízlivé klep, že za tou schůzí byli kněží; těm se dějí nyní posměchy. Úmyslně se nyní těsně spojuje katol. organizace s nesdruženou schůzí. Takovými schůzemi se má snad posiliti katol. duch? Minulou nedělí zase přijel do Malce řečník katol. zemědělec p. Adámek. Nahrnul se tam protivníci a schůzi prý rozbili. Posorují veřejné poměry a právům s přesvědčením, že takhle, bez porozumění s těmi, kteří poměry na Chotěbořsku dobře znají, rozhodně by zde kandidát katol. zemědělstva neprošel. Nerozmyslnými činy bourají to, co jiní katoličtí pracovníci pracně vystavěli, jest podivnou přípravou k volbám. Posavad se tak nahnala voda na mlýn pokrokařů a liberálů. Takhle se může situace využítkovati od nepřátel proti katolickému kněžstvu. Pravdu sobě mluvíme, dobří spolu budme. Souhlasí se mnou i jiní kněží; proto jsem vybídl dp. faráře Vlčka, aby veřejně vystoupil a poměry objasnil. Jestliže by již nyní, při počátku intenzivnějšího postupu naší strany nastaly mezi námi radikální taktické nesobody, kam bychom přišli? Slušné jest podřídit cíle jednotlivců zájmům celku. — Farář z Chotěbořska.

† Josef Kalous, farář břeňovský. Po krátké bolestné nemoci vydechl šlechtetnou duši kollaturou vřele milovaný farář 27. února o 2. hod. v noci v náhodaké okresní nemocnici. Tělesná schránka zesnulého 28. února dopoledne převezena do Hronova, kde 2. března bude o 10. hodině ranní vykropena a po zádušních službách pohřbena.

Z Habru. V létě spády 1906 byl nadbytek projektů v Habrech: stavěli jsme dráhu z Ohradimě přes Habry do Světlé, žádali jsme o automobil poštovní mezi nádražím golč.-jeníkovským a naším městem, stavěli jsme okresní dům, obecní dům, měšťanku a jsme nyní v roce 1907 opět tam, kde jsme byli před lety. O automobil ucházíme se vážně. Byl by pro nás výhodou velkou. Jezditi

by mohl i ve aněhu, ještě by měl ráty a ne pneumatiku. Rychlost jeho by neměla ovšem převyšovat 20 km za hodinu, protože jinak musel by mít pneumatiku. Byl by lepší než nějaká lokálka. Dosáhne-li automobil, bude dovážeti z počátku osoby a zásilky poštovní a pak později zboží všecko. — Náklad na okresní dům je dávno odhlasován, přijat — ale při nejlepší vůli není možno nalésti místo, nebo se nemohou rozhodující činitelé o ně shodnouti. — Podobně se věc má i se školou měšťanskou. Domaíváme se však, že stavbu školy měšťanské není možno provésti beze stavby školy obecné, jejíž budova dle úsudku okresního pana lékaře svému účelu neodpovídá. Nejlépe by bylo postavití jednu budovu pro obě školy (jsou pod jednou správou) i mimo náměstí; kdyby byla budova přilíhla od kostela vzdálena, mohly by se služby Boží odbývatí v kapli v budově školní, jak to bývá v mnohých školách. — Spalničky suří v městě i v okolí posud.

Z Humpolce. Křesť.-katol. sociální spolek „Svornost“ započal letošní činnost sdátlým večírem dne 24. února ve spolkové místnosti „na Kocourku“. Přednášel „o vlastnostech pravé svobody“ vřdp. P. Norbert Beneš, děkan. Za doby naší na všech stranách ozývá se slovo „svoboda“, ale zneužívá se jí často v neprospech i škodu bližního. Zvláště pojednáno bylo v přednášce o svobodě myšlení, svobodě svědomí, svobodě náboženství a tisku; musíme říci, že přednáška tato byla velice poučná a příhodná pro nynější doby. Po přednášce recitovány krásné básně: sl. Komrsova Julie „Poklad“ od Erbena, sl. Příhodova „Spící mládenec“ od Jablonského, sl. Rychnovská Ot. „Borovice“ od Zeyera a sl. Bubnova „Proctví“ též od Zeyera. Že zdejší občanstvo přeje katol. spolku, o tom nejlépe svědčilo velké účastenství shromážděných. Jen ta naše intelligence pořád se krčí před katol. spolkem a nerada nás navštěvuje; jen bez obavy mezi nás!

Komité zvolené sjednom českých lnářů 1906 v Humpolci, pojednávají dne 13. ledna 1906 na schůzi v Ném. Brodě o situaci české lnářské produkce, radu zemědělskou žádá, aby společně se všemi korporacemi hospodářskými království Českého zakročila u vys. c. k. ministerstva orby v záležitostech lnářských a sice: a) aby důtklivě a neupřesně žádala pro družstevní třelny v Čechách subvenci státní 40%, celkového nákladu, bez ohledu na to, co poskytné země. b) aby c. k. ministerstvem orby byly povolovány družstvům subvence provozovací tak, aby len v prvních letech laciněji zpracovávatí se mohl, a tím i členství aby usnadněno bylo. Subvence provozovací záležela by v tom, že by družstvo obdrželo prvním rokem 600 K, druhým 500 K, a postupně, až šestým rokem 100 K. c) aby vydatnějšími podporami umožněn byl členstvu praktický výcvik v jiné třelně, kterou by jim c. k. ministerstvo poukázalo. d) Nákup čistého ruského semene buď podporován prostřednictvím družstev samých slevou 10 korun při jedné tunce. e) Pěstování domácího semene budiž zvláštními cenami podporováno. f) Každoročně budiž konána přehlídka čili výstava lnu. Tato výstava budiž pořádána jednou v království Českém, druhým rokem na Moravě, v třetím roce pak ve Slezsku. Této výstav zúčastniti se a je obeslati budiž družstvům uloženo. Tak budiž pracováno ku zřízení českého trhu lnářského. g) Odborníci při těchto výstavách budiž povinni ihned na místě podati posudek, poučení pěstitelů lnu a také posudek avšá o dobrozdání tiskem rozšířiti. h) Znalci lnářství budiž každoročně do třech vyslání v dobé kampaně, tu pak ať poučují, upozorňují, vady a nedostatky zařízení a spracování ať odstraňují. i) Lnářskými školami budiž v krajích lnářských pořádány lnářské karary. j) Budiž pracováno k tomu, aby byl umožněn český lnářský věstař. k) Budiž zřízeno místo instruktora lnářství, to jest odborníka, který by členy družstev poučoval po stránce výroby i oběhování, a který by prodej lnu za přiměřené ceny sprostředkoval.

Různé zprávy.

O boji francouzské republiky proti církvi přináší v č. 3. Vlčková „Osvěta“ s pára št. Radiče významný článek, který by měl důkladně pročišti každý, kdo o boj francouzské vlády proti katolictvu se zajímá. Strannických židovských sdělení o situaci francouzského katolictva čteme dost. Oprávněné stesky utlačovaných však mimo francouzské národnosti přilíh málo znají. Aspoň něco uvedeme s úvahy bystrého znalce Francie. Radič píše mimo jiné: „Slovana a vůbec Evropana, jenž adrál se v Paříži a ve Francii delší dobu, naráží stísněnost katolické církve ve volné francouzské republice, kde přehromná většina obyvatelstva — aspoň dle úřední statistiky — jest katolického náboženství. I dyž člověk na příklad vidí hluché masopustní slavnosti v Paříži a za několik měsíců na to slyší nebo čte v novinách, že ani o Božím Těle není veřejně dovoleno vyjítí v průvodě s ohraňu, a to prý jednak s ohledu na volnou komunikaci, jednak prý aby se samesilí nevyhnutelné výtržnosti, přesvědčí se, jak pravdivě mluví jistý poslanec z pravice, když v plné sněmovně zvolí: „Pánové, rovnost, svoboda a bratrství jsou u nás jenom na stěnách veřejných budov.“ — Ještě podivnějších, ba zdramátně rozzámu přímo nepochopitelných věcí našije člověk mimo Paříž, ač se ubírá na sever k Lil lu

na jih k Lyonu, na západ k Normandii nebo na východ k Rýnu, nebo na jihovýchod do Švýcarska. Projížděl jsem a také pěšky chodil všemi těmi směry a byl jsem několikrátě svědkem tohoto výjevu: Katolický kněz jde klidně svojí cestou, obecenstvo však doprovází jej všelikými nářádkami, a je-li náhodou jeznuita nebo snad dokonce mť v rukou brevť, sajístě je insultován. — Jsa jednou svědkem takové hrubosti, již dopustil se mladý, elegantní muž velmi inteligentního vzezření, považoval jsem za svoji povinnost přistoupiti k němu a z-ptati se ho: „Pano, vy jste zajiště republikán?“ — „Oršém,“ odpověděl. — „A to republikán radikálního, svobodomyšlného smýšlení?“ — „Toť se ví,“ přivěděl. — „Dovolte ještě něco: Jste pravý, či pouze naturalizovaný Francouz?“ — „Proč se ptáte?“ — „Protože podobné nevlidnosti, jaké jsem byl svědkem, nemůže se dopustiti pravý Francouz, není-li zasloupným přivrácenem nějaké fanatické sekty.“ Rozvinula se mezi námi rozmluva, z níž jsem se dověděl, že ve Francii každý jest považován za klerikála, kdo chodí do kostela, zvláště nechodí-li s ženou a dětmi, nýbrž sám. Ba ještě více, klerikál je nejen každý katolík, ale každý člověk, jenž přímo nebo nepřímou vyznává, že věří v Boha a že uznává jakoukoliv autoritu. — . . . Francie jmenovitě, požívajíc ještě podnes, díky své minulosti, protektorátu nad katolíky blízkého a dalekého východu, nemá nyní pro svou církevní politiku ani národné politických důvodů, na něž se odvolával Bismarck ve svém kulturkampfu. Vážly v Egyptě a na Levantě, v Číně a v Kanadě francouzský vliv existuje hlavně, ne-li jediné zásluhou oněch škól, nemocnic a jiných útvarů, jež zřizují a vedou tytéž francouzské řehole, které z vlasti vyháňejí proti všem zákonům a mravům civilisovaného státu. Katolíci církve ve Francii státem ochuzená a do jisté míry i pod vládou samého konkordátu pronásledovaná vyvinula práce ve dvojím směru takovou činnost, že každý nepředpojatý člověk, ba i nejvtěšší její nepřítel nemohl se ubrániti nejen uznání, ale i obdivu. To již nebyla církev učených sice a zpravidla ctnostných ale příliš bohatých, a proto také příliš pobodných církvevých hodnostářů a farářů, nýbrž církev 300.000 chudých kněží, mnichů a jeptišek, kteří a celé oddali dvoji nejvtěšší a nejzásluhnější práci: uctívat osvětu mezi lidem a ulevování bídě mezi opuštěnou chodinou. — Kdokoli sám očitě viděl, nebo v časopisech pozorněji sledoval výsledky všeobecné Pařížské výstavy r. 1900, poznal tu také oddělení pod předním názvem: „Institute pour duševní a mravní vývoj d'lnictva“ („Institutions pour le développement intellectuel et moral des ouvriers“). Nuže, kdo v tomto oddělení nejvíce vystavil? Komu porota jmenovaná socialistickým ministrem Millerandem přisoudila nejvíce odměn, vysnazení a zlatých medailí? Byly přede vším útvary katolických kongregací, tedy i katolické školy všeho druhu, které fanatické antiklerikalismu obžalovali před veřejností že systematického tmaťatví a nyní jim před celým světem socialistická porota byla nucena přikloniti první míse v práci pro osvětu lidu. — Ještě blahodárnější v sledky katolické náboženské horlivosti a křesťanské lásky bylo lze viděti na výstavě dobročinnosti. Oddělení to bylo umístěno v prvním patře t. zv. galerie des machines, a tu člověk měl neobyčejnou podivnou: není nemocí a slabostí lidské, pro kterou by by křesťanská láska nepoužila všeho důmyslu moderního pokroku a tak vytvořila dílo nesmírně rozličné a dokonale, jakési muzeum vzájemné pomoci a obětavosti. S plnou jistotou může člověk tvrditi, že jen zásluhou katolické víry Francie zachovala na tom poli bez poru své místo mezi všemi národy a státy. — Nýbrž Francie měla stratiť i to jediné předáctví, kterým ještě zbývá ve světě, a mezinárodněho stanovise dopustiti se sebevraždy, uctí se totiž dobrovolně nevedoucího postavení na východě, ale i nejkrásnější aureoly, kterou se může honositi moderní kultura národ? — Na šťastí křesťanství všec a katolicism zvláště má takovou duchovní sílu, že se něm p zlatí hluboká a významná slova, kterými geniální francouzský akademik a kritik končí své pojednání o církvi a o státu: „Náboženství ať je jakékoli vždy se posílí státním nepřátelstvím, než jímá-li od státu podporu za těžkých podmínek.“ — Nejlepší předstíti bi obažný, dobře promyšlený náek celý, aby se vědělo, co všechno požádavtělě li zamlčují. — „Osvěta“ vychází jednou měsíčně na K Vinohradech, v ulici Čelakovského č. 166. Celoroční předplác se K 14.40.

Nové akánsky socialistické vzdělávací práce. Velice horlivá socialistická agitátorka Anna Schwarzová, jež byla zaměstnána u firmy „Trebitach u. Söhne“ v Neubau jako komptoirníka, odezdána soudu. Už delší čas ztrácela se ve skladě knihy hedrábí; nyní se přišlo na to, že je „vyvlastňovala soudnicka Schwarzková, nedokáže ani na zřízení státu budoucnosti. — Když se seznaly veliké schody v záložně Svatováclavské, kde kradl nejvíce otel Haeuf Orth a jiní laikové, stáli socialistické listy proti kužetstvu vůbec, rozlehal se pokřik, že chyby Drosdovoy vlastně má ostatní duchovenstvo napravit; je to přý jeho povinnost. Podívejme se však, jak píše „Právo lidu“, když se jedná o provinilce socialistického J. Vejvara napal o krejčovském pomocníkovi J. Wintrowi, který ukradl peníze a postřelil v Emmauškém nádvorí M. Klabanovou, že se přidal k socialistům, čelí jejich knihy a účastní se jejich demonstrací. A toto pouhé je konstatování fakta rozešlilo redakci „Práva lidu“ tak, že vysyala „Nár. listy“, aby si daly pozor, jak p. Vejvara píše; ať třeba v nejvlastnějších svých sájmu jeat opatrnější! „Právo lidu“ ještě dodává: „Dle logiky Vejvarova článku musil by ku př mladoběcký poslanec Dyk býti připsán na vrub celé mladoběcké straně a každý mladoběcký obchodní pomocník, který se dopustí zpronevěry, na vrub p. Vejvarovi, který dříve býval také kupecským mládencem.“ Posornější, čtenáři, jak list farisejské horárijel pro evobedu tiskovou denuncuje nevinného Vejvaru a jak mu otevírá vyhořaje pro jeho pravdomluvnost? A dále: ti lidé, kteří pro Drosdovoy neposvětil hospodářství smekali kužetstvo vůbec, nejednou provolávají, že Wintrow nemá se připisovati straně celé! Farisejské nedůslednost nejvzácnější! — Socialistický předák italický

Luigi Salvatori odousen do vězení pro krádež. — „Vorwärts“ sám se ptáná: „Akademická mládež jest k socialistické demokracii buď bez účasti, buď zjevně nepřátelská. Umělců, lékařů, inženýrů a učitelů se k naší straně přihlášlo velmi málo.“ Inu — intelligence německá seznala, jak by asi dopadla se skutečně kulturními snahami, u socialistických štváčů; proto se jich vzdaje. U nás však místo co by intelligence ránsá optikla hrubě a krajně prohané socialistické liaty, ještě se k ohlupujícím socialistům přidává, jim pouštěné pooblebuje, aby si získala kousek laciné popularity. A přece jest zřejmo ze surových článků socialistických, že soc. alisté o skutečnou pravdu, o skutečnou vzdálenost neustjí. — Moravský „Pozorovatel“ píše, jak mnohon snadno dělati socialisté Čechy v městě ryse českém. K tomu dodává: „Ale podíváme se na místa, kde Češi jsou utiskováni a kde musejí teprve o svá práva bojovati. Tam stojí na strání kněžstvo, učitelstvo, živnostnictvo atd. — jenom ne soc. demokracie. Tak když na Ostravsku svého času předáci čeští vrchní inženýr Balcar a Žilka chtěli v řady hrobojného dělnictva vnéstí národní uvědomění a lásku k českým školám a za tou příčinou avolali schůzi, byl to vůdce socialistů Congr, nyníšší poslanec, který se svým soc. demokratickým vojskem vrhl do schůze a když mu bylo sděleno slovo, štvál dělnictvo proti českým vlastenům, jak posměšně říkal, tak dlouho, až schůze rozbił. — Když konána byla v Pol. Ostravě schůze ohledně jazykových nřizení, přitáhli opět soc. demokraté a snemožili řevem svým veškeré jednání. — Podíváme se na Hrušov, kdež přece je tak silná soc. demokratická organizace, co tam podnikli soc. demokraté pro české školství? A přece v Hrušově jest dělnictvo ohromnou většinou slovanské! A čí jsou to děti v Mor. Ostravě a na Pol. Ostravě v německých školách? 80 procent jest dětí soc. demokratů. To je ten národní out!“

V Ubrách všecko možné. Odstoupil maďarský ministr spravedlnosti Polonzy se čím dále tím více vybarvuje. Syn tohoto ministra a děm jeho advokátů kanceláře byl hotov vymoci na své otci za 25 000 K obnovení a za 50 000 K zrušení pověstných rozsudků rušomberských proti farši Hlinkovi, dr. Šrobarovi a ostatním. Posl. Lengyel tvrdí, že se v ministerstvu obchodu (Košutovu) dopátrá za desetkrát každého tajemství. Tak z archivu nejv. účtárny odneseny jsou správy, které pak opsány a fotografovány. Vláda Fejérvaryho vyplatila skupině poslanců, kteří byli v opozici proti vládě, 300.000 K, aby sfakala klid. A toto podplácení jmenují vlasteneckým činem. Maďarské bahno rozlévá se dál a dále.

Darwinova theorie. Darwinova theorie která tvrdí, moe se stvoření obháa odstraniti, dostává smrtelnou ránu jednu za druhou. První ránu udělal přírodním anglický nově doby, lord Kelvin, učinil projev proti Darwinovi, který zasluhuje nejvážnějšiho rozšíření. Professor Henslav četl v koleji „o racionalismu dnešním: zkončuje darwinismu.“ V poděkování za přednášku pravil lord Kelvin: „Vzhledem na vznik životat prý věda nemůže ani popřít ani potvrdit tvůrčí sílu. S tím nemohu souhlasiti. Věda pozitivně potvrzuje tvůrčí sílu. Věda činí, že každý v sobě cítí záskak... Moderní biologové znova přišli k novému a perennému přijetí něčeho, a to byl životní princip. Mají neznámý předmět před sebou ve vědě. Při pomýšlení na tento předmět jsou vědci agnostikové; oni znali Boha v Jeho skutečích, ale oni byli absolutně ptiučení vědou připustiti Mědi sílu v jiném směru než jest v sílách fyzických, dynamických, elektrických. Ať se nikdo nebojí — dokládal řečník — o skutečnou svobodu! Mohou býti svobodni ve své myšlence, ve svých křivkách a se svobodou myšlenky jsou vázáni dojiti k závěru, že věda nebojuje proti náboženství, ale jest pomocník náboženství.“ Jest to zajisté doznání moderního vědce nejvážnějši národa, z něhož i Darwinovo časn vyšel. Málo Darwin v Anglii stále nejvážnějši nepřátelé. Projev Kelvinův způsobil přirozeno obrovskou senaci ve vědeckém světě. Lidé jsou přirozeně nakloněni předpokládati, že hlubší věda odpovídá přilnutí k náboženství; když nyní slyší a to jednouch z nej štišších myslitelů naší doby prohlásiti, že znaloi zákonů světa, v němž žijeme, úplnějši známostí ne máme my, vedla jej k náboženství, odlehčilo se jim a jsou povzbuzeni a posilněni. Dříve se lekali této myšlenky a v jejím smyslu nedávěovali myslitelé nyní, když slyšeli, k jakým výsledkům došel myslitelé nelekají se více. — Projev lorda Kelvina byl takřka hnán pochopen. Říditel v New Garden Sir W. Thies-ton-Dyer stáje si v „Times“; že jedním ákrtuati péra celá poeie pro ně získaná Darwinem je stracena.

Nášinec.

**Čechové vzorem ostatnímu Slovans-
stvu.** Počátkem t. r. vypraveno bylo několik srbských mladíků na Moravu, aby tu a zkušených hospodářů nabýli platnější zkušenosti pro svou domovinu. Mimo to chystá se do východních Čech 21 maloruských synků seláckých, aby na zvláštním praktickém běhu zemědělském a u pokročilých rolníků nabýlých zkušeností uplatnili ve svých hospodářstvích — Do Prahy zavítalo na 30 mladých Černochořů, aby se tu naučili různým řemeslům, jež by pak provozovali ve své vlasti.

Německá Vídeň. Německví ve Vídnistlouká se, jak jen možno K tomu tak také přispějí přehlaš novopoděných měšťanů na zachování německého rázu Vídně, kterou svedl starosta dr. Lueger. Nedávno tento přitisknou uvedení byli do sboru měšťanů vídeňských tito stateční Němci: F. Pekar, S. Vodička, Al. Kadlecěk, V. Drda, A. Hapák, J. Kopceň, J. Boláček, T. Dolesal, A. Mezník a j. — Německví vídeňské sa chraňují — Čechové rodem.

Svět se obrací. M. ministerstvo vyučování povolilo výběru pro postavení pomníku slavnému českému básníkovi a spisovateli Janu Zeyerovi v Catochských sádkách v Praze 15 000 příspěvků. Jest to první státní příspěvek na pomník Čecha a spolu také nejvyšší, jaký k podobnému účelu vůbec byl povolen.

Nešťastní na moři. Při vjezdu do přístavu v Horku v Nizozemsku strožkotán se bouře parník „Berlin“, při čemž na 180 osob utonulo. — „Lampatrix“, parník rak. Lloydu, v ostrova Kréty naraziv na skalečko, potopil se; 40 osob přišlo tu o život.

Živnostnictvum českému. Nový živnostenský řád, který byl právě panovníkem potvrzen, vyjde v několika dnech tiskem redakcí osvědčených odborníků ve věcech živnostenských. Vydání to bude velice levné, každému živnostníku svým nepotřádaným přehledné, tak že se stane nepostrádatelnou příručí knihou nejen společenstvům živnostenským, ale i každému živnostníku, jemuž na vyukřikování ustanovení zákonných záleží. Tento živnostenský řád vyjde nákladem knihtiskárny Emanuela Stivína v Praze. Kdo by si přál, aby mu byly výtisky ihned po vytištění přímo zaslány, necht užijte objednávku předem, a bude mu poštou se šekem poštovní spojitelný zaslán. Při hromadných objednávkách přímo pro více členů společenstva poskytne vydavatel ještě zvláštní slevy.

Knežský dům v Luhačovicích. Na četné dotazy odpovídám, že otázka místa, kde dům bude státí, není ještě rozřešena. Až se shlíď družstvo, pak zjistí dobře postará se o místo nejvýhodnější. Hlavní věci jsou srozumitelnost všech kněží. Kdo se ještě k podnikání tomatu nepřihlásil, necht tak laskavě ubíci o nejdříve aspoň jednou korunou Přepěvsky přijímá Leop. Kolšek, farář v Předklášteří u Tisnova.

Videnské školství. Ve Vidni jest nyní 40 obec. a měšťanských škol, 85 samostatných škol měst., 154 obec. škol chlapeckých a 147 obec. dívčích. Na obec. školách jest tu 90.368 chlapců a 88.810 děvčat, na měst. školách 21.098 chlapců a 26 640 děvčat, celkem 226.096 dětí. Nejvíce žáků (28 458) jest v Ottakrinském, kterážto okres jest obydlen většinou Čechy.

(Zasláno).

Otevřený listek panu Dr. Františku Drtinovi,
c. k. universitnímu professoru v Praze.

O řeči, Vaší Slovnatosti konané v Hradci Král. dne 16. února 1907, kolují zde dvě verze. Jedna praví, že jste řekl, že mládče má být vychováno náboženstvem a vedena k ideálu Krista; a „Osv. Lida“ v č. 20. doslovně píše, že jste řekl: „Škola má být bez konfese. Má být přístupna dětem všech vyznání a nepřipustná jest, aby v srdci dítěte byla živena nenávisť k vyznání jinému. Učení dogmatům náboženským do školy nenáležej, jím se nerzbnají náležitě cit zbožnosti a k tomu dogmata odporají ostatnímu učení působice v srdci dítěte: spor a trapné výčitky svědomí.“ — Tyto obě verze nejsou zajištěny správně. Poněvadž stanovisko náboženské Vaší Slovnatosti jest nutně směrodatným pro nás při blízkých volbách, žádáme, abyste upřímně a otevřeně učinil konec pochybnostem a prohlásil laskavě v tomto listě, co jest správné, zdaž jste pro výchovu náboženskou, nebo zdaž jste pro školu bezkonfesi. (C) jest Vaše Slovnatost toho názoru, že může mít člověk náboženství a být bezkonfesi?

Náš účtív dotaz neračte vykládati ve zlé. Vaše Slovnutnost má své zásady a snaží se je uplatniti a dle nich jednati; my máme také své zásady a chceme také dle nich jednati.

V Hradci Králové, 27. února 1907.

Někteří veliči katolíci v Hradci Králové.

(Zaslano.)

Místní odbor Nár. Jednoty Sever. pro Hradec Králové a okolí s radostným nespokojením konstatoval ve své valné hromadě docela pěkných výsledků z minulého roce správním. Nemohouce zde jednotlivě každému stádnému dárci děkovati, pronášíme všem přiznivcům odboru našeho, kteří v uplynulém roce snahy naše hmotně nebo morálně podporovali, své upřímné díky. Vědomost naše v první řadě patří ač. radě král. věnn. města Hradce Králové a ct. redakci časopisů Ratibora, Obnova a Osvěty lidu, které vždy ochotně přispěly nám ku pomoci. Vzpomínáme také přátelské součinnosti dámského odboru Nár. J. S. ve Svobodných dvorech a odboru N. J. S. v Předměstích n. L. Přáním naším je pro příští dobu, by Nár. Jednota Sever., jako instituce v naší národní organizaci vele důležitá, budila v Hradci živé sympatie, by řady přátel a příznivců v místním jejím odboru v sájmá posílali českých menšin se zdvojnásobili.

**Výbor místního odboru Národní jednoty Severočeské
pro Hradec Králové a okolí.**

Karel Sl. Kašpar,
jednatel.

Zdénko Ježek,
pokladník.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. února 1907. 1 hl pšenice K 13 10—13 50, žito K 19 40—10 90, ječmene K 11 09—11 50, prosa K 00 00—00 00, vike K 10 50—11 00, hrachu K 00 00—00 00, oves K 7 20—8 00, čočky K 00 00—00 00, jahel K 20 00—00 00, krup K 18 00—32 00, bramborů K 3 50—4 00. 1 hl jetelového semene bláho K 00 00—00 00, ... jetelového semínka čer. K 86 00—105 00, ruzného K 90 00—98 00, máku K 48 00—50 00, líného semene K 20 00, 100 kg husích otrn K 12 40—00 00, 100 kg pšeničných otr ... 00 00, 1 kg nasle čerstvého K 2 24 ... máku pševného K 0 00—0 00, ... sádla vepřového K 78 00, 1 kg tvarohu K 40—0 32, vejce K 08—09, 1 kopa okarek K 00 00—7 00, 1 kopa seli K 00—00 00, 1 kopa kapusty K 6 00—10 00, 1 hl cibule K 2 20—4 40, kopa drob. zeleniny K 1 00—0 00, 1 pytel mrkve K 3 60—5 20, 1 bečka švestek K 0 00—0 00, 1 hl jablek K 10 00—16 00, 1 hl brusek K 0 00—0 00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 23. února 1907 obhývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 127, žito 196, ječmene 46, oves 228, prosa 0, vike 4, hrachu 6, čočky 1, jahel 17, krup 0, jetel. semínka 57, líného semene 0, máku 0. — 2.) Zeleniny: seli 45 kop, okarek 00 kop, kapusty 52 kop, cibule 22 hl, drob. zeleniny 60 kop, mrkve 1 pytlík, brambor 77 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 28 hl, brusek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepř 6 kusy, podavínat 585 kusů, káslat 18.

Založ. r. 1898.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Založ. r. 1898.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřezování
objednávek obratem poštou.

Zachovalé varhany

jsou výhodně na prodej.

Adressu sdělí administrace t. l.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

V krátké době vyjde

nová májová pobožnost:

Maria,

útočiště hříšníkův,

kterou na thema Kuzarellova
na základě Dilettoho „Il mese
maggior“ upravil J. Bělina. :|

Objeví se asi 300. Cena asi Kč 250.

Jsou to znamenité myšlenky populární,
které svým důvěrným tónem lidu se za-
mlouvají a hodí se nejen pro měsíc
květen, ale i pro neděle a svátky
ku kázáním. — Jistě prospějí!

Objednávky předem přijímá nakladatel

R. PROMBERGER V OLMOUCI.

Dále doporučuji:

Královna máje. Rozjímání o zárač.
událostech Lourdských na každý den mē-
síce Mariánského od Wenigera-Porobka
426 str. v ceně snížené místo Kč 5—
pouze Kč 2—.

Královně májové. Pobožnost májová
upravená pro 3 roky (154 str.) od J. Řeháka.
Kč 1-20

Rosa Mystica: Sváteční kázání Mari-
ánská, obsahující 21 obšírných řečí na vše-
lé slavnosti Matky Boží. Kč 1-50.

Lesní sadbu

velmi krásnou, bohatě zakořeněnou, všech druhů,
nabízí Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci
Král., z vlastních rozsáhlých školk, obzvlášť

2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký . . .	6—
4letý škol. smrk, 25—50 cm. vysoký . . .	14—
1letá velmi silná borovice . . .	2-40
nejméně 50.000 Kč 2-10; nejmn. 100.000	1-90
2letá škol. borovice . . .	6—
1letá borovice černá . . .	3—
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký . . .	5—
nejméně 10.000 . . .	4—
2letý škol. modřín, 25—35 cm. vysoký . . .	14—
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká . . .	30—
1letý dub obyčejný, 10—25 cm. vysoký . . .	8—
nejméně 10.000 . . .	6—
1letý dub rudý, 8—30 cm. vysoký . . .	10—
nejméně 10.000 . . .	8—

(tomato se u nás i na špatn. půdách dobře daří)

1letý akát, 40—110 cm. vysoký . . . 18— || 1letá bříza 12—35 cm. vysoká . . . | 7— |

Vše za tiele, loko slavnice. Balení do mechu zdarma.
koše v ceně výrobní. Mimo tyto ještě mnohé jiné
druhy. Žádajte ceník, který obsahuje krátký a
jasný návod pro neodborníky. — Sazenice jsou
drahou jako rychlozboží za cenu zboží ná-
kladního. Při odbírkách 200—1000 k. 2% až
6% slevy.

Výhodná koupě PIANA

za příčinou přestěhování.

K doptání u

Františka Lustiga

ve škrobárně v Týništi n. O.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Hledá se

křestní list - - Adalberta Riedla,

který narodil se asi r. 1822 v okolí Jaroměře
nebo Vrchlabí a zemřel r. 1904 v Gorici. Vld.
farní úřady tamní krajiny o pátrání v matrikách
a sdělení příp. výsledku uctivě žádá

Administrace „Mlase Lidu“
v Č. Budějovicích.

Největší výběr

KÁVY

a veškerého

kupeckého zboží

za nejlevnější
ceny nabízejí

Bratři Guthové,

Hradec Králové. Roh Velkého
a Mal. nám.

Navštivenky

všeho druhu

nabízí Mak. knihkupectví v Hradci
Králové.

K jarnímu období

dovolují si veledůstojnému
:: duchovenstvu nabízet ::

přírodní vína

první jakosti jak mešní,
:: tak tabulová. ::

Adolf Bařtipán,

hotelier v Hradci Králové
(Adalbertinum).

Založen r. 1868.

Založen r. 1868.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Filiálka v Semilech.

Banka zvýšila právě dosavadní akciový kapitál Kč 2.000.000.—
na Kč 4.000.000.—. Ručí tedy vkladatelům splacený akciový kapitál
Kč 4.000.000.— a ca. Kč 600.000.— rezervních fondů, jakož i veškerá
aktiva banky.

Dnešní stav vkladů circa Kč 6.400.000.—.

Směnárna.

Oddělení bankovní.

Skladistě.

Vklady srovnáje

na vkladní knížky a pokladniční poukázky

4 1/2 %

Besídka.

Chytal štěstí.

III.

(3) „Ty's jich zas vypil, ty nedopito“, vítala žena Klofka rozmrzele; „nemůžeš se aspoň jednou přemoci?“

„No — no — aby se zas neskubral! Až ti řeknu, proč jsem se zdržel a co hodlám podniknout, ruku mi políbíš vděčností. Až ti dokážu, jak jsem obětavý člověk pro rodinu, rozláčeš se pohnutím, jakého dobrého muže máš. Ty's mne ještě „Dorotko, neznala.“ Klofek se rozplakal hlubokým rozechvěním a obdivem nad svojí obětavou statečností předem sám, aby již předběžně vzbudil náladu.“

„Prosím tě, kolik's jich vyklopil, že brečíš jako při smutku?“

„Ženo, neurážíš! Vždyť já pro tebe a našeho drahého Františka už zejtra obětní vlastní život.“

Klofek si při tom položil pravici na srdce a hrdě se vypjal. Ale Dorotka pořád neviděla ještě kolem hlavy svého starocha žádné slavo-záře. „Prosím tě mlč, ty šlechtici z Nemanic. Nechytá se tě z trůnka mutýrka?“

Klofek však ve vojenské póze dokládal hrdě: „Ano, já se dám zastřelit k vůli vašemu štěstí.“

Dorotce bleskla hlavou myšlenka, že by opravdu nastala v chalupě větší spokojenost a blaho, kdyby se ten starý střelil. „Inu dělej, jak míváš, já tě zdržovat nemohu. Než takováhle život, to raději . . .“

„Ale dostaneš po tom střelení peníze, velké peníze, rozumíš?“

„I dej pokoj — leda že by mi dali peníze za knoflíky, které by z tebe po smrti udělali. Kosti máš tvrdé dost. Kolikrát jsem to na své hlavě zkoušel, když jsi začal dokazovat své rytířství pěsti.“

„Teď už nezlob, nebo . . . Já se obětnu a ty . . .“

„Teda neroztahuj řeč jako kolomastryku a radši už řekni zkrátka a dobře, co chceš podniknout“, mírnila se Dorotka.

A teď už jí flašinetář vysvětlil, že se dá zastřelit za jednoho jenerála, který truchlícím pozůstalým zato vyplácí deset tisíc jednorůžek. A to už je přece nějaké slovo! Musil se tedy večer s Korákem zdržeti, aby se s ním uradil, jak do toho.

Druhý den starý flašinetář oblekl se do dlouhého šosatého kabátu, na krk si uvázal černý šátek, na hlavu vojenskou čepici. Do jedné kapsy si strčil opatrně „oběd“, do druhé čtyry šestáky. Franta při loučení brečel uševá, Dorka se aspoň do slz nutila. — Až ty peníze přijdou, kopne se do flašinetu, zatne do něho sekera a celého toho svědka dosavadní bídě spálí.

Klofek vyšel časně z rána. Vždyť měl do Josefova dobrých pět hodin cesty. „Kam ta vojna jenom maširuje v svátečním kabátě dnes ve všední den?“ tázal se Bleska soused Vrána u rybníka. „I jde se dát střelit za jednoho jenerála, aby obci ulehčilo a ženě přilepšilo.“ A Blesk ještě houkl za Klofem: „Měl jste si, starý, vzít taky erb s těmi holubičkami; až v Josefově poznají, že mají střelit rytíře, dost možná, že vám ještě nějaký šesták přidají!“

Klofek jen zahrozil podrážděné holí a spěchal rychle dále, až se mu dlouhé šosy házely . . .

Ve škole se Franta zas aristokraticky mračil na ostatní děti. „Počkejte, teď půjdu do kadetky, a potom se mne bude třebaš jenerál. To se podívejte!“ Blesk se svými účastníky lišáckého sdělení mlčeli o svém úskoku, drželi obec v šachu. Zato Dorotka se začala docela vážně chlubit, že přece jen nějaké peníze dostane. Však zkusila se starým dost! Prostomyslní dělali udivené obličejy, někteří záviděli; chytřejší však se nezbedně smáli.

Klofek teprv za hodinu na cestě si vzpomněl, že jest přece jenom duše hříšná, že před tak vážným okamžikem se měl vyzpovídat. Ale co! Však v Josefově nebude zastřelen jen tak hned jako zvíře. Vždyť mu tam sami před poslední hodinkou kněze poslali. Vždyť ani lotrovi se neodpírá poslední útěcha. Umínil si, že na cestě nevypije ani za dva krejcare; musí přece přijít v pořádku. Ale když po tříhodinové cestě parno bylo stále větší, a nohy umdlávaly, rozhodl se, že si musí přece trochu odpočinout.

Kdo pak za to může, že k tomuto rozhodnutí byl únavou přinucen právě ve vesnici, kde vabíl chodce výčep libových nápojů? Jen tak na náves jako nějaký tulák si přece nesedne. — V krámě zacinkal zvoneček. Klofek sedl si na bednu, poručil si dvě housky. A pak na ochlazenou za čtyry čistě. Pak odejde hned.

Ale sešlo se několik sekáčů, ti se vyptávali na cíl pouť . . . A tak než se Klofek nadál, již pil skleničku čtvrtou. „Však už pij na tom bídném světě stejně naposledy“, uspokojoval neklidné svědomí.

Konečně teprve za dobrou hodinu vybral se ven; šlo se mu líp jen několik minut, pak měl nohy jako svázané, čím dál byla chůze obtížnější. Alkohol vzpružil starce na okamžik, ale hned na to velice seslabil. Konečně v lužném lesíku odhadl Klofek, že to takhle dál nejde. Vlezl si do houští, odpočíval; oči se mu zavíraly. Ažsi! Však se večer nic nevyspal; zdřímne si tedy na hodinku a pak půjde jako jelen. Teď ho přestávaly trápit vzpomínky na hříchy; naopak zaslzel nad svojí obětavostí, šlechtností, jaké není hned rovno. V slzách usnul a za chvíli počal silně chrápati. Teprve za dvě hodiny se probudil . . . Otevřely mu oči těžké krůpěje dešťové. Začínala bouřka. Kvapně došel Klofek do nejbližší vesnice, kde se ukryl v stodole.

Do Josefova došel teprve k večeru. Hned hledal feldvébla Koráka. Nesl si v kapse zaplené psaní jeho bratra. Řekli mu, že jest Korák právě „v cimbě na inspekci.“ Klofek za ním. Šikovatel četl, několikrát se ušklíbl a pak řekl: „Vidíte, vidíte, už je pozdě; už se přihlásil voják jiný.“ — V kasárnách rychle se rozšířila zvěst, jak se starý flašinetář chce dáti střelit za jednoho jenerála, aby dostal deset tisíc. Důstojníci smíchem se ohýbali. Sami chtěli viděti, jak vyblíží kurážný rytíř bez bázně a hany. Naposledy přece politovali starého flašinetáře a poskytli mu cestovné. Klofek si odnášel dobře tři zlatky. Ale nadával na zpáteční cestě na Bleska jen což!

A za dva dny zase zakvílel Klofkův flašinet: „Pimonte, Pimonte, co jsi ty za pána!“ Francek přestal se aristokraticky mračiti na spolužáky nadobro.

Byli přátelé Husovi radikálové či smýšlení konservativního?

(Pokračování).

Ve sboru Kostnickém čteny byly mnohé články žalobní proti králi Václavovi a choti jeho Žofii. „Hlavní bylo, že král mnoho s kacíři obcoval, jim lásku prokazoval, ochranu dával, k duchovenstvu katolickému nemilostivě se zachovával, k oloupení jeho netoliko přičiny zaváděl, ale i tak činiti svým služebníkům prikazoval. Žalováno také i na královnu Žofii, že jako dříve Husa, tak nyní mistra Jana z Jesenice hájí a v neposlušnosti k církvi podporuje, že dekrety apoštolské stolice veřejně haní a potupuje, na všech svých statech katolické kněží vyhání, husitské usazuje. Nechybělo mnoho, i byli by oba královští manželé od sboru obsýlací list dostali, aby se před sborem postavili a jeho soudu podrobili.“ (str. 719.) „Po smrti Václavově vzkázal král Sigmund do Čech, že ovdovělá královna Žofie až do jeho příchodu do království má býti vladařkou . . . a ku pomoci má jí býti rada vladařská.“ (str. 754.) Královna Žofie svolala sněm do Prahy; tu sdělány čtyři kusy, podklad to k budoucímu kompaktátům. Lid však působením kazatelů na táborech se shromažďoval, ačkoliv královští úředníci, ba i sami husitští pánové všechny možné překážky v cestu jim kladli a je zdržovati chtěli. (str. 757.) Lid počal bořiti a kaziti památky umělecké, dílo to prý Antikristovo. Tu mnozí Pražané z nelibosti nad tím s královnou Žofií na hradě Pražském a s některými praeláty, pány, rytíři, městy a obcemi v Čechách v ozbrojenou jednotu vstoupili (6. října 1419); zemská vláda doufala, že tím snáze zbourání se lidu zamezí. (str. 759.) Zatím Žižka a Mikuláš z Husi připravovali lid český k válce proti všem.

Královna Žofie musela tedy válečnou moc sbírat, aby každému zmatku neb rozbroji důrazně mohla brániti. V tom se jí netoliko katoličtí pánové a města, ale i husitsky smýšlející pánové, šlechticové a Pražané mírné strany ku pomoci propůjčili, neboť jim na zachování pokoje v zemi záleželo“ (z důvodů sociálních) (str. 765.) Královna nemajíc ještě dosti na tom, přijala mimo to velké množství oděncův, zvláště Němcův, v řádnou službu svou, a vyplácejíc jim žold, zřídila tím způsobem první stálé vojsko v Čechách . . .“ (str. 765.) Všudy dán rozkaz, aby se shromažďování lidu nedopouštělo. Lid si brániti nedal, tekla krev, dobyt od lidu Vyšehrad, popálena Malá Strana . . . Koncem prosince r. 1419 do Brna za Sigmundem přijela i královna Žofie vladařka a složila tu úřad svůj vladařský, jež byla po čtyry měsíce bez velké útěchy a s nemalými starostmi vedla, a od té chvíle zůstávala již

při dvoře svaka svého, krále Sigmunda, až do smrti své, která ji r. 1425 dne 26. září zastihla. (str. 775.) Tedy oba královští příznivci učení Husitského skončili jako potíratelé téhož hnutí.

A jak se zachovali k husitství Husovi průvodci do Kostnice? Dva zůstali věrni staré víře své katolické, jeden pouze stal se kališ-níkem, tedy mírným Husitou. Slyšíme o tom vypravování Kroučky:

8. Václav z Dubé na Lešně, český pán erbu Odfivous, synovec Ondřeje z Dubé, nejvyššího soudí, bojoval r. 1413 ve vojště Sigmunda proti Benáťčanům, provázal r. 1414 Husa do Kostnice, chovaje se k němu vlídně a přátelsky až do jeho upálení. Navrátil se r. 1415 do Čech, nepřipojil se ke hnutí husitskému, nýbrž zůstav katolíkem, byl od krále Václava podkomořím jmenován. Sigmund svěřil mu vládu v Čechách r. 1420 po odstoupení královny Žofie, byl předním polním vůdcem lidu královského proti Žižkovi, radil vždy králi Sigmundovi, aby s Čechy milostivě a mírně smluviti se hleděl, stál r. 1423 v čele jednoty pánův a měst moravských, nalezal se ještě r. 1424 v radě krále Sigmunda v Budíně, a umřel neznámého roku“ (Sv. II. str. 1295.)

O druhém pak původci:

„Jan z Chlumu příjímím Kepka, syn Ješka z Chlumu, přítel a obhájce Jana Husi, bojoval r. 1413 ve vojště Uherského krále Sigmunda proti Benáťčanům, byl r. 1414 Husovi za průvodce do Kostnice přidělen; jeho čestné, zmužilé a vytrvalé zachování se v tomto postavení zasloužilo si pochvalného uznání Čechův; roku 1415 po návratu svém do Čech přivěsili on a bratři jeho pečeti své ku stížnému listu ku sboru Kostnickému, a stál odtud při straně husitské. Roku 1417 rozdělil se s bratřími o dědictví otcovské, i připadl mu hrad Chlum v Časlavsku. Roku 1421 byl přítomen na valném sněmu Časlavském, zda-li pak se i bojův husitských účastnil, toho paměť nedochovala se. Umřel okolo r. 1437 bezdětek.“ (II. str. 1300)

A o třetím:

9. Jindřich z Chlumu na Lacemboku, vůbec Lacembok zvaný, strýc Jana z Chlumu řečeného Kepky, třetí průvodce Husův na sboru Kostnickém, zasedal na zemském soudě, nepřipojil se potom k Husitům, nalezal se r. 1421 na valném sněmu Časlavském mezi katolickými pány, a zemřel bezpochyby r. 1442. Držel některé statky právem zápisným, rodu jeho Lacembok stával někdy v Časlavsku v okresu Ledebčském u vesnice Souboře.“ (Sv. II. str. 1301)

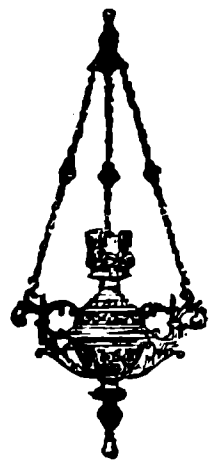
Za zmínku stojí též, že proti Husitismu se postavil a bojoval sám Žižkův zeť: pan Ondřej z Dubé. Neklerikální Zapova Kronika o tom následovně vypravuje: „V bratrovražedné bitvě u Malešova 7. června 1424 udeřil Žižka na (husitské) Pražany a porazil je. Toto hrozné vítězství Žižkovo bylo spolu i nejžalostnější porážkou Čechův, neboť čímž může takový bratrovražedný boj jiného býti, nežli hlubokou ranou vlastní zadanou? Padlo v něm zajisté 1400 lidu rytířského a obecného, padl rytíř Petr Turkovec, kterýž Pražskou korouhev držel, sám Žižkův zeť, pan Ondřej z Dubé, rodu staropanského. Pan Ondřej z Dubé bojoval tuto na straně kališnické netoliko proti svému tchánu Žižkovi, ale spolu i proti vlastnímu strýci, p. Janu Roháčovi z Dubé.“ (II. str. 1002)

Sem patří i zmínka o příteli mistra Jana Husa o panu:

10. Mikuláš Divokovi čili Mikšovi Divůčkovi z Jemniště. Kronika Zapova neklerikální o něm praví, že „byl z rodu pánův z Cimburka, dvořan a hofmistr krále Václava, přítel mistra Jana Husi. Roku 1414 přišel jménem krále Sigmunda k Husovi, aby jej k cestě do Kostnice ku sboru pohnal. Vida co se po Husově upálení v Čechách děje, přidržel se strany věrných katolíkův a král Sigmund jmenoval jej 1419 na místě Petra Zmrzlika ze Svojšína nejvyšším mincemistrem. Bojoval r. 1420 proti Žižkovi v bitvě u Sudoměře, odvedl zbytky poraženého vojska královského do Mladé Vožice, byl tu od Žižky přepaden a opět náramně poražen. Když král Sigmund a němečtí křižáci před Prahou leželi, prosil co vlastenec krále, aby ušetřil země a národu Českého; v bitvě před Vyšehradem přičítá se mu vina, že prý první na útěk se dal a osud bitvy rozhodl. Dopouštěl potom, že horníci na Kutné Hoře ukrutnosti na Husitech páchali, sám 1421 je vedl k Chotěboři proti Táborům, kteří jati byvše, buď na místě upálení buď v Kutné Hoře do šachet vmetáni byli. Když však přišli téhož roku Pražané a Kutná Hora se jim poddala, ušel ku králi Sigmundovi do Uher, odkud se více nevrátil. Činí se o něm zmínka ještě roku 1424, že se nalézal mezi královskými radami v Budíně. Bezpochyby brzy potom umřel.“ (Sv. II. str. 1309.) Tak jednal bývalý Husův přítel!

(Pokrač.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř specialně na kostelní náčiní, dovoluje doporučení svůj hojně nasobný sklad ve vlastním dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádob. y a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen r ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstříkavějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované výrobky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sklo zahradnické

do pařeníst na každou stanici nabízí:

24/24 cm. . . 11 hal.
26/26 . . . 13 .
30/30 . . . 17 .
fermežový smel (kyt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

kus za 4 koruny

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

cis. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskářské výrobky —

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veleůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdušojnější biskupské konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řádké poety tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdušojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl, nástupce, v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

krajkové záclony,

v cenách pro 1 okno od K 4— do K 40.—.

Tylové záclony od K 16— do K 80—
Úškové krajkové záclony (vitráže) 1 m od 50 hal. výše.
Úškové tylové záclony 1 m od K 2— výše.
Vitráže, „Brise-Brise“ od K 2-40 za 1 kus
Krajkové story od K 6— do K 20—
Tylové story od K 9— do K 50—
Story „Bonne-Femme“ od K 7— výše.
Draperie krajkové od K 1-60 do K 6—
Záclony kraj. na metry k stříhání 1 m od 50 hal. výše.
Balistové záclony barevné 1 m od 50 hal. výše.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.

Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křidé, kasatelny, spouštěnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a různé předměty hodící se za rky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitřní, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyřil“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Boží hroby

krásně provedené a velkém výběru v každém slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i z pevné sádky, jemně polychrom. (vz velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí veleůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1863. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 116.

Práce solidní. Ceny velmi mírné

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Jiřikova třída 232.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Umělecká novinka!

Konst. Buška S. V. VÁCLAV (na koni)

nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu, v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) K 20.

== KDE DOMOV MŮJ! ==

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 43x76 cm K 20.

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapal pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
koveho náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na rušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výběr
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medaili
stříbrnou a diplomem stříbrné medaili, a mnohými ji-
nými diplomaty a prásky rašení stříbrné medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přeane, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milosti revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, řádně a
levně vyřizují.

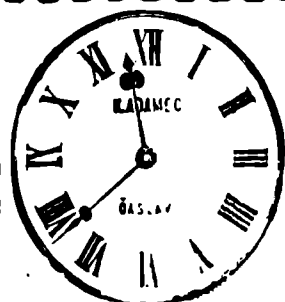
Vše zasílám jen posvěceně.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domáckého.

První výroba
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při údržbě
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kaperní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Důvěry hodným osobám na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové,

hlásk. ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2%—5% dle výpovědi.

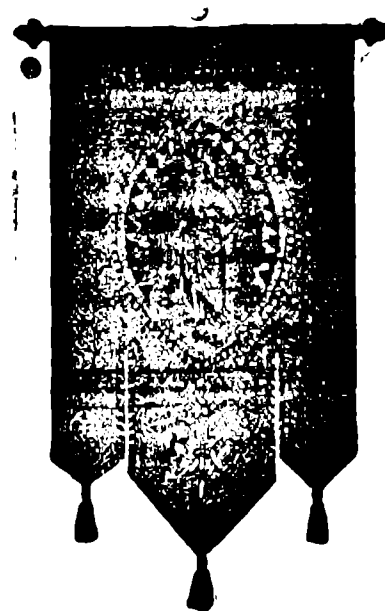
Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listky
pošt. spořit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

kteří jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

Továrna sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.

Telefon 914.

[Továrna sklad PLZEŇ, Selská ulice č. 7.

Telefon č. 416.

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

Páně
pánské i dámské.

Luňá
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.

Výbavy nevěst.

nejlevnější u

ty. Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

v Hradci Králové.

praktické dárky

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Osobní úvěr

pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vyloučeni. Adresy družstev aděli bezplatně

centrální ředitelství Spolku úředníků,
Videň, Wiplingerstrasse, 25.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtělech)

doporučuje P. T. veleddústojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkę se na požádání franko zašlou.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronové. Též lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar chenty, sukénka, šotyše, zeřlry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koruu 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
2. Střední katechismus katolického náboženství
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
3. Velký katechismus katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubnu 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18%, slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdílění výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.
(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na křídovém kartonu v šedém vkusném passepartout nabízí důstojnému duchovenstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmk obrazem věrně podaným K 5.—

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynych, nejdp. biskupa Dra Doubravy.

MOSAIKY

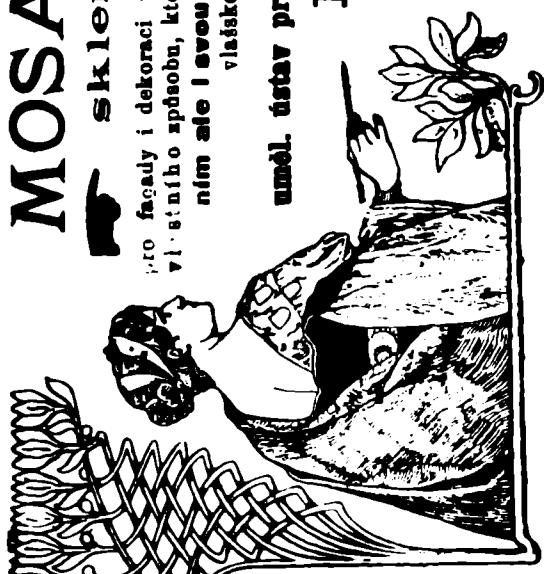
skleněné

pro facady i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, v. st. n. h. způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mosaiky vláské, hotovi

uměl. ústav pro malbu na skle

B. Škarda, Brno.

Rozpočty pro chrámová okna i mosaiky bezplatně

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam

Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187) pro zpevědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se chování v chrámu Páně

ku připevnění u dveří chrámových.

V provedení sličném, formát foliový; 1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Blak. knihtiskárna v Hradci Králové.

Právě vyšlo

č. 4. Čas. Úvah

Katolíci, organisujte!

Z pera Dra. Fr. Šulce.

Stran 24. Cena 8 h.

Prvý náklad 10.000 výtisků.

Nejčasovější tato brožura uvádí přesvědčivé důvody k utvoření spořádaného čili organisovaného šiku katolických voličů, udává podrobný návod ku založení a vedení organizace. Cenný obsah její jest rozhojněn krátkým výtahem z programových zásad katolické strany a výpočtem volebních okresů.

Hromadné objednávky s 50% slevou a franko vyřídí

Administrace

Čas. Úvah v Hradci Král.

Již zcela rozebrán

jest spis Dra. Reyla

Reforma manželství.

Zato však právě nyní již vyšel v Časových Úvahách obsahový výtah z téhož spisu pod titulem

Manželství

přirozené a svátostné.

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách sleva.

O rozebraném spise Dra. Reyla, z něhož nyní učiněn výtah, napsal 5. září m. r. časopis „Čech“:

„Nedají-li dnes moderní lidé na Písmo sv., na stísněný církvevní, pak jest potřeba vstoupiti mezi ně a těmitéž zbraněmi kulturními, psychologickými a mravními dokazovati četné jejich omyly. To musí býti metoda všech apologetů, a tuto metodu dr. Reyl ve svém spise jasně a určitě provedl a výsledkem, jenž nepřipouští žádných pochybností. Ukázav nečistě podněty boje proti katol. manželství, vysvětluje autor i náladu těch, kteří z přesvědčení tleskají bojištěm manželské nerozvíitelnosti. Přesvědčení to vyvěrá ze společenské mravní dekadence, která pro své pohodlí a nekázeň potřebuje sasků vady uvolněnějších. Roztrhav sofistiku rozlukových advokátů a obmyslou jich dogmatičnost, jde spisovatel na kofen sía, odkrývá a určuje širokou sociální a mravní podlohu, na základě kteréž protispoločenský požadavek rozluky byl postaven. Světovým protináboženským názorem vysvětluje vanik a podstatu rozvodového hnutí, a dovazuje, kterak známi podmanitelé společnosti lidské obratně chopili se společenské choroby, aby jí využili ke svým sobeckým záměrům. V celé knize bezpečně a disciplinovaně odkrývá moderní rozlukový švindl, čímž spis stává se ne nějakou zajímavou nahodilostí, nýbrž přirozeným a zákonným výrazem dané skutečnosti, její světly a stinných stránek. Bohatým materiálem, vhodným rozvrhem jednotlivých kapitol a myšlenkovou jednotou činí práce dra. Reyla nároky, aby byla hojně čtena od laikův a kněží a aby přinesla v myslích ovoce opravného myšlení, zdravého názoru na věc, násoru opravdu — moderního, neboť tato reakce proti moderním proudům myšlenkovým jest zdravé moderní“

Kněžské koláry

prací i celuloidové,

náprsenky

doporučuje a zakázky obratem vyřídí

Stanislav Jirásek,

specielní klatovské prádlo

Hradec Král. 136.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 8. března 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Naše chudinství.

(14) Jak známo, nebyl se zákonem o domovské příslušnosti současně upraven zákon o chudinství, ač obě tyto otázky těsně k sobě přilehají, že jednu bez druhé téměř řešiti nelze. Tomu má býti nyní odpomoženo a k tomu bezpochyby směřuje dotazník, jenž byl právě k zodpovídání předložen jednotlivým korporacím samosprávným.

Jako člen okresní sirotčí rady odpověděl jsem naň a myslím, že přijdu vhod našemu listu, v němž jako týdeníku pro sociální otázky nezbyvá ovšem dosti místa.

1. Jaký je dnešní stav chudiny, žebrání, nezaměstnanosti v okrese? — Odpověď: celkem příznivý jako ve všech t. zv. zámožnějších okresích, kde průmysl podává si ruce s pokročilým zemědělstvím. Nezaměstnaným zůstává, kdo opravdu pro chorobu pracovati nemůže, nebo se zaměstnání vyhýbá, naopak práci nalézá, kdo ji hledá. Jen zemědělských pracovníků část i bez své viny v zimě zahálí, ježto u rolníků zaměstnání nenalézají. Žebroty v městě při okolnosti, že stává komise chudinská, ústav polévkový, spolek pro osázení chudé školní mládeže a p., ubývá až na tuláky, kteří vzdor stravovně a vzdor policii v hojně míře obtěžují. Účel stravoven stává se z části proto illusorním (pochybným), že při nedostatku kázně nemohou do pracoven býti dodáni, kdo pro vagabundáž byli vícekrát trestáni, stanicím se vyhýbají, tělesně zdraví a pro pracovní tudíž schopní jsou.

2. Které jsou příčiny chudnutí? — Příčiny třeba hledati v povšechné neschopnosti k práci, již zavinuje stáří, choroba, alkohol a požívavost života vůbec.

3., 4., 5. Rozmáhá se chudinství, nebo ho ubývá a z kterých příčin? — Chudinství na venkově ubývá, v městě pak přibývá v stejném poměru, v jakém se venkov odlišuje a města přelidňují, ježto nejsou to z pravidla zámožní

lidé, kteří v městech průmyslových útočiště hledají, ale bohužel vždy nenacházejí, a vykazovalo by chudinství městské číslíci o mnoho vyšší, kdyby křesťanské milosrdenství (vincenciánské spolky), jakož i t. zv. humanita zákonitá, oficiální (chudinské komise) k zmírnění chudinství nepracovaly.

6. Jakými prostředky bylo by možno rozmáhající se chudinu čeliti? — Jsou to tytéž prostředky, jež se obyčejně od národohospodářů uvádějí k zvýšení národního blahobytu, tedy vzdělání lidu, ale při tom přivykání šetrnosti, skromnosti a spokojenosti s poměry, v nichž ten který jednotlivec žije a na nichž se závistivým pohlížením k výšinám života nic změnití nedá. Možno to nazvati jedním slovem mravním nazíráním na život, k němuž náboženství stojí v téměř poměru, jako kořen, z kterého život stromu bují. Jen mravně zachovalí, náboženství si vážící národové těší se z poměrného blahobytu, zrovna jako v spořádaných rodinách, v kterých panuje kázeň, je více zámožnosti a spokojenosti, než v takých, kde každý jednotlivec jde za heslem: „užiti světa za každou cenu.“

7., 8. Jakým způsobem dala by se nejspřavedlivěji upravit veřejná správa chudinství? — Ač chudinství částečně je upraveno zákonem o domovské příslušnosti, přece není ona úprava stejnoměrně provedena a měla by se po mém rozumu státi otázkou nikoli pouze obcí, nýbrž okresů a zemí. Dnes přispívá okres a zem na jednotlivé potřeby obecného chudinství, kdežto vše ostatní zůstává obcím bez ohledu, v jakých poměrech ona žije. Nového chudinského zákona potřebujeme jako soli.

9. Chodí se ve zdejší okrese okolem, po střídách a sluší dáti vůbec přednost chudinství uzavřenému, či volnému, resp. podporám v naturalích, či v penězích? — Neznám posud poměrů v okrese, jsem však toho náhledu, že k zvýšení chudinství mnoho přispělo ono uvádění všech společenských poměrů a vzájemných povinností na peníze a že kde se zachovaly

podpory naturální, nikdy nonze tak citelně nevystoupila. Proto nejsem pro vyplácení t. zv. výměnků v penězích — spíše pro všeobecné starobní pojištění — jsem pro deputáty a pro udílení almužen na venkově v požívatinách, ježto považuji za zbytečné, aby i do záležitosti chudinství míchala se t. zv. „třetí ruka“.

Moderní vědecká opravdovost.

(3) Co všechno dnes rouškou vědy se děje, to už přesahuje všechny meze. „Není třeba náboženství!“ volá již devatenáctiletý mladík, který sice většinou nestranného spisu (třebas protestantského) o naší církvi vůbec nečetl, ale který přes to „dokonale jest přesvědčen“, že ta katolická církev páchala jen hříchy, otupovala soustavně mozky, pracovala s krajní tyraní, atd. Několik napapouškových frazí k „uvědomění“ postačí. — „Čím tedy jest nutno náboženství nahraditi?“ táže se mladíka člověk rozvážený — „Náboženství nahradí se vědou, tou spasitelnou vědou, již církev dlouho překážky kladla.“ Tak hovoří mládenec, jenž není nic nepřijemnějšího než skutečné důkladné studium „Až bude veta po církevních poučích, pak duch nabude pravé volnosti, vznese se jako orol do závratných výšin. Volnost myšlení, svoboda bádání, to budiž naším heslem.“ Takhle hovoří mládenec, který ztěžka vnikne do frázovitěho spisu protikatolického spisovatele a naučené fráze bezmyšlenkovitě opakuje do omrzení, aniž by pátral vlastní soudností po důkazech, které protikatolického spisovatele k příslušným výrokům vedly. Mladý jun papouškuje fráze tak dlouho, pokud náhoda mu nevstrčí do ruky knížku ještě modernější, v níž mnohno jest opak toho, co dříve četl. Tedy zase opakuje se fráze modernější, aby snad někdo nevytkl mladíkovi, že jest málo moderní. Musí jít přece

Za to ostřejší ironii nacházíme v navýčerpatelné studnici lidových pořekadel a přísloví.

„Mnoho lékařů, hotová smrt. — Mnoho hluku, malá hostina. — Saze uhlím se neušpiní. — Na chudého vsady teče . . . atd.“

Ironie ve společenském rozhovoru jest jakýmsi nezbytným zábavním příměskem tak jako koření neb sůl v potravinách. Ironie činí rozhovor pikantním, zabavuje jej nudy a řadessy, ale nikdy nesmí toho příměsku býti mnoho, sice se rozhovor takový stane protivným a hnusným. S kořením takovým dlužno zacházeti opatrně a vážit si má vždy na citlivých věžkách jako šafrán.

Přeháně-li se ironie, je-li příliš bezohlednou a kousavou, povstává sarkasmus, kousavý pošklebek, který vždy hraní a urážkou a zabíhá velmi snadno do jizlivosti. Sarkasmus jest společenským taktem a chováním vždycky vylučován jako host neslušný, beztaktní. Člověku sarkastickému každý raději se vyhne.

S ironií shledáváme se nejen v humoristických časopisech a ve společenské rozmluvě, ale i v životě vůbec. Často ztropí si z nás běh života takový posměšek, že to pravým opakem toho, co docíliti chceme. Ironie taková zove se pak ironií osudu. Tuto ironii osudu zažije snad ve svém životě každý člověk, jen že někdo více, někdo méně. S někým si ztropí ironie osudu žert nanejvýš komický, u jiného hraničí někdy až s tragédií . . . — — —

Komickou ironií osudu prožívají nejvíce sváteční stíelci. Tak jednou jsem četl v novinách, že na jednoho zajíce dalo třicet stíelců šedesát ran, každý se zapřísahal, že zajíce třetí a přece zajíc utekl. Jak se tohle mohlo jen státi . . . ? — Inu, ironie osudu!

Takovéto příběhy ironie osudu jsou celkem nevinné, poněvadž končí komikou a neublíží konečně nikomu, ani tomu zajíci; hůře je, zahraje-li s člověkem ironie osudu, že to končí tragikou.

Takovou tragickou ironii osudu zažila známá Marie Stuartovna, francouzský král Ludvík XVI. se svou manželkou Marií Antonii, jejich syn Ludvík,

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napal Josef Váňa.

III.

Ironie.

„Máš-li pak už také nějaké významění?“ tázal se mne tuhle nedávno přítel, a nímž už jsem se přes dvacet let neviděl.

„Ovšem, jsem prvním farářem . . .“

„To ti gratuluji!“

„Počkej, až domluvíme. — Jsem prvním farářem v našem úředním kalendáři.“

Přítel se rozesmál, že se nemohl ani utišiti.

„Jsi stále stejný — samá ironie doložil, když se byl poněkud utišíl.“

Ironie, ironie!

Potkáváme se v životě se slovem tím stále jako bříšník se zlým svědomím.

Ironie, z feckého cironiea — přetvářka, posměšek. Ironie povstává, když vyličuje se uznání anebo chvála a když právě opak rozuměti se má.

Ironie jest tedy jakási pokrytec, jakási omáskovaný přítel, který maskou nás lituje aneb chválí a pod maskou se nám směje a vyšklebuje.

Ale ač ironie ze všeho si dělá posměch, přece nikdy neuráží. Jest nanejvýš galantní a taktu plná. Ironie nikdy uraziti nechce, urážku naprosto vylučuje. Jest to takový salonní mentor, takový uhlazený karatel, který opravuje nectnosti a chyby vždy jen v rukavičkách. Přibližuje se v úklonách a s úsměvem na líci, ale nicméně jest bezohledný a také pravidelně nikdy nemine se účelu.

Ironie jest buď jemnější nebo ostřejší dle toho, na koho padá aneb koho kárati má. Nechápe-li napadený, může se ironie přiotřítiti, ale pikdy nepřechází v urážku. Tu vylučuje naprosto. nrať ironie nesmí býti ani příliš skrytá, sice by se účelu svého minula, ale také nesmí býti příliš zjevná a okatá, sice by uběhla v posměch čili persifláž. A to ironie nikdy nechce, to se jí jako beztaktnost protiví.

Ironie má vždy nadech humoru. Ironie a humor kráčí vedle sebe jako bratr a sestra anebo ještě lépe řečeno, jsou to taková srostlá dvojčata. A proto nejvíce ironie najdete v listech humoristických.

„Ovládáte všechny jazyky, pane professore?“

„Ano, jenom jazyk mojí ženy nikoli.“

Pulgarcitto.

V koncertě. „Co pak to ten virtuos hraje?“

— „Mendelssohnovy písně beze slov.“ — „Hm, jak se zdá, obecnostvo namáhá se všemožně, aby tomuto nedostatku slov odpomohlo.“ Lit Bits.

Není to vidět. „Když vás vidím, slečno, vždycky se cítím býti o polovic mladší.“ — „Ale není to na vás viděti a to je škoda.“

V úřední záležitosti. „Mohl bych mluviti s panem radou?“ — „Teď ne, vašnosti, pro nával úřední práce nemá ani chvíli času.“ — „Ale vždyť já přicházím v úřední záležitosti . . .“ — „Právě na ty nemá kdy!“ Šv. dud.

Po přátelsku. Pražský synek (chlubně): „Jak pravím, otec na mé vychování vynaložil dvakrátstotílec korun!“ — Přítel: „Kdyby se stalo, kamaráde, že by ti někdo za ně nabídnul stovku — nerozmýšlejí se a ber!“ Šv. dud.

A ve výborných nyní Villmkových „Humoristických Listech“ četl jsem nedávno toto: „Čemu se říká „hořká ironie“ . . . ?“ — Když chceme, aby nám slavná vláda dala druhou universitu a zatím přijde zvěst, že z milostivého dopuštění téže sl. vlády bude — dobytčí sůl lacinější . . .“

I krásné naše písně národní oplývají ironií, jen že jest příliš jemná, sotva znatelná.

„Proč pak pláčeš a naříkáš,
vždyť ty budeš má,
až žezulka o vánocích
třikrát zakuká.“

„Přišly vám, mládenci, smutné časy,
nemáte sobě brát podle krásy,
ať si je kulhavá, ať hrbatá,
když má jen peníze, přec je zlatá.“

s duchem času; a jde jako slepec dráí se ruky cizí — ať ho táž vede kamkoli.

Málokdy tak bezmyšlenkovitě mládež osvojovala si nové fráze a hesla lidí jiných jako v době této, kdy tolik se horuje pro — volnost myšlení. Málokdy mládež tak málo studovala jako teď, kdy se blásá, že každý má se prokopati k osobnímu přesvědčení vlastním bloubáním, vlastní soudností a nikoli poslušným následováním některé autority. Akademická mládež ve skutečnosti ocitá se v Praze v poměrech takových, že jest přímo bezděčně vlečena za některým radikálním světlem; dává na jevo svérázný odpor proti některé radikální kapacitě, již se přidružuje většina — pak běda! Okolí, jež pražského studenta vychovává, vede jej sice k fanatismu, k snadnému přijímání radikálních hesel (zvláště protikřesťanských), ale k vážnému osobnímu studiu nikoli. Nikdy také v minulém století nebylo poměrně tolik nedostudovaného akademického proletariátu jako nyní za frázovitě éry Masarykovy. Ale akademik, který po šesti, deseti letech ještě nedostudoval odbor, jež si sám vybral, který si nenastřádal k vlastní obživě ani tolik zkušeností, jako devatenáctiletý rolnický synek, pořád v sobě cítí výbornou schopnost — pomáhati národu celému.

Úžas pojímá, jaké nesmysly přijímá student za bernou minci, jedná-li se o útok proti náboženství jeho matky! Na takovou práci ještě užijeme pokrokového studenta dost a dost. K volnému myšlení, k samostatnému studování některého novějšího hesla ho nenutí! Málo co mu jest tak odporné, jako tiché, pracné studium; na to není přece mnoho času, bujarý mladík musí hřmít ve veřejných shromážděních, osvědčovatí své demokratické smýšlení (aspoň ústy), v „svatém zápalu“ dávatí na jevo roztrpčení proti klerikalismu! Jen s každou ctností na podium, do veřejnosti! — A skutečná věda a svoboda pláče; mladík dává se vésti — aniž by dobře přemýšlel kam.

A takovéto „světlo“ vám řekne, že jest potřebí nahraditi náboženství vědou. Zeptejme se ho: „Nechceš vlastně nahraditi náboženství holou frazí? Dokázal jsi, že si skutečně tolik vědy vážíš?“ — Z nouze každá fráze dobrá. Proč uznávali povýšenost víry nad vědou právě velice bystří učenci? Proč ti právě byli tolik skromní a zbožní? Poněvadž poznali nejlépe, jak lidská bystrost jest často malomocná. „Nahradě náboženství vědou!“ tak volá i prostřední mladý lékař, který by vědou mohl dosti mnoho prospěti, kdyby skutečně obor svůj dále pilně studoval — místo shánění štváčekých schůzí.

Tažme se: Dá i nejdokonalejší věda takovou útěchu při umírání, jako ten, který řekl: „Já jsem vzkrášení a život?“ Dá rozhodnou útěchu věda člověku nevinně pomlouvanému a jinak pronásledovanému? Dospěje věda tak daleko, aby rodiče měli vždycky děti zdravé, zdárné, vděčné? Dovede sebe znamenitější věda působiti tak pronikavě na lidskou vůli jako víra? Vložte-li člověku socheckému sebe lépe nutnost

— který byl dán na výchovu hrubému ševci Simonovi, takovou tragickou ironii osudu zažil mexický císař Maximilian a veliký podmanitel Evropy — Napoleon.

Nemiluji muže tohoto nikterak, ba hněvám se na tu bezohlednost, s jakou honil mladistvé, kvetoucí junáky v náruč ukrutné smrti, mám odpor k němu pro tu lehkomyšlné prolitou krev, pro ty ztracené zdravé životy, pro tu bídu a nářek siroteků a vdov a mrzáků, pro ty strasti a bolesti, jež zavinil, ale přece mně vždy tolik dojmá, jak ironicky si s ním osud zahrál. Nemohu ani vyhléditi, jaké rozbolněné pocity třásly rozehvěnou duší mou, když jsem četl úchvatnou ódu na smrt Napoleonovu „Il cinque maggio“ od italského pěvce Alexandra Manzoniho, kde nesmrtelným veršem líčí ironii osudu tohoto geniálního Korsikána. Přiznávám, že k rozehvění tomu přispívaly hlavně nedostatečné verše Manzoniho, ale přece jen i ironie lidské slávy, pýchy a hrabivosti ve válčárnosti a strmosti a nahosti, jak se zde děsně na svém zbožňovateli vymatila, přispěla k rozehvění tomu dílem stejným. Na osudu muže tohoto nejlépe lze poznati nicotu, bezúčelnost, malichernost stále a stále velebeného a hýčkaného militarismu . . . Miliony lidí i peněz házejí se dále a každého času a v každém státě nenasytnému tomu Molochovi v bezedný chřtán a výsledek . . . — ?!

Milčím. Napadají mi jen slova našeho velikého pěvce Kollára:

„Často chudá pastýřova chýžka
více pro vlast může dělati
nežli tábor, z něhož válčil Žitka.“

Rozumíte mi — ?! — Chudás, drmolící mohlou dlaní zemskou broudu a v potu tváře pachtící se za tupým pluhem, věru lidstvu více prospívá než — — A přece soudí a jedná a měří a odměňuje se v širokém světě stále jinak . . .

Inu ironie osudu člověka! Ironie osudů lidstva!

lidumilnosti, on bude odíratí dále. Vysvětlíte vědou co nejjasněji člověku rozmarilému, že klesá ve zkázu tělesnou, jde svojí cestou dále. Dejte člověku útočnou, bojovnou knihu čtení nejlepší moderní knihy, čelící proti krveprolévání; napraví se pouhým poznáním skázo- nosných účinků bojovnosti? To právě dlužno mítí na zřeteli, že věda sama, třeba nejstřík- lejší, dovede sice osvětliti rozum, ale na vůli stejně mocně nepůsobí. Zato víra poukazem na vševedoucnost, všudypřítomnost a spravedlnost Boží mocně působí, aby vůle rozhodla se ko- nati dobro. A i kdyby hluboce založená věda naposledy všecko vyzkoumala! Může nositi v hlavě jedinac aspoň všechny hlavní vědecké poznatky, aby jich v případě krajní potřeby ihned použil? Anebo — přispěje vědy včasné trpčícímu odborník, který pomoci dovede? Ne- bude u odborníka nevědeckého třeba více roz- hodovati zášš než všechna učenost? atd.

Ovšem jest ještě hodně daleko do té doby, kdy všechny zjevy přírodní věda vysvětlí a kdy vyzkoumá, jak odstraniti všechny nemoci a jiné svízele života pozemského. Ale — již nyní má býti nahrazeno náboženství vědou, a to i třeba takovou vědou, že jest směšic stále se mě- nících domněnek. A kdo tu náhradu za ná- boženství neusilovněji žádá? Obyčejně jsou to mlukové, kteří nic vážného ve vědě nevyko- nali a kteří velice neradi a líně studují to, co pro ubájení své existence studovati musejí. Podívejme se trochu blíže. Mladý pokrokový horlivce „ví dokonale“, jak povstal svět, jak se vyvinul člověk, jak „biblí se mýlí“ ve zprávě o původu světa. — A zatím mužové nejuče- nější, praví odborníci, nedovedou vysvětliti ani zjevy ty, které se odehrávají téměř před jejich očima. Jak možno bezpečně na učené dohady spolehati, na to nám drasticky odpovídá sopka Mont Pelée na ostrově Martinique. Po prvním výbuchu souky pozvaní američtí geologové (zeměznalci) 5. května r. 1902 učinili prohlá- šení, jež pak nalepeno na nároží ulic: „Není nebezpečnosti! Nových výbuchů rozhodně ne- bude! Věda to praví.“ — Za tři dny nato však nastal strašný výbuch, který zahubil město i s učenou komisí, jež nedávno předpovídala na základě vědy — bezpečnost. Krutá ironie! Přijeli geologové londýnští, ale sopka jim ne- dovolila vědecké rozklady — zahnila je zpět na loď. Třetí komise (geologů francouzských) připlula na ostrov Fort de France a rozhodně prohlásila, že nebezpečnosti minulo, že lidé mohou se vrátiti. Leč sopka si nedala lidem vědou předpisovati; výbuch se opakoval a pohřbil 1200 lidí — kteří věřili vědě francou- zských učenů. Ještě jedna komise geologů zbudovala si observatoř (pozorovací stanici) na vrchu proti sopce, domnívala se, že zde bude bezpečno; leč komise musila prchnouti. Pro- slulý český učenec Zenger k zprávě o těch učených výpravách dodává: „Všechny čtyři výpravy geologů a jejich vědecké předpovědi utrpěly naprosto nezdar“. Tak! A teď že jest dobře výhradně na vědu se spolehati! Nedávno ztroskotaná loď Berlín stavěna od nejobrat- nějších odborníků, před spuštěním na moře důkladně prohlédnuta od jiných, podlehla přísné kontrole i později, řízena za plavby muži zkušenými — a přece se ztroskotala na dostřel před přístavem. Záludné moře, jak se dovede jízlivě vysmátí tolika odbor. znalci! Přes všechny pokroky vědy nikde není člověk minutu svým životem jist. Obrovské město San Francisco, jehož domy stavěny pro celé dlouhé věky, v několik hodinách zničeno zemětře- ním. A který učenec aspoň jeden den před neštěstím řekl obyvatelům, aby se na kata- strofu připravili? Nevyzpytatelné jsou často cesty sil přírodních — byt by učenci sebe více o nich přemýšleli. Ale — člověk neučený, který o skutečném studiu sotva zdání má, radí jiný: „aby nahradili náboženství vědou; sám však ubožák u sebe mizeru vzniknuvší strátou víry — vědou nenahraňuje.“ (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Sjezd „obrozených“ mladočechů v Praze. Po dalekosáhlých přípravách byl konán v minu- lých dnech v Praze sjezd strany mladočeské. Nebyl to sjezd příslušníků strany, nýbrž rú- ných advokátů, továrníků a jiných osob, které u nové nalakované strany mladočeské prostě hledají vlastní prospěchy. Mladočeství životem i politikou v posledním desetiletí tak stuhlo, že se úplně oddělilo od širokých vrstev lido- vých, což mělo v následcích silný rozvoj so- ciálně-demokratický. Nynější sjezd měl přispěti mladočeské straně jenom k získání jmen různé honorace, která mladočeství doposud ironi- sovala a jím pohrdala, pokud bylo demokra- ticky lidovým a poněkud radikálním. Teprve, když dva příslušníci této strany dostali se do ministerstva, tak že mladočeství může snad nyní dopomáhati i k řádům, vyznamenáním a titulům, to nastal obrát. Vtipnější příslušníci „strany realistické i stran jiných (!!) — up-

slechnavě posvátní poslance dra Kramáře a dra Aloise Rašína“ — neváhali přihlásiti se ku pozitivní práci . . . Jaká to ironie! JUDr. A. Rašín, týž, který ve svém časopise „Slovo“, založeném původně proti pražskému „Nájem- níku“, za pomoci „Společnosti Národního dí- vadla“ — psal o mladočeských poslancích jako o „sebrancích“ — že jich bylo přitomno schůzi tolik a tolik „kusů“ (!!), týž dr. Rašín, který o dra Heroldovi ve svém časopise nepsal než pouze jako o největším deputátníkovi a obročníku českého království, nepřestáváje ma vyčítati jeho placené funkce — obrozuje nyní stranu mladočeskou . . . Znatel poměrů spráskne ru- kama nad hlavou, slyše, že mladočeství „obro- zuje“ také staří staročestí professoři, filosofové, dři Frant. Augustin, zeť Václava Zeleného, Jindřich Metelka, H. Vyrský a jiní tak zv. „Kvičalovci“, dále jich nejrozhodnější nepřá- telé z táboru realistického jako dři Gruber, Fr. Tobolka, V. Tille, Prusík, V. Schnoster, prof. Jar. Vlček a j., zakladatelé „Času“ — atd. Jak se to časy mění!

Rozumí se, že řečí plynulo na sjezdu jako vody, a že všichni řečníci byli odměněni slu- čným potleskem. I dra Rašínovi tleskali „po- slanečtí sebranci“. Teď, na konci své politické životní pouti, zabájí tedy mladočeská strana pozitivní práci . . . Jen aby to neskončilo podle známého pořekadla: „Mucho povyku pro nic za nic.“ Strana, která po patnácte let nemohla si založiti vlastní list, která po patnácte let chystala se vydati spis o českých menšinách a na jich obranu, který pak ani nevydala, strana, která se počíná „obrozovati“ vlastně ve dnech svého umírání, zdá se nám, že bytím svým náleží již minulosti.

* * *

Svaz československého studentstva. Před dvěma lety byl v Praze založen s velikým hlukem „Svaz československého studentstva.“ Každý by se domníval, když to byl spolek studentský, že jeho posláním bude pečovati o věci stu- dentské a starati se o sblížení studentstva čes- koslovenského. Však chyba lávky! Místo toho počal „Svaz“ obíratí se různými vysokými problémy, na které nestačil, a z nichž mimo jiné byly i problémy reformy manželského stavu . . . Mladí páni počítali s velikou sym- patií ve veřejnosti, v čemž však byli nad míru trpce zklamáni. Poněvadž si vytkli mezi „ve- líkými cíli“ i reformu jisté části českého tisku, k němuž se za všechny veliké služby, které jim prokázal, odvděčili velice podivným způso- bem vyhlásivše na něj bojkot, ignoroval tento tisk, ve veřejnosti české velice rozšířený, jich činnost úplně. Následky toho pocítil „Svaz“ způsobem přímo osudným. Veškery jeho pod- niky, zábavy i přednášky zůstaly takto úplně utajeny a obecenstvem nenavštěveny; ba i ve- líká všestudentská slavnost, loni v létě pořá- daná na celém výstavišti v Královské Oboře, zůstala obecenstvu neznáma a skončila tak ú- žasným fiaskem, s jakým dosud nikdy nekonečil žádný podobný podnik. Všechno to vedlo nyní k bankrotu, jenž „Svaz československého stu- dentstva“ postihl, a to jen vlastní vinou rú- ných těch pokrokových lidiček, jsoucích ve výboru spolku, kteří tak záhy počali reformo- vati svět. Necht jsou tyto osudné následky vý- stahou našemu studentstvu, jež obor své práce studentské tak rádo zaměňuje za činnost stu- dentským hrubým vůbec nepříslušnou!

* * *

Podle vzoru starosty pražského dr. K. Groše. V těžkých poměrech, v nichž pražskému živnost- níctvu jest zápasiti za nynějšího všeobecného úpadku živností, udál se opěté případ, který jest výmluvným dokladem, že české živnost- níctvo v Praze nemá zastání v tak zvaných kružích rozhodujících. Tentokráte jde o *Ústřed- ní banku českých spořitelén*, mající svoje sídlo v nově vybudovaném paláci Mottlově na rohu třídy Ferdinandovy a ulice Ovocné. V těchto dnech spatřili mimojdoucí před vchodem do banky složené tři veliké ohnivodorné po- kladny po 1200 kor., objednané od německé vídeňské firmy tovární „F. Wartheim & Comp. Wien“ — samotným místopředsedou této banky, drem Karlem Černohorským, městským radním v Praze, předsedou sdružení obecních starších král. hlav. města Prahy a členem mno- hých národních korporací, smutně již pověst- ným správcem na Littengrüně! Kdyby nebylo v Praze osvědčených a vynikajících českých výrobců pokladen, majících výrobky mnohem dokonalejší i cennější, kdyby rebylo národní povinností čelných funkcionářů dávatí příklad širším vrstvám k plnění hesla „Svůj k svému“ — snad bylo by možno nad činem tak nevla- steneckým přimhouřiti i oči — za okolností však, v jakých žijeme, nelze takovéto slořády schvalovati mlčením! Domnívali-li se dr. Černo- horský, že mu-í následovati příkladu pražského starosty dra Groše, jež objednávkou nábytku od německé firmy Rührsory tak smutně se

proslavil, pak jednal velmi nepřístojně a českou věc zradil. To stalo se pak jako na zavolání v době, kdy dr. Černohorský chce kandidovat do rady říšské na Novém Městě Pražském. Z českých živnostníků a řemeslníků nenašel by se zajisté ani jediný, kdož by tomuto vydařenému „zastanci práv lidu českého“ dal svůj hlas. Ústřední banka českých spořitelů zapisuje se takto velice nešťastně v paměť našeho lidu.

Obdeník „Den“ „Nové Politice“, založené poslancem drem Kramářem, aby pomáhala zachraňovati rozpadávající se mladočeskství, nebylo přáno dlouhého trvání. Na zakročení vydavatelského a nakladatelského družstva „Národní Politiky“ byla Kramářova „Nová Politika“ nucena pozmeniti svůj název, pro který zvolila jméno „Den“. Ironie slova toho jest tím závažnější, že „Den“ vychází — ob den! Pro koho tento časopis se vydává, jest opravdu záhadou, poněvadž svým ubohým a chudíčkým obsahem reprezentuje se skutečně jako poslední z nejposlednějších časopisů českých. V pražských prodejnách novin by tento list člověk také marně hledal. Těže-li se po něm, uslyší jako stereotypní odpověď: „Měli jsme 2 čísla, když se ale po celý měsíc po „Dni“ nikdo ani nezeptal, tak jsme to pustili.“ Praví se, že dr. Kramář chce vydávání tohoto časopisu prodloužiti až do ukončení voleb, načež také skončí jeho vydávání, poněvadž ze strany mladočeské slíbené podpory se mu nedostalo. Zemští poslanci Mašálka a Barták podnikají prý akci k založení družstva, kteréž by sehnalo kapitál potřebný k zakoupení některé z pražských tiskáren, v níž časopis „Den“ byl by vydáván jako denník. Možná, že by k uskutečnění tohoto záměru došlo, kdyby tak tiskárna byla — zadarmo! — Leč to, co stojí finanční oběti, do mladočeského programu se nehodí.

Blamáž „Práva Lidu“. Orgán sociálních demokratů, „Právo lidu“, stihá v poslední době v Praze jedna kalamita za druhou. Zodpovědný redaktor listu, Ant. Němec byl několikráte po sobě odsouzen k velikým, do set jdoucím pokutám, pro skutečné zneužití tisku k hanobení poctivých lidí. Následkem toho s velikým chvatem „se vyrovnával“ s žalujícími jej stranami, a „Právo Lidu“ nepřestávalo přinášeti zkroutěná odvolání, jímž hned tak nebude konce. Jest skutečně vrcholem nestoudnosti a perfdie, jak si počíná tento list, aby mezi „soudruhy“, kteří jeho obsahu počínají již býti syti, se udržel. S časem lehkomyšlnosti zhanobiti člověka, připsati mu vlastnosti nejšpatnější, činy nejpodlejší, to je listu tomu věcí úplně všední. Jeden den zhanobí člověka, a v následujících dnech přinese odvolání! Takovým způsobem pracuje sociálně demokratický tisk... K hanobení katolického duchovenstva, jež tento list systematicky provozuje, neměly by příslušné kruhy tak, jako doposud, klidně přiblížeti. Následky toho budou za nedlouho i jiným kruhům také nemilé.

Obrana.

(3) **Pokrokařsko-realistická nestrannost**. Známé, jak pokrokaři usilují o to, aby theologická fakulta byla vyloučena ze svazku university. Při instalaci rektora-kněze byl ztopen řev jako v Africe při bojovném útoku. Na druhé straně však Masarykovský „Čas“, který podle svého mistra má přece býti proti konfessím všem, dělal reklamu židovsko-německé rabínské vysoké škole „Talmud-Thora-Schule“ v Praze-V. a teď zase napsal, že jest rozhodné pro to, aby v Praze zřízena byla česká fakulta evangelická. Tohle má býti důslednost! Ale co jsou platny všechny zásady — když abonenti „Času“ chtějí své zájmy taky uplatnit! „Čas“ dovede ještě jinší věci. Psal s rozhorlením proti přijímání ruské vlády. Ale najednou v témže časopise velký insert k takové příjce vybízející — a v redakční části ani slovo již proti tomu! Jak dovede u „nejcharakternějšího“ časopisu insert působiti na obsah části redakční. Kdyby se některému junácky radikálnímu listu řeklo, že by rád vzal úplatek, sahaluže — a je zle. Ale při tom nepřímě sám takový list prozrazuje, jak dovede obracet směr korouhvičky — již pro pouhé zaplacení insertu.

(3) **„Mimodávnost“ sociální demokracie**. Poukázáno nejednou, jak zpupně se chová židovsko-německý vrchní štáb socialistický k českým soudruhům jako k lidem méně cenným. A přece dle programu socialistického mají platiti v sociální demokracii rovnost mezi příslušnými kteréhokoli národa. A teď ke všemu blavní orgán sociální demokracie rakouské „Arbeiterzeitung“ dokazoval 5. března, že jedině sociálně demokratická (a žádná jiná

německá) strana jest povolána bojovati za velkou a slávu Němců v Rakousku. Israelitovi dru. Adlerovi jsou patrně vládní útlaky Čechů ještě malé; chue se tedy namáhati, aby na účet Čechů a slovanské vůbec německá moc vzrostla ještě víc. Jen trochu nestranný Němec musí sprásknouti ruce při pozorování, jak při nynějším finančním systému platí naše země plno milionů na německé země passivní; kdo jen trochu soucitu má, musí s bolem pohlížeti, jak ve Vídni pro 60 000 českých dětí nevyráží stát ani jedinou školu českou. A teď socialistický vrchní štáb, tolik podporovaný penězi českých soudruhů, chce bojovati ještě za větší „slávu a velkou“ Němců v Rakousku; ovšem že čeští socialisté budou platiti do vídeňské kasy dál jako morovati — aby sláva a velikost Němců nezhyznula.

(3) **Pozor při agrárních námluvách!** Docházejí nás dopisy našich důvěrníků plné roztřepčenosti proti straně agrární. Nutno tedy vystoupiti z rezervy a říci zřetelně, abychom blahosklonným úsměvům agrárníků mnoho nevěřili. Ve straně tak mladé předáci její tolik si hledí osobního zisku, o domkáře tak příliš agrární strana nepřemýšlí, dala vyšší hodnotu odpovědnému nepříteli našeho náboženství, svým „Čepem“ příliš málo vzdělává; a když důrazně zakřikla nesvědomitě a nespravedlivě utiskovatele a háuce našeho katolického převádění? Z nouze dělá nám jisté koncesse, protože dělati musí a vnucuje katolickým voličům i kandidátů zcela neschopné. Spolehněme se výhradně na sebe a dle možnosti stavme vždy kandidatury samostatné! Nebýti prospěšné brzdy, kterou představuje bujaré sdružení zemědělců katolických, kam by se už agrární vůz rozjel! Mohutné davy katolického lidu nechť již dále sbírají milostivé hosené drobtý a býti stranou blahosklonně trpěnou. Chotěbořsko není fotografií okresů jiných. Víme bezpečně, že dp. Vlček pracoval z nejlepších úmyslů, nezištně. Ale nechť k vůli uvarování se rozkolu všichni naši důvěrníci tamější se sejdou a ustanoví se na svorném postupu!

Ti červení měli po 4 roky 80 křesel v říšském sněmu. Co za ta léta dobrého tam vykonali? Nic, pranic, jen stále nadávali. Proto dobře se stalo a musilo se stát, že lid ty mluky již prohlédl a že při volbách způsobil jim hanobnou porážku. A kdo nahlédne hlouběji do jejich osobních poměrů, pozná, že mezi vůdci není ani dost málo toho „bratrství“, jež ve svých řečích ustavičně na jazyku mají; že jeden druhého až hanba pomlouvá a podezřívá a že by jeden druhého, kdyby jen mohl, utopil na lžici vody. V parlamentě mají často frási o hnělobě ve státu dánském, ale mezi nimi je hněloby nejvíce, a proto není divu, že nejen měšťáci, ale i soudruhové od nich se odvracejí. Až dosud se jich pouze přidružují ty davy dělníků — u nichž je těžko k rozeznání, co je u nich větší, zda fanaticismus nebo nevědomost.

Socialistický předák Harden v časopise „Zukunft“.

Politický přehled.

Rakouská politika točl se nyní ve znamení zemských sněmů, na kterých projevuje se ještě dosti chuti k plodné práci; sněm království Českého však jakoby se dosud nemohl vzpamatovati z ochablosti, kterou Němci do sněmu vnesli svou nadměrnou nesnášlivostí. Všeobecně upoutávají zem. sněmy svým přáním, aby zavedena byla volební povinnost, která dle všeho bude uzákoněna. Nyní přetřásává se na zem. sněmích i otázka vyrovnání rakousko-uherského. Zemské sněmy činí tu nátlak na příští říšskou radu, aby přece jednou odpověděno z Rakouska rázně, ale také aby co nejdříve provedeno konečné a trvalé vyřízení záležitosti té. Tak na sněmu království českého usnesly se všechny strany, aby vláda neudělila žádných ústupků uherské vládě, a aby důrazně hájila zájmy této poloviny říše. Podobné usnesení stalo se i na sněmu moravském. Vláda rakouská přejí si uzavřít vyrovnání s pevně stanovenou kvotou až do r. 1927, kdežto Maďaři chtějí vyrovnání jen do r. 1917 a sice pouze jako smlouvu. — Na sněmu štyrském postavila se vláda proti zavedení všeob. rovného práva hlas. do sněmů zem., ježto sněm zem. není prý sborem čistě zákonodárným, nýbrž také administrativním. — V Praze konal se v neděli a pondělí sjezd mladočeské strany. Jednotliví řečníci ve chvalořečích stranu povznášeli, jakoby jen ona byla tou nejlepší. Usneseno, aby provedena revize programu mladočeského a zřídila organizace. K vypracování úlohy té zvoleny dva výkonné výbory, v nichž stkví se především řada advokátů, profesorů a učitelů... O politické situaci a příštích volbách promluvil dr. Kramář a dr. Herold. Mladočeská strana obnoveným programem chce obsáhnouti všechny vrstvy národa, o celý národ chce vésti péči, jenže se

zřízení širšího i užšího výkonného výboru patrně, že strana i v „obrození“ svém zůstává strana — starou. — Řídkého jubilea v činné službě poslanecké dočkal se mladočeský poslanec dr. Ed. Grégr; slavil 4. t. m. 80. své narozeniny; se strany mladočeské dostalo se mu četných blahopřání.

Na Lvovské universitě dopustili se zase polští studenti násilností; všichni rusínští studenti byli z university vyvedeni, načež mezi oběma stranami povstala srážka. Universita proto na čas uzavřena.

Ruská дума zahájena bez jakýchkoli vážnějších událostí. Předsedou dumy zvolen Golovin, jehož výzva k plodné práci učinila příznivý dojem. Dumě předložen státní rozpočet na r. 1907.

Angličané poskytli Burdum samostatnost ovšem pod svrchovaností angl.; v novém svém sněmu nabyli Barové většiny a prvním ministerským jejich předsedou zvolen známý generál Botha.

V době dnešní žurnalistiky a politiky bez vzdělání žurnalistického a politického kvete dilettantismus vůbec. Mladí řečníci, kteří v krátké době obsáhnouti nemohou celek své vědy, ba v entuziasmu svém časem přesně k výkladům nerozeznávají, co je hypotetického a co dokázáno, proučují lid v extenzích.

Časopis přírodovědecký „Živa“ v č. 3, str. 77.

Z činnosti katol. spolků.

Z hnutí organizačního. V Nov. Městě n. M. přednášel v neděli dne 3. března vldp. Dr. Reyl „O křesťanské politice“ a p. V. Ješovský „O politické povinnosti katolíků.“ Schůze účastnilo se přes 300 mužů, z nichž 110 přihlásilo se ke katolické organizaci. — Téhož dne večer přednášeli oba zmínění pp. řečníci v Dobrušce před četným obecnstvem, které se živým zájmem obě řeči vyslechlo.

22 nových členů přistoupilo v tomto týdnu z Výravy, Lejšovky a Divce ku katol. národní jednotě černilovské.

Zprávy místní a z kraje.

Pastýřský list Jeho Bisk. Milosti bude rozeslán v nejbližších dnech, a má býti čten ve svatém témdni buď na svátek P. Marie neb na Velký Pátek. Na neděli smrtelnou bude předčítán list Nejdůstojnějšího českého episkopátu o volbách.

† Msgr. Ant. Suchánek.

Domácí prelát papežský, rytíř c. k. řádu Františka Josefa, rada a assessor bisk. konsistoře, biskup. notář! Ale tyhle všechny hodnosti jako by prostomyslný, tichý rektor semináře neměl! Pořád byl stejným, do pozadí ustupujícím domácím hospodářem kněžského semináře, uilovníkem samoty a tichých meditací, tajným dobrodincem náboženských ústavů. Zardíval se, byl-li výše titulován, hodnosti jej tížily. Narodil se r. 1830 v Solnici, na kněze vysvěcen r. 1853. Vseminářní byl 14 let vicerektorem, 15 let rektorem; rostl s dvěma úzkými pokojíky staré budovy tak, že by mu bývalo neštěstím opustiti je i za cenu hodnosti nejvyšší. Leč v poslední době záchvaty mrtvice přinutily jej k odpočinku, jež trávil v pensionátě Františka Jos. I., jsa pečlivě ošetřován ctihodnými sestrami. V dlouhé a trapné nemoci posiloval svoji duši každodenním přijímáním nejsv. Svátosti oltářní. Jsa zaopatřen sv. svátostmi umírajících, zemřel v Pánu 2. března t. r. o 9. hod. večerní. Pohřeb konán 6. března. O 9. hodině ranní sloužil ndp. biskup Dr. Jos. Doubrava s četnou assistencí v seminářském chrámu Páně slavné rekviem, při němž zazníval krásný zpěv bohoslovců. Po rekviem zpívala Libera, pak vykonal Jeho Bisk. Milost absoluci; na to zapěno „Salve regina“, po němž následovala příslušná modlitba. Nejdůst. arcipastýř pronesl vřelá slova o ušlechtilém působení zesnulého. Pověděl, jak zemřelý rektor byl vzorným knězem a pečlivým otcem svým chovancům. Poukázal na jeho velikou pokoru, na jeho zbožnou touhu, aby zachována byla jeho duše čistá až do posledního dechu a aby měl šťastnou hodinku smrti. Lidil jeho obětavou štádrost na zbožné účely, ježž výmluvným svědkem sám nádherný kostelík seminářský. Ustapoval všude s pokory tak do stínu, že mnozí, kteří se s ním rozloučit přišli nyní, ani osobně ho neznali (třežba o jeho dobrotě mnoho slyšeli). „Ave, anima pia“ končil ndp. arcipastýř ardečnou promluvu. — Pak převzal pohřební kondukt vysdp. generální vikář Dr. Al. Frydek. Impozantní zástup doprovázel tělesné pozůstatky zesnulého. Krácelo všechno kněžstvo králové-hradecké a mnozí jiných kněží z diecése, bohoslovci; dále účastnil se pohřebního průvodu professorský sbor c. k. paedagogia s šactvem,

všecka mládež s Rudolfa a představenstvem, profesorstvo a učitelstvo jiných ústavů, ctihodné sestry, reprezentanti úřadů soudních, politických a samosprávných, deputace důstojnictva a generálem v čele. Průvod obíral se v pěkném pořádku přes hlavní a Malé náměstí k městské škole, kde se zastavil. Nyní ještě vysp. gener. vikář promluvil vřele o zásluhách bohumilského kněze zesnulého. Poukázal na jeho nevyrovnatelnou skromnost a zbožnost; zesnulý nepásohlil na své okolí učenými slovy, ale zato vzorným kněžským životem; co napočil, rozdál, nebo rozpůjčil, tak že po něm jmění nezůstalo. Útěchou mu bylo, že mohl v nemoci dítí a také konečně semřítí hned v sousedství kaple klášterní, o kterou tolik se staral. Zrak mnohých zarosil se při řeči té slzami. — Všichni pomodlili se za spásu zesnulého, a pak vůz s rakví hnul se ku předu — k Suleici, kde tělesná schránka zesnulého uložena v rodinné broboce. Běh racež odměnití věrnému služebníkovu svému věcku uslechlou snahu a prá i stonásobně!

Pořad udílení sv. birmování a generalní kanonické visitace ve vikariátech Novobydžovském a Jaroměřském roku 1907. V dubnu: 1. Dobřenice, 2. 3. Chlumec nad Cidlinou, 4. Vápeno, 5. Lovčice, 6. Mlýnský. 7. Kratonohy, 8. 9. Žitčice, 10. Zehuš. 11. Lužec, 12., 13., 14. a 15. Nový Bydžov, 16. Metličany, 17. Starý Bydžov, 18. Hlušice, 20., 21. Smidary, 22. Ohnišťany, 23. Babice, 24. Sendražice, 25., 26. Holohlavy, 27. Smitice, 28. Hofněves, 29. Chotěborky, 30. Hradiště. V květnu: 1. Kuks, 2. Heřmanice, 4., 5. a 6. Koclčev, 7. Blatá Třemešná, 8., 9., 10., 11. Králové Dvůr, 12. Koboutov, 13. Zahořov, 15. Cibulov, 16. a 17. Černilov, 18. Libčice, 25. Zírce, 26. Dubenec, 27. Vlčkovice, 28. Jásená, 29., 30., 31. května a 1. června Jaroměř, dne 1., 2., 3. června Josef. —

Zkoušky farní a katechetské (pro měšť. školy) ustanoveny jsou na den 3., 4., a 5. dubna r. 1907 vždy o 8. hod. ranní v bisk. residenci. Žádosti buděj podány prostřednictvím vikariálních úřadů nejdříve dva týdny před započatím zkoušek zároveň s ohlášením v příčině ubytování a stravování v bisk. semináři.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 4. března 1907 usneseno: Zprávy důchodu, že fond na zřízení nového dvora stavebního obnáší K 16723-22 a fond na zakoupení parní stříkačky K 2623-21, vzaty byly na vědomí. — Diskuzi o Českém zemském svazu ku povznesení návštěvy cizinců v král. Českém v Praze za fotografií města zdejšího, zhotovenou v ateliéru c. a k. dvorního fotografa J. Russe zde, vzato bylo na vědomí. — Podá se petice k ministerstvu obchodu za decentralizaci poštovního spojitelnosti — „Řád o obchodě mlékem“, zaslaný zemědělskou radou v Praze, postoupí se zdravotnickému odboru. — Technické kanceláři se uloží, by provedla kanalisování příkopu ve třídě Pospíšilově, na už, jakož i na vyčištění příkopu tamtéž c. k. místodržitelství povolilo příspěvek. — „Jednotě českých novinářů“ v Praze zasle se obvyklý příspěvek pro Havlíčkův fond. — Žádost „Středolabského komitétu“ o příspěvek K 200 — na zřízení melioračního projektu ku zaplavování luk postoupí se městskému zastupitelstvu k příznivému vyřízení. — Protest obyvatelů třídy Pospíšilovy proti zřízení nevěstince v domě čp. 406 postoupí se živnostenskému odboru. — Žádosti p. Jindřicha Jelínka, by byl koncem března t. r. z nájmu lunetty, v níž měl továrnu na harmonia, propuštěn, se vyhovuje. — Nařídí se osobám, jež uvedeny jsou v seznamu policie předloženém, by okamžitě opatřily pro své místnosti zdravotní plavátka.

Úmrtí. Dne o 9. hod. ranní byl mrtvici vdp. František Tondl, kons. rada a býv. katecheta na zdejší reálce. Tělesná schránka v Pánu zesnulého bude v neděli dne 10. března t. r. o 4. hod. odpol. v Hradci Král. vykropena, do České Bělé převezena a zde v úterý, dne 12. března t. r. o 10. hod. pochována. K. i. p.

Koncert virtuosa Frt. Ondříčka a J. Faméry, v sobotu dne 2. března v Klieperově divadle pořádaný, nevalně uspokojil. Jsem toho náhledu, že chce-li umělec koncertovati, má si k tomu věsti potřebný čas; působí to smatky, oznámí-li se na plakátech začátek o půl osmé, a sotva že to vešlo u všeobecnou snámost, přelepuje se to dodatkem, že se počíná o tři čtvrti hodiny dříve. Nehledě k tomu, že si toho mnohý nevšiml, jest začátek přesně o 3/4 vzhledem k místnímu zvyku nevhodný. Proto nebylo to nic divného, že se obecenstvo tronsilo po zpočátku programu. A pak ten spěch! Umělci takřka se honili, nedopřávajíce napjatému auditoriu ani chvilky oddechu; kdo chtěl sledovati pozorně, ten byl ke konci úplně unaven a vyčerpan. Tento spěch a hra sama dělaly dojem, jakoby virtuosi hradecké obecenstvo bagatelisovali, myslé, že Hradec musí býti se vším spokojen; tím ovšem jen sám sobě nejvíce škodil. Z programu nejlepší byla Beethovenova sonata a sice Andante con variazioni. Zde bez odporu Ondříček ukázal, že jest mistrem předeseu nudostilným. Zato zklamal A-moll koncert Slavičkův. Virtuosi asi nebrali v úvahu to, že jsme tentýž koncert před krátkou dobou slyšeli vzorně podaný mistrem Bachtlem. Rád usnávám, že opět předeseu

spěvné věty thematu Ondříček vynikal nad Buchtele, ne však v ostatních pasážích a variacích, kde často jeho extemporování přivádělo pianistu z konceptu. Číslo p. Faméry byla bezvadná, pravé kabinetní kousky klavírní techniky i předeseu. Dr. Aliquis.

Realisté v mladočeském táboře. Časopisy přinesly správy o reorganizaci mladočeského tábora, jenž byl prý značně posílen celou řadou bývalých stoupenců prof. Masaryka, jež přeběhlci nechali v rozhodné chvíli na holičkách. Masaryk sice tvrdil na schůzi pokrokového klubu v Praze dne 4. března, že mu uprchl vlastně jenom jeden organizovaný realista, ale připustil, že přeběhlo více jeho vychovanců, kteří sebyli organizováni. Masaryk k této smutné skutečnosti dovedl se však vesele tvářiti a vyslovil prorocky, že prý jeho lidé obrodí obátrající mladočestství. Kdyby se mělo splnití vidění pražského proroka, pak bychom mohli nad Mladočechy již dnes zlomiti báli, neboť znalci realismu soudí zcela jinak o jeho působení. Tak na př. prof. Holý ve svém listě k Herbenovi píše: „Znáte mé přece, že vím, co chce Masaryk; já v něm vidím nebezpečí byti českého, oslabení a zadržení českého uvědomění a sebevědomí. Divím se, jak dnes Češi mohou o Čechách klidně spáti. Je faktum a tím to od lidí vychovaných prof. Masarykem, že náš realismus přivodil národní vlažnost mezi inteligenci, posílil nám nebezpečnou sociální demokracii, která se přes to snahám Masarykovým jen směje; zájmy stavovské a osobní prospěch vítězí. To zdrcuje. U nás je třeba jiné výchovy. Nám je to stále zvanění o humanismu již překonaným stanoviskem.“ A dále (praví Holý): „Nejsem antisemita, ale nemohu mít jako „Čas“, vida, že nás židé hospodářsky vysávají, jsouce při tom krajně němečtí. Chyba je u nás, že se dáme, ale „Čas“ o tom moudře mlčí. Dr. Herben zavěsil se na šosy prof. Masaryka a kryje se ve všem, kde si neví rady, jeho autoritou; je ve vedení listu příkře stranickým; počet abonentů rozhodoval o důležitých otázkách náboženských, hospodářských, národních. Odtud tolik starostí o zájmy židovstva, odtud zajímal se tolik o české evangeliky.“ (Ve Vlčkově „Osvěta“ r. 1906 str. 685.) Moravané se diví, že můžeme klidně spáti při uámluvách realistických a podiví se ještě více, až se dovědí, že náctelníci realismu budou kandidováni v českých volebních okresech, jako na př. prof. Masaryk na Královédvorskou a prof. Drtina na Královéhradeckou. Kdo by nevzpomněl na klassické: „Brute, ty spíš!“?

Slavnostní večer. Na paměť 700letého výročí narození blahoslavené Aněšky České Přemyslovny pořádá křesťansko-sociální spolek paní a dívek „Aněška“ v neděli dne 10. března 1907 slavnostní večer v Adalbertinu za laskavého spoún-působení dámského pěveckého sboru, pí. prof. Hrbzkové, pí. sekret. Četlové, al. Macákové, al. Novohradské, al. Němečkové a al. Jakubcové. Sboru řídí dp. Rudolf Šetina. Začátek v 7 hodin večer. Lístky lze obdržeti v „Adalbertinu“ čís. dvěř 1. — Slavnostní večer pořádají chovanci biskupského Borromaea v Hradci Králové v neděli dne 17. března 1907 na oslavu jmenin J. B. M. nejd. Th. Dr. Jos. Doubravy. Začátek o 5. hodině odpoledí.

Elitška, dámský pěvecký spolek v Hradci Král., pořádá dne 16. března t. r. o 7. hod. večer velký symfonický a vokální koncert. 1. B. Smetana: Libuše, ouvertura pro velký orchestr. 2. F. z Holsteina: „Jarní báje“, pro ženský sbor a sólo sopránové a průvodem orchestru. (Přeložil J. Kalous.) 3. H. Tractek: „Fantasie“ pro harfu. 4. J. Neumanna „Bouře“, mofská fantasie na slova Sv. Čecha pro smíšený sbor, sola a velký orchestr. 5. R. Wagner: „Vjezd bohů do Valhaly“ pro velký orchestr. Sola: Sl. M. Suková, pí. E. Suková, p. O. Mansfeld a p. Kolář. Úplný orchestr c. k. vojenské kapely č. 42. Dirigenti: pp. R. Manser a L. Knepr.

Kurs typografický při městském prům. museu v Hradci Králové zahájen byl v sobotu dne 23. února za četného účastenství přihlášených přednáškou p. inž. R. Urbana z Prahy. Kursu účastni se celkem 34 účastníků z Hradce Králové, Pardubic, Chlumce a. C., Holic a se Semil.

Místní odbor českosl. obchod. Besedy v Hradci Králové konal v neděli dne 17. února 1907 řádnou výroční valnou hromadu. Dle zpráv funkcionářů rozvíjela se činnost odboru všestranně. Proti rušitelům neděl. klidu zakročeno několikrát. V Jaroměři stříženo jednateleství, které dnes vyspělo v odbor Besední. Významnější body činnosti uveřejňovány byly v odborném časopise „Věstníku“ a ve všech časopisech místních — Korrespondence odboru vykasuje 162 dopisů přijatých a 284 odeslaných. Obrát pokladniční korun 1.605 51, jmění odboru korun 561 15. — Schůzi konána 14 výborových, 4 členské, 1 mimořádná valná hromada a 1 schůze organizací v Jaroměři. K samostatnosti dospěli kol. Baumgartner, Bergmann, Krška a Šturm. O vedláni členů pečováno bylo odebráním 8 odbor. časopisů. — Ve prospěch vlastního domu Besedního věnován byl obnos K 100.—, obvyklé příspěvky „České Besedě“ v Ústí n. L., spolku „Komenský“ ve Vídni a zdejší čitárny Palackého. — Veřejná knihovna odboru čítá 260 svazků knih odborných a poučných. Pro tatě

zakoupeny budou nové knihy: JUDr. Antonín ryt. Randa: „Obchodní právo“, A. Schindler: „Moderní reklama“, „Počty v občanském životě“ a veškeré spisky prof. Holimanna. — Inventář ap. likový po odečtení amortisace reprezentuje K 260.— Předseou zvolen opět kol. Skalický a členy výboru Holanec, Jemelka, Tichý a Uher; revisory čítá Prášek a Záruba. — Palackého čitárna poukazala obvyklý příspěvek, na vlastní dům a podpůrný fond věnován bude obnos K 50.— a pokladniční přebytky ukládány budou v „Obchodní a zálož. družině.“ Schůze tato sbrázou na pod. fond skončena.

Panorama Národ. Jednoty Sever. v Hradci Králové za Blíou věši vystavuje dne 9.—15. března t. r. ve výb. rnych kolorovaných animcích Bosuu a Hercegovinu.

Chystané „povznesení“ Pospíšilovy třídy. Z bývalé mydlárny Felklovy má se státi obskurní kavárna. Proti tomu všichni sousedé v Pospíšilově třídě důrazně protestují a podali též příslušné ohrazení zdejšímu obecnímu úřadu. V okolí toho domu dle nynějších plánů má se lidnatost novými stavbami začne zvyšiti; proto nemůže býti zamýšlený podnik sousedstvu lhostejný. Pospíšilova třída nese jméno muze tolik o zdárný rozvoj města zasloužilého! Ať se tedy nestane zbytečně zlo-pověstnou!

Věelařský spolek pro Hradce Kr. „okolí konal dne 27. února v hotelu „U černého koně“ v Hradci Králové valnou hromadu za účastenství 32 členů a hostů a zvoleni byli následující funkcionáři: předsedou pan Karel Kalát, městský lesní ve Svinarech, místopř. p. G. Bakaš, správce octárny v Hradci Král., jednatelem Lad. Bláška, inspektor banky v Hradci Král., p. mladníkem p. Gustav Hocke, majitel hotelu v Hradci Králové. Výbori pp.: Václav Pospíšil, říd. učitel v Ločenicích, Václav Machek, říd. učitel v Nov. Hradci Král., Jos. Pavelka, učitel na Praž. Před-městí, Jan Černý, starosta obce Věkoše, Antonín Kvasnička, měst. asist. z Věkuš, Jan Pochyba, říd. učitel ve Lhotě Malé, Karel Plč, říd. učitel v Dobřenicích, K. Machek, správce školy v Husku, Josef Jelínek, mydlár v Hradci Král., F. Podhora, zadravník v Hradci Král. Náhradníci pp.: P. Jos. Mynářik, kaplan v Černilově, J. Holzbach, cukrář v Hradci Králové, J. V. Špalek, velkoobchodník v Hradci Král., Aug. Míndl, řídící učitel v Před-městí. Revisori účtů: pp.: Boh. Ryba, řídící učitel měst. škol v Hradci Kr., Hanuš Kozák, professor v Hradci Král. Hospodářem p. J. V. Čisat, obchodník semen v Praž. Předměstí.

Prodej pravého přírodního medu světen pp. J. Boučkovi, vináři, p. Ed. Řezáčovi, velkoobchodník p. J. V. Čisárovi, obchodník v semenech, a p. C. Vlachovi, vináři, a kterých vědy pravý přírodní med bude k dostání. Zároveň varujeme et. obecenstvo před nákupem umělého medu, který k nám hlavně z Německa pod všelijakými lákavými jmény přichází a který obsahuje zdraví lidskému škodlivé alkalie

Z kruhu průmyslových. Pánové Ant. Petrof, c. k. dvorní továrník pian z Hradce Králové, a Jan Tuček, c. k. výsadní továrník harmonií a varhan s Kutné Hory, koupili společně (bese všech dalších závazků) továrnu na pianu a harmonia firmy Al. Hugo Lhota v Hradci Král. V továrně této byla veškerá práce koncem února t. r. úplně ukončena, celý inventář byl převezzen z části do továren Petrofovy a z části do továrny Tučkovy a firma Al. Hugo Lhota bude z obchod. rejstříku vymazána.

Z čitárny průmyslového musea v Hradci Králové. Čitárna navštívilo v měsíci únoru ve 12 večerech 942 osob. Tímto vydáno v čitárně na 605 žádavek 389 svazků knih a 377 děl předlohových se 16.680 předlohami. Domů zapůjčeno 304 osobám 379 svazků a 1.118 předloh. Do okolí 9 osobám 12 svazků knih a 216 předloh. — Do knihovny sařadány nové: Rieth-Skissen. 4 svazky a 40 bal. architektonických studií. Sign. I a 157. Henbach—Monumental-brunnen. 60 tab. Sign. III. c 44. Les grandes collections de dentelles. 48 listů. Sign. V. a 93. Moderne Illustratoren 4 svazky B d 1741—1744. Handbuch der Architektur. Sv. IV. Bade und Schwimmbad. Sv. V. Krankenhäuser. Sv. VI. Gebäude für Verwaltungs und Rechtspflege. Sv. VII. Theater. Sv. VIII. Niedere und höhere Schulen. Sv. IX. Kirchen. Sign. Bg. 1721—182. Mezi časopisy vykládané přibyl: „Keramische Monatshefte.“ Památky archeologické a místopisné. „Krása našeho domova“. — Váhlodem ku stále čtější návštěvě rozšířen počet hodin v čitárně o 2 hod. Od neděle dne 3. března počínaje bude čitárna otevřena čtyřikrát týdně a sice v úterý a v pátek od 6—8 hod. večer, ve středu od 4—6 hod. odp. a v neděli od 10—12 hod. dopol. — Za členy musea přihlásili se pp. K. Doležal a J. Horák, učitelové v Předměstí, p. Otto Seitz, říd. c. k. odb. školy zde a p. prof. dr. J. Pešek zde. P. Jar. Pospíšil, hand. prof. zde, věnoval do knihovny: Spamers: Weltgeschichte II díl a I. roč. časopisu Vesmír.

Ze Zámeč. úv.ř. ústava v Hradci Kr. Stav vkladů koncem února: na vkladní knížky K 3.437 683 91, na poklad. pouk. K 521.600.—,

na běž účet K 5.045.709 81, úhrnem K 8.804.992 72. Více vloženo za měs. únor o K 895.491 03.

Společnost královská. V měsíci únoru 1907 vloženo na vkladní knížky K 236.155 64, vybráno K 186 597 28, vklady koncem února 1907 K 11.728.701 81; na hypotéky půjčeno K 21.388 95, splaceno K 54 812 91, na hypotékách koncem měsíce února K 9.861.655 52; cenafch papírů v zásobě K 2.099.000, vložené přebytky K 529.785 76.

Záložna v Hradci Králové. Za měsíc únor 1907. Vloženo K 107.644 —, vybráno korun 98 509 —, zástatek K 1.621.396 —. Půjčeno korun 69.330 —, splaceno K 56.595 —, zástatek korun 1.517.781 —. Počet účtů 8039, pokladni obrát K 636.125 —, záruční fondy K 214.500 —.

O kontrole mléka. V Hradci Kr. r. 1906 provedeno 378 zkoušek tržního mléka hustoměrem za přítomnosti zjištění měrné váhy a též počet zkoušek přístrojem Gerberovým za přítomnosti zjištění množství procent tuku. Závady tržního mléka zjištěny byly v 10 případech a konfiskováno bylo celkem 59 litrů mléka. Závady krámů, vozů a nádob mlékařských zjištěny byly v 41 případech.

Úmrtí. V Chrudimi dne 2. března t. r. zemřel p. Jan Pels, ředitel obecné školy v. v. Pohřeb konal se v Chrudimi dne 5. března.

„Demokratická Osvěta lidu“ proti dělnickým nájmům. V časopise „Práce“ uveřejněn článek o těžkých poměrech zemědělského dělnictva na statku v Dobrušce. „Osvěta lidu“, která tolik pochlebují krajův štrácké a zaměstnavatelům spílající sociální demokracii, najednou jest jako vyměněna. Radí docela: „Je možno na poměry hledět jinak a napravovat dříve, než se bojí, a cestou, která vede spíše k cíli. Vývoj má své zákony, v nichž nikde nestojí: Zlom přes koleno!“ Ano, svatá pravda, že jest lip napravovat než hned bořit a že lepší jest přirozený rozvoj než rozbroj. Od kdy však takhle soudí socialisté? A radila „Práce“ k nějakému násilnictví? Již pouhý atsek katolického dělnictva vedl „demokratický“ list k odvetě. Jen takhle poslat p. Hajnu, aby to znamenitě tivobyl v panické službě zkusil a slyšel nad sebou nadávky, klest atd! Ale těžce pracující dělnici u „Osv. lidu“ zastánu nemají; ještě se teule časopis článku „Práce“ posmívá; zato však správu statku, která by mohla dost napravit, organ Hajnu bere v ochranu. Tohle jest divná láka k těžce pracujícím proletářům!

Hajnova osvěta v Borehradku. Ach, jakou září osvěcen Borehradku 17. února! „Ten lesk, ten lesk! Paprsky hájí, až zrak přechází!“ Tak se píše v Straussově operetě. Jenže při tom světle Hajnově přecházela až trpělivost. To mohl pokrokový redaktor větřiti pod paždí sedmnáctiletému junovi několik čísel Záře, Rašple a Červánků se satirizujícími mlaty, poslat ho sem — na ten by byl taky dle některých socialistických bláznů takovou přednášku nesumíroval. Haju začal tepati šlechtu pro její nevlástenectví; že pražští židovští kapitalisté, žijící z mozolů českého lidu, jsou hlavním sloupem pražského Německva, o tom pokrokové pomlčel. Papež dostal svůj díl pro traský halét; to ovšem Haju neovysvětlil, že každý spolek potřebuje od členů příspěvky na svoje organizační prostředky, tak že naši socialisté platí židovským vědcům daň přímo krvavou. Jak by to bývalo zajímavé, kdyby byl Haju srovnal, jaké peníze jdou z Čech do Říma a jak velké do židovsko-socialistické kasy ve Vídni a to od chudých dělníků! Haju musil také s bolestí podotknouti, že následník trůnu jest členem spolku katolických učitelů a že jeho choť přinesla několik lahví lurdské vody, kterou darovala nemocnici v Beněšově. O rozluce manželské a volné škole mluvil dle ovědnělého již pokrokovského kolovrátku. Jaké násilí připravuje tak zv. „volná škola“, to ovšem pokrokové zamlčel. Jaké brozno sponzaty působí rozluce manželská ve Francii a Americe, to také spolkl. — Prý náboženským vyučováním děti velice blbnou! Je zvláštní, že na př. historik Tomek, skladatel Dvořák a jiní velikáni upřímně katoličtí nijak neblblili. A byly snad bílé upřímně katolické matky proto, že se dítely do úmru, aby synáčky (nyní pokrokové) na studiích udržely? Jest bloupy učenec dr. Musil, dr. Alb. Bráf a jiní katoličtí učenici? Haju rozseká „klerikalismus“ na kusy. Ale na něco zapomněl. Kam přiběhl kněz, tam zakládal školu, učil řemeslům, uměním; kam přijde šid, tam zakládá kořalnu. Fráse Hajnovy mnoho nepoučily přítomných šidů a učitelů; tohle přece ti posluchači slyšeli a četli v různých variacích už dávno. Přece však byla radost aspoň z návštěvy starosty Smrtky s jeho finančním ministrem, obce hajným Tomkem a z návštěvy Havráňka, který přednáší o botách a syni se dle všeho chce také přiučiti přednáškám o vyšších cílech; že jest to chlapík, který národ vyvrhá z finanční miserie, patrně z toho, jak moudře řídil v Chocni konsum. Že ten konsum dodělal, co na tom? Aspoň životní štěstí se stala, a té se užije jinde. Dávny kolega Havráňkův učitel Vrba markýroval při přednášce „nadsěný lid“, tlakal za čtyry, volal horlivě: „Výborné, brávo, tak jest, hauba jim“, atd. Předsedou schůze byl jakýsi Myška, střízlivý a hlavni sloup sčítání několika kusů — kteří vymáňají víru protiunistickou. Márné nosení do naděsí! Výsledek schůze potěšil jen — „studené“. Po schůzi odešli

předáci zdejšího pokroku z místnosti na oběratvení do hostince jiného. Tak tak! Z obecního hostince pánové příjem pro obec vyžadují, ale sami z něho utíkají. Divný věk.

Z Borehradku. (Opozdná pravdivá správa čili veřejné tajemství.) Před dávným časem by se byla stala značná krádež peněz na pile p. Josefa Malijovského, kdyby v pravý čas nebyl býval zloděj nemile překvapen. Okno do kanceláře, v níž umístěna wertheimka, bylo s vnitřkem otevřeno; až nápadem, že sklo nikde nebylo porušeno. Dělníci nahodile pozorovali zvyklý šramot kolem kanceláře — a v tom velký, stíhlý chlapík ve vysokých botách přeskočil plot a zmizel ve tmě. Mnoho se o tom mluvilo tajně, někteří dělníci báli se pravdu říci z jisté příčiny. Nápadem však bylo, že týž stíhlý a velký muž který před tím stále neseil vysoké boty a panský si vyšípal, najednou jich po dlouhý čas vůbec nenošil. Prý ty boty páchnou myšinou. Pozor tedy, páni majitele wertheimek!

Z Hořic. Posud platily Hořice za nedobytnou baštu internacionály a radikalismu, avšak i tu přicházejí k atřizlivému úsudku jak jednotlivci, tak celé korporace. Hlavně platí to o zdejších živnostnících, jež čile přistupují k své organizaci, avšak bez radikálních hesel z let osmdesátých, důkaz to, že se již přezilo spojování s radikalismem politickým radikaliem náboženským, ježto každý znamená něco jiného a každý sám o sobě může existovati. Při dnešních politických poměrech jsme v jisté míře všickni radikály politickými a zůstaneme jimi, dokud z Vídně nezavane do Čech jiný vítr, vtr národnostní rovnocennosti a rovnoprávnosti. Zdejší živnostnictvo došlo k poznání, že vůči silné organizaci rolnické a dělnické platilo by o něm: „bída neorganizovaným“ a uzavřeje především o výhodách nového živnostenského řádu pro sebe a o jeho použití. Avšak i v dělnictvu razi si cestu myšlenka křesťanské organizace, sledující v třídních zájmech sice čile soc. demokracie, t. j. zlepšení poměrů právních tříd, stojící však na základě pozitivního náboženství jako jediného základu, a nímž občanská společnost stojí a padá. Cestou zdravého rozumu a klidné úvahy dospěla valná část dělnictva k výsledku, že nikoli násilným převratem, nýbrž zákonitým vývojem je možno pro lidstvo a pracující třídy zvláště něčeho dosáti a že je to bohaprázdna řeč, tvrdit-li kdo, že náboženství je příčinou vši lidské bíd, pokud tuto se světa odstraniti posud se nepodařilo. Náboženství nevyrovnalo sice mezeru v občanské společnosti, jak je jeho ideálem, avšak to se nepodařilo ani internacionále, dokud lidé jsou lidmi a jest-li ona to slibuje, pak jí nejde o nic jiného, než o odvrácení pozornosti od té strany, kde je vlastně kapital nabromádn, a připoutání této na církev katolickou, jež jako organizmus nejsilnější vládne též nejmoudřejšími prostředky, aby násilný převrat zaměřilo. Všeodbor. sdružení v Hradci Králové, vypravující týdně na 70 ex „Práce“ do Hořic, omlinilo si zaříditi zde oddělek, což se mu též podařilo. Oddělek Hořický slibuje býti jednou z nejsilnějších v diecési, anať již v samém počátku na 100 členů čítá. Zdať Bůh její další činnosti!

Gymnasium v Jičíně oslaví letos stoletou památku svého obnovení dvoudenní slavností o sv. Václavě za protektorátu měst. rady. Památník, který při té příležitosti bude vydán, bude obsahovati mimo jiné zvláště články, k historii a k osvětové stránce ústavu se vztahující. Vhodné příspěvky, které již docházejí i peněžité dary, které veřejně budou kvitovány, budíž zasílány výhradně ředitelství gymnasia v Jičíně. Výbor slavností, sestávající ze členů sboru profesorského, z delegátů měst. rady a z býv. žáků ústavu, oznamuje, že s „Almanachem jičínským“, v některých listech oznámeným, jež hodlá redigovati neznámé komitě v Praze, nemá nic společného.

Z Nové Paky. V poradní schůzi organizaci venkovského okresu volebního Nová Paka, Lomnice a Hořice, navštívené 76 účastníky, většinou důvěrníky a členy organiz. výborů, přijata byla s nadšením kandidatura rodáka zdejšího okr., p. prof. Dra. Frant. Šulce. Za stranu agrární kandidovati zde bude p. Závorka, který kandiduje též ve svém rodném volebním okrese na Slánsku.

Z Úpíčka. Schůze důvěrná pořádána dne 24. února v Úpici za účasti asi 120 osob a 3. března v Havlovicích, kamž přišlo 100 návštěvníků. Na obou schůzích promluvil špičkový kaplan dp. Emil Novák. Slova jeho, sledovaná s velkým zájmem, odměněna potleskem. — 3. března sebrala katol. Jednota div. představení „Děti z Podskalí.“ Návštěva byla četná; souhra byla velmi pěkná. Srdečné díky děkujíčím. — Naším socialistům se nelíbí, že libňatovští sousedé zvedli protest proti urážkám způsobeným dp. Em. Novákovi. Pozor, soudrání, na svůj program! Jako „demokratické“ duše nemáte se tolik hněvati na volný projev lida proti hrabosti. Kdo proti hrabosti protestuje, ten zajisté jest šlechtetnější, než kdo uráží.

Z Dobrušky. Z důsledného jednání pp. bratří „Sokolů“ v Rychnově n. K. měli by se vztít dobrodruští „Sokolové“ příklad. Jest přece „Sokol“ spolek, založený výhradně k hájení a šíření národních snah. Členy mají býti zdraví, bezúhoňní Češi. V Dobrušce to však neplatí. Tam

v bujarém sokolstvu se to hemží židy, berou se od nich roční příspěvky, dva zdají se býti v č. novniectvu a ještě k tomu tělesně neschopní. Aspoň jsou všude a ve všem jednání spolkovém činné účastní. Zřizenci ze závodů židovských činí též v členstvu veliké procento. Sídlo „Sokola“ a židovské kasino jest v téže hostinci „u Rydlů.“ U židů vlastenečtí bratři činí nákup, oděv dodávají jim židovská konfekce. Ano stala se ta nepřijemná věc, že bratr Bašek, krejčí, z nedostatku práce byl nucen z Dobrušky se vystěhovati. Asi dle hesla: „Svůj k svému.“ Při tom se troubí na židovsko-pokrokové pozoru dle škůly tatíka Masaryka a sirotkomila Herbena s partesů „Času“, s židem Gambettou se nadává na klerikalismus, ale podporuje se kařtanismus Kř div, že palcatinská Čechie zde brdů zvedá hlavu, chytře upevňuje své sídlo, kupuje na náměstí velké domy, staví továrny, ve jménu pokroku z českého dělnictva činí zástup sluhů, sloužících zlatému toletu...

A tohle národní spolek Tyršův nevidí? Věru zdá se, že jest to jen pro cizáctvo „Sokol“, ale pro krajany „Sokol“! Bude mít Rychnov na Dobrušku vliv? Čekejme! Historie i přítomnost učí, že jazyk sv. Jana Nep. sázračně zůstal neporušený, ač tělo dávno již ahuilo. Ale dobrodrušský A. M. ví něco jiného. Vlastní matku poučoval asi takto: A vy tomu věříte? V Praze je jeden tezník, který tam každoročně nový jazyk dodává. Tolik lékařů, advokátů, doktorů bohosloví přesešně svědčilo jinak, všichni lidé, kteří jazyk ušehovaný viděli, byli tedy hloupi, jen ten náš velikán dle cynické promluvy Macharovy to ví lip. Jen ještě měl fici, který pražský tezník zabíjí lidi a prodává z nich jazyky. — V lese mezi obcemi Běstvinami a Spy nalezena hyla zmrzlá mrtvolka děčka. Dokázáno, že dítě bylo násilně zbaveno života. Po nelidské matce zavedeno usilovné pátrání. — V neděli, dne 3. března přednášel v důvěrné schůzi v hostinci „u Labutě“ vldp. Dr. Ryl z Hradce Král. „o křesťanské politice“ za účasti 400 osob. Ukázal, že náboženství patřl důsledně jako výraz vnitřního přesvědčení i do života veřejného. To platí pro jednotlivce i společnost. Politika, jakožto snaha učiniti lidstvo šťastným, nemůže nevšímati si náboženského přesvědčení těch, jimž má sloužiti. Jinak by čile svého, obřastniti lidstvo, mnohdy nedosáhla. Proto patřl právem náboženství do politiky. To už dávno politika uznala a v ústavě stanovila právomoc sborů zákonodárných do náboženství a kultu se míchat. Politika křesťanská jest zdravá, spravedlivá, politika nekřesťanská jest dravá, znásilňující. Proto třeba jest křesťanům o křesťanskou politiku, prostředky jim po ruce jeonci, se přičiniti. Reč prostá všech afektovanosti pěkně se poslouchala, zajímala a na konec od obecnstva napjaté ji sledujícího odměněna bouřlivým potleskem. Klidný tón řeči, překvapující případnost volených výrazů k věci se vztahující ukazovala, že jsme měli před sebou inteligentního, bystrého pozorovatele a neunatného pracovníka ve hnutí křesťansko-socialním.

— Upozorňujeme, že kandidatura p. učitele Holance za agrární stranu na Náchodsku, některými listy zaznamenaná, neoprávně jest uvedena, neboť od důvěrníků ze zmíněného volebního okresu mu nabídnuta nebyla, a jako samostatný kandidát dle prohlášení na Opolečně dne 2. března nevystoupil.

Z Fastvín z Žamberka. Nuže tedy po volbách! Konec agitací. Nemusí jistí lidé davati po 40 hal. na kořalku a tabák — ani po koruně. My zvítězili čestně přes všecky potupy na nás metané. Nedalo se ani mrtvým pokoje. Také pozván c. k. komisař, ačkoli ho zde vůbec potřeby nebylo; kdo to má platit, občane V.? Ach ty blbě obličej horního konce po dokončení voleb! A teď hněv, přemýšlení, jak přece jenom potrestat! — A vy, přistěhovalí sloupe „Potravního spolku“, pamatujte, že jsme chtěli kupovati jen od Čechů a křesťanů. A teď tam nemáte od křesťana ani rohlíky. — Páni ovšem podali proti volbám rekurs — co jim na nových výlohách záleží? Dělejte si tedy, co dovedete; my jsme dle vašeho mluvení „lid nevzdělaný“, ale neumíme oblékat každou chvíli jiný kabát jako někdo na horním konci. O hospodářství onoho spolku přineseme přístě sevrubnější obrázek.

O schůzi agrárníků v Újezdě n. Chlumce n. C. se nám píše: Odbývala se dne 3. t. m. za velkého účastenství rolníků z celého okolí v hostinci pana Kurky. Referentem byl mladý pan Srdínko ze Svob. Dvůrů, syn zemského poslance. Jeho pěkný zjev, velmi sympatický hlas, kterým program agrární strany vykládal, učinil na posluchače dobrý dojem. Že mezi nepřátely strany dostali svůj díl také katoličtí zemědělci, rozumí se samo sebou. Kříž dle pana referenta do politiky vůbec nepatří. Poznámka přítomného místního faráře, že i do politiky křm patřl, přiměla ho, že poněkud rozšíleně vykládal, jaké názory má strana o volné škole, reformě zákona manželského a odluky církve od státu. Škola dle něho má býti volná od „klerikálů“ a pokrokařů. Pan referent připomněl rozluce manželskou v tom případě, když by manželé soudem od sebe byli rozvedeni. Třetí bod — rozluce církve od státu — si vzal na starost sám předseda schůze, p. Václ. Kukla, starosta z Chejbs a zhoštil se svého úkolu „velmi stkvěle“; citoval slova Kristova o nepřemožitelnosti církve (!!). Zkrátka: Slovyňch urážek

náboženství sice na schůzi žádných nebylo, ale se všech debat vyplývalo, že katolíci agrárníci (vůdcové) nejsou o nic lepší, než byli katolíci mladočestí. Liberálové jako liberálové. Ve všech ostatních bodech, vyjma náboženství, lze však s nimi sympatizovati.

Schůze katol. zem. v Hor. Holetíně. Zemské sdružení katol. zemědělců a Věodborové sdružení křesť. dělnictva pořádá v neděli dne 10. března 1907 o 2. hod. odpo. v sále hostince p. Čehka Mládku v Hor. Holetíně spolkovou schůzi katolických žen a dívek s programem: Postavení ženy v nynější době. Ženy práva a povinnosti. Objasní si. Fr. Jakubcová, obchodnice z Vráovic u Prahy.

Kandidatura hr. V. V. Sternberga. Na schůzi dne 24. února 1907 ve Smiřicích usnesli se důvěrníci volebního venkovského okresu Jaroměřského, Královédvorského, Čes. Skalického, Úpického a Polického jednomyslně na kandidaturu V. V. hraběte Sternberga. Současně podepsali žádost ku kabinetní kanceláři, aby proti hraběti Sternbergovi, který nyní dluží v Sv. Motici ve Svěcařích, zastaveno bylo trestní stíhání pro domnělou urážku Jeho Veličenstva. V. V. hrabě Sternberg byl ihned o tomto usnesení spraven. Ježto agrárníci proti V. V. hraběti Sternbergovi následkem kompromisu svého kandidáta nepostaví, jest jeho volba tím úplně zajištěna. Strana katolického lidu na Jaroměřsku přijala kandidaturu V. V. hraběte Sternberga též za svou.

K volbám na Chotěbořsku. Vzhledem k vyzvání v minulém čísle „Obnovy“, abych osvětlil volební poměry na Chotěbořsku, připomínám zatím toto: Myslím voličstva, jako vědu jinde, jsou zneklidněny, a ozývají se hlasy rozhodných katolíků, aby důkladně bylo ještě uvažováno o škodách, které by kandidatura zemědělsko-katolická mohla způsobiti. Samu sebou se rozumí, že budeme žádati po kandidatu agrárním určitých záruk, pokud se týká známých protikatolických požadavků. Nyní jsou dva hlavní kandidáti p. Mixa, okres. starosta chotěbořský a p. Pleva, místopředseda zeměděls. rady. Důvěrníci agrární o jednom z nich co nejdříve rozhodnou. Dá-li nám kandidát potřebné záruky, nastává otázka, zda jest prospěšnější uváděti mandát jeho v nebezpečnost vzhledem ke kandidatu socialistickému, anebo vyhlásiti věc smírně a pokojně bez poskytování látky k agitaci, již by se živlové protikatolické proti kněžstvu tak rádi podjali. Jsou tu duchové protináboženská, kteří si kandidatury katol. zemědělské přejí, aby obratnou agitaci důvěru rolnictva ke kněžstvu podvrátili a kněžstvo od působení ve veřejném životě odřízli. Zásadní opoziice může býti mravně odůvodněna jen tehdy, až by nám kandidát agrární záruk nedal, sice boj proti němu způsobí škody náboženské a rozvíká jednotný postup rolnictva za společnými cíli, což znamená zase škodu hospodářskou. Jak působí agitace na důvěru rolnictva ke knězi, zkusil jsem právě v minulých dnech sám na sobě. Výrazem nálady, což jest jistě přiznání, bylo, že jsem byl rozhodnými katolíky požádán, abych na zvláštní schůzi vysvětlil, že svorný postup při volbách jest věc pilná. Učinil jsem tak na schůzi v Málci minulou neděli. Nalehal jsem na to, aby katol. zeměd. se svými sousedy agrárníky v sousedské shodě se dohodli, poukazuje na nebezpečnost socialistické kandidatury. Ostatně bude potřeba i schůze všeho kněžstva naší volební skupiny, aby byl sjednán jednotný názor o rozklad a aby důkladně uvaženo byly všechny okolnosti. — Ferd. Vlček, farář.

Od Chotěboře. Dne 17. února ve Žďrci na schůzi katolické přednášel p. farář Vlček. Osvětlil důležitost přístupných voleb a rozebral útoky protikatolické. Vzhledem ke kandidatuře do říšské rady podotekl, že jest radno, aby šli všichni voličové k volební urně svorně, ježto asi bude kandidovat muž, který dá potřebné záruky katolíkům v příčině usilování o rozlišení státu od církve, o rozlišení manželkou a odstranění náboženství katol. ze škol. V debatě, již zahájil p. Zrzavý z Kruceburku, schváleny vývody páne řečníkovy mimo část volební, kde vytkli posluchači své odchýlné hledisko.

Od Chotěboře. Minule ukázali jsme, jak o naprostém nedostatku intelligence svědčícím způsobem vrhá se dopisovatel do časlavského listu na katol. organizaci a na práci katolického duchovenstva zvláště. Dnes můžeme doplniti to tím, že k dosažení žádaného cíle jest mu i dobrá zbraň očividná — lež. Přináší zprávu, že pro agrárního kandidáta hraběte Dobřenského, pro člověka, který prý nezná slova českého, bude agitovat a mluvit novoveský farář. Divíme se, že tato zpráva mohla se otmouti v listě, který i v Chotěboři je dosti čten, kde přece hrabě i celá jeho rodina jest tak známa. Kdyby to bylo vyšlo v čísle masopustním, nedivil bychom se. Ostatně srovnají si to agrárníci sami, jistě poděkujíce se, aby jejich kandidát byl tak uražen. Jedná se toliko o to, že ve spojení s tímto, jak se asi dopisovatel těšil naprosto vlastizrádným skutkem, přivádí faráře nov. veského. Ten ho asi nejvíce pálí. Snad byl dopisovatel mezi těmi, kteří i jinde způsobem neulátným pod plnou anonymitou dotýkáno faráře napadli. Že k dopisovateli, jímž není asi nikdo jiný než jeden z organizovaných jednotářů, novoveský farář o radu chodit nebude, může býti jist a vyhoví-li

hrabě Dobřenský potřebám okresu chotěbořského, ani proti němu stavěti se nebude, protože lepším zástupcem bude rozhodně tento český šlechtic než socialisticko-pokrokatá veličina at s diplomem nebo bez diplomu. V tomtož cíle asi bratrské pero dopisovatele z Chotěbořska pustilo se do faráře z Vilimova ve zprávách z Haberska. Pozoruhodno, že tatáž zpráva, skoro týmiž slovy oclá se v nedělním „Právu lidu“. Par nobile fratrum! A pak že není koncentrace mladočesko-socialně-demokratická! Jenom jak se jedná o katolíky, už jsou si v náruči. Pro katolíky jest to ovšem direktivou. Nyní, kdy zhotovené seznamy voličů ukazují, jak poměrně málo jest těch pevných sloupů dosavadních vládnoucích stran, direktiva tím cennější. Bude dobře si to zapamatovati. Upozorňujeme na to katolické důvěrníky, aby toho užili.

Z Málce u Chotěboře. (Zajímavá schůze) Klidněti myslí lidu předvolebními agitacemi pobouřenou a k neprozřetelným krokům již naladěnou, je nyní jistě vážnou povinností každého poctivého politiky. Z té příčiny svolal pan farář Vlček z Nové Vsi dne 3. března t. r. veřejnou schůzi do Málce, kde přednesl své názory o budoucích volbách. Ukázal na své cíle, jichž bychom dosáhli, kdyby se volilo svorně, nepředpojatě a kdybychom se pokusili, dokud je čas, odstraniti všechna nedorozumění. Dovolával se vlastenecké obětivosti a vzájemného sebezapření, a jakým každý Čech má přistoupiti k volbám. Klade největší důraz na svorný postup, pobízí, abychom se zřekli každé předpojatosti vůči jiným a abychom zanechali onoho neblahého českého řemesla: podezřívání. Pan farář dotkl se rovněž otázek náboženských, vytkl, proč katolíci jdou za hlasem svědomí a brání náboženství, proč katolíkům musíme dopřáti práva požadovati na kandidátech bezpečné záruky ohledně známých tří bodů atd. Svou výtečnou řeč strhl pan farář všechny posluchače k bouřlivému potlesku. Kromě katolíků byli zastoupeni v četném počtu také socialisti, pokrokatí, agrárníci, mladočestí, z nichž mnozí byli předpojatí nepřátelé pana faráře, ale po jeho řeči tiskli mu ruce a dávali na jeho souhlas s navrženým postupem při volbách. Také se všichni divili, s jakou elegancí dovede pan farář časové otázky, náboženských nevyjímaje, místně differenceovat. Sotva kdo jiný z českých politiků by dovedl v mnohobárevém zástupu probudit tak lebece pravého ducha svornosti, jako se to již vícekrát podařilo panu faráři Vlčkovi. Zkušenost učí, že finale jiných schůzí, kde řečníci mluví k různým stranám a různým živlům, vyslová poněkud jinak. Pana faráře si tu všichni vážili. Dobrý výsledek veliké schůze málčské jest toho dokladem.

Z Křižkovic. Svatojánská jednotka katol. jinocůh a mužů v Křižkovicích pořádá v neděli 17. března t. r. v sále hostince „u Kalenských“ divadelní představení: „Černý kříž v lese“. Obraz ze života vesnického o čtyřech odděleních; napsala Eliška Pešková. Začátek určité o 5. hodině odpo. Dítětem školním vstup není dovolen. Čistý výnos ve prospěch polévkového útavu pro chudou školní mládež.

Z Ličma. Velmi zdařilou, četně navštívenou schůzi měli jsme dne 24. února t. r. Přednášel zde vlp. Jiří Sabula z Hradce Král. o potřebě organizace katolictva. Přednáška vyslechnuta s velkým zájmem. Po řeči pobavil nás dp. farář pěkně hudbou gramofónu. Při přátelském rozhovoru a poslouchání národních skladeb čas tak pěkně ubíhal! Kéž jen tak zdařilých poučných a zábavných schůzí jest u nás více! Zdař Bůh náležitě práci další!

Z Kolína nad Labem. Minulou neděli 3. března konán byl u nás pohřeb, jakého města naše dávná neviděla. V pravdě imposantní zástup obecnictva doprovázel ke hrobu tělesnou schránku všeobecně známého bratra Brunona z řádu kapucinského. Zemřel po krátké nemoci tiše a klidně, tak jako byl celý život jeho tichý a klidný. Navštěvníkům kláštera a chrámu jistě utkví na dlouho jeho v poslední době již shrbená postava se stejně však mladickým zápalem vykonávající určené práce. Život jeho všecek zasvěcen byl této práci a modlitbě. A jako v klášterě těšil se pozornosti svou neuvážeností, tak i mimo klášter, když chodil po „kollektě“, žádný dům mu neustál uzavřen, a nebyli to jen katolíci, kteří ho neoslyšeli, ale i četní jinověrci. Myslíme a dovolujeme si i tvrditi, že neměl jistě nepřátel tento pravý syn sv. Františka. Věnujeme mu těchto několik řádek milé vzpomínky, zasloužil si ji. Odpověď v pokoji! — Pro venkovské obce našeho volebního okresu hledá se kandidát. Strana agrární má s tím značnou potíž. Ti, kteří by chtěli kandidovati, nenacházejí obliby u voličů a kteří by se líbili voličům, zdráhají se přijati mandát. Zůstane-li tak, potom bude mít dosti značné vyhlídky kandidát samostatný — mladočech pan A. Kryf. V městské skupině kandiduje Dr. Sobotka. Pan ministr Dr. Fořt, jehož si jedna strana přála, kandidaturu přijal za Ml. Boleslav. Strana socialně-demokratická a národní socialisti už silně agitují.

Z Časlavě. Překvapení a to dosti nemilé způsobila tu zpráva, že si. rozpočtová komise místo čekavých čtyřiceti tisíc navrhla jenom třicet tisíc korun na opravu našeho chrámu Páně. Učiněny ihned všechny možné kroky, aby obnos nebyl

zmenšen a doufáme, že intervenci našeho poslance Dra. Zimra podati se subvence zvýší. Byla by to velká škoda, neboť záviela je na tom i subvence státní. — K velikonočním připravuje se duchovní kon. ert. P. ředitel chóru J. Bok studuje „sedm slov Páně.“ Skladba má býti provedena velikým sborem ve prospěch opravy chrámu Páně. Upozorňujeme již předem. — Značnou pohromou pro důchody města jest zrušení cukrovaru, patřícího firmě Schoeller a spol. Jest to tím bolestnější, že město právě nyní potřebovati bude vyšších obnosů, neboť přikročiti hodlá ke kanalizaci a zdokonalení vodovodu. Pro poplatnictvo znamená to buď zvýšení přírůstek anebo zavedení činžovního groše. Obojí věc oboulostivá.

Z Pátěh. Organizace, která byla u nás založena, potkala se s výsledkem tak znamenitým, že to až přivedlo časlavskou „Pravdu“ v ústředí. Inu už to jinak nebude a musí si tomu pomaloučku zvyknouti, že přes všechny ty její v poslední době antiklerikalismem sršící články katolíci se organizovati budou. U nás je to tím významnější, že není takřka neděle, aby sociální demokracie v některé osadě kollatury nepořádala schůze a přednášky. Ovšem vede si při tom velice krotce. Ani by je takřka nepoznal ty řečníky, ohnám a siron kdysi za listopadových dnů planoucí. Ovšem a našimi občany není škrtu. Památje se tedy dobře a váženo je to jako výborný příklad, jak stačila kořata panímámám, aby celá schůze socialistická dala se na útěk. Ač je kollatura naše smíšená, přece není tu půdy k štvanicím volebním, neboť rolníci evang. jsou agrárníci a možná, že obě organizace katolická i agrární setkají se na jedné půdě. Obě nejlépe znají, kde venkovana bota tlačí. Statečným našim katolíkům, jichž hned v prvé schůzi na 300 přistoupilo k organizaci, Zdař Bůh!

Před novostavbou chrámu Páně v Náchodě. Vroucím přáním a nezbytnou nutností jest, aby v Náchodě nový, k nynějšímu počtu obyvatelstva přiměřený a důstojný chrám P. byl zbudován, i aby nemuseli, jak často se děje, návštěvníci přede dveřmi na výsluní nebo v dešti a větru státi. Starý kostel byl sice velice důkladně na delší řadu let opraven, čímž ale nahavá otázka důstojnějšího nového chrámu nikterak vyřízena není. — Nelze ovšem kráčet ku předu bez překonávání obtíží, jež jsou za nynějších poměrů veliké. vyskytující se jak při sbírání příspěvků tak i při jednání ku doclení žádoucího souhlasu příslušných činitelů ohledně místa stavebního. Z vážné strany bylo upozorněno, že nelze počítati na schválení stavebního místa pro nový chrám na hlavním náměstí, a že by tudíž náklady na stavební plány a rozpočty pro nový chrám na témž náměstí, co starý kostel stojí, neměly přiznivého výsledku, nýbrž k dosažení státní subvence odporučováno bylo, postarati se dříve o jiné způsobilější místo stavební, za jakéž by se vedle jiných obzvláště též knížece dvor. Petráv hodil, naproti čemuž ale přifažené obce usnadňují se až dosud většinou pro hlavní náměstí. — K doclení souhlasu, bez kteréhož podnikání značnějších nákladů na stavební plány a rozpočty možným není, dlužno dříve rozlišiti snalecky a odborným prozkoumáním důležitou otázku, zdaž a jakým způsobem by se dosavadní starý děkanství kostel na hlavním náměstí bez újmy služeb Božích důkladně i bezpečně a ku zvýšení počtu obyvatelstva přiměřeně jak do délky tak i do šíře a výše i objemu ve vkusném a důstojném slohu zvěšiti dal, a jakou výši by náklady a tímto projektem spojené dosáhly. Ačkoliv poměry ku správnému rozřešení nákladných otázek dosud neuzrály, nelze přes to nikterak ustati ve snaze započaté, nýbrž tím horlivěji dlužno jest pokračovati ve sbírání příspěvků pro stavební fond. (Dokonč.)

Porotní obžehi v Hradci Králově r. 1907 započalo 25. února. Obžalovaný V. Ševčík odsouzen pro zločin krádeže do vězení na 5 roků. Josef Samek pro zločin krádeže odsouzen na 5 měsíců. Spolunobžalovaný A. Střihavka, F. Svoboda, F. Štrégl a J. Kubíček, vesměs mladí ještě boží od 15 — 19 let, byli osvobozeni. 27. února pro zločin krádeže odsouzen Frant. Visinger na 1 měsíc. Téhož dne pro zločin těžkého poškození na těle odsouzen na 4 měsíce Josef Otákovský. 29. února pro zločin vraždy odsouzen k smrti provazem R. Špetka. 1. března pro zločin krádeže, podvodu, veřej. násilí atd. odsouzen Václav Šolín na 2 roky. František Ulrych na 2 1/2 roku. — 2. března pro násilné smilstvo Václav Kuře na 10 měsíců a Ad. Pinkava pro zločin krádeže na 8 měsíců.

Různé zprávy.

Obchodní cestující s vědom. „Vino-hradské Noviny“ napsaly: „Máme před volbami a různí kandidáti poslaneckých mandátů domáhají se různými triky přimět a lásky voličů. Svolávání politických schůzí a prásné volební álgry už vyšly z módy, tak se to popadlo za jiný konec: cestuje se ambulantně s vědom a říká se tomu „povznášení lidového vzdělání.“ Prof. Masaryk cestuje po království s náboženstvím, prof. Dřina s výchovou lidu a dětí, advokát Dr. Bouček s prostitucí, pan Krejčí s volnou školou, pan Pelant s rozvíditelností manželství atd. atd. Nikdo s toho povzdání sice nemá nic, ale při volbách se to bude pěkně číst: Volte prof. Masaryka, prof. Dřinu, Dr. Boučka atd. Má někdo větší zásluhy

o „lidové vzdělání“? Je to dobrý trik a pokročitě se nechtě chytne hodné. A „čestným vědom“ to neškodí. Za každou přednášku 50 K je dobrá věc a břeje v kapsu, zvláště když máme vědomí, že jsme něco vykonali „pro lid“.

Zprávy literární. Nová májová pobožnost: „Maria, Útočiště hříšníků“, pro naše poměry vhodně s vlaštiny upravil J. Bělina. Vyjde co nejdříve nákladem knižkopectví R. Prombergova v Olomouci. — Májové tyto pobožnosti konal dle rukopisu autor P. Dlouhý loni v Semilech za velkého účastenství lidu domácího a okolního. Dojemným a důvěrným tónem uchvátily všechny posluchače. — Senační úspěch měla výborná nová časová brožura S. Růžova „Židovská otázka“. Autor nemá v úmyslu stráti proti určité vřavě společenské, ale poukazuje na chonlostivou tuto otázku a teší ji způsobem sice klidným, ale spravedlivě ostrým. Obsah brožury bude zajímavý i kruhy rolnické. Cena 40 hal. K dostání ve všech knihkupectvích.

Pohlednice velikonoční. Celou serii velikonočních pohlednic právě vydalo nakladatelství V. Kotrbová v Praze. Jedny z nich tvoří výjevy ze zvláštního Páně: Spasitel opouští hrob, anděl odvrací kámen před očíma podléhaných strážců; druhé obsahují veselé výjevy z jarní přírody: stádo beránek, hra mladých zaječků, velikonoční vejčeka a j. Skupiny tyto, vyplňující celou stránku pohlednice, jsou širými barvami — jak právě moderní malířství rádo je spojuje — litograficky velmi čistě a přesně provedeny. Jsou to výrobky čisté domácnosti. Veliké tiskové patují ročně na pohlednicí látky do ciziny, ba mnohdy i do rukou našich politických a národních nepřátel. Nač i zde platí heslo: „Svět k světu“.

Pozor na tabákový odvar. Bolest odvaru tabákového je dobrý prostředek proti hmyzu a dobytka. Jen třeba opatrnosti, aby se dobytek sám anebo jiné nechlizoval. Neboť povato se tobo prudká otrava, jež může zvíře umřít. Treba tudíž tak opatřiti dobytek, aby se nemohl chlízovat ani navzájem, ani sám sebe.

Nové náklady socialistické vzdělávací práce. Socialistický stavební spolek v Třebízu srachoval; pyšný „Dělnický dům“ přišel do ex kuce. — Konsumní spolek socialistický ve Waldheimu (Sasko) ocitl se v konkurzu. Deficit obnáší 7152.80 marek. To socialisté čestí nasekali při jednotlivých konzumech ještě víc dluhů, jež se nemohly zaplatiti! Přece však deficit ve Waldheimu jest dosti bolestný; 417 ubohých podlílníků konzumu zaradilo se svým jménem za dluhy — aby jejich vklady nebyly docela pryč. — Na jedné stavbě v Mnichově byl křesť. socialist. stavební dělník od rudých vybidán, aby se přidal k jejich straně. Dělník však se vzepel tomu vybidání. Tu rudí zrobili s kusem lepenky korouhvičku, namalovali na ní bílý kříž a vatýřili ji na místě, kde onen dělník pracoval. Chodili kolem, ukláněli se a křídlem se znamenali — ovšem pro posměch. Nadto stesali mu práci, nástroje mu eurové pomasali výkaly . . . 14. února byly tyto náklady vyšší socialistické vzdělávací projednány před soudem. Soud odsoudil nadsoodrubu Glaua (delegát stavebního dělnictva!) na tři měsíce do vězení a k úhradě soudních útrat. — Na volební agitaci mají socialisté fůru peněz; mají-li však dáti něco na vlastní účel strany, na podporu dělnictva, tu najednou se jim nedostává. U firmy Wagnerovy rudí dělníci začali stávkou. A co dělá socialistická správa jejich odboru? Vypisuje u ostatních členů společnosti týdnenní daň 40 haléřů pro každého jednotlivce na podporu stávkujících. To je ta pomoc věc!

Zufivost socialistické demokratické. „Ostravský Kraj“ píše: „Na jáme Eleonoře v Dombořově v rakouském Slezsku vypukla stávka horníků. Mnozí stávkující po čas stávky pili hostince, kde utráceli peníze za alkohol. Ve středu dne 30. února vstoupil do hostince Goldbergerova v Orlové na Kopaninách 20letý mladík Josef Menyánek, žádaje o pivo. V hostinci přítomno bylo několik soudruhů, kteří na mladíka pokřikovali „buc“ (nadávka neorganie. dělníků). Mladík nedal si podobné nadávky lsbiti a pískem soudruhům odpověděl. Po výměně několika ostrých slov vrhl se některý z přítomných na mladíka a takovou zúfivostí, že neobdávka povalili na zem, škrtili, nohama kopali a po něm škákali tak, až mu prsa zalámali, potom ho vyhodili ven a blavou mu do země tak dlouho tloukli, až mladík pozbyl úplné vědomí. Středkem toho hrozného činu soc. demokratických fanatiků byla jistě Sykrová, která surovce okřikla. Zúfivost obrátili se po té na Sykrovou, která jen důtkem před surovostí se zachránila a rodičům mučeného mladíka celou událost sdělila. — Kde, probůh, je ale zde osobní svoboda zaručena zákonem? Což v Rakousku tu již dostoupilo tak daleko, že člověk jiného politického smýšlení nebude ani svým životem jist před terorem soc. demokratů? Jme snad ve státě křiváků? Máme přece zákon na ochranu osobní svobody a bezpečnosti. Nelze přece mysliti, aby zákon takového násilnického jednání dovoloval. Zde musí vyřiknouti celá společnost. Každý slušný člověk musí si nad tímto pádem soc. dem. odplivnouti a v zájmu osobní svobody, svobody politického přesvědčení dožadovati se ochrany.“

Socialistické vyděračství. Dle „Ostr. Kraje“ socialisté na Olomoucku „vymohli“ sládkům „světelní“ mzdy o 30 h. týdně, ale hned jim svýřili týdnenní příspěvek na 30 h; zednáků a svýřili týdnenní poplatek na 40 h. A z těchto dělnických mazelů šije dobře celá řada mládků, kteří udržují dělnictvo stále „v nádení“.

Hluboká úklona české sociální demokracie před vrehním komendantem šidem Dr. Adlerem. Dr. Adler poradil, aby dělní socialisté za vídeňský 10. okres svého kandidáta poslancevol nepostavili, ačkoli valná většina tamějších socialistických voličů náleží národnosti české. Nastala bouře ve slenkách volů; naloženo svému hezvu „Právo lidu“ a „Rovnost“. Některé listy tvrdily, že celý ten protest dělá dojem komedie nepředstavené; viděť dělní socialisté na nátlak německého šida neodpověděli praktickými činy — jenom hubováním. Tisk ná-

rodních socialistů tvrdil, že protesty českých socialistů mají hlavně ten účel, aby vídeňský šid na uklidněl a na odškodnou dal českým soudruhům aspoň větší obnos na volební agitaci — pak se za ten bahdš stichnou. — A ejhle, po všech protestech skutečně nyní čeští socialisté od požadavku českého kandidáta nestoupili, ačkoli nátlak Adlerův odporoval zřejmě socialistickému programu. Ve středu minulého týdne zemská konference československé sociální demokracie svoji resoluci před šidem kapitulovala. „Vídeňský Denník“ píše, že povinností českých soudruhů bylo voliti mezi dvěma možnostmi: buď provésti zabýjový boj do posledního dechu, anebo vůbec boj nesačluati. Když se již opře'i proti surovému pošlapání předních socialistických zásad, měli se své porážky vyvoditi příslušné důsledky. — Ale co dělají? Tytéž české socialistické listy, které nad slunce jasněji dokázaly dravé besprávi vídeňského šidbu, teď budou svorně k vykonání toho besprávi nspomáhati. To je důslednost! Zvláštní vyšší morálka!

Po rumunsku — lacině a rychle Lonská úroda švestek byla v Čechách nadobyčejná. Ta přilákala z Uher a Rumunska některé podnikatele, kteří s nevšimavostí a pohodlností české znamenitě dovedli šiditi. Dle Čes. Hosp. Listů přispěchala do Kopidlna uherská firma Salomon Weinbergova (šid) nástupce z Aradu, ujalas za cukrovarem blíže potoka louku a rozložila tábor — s p částku sypala kupované švestky do plátěných kádí (nepropustné plachty mezi koly zavěšené), mezitím co rumunští bedaři jako na pokášení zhotovovali kádě z jednoduchých prken, vysoké a široké — obsahu průměrně 35 hl. Během ne celých tří neděl zakoupeno okolo 100 vagonů švestek, jimiž naplněno 51 kádí plátěných a 184 kádí prkených; vše stálo v řadách na louce pod širým nebem. Postavena otevřená kůlna, krytá lepenkou a pod ní umístěny dva odpadovací kotle, obsahu každý okolo 5 hl; vedle dvě kádě na chladiče — a vše hotovo. Práci vykonávalo 35 statných Rumunů. Hle, to fabrika firmy světové. U nás by musela býti nejdříve nádherná budova, vysoký komín, budova pro ředitele, budova pro správu a kanceláře, sklady atd., pak správní rada, diety atd. Zde největší jednodušnost a hlavně vedení útě výroby: tužka a jeden šid, do kterého zanášel vinopal odebranou silivici. Zkoupeno celkem na 8000 metrů švestek v ceně neobyčejně nízké, od 1.60 K až do 4.50 K; za poslednější cenu koupeno v poslední době na něco málo vagonů. Pod kotly se topilo vyhradně dřívím; ziskát se na čas — rychleji se odpákuje. První silivka silivice vyšla z Kopidlna teprve dne 12. prosince a sice 700 hl do Aradu. Cena silivice počítala se na místě 64 K za 1 hl, prodána však z Uher za daleko větší cenu. Za vyvezený výrobek do Uher obdržela firma ještě jakousi náhradu od naší vlády. Podnik se jmenované firmě znamenitě vyplatil, leč bobušel celý zisk šel za hranice. Pokladů v naší vlasti na každém místě, ale nedovedeme jich ani zvednouti.

Děchodý v Anglii. V Anglii podle Sira Henry Primrosea mělo v roce 1906 — 10.350 osob přes 125.000 K, 2500 osob přes 500.000 K, a více než 1000 osob mělo nad million korun důchodu.

Svebodná Amerika. V Americe je každý omyš člověk bez zaměstnání, přídrubného miliónu dětí mladších 15 let vysílaje se v dílnách, smrtelných úrazů ročně bývá nad 60.000, dvě třetiny obyvatelstva v New Yorku bydlí v brlohách a tisíc bohatých rodin vychovává psy místo dětí. Jaký národ, taková země!

Děti — otroky. Křivá výprava ve státě novyorském vymohla konečně zákon proti práci dětí mladších 16 let. Děti nemají býti zaměstnány před 8. hod. ráno a po 4. hod. odpo. Kolem dvou miliónů dětí je ve Spojených státech zaměstnáno v dílnách. Oud jejich je hrozný. V přádelnách žijí „otroci“ toliko 4 roky. V dolech penzylvánských 12.000 dětí dovířilejších díjí ve skutečném otroctví.

Očkování půdy. Pracuje na zkušenostech dra Nobbes, jenž svým nitraginem znamenitých důdků se dodělal, docílil prof. Bottomley z King's College v Londýně úspěchů skvělých. Pokusy s novým způsobem zemědělství prováděl v hrabství Essexu na polích plodných, národných. Pokusy prováděl bez pomoci ministerstva orby. Obrátil se se žádostí na hospodáře anglické a ireké a tak jedině mohl konstatovati přednosti očkování půdy. Podává se mu přivést na trh o 3 neděle dříve brách z Norfolk, hoby z Yorkshiru, výtěšku ze Škotska a jetel s Iraka; výtěšek plodin byl o 50% vyšší než za obyčejných podmínek. Očkování půdy přípravkem Bottomleyovým je levné; stojí šilling (1 K 20 h) na akr (40% arš či asi 2 mry). Rolník obdrží 3 balíčky, přef obsahuje jisté množství soli minerálních, druhý prášek s kulturou bakteriologickou, třetí fosforečnaný ammonat. Obsah balíčku dávka se postupně do čisté vody ve lbat 24 hodin. Roztokem se buď navlhlí semeno n bo země, jst se poháel pole, nebo se také polívá jím osení. Bakterie dostanou se tím ve stýk s půdou a kořeny rostlinné zmocňují se dleku a vočkují jej rostlinám, že se mohou potom tak vyvíjeti v půdě hubeně jak v úrodné. Prof. Bottomley chtě svou metodu rozšířiti, zdarma připravky své zasílá hospodářům, kteří k němu obrátí se žádostí. —

Matka filosofa Nietzscheho. V posledním sešitu „Zakunf“ list dr. Richard Oehler matku Bedřicha Nietzscheho, jst oobně znal. Tá mimofárným nadáním syna nebyla nadána a často se o něm kmanšela, veskovskému pastoru, nechvalně vyjádřila. A tu starý otec jednou k ní nevrle zvolal: „Ty ani nevíš, co v tom hochu věší!“ Odráčená se syna od víry matka těše nesla, a tomu i bránila. Šilenství, jež se na něm později jevílo, považovala za trest Boží. Leč i při tom, jako vsorná matka, v hrozně jeho chorobě jej ošetřovala. Byl to trapný pohled na starou matku malé poštavy, když syna svého, vysoké, mohutné postavy vodila. Spiey jeho nechtěla vůbec čísti, bronila se jich. Když se ho tákala, kterou jeho knihu by mohla čísti. A on jí odpověděl: „Žádnou, ty jsou pašny pro jiné čtenáře.“

Mezek a srážnost rukou. V únorovém čísle vysvětluje revue Süd und Nord, že osoba, jež levá polovici mozku více vší než pravá, má větší

srdčnost v ruce pravé, kdežto u leváka vší více pravá polovice mozku.

Radium a radiotherapie slouží prakticky v léčbě rozličných nemocí. V nemocnicích německých veliká většina nemocných rakovinou koží byla vyléčena rychle radium. Nebezpečí není při radiotherapii, ješto radia nářvá se tak malé množství, že účinek jeho nemůže překročiti akci physiologickeou.

Sodoma západu. Zemětřesením a požárem v San Francisku postižena byla hlavně tak zvaná „čtvrť čínská“. Byla to část města, která nejplnějším právem pokládala se za nejhorší vřd morový na západním pobřeží Ameriky severní. Dřevěné domy úzkých uliček jsou sniženy a rozmetány nadobro a tak jest umožněno světu prohlédnouti taje této praočklivé části města a domova sločinná a zafetá — ponejprv od neblabého vzniku jejího! Městské úřady v San Francisku usilovaly dávno zakročit na těchto místech důkladně, leč mocné obchodnictvo čínské politickým vlivem dovedlo vždy smatit snahy podobné. Policie dobře věděla, že v čínské čtvrti jsou vlastně dvě části ohromné, město hotejál a právě tak rozekhlý prostor pod ním pod zemí, kde páchají se nejčernější zločiny, kde strácejí se lidé beze stopy a kde na sta otrokyň známého blichu držáno jest v zajetí . . . Bylo známo také policii, že v největších čínských obchodech mívají tajná dvířka, jimiž vchází se v ošklivé koučny podzemí; leč vniknouti tam po všecek čas nemohla a nemohla! Parafky plující z východu dovážely na ata přeubohých dívek přímo do brlohů čínské čtvrti, odkud oběti takové na světlo denní již nikdy nevyšly . . . Mocné tajné čínské družstvo jménem „Tongs“ platilo celě čtyř avláštních hlídačů, jímž uloženo bylo sledovati každé hnutí policie a dávati zvěsť na patřičných místech výstrahy. Družstvo toto provádělo pravou hrůzovládu! Kdo se opovážil dovolávati se ochrany ať pro osobu svou či majetek, ten jistě za kratičkou dobu stal se obětí unjatých vrahů úkladných . . . Požár nyní zjevil hrozně taje města čínského! Lebké stavby dřevěné vzplály jako sláma a na sta Čňanů ubohých! Na spáleništi jest nyní vidět chodby hluboké a pravá bludiště rozličných cest a steziček, jež dťí ve skryších a skladech, v brlohích, kde končilo se opium, kde prováděny hry a hovoio ošklivé známé nepravosti nejpustějších způsobeu . . . Důsud ovšem umožněn byl do čínského města pohled více méně povrební; až odklidí se však ze spálenišť trosky a vše důkladněji se prozkoumá, pak užasne svět nad spoustami, jež se objeví! Objevení a zničení této čtvrti, ve které bydlelo dobře až na 25 000 Čňanů, jest jedinou a v pravdě světloú stránkou hrozně katastrofy, kterou postiženo bylo daleké San Francisko! — V Americe všecko možné! Právě novyorské sondy projednávají více přípádů, v nichž malé děti prodávány po 125 K farmářům, kteří si z nich vychovali velmi laciné pracovní síly.

Druhá česká pouť do Lurd konati se bude letos koncem srpna a počátkem září. Provolání bude uveřejněno koncem března. Leopold Kolisek, farář v Přelbáštěti.

Veřejné kouření v Dánsku jest zákonem z r. 1906 zakázáno dětem mladším 16 let. Stejný zákon existuje v Anglii a Japonsku.

V Paříži zemřel historický malíř Felix Barrias, který zejména v období drubého členství hrál v uměleckém životě pařížském důležitou roli. Zemřel ve stáří 84 roků. V muzeích francouzských náleží se celá řada jeho prací.

V úmorovém čísle Studia nachází se v referátu o výstavě Künstlerbundu lichterivý posudek o velkém obrazu ze života moravských Slováků Ot. Růžičky „Návrat z kostela“, jehož celostránkovou reprodukcí také přináší.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. března 1907 1. pléniar K 12.70—13.40, šita K 10.30—11.40, ječmene K 10.20—11.20, prosa K 00.00—00.00, žirva K 12.00—12.50, brachu K 00.00—00.00, ova K 7.40—7.90, čočky K 60.00—00.00, jahel K 20.00—00.00, krap K 18.00—22.00, bramborů K 3.60—4.00, 1 hl jetelového semene bílého K 00.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 100.50—102.00, ruského K 76.00—80.00 máku K 50.00—00.00, lučného semene K 00.00, 100 kg žitných otrab K 12.40—00.00, 100 kg pšenických otrab K 11.60—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00—3.40, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00, 1 kg másla vepřového K 1.78—0.00, 1 kg tvarohu K 0.30—0.32, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa okurek K 0.—0.00, 1 kopa zelí K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 3.00—7.00, 1 hl cibule K 3.50—4.60, kopa drob. zeleniny K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 2.00—3.50, 1 bečka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 12.00—24.00, 1 hl hrášek K 0.00—0.00. — Na týdnenní obilní trh v Hradci Králové dne 3. března 1907 obdávány přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 281, šita 188, ječmene 34, ova 181, prosa 10, žirve 21, brachu 6, čočky 4, jahel 8, krap 10, jetel. semínka 34, lučného semene 10, máku 1. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 40 kop, cibule 26 hl, drob. zeleniny 120 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 125 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 22 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Droby. dobytka: vepř 10 kusů, podveřinat 383 kusů, kůzlát 47

Hledá se

křestní list - - Adalberta Riedla,

který narodil se asi r. 1822 v okolí Jaroměře nebo Vrchlabí a zemřel r. 1904 v Gorici. Vld. farní úřady tamní krajiny o pátrání v matrikách a sdělení příp. výsledku účivě žádá

Administrace „Národu Lidu“
v Č. Rudějovicích.

**Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové**

vypisuje konkurs na nové zřízení úřad

**sekretáře
družstva,**

s nímž spojeny jsou práce redakční a agitací. Místo na rok je provizorní a plat prozatím 1800 K a cestovní diety. Při definitivě plat bude přiměřeně zvýšen.

Zadatelé s přiměřeným vzděláním podejte žádost, k níž budiž přiložen křestní list a vysvědčení o dosavadním zaměstnání, nejdéle do 31. března b. r. Po přijetí nutno nastoupiti do 14 dnů.

Politické družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nepom.
v Hradci Králové 27. února 1907.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Reisl,
jednatel.

VEJCE k nasadě obrovských kachen,

výstavních to kusů významných první státní cenou: pekingských 1 kus 25 h, minorek černých 1 kus 16 h, prodá s dotazy zodpoví

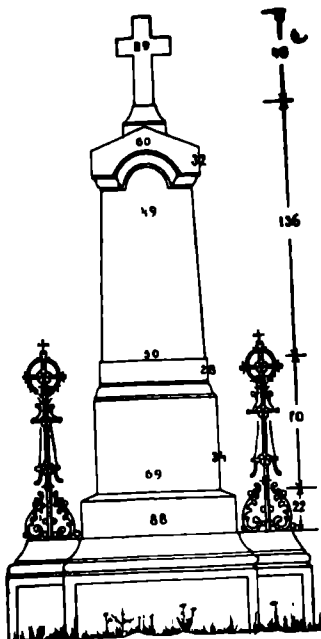
ALOIS BLATTO,
v Ostřetíně u Holic.

Založeno r. 1860.

Státní cena na uměl. prům. výstavě v Heřticích.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní jako: **pomníky, hroby, pamětní desky**, atd. ze všech druhů kamenů.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře, desky na nábytek, desky pro koželuhy, atd.

Velké sklady pomníků

více než 100 kusů za ceny báječně levné.

Dobývá, láme český sienyt ve vlastní bati. importuje švédskou žulu labrador, mramory italské a belgické v celých vagonech.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji P. T. pány interesty, že možno v mém podniku obdržeti pomníky z české žuly neb sienytu leštěné již od 50 zl. počínaje.

**Legitimace
do důvěrných schůzí**

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati lze lerně
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Katecheta měst. školy

chce kommutovati

s některým panem kolegou.

Nabídky do admin. t. l.

Poděkování.

Všem, kdož při pohřbu vysocedůstojného pana preláta, majitele rytířského, zlatého kříže s korunou císaře a krále Františka Josefa I.,

Monsignora Antonína Suchánka,

Hditele biskupského kněžského semináře v Hradci Králové,

svoji soustrast, jak přehojným účastenstvím při pohřbu, tak i kondolencí na jevo dali, obzvláště pak Jeho Biskupské Milosti, nejdůstojnějšimu vrchnímu pastýři panu **ThDru. Josefu Doubravovi** za láskyplný skutek obětavosti, že ochotně sloužiti ráčil pontifikální requiem, konati absoluci a promluvu, jakož i vysocedůstojnému panu generálnímu vikáři **ThDru. Aloisiu Frýdkovi** za vedení konduktu a pohrobní řeč, vyslovuje v nejhlubší účtě nejvroucenější díky a zbožné

„Zaplat Pán Bůh“

Představenstvo bisk. kněžsk. semináře.

V Hradci Králové, 7. března 1907.

Besídka.

Bratr v biblické mluvě Starého zákona.

Několik poznámek k debatě o „bratřích Páně“.
Píse František Jelínek.

Bylo to dne 19. června r. 1900, kdy sešla se ve vsi Hejlově v čtenářské besedě vážná společnost, sestávající z řídícího učitele, několika předních občanů a mladého učitele, muže pokrokového.

Společnost bavila se velice čile o žitích, daních, o počastí, o tom, co teď hýbe světem. Konečně došlo až na náboženství. Při tom blavně na Písmo svaté. Hlavní slovo vedl mladý pan učitel, který snažil se uplatnit svoji znalost Písma, tu a tam pochycenou a různá slova a nejasné pravdy osvěceným rozumem svým objasňoval.

Mezi slovy, jež vkládal, přidržel se zvláště slova bratr a ukazoval, jak se ho hojně v Písmě užívá a dále počal také z různých míst Starého i Nového zákona vykládati cosi o bratřích Páně.

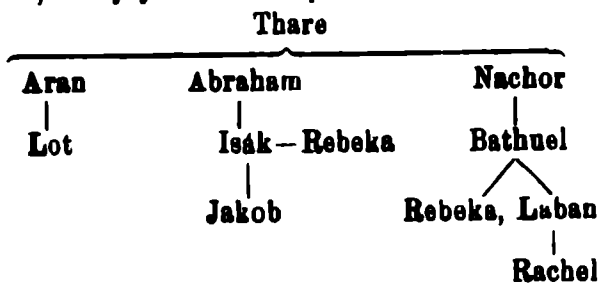
Když pan učitel skončil, ozval se jeden z sousedů, jménem Kvěcha, který byl ve vsi znám jako uvědomělý katolík a horlivý čtenář Písma: „Já bych, pane učiteli, s vámi nesouhlasil. Pročetl jsem dobře Starý zákon a z části i Nový, ale nic podobného o bratřích Páně jsem nenalezl, ačkoliv na mnohých místech správný význam slova bratr jsem pochopil nemohl. Abych měl vše jasné, vypsal jsem si místa blavně ze Starého zákona, kde slovo bratr přichází a kterými vám mohu posloužiti, a došel jsem k velebnému pánu, který mi vše náležitě vysvětlil. S výkladem velebného pána úplně souhlasím a libo-li vám, jím posloužiti mohu.“

Celá společnost svolila pana Kvěcha vyslechnouti. Soused tedy, vzav si k ruce zápisník s vypsanými citáty, za napjaté pozornosti ostatních počal vykládati.

Písmo svaté vzniklo na východě, kde byly a jsou jiné zvyky jak ve způsobu života tak i v mluvě. Proto nesmíme se diviti, jestliže v Písmě svatém nacházíme jiný způsob mluvy, než jakému jsme zvykli doma. Orientálové, kteří si libují v mluvě obrazné, mívají pro několik pojmů různých slovo jedno. U slova bratr jest něco podobného. Nenazývají bratrem pouze svého sourozence, nýbrž i bratra ce, strýce a vespolek všichni bratry se nazývají i cizince za bratra přijímají, jak možno ze skutečných případů dokázati.

Také z vypsaných citátů mohu uvésti toho doklady. Tak čteme, že Abraham „přivedl zase všecken statek i Lota, bratra svého“ (1. Mojš. 14, 16), ačkoliv krátce před tím (verš 13.) jsme četli, že král Chodorlahomor a jeho spojenci pobrali též „Lota, syna bratra Abrahamova“ a ačkoliv v rodopisu Abrahamově (1. Mojš. 11, 27) se praví výslovně: „Thare splodil Abrahama, Nachora a Arana, Aran pak splodil Lota“.

Chcete-li, mohu vám posloužiti rodokmenem, který jsem si zde poznamenal:

Z tohoto rodokmenu jest nad slunce jasnější, že Abraham byl strýcem Lotovým a přece sluje (1. Mojš. 14, 16) jeho „bratrem“. Neznamená zde tedy slovo bratr rodného bratra vlastního, nýbrž blízkého příbuzného ze strany otcovy, t. j. strýce.

Když se setkal Jakob s Rachel, „oznámil jí, že jest bratr otce jejího“ (1. Mojš. 29, 12) a o něco níže táže se Jakoba Laban, otec Rachelin: „Zda-li proto, že bratr můj jsi, darmo mi sloužiti budeš?“

Zde sluje Jakob „bratrem“ Labanovým a přece jest známo, že Jakobovým otcem byl Isák, otcem pak Labanovým Bathuel, Isákův bratranec. Na přiloženém rodokmenu se můžete přesvědčiti. Ostatně v této hlavě v. 10. nazývá se Laban ujcem Jakobovým, t. j. bratrem jeho matky, Rebeky.

Vidíte, že zde zase slovo bratr znamená bratra ze strany matčiny, ujce, aneb chcete-li se strany otcovy druhého bratrance.

Ano ještě škrtí pojem náš slovo bratr v písmě sv. Starého zákona.

Král David rozeslal po smrti Absolonově posly ke starším pokolení Judova s poselstvím, ve kterém je oslovuje: „Bratři moji, vy kost má i tělo mé.“ (2 Král. 19, 12) Z tohoto

místa jest patrné, že příslušníci téhož pokolení byli na vzajem bratři a že tedy slovo bratr znamená tolik co „soukmenovec“.

V též smyslu tážali se rodičové Samsonovi, který si chtěl vzíti za manželku cizinku — dceru filistinskou: „Zdaliž není ženy mezi dcerami bratří tvých a ve všem lidu našem, že (sobě) chceš vzíti manželku z Filistinských, kteří neobřezáni jsou?“ (Soudc. 14, 3.)

Protože Levitové ve S. Z. tvořili též jedno pokolení, vysvětlíme si snadno význam slova „bratr“ (4. Mojš. 16, 10), kde klade Mojšís Koreovi, levitovi tuto otázku: „Proto-li kázal (Hospodin) přistoupení k sobě tobě i všem bratřím tvým, synům (= potomkům) Levi, abyste sobě také kněžství osobili?“

Znamená-li slovo „bratr“ (hebrejsky *ach*) příslušníka téhož kmene, pokolení, pochopíme snadno, že na jiných místech znamená příslušníka téhož národa. Tak čteme n. př. ve 2. Mojš. 4, 18: „V těch dnech, když vyrostl Mojšís, vyšel k bratřím svým a viděl trápení jejich a muže egyptského, an tepe jednoho z hebrejských bratří jeho.“

Zvláště zajímavé jest místo ve 4. Mojš. 20, 14. Mojšís, posílaje posly do Kádes ke králi edomitskému, praví: „Toto vzkazuje tobě bratr tvůj Israel.“ Edomité byli potomci Esauovi, Israelité pak Jakobovi. Poněvadž pak — jak známo Esau a Jakob byli rodní bratři, proto sluje zde celý národ israelický „bratr“ Edomitů, asi tak, jako my říkáme n. př., že Češi a Poláci jsou dva bratřičtí národové.

Také politický spojenec bývá označován v Písmě jménem „bratr“.

V proroctví proroka Amose (1, 9) praví Pán: „Pro trojí nešlechtnost Tyru . . . neobráťm ho proto, že zavřeli zajetí dokonale v idumejské zemi a nerozpomenuli se na smlouvu bratrů.“ Zde jsou Tyrští a Israelité „bratři“, poněvadž uzavřeli mezi sebou smlouvu; v tomto smyslu bychom mohli dle našich poměrů říci, že Německo, Rakousko a Itálie jsou „bratři“, poněvadž uzavřeli též mezi sebou smlouvu politickou.

Dle 3. Král. 9, 13 pravil Hiram, král Tyru, pohlížeje na města severní Galileje, které mu dal Šalomoun v zástavu, k tomuto králi israelickému: „To-li jsou ta města, kteráž jsi mi dal, bratře?“

Zde znamená slovo „bratr“ asi tolik, co královský kollega.

Ano pojem slova „bratr“ dle mluvy biblické jest tak široký, že může znamenati docela tolik, jako naše slovo „bližní“.

V 3. Mojš. 19, 17 se praví: „Nebudeš nenáviděti bratra svého v srdci svém, ale zjevuš potresci ho, aby neměl nad ním hříchu.“

A u Isai. 66, 20 se praví: „A přivedou všechny bratry vaše ze všech národů.“

Slova bratr užívá se konečně také v Písmě svatém k označení osob nebo věcí podobných.

Tak v knize Jobově 30, 29 se praví: „Bratr učiněn jsem draků a tovaryš pštrosů.“

A v přísloví 18, 9: „Kdo jest rozmařilý a nedbalý v práci své, bratr jest toho, kterýž dila svá promrhává.“

Z toho všeho vidíme, jak v různých významech slovo bratr se vyskytuje. Proto, chceme-li správně smysl Písma pochopiti, nesmíme slovo bratr bráti vždycky v nejužším slova smyslu dle naší mluvy, nýbrž v tom významu, v jakém se skutečně k určitému místu hodí dle mluvy biblické.

Výklad prostého rolníka, kterému se nedostalo vyššího vzdělání, celé společnosti se líbil a všichni s ním souhlasili — i mladý pan učitel.

Byli přátelé Husovi radikálové či smýšlení konservativního?

(Pokračování).

Přátelé pak Husovi z řad kléru českého patřili šmahem k mírným kališníkům, byli rozhodní odpůrci kněžstva tábořského. Dle Kroniky uvedeme krátké jejich životopisy:

1. Jan z Jesenice, mistr učení Pražského, přítel Husův, zastával jej 1410—1412 na papežském dvoře v Římě, potom v Praze, působil i po upálení v jeho smyslu na dvoře krále Václava, opustil Prahu návodem královým r. 1416, v únoru 1419 pak na věky byl vypovězen od krále. Jeho další osudy nejsou známy. (sv. II., str. 1285.)

2. Jan z Přibrami, mistr učení Pražského, stoupenec mistra Matěje z Janova, od mládí přítel Husův, r. 1413 dosáhl mistrovství, r. 1421 jmenován od sněmu Časlavského s Janem z Želiva radou ve věcech duchovních, jsa již tehdy rozhodným odpůrcem kněží strany Tábořské, s nimiž po všecken čas prudké hádky mival, byl roku 1427 z Prahy (od radikálních

Husitův) vypovězen, a pobýv nějaký čas v Žatci, zase se vrátil, roku 1430 zdržoval se mimo Prahu na venkově v ústraní, však r. 1433 postavil se v čelo těch kněží, kteří se s kompaktáty spokojili a o potvrzení Rokycanova na arcibiskupství nestáli. R. 1437 dostal faru u sv. Jiljí na Starém Městě a jel s poselstvím Čechů do Basileje, r. 1439 stal se s Prokopem z Plzně administrátorem dolejší konsistoře pod obojí, r. 1442 smířil se s Rokycanou, však po dobytí Prahy Jiřím z Poděbrad r. 1448 s administrátorem svržen jest a téhož roku umřel. Jeho přívrženci po r. 1433 zvali se stranou Přibramovců a byli to nejmírnější Husité.

3. Prokop z Plzně, mistr svobodného umění na universitě Pražské, dosáhl roku 1408 mistrovství a byl některý čas professorem. S přítelem Janem z Přibrami měl skoro stejné přibody, přidržel se strany Husovy a horlil ve svých spisech neméně proti Rokycanovi nežli proti Tábořům; byl v letech 1420, 1426 a 1443 rektorem university, r. 1427 byl z Prahy od radikálnějších Husitů pražských na čas vypovězen, r. 1437 dostal faru u sv. Jindřicha a jel s českým poselstvím do Basileje, r. 1439 stal se s Janem z Přibrami administrátorem konsistoře dolejší. Poslední zmínka o něm se děje r. 1448, kdež se s Přibramem zasazoval o Rokycanovo potvrzení na arcibiskupství.

4. Jan Kardinál z Reinšteina, mistr svobodných umění na učení Pražském, studoval také práva, byl r. 1408 od krále Václava s jinými kollegy ku sboru Pisanskému poslán a ještě roku 1410 královu prokurátorem, doktoru Návozi v Itálii ku pomoci a širším napučením přidán. Přívrženec Husův, byl r. 1411 zvolen do počtu přátelských umluvci ve při mezi Husem a arcibiskupem Zbyňkem, šel r. 1415 do Kostnice co posel a prokurátor university, byl r. 1411 v českém poselství u krále Vladislava v Polště a učiněn jest potom spolusprávcem kněžstva Pražského, r. 1422 po stěti ku Jana z Želiva s jinými jat a do Králové Hradce na čas vypovězen, roku 1423 byl s Pražskými mistry (tedy se stranou mírných Husitů) na hádání v Konopišti se stranou Tábořskou, r. 1428 arcibiskupským (k husitistou odpadlého arcibiskupa Konráda z Vechty) oficiálem. Dále se o něm ničeho neví, a zdá se, že brzy potom umřel. (sv. II., str. 1287.)

5. Petr z Mladenovic č. Mladoňovic, rozený Moravan, stal se r. 1409 bakalářem ve svobodných uměních na universitě Pražské a písařem pana Václava z Dubé, s kterým vyprovázal Husa do Kostnice, kdež až do téhož upálení zůstal a obšírně vypravování o Husovi sepsal. Po návratu do Prahy dosáhl r. 1416 hodnosti mistrovské a r. 1420 stal se kazatelem a pomocníkem faráře mistra Křišťana z Prachatic u sv. Michala na Starém městě, kdež po smrti mistra Křišťana r. 1439 potom sám byl farářem. Náležel k mírné straně pod obojí, která se jak nejméně možná vzdalovala od učení církve obecné; byl také r. 1427 na čas z Prahy vypovězen. R. 1438 byl rektorem university, a r. 1447 šel v čele poselů českých vypravovaných do Říma pro potvrzení kompaktát od papeže. Konečně stal se po smrti mistra Jana z Přibrami r. 1448 administrátorem pod obojí, a umřel 7. února 1451. (sv. II., str. 1286.)

Skoro se může tvrditi, že čím důvěrnější byl který Husův přítel, tím že smýšlení byl mírnějšího. Petr z Mladenovic, Jan Přibram, Křišťan z Prachatic jsou toho doklady.

6. Jakoubek ze Stříbra, mistr svobodných umění na učení Pražském; mistrem učiněn r. 1397; přívrženec Husův, jehož se zastával v rozepřích, synodách a v královských komisích, horlil nejvíce o mravní kázeň duchovenstva, a po odjezdu Husově do Kostnice první počal zastávati potřebu požívání svátosti oltářní pod obojí způsobou, stav se tímto původcem kališnictví. Ponejprv podával kalich laikům na počátku r. 1415 u sv. Martina ve zdi, potom u sv. Michala na Starém městě a u sv. Vojtěcha v Jirchářích. Naproti tomu bránil učení Pražských mistrů, kteří krom svátosti pod obojí v ničem jiném podstatném nechtěli se oddělit od učení církve. Stál potom téměř jako hlava strany své proti kněžím Tábořským. R. 1421 byl kazatelem v kapli Betlemské a jmenován od synody pražské jedním ze čtyř správčův duchovenstva pod obojí. Při rozdělení Pražské strany na dvě strany odlišné, z nichž jedna opomíjela také některé vedlejší obyčeje kostelní, jakož rozličná svěcení, druhá pak (Přibramova) až příliš úzkostlivě se jich zastávala, byl Jakoubek až do smrti přední autoritou oné první strany. Po stěti Jana z Želiva r. 1422 byl i on s mnohými kněžími a mistry Pražskými na čas vypovězen z Prahy, a když r. 1427 Přibramova strana

z Prahy vypovězena byla, stal se nejvyšším správcem duchovenstva Pražského. Umřel 10. srpna 1429. (ev. II., str. 1287.)

Patřil tudíž mistr Jakoubek také k mírným kališníkům, ale stál na krajní jich levici. Není tedy ani jednoho přítele Husova z kléru, který by byl patřil ku straně výstřední, ku straně Táboreské. A přece přátelé Husovi nejdůvěrnější musili znáti smýšlení Husovo lépe, nežli kněží Tábořští. Z toho dlužno míti za pravdu, že by se byl sám mistr Jan Hus postavil proti řádění kněží Táboreských: Jana Želivského, Václava Korandy, který „pro svou výstřednost stal se Žižkovi protivným a musil se mu vyhýbat“ (II. 1288), Ambrože, Jakuba Vlika, Bedřicha ze Strážnice, obou Prokopů, Martina Housky, Petra Kániše atd., ba, že by měl snad i mírnější náhledy v leckterých kusech nežli mírní kněží Tábořští a radikálnější kněží Pražští (Rokycanovci). Že osobní přátelé Husovi z kléru českého patřili k Husitům nejmírnějším, jest pro celé hnutí husitské významu dalekosáhlého. Možná, že by i sám mistr Hus byl trpěl pod nátlakem rozbouraného mínění veřejného jako se stalo jeho učiteli, dobrodinci a příteli, o němž se zmíníme obšírněji. (Pokrač.)

Literatura.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Vilímka humoristická knihovna: Zelená krev — od K. Červinky. Seš. 12.—17. po 30 hal. — Syn lovce medvěda. Cestopisný román dra. K. Maye. Seš. 2.—4. po 32 hal. — Malý čtenář. Obrazkový časopis pro českou mládež. Roč. 26., čís. 10.—12. Roč. předpl. 2 K. — Le Sage Gil Blas. Vilímkových ilustr. románů seš. 9.—14. po 30 hal.

Z nakladatelství Máje v Praze. Ludvík XVII. Z dějin francouzské revoluce, napsal V. Gabler. — J. Štolba: Z mých pamětí. Dva díly s ilustr. Díl I. za 3 K, II. za 4 50 K.

Časopis katol. duchovenstva. Roč. 48. Seš. 1. a 2. S přílohou věnovanou theolog. literatuře národů slovanských. Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze vychází desetkrát za rok, s přílohou čtyřikrát. Roč. předpl. 9 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. V., čís. 1.—4. Ročně 10 čísel za předpl. 6 60 K. — Příloha Kazatelny: A. Melka. Za hrobem. Cyklus apolog. řečí o životě posmrtném. Za 50 hal. Nákladem R. Ruppá v Pelhřimově.

Museum. Časopis bohoslovce československých. Pořádá E. Mašák. Roč. 41. čís. 2. Nákladem „Růže Sušilovy“ v Brně.

Nový Život. Revue pro literaturu a umění. Vede a vydává K. Dostál-Lutinov v Prostějově. Roč. XII., č. 3. Předplatné na rok 10 K.

Poznání a vyznání. Postní kázání, která r. 1906 v děkan. chrámu Páně v Pardubicích konal Ot. Hruška, duch. správce zem. polepšovny. Nákladem knihtiskárny J. Zmatlíka v Praze VII. Za K 1 20.

Obrazy z umučení Páně. Sedmero řečí svatopostních. Napsal V. Kubíček. Knihovny Kazatele č. 17. Za 60 hal. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Příroda a Škola. Měsíčník přírodovědecký a časopis pro vyučování přírodovědné. Vydává prof. J. Kranich. Roč. V., č. 5. Roč. předpl. 8 K přijímá administrace v Morav. Ostravě.

Dřevařský průmysl, věstník jednoty čes. dřevařských průmyslníků zemí koruny české se sídlem v Praze. Roč. I., seš. 4. Zodp. redaktor Ed. Schubert. Roč. předplatné 12 K.

Krása našeho domova. Ilustr. měsíčník. Vydává svaz čes. spolků okrašlovacích v Praze. Řídí J. Janda a B. Jedlička Roč. III., č. 1. Roč. předpl. 4 K přijímá administrace v Praze.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Zodp. redaktor F. Švábeník. Roč. VII., čís. 5. a 6. Roč. předpl. 2 K u administrace v Olomouci.

Hradecký kraj. Věstník muzei kraje královéhradeckého. Ilustrovaný dvanásťčlenný věnovaný minulému i nynějšímu kulturnímu životu. Vydává V. Nejedlý v Jaroměři. Roč. IV., čís. 1.—2 T. Zouzal: Příspěvky k přírodovědeckému popisu okresu jaroměřského. K. Mráček: Popis kostelů v okr. jaroměřském. — G. Lašek: Vamberk nad Zd. — V. Paul: Chrám sv. Mikuláše v Jaroměři. — J. Matějka: Kamenné křtitelnice v okr. jaroměřském. — V. Novák: Domněnky o minulosti Kuklen. — Atd. Roč. předpl. 3 K přijímá administrace v Jaroměři.

Hlasý Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Roč. II., čís. 11. a 12. Vydávají členové řádu Tov. Jeřábka na Sv. Hostýně. Roč. předpl. 70 hal.

Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čes. školství. Řídí V. Špaček. Roč. VI., čís. 4. Vydává V. Kotrba v Praze; roč. předpl. 7 K. S přílohami „Obrana pravdy křesť. ve veřejném životě“ a „Rodinné vychování“, které vede J. Šauer z Augenburku. Roč. předpl. 2 K.

Vychovatel. Časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Odp. red. Dr. B. Horský. Roč. 22. čís. 5. S katechetickou přílohou. Roč. předpl. 7 K. Vydává družstvo „Vlast“ v Praze.

Husitství ve světle pravdy. Vydává Tisková liga v Praze. Řídí Dr. B. Horský. Vychází čtyřikrát do roka za předpl. 1 K. Ročník IV., čís. 1. obsahuje: F. Schmidt: Glosy k studiu doby Husovy. — Mistr Jan Hus proti manželské rozluce.

Průmyslové museum Podkrkonošské v Hořicích. Zpráva o činnosti za r. 1906 a 1906.

Pařížští Mohykáni. Román; napsal Alex. Dumas; s ilustracemi V. Olivy; přeložil dr. J. Sterzinger. Obrazové knihovny Světozora seš. 4.—8. po 30 hal. Vydává J. Otta v Praze.

Český rolník. Časopis věnovaný veškerým odvětvím a potřebám stavu rolnického. Řídí a vydává J. Dostálík. Roč. I., čís. 2. List velmi praktický. Vychází měsíčně za roční předpl. 3 K. Administrace v Račlavicích u Přerova na Moravě.

Zajímavá nová časová brožura.

Interpelováno v 480. sezení Říšské rady dne 22. ledna 1907 poslancem V. Březnovským.

Židovská otázka.

Rusky napsal S. Rossof. Přeložil V. B. — ský.

V nynější době, kdy ruská literatura obrátila na sebe pozornost všech národů, jest zajímavé seznati, jaké stanovisko zaujímá ruský národ v otázce židovské, tak často u nás a jinde přetřásané.

Rossof klidně a nanejvýše krásně líčí a řeší tuto chonlostivou otázku jako dosud nikdo a dokládá jednotlivé podrobnosti historickými fakty a určitými čísly.

Obsah: Dějiny židů — Talmud — Povaha židů — Vykořisťování a loupení — Škodlivost židů — Snaha židů po rovnoprávnosti — Revoluční snahy židů — Otázka rovnoprávnosti — Prostředky k zesílení židovského zla — Doslov a přátelská rada židům.

Brožura tedy v každém směru nanejvýše zajímavá a poučná.

Velký osmerkový formát 40 stran se zajímavým obrázkem a na křídovém papíře.

Cena 40 haléřů.

Ku koupi ve všech řádných knihkupectvích

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony, hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn. a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Kněžské koláry náprsenky

Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

prací i celuloidové,

doporučuje a zakázky obratem vyřídí

Hradec Král. 136.

Zachovalé varhany

jsou výhodně na prodej.

Adresu sdělí administrace t. l.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

V krátké době vyjde

nová májová pobožnost:

Maria,

útočiště hříšníkův,

kterou na thema Kuzarellova na základě Dilettioho „Il mese maggiore“ upravil J. Bělna. :|

Objem asi 300.

Cena asi K 2 50.

Jsou to znamenité myšlenky populární, které svým důvěrným tónem lidu se zalovávají a hodí se nejen pro měsíc květen, ale i pro neděle a svátky ku kázáním. — Jistě prospějí!!

Objednávky předem přijímá nakladatel

R. PROMBERGER V OLOMOUCI.

Dále doporučuji:

Královna máje. Rozjímání o zárad. událostech Lourských na každý den měsíce Mariánského od Wenigera-Porobka 426 str. v ceně snížené místo K 5— pouze K 2—

Královně májové. Pobožnost májová upravená pro 3 roky (154 str.) od J. Řeháka. K 1 20

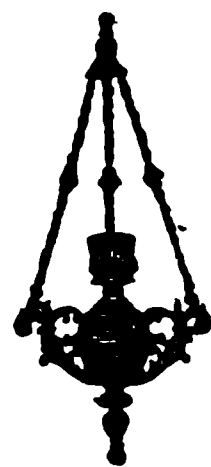
Rosa Mystica: Sváteční kázání Mariánská, obsahující 21 obátrných řečí na vše lité slavnosti Matky Boží. K 1 50

Lesní sadbu

velmi krásnou, bohatě zakořeněnou, všech druhů, nabízí **Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Král.,** z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť

2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký	6—
4letý škol. smrk, 25—50 cm. vysoký	14—
1letá velmi silná borovice	2 40
nejméně 50.000 K 2 10; nejmn. 100.000	1 90
2letá škol. borovice	6—
1letá borovice černá	3—
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký	5—
nejméně 10.000	4—
2letý škol. modřín, 25—65 cm. vysoký	14—
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká	30—
1letý dub obyčejný, 10—25 cm. vysoký	8—
nejméně 10.000	6—
1letý dub rudý, 8—30 cm. vysoký	10—
nejméně 10 000	8—
(tomato se u nás i na špatn. půdách dobře daří)	
1letý akát, 40—110 cm. vysoký	18—
1letá bříza 12—35 cm. vysoká	7—
Vše za tisíc, loko stanice. Balení do mechu zdarma. koše v ceně výrobní. Mimo tyto ještě mnohé jiné druhy. Žádejte ceník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. — Sazenice jdou drahou jako rychlozboží za cenu zboží nákladního. Při odbírkách 200—1000 k. 2%, aš 6% slevy.	

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučující pastíř
speciálně na kostelní účely, dovoluje
i doporučit svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně různé práce
vanyh kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobry a t. d., vše
v přeměně a slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na pořádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenový franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelním dle-
va v placení. Více usnadní po ruce. Žádné přepracování vy-
robky hesemné. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sklo zahradnické

do pařenišť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . 11 bal.
26/26 . . . 13 "
30/30 . . . 17 "
fermečkový smel (kyt) . 19 "

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —

přístavní dobříkon

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskářské výrobky —

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veleďustoj-
nému duchovenstvu ku nákupu doporučeny
ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské
konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídké pocty
tim, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou
Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího
pána Dra. Josefa Doubravy, který po pro-
hlídce závodu o jeho vedení pochvalně vyslovil
se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Často doporučení od veleďustojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vidy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových,
pokryvek na stoly a lůžka, přikrývek pro-
sivanych a flanelových, přikrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —
Úplné vybavy pro nevěsty.

— Ilustrované ceníky zdarma a franko. —

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.

Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, křes, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, kustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
promie, fotografie a diplomy. Řez nábytků a
různé předměty hodící se na umělecky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se teletými
rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada hesplatně, beze
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

— Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —

Založeno roku 1836.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraštitelch)

doporučuje P. T. veleďustojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a korevého náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Osobní úvěr

pro duchovní,
úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku
úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky Zprostředkovatelé vy-
loučení. Adresy družstev sdělí bezplatně
centrální ředitelství Spolku úředníků,
Viedeň, Wiplingerstrasse, 25.

Boží hroby

krásně provedené u velikém výběru v každém
slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i s pevné nádry, jemně polychrom. (v
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí veleďustojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 118.

Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Jiřikova třída 232.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

Umělecká novinka!

Konst. Buška **S. V. VÁCLAV** (na koni)
nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu,
v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) K 30.

— KDE DOMOV MŮJI —

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 42x76 cm
K 20.

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku s výrobou Hérta
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, silivci, borovička, jeřábinka,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladká a víno čumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
silivci, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.
Vyznamenan státní medailí.
Veledujstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledujstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákrepy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a četnými uznání po ruce.
Prosím veledujstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení věžového druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ
Solidní obsluha při vnitřních
cenách.
Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.
nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kaperní ho-**
dičky všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s **úplnou zárukou!**
Důvěry hodným náhlíky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Všeobecná úvěrní banka
v Hradci Králové,
Silnáka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2-5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listy
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Chrámové svíce

voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,
polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce
(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,
třínožky hladké,
nebo krásné,
svíčky ke křtu,
sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,
svíčky a obět. před-
měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,
svíce pro chrámové
lustry,
svíce kostelní ste-
arinové,
zápalkový drát,
svíce obětí
ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,
jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledujst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: **PRAHA, Václavské náměstí, 40.**
Telefon 914.

Tovární sklad: **Píseň, Sašká ulice č. 7. Telefon č. 416.**

Vyznamenan na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky vještěr. uznáné. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

K jarnímu období
dovolují si veledujstojnému
duchovenstvu nabízet:
přírodní vína
první jakosti jak mešní,
tak tabulová.
Adolf Bařtipán,
hotelier v Hradci Králové
(Adalbertinum).

Presvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

praktické dárky

fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

Prádlo
pánské i dámské.
Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výbavy nevěst.

Besídka.

Modlitba universitního studenta z minulého století.

Pečlivá, zbožná matka, baronka Ludvika Dobřenská, starala se, aby její syn i v hluché Praze mravnost, zbožnost a pílí zachoval. Předložila mu k utvrzení dobrých úmyslů významnou modlitbu s příkazem, aby se jí modlil nejméně jednou týdně. Patrně ji sama skládala, jak zřejmo ze svérázného, na universitního studenta výhradně se hodícího obsahu modlitby té; text složen r. 1826. Stáží zde překlad celého německého rukopisu i s dodatky k modlitbě.

Modlitba studujícího.

K Tobě, Nejdobrotivější, pozdvihuji mysl i srdce své, od Tebe vyprošuji si požehnání ke všemu, co počínám a konám. Tvá láska buď mi vždy tím nejvyšším, čeho dosáti si přeji. Popatř milostivě na mne a posiluj mne, abych došel šťastně cíle, po němž toužím. Jest to cíl krásný, vysoký. Toužím po objasnění pravdy a rozumu, bych se osvobodil od ponižujících pout nevědomosti a předsudků, abych rozšířil obor svých vědomostí a docházel vždy k vyššímu vzdělání, bych vnikal vždy hlouběji do svatosti věd a umění a tím se stal způsobilým vykonávat ve svém povolání vše, co účinně dopomáhá lidstvu k povznesení jeho blaha. Tam směřovati má všechna má snaha nyní v mém mládí i později v dalším mém životě. Ty, jenž se vznášíš ve světle pravdy, ano kterýž jsi sám světlem a pravdou, obestři mne svou přízní a láskou a dej, abych nespustil cíle toho nikdy s očí. Duše má, nelekej se žádné práce a námahy na cestě k zdokonalení. Každá příležitost k nabytí vědomostí buď mi vítána a pečlivě použita. Vděčností buď naplněno srdce mé k těm, kteří pracují na mém zúčtění a vzdělání; jejich pokyny, jejich povzbuzování a připomenutí buďtež mi cenný a svatý. Kdyby pak v letech, jež jsou k mému vzdělání potřebná, bylo mi mnoho strádání, ano snad nedostatek a nouzi trpěti, nechci toho dbáti; neboť kyne mi odškodnění vysokým ziskem.

A poněvadž se lidský duch nejšťastněji vyvíjí v tichosti, nechci se pouštět do proudu mladických radostí, s největší pečlivostí chci se vystríhati všeho, co by rozptylovalo mou mysl; ano chci tak činiti i tenkrát, i kdyby to bylo spojeno pro mne s těžkým přemáháním. Chci si dopřáti pouze takového odpočinku a takové radosti, která by nebyla zhouba mému vzdělání, nepozdržovala můj postup a z ní bych se nemusel ospravedlňovati před svým svědomím. Celou svou pozornost chci obracet nejen na svého ducha, nýbrž i na své srdce; chci nejen ducha vzdělávati, nýbrž i srdce zúčtiti a nikdy nezapomínati, že i nejobsáhlejší vědomosti, největší a nejlubší učnost a nejvyšší vzdělání rozumu jsou cenný podřízené, omezené, není-li s nimi spojena dobrá vůle a pevný, ctnostný charakter. Chci se snažiti, bych se stal nejen vědomějším, nýbrž také lepším a šlechetnějším. Chci si všimati svých mravních slabostí a je odstraniti, chci se vystríhati obcování s lehkomyšlnými a špatně smýšlejícími a družiti se jen k jinochům, kteří milují dobré a významněávají se čistotou mravů. Pilností, přísným pořádkem ve svých pracích, skromnou myslí, mužným sebeopanováním a řádným, bezúbočným životem chci si získati vážnost a lásku svých představených, svých spolužáků a všech těch, s nimiž přijdu do styku.

Rozum a srdce stůjtež u mne v nejkrásnějším spojení při sobě. Aby se mi to snáze podařilo, chci často pohlížeti k Tobě, Nejsvětější, připomínati si Tvou přítomnost a rád prodávati pod ochranou sv. náboženství. Ty mi jistě neodepřeš útechy a síly a budeš žehnati mým pracím a namáháním. Vědomí, že nejsem hoden Tvé štědroty a lásky, bude mne občerstvovati a mocně siliti na mé další životní dráze. Buď se mnou, Nejdobrotivější a voď mne stále po pravých cestách. Amen.

Tolik k mateřskému napomenutí a trvalé upomínce z hloubi srdce Tvé věčné věrné matky

Ludoviky,
svob. paní Dobřenská,
roz. svob. paní Mýlna.

V Uhrované, dne 27. března
v den hodů B. velikon. 1826.

Na hod Boží velikonoční dne 27. března od své drahé matky obdržel a jí slíbil, že tato slýplnou modlitbu modliti se bude každé ne-

děle a nejméně jednou týdně o všem uvažovati, kterouž přívěd dnes obnovuji.

Václav Petr Dobřenský,
svob. pán z Dobřenic,
posluchač I. roční filosofie na pražské
Karlo-Ferdinand. universitě.

V Praze, 1. dubna 1826.

Jak se modlí universitní studentstvo teď? A zvláště studenti vychovaní ve „vyšším náboženství“ Masarykem?

Byli přátelé Husovi radikálové či smýšlení konservativního?

(Pokračování).

7. Křišťan z Prachatic, mistr učení Pražského, narozen okolo r. 1368, dosáhl misrovtví svobodných umění r. 1389, byl místokancléřem university Pražské r. 1404, rektorem 1412 a 1434; farářem u sv. Michala na Starém městě stal se r. 1405; muž pevné povahy a nevšední učnosti, pěstoval hlavně matematiku a hvězdářství. Byl věrným přítelem Husovým, kteréhož r. 1415 i v Kostnici ve vězení navštívil; držel se potom mírné strany Jana z Příbrami, byl r. 1427 z Prahy na čas (od radikálnějších Husitů) vypovězen, a r. 1434 v Chebu ku kompaktátům se přiznal. Zato jej jmenoval císař Sigmund r. 1437 administrátorem arcibiskupství Pražského ve věcech duchovních pro stranu pod obojí, v kteréžto nejvyšší důstojnosti umřel 5. září 1439. (sv. II., str. 1285.) O tomto „muži pevné povahy a nevšední učnosti, věrném příteli Husově“ zmíníme se tuto trochu blíže, bychom poznali, jak se k němu někteří Husité zachovali. Na str. 534 čteme o něm, že patřil mezi ty mistry pražské, kteří se studiem knih Viklefových zabývali. Na str. 599, že klatba nad Husem v únoru r. 1411 vykonanou mistr Křišťan, tehdy farář u sv. Michala v kostele svém neohlásil. Na str. 631, jak mistr Křišťan byl jedním ze čtyř královských komissarů, kteří měli rozhodnutí učiniti mezi stranou papežskou a stranou Husovou. Na str. 634, jak mistr Jan Hus z vyhnanství na Kozím Hrádku s tehdejšími rektorem universitním mistrem Křišťanem si dopisoval. Na str. 659, jak Husa v žaláři v Kostnici navštívil. Na str. 721 jmenován jest mistr Křišťan mezi nejznamenitějšími mistry kališné university pražské, kteří r. 1417 proti výstřední straně Tábořské snažili se poučováním a výstražnými listy působiti.

Na str. 758 se vypravuje: Dne 30. září r. 1419 vykázano těm (z lidu husitského přišedšího v zástupech vytrhnouti Prahu z moci vlády královské), kdo byli venkovští, obydlí větším dílem v klášteře sv. Ambrože a obce pražské častovaly je po několik dní. A tu ti venkovští počali Pražským pomáhati v boření a kazení obrazův, svatých ostatkův a církevních nádob v kostelích a klášterech Pražských, vyblašující je za zbytečné a za dílo Antikristovo. Nad jiné zle toho zkusil tenkrát farní kostel u sv. Michala na Starém městě Pražském, ačkoliv tam byl farářem mistr Křišťan z Prachatic, starý někdy Husův přítel a příznivec. Veliké části Pražanův, zvláště na Starém městě, takové počínání se ovšem nelíbilo. Vidíme, že si tedy husitský lid českého učence, Husova přítele, dobrodince a učitele valně nevážil. Byl to asi pro mistra Křišťana smutný pohled, viděl-li takto prováděti „opravy“ v církvi. Na str. 872 jmenován jest mezi pražskými mistry Jakoubkem ze Stříbra, Janem Kardinálem z Reinšteina, Janem z Příbrami, Prokopem z Plzně, kteří „nejvíce proti přepjatcům strany Tábořské horlili a působili“.

Na str. 916 čteme, jak tábořsky smýšlející pražský kněz Jan, někdy mnich Želivský, jakoby úřad královského podkomoří vykonával, nové tábořsky smýšlející konšely potvrdil, z čehož velké pohoršení šlo všem povážlivým a usedlým měšťanům, kteří takové obnovení rady městské za neřádné a bezprávné pokládali. A když to kněz Jan provedl, postavil se na radnici před obcí (shromážděním) a takto k ní promluvil řka: „Hle, již jste vy svěťští za jedno; jestliže tedy chcete, abychom i my duchovní za jedno byli a národ nedvojili, zapotřebí jest, abyste mistra Křišťana z Prachatic, faráře u sv. Michala na Starém městě, i s jeho kněžskými odstranili, protože se s námi nechťejí srovnati, vždy ještě v kostelích staré nešvary zachovávají, nemluví náctám večere Páně odpirají a českým jazykem, jako v jiných kostelích se děje, sloužit nechťejí.“ Hřmotně mu lid přisvědčil: „Tak, tak!“ a všickni přítomní mírní kališníci téměř omráčeni byli strachem, takže nikdo nahlas a veřejně se ozvali sobě netroufal,

aby z oken radnice nebyl vyhozen (divná to svoboda smýšlení! (Poz. pisatele). Tu zas kněz Jan lidu se tázal řka: „Chcete, aby jiní kněží k tomu kostelnímu dosazení byli?“ A lid na to opět křičel: „Ovšem, ovšem!“ (Tak byli dva faráři mírní kališníci u sv. Petra na Poříčí a u sv. Mikuláše na Starém městě Pražském vypuzeni.)

Také od sv. Michala chtěli někteří mistra Křišťana vypuditi, a tam jiného faráře uvést, kterýž však nebyl připuštěn. Neboť jistě strhla se ve městě povážlivá nevole farních osadníkův, kteří svých starých farářův v ochranu brali a jich se zastávali. Zvláště ženské ukázaly tuto velkou odhodlanost a odpor proti novým kněžím jim vnuceným. — Tak starého Křišťana hlavně ženy rázně se ujaly.

Na str. 936 čteme, že se purkmistrovi pražskému podařilo dne 8. listopadu 1421 smířiti na radnici dva dávné protivníky, mistra Křišťana z Prachatic a kněze Jana někdy Želivského, tak že slíbili oba napotom milovati sebe vespolek. Však nicméně uveden jest téhož času od konšelův návodem kněze Jana k veliké mrzutosti mistra Křišťana z Prachatic na faru Svatomichalskou na Starém městě za kazatele kněz Vilém, nejhorlivější Janův stoupenec, kterýž potom lid více pobuřoval, nežli vzdělával.

Na str. 961 čteme, jak po tajné popravě kněze Jana Želivského 9. března r. 1422, mírnými Husity nešlechetně provedené, pražský lid se vzburil, a jak chátka obořila se na všechny kolleje a domy kněží a mistrů Pražských, vše vytlonkla a vytepala, knihy mistrův a jiných učených lidí a rovněž některé knihy z knihovny obecné v kolleji Karlově, jež císař Karel pro ni koupil, pobrala a mnohé z nich strhala a zkazila. Někteří mistři Pražští záhy z města utekli; jiní všickni kněží a mistři strany mírné, kteří od té rozsápané chasy doma postiženi byli, octli se na radnici v žalářích, tak že následkem toho přednášky na obecném učení Pražském na nějaký čas zcela přetrženy a zastaveny byly.

Pravděpodobno, že i starý rektor, učenec a přítel Husův, seděl v husitské šatlavě. Nato se obec pražská, radikálnějšími Husity vedená, na tom usnesla, aby všickni zajatí mistři (Jakoubek ze Stříbra, Příbram, Payne, Martin z Volyně, Křišťan z Prachatic, Prokop Plzeňský, Kardinál z Reinšteina, Jan z Rokycan) zavezení byli do Hradce Králové, aby se prý tam káli. Byly to asi trpké zkušenosti pro Křišťana, když musel okoušeti ovoce takové reformace.

Zdaliž pak o těchto věcech přišli pilně naši liberálové, realisti, pokrokaři?

Z toho patrně, komu je potřeba historie — umlčovali! Českému lidu se pravda pověděti nesmí; ať neprohlédl tu „pokrokovou“ jednostrannost.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu
sladové kávy klásti hlavní
důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydávate
nebezpečí, že obdržíte
méně cenný padělek,
kterému schází všechny
přednosti, jimiž se vyzna-
menává „Kathreiner“!

Neb jedině

Kathreinerova sladová káva

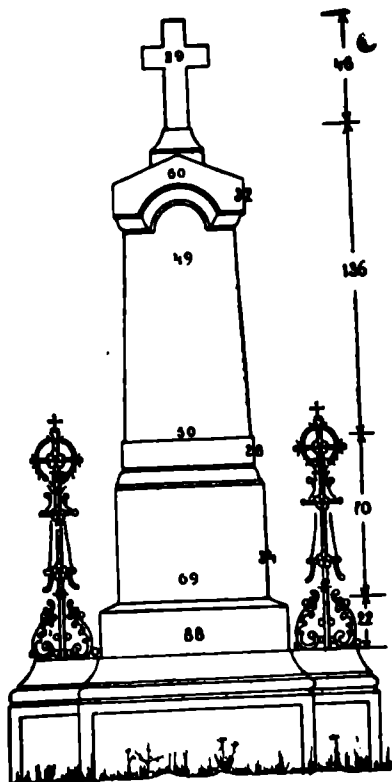
Kneippova

má následkem zvláštního
způsobu výroby vůni a
chuť kávy zrnkové.

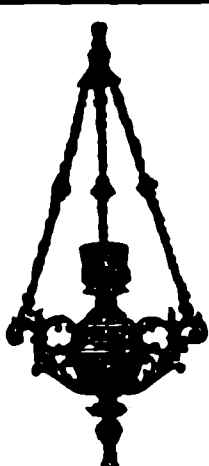
Račte si zapamatovati, milo-
stivá paní, tedy zcela dobře, že
pravou „Kathreinerovu“ ob-
držíte jedině v uzavřených pů-
vodních baličkách s nadpisem:
„Kathreinerova sladová káva
Kneippova“ a s obrazem faráře
Kneippa jako ochrannou známku.

**Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.**

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji P. T. pány interessenty, že možno v mém podniku obdržeti pomníky z české žuly neb sienytu leštěné již od 50 zl. počínaje.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený *pastíř specialně na kostelní nářadí*, dovoluje i doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně různé pracovních kostelních nádob a nářadí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více usnutí po ruce. *Žádné přesouvání výrobky bezcenné.* Vše posílám již posvěcené.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, křtíce, kasatelny, spovědnice, křtícíny, konsoly, svícny, lustry, pultiny atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Bez nábytku a různé předměty hodící se na úkazy.

Původní nákresy, cenisky a rozpočty besplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sálů.

Umělecké řezbářské práce
jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský
Josefa Soudila
v Hradci Králové, Malé náměstí, č. 118.
Práce solidní. Ceny velmi mírné.

Sklo zahradnické
do pažení na každou stanicí nabízí:

24/24 cm.	11 hal.
26/26 "	13 "
30/30 "	17 "
fermežový smel (kyt)	19 "

Diamanty
se zárukou za bezvadné řezání
kus za 4 koruny
poštovní dobírkou
K. V. Skuherský,
cís. a král. dvorní dodavatel
Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Železný nábytek

postele skládací	za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení	" 9-"
postele s plnými želez. stěnami	od " 25-"
drátěné matrace	" 18-"
dětské postele	" 13-"
kolébky	" 16-"
mycí stolky	" 5-"
stojany na šaty	" 11-"
stojany na deštníky	" 7-"

velice praktické
skříňové postele
(pro úsporu místa)
s plnými železnými stěnami
s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik. 80x180 cm za K 29-". Tytéž postele bez plných stěn a s pérovou matrací za K 25-"
doporučuje firma
JAN STOUPA v Praze, Václavské náměstí č. 32.
Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Boží hroby
krásně provedené a velikém výběru v každém slohu, se vším příslušenstvím.
Sochy Těla Páně a klečící andělé
dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i z pevné sádky, jemně polychrom. (ve velmi levných cenách.)
Sošky „Vzkříšení“
ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí veledůstojnému P. T. duchovenstvu
Petra Buška synové, Sychrov
uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní
— Založen 1853. —
(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Svíce chrámové,
též paschály, triangle
— a jiné voskářské výrobky —
doporučuje v nejlevnějších cenách
c. a k. dvorní továrna na svíčky
J. Pilnáček v Hradci Králové.
Kostelní svíce této firmy byly veledůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře z roku 1888.
Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídící počty tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vysloviti se ráčil.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)
odborný — umělecký závod —
pro malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, síťmi vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bezes vší závazností ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.
Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vyloučeni. Adresy družstev sdělí bezplatně centrální ředitelství Spolku úředníků, Vídeň, Wiplingerstrasse, 25.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou
Josef Muhl, Ant. Mühla nástupce, v Nové Pace (Čechy),
provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).
Obrazy chrámové
jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporek, jakož i obrazy postní atd.
Čepná doporučení od veledůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
vše h kostelních paramentů, praporů a keyového náčiní.
Cenisky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Anglicky a německy
vychuje zkušený učitel
ALOIS TOPIČ,
Jiřikova třída 232.

Lesní sadbu
velmi krásnou, bohatě zakořeněnou, všech druhů, nabízí **Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové,** z vlastních rozsáhlých školek, obzvláště:
a K
2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký . . . 6-
4letý škol. smrk, 25—50 cm. vysoký . . . 14-
1letá velmi silná borovice . . . 2-40
nejméně 50.000 K 2-10; nejm. 100.000 1-90
2letá škol. borovice . . . 6-
1letá borovice černá . . . 3-
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký . . . 5-
nejméně 10.000 . . . 4-
2letý škol. modřín, 25—35 cm. vysoký . . . 14-
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká . . . 30-
1letý dub obyčejný, 10—25 cm. vysoký . . . 8-
nejméně 10.000 . . . 6-
1letý dub rudý, 8—30 cm. vysoký . . . 10-
nejméně 10.000 . . . 8-
(tomuto se u nás i na špatn. půdách dobře daří)
1letý akát, 40—110 cm. vysoký . . . 18-
1letá bříza 12—35 cm. vysoká . . . 7-
Vše za tisíc, loko stanice. Balení do mechu zdarma, koše v ceně výroby. *Mimo tyto ještě mnohé jiné druhy.* Žádejte ceník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. — Sazenice jdou drahou jako rychlozboží za cenu zboží nákladního. Při odběrech 200—1000 k. 2%, až 6% slevy.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vyšším Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
stříbrnou a diplomem stříbrné medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení stříbrné medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitěj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

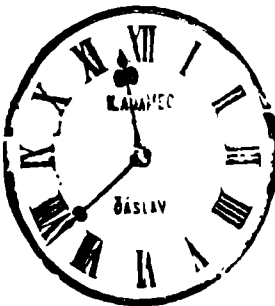
Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrety i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při
všechných
centech.

Ceny i
obrázky
na
požadání
zadání.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pandlové hodiny
v krásných ořechových skříňkách. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Děložní hodiny s nádobou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové,

filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2-5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listy
pošt. spořit. zasílou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile
Pardubice
1903.

Zlatá medaile
Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupte a žadujte!

„MONOPOL“

akolová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

(Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Rychnově
nad Kněžnou

odporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmoní.

Ručím za nejsolidnější práce.

K jarnímu období

dovoluji si veledůstojnému
duchovenstvu nabízet:

přírodní vína

první jakosti jak mešní,
tak tabulová.

Adolf Bařtipán,

hotelier v Hradci Králové
(Adalbertinum).

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

Prádlo
pánské i dámské.

Levné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.

Výhavy nověst.

nejlevnější u

fy. Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

v Hradci Králové.

praktické dárky

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt rok 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. března 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Moderní vědecká opravdovost.

II.

(3) Co se zve nyní snahou po pokroku a po pravdě, jest často špatně tajenou zlobou proti katolické církvi, zlobou takovou, která obírá úsilí na všech stranách kal, jímž by mohla po katolictvu házet. A jestliže sličivý lov jest hubený, aspoň se musí něco na potupu církve vymyslet. Takový pokrokář nebo socialista, který s líčeným „hausem“ líčí chyby církevní od III. století až do nynějška, byl by nejvýš nešťastný, kdyby látky k svému „spravedlivému rczhorlení“ neměl. Mluv, katolíku, ve shromáždění takových „uvědomělců“ třebaš o předmětu mimonáboženském, který se připadne ani církve v užším slova smyslu netýká. Roztrpčíš nejvíce „uvědomělé“ posluchačstvo, jestliže proti jeho zásadám ani slovem se nezmíníš. Oči blyskají stále hučivěji, obličej se mračí. V notesech přichystána palba — a ty výavu k boji nepřijímáš. Z toho velká netrpělivost u těch, kteří za každou cenu se chtějí bit a za viny katolictva před tisíciletím spáchané tebe zmrskat. Začnou se ozývati poznámky, někde slyšeti zadupání a nerozbiže-li se schůze předčasně, přijde na tebe, přednášejícího o etátu práva českém, socialista s dotazem, co soudíš o Drozdovi nebo o Janu XXIII. O poučení ti lidé nestojí, to raději svedou debatu na pole jiné, kde by se lépe uplatnila silná hrdla.

Jen zkus dokazovati ve schůzi aspoň tolik, že za devatenáct století v katolictvu byli a musili býti též mužové šlechtetní, bystrozrací, lidumilové, velcí umělci. Kdybys před tím třebaš často ostře káral církev, tu tě vypískají titěž, kteří dříve ti tleskali. Teď, kdy na venek tolik se horuje pro vzdělání rozumu, davy svedené rozumové svobody užívají měrou zcela nepatrnou; chytneš je lehce na nejsměšnější radikální heslo. A dokonce běda ti bude, kdybys program některé kliky chtěl podrobiti nestranné, věcné kritice. Poznáš, jak těžce jest přiváděti k rozumu a nutiti do přemýšlení neomylné stoupence té které strany, která tak často neomylnosti papežské stolice se posmívá a na svobodu myšlení důraz klade.

Zajímavé světlo na současnou vědeckou opravdovost vrhá nedávná vědecká debata jesuity Wasmanna s německými učenými o darvinismu. Debata konána v Berlíně, rokováno v zemi, kde učenci milují větší nestrannost, rozvahu, soudnost než u nás. A přece jaké nehezské zjevy i zde smutné zazářily! Mělo se disputovati jen přísně vědecky, bez zatahování náboženské otázky do debaty. A co protivníci učeného jesuity? Tvrdili, že sice Wasmann pracuje v oboru zoologickém dle moderní descendentní theorie; prý však jeho theologická předpojatost, jeho náboženské vyznání klade pouta jeho svobodnému myšlení; on prý nemůže býti učenecm bez předsudku! — Jest věru trapné, kam až heslo svobodného bádání i veliké inteligenty svádí! Jest snad někdo podprůměrným učenecm již proto, že v něčem prohlašuje naprostou, dokázanou jistotu? Věda sama má věsti pokud jen možno v různých oborech k jistotě zcela určitě, vymykající se kterékoliv strannické kritice. Volné zkoumání jest jen prostředkem, jistota však žádoucím cílem; věda nemá otvírati brány nejvolnějšímu skepticismu (pochybovačnosti), má stanoviti pevné hranice, dle nichž by se důvěřivě řídili lidé, kteří odborníky býti nemohou. Jestliže všecko to, co dosud věda objevila, má podlehati volné kritice pokolení budoucích, zač takové objevy stojí? Nemohl by tudíž namítnouti někdo důsledně, že to, co za naprostou dokázanou vědeckou poznatek se vydává, jsou jen pouhé domněnky? Na jedné straně moderní, často pochybné domněnky vybláňují se za vědu; a běda katolíkovi, který by nechtěl s některým novým střetným nápadem souhlasiti! Na druhé straně pak se žádá, aby pravdy zcela průzračné, dokázané podlehaly kontrole — kohokoliv.

Tedy o Wasmannovi! Bránilo mu náboženské přesvědčení v poznávání skutečných nových pravd? Jestliže učený počítá právem lpi na správnosti tabulky logarithmické, na správnosti pravidel o rovnících, řetězcích, jest snad zdržováno jeho další bádání pouty nehodnými? Nikoliv; ale pohybuje se na bezpečné základně. Kdyby nemělo katolictvo bezpečnou základnu v dogmatech, již by bylo předešlo od smrti Kristovy stary způsob krajního rozumového pohlouzení!

Při disputaci s Wasmannem bylo nejméně 2000 posluchačstva. Ze samé „touhy vědecké“ a objasnění „neopoutané pravdy“ protivníci se uhlavili, jak by obratně byl setřen mohutný dojem důkladných vývodů Wasmannových. Konec korunuje dílo, dojmy z poslední debaty zůstanou nejjivější; proto se protivníci usnuli, aby v poslední večer dispute bylo docleu mluvití Wasmannovi pouze jedenkrát. Wasmann dověděl se o tom chytrem, ale zcela nespravedlivém ustanovení teprve po vkročení do sálu!! Nebyl tedy na to rozhodnutí připraven. Vzdal-li by se dispute, zajásali by protivníci jízlivě, že potupně přechá z bojiště; všecka čest plynoucí Wasmannovi z předchozích debat zmizí rázem. Davy mnoho nepřemýšlejí, a zvláště ty ne, jímž se jedná víc o jízlivý výsměch než o pravdu. Při přijetí výzvy velice nespravedlivé, nerytířské zase nastával Wasmannovi boj zvláště tuhý. Tolik protivníků na jednoho katolického učenca! Zda může být připraven na všechny střety najednou? Učenici ti, kteří mu vytýkali, že jeho náboženské přesvědčení ztíží mu volnou cestu vědy, sami „dobrotivě“ kladli překážky jeho volnému slovu.

A Wasmann přece jako statečný Spartán přijal i boj poslední. Celá řada protivníků Wasmannových mluvila; pánové sahali až na dno svých proticírkevních domněnek, aby jasněji porazili, blížila se půlnoc. Protivníci pečlivě chytře; teď již jest obecenstvo unaveno, bude naslouchati obraně Wasmannově velice chabě. Leč Wasmann i nyní svými trefnými odpověďmi přímo uchvátí; posluchači zbystřili svoji pozornost. Důkazano, že někteří odborníci — pravíme odborníci! — odsuzovali ty spisy Wasmannovy, kterých vůbec nečetli. A tací lidé projížděli farizejský strach o vědu v rukou „strannického“ jesuity! Sami přece svoji neomluvitelnou neznalostí a odvážlivou zaujatostí prozradili, jak málo o skutečnou vědu stojí! Tací lidé dovedou o sobě tvrditi, že jsou bez předsudků.

„Nábožensky nepředpojatým“ páňm dokázal učený jesuita nedostatek logiky a filosofického vzdělání a pronesl zdrcující kritiku nad nevědeckými, ano kejkliřskými Häcklovými poučkami. — A tak na konec jesuita odměněn bouřlivým potleskem.

Není ovšem divu, že při disputaci nescházel odpadlý jesuita, pověstný Hoensbroech, aby utratil své „vědecké“ názory. Publikum přece musilo slyšeti, jak „vážná, opravdová věda“ mocí vedla Hoensbroecha z církve. Ale jestliže již dříve odsoudili vážní učenici strannické, zlobné výstřelky „vědy“ Hoensbroechovy, dopadl před věřícím jesuitou odpadlík ještě hůře. Německá „Germania“ poznamenala: „Exjesuitský odpadlík Hoensbroech hrál při tom smutnou roli. Berlínští vědci se za něho styděli a ani slovem o jeho námítkách se nezmiňli. Nebylo pro posluchače těžkým rozpoznání, který z těchto dvou proti sobě stojících jesuitů stojí na půdě pravdy.“ — Tedy odborníci proti jesuitovi zaujali sami nepřímou odsuzovali rozumu, které „v zájmu pravdy“ vedly Hoensbroecha z církve.

Takový byl tedy obraz vědecké dispute v Berlíně. I skuteční odborníci dokazovali svým úskokem, že se jim jedná víc o porážku a zahanbení katolického kněze než o skutečné dorozumění, o vytřebení a výměnu názorů. Leč v Berlíně aspoň formálně byla debata slušná, vědecká. Co však říci o „debatach“ polovzdělanců, o lidech, jichž „pokrokové“ vědomosti jsou čerpány z několika tenkých protikatoli-

ckých knížek? Co říci o těch, kteří již předem prohlašují, jak „tomu páterovi dají“? — Taký vědecká opravdovost!

Srovnáváme mané debatn berlínskou s debatou královéhradeckou. V Hradci viděli jsme daleko větší nepřistojnosti a obmysly než v Berlíně. Referentem o poměru intelligence k náboženství měl býti dr. Reyl, pak měla následovati debata, a to debata skutečná, klidná výměna názorů o potřebnosti náboženství vůbec. Kdyby se bylo z kněžské strany vědělo, jak budou páni z Prahy debatě rozuměti, mohl rozvinouti dr. Reyl delší obranou řeč — měl k tomu přední právo jako referent. Leč kdepak skládati naději v rytířského ducha protikatolických řečníků? Slyšeli jsme již před debatou schůzi poznámku jednoho katolíka: „Ti lidé v zájmu hledání pravdy a třibení vlastních názorů nás k debatě nevyzývají. Stojí-li o pravdu, proč jejich listy tak drze překrucují výroky Obnovy? Proč tak často vkládají prohaně do řádků Obnovy slova, která v tomto našem listě nikdy uveřejněna nebyla? Proč na pádných protidůkazech katolických opakuji své lži o církvi naší znovu a znovu? Proč z nedostatku jiných zbraní pronásledují pokojné katolíky cynickým posměchem a nadávkami? Pravdu jistě pokrokaři hledat nejdou.“ — A také předtucha takto vyslovená se splnila.

Po řeči Reylově místo debaty dlouhá řeč proti — církvi katolické (nikoli proti jiným). Již zde se měl protikatolický řečník volati k pořádku; mělo se mu důrazně připomenout, že se má debatovati v rámci tematu. Dr. Šulc odpovídal na řeč, jaké se vůbec z katolických řečníků nikdo nenařádl; nebyl ani povinen odpovídati na věci, které radikálně přesahovaly rámec tematu. Mohl říci, aby dr. Bartošek šíře rozvedl některé kratičké poznámky, jimiž se řeči dra. Reyla dotekl. Dr. Reyl přece mluvil o potřebě náboženství i pro inteligenty; kdyby byla věcná debata definitivně skoncovala tuto jedinou otázku, jak by se byla o vzdělání posluchačstva zasloužila. Byl by to výsledek pozitivní, pro všechny; čtyř—pětinoutové řeči jednotlivců kteréhokoli vyznání by bývaly tolik objasnily! A to by bývala také debata skutečná, potřebně pestrá, vzdělávací.

Ač viděl a věděl Masaryk, že způsobem ala dr. Bartošek mine se schůze naprosto účelem oznamovým, šel ještě dále než dr. Bartošek. Aby již předem utvrdil své posice, zmínil se, že vlastně není připraven, dr. Reyl však že se dobře připravil. Dr. Šulc však se mu líbí víc než dr. Reyl, protože prý dr. Šulc mluvil upřímněji, otevřeněji. Tuť se rozumí, že vlastně těmi chytře volenými slovy nechtěl nijak prospěti dru. Šulcovi. Upřímnost pochválil, aby tím spíše svoji vlastní ještě větší „otevřenost a upřímnost“ bez odporu shromáždění mohl uplatniti. Není nad šikovnost! A dr. Reyl nebyl upřímným? Proč? Inu proto, že se vlastně držel přesně tematu a ze vzhlédem k většímu počtu debatérů zcela správně jen krátce vytkl základní myšlenky, o nichž se debata měla rozvínouti. Universitní debatér, chtěl-li debatu přivést k pozitivnímu výsledku, měl říci, že před jeho řečí odehrálo se intermezzo, které nesmí zníti až do konce a že dr. Šulc k „větší upřímnosti“ byl jednoduše vyprovokován řečí, která do debaty nenáležela. Universitní debatér, chtěl-li skutečně debatovati a nikoli pronášeti útočnou řeč proti církvi, měl již předem říci, jak každý nestranný a pravdu hledající inteligent debatu si představuje.

Ale kde pak! Jak bude Masaryk mluvit, to se vědělo hned, jakmile se zmínil, že snad bude při své řeči (a měl jen debatovati) znásilněn. Prý nebude mluvit jako filosof, ale jako člověk. Mhm! Proč volali tedy pokrokaři do Hradce filosofa? A dále: jaká jest to životní, skutky a řeči lidské řídící filosofie, kterou v tak závažném okamžiku jest dovoleno odstaviti zatím do kouta? Nemá pravá, praktická filosofie prokvasiti všecko konání ano i myšlení filosofa? Právě při důležitější řeči, třebaš sebe prostší a populárnější, má se poznati na

skutečném filosofovi povznesení nad obyčejným davem; má se poznati, oč hledisko filosofovo jest dokonalejší než názor člověka nestudujícího filosofických spisů. Professor univerzitní zůstal v Praze — a přišel pouze člověk, který nemusí klásti ze svých slov účty filosofovi. Metamorfosa, přestrojení, nastrčení prosté masky. Takhle ovšem mohl cválati Masaryk na svém oři zcela svobodně, kamkoli. Nač učeně rozbírat hlavní myšlenky referentovy, až přece přítomna byla intelligence přece měla právo od filosofa slyšeti něco vyššího, než co čte v Rašpli, Červánkách a v Záti.

A aby Masaryk dokázal, jak debatě o navrženém thematicu rozumí, začal vlastně mluvit na thema: „Já a církev katolická — katolická církev a já.“ Začal píchati do vzduchu prstem proti přítomným kněžím, kterých přece neznal v „spravedlivém rozhorlení.“ To snad proto, aby je tím spíše k svým názorům přilákal.

On prý učinil pro náboženství víc než všichni přítomní kněží dohromady! Náboženství se musí žít. Jemu jest vzorem života Kristus. — Dobře; tohle se lehce mluví. Jen ať nám řekne Masaryk, kolik nevěřících socialistů, jimž tak často přednášel, vůbec k nějakému náboženství přivedl. Právě teď přece ohlašují socialisté úporný boj proti kterémukoli náboženství; chtějí „zhasnouti světla na nebi.“ Proč i dávny přítel Masarykův Machar odvrhne ideu Boha a nazývá křesťanství jedem z Judey? Proč docela ani syn Masarykův nežije právě podle vyšších, nadkatolických názorů Masarykových? A jaký jest to apoštol, který důrazně mluví proti církvi všem a sám v církvi zůstává? Prý Masaryk se neprohlásil za bezkonfesionho proto, aby měl pokoj s úřady. Tak! Kdyby takhle mluvil každý nositel nových ideí k vůli udržení svého postavení, co by dokázal? Takhle si nepočínali první křesťané, lidé „nižší morálky.“ Vyznali před úřadem a nezapřeli — učíce *příkladem*, často nejtrapnější smrti líp než nejlepšími slovy. Ano — náboženství musí být žito! Proto snad Masaryk místo rozluštění veřejného sporu Herben-Chalupný snažil se celou aféru ututlati. Snad proto poučoval lékaře-očité svědky o mrtvole An. Hřázové, kterou tenkrát neviděl, proto pronášel nehumánní podezření a naopak: proto snad zase jako osobní svědek nevěděl (!), že výkonný výbor mu vylučuje ze strany nejvěrnějšího (!) panosce — jelikož prý — inu prý právě v tom momentu prohlížel jakousi knihu. A to tolik pozorně? (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Předvolební náladu již pozorovat všudy a blížící se rozhodování o kandidátech ohlašuje se rozličnými znameními. Tep duševního života se urychluje a pozornost a zájem vrstev lidových jsou vzbuzeny jako nikdy před tím. Noviny zastupující různé strany vyhledávají nejzvučnější slova a vyslovují se větami, které mívají přímo do hlavy a srdce voličů. Také v polemikách se nenalézá odpůrci bystrými očima hledají na sobě Achilovu patu a porůznu vyplácejí se hned hotovými. Mezi mladočeskou a agrární stranou zvířeny mraky dietářského prachu, kterýmž prolétají sem a tam pumy nevybraných poklon. Naši národní nepřátelé uad tímto špinavým prádlem, jež tak horlivě na veřejnosti se vypráví, mohou se opravdu potěšiti. Vířivý tanec se již tedy počíná a mnozí tanečníci, jimž v kole dupnuli na nohy, bolavé místo tisknou přemýšlející, jak by ránu oplátili ranou.

Nejroztomilejší si vedou socialisté. Ve svém provolání slibují všem všechno. Svůj program zastrčili někde za hambálky, na dosavadním svém jevišti spustili oponu a, usmívajíc se přátelaky na všechny strany, ujišťují, že za nic na světě nechtějí opustiti živnostalcky a zájmy drobného rolníka že jim ve dne i v noci leží na srdci. A čím blíže k volbám, tím více ruch bude stoupati, budou zaznívat vždy silnější hesla a volič bude váben nejrůznějšími sliby a nadějemi. Ubohý volič, zejména ten, jenž dostal volební lístek poprvé do ruky, čeho mu bude všeho zakusiti a jak mu bude ten svět všecek zmotaným.

Ve volbách chtějí se uplatnit i katolíci, totiž ti katolíci, kteří pocítili na tvářích palčivé rány, zasazené židovsko-zednářskou klikou, jež v Čechách má své agenty, kteří mltí lid náš opojiti svým dryáčnickým pokrokářstvím, aby jej pak mohli ve prospěch svých zákulísních kapelníků dobře oholiti. Chceme-li zaobaleně mluvit, můžeme nazvat pokrokářské protikatolické plány, na příklad „e náboženstvím katolickým ze škol“, nevidanou smělostí, chceme-li však věc označiti tak jak jest, nazveme ji přímo židovskou drzostí. Buď však jak buď, páni řekli, co mají za lubem, a katolíkům jest se podle toho zaffiditi. Polnice výstražně zazněla a běda spáčkům, kteří nedbají brozíci bouře.

Rozmyslně bylo napááno volební provokování v „Obnově“. Obsahuje myšlenky a přání všech těch katolíků, kteří nadšení pro věc spojují s rozmyslnou taktikou a odhadujícím rozhledem. Ano, buďtež jmenování katolických kandidátů jmenovitě proti takovým mužům, kteří jsou smýšlení vyhraněně protikatolického; také tam buďtež odevzdány hlasy katolické vlastnímu kandidátu, kde kandidát některé výnamnější strany nechce dáti záruky, které mají dnes své určité odůvodnění a jež žádati máme naléhavou povinnost. To činiti nám bude nejméně na venkově vůči kandidátům strany agrární. Musíme slyšet všudy odpověď určitou a jasnou bez kulatých a zatemněných slov. Pokrokáři budou se snažit kandidáta na druhé straně zastrašovati otázkami po volné škole, ale to může jen myšlenky a směry v katolickém voličstvu vyjasnit, neboť náš venkovský lid zůstal po této stránce pevně hledisko a projevuje určité své přesvědčení.

Při kandidaturách venkovských se neukvapíme a snažme se všudy dobře posoudit okolnosti, aby snad nebylo poškozeno to, čeho chceme hájiti proti škodlivým vlivům. Nejde tu jenom o to, kandidovati, ale jde tu také o kandidáta, jaký jest to muž, zda vyhovuje požadavkům. Pro katolického kandidáta není výjimek, neboť bude-li zvolen, bude jedním ze 107 poslanců, které český národ vyšle na říšskou radu, v kterémž ohledu stala se již obecnou pravda, že prospěch národa nebude zajištěn toliko počtem, ale jmenovitě schopnostmi těch, kteří poslanecský úřad budou zastávat. Budou-li dány porůznu pevné záruky, bude prospěšno sjednávati kompromisy. Kompromis není nedůsledností, neboť hlavní cíl zůstává nedotčen, a pak nerozumem by bylo, náležati na důslednost v taktice, nebo-li ve prostředcích a zbraních, jimiž dosáhnouti se prostředky jistých účelů. Často i v životě obecném musíme ustoupiti, chceme-li něčeho dosáhnouti. I v naší věci přichází ku platosti úvaha, zda to, čeho kompromisem dosahujeme, skutečně za kompromis stojí. V budoucích volbách zajisté katolíci čeští mají úmysl ukázat svou váhu, význam a zajištění se předem, že poslanci nebudou hlasovati pro věci, které se staly hlavním předmětem aktuální politiky židovsko-zednářské v Rakousku. Nuže, svrchu řečené záruky jsou hlavním jádrem oněch kompromisů, které zde onde budou ujednány. Nezapomínejme však také, že právě s těmito kompromisy na venkově souvisí ta skutečnost, že pro agrární poslance budou hlasovati davy voličů přesně katolických. Tvrdí se, že vůdcové agrární co do náboženství jsou smýšlení liberálního, ale jest také pravda, že jsou mezi nimi konservativci. Připusťme, že by se přijal názor některých činitelů z tábora katolického a že by se všudy proti agrárníkům jmenovali kandidáti katolíci, co bude potom s těmi davy katolických voličů agrárních? A když jsme se tázali, takže se dále: Kdo tyto katolíky ochrání, když bychom je sami v náručí liberalisujících vůdců vebnuli a tím způsobem dali je v obět náboženské lhostejnosti, anebo ještě snad něčeho horšího? Mohli bychom ještě jiné pádné důvody uvoditi, proč jest potřebí opatrnosti, ale již to, co řečeno, s dostatek vysvětluje, že kompromis není tady do prázdna vrženým slovem.

Všeobecné rovné hlasovací právo, volby a ony židovsko-zednářské záměry přišly skoro současně, aby provedeno bylo probuzení katolického lidu. Velikým prospěchem pro katolické zájmy jest, že Masaryk a jeho branci tati nás do živého právě v době, kdy všeobecným rovným právem dějí se veliké proměny v životě národním a sociálním, které by jinak byly splyvaly přes nás a proti nám. Prohlédli jsme a poznali jsme, co se proti nám kuje a kdo vaří se židy pod jednou pokličkou, právě v době, kdy jest potřebí přichystati se vůči všem novotám a myšlenkovým proudům, které všeobecným hlasovacím právem všudy budou pronikat. Když lidová hnutí stávají se nutnými a když přichází chvíle jejich projevení, nic jim nezabrání a vše jim slouží, a tak stalo se také, že nám poslouží i Masaryk. Urážky, pomluvy a potupy dostoupily veliké výše, a proto ze strany katolíků musil přijíti konečné čin. Předem přes všechny volby a přes všechny kompromisy ve volbách musí se organizace katolického lidu rozvíjeti dále. Potom s organizací musí spojovati se práce pro všechny lidové potřeby. Tato práce parádovale posavad na papíře, ode dneška nutno začít se skutky. Každá strana, a my přece chceme být stranou živou, musí mítí čilou spojitost s veškerým životem národním v ohledu duševním i hmotným, s literaturou, uměním, vědou a národohospodářstvím. Náš životní názor přece nemůže zůstat jenom pouze v kostele, vždyť i programy stran jiných, na příklad realistické, sestaveny jsou podle toho, jak strany poblížíjí na svět a na život. A proto i našemu náoru jest se přimknouti ke všem

odvětvím lidské činnosti, protože celé dějiny lidstva opětají různými spůsoby nejen: chléb náš vezdejší dej nám dnes, ale také: přijď království Tvé! Všechn život lidstva směřuje k řádnému vývoji těchto dvou základních prací, a kdykoli zcela nebo částečně jedna z těchto zásad se potlačovala, objevovaly se různé nerovnováhy v lidské společnosti. Jak jsem pravil, všeobecné rovné hlasovací právo otevřelo vrata novému ruchu a mnohým proměnám, a všem těmto novým věcem musí býti práv i katolický lid, aby náboženství nevnášelo škody.

Katolický tisk musí od této doby ještě pozorněji si všimati záležitostí sociálních. Až dosavad pro neustálé útoky měl povahu obrannou. Máme kněze vzdělané a vzdělávající se, a z nich právě musí se státí pionýři nových úkolů. Organizace a rozdělení práce mezi kněžími, toť hlavní úloha. Musí se rozdělit činnost žurnalistická za tím účelem, aby užitečné vědomosti z různých oborů ku potřebám praktickým směřující z bohatých pramenů uváděny byly v lid, jako se děje od stran jiných, sice hospodářskou a sociální činností jiných katolický lid se svým přirozeným vůdcům odcizil. Hmotné zájmy určují dnes směry životní a tento poznatek nemůže být neznám i knězi, jenž má své osadníky zdokonalovati v záležitostech vezdejších, když toho ani nežadají. Z toho již vysvítá ubohost těch, kteří vraceli laciný týdeník a poznámkou, že lid nechce čísti. Čtenáři protikatolických listů také z počátku odmítali, ale byli vytrvalostí a důsledným postupem číst naučeni. Dobře ještě, že náš lid zdravým rozumem veden po většině od tisku protikatolického se odvrací, ale spoléhati se na to dále, bylo by tolik, jako zastávati úřad nájemníka a ne pastýře.

Kde jsme již mohli být, kdyby všichni kněží současně a svorně pracovali o úkolech, které správné pochopení moderní doby samo podává! Jelikož však organizovaná a výsledná činnost není možná bez autority a jednotného vedení, navrhuji toto: *Po volbách buďtež v každé diecézi v ústředí zvoláni p. t. vikáři a kněží. Na schůzi buďtež rokováno o všech důležitých záležitostech, týkajících se novodobé pastorace. Buďtež rozdělena a přidělena novinářská činnost kněžím v oboru tom působícím, aby zdokonaleni a prohloubeni byli obsah jmenovitě laciných týdeníků, které jsou lidu nej přístupnější a které mimo nutnou část obrannou budou obznamovati s vědomostmi praktickými s oboru sociálního, národohospodářského, samosprávného atd. Mimo to buďtež vřícpena povinnost, působiti živým slovem i mimo kostel. Kněží pak necht na poradách v obvodech organizačních vzájemně se dorozumívají a v radostné práci pro dobro lidu necht podávati si ruce z farnosti do farnosti.*

V reorganizovanou stranu mladočeskou vstoupili také realisté. Tato skutečnost povídá více, než Masarykovi jest milo. Také Herben mrzutě poškrabuje se za uchem. Vůdce realistů na nedávné zdejší schůzi pokrokářské ve své řeči pod dojmem tím nevěděli kudy kam. Tváře se kysele z počátku předstíral aspoň potěšení, že příliv realistů bude mladočeské straně jen ku prospěchu. Však brzo v proudu řeči zapomněl na úlohu milosrdného samaritána a pustil se do mladočeského nově sestaveného programu a jako obyčejně, ujasňoval, formuloval, uvědomoval si, analysoval, díval se na stát a církev... Slovem, Masaryk prozradil, jak ho mrzí, že jeho žáci ho opustili a přešli ke straně, která přes všechno nadbíhání dala na srozuměnou, že mistra jejich nemůže potřebovat. Ostatně jest velmi povážlivým vysvětlením pro pevnost a uvědomělost pokrokovců, že vůdcové jejich byli nuceni veřejně rozkládat, že vstup několika realistů ve stranu mladočeskou není důvodem, aby se strana rozešla. Pravíme, jen několik, a již v ostatních stoupencích způsobilo to takový poplach.

Masaryk naléhal také na stranu mladočeskou, aby vyjasnila svůj poměr k církvi katolické, že prý mu její hledisko stejné svobody všem náboženstvím nestačí, to prý jest povrchní liberalism. Smyslem tohoto jeho vyjádření jest zase jen štvavá demagogie a záchvat jeho protikatolické energie. Dobře, hledisko Masarykovo k církvi katolické známe, ale čeho se nemůžeme dočekat, jest objasnění, jaký jest poměr jeho strany k židům. Mluví o všech možných a nemožných záhadách, přetřásá všechny otázky našeho života, ale v otázce židovské předstírá hluchoněmost. Volejme ho k řeči jak volejme, není tu pomoci, mluvíme stále do dubu. Za to jsou hovornější jeho vychovanci. Aspoň jeden z těch, kteří přešli ve stranu mladočeskou, pověděl, že vychvalovaná příměst Masarykova jest červotočivá otázkou židovskou. Masaryk nechce o této otázce mluvit, právě jako nemoený, jenž, věda o svých součutinách, o nemoci mlčí, ale na tu mluví opakuje chlácholívy výrok lékařův, že má plíce jako svou.

Obrana.

(2) ● **Volební povinnosti katolíků.** Známý filosofický ateista F. V. Krejčí napsal r. 1897 v „Rozhledech“ filosofické odůvodnění ku agitacní práci upřímně věřícího katolíka. Názory tyto opakuje též zmíněný autor ve své knize „Náboženství a moderní ideál člověka“. Jestliže si nepřátelé náboženství vybrali z názorů p. Krejčího posilu pro své protináboženské stanovisko, nebude snad na škodu, když my k obraně své organizace a své politické činnosti citujeme téhož filosofa. P. Krejčí píše:

„Altruismus (láska k bližnímu) velí upřímnému katolíku, aby nedal ani jedné duši ve svém okolí zahynouti a aby se stavěl proti všemu, co rozrušuje tuto tuhou organizační duchů. Je tedy nejen jeho povinností, zasáhnouti do soukromého života svých bližních, ale i stavěti se proti všemu, co ve veřejném životě svádí celou vrstvu a národy s cest víry, kterou on uznává a musí uznávat za samospasitelnou. A tak vzniká pak klerikalismus, jakého smyslu a přirozený důsledek katolicismu. V době nevěry a vlašnosti musí žádati církev v zájmu svého zachování od každého svého člana co největší rozhodnost a bojovnost. Nemůže jí býti lhostejno, volí-li katolík poslance nábožensky vlašného, nemůže klidně přihlížeti k tomu, jak je vychován, co čte atd. Nemůže býti také proto většinou nepochopení, než považují-li naši svobodomyšlníci klerikalismus za pouhou nepřítelovost, za zneužití náboženství, za zneužití jeho tam, kam nepatří, a táne-li jim na mysli nějaké náboženství snášlivost, nechávající každého dělati, co se mu líbí. Stačí nejběžnější pohled na dějiny, abychom viděli, že takového náboženství nikdy nebylo a bylo-li, že značilo úpadek a rozklad velikých organizací náboženských. Sem patří na př. sekty protestantské, ale i ty, jak známo, jsou často nesnášenlivější a výbojnější než katolicismus. Náboženství přivádí je proto pojem, který nemá smyslu.“

Katolíci voličové a agitátoři naleznou v citátu tom jen posilu ku své nastávající volební povinnosti.

(3) ● **„Pekrekové“ náboženství židovské.** Jak často židovské a požidovštělé listy vytykají církvi katolické obřadnictví! Při tom však jest zvláštní, že tyto listy nepotírají zevnější obřadnictví židovské, ať židé tolik na něm lpí! Nečetli jsme ani v českých požidovštělých listech úsměšek nad tím, jak v nedávných dnech pražské židy silně zaměstnávala otázka — výroby pouhých macessů. „Týden“ sděluje: „Erste Prager Localkorrespondenz“ obšírně vypravuje o sporu, který vznikl mezi pražskými židy. Poněvadž pražští židé jevíli z ohledu čistoty i z ohledu náboženské přesnosti nedůvěru k dováženým do Prahy macessům, postarala se reprezentace pražské židovské náboženské obce o to, aby jistě množství společlivých velikonočních chlebů bylo „dřevně“ zhotoveno v Praze. Výroba těchto macessů svěřována byla jistě židovské firmě, která se však při tom loui k vůli masé firmě z jiných příčin rozešla se svými židovskými dělníky, jejichž požadavkům při výrobě macessů nemínila přistě vyhověti. Proto k výrobě letošních macessů přibrala dělníky křesťanské, což přimělo nejvyšší pražskou židovskou duchovní správu k tomu, že zakročila, aby neřidovští dělníci byli od výroby té ihned odstraněni. Při tom rozstoupila se mínění pražských židů ve dvě strany, takže z celé té záležitosti vypukla k vůli macessům hotová patálie.“

„Čech“ dne 11. t. m. k tomu poznamenává: „Známo, píše Ljutosanský, že k výrobě macessů, dle ritu židovského, musí býti používáno křesťanů, což děje se ve všech, třeba i nejkulturnějších státech (kde mnohdy sami židé připravují pokrmy pro křesťany, jsouce okrášlí atd.) za příčinou pro židy velice důležitou. Dle spisů Ljutosanského klade se do macessů krev (huel) na každých 60 kg mouky 16 kapek tekutiny, aneb jistě částka krve v prášku. Na to se mouka suší, důkladně se roztírá, aby nebyly žádné chumáčky a v takovémto stavu přichází do prodeje pod názvem mouky na macessy. Vše to děje se pod dohledem rabína. Že tomu tak jest, to potvrzuje, že v mnohých židovských obchodech s macessy, před jejich velikonočními svátky, ve výkladní skříní anebo uvnitř v obchodě jest vyvěšená listina, hebrejsky psaná a ověřená podpisem rabína, že tyto macessy jsou připsané rituálně pod jeho dohledem zhotoveny. Totéž potvrzení vydává se i při „košer“ — vina.“

Tak vida! A pak pokrokat z katolické matky srovnání mluví výhradně proti ritualismu katolickému, jako by židovského ritualismu ani nebylo. Macarykovský „Čas“ ovšem židům pro jejich macessový spor smáti se nebude; ten dokazuje svoji pokrokovost raději úsměškem nad obřadnictvím katolickým. Jestliže požidovštělý „Čas“ farisejsky zvolá, že tohle není pravda, uvedeme pro ověření paměti doklady.

(3) ● **Kde jsou a co chtějí sociální demokraté?** Takový jest nápis brožurky

Šmeralovy. My hned odpovídáme, že jsou socialisté násilníci, kteří nepohodlného proletáře dovedou pro jeho odchýlené smýšlení připraviti o chudou skývu chleba a že chtějí s velikou drzostí klamati ty, kteří jich ještě dobře nepoznali. Ve zmíněné brožurce čteme na str. 52: „Není sociální demokracie ani stranou protináboženskou ani stranou protikřesťanskou.“ Při tom ovšem chytře brožura tato zamlčuje, jak vůdcové socialističtí vyslovili se zřetelně proti náboženství a ctění Boha vůbec, aniž byli jinými socialisty zakřiknuti. Také dr. Šmeral se nezmínil, co akusí katolický dělník v továrně pro své přesvědčení od rudých „přátel“, i když nikomu svojí vírou nepřekáží. Dr. Šmeral zapomněl dodat, jak hrubě se otírá socialistický tisk o katolické náboženství, ano i o Krista samého, jehož Šmeral chytře velebí! Brožurka neprozrazuje, jak sami socialisté dělají svými nezřízenými veřejnými posměchy z katolického náboženství sami záležitost veřejnou. Ovšem že na druhé straně rabínům popřávají plnou volnost.

Jak jest českým socialistům náboženství věci soukromou, to se ukázalo na př. před měsícem (17. února) při okresní konferenci socialistické v Kladně. Dle zprávy samé socialistické „Svobody“ soudr. Aust zdůrazňoval, že jest třeba vésti boj proti náboženství „beze všech ohledů“. A když soudr. Skála chytře doporučoval, aby se při ničení náboženských ideálů postupovalo způsobem mírným, odpověděl Aust: „Je nutno, aby se pracovalo protiklerikálně a protinábožensky do všech důsledků a do krajnosti... Vyrvat se musí lid ze tmy klerikalismu, vyrvat s oně závislosti, již cítí k vyšším mocnostem“. A co soudr. Skála? Poznamenal: „To přece někdo z nás nepopírá, jedná se jen o taktiku, o cestu, jakou se má k tomu dojet.“ Z toho, čtenáři, vidíš, proč někde si počínají socialisté trochu opatrně, proč všude proti náboženství přilíhají nebouří. Není to proto, že by pokládali víru za věc soukromou, ale proto, že by radikálním útokem všude hned nepochodili. Soudr. Aust ještě tehdy řekl, že má socialismus za úkol zhasnout světla na nebi. A psalo „Právo lidu“ něco proti takovému prohlášení? Psal proti kladenským řečem snad sám Šmeral? Věc se má takhle: brožurka ona jest hlavně sepsána pro „informaci“ lidí, kteří smýšlení a skutky sociální demokracie dobře neznají. Jest proto také psána slohem celkem slušným, což jest u socialistického tisku velikou vzácností. Až se hejlové chytanou, pak teprve se předloží jim strava „peprnější“; socialisté zkrátka jsou chytřími diplomaty — jak dokázala i řeč soudruha Skály v Kladně. Lidé rozumní však na vějičku nesednou; ti vědí, proč v samém Německu po vši úsilné agitaci socialisté doznali tak různého odbytu.

(3) ● **Soudruh dr. Šmeral o významu Kristova působení.** Vite, co praví socialistický „bohoslovec“ Šmeral? V brožurce výše jmenované píše, že Kristovo učení jest v prvé řadě učení sociálním. Prý „náboženského roucha užil Kristus jen proto, aby své zásady učinil prostěm lidu srozumitelnějšími a přístupnějšími.“ Naposledy snad řekne ještě některý socialista, že Kristu bylo náboženství věci vedlejší. A odkud dokazuje Šmeral, že učení Kristovo bylo v prvé řadě učení sociálním? Z té bible, která jinak platí socialistům za snůšku bajek, jímž prý moderní člověk věřiti nemůže. A teď najednou Šmeralovi jest bible dobrá. Jen že brožurka dokazuje odvážné mínění velice neobratné. Citáty, jež uvádí, cílí jinam, než si socialisté přejí. Ovšem Kristus praví: „Neshromažďujte pokladů na zemi, kteréž mol a rez kazí... nelze najednou Bohu sloužiti a mamonu“; ale tím právě chce povznéstí mysl od pozemských věcí k nebeským, od blahobytu pozemského k Bohu. O boháči a chudém Lazaru, o muži, který plesal nad plnými stodolami, mluvil též Kristus proto, aby obrátil pozornost synů tohoto světa k ideálům náboženským.

Nadto nikde nenaleznete v bibli skutečný důkaz, že Kristova nauka nesla se výhradně směrem sociálním. Naopak v Písmu sv. jest plno dokladů, že Kristus přišel výhradně proto, aby spasil, co zahynulo, aby vysvobodil z pout hříchů, aby lidstvu vlil do srdce výhradně touhu po spojení s Bohem, po království nebeském. To ví každý prostý křesťan, ale Šmeral o tom uesche věděti nic a proto chytře zamlčel citáty, které jeho nepravdu na blavu porázejí. Vždyť přece sám Kristus Pán napomínal: „Nestarejte se, co byste jedli... Hledejte tedy nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno.“ (Mat. VI.) — Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, duše pak své škodu trpěl? Aneb jakou duši člověk výměnou za duši svou? (Mat. VIII. 36, 37). — Radujte se a veselte se, nebo odplata vaše bojná jest v nebesích. (Mat. 5, 12). A tato jest vůle Otce mého, kterýž mne poslal, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný, a já ho uskříším v den neposlednější. (Jan VI, 39—40.) Tak Bůh miloval svět,

že Syna svého jednorozenného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan III., 16).

Nedokazují tyto a mnohé jiné výroky Krista Pána, že přední účel jeho působení na zemi byl zcela jiný, než jak obce namluviti Šmeral? A k tomu všemu ještě brožurka odváží se tvrditi (na str. 51.), že Kristus byl souzen a odsouzen jako sociální nespokojenec, jako sociální revolucionář! Takové věci mohou se namlouvati jen těm lidem, kteří bible neznají. Šmeral chytře a obmyslně praví, že židé žalovali na Krista před Pilátem takto: „Svádí a bouří lid! Říká, že se nemá platit daň císaři a proto hoden jest smrti.“ Odkud, soudruhu, takhle citát máš? Proč jste neuvedl místo, odkud citováno, jako jste učinil jinde? Bál jste se, aby přemýšlející čtenář nezkoumal, jak si umíte židovské výroky tvořiti sám. Předně jste zamlčel, že Kristus nechtěl reformovati bouřením proti dani a že naopak listivým vyzvědačům vyslaným od velerady řekl: „Dávejte, co jest císařovo, císaři.“ Také jste nenapsal, že Kristus varoval se všeho, co by bylo mohlo způsobiti bouření v lidu a že přikazoval úctu k vrchnostem.

Ve veleradě židovské tázan Kristus od knížete kněžského: „Zaklínám tě ekrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li Kristus Syn Boží?“ Kristus odpověděl: „Ty jsi řekl.“ Na to kníže roztrhl roucho své se slovy: „Rouhal se.“ A po těch slovech volali židé, že jest Kristus hoden smrti. (Matouš XXVI, 63—66). — Takhle, pane Šmerale, mluvili židé před Pilátem: „Tohoto jsme našli, an převrací národ a brání daně dávati císaři a praví se býti Kristem králem.“ Vidíte, pane Šmerale, co umíte chytře zamlčovati. Pilát se ho dále tázal: „Jsi-li ty král židovský?“ Kristus vysvětlil nato, že jest sice králem, ale království jeho není z tohoto světa. Nadto Pilát prohlásil, že na něm žádné viny neulezá. Tak by se byli zachovali k buřiči a kutečnému protivníkovi dani? Židé neřekli neposmívali se Kristu proto, že chtěl zvesti rovnost, ale klekali před ním se slovy: „Zdráv buď král židovský.“ A pak ještě křičeli židé: „My zákon máme, a podle zákona má umřít, nebo Synem Božím se činí.“ Nepřátelé Kristovi tedy nalebali, aby byl Kristus usmrčen pro „rouhání“. Tak jest to, soudruhu Šmerale, a ne, jak vy chcete lidu namluviti. Musil byste vyškrtati polovičku mist z evangelii, kdybyste chtěl dokazovati, že Kristus užíval roucha náboženského jen k vůli větší srozumitelnosti ideí sociálních, že o dogmata tolik se nestaral a že pro dogmata nezemřel. Vždyť byl ukřižován výhradně proto, že dle pravdy se prohlásil za Syna Božího.

Na dvou stránkách soudruh Šmeral tolik nepravd snesl! A na základě svých výmyslů o výhradní sociální působnosti Kristovy Šmeral prohlašuje: „V tomto smyslu jest sociální demokracie Kristu nekonečně bližší než všechny církve.“ — Tak! Křesťané i nepřátelům téžce postiženým pomáhali, socialisté abohého proletáře vypovídají z továrny.

Politický přehled.

Při zasedání zemských sněmů vysoká politika rakonská připoutává se zatím jednáním o rakonsko-uherském vyrovnání. A do světa zase proskakují zvěsti o ústupcích Maďarům, ať tito na druhé straně projevují jakousi stísněnost, když se právě na zem. sněmích naší polovice říše různé vystupuje proti rozvratným a nespravedlivým jejich požadavkům. — Rak. vláda odložila prý stavbu průplavů na dobu neurčitou; zatím prý se nechá myšlenka uzrát. — Rak.-uh. vláda chystá se k novému vyjednávání se Srbskem o obchodní smlouvě, a Srbsko jeví k tomu ochotu. — Dne 10. t. m. konal se ve Vídni první sjezd křesť. sociální strany za účastenství zástupců ze všech zemí Rakonska; schválen tu volební program.

Zemský sněm král. Českého povzněl se výše; jednalo se o otázce rakonsko-uherského vyrovnání. Všechny strany shodovaly se v tom, že vláda nesmí Uhrám poskytnouti dalších ústupků; stálé protahování v této otázce škodí jen Rakonsku. Celá záležitost přikázána 15členné komisi. Komise pro reformu volebního řádu přijala všemi hlasy proti mladočeským a radikálním návrh na zavedení volební povinnosti. Na sněmu došlo k prudké slovní srážce mezi mladočechy a agrárníky; vůdcové agrárníků Prásek a mladočech dr. Kramář dostali tu svůj díl. — Mezi staročechy a mladočechy ujednán volební kompromis na 6 roků. Pro nynější kampaň volební přičleny staročechům mandáty na těch místech, kde sotva něco získají; mladočeši ovšem s upřímností nepočítají. — Na moravském sněmu vyřizena řada různých záležitostí, přijat návrh na zřízení zemské pojišťovny požární a krapovitní. — Ve Lvově zemřel bývalý moravský místodržitel bar. Löbl. — V Haliči pracuje se k největšímu rozšíření samosprávy. Na př. touží se, aby zákony sněmem

přijaté byly mocnáři předloženy pouze zem. maršálkem, místodržitelem a ministrem krajanem; sněm má dozírati na činnost správních úřadů a zastupitelstvo zemské jest oprávněno bez císař. schválení vybrati k zeměp. daním přírůžky 10—100%, atd.

V uherské sněmovně již proti jednacímu řádu odnímají slovo poslancům nemaďarským. Vláda chystá prý se zavést monopol na kofaiku a petrolej, k čemuž ovšem sotva dojde, ješto by tím zkráceny byly židovské lihovary a kofalny.

V Paříži způsobila velkou nesnáz stávka zřízenců elektrárenských. — Ve franc. Toulu vzbouřili se vojáci a stříleli na poddůstojníky; několik důstojníků posekali šavlemi. — Ve Francii rozvrat na všech stranách.

V bulharském hlav. městě Sofii při procházce zastřelen minister, předseda Petkov a ministr obchodu Genadev. Útočníci jako členové spiknutí provedli prý útok z politického nepřátelství.

Ruská dama neprobírala se dosud z formálního projednávání. Návrh socialistů, aby byla carovi podána žádost za amnestii, zamítnut a usneseno, aby amnestie byla žádána cestou zákonodárnou. Ruští antisemité prohlásili, budou-li zrušeny antisemitské volby 2 poslanců v Bessarabii, že se pomstí na předsedovi a sekretářích dumy. — Revolucionáři dosud ještě za dne ve městech podnikají loupeže.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování: p. J. Cvrk, vik. sekr., děkan v Chocni, jmenován správcem vikariátu Vysokomýtského. Ustanovení jsou: p. Jan Bauer, kaplan, za administr. v Luži; p. Rud. Wachschiek, kapl., za admin. ve Velké Úpě; p. Jos. Michálek, kaplan v Nechanicích, za kaplana do Kněžic; p. Štěp. Bobek za kapl. do Bil. Újezda; p. Ferd. Vogel, kapl., za administr. v Hronově; p. Jos. Šalša, koop. v Opatovicích, za zástupce katechetů při dívčí škole v Pardubicích; p. Jos. Jezbera, kapl. v Lukavci, za kapl. do Lomnice n. P.; p. Boh. Bayer, kapl., za administr. v Rokytnici. — Na odpočinek vstoupil p. Jan Gottstein, farář ve Velké Úpě. V řánu zesnuli: p. Jos. Voťčka, jubilar, b. notář, děkan v Rokytnici † 27. února (naroz. 1828, vysv. 1855); Mgr. Ant. Suchánek, (V Vula) jubilar., papežský prelát, rytíř řádu Frant. Jos. I. b. konsist. rada, rektor kněž. semináře na odpoc. † 2. března, (naroz. 1830, vysv. 1853); p. Fr. Tondl, (V Vula) b. konsist. rada, b. notář, katecheta vyšš. reálných škol na odpoc. † 8. března (naroz. 1842, vysv. 1866). Uprázdnila se fara v Rokytnici (Rochlitz), patron hrabě Harrach, od 8. března 1907.

Udělení vyšších svěcení. Jeho Bisk. Milost ráčí uděliti boboslovům IV. ročníku zdejšího bisk. kněž. semináře v sobotu dne 16. t. m. svěcení na podjáhensství a v neděli 17. t. m. na jáhenství v seminářském kostele.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 11. března 1907 usneseno: Zakoupí se rybářský lístek, opravňující k rybolovu v býv. pevnostním rayonu — Zpráva „Středolabského komitétu“, že rada zemědělská pro král. České ustanovila p. inž. Boudu referentem pro vypracování generální studie pro povodňování pozemků středolabských se sídlem v Hradci Král., vzata byla na vědomí. — Žádost p. A. Gerguriče, obchodníka, stát občana uherského, za udělení práva domovského pro případ, že mu propůjčeno bude stát občanství rakouské, předložil se měst. zast. — Žádosti odboru lyceálního, aby otázka zřízení dívčího lycea ve zdejší městě s návrhem obecní subvence dá a byla na program schůze rozpočtové obecního zastupitelstva, se vyhovělo. — Odepíše se groš činžovní z domu čp. 287 a čp. 14. — Nabídka pravovarního měšťanstva na prodej pozemku pro zřízení schodů vedle kostela P. Marie do třídy Komenského za cenu K 2 — za 1. dáv. sáh postoupí se městskému zastupitelstvu. — Svoleno k provedení úprav, navržených „Okrašlovacím spolkem“ na nezařazených parcelách na straně Prážské. — Potřebné stromy a křoviny k tomu účelu dodá obec. — Vyplatí se zálohou pokračovací škole průmyslové obnos K 330. — Zakáže se vyhlášení masnot do obecní stoky ve třídě Palackého. — Žádosti za koncesi hostinskou p. E. Hajlichu pro dům čp. 197/8, pl. Anny Uhlířové pro dům čp. 86 a p. Jos. Vejčery pro dům čp. 228 předložil se měst. zastupitelstvu. Takéž i žádost pl. P. Böhmové za koncesi k vřecpu lihovin v domě čp. 78 — Podá se stížnost proti vyměření daně z nájemného ze sbořených již objektů č. 343 a 350. — Chodníky před domem čp. 393 p. Fr. Chrudimského a čp. 420 pl. Melitty Fischerové převzemu se do správy obce po odstranění nedostatků komisí vytyčených. — Obchodní škole pokračovací v Tereziíně začle se obvyklý příspěvek. — Vyplatí se p. Jar. Urbanovi příplatek K 45 K za ubytování důstojníků r. 1906. Dvě chudinské podpory byly nově uděleny, dvě zvýšeny a jedna žádost o zvýšení daru z milosti byla samituta.

Návštěva Jeho Biskupské Milosti v okresní nemocnici královéhradecké. Nejdp. biskup minulý pátek sloužil v kapli zdejší okresní nemocnice uctění pěti ran Krista Pána zasvěcené za přeluby ctihpp. boboslovů mši sv. Při níž mnoho nemocných s dojemnou zbožností přistoupilo k stolu Páně. Ku zvýšení tiché slavnosti přispěly ctihodné sestry školné, jakož i obyvanky zdejšího pensionátu krásné navičenými sbory. Po mši sv. Jeho Bisk. Milost od oltáře otcovskými, srdečnými slovy promluvil jak k přítomným ctihodným sestrám ošetřovatelkám, tak zvláště k nemocným. Ctihodným sestrám děkoval za obětavou péči o nemocné, choré pak povzbuzoval, aby podle vznešeného příkladu Božského Spasitele, jenž z poslušnosti k Otci svému nebeskému a z lásky k lidstvu na kříži trpěl, také oni trpělivě, s odevzdaností do vůle Boží kříže své snášeli. Po té navštívil, provázen jsa primářem p. Drem Honzákem a p. Drem Saskou, kteří ochotně o nemocných vyvěřeni podávali a na zvláštní případy všech nemocných Jeho Biskupskou Milost upozornili. Ke každému z nich srdečně promluvil, každého potěšil a povzbudil, tak že návštěva Jeho Biskupské Milosti zůstane vždy nemocným milou vzpomínkou. Při loučení Jeho Bisk. Milost děkoval zvláště slovným pp. lékařům za ochotu, obětavost a svědomitou péči, již věnují nemocným, a ctihodným sestrám za jejich obětivou službu. Bůh dobrotivý odplatí Jeho Bisk. Milosti tisíckrát za každé slovo útěchy a povzbuzení, i za pohostění, kterého se nemocným štědrostí nejdůstojnějšího vrchního pastýře dostalo.

Z ručního volebního. Dávěrníci katolické politické strany ve skupině královéhradecké svolili za svého kandidáta p. Dra Reyla. Bude se tedy v městském našem okrese ucházeti o důvěru voličů nejméně 6 kandidátů. Užší volba bude nutnou. V posledním týdnu usnuli se i živnostníci na svém stavovském kandidáta, jenž má býti v neděli prohlášen. Chápeme sice nutnost stavovské odborové organizace k obhájení zájmu práce, ale nepovažujeme samostatného živnostenského kandidáta za politický čin, protože všeobecné hlasovací právo pohřbilo všechny stavovské rozdíly. Až svého času dojde k zavedení všeobecného hlasovacího práva dle zájmu práce, jaké jsme my vždycky požadovali, pak bude živnostenský kandidát na svém místě. Dnes je to marný pokus.

Slavnostní večer spolku bl. „Anežky“ Minulou nedělí oslavil křesťansko-sociální spolek paní a dívek pod ochranou bl. Anežky Přemyslovny 700letou výroční památku narození této blahoslavené kněžny české stkvělou spolkovou slavností. Ještě lesk avýšila přítomnost vzácných hostů, zejména ndp. biskupa Dra Josefa Dmubavy. Slavnost zahájil církevní skladbu u dámský pěvecký sbor Řízený ndp. Dra R. Šetiny, jemuž se opět podotáhlo po delší přestávce sestavití mnohoslabný sbor pod pevnou rukou. Pěveckému sboru byla přidělena dosti značná díloha, které se zhostil velmi čestně. Nutno veškerou uznání vysloviti sl. Novohradské a Macákové, které nplnily své lahodné hlasy v solové partii. Nevděčný jinak úkol doprovodu klavírního převzala obětavě pl. profesorová Hobsková, osvědčená virtuoska na klavír, a doprovod na harmonium nastudovala z ochoty sl. Jakubcová, která také dvěma samostatnými klavírními skladbami podala ukázkou své pozoruhodné techniky. Jádru večera spočívalo ve slavnostním proslovu o významu a životě bl. Anežky, který přednesla účhatými slovy pl. sekretářová Čechlová. Případná recitace básně Žákovy „O smrti Přemysla Otakara II.“ nalezla povolnou interpretku ve sl. Němečkové. Ke konci slavnosti, která měla průběh veskrze povznášející, ujal se slova ndp. biskup a ve všele proclitěném doslovu vyslovil vděk všem účinkujícím. Navrázav své vývody na známou p. věst, že nastanou v Čechách blažé doby, až nalezne bude brob bl. Anežky české, projevil mínění, že doby tyto nastanou i tehdy, když duch bl. Anežky bude provívati srdce českých žen. Doslov ndp. biskupa vzbudil nadšený souhlas v obecenstvu a zavázal členky spolku k nelicému vědu. Milým dojmem působila též zpráva, že Jeho Milost přistoupila za zakládajícího člena spolku. Snahám spolkovým „Zdat Bůh!“

Ze soudní síně. Dne 12. t. m. odbyvalo se před c. k. krajským soudem v Hradci Králové odvolací líčení v právní záležitosti p. JUDr. Myslivec proti pošt. expeditorky Grérové z Klášterce n. O., p. Dr. Bartoškovi a p. Kuntému pro urážku na cti proti rozsudku c. k. okres. soudu na Zamberce, kterým prvý uznán vinným přestupkem urážky na cti a odsouzen k pokutě 50 K. Soudu předsedal r. z. a. Pospíšil, referentem byl r. z. a. Dostal a votanty r. z. a. Zlatník a sekr. Dr. Kohn. Dr. Myslivec dostavil se k líčení se svým právním přítelem JUDr. Bedřichem Petrem, za protistrany — které v obšírných odvolacích spisech žádaly, aby p. Dr. Myslivec potrestán byl vězením a to několika měsíci — přišel známý věčný kandidát poslancetví p. Dr. Štemberka. Po řeči referentově ujal se slova Dr. Petr. Právil mimo jiné: Když jsem prozkoumal obšírná soudní akta, manémi na mysl přišla přednáška † prof. Dr. Zuckra o tak sv. „agentech provokátorech“ a o jeho teorii, jak by se asi v soudnictví na t. sv. činy vyprovokované mělo pohlížeti. Týž uvedl výslovně:

„Velmi často se stává v životě a to zejména v životě veřejném, že různé osoby — čisto mravně zkrachované — halíce se v roušku mravokárců aneb i dokonce samozvaných ochránců veřejné bezpečnosti, svými poznámkami hledí sousedy na sebe upozorniti, a když se jim to podaří, pak se snaží, aby se títo s nimi dali do rozprávký, načež k tomu pracují, aby jim na nějaký hanlivý výrok přisvědčili aneb jej sami pronesli, načež nemají nic pilnějšího na práci, leč tyto osoby udají a dáti potrestati. Těto kategorií lidí velmi mnohý mladý zničený život má jen děkovati, že mu připravila tvrdé látko.“ De lega lata nemáme sice — bohužel — prostředku, aby naše úřady trestní oznámění t. sv. agentů provokatérů házely do koše, avšak není daleka doba, ve které musí v zájmu právní bezpečnosti dojíti k tomu, aby činy vyprovokované staly se beztrestnými. Kde čim byl spáchán? Na důvěrné schůzi katol. lidu v Klášterci n. O., kam si expeditorka Grérová podloudným způsobem přistup zjedнала; a kdo jest žalobkyně? Nezlétlá dívka, zaměstnaná co expeditorka na poště. A tu věru by tato lépe učinila, kdyby až do své zletilosti si hleděla svého úřadovani, než aby jako nějaká emissarka nových proudů chodila rozbíjeti schůze katolického lidu. Když si přečteme výpovědi svědků žaloby, myslili bychom, že tomuto žalobnímu beránku se stala Drem Myslivcem do nebe volající křivda, než přihledneme-li ku svědkům vývodním, seznáme, že sl. Grérová jest značně účtočná; do schůze úmyslně přinesla hádku, která propukla proti ní v pravou a spravedlivou bouři nevole. Veškeré svědkové vývody — a prosím jest jich 12 — dokazují, že sl. expeditorka Grérová p. Dr. Myslivec — stojíc a v zřadu sálu — v jeho řeči vyrušovala, že mnohokrát p. Drem. Myslivcem byla slůně napominána, aby ho nepřerušovala, až domluví, že obdrží slovo; než vedla dále svou. Dále že následkem tohoto jednání sl. expeditorky povstal ve shromáždění veliký hluk a rozčilení, které zavinila ona svým jednáním, že lid jsa na ni do nejvyšší míry rozezlen, volal: „To je bláznivá, drzá, sprostá ženská, vyhodte ji!“ A tato slova lidem ve spravedlivém a oprávněném hněvu pronesená o žalobkyni omylem svědkové žaloby nyní vkládají do úst mého kolegy Myslivec. Za této bouře obrátil se Dr. Myslivec na koleni stojící a otázkou: „To jest snad nějak pomatená žena.“ K těmto slovům byl plně oprávněn, neboť on, neznaje osoby naž stále pokřikující, pronesl k okolostojícím jsa to, co celé shromáždění na ni křičelo. Teprve nyní se prodrala expeditorka Grérová do popředí, přistoupila ke stolu, od něhož mluvil Dr. Myslivec a poněvadž jej dále přerušovala, pravil k ní: „To jest od Vás drá provokace, impertinence, že jste zde vše rozbouřila, tak že se vše kloní ke rvačce, že jste nám přišla rozbíjeti schůzi.“ Tato slova, která dojísta žalobkyně dobře slyšela, žalovaná nejsou, a nejsou také ničím jiným leč oprávněnou kritikou. — Na to jal se dr. Myslivec vysvětlovati žalobkyni následky jejího nerozvádného jednání, upozorňoval, že jí rozbouřený dav dvou politických táborů se patrně dostane do sebe, a tu pak že žádný nemůže nikomu ručiti za to, co by se komu v pranicí státi mohlo. Že tato rozmluva měla ráz prátelský, jest nejlépe patrné a toho, že kol. Myslivec slečně vykládal, že sám jsa na schůzi „Volné myšlenky“ za zvolání „oho“ byl se schůze vytlačen a druhý pak vyhozen, při čemž mu dvě sebra byla zlomena. A ptám se nyní, kde jsou zde stopy po nějakém vyhrožování slým nakládáním? Arci soudce prvě stolice ve své horlivosti odsoudil mého přítele i pro to, co asi žalovaná nebylo. Co se týče výroku, že si expeditorka opatřila lístek podloudným způsobem, tož předem upozorňuji na to, že tento výrok učinil můj přítel na dotaz soudce a jest tedy tento výrok dle názoru tohoto soudu ze dne 19. února 1907 č. bl. 29-15/7 beztrestným; avšak i kdyby tento svůj názor slavný soud neodlép, pak nastupují důkazy pravdy a to žalobkyni samou, kterou vedu za svědkyni. Právě mi bylo sděleno, že občan, který od avolatelů oné důvěrné schůze dostal 2 lístky do schůze a to jeden pro sebe a druhý pro svou ženu, sešel se se sl. expeditorkou; ta mu lístek sebrala, vyplnila jej s a m a svým jménem s tím, aby si pro ženu opatřil lístek nový. Takovýto způsobem dostala se tato dáma do schůze! A řekl-li se o tomto způsobu opatření si lístku „podloudný“, jest to výraz velice mírný, úplně pravdivý; můj arcí tane na mysli výraz případnější! — Pak připomínal dr. Petr, že dle stávající praxe spor mezi drem. Myslivcem a drem. Bartoškem jako mezi adepty advokátního stavu urovnávati měla advokátní komora; že vůbec dr. Bartošek tuto instanci pomínil, nezastihuje příliš mnoho respektu. Dr. Myslivec nemířil avojí odsuzující větou na žalobce, ale na vědce Masaryka. Dr. Bartošek vystudoval v brněnském chlapeckém semináři; jakkoli v, za jakým účelem takový ústav jest zakládán, teč s divné vědeckosti církev a její instituce napadá: Kunte by měl býti též k církvi šetrnější vzhledem k tomu, co pro náho dříve činila. — Pak promluvil zástup e protistran, který velmi bombasticky dokazoval beránčí povahu sl. Grérový a nasloužilost páni žalobců. — Po jednání poradě pronese rozsudek, jímž se sumitá odvolání obou stran. Dr. Myslivec prohlásil, že bude žádati za obnovení sporu.

Světelné obrazy. — Přednáška o sv. Zemi. Všeobecné sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové pořádá v neděli dne 17. března t. r. v Adalbertině zábavnou a poučnou přednášku dp. J. Mynářka, kaplana z Černilova, „O cestě do sv. Země“, kterouž provázeti bude velkým množstvím světelných obrazů. Začátek přesně o půl 8. hod. večer. Konec o 10 hod. — Zveme upřímně všechny k večírku tomuto, kde opravdu počítá se k pobaví se každý setkáním krás přírodních v zemích alpejských, přístavního města Terstu, pohledem na jízdu po moři, dále různými případy, jež prožiti musí tak četní poutníci do Jerusalema, Betléma, Nazareta a jiných míst ve sv. Zemi. Světelných obrazů bude 110.

Valná hromada: gremia knihtiskář se-verovýchodních Čech bude konána v neděli dne 17. března 1907 o 2. hod. odpol. v Grand-hotelu v Hradci Králové, s programem nezměněným Valná hromada tato usnášeti se bude bez ohledu na počet přítomných.

Všeob. veřej. nemocnice v Hradci Králové dovršila právě 20. rok své působnosti. Výroční její zpráva, nákladem okres. zastupitelstva vydaná, konstatuje značný vzrůst návštěvy v roce právě minulém, ayláště oborů operativních a chorob očních. Přijato bylo o 513 nemocných více než v r. 1906, což činí 60%. Úhrnem ošetřováno bylo 1394 nemocných, z nichž bylo vyléčeno 916, poleptáno 302, nevléčeno 46, zemřelo 65. V ošetřování zůstalo 70 nemocných. Průměrné ošetřováno denně 84 nemocných. Operativních výkonů provedeno 492, operací očních 53, tudíž celkem 545. Z význačnějších výkonů uvádíme 25 operací v dutině břišní, 41 kýl, 15 odnětí údů, 67 operací nádorů, 53 operací u chorob ženských, zlomenin léčených 43, úrazů celkem 116, operací orthopedických 39. Operací šedého zákalu čočky provedeno 19. — Dle nemocnice, resp. do operačních sálů a sterilizační místnosti zaveden plyn k osvětlení i k vaření, pořízeny nové sterilizační přístroje českého vynálezu, nový operační stůl, takže operací sál je dnes účelně zařízen jako klinický sál pro veškeré operace. Nedostatek lůžek aspoň na čas zmírněn pořízením 10 nových bílých postelí, nemocnice spojena telefonem s byty lékařů, aby i v noci zjednan byl anadný a rychlý styk s nimi. Celkem usilovně pokračováno v úpravách již drem. Klumparem zdárně začatých. — Okresní výbor vydatně podporoval snahu lékařů. Ale při vši dobré vůli nelze docílit bez pronikavé a nákladné rekonstrukce ústavu toho, aby vyhovoval dnešním požadavkům, jaké klademe na nemocnici zvláště pro obory operativní, nehledě k tomu, že i rekonstrukci naprosto by nedostačil prostorové. — Okresní výbor uznal v zásadě nutnost rychlé a pronikavé úpravy. Jde jen o to, zda má se postaviti nová nemocnice, nebo stará adaptovati a starbou pavillonů rozšířiti. Pro novostavbu mluví všechny důvody hygienické, nehledě k tomu, že by se nyníjší budovy vhodné dalo užiti jako choro-bince, jakož okres potřebuje jako soli, pro přístavbu jen důvody finanční. Otázka nemocniční vyřádká si záhy definitivního rozluštění. Kéž dopadne ve prospěch věci a ke cti zámožného a probudilého okresu!

Hádná schůze okres. zastupitelstva konati se bude dne 18. března t. r. o 9. hodině dopol. v zasedací síni okres. domu v Hradci Králové. Program: Volba tří verifikátorů protokolu. — Zpráva o činnosti okres. výboru. — Zpráva o revizi účtů fondu okres. — Zpráva o revizi účtů okres. hospodářské záložny za rok 1906. — Volba komisií: silniční, pro stavbu stravovny, pro stavbu nemocnice, pro řízení pokladny pro léčení čeledě, pro stanovení náhrad hotových výloh členů okres. výboru a pro opravu jednacího řádu a instrukcí. — Volba členů komise: pro odvod branž (2 členové okres. zastupitelstva), pro odvod koní (2 majitelé koní), pro vyměřování vojenské taxy (2 členové okres. zastupitel.) — Žádost přimáře všeob. veřejné nemocnice p. MUDra Bedř. Honzáka o definitivum. Referent p. Jarosl. Červený. — Žádost sekundáře všeob. veřejné nemocnice p. MUDra Lad. Tvrského o udělení první kvinkvenálky. Referent pan Jaroslav Červený. — Žádost správce všeob. veřej. nemocnice p. Frant. Hoffmana o udělení třetí kvinkvenálky. Referent p. Jaroslav Červený. — Návrh správního výboru všeob. veřejné nemocnice na rozmnoušení služeb. personálu v nemocnici o jednu služku a ustanovení švadleny pro šití a opravu prádla v nemocnici. Referent pan Jaroslav Červený. — Žádost obce Bukoviny o schválení unesení stran shizení a vyřizování obecné školy v Bukovině. Referent pan Jan Jarkovský. — Žádost obce Divce o schválení unesení stran shizení a vyřizování obecné školy v Divci. Referent pan Jan Jarkovský. — Žádost obce Rozbětice o povolení zá-půjčky 20 000 korun u Zemské banky království Českého pro úhradu nákladu spojeného se stavbou silnice. Referent pan Frant. Chmelat. — Žádost obce Věstar o schválení odprodeje části místní prostory č. kat. 391. Referent pan Frant. Chmelat. — Žádost obce Libranice o schválení prodeje části místní prostory č. kat. 1399 2, 1399-5, a 1399-7. Referent pan Jan Jarkovský. — Žádost obce Čistovce o schválení prodeje části místní prostory č. kat. 388-1. Referent pan Frant. Chmelat. — Žádost obce Svob. Dvůr o povolení ku prodeji

obec. pozemku č. kat. 861-1. Referent pan Jan Jarkovský. — Žádost družstva pro povznesení chovu hovězího a vepřového dobytka pro okres Hradec Králové a okolí o subvenci na odměňování vzorného chovu dobytka. Referent pan Josef Hojný.

Velká dětská beseda řísením prvního českého deklamátora p. Jožky Horáka uspořádána bude 18. března ve dvoraně Adalbertině. Sestává ze dvou částí: pohádkové a recitační. Účinkuje též nadaná dramatická spisovatelka paní Abigail Horáková, kteráž bude vyprávěti pohádky v přiměřených sborech. Krásné sestavený program zahrnuje i dospělé. Lístky na sedadla (po 50 a 30 haléřích) předem možno obdržeti v knihkupectví p. Brouzala. Začátek o 5 hod.

K pohřbu + megra Ant. Suchánka v Solnici. Ve čtvrtek dne 7. března uložena v Solnici na posvátném sadě hřbitovním v rodinnou hrobku tělesná schránka zaslužilého rektora bisk. semináře, jež z Hradce sem byla převezena. Odešel do míst věčného jara, aby vsal odplatu za skutky své. Opustil typický, patriarchální zjev zdi seminářské... My, kteří jsme měli příležitost po 4 roky pozorovati svatý, příkladný život zesnulého, budeme s jistotou vždy po celý kněžský život svůj žehnati světlé památce toho, jenž byl nám vůdcem, otcem přelaskavým. Seminářský kostelíček, kaple v pensionátu, v nemocnici a j. jsou svědky zbožné a dobročinné duše megra Suchánka. O pohřbu v Solnici nebylo takové účastenství z toho důvodu, že širší kruhy byly špatně informovány o místě pohřbu; neboť „Čech“ i „Nár. Politika“ referovaly, že bude zesnulý cirk. hodnostář na Pončově pohřben. Solnický vldp. děkan Blecha dopsal v posledním téměř okamžiku na nejbližší farní úřady, že megra Suchánek bude do Solnice, svého rodiště převezen. 9 kněží přišlo, aby poslední počtu prokázali v Pánu zesnulému. Těžká kovová rakev spočívala před hlavním oltářem ve hřbitovní kapli Bož. Srdce Páně, o jejíž vystavení má, jak známo, místní p. děkan nehybnoucí zásluh. O 9 hod. sloužil r. quiem vldp. děkan a bisk. notář Blecha za četné assistence: vldp. kanovníka a vikáře traktu rychnovského Klepřika, děkana Tomáška z Vel. Ořtíma, faráře Košťála ze Skuhrova, faráře Audrického z Černíkovic, faráře Wolfa ze Zdobnice, kaplana Röslera z Ořtíma, kaplana Švarce z Dobrého a místního kaplana Pechátka. Po zádušních službách Božích a po exequiích, jež vykonal vldp. kanovník, byla rakev basičtvev nesená k poslednímu odpočinku. Po dojemném: In paradisu a posledních obřadech promluvil jímavou řeč nad otevřeným hrobem vldp. Košťál, rodák solnický, kterýž líčil zesnulého jako vzor ideálního kněze a vychovatele; zmínil se o jeho zlatém srdci, čistě duši a jeho zásluhách a štědrosti, rozloučil se s ním jménem solnických rodáků a děkoval jménem býv. chovanců za jeho otcovskou lásku a péči. Zarosilo se oko nás všech, když nadšený řečník skončil svou tklivou, promyšlenou řeč. Neradi opouštěli jsme svaté pole, jež v chladném svém klíně hostí kněze, jehož skutky zapsány jsou nesmazatelným písmem v knize života! Voláme v ten život zábrobní za „jemnostpanem“:

Dímej sobě v země lánu,
dímej sladce krásný sen,
tam u Ježíšova trónu
kž nám vzejde věčný den! J. R

Vražda mčve v Žamberku. Dne 11. t. m. v našem městě hnali se žáci pokračovací školy jako diví ulic. křivice a nadávající. Hrubost těch hochů marno lžiti; to pozdě hlavně ten, kdo má v tu dobu to neštěstí je potkati. Našinec mané srovnává, jaká byla mládež před 20—30 lety a jaká jest teď. Hoši se mezi sebou strkali, prali a nadávali; došlo tak daleko, že truhlářský učedník Kalous druhému utni Rybkovi vrazil vši silou dlatu do krku, přefal mu průdušku a cévy, takže raněný klesl k zemi. Kolem jedonci mučové odvezli na sánkách Rybku k p. dr. Plaňanškému; ale všechna pomoc marná — v malé přilhodice hoch skonal. — Kdo vinen takovou nevázaností mládeže? Jsou to snad místní? Ať si pokračový tisk píše jakkoli, starší občané zdejší prohlašují, že taková nekázeň zde nikdy dříve nebyla; dříve nemohla se mládež tak pohodlně učiti, tolik čísti, jako nyní, a kde je jest ten vzdělávací výsledek? Pomalu u mládeže saviádá vzdělanost dle vzoru ruskoo-židovského. Jentliže se vychovává hoch více četbou aprostáckých listů socialistických než katechismem, pak se nedivte, že mravy jeho se nezuschlehtí. Teď i sami páni učitelové ze strachu před zpurnými chlapci couvají — aby měli pokoj; a hoché „svobodomyšlné“ vychovávají respektu nenabudou. Při jásotu nad pokrokem kultury i u mládeže jest obava u nás vyjít na ulici, když bujará „pokračovací škola“ jde domů.

Kongres pro ochranu dětí ve Vídni. Přítí týden dne 18, 19. a 20. března b. r. pořádán bude kongres na ochranu zanedbaných dětí. Podnik tento sverchován záslužný a naší době potřebný zasluhí nejširší pozornosti všech tříd obyvatelstva, zejména stavu dachovenského. Příblásky k účasti dějí se přímo u přípravného komitétu ve Vídni I. Biberstrasse 2, kdež členové legimitace lze také obdržeti po 8 K. Legitimace tyto opravňují ku slevě jízdného na c. k. státních drahách.

Voličstvu v oblasti Středního Labe! Středolabský komitét prohlašuje: „Všeobecné volby poslanců do nové rady říšské vypsaný jsou na den 14 resp. 25. května t. r. Volební ruch je v plném proudu. Jsme dalecí toho, misiti se v něj agitacně ve prospěch toho či onoho kandidáta. — Jedno však prosíme, aby od těch, kdož se v Polabí o mandát do rady říšské ucházejí budou, bezpodmínečně bylo také žádáno: Slib, že budou dobrými a statečnými podporovateli podniku úpravy a splavnění Středního Labe a že tudíž nejen o každém jeho stadiu dobře informováni, nýbrž že se za ním místech příslušných každé chvíle budou zastávati. — Jen tak a pouze tak, moci politickou bude lze mařiti překážky, které že rychlému a nezkrácenému provedení projektu našeho v cestu kladeny budou, stále očekávati možno. — V předvečer voleb říšských obrátíme se tudíž na základě usnesení výboru Středolabského komitétu ze dne 6. ledna 1907 ku všemu voličstvu celé atrakční oblasti Středního Labe se snažnou prosbou, by ve všech volebních schůzích, jež v okolí jich pořádaný budou, činili ku pp. kandidátům poslanectví bez rozdílu stran dotazy, jaké stanovisko ve příčině úpravy a kanalisace Středního Labe zaujmají a aby od nich žádali závazný slib, že v případě zvolení budou hleděti býti o stavu otázky úpravy a kanalisace Středního Labe vždy dokonale informováni a že dále zavazují se co nejúčinněji vlivu svého k tomu užiti, by každý průtah v postupu upravnovacích prací středolabských zamezen byl. — Snažně prosíme dále, by v resolucích, jež snad ve voličských schůzích ptijímány budou, byl požadavek uspišení regulace a kanalisace Středního Labe vždy uveden, jakož i aby závazná prohlášení navrženého pana kandidáta poslanectví u věci této učiněná byla ve veřejných listech publikována.

Osobní. Dp. A. Grégr, katecheta v Pardubicích, obdržel ze zdravotních ohledů dovolenou a odejel na zotavenou do Meranu. Jeho místo převzme od 1. dubna t. r. vlp. Jos. Šalša, kaplan v Opatovicích. — Při sezení okresní školní rady v Pardubicích dne 9. března t. r. dostal místo řídícího učitele v Pardubičkách říd. učitel p. Horák v Ohrazenici, místo řídícího učitele v Černé za Bory p. Fr. Tomášek, učitel v Ohrazenici, a místo říd. učitele ve Svintanech p. Letošník, učitel ve Svintanech.

Dreyfusovec v Pardubicích. Na schůzi mladočeského klubu v Pardubicích dostavili se také hromadně tamější pokrokáři. Při takové příležitosti zaujmou vždycky svoje místo pohromadě, na jedné straně, aby tam tvořili svoji vlastní četu odlišnou od ostatních přítomných. Opravdu podivná to směsice. Vidíte tam nábožného, skoro devotního evangelika p. inženýra Lazara, evangelického varhaníka a učitele Drofáka, sběratele kostelního haléře pro evangelické boboslužby Ko-steleckého a mnohé jiné horlivé evangeliky čili evangelické klerikály v nejintimnějším přátelském hovoru s pokrokáři bez vyznání a opověděními nepřáteli každého pozitivního náboženství. Je tam i několik matričních katolíků, jimiž kostel je naprostou moderní zbytečností a středověkým přezítkem, vedle imponujícího počtu věřících a nevěřících židů. Zvláště tu společnost a podivné ty živly poji dohromady pouze idea úporného boje proti katolickému náboženství. Mohli bychom také říci dle dr. Kramáře: taková idea Dreyfusovská. Naši pokrokáři se svobodnými zednáři francouzskými horlili usilovně ve svých listech pro osvobození Dreyfusa. Pan dr. Kramář ve své replice proti prof. Rosovi, který tu mluvil za stranu pokrokářskou proti mladočeskům, vytkl velmi jemným a uhlazeným způsobem, že strana pokrokářská sympatizuje s Francouzi ne tak jako mladočeši pro nějaké ideální směry a tužby, ale pro žida Dreyfusa.

Báseník Foltýn. Známý „básník“ Foltýn, který se proslavil svým rýmovaným pamfletem na nejdp. biskupa při jeho příchodu do Pardubic, přišel také jménem soc. demokratů porážet dr. Kramáře ve schůzi mladočeského klubu v městanské besedě v Pardubicích. Ale jeho řeč nebyla naprosto básnická, ale na vlas podobná svou neomaleností tomu, co v potu tváří slátal na potupu nejdp. biskupa. Pan dr. Kramář jej však milosrdně omluvil fka, že za to nemůže, co mluví nebo píše, ale ti, kteří mu píšu jeho noviny.

K volebnímu hnutí na Pardubsku. Mladočeský klub kandiduje pro volební skupinu pardubsko-poděbradsko-nymburskou prof. J. Vlad. Hrázského. Na seslání posic mladočeských do Pardubic poslán dr. Kramář, který tu v sobotu večer dne 9. t. m. v Městanské besedě promluvil politickou řeč, aby připravil tu půdu kandidátu své strany. Druhý den nato v neděli dne 10. března o 2. hod. odpoledne svolána byla společná schůze zástupců městských rad zmíněné volební skupiny za účelem prohlášení se pro kandidáta prof. Hrázského. Řeč p. dr. Kramáře vyzněla tenorem koncentrací a byla přijata přítomnými po většině s bluzným aplausem. Pres to však už druhý den svolalo živnostenstvo této skupiny volební schůzi do Pardubic, aby tu porokovalo o nastávajících volbách úplně samostatně a uradilo se na vhodném vlastním kandidátu. Jako samosvazný kandidát vystupuje tu Alois Klášterský z Kolína,

kteří slibují svolati volební schůze v nejbližších dnech. Zatím plakátuje svoji kandidátní řeč každou neděli na roších měst v této volební skupině. Také pokrokaři a státoprávníci ve spojení s národními sociály vystoupí co nejdříve se svými kandidáty. Sociální demokraté budou voliti Frant. Rautenkrance, kovodělníka. Za venkovské obce vystupuje tu jako kandidát agrární strany posl. Fr. Udršal z Rovně. Pan Udršal připravuje si už dávno na různých schůzích po venkově půdu pro mandát. Ve svých řečech projevoval po většině náboženský radikalismus. Často nabíhal až v ostrý tón proti náboženství katolickému. Nevíme, chtěl-li se jevit moderním svým protikatolickým vystupováním anebo činil-li tak ze zásady. Máme tu čest snáti p. Udršala hned na počátku jeho veřejné činnosti a už tehdy rád si zaploval ve vodách „protiklerikálních“, vlastně protikatolických. Jeho články v mladočeských pardubských novinách neblaze prosluly hrubými útoky na biskupa Bryncha, tak že pro svoji neomalenost musely být několikrát zabaveny. V tom ohledu se p. Udršal nikterak neměnil a svůj náboženský radikalismus ve směru katolickém pohřbil pěstuje ve svých kandidátních schůzích dále. Po této stránce my katolíci se nemůžeme pro jeho kandidaturu nijak nadohnouti. Mírnější agrárníci a kortěbové p. Udršala snaží se sice na různých schůzích ostří této katolickým nepřiznivě vlastnosti svého poslaneckého kandidáta různými omluvami otupiti, ale my se nemůžeme při tom ubrániti dojmu, že to jest pouze volební manévr a prostředek k získání i těch voličů, kteří smýšlí upřímně katolicky. Nechceme vaučovati nikomu své náhledy jako přesvědčení, ale zdají se nám někteří ti agrární kandidáti přece podezřelými anebo aspoň záhadnými. Za nynějších proudů při nastávajících volbách bude nutně třeba se strany katolíků veškeré opatrnosti a mnohdy i oprávněné nedůvěrnosti.

Z Nové Paky. Dne 10. března konala se zde voličská schůze, svolaná panem J. Maštálkou, kandidátem poslaneckv na město Novou Paku atd. Schůze, jež měla průběh důstojný a vážný, skončila ovacemi pro p. Maštálku. Páni živnostníci, s kterými už dopoledne pan kandidát vyjednával, žádali na něm, aby věnoval co možná největší pozornost otázce živnostenské, což p. Maštálka slíbil. Též deputace zdejších kruhů katolických, rolnických, řemeslnických a dělnických vyjednávala s p. kandidátem, žádajíc ho, aby nehlasoval pro předlohy rázu protináboženského a aby i v ohledu hmotném je podporoval. P. Maštálka vyzpovídá se na volební hantv i zdejším okrese, pravil, že se osvědčilo očekávání, že všeob. hlas. právem postoupí do předu zvláště dvě strany: socialistická a křesťanská a slíbil, že jako dříve klub svobodomyšl. poslanců kráček cestou střední, tak bude činiti i na dále, aby zmluvily se protivy nábož. i sociální a že budou hleděti zabrániti všemu, co by city náboženské uráželo.

Volební ruch na Novopackém. V časopise „Den“ ze dne 7. března je dlouhý dopis z Nové Paky, kde nějaký Vándybyl, aby ukázal svou žurnalistickou vševědoucnost, uvěřuje věci, které se nesrovnávají s pravdou. Možná, že pravdou jest, co praví se o onom nezvaném hostu, učiteli Janku, který se nepovolně vetřel do schůze agrárníkové, tam si přichvaloval agrární program školní a s bohorovným sebevědomím sliboval za všecko učitelstvo, že půjdou se Závorkou, (až za to dostal od svých kolegů co proto), který se jim náramně líbí, snad od té doby, kdy hlasoval proti kněžské kongruie a kdy v Bělohradě hrubě odbyl zástupce strany katolické. Snad si myslí p. Závorka, že to má u nás „bombenfest.“ Ale rozhodně nesprávným jest tvrzení, že se konají nějaké tajné úmluvy mezi p. Löschnerem, delegátem rady zemědělské a duchovenstvem novopackým. To někdo zas viděl trávu růst. Dovedeme si to však vysvětlit. P. farář novopacký dostal kdysi hosta, s nímž zašel do hotelu Machova, kde náhodou seděl u stolu sám p. Löschner a k němuž si oba pánové přisedli. Jak se dovídáme z pramene bezpečného, mluvilo se tenkrát pouze o věcech všeobecných: o budoucích volbách městských, jak výnosným je dobytkařství pro hospodáře a že dlouho netaje směl. Seděl sice u vedlejšího stolu jakýsi neznámý pán, který sledoval bystře tento rozhovor, ale ani ten nemohl nikomu s dobrým svědomím říci, že by se tam byl projednával nějaký agrární-klerikální kompromis. K tomu by se zajisté nevolila veřejná místnost, a také by to ti pánové o své vůli nemohli učiniti. Časopis „Den“ však patrně trpí fixními ideami od té chvíle, kdy zde chce mladočeská strana postavit svého kandidáta, p. Doležala, hostinského z Lomnice (tedy budou 4). Sítí nežítí, žítí nesítí, pracovati nejísti, nepracovati jísti — samá krásná přísloví. Hlavně však: Když se dva sváří, třetí se raduje.

Volební ruch. (Z okresu novopackého) Ve středu dne 18. t. m. konala se v Brdě pod Kumburkem voličská schůze, svolaná p. Dr. Sulcem, kandidátem poslaneckv do Hráské rady pro volební okres Nová Paka, Lomnice a Hořice, v níž pan kandidát promluvil účinnou řeč, po níž jeho kandidatura byla jednomyslně a s nadšením přijata.

Vizítka z Dobrušky dopisovatelům „Hlasu Pokroku.“ (loni nebo dříve?) Píšíte, že jsem užil hanlivého výroku o vlp. Smetanovi. Od-

mítám osen výrok. Jmenujte mi ony svědky, kteří slídlí po slovech. Lituji, že jsem kdy mluvil s pokrokařskými denuncianty. Jde vám jen o štvání, jak dokazuje, že v této číle tupíte i vlp. Smetanu i vlp. Dokonala. — Jan Vaníček, katecheta.

Z Dobrušky. V obci Bělem Újezdě dva sirotci měli býti svěřeni vychovatelské cíři pečl, a odměna měla stanovena býti dražbou. To rozšířilo pobožnou redakci „Hlasu pokroku“ v Dobrušce, sestávající z pověstné „pětky“ a tónem neomaleným, jejímú vzdělání přiměřeným, začala bušit do takového jeduání a na konec vystrčíví něžné své kopýtko komandovala „klerikály“, aby na dražbu nedali přijít a sirotků milosrdně se ujali, to že jejich povinnost. — Doufáme, že lidumilnost je povinností všech lidí, nejen „klerikálů“, a tudíž mohla věc, pro niž tolik krokodýlích slz prolito bylo, krátce odbyta býti tím, že by pokrokaři se o sirotky postarali sami. Mají prostředků k tomu dost a dost, mohli ukáznati skutkem, že lidumilnost u nich není planou frází. Má přece p. Karel Krauser velký plátenický závod, „klerikály“ hojně podporovaný, mohl nějakou tu stovku z tisíců ročního zisku na to obětovat. Nebo p. Pavišťa Jos., jenž mimo účelství v živnostenské záložně vede obchod se sátkami a pipami pro pivovary a se stuhami na pánské klobouky a běže dividendu ze zisku zmlíněné záložny, jea jedním ze 7 její majitelů. Anebo p. Jos. Holanec, učitel z Valu, jenž kromě svého platu jest majitelem dvou uusedlostí rolnických v Přepýších a tisícového kapitálu, aloženého v Dobrušce a Kolíně. To by se pokrokaři ukázali šlechtetnými lidmi a nemuseli obci, chudinským předtížené, dělat veřejnou ostaru.

— Nový systém volné školy hlásá p. Fr. Hájek, t. učitel ve Valu. Die něho prý chce učitelstvo takovou volnost ve škole, aby mohlo vyhledat o náboženství dle vědeckých výzkumů, neboť katechismus prý obsahuje různé věci, které s pravdou nesouhlasí. Hodin náboženských máš být, co chce, jen když je vybiš úřady povolí. Co tomu říká Polant, Myslík, Bartoček, Drtina, Masaryk a jiní? Nebude to konkurence? — „Hlas pokroku“ má název list vycházející ve Dvoře Králové, ale pro pokrok je tam málo. Úvodník posledního čísla jest překlad s němčiny nějakého Goldscheidera (řída?), pak rozmyšlky o mozku, různé správy z okolí, nadávky „klerikalismu“ a pak rvaní jednotlivců jiného smýšlení. Tohle je „Hlas pokroku“? Dříve takové nadávky bylo lze slyšeti v křemách, nyní se jich zmocnil pokrok. A do toho listu píšl hlavně učitelé, vychovatelé naší mládeže. Kam to spějeme? Věru jest potřeba vyššího vzdělání. — Zvláštní metodu vyučovací má učitel H. ve V. Hochleu pod lavici. Oko učitelské to vidí, slouzí se za bleakne a zasýdí dle slov evangelia: Kdo se poníží, bude povýšen. Hned avalnatá páže chápe se osoby chlapcovy a v rozmachu sází ho na almaru. To se stalo v osviceném dvacátém století! Kdyby si to dovolil někdo z kněží, to by bylo rámu, nadávek. Ale že to udělal pokrokař, je to výborné a milí se. — Pěstování styků rodičů s učitelstvem zahájeno v Dobrušce veřejnou přednáškou, již přečetl p. učitel Mareš. Hlavní důraz kladen na áctu a poslušnost. Co jiným neradí vzdávají, to pro sebe vyžadují. O Bohu ani zmínka. Patrně, aby se posílila nábožensko-mravní výchova. Schůze konána ve 3 hod. odp. v neděli, kdy bývaly odpolední služby Boží. To již rodiče katolické učitelstva nakloní, když vidí, jak jejich nábož. přesvědčení mají ve vážnosti. Chudák Bittner o to přišel, neboť zatím odbyval si trest v „chládku“ za svou návštěvu školy.

V Chrastě zemřel 10. t. m. p. Alois Siegel, c. k. vrchní poštovníř v. v., bývalý dlouholetý starosta města Chrastě, v 70. roce věku svého. Pohřeb konal se 18. t. m. na hřbitově v Chrastě.

Ze Smldar. Místní katolická organizace zdejší konala dne 10. t. m. v sále městské radnice zdařilou důvěrnou schůzi, ku které z města a obcí přifařených dostavilo se přes 300 členů, mezi nimiž četné zastoupeny byly paní a dívky. Řečník p. Václav Špaček, říd. učitel z Košátek, promluvil svým milým způsobem o reformě manželské a volné škole. Ve své 4. hod. trvající řeči poukázal zvláště na smutné následky v ohledu náboženském, mravním, společenském a hospodářském, kdyby jmenované instituce vlivem zednářsko-židovských a sežidovatelých advokátů katolické společnosti vaučeny byly. Pročtená a přesvědčivá slova p. řečníka působila na všechny mohutným dojmem a hluchý potlesk byl mu jen skromnou odměnou. Vývody stud. práv p. Babáka, Cvacha a proz. učitele z Vys. Veselí p. Tomáše o potřebě reformy manželské příkrýváme pláštěm milosrdenství. Nevěděli, co činí! Vždyť dva z nich musí ještě pod míru a třetímu vsít ta první státnice stále ještě ve vsduchu. A tací zkušení páni chtí reformovat manželství! Důkladného výtopku dostalo se těmto páním reformátorům od přítomných žen, zvláště z Vinar, jsouce uaraženy ve své ženské důstojnosti „poučováním“ lidí, kteří ani zdaleka neznají starosti a zkušenosti rodičovských. Pánům studentům, kteří se kasají, že podruhé „ženské“ do schůze nepustí, připomínáme, že paní a dívky při nejbližší příležitosti i bez jejich svolení ještě četněji se dostaví, a kdo vpuštěn nebude, to budou páni studenti, ať akademikové či gymnasisté.

Z Újezdě u Ohrovně. Radostné byly pro farnost naši day od 27. ledna do 1. února 1907, kdy konala se tu obnova sv. misie. — Namáhavou a spásitelnou práci tu s apoštolskou horlivostí konali vřpp. Otcové z kongregace Nejev. Vykapi tele ze Sv. Hory u Přibrami P. Emanuel Kovář a P. Josef Janda. Přes to, že v tu dobu velmi kruté mrazy panovaly a jinak povětrnost byla velice nepřiznivá, býval farní chrám Páně — se dosti prostranný jest — zvláště při raních a večerních kázáních do posledního místa naplněn. Sváté pravdy víry, přednášené lidu věřícímu spůsobem jasným a paměti přístupným, se stálým poukazem na nebezpečnoství víry a sváté náboženství zejména za našich dnů ohrožující, naplňily mysl věčného posluchačstva pravým nadšením a působily na srdce jeho tou měrou, že 818 věřících přijalo se vzornou kajeností sv. svátosti. — Z těch až na něco málo byli věřeli farnosti zdejší. Krásným příkladem předcházeli pp. učitelé školy tjezdské, kteří společně s dítkami sv. svátosti přijali. — Budiž sa to Pánu Bohu čest a chvála. — Dejt Báh, aby jak účinek sv. misie, tak i nyní její obnova pro farnost zdejší přinášely blahodárné ovoce! — Díky srdčné budítež vďaky vdp. Zafáti Ant. Škilbovi, že ve své otcovské lásce a péči o blaho osadníků svému duchovnímu vedení své řetných nešetřil práce a něžného, čeho bylo ku povznesení obnovy sv. misie potřeba. Srdcečný dík budítež vďaky pp. učitelům školy tjezdské za udržování pořádku při školní mládeži po dobu těch hodů duchovních — srdcečný dík budítež vďaky pp. starostům jednotlivých přifařených obcí za uctění při přijetí a rozloučení se při odjezdu vřpp. misionářů! Báh žehnej, dlouho při zdraví mchovej a měrou přehojnou zde i na věčnosti odplat šlechtetným vřpp. Otcům misionářům za jejich spásitelnou práci duchovní!

Kolíkářská škola v Kumburku byla převzata do správy státní a přidělena c. k. vsorné škole ve Vidni.

Prodali své děti. Nedávno přišli z Ruska svědci, že někteří sedláci ruští z hladu prodali své mladé dcery. Navzdělanost a hlad byly by aspoň částečnou omluvou pro tento nešlechetný čin, ale že se podobný skutek stal nedávno i ve vzdělaném království Českém, to jest hodno všeho odsouzení. Ve Zdáru u Svijana-Podolí objevil se majednou agent hledaje hezné mladé dívky do Turecka, kde prý jim kyne stkvělá budoucnost. Rodiče slákní obnosem 600 K za každé dítě a slibem, že se po třech letech s dětmi zase vrátí a vyplatí za každé ještě po 2000 K, bese všeob. vydali výmluvnému agentu 16letou dcerku M. Šichtovu a 18letou A. Šulcovu. Nadto otec Šicht v radostné náládě doprovodil agenta na nádraží do Turnava. Zatím však dovědělo se četaictvo o lupu tohoto moderního otrokáře, začalo ho a tak osvobodilo ubohé dívky z nebezpečnosti, které hrozilo jim mravní i tělesnou škárou.

Theoretický a praktický včelářský běh v Přepýších a Opětná pořadí v roce 1907 zimní hospodářská škola na Opotně za la-skavé podpory zem. výboru král. Českého a hospodářského spolku okresu Opotněnského. Výklady theoretické a výkony praktické obtavará skusbný včelář pan Jos. Králíček, učitel z Přepých. Výklady theoretické konati se budou v hostinci p. V. Holance číelo 20. na sále, výkony praktické provedou se ve včelnici p. učitele Jos. Králíčka. Včelářský běh tento trvati bude 6 dnů, se však za sebou jdoucích, výbrží pořádati se bude v různých dobách ročních dle prací, jež nutno ve včel-nici prováděti. — První den 24. března 1901 o 1 hodině odpol. v hostinci p. V. Holance v Přepýších číelo 20. na sále. Program sdělí se na místě.

Z Městeč. Jak se časy mění! Roku 1897 zřizena u nás katolická jednota, která od počátku svého trvání jsouc nenáviděna, mnohých příkoří zakuseti musela; ano při jedné schůzi v hostinci „na Plese“ byli členové její i krvavě napadeni. Od té doby bála se jednota veřejně vystupovati, neboť již to slovo „katolická“ bylo mnohým kamenem úrazu. Což divu, že nyní při zřizování organizace nebyl propůjčen ku shromáždění ani sál z obavy, aby se opět nestala nějaká výtržnost, ac tam mají členové ochotnického spolku — také katolíci — své divadlo, ano i sokolové se tam mohou scházeti, jen pro organizaci katolíků tam místa nebylo. Po předběžné práci sešli se ti to konečně dne 10. t. m. o 4. hod. odpol. v privátním domě p. Fr. Buchara č. 201 v neotevřaném počta přes 200 samých mužů, takže ani ve 2 pokojích dosti místa neměli, a mnozí na obodě stáli, jen aby slyšeli přednášku dp. faráře Konečného, který v řeči 2hod. rozebral a vysvětlil thema: „proč jest autco katolíkům se organizovati.“ Osvědčený řečník došel sa výklad řaným humorem ořivem zasloužené odměny, tak že ho mnozí ani propustiti nechtěli. K organizaci se jich s domácích přiblísilo na výzvu pana Johna, okresního důvěrníka, 76 mužů, a mnozí si přeji, aby se i organizace žen zřídila. Pořádek při schůzi byl vzorný a všem přítomným se to nad míru samloovalo, a všeobecně se promásl áudek: „Toho jsme neočekávali“, což zajisté Mřičanským k nemalé cti slouží. Počátek je zajisté slibný, žehnej Báh další práci.

Před novoutavbou chrámu Páně v Náchodě. (Dokončení). Spolek pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě konal v neděli dne 24. února 1917 svou řádnou valnou hromadu, kterou mezi jinými potvrdili všichni přítomní svou též hodností místní: pan Václav Dvořák, c. k. okres. hejtmán, jenž vysvětlil spolek svým přistoupením za člena, p. Václava Šatavu, c. k. zemský soudní rada a vldp. P. František A. Pecka, konsistorní rada. Jednání zahájeno bylo sdělením blahovůlného připsu J. B. M. Th. dra. Josefa Doubravy, jenž přijav na vědomí sdělenou jemu účetní závěrku o jmění spolku koncem roku 1906, snahám spolku žehná. Nato věnována posmrtná vzpomínka zakládajícímu členu spolku — slečně Marii Němečkové v Třebemítech, jejíž v poslední vůli učiněný odkaz v sumě 1.000 K ve prospěch stavebního fondu pro nový chrám v Náchodě s díky na vědomí byl vzat. Dle jednatele zprávy, která schválena byla, uznává se s díky záslužná působnost dlouholetých členů pana Václava Šatavu, c. k. zem. soud. rady, jakož i vldp. P. Františka A. Pecky, konsist. rady. Též Jeho Osvícenost vysoce urozený pan JUDr. Frant. Thun z Hohensteina, býv. c. k. okresní hejtmán v Náchodě, jakožto člen výboru osobně se přimlouval mezi šlechtou za získání příspěvků k účelům chrámového spolku a také skutečné zásluhou a přičiněním Jeho Osvícenosti dostalo se stavebnímu fondu na nový chrám v Náchodě v době od 9. března 1906 do 31. pros. 1906 příspěvků úhrnem v sumě 1.235 K 59 hal., ku kterému sumě Jeho Osvícenost při své návštěvě na rozloučenou dne 8. ledna 1907 znovu k účelům památky svého otce Zdenka hraběte z Thunů další částku 100 K věnoval, kterážto částka úhrnem v sumě K 1.335 59 na zvláštní knížku co fond hraběte Dra. Thuna pro vystavění nového chrámu v Náchodě na úrok jsou uloženy. Dle účetní závěrky pokladní za rok 1906, kteráž jakož i zpráva revisní komise rovněž schválena byla, vyrostl stav jmění spolkového za nynější správy dnem 31. prosince 1906 do výše 86.634 K 7 h a jest vesměs statutárně uloženo a vinkulováno. Od počátku roku přibýlo nově celkem 565 K 52 h, tak že stav jmění dnem 24. února 1907 obnáší úhrnem 87.199 K 59 h, k čemuž ještě možno přičísti slíbený odkaz po t. al. Marii Němečkové 1000 K, poněvadž se splacení tohoto legatu na jisto očekává dá. — Při doplňovací volbě byl za člena výboru zvolen jednomyslně vldp. Václav Dvořák, c. k. okres. hejtmán, jenž volbu přijal. — Veškerým příznivcům a obzvláště výše jmenovaným jakož i zejména slavné obci města Náchoda za poskytnuté značné příspěvky základné a za mocnou ochranu a přízeň dle usnesení valné hromady projevují se srdečné díky se snažou prosbou ku každému sl. spolku a jednotlivci, aby se ujal myšlenky spolkové, ji šířil, podporoval, pro ni přátele, příznivce a podporovatele získati hleděl a na to dbal, by při každé vhodné příležitosti pamatováno bylo sbírkami na nový chrám v Náchodě. Zdať Bůh!

Od Chotěboře. „Osvěta Lidu“ zas již bouří proti p. vikáři Jázlovi a činnosti p. faráře Vlčka zas opětně věnuje svoji pozornost. To uvědomování katolického lidu páli pány pokrokové, a proto jenom masat kněze, kteří pochopují, a mají dělat. O p. faráři Vlčkovi ondno jeden osvětář vyslovil přání: „Kdyby si ho již čert vzal!“ Věříme, pánové osvětáři, že byste byli rádi, aby si „ho čert vzal“, ale proč mu neřeknete na schůzích, co proti němu máte?

Převážně-hudební čtenář. spolek „Doubrava“ v Chotěboři pořádá v sobotu dne 16. března t. r. v sále „Panský Dům“ v Chotěboři přednášku slov. cestovatele, člena Národní Rady české, dp. Al. Svojsky z Prahy „O cestě kolem světa.“ V přednášce své předvede pan cestovatel slova a dvěma sty kolorovanými obrazy tyto kraje: Spojené státy Severoamerické, Mexiko, Japan, Čínu, Francouzskou Kóchinčinu, Zadní Indii se sultanátem Džohore, ostrov Jávu na Jižní polokouli, ostrov Ceylon, Přední Indii, načež cesta k domovu k Evropě nábírá se bude podél Arabie, Rudým mořem a Suezským průplavem. Světlo kyslíkové. Začátek o půl 8. hod. večer. Ceny míst: I. místo K 1 50, II. místo 1 K, stání 60 h. Předprodej lístků z laskavé ochoty převzal p. M. Brzek, majitel knihkupectví.

Z Renova m. D. V neděli dne 10. března t. r. konala se u nás ustavující schůze katolické organizace „Strany katol. lidu v Čechách.“ Sál p. Josefa Brudra, ač prostorný, v několika minutách určené hodiny rázem byl naplněn. Sešlo se na 500 účastníků. Schůzi zahájil místní kaplan dp. Martin Klouda a po věčném proslovu, poukázav na dějiny Francie více než před 100 lety, činil reflexi, že dějiny života t. j. dějiny svědčí, že ty doby nastávají skorem nyní u nás v Rakousku. Aby tak se nestalo úplně, poukazuje na to, že sešlo se r. 1906 v Praze komitě katolických stavebních program, dle něhož má se pracovat v nastávajících volbách do říšské rady. — Po té předává slovo pozvanému řečníku p. profesorovi Frant. Kohoutovi z Čáslav. Týž v promyšlené řeči poukazuje na příčiny nynější všeobecné nespokojenosti a prostředky, jimiž by se dalo stávkou bít. — Po té odpovídá. Dle praví: lid domnívá se namnoze, že císařská vláda zákony a tudíž že

špatných neudělá. Nikoliv, císař pán zákony jen potvrzuje. Dříve byly jakési kasty lidí a ti pouze měli (co určité společnosti majetkové) vliv na zákonodárství. Nyní bude jinak, každý dospělý muž bude mít vliv na zákony, a každý bude za zákony osobně mravně zodpovědný. Čte se program „Strany katol. lidu v Čechách“ s věcnými poznámkami s hlavním zřetelem na náboženskou školu, nábož. manželství a nábož. stát. P. řečník dále poukazuje, že katolíci mají plné právo se organizovat jako jiné strany a že jen v dobré organizaci jest síla. K ní tedy důtklivě vybízí. Řeč vyslechnuta s napjetím. Po ukončení a potlesku, jehož se p. řečníku plným právem dostalo, děkuje opětně místní kaplan Martin Klouděk p. řečníkovi a vybízí přítomné ku společnému postupu při volbách. Po té zvolení dva důvěrníci a to p. Hudík, rolník a p. Handl, sedlák. Členů ihned přistoupilo 162. Nato za volání „Zdať Bůh“ tato zasedání schůze ukončena.

Občanská záložna v Úpíci dle výroční zprávy koncem r. 1906 měla 1,965.173 K vkladů, půjčeno 1,772.174 K, čistý zisk za r. 1906 K 4089 36. Členů bylo 591 a 2315 podílů (46.300 K). Rezervní fond činí 90 380 K, až dosud darováno na dobročinné účely 73.415 K.

Za t. Fr. Tondlem. Odešla náhle duše šlechtinná, skromná, obětavá, milá všem, kdož ji blíž znali. Minulý pátek ráno roznesla se překvapující zvěst, že skončil dlouholetý profesor zdejší reálky a bisk. notář Fr. Tondl. Zesnulý narodil se r. 1842 v České Bělé, kde byl jeho otec kožníkem. Prodělal krutý život chudého studenta z let šedesátých. Studoval gymnasium nejprve v Ném. Brodě, pak (vyšší) v Jihlavě, kde byl spolužákem nezapomenutelného spisovatele Václ. Kosmáka. Co Kosmák ze skutečného života psával, to Tondl při vzpomínkách rád doplňoval a vysvětloval. Když Tondl dokončil středškolská studia, tenkrát jeho těžce strádající rodiče k vůli lepšímu bydli odebrali se po příkladě jiných do Slavonie, kdež si koupili domek a kus zahrady. Od chvíle, kdy své rodiče Tondl kus cesty za Jihlavu doprovodil, nespáčil jich nikdy již. Zemřeli po krátkém čase. Student vstoupil do semináře, ač mu to předsevzetí rozmluvl advokát, u něhož byl zaměstnán; ani na okamžik nerozpokořoval se Tondl vyplnití vřelá přání zemřelých starších matičky. Vzpomínal rád, jak o prázdninách užil náhradu za domov na pohostanství farářů. — Vysvěcen na kněze r. 1866. V době cholery přišel jako kaplan do Ronova, kde po šest let horlivě se účastnil vlasteneckého spolkového života, čímž upadl do veliké nemilosti úřadů politických i patronátů. Zato však duchovní představení měli ho v lásce, tak že povolán za katechetu na hradeckou reálku, kdež téměř 30 let jako muž zvláště bystrý, otcovsky o studenty se starající blahodárně působil, ač byl častěji chorobou navštěvován. Dle souhlasného svědectví kolegů a — což ještě významnější — samých žáků byl knězem vzorným, učitelem výborným a společníkem velice oblíbeným. Z častých zkušeností minulých čerpal zásady milého obcování s lidmi. Nemaje velkých osobních potřeb, byl vzácným lidumilem, podporoval všecken slušný tisk do poslední chvíle. Vždy se těžil dětincky na nové číslo různých časopisů. Ze svých knih zábavných založil a doplňoval farní knihovnu v Čes. Bělé. Ku Hradci Králov. přilnul upřímně. Vracel se i jako pensista sem rád aspoň na zimní pobyt ze svého rodiště. Snad není nikoho, kdo by na Tondla vzpomínal s nějakou trpkostí. — V neděli po 4. hodině vedl smuteční průvod vsdp. gen. vikář. Účastenství všech vrstev bylo neobyčejné četné. I nejdp. biskup účastnil se průvodu. Dále zde byli mimo kněžstva: bisk. seminář, reálka, paedagogium s představenstvy, katol. jednoty s praporem, zástupcové všech úřadů státních a samosprávných. Vsdp. gen. vikář dr. Frýdek vřele promluvil v Jitřkové třídě o zásluhách zesnulého jako kaplana a katechety. — V Čes. Bělé dne 12. t. m. přes valné nepřítomné počast bylo účastenství lidu při pohřbu přímo impozantní. Před rekviem v kostele měl případný proslov vldp. Tužín. Vldp. vikář Jázl z Libice sloužil rekviem. Bylo zde též kněžstvo kromě domácího z Chotěboře, Přibyslavě, Humpolce, Pohledu, Dol. Krupé, Sopot a intimní přítel zesnulého prof. Fröhbauer z Hradce Králov. V průvodu hráli též: zastupitelstvo obecní, sbor hasičský, beseda, okrašlovací spolek, zálož. a spořitel. družstvo. Tělesné pozůstatky pochovány s velikým záruktem a věčnou vzpomínkou. Bůh rači přijati věrného sluhu do ráje svého!

Různé zprávy.

Jak to asi vypadá ve státě, v němž „klerikálové“ mají v parlamentě většinu. Belgie je tím nešťastným státem, kdež už přes 30 let mají většinu ve sněmovně a vládu země úplně v rukou „klerikálové“. A přece ve sněmovně dne 28. m. m. gratuloval spryodaj posl. Leon se skupiny Beernaert—Holleputte, Woestovi ostře hledící na praty, vládu k odvážné politice národohospodářské, vedoucí Belgii k hospodářskému rozkvětu. Za posledních 10 let na př. věnovala vláda Woestova 812 milionů franků na sdokonalení a povznesení inventarů státních, drab, tak že belgické dráhy úplně stačí ku zvládnutí všech spojenců potřeb obchodu a průmyslu.

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. Dle správy „Ostrav. Kraje“ na jímě Alexandrova v Mal. Kuněšech naddělní p. Bielecký byl nucen poslati zpět několik socialistů, kteří chtěli sjetí dolů, ač byli opilí. Bielecký přítomnému delegátovi řekl: „Když vaše strana stará se tak o dělnictvo, proč nestará se v první řadě o to, aby dělníci odnaučili se pít?“ Inu—šidovské kofalny měly by džmu, a proto vědové stojí pod vrchním komandem šida Adlera dovedou přimhouřiti diplomaticky oko. Nemá nad opatrnost! — „Opavský týdeník“ otiskuje zprávu z Dombrové: „Věta, kapitál může sobě jenom blahopřáti k podobnému spolku, jakým jest sociálně demokratická „Unie“...“ Bud nikdy nebylo mezi dělnictvem snámo, anebo alespoň nebylo v takové míře jako dnes — anonymní udavačství správám závodu, toť hlavní zásadna „Unie“. A to nejen dělníci, kteří nechtějí vatoupit do tohoto spolku, nýbrž také dozorců. Dozorci musí býti dnes nečita a despota i k nejdůležitějšímu dělníku, nechce-li býti u správy závodu anonymně ošerněn. Přimhouřili-li by někde oko k nějaké ne ze zlomyslnosti zaviněné věci a neměli dělník členem „Unie“, pak druhý den již anonymní dopis leží na stole v kanceláři závodního a dozorce jest volán k zodpovědnosti. Kdyby však toto také učinil u člena „Unie“, vezme to prostě udavačský sbor na vědomí a závodní se o tom nedozví. Právě špiclovské stůry, denuncianty a pomahače kapitálu vychovávala sociálně-demokratická organizace. Kdyby dělník blánil se k národní straně, pak běda mu, hned špiclové a denuncianti jsou v činnosti, aby mohli o něm anonymně raportovat. Lonský rok pořádala se v „Národním domě“, který je trnem v oku sociálním demokratům, mikulášská zábava. Jistý dělník se jí také účastnil bez vědomí dozorce. Totiž nepracovalo se, ale onen dělník prosil svého kamaráda, aby službu v té době za něho vykonal. To se také stalo! Hned na to přišel organizovaný špicl čmuchat, protože věděl, že v „Národním domě“ je zábava, zdali tam také nešel onen dělník. Druhý den chodil agitátor a šádal jistého dělníka, aby mu anonymní udání napsal, protože zmíněný agitátor neumí psát. Dělník však psaní udavačské odepřel, ale přece se někdo našel a závodní hned druhý den zavázl rozsáhlé vyšetřování jak proti dělníku, který se zábavy účastnil, tak i proti dozorcovi, že napsal dělníkovi šichtu, ač dělník přij nebyl na závodě. Dozorci ovšem žádné viny na tom neměli, protože nevěděli, je-li dělník v práci čili nic. Dělník dostal peněžitou pokutu a málem byl propuštěn. Vidíte, jak pracuje soc.-demokratická organizace proti kapitálu! — Nedávno odsouzen socialistický pokladník karlínské nemocenské pokladny Kraber na tři roky do vězení pro zpronevěření 20.000 K. V případě tomto neběží jen o Krabera. Vždyť kradl po pět let a žádný o tom kradení tak dlouhou dobu nic nevědl.

Ze zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. Z dotace 500.000 K, kterou věnoval sněm království Českého ve prospěch živnostníků postižených následky živelných pohrom z let 1903 a 1904, byl po návrhu zem. komise živnostenské schváleného zemským výborem království Českého utvořen zvláštní bonifikační fond pro pojišťování živnostníků při zemském fondu císaře Františka Josefa I. Podle usnesení zemského výboru má základní kapitál 500.000 K býti zachován u účelům bonifikačním a pouze úrokového jeho výnosu má učiti se k nadlepení rent, při čemž sluší bonifikační obmeziti jen na případy opravdové nuznosti, když by pojištěný důchod nastoupil v 65. roce a aspoň 12 K roční renty si byl získal buď vklady vlastními nebo společenstvem za něho učiněnými. Poněvadž nejnížší důchod, který Zemským pojišťovacím fondem smí býti vyplácen, činí dle stanov 24 K, bude nadlepení renty v jednotlivých případech činiti 100%, získaného důchodu, pokud si pojištěný živnostník nezískal svými neb společenstevními vklady více než 12 K doživotního důchodu. Poněvadž k zjednáání renty 12 K od dokončení 65. roku dostačí i ve vyšším věku pojištěncové vklady neveliké, bude moci býti účasten výhod bonifikačního fondu i nejchudší živnostník tím spíše, bude-li ho ve snaze té podporovati i společenstvo, jehož je členem. Proto jest jen na živnostnících samých, aby pilným vkladáním zadost učinili podmínce pro účast na bonifikačním fondu stanovené. Radou v té příčině bude co nejobotnější nápomocna kancelář zemského pojišťovacího fondu v Praze-III. u Montáží, — která na požádání podá bez průtahů poučení ústní nebo písemné a prospekty zále úplné zdarma i vyplacené. Podobné učiní jednateleství tohoto útvaru zřízená u všech téměř okresních výborů, obecních úřadů, různých spojiteln, Raiffaisenek, živnost. společenstev, správ škol, duchovních úřadů, firem atd.

Kněžský dům v Luhačovicích. Dne 6. a 7. t. m. šla se v Luhačovicích komise 9 kněží z diecése brněnské i olomoucké, aby učiněn byl rozhodný krok k realizování projektu kněžského domu. Bylo konstatováno, že navržená korunaová sbírka nedosáhla by se cíle. Proto seřazen byl zafizovací výbor, jehož úkolem jest na prvním místě, aby zřídil stavební družstvo, jež by pak myšlenku stavby kněžského domu v Luhačovicích provedl. Tento zafizovací výbor přijímá členy až do definitivního ustavení spolku, kteréž se provede, jakmile budou stanovy potvrzeny, tedy asi do dvou měsíců. Členové budou řádní, příspěvkující a čestní. Členem řádným může býti jenom katolický kněz, který upíše aspoň jeden podíl v obnosu 50 K, splatný v pěti ročních lhůtách po 10 K. Členové přiblíží přijímá zatím pokladník dp. Leop. Kolísek, farář v Předklášteří u Tábora na Moravě. Dosud splacené korunaové příspěvky budou se štítati jako splátky na členské podíly. Ustavující valná hromada, již bude podána zvrchní zpráva o vykonaných pracích zafizovacího výboru a již předloženo bude několik možných variant realizace projektu, rozhodne pak sama definitivně o způsobu, jakým projektovaná myšlenka má býti provedena. K ustavující valné hromadě budou pozváni všichni kněží, kteří u pokladníka za členy se přihlíží. Poříbba kněžského domu v Luhačovicích a ještě více potřeba prostornějšího věnování kape pobíží státní, jest nejen mezi kněžstvem, ale i mezi katolíkymi laickými hosty všeobecně uznáváno, a jak se zdá, nebude nedostatek dobrodinců

i s nad mimokněžských. Všichni kněží, kteří uznávají potřebu kněžského domu a veřejné větší kaple v tak důležitém našem lázeňském místě, v němž s nejlepšími zdroji léčby jsou choroby krční, náše kazatele, spovědníky a katechety nejvíce obšťábní, všichni, kteří výhod tohoto kněžského domu někdy účastnými byli chtějí a pro myšlenku svépomoci horují, prosí se, aby během měsíce března a dubna za členy družstva se přihlásili. Zařizovací výbor zvolil předsedou P. A. Hlavinku, kons. radu a faráře v Kučerově u Vyskova; místopředsedou P. F. Lužného, faráře v Kateřinách u Opavy, pokladníkem p. Leop. Kolíka, faráře v Předklášteří a jednatelem P. F. Gregárka, faráře ve Staré Bělé u Mor. Ostravy, kteří všichni jsou ochotni na dotazy interessentů odpovídati.

Židovské hrozby. Do aněmu království Čes. dostavila se deputace židovská, žádající na předsedovi mladočes. klubu dr. Škardovi, aby posl. Březnovský byl donucen sanechati antisemitismu, nebo že s toho židé odvedí své důsledky. V mladočeském klubu našli se ovšem lidé, kteří poníženě podporovali přání židů, ale posl. Březnovský jako židovský živnostník rázně se opřel tomuto nedůstojnému požadavku.

Český kapitál do Slovače! V Turč. Sv. Martině je od dvaceti let národní akciová továrna na nábytek z obývaného dřeva, zvaná „Dielňa na náradie.“ Výrobky jsou proslulé a jdou nejen do celé Evropy, ale hlavně do krajů tropických. Továrna je objednávkami zabruhá a neustále sákasníkům. Odtud vyšla snaha továrnu zvětšiti. K tomu cíli společnost vydala 3000 prioritních akcií po 100 K, jež mají přední právo na zisk před ostatními. Dluhů továrna nemá. Nový kapitál obrátí se na nové stroje a na suroviny, jež za hotové jsou nejlevnější. Dielňa na náradie koncese má, má už také schváleny stanovy k reorganizaci. Nábytek z obývaného dřeva bukového vyrábí se jen v našem státě, kdežto se ho užívá po celé zeměkouli. Jest vzhledný, lehký, velmi pevný, nesnadno se poškodí, jež laciný, také doprava jest laciná — má najisto příznivou budoucnost. Martinská Dielňa je podnik toho druhu jediný v rukou národních a výrobky její vynikají. Podle úředně schválených stanov mají majetníci prioritních akcií zabezpečení 5%, úrok a kromě toho ovšem i podíl na zisku. Upisovací přihlášky radě laskavě co nejdříve zaslati filiálce Živnostenské banky v Brně, nebo bance Tatle v Turč. Sv. Martině, neb o bližší informace se přihlásiti u výboru československé jednoty v Praze.

První Slovák doktorem všeobecné lékařství. Slov. Narod. sděluje, že dne 15. února byla na šenkové lékařské fakultě v Petrohradu na doktora veškerého lékařství promována slečna Eleonora Ludovikowna Jenko, dcera jednoho z předních lubenských lékařů a vynikajícího péstitele slovenské vzájemnosti dra. Ljudevita Jenko. Nová doktorka absolvovala gymnasium na Cotyni (na Černé Hoře), ačž odešla se na universitu do Petrohradu, kde nyní dosáhla nejvyššího akademického stupně.

Uherská svoboda pod patronátem židovstva. Kandidát rumunské strany Brediceanu prošel v uherském Bogdanu při posledních volbách velkou většinou, poněvadž v kraji tom jest 80 procent Rumunů. Ale pošílověštlí státníci maďaronští hned si věděli rady. Prohlásili volbu za neplatnou a vším úsilím se namáhali, aby při následující volbě prodel miláček uherské koalice šid Julius Weiss, šéf redaktor pešťského „Tagblattu“. Neumí ani slova rumunsky, proto se ani voličům představití nešel. A tu před druhou volbou rumunští vlastenci z obcí vypořádání, všichni stíženci státní železniční společnosti nuceni inspektorem židem Tausigem voliti Weissu pod strážou služby; pivo, víno, kořalka proudily pro voliče se sudů. Faráři katoličtí, kteří se chtěli zastati lidu, byli bezohledně pronásledováni. Faráři Popoviči nabízeny za žádanou pomoci 8000 K, vyhráno národním učitelům, krémářům hraceno odejmutím koncese. Podvůdň spácháno plno. Hrozný nátlakem sehnáno pro šida 1634 hlasů proti 1108 kandidáta národního. Prý ta volba stála na 800.000 K. Ach, ty maďarská svoboda, jaké lidi doveďeš prohlisovat se „zástupce a poslance lidu“! Takhle se mění jen forma starého nevolnictví; za poslance Rumunů navenec šid, který ani rumunsky neumí, natož aby práva rumunského lidu hájil! Nepl potom parlament paskvilom na lidovou svobodu?

Další „lidumilná“ práce ruských „reformátorů.“ Když v Leoném 18. února ve studentském konviktu polytechniky dala se policejní prohlídka, vržena na dvůr puma. Policie našla v budově celou dílnu na výrobu látky. Z 1.077 osob bydlících v budovách konviktu nalezeno 30 osob, jež tam žili nezákonně; skoro všichni tyto veškeri byli židé. I v pokojích studentských nalezeny pumy a jiné zbraně. Na půdě nalezena tajná tiskárna; odvezeny dva vozy pobuřující literatury. Jediný student Tolstoj měl dva kusy zakázané literatury. — Telegraf z Jalty 18. března sděluje, že na generálního gubernátora Dumbadova byla bezna puma; raněn gubernátor i koť jeho. — Jak revolucionáři úsilně pěstují „moderní kulturu“, toho výmluvný obrázek podává již jediné čís. 38. „Nár. listů.“ Dle referování těchto šlala ve Veršavě zavražděn úředník tajné policie Grün, když vycházel z lázně. V Třilisu těžce raněn přednost státnice Kreialer, v Nachičevani na Donu spáchán atentát na organizátora svazu oktaabristů Makarenka, v Oděse zatčeno třicet chovanců obchodní školy, že ji chtěli vyhoditi do povětří, v Moskvě oběšen sedlák Gobulev pro přepadení nádražního kasíra, v Nižním Novgorodě odsouzení čtyři lidé na šibenici pro loupežné přeplatění krámu, v Třilisu vyloupilo pět lupičů vagon zboží v ceně 90.000 rublů, v Kazani objeven sklad revoluční literatury. V Kyjevě zatčen šák charkovské hosp. školy Machalin pro pokus oloupiti kasu šelem nížní stanice, v Tulě vyslyšování revolucionářů, v jejichž bytech nalezena revoluční literatura, v Jakutském zapovězena socialistická tiskárna se skladem revoluční literatury. Huská sbírka sdělení za jeden den Divně to židé vychováli své pomáhače. — Přes to, že nyní již začíná zasedání lidový parlament, dějí se násilnosti

dále. Stojí tudíž štváči opravdu o klidnou a prosperující reformu. či jsou jim násilné přepady a lovení v vodách balných milejší?

Největší výběr
KÁVY
a veškerého
kupeckého zboží
za nejlevnější
ceny nabízejí
Bratři Guthové,
Hradec Králové. Roh Velkého
a Mal. nám.

Postavením moderních dílen umožněno mi obsloužit p. t. obecnostvo pracemi

do oboru

kočárnického

apadajícími v provedení nejmodernějším a nejdo konalejším.

Čeněk Buben,
kočárník v Hradci Králové,
Pospíšilova třída.

Blakupská
knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí k nastávající

gener. kanonické visitaci

Obrazy Sv. Otce Pia X. v pěkném paspartout — světlou obrazu samého 26x30 cm. — vera effigies — za K 150; tytéž ve formě doplnění 100 kusů za 4 K; o něco větší na památku dětem se hodící 100 kusů za 7 K; doplnění s podobenkou J. B. Milosti **Th. Dra. Dobruhy** 100 kusů za 4 K; ve formátu větší 100 kusů za 7 K; k zarámování 1 kus za 60 hal. **Modlitby po mši sv. (3 Ave)** české a lat., česko-něm., něm.-lat. na deskách kus za 30 h. **Panem de coele** na deskách 30 h. Oboje předchozí ve **okrasných deskách** 1 K. **Kanonické tabulky** soupravu K 250 **Fraeparatio ad Missam** 1 K **Gratiarum actio p. M.** 1 K **Proces ad incensum paramenta Missae** in sacristiam na desce za 30 h. **Gazus reservati** do zpodobnění a 8 h. **Tabulky: „Neplivat“** a „Zavřít dobře“ a 20 h. **Připomenutí o služném chování se v kostele** a 30 h. **Instructio de gener. can. visitatione** brožov. v celoplošné 50 h. **Matrila birmovaných** s linováním arch a 8 h. **Birmovací listy** 100 kusů a 35 h. **Jiné tiskopisy potřebné vždy na skladě.**

Svému velectěnému
panu vrchnímu správci poštovnímu
JOSEFU ROŠOVI
— ku dni 19. března. —
K Vaším ctěným jmeninám přejeme,
aby Pán Bůh sám ráčil všeho dobra
hojně dáti.
Kž v kruhu svých milých těšil byste
se stálému zdraví a spokojenosti!
To Vám přeji
poštovní zřizenci.

Veřejná soutěž.

C. a k. patronátní úřad v Bystřem u Poličky

žádá veřejnou soutěž přestavbu a rozšíření kostela v Korouhvi.

Stavební náklad bez vnitřního zařízení rozpočten jest na 31.869 K 73 h.

Do plánu a rozpočtu, jakož i podmínek lze ode dne 10. března t. r. u far. úřadu v Korouhvi nahlédnouti.

Oferty řádně kolikované a vadiem per 1600 K (jeden tisíc šest set korun) doložené a zapečetěné přijímají se do 31. března 1907, 12. hod. polední u c. a k. patronátního úřadu v Bystřem u Poličky.

C. a k. patronátní úřad v Bystřem,
dne 5. března 1907.

Pozn. Soutěž na vnitřní zařízení kostela bude porději vypsána.

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové
vypisuje konkurs na nové střižený úřad
sekretáře
družstva,
s nímž spojeny jsou práce redakční a agitační. Místo na rok je provisorial a plat prozatím 1600 K a cestovní diety. Při definitivě plat bude přiměřeně zvýšen.
Zadatel s přiměřeným vzděláním podejte žádost, k níž badiž přiložen křestní list a vysvědčení o dosavadním zaměstnání, nejdéle do 31. března b. r. Po přijetí nutno nastoupiti do 14 dnů.
Politické družstvo tiskové
pod ochranou sv. Jana Nepom.
v Hradci Králové 27. února 1907.
Václav Uhlíř, Dr. Fr. Beyl,
předseda. jednatel.

VEJCE k násadě obrovských kachen,

výstavních to kusů významných první státní cenou: pekingských 1 kus 25 h, minorek čerých 1 kus 16 h, prodá a dotazy zodpoví

ALOIS BLATTO,
v Ostřetíně u Holic.

Pravé národnostní nebezpečnosti.

(3) Boj mezi jednotlivými politickými stranami českými jest daleko tužší než náš boj proti — germanisaci. Obrovské sponsty papíru potisknou se u nás jízlivými nájezdy strany na stranu, hrubými vtipy na náboženské přesvědčení valné většiny národa a útoky čistě osobními. A zatím Němec a germanisující žid bezky po tichu ubírá nám kus po kuse půdu. Takový nehluchý boj Germanstva a židovstva proti lidem z české krve jest zápasem pro nás nebezpečnějším než zarputilé útoky Němců ve sněmovně. Voláme ve sněmovně po rovném právu národnostním, ale na druhé straně národnostní drávu svoji postupuje náš úrod bez zvláštního rozdílení kus po kuse svým nepřítelům. Teď právě prolétla novinami zpráva — jen kratičká, jak často v ryze české krajině najednou objeví se Průšák jako nájezdec dvora nebo velkostatkář, který neumí ani slova českého, ale při tom počne se roztahovati, jako by byl někde v Poznaňsku. Zvláště u Plzně lze pozorovati, jak české dvory pomalu jsou zabírány zahraničními kapitalisty; pak v takových místech brzy povstává německá škola. Ovšem že za takých poměrů brzy tam bude německý ostrov — až si z místa toho učiní Němci třeba nespravedlivé „německou državu“. — Pozor, česká Plzeň, nebuď příliš bezstarostná; nezapneš-li všechny síly, budou z tebe České Budějovice, kde již dovede německá menšina nespravedlivé vládnouti nad českou většinou — za vlídného mlčení vlády. V Budějovicích rozhodl o nadvládě nenasytých Taschkovců nad Čechy veliký německý kapitál. Pak bývá marno protestovati, marno naříkati při nynější vládní situaci. Politika bere zřetel ke skutečnosti, k poměrům, jaké jsou a sikhli k tužbám sebe spravedlivějším, nemají-li tyto fyzickou oporu.

Jak jest tomu dlouho, co Vrchlabí bylo městem českým? A nyní město to, tolik rozšířené a zvelebované, nachází se úplně v moci německé. Blízké lesy přímo volaly, aby čeští kapitalisté postavili se na obrozenou posici a svoje perize dali do průmyslu dřevařského. Čech však neslyšel, oddával se sladké idylce. Přišel však Němec a žid; ti rozhodli svoji činnost a svým kapitálem o národnostní otázce v místě tolik důležitém! Z Vrchlabí překročil jeden kopec a jsi v krajině úplně české. A Vrchlabí samo německé! Není to obžaloba na naši netečnost? Elegické vzdechy mnoho nepomohou, jsou příliš laciné, málo co napraví. Demosthenes vytýkal v jedné řeči Athénánům, že si počínají ve svém poměru k makedonskému Filipovi po způsobu prostomyslných barbarů; barbar nechá na obličej dopadnouti ránu a pak teprve se za tvář chytá — když už jest po skutku. My se mnoho podobáme oněm Athénánům; zdviháme srdcelomný nářek teprve po dokonaném neštěstí, jako bychom dříve nebyli mohli hroziti nebezpečnosti pozorovati a již předem výsledný odpor klásti.

Národohospodářská zdatnost rozhodne. U nás roku minulého ani se nevědělo, co počítí a neobvyklou úrodou švestek. Rumuni-cizinci to věděli, jak náš přeosvícený národ s úrodou si počínati má, odhodlali se k daleké cestě do naší země a zde prakticky nám ukázali, co potřebí činiti, aby polovice úrody nebyla zcela zničena. Jinde, zvláště v Německu usilovně přemýšlejí, jak by úroda stoupla a draze se zpeněžila, a nás ležela hotová úroda ovoce ladem. Němečtí spekulanté skupují zde ovoce za pakatel, dávají si dovážeti z Čech i maliny, brusinky. A my pak draze kupujeme různé likéry z ciziny, jež jsou vyrobeny z domácí úrody.

Což proběh již dávno před uzráním ovoce se neměly učiniti vážné kroky k plnému zúžitkování veliké úrody? Nebylo času; musily se konati přednášky o „klerikální bydle“, o rozluce manželství, atd.

Kapitál cizí vzrůstá do závratné výše, Čech často sám zbytečně vlastní peníze posílá za hranice, učí se dělati poslušného sluhu kapitálu cizího, sám si dovede pomoci málo; ale nahraňuje si svoji bídu aspoň výskáním nad svobodou (!) a vyhledáváním různých.

V Praze Němci před říšskými volbami se uнесли postaviti vlastního kandidáta. Všude najednou z toho veliké rozdílení. Ale divme se! Většinu pražských Němců tvoří vlastně židovští kapitalisté; a kapitál si už může něco dovoliti jako v Budějovicích. Německo-židovský kapitál bude mocné působiti při agitaci na české voliče, odvílel od německých chlebovárců. „Nár. listy“ dne 19. března správně poznamenávají: „Největší nebezpečí Prahy v ohledu národním jsou Němci neprovokující, v zátiší bez ofensivy (bez výboje) sílící.“ Svatá pravda! Často ten, kdo ryčným hlukem a protesty příliš

na své plány upozorňuje, dopadne hůř než politik klidně přemýšlející, vážně počítající a v tichosti své posice upevňující. Israelský kapitál pražský může našim frázovitým vlastencům přinésti velmi nemilé překvapení. Ovšem že Němci vlastně budou voliti pouze kandidáta sčítacího. Ale na užší volbu bude míti počet židovsko-německých hlasů vliv velice závažný. A možná dost, že „vlastenecký“ kandidát český, který bojuje junácky za zrušení české bohoslovecké fakulty, musí volky nevolky vejíti při užší volbě v nevdačný kompromis s talmudem a židovsko-německou Talmud-thoron. A židům nijak nebude vaditi při jejich jarém postupu málo pokrokové jejich náboženství. Zatím však naši pokrovní vlastenci, čtoucí požidovštělé listy, v potu tváří snaží se zachrániti národ náš přednáškami o reformě manželství, o tmářství katolické církve atd. Tohle asi znamenitě postaví Čechy na noby proti našemu nepříteli! A protikatolická agitace má už svůj průchod i do škol matičních — na územích tolik ohrožených! Matiční učitel, který má pravou lásku k obrozenému národu, varuje se ze všech sil vyvolávati různé; ale jiným již nyní více se líbí protináboženské štvánice, rozkol i v zapadlých obcích než svorný postup proti německým sokům tolik mocným.

A teď se podívejme jen letmo na kus skutečné a prospěšné práce národní. Pravé čtu poslední účetní zprávu První záložny ve Vys. Mýtě. Celkový peněžní obrát záložny za r. 1906 činil 100,303,254.50 K, proti roku předchozímu o 12,986,347.66 K více. Záložna ta poskytla za jediný ten rok darů a příspěvků 42,013.03 K. Tentýž ústav zřídil již dříve sedm dobročinných nadací. — Takhle se luští národohospodářská otázka daleko líp než protestními schůzemi proti katolickým školám. A kdo mluví o zasloužilém řediteli První záložny, p. Janu Fidlerovi? O štvavém, placeném agitátorovi se píše a mluví s větší pochvalou než o mužích skutečné práce národní. Prohlédne konečně náš lid, pozná skutečný svůj prospěch a dovede se postaviti proti opravdovému národnostnímu nebezpečnosti?

(Zasláno.)

VÝSTAVA

nábytku, koberců

i ostatních předmětů ku zařízení bytů, hotelů, vill atd., uspořádána nyní ve spojených mych továrnách, vyazuje tentokrát zvláště velký výběr. (Vystaveno zařízení pro 180 místností.)

! Příležitostně nabídním pod ceny tovární: zbytky koberců, jednotlivé pokrývky stolní a na postele, jednotlivé záclony, koberce odpadkové, jednotlivé skříně, jednotlivé postele a židle. !

Těž na splátky!

Cenníky a rozpočty zasílám zdarma.

ADOLF NOVOTNÝ,

spojené továrny nábytku a koberců

v Týništi n. Orlicí.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

J. F. LANGHANS,
c. s. k. dvorní fotograf
Hradec Králové
Adalbertinum.

Největší výběr
KÁVY
a veškerého
kupeckého zboží
za nejlevnější
ceny nabízejí
Bratři Guthové,
Hradec Králové. Roh Velkého
a Mal. nám.

K jarnímu seti
nabízím
zaručené pravé a kličivé osiva:

Oves obrovský, dánský **Ligovo** raný, měkko-
šupinatý, velice výnosný 100 kg K 14.—, 5 kg
K 1.40.

Oves „ideál“ obrov. nový druh, vypěstovaný kří-
žením obr. z Ligova s amer. dolar. ovšem
a pečlivým výběrem ustálený. 100 kg. K 30.—,
5 kg K 4.—.

Žito jarní horské „Montagne“ 100 kg K 24.—, 5 kg
K 1.40.

Rohličky ranné, májovky šestitýdňí pravé.
50 kg K 10.—, 5 kg K 1.50.
Erlurská perla, ranné, žluté, nadmíru výnosné.
100 kg K 16.—, 5 kg K 2.—.

Ječmen hanácký pravé původní
setba z Hané. —
100 kg K 28.—, 5 kg K 2.—.

Vojtěška francouzská (lucinka)
kokotice. 10 kg K 16.—.

Ligrus či **vičenc** jednoseč. neb dvousečný.
10 kg K 5.—, neb K 6.—.

Travy čisté neb **smíšené luční traviny**
k zakládání dvousečných luk, sestavené
ze zcela čistých semen a to pro *půdy suché*, pro
půdy prostřeinné, pro *půdy těžké*, *směs pro laské louky*. 100 kg
K 80.— až 90.—, 10 kg K 10.—.

Řepy krmné: **Mamutka**, **Ecken-**
dorika, **Chofovka**,
Askania, **Oberndorika**. **CUKROVKY:**
Imperial, **Brabantka**, **Malovanzelebenka**.
10 kg K 8.— až 9.—; při větší odehlře ceny lev-
nější.

Na skladě nacházejí se:
Umělá hnojiva: ledek, káinit, struska,
superfosfáty atd.
Veškeré druhy **semen polních, zahradních**
a lesních.
Cenníky, dotazy, vzorkované nabídky zdarma.

Fr. Viktorin, odborný závod v Hradci Král.
semenářský
Velké náměstí, proti biskupské residenci.

Postavením **moderních dílen** umož-
něno mi obsloužiti p. t. obecnostvo pracemi

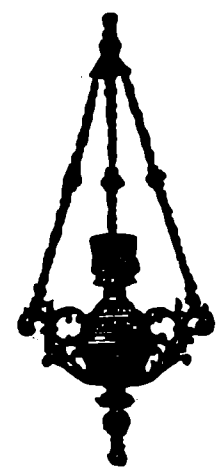
do oboru

kočárnického

spadajícími v provedení nejmodernějším a nejdo-
konalejším.

Čeněk Buben,
kočárník v Hradci Králové,
Pospíšilova třída.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktní ul., vyučený pastýr spe-
cialně na kostelní nádobí, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. *Žádám přesované vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.*

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sklo zahradnické

do pařenišť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . 11 bal.
26/26 . . . 13 "
30/30 . . . 17 "
fermežový (mel (kyt) . 19 "

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —

poštovní dobřírkou

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svíce chrámové,

též paschály, triangle

— a jiné voskářské výrobky —

doporučuje v nejlevnějších cenách

c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veledůstoj-
nému duchovenstvu ku nákupu doporučeny
ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské
konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídké pocty
tim, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou
Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího
pána Dra. Josefa Doubravy, který po pro-
hlídce závodu o jeho vedení pochvalně vyslovil
se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltární obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

✠

Četná doporučení od veledůstojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Bez nábytků a
různé předměty hodící se za „arby“.

Původní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových,
pokrývek na stoly a lůžka, přikrývek pro-
šívaných a flanelových, přikrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —
Úplné vybavy pro nevěsty.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada besplatně, bez
vš. závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

C. k. místodržitelstvím koncessovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné
předměty pro domácnost atd. provádí
závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 118.

Práce solidní.

Ceny velmi mírné

Boží hroby

krásně provedené a velikém výběru v každém
slohu, se vším přeláčenstvím.

Sochy Těla Páně

a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i z pevné sádky, jemná polychrom. (ve
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemná polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí veledůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku
úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách
půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelé vy-
loučení. Adresy družstev sdělí besplatně
centrální ředitelství Spolku úředníků,
Viedeň, Wiplingerstrasse, 25.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Jiřikova třída 232.

Lesní sadbu

velmi krásnou, bohatě zakořeněnou, všech druhů,
nabízí Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci
Král., z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký . . . 6.—
4letý škol. smrk, 25—50 cm. vysoký . . . 14.—
1letá velmi silná borovice . . . 2.40
nejméně 50.000 K 2.10; nejm. 100.000 1.90
2letá škol. borovice . . . 6.—
1letá borovice černá . . . 3.—
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký . . . 5.—
nejméně 10.000 . . . 4.—
2letý škol. modřín, 25—65 cm. vysoký . . . 14.—
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká . 30.—
1letý dub obyčejný, 10—25 cm. vysoký . . 8.—
nejméně 10.000 . . . 6.—
1letý dub rudý, 8—30 cm. vysoký . . . 10.—
nejméně 10.000 . . . 8.—
(tomato se u nás i na špatn. půdách dobře daří)
1letý akát, 40—110 cm. vysoký . . . 18.—
1letá bříza 12—35 cm. vysoká . . . 7.—
Vše za tisíc, loko stanice. Balení do mechu zdarma.
koše v ceně výrobní. Mimo tyto ještě mnohé jiné
druhy. Žádejte ceník, který obsahuje krátký a
jasný návod pro neodborníky. — Sazenice jdou
drahou jako rychlozboží za cenu zboží ná-
kladního. Při odběrákách 200—1000 k. 2%, až
6% slevy.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební
Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem poštou.

**Bibliotéka
lékařských spisů
populárních.**

Redaktor **MUDr. D. Panýrek.**

O sluchu, jeho chorobách a která je předchází. Napsal Dr. Josef Čisler. S 2 vyobr. za 1 K 10 h.
Olylost, dna, cukrorka. Napsal MUDr. V. Mladějovský. 80 h.
Vady řeči a jak se jich ochrániti. Napsal MUDr. Zikm. Janke. Cena K 1:20.
Bolení hlavy. Napsal MUDr. O. Zuna. Cena K 1:20.
O nové léčbě světlém a sluncem. Napsal MUDr. V. Mrázek. K 1:10.
O podivných a lidích nápadných. Napsal prof. Dr. A. Heveroch. Cena K 1:80.
Abeceda zdraví a nemoci. Napsal prof. dr. M. Jovanovič-Batut. Cena K 1:60.
Padoucnice čili epilepsie. Píše Dr. J. Šimsa. 90 h.
Zuby a jejich ošetřování. Napsal J. Jesenský. S 21 obrázky. Cena K 1:40.
Katary horních dýchadel, jejich příčiny a následky. S 2 vyobr. Napsal dr. J. Čisler. K 1:40.
Mariánské lázně v Král. Českém. Napsal V. Mladějovský. K 1:—.
O léčbě mořem. Napsal MUDr. V. Mrázek. K 1:40.
Vše čili sluný krk a o chorobách štítné žlázy vůbec. Se 7 pův. obr. Napsal MUDr. D. Panýrek. Cena K 1:60.
Vady srdce, zkrpatění tepen a o některých jiných chorobách srdce a cévstva. Napsal Dr. Jan Stock. Cena K 1:—.
Tabák, pěstování, výroba jeho a zejména zdravotní význam pochutiny této. Napsal Dr. V. Walter. K 1:—.
Kašel. Napsal MUDr. Theodor Novák. Se 4 původními obrázky. Cena 90 h.
O léčení chorob nervových, zvláště elektrinou. Napsal MUDr. V. Vítek. 80 h.
Léčení vodou. Širší inteligenci objasňuje MUDr. Vojt. Mrázek. S ilustr. Cena K 1:50.
O současných čili tuberkulose plic a jak proti ní bojovati. Napsal MUDr. Em. Semerád. 70 h.
Jak žít dlouhý život. (Makrobiotika.) Napsal MUDr. Fr. Navrátil (Arco). Cena 70 h.
Choroby žaludeční. Napsal MUDr. J. Peyr. Se 4 vyobrazeními. Cena 1 K 20 h.
O horečce a jejím léčení. Napsal Dr. Vladislav Mladějovský. 1 K.
Hubenost, její význam a léčení. Napsal MUDr. Vojtěch Mrázek. 1 K 20 h.
Závrat a jiné choroby nervové. Napsal MUDr. V. Vítek. Cena 80 h.
O sedivění a barvení vlasů. Napsal Mag. Pharm. Bedř. Morávek. Cena 1 K 30 h.
Střnutí štje. Napsal MUDr. Panýrek. Cena 80 h.
Reuma. Napsal Dr. Vratislav Kučera. ordin. lékař v Pišťanech. Cena 1 K 20 h.
Ischias a jiné bolesti nervové. Napsal MUDr. V. Vítek. Cena 60 hal.
O chorobách ledvin. Napsal MUDr. K. Bulíř. Cena 90 h.
Dr. Kose O.. *Základy diéty.* Cena 1 K.
Každý svazek v plátně vázaný o 80 haléřích ceny více. Poštou o 10% ceny více.

Osobám pevného postavení též dám celou sbírku na splátky.

Nakladatelství Knihkupectví
Hejda a Tuček
PRAHA,
II., Karlovo nám. č. 26 nové.
Současně upozorňujeme na svůj sklad knih nových i antikvárních.

Hledáte-li nějakou knihu novou nebo antikvární, raďte u nás učiniti dotaz.

**Zachovalé
varhany =**

jsou výhodně na prodej.
Adressu sdělí administrace t. l.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
**divadelní
obleky**
všech druhů
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

VEJCE k násadě obrovských kachen,

výstavních to kusů vyznamenaných první státní cenou: pekinských 1 kus 25 h, minorek černých 1 kus 16 h, prodá a dotazy zodpoví

ALOIS BLATTO,
v Ostrétně u Holic.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

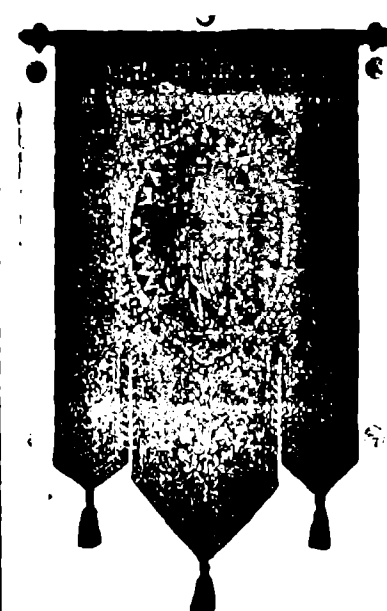
elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn. a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-gasse čis. 35.

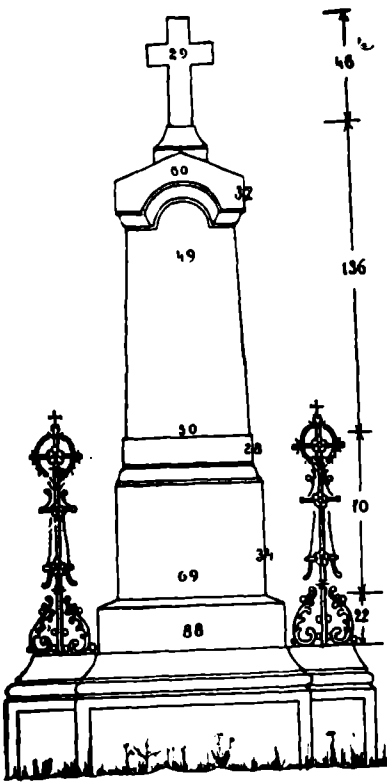
Na ukázkou zasílá se vše franco.

Založeno r. 1860.

Státní cena na uměl. prům. výstavě v Hořicích.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní jako: **pomníky, hrobky, pamětní desky**, atd. ze všech druhů kamene.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře, desky na nábytek, desky pro koželuhy, atd.

Velké sklady pomníků

více než 100 kusů za ceny báječně levné.

Dobývá, láme český sienyt ve vlastní budi, importuje švédskou žulu labrador, mramory italské a belgické v celých vagonech.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji P. T. pány interestenty, že možno v mém podniku obdržeti pomníky z české žuly neb sienytu leštěné již od 50 zl. počínaje.

Kněžské koláry práci i celuloidové,
náprsenky

Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

doporučuje a zakázky obratem vyřídí

Hradec Král. 136.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohá jiná
diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pestířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

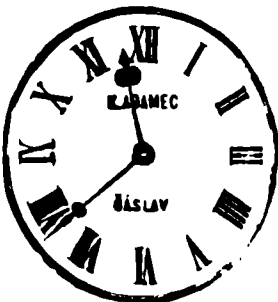
Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na náskuk franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laaskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při všech
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kaperní ho-
dinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Důvěry hodným náležitě na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Všeobecná úvěrní banka

v Hradci Králové,

filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2 - 5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listy
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrni sklad: Píseň, Saska ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

K jarnímu období

dovolují si veledůstojnému
duchovenstvu nabízet:

přírodní vína

první jakosti jak mešní,
tak tabulová.

Adolf Bařtipán,

hotelier v Hradci Králové

(Adalbertinum).

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

Prádlo

pánské i dámské.

Lněné

a bav. zboží v obrov-

ském výběru.

Výhavy navěš.

nejlevnější

praktické dárky

fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 22. března 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

List českých arcipastýřů k věřícím.

Příčina zcela zvláštní a spolu velmi důležitá nutká nás, abychom tentokrát k Vám promluvíli, drazí diecesáni. Jak Vám známo, vyplývala zákonem vyměřená doba působnosti říšského sněmu, a brzo budou vypsaný volby nové, drabu docela jiného než doand bývaly. Dosud měly určité skupiny příslušníků státních, jako na př. velkostatků, zástupci průmyslu a obchodu, jakési přednosti oproti ostatním, kteří menšími právy nadáni byli, aneb k práva volebního úplně vyloučení byli. Nyní však tomu bude jinak. Jestliže zavedeno všeobecné právo volební, jež nesedí na přednosti rodové, na větším vzdělání školním neb majetnictví pozemkovém, nýbrž pouze na věku zákonitěm, na bezúhonném životě a na příslušnictví občanskému a státnímu.

Tím způsobem právo volební bylo neobyčejně rozšířeno, neboť statisíce státních občanů, kteří dříve nemohli ani voliti ani býti voleni, těží se nyní z práva tohoto.

Každé právo však přináší se sebou povinnosti, a to platí také o novém právu volebním. Jest proto důležitým tohoto našeho pastýřského listu, abychom poukázali na výsnam nastávajících voleb a na povinnosti, jaké vůči nim máme.

Než, pomysli si někdo, aneb snad přímo se bude tázati mnohý t. zv. svobodomyšlný katolík: „Co jest biskupům do voleb, a co jest jim do politiky?“

Milovaní diecesáni! Setřeme politické svobody jednoho každého státního občana a nedovolili bychom si ani vlivem svým zasahovati do příštích voleb, kdyby se jednalo toliko o záležitosti občanské a o zájmy čistě politické.

Politika sama sebou nespadá do oboru církevního, a církev se také bez závažných důvodů do ní nemíchá. Víť velmi dobře, že správa světských záležitostí od Boha samého jest svěřena moci státní, a proto cti toto ustanovení Boží.

Jakmile však politika počne zasahovati do oboru záležitostí církevních, a jakmile se začne jednati o věcech, které se týkají státu i církve, pak jest církev nejen oprávněna, nýbrž i povinna pozvednouti hlas svůj a dáti poučení, napomenutí aneb i výstrahu a to obzvláště tehdy, jedná-li se o celé a úplné blaho člověka, to jest, nejen o jeho blaho časné, nýbrž i věčné.

Jak zkušenost učí, neprojednávají se a nerozhodují se ve sborech zastupitelských otázky obsahu toliko čistě občanského, nýbrž i přicházejí na přetřes velmi často i otázky, které bluboce zasahují do oboru církevního; tak na př. projednávají se zákony o manželství a to i příslušníků katol. vyznání, čímž se zasahuje do práv církve katolické. Podobně projednávají se záležitosti školní, při čemž se rozhoduje o výměře vyučování náboženského a o jiných s tím souvisejících otázkách. Recete sami, nevyžaduje-li toho nutná potřeba, aby při těchto poradách a uneseních sborů zákonodárných byli přítomni také mužové po katolicku smýšlející, kteří by, vykonávající právo občanské, zastupovali a hájili nejsvětější zájmy své víry?

Bůh, Pán náš, zakladatel a původce naší katolické církve a sv. víry, zůstává vždy naším nejvyšším pánem. Státní občan proto není zcela volným v užívání svého práva občanského, nýbrž zůstává i zde podřízen vůli svého nejvyššího pána a vládce, jemuž bude museti jednou skládati účet za to, jak s právem sobě svěřeným nakládal. Touto zodpovědností bude vázán každý i za vykonávání onoho práva, které jest mu dáno tím, že se bude moci účastniti příštích voleb.

Žijeme ve státě konstitučním, v němž panovník jest omezen ústavou a vykonávání moci zákonodárné. Jeho cíl. a král. Veličenstvo

udělí platnost zákonu jenom těm předlohám, které dříve v říšské radě byly prozkoumány a schváleny. Proto mužové, kteří jsou voleni do sněmu, mají vynikající vliv na zákonodárství a na celou správu říše, což jim sice slouží k nemalé cti a vyznamenání, ale uvaluje zároveň velikou zodpovědnost. Nevykonává-li poslanec plnou moc jemu danou podle vůle Boha, od něhož vychází všeliká moc na zemi i na nebi, a neužije-li ho pro dobro státu a svých spoluobčanů, pak jest se mu obávati tam na věčnosti přísného soudu.

Příští volby do říšské rady jsou tedy nesmírně důležité, o čemž nikdo z Vás pochybovati nebude; a důležitost jejich jest tím větší, jelikož jest rozmnožen počet poslanců, z nichž nemálo bude mužů nových a neznámých, a jelikož třeba docíliti tak mnohé nápravy jak na poli sociálním a hospodářském, tak národnostním a náboženským.

Vy sami, milovaní diecesáni, stěžujete si do tak mnohých nedostatků a chováte různá četná přání. Nic nového nepravíme, tvrdíme-li, že řemeslo strátilo své zlaté dno, že polní hospodářství je skoupě odměňuje práci a vydání s ním spojená, že chodoba a nemravnost se vzrůstají mírou úžasnou, že klesá vždy více úcta před vrchností v rodině, státu i církvi, ano, že i základy lidské společnosti jsou ohroženy podrývovou činností stran podvrtných. K odstranění těchto a mnoha jiných zlořádů bylo již mnoho podniknuto, ale mnohem více ještě zbývá k nápravě. Jak velice jest si přáti tolik nutné dokonale úpravy zákona ku pozvesení domácího malého průmyslu a poctivého řemesla, jakož i ku pozdvižení zatíženého a pokleslého polního hospodářství! Jak prospešnými by byly zákonitě předpisy o nedělním klidu a jeho výminkách, stanovených nikoliv jednostranně správou státní, nýbrž po dohodnutí neb aspoň se souhlasem církevní vrchnosti! Stejně žádoucím by bylo dosažení zákonitě úpravy poměru mezi chlebodárcem a dělníkem na základě nezměnitelných zásad křesťanské spravedlnosti. Též zákon školní vyžaduje některých změn za tím účelem, aby bez újmy ostatního vyučování náboženskému vyznání žactva větší náležitá pozornost byla věnována; aby pro katolické žactvo jen katolické učitelstvo ustanovováno bylo, aby tak obecná škola byla skutečně s to dostáti své první, nejdůležitější a zákonem jí vnutřené povinnosti, t. j. vychovávat žactvo náboženskomravně.

Ke všem těmto snahám a pracem, jimž se budou v budoucnosti věnovati zástupcové katolického lidu a od jejich šťastného rozluštění závisí i částečně přímo neb nepřímě duchovní blaho katolického lidu nám svěřeného, — přistupuje v přítomnosti důležitá povinnost, želiti se vši rozhodností oněm snahám, které by se nesly za tím cílem, aby podkopány byly základy křesťanské rodiny, t. j. svatost a nerozvížitelnost manželství.

Z toho, co řečeno, lze Vám, milovaní diecesáni, viděti, jak důležité a obtížné úkoly očekávají v budoucnosti zástupce lidu a jak velice jest se Vám zodpovídati právě tentokrát za Vaše právo a povinnost volební. Pravíme povinnost volební, neboť volební právo ukládá Vám i povinnost a to 1. povinnost voliti vůbec a 2. povinnost voliti dobře.

První povinnost toho, jenž k volbě jest oprávněn, jest, aby práva svého také užil a skutečně volil. Komu přísláší právo voliti, ten necht nemešká, aby práva svého také užil. Nikdo neříkej: „Na mém hlasu nezáleží“. Stáváť se mnohdy, že o volbě rozhoduje jediný hlas: než, byť i tvůj hlas rozhodujícím nebyl, přispěje přece nejen ku rozmnožení hlasů, ale i ku zvýšení vážnosti a vlivu menšiny. Necht tedy nikdo se nedá zdržeti ani obtížemi, ani přemlouváním lidí nepovolaných aneb dokonce nepřátelsky smýšlejících, ale každý ať se dostaví v pravý čas na místo volby, aby vykonal svou volební povinnost.

Práva svého při volbě užiti jest sice první, ale ne jedinou povinností.

Není dosti na tom, aby volič toliko volil, nýbrž žádá se také na něm, aby volil dobře. Volba pak bude dobrá, budou-li voleni mužové, kteří znají hmotné i duchovní potřeby svých voličů a mají poctivou snahu jich se ujmouti. Volba bude dobrá, budou-li zvoleni mužové, kteří znají, čeho vyžaduje blaho jejich spoluobčanů a blaho vlasti a kteří hotovi jsou i dle sil k tomu pracovati. Dobrou bude volba, budou-li zvoleni mužové, kteří i dobro naší společné vlasti před očima mají a kteří, jeounce proniknuti láskou ku společné naší vlasti a věrností k panovníckému domu, se vši rozhodností budou pracovati k tomu, aby velkostí naše za hranicemi na moci a vážnosti netrpkla, uvnitř pak aby vždy více sesilována byla, aby všemu lidu a všem národům poskytovala vždy ochrany a zástity. Dobrou bude konečně volba, budou-li zvoleni mužové, kteří mají plné porozumění pro svůj úkol, jakož i potřebnou znalost poměrů a zákonů.

Avšak věrné a řádné plnění povinností všech a tudíž i povinností poslance katolického předpokládá věrnost k nejvyššímu zákonodárci lidstva, t. j. k Bohu a Pánu našemu, jakož i neklamné vyznání víry, projevované oddaností k sv. církvi, k její viditelné hlavě, římskému papeži, a plněním náboženských povinností. Jest jisto, že kdo Bohu není věren, nebude věren ani lidem, byť i sebe více přisliboval; možno-liž očekávati, že ten, kdo nedbá náboženství, ani křesťanského rodinného života, ani zbožné výchovy mládeže, bude se jako poslanec zasazovati o tyto důležité základy rodiny, lidské společnosti a státu?

Zkoumejte proto dobře, drazí diecesáni, a pečlivě se tažte na smýšlení, život a jednání těch, kteří se ucházejí o Vaše hlasy. Katolíkka toliko dle jména, který se o církve a její přikázání nestará, který zřídka aneb nikdy nebývá přítomem službám Božím a ostatních svých povinností křesťanských neplní, který podporuje časopisy církvi nepřátelské a jež dokonce ustanovení církve sv., její učení a služebníky hanobí — muže takového voliti nesmíte nikdy. Abyste se v tomto ohledu zajistili, tažte se v pochybnosti svých duchovních správců, koho byste měli voliti; tažte se sami toho, kterého voliti chcete, jakých zásad se drží a dle jakých zásad chce se řídit ve své působnosti jako poslanec. Ať Vám řekne, je-li přesvědčen, že nábožensko-mravní výchova mládeže v konfesionální škole a svatost svazku manželského jest základem pořádaného života rodinného a společnosti lidské vůbec. Ať Vám odpoví, očekává-li nápravu společenského pořádku a vyrovnání protiv a nešod od podvrtných socialistických snah, aneb spíše od uplatnění křesťanských přikázání lásky a spravedlnosti. Necht Vám dozná, chce-li mužně zakročiti proti útokům činěným na věrnost a lásku k církvi a vlasti.

Nedá-li Vám na tyto otázky odpovědi řádné, aneb takové, která by se přičila zásadám křesťanským, pak jej nevolte; jinak byste jednali proti svému vlastnímu dobru a uvalili byste na se těžkou zodpovědnost pro čas i pro věčnost.

Mužů takových, kteří by v každém ohledu vyhovovali důvěře v ně skládané, není ovšem nazbyt. Proto jest třeba, abyste se v čas starali a se spoluobčany dobře smýšlejícími se poradili a se sjednotili; neboť proti silnému nepříteli jest třeba postupovati spojenými silami. Nenaaleznete-li v blízkosti neb ve vlastním okrese volebním nikoho, komu byste důvěru svou věnovali a jej za poslance voliti mohli, obraťte se jinam a hledejte jinde muže takového.

Jelikož však pomoc a osvětlení sbora přichází, utíkejte se často a nábožně k Otci světla, aby Vás osvětil a vedl, abyste našli, co hledáte. Modlete se Vy, mužové, a s Vámi ať se modlí Vaše ženy a děti, aby volby se zdatily ku blahu jednotlivců, rodin, státu a církve. Modlete se, aby Bůh a Pán náš, který za našich dob tak často a těžce bývá urážen, milo-

stivě od nás odvrátil tresty zasloužené. Modlete se, aby všichni poznali veliké nebezpečí, v němž se nalézá lidská společnost a její řád. Modlete se, aby dobře smýšlející se vsmužili, a zachránili, co se zachrániti dá a razili cestu k lepší a šťastnější budoucnosti.

Dejž Bůh, abychom my biskupové ode všech slyšení byli, a aby hlas náš nevyzněl jako hlas volajících na poušti. I my budeme ve svých modlitbách a obzvláště při oběti mše sv. prositi vroucně Pána Boha, aby hojným požehnáním doprovázel nastávající volby. Jelikož však společná a veřejná modlitba nejspíše dochází vyslyšení, nařídíme svého času pobožnost před vystavenou nejsv. svatostí oltářní za dosažení šťastného výsledku voleb. Kéž se hojně a zbožně sděláte této pobožnosti, milovaní diecéšní!

Požehnání trojjediného Boha, † Otce i † Syna i Ducha † svatého sestoupí na Vás a zůstane s Vámi povždy. Amen.

Moderní vědecká opravdovost.

III.

(3) Debata o poměru intelligence k náboženství! Masaryk píchá prstem do vzduchu proti přítomným kněžím a mluví výhradně proti katolické církvi téměř půldruhé hodiny. Tohle měla být debata o slovech dra. Reyla, který přece nemluvil o církvi katolické, nýbrž povšechně o tom, že též intelligence potřebuje náboženství. Zato, že dr. Reyl citoval s vlastním souhlasem jedno místo ze spisu dra. Drtiny a že tak ukázal, jak dovede si vážit dobrých myšlenek i z tábora odpůrců, odvětil se Masaryk pichlavou poznámkou, jak jest dobře, že také dr. Reyl si všiml slov — „nevěrec“. Tenhle pozerský výrok osvětlil snahu a scestné předpoklady protikatolické strany víc, než se povrchnímu posluchači mohlo zdát. Nazval dr. Reyl dra. Drtinu nevěrcem? Nazvala jej tak na př. někdy Obnova, list v téže Hradci vycházející? Ale Masaryk k vůli zvýšení dojmu slova „nevěrec“ do svého kolovrátku potřeboval. Jak by ne! Vždyť přece výsledek řeči bude tím účinnější, až posluchačstvo aspoň dle řeči Masarykovy sezná, jak ti „nevěřci od kleriků nenáviděni“ vlastně líp o náboženství pečují než katoličtí kněží. A teď to šlo dále: „My nevěrci — my nevěrci.“ Pane Masaryku, takové pozerské dá se třeba dobře utratiti někde ve Zlamané Lhotě. Ale zvyšování dojem svých frází takovou zrezavělou zbraní před intelligenci, to jest práce pozéra, který chce moc merem dokazovati, jak ti představitelé „vyššího čistého náboženství“ nespravedlivě od katolíků jsou tupeni.

„My nevěrci — my nevěrci.“ — Když už toho odporného pozerského bylo právě dost, ozvala se ze středu kněžské otázka: „Pane profesore, kdy pak vás nazvala nevěrcem „Obnova“? Masaryk píchá prstem: „Kolikrát.“ (Pisatel těchto řádků sleduje pilně „Obnovu“ dobrých šest let a musí říci, že nenalezl nikdy ani jediného důkazu k Masarykovu tvrzení.) Nová otázka: „Věnuje-li čas naší Obnově tolik pozornosti, proč neodpovídá na výtky, které Obnova proti němu pronáší?“ Nové pichnutí prstem: „Na všechno vám bylo odpověděno.“ Tak — tak! Potom mluví s Masarykem! Třikrát, čtyřikrát Obnova vyzývá, aby čas dokázal, že ta neb ona jeho prohnaná lež jest pravdou — čas mlčí a teď najednou Masaryk řekne, že na všechno bylo odpověděno. Takhle dokumentoval svatý učenec a velice nábožný člověk svoji touhu po dorozumění, svoji nestrannost a vědeckou opravdovost. Katolíci vlastně měli odejít, když viděli tak „dobrou vůli“ hlavního protikatolického debatéra. A co všechno učený profesor a veliký člověk na hlavu církve snesl! Za těch devatenáct set let ovšem by i každá jiná společnost vykazovala jistě okamžiky mravní pokleslosti. Za tak dlouhou dobu i každé jiné sdružení by čítalo ve svém středu předáky nehodné, proti programu strany jednající. Co se natropí na př. některá politická strana v době tří desetiletí, ať její oficiální program obsahuje zásady znamenité! Vždyť již s Kristem Pánem chodil Jidáš jako apoštol. Čím jsou které ideály světlejší, tím častěji se jich od některých sobců zneužívá. Nebyli na př. někteří mladočeši ze svého vlastnictví znamenité živi? Nemá mladá strana agrární již nyní výdělečné předáky? Nedělají si v kterékoliv straně politické z ideálů jednotlivci výdělečný kšeft? Pro zneužívání ideálů však se nemají zavrhnouti ideály samy. Jestliže by některý soudce schválně soudil nespravedlivě, jestliže by jednotliví učitelé vyučovali chatrně, proto snad přece hned se neúčlní útok na stávající systém soudnictví a školství; proto uvážlivý pozorovatel nebude brojiti proti soudcovství a školství vůbec.

V debatě před intelligenci mělo se jíti ke kořenům. Mělo se s moderní filosofií a s historií dokazovati, že naše dogmata nejsou správná,

že skutečně v důsledcích svých vedou ke sbědovanosti, k tmářství, kdyby se ovšem bylo předem řeklo, že debata se bude týkati dogmat speciálně katolických anebo — kdyby byl dr. Reyl sám úmyslně na to pole svedl. Ale co jsme slyšeli? Jak jeden katolík psal nasmýsl, jak tenkrát a tenkrát bujela v církvi mravní nevázanost, jak jest prý katolický tisk sprostý, jak země katolická trpí národohospodářskou krizí a pod. Prosim tohle měla být debata (!) o poměru intelligence k náboženství (nikoli k určité jednotlivé církvi). A při těch nájezdech tak dlouho trvajících měl se zachováti u katolíků naprostý klid. Katolíci zcela trpělivě měli vyslechnouti dlouhou řeč aršci hněvem proti katolické církvi — kterou rozhodně poslouchat nepříšli. Mohlo se pozorovati dobře, že takovým způsobem nikdy ke skutečnému pozitivnímu výsledku debaty se nepřijde. Ale co na tom? Katolická církev bude hodně snížena; ať si pak mluví katolíci cokoliv, něco přece jen uvážne. Tu bylo na místě k vůli pravé debatě vždy po úplném a nerušeném pronesení obvinění hned připustiti ke slovu katolíka aspoň jednaho, aby se názory hned třřbily. A zatím hněv, když se odvážili katolíci při zvlášť peprných šlágrech kratičce odporovati! Jak by tak asi bývalo přítomným židům nebo evangelikům, kdyby tak dlouhou dobu zcela nemístně řečník jejich církve napadal? Ve své odpovědi dr. Reyl řekl klidně, že takové útoky čteme v Červánkách. A — již se zdvihl nepokoj. A proč? Vždyť přece Masarykovské listy netvrdí, že jsou sprosté Červánky, ale prohlašují, že jest nízký a sprostý tisk katolický. Co by se bylo dělo teprve, kdyby byl s důrazem pronášel dlouhé výtky proti církvi evangelické nebo židovské?

Tedy ještě jednou: mělo se debatovati o příčinách vlažnosti náboženské mezi intelligenci. Pokládali-li Masaryk za vhodné hledati příčinu náboženské lhostejnosti ve skutečích církve katolické, věděl přece, že tahle argumentace jest naprosto jednostranná. Vždyť jsou přece v Evropě také církve jiné, s velikým počtem formálních vyznavačů. Ergo — mělo se mluvíti též, proč tedy jiné církve nejsou s to přiváděti inteligenci k víře. Jestliže nyní svobodný občan může přistoupiti ku kterékoli církvi, proč intelligence nehrne se valem do církve evangelické anebo židovské? Proč na př. rabíni neodvažují se v Rakousku mezi katolickým obyvatelstvem vůbec ani agitovati pro zvětšení počtu svých přívrženců? Vždyť se přece protikatolickým posluchačům vůbec ani nemusilo sdělovati, jak ta katolická církev jest hrozná, hříšná, jak jest rozpadávající se mrtvolou. To oni přece dávno „vědí“ z pokrokového tisku. Co tedy bylo pro praktické poučení místnější? Udati příčiny, proč ani církve, které se chlubí reformními snahami a jež se nazývají reformovanými, do svého středu nynější inteligenci nevábí. Proč tyto církve nejsou schopny mravně obroditi inteligenci, jestliže katolická církev dle názoru řečníkova jest k tomu naprosto slabá?

Ale tu byl háček. Kde pak píchati prstem „v spravedlivém hněvu“ proti přítomným evangelikům a židům? Naopak Masaryk se ubohých beránků židovských ještě zastal. Jaký úsudek by si tedy odnesl člověk prostomyslný, který by všem slovům Masarykovým věřil? Inu že vlastně ta morálka židovská jest přece lepší, pokrokovější a snášlivější než morálka naše. Rozbíral-li Masaryk Písmo, proč se neotřel ani slovem o talmud? — Dr. Reyl dobře vchoopil naprosto zvrácenou taktiku „disputace“, věděl, že by se takhle nikdy k skutečnému cíli nedošlo. Prohlásil krátce, že by se zase daly vytýkati podobné chyby církvim jiným, ale že on stejným opláceti nebude. Teď bylo vidět, kde byla tolerance, kde skutečná snaha po vážné debatě, po vytřibení názorů. Ale již dosti. Dvě debaty: Wassmannova v Berlíně a jiná v Hradci Králové. Jak se prozradila při obou houževnatá zaujatost proti církvi naší, strannický hněv, vyhnutí se před dorozuměním, chytání do nastrožené pasti. Tohle měla být opravdovější snaha po skutečné pravdě než u katolíků. Moderní vědecká opravdovost!

Čteme v „Mezi“ zprávu z Plzně, jak skončena poslední přednáška Masarykova o podstatě a vývoji socialismu 10. února. Ve svých řečech dělal Masaryk na církve jen jemné náaráky. To však bylo nemilé pánům „z Pekla“. Ti přece toužili po nějakém silném koření, po ostrých útocích. Proto ještě za přítomnosti řečníkovy sami se odhodlali k prudkým útokům proti katolictvu. Redaktor Pik prohlásoval, že prý církve od věků (!!) ničila v duších lidských veškeren (!) pokrok a kulturu. Pak provolalo shromáždění církvi „hanba“, a katolíkům veřejně spíláno „lumpů“. Nu — a „pokrok“ byl zachráněn — ovšem že způsobem velice laciným. Masaryk na to všechno — mlčel. Jak by bývalo dobře v okamžiku takovém čeliti duši zfanatisovaného davu a Hol, že takovým způsobem se vyšší pokrok jevíti nemá! Jak by bývalo dobře poukázati na to, že i poslední

rabínové pro kulturu aspoň něco dělají a že tedy — jak i sama historie dokazuje — jest zcela nespravedlivě upírati církvi všechnu snahu po vzdělání. Ale se samé „vědecké opravdovosti“ dopustil Masaryk, aby se fanatismus úplně vybořil. Sprostými nadávkami dali naši protivníci na jevo, jak se jim jednalo o znešlechtění, poučení a — co by byli vlastně nejraději slyšeli.

Z literatury socialistické vysvítá zřejmé, že literátům socialistickým jde výhradně nikoliv o poznání pravdy, ale o prospěch a rychlejší postup jejich strany. Vždyť se literáti socialističtí ve své vášnivě zaujatosti neštítí vydávati brožury krajně prohané a docela podvodné, jen aby nepoctivým bojem proti katolictvu s cílní demokracií co nejvíce se šířila. A křiklavé balamucení socialistické, tolik „snášlivé“ od učenějších přehlížená, nazývá se prohané kulturní, vzdělávací snahou. A jest lepší inteligent takový, který houževnatě slídí po každickém stínu u katolictva a k bezcitnému ohlupování socialistickému naprosto mlčí? Jest skutečně jeho heslem vědecká opravdovost?

Dopis z Prahy.

Obecní šlendrián v Praze. Pražský magistrát nákladem důchodů obce pražské vydal seznamy oprávněných voličů k volbě do říšské rady, které jsou pádným dokladem povrchnosti a nepořádku, zavládnuvšího za starostování dra. Groše na radnici Staroměstské. Nejen že jména v těchto seznamech jsou zkomolena ve sterých případech k nerozluštění, nejen že mnozí voličové jsou v seznamech třikrát i čtyřikrát zaneseni, nýbrž i nebožtci, před několika lety zemřelí, v seznamech těchto paraňují. Aby šlendrián stál za to, jest některý mrtvý v seznamech zanesen i čtyřikrát! Podobným šlendriánem pochlubiti by se mohla pouze Abdera nebo Kocourkov; královského hlavního města Prahy jest nedůstojný. V seznamech stkvějí se dále osoby, které před mnohými lety z Prahy vůbec se vystěhovaly, dále jsou sta a sta voličů zanesena v domech, které již dávno byly zbořeny — a bude-li voličstvo čtítí tyto věci napravit, bude nezbytno podati mnoho tisíc reklamací volebních. Nelze ani dosti odsouditi tento šlendrián, vyskytnuvší se v Praze a vydávající svědectví, jak bídne jsou úřady obecní opatřeny, jakými lidmi jsou vedeny.

Vyšel tu opět na světlo deunní výsledek onoho protekcionářského systému, umožňujícího lidem v obecních službách jsoucím rychlý postup a dosažení úřadů, jichž pak vůbec nemohou řádně zastávati na radnici. Volební seznamy, vydané za starostenství dra. Groše, jsou výstražným znamením jeho úřadování, ježto by podle nich nebylo vůbec možno voliti, natož pak volby podle zákona řádně vykonati. Bylo potřebí zakročení místodržitelova, aby autonomní úřad v Praze konal přesněji svoji povinnost! — Praha dala tím pěkný příklad ostatním českým městům, jak přesně mají býti plněny povinnosti. —

* *

Obdenník „Dnem“. Po obešlých přípravách mladočeských vůdců vyjde konečně příští sobotu nový mladočeský denník „Dn“, přezvaný takto z „Nové Politiky“, aby hájil zájmy „obrozené strany mladočeské“. Nejméně po patnácté let usilovaly mladočeské kruhy o založení svého vlastního listu denního, leč zmohly se povždy jenom na týdeník, který za nedlouho zanikl. Konečně v kritické chvíli, když zdálo se, že zapadne mladočeské slunce navždy, založil dr. Kramář mladočeský podnik žurnalistický tím způsobem, že lounského „Lučana“ přestěhoval do Prahy a počal jej zde vydávati ob den. Zajímavé jest, jak sestavili mladočeští vůdcové redakci. Svěřili ji rukám pražských advokátů dra. Klumpara a Rašína, jimž k ruce přidali dr. R. J. Kronbauer, dosud člen redakce „Hlasu Národa“, J. S. Hevera, dříve člen téže redakce, později pak „Venkova“ a Jar. Tůna, bývalý redaktor „Času“, později pak tajemník „Obchodního musea“ v Praze. Dra. Klumpara dali mladočeští vůdcové do redakce, poněvadž prý jej za kandidáta říšského poselství v bývalém jeho volebním okrese přibramském již nechtějí. Takto bude dr. Klumpar seděti v redakci se známým svým nepřitelem dram. Al. Rašínem, jehož „Slovo“ svého času dra. Klumpara našlo ze zpronevěry 10.000 zlatých, stržených za pozůstatost uměleckých děl a maleb Ludka Marolda, a odevzdaných do rukou Klumparových, aby z této sumy vydával na výchovu syna Maroldova, jehož byl poručníkem, potřebné obnosy. V paměti pražské veřejnosti doposed jest, jak tehdejší časopis „Slovo“, vydávaný dram. Rašínem za pomoci „Společnosti Národního divadla“, skandaloval dra. Klumpara, neustávaje tvrditi, že zpronevřil obnos, na výchovu synka Maroldova

sebrány z výtěšku prodaných děl malíře Marolda. Bylo to tažení, zosnované na úplné zničení dra. Klumpara, a Rašínovo „Slovo“ ukázalo se tehdy v plné své nahotě . . . — A tito dva páni budou nyní společně říditi mladočeský denník! Nenuvřitelně! „Slovo“ stávélo dra. Herolda po bok největším vyasávacím českého lidu, psalo o jeho placených hodnostech zas a zas; dnes však dr. Rašín obrodil mladočeství!

Mladočeši, kteří ještě této straně zbyli, nevycházejí z úžasu a údivu, jak se obrozují! Tvrdí se v zasvěcených kruzích, že dr. Kramář slibil dra. Rašínovi (který nechce do říšské rady — jaká skromnost!) mandát do zemského sněmu a zvolení i za přisedícího zemského výboru, jestliže se podaří nynější obrození strany a tažení za maudaty, které podnikají mladočestí vůdcové za pomoci realistů a tejdého soublasu sociálních demokratů.

* * *

Kompromitující dopisy v zemské sněmovně. V jedné z minulých sněmovních schůzí v budově zemského sněmu král. Českého udála se zvláštní příhoda. Poslanec zemský, který proslavil se různým vyděračstvím zemských peněz, měl nehodu. Nehodu zcela zvláštní, jakou doposud v zemské sněmovně nebyl nikdo postižen. Ubíraje se totiž kulořez, ztratil balíček pěkných milostných dopisů — Kdyby tyto dopisy byly bývaly psány chotí páně poslancovou, na věci by pranic nebylo. Dopisy ty našel jiný zemský poslanec; seznal, že byly psány milenkou páně poslancovou z Vídně, a proto tím zajímavější. S poslancem tím ubíral se v oné chvíli tajemník známého politického sdružení, jenž poslanec balíček dopisů doručil s pokynem, aby je majiteli vrátil. Leč dobrovolný posel dopisy moudře prohlédl a ihned o zvláštním nálezu učinil všem svým známým i neznámým podrobné sdělení — — Za chvíli pak bylo mezi poslanci a žurnalisty ve sněmovně přítomnými již veřejným tajemstvím, kdo ztratil balíček milostných dopisů od své vídeňské milenkky. Našli se ovšem i tací, kdož postiženému vyslovili svoji soustrast, leč více bylo mezi poslanci těch, kdož postiženému náležité vyčítali, prohlášeje, že podobnými „nepatrnostmi“ věc strany se znehodnocuje a snižuje. Milostné dopisy čelného poslance — jenž mimochodem řečeno má manželku, na kterou by mohl býti pyšným — jsou dosud předmětem rozhovoru v kruzích pražských.

* * *

Diety p. Práška. Okresní soud připustil v Nových Benátkách, před který pobnal předseda Zemědělské rady dělníka Františka Nováka z Kačova, prohlášení, že p. K. Práška dietářství bylo koruptní, *důkaz pravdy*, následkem čehož z účtárny zemského výboru budou vyžádány všechny stvrzenky a spisy, týkající se diet p. K. Práška a cestovního, a současně budou vyslechnuti i vládní zástupce v radě Zemědělské K. Goll, oficiál v účtárně Ant. Hubka a přednosta kanceláři českého odboru Zemědělské rady dr. K. Viškovský.

* * *

Bývalý starosta dr. V. Srb kandiduje do rady říšské. Mezi kandidáty, kteří ucházejí se o důvěru voličstva do rady říšské, jest i dřívější starosta král. hlav. města Prahy dr. Vladimír Srb. Kandiduje na Novém Městě pražském, kteréž po dlouhá léta zastupoval na radě říšské zvěčnělý dr. Frant. Ladislav Rieger slavné paměti. Dr. Srb, jenž zastupuje na zemském sněmě Malou Stranu již po pět let, po celou tu dobu pohříchu neuznal za vhodné svému voličstvu se představití, ač Malá Strana jest z těch pražských měst, jejíž poslanec měl by býti v neustálém styku se svými voliči.

Obrana

(3) Pozor na socialistické chytráky! Ti pracují nyní před volbami podle chytrého plánu. Přijde agitátor mezi katolíky a mluví nyní tak sladce a libezně, že sám některý katolík, který řádění sociální demokracie zblízka nevidí, řekne: „Co ti lidé vlastně mají proti sociálním demokratům? Vždyť ten řečník mluvil tak pěkně a snášlivě!“ Jinde živnostník, ano i rolník po úhořovitě řeči prohlásí: „Vždyť ti lidé nemluví tak ale; oni nám přece nechťají uškoditi. Docela i socialistické listy se nyní mírní v hrubých výpadech.“ Někdo se táže: „Což se sociální demokracie nyní změnila?“ — Odpovídáme, že nikoli. Leč předvolební manévry její jest chytře promyšlený. Vždyť socialisté chtějí nejenom získati hojně poslaneckých mandátů, ale snaží se při volebních schůzích získati pokud možno nejvíce nových stoupenců.

A když ptáčka chytají, pěkně mu spívají. Kdyby každý místo poslouchání socialistických agitátorů dobře pročítal a promyslel program sociální demokracie, kdyby každý znal, jak sprostácky a násilnický psaly socialistické listy loňského roku, pak by lépe prohlédl. I ta brožurka Šmeralova „Co jsou a co chtějí sociální demokraté“ jest psána bez drsnosti, zcela hladce, aby se dalo mnoho hejlů nachytati; a jest sepsána tak chytře, že prostý čtenář nepozná snadno, jak veliké nepravdy jsou v ní vytištěny. Proto pozor na chytráky, kteří v případě potřeby dovedou před jinými lidmi vystupovati jako útloucí beránci!

(3) Jemelka. Tak nadepsán celý poplašný úvodník v „Čase“, v němž se pláče nad jesuitickým nebezpečenstvím. Vždyť prý jesuita Jemelka kandiduje do říšské rady! A jesuitský poslanec — to by bylo něco strašného. Vždyť v krvácích jesuita jest vyličen jako hotové ušilnické, bezcitné strašidlo. A z těch krváků a podvodných paměťů čerpají se vědomosti o jesuitech výhradně. Ku čtení nestranného skutečně historického spisu o jesuitech pokrkáte nenut. Nepochodil bys. Pověřivá fantasie úrkostlivých šosáků vykouzlila si obraz, jež si ničím vzíti nedá. Panstvo vlastním důmyslem sestrojilo automata. Ze skladiště dějin vypůjčilo si široký klobouk a kleriku, ostalek už vytvořilo samo. Automatovi dány havraní hlasivky, baziliščí oči, ruce s dlouhými, ostrými nehty, do hlavy vpěchovány saze, do úst hadí jazyk — a teď se šlo od města k městu; a mladočeši, židé, evangelici i socialisté ukazovali s naučeným nářkem na figuru: „Tutoť jest ten pravý, nefalšovaný jesuita. Zde máte výstražný příklad, co klerikalismus provádí. Takového člověka vychovála ta katolická církev. Podívejte se, co všechno ten upír lidské společnosti dělá!“ Stroj uměle vpašovaný do panáka začal pracovati; oči začaly hned záštíplně blyškat, hned potměšile k zemi se klopit, hrdlo vydávalo nesnesitelné skřeky, jazyk syčel, nehty se vztahovaly po oběti. „Teda teď vidíte, co by všechno a námi třeba upíři dělali!“ končil vyvolavač svoji mistraňou produkci.

A tahle produkce posud nevyšla z módy. Vybájený obraz jesuity ostraší dál. Ale nikdy se panstvo nezmění, že v době „reformované“ zkázy mravů (XVI. století) jesuita bez velikého hluku napravlval zkázu předně vlastním příkladem a že tenkrát také vyučoval trpělivě, obětavě, kdy stavové protestantští o živořící universitu nic se nestarali, až byli pro posměch.

Teď však to nejzajímavější. Kandidaturu Jemelkovu prohlásily nejprve listy socialistické a po nich začaly lamentovati listy pokrokařské — bezesvčí lepší informace, jako by neuzaly prohanost socialistického tisku. Účel socialistické lži byl průhledný: znechtutiti kandidaturu katolickou u lidí méně uvědomělých vůbec. Jakmile se prohlásí, že se má státí poslancem jesuita, tu i některý prostoduchý katolík řekne: „Tohle přece ne — vždyť jsem tuhle četl . . .“ a vzpomene si na některý lišácký pamflet. A „Čas“ — věnuval docela vylihané pověsti celý úvodník. Není věra divu, že redakce, která ochotně otiskla a ještě rozšlapávala vylihanou řepečnickou aféru, dala se chytiti zas. Takový humoristický časopis působí u čtenářů smích daleko víc „vážnými“ články, nežli když se v masopustním čísle do humoru nutí.

Politický přehled.

O rak.-uhér. vyrovnání jednalo se v Pešti i minulý týden mezi ministry obou polovic říše, ale dle všech známek vyjednávání o vyrovnání považovati lze na dlouhou dobu za zmařené. Maďarí, zláskáni neustálou chutí Rakouska k novému a novému vyjednávání a předělymi ústupky, různě vystupují proti dalším bytí i spravedlivým požadavkům Rakouska. Volá se sice stále, že vláda rakouská jest odhodlána co nejrozhodněji hájiti zájmy Rakouska, ale po různém zakřočení nikde ani slechu. Snad konečně protesty zemských sněmů přinutí vládu k účinnější akci. — Také otázka jmenování soudců v Čechách činí vládu obtíž. Jmenování mělo by se státí po právu a spravedlnosti na prospěch českých soudců, proti tomu staví se však Němci, a vláda nemůže se odhodlat, aby německou povýšenost patřičně odbyla. — Zasedání zemských sněmů obýlí se již ke konci, haličský odročeno. Na většině jich pracovalo se dosti zdárně, jen český sněm nemůže ku předu, Němci ne a ne aby projevili trochu ochoty k smířlivosti. Ukázalo se to na příklad v jednání o zřízení ústavenských rad, která má chrániti malozivnostnictvo proti všem nepřiznivým živlům; z rady té vyloučen jest velkobouhoda a velkopřůmysl. Němci chtěli tuto důležitou instituci zase rozdrobit zřícením národních odborů, ale nepodařilo se jim. Ostatně mezi poslanci i na straně české jeví se ochablost a jakýsi vzdor. Tak na př. komise sněmovní pro malou účast nemohou se usnášeti,

čímž dle všeho zmařeno bude i sávedení volební povinnosti pro Čechy.

Německá vláda stihá poslance soc. demokratické pro poražení prý zákona shromažďovacího.

V anglické sněmovně velkou většinou schválena byla resoluce, kterou se žádá zrušení výmínečných zákonů pro Irsko.

V Rumunsku na několika místech povstaly krvavé protizidovské selské výtržnosti; židé prchají z Rumunska.

Bývalý ruský ministr zahraničních záležitostí hr. Lamudorf zemřel. — Ruská дума potácí se stále v nejistotě, nepracující dosud na ničem vážném. Ministerstvo podalo dumě všeobecný obraz předlohu, jež má дума vyříditi. Úkol dalekosáhlý, jen bude-li дума s tím, aby jej provedla. — Дума zasedá nyní v jiném místě, ježto v dosavadním zasedacím sále v taurijském paláci v nepřítomnosti poslanců zbořil se strop. Nehoda ta počítá se na vrub revolucionářům.

V Persii následkem finanční krise, která brozí národním bankrotem, povstalo všeobecné rozhořčení a odtud nepokoje.

Z činnosti katol. spolků.

71 nových členů přistoupilo během posledních 15 dní ku katol. národní jednotě černilovské, která svým působením dochází pozornosti a vážnosti u katol. lidu.

Z Lomnice n. P. V neděli dne 24. t. m. pořádá katolická jednota členskou schůzi, při které přednáseti slibil p. Jos. John z Jilemnice na thema „Naše doba — naše povinnosti.“ Začátek ve 4 hod. odpol. Schůze oděvati se bude ve dvoraně hotelu p. Jos. Řeháčka.

Moderní látky na obleky a převlečníky

anglické i české výrobky doporučuje

Karel Bergman

naproti Grandhotelu.

Zprávy místní a z kraje.

O svátku sv. Josefa, v den jmenin nej. dšst. Arcipastýře našeho přítomen byl nej. pan biskup o 5. hod. odpol. v chrámě Panny Marie kázání vdp. Ant. Nývlt, rektora bisk. kněžského semináře, načež po kázání za assistance ctp. bohoslovců konal krátkou pobožnost k sv. Josefu a udělil přiběhnutí s nejsv. Svátostí. Den před tím shromáždilo se duchovenstvo královéhradecké v bisk. residenci, kdež ve jménu přítomných pronesl vdp. gen. vikář ardečn. synovské blahopřání nej. p. biskupovi J. B. M. ujistil přítomné svoji otcovskou a bratrskou láskou, děkával pohnutě za projev oddanosti. Právě též, že zvláště nyní málokdo jiný jako biskup jest nutkán pamatovati na slova: „Qui maior est, fiat sicut minor.“ A proto i on při obtížném úřadě svém chce se ponížovati a to nikoli strojeně, nýbrž ardečn. a opravdově, z úcty k vznešenému a odpovědnému úřadu a dle příkladu Kristova. Doufaje v milost Boží, prosí, aby byl též v nesnadném úřadě svém podporován drabými spolubratry.

Odevzdání diplomu čestného měšťanství král. hor. města Kutné Hory Jeho Biskupské Milosti. Ve čtvrtek dne 21. t. m. přijal n. j. biskup třičlennou deputaci zastupitelstva starosty Kutné, jež přijala odevzdati n. j. arcipastýři diplom čestného měšťanství král. horního města Kutné. Nádherný diplom ve skvostných deskách z vykládané kůže se zlateným kování, zdobeným znakem biskupským, emailovými květy a čes. granáty, nese znak Jeho Bisk. Milosti, znak král. hora. města, umělecky provedené obrazy památek kutnoborských — Vláského Dvora, chrámů sv. Panny Barbory a sv. Jakuba a Kamenného domu, vzletnou dedikaci a podpisy slavné rady městské. Starosty Hofe Kutné za tento projev oddanosti k svému arcipastýři „Zdať Bůh!“

Panoráma Národní Jednoty Severo české v Hradci Králové vystavuje ode dne 23. do 29. března 1907 cyklus poutavých obrazů na severomorské lázně. Na řadě pěsčických Fríských ostrůvků podél severního moře povstaly známé četné navštěvované mořské lázně Borkum, Norderny, Wangerooge, Helgoland, Föhr a Sylt, jež pro vkusné zařízení jsou nemálo oblíbeny.

Beethovenova slavnost v Hradci Králové (den třetí) jest v úterý dne 26. března 1907, i budí velký zájem veškerého uměnímilovného občanstva. Nejen program z nejznamenitějších děl velkého skladatele, ale i účinkující vynikající umělecké sily zabezpečují velký umělecký posítek, jakých poskrovnu. Koncert Beethovenův jest velkou událostí této koncertní sezony nejen v Hradci Králové, ale i v širém okolí.

Slavnostní akademie, pořádaná alumnem bisk. semináře ke jmeninám nřdp. biskupa dne 18. března, dle vlastních jeho slov byla skvělým ukončením akordu blahopřání bisk. Borromaea a vřd. duchovenstva královéhradeckého. Smyčkový orchestr i mužský sbor pod taktovkou docenta spěvu dp. V. Gyrkovicze osvědčil svoji vyspělost. P. Svoboda, nadějný pianista, ukázal techniku svoji v Griegově sonátě „E-moll“. P. Dragana, známý již houslista, sebral bravurně B. Smetany „Z otčiny II.“ Lesku však celému večeru dodal virtuos na flétnu dp. A. Boháč. Jestliže již dříve poznali jsme jeho přednes a techniku, tentokrát ještě lépe osvědčila se jeho virtuozita, zvláště v „Brillant-Concert Fantasia“ od W. Poppa. — Nřdp. biskup, byv osloven eth. p. Hálon ze IV. roč., poukázal v odpovědi na péči svoji o alumnus, která vrcholí v tom, aby seminář co nejdříve byl vystavěn. Vyslovil přesvědčení, že dle nynějších příznivých okolností den novostavby jest velice blízký.

Slavnostní večer v Borromaeu. Chovanci četavu oslavili letos jmeniny nřdp. biskupa Dra. Josefa Doubravy slavnostní akademii, která po stránce umělecké byla velmi zajímavou. Na programu byla uvedena Smetanova „Vltava“ pro orchestr. Kdo zná obtíže této skladby, přicházel jistě s jakousi nedůvěrou k produkci, protože měla býti podána jen výhradně vlastními hudebními silami. Než nedávěra tato přecházela v obdiv při první větě skladby, jež líčí vznik dvou pramenů Vltavy ve stínu lesů šumavských, a propukla v bouřlivou pochvalu, když pod intelligentním řízením p. Dra. Šetiny český orchestr mladých umělců převedl Vltavu přes obávané Svatojanské pětaje a doprovodil ji až k velebné hymně u staroslavného Vyšehradu. Skladba tato byla studována celých šest neděl a provedení její bylo umožněno jen tím, že dirigent pan Dr. Šetina uložil úkol dechových a dřevěných nástrojů pianu a harmoniu. Úprava tato byla tak provedena, že barvitost původní skladby byla téměř vyloučena. Přes to, že skladba Smetanova byla hlavním číslem večera, poskytla i vlastní skladba p. Dra. Šetiny „Valse Brillante“ znamenitý hudební požitek svým thematickým zpracováním rázovitých myšlenek. Pěvecký sbor řízením septimána Novotného sbory Foerstrovy. Drablovského a Kocianovym družil se čestně ku výbornému orchestru. V Sukově melodrama u „Radúz a Mahulena“ uplatnili se při klavírním partu chovanci Novotný a Pírko, v houslovém partu sextán Sobotka a prologem septimán Mimra. Dvořákovu „Biblickou píseň č. 3.“ zapěl vřde sympatičným hlasem septimán Švanda. Celkem lze posudek shrnouti ve výrazu, že pečlivě vybraný program byl také umělecky podán. K témuž náhledu dospělo četné a vybrané obecenstvo a vyslovil jej také nřdp. biskup ve svém vřelém proslouvu k chovancům. Vzpomeneme-li též vkusné, kvet. ucl. výzdoby koncertního podie, referovali jsme zcela věcně bez nadáanky o zdařilém průběhu slavnosti.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 18. března t. r. usneseno. Techn. kanc. se uložil, aby opatřila offeru na zřízení studné sberné na břehu Orlice. — Žádost p. K. Peera za udělení koncese k informační kanceláři v Hradci Králové postoupil se městskému zastupitelstvu ku přisouvení vyřízení. — Zřídí se druhá cisterna na dehet v plynárně. — Divčímu lyceu v Českých Budějovicích a místnímu odboru „Národní jednoty sever. v Rokytnici“ zasle se obvyklý příspěvek. — Městskému zastupitelstvu doporučil se umístění divčího lycea v budově čp. 230. — Povolí se přepokročení policejní hodiny v hostinci čp. 106 p. Josefu Kořínkovi. — Důchodenským úřadem předložený výkaz nedoplatků dávky ze psů předložil se c. k. okresnímu hejtmanství ku vymáhání politickou exekuci. — Volebnímu komitétu národní strany svobodomyšlené propůjčil se městské divadlo Klieperovo na den 7. neb 14. dubna t. r. v hodinách denitních ku schůzi politické, na níž promluví říšský poslanec p. Dr. K. Kramář. — Panu J. Horákovi, strojnku ve vodárně, udělí se odměna za topení v jatkách v obnosu 20 K. — Panu Fr. Žaloudkovi, pol. strážník. vyplátí se za provedené desiofke dodatečně obnos 26 K. — Objednají se plynoměry od fy. Pačkovský v Praze. — Choralietce sl. Anně Černé prodlužuje se dovolená do 1. října t. r., vysloví-li souhlas biskupská konsistace. — Zaplatí se léky p. L. Součkoví, obec. lékaři v Novém Hradci Králové, poskytnuté měst. lesním dělníkům z domácí lékárny téhož. — Tělocvičné jednotě „Sokol“ zde vydá se 3 m hůlkového dříví k vytápění tělocvičny. — Okrašlovacímu spolku v Novém Hradci Králové daruje se 500 kolíků ke stromům. — Za přičinou definitivní úpravy a zřízení rigolů a chodníků ve třídě Pospíšilově požádá se c. k. okr. hejtmanství, by odstraněny byly stromy nadél vnitřních stran příkopu erární silnice od budovy „Rudolfina“ až k pířámu. — Stížnost israelské obce náboženské, podaná starostou jejím p. Drem Tausikem do platebního rozkazu na dílovní groš z nájemného z obývaných místností v budově synagogy řádně přiznaného, postoupil se další instanci ku rozhodnutí. — Důchodenským úřadem předložený výkaz různých nedoplatků na nájemném z pozemků za chodníky a taxu kanálovou bude se vymáhati právní cestou. — Povolí se p. Jidř. Jellíškovi do dovolání uschování různého nářadí v luněti, v níž bývala Lhotova továrna na harmonia. — Okra-

šlovacímu spolku v Plotišťích přenechají se cihebné oděpky s 10% slevou. Schválen byl rozpočet na zhotovení volebních seznamů, jejichž od stran objednáno celkem 13. —

Osobní. Císat jmenoval státního zástupce VII. třídy hodnostní v Táboře p. Jana Kuttelnawschera státním zástupcem VI. tř. hodn. v Hradci Králové.

K úmrtí profesora Ant. Ringla. Ve třech měsících třetí katastrofální případ stihl příslušníky profesorského sboru c. k. vyšší reálky v Hradci Králové. Zdrčenici byla zpráva, která se tu roznesla v neděli v hodinách dopoledních, že mladý professor reálky Antonín Ringl z nenadání dokončil šlechtetný život svůj v Terstu na cestě na jih, kde hledal zotavení. Professor Ringl narodil se v Nových Benátkách r. 1878. Gymnasiační studia konal ve Vys. Mýtě, universitní v Praze. V letech 1900/1—1901/2 působil na státní reálce v Praze na Starém Městě, r. 1902/3—1903/4 na c. k. gymnasiu v Roudnici, od počátku škol. roku 1904/5 pak na státní reálce v Hradci Králové. Ještě 6. března přišel do ústavu — naposledy. V posledních dnech učil patrně s velikým přemáháním a na radu lékařů zařádal za dovolenou, které se nešťastný ani nedomákal, překvapen byv nečprosnou, chvatnou smrtí. Každý, kdo charakterního Ringla znal, zachová jej vždy v dobré paměti. Byl učitelem horlivým, sboru kolegou milým, studentstvu přitelem upřímným. — Pohřeb koná se dnes v pátek o půlčtvrté hodině odpolední do rodinné hrobky na hřbitově vinohradském s kaple hřbitovní. — K uctění památky zesnulého věnoval pan Richard Branzovský, ředitel c. k. stát. české reálky v Praze III., obnos 10 K fondu chudých při reálné škole v Hradci Král.

O výchově mládeže Masarykovci. Uveřejnili jsme nedávno úsudek prof. Holého, kterak realismus Masarykův skazil nám inteligenci. Dnes zaznamenáváme úsudek anarchisty St. K. Neumanna, jenž se sám brozí, jak nám realismus kazí mládež, což se ostatně také v samých profesorských kruzích uznává; kazí ji mnohostranně, kazí, otravuje, znemožňuje. „Kazí ji“, praví Neumann, „protože skřčeným racionalismem duši její mladé nadšení, láme její činnost, vysušuje půdu, právě mladou půdu, která jediné je schopna dáti vzklíčení tomu, co podmiňuje silný, všestranný a zdravý život ve věku mužném.“ (Vlčekova „Osvěta“ r. 1906 str. 887).

K uctění světlé památky ř. Frant. Tomáša daroval p. c. k. škol. rada Vojtěch Budecius místo věnce 10 K pro chudé studující zdejšího c. k. gymnasia. — P. MUDr. Jindřich Potár, lázeňský lékař v Bohdaneči u Pardubic, daroval místo věnce k uctění památky zesnulého 20 K okrašlovacímu spolku v Čes. Bělé. Intimní přátelé zesnulého v Hradci Král. uctili zesnulého darováním věnce. — Zesnulý, jda do penze, měl na mysli častý nešťastný osud knihoven po farářích, rozdál proto knihy své většinou bohoslověm.

Z Rudolfa. Nejdůst. pan biskup Th. Dr. Jeset Doubrava zaslal opět letos zdejšímu ústavu bluchoněmých značný dar na peněžích, aby zaň připraveno bylo chovancům vyčastování o svátku sv. Josefa. — Mimo to Jeho Biskupská Milost nákladem 700 K opatřila dlažební kamen žulový pro vydláždění hlavního vchodu před budovou. — Ředitelství ústavu považuje za svou povinnost vzdáti Jeho Bisk. Milosti nejuctivější díky za oba ty velikomyšlné darv, kterými nejdůst. pan biskup jak ústav, tak i bluchoněmé chovance jeho ku vděčnosti si zavázal. Zaplatě Báh!

Koncert „Elišky“ dne 16. března. Program zahájen byl slavnostní ouverturou k „Libuši“ pro velký orchestr. Úplná kapela c. k. pěšího pluku č. 42 bezvadným přednesem obecenstvo plukem elektrisola, a přiznám se, že dávno neslyšel jsem tuto skladbu tak mistrně přednesenou, jako právě tobo večera. P. plukovník kapelník Manzer jest dirigentem vysokce inteligentním; jsem přesvědčen, že jeho orchestr zaujme co nejdříve jedno z vynikajících míst. Rovněž skvostným bylo číslo páté programu „Vjezd bohů do Valhaly“ — kde polyfonie Wagnerova slavi právě triumfy a skvělostí barev instrumentálních znalce úplně uchvacuje; a právě tu hudební věty propletaly se navzájem si ustupující, a celý přednes byl dokladem dovednosti a intelligence dirigentovy. Druhým číslem programu byla „Jarní báň“ pro ženský sbor a sopranové sólo a právndem orchestr, řízením spolkového dirigenta p. Knepra. Skladba dosti jednoduchá (relativně vzato) nabyla živosti i barev promyšleným nacvičením. Mohutný sbor velice pěkně se poslouchal a byl čistě nastudován; intonace nikde neselbala. Též překvapila sl. Sukova; srovnávám-li výkon její s vystoupením v díle Barče v „Hubičce“, dochází k přesvědčení, že slečna tebdáž asi nemohla přemoci trému prvního představení; za to při sobotní produkci znal hlas její plně, pěkně i ve vysokých polohách. Stlužený, jemný doprovod orchestru byl někdy nejmílo přičinou malé distonace, která ovšem u absolventky operní školy jest nepřijatelnou. Následovalo č. 3. programu „Fantasia pro harfu“, přednesl p. Attil. Technika jeho je znamenitá, a v přednesu libila se mi kantilena dobře akcentovaná, jež neztrácela se v skvostném doprovodu. Soudím, že ve skromném uměl-

rostě nebespečaj sok známému virtuosu Zelenkovi. Čtvrté, hlavní číslo programu, byla Neumannova „Boute“. Analýza této skladby podána byla dobrým jistě znalcem na pozvánkách, netřeba tedy u ní více se zdržovati. Stačí podotknouti, že je to skladba moderní, pracující s ensemblem nejobsáhlejším, kladoucí požadavky převeliké jak na sólo, tak i na sbor a orchestr, v němž všechny nástroje (i modní xylofon) přicházejí k platnosti. Imposantním dojmem působilo rozsáhlé jeviště, přeplněné účinkujícími. P. Knepr dirigoval klidně, s jistotou zkušeného hudebníka, jenž aklaadbě rozumí a ji naprosto ovládá. Vavřínový věnec, který byl mu podán, byl opravdu zaslouženou odměnou za úmoruě skvosty, mistrné vypracování a řízení tak ohromného ensemble. Ze sólistů líbil se mi nejlépe pan F. Kolář (bas), sbor se vůbec držel dobře; průvod orchestru byl úplně dokonale, pěkně přilehal a nikdy nerušil spívané slovo. — Večer tento, jenž jest zjevem prvního řádu v uměleckých produkcích místních, slouží k největší cti spolku, svědčí o hudební vyspělosti, uměleckém citu, vybraném vkusu a neobyčejné plli nejen účinkujících, nýbrž zvláště pana spolkového ředitele, je-muž k tak čestnému úspěchu vřde gratuluji.

Dr. Aliquis.

„Eliška“, dámský pěvecký spolek v Hradci Král., vzdává velect. sl. M. Sukové z Nechanic za skvělé a lahodné přednesení sopranových sol, velect. pl. E. Sakové, choti živnot. inspektora, za ochotné a pěkné zapění alového sólo, velect. pl. E. Marešové, choti c. k. profesora, za laskavý klavírní doprovod při akouskách, velect. p. O. Mansfeldovi, tenoristovi divadla sdruž. měst východočeských, velect. p. F. Kolářovi, c. k. pošt. oficiálu a opernímu pěvci z Pardubic, za skvělé přednesení tenorového a bassového sólo, velect. p. K. Attlovi z Prahy za harfový doprovod a umělecké přednesení sólového čísla, slav. sdružení ochot. pěveckých sil z Hradce Král. a okolí, pp. studujícími zdejších c. k. středních škol za laskavé spolupůsobení, jakož i velect. panu L. Kneprovi, řediteli „Elišky“, za obětavé řízení spěvu, a vřd. p. R. Manzerovi, kapelníku c. k. pěš. pluku č. 42. zde, za mistrné řízení hudby při velkém symfonickém a vokálním koncertu, pořádaném dne 16. března 1907 v měst. Klieperově divadle, vřelý dík.

Domácí zahrádka. Květinový pažit. Rostomilý jest pohled na louku v květu. Rozsáhlá louka pokrytá pestrou květenou uchvátí zajisté každého. Ve větších našich zahrádách přihlíží se hlavně k tomu, aby se vypěstoval pěkný zelený pažit. Pestrá louka však poskytuje dvojitý podivnou: zelený pažit na jaře a pohled na pestří květinový koberec v létě. Proto domýslí Japonci už dávno přenesli louku do své zahrady t. j. ponechali větší nebo menší část plochy své zahrady k tomu, aby se na ní vypěstovala menší neb větší louka. Rozumí se samo sebou, že použili k tomu květin vybranějších, než jaké jsou na louce obyčejné a také věnovali porostu více péče, hubice rostliny nepohodlné. I u nás jsou louky (pažitky) tohoto druhu napodobovány; tak zdejší semenářský obchod Fr. Viktorin (na Vel. náměstí) sestává smés „japonského květinového trávníku“. Při výběru přihlíželo se hlavně k tomu, by pažit postupně během roku stále novými a novými květinami zakvétal, čímž povrch stále se mění. Na 5 m² stačí balíček za 60 hal. a síti může se za suché pohody v březnu a v dubnu.

Z Kanklem. Beseda pořádala 17 března večírek na oslavu MUDr. Fr. C. Kampelika, apicvatele a lidumila, ve spolkových místnostech u Kuršáv. O životě a působení oslavence promluvil v děkladné řeči jednatel besedy p. J. Paulus. Po přednášce rozproudila se zábava pěvecko-hudební, při níž účinkovaly sl. zpěvácké spolky, a jako host p. J. Fiala, barytonista z Hradce Král. — Mážeme již prozraditi, že v roce postaven bude zde Dru. Kampelíkovi pomník; slavnost bude asi spojena s pěveckým sjezdem. — Skladatele Kar. Bendla oslaví v květnu zpěvácké spolky „Vlastimil“ a „Libuše“ a sice provedením jenom jeho skladeb a přednáškou o něm.

Rech volební na Pardubsku. Neaí u nás vhodného dne, aby tu sociální demokraté nenspořádali nějakou svoji volební schůzi anebo nějakou poradní akci. Neaí také schůzi jiných politických stran, aby na ní nebyli vždycky v impouujícímu počtu přítomni soudruzi, mající vždy tu dobrou taktiku, že zasáhnuo pravidelně v prospěch své strany do debaty. Kdešto u ostatních stran pozorovati lze až posud ochablost, couvání, ledabylou lhostejnost a někde i naprostou nečinnost, vidíme při této straně vřde výbojnou, odvážlivou smělost, sebevědomé často i drzé vystupování. Jisto je, že to zástupům nemyslných hodně impouuje a proto se vřdihledě řady soc. demokraté množí jak v Pardubicích, tak i v okolí. Musí se to veřejně konstatovati; neboť násilné zavírati oči před nečprosnou skutečností nezastaví přece pováhlivý báh událostí. Na povzbuzení k volebnímu boji a k účinnějšímu kontrolování všech událostí volebních počal socialistický týdeník „Východočeský Obzor“ v Pardubicích vycházeti tyto dva dvakrát týdně. Uvážíme-li, že pokrokářská „Osvěta lidu“ vychází třikrát týdně a že konečně snahy a cíle jak pokrokářé, tak i soc. demokraté se kryjí, toliko že jsou tu různé osoby, nelze se ubrániti dojmu

testivému. To množství socialistických letáků a těch agitátorů ve společnosti, v rodinách, v dílnách, v továrnách, to všechno ukazuje v této straně na rach volební zrovna horečný. Sociální demokraté ve své opravdu příkladné horlivosti neobmezují se pouze jen na město, ale útočně vtírají se všichni všude na okolí do vesnic a kde to jenom trochu možno zakládají nová sdružení a odbočky na osídlení svých posic a rozmnožení počtu svých voličů. Nebude to tudíž žádným překvapením, soustředí-li kandidát sociálně demokratický při příštích volbách na Pardubsku na sebe blask tolik, že nebude dalek vítězství. Ve volebním seznamu jest v Pardubicích posud skoro 4 000 voličů zanešeno. Dá se očekávat, že během hfty reklační počet jejich při 23.000 obyvatelstva vzroste.

Jednota pro rozšíření děkanického chrámu Páně v Pardubicích uspořádá dne 26. března 1907 o 4. hod. odpolední v sále Městské besedy veřejnou přednášku. Přednášet bude c. k. konservátor p. Jan Diviš-Cištecký, ředitel cukrovaru v Přelouči. „O významu uchování historických památek výtvarného umění v děkanickém chrámu Páně sv. Bartoloměje v Pardubicích“. Vzhledem k poučnému a časovému tomuto tématu doufá výbor, že P. T. obecenstvo, členstvo i pp. příznivci hojně přednášky se zúčastní. — Příspěvky, sbírané v listopadu m. r., vynesly 1697 90 K. Na darech a příspěvcích mimo vybírání sešlo se 562 60 K, tak že pokladni hotovost rozmnožena byla o 2260 50 K. Podrobný výkaz příspěvků a darů bude uveřejněn v příští výroční zprávě za r. 1906/7. Výbor Jednoty vzdává všem P. T. pp. členům a příznivcům srdečný dík a prosí o další příspěvky a dary, které přijímá děkanický úřad v Pardubicích.

Osobní. Dp. Josef Palouš, kaplan v Pardubicích, jmenován byl farářem ve Žďanicích u Pardubic.

Z Rychnova n. Kn. Dne 17. t. m. pořádala místní katol. organizace důvěrnou schůzi v hostinci u Joštů. Jelikož bylo na 500 pozvaných, byla místnost téměř přeplněna. Na schůzi zvolen předsedou místní kaplan, místopředsedou p. Stejskal a zapisovatelem p. Červinka. Promluvil známý řečník p. Veselý z Hronova, který v delší řeči upozorňoval na bídu tří základních stavů společnosti lidské: dělnického, rolnického a živnostenského. Řeč jeho úplně věcná, nač ovšem nebývá zvyklá frázovitost sociálně demokratická, uchvátila všechny přítomné až na jednoho z přítomných soc. demokratů; ten chtěl na venek se svou kritikou, byl však slovy řečníka a poznámkami přítomného kaplana tak usvědčen z neznalosti, že raději umkl. Ne a ne se to datit páňm soc. demokratům u nás! K organizaci místní přibýlo nových 90 členů. Tak se na to podíváme, v samém městě pořádáme schůzi a s výsledkem, za který by se jistě „Labuť“ atyděti nemusela a v Dlouhé Vsi že by to nešlo? Či jest to přece pravda, že vojsko žamberckého rytíře nepřišlo do Dlouhé Vsi samo, nýbrž bylo pozváno? A od koho? Dlouhověští katolíci jsou rozhorleni na to, že jejich knězi bylo zabráněno přijíti k nim; také ledacos se vypravuje o dozvucích protikatolického štvaní v hostinci „u Dusilů.“ At tomu tak či onak, tolik je jisto že budeme-li se stále báti několika placených agitátorů, nevychopíme-li se u vědomí své vnitřní síly a své čisté firmy, nedokážeme nic. A proto, katolíci, vzhůru v jeden řik proti společnému nepříteli! Když Bůh s námi, kdo proti nám!

Výsledek voleb do rychnovského okres. výboru. Volby ty konaly se dne 12 t. m. za účastenství všech 24 členů do okres. zastupitelstva v měsíci únoru t. r. zvolených, a výsledek jejich byl tento: Starostou okresním zvolen pan Adolf Vyskočil, mnoholetý člen okr. zastupitelstva a po značnou řadu let také až do nedávna starosta města Vamberka; rolnický jeho protikandidát, starosta javornický p. J. Ruffer, získal jen o 1 hlas v menšině. Do výboru okresního zvoleni byli za obce venkovské: p. Ad. Merta, rolník z Liberka (13 hl.); za města: p. JUDr. Čeněk Langer, advokát a t. č. starosta města Rychnova 7 z 8 hlasů; za velký průmysl a obchod p. Alfr. Gintz, ředitel továrny v Rychnově n. Kn.; za velkostatky p. Kar. Svoboda, lesmistr v Kvasinách, a z plna 13 hl. pp. Jos. Dusil, rolník a starosta v Černíkovcích, a Alois Hlaváček, starosta města Solnice. Výsledkem tímto snad to neb onde byla zklamána naděje, obzvláště v příčině nové obsady a úřadu okr. starosty; avšak kdo zná dobře poměry rychnovského okresu a hledí na věci nepředpojatě, uznati musí, že právě volba okres. starosty velmi šťastně dopadla. Jest zajisté zvolený p. Ad. Vyskočil mužem charakteru důstojného a energie nálezité, který při své zapracovanosti do záležitostí obecních i okresních, byv po řadu let i členem okres. výboru, msto své čestné vyplní. Ziskem bude také pro okres, že i nemocnice okresní dostane podle sestavení okres. výboru nového referenta a vrchního dozorce, jehož úkolem ovšem nenasadným bude, aby finanční a jiné poměry její uvedl do pořádku. Ze starého okres. výboru zasedati budou vedle p. Vyskočila jenom dva členové, totiž ředitel p. Alfr. Gintz a lesmistr p. K. Svoboda ve výboru novém. Přejeme zdaru nejlepšího snahám a pracím veškerým výboru nového. — Staré okres. zastupitelstvo svoláno bylo do poslední schůze na sobotu dne 16. t. m., jejíž

hlavním předmětem, ovšem valně opožděným, byl rozpočet okresní na rok 1907. — A teď ještě významnou malíčko! Zpráva vytištěná v „Obnově“ se dne 23. m. m. o vítězství strany židovské do okres. zastupitelstva za město Rychnov, ačkoliv byla od začátku až do konce úplně pravdivá a psána s klidem největším, podráždila některé zdejší židovské i nežidovské kasiňáky tou měrou, že jeden z nich, jakoby stížen paroxysmem, článek ten z „Obnovy“ dovedně vystihl, v „nepřítelství“ rozčilení (nechceme říci tím) pomazal a tak „libovonně“ upravený v obálce poštou zaslal domnělému pisateli jeho, a tím arcí i na adresu nepravou. Na jednání takové, které ani nelze kvalifikovati, neodpovídá se od slušných lidí jinak než s nejlibším opovržením a slovem „fuj!“ Věru rozkošný to výkvět zdejší židovsko-kasiňácké noblesy! K kavičce takové, které ani nelze kvalifikovati, neodpovídá se od slušných lidí jinak než s nejlubším opovržením a slovem „fuj!“ Věru rozkošný to výkvět zdejší židovsko-kasiňácké noblesy! K kavičce takové, které ani nelze kvalifikovati, neodpovídá se od slušných lidí jinak než s nejlubším opovržením a slovem „fuj!“ Věru rozkošný to výkvět zdejší židovsko-kasiňácké noblesy!

Z Borehrádku. Dne 24. m. m. konána zde schůze místní organizace katolického lidu, kteréž účastnili se členové i hosté ze sousedních osad v takovém množství, že sál obecního domu byl v pravém významu slova přeplněn. Přednášel dp. Novotný, kaplan z Kostelce n. O., o časových poměrech a směrech za bludného souhlasu přítomných. kteří poznaui mohli rozdíl zásad hlásaných o schůzi této proti zásadám strany, jež čerpala moudrost od Hajna, redaktora Osvěty i. Díky Bohu, lid náš se probouzí z dosavadní netečnosti a hlásí se k zásadám zdravým a takovou chutí a rozhodností, že z těch „studených“ začíná již býti horko i „teplým“ — Před 14 dny byla organizační schůze ve Žďaru n. O., kdež též s velikým úspěchem přednášel vldp. Dr. Beyl z Hradce Králové o náboženství a politice. Obec Žďar n. O. sloužití může za vzor v příčině pravého uvědomění lidu obcem jiným! — Ve Velké Čermě funkci „hrobařů“ na zničení organizace katolické převzali bratři učitelé Smrtkové, jichž vlivem nesměli tamní hostinští ani zadati svých místností pro schůzi katolíků; nutí i zapně k vystoupení z organizace, trhající jejich členské knížky. V díle tom jim statečně pomáhá tamní starosta Starý, občan P. a N. Než práce podvratná se jim přece nezdaří, až Smrtkové se svými nohaleady zbaveni budou v obci vlivu a pauství. Každému hraji jen chvílku a Smrtkům již dohrávají. — Nevíte, jak taly předešlé řádky do živého! Tohle prý všechno píše farář! Vzácní pánové, jest vám potřeba oznámiti, že katolický laik také se své víry zastati dovede.

Ze Žlamberka. V neděli, dne 17. t. m. konala katol. politická vzdělávací beseda v Žlamberku velmi zdařilou a zajímavou schůzi. Po účinné řeči jednatele Vinc. Šetiny prohlásili přítomní členové a důvěrníci v počtu 70, že budou podporovati buď kandidáta katolického, a nebude-li tento postaven, agrárního jen s tou podmínkou, dá-li jasnou a určitou záruku, že nebude pro volnou školu, rozvířitelnost manželkou a odluku církve od státu. Poněvadž schůze této, ač neznám, zúčastnil se jako host kandidát strany agrární p. V. Rychtera, rolník ze Lhoty Smidarské, obrátil se naň náš řečník a žádal ho, aby nám vysvětlil, jaké stanovisko vůči těmto třem bodům zaujímá. Týž po ukončení schůze spolkové proměnil schůzi spolkovou ve veřejnou schůzi voličskou a po zvolení představenstva ujal se slova. Jako ostatní agrární kandidáti náboženství chválil, z úzkých uliček, do nichž byl naším řečníkem vebnán, těžko se vykrucoval a žádané záruky katolickým našim voličům, jichž je u nás 8040, odepřel. Po velmi případných dodatcích jednatelevých schůze za povznesené nálady katol. voličů a po smutném vítězství kandidáta strany agrární skončena.

Výstava v Hořicích. V umělecké síni obvodní školy na „Habru“ v Hořicích otevřena jest až do 7. dubna t. r. výstava prací zhotovených v mistrovských kursech pro malíře pokojů a knihařských na ústavu pro zvelebování živností obchodní a živnost. komory v Praze. Vstup volný každou neděli a svátek od 9—12 hod. dopol. a od 2—5 hod. odpo.

Úmrtí. Pan Frant. Matouš, obchodník v Libštátě, otec dp. Fr. Matouše, staršího kaplana v Novém Bydkově a p. vrch. inspektora „Slavie“ v Hořicích, zemřel náhle, meškaje návštěvou u syna v Hořicích, dne 20. března. Pohřeb konal se dne 21. t. m. v Hořicích, načež mrtvola v Pánu zesnulého byla převezena do Libštátu a zde dnes v pátek pochována.

Volební ruch v Kněžicích u Král. Městce. V neděli dne 17. t. m. uspořádána byla v naší obci zdařilá schůze, která měla býti přípravou k nastávajícímu volbám do říšské rady. Uvítav hosty, zahájil schůzi zdejší p. farář dp. Vinc. Němeček a navrhl, aby zvoleno bylo předsednictvo. Za předsedu zvolen p. Jos. Šíma, lesní z Voseka, za místopředsedu p. V. Jirsák, starosta z Voseka, zapisovatelem vlp. Jos. Michálek, kaplan. Předseda představil na schůzi došlé delegáty českých katolických zemědělců a udělil z nich slovo

p. J. Čápozi z Vrbové Lhoty, který promluvil o příčinách smutného stavu rolnického, vyhlásil k spojení se všeho rolnictva pod prapor kříže a víry Kristovy. — Po něm promluvil druhý delegát a člen výboru čes. kat. zemědělců p. Jan Votava z Pátku. V řeči své vyložil vznik strany jeho, která není založena snad proto, aby třítila sílu rolnictva, naopak ona hájí tytéž zájmy jako strana agrární, avšak dbá při tom i náboženství, které tato vylučuje z programu svého. Několikrát učiněny kroky, aby strana agrární se zavázala, že se náboženství nepřátelsky dotýkati nebude, což však ona prostě zamítla. — Po té ujal se slova zdejší kaplan vlp. Jos. Michálek, aby naznačil, koho máme voliti do říšské rady. Práví, že povinností poslance v parlamentě je, aby tlumočil přání a požavky lidu, který jej zvolil za svého zástupce, a proto nesmí nikdy navrhovati nebo hlasovati pro něco, a čímž lid nikdy nesouhlasí. A lid náš jistě nesouhlasí s rozlukou manželství, s urážkami církve a víry sv., nepteje si, aby náboženství bylo vyloučeno ze škol, a proto poslanec nikdy nesmí se stavěti proti vůli a přání voličů. Po té ukazuje na příčiny, proč nepřátelé naší sv. víry snaží se o rozluky v manželství; vždyť vědí, podaří-li se jim vypuditi katolické matky z rodin, a nahradí-li je osobami nám nepřátelskými, že tyto osoby nikdy nepovedou děti k Bohu, a pak vyroste pokolení bez Boha a bez víry — což jest přáním jejich. Jaké však to bude pokolení, hrozno pomyslíti. Odtud tedy ty útoky nepřátel na svatost a nerozlučitelnost manželství. Končí výzvou, aby jen takovému kandidátu projevena byla důvěra, jenž se svojí cti zaručí, že náboženství, nerozlučitelnost manželství, náboženské vyučování a vychování ve škole budou mu vždy věcí, již se nikdy nepřátelsky dotýkati nebude. — Za všeobecného souhlasu přijata následující resoluce: „My volíme okresu Králové-Městceho z Kněžic a okolí skromáždění dne 17. března 1907 na voličské schůzi v Kněžicích po slyšení řečníků sdružení českých kat. zemědělců vyslovujeme své politování, že klub strany agrární odmítl veškerý kompromis se stranou agrárními katolických, žádajících ochranu pro zájmy náboženství katolického; proto pro nastávající volby do říšské rady prohlásujeme, že nebudeme voliti kandidáta, jenž by se předem nezaručil, že jako poslanec pamětliv bude většiny katolíků mezi svým voličstvem a že tedy zvláště vzhledem k obmyšlenému zákonu o rozluce manželské, o otázce školské a vůbec ve všech otázkách, jež týkají se církve a víry katolické — bude zájmy náboženství katolického upřímně zastávati.“ — Zároveň vybírány příspěvky na agitací fond českých katol. zemědělců a vybráno 9 20 K. Také mnoho účastníků této schůze přihlásilo se za členy této strany. —

Ze Slovic u Král. Městce. Sdružení kat. zemědělců uspořádalo u nás v neděli 17. března volební schůzi. Naše pokročilá obec se jí četně účastnila. Pozorně byla vyslechnuta úvodní řeč dp. faráře Al. Vašátky o situaci, jež nutí nás, abychom si voleb všimnili a rukou činnou do nich zasahovali. S nemenší pozorností byla také vyslechnuta řeč p. Votavy, rolníka z Pátku, člena výboru kat. zemědělců, o vzniku strany této a o její jejím. Řeči ty, jakož i později rozvinutá debata, do níž též p. řídící Machytku účinně zasáhl, mnoho přispěly k objasnění naší politické situace tak, že z našich pokročilých a uvědomělých občanů není nikomu víc nejasno, jakému kandidátu by měl odevzdati svůj hlas, aby to bylo k mravnému i hmotnému prospěchu jednotlivců i vlasti.

Z Mříčové. Krušná práce ta organizace, zvláště tam, kde vesměs lid nadchnut pro idey, možno-li tak říci, Práva lidu, Záře, Venkova, Cepu atd. Tím blahobytější vědomí vykonané povinnosti, korunované výsledkem, v nějž doufáme. 17. t. m. uvedli jsme si na paměť povinnosti důvěrníků, výborů a členů a uнесли se na kandidátní katolickém za každou cenu. O kandidáty není nouze, nabízí se nám na našem okresu za spasitele Dr. Kramář, Polák z Prahy, Kulich z Semil, p. učitel Lisý z Česk. Šumburku, který týž den měl svou kandidátní řeč v Koudratcích, kde nenalezl mnoho důvěry. Večer o 6. hod. u nás k obveselení obecního se sociálním demokratem ze Semil do 9. hod. večer v bratrské láze si vyčítali vzájemné hříchy. Nejvíce se líbilo katolické organizaci, která skoro v úplném počtu členů byla přítomna, když soc. demokrat vyčetl panu učiteli, že má náboženství právě tolik jako on. Frenetický aplaus byl mu za tu upřímnost odměnou.

Z Č. Heřmanic u Litomyšle. (Schůze voličská). Dne 13. t. m. měl p. JUDr. J. Myslivec, advokát koncipient z Prahy, v hostinci pana J. Samka v Čes. Heřmanicích u Litomyšle voličskou schůzi. Již záhy sešli se voličové místní, z celé farnosti a z okolních obcí v počtu kolem tří set, čekající dychtivě na příchod p. kandidáta poslanecké strany katolicko-zemědělské. Pan kandidát se sice o něco opozdil, ale voličové přece přehodu jeho vyčkali. Po volbě předsednictva rozvinul p. kandidát svůj program velmi dovedně, mistrně a pádně a projevil jím své hluboké a všestranné vědomosti a zkušenost o znalosti poměrů a časových potřeb hospodářských, dělnických, politických a náboženských. Trefně se obhajil proti třem námitkám stran rozluky manželské, volné školy a

programa agrárníků. Voličové vytrvali po celou dobu řeči p. přednášejícího, jež trvala přes dvě hodiny, a odebírajíce odměšeli si přesvědčení, že hlavně nám katolíkům třeba za poslance muže takových výtečných snah a vlastností, jakými vyniká p. Dr. J. Myslivec, který by vši silou obhájoval nejvyšší zájmy naše, totiž sv. náboženství, křesťanskou rodinu, církev a vlast drahou. — Velečtému panu doktoru buděť za pontavou a poučnou přednášku vřelě díky vzdány s přáním, aby Bůh ho zachoval v nezkaleném zdraví a žehnal šlechetným jeho snahám.

Volební jízda pana Pačoura po krajině Československé. Pan Pačour, kandidát agrárního poslance, sedlák na Vraclavi, konal dne 18. března slavný výjezd do Proseče. Myslíli jsme nejdříve, že to bude asi nějaká svatba, když přirachotily se na náš rynek kočáry; teprve když jsme se z leknutí probrali, viděli jsme, že to nic není, že jsou to jen známí evang. agrárníci ze Zábok a že nám jdou ukazovat poslance, kterého nám vybrali, agrárníka. Kobylky p. Macháčekovy nad tím křvaly důmyslně hlavami, co se to děje, že teď musí křídlem kráčem pořád prý po Skutečsku, Mýtsku a Nasavrecku běhat. Inu bez práce ani pp. evang. agrárníci na Skutečsku neprosadí svého kandidáta. — A proto fort se de! Pačour neměl úlohu zrovna lehkou na naší horké půdě mezi demokraty, evangelíky a katolíky, ale musíme říci, že snažil dost z bryndy se vymotati. Katolíky odbyl nějakou obvyklou frásí, že není proti náboženství, evangelíkům dělal poklony, když líčil husitskou a interanickou periodu našich dějin, a i demokratům ukazoval zdaleka cukrátku. Již začátek byl hezký. Macháček st. (evg.) vyzval (evg.) Vávru, punčocháře, k zahájení schůze. Evg. Vávra vyhlásil shromáždění ku volbě předsednictva. Jakýsi hoch evg. vytkl: Macháček st. a ml. (evg.) a Josef Hanel, dýmkaře, demokrata. Tímto předsednictvem se měly demokratům zaplatit ústa, aby nebručeli. Katolíků si nevšímal. Žádný se neptal, zda s tím shromážděním souhlasí. Místo Macháčka ml. zasedl však jakýsi mladík z ciziny — ani jsme ho neznali. A tak bychom byli málem u předsednického stolku viděli tutéž společnost, která na památném večírku tříkrálovém se něžně bavila u Steinerů. — Pačour mluvil o tříštění sil, o zhoubnosti nábož. rozbrojů. — (Kdo pak je dělal? Kdo pak cepem nutil naše katolické předky k husitství? Kdo pak vypálil českou zem a zničil její starodávnou kulturu a umění?) Slibil všechno možné, o čem se bude starat, tak že se nám dělaly zrovna v ústech sliny; ale když těch slibů bylo skoro až k zívání, ozval se z kouta hlas: „Že tá ta huba nebolí!“, což nebylo bez veselosti. Nato mluvil demokrat Tušálek a bez obalu Pačourovi řekl, že nemluví upřímně a že žádný muž ucelený jej vážně bráti nemůže. Pak se ujal slova místní farář dp. Fr. Martinek a věčně dokázal, že výtky o tříštění sil na katolickou stranu padati neměly, ježto 1. i ona dávno pracovala (episy Vrbovy, Litomyšlský program, pět ročníků Selaských listů, Venkov, pouze prvý ročník); 2. protože součinnost svoji agrární straně nabízel, ale byla odmítnuta a to proto, že měla v programu svém hájiti náboženství; 3. protože vystoupením jejím nevznáš se nový boj náboženský, nýbrž stávajícímu, bezohlednému boji vyhlazovacímu má se díti přehážka. Nadto někteří vědčové agrární strany nepokrytě boj náboženství vypověděli. Husitské a bělohorské reminiscence Pačourovy odbyl po zásluze tím, že dnes je poněkud zastaralé mluvení o historii naší dle románů z let 60.—70., protože novější bádání praví něco zcela jiného o otázkách těch. Naši zemědělci katolíci se pro Pačoura nerozhvěj. My máme kandidáta svého, p. Krejse, našince, a žádnému laku nevěříme. — Panna doktorovi prosečskému jsme tou dobrou radou, aby si hleděl svého. Mohlo by se mu dostat odbyti, které by ho mrzelo. Sotva že se tam začal hýbat, zrovna jsme si vzpomněli na ty 2 krávy, které, kdyby vás nebyly zabily, kdo ví, jak dlouho by byly živý. A my jsme je v bázni Boží snědli a ani jsme nic nefkali. Vždyť na nich byl štěpl. — A vzpomněli jsme si na toho chudáka ubohého, který bez pomoci musel ve špitále v Litomyšli otráven krve zemřít.

Z Ranné. V pondělí 18. března 1907 utopily se zde dvě děti. U Oldřetice asi 7leté děvče Přiklopilovo, vracející se odpoledne se školy ranné. S dětmi pobíhalo po ledě na potoce, přes který musí děti z Oldřetice jít. Led se pod ním probítil, dítě se utopilo. V Dol. Holetíně 7letý chlapec Chmelíkův běhal s chlapcem Zlesákovým po ledě na potoce. Pod chlapcem Chmelíkovým se také led probítil, chlapec spadl do potoka, vodou unesen se utopil.

Povedený učitel v Sopotech. Tím jest bez odporu Karel Kubát, řídící učitel v Sopotech. Byl sem proti přání místní školní rady dosazen z Klouzova. Svým příkrým jednáním popudil v krátkém čase skoro všechny občany a v době asi šesti měsíců vypudil odsud tři podučitele, což v celém okrese velký rozruch působilo. Na to sem ustanovena byla za učitelku slečna Č. Tu si vzal p. řídící na byt do školy. Občany pohoršovalo, že tyto dva lidé se spolu procházvali, kdežto paní řídící dlela doma. Ta jala se ukazovati na slečnu učitelce své gladiatorské umění u

přítomnosti těch, kteří ve třídách školy zametali. Byla s toho ovšem velká ostuda. Sama p. řídící se tím netajila. V několika na to dnech byla slečna odtud přesazena a to na jiný okres. Tím však nebylo ostudě konec. Pan řídící se slečnou si dopisovali; v dopisech si tykali. Následovalo dostaveníčko v Jihlavě. Ale kdož by dovedl něco takového zatajiti? Když se to dověděla paní řídící, byl z toho velký rámus ve škole. O manželské něžnosti pana řídícího svědčí nejen to, že se svou paní se hádali, ale i to, že nejednou na ni i ruce vložil, a ona s pláčem známky jeho něžnosti na své tváři lidem ukazovala; jednou také již od něho utekla. A to vše vědí školní děti! — V loňském školním roce bral p. řídící se školními dětmi dvakrát divadlo, jehož čistý výnos měl být věnován dílem na šk. pomůcky, dílem na uspořádání výletu šk. dětí ku konci školního roku. Mimo to v květnu m. r. před prázdninami poslal školní děti se sběracími archy po domech s prosbou o příspěvek na ten výlet. Ale žádného výletu nepošlal, a tu kterýsi šelma rozlašoval, že to vše bylo na jeho výlet do Jihlavy, a někteří z těch, kteří na ten výlet zamýšlený přispěli, říkali toto: „Já mám u řídícího korunu, já dva, já tři šestáky“ a pod. To ovšem vzbuzovalo nehorázný smích a pohoršení. — Tu pět občanů, vidoucích jaká zkáza mravů z chování p. řídícího Kubáta mládeži broží, podalo naň stížnost ku zemské školní radě s žádostí, aby byl ze Sopot přesazen. Ve stížnosti té uvedeno bylo ještě více, než tomuto papíru se světuje. Dne 9. ledna t. r. byli stěžovatelé vslechnuti od c. k. okres. školního inspektora v Chlbově, při čemž vyšlo na jevo, že na p. řídícího bylo v této věci podáno mnoho stížností anonymních. Den na to vyslýchan byl tamže p. Kubát. Čekalo se dychtivě na výsledek. Pan Kubát dlouho nevěděl, co má dělati; konečně 42 den po svém výsledku podal na 4 z těch stěžovatelů žalobu, o níž se jednalo 13. t. m. Tito těšili se na to, jak panu řídícímu pravdivost svého udání dokáží. Velice však byli překvapeni, když soudce — p. adjunkt Mašek rozhodně obžalované oslovil: „Jste žalovaní, že jste obvinili říd. učitele Kubáta, že zpronevěřil na výlet vybrané peníze. Tu dověděli se tyto, že p. řídící pravdivost jejich stížnosti uznal, ať na jeden bod, kterýž doslovně zní: „Před prázdninami byli vysláni od něho školáci, by sebrali peníze, že udělá výlet, ale nic nepošlal. Peníze prý jsou v poštovní spořitelně, ale lidé o tom pochybují a takového pana řídícího si tady dále nepřejí“. — Pan Kubát tam ukazoval knihu a tvrdil, že ohledně peněz má vše v pořádku, ale neřekl, kde peníze má a také žádnou knížku spořitelni se neprotakal. Když byl tázan, proč nežaloval také toho páteho a také proč nežaloval pro ostatní naň podané stížnosti, tu se vymlouval, že v tom chybá (1) na to zapomněl a nemohl si na nic vzpomenout, maje prý prázdnou hlavu. Obžalovaní se hájili, že z jejich dopisů i protokolů nevyvstává, že by p. Kubáta ze zpronevěření peněz vinili a chtěli nastoupiti důkazy pravdy; na to soudce p. Mašek, že žádné důkazy pravdy obžalovaným nepřipustí. Potom řídící navrhl, že odvolá žalobu, když dají obžalovaní ohledně toho zpronevěření odvolání do „Osvěty Lidu“ (která jest jeho evangeliem) a dobrovolnou pokutu na školní dítky školy sopotské. Obžalovaní však nechtěli na nic přistoupiti, když tu soudce jim ostře pohrozil, že za urážku jejich je trest od 1 do 6 měsíců. Tito z bázně, aby snad na několik měsíců zavření nebyli, žádali odvolání podepsali. — Mínil-li pan řídící, že se tím odtěl, jest na velkém omylu. Vždyť nic z ostatního, co naň ve stížnosti bylo udáno, nevyvrátil. Chťal také v letošním školním roce bráti s dětmi divadlo, a když hráti nechtěly, řekl jim, že letos zase výlet nebude, když hrát nebudou, protože za peníze, co nějak měl, jakési knihy koupil. Děti ale přec bráti nechtěly. — Nejpeknější zábavu mají teď lidé s tou prázdnou hlavou. Když vidí p. řídícího, tu křičí jeden na druhého, aby to pan řídící elyšel: „Nemáš prázdnou hlavu? Ba i školní děti hrájí si na pana řídícího. Podatilo se nám zachytiti tuto zábavu dvou školáků. A: „Franto, já už mám prázdnou hlavu“. B: „Jako náš řídící?“ A na to společný nehorázný smích. — Jest opravdu na čase, aby pan Kubát byl co nejdříve ze Sopot pryč. Týž je také ředitelem šk. Je-li slušno, aby člověk ten řád takový zastával, nechť o tom duchovní správa v Sopotechvažuje. Už se to mělo uvážiti dřív. Připomíná se jen, že někdy hraje píseň z jiné doby církevní, a tu lidé křikovali, že si pan řídící zase spletl kalendář. Možná, že vinu na tom asi nese „prázdná hlava“. Sopoty jsou malinká dědinka, ale přes to dvojí věcí se chlubit mohou: předně pěkným Mariánským kostelem a za druhé — nynějším panem řídícím.

Pokrokový tlak jásá, jak často katolíci při soudech probírají. Tomu se pranic nedivíme; spíš bychom se divili, kdyby byl často odsouzen židovský bankrotář nebo vychytralý pokrokáč.

Z Kolína m. L. Senzaci působilo osvědčení podepsané městskými radami našeho volebního okresu, tedy i naší městskou radou, že za kandidáta žádá si Dr. Fořta. Krontili nad tím naši občané hlavou, ale vysvětlilo se to zaslanem městské rady, že bylo podpisu jejího zneužit, ona že o ničem neví. Teď se projevilo, že byl to manévr na voličstvo namířený a tento manévr, že má své

pozadí. Vysvětlilo se to na schůzi, na níž u nás naprosto nepředvídaná koalice usnešla se pracovat pro Dra. Fořta. A tak p. miniatr je nyní kandidátem mladočechů, staročechů, realistů, pokrokatů, evangelíků, židů a také katolíků. Naše město smotanými poměry obecními smutně proslulé vystupuje i tu ve znamení motanice na veřejnost politickou. Nemusí si nyní každý rozumný pomyslit, že všechno to, co bylo hráno s občanstvem, nebyla než pouhá tartufferie. Dnes leží si v náručí ti, kteří se pronásledovali, špiaili, si vyhrožovali atd. Nám ovšem je lhostejný i Dr. Sobotka i Dr. Fořt, ale jedná se tu jenom o občanskou mravnost. A kde ta je? — Na venkově kandidát ještě nebyl nalezen!

Z Dol. Bělé. V minulých dnech konána byla i u nás organizační schůze, která měla výsledek v obojí, v níž dělnictvo bláší se ku straně národně-sociální a sociálně demokratické a rolnictvo ku straně agrární, dosti slušný až na intermezzo vyvolané p. Vančurou z D. Bučic. Schůze ta zavdala však příčinu čáslavské „Pravdy“ k bezdůvodným nájezdům proti katolické organizaci, které s chutí v referátě zcela překrucováním urádl. Podivno, že ujmá se při tom nápadně agrárního kandidáta, ona časopis mladočeský, a že vynášá agrárního agitátora p. Vančuru, kterému ještě před několika lety, když agitoval pro p. Švejka, nemohla přijíti na jméno. Jak se časy mění. Ze tím sobě ani pravdomluvnosti svého referenta neposloužila, to jí u nás v Bučicích dá každý černě na bílém. Hanobiti p. Jeřábka může jenom vyslovený jeho odpůrce. Pravda ale ne ta čáslavská jest, že když vysloveno bylo jméno agrárního kandidáta p. Havelky, učiněn byl dotaz, jak mají se zachovat katolíci voličové. A tu p. Vančura odporučel ho jako muže řádného, který ozval se proti řeči Srdínkové na agrární schůzi důvěrníků. Místní farář ale učinil poznámku, jest-li i pro budoucnost toho možno čekati, nezmění-li se. A tu vytkl p. Vančura, že u Drozda také nikdo nevěděl, že bude krást. P. Jeřábek ale opravil ho, aby nechal svatováclavské záložny, tam že první kradl a první záložnu k pádu přivedl Ort a ten byl husita. (Peníze jeho myslíme spolek pro postavení pomníku nevrátil). P. Vančura pak mlčel. Když potom odporučoval řečník bráti „Štít“, vyslovil s tím p. Vančura souhlas, ale aby se bral i Cep. A tu p. Jeřábek opět mu řekl: Ale co s Cepem, my už máme vymlácano. Načež následoval smích, který p. Vančuru přivedl úplně s konceptu. A teď ať si někdo všimne referátu v čáslavském listě a srovná to. Nevím, kdo referoval, ale třeba psal do „Pravdy“, zůstal s ní přece na štíru. Podivně působí u svobodomyšlného listu ono poštívání p. Rumla, aby ve svém hostinci nenachal hanobiti souvěrce. Což kdyby se stejnou logikou jednali katolíci majitelé hostinců a nenachali hanobiti své souvěrce nejen slovy ale i tiskem ve svém lokale? Zbraň velmi dvojsměrná.—y.

Ze Žlebu. Kandidát sociální demokracie pro zdejší městský okres volební započal v březnu svou objížďku. Vnedělí, 17. března ohlásil svoji schůzi do našeho města a jak již „Východočeský Obzor“ z Pardubic naznačil ve svém čtvrtletním čísle, sármování byli do Žlebu nejen skuteční voliči za městský okres ale i stoupenci z širého okolí, aby nahla strana ve Žlebě náležitě respektovala zvláště dosud celkem šetřeným správám knížecích závodů průmyslových. Šlo se také asi kol 150 osob, mezi nimiž však opravdových voličů, kteří by šli za programem socialistickým a to zvláště ze Žlebu, bylo pramálo. Za to však více s venkova a se středníka celého hnutí z Čáslavě. Z počátku řeč byla dosti slušná, ale protože jednalo se tu o vyvolání efektu, a toho u nás těžko lze dosáti věcně, sáhl řečník pro obvyklé hrubé šlágry, pustiv se se známou neomaleností do kněžstva. Vyvolalo to ihned ve vážné části posluchačstva projev nevole, a když přítomný pan vikář a děkan A. Schreiber upozornil slušné řečníka, že ve schůzi jsou děti školní a ženy, ať schůze jenom pro voliče byla svolána, rozpoutala se taková vřava, že jenom díky rozvážnějším živlům a brozíci četnické assistenci bylo děkovati, že nedošlo k násilnostem. Sociální demokraté byli hotovi vtlučati své argumenty do hlav. Rozčilen dokončoval řečník svoji řeč, kterou straně špatně poslouchal. Teď snad přesvědčí se i ti z vážných jinak občanů, že sympatie, které časem měli pro tuto stranu, jsou velmi nevhodné a že jenom dobře dělá ten, kdo opírá se reformátorem společenským, kteří domáhají se souhlasu pro svůj program nadávkami, hrubostmi a násilím.

Z Habru. Katolická organizace pokračuje sice pomalu, ale zdárně. Má také však před sebou notný kus práce, neboť i jiné strany vrhají se sem se vši vehemencí. Zvláště ovšem strana agrární, která již dříve proti katolickým zemědělcům nenakázala než zášti, ať byla vyzvána, aby pracovala ruku v ruce. Po ní pak strana sociálně-demokratická, která také již pořádá četné schůze, na nichž mluví její kandidát jakýsi Akermann. Pouten patrně od svých důvěrníků, vede si kandidát dosti opatrně v oněch třech chlouostivých bodech a tak jest dvojnásob nebezpečný. Pokrokové páni s ním nejsou spokojeni, že do toho nebuší ostřeji, neboť jenom pod tou podmínkou by pro něho agitovali. Dávají svému rozladění průchod v kolínské „České Stráně“ a vyhrožují mu mezi řádky, že

jinak budou i proti němu. Snad je tedy nyní polechne a pomůže jim v boji o „volnou školu“, který už tady v některých obcích zabíjí. Upozorňujeme všechny katolické důvěrníky, aby dobře sledovali tyto schůze a tyto agitátory a nijak jejich jmen netajili. Oni prandyjí kde koho, kdo se jim v cestu staví. Jmenujme i my je, ať je veřejnost zná. Přemnohý a nich doma vikem, na hranicemi okresu, když něčeho potřebuje, je nevinným beránek. Proto píšeme své Pappenheimské!

Z Chotěboře. Dne 16. t. m. odbyvána u nás velmi živá a četně navštívená schůze česk. katol. zemědělců. Předseda sdružení p. Šafránek a jedenáct pan Fikejz přednesli obsažné řeči, v nichž odvodili příčiny, proč nutno katolíkům a katolickým rolníkům zvlášť zasáhnouti do voleb. Hlučné debaty účastnili se též vsácný host, hlnocký pan farář Marek, jenž jemným sarkasmem šlehl pošetilost těch katolíků, kteří by byli ochotni i budoucně různým vyfídubům otročit a kortešovat. Všichni posluchači souhlasili s panem farářem a bouřlivě k jeho řeči tleskali. Došlo též k ostřejší výměně názorů mezi dp. Vlčkem a výbory Sdružení a rozhodnutí na návrh vdp. vikáře Jůzla účastniti se nové schůze v Německém Brodě, kde se učiní konečné rozhodnutí. Kandidatura p. starosty Prokopa, jehož řeč se všem zamlouvala, byla prozatím přijata.

Z Kácova n. S. Čtenář. ochot. spolek pořádá dne 25. března 1907 veřejnou přednášku slov. cestovatele P. Al. Svojsíka „O cestě kolem světa“, doprovázenou 200 světelnými obrazy, v sále hostince p. J. Nohy. Začátek o půl 3 hod. odpol.

Z Dobrušky. Účinky všeskolského sjezdu v Praze začínají se již jevit. Zdejší tělocvičná jednota už vybírá podpory. Obrátila se se žádostí na finanční adejčí ústavy a tu a tam sto, padesát korun dano. Není třeba proti tomu něco namítati, jestliže stát, aby se ukázal vlasteneckým, něco z výměny na českém zadluženém lidu vyslákaného na jízdu do stále potřebující matičky Prahy obětuje. Ale co zaráží, že zastupitelstvo města Dobrušky odhlasovalo na tuto parádní jízdu podpory sto korun. Jakoby finance městské byly v nejlepší stavu, dávají se velkomyšlně dary. A zatím Dobruška od postavení měšťanské školy tone v dluzech, její obecní přírůžky obnášejí sto procent a příspěvkem na postavení dráhy z Opočna do Dobrušky stoupnou na 140 procent. Ulice topí se v blátě, lidé aby se báli za deštivého počasí vyjít na ulici, kanalizace nedostatečná, cesty do nejbližších obcí, mimo okresní silnice ležících, prabídne. Těm cestu pro chůzi neb jízdu, ač v Dobrušce obyvatelé činí nákup i prodej, neupraví se. Četná chudina čeká marně na zvýšení skrovných podpor. Ale na parádní jízdu jednomu spolku hned se povolí 100 korun a těžko splacených přírůžek a příjmů obecních. Ve spolku sokolském jsou členy buď činnými nebo přispívajícími všichni zámožní židé a pokrokaři, jichžto příjem několikrát přesahuje příjem obecní. Mohli by vypravovati celé vlaky na slet do Prahy a neublížilo by jim to. A takovým se dáva podpora na parádní jízdu. Kdo chce jeti, ať si cestu zaplatí sám. Není místné takhle rozhásovati obecní jmění, jehož má se užiti ke blahu obce. To by mohly všechny spolky si vzpomenout na nějakou jízdu a žádati podporu a důsledně by ji měli dostat. Kam by to vedlo? Proto právem poplatnictvo Dobrušské by mělo proti takovému hospodářství protestovati a okresní výbor, případně zemský tomu učiniti přítrž. — V posledním zasedání zastupitelstva Dobrušského udblašováná přestavba městské radnice stojící na náměstí. Nynější budova jest nevkusná, neslohové stavení, postavené kdysi z nouze. Svým vzhledem neslouží městu k okrase. Ale náklad na přestavbu bude obnášeti kolem 30.000 K — částka to vzhledem na městské finance značná. A úhradu tohoto nákladu, jak se rozhláše, přý postupně splatí městská spořitelna. Ale též již připadne škol pomoci uhraditi náklad na dráhu, pomáhati městským financím. A tolikému finančnímu zatížení výměny spořitelny čeliti sotva bude schopen. Tak asi stavba radnice zůstane jen při odhlasování. Též se strany poplatníků chystá se k okresnímu výboru protest. Otázka přestavby radnice již dlouho jest na programu obecní správy. Jednomu zastupitelstvu za druhým slámala vaz. Zajímavé, že správa, která dříve byla proti, zase též program vezme za svůj. — Křesťanská jednota na den sv. Josefa členům Josefům a vldp. předsedovi svému na počest pořádala zábavní večírek, při čemž přítomní znamenitě se bavili. Číslo zpěvná a hudební přednesena byla vzorně a již ukazují na vyškolenost účinkujících. Chutě vřed! Zdař Bůh!

Z Dlouhé Vsi a Rychnova n. Kn. V neděli 10. t. m. měli jsme míti důvěrnou schůzi ad pronajít pro nás. Leč již před příchodem naším propůjčeno několik stolet rychnovským pokrokařům, kteří dostavili se s dr. Štemberkou. Takhle se rozumělo svobodnému přechodu schůze čistě důvěrné. Kdy pak vám, páni pokrokaři, přišli vaši lidé čistě důvěrnou schůzi takhle kazit? Kdy si přinesli na vaši schůzi píšťalky a zvonečky se sřejmým „snášlivým“ úmyslem? Našinci poznali, že za takých okolností, před tvář provokatérů, důvěrná schůze se pořádati nemůže, ač někteří odporovali. — Tu kramář Štěpánek z Rychnova

vytáhl z kapsy zvoneček a posměšně schůzi rozpouštěl, toče se při tom po sále jako gígrle. JUDr. Štemberka prohlásil, že prý P. Novohradský má si sčísti s náboženstvím v kostele. Pane doktore, vždyť přece vaši přátelé chtějí náboženství naše i s těch kostelů, ano i z rodin násilně vypuditi. Co jste to tedy řekli? A jaké by to bylo náboženství, jež by určovalo naše konání jen pro kostel a které by neprokvánilo blahodárně všecho jednání naše? Učil Kristus jen v kostele? Řekl, že náboženství do veřejnosti nepatří? Či má být katolík pojměním s dvoji duší, který jedná v kostele dle náboženství a jinde jinak? Neškodí, jestliže i v tom hostinci společnost raději polechne něco náboženského než hovor o kartách. Vnášíte-li luštění náboženských otázek do hospod vy, pokrokaři, nedivte se, že my taky chceme mít právo i mimo kostel o náboženství mluvit. A pamatujte, že zpověď u kněze nestojí nic, zato zpověď u advokáta se musí drazé platit. Pěkně ukázali pokrokaři smysl pro svobodu! Přítomní katolíci učinili si správný úsudek a budou tím důležitější stavěti bráz pokrokařské vyzývavosti.

Z Náchodsku. Mezi katolictvem naším stále roste zdárná horlivost. V Kramolné v místním Polit. křesť. klubu přednášel v neděli dne 10. t. m. vlp. Jiří Šabala o nutnosti katolické organizace před čestným posluchačstvem. Promluva odměněna potleskem. Po schůzi zvolen důvěrníkem čilý p. Joz. Štředa, a výbor místní organizace. Večer pak přednášel týž řečník v náchodské odbočce Všeob. sdružení „O sv. Václavu.“ Účastenství bylo velice časté; sál u Kr. ustých byl přeplněn. Pak s porozuměním sebrána jedna jednoaktovka, načež následovaly sólové výstupy. Vše sledováno s velkým zájmem. Přestávky vyplnili hudbou na housle a průvodem písní p. kapelník Filip s p. Sahanou. I za hudbu vděčilo se obecenstvu sympatickým potleskem. Večer ten byl velice zdařilý. Díky všem, kteří o zdar se zasloužili. Pracujeme vytrvale dále!

Vlastenecká česká rolnická dívka slč. Marie Hasalová z Lubné u Rakovníka, v mladistvém věku v sanatoriu dr. Hamzy v Luži zemřela, v poslední své vůli odkázala Ústř. Matiči Šk. 6288-83 K, pokladně chudých v Lubné 3155 K, na zřízení mateřské školy v Luži 6327-70 K, ať Čest budíž této české dívce rolnické!

Nová kandidatura. Dovidáme se, že za venkovské obce na Novobydžovsku bude kandidovati dp. Vinc. Šetina, kaplan v Žitních. Víťame toto rozhodnutí s povděkem. Katolíci zemědělci, rozvíhne pro svého kandidáta horlivou agitaci!

Z Hloubětína u Prahy. Při volbách do obecního zastupitelstva dne 17. a 18. t. m. zvítězily spojené strany katolická a národní proti soc. demokratům ve všech třech aborech. Mezi zvolenými jsou pokladáři zdejší skupiny Všeoborového sdružení p. Jan Procházka, členové téže skupiny pp. farář P. Karel Toman, Antonín Novák st. a Alois Alexandr. Díky a sláva statečným voličům!

Různé zprávy.

„Rozkvět“ morallouje. Dádc „Bílého Praporu“ není s námi spokojen, že jsme neprotestovali proti rozpustění Zemské jednoty duchovenek. Nepatříme do řady lidí, které zájem jednoho nebo několika lidí považovali za existenciální podmínku katolické církve a českého kléru; proto jsme nemohli protestovati proti přirozenému rozuzlení ať zdumělého českých vyvolavčích zápletek ve vývoji zmíněné jednoty. Věříme pevně v uvědomělost i osvěcenost českého kléru a proto projevujeme náhled, že i bez smířlivé diktatury bude duchovenstvo povinno své konati a svědomitě pracovati i ve veřejném životě bez Zemské jednoty, jako to činilo před vystoupením dp. Paulyho. Svádání kněžstva k nečinnosti považujeme za urážku uvědomělé kněžské inteligence a obviňování našeho ndp. biskupa z tyranického jednání vůči kléru diecéznímu prohláujeme za drzon pomluvu, kterou jenom vášně mohla na papír diktovati. Zemská jednota v rukou nezískaného vůdce mohla vykonati skutečně mnoho ve prospěch kněžského stavu; proto litujeme, že se jí tohoto štěstí důlelem nedostalo. Najdu se snad forma, která by Zemskou jednotu nahradila a ta by mohla být ve shodě s dosavadní lidovou organizací katolickou. Beztoho začala se právě z centra jednoty připravovati zrada, že se klérus nemá nikde mezi strany politické plésti, což budilo u uvědomělého dělnictva a rolnictva rozhořčení. Málem by stratil katolický separovaný klérus i tu poslední pozici v katolickém lidu, která mu po strátě inteligence a tovarního dělnictva zbyla. Proto třeba klidně uvažovati, zdať padlá ohrada neumožnila kléru vstoupiti styk s lidem. Uvažujme!

Professor protestantského bohosloví nazval francouzské protestanty krádeř. „Cech“ napal: „Dr. Knyper, professor bohosloví, a dříve předseda ministerstva v Nizozemí, napal předsedovi Unie reformovaných církví ve Francii, Emila Lacheretovi otevřený list, v němž své předešlé tvrzení opakuje, že protestanté ve Francii svou svobodu prodali za šodovici. Je to apostasie (odpad), když protestanté ve Francii přijali vládní systém „náboženských společností“, která katolíci vedeni papežem všim právem odmítli. Tímto protestantismus ve Francii — praví v listu dr. Knyper, — bude se od svých konstituí odličovati a bude přecházeti úplně v moc náboženských společností. A kdyby i členové konstituí vedení náboženských společností přezvali, nenabývají vedení jako pastoři, nýbrž jen jako vyvolení mandátů obcí. Jakmile většina některé společnosti přide se k opozici proti konstituí, anebo proti pastoru samému, pak strádá církev nad nimi moci.

Protestanté tímto obětovali svou nezávislost na vládě, jež buže vždy máti dosti moci, rozkol v obci prováděti. Dr. Knyper vytýká protestantům, že s básně před peněžními oběmi obětovali svoboda církve. Ovšem jejich církve pozbyla již svého historického rázu, oni již církve své nemají. Nechtějí již slyšeti o církvi Kristem ustanovené, popírají autoritu slova Bžního. Na to protestanté francouzští dru Knyperovi učinili výtku, že tak píše, aby se Římu zavděčil. On však výtku tu a rozhořčením zamítá, ale zároveň dokazuje, že Řím svobodu církve mnohem vydatněji hájí tím, že státní náboženské společnosti co nejrozhodněji zamítá.

„Protiklerikální“ charakter. „Pozorovatel“ píše: „Je charakterním člověk, jenž na veřejnost byl a je „protiklerikální“ a odpůrce arcibiskupa, a současně potajmu, aby to nikdo nevěděl, vypůjčoval si z arcibiskupského panství zadarmo putab na zoraní kosa najatého pole? Táženo se jednoty „Sokol“ v Kroměříži, může-li být tento člověk starostou „Sokola“? My jsme přesvědčeni, že ten, kdo veřejně proti „klerikálům“ vystupuje, ba i kdo jen potichu smýšlí „protiklerikálně“, nemůže, je-li mužem čestným, přijati zdarma výpomoci nábože uvedeně, tím méně smí sám o výpomoc podobnou žádati. Jsu takový charakter je toho schopen. Jen takový charakter může býti na venek vůdcem hnutí „protiklerikálního“ a při tom tajně činiti to, co by ani žádný „klerikál“ nečinil. Naším přesvědčením je, že člověk takového charakteru nezaslouží být starostou „Sokola“. Kdo a kde ten pán je, to může sdělit p. Dr. Štros.“ — Takových „charakterů“ jsou mezi pokrokaři celé zástupy.

Pokrokové „České Právo“ o sociální demokracii píše: „Soc. demokracie násilím donucuje lid, aby stanovisko její přijal za své, do její organizace vstupil; jí jest lhoutejno, rozumuje li své díky o lidi indiferentní, nebo o slabochy, kteří se jí kofí, ale ze strachu před bojkotem, nepřijímajími. Sociálně-demokratické časopisy denně přinášejí doklady o tyranii, prováděné velkokapitalisty, „mšťáky“, která také jest příčinou, že národním stranám „mšťáckým“ nemohou věřiti, že postup s nimi není možný, že málo opravdovosti jest v jejich svobodomyšlenosti, pokrokovosti, ale nikdo lidi jiného politického přesvědčení tak terorizovati nedovede, jako — soc. demokraté. Pronese-li některý malý chudý živnostník — maje k tomu příčinu — nepřijímavý úsudek o sociálních demokratech, odsoudí li jejich postup, jednání — hned jest na něj vyhlášen bojkot, aby byl poučen, že o sociálních demokratech jenom příznivě úsudky dovoleno jest pronášeti, poněvadž v její řadách není špatných lidí, není tyranů, není nepoctivosti, ziskuchtivosti, tyto vlastnosti mají se hledati jenom u „mšťáků“. — Neří divu, že bezohledná tyranie soc. demokratů nakonec zhnusiti se musí každému soudnému člověku; i velcí odpůrci katolictva dodali si konečné odvahu a začínají mluvit o socialistech nepokřtě, upřimě.

Orgán pokrokařského učitelstva o socialistickém tlisku. Jen se nepatrně dotkni socialisty a již na tebe půže a karabáčem; vždyť jest přece socialista bez chyb, zcela neomylný. Musíš jen poslouchat a divit se. Časem-li třebaš jenom jemně kritizovati nějakou atinou stránku sociálního demokracie, pončí tě socialista aprostými nadávkami, jak rozumí svobodě kritiky a volnosti slova; bída i pokrokaři, ozve-li se nějak proti Adlerovčům. „Český Učitel“ sděluje dne 6. března t. r.: „Právo lidu přineslo 26. února tuto notici: Vrchol politického farizejství. V časopise „Český Učitel“, ústředním věstníku jednot učitelství v Čechách, volá se učitelstvo k politické práci, a v aplu tom se mezi jiným praví: „Agitace strašnické, zlomyslné posuzování a odsuzování, podněcování ku politické vášnivosti a k fanatismu, kacířování a prandyřování po způsobu aprosté žurnalistiky a dráždivých i štvavých řečnických naprostě nemůže se srovnávati s posuzováním učitelstvím.“ Více citovati nebudeme. Ve věci také souhlasíme. Ale při čtení tohoto apelu se musí uvážiti, že ho psal a pod ním se podepsal — učitel J. Černý, bývalý poslanec a agitátor národních dělníků. Zde člověk časne ustrnutí nad tím, jak může beze studu vše to napasiti učitel, jenž řadu let bač o sám spolupůsobil nebo trpěl řádění lidí strany národní sociální, jež jsou strašlivým dokumentem mravní nizkosti, na jakou česká žurnalistika snad doudu nepuklesla. Pan učitel Černý by měl tedy poslání nejvděčnější ve své vlastní frakci, — a pak teprve snad by byl legitimován dělati mentura českému učitelstvu! Právě, aby si čtenář podrhl výrazy vrchol politického farizejství, beze studu, řádění, strašlivý dokument mravní nizkosti a uvědomil si, co může takový sociálně demokratický žurnalista a rafinovaný bezohlednost a bezodpovědně hoditi ve tvář člověku bezdůvěrnému, je-li tu náhodou jeho odpůrce. Již to kážuje, že žurnalista sociálně demokratický pranic nevybírá si v prostředcích a kdo má příležitost čísti listy sociálně demokratické, násne opravdu ustrnutím naž tím, co snase papír a dojeita nám přivádějí, že žurnalistika sociálně demokratická nejméně je oprávněnou, aby některému bratra svému hledati směla mrva v oku jeho. Neří ná na vědomí, že šleňejší demagogie, které uhnouti se musí všecho, aby hrozne pokaleno nebylo, co nejde a její stranou.“

Šňatky, narozeniny a úmrtí v našich zemích. Dle úřední statistiky připadá na 1.000 obyvatel v celém Rakousku šňatků 7-85, narození 36-65, úmrtí 28-27; v Čechách šňatků 7-32, nar. 35-19, úmrtí 28-88; na Moravě šňatků 7-21, nar. 36-40, úmrtí 30-66; ve Slezsku šňatků 7-87, nar. 37-78, úmrtí 30-03. Počet šňatků, narození a úmrtí byl pak tento: V Rakousku šňatků 178 996, narození 368 936, úmrtí 698 342; v Čechách šňatků 42 690, nar. 304 407, úmrtí 167 767; na Moravě šňatků 16 305, nar. 80 068, úmrtí 69 181; ve Slezsku šňatků 9 744, nar. 32 765, úmrtí 18 099.

Obrácený sociální demokrat. Paříský boháč, šid Alfons Rothschild měl komorníka, který byl sociálním demokratem nejhrubšího zrna s přesvědčením. Pán jeho sice ke straně té se nepřiznával, ale dovedl a ní šití po přátelek přese do té míry, že dokonce i za čas komunny majetku jeho loupeživě revoluční

tlupy zcela po přátelstvu také šetřily! Pan baron nebránil komorníkovi v návštěvě svého soc.-demokratického, a neřikal ani slovíčko, třeba i bouřilo se na nich ale proti třídám majetným a na prvním místě proti boháčům! Jednou přestal však komorník rázem chodit na schůze a na otázku svého pána podal toto upřímné vysvětlení: „Sociální demokracie mne hanobně zklamala. Vypočítala, že se všeho majetku Francie, i vás, pane barone, když k tomu připočítá, připadne jednou po sebrání jeho na člověka 2000 franků — a já mám přece u vás nyní přes 3000.“

Deset tisíc kusů pohlednic velkonočních, vydaných Ústř. Matič. Školkou, bylo rozprodáno ve dvou dnech, jakmile pohlednice dány byly na trh. Pohlednice ty — výborné reprodukcce mistrných kreseb K. Šimůnky — vydány v 5 druhích a překvapily všeobecnou myšlenkou, provedením i sytou barvitostí. Tři z nich vyobrazují rozvíjející lidové svyky velkonoční, ke dvěma ostatním vsat námet se života velkoměsta. Objeďávky přijímá a obratem vyřizuje kancelář Ústř. Matice Školské v Praze II. Spálená ulice č. 24.

O budoucnosti sociální demokracie v Německu soudí velice pesimisticky soudruh dr. Braun v socialistické „Neue Gesellschaft“. Právě, že povídání socialistického tisku o 8 a čtvrt milionu soc. voličů nedá se brátí vážně. Neméně než 2 miliony z těchto voličů nejsou sociální demokraté, nýbrž příznivci. O budoucích volbách píše: „Přítí volby, zůstane-li naše cesta stejnou, přinesou nám porážku ještě větší. Nimbos naší nepřemožitelnosti, našeho nezasaditelného vzrůstu jest snížen. Jako každá porážka bude i naše mlt na přivrženoe demoralizující vliv. Uš Homerovi bohové stáli na straně vítěšících.“

Kouření u školní mládeže. Vídeňský zdravotní úřad uveřejňuje statistiku za rok 1905. Dle této statistiky umírá velké množství hochů a jinochů od 12 do 18 let na součotiny. Tak na př. z 10,000 zemřelo na součotiny v Lipsku 200, v Berlíně 206, v Praze 215, v Drážďanech 216, ve Vídni 229, v Marceillu 231, v Miláně 236, v Mnichově 264, v Athénách 280, v Bukurešti 477, v Paříži 487. Přičinou těchto součotin bývá hlavně kouření.

Konvertita. Professor na universitě v Curychu dr. Förster přestoupil od protestantismu ke katolicismu. Krok svůj označil jako výsledek mnohaletých studií. Mezi protestanty vyvolal krok prof. Förstra nemilý dojem, právě proto, že konvertita posíval nejlepší pověsti jako učenec i člověk. — A pak dle názorů některého „pokrokového“ mladíčka, který celou pokrokovou učenost si sebral z několika brožur, nemůže přý moderní myšlící člověk mít katolické přesvědčení. Vážený univerzitní profesor Förster snad také trochu přemýšlel.

Rozvod v Americe přibývá. Roku 1906 bylo v Chicagu 2350 rozvodů oproti 1690 před 6 lety. V New-Yorku vzrostly z 522 na 943, ve Filadelfii z 484 na 614, v Bostonu z 345 na 512. A tohle snad má být důkazem, že jen pro skutečně velké nešťastníky má platiti moderní rozlučka manželství?

Nová kniha social. vzdělávací práce. Social. čtena velice „vzdělává“. Nejsprostěji nadávky, útoky na osobní svobodu, oplácené karikatury, vysvětlení k násilnostem, to jest ta vzdělávací práce. K nejhrubším násilnostem zatím rudý tisk raditi nemůže; klepi by jej přes prsty státní censor. Pomáhá si tedy rudý tisk aspoň tím, že nepřímou soudruhům napovídá, co by si vlastně přál. A soudruzi napovídají rozumněji. Chválí-li socialistický tisk na př. ruské násilnické revolucionáře, soudruzi už se dovědí. A ovoce se již dostavuje. Zvlášť pozoruhodný případ udál se v Liberci. Dvacetiletý železniční zřízenec Fr. Vostatek začal řádit v arciděkaněm kostele s revolverem v ruce. Když byl zatčen, přiznal se na strážnici: „Uš došlo čas měl jsem v úmyslu zastřeliti nějakého kněze; jsouť kněží vinní vším neštěstím na světě. Dnes vzal jsem si s sebou zbraň, máje pevný úmysl myšlenku svou provésti. Šel jsem nejprve na ulici, ale nepotkal jsem žádného kněze. Potom šel jsem do kostela sv. Kříže, ale ani zde nebylo kněze. Když pak ani v arciděkaněm chrámu jsem kněze nezastihl, ze vstupu vystřelil jsem do oltáře. Jsem bez vyznání a chtěl jsem přistoupiti k spolku svobodných myslitelů. Co nejvíce mne mrzí, jest, že kněží nic nepracují a přece tolik peněz vydělávají. Nenabhlím, proč by kněží neměli pracovati, když i já pracuji. Nevěřím v Boha — nevěřím v odplatu věčnou, jsem nespokojen na světě a jest mi úplně jedno, jak zemru.“ Odkud, prosím, to „přesvědčení“ Vostatek čerpal? Ze života? I nikoliv; se socialistických prohaných listů. Nemí-li důvěry práce duchovenstva prací, zdaš jest pak prací redaktorství socialistických předáků, jejich řečnická a pod? Proč nechtěl ten svedený člověk stříleti některého socialistického kapitalistu? Ion — v socialistických listech čtli výhradně útoky proti „lenošství“ kněšstva, ale proti šidovským předákům sociální demokracie nic. Socialistický tisk ho „vzdělá“ prapodivně.

Literární. Primát úst. chorom. ve Šternberku, p. Dr. V. Borek vydal velmi dobré dílo k zachráně našeho lidu před zničením duševním i tělesným nápoji lihovými. Alkoholismus a jeho význam. Profylaxe a obrana. Asyly pro pijáky a jich zásady ze zvlášť. stetelem na Čechy a Moravu. Cena 2 K. Šlechtetný autor rozhodl se, že náklad tohoto díla daruje těm pádným učitelům, kněžím a lidumilům, kteří hodlají náš lid poučovati a z bídy alkoholismu ho vymahovati. Dílo toto expeduje z ochoty knihkupec R. Promberger v Olomouci pouze za náhradu porta 10 hal. zdarma. — Holan L. Sto padesát lidových písní moravských pro a) j den hlas a právodem harmonie, b) pro čtyři smíšené hlasy. Cena K 6.—, váz. K 7.—. (Jednotlivé avazky po 50 písních po 2 K, svazek I. a II. v jedno váz. 5 K.) Nakladatel R. Promberger, knihkupec v Olomouci. — Ne nadarmo tvrdí básník (Neruda), že v umělé poesii (nejen naší) nic není pěknějšího nad tyto naše písně. Poslechněte tyto písně zapené k harmoniovému doprovodu nebo ve sboru čtyřhlasém a srazáte, co nepřehrané hudební krásy tkví v těchto prostých písních — perlách — kterým obratný harmoniátor dal zasnážit v tak sladkém, jímavém kouzlu.

(Zasláno).

Schůze důvěrníků městského volebního okresu čís. 24 koná se v pondělí dne 25. března b. r. o 3. hod. v Týništi. Označení toto číslm z té příčiny, že se vlonidla do oběžníků chyba v datu.
Dr. Fr. Reyl.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprahčelě)

doporučuje P. T. veleddústojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a keyového náěmí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

se na požádání franko zašlou.

Umělecká novinka!

Konst. Buška S. V. VÁCLAV (na koni)

nádherný kovový reliéf upravený na způsob bronzu, v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) K 30.

== KDE DOMOV MŮJ! ==

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 42x76 cm K 20.

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Přijmu dělníka,

který se jak při bílém potivu, tak i při ohlebě, jak u válů i u psoe dobře vyzná.

Máda dle úmluvy.

K nastoupení před svátky.

ALOIS NOŘÍŽ,

pekář v Chlumci n. C.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Poděkování.

Všem, kdož jakýmkoli způsobem nám nad úmrtím naší nezapomenutelné choti a matky

BARBORY POLÁKOVÉ

upřímnou soustrast projevíli, zejména Jeho Biskupské Milosti Dru. J. Doubravovi za laskavé konání pohřebních obřadů vzdáváme uctivé,

nejsrdečnější díky.

Račiz sám Bůh odplatiti všem, kteří v počtu tolik hojném svoji účastí veliký náš bol zmírnili.

Za rodinu:

J. Polák,
manžel.

Dobře zachovalá

křížová cesta

hodící se pro kapli,

jest levně na prodej.

Bližší sděli adm. t. l.

První nákupní pramen

láték pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního spoloočerstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těš lze obdržeti partie sboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-chenty, sukénka, šotýše, seřiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Veřejná soutěž.

C. a k. patronátní úřad v Bystřem
u Poličky

žadá veřejnou soutěž přestavbu a rozšíření kostela v Korouhvi.

Stavební náklad bez vnitřního zařízení rozpočten jest na 31.869 K 73 h.

Do plánu a rozpočtu, jakož i podmínek lze ode dne 10. března t. r. u far. úřadu v Korouhvi nahlédnouti.

Oferty řádně kolkované a vadiem per 1600 K (jeden tisíc šest set korun) doložené a zapečetěné přijímají se do 31. března 1907, 12. hod. polední u c. a k. patronátního úřadu v Bystřem u Poličky.

C. a k. patronátní úřad v Bystřem,
dne 5. března 1907.

Pozn. Soutěž na vnitřní zařízení kostela bude později vypána.

Besídka.

Vzpomínka na **† W. W. Tomka**, dějepisce a prvního rektora české univerzity Pražské.

Jest sv. týden, v němž si zbožně připomínáme největší tajemství a události ze života Spasitele světa. Ten svatý velký týden jest mi památným ještě z jiné příčiny. Připomíná mi mocně bývalého mého přítele již z kaplanských let, W. W. Tomka, jenž prázdniny své vždy v Polici trávil. Měl tu stále placený byt — celé poschodí domu posud žijícího Karla Hartmana v ulici nyní Tomkové zvané. O vánocích, o velkonočních a hlavních prázdninách bydlel zde a pracoval o svých „Památech“ ze života svého.

Nechci tu vypravovati, co již o jeho zvláštnostech známo jest — ale tane mi na mysli jeho zbožný — v pravdě katolický život. Byl W. W. Tomek zajiště učenecem zvlášť vynikajícím a přece hlásil se vždy ku praporu Ježíše Krista. Mohl by si z něho vzít příklad každý, kdo chce býti opravdově vzdělaným. On životem svým dokázal, že věda a křesťanství se nevyklučují. Každou neděli a každý svátek býval tu přítomen kázání a mši svaté. Sedával proti kazatelni v první lavici s latinským misálem, z něhož při mši sv. se modlival. Misál ten jsem po něm zdědil a zůstane mi drahou knihou a vzácnou upomínkou na zvěčnělého slavného muže národa českého. Pravil jsem naboře, že právě svatý týden nejvíce na něho mne upomíná. Po všechny církevní obřady, které se ve třech posledních dnech pašijového týdnu v chrámě konají, býval přítomen a zbožně sledoval průběh jejich. Ano v prvních letech mého kaplanování v Polici a — jak mi bylo řečeno — i v Martinkovicích, kde dříve před tím o velkonočních býval u bývalého tamního faráře P. Basila Jedličky, zpíval na Bílou sobotu s sebou nahlas i profacie — prorocství. Na Zelený čtvrtek zpíval s sebou žalm 21. Deus, Deus meus... při obnažování oltářů. Napsal si jej celý na posledním stránce svého malého misálu svým zvláštním drobným, ale velmi dobře čitelným rukopisem. Žalm ten obsahuje 32 veršů — jest tedy dosti dlouhý — zaujímá s antifonou „Diviserunt sibi vestimenta mea“ celý jeden list misálu. Již tato okolnost svědčí o jeho lásce k církevním obřadům a o jeho nevšední zbožnosti.

A lid — ho za to miloval. Několikrát slyšel jsem, jak o něm s chválou mluveno. Jeden po druhém na něho ukazoval se slovy: „Tohle pána mám v kalendáři, a jak se jen modlí. To je onačejší pán než ti jiní, které nikdy v kostele není viděti — a je prý tuze učený.“

Přesně v určitou dobu vidali ho lidé kráčet s knihou silnou pod pažď do kostela; pozdravován ode všech slovy: „Pochválen buď J. K.“ — odpovídal vždy hlasitě a přívětivě: „Na věky amen.“ Bývalo mu protivno, vidal-li v kostele někoho, jenž se neslušně choval aneb nezpíval zbožně. Nerad slyšel tupení náboženství, církev sv. neb kněze. Kněze každého měl rád a neopomenul nikdy navštívit ho, kdykoliv do jeho osady zavítal.

Mne navštěvoval často u sv. Markéty, kde jsem farářoval od r. 1880—1885 a každý rok na 2—3 dny zavítal ke mně do Počapli u Terézína, kamž jsem se ze sv. Markéty v r. 1885 byl odstěhoval. Také zde každého dne býval přítomen mši sv. O 6. hodině vstával a chodil na procházku a v určitou dobu se vrátil do kostela. Jednou přišel — jak se mi zdálo — pozdě, když jsem již měl odříkanou modlitbu stupňovou, a když jsem potom po mši sv. mu žertovně připomenul, že se opozdil, vytáhl hrdinky a pravil: „Nikoliv — vy jste vyšel o tři minuty dříve k oltáři.“

Z této a mnohé jiné upomínky na zbožnou mysl W. W. Tomka jest jasno, že čím vzdělanější kdo jest, tím více lne k náboženství křesťanskému. Tomek znal dějiny — a ty ho poučily, co křesťanství, co církev sv. pro člověčenstvo učinila. Jedenkrát jsem se ho tázal, proč všechny zlořády, jichž se mnozí kněží v době Husovy dopouštěli, v dějepise pražském uveřejnil. Odpověděl: „To právě proto, abych ukázal, že církev katolická i vzor neohodným sluhům jejím je založena na skále a potrvá po všechny věky — že není dílem lidským.“

P. Cyr. Fr. Kanera,
děkan v Polici.

Pokrokářská úvaha o jesuitské výchově v Hradci Králové.

(3) Přednáška univerzitního profesora! Čekali jsme tedy aspoň něco nového; a měli jsme také právo čekat, že řeč takového pána

bude se pohybovati výhradně v rámci vytyčeného tematu. Jestliže tyto dvě naděje zklamaly, pak při nejmenším měl univerzitní profesor na základě svoji hubené četby vyvoditi trochu správnější důsledky. Závěrečná bilance měla býti logickou, přirozenou výslednicí toho, co mluveno předtím; to jest přece požadavek nejskromnější. Kdož ví — snad měl dr. Drtina připraveny dosti peprné sláгры — jež by byly k závěrečné konkluzi dost přílehalý: ale při spatření člena jesuitského řádu dle všeho změnil z opatrnosti plán — zapomenuv na příslušnou změnu závěrečných slov.

Thema přednášky znělo: „Řád jesuitský ve školství a v dějinách výchovy.“ Zatím však dr. Drtina vychovatelství jesuitů věnoval jen krátkou pozornost; to raději hodinu přednášel o dějinách celého řádu. Mnozí z přítomných očekávali nějaká hrůzostrašná odhalení o řádu, který dle krvavých románů byl hotovým upírem národů. Zklamali se; těžko románové fantastické výmysly podprati důkazy ze skutečné historie čerpanými. Ale přes to, že dr. Drtina docela i mnoho na jesuitech chválil, nezapřela se při něm stranická zaujatost. A tak posluchačstvu předkládány nepravdy.

Dr. Drtina na př. tvrdil, že teprve po koncilu tridentském se všeobecněna zpořád. Tohle jest přece názor zcela mylný. Katolíci obecně se zpovídali již od začátku církve a to častěji do roka. Teprve když po staletích horlivost v pokání značně ochabla, tu teprve na čtvrtém koncilu lateránském r. 1215 vyšlo nařízení: „Každý věřící obojího pohlaví, přijde k letům poznání, vyznávaj všechny své hříchy alespoň jednou v roce vlastního knězi.“ To bylo prosím r. 1215, tedy o několik set let dříve, než byl slaven koncil tridentský. A při tom všem koncil lateránský upozorňoval jen na povinnost z tradice obecně známou. Dokládá se Paschalem, známým nepřitelem jesuitů, o jehož prohaných listech sám Voltaire napsal, že sloužily k obveselení publika.

Jest zvláštní, jakým laciným způsobem chtěl prokázati řečník skrovnou vzdělanost jesuitských kazatelů. Citoval nainv slova jediného obskurního kazatele jesuitského, jež přece ani sám řád jesuitský za zvláštní kapacitu nepokládal. Nezná nic z proslulých řečí jesuitů Bourdalona, Segueriho, Hunolta, Kampiana atd. Jak kdybychom my chtěli uváděti humoristické řeči o ďáblech, jaké se ozývaly z úst mnohých pastorů v století XVI.? Sám civilisací nedotčený praobyvatel Afriky by se usmál té úžasné pověrečnosti; ale o pověrečnosti protestantské sotva Masarykovec uspořádá důkladnou přednášku a sotva doloží, jak úžasné pověry protestantstvem do Čech vnesené musili jesuité mýti.

Školy jesuitské líčil dr. Drtina dle anglické knihy Quickovy „Vychovatelští reformátoři“, která vyšla v českém rouše r. 1898 u Laichtra. Z knihy té loyálně citoval chválné školám jesuitským vzdávanou; leč některé výrocky řečníkovy přece jen byly tendenčně upraveny. Řečník tvrdil, že cílem výchovy byla pouhá forma, naučit se jazyku latinskému. Quick však výslovně praví: „Ale pod názvem vzdělání byla podávána jistá míra poučení z jiných předmětů, obzvláště z dějin a zeměpisu, při výkladu o klassických spisovatelích.“

Jiný tendenční výrok byl, že prý nesmělo se ve škole vůbec mluvit česky, a kdo promluvil, musil nositi potupný odznak „oslovství“. Quick na str. 41. praví, že mateřskému jazyku smělo se vyučovati jenom se svolením provinciálního a že ve vyšších třídách smělo býti mluveno jazykem mateřským jen ve dny sváteční. Rovněž Winter v „Životě církevním“ na str. 139. tvrdí, že jesuitům bylo přísně zakázáno žákům nadávati. — Quick mluví na str. 39. o přímé soustavě dozoru na školy jesuitské, ale nepraví, že žákům bylo nařizováno profesory špehovati. Z jakého pramene p. dr. Drtina tuto zprávu čerpal?

Po skončení přednášky předstoupil P. Al. Jemelka a hlásil se jako člen řádu jesuitského o slovo. Vždyť do zdejší jesuitské residence zasláno pozvání na přednášku tu. A veliké cedule hlásaly celému Hradci, že po přednášce budou následovati dotazy a debata. Leč jaké najednou zklamání — a to nejen mezi katolíky. Pan dr. Klumpar odpověděl žádajícímu, že prý c. k. hejtmanství debatu zakázalo. Jest to schůze spolková, jen členové pokrokového klubu mají právo debatovati. Prý by byla schůze úředně rozpuštěna. Komisař debatu nepřipustil. — Pokrokáři k debatě se neměli; věděli toho mň z historie než dr. Drtina. Dobře; proč však opatrní a ve všem zákonem se řídící pánové tohle neoznámili nebo nevěděli dříve? Měl snad od pána pozvaný jesuita přijíti do schůze jenom jako němý svědek protijesuitské přednášky? O schůzi pouze spolkové na plakátech ani slova,

zato však doslova tohle oblašeni: „Po přednášce dotazy a debata. Vstup volný.“ Což tak málo znají pánové spolkový zákoník, že přidem nevěděli, co není možno?

Dr. Petr chtěl tedy pomoci pánům, kteří jako by litovali, že se nemůže debatovati. Dal návrh, aby se spolková schůze změnila ve voličskou. — Tu by ovšem rázem byla volnost slova poskytnuta. A bývalo by to zcela místné. Vždyť přece dr. Drtina jest kandidátem poslanectví. — Ale — to prý také ne; vždyť by prý nevoliči musili odejítí. . . I nechť si, pánové! Mohl býti účet dost dobře vyrovnán i před skrovnějším počtem svědků, před lidmi plnoletými, kteří dovedou uvažovati. — Zkrátka schůzi učiněn konec. Však si prý o těch sporých bodech pánové jinde s P. Jemelkou promluví. A ta teprve dr. Drtina pozbyl rozpakt a řekl: „Škoda.“ — Leč, těšil-li se na debatu, proč nepřistoupil hned ochotně na návrh dra. Petra? — Když Scipio Africanus rozbořil Carthago — potom uad zříceninami plakal; chytrá hlava!

A tak z přednášky i pokrokáři odcházeli s velmi malým nspokojením. Obecenstvo při opouštění sálu hlasitě projevovalo nelibost nad takovým divným koncem pokrokářské výpravy.

(Zasláno.)

VÝSTAVA

nábytku, koberců

i ostatních předmětů ku zařízení bytů, hotelů, vill atd., uspořádána nyní ve spojených mých továrnách, vyazuje tentokrát zvláště velký výběr. (Vystaveno zařízení pro 180 místností.)

Příležitostně nabízím pod ceny tovární: zbytky koberců, jednotlivé pokrývky stolní a na postele, jednotlivé záclony, koberce odpadkové, jednotlivé skříňe, jednotlivé postele a židle.

Též na splátky!

Cenníky a rozpočty zasílám zdarma.

ADOLF NOVOTNÝ,

spojené továrny nábytku a koberců

v Týništi n. Orlicí.

K jarnímu seti

nabízím

zaručené pravé a klidivé osiva:

Oves obrovský, dánský **Ligovo** ranný, měkko-šupina, velice výnosný 100 kg K 24.—, 5 kg K 1.40.

Oves „Ideál“ obrov. nový druh, vypěstovaný křížením obr. a Ligova s američ. dolar. ovsem a pečlivým výběrem ustálený. 100 kg. K 30.—, 5 kg K 4.—.

Žito jarní horské „Montagne“ 100 kg K 24.—, 5 kg K 1.40.

Rohličky ranné, májovky šestitýdní pravé. 50 kg K 10.—, 5 kg K 1.50.

Erfurtská perla, ranné, žluté, nadmíru výnosné. 100 kg K 16.—, 5 kg K 2.—.

Ječmen hanácký pravé původní setba z Hané. — 100 kg K 28.—, 5 kg K 2.—.

Vojtěška francouzská (lucinka) zaruč. bez kokotice. 10 kg K 16.—.

Ligrus či víčenec jednoseč. neb dvousečný. 10 kg K 5.—, neb K 6.—.

Trávy čisté neb smíšené luční traviny k zakládání dvousečných luk, sestavené ze zcela čistých semen a to pro půdy suché, pro půdy prostřední, pro půdy těžké, směs pro ovaky, úbočí, hrázce a břehy, směs pro labkové louky. 100 kg K 8.— až 90.—, 10 kg K 10.—.

Řepy krmné: Mamulka, Ecken-dorfka, Chofovka, Askania, Oberndorfka. **ČUKROVKY:** Imperial, Brabantka, Malovanzelebenka. 10 kg K 8.— až 9.—; při větším odběru ceny levnější.

Na skladě nacházejí se:

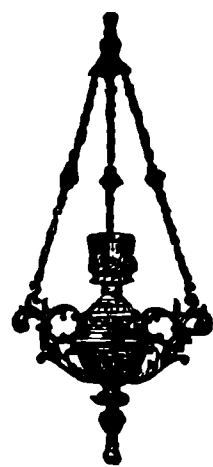
Umělá hnojiva: ledek, káinit, struska, superfosfáty atd. Veškeré druhy semen polních, zahradních a lesních.

Cenníky, dotazy, vzorkované nabídky zdarma.

Fr. Viktorin, odborný sávod semenářský v Hradci Král.

Velké náměstí, proti biskupské residenci.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-1, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Konviktské ul., vyučený pastýř specialně na kostelní nádobu, dovoluje doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatě a stříbrně. Na posádku hotové práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slavnostní výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejtříkvrtnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více usnadní po ruce. *Žádné přesované výrobky bezcenné.* Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sklo zahradnické

do pařeníšť na každou stanici nabízí:

24/24 cm. . . 11. bal.
26/26 " . . 13 "
30/30 " . . 17 "
fermežový smel (kyt) . 19 "

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání
➡ kus za 4 koruny ➡
poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

cís. a král. dvorní dodavatel
Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svíce chrámové,

těž paschály, triangle

—: a jiné voskářské výrobky —
doporučuje v nejlevnějších cenách
c. a k. dvorní továrna na svíčky

J. Pilnáček v Hradci Králové.

Kostelní svíce této firmy byly veledůstojnému duchovenstvu ku nákupu doporučeny ordinariátním listem nejdůstojnější biskupské konsistoře z roku 1888.

Dne 4. t. m. dostalo se závodu řídící pocty tím, že byl vyznamenán vzácnou návštěvou Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějšího pána Dra. Josefa Doubravy, který po prohlídce závodu o jeho vedení pochvalně vyslovil se ráčil.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křeslé, cesty, jele, Boží hroby, křtelnice, spouštěnice, křtelnice, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řez nábytkem a různé předměty hodící se na uctívání.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Umělecké řezbářské práce

jako: kříže, rámce, ozdobné předměty pro domácnost atd. provádí závod řezbářský

Josefa Soudila

v Hradci Králové, Malé náměstí, číslo 118.
Práce solidní. Ceny velmi mírné

Boží hroby

krásné provedené u velikém výběru v každém slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i z pevné sádky, jemně polychrom. (vz velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí veledůstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní
— Založen 1853. —
(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Lesní sadbu

velmi krásnou, bohatě zakořeněnou, všech druhů, nabízí **Rudolf Hacker, c. k. lesmistr v Hradci Králové**, z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:

2letý škol. smrk, 8—20 cm. vysoký . . .	6—
4letý škol. smrk, 25—50 cm. vysoký . . .	14—
1letá velmi silná borovice . . .	2—40
nejméně 50.000 K 2—10; nejm. 100.000	1—90
2letá škol. borovice . . .	6—
1letá borovice černá . . .	3—
1letý modřín, 10—20 cm. vysoký . . .	5—
nejméně 10.000 . . .	4—
2letý škol. modřín, 25—65 cm. vysoký . . .	14—
3letá škol. douglaska, 15—40 cm. vysoká . . .	30—
1letý dub obyčejný, 10—25 cm. vysoký . . .	8—
nejméně 10.000 . . .	6—
1letý dub rudý, 8—30 cm. vysoký . . .	10—
nejméně 10.000 . . .	8—

(tomuto se u nás i na špatn. půdách dobře daří)
1letý akát, 40—110 cm. vysoký . . . 18—
1letá bříza 12—35 cm. vysoká . . . 7—
Vše za tisíc, loko stanice. Balení do mechu zdarma. koše v ceně výrobní. Mimo tyto ještě mnohé jiné druhy. Žádejte ceník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. — Sazenice jdou drahou jako rychlozboží za cenu zboží nákladního. Při odbírkách 200—1000 k. 2%, až 6% slevy.

Pěstiteli k užítku, k ozdobení domova, pro povznesení vlasti

pěstuje

ovocné stromy,
ozdobné keře,
lesní sadbu a j.

a zasílá

V. VACEK,

závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Jiřikova třída 232.

POZVÁNÍ

Tkalc. výrob. společ. „Vzájemnost“
v Hronově

zaps. společ. s ručením omezeným

k VIII.

řádné valné hromadě

kteráž odbývati se bude

dne 31. března 1907. o 3. hodině odpolední
v místnostech zdejších katol. spolků.

POŘAD:

1. Čtení zápisu o minulé valné hromadě.
2. Zpráva o činnosti a účetní za rok 1906.
3. Schválení účtů za rok 1906.
4. Uanesení o rozdělení zisku.
5. Zpráva nemak. společ. revisní kancel. o provedené revisi společ. v roce 1906.
6. Návrh na změnu stanov.
7. Volby: a) představenstva dle čl. 14. stanov společ. b) dozorčí rady dle čl. 20. stanov společ.
8. Volné návrhy.

Kdyby se dostatečný počet členů nesešel, tedy se bude druhá valná hromada platně odbývatí dne 7. dubna o 3. hod. odp. v téže místnosti.

C. a k. dvorní

a nádražní dodavatel

Emanuel Bělský

doporučuje

velký výběr hotových oděvů vlastní výroby,

(žádná tovární konfekce)

modních brněnských a anglických látek na objednávky.

== Zástupce: Pan Antonín Ašenbryl v Hradci Králové. ==

Ceny levné a pevné!

Žádná tovární práce, vlastní výroba, bez konkurence!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

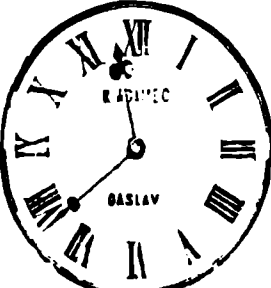
Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejenné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladká a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při úpravě
cenách.
Ceny i obrázky velikých hodin
na požádání zašle.
nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děvory hodným úsilím na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

Největší výběr
KÁVY
a veškerého
kupeckého zboží
za nejlevnější
ceny nabízejí
Bratři Guthové,
Hradec Králové. Roh Velkého
a Mal. nám.

První nákupní pramen
látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partii zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechájí se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Ojetý kočár!!
půlkrytý, moderní fačony
levně prodá
Čeněk Buben,
kočárník v Hradci Králové, Pospíšilova tř.
Nové kočáry vždy na skladě.

K jarnímu období
dovolují si veledůstojnému
duchovenstvu nabízet:
přírodní vína
první jakosti jak mešní,
tak tabulová.
Adolf Bařtipán,
hotelier v Hradci Králové
(Adalbertinum).

Prádlo
pánské i dámské.
Látané
a bavln. zboží v obrov-
ském výběru.
Výbavy nověst.
nejlevnější u
fy. Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo v Hradci Králové.

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné
praktické dárky
v Hradci Králové.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřídění
objednávek obratem poštou.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

➤ Výměna gramof. ploten. ➤

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Nejlepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile
1903.

Zlatá medaile
Páříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
který jedině kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
sklenová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416.

Železný nábytek

postele skládací	za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení	9—
postele s plnými želez. stěnami	od „ 25—
drátěné matrace	„ 18—
dětské postele	„ 13—
kolébky	„ 16—
mycí stolky	„ 5—
stojany na šaty	„ 11—
stojany na deštníky	„ 7—

➤ velice praktické ➤

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80×180 cm za K 29—. Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25—
doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

➤ Ilustrované ceníky zdarma a franko. ➤

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprašticích)
doporučuje P. T. velehdůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

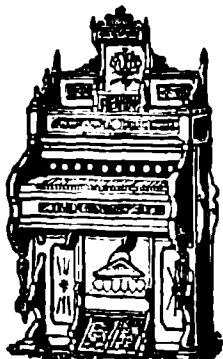
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

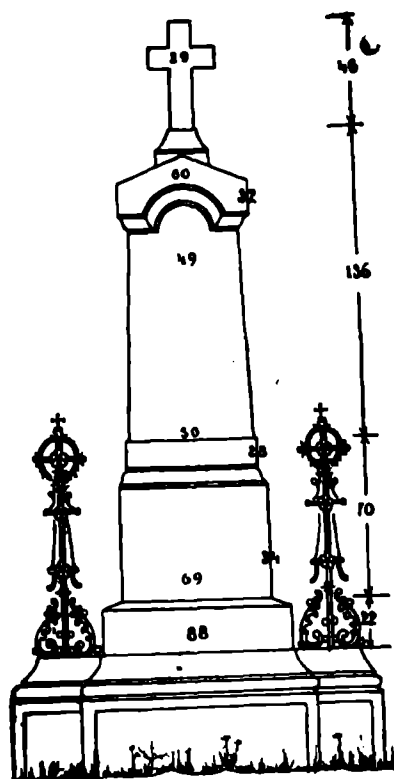

Založeno r. 1860.

Státní cena na uměl. prům. výstavě v Hořicích.

☐ Nejstarší a největší závod ☐
umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní jako : **pomníky, hrobky,**
pamětní desky, atd. ze všech druhů kamenů.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře, desky na
nábytek, desky pro koželuhy, atd.

Velké sklady pomníků

více než 100 kusů za ceny báječně levné.

Dobývá, láme český sienyt ve vlastní buči,
importuje švédskou žulu labrador, mramory italské a
belgické v celých vagoncích.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji
P. T. pány interestedy, že možno v mém podniku obdržeti
pomníky z české žuly neb sienytu leštěné již od 50 zl.
počínaje.

Kněžské koláry náprsenky

prací i celuloidové,

Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Hradec Král. 136.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrti roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. března 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Kongres ochrany mládeže.

(14) Jak známo, odbyval se ve Vídni od 19.—21. t. m. kongres na ochranu mládeže a poněvadž v tu dobu byla i schůze ředitelstva spolka emeritů, měl jsem příležitost i výše zmíněných porad účastně se zúčastniti. Nebudu opakovati, o čem se vůbec jednalo, ježto přičesly o tom denní listy zprávy dost obšírné; dám však výrazu dojmu, jaký celý kongres speciálně na mne učinil. Jakmile jsem do shromáždění vstoupil, maně vzpomněl jsem kongresu protialkoholického, na němž jsem byl svého času diecézním delegátem; viděl jsem i zde byrokraty a oficiosa a pramálo zástupců lidu. Tito pánové, kteří přijali úlohy na popud ministerstva — jak tomu bylo i u kongresu protialkoholického — také si je mezi sebe rozdělili a nebylo to ke cti katolického Rakouska, že o katolické církvi a její historicky prokázané blahodárné činnosti v oboru zachrany opuštěné, osiřelé a zpuště mládeže, jejíž výchova drubdy pouze a jedině v rukou církve spočívala, nikdo z nich nepojednal.

Kdyby nebylo katechety vídeňského kongresu by se ani nedověděli, že také katolická církev stejně cíle sledovala a sleduje a přes všechny sednářské kongresy sledovati bude, ježto páni sednáři mají v ústech mnoho humanity a charity, ale málo — tuze málo pravého křesťanského milosrdenství. Jediný blah. Dom. Bosco, sv. Vincenc, blah. la Salle vykonali pro ochranu mládeže více, než celý kongres, kde proslavil se mnoho krásných slov a frází, odkud však vyjde tuze málo činů.

Již okolnost, že do přípravného komitétu zvolen byl vysoký církevní hodnostář teprv na zakročení katol. tisku, a že knězi nevěstěni vůbec žádný referát, mluvili sřetelně, kdo svolavatelé jsou a co chtějí. To jim vídeňští kněží sice neodpustili, a zmíněný katecheta tlumočil toto smýšlení dobře a řízně, ale postrádal jsem přec opatření, kde by po každém referátu hlásil se ke slovu někdo z násilců a přivedl na pravou míru, do se s pravdou nerovnávalo. Takto působilo to dost trapně, když poslední

den hlásil se k slovu lékař a počal otřeptanou frází o povérách v klášterní výchově; byl sice hned z počátku zakřiknut a umlčen, ale od nikoho neodbyl. To mohli přece vídeňští kněží vědět, že někdo přivede kláštery na program! Rovněž neodpověděl nikdo učitelce, když počala velebiti sociální demokracii; byla to jen náhoda, že byla v obecnstvu většina křesťanská, která slechnu zakřikla slovy: „To nepatří k věci, konec, nechceme vás slyšeti.“ To by se asi v Praze nestalo a člověk cítil, že je v křesťanské Vídni, kde je obecnstvo křesťanství, než svolavatelé, resp. než vláda sama. Křesťanskou Vídeň bylo možno vycititi i z učitelstva hojně zastoupeného; nikdo z nich neodvážil se vysloviti to, co ona smělá dáma z protestantského ústavu Pestalozziho, třeba se dost průhledně naznačovalo, koho míní, když stále o jednostranném vychování mluvili.

A ještě něco; sednářstvo bylo nápadně zastoupeno dámami a bylo dost neprozřetelné, že se křesť. sociálové v čas nepostarali o protiváhu v tomto směru, neboť zkušenost učí, že při takové příležitosti jedna ženská vydá za kolik mužských. To dlel jednak vrozený mužům respekt v přítomnosti dámské, jednak překypující ženský temperament. Stěštěm kongresu bylo, že v čele stál bratr maršálkův kníže Lichtenstein, jenž jednání vedl obrátě a jenž jako rozhodný katolik byl by nějaký projev proti katolické církvi ani nepřipustil.

Boj dvou protivných táborů.

(Z ruchu volebního.)

V neděli 24. t. m. svolal volební výbor soc. demokratické strany veřejnou schůzi voličů do Sokolovny v Hradci Králové, k níž pozval všechny kandidáty poslanectví pro městský a venkovský okres královéhradecký. Z pozvaných nedostavil se nikdo leč kandidát strany katolické, p. dr. Reyl. Schůzi zahájil kandidát poslanectví strany soc.-demokr. pan Hampl, tovarní kreslič, delším výkladem o cílech soc. demokracie. Uvedl zásluhy soc. dem. strany o zavedení všeobecného hlasovacího práva a

o nádhře večerů májových a blanky nebes proťkaný tpytem hvězd přikrývá útlé vaše údy a zahřívá je, aby večerní chlad jim neublížil . . . Kočičky, vy buditelky nejkrásnějších a nejpochtějších vzpomínek z útlého dětství!

Spěchali jsme vždy jako děti na květnou neděli k prostému venkovskému kostelíku. V rukou drželi jsme svazek koček svázaný pleteným a všemi barvami jiskřícím povijanem. Mezi kočičkami byl snítok jasanu, několik větviček lískových dosud nerozkvětých jehněd a kousek nevyhnutelného jalovce. A drali jsme se vpřed ke mřížkám před oltářem a tlačili a mačkali. Že jsme mnohdy měli ruce samý pruh a samý šleh od jalovce, jímž nás nezbední drubové mrskali, málo jsme dbali. A v jednom chumlu valili jsme se okolo kostela, chlapi i dívky. Ten ztratil čepici, ten kapesník, ten zpěvník a bylo sbánění, tlačení, mačkání, šfuchání a mnohdy i pláče. A na zemi v kostele bylo vždy kočiček a lískových jehněd jako po boji.

Když jsme přišli domů, matka utrhla několik koček se snítků a musili jsme je polknouti bez kousání, abychom prý nedostali zimnici. Otfásal jsem se vždy při prstonárodním tom léčení a zdálo se mi, že už zimnici vlastně mám, ale nicméně jsem posel několik chlupatých těch pilulek a proto, díky medicíně té, do dnes na zimnici jsem nezastonal.

Pak vzala matka snítky a zastrkala je za obrázky a za kříž. O jak nám pak chutnala pod záštitou kočiček obligátní uzená polévka, jak nám chutnaly výrazkové knedlíky se zelím a s kouskem uzeného! Spolkuté kočičky vytrávily nám znamenitě.

Na velký pátek před východem slunce šla matka do polí a zastrčila tam snítku kočiček. Na hod Boží po obědě vstal otec, vzal do ruky džbán s vodou na bílou sobotu posvěcenou, několik proutek kočiček a šel kropit žito.

Tak se mi tento akt piety prostého rolníka

o hospodářský rozvoj nynější společnosti. Z toho uzavřel, že jest strana jeho oprávněna postavit ve všech volebních okresech své kandidáty. Kladl důraz na to, že Marx postavil socialismus na přísu vědecký základ. Zmínil se o kulturních úkolech příštího parlamentu a otevřeně prohlásil, že bude strana jeho usilovati o rozluku církve od státu.

Viděl příhodnou dobu v nynějším pronásledování katolíků ve Francii ku náboženským opravám v říši naší. Prohlásil sice náboženství za věc soukromou, ale tvrdil, že mezi mojžíšským a moderním názorem světovým není možný smír. Moderní člověk nevěří prý v život záhrobní, chce se uplatniti zde na zemi, protože za oblohou je pouze klam a mam. Mluvil o reformě školy, žádal vyučování zdarma; mluvil o reformě daní, žádal daň vzestupnou. Potom obrátil se proti agrární straně, kterou velmi ostře potíral, obviňuje ji z nepřátelství ku dělnictvu.

Po řeči p. Hampla přihlásil se ke slovu ku všeobecnému úřadu přítomných kandidát p. Dr. Reyl. Odvolal se na pozvání a zaručenou volnost slova a jal se kritisoovati výrovy páne Hamplovy, prohlásiv, že souhlasí a podpisuje celou řadu požadavků hospodářských, jako: zavedení vzestupné daně i s požadavkem kulturním, aby vyučování udílelo se zdarma, ale ohrdíl se proti náboženskému stanovisku soc. dem. strany a podrobil vědecký základ socialismu ostré kritice. Uznal však, že trvání soc. dem. strany je odůvodněno zlořády ve společnosti lidské, a že žádné násilné prostředky ku vyhlazení tohoto hnutí velikého nepomáhají. Hnutí toto není však jen hospodářské, nýbrž také kulturní a právě po této stránce je hnutí toto nejméně odůvodněno, protože spočívá na zcela pochybených a mylných filosofických základech. Pan Dr. Reyl dokázal výroky živých autorit: Masaryka, Kantakého, Bernsteina ba i Engelse, že materialistický výklad dějin a názor tento na život je zcela pochybený; na to odůvodnil přesvědčivě starý křesťanský názor na život a na dějinný vývoj. Rovněž krátce poukázal na vrátkost Marxovy theorie o nadhodnotě a od kritiky filosofického základu so-

libil, že naň vzpomenu vždy a každý rok a budu vzpomínati snad až do smrti.

Když bylo hezky a již náhodou tepleji, šel už otec bez kabátu. Skřivani jásali mu nad hlavou, bílá košile v záti slunečním jen svítila, vzduch se třásl a větérek laškoval přes vymrzlé a chudícké obilí.

Otec pokropil žito, zastrkal do něho snítky kočiček a oko mu jiskřilo a hofelo a v duši mu bylo tak teplo, tak blaze . . . —

Mluvil tu opět rolník ke svým polím po dlouhé, úmorné zimě, hovořil se svým majetkem, žehnal ho požehnanou rosou a přijímal od něho slavnostní slib úrody, požehnaní a výživy pro dny přístí . . . —

Moderní člověk snad řekne: „Hm, pověra, bloupost! Snad o tom i napíše učené traktáty do osvětých listů a bude lámati kopí a horovati pro odstranění dávnoevých krásných zvyků těch. Nechtě si! — Ať si má náhledy své, ať si má pro zbožný zvyk ten posměch a pohrdání, já na zvyk ten vždy vzpomínám rád a s úctou a vždy při vzpomínce té něco se mi v duši hne, tak jako kdyby mi tam zabohela radost nepotřsněná prosou drsné, hrubé skutečnosti . . .

Kočičky! Hosanna!
Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, jenž se běře ve jménu Páně . . . —

Ano hosanna, třikrát hosanna tomu, jenž kráčí cestou života tohoto ve jménu Páně, hosanna tomu, jehož mysl a srdce jsou jako srdce těch dětí, jež s nezkalenou radostí chvátají ke chrámu s plným rukama kočiček. Hosanna! Takových jest království nebeské . . . —

Šel jsem procházkou za jarního slunného dne a přišel jsem až k dubovému hájku. Sežloutlé listy na dubinách hořelo zlatem a haránilo nezvyklým lepotem. Potůček hrčel jarními vodami a v čistém azuru nebes jásal skřivan a sápal zpěvně své trylky jako dět k zemi dosud ztuhlé,

FEUILLETON.

Kočičky.

Napísal Josef Vědra.

Miluji tyto nezemlé květy prvních jarních dnů slunečních, mám rád tyto chudícké děti navracující se Vesny. Chouli se úzkostlivě v rozpaklém pupenu, třesou se zimou, tetelí se chladem a přece vystrkují blavinky své v mrazivý dech jarních hodin, tak jako nedočkavé děti z oken dusných chaloupek, kde se jim u kamen nevlídná zima už zprotivila.

Jak zazáří vždy oko mé, když poprvé uhlídám tyto stříbrem obalené berušky na vrbičkách u potoků a u řek! Zdá se mi vždy, že jakási tajemné teplo vchází do duše, že jakási nová síla vlévá se do žil, že mysl stává se lehčí, obrazovnost smělejší; zdá se mi, že ty nevlídné dny a roky, které jsem prožil, nebyly pravdou, že začínám život nový, život jiný, život lepší, život hořčí a kypčí jen světlými a nádhernými barvami . . . —

Zapomínám náhle na vše a jsem zase na světě rád, zapomínám na všechn nezdar, na všechno sklamaní, na všechny avizele, zapomínám, že jsem již v tupé resignaci odumřelí chřel, na to vše bleskem zapomínám a zase bych se bil třeba a celým světem . . . —

Kočičky, vy nezemlé děti nádherné Vesny! Ani nevíte, čím zimou života uštvané duši jste! — Oko mé pše se vždy na stříbrném lesku vašeho prostínekého hávu jako na díle výtvaru nejdovednějšího, prohlásí vás se všech stran a stále nové a nové pábavy na vás nachází. — Kočičky, vy svědci nádherných svítání a zhasínajících západů! — Skřivan probouzí vás při ranním davitu a kos a drozd iřebolí vám ukolébavku k nočnímu odpočinku. Potoky a řeky šumí vám do ucha any

cialismu přel p. řečník ke kritice taktiky soc. demokratů.

Při této kapitole nebylo již shromáždění, ve kterém byli téměř všemše socialisté se počtem 500 přítomni, tak klidno jako dříve, a samo předsednictvo přerušovalo katolického řečníka, takže musil tento několikrát se odvolávat na zaručenou svobodu slova.

Pan Dr. Reyl uznal výbornou organizaci a obětavost strany a projevil naději, že jednou tato výborná organizace bude konati dobré služby církvi ku šíření náboženských zásad, až socialisté vzdají se své nevěry. Řečník výrok prof. Drtiny, Viktora Huga a Brandta dokázal potřebu náboženské víry, příkladem ze života bývalého redaktora „Záře“ Filipa, jenž na smrtelném loži vrátil se do církve, dokázal, že nevěra nečiní člověka šťastným. Poukázal dále statistickými doklady na neblahé ovoce ateismu ve společenském životě. — Výklady tyto nemohl ovšem dosti volně rozšířiti, protože předsednictvo upozorňovalo stále na pokročilou dobu; trvalať schůze již 3 hod.

Po řeči p. Dra. Reyla ujal se slova křesťanský sociál p. Astr, jenž vytýkal p. Hamplovi a celému vedení strany nepřimnost k dělnictvu; doklady k tomu vybíral ze zprávy okresních nemocenských pokladen, které sluční nejen k podpoře nemocných soudruhů, nýbrž i k zaplacení socialistických agitátorů. — Výtky páně Astrovy odhalily nemilou pravdu; proto se nelze diviti, že při jeho řeči povstala značný nepokoj, takže p. Astr se vzdal raději slova.

Za tohoto pohnutí uznal p. Hampl za dobré, aby setřel dojem obou křesťanských řečníků — zejména snažil se zeslabit vývody p. Dra. Reyla. Pan Hampl se ohražoval, že on proti náboženství není, že uznává oprávněnost a svobodu přesvědčení, ohražoval se, že strana jeho není proti státu, protože nejsou prý anarchisté. Ba odřekl se slavnostně Marka, pravě, že pro ně nauka jeho není dávno již dogmatem; omlouval poslance socialistické, kteří v Hrádku německém sněmu hlasovali podle výpočtu p. Dra. Reyla osmkrát proti důležitým zákonům na ochranu dělnictva. Podceňoval význam a činnost dělníků křesťanských, tvrdě, že postupem vzdělání ubývá náboženské víry. Četné zločiny, páchané mládeží ve Francii, připisoval ne ateismu, nýbrž chudobě a při celé replice snažil se p. Hampl vzbuditi v posluchačích mínění, že p. Dr. Reyl z nějaké povýšenosti nad dělnickým kandidátem proslovil svou řeč; chtěl patrně dokázati nutnost třídního zájmu. — Svou repliku skončil prohlášením, že socialismus je dějinnou nutností.

Na repliku páně Hamplova odpověděl ihned p. Dr. Reyl. Ohradil se proti tomu tvrzení, že by podceňoval dělnického kandidáta a vstal svůj obdiv nad řečnickým výkonem páně Hamplovým. Ba prohlásil, že nechová pražské antipatie k němu a poukázal za všeobecného vzrušení na tu možnost, že snad při příštích volbách bude musiti dáti jemu svůj hlas. Citátem z Bebla dokázal, že socialisté si nepřejí žádného státu, nýbrž pouze hospodářskou společnost a poukázav na světový význam Pasteurův v lékařské vědě, vyvrátil

ale již již všemi silami ze zimního spánku se probouzející. A ticho bylo v celé přírodě zrovna sváteční.

Najednou nedaleko zapraskaly větve.

Pozdvihnul jsem ze zadumání hlavu a vidím nedaleko shrbenou staženku. Lámal větvičky obalené kožíčkami.

„Pán Bůh rač pozdraviti! řekla, když mne zpozorovala.

„Koříčky, babičko, koříčky?“

„Ano, důstojný pane, a snad už je to naposled. Citím to, citím. Ráda bych ještě letos zapívala Kristu Pánu hosanna tady na tomto světě a pak už snad budu mu pěti hosanna tam nahore... Citím to, citím to...“

A babička nechala lámání a pozdvihla hlavu k nebi.

V tom se jí uvolnil šatek a celé pletence bílých, stříbrných a dosud ještě bohatých vlasů zaleskly se v jasů jarního slunce...

„He, také koříčky! projelo mi hlavou.

Koříčky! Koříčky! Jedny na vrbičkách a druhé na lidské hlavě! Jedny jsou květy k životu se probouzející a druhé jsou květy již odumírající... A obojí lesknou se stejně v záti slunce jarního...“

Koříčky — koříčky! Mladí — stáří! Vzkříšení — smrt!

Obdaroval jsem staženku a odcházel jsem s hlavou plnou vážných myšlenek. A vířilo a hejřilo to v ní jako v dubnu, když se strhne náhlá chumelenice...

„Stříbrné koříčky — květy jara, květy života, stříbrné vlasy — květy podzimu, květy smrti.“

A marně bránil jsem se v myšlenkách těch neúprosné skutečnosti, že už i na mých skráních také stříbrný lesk — koříček.

mylný názor páně Hamplov, že postupem vzdělání ubývá víry. Opětovně trval na svém výroku, že soc. demokraté v říšském sněmu německém hlasovali proti opravám sociálního. Pohádku o bídě, jakožto zdroj zločinů, vyvrátil číslíci, která dokazují, že v Paříži obývá ještě velmi mnoho lidem na zábavné podniky po slušném zápase životním, takže by k slavným sahat nemohli.

Čas rychle utíkal, schůze protáhla se daleko přes poledne, ale zájem pro zajímavou debatu neustupoval, poněvadž přihlíšal se také ke slovu známý hradecký řečník p. MUDr. Klumpar, jenž považoval za nutné zaměřiti nějakou možnou alianci soc. demokratů s katolickou stranou. Pan Dr. Klumpar začal osobním výpadem na p. Dr. Reyla. Právě, že tenkrát budou katolíci hlasovati pro p. Hampla, když dojde k užší volbě mezi ním a Dr. Drtinou. Nečiní to snad z lásky k sociálnímu demokratiem, nýbrž z toho důvodu, že považují Hampla za méně nebezpečného — pak prohodil několik otřepaných frází, že pokrokáři nemají proti tomu docela nic, když má každý nějakého svého boha, ale že jsou proti klerikalismu — kladl důraz na to, že pokrokáři se socialisty jsou si nejbližšími, že prý jim dávají inteligenci. Skončil vyzváním, aby se řídili voličové heslem Havlíčkovým: „Nic kněžím nedávejte a nic jim nevěste.“ Patrně měl na zřeteli, aby jeho spojencům židům ještě něco zůstalo.

Slova ujal se ještě 2 socialističtí řečníci. Obvyklými svými frázemi snažili se také uplatniti. Bylo již 1 1/2 hod., když se ujal závěrečného slova p. Dr. Reyl. Vyrovnal svůj osobní účet s p. Dr. Klumparem, odkryl zajímavou úmluvu, kterou učinili soc. demokraté s pokrokáři na důvěrné schůzi v Hradci Králové, zavazavše se ku vzájemné pomoci, když přijde k užší volbě mezi kandidátem jejich a druhou stranu. Aby pak nevznikl ve vedení obou těchto stran strach, že se uchází katolický kandidát o hlas v řadách jejich stoupenců, prohlásil p. Dr. Reyl, že na hlas žádného socialisty nereflakuje. — Ježto se nikdo k slovu nepřihlásil, rozešla se tato významná schůze, kde zajímavým celkem způsobem byly vyměněny názory dvou protichůdných táborů.

Dopis z Prahy.

Kdykoli, bera se vedle našich knihkupeckých výkladů, vidím přetvářené knihy domáci a přeložené a ukázky sebraných spisů našich předních spisovatelů, vždy mi přichází do hlavy myšlenka o národě, jenž mnoho čte a jenž, byť právě nehonosil se národním bohatstvím, mnoho peněz vydává na četbu jmenovitě zábavnou. A právě o té několik slov promluví. Co jen překladů se všude hemží a mezi nimi co knih úplné bezcenných, hodících se leda na nějaké zabalování! Z překladů v poslední době dobyly si myslí čtenářů detektivní kusky anglického spisovatele Doyleho, jehož hrdina, detektiv Sherlock Holmes, přioděn jest již rouchem popularnosti. Stává se často, že v rušném proudě zábavné literatury pojednou se uplatní dílo, které svým obsahem strhne na sebe všeobecný zájem a spisovatel stává se miláčkem lidu. Právě v těchto dnech správa novinová, že Doyle vážně onemocněl, zachvěla myslmi těch, kteří dovedou při četbě jeho detektivních románů bdíti do pozdních nočních hodin. A věra, nejsou to detektivní romány ceny ledajaké, není to jarmareční zboží fenešně vyráběné. Knihy jeho nejen baví, ale oviří a třídí usuzování, všude v nich rozbírají úvahy o příčinách a výsledcích, jež usnadňují rozřešení řadnou spáchaných zločinů. Správně pozorovati a správně odvozovati, bylo heslem románového hrdiny. Doporučuji zajímavé knihy ty k četbě zejména těm, kdož, unaveni četbou těžkou, chtějí se na čas z objeti jejího vybaviti a mysl svou příjemně rozptýlit. Mnohá pozorování a knihách těch uložená poslouží nejednomu čtenáři k sbytení pozorovací a usuzovací mohutnosti v mnohých jeho vztazích životních.

Z překladové románové literatury žijí knihy ruské. Překážkou hojnějšího odbytu jest nejen značná cena jejich, ale také duševní hloubka. Znamená to, že naše obecenstvo neznánilo se ještě čísti a obohacovati svůj duševní život knihami významu světového. Co do ceny ovšem platí od jaktiva, že, co vzácnějšího, třeba draze sobě opatřovati, ale v literatuře má býti měřítko tohoto opomíjeno. Český inteligent, chtěje se obeznámiti se spisy ruských velikých spisovatelů, musí hodně hluboko do kapsy sáhnouti. Naši nakladatelé druhdy mile rozhovívají se o úmyslech svých ukojovati duševní hlad vážných čtenářův, ale vše to, co za něco stojí, jest vysoko vialci hrozny pro ty, jimž každý haléř opatrně jest počítati.

Zavrhujeme neřízenou konkurenci v životě národohospodářském, ale na našem knižním trhu jistě konkurence jest přece jen žádoucí a potřebná. A jak také jinak! Po této

stránce účinky podniku páně Kočího se již pomalu dostavují. Vystoupil nakladatel tento z řady svých kolegův o mnoho sáh ku předu a prodává knihy, jak sám v reklamě prohlašuje, za ceny neslýchaně levné. Důsledek jeho podniku na příklad jest, že svazek „Ruské knihovny“ snížen jest z původní ceny na korunu; ovšem jen pro odběratele „Zlaté Prahy“, jako laciných knih u p. Kočího dostává se právě odběratelům jeho „Národního Obzoru“. List tento na celé kolo sliboval nestrannost. Věak zaujatost proti životu katolickému stává se u něho již bestem častým, a p. Kočí tedy nestojí ve slově, které čestně dal. Páchnoucí rozličné ty letorosty vybujely ovšem z duše p. Horkého, který by byl všecek neváž, kdyby mu bylo zabráněno, na katolickém úkosu sabližeti. Jestliže tisk p. Kočího docela dovedl beránky socialistické políkovati, žádají katolíci aspoň v jeho tisku pro sebe spravedlnost. A to přece není mnoho. Promlouváme si tedy o to s p. Kočí a žádáme ho, aby si s tou ne-stranností nebral na žmakanou. Neutěšně-li choutkám páně Horkého úrody, nebudě katolické duchovenstvo státi o jeho „Národní Obzor“ a svému přesvědčení sjedná také příslušný průchod.

Než vraťme se k Ruské knihovně. U nás porůznu známý jsou knihy Tolstého, Turgeneva, Dostojevského, Gogola. Kdyby se četba tato rozšířila v naší inteligenci, měla by ještě dobré ovoce. Naučila by lépe rozuměti životu, nežli se děje na příklad překladovou četbou francouzskou. Naše pokroková mládež dověděla by se, přemýšleje svědomitě o obsahu, že ještě není všechno rozřešeno, a že mravní a náboženské otázky nemožno s takovým pospěchem odbývati, s jakým krejčí stříhá na šaty. Rašiti autoři o nejvážnějších otázkách pojednávají způsobem nejvážnější. O manželství, rodině, práci pro sebe a bližního, o účelu lidského života pronášejí hluboké a umravňující názory, o jímž podobných nedočteme se v žádné jiné literatuře světové.

Přečte-li si kdo knihy našeho sociálně-demokratického filosofa Krejčího, jež náboženství a mravní zásady nahraňuje uměním a jakýmsi mlhavým vývojem, a poté promyslí a zažije myšlenkový obsah ruských spisovatelů, nalezneme podnět k úvaze, v jakých ohromných rozměrech odevzdávají si velice borští velikáni a malými skrčenými pahrbky. Co jest pravda? Co jest člověk? Co jest život? Jak často se děje tyto otázky, a jak často se na ně odpovídá? I rašiti spisovatelé otázek těchto neřeší docela, ale jejich opravdovost dává tušiti, jak vědomi jsou si těžké zodpovědnosti, kdykoli se jim udá o věcech těch rozpřádati rozmluvu. A nastojte, a našich protináboženských pokrokových revolucionářů není o vlastnostech takových ani pohádky! Domnívajíce se, že mají přemnoho tajemství na skladě, prozrazují co chvíli svůj úzký duševní obzor. Pro ně „filosofovati“ znamená plouti materialistickým názorem světovým a po způsobu socialistického projevy náboženské hrubě utloukati.

Pokrokovost a klerikalism z jejich út dáno již mají význam osuňtých rekvizit na obojetnickém divadle. Ovšem oni také něco pochytíli z ruské literatury, neboť zde onde dovedou mluvit o chápání všeho lidského, o vřelosti ku bližnímu, o lásce a soucitu, ale také brzo mimo vůli svou dokáží, že jest to jenom sportem a že hlavním účelem jest jim, nedonesnými myšlenkami se blykotati.

V poslední době zvláštní pozornost se věnuje pohádkám, které vydávány jsou v rozličných sbírkách a rozličnými tituly. Pan Kočí vydává v laciných sešitech pohádky české, slovancké a cizí. Bez těch cizích bychom ubyli, ale české a slovancké jsou nám vzácným kořením a těch si hledme především! Vraťme se lidu pohádky, skazky a pověsti, které v tajemné dílně duševní vytvořil a které z našich vesnic pomalu se vytrácejí. Časy pohádkové tvorby jsou ty tam. Kdož by z nás, protivních dětství na venkově, netoužil, aby naše vesnice po této stránce zůstaly starými vesnicemi? Ty krásné nálady pohádkových večerů! Lesy venku zalité lávou sněhovou, okna za mrazu ozdobená rozmanitými květy a rostlinami, v jizbě teplo sálající z kamen, v nichž veselé praská dříví! Ticho ve světnici rušeno jen svištěm dravého peří nebo vrčením přešle. A kdosi s přítomných, vypravovatel velice dovedný, rozhovořil se pohádkou. Kde a jak pohádka vzala svůj původ, nikdo z přítomných neví; kdo ji do vesnice přinesl, nikdo starosti si nepřipouští. A vyprávěč mluví jistě, plynně a sám o tom ani nevěda, vládne konkrétností a abstraktností řeči, kterou prosluhává prostonárodní humor, proskakuje laškovná ironie, kousavá satira a jak kde vtipné nadsázky. Dospělí posluchači mají mysl všechnu upjatou k obsahu pohádky, a mladší, jmenovitě děti, až dech zatajují.

Dnes na venkově jest již pohádkový suchopar, na němž prameny duševního tvoření

vysokají a místy již vylhly docela. Přičiny toho jsou alocitě a uvoděny moderní kulturou, která, Bohu budiž žalováno, vyplňuje samostatnou poesii národní a ruší samu podstatu národní povahy.

Tato kultura odňala myslí všechnu prázdnost a citu všechnu svědost, odplavila porozumění zjevům života a mluvě přírody, jimž náš lid podkládal drubdy svůj pohádkový svět. Našemu lidu kvítka již nevoní tak jako dřívě, ptáci nemají již srozumitelného spěvu, lesy již tak nešumí, děti již si tak nehrají a člověk vůbec jedná až hrůza stříslivě. Věru bylo by mnoho látky k úvaze pojednávající o tom, jaké nehody a pohromy přinesla moderní kultura. Nejen světu pohádkovému, ale poesii životní a snad lidstvu vůbec. V příčině pohádek snažme se pohádky sebrané a zachované lidu vrátiti, v kterémž ohledu mají krásný úkol před sebou venkovští kněží a učitelé. Čerpejme z nich také poučení pro správnost jazykovou, neboť v nich jest neporušená. Vedou-li se nátky do každé národního jazyka u národů velikých, u nás tomo jest nejinak, a tu právě pohádky otevřejí nám poklady, z nichž kde jaký milovník národní řeči do vále může nabírat perel jazykových.

Já jsem vzkříšení a život.

(3) Tak řekl Kristus Pán a k úžasu nepřátel dokázal pravdu těch slov sám na sobě; a stalo se to ve chvíli, kdy farizeové se domnívali, že Spasitel jest na vědecky jejich fanatismem umlčen. I ten veliký kámen náhrobní přes všechnu ostrážitost silně strážející najednou odvalen. Vstalť jest zajisté, jakož byl řekl. A toto velikolepé dějinné faktum nepřítelů Kristovi celou svojí chytrostí před zrskem křesťanské veřejnosti zakryti nedovedli.

Církev katolická měla podobný osud, jako její Božský zakladatel. Kristus umučený položen do hrobu, církev vchnutá vstetkým fanatismem pohanekých sobě do katakomb. Tam pod zemí strádala, slzela. Pojednou vyšla z neviditelných podzemních chodeb tak vítězně jako Kristus z temného hrobu. Vyšla v krásném lesku, dríc v pravici prapor vítězů. Když se Konstantina Velikého dána církvi svoboda, zájele srdce křesťanů tak velikou radostí, jaká hrala v srdci apoštolů při zprávě o Kristovu a mrtvých vstání. V tak stkvělý obrat nevěřil nikdy ani krvežíznivý Nero, ani Domitian a Dioklecian. A brzy v tom městě, odkud veliké říši rozkazy vydával Nero a Tiberius, stal se vrcholným místem nástupce umučeného sv. Petra. Veliké překvapení schystal světu Kristus, který pravdivě řekl: „Já jsem vzkříšení a život.“

A teď se historie opakuje. Pryč s Nazaretským! Od lidí, kterým slušný člověk se vyhne na sto honů, dávají se do tisku o Kristu Pánu docela potupná slova. Pryč s církví! Ta jest nyní tlačena znovu pod zem, do katakomb. A až by se skryla před nepříteli pod zem, ještě pak by pokoje neměla, jak nepřátelský tisk potvrzuje. Už ti protikřesťanskí obrádkové zahanují i v rodinách vyučování křesťanskému náboženství, až nad námi ještě valné moci nemají. Co by činili s námi teprve potom, až bychom jim byli vydáni na milost i nemilost? Do katakomb, do hrobu, pryč s očl, ty církvi katolická! Takový pokřik se rozlehá, a oči těch, kteří se prohlašují za harcovníky svobody, jiskří velikým vztekem; pěsti jejich se zdvihají vášnivě i proti prostým katolíkům, kteří jim nikdy nejmenším neublížili, kteří jejich svobodu v ničem nezkracovali. Naskytá se scenerie podobná, jaká byla při cestě Kristově na Golgotu.

Leč při takých útiscích najednou v srdcích tupeného katolictva ozvalo se heslo: „Vzkříšení, vzkříšení! Pokoj buď vybojován všem lidem dobré vůle, všem oddaným žákům Kristovým. Ten, který řekl, že jest vzkříšení a život, ten, který slíbil církvi svoji ochranu až do skonání světa, neopustí nás v boji obranném. On vzkřísí duše zemřelé ze spánku, vlije do duší nadšení. My vstaneme z ponížení podobné jako Spasitel náš vstal ve slávě z mrtvých.“

Tlak budí protitlak; řekli si katolíci po dlouhém přihlížení k násilnostem našich odpůrců: „Teď až máme terrorismu dost. Vzhůru, vytvořme pevné řady. Jestliže Bůh s námi, kdo proti nám! A kdekoli se nyní provádí pečlivě a horlivě organizace, všude jsou výsledky znamenité. Teď teprve poznají odpůrcové, jak veliké náboženské nadšení hárá v srdcích lidu našeho. Nelekejme se boje. Vizme Krista uslavného, jak přes všechnu zlobu světa vstává z hrobu, třímaje v ruce vítěznou korunu a volaje k duším všech nás: „Já jsem vzkříšení a život.“ Vzhůru tedy k obranné práci! Necht proudí v řadách našich v nynějším jaru stále mocnější život nový.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a časové úvahy

Obrana.

(3) **Praktické následky moderní reformy manželství.** Pokrokatí dovedou namlouvatí lidu, že prý dobrodini rozluky manželské by platilo toliko pro výjimečné případy, pro nešťastné oběti, jimž jest nerozvížitelný svazek největší útrapou. Zato však zapominají říci, že lidé lehkomyšní by v nejvyšší míře „manželské reformy“ zneužívali a že by skoro vždy lehce záminku k rozluce našli. Paragraf lehce se dá obcházeti. Jinak v theorii, jinak v praxi.

Podívejme se na státy, jež jsou na vysokém stupni vzdělanosti světové a v nichž „reforma manželství“ jest provedena. Proč právě přeošvicení občané těch států jsou tolik k rozluce náchylni? Proč právě tam tolik lehkomyšlně sňatky se uzavírají, aby se stejnou lehkomyšlností se rošily? Tak velká spousta manželských rozvodů přece není prováděna jen k prospěchu lidí v manželství krájne nešťastných. Jinak bychom musili říci, že v těch velice vzdělaných zemích jest — nejvíce ubohých rozervanců, a to by byla špatná poklona moderní kultuře. Vizme, co sdělují samy liberální „Národní listy“ ze dne 24. března; čteme v nich doslovně: „Dle zpráv amerických listů bylo ve Spojených státech za posledních dvacet let rozvedeno asi 1,000,000 manželství a zejména ve 2,500,000 případech byla bez úspěchu podána žádost o rozvod. Průměrně připadá tedy na rok 50,000 rozvodů, na den — vyjma neděle, kdy se neřadí — 170 a na hodinu 8. Ve dvou desetiletích se počet rozvodů vzhledem k rozmnožení se obyvatelstva zdvojnásobil. V příštích dvou desetiletích bude dle mínění jistého západního listu čtyřnásobný nebo dokonce pětinašobný.“

To už je přece až příliš mnoho, třeba že v posledním čase hledí americká vláda aspoň trochu přivázu rozvodové horečky hrůze klásti. Proto není divu, že sám nynější americký prezident Roosevelt osobně rozhodně odsuzuje nynější tak zv. reformu manželství.

Politický přehled.

Sněmování zemských sněmů ukončeno, všude dosti klidně a platně se pracovalo a skoro všemě přijaty resoluce v otázce rakousko-uherského vyrovnání. Sněm království českého byl však zase na podivnanou, jak jest mezi stranami českými bratrovražedný boj. Mladochéři a agrárníci vidí jen sebe, vyčítají si stále, hanobí se navzájem, zatím co Němci škodolibě se smějí a semkntí v jednotu s tím větší smělostí předkládají své požadavky, aby staroslavné království naše rozděleno bylo národnostně ve všech oborech zemské správy. Nedůstojnou němu tohoto, že do něho vnikají lidé, aby se vrhali na poslance pro jeho řeč. Němci se obchétají, a kde mohou zvracují předlohy vyšlé ze strany české. Nad to někteří čeští poslanci nekonají svých povinností, do schůzí sněmovních a komisí se nedostavují, nedivno pak, že Němci někdy prorazí. Pak se mnozí diví a rozhorlují se, že sněm nikam nemůže. Nakvap probírán i rozpočet, vždyť svátky zde, a ozdravení zemských financí odloženo zase na dobu neurčitou.

Stávka dělnictva pekařského a krejčovského, která ve Vídni způsobila z počátku tolik rozčilení v obecnstvu, chýlí se ku konci. Přes stávku jest Vídeň dobře zaopatřována z venkova pečivem; dělnictvo získalo přamálo. Stávka vymstila se tu především na dělnictvu.

Selské nepokoje v Rumunsku téměř jsou již utištěny. Vznikly hlavně pro vyssávání lidu zemědělského ze strany židovských nájemců šlechtických statků. Židé velké nájemné vydupávají z mozolů lidu; selský člověk, máje nedostatek polnosti, najímá si pozemky za krvavý groš, a kdo nemohl, musel se dítí za mizernou mzdu pro židovské nájemce. K tomu ještě velké daně, nedivno pak, že lid selský povstal proti všem. Pálil, bořil, drancoval atd. Vojsko ovšem za krvavou cenu zjednalo opět pořádek.

Bývalý generální prokurátor sv. synodu Pobědousovcov zemřel ve stáří 80 let. Muž tento vlivného svého postavení užival na utužení národně-ruského života, a vši mocí stavěl se proti všem novotám, proti západní kultuře. — Dama pracuje klidněji, po většině zavládlo mezi vládou a dumou jakési sblížení; z toho naděje na vyřízení mnohých žádoucích reforem.

Z činnosti katol. spolků.

Z červených Pečků. Křesťansko katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli Velikonoční dne 31. března t. r. o 4. hod. odpo. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových

místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře, kdež p. Ant. B. Drápalík, profesor v Hradci Králové, přednáší „Situační a úkoly katolika za dnešní doby“.

Moderní látky na obleky a převlečníky

anglické i české výrobky doporučuje

Karel Bergman

naproti Grandhotelu.

Zprávy místní a z kraje.

Ve svatém týdnu přistoupilo množství věřících všech společenských tříd k sv. zpovědi a sv. přijímání. Na zelený čtvrtek posvětil nejdp. biskup v katedrále oleje, na velký pátek konal v též chrámě obvyklé posváté obřady. Dnes o 5. hodině odpo. koná se slavnost Vzkříšení u sv. Klimenta a v katedrále, v chrámu Panny Marie o 7. hodině večer.

V den Zvěstování Panny Marie sloužil nejdp. biskup mši svatou za assistance ctih. pána bohoslovce v kapli zdejšího pensionátu, jež právě jest zasvěcena památce Zvěstování Panny Marie.

Bývalý rektor české kolleje v Římě kardinálem. „Osservatore Romano“ přinesl počtítelnou zprávu, že Magre. Benedikt Lorenzelli, arcibiskup v Luce, bývalý rektor papež. kolleje české a poslední nuncius pařížský, bude v příštím zasedání papežské konsistoře (v dubnu) jmenován kardinálem.

Soirée de Gala v „Alliance Française“ v Hradci Králové. Alliance Française přeložila tentokrát pro krátkost masopustu, v němž kupila se zábava na zábavu, své repraesentaci Soirée de Gala na dobu povelikonoční, a to na den 6. dubna o 8 hod. večerní ve velké dvoraně Besedy. Alliance Française má za úkol nejen pěstovati a šířiti u nás znalost řeči a literatury francouzské a vymazati nás tak z jednostranného vlivu kultury německé, ale i udržovati styky s Francií a podávati o nás zprávy do ciziny buď přímo, buď prostřednictvím „Correspondance Tchèque“ nedávno v Praze zřízené. Repraesentaci Soirée Alliance mají propagovati tato myšlenku a získavati jí nových přívrženců. Z té příčiny zvala na Soirée sl. repraesentace našeho města a tisku jakož i věichni, kdož se zajímají o ideu francouzsko-českou. Program zábavy jest francouzsko-český a obsahuje čísla zpěvná p. t. pí Dixové a slovesná p. t. pí Cvachové, sl. Doubravové, Havlové, Kuklové, Trappové a pp. Seitre, Sedláčka a Valeše. — Dotazy a přihlášky přijímá předseda Alliance Française prof. p. dr. Hruška.

Krásný pohled poskytují výstavní skříně uměleckého fotografického závodu J. F. Langhaasova, v nichž právě nové fotografie vystaveny. Fotografie jsou stkvitým dokladem, jak vysocí technika české firmy vyspěla, tak že snese hravě konkurenci předních firem cizozemských.

Velkou uměleckou a humeristickou akademii ve prospěch zdejšího ústavu bluených pořadá 6. dubna ve dvoraně Adalbertina umělecká společnost p. Hanuše. Na programu jsou skladby od Smetany, Frimla, Wagnera, Nedbala a j. v. Začátek v 8 hod. večer.

Na různé prohané denunciaci „Osvěty lidu“ odpovíme, až bude více místa a času. Zatím kvitujeme s ujištěním, že brzy ukážeme, jak páně Hajnovy žurnalistické umění tihne „k pravdě a pokroku.“

Úmrtí. Profesor zdejšího c. k. gymnasia p. Alois Groman zemřel po krátké nemoci dne 28. března t. r. o půl 12. hod. v noci; pohřeb bude dne 1. dubna o půl 4. hod. odpo. z domu smutku č. 41 na Velkém náměstí. — O zasloužilém zesnulém přineseme zprávu příště. — Pan Alois Křikava, c. k. rada zem. soudu v Hradci Králové, zemřel na 27. března o 6. hod. ranní v 61. roce věku svého. Tělesná sčránka zesnulého bude dne 31. března (na hod Boží) o 2. hod. odpo. vykropena; pak 1. dubna o 2. hod. odpo. bude pohřbena na hřbitově Olšanském v Praze. — K uctění památky p. Al. Křikavy věnovali denní hosté v hotelu „u Černého koně“ v Hradci Králové ve prospěch Ústř. Matice Školské na místo věnce 20 korun.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 26. března t. r. usneseno: Žádost pp. J. Mojžíše a J. Vondry z Malšovic, nájemců pozemků zádušních, o vyplacení náhrady za živelní pohromy, postoupí se důchodenskému úřadu ku zprávě. — Dobročinnému spolku českých paní a dívek „Ludmila“ ve Vídni zašle se obvyklý přepěvek. — Veřejné čtárne Palackého propůjčí se divadlo k uspořádání „Večer písní“ na dny 7. a 6. dubna t. r. — a dámskému pěveckému spolku „Eliska“ k opakování koncertu na den 16. dubna t. r. — Rozpočet a plány na zařízení parostrojní pro elektrickou a vodárenskou centrálu firmy Brumovský, Schulz a Sohr předloží se odboru vodárenskému. — Panu Fr. Chrudimskému se uloží, by na přístavbě domu svého čp. 171 zřídil opa-

tření pro svod vody dešťové. — Doporučení c. k. cejchovního inspektorátu v Praze, by zavedeno bylo ku prodeji mléka užívání nádob, jež jsou zákonem ku cejchování připuštěny, postoupí se zdravotnickému odboru. — Nařídí se majitelům domů čp. 283 a 404, by dali odkapní rošry svěsti do kanálů. — Zpráva technické kanceláře ohledně novostavby p. Aloise Kleinera na Pražském Předměstí čp. 19, jež sousedí s pozemkem obce zdejší, vzata byla na vědomí. — K návrhu uměleckého odboru požádá se obecnostvo, aby okna svých příbytků ozdobilo květinami. Návrhy odboru lyceálního, by lyceum umístěno bylo v obecním domě čp. 230, by obec na účet Spolku pro zřízení a vydržování lycea provedla příslušnou adaptaci místností těch a poskytla pro letošní rok subvenci v obnosu K 1333, pro příští K 4000, následující K 5000 a léta další vždy K 6000, by opatřila a garantovala půjčku K 12000, jejíž úmor a úrokování vezme na se spolek sám, postoupí se městskému zastupitelstvu. — Za dar K 200—, věnovaný Spolkem pro zřízení a vydržování lycea p. Drem. L. Brtnickým, c. k. gymn. professorem vzdají se díky. — Rozpočty fy K. Křížek v Praze na zařízení elektrického pohonu městské vodárny postoupí se příslušným odborům. — Upraví se ulice mezi kostelem Panny Marie a jesuitskou kolejí. Jedna podpora chudinská byla svržena.

Reformy poštovní v obvodu královéhradeckém. V doručovacím okrese pošt. úřadu v Hradci Králové I. zřízena bude 16./4. 07. služba přespolního listonoše pro Malšovice, Malšovou Lhotu a Svináry. Týž dnem zřízena bude poštovna se sídlem v Pouchově, která bude obstarávat dodávání pošt. zásilek pro Pouchov, Piletice a Věroš. Dnem 16./4. 07. vyloučeny budou místa Sleské Předměstí, Podbůří, Markovice a Svinárky z doručovacího okresu pošt. úřadu v Hradci Králové I. a přiděleny pošt. úřadu v Hradci Králové II. Zároveň bude zřízena na Slez. Předměstí poštovna, která bude obstarávat dodávání pošt. zásilek pro Slez. Předměstí, Podbůří, Markovice a Svináry. — Prospěšné změny ty zajisté uvítány budou obecnostvem s povděkem.

Detektiv „Osvěty lidu“ objevil brožný přestupek (1) v Borromeu proti školním zákonům. Chovanci často prý pořádají domácí hudební produkce, ačkoliv ostatním studentům je to přímě zakázáno. Směšný tento záchvat pokrokové denunciacce jest ovšem zbytečným, protože soukromé podniky útvaru nepodléhají dosud terrorismu pokrokových „obhájců“ studentské svobody. Registrujeme jej z té příčiny, protože zrovna v téže číste stěžuje si „Osvěta lidu“ na zákaz daný studentstvu navštěvovati veřejnou čítárnu. V tom ohledu je pokrokový dopisovatel již svobodomyšlnějším. Aby nezůstala veřejná čítárna, vydržovaná z peněz poplatnic, prázdna, přiznám, že plníti studenti a proto se prányňají professoři, kteří hledí platnost zákazu sjednávají. Velmi dojemně působí puritánská starost plachtivého dopisovatele, aby snad se v Borromeu nezakázal nějaký pokrok, jenž se produkce účastní. Kdo pak za to může, že pokrokové přednášky jsou tak strašně duchaprázdny, a že z nich posluchači rovnou cestou běží se zotavit buď v Borromeu aneb v klášteře. Když je někdo odpuzujícím ohrožením, nemůže žádati, aby mu lidé byli za to vděční a dali se nadobro otrávit nezdavými nápady. Jestliže pokrokové tábor považuje všechny návštěvníky svých různých přednášek za své stoupence, pak se ovšem brožný mýlí a žádným snižováním katolíků to nezlepší.

Všeobecná úvěrní společnost, zaps. spol. s ruč. obm. v Hradci Králové podrobila se ve dnech 18. až inclusive 23. března t. r. povinné odborné revisi, kterou vykonal pan A. Kovář, revisor Jednoty založen pro Čechy, Moravu a Slezsko v Praze a vydal správě ústavu nejpochvalnější uznání.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové vystavuje od 30. března do 5. dubna 1907 Španělsko. Svěrázná, zajímavá a stará města vnitrozemská i přístavní v tomto románském království: Madrid, Salamanca, Sevilla, Toledo, Zaragoza, Granada se začarovaným býv. palácem maurských králů Alhambrou, Barcelona, Malaga, Cadiz, Gibraltár a mn. j.

Dar. K utčení památky zeté svého, zesnulého prof. Antonína Ringla, věnoval pan Fr. Ruth, c. k. ředitel gymnasia v Hradci Králové, obnos 20 K fondu chudých studujících při c. k. vyšší reálce v Hradci Králové. — JUDr. Czurbá Josef, advokát v Hradci Králové, odvedl místnímu odboru Národní Jednoty Severočeské p. Františkem Černým, zednickým mistrem v Hradci Králové, k vyrovnání trestní věci složených 50 K ve prospěch školy v Těchoníně.

Dívaldelní akademii uspořádá na Slezském Předměstí v neděli, dne 7. dubna v sále restaurace „U nádraží“ art. divad. ředitel pan Josef Hanuš, rodák ze Slezského Předměstí, se svojí uměleckou družinou za spolupůsobení sl. Frant. Zadrobilkové z Pouchova se zajímavým programem. Program vesměs znamenitý. Začátek v 8 hod. večer. Odpoledne též den se pořádají pohádky se živými obrazy od Boženy Němcové. Začátek o 3. hodině. Ceny míst pro odpoledne: I. místo 20 kr., II. místo 10 kr., k stání 5 kr.

Agrární poučování při volební schůzi v Kukleně. Dne 25. t. m. byla svolána p. Havlíkem důvěrná voličská schůze do Kuklen, na které se mělo — aspoň dle posvánek — pojednat o volbách do říšské rady. Leč bylo neočekávaným překvapením účastníků schůze, když po ustavení se národním sociálního předsednictva udělil p. předseda Havlík bezes věcho přihlášení se slovo p. posl. Srdínkovi, který představiv se co kandidát poslan. do rady říšské za stranu agrární, jal se rozvíňovati kuse program této strany, při čemž odsoudil všechny ostatní strany jednak co bezmocné, při čemž zejména prudce útočil na stranu katolickou — nvl kytíčku laskavce toliko národním dělníkům. — Po něm přihlásil se ke slovu p. JUDr. Bedřich Petr. Pronesl v odpovědi tyto myšlenky: pan Srdínko především uvedl, že se jeho straně jedná o blaho všekrenstva, od dělníka počínaje a továrníkem konče; a právě proto že je k tomu hleděno, aby poselstvo této strany bylo výběrem z výkvětu všech stavů. To jsou dojiata krásná slova, leč bohužel po nich následují opačné skutky, neboť z těch páň, které pan kandidát uvedl, že budou jménem strany agrární kandidovati, není jediný dělník a také ani jediný průmyslník! Mohlo by se snad říci, že straně agrární se nezdařilo v těchto oborech lidské práce naléztí náležitě kvalifikované osoby. To já ale popírám, neboť znám řadu zdejších inteligentních dělníků, kteří ledaktého kandidáta strany agrární s hříčkou do kapsy schovají, a co se průmyslníků týče, tož jako znatel místních poměrů uvádím, že právě zde ve schůzi vidím jednoho, který nejen svým rozhledem ale i výsledkem svého přičinění přikryje i samé vůdčí hvězdy strany agrární. Arci strana agrární jest strana čistě zájmová a proto jsou jí ostatní stavy vůbec a při výběru kandidátů zvlášť Hekubou! A přibážími nyní ke druhé perle p. kandidáta. Tu se mi zdá, že p. kandidát, pokud se jedná o otázku celní politiky, plave současně po dvojích protichůdných vodách a že jest mu v momentě milá ta vina, která ho může povznést k popularitě u shromáždění, při čemž nepozoruje, že hned obrátem opírá se o příznivou vinu novou, že obě pak tyto na sebe přikře narážejí a přivádějí jednotný názor pana kandidáta v otázce celní politiky ad absurdum. Tak uvedl p. kandidát — rozvíňuje svůj agrární program — že cibule, hlavně to zdejších zahradačů produkt — klesla proto, poněvadž k nám z Německa může být dovozena bez cla. Té prý pražští obchodníci objednali si každý jeden vagon, odběratel jich jim však zaslal pět, čímž se stalo, že cibule byla znehodnocena. Arci pan kandidát přehlíží, že sice jednou příčinou zlevnění jejího jest dovoz cla prostý, ale druhou hlavní příčinou je lehkomyslnost aneb neznalost práva kupců samých, neboť nikdo od nikoho nemusí odebrati více nežli objednal. — Když pak p. poslanec řešil otázku drahoty masa, tu řekl, že dražota tato jest zaviněna tím, že vláda dosud neotevřela hranice dovozu dobytka z Ruska, Rumunska a Srbska, resp. že dovoz tento jest zamezen vysokými cly. V této otázce tedy staví se proti clům, žádá jich zrušení, ač před ohlášil byl pro cla. Tot přece zjevná nedůslednost. O stanovisku k otázkám živnostenským p. kandidát, nevím z jakého důvodu, ani nemluvil a přikročil hned k otázce žitru dobytka. A tu mohl upřímně říci, že kdybych p. kandidáta osobně neznal, musil bych za to míti, že jest velkostatkářem. Ti jsou mu věm, ale malorolník — který prý, jak sám p. kandidát uvedl, je nejvíce na žir jako na jediný zdroj svého příjmu odkázán — ničím! Ale také otázku velkostatků — jichž reprezentantů si každý upřímný člověk váží — neovládá náležitě a v cele její souvislosti. Pan kandidát nám nevyavětil dále, jakými prostředky nutno pomoci našemu malému rolníku. O aktuálních otázkách, které se tohoto muže týkají, se ani nezmínil, ač by to bylo výsoce zajímavé, jak on tato spletitou otázkou řešiti mohl, nýbrž obořil se hned na jednotlivé politické strany. To bylo sbyččno! Nemám čest býti příslušníkem t. zv. strany mladoběské, ale mám za to, že z úst aktivního politika nemělo padnouti slovo, že strana tato pro národ nic nevykonala, že ona jen zavinila rozstoupení národa na různé strany a straníčky, které se navzájem potírají, když toto tvrzení nebylo od něho podpořeno prázdnými důvody. Jednoho však srdečně lituji. P. předseda při zahájení schůze žádal, aby každý z řečníků šetřil osobní cti svých politických oponentů. Jest to správné. Ale p. kandidát zde prudce osobně útočil na nepřítomného řed. Hrušku — nevím zda právem či neprávem — který se ani hájiti nemůže. Toto odsuzuji ostře a na tak dlouho odkazuji jím uvedenou přčinu o vzniku pokrokové strany agrární do říše báji, dokud nebudou podány pádné doklady; k tomu mne vede i ten důvod, že strana — která mám čest náležeti, totiž strana katolická — p. kandidát jí říká klerikální — a jejíž částí jsou tak zv. kat. semědělci, byla zde — a zejména její reprezentanti — brutálně napadena a pravím dále i bezdůvodně. Mluvil-li jsem až dosud jen a jen za svou osobu, tož mluvím nyní jménem strany ku které se hlásím, a tu s největším rozhořčením odmítám ničím nedoložené tvrzení p. kandidáta, že strana tato byla klérem vyvolána jen za tím účelem, aby vnesla byl rozkol a bratrovražedný boj do řad českého rolnictva. Snad nám dovolí p. kandidát, abychom se i my katolíci dle svého rozumu organizovali

či snad chce, abychom o svolení k tomu, aneb dokonce o vůdce promili u generálního štábu strany agrární. To bychom poobodili hůře než sedláci u Chlumce. Následující však musím přiblíti veřejně na pranyt. P. kandidát pronesl, že kněžstvo zdejší diecése na rozkaz vrchního komanda v řadách rolnictva rozšířilo boj bratrovražedný a rozmnožuje volební vášně. To jest prázračná tendence! A já tuto ničím nedoloženou výtku — připadajícího výrazu, poněvadž jest neparlamentní, nechci použiti — sice jako nepozvaný obháje našeho kléru, ale upřímný jeho stoupenec odmítám co nejrozhodněji a pak-li mně p. kandidát neudá, kdo podobnou zprávu mu sdělil, pokládám tyto jeho nájezdy proti naší straně za volební frázi, vypočtenou pouze na nemyslivci dav. (Dokoně.)

Z Třeboschovic. Dne 17. t. m. odpovedne přednášel nám v naší nové apolkové místnosti za četné účasti katolických mužů i žen dp. Jiří Sahula o příčinách katastrofy bělohorské. Pak připojil ještě několik slov o nutnosti katolické organizace. Všecko vyslechnuto s velkým zájmem. — Večer nato konána důvěrná schůze katolíků v Jeníkově, na kterou dostavilo se přes 250 účastníků. Dp. Sahula promlouval opět o okolnostech předcházejících stavovskou porážku na Bílé hoře. Účastníci vyslechy slova řečníka se vzornou pozorností. Pak ještě se bavili delší ohlavi při pěkné hudbě obchodního kvarteta. Zdař Bůh dalšímu počínání.

Zvláštní druh katolíků v Dobřeničích a Syrovátce. V době nových a nových výzkumů není divu, že se podařilo objeviti také zcela zvláštní katolickou společnost. Našinec by ani neřekl; jak veliký počet katolíků jest i — mezi našimi odpůrci. Ale — než se naděješ, najednou z pokrokové kukly se vyloupne zcela horlivý katolík. Divíte se? Iau, to je tak; někteří lidé najednou se stanou velice starostlivými katolíky, když — nu když chtějí jiné upřímné katolíky hodně vytrestati. Začnou hned v bolu zdvihati herecky oči vzhůru a lomiti rukama nad nepořádky církevními. Hned projeví až ústnostlivou starost o ubohou, nešťastnou církev a přikročí k reformě a k jaké! U nás pan farář už dělal mnoho pohoršení před tvář těch velice citlivých taky-katolíků. Víte, jak daleko se ve své smělosti odvážil? On se ve veliké domýšlivosti osmělil povznášeti lidové uvědomění, stará se o lepší blahobyt utiskovaných ubožáků, založil dokonce ve prospěch chudých občanů s několika lidumily i Raiffeisenku. A tohle byla od něho přece hrozná smělost. On se ani poníženě netázal, milostivé vrchnosti, pana Franka totiž, směl-li na zlepšení existence lidí chudých pracovati. Tomuhle se přece musí udělati příkriz, tak si řekli někteří páni, jimž bylo nemilé pozorovati, jak se lid uvědomuje a jak přichází k poznání svých lidských práv. Takovýhle farář by nám pomalu pokazil naše dělnictvo, a proto se musí něco proti němu stát. Vády přece má raději stále podle Písma lidi poučovati, aby byli poddáni svým vrchnostem. Jenže tihle dobráctví pánové zapomněli, že Písmo také vysývá, aby rodiče nepopuzovali k hněvu dítek svých a aby bohatec nad chudým se smiloval. „Blahořečení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou“, tak to stojí v Písmu svatém, pánové! Chcete-li, aby váš čeledín ve všem konal své povinnosti vůči vám, pamatujte, že vy zase máte povinnosti k němu. Vy naopak jste užili služeb „lidové“ „Osvěty lidu“ proti těmž téžce pracujícím a strádajícím lidu. A teď jste přišli na myšlenku ještě šikovnější, vy svobodomyšlní osvěťáci; oblekli jste na sebe extra katolický kabát, abyste tím více proti práci skutečné lidové zmohli. Jakožto „taky-katolíci“ chcete zmoci víc, než kdybyste vystoupili bez masky; a tak jste se najednou oddbali „zachrániti katolictvo“ vy, kteří jste předtím přilíš málo lásky a zájmu katolické církvi věnovali. Panstvo dává podpisovati po obci a v kanceláři velkostatku protestní listinu adresovanou ndp. biskupovi, v níž se pravi, že dp. farář nekoná svých povinností; nechť prý jest náš duchovný správce z osady odstraněn; jestliže se tak nestane pak může nastati vzburčení v obci. A aby panstvo dokázalo, jak jest katolickým, vyhrožuje evangelickým farářem z blízké Bukovky, který by jim lépe vyhověl. Ovšem že někteří závislí občané listinu podepsali, třeba že neradi a proti vlastnímu přesvědčení; pro ubohého čeledína a jiného dělníka zdejšího velkostatku byl odpor těžký. Prosím vás, řeklo se: „Váš pan chlebodárc se to přeje.“ — Holenkové, ať tedy svobodně podepíše takovou listinu ten, který si to přeje a nehanbí ku podpisu do kanceláře lidí závislé, kteří by samovolně nikdy nepodpisovali. Pěkně rozumíte svobodě! Vy byste pěkně tou církví točili, kdybyste měli větší ještě moc! Dovidáme se, že v Syrovátce nosil listinu k podpisu sociální demokrat. Tihle lidé, kteří tak nepřátelsky proti církvi se staví, chtějí najednou rozhodovati o obsazení katolické fary. To je tak, jako kdyby některý biskup rozkazoval, kdo má býti u socialistického listu redaktorem. Co se ti lidé už narozsévali sváří! Veliký hněv je jímá, že katolický farář křesťanské lidumilství chce také vykonávati v praksi. Pěkní svobodomyšlníci, pěkná útrpnost k chudým! Neptestnou-li, povíme tomuto vzácnému druhu katolíků věci ještě zajímavější a podrobnější. Pamatujte, že doba páňů Franců již minula. — Několik katolíků. — Posa.

red. Došli nás od jiných katolíků z místa toho zprávy ještě významnější, s ostřejší kritikou. Zatím s uveřejněním sečkáme, až jak se další situace utváří. Budou-li pánové pokračovat ve své „reformě“ dál, překvapíme soudnou veřejnost správami dalšími.

Kurátorium rolnické školy v Kosteletě n. O. pořádá v místnostech rolnické školy dne 13., 20., 27. dubna a 4. a 11. května 1907 vždy od 1—4 hod. odpo. veřejný kurs na lisování, štítí slamených a rákosových desk a sestavení z nich stůl stojanů a ležanů soustavy americké řízením Karla Pazourka, říd. učít. a obvodového učitele včelářství zemědělské rady z Čestie. Kurs zahájen bude dne 20. dubna ředitelem rolnické školy.

Přednáška v Pardubicích. Přednáška, kterou konal dne 25. t. m. pan Diviš Čistěcký, c. k. konservator, v městě. besedě o zachování památek děkaného tamějšího kostela, přivábila do sálu besedního veliké množství posluchačů, tak že prostorný sál nemohl ani vše. ky pojmuti. I galerie byly plny. Přednáška tak pěkná to také rozhodně zasluhovala. Pan přednášející si upravil látku své přednášky tak, aby použil i poutala Momenty umělecké ladě spojil s historií a legendami chrámu a k výzdobě řečnické použil vhodně i poesie. Proto se pan ředitel podarilo úplně uchvátiti pozornost posluchačů a až do konce přednášky v napjetí ji udržeti. Zajímavá a obsažná přednáška přijata byla všemi přítomnými s plným povděkem jevil se v tom, že se žádnému z přítomných nechtělo ani ze sálu, když pan přednášející ukončil a mohutný aplaus aspoň částečně odměnil velikou ochotu pana ředitele. Budiž mu za to hluboký náš dík!

K volebnímu hnutí na Pardubicku. Nyní již z volebních schůzí, řečí a volebních agitací nerychujeme. Čím dál, tím jsou buštější. V Pardubicích svolal schůzi voličů samosvazný poslanecký kandidát pan Al. Klášterský na neděli odpoledne dne 24. t. m. do sálu v městanské besedě. Voliči se však dostavili praneprátný počet, před nimiž p. Klášterský v delší řeči rozvinul svůj politický program křijující se s přesvědčením politickou mladočeskou a jevící snahu následovati hrab. Šternberka. Druhý den na to, dne 26. t. m. svolali do téže místnosti na 8. hod. več. svoji volební schůzi státoprávníci, na níž promluvil red. K. S. Sokol, dr. Hajn a Klotát, obhajující ve svých řečech svoje politické stanovisko a důtoci a politiku pokrokovou a sociálně-demokratickou. Pan Klotát řekl, že kdo potírá klerikalismus, musí zároveň potírati i náboženství. Jinak vyznoly všechny řeči tónem slušným a sympatickým. Státoprávníci svého vlastního kandidáta nepostavili a patrně nepostaví v obavě, aby svojí vlastní kandidaturou nepomáhali mnoho kandidátů sociálně-demokratickému. Jest dnes jisto, že sociální demokraté v Pardubicích seženou pro svého stoupence nejméně 1500 hlasů. Sociální demokraté mají hlasy svoje i svých odpůrců již schytány. Dělnických hlasů s určitostí bude v den voleb na 1700. Odpůčtí-li se asi 200 národních dělníků, z nichž někteří nejsou jisti, zůstává na sociál. demokrata na 1500 hlasů nejméně. Na tak zv. inteligenci počítá se okolo 1000 hlasů. Na živnostnictvo, které si umínilo, že půjde v politice svojí vlastní cestou, připadá přes 500 hlasů. Mnoho ostatních hlasů jest nejistých, ale jisto jest, že evangelici po většině i židé šmahem, či strana pokroková, budou usilovně podporovati kandidáta sociálně-demokratického proti jinému, nepostavili-li tato strana vůbec vlastního kandidáta, jen aby tím hnala vodu na mlýn sociálně demokratický! Při takové situaci jest se strany živnostnictva velice neopatrně stavěti se na vlastní stanovisko a chťiti snad demonstrovati svým vlastním nějakým kandidátem. Proti společnému nepříteli je třeba v dobách vážných semknouti se ve společné husté řady. — V neděli, dne 24. t. m. svolal voličskou schůzi agrární kandidát p. Fr. Udršal do Černé za Bory a Pardubic. Pan kandidát mluvil klidně až do té chvíle, když byl interpellován, jak to bude s těmi rozličnými náboženskými rozlukami, zvláště s tou manželskou. Pan Udršal rozsekl ten agrární uzel jednou ranou svého šalomounského výroku, že agrárníci nejsou ani pro náboženství ani proti náboženství. O těchto otázkách posud se prý pravoplatně usnešení ve straně agrární nestalo. Pan Linhart v Žitavě krátce opanoval p. Udršala a jménem jeho tvrdil, že nejsou agrárníci pro žádnou rozluku, ale pouze pro reformu manželského práva. Teď nevíme, na čem jsme. Jakmile se dotknete náboženství, dostanete jen vyhybavou odpověď aneb takovou, kterou si můžete vyložit jak chcete, aby to jen uspokojilo každého, zvláště toho, který mnoho neptemýšlil a má býti pouze volebním strojem. Působilo na nás dojmem odpuzujícím, když pan Udršal začal nedůstojně vtipkovat. Staré vtipy neimponují již ani prostým lidem. Obutěle fráze o katolických nevyjímají se hezky v ústech vážného muže, tím méně v ústech poslaneckého kandidáta. Pohrdavý a utěpavý tón, který vane z každého slova proneseného o katolících, panu Udršalovi rozhodně neslušel. Takový tón vždycky nám připomíná pokroky nebo sociál. demokrata. Kdo frivolně provokuje, nemá se diviti, že se mu dostane také přeludné odvety. Ve vái advočil slušnosti, ale s veškerou rozhodností odmítáme vaše

nízke útoky na katolictvo, které nejsou přítomno, nemohlo se obhájit. Panu Udršalovi něco vlezlo do hlavy a nyní s tím chodí po schůzích a začne hned, jakmile někdo se ujme katolického náboženství. Trochu podivně vypadá, hási-li po někom kamením a při tom ukazujete na sebe jako vzor dokonalosti a bezúhonnosti.

Ochotnická div. jednoty v Opočně pořádá dne 1. dubna v Kodymově Nár. domě k vzpomínce 40letého jubilea divadelní činnosti p. Ad. Drégra, ředitele, čestný večer za lask. účinkování paní M. Červové-Hozákové, kolor. zpěvačky, p. J. Červy, ředitele kóru, pěveckých jednot „Mladý“ a „Cyrilla“. Předprodej lístků obstarává p. Ant. Bělohoubek.

Vychovatelská činnost pokrokovského profesora v Rychnově n. Kn. Věru zvlášt, jak některý profesor rozumí své školácké povinnosti. Pane profesore Chyský, přemýšlejte, proč jste vlastně úřadem sem poslán a od státu placen. Dovoláme se, že vás přece nevyslalo na svůj náklad k nám židovstvo k zlehčování katolického náboženství. A jestliže se israelitům vaše činnost líbí, ať si vás platí sami. Že se s židy máte tolik rád, tomu se nedivíme; nebylo by ani místné, kdybyste zapíral, že vaši předkové byli z krve židovské! Leč pamatujte, že na gymnasiu naplněném žactvem katolickým máte jeviti aspoň trochu větší šetrnost k vyznání katolickému, které rozhodně není pozadu za vyznáním tím, jež šíří židovská Talmud-Thora-Schule v Praze. Dovolilo by se, aby profesor na gymnasiu v žactvu rozdmýchával antisemitský boj? To byste koukal, jak by takový intelligent letěl, i kdyby mluvil jen samou pravdu! Vy však si dovolujete před katolickou mládeží zlehčovati víru jejich rodičů. Proto vás do našeho gymnasia zemský úřad rozhodně neposlal. Kdybyste rovnou měrou, vy chytrý muži, mluvil proti talmudnímu a náboženství židovskému vůbec, chodili by s vámi zdejší israelité jako s bratrem? Horoucí láska k národu jerusalemskému jste si přinesl sem už z Rakova. A my se divíme, jak jest v „klerikalizovaném“ Rakousku dovoleno pro horoucí lásku k židům státnímu profesorovi katolickému víru napadati. Nenápadně se tento paedagog táže záků: „Čtete Oavětu lidu, Čas, Právo lidu nebo Podhořana?“ — Na výletě před sochou Panny Marie: „Hoši, co myslíte? Byla Maria pannou? Jak jednou porodila, žádná panna.“ — Před sochou Kristovou: „Hoši, žádný syn Boží, pouze prorok.“ Kdo se vás, drahý pane, na tyhle věci víry ptá? — Proč raději zcela poctivě nepovíte, kdo nejvíce český národ vysává, kteří lidé nejvíce „osvěcují“ náš lid kofalnami a kdo v Praze nejvíce germanisuje? Tohle by bylo pro uvědomění žactva prospěšnější, ačkoli vám to neukládáme, protože za takovou národohospodářskou činnost placen nejste. — Ale popularitu n žactva umí si p. Chyský získati jen co! Chytré, se sladkými slovy; tyhle všechny herecké akty nic nestojí, jsou tedy velice snadné! Nezkoušený hoch bude se domnívati, jakou vládu lásku má k němu ta sladká tvář. Jen prý ať studenti horlivě navštěvují Veřejnou čítárnu! On tam totiž poslal „Volnou školu“, „Volnou myšlenku“ a pod. Chytrák věděl, že ti hoši nemají při svých školních povinnostech taky přiležitost a čas prozkoumati odpovědi katolické na lži v těch listech obsažené; a tak se lehko rybička chytl. Neať lehčí práce, jako získávání si popularitu podkopáváním toho, co již postaveno. Takhle někoho potrestat, podrážditi, na to jest p. Chyský skutečně čulapik. Jak horlivě apěchal s Drem Šemberkou 10. března uplatnit své vlohy pro zamezení katolické důvěrné schůze do Dlouhé Vsi! Sehnáno asi dvě stě socialistů, kteří sloužili při výpravě ochotně jako kmáni. Jenže lid náš většinou poznává, kdo za socialisty stojí. — Pan Chyský si však přece může víc dovoliti než jiný; jest prý dobře zapsán u zemské škol. rady a tak se už mnoho báti nechce. „Podhořan“ už nyní voní dechem jeho myšlenek. Jak by do něho pokrokat p. Chyský nepal? Věru nedivíme se, že jsou tam již uveřejněny výtky sboru profesorskému. On prý chudák — dle vlastních slov — nemůže se jako paedagog postavit „na povýšené stanovisko profesorské. on se musí k nim snižiti.“ Jaká blahosklonnost! A Chyský umí nějak studující podkouřiti! Tak se zjednáva popularita na účet a úkor jiných profesorů, pojmajících svůj úkol vážně. Jiní zasloužili zdejšímu profesori se nedovedou tolik snižiti, aby úlisným pochlebováním a umělkovaným úsměvem se vtírali do srdcí žactva, které v mládí svým nedověde rozlišovati duchy. Už vás máme, pane, trova dost. Hleďte si řádně svých povinností. A nepřestanete-li, svéhlavě tisku více.

Rada pokrokovskému profesorovi p. Chyskému. Vy důstojný a chrabý rytíři, co jste to učinil vystoupením z církve katolické? První křesťané, nad které ovšem vy svojí mravní povýšeností vynikáte, trpěli i za své přesvědčení smrt. Nenávidění kněží francouzští raději se nechali ošebračiti, než by sadali svým zásadám. A vy? Vystoupil jste z naší církve chytře teprve tehdy, když jste dostal deficitivnu. Poněvadž pak jako profesor c. k. ústava jste těžko mohl přestoupiti k více svým otcům, stal jste se — evangelikem. Ale jakým! Vždyť se vám přece nijak nelíbí ani články víry evangelické, vy chrabý rytíři.

Svým přestupem k evangelické církvi tedy jste přece nijak nedokumentoval své přesvědčení. A tak už zůstává pravdou, že pokrokatí jsou sice hodně směli a bojovní, ale jakmile se jim jedná o dobré bydlo, hned dají pokrokovost a důslednost stranou. A tihle lidé chtějí býti mravním vzorem našemu národu. Juda — Chyský. Radíme vám, abyste jako „muž pokrokový“ otvíral lidu oči těmito rozpravami: Proč se Rumuni vzbouřili proti židům a proč předtím „Právo lidu“ raději psalo o Španělsku než o blížším Rumunsku? — Proč židé ve veřejnosti se neosmělují dokazovati, že jejich talmud jest lepší než náš Nový zákon? — Proč Masarykovský „Čas“ stojí o zrušení katolické theologické fakulty a proč dělal reklamu německo-židovské Talmud-Thora-Schule? — Jakého hlavně jsou vyznání lidé, kteří jsou v naší zemi majiteli kofalen? — Proč židovští kapitalisté stojí v čele sociální demokracie? Připadně vám navrhneme ještě jiné časové temata. Tedy, chrabý harcovník pokroku, jen na všechny strany otevřené, bezohledně, upřímně a — s odkrytým hlediím! Pak budete právem imponovati i svým odpůrcům.

Z Lukavice a Rychnova n. Kn. V neděli 17. t. m. mluvil p. Chaloupka, agrárník, o politické situaci. Řeč jeho přijata byla za souhlasu všech přítomných. Než, po řeči p. poslance přihlásil se k slovu samostat. kandidát pokrokových zemědělců, řídící učitel p. Hynek ze Slatiny a — vývody jeho byly také většinou přijaty (!) Kdyby „Chaloupkovi zemědělci“ či tělesná stráž páne poslancova nerušila svým sykotem a nuceným smíchem řeč p. Hynkovu, byl by tento otevřel lidem oči, kterak hospodáři agrární zemani ať v zeměděl. radě, tak v sněmu zemském. Pánům z Kučerů nikterak se nezamlouvalo, když slyšeli o dietách, subvencích a pod., a p. poslanec v řeči obranně vyšel v ústích posluchačů jako vítěz. Jak uvedeno, mluvili tedy oba páni pěkně, ale v naší osadě, jak doznala schůze na sv. Josefa odhývaná, měli mluvit otevřeněji. P. Hynkovi jako realisti se nedivíme, ale p. Chaloupkovi jako dobrému, svědomitému a šlechetnému taky-katolíku se opravdu divíme. Otázka náboženská bybe dnes takřka celým světem a p. poslanec v celé své řeči náboženství otevřeně ani slůvkem nebhájl, neřka-li, aby se o něm zmínil. Kdyby byl v dlouhé své řeči, jak to obyčejně bývá u přirozeným zvykem katolíka, aspoň slůvkem o Bohu se zmínil! — Jako katolíci nejen slovem ale i skutkem budeme volit muže, který na program katolického lidu českého se staví, a tím jest p. Ferdinand Vogl, rolník a starosta z Čestie. Jest sice v řečnění oproti p. poslancovi nováčkem, ale — jasná, přesvědčivá promlva jeho má cenu — zde mluví poctivost, šlechetnost a důvěra v Boha a ne úlisná, a nejasná politika. Poctivý, upřímný a zkušený poslanec víc nám prospěje, než vypočítavý řečník, i kdyby mluvil sebe lépe. V parlamentě nutno netoliko mluvit, ale hlavně dobře přemýšlet a jednat. — Kdo třístí dnes veškeré vrstvy lidské, kdo podkopává základy společensko mravní, vytlčí důkladně v úteru řeči dr. Jos. Novotný z Kostece n. Orli. Řekl totiž: „Když nám nebudou tupit to, co nám je nejdražším, co činí člověka člověkem, pak se nemůžeme hájit a výrok agrární strany, že třístíme my katolíci lid, bude zde neplatným.“ Jest si jen přáti, aby přesvědčivá, v základních pravdách se neměnicí slova dp. řečníka ujala se v srdcích toho lidu našeho, který má opravdový smysl a cit pro šlechetnost, poctivost a spravedlnost. Všem pánům řečníkům budiž stejný dík, neboť jedni nás přesvědčili, druzí utvrdili, a dá Bůh, že prohlédnou i ti, kteří dosud neprohlédli!

Z voleb. okresu novopackého. V úterý dne 19. t. m. konala se v Karlově voličská schůze, svolaná p. Dr. Šulcem, kandidátem poslaneckv, pro volební okres Nová Paka, Lomnice a Hotice; pan kandidát se představil a promluvil věcně a srozumitelně o nynější polit. situaci vzhledem k budoucím volbám. Přednáška byla pozorně ode všech přítomných vyslechnuta. Byly zastoupeny různé strany a voliči z Karlova, z Tample a někteří hosté z Roztok. Ku konci pan kandidát ještě vyložil program strany katol. lidu v Čechách. Na vyzvání dp. Soukupa, kaplana z Roztok, kdo jest pro kandidaturu p. Dr. Šulce, přihlásila se většina. Nebhlasovali jen spiritisté, socialisté a pokrok. agrárníci.

Zpráva z 43. volebního okresu. (Náchod-N. Město-Opočno.) Dne 3. t. m. konána v N. Městě konference důvěrníků strany katol. lidu, jichž sešlo se 112, a titi usnešli se jednohlasně za adejší okres pořádati miláčka křesť. soc. dělnictva Dr. Rud. Horského, faráře v Šárce u Prahy, aby přijal kand. posl. do říšsk. sněmu. Dnes možno k této zprávě dodat, že Dr. Horský nabídku kand. přijal a slibil, že v nejbližších dnech zavítá mezi své voliče a jim program strany katol. lidu objasní. Na našich pak jest, aby se všemožně přičinili o zvolení krajně obětavého a zasloužilého pracovníka toho.

Z ruchu volebního. Na schůzi důvěrníků v Týništi 25. března byla definitivně stanovena kandidatura vldp. Dra. Reyla pro městskou skupinu královéhradeckou. Téhož dne odbyvala se současně v Týništi schůze zástupců živnostenstva, které se usnešlo vystoupiti se samostatným

kandidát p. Petridesem, obchodníkem z Rychnova. Tím je rozhodnuta užší volba v našem okrese, proto je zcela odůvodněno, když si katolická strana najistí samostatnou kandidaturou vliv na užší volbu. Dle statistického odhadu je naprosto vyloučeno, že by při užší volbě zbyl nám výběr jen mezi pokrokovým a sociálně demokratickým kandidátem. Proto katoličtí voličové, setřetejte při Dru. Baylovi, abyste podali důkaz o své početné síle na okrese. Na první řadě nebudete vůbec žádný kandidát zvolen, a při užší volbě zatřídíme se dle situace. Žádné nebezpečí tedy nám nehrozí samostatnou kandidaturou.

Voličská schůze. Dne 7. dubna koná se voličská schůze v Chomuticích a 14. dubna v Ohníčanech. Na obou promluví dp. Vincenc Šetina, kaplan ze Žitonic.

Ze Statianu. Dne 24. března představil se nám zde agrární kandidát poslanectví do Hrákové rady pan Havelka. Na dotaz, jak smýšlí o volné škole a rozluce manželské, nechtěl dlouho odpovídati, manévruje při tom různými citáty proti katolickému manželství nerozlučitelnému a prohlašuje, že jest evangelikem. Na konec pak řekl, že se bude kloniti spíše k zásadám liberálním a pokrokovým než klerikálním a zpátečnickým. — Dne 25. března představil se nám zase kandidát spojenců stran živnostenské a národně-sociální, pan učitel Jenček z Čáslavě. Mluvil pěkně, mírně, věcně, ale toliko o hmotné existenci dělnictva, malorolnictva a maloučednictva. Po jeho řeči došlo ke konfliktu mezi národními sociály a sociálními demokraty; ti to se chovali nepřístojně, hrubě, jak již u nás jejich zvyk. Hulákat a hroší dovedou znamenitě; mají delší školu.

Z Dobrušky. Pokrokáři zdejší připravili si hody o týden dříve. Poslali tři klerikály na jednu. Potřebují krev. Koberáků mají několik. Pěkně jste to napsali ve svém požidovstelském listu, že i nejotročíjší liberál zachvěje se nad vaší aurovostí. A proč jste se tak vyfíkili? Že kněží opravili několik pomluv vašich. Ci nemá práva již dnes kněz hájiti své cti? Vy mluvíte o svobodě a volnosti, chcete rozhodovati o přetřtiku náboženství, jež nahradíte svou ošivenou lidumilností. Rekněte, pro koho vlastně máte své velkohubé fráze? Smí budoucí společnost sestávat jen ze židů, učitelů a socialistů — ty ostatní odstřelíte? Surovosti a prohanosti, jak dlouho lid dá se vámi klamati, hanobiti, ocbuzovati! „Hlas Pokroku“ podaly významný dokument, jak mohou pokrokáři zdivočiti, zesurovati. Nemají cti, nemají ohledů a vstěhle hledí na katolíka, čekajíce chvíle, až budou moci jej znásilniti. Potká-li katolík takového pokrokaře, pojme ho hrůza nad jeho fanatickým vzržením. To jsou ti praví povýšenci, kteří pochopili pravoslavní kulturní ideál doby — nadávat kněžím, smát se víře, hrubými vtipy dokazovati lásku, surovou nenávistí svoje uvědomění. Pokrokáři? Zrádci jste, kteří místo abyste lid uvědomovali o jeho právech, jeho zájmů se zastali, zrasujete jej, štveíte proti těm, kteří jediní dnes mu ukazují směr dobrý, jímž práv svých domoci se může. Pokrokáři? Pokrytci jste, znáte dobře utiskovatele, vysádváče lidu, chvástáte se, v čem lidu pomůžete, ukazujete svádávními slovy prohloubenost svého programu — vše jen na oko, jen teď, aby lid neprohlédl vaše hanebné úmysly, vaši zaprodanost, vaše podvody, aby lid vás, cizopasníky, nesetřásl, sebe uplatniti nemohl — ne, lid musí sloužiti, vás poslouchati, tělem i duší před svými otrokáři se plaziti, to chcete, k tomu jste vy, abyste odvrátili pozornost jeho od vlastních nepřátel, abyste zastínil jeho rozhled, proto jste mu nalhali nesmyslných, nevědeckých báčorek, proto jste mu vymalovali strašáka klerikalismu — odtad ten váš vztek proti knězi, chytrá taktika bítí kněze, aby lid hledal nepřitele, kde není. Přijal-li který kněz stipendium nebo řekl-li jaké slovo, na tom vám, semitakým zaprodancům, nezáleží. Slídíte lačně po nejmenší příčině, abyste spoustu hany vyhrli mohli na nenáviděné „klerikály“. Nařeknete se nadčlověcky a velkohubě řeknete: „Celá řada svědků to slyšela“ — a celá řada — je nějaký mazaný mluvka, který se učí na prolhaného pokrokaře. Počínáte si jako zákeřníci, kteří kryjí anonymitou přepadávající nenadále a pak se šklebi, jak těm „klerikálům“ opět zatopili. Byl by dlouhý kalendář hanebnosti, kdyby si vzal někdo práci a jednoho z vás po drubém na světlo postavil veřejnosti. — Tomu doplněvateli z V., jenž pusmívá se churavému řečníku, laiku, přejeme, aby ho Bůh netrestal slepotou a aby si lépe protřel zrak, když už nyní nevidí ani ke dveřím.

Volební schůze ve Zbožnově a Pokřívově. V neděli dne 17. března odp. a večer pořádalo zemské Sdružení katol. zemědělců voličské schůze ve dvou obcích venkovského volebního okresu: Skuteč-Vysoké Mýto-Nasavrky totiž ve Zbožnově odpol. a v Pokřívově večer. Účastenství bylo hojné. Na obou schůzích představil se voličům kandidát poslanectví za jmenovaný volební okres p. Krejza, starosta ze Zderaze. V řeči své rozvinul hlavní zásady, kterými se obec říditi, bude-li zvolen, totiž zásady katol. zemědělců a strany katol. lidu vůbec, totiž právo a spravedlnost na základě příkazání Božích, jmenovitě ve prospěch výrobních stavů: rolnictva menšího, řemeslnictva a dělnictva. Pěkná řeč jeho, ne sice vybranými

slovy vyperkovaná, působila tím více srdečnou upřímností, jež s ní každého mále dojmala. Bylo viděti, že nestojí před voliči některý s tuctových kandidátů poslanectví, kteří před volbami toho nalisbují a sotva zvoleni jsou, rádi zapomínají na to, co slibovali; ale bylo viděti, že své síly a svou práci nabízí voličům muž poctivý, zkušený, láskou k celému národu a jmenovitě k stavům nejvíce trpícím, z nichž sám je, naplněný, jenž práci poctivou, třebaž ne hlásnou nejen slibuje, ale také ve prospěch svých voličů bude vykonávati. Potom vysvětlil blíže program strany katol. lidu českého vůbec a sdružení katol. zemědělců zvláště tajemník tohoto sdružení p. Fikejzl. Byla to řeč delší a také s ohněm pronesená, která dosvědčovala, že mladý ještě p. tajemník do otázek těchto již značně jest zapracován a že při dalším důkladném studiu může jednou velice vyniknouti. Obě schůze skončily se zdárným výsledkem pro p. Krejzu.

Agrární schůze v Mrákotíně a Oldřetovicích. Též p. Padour, statkář z Vraclavě u Vys. Mýta a agrární kandidát poslanectví za volební okres venkovský Vys. Mýto-Skuteč-Nasavrky, pořádá v neděli 17. března schůze voličské ve Mrákotíně a Oldřetovicích. V obou však dopadl špatně. V Mrákotíně mluvil umírněně a ne tak rypavě jako dopoledne ve Žďárci. Vykládá činnost dosavadní agrární strany a její zásady, dle nichž též sám se bude řídit. Varoval před náboženskými třenicemi a tříděním sil. Proto varoval před stranou katol. zemědělců. Jemu odpověděl za stranu katol. zemědělců p. farář J. Elitzer z Raaně. Vyvrátil jeho výtku o třídění sil poukázáním, že roztržka mezi stranou agrární a katol. zemědělců trápila i jej a katol. zemědělce, ale že vinn tobo nese strana agrární sama, poněvadž Sdružení katolických zemědělců nabízelo straně agrární kompromis, a strana agrární neměla ani tolik slušnosti, aby nabídku tuto zodpověděla; dále, že stejné strana agrární zavínila nedůvěru, kterou k ní katol. zemědělci mají, svým neupřímným chováním k náboženství katolickému, jmenovitě ohledně rozlučky manželství, jednáním agrárních poslanců na Hrákové radě vzhledem k átokům na katol. mravouku a Nejev. Svátost Oltářní a konečně dietářstvím svých předáků. Po odpovědi pana Padoura, v níž něco z výtek agrární straně udivěných usnul, a po kratší řeči p. Macháčka, člena okr. výboru, jenž p. Padoura na cestách jeho a soběřích doprovází, replikoval zase p. farář P. Elitzer. Po té došlo k rozhovoru o kandidátech poslanectví; p. Macháček odporučoval p. Padoura, když se však hanlivě dotkl p. Krejzu, starosty ze Zderaze a kandidáta poslanectví za týž okres, zastal se tohoto, nedotýkaje se osoby pana Padoura, p. farář P. Elitzer Schůze skončila s patrným prospěchem pro p. starostu Krejzu. V Oldřetovicích, kam se pan Padour odebral z Mrákotína, byla schůze slabá; p. Padour mluvil podobně, jako v Mrákotíně, ale mnohem stručněji. Zde se dostal do debaty s dvěma mladými, ale bystrými muži, p. Sodomkou z Batic a p. Frt. Ducháčkem z Vojtěchova. Měl co dělat. Dlouho se však nesdržel. Spěchal k vlaku. Bylo to pro něj dobře. Byl by dopadl ještě hůře, ne tak k vůli své osobě, ale k vůli jednání agrární strany. Zvedly se pro něj pouze tři ruce.

Schůze katol. žen a dívek v Holešíně. V sále hostince p. Vinc. Mládky 10. března odpol. shromáždilo se na 200 katol. žen a děvčat, k nimž promluvil dvě řečnice: sl. Vavroušková, dcera rolníka z Jitkova a sl. Jakubcová, obchodnice z Vrbovic. První vyložila přítomným na příkladech z minulých dob, co ženy vykonaly a čeho tudíž i nyní schopny jsou, jen když budou chtít. Byla to přednáška sice nedlouhá, ale řečnice-záčátečnice může s ní býti spokojena. Vrcholem schůze byla však řeč osvědčené již a velice vzdělané a sešléle sl. Jakubcové. Tato statečná a nadšená bojovnice za práva žen také v řeči své, v níž vykládala práva a povinnosti ženy v nynější době, živým, ohnivým, od srdce k srdci jdoucím přednesem posluchočky své skutečně unesla, tak že otevřené projevovaly svou radost nad tím, že Sdružení katol. zemědělců a všeobecné sdružení křesť. dělnictva schází tuto uspořádalo. Některým musím se sice nelíbila schůze ta a dosti proti ní potom mluvili, ale ti musí pamatovati, že společenství a shromáždovací zákon rakouský platí pro všechny rakouské občany a občanky a ne pouze pro některé.

Katolický ruch na Čáslavsku. Dne 25. března v Čáslavi byla pořádána velká důvěrná schůze obvodu Čáslavského. Účastníků bylo přes 500. Za předsedu zvolen pan Jan Kořínek, starosta z Přibyslavic, za místopředsedu pan Klička, starosta z Hraběšína, za zapisovatele jeden pan úředník z Čáslavě. Pan Otakar Semerád, kaplan z Čáslavě, promluvil krátce a jedrně o důležitosti kat. tisku, vyhlávil přítomné k volbě důvěrníků obvodových a důvěrníka okresního. Zvoleno více pánů za důvěrníky obvodové, a důvěrníkem okresním jmenován Maximilian Smrčka, kaplan v Potěšech. Po té v krásné a dlouhé řeči za velikého nadšení všech posluchačů mluvil k přítomným pan Drápalík z Hradce Králové. V řeči své vysvětlil a obhájl program katolické lidové strany, jakožto strany, k níž jedině všichni Češi všech stavů hlásiti se mohou. Zároveň krátce vysvětlil vsaň stran politických v Čechách, a z jakého stanoviska na

ně český katolík hleděti má. Ke konci schůze vyhlávil přítomné dp. Smrčka k odebrání Obzoru, Čecha a kat. tisku vůbec. Na to schůze ukončena za velikého nadšení všech.

Z Kněžie u Hemeva. Na den 17. března t. r. byla u nás svolána důvěrná schůze dp. Mart. Kloudou, kaplanem z Ronova. Týž uvádí na začátku slova E. Vocela z „Přemyslovců“, kde se praví: „Neznati toho, co bylo před námi (t. j. neznati dějin národu, jest tolik, jako býti vědycky dítětem“. A tytéž dějiny jsou nám neklamným důkazem, že nejdeme ku předu, nýbrž do zadu. Doba naše směřuje čím dále tím více k modernímu poňanství, čemuž svrácenost lidské přezřelosti pokrok a osvěta. Dnes většina lidí, jsouc klamána t. zv. pokrokem, slepě věří, co jí nevěra podává a vidí skázu v náboženství katolickém. A přece náboženství katolické jest ten tmel, který jest spěsobilý udržeti člověka, že neklesá pod pouhé aivte, které rozumu nemá. Náboženství katolické to jest základna, na níž mohou jediné a bezpečné založiti blahobyt národu, pořádek v zemi, bezpečnost a pravou svobodu. Jak často užívá se slova „klerikal“, jež má značiti potupu a přilulánících církve katolické. Známe však celý zastup lidí, kteří dnes mají jen těm klerikálům co děkovati, že dosáhli výnosného postavení, jsouce „klerikálními“ penězi podporováni. Poněvadž však někteří celý svůj rozhled politický a sociální soud do slova tobo soustředí, nevědouce co vlastně povídají, jest třeba, aby širší veřejnost měla pojem jasny tobo slova, jímž označují mnozí v politické příčině vše, čeho jejich slabý mozek nechápe Slovo „klerikal“ tedy vlastně nyní znamená člověka, který věří v Boha a koná své náboženské povinnosti a sdružuje se při zdravých zásadách starých, ale přijímá rovněž zdravé zásady nové. Dále čte se program „Strany katol. lidu v Čechách“ s posuánkami a vysvětlivkami, při čemž hlavní důraz klade se na konfessionální školu, manželství a stát. Poté dp. řečník praví: My všichni jsme katolíci, katolíky byli naši předkové, a co by nám řekl ti to, kdyby vetli a viděli, že chceme brojiti proti tomu odkazu, který oni nám dali neporušený. Katolíci, nastanou volby do Hrákové rady dne 14. května na základě nového řádu volebního. V těchto bude máti každý vliv na zákony a každý tedy bude morálně na zákon zodpovědný. V Hrákové radě přijdou také na přetřes otázky náboženské a to katolické. Jinak bychom se do politiky nemíchali, nebýt těchto záležitostí. O vřáskách těch budou mluvit poslanci, jaké tam pošleme. Nuže vzhopme se a jdeme k urně jako jeden mocný šik, semknutí jsouc v pevnou baňku, v mohutnou organizaci „Strany katolického lidu v Čechách“ a volme muže charakterního, muže pevných zásad, spravedlivého, volme — katolíka tělem i duší. Nato zvolen důvěrníkem pan Bárta, kovář, a vyložen krátce účel časopisu „Štít“ a byl zároveň i doporučen. Členů přistoupilo ihned 88. Schůze skončena za velikého potlesku a volání „Zdať Bůh!“

% Nové Vsi nad Popelkou. U příležitosti organizování zdejších katolických konána dne 24. března zadržila schůze. Posváni byli občané téměř všichni bez rozdílu politického smýšlení. Za předsedu schůze zvolen p. V. Cístecký ze St. Paky, který představil shromáždění řečníka p. Dr. Fr. Šulce z Hradce Králové. Pan řečník, ujav se slova, vysvětlil příčinu a nutnost organizace katolické, což přijato od posluchačů s pochvalou. Na to představil se zdejšímu voličstvu jako kandidát poslanectví za venkovské obce zdejšího volebního okresu na základě programu strany katolického lidu v Čechách. Důkladně a zřetelně probrav stanovisko strany vůči všem časovým i stavovským otázkám, žádal přítomné, aby mu při volebním oendí svou důvěru věnovali. Sám pak zavázal se, že v případě svého zvolení zasazovati se bude poctivě, nezištně a svědomitě o zájmy všech, jež by zastupoval. Přednáška jakož i sama osobnost p. kandidáta setkala se s vřelými sympatiemi velké většiny přítomných. Schůze pak, jejíž průběh byl venkoncem klidným — ačkoliv bylo přítomno přes 600 osob různých stran — vyzněla valnou většinou pro kandidaturu řečníka. Do organizace kat. přistoupilo 250 členů. Přejeme p. kandidátovi, aby se všude s podobným úspěchem setkával, neboť muži jeho charakteru neváháme světiti své zájmy občanské, sociální i náboženské. K.

Ze Střížova u Král. Městce. Katolíci voličové obce Střížova na důvěrné schůzi za předsednictví p. V. Jiráka, starosty, dne 24. března t. r. četné shromáždění po vyslechnutí řeči vlp. Fr. Solničky, kaplana v Král. Městci, o přítomné situaci politické, a řeči p. Jana Čípa, delegáta „Sdružení katol. českých zemědělců v Čechách“, protestují proti tomu, aby jim byl snad vyšším samosprávným úřadem za poslance nabízen někdo, kdo by byl p. oti jejich katolickému smýšlení, zájmům a potřebám a prohlašují: Hlasovací listek chceme svobodně odevzdati jen tomu, kdo jest rolníkem nebo v úzkém spojení s venkovem a jeho potřeby zná. Musí být vzdělaný, obou zemských jazyků mocný, nadaný řečník. Nesmí sledovat zájmy pokrokařské, o jejichž zhubenosti zvlášť pro venkov jsme se přesvědčili. Nesmí tedy náš kandidát náležeti straně, která má ve svém programu snahy pokrokařské, nebo ježž zřetelně se pro snahy takové vyslovili. Jsme tedy hotovi hlas

avé dáti jen tomu, kdo se sám veřejně sává, nebo podpisem stvrdí, že bude proti rozluce manželství, volné škole a odluce církve od státu. Kandidát musí být charakterní a pověstí bezúhonný, abychem slovům jeho mohli věřiti. Ponecháváme jeho libovůli, v které straně by chtěl zájmy naše nejvýdatněji hájiti, jen když všem ostatním podmínkám vyhoví, ale více nám bude vítán, bude-li jako rozhodný katolík bláti se ke straně katolické a sice ke „Sdružení katol. rolnictva v Čechách“, o jehož dobrých snahách jsme přesvědčeni. — Veliká většina voličů obce Střížova.

Z Něm. Brod. Dne 24. sjeli se u nás agrární důvěrníci z venkovské volební skupiny Chotěboř-Hlinsko. Důvěrníků bylo 15, z každého okresu po třech. Rozhodovalo se o třech kandidátech, jimiž byli p. Mixa z Nové Vsi na Chotěbořsku, p. Vaško, rolník z Ústí na okresu Přibyslavském a p. Pleva, rolník na Polensku. Důvěrníci agrární rozhodli pro p. Plevu, jenž prohlášen byl za oficiálního kandidáta strany agrární. Na výsledek schůze neochotně čekali zdejší mladostníci. Tím hned prohlášen za kandidáta mladostní p. dr. Malinský, továrník z Ronova. Zápas bude tuhý, neboť pro dra. Malinského seženou mladostníci dosti hlasů, a agrární strana nemůže mluvit, že má předem vítězství zajištěno. Zejména př. Habereko bude hlasovati pro dra. Malinského. Nastane-li užší volby, půjdou pokrokaři a socialisté proti agrárikům.

Z Chotěboře. Jak snášenliví jsou pokrokaři, dokazují den co den nejen v životě společenském, nýbrž zejména v „Osvětě lidu“. Nikdo nemá mít jiné přesvědčení, než oni, a proto se plantážnickým karabáčem vrhají se na každého, kdo jest jim nepohodlný. V Chotěboři počal vycházeti „Obsor“, týdeník věnovaný zájmům národohospodářským. Jelikož vidí v něm pokrokaři konkurenci „Osvětě lidu“, již do něho buší, ač se jeho posud nikde nedotekl, a již troubí po celých „Obsor“, týdeník věnovaný zájmům národohospodářským. Jelikož vidí v něm pokrokaři konkurenci „Osvětě lidu“, již do něho buší, ač se jeho posud nikde nedotekl, a již troubí po celých „Obsor“, týdeník věnovaný zájmům národohospodářským. Jelikož vidí v něm pokrokaři konkurenci „Osvětě lidu“, již do něho buší, ač se jeho posud nikde nedotekl, a již troubí po celých

Katolická kandidatura na Německobrodě. Na schůzi důvěrníků dne 21. března v Něm. Brodě přijal kandidaturu za 33. skupinu měst: Něm. Brod—Humpolec atd. p. Jos. Hovádka, knihář z Prahy. Vítáme tuto kandidaturu, neboť známe p. Hovádka jakožto výtečného znalce otázky živnostenské a dělnické. Všichni živnostníci s radostí uvítali živnostenskou kandidaturu pro naše město.

Z Humpolce. „Osvětě Lidu“ a „Času“ jednou pro vždy oznamují, že do „pokrokových přednášek“ Osvětového svazu nevysíláme žádných bojovníků, „a klerikální strany“; mluví-li tam někdo, neděje se to z našeho návodu, nýbrž z vlastního zájmu přítomného „klerikála“. Ze p. Pelant má výtečné vědomosti, o tom svědčí schůze ve Zlonicích, kde dle „Slováckých Novin“ osvědčen byl „volný myslitel“ Pelant z následujících nepravd: 1. Pelant mluvil o husitské době a znal ani takové základní věci, jako jest znění kompaktat. Právě, že kompaktata záležela v tom, aby bylo přijímáno pod obojí, aby kněz ve smrtelném hříchu nebyl knězem. 2. Pan Pelant přednášel, že Husitoval, že jako šáček bakalář (!) bral šachy; — nevěděl p. Pelant, že bakalářství bylo již stupněm akademickým. 3. Pan Pelant falšoval tendence historickou pravdu. Poučoval totiž posluchačstvo, že „proto papež vyhlásil na Prahu interdict, že si nedostal ani krejcaru za odpustky“, a přece v nejmenším dějepise každý se dočte, že proto byla dána kletba na Husa, že se nedostavil k soudu. Jak stejmo. p. Pelant vůbec rád myslí volně. — Pan učitel Rudolf Halík z Jitce ve zprávě v „Osvětě Lidu“ (z Humpolce: Vláda tmy) natíká, jak se klerikalismus na okres humpolecký vzmáhá; není prý neděle ani svátek, aby se neodbyvala mše v okolí štvácká schůze, při které se šve proti učitelstvu. Protože jsem tam jmenován též já, žádám pana učitele, jako charakterního muže, o důkaz pravdy, kdy a kde jsem šval proti učitelstvu ve svých přednáškách. — P. Odo Vorlíček.

Z Bohosloví v Polišky. V pondělí dne 25. března t. r. konána byla schůze voličská, na které představil se kandidát poslanectví p. JUDr. Josef Myslivec. Návštěva byla přímo imponantní, dostavilo se na 600 voličů z Bohosloví i z okolí. Zahájil ji dp. E. Neumann, místní farář, vřelým prosllovem, upozorniv na následky eventuelního rušení schůze, jelikož nálada opozičních živlů svědčila tomu, že schůze klidně se neodbude. Již při volbě předsednictva místní jeden učitel J. Křizanovský dal na jevo své příkré socialistické morose tím, že prosaditi chtěl předsednictvo ze řad svých stoupenců. — Počínání jeho bylo však tak směšné, že musil odejti z nepokřizanou i se svými 11 stoupenci, kteří vyslovili svůj nesouhlas s navrženou volbou předsednictva. Ohromnou většinou zvolen pak za předsedu schůze dp. farář Neumann, který energickým hlasem schůze docílil toho, že kandidát poslanectví mohl svoji řeč klidně a nerušeně přednésti. Po velice účinné a výtečné řeči,

ještě prokřikána nejvyšší logickými a na rozum i srdce působícími vývody, přihlásili se ke krátkým dotazům dva voličové, jímž ku spokojenosti jich odpověděl pan kandidát, načež dp. farář Neumann vyslal přítomné voliče, aby zvednutím ruky osvědčili, zda souhlasí s navrženou kandidaturou. Všichni voličové sorně tak učinili a vysváni byvše, aby setrvali při svém rozhodnutí, nadšeně tak s plnou zárukou slíbili. — Nadšeným prosllovem dp. faráře tato manifestací schůze za neobyčejně povznesené nálady ukončena. Na to pak rodákem rohozenickým p. Jos. Kubáskem, rol. z Kamence, vyhlášení voličové ku statečnému a mužnému vystoupení při volbách. — Schůze tato byla účinnou odpovědí na pokus soc. demokratického kandidáta Hnáta zaloviti si ve zdejší obci, učiněný 17. března. — Zmíněný pán domníval se, že pomocí asi tuctu soc. demokratických stoupenců vedených učitelem Křizanovským, získá voličstvo zdejší početilými a neomalenyými svými frásami a útoky na „klerikalismus“, leč v naší obci nekvetě pruh pšenice. Místní farář dostavil se do schůze té a vyvrátil nadobro hravým způsobem nabubřelé fráse do lidu neuvědomělého házené, tak že pan Hnáta i se svými kortěši úprkem pospíchal tam, kde lid zablamucený dá se zapřáhnouti do chomoutu Adle-rovské strany. Místní organizace čítá 23 členů.

Veliká schůze v Černilově. Katolická Jednota pořádala na svátek Zvěstování Panny Marie 25. t. m. schůzi, na kterou pozván za řečníka dp. J. Sabula z Hradce Král. Pozvaný host jasně a populárně ve dvou krátce za sebou následujících přednáškách vyložil přítomnou situaci katolictva. Pověděl, jak historická pravda o církvi se překrucuje, jak se dějí útoky proti katolické svobodě, proti katol. náboženství ve školách a pod. Vysval přítomné, aby odpůrcům čelili pevnou katolickou organizací, jež právě v nynějším předvolebním čase má se dobře a s prospěchem osvědčiti. — A co lidstva naslouchalo napjatě slovům řečníkovým! Již před schůzí spolkový sál byl tolik přeplněn, že mnozí se musili vrátiti. Jeden pantáta z Výravy, který nedávno před tím si stěhoval, že se pro chorobu sotva na nohy může postaviti, s velikou obětavostí pomaloučku se dopřilil do schůze též. Kdyby byl spadl při schůzi pod velikou tíhou četných návštěvníků strop, více než polovice kolatary černilovské byla by ta tam. Lid zdejší jest velice sešlý, chápe dobře cile moderních proudů a proto se šikuje druh vedle druhu jako spořádané vojáko k obraně našich katolických zájmů, napadených tolik nespravedlivě. — Při voličské poradě jednomyselně pořízen zasloužilý p. MUDr. Arn. Pekář, aby přijal katolickou kandidaturu za venkovské obce na Králověhradecku. Pan doktor jako velice skromný, tichý pracovník řekl, že mu o dobrou váli nebude. Zda však bude s to uspokojiti svoji práci důvěru shládanou? — Bylo mu odpovězeno, že p. Srdínko má již úřadů tolik a přece si troufá ještě zastávati i ten říšský mandát. Obecně jest u nás známa poctivost, otevřenost a lidumilnost p. dra. Pekáře. Voliči jej dobře znají a plně v jeho svědomitost důvěrují. Pan doktor zcela dobře může vystoupiti i jako agrárník. Jako majitel hospodářství má dobře, co asi selský stav těší. — Nyní jsme se dověděli, že již p. MUDr. Pekář kandidaturu za naši katolickou stranu přijal. Zjistěte že s povědomím bude tato kandidatura schválena i od jiných důvěrníků. Takových katolických poctivců a důsledných mužů mezi inteligencí nalezneme málo. Záležel nyní na katolících, aby rozvinuli pro p. dra. Pekáře horlivou činnost. Za ochotu odplatíme se čilou agitací.

Různé zprávy.

Nejvyšší uznání katolického učence. Když nedávno J. V. profesora Musila přijal v audienci, vyslovil se velmi pochvalně o velikolepém úspěchu, jehož prof. Musil na svých nebezpečných výzkumových cestách dosáhl. S tímto zájmem dotazoval se na celý průběh jeho dosavadních prací a projevil přání, aby badatel ve svých pracích neustával, ale dále se důležitěm zkoumáním věnoval. Stejně vyjádřil se k deputaci c. k. akademie pro vědy ve Vídni, která mu odevzdala monumentální dílo „Kusejr Amra“ (Zámek Amra), jež akademie nákladem svým vydala. Také arcikníže Rainer a arcikníže Frt. Ferdinand zejména se o studii Musilovy, a jmenovitě následně trnu čte i články ve „Zlaté Prase“, pojednávající o cestách Musilových.

Poděkání se. Sociálně-demokratický časopis „Zimmerer“, který jest orgánem důstředního sociálně-demokratického svazu odborového v Německu, píše v 8. čísle: „Jak nyní po volbách do říšského sněmu poměry se ukazují, jest se obávati, že hospodářské státní dělnictvo se zhorší a jest oprávněná a obávaná vyhlídka, že práva dělnická budou v Německu zkrácena. Až doposud byla na říšském sněmu většina, která vědy byla odhodlána zadržati práva dělnictva. Byla to většina, posetřavající se strany soc.-demokratické a se strany katolického středu!“ — Vspomeňme, jak veliký počet lidí o katolických rostroně socialistický tisk každý týden. A najednou „Zimmerer“ při chválení vlastní strany vypustil s úst také kus pravdy o prospěšné práci katolického středu. Tak se „Zimmerer“ v nestřežené chvíli najednou poděkal; vybavit bylo třeba.

Jaký prospěch má maďarský národ z židovského kapitalismu? Pokrokařské listy

tvrdí, že v zemi, kde jest mnoho židovských penězníků, vlastně vřetěná také jmění národní. Leč pravdou jest, že si žid nechává své kupy peněz obyčejně pro sebe a že vrací národu jenom tolik, co nevyhnutelně musí. Jak to vyhlídá v posílovatelské Pošti, kde velkými bohatství jsou výhradně židovské? Ze 718.000 obyvatelů Budapešti nemá 616.000 tolik příjmů, aby mohli platit nějakou daň. Je tam jen 12.800 lidí, kteří platí bez úcty exekuce daň. Na domcích vázne 790 mil. korun dluhů. R. 1906 bylo 8.000 úředníkům zabaveno 6 mil. K jejich platů. — Učitelé měli 3.186.338 K platů, z čehož sekvestrováno 1.741.489 K. Procesní směněných bylo 204.600. — Roku 1906 bylo nové otevřeno 427 kaváren, ale 362 opět zavřeno. Jen 34.800 osob má z čeho žít, všichni ostatní jsou zadluženi a tak chudí, že nemají žádného útrá. Tak to vyhlídá ve městě, kde mají židé vliv tak obrovský. Proč tak voliký, překvapující počet rodilých Maďarů se stěhuje za lepším chlebem do Ameriky?

Dr. Hraban na zemském sněmu moravském o utiskování Slováků. Byli jsme, pánové, v minulém roce svědky procesu politického, nad kterými by užasla celá veřejnost, kdyby se o věcech těch dle pravdy dověděla. Jméno zákona, jméno, ovšem že uherské, spravedlnosti byla potrestána a odsouzena celá řada mužů, kteří se neprohrálii nižším jiným nežli tím, že chtěli zůstat věrnými v lásce k své řeči mateřské. Podívejte se na seznam odsouzených, kterého se letem dočkali, kdo všechno mezi těmi odsouzenými jest: kněz Juriga, nedotknutelný poslanec, odsouzen na dvě leta do vězení a 1200 K pokuty; kněz Hlinka na dvě leta do vězení, 1500 K pokuty a vedlejších útrat 680 K; advokát dr. Šrobar na 1 rok vězení a 900 K pokuty; občan Janek na 6 měsíců vězení a 600 K pokuty; občan Greguš na 5 měsíců vězení a 300 K pokuty; občan Chaben na 5 měsíců vězení a 100 K pokuty; kněz Taník na 4 měsíce vězení a 300 K pokuty; občan Matiašovský na 2 měsíce vězení a 100 K pokuty; občan Serafin na 2 měsíce vězení a 100 K pokuty; občan Janovec na 2 měsíce vězení a 100 K pokuty; občan Jesenský na 2 měsíce vězení a 100 K pokuty; občan Vikolinský na 2 měsíce vězení a 100 K pokuty. — To se děje dnes v Uhrách jménem zákona a spravedlnosti, a o tom naše veliké listy mluví. Márně otevíráme různé ty „Nes Freie Presse“, ty „Tagblatky“ a „Zeity“ a hledáme zprávu o do nebe volajících křivdách, které se právě pádají v Uhrách přý na ochranu uherského státu a maďarské národnosti. Před celou veřejností zde vznáším obžalobu na brutalitu, před celou veřejností zde vznáším obžalobu na křivdy do nebe volající, které se páchají v Uhrách na nemadžarských národnostech, ať jsou to Slováci, Němci, Rumuni, Srbové nebo jiní a přál bych si, aby můj slabý hlas nebyl slyš tolikrát, aby z této sněmovny letěl vonivami naší Moravy až dohlá na Dunaj a tam došel sluchu vznešeného našeho monárcha, který není jenom králem maďarským, nýbrž i králem Slováků, Němců, Rumunů atd.

Emetné „výhody“ socialistické strany. „Ostravský Kraj“ píše: Pěkný obrázek rudého hospodářství a přispěvky soudruhů podává ve způsobu výroční zprávy soc. demokratický úřad. Kalendář. Tato zpráva vyžaduje celkový roční příjem organizace z přispěvků členů, do nichž nejsou počítány poplatky za odborný časopis, v r. 1905: 79.896-23 korun, a jinými příjmy celkem 103.642-67 K. Kolik z toho soudruzi dostali zpět ve způsobu podpor? Snad polovici, tedy aspoň okrouhle číselo 50.000 K, nebo aspoň slabou čtvrtinu 25 000 K? O ne! Nedostali zpět ani desetinu. Výroční zpráva vyžaduje na podpory obnos 6 030.12 K, tedy s bídou sedmáctý, po případě třináctý díl. A ostatní? Inu agitátoři a sekretáři spotřebovali 18.907-59 K, správní vedení a tiskopisy 30.662-90 K, na schůze vydáno 13 156-85 K, estatek na jiné velenuté rudé účely. Pak se nemají mnozí diviti, že při tak velikých přispěvcích, když sociální demokraté své organizaci odvádějí, tak málo, na podporách zpět obdrží. — A teď radíme všem nepřetržitým lidem, aby socialistickou účinnou zprávu sjírnali se zprávami Všeobecného sdružení křesťanského dělnictva v Čechách i na Moravě. Poznáte dle významných čísel, že křesťanský dělník platí výhradně na sebe, kdežto socialista hlavně na agitaci, svoje vůdce a tisk. Jenom slepý nepozná, která strana se stará o dělnictvo upřímně.

Další kulturní práce ruských revolucionářů. Ačkoli již sasedá дума, která má rozumným postupem zjednatí nápravu ruských poměrů a dáti slušným způsobem výraz obecnému smýšlení ruského lidu, přece revolucionářům se stýká po „kulturních“ pumách; a tak zákeřně vřetě provádějí se dále. Dne 9. t. m. v Jeliazetgradě zastřelil jeden žid předáka spolku ruských lidí. — Do trestnice zavřen židovský advokát Zlánov proto, že zapáchal k zachráně lupičů svého koně a sáse. — 28. února židovští studující za důstojenství pouliční chůry v kyjevské universitě vylámali dveře, obrazy a křesle, jež se nalézají na říšských odsazích. Zavilá sáše protikřesťanská! Titě židovští studenti různými akcemi zabírají důstoj na přednáškách studijních, kteří se učiti chtějí. Svoboda! — Ve Varšavě satedna tlupa nezletilých loupežníků. Vůdcom byl šestnáctiletý, nejmladšímu jest třináct let. Hou! pracovali dykami a revolvery. — V Ústí nalezena veliká puma, v Groduň krajě Rosenberg nalezl před svým bytem puma se zapáleným doutánkem, jež uhasil.

Nové ukázky social. vzdělávací práce. V Těšíně odsouzen socialista Svätý z Heimanio do žaláře, že nadával na ulici faráři Weissmannovi a tupil zatčení církve katolické; byl již jednou pro takový projev vzdělanosti v žaláři. — „Vzdělávací“ přednáška měl soudruh Černý z Brna ve vesnici R. na Náměštaku. Mluvil: „Hleďte, moji soudruzi! Na nás dělníky uvaluje se od těch klerikálů stále větší a větší daň neptimé. Považte, jak hroznou neptimou daň musíme my platit z kofalky a tabáku! (Tu zavedli „klerikály“, soudruhu Černý? P. r.) Oni ti pánové nám piti kofalky a tabáku takřka zemožňují. Kofalka je však pro nás, dálný lid neabytnou, po ní dělník úmornou práci unaven svou okřeje, na-

bude nové sdly." — A teď socialistický „Duch Času“ (dle správy „Ostr. Kr.“) napsal, že socialisté nejsou proti opilství. „Ostravský Kraj“ na to odpovídá v č. 31.: „Pravda pravdoucí! Nejen že nejsou, ale nejvíce alkoholismu podporují. Každá výplata na Ostravsku pravdu tuto potvrzuje. Nevěří snad „Duch Času“ tomu, co napsal? Může se o tom tedy přesvědčit. Jméno ochotni vykonati o výplatě s redakcí „D. Č.“ prohlídka ostravských hampejzů a podrobiti každého v putyce sedícího výsledku stran jeho politického přesvědčení. Posl. Prokešovi naskytá se velmi vhodná příležitost k sestavení statistiky, mnoho-li dělníků soc.-dem. navštěvuje průměrně o výplatě ostravské putyky, v nichž se opíjí. Slavná redakce „D. Č.“ může si kteroukoliv výplatu urdit. Jméno k vyšetření této důležité otázky vždy ochotni.“ — „Českému Kraji“ se píše: Vydělán týdně 12 zl., do sociálně-demokratické organizace musím platit týdně 46 h. V organizaci být a platit musím, jinak bych v dílně nevydržel. „Dělník“ by šel k majiteli závodu a dal by mu na vybranou: buď organizovaná většina zůstane dále v práci, buď půjde neorganizovaný. Rodná stojí mne nucené přeloučení ke straně rudých revolucionářů 12 zl. Ale to není všechno: musím kupovati „Právo lidu“ a „Zář“, brošury, musím přispívat na fondy pro uvězněné, nemocné, vyloučené, musím do schůzí, jež konají se v hostincích, musím do zábav, nebo aspoň vstupné zaplatit.“ — Ale při tom socialisté dokazují, jak dělnictvo jest vydíráno — kněžskou štólou. Některý socialista nenaplácí za celý život knězi nic, jiný za celý život ani tolik, co musí platit každoročně na své přepychové šijící vřdce a na svůj tisk.

K obraně dp. Paulyho. V úvaze naší o rozpustěné zemské jednotě duchovenstva octla se věta: „Zemská jednota v rukou nezištného vůdce mohla vykonati skutečně mnoho ve prospěch kněžského stavu; proto litujeme, že se jí toho štěstí nedostalo.“ Dp. Pauly ohráňuje se ve „Věstníku“, že za své práce pro jednotu nikdy nic nedůtkoval a také nic nedostal. Nevkládali jsme do svého výroku smysl, že by dp. Pauly za své jednotě prokázané služby vyhledával přeloučné peněžité odměny, ač by to byla zcela věc spravedlivá; a proto se ohráňujeme proti tomuto výkladu. V tom smyslu jsme slova toho neušli. Neměl ovšem dp. Pauly žádnou škodu ze svého vynikajícího postavení v jednotě, ale ani tato okolnost by jednotě neškodila, kdyby byl pracoval bez ohledu na svou osobu výhradně jen pro zájmy jednoty. V tom ohledu jsme našli slova „nezištný“.

Domácí zahrádka: Hnojení. Rostliny vůbec a zelenina zvláště velice od sebe se různí potřebou hnojení. Kdežto jeden druh zeleniny ku př. kvěťák, kapusta, zelí a vůbec všechno košťálím snesou a přímo žádají nejilnější hnojení, musí jiné ku př. cibule, řepa, mrkev, hrách atd. přijíti až za rok po hnojení, ba některá zelenina hnojením se nezlepší, nýbrž zhorší. Proto i v té nejmenší zahrádce jest nutno rozdělití zahrádku na tři díly, v každém roce jeden díl silně pohnojíme a osázíme košťálím, v druhém roce osázíme do něj zeleninu, již těžbou je kořen, neb zrna, a konečně v třetím roce dáme rostliny na semeno pěstované. Dnes používá se v zahrádnictví hojně

hnojiv umělých (tyto má na skladě v Hradci Králové se-mena F. obohod Fr. Viktorin); ovšem vyžaduje používání jich také jisté znalosti o výživě rostlin. Jestliže dálejší je otázka hnojení u květin, neboť ku správnému pěstování květin nutno voliti i vhodnou hlínu. K některým rostlinám jako ku př. k růžím třeba 3 díly hlíny pašeníšťní, 1 díl staré hlíny se stavby neb drnovky s hnojem kravským a ostrý písek. Korařáky: 1 díl drnovky a 3 díly hlíny kompostové atd. I tu je lépe poraditi se s odborníkem.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 3. dubna 1907, o 2. hod. odpo.

v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

»OBNOVU« V PRAZE

dozít se lze v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Překopech.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Velevdženému panu

RICHARDU ŠIMÁČKOVÍ

ku dni

jeho slavnostních jmenin

vše nejlepší přeje v úctě oddané

dělnictvo.

Navštivenky

všeho druhu

nakl. blsk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Zdrojem zdraví

jsou lehceprosté nápoje, s nichž
— dodnes nepleknaný jsou —
šumivé limonády
chutí malinové, citranové, jahodové,
maňinkové a třesňové, připravované
pomocí

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

:: jediné pravých s touto ::

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První doc. akc. společnost továren na orient.
cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech
:: (dříve A. Maršner). ::

Fotografie nejlepší!

Ceny nejpriznivější!

Svatební skupiny, tableaux, ≡≡≡ zvětšování

v nejmodernějších způsobech při zručnosti umělců
≡≡≡ provedení a v nejpriznivějších cenách. ≡≡≡

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf,

HRADEC KRÁLOVÉ (ADALBERTINUM).

Selská boule v Rumunsku.

(3) Podivno! „Právo lidu“, „Čas“ a jiné požidovštělé listy věmaly si často i dost maličerných „klerikálních zlořádů a útisků“ ve Španělsku a v jiných katolických krajích. Ale jak krutě jsou utiskováni rolníci židovským kapitalismem v Rumunsku, o tom nevěděly tyto listy téměř nic — až když veliká vzpoura vyhladovělých ubožáků otevřela světu oči. Rumunsko tolik blízko, ale listy požidovštělé přinášely raději odsuzující správy „o útisku“ židovských revolucionářů se vzdálených ruských gubernií. Po dva roky tak časté, tak odsuzující kritiky o ruské vládě! Ale jak bídný je stav proletářstva rumunského, o tom židovští spravodajové spřislaným listům správ nepodávali.

A přece — jak ubohým rabem stával se rumunský rolník i při formální občanské svobodě. Co platná svoboda, družili se k ní neunesitelná bída, která ve skutečnosti nutí k otročení kapitálu! Při veliké nouzi chudě prodá svoji svobodu, aby neshynel hladu. V tom tolik odsuzovaném Rusku byly pro rolníky poměry i před revolucí lepší než jsou teď v Rumunsku. Vláda ruská udělala k tomu všemu některé významné reformy — ale pomyšlení dál.

Jaká byla tedy situace v Rumunsku před krvavou bouří? Rumunsko jest země velice úrodnou, a přece sedlák v tak veliké bídě! A uvážíme-li, že přes 80 procent Rumunů žije se zemědělstvím, vidíme, jak valná většina národa byla vyssávána a utiskována od malého počtu kapitalistů. A na to rumunská vláda hleděla téměř lhostejně. Z obrovského počtu rumunských zemědělců jen nepatrná část vzdělává pouze pole vlastní. Střední zemědělský stav shubný, zato však veliké sumy peněžité plynuly do kapes velkostatkářů a výdělečných nájemců. Pozemková plocha Rumunska obnáší 8 millionů hektarů. Z toho připadá na statky veliké přes 5000 hekt. celých 37 7/8%, tedy přes třetinu. Tato velikou část půdy má v držení pouhých 1563 majitelů, tak že na jednoho průměrně připadá 2000 hektarů. Z oněch 8 mill. hektarů dále připadá 9 8/7% na menší statky, jež mají výměru od 100 do 500 hekt. a konečně 10 8/8% náleží statkům ještě menším, jež jsou v rozsahu od 10 do 100 ha. Tedy největší statky mají téměř 38% půdy, střední statky okrouhle 20%; leč na ostatní přečetné statečky připadá pouze 42% půdy — na jeden malý stateček průměrně 3 5/8 ha (18 měric). Jest patrno, že tak maličké hospodářství majitele vyživiti nemůže.

Židé před zákonem vlastně netěšili se rovnoprávnosti ostatních občanů, ale přece šikovným finančním uměním uměli těžiti z rumunských mozolů jen což! Rumunští šlechtíci velkostatkáři (bojaři) příliš málo se starali o zlepšení stavu malorolnictva, až mohli dobře pozorovati, že výživa ze samých malých statečků jest nemožná, a že tedy malorolník musí se přizpůsobiti práci svojí těžkým robotěním na velkostatech. Bojaři s chutí pronajímali své statky židovským nájemcům, kteří ovšem hospodařili až příliš pro sebe. Ubohý sedlák musil s řídou vstoupovati chtěj nechtěj v ponižující pracovní smlouvy. Zavázal se, že jistý lán pole nájemcovi obdělá a z užitku něco dostane; nebo se smluvil, že za práci dostane jistý kus pole, které zdělá a obilí vyrostlé si ponechá. Ale tyto závazky byly pro ubohého sedláka obyčejně velice tuhé. Židé si najímali od bojara hektar půdy nejvýše po 20 lvech (korunách), ale žádali od sedláků podnájemníků za týž hektar 40 až 60 lvů, tedy sumu dvakrát až třikrát větší. Tu není divu, že do kapes židů na poli nepracujících hruly se veliké miliony.

Uvažujme Pět židovských nájemců, bratři Fischer z Bukoviny, najímalo si v Multansku stále větší a větší počet statků. Mezi lety 1902 až 1903 měli ve své správě přes 138.423 ha.; z těch platili majitelům ročně skoro tři miliony korun nájemného. Jak veliké miliony však okrádali sami, když pronajímali tytéž pozemky sedlákům za cenu dvoj- až trojnásobnou! Fischer sám přiznal se, že z najatých 138.463 ha měl ročně zisku skoro 2 miliony korun. Židovští bratři Jasterové mají najato 30.152 hektarů, za něž odvádějí přes 525.000 K. Co však vysílávají? Židé ruští a rakouští, ačkoli nemají práva nabytí v Rumunsku půdy, bohatnou líp než majitelé! Proč šlechtíci bojaři nepronajímají z vlastenecké lásky půdu svoji přímo malorolníkům? To by stálo trochu práce, počítání, musilo by se přihlížeti, komu s lásky křesťanské jest potřeba posečkat. Ale bojaři raději chtějí žíti v klidu, bez starostí a přepychu v Paříži a v jiných krásných velkoměstech.

Z veliké bídy konečně vanikla selská revoluce. Sedláci raději po stech padali ve srážkách s vládním vojskem, než by dále krutou bídu snášeli. Tisíce rolníků pobito — až zjednan klid; ale jaký? Židé ovšem houfně před rozněvaným rolnictvem prchali — nejvíce do Bukoviny. A ještě pro tyhle „chudáky“, kteří tolik peněz na lidu vydřeli, vypisovány v novinách peněžité sbírky! Lépe by bylo, kdyby rumunská vláda radikální změnou zákonů vypomohla zbědovanému rolnictvu.

Vědecká práce dr. Musila.

(3) V době velikého pokroku vědeckého není možno, aby některý učenec ovládal dobře několik vědeckých oborů; není možno, aby sledoval spoustu nových a nových odborných knih pojednávajících o několika různých vědách a při tom na základě spletitého studia v těchto vědách vynikal a pověděl nové nepopírné pravdy. Jest sice lehké psáti o všem, jak činí Masaryk; namáhavější práci však jest státi se skutečným odborníkem, kritickým spisovatelem, který stále na zřeteli má věci přetčené a stále usilovně dále bádá.

Na př. nyní věda lékařská roste stále více do šířky i hloubky; a tak těžko by zvlášť vynikal lékař, který by chtěl se státi vyhlášeným znalcem nemocí všech, znalcem takovým, který samé doktory lékařství o všem novém znamenitě poučovat. Proto se věnují někteří lékaři výhradně studiu chorob očních, jiní jsou vyhlášenými znalci chorob vnitřních, jiní zase výhradně se zabývají chirurgií, atd. — A tak jest velice nesnadno i všechny vážné obory theologické najednou ovládati. Jsou učenci, kteří celý život zasvětili studiu Zákona nového; jiní zase podrobně studují knihy Zákona starého. A náš slavný kněz dr. Al. Musil věnoval se docela speciálnímu odboru při svém studiu Zákona starého, aby mysl svoji nerozptyloval a opravdu nové věci světa pověděl.

„Hlas Národa“ o dru. Musilovi dne 17. března píše:

„Nastupuje r. 1895 jako mladý doktor theologie cestu do Jerusalema, aby se zde v biblické koleji Dominikánů vzdělával v exegesi (ve výkladu Písma) a zdokonalil v řečech semitských, netušil asi dr. Musil, kam jej krok tento, jež podnikl jen k vůli vlastnímu dalšímu vzdělání biblickému, povede. Překonav různé v cestu se mu postavivší překážky, odešel z Jerusalema do Beirutu k Jesuitům, odkudž také podnikl svou první samostatnou cestu, na níž poznal, že chce-li něčeho velkého dosáhnouti, musí se věnovati jedinému úkolu — a tu rozhodl se, topograficky (místopisně) prozkoumati oblasti starého Moabu a Edomu, pravlasti to Semitů a kraje sousedních Assyřanů, s nimiž jak kulturou, tak i životem úzce souviseli. Proto vrhl se i na studium písem klínových a chopil se pak systematicky práce své, naučiv se ovládati přístroje k mapírování potřebné, pomoci jichž, měří a plány si črtaje krajů jím prozkoumaných, položil tak základ ku svému velkolepému dílu: první důkladné věcné i názvy věrné mapě tak zvané „skalisté Arabie“ (Arabia petraea), od Římanů tak v dobách jich moci na východě pojmenované.“

Dále píše „Hlas Národa“ o mapách, jež na základě svých výzkumů Dr. Musil sestavil:

„Obě mapy, třídílná velká mapa i menší mapka okolí bývalého města „Petry“ jsou pro svoji důkladnost, detailní (podrobné) provedení a zvláště přesný názvosloví arabské velmi důležitě pro biblické studium a sice k vůli identifikaci (ujištění) starých míst i názvů, jež v Starém zákoně nacházíme, tak že stane se mapa tato matnou a také první spolehlivou pomůckou biblistům jak židovským, tak křesťanským! Mapa Musilova jest vůbec první podrobnou mapou skalisté Arabie, neboť dosud stávající náčrtky (od E. H. Palmera „Palestine Exploration Fund“, vydané 1870 v Gotě a novější od R. C. Brünnova) jsou pouze náznaky cest a řád, jež jmenovaní učenci podnikli a snažili se toliko asi dvanáctý díl mapy Musilovy, jež pojímá skoro 85 000 km² oproti 7000 km² Brünnovem prozkoumaných. Dle slov dra. Evžena Oberhummera, profesora zeměpisu na vídeňské universitě, „není hned tak spolehlivá a důkladná práce v oboru kartografickém posledních desetiletí, jako mapa dra. Musila, jenž až dosud jako „unexplored“ udávané širé kraje Arabie vyplnil oro-, hydro- i topografickými údaji.“ Na mapě té pracoval dr. Musil jedenácte let a vykonal od r. 1896 až 1902 osm samostatných výzkumných cest po Arabii, nevynechav jediného údolí, hřbetu, planiny, zříceniny, řeky, aniž by je zaznamenal.“

Nejlépe svědčí o důkladnosti díla Musilova i jeho znalosti místopisu Arabie to faktum, že vláda anglická obrátila se loni na našeho krajana Musila, kdy jednalo se o přesnou demarkaci (pohraniční) čáru mezi Egyptem a Tureckem, jež byla také skutečně dle jeho návrhu určena a vyměřena. By si čtenář těchto řádků učinil aspoň poněkud představu o tom, co Musil vykonal a jak velký kus země křížem krážem procestoval, často po několik neděl takřka s velblouda ani nesestupuje, budiž řečeno, že Musilem prozkoumané území jest asi velikosti Čech, Moravy a Slezska dohromady.“

„Hlas Národa“ dále líčí veliké svízele, jež dr. Musila na nehostinných pouštích stihaly.

Vlčková „Osvěta“ v č. 4. píše mimo jiné: „Má tedy mapa prof. Musila neocenitelnou důležitost pro vědu zeměpisnou, překonávajíc v tom směru všecko, co dosud o Arabii Petrejské známo bylo. Věk ještě jinou důležitostí má dlouholetá práce Musilova a na tu jsme povinni čtenáře české upozorniti.“

Mapou Arabie Petrejské podává prof. Musil nad míru důležitý výklad k souhrnu knih starozákonních, jejichž smysl dosud na několik zánků byl zavřen, a objasňuje nám kulturu staré a středověké Arabie takovým světle, jak se to dosud nikomu nepodařilo. Několik tisíc topografických jmen, nikým dosud neuváděných, s jejich lidovými názvy často v několika dialektech (nářečích) arabských, dává mapě této veliké ceny, neboť po více jak dvou tisících let vysvětlují se jí knihy Starého zákona způsobem takovým, jak toho posud žádný ex-geta nedosáhl. Prof. Musilovi se tu dokonale zdařil důkaz, jenž mu na počátku jeho namáhavých studií biblických na mysli tanul, i může se říci, že jej objevil svými převyšil až tak, že celý svět užasne nad tím, co jediný člověk v poměrně krátkém čase vykonal. Jda po starozákonních stopách v těch zemích, kde kmenové Edom, Moab, Madjan, Nabat, Ruben, Gad a Simeon přebývali, aby hledal doklady k jmenům místopisným, jež čteme v Pentateuchu, znenáhla nasbíral bojných důkazů, které všechny pochyby o věrohodnosti knih Mojžíšových vyvrátí, a při tom sám předsvědčil se o tom, že obyčejně a zvyklosti právní a společenské arabských beduinů docela se podobají zvykům israelického národa, pokud po svém odchodu z Egypta na poušti působil a život kočovnický žil. Nalezl také stará místa kulturní, sídla křesťanských biskupství a klášterů, o nichž dosud bylo neznámo, kde leží, odkryl arabské hrady a zbytky umělecké z doby, kdy tam kvetla mohutná říše Nabatejská a kdy králové Rasanovců chránili Palestinu a Egypta před nájezdy Peršanů, kdy princové z rodu Umajjovců si zde budovali nádherná sídla, ba i z časů, kdy se tam křižáci na nějaký čas usadili. Přispěl tím zároveň k ocenění vzdělanosti arabské, která tolikým způsobem na rozvoj vzdělanosti v Evropě účinkovala.

Takový význam má mapa Petrejské Arabie, kterou neohrožený badatel dostihuje místa, jaké bývá vyhrazeno toliko objevitelům nových světů. Neboť mapou touto skutečně nám netušený svět se otevřel.“

Věru veliká to pochvala učenému katolickému knězi dru. Musilovi. A tento učenec, jenž se dívá i přední cizí učenci protestantští, pevně věří s církví katolickou Písmu sv. Zato však pyšní chlapeč, kteří o učeném badání mají sotva slabé ponětí, beze všeho studia po přečtení štvavého pamfletu odvrhují autoritu Písma hned.

(Zasláno.)

VÝSTAVA

nábytku, koberců

i ostatních předmětů ku zařizení bytů, hotelů, vill atd., uspořádána nyní ve spojených mých továrnách, vyazuje tentokrát zvláště velký výběr. (Vystaveno zařízení pro 180 místností.)

! Příležitostně nabízím pod ceny tovární: zbytky koberců, jednotlivé pokrývky stolní a na postele, jednotlivé stěny, koberce odpadkové, jednotlivé skříně, jednotlivé postele a židle. !

Těs na splátky!

Connky a rozpočty zaslány zdarma.

ADOLF NOVOTNÝ,

spojené továrny nábytku a koberců

v Týništi n. Orlicí.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledělostojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh Koryvantské ul., opouštějící práci opouštějící na kostelní nádobu, dovoluje i doporučení svých hojně zásobených skladů ve vlastním dílně různé pracovních kostelních nádob a nářadí, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svíce, kaditelnice, kropenky, patenky, nádobky a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohnání slasti a štěstí. Na pořízení hotové práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco. Za veškeré výrobky a slasti ruční. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjednoduššího. Chápám kostelní úlohu v plném. Více usnadní po ruce. Žádám přesnou výrobky bezceně. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sklo zahradnické

do pařenišť na každou stanici nabízí:

24/24 cm.	11 bal.
26/26	13
30/30	17
fermežový imel (kyt)	19

Diamanty
se zárukou za bezvadné řezání
— kus za 4 koruny —
poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,
cís. a král. dvorní dodavatel
Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův synovec, nástupce)
— odborný umělecký závod —
— pro malbu oken kostelních —
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se lesklými rámy, slavnými vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.
— Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —
Založeno roku 1836.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné čísto 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalné známé: sochy, oltáře, křtelnice, jele, Boží hroby, kříže, křtelnice, spovědnice, křtelnice, křtelnice, svíce, lampy, patenky atd. do slohu kostelní, řezané různé na obrázky, předměty, fotografie a diplomy. Řezá nábytek a různé předměty hotelů a se se zářím.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franco.
Renovace starých oltářů a kostelních nádob.

Boží hroby
krásně provedené a velikým výběru v každém slohu, se vším přelichozněním.

Sochy Těla Páně a klečící andělé
dle více různých krásných modelů se dřeva řezané i s pevné nádry, jemné polychrom. (ve velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“
ze dřeva řezané, jemné polychromov., jako i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí veledělostojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov
uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní — Založen 1843. —
(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Pěstíteli k užítku, k ozdobení domova, pro povznesení vlasti pěstuje

ovocné stromy, ozdobné keře, lesní sadbu a j.
a zasílá

V. VACEK,
závod školkařský
v Pamětníku u Chlumce n. C.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Půjčuji za nejnižší poplatky

divadelní obleky
všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

K jarnímu seti
nabízím
zaručeně pravé a křídlové seti:

Oves obrovský, dánský Ligova ranní, měkko-
šupinatý, velice výnosný 100 kg K 24.—, 5 kg K 1.40.

Oves „ideální“ obrov. nový druh, vypěstovaný kříd-
lením obr. a Ligova s americk. dolar. ovsem
a pečlivým výběrem ustávaný. 100 kg. K 25.—,
5 kg K 1.40.

Žito jarní horské „Montagne“ 100 kg K 24.—, 5 kg K 1.40.

Rohličky ranní, měkkošupinaté, křídlové, 50 kg K 10.—, 5 kg K 1.50.

Erstevská perla, ranní, sládky, sadmíru výnosné. 100 kg K 16.—, 5 kg K 2.—.

Ječmen hanácký pravá původní seti s Haná. — 100 kg K 28.—, 5 kg K 2.—.

Vojtěška francouzská (ludská) sardien
kokotice. 10 kg K 16.—.

Ligrus čistý víčeneo jednoset. neb dvouset. 10 kg K 5.—, neb K 6.—.

Trávy čisté neb smíšené luční travliny k zakládání dvousetých luk, sestavené ze zcela čistých semen a to pro pudy suché, pro pudy prostřední, pro pudy těžké, smíšené pro ovce, dobytč. hrázce a brázdy, smíšené pro labečské louky. 100 kg K 80.— až 90.—, 10 kg K 10.—.

Řepy krmné: Mamutka, Ecker-
dorfská, Chotovská, Askaniá, Oberndorfská, CUKROVKY: imperial, Brabantka, Malovanazlobenka. 10 kg K 8.— až 9.—; při větší odběru ceny levnější.

Na skladech nacházejí se:
Umělá hnojiva: ledek, káin, struska, superfosfáty atd.
Veškeré druhy semen polních, zahradních a lesních.
Ceníky, dotazy, vzorkované nabídky zdarma.

Fr. Viktorin, odborný závod v Hradci Král.
semenářský
Velké náměstí, proti biskupské rezidenci.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kamínek, křtelnic, spovědnic, Božích hrobů, křtelnicových cest v reliefech, soch světců, křtelnic, rámu atd. atd.

Opravy a obnovení staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

C. a k. dvorní a nádražní dodavatel

Emanuel Bělský
doporučuje

velký výběr hotových oděvů vlastní výroby,
(žádná tovární konfekce)

modních brněnských a anglických látek na objednávku.

Zástupce: Pan Antonín Ašenbryl v Hradci Králové.

Ceny levné a pevné!
Žádná tovární práce, vlastní výroba, bez konkurence!

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Osobní úvěr pro duchovní, úředníky atd.

Samostatná spořitelna a záložní družstva Spolku úředníků poskytují při nejmírnějších podmínkách půjčky též na delší splátky. Zprostředkovatelské vyřízení. Adresy družstev sdělí bezplatně centrální ředitelství Spolku úředníků, Vídeň, Wiplingerstrasse, 25.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

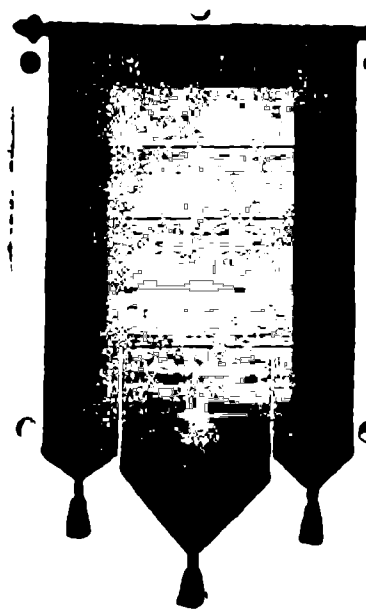
Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

➡ Výměna gramof. ploten. ➡

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku saslá
se vše franco.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

**Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,**
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malba temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltární obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od velenostojného ducho-
venstva k volnému nahlednutí.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběná,

polovoskové

(cerosinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile.
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vještě. uznání. Vzorů a cenů zdarma a franko.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Navštivenky

všeho druhu

nabízí blsk. knihtiskárna v Hradci
Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Vypravěčích)

doporučuje P. T. veleřádky. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyové náčimí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vidy ve velmi bohatém výběru

krajkové záclony,

v cenách pro 1 okno od K 4— do K 40—.

Tylové záclony od K 18— do K 80—
Úzké krajkové záclony (vitráže) 1 m od 50 hal. výše.
Úzké tylové záclony 1 m od K 2— výše.
Vitráže „Brise-Bise“ od K 2-40 za 1 kus
Krajkové story od K 6— do K 20—
Tylové story od K 3— do K 50—
Story „Bonne-Femme“ od K 7— výše.
Draperie krajkové od K 1-50 do K 6—
Záclony krajk. na metry k stříhání 1 m od 50 hal. výše.
Batislové záclony barevné 1 m od 50 hal. výše.

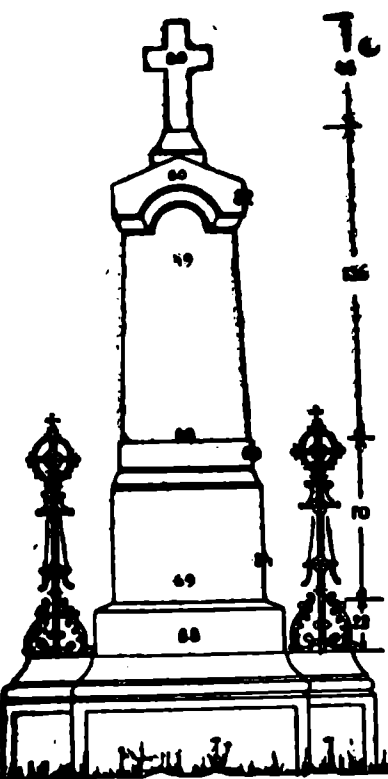
➡ Ilustrované ceníky zdarma a franko. ➡

Založeno r. 1840.

Státní cena na uměl. prům. výstavě v Hofelech.

☐ Nejstarší a největší závod ☐
umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní jako: **pomníky, hrobky,
pamětní desky, atd.** ze všech druhů kamenů.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře, desky na
nábytek, desky pro koželuhy, atd.

Velké sklady pomníků

více než 100 kusů za ceny báječně levné.

Dobývá, láme český sienyt ve vlastní huti,
importuje švédskou žulu labrador, mramory italské a
belgické v celých vagoncích.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatnosti, upozorňuji
P. T. pány interestenty, že možno v mém podniku obdržeti
pomníky z české žuly neb sienytu leštěné již od 50 zl.
počinaje.

Kněžské koláry náprsenky

Stanislav Jirásek, speciální klatovské prádlo

prací i celuloidové,

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Hradec Král. 136.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kollekt
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i ciz-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivě ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, koberec a
kovoého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprodáje.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

drůbež závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovička, jeřábinka,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtěžný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výběrem
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slavné medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem udělení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejzvláštěj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryso církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím na ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

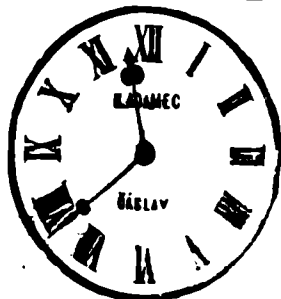
Vše nabílán jen posvěcené.

Vzorky, spody, nákrety i
hotové zboží na ukásku franko
se nabízí.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta doporučení a četných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při výměnách
cenách.

Ceny i obrazy velikých hodin
na požádání zále.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kaperní ho-
dinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: fotinky, přestavy, náramky, řetízky
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Děvoty hodným dávkou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ojetý kočár!!

půlkrytý, moderní fačony

levně prodá

Čeněk Buben,

kočárník v Hradci Králové, Pospíšilova č.

Nové kočáry vždy na skladě.

K sv. birmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těs lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šatyše, seřfry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti.
za K 12.—, vyplacené od koruny 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Největší výběr

KÁVY

a veškerého

kupeckého zboží

za nejlevnější

ceny nabízejí

Bratři Guthové,

Hradec Králové. Boh. Velkého
Mal. nám.

Přesvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné

praktické dárky

fy. Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádelny

Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. dubna 1907.

Inserty se počítají levo.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Katolíci, zmuzile k volbám!

(3) Konečně přece jednou máme své sly s houševnatými soky v širším rozsahu jako strana katolická. Omselo nás již zcela, že ve vlastní domácnosti jsme žili pouhými blahosklonně udělovanými drobtí; chceme konečně sedět za stolem, jako majitelé domácnosti a nemáme se cholet a dvořit jako ubožáci. Pro smích bychom jiným stranám byli, kdyby tak obrovský počet katolictva nedokázal v zápasu ani tolik, jako některá strana číťající několik málo tisíc členů. Tolik stran se vrhá s bujarou silou ve volební zápas; a katolík by neměl užiti odhodlané, různé svépomoci? Ten by se měl s listkem v ruce rozpuštět rozklázení, komu má znovu sloužiti, či strana císt podporovati?

Zápasu se nelekejme ani okamžik. Třebaže katolická organizace doposud všude prakticky provedena není, již nyní se ukazují pěkné naděje. Dlouho dřímající katolický obr náhle se probouzí a nabírá svojí bdělostí nepřítelům velkých strachů.

Pokud jsme si nechávali kopance lbiti, utěšovali se protivníci, že vlastně již katolický duch v Čechách dodělává. Prý skutečných rozhodných katolíků jest jen malá hrstka, skládající se bestohu výhradně z babiček, dědečků a lidí navědomých, obmezených. Když však katolictvo najednou zvedlo hlavu, když nyní se poznává, jak obrovské masy pod praporem Svatováclavským se shromažďují, najednou farizeové krouží pokrytecky očima a volají: „Nač rušíte národní svornost? Proč vyvádíte náboženství do politiky, do řavy volební? Proč zvlášť na venkově organizujete do „extrakatolického“ sdružení ten lid, který jest přece stejně katolický?“ Vida, teď najednou se usnává, že ten venkovský lid přece jest jen vačnou většinou katolický; teď už se tak kurážně nemluví „o malé hrstce katolíků“.

Fariseům odpovídáme: „Kdybyste byli náboženství naše nezatahovali do politických schůstí vy, nemluvíli bychom na politických schůstích o něm my. Kdybychom věděli, že poslanectví kandidáti jiných stran neuspřádají

v říšské radě válečné tažení proti svobodě a zájmům katolictva, přestali bychom „rušiti národní svornost.“ Vy, naši odpůrci počali jste tu svornost rušiti sami bezmezným tupením katolictva, nestoudným falšováním církevních dějin a troufalým štváním proti upřímným katolíkům, kteří vás „uráželi“ a vám „ubližovali“ nejvýš tím, že chtěli vyznávat svobodně svoji víru. Nevidíte, vy úzkostliví lidumilové, jak jest ubohý dělník vyhazován od socialistů z továrny proto, že se nechce přidati k jejich protikatolickému programu? Nevidíte, jak surově, prolhaně a násilnický proti katolíkům pláou socialistické žurnály? Kdy toto pusté řádění okřiknete? Nevíte, jak průkopníci „volné školy“ zapovídají nejen ve škole ale i v samých rodinách vyučování katolickému náboženství? „Český Učitel“ přece již roku 1903 v 7. čísle prohlásil: „Nepřiznááme práva rodičům, aby již od mládí dětem měli vštěpovati cokoli z přesvědčení svého a víry své, byt to bylo i náboženství.“ Což o to, kdyby tihle páni měli moc, hned by šli jako inkvizitoři od domu k domu savazovat ústa těm rodičům, kteří by se odvážili vštěpovati do srdcí vlastních dětí svoje náboženské ideály. Proč jste, farizeové, nezakřikli heslo tolik násilné? Proč jste mlčeli, když katolíkům rvali násilníci právo založiti si katolické české gymnasium a když zanedbalo titěž křiklouni dělali v listech svých reklamu nové založené námecko-židovské boboslovecké škole? Vy že máte aspoň trochu soucitu s katolictvem tolik mrahaným?

A my že chceme zakládati „extrakatolickou“ stranu, která by bojovala proti upřímným katolíkům jiným? Viste, farizeové! Organizují se spolky na potlačování náboženství katolického; těm přejezte. Ale horšíte se, jestliže se katolíci odváží zakládati organizaci na obranu téhož náboženství; těmto katolíkům byste nejraději svobodu vzali. Když se zakládaly jednoty sokolské, žádný upřímný vlastenec neprotestoval slovy: „Jsem také vlastenec; proč se zakládá „extravlastenecký“ spolek?“ Nemluvílo se tak proto, že každý rozumný člověk pokládá organizovanou práci na poli vlasteneckém za vydatnější než práci rozptýlených, nejednocenných jednotlivců. A horší se lidumilové, že se zakládají spolky podpůrné?

Někdy přinášíjí však noviny sensační události, jež se nestaly, ba státi ani nemohly, a čtenáři jim pak říkájí „novinářské kachny.“ Jsou více méně pro zábavu a pro zasmání čtoucímu publiku, někdy však také působí listu, který je přinesl, nepřijemnou blamáž.

Po denních listech shledáváme se se sensací nejčastěji v románech. Senační romány nazývají se také výplody krásné literatury, jejich účelem jest učiniti sensaci a naplniti pozornost čtenářů přepjatým líčením a umělým, zhusta nepřirozeným zauzením a rozuzlením děje. Senační romány líčí obyčejné zločiny nejohavnější, jako falšování posledních vůlí, podstrčení falešných dědiců, otrávení bohatého strýce, zavraždění bohaté paní do blázince atd.

Svého času tento neblahý směr románopisectví bujel u Angličanů a u Francouzů. U Angličanů jsou známi Collins, miss Braddonová, Wordová, u Francouzů Alex. Dumas atd. „Tři mušketýři“ tohoto spisovatele ještě nedávno rozjeli se ve vši slávu i k nám do Čech v překladě našeho mistra J. Vrchlického. Že romány takové mají celé legie nadšených čtenářů a že vynášejí hezkou sumu jak spisovatelé, tak nakladatelé, netřeba tuším podotýkati.

U nás v Čechách dělala před několika lety také jedna kniha sensaci a nebylo tam ani žádného přepjatého děje ani líčení. Byly to „Písne otrocké“, básně od Sv. Čecha, jež dožily se dvaceti čtyř vydání. Činily sensaci proto, že byly psány nikoli pérem, nýbrž okovy a krví českého člověka.

Ačkoli věk náš jest zvyklý na sensační zprávy a události, nicméně musí vzdáti poklonu opravdové sensačnímu události, jako jsou nové vynálezy některých velikánů vědy. Tak opravdu sensační jsou vynálezy: Edisonův telefon, fonograf

Jsou to také nějaké „extralidumilné“ spolky? A teď najednou veliké štvání proti těm, kteří ohtáží zájmy víry hájiti také organizovaně. Nemá se z toho právě radovati skutečně upřímný katolík, i když třeba do organizace nevstoupí? Kdyby nebylo pozvedlo protest proti pokrokařskému násilnickému organizovanému rolnictvu katolické, jak by teď mnohý agrární kandidát dal upřímněji průchod svým „pokrokovým“ plánům? To byste viděli, jak by mnohý kandidát, tvrdící nyní o sobě, že je „přece taky katolík“, hlasem velkým dokazoval své „protiklerikální“ přesvědčení.

Svoji organizaci dokážeme, že zde posud jsme. A mnohého vlastního nebo bázlivého katolíka utvrdíme, povzbudíme. Do nedávna jsme byli jako neorganizovaní v jiných stranách a spolcích stranou milostivě trpěnou; největší blahosklonnost se nám prokazovala tím, že se do našeho přesvědčení nerylo. Ale zle bylo, jestliže uvědomělý katolík zmínil se o potřebě obrany katolictva proti nespravedlivým veřejným útokům. „Tobě sem nezanášejte; náboženství jest věcí soukromou. Jděte si otázky náboženské luštit do kostela.“ Katolík byl trpěn potud, pokud nenarasil na citlivý sluch vzácné společnosti projevem svého náboženského přesvědčení.

Za to však organizované evangelictvo jak veliké lásky a úcty se těšilo! „My jsme a budem husité“, prohlásil evangelík, vyznávající protihusitskou víru Lutherovu nebo Kalvínova — a již se smekalo. Pastorem vlnidně otevřeny sloupce liberálních listů, v nichž mrskáno katolictvo jen což! Tak dlouhou dobu za rozkvětu strany mladočeské mohli udávat evangelici národu směr! A židovstvo? Pohled, katolíku, kdo vlastně germanisaci v samé Praze, v srdci Čech udržuje. České listy to dobře vidí, ale jejíob stecky jsou velice — velice opatrné. Zato se bije hrubě a nespravedlivě do katolických pokrevenců, jedná se s nimi, jako by ani k národu nepatřili. Židovstvo za to si duplo hned na mladočeský klub, když nedávno jediný mladočeský poslanec probodil několik nepříznivých nářeků o židech. K jednání o dohodě stran naše strana katolická ani pozvána nebyla. Tolik jsme bagatelisováni; a na to však máme mlčet?

atd., Marconioho bezdrátová telegrafie, Röntgenovy paprsky, Curierovo radium atd. Každé téměř desetiletí překvapeno jest lidstvo nějakým sensací působícím vynálezem.

Kromě těchto velikánů vědy oblažují lidstvo sensačními výkony za nynějších dnů rozliční championové z „kopance“, ze „šermu“, ze „závodů cyklistických“, ze „sportů vodních“, ze „sportů zimních“, z „turistiky alpské“, z „turistiky kolem světa“ atd. atd. Nejnověji pak způsobii obrovskou sensaci známý švec-hejtnan z Kopníku. Způsobila větší rozruch, než kdyby byl nový Kolumbus objevil neznámý kraj světa.

O sensačních koncertistech, zvláště houslistech u nás v Čechách už ani nemluvíme. Máme jich jako hub po dešti. Ba ani už „záračné děti“ netáhnou. Sáša Colbertson, Vivien, Chartres, Weinberger atd. nechávají nás už chladny.

Zato jiné záračné „děti doby“ chtějí stůj co stůj dělati rozruch v národě. Jest to na př. jeden pan professor z filosofické fakulty, jen že se mu to stále nechce dařiti. Chtěl udělati sensaci tím, že promluvil ráčil proti úsudku dvou porot ve známém procesu Polenakém, že obvinil katechety z denunciantství, že chtěl zavést nové náboženství, že — — —

Samý rozruch, samá sensace a přece stále — nic!

O běda tobě, český národe, že neseďáš na vějíčku těm, kteří k tobě z Vídne posílají byli. Kolikrát chtějí rozeštvati syny tvé jako krahujec rozpláše kufátka a ty jsi nerozuměl . . . !

A po svém mistru honí se za sensací druhé „dítě doby“, básník Machar. Ten chce působiti sensaci když ne nádhernými verši, tedy aspoň efektními názvy svých básní. Tak i předposlední sbírku svých básní nazval p. Machar velkoušně „Jed z Judey“.

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napísal Josef Váňa.

IV.

Sensace.

Proti holohlavosti!

Bez konkurence! Úspěch sensační!

Přecházím obyčejně přes takovéto reklamní vyhlásky v inserátech denních listů; než poněvadž nelítnostný osud rukou hrabivou i na temeno mé hlavy sáhnul, spočinulo oko mé déle než obyčejně na těchto třech větách.

Úspěch sensační!

Sensace — z latinského, znamená vlastně cit, pocit. A poněvadž pocitem vzniká v celém tělesném organismu nájem zvláštní ruch, zvláštní pohyb, znamená v přeneseném smyslu sensace všechno, co vzbuzuje ruch, co vzbuzuje obecnou pozornost, obecně a zvláštní podivění.

Sensace jest snad tak stará jako lidstvo samo. Ležít již v povaze člověka každého, aby budil obecnou pozornost, údiv a uznání. Chce-li kdo býti velkým, vynikajícím, musí působiti rozruch, sensaci za každou cenu.

Tak již jako studenti v třetí latinské četli jsme v Corneliu Nepotovi, že Alcibiades prováděl sensační kousky v Athenách. A Kristus sám vytýkal farizeům, že chtějí dělati jen sensaci: „A všechny své skutky činí, aby byli viděni od lidí. Rozkládají zajisté nápis své a zveličují odolky své a milují přední místa při večeřích a první stolice ve školách a pozdravování na trhu . . .“

V době nynější, kdy zápas životní tak krutý, není ovšem nouze o sensační aprávy, o sensační výmysly, o sensační reklamu zejména v novinách.

Těch prvních útoků pro rušení svornosti se nic nelekajme. Socialisté šmahem staví své kandidáty za okresy městské i venkovské. Vědí předem, že sotva čtvrtina jejich kandidátů zvítězí, ale bojují přece, vtráží se i mezi rolnictvo, kterému svým programem shoubu chystají. A katolíci by zase měli jen uctivě prositi jinou stranu o nějakou aspoň šetrnost a blahosklonnost? Ve volebním zápase sečteme, zkontrolujeme své hlasy. Protiivníci poznají, že již nyní mladá katolická organizace jest stranou mocnou, že se nedá její existence oddělovati pouhými potupnými vtípy. A radostno jest, jak katolíci i na místech valně ohrožených volají po katolickém kandidátovi. A jestliže někde náš vlastní kandidát neprojde, aspoň pozná jiný, s kým musí vejíti v kompromis, chce-li zvítěziti. Jak často socialisté volili si sčítacího kandidáta — a neškodilo jim to. Pozná se, jak velkou váhu mají hlasy katolické, jak jsou kandidátovi dobré a že neradno obrovskou masou katolictva zbytečně dráždit. Víme, že by na četných místech upřímní katolíci ani neměli chuti ke vstupu do naší organizace, kdyby se jim neleklo, že již nyní půjdou do zápasu ve prospěch vlastního kandidáta. A situace na mnohých místech tolik příznivá, tolik slibná.

V prvním tomto větším volebním boji katolictva se otužíme, poznáme taktiku nepřátel, uvidíme, kde jest co potřebí v naší straně oprávniti; po volbách budeme pracovati na organizaci pilně dále — a při následujících volbách vítězství bude stkvělé! Nuže tedy, katolíci, nelekajme se buj! Zmůže k volbám! Vítězství dostane se těm, kteří dovedou pracovati nejhorlivěji.

Dopis z Prahy.

Císař a král do Prahy a Velká Praha. Zastupitelstvo pražských měst i zastupitelstva obcí sousedních hledí k této cestě se vzrůstajícím zájmem, ježto se očekává, že panovník otázku Velké Prahy významným způsobem podpoří udělením zvláštních výhod příštím hlav. městu království Českého. Komise pro velkoměstské otázky již dokončila porady o pamětním spise, který císaři a králi bude podán a v němž bude žádáno, aby císař a král poskytli městu Praze nejvyšším svým rozhodnutím díl v příčině potravní daně, dále poskytnutí náhrady ze strany státu pokud se týče přenesené působnosti, jakož i postoupení fortifikačních pozemků obci pražské. Také bude císař požádán, aby svým rozhodnutím umožnil přístup do krásné zámecké zahrady na Hradčanech, dosud pevně obecnostvu uzavřeně. V pamětním spise bude mimo to ještě několik postulátů, týkajících se Velké Prahy, aby poskytnuta byla jí zvláštní každoroční subvence státem na různé velké stavby a podniky.

Praha na sjezdu k ochraně dětí ve Vídni. Obec pražská vyslala na sjezd k ochraně dětí, konaný minulého měsíce ve Vídni, mimo prvního náměstka dra Ant. Štycha ještě členy městské

A co pak asi míní pan Machar tím slovem „Jed z Judey“? Snad to, že synové národa vyvoleného přivedli na buben tisíce selských živností lichvou, snad to, že stále otravují obecný lid venkovský i městský kořalou, snad to, že oni jediní v čisté českých osadách žvaduji německy, snad to, že oni jediní do čisté českých míst zatahují „Neue freie Presse“, „Wiener Extrablatt“, „Prager Abendblatt“, „Bohemie“ atd. . . ?!

Onikoli, to nenazývá p. Machar ve své hyperkultuře jedem, nýbrž slovem „Jed z Judey“ míní to, co učinilo člověka morálně nejvznešenějším, nejdokonalejším, co přetvořilo tvárnost ženě, slovem tím míní náboženství Kristovo.

Pro náboženství pohanské, pro Tiberia, Nerona, Diokleliána, Juliána Apostata má slova plná obdivu, uznání, nadšení, pro křesťanství, jeho první biskupy a kněze má jen posměch, potupu a odsouzení. Pohanství jest mu vyznáním svobody, vyznáním vedoucím k dokonalosti, vyznáním člověka jediné povznášejícím a uslechťujícím, křesťanství jest mu jen nástrojem k zotročování těla i duše.

„Tak Galilejští bezbožní a chladní lákají dobrodiním lidí k sobě, by davě malý prospěch tělu jejich tu duši mohli navždy zotročiti.“

Patrně pan Machar zná lépe římské a řecké dějiny, než dějiny církve a než katolický katechismus a volnost básnická (licentia poetica) spočívá u něho v hrubých hříších proti osmému přikázání božámu a v štvavnatých pomluvách. Tak ústy Juliána Apostaty praví:

„A lid se bouře v městech proti bohům v znamení kříže hlásá spásu svoji a žije vraždou, zlodějstvím a lupem, podvody, šalbou, cizoložstvím, klamem — jak možno vše to? Stačí pouze věřit? Vyznávat ústy a mít duši dravců? Má Galilejský dost na slovech víry?

rady dra E. Baštyře, Fr. Hubáčka a J. Schröttera, dále pak adjunkta chudinského ústavu Frant. Vlka. Zajímavost jest, že od nějaké doby vešlo na staroměstské radnici v obyčej, vysílati za město Prahu delegáty — málo vhodné. Pan Fr. Hubáček, jinak dobrý muž a znamenitý obchodník, který dovede s hodností obecního staršího i člena pražské rady městské sloučiti zcela dobře opak nepotismu, jel tedy s panem učitelem Schrötterem reprezentovati Prahu na německý sjezd, ačkoli oba páni německy neumějí. Těmže se, jakýž to prospěch vzejde obci pražské z toho, když si tací páni udělají výlet do Vídně na obecní útraty?

Tak jeli tři páni na odborný sjezd, kde pp. Hubáček a Schrötter mohli pouze seděti a rozhlížeti se kolem. Místo toho, aby na sjezd byli vysláni odborníci, jací řídí odborné ústavy v Praze, vyjeli si na odborný sjezd neodborníci na obecní útraty, a účel minul se úplně. V Praze volí za předsedu elektrických podniků třeba krupaře a vysílají na odborný sjezd o ochraně dítek tesáckého mistra Hubáčka.

Co bude s průkopem Letenským? V prodloužené Mikulášské třídě na Starém Městě pražském vzklene se již v září letošního roku mohutná konstrukce nového mostu, kterým prouditi má nový život do středu města Prahy s obcí Bubeneč, Dejvic, Podbabsy i dalekého a širokého okolí. Již lonského roku povolil sbor obecních starších obrovský obnos na prokopání Letné, leč doposud mimo několikráté rýpnutí s prací se nezačalo. Nelze si přece mysliti, že by most zbudovaný nákladem milionovým neměl pokračování buď v tunelu Letnou nebo v průkopu, který byl po několikráté všemi možnými komisemi obce pražské schválen a odborníky doporučen. Jest skutečnou záhadou, proč doposud se nezačalo s prací. Praví se, že prý není peněz, aby několik set dělníků mohlo býti honorováno každého téhodne! Povolné obnosy byly prý zužitkovány jinak, a to na zřízení kanceláře nového měření pražských měst metodou trigonometricko-polygonální. Všecka pražská veřejnost čeká na vysvětlení těchto záhad, pražské poplatnictvo nad míru znepokojující. — Možná prohlásiti, že kompromis na radnici staroměstské způsobil více zla, nežli dobra.

Připojení Bubeneče, Střešovic, Dejvic a Brdánky ku Praze, radou král. hlav. města Prahy schválené a příštímu sezení sboru obecních starších ke schválení předložené, naráží na nepředvídaný odpor valné části pražského obyvatelstva, jež v zamýšleném tomto spojení nevidí pro Prahu žádných zvláštních výhod. Pováží-li se, že Praha v těchto obcích bude nucena zříditi školy, kanalisaci, dlažby a rozlehlou komunikaci, což vyžadovati bude milionových nákladů, za něž poplynou do obecní pokladny pražské užítky pouze nepatrné, pováží-li se, že připojením těchto obcí ku Praze zvýší se o hodně doavadní břemena pražského poplatnictva, nelze se diviti, že v proslových výslech počíná převládati myšlenka, že připojení těchto

Praporcích, křížích, ornátích a spěvu? Jak skromný bůh to . . .

Překrásné vysvědčení prvním vyznavačům křesťanství od p. Machara, že ano?! Že při té příležitosti nabral p. Machar velikomyslně plná ústa kalu, že vychrstí celou spoustu nadávek a potup na biskupy a kněze, nebude se nikdo, kdo p. Machara zná, diviti. Patří to k jeho hyperkultuře. Jeho „Mučeník“ (báseň ve sbírce poslední) vynadá nejprve důkladně svým vráždům — toť se ví, že to není nikdo jiný než kněží — pošle je do horoucích pekel a ke všem čertům a pak po příkladě sv. Štěpána umírá . . . Jen že p. Machar zapomněl na ten hlavní bod celého křesťanství, jímž ono je tak veliké a vznešené, že se totiž sv. Štěpán modlil: „Pane, nepokládej jim toho za hřích . . .“ Jeho „Mučeník“ se za své vraby nemodlí, on je proklíná surově a sprostě a posílá do horoucích pekel . . .

„nečisté ruce utaty vám budou a ďábel topí probrabovat bude plameny jimi pod rudými kotly —“

Patrně vyšší umravnění i umravňování. Diviti se jen při tom jest, že p. Machar při své hyperkultuře neztratil ještě víru v ďábly a v peklo.

A jak umí p. Machar básnicky proklínat a nadávat! Stojí za přečtení ta báseň poslední! Per deos immortales, bohové nesmrtelní, sensace musí býti, sensace za každou cenu . . .!

V Německu vyrobil švec nepřekonatelného setníka, a u nás básník nepřekonatelného husarského kaprála . . .

Tak p. Machar! — A páni z kruhů našich, páni z university . . .! — Mlčí učení, jako kdyby ani vůbec p. Machar nebyl, jako kdyby pan kollega z filosofické fakulty nemluvil a neřekl . . .

Inu, ve světě to chodí všelijak. Někdo dělá sensaci husarským povykem a někdo — posvátým mlčením!

oboi v nynějším stavu ku Praze nebude prospěšeno Praze, nýbrž jedině těmto obcím, které budou skvětati na úkor Prahy! A to vše má prý se uskutečňiti jenom za tím účelem, aby sdružení dra. Groše na staroměstské radnici vzrostlo o několik členů, kteří budou z těchto obcí vysláni jako obecní starší na radnici staroměstskou!

Politický přehled.

Po zasedání zemských sněmů obrátím se k hlavnímu stětel k nastávajícímu volbám. Šíky se seřadují . . . Strana lidová a pokroková na Moravě podaly si ruce a na velikonočním sjezdu v Praze strany: radikálně státuprávní, radikálně pokroková a nář. sociální usnesly se na společném postupu. — Při českém místopředsedství zřízeno druhé místo místopředsedy, jímž jmenován Čech, dvorní rada J. Vojáček; prvním místopředsedou jest německý straník dvorní rada Dörfel. — Protest Němců v Českých Budějovicích proti výsledku obecních voleb ve III. sboru byl místopředsedstvím samitnut. — Mladočeský poslanec dr. E. I. Grégr, jenž sotva před měsícem oslavoval své 80. narozeniny, zemřel 1. dubna na svém statku ve Lštěni. Smrt jeho přičítá se rozzechvění, které mu způsobeno stranou agrární obviněním ze zrádnosti a dplatonosti. Dr. Ed. Grégr svým ohnivým slovem vnášel nadšení do řad českých, zvláště přispěl k zinohtnění strany mladočeské a tím k pádu staročechů. — Člen zem. výboru Jos. Žďárský, který měl v právě minulém zasedání českého sněmu srážky s Mladočechy a zesnulým drem Ed. Grégrem, vzdal se svého úřadu. — Císař přijede d: Prahy určitě 11. dubna a pobude tu 12 dní. Přípravy k uvítání a k pobytu dějí se na všech stranách.

V Rumunsku nastal klid. Po celé semi prohlášen královský manifest, dle něhož mají býti neprodleně provedena opatření, která by stav selský i dělnictvo hmotně i mravně povznesla.

Anglická vláda chystá se předložit haagské konferenci míru návrh na odzbrojení.

Socialisté francouzští už samé vlády, která je všemožně podporovala, přerostli přes hlavu. Nyní chystá se vláda zakročit proti socialistickým učitelům.

Za příčinou nepokojů v Marokku obsadilo francouzské vojsko za souhlasu sčastných mocností město Udždu.

Ruské dumě předložen státní rozpočet. — V Moskvě a Kvjevě panují studentské nepokoje. — Revolucionáři vyhrožují novinářům násilnostmi, nebudou-li revoluci rázným slovem podporovati.

Obrana.

(3) Obratnost dra. Drtlny. „Matka Boží Panna Maria, svatý Ignác“ a podobné hovořil tento pán při přednášce o jesuitském školství. Chytrost tádné čáry. Pokrokáři budou považovati taková katolická pojmenování za ušenečnou ironii nebo za pomůcku výstišnější charakteristiky katolického smýšlení. A co někteří prostomyslní katolíci? Ti zase řeknou: „Proč bychom tak hodného a nábožného pána nevolili? Co jen to ty listy proti němu mají? Vždyť přece . . .“ Prostý člověk se ovšem zapomene tázati, od které doby realisté zadali souhlasiti s námi, že Maria jest Matkou Boží a královnou panen a od kdy zakladatele řádu jesuitského považují za svátce. Sice velice šikovný volební manév, ale velká většina katolíků rozeznávala dobře.

Moderní látky na obleky a převlečky

anglické i české výrobky doporučuje

Karel Bergman

naproti Grandhotelu.

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost vzkříšení konala se v kathed. chrámu sv. Ducha o 5. hod. odpol. Ndp. biskup dr. Jos. Doubrava za asistence nejd. kathed. kapitolý neol Nejevětějši. Právodu účastnila se al. městská rada s p. starostou, zástupcové všech štád a vojska vedle množství obecnatva. V hostele Paany Marie byla slavnost o 7. hod.

Peřad vísitací ceaty J. B. M. ajdp. dr. Josefa Doubravy: V neděli 7. dubna ráno a v poledne v Kratonohách, 8. a 9. v Žitčelích, 10. v Žebuni, večer vždy v Chlumci n. C.; ve čtvrtek 11. ráno a v poledne v Lučici, 12.—15. v Nov. Bydčové, večer vždy v Sloupně.

Šukel o realismu. Realismus boží, boží a boží. Sokolák hlídka „Prapur“ provlela se

v poslední době takto: „Realismus byl vůbec vymyšlen a konstruován k poškozování, oslabování a rozvratu celého národa.“ K rozvratu celého národa! Co zase tomu říká Denis, mluvící o neocenitelných službách Masarykových? Rozvrat celého národa — koma tím prokázal „vynikající“ Masaryk alibí neocenitelné: českým Čechům či německým? „Je to nepřítel horší než Němci, horší než rakouské vlády, mnohem horší než klerikalismus — protože je to nepřítel vnitřní, rafinovaný, škoťácký — jako Japonci, s kterými realismus tak vše sympatizuje“, dří Prapor dále. „Realismus nekonečně nenávidí Sokolstvo, to nenahraditelné ohniště a semeníště nacionalismu českého a k existenci národa nezbytného šovinismu, jakým je Sokolstvo... A národní šovinismus český, to je právě to, co realista uvádí v tak křečovitě záchraty. Proto realismus nenávidí nesměrně Sokolstvo, jež vede řady svých hochů k tomu, aby prostým lidským způsobem plně cítili a hrdě na jevo dávali své češství prostou písní, krojem, znakem, úctou k pruporu — zkrátka tak, jako to činíme my Sokolové, prostí a poctiví lidé. A když v okamžiku citového zanícení derou se nám do očí slzy nadšení, když hymna národní zní a vlají prapory, tebdá v realisti vzkypí žluč a on svíjí se jako rarách před křížem. Neboť cílem našim — Sokolstva — je velikost, síla a sláva národa, kdežto jeho cílem — realismu — jest rozvrat, úpadek a zotročení českého národa, nejprve v poutech nynějších později pruských. Jinam přece nemůže mít systematická a nemravná podkopnická činnost realista, která je nejprudší právě tam, kde se jedná o nejpřednější statky, o nezbytné podmínky národní existence, o to, co nám bylo dosud svaté, co nám bylo samozřejmé a vyplývá z našeho češství. Pojem vlastenectví nabrazuje realismus kosmopolitismem a pokrokovou vlažnost, bezohledné a zmužilé hájení práv nazývá realismus surovostí, zpátečnictvím, nehumanností; domácí práci uměleckou a literární špiní realismus a rafinovanou zlomyslností kritické povýšenosti, zatím co šmahem vynáší práci ciziny; kde jaká cizí theorie sebe počestilejší, již ji zavádí, aby ji mátl horké, mladé nekritické hlavy.“

K úmrtí prof. Gromana. Zesnulý profesor královéhradeckého gymnasia Alois Groman narodil se 8. prosince 1845 ve Vel. Pálci, v okr. slánském, kde byl otec jeho gruntovníkem. Studoval na německém gymnasiu v Litoměřicích a v letech 1869–71 na pražské universitě. Absolvoval studium klas. filologie, působil na gymnasiu v Jindř. Hradci, na akad. gymnasiu v Praze, na obecném gymnasiu v Novém Bydčově a na I. r. a v. gymn. na Novém Městě v Praze. R. 1883 přeložen byl jako skutečný učitel na gymn. královéhradecké a zde byl až do smrti, která ho stihla uprostřed školního roku, po němž hodlal odebrat se na odpočinek. Zesnulý byl důkladným znalcem klasické filologie, učitelem velice svědomitým a dočkal se proto i žactva vždy zdárných výsledků. V uznání toho byl povýšen r. 1899 do VIII. a r. 1904 do VII. tř. hodn. Stížen byv za mladších let nervosou, z níž se během času poněkud zotavil, onemocněl před několika lety vážnější chorobou vnitřní, tak že nucen byl rok strávit na dovolené. Když nastoupil opět své místo, konal i při chorobě horlivě své povinnosti. A ani letos, kdy slabost tělesná více než jindy na doléhala, nevynechal žádného dne učení. V minulých svátcích se mu přitížilo a na Velký pátek v noci skončil. Pohřeb jeho konal se v pondělí, dne 1. t. m. za hojného účastenství všech kruhů občanstva hradeckého. Četní jeho žáci zachovají mu jistě věčnou vzpomínku.

Prohlášení z „Osvěty lidu“, který k radosti pokrokových čtenářů lež na lež v „Osvěte lidu“ utrácí, říkáme se, kde, kdy a jak se P. Jemelka pohádá se zdejšími generálami. Jest potřebí stále nějakého „protiklerikálního“ koření, a proto způsobem zcela jednoduchým a snadným — napíše se lež. Dále pověz, prohlášení, kdy a u koho se přičinil P. Jemelka o to, aby veškeré dámy zdejších důstojných kruhů se dostavily ku zpovědi k němu. Není srovnat směřeno tak odvádnou kachnu světováti tišku? Bylo by vůbec taktní, rozumné a prospěšné, aby „vyšší kruhy“ obmezovaly svéprávné a dospělé věřící více než malé školáčky? A třetí lež o zpovědi samé již mohl ovisený pokrokový přídávati nejsnadněji. Jest to tak lehké, jako když se „kurážně“ pomlouvá člověk mrtvý. Jízlivý prohlášení totiž hřeší na tu okolnost, že v tom případě ani kněz se brániti nemůže, poslédť i nejmenší jeho poznámka o některém knězičkově se může vykládati jako nešetlivá prozrazování. Při tom dokládáme, že by skutečné „husitské publikum“ se nešlo tázat na pořadí příští slavnosti vzkršení u listu pokrokového a bezkonfesionálního; rozhodně ne.

Společná nemocenská pokladna pro živnostenské společenstva I., II., III. a IV. v Hradci Králové dle výroční své správy za rok 1906 přijala na příspěvkůch 18.284.93 K, celkem příjmy 22.673.63 K; chorobného vyplaceno 9.227.55 K, za léky 2.989.34 K, za ošetřování v nemocnici 1235.76 K, celkem vydáno 17.611.06 K. Členů onemocnělo 725, zemřelo 13.

Kurs typografický, pořádaný městským prům. museem v Hradci Králové, který vykasuje velice potěšitelný průběh a výsledek, bude rostí-

ten o přednášky z oboru strojího knihtiskářství, čímž posmění se dosud stanovený pořad přednášek kursových a sice přednáška bude p. K. Dyrnka, odb. uč. a red. „Typografie“ v Praze, v sobotu dne 6. dubna od 8–9 hod. večer „O plakátu obchodním.“ V neděli dne 7. dubna od 9–12 hod. dopol. týž přednáší „O plakátu uměleckém.“ Od 2–5 hod. odpol. p. Dlabal, odb. oč. a faktor knihtiskářský, „O strojích tiskacích.“ Přednáška p. K. Dyrnka o uměleckém plakátu, jež doprovázena bude malou výstavkou mod. plakátů a která slibuje býti velice zajímavou, bude přístupna veškerému obecnstvu. Z té příležitosti upozorňujeme na ni všechny přítele grafického umění reklamního. Kurs vykazuje velice pěknou a vytrvalou návštěvu, průměr návštěvy neklesl dosud pod 28 osob. Vytrvalým účastníkům kursu udělena budou vysvědčení o návštěvě kursu, provedena dle návrhu p. uč. Ot. Císáře ochotně knihtiskárnou bří. Peřinových v Hradci Králové. Ukázky prací z kursu předvedeny budou širšímu obecnstvu a inter-sentům po ukončení kursu. Rovněž hodlá kura-torium ku povzbuzení další práce samostatné na základech v kursu nabytých, vypsatí užší soutěž mezi účastníky kursu na návrh záhlaví dopisního papíru musejního, případně návrh balíky pro výroční zprávu musea za rok 1907.

Nový obhájce v Hradci Králové. Pan JUDr. Frant. Halouzka vstoupil do kanceláře pana Dra Alfr. Rudolfa, advokáta v Hradci Králové, jako obhájce ve věcech trestních. Nového obhájce předchází z Prahy, kde dosud působil, pověst nejlepší.

Z čítárny městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárnu musejní navštívilo v měsíci březnu v 13 večerech 731 osob. Tímto vydáno v čítárně na 468 žádanek 317 svazků a 203 děl předlohových a více než 10.150 jednotlivými předlohami. Domů zapůjčeno 230 osobám 260 svazků knih odborných a 988 předloh. Do okolí 11 osobám 26 svazků knih odborných a 920 předloh. Na všeobecně projevěné přání otevřena jest čítárna a knihovna musejní také ve středě od 4–6 hod. odpol. Upozorňujeme na toto rozšíření hodin čítárenských všechny, kdož hodlají knihovnu a čítárnu vynítkovati k váženému a klidnému studiu. Návštěva čítárny v tuto dobu dovolena jest jen studujícím vyšších tříd škol středních, aby zamezen byl nával, který v obvyklých hodinách v čítárně panuje. Ostatně chtěla rozšířením hodin čítárenských správa musea přijíti vstříc i četným návštěvníkům, jichž počet potěšitelně vzrůstá, a doufáme, že uvedeným opatřením ještě vzroste. Do knihovny zařadeno mnoho různých spisů a děl. Všem dárčům vzdává správa čítárny vřelé díky. — Za členy musea se přihlásili: slé. Klementa Kroužalková, uč. v Jičíně a p. J. Seitz, dílov. c. k. odbor. školy zde. Čítárna otevřena jest v neděli od 10–12 hod. dopol. a v úterý a v pátek od 6–8 hod. večer a ve středě od 4–6 odpol.

Panorama Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje ve dnech 6.—12. dubna 1907 řadu obrazů na světoznámé Postojenské jeskyně, jež krásou, zajímavostí a bohatostí krápníků předčí největší jeskyně americké.

Pozvání k výborové schůzi všeobecného spolku, která se bude odbyvati v sobotu dne 6. dubna 1907 o 6. hod. večer v hotelu u Černého koně v Hradci Králové, s následujícím programem: Čtení zápisu o minulé výborové schůzi. Zpráva jednatele. Zpráva pokladníka. Příští program. Přijímání členů. Volné návrhy. — Členové a hosté včelati jsou vítáni!

Spořitelna královéhradecká. V měsíci březnu 1907 nloženo na vkladní kníčky K 126.719.59, vybráno K 274.312.34, vklady koncem března K 11.581.108.86; na hypoteky půjčeno K 10.460.—, splaceno K 24.384.99, na hypotekách koncem března K 9.847.760.53; cenových papírů v zásobě za K 2.099.000.—, uložené přebytky K 484.667.03.

K volebnímu ruchu. Pánům pokrokovým musíme sdělit, že jsme s p. Srdínkou nijak nebyli ve spolku a že naše stanovisko k němu není žádnou komedií. Své požadavky prohlašujeme zcela veřejně. A že by kandidatura Srdínkova byla zajištěna, to jsme ani na počátku volební kampaně nemysleli. Při tom však tím méně se domníváme, že by svítězil pokrokový p. Ant. Štěpánek. O samostatné kandidatuře vzhledem k nejasnému stanovisku Srdínkovu uvažováno u nás již dříve, než se stalo veřejně hlavním jméno p. M. Morávka. Ten by chudák těch hlasů nabral! Ponechal tedy technické podium p. Štěpánkovi, při jehož řečech se voličstvo také dost pobaví. Katolická strana na našem venkově chce voliti muže přímého, rozhodného, který účelu svého poslání dobře rozumí. Pan dr. Pekař jako majitel hospodářství, který tak dlouhou dobu mezi venkovským lidem zdárně působí, naděje naše nesklame. A náš venkov že jest sanedbný? Co to slyšíme? Vždyť přece pokroková práve tenhle venkov „poučovali“ tolik často. Ale pravdou jest tolik, že náš venkov prohlédl již cíl pokrokovské vědy, probudil se a začíná uvažovati samostatně. A není tak jen mezi katolíky. Již ani evangelici nedají si všechno od pokrokové namluviti; již i ti rozvažují důkladně, mají-li dáti hlasy své ramenáti, protikřesťanskému pokrokovci, či upřímnému katolíkovci, který háje

svobodu katolictva, dovede šetřiti i upřímného přesvědčení náboženských stran jiných. Který rolník Krista dosud ctí jako Boha, nedá svůj hlas ani pokrokovci ani socialistovi. Pozor, jen aby nenastala mnohá zajímavá překvapení!

Agrární poučování při volební schůzi v Kukleněch. (Dokone.) Mohu skutečně říci, že jsem byl velice zvědav na to, jaké stanovisko zaujme p. kandidát ke třem, abych tak řekl moderním požadavkům našich pokrokařů a s nimi spojených socialistů, totiž k žádám jimi reformy práva manželského, rozluce státu od církve a k volné škole. Ale p. kandidát mne překvapil rozřešením problému prostě a krátce tím, že má za to, že se o nich v příštím parlamentě ani prý jednati nebude a že jsou předčasně ventilovány. — Ale politik takto odpovídati nemá, pro něho žádná časová ventilovaná otázka nesmí býti předčasná, neboť neobratným vůdcem ten, jenž taktiku a moc svých odpůrců podceňuje a vše ať z jakýchkoli důvodů odkládá ad kalendas Graecas, neboť on se často asi setká se zlověstným: Hannibal před branami. Nás katolíky Hannibal — když již mluvíme obrazně — třeba s Masarykem spojen nepřekvapí, my základním cílům pp. pokrokařů věce čelíme a čeliti budeme, neboť víme, že jim reforma práva manželského jest jen branou k rozluce státu od církve. My chceme a právo k tomu máme od pana kandidáta slyšeti, zda zaujímá ohledně manželského práva stanovisko práva církevního — že totiž manželství jest svátostí, kterou si snoubenci sami udělají — či stanovisko pokrokařů, že jest to rozvlátná smlouva, z čehož obojího plynou arci důslednosti další. Právě-li p. kandidát, že otázka tato není akutní, tož patrně ani nenabídl do spíseř a novin pokrokařů a socialistů. Stejně povrchní stanovisko jeho o škole; on totiž chce svobodného učitele ve svobodné škole. To jsou krásná slova, ale odpusťte, zase jen slova. Já bych prosil, aby nám kandidát přesně vysvětlil, co si pod pojmem „svobodná škola“ představuje, zda školu s náboženstvím či bez něho a kdo tomuto náboženství má vyučovati, zda snad i třeba učitel atheista! Toto uvěsti pokládal jsem za svou povinnost a doufám, že tato slova sine ira et studio pronesená přinesou kýženého vysvětlení a objasnění. Setva Dr. Petr domluvil, ozval se frenetický potlesk z řad veškerého posluchačstva, což štáb agrární tak zarazilo, že se neodvážil již ani vystoupiti se sepsanou resolucí.

Křesť. sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v neděli 7. dubna pro své členy a příznivce spolku přátelskou zábavu za laskavého účinkování chvalně známého sboru tamburašského katolické Jednoty královéhradecké; sbor říditi bude dp. J. Šabala Začátek o půl 7. hod. večerní. Zařízení restaurační. Zlat Bůh!

Pohanské pohřebiště asi z doby bronzové objeveno v lese velkostatku Dobřenického, zvaném „u soudného“. S dovolením majitele pana Karla Weinricha pilně se tam kope a nalezené staré popelnice, misky a bronzové ozdoby ukládají.

Z Dobřenic. Dne 1. dubna měla farní osada svůj den. Náš nejdůstojnější pan biskup navštívil nás, aby uděloval svátost sv. birmování a vykonal kanonickou visitaci. Všechny vrstvy obyvatelstva zapomínajíc na to, co je jindy dělá, svorně se přičinily, aby vrchního pastýře důstojně uvítaly. Na rozkaz pana patrona vystavěna za dohledu úředníků cukrovaru krásná brána chvojím, praporeci a případným nápisem zdobená; k žádosti duchovního správce nejen chrám, ale i soukromé přibytky ozdobeny praporeci. Hlaholem zvonů i ranami hmoždíků oznámeno netrpělivě čekajícím, že vrchní pastýř diecése přijíždí. U brány seřadil se zatím průvod k uvítání Jeho Biskupské Milosti. V průvodu za školní mládež kráče lo mělnictvo velkostatku a cukrovaru s hudbou, za ním živnostenský spolek z Dobřenic, Kratochů a Babč. Kolem nejdůst. pana biskupa tvořil spálř basičský sbor z Prav. Nejprve jménem duchovenstva vikariálního uvítal nejd. pana biskupa v zastoupení ochravného pana vikáře vldp. vikariální sekretář Pospíšil, jménem farní osady duchovní správce a žák Zamp. Ten v krátké básni věnoval Jeho Milost jako nástupce sv. Metoděje, který v jeho stopách přichází hlásat pravdu Kristovu a udělovat milost Boží. Na to pozdraven nejdůst. pan visitátor velmožným panem patronem Karlem Weinrichem, p. c. k. místodržitel radou a okresním hejtnanem Steinfeldem, p. c. k. okr. školním inspektorem Krémářem a pány starosty příslušných obcí. Za hlaholu Cyrillo-Methodějské hymny „Bože, cos ráčil“ bral se průvod do chrámu Páně. Ač patrný byly na hlase nejd. pána stopy námahy ve svatém týdnu, vystoupil sám na kazatelnu, aby věřícím hlásal slovo Boží. Po udělení svátého birmování doveden v průvodu do školní budovy, kde v překrásné ozdobené třídě vykonána za přítomnosti místní školní rady zkouška z náboženství. — Pak byla prohlídka chrámu Páně a jeho památnosti. Odpoledne po krátké odpolední pobožnosti a modlitbách se zeměle za velikého účastenství lidu rozloučili se nejdůstojnější pan biskup v chrámu Páně krátkou a dojemnou řečí s osadou. Žákyně Dobřenská podala mu na rozloučenou jménem celé osady vonnou kyticí čerstvého kvítí, načež za hlaholu zvonů a střelby provázen vřelými pocity úcty a

lasky všech odejel, aby pokračoval v další své apoštolské cestě. Bůh ho posiluj a jemu žehnaj!

Ze Sádovska. (Klub lidí bystrého sluchu). Takový klub založen zde nedávno — bez stanov. Ze snamenitě působí, to není nikomu podivno. Ale že jeho členové věští různé události až na několik hodin cesty, to jest u nás něco neobvyklého. Vše dobře vidí a cítí, zvláště i takové vady povahy lidí, kterých tito sami neznají. Jak slyší členové toho klubu slovo „náboženství“, již se jim vlasy odporem a hrůzou na hlavě ješí. V několika novinářských dopisech ukázali svoji zvláštní dovednost. Leč jejich tupení, metané v tvář rozhodným katolíkům, má málo výsledků. Mnozí lidé se vyjádřili, že by členové neprotokolovaného klubu mohli ještě s rozdávaním svého rozumu sedkati, až budou starší a zkušenější. A tak pokročí trůfalou a hodně neobratnou prací svoji bezděčně pracují na obrození a vzrušení katolického ducha. Den co den přibíhají se noví katolíci k práci; nechtějí slyšati hřbetu pod pokročískou knutou. Nejvíce klub slídivých má namířeno na našeho duchovního správce; nic na něm dobrého nevidí. Brzy jest dp. farář ziskuchtivý, bray ctižádostivý, jindy jest málo dovedný nebo málo učený; jindy zas se pan farář příliš plete do politiky. Pamatuj si však, učený klube, že u vědomělým lidem více se zamlouvá pilná a propěšná práce, než veliké fráze, které jsou hodně pohodlné a laciné. Pomluvy nejméně sluší lidem, kteří se nazývají vzdělanci. Co jste to jen napsali o přejčování peněz ze záložny? Sami vaši přátelé zarděli se studem, když četli vaši nepravdivou zprávu; ač mnozí z nich povinností náboženských nekonají, přece tak často výpomoc v záložně nalézli. A v příčině zúčtování záloženského tvrdíme, že jste bezcharakterně lhali a pomlouvali našeho duchovního správce. Nám jest známo, že p. farář všechny knihy záloženské po 2 roky vlastnoručně, zcela bezplatně uzavíral a dvakrát roční bilanci beze vší cizí pomoci sestavil. Dokažte, lháti, že naše slova nejsou pravdivá. Jen s chutí do práce! Umíte-li prohané pomlouvat, ukažte, že dovedete také dokazovat! Prosatím tolik na vaše nepoctivé útoky.

Z Nechanic. Dne 1. dubna měl v Nechanicích na radnici řeč kandidát poslanectví p. dr. Reyl. Sál byl do posledního místa naplněn. Ze všech řečníků rozličných stran, co jich zde bylo, nikdo tak klidně, věcně, všestranně a umírněně nepromluvil. Po všeobecném úvodě probral otázku živnostnictva, jeho výrobu, tovární konkurenci, dotekl se případně penze a zaopatření pro stáří. Přednesl o poměrech maloobchodnictva a přelšel ku zájmům agrárním. Vylíčil stav velkoprámyslu, náš poměr k Uhrám, organizaci drah, tiskový, občanský i trestní zákoník, dále probral otázku dělníckou, poměr úrazové, kladl veliký důraz na národohospodářství a zvláště vytkl úkol kulturní. Dokládá, že dlouho odsouditi hádky náboženské, které jako i národnostní nesváry oddalují a znesnadňují naše nutné úkoly národohospodářské. Tím sdružuje se vývoj národa malého a reformy potřebné v úřadech a školství. Krásně a případně pojednal o histor. státním českém právu a nyní vypočetl jednotlivé body, jak pracovati má budoucí parlament a naši zástupci na něm. Řeč našla u posluchačů veliký zájem, jen tu a tam ozval se některý známý socialista. Nikdo se však nehlásil k věcným poznámkám. Ah pardon! Přihlásil se národní socialista, pomocník malířský ze Starých Nechanic. Ten však místo, aby činil dotaz, začal o stávkách tak tiše mluvit, že nikdo nerozuměl, a pak po školácku odflákal, čemu se ze socialistických listů naučil. Předseda mu řeč přerušil; byl to starosta p. Rašín, obchodník a majitel domů; není divu, že mu tedy nebyl milý řečník socialistický. Předsednictvo bylo městská rada, purkmistr Fr. Rašín, první radní Boh. Vančura a II. radní Ant. Maděra. Je ku podivu, že v našem městě tak klidně prošla řeč katol. kandidáta dra. Reyla! Sám p. předseda projevil podivení, že se mohl katolický p. kandidát odvážiti do takového města husitského, kde na náměstí stojí Hus. Schůze šťastně ukončena. Ale po schůzi vrhli se mnozí jak v záse, tak v hostinci na purkmistra Rašína, že si udělal z obecnictva „april“, protože Nechanice nejsou husitské ani pokročíské, a občané si libují, když chrám je plný v neděli; vždyť i ti obchodníci hodně prodají — a pak, že prodává sám evičky — a je rád, když obchod běží. Pokročíšům pak ustříhli také kousek i socialistům — že město není husitské, protože Hus chtěl, aby se přijímalo pod obojí, a oni nepřijímají ani pod jednou, že zapovídal všelijaké kupectví a kupčení, zkrátka že to něco je od „H“ ale ne husitství. Zbožní pak katolíci se diví, jaká práva má městská rada v Nechanicích, že může město nazvat „husitským“, když ani jednu vlastnost po Husovi nezdědilo — leda emutné dědictví husitských válek a třenic ve městě!

Pokročíským lhářům v Dobrušce. „Hlas Pokroku“ ryčně prohlašují, jak prý „Obnova“ lže. A víte, v čem ta ukrutná lež záleží? Obnova napsala, že Sokol obdržel na výlet do Prahy od města 100 K. Nyní „Hlas Pokroku“ s jásotem objevil, že Sokolům dáno pouze 50 K. Opravujeme (indí) ložné ciferní, bezúmyslnou chybou. Na svém stanovisku však k tomu daru nemáme

nic. Teď však již potřebl vyzýváme prohané pokročíše, aby dokázali, čím a jak dala na jevo Obnova neznalost té skutečnosti, že v době Karla IV. evangelická církev ještě v Čechách nebyla. Dokažte, prohnaní, že ušní zpověď zavedena v církvi teprve v 15. století, jak vy tvrdíte. A mluvíte-li o inkvisici katolické, už dávno dle soudů samých protestantů máte věděti, že daleko horší, přímo surová a barbarská byla inkvisice lutherská, kalvínská a husitská. A když mluvíte tak „slušně“ o tom, jak „páteři tyli a vyřírali“ z vás všech, vzpomene, že státy (a tedy poplatníci) museli platiti daleko větší peníze židovským bankéřům jako úroky z velkých státních dluhů; a tyhle obrovské miliony berou židé bez práce. Lžete neustoune, že církev měla ve svých rukou svět (!) téměř 2000 let a že mohla z něho udlati ráj. Což ta první století pronásledování? A tisíc let trvalo, než aspoň Evropa celkem byla pokřtěna. A měla-li církev tak velikou moc, proč každou chvíli tržila surové rány a nésila od těch, kteří se slobili, že má nastati obecný blahobyt a pořádek na základě obmezení jejich moci. Lžete drze tvrdit, že vraždění hugonotů se dalo s vědomím a dokonce požehnáním papežským. Papež dověděl se o všem až po skutku. Zato nechte věděti, jak zdoluhavými mukami byly odpravovány v Čechách tisíce katolických kněží a jiných katolíků od husitů. Drží lháři, dokažte též, že u nás zničila kultura církev. Husité to byli, kteří katolické kulturní památky rozbíjeli, páliili; husité sebrali jmění university pražské, tak že potom jen živořila. Husitští a protestantští pánové stavěli se zpuště proti vyššímu vzdělání rolnických synků. Tak to vypravuje nestranný dějepis Tomáš, Palackého, Denišův a Wintrův. Že zavínili Bílou horu soběti a zbyřili páni protestantští, to nepopře nikdo. Tyránové, kteří utiskovali robotný lid jako Turci, chlubil se, že chtějí bojovati pro svobodu. Jméni vydržené na rolnictvu schovávali do vlastních kapes a dávali je zbyřilemu cizinci Fridrichu Falckému. Tak to je, prohnaný tisku, a tak to pravdu zůstane, i kdybys sebe fanatičtější nadával.

Z Brandýsa nad Orlicí. V každé farní osadě od pradávna se zvláštní ohlasností slaví se památka vzkříšení Páně. Letos však zvlášť dojemně a slavně konala se památka ta i v městě Brandýse nad Orlicí. Po 7. hod. večer vyšel právod z chrámu Páně zahájen školní mládeží, kterou vedli p. t. členové sborů učitelských; pak šli mládenci a panny, sborové husité, hudba, ct. sbor literátů, sbor chrámový řízením p. ředitele Jer. Bittnera; vldp. farář nea Nejšvětější se assistance dp. G. Štorka, katechety z Nám. Brodu, a místního kaplana. Za Nejšvětějším krácela sl. městská rada s p. starostou v čele, zástupcové c. k. úřadů, sl. zastupitelstva všech přifařených osad a nečetné davy věřícího lidu. Všechna okna, kudy právod se ubíral — letos — po lidské paměti ponejprv — byla chvilýhodnou obětavostí všech měšťanů vkusně osvětlena. Vsorný pořádek při právodu illuminace města a vanešenost slavnosti samé působila mocným dojmem na všechny účastníky. Dej Pane náš, aby osvětlení toto nebylo jen osvětlením oken, ale srdcí i rozumu, aby všichni poznali Tebe: „Světlo pravé“ a pod praporem Tvým se shromáždili a ve svornosti skvětal blahobyt starobylého lázeňského města našeho. — Při této příležitosti musíme uiniti i zmínku o našem chrámovém spěvu, který neúnavnou péči horlivého p. ředitele sboru Jer. Bittnera vyžádal se na stupeň, jemuž rovného sotva bychom našli v kterémkoliv městě venkovském. Po všechny dny svátků velikonočních byly dle předpisů církevních přednášeny všechny spěvy i „hodinky temné“ sl. targickou přesností i skutečným pozorováním. Zvlášť dojemně působilo po slavnosti vzkříšení nad míru krásné provedení: „Regina coeli“ a druhý den spěvy při slavné mši sv. Odpoledne krásné, přednesené litanie. Veleváženému p. řiditeli upřímně přejeme, aby ještě dlouhá léta s takovým nadšením ve spěvu chrámovém čest a chvála Boží množil k dobrému i samého města.

Z Hořm. Městce. Schůze katol. organizace. V pondělí velikonoční, dne 1. dubna, konala se ta před polednem okres. schůze katol. organizace pro volební okres čáslavsko-chrudimský; zvolení byli okres. důvěrníci a výbor, potom jednáno bylo o příštích volbách. Kandidatura p. Havelky za stranu agrární, ačkoli jí bylo hleděno příznivě vřít, byla všeobecně zavrhována pro neuspokojivé odpovědi na otázky v příčině náboženské i pro neuspokojivý program jeho v otázce zemědělské. Přijaty byly některé návrhy o kandidátech poslaneckých. Odpoledne byla důvěrná schůze pro město a okolí. Účastníků bylo asi 500 a to skoro vešmě; mužů. Místo p. prof. Drápalík, který nemohl se do schůze dostaviti, promluvil o významu a potřebě organizace katol. lidu dp. Sobotka z Chrudimě. Řeč jeho byla s pozorností vyslechnuta a s blucným projevem souhlasu přijata. Po ní přihlásil se ke slovu p. Hrubý, starosta z Čepč. Největší obdivoval, že je dobrým katolíkem, potom hájil agrárníky a napadal Sdružení katol. zemědělců i ty, kdo schází přídali. Povídání jeho nemělo konce, mluvil patě přes deváté a spleti všecko možná dohromady, co s předobázející řečí a katol. organizací nemělo žádné souvislosti. Hleděl svým

křikem uchvátit, ale dotáhl pravého opaku. Velikou veselost vzbudilo, když si vyjel i na biskupa a pravil, že pražský arcibiskup Škrbenský byl obriajntantem a v 66. roce že bojoval a snad také statečně utíkal. V záse povstal veliký smích, když dp. Sobotka připomenul, že v roce 66. p. kardinál byl asi 3 roky star a proto že těžko mohl býti teakrát obriajntantem. Když přítomní nechtěli již prázdné povídání p. starosty poslouchati a zdvihali se k odchodu, odhal mu p. předseda scůze slovo. Krátce ale Hane odpověděl p. Hrubému řečník dp. Sobotka. Řekl mu, že nemá ani schopnosti, aby posoudil, oč se jedná, ačkoli to bylo tak jasné vyloženo, že nepotádají schůzi katol. zemědělci, nýbrž organizace katol. lidu vůbec, že neměl nejmenšího práva, aby urátel a níže podezřival organizované katolíky, katol. zemědělce a kněžstvo, zvláště když v celé řeči žádné strany politické nebylo ani dotčeno, tím méně agrárníků a že dle řeči předáku agrárnických a jejich novin není strana agrární tak náboženství katolickému přátelskou, za jakou ji i sebe p. starosta Hrubý vydával. Svým vystoupením pan starosta pohorl úplně a straně agrární, které se postavil za patrona, spíš ublížil ostudu než jí prospěl. Rozhořčení bylo všeobecné a panu starostovi podávány důkazy toho až příliš zjevné. Patřili-li takoví lidé k nejlepším ve straně agrární, pak je možné vysloviti této straně jenom neupřímnější soustrast. P. starosta přispěl svým vystoupením jen k tomu, že veliké množství účastníků schůze tím více se přesvědčilo o potřebě a prospěšnosti katol. organizace — a za to p. starostovi močrát děkujeme.

Z Liběšatna. Dne 22. března avolána byla zde schůze pod názvem „živnostnické“ do hostince „Obecní dům“, při které přednášel c. k. soudní adjunkt ze Semil p. Dr. Matoušek na thema: „Jaké kroky by měli podniknouti zdáji živnostníci, aby zde mohlo býti utvořeno Společenstvo.“ Sběhli té přítomní byli učitelové pp. Najman, Šudek, Hájek a Čejka, agrárníci s p. Pavlem Janatou v čele, pokročí, sociální demokraté a několik živnostníků. S přednáškou byli přítomní celkem spokojeni. Toliko na některých bylo viděti nevoli, když pan c. k. soudní adjunkt pravil, že Společenstvo bude moci jménem živnostníků vymáhati důlhy, aby tento neměl s tím žádných nepřijemností. Po přednášce představil se p. c. k. soudní adjunkt Dr. Matoušek — ku překvapení některých přítomných, za kandidáta poslanectví — a to za živnostníky venkovských obcí na Lomnicku, Novopacku a Heticu. Přibral by prý stranu pokrokovou, sociální a agrární zvláště na Heticu. Tam má prý mnoho přátel z té doby, kdy tam byl c. k. soudním adjunktem. Z přítomných přihlásil se o slovo pan Línka, tovární střízenc, který opakoval naučené fráze, které možno od něho slyšet vždy, kdykoliv do hospody přijde. Litoval katolíky jižních Čech pro jejich nevědomělost atd. Na tom pánovi jest viděti, že se mnoho nezdědával od té doby, kdy byl ještě pámem nad trakařem. Předák zdejší sociální demokracie p. Kieger projevil úplný souhlas s kandidaturou páne Matouškovou a sliboval, že, co mu bude možno, bude hledět, aby mu získali mezi „svými“ co nejvíce hlasů. P. učitel Najman (anecny extheolog) ujistil p. kandidáta, že dostane daleko přes 100 hlasů učitelských. Potom Dr. Matoušek napomenul přítomné, aby každého jiného kandidáta poslan. nevolili, který by prohlásil, že není pro rozluhu manželskou, volnou školu (rozuměj beznáboženskou) a rozluhu církve od státu. Opakoval, co řekl nedávno zde na schůzi čistě sociálně demokratické, kde varoval demokraty, aby nesvetovali tolik přátele proti agrárníkům, aby tito ve případě užších voleb nedali pak hlasy své kandidátu katolickému. Pak by prý ani on, p. c. k. soudní adjunkt, ani pp. učitelové nemohli tak vystupovati. (Proti čemu? Proti našemu náboženství?) Na konec pravil: „Myslím, že proti mé kandidatuře nebude žádná jiná strana než klerikální (rozuměj katolická), ale to si budu pokládati za čest!“ Z toho všeho viděti, že pan dr. Matoušek mnoho politického přesvědčení nemá, ale že horoučtě státně na poslanecký mandát, aby jím akolij svou až báječnou ctižádostivost. Velice jest se diviti tomu, kde se tolik všestranného vzdělání a moudrosti v c. k. soudním adjunktu dru. Matouškovu vnde, poněvadž zde je všeobecně známo, že za svých studií tak pozoruhodnými vědomostmi nevynikal, aby opravňoval k nadějně kariéře politické. Či má býti ministrem?

Smích nad horách. Dosud s daleka pozorovati jest na Krkonoších a horách Orlických sněh, jehož tam leží spousty nebyvalé, rovněž paborkatinná Českomoravská sněhem jest pokryta. Rolnictvo s beznadějí hledí vřít letošního roku. Práce polní valně se spozdí.

Výber k oslavě 100leté památky obnovení gymnázia jiřetuského záde zvevo všechny bývalé žáky o sdělení adres (po případe i dat biografických), aby seznám jejich v „Památníku“ byl úplný a předkládá těm, kdož se o aktivnost zajímají, zatímtní program slavnosti: 1. V pátek 28. září večer uvítání hostů. 2. V sobotu dopol. slavné služby Boží v děkanském chrámě Páně. 3. Po mši sv. návštěva kostela sv. Ignáce, starého a nového gymnasia. 4. O 1 hodinu banket. 5. Večer slavnostní akademie. 6. V neděli o 9. hodině sv. v kapli gymnasia! za semelé profasory

i šálky. Pak návštěva hřbitova. 7. V I bod. vycházka žatva s hradem do Libosadu. (Tělocvičné hry.) 8. Večer věneček. Rovněž žádá výbor ty, kdož miní koupiti si „Památník“, o přihlášku, aby mohli býti přiblížně stanoveni počet výšek. Cena jeho dle rozsahu bude 2-3 K. Definitivní program bude rozpracován svého času osobně dle sdělených adres.

Z Lás na Dálku. Ve schůzi voličů v Heřm. Městci dne 1. dubna konané odvolával se jeden sgrárník na mne, že při schůzi v Čivčích jsem řekl, že kněžstvo organizuje na základě nařízení s vysokých míst. To je velmi lačný doklad ku pronesené řeči; tamhle na Labi to povídali, já tam sám nebyl, ale řeklo se to. A tím se má dáti někdo zakřiknouti? V řeči své v Čivčích jsem jasně prouel toto: „Organisaci konám na základě usnesení se „Jednoty katolického lidu v Čechách“, která nás duchovní pastýře vybízí, abychom postavili se na obranu svaté věci a jménem těch v jednotě shromážděných kněží i neknežů jsem já mezi vámi zde.“ O nějakém nařízení biskupů nebylo řeči. Po přednášce domlouvali mi v soukromí dva sgrárníci, že jsem organizaci konati nemusel, že ji u nás není třeba, že oni přece jsou dobří katolíci. Řekl jsem: „Dnes běží nejen o to, aby katolíci pevně věřili, ale také pro víru bojovat a to první musí býti duchovní pastýř; tedy nahlédnete, že jako kněz organizaci konati musím, a že bych těžko si zodpovídal jak ve svědomí, tak před svou vrchností, kdybych se boji tomuto chtěl vyhnouti. Kde mi poskytnou místočko ke schůzi, tam půjdu vřde. Tolik na dorozuměnou.“

V. Šal, farář.
Ze Sv. Kateřiny u Hory Kutné. Školní dívky ve Sv. Kateřině pořádají ve prospěch školních pomůcek a chudých dětí školních v neděli, dne 7. dubna t. r. v sále hostince p. Peroutky divadelní představení „Za matkou“. Dětská hra se zpěvy. Slova i hudbu napsal Jos. Al. Horák.

Z Mikulče u Svitav. Členové kongregace ss. R. ze Svitav P. Ondřej Kössler a P. Jos. Radiceb odbyvali v malé naší farnosti od 24.-31. března obnova sv. misie. Zeď byla požehnána. Účastenství každodenně takové, že chrám Páně sotva stačil. Ku stolní Páně přistoupilo 627 farářův. Obecní zastupitelstvo a spolek hasičský účastnili se korporativně. Nemocní vyžádali si horlivé misijnáře do domů. Bůh odplatí vytečeným karatelům a našemu milovanému dobrodinci, jenž na Mikulč tak štědře pamatoval.

Z Rychnovska u Skutče. Na den 1. dubna svolána byla voličská schůze Sdružením katol. zemědělců na Rychnovsk do hostince p. Macháčka. Známý vrbolní p. velitel zdejšího okres. výboru — dlouholetý bývalý p. starosta — i ve volbě schůzové místnosti prováděl heslo: „Svět k svému“ — anebo se domníval, že lidé naši tam nepjdou — a páni si schůzi mezi sebou odbudou; ale silně se přepočítal — schůze byla četná námi navštívena; v místnosti muž na muži — jako by napěchoval. Schůzi v místnosti přeplněné nebylo možná odbyvat. Teprve z nouze byl katolický majitel „Sklenářský“ dobrý. Při volbě předsednictva byl již druhý malér — chtěli míti své lidi v něm, že katolíci zemědělci proti tomu se ohradili a dokázali, že byl špatně počítán poměr hlasů pro navržené předsednictvo; po té zvolen předsedou p. Al. Hromádka z Rychnovska. — Pan kandidát Padour z Vavřavě přednesl svoji programovou řeč četným velice uměrně. Po řeči p. kandidáta Padoura, který učinil katolickým organizovaným zemědělcům výhradu ohledně tříštění sil — promluvil místní farář a vytkl, že sdružení našeho bylo a jest potřebí — poněvadž sgrárníci jsou nábožensky indiferentními aneb i nepřátelky amýšlejí a proto kandidáta strany agrární voliti nebudeme. V odpovědi své pak prohlásil p. Padour, že jest zmocněn sdružením prohlásiti, že sgrárníci nic proti náboženství nepodniknou — avšak pozitivní záruky přece nedal. Na to činil p. Jindra z Lásan výtku p. Padourovi, že dříve o nás okres pánové nestáli — a nyní že jenom našich hlasů potřebují — a končí provoláním pro p. J. Krejzu, kandidáta sdružení katol. zemědělců. Navrh ten téměř všemi přítomnými se přijímá. Těži nás, že p. Padour sám uznává, že na Skutčsku jsme dobře zorganizováni.

„Pravda“ česlavská, pravda pravdomelí. Pravdou se nazývá hrdo, ale někdy se nechá unéstí strannictvím a to nejvíce proti těm katolickým a pletá si cestu. A tak se stalo také posledně, kdy posuzuje poslední kat. schůzi pořádanou 25. března b. r. v Čáslavi. Musel se ti tudíž odpověděti na některé výtky činěné schůzi této. To, co vypráví o tom klíči a stolu, je směšné, a nikdo z nás o tom nic neví. Dávěrná schůze se uspořádala musla, poněvadž to byla schůze dávěrníků, a ostatně legitimaci dostal každý, kdo se o ni hlásil. Vždyt přítomno bylo též více agrárních, „časiťů“ — ba ani sociální demokraté nescházeli. My katolíci nejsme zvyklí hrubosti a sprostotě a víme dobře, že, kdyby byla pořádná schůze veřejná, že by se nahrnulo lidíček všelijakých, kteří mezi námi katolíky nemají co dělati, kteří by nám avévolně schůzi rosbili, než by nás k slovu připustili. Či neděje se to tak? Co pak se tře těch nepravd, na něž narátá a které dle tvé moudr. si a pravdomelnosti se do myšl. oveček cpon, vyřizuješ, aby se otárala přítomných i nepřátel, a ti všichni ti dověděti musí,

že, co na schůzi této bylo promluveno, bylo věcné, pěkné — poněvadž to bylo pravdivé. Máš radost, že nás bylo na 500 — jak se organizace rozmáhá. To ti věřím, jenže ta nesmírná radost tvá ti nejde od srdce. A víš, proč se rozmáhá? Protože, kde jaké tiskoviny, třeba týdeník, se o nás katolíky otírají, židé a jinověrce hájí; a katolíci proto prohlédají, poznávají tu nepoctivost nepřátel. Ty listy rozesílaly národ náš na mnoho stran a kat. lid jim ani těm stranám déle věřiti nechce, nemůže a nesmí. A proto se organizují v jednu stranu stavů všech, proto tím více slibují hájiti víru otců svých, čím více nepřátelé nás tupí. Tolik ti podotýkáme pro dnešek. Až bude po druhé naše schůze, přihlas se — libo-li ti, o legitimaci; obdržíš ji a pak pověz pravdivé, jak ta pravda vypadá.

Ze Slatčan. Pozor, bděte a modlete se, katolíci slatinští. Máme snad světit mandát odpadlíkov? Všem budiž čest, kteří se o katolickou víru zasloužili; leč nutno stále býti v práci a na stráž. Pozorujme násilnictví a nevědomost těch, kteří se sami nazývají svobodomyšlnými a pokrokaři. Stojíme věrně při svatém kříži, nedejme si topiti své ideály. Nepřátelé vaši před volbou oblékají roucho beránčí, jsou velice opatrní! Postavme se do organizovaného šiku a pak budeme proti odpůrcům silní! Zdravě Bůh!

Z Červ. Janovic. Na neděli 24. března svolal schůzi voličů zdejšího okolí kandidát poslance, agrárník pan G. Švejk, rolník ze Sv. Kateřiny; účastenství bylo velmi četné. Objasnili nelehité program strany agrární, který byl od přítomných s potleskem přijat. O náboženství se však ani slovem nezmínil, bespochyby z obavy, aby voličové nezdědili, že agrární strana jest náboženství věci soukromou (t. j. vedlejší). Po jeho řeči přihlásil se k slovu pan Fr. Říha, rolník z Onjezdce, který zmluv se o tom, že náboženství bylo, jest a dá Bůh i bude vždy základem života rolníků, též se jménem přítomných pana kandidáta, jak by se zachoval jako poslanec k známým třem bodům, o jejichž uzákonění nepřátelé víry v příští radě říšské pracovali budou; jsou to: rozlučka manželská, rozlučka církve od státu a vypuzení náboženství ze škol (bouřlivý souhlas). Otázka tato je zajisté nadmíru důležitá, časová a proto přirozená. Než bobužel pan kandidát nevěděl si rady, jak odpověděti; vyhýbal se určité odpovědi, zaváděl řeč na jiné věci, dělal také uraženého, že přý k němu není důvěry, že on je dobrým křesťanem, že hlavní věc je štíti po křesťanstvu a pod. Nepochybujeme, že pan kandidát je dobrým katolíkem, to je vše možno, však to týká se pouze jeho osoby; kdo však chce zastupovati katolický lid, od toho také lid samozřejmě žádá, aby v říšské radě jeho náboženské zájmy hájil a to s vědomím nyní, kdy potřeba toho je srovnatelná; je-li dobrým katolíkem, jak pravil, pak také hájí zájmy katolíků bude mu velmi snadným. Řekl též, že poslanec musí býti pro všechny, pro všechna vyznání, nejen pro katolíky. Nešťastná to výmluva. Vždyt my také chceme, aby byl pro všechny; my nejsme tak sobečtí; nezapovídáme hájení zájmů jiných vyznání a neměli bychom bývali ničeho proti tomu, kdyby byl povstal též některý evangelík a přednesl své přání v ohledu náboženském; právě proto, že poslanec je pro všechny, chceme, aby byl také pro nás, pro katolíky, kterých je v našem okolí přes 90 procent! Ale něco se říci musí, že ano? Zájmy naše náboženské nečelí proti jiným vyznáním, přejeme každému plnou náboženskou svobodu, ale považujeme také za svoji přímou povinnost, své náboženství hájiti. Proto také nikdo ze soudných posluchačů nevěděl, k čemu mluvil p. Sova z Habřiny, který začal vykládati o náboženských válkách a jich zlobných následcích (které ostatně každý uznává); poznámka jeho byla zcela nemístná a k věci nepatřící. — Nejohlednějším konfiskem těch pánů bývá, že s jakousi strojenou rozhořčeností prohlašují, jak je to smutné, zatahovati náboženství do politiky. Že je to znevažování citů náboženských a pod.; jak každý víd, řeč tato docela nesouvisí s dotazem, který učinil p. Říha, ale i sama o sobě je to řeč neupřímná. Náboženství dnešního času do politiky zatahovati nikdo nemas! O to přičinili se již, bobužel, naši nepřátelé, kteří chtějí cestou politickou na říšské radě známé protináboženské zákony prosaditi. Nyní politika sama dotýká se náboženských otázek a to velmi důležitých, a proto je nejen naším právem, ale povinností všech lidí dobré vůle, aby se takovým snahám co nejrozhodněji opřeli. A k tomu vede jen jediná cesta, totiž: žádati na svých poslancích, aby na říšské radě mimo jiné též náboženské zájmy svých voličů hájili. Toť zajisté každému pochopitelné. — Proto tím více překvapilo každého uvědomělého posluchače, když pozoroval ty neupřímné vytáčky p. Švejka. — Nechtěl si vzpomene každý na Francii; tam nepřátelé církve přivedli to tak daleko, že jmění kostelní i farní bylo vládou uloupeno. To nepřítel vše najednou. Začátky byly podobné jako u nás. A tu se stálo: Kde pak se projednaly tyto neblahé zákony proticírkevní a od koho? Zjistě cestou politickou, ve sněmovně od poslanců. Proto říkati za dnešních poměrů, že nemá se náboženství zatahovati do politiky — může jen ten, kdo myslí, že má před sebou posluchače, kteří nic nechtou a nemyslí. V tom smyslu mluvil také přítomný dp. V. Bartoš, místní farář, konče slovy: či chcete snad rozlučku manželskou a vy-

puzení náboženství ze škol? (bouřlivé: nechceme!) Zde je přání voličů a to zajisté musí míti poslanec na zřeteli. Pan kandidát, vida tento mocný projev lidu, pravil, že též těch věcí neschvaluje. Když neschvaluje, očekáváme od něho také pevně, že bude proti nim. Pak byla přijata téměř jednoblasně kandidatura p. Švejkova. Lid náš je dosud zbožný, jak sám pan kandidát uznal; z té příčiny octl by se agrárníci na stanovisku nepřítelů, kdyby k vůli úsměvu živil pokrokařských, které nikdy přáteli venkova být nemohou, stavěli se chladně k požadavkům náboženským svých voličů.

Hlas voličů z Vřavy. (Uvěřejňujeme část dopisu rolníků.) Byl jsem přítomen rozmluvě zdejšího velice ošiveného, vzdělaného a pokrokov. rolníka p. Jos. Hojného, toho mladšího, který ve svém zápale pro p. Srdínku vykládal s jakousi škodolibostí, že p. Srdínko nepotřebuje vyjednávat se stranou katolickou a také že všechno vyjednávatí vůbec odmítá (jaké vyjednávatí?) Nechejte lhaní! Jest přý dosti mocný, aby zvítězil ve volebním boji a nepotřebuje slibovati katolické straně, že bude hájiti její zájmy náboženské. Tedy dle tvrzení p. Hojného jest p. Srdínko pro reformu manželskou, pro volnou školu i odluku církve od státu. Nevšímám si jinak veřejného života, ale tohle přece mnou zatřáslo a hned jsem si pomyslíl: a to potom chcete, abychom my katolíci dali p. Srdínkovi své hlasy? To bychom musili býti Jidáši, zrádci své svaté katolické věci! Ve svém provolání k voličům praví p. Srdínko, že strana agrární se ubírá pravou a rozumovou střední cestou, to jest, že ve všem jest pro rozumový pokrok, avšak proti všem náhlým, revolucionářským převratům. To jsou sice pěkná slova, ale právě reformou manželskou, volnou školou a odlukou církve od státu došlo by k převratům a nepokojům v naší zemi. Protože strana katolická postavila nám za kandidáta p. doktora a rolníka Pekate z Černilova, proto já jako rolník a dobrý katolík navrhuji, abychom jenom jeho volili.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy

Různé zprávy.

Velká hromada Zemské Jednoty českého katolického duchovenstva v Praze dne 2. dubna po pohnuté debatě zamítla valnou většinou návrh výboru na rozjeví se; projevovala vůle jednotu zachovati.

Kde a kam vede sociální demokracie? Organ křesť. dělnictva „Práce“ píše v posledním čísle: „Pěkné věci přicházejí nyní na jevo a vůdcích a poslancích soc. demokratických! Sociální demokracie po více než minulé léta byla vždy emulována napřed a vládou a vřde Adler dával svou radou armádu vládě k dispozici. Nejprve byl prostředníkem mezi vládou a socialisty pověstný dvorní rada Halban, israelita, jmenující se původně Blumenstock, švagr dra. Adlera. — Vedle Halbana měl nitky v rukách ryt. Freiburg, israelita, šef ministr. předsednické kanceláře. Pak stal se prostředníkem dr. Sieghardt, pokřtěný israelita, původně Singer se jmenující, pravá ruka dra. Körbra a dra. Adlera. Schůzky odbyvaly se v salonech dvor. rady israelity Grünbata, kapitalisty, který je tehánem dra. Sieghardta. Do těchto salonů musili bychom vniknouti, kdybychom chtěli porozuměti činnosti soc. dem. poslanců na říšské radě, kteří pro zájmy dělnictva neudělili pranic. V takovýchto rukou nalézá se soc. demokracie! Ubohé dělnictvo soc. demokratické, které ani tušení nemá, kdo ho vede a s ním si zahrává!“

Nové ukázky sociál. vzdělávací práce. Socialistické lidumilnosti! V Píseň začalo se stávkovati v továrně bratří Kokorových. Socialisté měli dopal na ty, kteří e nimi stávkovati nechtěli; a tak bez dlouhých rozpaků přepadli tři socialisté nestávkujícího 70letého starce a stlonkli ho tak barbarsky, že přijde o srak! Pěkně tak „pojistili“ socialisté ubohého starce pro případ invalidity a státk! Rovnost, svoboda! — V Salsburku křesťanský sociál. Markus Weiss nechtěl přistoupiti k socialistické organizaci zedníků přes dotěrné nalehání socialistického důvěrníka Píse. Píse mu tedy dal lhůtu na rozmyšlenou a připojením vyhrásky. Weiss byl skutečně svolán k vrátěnému, kde mu bylo sděleno, aby buď přistoupil k socialistické organizaci nebo aby odešel s práce. Také úcta k svobodě svědomí! — V elektrárně v Hattenské ulici v Berlíně pracovali pospolu dělníci, soc. demokraté a katolíci. Sociální demokraté Schulz, Kubon a Gürtler velmi ostře dotírali na bratry Kellery, kteří usilovali do organizace katolické. „Katolíci psi“, „katolické avině“, „utopit vás!“ byly každodenní nadávky radých. Zpovědnice jest na sv. dělní děvat!“ ostouzel církveval zařízení soudruh Kubon, jenž z katolíka se stal bez vyznání a nyní byl nejzvrátivějším. Soc. demokraté naposled udělali si tento „šert“: přinesli ze souosní dílny křží, ovinuli ho růžencem, jali se naň se stříkadky utíkat i jako modlitbu každéku zpívali nesoudnou píseň. Katolickým dělníkům byla už věc neunesitelná. Ušli své pronásledování soudru. Soudruzi statečně aspirali. Ti dovedou každou ohříti někoho potrestat a pak dle své „výši mravouky“ v nesnázi zapírat. Soud však chytráky Gürtlera a Schulze odsoudil na 14 dní do vězení a k pokutě 30 marek. Soudce rozsudek odůvodnil takto: „Právě prot., že sociální demokracie v programu svém prohlásuje, že každý má míti právo na náboženské přesvědčení, nutno odsouditi všechno konfesií štvání a urážení církve.“ — „Týden“ píše: „Vydavatel „Lidových Listů“ v Chocevi pan redaktor JUC. Cyrill Mourek nadál se před časem o křibitřskanskou koncesi pro Chocevi. Koncesi tu měl vy-

konávní dokonalý odborník a bývalý majitel jiné knihtiskárny, nově ohrožená knihtiskárna měla dlouhí výhradně pro tisk „Lidových Listů“, veškeré úřední instance vyslovily se pro šádatela přiznání, ale p. Mourek koncesi tu nedostal. Avšak v poslední době udělilo ministerstvo neobmýšlenou koncesi knihtiskárnu v Chocni p. Čárku Mojžíšovi, organizovanému sociálnímu demokratu, zaměstnancem do nedávna dnů v časopise „Práva Lidu“ v Praze. Jak „Lidové Listy“ píšou, koncesi tuto vymohl sám Adler. Nová sociálně demokratická knihtiskárna v Chocni měla být otevřena v dubnu t. r. Avšak k tomu nedojde. Současně Čeněk Mojžíš byl totiž úřadům udán, že v dělnické tiskárně, v níž byl zaměstnán, krade písmo a papír a proto místo do Chocně dostal se do kriminálu. Tím udělená mu koncese pomínula. Proto o její udělení později zadává p. redaktor Mourek, jehož první žádost byla odmítnuta z důvodu, že v Chocni „nejví se potřeba tiskárny, na níž policejné tiskový dílnor dal by se obtížně vykonávat.“ Při šádateli směřením sociálně demokratického důvodu toho nebylo, když mu koncese udělena.

Koncert na stěně osmdeset set let staré. V palácové akademii byla na jedné zhládky předložena stěna, jež byla nalezena v troskách starého galického města Alesia. Je to stěna Panora, jež jest tak dobře zachovalá, že jí možno ještě používat. K akademii náležející hudebník Chabrier přednesl na stěnu několik hudebních kusů. Zahrál antickou hymnu Apolla, jež byla před několika roky nalezena při vykopávkách v Delfech, zahrál na stěnu též několik moderních kusů. Ton stěny připomíná fagot.

Malická kniha. V Padui byla nedávno vydána kniha, která prý je nejmenší na světě. Má 208 stran a obsahuje list, jež psal Galilei královně. Kniha je 1.8 cm vysoká a 1 cm široká, je překrásně typograficky vypravena. Každá strana má 9 řádků a sto písmen, jež jsou vzor maličkosti dobře čitelné.

Podporování zemědělství věnují větší pozornost Spojené Státy severoamerické. Orgány státní rozvíjejí tu bezplatně semena různých druhů obilnin a sazenice stromů ovocných, které v těch kterých krajích obzvláště prospívají. Soudě podle zpráv se rolníkům zevrubných národů k pěstění jich, knih, odborných časopisů a pod. Mimo to vysílá vláda odborné znalce do ciziny a to jak do zemí evropských, tak do všech ostatních částí světa. Nedávno vrátil se takový zmocněnec Frank N. Myer z výzkumné cesty po Číně. Nalezl tam mnoho novot, které radí napodobovat. Na své cestě nalezl Myer nový druh ovsa, který výnosnosti svou vyniká nad veškeré druhy ve Spoj. Státech pěstované. Také výborné druhy ovoce, nám dosud neznámé, přivezl do své vlasti, atd. Američané snaží se seznat všechny kraje a jich zemědělskou práci, aby nejlepšího ušili pro sebe. Pak se naši lidé diví, jak Amerika hospodářsky mohutná a nás tím zatlačuje. — Dne 19. m. m. předložila anglická vláda parlamentu „landbill“ (zemědělský zákon) pro Škotsko. Dle tohoto zákona všechny velkostatky přes 150 jiter mají býti rozděleny zemědělskému dělnictvu a malým lidem vůbec. Ve Škotsku totiž jako také i v Anglii samé není selkého středního stavu jako u nás a tím národu anglickému podléhá je nejdělejší kořen života, jakým pro každý národ je střední stav selků.

Výnos z chovu drábeže ukazuje také Amerika, odkud počíná se drábež dovážeti ve větším množství i do Evropy. Amerika zaplavuje výrobky svými ze všech téměř oborů celou Evropu, měly by proto povolané kruhy v Evropě zachopit se k obraně, k větší a lepší výrobě. Ruka 1905 získáno ve Spojených státech severoamerických od drábeže více než 2100 mil. korun. Jen ve státě Misouri vytiženo za drábež živoucí mrtvou 113,684.198.39 K, za vejce 69,721.802.65 K, za perli 2,492.204.13 K. Drábež chová se tu ve venkovských farmách, jednotlivý farmář má na 1 akru (0.41 a) rok od roku po 200 kusoch drábeže. Výnos z jednoho kusu drábeže počítá se tu 5—7 kor. ročně. K tomuto výpočtu ovšem uměje se leckterá česká hospodyně, které bývají na př. slepice jen nutným zlem v domácnosti. Taková si ani nevšimne píra slepičího na dvoře ležícího, té jest slepičí trus obyčejným hnojem, atd. Nedivno pak, když si nevšimáme i těch malíčků při chovu zvířat, že se velmi těžko dá získati těch pár korunek. Leckdo namítne, že pouze při rozsáhlém chovu dá se hodně vyzískati, ale nespomeneme si, že při menším množství snadno každý sám si vše opatří, v domácnosti je leckdy dosti odpadků, jež se velmi výhodně suší a prodávají. Ovšem v našich českých statcích mají mnohdy plnou hlavu všelijakých starostí, ale aby se hospodář a hospodyně aspoň trochu zahoulali, všechny konty prohlédli, nedalo-li by se oddat aspoň něco pro dům urvat, po tom by je darmo hlava zabolela. Jinak Američan, ten se práce neleká. Pro drábež vypěstuje si americký farmář plci i potřebnou zeleninu ke krmení. Farmář Brown v Novém Jersey vytižil z chovu drábeže za jeden rok 34.700 K. Pro naše chaloupky bylo by dobrých i několik korunek z chovu drábeže. Máme tu hospodářské spulky, které mají udávat směr, jak by se hospodářství naše svedlo, ty nechtě akáží, jak by se drábežnictví české povznese, aby zřízena byla družstva, jež by obstarávala nákup i prodej výrobků z drábeže.

Domáci zahrádky. Letošního roku, kdy jsme značně se setím a sázením zpomínali, musíme si pospíšiti. Některé druhy jako mrkev, špenát, ředvička, hrášek, fazole, cibule, salát, kapusta, kedlubny, seli nutno saseti ihned. Při setí měla by však pečlivě hospodyně pamatovati na vonné koření, potřebné v každé domácnosti. Zejména neměla by v zádech zahrádky chyběti: anýz, bazalka (do polévek a omáček), brambor (tá pro včely), saturejka (poskytuje známou výbornou příchut octovým okurkám, omáčkám, pečením atd.), dymianek, fenykl, hořčice, křen (tá proti mravenčům), kopr, kmín, koriandr, kosalce (koření se jím oset, saláty, omáčky), levandule (osvědčená proti mo-

lům), majoránka, polynak, petržel, rýsada, rebarbora, rosmarín, ruta vinná (včetně na chléb a máslem), šracha (včetně salát a příchut do polévek), šťovík (přesada špenátu a do omáček), šnitlík, yso (příchut rozmanitých jídel). Všechny uvedené druhy lze obdržeti v semenářském závodě Fr. Viktora, Hradec Králové.

Jarní práce ochranné v sadě i na poli v dubnu třeba urychlit, chceme-li škůdce skutečně zničit. V sadě, vinici a obmelnici třeba čistiti a uklízení dokončiti. Všechno suché má se vyřezat a spáliti. Pavučiny a housenky, chumáče vajček, suché lopot, choré větvičky dlužno posbírat a spáliti na místě. Ochranné pásy a slamené obaly se odstraní a spálí. Ze slunné pohody prostřeme pod stromy plachty, asepeme nosce a zničme je, aby květopas a jeho zlopostvité přibuzenstvo květy i plody nenichli. Zejména však třeba včas ničt mšice, jež na keřích a stromech přisimovaly. Mravence zahrnutí třeba vyhledat a vtělou vodou hnízda polévat. Mšary zakopávají se polévané hrnce, aby sloužily za past na krto nožky. Záhonky posypáváme čerstvým hašeným vápnem, aby slimáci nehubili plodiny. Rány na stromech vyřezáme až do zdravé kůry a dřeva živého, načež je tmelem důkladně natřeme. Stromy posřikujeme roztokem modré skalice a vápna, rovněž i révu vinnou, aby škodky plísní houbovitých, jež později ohrožují sklizeň, se zničily.

Plakáty a nálepky jubilejní výstavy komerčního obvodu pražského r. 1905. Vzhledem k šádozem četných korporací i jednotlivců o zaslání plakátů a nálepek jubilejní výstavy sdělují výkonný výbor výstavy, že zhotovení plakátů a nálepek bude vyžadovati ještě časem několika neděl, načež korporacím, které o ně se přihlášily, budou zaslány. Přihlášky přijímá však výkonný výbor již nyní a prosí o jejich včasné zaslání, aby plakát a nálepky po vydání mohly býti šádatelům bezodkladně doručeny. Zároveň vyzývá výkonný výbor všem oněm korporacím, které ze všech krajů českých ve velkém množství o tyto tiskopisy se hlásí a slibují horlivě se přičiniti o budoucí hojnost návštěvy výstavy, veřejně svůj nejvítejší dík.

Na prospěch hospodářství. Český odbor rady zeměd. pro království české zřídil 7 plemenných útvarů tří druhů slepic čistokrevného plemene. Majitelé zmíněných útvarů jsou povinni přenechávati spolkům hospodářským vejce k násled. nejdrže po 15 h kus. Nejmenší objednávka musí obsahovati alespoň 15 vajec. Rolníci, užijte této příležitosti ku prospěchu svému! Český odbor zemědělské rady zřizuje stanice k pěstování travních semen a uděluje při tom rolníkům podporu po 100 K. — Český odbor zemědělské rady uděluje okresním výborům, které ustanoví pro okres způsobilého zahradníka, jež by rolníky poučoval, semkou a státní subvencí 1000 K na zřízení vzorné okresní zahrady a na její vydravování po 4 léta po 200 K. — Záleží na rolnictvu, aby na povolaných místech hlásilo se o tyto výhody.

Modlitbové tažení křížové na Afriku! (Od 12. dubna do 21. dubna.) Každého ro. vyhlásil Druhá sv. Petra Klavera k podporování afrických misíí všechny uvědomělé katolíky, jimž zdar a rozkvět církevní svatě mezi pohany africkými na srdci leží, aby se s ní spojili k tak zvanému „modlitbovému křížovému tažení na Afriku“. Toto „modlitbové křížové tažení“ spočívá v tom, že se účastníci po devět dní před svátkem Ochrany sv. Josefa (8. neděle po Velikonocích, letos od 12. do 21. dubna) modlí soukromě nebo společně „smírnou modlitbu k Největšímu Srdci Páně za obrácení Afriky“. Modlitba tato, složená zemským africkým misijnářem P. Meynhardtem a církevně schválená, zaslá se v různých řečích evropských zdarma a vyplaceně v libovolném počtu každému, kdo se o ni přihlásí u Druhá sv. Petra Klavera pro africké misie v Praze, na Hradčanech č. 33, která proslí snažně všechny vrstvy katolíků o hojně účastnění.

Zároveň konání. V Dánsku byla oběma sněmovnám podána osnova zákona, dle které mládež, nedospělá ještě 16. roku, jest konání sakráno a osoby, které by dětem tabák nebo doutníky prodávaly nebo darovaly, podléhají trestům. — A jak u nás?

Dnešní příchut: „Vinné správy“ chvalně známé firmy: F. Herink, České Budějovice, doporučujeme obzvláště pozornosti. Jedná se o firmu vynikající v tomto oboru, českou a křesťanskou, která zasluhuje největších sympatií pro solidní a levnou obsluhu.

(Zasláno.)

Ottitelum + rektora Heneg. Suchánka.

Opustil navždy svůj pokojík a zahradu semináře královéhradeckého a vyměnil tato místa za zahradu rodného hřbitova solnického a za úzký hrob právě tak nepatrný, jako byl jeho pokojík — bývalý vice- rektor, pozdější rektor semináře, milostpán Suchánek. Jest to skoro neuvěřitelné, že rozloučil se navždy s těmito místy, se kterými takřka roste. Bez něho sděl se býti seminář nemožným a my, kteří jsme byli jeho chovanci, postrádali ho budeme, až někdy do semináře navštívíme. Byla to postava typická, slatého srdce, rektor A. Suchánek. Slušelo by se, aby bylo postaráno, aby upomínka na něho se sděl seminář. Nevymizela. Slyšel jsem, že by si některí přáli, aby na vhodném místě buď v kostelíku, neb orat.ří neb jinde sázena mu byla pamětná deska. Některí by si přáli mít jeho podobiznu. Šlo by to snadno. Ale já navrhuji ještě něco jiného. Vyplníme přání samotného! Na úmrtním oznámení stojí, že si přál, by na něho pamatováno bylo též dobrými skutky. Založme nadací Suchánkovu k tomu účelu, by každoročně jeden ordinand dostával z uloženého kapitálu úroky na pořízení knih neb jiných potřeb. Kolik set jeho chovanců dosud žije, kolik jest jeho otitů! Stačilo by sehnati aspoň 2000 korun na takovou nadaci. Snad by dle předsavenstvo semináře laickvé tento úkol na sebe vzalo; po případě cestou vikar. úřad mohl by se

sbírkou učiniti. Takovým způsobem slatě jeho srdce, které nikomu nikdy neublížilo, ale spíše dobrodini prokázalo, štíli bude nadále mezi námi. Mohlo by se také s tím spojití to, by každý, kdo věnuje na na daci 2—3 koruny, dostal jeho výtiskovou podobiznu. Toto dovoluje si na uvážení podati J. V., jeden z jeho bývalých chovanců.

(Zasláno.)

V plně důvěře podepsaný osvědčuje se upozorniti na svůj nově založený odborný závod parlamentní v Olomouci, v Klášterní třídě. —

Z mnoha doporučení, kterých se mi za své služby po předchozí řadu let dostalo, vidím, že závod můj dochází usazní, neboť založen jest na základě poctivé práce a snahy nejpoctivnější, obelhovaví chrám Páně přesné liturgickými předměty se ceny upekou nateplné levné a to tím spíše, neboť závod náš od svého devadesátiletého založení vydržíuje pravé umělců ve výtvarném umění církevním, čímž se stává, že výrobky tyto zvláště v cizině jsou hledanými a s potěšením možno mi sdělit, že dluží jsem stále dodávky pro parlamentní spulky v Olomouci, Kušicích, Rábu, Pétikostel, Cípu, v Litoměřicích atd.; proto skládám své v záse prosby, abychom dostali duchovenstvu, aby při návštěvě Olomouce neopomenulo též navštívit moje dílny pro výrobky církevní, neboť rozdělováním různých prací a výřevkami podporujeme zcela nejjavně mnoho jiných útvarů podpory nutných.

Tak jako každý obor potřebuje své dlouholeté zkušenosti, aby zvláště, co se liturgie týče, zřetel v dodávkách správným, uvádím, že poslední dobou vyžaduje se mnoho překupníků, kteří, aby kupujícíc umělou rouňkou zrak zastřeli, buď jmény „Humanních útvarů“ aneb dokonce tituly „Vlastní výroby“ své firmy označují, poslední dobou pak i mnoho vdeřských firm se české, ovšem že jen u nás, se vydává a tak zhueta se stává, že mnohým kostelům dodávány bývají předměty, jež od pravé liturgie daleko odbočují, neboť bývá to zcela často nedokonalé, kramářské. —

Mezi jiným dovoluji si též ku bližšímu vysvětlení oznámiti, že p. Emanuel Werner v Brně, téměř již od svého založení, kapoval výrobky parlamentů, zvláště na nutné objednávky, od firmy Josef Neškudla, a tím často různé výpovědi v časopisech a pravdou neosuhlasí, neboť „Ústav sv. Josefa v Záhově“ za příčinou státní suverenity vzal se výroby parlamentů a nyní zaměstnává své chovance pracovní jinými, pro jejich věk důležitějšími. —

Že na úkor podobných jsem často se břeší, do- svědčení trpké zkušenosti, jež zaslá duchovní správa v Marianých Horách u Mor. O trávy, kam dodáno bylo za 12.000 K parlamentů, jichž sotva u kathedrálních ohradů použití možno, na př. drahocenné fialové dalmatky, zelený plavíál, samotný přikrov jenom za 1.160 K, kdežto nutných předmětů k bohulibě zde schází. — Doporučuji proto při šádávání rozpočtů obracet se vždy na vícero firm zvláště odborných.

Abych dokázal, že závod můj jest v každém ohledu schopným přijmouti k provedení i ty nejdrahocennější práce, podotýkám, že na rozkaz nej. pana biskupa Dra. Th. Wiscara v Olomouci pracuji pro Příbor jednu vzácnou stříbrnou monstranci a mnoho jiných prací; pro kathedrálu v Cípu jeden červený pontifikální aparát ze slatobrokatu v ceně 4.800 K; pro baronku Hány v Kološváru jeden vyřezaný parlament ze slatobrokatu t. zv. třísový za 2.600 K; pro nej. p. biskupa Demetera Radu jeden pontifikální aparát ze slatobrokatu červeného za 2.340 K, která drahocenná paramenta a mnoho jiných předmětů v dílnách svých k laickému prohlášení ochotně předkládám. —

Veškerým udělením objednávkám věnuje se největší péči!

V hluboké úctě

Josef Neškudla,
protokolovaný závod parlamentní v Olomouci.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. března 1907. 1 hl pšenice K 12.50—13.50, žito K 10.80—11.80, ječmene K 10.40—11.70, prosa K 00.00—20.00, včiv. K 11.60—11.80, hrach K 22.00—00.00, oves K 7.30—8.80, čočka K 56.00—00.00, jabl K 20.00—00.00, krup K 18.00—30.00, brambor K 3.40—4.80, 1 hl jetelového semene bílého K 84.00—106.00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 100.00—104.00, ruského K 00.00—00.00 máku K 44.00—50.00, lněného semene K 40.00, 100 kg křídových otrub K 12.40—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 11.80—00.00, 1 kg máse čerstvého K 2.40—3.60, 1 kg mála převařeného K 0.00—0.00, 1 kg mála vepřového K 1.76—0.00, 1 kg tvarohu K 0.28—0.33, 1 vejce K 0.08—0.07, 1 kopa okurek K 0.00—0.00, 1 kopa seli K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 3.00—6.00, 1 hl cibule K 3.00—4.00, kopa drob. zeleniny K 1.00—1.20, 1 pytel mrkvy K 4.00—0.00, 1 bedla švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 12.00—24.00, 1 hl hrášek K 0.00—0.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 30. března 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 64, žito 63, ječmene 60, oves 161, prosa 60, včiv. 21, hrach 6, čočka 3, jabl 1, krup 4, jetel. semínka 11, lněného semene 17, máku 0. — 2) Zeleniny: seli 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 62 hl, drob. zeleniny 183 kop, mrkvy 60 pytlů, brambor 301 hl, salátů 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 bedek. — 4) Droby: dobytka: vepř. 3 kusů, podvínat 771 kusů, káslat 137.

Pozor!

Druhé čtvrtletí již nastalo. Obnovte tudíž předplatné na náš list!

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu
sladové kávy klásti hlavní
důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydáváte
nebezpečí, že obdržíte
méně cenný padělek,
kterému schází všechny
přednosti, jimiž se vyzna-
menává „Kathreiner“.

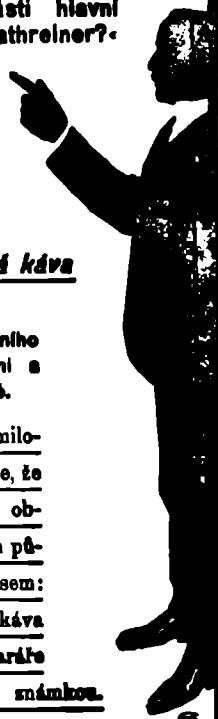
Neb jedině

Kathreinerova sladová káva

Kneippova

má následkem zvláštního
způsobu výroby vůni a
chuť kávy arnkové.

Raďte si zapamatovati, milo-
stivá paní, tedy zcela dobře, že
pravou „Kathreinerovu“ ob-
držíte jedině v uzavřených pů-
vodních balíčcích s nadpisem:
„Kathreinerova sladová káva
Kneippova“ a s obrazem faráře
Kneippa jako ochrannou známku.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Reyhnově
nad Křečovicemi

doporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmoní.

Ručím za nejsolidnější práci.

**Biskupská
knihovna v Hradci Králové**
nabízí ku

gener. kanonické visitaci

Obrázky Sv. Otce Pia X. v pěkném pas-
separtout — světlost obrazu samého
26×30 cm. — *vera effigies* — za K 1-50;
tytéž ve formě *dopisnic* 100 kusů za 5 K;
o něco *větší* na památku dětem se hodící
100 kusů za 8 K;
dopisnice s podobenkou J. B. Milosti
Th. Doubravy 100 kusů za 5 K;
ve formátu *větším* 100 kusů za 8 K;
k *zarámování* 1 kus za 60 hal.
Modlitby po mši sv. (3 Ave) české a
lat., česko-něm., něm.-lat. na deskách
kus za 30 h.
Panem de oculo na deskách 30 h.
Oboje předchozí ve *vkusných deskách* 1 K.
Kanonické tabulky soupřavu K 2-50
Præparatio ad Missam
Gratiarum actio p. M. 1 K
Process ad inchoanda paramenta Missae
in sacristiam na desce za 30 h.
Canis reservati do zповědnic 8 h.
Tabulky: „*Neplivat*“ 20 h.
„*Zavři ústa*“ 20 h.
Připomenutí o slušném chování se
v kostele 30 h.
Instructio de gener. can. visitatione
brožov. v celopletbě 50 h.
Matrika břimovaných s linováním arch
8 h.
Břimovací listky 100 kusů 35 h.
Jiné tiskopisy potřebné vždy na skladě.

Dobře zachovalá křížová cesta

hodící se pro kapli,
jest levně na prodej.
Blíží sděli adm. t. l.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 26×30 cm. na
křídovém kartonu v bedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1-50

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 5.

★★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záležitosti	8 h
Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8
Zaloba vydědění XIX. věku	8
O trestu smrti	8
Zrušení řádu jezuitského	8
Vláda židovstva	8
Blíže k Římu	8
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8
Vyznání starého hřbitova	8
O sv. zповědi	8
Svépomoc dělnictva	8
Přec s dogmaty	8
Fara katolická a protestantská	8
O úpadku náboženství mezi protestanty	16
Zpráva o sjezdě československých kato- liků v Hradci Králové	24
Velký biskup	8
Důležitost pravého náboženství	16
Pokora a náboženství	8
Zakládáte odborové spolky	8
Husité jindy a nyní	24
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
České náboženství	16
O ústavním životě v Rakousku	8
Plus VII. a Napoleon	8
Sebevražda studentů	8
Česká konfese	24
Účinnost v přírodě	16
Pohřbívali či spalovali mrtvolu?	8
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16
Spojenci spiritalistů	8
O manželství	8
Braňme se tlakem	8
O zářnicích Kristových	16
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8
Návštěva u Slováků	8
Vešlé kapitoly o spěšnosti	8

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

MOSAIKY

skleněné
B. Škarda,
Brno.

Božíky pro chr-
mové okna i mozaiky
bezplatně

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

Jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín

Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měrného vína.

Anglicky a německy

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Ellščino nábřeží.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

C. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých *konpi a prodejů* v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

O místo

kostelníka

nebo jakékoliv podobné zaměstnání

prosi mladý muž, svobodný, 24 roků starý,
který po více let v této službě vypomáhal a
dobrým doporučením se vykázati může a též
jako písař zaměstnán byl.

Nastoupiti možno ihned nebo kdykoliv jindy
Nabídka pod značkou „Pilaost“ do adm. t. l.

Bibliotéka lékařských spisů populárních.

Redaktor **MUDr. D. Panýrek.**

O sluchu, jeho chorobách a která je předchází. Napsal Dr. Josef Císlar. S 2 vyobr. za 1 K 10 h.
Otylost, dna, cukrovka. Napsal MUDr. V. Mladějovský. 80 h.
Vady řetě a jak se jich ochránit. Napsal MUDr. Zikm. Janke. Cena K 1:20.
Bolest hlavy. Napsal MUDr. O. Zuna. Cena K 1:20.
O noční léčbě světlom a sluncem. Napsal MUDr. V. Mrázek. K 1:10.
O podivných a lidích nápadných. Napsal prof. Dr. A. Heveroch. Cena K 1:80.
Abeceda zdraví a nemoci. Napsal prof. dr. M. Jovanovič-Batut. Cena K 1:60.
Padoucnice čili epilepsie. Píše Dr. J. Šimsa. 90 h.
Zuby a jejich onemocnění. Napsal J. Jesenský. S 21 obrázky. Cena K 1:40.
Katary horních dýchadel, jejich příčiny a následky. S 2 vyobr. Napsal dr. J. Císlar. K 1:40.
Mariánská lázeň v Král. Českém. Napsal V. Mladějovský. K 1:—.
O léčbě mořem. Napsal MUDr. V. Mrázek. K 1:40.
Vole čili tlustý brk a o chorobách štítné žlázy vřbec. Se 7 pův. obr. Napsal MUDr. D. Panýrek. Cena K 1:60.
Vady srdce, zkroutění tepen a o některých jiných chorobách srdce a cévstva. Napsal Dr. Jan Stock. Cena K 1:—.
Tubák, pěstování, výroba jeho a zejména zdravotní význam pochutiny této. Napsal Dr. V. Walter. K 1:—.
Košel. Napsal MUDr. Theodor Novák. Se 4 původními obrázky. Cena 90 h.
O léčbě chorob nervových, zvláště elektrinou. Napsal MUDr. V. Vítek. 80 h.
Léčení vodou. Širší inteligenci objasňuje MUDr. Vojt. Mrázek. S ilustr. Cena K 1:50.
O současných čili tuberkulóze plic a jak proti ní bojovat. Napsal MUDr. Em. Semerád. 70 h.
Jak žít dlouhý život. (Makrobiotika.) Napsal MUDr. Fr. Navrátil (Aroo). Cena 70 h.
Choroby žaludku. Napsal MUDr. J. Peyr. Se 4 vyobrazeními. Cena 1 K 20 h.
O křečích a jejich léčbě. Napsal Dr. Vladislav Mladějovský. 1 K.
Hušeň, její význam a léčba. Napsal MUDr. Vojtěch Mrázek. 1 K 20 h.
Zdraví a jiné choroby nervové. Napsal MUDr. V. Vítek. Cena 80 h.
O dietě a barvení vlasů. Napsal Mag. Pharm. Bedř. Morávek. Cena 1 K 30 h.
Strnutí kůže. Napsal MUDr. Panýrek. Cena 80 h.
Reuma. Napsal Dr. Vratislav Kučera, ordin. lékař v Píšťanech. Cena 1 K 30 h.
Lehkosť a jiné bolesti nervové. Napsal MUDr. V. Vítek. Cena 60 hal.
O chorobách ledvin. Napsal MUDr. K. Bulík. Cena 90 h.
Dr. Kose O., *Základy dietetiky.* Cena 1 K.
Každý svazek v plátně vázaný o 80 haléřích ceny více. Poštou o 10%, ceny více.

Osobám pevného postavení též dám celou abírku na splátky.

Makladatelství

Kathkupectví

Hejda a Tuček
PRAHA,

II, Karlovo nám. č. 28 nové.

Současné upozorňujeme na svůj sklad knih nových i antikvárních.

Hleďte-li nějakou knihu novou nebo antikvární, radte u nás učiníte dotaz.

Vysoce důstojnému duchovenstvu
dovoluje si uctivě doporučiti:

**Oltáře, kazatelny, Boží
hroby, křížové cesty, ře-
zané sechy svatých**

a veškeré řezbářské a šatfírní práce
za velmi mírné ceny

Jan R. Wolf,

umělecký závod řezbářský, sochařský
a šatfírní

v Rovném (u Dobrušky).

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové

vypisuje konkurs na

pronájem

restaurace

„Adalbertina“

od 1. července 1907.

Pouze odborníkům a kauce schopným
budou sděleny podmínky v „Adalbertinu“
čís. dvěti 1.

Nabídky budtež podány písemně do 16.
května b. r. podepsanému předsednictví.

V Hradci Králové 3. dubna 1907.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Reyl,
jednateľ.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídní
Biskupská knihtiskárna.

Obhájce

ve věcech trestních

JUDr. Frant. Halouzka

**HRADEC
KRÁLOVÉ**

Klíščino nábreží č. 304.

SLAVIA,

VZÁJEMNÉ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VÝNIKAJÍ OSVĚDČENÍMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZÁK. SÁLEŽÍ ČLENŮM, NEMOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTĚM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK,
NA POJIŠTĚNÍ PENSI - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31.885.380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82.737.159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GEN. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVELČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VĚ LVOVĚ A ZÁHRABĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Rada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. čas. úřad v Hradci Králové.

Zdrojem zdraví

jsou **limonády**, a něcht
— dožes neptekoušny jsou —
šumivé limonády
chutí malinové, citrónové, jahodové,
malinové a třelšové, připravované
pomocí

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

:: jediné pravých a touts ::

Bohatá výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První des. akc. společnost továren na orient.
cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech
(dříve A. Maršner).

Všeobecná úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové

úrokuje vklady

4 1/2 %

bez výpovědi a

5 %

proti 90denní výpovědi uložené, ode dne vložení.

Zápůjčky všeho druhu poskytuje co nejvýhodněji.

Záruka společnosti obnáší **přes 1/2 milionu korun.**

Společnost podrobena byla ve dnech 18. až inclusive 22. března
t. r. povinné odborné revizi, kterou vykonali pan A. Kovář, revíser
Jednoty náležen pro Čechy, Moravu a Slezsko v Praze.

Služba listek pošt. spořitelny zdarma.

Moderní mládež.

(3) Pro samé učení, theoretické úvahy a výchovné mládeže zapomíná se na drsnou a čím dále broživější skutečnost. V theorii mohou se pánové přímo ustarati; samá analýza, kritika, analogie, indukce, atd. A za zády těchto pokrokovců výstřednosti a mravní skleslost mládeže rostou nematle. Napravte nejdříve to, co máte zrovna před očima! Udělejte z dětí zatím aspoň tak slušnou mládež, jaká bývala před dvaceti, třiceti lety; pak teprve možno stavěti dále. Ve Francii právě od té doby, co vyloučena nauka náboženská ze škol, zločinnost mládeže rok od roku úžasně stoupá. A tak již r. 1898 napsal upřímně francouzský statistik Tarde v „Revue pedagogique“: „Pohřbchu byli jsme ve svých nadějích v úspěchy našeho školství trpce zklamáni. Počet mladistvých zločinců od r. 1880 při nepatrném vzrůstu obyvatelstva se skoro zdvojnásobil.“ Alfred Thuillier vyznal, že počet zatčených osob v Paříži pod 21. rok jest větší než lidí odrostlých. A kdybychom srovnávali statistiku všech pokročilých států, poznáme, že čím mládež má k moderní osvětě blíže, tím četněji mravní škáze propadá. Nejsou toho doklady právě města veliká, osvětlená, která mají školy vystavěné dle nejmodernějších požadavků a učitele velice inteligentní?

Také zkušený profesor dozná, že daleko více v pilnosti i mravech prospívá nezkažený synek venkovský než žák z města. Student ve vesnici zrozený a prostičkou matkou vychovaný opravdověji chápe své povinnosti kulturní a mravní než student z města, který přece dle v domácnosti vlastních rodičů a jest pod jejich stálým dozorem.

V městě netropí skandály jen mládež zanedbaná. Kde tedy vězí příčina, kde?

Děcko slyší už doma různé útoky proti náboženství; pokrokařský učitel rozhodně v mládeži bázeň Boží neutvrzuje. Chlapec čte socialistické sprostácké žurnály, kde se pozitivní víra tupí. Přestává se báti Všemohoucího a Všemohoucího; neláme si příliš hlavu tím, o čem vážně nepřemýšlí ani jeho otec. Táhne přirozeně k takým názorům, které co nejméně omezují svobodu mladé bujné krve. Místo co by mládež přemýšlela o vůli Boží, počíná přemýšlet, pokud jí v bujnosti nebude překážeti policajt. Mládež věříci boji se každého těžšího břihu, i takového, jehož by se dopustila nezřízenou touhou nebo myšlenkou, poněvadž jest přesvědčena, že Bůh zkoumá srdce i ledví.

Mládež byla bujná vždycky. Ale jest veliký rozdíl mezi bujností a zpustlostí.

Teď již začíná mládež studovati místo příkazů Božích trestní zákoník. Ovšem který chlapec paragrafy studuje, nečiní to proto, aby svoji ctnost upevnil, ale aby věděl, jak by mohl se svými kousky užítí paragrafů bez trestu a dovedně proklouznouti. Pak se prý policejními předpisy nahradí Desatero!

V dolnorakouském sněmu zjištěno r. 1904, že dne 17. listopadu v pokračovacích školách vídeňských scházelo z 2580 učenících 2325. Na ten den připadla oslava dra. Luagra; a tu na povel socialistických předáků šli páni chlapi místo do školy pokračovací dělat vídeňskému purkmistrovi kočičnu. Tak sociální demokracie přivádí mládež „k vyššímu vzdělání.“ Socialistický „spolek mladistvých dělníků“ (učedníků) jest vláčen ze vzdělávacích síní k pouličním randálům. Toť se ví, že každický takový hoch, vedený k hotové vyjevenosti, jest už „uvědomělý“, že už dokonale prostudoval spletité otázky sociální, politické a podobné? Takový hoch už má přece právo dáti průchod svému „spravedlivému a uvědomělému rozhořčení.“ Nic snadnějšího než vychovávatí nevyspělou mládež v randálech! Socialisté chytře doplňují své řady usilovně nedospělými hochy, kteří ještě nedovedou o knýsech a nepoctivostech socialistické strany vážně přemýšlet.

Po známém 28. listopadu r. 1905 pražská mládež se tužila; bez dlouhého pobízení dokázala, jak se uvědomila u starších. Po Praze běhaly tlupy učedníků, které zcela bezúčelně několik dní rozbíjely svítilny, okna soukromých domů i okna kostelní, pustým řevem před kostelem rušily pobožnost. A když stráž zakročila na obranu majetku její ochraně svěšeného, ozývaly se napaponškované výkřiky: „Kozáci, vrahové!“ a podobné. Páni učedníci mohli třeba někoho tělesně ztýrati; to by bývalo v pořádku. Ale strážníkovi povinnost knajícím a osobní bezpečnost hájícím vychyleny vsířic eprostě nadávky. Vždyť ten strážník se odváží obmezovati svobodu zlaté mládeže. — A jak jest tomu dlouho, kdy veřejně v listech pražský lékař prohlašoval, že jest pro něho spojeno s nebezpečností života, jed-li za svojí lidumilnou povinností do jedné čtvrti?

Páni chlapi z pouhé bajnosti vítali ho kamem.

„Národ. listy“ dne 4. t. m. sdělují: „Není žádných dětí více — možno svolati. Onehdy desetiletý chlapec vstal zlatníkovi v krámě zlatý prsten a při dopadení tvrdil, že prsten nalezl. Ještě si vyhradil odměnu za nález! A když se mu na policii vysmáli, že je chce tak oklamat, začal se smát chlapec a prohlásil, že se mu nemůže nic stát, poněvadž za týden teprve mu bude deset let a na takové zločince že nejsou paragrafy. K tomuto chlapecovi družil se o tři roky starší František Wirthig z Pokáně. Toho potkal veřejný posluha na Pořčí a ujal se ho v domácní, že je to opuštěné dítě. Vyprosil pro něj nocleh u obuvníka a druhého rána byl mistr velice polekán, když spatřil malého nocleháře s revolverem v ruce! Wirthig byl předveden na komisařství a teprve se zjistilo, co v maličkém vězí. Chlapec odcizil dělníku Josefu Lebeduškovu v Pokáni z uzavřené skříně obnos 80 K, koupil si šaty a revolver a chtěl cestovati do Švýcar. Tak se dostal do Prahy, zde byl zadržen a soudu odevzdán.“

Týž den Nár. l. v odpoledním vydání pišl: „Do poštovního úřadu v Košířích vloudil se 12letý školák Josef N. a poštmistrové pí. Vanečkové odcizil 32 cenných známek po 10 hal. Krádež byla brzo zpozorována, do bytu školáka vyslán policista, který malému filatelistovi známky odebral a poštmistrové vrátil.“

Brněnský „Hlas“ 5. t. m. sděluje: „Ve Vidni zatčen byl v úterý 17letý učeň, který z nesmírné nouze dal se do falšování bankovek. Sedm bankovek vyrobil pouhou rukou velmi primitivními prostředky. Jeho matka byla přistižena, když jednu z těch bankovek chtěla v Prateru udati.“

V Aši nazval učitel nezbedného chlapečka „haderlumpem“. Ovšem tohoto příkladu není radno následovati. Leč hošík cítil se smrtelně uražen Otec žaloval učitele Beilschmidta „pro urážku na cti“; a Beilschmidt prodělal hotovou křížovou cestu, než byl osvobozen. — Pro neprozřetelné slovo dovede rafinovaný záček učitele trestati a stíhati do úpadu, podvraceti jeho autoritu a ztrpčeti každou chvíli života. Hoškovi se však nesmí státi nic citelného; ten se považuje za pána ve škole sám.

„Národ. Politika“ 9. dubna sděluje z Hro-nova: „Žák obecné školy zdejší, 13letý J. Müller, okrádal po delší dobu přehnaným způsobem svého učitele. Když v minulých dnech večer racel se učitel p. Jirásek do své villy, potkal před ní 13letého žáka svého J. Müllera, jenž se právě ze zamčeného obydlí vracel. Jat podezřelým, vrátil učitel hocha zpět, načež našel u hocha pakliče, kterým mladý nezbeda dům si otevřel. O věci učiněnou oznámení, načež prohlídka vykonanou četnickým strážmistrem v bytě rodičů chlapcových přišlo se na 3 spčitelní knížky, znející na obnosy 501 K, 3 K a 142 K, dále 123 různých sešitů, 93 vázaných a 86 brožovaných knih. Všechny tyto věci, jež odcizeny byly v domě učiteli, odevzdány c. k. okr. soudu v Náchodě a s mladým pobertou, dosud školou povinným, zavedeno vyšetřování.“

— V „Hlasu Národa“ v březnu byla tato zpráva: „Patnáctiletý Konrád Kindermann ocitl se v minulých dnech před porotou v České Lípě, obžalován ze zločinu násilného smilstva. Jmenovaný udržoval milostný poměr s 13letým děvčetem. Poměr ten nezůstal bez následků. Po ukončení líčení, které konalo se s vyloučením veřejnosti, byl mladý otec sice pro zločin násilného smilstva z obžaloby propuštěn, uznán však vinným zločinem zprznění a odsouzen do těžkého žaláře v trvání čtyř měsíců.“ — Široka veřejnost byla právě vřusena výsledkem 10 děvčat částečně ještě školou povinných, 2 umělců, doktora medicíny a kuplířky školní mládeže. Vyšly na jevo věci přímo úžasně, o nichž hanba psáti. Sám „Deutsches Volksblatt“ napsal, že se při tom ježily vlasy. A co ten vrah učedník v Žamberku?

To všecko jsou některé malé ukázky, jež letmo jsme zachytili průběhem několika posledních dnů. Kdo se odváží říci, že jsou tohle případy pouze ojedinělé? Společnost lidská není slepá, vidí jasně, jak mládež náboženství zbavovaná fíti se stále více do zkázy. A za tyhle věci snad může naše církev, že se do ní buší jako do největšího neštěstí národů? Odložte pokryteckou škrabošku a hleďte příčiny jinde. Samojediná osvětenost bez náboženské bázně vede k rafinovanějším výstřednostem, než jaké dělají lidé nezdělaní. Vzdělanost a víra ruku v ruce zušlechťují charakter. Vzdělání bez víry však vede k rafinovanému barbarství, jak dokazuje zkušenost. Největší myslitelé lidstva tvrdili a tvrdí právem, že náboženství má býti základem výchovy, a že počátek moudrosti jest bázeň Boží. Jen vážně o všem přemýšlet. Na osudu mládeže závisí

osud národa; a proto každý upřímný vlastenec má odhodlaně pracovati na záchraně mládeže prostředky již dávno velmi dobře osvědčenými.

(Zasláno.)

VÝSTAVA

nábytku, koberec

i ostatních předmětů ku zařazení bytů, hotelů, vill atd., uspořádána nyní ve spojených mých továrnách, vykazuje tentokrát zvlášť velký výběr. (Vystaveno zařízení pro 180 místností.)

Příležitostně nabízím pod ceny tovární: zbytky koberec, jednotlivé pokřýšky stolní a na postele, jednotlivé záclony, koberec odpadkové, jednotlivé skříně, jednotlivé postele a židle.

Těž na eplátky!

Cenníky a rozpočty zasílám zdarma.

ADOLF NOVOTNÝ,

spojené továrny nábytku a koberec

v Týništi n. Orlicí.

Umělecká novinka!

Konst. Buška S. V. VÁCLAV (na koni)

náherný kovový reliéf uprav. ný na způsob bronzu, v moderním leštěném rámu (velk. 72x61 cm) K 30.

== KDE DOMOV MŮJI ==

Kovový reliéf v moderním leštěném rámu vel. 42x76 cm K 20.

doporučí firma

Petra Buška synové v Sychrově.

Zdrojem zdraví

jsou ilhuprosté nápoje, z nichž dodnes nepřekonány jsou —

šumivé limonády

chutí malinové, citrónové, jahodové, málinkové a třešňové, připravované pomocí

Maršnerových šumivých limonádových bonbonů

:: jediné pravých s touto ::

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První čes. akc. společnost továren na orient. cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech :: (dříve A. Maršner). ::

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejmné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

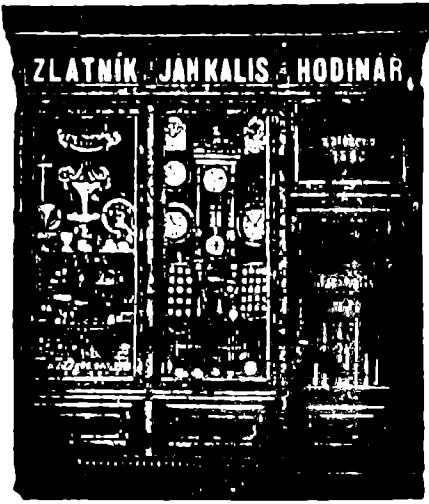
Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých
kostel. paramentů
prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
kevevohe náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.,
Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.
Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaili.
Vzorky zdarma a franco.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

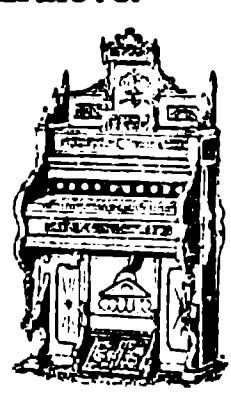
k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvěstněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryse církevního slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti rezi-
dovány.
Mešní nádoby jen v oceli
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše maselnice jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na skásku franco
se nabídnou.
Chudším kostelům možno splácet bez přírůbků.
Sta odporučením a četnými uznáními po ruce.
Prosím vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První výroba
věznic
hodin
v Úslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věznicích hodin, na
městské jatky v Praze atd., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věznic hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obalůha při údržbě
cena
Ceny i obrázky veškerých hodin
na požádání zdarma.
nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děvčery hodným náležitě na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

Ojetý kočár!!
půlkrytý, moderní fačony
levně prodá
Čeněk Buben,
kočárník v Hradci Králové, Pospíšilova tř.
Nové kočáry vždy na skladě.
K sv. birmování
nejlepší dárky
za velice levné ceny nabízí
V. ŠOLC,
zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.
Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Legitimace
do důvěrných schůzí
dle § 4. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
dostati lze levně
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86
Ceníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Prádlo
pánské i dámské.
Lněné
a bav. zboží v obrov-
ském výběru.
Výhavy nevěst.
nejlevnější u
fy. Stanislav Jirásek,
speciální klatovské prádlo
v Hradci Králové.
Presvědčte se, že obdržíte příležitostné a vhodné
praktické dárky

**Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.**
(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmito obrazy věrně po-
daným K 50 .

Na skladě jsou též dopisnice s obrazy
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Sklo zahradnické

do pařenišť na každou stanici
nabízí:

24/24 cm. . . 11 hal.
26/26 . . . 13 .
30/30 . . . 17 .
fermežový smel (kyt) . 19 .

Diamanty
se zárukou za bezvadné řezání
— kus za 4 koruny —
poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,
cis. a král. dvorní dodavatel
Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
láho náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, oltěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Předmět a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje netvrdí své chvalné známé: sochy, oltáře,
křídlové cesty, jele, Boží hroby, křídla, křesla,
společenské, křesla, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premié, fotografie a diplomy. Rež. nábytek a
různé předměty hodící se do umění.

Původní návrhy, ceník a rozpočty bezplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
**divadelní
obleky**
všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Pěstíteli k užítku, k ozdobení
domova, pro povznesení vlasti
pěstuje

**ovocné stromy,
ozdobné keře,
lesní sadbu a j.**

a zasílá
V. VACEK,
závod školkařský
v Pamětníku u Chlumce n. C.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile 1903.
Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Videa 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání
který jediné kupujete a žádejte!
„MONOPOL“
akceová svíčka a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrna sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrna sklad PLZEŇ, Selská ulice č. 7.
Telefon č. 416.

**Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.**
(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmito obrazy věrně po-
daným K 50 .

Na skladě jsou též dopisnice s obrazy
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

K jarnímu seti

nabízím
zaradené pravé a křídlové oděvy:

Seti	Ovny
červený dvojnásob. 65—7—	Ligovský . . . 12—2—
černý, šiták 65—7—	Ideál . . . 13—2—
bílý lučňák . . . 65—7—60	Golden Fleece
rášák . . . 28—3—60	(amer.) . . . 0—5—60
švédák . . . 80—9—	Mortgage Lifter
Ligovský víšenec . 28—3—60	(amer.) . . . 17—2—60
vojtěška franc. . 80—9—	
„píseč.“ . 80—9—	

Brambory

Seti	Ovny
červený dvojnásob. 65—7—	rohlíčky májovky
černý, šiták 65—7—	ranné . . . 9—1—60
bílý lučňák . . . 65—7—60	rohlíčky „Erfurt“
rášák . . . 28—3—60	perla, ranné . 7—1—
švédák . . . 80—9—	poslední: šitá stělní,
Ligovský víšenec . 28—3—60	Unika, Nilson, sv. Václavky,
vojtěška franc. . 80—9—	Industrie. Up-to-date, God-
„píseč.“ . 80—9—	hamma, Imperator 50 kg
	K 5—, 5 kg K—80.

Trávy čisté neb smíšené luční trávy k sa-
kládání dvojnásobných luk, sestavené ze zcela čistých semen
a to pro půdy suché, pro půdy prostřední, pro půdy těžké,
směs pro ovce, hráz a břehy, směs pro lesní louky,
zahradu, parky 50 kg K 40—45, 5 kg K 5— až 5—60.

Semeno čekanky magdeburský špičák
zaruč. 50 kg K 90—, 5 kg K 11—.

Na skladě nacházejí se:
Umělá hnojiva, veškeré druhy semen
polních, zahradních a lesních.

Fr. Viktorin, odborný závod
semenářský v Hradci Král.
Velké náměstí, proti biskupské rezidenci.

C. a k. dvorní a nádražní dodavatel

Emanuel Bělský

doporučuje

velký výběr hotových oděvů vlastní
výroby,

(žádná tovární konfekce)

modních brněnských a anglických látek na objednávky.

Zástupce: Pan Antonín Ašenbryl v Hradci Králové.

Ceny levné a pevné!

Žádná tovární práce, vlastní výroba, bez konkurence!

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

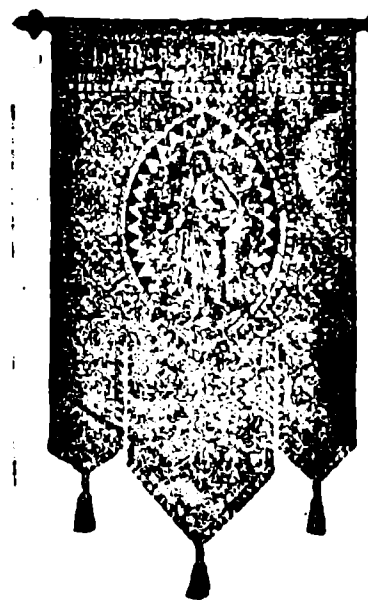
Výměna gramof. ploten.

Roširujte

Časové úvahy!!

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku saslá
se vše franco.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od vele důstojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Vysoce důstojnému duchovenstvu
dovoluje si uctivě doporučiti:

Oltáře, kazatelny, Boží
hroby, křížové cesty, ře-
zané sochy svatých

a veškeré řezbářské a šatfirové práce
za velmi mírné ceny

Jan R. Wolf,

umělecký závod řezbářský, sochařský
a šatfirový

v Rovném (u Dobrušky).

MOSAIKY

skleněné

B. Škarda,
Brno.

Hospody pro chrá-
mové obrazy i mozaiky
bezplatně.

NAVŠTÍVENKY

- VŠECH DŮRŮ NABÍZÍ BISK. -
KNHTISKARNA V HRADCI KRÁL.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových,
pokrývek na stoly a lůžka, příkrývek pro-
šívaných a flanelových, příkrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —

Úplné výbavy pro nevěsty.

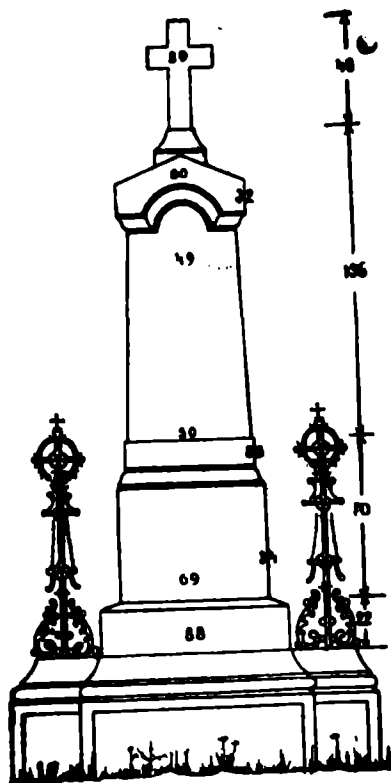
Illustrované ceníky zdarma a franco.

Založeno r. 1860.

Státní cena na uměl. prům. výstavě v Heřticích.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu na českém severovýchodě

Zdenka Ježka v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní jako: **pomníky, hrobky,
pamětní desky**, atd. ze všech druhů kamenů.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře, desky na
nábytek, desky pro koželuhy, atd.

Velké sklady pomníků

více než 100 kusů za ceny báječně levné.

Dobývá, láme český sienyt ve vlastní bati,
importuje švédskou žulu labrador, mramory italské a
belgické v celých vsáonech.

Abych podal důkaz svojí průmyslové zdatosti, upozorňuji
P. T. pány interestenty, že možno v mém podniku obdržeti
pomníky z české žuly neb sienytu leštěné již od 50 zl.
počinaje.

Kněžské koláry

prací i celuloidové,

náprsenky

Stanislav Jirásek,

speciální klatovské prádlo

doporučuje a zakázky obratem
vyřídí

Hradec Král. 136.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. dubna 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Katolíci, zmužile k volbám!

II.

(3) Nikdo se nedej mánosti pokryteckými a prolihanými frázemi zjevných i potajmu pracujících odpůrců.

Jaké komplimenty se daly zorganizovaným evangelikům, kteří tvoří jen malou část národa! A co všechno podnikáno proti tobě, že jsi tak dlouho kopance trpělivě snášel! *My katolíci nikoho k své víře terrorismem nemůžeme, a přece tolik drsných útoků proti naší svobodě se děje, přece tolik neurvalých potup jest nám snášeti.* Pokrytci praví, že svoji organizaci provozujeme štvání, že rozpoutáváme nepokoj v díve klidných obcích katolických chudilí fanatičtí štváči, kteří pomlouvali církev tak odvážnými nepravdami, až bylo úzko. Pověz, pokrytče, má-li snášeti katolík bez odpovědi tvoje štvání proti katolickému náboženství ve školách, na něž nejvíce katolíci patří. Židé a evangelici, kteří si svoje náboženství ve školách zachovávají, pořádají hořečně v katolických obcích schůze, na nichž tolik horlivě se starají o vyhoštění ze škol — náboženství našeho. Jaké brožné pohromy našemu národu způsobila násilnická církev hutejská a lutherská, o tom chytře mlčí. A vy že byste popřáli katolickému náboženství svobodu aspoň jinde, až by vám ze škol ustoupilo? Proč jste tak radostně tleskali, když francouzská vláda i soukromé školy katolické uzavřela a když katolíky olupovala o jejich nejvládnější, perné státní majetek?

Pokrytci tito říkají, že náboženství jest věc soukromou. Proč tedy sami tak křiklavým způsobem vládli náboženství naše do veřejných schůzí? Naš prý nyní dokonce chtějí katolíci i v hostincích o svém náboženství mluvit? Předně jste se otírali, farizeové, o naše náboženství v tiché místnostech dávno dříve. A také se tehdy říkalo: „Proč nepřijde sem mezi nás pohovořiti o své víře katolický kněz, jestliže pevně věří tomu, co káže? V kostele se má to lehce mluvit, tam se mu nemůže odpovídati. Káže tak jen proto, že musí; ale tady bychom mu pověděli! Proč se skrývá se svojí naukou před veřejným rozhovorem?“ Vzte, farizeové, že se vám katolík nikdy nezachová.

Pokrytci! Říkáte, že kněz jest jako každý jiný člověk. Když však kněz jako každý jiný svobodný občan chce užiti svých politických práv, hned byste ho chtěli hnáti z politické schůze zpět do kostela. Vy ani biskupům nepřejete tolik politických práv, jaká nyní náležejí každému plnoletému občanu, který sotva trochu psátí dovede. Vám bylo dovoleno uveřejňovati štvavá politická provolání, drsné předvolební útoky proti katolictvu. Ale když biskupové, kteří přese stojí v čele milionů věřících, uveřejnili důstojné, obranné provolání vlastní, jímž neuráželi nespravedlivě nikoho, již jste zvedli pokřik nad tou „opovážlivostí.“ Devatenáctiletý socialista může tupit církev od ovady k ceadě; biskup však podle vás nemá ani práva ozvati se proti podvrátěným rejdlům.

Katolíku, čti jsi v tomto listě důstojně, poctivě provolání biskupů českých. Po dobré úvaze musil jsi uznati, že žádná česká strana při předvolební obraně své tak taktně si nepočínala. Ale „Právo lidu“ v *zastavené zlobě do celá volalo proti biskupům c. k. úřady!* Takhle rozumějí naši odpůrci svobodě. Co by s námi učinili lidé dělní, kdybychom se úplně ocitli pod mocí jejich? Ti by zbavili katolíka pomalu všech občanských práv.

University založené od katolíků může se zneužívat k nespravedlivým útokům proti církvi; to jest dovoleno. Univerzitní profesor může místo přednášek choditi po české zemi nespravedlivě ostenžeti katolické církve. Ale v době tak vážné, kdy katolictvu hrozí veliké nebezpečí, běda knězi, kdyby jen jednou větou v kostele se zmínil, že katolík má při volbách

hleděti k ochraně svých náboženských zájmů! Už se proti knězi šve v pokrokových novinách a často tolik prolhaně!

Jen se podívejte na snášlivost našich protivníků! Každé straně přiznává se právo k samostatné organizaci. Socialistovi propůjčí se sál v obci ke schůzi hned. Leč má-li býti schůze za účelem organizace katolické, zachází se s námi leckde jako s cikány. Pokrokáři zjevně i skrytí běhají od numeru k numeru, lhou a zastráňují, až žádný hostinský v obavě před terrorismem jejich sál ke schůzi nepropůjčí. Žid se může roztahovati kdekuliv; katolíkově však se zabráňuje rafinovaným způsobem svoboda shromažďovací, svoboda pronésti veřejně své mínění. A nejsou to jen pokrokáři, jsou to i agrární taky-katolíci, kteří tolik své katolické pokrevence znásilňují. Proč jen se ti lidé tolik bojí katolických schůzí? Proč? Mají-li čisté svědomí, nač ten veliký strach? Vzte, katolíci, jak se naši odpůrci starají o to, aby se lid nedověděl pravdy o protikatolickém řádění, a aby nepoznal, jak nepoctivým způsobem jest české katolictvo napadáno a znásilňováno. Nepřátelé s největší drzostí rozšívají mezi lid prolhanosti a pak se bojí, aby týž lid neproníhl jejich podvodnou práci.

Náboženství jest prý věc soukromá! Proč ti pokrytci tedy velebí Tábority, kteří cepem a olněm vnucovali národu své názory? Proč se nutí do sáz nad těmi Tábori, kteří tisíce katolických kněží a laiků upalovali na hranici, v smolných audech, v uzavřených místnostech, že nechtěli se přidati k fanatické víře? Proč projevují úctu a uznání Kalvínovi a Lutherovi, kteří tak barbarsky pronásledovali občany odchýlných náboženských názorů? Proč tihle pokrytci chválí Husa, který odporučoval násilné pužení k sv. přijímání a popravu zatvřelých kacířů?

Moderní farizej, který vlastně o žádné náboženství nestojí, prohlásil: „Věra jest vznešeným pokladem, ale jest při tom všem věcí soukromou každého jednotlivce.“ Tázeme se: Je-li věra tolik vznešeným pokladem, má býti strážena do ústraní víc než vyučování francouzským jazyku, než učení se tanci, než kreslení a podobné? Mládež učí se ve škole o cizích broucích, kterých třeba nikdy viděti nebude, učí se spletitým poučkám fyzickým a matematickým, kterých velkou většinou též v praktickém životě uživati nebude; učí se pilně i podrobnostem řecké mluvnice, až v praktickém životě jen některých slov uživati bude. A vzdělanci starají se, aby obecná známost těch a podobných věcí stále více se šířila na náklad veřejnosti. A který osvícený člověk se tomu diví? Čím větší vzdělání, tím lépe.

Ale prostě! To náboženství, které má určovati směr našeho praktického jednání, jež poučuje, jakým způsobem zjednáme si na světě klid vnitřní a útěchu ve strastech, to náboženství, jež nám ukazuje cestu k šťastné věčnosti — má býti vystřeno ze škol jako záležitost čistě soukromá. Což jest naše věra tolik vedlejší věcí, že se má spíš vyučovati ve škole horlivě tomu, nač si v praktickém životě sotva kdy člověk vzpomene, než našemu náboženství? Pokrytci, řekněte raději upřímně, že chcete náboženství naše vůbec ze srdci lidu vyrvat, a že posud necítíte příhodnou dobu k otevřenému vyjádření. Jestliže na oko uznáváte, že každý má v soukromí právo vlastní náboženství podržeti, proč toto právo upíráte pro veřejnost? Dějí se veřejné, slavnostní manifestace vlastenecké, oslavují se veřejné velící myslitelé. Ale katolíci by neměli práva veřejné a organizované osvědčovati své přesvědčení náboženské, až tímž přesvědčením mají řídit své veřejné jednání. Až by katolíci veřejně oslavovali Krista Spasitele, tento nedostatečný vzor dokonalosti, už by vznikl povyk, že se zbytečně vtaňuje náboženství do veřejnosti. Zato však bude dovoleno socialistům veřejně oslavovati vlastní židovské vádce, kteří z mohlů dělnictva přepychově žijí a mají veliké kapitály. To by dovolila i strana, která se socialisty nesouhlasí. Vy byste to náboženství

zvelebili, až by ustoupilo úplně do soukromí! Ještě v katakombách by vám překáželo. I tam byste poslali své slíděče, abyste mohli znásilňovati dále.

Někteří agrární kandidáti si stěžují na schůzích, že katolíci zemědělci zcela zbytečně tříští síly rolnictva. Zeptejte se však takového pána, zda se v případě potřeby zasní opravdově a důrazně, aby náboženství naše ve školách zůstalo. *Hned se začne různým způsobem vykrucovati.* A pak se odváží tvrditi, že jest to tříštění zbytečné. Na tříštění sil nařikají agrárníci dost. Kolikrát však důrazně vystoupili na obranu naší, když jsme byli napadáni rafinovanou prolhaností, když se děly násilné útoky proti naší svobodě? Agrární štáb měl různé prohlášení, že se tak dějí nespravedlivosti největší části národa. Již v zájmu šíření skutečné pravdy, již v zájmu národním měli postaviti bráz nepoctivému štvání.

V čerstvé mysli máme všechny nepoctivosti, jimiž proti nám od jiných stran tolik bylo útočeno. Nuže tedy, odpovíme při volbách jako svobodní občané stranám jiným hlasovacími listky. Katolíku, važ si svého volebního práva! Pamatuj, že tentokrát není ti potřeba, abys hlasem svým podporoval za odměnu vládního úřadu stranu nestarající se o tvé přesvědčení. Na četných místech svým hlasem dokonáš volbu poslance katolického. Katolíci, náš počet jest veliký a proto nebojme se vystupovati konečně zcela samostatně! Srdnatostí zmůžeme mnoho, velmi mnoho. Vzhůru do volebního boje za práva náboženská a národní!

Dopis z Prahy.

Filosofická horlivost. Že by jednotlivci v našem národě málo filosofovali, na to věru stěžovati si nemusíme. Vždyť dle věhlasného Judy nejživotnější otázky překonává a vyřizuje pro sebe již kvintán. Hned bych řekl, že jsme národem filosofů. Kde v jakém časopise, jenž chce dodat si zdání důležitosti, popínají se domácí naši filosofové na řešení různých problémů, které již od věků balvanem leží v mysli lidské, kde kdo, jenž chce se obklopiti oslonou člověka nad jiné duševně povýšeného, v pyšné lhovestnosti má na všechny záhady již předem uchystanou odpověď. Od té doby, kdy počal v českém národě „otázkovati“ Masaryk, napomínati mládež: neřeš, seš nejpi, jest tolik, jako říci ohni „nepal“.

Na odpovědech, které si dáváme na otázky nejdůležitější, závisí ovšem mravní náš život, a morální náš život jest morálním životem celého národa, naše duše jsou duší celého národa. Proskočila již častěji novinami zpráva, že kandidát agrární Chaloupka učinil výrok: „Desatero lze nahraditi policejními předpisy.“ Podává se tu opětě doklad, že ve volbách projednávají se důležité otázky kulturní až hrůza lehkomyšlně a povrchně. I v uvedeném výroku páně kandidátové kuklí se nedbalost a nevěřimavost k věci vznešené, k *mravnosti lidské*. A jelikož mravnost kotví v názorech náboženských, lze uzavřati, že lhovestnost páně kandidátova jest zároveň i lhovestností náboženskou. Nemusíme zajisté připomínati, že nám nejde o osobu kandidáta, nýbrž o skutečnost mravních názorů, které prolínají moderní společnost. Valná část této společnosti, jak jest přirozeno, v pohnutých dobách volebních nemůže se ubrániti, aby neprojevovala hlubin a výši svého duševního života. Jako botanik sbírá rozličné vzácné i obecné rostliny, tak klidný a bystrý pozorovatel může určovati duševní letorosty všech těch, kteří ve zvýšeném společenském tepu za různé volební doby posouvají se v popředí.

Leč obraťme zřetel k těm policejním předpisům, jimiž p. Chaloupka mluví řídit mravnost lidskou. Nejsi potřeba dlouho přemýšlet, a hned se pozná, že mravnost takové lhovestnosti jest sama v sobě velmi pochybná. Předem jisto jest, že Desatero obsahuje téměř

jen předpisy zdravého rozumu, a podívali bychom se na toho člověka, jenž by toho popíral. V podstatě věci tedy p. kandidát vyhání z mravouky zdravý rozum a chce jej nahraditi mechanickými povely policajtovými. Neví tedy asi nic o vnitřním mravním životě člověkově a uspokojuje se zevnějším pořádkem, jež vynucuje na ulici policejní strážník. Špinavé, roztrhané cáry jsou také často zakryty onačejším svrchním šatem, s nímž možno vejíti třeba do salonů vácné společnosti. I největší darebáci dostávají vrcholku hodnosti, jen když zachovají tak zvanou zevní bezúhonnost, korektnost ve společenských stycích, eleganci pohybu a mlavy. A naopak lidé, kteří v očích společnosti tak zvaných dobrých mravů považování jsou za neotesance, honosí se druhdy bohatými ctnostmi mravními a vážným pojmáním svých povinností. Jinými slovy, odstraníme-li Desatera, kolik tu asi zbude ctností vnitřních, jež náboženství naše tolik vštěpuje? A kolik tu zbude vnitřních hříchů, které skutečné hříchy jsou, i když věc uvažujeme pouhým rozumem? Zdáli pak tu něčtočí p. kandidát na své čeledíny, aby se stali neschopnějšími svých povinností, neschopnějšími dobré vůle a aby vykonávali svůj pracovní úkol jen z bázně před policajtem? Ba věru, konec jest s mravoučkou, která nemá jiné pohnutky a posily ke mravním skutkům, než pohrůžky ustanoveného k tomu hlídače. Nepopíráme, že zevnějším dozorem a donucováním lze dosáhnouti určitého pořádku v lidských činech, ale mravní zákon určuje, jaké mají být skutky lidské samy v sobě, neboť to právě jest vlastní předmět mravních příkazů, to právě jest podstata mravnosti. Kdyby pravdou bylo, že zevnější vynucený pořádek, jak míní p. kandidát, jest základem mravnosti, pak věru zbytečny byly všechny mravní úvahy, které od nejvýtečnějších moralistů kdy lidstvu byly pověděny. Pak ovšem poslouží ku mravnosti vraha a zlodějovi obratnost a chytrost, kterými vynikaje nad policajty, nedá se od nich polapiti. Jen tedy aťšauvte hodné policajty a lidstvo co do otázky mravnosti může klidně spáti. Poohlédli-li se tedy p. kandidát po otázce mravní tímto způsobem, dal na jevo, že věci z devadesátí devíti částí nerozumí a že zdravý názor u něho úplně zbankrotoval. Mimo to takové ohřívání dávno odbytých násořů skrývá v sobě nebezpečnost pro mravnost samu, která nesnese beze škody, aby s ní tak policajtsky bylo nakládáno.

Moderní věda. Nedávno psáno bylo v „Obnově“ o vědě a povaze její, jak na ni hledí u nás duchové protikatoličtí a protináboženská vůbec. Upozorňují nákolika řádky na jednu skutečnost, která co do vědecké metody velmi jest zajímavá. „Přehled“ již hodnou dobu uveřejňuje články: „Poměr ústrojenstva k vesmíru“, které píše p. dr. Oldřich Kramář. Články jsou pokusem, po jisté stránce vysvětliti původ, vývoj vesmíru a objasniti, jakou úlohu má v něm ústrojenstvo, neboť theismus v obvyklé své formě dle p. pisatele jest neschopen, aby podal vysvětlení základních záhad světových. Ze s touto úlohou nejsou ani články Kramářovy a že nejsou ničím více než domněnkou, dokazuje zejména dokončení, kdež jsou veliké protičetnosti a útoky proti logice. Uvádím jen některé doklady, které osvědčují hned na prvý pohled nemožnostmi a vyvoláváním nových otázek a nerozřešitelných domyslů. Na příklad, co možno rozumně poúiti s věou: „Když hmota povstávala ze stavu nehmotného? Jak mohlo něco, majíc sňal ke hledisku pisatelova, státi se hmotou, kterou před tím nebylo? Na tuto otázku by nám p. pisatel jistě nemohl odpověděti. Správně na jednom místě pisatel praví: „Prostě monistický a mechanický názor světový, jenž toliko jednu podstatu, hmotu, by uznával, nedovede nikterak pochopiti dokončiny vývoj světa, ani úkazy fyzické a chemické, tím méně význam ústrojenstva a jeho vznik.“ Na to pisatel dokládá: „Prostě dualistické stanovisko opět, na př theismus také jest toho neschopen. Jediné střední stanovisko mezi oběma, dualismus půdobný tomu, který jsme zde naznačili, který sice předpokládá dvě rozdílné podstaty, ale spolu uznává, že tito jednu jedinou a nerozdílnou podstatu, takový dualismus jediné může k řešení oněch základních otázek přispěti.“ Tedy dvě rozdílné podstaty, které přece jen sestávají z jedné jediné nerozdílné podstaty. To jest přece hrůzný odpor a co více, odporem tímto vyvrací se správné tvrzení, že pouhá hmota zákonitěho vývoje světového vysvětliti nemůže. A další zajímavost: „Astronomická hypotéza ukazuje, že hmota není ničím původním, nýbrž poněmáhla se z nehmotného stavu vyvíjela. Sama přírodní věda se blíží volným krokem k takovému dualismu, jenž vlastně jest monismem.“ Před tím pisatel vysvětlení zákonitěho vývoje světového monismem zavrhá, a tady již jej zase uznává. To jsou přece hrůzné a zářející protičetnosti!

Z citovaných řádků jest patrné, že pisatel

již takofka stojí u nejvyšší bytosti, Boha, ale přece jen nahr.uje ho nemožnostmi, jako na příklad hmotou, poněmáhla z nehmotného stavu se vyvíjela. Jest-li rozumnější věřiti, že hmotu učinil Stvořitel nebo že povstávala poněmáhla ze stavu nehmotného, ponecháváme soudu čtenářů.

Před některým týdnem podala děkas o zvláštní vědě „Osvěta Lidu“, podávající správu o schůzi v Něm. Brodě, na níž přednášel prof. Šmejkal a vyložil něco neslychaného: „vědomí jsme si utvořili sami.“ Ben Akibo, tohle jsem ještě neslyšel. Pokročí prof. Šmejkal přebíli všechno to, co posavad o hmotném pouze vývoji až k projevům duševním bylo kdy řečeno. Není nad logiku pokročířskou. Jak snadno a jasně logika tato vědeckým promyšlováním vše vysvětluje a vítězně přemáhá všechny obtíže! Zprávy, že by se byl kdo z posluchačů nad tím tvrzením otřásl, ovšem není. Nu, tož jsme si vědomí utvořili sami. Ale p. profesor Šmejkal předpokládal tu pouze maličkost. Musili bychom s vědomím svým tu již být, abychom něco tvořili, ale zároveň nebýt, aby vědomí naše teprve bylo tvořeno. Jsouť zajisté nezměnitelné, na čase a prostoru nezávislé pojmy, z nichž plynou nezměnitelné zásady, které jsou základem každého jistého přemýšlení. A sem patří ona známá zásada odpova, že nic nemůže v tmeze zhlédnouti zárodek bytí a nebytí. Z toho nad slunce jasněji vyvitá, jak říkával Hattala, že p. prof. Šmejkal ve své extenzi proslovil v nejdokonalejší formě nesmysl. Také věda!

Ke hnutí „Los von Rom“. Právě v těchto dnech uveřejněn byl počet odpadů katolíků ku protestantismu působením hesla: Los von Rom. Dnes již jest jasné rozřešení spor, že hnutí to není náboženské, nýbrž venkoncem politické, ač svého času Herben v potu tváře se namáhal, aby mouřenina vydřel. Klasického svědka máme v p. Rohanovi, evangelíku, jenž v Rozhledech o otázce takto vykládal: „Tvrzení, že pruzinon hnutí Los von Rom jsou nyní motivy náboženské, jest buďto hloupostí anebo lá.“ Zevrubněji vykládá p. Rohan, že z katolických Němců hlásají heslo to jen ti, kteří chtějí do Německa a z ostatních katolických Němců našich a z katolických Němců v Německu nehlasá ho nikdo. Kdyby náboženství protestantské bylo učení tajné, bylo by lze předpokládat odpady k němu se zvádavostí. Ale takto učení to jest veřejné a nad to pro katolíky není ani vábívé. Doslovně p. Rohan dí: „Jest tudíž — trvám — jisté, že propagátorem hnutí Los von Rom jedná se nikoli o věci náboženské, nýbrž pouze a jediné o to, aby v oněch zemích rakouských, po jejichžto vtělení v říši Německou oni touží, bylo co nejméně katolíků a co nejvíce protestantů za tím účelem, aby nyní již, spojení tomu — abych tak řekl: — in merito vadící překážka katolicismu, alespoň během času byla na koik autno odstraněna.“ Naši pokročí hnutí tomu pomáhají a věhlasný redaktor „Osny“ nazval to prací pro český rozum a pro českou duši.

Obrana.

Oběhování duchu p. Kočího. V posledním čísle „Národního Obzoru“ jest šťastná lokálka, vlastně článek: Zakázaný Kupka. V článku tom sápe se patrně autor Paličových slov na jistého kněze, že šádal na policejním ředitelství odstranění některých listů Kupkových, vyložených ve skříní nakladatelství Kočího. Čtenářům tohoto článku má být vsugerováno patrně, jaká nespravedlnost se stala p. Kočímu kněžskou malivostí a kněžským denuncianstvím. A možno, že i leckterý čtenář neuvažlivý a nepřemýšlejší v duchu začal pěst. A přece celá ta věc není než reklamní finis. Pan Kočí totiž koupil celý náklad Kupky od česlavského knihkupce p. Levého, který na punoukání býv. redaktora České Stráže a ještě některých jiných pánů byl vhnán takřka do tohoto riskantního podniků. Prodělal v něm také spoustu peněz, neboť ani reklama, ba ani aféra Judova nezvedla mu příliv odběratelů tohoto díla a tak nevěda, co s „leťákem“, předal všechno daleko pod cenou p. Kočímu. Ten také marně inseroval Kupku za 5 korun, nikdo se nehlásil. Co dělat, aby se to odbylo? V reklamních prostředcích nevybíravý p. Kočí neodůl: Kněží pomohli Kupkovi k problematické slávě umělec věšce, kněží pomohou k odprodeji leťáku. Proto stvořil kněz denunciant a proto onen článek: „Zakázaný Kupka“; a teď pojďte leh. ovární a pomáhejte rozprodáním reprodukcí „čslavského nepřítel kněžských pytláků“ plátní pytlá p. Kočího. Není nad chytrost, český Barnume!

(3) Kde to poukazuje na okovy kněžstva? Listy, které si již dávno zvykly na tuhá pouta židovské a socialistické. Ubíhý „Osny“, „Osvěta lidu“ atd., jakou komickou úlohu hraje před těmi, kteří vás již znají! „Osny“, který prý chce pracovat pro český

rozum a českou duši, vidí dobře, kdo vlastně germanizaci v Praze udržuje, ale důrazně proti židům germanizátorům, kteří tyji s českých peněz, vystoupiti se bojí. A jak bylo asi redakci, vystupující proti české katolické fa-kultě bohoslovecké, když k vůli židovským přímlivcům dělala reklamu německé bohoslovecké škole židovské? Jak by byl asi „Čas“ psal ze svého humanního stanoviska o sprostém řádění socialistů proti katolickému právodu — kdyby byl mohl? Co říká „Čas“ po pnaté vřavě socialistické proti vídeňským Čechům, hrajícím ve Variété? Nic — usnul ve své volnosti na nejlepší býtí úplné sticha. Socialistický karabáč nejednou mřel nespravedlivě po svém oddaném sluhovi, a „Čas“ místo junácké odvety pokorně a oddaně se omlouval.

Chudinka „Čas“! Jakou eleganci v mlavě vymenují mu židovské inseraty! S jakým drtým cynismem hovoří o svých katolických pokrevencích, ale nepoukazuje jasně a otevřeně na obrovský rozdíl mezi kapitalismem katolickým a židovským! Mluvě už dlouho o Drouzdovi, neprozradí ani okr. uhlov čelici, jak jest národnost jmění každý rok o veliké miliony připravováno židovskými bankroty. Sdělují správy o oizích racionalistických učencích, chválí poloneznámého židovského básníka; o významném jubileu Šušilovu nečetli jsme v něm nic, o našem učenci dru. Musilovi, jež chválí nyní i francouzské odborné časopisy, nečetli jsme dosud v něm také nic. Či byla přece někde zastrčená noticka? Kdyby tak byl dr. Musil židovskóněmeckým rabinem, byla by ta veliká chvála hned. Sami vídeňští rabíni projevíli našemu katolickému učenci daleko větší vácnost a pozornost než Masarykovský demník.

Samí židé a socialisté dovolují si proti svým vrchoům štábům svobodněji psáti než zaleklý „Čas“. A běda muži třebas sebe více pokrokovému, který by se odvážil napasiti něco pravdivého proti neomyšlenému majestátu Masarykovu! Jak je asi redakci, když musí na obranu svého pána vykrucovat a nepoctivě překrucovat, jak často dokázáno? Poněmáh sluhu, napřed si sjednej aspoň trochu svobody sám. Robotěz v americké plantáži byl poddán svému pánovi jen tělem. Ty však dáváš proti vlastnímu lepšímu posazení do služeb oizích i své myšlenky — a ochotně. A takové okovy jsou nejhorší.

Politický přehled.

Uherští ministři už zase ve Vídni jednají e rakousko-uh. vyrovnání. Maďaři navrhuji, aby vyrovnání uzavřeno bylo jen do r. 1917: a naléhají, aby obě vlády již nyní slavně prohlásily, že r. 1917 bude skutečně zřizena mezi oběma státy celní čára. — Chef generálního štábu šl. Conrad Hötendorf: už se plně maďareky, což ovšem je významné. — Čeští poslanci z Moravy vyjednávají s ministrem předsedou bar. Beckem ohledně obsazení důležitých úřadů na Moravě, a žádali, aby o českých dětech rozhodovaly jen české školní úřady. Ale rostrpčení vrátili se z Vídně, neboť bar. Beck s ohledem na Němce stále odkládá se spravedlivými požadavky českými. Jmenování místodržitele na Moravě zase oddáleno jmenováním dvor. rady bar. Pillarstorfa viceprezidentem. — V Liberci došlo k demonstracím proti českým. Němci podržedni byli českým přelícem u soudu v Liberci. — Následkem nového zákona o úřední řeči ve samosprávě haličské zrušilo v Halči 400 úřední řeč polskou a nahradilo ji ruskou.

V uherském sněmu poslanci zemaďarští vystupují nyní sebezvědoměji a rázněji, čímž vsbuzují v bezohledných Maďarech slou krev. V peninském volebním okrese i při užší volbě zvolen znovu poslancem Slovák Milan Ivanka proti kandidátu maďarskému, ač ho podporovala vláda známým už maďarským způsobem.

Král anglický Eduard měl s králem španělským schůzku na lodi ve vodách španělských; král italský byl pak návštěvou u krále řeckého v Athenách.

Dobrou naději v budoucnost vsbuzuje vážné jednání nynější demy. Velkou většinou schválen v dně návrh, aby rozpočet byl přikánán rozpočtovému výboru. Proti návrhu hlasovali pouze soc. demokraté a socialisté revolucionáři. Také rázné vystupování ministerského předsedy Stolypina přispívá k uklidnění myslí v Rusku. Přes to revolucionáři řadí dál, ovšem s menší vtrvalostí.

Moderní látky na obleky a přebíratky

anglické i české výrobky odporučuje

Karel Bergman

naproti Obrazkám.

Z činnosti katol. spolků.

Ze Semil. Jednota katolická v Semilech pořádá v neděli dne 21. dubna 1907 slavnost svého desítiletého trvání. Pořad slavnosti: 1) Dopoledne o 10. hodině půjdou členové a členky jednot katolických ze spolkové místnosti hotelu „Valenta“ do chrámu Páně na mši svatou. 2) V poledne bude ve spolkových místnostech společný oběd, pro jednu osobu za 1 korunu; přihlášky v čas zaslány budou na jednotu katolickou v Semilech. 3) Odpoledne o 3. hod. bude v divadelních místnostech městské radnice veřejná členská schůze, do které mají přístup pouze členové a členky katolických jednot, včleněných sdružení křesť. sociálního, sdružení katolických zemědělců a politického klubu křesť. sociál. pro zdejší okresy a jimi uvedených hostů. Přednášet bude vp. J. Filler, kaplan v Semilech: O požadavcích a zásadách strany katolického lidu v Čechách. 4) K večeru bude ve spolkových místnostech hotelu „Valenta“ přátelská zábava členů a hostů. Výbor.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad návštěvní cesty J. B. M. Dra. Jos. Doubravy: V úterý 16. dubna ráno a v poledne v Melčanech, ve středu 17. ve St. Bydčově, 18. v Hludčicích, 19. ve Sloupně odpočinek, 20. a 21. ve Smidarech, v pondělí 22. v Ohnišanech, večer vždy ve Sloupně.

Přednáška. Ve spolku křesť. sociálním paní a dítka přednášet bude v neděli dne 14. t. m. slovnitý znatel Orientu, vldp. prof. Dr. Hejdl „O lidovém životě v dnešní Palestině.“ Začátek o 2. hod. odpol. Sál Adalbertina.

Stíny jednoduché frekvence. Polodenní vyučování na školách bylo vítáno jako úleva ve prospěch tělesného rozvoje žactva i učitelstva. Na hradeckém gymnasiu jest jednoduchá frekvence zavedena druhý rok, a již lze seznati, že tato novota nespůsobila nadějí, jež do ní vkládány. Tento měsíc zemřel prof. Grohmann a 2 profesoři vyřídali si do konce roku dovolenou pro chorobu. Je to zcela pochopitelné, že při několikahodinovém dopoledním vyučování vyčerpávají se všechny síly tak, že odpočinkem za celé odpoledne se nenahradí. Až budeme pozorovati hygienu žactva, dojdeme jistě ku stejné zkušenosti. Že v ohledu vědeckém jednoduchá frekvence znamená krok do zadu, nebude popírati ani nejnaděšenější přítel odpoledních výletů. Jsme opět o jednu illuzi chudší!

Na prospěch obecné kuchyně. „Komitét dobročinných dam“ se „Sdružením divadel. ochotníků“ pořádá v sobotu 18. dubna ve prospěch obecné kuchyně divadelní představení: 1) Siroť penize. Drama o 1 dějství. Napsal L. Stroupežnický. Regisseur Karel Paul. 2) Zvířovský rarášek. Veselohra o 1 jednání. Napsal L. Stroupežnický. Regisseur Karel Paul. 3) Paní Mincmistrová. Veselohra o 1 jednání. Napsal L. Stroupežnický. Regisseur Karel Paul. V meziaktí koncertuje vojenská hudba c. a k. pěš. pluku č. 42. Začátek o 7. hod. več.

Z Klieperova divadla. Večery pianí dne 6. a 7. dubna byly tak slabě navštíveny, že to přispělo dojmem až trapným. První večer, jenž věnován byl pianí předklaskické, klassické a romantické, zahájen byl přednáškou profesora Eliegra, které vytknouti důležitosti několik věcí. Začátek byl naprosto neologický a činil dojem ten, jako by přednášející začal čísti na třetí stránce a pak se vrátil k první; opomenuta byla píseň duchovní — činitel nejzávažnější ve vývoji piané světské. Přednáška byla příliš stručná, tak že někteří skladatelé (Palestrina, Grieg) zvláště mačesky byli odbyti. Přednáška druhého večera stála o mnoho výše, nespokojila se pouhým vypočítáváním jmen a rozvinula pěkný obraz, jak tvořila se píseň česká. — Proti programu nelze namítati ani toho nejmenšího; byl pečlivě volen a skládal se z čísel výsoce uměleckých. Slečna Puklová, koncertní pěvkyně, trpěla z počátku sjevenou indisposicí, která však brzy zmizela. Schubertův „Král dachů“ byl kulminacním bodem prvního večera a strhl k bouřlivému potlesku; p. prof. jako pianista ukázal, že jest dokonalým virtuosem nejen v pravodu, nýbrž i v číslu solovém (Chopinovo „Scherzo“). Druhý večer vykazoval čísla možno-li ještě zajímavější: překrásné Dvořákovy biblické piané („Oblak a mrakota“, „Zpívejte Hospodinu“) a Novákovo „Údolí Nového království“. Úspěch obou umělců byl dokonalý. Pan profesor opět speštil program brillantním přednesem solového čísla a slečna přidala několik pianí ve slohu národním, což s povděkem bylo přijato. Škoda, že válné umění našlo u nás tak málo zájmu.

Dr. Aliquis.

Volická schůze živnostenská v Hradci Králové. Na 7. dubna byly svolány v Hradci Králové dvě volické schůze: mladočeská v Klieperově divadle odpoledne a živnostenská v Jednotě večer. Proti poslední schůzi ohradil se volební výbor místních živnostenských krahů, takže byla to vlastně schůze živnostníků pokrokové smýšlení. Do schůze byli sice pozváni všichni kandidáti poslanců, ale dostavili se pouze pp. Dr.

Dršina a Dr. Reyl. Schůzi zahájil svolavatel sochař p. Čermák, načež vložil p. Dr. Dršina své názory na živnostenskou otázku. Uvedl ve své řeči theoreticky všecko, co v novější době živnostenská otázka vyžaduje. Po jeho řeči ujal se slova p. Dr. Reyl, jenž vzhledem ku přednesenému theoretickému výkladu povšechně živnostenské otázky obrátil svou pozornost k místním poměrům živnostenským a na základě programu křesťansko-sociální strany poukázal na praktické luštění živnostenské krize. Jakkoliv většina posluchačstva ztrávil již celé předchozí odpůldne v mladočeské schůzi, a živnostenská schůze protáhla se až k půlnoci, dovedl přece pan Dr. Reyl upoutati pozornost svým zajímavým výkladem živnostenského programu, což vzdává nejlepší svědectví p. kandidátu, že úplně ovládá toto pole národohospodářské politiky. Po přednesených řečech rozvinula se debata, které se účastnilo několik řečníků. Rozhovor točil se vlastně jen kolem kulturních otázek, jak to obyčejně bývá zvykem, když mluví o předmětu lidé neinformovaní. Na různé námítky proti náboženskému stanovisku křesťansko-sociální strany odpověděl zcela trefně p. Astr. redaktor „Práce“. Ač živnostenská schůze byla svolána a navštívena malým zlomkem živnostníků hradeckých, je přece dokladem neobyčejného zájmu o volební akci, neboť účastníci strávili téměř celých 11 hodin ve volických schůzích s malou přestávkou. Schůze veškerého živnostensktva bude ještě v Hradci Král. uspořádána, ale pochybujeme, že přednesené řeči rozhodnou o definitivní kandidatuře nejlepšího řečníka, protože kvalita poslance nespočívá jenom ve výřečnosti, nýbrž hlavně v programu, který zastupuje a ve spojencích, s kterými ho vízí kulturní a politické názory. Přes to nynější závody pp. kandidátů poslanců přispějí značně ku politickému vzdělání našeho voličstva; proto je záhodno, aby úzkoprsí a nebvyšpělí lidé uznemožňovali voličské schůze.

Úmrtí. Dne 10. t. m. skonala zde po delší trapné nemoci sešlostí věkem ve stáří 71 let soukromnice paní Marie Chalupová, roz. Ulrichova, tchyně c. k. vrchního berního inspektora v. v. p. Frant. Koutníka. Pohřeb zesnulé koná se dnes z kaple všeobecné okresní nemocnice o 3. hod. odp. na hřbitov Pouchovský.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové vystavuje od 13. do 19. dubna 1907 Brixen — Bolzano — Meran a čítá jiná starobylá a lázeňská města jižních Tyrol v překrásné kotlině, jejíž horské svahy s krásnými zákmy a hrady pokrývají vinohrady, sady a lesy.

Krásný portrét nejdp. biskupa Dra. Doubravy vydala v krásném platinovém způsobu firma J. F. Langhans na formátě s passepartout 85×45 cm. Nejmeněji provedený obraz ten hodí se dobře k sv. biskupování a jako krásná ozdoba místnosti. Obraz i s passepartout stojí pouhých 8 K.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc březen 1907. Vloženo K 121.771 —, vybráno K 135.524 —, zůstatek K 1.807.844 —. Půjčeno K 100.097 —, splaceno K 143.114 —, zůstatek K 1.474.764 —. Počet dětí 3065, pokladní obrát K 723.762 —, zárační fond K 212.895 —.

Ze Záložního úřadu ústavu. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) 30. března 1907 K 9.422.253.76. Vloženo od 1. ledna do 30. března 1907 více o K 2.769.425.26. Ekont smének: V březnu roku 1907 eskontováno kusů 2157 v obnosu K 2.849.295.96 oproti 1250 kusům na obnos K 1.588.383.02 v březnu 1906, tedy více o kusů 90/ na K 1.260.912.94. Skladisté: (30. března 1907) Uloženo zboží v ceně K 690.762 —.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 5. dubna t. r. usneseno: Odkaz p. Jos. Černého, stávkáře z Jankova, pro zřízení meštní nadace při kostele Panny Marie v Lochenicích použít se ku příjmu, a farní úřad takéž požádán bude o zaslání osnovy nadační listiny. — Povoli se zřízení dveří se stávajícího okna v domě čp. 139 dle návrhu tech. kanceláře. — Zpráva městského lesního úřadu o vzniku ohně v lese „na Loučkách“ byla vzata na vědomí. — Zpráva expositury c. k. Pídelství pro stavbu vodního cest v Praze, že v domě čp. 426 v Hradci Králové bude střízena ihned místní stavební práva za účelem dozoru nad staveb. pracemi při úpravě Labe u Hradce Králové, a že její vedením byli pověřeni pp. Jos. Jerábek, c. k. stav. komisař, a Josef Kofránek, c. k. stav. adjunkt, kteří mimo to budou též prostředkovati styk mezi místními zájemci a expositurou, vzata byla na vědomí. — Předpis dávky za vodu za první čtvrtletí t. r. byl schválen. — Výkaz hotovosti pokladni za dne 1. dubna t. r. běže se na vědomí. — Pan Nekvasil, stavitel v Karlíně, opětovně se vyhlásil k vyčištění a obměnění stavení na nábreží Eliáščině. — Poukázalo se k výplatě ekvivalent za jmění hostela sv. Jana per K 84.75 a daň vřádková městské plynařny per K 615.68. — Poukázány různé účty k výplatě, dvě chadinské podpory byly svěřeny, jedné žádosti o léky sdarma nebylo vyhověno. — Ve schůzi dne 8. dubna usneseno: Zpráva technické kanceláře o stavební komisi na Prácheňské Předměstí, týkající se útlav strojnické

p. J. Beneše, vzata byla na vědomí. — Poukázalo se ku příjmu nájemné K 80 — za pronajatou velkou chladicí komoru na měst. jatkách p. Fr. Součkoví, řezníku, na měsíc duben a jateční poplatky za březen t. r. v obnosu K 1778.68. — Dámskému pěveckému spolku „Eliška“ propůjčí se městské divadlo ku koncertu na den 20. dubna t. r. — Zpráva p. zvěrolékaře o prohlídce 35 vozů mlékařských a návrhy na odstranění zjištěných závad byla schválena. — Žádost sboru učitelského obec. školy chlapecké za pořízení nových školních lavic postoupí se tech. kanceláři k návrhu. — Žádost p. J. Kobouta, mistra zednického zde, za povolení opravy fagad na domech čp. 44 a 45 vyřídí se dle návrhu tech. kanc. — Návrh téže na provedení některých změn na hřbitově Pouchovském postoupí se hřbitovnímu odboru. — Výkazy o činnosti policejních strážníků za březen vzaty byly na vědomí. — Opis výnosu c. k. okres. hejtmantství, kterým udělena jest koncesse hostinská p. J. Kňourkovi pro dům čp. 197/8, vzat byl na vědomí. — Návrh okrašlovacího odboru na osázení nezastavených stavebních míst křovinami byl schválen.

Vyhlaška. Městská obec Královéhradecká prodá bud v celku aneb v částech 250 met. centů ovsa. Oferty podány buďtež do podacího protokolu purkmistrovského úřadu v hodinách úředních nejdéle do 20. dubna 1907 do 12. hodiny polední.

Mléka v Hradci Král. prodalo se v březnu t. r. průměrně denně 2295 l dobrého, 545 l sbráného a 129 l smetaný.

„Spravedlivé rozdělení“ nad lidskou meštechotností. Hrubá a krajně prohaná „Osvěta lidu“ krouží farizejsky očima, že prý není jediného čísla (!) Obnovy, v němž by už pražský dopisovatel „nezahrnul ničemnými pomlouvami a hrubými (!) urážkami někoho z pražské společnosti.“ Důkazy na tohle ovšem prohaný „pokrokový“ žurnál zůstal dlužen jako na jiné ne, nestoudné lži o Obnově. Zároveň by mohl vědět, že Obnova odvolala zprávu o vyřazení redakčního tajemství ještě před soudním říčením. Jak si však počíná „Osvěta lidu“? Ta dovede zlomyslně třebaš několikrát za sebou i překrucovati slova Obnovy. Zvláště kritický doklad o zámýšlené prohanosti tohoto listu podala poslední lokálka o dp. P. Jemelkovi. Na takové lži už jest potřeba rafinovanosti víc než cikánské. A posud nic neodvoláno. Tážeme se tedy znovu: kdy se P. Jemelka pohádal s generálem? U koho se tyž zasadil o to, aby dámy důstojnických krahů se dostavily k němu zpovědi? Která to dáma od zpovědnice a zkos'ela uprchla? Rafinovaná dušička si vymyslí „frivolní a drzou otázku“ a pak krouží farizejsky očima, že ta slova nelze reprodukovat!! To už jest prohanost nejvyšší. A jak se jenom mohl pokrokařský prohanec od krajně uražené (ovšem vymyšlené) dámy dovědět to, o čem sám se ostýchá psáti? Takové balamcení jest věru vrcholem drzosti, cynickým zatahčváním bezbranných žen do novinářského boje a ničemným pokusem odvrátiti od neviného muže důvěru. A tenhle list odváží se ještě farizejsky mluvit o slušnosti a pravdomluvnosti!

Jako nepřímá odpověď na prohanou lokálku „Osvěty lidu“ došel dp. P. Jemelky tento písemný projev dam: „Veledůstojný Pane! Jak uám naše vnitřní přesvědčení veli, dovolujeme si vysloviti oprávněný dík za ta krásná, povznášející slova, která jste k nám ve svatém týdnu promluvil, abychom se důstojně připravily ku přijetí sv. svátostí. Byla by to pro nás citelná ztráta, kdyby Vaše Důstojnost nebyla tak laskavá a nevzala ten úkol na sebe. Za vše zaplat Pán Bůh!“ — Následuje 20 podpisů.

Husité v Neechanicích pomník Husův již mají. A proto jen se někdo opovaz o nich říci, že nejsou husity dokonalými! Někteří lidé ovšem před pomníkem vrtí hlavou, říkajíce, že přece Hus nechodil po světě s barbou. Ale to nevdá. Teď jest pokrok, my už musíme být dále; a proto moderní husitáké město pouští své syny k vůli pěstování vzájemnosti slovanské do Ruska. Městská rada se chudákům o lepší postavení postarati nedovede a proto, hajdy, děti, do světa! Ti harfáři nejsou právě zlí ani pyšní lidé. Zato však byste měli vidět samolibost těch otců, kteří z jejich peněz zbohatli! Ten nápis pod kalichem Husovým „pravda vítězí“ není právě nejvhodnější. Hus podával Největší svátost v Čechách věřícím stále pod jednou. Proto by bylo líp napsati: „Tento kalich Hus v Čechách nezavěd, ale pouze v posledních chvílích svých z Kostnice svým přivřenčům povolil, když na něho nalezli.“ Pravda vítězí — ovšem. Ale ta pravda Husova, pokud byla odchylná d učení církve, zhybnula hned po kostnickém upálení. Staří husité se jistě chytají za hlavu při tomhle našem odvážlivém tvrzení. Inu — jsou na světě husité, kteří o Husovi vědí příliš málo. Čtějí-li však skutečně pravdu, která vítězí, poznati, povíme jim o tom něco více. Kdybyste místo velikých manifestací raději více se starali o chudý lid! Ten by vám byl za to vděčnější.

K volbám v Klášterci. Dostalo se nám bezpečných informací, že p. Gauglic nevnucoval nikomu volebních listů se jménem kandidátovým a že tedy nijak nezneužíval postavení svého k újmám; tím opravujeme obecně zprávu vytištěnou 1. února.

Tamburašský koncert ve Smitčicích. Horlivý křesťansko-sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí připravil nám dne 7. t. m. velmi pěknou, ušlechtilou zábavu. Pozváni tamburaši katolické jednoty královéhradecké do Městského hotelu ve Smitčicích. Ač bylo sváto k zábavě jen zcela soukromé, ač nebyla schystána žádná reklama nárožními cedulemi, přece byl sál i s vedlejší místností zcela naplněn. Tamburaši pod řízením sborníka p. J. Sabuly hráli svižně, s porozuměním, tak že jejich produkce setkávala se s obecnou pochvalou. Ač koncert trval čtyři hodiny, zájem posluchačstva stále stoupal; a když v jednom z posledních čísel ozvala se národní hymna naše, vyvrcholilo nadšení v potlesk zvlášť frenetický. Tamburašská čela vhodně vystřídaná koncertními kusy na housle a na piano, jež provedli k plné spokojenosti p. Sabula a p. Maternová. — Posud se mluví, že tak krásného hudebního pořádku jsme zde dávno nezažili. Srdečný dík všem, kteří se o zdar pěkného večera zasloužili; vřelý přívítavý ke koncertu na obojí straně nebyly nejnadanější. Děkujeme zvlášť vřele za vřelou ochotu p. Maternové, svému neuvěřitelnému a obětavému předsedovi p. Frydrychovi a p. Bartoškově, i ochotným pp. hostům hudebníkům z Hradce Králové. Těm, kteří litují, že při koncertu nebyli, sdělujeme, že bude snahou naší, aby tato zábava u nás byla opakována. Zdař Bůh!

% Dobrušky. Zpráva v „Obnově“ o příspěvku zdejšího měst. zastupitelstva tělocvičné jednotě „Sokol“ na výlet do Prahy, v obnosu 50 K s obecní pokladny darovaným, měla ten blahodárný účinek, že příspěvek onen vrácen byl obecní pokladně. Páni při soukromou abírkou sehnali více. Proč nehladili tuto správnou cestu soukromé svépomoci dítěte a obtěžovali zbytečně svojí žádostí za podporu v soukromé své záležitosti obecní správu, která z nedostatku finančních ani všechny veřejné záležitosti obecní obstarati nemůže? Pan starosta při jevil malou radost, že onen podar byl vrácen. Snad měl by naopak se těšiti, že takovým žádostem pro budoucnost bude učiněn konec. Byly obtěžovány žádostmi podobnými i zdejší veřejné finanční ústavy, aby udělena byla podpora „Sokolu“ na výlet do Prahy. Bude také tento peníz vrácen, pokud již byl poskytnut? Ne-li, následně zažádají si všechny zdejší spolky o podporu podobnou a nebylo by to ku prospěchu ústavu, kdyby některý byl odmítnut. Strannictví u veřejného podniku vždy škoditi by musilo. Bylo by na místě, aby širší veřejnost i u jiných obecních a městských správ kontrolovala udělení podpor soukromým podnikům, neboť by dle nabyté zkušenosti ušetřil se ročně slušný peníz, jenž by se věnovali mohli úpravě a výzdobě našich obcí, která bestoho za cizinou mnohdy silně pokulhává. — Křesť. Jednota sv. Václava sešla dne 1. dubna t. r. divadelní hru „Mariánka, matka pluku“, činohra od J. K. Tyla. Souhra a přednes byly přesné, návěštava četná. Zdař Bůh! — „Hlasý pokroku“ nazývají sjezd sokolský v Praze slávu všebo Slovanstva. Takové fráze jsou možné jen v listu podobného druhu, jako jsou „Hlasý“. Jestliže trochu lidí se někde sejde, z toho vyplývá, že už z toho Slovanstvo a sice „všecko“ Slovanstvo bude mlti rozhodnou slávu. Až po skutečích a úspěších sjezdu tak psáti, bylo by na místě. Ale takto podobnými frázemi budí se v listých lidických jen pycha a domýšlivost, jako by jimi klesala nebo stála větev slovanská. V též listě omlouvá se p. učitel Holanec z Valu, že jeho jméni není té výše, jak byla v „Obnově“ učiněna smínka. K tomu podotýkáme, že nikdo mu před p. berním inspektorem škoditi nechtěl, ale rovněž musíme uvěsti, že nějaká nákladná oprava jeho statků, do tisíc jdonců, jež by jeho tisícové kapitály, v peněžních ústavcích uložené, vyčerpávala, známa není. — V okresu volebním: Opocno, N. Město n. M., Náchod, kandiduje za stranu sociál. demokratickou český učitel p. Jos. Kudrnáč se Zbečnicku. Aby učitel českých dětí, jenž má posilovati ve svých chovancích myšlenku národního vědomí, prohlásil se veřejným stoupencem strany, jež se pojímá „vlast“ a „národ“ cynick- směřuje. To tu ještě nebylo. Myslíme, že tím ani sobě ani svému stavu neposloužil. Budeme čekat, jak se o tom vyjádří stavovská učitelská organizace. Pro „soudruha“ učitele Kudrnáče horlivě konají volič. schůze na všech různých sociál. demokratických řeči. „Soudruh“ Kudrnáč se pravidelně nedostaví. Na sociál. dem. schůzi v Pulicích uvědoměl národní slávilu triumf. Schůzi řídil patentovaný sokol p. Adolf Schmitt, soustranník s Dobruškou a spisovatelem byl sokol p. Josef Šeda, strojař z Dobrušky. Co tomu říkáme bratr p. Kukaš a co přinese o tom „Praporec“? Jáme zvědaví. Či začíná některým bratřím červenat břebínak? To zbludne sláva Slovanstva. Účastnění na volič. schůzích v Pulicích nerypnatilo se p. Fejtkové s Pulic. Její a domáček nepřítomností použil n- známý poberta a odnesl z komory všecko lepší šatstvo a peřiny. Škoda se páci na mnohe desítek korun. Pátrání po škůdci bylo doced bez výsledka.

% Levěte n. Chlumce. Den 5. dubna zůstane sejitý v radostné upomínce všem oad- níkům dobré vůle fararosti Lovčické. V ten den zavítal k nám J. M. nejdůstojnější vrchní pastýř

náš, aby zde vykonal kasonickou generální visitaci a udělil svátost sv. břimování. Pořádavá s r- na trochu přišlo a sychravo bylo a lidé se domnívali, že J. M. tak brzy nepřijede, bylo při přijezdu J. B. M. do osady ještě málo lidí u slavnostní brány, kde starosta obce Lovčické, p. Václav Suchochleb nejdůstojnějšího vrchního pastýře srdečnými slovy přivítal. Jakmile však lidé zaslechli hláhol našich krásných, starobylých zvonn, již kvapem spěchali J. B. M. vstříc, tak že, když biskupský povoz za zvuků hudby přijel k fars, již téměř všichni zástupcové obcí a veliké množství osadníků byli pohromadě. Před farou uvítal J. B. M. krátce ale srdečně místní duchovní správce, řídící p. učitel a jedna škyně 4. třídy zdejší obecné školy. Na všecka ta přivítání odpověděl nejdůst. p. biskup slovy laskavými, nehlédanými a vešel se všemi přítomnými kešámi do fary. Po příchodu do chrámu Páně, který věstíci byl téměř přeplněn, sloužil nejprve arcipastýř mši sv. a po ní vykonal obvyklou pobožnost za semřel. Nato vystoupil na kazatelnu a promluvil dojemně o významu slova: „Alleluja“, které katol. církev od svátků velikonočních až do svatodušních neustále prospěvuje, dávaje tak radost na jevo nad slavným s mrtvých vstáním Páně. Potom udělil 300 břimovancům svátost sv. břimování a konečně odebral se do školní budovy ke skonče náboženské, aby se přesvědčil o prospěchu školní mládeže ve sv. náboženství. Při přátelském obědě na fars pak bavil se nenuceně se všemi přítomnými hosti, rozmlouvaje o časových otázkách a velikou souností a znalostí věcí a siskal si svou laskavostí srdce všech. Po 4. hodině rozloučiv se přátelsky se všemi, ubíral se po vykonané pobožnosti v chrámu Páně s vys. důst. p. kanovníkem Dr. Soukupem a dp. ceremonářem Jos. Huránem zpět do Chlumce, vyproševan jea velikým zástupem osadníků zdejších, kteří mu všemožným způsobem účtu a lásku nejděnou na jevo dávali. Bůh slžij nejd. biskupa na další cestě!

Uvědomělá žena. Jistý příznivec agrárníků láká v Hur. Kalné a okolí kde koho ke straně agrární. Ten nakoupí asi za 40 K „Čepu“ a „Rachu“ a rozdává je po chalupách. Se svou tiakovinou přišel také k chalupníci X, ale ta chopivši na stůl vhozený protináboženský „Rach“, vrátila jej darcí se slovy: „Jen si to zase rychle seberte.“ A vsavši hadr, utřela jím místo, na němž ležel „Rach“. Uvědomělá tato prostá žena jstě pochopila, jak otravným jedem jest nevěrecký tiak.

Vápenisko mělo minulý čtvrtek, dne 4. t. m. svůj slavnostní den. Jeho Biak. Milost Dr. Josef Doubrava udělil zde sv. břimování a konal generální visitaci. Máme říci, že jsme se na pana biskupa všichni těšili a také ho slavnostně uvítali. Duchovenstvo i osadníci, školní mládež, spolky, hudebníci atd. ušlechtilé závodili v tom snažení, ale všechny nás překonal nejdůst. pan visitátor, jenž promluvilami skouskou, s náboženství a j. srdce všech osadníků sobě naklonil. Také doprovázející kanovník Dr. Jan Soukup, i bisk. ceremonář Jos. Hurák byli sympaticky všude pozdravováni. Ze p. biskup byl s námi, co se tkne uvítání, spokojen, právem se domníváme, že však my s Ním úplně spokojeni jsme, to všichni naprosto určitě víme, a nelicenc navzájem si sdělujeme. Z té příčiny přejeme svému nejvyššímu pastýři na všech visitacních cestách hojného zdaru a nejděstojnějšího přivítání.

Divadelní ochot. jednota „Tyl“ v Rychnově n. K. pořádá v neděli, dne 14. dubna v Polčově divadle ve prospěch zřízení divadla „Martin Luba“. Drama o čtyřech dějstvích, napsal Sever (J. Maciejowski) za spolupracovníctví T. Micháškého, přeložil Adolf Černý. Zadátek přesně v 7 1/2 hodin. V mezíaktí účinkuje ct. hudební spolek Dalibor. Cený míst obyčejné, dělnický lístek 20 h. Předprodej lístků na číselovaná sedadla lask. obstará p. Josef Říha, obchodník v Rychnově nad Kněžnou.

Tarnecká továrna na lana Dra Fotra, Bohátka a spol. přeměňuje se, jak se ze zručeného pramene dovidáme, na společnost s ručením obmezeným, v níž dosavadní společníci a majitelé firmy rovněž co společníci článe sčastněni budou. Přeměna firmy provádí Záložní úvěrní ústav svojí filiálkou v Semilech. Tím zachován jest i na dále starý, alibaf podnik továrni, jež i zboží pro výbornou jakost svoji těší se světové pověsti, v rukou českých.

Z volebního ruchu.

Vlastenectví sociální demokratické. Prof. Drtina na hradecké schůzi dne 7. března hájil vlastenectví sociálních demokratů proti bē- němu při vylučování jich z národa. To je ovšem náhled realisty, jenž v sociální demokracii má jedině svou „lid.von“ oporu. Kdyby nebyla tato opora vlastenectvou, pak by to ovšem divně s popularitou pokrokové dopadalo, protože drabě jejich opora v řidech vlastenectvým lakem přese všecka náparu zabarviti se nemůže. Musí tedy aspoň jedna posice barva národní ubájeti. Jak rozumí sociální demokracie sama svým citům bez všech advokátských chvalotěčí, dokážeme beze všech posuzánek přenesmy daty. „Slovot“, vlast —

píše Liebknecht — nemá pro nás kopala —; „vlast“ ve vašem smyslu jest překonaným blánskem, jest zpátečnickým, vzdělaností nepřátelským pojmem.“ (Ve spise: Zu Trütz und Schutz, str. 12.). — „Rostomilí pánové“, napsal „Social. demokrat“ s r. 1895 čís. 7. „to jsme již mnoho- krátě řekli a napsali, že se pro vaše stavovské státní právo sázazovati nebudeme, že na důvod kebeurčení národa nepotřebujeme staré pergameny a že se tomu vašemu ideálu o českém dvoru a tonžebné korunovaci jen usmíváme a chcete-li, budeme vám to opakovati znovu a znovu.“ A skutečně svoje bezvlastenectví slavaosně prohlásili na Hráské radě, když k hanbě své vlastní a k radosti všech nepřátel národa českého prohlásili, „že protestují proti vynášení zastaralých a zastoulených výsad a dokumentů (rozumějí: proti státnímu českému právu), — — — že protestují proti tomu, aby český lid byl láhán na seost fantasticko-státoprávní.“ — K jaké souhlasnosti na národním poli sociální demokracie se připravuje, dokazuje upřímný projev generálního štábu „Právo lidu“ v prosinci 1905 přineslo tato posuzámk redakce: „O nějaké harmonii, nebo dokonce souhlasnosti české sociální demokracie s Národním radou nelze válné mluvit. Sčastnila se jen tří společných schůzí s Národním radou, v nichž jednáno o výjimečném stavu a státném právu, jež mělo býti na Prahu uvaleno.“ Za takové okolnosti nelze se diviti, že český národ, jenž má pouze 108 mandátů, nechce ani jedno obětovati Adlerovcům.

Sociální demokraté proti rolníkům a řemeslníkům. Na voličských schůzích trvají se sociální demokraté jako přátelé veškerých vrstev společnosti a žádají důkazy, když jim někdo vytkáne nepřátelství k rolnictvu a malobiznosnictvu. Doklady zde podáváme, aby mohlo býti jimi na požádání poslouženo. **Proti rolnictvu.** „Právo lidu“ se dne 20. října 1900 píse posměšně: „Jenom sedlák smí bohatnout, jenom sedlák má právo hrabati to „boží požehnutí“ všemi deseti a plynat hrstěmi a nikdo nemůže a nesmí mu poručiti, aby pamatoval na ty své paroby, na ty své dělníky, kteří mu pomáhali k jeho blahobytu a aby jim aspoň jednou v životě řádně, podle zásluhy a skutečného výsledku zaplatil. Při bohaté hostině matky přírody smí nasýtit se jenom sedlák, kdežto dělník musí šetiti hubu. Tito vážení pánové tomu rozsmějí a vyznají se v bohatnutí a proto když nedá příroda — musí dáti dělník: krev svých mosolů a mízu svého těla.“ „Sociálně-demokratická „Schweizerische Arbeiterzeitung“ r. 1890 v květnu prohlásila s největší rozhodností: „Prohlásujeme jváku nejenom velkým dvorodem, ale i každé nejmenší rolnické chatě.“ — **Proti řemeslnictvu.** 1. Zlacením středních stavů má se proletariátování společnosti provést. Udržování řemesla jest škodlivé, ješto sdržuje nutný přerod soukromé výroby ve společnost. „Romeo“ zasvěceno jest stáze beze vši naděje na záchranu, byt jeho smrtelný zápas trval ještě nějakou dobu.“ (Vorwärts 1891 č. 42; 1894 č. 134). Dr. Lan soc. dem., ve své příruční knize str. 286: „Se živnostníky jest konec a my můžeme se jenom radovati.“ Engels r. 1890 psal: „I velkokapitál malého živnostníka a maloobchodníka ničí, a vykonává tím dlo záslužné.“ Kantaký: „Malovýroba propadla zabubě, aniž lze ji zachrániti.“ (Das Erfurter Program 1892 str. 150.) Ústřední orgán sociální demokracie v Německu napsal letos v 38. čísle: „Koncese (ústupky) třídám sájmům rolníkův a řemeslníků, které nespočívají na cestě všeobecného kulturního vývoje, které naopak jsou v rozporu se sájmý proletariátu, tohoto neotřele společenského kulturního pokroku ve smyslu sociálním, mohla ovšem sociální demokracie v minulosti tak málo činiti, jako bude moci ve vši budoucnosti. V otázkách celni politiky a záchraný středního stavu na př. nemáme soc. demokracie od svého dosavadního stanoviska ustoupiti. Kde ji tohle podkládá, nežádá od ní nic jiného, než aby se ocitla v rozporu se všemi proletářskými pojmy o třídním boji.“

Jak poměoval Masaryk voliče v Bej- kovicích. Dle správy „Slováckých Novin“ Masaryk vytykal agrárním českým spojenci a kapitálisty volkostatistickými. Mrzí-li Masaryka velkokapitál křesťanský, proč se tím spíše nevyslovil proti přislubování daleko mocnějšího kapitálu židovského, toho kapitálu, který za germanizací české země tak veliký podíl má? Ale to by si Masaryk dal! Vždyt by ochotný sluha židovstva „Čas“ spláhal nad výdělkem. To raději Masaryk na schůzi židy politoval. Iu, jsou to chudáci! Dobře, našim židovským nemají se lidé posmívati; za svojí podobu židé nemohou. Proč však stoupenci Masarykovi sprostáčky se posmívají podobě katolických kněží, svých vlastních pokrovenců? Tohle už jest lepší? Dle Masaryka by rozluha s Uhrami počkodila náš průmysl, naše rolnictvo (??) a sociabilita by nás i národnostně. Ale pak se vyjádřili, že to uznají Maďaři a rozluhou do opravdy; oni při chtějí s náš jen kofistiti, aby našimi penězi a ústupky domohli se samostatnosti ve všech oborech a pak nám řeknou: „S Pánem B. ham!“ A teď př, čtenáři, vyberte. Nám by rozluha škodila e. — Maďaři, kteří jsou mocnější než my, chtějí s náš jen kofistiti a pak nás odmítají. Uškodila by tedy rozluha či prospěla při smělé chytrosti a houfemnatosti Maďarstva? — Přý Masaryk. naší

proti náboženství; škola má být odclerikována, ne odnáboženštěna. Teď se jen ptáme, jaký rozdíl to Masaryk myslí. Jaké, jaké přece náboženství má ve škole zůstat, nemá-li víra kterákoliv církve ve škole zůstat? Jaké náboženství vysílají protiklerikovní stoupenci Masarykovi? M. řekl, že si každý má upravit svůj poměr k Bohu sám. Tak! Tvor si může učinit smlouvu se Stvořitelem jako se spoludruhem — jak chce sám a nemusí se ptát, co vlastně chce Bůh. Bůh už musí na lidské podmínky přistoupiti a rád, jen když vidí člověka „nábožného.“ Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachoval ráčil! Na počátku utvořil Bůh nebe i zemi a ovšem také člověka; zatím člověk vyspěl tak zmařeně, že si dovede tvrdit dle vlastní chuti svého boha — každý člověk ovšem jiného; každý osvícenec přidělí svému bohu vlastnosti různé, svůj poměr upraví k němu dle přání srdce vlastního. Jinými slovy: osvícenec bude se klanět nikoli Bohu skutečnému, Stvořiteli, Pánu rozkošnému, ale vlastním výmyslům, sám sobě. Už by bylo velice na čase, aby Masaryk pověděl, jak si to náboženství bez veliké církve představuje. Politikové musí se seznámiti ve společnosti, sami nemohou vstupují v družstva, ale lidé v Bohu věřící nemají se sdružiti ve zvláštní společnosti čili v církvi. — A že mají, p. Masaryku, nyní kněží vedoucí vliv na školy? Prosimě vás, nezkertujte! Vždyť na př. sám Masarykovský „Čas“ oznamuje dne 9. dubna, že pokrokařského kandidáta dra. Matouška podporuje ve volebním okrese Holic-Paka-Lomnice všecko učitelstvo. Dr. Matoušek jest c. k. soudním adjunktem a při tom stojí o vyloučení náboženství ze škol; a tomu pomáhají tedy dle správy „Času“ všichni učitelé. Markantní to u nás, jak jest „klerikalizován“ stát i škola! Jsou-li školy pod vedením kněžstva, proč na nich působí učitelé, kteří v „Čas. Učitel“ docela drze o katolické církvi lhoe? Je-li škola „klerikalizována“, proč při jednání o průvodních nařízeních začalo učitelstvo protestovati „proti zamýšlenému klerikalismu útoků na svobodnou školu“? Tedy sami naši protivníci se poděklí. Každá uč. ve třídě pouze dvě hodiny, pokrokařský učitel celý týden. Tedy jen mluvit upraveně! — A kdo chce, pane Masaryku, pomáhati našemu národu k hospodářskému osvobození, ten musí rozhodně a podrobně vysvětliti poměr národního majetku k židovskému velkokapitalismu. To by prospělo víc, než mluvití fráze proti „klerikalismu.“ Na Slovákku rozhodně lidu někde katolické náboženství, sato však zhoubné zde působí židovské kofalny. O tom by bylo potřeba velmi mnoho mluvití, ale Masaryk se dovede takové ávaze šikovně vyhnouti.

Proč kandiduje na Masaryk? Organ živnostníků „Zpravodaj“ píše: „Doneslo se nám z tábora realistů, že se jedná Masarykovi jen o dosažení immunity, aby mohl účinněji proháňet klerikály. Co záleží na dělnictvu a živnostnictvu, nechť zhyne, jen když klerikály proženem. K tomu se živnostnictvo za hlasovací materiál nepropůjčí.“ — Takže se, sda těch lidí o katolictvu napsal a vytkl Masaryk ještě málo? Ovšem k vůli slepění osudu živnostnictva a dělnictva sotva chce jíti do parlamentu. Při dobré vůli by musil dárane pokusovati, jak dusa oba tyto stavy velkokapitalismu židovský. A toho se od Masaryka nedočkáme.

Volební schůze v Hradci Králové. V neděli bylo v Kliperově divadle živo. Dr. Fr. Sláma v delší řeči vykládal o své pozitivní práci pro okres, její zastupoval. Pomáhal zdejšímu starostovi dra. Ulrichovi při snaze o regulaci řek, zasloužil se o zřízení dráhy Vamberk-Roketice, přičiněním jeho dostal Hradec Král. telefon, zopatril podporu na kotel hradecký a jaroměřský, staral se o zlepšení silnic, vymohl mnoho subvencí na kulturní podniky a j. v. Schůzi ovšem nepočítal. Přijel pryč jednou do Rychnova; lež tam proti němu se strhl blak, zdvihaly se pěsti, tak že nemohl vůbec mluvit. Ohradil se několikrát proti nepoctivým výrokům, že o něm „Osvěta lidu“ napsala. Dr. Kramář projevil šalost nad naším veřejným životem; odsuzoval nepřekně zbraň, jakých se při volební kampani užívá. V politickém životě nejedná se pouze o strany, ale o věc a veřejnou mravnost. Na politiku nestačí pouze kuraš a zdravé plíce. Celý náš veřejný život jest otráven tak, že právě nejslušnější a nejlepší živly jsou z něho vypuzovány. (Pozn. red. Mohl hned dr. Kramář uvést, jak vztekla jest promášená katolík, který si dovolil pronést jiný náhled než mají pokrokaři a socialisté; i kdyby nikomu neublížil, jest proháňet ostouzen až hrůza.) Dr. Kramář řekl správně, že jest v naší veřejnosti dovolen každý boj, každá nepravda. Budiš sjednána náprava! Ve Vídni musí zápasiti národ náš s nepřitelem velice mocným. Strach se na nás vymetl vylučování židů těch, jest by mohly a chtěly pracovat. Řečník jest proti nerozumnému a bezvýslednému obstrukci. Pracujme pro postup společný; a rozšíření českého poselstva bude tímto obratný ministr-president. Necht' třídí zájmy a stádnost jednotlivců ustoupí obecným potřebám národního celku. Budeme mym šikem! — Stanovisko celé pokrokové strany k náboženství vyslovil jasně prof. Drtina: „Potadujeme naprostě odclerikování veřejného života veřejného života. Po-necháváme siho velmoc každému vyznání, potadujeme, aby obecen byl již nutný historický

proces od středověku se vyvíjející, proces odluky církve od státu, aby moderní společnost ve všech oborech veřejného života byla úplně posvětlěna. Žádáme, aby škola nepodlehala v žádném způsobu dozorů nebo vlivu církve, aby byla úplně laická, aby neukleštěna byla škola volná, světlá.“ Na to vyřikal prof. Drtina mladochťm neupřímnost ve známých kulturních otázkách a odsuzoval malou jejich výbojnost proti náboženskému smýšlení, jež nesýval klerikalismem. Krátce malý profesor toužil po sloze velikého Nerona! Choutky tyto zaplašil mu Dr. Kramář resignujícím vyznáním, že by sice také rád proti klerikalismu vystupoval, protože stojí rozhodně na „protiklerikálním“ stanovisku, ale že prý většina národa radikální politiku protináboženskou nesnese. Obviňoval prof. Drtinu a jeho tábor, že zbytečně vyvolali svými útoky bdělost a defenzivu katolické většiny národa. Byla to sájeté dojemná scéna, když o křži katolíků českých smlouvali se dva náčelníci politických stran a musili si přiznati, že katolíci křži svou tak lehkou neprodají! — Po řeči socialisty redaktora Kobery ukončena dlouhá schůze před sedmou hodinou. — Jest nám divno, jak dle správy „Času“ mohlo býti želeno nepřítomnosti kandidáta dra. Rejla, ješto, jak účastníci dobře vědí, dr. Rejl na schůzi byl. Chtěl také své stanovisko hájiti. Leč pro delší promluvy výše jmenovaných řečníků k slova se nedostal.

Ze Slativity. Voličská schůze. Minulou neděli dne 7. t. m. představil se nám kandidát poslance na říšskou radu pro venkovský okres Čáslav-Chrudim p. Frant. Šabata, starosta a rolník z Vrbice u Doudleb. P. Šabata je kandidátem strany katolického lidu v Čechách. Ačkoli schůze byla svolána až v poslední chvíli, účastnilo se jí přece značné množství voličů z místa i okolí. Kandidaturu p. Šabaty za naši katol. stranu můžeme právem nazvati šťastnou. Již osobnost pana Šabaty se velice samlouva. Jest synem bývalého zem. poslance p. Šabaty z Vrbice, 49 r. star. studoval gymnasiu v Rychnově n. Kn. a hospodářskou akademii v Táboře, 6 let byl hospodářským úředníkem a hraběte Zdenka Kolovráta v Rychnově a nyní již 16 let hospodáří na svém statku ve Vrbici a je tamtéž všeobecně váženým starostou. Věcná a srdečná řeč p. kandidáta, která spravedlivě se dotýkala všech stavů na venkově zastoupených, působila na přítomné dojemem nejlepší, takže všeobecným souhlasem se kandidáta pro náš venkovský okres byl přijat. Přítomní si pochvalovali, to že bylo něco jiného, než vystoupení p. Havelky. — Přítel neděle dne 21. t. m. o 4. hod. odpoledne bude důvěrná voličská schůze v Helmu. Městci v hostinci p. Stejskala v Lázních, kde p. Šabata promluví opět kandidátní řeč. Legitimace k této schůzi se rozedlají. Kdo z přátel katol.-národního směru legitimace nedostal a této schůze by se chtěl účastniti, ať přiládal se včas u místního důvěrníka katol. organizace ve své obci. — Agitace pro p. Šabatu, jest to kandidát v každém ohledu spůsobilý a velevtívaný!

Z Opatovic n. L. Dne 7. dubna odbyvala se jak hlavně od stoupenců agrární, tak i strany sociálně demokratické velmi četné návštěvní schůze, svolaná kandidátem poslance p. agrární stranu p. Udršalem, bývalým poslancem a statkářem v Dol. Bohni. V řeči dvě hodiny trávající rozvinul státoprávní, sociální a kulturní program své strany šetrně a mírně, na niž pak reagoval sase sociální demokrat p. Vácha z Pardubic, jehož řeč se stanoviska sociálně demokratického pohybovala se nejvíce ve smyslu programu strany národní sociální (!) Kandidát poslance p. Udršal dotkl se, jak jinak nebylo lze očekávati, ve své řeči také strany katol. lidu v Čechách, hlavně křesťanstvo agrární strany, že stoupenci strany agrární jsou od katol. agrární strany líceni jako „nepřátelé víry.“ Tímto výrokem cítil se ve schůzi přítomný dp. děkan Kuba povzbuzena sájeti pro křesť.-katol. stranu agrární obranně stanoviško, s něhož vyřídil vznik obou agrárních stran, jich další rozmach a vývoj, dokládaje, že původně co přiloha „Čechy“ vycházel list hospodářského obsahu. Když pak proti němu zaujala strana agrární často dosti choullostivě aao i přikře stanovisko, nicméně když sděrazňovala, šabodnost smíru a společného sloučení, stalo se sblížením a sjednocením agrárních stran, jež však nemělo dlouhého trvání. Když se ustavila redakce „Venkova“, přijala a vyjádřila zásady Alí Štátného, jež horoval vždy pro odloučení církve od státu, vyloučení náboženství ze škol a roulu ku manželkou. Toto stanovisko „Venkova“ vyvolalo rozhodný odpor všech katolicky smýšlejících zemědělců a savdalo hlavní pohánku k založení vlastní strany katolických agrárníků. Odpor proti zásadám a heslům od sedmákové slatě internacionály ve smyslu talmudu mezi katolický lid a křesťany vůbec vzrůz — konstatoval dp. řečník — uvedl právě v jeonost křesť.-kat. stranu agrární. Náboženství nemá býti prostředkem agitacím a mělo zůstat spojo-vač páskou obou stran se smobutnění silů strany agrární. Že by strana katol. agrární přímo vinila z bezbožství všechny stoupence strany agrární, není již jeon přemoudr rozhodného křesť.-katol. smýšlení, proti takovému tvrzení se ohradil dp. řečník se vši rozhodností. Při tom ale nemohl zatáhl výrok některých kandidátů poslance p. strany agrární, kteří nejen proti straně katol. a-

grárníků úporně vyatapují, nýbrž ke škodě autority své vlastní strany přímo proti av. víře naší brojí, o čemž dává doklad výrok z úst agrárního kandidáta p. Chaloupky v Benešově před týdnem pronesený, jež pravil: „My nyní dáváme Kristu pokoj, ale až budeme zvoleni, pak se do něho pustíme.“ Výrok ten přinesl „Čech“, „Venkov“ a j. Není pak divu, že takový roahavý výrok u katol. lidu vzbuzuje odpor, avšak došel i odsouzení od katolicky a vůbec křesťansky smýšlejících stoupenců vlastního tábora. Pan kandidát poslance p. Udršal, musím to s veškerým uznáním konstato-ovati, doznal, že onen výrok četli, omlouval jej však přeháleností řečníka. V replice na vývody dp. děkana vůči uvedeným sedmákovým heslům sájal p. Udršal rezervní stanovisko s přímým prohlášením: „agrární naše strana na poslední schůzi důvěrníků v Praze ona kulturní besla pronesená ze svého reformovaného programu vypustila, pročť o nich projednávati nebude leč snad v parlamentě jednou v daleké budoucnosti.“ Proti vývodům p. Borovce, jež odvolával se na pastýřský list nejđ. episkopátu, natísující pobožnost před vystavenou Nejsv. Svátostí, dovodil dp. děkan trefně: „Když můžeme a máme se modliti za úrodu zemskou a dosažení jiných vesdejších potřeb, nebude na škodu prositi Boha za zvolení řádných, křesťansky smýšlejících poslanců do říšské rady.“ Kandidatura p. Udršala ode všech stoupenců agrární strany jednomyšlně přijata, a odhlasována resoluce, projevající mu důvěru strany agrární. Strana soc. demokratická postavila svého kandidáta p. Syrděka, úředníka okr. nemoc. pokladny z Nov. Hradce Král.

Z Čáslavska. Předvolební kampaň vždy více a jasněji ukazuje, jak potřebí bylo, aby konečně také katolíci posvedli hlasu za svá práva. To, co nikým a nikdy vytýkáno nebylo jinověrcům, když dovolávajíce se svého poutu žádali procentuální zastoupení ve všech veřejných korporacích a když energicky protestovali proti všemu, co jenom by se bylo zdálo urážeti jejich tendence, to najednou prohlásováno jest při katolících za opovážlivost a stiháno časopisy všech stran bez rozdílu jako společenský a národní zločin. Sesměšňují a zotazují katolický program, pranýřují katolické organizace, lživě překrucují fakta, impertinentně převraceli události, skrátka žádný prostředek není jim dost špatný, aby ho nepoužili. Jest to přímo skvostná podívaná, jak si leží v náručí svobodomyšlná „Pravda“ s pokrokovou „Českou Stránou“ a obě se sociálně demokratickými: „Právo lidu“ a „Východočes. Obsorem“. Nad nimi pak prostírá svůj plášť agrárnícky „Venkov“ s panoskem svým „Čepem“, a aby harmonie byla úplná, přiklábá f Kočího „Národ. Obsor“. Palmu vítězství rozhodně však dostane „Pravda“, která jest zachycována zrovna epileptickými zachvaty nad tou rozplisavostí klerikalismu. Divíme se jí, že při oně tak často chlubně se rozpínající svobodomyšlnosti a nesávislosti neklepne také přes prsty jistě do redakce jí docházejícího „Husa“, který evangelickým doporučením všude přičichovati se o volbu p. Havelky, protože je evangelík. Či pro klerikalismus evangelický nemá dosti jemné vyvinuté nervy? Nebo co je v tom? Rádi bychom to věděli, když bezohlednost tak důsledná! A pak ještě něco, co klerikální mozek pochopit nemůže. Jak list svobodomyšlný (rozuměj sloužící straně mladočeské) může fedrovati s takovým zápletem kandidaturu agrárníkou a to po aférách ve aněmu českém a po smrti Edv. Gregra! Co zas je v tomhle? Jistě opět nezáinnost! Přejeme všem těmto „antiklerikálním“ spojencům, aby ta jejich vzájemná láska potrvála i dále, abychom nemusili čísti, jak se ulečtilo o sobě navzájem vyjadřují, jako bylo nedávno. A slouží-li jim ti „klerikálové“ ke zdraví, pak jen dobré chutnání dál!

Z Ústíslavě. Bylo již referováno o sdělení schůzi důvěrníků za obce venkovské, a jest záhodno seznámiti naše přátele se situací i za městskou skupinu. Dle usnesení výkonného výboru svobodomyšlné strany a dle žádosti důvěrníků této strany bude kandidovati v této skupině J. Ex. pan ministr Dr. Pacák. Jméno jeho bylo a povděkem přijato, neboť jisto jest, že naše město by tím rozhodně získalo, získalo více než za minulého zástupce, který se o svůj okres volební zvláště v poslední době velmi málo staral. Vzhledem k těmto sympatiím nebylo ani stínu pochyb, že by mohla se strany kterákoliv, vyjma sociálně demokratickou, vzniknouti nějaká protikandidatura, zvláště když i živnostnictvo, v němž v poslední době jeví se proudy čistě stavovské politiky, schvábilo také Dra. Pacáka. A přece stalo se jinak. Ústy zástupce živnostenského na schůzi v Kolíně slyšeli jsme, že bylo nesprávné referováno o smýšlení živnostnictva našeho a že živnostnictvo se stranou národně sociální postaví kandidáta svého. A také se již ohlásil p. Ant. Mölzer z Kotné Hory. V poslední pak chvíli mluví se o kandidáta dalším. A tak i ta bude zápas rozšířen a strany rozvojeny. Přitom jako agitacího prostředku používáno jest i toho důvodu, že prý ani Dr. Pacák o tento mandát nestojí a že vezme raději navdák mandátu za venkovské obce Kutnohorské, který se mu některými předáky tamními nabídl. Strana katolická ovšem zůstává stranou při tomto zápasu, svlékáho kandidáta k uvarování smazku sestavie, vedena úmyslem, aby vybrán byl zástupce nejlepší

a městu nejprospěšnější. Nemáme při tom ovšem utajiti svůj podiv, že tlumočnická strana svobodomyšlné vrhá se s takovou vehemencí na katolíky, ač přece jisto jest, že každý hlas tentokráte bude dobrým a že bude se rozhodovati nejen o pouhé vítězství, ale o imponantní vítězství při kandidatuře váhy p. ministra Dr. Pacáka.

Z Kolína nad Labem. Končat přece sehnána byl agrární stranou kandidát za venkovské obce. Bude však mítí tuhou práci, protože proti němu postaven byl kandidát strany agrárně-pokrokové, vydupané na Podřipsku býv. setníkem Karhanem. Stalo se při tom pak, co náš okres ještě neviděl. Ze strana evangelická jest rozdělena, a „Česká Stráž“, která dříve každého pro katolíky amýšlením proskribovala, spílající mu klerikál, nyní horlivě hlásá, že její kandidát je nejen katolík, ale i přibuzný bývalého stavitele sv. Vítského domu. Má patrně respekt z katolického hnutí a to je přece jenom u pokrokového časopisu pokrok. — Náš časopis, který dotýká se jenom občas a letmo poměrů Kolínských, leží odstavené straně ale v žaludku. Nemajíce ovšem věcných důkazů k vyvrácení zpráv našich, chytá se břitvy — splátní a podexřivání. Jenom pozor, aby se nepotřásaly cihlové ruce. Mohli bychom citovati jenom některé stránky „České Stráže“ a viděla by, jak důsledně si vede, když před něco málo měsíci nejen hanobila, ale i štvála proti těm, s kterými si nyní leží v náručí a které nazývá seriosními a pro pořádek zaujatými muži. Či není pravda? Čím pak byl jí ještě před půl letem p. Karabáček atd., které nyní chválami obysypává, že se vyslovili pro kandidaturu Dra. Fořta, ač týž hledá mandát na Král. Vinohradech? Je vidět, jak si celé compaigne váží. P. Dr. Sobotka pak prý hledá více štěstí na Smíchově. Vychovná činnost našich pokrokařů tak se uplatila, že Kolín se pomalu bude vyhýbatí kde kdo škoda, že se Dr. Zahálka odstěhoval. Mohlo mu snad to „taky katolické“ credo ze Žamberka teď posloužit.

Ze Žlebska. Zájem o volby se strany katolické utěšeně se tu rozvíjí. Na naše město majapadenou nejvíce sociální demokraté, kteří pochozí dříve špatně při volební schůzi soudruha Joba, chtějí si to vynahraditi v sousedních obcích, aby odštátnutí sítě jejich zásad rozplíslo se do závodů a továren Žlebských. Bohudík, náš lid však prohlédá a tak, až na něco individuí opravdu jen poboršení budíček, zůstává nedotknut, ba leckde i energicky agitace sociálně demokratické odráží. Posledně ukázal to v Hostonicích. Tam také svolali schůzi, ale když přišli, spatřili takovou sponzu uvědomělého lidu, že řečník stratil při pouhém pohledu všecku kůrč. A když při úvodním jeho slově rozpoutala se bouře odporu, tu milý česlavský agitátor prosebně zvedl ruce k přítomnému p. kaplanovi, volaje: „Pro Boha jich prosím, velený pane, chráňte mne, ať se mi nic nestane.“ Také se mu nestalo nic, než že mu udělána česť, aby mohl co nejdříve rozpálenou hlavu schladiti na čerstvém vzduchu. Do smrti prý tam nepůjdou. Lid ovšem poznal, že i sociální demokraté mají důvěru ke knězi a že dovedou se dovolávat Pana Boha, když jim je úzko. Východočeský Obzor snad nyní opraví svou zprávu o této schůzi a čině širok na jistotu svých zpráv, pomůže si tak ze smyšlené situace, ve které se ocitl u čtenářů, kteří byli přítomni této schůzi, a kteří nemohli se dosti nasmatí komickému referátu, který překrucováním fakt a hrubostí snažil se zakřtiti děnou blamáž agitátora-dopisovatele.

Z Českého Bělé. (Schůze sociálních demokratů.) Asi před 14 dny svolali socialisté schůzi do Č. Bělé a opojeni jsouce jejím klidným průběhem svolali druhou schůzi voličů na den 7. t. m., na které se představil kandidát poslaneckví, sociální demokrat p. J. Synáček. — Tentokráte se však socialisté zklamali. Voličů dostavilo se mnoho, a socialisté vidouce převahu stran protivných, otáleli se zahájením schůze přes 1/2 hodiny; teprve poslezeni socialistickým štábem z Ném. Brodu zahájili schůzi. Proti vůli socialistů zvolen předsedou pan Fr. Pořár, faktor z Č. Bělé, který se zvláštní nešťastností a opatrností řídil bouřlivou, pět hodin trvající schůzí. — Napřed kandidát p. J. Synáček vysvětloval svůj program, zejména po stránce národní a hospodářské, choulolistických bodů strany se nedotknuv. Po řeči p. Synáčka nastala debata místy velmi prudká, které se účastnili zejména rolníci a živnostníci. Socialismus vytknuta jejich neupřímnost ve věcech národních a hospodářských zejména vůči rolnictvu a živnostnictvu a jejich pochybné stanovisko vůči škole, z kterýchžto výtek se demokraté nemohli vykroutiti. Po debatě navržena byla vp. Tuzinem tato resoluce: „My voličové, shromáždění na voličské schůzi sociálních demokratů v Č. Bělé dne 7. dubna 1907 v hostinci „u Benetů“, vyalechnuvše řeč pana kandidáta Synáčka a řeči proti, prohlásíme, že naprosto nesouhlasíme s programem sociálních demokratů a že budeme voliti pouze takového poslance, který bude hájiti proti podvratným snahám sociálních demokratů rolnictvo, živnostnictvo, řemeslnictvo a dělnictvo v otázkách hospodářských, náboženských a národních. Dale odsuzujeme ony podvratné živly v naší obci, které švou neuvědomělý lid proti společenství a snázi se jej k vůli osobním zájmům zavleci do táboru stran nám nepřátelských.“ — Resoluce byla přijata velkou většinou. — Ještě poznámka: Když po

schůzi svolavatelům schůze vytýkáno bylo jejich stále štvání, odpověděli, že by tak nečinili, kdyby do toho nebyli hnáni. K tomu poznámky netřeba.

Z Písečné u Žamberka. V neděli dne 7. dubna svolána byla od důvěrníků katol. organizace u nás schůze voličů z celé farnosti Písečné do hostince p. A. Dostálka. Sčítaně se jí přes 250 voličů. Po řeči p. A. Jindry z Krušemburku představil se voličům jako kandidát katolický na Říšskou radu p. F. Vogel, starosta a rolník z Čestie. Ve své 1/2 hodiny trvající řeči vyličil p. kandidát boj víry s nevěrou. Dotkl se volné školy, rozluky manželské a rozluky církve od státu. Prohlásil, že nevystupuje jako kandidát na Říšskou radu se žádnou ziskuchtivostí, ani ctižádostí, ale toliko s lásky k Bohu, víře a z lásky k vlasti. Když přednesl p. kandidát svého voličského programu strany katol. lidu českého, na který kandiduje, byla učiněna výzva od místního kooperatora k voličům, aby hlasovali, kdož jsou pro katol. kandidáta p. Vogla. Souhlas byl všeobecný. Při výzvě, aby se hlásili, kteří jsou proti kandidatuře katolické, hlásil se jeden volič. Tím tato sčítaná schůze skončena. Všem voláme: „Zdať Bůh!“

Z Vel. Oufima u Sebnice. V pondělí velikonoční o 6. hod. večer konala se také v naší tiché pohraniční německé osadě voličská schůze, ke které se dostavil kandidát poslaneckví do Říšské rady vdp. V. Hlavsa, vikář a děkan z Rokytнице. Šel byl do posledního místa naplněn, takže mnozí musili stát v sni. Všechni účastníci přišli asi 300. Katolíci německí dokázali svým účastenstvím, že pochopují smutnou situaci, v jaké se v době předvolební nacházíme, dokázali, že pevná víra nevyzněla. Schůze mezi jinými účastníky se: místní děkan a notář vdp. Tomášek, farář ze Zdobnice dp. Wolf, pp. představení z Vel. a Mal. Oufima. Učitelé zůstali domu; nevádí, aspoň přiznali barvu a ukázali, oč se jim jedná. Schůzi zahájil místní kaplan P. Rössler, jež pozdravil přítomné poehválně, že se neustýdí za své náboženské přesvědčení, a že přišli vzdor štvání z jisté známé strany. Poté představil dp. kandidáta, vyličil jeho zásluhy o rokytnický okres, načež požádal dp. řečníka, aby se ujal slova a vyličil svůj křest. soc. program. Dp. řečník srdečně pozdraven sdělil, proč jako kněz veřejně vystoupil, upozornil na nebezpečí, které hrozí, obzvláště na volnou školu, rozvířitelnost manželství a j. Ve své přes 2 hodiny trvající a hlučným souhlasem provázené řeči rozvinul celý svůj program, poučil přítomné rolníky, jakým způsobem by se jim mohlo pomoci a alibil, že jako poslanec bude vždy povinnosti své řádně konati. Když ukončil s upřímným apellem na voliče, frenetický potlesk nebral konce, markantní dokáz, že všichni z výroby p. řečníka byli arozměni. Místní kaplan poděkoval dp. řečníkovi za jeho nadšenou řeč a připomněl, že když dp. Hlavsa jako kněz pro rokytaický okres přes 3 miliony korun vymohl, jako poslanec ještě více bude moci dělati. Ku konci všichni přítomní pozdvihnouti ruky alibili, že 14. května své hlasy vdp. faráři Hlavsovi odevzdají. S velikým nadšením opouštěli osadníci sál, živě roujíce, že tak upřímný řeči ještě od žádného, o jejich přiznání se ucházejícího kandidáta nevyšli. Dp. kandidát může býti spokojen a ujistěn, že práce jeho takměř nadlidské korunována bude skvělým výsledkem. Kéž i jinde nalezneme ohlasu jeho jen pro blaho lidu podniknuté práce!

Z Kačereva. I u nás se představil v pondělí velikonoční o 3. hod. odpol. kandidát poslaneckví do Říšské rady vdp. V. Hlavsa, aby rozvinul svůj program. Ačkoliv jisti páni, kteří velikými díky p. kandidáta jsou zavedeni, přičiňovali se o zmaření schůze, nesastražili ho své venkovany, kteří prostranný sál „u Rolechtů“ naplnili a vyalechli se vši pozorností výroby pana kandidáta. Kaplan ouřimský P. Rössler ke konci nadšeně řeči vdp. Hlavsy vyzval přítomné, aby 14. května své hlasy dp. kandidátovi odevzdali a tak dokázali, že si dovedou vážit zásluh, jež si vdp. Hlavsa o rokytnický okres získal. Všichni do jednoho alibili tak utíniti. Bůh žehnaj dálší jeho práci!

Ze Svratky. Na den 31. března b. r. byla svratickým voličům velikými plakáty oznámena přednáška sociálně demokratického kandidáta poslaneckví Josefa Ackermanna, snovate z Hlinska. O 2. hodině odpol. dostavil se do sálu v hostinci p. Konráda Gebase, provázen jen svým vždy věrným p. Jos. Šafránkem, pianfem a c. k. notáři v Hlinsku. Za předsedu schůze, do níž dostavilo se dosti četné národních socialistů ze Svratoucha a okolovné ze Svratky, zvolen měšťanosta pan V. Záruba, zapisovatelem p. Jan Tuček, obchodník. Pan kandidát nato rozvinul v řeči přes půlhoď hodiny trvající svůj program. V řeči své, nadřemé dle známého sociálně demokratického flámetového válce, poněvadž dle návodu věděl, že většina přítomných náleží do sboru evangelické, bašil statně do církve katolické — Kohn, Bajer atd. dostali svůj díl, ba z brobu vyhrabal i blahe paměti senuného dobrotitového blakupa budějovického Mart. Řihu. O tom ovšem, jak sociálně demokratické vědce okřádají a balamutí dělnictvo, mlčel — ba i tām malektivnostníkům sliboval pomoc — jen že u nás páni malektivnostníci za lásku sociální demokracie smají a cti — a máže býti p. kandidát

presvědčen, že podle toho se při volbách zachová. Neasymptický, vřelý hlas a unavující rozvířené přednes vyháněl mnohé svědce již před ukončením z místnosti. Teuile pan poslanec by věru pákně reprezentoval náš český lid! Jeho hlas by tak padal v parlamentě na váhu; anad jen potud, že by rozmnožil druhau služb Adlerových, s nimiž by pomáhal utlapávati naše české právo. Nemá-li soc. demokracie lepších sil, nežli člověka takovéhle kvality, to už věru hrabe s poledaibho. Po ukončení řeči, poněvadž nikdo z unavených posluchačů nehlásil se k dotazům, poděkoval pan předseda účastníkům se vyalechnutí kandidátní řeči, načež schůze skončena. Pak sedli pámové Ackermanna a Šafránek do kočáru a pan Václav Sokol je šťastně dovedl do Hlinska domu.

Z Tisovce. Dne 24. března byla organizací a volební schůze v Tisovci, kde představil se p. Jan Krejza ze Zderaze jako kandidát poslaneckví na Říšskou radu za volební okres: Vysoké Mýto, Skuteč a Nasavrky. Promluvil krátce a vše a učinil příznivý dojem na posluchače. — Dne 25. března byla schůze voličská v Louce, kde opět mluvil p. Krejza, představuje se voličům a mluvil úplně jinou řeč než den před tím v Tisovci a ne jako jiní, kteří mají jednu a tutéž řeč věnde. Po řeči jeho rozpráda se debatta, v níž odpovídal na dotazy mu položené, n. př. proč katolíci zemědělci nejdou společně s agrárníky. Když pak v odpovědi citoval dopis výboru katolických zemědělců na předsednictvo agrárníků ze dne 23. listopadu 1906, v němž nabízen společný postup, na nějž však dosud od vedení agrární strany odpověď nedošla, nejen příznivci Krejzovi, ale i přítomní agrárníci byli tou okolností zaraženi. O kandidatuře hlasováno nebylo, aniž resoluce nějaká podána, ale p. Krejza získal sympatie svláště meachích lidů.

Schůze voličská, svolaná kandidátem poslaneckví, sociálním demokratem Ackermannem do Vojtěchova. V pondělí velikonoční odpol. naplnil se hostinec p. Netolického. P. Ackermann jako svolavatel schůzi zahájil. Do předsednictva zvoleni p. Bureš z Ranné, p. Štorek z Ranné, p. Nejedlík z Vojtěchova. Předseda p. Bureš dal slovo p. Ackermannovi, jenž proslavil svou kandidátní řeč. Řeč její: vychvalování sociálně-demokratické strany a útoky proti katolíkům. Podal nesprávný nástin vývoje volebního práva v Rakousku, hleděl dodatí své straně vlastenecký náter, líčil svůj a své strany p. ogram: úporný boj proti klerikální straně; štola se mu vůbec nelíbí, kasatelna a volby, koiporčas v kostele atd.; boj proti militarismu a trýznění vojaka, sasazování se o opravy administrativní, soudcovského zřízení, porotních soudů, domovak. práva, zvýšení platu dělnictva, rozluku manželství, rozluku církve a státu a volnou školu, volnou tribuna. Po řeči jeho dano slovo p. předsedou P. Elitzrovi, faráři v Ranné. Týž na začátku ukázal na hlavní rás řeči p. Ackermannovy: tahání voličů a zakrývání pravé povahy sociálně-demokratické strany štváním proti katolíkům; upozornil, že sociální demokr. škodili na Hl. radě právám čes. národa při volební opravě, byli proti volebnímu právu žen, je to strana nevlastenecká, zastoupení menšin že provedla katolická většina ve anému Belgickém, soudcové musí být neodvislí; když jsou sociální demokraté proti militarismu, proč Kladderadatsch jejich oslavoval předešlý rok Sedan, proč Bebel provolával alivu německému pluku? Proti trýznění voják oni nemohou se osývati, poněvadž oni se sami vysuzameali velikým trýzněním stoupenec jiných stran. Tribunni mají tak volnou, že důkaz toho podává právě skončená řeč p. Ackermannova. Rozluka manželská obromně rozmnoží řady nešťastných manželstev a řady ještě nešťastnějších dítek. Proti rozluce církve od státu bychom nebyli, kdyby stát vrátil církvi, co jí vzal a dopřál jí svobody, na jakou ona má právo, ale poněvadž by tomu tak nebylo, proto jsme proti rozluce církve od státu atd. Na to ukázal, jak sociální demokraté falešně jednají s dělnictvem a rolnictvem, p. Kozel, obuvník z Mrákotína. To se p. Ackermannovi asi mnoho nelíbilo, poněvadž odpověděl nesprávně, že sociální demokraté proti dotýcím, dělnictvu prospěšným předloham hlasovat na Říšské radě nemohli, poněvadž žádný sociální demokrat posud poslancem nebyl; jenže p. Ackermann zapomněl, že p. Kozel mluvil o anému Německém a ne o Hl. radě Rakouské. Též v ostatních věcech byla jeho odpověď slabá. Ale i tu mu částečně odpověděl zase farář P. Elitzser, ale obmenil se, poněvadž schůze již trvala přes 3 hodiny, pouze na poznámku, že když p. Ackermann má malé vzdělání a je bez význaní, nemá se plést do vnitřních věcí církve, a ukázal též na pravou hodnotu českých sociálně-demokratických časopisů a skontil. Tu p. předseda Bureš schůzi ukončil a p. Ackermann jistě si řekl, že pobohel. V Holetíně, kde týž den večer zase schůzi svolal, prý aspoňchodil o mnoho lépe.

Z Pusté Kamenice. V neděli 7. t. m. odpoledne konána byla v Pusté Kamenici za velmi četné účasti voličské schůze českých katolických zemědělců. Místní farář dp. Jan Kestka o 2 1/2 hodině zahájil schůzi a představiv kandidáta poslaneckví p. Jana Krejzu, starosta ve Zderaze, vybídal přítomné voliče, aby svolili předsednictvo.

Předsedou zvolen jednomyslně p. Josef Novotný, obchodník, místopředsedou p. Josef Netolický, rolník, oba z Pastě Kamenice, zapisovatelem p. Pokorný, rolník v Krouně. Pan starosta Krejza slovy upřímnými, od srdce k srdci jdoucími, se napjaté pozornosti promluvil ku shromážděným voličům, ukásal na neblabé nynější poměry hospodářské a živnostenské a rozvinuv stručně a jasně program českých katolických zemědělců, slíbil, bude-li počtem důvěrou voličů a za poslance zvolen, že s pomocí Boží chce ve prospěch lidu na Hrádku radě svědomitě, nezlátně pracovat. Přesvědčivá slova jeho s všeobecnou pochvalou byla přijata a všichni přítomní katolíci voliči rozhodli se jednomyslně pro kandidaturu p. Krejzy. Po dohovoru místního p. faráře, jenž p. Krejzovi za upřímná slova díky vzdal a kandidaturu jeho doporučil, zasedání schůze skončeno. Zdař Bůh!

Hlídka dělnická.

Těžká rána dopadla při obecních volbách v Neapoli na socialisty, kteří společně s radikály tvořili na radnici většinu. Katolíci vešli v kompromis s umírněnými liberály; a tak všech 64 kompromisních kandidátů zvířelo nad kandidáty socialistickými. Kdekoli uvážliví občané dělají čas mají přiležitost pozorovat, jak řadí socialisté jako lidé poroučející, všude je jímá hausa nad socialistickou panovačností. Po Německu odpovídají socialistům nyní také kraje jiné.

Socialisté jako zaměstnavatelé. V Berlíně odehrálo se smutné rodinné drama. Celá rodina úředníka Blaurocka byla nalezena v bytě otrávena. Blaurock byl úředníkem jedné soc. demokratické pokladny, byl ale tak bídne placen, že bylo jemu i jeho rodině zápasiti s největší bídou.

Sociální demokracie a velkokapitál. Smí vůbec sociální demokracie dělnictvu trvale pomoci? Máže strana ta, která má za své vůdce plno židovských peněžních velmožů, opravdové a upřímné velkokapitál potráti? Divno jest, že proč židovští kapitalisté jako vůdcové socialistického proletariátu tolik bojují o vyvlastnění soukromého majetku, ale sami své soukromé jmění dále rozmnožují, nerozdávajíc je na společné potřeby sociální demokracie. Stále nutno jest na mysl uváděti, jak vlastně socialisté v parlamentě vřstě kapitalismu na úkor dělnictva podporují. R. 1881 hlasovala soc. dem. v něm. Říš. sněmu proti zavedení bursovní daně. R. 1883 proti nemocenskému pojištění. R. 1885 hlasovala proti zřízení bursovního zákona. R. 1889 proti invalidnímu a starobnímu pojištění. R. 1890 proti zavedení živnostenského soudu. R. 1891 proti nedělnímu klidu, proti omezení doby pracovní, proti ochraně mladých dělníků. R. 1894 proti zvýšení bursovní daně. R. 1896 proti zákonu bursovnímu. R. 1896 proti zákonu o nemravné soutěži. R. 1900 proti novému rozšíření předělního zákona. R. 1902 proti cílům na luxusní předměty. R. 1905 proti zřízení obchodních soudů. Dobře přemýšlejte o této socialistické práci a srovnajte ji se sliby, jakými socialisté neuvědomělý lid ve své šíky lákají.

Socialistická ovčímecnost. Předák křesťanských sociálů Kunachak na Hrádku sjezdu své strany řekl tato slova: „Tak se potácí dělnictvo mořem als přes pole hospodářských mrtvol od jedné stávký k druhé, dobývá vyhládky, ale jeho losem stává se nouze a bída dál jako před tím.“ Za tento výrok dostalo se řečníkovi od socialistů nejseverořejších nadávek. Spílánno mu srádců dělnictva, šoldnéřů vykořisťovatelů, atd. Zatím však socialisté ve své válni přehlédli, že v knize známého socialistického předáka Bernsteina „Dnešní sociální demokracie v teorii a praxi“ se čte: „Zvýšení mzdy, kterého jest dnes dosaženo, sítá se dvou třetin stane se bescenným pro stoupání cen. Jest to jako stálý běh na dráze stále se točící — proti správné této dráhy.“ Bernstein řekl tudíž jinými slovy totéž, co Kunachak; leč Bernsteinovi se nadávek nedostalo. Pak prý „avobodomyslná a uvědomělá“ sociální demokracie skutečně svobodně a bystře avážuje! Zatím však tito lidé dají se vésti svými vůdci a sarytými fanatismem kamkoli. Kdyby chtěli soudruzi přemýšlet, již by na př. dávno ukázali dvéře svým židovským vůdcům, kteří jsou velkokapitalisté.

Různé zprávy.

Výzva k celé české veřejnosti ve vlastním jeji nájmnu! Osvícení, prosávní a lidumilní lidé všech národů od let požívají dčné šílené tuberkulózy ve všem lidstvu, řádějí bronchitidy všech věků a katastrof; podnikají proto v nájmnu všeho lidstva proti úkladnému tomu nepříteli kříslově tažení všemi možnými prostředky, jež vědění lidské zná. Ale, bohužel, více než na odpor posupného nepříttele, narážejí na neporozumění těch, za něž se bijí! Hrádku ta fakta, sjištěná naprosto a ledovou určitostí, jsou: V království českém smírá ročně tuberkulóza 20—25000 lidí! — Mezi 55 miliony obyvatelstva nemocně jest 100.000 osobohodně! V Praze do roka a 10 tisíc osob smírá 63 tou chorobou. Šírá nejvíce lidí v rozkvětu života, v největším věku. — U nás v Čechách, usilovnu prací založen „Český výpomocný

spolek pro nemocné plícními chorobami v království českém“, který se 66 venkovskými odbory úspěšně pracuje. Práce u nás však zvláště je nesnadnou, neboť tuberkulóza našeho obyvatelstva je výsledkem navzájem se doplňujících a křísujících podmětů, jichž odstrašení vyžaduje velmi mnoho přípravy, drobné práce. Český spolek náš vládně v poměru k ohroženým, vanešeným olám svým nepatrným kapitálem 35 000 K, tak že má-li dílo jeho ve na dále dčřiti, třeba veliké hmotné a tím zároveň morální podpory všech ušlechtilých, rozášených lidí! Spolek opakuje svou prosbu a appel k celé veřejnosti za podporu v tažení proti strašlivému, tajemnému nepříteli lidstva, a končí podepsaný výborový: „Cokoliv učiněno bude na prospěch všech, učiněno bude na prospěch jednoho každého s námi!“ Přispěvky přijímá pokladník spolku pan Ant. Kosaák, prokurista Živnostenské banky v Praze.

Nové ukázky social. vzdělávací práce. „Slovácké Noviny“ 6. dubna napsaly: „Sociální demokracie budou prý se starat, aby byla laidejší kotalka, protože jest jim sedlácké líto, že nemají co pít. Tak prohlásil sociálně demokratický řečník za volební schůzi v pondělí velikonoční ve Velké Blatnici, kde doporučoval rolnictvu, aby volili sociálního demokrata Kytlicu z Matatic. To byl jediný bod s programem sociálně demokratického.“ — „Čech“ dne 9. dubna píše: „Dovládáme se o terroru sociálních demokratů, jehož dopustili se na spoludělníku F. Slabibondovi, tesaři s Pankrácem, pracovním v tesařské obradě p. Václava Pechara v Podole. V úterý po velikonočních svátcích sešli se všichni tesařští dělníci v obradě p. Pechara v Podole a vysavili saměstnavatele, aby propustil s práce tesaře Slabibonda, jinak že nechají ihned práce. Pan Pechar se jich tasil, proč s ním nechťají pracovat, načež mu odpověděli, že není v jejich organizaci. Pan Pechar jim odpověděl, že Slabibond již v organizaci je, a sice v křesťanskosociální a aby vstoupil do jejich, že ho nemůže nutit. Na to odešli všichni dělníci s práce. Pan Pechar jim odvětil: „Mně je to jedno, kdo chce dčřit, ať dčří, kdo ne, může jít“. Na to druhý den přišli ráno všichni dělníci do práce, poznali, že to s terrorem včnde nejde. Soudruzi prozáhlali celý den a mimo to seděli celý den v hospodě, t. j. mají k lepšmu.“ — Die sdělení „Buducenosti“ v Kopřivnici 21. března při Masarykově schůzi byl kopaný křesť. sociál B. Vavoulik od socialisty zůmyslně do nohy srovna pod kolenem. Tamhle ovčímý argument ovšem byl s příliš pádný!

Proč upadáme. Mnohá města klesají a upadávají jen proto, že nedovedeme své živnostatky, obchodnky a dělníky vůbec podporovati. Třeba li co v obci městě, snažme se, aby potřeby dodali a práci vykonali jenom naši lidé, domácí příslušníci; ti musí nám býti blíší než kdokoli jině. Dle možnosti nemá se s sebou vydati ani haléře za to, co se doma dá poskytnouti.

Cizinci v Bosně a Hercegovině. V těchto zemích působí s námi polovice Hše 2380 děstojníků, 47 důst. učitelů a sluhů, z Uherska 3111; z Bosny a Hercegoviny samé jen 2948 a to většinou sluhů. Dle národnosti jest v Předlitavsku 1163 Němců, 1049 Čechů, 483 Poláků, 340 Maďarů, 214 Malorů. Českých fmeceinů a rolníků jest tu také velká řada.

12.000 členů má Katol. spolek českého rolnictva na Moravě. Katol. Moravské pochopili moc organizace lépe než my v království.

Zdravování bez konce. Většina předních továrních představitelů v Rakousku a Německu odrazila se v karte. Podobně i velkoobchodníci tohoto odboru obytají se pro karte.

Domáci zahrádka. Ranné brambory dávají pčdy na podzim vyhozené. Sazení dčje se v dubnu a sice do řádků na 50 cm vzdálených, 35—40 cm od sebe. K samotným bramborům možno hnojiti Thomas. struskou. Až do stáje pohody, tedy asi do „ledových mužů“ chráníme je před mrazem buď slamon, hnojem neb jinou pokrývkou; zejména se stádených mravních nocí. Jakmile nastane ustálené počasí, odkryjí se a okopčí. Dobře je, když začneme všechny nejednou, včřrě postupně od konce března do půl dubna. Nejranější brambory jsou: Viktorky, Erfartské perla a majovky. Druhy jmenované jsou nejen velmi rané a výnosné, ale nehnijí, což u jiných druhů se přikládá pravidelně. (Uvedené druhy lze obdržeti v semenář. obchodě Fr. Viktorin, Hradec Králové).

Zadělávání hnoje. Naši rolníci leckde zasorávají hnoj hnojkou a nepomyšlí, že čím jest hnoj hlouběji, tím méně má k němu přístup vzduch, tím méně může se rozložit a tím méně účinkovati. Je li půda vlhká, mokrá, jest to tím horší, avšak přijde-li hnoj na spodek brásky. Hnoj nemá přijíti hloub než 8—12 cm do země, avšak v půdě tčřě. Hnoj sadějí se tedy jen mělo, pole pak se za trvalého snoha přiválí, potom avšak a nakonec hluboko soře. Kde se ote třikrát, má se třetí orba provésti jenom mělkou. Nejhlubší třetí orba není správná, jesto půda má býti avšak pro osimé líto nebo pčsnici povážlivě a slehlejší, aby obilí tak snadno nevymrzalo.

Jaro jest tu. Ať není při domech mšatečka předělního, kde by se něco mohlo rozmeleniti, Zdi domovní, ploty adéce, dřevěné i drátěné mají býti pokryty sečením co nejhojněji; ovocné sákrky, réva, bobalovitě keře podávají ta snadivým obědem hojného materiálu k osobě přibýtků i stěhání nového pramene přijmá Pod oksepem na sdi vypsátovati lze celou zahrádku, a sít ročně poplyne pár koranek. Zeleninu pčstovati může každý, jen kousek mšatečka třeba na malém dvorku. Jen chť a pak každá pčř země poskytně nám užitek neviděný. Nemá-li lánt polí, uč se na malém hospodářiti

Zakámný léčivý prostředek. Po delší dobu se nejnově v rozličných denších listech, včřrě ještě více v kalendářích ohlašují svrchované dotčným způsobem léčebné přípravy, vyráběné lékařským Josefem Schneiderem v Běsice (v Uhách). Tobolky granátové, Antebeten proti pijáctví a tobolky santonlové, jakož i prostředek „Halapia Taberia“, přípravený v lékařské „U apotheka“ v Budapešti. Jesto tyto předmety nebyly a c. k. ministerstva vuzna ku připsání ohlášený, a není známo jich složení, dčřmo

je pokládati za prostředky tajné, jichž prodej jest dle předpisů zakázán.

Zvláštní příleha. Přikládáme k dnešnímu číslu oznámku vln katolické firmy Bratři Guthé, jež pozornosti čtenářstva doporučujeme.

(Zasláno.)

Ku zprávám „Nár. Listů“ a „Ratibora“ o voličské schůzi v Nechanicích, kterou charakterisovaly jako mě flasko, prohláší, že jsou obvyklým volebním manévrem na osálení voličstva vypočítaným. Odsel jsem si se schůze dobrý dojem o výpověsti nechanického obecního a nemohl bych vůbec ani titul „flaska“ připsati, kdyby předsedající p. Rašín, starosta „národa husitského“, proti § 12. a § 15 zákona, vydaného na ochranu voleb s r. 1907, schůzi mně nepřerušil. Pokládám to za společenkou i politickou slávnost, abych představil se všem voličům městské schůzi skupiny a reflektuji na souhlas katolický smýšlejících voličů

V Hradci Králové, dne 10. dubna 1907.

Dr. Fr. Rojl,
kandidát poslanectví.

(Zasláno.)

Katechetickému odboru ústředního spolku českých profesorů v Praze.

Všeobecně známo je, jaký nepoměr je v úpravě hmotných poměrů katechetů středních škol, jak mnohý teprv za 10—15 let po dosažení úplné způsobilosti stává se definitivním a z těch let se mu nepočítá ani měsíc, natož léta jako profesorům jiným a také katechetům na státních pedagogických. Jak krásná přiležitost se nedávno naskytovala katechetickému odboru českých profesorů společně s ostatními svátskými kolegy se postarati, aby aspoň částečně tato nepravdливость byla odstraněna.

Když na to bylo od venkovských katechetů v „Čechu“ poukázáno, odhodlali se pp. kolegové, kteří přece jsou v Praze, v první řadě pracovati mají, aspoň k té akci, že rozasílali středněškolským katechetům archy, aby zodpovídali ještě otázky, týkající se doby působnosti na měřanských školách, zkoušky a pak působnosti na školách středních. Přitom hned výzva ku složení příspěvku peněžitého na výdaje s akcí spojené. To bylo před 9 únorom. Pak až 19. března t. r. v 77. čísle „Čechu“ albeno, že jednotlivým katechetům budou rozasílány příslušné správy a pokyny v příčině započítání určitého počtu let po aprobaci mimo střední školní strávených. A od té doby už skoro měsíc a sase ticho! A čas ubíhá! Či snad katechetický odbor přihodnou dobu zmeškal, a vinou jeho katechetům pomůže nebude? Teď již nic neprospeje přistapovati k „Ústřednímu spolku rakouských středněškolských učitelů náboženství“; teď už hned tak neptijde k úpravě platů úřednických, avšak za nové říšské rady a ned to jednalo-li by se o úpravu platů učitelů náboženství!

Či snad jsou to pouz; přásky a vinno je snad tím rozpustěti Jednoty duchovenstva? Rádi bychom, aby nás naše předchozí sklamaly.

Ku konci podotýkáme, že my venkovští profesoři náboženství — zvláště blíž Prahy — jsme hotovi nésti část břemena a práci, jež s vedením Odboru spojeny jsou, a žádáme, aby zprávy odborové uvěřitelné byly nejen v „Čechu“ ale i v „Obnově“ a „Vyoboveteli“ a po připsání i v jiných katol. časopisech.

Více profesorů náboženství.

*„Rizová má plná lžka
nebyla by taková,
kdyby mne tak dobře nsloužila
Kathreinova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balíčkách
se jménem
Kathreiner.

Silně rozčillující
zrnkovou kávu by nikdo
neměl pítí nesmíšenou!

Kathreinova sladová
káva Kneippova
se jedine osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce stravitelná, výživná a krev
tvořící podporu, zdraví.

Děti by se měli
zvykat jen na
Kathreinovu.

Kupte si důkladný spis:

Z domácností sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Oena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. čas. úřad v Hradci Králové.

**Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.**

J. F. LANGEANS,
c. a. k. dvorní fotograf
Hradec Králové
Adalbertinum.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Malou
přísadou
pravé
Franckovky
docílí se
káva
jemné lahodné krásné
vůně, chuti, barvy.

**Anglicky
a německy**
vyučuje zkoušený učitel
ALOIS TOPIČ,
Elšičino nábreží.

**Biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové**
nabízí ku

gener. kanonické visitaci

Obrasy Sv. Otce Pia X. v pěkném pas-
separtout — světlost obrazu samého
26x30 cm. — *vera effigies* — za K 1.50;
tytéž ve formě **dopisů** 100 kusů za 5 K;
o něco větší na památku dětem se bodící
100 kusů za 8 K;
dopisnice s podobenkou J. B. Milosti
ThDra. Doubravy 100 kusů za 5 K;
ve formátu **větším** 100 kusů za 8 K;
k **zarůmování** 1 kus za 60 hal.
Modlitby po milí sv. (3 Ave) české a
lat., česko-něm., něm.-lat. na deskách
kus za 30 b.
Panem de ceelo na deskách 30 b.
Oboje předchozí ve **vkusných deskách** 1 K.
Kanonické tabulky soupřavu K 2.50
Præparatio ad Missam I K
Gratiarum actio p. M. I K
Proces ad induenda paramenta Missae
in sacristiam na desce za 30 b.
Garus reservati do zpovědnice à 8 h.
Tabulky: „**Neplivat!**“ à 20 b.
„**Zavři dveře**“ à 20 b.
Připomenutí o slušném chování se
v kostele à 30 b.
Instructio de gener. can. visitatione
brožov. v celoplošné 50 b.
Matrika břimovaných s linováním arch
à 8 h.
Břimovací listky 100 kusů à 35 b.
Jiné tiskopisy potřebné vždy na skladě.

Obhájce
ve věcech trestních
JUDr. Frant. Halouzka
**HRADEC
KRÁLOVÉ**
Elšičino nábreží č. 304.

**Josef
Dvořáček,**
státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové
88. Palackého třída 88.
mezi Grand-hotelem a Sv. Janovým náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské
nejjemnější druby.
Klobouky vlněné v různých
dětí, chlapce a pány.
Klobouky hedvábné cy-
lindry i kulaté, vždy v bohatém výběru.
Klobouky lodenové (pravé
rukodělné).
Klobouky slaměné pro děti,
a pány (bohatý výběr).
Čepice dívčí, dětské, oblapecské i pánské.
Letní střevíce (Mikado).
Zásilky na výběr na požádání.
Opravy vyřezují se rychle a lehně.
Ceny levné a pevné.

Akciový kapitál K 4.000.000.— Založeno roku 1868. Reseršní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skладиště. Eskont směnek a faktur. Směnárna.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Bursovní obchody. Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4%
na poklad. poukázky 2% ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem března K 3.422.000.—

Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: »Ústav«.

Volební agitace katolictva nekřesťanská?

(3) Napřed kratičký pohled do tábora našich odpůrců. Ti si upravují směry a tužby těch mužů, jež velice oslavují, až příliš dle moderních proudů. K vůli prospěchu svých stran přetvořují Husa, Havlíčka, Komenského, atd. přímo drze. Na př. „Posel z Budče“ v čísle ze dne 1. dubna píše: „Komenský šel by dnes ruku v ruce se všemi, kdo snaží se vybudovati ideál vědecky volné a politicky nezávislé školy, a rozhodně by byl proti škole klerikální.“ Tak, tak! „Komenský by nyní... Hus by nyní... Karel ze Žerotína by za nynějšího času...“ Až by se některé straně moderní zdálo, že nejprospěšnější a přední věcí pro člověčenstvo jest hudba, možná že by zase napsali: „Dnes by Chelčický...“ V protikatolickém táboře není nemožného nic. Odvážil-li se „Posel z Budče“ namlouvat, že by nyní šel Komenský proti hlavní životní a tolikrát opakované zásadě své ruku v ruce i se stoupenci „Volné školy“, pak vidíme, že těm lidem jest každá lež dobrá, každé překrucování vítané.

A tihle lidé, kteří tolik charaktery svých oslavenců k prospěchu svému znetvořují, odvažují se říkati, že by Kristus a apoštolé nepochybně s naší veřejnou — i na politických schůzích projevovanou — obranou Kristova náboženství. Komenský a Hus mohou se znetvořit k nepoznání; ale my si počínáme prý nekřesťansky, když se snažíme, aby křesťanství zůstalo všude, nejen v kostele, ale i ve škole a vůbec v životě veřejném. Pokrytci, tak daleko sahá drzost vaše!

Kdybychom se choulili v ústraní a jen a jen se modlili, kdybychom neužili dovolených moderních prostředků na obranu svoji, smáli by se nám, že jsme pověrčiví zpátečníci; řekli by, jak sami svoji nehybností dokazujeme ztrnulost církve. Posmívali by se, že se ani neodvažujeme veřejně k svým zásadám se přiznati, poněvadž se bojíme, abychom nebyli „vědou naprosto překonáni.“ Když však vystupujeme při veřejných schůzích na obranu svoji, hned zase farizejský křik, že se náboženství vtahovati nemá do schůzí politických — do těch schůzí, kam naši víru protivníci sami dříve vtahovali.

Farizeové táží se nás, kde prý Písmo odporučuje, aby se náboženství vplétalo do volební agitace, a abychom je hájili na politických schůzích. Těmto jízlivým pokrytcům pravíme, že Písmo ani slovem se nezmiňuje, mají-li lidé jezdit vlakem — a přece není blichem užívati místo koně vlaku. Taký ani slovem neodporučuje písmo moderní oblek, jaký nyní nosíme, a přece to není protikřesťanské, chodí-li moderní muž místo v opánkách v botách nebo užívá-li místo dlouhé suknice kabátu. Nikde v Písmu sv. se neče, kdo a jak má voliti poslance do sněmu; a přece za moderního pokroku by bylo přímo směšno říkati, že se poslanci voliti nemají z té příčiny, poněvadž o tom Písmo nic nemluví. Písmo se nešíří o všech možných minulých i budoucích útvech lidské společnosti. Ponechává myslícímu křesťanu v této příčině velikou volnost; není proti pravidelnému rozvoji církve. Bůh nechtěl, aby křesťanstvo ustrnulo na starodávných formách. Život církevní může se jeviti v různých dobách na venek různě, jen když duch zůstává stále křesťanský. Na pouhé litéře lpěti nemůžeme, ježto litera zabíjí, ale duch obživuje.

Čeští bratři nežili za poměrů tolik spleťtých jako my. Ustanovili si z počátku, že do veřejných událostí budou zasahovati co nejméně. Petr Chelčický, duchovní otec jednoty, dokonce prohlásil, že žádný křesťan se nemá brániti mocí, má všechno trpěti, poslouchati, ale jen ne rozkazovati. Jednota českobratrská měla zásadu, že žádný bratr nemá přijímati úřad konšelský, soudcovský, žádný se nemá státi rychtářem nebo cechmistrem. — Tyto zásady krajně reakční odsuzují ovšem všichni moderní dějepiscové; odsoudili je za nedlouhou dobu nejvyšší samí, poněvadž viděli, že ani nejnábožnější církevní společnost při pokroku doby nemůže se tak úzkostlivě vzdalovati od veřejných otázek, nemá-li právem býti zpátečnickou a nemá-li svoji přílišnou úzkostlivostí přetřívati pásku s ostatní většinou národa. Bratři začali politisovati, účastnili se válečných tažení, ač předtím pokládali i obrannou vojnu za nepřipustnou, hájili svoji víru na zemských sněmech, činili kompromisy s politickou stranou lutherskou, atd. A teď — za poměrů ještě daleko modernějších a spleťtějších — by katolíci měli se obmeziti se svými náboženskými projevy jenom na kostel? Pokrytci by chtěli upírati církevní společnosti katolické právo na svobodný rozvoj.

A teď dále. Shoduje se naše veřejná obrana náboženství na politických schůzích s duchem Písma sv.? Vždyť Hospodin netoliko byl vždy mocnou záštitou víry pravé, kterou sám zjevil, ale docela přísně trestal nejenom zatvrzelé jednotlivé odbojníky, ale i celý národ israelský, když se týž od pravého učení odchýloval. Z vůle Hospodinovy rozkázal král Jehu, aby byli pobiti všichni zatvrzelí ctitelé Bálovi v chrámě (IV. Král. 19. 30). Prorok Eliáš z vůle Boží řekl lidu: „Zjítejtež proroky Bálovy, ať ani jeden z nich neuteče.“ A pak tyto lidi Eliáš u potoku Cisonu pobil. A kolikrát Hospodin potrestal celý národ israelský hroznými politickými katastrofami za nevěrnost k pravé víře! Ostatně jest již v Starém zákoně plno příkladů, jež dokazují, že Hospodin nechtěl, aby se považovalo náboženství jen za věc čistě soukromou, odkázanou na milost a nemilost vůle lidské. Náboženstvím měla se řídit celá politika Israelitů. Kdyby teď prorok Isaiáš chtěl některému králi do očí hroziti tresty za opuštění pravé víry, to by zkusili nějakého spílání od těch, kteří Písmem nás chtějí farizejsky porážeti! Vždyť ti lidé nám zakazují pouhou veřejnou obranu naší víry.

A co Kristus Pán? Obmezoval svoji učitelskou působnost jen na soukromé domy? Vždyť pronášel řeči své na velikých veřejných shromážděních. Chodil do takových míst, kde držitelé moci se svými pomocníky proti němu přímo sptili. A obcházel Ježíš všechna města i městečka, uče v školách jejich a káže evangelium. — I dí jim Ježíš: Pojďtež i do jiných okolních městeček a měst, abych i tam kázal: neb na to jsem přišel. I kázal ve školách jejich a ve vsi Galilei. (Mar. 1, 38, 39.) — Co vám pravím ve tmách, pravte na světle: a co v ucho slyšíte, hlásejte na střechách. (Mat. 10. 27.) — Kdožkoli tedy mne vyzná před lidmi, vyzná i jej před otcem svým, jenž jest v nebesích. (Mat. 10. 32.) — Protož jdouce do celého světa, uče všechny národy“ (Mar. 1, 14.) Ukazují uvečené výroky Kristovy na to, že hájení pravé víry má se obmeziti pouze na soukromé příbytky? Ve školách israelských Kristus vyučoval. Teď však se namáhají naši odpůrcové vyhostit křesťanské učení i ze škol katolickými dětmi naplněných, ba i z rodin. Kristus docela pohrozil těm, kteří věřiti nechtějí, věčným zatracením.

A co svatí apoštolé? Šli opravdu do celého světa kázat evangelium; šli i tam, kde je stát hůř pronásledoval než nyní Francie katolické kněze. Kde jim státně nebylo dovoleno kázati, tam učili bez dovolení, pamatujíce, že více sluší poslouchati Boha než lidi. A což to kázání sv. Petra k obrovskému zástupu v Jerusalemě? Nebylo to skutečně veliké veřejné shromáždění lidu? „A připojilo se duší v ten den okolo tří tisíců.“ (Skut. 2, 41)

Sv. Pavel vybízí Timothea: „Kaž slova, nablíže v čas neb ne v čas: třešci, pros, žehři ve vši trpělivosti a učení. Nebo bude čas, když zdravého učení nebudou snášeti, ale podle svých vlastních žádostí shromažďovati budou sobě mistry, majíce svrablavé uši.“ (Tim. 4, 2. 3.) Obmezoval takto sv. apoštol snad nějak volnost slova Timotheova? Vždyť naopak z napomenutí jeho vysvitá, že měl Timotheus kázati a napomínati všude, za všech okolností.

Zajisté měl na mysli slova prorokova: „Na horu vysokou vystup ty, kterýž dobré věci zvěstuješ Sionu, povýš v síle hlasu svého, kterýž dobré věci zvěstuješ Jerusalemu, povýš pravím, neboj se. — Volej vším hrdlem, nepřestávej! (Is. 40, 9. 58, 1.)“ Nechtěl sv. apoštol, aby o Timotheovi platila slova, jež Písmo proti liknavcům praví: „Ale strážni jeho jsou všickni slepi, nevěděli všickni; psi němí nemohou štěkati, vidouce marné věci a milující jen sny.“ (Is. 56, 10.)

Proč apoštolé a první křesťané vůbec nevystupovali se svým přesvědčením tolik do veřejnosti, jak církev činila později? Proč nezavazovali vynikající státníky, aby se řídili při skutcích svých naukou Kristovou? Protože byla církev tehdy v počátcích, byla pronásledována i v katakombách, protože to jednoduše nebylo ještě možné. Ale tolik přece vysvitá z celého Písma, že náboženství Kristovo musí býti věcí veřejnou. To uzná i zdravý, nezaslepený rozum, že církev při svém rozsáhlém rozvoji nemůže se uzavírat do soukromí, má-li svému poslání dostáti. Buď jest náboženství křesťanské kvaseb, jímž má býti naplněno veškerenstvo anebo i pro jednotlivce ztrácí význam. Vždyť přece zasahuje hluboko do praktického života národů. Kdo jest křesťanem v duchu a v pravdě, nesmí býti nekřesťanem v praktickém životě, nemá-li platiti za pokrytce. To platí o občanu níže postaveném i o zástupci lidu, o politikovi; to platí o voliči i kandidátu poslanectví. Jest

to tudíž něco nepřipustného, jestliže katolíci při veřejných schůzích hledí brániti víru svoji? Jest to nějaká nedůslednost, jestliže prostředky i státem našim dovolenými hájí svobodu a utvrzuje sílu církve svoji? Neudínil sám Hospodin ve Starém zákoně víru israelskou náboženstvím státním? Nebyly docela přísné tresty ustanoveny na ty, kteří by to náboženství převraceli?

Jak si představují snášlivost ti, kteří do nás tolik bijí a tak nízce nás tupí? Pomalu každou obranu by nám zakázali, stýkajíce si farizejsky, jak jsme nesnášliví a to prý proti duchu Písma sv. A zatím by měli věděti, že v době, kdy církev ještě vnější moci neměla, sami apoštolé zřejmě projevovali odpor proti těm, kteří pravé učení převraceli a s nimi se spojití nechtěli.

Sv. Pavel napsal: „Člověka kacíře po jednom i druhém napomenutí varuj se: věda, že jest převrácený, kdož jest takový, a břeší, svým vlastním soudem jsa odsouzen. — Pak-li kdo neuposlechne slova vašeho skrze psaní, toho poznamenejte a nesměšujte se s ním, aby byl zahanben.“ A sv. Jan: „Přichází-li kdo k vám a toho učení nepřináší, nepřijímejte ho do domu, aniž ho pozdravujte. Neboť kdož ho pozdravuje, má spolek s jeho skutky zlymi.“

Když spatřil sv. Jan v lázni bludaře Cerintha, opustil ihned to místo se slovy: „Utečme, ať se lázeň nesesuje, neboť v ní jest Cerinth, nepřítel pravdy.“ Tak se chovali tedy apoštolé k lidem jiného „přesvědčení“. A katolíci dvacátého století, kteří tvoří tak obrovskou společnost, by se vůbec před veřejností ani hájiti neměli?

Každý filosof hledí svému přesvědčení získati co nejvíce stoupenců; každý politik, jenž upřímně jest přesvědčen, že jeho politické názory jsou vlasti nejprospěšnější, zcela přirozeně a právem volá celý národ pod svůj prapor; pokládá to za svoji povinnost. A diví se mu někdo proto? Jen katolíci by se měl skrýti a před veřejností o svém přesvědčení mlčeti. Nebyl by pro smích? Jaká by byla vlastně víra jeho, kdyby se srdcem klidným snášel úsilnou agitaci pastora a sám na obranu a utvrzování víry katolické nepouštěl? Tažme se, co soudí sám Kristus o těch až příliš klidných křesťanech, kteří sedí v ústraní, bývají se činné účasti na záchraně katolických posic, a o lidech nábožensky lhostejných. Kristus dí: „Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo neshromažďuje, rozptyluje.“ (Luk. 11, 23). To řekl sám Kristus. Jest tedy něčím nedovolným, jestliže řečníci katoličtí vyzývají spolukatolíky k tomu, aby odevzdali hlasovací lístek kandidátovi katolickému? Žádá se tím práce nesnadná a — nekřesťanská?

Kdo s Kristem neshromažďuje, rozptyluje. Katolíku, nedej se másti pokryteckými a podvodnými slovy protivníků. Tvoji nepřátelé velebí husity, kteří krátě pronásledovali katolíky; velebí husity, kteří sami na sněmu časlavském prohlásili za zemský zákon a povinnost přistoupení ke kališnictví. Oni oslavují husity, kteří katolíky pro jejich přesvědčení páli, topili a pobíjeli. A na druhé straně titěž odpůrci tvoji zakazují ti dovolenou sebeochranu na veřejných shromážděních. Není to vrchol nedůslednosti a farizejství? Zmužile tedy v další zápas! Jen vytrvalost a pak tě vítězství nemine.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí nábožen. v českém školství. Řídí V. Špaček. S přílohami: „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě a „Rodinné vychování“. Roč. VI., čís. 5. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předpl. 7 K. — Ludmila. Sbírka zábavné četby pro lid. Roč. IX., sv. 2.: Odrodilec. Román ze života čes. menšin. Napsal F. Vožický. Ludmily vychází ročně 6 svazků na 1000 stran dobré četby za předplatné 2-20 K.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Dějiny umění národa českého. Napsal F. Lehner. S četnými ilustracemi a barvotiskovými přílohami. V seš. 60. až 63. pojednává se o české škole malířské XI. věku, o drobnomalbě z druhé polovice románské doby a o ostroveské škole malířské. Sešit za 70 hal. — Spíleý Jul. Zeyera sv. 35. Jan Voborník: Julius Zeyer. Seš. 2. a 3. po 40 hal. — Zakony o úpravě platů civil., státních úředníků atd. Sešitvil Fr. Hrdlička. Za 60 hal.

Nákladem J. B. Vilímka v Praze. Syn lovce medvědů. Cestopisných románů dr. Maye seš. 118. až 128. po 32 hal. — K. Červínky Zelená krev. Vilímkovy humoristické knihovny seš. 18.—23. po 30 hal. — Malý čtenář. Obráskový čas. pro mládež. Roč. 26., čís. 14. a 15. Vychází dvakrát měsíčně za předpl. 2-40 K ročně. — Le Sage „Gil Blas“. Vilímkových ilustr. románů seš. 15.—20. po 30 hal.

Z nakladatelství družstva „Vlast“ v Praze.
Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl.
Roč. 23., čís. 7. Obsah: T. Picha: Jeť člověk mo-
nistická či dualistická bytost? — F. Leubner: Smrt
knotička. — A. Dostál: Pro čest svého rodu. —
F. Petinka: Československá jednota, rozlučka a vzá-
jemnost. — B. Kamarýt: Poselstvo Haranovo. — Dr.
J. Zitek: K dějinám kancionálu Svatojanského. —
J. Franko: Cesty srdce. — J. Halouzka: Ze života
studentského Beneše M. Kaldy. Atd. Roč. předpl.
10 K. — Hlas Svatováclavských, roč. VII., čís. 2—5:
O uzdraveních u Panny Marie Lurdské. — Na besedě
u stařenky Součkové. Řídí VI. Hálek. Hl. Svat.
vychází šestkrát do roka za předpl. 60 hal.

Nákladem R. Prombergera v Olomouci. Ka-
zatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí F. Jirásko. Roč.
XIV., čís. 2. obsahuje hojnost řečí nedělních a svě-
tečnických, postní kázání, řeči příležitostné, atd. — Mo-
ravske-Slezská kronika. Roč. XVIII., sv. 1.: U Křtí-
palů. Valašská povídka od J. Slavičinského. Za 1 K.
Mor.-Slez. kronika vychází ve svazcích dvouměsíčních
za roč. předpl. 3 K.

Husitství ve světle pravdy. Vydává Tisková
Liga v Praze. Řídí dr. R. Horský. Vychází čtyřikrát
do roka za předpl. 1 K. Roč. IV., čís. 1. obsahuje:
Glosy ke studiu doby Husovy. Píše F. Schmidt. —
Mistr Jan Hus proti manželské rozluce. Za 40 hal.

SS. Eucharistia. Organ spolku kněžích klaně-
jících se nejv. Svátosti Ol. Z odp. red. K. Sojka.
Roč. XII., čís. 2. a 3. Členové spolku m jí časopis
zdarma, nečlenové za 2 K ročně. Všecky zásluky při-
jímá J. Blouha, farář v Majetně p. Brodek u Přerova.

Causeries françaises. Besedník francouzský,
zábavní i poučný. K prospěchu škol i samouků řídí
a vydává J. Kubín, prof. v Jičíně, za 3 K ročně. Roč.
V., čís. 5. a 6.

Zemědělský adresář, obsahující seznam všech
majitelů usedlostí, pozemků, atd., všech spolků, druž-
stev. Čís. 3. obsahuje okres Náchodský. Vychází až
dvakrát měsíčně. Vydává a řídí J. Macháček v Krá-
lové Lhotě p. Mezířím. Číslo 3. a 1 K.

(Zasláno.)

VÝSTAVA

nábytku, koberců

i ostatních předmětů ku zařízení bytů, hotelů,
vil atd., uspořádána nyní ve spojených mých
továrnách, vyžaduje tentokrát zvláště velký
výběr. (Vystaveno zařízení pro 180 místností.)

Příležitostně nabízím pod ceny tovární:
zbytky koberců, jednotlivé pokrývky
stolní a na postele, jednotlivé záclony,
koberce odpadkové, jednotlivé skříně,
jednotlivé postele a židle.

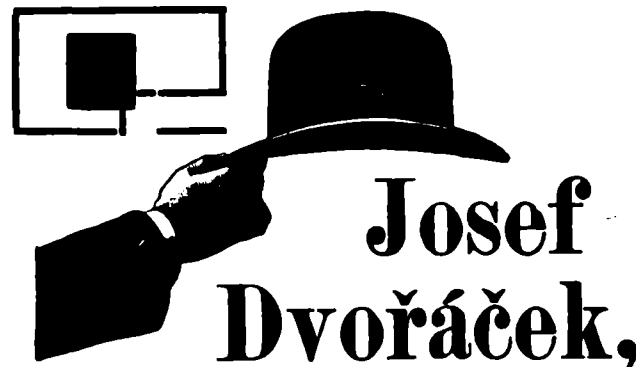
Těž na splátky!

Cenníky a rozpočty zasílám zdarma.

ADOLF NOVOTNÝ,

spojené továrny nábytku a koberců

v Týništi n. Orlicí.

Josef Dvořáček,

státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové

88. Palackého třída 88.

mezi Grand-hotelem a Sv. Janským náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské
nejjemnější druhy.
lobouky vlněné v různých
dětí, chlapce a pány.
lobouky hedvábné cy-
lindry
i kalaté, vždy v hojném výběru.
lobouky lodenové (pravé
rukodělné).
lobouky slaměné pro děti,
a pány (bohatý výběr).

Čepice dívčí, dětské, chlapecké i pánské.
Letní střevíce (Mikado).

Zásilky na výběr na požádání.

Opravy vyřizují se rychle a levně.

Ceny levné a pevné.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobný sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Pěstiteli k užítku, k ozdobení
domova, pro povznesení vlasti
pěstuje

ovocné stromy,
ozdobné keře,
lesní sadbu a j.

a zasílá

V. VACEK,

závod školkařský

v Pamětníku u Chlumce n. C.

Sklo zahradnické

do pařeníšť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . 11 hal.
26/26 . . . 13 .
30/30 . . . 17 .
fermečkový (mel (kyt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

kus za 4 koruny

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

cís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-
arinové,

zápalkový drát,

svíce obětní

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. krouhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Sašká ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1906,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile.
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky všestr. užívané. Vzorů a ceníků zdarma a franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí (pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stílní vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Všeobecná úvěrní společnost

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové

úrokuje vklady

4 1/2 %

bez výpovědi a

5 %

proti 90denní výpovědi uložené, ode dne vložení.

Zápůjčky všeho druhu poskytuje co nejvýhodněji.

Záruka společnosti obnáší přes 1/2 milionu korun.

Společnost podrobena byla ve dnech 18. až inclusive 22. března
t. r. povinné odborné revizi, kterou vykonali pan A. Kovář, revízeur
Jednoty náležen pro Čechy, Moravu a Slezsko v Praze.

Státní listek počt. spořitelny zdarma.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Všechné knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřizování
objednávek obratem poštou.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Do učení

na řezbářství

:: přijme se řádný chlapec ::

Jos. Soudila v Hradci Králové,

Malé náměstí, č. 16.

Železný nábytek

postele skládací	za K	7-80
tytéž postele v silněj. provedení	od	9—
postele s plnými želez. stěnami	od	25—
drátěné matrace		18—
dětské postele		13—
kolébky		16—
mycí stolky		5—
stojany na šaty		11—
stojany na deštníky		7—

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80 180 cm za K 29—. Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veledušejného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. I. veledušejného duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náclní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Obhájce

ve věcech trestních

JUDr. Frant. Halouzka

HRADEC
KRÁLOVÉ

Elisčino nábřeží č. 304.

Zdrojem zdraví

jsou naprosto nápoje, s nichž
— dodnes nepřekonaný jsou —

šumivé limonády

chutí malinové, citrónové, jahodové,
maňinkové a třeskové, připravované
pomocí

Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů

:: jediné pravých s touto ::

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První doc. ako. společnost továren na orient.
cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech
(dříve A. Maršner).

Biskupská
knihotiskárna v Hradci Králové
nabízí ku

gener. kanonické visitaci

Obrazy Sv. Otce Pia X. v pěkném pas-
separtout — světlost obrazu samého
26×30 cm. — vera effigies — za K 1:50;
tytéž ve formě dopisnic 100 kusů za 5 K;
o něco větší na památku dětem se hodí
100 kusů za 8 K;
dopisnice s podobenkou J. B. Milosti
ThDra. Doubravy 100 kusů za 5 K;
ve formátu větší 100 kusů za 8 K;
k zarámování 1 kus za 60 hal.
Modlitby po mši sv. (3 Ave) české a
lat., česko-něm., něm.-lat. na deskách
kus za 30 h.
Panem de coelo na deskách 30 h.
Oboje předchozí ve vkusných deskách 1 K.
Kanonické tabulky soupravu K 2:50
Praeparatio ad Missam 1 K
Gratiarum actio p. M.)
Proces ad induenda paramenta Missae
in sacristiam na desce za 30 h.
Casus reservati do zpovědnice a 8 h.
Tabulky: „Neplivat“, „Zavřít dvěře“ a 20 h.
Připomenutí o slušném chování se
v kostele a 30 h.
Instructio de gener. can. visitatione
brožov. v celopletně 50 h.
Matrika břimovaných s linováním arch
a 8 h.
Břimovací listky 100 kusů a 35 h.
Jiné tiskopisy potřebné vždy na skladě.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Piše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

vypisuje konkurs na

pronájem

restaurace

„Adalbertina“

od 1. července 1907.

Pouze odborníkům a kauce schopným
budou sděleny podmínky v „Adalbertinu“
čís. dvěř 1.

Nabídky budtež podány písemně do 16.
května b. r. podepsanému předsednictví.

V Hradci Králové 3. dubna 1907.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Reyl,
jedenatel.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veldůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medailie, a mnohými jinými
diplomy s právem rašení státní medailie.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastřáků

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých
kostelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umocněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blaskupskému Milosti revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučením a čestnými uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laaskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

JAN KALIS,

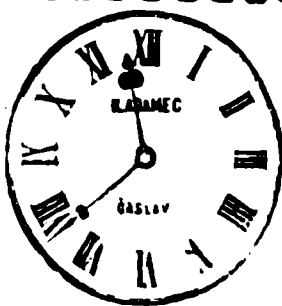
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obelaha při úpravě
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapsní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné
skvostry, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děrný hodinám sístiky na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1848.

První výroba
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení věžových hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

K jarnímu seti

nabízím

zaručené pravé a křídlové osiva:

Jetelky

Ovsa

50 kg	5 kg	50 kg	5 kg
K	K	K	K
červený dvouseč. 65—	7—	Ligovský . . .	12— 2—
úrošník, žluták 66—	7—	Idéal . . .	13— 2—
bílý luční . . . 65—	7—60	Golden Fleece	
rážák . . . 28—	3—0	(amer.) . . .	30— 5—60
švédák . . . 80—	9—	Mortgage Lifter	
Ligra vičenec . 22—	2—50	(amer.) . . .	17— 2—60
vojtěška franc. 80—	9—		
" píseč. . 80—	9—		

Brambory

rollický májovky
ranné . . . 9— 1—20
rollický „Krfurt
perla“, ranné . 7— 1—
podzim: žluté stolní,
Unika, Nilson, sv. Václavky,
industrie. Up-to-date, God-
hama, Imperator 50 kg
K 5—, 5 kg K — 40.

Řepy

Askania . . . 45— 5—50
Eckendorfska . 40— 4—80
Mamutka . . . 40— 4—80
Oberndorfska . 40— 4—80
Malovanalebenka 38— 4—0

Trávy čisté neb smíšené luční trávy k za-
kládání dvousečných luk, sestavené ze zcela čistých semen
a to pro půdy suché, pro půdy prostřední, pro půdy těžké,
směs pro sady, hrázce a břehy, směs pro laské louky,
zahradu, parky 50 kg K 40—45, 5 kg K 5— až 5—50.

Semeno čekanky magdeburský špičák
zaruč. 50 kg K 90—, 5 kg K 11—.

Na skladě nacházejí se:

Umělé hnojivo, veškeré druhy semen
polních, zahradních a lesních.

Fr. Viktorin, odborný závod
semenářský v Hradci Král.
Velké náměstí, proti biskupské rezidenci.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

K sv. biřmování
nejlepší dárky
za velice levné ceny nabízím

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvoostí
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastřák spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přehledném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejkrásnějšího. Chudším kostelům díle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

**Anglicky
a německy**

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elliščino nábreží.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. dubna 1907.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Český král v sídelním městě svých předků.

(3) Tentokrát není panovník v Praze pouze návštěvou; vzpomíná na staroslavné tradice královského města Prahy, ubytoval se na čas na hradě Pražském jako v residenci. Toto f. k. tam má pro náš národ zvláštní a potěšitelný politický význam. Praha v politickém významu staví se opět majestátně po bok residenčním sídlům Vídně a Paříže a jistě zaslouží si toho. Za dlouholeté vlády svojí přesvědčil se mocnář, že obyvatelstvo království českého jest upřímně dynastické, že osvědčuje loyálního ducha výrazněji a srdečněji, než jistá strana Němců rakouských. Uvítání Jeho Veličenstva v naší zemi vždy bylo zvlášť okázalé nejenom od oficiálních kruhů, ale i od velikých zástupů obecného lidu. Uvítání bylo vždy projevem spontánním. Srovnajte jen oddanou Prahu s agresivní Paříží. Jaký tu rozdíl!

Národ náš již zavedením všeobecného hlasovacího práva zaujal v politice Rakouska místo významnější. Třeba že nebyl zvýšen počet českých poslanců do říšského sněmu tolik, jak jsme očekávali, přece jen hlas náš bude mít ve Vídni větší váhu než jak bylo do-ud. Starý centralismus, jenž nás tolik tížil, povolil. Říšská rada konečně bude věrnějším obrazem mnohohlasné říše, slovanská většina bude dokumentována i počtem poslanců. Praha jako hlava československého národa stoupá značně ve vážnosti. A nyní zvýšena její sláva pobyt-tem jasného mocnáře. Ze pobyt ten jest rozhodným prospěchem pro národ náš, patrně z nervosních poznámek německého tisku.

Panovník projevuje zřetelně žádost, aby oba kmeny v Čechách těžily se rovnému právu, aby se oba považovaly za rovnocenné. Ovšem, že se tím „spravedliví“ němečtí nacionálové znepokojují.

Císař a král mluvili bez rozpaků o svém milovaném království českém. Němečtí nacionálové o království našem nemluví, považují je nespravedlivé za pouhou provincii. Nařikají docela na útisky v Praze. Nato však si nevzpomenou, jak zacházeli německá města maceš-ky se silnými českými menšinami. Zdaž konečně po významných slovech panovníkových nabudou moudré rozvahy?

Český národ provolává všude panovníkovi hřimavé „sláva“, kdekoli týž se objeví. A mocnář neudravně prohlíží si královské město do všech podrobností, vyzpívá se horlivě na všechny detaily, jeví v pravdě otcovský zájem o všechny potřeby složitého života pražského a českého vůbec.

Tedy opravdu delší pobyt na Hradčanech, kde sídlili tak dlouhou dobu jiní Habsburkové!

Uvádíme některé zvlášť významné momenty z dosavadních dnů slavnostních. Starosta Pražský dr. Groš vital mocnáře:

„Vaše Veličenstvo!

Nejmilostivější náš císaři a králi!

(Česky): Celé království české, zvlášť pak staroslavné naše královské hlavní město dnes radostně jest rozechvěno, že na půdě vždy věrného království našeho opět můžeme nejoddaněji uvítati milovaného svého císaře a krále a že můžeme nadšeným holdem dáti výraz vroucí lásky a nezlomné oddanosti, s kterou národ český povždy lnul a lne k posvátné osobě Vašeho Veličenstva i celému vznešenému rodu panovníckému.

Srdce naše naplněna jsou v krásném tomto okamžiku oddanou vděčností i nadšenou radostí, že nám popřáno Vašemu Veličenstvu ukázat, jak velké pokroky od poslední vznešené návštěvy Vašeho Veličenstva královské hlavní město naše učinilo a jak obec naše hledí plniti posláním moderní správy obecní, obhajíc účtu k památkám slavné minulosti a snažíc se vyhovovati potřebám doby nové.

(Německy): Jméneč obou naše krásné království obývajících národností, jejich naprosté rovnoprávnosti a rovnocennosti vždy se

domáháme a bájíme, dovoluji si Vaše Veličenstvo nejoddaněji pozdraviti.

(Česky): Pevnou chováje víru, že nové nejvznešenějšího pobytu Vašeho Veličenstva ve středu našeho lidu a na staroslavném sídle našich králů, královských Hradčanech znova ponem nejpevnějším utvrdí starodávné svazky oddanosti a lásky všeho obyvatelstva tohoto království k Vašemu Veličenstvu, přeji Vašemu Veličenstvu nejoddaněji radostný a šťastný pobyt mezi námi a volám ze srdce všech věrných poddaných v královském hlavním městě našem:

„Bůh žehnej, Bůh chraň, Bůh dlouho ještě zachovej! Vaše císařské královské Veličenstvo!

Jeho Veličenstvu našemu nejmilostivějšímu císaři a králi: Sláva! Sláva! Sláva!

Císař na to odpověděl:

(Česky): Jsem rád, že mi bylo možno uskutečniti dávny můj úmysl delší dobu ztráviti na starobylých Hradčanech. Děkuji Vám za srdečné uvítání a ujištění o lásce a neochvějně oddanosti obyvatelstva královského hlavního města Prahy; jsou mi zárukou, že zde budu obklopen vždy osvědčenou láskou a věrností obou národů této země.

Na to pokračoval císař německy:

„Veliké úkoly správy velkoměsta vyžadují jednomyslného spolupůsobení všech jeho obyvatel. Kéž i zde svornost a mír mezi oběma moje milované království České obývajícími kmeny, spočívající na účtě před rovným právem a ocenění předností druhého, jest východiskem ke šťastné budoucnosti!“

Významno, že Jeho Veličenstvo vyslovil potřebu svornosti a míru jakož i účty před rovným právem jazykem německým. Každé slovo při takých důležitých příležitostech má důležitý význam. Národ český jistě projevil touhu po svornosti a rovném právu již dávno dříve. Bylo tedy zcela vhodné, že připomenul se ten požadavek nepříteli hlavně Němcům.

V paláci obchodní a živnostenské komory oslovil mocnáře president cís. rada Antonín Rívnáč, poukazuje na to, že se bude slavnostně manifestovati výstavou k oslavě 60letého panování Jeho Veličenstva.

Panovník, vyslechnuv řeč s pozorností, odpověděl nejprve česky:

„Za ubezpečení o citech vlasteneckých a dynastických, jež jste jménem obchodní a živnostenské komory pražské a útavů k ní náležejících projevili, vzdávám Vám svůj dík. Úmysl, mě sedesátileté výročí vlády oslaviti uspořádáním výstavy, jež má býti obrazem neustálého vývoje hospodářských poměrů v oblasti komory, naplňuje mě tím spíše uspokojením, že podnik tento oba kmeny národní k ušlechtilému závodění a smírnému spolupůsobení spojití má.“

Německy pokračoval:

„Kéž jest tato výstava mocným krokem k pevnějšímu sblížení a trvalému míru mezi oběma národy, který Mi tak velice na srdci leží. Potřebám obchodu, živnosti a průmyslu, jež jsou tak důležitým a mocným činitelem v životě státním, zůstane i na dále můj živý zájem a Moje trvalá péče zachována.“

17. t. m. dostavil se panovník k svěcení závěrečného kamene Mikulášského mostu. Při vstupení do slavnostního stanu byl pozdraven kardinálem Skrbenským, který pak vykonal obřad svěcení. Pak oslovil Jeho Veličenstvo dr. Groš, načež císař odvětil:

„Těší Mne, že mohu položení závěrečného kamene k novému mostu přes Vltavu přítomen býti. Spojení nové čtvrtě a komunikace celého města jím získa žádoucího rozmnožení. Jest mým upřímným přáním, aby tato důležitá stavba zahájila mnohoslibnou epochu v rozvoji Máho věrného královského hlavního města Prahy, jehož blaho vždy mám na srdci.“

V Moderní galerii umění po ředi presidenta kuratoria hr. Harracha odpověděl císař

(česky): „Se zálibou seznamám z vašich slov, že Moderní galerie, která dle mého úmyslu

umělcům obou národů této země má poskytnouti příležitost k tomu, aby rozkvět domácího umění uplatnili, blahodárně působí. (Německy): Nedostává-li se Moderní galerii prozatím ještě útulku jejího vysokého cíle důstojného a musí-li se vzíti ohled na její krátké trvání při posuzování toho, co bylo vykonáno, přece je oprávněna naděje, že oba národy království českého umělecké nadání, které každému z nich v tak veliké míře je vlastní, spojí v klidné zápolení ke cti a slávě vlasti.“

Jeho Veličenstvu podán deputací města Prahy pamětní spis, v němž se prosí: 1. Aby se urychlila záležitost postoupení hradeb a kasáren obci Pražské. 2. Předměstí vzrostla znamenitě, ale na úkor vlastního města. Jest potřebí předměstí sloučiti s Prahou v jednu obec. Spojení to však vyžaduje zabezpečení přechodní doby pro domovní daň činžovní v předměstích a nové příjmy pro spojenou obec. Necht tedy jest prodloužena platnost zákona o přechodní době pro domov. daň činžovní, necht jest nspíšena reforma daně potravní; žádoucné též, aby se poskytl finanční výhody Praze, jako dříve stalo se Vídni. 3. Obec pražská domáhá se toho, aby se jí dostalo na opatření výdejů obecních příspěvků státu postoupením výtěžku daně potravní nebo aspoň vydatného podílu z výtěžku toho; obci budiž uhrazen náklad na přenesenou působnost, jakého jest potřebí pro obce s Prahou spojené.

4. Privilegium Ferdinanda I. věnuje řeku Vltavu se všemi užitky od Botiče k Libni Starému městu. Není vyměřují důady finanční z důhodů toho plynoucích výdělkovou daň. Prosi se tudíž, aby mocnář vládní nařídil, aby se hledělo k dobrovitěmu úmyslu Ferdinandu I., poněvadž nebylo v úmyslu panovníkové důchody z řeky plynoucí umenšovati.

5. R 1884 dostalo se Praze od erára též kostela sv. Václava na Zderaze. K nákladné restauraci kostela toho jest potřebí státní subvence.

6. Pohled s pravého břehu Vltavy na Menší město a Hradčany by velice utrpěl, kdyby na levém břehu se postavily moderní stavby činžovní. Nabude-li však povoleno zde nové stavby vztýčovati, necht jsou majitelé realit odděleni. Obec Pražská však tak učiniti nemůže. Prosi tudíž městská rada Jeho Veličenstvo, aby přivoli a k zákonnému jednání nařídil, aby v zájmu regulace a asu-nace levého břehu i v zájmu zachrany malebných pohledů na město novostavbám na místech těch náhradou za nepovolení vyšších staveb dostalo se na delší řadu let osvobození od domovní daně činžovní a všech přírážek.

7. Jest potřebí dokončení nástěnných maleb v letohrádku královny Anny; týž budiž učiněn přístupným veřejnosti tím, že se v něm umístí umělecké sbírky. Bývalá mlýnovna v císařské zahradě vyžaduje opravy. Jelenní příkop“ a „Císařská zahrada“ necht jsou milostivě učiněny obecněmu přístupnými.

8. Prosi se, aby koruna česká a ostatní korunovační klenoty byly vystaveny k veřejnému prohlédnutí o sv. Václavě po dva dny v roce.

Městská rada končí ještě zvlášť významnou prosbou:

„Konečně dovoluje si věrně oddaná rada městská Vaše Veličenství aktivě prositi, aby ráčilo ke každoročnímu pobytu zavítati na pražský hrad královský v střed věrného obyvatelstva této korunní země k opětovnému povznesení bývalé slávy tohoto královského hlavního města, v zájmu připravení brzkého míru mezi oběma národy této země i žádoucího klidného jich spolatií a k utvrzení jednoty a nedílnosti tohoto staroslavného království.“

Jakož pak nejmilostivějším vyhověním přednesených tuto proseb jednak dojdou splnění dávne tužby věrně oddaného obyvatelstva, jednak na brzkém a příznivém jich vyřízení závisí i valné části hospodářský rozvoj a zdravotní prospěch královského hlavního města Prahy, dovolaje si poslušně podepsaná rada městská co nejuctivěji žádati:

Vaše Císařské a Královské Apoštolské Veličenství radíž přání a prosby tuto pronesené nejmilostivěji uvážiti a za účelem všemožného splnění požadavků těchto potřebných nařízení dáti. Bůh žehnej a opatruj Vaše Císařské a Královské Veličenství!

V Praze, dne 18. dubna 1907."

Obrana.

Veliké omezení svobody katolictva. Sdružení katolických českých zemědělců adresovalo Jeho Excel. hraběti Condenhovovi, místodržiteli království našeho, v Čechu dne 12. dubna tento pozoruhodný otevřený list:

„Ruch předvolební provázen býval v dřívějších dobách mnohými bouřlivými scénami, a bývalo užíváno prostředků často nekvalitních k tomu, aby násilím a terroru nešťtící se jednotlivci pomohli stranám svým k vítězství.

To zameziti se mělo při volbách nastávajících zákonem o ochraně čistoty voleb a ochraně práva shromažďovacího.

Leč, bohužel! Právě orgánové stojící v čele samosprávných těles dopouštějí se při nynější agitaci předvolební neslýchaných přehmatů a nejen svrchu zmíněný zákon illusorním činí, nýbrž i dopouštějí se porušení zákonů stávajících způsobem přímo trestuhodným.

Na doklad uvádíme:

1. V celé řadě obcí v litomyšlenském soudním okrese zapověděli pp. starostové majitelům hostinských místností propůjčovati svých místností pro voličské schůze, jež kandidát poslaneckví za stranu katol. lidu vykonati chtěl. Někde užito přímo úřední formy písemné.

2. V soudním okrese ústeckém n. Orli. obdržena dne 9. dubna schůze voličská v Říčkách. Zde místní starosta za použití zákonné formule, nemaje naprosto žádných důvodů a nejza nikterak oprávněně rozpustil a četníkem rozehnatí dal voličskou schůzi, na uliž mluvil kandidát náš p. JUDr. Josef Myslivec z Prahy.

3. V selčanském soudním okrese ve Vys. Ohlanci vyslyšení četnictvem a zastrašování stoupenci naši pro vyvěšování plakátů označujících dobu a místo schůzi, pro svolání voličských schůzí atd. a vyšetřující četník vytýkal jim, co pletou náboženství do politiky? Tázeme se Vaší Excelence:

Jste my, příslušníci strany katol. lidu a naši kandidáti poslaneckví, postaveni na půdu mimozákonnou, že takto protizákonně se s námi jedná, že užívá se ozbrojené moci k znemožnění výkonů našich, ústavou nám zaručených práv a že jinde zase ochrany této moci ozbrojené se nedovoláme přes opětovné vyzvání, abychom uchránili své životy, jak se stalo v soudním okrese piseckém? Jste rovnoprávními občany státními jako příslušníci jiných stran či nikoli?

Pak-li ano, žádáme aktivně Vaši Excelenci: Raďtež případy uvedené dáti příslušnými úřady vyšetřiti, přehmaty orgánů samosprávných i porušení zákonů c. k. četnictvem prostřednictvím úřadů Vám podřízených zakázati a zjištěné případy přehmatů stíhati.

(2) **Rád jesuitský v dějinách výchovy.** Jak jsme se již svého času zmínili, věnoval prof. Drtina většinu své přednášky kritice celého řádu a teprv menší část označenému thematu. Snad chtěl obecnost více pobaviti nežli poučiti. Úryvky z „Jesuitské“ laxní morálky tomu aspoň dosvědčují. „Osvěta lidu“ přináší obšírný referát o přednášce, ale ve své horlivosti zašla tak daleko, že referuje i výroky, jichž prof. Drtina v přednášce neužil. Na př. výrok o nevěsticích, potratu a pohazení nemanželských dětí. O tom se prof. Drtina v přednášce nezmínil, protože se mu takové nemotorné lži zdály přece trochu rohatým útokem na obecnost hradecké. Nebudeme plýtvati černí tiskárskou na vyvrácení těchto průvratných lží a citujeme lehkověrným pokračováním učencům úndek vychovance Jesuitů, pověstného Voltaira, jenž o rozšiřované „frivolní“ morálce jesuitské napsal: „Není většího odporu a větší hanby pro lidstvo, nežli viniti z lehk. myslné morálky muže, kteří v Evropě přinešly život vedou a kteří chvátají nalézt smrt ve vnitru Asie a Ameriky“ (Schoel t. XLIX 41.)

Kdo se ještě dovede z pokrokového tábora studem zardít, odloží a ošklivosti výpady slovatného univerzitního profesora na církevní řád, z jehož pedagogických zkušeností téžil Komenský, čestné generace a dosavadní naše středníškolská humanitní výchova. Uvádíme zajímavý posudek¹⁾ o školách jesuitských z pera prof. Koldeweye, jenž není žádným ctitelcem Jesuitů „Jesuitské školy dovedly toho, že nejen u římské smýšlejších, nýbrž i u protestantů — vzpomeňme si jen na příslivý úndek, jež Bedřich Veliký o nich měl — velikého souhlasu nacházely. A byl to netoliko pouhý

souhlas, nýbrž byly to také úspěchy, a to dalekosáhlé, trvalé, možno říci v pravdě bezpříkladné úspěchy. Neboť cokoliv jiného jesuitský řád ve zpovědnici a na kazatelně, knihami a rozšíváním krvavých válek pro obrácení kacířů na víru učinil — nejstokvšejších vítězství svých dobyl přece jen svými školami.

Celé ono zpětné hnutí, jež vůbec proti-reformaci se nazývá, jest hlavně výsledkem těchto úspav; jim především dlužno připisovati, že zejména v Německu vítězství postap protestantismu již po několika málo desetiletích k příměří byl donucen a potom, aspoň až do uzavření westfálského míru, více méně v ústup se proměnil.

Na straně protestantské byly tyto úspěchy přetřpce pocítovány. Mezi příslivými luterány XVI. století byli mnozí nakloněni k tomu, připisovati je čarodějství a působení ďábelského.

Takouto víru nemůže syn 19. století ovšem sdíliti; ale žasnouti musíme nad tím, s jakou šikovností a honževnatostí, s jakou oddaností a péčí, s jakou jednomyslností jesuitský řád vychovatelskou dílohu svou prováděti se jal. Jak nepřiznává odlišuje se od toho všeho šlendrián a lhovestnost, svérávnost a rozervanost, jež v protestantském školství až daleko do 18. století ne-li všude, tož přece na mnohých místech zřejmě se jeví! A pak jak bystře dovedli jesuité porozuměti všelikým — ať oprávněným či neoprávněným přáním oněch kruhů, mezi nimiž působiti sobě byli umluli. Jaká to ublazenost a úhlednost forem, již všeho se využití dovedli, co by jakkoliv mohlo býti kamenem úrazu! Jak úšklivě se vedle toho vyjímá svéhlavost a tvrdohlavost, učenecká domýšlivost a kantorská pýcha, nemotornost a bezehlednost, jež tak zhrsta nalézáme při rektorech a učitelích starých dobrých dob! A dále vyučovací látka — shodovala se sice v podstatě v jesuitských i protestantských školách; ale jak znamenitě uměli ji jesuité moudrým výběrem zbaviti zbytečné přítěže, kterouž u evangeliků nezřídka nešikovnost a nerozum mládež zabruchovaly! Kážeť konečně, u evangeliků často s krutostí a hrubostí sdružena, postrádala u jesuitů, jakkoliv byla přísná, přece zřídka kdy otcovské mírnosti. To, co se dnes obyčejně nazývá individualní peč o žáky, bylo u nich od počátku již konáno, hlavně ovšem jen pak, šlo-li o to, aby samostatně a vlivuplně osoby pro účely řádu byly získány.

K těmto více vnitřním, dílem skutečným, dílem jen zdánlivým, zajisté však veskrze oslňujícím přednostem družily se ještě nepopíratelné výhody vnější. Školní plat nebyl v jejich ústavách zásadně od žádného, ani od nejbohatších žáků vybírán: v jejich pensionátech dostávali chovanci za malou poměrně summu výtečné hmotné zaopatření, a bedlivě bylo o to dbáno, aby práce duševní nebyla příliš namáhavou a aby dostatečným spánkem a tělesným zotavením byla vyvážena.

O výmyslech o zvláštní morálce praví znalec povolný: „Není mravouky jesuitské“, píše Dr. Monfang („Akta jesuitského řádu v Německu“, v Mohuči, 1872, str. 108), „mravouky, již by jen Jesuité hlásali, a se od učení církve katolické odlišovala. Kdo Tovaryšstvo Ježíšovo vni z pokazené mravouky, sáhá na církev katolickou, jež jiné mravouky nemá a mravouku Jesuitů schvaluje.“ Kdyby Jesuité hověli špatným zásadám, bylo by opravdu skutečným zázrakem, že naopak tak bezúhonného jsou života a zarpulili tapitolé život jejich podezřívají, nikdy však je ze špatnosti usvědčit nemohli. Všude konají misie, exercicie (duchovní cvičení), přednášky, kde kdo má vhodnou příležitost slyšeti jejich zásady a chování jejich z blízka poznati. Z Jesuitů, kteří dosud žili, jest 13 za svatě a 70 za blahoslavené od církve prohlášeno. Několik beatifikačních procesů jest právě v proudě. Mezi nimi jsou mužové jako P. Xaver, patron indický, o němž se Kalvín vyjádřil, že by ho kalvíni otli za druhého svatého Pavla, kdyby se přidal k nim. Kolem 800 prolilo krev a obětovalo život za pronásledování pro víru svou, nejslavnější svatci nové doby byli žáky Jesuitů, jako: sv. Karel Boromejský, Filip Nerejský, František Saleský, Vincenc z Pauly, Alfons Liguori, Kamillus de Lellis, Leonardo a Porto Maurizio, Jan z Kříže, Fidelis de Sigmaringen atd.

Uzavíráme obranu svou úsudkem muže, kterého sotva kdo nazve stranníkem Jesuitů.

Protestantský filosof Paulsen (System der Ethik, Berlin 1899, str. 187.) praví takto: „Tovaryšstvo Ježíšovo skládalo se, jakož i jiné společnosti, nikoli ze samých světců, ale ne také ze samých darebů nebo „zlomyslných lidí“, jakž je protestantští dějepisové častují, nýbrž z lidí. Ale že právě jemu zásada ta v majetek přiklí, mohl by obháje řádu přidati vhodný důvod: čím je spolek silnější, tím je jím nepohodlnější a čím větší a nápadnější úspěchy jeví, tím spíše soudí protivníci, — a to není po dobrém, že jistě použili k docílení a péči těchto prostředků nepoctivých.“

Politický přehled.

Návštěva J. V. císaře a krále a jeho proti dřívější delší pobyt v srdeci království českého Praze upoutaly na sebe všechny politický svět Rakousko-Uherska, i zahraničí. Praha stala se zase jednou na čas královským sídlem, což ovšem velice roztrpčuje nepřátelské nám Němce české, kteří mermomocí chtěli, aby v království českém nezavládl mezi oběma národnostmi mír, a kteří v návštěvě mocnářové vidí ústupek Čechům. Němci nechtějí tu viděti dobrou vůli staříckého císaře, jenž sám touží po klidném soužití obou národností v Čechách. Zato srdce každého upřímného Čecha jása mocnáři vstříc. S císařem zavítali do Prahy i někteří ministři. Předseda minister. bar. Beck konferoval v Praze ministr. s dr. Pacákem, dr. Kramářem, dr. Heroldem a dr. Klamparem o politické situaci, zejména o otázce soudních úředníků. K dohodě došlo již ve Vídni a jmenování bude prý v nejbližší době uveřejněno. Dr. Kramář řeční na četných schůzích zjednávané náladu pro stranu mladočeskou.

Maďaři ústy ministra Košnta prohlašují, že Uhry nezavrou s Rakouskem do r. 1917 celní spolek, nýbrž celní smlouvu, a pak má nastati celní rozluka. V Chorvatsku pak přejevuje se mínění, aby pro případ celní rozluky mezi Rakouskem a Uhrami zřízeno bylo také samostatné celní území chorvatské.

Velkou neznás způsobují vládě francouzské státní úředníci, zřizenci a učitelé, kteří všemožně se namáhají, aby jim dovoleno bylo zřizovati syndykáty, které se mají připojit k burse práce socialistické. O požadavkem tímto sympatiuje ostatní dělnictvo, hrozí všeobecnou stávkou, nevyhoví-li vláda tomuto přání. — Předseda ministerstva Clémenceau zakázal úřednictvu a důstojníkům účastniti se církevních slavností na počest Pauly Orleanské.

Na schůzi krále anglického se španělským uzavřeno přátelství mezi oběma státy a námořní moc španělská pomocí Anglie má býti obnovena; to vše prý namířeno proti Německu. Král anglický sedel se také s králem italským.

Spory minister. předsedy ruského Stolypina s předsedou dumy Golovinem urovnány, čímž do komisi dumy připuštění budou i znalci, ale po svolení minist. předsedy a předsedy dumy. Chut k plodné práci čím dál tím více projevuje se v dumě.

V Nov. Yorku zahájen minulý týden rozhodčí a mírový sjezd na odstranění válek.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty J. B. M. nřp. Dr. Jos. Doubravy. V pondělí 22. dubna ráno a v poledne v Ohništanech, večer ve Sloupně, 23. v Babicích, večer v Hradci Králové; ve středu 24. ráno a v poledne v Soudračicích, 25. v Holobavech, 26. v Holobavech-Semonicích, 27. v Holobavech-Smřicích, v neděli 28. v Hořkovech, večer vždy v Holobavech.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 16. dubna t. r. usneseno: Technické kanceláři postoupí se účty z domu čp. 126, předložené pl. Aug. Malou, k prohlédnutí a podání zprávy. — Majitelé zahrad, sousedících s novým parkem na Žižkově náměstí, kteří dosud nezhldili ozdobných plotů, vysvou se opětovně, by tak učinili s upozorněním, že nařízení stavebního úřadu, jež jim v té příčině bylo dáno, v moc práva vešlo. — Žádost pl. A. Andrové, vdovy po polic. strážníku, o pensii předložil se měst. zast. — U provedení úpravy cesty, vedoucí k pozemku obecnímu sv. „Rozháj“ u Lochovic, vyřáďá se svolení c. k. okresního hejtmanství ke krytí nákladu ze zádušního jmění kostela Pouchovského. Pokračovací škole průmyslové poukáže se k výplatě příspěvek na zakoupení cen pro plné žáky. — Panna Emilu Halichovi, majiteli hostince v domě čp. 197/8 zde, pronajme se zahrádka před divadlem na léto 1907. — Policieum úřadu se uloží, by v případě, že bude se vylévání nečistot do stoky uliční v Palackého třídě s usenářského krámu v domě čp. 77 opakovati, pávodec toho pokatoval. — Zdejší Záložné povolí se adaptace v domě čp. 117/118 Ku státnosti c. k. okresního soudu uloží se p. Ant. Koutníkovi, by se sdržel vyrušování soudu hrou na gramofon při otevřených oknech domu čp. 67. — Techn. kanc. se uloží, by odstranila plot na parc. č. 16 v bloku E na straně do ulice Čelakovského na útraty p. Frant. Chrdimského na základě zmocnění c. k. okres. hejtmanstvím. — Schválen byl návrh fideletství c. k. odbor. školy zámoč., aby nadace J. O. Jana hraběte Harracha udělila byla Jar. Střilkovi, žaku III. ročníku. — Offerty na pronájem vybírání dávek z piva, vína a libovin přetoupi se měst. zast. — Vyplše se konkura na dvě místa pol. strážníků. — Technické kanc. se uloží postavení návozy ve tř. Čelakovského u erární silnice a zřízení přechodníku ze silnice do čtvrti villové na „Maršálce“. — Pěti žádostem o svřžení podpory bylo vyhověno, čtyři žádosti téhož druhu byly zamítnuty

¹⁾ „Die Jesuiten und das Herzogthum Braunschweig“ 1899 str. 8—11.

tři chud. podpory řádné a dvě mimořádné byly nově uděleny a dvěma ládostem o prodloužení těchto bylo též vyhověno.

Z Klisepereva divadla. S větším zájmem než jindy hleděno bylo včele večera, jenž dne 13. t. m. spolkem dobročinných dam a sdružením divadelních ochotníků ve prospěch obecné kuchyně byl pořádán. Příčinou zájmu toho nebyly jen účinkující nové sily a vybraný program, nýbrž i přední řadě napjaté poměry v místním sdružení divadelním, kteréžto poměry konstatovali jest sice mou povinností, leč kritizovati je ani mi nenapadá. Faktum jest, že již několik dní předem byla téměř všechna sedadla zkontována, že nával v divadle byl veliký, a že večer pěkně se zdatil. Dobrá vůle účinkujících, sledující krásný, dobročinný účel, sama o sobě stačila by sice zmírniti každé slovo přímé kritiky; leč není toho třeba; zdatilé výkony hrajících všeobecně překvapovaly. Hlavní roli v „Siroťkách peněžích“ měla p. Jirotková (Zuzana Černáková) a podala ji s čestným jistě úspěchem; pečlivé nastudování svádělo ji někdy k příliš rychlé recitaci. Čábelický (p. Paul) celkově velmi dobrý, zvláště vynikl v těch scénách, kde ukazuje se něžná stránka jeho charakteru; sl. Vieweghova (Anička) ku podivu pěkně se rozebrala; také Aloha malá Zuzanka obsazena byla rostomilým díblkem. Rámec dramatu dobře doplněn byl zdatilými postavami Pavla (p. Soudil) a Méděnce (p. Dvořák G.). — „Zvířovský rarášek“ podán byl čile, jak veselé jeho pointa sama vyžaduje. V úloze Elišky excelovala p. Četlová, o níž by nikdo nesoudil, že poprvé hraje; promyšlenou a pečlivě nastudovanou roli výtěně interpretovala hrdu Rožemborkovnu. Oproti ní rozkošně kontrastovala sl. Fajererova v naivní roli Markety, jež z „vauknutí božího“ chce svůj panenský stav proměnit; trefná mimika i recitace musila vyloučiti úsměv i nejvtěšim mrzoutovi. Svižně podán byl rarášek (sl. Němečková) a komická figurka Salomony (sl. Švarcova); též pp. Huňáček a Dvořák K. zdatilou hrou přičinili se o úspěch aktovky. — „Paní mincmistrová“ brána byla již za ochablé pozornosti a účasti obecnstva, což bylo mistraň veseloheť ovšem na škodu. Zde pakma patří panu a paní Paulovým (Dačický a paní mincmistrová) — ať p. Paulová a vášnu chorobou zápasila — kteří znova obhájili svou pověst dokonalých umělců divadelních. P. Beránek, jež obyčejně vidáme v komických rolích, tentokrát pěkně rozvinul svůj talent v úloze mincmistra; nepřekonatelnou komikou působil mincepregéť páne G. Dvořákův. Scéna byla méně dobře upravena; kolovrat v prostředku (nota bene soudil sně!) překážel; seskupení posledního obrazu (kdy je přiveden Wolfram) bylo nevhodné; v předu stojící zakryli úplně pozadí; jest ovšem těžko rozhodnouti, zda byla to chyba režie, či účinkujících, ale chyba to byla. Jinou chybou daleko ošudnější bylo, že představení trvalo příliš dlouho; jedna z aktovek mohla velmi dobře odpadnouti — spíše než Dvořákův osmý tanec, na který se obecnstvo těšilo. Hudba c. k. pěšího pluku č. 42, která z ochoty účinkovala, splňovala mezinkty; Rossiniho předehra k opeře „Vilém Tell“ přímo elektrisovala solem violoncella a oboe koncertně předneseným; i ostatní čísla byla pěkná, jen směs z Nedbalova balletu „Hloupy Honza“ byla jednak svou kvalitou, jednak i přednesem slabší. Pan Manzer rychle dobývá posic předchůdcem ztracených a s radostí konstatoji, že do programu často zařazuje skladby českých mistrů, čímž zajisté brzy všeobecnou sympatii si získá. Dr. Aliquie.

Koncert v Klisepereva divadle. Dámský pěvecký spolek „Eliška“ v Hradci Králové v městském Klisepereva divadle v Hradci Králové v sobotu dne 20. dubna 1907 podruhé velký koncert symfonický a vokální. Sola: Sopran: sl. M. Sukova. Alt: p. Saková, člen „Elišky“. Tenor: pan O. Mansfeld. Bass: pan F. Kolář. Housle p. B. Manzer. Úplný orchestr kapely c. k. p. 42. Začátek přesně o 7. hodině večer.

Osudebávání květinami. Aby zvýšen byl přívětivý vzhled Hradce Králové, na jehož úpravu obec sama již značné oběti přinesla a posud přináší, řádná rada městská — následující tak vzoru jiných, zejména císařských měst — dle usnesení svého se dne 26. března 1907. P. T. obecnstvo, by zdobilo okna svých příbytků, balkony a domy a vůbec objekty vhodné, zejména na místech zvláště exponovaných, květinami a rostlinami. Městská rada douhá, že žádosti její P. T. obecnstvo ochotně vyhověl a podá tak zároveň děk za své lásky k přírodě a o svém citu pro krásu.

Okrašlovací spolek v Hradci Králové koná v pondělí dne 23. dubna 1907 řádnou valnou hromadu v místnostech Besedy o 6. hod. večerní. Poslámka: Nejde-li se v ustanovenou dobu dostatečný počet členstva, koná se valná hromada o hodinu později za každého počtu členů přítomných.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje od 20. do 26. dubna 1907 druhou serií zdatilých obrazů z války ruské-japonské. Všechna veřejnost stopovala před dvěma roky se zájmem neobyčejně živým správy z bojů na nejzranějším východě asijské pevniny, kde rozstříla se dlouhá válka mezi dvěma mocnostmi, jejich politické i ho-

spodářské zájmy se křížily. Řada vystavených obrazů znázorňuje v mnohých scénách průběh děje válečných v závěrečné době veliké bitvy u Mukdena jak z tábora vojáků ruských v okolí Karpatkinové, Liněvičové i Miščenkové, tak z tábora vojáků japonských.

Zdobte okna svých příbytků. Výzva tato, k níž podnět dal v Praze dr. Laboš Jerábek, nachází vřede ohlasu. Na podnět uměleckého odboru usneslo se i městské zastupitelstvo v Hradci Králové doporučení obyvatelestva, by zdobilo okna svých příbytků květinami. Je však záhodno upozorniti, jakými květinami lze nejlépe krášlit okna. Nejlepší hodí se k výzdobě oken begonie, jež honosí se množstvím nádherných květů všech barev a získávají největší obliby pro svoji krásu. Sasanky či anemony dlouho a bohatě kvetoucí. Zlatá lilie japonská (lilium auratum), velkokvětý, nedostatečně krásný libovonný druh, budící se do květináčů. Ranunkule či pryskyřníky, směs nádh. barev. Hyacinty bílé krásně kvetoucí. Na balkony hodí se p. t. nejlépe rostliny popínavé, jako: fazole otáčivé pestře kvetoucí, Cajophora lateritia, vřec modrý, japonský chmel, povijnice kvetoucí v různých barvách, brachor, vikv vonná, mina lobata, skvostná otáč. rostlina, řetězice popínavá, řetězice kapucínská, vysoká otáčivá. Všechny tyto druhy hodí se k výzdobě mříží, zdí, besídek a vynikají mimo bujnou zeleně překrásnými květy. (Lze dostati v semenářském závodě Fr. Viktorina v Hradci Králové).

Výbor Obecné kuchyně v Hradci Králové. vzdává všem, kdož se přičinili o zdar divadelního představení ve prospěch Obecné kuchyně dne 13. t. m. pořádaného, srdečné díky. Obzvláště děkuje p. K. Paulovi, který s nevšední obětavostí podjal se režisurské, a dále všem účinkujícím p. t. dámám: p. Četlové, p. Dvořákové, sl. Fajererové, p. Jirotkové, sl. Němečkové, p. Paulové, sl. Švarcové, sl. Vieweghové, mal. Dvořákové, mal. Richtrové a pp. Beránkové, Dvořákové G., Dvořákové K., Formanovi, Holému, Huňáčkovi, Skrovnému, Soudilovi, Svátákové. Rovněž srdečně děkuje plukovníkovi 42. p. p. Achbergerovi za ochotné propůjčení vojenské hudby, jakož i kapelníkovi p. R. Manzerovi za dirigování vybraných hudebních úseč. Všem budtež vřelí díky jménem výboru i jménem těch, k jejich dobru skvělý čistý výtěžek divadelního večera jest věnován!

Z Dobřemle. Páni mají modro před očima. Myslí, že lávka stíženost a kancelářské komando hned pobídnou osadníky, aby chodili do evangelického kostela do Bukovky, a že pan farář musí odejít. Což o to, vy byste se svobodou katolického kněze satočili, kdybyste mohli! Ale zatím se stalo obráceně. Lid má zdravý smysl, nedá si oči zastítni. „Ten jim nel notně vidí do duše“, řekl jeden, který pod komandem arciděkanem a nad-svobodomyšlného pána musil podepsati, že si c. s. s. nepřejí mlti doavaduho p. faráře. Ano, každý rozvášněný vidí, že se nechce náš p. farář klaněti zlatému taletu. Nejvíce pány mřel, že se náš kněz plete do obecního hospodářství. Dřív se tak pěkně, pohodlně hospodařilo! Některý pán od velkostatku dal návrh — a hned se to odhlasovalo, třebaž i podepsalo bez dlouhé úvahy, bez podrobného čtení. Hlavním pravidlem bylo: S obecním se musí hospodařiti tak, aby velkostatek měl co nejvíce užítu a zejména výloh. Starosta byl pak ovšem „velice hodný, rozumný člověk“; těšil se u jistých pánů lásky. Což divu, že týž pak v rozčilení nad „rozpápním“ farářovým dal policajtovi roznáseti bez usnesení obec. zastupitelstva tu slavnou petici proti p. faráři k podpisu! A jak šikovně se ty podpisy sháněly! Někdo ani ve chvatu nevěděl, co podpisuje — a pak, když se dověděl, přeskřtával. Jiný po předešlé připojil k podpisu: „ale neoushlasi s tím.“ Ale pak ta slova najednou byla nečitelná. Chytrrost žádné čáry! Jeden člověk prý myslil, že by bývalo nejbratř místo dlouhého běhání rozbití faráři pálitrem hlavu; vzpomněl si, co se stalo t. radnímu Mádlovi. Šlo to dřív, proč tedy teď ne? Ale přece se to nesprubovalo. Konečně — jakpak kdyby farář tentokrát neodpustil? Odpustil náknutí s krádeže a s útrpností žalobu odvolal, odpustil urážku na cti — ale do třetice nebyvá vždy všeho dobrého. To by se nezapravilo ani stem korou. Proto raději chtějí „ušlechtili a lidumilni“ pánové faráře popraviti písemně. Ale najednou poznali, že má ten lid ještě moc velikou kuráž a že posud se odvažuje svobodně a rozumně uvažovati. Je to smělost, je? Opovážiti se mysliti jinak než páni. Takle smělost, pánové, bude tím větší, čím víc budete přemýšlet, jak byste ji „zkrotili.“

Z Pardubic. Školní prázdniny. Letošním rokem počínají budou školní prázdniny na obecných a měšťanských školách na celém škol. okr. pardubickém úplně jednotně a stejně. Počnou vidy 1. července a ukončí posledním srpnem. Pouze školy v Pardubicích budou se Hdiiti dle prázdnin na středních školách. — **Evaška.** V neděli dne 14. t. m. byla ve „Staré Besedě“ v Pardubicích bludná taneční zábava, na níž brali účast v hojném počtu také zdejší hušní. Když se již hodně vytancovali a napili, zdálo se některým, že stojí proti nepříteli ve válečné zbroji. Zpiti alkoholom a láskou tasilí statečně obraně vlastní své šavle a začali jimi mávati nad hlavami soupeřů.

Strhla se strašná rvačka, při níž syn hostinského Pilný byl těžce zasažen šavlí na hlavě a musil býti odvezen do okr. nemocnice. Váleční synové dali se po té na útek, aby se včas dostali přes plot na dvůr do kasáren. Leť ani skrytý návrat jim nepomůže, a vyšetřování je poně, k čemu je vojenská šavle. — **Jak kritikuje „Osvěta lidu.“** Nedávno nspřádala v Pardubicích pokračovací dívčí škola za vedení svých učitelů zábavný umělecký večírek, při níž se dívky této školy produkovaly zpěvem, hudbou a dramatickými výstupy. Rozumí se, že se činily se mohly, a každému přítomnému se všechno jak nálež libilo, přes to že jednotlivé výkony nedosahovaly snad velké umělecké výše. To také žádný rozumný na takových, řekněme srovna dětech, nemohl žádati. Ale „Osv. lidu“ je všechny ve své kritice pocuchala, jenom s jednou výminkou. Mezi účinkujícími byla totiž také židovka Wobryzková. Ta jediná našla milosti u „O. l.“ Kdyby té tam náhodou nebylo, nestála by celá produkce dle kritiky „Osv. lidu“ za nic. Židovka proti židovce přece nebude! — A takhle se dodává křesťanským, českým dívkám chut k pěstování umění. — **O s o b n í.** Za druhého kaplana v Pardubicích jmenován byl prozatím František Svoboda, administrator ve Ždánicích. — **Pro t e s t o v a l i.** Redaktor soc. demokratického Východočeského Obzoru v Pardubicích p. Kobera svolal na neděli dne 14. t. m. také protestní schůzi proti suspendování učitelů Karky a Pelikána, „obětí klerikálního úsilí o p dmanění školství.“ Schůze konala se v Dělnickém domě. Ale i těch sociálních demokratů přišlo jen málo. Z učitelů dostavili se jen dva. Jak se teď p. redaktor na učitele zlobí, že nepřišli všichni — ale jen tak na oko. On uloženu přednášku vykonal, vyplatilo se mu to a o to se tu hlavně jedná. Na fešácký život je třeba peněz. Jaké to štěstí, že jsou na světě klerikálové. Z čeho by tolik redaktorů bylo živo, co by ubozí psali a přednášeli? Leda že by se stali účetními židovských velkokapitalistů.

Katolická národní jednota paní a dívek v Pardubicích uspořádala v neděli dne 14. dubna t. r. v sále „Bubenci“ za spoluúčinkování některých páni ochotníků divadelní představení: Na statku a chaloupce. Všichni účinkující sebráli díky své velmi pěkně. Šel byl obecnstvem přeplněn. Jediná chyba byla, že měl býti začátek o půl 8. a začalo se hrati až o půl 9. To působí rozladěnost přítomného obecnstva. Proto podrahé i na to pozor! Zdať Báh.

Z Nov. Bydžova. Udílení svátosti sv. birmování. — V minulých prave dnech hostilo staroslavné město naše ve zdech svých nejdůstojnějšího vrchního pastýře Th. Dra. Josefa Doubravu. Zavítal mezi nás, aby udílel svátost sv. birmování. Návštěv J. B. M. hledělo celé město s radostí vřtic a v den jeho příchodu ve čtvrtek dne 11. dubna odělo se ve slavnostní háv. Při svém vstupu do města uvítán byl arcipastýř náš radou městskou a pozdraven vřelou zdravici starostou města p. Fr. Seidlem, kteráž vyvrcholila v přání: „příchod Váš, V. B. M., budiz požehnáním pro obyvatele města našeho!“ J. B. M. na srdečnou zdravici tuto se stejnou srdečností odpověděl. Provázen jak pak městskou radou, ubíral se arcipastýř náš v povozu na náměstí, žehnaje cestou hustým zástupům lidu, jakož i dítkám všech škol zdejších, jež za dozoru svých pp. učitelů a učitelek tvořily v ulicích čestné řady. Na náměstí vystoupil nejduš. arcipastýř z povozu a bral se středem přechetného zástupu obecnstva, kteráž jej co nejuctivěji pozdravovalo, k slavnostní bráně, kteráž byla umístěna v ústí děkanství ulice do náměstí. Sem vyšlo J. B. M. vřtic veškeré místní duchovenstvo, tu shromáždili se zástupcové všech c. k. úřadů a okres. hejtmánem p. JUDr. Ondř. Volkarem v čele, tu očekávaly J. B. M. zástupkyně spolku na podporu chudé školní mládeže, dámský spolek Červeného kříže se svou předsedkyní A. Richtrovou z Burghrúckenu a četné deputace místních spolků. Jménem veškeré vřtic obce novobydžovské přivítal pak u brány nejdř. biskupa místní duchovní správce vřp. děkan Jos. Šrámek proclánou řecí, načež arcipastýř ujistil jej i veškeré obyvatelstvo král. věnného našeho města, že rád přichází mezi ně a že bude snahou jeho jedinou, aby pobyt jeho opravdu byl požehnáním celému městu. Poté představeni byli J. B. M. zástupcové všech úřadů a účastníků spolků, načež arcipastýř ubíral se řadami vojenských vysloužilců a místních spolků k děkanškému ohradu Páně. Čestné řady savírala na konec mládež zdejšího c. k. real. a vř. gymnasia se svými professory a s ředitelem V. Bursíkem v čele, s nimiž se všemi se J. B. M. co nejserdečněji pozdravila. Po vykonané pobožnosti za zemřelé následovalo oficielní přijetí zástupců městské rady, okresního zastupitelstva, jež zastupovali pp. A. a O. Jedličkové, sboru profesorského a místních spolků. Večer uspořádali žáci zdejšího gymnasia J. B. M. na děkanství srdečné zastaveníčko, při němž zdatile zapěli několik sborů. Nejdř. biskup čeměnil za to studující vlasteneckým oslovením na slova: „spšvem k arci, ardem k vlasti“ a přátelským stisknutím ruky každému ze studujících. — V pátek dne 12. t. m. byla vykonána zkouška z náboženství na všech zdejších školách za přítomnosti c. k. okres. inspektora J. Kirschnera, rodič a přízevná mládeže. — (Dokonč.)

Z Dobrušky. V neděli dne 14. t. m. p. ctili svou návštěvou Dobrušku p. Dr. Drtina, kandidát poslanectví na Hs radu za stranu židovsko-pokrokovou. Jako cestující vědec měl odpoledne přednášku „O násoru na život“ a večer řeč kandidátní. V první řeči mluvil dosti umírněně, takže pokrokařům se nelíbil, ano jeden z nich mrzutě se vyjádřil: „Bylo to dlouhé a studené.“ Z utkvělé myšlenky však, že církev žehná zbraním, nemůže se stále vyléčti. Aspoň to zde opakoval zase. Večerní kandidátní řeč měla posluchačů poskrovan, třeba že náhlejší běhali a sbíhali panstvo i dámsko, aby šlo vyplnit v sále zející prázdnotu. Tady již p. kandidát se rozeběhl a poněkud více přiznal pokrokařské barvy. Sliboval sebevědomě jako nějaký ministr v absolutistickém státě. Každému stavu dle přání. Jen jednou si to trochu popletl. Bude pro zrušení militarismu a živnostníku slihuje vymoci dodávku vojenských potřeb. Snad ubitý militarismus již něčeho nebude potřebovat? Také na matriky si vzpomněl a chce je světit nezaměstnaným absolventům vysokých škol; že prý to pak nebude nic stát při vydávání matričních listin. Jenže to zamlčel, kdo ono úřednictvo bude platit. Tento pokrokařský nápad stál by rakouské poplatky nejmenší 10 mil. ročně. Nevíte, p. doktore, jak to dopadá s matrikami v Uhrách a jak veliké švindly s nimi úředníci k vůli židům prováděli? Na konec na popud p. Ad. Schnittera, soustružníka, jenž dnešní neděli na znamení důslednosti přesešel do pokrokařského tábora, odhlasována p. kandidátu důvěra. Budou ho voliti pokrokařští učitelové, židé, evangelici, balcaráci, ducháci, Němci a odpadlíci. — Do pokrokařského slovníku zavedeno ustálené slovo „pytlík“ místo ušlechtilějšího „měšec.“ Onoho slova užívala jen brabčí vrstva lidí. Nyní jest majetkem pokrokařů. Vezmi do ruky pokrokařský list „Hlas pokroku“ a co shledeš? Kam pohled suhá, všude najdeš slovo „pytlík“ s „pytlíkem“ na každé stránce se setkáš. Vešel pokrokařům v tuk i krev. Oháněl se jím redaktor i dopisovatel. Fanaticky do něho píchá, zatíná mu žílu a všíklé jiné tortury naň vymýšlí. O ty palestýnská, lačná Čechie! Nedočkáme se, aby vedle firmy „Hlas pokroku“ byla firma „Výroba pytlíků?“ — Továrni dělnictvo zdejší zabývalo stávkou v tkalcovně náchodských židů Lederera a Stránského, ve tkalcovně žida Aitschula, balcaráka Sedláčka a v továrně na hedvábné stuhby protestanta a Němce Froweina. Stávka skončila většinou nezdarem. Zvýšení mzdy o nepatrnou část docílilo jen u Sedláčka a Aitschula, u ostatních nastoupna práce za dřívějších podmínek. V tkalcovně Lederera a Stránský úplný klid dosud nenašel. Stávka vyvolána bez přípravy, v nevhodnou dobu a proto špatně skončila pro dělnictvo. Vyvolalo ji několik horkokrevných mladíků, kteří nejsou ještě ani svéprávní. Slabí vůdcové — slabý výsledek. Mnozí nepohodlní dělníci byli vyloučeni z práce. Špatně dopadl u Froweina nář. socialista, redaktor „Lidových Průdů“ v Náchodě Kovařovič, jenž také kandiduje za svou stranu na venkovském okrese náchodském. Když při stávce se nabídl jako zprostředkovatel, vzkázal mu Frowein, že není jeho dělníkem a nemá s ním co jednat. — O té vědě pokrokařské přistě. Zatím jenom se tážeme, zda takový fanatický prohanec jest schopen řádně vychovávat naši mládež a dějiny jí vykládati dle pravdy. Člověk by nevěřil, kam až moderní fanatici zajíti může a jak k vůli vyboření vzteku přetváří pravdu, jakoby se smysly pomínul. Pomalu, pomalu. Na všech slovech, jež jsme o dějinách církevních pronesli, trváme pevně dále. Nás nevede vztek, ale láska k pravdě; a proto jsme pověděli to, co před každým a v každý čas opakovati můžeme.

Nový poštovní úřad. Od 15. t. m. otevřen nový poštovní úřad v Újezdě Podhorním. K poštovnímu tomuto obvodu přiděleny obce: Újezd Podhorní, Soběšice a Vojice.

Z Proseče. Sv. Jos. Jednota katolických jinochů a mužů v Proseči pořádá v neděli 28. dubna 1907 v místnostech spolkových divadelní hru: „Bláznec na cestách.“ Fraška o třech jednáních. Napsal C. Laufs. Přeložil J. Kühn. Začátek v 7 hodin večer. Vstupné obyčejné. Dětky školní přístupu nemají. Po divadle volná zábava.

Podivná šetrnost k českému národu má židovský obchodník p. Sig. Reis v České Bělé u Něm. Brodu. Ten užívá v českém místě tiskopisů, na nichž vytištěno do slova a do písmena tohle:

Obchod v kuži, tabulové Leder, Tafelglas und sklo a smíšením zboží Gemischt-waren-Geschäft

SIGMUND REIS

v Českém Bělé u Něm. Böh. Biele bei českého Brodu. Deutschbrod.

Jistě že mu to netiskla tiskárna česká. Ale české peníze p. Reis přijímati dovede.

Druktvo ku zvelebení ohovnu dobytka v Nahouřanech p. p. Voká Jenevka okresu Novo-Městského n. M. pořádá ve čtvrtek dopol. dne 2. května t. r. v Novém Městě nad Metují trh na simmenský dobytek. Na trh ten předvedeno bude vybraného, výhradně čistokrevného simmenského skotu, býků a jalůvek 70 kusů. Prodeji a schválení nákupu přítomen bude pan Fr. Chaloupka, zemský poslanec, referent pro chov skotu rady semědelské.

Jubiläum gymnasia v Jindřichově Hradci. Na oslavu stoletého trvání obnoveného gymnasia v Jindřichově Hradci uspořádána bude ve dnech 2., 3. a 4. srpna t. r. slavnost spojená se zasazením pamětní desky P. Janderovi, jenž celé jmění své k obnově gymnasia věnoval, a se sjezdy bývalých žáků. Prosíme zvláště ty bývalé žáky, kteří sjezdu v posledních letech v Jindřichově Hradci konaných se neúčastnili, aby láskavě oznámili svoje podrobné adresy slavnostnímu komitétu gymnasiálnímu v Jindřichově Hradci.

Ze Žitělska n. Oldi. Dne 8. dubna, kdy oslavovala sv. naše církev — přeneseně — slavnost památky „Zvěstování Panny Marie“, zvěstoval ranní bláhol zvonů příchod nejšťastnějšího pana biskupa Dra. Josefa Doubravy, jenž, jak dnes u ná. lid říká, „všecky okouzil.“ — Od náměstí k budově farní po obou stranách Palackého ulice očekával J. B. M. ladně seskupený veliký zástup lidí, mužů i žen, jinochů i dívek, jakož i do Žitělska přiškoleny dětí. Dopraven vys. důstoj. panem kanovníkem Drem J. Soukupem a dp. ceremonásem J. Huráňem, uvítán byl nejdp. biskup u fary žitelským p. starostou Fr. Žampon. celou městskou radou, členy obecního zastupitelstva, jakož i pány starosty všech i nejvdálenějších přifařených obcí, p. řídícím Janem Duffkem jménem učitel. sboru, pak jménem školních dítek Boženkou Štárovou velmi krásnou a významnou básní a posléz jménem celé farnosti duchovním správcem Fr. Vinterou. Hned před farou navázav na slova družičky: „ve srdcích našich stará česká víra“ promluvil nejdp. biskup k lidu, na srdce všem vkládaje vte, by povždy věrní stáli a se blížili k té staré české víře Svaté-Václavské. Po představení všech členů městské rady a zástupců přifařených obcí pozdraviv se s přítomnými kněžími nastoupil po krátké chvíli pravod do chrámu Páně lidem do posledního místa naplněného, kdež po mši sv. a po modlitbách za semtěle promluvil nejdp. biskup s kazatelny k lidu podrobně. Pak bylo sv. birmování dospělých. Vzorně ticho, uctivé, zbožné chování všech, zvyšované krásné přednesenými spěvy: Mariánskými vložkami, Lurdeckými „Zvonky“ atd. za řízení p. řídícího J. Duffka, dovedčoval zřejmě, že všem dobře samo bylo, co děje se v chrámu Páně vůbec a v srdcích birmovaných zvláště. — Odpoledne udělil sv. birmování dítkám školy Žitelské, měl nejdp. biskup třetí promluvu, jejíž podkladem byla J. B. M. slova na krásném antependiu oltáře hlavního: „O Nejsvětější Srdce Ježíšovo, dej, abych Tě miloval vždy víc a více!“ Nato nastoupen pravod do školy, kde u přítomnosti členů místní školní rady a mnohých rodičů — pro nedostatek času — jen krátce konána skouška dítek ze sv. náboženství. Druhý den 9. dubna dopol. věnoval sv. birmování dítek ze všech venkovských přifařených škol (5). Při této příležitosti promluvil nejdp. biskup počtvrté k dětem. Podkladem učinil poslední slova z duchovního sv. přijímání: „Měj Ježíši, po Tobě touží duše má: ó přijď ke mně a zůstáň se mnou na věky!“ Zkouška dítek ze sv. náboženství potom následující naplnila J. B. M. veřejné pronešeným uspokojením a zaslouženou chválou všem pánům učitelům, kteří pro nemožnost duchovní správy sami sv. náboženství se zdarem vyučují. Po skončení a modlitbách za semtěle poděkoval za vše Jeho Bisk. Milosti duchovní správce a krásným proslovem na rozloučenou Anniaka Slaninova ze Žitělska. Na její slova: „Ať žije Kristus!“ promluvil nejdp. biskup popáté naposled o pravdě: Kristus žije, Kristus vítězí, Kristus kraluje! usnav na konec též veřejně horlivou práci svých zástupců ve farnosti Žitelské. Udělením sv. Apošt. požehnání celá slavnost birmovací skončena. Dospělých birmovaných bylo 585, dítek školních 491, celkem tedy 1076.

K našemu článku o moderní vědě. Zpráva periodického časopisu „Obnova“ ze dne 12. dubna 1907 roč. XIII. č. 15. pod záhlavím „Moderní věda“ na 2. str., 2. sloupce shora nezakládá se v plném svém obsahu na pravdě. 1.) Není pravda, že „před některým týdnem podala důkaz o zvláštní vědě „Ověřte lidu“, podávající správu o s. h. u v Něm. Brodě, na níž přednášel prof. Šmejkal a vyloučil něco nešťastného: „vědomí jsme si utvořili sami“, nýbrž jest pravda, že O. L. v 1. č. r. 1907 podala správu o přednášce docela něčeho jiného, že „duše naše resp. vědomí jest pouze pojem námi vytvořený.“ 2.) Není pravda, že „pokrokař prof. Šmejkal přebíhl všechno to, co posavad o hmotném pouze vývoji až k projevu duševním bylo kdy řečeno“, nýbrž jest pravda, že jsem nic podobného netekl. 3.) Není tedy pravda, že „z toho nad slupce jasněji vysvitá, jak říkal Hattala, že p. prof. Šmejkal ve své extenzi proslavil v nejdokonalejší formě ne-smysl“, nýbrž jest pravda, že jsem řádně extenze v Něm. Brodě dosud neměl.

Naše pamětníka. Jak patrné, byla v našem dopisu s Prany podstatná myšlka pouze v osobě. Vyloučil-li řečník že „vědomí jsme si utvořili sami“, či že „duše naše resp. vědomí jest pouze pojem námi vytvořený“, jaký tu podstatný rozdíl? Lituji, že — ovšem nikoli smýslně — označen řečník nepravý; leč jinak sami trváme na všech důsledcích, jež dopisovatel náš z uvedeného pokrokařského hypotézy odvodil.

Z volebního ruchu.

Vlastenectví sociální demokracie. „Ostravský Kraj“ v č. 18. s rozhořčením poukázal na to, jak socialisté čestí proti vlastnímu výslovnému přesvědčení ustoupili židu Dr. Adlerovi ve Favoritech. K tomu „Ostr. Kr.“ dodal: „Co možno žádati od strany, na jejíž špičce stojí židé: Adler, Karpeles, Berner a němečtí nacionálové Pernertorfer, Schumaier a jiní? Strana prosíká tak židovstvím a německým duchem nemůže přece dopustiti, aby v českém dělníku vzplála jiskra vlasteneckého nadšení, která musela by nýdříve svým ohněm sazebnouti vůdce této strany. Třeba jen poukázati na činnost „české“ a c. demokracie na Ostravsku v otázce národnosti, která v ohledu národním nevykonala zde dosud ničeho. Předáci soc. demokracie posílají děti své do škol německých a „Duch Času“ tento čin ještě schvaluje. Čestí soc.-dem. dělníci platí svými dětmi německé školy, členské knížky „Unie“ jsou vysazeny jazykem německým, při akci podnikané za účelem střízení potravního spolku pociťvá se německých potvrzenek, u soudu dělníci obhajováni židovským advokátem a j. A tato strana chlubí se svým čestvím, zejména nyní před volbami. Nejsmutnější při tom je, že strana tato má silnou oporu v českých učitelích. Čestí učitelé řadí k nauce soc.-demokratickou, čestí učitelé jsou nejhorlivějšími agitátory snah soc.-demokratických. A zaslouží česká veřejnost mlčky přihlížeti k tomu, jak česká soc. demokracie dělný český lid připravuje o poslední jiskru národního uvědomění. Jednejte, dokud čas. Neptanecháme pole činnosti jen straně soc.-demokratické, ale vspružme se k činu a snažme se náš český dělný lid zachovati českému národu, a vyrvati jej z područí německo-židovské sociální demokracie.“ — Dopisovatel „Práva Lidu“ rozhodně se staví proti českým sčítacím kandidátům v uzavíraném území. Píše: „Čestí, kteří v uzavíraném území žijí, kteří udržují české sebevědomí, jsou z největší části dělníci, sociálně-demokratičtí dělníci. Ti české-nacionální kandidáti za žádnou cenu voliti nemohou a nebudou, dobře vědouce, že národnostní své zájmy budou nejlépe hájiti, když proti německo-měštáckým stranám ihned odevzdají svůj hlas kandidátům sociálně-demokratickému. Stejně zachovají se inteligenti, živnostníci, učitelé atd. Co by sbylo pak pro české-měštácké kandidatury, byl by pak jen sadní brach, velmi slabý mravní kvalitou i počtem, který by byl špatnou reprezentací českého židlu v uzavíraném území. Výsledky „sčítání“, které by provedli svými sčítacími kandidaturami čestí měšťáci, byly by pak jen vitaným důvodem pro německé nacionály a pro jejich tvrzení o misivě nepatrném počtu Čechů v těchto obvodech.“ — Jest vidět, jak mohli národní zájmy své české menšiny hájiti v socialistické straně na — Favoritech. To raději sloužiti komandu vídeňského žida, než projevit prakticky aspoň kus lásky k národu!

Dr. Reyl před svými voliči v České Skalici a v Novém Městě n. M. Na neděli dne 14. dubna uspořádal p. dr. Reyl dvě voličské schůze, odpoledne v Č. Skalici a večer v Novém Městě n. M. Obě tyto schůze byly přetěžné navštíveny voliči všech politických barev. Ve Skalici převládalo posluchačstvo sociálně-demokratické, které si také zvolilo své předsednictvo, takže se ani místní starosta p. dr. Jadrný do předsednictva nedostal, ač pořadatel schůze to navrhovali. Sociální demokraté dostavili se v tak hojném počtu, protože jejich kandidát p. Hampel posílil svou schůzi p. dra. Reyla k tomu, aby svůj program vyloučil též širšíma publiku. Pan Hampel konal sice již ve všech městech schůze voličské, ale v úzkém kruhu svých stoupenců a proto konal hospitační cesty též při schůzích druhých kandidátů, aby projevenou již důvěrou dal si ještě před svědky potvrditi. Socialisté v Č. Skalici rozbili letos v březnu schůzi p. poslanci Chocovi, ale při taktním vystupování p. dra. Reyla i p. Hampela měla schůze zcela důstojný průběh a skončila ve vzorném klidu. Samo sebou se rozumí, že při nekolikanasobné převaze vyzněla pro kandidaturu p. Hampela, což by se bylo stalo i bez vystoupení p. starosty dra. Jadrného, jenž vyslovil se dle svého pokrokového stanoviska proti dra. Reylu ovšem ne z osobních přičin, nýbrž z přičin politických. Starosta dr. Jadrný zachoval se ovšem velmi vlídně, že nevyšlovi se též proti demokratickému kandidátu, ale nezachoval se mužně, když nežádal přímo projev ve prospěch svého kandidáta pokrokového. Cítil horkou půdu pod nohama a proto se přispůsobil vnučené situaci, zalichotiv tužbám přítomných socialistů. Ze skalické schůze je patrné, že pájdou v rozhodné chvíli utáť volby socialisté a pokrokaři jako spojení ve svorném řádku. — Schůze novoměstská měla zcela opačný ráz schůze skalické, neboť značnou převahu mělo posluchačstvo konservativního smýšlení, a socialisté tvořili menšinu. Sobězi řídil p. radní Vencík a naprosto neutránností, takže p. Hampel i soc. demokrat p. Mužík mohli nerušeně své vývoody dokončiti. Druhá ovšem poznamenati, že mluvili oba umírněně a diplomaticky. V obou schůzích přednesl p. dr. Reyl nejprve svou kandidátní řeč, ve které vyloučil politické, hospodářské i kulturní názory své strany a pak na polemicky založené řeči p. Hampela,

p. dra. Jadrného a p. Muška úspěšně replikovali. Obě schůze s palou přestávku trvaly od 2 hod. odp. do 12 hodin v noci. Je patrné, že bývají takové schůze sateláckými skouškami pro fyzickou zdatnost kandidátů poslaneckví, což pro možnou parlamentární obstrukci má také svůj význam. Brovnáváme-li voličské schůze městského našeho okresu se schůzemi agrárními, důlež. oznámi nepopíratelně vyšší úroveň voličstva ve městské skupině naší, kde sice utkávají se v ostrém boji protikřesťanské zásady, ale osobní slušnost bývá vždy zachována. Brovnáváme-li schůzi školickou s nechanickými, důlež. doznatí, že demokratičtí protidělníci mají vyšší politickou úroveň nežli nechanický starosta Bašina, který sice napadl p. dra. Reyla ve schůzi naučenými frásemi, ale pak ho ani nepřipustil ke slovu, rozpustiv nezákonitě schůzi voličskou. — Kandidatura dra. Reyla nešetřívá se u liberálního voličstva se sympatiemi, ale tolik je jistá, že proti programovým jeho zásadám a proti osobní kvalitaci nic se nedá namítati. Voličské schůze jsou d. bron agitací ve prospěch programových zásad katolické strany, ale pro o přece nemusí je nikto považovati za přejímavou odchylku z násorů a nemusí se tudíž obávat, že po jedné řeci katolického technika strání na ráz své mylné názory. P. Dr. Reyl vykládá katolický program beze všeho nátlaku na přítomné a proto nikde, ani tam, kde má většinu svých stoupenců, nezádá veřejného osvědčení pro sebe, protože o mandátu nerozhoduje voličská schůze, nýbrž účast při volbě dne 14. května a tu jalové hlasování zabezpečiti nemůže. Jsou tedy protesty obecních starostů (pp. Rašina a Jadrného) proti katolické kandidatuře zcela nevinnou demonstrací, kterou nikdo tragicky bráti nemůže. Dnes dle rovného hlasovacího práva má volební hlas purkmistra srovnat tolik ceny jako obecního metate, proto radniční rozkazy volební jsou zastaralým brakem s dobrých časů všemohoucích notáblů. Přezili jsme vládu páni Franců, přejijeme i vládu radničních notáblů. P. dr. Reyl se samozvaně ke kandidatuře nevětlí, protože nepotřebuje mandátu k svému zaopatření, nýbrž přijal důvěrníky nabízenou mu kandidaturu teprv tehdy, když nenašel se mezi konservativními živnostníky a inteligenty kandidát, jenž by volební boj prodělati chtěl. Kandidatura p. dra. Reyla není tedy zájmem jedné osoby, ani jednoho stavu, nýbrž zájmem organizovaných katolíků v celém volebním okrese. Katolický volič dá hlas jen katolickému kandidátu!

Zajímavé vystoupení p. dr. Drtiny v Týněti n. O. V sobotu 6. t. m. navštívil naše město známý již cestovatel a učeními přednáškami. Tentokrát ovšem vystoupil přímo s řečí kandidátní. Sešlo se do „Panského domu“ lidstva mnoho, dostavili se i úředníci do voličské schůze. Veliká část posluchačů vůbec dostavila se z pouhé zvědavosti. Konečně o osmé hodině objevil se p. Drtina na řečnickém podiu. Vykládal program své „lidové“ strany tak dlouho, až někteří z přítomných dřímali. Ovšem se nejvíce svoji výmluvností věnoval otázce živnostenské. Jak by také ne? Vždyť přece věděl, jakému stavu většina voličů městské skupiny náleží. Nepověděl však, jak hlavní orgán jeho strany „Čas“ aktivně posiluje socialistické straně Adlerové, jejíž program směřuje k uláčení stavu živnostenského. Měl také jasně prohlásiti, že jeho strana v případě užší volby mezi socialistou a neosocialistickým kandidátem odevzdá svůj hlas socialistovi, který dle svého programu živnostenský stav upokojuje nemůže. — Pak řečník prohlásil, jak jest nutno, aby vyučování ve škole bylo zbaveno ducha církevního. A tohle jste dříve, pane doktore, konal nadšené přednášky o Komenckém, který přikládal vyučování náboženskému ve školách místo nejdůležitější? Na druhé straně řečník připouští, že v školách náboženského ducha, ale neřekl jakého; skrátka hlásek a zcela neurčitě jako Masaryk. Přítomný p. Typtl chtěl dokázat, že i ti nestudovaní posluchači dovedou lehce postřehnouti nedůslednosti hladkých řečí inteligentů. Otázal se tudíž trefně, proč by bylo katolické náboženství překážkou ostatním vyučovacím předmětům. A teď pojal přítomné úžas. Dr. Drtina nedal odpovědi přímé; dovoloval se však velice neobratně zásady Koperníkovy. Prý bible mluví o slunci, jako by se točilo kolem země. A kdo učili v církvi jinak, byli prý kaláťovkami. Pane professore, není vám stýdno opakovati písničku tolik otrepanou? Koperník byl přece katolickým kanovníkem, a přece mu jeho náboženství nepřekáželo v objevu tolik důležitém. A byl Koperník za kaláťovka? Odpovězte! A Galilei byl drtán v zajetí — alikoliv v nějakém přímém žaláři — za to, že začal odchýlen od církve vykládati věroučné články, které s objevem jmenovaným ani nesouvisely. Pane professore, divíte se tomu, že v bibli stojí: „Slunce stáj“? Jest bible knihou poučující o fysice nebo o hvězdářství? Vaši stoupenci semí, až Koperníkova poučka snail, Hkaji v běžné mluvě, že slunce vychází a zapadá — a přece je proto nikdo neviní s převracení vědy. Pane professore, vystoupil jste s církve té, jejíž symové ozen objev učinili a přistoupil k církvi „evangelické“, jejíž pohlaví fanaticky proti objevu tomu vystupovali. Ale do evangelické jste nezarypl. Ti ovšem byli vždy „vědecktější“, jak víme z brněnského stoku Lutherova

na Koperníka. Objev Koperníkův znal i vámi oslavovaný Komencký a přece bibli pokládal dle za knihu knih. Když vám p. Typtl správně řekl, že bible není knihou přírodovědeckou, varoval jste ho „ušlechtilé“, aby to neřekl před „klerikály“! Protože prý by ho za to upálili! I ne — drabý pane, za tohle nebyl od církve upálen žádný katolík ani ve středověku. Za to však lutherské a kalvínci přímo fanaticky řádili proti vědeckým výzkumům katolické vědy. Chcete-li důkazy, přečtěte si dějiny Jansenovy. Tam toho najdete plno. — Když p. Typtl uváděl celou řadu velikých učenců a vynálezů, kteří byli upřímnými katolíky, odbyl ho Drtina krátce, že to ovšem byli kašši a dobří katolíci, ale pro sebe jinak smýšleli. Důkazy, pane „realistický“ professore, jen bonem důkazy na to přilíže směle tvrzení!! Což ti katolíci učenci byli pokrytci? Tohle měla býti odpověď univerzitního profesora na dotazy voličů! Na konec ještě na jednu poznámku p. Typtlovi odpověděl Drtina jednoduše, že prý p. Typtl touz nerozumí. Zářivá odpověď univerzitního profesora! A tohle má býti lidový poslanec; takhle odbývá voliče z lidu. Realisté podkuřují nedospělým socialistům jen což! Ale starší fomeslník, který již hodně pročel, nestojí jim ani za odpověď. Ten už u nich není vědomý a vzdělaný ani tolik, jako devatenáctiletý socialista. Anebo máte, p. professore, jen vy na vědomosti pítent? — Po Drtinovi mluvil p. Hampl, který mluvil o živnostnictvu podobně jako Drtina. Zase jsme se divili. Socialisti že živnostnictvu pomáhe? Ale p. Hampl přece mluvil otevřeněji než p. Drtina; ten dával své řeči program národní. Proč jen nerozvinul Drtina své stanovisko k otázce židovských velkokapitalistů? Schůze skončena se potlesku socialistů. Ale avědomělí katolíci dobře si zapamatují, jak se zachoval Drtina k dotazům Typtlovým.

Ze Slatiny. Dne 13. dubna večer konala se u nás voličská schůze, na které se jako kandidát katolické strany za volební okres č. 45 představil pan MUDr. Arnošt Pekař, obvodní lékař a rolník z Černošova. Ve své jasné a přesvědčivé řeči rozvinul program rolnický, fomeslnický a dělnický a připomenul, že nastává nám v přístím parlamentě povinnost hájiti statek nejdrahocenější, víru svatou. Velice se nám líbilo, že pan kandidát nemluvil na plano, frázovitě, nesliboval — jak to bývá, věci nemožné, ale mluvil krátce, jasně a s přesvědčením. Bylo viděti, že nehoní se za mandátem snad pro svou osobu, ale že má na zřeteli blaho a prospěch lidu, ze kterého vyšel a pro který také upřímně pracovati chce. Přijeme mu mnoho požehnání Božího a jsme rozhodnutí dne 14. května své hlasy dáti jemu.

Z Kněží u Král. Městce. Dne 7. t. m. měli jsme u nás v Kněžíckých voličskou schůzi, kterou svolal kandidát říšského poslaneckví pan J. Rychtera ze Lhoty Smidarské. Ve své řeči pojednal nejprve o neblahých poměrech rolnického stavu a vyzval pak — představiv se jakožto kandidát strany agrární — k svorné volbě, ana s nesvorností, kterou prý jistá strana mezi náš rolnický lid vnáší, může nastati pro rolnictvo pohroma veliká. Poněvadž tentokrát účastníci byli velikou většinou uvědomělí katolíci, tož vzato na pomoc strašidlo sociální demokracie; jindy brává se k tomu ta všechna pokrok ohrožující bydra klerikalismu. Přitom ovšem musili jsme opětně slyšeti tu starou bájku o tom vlku a jehněti: jak to darebné jehně tomu hodnému vlku ubližovalo. Na námítky, že sdružení katolických zemědělců do rolnictva nesvornost nevneslo a nevnesá ani dnes, nýbrž strana jiná, jež na svých schůzích zřejmě katolictví blahobůli odpírá, ale i protikatolický boj za první úkol strany (prosím agrární!) prohláší, na takové námítky a opravy vezme se při kandidátní debatě houba, smaže se to, a — že prý to všechno není pravda, prý i pan kandidát i jeho strana náboženství „ovšem prý toho pravého náboženství Kristova si velice váží.“ Nu tak vida, vždyť snad to přece není tak zlé!“ pomyslí si snad některý katolický volič-dobrák; ale kterak se hned na to zarazil a podivil! Shromáždění žádá od p. kandidáta aspoň to ujištění, že v případě zvolení státi bude jakožto poslanec proti obměšlenému zákonu o rozluce manželství a proti snahám tak zv. „Volné školy“ a že vůbec i jinak bude pamětliv, že byl zvolen zástupcem lidu katolického. Ó, sedláčku! To ne, to nejde, to by se prý rušila disciplína výkonného výboru klubovního, jehož usnesení se musí každý poslanec podrobiti! Tedy nač to tvrzení, že prý dle kulturního programu agrárního klubu je náboženství katolické v bezpečí, když toho určité nechcete slíbit a tedy tím jen sesilujete obavy, že snahy vaše budou jistě protináboženské, že půjdete opravdu za heeslem šofinským, které tak určité a to za velikého souhlasu přítomných zástupců strany p. prof. Srdínko pronesl! Odpověď chlácholivá s úst p. kandidáta, že prý otázka rozluce manželství a i jiné církvi katol. nepřiznivě ořásky nejsou „akutní“, neuchlácholivá katolických voličů, jak stejmo bylo s nastalé pak dlouhé a živé debaty, které se účastnilo mnoho z přítomných a kterou konečně ukončil řídící učitel z Chroustova p. J. Soukup důrazným předáním požadavků Volné školy. „My chceme“ — „my chceme“ — to stále se sdružovalo, ale že by také katolíci rodičové ve škole své něco chtěli

směli — na to nebylo už po těch mnohých jmenem učitelstva Volné školy uvedených „My chceme“ žádné místo. Schůze voličů prohlášena pak za skončenou; pan kandidát sám jsa si vědom, že v jeho prospěch nedopadla, když odcházel, ještě se vrátil do sálu a ohlásil svůj odchod — aby prý se neřekl, že odešel poražen. Nuže, katolíci voličové! Víte nyní, na čem jste! Volte za poslance svého toho jen, kdo se nestydí anebo nebojí vám slíbiti, že vám jakožto katolíkům ubližovati nedopustí.

Ze Staré Lomnice n. P. V neděli dne 14. dubna odbývána byla schůze voličů v hostinci p. Ferd. Zajíce, svolaná p. kandidátem poslaneckví ThDr. Fr. Sulcem z Hradce Král. Po volbě předsedy, za kterého zvolen vldp. Ant. Láš, farář lomnický, v řeci přes hodinu trvajici objasnil p. kandidát poslaneckví program své strany katolického lidu v Čechách. Řeč p. kandidáta přijata byla frenetickým potleskem katolíků. Nenalezla však vlddného přijetí u soc. demokratů, kteří se sem, ačkoliv sváni nebyli, dostavili. Již průběhem řeči p. kandidáta poukazovali na svoji přítomnost obvyklými dávnou otrepanými slágy, nespomněvše přitom ani na Drozda, na kteroužto pronesen u poznámku bylo jim p. řečníkem trefně odpověděno „patří mu to.“ Úmysl jejich, vyrušiti p. řečníka s klidu, se jim nezdařil, rovněž nepodařilo se jim to ani při volných návrzích. Zvláště velkou zálibu duchaplných dotazů měl občan Fr. Koukal, provádějící své slova až příliš horlivou gestikulací. Bylo mu však vždy trefně odpověděno p. kandidátem, takže jeho dotazy u ostatních vzbudily jen smích. Rovněž občan Rozkovec, který se prohlásil za lepšího katolíka než byli přítomní, byl jak náležitě usazen. Na pomoc přispěchal také právník p. Stráníský z Nové Vsi dotazem o rozluce manželství. Přítomnost svoji dávala na jevo „atrakce Lomnice“ proletářů Vusék, který jsa bez vyznání, každému to chválil, jak jest šťasten, že se těch pout římských zbavil. Poněvadž nálada u sociálních demokratů stoupala nad normál, ukončil p. předseda schůzi. Večer v týž den konána schůze v Tuháni za četného účastenství, kde však odepřeno slovo soc. demokratu, jelikož nebyl voličem za venkovské obce. Účastníci obou těchto schůzí poznali z blízka to umravnění soudruhů a všeobecné bylo od straných lidí odsuzováno. Mravní úspěch byl z strany katolické, a přáním nás všech jest, aby p. kandidát katol. lidu, na kterého můžeme býti brdi, vyšel dne 14. května co vítěz. Zdař Bůh!

Z Levinské Olešnice (z okr. Novopackého). Dne 7. dubna večer konala se u ná v hostinci p. Bachtíka voličská schůze, kterou svolal vys. důst. p. Dr. Šule, professor náboženství a filosofie v Hradci Kr., jakožto kandidát strany katolické. Jistí páni, zejména z Kalné a z Čisté se všemožně namáhali, aby schůzi znemožnili, přemlouvajíce zejména p. Bachtíka, aby místnost hostinskou k této schůzi nepropůjčoval, ale čistecký milostpán odejel jako rytíř smutné postavy, neboť se mu ukázaly jednoduše dveře a řeklo se mu, když mohl p. Závorka mlti schůzi v jednom hostinci, proč by nemohl p. Dr. Šule mlti schůzi v hostinci druhém. Schůze sama dopadla pro stranu katolickou tak skvěle, že je Levinská Olešnice se tři čtvrtin pro ni zabezpečena. Dotazy a námítky p. starosty Kalenského byly panem kandidátem, známým to a proslulým řečníkem, skvěle zodpověděny a vývody jeho potkaly se se všeobecným souhlasem. V celém kraji sdejšímu ustálen jest již názor, že dojde bezspochyby k užší volbě mezi p. Dr. Sulcem a p. Závorkou, poněvadž kandidatura p. Dra Matonška pro jeho výstředné protináboženské názory jakož i pro jeho mládí nenalezá nikde ohlasu. Naproti tomu kandidatura Dra Šulce jest již ve většině obcí okresu novopackého za lomnického zabezpečena a též v okresu hoříckém se v jeho prospěch plně pracuje v přesvědčení, že má p. Dr. Šule osobní kvalifikaci k říšskému mandátu nejlepší.

Z Chlumu u Hlinska. Dne 14. dubna dopoledne po službách Božích konala se u nás voličská schůze, na které se představil jako kandidát poslaneckví strany katol. lidu v Čechách p. Josef Prokop, rolník z Jasané. Klidně, mluvou selského lidu, avšak stručně a věcně rozvinul program strany v hlavních rysech. Řeč jeho byla odměněna potleskem četných posluchačů. Pan Adámek z Vojtěchova přesvědčivými slovy p. kandidáta doporučil. Po té ke slovu přihlásil se p. JUDr. Adámek z Hlinska, který vyzván byl, aby uhasil posici mladočeskou na Chlumu a získal voliče pro liberálního kandidáta JUDra Fr. Malinského, statkáře z Ronova. Jeho řeč, kterou snad zámyslně protáhl až přes poledne, aby pro pokročilou dobu nemohl ke slovu dostati se i jiní, především stoupenci strany katolické, byla velmi nejasná, hlavně pokud se týkala třech známých bodů; měla již s této příčinou do sebe nádech neupřímnosti. Posluchači vyslechli ji k poslední již s netrpělivostí, zatleskali sice také, avšak tleskot jejich byl aspoň u velké většiny spíše výrazem slušnosti nežli souhlasu, což bylo z toho patrné, že když jeden Chlumský občan odhalil mladočeské úspěchy pro rolnictvo a vyzval voliče, aby dali v den volby hlasy své p. Prokopovi, ozval se frenetický potlesk. Strana liberální je u nás jako zajisté i jinde valně oslabena, lid přichází po

trpkých zkušenostech k poznání. Nejvíce blaše dostane u nás p. Prokop, třeba že jest jenom rolník a neumí tak frázovitě a uhlazeně mluvit jako mnohý pan doktor.

Hlídka dělnická.

Jak socialisté pomáhají dělnictvu. Vyzvali kurážně ve Vídni stávkou pekařských dělníků, kterou smutně prohráli. Dopouštěli se velikých násilností na těch, kteří pracovali chtěli, házeli jim upечený chléb do bláta. Křesť. socialistové z dělnické solidarity stávkovali také, ale neolupovali o svobodu dělníky pracující. A fasko socialistických vůdců přes jejich násilnosti den ode dne bylo zřejmější; sami rudí stále ve větším počtu se dostavovali do práce. Když kř. socialisté nabídli se, že budou bráti podíl na vyjednávání na základě svých požadavků, socialističtí předáci zpuštěně odmítli. Křesť. socialisté tudíž počali vyjednávání sami a docílili pěkných výsledků. Rudí stávkáři, vidouce, že jejich vůdcové ze strannického záští proti křesť. proletářům zbytečně dělnictvu škodí, vraceli se do dílen na milost i nemilost, bez zvláštních podmínek. Tu teprve hleděli rudí vůdcové stávků spon trochu čestně skoncovati. Po novém jednání vymohli daleko méně než kř. socialisté; ozvaly se pak hlasy, že na dělnictvu spáchána od rudých hotová zrada dělnictva. Špatně znamená pro výsledek voleb!

Socialistům účel posvěcuje prostředky. Dokázali jsme, jak sami vůdcové rudých zřejmý se vyslovují, že jest soudruhům ve prospěch strany dovoleno lháti, přetvářati se a podváděti. Nyní nový doklad. Volný svaz pekařů v Německu členům ukládá mimo jiné tato pravidla: „Buďte krajně opatrní se svým vyjádřením o příslušnosti k svazu. Z odpovědi otázku pekařských mistrů, zda jste ve svazu, slovem „nikoli“, aby žádný pekařský mistr nevěděl, jací pomocníci v jeho pekařské dílně jsou zaměstnáni. — Chce-li vás mistr utíti do svazu „žlutých“, tedy se nechte co nejochotněji do žluté knihy zanést. Oznamte to však ihned správě svazu. — Všude musí otázka, zda v případě stávků práce zanecháte, zodpověděna býti slovem „nikoli“. (Der christliche Gewerkschafter z 12. dubna.) Tohle tedy jest ta vyšší morálka socialistická!

Svaz zaměstnavatelů. Organizace podnikatelů a zaměstnavatelů v Rakousku smekly se v pevný svaz proti stávkám. Kdo vyzval tento obrat, jenž může býti pracujícím lidu tolik nebezpečný? Fanatické řádění sociální demokracie. Zaměstnavatelé prohlásili: „Naučili jsme se taktice od soc. demokracie. Za posledních stávek už jsme nebyli pány ve svých továrnách, nýbrž musili jsme poslouchati diktátu cizích lidí. Tak to dále nejde! Když boj, tedy boj!“ — Socialisté ovšem dělnictvu svým nespravedlivým štváním mnoho neprospěli. Teď bude ještě hůř. Aby mohlo socialistické vedení proti svazu důrazněji bojovati, vyslalo dvojnásobné příspěvky do stávkového fondu. Socialistický dělník cítí tedy tíhu svazu podnikatelů již teď. K vůli rejdmu rudých vůdců musí nyní platiti, až se bude obýbat. A to že jest hmotné zlepšení socialistických dělníků? Soudruzi, platte, platte a zas platte! Vaši vůdcové vás za to vženou do nějaké stávky, v níž po nových hmotných obtětech budete poraženi.

(Zasláno.)

Slavnému představenstvu
Všoborového sdružení!

Já nížepeaný vzdávám nejvrděnější dík za podporu v nemoci pět neděl trvající a volám z hloubi srdce: zaplat Báh.

Bratři dělníci! Vyzývám vás v nájmú dobré vůči, abyste odložili všechnu liknavost! Kdo nejví ve Všobd. sdružení, přistup k němu; ať varosteme v řady nepohledné! Za dobrou věc zmušile vpřed! Zdať Báh!

Josef Klikar,
tovární dělník v Polici n. M.

Různé zprávy.

Jak se shírají peníze na „evangelische“ Rakouska. O tom píše nedělní „Čech“. „Odkázal-li někdo značnější obnos charitativnímu účelu katolickému, bonem se pokřtkuje: Klerikale Erbschleichen! a satím lze dokázati, že protestanté dovezen desetkrát tolik vylouditi na umírajících k účelům ne vždycky ideálním, což jim dokazuje Bonifacius-Korrespondenz“ v 5. 7. Uvádí, že kromě 1 milionu marek ročního pravidelného příspěvku z evangelického bundu posílá se z mnoha stran do Rakouska skoro též tolik v odhasech k účelům více méně odpadlickým. Tak daroval hotelier Kopp ve Františkových Lázních 3300 korun na varhany v novém protestantském kostele, slečna K. ze Schölleré odkázala brněnskému evangelickému spolku šenkému 10.000 kor. Vilémína z Haurowitz darovala ústavu vídeňských diakonisek 10.000 korun, rodina známého Brassa v Zábřehu darovala 12.000 kor. k založení protestantské fary, kupce Wál v Olomouci dal na protestantský kostel 30.000. Evangelický mameký spolek v Hluku v několika nedělích sebral 30.000 kor. na evangelický sirotčinec, hraběnka Anseburgová darovala městu Úterý (Neudeck) 40.000 kor. pro evangelické oběd, továrník Schindler v Bruggau daroval 41.000 kor. na protestantský spolkový

dům ve Vídni, na který se sebralo se již dříve 70.000 korun, Ludvík Wittgenstein daroval 100.000 korun a jeho sestra též 100.000 kor. vídeňskému evangelickému spolku pro sirotky, obchodník Kob odkázal německé evangelické obci a domu diakonisek v Praze 350.000 kor. Mnohé dary ve Wartburku nejsou ani uvedeny, takže vším právem dary a odkazy k účelům protestantickým mohou sméle pábíti se za jeden rok na 1 mil. korun, což s darem evangelického bundu činí úhrnně suma 2 mil. kor., naproti čemuž všechny dary katol. spolku sv. Bonifáce za rok 1906 činí úhrnem 240.000 kor., z čehož lze souditi, že london odkazů u protestantů jest daleko větší a důležitější, nežli u katolíků. Ostatně přes všechny úplné grće hnutí „Los von Rom“ ochabuje, poněvadž se dobře poznalo, jaký nekřesťanský účel má. Mladoběšský „Den“ sděluje 14. dubna: „Die úředních výkazů evangelické vrchní církevní rady přistoupilo v r. 1906 celkem 4364 osob k církvi evangelické, o 491 méně než r. 1905. Z církve katolické vystoupilo 3905 osob. Po celý čas, co hnutí vedené pod heslem: „prýd od Říma od r. 1898 trvá, přistoupilo k církvi evangelické 42.395 osob, z nichž připadá 81,7 proc. na superintendence německé, 9,5 proc. na české a 8,7 proc. na smíšené. V téže době vystoupilo z církve evangelické 6947 osob. V době minulých všeobecných voleb říšských dosáhlo hnutí největšího číselného výsledku 6639.“ Tato krátká zpráva dovozuje významně, jak se práce pruských pastora přes všechny peněžité podpory stále více hájí. K tomu že všemu ještě přestál právě vycházeti v Ústí n. L. loavouromistický list „Deutsches Tagblatt.“ A to jest velice důležitá zpráva doby.

Kulturní okénko. Překvapující zajímavosti sděluje „Slovácké Noviny“ v dopise ze Strážnice o přednášce „volného myslitele“ Pelanta. Tento vysoce povznesený duch prohlásil, že svět povstal sám sebou. Mrtvá hmota, jak velká jest tvoje moc! Dokázala jsi sama sebou víc než všechny osvícené lidské rozumy naší zeměkoule! Také pokrokové měli mínění, že dětem mají býti vykládána všechna náboženství, a pak až si z nich tato mládež sama vybere. — Tak! Děti! K obažnému, třeba strachem vyloženému přístupu, podstaty a účelosti jedináho náboženství bylo by potřeba ve škole veliké práce několika let. Jaké obrovské studium vyžaduje na př. jediná věrouka katolická, jak velký počet odborníků zaměstnává se výhradně výkladem Starého zákona! Jiní zase věnují se výhradně studiu sv. Otce, pastorače atd. Leč nedospělá mládež má poznati vřsy všechny a — pak si vybrati. Měl by výběr, závažní pánové, dopadnouti aspoň trochu rozumem, musel by chlapce aspoň trochu vniknouti do vnitřního ducha různých vyznání a pak sám nad nimi filosoficky uvažovati. A kdo mu podá nezástranný obraz různých několika vyznání? Snad pokrokář, který tolik vášnivě o něm víře lže, který dokesuje, že ani katolická náboženství nerozumí, ať jest synem katolické matky? A má-li kdo vůbec nějaké náboženské přesvědčení, nevzdáje se zcela přirozeně každé vhodné příležitosti, aby přiváděl jiné k přesvědčení vlastímu? Jistě ani politik ani filosof se nezdrží a šifí hlavně přesvědčení vlastní. A co tedy bude dělati učitel různých náboženství? Ten se ponechá úplně volnost rozumu dítěti. Vždyť i v jiných oborech musí věsti tato nedospělá děti jako na provázku, mají-li aspoň něco věděti. Ale v příčině náboženství může býti každé dítě svérázným nádeem. Jen aby ty nejmodernější snahy český rozum nadobru nepopletly! — Jedná se pokrokové učitelství skutečně o vědu? Haecklový oblaupující „Základy světa“ byly odbornými učenými naprosto odsouzeny jako štvavý a prohaný spis. Leč „Český Ústřední“ musil dělati českému překladu toho spisu reklamou. Uvedli jsme již některé výroky odborných znalců o nepoctivém díle Haecklově, kterého se nyní u nás tolik užívá na balamcení lidu ze záští protináboženské. Nyní ještě doplňujeme výsoco zajímavými výroky učených, jež uveřejněny v „Řádcích duchovním.“ Šílosofického hlediska odsoudil Haeckla berlínský profesor Paulsen tímto slovy: „Co chci udělati, jest ne více ani méně, než že Haeckl jako filosof nikdy vážně brán býti nemůže.“ Slavný anatom a přírodopysce Vilém His z Lipska z ohledu lékařského a přírodovědeckého také naprosto Haeckla odsoudil, konče tímto slovy: „Jedním profesora Haeckla jest lehkomyšlná hra s fakty... a nedá se omluviti, protože Haeckel si byl vědom vlivu, který vykonává na široké vrstvy. Já sám jsem vyrostl ve víře, že mezi vlastnostmi přírodopysce jest spolehlivost a úcta před skutečnou pravdou jedinou, která se nesmí postrádati. Nechtějí si jiní pohlídeji na Haeckla jako na vědec strany, ale mého úsudku stěží se on způsobem svého boje býti považován v kruhu vědních přírodopysců za rovnocenného.“ Dr. Chwolson, profesor v Petrohradě, odsoudil Haeckla se stanoviska fyzické vědy takto: „Výsledek našeho šetření je hrozný — může se říci, že taká se vřasy! Všecko, ale všecko, co Haeckl, pojednává o fyzických otázkách, praví, vykládá a tvrdí, jest falešné a spočívá na neporozumění aneb evědů o neuvěřitelné neznanosti základních otázek. Ani o zákoně, který vyhlásil na vědění hvězd své filosofie, nemá ani základních školáckou znalost... Věděl si Haeckl tak jen a fysikon? S jistotou můžeme tvrditi, že stejně si vedl při četných jiných otázkách vědy, kterými se ve svém díle obírá aneb se jich dotýká. Haecklovy „Základy světa“ jsou typickým dílem, jehož autor pohrdá XII. příkazem: „Nemáš psáti o něčem, čemu nerozumíš!“ Nadto prof. Lippse se vyjádřil: „Od dneška jest ten zpátečníkem, kdo ještě pořád za zastaralým a pustým materialismem a jeho hlavním prorokem Arnoldem Haecklem pobíhá.“ — A teď se organizované pokrokové učitelstvo chce šifiti Haecklovými výklady skutečnou vědu? Z krajní záští proti katolicismu obápejí se tyto pánové prolného spisu a bezmyšlenkovitě přikývují protikřesťanským nepoctivým výročkům, jako by všechnu soudnost strátili. A tohle má býti pro jiné vrstvy národa příklad skutečné svobodného smýšlení a cesty na rýni pravdu!

Nové ukázky social. vzdělávání práce. „Deutsches Volksblatt“ oznámil 26. ledna t. r., že ve Vídni bude nemocným soudruhovi 100 K přidělováno, nedá-li se seopráti. Ten však směl jako

křesťan — a za to mu bylo omeš 100 K odepteno. Části soudruzi o tom přes dva měsíce ani mlu. — „Mor. Nár. Nov.“ 6. dubna sdělily o terorismu stávkářů a Kohorů: „Dělníci pracovní byli přepadeni, insultováni a sbiti. Na Bílou sobotu byli dělníci stolařští silnou tlupou rváři a násilníků přepadeni a do krve stlačeni.“ Socialistická svoboda! — Všech což nemoo. pokladna v Brně nechází se v rukou socialistických. Nyní smisel úředník pokladny Meissner, a tu objeven schodek; celkem si vzal Meissner 24.000 K, mezi nimiž jest 5000 K z volebního fondu německých socialistů. — Die „Ostr. Kr.“ v obecním výboru v jedné obci na Místech socialistický člen obec. výboru tupil katolíky a jejich přesvědčení; prohlásil, že s katolíkem káse se smilovro. Po dalších útocih jej ostatní členové výboru z místnosti vyháneli.

Všermé obce. V Čechách jsou to Mělnice. Mají jen 35 čísel se 300 obyvateli, jednotliční školu, ale pokrok ve všem dobrém. Statky a vsedý do nich jsou pěkně upraveny, náves je upraveno jako park, středem jde hezká silnice, v prostřed náves parku stojí dům obecní se vzornou kanceláří, velkou knihovnou již před 30 lety založenou, na hořejší straně náves je škola a hodinami. Na konci dědiny je kůlna se strojem parním, obecní rybník má dvě plavárny. V Mělnicích narodil se známý osvícený rolník František Vavák, jenž šel za čaš Marie Terezie a Josefa II. Přikladnou obcí českou na Moravě jsou Přelazy u Olomouce. Obec vyniká čistotou, úpravou, vzděláním i svorostí obaň a mnoha závedy rolnickými, zvláště lenými pozemky a jasnými všemi dobrými. O v obce obať uvedeno, platí o slezských Milostovicích. Racionálně spravované statky, v obci čistota, pořádek, svorost, občanské členy říšského libovaru v městě a rolnické mlékárny v Jarokvicích Z Mělnic je šk. rada p. Vincenc Pravek, zaslaný top graf a bývalý ředitel českého gymnasia v Opavě. K jeho počtu a uznání násluh stížen v obci „Pravský park“.

Domáci zahrádky. V nížešné zahrádce neměly by chyběti zejména z nynější draboty masa: fazole a hrách. Důkaz se budeme domáhati, že nová sila k práci se získává jen požíváním masa, bude bída a nouze na světě. Jakmile se ale přesvědčíme, že rostliny jsou stejně sytívé — jako nejteplejší pečeno, pak přestaneme po maso toužiti a budeme pečivati hrách i fasole selené v luskách neb sralá srna fasolová a hrachová a budeme živi syti a laciní. Hrách a fasole daří se téměř všude. Každá půda jim vyhovuje, je-li jen poněkud vřelá. Ve stínu a v čerstvé hnojné nebo přliší vlhké půdě rostou do natě, nasazují však méně lusků. Je-li hnojení nutné, učiníme to superfosfátem. Nesmí býti však z roků po sobě na též místě pěstovány. Z raných hrachů nejdoporučitelnější jsou: Pražák, Májový král a Kentische lovica. Cílou řadu osvědčených druhů možno obdržeti v semenářském závedě Frant. Viktorin v Hradci Králové.

Jak se vyplácí včelařství. Die správy včelařské jednoty v Uhřetěvsi na Česko Brodsku měli členové jednoty na jaře roku minulého 720 včelstev, od kterých obdrželi 60%, metr. centů medu, i q vosku a 310 rojů. K pojistění na r. 1907 přihlásili členové celkem 903 včelstev v přibližné ceně 33.200 K. Je-li 1 q vřelého medu za 160 K a 1 q vosku za 300 K, nárokovala se cena pojistěných včelstev 30%, nepočítaje v to ceny rojů, kterých se upotřebilo vřelákor k seřízení včelstev a k rozšíření včelstev. U některých včelařů jeví se výžitek v luskách roze daleko větší; na př. jeden včelař v Kolodějích od svých 18 včelstev obdržel 338 kg medu v ceně 540 K; svůj včelstev cenil si na 700 K, které se mu sročily 77%, nepočítaje v to cenu 36 rojů, které též od svých včelstev obdržel. Jiný včelař v Kuříd od 70 včelstev vytěžil 11 q medu v ceně 1760 K; týt včelař cenil si svůj včelstev na 2000 K, jež se mu sročily 88%. Mimo tento sčítavý finanční výsledek nelze se sčítati penziti neocenitelný zisk, který všdy hospodáři a sadaři přinášejí tím, že létající a květu na květ přenášejí prášek tyčinkový na peřky a způsobují tím oplodnění květů. Vedle toho jež by mnohý mladík a hospodář v oboru včel našel oavěření a milou zábavu, která už tak často lechtá odvrátiti od návraty hospod a včelíjakých nebezpečných zábav a planého povídání.

Cena skotápek vajec jest velká. Skotáčky, obsahující množství vápna a soli fosforečných, podávají výborný prostředek ku krmivu pro mladý dobytek. R zmaný hospodář nestří, aby mu hospodyně zabavovala skotáčky na hnoj, ale sbírá je na kamna, než vřelých rostlin na prášek a přimíší do krmiva. Hospodáři netřeba pak kupovati drahé prášky pro dobytek. Tento prášek se skotápek poznají znamenitě telatům, hřibátem atd., vůbec všemu i dospělému zvířectvu domácímu. Škoda každé skotáčky!

Meze peněz učetí na maso, na šatech i na hotovosti, kdo racionálně obová králíky.

Dr. Fr. Sláma die správy „Čas“ kandiduje též v Brně a to za spojené strany lidové a pokrokové.

Konstantina Benška sv. Václav. Upozorňujeme katolické kruhy na doční insert o tom uměleckém díle.

Dopis z Prahy.

Z Národního divadla. Již častěji byla nám poskytnuta příležitost zabývati se poměry v Národním divadle po delší dobu vládnoutími, které nejsou ovšem nikterak idylické. Ti věčníci na našem českém venkově, kdož vzpomínají na zlatý chrám umění na břehu Vltavy, divili by se, kdyby odhrnuli roušku, zakrývajcí vnitřní ástroji tohoto divadla.

O rozvrat v Národním divadle podivně se starají i nákteři členové operní i činoherní sady sami. Jakým způsobem, to ukázalo se po ámrťi manželky dramaturgovi, pani H. Kvapilové. Nechceme znehodnotiti její památku, leč tím, kdož podepsali známé prohlášení, uveřejněné jako „za-

sláno" v pražských listech denátech — vyjímáme ovšem pravé umělce a pravé umělkyně — domnívajíce se, že prohlášení podepsali z pouhé kolegialnosti — — nutně musíme připomenouti, že zasláno, kterým se zavazují všichni společně a nerozdílně hájiti svoji uměleckou čest jeden za všechny a všichni za jednoho" — — bylo vlastně přestřelením, ne-li planým a bluchým troubením na poplach. Mladí páni, které intendantce divadla nedávno byla nucena napomenouti zvláštním písemným podáním, aby svědomitěji nežli dosavad hleděli studovati přidělované úlohy, aby skoušky nebylo nutno odkládati, prohlásují tedy, že budou se hájiti!! —

Takéme se: před kým? Ublížíje jim někdo? Je to snad urážka, napíše-li čelný literát, jakým jest M. A. Šimáček, redaktor „Zvonu“, že na příklad dramatický umělec Hašler měl by své příliš krevnaté ruce krýti rukavičkami? — — Proti tomu se obradí všichni členové Národního divadla? Neptípustné!! Operní i dramatictí umělci rostli, když se řídili pokyny kritiky, která je vychovávala. Dramatický umělec, duchem vyšším vedený, neodmítne posudku kritického, méně či více příznivého neb nepřiznivého, pti čemž ignoruje kritiku zlomyslnou, sledující cíl tendenci. Dramatický umělec musí býti povznesen nad to, aby se dal do hádky s obecnostem v hledišti, jestliže jeho zuboženému výkonu netleská — nesmí hned přecházeti ku pohlavkám, jako posledně jeden učinil, neboť kdyby třeba náhodou přišel na silnějšího, dopadl by snad zápas všelikterak . . .

Dáváme jistým šivlům v Národním divadle jednu dobrou radu, aby svým samovolným jednáním v mnohých případech dalo by se říci řádně — nestrpčovali život sobě a svým spoludruhům i spoludružkám navzájem, aby tu skývn denního chleba nemáčkaly svorně některým svým kolegytím v pelyhku, aby dle známého „žiji a nechám žiti“ zavládly v Národním divadle konečně poměry jiné, skutečně umělecké. Revnivost nesmí zabíhat tak daleko, aby se zapomínalo na přední cíl — povznášeti jiné umělcim! Kdož toho zapomíná, nejsou nežli hudiati ve své obora, bojíci se, že sličnější tvář druhého ubírá a zmenšuje slávu druhému.

Tolik prozatím!

Květy, jež obecnost hází na scénu s potleskem, nikdy velcí, v pravdě velcí umělci z rukou si nervali! O květech, které by umělci živi mrtvým s hrobb rvali, nikdy ani nemluvíme.

Budeme pilně sledovati další průběh poměrů v Národním divadle v zájmu umění a veřejně saktikneme ty, kdož by umění zaměňovali za — komediantství. — —

Vyznamenání a řády. Již před návštěvou mocnářovou hlavy města horlivě debatovaly, kdo má býti navržen k vyznamenání, až došlo k rušným sporům. I nejnovější obecní starší chtěli za své „zásluhy“ nějaké vyznamenání. Jen s těmi zásluhami pomalu! Protěšťování pokrevenců přilís málo obětavé práce.

Úmrtí a upálení paní Hany Kvapilové. Pátrali jsme v seznamu členstva pro fakultativní spalování mrtvol a shledali k svému podivení, že zesnulá umělkyně nebyla členem té společnosti ani dříve ani v posledních letech. Sám p. manžel zvůčněle požádal předsedu, aby mohla býti zesnulá choť spalena, jak prý si přála za živa. Proč však umělkyně sama za živa a v čas neustanovila, jak jest obyčej, písemně poslední vůli své přání?

Balsamování mrtvoly dra. Ed. Grégra. Univerzitní profesor a mladoček dr. Hlava žádal za balsamování mrtvoly zesnulého 4100 K pro sebe a 2000 K pro asistenta. Došlo pro tento značně vysoký účet k rozruchu. Známý předák sokolský jako navrhovatel balsamování prohlásil, že nečekal tak veliký účet. Usneseno proto, aby rektor univerzity účet přiměřeně upravil.

(Zasláno).

Kněží sobě!

Roku loňského slavil své třicetileté jubileum kněžský spolek sv. Josefa se sídlem v Gorici. Jest to spolek výsnamu pro kněžstvo velikého, an na zásadě svépomoci pracuje o díle lidumilném, neboť podává pomocné ruky těm dělníkům na vinici Páně, kteří si umorou prací v duchovní správě nebo ve škole nějakou chorobu přivodili, pro kterou na čas se stali k další práci neochopnými. Jak asi bude známo, jest účelem tohoto lidumilného spolku, jehož zakladatelem jest náš diecézní, svědomitý a velenasloužilý prelát Filip, poskytovat ochravnějším kněžím v sanatorních v Gorici, Ise a Meraně celé zaopatření, aby se laciný peníz pobytom v jižním posebí mohli se zotaviti. Jak poslední správa výroční udává, objímá výše jmenovaný spolek 77 diecézní v Rakousko-Uhersku. Německu a částečně i Rusku a žítá nyní 1797 členů, z nichž jest 21 čestných, 220 přihlášených, 1061 doživotních a 395 přispívajících.

Doživotním členem možno se státi, zatím-li se doživotnímu ředitelství do Gorice 50 K jednou pro vždy, přispívající členové platí 3 K ročně a po 30 letech nabývají práv členů doživotních. Chce-li kdo přijat býti do některého ze 3 spolkových sanatorií, jest mu god ti se žádost ústřednímu ředitelství do Gorice a vyvěřčným lékařským, jimž se mu pobyt na jihu doporučuje. Je-li žadatel již šest měsíců členem doživotním, požívá všech výhod spolkových; platí denně na celé zaopatření a obaluhou i lékařským ošetřením v meranském sanatoriu 3 K, v Ise a Gorici po 4 K

deně — není-li žadatel tak dlouho členem doživotním, platí o 1 K denně více, což jest cena na poměry doživotných míst jen nepatrná. Ve všech třech sanatorních možno v domácích kaplích celebrovati, a k procházce jsou všude domáci zahrady pohodlně upraveny. K bližší informaci podá obšírnější správa na dožádání samo ústřední ředitelství („Central-Vorstand des St. Joseph-Priester-Vereines“) v Gorici.

Jakým dobrodínem jest spolek tento pro kněze, jež se laciný poměrně peníz může si dopřáti k zotavení svého pobytu na jihu, mohlo by dovědčiti těch 2743 kněží, kteří od r. 1876—1906 v sanatorních třech zaopatření a domov nalezli a dobrodíní toho vděčně vzpomínají. Aby tento lidumilný spolek mohl svou činnost dále rozvinouti — pomýšlí se na zřízení nového sanatoria na jižním pobřeží Dalmacie — jest třeba, aby kněží ve svém zájmu za členy spolku toho přistupovali a jeho šlechetné intence podporovali. Tím pamatují pro budoucnost na sebe a své ochravné spolubratry, pojistí se pro případ dopuštění Božího a řekli tím prakticky část sociální otázky kněžské podle zásady: „Kněží sobě!“

Antonín Grégr.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 18. dubna 1907 1 ol pšenice K 12:50—13:50, žito K 10:50—11:30, ječmene K 11:00—11:70, prosa K 00:00—20:00, vike K 11:50—12:14, hrachu K 18:00—22:00, oves K 7:40—8:10, čočky K 44:00—55:00, jablů K 20:00—00:00, hrup K 20:00—40:00, bramborů K 3:40—4:40, 1 hl jetelového semene bílého K 100:00—00:00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 100:00—00:00, ruského K 00:00—00:00 máku K 47:00—49:00, lněného semene K 20:00, 100 kg žitných otrub K 12:00—00:00, 100 kg pšeničných otrub K 12:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:48—2:58, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00, 1 kg sádla vepřového K 1:58—1:58, 1 kg tvarohu K 0:56—0:00, 1 vejce K 0:06—0:07, 1 kopa okurek K 0:—0:00, 1 kopa zelí K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty K 6:00—8:00, 1 hl cibule K 2:00—2:20, kopa drob. zeleniny K 1:00—1:30, 1 pytl mrkve K 2:50—3:00, 1 bečka švestek K 0:00—0:00, 1 hl jablů K 12:00—24:00, 1 hl hrachů K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 18. dubna, 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 64, žito 68, ječmene 60, oves 151, prosa 0, vike 21, hrachu 6, čočky 2, jablů 1, hrup 4, jetel. semínka 11, lněného semene 27, máku 0. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, okurek 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 62 hl, drob. zeleniny 182 kop, mrkve 60 pytlů, brambor 301 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablů 00 hl, hrachů 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepř 2 kusů, podvinčat 771 kusů, kůslat 127.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Té lze obdržeti partie sbeží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátua, oxfordy, barčenty, sukénka, šotýše, zefiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od koru 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

1 1 1

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobb, křížových cest v reliefech, soch světců, křucišků, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Poděkování do Pecky a okolí.

Bylo-li možno zsmírnutí aspoň trochu zármutek náš nad úmrtím drahé naší dcery a sestry, otihodné sestry

Marie Balbíny Horáckové,

stalo se tak čestným účastenstvím na poslední cestě zesnulé a hojnými projevy soustrasti, tak že není mi možno každému svláště děkovati.

Děkujeme tudíž tímto: Vdp. faráři Ant. Boukalovi, dp. Aug. Kristiánovi, kaplanu v Pecce, p. P. Aloisu Šormovi v Kyšperku, ctihodným školským sestrám D. N. D. z Pecky, z Hradce Králové, Zámku, Nové Paky, pp. učitelům a spěváckému sboru, dále velectěným rodinám Šormovým v Pecce a ve Studenci, všem družákům a školní mládeži, jakož všemu obecnstvu z Pecky a okolí, kteří naši drahou zesnulou ku hrobu doprovodili.

— Zaplať Bůh všem! —

Marie Horácková,
matka.

Akciový kapitál K 4.000.000—		Založeno roku 1868.	Reservní fondy K 600.000—
Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent, :: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::			
Skladiště.	Eskont směnek a faktur.		Směnárna.
Bursovní obchody.	Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.		Informační oddělení.
Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 % na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.			
Stav vkladů koncem března K 9.422.000—			
Telefon č. 9.	Filiálka v Semilech.		Telegram: »Ústav«.

Co jsou a co chtějí sociální demokraté?

O tom byste se těžko poučili v známé brožurě Šmeralově. Za to však poznáte práci socialistů, až přečtete brožuru:
Z domácnosti sociálních demokratů. Rada I. (v III. vydání) za 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 po 12 h. Rada II. v téže ceně.

Objednávky vyřizuje administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

Konstantina Buška

SVATÝ VÁCLAV.

= Kovová plaketa. =

Skvostné dílo umělecké. Rozměr i s uměleckým rámem, opatřeným kovovými ozdobami 72x60 cm.

do 30. dubna 1907.

Cena odlitku nejpečlivěji patinovaného a císlovaného i s rámem K 40.— Bednička K 2.—. Osobám pevného postavení na 10 měsíčních splátek po

K 4.—

Skvostná ozdoba bytu a veřejných místností.

Raďte objednat tímto kuponem:

Nakladatelskému družstvu Máje v Praze.

Objednávám tímto Buškovu kovovou plaketu »Sv. Václav« v rámci a zavazuji se peníz K 40.—, t. j. slovy čtyřicet korun Nakladatelskému družstvu Máje ihned po dodání zaplatiti. _____ zaplatím dobírkou _____ zaplatím v 10 lhůtách po K 4.—. Splátky nutno dodržeti a objednávku tato nelze zrušiti. Účet jest splatný a žalovatelný v Praze.

Bydliště _____ Jméno _____
Pošta _____ Povolání _____

NAKLADATELSKÉ DRUŽSTVO MÁJE zapsané společenstvo s ručením omezeným **V PRAZE II., Štěpánská ul. 53.**

Čtete! Rozšiřujte! Duch katolické Obnovy.

Sbírka úvodních článků Obnovy.
Sepsal + biskup Eduard Jan Nep. Brynych.
Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Sbírka ta jest svéráznou specialitou v českém písemnictví. Nechybujeme, srovnáme-li náboženský význam úvodníků těch s politickým významem článků Havlíčkových.

„Duch katolické Obnovy“ jest velice zajímavou četbou pro čtenáře prosté i vzdělané, jest **nový, čerpatelem zdroj pro časové přednášky ve spolecích** a zůstane i po dlouhých letech cenným literárním památkem poctivé práce bystrého biskupa. Přináší úvahy tak poutavým a jadrným slohem, že se vám zdá, jako byste četli z brusu nové myšlenky o časových proudech; nikde žádná nuda, nikde jalová fráze. Necht každý upřímný katolík tyto úvahy čte a šíří!

Objednávky vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Rozšiřujte
„Časové
Úvahy“!

VADÉMEOUM
Dra. Ant. Brynych
seu Brevis synopsis materiarum et
casuum in cura animarum frequen-
tiorum.
Stran 581 8° nabízí za snížené ceny
K 1 60 (místo K 3 30)
Biskupská knihtiskárna.

„SLAVIA“ vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořicího obecního, zavedla v odboru životním novou smlouvu pojišťovací na dožití a úmrtí

se zaručeným 4% stoupajícím úrokovaním základního pojistného.

Pojistný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoliv dříve zemřel, ihned po jeho úmrtí

Výhodno zvláště pro ty, kterým v pozdějších letech varostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Úbývá totiž, šestým rokem pojištění, pojistného o 20%, prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd., takže na př. při 30leté době pojišťovací obnášelo by pojištění v posledním roce pouze 4%, poštovního obnosu.**

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem na dividendu.

Fondy a rezervy banky
Slavie jsou K 31,865.380-80
Všechn zisk náleží členům. Dosud vyplaceno v celku dividendy K 1,400.596-81
Ve všech odborech bylo dosud výplat K 82,787.159-57
Podrobné vysvětlení a sazby zdarma nažád.

Generální ředitelstvo banky Slavie

v Praze, na Havlíčkově náměstí,

jakož i gener. zastupitelstva:

v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Co jsou a co chtějí sociální demokraté?

O tom byste se těžko poučili v známé brožurě Šmeralově. Za to však poznáte práci socialistů, až přečtete brožuru: **Z domácnosti sociálních demokratů.** Řada I. (III. vydání) za 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 po 12 h. Řada II. v téže ceně.

Objednávky vyřizuje administrace Časových Úvah v Hradci Králové.

Zdraví prospěšná směs.

Dlouholetou zkušeností a důvěrou odběratelstva podporován, mohu dnes otevřeně říci, že jak **„měsíční kávy zelené“**, tak za mého osobního dohledu **pražené největší oblíbené a odbytu daleko za hranicemi se těší.** Kupuji pouze nejlepší druhy a jakosti kávy; spokojím se s menším ziskem a jest jistě žádoucí, aby ctěné obecnost kraje svého této **výhody** hojně používala a na moji firmu s úplnou důvěrou se obrátila. Bude jistě k úplné spokojenosti obsluženo.

Fr. Jelinek, Slatiňany u Chrudimi,
zastíratelství a moderní velkopražská káva.

Do nákladu

přijmu spisy **náboženského obsahu z oboru katolické moderny a filosofie.** Lask. nab. pod značkou A. B. poste restante Kolín.

O místo

kostelníka

nebo jakékoliv podobné zaměstnání
prosí mladý muž, svobodný, 24 roků starý, který po více let v této službě vypomáhal a dobrým doporučením se vykázati může a též jako písař zaměstnán byl.

Nastoupiti možno ihned nebo kdykoliv jindy

Nabídky pod značkou „Příměst“ do adm. t. l.

Čís. 3514.

Konkurs.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se nejzřejmě na jeden rok provizorně

dvě místa

policejních strážníků

III. třídy, každé s ročním platem K 600 — 16%, přidavkem, svobodným bytem, po případě s ročním příbytným v obnosu K 240 — služebním oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštního ustanovení.

Žádosti za udělení míst těch vlastnoručně psané podány buďtež podepsanému úřadu purkmistrovskému do 18 května 1907, opatřené průkazy, že žadatelé jsou úplně zdraví statosé postavy, zachovalí a ne starší 30 roků.

Přednost bude dána těm, kteří podají důkazy o chvalné činnosti své u některého sboru hasičského ve větším městě.

Osobní představení je vyloučeno. Po odevzdání nejmeně jednorázové služby stane se postoupení z III. do II. třídy služební se svěřeným platem K 760 — a pozůstatky výše zmíněnými.

Purkmistrovský úřad král. věnn. města Hradce Králové, dne 20. dubna 1907.

Starostliv náměstek:

J. Příměst, m. p.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdanečích u Pardubic

Jsou proslulé svou **radostí, svou polností v podzemí utvářenou, mírnou, rovnou i svými přirozenými krásami, jen nálezu milému Polabí vlastním. Rákosná, moderní vodoléčebna, masáž, tělocvik, přísná životospráva a dieta působí v tomto prostředí překvapující výsledky při následujících chorobách: Oně (richt), rheumatismu kloubovému i svalovému, výpotek v kloubech, nachlazení kloubů po rheumatismu kloubovém i drážek, chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, blednosti, hřbetu, výpotek matečních, chorobách mužů (polud, spermatorhoi, impotenci), chorobách nervových a míchových, neurasthenii, lachio, bolestech po střelných zraněních, výpotek po zlomení a poranění, chorobách plicních a srdcových, nemocích kůže, skřevlence a v rekonzváscení.**

Rozsáhlý park. Laciné byty a koupele. Znamení kuchyně.

Lázeňský lékař MUDr. J. Příměst Pešár.

Lázeň, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení. — Správa lázeňská opatří lázeňskými letní byty.

Saisona od 1. května do konce září.

Prospecty na požádání zdarma.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtyři roky 2 k 50 h
na pět roků 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. dubna 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Duchovenstvo české v čele národa.

(2) Není snad v celém světě národa, jenž by měl lidovějšího kněžstva jako národ český. To uznával vůdce národa Dr. F. L. Rieger a proto při národní práci počítal vždy na součinnost katolického kléru, jenž na všech veřejných podnicích a na celém rozvoji národního života má nepopíratelné zásluhy. Kněžstvo hrálo důležitou roli i v českých dějinách, a není ani jediné vynikající epochy dějinné, aby v ní některý kněz neudával heslo.

Českou knihu přinesli nám věrozvěstové křesťanství sv. Cyrill a Metoděj. Kultura naše děkuje tedy za svůj vznik kněžím. Zlatá doba Karla IV. je v úzkém spojení s arcibiskupem Arnoštem z Pardubic, nejřednějších rádcem Otce vlasti. Dobu husitskou zahájil kněz Hus, době českobratrské udával směr kněz Blahoslav a Jan Amos Komenský. Národa dlouhletými válkami náboženskými oštvaného ujali se jako milosrdný Samaritán kněží katoličtí a zabezpečili mu jednotným názorem náboženským nutný podklad k dalšímu životu. V nejohroženější době připravované germanisace za dob Josefa II. probudili dřímající život národní kušší-křesťanství. Kněží katoličtí podporovali národní probuzení, zakládali horlivě české besedy, trpěli veliké persekce pro své vlastenecké nadace, na Ústř. Matici škol. a mnohé jiné čety národní. A za došné doby mravní zhouby, šířené v národě židovsko-zednářskou žurnalistikou a literaturou, paralyzují drobnou prací jediní kněží katoličtí přese všechny neurvalé útoky a všeobecný nevděk. Jest to věru povážlivý příznak liberální otravy veřejného mínění, když se smí kněžskému stavu, tak nepopíratelně o rozvoj národní zasloužilému, vmeškanosti beztrestně ve tvář urážky vlasteneckosti a nekulturnosti, jako si to dovolil „Ratibor“ v úvodníku z minulého týdne, kdež čteme tyto fráse: „Náš veřejný život nesmí býti ovládnut faráři a pátery, poněvadž politicky znamená to ovládnutí státního národního celku mocí cizí. Dejme kněžím politický vliv a politickou moc a vzdáváme se tím podstaty svého čestí, podstaty ideové svobody národa, právě proto, že nás povede a naše ošle bude pak pro svůj zisk a své pohodlí určovatí vzdálený, cizí, mezinárodní Řím. Za druhé značí sklerikalizování našeho veřejného života naprosto úpadek osvětlový a kdo si uvědomí význam velikých besed: „Osvětlování k svobodě“ a „V práci a vědění jest naše spasení“, ten ani na okamžik nemůže být v pochybnosti, že ta skutečně je záška o spasení české vlastenecké duše, jestliže si dáme faráři nasleptávati, co máme konati v mimonáboženských věcech.“

Citovaná fráse jsou smutnými již z toho důvodu, že značí duševní obmezenost českého tisku, jenž má býti lidovým vrstevem ve tvorbě správných názorů vůdcem. A fráse tyto byly by ještě smutnější, kdyby měly státi se přesvědčením české veřejnosti, neboť by svědčily o nevděku, který by se nenašel v celém světě. Je to obžaloba vůdčích kruhů politických v Čechách, že do listiny poselstva českého nepojaly ani jediného příslušníka stavu kněžského, ačkoliv delegace politická má reprezentovati všechny kulturní složky národního života. Jestliže jest tak důležitý vlastenecký činitel vládnoucími stranami ignorován a umlčován, nelze se diviti, že lidové vrstvy katolického lidu protestují proti této zvrácenosti četnými kandidaturami katolických kněží. Lidová tato akce jest projevem zdravého pozorování skutečných poměrů a zároveň odsouzením liberálního państwa. Kněžstvu nesmí se odpráti účast ve veřejném a politickém životě ani se stanoviska občanského ani se stanoviska národního. V tom ohledu kryjí se naše názory s nejlepší českým novinářem Karlem Havlíčkem, od něhož i nynější novináři mohou se ještě mnohemu přiučiti. Havlíček píše: „Obťiti, aby si katolický kněz skutečně politických záležitostí ani nevěděl a žádného občanství

v nich neměl, jest právě tolik, jako čtítí, aby přestal být člověkem. Neboť každý člověk, tím více vzdělaný, jakož má být každý kněz, musí mítí nějaké politické mínění, to jest, jemu nesmí býti jedno a lhostejno, jestli se nám v občanském životě dobře nebo špatně vede a jestli tedy máme dobré nebo špatné zřízení, dobré nebo špatné zákony, z kterých naše občanská blaženost neb bída pochází. On sobě musí přáti, aby se nám dobře vedlo v občanském ohledu, abychom tedy měli dobré zákony a dobrou ústavu; jakožto vzdělaný muž musí vědět, které zákony jsou dobré a našim okolnostem přiměřené, a jakožto poctivý muž musí se také podle přesvědčení svého v životě říditi, to jest musí dobra občanskému napomáhati a všelikému zlu se protiviti. Kněz, protože jest kněz, nepřestal ještě býti občanem, a když se od kněží žádá, aby si politických věcí nevšímali, jest to zrovna tak, jakoby se zase od jiných stavů žádalo, aby si náboženství nevšímali! Tak dubě jako žádný rozumný tohoto žádati nebude, nesmí se i o toho čtítí.

A má-li býti náboženství skutečně tím, k čemu určeno jest, totiž vůdcem našim v tomto životě: nesmí zajisté jednu z nejdůležitějších stránek života, to jest občanskou stránku zanedbávati. Náboženství nás vítá a přijímá vstupující na tento svět, ono nás doprovází a žehná na cestu z něho, ono jest při nás ve všech důležitějších krocích v životě a mělo by si tedy nevšímati občanského zřízení?“ (Epšt. kutnohor., vyd. 1906 str. 29.)

Uzavíráme: jestliže veliký český politik od kněžstva účast ve veřejném životě vyžadoval, musí toto v něm setrvati přese všechny úzkoprsé názory malých politiků.

Pokrokářská znalost a výklady bible.

„Osvěta lidu“ ze dne 18. dubna t. r. číslo 43. ve článku nadepsaném: „Proč se domáháme bezkonfesijské školy?“ hřeší na dobromyslnost svých čtenářů takovým způsobem, že ta drzost budi úžas. Pan pisatel článku jeví neuvěřitelnou nevědomost, takže by lépe učinil, kdyby se věnoval všemu možnému jinému než — spisovatelství. O jeho bezedné nevědomosti svědčí následující nepopíratelná fakta:

1. Pan pisatel neví, že „dějprava biblická“ jest pouhá učebnice, kterou jest katechetovi vykládati, k tomuto výkladu že jest však nezbytné třeba odborné vědecké práce, které se mu dostává studiem theologickým.

Pan pisatel nemá ovšem ani ponětí o theologickém studiu, on neví

2. že také existuje nějaká vědecká nauka o tom, jak se má Písmo sv. vykládati vůbec a jednotlivá místa zvláště. Pan pisatel

3. neví o nejnovější literatuře biblické pramie, neví n. př., že prof. dr. Musil vydal r. 1906 v Praze sbírku universitních extenzí pod názvem „Od stvoření do potopy“ a letos v Olomouci „Po stopách udalostí Starého zákona“. Kdyby si byl pan pisatel aspoň jedou z těchto spisů přečetl, byl by se poučil a nebyl by se před soudným čtenářem nesmrtelně blamoval a nebyl by dokazal, že rozumí biblické dějpravy a Písmu sv. jako sekáč logaritmům. Ovšem způsob pana pisatele — učeňo nečtiti a hned se pustiti do písma, knihy to, na které jest budována tisíciletá naše kultura, jest mnohem pohodlnější; za to však se nemůže pan pisatel diviti, že jeho úvahy čini na soudného čtenáře dojem podobný, jako když slyšíme řevo sedícího na verpánku mluviti učené traktáty o astronomii. Pan pisatel

4. neví, že sám Kristus nazývá Abela spravedlivým (Mat. 23, 35 „aby přišla na vás všeliká krev spravedlivá, kteráž jest vyлита na zemi, od krve Abela spravedlivého až do krve Zachariáše...“). Pan pisatel neví,

5. že sv. evangelista Jan ve svém prvním listě hl. 3. v. 12. praví výslovně, že skutkové jeho (Kaina) byli zlí, bratra pak jeho (Abela) spravedliví. Pan pisatel neví,

6. že apoštol národů ve svém listu k Židům (11, 4) výslovně praví, že věrou obětoval Abel lepší obětí Bohu nežli Kain (Kajin), pro kteroužto svědectví obdržel, že jest spravedlivý, nebo Bůh vydal svědectví darům jeho.

Kdyby byl si pan pisatel přečetl tato místa, zajisté že by věděl, že obětí Abelova proto se více Bohu líbila, poněvadž byl spravedlivě živ a poněvadž obětí pravěžel též příslušnými vnitřními city, čehož u Kaina nebylo. Soudný čtenář zajisté uzná, že to svědčí o pořádné porci duševní obmezenosti, když pan pisatel píše: „Člověk přirozeně by se domníval, že Kainova obětí plodin jmenější a účelnější byla nežli Abelova z masa zvířecího. Proč byla obětí Kainova zavržena jako nedůstojná, není zjevné.“ Pan pisatel oceňuje patrně hodnotu obětí se stanoviska praobyčejného kuchaře. Ostatně bychom mu mohli snad tuto nevědomost odpustiti a spokojiti se pouhým politováním jeho duševního křesťanství, avšak pan pisatel na základě této nevědomosti podezřívá kněžstvo, když píše dále: „Kněží... vpašovali do dějpravy biblické jako příčinu, že Kain byl zlý“. Takovéto tvrzení není ovšem již pouhá ignorance, nýbrž z nevědomosti plynoucí drzá nepoctivost. Pan pisatel jest duševně tak obmezeným, že

7. neumí si představit, jak může krev nespravedlivě prolitá volati k nebi za trest; proto ke slovům Hospodinovým, jež po vraždě Abelové pronesl ke Kainu vrhovi: „Krev bratra tvého volá ke mně, abych tě potrestal“, pan pisatel klade otázku: „Může krev volati?“ Což kdybychom my řekli, že nevědomost pana pisatele volá do celého světa po — výsměchu? Rozuměl by tomu pan pisatel? My se domníváme, že každý člověk, který má jen poněkud smyslu pro řeči obrazné a názorné, této věti bude rozuměti. Pan pisatel

8. neví, že hned první věta článku „Kain a Abel“ v biblické dějpravě zní: „Adam a Eva měli syny a dcery“, a proto v této nevědomosti píše: „Bůh poznamenal Kaina, aby se ho každý varoval a nikdo ho nezahlil. Kdopak byl tento „každý“ na světě, když mimo Kaina tu byli jen Adam a Eva?“ Odkud ví pan pisatel, že bratrovražda se stala v době, kdy ještě neexistovali jiní bratři a sestry Kainovi? Snad uzná pan pisatel, že Kain byl již v pokročilejším věku (řekněme 40, 50 let), když Abela zabil. (Dle Gen. 5, 3 byl živ Adam sto třicet let, když se mu narodil Seth, který dle Gen. 4, 25 byl mu náhradou za zabitého Abela; dle toho bychom mohli položití bratrovraždu Kainovu asi do r. 120 věku Adamova. Jak rozšířeno mohlo býti již za tuto dobu pokolení lidské!) Odkud tedy ví pan pisatel, že Eva po narození Kaina neb Abela byla neplodná po 40—50 let? Odkud ví, že nemohla Eva poroditi do té doby, kdy se bratrovražda udála, celou řadu dětí obého pohlaví, které dospěly 12—14 roků, jak na východě bývá ve zvyku, uzavřely mezi sebou manželství? Odkud ví pan pisatel, že v této době neexistoval již značný počet potomstva Adamova, jehož každý příslušník čtli v sobě zákon spravedlnosti, že úkladná vražda má býti trestána odnětím života? Jest to neslýchaná troufalost, když píše pan pisatel, že Kain „sám zabil veškeré pokolení lidské (sic!), vyjímaje své rodiče.“

9. Pan pisatel ví sice, že „Dějprava biblická zmiňuje se dále o Kainovi jen, že měl mnoho dětí.“ To však jeho perversním zámkům nikterak nebrání, aby nezatáhl do svého článku, který bojuje proti nynější škole, věci, které se v biblické dějpravě vůbec nenalézají, ve škole tedy neprobírají. Patrně panu dopisovateli dělal jeho posvěcení takovéto proctfedky, jichž užívá. Nemuseli bychom se tedy ani těmito věcmi zde obírat, přece však se jich dotkneme, poněvadž i z nich číší bezedná nevědomost pisatele; on

10. neví, že „Písmo sv. samo praví, že zplodil Adam mnoho synů a mnoho deer, ale nikde nepraví, jak se jmenoval syn nejstarší. — Synové Adamovi si vzali za manželky své sestry a stali se tak praotci četných rodin, kmenů a národů. Pokolení lidské se množilo hodně rychle.“ (Musil, Od stvoření do potopy str. 110.) Poněvadž si pan pisatel nedal ani tolik práce, by se v této Musilově brožurce, určené pro širší inteligentní křehy (patří k nim pan pisatel?), poučil, proto táže se nejasně: „Jak mohl v té cizí zemi nalésti Kain pro sebe ženu?“ Písmo sv. nikde nepraví, že našel Kain ženu v cizí zemi; snad jest pan pisatel tak naivní, že neví, co znamená v biblické mluvě slovo „p o z n a l“ ženu? Neví, že na nesčetných místech užívá bible tohoto slova eufemisticky k naznačení manželského obcování? Pan pisatel

11. neví, že „Kain se s celou čeledí svou... stěhoval. Popásající svá stáda, tékali z místa na místo, hledající území, v němž by mohli opět provozovati orbu a založiti osadu. Bral se... směrem východním a usadili se konečně v zemi Nod... Po dlouhé a namáhavé práci, obdělali si zde půdu a založili si novou osadu jejíž hlavou však nebyl Kain, nýbrž potomek jeho Henoch, po němž se též jmenovala.“ (Musil, l. c. str. 114.) K omluvě pana pisatele budiž připuštěno, že v českém překladu stojí skutečně (Gen. 4, 17) slovo „m í s t o“. Kdyby se byl však u povolauého theologa informoval, byl by se dověděl, že v originálu stojí slovo „t r a“, které znamená nejen místo v našem slova smyslu, nýbrž též tolik co sídlo, osada, ano i tábor beduinů! Ostatně i každý soudný člověk ze souvislosti vyčítí, že pevné sídlo, které se pokusil Kain zde založiti, nebyl ani Londýn, ani Králové Hradec, že jednotlivá bydlíště nebyla tak zařízená jako jest n. p. př. dům, v němž sídlí redakce „O. l.“, že jest to tedy velice dětská otázka, kterou si pan pisatel klade: „A kde vzal (Kain) zedníky, teprve a jiné řemeslníky ke stavbě potřebné?“ Pan pisatel patrně

12. neví, že naši cikáni, kteří se potulují se ženami a s dětmi, tedy se svými rodinami, jsou přece jen tuláci a poběhlíci, jinak by nemohl napřáti, že se kletba Boží na Kainovi, že bude tulákem, nevyplnila, poněvadž „nebyl poběhlíkem, když měl svoji rodinu.“ Ačkoliv pan pisatel jeví tolik ignorance, přece zase na druhé straně

13. ví více než celý svět; píše: „To se ale kletba Boží na něm nevyplnila; vřdyť měl se ho každý varovati a tu žena se ho nevarovala a měla s ním mnoho dětí.“ Kde, prosím, stojí, že každý, i jeho žena měla se ho varovati? To jest čirý výpověď obrazovnosti páne pisatelovy. Jest skutečně ku podivu, že prve neměl ani tolik obrazovnosti, aby rozuměl výroku, že krev ve vraždě prolitá volá k nebesům o trest, a nyní má zase takový nadbytek obrazovnosti a tak jemný sluch, že slyší trávu růsti. Ovšem ten, kdo neumí psáti objektivně, kdo píše jen tendenčně, musí dříve neb později prozraditi takovýto nedostatek dobré vůle.

Pan pisatel
14. nezná základy nejjednodušších pravidel logiky. Ze smylky Pisma sv., že Kain založil pevné sídlo, osadu, uzavírá, že nebyl poběhlíkem, že se tedy kletba Boží na něm nevyplnila. V pan pisatel, jak dlouho Kain v této nové založené osadě se zdržel? Máte dokázati, že v ní klidně dlouhou řadu let žil a snad docela klidně zemřel? Nikoliv! Kain učinil o o k u s trvale se usaditi, ale Písmo sv. a žádný jiný pramen nám nepraví, že pokus se zdařil; jeme tedy oprávněni se domnívati, že Kain po nějaké době pobytu v novém sídle ctil zase osten svědomí a nespokojenost, která ho p u h n u l a k tomu, že nově založenou osadu opustil; dosti možná, že založil takovýto osad na čas i více. Podobný případ máme i v tom, že Kain jsa orádcem, rolníkem, oselval pole; z toho však, že oselval pole, neplyne, že musel mít též hojnou žit a že tedy kletba Boží (že mu země nebude dávat užitek) se nevyplnila. Pan pisatel

15. neví, že Henoch (syn Kainův) zplodil Irada, Irad Maviele, Maviele Mathusale a Mathusale Lamecha (Gen. 4, 18). Kdyby to věděl, nemohl by říci, že Lamech jest v n a k Kainův. Nikoliv, pane, vnuk, nýbrž prapravnuk! Kdož by tedy mohl se s panem dopisovatelem diviti, že „vnuk Kainův Lamech vzal si dvě ženy“?

Pan pisatel ve své nešťastné soustici vidí na příběhu o Kainu a Abelovi jen samé stíny; při tom zavírá úmyslně oči před světlými jeho stránkami. Proto

16. neví, jak krásné ethické pouhnutí celé vypravování obsahuje. Neví, jak graficky bláá příběh ten, že Bůh se nespokojuje jen se zevnějším důkonem obhospodařným, tedy s prázdny formulismem, že žádá bezúbožný život a při úkonu obětním též přiměřené smýšlení a cítění, tedy nitro člověka, jeho srdce! Pan pisatel

17. neví, jak krásně jest ve jmenovaném příběhu líčen celý psychologický proces, začínající závisí a končící vraždou — process to, který volá ke každému, že jest hřích potlačiti v zárodku, nemá-li se z něho svým časem vyvinouti zlo veliké, třeba i sločin. Pan pisatel jest ustranníkem vášní tak zaslepen, že ani nevidí ethickou výši ve slovech Hospodinových: „Pod tebou má býti žádost jeho (hřích) a ty panovati máš nad ním.“ Kdyby byl pan pisatel pozorněji četl slova ta, byl by snad při psaní svých vývodů též více se opanoval a nebyl by se tak slepě dal uchvátiti záští k vyučování náboženství ve škole. On však ztratil cit pro mravnost tak, že

18. ani necítí, jak hrůzným, skutečně od zlého odstrašujícím dojmem působí na každého člověka dobré vůle přímá slova Hospodina a jmenovitě jeho rozsudky, který pronášel nad bratrovrahem a který působil i na samotného Kaina způsobem zdrcujícím. Pan pisatel „probírá“ s podobou frivolností dále vypravování biblické o potopě světa; i zde z jeho poškřebků, jimiž snižuje známý příběh, data by se

19. uvéstí celá řada míst svědčících o tom, že o nejnovějších bádáních na poli biblických studií nemá ani nejmenšího ponětí, že stojí na středověkém ještě stanovisku, že jest tmář a zpátečník prvního řádu a tu, kde sám ze svého vykládá, že jest kornovaný nevědomec. Nechceme se však více pouštěti do podrobností, poněvadž tak nízká úroveň biblického vědění, na které stojí pan pisatel, nás zbavuje povinnosti jeho články vůbec respektovati. Z uvedeného každý dostatečně vidí, jakými prostředky se bojuje pro bezkonfesi školu, z uvedeného patrně, že člověk, který nemá pro mravnost sám dostatečného smyslu, najednou farizejsky si hraje na zachránitele mravních citů u mládeže. Litujeme čtenáře „Osvěty lidu“, že jsou poukázání životi se stravou tak odpornou.

Dopis z Prahy.

Situace rolnictva. V konfi a raněch volebního boje nesmí se zapomínati na budoucnost. Myšlenková dělitka, dle kterých se jednotlivé strany rozestupují, mají nadřazený střed prospěchu národního. Zejména naše strany rolnické na venkově nesmějí pouštěti se zřetele, že i přes hořkost volebního boje bude jim podati si vzájemně ruce ke společným úkolům, které v novodobém vývoji věci zemědělských vřdy určitěji rysují se na obzoru. A tento vyšší mravní zájem neměl by nikdy připustiti oně divokosti agitací, která zasává v srdce jedovatě osobní zášti, pustoší ducha a sdráňuje mravy. Pravda a vědecké zásady té které strany ničím se tak nezneškodňují, jako nekalými agitacními prostředky. A jestliže potřeby k budoucím úkolům svorné práce veškerého rolnictva, pak nechtě zápasníci pamatují, aby věcností boje umožňováno bylo již nyní sblížení pracovní.

Selská hrouda postupem nadvýroby průmyslové nabývá stále většího významu, a jsou četné známky předpovídající, že hnutí zemědělské vyžádá si svou rázovitou dobu v moři společenského života a hospodářského provozování. A co hlavního, nejde tu jen o větší výhody života hmotného, ale také o idey mravní, které samy sebou se odvíjejí vzhledem k tomu, že horečnatý ruch průmyslu a života městského prostoupeny jsou mravním úpadkem a skázkou zdraví, jako krásné a vábívé na pohled jablko uvnitř rozežráno jest červem. Mnozí se již kritičtí duchové a společenští pozorovatelé, kteří ve zdravém venkově vidí záchranu prohnité společnosti. Bylo by zejména sledovati rozboru všechny stránky životní, které by mohly naléztí obrození na venkově, však tady není času daleko se rozvíhati. Tolik však jest jisto, že prozíravější lidé budoucnost tuto připravují. Pojavše již jednou představu a plán v duši, neustávají burcovati jiné, a tak z počátku pouhé theorie poněkud stává se politickou myšlenkou a přechází ve skutečnost. Vratme se ke hrozdě! volá bývalý francouzský ministr Jules Méline a, aby myšlenku ztělesnil a odporučil k svědomité úvaze, píše hluboce založenou knihu, v níž vážná opravdovost spojuje se s nadšením. „Zemědělské Zprávy“, úřední věstník českého odboru zemědělské rady, hlavní myšlenky Mélineovy přináší výtahem.

Předem Méline vzpomíná rozmachu průmyslu. Velkolepé užiti vědeckých vynálezů nahradilo sílu lidskou silou mechanickou. Když průmyslový ruch dostupuje určité výše, dostává se u jednotlivých států myšlenka soběstačnosti, a v soběstačnosti tržba obmazuje se ochrannými cly. A jelikož státy jsou ve stavu průmyslové nadvýroby, horečně se namáhají, aby pomohly si vývozem tovarů a politikou kolonisační, pro něž nelekají se žádných obětí. Továrníci obmazuji výrobu kartely a drubý pracovní činitel, dělnictvo, chtě snížití nadvýrobu, navrhuje skrácení pracovní doby. Ale v tomto ohledu má dělnictvo nepřítel v ne-

vých a v nových strojích, které samy lidskou práci přijímají. Nabrusuje-li se lidská síla silou mechanickou, má to ten následek, že se výrobou čím dál víc slevňuje a stupňuje. Obmazení pracovní doby povšechně neprospěje, neboť očekávané účinky zamezuje vřdy zdokonalující se výroba mechanická, čímž počet nezaměstnaných za skracování doby pracovní stále přibývá. Podobně též mají se věci v obchodu. Opuštění venkova, které v záplátě měla agrární krise, dotklo se shoubně obchodu. Z bývalých pachtýřův a rolníků stávali se šmahem kramáři a hokynáři. Na otázku: co teď? odpovídá Méline: „Ohlédněte se kolem sebe a nehledejte spásy zarputile tam, kde se všechno tění a drub druba umáčkává. Vratte se k zemi, k této živné matce všeho lidstva.“ Zemědělství jest prvním průmyslem každé země; blahobyt a klidná budoucnost všech států závisí na tom, aby v hospodářském a společenském rozvoji národa význam zemědělství nejen nebyl podceňován, ale aby mu bylo dáno čestné místo, kterého zasluhuje. A jako neutilkal venkovan do města z lehkomyšlnosti, tak nesmí dnes průmyslový městský dělník vraceti se s domněnkou, že ho obejme idylla venkovského života. Návrat ke hrozdě musí býti přodem dobře uvážen, a Méline nepochybuje, že prozíravý dělník již dnes, kdy trpce poznal stinné stránky průmyslové nadvýroby, vrátí se k půdě sá uvědomen, že ho čeká sice práce, ale práce plná potěšení. Hrázy industrialismu nutí již dnes k rozhodnutí. Nechtě není stav zemědělský jedním z nejpřínivějších, přece důležno uznati, že doby nejprudší krise agrární jsou překonány. Na venkově jest lépe než bývalo; posemky podražují a ceny hospodářských výrobků zvolna se ustávají, a o úvěr provozovací není nouze. Venkova musí býti střízená instituce, které umožní, aby rolník své výrobky mohl racionálně prodati. Dvařstva působí již nyní vlivem společensky obrozujícím. Pro družstva musí býti venkovské obyvatelstvo vychovááno, a úkol ten přísluší nejenom hospodářskému školství, ale také venkovské inteligenci.

Všeliké zemědělské pojišťování nesmí býti podnikáním výdělkovým, nýbrž musí býti obstaráváno veřejnou správou, jako zdravotnictví a jiné. Chorobince a chudobince jest stísnovati i na venkově, statek selský musí se sase státi záštitou celého rodu. Venkovskému dělníku, má-li býti na venkově udržen, musí býti jednána drbba půdy; dejte mu třeba kas skály a uvidíte, že s ní vykonalí zahrada. Vlastnictví půdy má přitažlivou moc, ale také výchovný vliv. Kdo má chalupu a kas políčka, nebude apoštolem násilných společenských převratů, bude věnovati prázdnu chvíli zahrádě a nikoli společenským nemravnostem, jako jest alkohol a karban. Bezduchy život ve žmouda venkovských křem musí býti nabrzen nějakou ušlechtilější, mravně a duševně povznášející formou společenského života.

Tyto názory, jež Méline projevuje o poměrech francouzských, dobře se hodí zajisté i na poměry naše. Jsou ozvěnou hnutí agrárního, neboť odevšad zaznívá hlas: vratme se k venkovu, k této studnici fyzického zdraví, mravní síly a společenské rovnováhy. Má-li však býti venkov záchranou té části společnosti, která hyne v přečpaných průmyslových střediskách, musí se vřady o tuto ohrohu pracovati poněkud vlivem a výchovou venkovského obyvatelstva. A po této důležité stránce projevil jsem přání, aby ve volbách rozvážené strany po boji spojily se bratrsky k těmto velikým hospodářským a společenským úkolům.

Pobyt císaře v království Prase vyvolal mnohé novinové úvahy v tisku domácím a zahraničním. Ty které české listy, poučány náklonou ohvlti lichotivým sebevědomím, snaží se vnikati k otázce, zda dosáhneme nějakých politických aktiv a zda pobyt císařův jest předmluvou k nějakému skutečně přiznivému sklonu pro nás. Některé noviny přijímají různé naděje a opatrnou nadávěrou. Chceme-li rozumně oceniti význam císařova pobytu, tož jest se nám na ten čas uspokojiti spoš s tou skutečností, že mocnář přijel do Prahy jak do své residence, kteráž povahy Praha posud neměla. Tím Praha ode dneška zaujímá v říši místo rovnocenné po buku residence vídeňské a budapešťské. Jinak nečkejme, že by se nám rázem dostalo nějakých praktických koncecí, anebo že by hned po té oddělně byly křivdy, na které od dlouhých let vedeme nářky. Domníval-li se kdo, že bude jednáno o smír mezi Čechy a Němci, události ho přesvědčují, že to byla smylená. Ministerský předseda sice prohlásil, že této chvíle k dílu smíru nemožno učiti, ale pravda jest, že o nesmířlivosti Němců dobře jest přesvědčen. Ostatně marnost takového pokusu jest zřejmá všem těm, kdož pováží svěřenou zanjatost a podrážděnost Němců z residenčního pobytu císařova v hlavním městě království Českého. A jako

všechna jednání o smír, jejichž vědčím heslem byla rovnoprávnost, vysedla vždy do prázdná, tak úplně s výsledkem minul by se pokus, kdyby se ho byli nyní přelustní činitelé podjeli.

Deputace naší pražské městské rady předložila císaři memorandum, mezi jehož požadavky jsou zajištěny přiznání tyto dva: Koruna svatováclavská budí každoročně po dva dny veřejně vystavena a císař radí se každoročně nějaký čas usídliti na Hradčanech. Budou-li tyto dva požadavky splněny, chce-li kdo, může je považovat za kousek theoretického uznání našeho státního práva. Pravidelnou cestou Němci k spravedlivému smíru nikdy se brát nechtějí. Proto, chce-li ministerský předseda opravdu smír k cíli přivoditi, mohli bychom jak každoroční pobyt císařův v Praze, tak vystavení koruny svatováclavské vyrozumívati jako taktický nátlak na Němce, aby byli povolnější a opravdovým smírem zamezili v čas tomu, co by mohlo po splnění oněch dvou požadavků ještě snad následovati.

Jako kdy jindy, budou se díti ovšem pokusy o smír i dále, neboť vleklá krise nevypálené otázky česko-německé leží kamenem na úspěšném rozvoji státních záležitostí uvnitř říše, v kterémž ohledu poměr náš ke Translatánii jest neustále označován znamením politických i hospodářských pasiv. Sesíliti pak naši polovici říše znamená tolik, jako sjednoti smír mezi Čechy a Němci.

Nelze také tvrditi, že residenční pobyt císařův v Praze není zásluhou politiky mladočeské. A tak i tento pobyt i ony dva požadavky, které dle všeho budou vyjádřeny činem, zajiště mají politický význam značný, tím značnější, čím déle státoprávní radikální politikou brali jsme se po této stránce pravým smehoparem. Ostatně ve zjevech pražských nutno viděti také důležitý zlomek postupu osativní politiky, kterou Kramář narýsoval již ve svých „Poznámkách“ a kterou nyní na volebních schůzích odůvodňuje, vyvětluje a brání. Byť také příjezd císařův do Prahy zároveň byl zamýšlen jako posila mladočechům v nastávajících volbách, byť to bylo od protivných stran žárlivě vyčítáno, to vše na věci nic nemění, jelikož všechny zkušenosti nasvědčují a zdravý rozum uznává, že vlna radikálního postupu v politice odplynula a že českým zájmům prospívati může toliko účelná politika pozitivní, politika vlivu ve státních nejvyšších úřadech a politika hospodářského a kulturního mohutnění. A tato politika konečně také přitáhne Němce, aby šli do hlavy pro rozum, osvědčili větší blahovolaost a opustili hledisko hrdé nesmířlivosti. S touto osativní politikou ve spojení jsou také zajímavé skutečnosti, jejichž posadí pozorovatel může dobře vyutišiti. Máme-li na zřeteli, že následník trůnu na nynější politiku není bez vlivu a že se svým náboženským přesvědčením nikdy se netají, pak pochopíme také, proč mladočeši co do oněch tří základních požadavků jsou tak opatrní a proč vyhnutí se spojení s Masarykem.

Obrana.

(3) Proti „Sv. Vojtěchu“ chtějí lidé bez vyznání vydávati časopis s názvem „Havlíček.“ Jest viděti, že podvratnou práci „Sv. Vojtěch“ znamenitě máří a že přispívá značně k uvědomění katolictva. Jinak by se panstvo tolik nezlobilo a tolik o „Sv. Vojtěchu“ neblalo. To panstvo nechce věděti, že „Sv. Vojtěch“ založen jako nutný protitlak proti tolik šířeným protikatolickým lžem.

Pánové nevidí pro stromy les. Kdyby chtěli skutečně za pravdu a ušlechtilost bojovati, musili by v první řadě postaviti časopis proti nestoudné prolhaným Červánkům, Záři atd. a proti zámyslně podvodným pamfletům, jež beze všeho studu socialisté na ohlupování lidu prodávají. Ale to by se zase nelíbilo židům. Proto chtějí založiti raději list, který by snižoval náboženství jejich vlastních matek. Tím se moc národu pomůže! Pánové, ještě toho štvaní a těch prolhaností natropily socialistické listy málo? Což jest „Zář“ tolik přivětivá, že mimo „Volnou Myšlenku“ musíte vypomáhati socialistům ještě lidem zvláštním? Tolik však vězte, že se již lid rychle probouzí a tak snadno se chytiti nedá.

Politický přehled.

Pobyt císařův v Praze ohýlí se ke konci. V pondělí 29. t. m. rozloučí se císař s Prahou, kde se mu mezi oddaným lidem českým tolik líbí, což několikrát prohlásil ku svému okolí. Staříčský panovník podniká tolik výjimek, navštěvuje památnější budovy a podniká a všude v neuváženosti a čilosti své jeví zájem o všecko. A veštic sáří mu nádherná výzdoba, upřímné

řeči, jasot všeho lidu. . . Praha snesla králi svému k nohám v osvětlení nádherném kouzlo pohádkového večera, za něhož mocnář s úsměvem na rtech z královských svých komnat na Hradčanech pohlížel na Prahu, v tváři jevě výraz velké spokojenosti i potěchy. Velkolepým dojmem působila přehlídka vojenská na deťvickém cvičišti. Všecko pražské vojsko, na 10.000 mužů, představilo se tu nejvyššímu svému veliteli v plném lesku. Chování a vedení mužstva učinilo na císaře nejlepší dojem, který projevem nejvyšší chvalou celé pražské posádky. Císaři se v Praze líbí, jen kdyby nebylo těch německých pomluv a té nevrzivosti všenecké, která leckde zahlušila králi veštic urážlivým voláním „Heil“. Přes to mocnář v rozmluvách svých v Praze stejně mluví Čechům jako Němcům, dáváje vždy na jevo, že toní po smíru obou národností. Lid český jde všude státičkému svému králi veštic, to svědčí ty tisíce lidí českého, které proudí ulicemi pražskými, a jež venkov deně rozmnožuje vždy většími proudy. — Nitky politického života soustřeďují se nyní v Praze. Minister. presidentovi Beckovi jedná se o to, aby v příštím parlamentu měl většinu pro rakousko-uherské vyrovnání. Mladočeši snad by se za nynější nálady dali pohnouti bar. Beckem, aby nevystupovali proti vyrovnání, strana křesť. sociální ústy dra. Luegra prý rozhodně odmítla ochotu k spolupůsobení. Rakouská vláda byla by ochotna svoliti k částečné celní rozluce, aby na tomto základě mohlo býti uzavřeno vyrovnání na dlouhou dobu se zachováním pospolitosti v podstatných zásadách. Naděje ve vyrovnání nejsou veliké. Sám bar. Beck prohlásil zastupcem rakouských průmyslníků: V tuto dobu ovšem nemohu říci, zda vůbec k vyrovnání dojde, kdy vyrovnání stane se skutkem, jaký bude mít obsah a jak dlouho bude platiti. — Dohoda stran jmenování soudních úředníků provádí se již skutkem na Moravě. — Ministr obchodu dr. Fořt s řadou odborných úředníků znalců odebral se do Dalmacie, aby z vlastního názoru poznal, co by se na prospěch této nezanedbanější země rakouské dalo provésti. Cestou zastavil se ministr v Terstu, kde s příslušnými činiteli jednal o povznesení přístavu terstského.

Při rokování o rozpočtu vojenském na říšském sněmu německém měl ministr války řeč, kterou jakoby připravoval veřejnost na to, že se Německo chystá k válce.

Na Černé Hoře způsobeno velké rozeohvění zničením tiskárny v Nikišči, kde tiskne se list „Národní Misa“, jež provedlo 400 ozbrojených mužů, vedených velitelem praporu a setníkem.

Stále se udržují pověsti, dle nichž ruská duma bude rozpuštěna, ač většina poslanců projevuje snahu k plodné práci. V dumě jedná se o otázce agrární. Smělé loupeže páchají se dále i za bílého dne.

Moderní šátky na obleky a převlečníky

anglické i české výrobky doporučuje

Karel Bergman

naproti Grandhotelu.

Zprávy místní a z kraje.

Peřad vísitací cesty J. B. M. nejd. Dr. Jos. Doubravy: V pondělí 29. dubna ráno a v poledne v Chotěborských, 30. v Hradišti, ve středu 1. května v Kuksu, 2. v Heřmanicích, 3. v Kuksu odpočinek, 4. v Kocleřově, večer vždy v Kuksu. V neděli 5. května v Kocleřově, svěcení kostela v Güntersdorfu, 6. v Kocleřově celý den.

Zprávy diecéšní. Ustanoveni jsou: pan Adolf Hubálek, administrator, za faráře v Kyšperku; p. Jos. Paloně, kaplan v Pardubicích, za faráře do Žďanic; p. Jarosl. Žďárek, kapl. v České Skalici, za kapl. do Hronova; p. Jos. Holzmanna, kapl. ve Vejvanovicích, za admin. do Věelákovy; p. Eduard Matouš, koop. ve Věelákově, za koop. do Ohle; p. Jan Širůček, koop. v Mladočově, za koop. do Opatovic n. L.; p. Vinc. Šetina, kapl. ve Žlunicích, za výpomocného katechetu do Hronova; p. Jos. Michálek, kapl. v Kněžicích, za kapl. do Nechanic; p. Stanislav Michálek, kapl. v Štěpánicích, za kapl. do Kněžic. Na odpočinek vstupil pan Ant. Holub, farář ve Věelákově. Uprádnána fara Věelákovy, patron. kněž. Kinského, od 1. dubna 1907. V Pánu sesnul: P. Oldřich Procházka, (V Vln.), O. Praem., katecheta škol měšťanských v Humpolci (naroz. 1859, profess. 1886, vysv. 1894).

Jeho Veličenstvo o neovestavbě královéhradeckého semináře. Nejd. biskupa dra Doubravy táal se 24. dubna v Muses království českého císař a král, v jakém stadiu se nachází záležitost projektované stavby semináře v Hradci Král. Jeho Bisk. Milost odpověděl, že

poměry ve starém semináři jsou ze zdravotní stránky neudržitelné, a že jest nanejvýš nutno, aby stavba nového semináře byla provedena. K tomu jest ovšem zapotřebí pozemku, na němž stojí vojenská nemocnice. Panovník se vyjádřil, že byl již o poměrech informován a přislíbil, že záležitosti bude věnovati pozornost; bude jeho snahou, aby věc byla co nejdříve ku předu posunuta.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 24. dubna 1907 usneseno: A. Machatá, Marie Machatá a Fr. Zámečník z Farářství budou vyzváni, by si vymohli dle platného řádu povolení ku prodeji mléka v Hradci Králové. — Výnos c. k. okres. hejtmanství, kterýmž udělena byla koncesse hostinská p. Ot. Fuchsovi pro dům čp. 163, vzat byl na vědomí. — Alois Dušek, žák IV. tř. ob. školy, dopraven bude do polepšovny v Králíkách. — Pro úpravu letního cvičiště daroval se „Sokol“ potřebné koly a keře. — Poukáže se k příjmu částka K 3750 za chladicí komory v měst. jatkách, pronajaté pp. Francovi, Součkově a Grosserovi. — Výkaz pokladni hotovosti ze dne 22. t. m. byl vzat na vědomí. — Jedna řádná podpora chudinská byla nově udělena, jedna zvýšena, jedna mimořádná a jedna žádost o udělení řádné podpory zamítnuta. —

Panorama Národ. Jednoty Sever. v Hradci Králové za Bílou věží znázorňuje od 27. dubna do 3. května 1907 řadu nových obrazů, pyšné město Budapešť.

Okrašlovací spolek v Hradci Král. konal svoji řádnou valnou hromadu v pondělí dne 22. dubna za účastenství o něco většího než loni. Roku minulého vyvíjel spolek činnost co nehorlivěji, o níž mimo udržování dosavadních stromořadí a sadů svědčí zvláště květinová výzdoba sadů na Žižkově náměstí, která docházela obliby a uznání všech, kdož ji shlédli. Pohltila však sama téměř všechny neveliké příjmy spolku (neboť mnoho jest těch, kteří z krás přírody chtějí se radovati, ale málo těch, kteří na ně chtějí přispívati). Nebyl by mohl spolek vše podniknouti sám, kdyby nebylo vzácných přispívčů, na prvním místě al. obec. zastupitelstvo a městská rada, které vždy ochotně snahám spolku veštic vycházely a mnohé práce na popud spolku svým nákladem vykonati daly, ku př. upravení záp. svahu ulice Šafaříkovy proti Střelnici a osazení nezastavěných stavení okrasnými květinami ze školek obecních. Větší příspěvky (mimo al. obec, která každoročně přispívá částkou 400 K) věnovali: Sl. Spořitelna 300 K, okr. výbor 80 K, Zálčova 50 K, Zálčovní út. útav 50 K, J. B. M. Dr. J. Doubrava 20 K, prav. měšťanstvo 29 K. Šlechterným dárcům zdává tímto spolek srdečně díky. Členů činných a ročním příspěvkem 2 K 40 h čítal spolek v upl. roce 243. — Také roku 1907 opatřil spolek květinovou výzdobu sadů „na Žižkově.“ Třpce stěžováno si na barbaraké seřezání stromů na silnici k Nov. Hradci, kteréž stalo se docela bez vědomí Okrašlovacího spolku a usneseno jednomyselně podatí protest proti ohlášenému a nařízenému vyřezání stromů v ul. Pospíšilově. Káž všichni lidé dobré vůle spojí se v jeden šik bojující o to, aby okolí našeho města zbytečně nebylo připraveno ani o jeden strom, z nichž regulaci Labe beztoho příliš mnoho padnouti musí za obět.

V Pospíšilově třídě, v nejpěknější ulici královského věnného města Hradce Králové na počest vysoce zasluhujícího zvěčného náměstka Pospíšila pojmenované, za školami obecními, měšťanskými, dívčími, za klášterem ctihodných sester, za ústavem bluhoněných, v sousedství akoro tovarny páne purkmistrova náměstka, a cesty vedoucí ke kapličky na Rožberk, po památném vyzvání k obyvatelstvu města, aby okna a balkony okrášlilo květinami, bylo dovoleno otevřiti — nevěstinec. Jest potřeba, aby neotliko křesťanství mužové, ale i křesťanské matky a dívky vším zákonitým úsilím protestovali. C. k. okresní hejtmanství to povolilo, ačkoliv městský úřad proti tomu protestoval, a občanstvo hromadnými podpisy se ohradilo. Podá se proti tomu odvolání k c. k. místodržitelství, a kdyby to nepomohlo, až do nejvyšších instancí. To je století samosprávy občanské?

„Ratibor“ lže o hr. Sternbergovi. Ve volební kampani užívá se často proti odpárci překvapujících útoků i nepoctivých podokodů dle toho, na jaké mravní úrovni útočící strana stojí. Rozhodně nížko důžno kvalifikovati pana H. K. v „Ratiboru“, jenž k odporučené kandidatuře p. ředitele Jozka odpravuje kandidáta hr. Sternberga smělnou lží a sprostým výpadem na duchovenstvo katolické. „Oltář osířel a kněz vešel na politické kolbiště. Jeť on zápasník listivý a chytrý. Tak chytrý, že dovede i blábat: Svaté náboženství vám kaže, abyste volili Sternberga a Prokopa z Jáseně, ve jménu církve svaté, volte naše lidi! Zapřisaháme vás!“ Podejte důkazy a osnačte místo, kde se tak blábat jménem sv. církve! — „Ratibor“ tvrdí dále ve svém úvodníku, že duchovenstvo na schůzi bisk. generálního vikariátu v Hradci Král. dne 3. dubna přijalo kandidaturu Sternbergovu za svou, ač nejméně 30 přítomných okresních děvěrníků z kruhů laických může dosvědčiti, že o kandidatuře Sternbergově nebylo vůbec ani žádneho jednání. Kdyby byl politik z „Ratiboru“ vzal si trochu práce a přečetl si seznam katolickou stranou vyhlášených kandidátů, mohl ušetřiti

„slučnému“ listu výtku politického patokřesťvi. My prohlásíme, že hr. Sternberg nikdy o podporu výkonného komitétu katolické strany se ne ucházel, a také ji nikdy neobdržel, ale vyslovujeme zároveň náhled, že by ji spíše zasloužil nežli některý pán strannickou žurnalistikou protěžovaný.

Koncert „Bíláky“ dne 20. dubna. Reprija umělecké produkce u nás netáhne; sotva zcela (většinou volnými vstupenkami) naplněné hlediště bylo výmluvným toho dokladem, a mané připomnělo mi, jak letos „Veselá vdovička“ hrála se třikrát před vyprodaným domem... A přec nelze vníkat v krásu neznámé skladby ani odboráckovi hned na poprvé; přiznám zcela otevřeně, že „Jarní báj“ i „Bouře“ působily na mne dojmem daleko mohnutějším a se své strany jsem vděčen pořadatelstvu, že umělecká díla znovu uvedlo na scénu. Piano, jehož bylo místo housí, použito, znělo příliš tvrdě, ač rád uznávám, že nebylo náhrady vhodnější. Jinak provedení svou výši uměleckou stálo na téměř stejné úrovni: jen p. Mansfeldovi slušelo by méně sebevědomého rozhlášení se po hledišti a více pozornosti k vlastnímu partesu — p. dirigent by mu byl za to jistě vděčen. Duo z „Oněgina“ přes námahu solistů (sl. Suková, p. Kolář) nedosáhlo úspěchu, jakého zasluhovalo; trvám znovu na svém mínění, že operní arie vytržená ze scény i orchestru zůstává cizí. Orchestrová čísla byla opět bezvadná až na nešťastný nástup solové trubky v „Libuši“, jenž však nebyl zavinen hráčem. P. kapelník Manzer představil se jako houslista přednesem 2. a 3. věty Mendelssohna koncertu e-moll a dokázal, že je skutečným virtuosem; z jeho hry zátí nejen vysoké nadšení, nýbrž i metodický, dlouhý cvik. Číslo toto jakož i přidáná serenáda vzbudily obdiv a frenetický potlesk. Umělci byli poctěni novým věncem.

Dr. Alquis.

„Bíláky“, dámský pěvecký spolek v Hradci Králové, děkuje všem, kdož laskavě a ochotně spolupůsobili při jejím druhém koncertu dne 20. dubna t. r. v městském Klicperově divadle.

Výstava prací průmyslové školy pokračovací v Hradci Králové otevřena bude v neděli dne 28. dubna 1907 v budově zdejších reálných škol ve 2. patře od 10 do 12 hodin dopol. a od 2 do 4 hodin odpo. Udělení odměn pilným a hodným žákům této školy, jakož i rozdáání vysvědčení konati se bude touž nedělí o 11 hodině dopolední tamtéž. Vstup. volný.

První vlaštovky ukázaly se v Hradci Králové tento týden ve středu. Kéž by příchod jejich byl předzvěstí trvalého jara a tepla!

Díky. Výbor obecní kuchyně vzdává panu Tollmanovi, knihkupi v Hradci Králové za obětavé obstarání předprodeje lístků divadelních ku představení na den 18. dubna t. r. nejserdečnější díky.

Z táhara českých agrárníků. Agrárníci, kteří při schůzi v Synkové byli, tvrdí se vši určitostí, že p. Chaloupka neřekl: „Teď dáme Kristu pokoj, ale až bude po volbách, pak se do Krista pustíme.“ A proč agrárníkům v této příčině nevěřiti? Těžko si představit, že by p. Chaloupka zašel v neopatrnosti daleko. Proto v boji pozor na správy nezaručené! Nyní však se tážeme, jak odpoví p. Chaloupka na překvapující správu a výzvu „Lidových listů“? Tážeme se, jak odpoví strana agrární na prohlášení p. J. Doštálky, který tvrdí, že nesvolil, aby byl podepsán na leták odporující volbu Chaloupkova? Všecko voličstvo čeká netrpělivě na žádnou a zcela jasnou odpověď!

Čtenář. pěvecko-hudební spolek Dobruva v Chotěboři pořádá v neděli dne 28. dubna 1907 v sále „Panáky dům“ koncert při stolech. Začátek přesně o 8. hodině, večer. Vstupné za osobu 60 haléřů.

Z Třeboho. (Úmrtí.) Dne 20. dubna t. r. po 1 hod. odpo. smutný hlas umíráku zvěstoval všem lidem dobré vůle, že duše šlechtná, upřímná odešla se z tohoto světa, že rozloučil se s tímto slavným údolím p. Václav Světlaký, otec dp. katechety J. Světlakého. Skonal tiše, klidně, odezdán do vůle Nejvyššího a seopáčen sv. svátostmi umíráčků v 72. roce věku svého. Pohřeb konán byl v pondělí dne 22. dubna t. r. o 9. hod. z domu smutku za obrovského účastenství známých i přibuzných, kteřížali tohoto statečka, aby doprovodili jej k poslednímu spánku. Kondukt vedl vysp. Ant. Kaška, bisk. notář a děkan z Kostece a. Orli, jenž též sloužil spívané requiem za asistence vysp. Ferd. Hanouska, bisk. notáře a děkana zdejšího, dp. faráře Fr. Kubánka z Javornice, dp. J. Středy, faráře ze Žichlinku a místních kaplanů vel. pp. P. K. Kysely a P. K. Jirky. Pohřbu účastnil se též celý vešlec sbor učitelů, al. Kat. Jednota a přibuzní zemulého. Velmi dojemně působilo na všechny přítomné poděkování syna — kněze to řádného podle srdce Páně, našeho milého p. katechety, slova, jež šla od srdce k srdci, takže oči všech zarosily se slzami upřímnými. Pak spuštěna rakev do tmavého hrobu, aby též našeho milého statečka odpočinulo sobě po život. klopotem. Nuže, ať sladce v tmavém hrobě, statečku náš, my v modlitbách svých na Tebe pamatovati budeme. „Odpočinutí věčné dejs

mu, ó Pane, a světle věčné ať mu svítí. Odpověď v pokoji!“

Pokrokaři v Pardubicích. Strana pokrokařská konala v Pardubicích „u Střebekých“ dne 14. t. m. svůj sjezd. Osmi všech zde pronesených řečí ať evangelická ať židá a lid bez význaní směřovalo prudce proti katolictvu. Všechny ostatní zájmy a potřeby národa jsou této straně více rázu podružného a proto veškeré úsilí její vrehlo se v nejurputnější boj ba neuváženém boji proti církvi katolické jak v tisku tak i na sjezdových řečích a debatách. Tehda poučovali v Pardubicích pokrokaři také notně stranu a politiku mladočeskou, a už nechťají mti již žádného spjení. Největší díl dostal dr. Kramář patrně pro svůj nepokrytý kdyse výrok, že charakteristika pokrokaři a nás kryje se s tou Dreyfasovskou ve Francii. Pan dr. Tvein zahrnoval tudíž naprosto takovou kramářskou politiku, která mu není dosti demokratická Co všechno nyní člověk slyší a čte! Žid zahrnuje kramářskou politiku. Nejhorlivěji proti katolickým mluvili ovšem p. red. Háj a p. prof. Masaryk. Kdyby nás ti páni tak měli ve své moci, ti by nás katolíky brzo sprovodili ze světa nějakým „pokrokovým“ výměnovým zákonem. Ale pak by se strana tato stala skoro zbytečnou.

„Kostelíček“ pouť v Pardubicích. Na celém pardubickém okolí známá a vždy tak činná návštěvní pouť „u Kostelíčka“ vydatila se letos při nádherném počasí přímo skvěle. Rázu ti prodáváci, kteří zavítali letos do Pardubic na pouť, plesali přímo nad tak hojnou návštěvou a vydatným odbytem. Rozumí se, že také všichni ti nešťastní pontáci z blízka a z dále byli jak náležité spokojeni. Jednotlivé „pontní podniky a závody“ nestačily při nejlepší vůli ani pojmuti do sebe všechny ty zvědavce, kteří se tlačili o překot, aby zase jednou něco „pěkného“ uviděli. Mnoha byla plná mladými i staršími návštěvníky obojího pohlaví. Nejvíce těšili se pozornosti tak sv. tajné kabinety pro dorostlé od 20 let a výše. Chodily tam však nejvíce školní děti a „slečinky“ z měšťanské. To byla zase jednou pastva pro ta „nevinná“ očka. Tak nezvaní podnikatelé a hosté zneužívají příležitosti křesťanské slavnosti. Prodáváci konfety museli utržiti peněz jako babek, neboť ostřížky papírovými byla půda na prostranství před „Kostelíčkem“ vysoko a hustě poseta. — Dámy z katolické jednoty uchopily se příležitosti, jaká se tu při ponti naskytuje a vybíraly obětovně na děkanský chrám. Zajiště, že přelaskavá ochota jejich nezůstala bez kýženého výsledku.

Důstojnické závody v Pardubicích. Jako jindy tak i letos pořádá c. a k. 9. jízdecká brigádní důstojnická škola v Pardubicích jízdní závody na závodisti českého závodníku spolku u „tribuny“. Závodník předchází zkouška z jízdy a skoku důstojnické brigádní školy za přítomnosti vojenské komise. Po té následují veliké závody na délku o cenu. Závody konají se v sobotu dne 27. t. r. o 1 hod. 30 min. odepodne při vojenské hudbě za každého počasí.

Spolek na podporu nemajetných studujících c. k. vyšší reálný v Pardubicích pořádá v sobotu dne 4. května t. r. v sále Měšťanské besedy ve prospěch chudých studujících hudební a pěveckou akademii za laskavého spolupůsobení některých domácích a cizích umělců.

Ze Semerle. (Úmrtí.) Dne 18. t. m. zemřel v Semerlech bývalý řídící učitel ve Vysoké nad Labem p. Vinc. Houtvička ve stáří 75 let a pohřben na hřbitov semerlický. — Dne 16. dubna umřela v Kunčicích choť tamějšího říd. učitele Václava Košťala u věku 39 let a pohřbena na tamější hřbitov dne 21. t. m. za hojné účasti učitelstva a občanstva celého okolí. — Bouřlivě vstoupil do služeb před krátkým časem jakýsi potulný „mlynářský“. Protože se však opíjel, byl se slzby v pondělí dne 22. t. m. vypovězen. To však dopadlo „mlynářského“ tak, že koupil si u šida důkladnou kuráž, přišel do mlyna nadávat a vyhrožovat. Pan „olaček“ nechtěje si dáti takové počínání líbit, zavolal strážníka, který opilce násilím odvedl do radnice, kde prý za pomoci několika občanů tohoto tělesně stýral. Když to uslyšeli socialisté, k nimž smíšený mlynářský se hlásil, sešli se večer v počtu několika set a žádali se vyhrádkami, aby jejich soudruh byl propuštěn, jinak že s toho vyvodí následky. Protože ani zavolaný četník nevedl nic s rozsrutým davem, byl jim „mlynářský“ propuštěn a odvezen soudruhy do Pardubic k prohlídce a pak do nemocnice.

Z Ohlínova. M. O. Za krásného odpoledne o pondělí Velikonocním spínila se touha naše, že uvítali jsme ve staroslavém městě našem očekávaného vznešeného hosta, J. B. M. Dra. Josefa Dobruva, biskupa královéhradeckého, jenž zavítal do středu našeho, aby v obvodu zdejšího konal gener. visitaci a udělil sv. birmování. Před městem prapory ozdobeným okrávali příchodu J. B. M. p. t. pp. představi c. k. okr. soudu a berního řádu, slav. měšťská rada, p. t. spolky se svými prapory a obyvatelstvo z města i veskova. Velelou a proctěnou řečí pozdravil J. B. M. starosta města, slovnatý p. Z. km. Kosek; velect. patr. k-misat p. Ant. Haneš jménem uroz. patrona Zdr. hr. Kinského, jenž J. B. M. sávek Šabed k pobytu ponechal, vřele uvítal. Hlasoce jsa dojat, a duše

děkoval nejd. arcipastýř za vroucí projev lásky k své osobě i ke sv. víře. Pěkné oslovení lásky Ogy Zitkové, jímž pozdravila J. B. M. před děkanským domem, kdež mststal duchovenstvo přemilého hosta svého vítalo, i děkonná vroucí slova lásky E. Črnych nalezla v J. B. M. srdečným příteli dítě, vřelého ohlasu, že potěšen jsa láskou jejich, upřímně jim děkoval a žebnal Nejd. arcipastýř 2. a 3. dubna udělil sv. birmování ve městě našem; byl však hostem naším. vyjžděje z Columce do okolních farností do čtvrťky dne 11. dubna, kdy odjížděl a rána do Lučce. Když J. B. M. na večeř před odjezdem v děkan. chrámu Páně pobožnost na odchodu konal a slovy vřelými, důvěrnými otcovskou péčí o svátence, plnými lásky ke všem, mezi nimiž dlel a s přáním požehnání Bůhho a zdaru města našemu a všem, kteří v obvodu našem bydlí, „s Bohem“ dával, tu ošivla v duších našich věcka ta zlatá a srdečná slova, jež jsme z úst J. B. M. slyšeli. Naše „provázek Bůh“ vycházelo z duší našich tak vroucně, ale zároveň lítostně, pr tuže nás opouštěl otec duchovní tak pečlivý a tolik laskavý. „Jsouť otcova slova drahotkami a matčiný slzy perly a běda tomu, kdo hy je potřešil.“, napjal důvěrný přítel Vaší Bisk. Milosti. nezapomenutelný V. Beneš Třebíčský. Slova ta otcovská padla do srdcí našich jako do půly dobrého a dejt Bůh svým požehnáním, aby vzkřísila v něm, nesoucí užitek stonásobný, stvena jsouce otcovskými modlitbami Vaší Milosti za své děti duchovní, jež vroucí přání mají v duších svých, by Bůh Svého věrného nástupce Apoštola slili, prováděl a hojnou potěchou z duchovních prací odměnil!

Ze Žitčelie m. Cidlí. V posledních dvou letech střádány duchovní správou dárky na zřízení nových dvou postranních oltářů a sice: a) ke cti sv. Václava a b) ke cti sv. Jana Křtitele, aby tak úplná obnova celého vnitřku chrámového slohově byla upravena a dokončena. Bůh žebnal nmaze té. Dílo dokonáno. Oltáře ty před vánočními svátky r. 1906 postaveny. Postranní křídla jejich ozdobena obrazy andělů, k životopisu a mučnické smrti svatců těch se odnášejících. Práci tu k úplné spokojenosti vykonaly známé dovedné ruce p. Jana Nováka, řezbáře a p. Ant. Ontla, pozlacovala z Kutné Hory. Obrazy andělů maloval p. Vysekal, též z Hory Kutné. Náklad celku 1064 K. — Před samou bisk. gener. visitací provedena též oprava dosti sešlého varhan dovednou rukou p. Holuba od firmy „Tůček“ v Kutné Hoře, kteráto oprava s náterem varhan — v souladu barev oltářních — vyžadovala obnos 170 korun. Zábradlí chóru zdobí tři velmi pěkné, velké, v rámech znovu pozlacených obrazy sv. Aloise, sv. Anny a sv. Kateřiny. — K návštěvě Jeho Bisk. Milosti na dobu 8 a 9. dubna pořízena též nová, slohově vkusná stolice pontifikální se dvěma malými stoličkami, všechny bordó plyšem potažené. Dílem зробil, dílem obstaral p. Jan Novák z Kutné Hory za 120 korun. — Když takto celek vnitřku chrámu Svato-Prokopského obnoven, zařizena též obnova chrámu Ducha sv.: duši to přifateční obnovou sv. missie, jež započata promluvou o účelnosti obnovy sv. missie před slavností Vzkříšení v sobotu Bílou a zakončena slavností Dušičkovou v sobotu ráno před nedělí Bílou. — Jako sv. missie před 2 roky, tak obnova její letos prováděna hojným Božím požehnáním. Konána opět důstojnými pány redemptoristy z Prahy a sice: dpp.: P. Fr. Blatákem, P. Janem Hradilákem a P. Tomášem Zapletalem; ti svými krásnými promluvami, od srdce k srdci jdoucími, získali srdce všech, kteří na svátém díle jejich horlivě podíl brali a v jejich ardech v trvalé a velmi milé vzpomínce zůstanou. Jako přede dvěma roky sv. missie, tak i letos konána její obnova dvojmo: ve farním chrámu Páně v Žitčelici a ve filiálním kostele v Rasochách, kam denně jeden dp. misionář, vždy střídavě, s místním vp. kaplanem dojížděl. Tam se denně též kázalo, spovídalo, Tělo Páně podávalo. Té milé příležitosti, poskytnuté horlivým duchovním správcem Fr. Vinteron, věčně i hojně přifateční ku spáse duše své používali; ku sv. svátostem přistoupilo v těchto tak krásných a tak rychle uplynulých dnech 2470 přifateců. Důstojným pádním misionářům s vřelým ardem ještě jednou díky vzdáváme volajíce: Zaplať Vám to Pán Bůh sám, co jste s pomocí Boží sv. missie i její letos obnovou pro spásu tak mnohých duší a k dobru celé farnosti naší vykonali! — S potěšením možno zaznamenati i letos, že vědcové čtyř našich obecných škol přijali též při obnově sv. missie sv. svátosti, davše tak opět krásný příklad ostatnímu lidu. Líbí se to proto, že pásové títo nic nedbali toho, že přede dvěma roky, po sv. misii, dostalo se jim od předáka Bude Novobydžovské „kárné dárky“ za to, že se za své katolické vnitřní přesvědčení skutkem nevyšdali. Ohradili se ovšem tehda, a to všim právem, proti té tyranii vnitřní svobody — ale veleslavné předsednictví Bude ráčilo tehdaž opětným dopisem s drzostí neslychanou „dárku svou zděrazniti a při ní setrvati!“ Takhle se dne v řadách inteligence tyranisuje... Svobody kdo hoděn, svobodu zná váditi každou!

Z Nev. Bydžova. (Dokonč.) Tyž den odpoledne zavítal nejdůstojnější arcipastýř c. k. reálné a vyšší gymnasia a byl u vchodu uvítán veškerým velect. sborem profesorským i ředitelstvem

Kapitola o povéstném profesorovi Chyském, čili proměna Sokola v Rychnově n. K. Přinesli jsme již zprávu, jak nedávno proti vůli zem. školní rady sem dosazený profesor Chyský napjal všechny páky, aby změnil výbor Sokola a dostati pak tam mohl za členy své pokrevence řidy. Poprvé se mu to nepodařilo; byl za spravedlivého rozhodnutí zakřiknut, ačť ve slosti nazval spravedlivou obranu „klukovinou“, takže před výpraskem zasbírání ho jen paní jeho, která do půlnoci dlela se navštěvuje v intimních přátel, israelity F. Měsícem však neděle dne 21. dubna se mu to podařilo. Velkým jeho pomocníkem byl šedivý učitel R., jehož pokrokovou a narmavující činnost sdejší divadelní spolek „Tyl“ odměnil vyloučením. Pak získal si prof. Chyský čtete mladíky, z nichž uvádíme jednoho bývalého studenta, nyní člověka bez zaměstnání, šlapajícího pouze sedlou dlažbu rychnovskou; jenž dává se živit mathou svou a rozmaží dle všeho počet lidí, kteří budou rodnému svému městu na obtíž. Chlapec tento a jemu podobní bojovali za záady prof. Chyského. Je třeba také uvéstí šabankrotlého hostinského a nedávno řezníka, jenž se na tu valnou hromadu pořádně obul a posilil. Pomocí takových lidí, když několik zaslančejších členů raněji se ochvěu uteklo, jesto nechtěti dále se rozšilovati počínáním umravěných mladých, svitlání profesor Chyský; a od toho času mohou býti přijímáni do rychnovského Sokola i židé. — Fagere a Tyril! Neobrátili jste se v hrob? A

Ještě něco o professoru Chyském.
Píše se nám ze strany otců studujících v Rychnově
v. Kn.: Nemůže nám otcům studujících býti lho-
stejnko, kdo učí naše děti. Vždyť je to naše naděje,
je to opora našeho stáří a mnohý v nich máme
uložený kapitálek, třeba, možnou práci vydělaných
haléřů. Jest dosti všelijakých lákadel, která hledí
naše děti svést na sceti; a dost nám to dá sta-
rosti, abychom syny své od těchto svůdností uchrá-
nili. Ale když samotný učitel, professor, má být
takový, že se strachem a syny své k němu posílá
musíme? Slyšáme, jak věstrauně činným jest p.
prof Chyský, jak volá k sobě studenty, je poučuje,
časopisy, noviny jim půjčuje, divadlo v Podhořanu
kritikuje, „Sokol“ zdejší obrátil vzbura nohama,
studenty i v náboženství „poučuje“, schůze zvlášť
socialistické navštěvuje, v bytě svém pořádá schůze
a porady israelých pomocníků. Ale naši studenti
nám vypravují, jak jim p. professor ulehčuje učení,
jak si mohou při vyučování mluvit, jak jim uka-
zuje obrázkové knihy, ano i pohledy a proto že
ho mají rádi. A našich studentech, kteří mají
tohoto p. professora, pozorujeme od lonska nápad-
nou změnu. To vše nám otcům nemůže zdati
lhostejno. To bychom se pěkně poděkovali, aby
nám tak synové, až dostanou jiného prof dějepisu,
propadli, a zvlášť při maturitě. My také na školy
platíme, třeba to jsou školy státní. A jest nám
divno, že to všechno tomu p. profesorovi projde!
Již několikrát o něm psala „Obnova“, „Posel
z Podboří“, ano až z Rakovníka sem poslali o něm
dopis. Je a veřejněn v časopise, jenž se jmenuje
„Krákovec.“ Což to všechno není známo ředitelství
gymnasia? A tento professor Chyský nám „pře-
pracováva“ mládež, způsobuje spory ve městě, a
a slyšeli jsme, že i ve sboru professorském. Proto
se ještě jednou my otevře-poplatníci ptáme: Jest
to známo ředitelství a c. k. zemská škola radě?
Kdyby déle to tak mělo jíti, museli bychom si
pomoci sami. Před lety zde působil zdejší redák
professor V., muž ryzí povahy, čestný; a že byl
nadsněným a činným vlastencem, postaral se teh-
dejší zdejší okr. hejtman, že zemská škola rada
dotyčného professora od nás přesadila jinam. Snad
tedy ještě najdeme prostředek, abychom zbavili
své děti semitského vlivu. — Více otců studujících.

Z Čáslavě. Kandidatura dra Pacáka byla konečně oficiálně ohlášena. Schůze voličské však dosud oznámeny nejsou. Obmezí se asi na nejmenší míru, neboť osoba J. Excellenze jest všem dobře známa. Minule bylo oznámeno, že proti p. A. Mölkrovi má býti postaven kandidát jiný ze strany národně-sociální. Měl to býti p. O. Havel, býv. učitel a nyní úředník soukromý. Ale na schůzi strany byl přinucen kandidaturu odvolati. Pro p. Měra jest i část našeho stvornostnictva, které už dávno není spokojeno se stranou svobodomyšlenou, ne tak pro otázky programové jako spíše z ohledů čistě místních. Mimo to budou pro něho agitovati asi také členové jednoty sokolské, protože jest vynikajícím činovníkem v župě sokolské. Jak se situace změní do voleb, to nelze říci, bude to záležeti na politickém klubu svobodomyšleném. — Městu dostává se "pět lepšího vzhledu v jedné části dovedené zanedbávané — a podměstského rybníka. Zbudované nábreží v roce minulém proměněno jest ve vkusný parket, který lemovan bude chodníkem a telezným zábradlím. Bylo by záhodno, kdyby nyní vjezd Žitkovou branou byl úplně uzavřen povozům. Byl sice otevřen jenom pro povozy lehčí, ale nestídka je viděti je tohoto zákasu jest pravděpodobné. — Přelouč.

Voličské schůze Dra Reyla v Holicích a v Týništi. V neděli dne 21. dubna představitel se p. Dr. Reyl svým voličům odpovědne v Holicích a večer v Týništi. Schůze v Holicích byla prvou veřejnou schůzí katolické strany, která dosud byla nucena s obavami před násilným rozbitím odbývat schůze pouze důvěrné. V čerstvé paměti je ještě podzimní přerušení katolické schůze poplachem poárární. Dle předchozích událostí mohly se očekávatí též nepokoje ve schůzi voličské p. Dr. Reyla, ač přivřecí sociálně demokratické strany obdrželi od vrchního vedení strany pokyn, aby schůze se neúčastnili. Proč asi? Abstinence sociálních demokratů dávala tušiti, že polemika a repliky nepovedou se ve znamení sociálního zaostrění, ale bylo lze očekávatí, že bude sveden boj o kulturní názory, neboť se dostavil do schůze velmi značný počet učitelů, kteří činili si během řeči p. kandidáta hojně zápisky. Ježto ve voličstvu holicském je značné procento zemědělců, věnoval p. kandidát zvláštní pozornost agrárnímu programu katolické strany a k vůli přítomným živnostníkům vložil též živnostenský program. Řeč plně 2 hodiny trvajíc byla vyléchnuta za naprostého klidu, přerušena bývala jen souhlasnými projevy a vyzněla bouřlivým potleskem. Když předseda schůze p. Kašpar vyzval přítomné ku replice aneb dotazům, nežádal nikdo o slovo a když jeden z přítomných učitelů byl soudruhů vyřváván ku projevu, vyjádřil se lakonicky: „Nemám přibýti k polemice.“ Mladočeská a pokroková honorace místní nebyla valně zastoupena, za to stavy střední velmi četné se účastnily. Průběh schůze lze nazvatí velmi zdařilým. — Téhož dne večer pořádal p. Dr. Reyl voličskou schůzi v Týništi, kdež v prostorném sále sešli se přívrženci všech politických směrů ve značném počtu. Různost názorů politických působila na počátku schůze neznáz při volbě předsednictva, takže po několikerém bezvýsledném hlasování prohlásil p. kandidát, že dle zákona bude si schůzi říditi sám a jmenoval si pp. Tpylta a Hlavatého za pořadatele. Po tomto formálním opatření prošla schůze až do konce zcela hladce a vyzněla v souhlasném projevu s vývody p. řečníkovými. Když bylo navrženo hlasování o přijetí kandidatury p. Dra Reyla, požádal p. kandidát, aby od tohoto návrhu bylo upuštěno, protože je bezvýznamnou ceremonií, a žádal, aby každý mu raději dne 14. května hlasovacím lístkem důvěru projevil. Kandidátní řeč p. Dra Reyla svým věcným obsahem a uhlazenou formou učinila patrný dojem i na přívržence druhých stran, čehož dokladem jest ta okolnost, že se nikdo neodvážil ani k polemice. Nepopíratelný úspěch p. Dra Reyla snaží se dopisovatel „Osvěty lidu“ oslabiti směšnou výpravou, že Dr. Reyl „přednášel program Dra Drtiny.“ Není pochyby, že prof. Dr. Drtina posle „Osvěty lidu“ opravu toho nezapomnělo tvrzení, které by mohlo pokrokovému kandidátu v očích pravovýchýř pokrokatů ublížiti. Dr. Reyl začal konati voličské schůze v některých městech již před p. prof. Drtinou a projevoval s výrazným spůsobem politické názory své strany bez ohleda na programy druhých stran. Kdo jenom trochu má normální chápavost, musí poznati zásadní rozdíl v politickém i kulturním stanovisku přednesené řeči a nemůže se nad naivní politickou agitací „pokrokových“ lidí, kteří chtějí světu namluviti, že si v Čechách všudek moudrost na věky zpačtovali. Právě veřejné schůze, konané katolickou stranou, dokazují, že ti nenávidění „klerikalové“ jsou proto urádcováni, že by privilegovaným velikašům mohli na reputaci škoditi. Nemůže-li se nespáti, že pokrokovému velikašovi se nevyrovnají, tedy se napíše, že ho koprají. Jen se divíme, že publikum týništské, které se prý chovalo „studené“, uče vlastně dosud měli patent „klerikalové“, nepoznalo v řeči Dra Reyla kopii p. Drtiny, při jehož řeči sám mohl prý se bouřkou souhlasu rovná sešypati. Což se nedostavila předešlá obstaranost klaka? Ostatně mohl se v forent „Osv. l.“ septati na úsudek p. učitele Kolačka, jenž p. Dra Reyl

lovi před svědky k úspěchu kandidátní řeči gratuloval, poukázav přitom na své pokrokové stanovisko. Nechtě, pánové, malichernosti, které při voličských schůzích nejsou na místě a referujte dle pravdy.

Ze Skutče. Vldp. děkan Št. Dvořák konal organizační a voličské schůze: dne 25. března v Lašanech, 7. dubna ve Žďarci, 14. dubna na Lhotě, 21. dubna společně s kandidátem p. Krejsem v Janoslavicích. Vše bylo účastností katol. lidu bojně. Lid se probouzí k politické činnosti. Budeme čile pokračovati.

Z Markvartě v Jičíně. (Boutlivá schůze.) Na neděli 21. t. m. svolal u nás soc. demokrat Hofman z Jičína schůzi voličů. Než naši rolníci, účastníci se právě pobíhali, se sešli, svolili si socialisté předsednictvo ze svého středu. K promecení řeči p. Hofmana činil p. farář Dr. Mikolášek mnohé námítky. Vytěl demokratům spojení s nepřáteli národa, s Němci a Židy; uvedl případ Skaretův ve Vídni (na který p. Hof. vůbec odpovéděti nemohl); vytěl jejich nevlastenectví, ještě se stekali státního práva českého, při čemž na znamení souhlasu s vývody p. faráře strhl se velký applaus sálem. Předseda schůze, již tak podrážděný, dal se při řeči dalšího řečníka p. Vovsa strhnouti rozčileností tak, že téměř vzal slovo, když počal demokratům čísti dlouhé levity. Za velkého protestu proti této „svobodě“ demokraté skončil předseda rychle schůzi, a honem se ubírali o čísto dál — v přesvědčení, že v Markvartěch a okolí jim přeci nekvete.

Z Kutnohorska. Volební schůze rozvířily nás okres, jak dosud nebývalo. I vesničky, na které dříve sotva kdo vzpomínal, jsou nyní povítány kandidáty poslancev neb aspoň jich koreši a občanstvo se octnulo v tuhém volebním zápalu. Nejméně jest strana agrární, která kandiduje p. Švejk, statkáře ze Sv. Kateřiny, jenž už dříve se acházel o mandát. Vedle této strany horlivě se přičinuje strana sociálně-demokratická, jejíž hesla nacházejí dosti značného ohlasu v řadách dělnictva zemědělského. Důvěrníky strany mladočeské nabídnut byl v poslední době mandát našemu dosavadnímu zástupci J. Ex. p. Dr. Pacákovi, který ho také přijal. Přitom přišlo však k pamětné scéně. Objevilo se, že přátelé Dra Pacáka pracovali vlastně proti němu a že za vše, co pro ně učinil, odváděli se mu málo rytířsky. Dalo se to ovšem očekávat, neboť byli jsme svědky již před lety něčeho podobného při mužík dříve zesnulém, kterému se strana svobodomyšlná srovná tak odměnila za jeho služby a snad odměnila tčmítě osobami. Boj octnul se tím ovšem v plném ostří a bude zajímavé, jak se strany srazí při volebních urnách. V našem okrese nebude to ani pro programy, jako pro starou už nesympatii, kterou chovají proti sobě obce v podobě a obce v kraji. Strana katolického lidu vlastního kandidáta nestaví, zachovávajíc své hlasy pro toho, kdo bude vhodnější a kdo ve přitíhne známých požadavků také bude přistupnější. Pan Švejk dal odpověď vyhýbavou, jako vůbec kandidáti agrární dávají, nechtějce si rozlišit buď ocet s voliči neb s ústředním vedením. Jest otázka, který mandát ponechá si Dr. Pacák, bude-li zvolen v obou skupinách: měst a venkova. Přimlouvali bychom se, aby přabeno bylo na, aby si ponechal zastoupení v naší skupině volební, na venkově; vykonal pro nás mnoho, toho mu upříti nelze a čeká tu tolik ještě práce a jest potřebí provésti ještě tolik myšlenek, že tak rutinovaný a vlivný politik byl by nám k prospěchu otčivdnému. To měli by důvěrníci jeho uvážiti a také v tom směru na něho působiti.

Z Čáslavsku. Přibližující se dny voleb rozpoutávají agitaci silou dosud nevidanou. Jsou to zvláště strany agrární a sociálně demokratická, které pořádají vždy několik schůzí každou neděli, aby spojenými silami vrhaly se proti straně katolického lidu, třeba mezi sebou zásadně se rozcházejí ba i potíraly. V posledních dnech přibude k nim i strana mladočeská, která již také důvěrníky představila svého kandidáta JUDr. O. Havelku z Hrá. Vinohrad a těší se dle úvahy „Pravdy“, že stane se jazyčkem na váse, až bude se rozhodovati o konečnou volbu. Neboť, že na poprvé vyjde jeden poslanec vítězný, tomu znatole poměrně ze žádné strany nevěří. Kam ovšem se ten jazyček přikloní, to už nyní můžeme jasně viděti, je-li totiž svobodomyšlný orgán skutečným mluvčím našeho čáslavského volebního okrese. Když nalézá milosti před očima jeho i kandidát sociálně-demokratický, netku-li agrární, a toliko pouští se do kandidáta národně-sociálního ne sice pro program národně sociální, ale pro samou jeho osobu, pak šla by při užší volbě asi proti straně katolického lidu strana agrární se stranou mladočeskou, sociálně národní a sociálně demokratickou ruku v ruce. Musí to býti jenom pobídkou důvěrníků strany katolického lidu, má-li kandidát její svlést, aby zvláště v posledních dnech napjala všechny svou energii. Přemnozí doufají, snajíce vřelostí zvláště nové přibylých voličů, že usilovnou činností v posledních dnech dosáhnou snad výsledků, kterých by teď nikdo neočekával. Pozdinnost a snad i doufání nebyla by tedy a katolické organizace pranic na místě. Jest sice pravda, že i kdyby hostiel stran protikatolických kandidát

ně nevyšel vítězný, naše strana stratiťi nemůže ničeho, protože jest to prvý volební boj, který podstupuje, a že vřelky vítězí, ještě vnesla do širokých vrstev kvas, který tak snadno již se vypuditi nedá a s nímž musí každý počítati jako s mohutným činitelem, který v budoucnosti vzroste; ale přece jenom skládáťi ruce v klín bylo by lehkomyslné a nebezpečné. Vyhrádek, sotis, novinářských výpadů netřeba se báti, neboť tomu dase nenajdeme, kdo srovna netancuje podle písňaly strany, která buď vládně nebo chce vládnout. Kandidát strany katolické vyrovná se úplně kandidátustrany agrární. Jest rolníkem jako on, zastává veřejné funkce svěťené mu důvěrou občanstva v stejné míře jako on. A není-li snad členem akademie národohospodářské, pak kandidáta strany agrární nepřivedla do ní tak rázem u něho se objeví pokrokovost, ale jeho bývalý konservatismus, jeho bývalé přislušenství ku straně staročeské. Ostatně z válné strany i tvrzeno jest, že kandidát agrární strany jenom na dlouhé nucený přijal kandidaturu, když strana ta nemohla vhodného kandidáta nalézt a že vyhradil si, že bře to stejně jen asi na 2—3 léta. Co je pro voliče tedy výhodnější, poznajíťi sajisté sami.

Ze Zhořelova v Čáslavě. I na nás už došlo! Byli jsme sice dosud poslední v čáslavském okrese a kdykoliv jsme něco chtěli, nemohli jsme toho dosáti ani prosbami ani výčitkami, ale teď jsme vzácní. Najednou si na nás vzpomněla Čáslav — ovšem zatím jenom sociálně demokratická — a vzpomněl si okres svým kandidátem agrárním. Nechce se ale oběma dařiti. Patrně, že tu neroste v našich lesích ani laskavec pro stranu sociálně demokratickou ani pro stranu agrární, zvláště ne při tom kandidátu, kterého nám nabízí — při kandidátu evangelíku. My jejich lásku katolíci občané známe dobře a víme, jak dovedou pracovat pro naše blaho. Bylo mu to také řečeno přímo při jedné schůzi v blízké osadě, že naši katolíci voličové budou si voliti zase jen katolického kandidáta, protozajíce tak heslo, kterému nás učí naši evangeličtí spoleobčané stále: Svůj k svému! Doufáme, že totéž heslo povědí i kandidáta strany svobodomyšlné, kterýťi v sousedství svého rodiště chce svoláviťi schůzi.

Ze Zhořelce. V neděli dne 14. dubna konána byla důvěrná schůze katolické strany, k níž dostavilo se přes 200 voličů všech kategorií. V promyšlené řeči načrtl dp. Semerád, kaplan z Čáslavě, program strany katolického lidu a promluvil o potřebě katolické organizace. Řeč jeho sledována byla projevy četného souhlasu; svolení také důvěrníci. Jest to tím cennější, že před tím konána byla schůze kandidáta strany agrární, s níž mnozí voličové přišli i do schůze katolické a projevívali svůj souhlas se zásadami programu katolického, sledujícíce posorně a se souhlasem odpovědi katolického řečníka, jimiž zodpověděl dotazy přítomného agrárníka, proč se zakládá strana katol. zemědělců a zdať jsou kněží Dr. Zahradník, Kroiher a Vacek pravověrní či nic. Že z jistých stran na schůzi nebylo pohlíženo přátelsky a že se to svolavatelům asi co nejdříve v okresním časopise se dostane náležitých levit, to je jistě nepřekvapí ani neodstraší.

Zajímavá schůze agrárníků v Bělém Podolí. Dne 21. dubna mnoho velkopanských kočárů agrárních vyklopilo nám sem do voličské schůze několik semanů s p. kandidátem exkatolikem Havelkou z Ronova v čele, aby ale pili zde svou potřeškanou reputaci a zastřeli zde pořádku v žehušicích táhož odpoledne od mladočechů utrženou aspoň stkvoucím vítězstvím nad katolíky. K tomu olli přivezli s sebou ne cepy, ale srovna hotovou agrární mlátičku z Vlnat. Pan kand. Havelka, upozorněn byv ihned svými druhy na přítomnost p. administrátora ze Zbislavi Edv. Wagnera a věťinu věrných katolíků, kteří z celé farnosti zbislavské k vítání „své vřelosti“ se s radostí sešli, začal klidně sváťet politické oblii do agrárních stodol cestou necestou a dovolil si zajet také někdy „čehý“ přes pole církevní. Dělníci a živnostníci museli pomáhat nakládat a skládat, ale svaťinu jim nedal, bez diškrece je zas propustil a tak všem spravedlivě naměřil, že nemohli si záviděti, ale s ním spokojeni nebyli. Když všecko bylo svedeno, a program pod střechou, upozorňoval, že dpp.: Vacek, Zahradník a Kroiher mu jako dovolují přes církevní pole si cestu skráťiti a čelí to i černo na bílém od dp. Zahradníka. — Nastala doba mlácení. Dělníci a živnostníci zadarmo pomáhat nechtěli, katolíci se slobili, že jim jezdil přes pole, tedy jíměho nezbyvalo, než aby jim vymlátil p. administrátor. A udělal to zadarmo, ale vzal si na to katolickou mlátičku. Vymlátil jim všecko, i to, co pohrabovali, takže z celé té drody zbyla jim ve stodole pouhá sláma. To je sarazilo a zbledli. „Co teď má říci avěť, že v Bíl. Podolí nic nevymlátil?“ I uvedena v pohyb mlátička z Vlnat, a protože nebylo již co mláťiti, byli tam básní katolíci po hlavě. Avšak ukázalo se, že hlavy jejich jsou tvrdší než zuby mlátičky. Zarážela si všecky a měla holými dásněmi, tak jako když rosičkový dánek vyběhne z obory, parohy si zuráťi a pak holou hlavou do skály Petrovy trká. Mlácení doprovázeno bylo voláním slávy p. Frant. Šabatovi, rolníku ve Vrbici, našemu katol. kandidátu a jeho doporučením, poněvadž je k dělnictvu i živnostnictvu spravedlivým a rozhodným

katolíkem, a všichni umínili si jíti k němu 14. května do práce. A tak mají agrárníci daleko šroko kolem Zbislavi vymlácano. Předsedou a místopředsedou na schůzi svolení byli pp.: Jan Uhlíř, rolník z B. Podolí a Fr. Doležal, rolník z Podhořan, oba příslušníci strany národně-katolické. Zapisovatelem byl mladočech. Smích budilo, že jistý agrárník z Vlnat po přečtení úryvku pastýřského listu, kdež doporučováno věřícím voliti muže čestné, svědomité, obětavé a p., aby byla volba naše dobrá, pravil: „Zdať nejsou tato slova biskupská přímo adresována na našeho kand. p. Havelku?“ Ke konci budil podotkanou, že kand. p. Havelka ve své řeči dosnal, že kloniti se bude k zásadám liberálním a pak ve svém doslovu, po vymlácení, motal se v tom náboženství tak opatrně a chytře, že si s tobo nikdo více nevybral, jen to, že pan Havelka nechce být před volbami považován srovna za zapřisáhlého nepřítel náboženství. Mohl ho i masat na chleba a jednu větu by mohl uitiťi těť kněží při kázání. Pak odsoudiv politickou činnost mladých katol. kněží za našich dnů, dovolával se k docilení kontrasta dávno zesnulých pp. farářů Brankovského a Chotusice a vikáře Vomáčky ze Zhořelce. To prý dělají jen ti mladí. Ani vám, páni agrárníci, nemusíme volat: „Na shledanou!“

Z Olešnice v N. Měste v M. V sobotu dne 20. dubna večer konala se v našem městě v hostinci p. Ig. Černého voličská schůze. Sál stěží jen pojal kol 400 voličů, kteří záhy se dostavili. Schůzi zahájil o 8. hod. vldp. Šeb. Weber; pozdraviv srdečně shromážděné a představitel přítomné pány, navrhl za předsedu p. Ferd. Schwanze. Nato v řeči se poldrně hodiny trvajících rosvinnl kandidát vldp. V. Hlavsa program své strany. Vylíčil, proč zde vlastně jako kandidát poslancev stojí. Poukázal skromně na velikou, obětavou svoji práci, již jako prostý farář vykonal ve prospěch chudého okrese rokytaického — dráha rokytaicko-vamberecká jest trvalým pomůlkem jeho neúmorňých snah — a jak ze srdce k srdci vroucně mluvil, to dosvědčují vsorné tiche při jeho přednášce, jen aby ani slůvko nikomu neušlo; dojemně líčil bídý, kteréž očtým byl svědkem, a opět nadšený souhlas s jeho vývody. Nadšeným appelem na přítomné, by volili dle rozumu i srdce, skončil svoji valetnou řeč, jež odměněna byla hluchým voláním „Bravo“ a dlouho-trvajícím potleskem. Velmi pěkný dojem působilo, když po té k slova se přihlásil zdejší protý rolník p. J. Woť, který v krátké, prosté, ale přece jen boucně stylisované řeči ukázal na důležitost náboženské výchovy ve škole, vzpomněl na doby svého mládí a čas přítomný. Kandidatura vldp. vikáře jednomyslně přijata. — Ze schůze tato se opravdu tak aktivně zúčastila, e to nesporně má největší zásluha zdejší horlivý duchovní správce vldp. Šeb. Weber, který nedávno při všech příležitostech probouzel, vysvětloval, poučoval, nedbaje při tom ni svého klidu ni výstřah, ba hrozeb zdejší „vládnoucí strany v obci“, jež už dříve o své újmě jménem celé obce sarážila mandát agrárníku p. Ansoorgeovi z Broumova, jenž ovšem velmi laskavě a licheotivě pádním vaťe vyděl s „volnou školou“, jako i ujistiťim podpory v boji proti „klerikalismu.“ Impozantní účast mužůvoličů na schůzi v Černých dokázala, že Olešníci jsou dobří katolíci, kteří už přece dovedou rozeznati poctivě míněné slovo pravdy od pozlátkových, uhlasených bublin alibů a fraň.

Z Chotěboře. Dne 21. dubna odpoledne byla u nás voličská schůze, na níž představili se dr. Kramář a ředitel hospodářské školy v Humpolci p. Slabý. Po dr. Kramářovi mluvil p. ředitel Slabý za stranu národně-sociální, státoprávní a radikálně-pokrokovou. Žádal postupu radikálního a politiky rušivé tvrdě, že české politiky ve Vídni dělají nelze. Po té projevil názory své p. Jakubíčka, redaktor a stoupenec strany národně-sociální. Dr. Kramář vývody svých odpůrců roze-poval tak, že ohlupy litaly do všech koutů. Těže na ně také dolehl semaký poslanec dr. Šabrt z Nám. Brodu. Na nás povídání národních sociálů činilo dojem jediný: Dre Kramáři, přeháňá nám, odesdai a my si sedneme na tvé místo. Proto dávody jejich, beze všeho věcného oprávnění, vreholily v požadavku, že školem volby jest, aby dr. Kramář byl uvolán. Jako odpověď tomuto přání rozlehl se sálem upřímný smích.

Z Chotěbořska. V Uhelné Přibrami dne 21. dubna měl schůzi voličskou kandidát strany mladočeské dr. Malinský. Vložil program svůj a kritisoval strany, které na venkově ucházejí se o důvěru voličstva. Pan kandidát dobrovolně a nikým nevybídnut dal záruky ohledně tří požadavků katolických. Debaty zúčastnil se za stranu agrární p. Bárta z Proseče a za stranu katolickou starosta z Uhelné Přibrami p. Vaněk a rolník Voldán. Pan farář Vlček ohradil se proti útokům, které na něho soustavně jsou podnikány od mladočechů na okrese chotěbořském a od pokrokatů, kteří své pomluvy ukládají v „Osvěťe lidu“. Pan farář poukázal, že takovými věcmi neuvřít se politická výchova lidu a nepodporuje se zájem pro pravdu a slušnost, při čemž vyalovil uspokojení, že takové nekalé sbraně nejsou vynalézány od prostého lidu, nýbrž od těch, kteří domnívají se, že jsou vzdělanci. Bouře potlesku velkého shromáždění ukázala, že lid tyto útoky odsuzuje. Schůze minula klidně.

Schůze voličů ve Strážově. Zde promluvil kandidát na 21. dubna p. Jos. Netolický, živnostník z Chlumce n. C. Vyložil, jak vláda náš národ skrácuje; sliboval živnostníkům i malorolníkům. Školu chce mít volnou od „byrokratismu a klerikalismu“, učitel at není vázán rozvrhovým pořádkem. U strany socialistické musí jít všecko přesně dle komandy, ve škole by se pořádek neměl zachovávat! Náboženství má prý se vyučovat pouze jenom v kostele. Jeho strana si prý vysocí váží sňatku manželského, ale chce mít reformu. Schůze ukončena krátce. Pan Netolický může říci: „Přišel jsem, mluvil jsem, teď má htmela jako ten mrak vichrem hnáný ve výši, na něj každý se dívá — a za chvíli všecko utichne.“ P. Netolický by neprováděl vůli ptevážné většiny svých voličů. Nazývají katolíky černou internacionálou jest nejvš nepravdivé.

Různé zprávy.

Dr. Al. Jiráek, probošt jindřichohradecký, zemřel dne 21. t. m. Zesnulý hodnostář měl v katol. životě spolkovém značné jméno, i jako spisovatel český. R. i p.

Kněžstvo a germanizace poznámkových Poláků. Pronásledování Poláků v Poznani neustává. Nyní odsouzen byl probošt Hertmanowski na tři měsíce na poutnost, poněvadž v kázání vyvěstoval Polákům, že mají trvati na tom, aby náboženství nebylo polským dětem německy přednášeno a děti že se mají modlit polsky. Němci náboženství v německé řeči, raději at prý němečtí učitelové je nevyučují. Obžalovaný hrůs doznal před soudem, že jest jeho povinností jako kněze potírati slo, které hrozí jeho farníkům. „Jsem již 25 let knězem“, pravil, „prodávám jsem kulturní boj za Bismarka, 15 let byl jsem pronásledován... Císař jen svou povinnost nejvyšší a proto by mne knal měl pochváliti, a neměl bych státi před soudem. Přiznávám se ke všemu.“ Když veřejný žalobce mu připomenul, že přece ví, že není dovoleno opřít se zákonu, odpověděl: „Vím, ale škola rovněž jednala proti právu, neboť děti v nižších třídách mají nabývatí náboženství v polské řeči, ale odí se v německé. Německy špatně rozumějí a špatně budou rozuměti.“ Veřejný žalobce pravil ještě, že obžalovaný jest první, který mezi 90 dosavadními případy se ke všemu ptušal. — Již mnoho polských kněží v Poznani pronásledováno v posledních letech pro neochotnou vlasteneckou obranu.

Znamení doby. Dle bráně „Hlasu“ ubíral se minulou neděli P. Němec v Rychnově na Moravě k nemocnému, při čemž byl s nezadání přepaden několika výrostky, již anasili se mu vyrýt ti s rukou barou a Nojav. Svátosti a jali se mu trhati dnt a těla. Na pokřik kněze přichvátil jistý rychvaldecký občan, načež výrostci — uprchli. Čím dál, tím hůře!

Veřejné projednávání trestních záležitostí. Ministr spravedlnosti výnosem svým dne 18. t. m. vydaným vytýká, že v posledních dobách mnozí předsedové soudů při veřejném jednání ohrovali se vůči stranám, žalovanému i svědkům tak, že pronášeli vtipy, nepatřičné glosy a posměšky, ba mnohdy i výsměch si dělali s obžalovaného, anebo vůči němu mluvili tak, jako by mu trestal čin, s něhož byl žalován, již byl přímou dokázán. Ministr vytýká, že jednání taková poškozují neustrannost a vážnost soudů, a poukazuje k tomu, že žádný člen soudu nesmí nikdy projevovali nějakou předpojatost aneb jakoby již s hotovým míněním do soudní síně vkročil, a mají soudy vedeny býti tak, by sloužily vážné spravedlnosti a varovaly se senence a divadelního provádění. Zvláště poukazuje ministr na to, že s neobyčejnou péčí má býti ověřováno, aby zbytečně přetřásány byly záležitosti soukromého a rodinného života a že soudcové nemají dopouštěti se ani kritik ani posuzování názorů svědka neb obžalovaného, které nezbytně ku přeličení nepřátli a že zejména nemají pronášeny býti soukromé nářory předsedovy o ústáckých ap lečenských, mravnostních, náboženských a podobných, jelikož to musí býti nářory právě bezvadné, avšak jsou spůsobilé, vzbuditi buď nelibost a anebo závisti v nepravé cestě. — Výnos tento je včas a velmi důležitý.

Výrostek obyvatelstva za posledních 10 letů byl nejvšší průměrně ve Spojených státech severoamerických a sice 21 procenta, celkem 1.317.000; v Rumunsku 19 proc. (98.000), v Bulharsku 18 proc. (88.000), v Portugalsku 16 proc. (70.000), v Srbsku rovněž 15 proc. (83.000), v Německu 14 proc. (894.000), v Dánsku 13 proc. (88.000), ve Švýcarsku 13 proc. (87.000), v Anglii 13 proc. (896.000), v Nizozemsku 13 proc. (84.000), v Norsku 13 proc. (88.000), v Řecku 1 proc. (32.000), v Uhrách 1 proc. (179.000), v Rusku 1 proc. (1.000.000), v Turecku 1 proc. (68.000), v Rakousku 1 proc. (328.000), v Belgii 09 proc. (88.000), v Itálii 09 proc. (382.000), ve Švédsku 07 proc. (88.000), ve Španělsku 04 proc. (11.000), ve Francii 03 proc. (66.000 obyvatel) — Francie, jak vidno, vykazuje přírůstek nejmenší!

Videň štítí bude v polovici roku 1907 — dle výpočtu vídeňské statistické kanceláře — 3 miliony obyvatel.

Prospěch s květinářství stoupá v Americe ročně do set milionů. Dle nejnovějších dat vydají obyvatelé Spoj. států severoamer. každého roku na květiny 400.000.000 korun. Pěstitelé květin jest nyní v Sever. Americe na 30.000. Obyvatelé měst Newportu, Cincinnati a St. Louisa zaplatí za květiny každoročně 4 miliony korun; v Bostoně, Chicagu, Filadelfii a Pittsbuurgu tráfí se ročně na květiny 8 mil. K. Pěstitelé, nabobující květinové árby v New Yorku, samostatnávají přes 1000 kuů; za dopravu květin s farem zaplatí ročně přes 300.000 K. Cína za květiny stoupá někdy třásné; na př. o vánočních prodává se jedna pěkná růže na 12—16 K. Průměrná cena za kytici bývá mezi 180—200 K; za pěknou svatební kytici pl tivá se také od 4000 K.

Úspěšní dělníci. V Indii semřel před časem jakýsi Jan Hoffman, rodák z okolí Blknova na Moravě, syn sibiřáků. Sloužil u 7. pluku dragounů, od něhož r. 1849 sěhl. A najednou se ocitá v Indii, kde zanechal moravským příbuzným 79 milionů K.

Umělý mramor. Výroba umělého mramoru velice se zdokonalila v poslední době. Vyrábí se z prášku ledkového, mramorového, s křihou a gypsu, s čehož je těsto, které, když stvrdne, vypadá jako přirozený mramor. Mramor prodává se v plitnách a je tak skvostný, že ho nelze rozeznati od pravého.

(Zasláno.)

Po divadelním představení dne 13. dubna t. r., pořádaném výborem dam ve prospěch „Obecné kuchyně“, byly jsme „Ratiborem“ a „Osvětou Lidu“ nešetrně napadeny. Řádky plny záští a neváživosti byly psány tak nepokrytě, že na první pohled prozradily, kým byly listům diktovány. Nejsem nijak sčastněná na sporn, jazy měl ochotnická jednota „Kliopera“ a bývalým svým regisseurem p. Paulem, tím méně jednalo se nám o nějaké výbojně vystupování proti smíšené jednotě.

Zastupujeme spolek, který bez rozdílu appeluje na dobročinnost a podporu všech vrstev a kruhů, nemíme proto dbáti ani stran ani osobních nedorozumění té či oné strany. Když nastano vno pořádati ve prospěch „Obecné kuchyně“ divadelní představení a několik dam, v útavu tom šinných, ochotně spolupřáobení své ptišlabilo, pořádaly jsme p. Karla Paula, ejš známe již celé řady let jako zkušeného a obratného regisseura, by laskavě ujal se režie. Jme vděčný, že ochotně tak učinil a veškerou pili podniku našemu věnoval.

Neměly jsme jiného přání, než by večer, vedle nepokojení obecnatva, přineal i bojný hmotný užitek dobrému účelu a obrátil věšší pozornost širších kruhů na spolek, který více podporován, mohl by i více dobrého učiniti.

Trošfáme si tvrditi, že společným úsilím nám se tak podařilo a nejlépešm zadosťudněním jest nám všeobecné odsouzení „kritiky“ piné osobní záští, které nezastlouší si zajisté ani regisseur ani diletant, již dobrému účelu k vůli ochotně spolupřáobili a le jakou oběť přinesli — načež budí jim opětovný náš dík!

V Hradci Král., dne 24. dubna 1907.

Dámský výbor „Obecné kuchyně“.

(Zasláno.)

Panu Ant. Měkotovi v Hradci Králové.

Volectěný pane!

S poděkováním snažím přijmout šaty. Vše bylo úplně bezvadné. Bude hleděti vždy ct. Vaši firmu odporučovati.

S úctou

Karel Městecký.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. dubna 1907. 1 hl pšenice K 13 10—13 20, šita K 10 70—11 00, ječmene K 10 80—11 50, prosa K 14 00—00 00, vkrva K 14 00—00 00, hrachu K 18 00—22 00, oves K 0 00—0 80, došky K 20 00—20 00, jahel K 20 00—00 00, kroup K 20 00—40 00, bramborů K 8 80—4 40, 1 hl jetelového semene bílého K 000 00—00 00, 1 hl. jetelového semena šer. K 70 00—110 00, ruského K 00 00—00 00 máku K 52 00, lněného semene K 21 00—24 00, 100 kg šitých otrab K 12 20—00 00, 100 kg pšeničných otrab K 13 00—00 00, 1 kg másla šeravého K 2 40—2 00, 1 kg másla převařeného K 0 00—00 00, 1 kg sádla vepřového K 1 84—0 00, 1 kg tvarohu K 0 84—0 40, 1 vejce K 0 08—0 08, 1 kopa okurek K 0—0 00, 1 kopa zelí K 0 00—0 00, 1 kopa kapusty K 0 00—0 00, 1 hl cibule K 4 00—0 00, kopa drob. zeleniny K 1 00—2 00, 1 pytel mrkve K 4 00—0 00, 1 bečka švestek K 0 00—0 00, 1 hl jablek K 00 00—00 00, 1 hl hrůšek K 0 00—0 00. — Na týdenší obilní trh v Hradci Králové dne 20. dubna 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 157, šita 88, ječmene 15, oves 260, prosa 0, vkrva 14, hrachu 0, došky 0, jahel 20, kroup 0, jetel. semínka 00, lněného semene 2, máku 54. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, cerele 42 kop, kapusty 00 kop, cibule 54 hl, drob. zeleniny 80 kop, mrkve 50 pytlů, brambor 268 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 00 hl, hrůšek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Droby: dobytka: vepřů 297 kusů, podvinčat 12 kusů, kůs lat 190.

Čtete!

Z domácnosti sociálních demokratů.

Řada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah“

Již první díl hořejší práce těžil se tak značné pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zajisté že i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stejnou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Biakupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabírá školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena i výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena i výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena i výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1884.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18%, slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdílentí výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky případného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tatáž školu zdarma pro chudé.

Již zcela rozebrán

jest spis Dra. Reyly

Reforma manželství.

Zato však právě nyní již vyšel v Časových Úvahách obsažený výtah z tétoho spisu pod titulem

Manželství

přirozené a svátostné.

Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách sleva.

O rozebraném spise Dra. Reyly, z něhož nyní učiněn výtah, napsal 5. září m. r. časopis „Čech“:

„Nedají-li dnes moderní lidé na Písmo sv., na stísení církve, pak jest potřeba vstoupiti mezi ně a těmitéž zbraněmi kulturními, psychologickými a mravními dokazovati četné jejich omly. To musí býti metoda všech apologetů, a tuto metodu dr. Reyl ve svém spise jasně a určité provedl a výsledkem, jenž nepřipouští žádných pochybností. Ukázav nečistě podněty boje proti katol. manželství, vysvětluje autor i náladu těch, kteří s převrácením tleskají božím manželství nerovnosti. Přesvědčení to vyvrátí ze společenské mravní dekadence, která pro své pohodlí a nekáseň potřebuje vsazků vady uvolněnějších. Rostřhav socialistiku rozlukových advokátů a obmyslnou jich dogmatickou, jde spisovatel na kořen zla, odkrývá a určuje širokou sociální a mravní podlohu, na základě kteréž protispoločenské pořádky rozluky byl postaven. Světovým protináboženským názorem vysvětluje vanik a podstatu rozvodového hnutí, a dovokuje, kterak známí podmanitelé společnosti lidské obrátit se společenské choroby, aby jí vynikili ze svým sobeckým zámerům. V celé knize bespědně a disciplinovaně odkrývá moderní rozlukový ávidní, čímž spis stává se ne nějakou zajímavou nahodilostí, nýbrž přirozeným a zákoným výrazem dané skutečnosti, její světých a stinných stránek. Bohatým materiálem, vhodným rozvrhem jednotlivých kapitol a myšlenkovou jednotou činí práce dra. Reyly nároky, aby byla hojně čtena od laikův a kněží a aby přinesla v myslích ovoce opravného myšlení, zdravého násmu na věc, násmu opravdu — moderního, neboť tato reakce proti moderním proudům myšlenkovým jest zdravě moderní“

Čtete!

Právě vyšlo!

„Převaha protestantství nad katolicismem.“

Stran 40.

Cena 16 h franko.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“

v Hradci Králové.

Voličové čeští!

Dne 14. května přistoupíte k volebnímu osudí, abyste zvolili své zástupce do Říšské rady. Při volbě této věci o Vás samé, poněvadž poslanci, které si zvolíte, ve jménu Vašem a za Vás v Říšské radě spolurozhodují budou o nejdražších duchovních i hmotných Vašich statcích. Jaké poslance si zvolíte, takové zajisté budete mít i zákony.

Přirozeně nastává tudíž otázka: Koho za svého poslance zvoliti máme?

Jistou a správnou odpověď na otázku tuto dá Vám zdravý rozum Váš i Vaše svědomí a odpověď ta zní takto: Za svého zástupce na Říšskou radu musíme si v každém okrese volebním zvoliti takového muže, který jest krev z naší české krve, který potřeby naše z vlastní zkušenosti zná, s námi spolucítí a pro naše zájmy, pro naše duchovní i hmotné dobro i blaho pracovati chce.

Předním drahým statkem naším jest Svatováclavská víra naše, která uvedla národ náš v řady národů kulturních, která stala se základem a zdrojem jeho vzdělanosti a moci a nejednou zachránila mu život, že neutonul ve vlnách německých. A proto rozum Váš i svědomí Vaše Vám praví, abyste za svého poslance zvolili jen takového muže, který k víře Kristově veřejně se hlásí a neohroženě ji vyznává.

Nepřátelé pravdy vypověděli v době naší svaté víře Kristově vyhlazovací boj a ze všech svých sil přičiňují se o to, aby v Říšské radě měli většinu a tak neblahé plány své provést mohli.

K tomu cíli zamýšlejí především úplně vymýtit vyučování náboženství ze škol a vychováti tak generaci, která nebude více nad sebou uznávati svrchované autority Boží. Kam však dospěje společnost lidská, bude-li zavedena na takové bezcestí? Schláffe, bývalý poctivý ministr rakouský, na to odpověděl, řka, že taková společnost lidská upadla by v raffinované barbarství. Zamýšlejí dále otřásti základním pilířem společnosti lidské, to jest nerozlučitelným svazkem manželským, a k tomu cíli chtějí stanoviti zákon o volné rozluce manželské, asi takový, jako platí dnes pro manželství židovská.

Kde však ocitne se spořádaný život rodinný, a jak ohrožena bude řádná výchova dětí, když by pak mohli manželé, kdykoliv by jim bylo libo, volně se rozloučiti a v nový sňatek vstoupiti? Prohlásujíce dnes náboženství za věc zcela soukromou, chtějí provést úplnou rozlučku církve od státu, a tak krok za krokem vytlačiti víru v Boha ze společnosti lidské a ze srdce jednotlivců. Kde však ocitne se společnost lidská, kdyby k tomu došlo? Ocitla by se ve stavu daleko horším, než byla ve starém pohanství.

Tázeme se tedy: může uvědomělý katolík český, který víru v Boha v srdci svém si zachoval, dáti při volbě poslance hlas svůj kandidátu takové strany, jež neblahé tyto zásady do svého programu byla přijala?

Nedejte se zmásti frásí, že prý chtějí bojovati jenom proti tak zvanému »klerikalismu«. Vždyť dnes již na jisto jest postaveno, že pod pláštíkem této fráse bojují proti víře v Boha, kterou zeslabiti a pak úplně vyhladiti chtějí. Nedejte se zmásti často velmi sympatickou osobností anebo úlisnou řečí kandidáta takové strany, která náboženství buď přímo potírá, anebo do soukromí zatlačuje. Kandidát takové strany může snad v srdci svém býti věřícím katolíkem, ale co to platno, když strana, k níž se hlásí, a na jejíž program kandiduje, protináboženský a proticírkevní směr pěstuje. Takový poslanec ani nesmí ve sněmovně mluvit a hlasovati dle svého osobního přesvědčení, nýbrž vázán jest i proti svému přesvědčení hlasovati tak, jak program jeho strany k tomu ho zavazuje.

A proto, voličové katolíci, volte za své poslance jenom kandidáty takové strany, která v rukou svých třímá prapor naší víry Svatováclavské, a takovou stranou jest: **Strana katolického lidu českého.**

Druhým naším vzácným statkem jest naše vlast a náš jazyk. UVědomělý Čech může dáti svůj hlas jen takovému kandidátu, který stojí na stanovisku nezadatelného státního práva zemí koruny české a spojené s ním svéprávnosti a svézákonnosti jejich. Na vlastní krvi své a na svém národu těžce by se prohršel takový český volič, který by hlas svůj dal kandidátu, jenž státoprávní stanovisko byl opustil.

Strana katolického lidu českého na svém sjezdu dne 17. června 1906 o tom prohlásila takto:

»Chceme chrániti státoprávní celistvost a svézákonnost království českého v historicky vytvořeném spojení s Moravou a Slezskem, a domáhati se budeme toho, aby v zemích koruny české rovné, nezkrácené, národu českému náležející právo bylo uznáváno a prováděno, a aby jazyku českému oprávněného užívání ve všech oborech státního a veřejného života vůbec, jakož i v úřadování zevním i vnitřním až do nejvyšších instancí se dostalo.

Země koruny české jsou federativní součástí říše Rakousko-Uherské, a vyžaduje toho prospěch náš i naše čest, aby poměr této části říše k zemím koruny uherské spravedlivě byl upraven.

Snažiti se chceme o zdravý vývoj **samosprávy** v obcích, okresích a zemi, po případě v krajských obvodech, které zřízeny býti mají tak, aby samospráva srovnávala se s organickým a historickým složením národa a vyhovovala hospodářským i kulturním zřízením samosprávných organizací.

Chceme pečovati o zdar a rozvoj **školského** národa našeho tak, aby pravého kulturního vzdělání všem vrstvám jeho, a to v mateřském jazyku se dostalo zřizováním a vydržováním přiměřeného počtu národních, odborných, středních a vysokých škol z prostředků veřejných. Jsme rozhodně pro školu konfessionální tak, aby dívky katolické vyučovány byly od učitelů katolických a aby, pokud tomu vyhověti lze, i jinoverci téhož dobrodiní zákona požívali. Zvláště pak starati se chceme o to, aby v německých krajinách království českého, kde jsou české menšiny, jakož i ve Vídni, kde velká část obyvatelstva k národnosti české se hlásí, z prostředků veřejných zřízeny byly české veřejné školy a konány byly české bohoslužby.

Strana katolického lidu českého, odsuzující třídní boj, chce prováděti **reformy sociální** na základech křesťanských beze všeho nadřizování nebo podceňování zájmů jedněch proti druhým. Zvláště chceme:

aby **úřednictvu a učitelstvu** zabezpečen byl spravedlivý postup, a aby toto ani pro svou národnost, ani pro své náboženské a politické přesvědčení, pokud toto z mezí zákona se nevymyká, nebylo odstrkováno.

Řemeslnictvu a živnostnictvu ze všech svých sil chceme hájiti zvláště proti velkokapitalistické výrobě rozšířením samosprávy společenstev, která jsou jedině povolány orgány znalecky rozhodovati o záležitostech své existence a svého rozvoje. Chceme, aby obchod s řemeslnými výrobky vyhrazen byl osobám s průkaznou způsobilostí toho kterého odboru, aby odvětví řemesel byla přesně vymezena a levným úvěrem provázena a aby řemeslnictvu a živnostnictvu dostalo se pojištění v nemoci a ve stáří.

Pro **stav rolnický** chceme vybavení z dluhů hypotečních, zabránění lichvy a nekalé bursovní spekulace s výrobky zemědělskými, omezení dělitelnosti pozemků, prohlášení nemovitého majetku do jisté míry nezadlužitelným, zadávání potřeb pro stát a zemi přímo rolnictvu, upravení dědického práva, účelné a odborové vzdělání rolnictva a zavedení starobního pojišťování jeho.

Dělnictvu zemědělskému vymáhati chceme pojištění nemocenské a pojištění ve stáří.

Pro **dělnictvo** chceme důkladnou reformu pojišťování nemocenského a úrazového, zařízení pojišťování invalidního a starobního, zákonitě uznání společenských smluv pracovních, maximální osmihodinnou dobu pracovní v dolech a hutích, maximální devítihodinnou dobu pracovní v továrnách a rozšíření živnostenských soudů.

Tot jsou v hlavních rysech naznačeny snahy a cíle, za kterými jde Strana katol. lidu českého.

Voličové čeští!

Předstupujeme před Vás s jasným čelem, u vědomí, že k jednání našemu vede nás snaha pracovati pro blaho naší vlasti a pro blaho Vaše.

Nuže, kdo z Vás s námi spolucítí a požadavky naše za své uznává, přidruží se k nám a spoj se s námi pod prapor náš. A až dojde dne 14. května k volebnímu boji, volte všichni svorně a jednomyslně

kandidáty strany katolického lidu českého,

kterí ze všech svých sil o to se přičiní, aby povinností na ně vloženým v plné míře dostáli.

Výkonný výbor strany katol. lidu v Čechách.

Uvádíme zde, které kandidáty posud naše strana postavila ve volebních okresech městských a venkovských.

Městské volební okresy:

1. Staré Město pražské: **Dr. Matěj Kovář**, c. k. škol rada a předseda Ústř. sboru spolku majitelů domů v zemích koruny české v Praze.
4. Nové Město pražské (třetí část města) a Král. Vyšehrad: **Antonín Šrámek**, obchodník uhlím v Praze—II.
5. M. n. Město pražské a Král. Hradčany: **Václav Dvorský**, majitel živnosti holičské a kadeřnické v Praze.
6. Holešovice-Bubna: **Alois Sýkora**, finanční účetní rada v Holešovicích.
8. Smíchov (První část města): **Václav Stupka**, živnostník truhlářský na Smíchově.
9. Smíchov, část druhá; dále Košíře, Vel. Břevnov, Střešovice, Dejvice, Bubeneč, Hlubočepy-

Zlíchov, Bráník, Podol a Vysoký: **Tomáš Jilroušek**, redaktor v Praze.

13. Město Žižkov (druhá část): **Bohuslav Sabrtl**, faktor knihtiskárny v Praze II. čp. 570.

15. Město Písek, IV. a V. okres obecní (Saské a Pražské předměstí): **Karel Wolf**, poštovní úředník v Praze I. čp. 284.

17. Nusle, Vrsovice, Míchle a Krč: **Vincenc Cigánek**, katecheta v Michli.

24. Hradec Králové, Třebechovice, Opočno, Dobruška, Rychnov n. Kněžnou, Vamberk, Kostelec n. Orli., Nové Město n. M., Česká Skalica a Holice: **Dr. František Reyl**, ředitel „Borromea“ v Hradci Králové.

29. Tábor, Soběslav, Benešov, Jindřichův Hradec, Kamenice nad Lipou, Bechyně, Lišov, Sviny Trhové a Sedlčany: **Petr Pícha**, živnostník truhlářský v Benešově u Prahy.

32. Volební městský okres: Píbram, Březové Hory, Hořovice, Hostomice, Rokycany, Radnice, Březnice, Rožmitál, Dobříš a Blatná: **Karel Kolmíner**, hospodářský úředník v Rožmitále.

38. Německý Brod, Polná, Humpolec, Chotěboř, Přibyslav, Pelhřimov, Pacov, Počátky, Vlašim, Ledec, Hlinsko a Trhová Kamenice: **Josef Hováděk**, živnostník knihařský v Praze.

Dále skupiny z obcí venkovských:

37. Mělník a Mladá Boleslav: **Václav Špaček**, řídící učitel v Košaticích.

39. Semily, Železný Brod, Vysoké n. Jizerou a Jilemnice bez obce Lhota Zálesní: **Josef Filler**, kaplan v Semilech.

41. Hořice, Nová Paka a Lomnice n. Pop.: **Dr. František Sulc**, profesor náboženství a filosofie v Hradci Králové.

43. Náchod, Nové Město n. Met., Opočno: **Dr. Rudolf Horský**, kníž. arcibiskupský vikář a farář v Šárce u Prahy.

44. Kostelec n. O., Rychnov [n. Kn. a Žamberk: **Ferdinand Vogel**, starosta obce a rolník v Čestvicích.

45. Hradec Král., Chlumec n. Cidl., Nechaňovice. **MUDr. Arnošt Pekař**, lékař a rolník v Ceranově.

46. Poděbrady, Král. Městec a Nov. Bydžov: **Antonín Drápalík**, učitel na gymnasiu v Hradci Králové.

47. Nové Benátky, Brandýs n. L., Nymburk: **Josef Jellínek**, rolník v Hlavenci.

48. Český Brod, Karlín, Žižkov, Nusle, Vrsovice: **Alois Svejda**, dělník zemědělský v Libčicích nad Vlt.

49. Smíchov, Zbraslav: **Vlastimil Hálek**, farář v Liboci u Prahy.

50. Beroun, Unhošť a Dobříš: **Josef Brož**, horník na Kladně.

53. Rokycany, Zbirov, Březnice: **Václav Bambas**, rolník ve Svojsvicích.

54. Píbram, Hořovice: **Leopold Havelka**, horník v Píbramě.

55. Sedlčany, Sedlec, Votice, Neveklov: **Emanuel Jung**, redaktor v Praze.

56. Benešov, Jílové, Říčany: **Josef Tomáš**, farář v Dol. Jirčanech.

57. Kolín, Kouřim, Č. Kostelec: **František Jellínek**, říd. učitel ve Ždánicích.

59. Pardubice, Holice a Přelouč: **Josef Kolín**, starosta obce a rolník ve Chvojenci.

60. Chrudim a Čáslav: **František Šabata**, starosta obce a rolník ve Vrbici u Doudleb.

61. Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Lanškroun a Polička: **Dr. Josef Myslivec**, advokátní koncipient v Praze.

62. Vysoké Mýto, Skuteč, Nasavrky: **Jan Krejsa**, starosta obce ve Zderazi.

63. Chotěboř, Habry, Hlinsko, Přibyslav, Polná: **Josef Prokop**, starosta obce v Jaseně.

64. Německý Brod bez místních německých obcí; Humpolec a Ledec: **Antonín Adamovský**, rolník v Načeradci.

65. Vlašim, Dolní Kralovice: **Václav Myslivec**, redaktor v Praze.

66. Tábor, Mladá Vožice, Soběslav: **Josef Dvořák**, mlynář v Jistebnici.

67. Písek, Mirovice, Vodňany: **Josef Frellach**, kaplan v Chelčicích.

68. Horažďovice, Blatná, Sušice a Kašperské Hory (bez německých obcí): **Josef Brož**, farář v Budčicích u Rábí.

69. Klatovy, Nepomuky, Plánice: **Martin Klouda**, rolník v Dolanech.

71. Strakonice, Volyně, Prachovice a Vimperk (bez německých obcí): **Václav Hous**, farář v Lažicích u Husince.

72. Milevsko, Hluboká, Vltavotýn, Bechyně, Netolice: **Antonín Barcal**, rolník v Tuhani.

73. Jindřichův Hradec, Počátky, Třeboň, Lomnice nad Lužnicí, Veselí nad Lužnicí: **Josef Svoboda**, rolník v Horní Cerekvi.

74. Pelhřimov, Pacov, Kamenice n. Lipou: **Milo Záruba**, farář v Jitčicích.

75. České Budějovice, Lišov, Trhové Sviny, Chvalšiny, Kaplice, Krumlov, Nové Hrady: **Antonín Sachl**, starosta v Hráčcích.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 za jub. výstav v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem slatě medaille, a mnohými ji-
nými diplomy i právem rašení slatě medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevní slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákrety i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domáckému.

JAN KALIS,

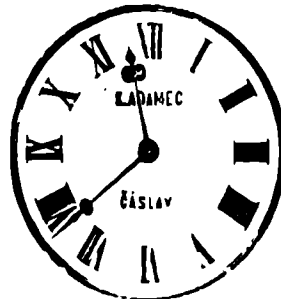
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při
všechných
cenách.

Ceny i obrazy
velkých hodin
na požádání zašle.

nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kapsní ho-
dinky** všech druhů a sonstav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: **řetízky, prsteny, náramky, jehly**
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Důvěry hodný: záruka na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. Založeno r. 1848.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

K jarnímu seti

nabízím

zaručené pravé a klidivé osiva:

Jetelý

Ovsa

50 kg	5 kg	50 kg	5 kg
červený dvouseč. 65	7	Ligovský . . .	12
úročník, žluták 68	7	Ideál . . .	13
bílý luční . . .	7-80	Golden Fleece	
růžák . . .	28-30	(amer.) . . .	30-50
švédák . . .	80-9	Mortgage Lifter	
Ligra vičenec . . .	28-50	(amer.) . . .	17-20
vojteška franc. . .	80-9		
pisec . . .	80-9		

Brambory

Řepy

Aakania . . .	45-50	rohlíčky májovky	
Eckendorfska . . .	40-480	ranné . . .	9-120
Mamutka . . .	40-480	rohlíčky „Erfurt“	
Oberndorfska . . .	40-480	perla, ranné . . .	7-1
Malovanzebenka . . .	38-40	posadí: žluté stolní,	
		Unika, Nilson, sv. Václavky,	
		Industrie Up-to-date, God-	
		hamma, Imperator 60 kg	
		K 5-11, 5 kg K 11-80.	

Trávy čisté neb smíšené luční traviny k sa-
kládání dvousečných luk, sestavené ze zcela čistých semen
a to pro půdy suché, pro půdy prostřední, pro půdy těžké,
směs pro srahy, hrázce a břehy, směs pro labecké louky,
zahradky, parky 50 kg K 40-45, 5 kg K 5-11 až 5-50.

Semeno čekanky magdeburský špičák
zaruč. 50 kg K 90-110, 5 kg K 11-12.

Na skladě nacházejí se:

Umělé hnojivo, veškeré druhy semen
polních, zahradních a lesních.

Fr. Viktorin, odborný závod v Hradci Král.
semenářský
Velké náměstí, proti biskupské residenci.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

**K sv. birmování
nejlepší dárky**

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

**Anglicky
a německy**

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elläčino nábreží.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt rok 2 k 50 h
na půl rok 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. května 1907.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Nepravdy v „Programu české strany agrární“.

(8) Hned z počátku — v „Slova úvodním“ podán krátký přehled dějin rolnického stavu v Čechách. Myslíme, že tak důležitý spis, jenž jest vydán pro statisíce čtenářů, a jež skutečně statistické čtení, má být sepsán s největší pečlivostí; bylo-li potřebí, aby dějepisná předběžná úvaha byla stručná, měla tím spíše být sepsána po pilném studiu a to nestranně. Čím kratší taková „slova úvodní“, tím více potřebí jest přemýšlet, jak by se do úzkého rámcu vložily věci nejdůležitější a zcela zaručené. Vždyť celým masám rolníků jest „slovo úvodní“ posud jediným soustavným poučením o dějinách stavu rolnického v naší zemi. A takové poučení čte prostý lid tím ochotněji a pilněji, že jest stručné, že nevyžaduje dlouhého duševního napínání.

Leč čím sytí Výkonný výbor strany agrární své ubohé čtenáře? Jsme naplnění podivem, jak *tito předáci českého zemědělstva charakterizují dějiny lidu, jež chtějí poučovat a kážditi*. Pisatel stručné úvahy chtěl si zahrát na takypokrokového, chtěl se vyhnouti podezření z „klerikalismu“; snažil se, snažil — ale jak neobratně! Vidíme v úvaze mnoho nepravd přímo křiklavých; poukážeme aspoň na některé.

„Slovo úvodní“ k programu strany agrární poučuje (na str. 3.) takto: „Poznenáhlu stahováním práv výbojem i násilím vznikla za doby posledních Přemyslovců roboty skutečná, která pak postupem pozemků, jež pán stačiti nemohl zpracovávat, stala se robotou osobní, naproti bývalé robotě reální, župní, semské. — Bývali svobodníci, t. j. majitelé, půdu ode dávna ve vlastním držení mající, byli všemožným způsobem v právu svým zkracováni, a tak již za doby Jindřicha Korutanského roboty byla všeobecnou“.

Na to odpovídáme, že stav lidu rolnického rozhodně nebyl tak zbledovaný jako nyní. Jest pravdou, že přibýlo rolnictvu nových povinností, když se vyvinul u nás stav šlechtický. Ale přirodní dávky a práce, jež vykonával rolník ve prospěch země a šlechty, daleko tolik netisnily jako nyníšší veliké pozemkové daně a hypotekární dluby. Ovšem že šlechta chtěla utužovati nadprávi silnějšího, jak tomu bylo a jest posud všude. Při tom však byl sedlák přece jen člověkem svobodným — nebyl ubohým robotérem, nevolníkem, jako později v době husitské a protestantské. A že byli bývali svobodníci všemožným způsobem v právu svým zkracováni? Pisatel zapomněl povědět, že přijímáním práva emfyteutického rolníci sami dobrovolně rozvažovali své svazky s úřady královskými a těsněji připojovali se k šlechtě, poněvadž jim z toho kynuly aspoň pro počátek veliké výhody. Ovšem že pro okamžité prospěchy zapomínali, jak znenáhla nový sociální poměr kypěl půdu pro úpravu nevolnictví. Ten bíl ne sice na sebe, ale na svoje potomky pletli rolníci velkou většinou dobrovolně sami. Bývalé svobodníky nebylo dovoleno „všemožným způsobem“ zkracovati. Vždyť sami svobodníci za lepší bytlo pouštěli od svého dřívějšího právního řádu. A nepravdou jest, že roboty panstvu byla již za doby Jindřicha Korutanského všeobecnou. Právo zákupní (emfyteutické) počalo se zvlášť vydatně šířiti teprve za Přemysla Otakara II.; a ještě ku konci století XIV. zbýval některý počet dědin řídicích se starobylým právem českým. Teprve na počátku století XV. (pod vládou Václava IV.) zavádělo v dědinách českých právo zákupní jménem. (Srovn. Palacký II., 11, 192-3, 455. Masejník z roku 1879, 564-5.) Co tedy agrární pisatel přičítá době Jindřicha Korutanského, to stalo se teprve o jedno století později. Nepravda pisatelova tedy není jen nějakým nepatrným „přehlédnutím“.

Láči zvlášť křiklavou jest tohle odvádné tvrzení pisatelovo: „Nejhorší však ránu svobodě lidu českého zasadil Karel IV., odňav právo odvolání se k soudu zemskému, an svedl tak svaně

patrimoniální soudy, t. j. odevzdal pravomoc nad poddaným lidem pánům samým“. Neopsal *tuhle neomluvitelnou pomluvu, tuto urážku Otce vlasti „vlastenecký agrárník“ z některého požidovitélého listu?* Prostý čtenář by se při čtení této nepravdy mohl docela domnívati, že soud za vyděračné, bezcitné vlády Jana Lucemburského vedlo se našemu rolnictvu líp než pod žezlem Karla, jež nazýval sám Hus světle kníže. Proti nepoctivému výše uvedenému tvrzení prohlašujeme se vším důrazem, že Karel IV. hleděl upřímně vymaniti rolníky z nesnázi, do nichž sami zabředli. On nezavěd *patrimoniálních (vrchnostenských) soudů*; soudní pravomoc vrchností vylétla se již dříve ruka v ruce s právem zákupním. Právě před Karlem za nepořádné vlády Jana Lucemburského počali šlechtici rolníky silně utiskovati. Karel však jako pravý otec vlasti přísně zapovídal vrchnostem krutě trestati rolnictvo. Ačkoli před Karlem IV. mohl se odvolati rolník k soudu zemskému, brda šlechta považovala skoro za urážku, byla-li obesílána, aby odpovídala na stesky poddaných. Leč Karel IV. vymohl r. 1365 na sněmu zákon, kterým bylo *utvrzeno právo poddaných, poháněti pány a vládky na zemský soud*; soudu tomu pak uloženo, aby takové rozepře rozsuzoval spravedlivě. Učinil tedy Karel IV. pravý opak toho, co tvrdí „svěcený“ agrárník. Při tom dle zprávy Beneše z Weitmile šlechtici k zemskému soudu poháněti také poslouchali toho vyzvání. Karel IV. také sám často osobně na zemském soudu předsedal a dohlížel, aby zeměští soudcové soudi i nestranně šlechtice i sedláky. (Srv. Beneš de Weitmile Chronicon ecclesiae Pragensis, 367. Dr. Kalousek: Karel IV., 168, 175.) Jest to tedy veliká odvaha, ba drzost, jestliže se osmělí někdo rolníkům namítovati, že Karel IV. odňal rolníkům právo odvolání se k soudu zemskému! Netropí se tak přímo posměch z vážné historie? Karel IV. ovšem nemohl zkrotiti samolibost a velikou moc šlechty rázem; ale stavěl se proti zpuštění její, pokud silly stačily. To uzná každý, kdo velikou moc tehdejší šlechty dobře zná.

„Slovo úvodní“ pokračuje: „A touže měrou, jakou klesala svoboda a samostatnost selského lidu českého (ovšem v době Karla! Pozn.), stoupal vliv cizí ve vlasti naší, a touže měrou rozmáhal se cizí jazyk ve městech českých“. (Str. 4.)

Ubohý český národ! Co všechno tedy zkusil v době, kterou sám nazval dobou zlatou! Pisatel, který prozrazuje tak velikou nevědomost, chce poučovati jiné. Či ty nepravdivé fráze jsou psány s vědomým úmyslem čtenářstvo klamati? Jedno nebo druhé jest rozhodně pravdou. V době té, kdy Karel zřídil ze zemí českých první moderní stát vůbec, kdy tento stát byl evropaný a samostatný — klesala u nás svoboda a rozmáhal se u nás cizí jazyk! Tázeme se, proč vůbec dr. Kalousek, dr. Tadra, dr. Winter a jiní psali o vzpružení žiliv českého za doby Karlovy? Snad aby se lhalo o době Karla IV. dále? Povíme aspoň krátce, co každý prostředně vzdělaný Čech znáti má. Praha před Karlem IV. posměšená založením Nového města a ochranou práv jazyka českého za Karla IV. stále více nabývala rázu českého. Nové město dostalo správu úplně českou, z Malé Strany mizela jména německá. Za doby Karlovy a Václavovy stal se obrat tak pronikavý, že Praha, ač byla residenčním sídlem panovníků vládnoucích nad říší Německou, stala se se třetí čtvrtin městem českým. Karel vydal nařízení k Pražanům, aby se soudy projednávaly jazykem českým, aby konšelé i konečné rozsudky soudních při vydávali po česku; z té příčiny nebudiž nikdo konšelem, kdo by jazyka českého nebyl mocen; *Němci nechtěli dávat své dílky učiti jazyku českému*. Tohoto rozkazu dotýká se radostně sám Hus. (Erben I., 133.) A ze zprávy Židkovy vysvítá, že rozkaz takový dán českým městům vůbec. (Srv. Tomek: Dějepis Prahy II., 516.) Tadra dokázal zajímavými příklady, jak se města dříve německá valem za Karla a Václava počítávala. Za po-

moči Karlovy český živel vzpružil se i v klášterech; Karel poručil v „Zlaté bulle“ svým německým kurfiřtům, aby své syny dávali učiti jazyku českému, poněvadž znalost té řeči jest pro knížata německá nutností. (Srv. Tadra: Kulturní styky, 180. Balbin: Epitome, 366.) Proto právem píše dr. Kalousek: „Čeština za věku Karlova patrně počala se domáhati všech těch čestných míst, která jí dotud strojeně byla zdržována... Ano národní převrat v husitství nebyl by možným býval, kdyby mu předsíla doba byla neupravila cesty.“ (Dr. J. Kalousek: Karel IV. 207.) Tak tedy praví žák Palackého a nejučenější současný historik český. Ale agrárník osvícenec postavil si hlavu a proti vši pravdě odvážil se napsati, že za Karla klesla svoboda stavu selského, a že rozmáhal se tehdy cizí jazyk v zemích českých. Osvícenci, jazyk německý stal se v městech řečí vládnoucí za Přemyslovců; a že Karel napravlval chyby svých předchůdců, za to se odměňujete pomluvou. Takhle si dovedete vážit slavné doby naší, kterou nám cizinci závidějí. Píšete na str. 32—33: „Chceme přibíti k tomu, aby živým slovem, tiskem, šířením dobrých výrobků uměleckých prohlubována a šířena byla intelligence a smysl pro umění v lidu venkovském.“ A zatím jst potřeba, abyste se přivzdělali předem sám. Rozhodně potřebujete si osvojit aspoň průměrnou znalost české historie, než začnete poučovati jiné.

Tu již se nedivíme také, že agrárník historik píše dále, jak bnutí husitské bylo rozmachem lidu hlavně selského za vrácení ztracených(!) svobod občanských, jak se tehdy bránila práva jazyková a národní, silně poklesla(!) ve městech českých. Pisatel ovšem neví, že tábořský cep bušil většinou do lebek českých, že Táboři zaváděli kruto: tyranii, vyasávali nemilosrdně vlastní souvěrce, pokud tito bojovníky nebyli a přijímali do svých bojových řad celé tlupy loupežných německých dobrodruhů. I po porážce u Lipan loupili Táboři dále, pokud se dalo. A tahle demokracie měla obhájit prostý lid před choutkami šlechty! Takovým způsobem nevolnictví bylo jen uspišeno.

Ujařmení lidu rolnického přivodila zpučnost, nesnášlivost a bezcitná vyděračnost taborských demokratů nepřímo sama. Jiří z Poděbrad byl nucen pro utvrzení zemského pokoje Táboře vojskem zkrotit. Nebylo právě vinou Jiřího z Poděbrad, že již za jeho doby ponta rolníkům přitužena. Šlechta zbohatla a moc svoji rozšířila neobyčejně konfiskací statků duchovenských. Stavovská rovnováha udržovaná dříve od Karla IV. byla ta tam; sedláky nemohl — jako dříve — hájiti proti šlechtickému pychu stav duchovenský, poněvadž byl ožebračen a ujařmen též. I silný král Jiří byl proti různým rozměrům šlechty slabý.

Přímo komicky působí tato slova pisatelova: „Po pádu husitismu... Jiřík Poděbradský... přitužením roboty snížil stav selský.“ Po pádu husitismu? Vždyť přece tehdy byla v Čechách církev husitská církví panující, k níž se hlásila valná většina národa.

Ale již dosti. „Slovo úvodní“ psala buď veliká nevědomost nebo zámyslná snaha překrucovati. O tom, jak katolické duchovenstvo před husitskou válkou rolníky hájilo, jak posilovalo v nich ducha vlasteneckého v době pobělohorské, nečteme ani slova. Vůbec úvaha zakrytá snižuje prospěšný význam katolicismu pro rolnictvo naše a naopak snaží se dávat husitismu lesklý nátěr, na nějž důkazů z historie nemá. Zato při psaní o šliberalismu opatrně se vystříhá, aby nezavádila o židy, kteří z rolnictva na základě liberálních zásad měli největší užitek. A nejméně se dá omluviti pomluva vržená v tvář slavného Otce vlasti.

Dopis z Prahy.

Tmílá cesta restaurování památného chrámu. Po 23 dlouhých let mluví a píše se v Praze o nutnosti, aby chrám sv. Václava na Zderaze byl

obnoven a zachráněn takto před skáskou, která nezbytně mu hrozí, jestliže zůstane ještě po nějaký čas na pospas živlům. Když v r. 1884 získala obec pražská od c. k. krále bývalou trestnici svatováclavskou a s ní i památný kostel sv. Václava, shodli se tehdy znalci stavebních památek v úsudku, že chrám tento ve své části jest uměleckým dílem veliké ceny, ba jedinou stavební památkou svého druhu vřbec; ústřední komise pro zachování památek žádala pak v důsledcích toho, aby chrám byl zachován. Uváděla, že kostel jest gotickou stavbou z doby krále Karla IV. s později přistavěným renaissancem chorem. Jest to bez odporu cenná a zajímavá stavba a nebude působiti žádných obtíží, aby na dále byla zachována. „Centrální komise“ — prohlašovalo se tehdy dále — „by vše litovala, kdyby stavba tato byla zničena, a vše by vítala, kdyby prostředků k dalšímu jejímu zachování se našlo, a mohlo jí býti použito pro bohoslužby aneb alespoň pro nějaké museum...“

Vzhledem k této vysoké, všeobecně známé umělecké a historické ceně kostela sv. Václava žádala tehdy obec pražská obšírným podáním ministerstvo záležitostí duchovních a vyučování, jakož i sněm král. Českého za poskytnutí výdatné subvence za účelem umožnění restaurování tohoto chrámu. Zemský sněm odevzdal podání obce pražské zemskému výboru, zem. výbor žádal na obci pražské podrobně a odborně zkoumaný a schválený detailní projekt, dle něhož by se oprava měla provést, a dále žádal bližší odůvodnění důležitosti této památky v ohledu umělecko-historickém — při čemž dodáno, že pro konečné posouzení této záležitosti bude důležitě rozřešení otázky státního příspěvku.

Od té doby stihala a stihá komise komisi, dobrozdání se hromadí, ve sboru obecních starších dotaz stihá dotaz, leč za celou tu řadu dlouhých let nepostoupila celá záležitost ani na krok ku předu. Mimo jiné konány následující komise:

17. ledna 1896 komise znalců k ohledání základů;
27. února 1896 zvláštní komise smíšená, má-li kostel býti zbourán nebo zachován;
3. března 1896 komise technická;
9. března 1896 komise umělecká;
11. prosince komise magistrátní a stavební a ještě téhož roku pět jiných a následujícího 27 dalších komisií...

V lednu 1898 usnesli se pojednou konšelé v sezení městské rady, aby kostel sv. Václava byl zbourán — Sbor obecních starších však na tento návrh nepřistoupil, zamítav jej v sezení svém 7. března 1898. Řada městská však 24. března téhož roku opětne učinila usnesení, aby kostel sv. Václava byl zbourán — nedbajíc protestů všech osvicených lidí — Komise pro soupis stavebních a uměleckých památek však protestovala tehdy proti tomuto nekulturnímu usnesení, k jehož uskutečnění však tehdy nedošlo. Mezitím utvořil se zvláštní komitét pro obnovu kostela sv. Václava, sestávající z vrchního stavebního rady J. Hlávky, megra K. Jaeniga, Vojtěcha hraběte Schönborna a stavebních radů A. Wiehla a K. Vlčka. Komitét tento přistoupil k usnesení komise soupisné, aby kostel sv. Václava byl zachován, a usnesl se, aby učiněny byly kroky za vymožení státní a zemské subvence, ať bude znám plán a rozpočet obnovení chrámu tohoto.

Pak následovaly opětne komise za komisi a připsy za připsy, zděláváno množství plánů, načelž opakovaly se do nekonečna žádosti za subvence státní i zemské. Léta ubíhala.

Stav kostela za předlouhou tu dobu nikterak se nezměnil, jenom vzrůstaly a hromadily se spisy mezi ministerstvem kultu a vyučování, zemským výborem, centrální komisí a obcí pražskou vyměřované. Stavba chrámu propadla zatím neodvratné zlobě a zkáze a nebude snad za nedlouho již nutno rokovati dále o restaurování chrámu, ježto se zatím sesune. Že dosud se tak nestalo, nutno děkovati jenom zvláštní, ba neobyčejné náhodě... Na zavadisti za Chuchlí měla pražská rada městská ihned 400.000 korun — na nutnou obnovu památného chrámu nemají kousek na radnici staroměstské ani pochopení. Pozvedáme proto svého hlasu, volajíce všechny, kdož mají na radnici staroměstské smysl pro drahocennou tuto památku stavební, aby vzchopili se k činu, pokud jest ještě čas, a vyprostili konečně chrám sv. Václava z *nešťastného a ohyzdného stavu nynějšího. Za 23 let přece mohlo již dojiti k nějakému usnesení ve věci takového významu a kulturní ceny!*

Osvícená rada Národopisného Musea Československého. Ve dnech pobytu císaře Františka Josefa v Praze proběhla novinami stručná zpráva, že ředitel F. A. Šubert vzdal se čestného členství ve Společnosti Národopisného Musea Československého. Zpráva tato objevila se v novinách den po návštěvě císaře v Museu

Národopisném v Kině zahradě a spásobila opravdový rozruch v české společnosti pražské. Ředitel F. A. Šubert, jenž dal podnět ku pořádání výstavy národopisné, jenž založil toto museum a jenž neúmornou svojí snahou dopomohl mu pod střechu v útulném letohrádku Kině zahradě, byl Radou Musea opomínut a *nepozván* k návštěvě panovníkovi! Opravdu neslychano! Zasneme nad touto nešetností a neomaleností! Lidé nemající o Národopisné Museum zásluh nejmenších, opravdoví ignoranti a v ohledu národopisném analfabeti, vyštvali takto se společností národopisné muže, jenž získal si o ni trvalých zásluh, jenž neúmornou plní zbudoval Museum ku chloubě Prahy a proč? — Jedině za tím účelem, aby sami domohli se vyznamenání, jemuž ředitel F. A. Šubert jistě by nebyl ušel. Vidíme v této věci ruce zapřísahlych nepřátel Šubertových s nyníjší Společností Národního divadla. Známá veličina zakročila svými nůžkami u malých mozku svých známých ve Společnosti národopisné a cíle svého také došla — ředitel Šubert byl vynechán ze seznamu pozvaných, ačkoli jako člen čestný měl býti pozván mezi prvními!

Vrátiv veškerý diplomu a vyznamenání společnosti, prohlásil ředitel Šubert, že se Společnosti vystupuje. Česká veřejnost s netrpělivostí očekávala, jak Rada Musejní vše tuto vysvětlí nebo omluví, do dneška se však nedočkala. Případ jest jedním z oněch, které dokazují, jakou nešetností některé naše „učené“ kruhy jsou vedeny a jak málo dovedou chápati svoji zodpovědnost i své postavení. Právě se, že veškerí členové Společnosti Národopisného Musea Československého v Musejní Radě sedající se vzdají...

* * *

Kanalizace pražské. Matička českých měst královská Praha má tu nehodu, že veliké její otázky řeší lidé malého rozhledu, ne-li dokonce lidé postrádající veškeré nutné zkušenosti — o potřebných vědomostech ani nemluvě. Jednou z velikých podobných otázek jest pražská kanalizace, na kterou bylo vydáno proti původně rozpočteným 13 milionům korun již 25 milionů, a doposud kanalizace není ani z poloviny dohotovena! Anglický šid Lindley běže ročně 20.000 korun „za dozor“ — do Prahy při tom zavítá všeho všudy jenom na nejvýše dvakrát a kanalizace podle toho postupuje. Probleško do veřejnosti, že kanalizace vyžadá si ještě nejméně milionu korun, ne-li bude úplně dohotovena! — A čeští technici hodlají provésti kanalizaci Prahy s veškerým příslušenstvím v době čtyř let pouze za 4 miliony zlatých. Byla však dána přednost cizinci, který takovýmto neslychaným způsobem těží z kapes poplatnictva pražského.

K jakým osudným koncům povede toto úžasné hospodářství?

Obrana.

(3) *Neomluvitelné ohlupování ve jménu vědy.* V předcházejícím článku o pokrokové znalosti bible dokázáno, s jakou drzostí dovedou vystupovati lidé, kteří pod pláštěm vědy stáj co stáj chtějí účtu k bibli se srdci lidí vyrvati. Při své „kritice“ nějakých 18 řádků biblické dějepravy pokrokař dokázal svoji obmezenost, ignorantství a nelogické myšlení osmnácti doklady! Kdo bibli nestuduje, kdo ani abecedě výkladu bible nerozumí, jest s bibli hotov hned. Pokrokař chce, aby bible obsahovala nepravdy, a proto tam rozhodně nepravdy býti musejí. Co pokrokař chce, to být musí, i kdyby při tom skutečná pravda sebe více byla mrakána.

Tážeme se: byli všichni učení vykladači a zastánci bible tolik obmezení, že je taprve nyní musí poučovati pokrokařský mladík, který si se studiem bible téměř žádné práce nedal? Byl Tomáš Štítný, Komenský, Blahoslav, Karel ze Zerotína a všichni jiní bystří vesebitelé bible tak úzkoprsí a pošetilí, aby nepostrehli zdanlivé protislavy bible, že ji tolik otílí? Co už před staletími správně vysvětleno, odůvodněno, o tom ubohá ignorantská dušička pokrokařská neví nic

Jako pokrokař nakupil plno nesmyslných výtek proti biblické zprávě o Kainu a Abelovi, tak dokazuje svoji drzost a ignoranci v kritice potopy světa. Ignorant ten nezná vůbec novější literatury o památném onom faktu; neví, co znamená biblická zpráva, že „voda se rozlila po vsi zemi“. Neví, že ta „všecka země“ znamená jistý větší okresek. Jinak by si užetl předlouhé přemýšlení, jak musil prý Noe schytavati do korábu i chytří lišky, hady a štiny, atd. Nezná základních článků naší víry o Bohu. Jinak by se nepozastavil nad biblickým obrázkem sdělením, že „litoval Hospodin“. Vždyť v samém Novém zákoně jest napsáno, že u Boha není ani stína proměny. Bláženost Boží nezávisí na skutcích lidských, slova o zarmou-

cení Boha, „prehlivosti Hospodinové“ atd. jsou obrazná, jinak by znamenala proměnu u Boha. Nevědomost by se dala aspoň trochu omluviti, ale drzé překrucování nezalouží pardona žádného. Prý Noe „byl opilý, jak se později ukázalo“. Z toho, že Noe jednou, neznaje ještě opojné moci vína, byl jím smámen, usuzuje překrucovatel, že byl opilcem vůbec! Jest k tomu potřebí poznámky? Stojí pisatel vůbec za odpověď? Proto dobře napsal odborný znalec v minulém čísle našeho listu: „Tak nízká úroveň biblického vědění nás zbavuje povinnosti jeho články vůbec respektovati.“ — Ale v prostém lidu, který katolického výkladu bible nečte, pokazí takové články mnoho.

Politický přehled.

Pohádkové dni za císařského pobytu v Praze minuly, ulice pražské zase ve vědním hávu, hrad pražský osiřel. Opustil státišský císař staroslavné sídlo svých předků Král. Hradčany, ale vzpomínky na slavné dni vzbuzují do budoucna naději velikou. Vždyť panovník se přesvědčil, že národ český vlastní silou zmohtněl ve všech oborech lidské práce, poznal, že Čechové dětinsky ctí svého mocnáře, že požadavky jejich jsou nanejvýš spravedlivé a že v ohovnění jejich k Němcům jeví se vešlá tužba ke smíru národnostnímu. A císař dle toho choval se k vítajícím ho Čechům s největší blahovolností, stejně mělil ovšem i Němcům, celým svým chováním a řečí vždy projevuje, že si toužebně přeje, aby duha míru vzklenula se nad královstvím Českým. Cítí a přání mocnářovy charakterisuje právě jeho vlastnoruční list, který vydal na rozloučenou s Prahou. Významný projev Jeho Milosti krále Českého zní:

Milý hrabě Coudenhove!

Rád vyhovím jsem přání věrně oddaného obyvatelstva a zavítal jsem do Mého královského hlavního města Prahy, abych opětne jednou ve středu jejího občanstva přijal Mé srdce oblažující důkazy vědy osvědčené vlastenecké oddanosti a zároveň bezprostředně přesvědčil se o pokrocích na poli osvětovém a hospodářském.

A vskutku vše to, co jsem v těchto krásných dnech poznal, překonalo daleko Moje očekávání. Hluboce dojat a vděčen vzpomínám těch mnohých projevů loyálního smýšlení obou národností a s opravdovým zadostiučiněním přihlížím na četné památky všeobecného rozmachu, jež v činnorodé lásce k vlasti zřídilo vysoce vzdělané a horlivé obyvatelstvo.

Rozkvět staroslavného královského města naplňuje Mne velikou radostí. Bylo Mně popřáno bdíti nad Prahou od prvích počátků velkoměstského rozvoje až k dnešnímu rozkvětu; všude viděl jsem těsnivé hrady, které nyní, díky zdatnosti obou národů, ustoupily mocnému a rušnému rozmachu. Jest to znamením nových útvarů, které vznikly zde i vůbec v hospodářském a politickém životě, a varůž takový neděje se bez třenic, za kterých shoda Mých národů při nejlepší vůli nemohla vždy býti zachována. Nyní však, mám za to, nadešla chvíle, kdy oba národové, vzpruženi ve své národní síle a svéráznosti, upřímně mohou si podati ruku k dohodě a pak bez obavy zachování své národnosti sdružit se ku společnému dílu a činu.

Provedením občanské rovnosti na poli práva volebního bylo za úspěšného spolupůsobení vlády, Mnou ze zástupců různých národností povolané, současně také zahájeno mnohoslibné dílo vyrovnání národnostních rozporů, což nutno podporovati ze všech sil a přes veškeré překážky přivést k cíli. Bylo by Mým nejtužebnějším přáním, abych spatřil pád i těchto hradeb, které národy ještě dělí a zdržují úplný rozvoj jich bohatých přirozených vloh, jakož i rozmach moci státu. Pokládal bych to za největší štěstí, kdyby Mně, jenž jsem všechny strasti tohoto boje spolu zažil, bylo popřáno spolu pocítiti také ještě slasti národnostního míru.

Ukládám Vám, byste toto Moje přání jakož i Můj nejsrdcejší dík uvedli u všeobecnou známost.

V Praze, dne 29. dubna 1907.

František Josef v. r.

Beck v. r.

Vyhovuje tomuto Nejvyššímu rozkazu, spěchám, abych tento milostivý vlastnoruční list Jeho Veličenstva uvedl u všeobecnou známost.

V Praze, dne 29. dubna 1907.

C. k. místodržitel:

Karel hrabě Coudenhove.

Němcům Českým slavné dni pražské ovšem byly pramálo po chuti; liberální Němectvo české nepřije si vůbec, aby se mocnát obližil co nejdříve s lidem českým; jim šlo o to, aby císař a vláda nepoznali bezprostředně sprave-

dlivost požadavků českých a ochota ke smíru na celó šáfe. Jejich neochota ke smíru a urážlivá panovačnost německá nejlépe projevila se v přání, aby císaři mohli přednésti své požadavky, které vyvrcholily v národnostním rozdělení království Českého. Minister. předseda bar. Beck o těchto požadavcích prohlásil, že jsou nejvýšřednější, proto ovšem panovník nepřijal deputaci něm. měst, která mu chtěla toto přání přednésti. Světla stopa císařova zůstavena v Praze i v peněžním daru 17.000 K, který věnoval humanitním ústavům a spolkům v pražském policejním obvodu.

Na říšském sněmu něm. javí se malá radost z osamocení, v které se Německo pomalu ocitá. Říšský kanclér kníže Billov sám doznal, že Německo jest obklíčeno nesnáze a nebezpečím.

Ve Francii vzbuzují se obavy agitacími protivojenskými a protivlasteneckými, jež se provádějí mezi vojáky.

Rozpuštění ruské dumy udržuje se stále na povrchu. K zachování dumy má přispěti přeměna ministerstva, do něhož mají býti přibráni jednotliví poslanci. K deputaci selských poslanců prohlásil car, že učiní všemožné, aby se poměry selské zlepšily. V dumě schválena předloha o kontingentu branč.

Na Černé Hoře panuje prý revoluční hnutí, které prý vyžaduje zásadního zakročení vojenského.

Moderní látky na obleky a převlečníky
anglické i české výrobky odporučuje
Karel Bergman
naproti Grandhotelu.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty J. B. M. ndp. Dr. Jos. Doubravy. V úterý 7. května ráno a v poledne v Bílé Třemešné, ve středu 8.—11. inv. ve Dvoře Králové n. L., v neděli 12. v Kchoutově, večer vedy v Kuksu.

Jubiläum kněžíství z diecése královéhradecké 60leté slavi letos vsdpp.: Frt. Čermák, bisk. vikář v Ostředíně a J. Bičístý, děkan na odpoc. v Jičíně. 50leté: J. M. dr. Al. Frydek, generální vikář v Hradci Král.; vsdpp F. Confalík, ředitel na odpoc. ve Vídni, F. Novák, farář na odpoc. v Jáseně, V. Oliva, farář na odpoc. v Něm. Brodě, Ad. Straka, koop. exp. na odpoc. v Praze.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 29. dubna schválen byl nucený výšek masa z byčka, zabaveného p. Samcovi z Malšovic. — Poukáže se ku příjmu zisk zdejší městské spořitelny za rok 1905. — Zpráva městské technické kanceláře stran opatření nových školních lavic do 1. třídy obecné školy chlapecké postoupí se místní školní radě. — Svolá se schůze delegátů zmocněných vyjednávati o sloučení obce Pražské Předměstí s obcí naší. — Ku přimluvě obyvatelů třídy Pospíšilovy a Okrašlovacího spolku zde ustanoví se komise ze členů tohoto spolku, městské, technické kanceláře a zástupců c. k. silnič. eráru, aby vyslovila se o tom, mají-li se stromy ve třídě Pospíšilově vykáceti. — Pl. Aug. Malá, spolumajitelka domu čp. 126, se opět vyzve, by provedla apaptace z důvodů zdravotních v místnostech hostinských zdejšího domu. — Prvnímu rybářskému klubu zde se odpoví, že pronájem části Orlice nelze povolit, ježto rybářské lístky jsou většinou vyprodány. — Vyžádá se svolení politického úřadu k ponechání odměny dosavadní kalkantu kostela na Novém Hradci Králové. — Ozámení expozitury c. k. řiditelství pro stavbu vodních cest v Praze, že kancelář místní stavební správy, jejíž vedením byl pověřen c. k. stavební komisař p. Jos. Jirábek, nalézá se v domě čp. 425 v Havlíčkově třídě, vzata byla na vědomí. — Zapraví se výlohy, vzešlé s dopravou Emanuela Schnittra do ústavu pro choromyslné v Kosmonosích. — Vefejně se vyhlásí, že otevřeno bude v Hradci Králové počátkem letošního roku školního divlá lyceum štřední, a že přihlášky za tím účelem přijímati bude prozatímne purkmist-rovský úřad. — Jedna žádost o svýšení chudinské podpory se vrátil, by přiloženo bylo lékařské vysvědčení, dvěma žádostem o prodloužení podpor bylo vyhověno.

Klerikálové poškozují lid. V době volební vlávy každá politická strana se nabízí za nejpovolavějšího zástupce voličův a každá odsuzuje „klerikální, škodlivou“ agitaci. Voličům se líbí hrozné škody, které katolictví a zejména duchovenstvo národu již natropilo! Jeden druh takové „škody“ chceme dnes posnamenati, jak jsme jej vypsalí z obecního rozpočtu města Hradce Králové. Ve spise tomto nalézá se seznam zboží, které od nás, a mezi nimi čtete odkazy bývalých zdejších kněží ve prospěch zdejších příslušníků. Nadace tyto die pořadných čísel snt: 1. Nadace

kanovníka P. Antonína Blažejše ku podpoře 2 chudých onemocnělých příslušníků, jistina 3592 50 K, roční výnos 143 68 K. 3. Nadace biskupa Eduarda Jana Nap. Brynycha pro podělení 2 zdejších chudých rodin k štědrému večeru, jistina 400 K, roční výnos 16 80 K. 7. Nadace biskupa Karla B. barona Habula, jejíž požitak z poloviny připadá fondu chudinskému, z poloviny na rozdělení mezi chudé nemocné, jistina 2000 K, roční výnos 80 K. 8. Nadace kanovníka P. Aug. Helferta k podpoře pro zchudlého příslušníka, jistina 987 32 K, roční výnos 35 K. 12. Nadace P. Jana Jančury na podporu 6 zdejších chudých, jistina 8600 K, roční výnos 144 K. 26. Nadace kanovníka P. Jana Teuchla na příspěvek chudé a zachovalé služce na výbavu, jistina 7189 42 K, roční výnos 292 K. 28. Nadace kanovníka P. Jana Teuchla na doživotní almužnu 3 sestárlým služkám, jistina 8047 84 K, roční výnos 322 82 K. 30. Nadace kanovníka P. Jana Teuchla na podporu pro chudého řemeslnického tovaryše k docelení mistrovského práva, jistina 11831 07 K, roční výnos 479 28 K. Úhrnem složili hradečtí kněží v uplynulém století jistinu 400.000 K, které ročně vynášejí 1804 K na podporu příslušníků pracujících vrstev. Tvrdivá-li se občas, že „klerikálové“ Hradci Králové škodí, bylo by záhodno ciferně dokázati, jak mu prospěli zdejší pokrokaři a židovští jejich spojenci.

Čestná textilní v Hradci Králové. Spolek českých průmyslníků textilních měl dne 28. dubna v Král. Hradci svou valnou hromadu. Schválena byla resoluce tohoto znění: „Valná hromada považuje za svou povinnost opětne poukázati k tomu, že obchodní a živnostenská komora v Liberci naprosto nedbá svých povinností oproti českému průmyslu textilnímu, který v jejím obvodu tak čestně jest zastoupen. Ignoruje a odmítáje podporovati snahy vzdělávací našeho spolku a pomíjejíc své poslání veskrze jednostranně, nemůže ani v našich kruzích těšiti se oné důvěře, která jest předpokladem společné činnosti hospodářské. Donuceni tímto stavem, který nás zbavuje opory veřejnoprávní pro nás potřebné korporace, opětujeme důrazně požadavek, aby zřízena byla nová obchodní a živnostenská komora pro průmyslové kraje českého severovýchodu a východu v Hradci Králové. Nová tato komora prospěla by speciálně nemalému českému průmyslu textilnímu.“ V jiné resoluci žádá se zřízení vyšší střední průmyslové školy textilní v Čechách.

Z čítárny a knihovny měst. průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárnu navštívilo v 16 večerech 707 osob. V čítárně vydáno na 343 žádanek 238 svazků odborných spisů a 169 děl předlohových a více než 8.450 jednotlivých předlohami. Domů zapůjčeno 238 osobám 236 svazků knih odborných a 531 předloh. Do okolí 16 osobám 22 svazků a 557 předloh. Do počtu vykládaných časopisů přibýlo zase hojně časopisů a spisů. Správa knihovny žádá všechny, kdož mají vypůjčené knihy a předlohy déle než 40 dnů a nepotřebují jich, aby se neobtěžovali je pokud možno brzy navrátiti. Zejména celá díla předlohová nelze než 20 dnů z knihovny vypůjčivati. Nedodržování lhůty výpůjční nutí k omezení půjčování děl předlohových domů, jelikož se nemůže následkem nevrácení vyhověti četným poptávkám v knihovně. Znovu připomíná se, že mimo korporacím půjčují se předlohová díla odborná domů jen členům musea. Živnostenská společenstva vypůjčívati mohou pro své členy veškerá díla předlohová na písemné požádání řízené řiditelství musea úplné bezplatně. Živnostnictvo i dělníci upozorňují se na vhodnou příležitost návštěvy čítárny a knihovny průmyslového musea každou neděli dopoledne od 10—12 hod., kdy možno si vypůjčívati knihy a předlohy domů.

Oo bude s parkem? Květinový(?) park na Žižkově náměstí letos jakoby zamrzl. Oj počátku jara pracovali tam všeho vědci asi po tři dni trestanci, kteří od nedokončené práce odešli. Hromady hnoje již od března na cestách překážejí a velmi málo sad krásli. Vojenští psi učinili si trávníky místem pro — potřebu, ačkoliv tabulky hlásají, že do sadů smí býti psi vedeni jen na štůfe. Máme zato, že okrašlovací spolek úpravu parku popočne, abychom nemusili do června ba i déle na nějakou květinu v „květinovém“ parku čekati.

Přednáška. „O knihtisku a jeho technice“ přednáší v neděli dne 5. května v čítárně měst. průmyslového musea v budově c. k. odborné školy zámečnické v přízemí v levo p. J. Diabal, odborný učitel v Praze. Vstup volný. Začátek o 2. hodině odp. — V přednášce, kterou ukončen bude kurs typografický museem pořádaný, vyličen bude vývoj knihtiskatství od dřevěného lisu Gutenbergova až k moderní strojové technice, promluveno bude o tisku vůbec, o stereotypii, jakož i o tisku troj i vícebarevném. Přednáška bude doprovázena ukázkou tisků, stereotypů a demonstrováním postupu tisku čtyřbarevného.

Vypsalí semtěže. Aby povzbudilo chut k další práci na podkladě zkušeností, nabytých na kursu pro typografy museem ve dnech od 23. února do 7. dubna 1907 odbyvaném, vypisuje kuratorium měst. průmyslového musea v Hradci Kr. mezi účastníky zmíněného kursu soutěž na návrh zhlaví doplněho papíru pro potřebu musea. Ná-

vrh obsahovati má text: „Městské průmyslové museum pro severovýchodní část králov. Českého v Hradci Králové.“ Dále: „Hradec Králové, dne . . .“ a „Čís. j. . .“. Návrh může býti i vícebarevný. I. cena K 20—, II. cena K 10— ve slatě. Veškeré práce, označené značkou neb heslem, budtež zaslány s adresou navrhovatele v uzavřené obálce stejným helem opatřené jako soutěžní práce, nejdéle do 31. května 1907 řiditelství měst. prům. musea v Hradci Kr. O cenách rozhodovati budou pp. K. Dyrynk a Ot. Císař, odborní učitelé v Praze a p. Lad. Haněl, řiditel musea v Hradci Králové.

Ještě Pospíšilova třída. Sdíljuje se s námi, že na povolení nevěstince v Pospíšilově třídě nemá c. k. hejtmanství nejmenšího podlu. Záležitost taková spadá do samostatné působnosti obce, které přísluší vykonávání mravnostní policie. Něco jiného jest povolení živnosti hostinské a výčepnické nebo kavárnické. A tu doplňujeme zprávu, že c. k. hejtmanství do zmíněného domu neudělilo žádné koncesse k živnosti hostinské nebo kavárnické. Tudíž přání občanstva měla respektovati správa města. A protesty měly výsledek. Nevěstinec zrušen.

Panorama Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje ve dnech 4.—10. května t. r. pozoruhodný cyklus obrazů na proslulé krásou i dějinami zámky francouzské.

Z Dobřenic. 28. dubna večer představil se voličům kandidát nár. soc. br. Netolický. Církev zkasila od něho nejvíc Náboženství chtěl se školy vyloučit, rozluku manželkou chtěl pro katolíky odhlasovati oběma rukama, církev by dal státu na milost i nemilost. Mnozí „taky-katolíci“ tleskali jen což! Bylo snadno hezky radikálně mluvit, když nikdo nesprávných vývodů neopravoval. Ale, věřte mi, že jsem se nedivil nic některým pádným až moc tleskajícím. Jak by se nedal ráj rozvést mnohý, který se žení výhradně proto, aby sebral věno, na svoji ženu má jen dárky — a tolik mladých obodí po Dobřenicích! Některému zas jest velice nepohodlné náboženství; na př. někdo věrným spravováním církve jmění už si našetřil dost, ale to nešťastné náboženství pořád v duši rýpe: „Neptivlastňuj si toho, co ti nealéží!“ Proto pryč s ním ze školy i ze srdce našeho! — Církev odloučit od státu — to by se také leckomu líbilo. Zadušní i farář pole by se prodala; koupil by je, kdo má hodné peněz. A malí lidé, kteří se dosud samostatně i na církevním živí, musili by dělati nádeníky za plat, jaký by jim takový milostpán dával chtěl. Kdosi vzpomněl docela i na „sirotky“ po kněžích. Myslím si však, že takových siroteček jest po leckterém pánovi ode dvora zaneš z fabriky víc než po stu kněžích. — A o těch panských sirotečích ani muk! — Mnozí tleskali z „museu“. Prosím vás, živobytí jest živobytí. A když tleská pán, musí i ubohý sluha. Jiní zase se vryku. Už jest u nás zakofešený zvyk, že za nás malé páni jednají, myslí, píšou, peníze berou — a my mlčíme, podepisujeme třeba i na vlastní škodu; bructíme jen po straně. Ahychom se dle zákona svobodně ozvali a bránili, na to jsme málo kurážní a moudří. Kdo chce své děti vychovávat bez Boha, kdo chce své dcery nebo sestry dáti v libovolné panství mužovo, kdo chce církev zbavit prostředků k výchově náboženské, ať si volí br. Netolického. *My však rozhodně budeme voliti kandidáta strany katolického lidu MUDra. Arnošta Pekaře, lékaře a rolníka v Černilově.*

Na ochranu dětí na Nechanicku, odkudž děti prosluly smutně pod jménem nechanických „barientů“, vydal ministr spravedlnosti dr. Klein výnos, jímž má býti učiněna přítrž ne-svědomitému řádění agentů, kteří se podíloují po Nechanicku, aby odtud vyhládli od rodičů děti do tělesné i mravní zkázy. Výnos tento byl vrob-ním zemským soudem rozeslán všem soudům v rozsahu krajského soudu královéhradeckého a jičínského i jiným příslušným úřadům. Politické úřady mají větší moc vystoupiti proti zlobné činnosti těchto náhončích, překážeti sbírání šumafských dětských tlup a zvláště mají býti opatrní při vydávání pasů. Svolení rodičů k účastenství mladších sil při šumáření má býti podrobeno ještě schválení úřadů. Jednání agentů proti těmto předpisům mají úřady přísně trestati vězením. Konečně snad přece české děti přestanou býti v daleké cizině ostudou českému národu.

Z Holohlav. Dny 26., 27. a 28. dubna písemem nesmazatelným zapsány zůstanou v srdcích věřícího lidu farnosti naší. Zavítal do středu našeho vrchní pastýř náš nejdůstojnější pan biskup Dr. J. Doubrava, aby udílel svátost sv. břimování. Vstříc vznešenému hosti, který přijížděl z Hradce Králové, vyjela městská rada smířická. V Holohlavěch počl p. B. Bartoška postaveny dvě slavnostní brány. U prvé z nich přivítali J. B. Milost starostové všech přifařených obcí mimo starostu obce Holohlav, jejíž obecní zastupitelstvo usneslo se katolického biskupa vůbec nevíitati, dále jednatele křesť. sociál. spolku p. Bedřich Bartošek, jménem pak školní mládeže zákyne III. tř. M. Kuhnová; kytici podala zákyne M. Kloryova. Když nejd. vrchní pastýř ardetně poděkoval, ubíral se vz. roe uspořádaný průvod, sestávající ze školní mládeže, vedené pp. učitelí, členů katolického spolku, bratr-

stva rážencového a nepřehledné řady birmovanců a ostatních věřících, za bláhola zvonn a zvuku nábožné mariánské písně u děkanství domu. Po zahrnutí papežské hymny u druhé slavnosti brány přivítán nejd. biskup místním děkanem vldp. Ant. Kozákem jménem duchovenstva, c. k. okresním hejtmanem p. W. takem, c. k. stavitelem p. V. Kovaříkem v zastoupení patronátního komissáře, dále c. k. správcem p. Lukayem a c. k. adjunktem p. baronem z Puteani. J. B. Milost vtělými slovy poděkoval a po kratičkém oddechu v domě děkanství odebral se do děkanství chrámu Páně, kdež po mši sv. vystoupil na kazatelnu, aby jako dobrý pastýř stálce sobě svěřené v dobrém utvrdil a v lásce k křesťvi sv. upevnil. Svátost sv. birmování přijalo 513 birmovanců. Poté následovala zkouška školních dětí ze sv. náboženství jednak v kostele, jednak ve školní budově. Odpovědně o 4. hod. zavítal nejdůstojnější vrchní arcipastýř do příslušné obce Semonice. U slavnosti brány uvítán J. B. M. místním starostou p. Kozou. Zastupcem obce Rožnova a Nezubova, místním učitelstvem a žáky R. Potůčkou, od níž podána mu i kytice. V chrámu Páně po vykonané pobožnosti, nedbaje dopolední námahy, opět ujal se nejd. biskup slova a v překrásné řeči vybízel přítomné, by loui ke sv. křesťvi a životem svým dokazovali vznešenost naší sv. víry. Když pak se J. B. M. přesvědčil o prospěchu žactva, opouštěl chrám Páně, při čemž věřící lid nejd. biskupovi projevoval svoji lásku a vděčnost dojemným způsobem. Druhého dne v sobotu, za počasí nanejvýš nepříznivého udílel nejd. vrchní arcipastýř sv. birmování ve Smiřicích. V neděli ráno zavítal do sousední obce Hrochova, odkud kolem 6. hod. se vrátil, aby s námi se rozloučil. A jako radostné bylo vítání, tak bolestné bylo loučení. Nepřehledné zástupy věřícího lidu se dostavily do chrámu Páně v Holohlavě, aby daly poslední s Bohem svému dobrému otci a přijaly z rukou jeho požehnání. Když po vykonané pobožnosti místní děkan vroucími slovy nejd. biskupovi za všechnu námahu a práci poděkoval, ujal se vrchní pastýř slova, aby naposledy lid věřící přivzbudil a napomenul. A věru mnoho očí zalilo se slzami, když ujišťoval nás nejd. biskup svoji otcovskou láskou a sliboval, že duchem svým stále dítí bude mezi námi. Při odchodu J. B. M. dospěl i dívky spěchali k nejd. vrchnímu pastýři, aby projevili mu svoji lásku a vděčnost. A dobrotivý vrchní pastýř opět a opět děkoval a pro každého měl slovo laskavé. A dávno již vešel do domu děkanství, ale lid ještě se nerozcházel, jako by chtěl opět spatřiti usmávající se tvář dobrého, milujícího otce. Dojemné a blaživé to byly chvíle při vzpomínce, že lid náš dosud je katolický a že jedním svým odsuzuje protináboženské vystupování těch, kteří zapomínají, že dříve svůj vzali z rukou nikoli nevěřících, ale lidí katolických. Jak v tomto okamžiku nadšení v očích našich malinců byli ti, kteří myslí ve své pýše, že jsou velcí! — V pondělí ráno o 6³⁰ hod. odjel nejd. biskup do obce Chotěborek; na cestě zavítal do filiálního chrámu Páně na Chlumku a přijal pozdrav obce Habřiny. Kéž dobrotivý Bůh našeho vrchního arcipastýře slíší na další visitační cestě a nechť apoštolské práci jeho žehná!

Ze Smiřic. Ku dni 27 dubna odšlo se město naše ve slavnostní háv. Prapory barev národních, říšských a papežských které se všech domů, až na jediný, vlály, nádherná slavoobrána, která nedaleko zámeckého chrámu Páně vysoko se puzla, slavnostní hlasy zvonn v předvečer památného dne, to vše hlásalo, že náš milý velepastýř i k nám na apoštolské své cestě zavítá. Bohužel, že počasí až příliš nepříznivé zabránilo přivítání vrchního pastýře tak, jak se chystalo a přálo si jej přivítati město naše. Než ani toto nepřítomné počasí nezabránilo, aby k uvítání před slavoobránu nedostavili se: slavné městské zastupitelstvo v čele s p. purkmistrem J. Hojným, úřednictvo c. a k. velkostatků s čis. a hospodářským radou p. Fr. Zehetmayerem, sbor učitelů, žactvo škol zdejších a hujné množství věřících. Přesně o půl 8. hod. přijel nejd. biskup a zastavil před slavoobránou, kde uvítal jej purkmistr města, čis. a hosp. rada velkostatků, ředitel škol p. Fr. Preininger a místní zámecký kaplan. S přivítáním úsměvem děkoval nejd. vrchní pastýř za tyto projevy lásky, které, jak podotkl, nemohla ani studenost sněhu uhasiti, a odebral se do zámeckého chrámu Páně šestiřadami vkusně ozdobeného, kde po udělení vrchního pastýřského požehnání sloužil tichou mši sv. Po mši sv. sám promluvil k lidu který do posledního místčka chrám Páně naplňoval, ukazuje ku Kristu — světlu, které svítí a blaží, zabývá, dávají štěstí a pokoj, jehož svět tento dáti nemůže. Mistrná, hluboce promyšlená a propracovaná řeč J. B. Milosti působila na všechno posluchačstvo dojemem nesmazatelným. Nato Jeho Bisk. Milost udílel 300 birmovancům svátost sv. birmování. Následovala prohlídka chrámu Páně s památným originálem Brandlovým a po té počil nejd. arcipastýř svoji návštěvou čis. a hospodářského radu p. Fr. Zehetmayera a městské zastupitelstvo na radnici, která k tomu cíli byla slavnostně ozdobena. Odpovědně pak přesně o půl 4. hod. přijel nejd. arcipastýř do školy, aby přítomní byli zkoušeni ze sv. náboženství mládeže škol zdejších. Ve vestibulu popráhl Jeho Velčenstva uprostřed květin ozdobeným shromáždila se celá místní školní rada

a sbor učitelů; mládež dorostlejší tvořila četný spallr. Jeho Bisk. Milost přivítal nejprve předsedu místní školní rady, načež dceruška rady a školního dozorce p. J. Jeliše podala nejd. vrchnímu pastýři kytici a M. Sanderová, žákyň V. divčí třídy, oslovila J. B. M. případnou básničkou končící:

Čím odmění se chudá naše škola?
O slyš, jak se všech retů prosba vane:
„Ochraňuj v dlouhém štítí nebes Pane
a žehnej pracím svého apoštola!“

Jménem sboru učitelů vítal nejd. arcipastýř odb. učitel p. Frant. Dašek a místní katecheta. Následovala zkouška v třídních okrášlených a to ve třech skupinách. Ke každému oddělení po skončení obdržel promluvil J. B. M. slova poučení, slova zlatá, která jako rosa padala v srdce mládeže, v půdu úrodnou, slibující hojnou žně. Po skončení zkoušky poděkoval J. B. Milosti žák III. třídy měst. školy V. Zilvar a p. zastupce ředitele, prosil při tom, aby v trvání památky rádši se J. B. M. do pamětní knihy zdejších škol podepsal, což nejd. arcipastýř, když byl opět slovy ardečnými za poděkování odpověděl, učinil. Rozloučiv se vřídne se všemi přítomnými, odejel poté nejd. arcipastýř za bláhola zvonn na děkanství do Holohlav, kamž ještě v neděli večer celé téměř Smiřice spěchaly se rozloučit. Odejel, opustil nás vrchní náš arcipastýř, ale památka na jeho návštěvu zůstane mezi námi stále; vždyť svoji vřídlost, nežnost a dobrotou podmanil, uchvátil a sobě naklonil srdce veškeré — Bůh Té slíží, Otče milovaný, a aněli Jeho Té provázej na další apoštolské cestě Tvoji.

Z Lužce a Chlumce n. C. Na své apoštolské cestě zavítal J. B. M. dr. Josef Dubrava, biskup královéhradecký, dne 11. dubna t. r. za slunného jitra do Lužce, aby zde vykonal generální kanonickou visitaci a uděloval četným birmovancům sv. birmování. S touto očekávanou byl milovaný velepastýř ode všech osadníků. Na rozhraní obce u vkusně ozdobené slavoobrány uvítán byl J. B. M. od místního duchovního správce, od pp. starostů se shromážděnými členy zastupitelstva z Lužce a ze Skochovic, od hospodářské besedy s p. předsedou v čele, od sborů hasičských lužického i skochovického a posleze velmi tklivé od žákyň zdejší obecné školy Řázeny Potřávek. Oba sbory učitelů se svými pp. řidícími přivítaly na šeho vrchního pastýře. Na nelicené a upřímné tyto projevy odpovídel milovaný velepastýř slovy otcovskými, díky vzdávaje za prcu jemu veřejně osvědčenou. Po kázání, které v přeplněném kostele konal J. B. M. na slova katolických pozdravů: „Pochváleco buď Pán Ježíš“, udělované bylo svaté birmování 547 birmovancům, z nichž byli někteří i mužové odrostlí. Svou laskavou vřídlostí při veřejné zkoušce náboženské naklonil si velepastýř náš srdce všech osadníků, jak bylo patrné při poledním loučení se ve farním chrámu Páně a doprovodu Jeho z osady lužické na další apoštolskou cestu do Nov. Bydžova. Přání všech věrných osadníků farnosti lužické vyznívá v prosbu k Bohu dobrotivému: „Rač nám po dlouhá léta zachovati našeho milovaného velepastýře, Josefa!“

Ze Smidare. Na své apoštolské cestě zavítal dne 20. dubna nejd. vrchní pastýř do našeho četnými prapory vyzdobeného města. Purkmistr p. Bedřich Kobrě a městskou radou, patronátní komissar p. Václav Feyrer a členové obecního zastupitelstva ze Lhoty Smidarské vyjeli na pěti vozech vstříc vzácnému hosti na hranici města, kdež nejprve purkmistr vřídlostmi slovy uvítal Jeho Bisk. Milost jakožto knížete, jenž přináší mír a požehnání, a po něm patronátní komissar jménem patrona Hanuše Čížka šlechtice ze Smidachu. Před městskou radnicí postavena byla slavnostní brána bílá a modře dekorovaná s křížem na vrchu a nápisem: „Vítej uámi!“ Tu očekávalo ndp. skupa duchovenstva a ve spallru městské zastupitelstvo, obecní zastupitelstvo z Čestlic, Červeného Hory, Loučné Hory a Lhoty Smidarské, místní spolky: řemeslnická beseda, živnostenské společenstvo, sbor dobrovolných hasičů, vojenských vysloužilců s praporem a hospodářská beseda ze Lhoty Smidarské, k nimž družila se školní mládež se sbory učitelů. Po uvítání duchovním správcem promluvil nejd. vrchní pastýř; vytkl účel svého příchodu a poděkoval za tak srdečné uvítání. Na to ubíral se spallrem, žehnaje a zdravě pp. starosty, předsedy spolků a učitele, do fary a po kratičkém oddechu do chrámu Páně. Po mši sv. uděloval Jeho Bisk. Milost sv. birmování školní mládeži, načež následovala zkouška ze sv. náboženství v kostele a ve škole. Tu uvítala ndp. skupka žačka Marie Rodrová, Anna Bradnová podala mu kytici, a po zkoušce poděkoval žák šesté třídy Karel Kubišta. — Odpovědně bylo sv. birmování v příslušných Skřivanech. Četné prapory vlály jak s budov vrchnostenských tak i ostatního obyvatelstva, a zámecká kaple byla k tomu účelu vkusně vyzdobena. U slavnosti brány s nápisem: „Vítej nám, Otče, jenž přináší mír a požehnání“, očekávalo Jeho Bisk. Milost duchovenstvo, c. k. okresní hejtman JUDr. Volkar, Arnošt Ritter šlechtice ze Záhoný, obecní zastupitelstvo, patronátní komissar Bötlin, úředníci velkostatků a cukrovaru s ředitelem p. Setvínem a školní mládež se sborem učitelů. Ndp. biskupa uvítal nejprve starosta p. Malý, žáčky Oscilie Francová a Marie Šárová,

kteřá mu podala kytici, a řidící učitel p. Bejr, načež odebral se arcipastýř s duchovenstvem a svými pány do villy rytíře z Mallmannů, kdež připravena byla hostina. Po sv. birmování byla skouška z náboženství, po které jménem dospělých birmovanců poděkovala a kytici podala sl. Bohumila Forbelská — V neděli dne 22. bylo birmování dospělých ve Smidarech. Po mši sv. měl ndp. vrchní pastýř kázání na slova sv. evg. „Malíčko a neustíte mne“ a svým milým způsobem poukázal na to, že jsme tu na světě opravdu jen „malíčk“ a přece na svůj odchod tak nepamatujeme, jak bychom měli, starajíce se více o věci časné. Po sv. birmování navštívil ndp. biskup sasedací síň městské radnice, kde pozdraven byl purkmistrem p. Kohnem, městskou radou a všemi členy městského zastupitelstva. Ndp. biskup velice se zajímal o pokrok města v době nejnovejší, prohlédl si městské knihy, z nichž nejstarší je z roku 1625, městská privilegia, pečeti a první podepsal se do nové slázné pamětní knihy. Po odpovídání slubách Božích poděkoval duchovní správce jménem farnosti a zvláště birmovanců, načež Jeho Biskupská Milost se všemi přáteli se rozloučil. Nesmazatelným zásluse dojem jaký ndp. vrchní pastýř v srdcích nás všech zanechal!

Ze Skřivan. V sobotu dne 20. dubna t. r. již z rána přioděla se dědina naše rouchem slavnostním. Na pokraji jejím stkvěla se překrásná, chvojím ozdobená slavoobrána s tímto nápisem: „Vítej, Otče, jenž přináší mír a požehnání.“ Krátce po jezdě hrd. odp. přáno nám bylo „azřiti dobrou a laskavou tvář našeho nejdůstojnějšího vrchního pastýře. Uvítání bylo nejen skvělé, ale i velice srdečné. — Po představení p. E. Ritra se Záhoný a členů obce zastupitelstva oslovil nejdůstojnějšího p. biskupa krátkým uvítáním místní starosta pan Jos. Malý a řidící učitel p. Josef Bejr. Nato vystoupila z řady dražiček žákyň III. tř. A. Francová a přednesla jasným hlasem případnou a vřídlost uvítání, na kteréž J. B. M. poděkoval a přijal z její rukou krásnou kytici. Při pohledu na nápis na bráně umístěný řekl, že doufá pevně, že Bůh skrze ruce Jeho své a na osadu naši mír a požehnání — Po představení pp. učitelů, žehnaje lidu, ubíral se jako host a veškerými kůžkami do domu urozeného pána z Mallmannů. Nato ve čtyři hodiny z domu svého hostitele za bláhola zvonn ubíral se J. B. M. právodem do kostele svého i uvnitř nádherně vyzdobeného. Při vstupu do kostela bylo zpěváky za vedení řid. učitele p. Bejra krásně zazpíváno. Po sv. požehnání a krátkých modlitbách udílel nejd. p. biskup svátost sv. birmování 235 birmovancům. Po ukončení sv. birmování poděkovala jménem všech birmovanců Bohumila Forbelská ze Skřivan, žákyň pokrač školy v Nov. Bydžově, velice pročitě J. B. M. za udělení sv. svátosti, končíc svoji péknu řeč těmito slovy: „Jako mladé svéši vojsko Kristovo vstupujeme do boje života a proto slibujeme Vaši Bisk. Milosti, že raději vše obětovati budeme, vše strážíme, než bychom se Buhu svému zpronevěřili a od prapuru Kristova přeběhli! Za křís sv. a svatou víru naší — bude beseda našeho života.“ Po přednesu velice zdařilém, při kterémž všichni přítomní byli u velkém pohnutí, podala J. B. M. krásnou kytici. Nato následovala krásná a dojemná řeč nejd. p. biskupa. Poté udělil požehnání, odcházel právodem do domu svého hostitele p. z Mallmannů, by po krátkém pobytu nastoupil cestu k večernímu odpočinku do sloupenského zámku. My pak provázeli ho modlitbou, by dobrotivý Bůh dlouhá léta při zdraví nám jej zachovati ráčil, abychom po desíti letech opět se s ním shledali.

108. valná hromada I. čes. spolku pro zveleben včelařství, zahrádnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 12. května 1907 o 2. hodině odpol. v Kladruzech v ošatřském hostinci. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Říkování o těchto otázkách: a) Zaměstnání včelaře na jate, b) O chovu drůbeže. Promluvi osvědčený odborník p. K. Škoda, c. k. pošt. kontrolor z N. Brodu, sl. zemědělskou radou vyslaný. 3. Volné návrhy. — Ve schůzi uspořádána bude též malá výstava včelařského nářadí. Kdo by s páni účastníky nějakou novinku z tohoto odboru m'l, nechť si neobtěžuje ji s sebou vzíti pro poučení ostatních. Ze zvláštní ochoty sl. ředitelství bude po 11. hod. dopol. prohlídka c. k. hřebčince.

Z Dobrušky Stávka v tkalcovně fy „Lederer a Stránský“ skončena. Dne 24. dubna nastoupilo dělnictvo znovu práci, vedeno jsouc nář. socialistou p. Kovařovicem, redaktorem „Lidových proudů“ v Náchodě, jenž mezi stávkujícími a majiteli tkalcovny vyjednávali sprostředkoval. Mzda zvýšena o 10 15%. Tim stávky tkalcovské, vyvolané ve volebním 48. okrese, skončena a účele, posíliti kand-daturu p. Kovařovice pro týž okres, docíleno. Pořekadlo: „Když se dva mezi sebou hádají, třetí má z toho užitek“, plnou měrou se potvrdilo. Redaktor, který tkalcovně asi mnoho nerozumí, jako správnířkovatel odnesl slavné díty a slávu, firmě strátu na výrobě vyvážil odbyti a zdražení zboží, ale dělnictvo vyšlo skorem a prázdnotou. Než nepatrný přídavek nahradí to, co proděbáno stávkou, uteče mnoho týdnů, a zatím se drahotná poměry mohou směniti zase. Kdy pak dělnictvo přece prohlédne a vyjednávání povede

ai samo bez „dobrovoľníka“? Byl by už čas. — Sběratel obleků, který důkladně vybíral šatstvo u p. Fejtlových v Policích a obratně zmizel, nešel přece race spravedlnosti. Dopaden byl v Čermné u Lanškrouna. Nastane vědní njez: výměna obleků a zatčení do nevolnické gardy. — Pokrokatko-židovská strana jest celá omámená kandidátními sliby Dra. Drtiny, vynášející je nejpoctivějšími výrazy, velící jeho osobnost a padá před ní do prachu dle vzoru čínských mandarinů, jen aby obelstila české voličstvo. Polovice posledních „Hlasů pokroku“ drtí pro Drtinu, a Nového Města n. M. a Dobrušku vanášejí se dva ohromné sloupky oslavného podkopávání pokrokatkého cestujícího a vědou a to bude prodlouženo pryč až do čísel přístěhých. Právě to komedie, která soudnému čtenáři se do duše hnusí. Podstata a pochod jeho nápadů, je ostatně s jiných hlav vzaly původ, jest jeden a týž, stále jeden otřepaný kus z kolovrátku univerzitního učitele. A za to slovíčkářství tolik bengálů! To už je taková duševní chudoba v pokrokatých veličinách, že toho nepoznají, nebo taková nevyčísitelná zaujatost? Dr. Drtina dle okuřovačů v pokrokatských listech pryč drtí víru v nebe a na jeho místo zakládá nebo posuzuje silných lidí. Jaké to fráze! Silné lidi vychováti chce z těch „retkařů“, neduživců, zúmyslných lhářů a nevědomců, kteří se k němu hlásí? Nebude to spíše nebo mrtvá, pozemská nemocnice, kterou dále bude vysáváti vyděračný židovský kapitál? Lidé tak dojemně blůdu lidskou, až pryč se oko zalévá slzami, a zatím jeho kapka chvěje se radostí. Kdypak začne jezdit na přednášky univerzitní za- dármo a vydělaný peníz dá ve prospěch místních chudých? Při svém několika tisícovém sluhném by to činiti mohl a jako lidumil měl. — Zdejší du- chařstvo stihla bolestná rána. Osvědčené medium zaměnilo svůj svobodný stav za jeho manželské a odeslo se svou silnější polovici do Ústí nad L. Rádu osudu snášejí však se statečností obdivuhodnou. Za to duchová si libují, že mají jednu prádnici. Vždyť museli býti stále na nohou a řečniti jako poslanecký kandidát. Na nové medium bude nej- spíše vypsan konkurs. Podmínky vloženy budou u vrchního obřadníka. — Dle zprávy v „Ratiboru“ uveřejněné napadl pan Veverka s Provoze na schůzi agrární ve Spech p. Dra. Horáského pro jeho kandidátní řeč v Provozi a přepisoval mu různé výroky, jichž nikdo z přítomných v Provozi neslyšel. Když při oné schůzi v Provozi k účast- níkům byla učiněna výzva, aby se přihlásili k dí- tazu, nikdo, ani p. Veverka se nepřihlásil. Až tedy ve Spech si „ulehčil.“ Takové jednání však, v ne- přítomnosti druhé strany předbůžky činiti, jest člověka mužného a tím více člena okres. zastupi- telstva při nejmenším — nedůstojné. — Pokrokatské učitelstvo se pěkně vybarvuje. Jedni jsou ana- chisté, druzí sociální demokraté a na ty zásady veřejně kandidují, jiní nář. socialisté jako Črny, proti pozitivnímu náboženství skoro všichni. A ta- kově zpronevěřilce své služební přísaze má kon- servativní obyvatelstvo platit a mít z vychovatele svých dětí! Přiznání neovědomití, kteří zásadami lidu pohrdají, a chtějí, aby je živili! Jako ty ka- kačky! Kdy pak lidé křesťanský v Rakousku, se proti těm lidem rázně ohradili a na své posměvače vzkřiknou: Kuce pryč! Kdy akáž, že nejsi jen nástrojem k placení a terčem jalových posměvačů? — V posledním čísle „Hlasů Pokroku“ zase si vy- jel svým neomaleným, prolhaným způsobem jakýsi kalený pokrokat na dobrošskou duchovní správu, hlavně na vp. Smetanu a p. depeal se „katolí-“ Dle obsahu jeho útoků měl se správně podepsat „požidovský katolík.“ Ostatně myslíme, že se ne- musel se svou anonymitou tolik tajiti, neboť z ka- ždého slova a celého slohu čouhá krakonošská hlava známého muže v haveloku Dlouhova. Pán ten všec jest napěchován známou „bájkovinou“, svár- livou až do umofení, sudičskou, nepokojnou, ne- stápnou. Měl by spíše zametat před svým prahem a starati se o vlastní rodinnou tragedii, nežli sta- rati se o lidi, kteří si naň ani nevzpomenou. Při- pomínáme mu, nedá-li pokoj, že vypovídáme mu všechny sudičské případy, aby rozmnožily příspěvek ku hlednému zradu pokrokatů. Chutnati by mu to nemohlo, ani jeho kolegům z „frumarovské“ rady. —

Z Vrbatova Kostece. Sv. missie ko- nati se budou od 5 — 12. května 1907 v Kostelci Vrbatově u Ochrastí řízením ctihodných OO Fran- tiškánů.

Paběrky z litomyšlského okresu. Povídá se, povídá, že snad obecní úřady zde za- kazují úředně hostinským propůjčovati katol. země- dělcům místnosti k volebním schůzím. Co jest na tom pravdy, nevím, ale povídá se, povídá. — Na mnoha místech jest praočeklivý zvyk, jenž se přiči- všem sdravotním předpisům a snahám spolku na potírání tuberkulózy, že se totiž místo záchodků používá silnice před hostinci. Ale ono se to trpí, trpí. Najednou všec nejde. — Jednomu náruši- věmu sítelci byl úředně odňat zbrojní listek, za- jisté že s vášněných důvodů. Ale střílelo se, střílelo celou honební sezónu a padlo jeho ranami pár náků a koz, a že pryč se bude zase střílet. Je to odvážnost a důvěra v jistotu! — V Opatově se vlepují zloději do nádražního skladiště a rozvinují všec horlivější činnost. Ale nelze jim přijíti na stopu. — Jeden kaplan dal se do volební agitace

a rozšiřoval křesť. sociální letáky mezi známými, neboť přátelé volné školy a reformy manželství a soc. demokraté také nespi — ale už ho chytili. — Co to píš, dostávám právě ještě paběrky přimo z Litomyšle, že pryč se kdosi v Litomyšli boji soc. demokratů a jednoho rytíře. Snad Blanického? I ten spi; ale opstovského. Že pryč by toho mohl sraťovat, kdyby soustěska volné kolportáže pra- křesť. sociály byla uvolněna. Bylo by po rytíři. Dobře povídal jeden strejček onehdy „u Hvězdy“: „Tonoucí se stěbla chytí!“ Ale mane, tekel, farsa!

Z Lomnice n. P. Jeme již u nás na věr- lijaké kopance ze strany pokrokové uštěřované uvyklí. Jest to však ale smutné, že kopance tyto pocházejí nejvíce z řad učitelstva, které, majíc mládež od rodičů světenou mravně nábožensky věsti, proti stávajícímu a dosud nezrušeným nař- zením staví se do řady nepřátel katolického lidu. Odedávna sčastňovala se mládež školní u nás processy na den sv. Marka. Vždy mládež školní byla s pány učiteli zastoupena buď v kostele, anebo, šlo-li se ven do poli, nikdy mládež školní nechyběla. Doposud není znám, že by sčastňovala mládež vaala skrze to nějaké škazy na svém zdraví anebo že by zkrácena byla v nabývání svých vědomostí. Rovněž není znám, že prová- zející páni učitelé škodu utrpěli na svém zdraví, nebo že by ztratili tím na své účtě a vážnosti. Až letos ponejprv bylo usuzeno jinak. Bylo totiž řečeno žákům jedné třídy, že je potřeba, aby češ- tina nebyla vynechána, v jiné zase, že bude v květnu mnoho svátků (snad že budou také volby?), a že je potřeba, aby se nezůstalo s vyučovací osnovou pozadu, jiným bylo jednoduše řečeno, že bude škola, jiným bylo na vůli přenecháno, že kdo chce, může si jít na processy, ale s podmínkou, že si musí přinést cedulku od rodičů, že na processy skutečně byl. Sčastnilo-li se processu letos v ko- stole konaného dítko přece, tu přede všemi žáky bylo mu uštěpačně řečeno, že se bude moci sč- častiti processu o křtířových dnech zase, když jest tak nábožné. Zjistě pedagogický to výrok! A pak ještě nějaký pokrokový kandidát vytýká ve schůzi, že kněží nikdy nemají a mít nemohou té vyučovací schopnosti, jako takový učitel. Na výlety, jež se ku konci školního roku pořádají, jest čas dosti a také nepanuje právě čas, jaký by měl býti, jako na př. loňského roku se stalo, že dítky promočené na křiži vracely se z výletu; to však jest něco jiného, to je utužování těla. Rovněž účast školního dorostu na veřejných cvi- čeních, kdy pozdě v noci vrací se zpět, také může býti a nepřítí se vychovatelským zásadám a jest to v pořádku. Nevíme také, podle jaké metody naryšvány jsou dítky „studijními“ od nezvedených spoluzáků, snad že jsou rodiče pořádnými katolíky. Kam to všechno povede? Posilají snad rodiče dítky své do školy, aby škola jim vyrvala, co rodiče do srdcí v obledu náboženském a mravním vštěpují? Či jest škola proto, aby učitel žákům vykládal, že pocházejí z opice? Aneb mají si žáci bráti příklad z ukového učitele, který ani slušné v ko- stole se nechová, při posdívování ani kříže ne- udělá, o pastýř-kém listě neuctivě se vyslovuje a jest za to placen jako učitel tak od nenáviděných katolíků? Doufáme, že toto uposrnutí postačí, aby se dosud platné zákony a nařízení ze strany některých panů učitelů zachovávaly, a aby si pa- matovali, že se dýchásem se chodí tak dlouho pro- vodu, až se ucho utrhuje. Dítky katolických rodičů snad nejsou žádni pokusni králíci, aby se na nich pokrokatské theorie zkoušely, a páni učitelé nejsou placeni snad za to, aby náboženství našich otců v nich zlehčovali. — Několik katolických otců.

Z Nové Vsi nad Popelkem. Obec zdejší jest trnem v očích okolním pokrokatům. Ptal by se mnohý proč? Snadná odpověď: lid zdejší, jistě politicky nad mnohé obce vyspělý, poslal ty různé dobrodince z tábora pokrokatko-socialistického a zdravým rozumem nabídl, že jedině na základě nábožensko-mravním lze docíliti pravého pokroku. Tím však dosud nebyla odobrojena pokrokatáka kamarila. Zvláštní zásluh má na nás Velký Mogul z učitelstva lomnického, jehož choutky byly již minulého roku s náležitým důrazem odrazeny. Pan učitel zahřál si zvláštní panoptikum, s nímž jezdí po okolních vesnicích jako apoštol pokroku. U nás mu pomáhá řádný vořík student Stránský. Jednou rozváší se volné manželství, podruhé volné škola, jindy odluka církve od státu, tam prováděcí nař- zení, onde pastýřský list p. kardinála a posledně ukazuje se publiku nešťastný ateista Pelikán. Než toho nevděku lidského! Nezištná práce osvě- tové Velkého Mogula nenalézá porozumění. Hvězda, jež kdys tak slibně proň počala svítati, hasne, až nadobro uhasne. Lid počíná chápati ty „dobré úmysly“ plynoucí z „nezřítnosti“, jež vůdce muž ten rozvádí. Nejenom odpůrcové političtí, nýbrž i vlastní přátelé a jeho dřívější zastanci počínají si „popularitu“ p. učitelovu znechucovati. Nezoufej však, muži vznešení, nalezi's dva stoupence sobě rovné, kteří nechtě jsou baládem na tvou chra- von reputaci. V Nové Vsi s tebou cítí jeden po- ctivec obchodník, jenž na své spoločtány, kteří nechtějí kandidata pokroka poslouchati, křičí: „stýdte se, občané novověstí!“ A za to, že se jich tak zastal, jdou mu gratulovati; a v Bělé tvůj jeden kolega, jamuž všechno publikum pro jeho učené návrhy a námítky se smálo. Ti dva

jsou s to, aby svoji „vášností a účtů“, již požírají a všech, opět vyvíbili té na bývalý prestol slávy!

Z Potěb. Dne 20. dubna b. r. smutně se rozezvučely zvony našeho chrámu Páně, oznamu- jíce smutnou zvěst, že dotlouklo to drabé srdce našeho milovaného p. děkana Josefa Semeráda. Dojemné bylo jeho loučení s celým okolím, příji- máni sv. Svátostí, dojemné bylo, jak se na smrt připravoval a s odevzdaností do vůle Boží jednu věc po druhé do rukou svého kaplana vlp. Maxmi- liana Smrčky odevzdával. Pohřeb jeho konal se dne 23. dubna o 10. hod. dop. za velkého úča- stenství celé farnosti a celého okolí. 24 kněží pro- vázelo za vedení vldp. Ant. Schreibra, vikáře ze Žlebu, svého miláčka k poslednímu odpočinku. Nad jeho rakví promluvil věčně a dojemně býv. jeho kaplan, nyní farář v Trhové Kamenici, dp. Jan Zítka. Při kázání slzy oči všech, neboť vě- děli všichni přítomní, že se loučí s mužem doko- nalým, charakterem ryším. V domě smutku, ve chrámě a na hřbitově sáplí dojemně sbor uči- telský s farností a celého okolí za řízení p. fidi- cího choru Dvořáčka z Potěb. Ku hrobu doprová- zely zesnulého četné zástupy lidu všech tříd a povolání; byli to obzvláště pp. patronální úřed- níci a p. fidiítem panství Fr. Müllerem ze Žlebu, obecní zastupitelstva, sbor hasičů atd. Také na rakev položeno množství věnců a kytic, z nichž jeden byl od jasně knížečí rodiny, u něž zesnulý jako farář slatiňanský byl učitelem. V Potěbách působil téměř 28 let a pro své šlechtěné, záslužné jednání byl jmenován čestným občanem celé fa- rnosti své, pro vzorné pak konání povinností svého kněžského povolání byl jmenován bisk. notářem, čestným děkanem a posléze u příležitosti 50letého svého kněžského jubilea b. konsistorním radou. Čestná památka státně v myslích všech, kdož jej znali. A až i ta bude mizeti z paměti, nezahynou jeho dobré, šlechtěné skutky u spravedlivého Boha, v Nějž věřil, doufal a Ježí miloval. R. i. p.

Ze Želivá. (Odpověď „Těm na stráž.“) „Osvěta lidu“ v čís. 40. přinesla opět zprávu ze „Želivá, tentokrát o obec. volbách, konaných dne 4. března t. r. Jako vždy tak i tentokrát doká- zala „Osvěta lidu“, jak prolhaného má v Želivě zpravodaje. Obviňuje výsed. opata P. Salecia Roubíčka, podepsaného P. Cyrilla Valenta a p. děchodního velkostatků Koučka, že jak před volbou do obec. výboru v Želivě, tak i při volbě samé počínali si pryč přímou zblánil. Laskavý čtenář do- volí, abych krátce celou situaci objasnil. Klášter Želivský ve zdejší polit. obci platí bezmála 70% všech přímých daní. Má sice ve výboru obec. svého zástupce, ale jeho hlas, kdykoliv se ve vý- boru vyskytl nějaký návrh proti klášteru, byl hlasem volajícího na poušti, byl zkrátka přehla- sován. Klášter nikdy si ani místních obecních voleb nevšímá, nikdy se jich neúčastní, ačkoliv vzhledem k tak velké výši daní měl právo míti na volbách zájem větší než všichni ostatní poplat- níci dohromady. Když ale během času jak v míst- ním, tak i v obec. výboru čím dále tím více na- bývala vrchu a moci strana „také katolíků“ s p. starostou Daňkem v čele, kteří velké přirážky od kláštera sice brali, ale klášter o všechna práva nejraději byli by připravili, tu — bylo to právě přede 2 roky — klášter probudil se z mrákot a výsledek toho byl, že učiněn aspoň v místním vý- boru konec nadvládě p. starosty Daňka. A byl také již nejvyšší čas, neboť hospodářství místní octlo se v takových koncích, že obec Želivská byla by hluboko zabředla do dluhů. Nový místní výbor přijal přes 1200 K dluhů, které z větší části jsou nedobytné, jelikož účetní knihy a starší protokoly schůzí místního výboru nadobro se ztra- tily — aspoň do dnes nový výbor nemohl vypá- trati, kde by byly. O jiných kompromitujících věcech prozatím pomlčím, budu-li však dalšími útoky „Těch na stráž“ k tomu donucen, posvím dalšími doklady o místním hospodářství, jež zde- ším pohlavárům příjemny nebudou. Za takových okolností došlo konečně letos — po šletě nepre- tržité vládě — k volbám obecním. Strana klášteru přátelská se zorganizovala — což zajisté dovoleno každé straně — každé obci však ponecháno úpl- ně na vůli, aby obec sama jmenovala si své kandi- dáty do obec. výboru (vyjma Bolechov) — což listy i svědky i před soudem dokázati mohou — učiněna s jednotlivými obcemi jen úmluva, bu- dou-li voliti kandidáty naše, že my navzájem voliti budeme kandidáty jejich, a tato úmluva také sku- tečně dodržena byla. Tím se stalo, že skoro celý dosavadní výbor i s p. starostou Daňkem propadl, a odnět ta zást a ten malomocný hněv! Při vol- bách samých na nikoho nebyl činěn nátlak, a mohli bych uvést i jména voličů — jako Krases, Krbec, Lhotský, bratři Bartáci, Strnad a jiní — kteří živi jsou skoro jen od kláštera, a ač volby se neúčastnili, přece jim proto ani dost malá vý- čítka učiněna nebyla. Přesvědčení náboženské ne- mělo tentokrát s volbami nic co dělat, jednalo se jen o to, aby zamezeno bylo vykořisťování obci, aby přitřž učiněna byla stálému štrání proti klá- šteru a vyvolávání sporů s ním. A že i sami po- platníci měli až pod krk dosavadní vlády p. sta- rosty Daňka, dokázaly volby samy, při nichž zvláště ve 2. a 3. sboru velikými většinami zvoleni kandidati strany klášteru přianové. Tolik tedy na vysvětlenou. — A nyní vraťme se k výtkám

v „Osvětu lidu“ máš čteným. Vysvítám tímto „Ty na stráž!“ aby uvedli jediný případ zblázněného počínání před volbami a při volbách. Jsou-li to muži poctiví, učiní tak, jsou-li to ale zákeřní na cti utrhači, zůstanou i dále ukryti pod pláštěm anonymity, poněvadž vědí, že by jim za to hrozilo soudní vyšetřování! Já naopak tvrdím, že naše strana při vysvívavé a urážlivé řeči p. Frant. Tomáška v místnosti volební před zahájením volby pronesené zachovala podivuhodný klid, při celé řeči ani nehlesla, ale když já chtěl p. Tomáškovu na jeho řeč odpovídati, tu po prvních mých slovech strana „lepších katolíků“ ihned byla vzhůru, ruce se do výše zdvihaly a jen spustit bouři! Táhá se „Těch na stráž!“: je to pravda nebo ne? Vyzývám dále ty „pravdomluvné lepší katolíky“, aby mi uvedli obec, ve které jsem při křesť. cvičení měl mluviti o volbách obecních! Z rozkazu nejed. episcopatu použil jsem křesť. cvičení a mluvil o nastávajících volbách do říšské rady, a to dle povinnosti činilo na sta jiných kněží také. K volbám obecním listky psané jsem na faře rozdával, ale jen těm, kteří si pro ně sami přišli. Když pak před volbou námi psané listky prohlášeny za neplatné — na což mimochodem řečeno byli jsme předem připraveni — a rozdány listky nové, obecním razítkem opatřené, psal jsem těm, kteří mne o to požádali, ale ne venku na stole, nýbrž ve volební místnosti před očima komise volební, což však činili i příslušníci strany druhé jako pp. Koten, Machek, Pojezdský a jiní. I v tom dávám Ben Ašibovi za pravdu, že v den voleb vyučoval ve škole náboženství nejed. opat, učinil však to, nikým nejzažádán, úplně o své vůli a má k tomu také právo jako vlastní farář na farních klášterních a toto právo v kapitole si také pro sebe vyhradil. Ostatně za nynější ateistické doby vykonávání povinnosti volební, ať již do sborů zákonodárných aneb do pouhých obec. výborů, jest okamžikem tak důležitým, že kněz nesmí býti na rozpácích, má-li jíti k volbě anebo do školy. Vynechanou hodinu náboženskou možno nahraditi druhý den — a kněz svědomitý to jistě také učiní — ale volbu, kdy kolikrát jednou se o jediný pouze hlas, možno napravit teprve po 6, po případě po 3 letech. — Že dp. P. Justin Zelenka nesúčastnil se té „špinavé“ práce volební, rozumělo se přece samo sebou. Což jsou „Ti na stráž!“ skutečně tak naivní, že se mohli domnívati, že člen kláštera dp. P. Justin Zelenka bude volit s námi proti nepřítelům kláštera? To přece si mohl každý na prstech vypočítati, že přijde s „lepšími katolíky“ proti klášteru, nám jeho jednání bylo úplně lhostejné. Zákeřnickou přímo lži musím ale nazvati tvrzení, že při jednom křesť. cvičení měl jsem si stěžovati, že o mně říkájí, že si mnoho nechám platit za svoje výkony úřední a církevní, lacino prý pracovat nemohu, jelikož mám prý chudou matku a sestru, které prý oba musím podporovat. Vyzývám znovu „Ty na stráž!“, aby mi jmenovali osobu anebo obec, před kterou anebo ve které bych buď při křesť. cvičení buď za jiné příležitosti těchto slov byl užil! A pokud to není před celou veřejností, nazývám „Ty na stráž!“ lhář, na cti utrhači a zákeřníky, neboť jen skutečně notorický lhář a zákeřník by na cti utrhač mohl takovou lež napsat. Mluvíte-li nebo píšete-li vy — také katolíci — o svém faráři pravdu, nestyďte se za ni a podepíšte ji vlastním jménem svým; bojíte-li se však dáti své jméno pod to, co jste napsali, pak vědomě píšete lež a jste zákeřnickými lháři, ať nosíte šat jakýkoliv a patříte ku stavu kterémukoliv! — Pana důchodního Koubka hájiti proti vám, bylo by pro něho hanbou; ctná a vážen jest daleko široko jako muž poctivý a charakter ryzí a vy marně se pokoušíte jej zneuctit. Mstu nejprve hleďte ve svém vlastním táboře, tam ji jistě najdete, neboť vaše vyhlášené a zákeřnické zprávy v „Osvětu lidu“ uveřejněné nejlepší o tom podávají svědectví. K lidu zdejšmu, aby se kláštera stekli, marně se se svým vyzváním obracíte; víť on sám nejlépe, kdy se mu lépe povede, zdaž pod ochranou kláštera či pod ochranou nynější obecní vlády; má v tom ohledu 20letou zkušenost, která je ještě přilíh v živé paměti, než aby na ni zapomnouti mohl. Dovolávání se roboty a otroctví jest dnes příliš často u agrárníků užívaná vějíčka, na kterou nikdo nesedne, kdo má v blavé zdravé oči a bystrý rozum. Klášter obci žádných svízeli nezpůsobil, naopak když někoho nešťastí stihne, každému dle sil svých pomoci hledí, ale klášteru ustavičné svízele a příkoří působí ti, jimž sa různých příležitostí klášter rozličná dobrodíní byl. prokázal. Budou-li si „Ti na stráž!“ přáti jasnější údaje, posloužím dle potřeby i jmeny. Ale nejprve musím znáti protivníky své; proti zákeřníkům, kteří s ukrýtu obět svoji morálně hledí zničit, těžko jest se hájiti.

P. Cyrill Valenta, farář.

Z Humpolce. Něco tak nešikovného a sprostého jsme dávno nečetli jako v čís. 35. „Osvětu Lidu“, kde Václ. Vrána přímo chrlí hněvem proti klerikalismu, rozpínajícmu se v Humpolci a okolí. Podivuje se ardatosti p. učitele R. H., že se v č. 32. podepsal veřejně pod svůj článěk! To prý znamená v Humpolci, „že jsme dále . . .“ Celý článěk zdá se opsán s nějakých soc. demokratických novin bez ladu a skladu! Jen na př. co znamená fráze p. Vrány „náš chváták jest bezcharakterním staletým útlakem, ale reve-

luce v něm dřímá“. Děláte si z relařské směch, nazýváte je „bodří venkované“ a přece jistě rád uvítáte takového „bodřebo“, jen když náležitě „klopí“. My víme dobře, že vy, p. Vráno, neděláte nic s přesvědčením! U vás je to všechno „křest“; vaše energie se musí vytráset aspoň na motocyklu! Nevychýtejte nikomu dobré bydlo! Kdybyste vy byl majetníkem panství, pak očekáváme, že byste se rozhodně rozdělil, neboť jste dobrého srdce a pln lásky k bližnímu! Že se zle nemáte a že máte dobré bydlo a teplo, to přece jest známo. Práce vaše nemůže nikdy vésti k cíli, poněvadž neplyne s přesvědčením, ale má za účel rozdmýchat boj ve městě — to je vaše pokroková práce! Jste pouhý novinářský frázista! Jen vy jste vzdělaný a osvícený, ostatní všechno samá tma! Pracujte s chutí dále; čím více budete štvát, tím lepší budou posice klerikálů, poněvadž v tom boji nejlépe se ukáže, která strana pracuje poctivě. Radíme vám, abyste se podpisoval i vy veřejně pod své dopisy do „Osvěty Lidu“, neboť to znamená podle vás, „že jsme dále . . . v konciho!“ — Nedávno vybíralo se v městě našem na Slováký; každý rád přispěje na něco tak šlechtického a vlasteneckého. Ale „Osvěta Lidu“ musela si své ostré zuby oříti o p. továrníka Ant. Smrčku a nemístně vtípkovati! Dle informace „Osvěta Lidu“ řádně si zalhala, neboť sbírá své zprávy přímo od klepen! Jest to nešetné vůči blahoděti zdejšího občanstva. Nazýváte p. továrníka Smrčku klerikálem a přece víte dobře, že p. Smrčka nikdy neucházel se a neucházel se o obchodní přizeh kněžstva, jako to činí „klerikál“ p. Karel Kocian, evangelik, ačkoliv při tom jest pokrokovákem. — Dne 24. dubna měl ve městě našem voličskou schůzi p. Dr. Kramář. Že Dr. Kramář jest vyspělým politikem, o tom netřeba mluvit! Ve své kandidátní řeči doporčoval politiku pozitivní; radikalismus nemůže prospěti národu našemu. Přimlouval se za semknutí všech zvolených poslanců českých ve Vídni v jeden mohutný řetěz v nastávající říšské radě! Řeč Dr. Kramáře nesla se celkem tónem mírným, konservativním. Proti Dr. Kramářovi vystoupil kandidát strany státoprávní, ředitel hospodářské školy p. Slabý, který nesouhlasí rozhodně s politikou pozitivní. Nemile působilo na posluchačstvo vyřikování p. Dr. Jiráska a jeho nemístné poznámky proti p. řediteli. Má-li někdo proti někomu zášť, není povinnou posluchačstvo býti svědkem poznámek nešetných. Chtěl také p. Dr. Jirásek nahnutí strachu přítomné straně křesť.-sociální a hrozil pěstmi, že by promluvil o klerikalismu, kdyby měl čas. Škoda, to bychom se byli zasmáli ze srdce jeho „šprýmovné“ řeči! Ke konci přednášky se přihlásil ke slovu zdejší pokrokový pastor p. Cohorna s třemi kulturními požadavky, ale dostal řádný „štulec“ od p. Dr. Kramáře. Divíme se, jakou má starost p. pastor o rozluce manželskou a volnou školu. Což nejste spokojen s rozlučitelností manželství a s konfesijskými školou ve vaší církvi? Co chcete? Podruhé radíme k „opatrnosti pastýřské“!

Z Bychova n. K. n. Na nadávky „Osvěty lidu“ se zadržujeme, že se zadržiti nedáme. Boj proti židovským útokům jest vždycky obtížný, víme to dobře. Ale proto necouváme. Dle „Osvěty lidu“ by neměla česká obec Sokolská práva na existenci, kdyby se u ní nepředpokládá zásadní odpor proti „klerikalismu“. Rozumíme téhle mluvě. Uprťmý katolík, který může své česství dokázati až do desátého kolena, nemá práva míchati se do záležitostí vlastenecké, české Jednoty — protože jest katolík. Zato Orientálec už takové právo má; vždyť přece židé měli největší podíl na probuzení českého národa, jak dokazuje posud germanisační činnost židovstva v samé české Praze. O vy dobrodineckové! Jste hodně drzí, a proto se vás dosud mnozí velice bojí. Aby nebyli aprostě pranýřováni a ostouzeni v prohané „Osvětu lidu“, raději si dají na ústa zámek a docela i přisvědčí. Pohubují si pouze po straně; kdyby konečně se zorganizovali a sorně odhodili tšnivý chomout, udělali by nejlépe. Tupení lhavého listu by se neměli tolik báti. A jest nám divno, proč sám p. katecheta nevystoupí konečně odhodlaně a zcela otevřeně proti činnosti, jež jeho působnost podkopává? Mají za něho bojovati a za ředitelstvo ústavu jiní? Pane katecheto, kdybyste se takhle opovážil ve škole přednésti sebe pravdivější výklad talmudu, kdybyste se odvážil vyložit, jak obrovské milliony se národu našemu ztrácejí každoročně židovskými bankroty, to byste viděl, jak by se s vámi zatočilo! Hned by to bylo štvání. Ale zneškodnocování těch článků víry, jimž vy vyučujete — to už může býti. Co by vám řekl profesorové, až byste před žactvem jejich vědu zlehčoval a tak potřebnou autoritu podvracel? Jen si zkuste a řekněte, že to neb ono vykládá profesor matematiky nesprávně nebo že profesor řečtiny učí řecké mluvnici špatně. Hned by se zvedl protest — a to právem. Zač však vás budou nevyspělí žáci považovati, až se utvrdí v moderní vědě na př. z „Osvěty lidu“ čtením prohaného a nejvyšší ignorantského výkladu bible? Budou se domnívati, že nestojíte na vaší době. Či o těch nestoudných lžech, jež šíří listy tolik oblibené u zdejších židů a pokrokářů, nevíte nic? A může skutečný, svědomitý a po pravdě toužící pokrokář takové listy rádnovaně pravdu přetvářející chvátit a odporučovat? Mlčením proti těm lidem nevedete

nic; tím jen nabudou větší kuráže. „Osvěta lidu“ odvažuje se pašti ještě o denunciantství! Tedy katolíkovi a upřímnému vlastenci není dovoleno se veřejně hájiti. Ten by mohl nejvyšší aktivě promiti drzé provokatéry, aby milostivě nespravedlivým karabáčem mrakali méně. — Nikdy jsme nevyšli, že by p. Chýský otevřeně odsoudil křiklavé lži židovské a socialistické. Za to však znalcom katolické theologie se dělá jen což! Bylo by záhodno, aby při každé jeho „kritice“ katolických dogmat hned předstoupil povolán odborník se žádostí, aby p. Chýský svoji frázi vědecky odůvodnil. Tu by teprve svět poznal, jací lidé si proti našim věroučným článkům troufají. Prohlašujeme se vším důrazem, že od svého stanoviska neupustíme a že nefalšované česství v městě našem a křesťanského ducha na gymnasiu dále neohroženě hájiti budeme. Pokrokářská tyranie musí býti zlomena; chceme býti občany volnými.

Z volebního ruchu.

Voličská schůze Dra. F. Reyla ve Vamberce. Na své okružní cestě po volebním okrese nevybnul se p. Dr. Reyl ani horké půdě ve Vamberce a uspořádal tam v neděli dne 28. dubna voličskou schůzi, která dosud ze všech uspořádaných schůzí trvala nejdéle. Celých šest hodin trval řečnický turnaj, ve kterém obhajoval p. Dr. Reyl katolický program proti útokům soc. demokratického kandidáta p. Hampla a národního socialisty p. Saláče. Posluchačstvo, které skládalo se po většině ze samých socialistických a národních dělníků, vydrželo se sájmem sledovati důstojný průběh schůze. Teprv ke konci, když utkali se národní a socialističtí řečníci v ostré výměně slov, změnila se klidná tvářnost schůze ve vášnivou vřavu, kterou schůze byla ukončena. Dlouho poznamenati, že socialistický řečník pan Hampl převyšoval o značnou výšku svou intelligenci národního odpůrce p. Saláče, jenž neostatek svého politického vzdělání zakrýval nejnepřijímatelnějšími frázemi, kterými se pěstuje obvyklé politika u džbánku. — Nedá se upříti kandidátním mladých stran zásluha, že nelitující fyzické námahy, přispívají výkladem svých programů k politické výchově lidových vrstev. A kdyby i výsledek voleb vypadl na základě setrvačnosti starších názorů ve prospěch oficiálního kandidáta, nevyrasí vykonaná výchovná práce na hluch a ukáže se při posuzování pracovitosti zvoleného kandidáta.

Jak je to vlastně s p. Chaloupkou? „Osvěta lidu“ o něm píše dne 30. dubna mimo jiné: „Nyní proti p. Chaloupkovi kandiduje klerikál, a proto se Chaloupka chystal za šosy pokrokováť. I u osobních přátel Šternberkových (1) ucházel se o přizeh jako protiklerikál . . .“ Učcházel se o přizeh jako protiklerikál . . . Když však nyní vidí, že proti němu vystupuje i svobodomyšlný kandidát p. Filip, tu hledí si usmířiti klerikály ve zvláštním letáku, v němž vykládá své názory o náboženství. Ke všemu ještě vynořila se zpráva o pokusu podplatiti „Lidové listy“ Mourkovy.“ Vidíte, p. Chaloupko, jen když bude mandát! Ať jej dá ta strana, nebo jiná! Nejdřív jste potřeboval pomoci pana Smrčky, pokrokařského učitele, který je odpovědným odpůrcem naší církve. Pak zas povolán kněz Krohier, aby otfrezenou vaši baštu hájil. Jako kdyby vás znal líp než my! Vždyť máme dobré oči, nemusí nás chodit poučovat o vás řečník až z budějovické diecése. — Doufáme pevně, že i sami agrárníci dají příslušnou odpověď p. Chaloupkovi hlasovacím listkem. Volte muže pevných zásad, jakým jest pan Ferd. Vogel.

Pan kandidát Chaloupka úplatkář. Chtěl uplatiti redaktora Lidových listů Mourka, aby týž obrátil frontu proti tr. Šternberkovi. Leč nezdarilo se; Mourek prozradil plán Chaloupkáv a projevil ochotu své tvrzení u soudu dokázati ještě před volbami. A žaloval p. Chaloupka? Místo žaloby skromňoučká výmluva ve „Venkovu“, že prý se jednalo o koupi listu. Mourek však usvědčil „Venkov“ z přetvářování fakta. „Radikální listy“ k tomu dne 27. dubna poznamenávají: „Poslanec Chaloupka, který úplatek nabízel, je v očích slušných lidí hotov, a agrární straně, má-li jen trochu smyslu pro počestnost, nezbyvá, nežli takového člověka veřejně se odřici.“ Ale — strana agrární se p. Chaloupky neodřekla. Co v tom věstí, co? A od koho obdržel p. Chaloupka velký peněžitý obnos na uplacení? Vždyť sám nemá jmění braběci. A katolíci měli tomuto pánovi a této tak snadno odpouštějící straně sloužiti!

Kandidatura p. MUDr. Pekaře má stále slibnější výhledy. Nadejte se, katolíci, smáti nikde ničím! Buďte si vědomi svého práva, své volnosti a volte lékaře a rolníka dr. Pekaře. Jest to zajisté za nynější doby veliká občavost, jestliže vážený intelligent laik odhodlaně postaví se v čele lidu katolického. Vždyť víme, co skusí i takový katolík, který na veřejné zápasistě nevkročí. Proto povinností všech upřímných katolíků jest kandidáta našeho horlivě podporovati. MUDr. Pekař nikdy a nikde nehlídal se svého poctivého přesvědčení slek; znal své náboženské a vlastenecké povinnosti bez vířivého bubnu reklamy, aš byl vyzván právě od těch, kteří jej nejlépe znají, a aťmá jest v neustálém letyku, aby kandidáta přijal. A

bohudík, co se některým zdálo činem odvážným, nyní při svorné pomoci katolíků ponese sděradné ovoce. Jest stále více patrné, že přes všecku velice úsilnou agitaci agrárníků p. MUDr. Pekař stále nachází pevnější půdu. Konány zdaleka schůze již na mnohých místech. Že se proti katolickému kandidátovi ozvou pomluvy, na to byl p. Dr. Pekař ovšem připraven. A skutečně rozšiřována na pf. správa, jak prý náš p. kandidát podivně odpovídal p. inž. Janáskému na otázku o militarismu. Kdo při schůzi v Nepasicích byl, ví, že při otázce bylo ve schůzi příliš rušno, tak že pásovi, který se tákal slabým hlasem, nebylo vůbec dobře rozuměno; zdálo se, že se táká na vojenské sondy. Katolíci, nedbejte na zvučná slova četných kotešů strans námi nejdoucích a přičiňte se o svolení kandidáta vlastního!

Z volebního evaduší 41. volebního okresu. (Holic-Paka-Lomnice). Boj volební zahájen na celé čáře. O důvěru voličů ucházejí se čtyři strany: strana katolického lidu vldp. Drem. Šulcem, strana agrárníků p. Zázvorkou, strana soc. demokratická p. Jarolímem a konečně strana mladočesko-pokrokovsko-realisticko-demokraticko-živnostenská p. Drem. Matouškem. Tedy kandidátů dost, ba více než dost, aby mysle voličů klidně rozhodnouti se mohly pro muže, jenž by jich přáním vyhověti chtěl a mohl. Jako člověk, jenž prost ještě všestranně vášně, vzal jsem jednotlivé strany pod drobnohled a posmatky tak získané předkládám tímto členáctvu a doufám, že mluvím z duše ne-li největší tedy jistě nejvážnější části voličstva. Počínám stranou pokrokovsko-živnostenskou. Takový asi titul strana vedená Drem. Matouškem má v erbu — zda oprávněně, usoudí se z následujícího. Vystoupení strany této má neohutné zákalie, které sprotivilo se i těm, kdož byli dosud straníky strany této. Jsou to machinace jistých strýčků a zeťů továrníků (jimiž odstraněn kandidát skutečně živnostenský p. Doletal a nabízen c. k. soud. adjunktem Matouškem). P. adjunkt-živnostník je zajímavý člověk bludě tváře. Jeho kandidátní řeč je specialita svého druhu. Rychlost až úžasná, již celé obrovské souvatí ze sebe cbrli, okosená jest na sta různými výrazy cizojazyčnými k vůli „lehému“ chápání posluchačů. Ne tak rychle a ochotně deklamuje, když dostane věcnou námitku — leč v těch případech má ve svém komonstvu, jež čítá kolem 80 osob, vždy někoho, jenž mu pomůže — nebo případně v myslích voličů zatahá ještě hloub. Jeho řeč vůbec je charakterisována pouze povšechnými novinářskými frázemi — jen ne mluvit k věci. P. kandidát byl tázan, jak vlastně chce pomoci středním vrstvám, aby věc specialisoval, a tu byl v koncích. Dobře podotkl tu jeden z posluchačů: „Vy nejste ani bílý, ani černý, ani zelený, co tedy vlastně jste?“ Na konec obyčejně pan adjunkt se drobátko rozpálil a řekl, že není pouze živnostenským kandidátem, ale že jest pro všechny. Tím „dojem“ voličů jest dovršen a pan adjunkt, jak již jest zvyklý, s nedspěchem volkým a ještě větším křikem svých kotešů oponují řečníštvi. — K straně této vlidně se tuil strana soc. demokratická. Na oko sice trochu bouří proti, ačkoliv kandidátův osobní žurnál „Pokrokově Podkrkonoší“ neustává soc. demokracii podkuřovati, ale běda, jestliže ostatní strany konají schůzi. Tu se ihned „sokové“ bratráky spojí a svorně na nepřitele brounu, zvláště když jde o stranu nábožensky citliv. Měl jsem několikrát příležitost pozorovati, jak si představují svobodu voleb. Bylo to ve St. Lomnici, Liběšatě a v Bělé, kde furor jejich slavil své orgie. Mají k aranžování toho již své lidi, jako jednoho právníka, několik učitelů a lidí bez vyznání. Při zmíněných schůzích mluvil kandidát strany katolického lidu p. Dr. Šulc. Jak osoba tak i program řečníkův maláns ohlasu v nejširších vrstvách lidu pro skutečně vážné, pevné a prospěšné stanovisko, na němž pracovati chce. Sami odpůrcové, pokud mluví upřímně, to uznávají a v p. kandidátu soka skutečně nepřemožitelného svých zásad vidí. Než logika jejich je následující: „Co se nedá přemoci důvody rozumnými, to rozbijeme blukem a početilými námitkami, jimiž se má schůze do nekonečna protáhnouti. Pokud jsme informováni — ani jediná věcná námitka p. Dru. Šulcovi dána nebyla, jsou to sato stereotypné: „Sv. Václ. záložna (!), bitva bělohorská, rozlučitelnost manželství, již mnohokrát řečnickem jako škodlivá odsouzena, falešné námitky z dějin církevních, dáváno od lidí, jimiž historie jest španělskou vesnicí, některé citáty z bible, jimiž namítající za mák nerozumějí, a p. Ovšem p. kandidát jako muž všestranně vzdělaný dovede nejen námitku vyvrátiti, nýbrž i toutéž námitkou samého dotazovatele usaditi. Zvláště smutné se vyznamenal jeden rytíř truchlivé postavy v Bělé, který, až je t. zv. „intelligent“, ukázal horenat nesnaloš i nejjednodušších věcí vědeckých, takže svými — nelze ani říci námitkami — jen sebe se-směšil a to nejenom v očích voličů řečníkových, nýbrž i u svých politických pokrevenců. — Strana agrární postavila do zápasu p. Zázvorku. Bylo by matouším osaz opětně se rozšiřovati o vhodnosti či nevhodnosti dotyčného kandidáta pro zdejší okres — jestli důležitější program strany samé a úsudek o ní. Se stanoviska zemědělského nelze klásti závažnějších námitek. Jinak však s hlediska sociálního — a náboženského. Z kandidátních řečí p. Zázvorky čísl. nezávisl. vůči všem vrstvám, jež ne-

jsou zemědělci — tak jednati nemůže, kdo chce zastupovati také dělnictvo a živnostnictvo, jež stejně na venkově bydlí. Než i v této otázce našla by se cesta smírná, zato však kámen úrazu leží v otázce náboženské. Zástupce venkova musí respektovati nejen zájmy hmotné, on musí se stejným zápalem zasazovati se o to, aby cit náboženský, jenž pevně na venkově je zakořeněn, nebyl urážen zednářskými návrhy na volnou školu, rozluhu církve od státu a i manželství. V tom ohledu však žádnou záranku nemůže dáti muž, který sám jest stoupencem smírných zásad. My voličové venkovští chceme za sebe vyslati muže, jenž v obor své činnosti chce vzít zájmy vrstev všech, jenž zájmy hmotné i duševní svých voličů respektovati a seč jest hájiti chce. Kdo z kandidátů vlastnosti smírné má — jest na bludni — jest to kandidát strany katol. lidu Dr. František Šulc.

Upozornění všem rozumným voličům 24. volebního okresu. Chce býti naším poslancem pán, který jest stoupencem strany pokrokové, sklizené z Masarykových realistů a Hajnovců. Jak tato strana chce s otevřeným hledím vystupovati bez všech klíčků, jak miluje pravdu a pořádek ve vlastní domácnosti, to „dokázala“ krátce po svém vzniku v aféře Herbenové. Když se prozradilo, že Herben zadržel sirotčí peníze, tu rozvádnění bratři pokrokové vyčítali si slovy nehledanými, v čem se který provinil. Masaryk z počátku skrýval se chytě za kalosu a když byl přinucen k vystoupení na scéně, hleděl tůlati a omlouvati jen což — a to tak, aby si nepohněval žádnou ze zápasících stran. Konečně místo vyjasnění pánové na společné schůzi se rozhodli před rokem podati si ruce — a rány vlastní strany šikovně přikryti — obapolným odvoláním. A jak na toto utušení pohlížeti? Jakého byle rázu? *Sám Machar, spolupracovník hlavního žurnálu pokrokovského, napsal do téhož časopisu Masarykovi:* „Po pětinedělním zápasu, kde nebylo šetřeno ničeho, kde byly pomazány štíty těch i oněch tak, že se to smýšlí nedě — najednou smrt! To není metoda politické strany! Myšliti, že se najde v království Českém, v kterémkoli okrese nějaký volič, který by uznal, že takový štít může býti ochranou jeho práva a který by dal hlas příslušníkovi této strany? Tomáš, buď měla strana nechat padnout Herbenu nebo výkoný výbor — všechno ostatní jest samovražda partaje politické strany... *Ziraltí jsem illusi o mužích, proto se předsedám počítat ke straně...* Byla to zkouška z pokrokovosti, humanity a chces-li i z českosti strany — a strana propadla s ní hanobně.“ Nemůže býti výmluvnějšího svědectví o „důslednosti“ a charakteru pokrokové strany, než jaké podal vlastní přítel Masarykův. Jestliže strana ta vedla si již ve věku panenském tak tůlavě, jestliže ve prospěch jednotlivců zahrála si hned z počátku na tak odsouzení hodnou skrývačku, co bude teprve dělati dále? A pan dr. Drtina snad nesná úžasnou prohnanost a sprostotu žurnálů té strany? Neví nic, jak na př. „Osvěta lidu“ byla mnohokrát usvědčena z nejdůmyslnějších a hodné drzých lží? Zná-li pan prof. Drtina bezcharakternost boje „Osvěty lidu“, má buď zádati za nápravu nebo ze strany vystoupiti. A jestliže nesná povahu pokrokovských žurnálů, vystavuje si vysvědčení veliké nechápatosti a pak ať se nevtírá za zástupce občanů uvědomělých. Pozor! Sám protikatolický Machar stranu tu odsuzuje a voličům jí neodporučuje.

Schůze ve Vojtěchově. Sdružení katol. česk. zemědělců svolalo na sobotu večer 20. dubna schůzi voličskou do hostince p. Kyncl ve Vojtěchově. Když se místnost naplnila, otevřel schůzi člen ústředního výboru p. Adámek z Vojtěchova. Když p. Bareš z Ranné nabídnul mu předsednictví nepřijal, zvolen většinou přítomných předsedou p. Adámek, místopředsedou p. Bareš a zapisovatelem p. Novák. Předseda udělil potom slovo p. Prokopovi, starostovi z Jáseně, kandidátu strany katolického lidu. Bez lesklých, blýskavých frází prostými slovy, ardečně vložil p. Prokop program svůj, bez bázně a bez obalu, nedbaje, že velká většina přítomných patří do tábora nepřátelského. Na celé řeči bylo znát, že to muž praktickým životem prošlý, že mluví z vlastní zkušenosti o tom, čeho zvl. výrobním stavům je potřeba, jak v ohledě hmotném, tak v ohledě nábožensko-mravním. Když skončil, ujal se slova, předav předsednictví p. Barešovi, p. Adámek a v krátké, ale ohnivé přednesené řeči p. Prokopa svým krajanům odporučuje podotkl, že proti nemu hlavně stojí kandidát p. dr. Malinský, jenž jest velkostatkářem a továrníkem. Ukončil, ujal se opět předsednictví a dal slovo p. Ackermannovi, kandidátu strany sociálně-demokratické, jenž dle všeho stranou nepřátelskou, hlavně evangeliky pozván byl a myslil asi, že přijde-li neodchávaně, zvítězí na celé čáře a tak si schladí žáhu pro rážku utrpenou ve Vojtěchově v pondělí velikonočním. Jeho řeč? Opět strážal a patrnou snahou zalichotit se evangelikům. Kdo by ho sám neslyšel — a přece v okolí Hlinska o něm se mluví mnoho jako sociálně-demokratického řečníka — domníval by se, že to vynikající talent řečnícký, ale slyšel-li jej sám a má-li jen trochu intelligence, musí říci: „Do tuctu 12, třeba ještě víc.“ Několik nabubřelých frází, hodně smělosti odpůrcům nadat, zostudit je bez důkazů z nějakého spisku, který jest s pravdou na štiřu, vytáhnout šavnatou historiku o Janu XXIII. a pod,

k tomu trochu pokrokovské nebo vlastenecké omáčky neb obojí — a máte recept na takové řeči. Nejvšelejší byl konec, to měl býti hlavní tramf proti našemu p. faráři. Řekl mu, že na něj má kuráž dost, ale ve Hlinsku, kde byl přece na schůzi dr. Malinského přítomen, že si na pan posl. Adámka netroufal, poněvadž p. posl. Adámek má na vyšších místech vliv. Ale tramf jeho byl malý, p. farář nás — a to víte, ten se dlouho k debatě pobízet nedá — si vyžádal slovo, a poněvadž už na začátku schůze vysvětlil, proč p. dru. Malinskému ani p. přised. Adámkovi neodpovídal ve Hlinsku — poněvadž se měl co bát ran — nyní odbyl p. Ackermanna zkrátka, že již před asi 12 lety v Rychmburku s p. posl. Adámkem, a před asi 9 lety tamtéž s pp. posl. Adámkem, Hovorkou a Udršalem s uspokojivým výsledkem pustil se do cíle debatty. Pak odpovídal věcně k dalším bodům řeči p. Ackermannovy. Práci měl jednak lehkou, jednak těžkou. Lehkou, poněvadž odpovídal odpůrci, kterému vícekrát dokázal, že plete se do věci, kterým nerozumí. Těžkou proto, poněvadž p. Ackermanna podporovali z náboženského nepřátelství proti katolickým evangelikům stálými výkřiky, které, aby překřičel, musel by míti prsa obrovská a hlas jako zvon. O to se však ani nepokoušel. Chvillemi přestal, jen někdy hlavní rušitele ironickou poznámkou odbyl a pak mluvil dál; p. Ackermann zajisté poznal, že má před sebou odpůrce, jenž sociální demokraty dobře zná. Avšak při tom se p. Ackermannovi musí přiznat, že — nehledíc ku štvácké řeči jeho dříve smírné — za řeči našeho p. faráře se choval mnohem slušněji, než ti evangelici, kteří stále vyrušovali, mezi nimiž nejvíce vynikal p. Netolický. Takové vynikající straníky nepřátelům našim ze srdce přejeme a třeba ještě o hodně více, ale nás, Pane Bože, takových chraň, u nás by neměli co dělat. Po řeči p. faráře našeho p. Adámek schůzi ukončil o 11¹/₄ hod. v noci. Někteří ještě zůstali a tu se p. Jelínek „vyznamenal“.

Ještě o schůzi ve Vojtěchově. Z jiného dopisu o schůzi 20. dubna pořádané vyjímáme: Při řeči p. Jos. Adámka dán umluvený povel k odporu. Evangeličtí klerikálové, nemohouce vývody řečníkovy věcně vyvrátiti, bouřili. Tohle ovšem neslouží ke cti, ale pro výstrahu. Také ev. p. učitel Adamec z Ranné vystoupil jako mravokárný rytíř proti p. Adámkovi. Nepochodil, zahabnen opustil zápasisti. Jeho vystoupení vsudilo v očí katolíků veliké roztrpčení. — Dověděli jsme se, že nás nazývají, vy inteligenté, „ušpiněnými ševci“. Povězte nám tedy, vy ušlechtilá duše, koho z nás „ušpiněných ševců“ musili věsti z hospody domů, poněvadž nemohl sám do-jíti, ač má domů malý kousek cesty? Kterého z nás našli ležeti jako kládu na cestě z Pokřikova do Ranné? Kterého z nás nechce žena pustit do hospody a raději s ním sama jde, aby se nestalo neštěstí? Vidíte, my máme špinavé ruce od poctivé, těžké práce, jiný zas má ušpiněnou nárturu. A to jest velký rozdíl. Nechejte rypání, jste na to už starý. Raději přemýšlejte, jak někteří horliví husité plní mravoučné příkazy Husovy. Takových lidí se rozhodně nebojíme; jejich hněv nám jenom prospívá. — Jeden „z ušpiněných ševců“.

Na jednom dotaz se strany agrární sděluje p. MUDr. Pekař a s ním strana katolického lidu, že od naší zvláštní kandidatury upuštěno nebude. Tím méně nám jest potřeba na nejisté sliby ustupovati, čím více vidíme, že p. Pekař nabývá stále více politických stoupenců.

Hlídka dělnická.

Jaké výhody poskytuje sociální demokracie chudému dělníkovi? O tom píše 1. května „Opavský Týdeník“ takto: „Veměme za příklad mor.-ostravskou „Unii“! Ostravský dělník musí platiti měslečné do „Unie“ 1 K 30 h příspěvku, což dělá ročně K 15.60. Za to má nárok pouze na nemocenskou podporu, která je tak bídná a poměrně malá, že je to až k smích. Nemocní-li dělník a chce-li dostati podporu, tu musí býti nejméně celý rok členem „Unie“, nesmí dlužiti příspěvky své přes 6 týdnů a pak dostane skvělou podporu 30 haléřů denně! Jak královská to podpora! A na tuto podporu má právo 11 týdnů, to jest 77 dní své nemoci, čili nejvyšší možná podpora je 21 korun! — Inu, když tolik cizopasníků se živi z těchto naskládaných peněz, pak ovšem není možno dávat podporu vyšší. — Jaká je v tom rovnost, jaké bratrství, když židovští vůdcové mají statisíce jmění a dělník, také soc. demokrat, mnohdy zmírá hladem? Dělník, který má ženu a děti a třeba jen malou mzdu, je-li členem některé organizace sociálně-demokratické, musí kromě členských příspěvků platiti ještě sponatn peněz na různé fondy stávkové, volební, agitační a jiné a jiné, musí kupovat různé časopisy a brožury, musí obodit do schůzí a při nich vyklopit poslední svůj balík. A pr.č. zač a nač? Platí a za jeho peníze se dobře mají jen socialističtí vůdcové, ale chudák dělník nemá ze své organizace prospěchu pražádného, a nebo jen bídný, žebrácký groš. — Z obrovských plátů sociálně-demokratických vůdců a agitátorů uvádíme alespoň

tyto: „Žid dr. Adler, nejprůběžnější vůdce rakouský, je milionářem a z dělnických peněz bere ročně 5000 korun, k čemuž se sám přiznal 18. března r. 1897 v časopise „Deutsche Volkszeitung“. Schuhmeier má ročně 7000 K. Skaret 2600 K. Riemann 8200 K. Němec 1300 K atd. atd. V roce 1906 bylo u nás v Rakousku 57 židovských vůdců sociálně demokratických, kteří všichni žijí a tyží z grošů našeho dělnictva. Mimo to je ještě skoro každý redaktorem nějakého socialistického listu, též poslancem a to vynášejí také hezký obnos ročně. V Německu je to zrovna takové jako u nás, ne-li ještě pestřejší. Singer, vůdce německé soc. demokracie, chodí na dělnické schůze v modré bluze a mluví nadšeně o dělnické bídě, sám však má obrovské jmění, má ročně příjmu 48 000 marek, dále překrásnou villu u jezera a dvě továrny. Nebožtík Liebknecht měl 12 000 marek ročně. — Vůdce volají natavivě: „Soudruzi, konejte abírky na ten a ten fond, jest krásný“ — a dělníci utrhnou sobě a svým dětem od úst a sypon nesvědčímým mammonům svoje příspěvky do bezdných kapes. — Německý dělnický list „Frankf. Arbeiterblatt“ praví, že v Německu je 50 vůdců socialistických placeno po 10 000 markách, 300 vůdců II. třídy po 5000 m., 500 agitátorů po 3000 m., a poslanců soc. demokratickým (v Německu nemají totiž poslanci dětí) 120 000 m. — Toto jsou po většině židé a nedivme se potom, že s té brožné bídě, kterou chudáci při svých platech mají, přikládají třídy majetné. Roku 1904 měli vůdce sociálně demokratické sjezd v Brémách a po sjezdu vyjeli sobě z Brém tři „chudí proletáři“ zvláštní rychlodíli na výlet na ostrov Helgoland. — Jest tudíž div, že při posledních říšských volbách socialisté ztratili tolik mandátů? Lid je prohlédl. Čím bude lid uvědomilejší, tím více odvrací se od socialistických sobců, kteří v ústech nesou plno obětavosti, ale při tom vztahují ruku po tučné odměně.

(Zasláno.)

Tímto vzdávám srdečný dík ústřednímu představenstvu Všeobor. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové za správné mi vyplacenou nemocenskou podporu a doporučuji tuto organizaci všemu dělnictvu co nejvíceji.

Frant. Skála, truhlář v Třebouzi

Různé zprávy.

Katolíci proti vzdělanosti? V moravském Šumbaru při schůzi stoupenců „Vojné školy“ prohlásil loni sám pokrokový učitel Kačinka: „Klerikální Dolní Rakousy dávají o padesát procent na školu více než svobodomyšlná Morava, a též učitelé jsou v klerikálních Dolních Rakousích lépe postaveni.“

„Rozkvět“ opět v póze mravokáree. Časopis „Rozkvět“ vychází sice teprv 17. neděl, ale proto přece poražuje se za nejpopulárnějšího zástupce českého duchovenstva. V posledním svém čísle mluví o nutnosti reformy ve vedení „Obnovy“ i budějovického „Hlasu Lidu.“ Při projevech svého povýšeného stanoviska nemůže ovšem zakrýtí svého mládí. Časopis náš považuje za kněžský list, jenž má vnitřní stavovské bolesti a rozpory vynášeti na odív veřejnosti, jako to činí šébráci o jarmarecích. My však, jeounce listem lidovým, považov. li jsme to za taktickou

chybu, aby stavovské rozpory v „Obnově“ byly projevovány. „Obnova“ nikdy stavovským listem nebyla a také není, jak dokazují dvě třetiny abonentů s kruhů laických. „Rozkvět“ rozumuje, že při valné schůzi musí být svolení do výboru vydavatelského družstva lidé samostatnější, kteří nebudou páliť ani kadidlo na oslavu biskupů, ani ubíjeti spravedlivé pořádky kněžstva. Celý dopisovatel směr a zásluhy „Obnovy“ v probuzení ducha náboženského nenašly milosti v očích „Rozkvětu“ a proto noví lidé ji přivedou do pravých kolejí. Bude to jistě s povděkem uvítáno, když obrozených financí družstevních ujmou se lidé, kteří dosud v šeru anonymity kritisovali a odsuzovali pozitivní práci druhých. Při přiměřené aktivitě dopisovatelů kritických ubudou celé sloupce dobrých rad a mravokárejších naučení, jimiž se dnes „Rozkvět“ hemá i na úkor pravdy a čistoty. Poslední číslo jeho přináší opět nízký útok na adp. biskupa Dra Doubravu, jakoby při úpravě fundací stipendií prohlásil manualní stipendium za měřtko. Redukce fundací děje se přenes dle znění papežské fakulty, a jen tehdy se redukce nepovoluje, když ojedinelá fundace honorována jest alespoň manualním stipendiem. Vyvrácení tohoto teckého kletu bude „Rozkvět“ prohlášovati snad za incenzaci, ale kdyby neměl oči zásluhy zasloupené, uznal by, že nejenom kněží, ale i biskupové mají nárok na spravedlivý posudek. Nedostatek objektivní spravedlnosti poškozují reputaci i anarchistických časopisů a tím trapněji působí v listě kněžském. Při takovém patrném defektu měl by „Rozkvět“ obrátiti více pozornosti ku svému vlastním zdokonalení a pořádati své vydavatelstvo o řádnou očišťu ve vlastním táboře. Bude-li „Rozkvět“ sám bezvadným, není pochyby, že jeho světlý vzor bude působiti na ostatní katolický tisk umravňujícím vlivem.

Na české univerzitě pražské do letního běhu započalo právě 2110 posluchačů, z nichž na fakultě bohoslovecké 108, lékařské 141, právnické 882, a na filosofické 981. Posluchačůk započalo 113.

Veřejná soutěž.

C. a k. patronátní úřad v Bystrém a Poličky žádá veřejnou soutěž!

přestavbu a rozšíření kostela ve Vitějovsi.

Stavební náklad bez vnitřního zařízení rozpočten jest na 23.336 K 42 h.

Do plánu a rozpočtu, jakot i podmínek lze ode dne 29. dubna t. r. u patronátního úřadu nahlédnouti.

Oferty, řádně holkované a vadiem per 1000 K (jeden tisíc korun) doložené a zapečetěné, přijímají se do 20. května 1907, 12. hod. p lední u c. a k. patronátního úřadu v Bystrém u Poličky.

C. a k. patronátní úřad v Bystrém,
dne 27. dubna 1907.

Pozn. Soutěž na vnitřní zařízení kostela bude později vypisána.

P. T. obecnstvu!

Dovolují si aktivě oznámiti, že otevřel jsem ve Vrchovině u Nové Paky

dílnu kamenickou a pozlacovačskou

a přijímám veškeré práce do oboru tohoto spadající, jako: výrobu pomníků a křížů náhrobních, dle nejmodernějších vzorů restaurování, polychromování křížů a soch a pod.

Dále dovoluji si upozorniti vř. duchovenstvo, že přijímám opravy oltářů, kazatelů, křížových cest atd.

Snažou moji bude, abych každého co nejsvědomitěji obsloužil.

S veškerou úctou

Ant. Hylmar,

kameník a pozlacovač

—: ve Vrchovině u N. Paky. —

Provedení vzorné. — Ceny levné.

Skvělé výsledky v poměrně krátké době!

při dně, hostel, rheum.,
luchias, žensk. ne-
mecech, chudo-
krevnosti
a p.

Anenské Lázně státní v Bělohradě (čechy)

Krásné
letní sídlo.

Lesní park 600 000 m²

XXIII. sezona 13. V. — 15. IX. 1907.

Více význam. 3 stálé lázně, lékaři.

Rybniak, lázně, tennis. **Sažené ceny**

obdrží: důstojníci, vojenští a státní i zemští

úředníci. Sluhové státní a zemští, důst. kněžstvo.

členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska),
všeobec. úřed. spolku i spolku železničních úředníků
ve Vídni. — Více významování výstavníků.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem března K 2.422.000.—

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Socialisté služebníci velkokapitálu. Proti čemu hlasovala sociální demokracie v parlamentě?

Uvědomělý občan, který má upřímný soucit s lidmi utlačovanými, nemůže voliti sociálního demokrata. Časopis „Čech“ uvádí celou řadu příkladů, jež dosvědčují, jak socialisté pracovali v parlamentě ve prospěch penězníků (zvláště židovských) a na škodu chudých dělníků a živnostníků. Stájeť i v našem listě ty kritické doklady.

Napřed pozorujme parlamentární taktiku sociálních demokratů v Německu.

V r. 1880 hlasovali proti zákonu o lichvě. Jsou tedy pro svobodu lichvy.

1881 hlasovali proti zákonu, aby se zavedla daň na bursu. Když platí švec ze svého verpánku, aby platil také penězník ze své boudy na burse, kde vydělává tisíce. Socialisté byli proti dani z bursy.

1883 hlasovali proti pojišťování nemocenskému, které působí blahodárně. Tedy proti lidové předloze katolíků.

1885 hlasovali proti zvýšení daně bursovní. Za pomoci katolíků přešla přece bursovní daň. Když měla být zvýšena — nehlasovali pro tuto daň, která měla penězníky učiniti poplatné, aby se lidu ulehčilo.

1884 hlasovali socialisté proti pojišťování úrazovému. Tedy zase proti lidovému zákonu.

1885 byli proti ostřejšímu užšímu zákona bursovního. Žokové penězníci se všelijak dani chtěli uhnout, proto chtěli katolíci ostřejší zákon, ale socialisté byli na straně bursy, kapitálu, který jest hlavně v rukou nekřesťanských.

1889 byli proti pojištění invalidnímu a starobnímu. Katolíci hlasovali, aby staří a neduživci nepřišli na stará kolena na žebračskou hůl. Socialisté byli proti zákonu o pojištění pro staří a invaliditu, byli tedy pro žebračskou hůl.

1890 byli proti zákonu zavěsti živnostenské soudy, jimiž měli zastupcové živnostníků a dělníků rozsuzovati vzniklé spory dle věcných svých znalostí. Byli tedy proti lidové blahodárné předloze.

1891. Byli proti „zákonu na ochranu dělnictva“. V tom zákoně zjednána byla zákonitá 1. ochrana mladých dělníků. 2. ochrana klidu nedělního. 3. smlouvy dělnické. 4. omezení pracovní doby. Katolíci byli pro zákon, socialisté proti němu.

1896. Byli zase proti „zákonu bursovnímu“. Šli tedy se „žokem“ proti lidu, hlavně křesťanskému.

1896. Hlasovali proti „zákonu o nepoctivé konkurenci“, kterým se švindlerské zboží „povl“ a úskoky měly zamezovati. Socialisté byli tedy pro nepoctivou konkurenci.

1897. Byli proti „zákonu na ochranu řemesel“ a v r. 1890 psala socialistická „Sächs Arbz.“ 26. ledna: „My se budeme přičiňovati vždy, abychom urychlili pád malého řemesla.“ Tady máte tu lidovost!

1900. Byli proti zvýšení kolku při hrách loteriích a proti zdanění sázek při dostihách. Kdo chce hrát a sázet, ať také platí daň. Při dostihách jsou jen boháči, kteří hrají. Pro jich nezdanitelnost byli socialisté, pro tuto daň byli katolíci.

1900 byli proti dani velkoobchodu, který platil nepoměrně menší daň, než maloobchodník. Socialisté byli na straně „velkoobchodníků“ (kdo to je?), katolíci na straně maloobchodníků.

1900 hlasovali proti zvýšení cla na cizí šampaňské víno.

1902. Socialisté byli proti dani ze šampaňského vína. Proč? Pije toto víno chudý lid, řemeslník, obchodník, úředník? Na sjezdech socialistů také teče šampaňské.

1902. Hlasovali proti clu ze zboží luxusového. Zase stojí na straně pytle peněžního proti lidu.

1902. Byli proti zákonu o řádu námořnickém.

1903. Byli zase proti opravě a zdokonalení zákona o nemocenských pokladnách.

Z toho každý vidí, jak stojí socialisté na straně velkokapitálu, velkovýroby, velkoobchodu, velkořádků, proti lidové ochraně, zaopatření ve stáří, nemoci, invaliditě, úrazu, nedělního odpočinku. Či tedy věci ubírají v parlamentě?

Praví služebníci židovských kapitalistů. „Soc. Praxis“ č. 32. z r. 1903 psala: To není působení pro dělníka, ale agitace (či lépe štváření) pro politické účely.

Jest tudíž divno, že němečtí sociální demokraté, vedení židovskými kapitalisty, v Německu při říšských volbách utržili velikou porážku? Jest snad podivné, že ztratili tak veliký počet mandátů? Nikoliv; lid konečně poznal sjejmě, komu tato strana slouží; poznal,

že socialistické lesklé fráze neodpovídají skutkům.

A jak se chovali socialističtí poslanci v parlamentě rakouském?

V r. 1905 byli naši socialisté proti zákonu o rayonování řpy. To jest, cukrovarníci (tedy velkovýroba a velkokapitál) chtěli, aby jisté okresy masily řpu dodávali jen do určitého cukrovaru a nesměli svou řpu prodati jinému cukrovaru, než který v rayonu onom měl výsadu, pravé privilegium nové doby: kupovati řpu. Rolník, který by prodal jinak, měl býti trestán. Správně to nazvali někteří nejmodernější robotou. Bylo to omezení svobody osoby i majetku. A pročten zákon hlasovali sociální demokraté. Či tedy věc zradili? Věk rolnického lidu. Koho v ochranu vzali? Velkovýrobu, peněžní žok několika a vydali v šanc právo a blaho sta pěstitelů řpy ze stavu rolnického. Stáli na straně velkokapitálu proti lidu! V programu mají „volné stěhování“, ale to je fráze, planá řeč, ve skutečnosti byli proti tomu, aby rolník mohl si dovézt řpu tam, kde mu ji lépe zaplatí.

Jiný obrázek z našeho parlamentu. Pravá zkáza rolníkůva je tak zvaný „blanketerminový obchod“. To jest, na burse prodávají a kupují obilí na papíře jen a určují ceny a nemají ani zrnka obilí. Rolník má pak jim obilí dát, zač při té hře s papírovým obilím se dohodnou. Jsou to právě loupežné výpravy na kapsy všech pěstitelů obilí a všech konsumentů. Rolník je nucen lačno prodat a konsument dostane housku jako mák. Tomu se mělo předejít zákonem, kterým se měl zakázat obchod s obilím, které si žid na burse přinesl na papíře v kapse a dělal cenu, jako by obilí bylo až až moc a snížil jeho cenu.

Na čí straně byli sociální demokraté a jich listy? Stáli na straně bursovních hráčů s obilím, kteří dělají výpravy na kapsy sedláků a na žaludek dělníků. Socialisté byli pro to, aby se daly dále výpravy loupežné ve formě obchodu bursovního a cenu určovali lidé, kteří ani nesejou, ani neorají, ani nemlátí, kteří v kapse u vesty nosí sta vagonů obilí, kterého nemají ani míti nebudou, a tlačují cenu obilí, a jiný zase prodává obilí dále a zvyšuje cenu jeho, jako by bylo pšenice a žito úplný nedostatek a pečou chléb, že ho dvouleté dítě unese lochnik. Teď měli doznat socialisté barvu, na čí straně jsou: na straně lidu, nebo na straně velkého obchodu židů s obilím. Socialisté se ze sněmovny vytrhali! a žid socialista Ellenbogen zůstal a hájil — bursovní výpravy proti lidu. Na blanketerminovém obchodě šťastněno je několik set bohatých židů, na straně rolníků jest jedna třetina obyvatelstva našeho. Socialisté stáli na straně několika set židů proti ostatním millionům našeho lidu. Nemá se zákonem zakázat obchod, při němž několik set osob se stane millionáři na útraty millionů lidu našeho?

Kdo jest na straně velikých skladů? Socialisté. V dolnorakouské sněmovně chtěli přistihnout velkoskladště, která moří menšího obchodníka. V čí rukou jsou velkoskladště? Neodpovídám ani. Ty velké konfekece bohatnou, dělníci se zkracují, což každý řemeslník zná. Kdo byl proti maloživnostnímu a obchodníku, kdo byl pro veliký žok? Socialista Seitz. (Dříve prý to znělo Zajíc, dříve byl učitelem, a potom prý byl gemaasregelt.) Zase vidíme socialisty na straně žoka proti řemeslníku a živnostníku.

V r. 1906 ještě několik hříchů bylo spácháno.

V rakouském parlamentě ustanovena komise živnostenská, která měla rokovati o zlepšení živnosti. Aby mohla připravit lepší zákon živnostenský ještě r. 1906, měl býti výbor komise prohlášen za parlamentní. To je věc samozřejmá každému, kdo má blaho četného stavu živnostenského na zřeteli. Kdo byl proti trvalému tomuto zařízení? Sociálně-demokratičtí poslanci. Tady, páni živnostníci, máte lidovost sociálně-demokratických poslanců.

Ještě něco. Všechny požadavky živnostníků na ochranu proti velkovýrobě a velkokapitálu potírali zle právě sociálně-demokratičtí poslanci. Kdyby bylo jen na nich bývalo, nestala by se ani ta špetka dobrého ve prospěch živnostnictva, která jest obsažena v novém živnostenském zákoně, který bude musit co nejdříve býti opraven a dodati novellu. Při ní se budou socialisté zase zastávat všeho, co je pro velkokapitál a velkopřmysl, a potírat všechno, co jest ve prospěch maloživnosti, jako bylo v Německu.

Co pravil Vilém o socialistech v Německu, platí také o našich: Všechny zákony na prospěch malého člověka staly se zákonem toliko proti vůli sociální demokracie. Zde má každý maloživnostník příležitost při volbách voliti toho, kdo je pro zlepšení stavu malé výroby, malé živnosti, ma-

lého obchodu, proti velkovýrobě, velkoživnosti a velkoobchodu.

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

pisně s notami:

1. Ejhle oltář Hospodinův září . . .
(mešní).
2. Bože, co's ráčil před tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Železný nábytek

postele skládací	za K 760
tytéž postele v silněj provedení	9—
postele s plnými želez. stěnami	od „ 25—
drátěné matrace	„ 18—
dětské postele	„ 13—
kolébky	„ 16—
mycí stoly	„ 5—
stojany na šaty	„ 11—
stojany na deštníky	„ 7—

skříňové postele

(pro úsporu místa)
s plnými železnými stěnami
s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik. 80180 cm za K 29—. Tytéž postele bez plných stěn a s pérovou matrací za K 25—
doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské náměstí č. 32.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

C. k. místodržitelstvím koncessovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Zdraví prospěšná směs.

Dlouholetou zkušeností a důvěrou odběratelstva podporován, mohu dnes otevřeně říci, že jak smetli kávy zeleme, tak za mého osobního dohledu pražené největší oblíbené a odbytá daleko za hranicemi se těší. Kupuji pouze nejlepší druhy a jakosti kávy; spokojím se s menším ziskem a jest zajištěn žádoucí, aby ctěné občanstvo kraje našeho této výhody hojně používalo a na moji firmu s úplnou důvěrou se obrátilo. Bude zajištěn k úplné spokojenosti obsluhováno.

Fr. Jelínek, Slatiňany u Chrudimi,
zasílatelství a moderní velkopražská káva.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vina vlastního školení
doporučil
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

**Josef
Dvořáček,**

státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové

88. Palackého třída 88.

mezi Grand-hotelem a Sv. Janovým náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské
nejjemnější druhy.
lot ouky vlněné v různých
dětí, chlapce a pány.
lobouky hedvábné cy-
lindry i kalaté, vždy v hojném výběru.
lobouky lodenové (pravé
ruk-dílné).
lobouky slaměné pro děti,
a pány (bohatý výběr).

Čepice dívčí, dětské, chlapecké i pánské.
Letní střevíce (Mikado).

➔ Zásilky na výběr na požádání. ➔

Opravy vyřizují se rychle a levně.

Ceny levné a pevné.

Půjčují za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

*Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.*

J. F. LANGHANS,

a. s. k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámy, stěží vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bese
vší záležitosti ku definitivní objednávce.

➔ Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. ➔

Založeno roku 1836.

Zdrojem zdraví

jsou šhuprosté nápoje, a nichž

— dodnes nepřekonány jsou —

šumivé limonády

chutí malinové, citrónové, jahodové,

matinkové a třešňové, připravované

pomocí

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

:: jedině pravých a tount ::

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce

První čes. akc. společnost továren na orient.
cukrovinky a čokoladu na Král. Vinohradech
:: (dříve A. Maršner). ::

Sklo zahradnické

do paření na každou stanicí

nabízí:

24/24 cm. . . 11 bal.

26/26 . . . 13 .

30/30 . . . 17 .

fermežový mel (kyt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

➔ kus za 4 koruny ➔

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

čla. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Pro Hradec Králové a okolí

přijme velký závod

➔ spolehlivého a řádného ➔

muže

k cestování a ku prodeji v rodinách i u fene-
slníků co nejlépe zavedeného předmětu na stálý
plat. Místo to hodí se též pro řádného feneslníka.
Nabídky pod značkou Š. Š. do admin. tohoto listu.

Boží hroby

krásně provedené u velikém výběru v každém
slohu, se vřím přislušenstvím.

**Sochy Těla Páně
a klečící andělé**

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i s pevné sádky, jemně polychrom. (ve
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí veleddstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmě obrazem věrně po-
daným K 5. .

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynycha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

- nabízí -

koňak, slivovici, borovíčku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na vytečený a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 za jub. výstavu v Praze stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a prvoem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorku a rýze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlata za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryhle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

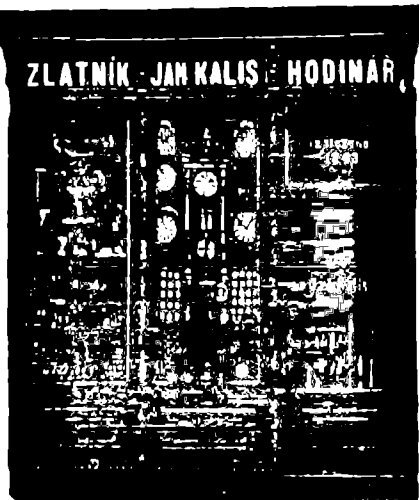
Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporužení a šestných uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou příměň
a dárku závodu domácím u.

JAN KALIS,

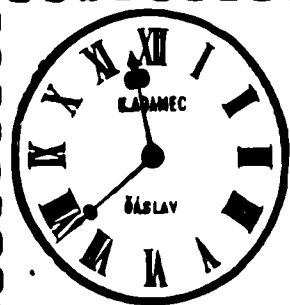
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při údržbě
hodin.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém vyberu Vytečné kapesní ho-
dinky všech druhů a soustav. Pondlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné
skvostry, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Dědový hodným úsilím na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1845.

První výroba
věžních

hodin

v Āaslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

K jarnímu seti

nabízím

zaručené pravé a klidivé osiva:

Jetely

Ovay

50 kg 5 kg
K K

50 kg 5 kg
K K

červený dvouseč. 65- 7-

úrovník, žluták 68- 7-

bílý lučaf. 65- 7-60

rážák 28- 8-10

švédák 80- 9-

Ligrus vičeneč. 22- 2-50

vojteška franc. 80- 9-

pisec. 80- 9-

Ligovaký 12- 2-

Ideál 13- 2-

Golden Fleece

(amer.) 30- 5-60

Mortgage Lifter

(amer.) 17- 2-50

Brambory

rohlíčkový májovky

ranné 9- 1-20

rohlíčkový „Erfurt“

perla, ranné 7- 1-

poslední: žluté stolní,

Unika, Nilson, sv. Václavsky,

Industrie Up-to-date, God-

hamma, Imperator 50 kg

K 5- 5 kg K - 80.

Trávy čisté neb osušené luční traviny k za-
kládání dvousečných luk, sestavené ze zcela čistých semen
a to pro půdy suché, pro půdy prostřední, pro půdy těžké,
směs pro secky, hráz a břehy, směs pro labecké louky,
zahradky, parky 50 kg K 40-45, 5 kg K 5- až 5-50.

Semeno čekanky magdeburský špičák
zaruč. 50 kg K 90- 5 kg K 11-.

Na skladech nacházejí se:

**Umělá hnojiva, veškeré druhy semen
polních, zahradních a lesních.**

Fr. Viktorin, odborný závod
semenářský v Hradci Král.

Velké náměstí, proti biskupské residenci.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona

ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihkupectví v Hradci Králové.

K sv. biřmování

nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostrů

a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

K sv. biřmování

nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostrů a hodin všeho druhu. Prodej se zárukou.

kostel. paramentu

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
keřového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlata a stříbra. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

**Anglicky
a německy**

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elisčino nábreží.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
charský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, křidé, kazatelny,
zpodobnění, křesťelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytkem a
různé předměty hodící se su...urky.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty besplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

NAVŠTÍVENKY

- VŠECH DRUHŮ NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pont-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veleddat. kruhům
duchovním největší speci-
elní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrni sklad: Píseň, Saska ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenání na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky vjeatr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Do učení

na řezbářství

:: přijme se řádný chlapec ::

Jos. Soudila v Hradci Králové,

Malé náměstí, č. 16.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Bořích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jsou
dokonalé a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatné.
Četné dopisy usnání po ruce.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dělna ku vyřizování
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, křídle
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí ku

gener. kanonické visitaci

Obrazy Sv. Otce Pia X. v pěkném pas-
separtout — světlost obrazu samého
26×30 cm. — vera effigies — za K 150;
tytéž ve formě **dopisnic** 100 kusů za 5 K;
o něco větší na památku dětem se hodící
100 kusů za 8 K;
dopisnice s podobenkou J. B. Milosti
ThDr. Doubravy 100 kusů za 5 K;
ve formátu větší 100 kusů za 8 K;
k zavázování 1 kus za 60 hal.
Modlitby po mši sv. (3 Ave) české a
lat. česko-něm., něm.-lat. na deskách
kus za 30 h.
Panem de coelo na deskách 30 h.
Oboje předchozí ve **ukusných deskách** 1 K.
Kanonické tabulky soupřavu K 250
Praeparatio ad Missam 1 K
Gratiam acio p. M.
Proces ad induenda paramenta Missae
in sacristiam na desce za 30 h.
Casus reservati do zpodobnění a 8 h.
Tabulky: „Neplivat“, „Zavřít dvéře“ a 20 h.
Připomenutí o slušném chování se
v kostele a 30 h.
Instructio de gener. can. visitatione
brožov. v celoplošné 50 h.
Matrika břimovaných s linováním arch
a 8 h.
Břimovací listky 100 kusů a 35 h.
Jiné tiskopisy potřebné vždy na skladě.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Piše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h., 50 kusů po 14 h., 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Politické družstvo tiskové

v Hradci Králové

vypisuje konkurs na

pronájem

restaurace

„Adalbertina“

od 1. července 1907.

Pouze odborníkům a kauce schopným
budou sděleny podmínky v „Adalbertinu“
čís. dvěti 1.

Nabídky buďtež podány písemně do 16.
května b. r. podepsanému předsednictví.

V Hradci Králové 3. dubna 1907.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. Fr. Reyl,
jednatel.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na tři roky 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. května 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Ke kandidatuře p. Dra. Frant. Reyla.

V nynější volební kampani vykonal p. kandidát v městském okrese během 3 měsíců 20 schůzí, z nichž mnohé trvaly plných 6 hodin a protáhly se až do hodin ranních za nejtěžších podmínek při nepřátelských útocích, jež podnikali odpůrci soustavně a hromadně proti kandidatuře katolické. Ale možno zde říci: mnoho nepřátel, mnoho ctí! Náš p. kandidát vyšel z ohně řečnických potyček vždy s celým štítem a tak pro ideu katolické politiky vykonal kus záslužné práce, která ovšem si vyžádala značné oběti na majetku, zdraví i čase. Vzpomeneme-li toho, že se p. Dr. Reyl k mandátu poslaneckému nedral, nýbrž přijal ho teprv tehda, když selhalo jeho všecko úsilí, aby byl kandidován z okresu některý konservativní živnostník, pak nutno uznati práci p. Dra. Reyla za značnou oběť a na každém uvědomělem katolickém muži jest, aby v den volby nesložil lenivě ruce v klín, kdy spatřuje tolik práce ve prospěch katolické myšlenky vykonané.

Proto, katoličtí mužové, kteří jste zajisté již dostatek postřehli nynější duševní i hmotné nebezpečí ve spojených šicích socialisticko-pokrokařsko-židovských, pište všichni dne 14. května na svůj hlasovací lístek

Dr. František Reyl,

ředitel Borromaea v Hradci Králové.

Posice dra. Reyla.

Masarykovský „Čas“ jeví nyní velikou úzkost o záchranu dra. Drtiny. Nedivíme se těm výtkám, řadoněm, úsilnému odporu, před hodinou dvanáctou. Vyšel šermíř z Prahy a myslil si, jak před jeho rytířským zrakem hned se všecko bude skláněti. Vždyť ta venkovská města z toho mohou mít velkou čest, když takový pán blahosklonně přijme kandidaturu za venkovská města! Co ještě není pracováno — však se při volebních schůzích spracuje dokonale. Jen kuráž! Ale aj! Pyšnému korábu teče voda do boků. Mává se úzkostlivě vlajkou na znamení, že jest nutná mimořádná podpora — i ze strany Slámovců. Milí pánové, ten venkov už taky něco zná — o stoupencích „Osvěty lidu“, kteří chtějí držeti dra. Drtinu nad hladinou, má již svůj ustaleny úsudek, jež jim nikdo nevezme. Koho odporuje „Osvěta lidu“, tomu jen škodí. Ne-stranní návštěvníci schůzí Drtinových stále netrpělivě čekali, kdy se pokrokařský kandidát rozhovoří důkladně o poměru našich národohospodářských snah k židovskému velkokapitalismu; živnostníci čekali, zda dr. Drtina vysloví se rázně proti proudu sociální demokracie, který ohrožuje maloživnostnictvo. Ale odcházeli se sklamaní. Za to však slyšeli, jak jest potírati klerikalismus! Tím se, draží páni, zubožené finance maloživnostníka velmi málo zlepší. Naopak živnostníci vědí, že ta „mrtvá ruka“ pomohla jim mnohem častěji bez dlouhých řečí než blýskavé fráze pokrokařů. Živnostnictvo stále více prohlédá, má už delší zkušenost.

„Čas“ 10. t. m. psal o „opatnické“ řeči Kramářově, o tichém souhlasu Obnovy s kandidaturou Slámovou, souhlasu jednotlivých klerikálních (!) agitátorů. To vše prý „ukazuje kandidaturu p. dra. Slámy jako kandidaturu, na niž libě patří klerikální oči a která má zachrániti klerikální naděje, protože dra. Reyl naprosto nelze pomýšlet na vítězství. Když ne Reyla, tedy Slámu — to je dnes heslo našich klerikálů.“

Tázeme se bystrozrakého dopisovatele, nevrátil-li se právě z výletu na měsíc? Páni se domnívají, že kdo nadělá nejvíce hluku, že dooílí více úspěchů, než pracovník klidný, je muž zkušené posluchačstvo rozumí. Prý nelze naprosto pomýšlet na vítězství kandidatury Reylovy! Zatím zkušený pozorovatel musí říci, že — jak nyní právě věci stojí — má dr. Reyl daleko lepší naději než s tak velikou reklamou do našeho okresu uvedený dr. Drtina. Jestliže by o sobě řekl kandidát socialistický, že má posice silnější než Drtina, tu bychom se nedivili. Ale prohlašovati kandidaturu Reylou za naprosto ztracenou? Pánové, za dr. Reylem

stojí strana početně velice silná, které už bylo dávno nemilo, že neměřila své síly s jinými stranami zcela samostatně. Tato strana po přehlídce svých pluků nabídla Reylu kandidaturu a slíbila pro ni pilnou práci, kterou s jarym zápalem provádí. Ačkoli i přímé měřené předpoklady v předvolební kampani mohou klamati, přece nechybíme, řekneme-li, že kandidatura Reylou stojí pevněji i než Slámová. Neohlížíme se v pravo ani v levo a jdeme přímo za Reylem. Kamkoli náš kandidát zavítal a skřížil zbraň s kandidáty jiných stran, všude začínalo býti jasněji, i v tom — „hodně pokrokovém“ Rychnově. Ovšem že dr. Reyl nepočítá ani na jediný hlas židovský, poněvadž tyto hlasy jako by již předem shrábnuty byly vesměs ve prospěch kandidáta jiného. V tom Reyl má ovšem jakousi nevýhodu, že se spolehá výhradně na hlasy skutečných, rodilých Čechů. Zato však uvědoměls české živnostnictvo s tím větší chutí hodlá manifestovati pro neunavného dra. Reyla hlasovacím lístkem. A právě v posledních dnech přibýlo dra. Reylu tolik přátel, že pokrokaři budou sotva mile překvapeni.

Takto jsme tedy stručně vysvětlili proti nepravdivé zprávě „Času“, co jest heslem naším a na kterou kandidaturu nejvážněji pohlížíme. Bylo by zajisté žádoucí, aby živnostnictvo prohlédlo soustavně a hromadně, aby odložilo brýle mámení, které se mu strkají na oči, kdykoli se jedná o pohlížení na kněze. Zvolením dra. Reyla prospěje živnostnictvo rozhodně jen sobě.

Kritický den.

(14) Čtrnáctý květen bude letos kritickým dnem prvního řádu; neobjeví se na dráze naší země sice žádná kometa, nenastane velké zatmění, ale bude to den jinak na výsost důležitý, ježto utvoří novou sněmovnu, od níž záviseti bude budoucí poměr národů této říše k německému centralismu, hlavně Čechů k Vídní, poměr obou kmenů v Čechách k sobě navzájem, této polovice říše k polovině druhé a vůbec snad zcela nový útvar názorů kulturních a sociálních.

S požadavky kulturními vyrukovali již nepřátelé katolicismu, nevyčkávané ani, jaké budou mít v nové sněmovně šance; neomylná to známka, čeho můžeme se nadíti, svedou-li dohromady většinu; stanou-li se pány situace, bude manželská rozluka, volná škola a odloučení církve od státu prvními předlohami, které se na program budoucí sněmovny octnou. Co je zednářům a nevěrcům do reform hospodářských, živnostenských, dělnických? Potlačení katolické víry považují oni za vrchol svých humanitních snah.

Ačkoli nelze dnes ještě ani přibližně posud určit, který z obou směrů zvítězí, zda konservativní, či liberální, tolik již dnes vidíme, že jsou pro rozlukou manželství a církve i ty živly, jež přirozeně náležejí ku konservativním a to proto, že neberou si čas, aby avázely patřičné důvody a protidůvody a nedaly se unášeti moderními hesly a frázemi. Proti volné škole, t. j. vyloučení náboženství ze škol, byla by většina, ale ostatní dva požadavky našly milosti před očima skoro všech. „My nechceme sáhnouti“, praví, „na posvátnost katolického manželství, my se v té věci nevyslovujeme, my žádáme pouze opravu § 111. obč. z., aby totiž v jistých důvodných případech smělo nepohodlné manželství býti rozloučeno.“ Nerozumějí, že je to první průlom, a že ostatní balvany povolí a musí povolití samy sebou. Z počátku budou se žádati pro rozlukou manželskou důvody vážnější, později postačí pouhá nechť k manželskému spoluzití, jak je tomu v dnešní Francii. Kdo může býti nucen, aby sňatku svému si požehnati dal církevně, postačí-li mu — aniž by byl nucen změniti náboženství — sňatek občanský? Kdo bude respektovati posvátnost a nerozlučitelnost sňatku církevního, když stát, jehož předpisy tu jediné budou rozhodovati a na finanční úpravu manželské smlouvy vliv míti, když stát, pravím, na jehož straně je moc, řekne: „Já toho neuznávám?“

Rovněž tak má se to s rozlukou od státu; většina těch, co budou pro ni hlasovati, nebude mít snad na zřeteli rozlukou francouzskou, nýbrž americkou, t. j. plnou svobodu každému vyznání, ale svoboda ta nebude ničím trvalým, když stát na církvi nebude mít žádného zájmu a nebude ji chrániti proti zvlí jednotlivců. Dnes se odevzdají statky církevní dotčeným vyznáním, ale kdo zabezpečí těm vyznáním, že jim také zůstanou, t. j. že se nenajdou lidé, kteří, nabyvše převahy, neřeknou: „svrchovaným správcem spolkového jmění je stát a touto svrchovanou mocí nechť přidělí se kostely a statky tomu a tomu vyznání, jež považujeme ode dneška za státní, aneb: poněvadž to a to vyznání překročilo obor zákonitě náboženské společnosti, odnímá se mu“ atd. Kdyby byla poctivá, byla by rozluka tato ze všech tří požadavků tím nejmenším nebezpečím, ale co dnes myslí se poctivě, zítřejší zvrtná doba. Svět pokračuje, jenže bohužel v tomto ohledu po nakloněné ploše dolů.

Jinak panuje mezi volebními stranami skutečný zmátek a to i v otázkách zásadních, či programových. Jak mohlo uapadnouti na př. mladočechům, chtěti svou stranu obroditi realisty a uznati je za polooficiální své kandidáty? Kde zůstalo státoprávní stanovisko, jež je přec prvním číslem mladočeského programu?! To nedovedou pochopiti dnes ani poctí mladci-

agrární velmoži to neudělají, poněvadž berou od pojišťoven tučné platy. Mohou snad vésti všestranný boj proti židovskému kapitálu, který tolik chudé lidi tluče. Vždyť přijímají do svého středu i židy, kteří židovské burse, uhlobaronům a ziskným parcelářům škodí nebudou. K podplacení redaktora časopisu měl agrárník hned v rukou celé tisíce. Ale jaká podpora dána rolníkům nejpotřebnějším? Agrárníci se omlouvají, že přidají svému dělnictvu, až jim samým povede se líp. Ale tohle prosím říkají právě agrárníci bohatí, kterým se právě zle nevede. Často čeledín pracující u menšího hospodáře má se líp než u agrárníckého velkostatkáře.

A maloživnostník na venkově není hozen úctině podpory? Ten už nenáleží k českému národu? Má venkov býti poslušen hlavně velkostatkářů? Kdyby strana agrární neprováděla veliký třídní, stavovský boj, zajisté že by se také chtěla starati upřímně o maloživnostnictvo venkovské. Zatím však upokojuje maloživnostnictvo jen frázevitým slibem, za který se málo koupí. V programu svém na str. 58. prohlašuje: „V ohledu sociálním chce naše strana pracovati k seelabení vlivu velkokapitálu, ostatním středním a výrobním vrstvám nemíní nikdy křivditi, musí však bdíti nad tím, aby udržena byla rovnováha a by sociální reformy jiných stavů neděly se na úkor rolnictva, nýbrž by se poměry vyvíjely stejnoměrně s ohledy na stavy jiné.“ A tohle má býti pomoc maloživnostnictvu? Remeslníkům slibuje agrární strana, že jim nemíní nikdy křivditi. Tohle jest směšná, na kterou nikdo docela nic nepůjčí. Jestliže by někdo slibil, že člověku tonoucímu nechce křivditi, totiž že ho nechce potopiti dále do hlubiny, to by zajisté byla pomoc velmi malá. Agrárníci těší jiné zubožené stavy, že povede se všem lépe, jakmile přijmy samých rolníků budou lepší. Ale takový nejistý slib je málo nadějný. Zazobaným šlechticům v době husitak vedlo se velmi dobře, když si podrželi pro sebe oloupené statky duchoveneské. A pomohli šlechtici maloživnostníkům a malorolníkům? Naopak prostě, méně zámožné rolníky ujařmili, zotročili. *Jestliže strana agrární nejasně slibuje, že se povede čeládce líp, až sami agrárníci budou mít více peněz, naše strana katolická bez dlouhých řečí shromažďuje již zemědělské dělnictvo do svépomocného sdružení křesťanského dělnictva, které již nyní znamená prospěch a bude dělníkům brzy znamenitou oporou.*

Nechceme dále ještě uváděti, jak přecasto stoupenci strany agrární hrubě a nespravedlivě se o naši církev otřeli, až na druhé straně jsou k židům velice vlídní. Ukázali jsme jen část zrcadla české strany agrární. Ale i to, co uvedeno, postačí k poznání, že upřímný katolík má odevzdati svůj hlas kandidátu strany otevřeně katolické.

Dopis z Prahy.

Pokroková poesie a historická skutečnost. Již častěji v katolických novinách ukázáno bylo na Machara a na způsob, jak posuzuje počátky křesťanství ve styku s kulturou pohanského Říma. Vytýkána Macharovi nesoudná fanatická zaujatost, která nikdy nemůže býti příznakem vyššího vyrovnaného a vzdělaného člověka. Pamatuješ se snad, čtenáři, jakými chválami zahrnul Nerona; učinil z něho problém, kofil se mu jako duševnímu obrovi, opěval ho jako nejdůstojnější předmět své lyry. Úsudek tento o Neronovi jest docela chybný a zvrácený. Nejen prosaista, ale i básník svými projevy otvírá svou duši, své myšlení, city. Právě tak i Machar. Vidí v Neronovi velikého člověka a rozplývá se v podivu nad jeho skutky. Nuže Renan, zajisté větší nežli Machar, vidí zelený smaragd zasazený v čeleně Neronově, stupňovitě kadeře jeho účesu a hned odstraní tyto vnější podrobnosti, aby se uchopil mravní vadu, jejíž patrným příznakem jest ona vnější výzdoba a ústroj. Renan oceňuje Nerona jako kuriozního špatného umělce a afektovaného komedianta v purpuru. Takové ubožácké jsou soudy Macharovy o historických osobách, takovým způsobem blamuje se český básník, jenž nemá síly na originalnost myšlení, kterou v duši své sleduje a již chce slyňouti.

Podobně jest s jeho zatracováním křesťanství. Machar vzpomněl si napsati knihy o pohanském kulturním životě Řekův a Římanů. Vytrhl zde onde nějaký citát z pohanských spisovatelů, zamyslel se trochu v tehdejší společenské prostředí, přidal ledacos ze své vlastní filosofie a pak si zlostně povzdechl: „Víte tu rozkoš a blaho pohanského života, víte ty postavy, smavost jejich života, a posuďte hřích křesťanství, které všechny ty krásy rozežralo a podvrátilo.“

Výpovědi Macharovy tedy dokazují, že život římský by nebyl zahynul, kdyby nebylo přišlo křesťanství. Básník předstírá tedy ve svých knihách, jako by byl odkryl a zjištil vážnou dějepisnou pravdu, jež jest tak doká-

zána, jako na příklad nějaká matematická formule. K takovým směšným nevědomostem ovšem dochází se tam, kde jednotlivec jest tak laskán, tolik obdivován, jako Machar realisty, takových konců dodělají se domýšlivci, kteří, ztrativše všechno měřítko sebekritiky, vynášení jsou od svých přátel jako zjevení, jako nevyrovnatelní geniové.

Proč zanikla říše římská, proč zmizelo kulturní Řecko? Společnost národní ve státním svazku trvá tak dlouho, pokud schopna jest života v soutěži s ostatními národními společnostmi. Musí býti fysicky a mravně silna, musí míti mnoho udatných vojáků. Kdo by chtěl hlouběji vniknouti, našel by v těchto vlastnostech projev soukromých a občanských ctností. Společnost římská rozmařila a vyžila neměla však dítek a proto do bojů nemohla posílati armády národního vojska, která v původní neporušené přirozenosti dobývala slavnému imperiu země za zemí. Mateřství a otcovství zchátralé společnosti bylo obtížné a nudné. Římanům pomalu protivila se dřenost válečného života. Vybraný smysl rozkošnický, pochýbovačnost o všem, ochablost, nestálost, nemravnost byly společenskými ranami říše římské a budou pro každé těleso ranami vždy, kdykoli který národ dožine se takového úpadku jako národ římský. Jest to dekadence, která jest vědecky zničena barbarstvím. Tak se stalo, že leckterý germánský náčelník byl schopnější k tomu, aby zmocnil se říše, než vznešený římský patricij, aby ji ochránil.

Tady jest pravda, která potírá mluvení Macharovo od kořene, vydávajíc zároveň vysvětlení, s jakou úžasnou nevědomostí opovvažují se lidé směru a povahy Macharovy přikrojevati dějiny dle svých nápadův a libůstek. U všech kulturních lidí vědeckost má svůj předmět v říši pravdy, ale tento spisovatel odchytil se od ustálené cesty a chce své čtenáře krmíti lží. Vlastně jest v něm po této stránce charakterisována celá společnost jeho přátel, z nichž ani jediný se neodvážil ukázati na základní myšlenkový jeho blud a venkoncem nepravý výklad světového dějinného obratu, jenž kotví ve skutečnosti, že hrouťící se pohanskou kulturní společnost zachytilo křesťanství na kraji propasti. Přišli-li o těchto věcech, netane mi na mysli Machar, nýbrž realistická inteligence. Machar svým zaslíbeným, strannickým vstetkem proti všemu křesťanskému propadl dávno tomu, čeho se Hálek tolik obával — všednosti, ale to se musí zapamatovat, že strana kritiky a vědy svým mlčením schvaluje nesmyslné nepravdy svého básníka.

* * *

Jmenování soudcovskému věnuji bedlivou pozornost listy české i německé. Z potopy článkův a poznámek jest konstatovati věc hlavní. Němci s největším důrazem hájí zásadu, pevně v programu jejich zasazenou, že chtějí v německých krajích míti soudní úředníky své národnosti. Sami sebou se rozumí, že tato zásada má hluchý ohlas všude, kde se jen německá řeč ozývá. Čechové zase nechtějí připustiti, aby v Čechách z německých míst byli vylučováni čeští úředníci. Jest tu tedy spor zájmů, který se nedá řešiti k úplné spokojenosti té ani oné strany, nýbrž věc obyčejně vyřídí se kompromisem. Vždyť kdykoli jde o nějaké rozhodování vládní ve sporných bodech národnosti české a německé, vždy na konec po dlouhých tábancích a hádkách zakončí se vše kompromisem. Bylo uprázdnueno jedenáct míst v německých krajích, jmenováno osm Němcův a tři Češi. Mimo to povýšeno padesát českých soudců do VIII. hodnostní třídy ad personam, čímž zase vyvážen nepoměr jevící se v tom, že u Němců nešetřeno úředního pořadí a že někteří soudní úředníci, jak se říká, přeskočili mnoho jiných. Němci tedy se svojí zásadou, míti všude jen německé úředníky, neprorazili, a na české straně zase třeba uznati, že o trháni království nemůže býti řeči. Nesmí nikdo zapomenouti, že docela přáním našim vyhoveno býti nemohlo, protože nestalo se vše také po přání Němců; jsou tu zvláštní poměry rakouské, které pro svou spleťtost vždy žádají všestranných úvah a kompromisního rozhodování. Proto všechen ten křik a rámus v novinách českých, že jsme zase utrpěli hroznou porážku, jest buď neporozuměním věci nebo volební agitací. Jistě však takové počínání k pevnějšímu a jistějšímu úsudku u lidových vrstev nepřispěje, za to tím více rozmnoží zmatek v našem voličstvu, jemuž beztoho již jde hlava kolem.

* * *

Ve volební agitaci sociální demokracie nešetří peněz ani námahou. Města i venkov provoláními a letáky socialistickými jsou přímo zasypány. Toto agitací nadšení socialistické věry jest psychologickou zvláštností. Vůdcové i podvůdcové tímto jedním dávají na jevo mínění, že nabytí na své provolání voličů a že obyčejný člověk ještě mnoho dá na ti-

stěné sliby. Po této stránce socialističtí vůdové však také prozrazují, že neznají lidu. Jako program socialistický stěná pod tíží theorie, tak právě theoretickými brýlemi dívají se socialisté na lid, který o socialitech má své ustálené přesvědčení, které mu neoviklá leták, byť by lásku k rolnictvu a řemeslnictvu sebe dovedněji předstíral. Jmenovitě na venkově všechny naděje socialistů na značnější úspěchy jsou marné. Náš venkovan jest již nedůvěrou jat, jakmile jen slovo „socialista“ zaslechne. Kritické myšlenky o socialistickém programu hospodářském dosti již i na venkově se rozšířily a pak neurvalé a surové tupení náboženství v listech socialistických dobře si náš lid pamatuje, takže při stonajícím hnutí náboženském dnes již tento jediný důvod postačuje, že jest kandidát socialistický již předem zamítnut ode všech těch, kteří posud socialisty nebyli. Nelze také očekávati, že by snad socialistické kandidatury byly podporovány některými třídami společenskými z důvodů taktických, jak tomu na příklad bylo v Německu. Ovšem realističtí pokrokaři na mnoha místech své hlasy socialistům odevzdají, ale to nikoho nepřekvapí, protože obě strany zlobou protikatolickou a podporováním židů jsou kopulovány. A proto i v tomto ohledu platí naše přísloví, že vrána vedle vrány sedá a rovný rovného si hledá. Ostatně nelze nepozorovati, že někteří kandidáti pokrokoví (Beneš) nyní v době volební ostří protikatolické otupují a „volné škole“ podkládají smysl jiný, než jak určitě Masaryk u Helmův a jinde prohlásil. Svědčí to o poznání, že ono heslo protikatolické postupu strany v lidových vrstvách neposloužilo a kromě toho odklon tento dokazuje chameleonství a nedůslednost v zásadách lidí, kteří na přednost svoji před ostatními stranami při každé příležitosti slavnostně se dušují. Však strana realisticko-pokroková v tomto ohledu jest také zlomyslná proti straně mladočeské. Nečekaně z voleb pozitivních výsledků pro sebe, činí nepřijemné a dotěrné otázky straně mladočeské, jak prý smýšlí o rozluce církve od státu, o rozluce manželství a o náboženství ve škole. Jest to taktika závistivého člověka, jenž vida, jak mu hoří dům nad hlavou, přeje si, aby červený kohout přeskočil také na střechu sousedovu. „Když jsme se my tolik poťezali, nechť navyjde zdráva ani kůže mladočeská“, myslí si realisté a neustávají v „Čase“ dotčenými otázkami vhněti mladočeské novináře do úzkých.

* * *

Mravní prospěch z volebního zápasu. Byly vyslovovány tužby, aby volebním bojem získala politická výchova lidu. Však kdo sleduje v různých listech zprávy o schůzích a vůbec o ruchu agitacním, bez rozpaku musí usouditi, že jest to samá demoralisace. Představme si, jaký zmrzačený úsudek o záležitostech těch má čtenář, jenž věří na slovo listu své strany. Tím ovšem trpí mnoho život mravní vůbec. Myslím, že žurnalistika jest dnes jedním z nejdůležitějších vychovatelů lidstva. Noviny stávají se velikým průkopníkem všech činů občanských, neboť zmocnily se všeho života a všude uplatňují své názory. Jest veliká většina občanů, kteří, kdyby sestoupili v základ svého vědomí, vyznali by, že by tak a tak nemysleli a nemluvíli, kdyby nebyli četli ty a ty noviny. Hle, taková zodpovědná úloha, a podívejte se, jak se leckde nesvědomitě vykonává!

Obrana.

(3) *Sbratření národů již nastává.* Považme, co všecko zkusili čeští studenti a české občanstvo vůbec od pražských buršáků židovských i čistokrevně německých. A teď najednou hotový zážrak; český akademik padá do náruče německého žida. Jak by tak ne! Jedná-li se o potrestání katolíků, tu bujarý pokrokařský student zapomene lehce i na národnost. Studentstvo české svorné s buršáky pořádá manifestační schůze na zrušení katolických bohosloveckých fakult; čeští mladíci spojují se s židovskými buršáky na útlak té víry, kterou vyznávaly jejich české obětavé matky. Katolická bohoslovecká fakulta česká musí pryč; o to se postarají spojenými silami buršáci se studenty z katolických matek zrozenými. Za to však neprotestovali manifestačně ani čeští akademikové, ani židovští buršáci, když v Praze nedávno byla založena vysoká škola rabínská a k tomu německá Talmud-Thora-Schule. Jáku, neobrací se svět na ruby? Hotový počátek veliké sbratření židovských buršů a českým studentstvem „vlasteneckým“. Budou také buršáci pomáhati českým studentům, až začnou nové manifestace pro druhou českou universitu? Při zaslíbení zášti proti všemu katolickému podávají ei nejhorší nepřátelé ruce, zapominají na všechny propasti, jež je dělí. Pěkné vlastenectví!

Politický přehled.

Větší rozrach způsobilo jmenování soudců v Čechách, jímž prý národa našemu příliš ukřivděno. Tvzení toto ovšem jest nesprávné, jak vysvětleno jest v dnešním dopisu z Prahy. — Do volební agitace zasahují i rakouští ministři, v Čechách dr. Fořt a dr. Pacák, jako kandidáti poslanců. Dr. Pacák na voličské schůzi v Chrudimi napomínal ke soustředění všech českých sil na říšské radě. Ministr prohlásil, že shoda Čechů s Němci jest možná jen na základě úplné rovnoprávnosti. Také bývalý ministr, nyní guvernér rakousko-uherské banky rytíř Bilinski ve své kandidátní řeči prohlásil, že budoucí většina na říšské radě bude musit národní otázky, pokud patří do říšské rady, vzít do své ruky a vyřídit je cestou všeobecného uzavření míru mezi všemi národnostmi, teprve potom že se bude moci pustiti do vážnějších prací. Dle něho Poláci uzavrou spolky s takovými stranami, které budou podporovat jejich národní zájmy. — Rakouský ministr zahrani. záležitostí baron Aehrenthal vrátil se z Berlína, kde se představil císaři Vilémovi, ale zároveň pojednal s říš. kancléřem Bülowem o všech otázkách, týkajících se zahraniční politiky. A v Berlíně jsou prý s ním velmi spokojeni. Veřme! — Císař do Pešti nyní nepojede; Maďaři avšak požadavky způsobují roztrpčení. — Zemská školní rada moravská na základě nového školního zákona pro Moravu provedla nové rozdělení školních okresů na české a německé. — Po inspekci ministra dra. Fořta v Dalmácii chystány jsou opravy a stavby nových říšských silnic v této chudé zemi.

Uherská vláda posílá do Rakouska řadu znalců, kteří by tu pozorovali předvolební akci i průběh voleb do říšské rady, by se dle toho zaříditi mohli i v Uhrách.

V pruské poslan. sněmovně schváleno zřízení hospodářských pokračovacích škol s nucenou návštěvou v Poznaňsku a západním Prusku vůbec. Nový tento zákon namířen jest na udolání Poláků. — Mezi Amerikou a Německem podepsána nová obchodní smlouva, kterou do- stává se Německu všech celních úlev, jež Amerika může poskytnouti cizím zemím.

Král anglický při svém návratu ze středomořské cesty zastavil se v Paříži, kde byl hostem presidenta francouzské republiky.

Velikonoce minuly v Rusku klidně. Válečné soudy byly tu zrušeny, což svědčí o klidnějších poměrech. V ruské dumě vytvořila se nová strana, která žádá sloučení mírných živlů, jež by cestou zákonitou pracovaly k upokojení a rozvoji země. Mezi Ruskem a Japonskem uzavřena rybářská smlouva.

Mezi Japonskem a Francií vyjednává se o uzavření spolku, kterým mají býti zajištěny državy obou těchto říší ve Východní Asii.

Z volebního ruchu.

Dr. Reyl v Rychnově n. Km. Málo které město na českém severovýchodě je tak pod svrchovaným panstvím židovského kapitálu jako Rychnov; proto také z tohoto fakta dá se již uhodnouti průběh voličské schůze p. Dr. Reyla v bývalém sídle českých soukeníků. Do schůze dne 4. května pořádané sešel se značný počet pokračkářů i sociálních demokratů, kteří byli z celého okolí alarmováni proti klerikálnímu pádu. Poměrně v slabším počtu byli zastoupeni mladočeši a křesťanští socialisté. Schůzi zahájil p. č. kanovník Klepřík a na předsednické místo byl navržen p. Dr. Kouřil, jenž má nepoprátelné 30leté zásluhy o město, avšak bouřlivým protestem byl akklamován za předsedu p. hotelier Puchwein, jenž asi volbu bezpečně očekával, protože ihned vyjmenoval asi 6 řečníků, kteří se prý k slovu „přihlásili“. Po zahájení schůze ujal se slova p. Dr. Reyl a vložil klidným tónem katolický program za všeobecné pozornosti přítomných. Jen židovský speditér Lawy a někteří soudruzi doplňovali výklady řečnickovy orientátními nápady. Po řeči p. kandidáta ujal se slova nejprve p. Pavlát, soc. demokratický řečník, pozvaný až se vzdálených Pardubic. Řečník tento, uznáv nejprve loyálně umírněný ton a věcný obsah v řeči p. kandidáta, pomínil úplně přednesený program a vypočítával pouze na oslabení dojmu různé nápady a výpady, jimiž se hemží literatura socialistická. Pohyboval se tedy jen ve vodách protiklerikálních a jimi se přebrouzel po celou hodinu. Nechce prý vyloučiti náboženství ze školy, nechce zničit malého rolníka a živnostníka, ale při tom tvrdil jediným dechem: „My se nevzdáváme třídního boje.“ Tak to slo dle ořepané písničky do konce. Po jeho řeči přihlásil se k replice p. Dr. Reyl, ale předsednictvo mu slovo neudělilo, ať protestoval p. kandidát proti této svévoli. Slova se ujal Dr. Štemberka, jenž se vyjádřil, že nema nic proti přednesenému programu Dra Reyla a že by 1/2 jeho také podepsal. Jest však prý proti klerikalismu a také proti „klerikálnímu kryšámu“, které ohlodaly kofen národa.

Vyslovuje úžas nad kandidaturou katolickou, která prý před lety byla nemožnou. Obce volnou školu bez vyučování dogmat a Starého zákona, ale z pravé svobodomyšlnosti je prý proti volné kazatelně, odkud prý se šlve proti moderním lidem. Žádá rozlučku církve od státu a dívá se, že strana katolická má různá jména. Cituje z brožury „Sv. tyranství“ osobní výpady na jednotlivé osoby a pravi o obsahu brožury, že by sám nedovolil tak psáti a že by sám ani nedovolil si věřiti tomu, co se tam za pravdu vydává. Ohradil se proti námitkám mladočeským, že prý klerikalismus pokračáti nevyvolali. Po něm ještě promluvil několik slabších řečníků a na vše hromadně odpovídal po půlnoci p. Dr. Reyl za všeobecné pozornosti posluchačstva, které se stále během schůze doplňovalo dělníky z pozdní práce přicházejícími. Průběh rychnovské schůze dokazuje, že lidu našemu je třeba osvobození z hospodářské poroby, kterou nad ním provozuje cizí národ a cynismem aneb vlastním. Všude, kde jest odvislost hospodářská, tam je také poroba duševní.

Professor Drtina odsouzen od Dra. Štemberky. Pokrokový předák Dr. Štemberka vystoupil na voličské schůzi v Rychnově proti kandidatuře Dra. Reyla a přijel hned následující den za ním do Kostalce n. Orl., aby ve svém podniku pokračoval. Že pokrokový advokát potírá kandidáta katolického, není žádnou záležitostí a rozumí se samo sebou z povahy i základu pokrokovského hnutí. Pozoruhodnou však je ta okolnost, že Dr. Štemberka v Kostelci upřílišněnou horlivostí odsoudil šťastně samého Dra. Drtina! Dr. Štemberka začal svou polemiku slovy: „Přijel jsem schválně až z Rychova do Kostalce, abysh přítomnému p. kandidátu Dra. Reylu poděkoval za to, že včera v Rychnově přednesl postavě náš program, vlastně program pokrokových židů.“ Zajímavé zajisté přiznání, že program pokrokový je vlastně programem židovským! — Po tomto zdvořilém úvodě nemohl ovšem p. Dr. Štemberka proti židovskému výplodu hnedie polemizovati, proto učinil dříve zacházku do škol, kdež prohlédl náboženské vyučování, vylovil několik štatutních paragrafů z pamfletu „Sv. tyranství“, okusil jemných líkérů, o nichž prohlásil, že byly uvařeny v klášterech, ač se mohl velmi snadno u svých čtenářů poučiti o jejich provenienci; pak teprv po oklice dal se do programu Dra. Reyla. Ale již ten pouhý rozhovor o klášterní kuchaři ukázal zhrubnou působnost alkoholu na mozek lidský. Pan doktor začal program Dra. Reyla trhat, párat a odsuzovat za veselé náladu obecnostva, které dosud nepomělo, že p. Štemberka program Reyla prohlásil na počátku své řeči za vlastní pokrokový program. Pan doktor byl však již v ráti, dsměv publiku nepozoroval a v řeči programu dále pokračoval, až jej odsoudil na dobro. A tak byl prof. Drtina, jenž kandiduje na program pokrokových židů, předákem pokrokovým slavnostně odsouzen a popraven. Bývá to obvyklým osudem slavných mužů, že jim více ubližují vlastní lidé, nežli nepřátelé.

Drtinovy a Hamplovy výklady v Třeboslovicích. Pět městské rady konala se tu 4. t. m. schůze voličů. Z pozvaných kandidátů dostavil se dr. Drtina a soc. dem. p. Hampl. Za pomoci p. Hampla nechal starosta města p. Světlík svoliti předsednictvo, aniž usnul za dobré oznámiti, proč katol. kand. p. dr. Reyl dostaviti se nemohl. A práce dr. Reyl se omluvil písemně, poněvadž se naprosto dostaviti nemohl. V dlouhé řeči způsobem umírněným přednášel potom dr. Drtina svůj program, jež po stránce národohospodářské směle mohl by podepsati každý našinec. Jediné kolektivismem činil se podobným s programem socialistickým. V otázkách kulturních hovořoval pro odluku církve od státu, opravu manželského sňatku a horlivě lámal kopí za vyloučení náboženství ze školy. Současně velebil Komen- ského a haboval na Jesuity, kteří nám pílili naše české knihy. Po něm dosti theatrálním způsobem líčil svůj program kandidát socialistický. Jestliže prof. Drtina správně líčil stálý vzrůst malozivnost- níků a dokazoval — byť v rukavičkách a za stálých poklon sociální demokracii — nesprávnost tvrzení Marxova, že pád malozivnostnictva jest neudržitelný, jenom otázkou doby — pohyboval se p. Hampl v proudech Marxismu a líčil, že stav malozivnostníků nemá žádných existencních vyhlídek do budoucna. Upravený živnostenský řád považuje za zbytečný, jakož i příkaz způsobilosti pro mistry a tovaryše. I placení příspěvků do společenstva jenom utlačuje malé lidi. Ostatní jeho výrody národohospodářské byly valnou měrou opakováním vývodů prof. Drtiny a tudíž všeobecně přijatelné. Líčil zásluhy soc. dem. o zave- dení všeobecného práva hlasovacího, a přirozeno, že přitahoval kde jaký uhlíček na soc. dem. ohníček. Když pak líčil, že namnoze v obcích vládnou pašové, kteří všelijak provádějí obecní chudinství a kteří blběd posíliti a upravení posice svému rozsvícenému přibázenstvu, ozval se ze středu shromáždění dlouho trvajícím potlesk. . . . Zavedením všeobecného práva hlasovacího mají však stejné právo měšťanosta jako poslední metař. Tohoto práva budeme se domáhati nejen do svého zemského, ale i do voleb obecních. V otázkách kulturních jeho náhledy se kryjí s náhledy prof. Drtiny; učitelům má se dostati vyššího vzdělání, škola má býti odcírkevnána; míní, že otázky ná-

boženské nejsou pro dnešního moderního člověka a pod. Dnes neplatí víra, ale věda, a ty věci se vylučují. Dlouhou svojí řeč končí promluvou k živ- nostníkům, dokládaje, že nepřítel snad loviti zde hlasů živnostenských. — Na to přihlásil se k slovu p. V. Koleč, který pravi, že mnil při řeči prof. Drtiny činiti si poznámky, ale nečinil tak, po- něvadž, jak p. řečník mluvil, téměř totéž — v otáz- kách národohospodářských — má to v programu stranu katolického lidu v Čechách a ne od vo- rejčka před volbami; mnohé tyto požadavky na- jdeme již v našem programu Litomyšlském z roku 1894. V těchto otázkách dělí nás namnoze jenom papírová stěna. Zato v otázkách kulturních se na- prosto roscházíme. Řečník prohlašuje za nedůsled- nost, když p. prof. Drtina velebil Komenšského, takřka tvárce naší moderní školy, člověka hluboce nábožensky zaujatého a současně přeje si a bo- juje za školu zbavenou vlivu náboženského. O tom často zneužívaném tvrzení stran pálení českých knih Jesuity nemělo by se v našich časech, kdy při- slušná věda kulturně-historická učinila zde jasno, ani mluvíti. Řečník prohlašuje, že v těchto věcech je dobře zapracován, po dvacet let se vzdělával, kupoval si důkladná historická díla a má 40 roč- níků Časopisu českého Muses Co spálili Jesuité, víme, neboť vše máme zachováno (pětí Jesuité) alespoň ve dvou exemplářích. Jsou to ponejvíce náboženská bádání a bezcenné polemiky nábo- ženské, ale bohužel daleko větší škod způsobeno nám pálením a ničením drahocenných knih v dobách husitských — kdy, jak natíká kronikář — knihy staré na pergamenech psané, volumina zlatá, nej- dražší klenot země české, jako za hus chleba prodá- vána byla do ciziny (řečník cituje prof. dr. Wintra). Též roku 1605 kalíštní mistři universitní ve své neuvědomělosti prodávali staré knihy na perga- menu psané „plamem starodávným“ atd. — Spálení a prodání těchto knih můžeme litovati, poněvadž nevíme a nikdy nevíme, co obsahovaly a toho jest nám velice želeti. P. Hamplovi řečník vyčítá, že s despektem mluvil o náboženství, které dosud je pro moderního člověka nepřekonatelným. Jsou mužové, kteří mají buď totéž nebo daleko větší vědecké vzdělání než p. Hampl a jsou to mužové věřící. Jest to jaksi ironií, že předně do- volávám se učence prof. Masaryka, který je věřící, jsa hluboce nábožensky založen. Za nejslavnějšího muže Francie byl nedávno novinářským konkursem mnoha miliony hlasů označen na př. učenec své- tového jména Pasteur, vynálezce léku proti vzték- lině — a byl to muž věřící. Rovněž tak geolog Barande a jiní. Řečník poukazuje na nedávno veřejnou disputaci Jesuity Wasmanna, který před učným světem berlínským přednášel po tři dny o otázkách exaktní vědy. Jako živnostník nesouhla- sím s p. Hamplem, neboť my živnostníci vítáme obnovený řád živnostenský; lež to v našem zájmu a neustaneme dále v tom směru pracovati a při- slušné otázky prohlubovati. — Dosud ve shromá- dění panoval klid, jinak však bylo, jakmile rozdi- leným způsobem počal prof. Drtina odpovídati p. Kolečovi. Řečník protestuje, že by jeho národ- hospodářský program byl podoben programu kato- lickému, to jest neupřímnost (či? Poz. red.). Za důvod však uvedl jedině svůj kolektivismus, což jest požadavek socialistický a nikoli katolický. V c- statní řeči dával lekce p. Kolečovi, co by měl říci hierarchii a šlechtě, tak že do frází nebylo daleko. Tvrdí, že páleny byly také cenné knihy, jako spis katolického kanovníka Koperníka, spisy Husa, Chel- čického. Ke konci ujmá se vše p. Hampla proti nářknutí, že by mluvil s despektem o náboženství. „Nemáte práva dovolávat se mého kolegy Masa- ryka; ten je odpadlík a nevěřící. Rovněž i os tatn citování vámi učenci jako i Newton měli docela jinou víru nežli máte vy“ — končí, jsa docet roz- čilen. Pan Hampl protestuje, že by s despektem mluvil o náboženství a pravi, že mezi nim a naším stanoviskem zeje nepřekonatelná propast. O nábo- ženství prý nemluvil. Tepal poukaze klerikalismu. Pan Koleč v replice stále a stále jest vyrušován, blavně mladou, nevoličskou generaci soc. demokra- tickou, že občas musí ustáti, aniž však předseda schůze p. Světlík uznal za „dobře trochu energicky zjednatí klid a tím i svobodu slova. Odpověď prof. Drtiny ohledně pálení knih jej neupokojila a znovu optrá se o Komenšského ohledně náboženského řázu školy. Řečník dobře ví, co jest klerikalismus a co náboženství, dosti v těch věcech se propačoval již v Praze; s rozpustlým Jednoty kněžstva však nesouhlasí a označuje sebe za pravověrného mo- derního katolíka. Prof. Drtina pravi, že nesná- onen citát kolegy Wintra a u velikém rozčilení protestuje, aby stoupence katolické strany dovolá- val se Komenšského, ten se musí bráti nejen v ná- čem, ale celý. (P. Koleč: Souhlasím!) Kdyby dnes Komenšský žil, souhlasil by s námi, byl by i pro naše kulturní požadavky školské (p. Koleč volá: Rádíte býti čtenářem myšlenek!). Na ta slova po- vstává p. starosta Světlík a energicky jme se há- jiti svobodu slova p. prof. Drtinovi s hrozbou proti p. Kolečovi, což jistě část posluchačstva s povděkem přijímá. Jak je hierarchie pokroková, viděti s toho, že rozpustila i Jednotu kněžskou. U vás není pravé zbožnosti, jenom klerikalismus. V doslovu p. Koleč prohlašuje, že průběhem debatty byl a je tu bojné jeho stoupence, ale ani jediný slůvkem schůzi neruší, každý choval se korektně, když však on mluvil, stále byl vyrušován a posazován,

někdo neval je v ochrannu a proto dárku udělenou p. Světlikem neměte uznati. S rozpukáním jednoty duchovenstva nepochybujeme; on a jeho přátelé pracují nikoli ve službách klerikalismu, ale v duchu a v pravdě, sebe pak označují za moderního pravověrného stoupence katolicismu. Na to p. Hampl ve svém doslovu také se obel na klerikalismus dlouhým citátem z Tolstého. — Proč? Ví milý, Bůh! Tolstým, s nímž vlastně jeho syn polemisoval ruský sv. synod jako suverén pravoslavné církve protestoval a varoval před jeho „čistým křesťanstvím.“ — Nato schůze schůze, která byla pro nás velmi užitečnou, neboť jasno se rozšiřuje. Schůze také ukázala, že věřící katolíci a věřící evangelik, ano i pravověrní israeliti mají v zájmu náboženství pozitivního mnoho mezi sebou přibuzného.

(Zasláno.)

(Slovutnému p. dr. Fr. Drtinovi, universitnímu profesorovi a kandidátu na městský volební okres č. 24.)

Na voličské schůzi konané 4. t. m. v Třebochovicích pravil jste, p. profesore, že neznáte onoho citátu z Wintra o ničem českých knih a spíše v dobách husitských a předhusitských. Naše uvádím Vám jich několik k laškové pozornosti.

Dr. Z. Winter píše v „Životě církevním“ XV. a XVI. stol. na str. 18. takto: „Táboři školnímu vyučování vzdělání nepřáli. Filosofie a sedmero umění nemá býti studováno, jsouc vše pohanské a školy se mají rušiti. Rudili tedy „spohani“ školy a knězi knihy. Protivníci jejich těsíce nešli, že knihy, „nejdražší klenot české země“ jako za kna chleba prodávali do cizích zemí. Žáky se škol „skasňených“ pudili k řemeslům na světské běhy a na vojnu.“

V bouřích předhusitských přepaden r. 1608 a r. 1611 klášter slovanský, při něm slovanské knihy zničeny (stránka 663. tamže).

V knize „O životě na vysokých školách“ dočítáme se, a jak lehkým srdcem místní kollegialita odprodala nějakému p. Hoffmanovi několik svazků starodávných knih. Adam Zalužanský a ostatní usnášeli se, aby „z knih na větším díle psaných na pergameně písemem starodávným, tak že se sotva čísti mohou...“ mnoho náležitě vyberou, ostatek (byly) prodány.

Toť byl smutný návrh (dr. Winter, pozn. pis.), a kterým se místní sejmění zaslíbilo; ještě r. 1617 padlo v Atech koleje Karlovy, že Tomáš kníhař chce koupiti pergameny knihy a místní mu povolují — měli by je šetrně moli, aby se uprozdaly. Tedy jeho neuznali pro státní čísti, toho se zbavovali. Na pochvalu jim to právě není.“ (str. 379.)

Zde na rychlo sebraná fakta, pane profesore! Nerozíte tedy již agitacími sly pro pálení knih jesuity, neboť veškeré tyto knihy máme zachované alespoň v několika exemplářích, které dle libosti můžete i dnes třebas tiskem rozmnožiti. Zato plačte, ano plačte všichni Čechové nad zničením knih shora uvedených, o jejich obsahu a ceně dnes nelze nám učiniti ani přibližných dohadů.

V dotč se poročí

Vilém Koleč,
dámský krejčí.

V Třebochovicích, 6. května 1907.

Hlasová schůze kandidáta Drtiny.
Byl jsem jako svědek na několika schůzích kandidátů na radnici Nechanické. Velice komicky dopadla snad už poslední Nechanická schůze dne 7. května. Kandidátu Dr. Drtinovi tleskaly dámy (a jak jedna se vyjádřila, je dámám sympatickým). Tu jeden pán zcela nepokrytě zjevil pravdu, že tleskají dámy, že se jim řeč (chtěl říci také něco jiného) líbí, ženy že však nemají volebního práva, on že bude voliti dr. Slámu. Proti tomuto přímo vášnivě vystoupil pan doktor, závažný pharmanent, který měl vyšetřování pro choulostivé věci a byl odsouzen — a málem by z toho vznikla prácha. Na schůzi byl Slámovci povolán Choc a Haja a dr. Rašín. Dr. Rašín se nedostavil. Ze schůze této odnesl jsem si špatný dojem. Předně naše dámy jsou až příliš horlivými v návštěvách voličských schůzí. Že tam nešly, aby oponovaly rozluce manželstev, je jisto; snad si mnohá myslí, že by rozlukou zbavila se muže, nebo snad svobodně spíše se vdaly — dá se domyslet. Ale snad jiná příčina a to je ta, že předsedou pokrokaté je člověk, který horlí pro francouzský vzrůst populace také u nás, v tom záleží jich pokrokovost. Na lidičky podporující „Drtinismus“ posvítíme si budoucně. Ať se nám stříslivým nevytýká, že se utíkáme do „klerikálních“ listů; jde tu o náš společenský a rodinný život, a na obranu jeho pozvednou mnozí svých hlasů. Proto také mnozí se opřeli nankám, které podrývají náš až dosud spořádaný život, aby se pod heslem pokroku a pozlátka vzdělanosti vpašovaly zhoubné zásady při řečech kandidátů o politice. Vášnivými výpady se v Nechanicích neposloužilo dobrých věcí, nýbrž poškodilo se mnoho! Když při pouhé schůzi vystoupily vášně hrozivě u zástupců stran, které pak můžeme dáti hlasy mužům, kteří by jakýmkoliv způsobem rozvířili náš společenský život, poškodili naše živnostenské a obchodní zájmy a přivodili naše živnosti k úpadku? Volební rej zanechá u nás stopy nepokojů, a protože ho jme už syti, těšíme se, až volební řeči zaniknou. Byl-li dříve několik stran, je jich nyní daleko více. Dělal-li dříve jen několik lidí do politiky, dělá nyní každý, protože to nic nestojí. Varujeme se lidí spurných, hrdých nasoukaných, stranníků, kteří se domnívají, že jsou jen oni lidé, že jim

počítá člověk a ostatní že jsou stádem otroků, aby kdykoliv se pádem líbí, mohli býti mrakáni a bití. Doba otroků pomínula — dnes pán nepán stejně volí a já nedám hlasu mužům, kteří vyvolali bouři, jaká byla dne 7. května večer v Nechanicích. Jeden z přítomných za mnohé.

Z Dobřemí. V neděli 6. t. m. měl u nás voličskou schůzi p. Štěpánek, samostatný kandidát v 45. voleb. okrese. Schůze byla velmi četně navštěvována a účastníci se jí stoupenci všech čtyř ostatních kandidátů. P. Štěpánek stručně přednesl svůj program. Mluvil vážně a opatrně. Má s každé strany ve svém programu něco; o známých třech důležitých bodech katolického programu se nezmínil, až byl Srdínkovcem p. Součkem a národ. socialistou p. Stolinem k tomu vybídnut. Přije si míti školu volnou od vlivu byrokratických a klerikálních. Na otázku přítomného dp. faráře Nováka, co rozumí vlivem klerikálním, vymluvil se, že nemůže určitěji se o tom vyjádřiti, že by musel dotýkati se osob a tomu chce se vyhnouti. Pan farář nato navázal na slova Masarykova, že klerikalismus jest vlastně katolicismus, který prý je nešťastím národa a na základě platných zákonů školních ukázal, že ten proslulý vliv klerikálů ve školství, není-li určitým zákonem odůvodněn, rovná se nule! Když vykládal dále, že volnou školu její původní hlasatelé i mnozí z jich následovníků rozumějí vyloučením náboženství, obzvláště katolického, ze školy, rozvířil se prudký rozhovor o tom, co je klerikalismus. Ani národní soc. p. Stolin z Chlumce ani p. řídící Erlebek (patron národ. socialistů) ani p. Machek ze Strážb nedali určitého vyznačení, co klerikalismem se myslí. Pan ředitel mocným hlasem prohlásoval, že náboženství a klerikalismus není jedno. On není prý proti náboženství ale proti klerikalismu. Na dvacet párů mohutných dlaní a neméně tolik hrdel dávalo na jevo svůj souhlas. Domácí lidé však dobře věděli, že dlaní i hrda patří lidem jeho závodu, dokonce i nevoličům a jen se usmívali, cizí pak nemuseli dlouho přemýšlet, aby poznali totéž. Jeden volič z cizího okresu ulehčil svému srdci poznámkou: „Co tady řečte ředitel, je svaté“, a sám, ač nebyl předsedou, připomínal velmožnému pánu, aby nemaje slovo p. faráře nemístnými vtipy v řeči nevyrušoval. Pan Machek jako příklad klerikalismu uváděl, že učitel musí dle vědy učit, že svět povstal z atomů, po něm však kněz že boží jeho dílo a učí, že stvořil Pán Bůh svět v 6 dnech. Jinak prý jeví se klerikalism i tím, že děti musejí častokrát jíti v dešti na procesí třeba i přes půl hodiny cesty. Zdá se, že pan Machek už asi dlouho na procesí nebyl, jinak by věděl, že při nepřiznivém počasí průvody obdávají se v kostele. Ohledně toho stvoření světa mu radíme, aby si koupil Dr. Musila: Od stvoření světa do potopy (vyšlo u Kotrby v Praze) a bude spívat jinou. Pan Stolin na osvětlení klerikalismu zvěstoval shromážděnému národu, že v dobách husitských to byl Jesuita, který do Čech přinesl tu smlouvu z Říma (myslí snad kompakta). Přítomný vip. Paulus mu připomenul, že za dob husitských dědečkové prvých Jesuitů (tád byl založen 1540 a Hus upálen 1415!) nebyli ještě na světě. Vědou odkojenému důvěrníku strany národně sociální přispěl na pomoc cukrmištr p. Pacák slavnostněm prohlášením: „Ale nákej pater to byl!“ Klerikalismus, prohlásil p. Stolin dále, i žebná vražedným zbraním ve válce a to prý zbraním obou stran na př. r. 1866, místo aby v duchu Kristově proti válce zakročil. Zdá se, že rozhled ve světových poměrech vyrovná se u tohoto pána velikosti jeho táčku na pivo! Měl by jako politik vědět, že hlava katolické církve (jiného tím klerikalismem nemyslí!) korunaové hlavy vždy k míru napomíná, za mír často i po vypuknutí války prosí; bohužel že leckdy nadarmo. A vypukne-li už válka, co má dělat? Měl ku př. rozkázat r. 1866 katolickým vojnům rakouským i pruským, aby se zpronevěřili svému praporu a hodili své pušky do řít? Myslí, že národní socialisté by byli první, kteří by křičeli, jak klerikalismus se plete stádu do jeho záležitostí. A co by se stalo oněm vojínům, kteří by církve opozlechlí? Má snad církve, aby dala svůj odpor k válce na jevo, nechat katolické vojny bez útěchy náboženské v nejrozhodnější chvíli jich života? Nemá těšit umírající a raněné skrze kněze své proto, aby některý stoupence bratra Kiofáče nespáchal nemastný vtíp, že křepáč podporuje šavli? Litujeme jen, že p. ředitel se o výměr klerikalismu nepokoušel. Dovolíme si tuto ku rozjaření všech, kteří by rádi proti klerikalismu do boje vytáhli, sdělit několik událostí skutečných, na nich ať zkouší svůj rytířský meč i kopl. Klerikalismem zajisté jest, žádat na kat. biskupovi, aby svého náboženského vlivu, který má nad podřízeným farářem, zneužil a zabízel mu, aby v obecním rybníce nekalil pádnou vodu a neplasil ryby, když chtějí bez rybářského listku lovit? Klerikalismem je, když osoba, již světská správa zádačního jmění, zneužívá své z náboženského poměru plynoucí moci, aby se farář vymetila, že nechce a nemůže končit vždy a ve všem podle panské píšťalky. Nuž tedy vpřed, protiklerikální rytíři! Nasadte kopl, ale pozor, ať neprobodnete — sebe a své kamarády! Řeč p. faráře byla pádná, kteří chtěli svobodu — ale jenom pro sebe, trochu nepohodlnou a dlouhou. Jednomu se zdálo, že stojí jakoby pod kazatelou, pan ředitel

volal, že to jest jako na křesť. cvičení (je viděti že už dlouho na řáděním nebyl, když se snadno splete) a proto věrná jeho garda začala křičet, že farář mluví dlouho, že ho nechť již poslouchat. Předseda schůze šel pádně na ruku a chtěl farář určovat, že smí mluvit jen ještě 5 minut. Tu farář ocenil patřičně tuto svobodu a volnost, a slova se vzdal! Většinou to byli stoupenci p. Kiofáče, kteří nechtěli slyšet protidůvodů kněze na obranu nauky církve přednesených; uškodili si tím u soudných lidí velmi i z táboru než katolického. I vášnivě debatování z táboru národ. sociálního počaté připravilo je o přízeň mnohých. Lidé zralí anesou vždy slušně pronesený náhled cizí. Přítomné voličstvo snadno seznalo, kde jest pravda a kde vášně, kde důvod a kde násilí, a není pochyby, že v důsledku toho na přemnohých listech hlasovacích místo br. Netolického bude napsán MUDr. Arnošt Pekař, lékař v Černilově.

Nepoctivě zbraně našich pokrokatů. Jak daleko už sahá pokrokatská mizernost a prolhanost, nejlépe ukazuje tiskovina „Pokrokové Podkrkonoší“, hlásná to trouba kandidáta čistozrnných pokrokatů adjunkta dra. Matouška, jenž obšťastnit chce 41. volební okres venkovský Holic-Paka-Lomnice. Listek tento vznikl jako mnoho jiných toho druhu ve volební nynější době, aby pro svého mecenáše dra. Matouška připravoval půdu mezi voličstvem. Tuto svou úlohu pochopil však tak, aby nepoctivě hanu kydal na strany jiné, jmenovitě na stranu katol. lidu a jejího kandidáta p. dra. Šulce. Jest jisto — i od odpůrců uznáváno, že p. dr. Šulec jest jedním z nejváženějších kandidátů, pro něž jistě ohromná část voličů hlasovati bude, jak patrně z množství zdaných schůzí, při nichž mu vždy hromadně projevna důvěra, a jehož zásady politické voličstvu přednesené považovány jsou i od politických protivníků za správné. Toto mínění poctivých lidí vyvrátiti prostředky nekalými jest úkolem zmíněného listku. Stoupenci katol. kandidáta zváni jsou lidmi 700 let pozadu zůstaly. Netřeba ovšem s takovým nesmyslem polemisovat, ale ptáme se: záleží v tom onen vychválený pokrok, když strana některá řevem, dupáním, nadávkami znemožňuje schůzi? (Stará Lomnice). Záleží v tom ta vaše povýšenost kulturní, když někteří lidé za „bakšiš“ široko daleko vyhledávají schůze katolické, aby je nesmyslnými námitkami mařili? (A la jeden student.) Nebo snad inteligence se jeví v tom, když stoupence jistě strany, který jinak sám se prohlašuje za pokrokového člověka, řve jako hladový lev a spolu s jistým čeledínem chce šidlemi vymátiť schůzi katolické? O tom listek moudře mlčí, ač schůzi v Bělé, která neočekávaně dobře dopadla pro p. dra. Šulce, za nezdařilou prohlašuje. V řádění politickém jsme opravdu za vámi daleko; bojujeme zbraněmi čistými, a z takového „zpátečnictví“ zajisté snadno bez dlouhého „popotahování“ bude se moci každý zodpovídati. Chvástáte se jakousi neohrožeností, již jste ukázali v Nové Vsi n. Pop. Tam vtrhl triumfální dr. Matoušek a „nebal se“ (!), vždyť měl s sebou čestnou gardu odevšad sehnanou, která čítala kolem 100 osob, která ho provázela všude, aby se mohlo říci, že zase jednu „zdařilou“ schůzi provedl. Zato však sájmavo pozorovati vaše učené pokrokové tváře při schůzích sociálně-demokratických. Inu, není divu — vždyť to jsou „také pokrokaté.“ Tu příkryvujete nesmyslům do nebe volajícím. Člověk by ani nevěřil, jak možno v XX. století vystoupiti na řečnickou tribunu, jako to činí jeden předák soc.-demokr., když nezná ani jazyka spisovného, nezná ani těch nejprimitivnějších politických zásad, nerozumí ani tomu, o čem mluví. A člověk ten chce vésti dělný lid, chce snad také „pomoci“ lidstvu z nynějších sociálních nesrovnalostí. Posluchače vážného pojma pocit útupnosti, jenž ovšem přirozeně při některých slišť markantních výlevech řečnickovy ignorace vyluzoval bolavý úsměv. A hle, při tom páni od pokroku moudře kývali, ba dokonce o řečnickovi ve svých listech chvalospěvy deklamovali. A proto, pánové, koště do ruky a zametě prve tu nečistotu, jež tak odporně páchně, před praby vašimi. Pozlátka vašeho boucharonství „pokrokem a svobodou“ již je seřfeno, a lid náš vidí vaše farizejské, nepoctivé zbraně v plném světle.

Jak se před volbami manévruje. Je znám kompromis uzavřený před volbami mezi stranou mladočeskou a sociální demokracií. A ten znamenitě provádí se na 39. voleb. okrese: Semily, Železný Brod atd. Zde vystupují 4 kandidáti. Za stranu soc. dem. J. Kulička, za národ. učitel J. Lisý, za stranu katolickou dp. J. Filler, za stranu agrární dr. K. Polák. Při trochu čilejší agitaci, jak věci sledujeme, mohl by zde katolický kandidát míti vítězství jisté, ale není podporován na Železnobrodsku a Vysocku ani vlastní stranou; nejsou povzbuzeni ani dobří pracovníci. Stejným asi počtem hlasů mohou počítati J. Kulička a Lisý. Ano, zdálo se, že většina kloni se z ohledu státoprávních k učitelí Lisému. A tu mezi voliče vhozena puma. Oznamena pojednou kandidatura p. dra. Kramáře, který kandiduje též na Německobrodsku, kde dle zpráv mladočeských jest vítězným jist. Že na Semilsku tentokrát zvolen nebude, je více než jisto, ale poznalo se toto. Pan Lisý svým vystupováním srovná nelichotí, ale přece škodí p. Kuličkovi. Bude tedy dobře, když někteří mladočeši dají hlasy své dru. Kramáři, uberou je p. Li-

sámu, a p. Kulička bude o ten počet stát si lépe. Počítáno tu i s kandidátem katolickým. I ten dnes zde hraje vázuou úlohu; a potřeba tudíž i jemu nějaký hlas ubrati. A lid, dosud nedosti politicky uvědomělý, hru neprokoukne — až snad po volbách. — Nejinak na Lomnicku. Tam mohlo by se téměř počítati na vítězství katolického kandidáta. To dobře poznali agráři, jejich stanovisko k náboženství jest dobře známo; počíná se tedy pojednou p. Závorka dušovat, jak mu jsou katolíci milí, bude volit v užší volbě katolíka a pod. Dobrá výmluva lepší než bůl, a některý lehkověrný katolík-rolník snad by se mohl přece napáliti. Že ano, p. Závorko? (Spolu se častěji ještě na tomto poli sejdeme. Pozn. dop.)

Z Karlova a Bukoviny (voleb. okr. 41.). Dne 14. dubna konala se u nás v Bukovině schůze, která byla velmi zdařilá. Ze 188 přítomných přistoupilo 150 za členy do katolické organizace; a těchto pak jest přes 80 našich voličů, kteří albili. že voliti budou kandidáta katolického. Řečník dp. J. Nosek, kaplan z Dolní Kalné. Přednes jeho, ta poctivost ve slovech všem přítomným se velmi zamlouvala. Za důvěrníka zvolen náš nennavný p. K. Stránský, do výboru zvoleni pp.: V. Hek, Frant. Klár, Rudolf Hanousek, Fr. Junek, Josef Klávar, všichni v Bukoviny; dále pp. J. Háč, Jos. Stilec, Jan Stilec, všichni z Karlova. Další naší činnosti čehnejž Bůh!

Z Lovčic a Chlumce. Dne 5. května t. r. zavítal k nám kandidát poslancev, stranou katolického lidu v Čechách navržený, totiž vlt. p. Dr. Arnošt Pekař, obvodní lékař a majitel hospodářství v Černilově, aby se zdejšími katolickým voličům představil. Hned po ranních službách Božích konána byla v hostinci p. Františka Horáčka v Lovčicích důvěrná schůze, jížto se přes 80 oprávněných voličů, upřimných to katolíků účastnilo. Když byl místní duchovní správce, vdp. P. Vincenc Krátký na velikou důležitost nynějších voleb poukázal a p. kandidáta voličům představil, rozvinul týž v delší řeči obšírný program strany katolického lidu v Čechách. Mluvil stručně, bez obvyklých nabubřelých frází, ale věcně a přesvědčivě. Nelze nám celý obsah této řeči podati, ale hlavních bodů se dotkneme. Pan kandidát pravil, že strana katolického lidu v Čechách chce se vši rozhodností hájiti práva a nedílnost království Českého, jakož i oprávněnost naší milé řeči mateřské, české, u všech státních útadů — tudíž že chce hájiti zájmy národní jako jiné strany české, ale že chce též hájiti zájmy náboženské, jelikož nyní náboženství, zejména katolické, jest velice ohroženo. Při tom vhodně podotkl, že bez náboženství nebyl a není žádný národ na světě a že náboženství musí vždy zůstati základem života jak soukromého, rodinného, tak veřejného. Co se týče zájmů jednotlivých stavů, tu strana katolického lidu nechce třídnímu boji, který celou společnost lidskou rozdvíjí a roztrpčuje, a proto se nemůže prohlásit pro jeden pouze stav v národě, nýbrž ona chce všechny stavy ve svém středu sloučiti a proto chce práva každého stavu hájiti a jemu zlepšení existence jeho — pokud to možné bude ve spojení s poslanci jiných stran — vymoci. Ku konci řeči své pravil ještě p. kandidát, že přísti Hlasek radu očekávají četné práce nesmírné důležitosti. Budou-li většinou zvoleni za poslance muži zásad nedobrych, na př. náboženství nepřátelských, pak bude plodná práce v Hlasek radě nemožnou, budou tam samé hádky o náboženství, národnost a zájmy stavovské, a tudíž k ustanovení dobrých zákonů a vyřízení nutných záležitostí nedojde. Klidná a věcná řeč p. kandidáta vyvolala byla s napjatou pozorností všech přítomných a projeven s ní úplný souhlas. Když se svolatel schůze tázal shromáždění, má-li někdo nějakou námítku, nebo přejeli si někdo vysvětlení nějakého, nikdo se o slovo nehlásil. Schůze skončena v úplném klidu a kandidatura p. Dra A. Pekaře byla od přítomných katolických voličů jednomyšlně přijata.

Z farnosti Žitavské. Dne 5. května konala se velmi zdařilá schůze voličů v Rasochách, pro Rasochy a obce sousední, do 45. volebního okresu náležející, v hostinci u Blán, na níž za velikého účastenství mužů z celého okolí se představil katolický náš kandidát p. MUDr. Arnošt Pekař. Po přednesu programu, dle něhož ve prospěch voličstva všech vrstev svědomitě pracovati chce p. kandidát, přihlásil se ke slovu mladý p. Srdínko, aby lámal oštěpy ve prospěch agrárního příbuzného svého, kandidáta p. Srdínku. Začal prováděti paralelu mezi oběma kandidáty volebního okresu, kterouž patrně do stínu postaviti chtěl pana Dra Pekaře, což se mu však naprosto nezdařilo. Byl brzy umlčen, aby si to povidání mezi hodnými zde v okolí katolíky nechal, zvláště to, co vykládá o té manželské rozluce, jak on tomu rozumí a rozhodností bylo odsouzeno. Katolíci řekli, že ho nechťjší poslouchati, když jim bylo naznačeno, jaké stanovisko zaujímají agráři k otázkám náboženským, a tak schůze v nadšení pro pana Dra Pekaře skončena, až živě ještě venku ve skupinách a velkým zájmem všech — ještě přes půl hodiny — k dobrá věci katolické bylo dobatováno. Agráři ve zdejších okolí poboheli.

Volební přednášky v Pardubicích. Mladíci i sociální demokraté v Pardubicích při

naštavajících volbách těší se na jisté vítězství. Obě strany také usilovně na všech stranách agitují. Sociální demokraté již v té blahé naději na vítězství vyhrožují: Ne počkejte po volbách, my s vámi budeme točiti. A jest oprávněná domněnka, že přijde v tomto volebním okrese k užší volbě mezi mladočechem a socialistou a to ovšem vinou rozstříděností tak zv. stran měšťáckých. Strana státoprávní troufá tu pro svého kandidáta red. Sokola sehnati také veliký počet volebních hlasů. Za stranu živnostenskou vystoupil tu v poslední době jakýsi Ott z Vídně, tak že ve zdejší skupině vystupuje 6 kandidátů. Poslanecký mandát stane se naposled u nás předmětem obchodu. Horský, Sokol, Weinstein, Klášterský, Ott, Rautenkranz, to jsou zdejší poslanečtí kandidáti. Jen této „koncentraci“ můžeme děkovati strana socialistická, že v zápasě volebním svojí tubou disciplinou vynikne na úkor všech ostatních stran. Přes to však doufají mladočeši v Pardubicích rozvířiti volební zájem do té míry, že mohou tu získati dobře 1200 hlasů. Dojista bude tu zajímavý a historický volební zápas.

Z Cerv. Kostelce. Volební ruch rozvířil i zdejší město. Kandidují zde: dr. Hajn, pro něhož jsou ovšem všichni učitelé a občané, pokud myslí, že jsou „pokrokovými“; mladočech p. Krejčík z Prahy, který má též dosti půdy na Náchodsku hlavně mezi živnostníky a který umírněnou svojí řečí se zamlouval; pak soc. demokrat, který ovšem slibuje všem hory doly. Za venkovské obce kandidují: za stranu katolickou dr. Horský a za soc. demokraty „národní“ učitel Kudrnáč. Naději největší má p. dr. Horský, který je znám jako výborný sociolog, úchvatný řečník a jako muž sympatický, inteligentní a širokého rozhledu. Jeho řeči jsou nejkrásnější a nejvěcnější. 4. t. m. v sobotu večer řečnil ve Lhotě za Cerv. Kostelcem a v neděli 5. v Cerv. Kostelci v síle Katol. Jednoty. Při obou schůzích sály byly naplněny nejen lidem venkovským ale i z města. Za všeobecné pozornosti vylíčil p. dr. Horský ideu českého státního práva, její vznik, dějiny a dnešní význam. Přednáška svědčí o znalosti českých politických dějin a o vroucí lásce k národu. Také všichni byli utvrzeni v národním uvědomění. Velice krásně líčil povinnosti přístihu poslance českého ve Vídni, který se sebezapřením musí hájiti neohrožené zájmy své vlasti a který pracovati musí pro lid. Poučil dále, jaký význam má mti český sněm, jak svými penězi platíme do Vídně na německé zájmy, jak macešsky se stará vláda o naše školství, dráhy v českém území, jaká nespravedlnost se děje při jmenování úředníků a j. V případě zvolení usilovati bude, aby utvořen byl silný klub všech slovanských poslanců, který by čelil svorně nespravedlivé nadvládě německé. V dalším rozvinul program agrární, řemeslnický a živnostenský i dělnický. Vylíčil právo agrární, smutný stav rukodělného tkalcovství (neboť stroje tovární ubily to dřívě kvetoucí řemeslo tkalcovské!), a ujal se vše dílnictva, jemuž postaráno býti musí o pojišťování v nemoci a ve stáří. Řeč líbila se všeobecně a byla provázena často hluchým potleskem souhlasu. K všeobecné spokojenosti zodpověděl p. řečník dotaz nár. dělníka o volné škole, militarismu, rozluce manželské. Zvolením p. dr. Horského získal by lid mnoho, obětoval by se zaň a pracoval; sám z lidu vyšel, zná jeho potřeby a bolesti, miluje jej, a hájiti bude upřímně dráhy poklad lidu — víru svatováclavskou, proti kteréž většina jiných řečníků frásovitých a polovzdělávaných šve a bude též hájiti lásku k vlasti. Jménem všech, kteří řečí p. doktora byli poučeni a povzneseni, za všechnu jeho námahu, oběti a lásku (až 5 volebních schůzí denně koná na Náchodsku a Novoměstsku) vzdává pisatel těchto řádků p. doktoru Horskému ardečný dík a „Zaplat Bůh“. Schůzím přítomni byli též vldp. farář K. Bauch, u něhož pan vikář dr. Horský byl hostem, vlp. Prudič a p. katecheté. Surově zachoval se k p. dru. Horskému známý nedostodvaný redaktor ve svém štráčekém listu „Hlasý pokroku“ p. Rydlo. Pokrokařství tohoto listku spočívá v otepaných frázích, lžích a tupení všeho katolického. A hlavními přispívateli tohoto listu jsou „pokrokoví“ někteří pp. učitelé. V krásné knize Tolstého „Kruh četby“ praví na str. 3. Schopenhauer: „V literatuře opakuje se totéž, co v životě: Kamkoli se obrátíme, všude narážíme na nenapravitelný brak člověčenstva, který všude houfně se vykytá, všechno naplňuje a byzdí, jako mouchy v létě. Odtud takové množství nicotných knih, taková neobyčejná hromada literárního plevele, jenž dusí dobré zrna. Podobné knihy ubírají obecnstvu času, peněz a pozornosti, které po právu měly by náležeti dobrým knihám a jich šlechtěným čtům. Nicotné knihy (a zvl. časopisy, noviny) nejen že jsou daremné, jsou přímo škodlivé. Vždyť devět desetin celé nynější literatury nemá jiného účelu, než vyloučit z kapes důvěřivého obecnstva několik tolarů. K tomu se zapřisáhli autor, vydavatel, recensent. Ještě škodlivější, drzejší a nevědomitější šibalstvo provádějí námezdní pisálkové: berouce po groši za řádek svojí škrabaniny, kazí tito nádenníci vkus čtenářů a ničí opravdovou kulturu... Pamatujme, že kdo pro hlupáky píše, vždy si nalezne široký kruh čtenářstva; člověčenstvo však mělo by krátký a skoupě vyměřený čas svého bytí věnovati vždy jen na to, aby se seznamovalo se spisovateli

prvého řádu všech věků a národů, s geniálními umělci, kteří jako věže vypínají se nad masou, se jmeny, jež jsou ověřena nesmrtelnou slávou. Jedné spisovatele toho druhu mohou nás skutečně vzdělát a poučit. Nicotných knih (a novin) nikdy nepřečteme příliš málo, a dobrých nikdy nepřečteme příliš mnoho. Nicotné knihy jsou mravní otrava, otupují ducha... Nynější písařové zůstávají v úzkém kruhu idejí nalézajících se v oběhu, bez přestání opakuji totéž, a věk náš vždy hlouběji zabředá ve svém vlastním kalu. — Jedy intelektuální je podobě časopisů a špatných knih jsou často lákavé a to tím lákavější, čím zkaženější je vkus. — Bohužel, že dosud lid čerpá své vědomosti jen z mnohých bezcenných časopisů a brožur — odtud tolik stran, hádek, frází a povrchností. Mnozí stále se jen ohánějí pokrokem a vědou, a co to jest opravdu vědecky studovat, pracovat a myslit, o tom nemají zdání! Jeden z „tmářů“.

Ze Zbielavi. Takové nadšení a tak slavnostní nálada nezavládla již moc dávno ve Zbielavi jako 5. května, kdy zavítal k nám s otvěrou náručí očekávaný náš kandidát, p. Fr. Šabata, starosta a rolník ve Vrbici u Doudleb, aby zde promluvil k voličům. Nejvyšší chvalná pověst, která jej sem předobázela, přivedla sem z 10 osad okolních a částečně i z několika vzdálených daleko přes 600 voličů. Do té doby počtli naši farnost již 4 různí kandidáti svoji návštěvou, ale žádnému nevyšel lid tak imposantně v ústřety jako p. Šabatovi. Jako elektrická jiskra působila na přítomné zvěst o jeho příchodu — sal rásem se vyprázdnil a každý spěchal, aby již před místností spatřil tu milou jeho tvář. Za předsedu byl zvolen p. Jan Sekera domkář ve Zbielavi, za místopředsedu p. Josef Bruthans, rolník z Loučie a zapisovatelem p. Čeněk Novotný, rolník z Bl. Podolí. Kandidátní řeč páne Šabatova vyvolala byla s nerušenou pozorností a dokládána co chvíli nadšenými projevy souhlasu. Rozvinul před námi program strany katol. lidu tak jadrně a zřetelně, že skýtal pohled jak na panorama Bohu milé vlasti, kde každý bez rozdílu stavu nalezne lásku, spokojenost a mír. Mnozí byli mezi posloucháči, že els se nezdrželi. Tak krásně nepromluvil k nám zde žádný jiný kandidát. Vědycky na něco zapomeno nebo přimaloval, co všechno dojem zkazilo. — Zdá se, že zbielavská farnost upoutá na sebe brzo pozornost celého světa zvláštními vynálezy a světobornými plány. Nedávno při agrární schůzi v Bl. Podolí obdivovali jsme se miatice zvláštního systému, seřazené na mlácení katolíků a při schůzi katol. lidu ve Zbielavi prováděti zase produkci jeden p. rychtář s gramofonem, v němž prý jest o kolečko méně; vácce s písničkami mu dodal k ušnu jistý p. doktor, mladočech. Hrál chvílku, dokud pero stačilo, ale dopadlo kladivo p. Šabaty na gramofon, tak že byl k další produkci nemožný. Byl tomu každý rád, protože to nebyla musika k poslouhání. Avšak nejen v mechanice, nýbrž i v politice ukázal p. rychtář nevšední zbláhlost. Poukázav na to, že slyšel mluviti kandidáta soc. demokratického, národního, mladočeského, agrárního a nyní katolického, tvrdil se vší jistotou, že programy všech stran jsou na chlp stejné, jen že si jej každá strana „kapičku“ přibarví, takže voličové v politice nevyškolení mají těžký výběr, z čehož zbytečný volební boj povstává. Nejlépe by bylo, pravil, aby všichni kandidáti našeho venkovského okresu sešli se „jak se říká“ u jednoho stolu a mezi sebou se dohodli na kandidáta jednomu, a pak všichni bychom jej volili, a tyhle třenice by odpadly. — Doufáme, že mírové konference budou přeloženy z Haagu do Zbielavi, a p. navrhovatel bude jistě předsedícím jmenován. Jenom se bojíme, až přijde k věci, aby neřekl: „Poslušné hlásím, pane řá, že nemám co k mieldování.“ Jiným pestrým číslam programu byl krasořec p. Hlaseho učitele z L... Načrtnuv několika taby skrzavé údolí učitelstva, jež dusí mnohonásobný dohled od ministerstva vyučování až dolů k místní školní radě, zvolal: „Vy, bratři naši, rolníci, vy naši otcové, vy naši švakrové, vy naši tchánové a sousedi, chcete připustit, aby na učitele měl k tomu ke všemu dohled ještě arcibiskup, biskup, vikář, farář, kaplan, kostelník a hrobař?“ A ušešen svými vlastními slovy pokračoval žalostivým hlasem: „Hlasujete pro to, aby škola zůstala tak, jak jest teď?“ Hromové: „Ano, to chceme!“ Ale p. řídící, když už se přetekl, tak už to nechal a po odpovědi p. Šabaty zajisté nevěděl sám, souhlasil-li s „Volnou školou“ nebo katolickou stranou. A tak jsme se my katolíci z okolí Zbielavi v pravdě potčili, pobavili a na konec ardečně sasmáli. Pan kandidát Šabata odjížděl od nás provázen láskou a důvěrou všech. Na shledanou!

Z voleb. okresu 63. Tento týden přišel z nenadání jako morová rána každému majiteli doma ve venkovských obcích leták v obálce tříbalérovou známkou opatřená. Leták, vlastně hanopis, v němž náš kandidát katolický p. Josef Prokop, starosta v Jáseně, strašně jest zhanoben. Divno, že o ostatních třech kandidátech není ani zmínky, takže se zdá, jako by tento spisek od těch tří nám katolíkům nepřátelských stran byl upečen a nám katolíkům poslán doručeno. O špičce p. Jos. Prokopa nebudu se zmínovati, jelikož je vám všem známo. Proč toto špičení? Jediné proto, že naši odpáři mají hrozitánky strach, že

p. Prokop bude zvolen. I ménějící soc. demokraté se divili, jaká hana a jaký kal dá se vyhlásit dnes, v době plné pokroku a osvěty, na osobu, která kandiduje. Kdyby p. J. Prokop měl plné prsty zlatých přelomů, před svým příjmením slůvko „dr.“ a asi deset škrobár a velkostatků a nebyl jen prostým rolníkem, možná, že by nepřátelé jej trochu pardonovali. Ze to jest útok zákeřný a prolhaný, to patrně také z toho, že „katolici“ voličové nejsou podepsáni a že ani není vytištěno jméno kněžítkárny, kde se tiskl. Zákeřní lháři tudíž se bojí pro svoje láli soudního vyšetřování, které by pro ně přišlo neblaze dopadlo. Chytráci vědí, že kus papíru nepodepsaný ani pisatelem ani tiskárnou šalovati se nedá. Kdyby ti rolníci jaroměřští byli ten náklad, co je tiskopis hanlivý stál, rozdali tam na tom svém okrese chudým, mohli se tito aspoň jednou za své živobytí poměti dobře. Anebo kdyby za ony peníze byli koupili od K. Pokorného v Příbylavi škrobárnu! To však raději balamutí katolický lid. — Katolíci! Jak odpovíte na tento sprostý tiskopis vám zaslaný? Ne jinak, jen, že 14. května t. r. napíšeme na hlasovací lístky: Josef Prokop, starosta v Jáseně. Dělník tkalcovský.

Kandidatura pana Šabaty setkává se s bouřlivým souhlasem všude, kdekoli tento velice osvědčený rolník volební schůzi pořádá. Mnozí agrárníci po vyslechnutí jeho řeči litují, že dali své slovo kandidatu agrárnímu. Voličové na Chrudimsku a Čáslavsku, porozumějte svému vlastnímu prospěchu a pište proto svorně na hlasovací lístky: *František Šabata, starosta obce a rolník ve Vrbici u Doubska*. Všichni, katolíci, rásně vpřed! Na takového kandidáta máte být náš venkov hrdý. —

Upozornění všem rozumným voličům 24. volebního okresu. Chce být vaším poslancem pán, který jest stoupencem strany pokrokové, sklizené z Masarykových realistů a Hajanových. Jak tato strana chce s otevřeným hledím vystupovati beze všech klítek, jak miluje pravdu a pořádek ve vlastní domácnosti, to „dokázala“ krátce po svém vzniku v ašře Herbenové. Když se prozradilo, že Herben zadržel sirotčí peníze, tu rozvádnění bratři pokrokové vyčítali si slovy nehladnými, v čem se který provinil. Masaryk z počátku akryval se chytře za kulisu a když byl přinucen k vystoupení na scénu, hleděl tluhati a omlouvati jen což — a to tak, aby si nepohněl žádnou ze zápasních stran. Konečně místo vyjasnění pánové na společné schůzi se rozhodli před rokem podati si ruce — a rány vlastní strany šikovně přikryjí — obapolným odvoláním. A jak na toto utlumení pohlížeti? Jakého bylo rázu? *Sám Machar, spolupracovník hlavního žurnálu pokrokovského, napsal do téhož časopisu Masarykově:* „Po pětinedělním zápasu, kde nebylo šetřeno ničeho, kde byly pomazány hlavy těch i oněch tak, že se to smýti nedá — nejednou smrt! To není metoda politické strany! Myslí, že se najde v království Českém, v kterémkoli okrese nějaký volič, který by uznal, že takový hláv může být ochranou jeho práv a který by dal hlas příslušníkovi této strany? Tomáš, buď měla strana nechat padnout Herbena nebo výkonný výbor — všechno ostatní jest samovraždy partaje politické strany... Ztratil jsem iluzi o mužích, proto se přestávám počítat ke straně... Byla to zkouška z pokrokovosti, humanity a chcení-li i z českosti strany — a strana propadla s ní hanobně.“ Nemáte být výmluvnějšího svědectví o „důslednosti“ a charakteru pokrokové strany, než jaké podal vlastní přítel Masarykův. Jestliže strana ta vedla si již ve věku panenském tak tluhavě, jestliže ve prospěch jednotlivců zahrála si hned z počátku na tak odsození hodnou skrývačku, co bude teprve dělati dále? A pan dr. Dřina snad nezná úžasnou prolhanost a sprostotu žurnálů té strany? Neví nic, jak na př. „Osvěta lidu“ byla mnohokrát ušedčena z nejmýslnějších a hodně drzých lží? Zná-li pan prof. Dřina bezcharakternost boje „Osvěty lidu“, má buď žádati za nápravu nebo ze strany vystoupiti. A jestliže nezná povahu pokrokovských žurnálů, vystavuje si vysvětlení veliké nechápavosti a pak ať se nevtírá za zástupce občanů uvědomělých. Posor! Sám protikatolický Machar stranu tu odsuzuje a voličům jí neodporučuje.

Z volebního ruchu 43. okresu. V neděli dne 5. t. m. stanul v Lantově nádherný povos s kandidátem poslance p. dr. Matouškem, soudním adjunktem se Semil, t. č. pokrokatem. Ze kočár skoro kněze, ba ani pokrokat-kandidát mnoho netáhl, o tom se přesvědčil. Poznali voličové hned, že pán tak dobře postavený, set tovarníka, setva dovede pochopiti těžkosti lidu venkovského, tím méně může sámy jeho zastávat a tomu lidu pomoci. Chce mu pomoci rolníkou manželkou v nutném případě a odstraněním náboženství ze škol, o němž praví, že si je mají obstarávat rodiče anebo učitelé. Kněží přý ani nejsou pedagogicky vzděláni, aby mu mohli vyučovati. Zdá se, že p. kandidát spadl s měsíce, aby se stal hned poslancem; neboť neví o tom, že než mohl někoho odsouditi, musel se naučiti paragrafům — neví o tom, že jako učitel, tak i kněz připravuje se v ústavě k vyučování, ba kněz připravuje se i k vyučování hluchoněmých. Neví, že ústavy takové řízeny jsou po většině kněžími, kteří tam vyučují všem předmětům. Kdyby místo roznášení

pokroku podíval se jednou na veřejnou skoušku těchto chovanců, snad by se takových lží nedopouštěl. Katechismus, na němž pracovali biskupové, se mu také nelíbí. Snad p. dr. Matoušek sestaví jiný. Ze srdce zpovědného naučí se děti hříchům, o kterých dosud nevědí! Takovému mluvnímu nazývá se kandidátní řeč. Když takto mluvil, šouchl soused souseda řka: V Poličanech to povídal jinak. Ano, povídá a spoléhá, že jeho nedocílil povídáním, k tomu že pomohou tovarníci Bělohradští, a nichž jeden jest jeho tchánem a tak že pomocí živnostnictva někde se přece vyšplhá. Když takto pomlouvá sociální demokrat, nikdo se tomu nediví — když to však činí soudní adjunkt, udělá si leckdo o takovém vzdělanci všelijaké ponětky.

Ze Svatky. (Voličská schůze mladočeského kandidáta Dra. Malinského). Trrr-bum-bum-bum. Copak to asi bude? Veletěnému občanstvu vědomost se dává, že dnes o 4¹/₂ hod. odpol. bude zde mlti schůzi p. Dr. Malinský. — Zároveň měst. zastupitelstvo vysývá ctěné voliče, aby dne 14. května tohoto kandidáta volili. — Trr-bum. — Takovým asi způsobem ozval se dne 6. t. o polední blas obecního strážce bezpečnosti na našem náměstí. Inu, kdo má buben, může i toho bubnu užít jako agitačního prostředku. — Toho dne pak skutečně odbyvána v oznámenou hodinu voličská schůze v „Radnici.“ S p. kandidátem dostal se ovšem celý okresní personál kancelářský od pana starosty Adámka až k p. cestmistrovi, ovšem i korteš jejich Adámek ml. (Mimochodem budíž připomenuto, že to vypadá tak, jako kdyby doba volební byla dobou odpočinku v úřadování v kanceláři okresním. Či snad jsou pro tu dobu substituti okr. tajemníka?) Do předsednictva zvolen byl ovšem horlivý agitátor mladočeský, náš starosta p. Dr. Zárba s p. řídícím Mrázkem. Slova ujal se p. kandidát, který místo „O úkolu české politiky“, jak oznámeno bylo, podrobil kritice všechny strany, které v našem volebním okrese kandidují. Z jedné části mluvil tak, jak se dalo očekávati; proti soc. demokratům neměl nic, jen způsob a postup práce se p. kandidátovi nezamlouval. Pak ovšem dostal pořádnou porci p. Prokop a s ním celý ten černý, havrauí klerikalismus. S agrárníky p. Dr. Malinský koketoval, pravě dokonce, že mladočechy od agrárníků nic nedělí, že se jen poperou, ale na konec že se přece jen budou milovat. Druhý způsob řeči však překvapil. Prohlašoval se totiž p. Malinský za věřícího, upřímného křesťana, jemuž je náboženství citem nejdražším a nejsvětějším — že přý žádné nebezpečení náboženství nehrozí — že není ani možno, aby církvi sv. ublíženo bylo. Musely by se státi tři zázraky a to: odhlásování poslancecké, schválení panaké sněmovny, a sankce panovníka. (A což není to, p. doktore, možné?) Jak však máme si srovnati tento tón řeči Vaší, p. kandidáte, s obsahem svobodomyšlných letáků, které jako „důvěrné“ se učitelstvu posílány byly? — Nato se přihlásil ke slovu p. farář Doubravský. Ale tu bylo viděti vyspělost mnohých. Ve shromáždění bylo hned plno šumu, a i ten kváznosti věci nikterak nepřilehající „vtip“ o 18 zlatých za funus byl zajisté jiným připraven, ale ten pán měl si aspoň sehnati lepšího reprezentanta. Několika slovy ukázal p. farář, že výřka „černá internacionála“ jest nespravedlivá, že v řadách kněžstva byli, jsou a budou kněží, jimž je církev a vlast nade vše. Případnou byla argumentace výroky Havlíčka, jimiž oběhl pan kandidát smrtelnou ránu „klerikalismu“ zasazovat. Odsouzení hodno je také užiti slova „bulvár“ od člena strany mladočechům protivná, což ovšem zase jen té činnosti naší fary se přičítá. Dráhu, která je tou „největší bouchačkou“ pro p. kandidáta, zaručil nám pan doktor tak, jak ji zaručí každý jiný kandidát poctivě pracující ku prospěchu voličů. Tím dokázal pan kandidát oprávněnost tvrzení některých našich „mudrlantů“: buď Malinský a dráha bude, anebo je Svatka stracena. Nato spustil stavidla výmluvnosti p. starosta Adámek, známý u nás „Demostenes“. Jestliže p. kandidát agrárníky hladil — p. starosta do nich tím více řezal — vypočítáváje mezi jiným, kdo má větší příjmy — zda on sám nebo p. Pleva — a co komu úřady svěřené nesou, skrátka více méně byly to věci osobní. Katolíkům vlastně sekal p. Adámek poklony, až to překvapovalo. — Inu časy se mění a když ty organizace čítají také trochu voličů, musí se opatrně. Končil ovšem výzvou pro Dra. Malinského. Nato pro pokročilost času, schůze skončena načež páni odejeli do Kamenického, kde však ani nezačali a byli nuceni rychle ujetí. Obezřelým však jednání občanů kameničovských nazvatí nemůžeme. Naše pak smetánka odešla domů s tím blahým vědomím, že svolili pro 63. volební okres všem poslance, a ve snu viděli již zajisté valící se kouř z lokomotivy, ruch nádražní a těšili se, že ty „pověstné trouby svratecké“ prvním vlakem budou expedovat do světa. —r—

Z Chotěvic. Voličská schůze pořádána zde 9. t. m., při níž delší dobu věcně debatováno; valná většina přítomných projevila souhlas s kandidaturou p. MUDr. Pekaře, který se bude v parlamentě upřímně ujmáti tříd nejvíce utiskovaných. Tedy, katolíci, statně k volbám a napište na hlasovací lístky bez rozpaků: *MUDr. Arnošt Pekař, lékař a rolník v Černilově*.

Pan dr. Malinský, kandidát strany mladočeské, nedal záruky katolíkům ohledně tří požadavků katolických, jak sám prohlašuje. Proto, katolíci, bedlivě pozor! Volte Josefa Prokopa, starostu v Jáseně všichni svorně.

(Zasláno).

Pro volební okres **Pardubský, Holický a Přelomčský** je katolickou stranou prohlášen jedině p. **Josef Kolín, starosta ve Chvějenci.** Každou jinou kandidaturu nutno považovati za samostatnou.

Volební výber katol. strany.

Zprávy místní a z kraje.

40leté jubileum kněžství z diecése královéhradecké oslavují letos vidpp.: Jos. Červenka, farář v Něm. Rybné, Ant. Dvořák, děkan v Nebovidech, Fr. Hajšler, děkan v Přelouči, P. Cyr. Kanéra, O. S. B., farář v Polici n. M., Fr. Koblišchke, farář v Čes. Varnířovicích, Jan Ot. farář v Sedlňově, K. Pablásko, farář na odpoc. ve Vodňanech, Al. Pinl, děkan ve Šlapanově, F. Proschwitzer, biskup. vikář v Niederhofu, Ant. Svatoš, děkan ve Vys. Mýtě, K. Syka, katecheta na odp. ve Starkově, Ant. Štěpánek, děkan v Jaroměři, Jan Štípek, farář ve Vys. Újezdě, Jos. Tichý, farář v Lipolticích, Ant. Vitvar, farář na Nov. Hradci Králové.

Pořad visitační cesty J. B. M. njdp. Dr. Jos. Doubravy. V pondělí 13. května ráno a v poledne v Zákoušně, večer a v úterý 14. v Hradci Králové; ve středu 15. ráno a v poledne v Cibuzi, 16. a 17. v Černilově, večer vždy v Černilově; v sobotu 18. května v Libčicích, večer v Hradci Král. Na to nastoupí J. B. M. visitační cestu až v sobotu 25. května v Žirici.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 6. května 1907 usneseno: Technické kanceláři se uloží, by odměnila pevnostní pozemky, jež okupovala expositura c. k. říditelství pro stavbu vodních cest, jakož i pozemky firmě Kress a Bernard pronajaté, ješto se z nich platiti bude příslušné výkupné, pokud se týče z tohoto úroky z prodlení. — Návrh smlouvy, jejíž předmětem je vyvlastnění vodárny pro regulaci Labe, předložený touže expositurou, postoupí se právníckému odboru. — Výkaz hotovosti pokladni vzat byl na vědomí. — Panu městskému lékaři opět se uloží, by do 8 dnů předložil elaborát, potřebný pro úpravu organizace zdravotní služby v Čechách. — Žádost pp. manž. Bieglových z Pražského Předměstí na odprodání parcely č. 6 v bloku IV. postoupí se pevnostnímu odboru. — Poplatky jateční za měsíc duben t. r. poukáží se k příjmu. — Propůjčí se divadlo p. F. Čermákovy a spolek k uspořádání voličské schůze. — Žádosti pp. majitelů domů ve třídě Šafaříkové za srušení postavené tam závory nebylo vyhověno. — Panu J. Vocelovi povolí se postavení zahrádky před hotelem „U černého koně“ za obvyklý poplatek. — Spolku na podporu chudých studujících a pomocnému spolku nadace Jonákovy v Praze udělen byl obvyklý příspěvek. — Zprávy o činnosti policejní stráže za měsíc duben vzaty byly na vědomí a žádosti o poskytnutí chudin. podpor odloženy byly do schůze příští.

Klerikálové poškozují lid. Ku zprávě své pod tímto titulem v předešlém čísle uveřejněné, dle níž při městské obci královéhradecké v minulém století založeny byly kněžskými nadacemi složeného kapitálu 400.000 K, připoujeme ještě, že také kapitální děkan Vincenc Praský složil kapitál, z něhož dostává ročně jeden chudý farní učeník 30 K 68 h, a kapitální děkan Dr. Jan Rais jistinu, z kteréž jest každého roku podělena jedna zdejší nemajetná vdova obnosem po 54 K 16 h.

Jmenování. Dr. A. Pokorný, c. k. soudní adjunkt — vyšetřující soudce při kraj. soudu v Hradci Král., jmenován c. k. soudním tajemníkem. Úřední sluha F. Linhart v Hradci Král. ustanoven kancelistou okres. soudu v Žamberku. Kancelářský official J. Tocháček přeložen ze Žamberka do Hradce Králové.

Z okrašlovacího spolku v Hradci Král. Výbor okrašlovacího spolku konal dne 4. t. m. ustavující výborovou schůzi. Za předsedu zvolen dosavadní předseda pan JUDr. F. Srdínko, za místopředsedu dosavadní místopředseda pan c. k. řed. Jos. Novák. Na přání s mnoha stran projednané po jarní květinové výzdobě městského sadu na Žitkově nám. odpovídá spolek, že veškeré příjmy jeho nestačí ani na pořizování jedině, letní květeny, a to ještě by nevypadaly sady tak, jak vypadaly, kdyby nebylo vážené obětavosti zahrádkníka p. Valeše, který všechny dračený (počtem 20), 25leté juky (2), pyramidy vavřínové (4) zcela nezištně byl zapůjčil. Také letos setva by mohl spolek znova tak bohatou výzdobu poříditi, kdyby p. Valeš obětavě nebyl úplně bez náhrady převzal v uchování hlízy velkokvětých begonií a cazen, jimž obětovati musil svých 8 pařeníků, protože v žádném obecním domě nebylo lze nalésti příhodného sklepa pro ně; zdarma je ošetřoval a v čas do svých hrnků vysázel, aby je spolek nemusil znovu kupovati a přece jimi zase sady na

Žitkové vyzdobení. Begonie malokvětá, jakož i pelargonie bylo nutno hoditi na kompost, protože nebylo skleníků pro ně. Pelargonie, které všeobecne se líbily, nutno je letos znovu kupovati a p. Valeš ochotně je v příhodný čas rozmnoží, bude-li jisto, že bude je lze v bezpečném místě přes zimu uložit. Vůbec p. Valeš za svého 25 letého působení jako výbor okrašlovacího spolku, spolu jako jeho zakladatel, věnoval se nezištně snahám spolku tohoto, tidi všechny práce bezplatně. Tato činnost p. Valešova zajiště jest málokomu známá, což svědčí o jeho obětavosti, která nehlédá chvály veřejné. Při poslední valné hromadě byl výbor interpelován jistým pámem, kam přišly ty věci ze Žitkova nám. Pán tento, ač vůbec ani členem nebyl, dal se přece volit za náhradníka. (Také obětavost!) Toto přehlédnutí p. t. výboru mohlo se státi jenom proto, že pokladník p. Hoffman následkem nemoci nebyl přítomen. — Tak jeví se již skutečně nejvyšší nutná potřeba stálého městského zahradníka, jenž opatřen jsa pařeníšti a skleníky mohl by obstarati jarní i letní výzdobu květinovou městských sadů, zakládání nové a starší se o sady a stromotadi již zařízené. Práce bude míti dost a dost. Proto s povděkem zajiště vsal každý na vědomí správu, že místo stálého zahradníka městského jest zabezpečeno. Pak nebude třeba, aby okrašlovací spolek al. městskou radu za každou i nepatrnou věc (k. pť. odstranění kompostu a cest v městských sadech) zvláště žádal. Ač al. městská rada ve všem okrašlovacím spolku tohoto vstříc-vychází, přec trvá někdy dlouho, než některá záležitost písemně se vyřídí.

Volická schůze dra Reyla v Hradci Králové. Ve čtvrtek dne 2. května představil se zdejšímu voličstvu p. Dr. Reyl ve své vlastní schůzi, ačkoli již vystoupil jako kandidát ve schůzi v Sokolovně dne 24. března a v živnostenské schůzi dne 7. dubna. Jakkoliv byl p. řečník značně charav následkem cestovních útrap, spojených s voličskými schůzemi, shostil se přece šťastně svého úkolu a vyložil srozumitelně celý program katolické strany po stránce politické, hospodářské i kulturní. Řeč kandidátní byla přijata pochvalným sehlasem, a v celé následující debatě nebyla podána ani jediná námítka proti programovým zásadám. Jen národní sociální dělník p. Kosek uvedl proti kandidatuře Dra. Reyla celou řadu námitek, ale všechny námítky tyto čerpal ze staré historie české od století 15.—17. Je to vskutku zvláštní, že katolický kandidát je volán k zodpovědnosti za to, co někdo dělal v Čechách před 500 lety! Jestliže nic jiného nelze uvéstí proti kandidatuře Dra. Fr. Reyla, nežli Bílou Horu, na které srovná třeba jeho předkové trpěli, kdežto předkové socialistů a pokrokařů mohli sem privandrovati s cizími žoldnéři, — pak kandidatura tato je naprosto solidní a oprávněnou se stanoviska občanských práv. Panu Kosekovi odpověděli trefně pp. Sahula a Astr. Když p. kandidát zodpověděl ještě dotazy p. Komárka, byla zasedání tato schůze skončena po 11. hodině v noci.

Úmrtí. V Nov. Hradci Král. zemřela dne 4. května pl. Žofie Skuherska, matka obchodníka a majitele domů p. Skuherského v Hradci Král. Pohřeb konal se v úterý 7. května na hřbitově Pouchovském.

Společna kralohradecká. V měsíci dubnu 1907 uloženo na vkladní knížky K 150 608-68, vybráno K 182.674-25, vklady koncem dubna K 11.549.043 29; na hypotéky půjčeno K 8.000.—, splaceno K 53.753-65, na hypotékách koncem dubna K 9.802-006 88; cenových papírů v zásobě za K 2.099.000.—, uložené přebytky K 538.892-07.

Horo, hero Kunětická! V těchto dnech začala správa velkostatků vídeňského milionáře a barona Draschea v Pardubicích lámati kámen na západní straně této věkopamátne Hory. A naše uvědomělé a vlastenecké občanstvo na Pardubsku a Hradecku pomáhá panu baronovi odebráním bezcenného šterku z Kunětické Hory ničiti tak pěknou památku naší české historie. Horo, boro Kunětická, co z tebe za několik let zůstane?

Na Rychnovsko. »Kdo v té peci sedá, jiného v ní hledá«, zní naše prostonárodní pořekadlo. Páni agrárníci se sociál. demokraty, první »prý« nepokročílejší vrstvy lidské společnosti, ač na vzájem si odporující, mají nesmírnou radost z nezdařené organis. schůze libelské, kterou znemožnili nikoli sociální demokraté, nýbrž přivrženci agrarismu, překazivše ji svým terorem. A jelikož během čtrnácti dnů rozšiřují o mně po okolí drzou lež cepovskou, že prý jsem jako placený agitátor dostal v Libli pořádný výprask od uvědomělých agrárníků, ohražují se tímto, že k rvačce ovšem ze strany agrární mohlo lehouce dojít, anať horlivost mnohých dostupila značné výše; veškero tvrzení jejich jest však pouhou lží a malomocným vztekem oproti hnutí katolickému. Strana naše, byvši tam čteně zastoupena, přišla s klidem a opět s klidem odešla. Tvrzení, že pan kaplan vyskočil oknem a u landauru ze rozbité okno, jest rovněž směšlou smyšlenkou, vždyt tam ani pan kaplan nebyl. Řečníka hradeckého dp. J. Sahulu mnozí z agrárníků osobně znají, proč tudíž takové nemístné a na stranu agrární špatné světo vrahají jednání jest ještě prohanostmi špikováno? Řečník přece klidně vyšel a

odejel na bicyklu. Co se týče domnělého úplatku prohláší, že nejsem žádný ziskubral, neboť zažlívám-li bezohledně ono dietářské tak i úplatkářské jednání některých předáků strany agrární, jak bych se mohl nechat sám uplácat? Pokrytectví takového jsou schopni jen ti, kteří ohromné diety jistých poslanců schvalují a nepřekné jednání úplatkové všelikým balamucením omlouvají, provolávajíce jejich činnosti »sláva«! Nejsem už dítě a vykonal jsem mnohem víc z lásky k dobré věci nejen s ochotou ale i s vlastní obětí hmotnou. Skutky jdou s každým až za hrob; či myslí páni agrárníci, že k činům svým čítáme jen budoucnost a minulé věci nepřikladné že se smazují. Proto schůze libelská, ač na odpor agrárníků konána nebyla, přinesla přec různé obrázky do kukátka. Hlavně jistý výrok některých libelských občanů nás údivem naplnil. Když totiž p. Hlaváček přikazal slavnostně prohlásil »My jsme zde sami agrárníci«, tu pronesena a svědky dotvrzena jsou tato slova: »A to není pravda; my jsme odtud, ale Chaloupkovi hlas přece nedáme.« Nuže, v čem vězí ten zdravý kořen agrarismu, když ve vlastní obci jsou odpůrcové? Jak se ovědčují vždy a všude slova spadající zrovna do nynější kampaně volební: »Věru jest smutné poznání, jak mnohá elita má kalný cit; ti mocní čest slabému lehou potupí, ale těžko mu ji mohou zase navrátiti.« — Štěpánek z Lukavice.

Protest některých katolíků v Pardubicích. Některí katolíci v Pardubicích vzhopili se k různému protestu proti pohřbívání notariálních nevěřeč mezi katolíky. Protest podán na obecní a děkanský úřad. Podnět k takovému ohražení zavlal pohřeb nedávno zemřelého jakéhosi Starého, jenž život svůj dokonil v okázalé nevěře, a při jeho pohřbu redaktor zdejšího socialistického listu měl rouhavou řeč na potupení náboženství. Ostatně stalo se toto pohřbení mezi věřícími křesťany i proti vůli zesnulého, který si nepřál býti mezi křesťany za života a nechtěl tudíž mezi ně patřiti ani po smrti. Proč se neplní vůle zesnulého? Jen k vůli tomu, aby se z každé takové události pleť karabáč, jímž se má mřekati náboženství a církev a aby se uspořádala honem štanice proti víře. Na pardubickém hřbitově jest zvláštní oddělení pro katolíky i evangelíky. Židé si své oddělení docela ohradili vysokou zdí. Ať mají nevěřeč také své oddělení. Jest to jejich výslovná přání za živobytí. Viděli byste, jaký by spustili rámus zdejší evangelické klerikální, kdyby mezi ně na hřbitově chtěli kopati hrob pro takového nevěreckého obuvníka. Inženýr Lakzar, učitel Dvořák, obchodník a umělým hnojivem Kostelevský honem by běželi k dr. Theinovi, aby jim sepsal proti tomu právní protest a prosadili by jistě svou. Starý stál po dobu své posemské ponti v tadách šidovské internacionály. Proč si jej tedy nevšali židé i po smrti na svůj hřbitov? Katolíci, nedávejte se od nevěřeč urážeti a potupováti své svaté pole, kdež má býti pokoj od protináboženských demonstrací.

Z Krotomoh. Neděle dne 7. dubna byla u nás dnem radostným a slavným. Zavítali k nám na svých apoštolských cestách náš vrchní pastýř, nejvdálostnější pan biskup kralohradecký, aby vykonal generální visitaci, udělal svátost sv. biřmování a posvětil nový hlavní zvon našeho chrámu Páně, jenž pořízen byl z dobrovolných příspěvků (okolo 1400 K) přelutim zvonu starého před 22 roky puklého. Uvítání J. B. Milosti bylo tak slavné a okázalé, jaké vůbec na vsi je možné. Četný sbor banderistů vyjel J. B. M. vstříc na hodinu cesty ke Chlumci. Na hranicích farnosti přivítaly nejđ. arcipastýře sbory hasičské, spolek živnostenský a čtenářsko-hospodářská jednota se svými prapory a hudbou. Ke slavnostní braně na počátku Kratonoh postavené dostavilo se k uvítání duchovenstvo, obecní zastupitelstva všech přífařených obel se svými pány starosty v čele, sbor učitelů a škola mládeži, pp.: zástupce patronátu, místní c. k. poštovní, hraběcí lesní, místní hospodářský správe a nepřehlédný zástup věřících. Za školní dívky a biřmovance uvítala arcipastýře doeruška p. říd. učitele M. Suchá. Jako slavné bylo uvítání, tak slavné bylo i rozloučení. Všecky korporace a tytéž zástupy věřícího lidu, které ráno J. B. M. vítaly, dostavily se, aby se rozloučily se svým vrchním pastýřem, jenž svým milým zjevem, svou vřidností a přívětivostí, svojí řečí na nedělní evangelium o pokoji Kristově, svými ostatními promluvy hluboko do srdcí věřících se zapsal. Vyalechnuv slova díků, jež jménum dítek a rodičů přednesl žák Fr. Čihák, odcházal vrchní pastýř mile dojat projevem lásky, úcty a oddanosti našeho věřícího lidu venkovského, provázen jsa vroucním přáním, aby tou svou, který rukou jeho byl posvěcen a který tentokrát mohl zavznúti pouze na rozloučenou, po letech opět se roseavučel na uvítanou svého vzešeného světitele. — (Volební ruch.) I na našem jindy tak tichém venkově jest nyní rušno a živo. Provolání za svoláním, leták za letákem, schůze za schůzí. Nejsajímavější byla schůze poslední minulá neděle. Představil se pokrokový agrárník s několika svými u nás cizími, kteří mu dělali klaku. Proti němu byl vyslán stranou agrární nějaký profesor z Prahy. Když si pánové notně vyčínili, jedni na druhé, faj, hanba, vy láste, vy „pohůnci“ a p. pokřikující, ohradil se

proti nim rázně jeden katolický rolník sdejál, který prohlásil, že katolíci budou voliti katolíka. Dotaz jednoho voliče — se kněze — ohledně volné školy zodpověděl jeden řečník, že chce škola osvobozenou od živlů cizích (rozuměj beznáboženskou). Druhý dotaz ohledně rozluky manželské zodpověděl v ten smysl, že by bylo dobře, když si někdo uváže nějakého vola na krk, aby se ho mohl abavit. Nato nastala mezi účastníky taková vřava a takové projevy nespokojenosti, že k odpovědi na třetí dotaz, ohledně odluky církve od státu, se řečník ani nedostal. Byla by asi vysněla v ten smysl, jak otevřeně sociální demokraté ve svém letáku prohláší, že se zasadí o odluku církve od státu. A proto katolíci pozor!

Z Bydčova. Nešťastný pane učiteli Brynych! Čeho jste se to dopustil! Vy klidně večer kladete se na látko, abyste ráno opět s novými silami oral brázdu na národa roli dědičné; a ani snad netušíte, že nad hlavou vaší vznáš se Demoklitův meč. Štěstí ještě, že nežijeme ve středověku a že máme již století dvacáté, století svobody, jinak by to s Vá i dopadlo velice blbě. Dovidáme se totiž, že přede 2 lety do organisace přijatý člen Brynych dělá klerikalům velmi účinného agitátora. Stal se v posledních předvolebních důvěrných schůzích katol. zemědělců předsedou jich pro Hlavečtík a okolí, na nichž řečnil, vydával a podepisoval legitimace k nim. Teď ale přijde do nehorší brr, člověku naskakuje husí kůže! V základě (!) tohoto „jesuitismu“ se navrhuje Vaše vyloučení z organisace. Tak vidíte, pane učiteli — kdybyste psal legitimace a konal důvěrné schůze s přednáškou nebo aspoň čtením Hajnovy brožury „Nebezpečí reakce ve školství“, byl byste v plné milosti páni organisovaných, ale takto jste vláčen po všech školách; mnohý kolega Vám ještě přisolí, a pak dostanete rozhodnutí, čili bude nad Vámi vyřčen osten. Ať žije svoboda! Časem nám zajiště sdělíte, jak to v základě toho vašeho jesuitismu dopadlo.

Z Úplicka. Opravdu zajímavé věci našinec sví v této volební kampani. Na př. byl jsem 29/4. v pondělí ve schůzi u Vacků, kde kandidátu soc. demokratickému Havlenovi účastník schůze p. V. B. vyčetl, že řekl soudruhovi svému, oni že jsou tu proto, aby hájili velký kapitál. Kandidát Havlena mu na to však ani neodpověděl. Zde tedy vidíme pravdu, ač se socialisté dušují, že hájí malý lid. Kandidát Havlena buňil se do prsou, že byl uražen na své soc. dem. cti; jistý pán prý o něm tvrdil, že řekl, že soc. demokraté jsou pro třídní boj. To prý není pravda. A rozkřikl se tak, až řekl, že by naplil osommu pánovi do obličje. Zde musí každý sám učiniti si ásudek o soc. demokratickém kandidátu a vůbec o celé straně. Byl jsem na jedné schůzi ve Rtyni, svolané Sternberkovou stranou. Socialistů bylo dost. Tu vytkl p. Jakoubek z Jesenice socialistům, že jsou proti náboženství. Proti tomu soc. dem. řečník Rousek z Č. Kostelee se hájil, že to není pravda; prý socialisté mají v protokolu, že náboženství jest věcí soukromou. Jeden našinec řekl mu přímo do očí, že on sám při jedné schůzi na Závodí u Vacků vysyval účastníky, aby vystupovali s církve, a dodal chytře, on že nemůže, že jeho poměry toho nedovolují. Řekl mu dále, že na schůzi v Havlovicích pan Prokop z Jásené přítomným soc. demokratům a národním vytkl, že chtějí náboženství ze škol odstraniti. A oni volali: Ano, to také oboeme. — Zde jest nejlépe viděti, že my katolíci nemůžeme nikdy dáti hlas národním ani nenárodním. A ještě něco. Velice zaráží to, že židé veřejně se hlásí k soc. demokracii. U nás tak čini okázale žid dr. Falk. A přece jest s dostatek známo, že vrána vraně oči nevykloue a žid proti kapitálu šidovskému nikdy přece nebude. V této věci u nás v Úpici velice svítá; proto velké důvěry sociální demokracie u nás nepožívá. To bylo viděti na 1. května letos. Veliké plakáty oznamovaly velký tábor lidu. A víte, kolik asi bylo na tom táboře? Jestliže jich bylo sto, je to mnoho počítáno. Některí mluví, že bylo asi 50 účastníků táboře. Teď prohlásili socialisté, že budou zato na sv. Jana N. pracovati. V „Chudasu“, v listu anarchistickém, před 1. květnem stálo, že žádný poctivý dělník na 1. května nepracuje — a teď ta blamáť. To si anarchisté za rámeček nedají. I učitelé se snad dají do agitací pro 1. máj. Stalo se v Úpici. Na 1. května hráli hudebníci u školy. Učitel: Děti, víte, proč se hraje na 1. května? Žáci: Nevíme. Učitel: To je proto, že žádný dělník nemá na 1. máje pracovati. — Tohle přinesl jeden ták ze školy domů a myslel, že maminka zůstane doma. Musím poukázati též na to, že občanská záložna úpická dává do všech hostinců zdarma „Ruch“ a „Pravdu“, v nichž se tolik útočí proti katolictvu. A našinec musí se diviti, jak lid jest neopozitřavý, jak se dá chytiti nejdřzejší prohaností. Pokrokařští pisatelé dovolávají se Písmu i Krista proti katolíkům, ale zamlouví při tom, že sami Písmu nevěří. Myslím si, že občanská záložna má rozhodně jiný účel než šířiti časopisy, které tak ukrým způsobem proti katolíkům švou. Či má se tak nápadně obracet proti těm, kteří si u ní peníze ukládají?

Lištárna redakce.

Na některé dotazy: firma Karel Bergman v Hradci Králové jest kře čanská. — Mnoho dopisů odloženo do čísla příštího.

Koho voliti?

Dürring, známý německý sociolog, nazval kdysi sociální demokracii „židovským kšeftem“. V žádné zemi neprojevuje sociální demokracie svou závislost na židovstvu tak zjevně, jako v Rakousku.

Vůdci ústředního orgánu sociální demokracie, „Arbeiterzeitung“, jsou židé: dr. Viktor Adler, Fritz Austerlitz, Winter a Pollacsek. Krajské, křesťany řízené rudé listy, odřikávají poslušně to, co dr. Adler v „Arbeiterzeitung“ jako evangelium prohlásí. — „Právo Lidu“ řídí žid dr. Winter a dr. Meissner, vedle nich pak jsou jména křesťanů.

Jiný přední orgán sociální demokracie: „Gewerkschaft“, jest redigován židovským millionářem, drem. Karpelesem. Známe jest vliv židů dra. Verkauf a dra. Ingwera v sociální demokracii. V Brně jest hlavou sociální demokracie dr. Czech, v Hradci žid dr. Schacherl, v Schönbergu žid Leib Erendlich, a čím dále na východ, tím židovštější jest tato strana, v Haliči pak židé: dr. Löwenherz, dr. Sennfeld, Schiffner, Menkes, Nacher, dr. Mantel, Salamander, dr. Liebermann, dr. Weinberg, dr. Mosler a dr. Englisch.

Jestliže s druhé strany blíže prohlédneme seznam rakouských kapitalistů, popatříme-li na hejno vykořisťovatelů lidu, shledáme, že židé tvoří převážnou většinu.

Předními vůdci sociální demokracie židé! A mezi oběma stranami sjednocující páskou a „třídní protivu“ odstraňující poutem — společné zášti ke Kristu a jeho následovníkům!

„To jest lež! My bojujeme proti židovským vykořisťovatelům právě tak energicky, jako proti křesťanským, nemáme s kapitalisty naprosto co činiti!“ tak nám zní vstříc ze svedených zástupů dělnictva.

Což vaši vůdcové také nemají s kapitalisty co činiti?

Kdo to byl Simon Deutsch, který r. 1869 dal 2000 zl., aby umožnil vyjít prvního soc. demokratického listu „Volkswille“?

Nebyl to dělník, nýbrž židovský bankéř! Kdo to byl Alexander (vlastně Aaron) Scharff, který dal k témuž účelu 1000 zl.?

Vydavatel orgánu kapitalistů „Sonn- und Montags-Zeitung“, ideál všech bursiánů!

Bankéři, bursovní dřelci a vydavatelé židovsko-kapitalistických listů podporují hnutí soc. demokratické.

Proč? To vědí rudí vůdcové nejlépe. A nyní příklad z poslední doby.

Vydavatel orgánu kapitalistů „Die Zeit“, židovský millionář prof. Singer, nezavřel před sociálně-demokratickým vůdcem drem. Adlerem, kdykoliv šlo o uspořádání sbírky k vybavení sociálně-demokratického posl. Pernerstorfa z jeho periodicky se vracejících peněžních nesnází.

Týž prof. Singer nazýval při sporu se soc. demokratickým „Arbeiterzeitungem“ tyto své chráněnce lumpy, a páni soudruzi klidně to přijali.

Výkaz příjmů říšsko-německé sociální demokracie, který každoročně bývá uveřejňován v protokolech strany, obsahuje vedle příspěvků organisací některé zvláště tučné dávky, jichž dárce si na světlo netroufá a proto jméno své zamlouvá, aby soudruhy nekompromitoval.

Tak učinil „Muž v měsíci“ jehož pravé jméno soudruzi zamlouvají, tyto dary:

R. 1892: 5500, 1893: 2500, 1894: 3000, 1895: 2575, 1896: 7025, 1897: 10.200, 1898: 11.500, 1899: 2855 marek.

Werter daroval 12.000, 9000, 12.000, 8000 a 6000 marek.

„X. Y. Z.“ daroval 6200, 8012, 8000, 5200, 7674, 6000 a 13.255 marek.

Proč neuvádějí soc. demokraté jména těchto štědrých dárců? Jistě mají dobrou příčinu, tato jména hezky zamlouvají. Je tyto příspěvky nejsou od dělníků, jest samozřejmě; příspěvky, které samy o sobě tvoří kapitál, mohou pocházeti jen od kapitalisty. Jest tedy patrné, že sociální demokracie se dává živiti od kapitalistů. Tím se také vysvětluje veliká láska soc. demokracie k židovstvu.

Tím se také vysvětluje, že říšsko-německí soc. demokraté hlasovali proti všem zákonům, které byly namířeny proti bursovnímu švindlérům.

A jak si počínají rakouští sociální demokraté?

Když v parlamentě 14. února 1902 purkmistr dr. Lueger podal interpellaci pro volební čachry několika židovských millionářů, byli to právě sociální demokraté, kteří v debatě se potom židovských kapitalistů co nejvroucněji ujímali.

Poslanec dr. Ellenbogen, ovšem z vyvolaného národa izraelského vybraný vůdce, hlasoval ve sněmovně na straně několika zástupců bursi-

ánů pro obchod blanko-termínový, tedy pro vyssávání a ožebračení lidu.

Židovstvo, kapitalismus a sociální demokracie tvoří pevný svazek proti poctivě pracujícímu křesťanskému lidu. Může tu býti křesťanský dělník v nejistotě, ke které straně se má přidati? Nebude dělati průvod fariseům v rudém táboře, Jidášům, kteří poctivého dělnictva zneužívají za průkopníky černých cílů židovského kapitalismu; on se přimkne k zástupcům třídy poctivě pracující, k bojovníkům za křesťanskou sociální reformu!

Strana dělnická — nedělnická.

Jmenovány již hřichy „samospasitelné“ strany dělnické soc.-dem., spáchané před tvářím všeho lidu v parlamentě německém i rakouském.

Zpytování svědomí soc.-dem. není však ukončeno. Možno pokračovati, a mnohý ještě hřích se objeví.

R. 1904 v červnu hlasovali soc. demokraté proti zavedení obchodnických soudů, které po způsobu soudů živnostenských měly platně sloužiti pomocnému personálu v obchodech.

Samí prozíravější přívrženci soc.-dem. horšili se nad touto „lidovostí“ strany. Berlínský Körnstein na sjezdu soc. dem. v Bremách tážal se pln rozhořčení: „Jak bychom zde stáli, kdyby zákon byl propadl?“

Není se však čemu diviti. Zájmy dělnictva nejsou zájmy strany soc.-demokratické, jsou jen pláštěm. Sám Bebel na sjezdu strany v Erfurtě doznal nepřimršenosti smýšlení s dělnictvem:

„Nejedná se nám o to, zda toho či onoho dosáhneme, pro nás jest hlavní úlohou, abychom kladli takové požadavky, kterých nemůže položiti žádná strana.“ (Protokol str. 174.)

Požadavkem spravedlnosti je rovnocenné postavení dělníka s ostatními občany v užívání občanských práv. Splňuje se ve všeobecném hlasovacím právu. Avšak přes všechny křik soc. demokratů právo toto jim nepřirostlo k srdci.

Soc. demokraté německí prohlásili ústy berlínského anarch. soc. demokrata dra. Friedberga: „Ani slzy neuroníme za všeobecné volební právo.“ (Vorwärts 1904, č. 182.)

Jak jest soc.-demokratická strana „dělnickou“, patrné z následujícího: V minulém říšské radě zasedalo 81 soc.-dem. poslanců. Z těchto zástupců „dělnické“ strany bylo: 22 spisovatelů a žurnalistů, 11 redaktorů, 3 právníci, 5 majitelů tiskáren, 5 hostinských, 5 majitelů továren na doutníky, 2 mistři truhlářští, 1 rukavičkářský továrník, 3 mistři krejčovští, 1 mistr čalounický, 1 majitel přádelny, 1 ředitel, 1 obchodník, 1 soukromník, 2 správci knihtiskáren, 2 expeditoři, 1 obchodník s doutníky, 1 knihvedoucí, 1 správce nem. pokladny, 1 kamenotiskař, 1 chemik, 1 tkalec a 5 sekretářů strany. Z 81 poslanců bylo 36 spisovatelů, redaktorů a právníků, 18 zaměstnavatelů a 2, kteří místo zaměstnavatele plně zastupovali a 18 podobných těmto. Na pravé zástupce lidu zbývají: 3 tajemníci dělnictva a 4 živnostenské úředníci. — Čistě dělnické!

V Berlíně žádali r. 1901 dělníci jednoho městského volebního okresu, aby za kandidáty poslance byli bráni muži z dělnictva, „aby strana nepřestala brzy býti stranou dělnickou.“

U nás ukazuje strana soc. demokratická svou „lidovost“ v seznamu svých novinářů a redaktorů:

Dr. Adler, Fritz, Austerlitz, Zikmund, Koff, dr. Ingwer, Beno Karpeles, Spielman, dr. Luis Czech, Moses Hirsch, Hugo Heller, Leo Freundlich, Ervin Hammerschlag, dr. Winter, dr. Soukup etc.

I následující ukazuje zřejmě „dělnickost“ soc. demokracie. R. 1903 dostali se v Březových Horách soc. dem. do obecního zastupitelstva. Za obec správce zvolen soud. Štverák, který ihned snížil mzdu obecního dělnictva o 20 hal. denně, pro sebe však žádal zvýšení remuneraace ze 60 kor. na 100 kor.

V Rosicích na Moravě r. 1905 způsobili soc. dem., že v těžářských závodech musí topiči pracovati v neděli a ve svátek 12 hodin, místo dřívějších 8 hodin.

Ve Vídni dostali r. 1902 soc. dem. do své moci kupeckou nemocenskou pokladnu, kterou před tím spravovali křesť. sociálové. Režijní výlohy za režimu demokratického stouply z 30.118 kor. na 39.912 kor., kancelářské výlohy z 2861 kor. na 4731 kor. a knihařské výlohy z 3103 kor. na 6958 kor.

V drážďanském potravním spolku, jenž za oběhu 6 mil. marek docílil 8 proc. dividendy, žádali zřizenci závodu za pensi. Ale soc. zaměstnavatelé odpověděli: „My nemáme pense, naši zřizenci ji nepotřebují také.“

„Nejlidovější“ slib soc. dem. byl stát budoucnosti. Avšak dnes již sami vůdcové soc. dem. ztrácejí naději a popírají možnost slibovaného dělnického nebe — onoho nebe, na něž

tolik hejlů se nachytalo. — Roku 1886 psal Bebel ve své knize „Unsere Ziele“ o státu bu-
dounosti.

Dne 3. února 1893 však týž Bebel veřejně v něm. říšské sněmovně prohlásil, „že soc. dem. vůbec žádného soc. dem. státu budoucnosti míti nechtějí.“ („Čech“.)

*„Kathreinova má plná licho
nubyla by taková,
kdyby mni tak dobrou nsloužila
Kathreinova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balí-
kách se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl píti nesmíšenou!

Kathreinerova sladová
káva Kneippova

se jedine osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce stra-
vitelná, vý-
živná a krev
tvoří pod-
poruje zdraví.

Děti by se měli
zvykatí jen na
Kathreinerovu.

K zasvěcenému svátku
sv. Cyrilla a Methoděje
dne 14. července

nabízíme
písně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).
2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Atelier pro církevní malbu
a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Čestná doporučení od velešlechetného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velojemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstřízlivějšího. Chápu kostelním ná-
činím a slacením po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elščino nářečí.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejstřízlivěj-
šího provedení, v každém
vsorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidov-
vány.

Možná nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přídělek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laickou přízeň
a důvěru závodů domácích i cizích.

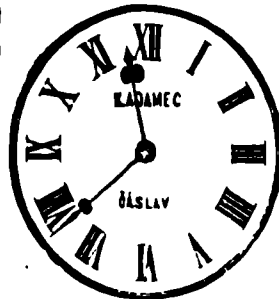
JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: řetízky, přestany, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou.

Děrný hodinářský nářadí na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

První výroba

věžních

hodin

v Āslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Nelepším mýdlem jest

mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile 1903.
Zlatá medaile 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.

Antverpy 1906. Zlatá medaile.

Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

„MONOPOL“

akcelová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.

Telefon 914.

Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.

Telefon č. 416

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyrář“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem poštou.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Plešna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, křídla, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
různé předměty hodící se za umění.

Přívodní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních satisek.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Těž lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukónka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od koruny 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

MOSAIKY

uměl. ústav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro chrá-
mové okna i lustry
besplatně.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

krajkové záclony,

v cenách pro 1 okno od K 4.— do K 40.—.

Tylové záclony od K 16.— do K 60.—
Úzké krajkové záclony (vitráže) 1 m od 50 hal. výše.
Úzké tylové záclony 1 m od K 2.— výše.
Vitráže „Brise-Blisse“ od K 2-40 za 1 kus.
Krajkové story od K 6.— do K 20.—
Tylové story od K 8.— do K 50.—
Story „Bonne-Femmes“ od K 7.— výše.
Draperie krajkové od K 1-50 do K 6.—
Záclony krajk. na metry k stříhání 1 m od 50 hal. výše.
Bátelové záclony barvy 1 m od 50 hal. výše.
Illustrované ceníky zdarma a franco.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovusřizování

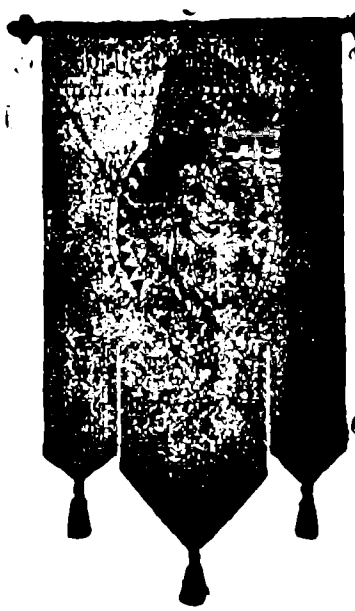
oltářů, kazatelen,

křížových cest, Bořích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a besplatně.
Četné dopisy uznání po ruce.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Biskupská
knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí ku

gener. kanonické visitaci

Obrázky Sv. Otce Pia X. v pěkném pas-
separtout — světlost obrazu samého
26×30 cm. — vera effigies — za K 1-50;
tytéž ve formě dopisnic 100 kusů za 5 K;
o něco větší na památku dětem se hodící
100 kusů za 8 K;
dopisnice s podobenkou J. B. Milosti
ThDra. Doubravy 100 kusů za 5 K;
ve formátu větší 100 kusů za . . . 8 K;
k zarámování 1 kus za 60 hal.
Modlitby po mši sv. (3 Ave) české a
lat., česko-něm., něm.-lat. na deskách
kus za 30 h.
Panom de coele na deskách . . . 30 h.
Oboje předchozí ve vkusných deskách 1 K.
Kanonické tabulky soupravu . K 2-50
Praeparatio ad Missam 1 K
Gratiarum actio p. M.)
Proces ad induenda paramenta Missae
in sacristiam na desce za . . . 30 h.
Casus reservati do zpovědnice a 8 h.
Tubulky: „Neplivat“, „Zavřít dvéře“ } a . . . 20 h.
Připomenutí o slušném chování se
v kostele a 30 h.
Instructio de gener. can. visitatione
brožov. v celoplošné 50 h.
Matrika birmovaných s linováním arch
a 8 h.
Birmovací listky 100 kusů a . . . 35 h.
Jiné tiskopisy potřebné vždy na skladě.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

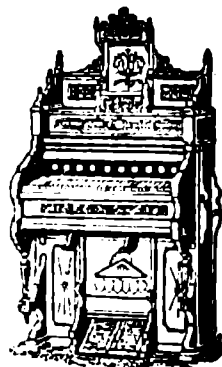
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15 č. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiksů,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Zdraví prospěšná směs.

Dlouholetou zkušeností a důvěrou odběratelstva podporován, mohu dnes otevřeně říci, že **jak smetli kávy zelené**, tak za mého osobního dohledu **pražené** největší oblibě a odbytu daleko za hranicemi se těší. Kupuji pouze nejlepší druhy a jakosti kávy; spokojím se s menším ziskem a jest zajisté žádoucí, aby ctěné obecnstvo kraje našeho této výhody hojně používalo a na moji firmu s úplnou důvěrou se obrátilo. Bude zajisté k úplné spokojenosti obsluženo.

Fr. Jelinek, Slatiňany u Chrudimi,
zasílatelství a moderní velkopražírna kávy.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy.

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

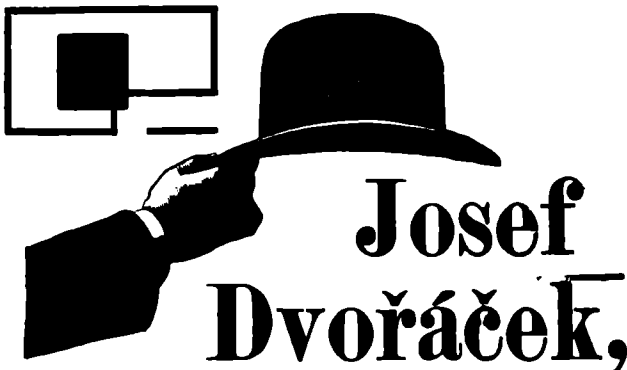
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vypračticích)
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a korovného náčelní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Josef Dvořáček,

státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové

88. Palackého třída 88.

mezi Grand-hotelem a Sv. Janským náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské
nejjemnější druhy.
Klobouky vlněné v různých
dětí, chlapce a pány.
Klobouky hedvábné cy-
lindry k i kulaté, vždy v hojném výběru.
Klobouky lodenové (pravé
rukodělné).
Klobouky slaměné pro děti,
a pány (bohatý výběr).

Čepice dívčí, dětské, chlapecké i pánské.
Letní střevíce (Mikado).

Zásilky na výběr na požádání.
Opravy střevíců se rychle a levně.
Ceny levné a pevné.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

K sv. biřmování
nejlepší dárky
za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešní vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší návrhů ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Zdrojem zdraví

jsou lihuprosté nápoje, z nichž
— dodnes neprospěly jsou —
šumivé limonády
chutí malinové, citronové, jahodové,
maňinkové a třesňové, připravované
pomocí

Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů

:: jediné pravých s touto ::

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První čes. akc. společnost továren na ferment.
cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech
:: (dříve A. Maršner). ::

Sklo zahradnické

do pařenišť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . 11 hal.

26/26 . . . 13 .

30/30 . . . 17 .

fermežový tmel (kyt) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

— kus za 4 koruny —

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.
proti hotelu „Merkur“.

Pro Hradec Králové a okolí

přijme velký závod

spolehlivého a řádného
muže

k cestování a ku prodeji v rodinách i u řeme-
slníků co nejlépe zavedeného předmětu na stálý
plat. Místo to hodí se též pro řádného řemeslníka.
Nabídky pod značkou Š. Š. do admin. tohoto listu.

Boží hroby

krásně provedené u velikém výběru v každém
slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně
a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i z pevné sádky, jemně polychrom. (ve
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí veleřádnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmě obrazem věrně po-
daným K 5.—.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynysa,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

II. Příloha „OBNOVY“ k číslu 19.

Katoličtí voličové, bedlivý pozor!

Již nyní nepřátelé naší strany katolické z huěvu nad našimi úspěchy bojují proti našim kandidátům zbraněmi bezectnými. Rozhlašuje se leckde, že ten nebo onen kandidát strany katolického lidu svojí kandidatury se vzdal. Tím chtějí lháti katolické voličstvo poplésti. *My však prohlašujeme důrazně, že žádný náš kandidát neustupuje.* Volte tudíž bez ohledu na nepoctivé hlasy našich škůdců katolické kandidáty, kteří jsou vám od nás doporučeni.

Buďte připraveni i na tu ošemetnost, že krátce před volbou rozšíří se leckde zpráva, že *ten neb onen náš kandidát právě zemřel.* Zlomyslnost a nepoctivost našich protivníků nemá žádných mezí; vždyť jest zde zkušenost z Moravy, kde rozhlašováno podskočně, že zemřel kandidát kněz Šrámek.

Teď teprve, kdy lid český po dlouhém lhaní o katolictvu se probouzí a houfne se pod prapory katolických kandidátů stává, zlobní protivníci našimi úspěchy jsou podrážděni a neštítí se prostředků žádných k podráždění našich nohou.

Naši protivníci mají plno peněz, plno agitátorů; mohou snadno i pro své neschopné kandidáty rozesílati na všechny strany veliké balíky chvalořečných letáků. Domnívají se, že šílená a úskočná agitace zalepí mnohým oči. — *My však jsme vystoupili téměř s holýma rukama, agitovali jsme s těžkými osobními obětmi.* A přece jenom lid při vši ryčné reklamě stran jiných poznává, kdo s ním upřímně oltí. *Váž si tudíž, katolíku, práva, které ti při volbě přislul, řekni přemlouvavcům, že hlasovací právo máš pro sebe a ne pro jiného. Řekni, že přeješ každému svobodu volební, nikoho nepřemlouváš, tedy že zasloužíš také, aby byla ponechána svoboda tobě.*

Katolíci, nedejte se zviklati! Jste na krásném postupu. Již nyní se ukazuje, že katolictvo české jest obrem velikým, který do nedávna dřímal; nyní, když se probouzí, nabáá strach všem protikatolickým stranám, které tak dlouho naši církve a vlastenecké katolictvo tupily, o něm lhalý a pustý výsměch z něho si tropily! *Již nám docházejí i zprávy, jak volební listky jiným stranám se leckde rozdaly, za to však v těchže osadách upřímným katolíkům posud nevydány.* Co chtějí tedy nepřátelé obmyšleti? Proto pozor na všechny strany! Nucení k volbě toho neb jiného kandidáta a všechny volební šmejdý podléhají přísným trestům.

Volte všichni svorně a jednomyslně kandidáty strany katolického lidu českého,

kterí ze všech svých sil o to se přičiní, aby povinností na ně vloženým v plné míře dostáli.

Uvádíme zde, které kandidáty naše strana postavila ve volebních okresech městských a venkovských.

Městské volební okresy:

1. Staré Město pražské: **Dr. Matěj Kovář**, c. k. škol. rada a předseda Ústř. sboru spolku majitelů domů v zemích koruny české v Praze.
4. Nové Město pražské (třetí část města) a Král. Vyšehrad: **Antonín Šrámek**, obchodník uhlím v Praze—II.
5. Menší Město pražské a Král. Hradčany: **Václav Dvorský**, majitel živnosti holičské a kadernické v Praze.
6. Holešovice-Bubna: **Alois Sýkora**, finanční účetní rada v Holešovicích.
8. Smíchov (První část města): **Václav Stupka**, živnostník truhlářský na Smíchově.
9. Smíchov, část druhá; dále Košíře, Vel. Břevnov, Sřešovice, Dejvice, Bubeneč, Hlubočepy, Zlíchov, Bráník, Podolí a Vysočany: **Tomáš Jiroušek**, redaktor v Praze.
13. Město Žižkov (druhá část): **Bohuslav Sabrt**, faktor knihtiskárny v Praze II. čp. 570.
15. Město Plzeň IV. a V. okres obecní (Saské a Pražské předměstí): **Karel Wolf**, poštovní úředník v Praze I. čp. 234.
17. Nusle, Vrbovice, Michle a Krč: **Vincenc Cigánek**, katecheta v Michli.
24. Hradec Králové, Třebechovice, Opočno, Dobruška, Rychnov n. Kněžnou, Vamberk, Kostelec n. Orli., Nové Město n. M., Česká Skalice a Holice: **Dr. František Reyl**, ředitel „Borromea“ v Hradci Králové.
29. Tábor, Soběslav, Benešov, Jindřichův Hradec, Kamenice nad Lipou, Bechyně, Lišov, Sviny Trhové a Sedlčany: **Petr Pícha**, živnostník truhlářský v Benešově u Prahy.
32. Volební městský okres: Příbram, Březové Hory, Hořovice, Hostomice, Rokycany, Rad-

nice, Březnice, Rožmitál, Dobříš a Blatná: **Karel Kolmíner**, hospodářský úředník v Rožmitále.
33. Německý Brod, Polná, Humpolec, Chotěboř, Příbyslav, Pelhřimov, Pacov, Počátky, Vlašim, Ledeč, Hlinsko a Trhová Kamenice: **Josef Hovádek**, živnostník knihařský v Praze.

Dále skupiny z obcí venkovských:

37. Mělník a Mladá Boleslav: **Václav Špaček**, řídící učitel v Košátkách.
39. Semily, Železný Brod, Vysoké n. Jizerou, Jilemnice bez obce Lbota Zálesní: **Josef Filler**, kaplan v Semilech.
41. Hořice, Nová Paka a Lomnice n. Pop: **Dr. František Sulc**, professor náboženství a filosofie v Hradci Králové.
43. Náchod, Nové Město n. Met, Opočno: **Dr. Rudolf Horský**, kněz, arcibiskupský vikář a farář v Šárce u Prahy.
44. Kostelec n. O., Rychnov n. Kn. a Žamberk: **Ferdinand Vogel**, starosta obce a rolník v Čestíech.
45. Hradec Král., Chlumeck n. Cidl., Neebance: **MUDr. Arnošt Pekař**, lékař a rolník v Čeruilově.
46. Poděbrady, Král. Městec a Nov. Bydžov: **Antonín Drápalík**, učitel na gymnasiu v Hradci Králové.
47. Nové Benátky, Brandýs n. L., Nymburk: **Josef Jelínek**, rolník v Hlavenci.
48. Český Brod, Karlín, Žižkov, Nusle, Vrbovice: **Alois Svejda**, dělník zemědělský v Libšicích nad Vlt.
49. Smíchov, Zbraslav: **Vlastimil Hálek**, farář v Liboci u Prahy.
50. Beroun, Unhošť a Dobříš: **Josef Brož**, horník na Kladuě.
53. Rokycany, Zbirov, Březnice: **Václav Bambas**, rolník ve Svojsicích.
54. Příbram, Hořovice: **Leopold Havelka**, horník v Příbrami.
55. Sedlčany, Sedlec, Votice, Neveklov: **Emanuel Jungr**, redaktor v Praze.
56. Benešov, Jilové, Říčany: **Josef Tomšů**, farář v Dol. Jirčanech.
57. Kolín, Koněm, Č. Kostelec: **František Jelínek**, říd. učitel ve Ždánicích.
59. Pardubice, Holice a Přelouč: **Josef Kolín**, starosta obce a rolník ve Chvojenci.
60. Chrudim a Čáslav: **František Šabata**, starosta obce a rolník ve Vrbici u Doudleb.
61. Litomyšl, Ústí nad Orlicí, Lanškroun a Polička: **Dr. Josef Myslivec**, advokátní koncipient v Praze.
62. Vysoké Mýto, Skuteč, Nasavrky: **Jan Krejsa**, starosta obce ve Zderazi.
63. Chotěboř, Habry, Hlinsko, Příbyslav, Polná: **Josef Prokop**, starosta obce v Jaseně.
64. Německý Brod bez místních německých obcí; Humpolec a Ledeč: **Antonín Adamovský**, rolník v Načradci.
65. Vlašim, Dolní Kralovice: **Václav Myslivec**, redaktor v Praze.
66. Tábor, Mladá Vožice, Soběslav: **Josef Dvořák**, mlynář v Jistebnici.
67. Písek, Mirovice, Vodňany: **Josef Freilach**, kaplan v Chelčicích.
68. Horažďovice, Blatná, Sušice a Kašperské Hory (bez německých obcí): **Josef Brož**, farář v Buděticích u Rábí.
69. Klatovy, Nepomuky, Plánice: **Martin Klouda**, rolník v Dolanech.
71. Strakonice, Volyně, Prachovice a Vimperk (bez německých obcí): **Václav Hons**, farář v Lažicích u Husince.
72. Milevsko, Hluboká, Vltavotýn, Bechyně, Netolice: **Antonín Barcal**, rolník v Tuháně.
73. Jindřichův Hradec, Počátky, Třeboň, Lomnice nad Lužnicí, Veselí nad Lužnicí: **Josef Svoboda**, rolník v Horní Cerekvi.
74. Pelhřimov, Pacov, Kamenice n. Lipou: **Milo Záruba**, farář v Jitčicích.
75. České Budějovice, Lišov, Trhové Sviny, Chvalšiny, Kaplice, Krumlov, Nové Hrady: **Antonín Šachl**, starosta v Horkách.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

filialka ve Vídni VI., Getreidenmarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na úrok 4½–5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů rezervních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listky počt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstojníkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a zabývá se všemi obchody bankovními.

Velmi výhodná příležitostná koupě.

Za příčinou vzdání se obchodu

vyprodávám následující předměty:

Nové krásné reformní postele, k těmže noční stolky a umývadla, s mramorovými deskami, jednotlivé kusy nábytku aneb celé zařizení pokoje, postele z tvrdého dřeva fornyrované, k těmže umývadla s mramorovými deskami, postele z měkkého dřeva, psací stolky, drátěné vložky do postelí v železných rámcích, pérové matrace, slamníky, záclony, garnysy, gonsoly, mycí přibory, zánovní patentní stáčecí stroj na pivo, stojan na láhve, skříň na umyté láhve, košíky dřevěné na nošení láhví, košíky drátěné na nošení sklenic, velké množství pivních a vinných láhví, láhve na okurky, sudy ½ hl. na okurky zvlášť dělané, sudy po víně, sudy po zelí, lampy různých druhů, zrcadla, obrazy, skleničky na víno, na vodu, stříkové atd., sklenice kávové a čajové, nádobí porcelánové: talíře, mísy, šálky kávové, šálky na mokka atd., sirníky, sládky. Vše se nachází v dobrém stavu.

Dále vyprodám veškeru zásobu svých vinných sklepů: vína láhvová původn. plnění, mnoho druhů: vína rýnská, Bordeaux, Vöslavské, Mělnické a j. za velmi levnou cenu, vína sudová výtečná, zaručené jakosti za cenu velice mírnou mám na skladě, pravý francouzský cogoac, Malaga, Madeira, Sherry, řecká vína

nabízí

Adolf Bařtipán,

hotelier v Adalbertinu

v Hradci Králové.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Piše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

*****X*****

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8 „
Žaloba vyděděnce XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu jezuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého hříšníka	8 „
O sv. zповědi	8 „
Svépomoc dělnictva	8 „
Pryč s dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdě československých katolíků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládejte odborové spolky	8 „
Husité Jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevraždy studentů	8 „
Česká konfesse	24 „
Účelnost v přírodě	16 „
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubileum marianké a Lurdy	8 „
Obroťte zrušeno křesťanstvím	16 „
Spojenci spiritalistů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tlakem	8 „
O zářacích Kristových	16 „
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 „
Návštěvou u Slovanů	8 „
Volné kapitoly o speřivosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

*****X*****

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Rychnově nad Kněžnou

doporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění varhan a harmoní.

Ručím za nejsolidnější práce.

Krásný a trvanlivý

nátěr na podlahu

jest Viktorinova jantarová barva s fermežovou základní, buď světlá neb tmavozluttá. Podlaha natře se první den fermežovou základní barvou a druhý den jantarovou barvou. Schne celkem 2 dny a má krásný lesk. Na 20 čtv. m. je potřebí obojí barvy úhrnem za K 5 80. Štátec k natírání 70—90 hal.

Suché barvy fačádní

povětřnosti vzdorující, všeobecně uznané za nejlepší nátěr na průdělí domů, ve všech odstínech. Barva zalisá se jako prášek, na 10 čtv. m. stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal. K záilkám na venek přikládá se stručný návod.

Vosková pasta na parkety

bílá neb sv. žlutá. Touto pastou docílí se překrásný lesk, podlaha nechá se vlhkým hadrem čistit, aniž by lesku ubylo. Na 10 čtv. m. stačí 1 krabice za K 1 40

Při poštovních záilkách se obal neúčtuje.

Fr. Viktorin,

—: závod semenářský a barvami :—

v Hradci Králové,

Velké nám.

Králíky ■

trřislové černé (Blach an tan)

pěstuje se mláďata jejich ve stáří 2—3 měsíců v nespřizněných párech po K 3.— za pár odprodá s každou žádanou zárukou

Jos. Jelínek,

člen Ú. J. K. Č.

v Malšovicích u Hradce Král.

Učně

s dobrým školním prospěchem přijme

uměl. závod pozlacovačský

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Skvělé výsledky v poměrně krátké době!

při dně, hostel, rheum., ischias, žensk. nemocích, chudokrevnosti a p.

Anenské Lázně slatinné v Bělohradě (čechy)

Krásné letní sídlo.

Lesní park 600 000 m²

XXIII. sezona B.V.—15. IX. 1907.

Více význam. 3 stálé lázen. lékaři.

Rybník, lázně, tenis. Snížené ceny

obdrží: důstojníci, vojenští a státní i zemští

úředníci. Sluhové státní a zemští, důst. kněžstvo,

členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska),

všeobec. úřed. spolku i spolku železničních úředníků

ve Vídni. — Více vyznamenání výstavních.

Veřejná soutěž.

C. a k. patronátní úřad v Bystrém u Poličky zadá veřejnou soutěž

přestavbu

a rozšíření kostela ve Vitějovsi.

Stavební náklad bez vnitřního zařízení rozpočtu jest na 23.336 K 42 h.

Do plánu a rozpočtu, jakož i podmínek lze ode dne 29. dubna t. r. u patronátního úřadu nahlédnouti.

Oferty, řádně kolkované a vadiem per 1000 K (jeden tisíc korun) doložené a zapečetěné, přijímají se do 20. května 1907, 12. hod. polední u c. a k. patronátního úřadu v Bystrém u Poličky.

C. a k. patronátní úřad v Bystrém, dne 27. dubna 1907.

Pozn. Soutěž na vnitřní zařízení kostela bude později vypsána.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdanči

u Pardubic

jsou proslulé svou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mírném, rovněž i svými přírodními krásami, jen našemu milému Polabí vlastními. Rašelina, moderní vodoléčba, masáž, tělocvik, přímá životospráva a dieta působí v tomto prostředí překvapující výsledky při následujících chorobách: Oně (gicht), rheumatismu kloubovém i svalovém, výpotích v kloubech, nehybnosti kloubů po rheumatismu kloubovém i úrazech, chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, bledniče, bělotoku, výpotích matečních, chorobách mužů (poluci, spermatorhoi, impotenci), chorobách nervových a míchových, neurasthenii, ischias, bolestech po střelných zlomeninách, výpotích po zlomení a poranění, chorobách plicních a srdečních, nemocech kůže, skrofulose a v rekonvalescenci.

Rozsáhlý park.

Laciné byty a koupele.

Znamení kuchyně.

Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Požár.

Lékařna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení. — Správa lázeňské opatř. též levné letní byty.

Saisona od 1. května do konce září.

Prospekty na požádání zdarma.

Poděkování.

Vrátivše se od hrobu dobré naší matičky, paní

ŽOFIE SKUHERSKÉ,

konáme milou povinnost, děkující všem, kdož darováním skvostných věnců a projevy soustrasti účast na bolu našem nám projevili; děkujeme jménem veškerého příbuzenstva za vzácné a všestranné účastenství při pohřbu i za všechnu přízeň a lásku za života jí prokazovanou a za všechnu soustrast jakýmkoliv způsobem nám projevenou.

Srdečné díky platí ctěnému personálu naší firmy za obětinný věnec a poslední doprovod až na místo posledního odpočinku.

Rodina

Skuherských a Krčmářova.

V Hradci Králové, v měsíci máji 1907.

náboženské svyky lidí, kteří vůbec o náboženský kult stojí. Některé puritánské obrasoborectví neodpovídá také humánně směřující naší době. Postaví tedy ku náboženské reformě, aby z dosavadních křesťanských vyznání se vyneslo to, co od lidí nábožensky, ale při tom svobodně myslících bestohu se přijímá jenom jako starý bezcenný inventář.

Pravdivý úsudek o volné škole. Časopis „Freidenker“, který ve Vídni vydává soc. demokrat Watschl, píše ve svém májovém čísle: „Klerikálové nejsou hloupí: vidí již v duchu, že z volné školy stane se jednou škola protikřesťanská, škola úplného neznabožství. To zcela jistě také se jednou stane.“ A pak se pánové diví, že proti židovskému útoku ohceme zachovati náboženství ve školách! Pak pokrytecky tvrdí, že při volnou školu není náboženství ohroženo!

Sociálně-demokratičtí proletáři. Soc. demokrat Dlabal, typograf, jako chudý proletář a nepřítel všeho majetku koupil si na Král. Vnohraděch čínák za několik tisíc korun. — Druhý zastarce trpělho lidu soudruh Fr. Čermák, typograf, jezdí každoročně na měsíce do Karlových Varů. — Sociál. dem. posl. Schmeier a Elderich jsou každoročně hosty barona Primavesiho na Moravě, známého milionáře a nepřítelce dělnictva. — A to všechno ještě s edeněm dělnictvu neovládá oči?

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. Dle správy brněnského „Hlasu“ mladý socialistický dělník ze zápalkové továrny v Opavě byl 28. dubna u zprávy a sv. přijímání. Soudruzi mu proto v pondělí začali aplati a vyhrůžovali. Mladík prohlásil, že z organizace vystoupí. Tu mu soudruzi div odě nevyklovali. „Však my tě utlučeme“, volali soudruzi, kteří na venek prohlásili, že náboženství jest jim věcí soukromou. — Josef Dvořáček, 24letý soustrátnický pomocník, příslušný do Žďaru, okres Blanska, přišel dne 26. dubna t. r. do Holešova, kde si napřed vyzvěd u sirotčí pokladny peníze, svůj podíl po otci, a dal se do hřbitvu, jež trvalo tři dni. Dne 27. dubna odešel se svým soudruhem Janem Štěrbou ke své milence Františce Šindelkové v Holešíně. Po nějaké době je kamarád opustil a Dvořáček odeslal i bratra Šindelkové za nějakou sáminkou pryč; matka byla již dříve odešla do chléva. Když byl Dvořáček sám se Šindelkovou, vyňal revolver a stříl po své milence. Na štěstí zasáhla kulka jen krk, za to však druhá rána, kterou vypálil D. ošáček proti sobě, projela mu spánkem a smrtelně ho zranila, takže zůstal v bezvědomí ležeti. Spíe u něho nalezené svědčí, že byl horlivým sociálním demokratem, člověkem bez víry a bez náboženství. — Dne 27. dubna v sobotu v noci podnikl soc. dem. obuvník Kadlec z Hartikovic útok na faru ve Vladislavi, kde farářem jest zem. poslanec dp. A. Tvarůšek a holí rozbil jedenáct velikých tabul zrcadlových. Soc. náslinik tento byl ještě téže noci zatčen. — Redaktor socialistického listu „Avanti“ Cicotti byl ženatý, ale alibi svobodné Baradenové, že s ní bude žít v socialistickém manželství, co zatím jeho právní manželka dlela na venkově u příbuzných na návštěvě. Baradenové však počestný tento demokrat satajil, že jest ženat. Konečně vyšlo vše na jevo, a srazené dříve revolverem učinilo konec svému životu. Jeon soc. dem. svádci, či nejsou?

Kulturní dokument. Anarohista St. K. Neumann uveřejňuje v „M. K.“ toto „upozornění“: „Abych předložil takovým sprostým a chytráckým — aby nebyly šalovatelným — napsaným útokům, jako je lokálka od známého neznámého pomatence v „Revnosti“ (č. 106.) o „Rečkovickém kuplířství atd.“ nveřejněné, prohlásuji, že na přístě každého, kdo přijde stěhovat si mně na domnělé nebo skutečné „ronšaledování a nebude chytit stát za svými výroky a udánými — vyhodím prostě se dveří. Totéž učiním i paníčkám, které mi přijdou ukazovat modřiny po výprašku, jež obdržely od svých manželů, socialistických učitelů. — V Rečkovickém, dne 10. května 1907.

Židé chtějí opanovat Evropu. Ve Vardavě založili si židé spolek, jehož přední úlohou jest odvracet židy od stěhování do ostatních dílů světa (i do Sváté země nemají se více stěhovat), a donutiti Evropu, aby je mezi sebou usadila, jím sama kus půdy postoupila — krátce aby jim drusí uhnuli. Vida, Israel má velikou chuť Evropu zcela opanovat. V samotě by museli židé těžce pracovat, aby se uší vill, kdežto v Evropě by se jim bez práce slato jen sypalo.

Co stál soupis kostelů ve Francii. vychází nyní na jevo. Aby se provedl soupis kostelního jmění dle zákona o rozluce, bylo nutno r. 1906 učiniti vydání 3 a půl milionu franků. Z toho padlo na soudy 676 000, na policii 17 000; útoky na kostely stály 445 000, mobilisace četnictva 1,125 479 a vojska 1 mil. 84 480 fr. Státní kasee francouzské se tedy hodně ulehčilo.

Farář Juriga ve vězení. Dne 29. dubna nastoupil neochráněný vlastenec slovenský, farář a poslanec Juriga, třet dvoletého žaláře. S pládem rozloučila se s ním jeho osada. Trpěl za práva lidu slovenského prosil, kdyby snad třet mu přisouzený nepřelil, aby tělo jeho převezeno bylo do jeho domoviny. Osada Jurigova byla obsazena v den jeho loučení množstvím četnictva se slavným v čele. Osadníci zachovali vsorný klid, ale neprodali šandarmům ani chleba, ani vína.

Z „Dědictví sv. Jana Nep.“ v Praze. Na rok 1908 připravuje se podíl velice bohatý, i jest šádoueno, aby pokud možno hojně nových údů přistoupilo, neboť čím více bude údů, tím bohatší budou mocti býti podíly. Přistoupení za úda „Dědictví“ jest pro každého velikou výhodou, neboť za nepetrný vklad 20 K jednou pro vždy složený dostává úd každého roku několik knih cenného obsahu poučného i zábavného. Každý nově přistoupivší úd obdrží letošní podíl a mimo to ještě některou knihu se starých sáech nádvakem. Přihlášky nových údů přijímá ředitelství „Dědictví sv. Jana Nep.“ v Praze IV. Hradčany.

Prokroužené miliony. Dle výkazu ministerstva financí prokouřilo se v prvním pololetí 1906 za 117 08 mil. K doutníků, o 7 03 mil. K více než v téže době r. 1905. Z toho připadlo na speciality 6 7 mil.

K, za 2 8 mil. K prodalo se doutníků do cizozemsku. Nejvíce se prokouřilo v Čechách 28 8, v Dol. Rakousích 26 6 a v Halíči 15 8 mil. K, specialit se nejvíce vykouřilo v Dol. Rakousích za 2 9, v Čechách za 1 18 K. Z doutníků měly největší odbyť: po 5 h „smíšený cizozemec“, jehož se prodalo 240 2 mil. kusů, portoriko po 7 h 97 08, viržinky po 10 h 81 8 a kuba-portoriko po 10 h 81 2 mil. kusů, v celku se prodalo 597 4 mil. kusů doutníků, o 23 6 mil. kusů více než v téže době 1905. Z cigaret se nejvíce prodalo sportek po 2 h a sice 997 79 mil. kusů (+ 143 28 mil.) a dramek po 1 h 598 mil. kusů (+ 4 60 mil.), všech cigaret se prodalo 1998 2 mil. kusů, o 178 2 mil. kusů více o 9 6 pct. více než v prvním pololetí 1905. — Tyto údaje jsou věru povábivé.

Poštovní cheky, které u nás v Rakousku při zasílání peněz jsou tak značnou výhodou, hodlá zavésti i Německo.

Pití mléka na gymnasiu v hlavní přestávce o 10. hod. zavedeno právě v Roudnici n. L. Mléko prodává se svažené ale vychladlé. Každý žák (hned na počátku se jich přihlásilo 32) má na mléko svou nádobku, kterou školník po použití řádně očistí. Důležitost mléka při výživě především mládeže není dosud náležitě oceněna.

Špatně hospodaří, kdo nevydojí řádně dobytče. Připraví se o nejlepší mléko tuděs a pozvolna dojívat zmenšuje. Mléko poslední mívá až 17 proc. smetany, kdežto první, nejrodatnější obsahuje asi 6%, smetany. Co to znamená, pakli denně třikrát 10 dojek řádně nevydojíme, sám si každý vypočítá.

Včelařům poslouží, když v zahradách pěstujeme hojně v. nné rezedy. Květy až do zámrazu a bohatě meduje v době, kdy snůška zcela přestala.

Aby housenky nezničily ovocné stromy, saváme na vhodných místech budky pro syrký. Jsou menší než pro špačky a mají též dírkou hodné menší. Nejlépe se hodí na kmeny do výše asi 2 5—3 m od země.

Semenářství jest v Německu velikým zdrojem příjmů. V tom ohledu prosul zvláště Erfurt, kde jest přes 20 velikých závodů semenářských. Erfurt jest prvním světovým městem zahradnickým, v Quedlinburku pak pěstuje především semeno cukrovky. Quedlinburká firma bratří Dippe pěstuje semenice cukrovky na 13 000 koročích, zaměstnává 38 úředníků, 4 vrbní zahradníky, 280 zahradnických pomocníků, 25 učedníků, 128 čeledínů ke koňm, 86 čeledínů k volům, 4 pasáky ovč., 40 řemeslníků a v době prázdnin k lehkým pracím na 600 školní mládeže, která jest zaměstnána pletím květin, zeleniny atd. Úřednictvo i dělnictvo pojištěno tu proti nemocem i stáří. Firma tato má přes 200 tažných, 50 koňárových a jízdních koní, na 600 volů a asi 9000 ovoc, které chová hlavně pro znamenitý ovč. hnoj. Tu vedle semena cukrovky pěstuje se i obilí, semeno zeleninové a květinové Sklenky pokrývají plochu asi 5000 m², pěstná 22 000 m². Pěstování semene jest velmi výnosným, proto závody semenářské v Německu neobyčejně vrůstají. A u nás v Čechách, odkud se se různá semena do Německa ročně tisíce a tisíce posílají, není pro pěstování semen porozumění.

Nový škůdce rolnictva v Čechách.

V posledních dnech zasílaly byly výzkumné stanici pro choroby rostlinné při král. české hospodářské akademii v Táboře četné ukázky larv muchnice zahradní (Bibio hortulanus) z různých krajů českých zejména tepatských a to z okolí pražského, z Polabí, ze Slánska, Lounska a odjinud. Dle zpráv došlých vyskytl se hlavně v ječmenech, pšenících, hojně též i v zahradách zelenářských. Způsobují zejména na ovesi veliké škody, ničíce mladé rostlinky, takže mlety jsou se nutnost obilí seorati. — Proto upozorňuje svrchu jmenované stanice na škůdce ty tento veřejnou správu. Larvy žijí obyčejně hromadně ve skupinách po 20—40—100. Hnízda ta leží v místech, na která samičky na podzim položily vajíčka. Beznohé larvy jsou špinavě hnědé barvy, asi 1—1 5 cm dlouhé, válcovité, mají zřetelnou, malou, černolesklou hlavičku a na jednotlivých článcích svého těla tenké ostny do zadu namířené, jež jim slouží k pohybu. Samičky kladou vajíčka v létě v zahradách a na polích do půdy. Vylhlé larvy žijí se hlavně sbytky rostlinnými, a jsouce malé, způsobují prvého roku málo škody. Teprve na jaře následujícího roku, kdy s nedostatkem potravy vrhají se i na živé rostliny, stávají se nebezpečnými. Samičky velmi rády kladou vajíčka do polí, na nichž se pěstuje téhož roku cukrovka, neboť tam mají larvy dostatek sytých. Proto také na jaře nejvíce trpí obilí, které následuje po cukrovce. — V jedné tyto dny došlo správě aděluje jistý státník ze Slánska stanici, že má celkem 70 měřic pšenice (po cukrovce) napadenou larvami muchnice. Škody jsou tak citelné, že žádají se telegrafické odpovědi na dotazy. Jediným prostředkem v době jara jest vyhledávat hnízda larv, sebrati je a snižiti buď vřelou vodou nebo ohařeným vápnem. Obilí přilís poškozené nutno potom seorati a nahradit jinou plodinou jako hrachem, semákem atd. Záhy objeví se atké dospělý hmyz a sice černá, lesklá samice a samice, které mají hrud a zadek červenohnědý. Doporučuje se i odespělý hmyz sbírat a ničit. Zprávy o dalším vyskytování se larv muchnice zahradní, jakož i vakeré svorky chorob rostlinných a díky přijímá, sdarva určuje a bezplatně správu podává stanice pro choroby rostlinné (prof. dr. Bubák) při král. české hospodářské akademii v Táboře.

Ohromná náplava kobylek. Z Johan-neaburku v jižní Africe došly správy, že toto město i se širým okolím bylo navštíveno ohromným množstvím kobylek, jakého tam po století nepamatují. Jednoho z posledních dnů březnových objevily se na jihu veliké temné mraky, které pozvolna se blížily, až konečně se avláštního selesu, který s mraku vyobázel, posnalo obyvatelstvo, že jsou to shoubná mračna kobylek. Několik minut po té satezni se obloha a ve chvíli již střechy, stromy i půda pokryty byly údasným množstvím tohoto shoubného hmyzu. Kamkoliv oko pohlédlo, všude neamří náplava kobylek, jež spousty pobíhaly také vřadchem, vajíkažce dvěma i okny do přibýtků lidířeb, škol a

úřadoven. V několika minutách poskytovalo město neobyčejný obraz, jež vylíšiti, jak jistý spravedal anglickým listům aděluje, přem naprosto nelze. Jakoby živoucí koberec byly pokryty, vláily se ulice i náměstí miliony toho zelenohnědého hmyzu, jenž stěhoval jízdu povozům, automobilům i chůzi obodům, a nichž zejména ženy ohánaly se kolem sebe destáky, slunce nřky i šátky. Psi, kteří sprvu se aktivním štěkotem vrhali se do neobvyklé náplavy, náhy utkali v úkryt, polekáni tímto nezvyklým nepřitelem člověka i zvířat. Spousty kobylek usadily se též na telegrafních a telefonních drátech; telefonovati nebylo možno, ješto dráty byly většinou stržány tíží kobylek. Jako živý tok hrnuly se miliony kobylek i přes železniční koleje, na nichž vlaky bylo nutno úplně zastaviti, poněvadž každá jízda železničních vozů byla znemožněna. Zelená stromů a ovocných zahrad se krátko zminela úplně, žravý hmyz vše snižil. Pouze holé stromy, na nichž sniženy i menší větve, duží do výše. Po celých 6 hodin bylo město i okolí v ohledení tohoto nepřítel. Miliony ho bylo sniženo a utlučeno, lež přece celá mračna kobylek odletovala pak dále k severu, když již nebylo na polích, ani v zahradách žádné rostlinné potravy. Škoda, kterou náplava kobylek způsobila, jest ohromná. Okolí města podobá se poušti. Nikde nebylo květiny, ani travičky.

Starost socialistů v venkovany. 107 kandidátů pro přísti Háškou radu postavili soc. demokraté ve všech volebních okresech českých v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. A mezi těmito 107 kandidáty je všeho věduy na Moravě jen jediný zemědělec Josef Blásek, domkář v Třebíči, v Čechách jen dva rolníci a jeden domkář, ve Slezsku pak ani jediný zemědělec. Tedy se sta sedmi uchazeči o Hášky mandát nabídli sociální demokraté zemědělcům milostivě — 4 muže, t. j. 2 rolníky a dva domkáře.

Masaryk či Massarik? Ta otázka posud není ve veřejnosti rozluštěna tak, jak by si dr. Masaryk přál. My ovšem píšeme Masaryka tak, jak se podpisuje sám, poněvadž proti němu dá se vydatnější bojovati věcnými důvody než změnou slova. Nyní aděluje „Našinec“: „Na dotaz „Novin z Podhradíhoš“ dává farář úřad v Hodoníně o jméne prof. M a s a r y k a tuto informaci: „V naší matrice zapsán Massarik kurentkou — narodil se 7. března 1850 — Thomas Johann — otec: Josef Drahař. Hášek na r jest v matrice stále. Matrika byla již k vůli tomu i souda poslána. Ten uznal, že inkoust je třeš i roka. Nápadně jest, že Massarik stále nadává na farář úřad v Hodoníně. Proč nezáluje přímo? Snad proto, že by nemohl dále podepsávat, k byby otázka jeho jména byla rozluštěna. Rozhodně však znenížil M. dobroty tehdejšího administrátora P. Holuba, když si dal napsat M a s a r y k. To každý poznati může, že v matrice nikdy nebylo y. Pan děkan Čermák je zde farářem od r. 1892, já jsem zde kaplanem od r. 1898 a my oba jsme ten akt našli tak, jak jest. A poněvadž je háček i v oddávkovém aktu jeho otce i při křestním aktu jeho bratr: Jane, nar. 22. pros. 1857 a následně všude i v repertářích, těžko obviňovati dřívější jist mrtvé, že by někdo n e z n á m é m (tehdy) Massarikovi přiděloval klíčky.“

(Zasláno).

Panu Horinkovi, stoupenci sociální demokracie a příračnému fy Berger a Munk v Hradci Králové.

Ve sobotu voličské, konané dne 12. května t. r. v Třebechovicích, v ne příliš duchaplné řeči své pravil jeto mimo jiné: „Sociální demokracie není proti živnostnictvu“. Odpovídám Vám jako český katolický kněz na tomto místě, sda jest tomu tak, čili nie.

Sociální demokracie skrývá pravidelně v dobách volebních pravý obličej a tráří se, jako by obovala úmysl, smutný stav živnostnictva zlepšiti. Známá to stará bajka o vlku v rouše beránčím, která obyčejně se odehrávala při volbách a nyní rovněž a ní přicházejí a přilid jeto také Vy, pane Horinku, do města starých Orebů. Připomenu Vám řadu výroků, jež sociální demokracie ani Vy, pane Horinku, popřít nemůžete.

Říšský poslanec Bebel pravil: „Chci býti úhlavním nepřitelem obchanské společnosti a státního pořádku. Chci podržati jich životní prostředky a je, bude li možno, odstraniti“.

Sociální demokrat Fuchs pravil v sociálním agitacním spisku: „Zastapové malokapitálů, malí občané, udržují pouhou existenci sociální rovnosti“.

Sociální demokrat Engels pravil: „Jen přes mrtvolu středního stavu dojde sociální demokracie vítězství“.

Die Redliche Engelse kapitalism vykoná dobrý skutek, sniží-li malozivnostnictvo a obchodnictvo, poněvadž jsou spátečníky.

Nám jako dělníkům jest záhuba středního stavu úplně lhostejná, naopak, čím dříve smíni, tím lépe pro nás, neboť jest to největší překážka v hospodářském, sociálním a politickém ohledu. Všude nám zastupuje cestu a proto nemůžeme než pronésti přání, by co nejdříve byl snáčen“.

Kdyby v den po sociální revoluci ještě malozivnostnictvo existovalo, musil se co nejdříve cestou expropriace odstraniti“.

„My budeme vždy a všude pracovati k tomu, aby se záhuba malozivnostnictva urychlila. My přiblaňujeme nejen válku velkým majitelům dvorů, ale i té nejmenší seleké chaloupce“.

„My nechceme malozivnostnictvo zachovati“.

A podobně vyst. pje sociální demokracie též proti malorolníkům. Snad i to bude Vám dobře známo, p. Horinku.

„My nemůžeme a nechceme malorolníka udržeti“. (Bebel, Hášky sněm německý 1894.)

Sociální demokracie sádká sedláků tehdy, až od majetku svého bude odtržen a židy přiveden na mínu.“ (Soc. demokrat Fischer.)

„Ani nás nenapadne, snažení rolníků po přivátém majetku, po půdě atd. podporovati. Sklisen nepřítelů jen sedláckým, nýbrž všem lidem; soukromý majetek půdy nemůže se schvalovati.“ („Vorwärts“ dne 6. prosince 1891.)

Doufám, že těchto několik řádků Vám postačí, p. Herinku, a když je Vaše strana tak pozitivní, jak jste řekl, nuže také všude pozitivně to všem lidem pověste a schováte si toto číslo na památku a neplaťte.

V Třebosovicích, 14. května 1907.

Karel Jirka,
kaplan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. května 1907. 1 hl pšenice K 14.50—15.20, žito K 10.80—11.60, ječmene K 10.80—11.80, prosa K 16.00—00.00, vikev K 15.—00.00, hrachy K 24.00—00.00, oves K 7.60—8.20, čočky K 60.00—00.00, jabl K 22.00—00.00, kroup K 22.00—26.00, bramborů K 4.00—4.80, 1 hl ječmelového semene bílého K 00.00—00.00, 1 hl. ječmelového semene žer. K 90.00—00.00, ruského K 00.00—00.00, máku K 59.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 18.50—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.60—2.80, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00, 1 kg másla vepřového K 1.76—2.00, 1 kg tvarohu K 0.36—0.40, 1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa okurek K 0.—0.00, 1 kopa salát K 0.00—00.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 5.00—7.00, kopa drob. zeleniny K 1.50—2.00, 1 pytel mrkve K 5.00—7.00, 1 bočka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablů K 00.00—00.00, 1 hl hrášek K 0.00—0.00. — Na týdenní obilní trž v Hradci Králové dne 11. května 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 348, žito 247, ječmene 13, oves 403, prosa 4, vikev 14, hrachy 5, čočky 4, jabl 23, kroup 2, ječmel. semínka 00, lněného semene 6, máku 1. — 2) Zeleniny: salát 00 kop, celeru 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 30 hl, drob. zeleniny 100 kop, mrkve 30 pytlů, brambor 226 hl, salátu 10 kop. — 3) Ovoce: jablů 00 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 boček. — 4) Droby: dobytka: vepřů 8 kusů, podávínat 897 kusů, kůnat 30

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 22. května 1907, o 2. hod. odpol.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tří-
da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
předseda. jednatel.

Krásný a trvanlivý náter na podlahu

jest Viktorinova jantarová barva s fermežovou zá-
kladní, buď světlá neb tmavolilá. Podlaha natře se
první den fermežovou základní barvou a druhý den
jantarovou barvou. Schne celkem 2 dny a má krásný
lesk. Na 30 čtv. m. je potřebí obojí barvy úhrnem za
K 6.80. Štětce k natírání 70—80 hal.

Suché barvy fačadní

povrchnosti vzdorující, všeobecně uznávané za nejlepší
náter na přetřelí domů, ve všech odstínech. Barva za-
slá se jako prášek, na 10 čtv. m. stačí 1 kg. Cena
za 1 kg 40 hal. K náhlíčkám na venek přikládá se
odstráňný návod.

Vosková pasta na parkety

vůle neb sv. slutá. Touto pastou dootří se překrásný
lesk, podlaha nechá se vlhkým hadrem čistit, aniž
by laku ubylo. Na 16 čtv. m. stačí 1 krabice za K 1.40.

Při počtovních náhlíčkách se obal nečistí.

Fr. Viktorin,

—: závod semenářský a barvami —
v Hradci Králové,
Velké nám.

Katolíci, čtěte a rozšiřujte!

Útok professora Masaryka

:: na církev katolickou ::

Odrázel Dr. Josef Topolný.

Stran 128.

Cena pouze 32 hal.

Krátký obsah:

Všeobecná povaha královéhradecké debatty o „ná-
boženství a inteligenci.“ (Str. 1.—3.)

Vyvrácení námitek Masarykových proti panování
Rodičky Boží. (Str. 3.—10.)

„Na aněmu vatikánském nejlepší biskupové od bi-
skupů analfabetů asijských přehlasování.“ (Str.
10.—11.)

Církev katolická zfalšovala Písmo svaté? (Str. 11.—12.)

Katolíci inferiorními v ohledu národohospodářském?

(Str. 12.—34.)

Náboženství katolické nemá v sobě ničeho, co by brá-
nilo nebo zdržovalo národohospodářský rozvoj. Dokladem
toho řady katolické. Jejich zásluhy o zemědělství. (Str.
15.—18.) Rozkvět národohospodářský v Německu za ka-
tolických jeho dob. Rozkvět zemědělský. (Str. 17.—20.)
Blahobyt a přepych rolnictva. (Str. 20.—21.) Skvělé
hmotné postavení dělnictva. (Str. 21.—23.) Rozkvět a
blahobyt řemesel a obchodu. (Str. 23.—27.) Že katoli-
cismus není příčinou úpadku národohospodářského, viděti
nyní na Belgii. (Str. 27.—29.) Jeon Španěly. Itálie.
Francie, Rakousko zeměmi v pravdě katolickými? Co
příčinou úpadku národohospodářského v některých těchto
domněle katolických zemích? (Str. 29.—33.) Možná ná-
rodohospodářský pokrok v Německu přičísti pouze pro-
testantům? (Str. 34.)

Katolíci inferiorními v ohledu vědeckém? (Str.
34.—98.)

Katolická církev nebrání pokroku vědeckému. Jak cení
rozum lidský, základ vědeckého bádání, církev katolická,
a jak o něm mluví Luther, Kant, Lessing. (Str. 35.—37.)
Zásady katolické morálky o vzdělání rozumu. (Str.
37.—38.) Zásluhy církve katolické o školství. (Str. 38.—40.)
Úpadek vědeckého snažení za reformace. (Str. 40.—41.)
Členové katolického kléru v prvních řadách slavných
vynálezů. (Str. 42.—45.) Galileo Galilei. (Str. 46.—52.)
Kultura vytvořena ve znamení kříže. (Str. 52.—56.) Péče
církve katolické o knihovny od nejstarších dob až do
doby přítomné. (Str. 56.—66.) Význam otevření archivu
vatikánského pro vědu. (Str. 66.—68.) Služebnictví církve
i nyní průkopníky kultury a civilizace. (Str. 68.—71.)
Fundace kněží katolických ve prospěch chudých studen-
tů. (Str. 71.—72.) Papež Lev XIII. vybízí ke studiu,
zvláště věd přírodních. (Str. 72.—74.) O vědě a víře. Víra do-
plňkem vědy. (Str. 74.—76.) Věda nenastatelná nemůže
upokojiti člověka; člověk bez víry nešťastný. (Str. 77.—
80.) Rozpor mezi pravou vědou a vírou nemožný.
(Str. 80.—81.) Dogmata církve nejsou ztotožněním ducha.
(Str. 81.—82.) Náboženství nebrání volnému bádání.
(Str. 82.) O inquisici. (Str. 82.—86.) O indexu zapově-
zených knih. (Str. 85.—88.) Přitýkání, proč v Německu
protestanté mohou se vykázati větším počtem učenců.
(Str. 88.—90.) Katolíci nestojí nikterak v ohledu vě-
deckém za protestanty. (Str. 91.—92.) Vážné vědecké
studium neodvádí od Boha. (Str. 92.—94.) O některých
příčinách, odkud mohla vzniknouti výtka o vědecké in-
feriornitě katolíků. (Str. 94.—97.)

Katolíci inferiorními populačně?

Přítiny zjevu toho ve Francii. Národ bez Boha byne.
(Str. 98.—101.)

O morálce sv. Alfonse. (Str. 101.—103.)

Špatní papežové. (Str. 103.—106.)

Zázraky lourdské. (Str. 106.)

Preputium Christi. (Str. 107.)

Útok Masarykův na katolický tisk. (Str. 109.)

Církev katolická v rozkladu. (Str. 110.)

Pryč z církve? (Str. 111.)

O budhismu. (Str. 111.—113.)

Náboženství bez dogmat. (Str. 114.)

Masaryk o protestantismu. (Str. 114.—115.)

Vyznamná slova protestantského učence o církvi
katolické. (Str. 119.—123.)

Boje a vítězství církve katolické. Z církve nikdy!
(Str. 124.)

Píseň hněvu. Báseň VI. Šťastného. (Str. 125.—126.)

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4½—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K 400.000 00. Složní listky
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Suň k svému!

Hojdšst. bisk. konsistoří odporučeny
umělecký závod

Jos. Kiesliche

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a movuřizování

oltářů, řezatelen,

křížových cest, Bořích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlatění a po-
tychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalé a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatné.
Čestné display uznání po ruce.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově
nad Kněžmou

doporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmonií.

Ručím za nejsolidnější práci.

Co jsou a co chtějí sociální demokraté?

O tom byste se těžko poučili v známé brožurě Šmeralově. Za to však poznáte práci socialistů, až přečtete brožuru

Z domácnosti sociálních demokratů.

Řada I. (III. vydání) za 16 h, 50 kusů po
14 h, 100 po 12 h. Řada II. v téže ceně

Objednávky vyřizuje administrace Casových Úvah v Hradci Králové.

MOSAIKY
skleněné
mal. ústev pro malbu na skle
B. Škarda,
Brno.
Rozpočty pro chr-
mové sklo i mozaiky
besplatně.

Velmi výhodná příležitostná koupě.

Za příčinou vzdání se obchodu
vyprodávám následující předměty:

Nové krásné reformní postele, k též noční
stolky a umývadla s mramorovými deskami,
jednotlivé kusy nábytku aneb celé zařízení
pokojů, postele z tvrdého dřeva fornyrované,
k též umývadla s mramorovými deskami,
postele z měkkého dřeva, psací stolky, drá-
téné vložky do postelí v železných rámcích,
pérové matrace, slamníky, záclony, garnysy,
gondole, mycí přístroje, závoňní patentní stá-
čecí stroj na pivo, stojan na láhve, skříň
na umyté láhve, košíky dřevěné na nošení
láhví, košíky drátěné na nošení sklenic, velké
množství pivních a viných láhví, láhve na
okurky, sudy 1/2 hl. na okurky zvlášť dělané,
sudy po víně, sudy po zelt, lampy různých
druhů, zrcadla, obrazy, skleničky na víno,
na vodu, stříkací st. sklenice kávové a
čajové, nádobí porcelánové: talíře, mísy,
šálky kávové, šálky na moka atd., sirníky,
slánky. Vše se nachází v dobrém stavu.
Dále vyprodám veškeru zásobu svých viných
skleptů: vína láhvová původn. plnění, mnoho
druhů: vína rýnská, Bordeaux, Vohlavská,
Mělnická a j. za velmi levnou cenu, vína
sudová výtěčná, zaručené jakosti za cenu
velice mírnou mám na skladě, pravý fran-
couzský cognac, Malaga, Madeira, Sherry,
řecká vína

nabízí

Adolf Bařtipán,
hotelier v Adalbertinu
v Hradci Králové.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kasatelny,
spovědnice, křesla, konsoly, svícny, lustry, pul-
tisky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Bez nábytků a
různých předmětů hodící se su. uměly.
Původní nákrepy, ceník a rozpočty besplatně a
franko.
Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

213 215 217 219 221 223 225 227 229 231 233 235 237 239 241 243 245 247 249 251 253 255 257 259 261 263 265 267 269 271 273 275 277 279 281 283 285 287 289 291 293 295 297 299 301 303 305 307 309 311 313 315 317 319 321 323 325 327 329 331 333 335 337 339 341 343 345 347 349 351 353 355 357 359 361 363 365 367 369 371 373 375 377 379 381 383 385 387 389 391 393 395 397 399 401 403 405 407 409 411 413 415 417 419 421 423 425 427 429 431 433 435 437 439 441 443 445 447 449 451 453 455 457 459 461 463 465 467 469 471 473 475 477 479 481 483 485 487 489 491 493 495 497 499 501 503 505 507 509 511 513 515 517 519 521 523 525 527 529 531 533 535 537 539 541 543 545 547 549 551 553 555 557 559 561 563 565 567 569 571 573 575 577 579 581 583 585 587 589 591 593 595 597 599 601 603 605 607 609 611 613 615 617 619 621 623 625 627 629 631 633 635 637 639 641 643 645 647 649 651 653 655 657 659 661 663 665 667 669 671 673 675 677 679 681 683 685 687 689 691 693 695 697 699 701 703 705 707 709 711 713 715 717 719 721 723 725 727 729 731 733 735 737 739 741 743 745 747 749 751 753 755 757 759 761 763 765 767 769 771 773 775 777 779 781 783 785 787 789 791 793 795 797 799 801 803 805 807 809 811 813 815 817 819 821 823 825 827 829 831 833 835 837 839 841 843 845 847 849 851 853 855 857 859 861 863 865 867 869 871 873 875 877 879 881 883 885 887 889 891 893 895 897 899 901 903 905 907 909 911 913 915 917 919 921 923 925 927 929 931 933 935 937 939 941 943 945 947 949 951 953 955 957 959 961 963 965 967 969 971 973 975 977 979 981 983 985 987 989 991 993 995 997 999 1001 1003 1005 1007 1009 1011 1013 1015 1017 1019 1021 1023 1025 1027 1029 1031 1033 1035 1037 1039 1041 1043 1045 1047 1049 1051 1053 1055 1057 1059 1061 1063 1065 1067 1069 1071 1073 1075 1077 1079 1081 1083 1085 1087 1089 1091 1093 1095 1097 1099 1101 1103 1105 1107 1109 1111 1113 1115 1117 1119 1121 1123 1125 1127 1129 1131 1133 1135 1137 1139 1141 1143 1145 1147 1149 1151 1153 1155 1157 1159 1161 1163 1165 1167 1169 1171 1173 1175 1177 1179 1181 1183 1185 1187 1189 1191 1193 1195 1197 1199 1201 1203 1205 1207 1209 1211 1213 1215 1217 1219 1221 1223 1225 1227 1229 1231 1233 1235 1237 1239 1241 1243 1245 1247 1249 1251 1253 1255 1257 1259 1261 1263 1265 1267 1269 1271 1273 1275 1277 1279 1281 1283 1285 1287 1289 1291 1293 1295 1297 1299 1301 1303 1305 1307 1309 1311 1313 1315 1317 1319 1321 1323 1325 1327 1329 1331 1333 1335 1337 1339 1341 1343 1345 1347 1349 1351 1353 1355 1357 1359 1361 1363 1365 1367 1369 1371 1373 1375 1377 1379 1381 1383 1385 1387 1389 1391 1393 1395 1397 1399 1401 1403 1405 1407 1409 1411 1413 1415 1417 1419 1421 1423 1425 1427 1429 1431 1433 1435 1437 1439 1441 1443 1445 1447 1449 1451 1453 1455 1457 1459 1461 1463 1465 1467 1469 1471 1473 1475 1477 1479 1481 1483 1485 1487 1489 1491 1493 1495 1497 1499 1501 1503 1505 1507 1509 1511 1513 1515 1517 1519 1521 1523 1525 1527 1529 1531 1533 1535 1537 1539 1541 1543 1545 1547 1549 1551 1553 1555 1557 1559 1561 1563 1565 1567 1569 1571 1573 1575 1577 1579 1581 1583 1585 1587 1589 1591 1593 1595 1597 1599 1601 1603 1605 1607 1609 1611 1613 1615 1617 1619 1621 1623 1625 1627 1629 1631 1633 1635 1637 1639 1641 1643 1645 1647 1649 1651 1653 1655 1657 1659 1661 1663 1665 1667 1669 1671 1673 1675 1677 1679 1681 1683 1685 1687 1689 1691 1693 1695 1697 1699 1701 1703 1705 1707 1709 1711 1713 1715 1717 1719 1721 1723 1725 1727 1729 1731 1733 1735 1737 1739 1741 1743 1745 1747 1749 1751 1753 1755 1757 1759 1761 1763 1765 1767 1769 1771 1773 1775 1777 1779 1781 1783 1785 1787 1789 1791 1793 1795 1797 1799 1801 1803 1805 1807 1809 1811 1813 1815 1817 1819 1821 1823 1825 1827 1829 1831 1833 1835 1837 1839 1841 1843 1845 1847 1849 1851 1853 1855 1857 1859 1861 1863 1865 1867 1869 1871 1873 1875 1877 1879 1881 1883 1885 1887 1889 1891 1893 1895 1897 1899 1901 1903 1905 1907 1909 1911 1913 1915 1917 1919 1921 1923 1925 1927 1929 1931 1933 1935 1937 1939 1941 1943 1945 1947 1949 1951 1953 1955 1957 1959 1961 1963 1965 1967 1969 1971 1973 1975 1977 1979 1981 1983 1985 1987 1989 1991 1993 1995 1997 1999 2001 2003 2005 2007 2009 2011 2013 2015 2017 2019 2021 2023 2025 2027 2029 2031 2033 2035 2037 2039 2041 2043 2045 2047 2049 2051 2053 2055 2057 2059 2061 2063 2065 2067 2069 2071 2073 2075 2077 2079 2081 2083 2085 2087 2089 2091 2093 2095 2097 2099 2101 2103 2105 2107 2109 2111 2113 2115 2117 2119 2121 2123 2125 2127 2129 2131 2133 2135 2137 2139 2141 2143 2145 2147 2149 2151 2153 2155 2157 2159 2161 2163 2165 2167 2169 2171 2173 2175 2177 2179 2181 2183 2185 2187 2189 2191 2193 2195 2197 2199 2201 2203 2205 2207 2209 2211 2213 2215 2217 2219 2221 2223 2225 2227 2229 2231 2233 2235 2237 2239 2241 2243 2245 2247 2249 2251 2253 2255 2257 2259 2261 2263 2265 2267 2269 2271 2273 2275 2277 2279 2281 2283 2285 2287 2289 2291 2293 2295 2297 2299 2301 2303 2305 2307 2309 2311 2313 2315 2317 2319 2321 2323 2325 2327 2329 2331 2333 2335 2337 2339 2341 2343 2345 2347 2349 2351 2353 2355 2357 2359 2361 2363 2365 2367 2369 2371 2373 2375 2377 2379 2381 2383 2385 2387 2389 2391 2393 2395 2397 2399 2401 2403 2405 2407 2409 2411 2413 2415 2417 2419 2421 2423 2425 2427 2429 2431 2433 2435 2437 2439 2441 2443 2445 2447 2449 2451 2453 2455 2457 2459 2461 2463 2465 2467 2469 2471 2473 2475 2477 2479 2481 2483 2485 2487 2489 2491 2493 2495 2497 2499 2501 2503 2505 2507 2509 2511 2513 2515 2517 2519 2521 2523 2525 2527 2529 2531 2533 2535 2537 2539 2541 2543 2545 2547 2549 2551 2553 2555 2557 2559 2561 2563 2565 2567 2569 2571 2573 2575 2577 2579 2581 2583 2585 2587 2589 2591 2593 2595 2597 2599 2601 2603 2605 2607 2609 2611 2613 2615 2617 2619 2621 2623 2625 2627 2629 2631 2633 2635 2637 2639 2641 2643 2645 2647 2649 2651 2653 2655 2657 2659 2661 2663 2665 2667 2669 2671 2673 2675 2677 2679 2681 2683 2685 2687 2689 2691 2693 2695 2697 2699 2701 2703 2705 2707 2709 2711 2713 2715 2717 2719 2721 2723 2725 2727 2729 2731 2733 2735 2737 2739 2741 2743 2745 2747 2749 2751 2753 2755 2757 2759 2761 2763 2765 2767 2769 2771 2773 2775 2777 2779 2781 2783 2785 2787 2789 2791 2793 2795 2797 2799 2801 2803 2805 2807 2809 2811 2813 2815 2817 2819 2821 2823 2825 2827 2829 2831 2833 2835 2837 2839 2841 2843 2845 2847 2849 2851 2853 2855 2857 2859 2861 2863 2865 2867 2869 2871 2873 2875 2877 2879 2881 2883 2885 2887 2889 2891 2893 2895 2897 2899 2901 2903 2905 2907 2909 2911 2913 2915 2917 2919 2921 2923 2925 2927 2929 2931 2933 2935 2937 2939 2941 2943 2945 2947 2949 2951 2953 2955 2957 2959 2961 2963 2965 2967 2969 2971 2973 2975 2977 2979 2981 2983 2985 2987 2989 2991 2993 2995 2997 2999 3001 3003 3005 3007 3009 3011 3013 3015 3017 3019 3021 3023 3025 3027 3029 3031 3033 3035 3037 3039 3041 3043 3045 3047 3049 3051 3053 3055 3057 3059 3061 3063 3065 3067 3069 3071 3073 3075 3077 3079 3081 3083 3085 3087 3089 3091 3093 3095 3097 3099 3101 3103 3105 3107 3109 3111 3113 3115 3117 3119 3121 3123 3125 3127 3129 3131 3133 3135 3137 3139 3141 3143 3145 3147 3149 3151 3153 3155 3157 3159 3161 3163 3165 3167 3169 3171 3173 3175 3177 3179 3181 3183 3185 3187 3189 3191 3193 3195 3197 3199 3201 3203 3205 3207 3209 3211 3213 3215 3217 3219 3221 3223 3225 3227 3229 3231 3233 3235 3237 3239 3241 3243 3245 3247 3249 3251 3253 3255 3257 3259 3261 3263 3265 3267 3269 3271 3273 3275 3277 3279 3281 3283 3285 3287 3289 3291 3293 3295 3297 3299 3301 3303 3305 3307 3309 3311 3313 3315 3317 3319 3321 3323 3325 3327 3329 3331 3333 3335 3337 3339 3341 3343 3345 3347 3349 3351 3353 3355 3357 3359 3361 3363 3365 3367 3369 3371 3373 3375 3377 3379 3381 3383 3385 3387 3389 3391 3393 3395 3397 3399 3401 3403 3405 3407 3409 3411 3413 3415 3417 3419 3421 3423 3425 3427 3429 3431 3433 3435 3437 3439 3441 3443 3445 3447 3449 3451 3453 3455 3457 3459 3461 3463 3465 3467 3469 3471 3473 3475 3477 3479 3481 3483 3485 3487 3489 3491 3493 3495 3497 3499 3501 3503 3505 3507 3509 3511 3513 3515 3517 3519 3521 3523 3525 3527 3529 3531 3533 3535 3537 3539 3541 3543 3545 3547 3549 3551 3553 3555 3557 3559 3561 3563 3565 3567 3569 3571 3573 3575 3577 3579 3581 3583 3585 3587 3589 3591 3593 3595 3597 3599 3601 3603 3605 3607 3609 3611 3613 3615 3617 3619 3621 3623 3625 3627 3629 3631 3633 3635 3637 3639 3641 3643 3645 3647 3649 3651 3653 3655 3657 3659 3661 3663 3665 3667 3669 3671 3673 3675 3677 3679 3681 3683 3685 3687 3689 3691 3693 3695 3697 3699 3701 3703 3705 3707 3709 3711 3713 3715 3717 3719 3721 3723 3725 3727 3729 3731 3733 3735 3737 3739 3741 3743 3745 3747 3749 3751 3753 3755 3757 3759 3761 3763 3765 3767 3769 3771 3773 3775 3777 3779 3781 3783 3785 3787 3789 3791 3793 3795 3797 3799 3801 3803 3805 3807 3809 3811 3813 3815 3817 3819 3821 3823 3825 3827 3829 3831 3833 3835 3837 3839 3841 3843 3845 3847 3849 3851 3853 3855 3857 3859 3861 3863 3865 3867 3869 3871 3873 3875 3877 3879 3881 3883 3885 3887 3889 3891 3893 3895 3897 3899 3901 3903 3905 3907 3909 3911 3913 3915 3917 3919 3921 3923 3925 3927 3929 3931 3933 3935 3937 3939 3941 3943 3945 3947 3949 3951 3953 3955 3957 3959 3961 3963 3965 3967 3969 3971 3973 3975 3977 3979 3981 3983 3985 3987 3989 3991 3993 3995 3997 3999 4001 4003 4005 4007 4009 4011 4013 4015 4017 4019 4021 4023 4025 4027 4029 4031 4033 4035 4037 4039 4041 4043 4045 4047 4049 4051 4053 4055 4057 4059 4061 4063 4065 4067 4069 4071 4073 4075 4077 4079 4081 4083 4085 4087 4089 4091 4093 4095 4097 4099 4101 4103 4105 4107 4109 4111 4113 4115 4117 4119 4121 4123 4125 4127 4129 4131 4133 4135 4137 4139 4141 4143 4145 4147 4149 4151 4153 4155 4157 4159 4161 4163 4165 4167 4169 4171 4173 4175 4177 4179 4181 4183 4185 4187 4189 4191 4193 4195 4197 4199 4201 4203 4205 4207 4209 4211 4213 4215 4217 4219 4221 4223 4225 4227 4229 4231 4233 4235 4237 4239 4241 4243 4245 4247 4249 4251 4253 4255 4257 4259 4261 4263 4265 4267 4269 4271 4273 4275 4277 4279 4281 4283 4285 4287 4289 4291 4293 4295 4297 4299 4301 4303 4305 4307 4309 4311 4313 4315 4317 4319 4321 4323 4325 4327 4329 4331 4333 4335 4337 4339 4341 4343 4345 4347 4349 4351 4353 4355 4357 4359 4361 4363 4365 4367 4369 4371 4373 4375 4377 4379 4381 4383 4385 4387 4389 4391 4393 4395 4397 4399 4401 4403 4405 4407 4409 4411 4413 4415 4417 4419 4421 4423 4425 4427 4429 4431 4433 4435 4437 4439 4441 4443 4445 4447 4449 4451 4453 4455 4457 4459 4461 4463 4465 4467 4469 4471 4473 4475 4477 4479 4481 4483 4485 4487 4489 4491 4493 4495 4497 4499 4501 4503 4505 4507 4509 4511 4513 4515 4517 4519 4521 4523 4525 4527 4529 4531 4533 4535 4537 4539 4541 4543 4545 4547 4549 4551 4553 4555 4557 4559 4561 4563 4565 4567 4569 4571 4573 4575 4577 4579 4581 4583 4585 4587 4589 4591 4593 4595 4597 4599 4601 4603 4605 4607 4609 4611 4613 4615 4617 4619 4621 4623 4625 4627 4629 4631 4633 4635 4637 4639 4641 4643 4645 4647 4649 4651 4653 4655 4657 4659 4661 4663 4665 4667 4669 4671 4673 4675 4677 4679 4681 4683 4685 4687 4689 4691 4693 4695 4697 4699 4701 4703 4705 4707 4709 4711 4713 4715 4717 4719 4721 4723 4725 4727 4729 4731 4733 4735 47

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. května 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Důležité upozornění k užším volbám.

Poněvadž strana sociálně-demokratická jest stranou protináboženskou, protistátoprávní a stojí na stanovisku úsilného třídního boje, vyzýváme všechny své stoupence, aby do jednoho současně se užších voleb a odevzdali hlasy své kandidátům agrárním, kdekolí se títo nacházejí v užší volbě se socialisty.

Dále důrazně vybízíme své stoupence, aby zahájili okamžitě co nejúčinnější akci ve prospěch našich katolických kandidátů, kdekolí títo jsou v užších volbách.

Katolický volební výbor.

Náš volební boj.

(3) Konečně po dlouhém čase vystoupili jsme poprvé v značném počtu volebních okresů samostatně. Volné organizace naší strany provedeny dosud jen s částí, a jak velkou sílu již nyní katolictvo osvědčilo! A chuť k samostatnému vystoupení v boji volebním jevila se všude. Vždyť od jiných stran ať již krajně protikatolických nebo těch vlídnějších zakusili jsme kopanců až příliš mnoho. Mladé organizace chtěly měřiti svoji sílu za každou cenu. Z toho ovšem veliké překvapení. Zvláště ti, kteří nás mrskali poměrně nejméně, domlouvali: „Vždyť zbytečně tříštíte národní síly. My vám přece neubližujeme jako na př. Masarykovci. Co chcete? Nač tolik mluhati náboženství do politiky? Vždyť ostatně my — ano my jsme přece taky-katolíky. Zbytečně národní a naši státoprávní myšlenky škodíte novým tříštěním sil. Jděte s ostatním národem svorně.“

My se tážeme: Uznáváte tedy, pánové, přece jen konečně, že také my katolíci k národu náležíme? Nevycházíme z údivu. Za všechny obrovské práce, jež jsme konali a posud konáme ve prospěch vlasti, odměňovali jste se nám potupou. Před židem, který v české krajině k vůli křesťu hlásil se k barvě národní, hned jste obnažovali hlavy své. A co jste činili nám, kteří jsme vašimi pokrevenci? Mohli byste věděti, že dobročinné ústavy v Čechách jsou valnou většinou založeny od kněží nebo jiných nepřímých katolíků, že při zakládání českých besed měli lev podíl katolíci kněží, že na podporu chudého českého studentstva založili kněží nadační víc než všechny ostatní stavy dobročinné, že úsilnou prací duchovenstva našeho vzrůstal fond Ústřední Matice Školské; mohli byste věděti, že právě péči katolického panovníka a kněží českých založena staroslovanská universita pražská, že v době probuzenské zvláště kněz bez všech zistných úmyslů národnostní uvědomění podporoval, že duchovenstvo zkusilo v polovici minulého století plno pronásledování pro svoji vlasteneckou práci, atd. Sotva mnohý uváží, co zkusí český kněz ve smíšeném území pro svoji národní práci. A přece jste volali svorně: „Horší černá internacionála než ta červená. „Klerikálové“ jsou nejhorším nebezpečenstvím pro náš národ.“ Volalo se: „Nic dobrého kněžstvo pro český národ nevykonalo.“ A vy jste neměli žádné odvahy ani proti této bezectné lži vystoupiti. Vy jste nás, pánové, sami vylučovali z národa. A pak jste se divili, že my, kteří jsme byli prohlášeni za psance, vystoupili jsme samostatně. Pak jste obrátili a domlouvali jste, proč že tříštíme národní síly! Víte dobře, jakých neurvalých kopanců dostalo se národnostním snahám od sociálních demokratů, kteří chtěli poroučeti národu jako pašové. Ale k těmhle lidem jste byli neobyčejně vlídní — zvláště v poslední čas, jakkoli víte, že neposlouchají

pokynů Národní rady, nýbrž rozkazů vídeňského žida, který několikrát tak zřetelným způsobem dal na jevo pohrdání naším národem. A kolikrát jste neslychané surovosti, nadávky, násilnictví strany socialistické odsoudili? Měli jste strach před tím, který mnoho křičel. Nyní aspoň jste poznali, že strana naše není jen povolným volebním materiálem. Že Březnovský se odvážil říci pravdu o židech, již se ho mladočeši zřekli. Když se nestoudně lže o českých katolítech, to už jest dovoleno.

Zato jste pomáhali znásilňovati katolickou svobodu při zakládání českého katolického gymnasia; hrubě jste se osopovali na katolické jeptišky za to, že zakládaly vzdělávací dívčí ústav. Zato však nic jste neměli proti tomu, když v české Praze založen německý rabínský ústav! Socialisté mohli svobodně pořádati veliké manifestační průvody a schůze, na nichž jiným Čechům surově spíláno. Když však se ubíral katolický průvod na Hradčany, kroutili jste oči nad tou „opovržlivostí.“ Socialisté průvod hleděli rušiti, mečeli kolem něho, plivali katolíkům do obličeje, počínali si při tom zkrátka jako by byli v Africe. Zdaž jste takové násilnictví rázně a zřetelně odsoudili? Chtěli jsme aspoň tolik, aby s námi se nezačalo jako s psanci, jako s cikány.

Stará Praha, pokud posud trvá, jest významným svědkem dávné kulturní práce katolictva pro národ český. Diví se domácí i cizí, co všechno české katolictvo pro zvelebení hlavního města a naší národnosti vůbec vykonalo. Kde však jsou v Praze pomníky kulturně-vlastenecké práce tamějších židů? Posud každý vidí, kdo hlavně germánství v Praze udržuje. A přece „vlastenecké“ listy chovají se ku germanismu jako k vlastnímu. Orientálům snášenlivěji než k vlastním pokrevencům vyznávajícím náboženství katolické. Pánové, jednou konečně se již říci musilo: „Teď toho máme dost. My, kteří nespravedlivě jsme vykopáváni z národa snad proto, že více ctíme chrámy svých dobrých předků než synagogy, postavíme se v zápas samostatně. Co je dovoleno pokrokovému národu, sociálům, hrabce anarchistů, státoprávníkům, to budiž dovoleno i veliké masce našeho katolictva.“

Šli jsme tudíž do boje samostatně, símé slov našich nacházelo půdu úrodnou až leckde nad očekávání. Leč mohli jsme všude tak pohodlně a plnou parou pracovati jako naši nepřátelé? Některé strany konaly úspěšné předběžné přípravy k volbám již v těch dnech, kdy jsme se v Praze v jednu stranu spojovali. A pak — když volné organizace měly se zakládati, nebylo potřebných peněz ani pro placení jízdného, pro vydání nejnutnějších brožur. Letáků odporučujících kandidaturu našich sice vydáno dosti; leč scházely prostředky na velepřetřebné letáky polemické, ačkoli proti nám tiskli nepřátelé celé spony prohaných letáků, tupících naši organizaci. Bojovali jsme rozptýleně, dosti náhodně; plány se sestavovaly teprve krátce před činem. Jednotného vedení bylo málo, vzájemné podpory také. Málo bylo přiblíženo k ústřednímu vedení v Praze, jež ostatně samo musilo vyčerpávati téměř všechny síly podporou kandidátů nejbližších; a tak ani nebylo možno mnoho z Prahy žádati. Naši kandidáti leckde byli odkázáni téměř sami na sebe, tak že vyčerpávali všechny síly a finančně se zakrvalci. Zajisté jest to oběť veliká.

K vůli sjáštění kandidatur vydávali mladočeši ještě jeden denník, národní sociálové začali tisknouti denník „České slovo“, některé týdeníky stran protikatolických vycházely dvakrát týdně. Stalo se něco podobného u nás? Zkrátka naši kandidáti výhradně se mohli spolehati jen na to, čeho si dobyli na schůzích osobně.

A teď ta vášnivá agitace našich odpůrcův od domu k domu, přemlouvání s nepřímou hrozbou, „domlavy“ pánů továrníků, vyplňování hlasovacích lístků před samou chůzí k volební urně za dozoru předárcův, atd. Pěkná svoboda! Pak se nedivme, že tisíce bázlívců odevzdaly hlasy stranám protikatolickým. A

přes to všechno již nyní samostatně vystoupení našich korunováno výsledky přímo stkvělými. Jsme v počátcích. Co jsme vlastně měli ztratiti? I nejmenší úspěch pro stranu tolik mladou jest velikým ziskem. Kdybychom všude zvítězili rázem, nastala by v řadách našich sladká dřímota, pohodlný pocit bezpečnosti — což by bylo počátkem zkázy. Taková věc nemá dlouhého trvání, které se snadno dobude. Jak často při volbách byli socialisté hromadně odraženi a přece pracovali s dvojnásobným úsilím dále. My jsme nyní aspoň sečetli své hlasy, máme radost z obrovského počtu jejich. Známe své síly, máme pevnou základnu, na níž můžeme bezpečně stavěti dále. A teď patentování vlastenci již vidí, že s námi rozhodně počítati musejí. Mladočeská strana se kdysi domnívala, co všechno dokáže bojem proti katolictvu. Zatím však nás nepřemohla, probudila nás k nové činnosti, ale zato sama po krátkém triumfu se rozpadá.

Vzhůru, katolíci, k práci další! Váš boj imponoval. Po tomto zápase příští boj odmění vaši práci ještě více!

Bratři, vzhůru k práci další!

(3) V uvážení, že podnikli jsme boj bez větších předchozích příprav, a že přece tak veliký počet hlasů katolickým kandidátům odevzdán, musíme s jaroem myslí pokračovati dále.

Získaných hlasů nabyli jsme poctivě bez násilného nucení, bez vyhrůžek; nehledali jsme tyto hlasy jako pokrokovci u židů. Odevzdány nám tudíž skutečně hlasy národní. Jestliže tudíž jiná strana z nedostatku voličů českých za různé služby byla obdařena hlasy židovskými, my ji příliš záviděti nemusíme. Naše síla spočívá a spočívati má v národě samém.

Bratři, poznali jste nyní po velikém zápase, jak strana mladočeská, dříve tolik hrdá, přes všechna blýskavá liberální hesla, přes všechno frázovitě vychvalováno husitů utrpěla nyní velikou porážku, tak že leckde dostali kandidáti katolíci v zápasu proti mocným a vlivným mladočechům hlasů více. To nás musí naplňovati radostí a nadějí v šťastnou budoucnost.

Po ohromení strany mladočeské, dříve vládnoucí, musí vlastenecké kruhy na vzrůstající počet katolických organizací pohlížeti se zcela jiným zájmem, s daleko větší vážností než se dalo posud.

Mohli jsme snad již při prvním rozmachu dobytí si více? Snad se někdo diví, co všechno získala strana sociálně-demokratická. Ale uvažme, že letošní úspěch socialistů jest výsledkem dvacetileté perné, namáhavé práce. Socialisté několikrát utrpěli porážky; ale pak tím usilovněji pracovali, až se nynější výsledek dostavil. Nikdy se neoddávali malomyslnosti.

K situaci, jaká jest nyní, stejně u nás došlo i musilo, jako se stalo již dříve v Německu. Leč letošní triumf socialistické strany jest také vrcholem její moci; v několika letech strana ta poklesne se své výše, jako se stalo v Německu.

Úspěchu socialistického dosaženo krajním, horečným napjetím sil, kdežto dobrá třetina lidí katolicky smýšlejících, kteří nebezpečnou situaci nechápali, k volbě se nedostavila.

Jsme v počátcích, přátelé, a proto budme spokojeni výsledkem dosavadním. Nyní již imponujeme stranám všem. Bude naší povinností plno liknavých k větší činnosti povzbuzovati a pak dokážeme ještě větší sílu než dosud.

Čest katolictvu uhájena. Dokázáno jasně, že zde jsme a to u velikém počtu. Nyní jiné strany státoprávní vidí, jak vážné s námi se počítati musí. Proto vzhůru k práci další jarým pochodem! Odměna kyne jen bdícím, jen pracujícím. Vzhůru k nové práci za ideály náboženské a národní!

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Casové Úvahy**

Dopis z Prahy.

Praha majitelkou elektrické dráhy „Praha-Libeň-Vysočany“. Poslední schůze sboru obecních starších král. hlav. města Prahy stala se jednou zase památnou ukvapeným usnesením. Šlo o návrh na zakoupení elektrické dráhy „Praha-Libeň-Vysočany“, kterou společnost, jež dráhy jest majitelkou, nabízela obci pražské za 2.200.000 korun. Marně několik členů sboru, zařazení dráhy, vozy i vše ostatní dopodrobna znajících, varovalo před okamžitou koupí za cenu tak značnou; marně poukazovali k chabrosti vozů, že elektrické podniky nebudou moci s nimi jezdit ani po čtyři měsíce, marně poukazovali konečně i k nezbytnosti, že bude nutno uhradit chatrné kolejnice, strojírnou zcela nově zařídit, a to vše velkým nákladem. Nepomohlo nic, dráha byla zakoupena za obnos předem uvedený, ač odhad trati i celého zařízení byl náramně podivný. Znalci odhadli, že na příklad vůz trati, který jezdí již po deset let, za kteroužto dobu zajisté se více nežli prostředně upotřeboval, má cenu 29.000 korun. — Nejnovější vozy pražské elektrické dráhy, které jsou moderně vypraveny a vedle nichž vozy dráhy libeňské nelze vůbec ani postaviti, stály jednotlivě 19.000 korun! Případ tento zajisté stačí, aby poplatníci pražští poznali, nač se opětně mohou těšiti.

Sbor obecních starších s umíněností podivuhodnou přešel přes návrhy, aby bylo vyšetřeno, jaké budou důsledky z koupe této dráhy pro obec Karlín a Vysočany, a jak jest s koncesí z Vysočan do Hloubětína; aby bylo dále vyšetřeno, kolik asi bude vyžadovati znovuzřízení dráhy, nová její vozovka, nové adaptace, nutné upatření nových vozů a nezbytné položení druhé koleje od remisy karlínské na Palmovku. Z obecních starších nikdo si ani nepovšiml, že bude potřeba, jak znatel věci ve schůzi sboru uváděl, nejméně 18 nových vozů. Počítáme-li náklad na dvoukolejnou trať 220.000 korun, na zhuštění výhybek 48.000 K, 18 nových vozů 360.000 korun, dopravu 21 starších vozů 84.000 korun, činí tento obnos celkem 712.000 korun, nepočítaje v to náklad asi 250.000 korun na zřízení remisy, podružné stanice pro pohon nákladem asi 200.000 korun a různé, tak že by celkový nutný výdaj na zdokonalení této elektrické dráhy činil na 1.162.000 korun. Tento ohromný obnos bude Praha nucena zaplatiti, aby elektrická dráha „Praha-Libeň-Vysočany“ mohla vůbec sloužiti lidské potřebě.

A přece mohlo spojení Prahy s Libní a Vysočany docíleno býti způsobem daleko vhodnějším, praktičtějším a lacinějším, kdyby se bylo pomýšlelo na automobily. Těmito bylo by se docílilo dopravy pohodlné a rychlé, bez nynějšího dlouhého čekání na stanicích, nesmírně obtížného zejména za zimy a deště. Jest ostatně všeobecným přesvědčením, že by obec pražská byla daleko lépe pochodila, kdyby byla postarala se o postavení dráhy náhradní, která by nikdy nebyla vyžadovala nákladů tak ohromných.

Nezbytným důsledkem této koupě jest nutné uzavření nové výpůjčky obcí pražskou v obnosu 1.700.000 korun. Tak hromadí se dluh na dluhu a vzrůstá pražskému poplatníctvu nebezpečí nového stoupání obecních přírůstků takřka do nekonečna.

Zdá se, že názor o spořivosti se staroměstské radnice se docela již vystěhoval!

Poražení mladočestů v Praze. Nelze vyličiti rozčilení, které zachvátilo politické kruhy mladočestské po zjištění skutečnosti, že z kandidátů mladočestských v Praze a okolí o důvěru voličů se ucházejících neprošel ani jediný. Okolnost tato tím smutněji dopadla na hlavy mladočestských vůdců v Praze, že ovládali veliký materiál volební, jakým jest nejen množství úřednictva obecního, nýbrž i veškerí lidé na radnici staroměstské jakkoliv odvislí. *Ohromná porážka mladočestů v Praze* jest jenom nezbytným důsledkem neprozíravosti, ať nedíme přímo lehkomyšlnosti, s jakou mladočestští předáci svoji úlohu ve „vedoucí straně“ v národě chápali. Opakem úpadku mladočestství v Praze jest ohromný přímý úrvek hlásí strany katolicko-národní. Proti této byli a našli se ve svornosti přímo až dojemně příslušníci stran veškerých! Mladočestí, radikálové, pokrokové, sociální demokraté i národní socialisté, všichni shodli se v osočování, podezřívání a všemožném očerňování strany katolicko-lidové a její kandidátů. Nebylo to všechno však nic platno, přivržená strana této přibýlo na všech stranách! Je to bezvratným důkazem, že český lid, který po věky lnul a lne k víře po předcích získané, jest již dokonale syt všech štvání a různého toho řešení „otázky manželského stavu“ v hospodách i v volebních schůzích — a proto s důvěrou počíná plniti řady strany, která nemá za cíl své činnosti obohacování jednotlivců a štvání proti jinému přesvědčení.

Ta skutečnost, že z mladočestských kandidátů neprošel v Praze ani jediný, jest velice

smutným toho dokladem, na jak vratkých nohou spočívá v Praze mladočestství. Teprve toto musilo získati Praze tu nesmrtelnou ostudu, že jeho příslušníci jako kandidáti *žádní* ucházeli se prosebnými dopisy o hlasy židů a Němců v Praze sídlících. A to děje se v době, kdy na stolici primátorském sedí zeď samého dra. Julia Grégra, jednoho ze zakladatelů mladočestství.

Za mladočestského ovládnutí radnice staroměstské řádily v Praze, nanejvýš na radnici, velice mnohé nectnosti. . . . Protekcionářství na všech stranách, neustálé zvyšování obecních dluhů, zapomínání českého rázu Prahy a nadbílání židovsko-německým živlům — šlendrián, který nejvýznačnější pronikl při vydání volebních seznamů — to vše bude temnou stopou mladočestství, které pro kulturní povznesení širokých vrstev vykonalo tak málo! Mladočestství zůstane v paměti pouze chamtivostí svých vůdců, kteří hleděli si povždy jenom svého prospěchu — a proto, když lid je prohlédl, odvrací se od nich. Nevýtrhli tonoucí loď mladočestství „státníci“ jako dr. Černošský a dr. Rašín, kteří se štábem špihačů přišli mladočestskou stranu „obrozovati.“ Neobrodili ji však na dlouho, a jsme přesvědčeni, že mnozí z těch — kdož nadšeně se přihlásili ku práci (111) v mladočestských řadách a podepsali únorové provolání, dnes by rádi byli, kdyby toho nebyli učinili.

Pro stranu staročestskou, tak velice kaceřovanou, pronásledovanou a mladočestchy zavržovanou — v kritických dobách však povždy k uzavírání kompromisů náramně dobrou! — jest potěšitelným faktem, že prošel její kandidát, zasloužilý bývalý pražský starosta p. dr. Vladimír Srb, jediný ze všech kandidátů v Praze. Nelze při tom zamlčet, že byly proti němu intriky nejružnější, že by jisté kruhy byly rády viděly, aby se dostal aspoň do volby užší. — Vítězství toto jest zřejmým dokladem, že strana staročestská, která má nadbytek schopných sil politických, byla by dobře udělala, kdyby byla šla ve volební zápas sama. Její kandidáti, dr. L. Jerábek a J. Matuš, jímž mladočestští předáci „postoupili“ mandáty předem za ztracené považované, dokázali zřejmě, že hodnosti poslanecké zasloužili by mnohem spíše, nežli někteří „přední“ mladočestští politikové.

Strana katolicko-národní učiní z těchto voleb zajisté dalekosáhlé důsledky.

Obrana.

(8) *Březnovský.* Komu slouží „Čas“, to patrně mimo jiné i se stálého napadání Březnovského. Pozdívostělý „Čas“ nemůže tomuto muži zapomenouti, že týž nebal se říci o židech pravdu. A přece „vlastenecký Čas“ na vlastní oči vidí, kdo v Praze nadržuje hlavně germaniaci, ať židé pražští výhradně z peněz českých bohatnou. „Čas“ dobře ví, kdo pomohl Němcům Richtrovi v slovanské Praze tolik, že tento pán ocitl se v užší volbě. Machar o vlastních pokrevencích napsal, že mají býti postaveni mimo zákon jako zvěř a že jest povinností jiných do nich kopnouti. Tohle už bylo v pořádku. Březnovský však za slova daleko mírnější proti germanisujícímu Orientálci jest napadán jako veliký bříšník. Pak prý Masarykovská strana s naším národem cítí! Na však přijde doba, kdy se bude účtovatí nestranně jako ve Vídni. A strany vzkutku národní řeknou odhodlaně, že přece jen spíš náleží k národu katolík navštěvující český chrám svých otců než žid, zakládající v Praze německou rabínskou školu.

Politický přehled.

Volby 14. t. m. způsobily věru velké překvapení. Dosavadní vládnoucí strana mladočestská pohorěla nejvíce, sociální demokraté aspoň v zemích českých pokročili značně v před nad stranami dosud vládnoucími. Z toho ovšem mezi stoupenci soc. demokracie velká radost, mezi ostatními stranami trpké zklamání. Soc. demokracie ovšem jásá, ale záleží na tom, jak si věsti bude v parlamentu. Sotva že se nová říšská rada hlásí k životu, přeskakují již pověsti, že trvání její nebude dlouhé, a že má býti nahrazena parlamentem ze střízlivějších voleb všešlým. Volby tyto nejlépe osvětlily poměry, v jakých se nalézají katolíci čeští vůbec a dělnická třída zvláště, a jsou mocnou pobídkou všech lidí dobré vůle, aby se na organizaci katol. lidu a tím větším úsilím dále pracovalo. — Vrochní zemecký soud v Praze rozhodl, že i v Liberci musí se soudní řízení provésti česky, ježto oba zemecké jazyky při soudech v celých Čechách požívají stejného práva.

Vláda francouzská ve sněmovně poslanecké znovu rozhodně prohlásila, že nedovolí, aby utvořena byla společná syndikátní organizace dělníků a státních zřísenků.

Španělský parlament, v němž konservativci mají většinu, zahájil trůnní řeč krále, který projevil radost nad narozením korunního prince španělského, a poukázal na přátelské styky s Anglií a sv. Otcem.

Car prohlásil, že ruské názory musí býti ruské mládeži vštepovány školou a vědou, a teprve když nabyla fyzické a duševní zralosti, může se účastniti veřejného života a státi se carovi a vlasti ochranou. Prohlášení to jest odpovědí Svazu ruských lidí, jenž žádal cara o dovolení, aby do této organizace vstupovati mohli i žáci středních škol.

Zprávy místní a z kraje.

Příklad katolickému veličím. Np. biskup Dr. Doubrava přerušiv svou vizitační cestu, vrátil se do Hradce Králové, kde vykonal dne 14. května volební povinnost. Cílem tímto dokázal vrození Pastýř, že svědomitě plní povinnosti svého úřadu a poskytl svým diecézánům záslužný vzor v plnění občanských povinností ve veřejném životě. Kdo zná dosah náboženských zásad, nespokojí se s náboženstvím v kostele, nýbrž hledí dle něho zaříditi si i veřejný život.

25leté jubileum kněžství z diecése královéhradecké oslavují letos vldpp.: K. Adam, farář v Moravanech, V. Balcar, farář v Radhošti, Frant. Bakoš, farář v Čes. Skalici, Josef Behera, farář v Řepníkách, Al. Dolek, farář v Liskovicích, Frt. Dvořák, farář v Ostružné, V. Dvořák, farář v Sádce, B. Dvořák, farář ve Vykantovicích, J. Hnátek, farář ve Skoreněch, V. Hyza, farář v Kališti, Al. Kašpar, farář v Bohdanech u Pardubic, Al. Krsek, farář v Babičce, František Křivohlávek, farář v Čes. Heřmanovicích, J. Kucel, farář v Záměti, B. Lebeda O. S. B., profesor v Broumově, J. Pfof, farář ve St. Bydžově, J. Poláček, děkan v Žamberku, Al. Sedláček, duch. správce trestnice v Planí.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 13. května usneseno: Stavba verandy a dřevníku ve dvoře domu čp. 79 p. J. Kubise se povolí dle návrhu stavební komise. — Výkaz pokladni hotovosti ze dne 6. t. m. byl vzat na vědomí. — K návrhu měst. lékaře ustanovit se ošetřovatelka těšce ochravnému poročníka J. Kroupovi. — Panu J. Skutilovi povolí se přenesení portálu z domu čp. 18 na dům čp. 86 a p. J. Sedralovi, obuvníku, umístění výkladní skříně na domě čp. 34. — Přípis politického úřadu, že pl. Jul. Richtrové udělena byla koncesse hostinská pro dům čp. 25, byl vzat na vědomí. — Úroky a renování obce izraelské vyplati se k návrhu sboru professorského J. Vošenskovi, žáku VII. tř. a K. Bohdaneckému, žáku II. tř. c. k. vyšší realky. — Povolí se dle návrhu techn. kanceláře oprava záchodu v domě čp. 78 k žádosti p. Václ. Rejchla. — Ku stížnosti dělníka Bartoše z Farafství nalet se důchodu, by stranám na každou položku přijma za trávu z pevnostních pozemků zaplacenou vydával stvrzenky. — Přípis c. k. okr. hejtmanský dle něhož uprázdnění místa studentského nadání Aleše Protivý byla udělena pp. Rudolfa Hušákov, žáku VII. tř. c. k. vyšší realky, Jos. Němcovi ř. posluchači c. k. vysoké školy technické, a Jos. Kubešovi, žáku IV. tř. c. k. gymnasia v Hradci Králové, byl vzat na vědomí.

Výlesování porotců k zasedání poroty c. k. krajského soudu v Hradci Králové dne 3. června 1907. — St. Siegel, obch. v Dittmarbachu, H. Domke, rol. v Ottendorfu, G. Haase, maj. domu ve Dvoře Král., V. Klust, host. ve Dvoře Král., V. Štiller, řezník ve Dvoře Král., E. Fajk, mlynář v Březuradě, J. Kudrna, rol. v Březě, J. Tušek, rol. v Bukovině, V. Holeček, rol. v Čeravě, J. Bouček, obchod. v Kukaněch, Jos. Němcovi ř. posluchači c. k. vysoké školy technické, a Jos. Kubešovi, žáku IV. tř. c. k. gymnasia v Hradci Králové, byl vzat na vědomí.

Ústřední spolek pro udržování veřejných památek z r. 1866 v Čechách v Hradci Králové koná dne 26. května 1907 o 9. hodině dopolední valnou hromadu v Hradci Králové (v Grand-Hotelu). Na programu jsou zpráva revisorů účtů, volba 2 členů výboru, usnesení o návrhu výboru na střízení trvalého památníku pro zena. J. J. prince Viléma ze Schaumburg Lippe. Při nedostatečné účasti odbyvá se o

10. hodině dopolední bez ohledu na počet účastníků nová valná hromada s tímto programem.

Ze záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) 30. 1. 1907 K 9.249.685-67. Eskont smének: V du roku 1907 eskontováno kusů 1837 v obnosu K 2.359.483-24 oproti 1003 kusům na obnos K 1.090.855-51 v dubnu 1906, tedy více o kusů 834 na K 1.269.627-63. Skladiště: (V dubnu 1907.) Uloženo zboží v ceně K 747.242.—.

Pěvecké jednoty „Libuše“ a „Vlastimil“ v Kuklešech pořádají v pondělí dne 20. května 1907 v sále hotelu „Černý kůň“ na uctění památky Bendlovy pěvecko-hudební akademii. Pořad: 1. Obřady. Smíšený sbor s barytonovým sólem. 2. Přednáška o mistru Bendlovi. Promluví p. P. Václav Gyurkovics, katecheta městanské školy. 3. Růžinková, dímeji! Mužský sbor; oktetto. 4. Cigánské písně čís. 10. a 2. Solové písně s průvodem klavíru. Zpívá sl. Kr. Morfová, u pianu sl. L. Prokopová. 5. Probušení. Mužský sbor. 6. Smetana: Polka. Chopin: Scherzo. Klavír, přednese sl. L. Prokopová. 7. Jaro a žitné pole. Sborový dvojspěv s průvodem pianu. 8. Píjáčká. Mužský sbor. 9. Ty hvězdičky a Máj. Solové písně s průvodem klavíru. Zpívá sl. Morfová, u pianu sl. Prokopová. 10. Růže: Allegro. 1. věta 4. koncertu. Sarasate: Španělský tanec. Klavír, přednese sl. L. Prokopová. 11. Horalova modlitba. Smíšený sbor. Veškeré zpěvy jsou od mistra Bendla. Začátek o 8. hod. večer. Předprodej lístků u jednatele p. Jar. Jebavého, učitele, v místnosti spolkové a u pokladníka pana Petra Rubliča, hodináře, čís. 53.

Z Hořiměvsi. Den 28. dubna t. r. byl dnem slavnostním pro farářskou osadu naší. Zavítali k nám na apoštolské cestě své náš milý vrchní pastýř ThDr. Josef Doubrava. U slavnostní na počátku obce stojící, ozdobené nápisem „Vítejte nám!“, očekávali J. B. M. páni starostové všech příslušných obcí, pan Josef Molčík, c. a k. hosp. správce v zastoupení patronátního komisaře, pan c. a k. hosp. adj. Lad. Tóth, spolek živnostenský s praporem, mládež škol hořiměvské, másojedské, a račické se svými pány učiteli. Za zvčných fanfár sestavil kočár J. B. M. jménem všech příslušných obcí uvítal nejdp. biskupa p. Jos. Řehák, starosta z Hořiměvsi, načef případně promluvil, podala žákyně III. třídy školy hořiměvské Berta Molčíková arcipastýři kytičku ozdobenou stuhami s nápisem: „Svému milému vrchnímu pastýři v nejhlubší oddanosti fara Hořiměvsi!“ Za radostného blaholu zvonů a zvuků hudby chvalně známé kapely p. Stránského ubíral se průvod mezi staveními, povětšinou prapory barev národních ozdobenými k farářské budově. Před touto u brány ozdobené nápisem: „Bůh žehnaj Tvému příchodu!“ a prapory barvy papežské a národní očekávalo duchovenstvo a zástupce c. a k. patronátního úřadu. Na srdečné vítací slova místního faráře dp. Vác. Jelínka odpověděl J. B. M. tak dojemně, že uchvátil hned srdce všech: — Spálím mládeže škol želkovické a žitelovské — jichž většina dívek nedbajíc dosud chladného počasí, v šbora rozomílých družicích k uvítání se dostavila — krácel velepastýř náš, provázen vsdp. ka- novníkem ThDr. Janem Soukupem a dp. Jos. Huránem, bisk. ceremonálem, do fary. Na cestě do chrámu Páně za blaholu zvonů přátelky a srdečné se pozdravil nejdp. biskup s pp. učiteli. Při vstupu do chrámu Páně, jehož všechny oltáře živými květinami ozdobeny byly — velebně rozléhalo se „Ecce sacerdos magnus“ p. ředitelem kůru Kar. Wolfem místně provedené. Po mši sv. a krátké pobožnosti za zemřelých vstoupil arcipastýř na katedru a na otázku: kam jdeš? podal v hluboce jímající řeči odpověď: tělem do hrobu — duší na věčnost. Poté udílel svátost sv. břimování 431 břimovancům, mezi nimiž byli někteří mužové i ženy věkem dospělejší. Po sv. břimování byla zkouška z náboženství a sice dítek škol přespolních v kostele, domácích pak ve škole, kde slova díků před- neel J. B. Milosti žák školy hořiměvské. Jaromír Jakoubek. — Rychle, k neuvěření rychle ubíhala doba pobytu J. B. M. mezi námi. Přiblížila se čtvrtá hodina odpolední. J. B. M. v průvodu přitomeného duchovenstva za blaholu zvonů vstoupil do chrámu Páně, kde byl přítomen křesťanskému cvičení místního kaplana, litanii loreťanské a po- žeňání s N. Sv. O. Poté dp. farář slovy upřim- uými, ze srdce vděčnosti a láskou naplněného dě- koval nejdp. biskupovi, načef J. B. M. po závě- rečné, od srdce k srdcem jdoací promluvě a po přátelském, srdečně opřítovaném rozloučení nás o- pustil. — „Bůh provod Tě na odchodu!“ — hlásal druhý nápis na slavnostní před farou. To z vdě- ných srdcí přejeme J. B. Milosti na apoštolských cestách, a prosíme Boha, aby nám tak milého a láskavého vrchního pastýře Josefa dlouhá a dlouhá léta při zdraví a síle zachováti ráčil!

Z Hořmanic n. L. u Jaroměře. Druhý květen byl naší osadě svátkem velkým. Zavítal k nám toho dne náš vše milovaný vrchní pastýř Josef, biskup Králové-Hradecký, aby udílel zde sváté břimování a nás všechny ve víře svaté upřim- nil. První příslušná osada, obec Prode, kudy z Kuksu Jeho Biskupská Milost měl jeti, byla okrá- šlena prapory, věnoči a krásně upravenou slavo- branou s vhodnými nápisy. Před sedmou hodinou

ranní dostavily se sem hasičské sbory s hudbou pan starosta obce s obecním výborem a četný zástup osadníků. Po milém přivítání jel povoz Jeho Biskupské Milosti za labodných zvuků hudby, za střílení s hmoždíky a za blaholu zvonů do Hořmanic. Těž zde vlály prapory na domech, krásné z chvoji pletené věnce a ozdoby krášlily příbytky a nedaleko kostela byla pěkná slavoobráma posta- vena s vhodnými mnohými nápisy. Zde očekávali příchod vysokého hodnostáře pan patron Gustav, bratr Siveerts Sporok, patronátní komisař p. Adolf Chytra, starostové obcí Hořmanice a Grabschütz, sbory učitelské s dítkami školními a družičkami, ředitel Mendškovy továrny pan Kučera, převor Milosrdných Bratří z Kuksu P. Pompejas Niebauer, duchovenstvo a domácí farář Petr Pavel Polreich a nesčetný dav lidu. Po srdečném uvítání nejdp. biskup děkoval za každé přivítání a ubíral se špa- lřem hasičů a družiček za milé hudby do farního domu a po chvíli do chrámu Páně, aby začal po- sváté obřady. Mnohý pohnut byl, když alyšel, jak Jeho Biskupská Milost přesvědčivě hlásal a věřící do ochrany milostné matky Boží odporučoval Po svatém břimování, jež 201 břimovancům udělil, byla ve škole zkouška ze svatého náboženství. Nejdp. biskup získal si tak veliké lásky, úcty a důvěry, že matky přinášely nedospělé dítky k z- stupci Ježíše Krista a prosily o požehnání. Rychle ubíhaly krásné chvíle Jeho přítomnosti a dlouho na ně vzpomínati budeme. O půlpáté loučili jsme se všickni v kostele před milostným obrazem se svým milovaným vrchním pastýřem. Vroucí dík vzdali mu všickni a prosili ho, by nás vzpomínal a slíbili jsme mu, že vždy věrni zůstaneme té drahé nám víře, že věrně vždy státi budeme ku praporu Krista Ježíše, byt nepřátelé sebe více nás v budoucím životě od pokladu svaté víry od- vrátiti se snažili; slíbili jsme Jeho Bisk. Milosti, že se za něho budeme modliti, aby Bůh všechny Jeho apoštolské kroky v tášském úřadě řídil, by smělé pravdy jím zaseté všude se ujalo, rostlo a hojný užitek přineslo. Pohnutě děkoval nejdp. arcipastýř, žehnal přítomným a opustil naši zbož- nou kullaturu, pro kteroužto tento den nejen dnem radosti, ale i dnem čestným byl, kterýžto daleko široko hlásá: „To jest katolická osada, jež svého biskupa miluje a ctí!“

Rudý prapor v Pardubicích. Nedávno zemřel v Pardubicích jakýsi obuvník. Nikdo si takové vědní události brubě ani nepovšiml leda snad ti, jimž ten obuvník spravoval boty. Ale náš milý nebožtík byl jedním z těch, kteří mermomocí touží se nějakým způsobem proslaviti ať to stojí třeba duši a proto dokud ještě ve zdraví vzdělával se v socialistických listech, vystoupil z církve a zůstal bez vyznání a jak jeho oslavovatelé tvrdí, docela bez Boha i ve smrti. Ve smrtelných úsko- stech nevolal sice: „Kobero, Kobero“ nýbrž: „Bože můj, Bože“, ale to na věci mnoho nemění. To byla zase jednou voda na pardubský socia- listický a pokrokatý mlyn. Socialisté a pokro- káři teď po smrti začali ve svém tisku dělati ne- bohému ševci dryčnickou reklamu. Orgány obou stran přine-ly o smrti nešťastného ševce chvaloteči a senační referáty s prudrathnou tendencí velebili ne ubohého nebožtíka, ale jeho domnělou, zatvr- zelou nevěru. Byl pohřeb. Rudý štáb svolal své poddare, aby přišli vzdáti poslední čest nezapo- menutelnému soudruhovi, ba ne, aby přišli de- monstrovat proti církvi a náboženství. Nad hrobem měl p. redaktor Kobera řeč, kde velebil nevěru a mluvil proti náboženství. Za nynějších proudů vůbec a v Pardubicích zvláště i tato cynická řeč zůstala by celkem nepovšimnuta. Leč vyzývavé chování se socialistů a tak okaté velebení círe nevěry přece dotklo se bolestně některých par- dubských katolíků, kteří vůči takovému nestoud- němu si počínání protestovali u obecního úřadu jako patronu hřbitova a u úřadu děkanského se žádostí, aby tací okázali nevěrci nepohřbívali se na jednom místě s věřícími křesťany. To dopánilo socialisté-demokratický list č. 10 té míry, že začal nadávati a hrubě vytykáti zdejšími kněžím, jako by ten protest stal se jejich návodem, ač ti to ani nevěděli posud, že nějaký nevěrec v Pardubicích umřel, že se jmenoval Starý a měl čistě socia- listický pohřební průvod, který vedl „duchovní“ socialistický redaktor p. Kobera za četné assistance soudruhů. Pan redaktor Kobera vyšel z chudých českých rodičů a dal se najmouti do služeb cizího národa, aby perem a jazykem chránil žoky svých židovských chleboďárů. Užil se se svými druhy ubíjeti křesťanství a tupiti víru, aby pozornost svedeného lidu odvrácena byla od těch, kteří po- mocí peněžních žoků ovládají svět a ustavičným zdražováním a lichvou stěnují životní podmínky hlavně toho lidu, z něhož pan redaktor vyšel a proti jehož krvi nyní tak urputně brojí. Ovšem čí chleba jš, toho píseň zpívej, ale nemá se ta píseň nésti tónem tak prostým a neurvalým.

Ze Slatinam. (Umravněnost sociálních de- mokratů). O prvním květnu sešel se koč p. vrchního správce p. Stelcika s některými socialisty po jich průvodu a domlouval se s nimi, činné ná- mity jejich náhledům. Domlouvali se všichni sluš- ným způsobem tak dlouho, dokud nepřítel k nim jejich „hlava“ Soudek, který počal ihned s na- dávkami, načef jej p. Stelcik odkázal na meze slušnosti. Na to dostal p. vrchní správce psaní

tohoto obsahu: „Podáváme Vám žalobu na Vašeho kočího Stelcika, abyste mu dal dátku. Kdyby sloužil jinde, ani se nevyživil. Takový chlap myslí, aby byl poručíkem a popobáněl, ale vždyť ne- může ani na kozlík vylézt. My se o něj posta- ráme, až bude tím poručíkem, tak si to vyrovná- me. Až přijde J. Jasnost kníže pán, tak si k němu dojdeme a řekneme mu, jakého má pan vrchní kočího. My mu to neodpustíme ani za nic, ten bude pamatovat, co udělal socialistům prvního května; a taky mu to ještě jinak povíme. Socialisti.“ Psali to všichni socialisti? Taková bládná přede- všichni nejsou! Tedy kdo? Z psaní plyne: Jak umějí socialisti dennecovat; pan vrchní necht propustit p. Stelcika a vezme si sociálního de- mokrata; dokud je kočím, necht si zjedná p. Stelcik předseda demokratů, aby jej na kozlík po- vysadil; ať se jde p. Stelcik učit k demokratům, jak se má člověk užívat; J. Jasnost necht se ra- duje, že již není pouhým občanem agrárníkem, nýbrž zase knížetem pánem a necht stánek před- sedovi demokratů poctivou, upracovanou pravici a uctivé ho uvítá, až přijde se stížností; obci slati- nanské můžeme k takovému poměru jenom gra- tulovati; o bezpečnost mezi socialisty znamenitě postaralo, tak že by skoro ani četnická stanice nemusela u nás býti.

Průmyslové muzeum Podkrkonoš- ské v Hořicích pořádá ve své výstavní síni — školní budovy na Habru — výstavku starého vyřívání východočeského a výsledky kursů, pořá- daných průmyslovým muzeem pro východní Čechy v Chrudimi ku povznesení dovednosti vyříváček v tamním kraji vyříváním se živících. Výstava po- dává obraz o dovednosti a vkusu žen českých, o jejich plli a možno návštěvu její všle všemu obe- censtvu i školám doporučiti. Výstavka je každou nedělí a ve svatek volně přístupna, hromadným návštěvám i jindy. Ukončena bude dne 26. května, a na její místo nastoupí „výstava obrazů k výzdo- bě školních místností a bytů“. Výřivky zapůjčilo ochotně průmyslové muzeum v Chrudimi.

Z Červ. Kostelece. Od 5. do 13. dubna t. r. byla zde konána obnova sv. missie, kterou vedli důstojní pánové z řádu kapucinského z Olo- mouce a Brna. Z počátku, poněvadž bylo počasí nepříznivé a cesty špatné, bylo účastenství slabší, v posledních však dnech hojně. Věřící četně na- plňovali chrám Páně, hlavně na večer, aby naslou- chali krásným kázáním. Všechny komunikantů bylo na 2200. Též školní mládež byla u sv. zpovědi a sv. přijímání, a mnohé dítky u prvního sv. příj- mání. Za všechnu obětavost, namáhavou práci a lásku důst. pánům missionářům vzdáváme srdečné: Zaplat P. Bůh!

Z Lomčok. Znamenat se vybarvují soc. demokraté v blízkých Besedích, kteří před ne- dávnm založili si zde svou organizaci. Jsou to po většině nezkušení dělníci, kteří přijímají návo- dy různých štváčů, a mají na místo hájení zájmů stavovských za hlavní účel štvání proti občanstvu ve své obci a zlehčování náboženství vůbec. Před sv. Markem k návrhu svého „důvěrníka“, takto osmnáctiletého mladíka, který je komandován jedním ateistou, poslali učitelskému sboru do Lomčok, kamž Besedice jsou přiklony, připsi, jimž ti, kdož z organizace sociálně-demokratické mají školou povinné dítky, přejí si, aby o procesi na sv. Marka i v prosebných dnech dítky jejich byly ve škole vyučovány. A páni učitelé ochotně splnili přání několika socialistů, sklonili hlavy před jejich až hrůza známým terorem a vyučo- vali — mladé červené občany. Dítky rodičů kato- lických mohly, které chtěly, jiti na procesi, ale bez dozoru učitelů. Jdeme stále v před. Ale ty konce nebudou těšiti, tuším, někdy ani ty, kdož se se socialisty bratříčkují. — Socialisté v Besedích, kteří rozešvali klidnou dosud věsku, budou v blahobytu od této doby tonouti!

Paběrky se vědního heveru (per- spektiva do budoucnosti). Sedím v L. v hostinci, svačím papriku a mám dvojí porci, na vidličku a pro ucho. Chutná mi oboje, ale ta druhá porce více, je z kuchyně střízlivého úsudku. Nejsem sám, tu a tam sedí cizí mi tváře po dvou, po třech a hovoří se o všelichem. Statný, dle hovorů zkušený rolník míní, že je dnes na světě mnoho nevzdělané a vzdělané chátry. Je to bejlí, které všechnu pšenici dusí. Spofádany a úsudkové svě- rátný člověk nebude smět pomalu ani z domova vyjít, aby na něj nedospělí strážcové pokroku jako na spátečníka prstem neukazovali. Dnes je to samý rozumpata a samý socialista. Přčetl si ně- jaký lístek a už poučuje lid o spásnosném po- kroku. Nemá-li ráno šesták na retku, je už v po- ledne socialistou, poněvadž je to dnes módou býti u hodné dryčnické partaje. Máte pravdu, sousede, přiznává je jiný, ale já to těm hochům za své nemám. Mám studenta — znáte moji domácnost — a už to v něm taky hraje, že mne to kolikrát i mrsí, že jsem jej na studie vůbec dal. Ale to už jsou ty pokrokové manýry té nové výchovy na školách: poslouchat je omezování svobody; účta před státem se nehodí do nynější doby, kdy hoch čtrnáctým rokem je tak dospělým a zkušeným, že žádného táty ani mámy ani poručíka nepo- třebuje; náboženství je ohlupování; desatero — i kdo by se na to ještě ohlížel, to by člověk byl pomalu živ; náboženství vůbec patří jen do ko-

stela a do kostela patří jen staré báby. Proto teď chtějí volnou školu, kde místo náboženství se bude vykládat trestní zákon, aby chlapci věděli, co je moc okaté a co se máže, pak všechno že je příroda a konečně se budou dávat rady a pokyny pohlavního života atd. Rozumíte, sousede, když se takové věci pořád a pořád slovem i literou přemílají, co pak chcete pak od té mládeže nevdělané a vzdělané! Dobře, ale kdo je tím vinen? Mám se soused po pravici v hovor. Milí bráš, myslím, že jsme se dlouho „jen“ smáli zbrkloustem radikálních přemrštěnců, a teď nám přerůstají přes hlavu. Tak jest, přitakuje jiný. Mluvili jsme moc dlouho o pauskové porobě a báli jsme se se židy poroby páterské, a zatím — zatím kde se vzala tu se vzala a již ji cítíme tu knutu radikálních vášnivců, kteří nás šlehalí bez milosrdenství v každém ohledu a do náboženství našeho, jehož si vážíme, vandalsky kopou. Ano, ano, ozývá se prvý soused, hejčkali jsme si příliš dlouho hada na vlastních prsou, a ten teď otravuje život náš, a myslím, že brzo odbije právu rozumného člověka na slovo hodina dvanáctá. Jak ty věci vypadají, nejsme daleko od péstání práva a volné lásky. Jak povídám, dnes je to samý radikál a socialista, ale dnes anebo zejtra to bude samý socialista. A víte co, že panstvo od vlády jde socialistům na ruku? Nebylo to vidět při posledních volbách do okresu. Nemoc, pokladny v L? A oť se vsadím, že za nějakou chvíli postaví se na špičce socialistů radikální učitelstvo! A víte, kam to konká? Zachvátí nás francouzský proud zvle a vášně bez pána a bez Boha, a naše děti utonou v babné bezpráví a neřestí, a naši vnuci ve vlastní krvi. — Musil jsem zaplatit a jít, volal mne k pořádku nražený paragr. f tiskový.

Z volebního ruchu.

Výsledek volby v městském okrese volebním č. 24. Seřadujeme města dle příznivého výsledku pro našeho kandidáta se zřetelem na odevzdané hlasy.

	Dollo celkem	Repl	Hamp	Drtiny	Sídma	Choc
Dobruška	592	215	187	113	6	71
Kostelec n. Orli	948	306	330	174	59	79
Trebechovice	667	206	346	91	15	9
Hradec Král.	1146	179	203	299	408	57
Opočno	419	69	82	68	67	133
Mové Město	553	84	84	71	89	225
Týniště	446	66	187	51	71	71
Holice	919	98	565	91	148	17
Rychnov	869	71	234	310	231	28
Vamberk	658	38	382	78	58	104
Skalice	553	30	303	138	64	18
Nechanice	341	19	58	99	168	8
Úhrnem		1874	2910	1599	1365	836

Jest tedy katolický kandidát na 3. místě a předstihl ještě Mladoběcha. Kdyby se bylo posledních 6 měst drželo také tak, jako prvých, bylo by došlo k užší volbě mezi katolickým a socialistickým kandidátem. Trappně působilo také, že nedostavilo se k volbě skoro 1100 voličů, kteří z většiny patří ke katolické straně. Předběhnutí náš hlasovací rozpočet nás mnoho nezklamal, a kandidát náš obdržel ze všech městských skupin největší počet hlasů.

Pokrokaři napírali. Na voličské schůzi „hradeckých živnostníků“ dne 11. května obražoval se Dr. Reyl proti zlomyslné kritice pokrokařů, kteří nemohouce programové jeho řeči nic vadného vytýkati, prohlásili program jeho za vypůjčený od pokrokařů. Ba Dr. Štemberka v Kostece šel tak daleko, že prohlásil, že Dr. Reyl přednášel v Rychnově program strany pokrokové, či lépe řečeno program pokrokových židů. Dr. Reyl dokazoval na hradecké schůzi křesťanský původ svého programu proti tomuto nářknutí. Přítomný však kostelecký pilník Formánek tvrdil, že p. Dr. Štemberka o židovském programu se nezmiňoval. *Dr. Fr. Reyl však trval na svém torzení a dokládal se svými stenografickými poznámkami.* Panu Formánkovi přizvukoval též pokrokový obuvník Malec, ale oba tyto sloupce židovského programu usvědčila z nemístného lokajství průhledného semitismu „Osvěta lidu“ č. 51., kde v referátu o schůzi kostelecké přináší doslovný výrok Dr. Štemberky o židovském programu pokrokové strany. Pokrokoví živnostníci zapírají pravdu, protože zapřeli v sobě již všechno české i lidské city. Ubozí lokajové židovských pánů!

Všech 5 kandidátů na schůzi v Hradci Králové. Návěští tabule svolávaly nice hradecké voličstvo a všechny pp. kandidáty do „živnostenské“ schůze v Klicperově divadle na 11. květen, ale mimo nadání odbýval se v divadle v týž den sjezd pokrokařů ze sousedních měst, z nichž některá ani nepatří do volebního našeho okresu. Běželo kráče o štafáž prof. Drtiny a o hrot píska do kráče veřejnosti. Z venkova sehnání mládenci s rudými karafiáty vytvořili všeobecné „přesvědčení“ a dělali svými botami hluchou náladu pro pokrokovou politiku. Již volba předsednictva vesměs pokrokového (Čermák z Hradce Králové, Formánek z Kostece, Malec z Opočna) ukázala, že jsou již všechny řeči sbytečné, protože shromáždění již předem se vyslovilo pro prof. Drtinu a socialistu Hampu. Pořád řečníků navrhoval Dr. Reyl losem, ale předsednictvo zcela ne-

stranně drželo se abecedního pořádku a to je věc poněkud „náhoda“, že mohl mluvit nejprv Dr. Drtina a po něm hnedle soudruh Hamp. Rovněž při vyměřené 30minutové lhůtě k řečnickému výkladu opožděly se hodinky předsednictvu o celých 15 minut při řečích prvých 2 řečníků. Samá náhoda a svlaština osud druhých 3 kandidátů. Výklad Dr. Drtiny obsahoval stručný přehled živnostenské otázky, ale postrádal naprosto dokladů, kterak programové zásady pokrokové měly výskyty tu vynikající péči o akci živnostenské. Socialista Hamp odvážil se také mluvit o živnostenské otázce, ačkoliv strana jeho buduje celou nynější i příští existenci nad hrotem malých výrobců. Je to zajiště zábavné, když mistr popravě dává odsouzení na popravišti moudrou radu, aby si šetřil zdraví a rovněž neméně zábavnou jest péče sociálního demokrata o femesalutka k smrti odsouzeného. Řeč p. kandidáta Choce prozrazovala dobrého znalce živnostenských poměrů a parlamentární činnosti dosavadní poskytovala záruku, že p. Choc také tomu věří, co povídá. Velmi obtížnou posici měl katolický kandidát jednak ve skrovném počtu svých stoupenců, jednak v unaveném publiku, jemuž již předešlí řečníci vyložili všechno ze živnostenské otázky. V takové situaci volil dr. Reyl jinou cestu k živnostenskému výkladu a hleděl dokázatí dějinnou souvislost mezi nynějšími požadavky českého živnostnictva a mezi pracovním programem strany katolické od prvých dob jejího trvání. Zejména pracovní program katol. strany, přijatý na sjezdu Litomyšlském z r. 1894, dokazuje, že jsme usilovali o zřízení pevné organizace stavu femesalutického. Program náš žádal femesalutní komory, zákaz práce trestnické, průkaz způsobilosti, vyhranění prodej výrobků femesalutních a zákaz práce domácí, přímé vojenské a zemědělské dodávky, starobní, invalidní a nemocenské pojištění atd. Strana naše před 13 lety, tedy dávno před stranou pokrokovou, měla ve svém programu nynější požadavky femesalutické, proto důlnu považovati nás za buditele zdravého ruchu živnostenského; a jestliže dnes ku probuzení vědomí stavovskému blíží se židé, jest obava, že chtějí ovládnouti toto zdravé hospodářské hnutí zrovna tak, jako zmocnili se hnutí dělnického. Pánům lze nahlédnouti do karet; proto ten strach před jejich velikou láskou ku stavu živnostenskému. Židovské praktiky ovšem počkozují křesťanské výroby, proto se vám právem ohradil Dr. Reyl proti nářknutí, vyslovenému Drem Štemberkou, jako by přednášel program pokrokových židů. Řeč p. Dra. Reyla svým stanoviskem i svou formou přispěla ku vzrušení ochablé nálady posluchačstva, ať žádným způsobem nehlédla nadělati z pozvaných pokrokových křesťanských sociálů. Naposledy dle abecedy dostal se k slovu p. rada Sláma. Vším právem poukázal na obtíže a pokročilou dobou časovou vzešlé a na nesnadnost vytvořiti při opakovaných schůzích „živnostenských“ vědy z brusu nový program. Vzdor tomu předseda postřehl ještě druhými řečníky opomenuté některé detaily a rozšířil se o nich. Klidný a věcný přednes skroušeného politika působil velmi dobrým dojmem. Po řečích rozpředla se poněkud ostrá polemika mezi Drem Reylem a pokrokovými řečníky, kteří hleděli ho v očích hradeckého občanstva zlehčiti výtkami nedůslednosti v programových zásadách. Tyto výtky odmítl energicky Dr. Reyl, jakož i Hampova výtku, že appelleje na antisemitskou zášť ulice. P. Hamp se špatného asi svědomí vědecky probíraje, že prý jeho strana nemá „nic“ se židy společného. V debatě vynikl p. účastník Černý, jenž svou břitkou logikou zasazoval těžké rány alianci pokrokové-socialistické. Neohrožené vystoupení p. Černého přivedlo najatou klaku z rovnováhy, takže začala povykovati a dupati. Vypadalo to pomalu jako v cirkus, ale p. Černého to nezmatlo a ve své řeči pokračoval dále. Kandidát Hamp snažil se seasměnití pádné výklady p. Černého poznámkou, že mu ten papírek strčil nějaký páter do kapsy, ale pro tuto poznámku měl nejméně příčin, protože všechny své řeči „drží“ z litografických papírů, které všem socialistickým kandidátům rozdal hlavní štáb z Prahy. Debaty sděstail se též p. Kašák z Chrudimě. Prohlásil se sprvu za Mladoběcha, ale po krátkém úvodě bylo patrné, že je pokrokařem v mladoběchské kůži. Vedeno bylo ještě hojnost různých řečí, ale všechny dohromady měly za účel dokázati pravdu: Nemá strana jako strana, ale pokroková se všech femesalutikům nejdůležitější. Zdaž však hradeckí živnostníci dali se po této schůzi přelakovati na pokrokovou, silně pochybojeme. Škoda té štrapce!

Voličská schůze Dra. Reyla v Kostece n. Orli. Dne 5. května uspořádal Dr. F. Reyl dvě voličské schůze v našem městě. Jednu odpoledne na Skále pro voličstvo předměstské a druhou večer pro městské obyvatele. Při obou schůzích bylo lze posouditi, jak špatně chápe pokroková „intelligence“ osvětový úkol vzdělaného člověka. Ve schůzi „na Skále“ většina posluchačstva nalezla třídám pracujícím, a pokrokaři zastoupeni byli jen malým hloučkem, jenž byl veden professorem realky p. Knítem. Právě proto, že byli pokrokaři v menšině, drželi se v menších slůvnostech, a schůze měla průběh důstojný, ať v debatě se vystihla celá řada řečníků, a ať p. profesor

Knítl polemisoval dosti účinně proti programu katolickému. Zeela jinak vypadala schůze večerní. Do schůze této přitřhl celý zástup soc. demokratů, kteří se vraceli z odpoledního tábora v Částolovicích i se svým řečníkem Adámekem a dostavil se skoro celý profesorský sbor realky kostelecké i s kapelníkem Čermákem. Řečník Adámek jest dressován pro táborové schůze na náměstí, proto jeho řeč v uzavřené místnosti působí komikou vyvolavate před jarmareční boudou. Hrozné se rozčiloval nad brožurou „Z domácnosti sociálních demokratů“, ale nepokusil se o vyvrácení ani jediné socialistické defraudace. Ke konci se mu stal malér, že odporučoval volbu socialisty Švába, ale mylku jeho napravil Dr. Reyl, upozorniv, že kandiduje p. Hamp v městské skupině. K replice se přihlásil p. Dr. Reyl, ale po průtahu povolil mu předsednictví jenom věcnou poznámku, což bylo zrovna takovým násilím, jako na schůzi v Rychnově. Poté ujal se slova Dr. Štemberka, který schválně do schůze z Rychnova přijel. Začal rozmarně děkovati p. Dru. Reylu, že přednesl včera v Rychnově program pokrokových lidí a pokrokových židů. Ale během řeči stala se mu nehoda, že zapomněl na pochvalné toto uznání a jal se některé programové zásady odsuzovati. Tím ovšem odsoudil živnostenský program prof. Drtiny, jenž dle náhledu p. Štemberky má totožný program s Drem Reylem. Mnoho bloudil p. Štemberka ve staré historii české, chtěje mermomocí dokázati, že náš program pochází ze 16. století, prošel klášterní kůlnou a nenalezl při tom ani jediné vinopalny židovské, zabloudil též do kostela pod kazatelnu, zacitoval si brožuru „Sv. tyranství“ a odsoudil kandidaturu katolickou. Řeč p. Dra. Štemberky doprovázeli četnými souhlasnými projevy pokrokoví; zejména prof. Fousek uleboval svému přesvědčení občasnými poznámkami, takže hu přítomní dělníci svým klidem zahanbovali. Ke slovu se přihlásil též kapelník Čermák a prohlásil za politickou nemravnost Drem Reylem citovaný výrok Komenského o kulturním programu strany realistické, kdež na str. 50. požadují realisté od školy, aby většepovala dle Komenského třílémuděckupřesvědčení, že nerodí se sobě samému, nýbrž Bohu a bližnímu.“ Čermák zná dobře, že u realistů mezi slovy a skutky jest naprostý rozpor, a proto prohlásil toto zneužívání slov Komenského za nemravnost. A tak podruhé již v této schůzi došli pokrokaři vlastními svými stoupenci odsouzení svých činů. Dr. Štemberka program jejich prohlásil za program židovský a Čermák prohlásil vykořisťování Komenského za nemravnost. Ovšem oba tyto řečníci chtěli potupiti katolíky, ale pořežali sami sebe. Ke slovu se přihlásil p. redaktor Astr a polemisoval se socialistou Adámekem. Proti jeho výtkám o Drosdovi uvedl mu z Č. Skalice soudruha Poláka, který vybíral na stávkujících, a když asi 300 K vybral, zmizel s nimi. Tato pravda však pálila přítomné soudruhy, a proto spustili brozý rámus, takže nemohl již Dr. Reyl v replice ukázati na nedůslednost Dra. Štemberky a na ubohost projevu Čermákova. Kosteckí pokrokaři vědecky vyčítali katolické straně, že koná schůze důvěrné, ale sami svým neslušným a násilnickým jednáním dokázali, že jim musí býti přístup do vážného shromáždění zamezován. V jediném Kostece nebyla doptána katolickému kandidátovi volnost slova, aby se mohl proti insultům obhájit. Tak rozumějí pokrokaři svobodu!

Dr. Reyl před voliči v Opočně. K výsledku schůze dne 9. t. m. hleděno s velkým napjetím, protože pokrokaři obléhali plakáty řeč prof. Drtiny na stejnou hodinu a v téže místnosti, kde měla se odbyvati schůze katolického kandidáta. Zdálo se, že musí nutně dojiti k bouřlivému konfliktu obou táborů. Když však přijeli ve společném kočáře z nádraží oba kandidáti dr. Reyl i dr. Drtina, bylo již patrné, že k osobním násilnostem nedojde. Celá záhada se vysvětlila tím, že chtěl prof. Drtina promluvit před širším občanstvem, než-li jaké obyčejné pokrokové myšlenka dovedla mu sehnati, a proto použil popularity katolického kandidáta, jenž mívá vždy ohromnou účast posluchačstva. Řeč p. dra. Frant. Reyla přijata byla se značným zájmem, který velice stoupal, když rozpředl se mezi oběma inteligentními zástupci dvou velice protichůdných světů skvělý řečnický zápas. Na obou kandidátech, zejména na jejich hlasivkách, byly zřetelné již značné oběti, které přinesli při propagaci svých ideí za volební kampaně, takže poskytovali oba příklad, kterak nutno přesvědčení své hájiti i za cenu vlastního zdraví. Oba hájili názory své přesvědčivě a při tom přece vyhnutí se všem osobním útokům, takže výhovná stránka této schůze je nepopíratelná. Pozoruhodným je názor prof. Drtiny o náboženské výchově ve škole. Prohlásil v tom ohledu: Jsem pro to, aby děti i ve školní budoucí byly vyučovány od kořín své kontesse v náboženství a přejí si, aby i laikové učitelé na náboženskou výchovu této se účastňovali.“ Strana pokroková ovšem vylučuje náboženství ze školy, ale bývalí realisté náboženskou výchovu ve škole mají ve svém rámcovém programu z r. 1900. Ovšem není jisto, zdaž realistické názory přetvoří zednářské smýšlení pokrokařů o potřebě bezkonfesi školy. Dr. Reyl ve své replice probral požadavek pokrokových směrů o rozluce státu od církve. Se stanoviska historického ukázal, že církve vrostla

i proti vůli římského státu, se stanoviska právního dokázal, že církev i stát jsou společností obě samostatné a vlastního života schopné. Srovnáním života církevního ve Francii a v Americe dokázal, že církev i bez zvláštní ochrany státní může zcela dobře prosperovati. Ponechal dále na to, že katolíci skládá více naděje na slovo Kristovo „Ať já s vámi jsem až do skonání světa“, nežli na protekci vlády. Zajímavá debata prošla v největším klidu a byla by jistě trvala ještě déle nežli 4 hodiny, kdyby oba kandidáty nevolal čas do Dobrušky na večerní schůzi.

Z Dobrušky. V nynějším volebním ruchu rozvinula strana pokrokově-šidovská agitaci pro „drtinismus“ dle vzoru cirkusu „Barnum Bailey.“ „Žádá to“ prý „čest města, aby zvolen byl Drtina“ (snad palestinského?); o okrese 24. prý se bude mluvit po celém Rakousku (snad jako o zemi, kde byly 3 zlaté vlasy děda vševěda?). Plakáty čtvrti, půl a metrové a na nich samé Drtina, volte Drtina. Tolik toho nadrceno o Drtinovi nebylo snad nikdy. Též se objevilo surové znevažování a zalepování plakátů Dr. Reyla dle způsobu chovanců pankrácké trestnice. Vše bylo zase patřičným způsobem napraveno. Sociální demokracie získala znamenitého klakéra p. Karla K., který jako v opojení volal p. Hamplovi „výborně“, kdykoliv mluvil o věcech kulturních. Tento bezdětný, bohatý pán, který za svoje výrobky znamenitý obnos ročně shrábne od věřících katolíků, prodělal již všechny stupně přesvědčení, jež se vyskytly v posledních 30 letech a nyní právě jest dle vzoru boháče dra Adlera příznivcem sociální demokracie. Fangle se pěkně točí, ale ne charakter.

Z Dobrušky. Volby u nás vykonány za neočekávaného účastenství voličů. Ze 136 voličů, kteří voliti mohli, přišlo k volbě 131; rolník p. Hampl, ač churav, vstal z lože a přišel odevzdati svůj hlas. Zahabíl věru netečné své spoluobčany, kteří z různých ohledů zůstali za pecí. Z odevzdaných bylo 128 platných, a obdrželi: Soc. demokrat Jos. Malý z Chrudimě 47 hlasů, nár. socialistu Jos. Netolický 46, kandidát strany katol. lidu MUDr. Ant. Pekař 24, agrárník Hynek Srdínko 9 a pokrokový Ant. Štěpánek 2 hlasy. Tolik hlasů sociálně-demokratických neočekával nikdo, zvláště páni, kteří z opposice proti faráři a „klerikálům“ a ze strachu před červenými vším způsobem ferovali socialisty národní. Voličům strany katol. lidu, kteří poprvé šli pod praporem náboženství a sociální spravedlnosti do boje, všechna čest!

Ze Syrovátky. U nás výsledek voleb nepřekvapil. Vědělo se, že náš polovšemohoucí patron národních socialistů jím přitlačil palec a proto ze 75 hlasů platných dostal p. Netolický 49. Povážení hodná jest menšina 19 hlasů soc. demokrata p. Malého. P. Srdínko sklídil 4 hlasy, p. Štěpánek 1, MUDr. Pekař 2. Že by p. patron červenobílých socialistů svou ochranu jim poskytoval z upřímného přesvědčení, sotva jest jisto, spíše tak dělá, aby nepohodlného klerikála „usadil“. Když se dá, provede některý z jeho chráněnců tomu klerikálovi už nějakou „radost“ a tak ruka ruku myje! Záměrný muž, který chce klidně užívat ovoce své práce, nemůže z přesvědčení podporovat stranu, která na prvního máe má chuť vymašikovat pod standardou „krvavou“, „zanášá símě vzduchu“ a „spívá zpěv revolvy“. (Viz básně v „Našem Právu“ ze dne 3. května t. r.) Ať vzejde símě jím zalévané, bude si pak říkat jako vadorovitý chlapec z hájky: To je dobře, že mne sebe, proč mi táta nekoupil rukavice? Pochybujeme!

Mladoběšská schůze v Ranné. V sobotu 11. května pořádali mladoběšští voličtí schůzi v Ranné pro kandidáta svého p. dra. Malinského, statkáře a továrníka v Ronově. Během schůze se místnost úplně naplnila. Přijeli p. K. Adámek, příselec zems. výboru, kandidát p. dr. Malinský, syn výše uvedeného pan dr. Adámek, advokát z Hlinska, a též se dostavil evang. farář v Ranné p. Šádek. Účastenství bylo tak veliké, poněvadž se čekal boj jmenovaných proti katol. faráři v Ranné P. Elitzerovi. Tento stál samotný proti čtyřem. V boj se pustit musil, poněvadž musil ukázat, že dovede se proti nepříteli postaviti veřejně a ne pouze z úkrytu, jak o něm bylo rozhlašováno. Chceť svým příkladem katolíkům dodat odvahu. Také na této schůzi chtěl si s ním, jak pravil, vyrovnati účet p. přisedleci Adámek. Mluvil p. dr. Malinský, p. farář Šádek, p. přis. Adámek, p. dr. Adámek jim sekundoval rozličnými poznámkami, jimiž se v řeči krášlil ne ku své velké cti. Hlavní obsah řeči p. dra. Malinského i p. přis. Adámka: útoky proti straně katol. lidu, že je nečeská, vedená římskou hierarchií, hájí fráze mezi lid o ohrožení katol. víry bez důvodu, kněžími nemůže se přiznat právo pracovati v politice, poněvadž nejsou s to jednati dle svého přesvědčení, nemají potřebné svobody, jak prý dokázalo rozpustění zemské jednoty katol. duchovenstva. Ony dvě rychburské schůze líčil též, ale jak a to ještě dle zápisů, jenže buď si příběh schůzí těch před více než 9 léty konaných špatně zapam, nebo špatně „četl“. Mnoho pravdivého vynesl a něco přidal nepravdivého. To jest ovšem velmi pohodlné vyrovnání účtů. Mnoho si též pomáhal vtipy a snahou sesměšňovati odpůrce, čímž ovšem naznačil, jak silné jsou důvody jeho vlastní, když p. Adámek takovéto po-

moci musil užívati. Všem řečníkům odpovídal opponent far. Elitzer. Poněvadž mu bylo vytknuto v jedné věci: boj o státní právo, že nemluví k věci, ač p. dr. Malinský též o něm mluvil, poznal z toho a též jiných věcí terrain a obmezil se pak ve svých odpovědích na pouhou obranu, odpovídaje na útoky proti straně katol. lidu a můžeme říci, zvláště přimyslíme-li si ještě řeč jeho ve Hlinsku, proti církvi katol. vůbec. K poslednímu útoku jeho, týkajícímu se školy a vzdělanosti, odpovědět nemohl, ač si přál, poněvadž p. Adámek schůzi, jež trvala jen od 5 hod. odpol. do 7/8 večer, ukončil. Dle potlesku, který se pro p. dra. Malinského rozlehl, zdá se výsledek její pro téhož p. kandidáta velice příznivým, což při poměrech zdejších vysvětlitelno; proto překvapilo, že na Ranné dnes při volbě dostal p. dr. Malinský se 101 hlasů pouze 48, tedy ne ani polovic, kdežto p. Prokop, kandidát katolický 26, a sociální demokrat p. Ackermann 25 hlasů. Napadáťm též je, že p. dr. Malinský oznámil kompromis uzavřený 10. května mezi mladoběšci a agrárníky pro okresy venkovské 63. a 60. (v 63. volit p. dra. Malinského, mladoběšce a v 60. p. Havelku, agrárník.), ale agrární kandidát p. Pleva ještě v neděli ráno v 9 hod. o něm nevěděl.

Ze 45. volebního okresu obdržel náš kandidát MUDr. Pekař imponantní počet hlasů 1663. Soc. demokrat Josef Malý 4526, agrárník Hynek Srdínko 4886, národ. soc. Josef Netolický 1433, pokrokový agrárník J. Štěpánek 323 hlasů. Stojí tedy náš kandidát MUDr. Pekař co do počtu hlasů mezi 5 kandidáty na místě třetím, ač nám bylo plně rozvinutí agitace valně stěženo.

Jest rozhodných katolíků málo? Ve venkovských českých okresech odevzdáno pro kandidáty katolické úhrnem 73 899 hlasů, z nichž připadá 35 656 na diecési královéhradeckou. V městských okresech odevzdáno 4148 hlasů. Z těch obdržel náš Dr. Reyl 1374 hlasů; pozoruhodným znamením doby jest, že Dr. Reyl obdržel hlasů více než protikandidát mladoběšský.

Jméno katolické kandidatury. V 43. volebním okrese jest užší volba mezi naším Dram. Horským (5439 hl.) a agrárníkem Kotlantem (2126 hl.). — V 60. voleb. okrese mezi naším Šabatou (4702 hl.) a socialistou Jiráskem (4029 hl.) — V 61. mezi naším Drem. Myslivcem (5781 hl.) a socialistou Hnatem (3880 hl.) — V 63. mezi naším Prokopem (5765) a socialistou Ackermannem (4904). — V 64. mezi mezi naším Adamovským (3256) a agrárníkem Hyřsem (3116). — V 65. mezi naším Václ. Myslivcem (3553) a socialistou Krňanským (2614). — V 72. mezi naším Balcarem (4099) a agrárníkem Vojtou (3816). — V 74. mezi naším Zárubou (5521) a agrárníkem Donátem (3287). — V 75. mezi naším Šachlem (3254) a socialistou Pešlou (2907). Přátelé, napněte všechny síly, aby všude našiinci prošli! — Jakkoli proti našemu Dru. Šulcovi bylo vášnivě agitováno, přece pro něho odevzdáno 23 1/4 hlasů. Ant. Drapálík obdržel 1684 hl., náš Jan Krejsa v 42. voleb. okrese 3564 hl., v 66. voleb. okrese Josef Dvořák 2582, v 68. Josef Brož 2505, atd. Tak velká čísla již něco znamenají a pobádají mocně k práci další.

Volby v Pardubicích. Co jsme v Obnově předpovídali, stalo se. V Pardubicích a ve všech městech tohoto volebního okresu imponantní většinou zvíťazil sociální demokrat Rautenkranz. Celkem dostal o 1200 hlasů více nežli mladoběšci Hráský. Ač bude tu volba užší, budou museti o statní strany napnouti značné síly, aby zvíťazili. Jest obava zcela oprávněná, že i při užší volbě lehkou může zvíťaziti Rautenkranz. V Pardubicích i jinde pomáhali k v těství sociálním demokratům pokroková i mezi těmi hlavně to byli židé. Soc. demokraté každému svému přívrženci prohlédli před volbou listek, má-li tam skutečně kandidáta jejich strany napsaného a pak jej hnali teprv k volbě. A aby ani cestou nemohla se státi na listku volebním nějaká změna, vyčárali prázdné místo tlustými čarami a každého doprovodili svojí eskortou až k místu volebnímu. Nemá divu, že při takové dresuře dosáhli konečně, po čem dávno toužili. Mladoběšská strana utrpěla v tomto okrese rozhodně ohromnou porážku, a kdyby konečně při užší volbě zvíťazila, bude to vítězství Pyrho. Tak se konečně plní proroctví, že zajdou všechny strany a na jedné straně bude moderní pohanství pod vládou židů a na druhé straně křesťanství.

Různé zprávy.

Strana o šesti hadích koších. „Osvěta“ přinesla na konci roku 1905 řadu článků „o koncích českého realismu“, kdežtě souběžně krátce vše, co tato strana u nás již „vykonala“. Pisatel stati o realismu praví, že si může strana realistů dáti název „strana o šesti hadích koších.“ Sám spisovatel vystavuje přehledně toliko patero koší; psal před listopadem, ale dobře už napřed viděl, že při páté kůži strana Masarykova neudrží a proto ji doporučil název „strana o šesti koších.“ I. kůže: „Osvěta“ píše: „Co by asi učinil burš, kdyby mu bylo s dopuštěním omdleno sestaviti český politický program? Co jiného, než že by především vynořil české státní právo a sněmy š. smel. Naše, a o učinil-li realisté ve svém prvním politickém programu? Vypustili tam české státní právo

a české sněmy.“ — II. kůže: ddo. 1889. Realisté praví o sobě, že byli usnuki od Staroběšů za moc. Jednalo se o připojení realisté k Staroběšům, toť se ví, že k vůli Staroběšům. Zdá se, že Staroběši byli dopáleni údaemou neskrupulosťou realističeských požadavků. Ta hromádka lidí, kteří se sebou neměli ani 50 voličů, nechtěla nic víc, než 4 mandáty do říšské rady a neurčitý počet mandátů na sněm a celou něm. „Politik.“ Prof. Masaryk měl býti vrchním inspektorem celé redakce, dr. Kaizl měl dohlížeti na parlamentní zpravodajství, a Kaizl a Kramář se měli starati o zvelebení hospodářské listu. To byto Staroběšům mnoho. — III. kůže: „Když to nešlo se Staroběšy, šlo se rovnou — k Mladoběšům. Na podzim r. 1899 se rozbilo se Staro, a v prosinci r. 1899 už byla ruka v rukávě s Mladoběšy. „Od jedny k druhé, jak strýček Tahý.“ — U Mladoběšů se stělo: žádaly se jen tři mandáty a šádný inspektorát na „N. L.“, jenom Masaryk chtěl vedení části vědecko-literární! Realisté se přičinili prý výdatně o pád „staro“ a pak se teprve spojili s „mlado“ prý z „morální nutnosti“, jak praví historik realismu. — IV. kůže: Kaizl a Kramář stali se „mlado“ a Masaryk vypadl a začal znova na svou pěst. Zkusila se nová taktika. Samostatná strana, nové jméno „lidová“, protože, jak praví Robur, jich historik: „Lid o nich neví — a lid nezíská.“ Samostatná realističeská strana lidová opřela se o židy a evangelický klerikalismus. Ale selhali „židé, evangelíci a studenti.“ — Kůže V.: Když to selhalo s evangelíky, zkonštruje se to teď s Hajnem, pod novým jménem: „Česká strana pokroková.“ Článek „Osvěta“ vyšel v listopadu, proto nemohl ještě vydělati kůži VI. z Havlíčkova náměstí, která je marokkánského rázu. — (Čech 1906).

Sociální demokraté a národnost. Tentokrát obrázek ze Slezska. „Kladivo“ 27. dubna píše: „Dne 21. a 22. října 1902 projednával se na říšské radě pilný návrh posl. Hrubého a soudr., aby před soudy a úřady ve Slezsku provedena byla ve smyslu čl. 19. a stávajících zákonů jazyková rovnoprávnost — zajisté důležitá i pro dělníky. A jak se zachovaly sociální demokraté? — Přimo hanebně! Eldersch napadal české řečníky, zejména dra Dyka, zuřivěji než upavský Hofmann, tak že dr. Dyk byl opětně ve své řeči přerušován. Taktéž se zachoval proti dru Dykovi sociální demokrat Polák Daszyński. Cingr a Hybeš, sociální demokraté čes. t. l., otevřeli hubu, jen když Elderschovi a Daszyńskému volali „bravo!“ Némota ani tenkrát jich neopustila, když se jednalo o nejdůležitější věc lidu slezského a dělnictva slovanského. Ba ani za řečníky — třeba jen pro formu — zapsati se nedali, jak se vždy činí, když se chce aspoň demonstrovati. Jen poslanec sociálně-demokratický Daszyński promluvil sice jako prořečník, ale jak peridně! Návrh posl. Hrubého prý je nacionalistický. Němci proň hlasovati nemohou, on nemůže dojíti většiny, ale povede prý ještě k horšímu národnímu boji. Až prý bude vybojován třídní boj, bude čas na urovnání poměrů jazykových. Zápas o národnost jest prý malicherný a nebude míti výsledku. Emancipaci národností provedou prý jiné mocnosti (rozuměj: sociální demokracie, až by národy učinila otroky zlaté internacionály). Při tom učinil Daszyński protinávhr na-prosto nepřijatelný, ale spásobný k ubití návrhu posl. Hrubého. Přes tyto sociálně-demokratické úklady měl návrh Hrubého většinou velikou, bohužel na potřebnou dvoutřetinovou většinu scházelo — jen 16 hlasů. Ze těch 16 hlasů nedocílono, o to mají zásluhu též sociální demokraté! A teď před volbami? Aby lid polapili, klamou ho, předstávají, že jsou národovci, že mu vymohou mimo to nebe na světě — též jazykovou rovnoprávností!

O moderních proudech protináboženských píše v š. 9. evangelické „Hlas z Siona“, které ovšem nám katolíkům příliš přátelské nejsou: „Vášim si také vyslovených ateistů a pjeji jim, nalezají-li bez církevní opory duševní klid a sílu ku správné životsprávě. Avšak jenom tehda, jsou-li také oni ensteliivými ku měmu přesvědčení. Neboť nevim skutečně, proč bych měl činit rozdíly mezi papežem, který nutí lidi, aby věřili všemu, co jeho neomylný papeš ku věčné předkládá a vyhlašuje za nezabohu každého, kdo něco z toho nevěří — a mezi těmi socialisty a jinými ateisty, kteří nutí lidi, aby nevěřili v Boha a urážejí jejich náboženské přesvědčení. Vidím i v tom jednu z příčin nedávných volebních neúspěchů sociální demokracie v Německu. Lidé se neovohodili proto od neomylného papeže římského a absolutističeských karabádníků, aby vešli v poslušnost papežů a karabádníků socialistických. — Mluvit o náboženství jako věci překonané, mohou jenom buďto pokrytci, kteří chtějí takovou řeč jenom zakrýt svou nerozhodnost vůči klerikalismu a snad ho tím nepřímou chránit, anebo lidé, kteří soudí podle malého kruhu svých známých a dle povrchních úsudků. — O náboženství budoucnosti se sice mluvívá a píše, nevim však, jestli si při tom kdo něco určitého představuje. Bývá tu obyčejně výmysl nějakého profesora nebo spisovatele, aemoáný pro skutečné poměry. Podívám k tomu i Tolstého, jež měl přece tak veliký vliv i na mě názory náboženské. Víra nebo nevíra nezaleží vůbec na vědeckých důkazech. Ku př. důkazy o jencenosti boží jsou dnes tytéž srovnat jako důkazy ateismu, jak jich nálezla již filosofie řecká před 2000 roky. Pamatuji se, že jsem se sám jako gymnasta ve vyšších třídách asi po dvě nebo tři leta považoval za ateistu a materialistu. Proč, nevim do dneška. Snad dle příkladu jiných spolušáků, kteří mi imponovali svou ovláčeností a svými „skusenosťmi“ a jejich morální slabostí mně byly nezámky. Nyní vím, že má víra, pro případě chcel-li ji někdo tak jmenovati, nevěra je výslednicí různých vlivů kulturních i životních a části uvědomělých, a části mně dosud skrytých. Myslím však také, že nemůže na náš doby počítat na úspěch náboženská akce, která neběže ohled na

Besídka.

Volební provolání duchovního roku 1861.

Pánům voličům na sněm zemský z okresů Náchodského, Novoměstského a Opočenského.

Ve vážné této době, kdež se rozhodovati má o budoucím osudu našem a národa našeho — ano i celé vlasti Rakouské, — kdež se tedy jedná o životní a nejsvětější zájmy naše, — avšak i v té době, kde národ náš nedospěl, jelikož nemohl, a vědomí politickém, — a tudíž občané na mnoze nevědí, o čem tu běží — a neznají muže takové, jimž by důvěrně i bezpečně svěřiti mohli vykonávání práv svých, — a když nad to i jediný hlas neustáleného poslance uškoditi může národu celému: — tuť svatou povinností národovce každého stavěti se v šik — a nabídnouti se národu svému za bojovníka národního; — jak to i obyčej v zemích ústavních.

Nejsem cizincem mezi Vámi, neboť 32 let uprostřed Vás žiju a nejednu trvalou památku vlasteneckou jsem zřídil; celý vikariát Opočenský zná mne aspoň z působení mého úředního v záležitostech duchovních a školních, — znají mne co jednatele svého při Dědictví Pražském i Brněnském, — znají mne od dávna co muže, který groš svůj dělil s vlastí, když se jednalo o zvelebování národnosti naší; — a ptá-li se kdo po smýšlení mém politickém, tuť snadno se rozpomenouti na rok 1848, kdež jsem byl oudem slovanského sjezdu v Praze, — ostatní dopovědi Bohuslavští, uprostřed nichž tenkrát jsem žil, — ať svědčí za mne! — Avšak i okresu Náchodskému nejsem cizí. Ať pomínu nevědecké spracování a vydání: „Památek Náchoda kněze Ludvíka“ — mohou se upamatovati, že téhož roku 1848 v „Národních Novinách“ do okresu jejich mezi jinými za poslance do Prahy byl jsem schválen, — ať již i nepřipomínám čas ten, kdež jsme se zasazovali lidu našemu zjednání průmysl zvýšený zdokonalením prádnictví a tkalcovství.

Avšak časové se mění a lidé v nich. — Jakého tedy hesla se nyní držím? — Pořád starého:

„Dávejte císaři, co jest císařovo a Bohu, co jest Božího“ — s dokladem: „proto vraťte i národům, co národům dáno Bohem samým!“

To jest prapor můj, pod nímž setrval jsem věrně, překonav nejeden krutý boj s libovůlí protinárodní, — pod ním trvám neobroženě, — pod ním chci i umřít co věrný vlasti syn. — Se slavným biskupem Strossmayerem, miláčkem to Jihošlovánů, vyznávám i já, že jsem tělem i duší Slovan; — jsem neodvislý, — po ničem nebažím, — ničeho nepotřebuji, — čest hledám toliko v dobrém svědomí; — poctivého a přímého člověka vážím si i v haleně; — pýcha, lež, obojetnost jsou mi ohavy, jež stíhám, byť se mi v jakémkoli kabátě objevily. — „Ale“ — namítne kdos — „ty jsi kněz — snadno“. Na to odpovídám: Tím lépe pro Vás; — ja knězem nepřestávám jsem býti Čechem; — co kněz pak samým Bohem i spasením svým vázán jsem svědectví vydávati pravdu — a stavěti se co obhájce k utlačovanému.

Tak a potud za sebe zaručiti se mohu Vám.

Proto ale nevnučuji se Vám; — odstup ode mne to, čeho jsem se nikdy nedopustil! — ač i nezapírám, že při vši té ohromné odpovědnosti velikou to ctí v národě — důvěry hodným se státi u 70.000 národovců — jimžto slušelo by dáti tři poslance — a býti zástupcem jich na sněmě zemském. — Znáte-li muže rázného a schopného, — znáte-li, věrného národu syna, který by nehledal sebe, ale osvědčiv se posud skutkami svými obětovným vlasti i nyní hotov jest obětovati se i duševními silami i vším, co má blahu národa svého a to, třeba-li, až do úpadu: — zvolte toho, mne pomeňte! — Já první spoluradovati se budu z volby šťastné zástupce tak rázného a národního. — Nemáte-li takového — stavím se já v prělom z povinnosti, — neboť hradby národnosti naší nesmějí osířeti, — třeba tam bojovníků vytrvalých; — a k tomu povolání jsou všickni, kteří s vlastí a národem poctivě smýšlejí. — Proto pozor!

Rozeznávejte duchy; — nevěřte slovům lichým; prohlédněte a oceňte si prve každého člověka, který se Vám svou radou nabízí. — Sliby — chyby! — Pozdě bycha honit!

Volte tedy s Bohem — svědomitě — pokud možno jednohlasně — a šťastně!

V Novém Městě n. M., dne 11. března 1861.

Jan Karel Rujek,
děkan, býv. b. vikář a školozorce.

Školská hlídka.

I.

Glossy o volné škole.

(6) Každá doba má svá určitá hesla. Naše doba, jež rozvířena jest bojem proti pozitivnímu křesťanství, vynesla na povrch agitační heslo boje „za volnou školu.“

Co skrývá se pod heslem boje „za volnou školu.“? Časopis „Freidenker“, který ve Vídni vydává soc. demokrat Wutschl, píše ve svém májovém čísle: „Klerikálové nejsou hloupí: vidí již v duchu, že z volné školy stane se jednou škola protikřesťanská, škola úplného neznabožství.“ Boj za „volnou školu“ jest tedy bojem směřujícím k tomu, aby nejen náboženství jako předmět vyučovací bylo ze školy vyloučeno, nýbrž aby škola zbavena byla veškerého rázu náboženského.

Svůdné heslo „Volná škola“ skrývá v sobě tedy snahy naprosto zpátečnické a násilné. Nebojuje, jak by se z hesla toho souditi mohlo, za „svobodu vyučování“, aby (jak to je na př. ve svobodné Americe) každá společnost, ať církevní neb světská, mohla si založiti svou školu a vychovávali dle svých příslušníků ve svém duchu svobodně a podle svého přesvědčení, jen když vyhoví podmínkám od státu kladeným, hlavně kvantitativně vzdělání se týkajícím; volnou školou rozumí se škola státní, s nucenou návštěvou, škola zbavená všeho rázu křesťanského, bez vyučování křesťanskému náboženství, v níž nezávislé učitelstvo, obdařené od státu monopolem vyučování, bude míti svobodu jak vyučování tak vychování.

Návštěva školy má býti závaznou pro všechny děti všech vyznání.

Vyučování náboženské má býti nabízeno jakousi bezpáteřnou mravoukou laickou, humanitní.

Rodičové nemají míti práva rozhodovati o náboženském vychování dětí podle víry své. Jejich povinností bude na školy platit a mlčet. Budou-li chtít, aby děti podle víry své křesťanské vychovány byly, musí se o to postarati cestou soukromou!

„Volná škola“ znamená tedy násilí, jemuž od doby Juliána Apostaty není rovného v dějinách křesťanství. „Volná škola“ znamená odnětí přirozeného práva rodičům, aby určovali směr výchovy svých dětí, „volná škola“ odmítá rodičům svobodu výchovy a nutí je poslati děti do škol, jež směřem svým přičl se jejich přesvědčení a jejich náboženské svobodě.

„Volná škola“ jest povahou svou heslo reakcionářské, zpátečnické, jest útokem ze strany židovsko-zednářské na svobodné vychování křesťanských dětí.

Heslo „volné školy“, slibující učitelstvu naprostou svobodu vyučování, vyvolalo v učitelstvu hnutí ve prospěch této myšlenky a tím velikou část t. zv. pokrokového učitelstva postavilo v úporný boj proti pozitivnímu náboženství, a diskreditovalo je v očích těch, kteří nedávají se strhávati vířavou dne, ale klidně a rozumně vše uvažují. Kulturní boj je vyvolán, hnutím volebním zanesen až do nejposlednějších dědin. Katolický lid začíná se probouzeti. pozoruje útok na křesťanský ráz vychování, hnutí katolické roste a poroste silou elementární. Pokrokové kruhy hnuly u nás otázkou náboženskou, zapomenuvše z dějin, že český lid v těch věcech byl vždy nedůtklivý. Veliká část učitelstva postavila se na stranu nepřátel katolického lidu — a myslím, že tím poškodila vážnost stavu a snížila váhu učitelstva v očích našeho lidu. Dobře uznal bystrý politik Kramář, že radikální náběh kruhů židovsko-pokrokových proti náboženským citům katolického lidu posílí „klerikální“ t. j. katolické hnutí.

Katolická intelligence i katolický lid nejsou tak slepi, aby neviděli, jak nepokojné, protikřesťanské židovstvo sebevědomě všude vystupuje — (viz aféra Březnovský-Baxa), jak reklamuje pro sebe neobyčejná práva ve veřejnosti, jak vystupuje se svými diktáty a jak kruhy liberální i pokrokové skloňují šji svou před hroživou silou zlaté internacionály.

Jen tak dále, a běhno spadne i s očmi těch, kteří, bez rozmyslu přijímajíce hesla boje protikatolického, zaslepené ženou se za židovsko-pokrokovou klerikální standardou beznárodní a protilidové klaky zlaté internacionály.

K pokrokovému učitelstvu škol obecných přidružila se před nedávnem i frakce pokrokového učitelstva středoškolského, vyzývající své stoupence, aby zasáhli do voleb pod heslem „zbavit i školy střední všeho rázu konfessního“, t. j. vyloučiti náboženství i ze školy střední. Vliv klerikálně-pokrokového Masaryka a jeho panoše Drtiny projevil se i v řadách těch, od nichž dalo se očekávati více samostatného úsudku!

Zajímavě glossuje tento projev časopis „Týden“. Píše: „i

„Pokud manifest jejich týče se ve příčině školství českých požadavků, pokud vyžaduje skutečně věcných oprav — což činí ve druhé řadě — lze s ním úplně souhlasiti . . . Jest-li však střední

školu dle jejich mínění prospěšně zreformuje v první řadě jimi požadovaná „bezkonfesičnost“, o tom mohou a směl býtí mínění různá. Jak se u nás poměry jeví, střední škola konfesičních vlivů zbavena nebude! Otázka ta v kulturním boji, jenž by proto byl vyvolán, bude ochotně a prostě rozřešena tím způsobem, že střední školy z nákladného vydržování veřejného různým způsobem moderně přejdou do správy soukromých společností nebo podnikatelů, jako jest většinou již v Německu a v jiných pokročilých státech. Společnosti ty ve příčině konfesičního stanoviska zařídí pak na středních školách vše dle přání školným vydržujících je činitelů . . . Na katolických školách budou působiti rozhodně katolíci, na protestantských evangeličtí protestanté, na židovských židé a na ostatních ostatní, jestliže totiž jaké ostatní budou!“

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu sladové kávy klásti hlavní důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydáváte nebezpečí, že obdržíte méně cenný padělek, kterému schází všechny přednosti, jimiž se vyznamenává „Kathreiner“

Neb jedině

Kathreinerova sladová káva

Kneippova

má následkem zvláštního způsobu výroby vůni a chuť kávy zrnkové.

Račte si zapamatovati, milostivá paní, tedy zcela dobře, že

pravou „Kathreinerovu“ ob-

držíte jedině v uzavřených pa-

vodních balíčcích s nadpisem:

„Kathreinerova sladová káva

Kneippova“ a s obrazem faráře

Kneippa jako ochrannou známku.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových, pokrývek na stoly a lůžka, přikrývek prošívaných a flanelových, přikrývek cestovních, plaidů, deštníků veškerých cestovních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení

bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —

Úplné vybavy pro nevěsty.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühla

nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporece, jakož i obrazy poštovní atd.

✠

Četná doporučení od veldůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřizování
objednávek obratem poštou.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Railfelsenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8 „
Žaloba vydědění XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu jezuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého hříšníka	8 „
O sv. zpovědi	8 „
Svépomoc dělnictva	8 „
Pryč a dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu československých kato- liků v Hradci Králové	24 „
Veliký bláskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládejte odborové spolky	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevraždy studentů	8 „
Česká konfesse	24 „
Účelnost v přírodě	16 „
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubileum mariánské a Lurdy	8 „
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 „
Spojenci spiritalistů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tiskem	8 „
O zázracích Kristových	16 „
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 „
Návštěvou u Slovanů	8 „
Volné kapitoly o společnosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum,

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku sašila
se vše franco.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ Č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiksů,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovni obchody.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem března K 9.422.000.—

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dřívě závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borůvku, jeřábku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medailie, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medailie.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronz a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjakostnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přebrané, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu do domácímu.

JAN KALIS,

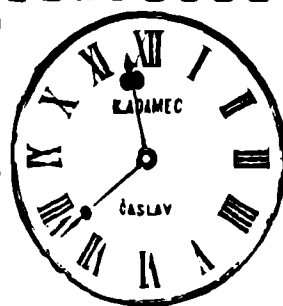
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obrobky při
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skvosty, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Dávky hodným náležitě na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též kráslené s be-
ránkem velikonočním,

trínožky hladké,

nebo kráslené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrnský sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrnský sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenan na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

písně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).
2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

**Veledůstojnému
duchovenstvu!**

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř speci-
álně na kostelní náčiní, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně rovněž pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přehledném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnostní ražení. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům pře-
va v placení. Více umění po ruce. Žádám přesazení vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elisčino nábreží.

Zdraví prospěšná směs.

Dlouholetou zkušeností a důvěrou odběratelstva podporován, mohu dnes otevřeně říci, že jak smetli kávy zelené, tak za mého osobního dohledu **pražené** největší oblíbené a odbytů daleko za hranicemi se těší. Kupuji pouze nejlepší druhy a jakosti kávy; spokojím se s menším ziskem a jest jistě žádoucí, aby ctěné obecnost kraje našeho této výhody hojně používalo a na moji firmu s úplnou důvěrou se obrátilo. Bude jistě k úplné spokojenosti obsluženo.

Fr. Jelinek, Slatiňany u Chrudimi,
zasílatelství a moderní velkopražírna kávy.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy
F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vpraechtloch)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Josef Dvořáček,

státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové

83. Palackého třída 83.

mezi Grand-hotelem a Sv. Janským náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské
nejjemnější druhy.
Klobouky vlněné v různých
dětí, chlapce a pány.
Klobouky hedvábné cy-
lindry i kalaté, vždy v hojném výběru.
Klobouky lodenové (pravé
rukodělné).
Klobouky slaměné pro děti,
a pány (bohatý výběr).

Čepice dívčí, dětské, chlapecké i pánské.
Letní střevíce (Mikado).

➡ Zásilky na výběr na požádání. ➡

Opravy vyřizují se rychle a levně.

Ceny levné a pevné.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

K sv. birmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
n. č. 15. z nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

➡ Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání. ➡

Založeno roku 1836.

Zdrojem zdraví

jsou **lehkoprosté nápoje**, z nichž

— dodnes nepřekonány jsou —

šumivé limonády

chutí malinové, citronové, jahodové,

malinové a třesňové, připravované

pomocí

Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů

— jedině pravých s touto —

ochrannou

značku

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První čes. akc. společnost továren na orient.
cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech

— (dříve A. Maršner) —

Sklo zahradnické

do pařeníšť na každou stanici

nabízí:

24/24 cm. . . . 11 hal.

26/26 13 .

30/30 17 .

fermežový (mel (kyl) . 19 .

Diamanty

se zárukou za bezvadné řezání

➡ kus za 4 koruny ➡

poštovní dobírkou

K. V. Skuherský,

čís. a král. dvorní dodavatel

Hradec Králové č. 303.

proti hotelu „Merkur“.

Pro Hradec Králové a okolí

přijme velký závod

➡ spolehlivého a řádného ➡

muže

k cestování a ku prodeji v rodinách i u řeme-
slníků co nejlépe **zavedeného předmětu** na stálý
plat. Místo to hodí se též pro řádného řemeslníka.
Nabídky pod značkou **Š. Š.** do admin. tohoto listu.

Boží hroby

krásně provedené a velikém výběru v každém
slohu, se vším přeloučenstvím.

Sochy Těla Páně
a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i z pevné sádry, jemně polychrom. (vs
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí veleďstojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1863. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným **K 5.**

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynyska,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. května 1907.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Výsledek voleb.

(14) Výsledek voleb překvapil nejvíce ovšem agrárníky a Mladočechy. Ti, co měli „jistých“ 42 mandátů, byli rádi, že s pomocí těch, jež před volbami nejvíce potírali, dodělali se celkem nepatrného zastoupení, a to jak v okresech českých tak i německých. Přísloví: „Pýcha předchází pád“ vyplnilo se i na straně agrární, která svým předsedáváním se židle konservatismu na židli liberalismu a naopak dle potřeby nemohla zřekati důvěry ani na straně katolického voličstva ani u živlů radikálních.

Poněvadž do poslední chvíle nevěděli, jaké stanovisko zaujmou, mají vůči třem požadavkům zednářským, přijímali je za své dle společnosti, v jaké se ocitli, po případě omlouvali je před katolíky, tvrdíce, že nežádají volné školy ve smyslu beznáboženském, nýbrž svobodné od vlivů úředních, že nesahají na církevní posvátnost stavu manželského, nýbrž že si přejí pouze opravu § 111. obč. zákona. Kdyby se byli v tom ohledu hned v loni přimkli ke straně konservativní, k jaké přirozeně svým povoláním a svým zastoupením nejsolednějších vrstev národa náležejí, mohli bez odporu opanovati venkov s pomocí katolických zemědělců, jestliže by vůbec bylo za těch okolností k vytvoření této strany došlo; takto však sami položili základ k rozštěpení stavu rolnického, a kde násilím zabránili našim kandidátům, aby svůj program mohli vyložit, tam připravili sebe i nás, krátce stranu konservativní, o mnoho voličů, kteří, nechtějce jíti s rolníky a neznajíce krásného programu katolického lidu českého, dali hlasy sociální demokracii, již možno i beze schůzí účinně agitovati jak v rodinách, tak veřejných místnostech, továrnách, na ulicích, atd., všude, kde se lid dělný schází.

Ostatní strany měly své hlasy od voličů, kteří si byli vědomi dosahu voleb, ale soc. demokracie shrnula bezpříkladnou agitaci na své hlasy takých lidí, kteří nevěděli ani, o čem se jedná a kterým to bylo také jedno, kdo jim lístek z ruky vytrhne. Ostatní strany musily odbývat voličské schůze, sociální demokracie šla na to praktičtěji, ona voličům lístky v továrnách přímo vyplnila. To bylo to tajné hlasovací právo; a kdo zná poměry, mohl by očekávat něco jiného? Ti, co dle novinářských zpráv byli ztrnulí nad výsledkem voleb, měli se v první řadě nadeřít do prsou, ježto oni všeobecné právo k vůli svému centralistickému systému a na posilnutí oproti Uhrám před časem a v této formě vyvolali. Není vše zlatem nejlepším, co se třpytí. Což musíme my v Rakousku ve všem počínati teprv tam, kde v Německu již přestávají? Podivno: V Německu pomýšlí se vážně na opravu všeobecného volebního práva přes to, že tam k žádnému vítězství sociální demokracii nedopomohlo.

Socialisté namáhali se v užších volbách dost, ale ještě svůj prach již vystříleli a své kádry do posledního muže k volbě vyslali, nemohli ovšem mnoho již získati, zvláště když katolická strana lidová a strana agrární byly tak moudré, že volily kompromisně.

Poslední volby byly v mnohém ohledu poučné pro všechny stavy, jež teprve nyní vědí, jakým nebezpečím pro ně je internacionála. Před deseti lety smály se ještě, když katoličtí kněží prapor protisocialistický rozvíjeli; krčily rameny, dokud útoky platily pouze katolické církvi, mnozí si i ruce mnuli; když však začaly stávky a diktovány byly mzdy, když socialisté přestali žádati a začali poroučeti, tu teprve se jim oči otevřely. Rozháranost stavů občanských, strannický boj, vzájemná nedůvěra, roztržitost a netečnost byly smutnými zjevy posledních voleb. Jak se nyní poměry na říšské radě utvoří, nelze předem určit; pájdou-li na to socialisté chytře a diplomaticky, dokážou mnohem více, než když počnou k vůli svým voličům do toho bít a když vytasí se ihned s požadavky, k nimž

většina bude muset říci „veto“. A většina ta nepotřebuje se teprv tvořiti; ta zde je, neboť proti červené stojí zde jednou tak silná — jak novináři píšou — „černá internacionála“, která byla si již dávno vědoma, s které strany vlastní nebezpečí nynější občanské společnosti zničením středních stavů hrozí, a která jediná v nynějším boji hlavu neztratila. Na kravály a obstrukci měla by vláda jen jednu odpověď, buď § 14., nebo rozpuštění. Já prorokuji našemu novému parlamentu osud ruské dумы, protože socialisté nespokojí se — již k vůli tomu, aby půdu pod nohama neztratili — poněkudlým zákonodárným vývojem, a na utopistický program jejich sněmovna nikdy nepřistoupí. Tu nezbyvá, než revise nebo kolise.

Dopis z Prahy.

Poučení z volby. Než řádky tyto budou vytisknuty, budou již užší volby vykonány a všecek lidský organism, duševní i tělesný, jenž ve shonu a agitaci volební byl tak napjat, se uvolní a oddá se zaslouženému klidu, volební boj s veškerým válečným lomozem již dobytí a na bojišti bude lze přehlížeti jen mrtvolky. Až nemohu dnes již najisto dohlednouti se výsledku užších voleb, přece jen již první volby podávají tolik látky, že možno učiniti určité závěry a vykonati rozličná pozorování národní, společenské i politická. Předem konstatovati jest rozmach sociální demokracie. Říci, že zprávy o vítězstvích socialistických překvapily, bylo by málo. Dnes tedy již dobře pochopujeme, proč sociální demokracie tak úspěšně rovného volebního práva se dovolávala. Rovněž pochopujeme, proč dr. Kramář a ostatní mladočechští zastánci rovného volebního práva se tak zmýlili, domnívajíce se, že sociální demokraté velikých úspěchů nedobudou.

Úžas z toho, co nám rovné hlasovací právo přineslo, zajisté pocítuje dr. Kramář nejbolestněji. A jak by ne! Rovným právem měli jsme dosáhnouti většího počtu poslanců, a zatím c-trhala hračky sociální demokracie, jejíž poslance opravdu za české nemůžeme považovati, protože po této stránce nakupila již mnoho pochybností. Napsal jsem svého času do „Obnovy“, že co do volání po všeobecném právu třeba plouti po proudu, a že zkušenost nám poví, zda jest pro národ náš prospěšné čili nic. Nuže, výsledky onoho horování jsou již tady a jsou takové povahy, že mnohý český politik, jenž o provedení volebního práva pracoval, tiše je zaklíná. Poslanci sociálně-demokratičtí zástupci českého národa nejsou, neboť u nich převládají docela jiné snahy a ideje, než o které český národ po dlouhá léta zápasí. Sociální demokracie, byť ji pro venek nebo pro úspěšný svédomí stoupenci její nazývali českoslovanskou, jest ve vleku vídeňského ústředního vedení, které jest nepopíratelně německé. Nejvyšší velitel jest žid a Němec dr. Adler, který své německé smýšlení mnohými důkazy na jisto postavil. Byli jsme zajisté svědky rozličných skutečností, z nichž bylo lze vyčísti, jak nedůstojné a nesamostatné naši socialisté tohoto muže poslouchali i v takových záležitostech, které urážely rozum a české cítění.

Bylo rozhodné tedy nesprávným líčením našich předních aktivních politiků, že brali za základ svých výpočtů zastoupení českého národa o 107 až 108 poslancích. Tím ovšem také veta jest po posile, kterou odporůčovatelé rovného práva mínili zdůrazniti českou posici v ohledu národním a politickém. Velikým počtem poslanců socialistických rozštěpeno jest jednotné zastoupení českého národa. Můžeme ovšem zastoupení ne dle jednotné strany, nýbrž zastoupení české programem, smýšlením a cítěním. Ta tam jest váha a politický význam českého národa ve Vídni. Zkoumají se příčiny tak velikého rozmachu sociálně-demokratického. Rozhodně myslí se listy usuzující, že příčinou hlavní jest příměstí snah socialistických a odhodlaná houčevnatost v šíření jich. Úsudek ta-

kový může pronést jen novinář, jenž nepoznává, že socialisté strhli jen voliče nevědomé a nevědoucí, k čemu vlastně rovné volební právo jest. Ohromné procento hlasů odevzdaných pro sociální demokracii záleží z lidí, kteří ve volbách nevěděli, či jsou; stačilo jen, aby jejich lístek volební dostali do rukou socialističtí agitátoři a napsali naň jméno svého kandidáta. Hospodářská bída nevědomělých voličů poskytla velikou příležitost, aby jim namlouvány byly veliké nemožnosti a fvorci nesmysly. Jestliže tedy socialistům se toč po takovém vítězství hlava, a jestliže volají, že jsou národ, pak nechť vědí, že veliký počet hlasů pro kandidáty jejich odevzdaných jest velikou mravní lží. Socialisté ostatně se přesvědčí o tom, když nebude říšská rada rozpuštěna, jistě za šest roků. Chlouba jejich rozplyne se za šest roků jako hromada sněhu pod teplými paprsky slunce.

Nechť se tedy nikdo neklame a neděsí, že úspěchy sociální demokracie znamenají postup a proniknutí národa zásadami socialistickými. Byla tu jen veliká řada příhodných okolností, která způsobila vítězství, jakého socialisté ani neočekávali. V tomto vítězství však leží již zárodek nebezpečnosti a poprava, kterou všechny vlastenecké strany, dílerem procitnuvše, promyšlenou prací, uvědomováním a výchovou lidovou socialistům budoucně zcela jistě uchystají. Proto vůdcové sociální demokracie měli by spíše se hluboce zamyslet nežli jásat. Dnes i jiné strany, majíce příklad na samé sociální demokracii, nabudou přesvědčení, že politických úspěchů nedobývá se mluvěním a prázdňným nenužným fatalismem, nýbrž praktikováním heslem: vlastní silou.

Co do české politiky vítězství socialistické vrhlo nás hodně do zadu. Počet socialistických poslanců jest tak značný, že česká delegace nebude moci rozhodovati o parlamentní většině, čímž vliv německý, jak bylo očekáváno, zeslaben nebude, a čímž i vláda nebude vázána, aby se na české poslance ohlížela, kdykoli by na přetřes uvedli věci, týkající se zájmů a práv českého národa. V zastoupení národa vrazen mohutný klín, a jest jisto, že parlamentní poměry často se vymknou ze vlivu českých poslanců. Zvolením tolika socialistických poslanců však se také poměry zjednodušily a vyjasnily, a docházejí svého odůvodnění slova Liebknechtova, že ve společnosti stanou proti sobě dvě strany: sociální demokracie a strana křesťanská. Sblížením sil a dalším postupem toto vyhrázení vždy více bude se utužovati.

Výsledky volební tedy každého vidoucího přesvědčují, že organizaci katolického lidu věnujati jest péči a snahu ještě větší, než dalo se před volbami. Naše organizace byla slabá, na rychlo vyburcovaná, a hle, co se sehnalo hlasů pro katolické kandidáty. Na společném sjezdu kněžstva v sídle diecése budtež nastíněny plány organizačního postupu, rozděleny dílky, spáči probuzení, organizační těleso budíž semknutější, aby nabylo určitého pohybu a výsledné síly. V každém soudním okrese kněžstvo musí častěji se scházeti na porady, aby konečně v každé farnosti zřízena byla pevná a jistá organizace katolická. Musí býti věnována pozornost katolickému tisku a jeho jakosti, účelně upravené k hospodářským a společenským potřebám vrstev lidových. Obsah jeho musí býti zejména upraven se zřetelem na sociální demokracii, se kterou dnes bude co činiti v každé farnosti, a která využije co nejdříve své posice, aby cílou agitací tisk svůj na venkově rozšířovala. Mocný důraz budíž na to dávat, že jest to strana židovská, v kteréž ohledu o přesvědčující důkazy není věrnou nouze; mnohost jejich vlastně ukolébávala nás v bezstarostnost, jako by lid všudy o tom věděl. Nemylme se však! Volby a zkušenosti v nich nabyté dokazují, že lid o této kompromitující povaze sociální demokracie mnoho nevěděl. Ale ať již věděl nebo nevěděl, hlavní věc jest, že se musí pracovat, současně důsledně a vytrvale. Musí se pracovat slovem, tiskem, or-

ganisací a činnosti hospodářskou, kterouž činnost poděkrtuji.

Nedá se popírat, že také pro socialisty hlasovali lidé náboženští, kteří o protikato-lickém řádění socialistickém vědí; ale jejich hlasování vyšlo z naděje, že v jejich hospo-dářském strádání jim socialista pomůže. Již často jsem v tomto listě podotekl, jak hospo-dářská otázka jest silná. Přítomné volby to opětne potvrzují. Jestliže se o chudší lid nikdo nestaral, jestliže někde ani kněz neprojevil zájmu o jeho hospodářské potřeby, pak přišel socialista a rozličnými sliby přičinil se o to, aby získal hospodářsky tísněných davů. Chceme-li se z těchto tak významných voleb učit, pak poznejme také, jak snadno na venkově zemědělský dělník, chalupník a domkář přístupni jsou třídním štvárcům anebo, mírněji řečeno, třídní zánjatosti.

Volby rovným hlasovacím právem vyko-nané tedy otevírají nám novou dobu politického a sociálního života, dávají možnost nahlédnutí v duši lidu, co se v ní děje, a co lze pro budoucnost při rozličných podmínkách a předpokladech očekávat. Nesmíme také zavírat oči před skutečností, že socialisté zanesli na venkov mnoho jitrivých hesel protikato-lických, a že kritika rozličných vad a nedostatků své dílo jistě vykoná. Sbírejte tedy různá poučení, kterých nám zápas volební podává, učíme z nich patřičné důsledky a přičiníme se všichni, aby vážná doba nenašla nás malými, a aby o nás dějiny jednou nemusily říci: ničemu se nenaučili a nechťeli se naučit. Naším healem budiž: vzhůru ku práci!

* * *

Praha Slovensku. V Praze stává a po léta zdárně působí „Československá Jednota“, kteráž obrala si za šlechtitý účel podporovati mo-rální i hmotné Slovensko. V tomto směru dochází v české a zejména v pražské společnosti pochopení i podpory, a proto všeobecně pře-kvapilo, že poslední velkou slavnost na Žofíně v Praze nepořádala tato Jednota, nýbrž ně-kolik slováckých studentů. Věc zasluhuje bedli-vější pozornosti, a to z toho důvodu, že slav-nost jest doposud předmětem hovoru v kruzích pražských. Má-li Jednota československá účelem podporovati Slovensko, proč dal se její výbor odtržiti pořadateli slavnosti, slovenskými stu-denty — a nešťastní se slavnosti vůbec? Proč výbor Jednoty nevyložil pražské veřejnosti svoje stanovisko, proč mlčel k ústrku, jehož se mu se strany studentů dostalo, a jenž byl přece nezasloužený již vzhledem k tomu, že Jednota přichází každému studujícímu ze Slo-venska ochotně vstříc — — Proč stává tedy v Praze Československá Jednota, když studenti ze Slovenska sami předstupují před pražskou českou veřejnost vůbec, aby sami sbírali na účele Slovenska?

Program slavnosti byli by ve výboru Jednoty jistě také sestavili a po zkušenostech při národních slavnostech v Praze nabytých postarali se o zábavu nikoli jednostrannou, jaká byla na slavnosti, nýbrž všestrannou.

Pražská veřejnost čeká na vysvětlení, a Československá Jednota jest povinna toto vy-světlení poskytnouti!

Obrana

(3) **Panu božejovskému faráři Va-ckovi a jiným stejně smýšlejícím.** Naši nepřátelé lačně využívali Vaši řeči a slov jiných několika kněží proti katolickému sdru-žení. Teď po volbách, kdy se vášně poněkud uklidnily, a kdy jsou lidé různých stran při-stupnější klidné rozvaze, není nevhodno pro-nésti rozumný posudek. Mluvil jste na sjezdu české strany agrární proti katolickým země-dělcům. Ovšem takhle si získává popularitu katolický kněz způsobem nejpohodlnějším. Kdyby o pozitivní práci takového kněze ve prospěch národa nebylo slyšeti nic, hned by ho naši odpovědní nepřátelé na rukou nosili. Vždyť si získal sručené jméno mladočeský novosvěcenec taký pouhým „různým vystoupe-ním“ proti katolickému sdružení. Hned šlo jeho jméno od úst k ústům. A kdyby některý kněz i zcela okatě lhal, že kněžstvo nic pro národ neučinilo, že sotva jeden ze sta s ná-rodem cítí, byl by potlesk od taky-katolíků ještě mohutnější. Všude by letěla slova pe-rutná: „Tohle jest přece charakter, tohle je upřímný člověk. Takových kněží jen víc.“

Ale takže se, kolik těch obdivovatelů by šlo do chrámu, až by takový kněz měl mši sv. Takže se, kolik by jich tleskalo, až by do-kázal nad světlo jasněji, jaké nestoudné lži se trousí na potupu církve i Krista samého. Inu — jest potřeba, aby taková parádní řeč byla opatrnická, aby řečník při tapání katolického ruchu se nenechal ani jednou různější větou tolik špinavé církve. Jináč by se ubralo na triumfu mnoho. Svopil také ještě jako kato-

lický katecheta chodil sokolům přednášet proti církvi; a při tom také byl tolik obratný, že nevyčetl nikomu surové a zákeřnické útoky proti církvi. Vy jste řekl ku konci: „Vím, že budu vláčen špičnou a kalem žurnalistiky, ale já se nebojím toho smýkání.“ Inu, bodejte byste se báli, když jste věděl, jak slávu Vašeho jména agrárníci baroni do všech koutů světa českého roznesou. Vždyť jste na to netrpělivě čekal, aby katolické listy proti Vám psaly; věděl jste, že Vám to stejně neuškodí a při tom že si budete moci lacině hrát na mučedníka. A o špině a kalu listů protikato-lických nevíte nic? Vlasty by Vám vstaly na hlavě při dů-kladnějším čtení Rašple, Červánků a pod. A proti této zomravňující literatuře jsme Vás nikdy neslyšeli ve veřejném shromáždění rázně promluvit.

Zmínil jste se, že katolíci zemědělci při schůzi se modlí, když „zvoni poledne“. A dodal jste: „Kristus Pán neřekl, když se modlíte, jděte na nároží ulic a modlete se v puchu a výparu tabákovém... Sotva jejich modlitby doznejí na jejich rtech, již ozývají se nadávky a spílání na jejich rtech, sotva se domodlili, dokazují křesťanství a katolictví zdviháním židliček. Už se tak stalo.“

Jeden průbojce jejich byl odsouzen na 2 dny do žaláře, nebo k pokutě 60 K. A víte, co o tom napsal „Čech“? „Případ ten naplňuje nás úžasem a obavami, neboť pak se z každé naší schůze dá vytlouci několik žalob.“ Pánové: Když křesťanství a katolictví takovými zbra-němi musíme (i!) hájiti, myslím, že by to kře-šťanství za málo stálo. Náboženství, které po-třebuje bodáků, štvání a policie, tomu nábo-ženství se dáva smutné vysvědčení.“

A teď dovolte, pane faráři, slovo nám. Kde a kolikrát jste viděl, že projevovali ka-tolíci křesťanství zdviháním židliček, spíláním a nadávkami? Jestliže někde výjimkou přece tak se stalo, tož se tomu nenechali ani z kate-chismu, ani u kazatelny ani od katolického tisku. Spíš byli leckde krajně drážďeni sociál-ními demokraty anebo viděli často „kulturní“ práci jejich, k níž chytřím způsobem sociali-stický tisk nepřímou nabádá. A nikde tolik sprostých nadávek nečtete jako v socialistickém tisku. O tom jste se nezmiňoval. Toť se ví, že Kristus přimo neřekl, aby se lidé modlili ve výparu tabákovém. Ale modlit se člověk může všude; a jest lépe, jestliže se lidé i třebas v hostinci chvilku pomodlí než kdyby tam karbanili. Čech právem napsal, že případ od-souzeného dra. Myslivce naplňuje obavami. Socialistovi po nejhrubších nadávkách nestane se nic; leč každé slovo katolíkovo se chytá a překrucuje, hned se shánějí svědkové za mativým účelem. A kdybyste tak viděl, jak vůči pokojným katolíkům ve schůzi leckde se chovají agrárníci, jejichž duševní stravu jest Venkov, Pravda, Čep a případně i Červánky! Užal byste nad tou zlobou. Tihle taky-katolíci přece taky do hostinců na schůze chodí. A kdyby katolíci obmezili se s obranou víry jen na kostel, protivníci by se pušklebovali, proč jen tam kněz víru hájí, kde se mu ne-může hned odpovídati. Smáli by se nám: „Vy se za svoji víru sami stydíte, že se s ní bo-jíte jíti na veřejnost. Kdybyste „klerikální vý-mysly“ dovedli hájiti, nebáli byste se veřejného rozhovoru. Ovšem že takové náboženství, které by potřebovalo bodáků a policie, za mnoho by nestálo. Ale, milý pane, potřebují zákonné o-ohrany ti lidé, kteří to náboženství vyznávají. Či nikoliv? Nevíte, jak často i přes ochranu policie byli katolíci skrvaveni, až ubiti od našich nepřátel? Nevíte, jak často jest vyha-zován katolík z továrny, že se nechce přidati k odpovědným nepřátelům naší víry? Nevíte, že v některých místech, kde jest plno našich nepřátel, jest nebespečno knězi za soumraku na ulici vyjít? Jen nematě pojmy! Málo se zkušenosti víte o surovosti našich nepřátel.

Tákal jste se, proč ti katolíci zemědělci nejdu apostolovat jinač, proč jdou na český jih, kde jest lid zachovalý. Odpovídáme, že jest potřeba i ten katolický lid uvědomiti o jeho politických právech, o tom, jak veliké nebezpečnoství i na katolický český jih se valí. Bude-li se lid jen modlíti a čísti rozjímání, nemaje politického rozhledu a neznae drzých úskoků stran nepřátelských, budou i na českém jihu chytří socialisté loviti zcela pohodlně. Přijdou nejprve a ujistěním, že si náboženského přesvědčení jiných lidí váší, že nechťejí sná-silňovati; pak pošlou brožury proti kněžstvu, konečně proti víře — a bude hotovo. Tak se to dělo všude jinde, kde nestála pevná orga-nisace katolická na stráž.

A nyní se takže, proč jste ty věci na sjezdu agrární strany vykládal? Potřebovali sami agrárníci slyšeti ty fráze, které stejně s jinými stranami o nás v nejráznějších va-riacích semleli? Milajete-li svoji církev, proč jste raději nepoukázal na to, jak se jí velice ubližuje? Mohl jste říci, že by agrárníci stranu katolických zemědělců učinili zcela zbytečnou nejlépe tím způsobem, jestliže by aspoň nej-

přolhanější útoky na čest katolický smýšlejí-dce rolnictva odráželi a jestliže by zcela ur-čité slíbili, že obtěží svobodu katolictva hájiti. Vždyť od nich neždáme, aby své evangelické příslušníky k vůli nám utlačovali. Vaše řeč vyznívala tak, jako by právě v českém kato-lictvu bylo více zlořádů než ve stranách jiných. Jest to viděti z jásotu nikoli lidí nestranných, ale právě z listů, které kde jakou hanu proti nám shánějí a úžasnou měrou víru a kněžstvo potupují. To jste mohl předem věděti, že Vašich slov se využije a sneužije k proticírkevnímu boji vůbec.

A Vy si myslíte, že jest nějakou slastí konati veřejné přednášky a organisovati? Měl byste jen zkusiti jako já! — a viděl byste, co jest prací pohodlnější: zda zalichotiti se stranám jiným či bez bázně víru i před veřej-ností hájiti. To byste viděl zlostné pohledy taky-kato-lických agrárníků, kteří si přivedou proti katolíkům na posilu i socialisty, slobný křik proti kněžím vůbec, výčitky, až vlasty vstávají. Co byste řekl tomu, když na organi-sační schůzi katolické vyčtou se vzornému knězi od agrárníka i dvě korany štoly a když se mu vyčítá, co se na té faře chleba „pro-utraví“. Ano, i tu skýva chleba tací taky-katolíci závidějí, jak měl pisatel těchto řádků příležitost slyšeti. Vaše mínění jest, že náš lid jest stejně zbožný. Jen pátrejte trochu by-střeji a poznáte, že liknavosti příslušných kruhů zkaženo již mnoho; i mnohý rolník, který dosud do kostela chodí, jest „Čepem“ a socialistickými listy tak zpracován, že vidí i v hodném knězi neupřímného sobce. Jen se podívejte nyní na výsledky voleb za venkovské obce a seznáte snadno, jak zůmyslně a neo-mluvitelně leták agrárníků balamutil čtenář-stvo tvrzením, že na našem venkově jest stejně 97% katolíků. A což ty obrovské tisíce hlasů odevzdaných socialistům? To neznamená nic, když na tolika venkovských okresech agrárníci přicházejí do užších voleb se socialisty? Spolká na potření církve jest plno; ale spolek k há-jení víry by se dle Vašeho sdání neměl za-kládati.

Ti katolíci, kteří tolik potup od surovců na venkově zkusí, by se Vám poděkovali za takový „katolický projev“.

Nu — gratuloval Vám bezvěrec Alfons Štastný, jistě ne proto, že jste svoji řeč církvi a našemu náboženství prospěl. Počkejte, až naši odpůrcové ještě více smohutní! Pak se zachovají zcela stejně k Myslivcům i — k Vám. Dosud takých kněžských řečníků, jakým jste Vy, potřebují. Ale pak!

(3) **Pečlivě vlastenecké názory.** V listech pokrokových, mladočeských, radi-kálních i v šurnálech jiných stran uveřejněna trounalá výsava „České sekce Volné Myšlenky“, kterou se katolíci za všechny obětavé práce vlastenecké vyhazují z národa. Výsava pravi: „Česká sekce Volné Myšlenky jako korporace politicky zcela nestranná apeluje proto v zájmu svobody svědomí(?) co nejdříve na všechny voliče těch okresech, kde kandidáti klerikální v užší volbu vcházejí, aby nehlédíce na to, který a jaký kandidát proti klerikálu v užší volbě stojí, všemi silami svými se přičinili, aby kandidát klerikální nikde za žádných okolností zvolen nebyl!“ — Ejhle! Takhle končí proti-katolický proud mladočeský, z něhož stále šumělo i burácelo: „Vlast nade všechno! Před vlastenectvím musí všude všechno ustoupiti.“ Teď raději se má pomáhati socialistům, kteří tolikrát do našich národních snah kopli, než státoprávním katolíkům. Ať už by stál proti katolickému kandidátovi sřejmý přísluhovač germanisujícího židli! Vše jedno; jen když se bude voliti protiklerikálně. Takhle se dokazuje láska k národu, který většinou se hlásí ke katolicismu.

Prohlášení „Volné Myšlenky“ odvažuje se drze mluvit o svobodě svědomí, trne nad tím, co by prý katolická hierarchie učinila z Ra-kouska, kdyby dostala parlament od rukou. Píše dále: „Konec by bylo Vaší politické svo-bodě, konec Vaší volnosti vyhlášené, konec Vaší duševní nezávislosti... Jak to Havlíček dobře řekl: katolíci klerikálové dělali by po nabytí moci totéž se svobodou, co ve stře-do-věku.“ Tak se odvažuje mluvit „Volná My-šlenka“, které dokázáno tolik lži proti kato-lictvu a jež si počíná tolik násilně vůči lidem jinými! Citujeme zde, co napsal sám šák a stoupenec Masarykův dr. Chalupný v „Přehledu“ dne 13. července r. 1906: „Volná Myšlenka, jak a nás vystupuje, není a nebude tím, čím ji chce mítí dr. Bartošek. Je to nesnádněná sekta, která kdyby mohla, zvrátila každou volnost od-půrcova projevu stejně jako inkvisice.“ A tato „Volná Myšlenka“ ještě se opovažuje spínati ruce nad tím, co by se stalo s naší svobodou pod praporem katolickým! Ještě nemá v rukou moc a již si počíná jako inkvisice. Kdyby teď Havlíček vstal, musil by uznati, že by po spě-sobu středověkou nejraději ujařmovali svobodu nyní sociální demokraté a jiní lidé s nimi spí-znění. Katolíci však nikoli. Vždyť tolikráte

prohlásili, že přejí svobodu vyznáním jiným, ale že svoji vlastní volnost brát si nedají!

Katolické centrum jest nyní v říšském parlamentě německém stranou nejsilnější a přece neubližuje svobodě lidí jiných; vzalo si za zásadu největší snášlivost. Vůdce křesťanské strany německé v Rakousku sám rozhodně prohlásil se pro snášlivé soužití se stranami jinými. A co činí socialisté? Nebylo na př. při volbách viděti, že socialista jest hotovým nevolnickým strojem vlastní organisace, která hlídá každé jeho hnutí jako inkvisice? Nenutila sociální demokracie krajním terorem i lidi jiného smýšlení k volení socialisty? Surové násilnosti této strany přehlížejí „Volná Myšlenka“ zcela vliďně.

Nedopusťte, aby národ s husitskou minulostí vyslal do parlamentu 2 tucty římeko-klerikálních poslanců, volá „Volná Myšlenka“ dále. Ubohý národ husitský! Ubohý Hus! Jak od těch „protiklerikálních“ stran bude tvůj program prováděn! Ze zášti proti katolictvu šlape se bezohledně čestství, na které jsi tak veliký důraz kladl. Z této studentatvo české spojuje se s židovsko-německými studenty, odpovědnými to nepříteli českého národa. Protičeské intriky germanisujících židů nacházejí pardon. Německo-židovská škola rabínská v Praze má pokoj, zato na českou katolickou fakultu šene se útokem; ani náboženství Husovo nemá míti místo ve školách.

Ubohý národ s husitskou minulostí! Ti lidé, kteří provozovali poukazováním na náboženskoreformní snahy Husovy šikovný politický kšeft, vzdalovali tě svými frázemi od ducha zbožných předků; zkypli půdu těm, kteří v příhodné době prohlásili otevřený boj náboženství každému. A teď má národ náš raději voliti stranu protikřesťanskou, chránící židovsko-německý kapitalismus, než Čechy véřící.

A nemá ten náš lid daleko stkvělejší minulost katolickou z doby Karla IV.? Nemá se rozpomenouti na zlatou dobu země svojí? Ti, kteří tolik farizejsky straší „středověkou násilností katolictva“, zamlčují schválně strašné násilnosti husitské. Zmílnují, že v tom „temném středověku“, kdy církev tak veliký vliv měla, arcibiskup Arnošt z Pardubic i Karel IV. jevíli daleko více lidskosti a snášlivosti než svobodomyšlníci moderní, kteří teprve k veliké moci se šplhají.

Zapamatujeme si, že mladočeši jeví daleko větší vliďnost k sociální demokracii než ke katolíkům, bez jejichž hlasů by byla porážka mladočeská ještě větší. Zapamatujeme si, že strana tolik spráskaná od těch, s nimiž se mazlila, ještě před skoncem svým propůjčila se za nástroj zcela nespravedlivého boje proti tolik utlačovaným katolíkům.

Politický přehled.

Výsledek voleb v zemích koruny české působil tlumivě i na vládu. Projevem i starost, zda-li nebudou socialisti činiti obtíže předloham vojenským. Předseda ministerský baron Beck pozval do Vídně telegraficky posl. Právka za tím asi účelem, aby agrárníci přiklonili se při užších volbách k mladočechům a takto jim dopomohli k zvolení. Vládě se dle toho bude po mladočeských stykat, snažit se tito, aby byli vládě oporou. — Útrpný úsměv vsadilo před užšími volbami provolání, v němž čeští socialisté slibují, že budou na říšské radě co nejrozhodněji hájiti národní a kulturní požadavky národa českého. Dokud dr. Adler jest jejich patronem, dotud podobný projev považovati nemožno jen za volební manévř. Vždyť nelze ani mysliti, že by se židovsko-německé plány dr. Adlera kryly s tužbami národa českého. Voda s ohněm nikdy se nespřáteli. — Moravský ná-městek zem. hejtmána dr. H. Fux zemřel. Zesnulý byl s nejpřednějších sloupů moravských Němců, který německých požadavků zastával se vždy spůsobem vzdělaného Němce důstojným. — Ve Vídni konal se VIII. mezinárodní sjezd zemědělců.

Mezi Maďary a Charvaty zavládl právě spor vyvolaný železniční předlohou v uherském sněmu. Předlohou tou chce vláda překaziti propuknutí železniční stávký a pak proti čemu se zvláště Charvaté postavují, jest požadavek vládní, aby i na železničních charvatských byla účinná řeč maďarština. Charvaté právem pocítají v předloze té nové potlačování práv jazyka svého.

Dle možnosti pracuje se k tomu, aby ruská дума byla zachována. K tomu cíli sloužiti má i nový jednací řád, jímž nepotřebné debaty mají býti, pokud možno, zamezovány. — Revolucionáři v práci neustávají. Přišlo se také na spiknutí, dle něhož měl býti zavražděn nejen car, ale také následník trůnu a jediný bratr carův, velkokníže Michal.

V Indii čím dál tím větší projevuje se nespokojenost. Indové, vydaní jednou bezohlednému vysídlení se strany anglické, chystají se pomalu srbnouti jho anglické.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Casové Úvahy.

Zprávy místní a z kraje.

Pořad visitační cesty Jeho Biskupské Milosti nejdp. Dr. Josefa Doubravy. V neděli, 26. května ráno a v poledne v Dubenci, 27. ve Vlčkovcích, večer vždy v Kuksu; v úterý 28. května v Jáseně, večer v Jaroměři; 29. v Jaroměři, večer a ve čtvrtek 30. v Hradci Králové; v pátek 31. května ráno a v poledne v Jaroměři, v sobotu 1. června dopoledne v Jaroměři, odpoledne a 2. a 3. června v Josefově. Tím skončena visitační cesta Jeho Biskupské Milosti.

J. M. nejdp. Dr. Jos. Doubrava, přerušiv visitační cestu ve vikariátu jaroměřském, zavítal na návštěvu svatodušní do Hradce Králové, kde na Boží Hrad sloužil v katedrálním chrámu sv. Ducha pontifikální mši sv. za přítomnosti nejdp. katedrální kapituly. K pontif. slavnosti v chrámě tomto dostavilo se hojně obecenstva i s okolím přes to, že počasí bylo nepříznivé.

Nadace Jeho Biskupské Milosti Dr. Josefa Doubravy v kněžském sanatoriu „Marianum“ v Janeských Lázních. Nejdp. biskup složil jistinu 2000 korun do rukou nejdp. bisk. konsistoře; ročního úroku z jistiny té má užívati chorý kněz diecése královéhradecké, jemuž by pobyt v Janeských Lázních a útulek v otevřeném sanatoriu „Marianum“ byl potřebný. Uživatelé určí k návrhu bisk. konsistoře nejdp. biskup. Jistina složená arcipastýřem bude uložena a spravována v pokladně bisk. konsistoře. — Duchovenstvo diecése bude mít lidumilný skutek svého vrchního pastýře vždy ve věčné paměti jako čim pravé lásky otcovské, která přes vlastní svízele a bolesti podává balsám útěchy jiným těžce zkončným. Bůh buď štědrým odplatitelem!

Zprávy diecése. Ustanovení jsou: pan Jos. Chaloupka, kaplan v Golčově Jeníkově, za prozat. katechetu školy obecné v Hampolci; pan Maxm. Smrčka, kaplan, za administrátora v Potěbách; p. Karel Valenta, koop. ve Vidochově, za kaplana do Golč. Jeníkova; p. Leonard Kožený, koop. v D. Libchavách, za prozat. katechetu do Č. Třebové; p. Fr. Svoboda, administr. ve Ždánicích, za kaplana do Přelouče; p. Jan Adamec, kaplan v Sezemíci, za kaplana do Pardubic; p. Vlt. Štěpánek, kaplan v Přelouči, za kaplana do Sezemí; p. Ant. Svoboda, farář Konojedy, na odpot. v Novém Městě n. M., za fundatistu v Rezkou. Na odpot. nastoupil: p. Ant. Holub, farář ve Včelákově. Uprázděná místa: Včelákov, fara patr. kněz. Kin-ského, od 1. dubna; Potěhy, fara patr. kněze Auserperga, od 24. dubna; Ousobí, fara patr. Ludvíka Veselého, od 23. května b. r. V Pánu zesnuli: p. Jos. Semerád, jubilar, č. konsist. rada, děkan v Potěbách, + 20. dubna (naroz. 1832, vysv. 1856); p. Ant. Běhal (V. Vln.), farář v Ousobí, + 18. května (naroz. 1850, vysv. 1878).

Osobní. Panu Janu Novákovi, řiditeli ústavu pro vzdělání učitelů v Hradci Králové, dostalo se čtulu vládní rada.

Pontif. slavnost Svatojanská v seminářském kostelíčku královéhradeckém i letos přivábila do zdi seminářských nešetné návštěvníků. Mše sv. sloužena již od 6. hod. ranní. Pontif. mši sv. sloužil vesp. Dr. Alois Frýdek, při čemž sbor ctpp. bohoslovců doprovázel mistrně řízeným zpěvem. Zahradka seminářská objevila se letos v lepší úpravě, kterou zášti bylo i v novém vodotrysku dole v zahradě. Úprava kolem jest velmi ladná.

Ve schůzi městské rady královéhradecké, konané dne 22. května, usneseno: Zpráva p. zvěrolékaře o prohlídce krámů a vozů lékařských v dubnu t. r. byla vzata na vědomí. — Za přítomnosti vznikla požár v lese revíru Svinarském učinil se k obecenstvu opěté vyzvání, by lesů šetřilo, hořících sisek a doutníků v lese neodhazovalo a bránilo tím nebezpečí nedozrálých škod. — Výkazy pokladní hotovosti ze dne 18. a 21. května t. r. byly vzaty na vědomí. — Poukázáno se k příjmu zemským výborem v královéhradecké obci pro sbor dobrovolných hasičů udělená subvence 120 K k zakoupení hadic. — Povoli se k žádosti p. A. Krémáře dle návrhu techn. kanc. oprava fasady domu čp. 87. — Místnímu odboru Ú. M. Š. propůjčil se divadlo na den 15. června t. r. — Billanční správa obecní zastavárny za rok 1906 a návrh odboru na rozdělení čistého zisku postoupí se městskému zastupitelstvu. — Žádosti o chudinské podpory a pod. odloženy byly do schůze příští.

Výroční veřejná zkouška žáků hudební školy zdejšího pensionátu ve dnech 20. a 21. t. m. přivábila hojnou obecenstva a zajisté nepostrádala zajímavostí. Při zkoušce takové nelze ovšem považovati za nejdůležitější, jak to čí ono žlelo bylo zahráno, poněvadž produkující esly jsou ještě ve stadiu zdokonalování se; ale hlavní pozorost, zvláště u menších, dlužno věnovati tomu, jaký talent u jednotlivců se jeví, zda učitelka metodicky správně si vede a jakou plii žáčkům svým věnuje, což se pozná při hře žáků méně nadaných. V obojím směru jsem byl úplně spokojen; a co zvláště chválím, jest, že skladby odpovídaly stupni dovednosti; nemá to se zajisté smýslu, když žákyni vybere se skladba, jež stupeň její

methodicky dosažené dovednosti přesahuje; vždyť pak i po dlouhém a pečlivém cvičení pozná se při přednesu chybný prstoklad a chytané tony, nemluvě ani o tom, že jest to methodě velmi na ujmu. Z jednotlivých čísel — vesměs sice dobrých — líbilo se mi v I. poř. č. 7. „Le désir“ (Cramer), kde douám jeví se pronikavý talent; rovněž č. 14. „Le Tourbillon“ (Mattei), č. 9. „Kolovrátek“ (Bendl) a č. 11. „Bývali Čechové“ (Flegl) vesměs klavírní. Z II. poř. pak č. 8. „Messinská nevěsta“ (Fibich), klavír a harmonium, kde úplnému úspěchu bylo na ujmu nepřesné sladění nástrojů; pak č. 2. „Slavno-stal ouvertura“ (Riedl) a 10. „Svita“ (Grieg) pro 2 klavíry na 8 ruk, jež bylo zvláště pečlivě nacvičeno a podáno; také č. 9. „Rhapsodie“ (Liszt) a 11. „La cascade de roses“ (Ascher), klavírní, se pěkně poslouchalo. Číslo zpěvná byla naprosto dokonalá v intonaci i vokalisaci; nejlepši č. 16. v I. poř. „Rybářská“ (Nejedlý). Dělati změny v textu národních písní nemám za vhodné. Celkový dojem zkoušky byl velice příznivý a svědčil o svědomité plii učitelce i žáků.

Dr. Aliquis.

Velká hromada Dobročinného komitétu dam v Hradci Králové koná se v úterý dne 28. května 1907 o 4. hodině odpolední v místnosti nového „Rudolfína“.

Naděje na úrodu na Královéhradecku jest velmi slibná. Zpráhlá půda z první polovice května dešti o svátcích svatod. znovu napojena, tak že v přírodě vše jen kyse. Z polí klidí se již druhá úroda salátu, ano zahradaici kuklenští přivezli na hradecký trh již i nové brambory. Stromy ovocné odkvetly za suchého teplého počasí, vše bylo květem obaleno; ovoce ukazuje se hojnou.

Potvrzení. Panovník potvrdil volbu Frt. Bednáře, majitele statku v Suché, za starostu okr. zastupitelstva v Nechanicích.

K našim poměrům na Pardubsku a jinde. Veškerý hovor točí a točí se bude ještě nějaký čas kolem voleb. Občanstvo města i té nejzapadlejší dědiny až po ženy a školní děti — všecko šmahem strženo jest v proud volebních úvah a debat. Napjetí bylo veliké a proto rána, která vybuchla červenou záplavou a zasáhla mladočeské buržo, byla tak ohlašující. O kandidátech strany sociálně-demokratické mluvilo se s hotovým zbožňováním a nejen dělnictvo v městech, ale i po venkově pohlížejí k nim lidé v úplné zaslepenosti jako k příštím svým spasitelům v každém směru životním. Utopické a nesplnitelné sliby sociálních demokratů zrovna zřetelněly lid, a kde se také vyskytla ženáká popletená smyšlenkami socialistickými, počtala si jako bez rozumu. Rozumí se, že nepoprátelné volební úspěchy katolických kandidátů v mnohých českých krajích vyvolaly u našich příznivých oblas a radostné sympatie. Nesmíme si ovšem zapíráti, že na Pardubsku o hnutí křesťanském se namnoze posud skoro neví. Musíme pohledu doznati otevřeně, že myšlenka křesťanské organisace jak v městech tak i na venkově v těchto krajích je úplně v plenkách až na některé osamělé obce a proto posud jest s nepatrným úspěchem spojená. Je to kormutlivý zjev, že panující zde tak mocný protikřesťanský rozmach neprobudil posud z mrákot živly křesťanské k účinnému odporu a ku stavění bašty naproti živlům podvratným. Co se posud dalo, je málo, úžasné málo k veliké škodě myšlenky křesťanské. Sami laikové, stopující zdravé křesťanské hnutí v různých kontinách naší vlasti, dávají výraz svému údivu nad dosavadní šnilou netečnosti strany křesťanské a příslušných činitelů v našem okrese. Hned po volbách přišel k nám velmi vzdělaný muž a horlivý zastanec katolicismu, rodák z okolí pardubského, který sleduje s živou účastí pokrok křesťanských sociálů. Muž ten účastnil se skoro všech volebních schůzí na venkově i v městě na Pardubsku i Chrudimsku, a kde se mu naskytla příležitost, vysatoupil proti utrhačům veřejné na obrazu katolického náboženství. Tento laik do-slovně pravil: „Pánové, proč tam také nejdete? Nevíte, jak se vás ti různí štváří a agitátoři bojí. Nebylo schůze, aby se tu nešpinilo katolické náboženství. Proč je nejete bránit? Nebojte se těch aprch, kterých se vám při takové příležitosti dostane. Taková sprcha neškodí, ale utužuje a dodává kuráže. Potřebovali bychom za našich dob hodně mnoho Pavla, energických kněží, ozbrojených dobrou znalostí sociologie. Za stávajících okolností nelze se diviti, že ten lid v jádru křesťanský ztrácí víc a více jasnou představu své víry, že vůbec nezná zásad křesťanského socialismu, že nemá ani potuchy o programu strany křesťanské, jednoduše proto, že mu žádný posud o tom nic neřekl. Jen energický a nadšený kněz může vychovati sebevědomé a nadšené křesťany, kteří jimi zůstanou nejen v kostele, ale také ve společnosti a v politice. Chabost plodí zase chabost. Karabáč socialistický musí nás katolíky konečně probudit i s té šnilé netečnosti k usilovné činnosti, která bohda k příštím volbám ponese již lepší ovoce. Třeba rozhodně již pomýšletí nejen na sebe, ale i na jiné veliké povinnosti svého poslání. Chraň nás Bůh před vyhledáváním záští, které je sice sladké svojí pohodlností a nečinným vábným klidem, ale probouzí jednou k hrozná skutečnosti. Doufáme, že v dohledné době vše se změní a

musí nevyhnutelně změnit v zájmu ohrožené myšlenky křesťanské. V málokterých krajích ottá se píliti křesťanství tak urputným způsobem, jako na Pardubsku. Pokroková „Osvěta I.“ a sociálně demokratický „Východočeský Obzor“ rařinovaným způsobem konají své poslání na povolení zásad křesťanských ve všech vrstvách lidu. A popřiti se přece nedá, že listy tyto jsou velmi obratně redigovány a že majíce zajištěné finance, rozvratné jillo své povedou se vším úsilím i dále. Kromě toho co tu agitátorů pokrokových i sociálně-demokratických v městě i venku! To všecko ukazuje na budoucnost ne právě potěšitelnou a zavíratí před tím oči bylo by hotovým bláznovstvím. Ve volbách obrází se zajiště duch a smýšlení lidu. A na Pardubsku dostali vášniví nepřátelé katolického náboženství při volbách počet hlasů až úžasný. A tyto smutné poměry utvářila jen horečná činnost a tisk našich nepřátel. Leč ani tento povážlivý stav věci nesmí nám býti příčinou k věšení hlavy, ale naopak vzpruhou k vydatné sociální činnosti na poli křesťanském a ku pronikavé politické organizaci. Křesťanská obrodná práce musí zaujati celou naši bytost a jen tak může se čeliti ranám dopadajícím těžce na základy všech institucí křesťanských.

Opravená kaple v pardubské pracovně. Příčinou dp. duch. správce a správy pracovní v Pardubicích byla kaple v budově do-nucovací pracovní značným nákladem zrestauro-vána a v těchto dnech v nové důstojné ozdobě svému účelu odevzdána. Benedikci kaple ochotně vykonal dp. Langkramer, katecheta, a po úkonu žehnacím měl zpívanou mši sv. za přítomnosti všech úředníků a káránců. Při mši sv. zapělí stu-dující real. škol.

Úmrtí v Pardubicích. V neděli dne 19. t. m. umrl v Pardubicích p. Ferd. Seykora, finanč. rada ve v., typická zdejší osobnost, ve věku 74 roků. Pohřeb konal se dne 22. t. m. ze sánku na zdejší hřbitov.

Z Chotěborek. Na své visitační cestě savitál 29. dubna Jeho Biskupská Milost do Chotě-borek. Již v první přifášené obci Hustifanech byl všele uvítán u slavobrány v čele velkého zástupu osadníků hustifanských panem Václavem Sedláčkem, starostou obce Hustifanské; jménem břimovanců uvítala zde nejdp. biskupa Mařenka Holanová z Hustifan, jež podala mu kytič. Nastoupena další cesta k Chotěborkám, kdež již očekávali arcipastýř duchovenstvo, zástupce c. k. patronát. úřadu, zástupcové všech přifášených obcí, školní dítky se svými pány učiteli, břimovanci a velký zástup lidl. Za blabolu zvonů a střelby z hmo-ždířů zavítal před 8. hod. Jeho Biskupská Milost do Chotěborek. U slavobrány uvítán byl místním duchovním správcem, žačkou Marií Volfovou, jež podala Jeho Bisk. Milosti kytič. V čele zástupců přifášených obcí všele uvítal zde nejdp. biskupa starosta obce Vilantické pan Otto Volf a v čele panů učitelů přifášených škol pan řídící učitel z Chotěborek Antonín Prokeš. Když nejdůstojnějši arcipastýř poděkoval, nastoupena další cesta do farní budovy a odtud do chrámu Páně. Po mši sv. a pobožnosti za zemřelé měl nejdůstojnějši pan biskup sám kázání, v němž vtělými slovy odporoučel přítomným dětu k Panně Marii, již chrám Páně v Chotěborkách jest zasvěcen, a udílel pak sv. břimování. Po sv. břimování byla zkouška ze sv. náboženství v místnostech školních, k níž se dostavilo hojně rodičů a přátel školních dítek. Jen krátký byl pobyt Jeho Bisk. Milosti v naší farnosti, ale za tu krátkou dobu, jako všude, kam zavítá, získal srdce farníků úplně. O 4 1/2 hod. po vykonané krátké pobožnosti v chrámu Páně na-stalo rozloučení. Jméнем břimovanců rozloučila se s Jeho Bisk. Milostí Anna Nováková z Hustifan a za celou farnost místní duchovní správce. Arci-pastýř ještě naposledy promluvil ku sbornáště-nému lidu a na prosbu duchovního správce udělil ještě všem apoštolské požehnání. Za blabolu zvonů a střelby odjížděl pak ke Kuksu. Běh žehnej a posiluj našeho dobrého vřebního pastýře v jeho obtížném povolání a zachovej léta dlouhá!

Jak se chtěl agrárník p. Chaloupka očistiti. Chytrák! Kdyby nebyvalo obvinění Mourkovo pravdivé, tu by byly „Venkov“ i „Cep“ spustily nějakou muziku! To by bylo nářku nad mučednictvím pronásledovaného agrárníka! Ale „Venkov“ místo všeho uveřejnil drobnou lokálku, která nejspíše překrucovala — a pan Chaloupka s žalobou nespěchal. „Osvěta I.“ posvítíla na Cha-loupkovo ramenáťství, ale pak — najednou lokálka, že prý obvinění Mourkovo nezakládá se na pravdě; prý Chaloupka podal na Mourka žalobu. Věřil tomuhle „očistění“ p. Haja sám? Ač věděl, že měl Chaloupka žalovat dávno dříve, cítil-li, že jest nespravedlivě napaden, přece pojednou jakoby věřil ujištění Chaloupkovo! Tonoucí se chytl alespoň stěbla, ale rozvášni lidé se jenom usmáli. Redak-tor Mourk věnoval záležitost Chaloupkově v po-sledním čísle „Lid. listů“ tyto řádky: „Dne 14. dubna obvinil jsem p. Frt. Chaloupku z politického slotinu úplatkářství a vysval jej, aby soudní žalo-bou se očistil. Pan Chaloupka nečinil tak, ač té-měř po 3 týdnech podal žalobu dne 3. května t. r. s tou průzračnou tendencí, aby žaloba mohla býti projednána teprve po říšských volbách. Zakročil jsem ihned osobně u o. k. okres. soudu v České

Skalici, aby ještě před volbami, t. j. před 14. květnem bylo provedeno hlavní přelíčení, abych tak ještě před volbami soudně pana Chaloupku uvědčil z politického slotinu, který jej vylučuje z činnosti parlamentární. Leč k největšímu svému úžasu zvěděl jsem u o. k. okres. soudu v České Skalici, že týž vyhověl již návrhu, který podal pan Chaloupka (aby projednání žaloby před 14. květnem bylo znemožněno), a svolil, aby před hlavním líčením v obvodech různých c. k. okres. soudů vyslechnuty byly osoby, které s mým ob-viněním na p. Chaloupku nemají docela nic spo-lečného. — Těmito předstíranými svědky chtěl p. Chaloupka získati průtah, aby nyní v poslední dny předvolební mohl odvolávati se na to, že žalobu podal, a předstírali takto svoji nevinnu — Opakuji znovu a s největším důrazem pod svojí čtí, že p. Chaloupka dopustil se největší obžánek a politi-cké nemravnosti, a že otáleje téměř 3 neděle a po-dáním žaloby, a když pak neodčinitelným nátlakem donucen byl k jejímu podání, snahou, aby před 14. květnem projednána nebyla, dopustil se nové poli-tické bezcharakternosti. — Ku charakteristice p. Chaloupky, člena výkonného výbora české strany agrární, ještě podotýkám, že se svou smutnou ža-lobou utekl se pod ochranné právní křídla rych-novského p. Dra. Štemberky, prosulého a pronon-covaného nepřtele strany agrární, kteréž nepřá-telství při letošních doplňovacích volbách sešmov-ních na Zamberceku bengálsky bylo osvědčeno. — A další ještě charakteristikou p. Chaloupky: vrhl se v otevřenou náruč pověstné pardubické východo-české stoky, nazvané „Osvěta Lida“, která pro stranu agrární má vždy připravený jenom důber špiný. Touto špinou stěží p. Chaloupku omyje.“

Archeologický sbor „Vesel“ v Kmitné Hoře odbývá valnou hromadu 8. června o 3. hod. odpolední v zasedací síni městské radnice. Pořádek: 1. Čtení protokolu předešlé valné hromady. 2. Zpráva jednatele, účetní a revisorů účtů. 3. Sdělí se, že počet velkolepých sviců hlavošho oltáře vele-ohrámu sv. Panny Barbory dvěma dárci na 12 doplněn. 4. Sdělí se, že sl. výborem spořitelny král. bor. našeho města, štedrým podporovatelem všeho krásna, opětně s vlastní iniciativy věnovaná 2 fi-gurální okna do vysokého křtu velechrámu svatě Panny Barbory nákladem 10.000 K byla v měsíci září roku 1906 dodána a osazena. Výjev prvního znázorňuje příchod sv. věrozvěstů Cyrilla a Methoda ku dvoru knížete Rostislava (863), který slavně vítá vyžádané sv. apoštoly od císaře byzantského Michala III. na svém sídle Velehradě, aby hlásali sv. víru na Moravě — po slovanském způsobu po-dáním obleba a soli. Výjev okna II. znázorňuje pokřestění knížete Bořivoje na Velehradě roku 874. Křest odbývá se uvnitř basiliky, kde kníže Bořivoj skloněn nad křtelníci přijímá arcibiskupem Me-thodem sv. křest. Za křtelníci stojí kníže Svato-pluk jako kmotr, dále pak dvořané a příslužující kněžstvo. Při komposici obou těchto oken dbal mistr malíř Frant. Urban toho, aby, pokud tomu omezené rozměry dovolovaly, rozvinul bohatost od-povídající aspoň částečně motivům voleným. Nemenší péči věnoval mistr malíř také tomu, aby kroje a jednotlivé detaily architektury, jichž bohužel po-skrovnu, odpovídaly době Cyrillo-Methodějské. Oběma těmito okny figurálními přišel teprve pře-krásný skřňový hlavní oltář náš k platonosti. 5. Volné návrhy. 6. Vybrání členských příspěvků (4 K).

Z Křištic. Svatojanská jednota kato-lických jinochů a mužů v Křišticích uspořádá v neděli dne 2. a 9. června t. r. v sále hostince „u Kalenských“ divadelní představení: Lucifer aneb: Zázračný elixír. Národní operetta se zpěvy ve 4 obrazech, napsal F. K., hudbu seřadil V. P. S. Zúčátek o 4. hod. odpo. Ceny míst obyčejné. Čistý výnos ve prospěch zákovské knihovny školní. Mládeži školní přístup zakázán.

Ze Železnice u Jičína. (Lásné. Zvele-bení města. Okolí Železnice.) Vystoupí-li cizinec na stanici Železnice, první to na trati Jičín-Tur-novské dráhy, mile jest dojat světlým, čistým vzdu-chem podhorským, jež ani kouř závodu ani aroma továrenského nenasycuje a neotravuje. A kráčí-li k městu, vítá jej slunná, uměleky provedená socha sv. Václava a za tou na vyvýšenině starobylý ko-stelík se hřbitovem — místem klidu a míru. Tot příchod do městečka, které svými teprve 2 roky působícími lázněmi rašelinovým stalo se — ač dosud téměř neznámé — hledaným útočištěm ne-mocných i těch, kteří po rozrušující činnosti hle-dají odpočinku a oddechu v čistém lesním vzduchu zdejší. Lázně jsou vkusné i čisté, obklopené parkem a velmi bohatými lesy i lukami. Cítí se tu každý jako doma, vše je laciné, venkovské; ale i o pořádky věší je postaráno zařízením velkého hotelu „Valdštejnův dvůr“ s četnými po-koji, sálem a vším pohodlím upraveného, který stojí hned u budovy lázeňské. — Rozumí se, že objevení rašeliny léčivé nestatelo bez účinku na městečko, jež se v různých směrech zvelebje. Letos zřizován na náměstí chodník, náměstí samo vysázeno lipami, a všude viděti upravenosti, aby každému z hostů se zde líbilo. Strava tu dobrá, laciná, posluha ochotná. — Málo jest měst, která by tak blízko měla tolik míst vybižejících k ná-vštěvě, jako Železnice. Jsou to nejen velmi roz-sáhlé lesy okolní, ale světlé vrch Železný, tisíce a tisíce poutníků navštěvovaný Tábor, zříceniny

hradů Bradelce a Kumburku, kteréž obě svými vyhlídkami odmění cestovní námahu každému ná-vštěvníku, a oblíbená lesní hospoda „Klepanda“, kam konají se výlety i z měst okolních. Zajímavá je i vycházka do Valdic s památným, nyní ve státní věsnici proměněným klášterem Kartouzským, do Libosadu a čtyřnásobnou alejí starych líp od-tud do Jičína. Cestou zříme zvláštní kopec Z-bín, bývalé popravní místo — vrch Šibeňák a proj-deme i velkolepé zahradičské závody p. Mařán-kovy. Z Jičína snadno lze vyjíti nebo vyjetí na historický Velš s prarým dioramem krajiny okolní a do diváplných skal Pracnovských, které staly se vábívým místem výletním turistů z blízka i z dál. Lze zajiště s jistotou očekávati, že město naše stane se již letos útlukem četných cizinců, milým a prospěšným českým místem lázeňským.

Z Kmitné. Letos připadá na 20. září de-sítileté úmrtí Karla Bendla, mistra v skladbě písní a sborův. Naše činné spolky „Libuše“ a „Vlastimil“ oslavily památku jeho akademii, po-pořádanou dne 20. května. Úspěch její přes všechnu agitaci známé nám strany po stránce finanční do-padl uspokojivě, po stránce morální velmi dobře. O mistra Bendlovi promluvil katecheta a učitel zpěvu Václav Jurkovič, oceniv zásluhy jeho a učiniv appell na pokračování v zásadách jeho. Sbory dámské, mužské i smíšené vesměs od Ben-dla, k provedení dosti obtížné, zamlouvaly se. So-lové písně Bendlovy přednesla sl. K. Morfová, zá-kyané školy Pivodovy. Až teprve nedlouho sl. cvičí, ač poněkud laboruje ve výslovnosti, poněvaž jest Bulharka — ve vyšších polohách má příjemný hlas a dobrý přednes; sklídila právem potlesk. Sl. L. Prokopová, výborná klaviristka a i ho-u-alistka, přednesla s bravurou na klavír Smetu-novu polku a na housle Allegro z Rodého 4. kon-certu. — Akademie tato jest dobrým výsledkem jaré snahivosti našich pěveckých jednot. Klavír z ochoty zapůjčila firma A. Petrof, začes bu-diž jí vzdán dík. —

Kaple sv. Jana Nep v Hostačově po sedm celých roků byla v tak zuboženém stavu, že bylo c. k. okres. hejtmanství v Čislavi nuceno zakázati její návštěvu. Loňského roku natidila komise „odborných kruhů“ její sнесení, jakožto stavby ohrožující bezpečnost okoljodoucích, uzná-vaje stav její za neudržitelný, neschopný opravy. V nejvyšší čas zakročil vysoce urozený pan hrabě Jan Thun z Hohensteina, povolav odborného znalce konservátora B. Dvořáka s Pardubic, který po ú-radě s vysokou c. k. centrální komisí pro zachová-ní památek rozhodl, aby krásná stavba s doby baroku byla zachována a opravena. Přikročeno na podzim r. 1906 k pracím restauračním. Opravena krásná klenba s plastickou ozdobou rámovou, s andlíky velmi dovedné práce štukátérské. Pod omítkou objeveny krásné fresky ze života sv. Jana Nep., které byly náležitě restaurovány akad. malí-řem Vil. Trsekem z Prahy. Střední obraz, koruno-vace sv. Jana Nepom. hvězdami, ve střední klenby nemohl býti zachován při největší opatrnosti, neboť deštěm omítka byla odalá a při zvedání klenby se úplně odrtila. Dle zbytku namaloval akad. malíř V. Trsek podle kartonu akad. malíře Aug. Vlčka novou zdařilou postavu sv. Jana N. Krásný hlavní oltář uměleckými fig ornament. řezbami opravil dovedně J. Štěpán s Pardubic. Nový stroj do var-han pořídil p. Štarma s Pardubic. Sídelová střecha nahrazena prejzovou a opatřena slohovou věžičkou. Veškeré části vnitř kostela, jako mřížky na kruché, kazatelna, restaurovaly se tak, že slohový ladný celek se snoubí s celou úpravou. Radost a pře-kvapení návštěvujících opravenou kapli je posoru-hodná, každému se líbí a nemůže se ani rozloučiti od úpravy, která se líbí a svým slohovým uspořá-dáním mysl všech povznáší. Chvalořečí uslechtilé mysli urozené hrab. Thun-Hohensteina, která veškerý náklad na opravu kaple hradila ze svého panství. Nemenšího povážení zasluhuje ochota ve všem počínání ředitele velkostatku p. J. Šulce, který áčinnou radou přispěl k zachování krásné umělecké památky pro věky budoucí. Veškeré restaurační práce provedeny byly pod dohledem architekta B. Dvořáka s Pardubic. Kaple v nej-blížší době bude vysvěcena, každou neděli pak bude v ní čtena mše svatá. O sv. Janě Nep. ob-noví se staré pouti, které byly zde každoročně konány a s široka daleka čtíteli sv. Jana navště-vovány.

Z volebního ruchu.

Praktické provádění sveobodného a tajného hlasovacího práva v naší zemi. To se již ovšem mohlo vědět předem, že náslitnická sociální demokracie nechce všeobecné hlasovací právo vymoci pro jiné, ale výhradně pro sebe. Ve všech předměstích a čtvrtích pražských dal se od socialistů bezohledný nátlak na živnostníky. Soci-alisté přicházeli k hokynářům, kupcům, hostin-ským s rozhodným prohlášením: Nedáte-li nám svého hlasu, nebudeme u vás odbírat; uvalíme na vás bojkot. A tak plno nesocialistů bylo nuceno napsati jméno socialistického kandidáta: A socialisté umějí také svým inkvizičním zrakem dobře sledovati, zda se jejich přiznací plní. Lístek voličův před vstupem do volební síně důkladně prohlédnou; pod jmé-

nem kandidáta udělají silné čáry, aby nebylo možno napast kandidáta jiného. — Jak socialisté v Praze hnuseně potírali kandidaturu dra. Černohorského, o tom napsal dne 23. května „Hlas Národa“: „Sociální demokraté nepotírají zásady, nebojují věcně, ale vrhají se na osobu kandidáta, proti němuž sháňjí všemožné klepy, pomluvy, dotýkají se jeho cti osobní, při čemž nešetí ani jeho veřejného postavení ani rodinných neb osobních poměrů. Nikde v celých Čechách neklesl volební zápas tak hluboko jako ve IV. volebním okrese, kde za sociální demokraty kandiduje typograf Jelínek. Tomuto přináležejí smutná zásluha, že snucutím a poskvutím čistý zápas volební a že vrhl se na osobu svého protikandidáta, ačkoli se strany národní bylo jeho vlastní osoby povždy úzkostlivě šetřeno. Nikdo z protivníků nemůže uvést jediný příklad, že by se agitace národních stran vrhla na osobu soc.-demokratického kandidáta a překvapiti musí tudíž naprosto změněná taktika volební, kterou v poslední okamžik sociální demokraté zahájili. Ti rozšiřují tak mizerné a bohapusté pověsti o osobě kandidáta, že vzbuditi musí u normálního a soudného člověka přímo hnus. Na př. rozšiřují pověsti, že stal se pokus podplatiti soc.-demokratického kandidáta Jelínka, nebo že přý Mladočechi voliti budou Jelínka, který po volbě bude resignovati, načež přý ustanoven bude nový, společný kandidát, nebo že přý dr. Černohorský o vítězství vůbec nestojí a pod. Kam jsme dospěli, když takovéto žvasty nalézají sluchu, roznášejí se po hospodách i veřejných místnostech a veřejně se přetřásají! Dnes musí býti učiněn konec tomuto fádění neznámých a nepatrných lidí, kteří se zde sešli ze všech okolních volebních okresů; národní voličové musejí dáti ráznou odpověď na teror sociálně demokratický a přivésti společnou věc národní ke konečnému vítězství.“ A tací nepoctivci dušují se, že chtějí očistiti český živel ode vši nízkosti. Mýlí si, že účel jim pověsti i prostředky nejspatnější. — O dra. Reylovi roznesla se v Holicích zpráva, že chrílí krev, že živ nebude. Tím bylo plno našich voličů zmateno. — Naši voličové na Novoměstsku seznali zvláštní chytrost. Na listku volebním byla přičiněna tužkou u některého písmene dolejších tištěných slov tečka. Našinci pozvali, že jest tak nenápadným způsobem označeno, ku které legitimaci (dle čísla) který volební listek patří. Počet písmen až k tečce měl prozraditi číslo legitimace. Také „tajné“ hlasování! — Prohané letáky o naší straně a našich kandidátech vydány kratičce před volbou, aby se našiinci nemohli brániti. Na letáčích nebyl podpis ani prohaného původce ani knihtiskárny, takže zákeřně napadený katolík nevěděl, proti komu se má brániti a na koho trestati odání učiniti. — A teď ta hnusná přetvářka sociálních demokratů při volebních schůzích! Socialisté přece i ve svém tisku dali docela otevřeně na jevo, že chtějí bojovati proti každému náboženství. Samo jméno Kristovo provázeli ve svých tiskovinách posměšky. A před volbami? Chytráčků rudi agitátoři velebili křesťanství jen co! Oni přý každému přejí náboženskou svobodu; oni jsou nejlepšími zastánci a stoupenci Kristových ideí. Přý jest žít, že by chtěli kříže odstraniti; oni naopak chtějí dáti tomu odznaku význam vznešenější, než jaký se mu dosud dával. Plno prostých katolíků nachytali „nábožnými“ řečmi a přímo nestoudným slibováním všeho možného. — Od chalupy k chalupě chodili dobře placení socialističtí agitátoři eháněti volební listky, aby na ně jména svých kandidátů napsali. O jiných volebních manévrech, jimiž svoboda a tajnost hlasovacího práva měla býti zamozena, pro krátkost času až přistě.

Z Pouchova. Dne 21. t. m. odbyvala se voličská schůze soc. demok., na které referoval p. Job z Prahy. Začal, že se namlouvá, jak chce soc. demokracie odstraniti kříž a vsít lidu Boha. Soc. demokracie přý není proti náboženství, kdo chce, ať si věří; u soc. demok. jest náboženství; věci soukromou. K této řeči několik poznámek. Když redaktor Myslivec dne 17. listopadu 1901 na schůzi soc. dem. v Praze „u Labatě“ se tázal, rozumějí-li soc. demokraté pod názvem klerikalismus i kat. církev a tudíž bojují-li proti kat. církvi, tu celé shromáždění odpovědělo: „Tak jest!“ Dále soc. Schell dne 5. června 1901 ve Stuttgartě prohlásil: Považujeme Boha za útočisko blouposti, pokládáme Boha za největší zlo na světě a proto vypovídáme Bohu válku.“ Červánky v květnu 1904 vybízají „soudruhy“, aby se svých příbytků odstranili obrazy svatých, kříže, vůbec vše, co s křesťanstvím souvisí; mají přý si ozdobiti příbytek obrazem žida Marxa a Lasalla. Časopis ten máme v Pouchově k dispozici. V Kladně socialisté zcela sřetelně prohlásili, že chtějí vésti rozhodný boj proti náboženství. Už jsme čekali od Joba, že se prohlásí za dobrého katolíka. Dobře vám to židě zařídili, abyste se měli zač schovat. Socialisti Job myslí, že přišel mezi lid nevědomý a neznalý soc. demokratů. Zde lid již dobře ví, že běhete na sebe roušku beránců. Jestliže jest náboženství věci soukromou, proč je tapíte a ničíte? Proč nepíšete o židovském, ačkoli právě „talmud“ by vám poskytl hojnost látek k útokům? Věřím vám, soc. dem. Jobe, že o židovském se zmíniti neomíte, to nedovolí vaši vůd-

cové. Jak drze dovolil si socialista Job mluvit! Socialistům přý se nejedná o nábož. zájmy. Nevidíme se neboť viděl před sebou samé taktika nezkušené mladíky; tedy dle toho mluvil. Já uvedu jeden příklad, že soc. se nejvíce starají o náboženství, ale o dělnictvo pramálo. Ve francouzské sněmovně r. 1904 vytýkal poslanec soc. dem. Millerand presidentovi Combesovi, že zapomíná pro samé pronásledování řeboři na dělnictvo. Za to nazval Milleranda soudr. poslanec Schuhmeier ve Vídni ve svém listě „Volkstribune“ — lumpem Co se týká slibů malorolnictvu a malozemnostnictvu, myslím, že každý ví, že soc. dem. chce střední stavy zničiti. Na dotaz p. Krejčíka, aby vysvětlil, kdo je vinen drahotou, zda-li soc. demokr. anebo agrárníci, pan řečník se poněkud zarazil, a aby někdo jej nepřipamatoval na židy, nejmenoval nikoho. Přý karteláři jsou tím vinni. Kdo jsou karteláři, nevěk! Ku konci mluvil, že děje se násilí na voličích, že sbírají se volební listky a vyplňují se od Srdínky. Necht se proti tomu voličové obradit! Já se táži Pouchovských socialistů, kdo to chodil od domu k domu a sbíral legitimace.

Z Dobrušky. (Převzatí Dra. Drtiny za Drem. Reylem). Ve čtvrtek dne 9. května 1907 pořádány voličské schůze „Stranou katolického lidu v Čechách“ v Opolečné v Dobrušce, na nichž k voličům měl promluvit svou kandidátní řeč dr. Frt. Reyl. V Opolečné ohlášena schůze na 2. hod. odp., v Dobrušce na 1/8. hod. večer. Výbojná strana pokroková, její kandidát Dr. Drtina měl na voličských schůzích v těchto místech nespokojených posluchačů poskrovnu, učinila šikovný manév. Na Opolečné svolala schůzi na tutéž hodinu a v tomž sále a v Dobrušce na 1/8. h. večer a — zavlán silným katarbem brdla stížený Dr. Drtina. V Opolečné před velkým počtem voličů oba kandidáti vložili svůj program, a po replice z obojí strany schůze skončena. Program Dra. Reyla, přednesený klidným tónem, učinil pěkný dojem a došel všeobecné pochvaly. V Dobrušce Dr. Drtina schůzi stranou pokrokovou ohlášenou ani nekonal, — bylo tam jenom asi kolem 30 posluchačů — ale dostavil se se svými stoupenci do schůze Dra. Reyla. Dr. Reyl svým výkladem „o úkolech přístihu parlamentu“ učinil všeobecně dobrý dojem. Zvláště šře se zmínil o otázce živnostenské. Vylíčil příčiny úpadku živnostnictva, ukázal na nápravné prostředky a cíle živnostenské politiky — vše tak důkladně a srozumitelně, že každý nepředpojatý vyznati masel, že takový inteligentní muž a znalec potřeb lidu ve sboru zákonodárném byl by silou velice váženou a platuou. Po Dra. Reylovi mluvil Dr. Drtina. Na návštěvách sice aliboval, že živnostnictvu vložil, co mu šlibil, ale nesplnil. Jen podotknul, že se shoduje s Drem. Reylem. Řeč svoji započal kritikou politiky mladočeské, pak obíral se chválou své osoby, že není přý takový, jak ho líčili „Nár. listy“ a jak proti němu mluvili Dr. Vostřebal a Nov. Města a p. Šmoranc z Vamberka, zavadil letmo několika slovy o národohospodářskou politiku a pak hlavně začal o kulturních otázkách dle smyslu své strany. Mimo jiné řekl, že není pro vyloučení náboženství ze školy; chce, aby učitelé nábožensky vychovávali, aby se neučilo jen katechismu a dogmatice, náboženství nemá mítí vlivu na ostatní předměty. Zamířel však, že ty ostatní předměty a jich vyučovateli mají dáti náboženství pokoj. Na manželství pohlídl jako na obyčejnou smlouvu, která se může rozloučiti. K rozluce přý dojit musí, poněvadž jest toto, jakož i vyučování náboženství, středověký přežitek, — zbytek přý vlády církve nad světem. Historie, jak ti je, když tě tak krotí univerzální profesor? Toť se ví, že evangeliko-klerikální povídačky Dra. Boučka o povolených rozlučkách církvi scházeti nemohly. Docela i prorocťví dle vzoru Drabí-kova, že princezně saské povolena bude rozluka jistojistě. Bůh je přý tak vznešený pojem, že se k němu nemusíme modlíti, nepotřebuje obětí. Modlit se se šreba jest přý pošetilé. „To by přý Pán Bůh musel mítí k tomu mnoho sekretářů“ — slova univerzálního profesora naprosto nedůstojná a všechny konfesse urážející. O židech a protětantech ani muk. Z celého referátu jsme poznali, že mu nejde o nápravu státních poměrů národa, ale o rodušněbný kulturního boje proti katolíkům. Drtina je frásník, hrne slova bez vnitřní logické souvislosti, užívá sofistiky, pathosu a afektace, aby k potlesku strhl nemyslivci dav pokrokatřský. Ujednání klaka též pravidelně pracuje. U rozumných lidí však budi vše spíše útrpný úsměv. Neměl by pan profesor sestupovati k řadám a způsobům boucharonských agitátorů.

Z Orlických hor. Volební boj, místy zeřivým přímo tónem prováděný, jest a konce. Strana všech pokroků „přý“ nejpokrokovější do-byla vítězství i jest nyní na uváženou, dostoj-li všem těm možným i nemožným slibům, jimiž lid náš byl klamán a tálen. Než, srovnáme-li ty různé výstředky jistých geometrů budoucího ráje pozemského, uvážíme-li, že nemyslivci lid, opojený sliby a hesly těch nejpejsťejších barev a nadějí, vsedl na lep též karlatánské vypočítavosti, vítězství takému nezavídíme. V okolí našeho okresního města, kde je lid co do vzdělanostní kvalifikace dosud v nedělních, bylo pořádáno množství schůzí, které se účinkem nomaly. Uvedu zde několik obrázků,

nad nimiž se myslící musí pozastaviti a ten lid věru ubohý politovati. Do obce L. povolán byl jakýsi Kobera, po jehož ústředí řeči lid se domá-vail, že panství knížete A. Schwarzenberka přijde k rozdělení mezi chudý lid. Na panství to, které čítá 177 tisíc hektarů půdy, může přý se usaditi 38 tisíc chudých rodin, které budou dobře a lehce žít. — V obci K. mluvil zase jiný osvícenec. Líčil tónem tak bolestným útrapy a bídu dělného lidu! Mezi jiným pravil: „Tóm náboře u plných žlabů o nie nejde, ti se u vás nestarají, máte-li co v „ko-rejtku“ nebo ne, proto hleďte, abyste všichni vo-lili svého kandidáta, který všem z bídý pomůže a vymůže též vašim ženám volební právo a to dvoj-blasé!“ To bude zajisté již ta nebeská blaženost socialistická v Hši pozemské na vrcholi slávy, jak se socialisté domnívají. — V obci S. přednášel socialista o nynější politické situaci se značným účinkem. Dokázal všim možným i nemožným způ-sobem, že je třeba nového života k šťastnému žití. Ten náhled ovšem všichni prozíravější schválili, ale s jiného hlediska než řečník. Lid, který začel tak daleko, že popírá svého Boha a Jeho autoritu, potřebuje věru nového obrození, nového života. — Neméně stkvělého účinku pro vítězství socialistické dodělal se vypočítavý soudruh ten v osadě L. Vy-zradil posluchačstvu, že církevní statky, knížecí a hraběcí panství jdou do mnoha set milionů. Až přý oni socialisté vydají zákon protimilionový, tu připadne dle rozpočtu na každou chudou rodinu 40 tisíc! Občan M. po blahém tomto vyjvezení zůstal celý skoprnělý a na těch 40 tisíc si s celou chutí do rána popíjel. Druhý den nechtel svým vlastním očím věřiti, že bláhá ta naděje v neji-stotě postavené připravila ho o peníze, jež měl uchystané na dříví. — Na takové a podobné vě-jičky nachystáno tisíců lidu, dosud neprozíravého a neuvědomělého. Drahá strana ve své hodnotě na nejvyšší stupeň domýšlivá a ve smyslu duševním dle vydaných známek blízka straně své, předčila namnoze nejen lichometnictvím a lať radou inter-nacionálu, ale i v terroru a hrubianství ukázala se pokrokovější. V obci L. agitovali agrárníci spů-sobem opovržení hodným. O našem kandidátu mluvili takové lži, že nášinec musí jednání takové sprostáctvím nazvati. Víru „přý“ nezavrhují, ale v tupení kněžstva katolického na úkor strany naší snížili se na stupeň nejnižšího hrabství. Vždyť i při výkonu volebním učinil člen volební komise drzou poznámku o straně naší, která podobnými sprostými a neslušnými výpady ve volebním ma-névru nebojovala, nýbrž jen vzdělaní a uvědomě-lost šfila. — Pak se není co diviti, když okresní výbor ne srovná slušnou a čestnou horlivostí fed-ruje svého kandidáta, na druhé straně přímo a ná-ruživou zlomyslností tapí a snižuje kandidáta na-šeho — tu vítězství jest dobyto, at již způsobem čestným nebo nepěkným. Dnes kdo chce vynik-nouti, musí víru zapřítí a čest potlaštiti. Strana naše nemá ve štěstí svého heslo: „Miluj bližního, a kde můžeš lízni ho.“ Strana naše je pamětliva slov velkého muže, který svým jednáním v svém žití uplatnil tato slova: „Jednej tak v tom světě všude, by až budeš umírat, a vše vákol plakat bude, ty's se mohl radovati.“

Z Chotěbořska. Ve Vísce byla dne 20. května schůze volební, na níž měl řečniti socia-listický kandidát Ackerman, který však se nedo-stavil. Přišel za něj řečník socialista Povolný z Prahy. Samo sebou se rozumí, že klerikalismem a útoky na biskupy a kněze ústa jeho protékala. Směr jeho řeči mířil jen na dělnictvo. Po něm přiblížil se ke slovu p. farář Vlček, jenž vytkl řečníkovi, že opomenul blavního činitele: rol-nictvo. Řečník dokazoval socialistům, že proto nemluví o rolnících, že mají v programu je zničiti. Když nastala vřava odporu, p. farář Vlček citoval jim výroky jich předků a programatických usne-sení. Není pravda, že kapitál sežrál malé rolníky a živnosti. Vypukla bouře znovu. Řečník to opětne dokazuje. Socialisté v letě ch lid balamutili, ří-kajíce, že dělníkovi náleží celý výtěžek práce. Nato p. farář Vlček vyvracel bod za bodem ne-správné tvrzení řečníka socialistického. Kdykoli se dotekl bolavých míst socialistických, zaburácela nespokojenost sálem projevená od socialistů, jimž polovice přítomných odporovala. Mezitím dostavil se do schůze kandidát Prokop a ujal se slova a vykládal program svůj za neustálého vyrušování. Po té mluvil občan Povolný a snažil se vykrucc-vati důvody p. faráře Vlčka a p. kandidáta Pro-kopa. Pan farář Vlček znovu vyvracel námítky socialistického řečníka, ukazuje na jeho podakoky, uhýbání od jádra věci a mlsty i nevědomost o skutečných událostech. Odpovídá v přitčíně Drozda, že kněží ho nehájlili a netajili, jako to činí socia-listé se svými defraudanty. Dokazuje, že socia-listé byli proti živnostenské reformě, a že tedy občan Povolný nepravdivě chlubí se starostí socialistů o živnostnictvo. Soc. dem. německá hla-sovala vždy proti zlepšení existenčních podmínek dělnictva a živnostnictva. Biakapové majetek svůj mají právem, nenabyli ho šalbou a vydíráním, jako to činí velkokapitalisté, kteří ovládají ohrom-nými milliony všechny národohospodářský a poli-tický život, o kterých kapitalistech p. řečník Po-volný se api nezmiňil, protože tak ani učiniti nesmí. Za dupliky p. faráře Vlčka vypukla každé chvíle bouře a vřava s výkřiky: volte si Pána Boha, jděte se modlit atd. Řečník musil vždy

minuty čekati, než mohl pokračovati. Čím dotírá-
vější byly jeho vývody, tím více socialisté bouřili
a křičeli druh přes druh, hrmovali rukama, vy-
skakovali na lavice vedle stěny sálu, otočili vý-
křiky od předsednického stolu. Když však citili
rány stále peprnější a když viděli, že se na ně
hrnou nemilé pravdy čím dál hustěji, dokázali
konečně toho, že řečník musil odpověď svou zkrátiti,
ať chtěl ještě mnoho povědět. Konstatovati dlužno,
že řečník socialistický vyrušován nebyl, ale při
řeči p. faráře Vlčka občanské vyspělosti socialisté
nedbali. Úžasné jest, že mladočeši budou v naší
krajině voliti socialistu. O tom všem ještě vře-
nost naše se rozhořívá.

Z Pokřikova. Přišlo k nám 8. května po-
řádati schůzi několik sociálních demokratů. Byla
to společnost kučujících, která si s sebou obyčejně
vedl celá předsednictvo. Řečník pan Hodek, člen
výboru nemocenské pokladny ve Skutči, mluvil
s počátku velice opatrně. Litil, které strany již
v parlamentě byly, pro dělnictvo však nic neudě-
laly. V tom osval se ze zadu hlas známého štváče:
Klerikálové! Však, sváté, žasní, co mu na to ře-
čník v této nestřežené chvíli odpověděl: Ne, klerik-
álové ještě v parlamentě nebyli, ti si vůbec po-
litiky nevšímali, tudíž také uškoditi nemohli. Dobře
kvitujeme. Volnou školu odbyl hladce, taktéž roz-
luku manželkou. O rozluce církve od státu se ani
nezmínil. Jsou prý socialisté dobrými křesťany,
citlivě Husa a jeho doby. V čem Husa následují,
to neřekl. Slavnou dobu Karla IV. však chytrák
zamlčel. Tancoval jako mezi vejci. Katolíkům
dal dobré svědectví, evangelíkům pochválil dobu
husitskou; rolníkům se slevil daně a odpadné vý-
měněk, dělníkům laciné maso, asi za 12 kr. kilo,
a dobrou pensii, nespokojeným mužům jiné ženy,
bezbožeckým učitelům volnou školu. Rozdával různá
cukrátka. Jak se to však provede, zapomněl Hci.
Na každého pamatoval, jen na toho chudáka mili-
ardáře ve Vídni zapomněl. Kdo má jen poněkud
čich, pozná, že to páchlo židovstvím. Přípravovaná
oposice by byla ani nezačala, kdyby zmíněný
evangelický štváček nedělal nátlak na řečníka, aby
přčetl banopis na p. Jos. Prokopa z Jáseně, kan-
didáta 63. okresu volebního. Pan řečník, máje za
to, že má za sebou silnou stranu protikatolickou,
vyhověl přání onoho štváče a při tom nám začal
sesměšňovat i našeho katol. kandidáta pana Jana
Krejse a celou stranu naši. Na to mu odpověděl
z naší strany dělník Josef Svoboda, nazvav to zá-
keřnickým jednáním. Chtěje ještě vyvrátiti některé
lži, byl několika socialistickými hochy vyrušován,
čehož využil předseda a — odhal mu slovo. O ta-
kovém jednání si učinil zajisté každý úsudek sám.
Socialisté žádají pro sebe volnou tribunu, ale ji-
němu nedají volně mluvit. Socialistická rovnost!
Však tu zase 12. května vjíždí do našeho staro-
slavného Pokřikova jiné panstvo. Lidé si marně
lámcou hlavy, kdo to byl, až kdosi povídá: To jsou
agrárníci! Tu teprve byl shon. Každý chtěl viděti
agrárníky; a nemějme jim to za zlé; u nás agrár-
ník nikdy nebyl, a žádný od nás ho ještě neviděl.
A co u nás chtěli? Inu, zdali jsme u nás tak
vzdělání a uvědomění, abychom dovedli napsati na
volební lístek: Jindřich Pačour z Vraclavi. Kdo
to dovedl tak napsat, bude jmenován uvědomělým,
pokročilým rolníkem. Kdo však napíše: Jan Krejs
ze Zderaze, ten je hned nevzděláný, nesečtělý,
zpátečnický klerikál. A výsledek! Těch nesečtělých
bylo 46 a těch pokročilých 13. Tu se ti uvědomělí
nesměli. Ale karta se obrátila. Byla užil volba.
Tu ti neuvědomělí psali opět a napsali na volební
lístek: Jindřich Pačour z Vraclavi. Budou-li pak
nyní také uvědomělými rolníky?

Jeden z těch neuvědomělých.

**Otevřený dotaz na p. učitele Kndr-
máče, socialistického kandidáta.** Vy, pane
socialisto, který jste před volbou projevoval před
vesničany nezvykle zbožného ducha, na učce nám
určitě hned odpovězte. Nahořanští agrárníci tvrdili
21. t. m. se váš určitostí ve Vrchovinách, jak jste
jim sděloval pokusy katolických předáků o smlouvu
mezi stranou katolickou a sociálně demokratickou.
Prý s Vámi vyjednával písemně dokonce sám dr.
Reyl a dr. Horský; chlubil jste se, že máte v ruce
dopisy těchto dvou křesťanských sociálů, jimiž Vás
žádají, aby Vaše strana při užších volbách nebo-
jovala proti dru. Horskému. Víte dobře, že taková
správa, jakou jste vypustil z úst Vy, byla by na
škodu naší kandidatury, poněvadž pak by voličové
katolíci přestali mít důvěru ke kandidátovi že-
bronciému o kompromis u socialistův. Vyzýváme
Vás tedy, abyste veřejně pověděl, kdy Vám co
dr. Keyl nebo dr. Horský psal. Chcete-li, abychom
Vás považovali za politika čestného, buď dokažte,
že Nahořanští nemluví pravdu, nebo odůvodněte
tvrzení, jež jste dle zprávy Nahořanských pronesl.

**Porážka socialistů v Chudečicích
a Ohlumce n. Cidlí.** V pondělí svatodušní so-
ciální demokracie svolala u nás schůzi. Poslucha-
stva seslo se velice mnoho, přes 400, aby slyšeli
názory soc. dem. kandidáta za zdejší okres, pana
Malého. Kdo však do schůze se nedostavil, jako
sám Malý a po ustanovení předsednictva řečníl
sociální demokrat Malý z Práskavky. Společně se
na to, že střední stav nás nezná zásad jejich, a
proto mu namlouval, že oni jsou největšími přáteli
zemědělského lidu, kterak usilují, aby české men-
šiny měly své zastoupení, Slovanstvo aby se spo-
jilo, a četl program. Čím by namlouval, to opatrně

vynechal. Jakými přáteli zemědělského lidu jsou,
trefně odpovídal jim H. učitel Lad. Nági se Staré
Vody, poukazuje na předáky jejich Bebla, Marze,
dr. Ellenbogua, Vaňka, Vratislavský program atd.,
kde čteme: „Žádný člověk nemyslí sedláky zachrá-
nit od zánuby.“ — „Malorolnictví je podnik nej-
větších lenochů se zvyku; malorolnictví je nejne-
smyslnější podnik, který musí býti zničen; majetek
pozemkový je velikou ranou pro společnost“ (Marx
— „Kapital“). — „Strana soc.-demokratická nemá
úkolů hájiti stavu selského. V zájmu dělnictva
naopak je, aby stav selský přišel na mizinu“ (Dr.
Ellenbogen 1894.) — „Prohlášíme válku nejenom
velkým dvorům, ale i každé nejmenší rolnické
chatě.“ (Sächsische Arbeiterzeitung.) — „Střední
stav, tedy i selský stav, musí býti zproletarisová-
n.“ — „Organisace zemědělců jsou socialistům
lhostejny.“ (Vaněk.) Kdo v r. 1905 hlasoval proti
zákonitému rayonování řepy, čímž pěstitelé řepy
vydání jsou na milost a nemilost velkokapitalisti-
ckým cukrovarníkům? A či zájmy hájili rakouští
soc. dem. poslanci, když jednalo se o zrušení blanko-
terminových obchodů na burse, které určují rolní-
kovi cenu obilí dle vůle několika židovských velko-
kapitalistů? Tu se ukázali sociální demokraté nej-
většími nepřáteli, neboť hlasovali proti zrušení
blanketerminového obchodu! A kdo šve zeměděls-
ké dělnictvo proti rolnictvu? Sociálně-demokrat.
časopis „Zemědělec“, jehož úkolem je poštovati
dělníka proti rolníku. List ten nazývá rolníky:
„Selskými barony, zpupnými hřbety, lichváři.“ Na-
váděl dělnictvo, aby více nepracovalo než 8 hodin
denně, aby měli týž plat jako průmysloví dělníci.
Tím chtějí zničiti rolníka, neboť nemají stěle
k tomu, že mzda dělníka se musí řídit dle výnosu
půdy, a že rolník nemůže dnes utvořiti kartel jako
velkoprávníci, aby si sdrážil libovolně své plo-
diny obilní, jejichž cena bývá řízena poměry trho-
vého světa a švindlem židovským. Jak soudí soc.
demokracie o ženách, necht přetse se spis Beblův
„Žena a socialismus.“ Na str. 433. čteme: „Tě
v lásce bude žena rovna muži, bude si namlouvat
a dá se namlouvat. Jestliže však muž a žena se
nesnesou, nebo pojmu-li k sobě nechť, natizuje
morálka, aby rozváděli neptirozený a nemravý
svůj svazek.“ Soudruh Stern, druhá autorita so-
ciální demokracie, píše ve své knize „These o so-
cialismu“ na str. 24.: „Poněvadž člověk má svou
náklonnost, nemí mu ani v této věci býti kladeny
překážky.“ Jakými přáteli Slovanstva a českého
národu jsou, známe dokonale. Ve Vídni, kde soc.
demokracie nechtěla ani jeden mandát vídeňským
Čechům popustiti a s kým spřáhla se v Praze,
jest na biletni. Potom může pan Horák poukazo-
vat, že oni jsou nepřáteli velkokapitalismu a jak
mohou býti přáteli rolnictva, když jsou ve vleku ka-
pitálu židovského? Žádný rolník, který nechce
zničiti sama sebe, svoji rodinu, svůj stav, nemá
voliti sociálního demokrata. Po porážce této nepří-
hlášili se socialisté již ani ke slovu, a p. Pavlíček,
rolník z Pisku, statečně obhajoval rolnictvo země-
dělské proti sociální demokracii, jakož i p. Vrašň
z Nov. Města. Pan Vrašň, rolník ze Sedlic, pou-
kázal na svorné působení rolníka a dělníka. Tak
skončila památná schůze sociální demokracie hod-
nou porážkou.

**Výsledek užil volby ve 24. voleb-
ním okrese. Obdržel hlasů:**

	Držina	Hamp
Hradec Králové . . .	760 . . .	262
Třebechovice . . .	290 . . .	372
Týniště . . .	219 . . .	207
Nechanice . . .	221 . . .	101
Skalice . . .	314 . . .	301
Nové Město . . .	451 . . .	123
Rychnov . . .	530 . . .	296
Kostelec n. Or. . .	363 . . .	506
Holice . . .	295 . . .	621
Vamberk . . .	249 . . .	356
Dobruška . . .	280 . . .	214
Opočno . . .	186 . . .	181
Úhrnem	4048	3539

**Ve volebním okrese venkovském
č. 45. (Hradec Králové—Chlumec—Nechanice) zvolen
agrárník Hynek Srdínko (8102 hlasy) proti
soc. dem. Malému (5141 hl.).**

**Za stranu katolického lidu českého
zvoleno sedm poslanců.** Vskutku jest to
úspěch znamenitý! Tak pozdě jsme začali, tolik
úsrků a hanobení bylo sněti kandidátům našim
a všem těm, kteří byli jejich stoupenci! Leč jary
proud nedal se zastavit. Našinci nedali se splést
zákeřnými, vyhlášenými správami a vedli boj s ne-
stenčenou horlivostí. Dík a čest všem, kteří
se tak vytrvale drželi! Na Náchodsku zvolen
dr. Rudolf Horský (6251 hlasy) proti agrár.
Kotlantovi (4696 hl.). Všecky jiné strany se spo-
jily proti straně naší v okrese tom, a přece Horský
zvítězil tak imponantní většinou! — Na Chrudim-
sku odvozdáno 11665 hlasů. Z těch připadlo na
Fr. Šabatnu 6370, na soc. dem. Jiráska 5102.
Neplatných lístků 193. — Litomyšlsko. Náš
dr. Josef Myslivec obdržel 6362 hl., sociální
dem. Hnát 5137. — Chotěbořsko. Jos. Prokeš
obdržel 7114 hl., soc. dem. Ackerman 5852. —
Dol. Kralovice. Václav Myslivec zvolen 4422
hlasy proti soc. dem. Křivskému (3490). — Na
Pelhřimovsku obdržel P. Mlý Záruba 5686 hl.

proti agrárníkovi Donátovi (4915). — Na Budě-
jovicku Ant. Šachl obdržel 4981 hl. proti soc.
dem. Pašulovi (3224). — Na Moravě při prvé
volbě zvoleni čtyři čeští katol. poslanci, při druhé
volbě jich přibýlo osm. Tedy v Čechách a na
Moravě máme nyní dohromady devatenáct
říšských poslanců. Toto číslo již znamená
mnoho a musí imponovati straně každé.

**Vítězné strany agrární v užších
volebách.** Na Lounsku zvítězil Bergman (7699)
proti soc. dem. Kratochvíli (5407). — Na Mě-
nicku Kotláš proti soc. dem. Havránkovi. — Na
Mnichovo-Hradištsku Dúrick proti soc. demokratu
Křemovi. — Na Hořicku Závorka (8551) proti
soc. dem. Jarolímovi (4244). — Na Kostelecku
Chaloupka (5701) proti soc. dem. Švábovi (4322).
— Poděbradsko: Richtera (6599) proti soc. dem.
Zellerovi. — Selsaňsko: P. Zahradník (6237) proti
nár. soc. Pichlovi (4652). — Benešovsko: Dr.
Velich (6732) proti soc. dem. Zavadilovi (4250).
— Kolínsko: Špaček (6581) proti soc. dem. Spitz-
rovi (4538). — Vysokomýtsko: Jindřich Pačour
proti soc. dem. Braunovi. — Ném. Brod: Hyřil
(5455), proti našemu Adamovskému (3412 hl.). —
Táborsko: Suhrada. — Písecko: Rataj. — Horaž-
dovicko: Náprstek. — Klatovsko: Holý. — Strá-
konicko: Bukvaj. — Milevsko: Vojta. — Jindř.
Hradecko: Mazanec.

**Z mladočechů v užších volbách zvo-
lení:** Za Dolní Nové město Lad. Čech, za Nové
město a Vyšehrad dr. Cernoborský, za Meoší město
a Hradčany Kaftan, za Smíchov Jos. Neumann, za
Král. Vinohrady dr. Jos. Fořt a dr. Herold, za
Karlův A. Fiedler. — Louny: Fr. Kratochvíl, Ml.
Boleslav: dr. Čelakovský, Pardubice: J. V. Hrá-
ský. — Kolín: dr. Fořt (tedy po druhé). —
Ném. Brod: dr. Kramář.

Volební zisk státoprávníků a jiných.
Za St. Město Pražské zvolen státoprávník dr. Baza,
za Žižkov (II. díl) Buřival. Dvůr Králové: Dr.
Hajn. Vys. Mýto: Křofáč. Tábor: Fr. Zemlička.
Píasek: Kalina. Klatovy: Hubka Semilecko: Lisý.
Na Jaroměřsku hr. Sternberg 6627 hlasy proti
soc. dem. Zychovi (3689).

Různé zprávy.

**Nastávající důkazy vlastenecké so-
ciální demokracie.** Stránské „Lidové Noviny“
popírají zprávu, že socialisté čeští utvoří na říšské
radě samostatný klub českých socialistů a naopak
tvrdí, že společný klub socialistů všech národností je
umluvenou věcí a že čeští socialisté samostatný klub
vůbec utvořiti nemohou, poněvadž dvě třetiny sociali-
stických poslanců českých jsou lidé k práci na radě
říšské neochopní. Dále upozorňují na to, že volební
provolání socialistické vyslovuje se ponese pro českou
universitu na Moravě, nikoli však v Brně. — Ubohé
zájmy národní, vy byste dopadli, až byste byli zcela
v rukou slabě Adlerových!

**Socialistický posudek o pokroká-
cích.** „Duch času“ píše o pokrokácích: „Slušná česká
veřejnost u nás je o pokrokáči hotova. Svého času na-
psal feuilletonista O. D., že klerikály třeba odstelo-
vat jako škodnou avěť. Dnes lze jeho slovo obrátit
na nejvyšší příslušající na pokrokáče. Takovou stranu,
která se nestydí účtovat tak ničemných prostředků ve
volebním boji, jest nutno potírat a jen potírat, poně-
vadž je horší klerikál.“ — Pánové se skrátka dobře
znají. „Moravský kraj“ odsuzoval socialisty, socialisté
sase odměňují se posudkem vlastním. Ale přes to vše
pokrokáči dali hlasy své socialistovi Krapkovi a soci-
alisté Masarykovi, ač vlastně dle hofského posudku
by je měli spíš dáti katolíku Povondrovi.

**Delnerakouský křesťansko-sociální
spolek rolnický** dostoupil koncem dubna 35.000
členů. Jistě organisace to velkolepá.

**Ferri, vůdce italské sociální demo-
kracie, v pravém světle.** Poslední dubnový tý-
den byl osudným pro vůdce socialistické strany italské
a jeho orgán „Avanti“. Nejenom, že konkurenční list
„L'Asione“ sensačním odhalováním šachrů Ferriho
staví ho bezohledně na prahu — což má s následek
rapidní odpadávání odběratelů — zároveň i dva re-
daktoři „Avanti“ byli pro urážku majitele listu „Po-
polo Romano“ odsouzeni každý na 10 měsíců do vě-
zení. — Ještě kritičtější pro Ferriho bylo zasedání
anémovny dne 26. dubna. Konserativní poslanec Ban-
tini podal dotaz, je-li pravda, že Ferrimu poskytl
byl úvér „Banca d'Italia“. Státní podsekretář Fasce
prohlásil, že Ferrimu vyplaceno bylo dne 2. srpna
1906 v bance 17 tisíc lir. Satini biřoval ostře morálku
Ferriho, který dříve velmi rozhorleně odsuzoval po-
dobné politické bankovní šachry. Ferri přes to, že byl
od strany vyzván, aby přišel do sn movny a hájil se,
odejel do horní Italie.

**Zajímavé obrázky z moravských
voleb.** Podivné spojení sociálních a agrární-
ckých kořenek projížděly okresy Kroměříž Zlounky a
Napajedla, agitující pro pana Dosoudila. Též v agrár-
nických kotěrech jezdili socialisté za katol. kandidá-
tem Hrabanem, snášel se mu rozhljeti schůze. —
Proti pracovitému a volebněsloužilému poslanci Dr.
Stojanovi pokrokoví učitelé na Slovácku počínali si
přímo nepřátelstvem. Celý kraj zaplaven letáky, které se
hemžili lidmi. Dr. Stojan v nich líčen jako nepřítel
lidu a služebník velkokapitálu, jmenovitě arcibiskupa
olomouckého, který prý má 25 zámků atd. Takhle
se podává pomocná ruka bystrému katolíkovu, který
tolikrát dokázal, jak soamenitě dovede pracovat.
Nejdřív se do katolíka kopne, avšak se mu ruce, a
pak farisejští nácllníci hned poukazují, že katolíci
nechce a nemůže nic dobrého pro národ dělati.

Jak „nábožní“ socialisté dovedou vydělávat, o tom píše „Budoucnost“. Jest-li pak víte, kdo nejvíce rozšiřuje a rozmnožuje účtu k Panně Marii lurdské? Socialisté, pravím, a dokážu to! Vydá se do chaloupek i v nejdolejších vesnicích a majátek v nich sošku Panny Marie lurdské, sádrou, hlenky nebo škredeš omalovanou, posílá nou. Ptejte se, kde ji koupili. „Byl tady jeden se soškami Panny Marie a tak nám vychoval sásky její a uťil nás, že nám pošle námi nes do domu. Koupili jsme ji a máme radost“. Víte, kdo je rozšířil? Ponejvíce, ba většinou socialisté s okolí Brna. Tuhle jednu vlakem, sedím, a za mnou v druhém oddělení slyším chuchot, veselý hovor, zaslechnu: „Zač prodal s matičky?“ „E dobře, to jsem zas napálil pár hlupáků. Koupali o všechno pryč.“ Naslouchám: „Tak jsem přišel k jedné seice s matičkou pěkně sabalenou. Rozbalím a povídám: Paňmámo, tak mně téžko s tou matičkou se loučit, a polbil jsem sošku několikrát, ale vám ji dopřeji, vím, že jste nábožná, ať vám donese požehnání. Pětku stojí mně, dejte mi ju, podívejte se, jak vám to bude svědčit na kohostně. Postavím ji tam, a selka se dívá, smlouvá, a já ani krejcar nepustil. Dostal jsem pětku“. „Ty jsi trulant, to já jsem dostal tuhle v H. na štaci třináct renskejch za matičku. Přijdu, štacioneš byl venku, pořádál vlak, vběhl jsem do kvartýru: Milostpaní, mám tady sošku Panny Marie sáskárně lurdské, už je svčena, vezu si ju domů, na Hostýnku ju posvětili a já teď nemám už na cestu, dám vám ju, dám s radostí, protože vím, že jste hodná, prosím vás, přijďte mně na řu, je porcelánová, podívejte se jak svóní, oslá poslacená, echt slato, však já si pro ni přijdu, jak pak bych tě mohl milá matičko opustit a polbil jsem ju kolikrát a šátkem oči otřel, a hloupá dala 13 renskejch.“ Po slouchám, jak by nic, natáhl jsem se na lavici, jako bych spal. „Kde pak kupuješ?“ „U Dáně na štrocn.“ „Já sem tam taky kupoval, ale teď jinde, to ti neřeknu. Dostanu je lacíně.“ „Za 40?“ „Ale kde, 35 i 30, a stakra, nestáčí ani, pořád se u něho hádají, kdo přijde dříve. Už jsem jich roznesl sta, ale už teď kšeft tak nejde. Je nás moc. Ale víš co? Já rozšiřuju s tím taky našu kulturu. Kde jsou ještě hloupí lidi a o nás neví, tam ju sabalím do „Červánků“ nebo do „Rešple“, ať si taky něco dobrého přečtou“. Do jedím do Brna — co miuvili dál ani nenapíšu — protože sprostota a rouhání jich nedá se vypati. Měli jen jednoho svědka a ten dle jich domnění spal. Dal jsem si na ně pozor a při východu s nádraží čekali už na ně jejich známí. Vítali se a s jich hovoru sesnal jsem, že jsou s blízkého okolí Brna a důkladní socialisté. Chce-li vědět odkud, i to vím. Ptal jsem se v Brně s známých s okolí, jak je to s těmi matičkami s obchodem — a dověděl jsem se tolik od lidí zkušených: Lidé vždy najdou nový pramen příjmů — tak i vyvinul se obchod s soškami Panny Marie, Jesulátka a jiných svatých — a nabývá se litím těch sošek mnoho lidí a desetkrát více je rozšířil všude po Moravě, Čechách, do Uher, do Haliče, všude vlesou. Živí se obchodem tím mnoho i hodných lidí — ale nejvíce je socialistů — protože dovedou nejspíše omámit lidi dobromyslné a ehudě svláště, kteří louz účtu k Panně Marii. V Brně je několik takových zrovna fabrik, vlastně krámů na sošky. Soška, jak je rozšířil, nestojí víc jak 30—35 kr. a švindlíři ji prodávají po 3, 3 i 10 zlatých, jak kde kápnou na dobromyslné lidi, kteří se dají ohnout. Některé s těchto obchodníků s okolí Brna budeme uvádět jménem, aby lidé, kamkoli noviny tyto přijdou, věděli, a kým mají počítat. — Zkrátka socialistům účel posvěcuje prostředky; čemu se potají pustě vyvíjejí, to za peníze s rafinovanou přetvárkou nabízejí.

Ku slepému záští a nenávisti k duchovenstvu vybídl přímo apie o lidovládě, vydaný pod titulem „Naučení mladému politikovi“, r. 1899 mladoboleslavským klubem. Jest to, abychom tak řekli, katechismus politického darebáctví, který se výtečně hodí do krámu i lidovců, i pokrokatům i socialistům demokratům, neboť strany tyto v boji proti víře a duchovenstvu jsou svorny. V této rukověti všl probnanosti píše autor zcela přímo a bez obalu o tom, jak uměle se má rozširovati a v lidu šířiti nenávist k duchovenstvu na str. 69: „Abychom v nenávist uvedli katolíky, stavme neustále před oči svým vrstevníkům strašlivé vypravování o noci bartolomějské, vyvolávejme duchy obětí: strašidelní duchové jsou velmi užiteční v politice. Inquisice jest ještě pohodlnější; jest nevyčerpatelnou studnicí sensačních argumentů (ovšem vyhlášených). Naše vesničani by ani nenapadlo, aby nenáviděli svého faráře, dobráka, který nikomu neublíží, dříve utvář jen k tomu, aby si topil, a namořil by ani psa; nejvíce se jim zdá, že trochu dlouho káše a že naléhá často na lhostejné, aby chodili na mši. Ale rozdáte-li v dědině noviny, které vypravují o hrůzných činech Torquemadorových, přidáte-li k tomu kalendář ozdobený strašnými obrázky, hraničemi, vlhkými šáláři, spontánními kostřami, vybranými mukami, katy v kápi kacíře stíhajících, vznikne snezábla v myslí našich venkovanů sdružení myšlenek mezi všemi těmi hrůzami a nevinným knězem, modlícím se svůj breviář. Budou mu viděti krev na rukou a na šatech; bude se jim sjezovati ve snách a pochodní v ruce, jak staví na hlavu svobodomyšlníkům kacířskou šepici. Budou mysliti, že mu prokazují milost, když ho budou podceňivati, že by i je pronásledoval, kdyby mohl. Stalo-li by se však, že by nešťastný ten sluha Páně byl vládou pronásledován, vězněn, v revoluci stát nebo smrtelen kommunou jako rukojmí, nejeden z osadníků jeho zvolal by prostomyslně: Konec konců dobře mu tak: proč upálili tolik kacířů! K tomuto štvání, vypouštění na nejzářivější pudy širších vrstev, nepřidáváme ani sl. va kritiky, nýbrž citujeme náš katolický katechismus, který praví, že nemáme nikoho bez dostatečných důvodů podesívat. Budoucnost.

Evangelický Bund a „Los von Rom“. Jaké ohromné obnosy s evangelického Bundu do Rakouska se kutálely, o tom podává správu orgán českokamenického Zweigvereinu Chem. Allg. Ztg. 8. 108: Jedině roku 1906 bylo 300.000 m. zasíláno na účely Los von Rom. To všechno ale bylo velmi málo. Chemitzner Zweigverein musel sám ročně 4000 m. klopiti.

R. 1906 s celého Německa bylo přes 2 miliony marek k účelu tomu do Rakouska vhozeno. A naproti této obrovské sumě která nepatrná byl výsledek! — Obem. Allg. Ztg. přináší úpěnlivé vyzvání ku všem evangelíkům: Skoro již půl statisíce pře-tupů udělo se přese všechny obtíže. Bez evangelického Bundu byl by ruch ten hned na začátku sakrál. Tentýž byl první, jenž akoi tu započal. Skoro 100 kazatelů stojí v Rakousku. Skoro 300 nových obcí a kazatelejších stanic vytvořil. Avšak roční příjem stojí doposud za skutečnými potřebami. Evangelický Bund hospodaří s těmi penězi svědomitě. Své účetní knihy může před celým světem ukázati. — Jak se hospodařilo, lze posnati z toho, že v Trnovanech pro 1300 protestantů byl postaven kostel za 500.000 m., kterýž ale pro dluhy měl být exekucí prodán. Na štěstí však z rukou exekutorů vytrhl jej Gustav Adolf-Verein, jenž sbytek dluhu 300.000 m. doplatil. Nyní bude s hnutím „Los von Rom“ ještě hůře, protože „evangeličtí“ velkomeštitel šifitelé hecla toho Schönerer a Stein dostali od voličstva odpověď tak rásnou, že se v Hšské radě již neobjeví. Stein bez rozpáku prohlásil, že „Los von Rom“ jest vlastně prostředkem politickým. Nestydí se do duše slušnější evangeličtí „strásci na Sionu“ za podstatu a rozvoj toho hnutí? Evangelici, evangelici! Oni přf chtějí znovu do světa uvést čisté evangelium, snaží se přivést lidstvo do šlépějí apoštolských! A teď si představte, jak by teď na sv. Pavla svět pobídl, kdyby býval nkažoval při šíření evangelia na plný měšec! „Jdouce do celého světa, učte všechny národy“, praví evangelium. Leč moderní „evangelici“ si zásadu tu posměnili v heslo: „Jdouce do celého Rakouska, podplácejte národy.“ Jak draho přišla pruský evangelíkům každá kouspená duše v Rakousku! A přece při všem tom s moderním neevangelickým evangeliem tak veliká svízel!

Přípravek z ráče stolisté. Naše ráče stolisté se sahrádek našich pomalu mizí, ustupují často různým na pohled krásným růžím, které však leckdy naše stolistá překonává vůní i úrodou. Ráče stolisté mnozí se rychle, dají se i v lehčt půdě, spokojí se i koutečkem v sahrádce. Z vonné této ráče možno nám i po domácku připravit i vřtažek. K přípravě ráčové tinktury vložíme do láhve čerstvé a neporouchané plátky ráčové a nalejeme na ně silný, předfiltovaný líh. Láhev nechá se takto po několik neděl na slunci nebo na teplých kamnech. Z několika kapek této tinktury rozšíří se ve světlou neobyčejně vůně po celý den trvajíc. Bílé hadvábné stužky v tekutině této smožené a opět osušené a pak velmi rozředěnou kyselinou dusičnou (na 17 g vody 1 kapka kyseliny dusičné) vytažené nabývají barvy krásné červené, která po uschnutí se nemění. — Voda ráčová připravuje se následovně: Vezme se bílá miska, přes níž položí se šátek a na něj vloží se vrstva plátek ráčových, třeba i s jiných růží. Na to položí se políčka plechová, dobře na misku přiléhající, na ni nasype se šharv ubíř a tak dlouho se tu ponechá, až listy oschnou. Tím prýští s lítků voda voňavá, která teče šátkem do misky. Nyní očistí se šátek od suchých lístků, vypocaná ráčová voda se sjeje, pak se položí opět čerstvé listy na šat a pokračuje se v práci dále. Tak nabudeme silně vonící vody ráčové.

Katolické spělky a organizace vybízejí se, mizí-li si saopatřiti kapaci kalendář na rok 1908 „Křesťanský organizátor“, by své objednávky učinili nejdříve do 30. června na adresu J. Polák v Hradci Králové Adalbertinu. Tento praktický ráčový organizátor a všeob pro všechny nalezí takové oblíbenosti, že vydavatelstvo nuceno bylo vydati II. vydání. Tento nový kalendář bude obsahovati velké množství praktických pokynů pro každého, proto vyblísme všechny křest. socialy, by včas saopatřili si ho objednávkou, by se určil přesný náklad tisku. Upozorňujeme, že II. vydání vydáno nebude, pro finanční stránku. Prospekty (i stran insertů) na požádání se vydají.

(Zasláno.)

Odbor „Jednoty boboslovů královéhradeckých“ pro zakládání venkovských knihoven sařizuje každoročně v osadách nábožensky neb národně ohrožených knihovny dle staré zkušenosti, jak může působiti dobrá kniha v lidu.

Letošního roku založeno bylo 6 nových knihoven, a ještě docházejí prosby a žádosti sa nové knihovny a sa výměnu dříve založených. K tomu třeba peněz. Boboslovci sami upisují značné částky, avšak to nestačí. Proto obraceme se na všechny příznivce našeho lidu a nejuťivější prosbou, aby laickavě jakýmkoli způsobem blahodárné působení a další šířování venkovských knihoven podporovali.

Předem již doufajíce pevně, že prosby naše vyplněny budou, děkujeme vřele sa vše a voláme jménem sachráněných dobrou četbou konečně: „Zaplať Pán Bůh!“

J. Havel, t. š. jednatele odboru.

Otáčená pana

B. Škardovi,

majitelé uměl. sávodu pro malbu, leptání a broušení skla v Brně.

Vyhovují jen pocitu povinné vděčnosti, když dneš, po provedení práce, mnou u Váš objednané, totiž velké figurální votivního okna dle kartonu akad. malíře pana Josefa Mandla, pro aroidékanství chrám sv. Bartoloměje v Plzni, vyslovují Vám tímto své radostné uznání nad sdarem díla toho, které nejen mně úplně uspokojilo, ale které došlo i u širších kruhů všeho uznání a pochvaly. Těší mne že toto mohu a Vámi sdělit i k novému Vašemu úspěchu plzeňskému Vám gratulovati, přeje Vám zároveň, aby umělecká a úspěšná Vaše snahivost došla i na dále vždy správného ocenění.

Radě přijatí výraz mé uctivé oddanosti, s níž trávám Váš

Ad. Pyšák.

V Plzni 19. května 1907.

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu sladové kávy klásti hlavní důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydáváte nebezpečí, že obdržíte méně cenný padělek, kterému schází všechny přednosti, jimiž se vyzna-menává „Kathreiner“

Neb jedině

Kathreinerova sladová káva

Kneippova

má následkem zvláštního způsobu výroby vůni a chuť kávy zrnkové.

Raďte si zapamatovati, milostivá paní, tedy zcela dobře, že pravou „Kathreinerovu“ obdržíte jedině v uzavřených původních balíčcích s nadpisem: „Kathreinerova sladová káva Kneippova“ a s obrazem faráře Kneippa jako ochrannou známku.

Kupte si důkladný spis:

Z domácností sociál. demokratů.

Rada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h., 60 kusů po 14 h., 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Velmi výhodná

příležitostná koupě.

Dne 1. června vyprodám v dobrovolné dražbě

následující předměty:

Nové krásné reformní postele, k těmže noční stolky a umývadla s mramorovými deskami, jednotlivé kusy nábytku aneb celé zařízení pokoje, postele z tvrdého dřeva fornyrované, k těmže umývadla s mramorovými deskami, postele z měkkého dřeva, psací stolky, drátěné vložky do postelí v železných rámcích, pérové matrace, slavníky, záclony, garnysy, gonsle, mycí přístroje, závovní patentní stáčecí stroj na pivo, stojan na láhve, skřín na umyté láhve, košíky dřevěné na nošení láhví, košíky drátěné na nošení sklenic, velké množství pivních a vinných láhví, láhve na okurky, sudy 1/2 hl. na okurky zvlášť dělané, sudy po vině, sudy po zeli, lampy různých druhů, zrcadla, obrazy, skleničky na víno, na vodu, stíkové atd., sklenice kávové a čajové, nádobí porcelánové: talíře, misy, šálky kávové, šálčky na moka atd., sirníky, slánky. Vše se nachází v dobrém stavu. Dále vyprodám veškeru zásobu svých vinných sklepů: vína láhvová původu plzeňského, mnoho druhů: vína rýnská, Bordeaux, Volsavská, Mělnická a j. za velmi levnou cenu, vína sudová výtečná, zaručené jakosti za cenu velice mírnou mám na skladě, pravý francouzský cognac, Malaga, Madeira, Sherry, řecká vína.

Dražba se počne o 9. hod. ranní.

Adolf Bartipán,

hotelier v Adalbertinu v Hradci Králové.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově nad Kněžnou

doporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění varhan a harmonií.

Ručím sa nejsolidnější práci.

Čtete a rozšiřujete
 tyto spisy, jež právě vyšly
 v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demokratů. Prozrazuje J. P. Hradecký. Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy. Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří Šahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí
administr. Časových Úvah
 v Hradci Králové.

Čtete!

Z domácnosti sociálních demokratů.

Řada II. Píše Hradecký.
 Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah.“

Již první díl hořejší práce těšil se tak značné pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zjistěte že i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stejnou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.
 Při hromadných objednávkách větší sleva.
 Objednávky vyřídí obratem
 administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
 :: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁLOV.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelny, křtitelnic, spovědnice, Božích hrobů, křížových cest v reliéfech, soch světců, křticíků, rámo atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Malou
 přísadou
 pravé
Franckovky
 docílí se
 káva
 jemné lahodné krásné
 vůně, chuti, barvy.

Josef Krejčík
V PRAZE,
 umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612-VII.
 Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalně známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, hřbitvy, kazatelny, spovědnice, křtitelny, komoly, stěny, lustry, palácové atd. dle slohu kostelní, řezané dle obrázků, premie, fotografie a diplomy. — nábytek a různé předměty hodící se su. uměly.
 Původní nákrepy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.
 Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Anenské Lázně slatinné v Bohdanečích (česky)

Krásné letní sídlo.
 Lesní park 600.000 m²
 XXIII. sezona 13.V. — 15.IX. 1907.
 Více význam. 3 stálé lázeň. ústředí.

Bybník, lázně, tenis. Snížené ceny
 obdrží: důstojníci, vojenští a státní i zemští úředníci. Sluhové státní a zemští, důst. kněžstvo, členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska), všeobec. úřed. spolku i spolku železničních úředníků ve Vídni. — Více významování výstavních.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdanečích u Pardubic

jsou proslulé svou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mírném, rovněž i svými přírodními krásami, jen našemu milému Polabí vlastními. Rašelina, moderní vodoléčba, masáž, tělocvik, přímá životospráva a dieta působí v tomto prostředí překvapující výsledky při následujících chorobách: Oně (gicht), rheumatismu kloubovému i svalovému, výpotích v kloubech, nehybnosti kloubů po rheumatismu kloubovém i úrazech, chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, bledniče, bledlosti, výpotích matečních, chorobách mužů (poluci, spermatorhoi, impotenci), chorobách nervových a míchových, neurasthenii, lachias, bolestech po střelných zraněních, výpotích po zlomení a poranění, chorobách plicních a srdečních, nemocích kůže, skrofulese a v rekonvalescenci.

Rozsáhlý park. Lázeňské byty a koupele. Znamení kuchyně.
 Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Pežár.
 Léčárna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení. — Správa lázeňská opatří též levné letní byty.

Sezóna od 1. května do konce září.
 Prospekty na požádání zdarma.

Služební výkaz
 jako příloha k žádosti o kvakvenálky
 (dle Ord. listu č. 3., str. 82)
 dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K
 v biskupské knihtiskárně
 v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad domácích ledniček,
 všech druhů
 koupacích van
 s kamny i bez nich
 firmy

Josef Komárek,
 závod klempířský, zařízení plynové a vodové, hromosvodů, plynových tlakostrojů atd.
 v Hradci Králové,
 Žižkovo náměstí č. 413.
 Ceníky zdarma a franko.

Výnosný obchod zbožím smíšeným a potravinám se prodá za výhodných podmínek z rodinných příčin. Tentýž je dobře zavedený, nalezá se v krajském městě, v živé ulici. Potřeba 2000 K. Nabídky pod známkou „72 obchod“.

C. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
 v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování velkých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.
 Zápisné 5 K.
 Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Krásný a trvanlivý nátěr na podlahu

jest Viktorineva jantarová barva s formérovou základní, buď světlá neb tmavší. Podlahu natře se první den formérovou základní barvou a druhý den jantarovou barvou. Schne celkem 3 dny a má krásný lesk. Na 20 čtv. m. je potřebí obojí barvy úhrnem za K 6-80. Štětce k natírání 70—90 hal.

Suché barvy fačádní
 povětrnosti vzdornější, všeobecně uznávané za nejlepší nátěr na přetěl domů, ve všech odstínech. Barva nasadí se jako prášek, na 10 čtv. m. stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal. K náilkám na venek přikládá se stručný návod.

Vosková pasta na parkety
 bílá neb sv. šlutá. Touto pastou docílí se překrásný lesk, podlahu nechá se vlnkým hadrem čistit, aniž by lesku ubylo. Na 16 čtv. m. stačí 1 krabice za K 1-40.

Při poštovních záležitostech se obal neobtěžuje.

Fr. Viktorin,
 — závod sochařský a barvami —
 v Hradci Králové,
 Velké nám.

Povolební úvaha.

(3) Skončeno, sečteno, seznána fyzická síla jednotlivých stran. Strana katolického lidu českého může si gratulovati, že vstoupila na volební kolbiště samostatně, ač jest posud jen v začátcích. Dejme tomu, že bychom se byli propůjčili za ochotné služby stra, které nás celkem nejméně mrskají. Myslíte, že bychom eklidili aspoň nějaký vděk? Potají hlasy katolické sbáněti a přijímati, to ještě jiné strany dovedou. Ale na venek se k tomu nerady přiznají. Vyčte-li žurnál radikálnější, že ten neb onen poslanec byl zvolen jen za pomoci katolíků, tu zvolení páni všelijak se krotí, vytáčeji, jen aby nemusili přiznati se k pravdě. Kdež by se přiznali ku spojení s „s černými klerikály“? Proti tomu se na venek brání jako proti nějakému zločinu. A přece vědí, že většina národa, před nímž na oko se klaní, hlásí se otevřeně k náboženství katolickému. Spojiti se třeba s germanisujícími židy, to ještě před naší „svobodomyšlnou a vlasteneckou“ společností projde. Ale s těmi hroznými „klerikály“? I kdyby sebe více katolíci pro vlast učinili, musí se takové přátelství osvědčovati jen hodně tajně; jinak by zahřmela mocně pokrokářská kletba. Vždyť nyní jest bázeň největší před tím, který dovede hodně povykovati, křičeti a spílati až do ochraptění.

Mladočeským vůdcům chutnaly znamenitě katolické hlasy, když začaly vystupovati u nás strany radikálnější. Ale na venek? Velic bojovníci mladočeskí každou chvíli nespravedlivě se oťeli ve svých žurnálech o zamklé katolictvo. Agrární poslanec Firbas má mnoho co děkovati hlasům rozhodných katolíků, že byl zvolen. A četli jste po té volbě agrárníký „Venkov“? Z řádků jeho vysvítalo: „To my agrárníci sami jsme dokázali svoji sílu. Kdo nám může vyčítati nějaké zebroužení o hlasy katolíků? Vždyť jsme přece pokrokoví; sami proti klerikálům vystupujeme. Vlastní silou jsme si pomohli.“ A tak by to šlo dále, kdyby tak veliké zástupy katolictva ze sebe udělaly tichý a ponížený volební materiál pro strany jiné. Agrárníci příliš výbojně proti katolictvu si nevedli, protože jednoduše nemohli; již před počátkem volebního ruchu poznali, že katolíci za nimi nepůjdou jen tak lehce jako ovce. Agrárníci tudíž prohlašovali před jinými, že jsou taky pokrokoví, před katolíky pak, že není potřeba zvláštní katolické strany; však prý náboženství není ohroženo. Ale měli byste viděti, kam až by byli tihle „taky-katolíci“ zabočili, kdyby nebyvalo mohutného ruchu katolického a kdyby agrární velmož byl tolik nepotřeboval katolických hlasů. Přijali do svého štábu též několik kněží; to proto, aby je s vítězným úsměvem všude katolíkům ukazovali. Nepodkládáme kněžím oněm úmyslů zlých; byli chyceni lahodnými řečmi, agrárníci aspoň pro začátek jich nutně potřebovali, tak že před nimi mluvili trochu jinak než před pokrokáři. Ale teď se na takový manévř malokterý uvědomělý katolík chytí, věda, že jest nyní možno všecko. Vždyť přece Svozil ještě s kolárkem na krku jezdil mluvit ostře proti církvi a agitovat pro našeho zásadního odpůrce dra. Hajna. Proč by tudíž bylo podivno, že se hlásí kněží k straně celkem mírnější?

Ale teď se tážeme, proč ta vášnivá zloba agrárníků, že jsme hledali svůj vlastní krov, že jsme rozhodně katolíky chtěli shromáždit ve straně ryze katolické? Ublížovali jsme tím snad evangelíkům, kteří sami tak často sproslácky a útočně proti nám si vedli? Prohlašovali jsme někdy, že evangelíci nemají práva se organisovati zvlášť, že se jim mají náboženské školy skonfiskovati a podobně? Chtěli jsme pouze hájiti svobodu vlastní.

Nechť páni agrárníci přemýšlejí a srovnávají. Jaký jest vlastně rozdíl mezi sociálními demokraty a pokrokáři? To přece jest zcela zřejmo, že pokrokářská strana jest pouze pokornou služkou sociální demokracie; vždyť se nechá pokrokářský žurnál někdy i docela nespravedlivě od „Práva lidu“ zmrskat; a místo řízné odpovědi pokorně „vysvětluje“, sekne kompliment před „organisovaným dělnictvem“ a slouží poslušně dále. A ani socialisté neřikají, že pokrokářská strana jest zbytečná. Tyto strany kráčeji vedle sebe beze vši zloby. Socialisté vědí, jak by byli mnoho získali, kdyby byli při volbách nechali některý aspoň okres pokrokářům. Postavili však bez rozpaků svého kandidáta i tam, kde měl méně naděje na vítězství než pokrokář. A nebyl z toho žádný pokřik nad zbytečným tříštěním sil. Pokrokáři nebědovali, že postavením socialistického konkurenta roztrhají se hlasy ve prospěch mladočechů nebo národních socialistů. Pokrokář se socialistou zápasil za vzájemných

poklon. Ale — agrárníci hněvem se necítili, když seznali, že chce konečně katolík svobodně dýchat, že chce míti plnou svobodu aspoň ve vlastní domácnosti. Hněvali se, že odkopávaný a posmívaný ubožák si řekl: „Nechci býti osobou v národě pouze milostivě a blahosklonně trpěnou, již vykázano místo v předstíni a které se ještě nadto přikazuje, aby hlasitě nemluvila. Chci býti jako každý svobodný občan pánem aspoň v domácnosti vlastní. Nechci již sbíratí skoupých drobtů padajících se stolů cizích, ale chci zasednouti k stolu vlastnímu. Jestliže strana agrárníká se obává příliš pokřiku a pranýřování těch lidí, kteří ochraňují židovský kapitál, budu se hájiti sám silou vlastní“.

Nač, pánové, ten hněv? Co jest ve vaší straně dobrého, národa prospěšného, to budeme hájiti i my stejně. Nejdeme-li zcela ruku v ruce s vámi, jdeme slušně vedle sebe. Zbytečných sporů vyvolávati nebudeme. Ale proti vašemu křiklavému lhaní se rázně ohradíme. Lhali jste, vy taky-katolíci, o některé jiné třeba požidovštělé straně tolik, jako o nás?

Snad ani nebudou agrárníci chtít uznati, že jim i při nynějším volebním boji strana katolická značně pomohla. Myslí si snad agrárníci, že jejich volební kořist byla bez protitlaku strany katolické větší? Malorolník, čeledín, průmyslový dělník by byl stejně agrárním baronům hlasu svého nedal; i mnoho venkovských proletářů katolických by bylo dalo hlasy své raději sociální demokracii než agrárnickým bohatcům a velkodietářům, kteří začali své katolické přesvědčení osvědčovati teprve v krajní nouzi. Vždyť socialista uměl v katolických obcích mluvit tak hladce a nábožensky srášelivě, že nachytal do sítě plno nezkušenců hned. Volební práce katolická však křízila plány rudých s velkým výsledkem. Nebyti katolických kandidatur, nastával agrárníkům přímo zoufalý zápas se sociálními demokraty. Hlasy socialistické by se byly valně rozmnožily, a ne jeden agrárník, který jest nyní v užší volbě, byl by poražen hned na první ráz. A jak by se vedlo teprve agrárníkům tam, kde se dostal do užší volby katolík se socialistou! Tam by zelený prapor klesl do prachu ještě snadněji. Proto jen mnoho nebědovati! Vždyť katolíci zemědělci jsou svým programem agrárníkům mnohem bližší než sociální demokracie.

Uvažujme též, jaké rány by trpělo při vášnivě agitaci socialistické naše náboženství, kdyby se naše strana byla nevzchopila k volebnímu protitlaku! Jak pohodlně by se socialistům proti církvi lhalo! Jak by socialisté statečně dle vzoru Červánkův a Záře katolíkům spílali! Byli by se církve zastali při takých příležitostech agrárníci? I tam, kde by byla dobrá vůle, málo by se pořídilo. Vždyť se v hájení katolictva agrárníci příliš málo cvičili — spíš znali ty chyby církve, které vůbec neexistovaly.

Teď, kdy na samém venkově socialisté tak veliký počet hlasů na sebe strhli, jest jednou pro vždy odbyta lež pohodlných nebo nám nepřátelských pánů, že na venkově jest 95% katolíků. Jen zkoumejte venkov důkladně, ne pouze několik vesnic; poznáte k svému úžasu, že i tam již na mnohých místech upřímný katolík jest přímo barbarsky pronásledován. Mají se tito moderní mučedníci nechati na pospas bezcitným násilníkům? Teď musí organisáční práce horlivě účastniti se každý, kdo k mrskaným katolíkům aspoň trochu soucitu má. Vždyť nyní katolický dělník pro své potivé přesvědčení zkouší hůř než kněz. Nyní přestává všecka výmluva. Národ třídí se stále určitěji na dva veliké tábory. Sítě nepřátelské jsou již rozestřeny i v nejzapadlejších vsích. A my nesmíme dopustiti, aby lid posud věřící dal se schytati chytrými agitátory do tábora nám nepřátelského.

Katolíci, čtete a rozšiřujte!

Útok profesora Masaryka :: na církev katolickou ::

Odrazil Dr. Josef Topolský.

Stran 128.

Cena pouze 32 hal.

Krátký obsah:

Všeobecná povaha královéhradecké debaty o „náboženství a inteligenci.“ (Str. 1.—3.)
Vyvrácení námitek Masarykových proti panenství Rodičky Boží. (Str. 3.—10.)
„Na sněmu vatikánském nejlepší biskupové od biskupů analfabetů asijských přehlasování.“ (Str. 10.—11.)
Církev katolická zfalšovala Písmo svaté? (Str. 11.—12.)
Katolíci inferiorními v ohledu národohospodářském? (Str. 12.—34.)

Náboženství katolické nemá v sobě ničeho, co by bránilo nebo zdržovalo národohospodářský rozvoj. Dokladem toho řady katolické. Jejich zásluby o zemědělství. (Str. 15.—18.) Rozkvět národohospodářský v Německu za katolických jeho dob. Rozkvět zemědělský. (Str. 17.—20.) Blahobyť a přepych rolnictva. (Str. 20.—21.) Skvělé hmotné postavení dělnictva. (Str. 21.—23.) Rozkvět a blahobyť řemesel a obchodu. (Str. 23.—27.) Že katolicismus není příčinou úpadku národohospodářského, viděti nyní na Belgii. (Str. 27.—29.) Jsou Španěly, Italie, Francie, Rakousko zeměmi v pravdě katolickými? Co příčinou úpadku národohospodářského v některých těchto domněle katolických zemích? (Str. 29.—33.) Možná národohospodářský pokrok v Německu přičísti pouze protestantům? (Str. 34.)

Katolíci inferiorními v ohledu vědeckém? (Str. 34.—98.)

Katolická církev nebrání pokroku vědeckému. Jak cení rozum lidský, základ vědeckého bádání, církev katolická, a jak o něm mluví Luther, Kant, Lessing. (Str. 35.—37.) Zásady katolické morálky o vzdělání rozumu. (Str. 37.—38.) Zásluby církve katolické o školství. (Str. 38.—40.) Úpadek vědeckého snažení za reformace. (Str. 40.—41.) Členové katolického kléru v prvních řadách slavných vynálezců. (Str. 42.—45.) Galileo Galilei. (Str. 46.—52.) Kultura vytvořena ve znamení kříže. (Str. 52.—56.) Přece církev katolická o knihovny od nejstarších dob až do doby přítomné. (Str. 56.—66.) Význam otevření archivu vatikánského pro vědu. (Str. 66.—68.) Služebnictví církve i nyní průkopníky kultury a civilizace. (Str. 68.—71.) Fundace kněží katolických ve prospěch chudých studentů. (Str. 71.—72.) Papež Lev XIII. vybízí ke studiu, zvláště věd přírodních. (Str. 72.—74.) O vědě a víře. Vira doplnkem vědy. (Str. 74.—76.) Věda neustálá nemůže upokojiti člověka; člověk bez víry nešťastný. (Str. 77.—80.) Rozpor mezi pravou vědou a vírou nemožný. (Str. 80.—81.) Dogmata církve nejsou zotročením ducha. (Str. 81.—82.) Náboženství nebrání volnému bádání. (Str. 82.) O inquisici. (Str. 82.—85.) O indexu zapovězených knih. (Str. 85.—88.) Příčiny, proč v Německu protestanté mohou se vykáhati větším počtem učenců. (Str. 88.—90.) Katolíci nestojí nikterak v ohledu vědeckém za protestanty. (Str. 91.—92.) Vážné vědecké studium neodvádí od Boha. (Str. 92.—94.) O některých příčinách, odkud mohla vzniknouti výtky o vědecké inferioritě katolíků. (Str. 94.—97.)

Katolíci inferiorními populačně?

Příčiny zjevu toho ve Francii. Národ bez Boha byne. (Str. 98.—101.)

O morálce sv. Alfonse. (Str. 101.—103.)

Špatní papežové. (Str. 103.—106.)

Zázraky lourské. (Str. 106.)

Preputium Christi. (Str. 107.)

Útok Masarykův na katolický tisk. (Str. 109.)

Církev katolická v rozkladu. (Str. 110.)

Pryč z církve? (Str. 111.)

O buddismu. (Str. 111.—113.)

Náboženství bez dogmat. (Str. 114.)

Masaryk o protestantismu. (Str. 114.—115.)

Významná slova protestantského učence o církvi katolické. (Str. 119.—123.)

Boje a vítězství církve katolické. Z církve nikdy!

(Str. 124.)

Píseň hněvu. Báseň VI. Šťastného. (Str. 125.—126.)

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Legitimace ■■ do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

■ v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

Alštálka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiných. K 400.000.00. Složní listky
pošt. spojit. zaslou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Zdraví prospěšná směs.

Dlouholetou zkušeností a důvěrou odběratelstva podporován, mohu dnes otevřeně říci, že jak smetli kávy zelené, tak za mého osobního dohledu pražené největší oblibě a odbytu daleko za hranicemi se těší. Kupuji pouze nejlepší druby a jakosti kávy; spokojím se s menším ziskem a jest zajisté žádoucí, aby ctěné obecnostvo kraje našeho této výhody hojně používalo a na moji firmu s úplnou důvěrou se obrátilo. Bude zajisté k úplné spokojenosti obsluženo.

Fr. Jelinek, Slatiňany u Chrudimi,
zasílatelství a moderní velkopražírna kávy.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučil
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

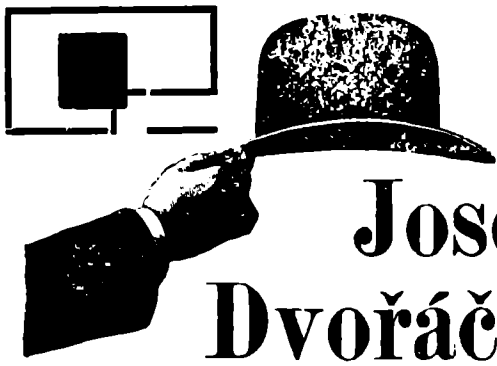
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a krovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Josef Dvořáček,

státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové

83. Palackého třída 83.

mezi Grand hotelem a Sv. Janským náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské
nejjemnější druhy.
Klobouky vlněné v různých
dětí, chlapce a pány. cenách pro
Klobouky hedvábné cy-
lindry i kalaté, vždy v hojném výběru.
Klobouky lodenové (pravé
rukodilné).
Klobouky slaměné pro děti,
a pány (bohatý výběr).

Čepice dívčí, dětské, chlapecké i pánské.
Letní střevíce (Mikado).

Žádanky na výběr na požádání.
Opravy vykonávají se rychle a levně.
Ceny levné a pevné.

Půjčnji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měketa,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

K sv. birmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
se roků na Malém ná-
měst. pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámy, stílení vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, beze
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Zdrojem zdraví

jsou **lehkoprosté nápoje**, z nichž
dodnes neptekonány jsou —

šumivé limonády

chuti malinové, citrónové, jahodové,
malinové a třešňové, připravované
pomocí

**Maršnerových šumivých
limonádových bonbonů**

.. jedině pravých s touto ..

Reálná výroba přes 40 mil. kusů,

Jediný výrobce:

První čes. akc. společnost továrnám na orient.
cukrovinky a čokoládu na Kral. Vlaschraděch
.. (dříve A. Maršner) ..

330 zl.

jídlna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,
1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,
1 kobercový divan,
1 patentní vyťahovací
stůl,
6 kožených křesel

na každou stanici zasílá

čís. král. dvorní velkozávod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

Učně

s dobrým školním prospěchem
přijme

uměl. závod pozlacovačský

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Boží hroby

krásně provedené u velikém výběru v každém
slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně

a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva
řezané i z pevné sádky, jemně polychrom. (ve
velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i
veškeré kostelní práce ze dřeva
nabízí veleřádnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založen 1853. —

(Provedeno as 800 olt. a B. hrobů.)

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímž obrazem věrně po-
daným K 5.-.

★★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazy
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühl
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četné doporučení od veledušojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Železný nábytek

postele skládací	za K	7-60
tytéž postele v silněj. provedení	" "	9-—
postele s plnými želez. stěnami	od "	25-—
drátěné matrace	" "	18-—
dětské postele	" "	13-—
kolébky	" "	16-—
mycí stolky	" "	5-—
stojany na šaty	" "	11-—
stojany na deštníky	" "	7-—

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80X180 cm za K 29-—. Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25-—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Nejlépeším mýdlem jest

mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.

Všeobecné jediné impozit a záložka!

"MONOPOL"

skladová knihárna a vobchod v M. Bolešavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí č. 32.
Telefon 914.

(Továrni sklad PRAHA, Svatá ulice číslo 3.
Telefon č. 416)

První nákupní pramen

láték pro domácnost, jakož i dámských a pánských
láték jest u **Tkalcov. výrobního spole-**
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti **partie zboží 30 mt.**, obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12-—, vyplacené od koruna 20-— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

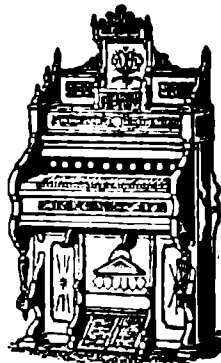
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körtút 15. č. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

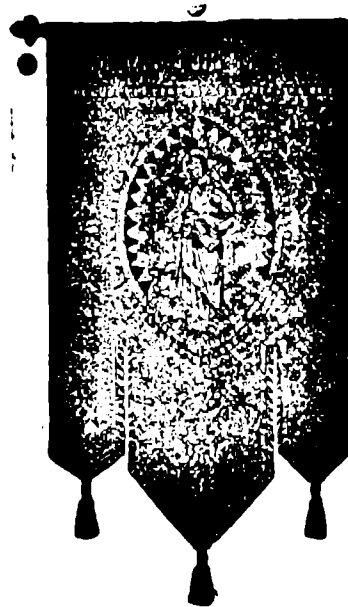
Nejnižší městské
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovusřizování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy usnání po ruce.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raffelsenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16 "
Oslava Husova	8 "
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8 "
Zaloba vydědění XIX. věku	8 "
O trestu smrti	8 "
Zrušení řádu jezuitského	8 "
Vláda židovstva	8 "
Bliže k Římu	8 "
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 "
Vyznání starého hříšníka	8 "
O sv. zpovědi	8 "
Svépomoc dělnictva	8 "
Prýč a dogmaty	8 "
Fara katolická a protestantská	8 "
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 "
Zpráva o sjezdu československých kato- líků v Hradci Králové	24 "
Veliký bliskup	8 "
Důležitost pravého náboženství	16 "
Pokora a náboženství	8 "
Zakládejte odborové spolky	8 "
Huště jindy a nyní	24 "
Několik slov o papežství	8 "
Katakomby	8 "
České náboženství	16 "
O ústavním životě v Rakousku	8 "
Plus VII. a Napoleon	8 "
Sebevraždy studentů	8 "
Česká konfesse	24 "
Účelnost v přírodě	16 "
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8 "
Moderní náboženství Masarykovo	8 "
Jubiläum mariánské a Lurdy	8 "
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 "
Spojenci spiritistů	8 "
O manželství	8 "
Braňme se tiskem	8 "
O zákracích Kristových	16 "
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 "
Návštěvou u Slovanů	8 "
Volné kapitoly o sportovní	8 "

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

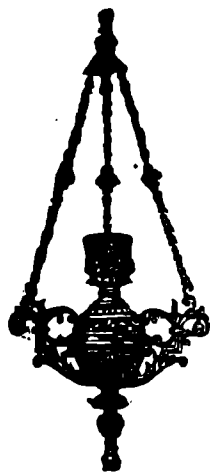
prádla, praporek, příkrovů, koberec a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený pastýř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slatění ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. *Základě přesované vý-
robky drahocenné. Vše posílám již posvěcené.*

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elláčino nábřeží.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vysnámán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem slatí medaili, a mnohými ji-
nými diplomy s právem slatí medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího
provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům: možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestnými uznání po ruce.

Prosím: veledůstojné duchovenstvo o laickou práci
a důvěru závodu domácího.

JAN KALIS, hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

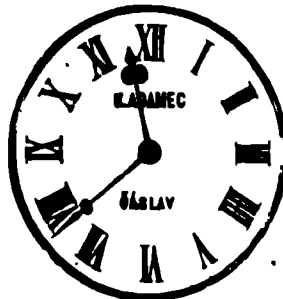

Solidní obsluha při
všech
cenách.

Ceny i obrázky
velkých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: fotinky, přístavy, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Děvory hodným náhlaví na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze st., odporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním.

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stubami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější při-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové
lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

slonpky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrnský sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrnský sklad: Píseň, Saska ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všestr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

pisně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).
2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku 8 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. května 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Lide český, lide práce, lide křesťanský!

Veliký zápas dobojován!

V zápase tom ukázal jsi svoji sílu, ukázal jsi však také své nitro, své smýšlení, své cítění.

Setřásal jsi mohutným rozmachem se Sebe podezření, že bys zapomněl byl na odkaz otců Svých.

Ukázal's, že svata Ti země, na níž se's zrodil, ta země krví otců zbrocená, že svata Ti práva této země, za něž otcové umírali ve svatém zápase, že ceníš ji více, než kteroukoliv zemi, ukázal's, že nejsi světoobčanem!

Ale ukázal's též, lide český, křesťanský, že's nepozbyl odkazu otců Svých, že's nepozbyl víry, kterou Ti hlásali svatci Cyrill a Method, že's nepozbyl víry křesťanské, té víry, jež byla podstatou života Tvých předků, té víry, z níž čerpali útěchu a posilu.

Té víry jsi nepozbyl a přesvědčil tak své nepřátele, že budeš žít dále, že's nezahynul, že nenadešla ještě doba, kdy dělití by se mohli o Tebe, dělití o odkaz otců Tvých.

V sedmi okracích Tvé domoviny zatknout prapor, na němž stkví se kříž, kol praporů těch seskupeny bojovníků tisícíhlavé řady, — sedm vítězství zástupců Tvých.

A v celé řadě okraců jiných to zřejmé a jasné osvědčení: Jsme národem svatců Cyrilla a Methoda, jsme národem věřícím, křesťanským, národem Svatováclavským!

Poprvé voláno heslo toto v řady Tvé a tak mocný ohlas nalezlo! Čím to? Čím?

Duch křesťanské víry jest podstatnou součástí života Tvého, bez této víry si nelze myslit život český. Kdo opak tvrdí — Tvým je vrahem!

Proto tak skvěle osvědčil jsi, lide český, osvědčili jste, stateční mužové, včende tam, kde do boje jsme volali, osvědčili jste tuto pravdu!

Ale vy jste také osvědčili, že nechcete nadále svěřovati osudy své rukám, jež vždy prázdno pro Vás byly a jen věřiti slibům, ať za fanfár živého liberalismu, ať za zvuků jehřiských trub marxismu a adlerismu pronášeným — nechcete svěřovati osudy své těm, jimž

národ dojnou kravou, tučným žlabem, jichž jediným ideálem plný měsíc a plný břich.

Doba vlády prázdných hesel, doba hubu a šalby minula, nadešel čas, kdy dlužno pracovati, tvořiti, dobývati!

Dobývati chceme! Stojíce na stanovisku, že země koruny české v minulé době smlouvou národa s panovníkem „svobodně, dobrovolně, bez výhrady“ přešly na dům habsburský ne „právem válečným“, tedy *ne jako dobyté* — budeme vždy dle toho poměru domu habsburského k zemi koruny Svatováclavské vystupovati, tedy: *hájití celistvost, svéprávnost, svézákonnost zemi koruny Svatováclavské.*

Jako lidé „domáci“ se považujeme, budeme vždy žádati, aby všichni, jak vláda, tak sbory zákonodárné, tak „sousedí“ naši *na nás jako na lidi domáci* hleděli a nedivili se, když žádati budeme to, *co nám dle historického vývoje po právu náleží.*

V ohledu hospodářském *chceme ve spolku s jinými zástupci národa zvolenými na programy hospodářsky uzákladněné pracovati* k tomu, by národ náš politickými, často bezvýslednými spory a národnostním boucharonstvím hospodářsky zanedbaným *povzněl se na stupeň, na jakém dle přirozených podmínek své vlasti by státi mohl a měl.*

Nejme pístiteli politiky třídní, výhradně a výlučně stavovské, *chceme dle zásad křesťanské spravedlnosti, jež základnou jest našeho programu, všem uštěňovaným, vysáňvaným, deptaným a zkracovaným* — ať rolník, ať dělník, ať živnostník atd. — *pomáhati, všech se zastávati, pro všechny pracovati.*

Majíce pak v praporu svém vítězný kříž, chceme právo tohoto kříže a všechněch, kdož pod praporem tím stojí, mužně hájití!

Chceme svobodu náboženskou všem vyznáním a volnost výkonu kteréhokoli náboženství.

Nedopustíme však nikdy, aby nám katolíkům, kteří tak ohromné procento všeho obyvatelstva reprezentujeme, byly vnucovány zá-

kony, jež obsahovaly by jakékoli omezení práva výkonu náboženství našeho.

Zejména školy naše nesmí se státi zaopatřovacími ústavami pro ty, kteří dali se získati pro politické rejdy a protináboženské štvánice řízené ze zednářských loží. Platíme si učitele, vydržíme školy — *dítky jsou majetkem naším* — Bohem nám svěřeným — o výchově bude tedy rozhodovati vůle rodičů křesťanských a ne vůle „organizovaných“!

Hájití chceme svátostný ráz manželství — nerozlučitelnost a jednotnost, majíce pro to své důvody rozumu, lidskosti, historie, přírody i náboženství.

S těmi tedy zásadami šli jsme mezi Vás, drazí voličové! S těmi zásadami obstáli jsme v boji proti všem nepřítelům. A nebylo málo těch a nebyli slabí, kdož stáli proti nám. Spojili se všickni, šlo-li o boj proti katolíkům. Zásady naše obstály, přestály zkouškou ohně a vody! Ani hrubý terror, ani záplava frází je nezdolaly!

Tyto zásady — protože správné a osvědčené — budou vodítkem nám při činnosti naší, jako zástupců Vašich. Buďte bez obavy, nesklameme Vás, nesklameme svůj lid!

Na konec pak díky Vám, stateční mužové, kteří jste tak pevně stáli v svorném šiku, nejen díky, *čest, sláva Vám!*

Práce Vaše, statečnosti Vaší bude vzpomínáno v budoucnosti. Jste jítěnkou nové doby, nadějí lepších u nás v Čechách časů. Proto Vám tiskneme všem ruku přátelsky a bratrsky se slzou v oku vzpomínající zápasu tak urputného proti takové přesile, proti jicím peklu, jež chrlily na nás všecken svůj rmut a kal.

Vy jste zvítězili a my vítězili s Vámi. Sborům našich důvěrníků, těm kvadrům a pilířům naší organizace, těm neunavným harcovníkům nezištným a obětavým, nadšeným pro vítězství myšlenky budiž náš a celého českého katolictva vřelý dík. Sláva a čest Vám!

Dr. Rud. Horský, JUDr. Jos. Myslivec, Václav Myslivec, Josef Prokop, Frt. Šabata,
Antonín Šachl, P. Milo Záruba, říší poslanci.

Dopis z Prahy.

Nekonečné průtahy regulace Malé Strany. V době, kdy ku královské Praze připojují se obce předměstské, jako nedávno Bubeneč, Dejvice, Podolí a Střešovice, jimž Praha uvoluje se opatřiti komunikační prostředky, vodovody, dlažbu, zbudovati školy a pod., jest zajímavé zalétnouti aspoň zrakem na staroslavnou Malou Stranu, po léta jako by důsledně zanedbávanou staroměstskou radnicí, čili radou král. hlav. města Prahy. Stejně nutno zalétnouti i na Král. Hradčany, jimž po dlouhou řadu let souzen jest stejný osud. Vlastenec, pozorující poměry tyto, žasnouti musí nad nestejným loktem, kterým se různým částem Prahy měří. Zatím co na holešovických polích a pláních vyrůstají a rychle zalidňují se ulice, klesá ruch a počet obyvatelstva na Malé Straně i Král. Hradčanech. V těchto obcích není obchodu, není průmyslového ruchu, není dostatek bytů a proto vše hyne a klesá. Po celé čtvrt století mluví a volá se o regulaci Malé Strany — leč pouze se mluví. V každém jiném městě dávno již by byli měli regulační plány, dávno byli by počali s úpravou, jenom na Malé Straně jako by bylo všechno začarováno. V době dlou-

bých dvaceti let nejsou doposud vypracovány regulační plány Menšího Města Pražského, a zajisté tak hned nebudou. Právě se jen, že architekt Ant. Balšánek je dokončuje. Dokončuje je již po šest let — a zatím všechno stojí ladem.

Malé Straně ucházejí tím sta tisíce — toho nikdo nedbá. Staví se jen, jestliže někde rozbourají starý dům — sponstý stavebních parcel zůstávají nezužítkovány. Do nebe již přímo volá hospodářství, které zakoupilo vyhořelý mlýn Odkolkův a veškerým rozlehlým příslušenstvím — byly za to vydány statalce — a ty po léta nejsou zužítkovány — sponsta peněz přichází takto v nívě na úkor poplatníků pražských, a na Malé Straně nic není se k lepšímu. Architekt Ant. Balšánek jest přílišně všestranně zaměstnán, než aby mohl věnovati se celé velké práci, jakou vyžaduje dokončení plánů regulačních. Jest vůbec úžasno, že věci tak veliké, jakou jest regulace Menšího Města Pražského, věnují na Staroměstské radnici tak nepatrný zájem. Myšleme, a s námi toho názoru je veškeré obyvatelstvo malostranské, že by měly býti na prvním místě povznášeny staré části čili „čtvrťi“ pražské, odstraňovány jich nedostatky, a teprve v druhé řadě měly by se připojovati obce předměstské. V předměst-

ských „čtvrtích“ bude Praha státi povždy před velikými úkoly, a stěží bude lze vyhovovati všem naléhavým i vzrůstajícím potřebám. Přimlouváme se proto v zájmu zanedbávaných starších částí Prahy, aby rada městská a sbor obecních starších neopomíjely věnovati jim *aspoň tolik pozornosti, kolik ohledu mají k nově připojeným předměstským obcím pražským.*

Nelze přece mluvit o vzrůstu a mohutnění Prahy, když staré části se ponechávají v zanedbaném stavu a v nových, na perifériích, budou se prováděti nákladné projekty, vyžadující řadu milionů, které se budou sháněti *opětne jenom půjčkami.* Má tudíž dosavadní hospodářství ty neblahé důsledky, že dluhy města Prahy vzrůstají do nekonečna . . .

* * *

Střešovice — XI. částí Prahy. Současně s Bubencí a Dejvicemi byly ku Praze připojeny i Střešovice. Ze ocitly se v objetí maticky Prahy, tomu diví se střešovští nejvíce sami. Nechtějíce nikterak zmenšovati jméno nové „čtvrťi“ pražské, uvedeme jenom některé okolnosti, aby bylo zřejmé, že noví Pražané „za stávajících poměrů“ budou nuceni „poněkud“ se přizpůsobiti „okolnostem“, aby dosavadní

Šli, každý neboráskou lopatu na uhlí v ruce. Postavili se po obou stranách mostu, aby mohli podívat, jak vyleze, důkladně ranou pívati. Promrský hoch pod mostem počíná natabovat mol-
dánky, a brdinům našim na stráž naskakuje hustá kůže strachy též.

Dr. Jos. Doubrava po pontifikální mši svatě neel Největší z katedrálního chrámu svatého Ducha ku čtyřem oltářům na Velkém náměstí provázen jsa njd. katedrál. kapitulou, p. t. ostatním hradeckým duchovenstvem, cthpp. bohoslovci a velkou řadou družiček. K průvodu řadila se jednota katol. tovaryšů s praporem, křesť.-soc. spolek paní a dívek „Anežka“, žactvo místních škol se svými pp. professoři a učitelstvem, všechny řady místní svými zástupci a nepřehlédlné množství obecnatva místního i okolního. K slavnostní náladě přispělo i vojsko, které pozháná Největšíjm doprovázel střílbou, a Bílé věže na ochozu zavznívaly pak slavnostní fanfáry.

Generální vítězci koná ještě dodatečně J. M. nřdp. biskup Dr. Jos. Doubrava dne 4. června v Sendražicích.

Ve schůzi městské rady královéhradecké, konané dne 27. května 1907, byla učiněna tato usnesení: Žádost III. živnostenského společenstva podporovaná všemi ostatními živnostenskými společenstvy a gremiem obchodníků za nahrazení zastaralého tržního řádu novým a za zamezení ve větech městech již zakázaného prodeje obilniny a moučných výrobků, jež pecnají a okolí od domu k domu provádějí, postoupí se městskému zastupitelstvu. — Výnos zemského výboru král. Českého ohledně způsobu vyhledávání řádných pěstounů pro děti, jež připadly na obříš chudinskému zaopatření obce, vzal byl na vědomí a postoupil se policii, by se dle něho řídila. — Za dar K 10 ve prospěch zdejšího ústavu chudých, věnovaný p. J. Plzákem, c. a k. major-auditorem v Temešváru, vzdají se díky. — K zápočetí p. J. Prouzy svolil se k postavení stolů v břešhradské „Borovině“ pro vyletníky za obvyklých podmínek. — C. k. ústavu ku vzdělání učitelů propůjčí se pozemek býv. klášteru pro hřbitův chovanců téhož ústavu. — K žádosti společenstva řezníků bude se vydávati maso v jatkách již o 5 hodině ranní. — Jedna řádná chudinská podpora byla nově udělena, jedna zvýšena, dvěma žádostem o prodloužení bylo vyhověno a jedna žádost o zvýšení podpory vrátil se ku připojení dokladů.

Komu to více škodí? (Z volebního bc-jistě.) Staří spojenci, pokrokaři a socialisté, sešli se u společné kosti poslaneckého mandátu, od které byl dělník Hampl sáhnán, takže máte uvažovati o staré skutečnosti, že panská láska po zajících škáče. Ještě v únoru si obě strany v Jednotě slibovaly podporu vsájemnou až do těch brd, ale dnes vyčítají socialisté pokrokařům něco o nemravném nátlaku a pokrokaři zase něco o zaslepené úmnělosti, která klade disciplínu strany výše nežli rozum. Dočkali jsme se docela zjevu, že „Osvěta lidu“ v č. 56. vypovídá socialistům spojení s tím, že si utvoří pokrokaři sami svůj lidový základ. Ani bychom se nenadávali, že také pokrokařský list dovodí charakterisovati socialistickou manýru dle pravdy. Píšet: „Jednou věcí však je sakalena naše radost a nadšení nad skvělým vítězstvím sociální demokracie. Strana soc.-demokratická ukázala opět příliš jasně, že jí nebývá na prvním místě o zájmy všeobecné, nýbrž že nad tyto staví

„Součku, vlez pod most a vežeň mi ho do rány“, ozývá se Přihoda.

To však nelíbí se Součkovi: „Vida, vida, to ty bys tak chtěl, abych já tam vlezl, a ty zůstál bezky v bezpečí. Zkus to sám, vždyť já mívál vždycky té kuráže dost. To by tak bylo, já tam vlezu, pomáám si celé boty a šaty, hastrman se mi zatím promění v něco jiného, uteče, nebo mě srazí do vody a já to odnesu. Víš přece, že jest ve vodě neobmezeným páнем.“

Malý hrdina pod mostem slyál tu řeč, slyál, že tam ve vodě je vodník, o němž mu děvčeka tolik vypravovala, a netuše, že vodníkem je sám, propuká nyní také ve strachu před vodníkem ve pláč ještě větší. A jeho stibatelé? Souček rozumuje: „To se nám jen tak vymývá, želma zákeřnická.“

„Bodejt vymývá“, opakoval Přihoda; „vždyť nás tím plácem chce obloudit, podvádět. Vidí, že mu je zle a proto leze do prosa. Ale počkej! A nebo — nebo chce nás přilákat do vody, stáhne té za botu — a už bude zle. To víš, že je mazaný, chytrý jako ďábel. Teda jen dobrý pozor!“

„Počkej, dostaneme pomoc“, raduje se Souček, slyším, jak hrčí od nádraží nějaký kočár. Kdepak to tam esi jede, to musí být tady někdo ze vsi, protože nás od města nikdo nepředjel. To nejipší Řehák vyvázal syna do škol, pomůže nám.“

A opravdu. Pronásledovatelé vodníka neradují se pomocí nadarmo. Řehák se vrací z nádraží a vida své známé s lopatami na stráži u mostu, zastavuje. Chce se ptáti, ale než ústa otevřel, vykládá mu Přihoda ochotně, jak viděl hastrmana.

„Cha, cha, cha, to je dobré, ty už věříš taky, že jsou vodníci, ty Přihodo? Toť se musím na tobo vaého hastrmana podívat. Kdepak ho máte? Hej, vodníku, polez s díry, ať se na tě podívám!“

A z pod mostu skutečně ozývá se pláč, ale Řehák se nesmaje, nýbrž celý ulekaný bere vylezlého hastrmana v náručí a dří: „Tonku, kde jsi se tu vzal, já celý zmrazil a jen v kolíli.“ Rychle svléká kabát, bocha do něj balí a před vyjeveným Přihodou a Součkem odvádí si hastrmana k domovu.

své vlastní zájmy strannické. Objevilo se to v jejím rozhodnutí ohledně užší volby mezi p. Hamplem a p. prof. Drtinou. O to nemůže být sporu, že prof. Drtina by byl chloubou českého poselstva na radě říšské, jak svou odbornou znalostí ve věcech školství, tak i svým ryším demokratickým přesvědčením. A česká strana pokroková byla by napjala všechny síly, aby sociální demokracie nebyla o ten jeden mandát zkrácena, který by dobrovolně v zájmu kulturního pro-pěchu národa prof. Drtinovi postoupila. Sociální demokracie však se svého strannického stanoviska prohlásila, že o tento mandát kvede zrovna takový boj, jakoby se jednalo o obyčejnou nepřátelskou kandidaturu. Tím je řečeno mnoho a tím je také dán směr budoucí politiky české strany pokrokové. Všem pokrokovým lidem, strjícím mimo tuto stranu, dán tím důrazný pokyn, by se semkli v organizovaný celek a bouřevnatým konkurenčním bojem získávali pro sebe masy lidové.“ Z toho vysvítá, že pokrokaři dosud žádného lidu pro sebe neměli a že titul realističt „lidová“ strana byl tak oprávněn, jako titul „lířevná“ sklenice. Jsme nyní zvědaví, kdo bude plnit Sokolovu, až pokrokaři uspořádají nějakou lidovou schůzi a odkud vlastně si ty „masy lidové“ vytvoří. Budoucnost ukáže, kdo koho může postrádati a komu tato roztržka více škodí.

Hledá se vítěz. Když někoho pítá nehoda, hledává příčinu nezdaru obyčejně všude jinde, jen ne v sobě. Při porážce mladočeské kandidatury na hradeckém volebním okrese bylo vyčítáno, že prý strana katolická k této porážce přispěla. Výška tato je zcela malicherná a nesprávná. Kandidatura poslance dra. Slámy byla nápadně pozdě prohlášena, takže se zdálo, že mladočeský štáb příliš ani o tuto kandidaturu nedbá a raději by viděl na Hradecku prof. Drtinu. Dávěrníci katolické strany nabídli již 10. února dru. Reylovi kandidaturu, ale proto přece by na kandidatuře této nebyli trvali, kdyby byl p. rada Sláma se zaračil, že nebude hlasovati pro známé 3 zednářské požadavky. Zejména dr. Reyl snažil se prostřednictvím dvou důvěrníků vejti ve vyjednávání s p. radou Slámou, avšak snaha tato nedocílila úspěchu, protože by prý „vyjednávání s klerikálii uškodilo mladočeské straně.“ Pro toto odmítavé stanovisko byla nucena katolická strana po šnedělním čekání prohlásiti kandidaturu p. dra. Reyla dne 25. března a jíti svou vlastní cestou. Výsledky prvé volby ukázaly, že ani p. rada Sláma ani mladočeské vedení neznali situaci na okrese a proto ovšem všecko prohráli. Politika přece předpokládá naprostou znalost situace a poměrům přiměřený postup. Počet katolických voličů byl při volbách zjištěn zcela spontánně na základě vnitřního přesvědčení, proto má pro příští dobu spolehlivou jistotu. Ba lze doufati, že počet tento jest schopn vsesatupného rozmachu, protože nebyly vyčerpány všechny rezervy, které se zdržely volby. Okolnost tato při stálém nebezpečí sociální demokracie znamená, že nebude lze nám na okrese vnutiti kandidáta, který by city náboženské urážel. Pokroková strana nám ukázala svou výzvu, aby byly všude podporovány kandidatury socialistické proti katolickým, že to nemusí býti vždycky vlastizrádným podnikem, když se odevzdá hlas socialistovi proti nevhodnému meštákovi. Co je dovoleno straně profesorů a učitelů české mládeže, musí býti přece dovoleno každé jiné straně, neboť nelze přece si mysliti, že výchova české mládeže spočívá v rukou beznárodních anarchistů. Proto bez ohledu na opatrnickou politiku radničních kruhů půjdeme vždy přímo a svou vlastní cestou v politickém životě, kdykoliv budou naše kulturní zájmy ignorovány aneb docela ohroženy.

Odložené programy. Ze všech stran nejpříjemnější ztrávili týden mezi 14. a 23. květnem židé hradeckého městského okresu. Měli totiž 2 železa v ohni a proto věděli, že z užší volby mezi pokrokařem Drtinou a socialistou Hamplem vyjde vždy protektor jejich zájmů. Prof. Drtina ovšem musil před užší volbou schovati pokrokový praporec a vejti na volební kolbiště v pestré suknič, na níž byly přišity programy všech měšťanských stran, katolickou stranu nevyjímajíc. Tím ovšem strana pokroková ztratila v záplavě této nucené koalice svého muže a ve skutečnosti neprorazila ani s tímto kandidátem na svůj výlučný program, zrovna jako s Masarykem na Moravě, kde byl týž zakladatel „lidové“ strany zvolen jen na kompromisní dohodu s moravskými liberály. Oba tyto realisté poskytují důkaz, že realističtější zásady dlouho ještě nestačí ani na jediný poslanecký mandát a proto snad neznámejší v přítomném parlamentě oba „velikou stranu“, jak ohloubně „Čas“ prohlašoval. Z milosti druhých stran, Masaryk zejména z milosti sociálních demokratů, sedí oba na kompromisních sedadlech, které vždycky tak rozhorčeně vyčítávali ostatním. Masaryk svým vrátáním rozestřel jednotu národní na deset zvláštních stran a nyní byli 2 realisté zvoleni jen následkem společné dohody. Neotí to horká ironie a makavé od-souzení celé činnosti tohoto nepokojného mudrce?

Velká národní slavnost pod protektorátem sl. městské rady bude ve prospěch Ústřed. Matice Školaké uspořádána ve dnech 15. a 16. června t. r. Prvý den, v sobotu večer, sehrány budou v Klieperově divadle místními odbory U. M. Š. za laskavého spolutínkování pp. členů ochotnické zdejší jednoty výborné veselohry: „Nový

sport“ od K. Jonáše, „Žárlivci“ od Lad. Nováka, dále znamenitá bra Vikt. Dyka „Smuteční hostina“. V meziaktí bude koncertovati se vzácné ochoty kapela c. a k. pěš. pluku č. 42, jež účinkovati bude i v neděli, dne 16. června, v měšťanských sadech „na Střelnici“ v síle 40 mužů rovněž za osobního řízení p. kapelníka na slavnosti samé, k níž za ochotného spolupůsobení všech vlasteneckých spolků zdejších činí se rozsáhlé přípravy, takže program slavnosti obohaten bude mimo obvyklé zábavní podniky i pěknými atrakcemi jinými, jež dojísta za příznivého počasí přilákají na slavnost početné účastníky.

Řádná valná hromada delegátů husácké župy královéhradecké v Hradci Králové odbývá se v neděli dne 9. června 1907 o 8. hod. dopol. v zasedací síni městského zastupitelstva v Hradci Králové. Program: 1. Čtení a schválení protokolu loňské valné hromady. 2. Zprávy: a) jednatele, b) pokladníka, c) revisorů účtů, d) župních dozorců, e) delegátů při valné hromadě zemské ústřední husácké jednoty v Praze, f) technické komise, g) organizační komise. 3. Návrh na změnu stanov. 4. Volby: a) starosty, b) mistostarosty, c) pokladníka, d) 10 členů výboru, e) 4 náhradníků, f) 3 přebližitelů účtů, g) 2 poslanců pro valnou hromadu zem. ústřední husácké jednoty v Praze a jejich 2 náhradníků pro rok 1908, h) 1 župního dozorce a jeho náhradníka. 5. Ustanovení sídla sboru ku pořádání župního sjezdu a veřejného cvičení pro rok 1908. 6. Volné návrhy. Poznámka: 1. Při nedostatečné účasti odbývá se valná hromada o 9. hod. dopol. bez ohledu na počet přítomných účastníků. 2. Každému sboru přísluší tolik poslanců a hlasů, kolikrát čítá 15 činných členů, zbytky menší desíti se nečítají (§ 7. stanov).

Úmrtí. Na Boží Tělo konal se na hřbitov kuklenský pohřeb staříkého p. Fr. Čvančary, dumovníka v továrně Pilnáčkové. Zesnulý byl již od počátku horlivým členem katolické jednoty. K poslednímu odpočinku doprovázeli ho mimo jiné p. továrník Pilnáček a korporativně s praporem katolická jednota. Bůh rač dáti zbožné duši věčné blaho!

Zápis a přijímací zkoušky do I. ročníku c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové. Zápis do I. ročníku konati se bude po prvé na konci školního roku dne 8. července od 8—12 a od 2—4 hodin. Hned po zápisu a v následujících dnech konají se zkoušky přijímací, po jejich ukončení prohlásí se výsledek.

Koncert ve prospěch pensijního fondu vojenských kapelníků odbývá se dne 8. června t. r. ve vojenském parku. Začátek v 5 hod. odpol., konec o 10. hod. večer.

Zasedání poroty u c. k. krajského soudu v Hradci Králové na červen ohlášené, odloženo na neurčito.

Množství housenek ohrožuje na Hradecku i jinde zmatiti úplné letošní úrodu ovoce. Místy třel k nebi holé větve stromů jako o váso-cích. Podél Orlice k Malšovicům najdete i mohutné kladovitá duby úplně housenkami ožrané. Letošní Úřední list c. k. okres. hejtmanství na nebezpečí housenkami včas upozorňoval a ochranná opatření nařizoval, ale nařízení jako tak často i s tou již pověstnou v tomto ohledu kokotici v jetelích — zůstává jen na papíře.

Z Pouchova. Všeodborové Sdružení křesť. dělnictva na Pouchově pořádalo dne 26. května veliký tamburašský koncert, který se nad očeká-vání přes bojkot stran nepřátelských stkvěle vy-dařil. Zvláštním díkem zavázání jsme si. L. Pochybové, která z ochoty svým krásným hlasem přednesla několik písní. Všeobecně překvapila hra na housle dp. J. Sahuly, jakož i jeho řízení celého sboru tamburašů katol. jednoty královéhradecké. Též díky náš platí vřp. Sekerovi, řediteli Rudolína, který mistrně doprovázel jak zpěv, tak i hudbu. Zaplat Bůh všem! Přátům všech posluchačů při rozchodu bylo, by se co nejdříve opakoval takový hudební večírek.

Z Černilova Day 16. a 17. května zůstanou hluboko zapsány v arších katolíků osady černilovské. Byly to dny slavy a radosti, ve kterých díel prostředí nás milovaný host, náš vrchní pastýř J. B. M. dr. Josef Doubrava, aby uděloval svátost sv. bířmování. Již kolik dní před slavností touto brala osada černilovská na sebe háv slavnostní: domy ozdobovány chvojm a prapory, katolíci se snažili, aby co nejvíce ukázali svou nezlomnou přichylnost a oddanost k náměstku apoštolskému. A jestliže přípravy k uvítání byly veliké, tím větší byla radost a nadšení o slavnosti samé. — Nejdůstojnější pan biskup přijel od Čibuze dne 15. května kolem 5. hodiny na večer v průvodu vys. důst. kanovníka dra. Soukupa a svého sekretáře dp. dra. Huráně. Na hranice osady vyjelo naproti četné banderium, zástupci obcí v kočárech a kapela černilovská za vedení pana kapelníka a ředitele chóru pana Vanického z Černilova. U slavnobrány, která na jedné straně nesla náš katolický pozdrav: „Pochválen buď Ježíš Kristus“ a na druhé: „Ave Maria“, očekávalo Jeho Biskupskou Milost duchovenstvo, katolická Jednota s praporem, řady družiček a zástupy věřícího lidu. Z duchovenstva byli přítomni: vřdp. Antonín Kozák, konsist. rada, bisk. vik. sekretář a děkan s

Holeblav, Heřman Haaser, děkan z Hořelice, Ferd. Hanousek, děkan z Třebčovic, Karel Vimr, farář z Čestína, Frant. Jeřábek, farář z Čibuz, V. Koza, farář z Libřic, Václav Prokeš, kaplan z Králové Dvora a domácí duchovenstvo. J. B. Milost uvítal nejdříve místní děkany vldp. Jan Fr. Seidl v delší srdečné řeči, dále za katolickou osadu čerňovskou p. Jan Vach, radní, místopředseda katol. jednoty Jan Hynek z Lejšovky, zástupcové obcí ostatních, družičky: Anna Menclova a Františka Bělská, žákyně 4. třídy čerňovské a M. Černá, čtyřletá dcera p. Fr. Černého, stavitele z Hradce Králové. Když nejdůstojnější p. biskup mile dojat poděkoval za vřelý uvítání, veden byl v imponantním průvodu za zvuku hudby a blahobu papěské hymny do děkanské budovy, zvláště krásně ozdobené. Po malém oddechu hlul se celý průvod okrášenou cestou do chrámu Páně, kdež udělil arcipastýř apoštolské požehnání a vykonal modlitby za zemřelé. — Druhý den ráno o 7. hod. sloužil J. B. M. mši sv., po které vystoupiv na kazatelnu, nadšenými a dojemnými slovy kázal o sv. Janu Nepom. Následovaly sv. biřmování a zkouška náboženské dítek škol přespolních. Velice mile dojmala přítomné něžná láska nejd. p. biskupa k dítkám, když po příkladu Božského Spasitele žehnal i nejmenší v náručí matek jejich, jakož i vřelá slova, kterými napomínal biřmovance k životu dle sv. víry katolické. Večer pak, nedbaje veliké únavy své, konal v chrámu Páně za velikého účastenství věřících z blízké i dále pobožnost májovou, na kterouž zvláště družičky vždy milou mluví budou upomínku: obdržela totiž každá z rukou J. B. M. obrázek s vlastnoručním podpisem, ostatní pak vítající J. B. M. mají památku trvalou po skvostné, umělecké medaili z ponti do Říma. — V pátek ráno dne 17. května po mši sv. byl přítomen velepastýř zkouška náboženské ve škole čerňovské, kdež jménem žactva uvítaly jej žákyně 4. třídy: Anna Nejmanova a Františka Hlavová. — Odpovědně téhož dne zavítal do sousední obce Výravy, aby tam udílel sv. biřmování nemocné žákyni Růžence Jirákové a shlédl stavbu tamější nové kaple. Při té příležitosti navštívil i školu, kdež svým milým a laskavým jednáním získal si srdce malíčkových i jich rodičů. Osadníci výravští dlouho budou vzpomínati na vzácnou návštěvu tuto a blahobůči apoštolské opravdu horlivosti, která i k lůžku nemocných spěchá, by se jim dostalo posily Duch Sv. — Než — rychle uplynuly dny slavnostní a přiblížilo se rozloučení v pátek večer o 6. hod. Rozloučení toto bylo velice tklivé. Nejdříve rozloučila se jménem žactva žákyně 3. třídy M. Vodehnalova starší a mladší. Pak jménem celé osady s nejd. biskupem rozloučil se vldp. děkan Seidl, poděkovav za veškerou otcovskou lásku a námahu. Když po té sám nejdůstojnější p. biskup naposled promluvil k žactvu, nezůstalo žádné oko suché; všichni libající ruce, nechtěli ani propustiti dobrotivého otce, dle možnosti dávající na jevo vděčnost a lásku svou. V sobotu ráno při odjezdu J. B. M. do Libřic všichni katolíci čerňovští vysílali vroucí přání a prosby své k nebi a za to stálo se modlí, aby dobrotivý Bůh dlouhá a dlouhá léta zachoval a sílil milovaného arcipastýře. Utvrzení mnohými milostmi, životem svým prokazující se chtějí hodnými dítkami přelaskavého otce svého.

Do Třebčovic. Volební hádanka. Nejdříve byl Petridesovcem, pak Formánkovcem atd. atd., pak nadšeným Reylovcem, druhý den horlivým Slámovcem a nejspíše přehorlivým Drtinovcem, kterému nejspíše nemohl přijíti na jméno, ale pak mu sháněl ve dne v noci hlasy. Kdo to je? Rozluštění: „Sternbergův sirotek“, jenže charakterní pan hrabě k takovému chameleonu jistě by se neblánil.

Z Dobrušky. Naše obecní hospodářství. Věru člověk neví, jak do toho. Začni kde začni, všude bahno sobeckými jednotlivci a jich poslušnými neuvědomělými domácími lidmi ovládané samosprávy. Samospráva se u nás jmenuje tak proto, že ji po celé desítky let vedl jediný. Vždy platilo a má platiti jeho: „Ich und mein Interesse“ (já a můj prospěch). Ostatní mají práva na hájení svých bytí i nejspřavedlivějších zájmů jenom tolik, kolik se jim milostivě povolí. Dobře to prozradil v nestřeženém okamžiku jeden z pánů: Tady je jenom velkostatek a ostatní je chamrad! Věru, česká veřejnost by stěží věřila, že v nejpokročilejším okresu českého království, jak si Nechanický rád říká, může býti obec vládnoucí pozemkovým majetkem v rolích i lesích, která dosud nemá soupisu svého majetku, která do nedávna neměla ani řádné katastrální mapy a parcelního protokolu. Většina občanů nevěděla a přesvědčit se nemohla, co je v majetku obce, zda se všeho obecního majetku příjmy skutečně do obecní pokladny plynou, neplynou-li snad do nějakých pokladen vedlejších. O sizeních obecních, v nichž se uzavíralo o věcech tolik důležitých, nevedl se protokol žádný. Když se kdysi jeden občan po obecním protokole sháněl, odpověděl p. Wodička, zástupce velkostatků, jenž celé zastupitelstvo ovládal: Ty se dávají pod koláč!

Z Dobrušky. Uvedl jsem v kázání tento rozhovor s děvčátkem: Nemá tatínka, milé dítě? — Nemám, umřel mně, odpovídá. — To se za

modlíš, víš? Ó ne, nemodlím. — Nemodlím, a proč ne? — Protože mě naši nenaučili. — A proč tě nenaučili? — Hm, my nejsme pobožní a do kostela taky nechodíme. — Proč nechodíte do kostela? Znáš další otázku k dítěti, které odpovídá: My nemůžeme vyjít z páteří. — A co pak vám udělali zlého ti páteři? — Dítě chvíli přemýšlilo a pak praví: No neudělali, ale kdo pak by to jejich rejenění poslouchal? — Ubohé dítě, nemáš takto mluvit, to se bude na tě Pánbíček zlobit. — I kdepak, dyt žádněj nejní. Doma to říkáj. — A přece nemáš tak mluvit, není to hezké. — Jak to doma slyším, tak to povídám, odsekne malíčká již nazlobeně. — Vidíš (praveno dále k dětku), do těchto šateček ustroj svou pannu a vezmi ji s sebou, až půjdeš na Boží Tělo za družičku, panenka bude mít radost. — Má panna nesmí na Boží Tělo; dyž já nechodím do kostela, tak tam svou pannu také nepustím. To já ji hezky ustrojím, až někam pojedem nebo do koncertu. — Tento příběh dopálil nějakého pokrokáře až k šílenosti, že vrhl se na mne a v „Hlasech Pokroku“ věnuje mi asi 160 (sto šedesát) řádků. Lže, špiná, jak pokrokář jen dovede. Pálí jej snad zlé svědomí. Vytýká mi hrozné věci, že prý jsem měl volební řeč — a já užil známé promluvy Zavoralovy. Takovému pokrokáři i evangelium bylo volební: ven se škol vyženou vás a každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že by tím Bohu sloužil. Že prý jsem haněl Dra Drtinu, a já naň ani nemyslel. Jáme prý vinní Drazdem, Krista bychom ukrizovali za 14 dní, máme se až do třetího kolena. Kněží nic nedělají, professoři dťou, ale někteří jsou také lenocho a darmožrouty — na konec statečně cituje „Bílý prapor“; bude-li se tázati na pisatele, ješ klerikál. Neboj se, milý pokrokáři, nezáleží mi na tvém jménu, jste všichni stejní, žijete z toho, že štvete lid proti knězi. Dnes spoléháte na přesilu. Těšte se, však brzy lid prohlédne vaše nafouklé velikášství a smete vás jako zaprodance a škůdce národa největší. Uvedu-li veřejně příklady povýšenosti pokrokářů dobrušských, a co dělají a jak mluví děti pokrokářů o náboženství, bude to teprv pěkné klasobraní. Pravíte, že kazatelna má býti úctebnou mravností a pravdy. Tím jste. Ale co vy jste učinili z veřejné tribuny? — Místo lži, faustického štvání a pokrytectví. Jednu větu ješ, pane pisateli, dobfé napsal: Kristus potíral zákonníky a farisee. V tom ho následuji. Máš pokrokáře za zákonníky a farisee, a nezlom se tedy, že je budu potírat. Také si, prosím, p. pokrokáři, zopakuj učení Dr. Drtiny o humanitě, že máme žiti bližnímu — a nedennucuj. Mohl bys poznamenati si též výrok Schopenhauerův: Jen darebák útočí anonymně. Buď zdrav!

Z Vlnář u Žlob. Před lety sháněl se všickni astronomové světa, proč zmizela a kam se poděla „ta rohová“ hvězda ze souhvězdí Kassiopey, jež tvoří na obloze písmenu W. Hledali ji marně mezi jinými skupinami hvězd, zda-li se snad nepřipletla někam, kam nepatří; měli i za to, že úplně vyhasla. Od té doby považována byla za hvězdu zmizelou. Teď se na to náhodou přišlo, že to byl nesmysl, protože se se světa nemůže nic ztratit, třeba to nestálo za nic. A tak to dopadlo i s tou divnou hvězdou. Právě když na ni nikdo nekonkal, spadla nedaleko Čáslavě právě do prostřed obce Vlnář vedle silnice, a teď se tam hádají lidé, je-li to létavice nebo padávka. Jisto je — protože ji kdysi viděli také v Polsku — že neobíhá pravidelně jistou dráhu, nýbrž jen obchází, a že tedy o nějakém oběhu nemůže býti řeči, leda o nějakém obchodu. Ve Vlnářích a Bučicích ji viděli lidé několikrát vycházet, jenže ne na oblohu, nýbrž na zemi. Z blízká pozorována na ní skvrna jako na slunci, podobná nějakému otvoru, jímž je jí vidět bez dalekohledu až do útrob ne zcela vyhaslých, jak se za to mělo, nýbrž rudě rozpalených; otvor se chvílemi na krátko rozvírá a dokonce sra a vitriol po katolících vyhasuje. A protože jim to připadá trochu bloupe, dali jí jméno Honza. Taková už je na světě ironie osudu: v čem lidé nespoutají ironia oslňující světlo mondrosti, už je jim to bloupe. A to je chyba. Výborně to pochopil Jul. Alex. Kaminský, když kdysi napsal: „Kdyby bloupe nebylo, kde by se brala moudrost?“ I ti jsou tedy na světě dobří. To má svět nahlédnout a uznat takového genia, když mu je třeba katolík sprostým, snažit se pochopit a ne ho krontit, jako to udělal jednomu Honzíčkovi p. Fr. Šabata, nyní říšský poslanec a vp. Fr. Machač ze Žlob na vlnářské schůzi. Pak se stanou všelijaké tragikomické případy, že se samého nadávání dá se milý genius do libání. Avšak, co neuznává svět nyní, nnná snad svět pozdější. Jupiter za onoho času asi dobře věděl, koho má mezi hvězdy povýšit; a až se začnou taková lidé zas rodit jako tenkrát, nastane ta móda zas, a založí se na obloze pro ně nové souhvězdí „Vlnář“, a table hvězda, co spadla nevinně do Vlnář, se tam pošle nejdřív.

Z Chotěboře. Nemadli jsme se, že tak brzy bude nám potřeba nové zvoleného našeho pana poslance Šabaty. Ale stalo se! V minulém týdnu suřící bouře s krupobitím v celém Polabí ztáhla i část naší trody a tudy sousedních obcí, zvláště obce Kokožce. Asi za ptaou půlbedina zničena byla tak krásná do budouca se ukazující úroda. Zpráva o tom zaznamenaná denámi listy

nalezla našeho nového nástupce na radě říšské ihned připraveného; nečekaje na informace, sám osobně přijel se podívat a přesvědčit, aby mohl na kompetentních místech intervenovati. S ním účastnil se také vyšetření zástupce náš na sněmu českém pan dr. Zimmer z Čáslavě. Doufáme, že bude nám oběma pány dle práva a spravedlnosti dosti učiněno.

Z Čáslavské. Po volebním zápase, v němž poprvé skvěle osvědčila se naše katolická organizace, bude třeba po sotavujícím se oddechu přikročit k prohloubení a rozšíření této veskrz znamenité přípravy volební. Bude to zajisté přáním všech, kteří se již na organizaci účastnili i přáním těch, kteří se k ní buď chladně neb odmítavě chovali. Ona obrovská řada hlasů odevzdaných pro kandidáta sociálně-demokratického mluví lépe než sebe důkladněji pojednání a skutečnost, že strana sociálně-demokratická již již nabytí vítězství jen tak lehce neožehl, pohne snad i těmi, kdo připraveni byli a jsou pracovati proti sousedění katolických voličů. Neuchlil-li to z ohledu náboženského, pak budou snad tak prozíraví, že nebudou pomáhati těm, kteří v ohledu národnostním odlučují se od stran tak zvaných měšťáckých. Katolíci voličové přesvědčili se makavě tentokráte, jaká síla v nich spočívá a zároveň poučili se, kam mohli dojiti, kdyby této síly byli vždy sverně používali. Bylo jim to zároveň poučením, jak málo nacházejí porozumění u těch, kterým dříve ochotně sloužili a pro něž obětavě pracovali. Nechceme uváděti jednotlivé osobnosti, ale tolik možno říci, že nikdy bychom si nebyli představili, že u předáků strany agrární a mladočeské nalezneme se tak málo ochoty, a že i tam, kde přece možno právem hledati i prozíravost i politický smysl, stranická bezohlednost úplně zaslepi i jinak jasné oko a jasný smysl. Volební obrázky, zachycené v jednotlivých místech a u jednotlivých stranách, stály by věru za zaznamenání. Charakteristicky zachovali se židé, kteří napotáh pracovali pro sociálního demokrata, ač žijí přece z katolického lidu. Že ovšem spolumobčané evang. vyznání pro katolického kandidáta nebudou, dalo se předpokládati, a proto tím více zasluhuje vážnosti ti mužové evangelií, kteří při užší volbě přece raději odevzdali hlas katolíku než sociálnímu demokratu. Jeť jich přece několik a divně se při nich vyjímají rolníci katolíci, kteří jednali opačně. Co lidu našemu obzvláště bylo nápadno, že tolik pánů z učitelského tábora stálo pro sociálního demokrata, že našli se, kteří nejen tajnou, ale veřejnou agitaci pro něho pracovali, ba pořadatele na schůzích mu dělali a v plešáckých pracích mu pomáhali. Počítali ovšem prý, že najišto katolický kandidát propadne. Celá bilance volební pro stranu katolického lidu znamená neumírně morální úspěch, jak patrně jest to i z oněch divokých výpadů proti voličům katolickým před volbou časopis všech směrů a po volbě zvláště časopis strany sociálně-demokratické, které uchvátiti se dávají tak, že lidu přímo splají. Katolíci voličové si to ovšem dobře zapamatují, že když nechtěli býti pouhým hlasovacím stádem, nescházeli se nadávku. Přejeme všem, kteří a takovou obětavostí pustili se v obrovský zápas, aby dočkali se také plného ovoce své práce. Ještě třeba ovšem mnoho pracovat. A proto ruce k dalšímu dílu!

Z Kutnohorské. Čeho by se byl před rukem ještě nikdo nemadl, stalo se. Dr. Pacák, který pro okres Kutnohorský tolik vykonal, propadl hned při své volbě, ba dostal méně hlasů než sociální demokrat. Přátelé Dra Pacáka jsou tím ovšem zrceni, a zdá se, že rozčatené viny se hned tak neztíší, když se povídá, že i mandát p. Švejka jest ohrožen, jelikož prý leckde komise počínaly si nesrovnale, jedny příliš přisně, jiné příliš volně. Myslíme však, že z celého toho rozchvění nebude pro budoucnost důsledků, neboť oběma stranám brozí stejný nepřítel — sociální demokracie. Vrtí při tom mnozí páni hlavou, kde se tedy na Kutnohorsku najednou vzala, a nechtějí připustit, že ji vlastně vychovali sami. Dalo by se o tom mnoho psáti a kněžstvo má to jistě v dobré paměti. Snad nebespělť teď mnohým hlavu napravit a tak všechny lidi dobré vůle v jeden tábor soustředí. Organizaci katolické pak nastává ta obrovská pole činnosti. Kdo první zaorá?

Z Červených Pečech. Křesťansko-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svcrnost“ se sídlem v Červených Pečech konati bude v neděli dne 2. června t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře, kdež vldp. ThDr. Jan Hejčl, profesor bobosloví v Hradci Králové, přednáší: „Z lidového života v Palestině“.

Z Chotěboře. Slavná redakce! Prosím, abyate uveřejnili tyto řádky, jeť jsou dobře míněny. Nebudeme-li sami dělat pořádek, budou jej dělat socialisté. Dověděl jsem se od p. faráře Vlčka i od účastníků schůzi, na kterých se utkal před užšími volbami s řečnickými socialistickými, že nestále byl utlounán příklady, které socialisté brali z jedné farnosti na Chotěbořsku. Socialisté hovořili o ústavném vřačování náboženství ve škole, o divné křesťanské lásce, o neustálém útočení a kazatelně. Ptal jsem se osadníka z oné farnosti: „prosím vás, jak jest to možno, že tolik rolníků od vás volilo socialistu?“ „To jest tak“, pravil

občan, „oni to dělají spíše na vzdory, protože nedostanou od p. faráře poučení, on jen neustále na kazatelně se zlobí a nadává. Již se nám to všem zhnusilo a mnozí se kostelu již vyžívají. Pájde-li to tak dál, při budoucích volbách budou volit socialisty všichni farníci.“ Oznamuji, jak jsem slyšel. Takové věci jsou na povážanou v době, kdy i kněz nevinný od socialistů je do bláta strhován. Jak vše to působí, nechť se dobře na všech stranách uváží.

Z volebního ruchu.

Veselý konec volebního aktu. Připravu k volební bitvě byly ukončeny, okresní hejtmanství vyslalo úředníka, aby v okresním městě poučil zvolené členy volebních komisí, jak si mají počínati. Každý klidně vyslechl naučení úředníka, načež jeden stoupenec sociální demokracie zastavil se při slově volební urna a žádal vysvětlení, jaká má urna být. Vysvětlení, že to může být leccjaký brenek nebo něco podobného, neuspokojilo našeho občana; stěžoval si do neúplnosti nařízení. Když prý zákon o tom určil se nevysovil, mělo hejtmanství přesně stanoviti, jaká má urna být, ulevoval si k veselosti ostatních náš světoobčan. Na deň den 14. května. Komise volební, v níž zasedal o urnu tolik starostlivý občan, se sestoupila a starosta komisařem jmenovaný postaral se o urnu a to důkladnou. Přinesl kotel na acetylen, postavil na stůl za všeobecné veselosti, a volba začala. Důkladná urna ležela jako měra na prsou socialistových, ač ostatní členové komise dobře se bavili, když viděli udivení voličů, jak každý kotel si prohlíží a na špičky se staví a do něho lístek vponáší. Volba ukončena, hlasy spočítány, protokol sepsán a starostlivost o urnu demokratického voliče a člena komise vyřešena. Jak pak ty hlasy zabalíte? Táž se. Vždyť to vidíte, odpovídá mu starosta, vkládaje lístky do obálky a přitiskuje pečť. Co vidím? Nic nevidím, vždyť pan komisař řekl, že se to má zapečetit a poslat na hejtmanství. Jak pak tedy to zapečetíte a pošlete na hejtmanství? A co? táží se ostatní udivení. Inu urnu, ten kotel. — Nedivte se potom, že se dalo tolik hejtmanství. Uvědoměte si voliči to sotva byti, když už špičky takto byly rozumné.

Volby v Rychnově n. K. Teď už se pranic nedivíme, že dr. Dřina vyšel z volebního zápasu jako vítěz. Veliká jest moc bohatého Israele a příliš velká horlivost jeho agitátorů. Co měli někteří na židech odvislí občané dělati? Musili přece podle pana domácího. A pokrokáři z české krve. Každý žal nad jejich smělostí a drzostí. Po straně hubováno dost, ale říci to veřejně do očí — na to bylo málo kuráže. Této panovačné kasty bojí se skoro každý, poněvadž lidé vědí, jak troulale dovede pranýřovat a hanobit lidi, kteří si dovoli mluvit jiné přesvědčení než ta vybraná družina. Měli jste vědět, jak židé a pokrokáři ve vzájemných úsluhách se předhánějí! K volebnímu osudí dováženi v kočárech nejen nemocní z okresní nemocnice, ale i zdraví voličové až z Městské Hlavové. Na rychnovském „bradě“ byla portýrská stanice, která dopravovala k volební urně každého voliče, od něhož se čekal hlas pro Ortinu. Kdo platil povozné, kdo měl právo puditi koho k volbě? Snad u nás neplatila přísná ustanovení pro volby do říšské rady? Tážeme se, zda měli vědecké agitační družiny zvláštní paragraf, který by dovoloval platiti a hostiti voliče a docela je k volbě nutkati. Agitace ovšem jest dovolena; ale činiti z voličů mechanickou loutku, nevolný volební materiál, měniti „přesvědčení“ některého ubožáka uzenkami — to už jest příliš málo pokrokové. Kdyby měly být volby dnes, jistě by u nás dopadly jinak. Mnozí již pozouvají, jak a proč byli lapeni a přebarvení bleskurychle „na pokrokově“; ukázali by vše svobodné vůle. U lidí vážných panuje krajní rozčilení nad tím, jak pokrokáři svého Pyrhova vítězství dosáhli. Nepostačí-li toto k charakteristice „vyšší morálky“ židovsko-pokrokové, můžeme pověděti a dokázati více.

Z Náchodsku. Vítězství 7 katol. poslanců naplnilo katolíky radostí. Zde na Náchodsku a Jaroměřsku potěšilo nás zvolení dra. Horského a vítězství Šternberka nad socialisty. Pro hr. V. Šternberka pracovalo na venkově s nadšením mnoho jeho přívrženců. Ačkoli zvláště se strany soc. demokratické bylo proti němu tolik agitováno, přece zvítězil hr. Šternberk při užší volbě atkvěle proti soc. dem. kandidátu Zychovi. Město hr. Šternberk 6627 hl., Zych 3689. V mnohých vesnicích téměř všechny hlasy šly pro hr. Šternberka. Tak na př. u Červ. Kostelce: Č. Hora: Šternberk 60, Zych 2, Holičky: Š. 132, Z. 27; Olešnice: Š. 215, Z. 32, Stolina 114, Z. 1, atd. Těžší poněkud situaci měl na Náchodsku dr. Horský, stál proti němu agrárník Kotlant, a tu při užší volbě napjatý všechny síly, jen aby „klerikál“ neprorasil. Na mnoha místech rolníci, soc. demokraté a hlavně učitelé agitovali všemožně proti Horskému, posílány letáky a „Náchodské noviny“ rovněž pracovaly jen pro Kotlanta. Než jádro lidu venkovského na Náchodsku se ukázalo katolickým a nedalo se svědci švanělemi a pomluvkami, a dokázalo, že si dovede vážit kněze, který s lidem očí a proh pracovati

chce ne frasem, ale láskou a skutkem. Zvítězil dr. Horský, byl zvolen 6251 hlasy. Kotlant, agr., měl 4696 hl. Váda, kde Horský řečnil, sjednával si sympatie a lásku. Až na několik vesnic měl dr. Horský vřade většinu. Tak na př. v Novém Hrádku Kotlant 72, Horský 198, v Krčíně K. 209, H. 111, v Bobuslavicích K. 144, H. 161, Staré Město n. M. K. 95, H. 148, Kramolná K. 10, H. 98, Vysokov K. 28, H. 93, Dol. Radechová K. 10, H. 70, Běloves K. 168, H. 96, Č. Čermná K. 14, H. 124, Tisová K. 28, H. 106 hl. atd. Ve vesnicích u Červ. Kostelce: Zábrodí H. 27, K. 16, H. 98, Kostelec H. 129, K. 118, Lhota H. 124, K. 72, Horní Rybníky Horský 31, Kotlant 14 atd. — Jáme rádi a hrdí, že jest poslancem naším p. dr. Horský, který bude jednát s nejlepšími poslanci v novém parlamentě. Po první volbě stálo soc. dem. vedení v Praze, opojující neočekávaným úspěchem, že rozešlo na Náchodsko i Jaroměřsko spoustu agitátorů, aby „klerikál“ Horský a „dobrodruh“ Šternberk padli, aby odstraněna byla ta hanba ve východ. Čechách a nezvítězila „otravná hlísta klerikální“. Malou radost ze zvolení dra. Horského i hr. Šternberka mají také pp. učitelé, kteří se samé lásky k národu a vlasti sympatizují po většině a hlasy též dávali internacionální soc. demokracii. Myslí, že tak spíše se domohou volné školy a odstranění náboženství. Největšími nepřáteli všeho katolického jsou dnes: židé, soc. demokraté a většina učitelstva. „Uš. Nov.“ po volbách napsaly: Sympatie pokrokových učitelů náležely dávno soc. demokracii a nebylo také pro ně pochybnosti, komu svůj hlas odevzdali. Projednání průvodní nařízení zem. školní rady, do kterých se nátlaku, pod kterým její členové pro ně hlasovali, interpellovali případu Pelikánův, Kavkův a Mládkův jistě bude úkolem soc. demokratů v příští říšské radě. Pokrokoví učitelé vítají vítězství soc. demokracie. Za to však čest těm učitelům, kteří nedali se terrorismem strhnutí k agitaci socialistické! — Za města zvolen státoprávní demokrat dr. Hajn. Při první volbě dostal dr. Hajn celkem 3255 hlasů, sociál. dem. Havlena 2757 hlasů, Krejčík mladších 1928 hlasů, realista dr. Moravec 527. Při užší volbě měl Hajn 5100 hlasů, soc. dem. Havlena 3151. Agitováno bylo ve městech úsilím pro Hajna. Aby nezvítězil soc. demokrat, sjednotili se „Krejčíkovi“, mezi nimiž byli většinou členové katol. spolků a po dohodnutí a zajištění jistých koncesí od dra. Hajna hlasy své soustředili na těchto, jenž věrně stojí na programu státoprávního v prvních volebních schůzích potíral dr. Hajn se svého „pokrokovského“ stanoviska klerikalismu, a ve volebních provoláních tупen Krejčík (který prý vyhledává v první řadě příseah a podporu far a kněží, kteří duši svou i celý život zapsali Římu . . .) a do nebe vynášel Hajn frasem. Před užší volbou počínal si Hajn umírněněji a o náboženství mluvil shovívavěji. Ovšem Krejčík by nám byl přece milejší — Oč upřímnější a krásnější jsou slova v provolání nově zvolených katolických poslanců českých v „Čechu“ 26 května, kde rozvíjejí bohatý křesťansko-sociální program, než ty utopistické a bombastické fráse a neuskutečnitelné sliby nelidových soc. demokratů! Toto nikde neočekávané vítězství katolíků českých mělo by ze spánku probudit jednk kněze jakož i laiky, pokud opravdově katolíky cítí a smýšlejí. Zanechejte osobních bojů, nesvornosti, zapomeňte na vše a společně svorně nyní pracujte dále o seailení a vzpružení života křesťanského, aby příští volby byly pro lid katolický ještě mnohem příznivější. Přejeme všem poslancům katolickým, zvláště pak p. dru. Horskému zdraví, štěstí a zdar při nastávající obtížné práci parlamentární a těšíme se, že p. dr. Horský častěji navštíví voliče své, je poučí, povzbudí a v lásce k vlasti a církvi rozní. Zdař Bůh!

Z Kolína nad Labem. Dobojovalo za města i venkov. Kandidatura pokrokového agrárníka, která byla byv. zdejšími redaktorem Hájkem a realistou Karhanem za patronisace mladočeské zplazena, propadla. Marně dovolovala se pro něho evangelicko-židovská „Strás“ soucitu, uváděje, že jest katolíkem a to tak důkladným, že měl strýcem stavitele velechrámu sv. Vitského; nic to platno nebylo. Prošel agrárník Špaček, jemuž teď zle vyčítají, že pro užší volba přibíral si na pomoc katolické fary. Kdyby ovšem Mockrovi byly do sedla pomohly fary evangelické, jak se o to v potu trvale zvlášť kolínská namáhala, to by bylo přímo volební hodné. Ubozí naši páni pokrokové! Utěšují se aspoň tím, že prošel Dr. Fořt proti Dru. Sobotkovi a že si mandát kolínský ponechá, aby ho nedostali ti proklíklí státoprávníci. Ale při tom jde šma, že pro vítězství ministra Fořta se páni pokrokové tak taze nenamáhali skutky, že jenom zůstávalo při pouhých slovech a že hlasy raději věnovali sociálnímu demokratu. Kolín, zvolil Dra. Fořta zvolil nikoliv kandidáta skoncentrovaných protikřesťanských ale ministra českého, podobně jako sousední města volila Dra. Pacáka. Jinak křičí, jak by to bylo dopadlo. Stráně katolického lidu ovšem jest to celkem lhotejano, kdo z obou kandidátů zvítězil, jenom když nepadl mandát do rukou sociálně-demokratických v městě i na venku. Co působí pak zvlášť potěšitelné, že probudil se katolický duch při těch volbách a to jak v městě zásluhou nového spolku kat., tak na venku schůzemi kat. kandidáta. Bylo by dobře, aby plamének

jednou zánícený nebyl uhašen, ale rozhodl se hodně mluvit. Snad až do něho zavane pokrokový vítr, jak už to slibuje pokroková dmuchačka.

Socialistická osvěta v Předboři n. Chotěbořem. Dne 22. byla svolána schůze voličstva kandidátem socialistickým Ackermanem do Předboře. Váak kdo nepřijel, byl p. Ackerman. Tento kandidát promluvil vždy jen tam, kde věděl předem, že nebude oposice. Schůze jeho byly vždy jako by schovány. Na místo Ackermana řečnil socialista p. Eisler. Po něm přiblížil se ke slovu p. farář Vlček. Předem vytkl řečníkovi socialistickému, že přichází se starým programem marxovským, její vyvrátila nejen kritika nejprřednějších národobospodářských učenců, ale i sama skutečnost. Jak jest možno dovolávat se důvěry voličstva na podkladě věci, která paradně dnes jen jako cizího podivínství? Nato vyvracel falešné předpoklady o pohledu drobných rolníků velkostatků. Že svět trvá od stvoření 4000 let, není článkem víry; a dčaj ten z katechismů našich bude také odstraněn. V příčině přírodní filosofie dokázal p. farář p. Eislerovi, že nesleduje moderní přírodní vědu, zejména neví nic, jak oceňován jest dnes Haeckel. Hlavní jádro darvinismu (přírodní výběr) jest povážlivě otráveno, ale socialisté o tom nic nevědí, držíce neustále svůj světový a životní názor materialistický. Palacký to byl, jenž o spálených Koniášem knihách řekl, že byly úplně bezcenné. Mimo to mluvil o Husovi, její házet nynějším kněžím na krk jest nespravedlivé. Vysvětluje kompetenci náboženství ve škole a dokazuje, že náboženství má docela jiný úkol než věda. Proti rozluce vyslovili se nejprřednější myslitelé světa, a není otázka ta tak jasná, jak líčí pan Eisler, a když uvádí za příklad rozluku u židů, tož právě u židů jest rozluka nejčastější, což není zajisté úkazem mravně zdravým. Pan Eisler odpovídal. Dokazuje, že sociální demokracie středním stavům přejí, chce jen seस्पlechnuti prostředků výrobních, saží se vyvrátiti tvrzení farářovo, že sociální demokracie usiluje o zničení středních stavů, uvádí Švarcenberka za příklad, že velkostatek pohlcuje selské usedlosti. P. farář Vlček dokazuje rozpor pojmů: práti středním stavům a chtit společný majetek výrobních prostředků. To není nic jiného, než skutečné střední stavy zničit. Uvádí p. Eislerovi na paměť úřední prohlášení ejednová, že socialisté malé rolníky přímou nenávidějí (resoluce ve Vratislavi). O živaostech řekl sám Adler, že od sociální demokracie nic neasmějí očekávat. Sám socialista David vyvrací sebevražedné omyly sociální demokracie, že by drobní rolníci hynuli; naopak množí se, a není se jim čeho od velkostatku obávat. Poté přihlížel se o slovo p. učitel Linhart, právě, že všichni usledosti k tak korektně nechovají. Na př. sám (p. učitel Linhart) byl pronásledován od bývalého faráře Bednáře, že napsal na tabuli: Komenský, arcicet učitelstva. Poté mluvil zase p. Eisler a jemu odpovídal p. farář Vlček, jenž prohlásil, že nemůže voliti socialistu občan, byt měl jen kousek pole. Socialisté lhou, mluvice, že nejsou proti náboženství. Nejen že chtějí náboženství katol. vyhoditi ze škol, ale také úplně zničiti. P. farář apostrofuje přítomné, aby si všimli, že valnou část své řeči p. Eisler věnoval útokům protikatolickým. Schůze trvala do přiljednacté v noci. Přejí-li si socialisté osvětlovati lid, pak mohou být jisti, že takové schůze skutečně učí lid o sociální demokracii myslit. Čím víc takových schůzí bude, tím lépe.

Různé zprávy.

Vlasteneckví židů a soc. demokratů. Na dolním Novém městě pražském doporučoval k doplňovacím volbám do říšské rady „Svaz českých pokrokových židů pro Čechy a Moravu v Praze“ volbu národního kandidáta pana L. Čecha, vyzýváje své souvěrce, aby dokázali, že čtyřicetiletá práce českožidovských organizací nebyla marnou a že čeští židé nejsou lhotejano k nebezpečí, které hrozí lidu, mezi nimiž žijí — a na Starém městě pražském agitoval týž Svaz pro sociálně demokratického kandidáta dr. Housera proti kandidátu národnímu, doporučuje ho svým souvěrcům jako kandidáta „pokrokového“ a „svobodomyšlného.“ Oba letáky podepsali jménem Svazu českých pokrokových židů pro Čechy a Moravu v Praze“ pp. Max Plešner, předseda, Lev Vohryzek, jednateL — Inu, židé jdou vždy k tomu, kdo nejvíce podporuje křesťanské zájmy židů vůbec — ať už českých nebo německých. Kdo že to získal tolik hlasů v Praze něm. kandidátovi Richtrovi? Byli to snad plnokrevní Němci? I ne; výhradně židé tyjící z českých peněz a lidé od nich odvislí. „Vlastenecká“ společnost pražská dostala tak od židů důkladný políček; ale — oklepe se a bude znovu rozhlašovati, jak nebezpečným českému národu jest hlavně „řimský klerikalismus“. Zeela dle zásad židovského tisku. Veliká jest moc israelického velkokapitálu! Každý se před ní báživě třese. Kde kandidoval sociální demokrat, tam se mohl bezpečně spoléhati na hlasy židovských boháčů, ačkoli hlásal, že chce podporovati — proletářstvo. Židé se soc. demokraty dobře si rozumějí. — V Čes. Budějovicích dokázala katolická strana přesvědčivě, jak jí leží na srdci zájmy národní. Spojila se s ostatními stranami národními

pro volbu Brdlika, ač patentované vlastenecké strany tolikrát do katolictva a jeho svobody kopli. Ale socialisté mocí mermo musili si postaviti vlastního kandidáta Kudlu, ač se vědělo, že zvolen býti nemůže a ač volbou tou ohrožována byla česká kandidatura vůbec. Ale to vše jedno. Zazněly přece jen válečné polnice patentovaných vlastenců, aby všude volilo se v užších volbách „protiklerikálně“. Tedy raději se měly odevzdati blasy sluhům vídeňského žida, než dědicům idel Karla IV., Tomáše Štítného, Šuřila a Tomka. Tady máte vlastenectví těch, kteří nespravedlivě vyčítali katolictvu, že má národního cítu málo.

Zvláštním mužem jest známý odpadlík p. Svozil. Bůh sám ví, kam by nás jeho politika přivedla. Byl oslavován výhradně pro své odpadlictví — pro vynikající talent nikoli. Teď to vysvětlím čim dále zřejměji z úsudků samých listů pokrokových. Politické názory mění tento muž obratem ruky. Na př. nejdříve psal proti politice dr. Stránského. Pak — neví se určitě z jakých příčin — najednou sám se přiznával, že chyboval. A to už jest slovo! Svozil, tak strohý muž a „vyhraněný charakter“ přiznává se k chybě! Co za tím vězelo? A teď zase obrací se samovládny Svozil proti Stránskému znovu. „Našinec“ píše o Svozilovi: Včera obkuloval Stránského, jako „nechápaného politika velké linie“ a dnes už prohlašuje, že je s ním hotov. Přestal být dr. Stránský politikem velké linie anebo dostal se red. Svozil mezi ty hlupáčky, kteří politiku velké linie, kterou provádí dr. Stránský — nechápon? Pokroková politika velké linie, kterou provádí red. Svozil, čim dále tím více — packuje, ačkoli původce její nehlídá zpátečnický k nebi, nýbrž pokrokově k zemi.

Vhodnou kritiku o straně Masarykovské pronesl adj. Mattný na volební schůzi dne 1. května v Táboře. Právě dle sdělení „Tábořského kraje“ po řadě koňujících evangelického kazatele pana z Nagy (ovšem Masarykovce) toto: „Dovolte, abych se ohradil nejprve z výtky, že se nechovám jako gentleman, t. j. člověk slušného vychování. Bern vás všechny za svědky, zdaž jsem slovem proti kterékoli straně neb osobě zde nepřiměřeně se vyjádřil. Jestli při této volební kampani se někdo choval jako negentleman, je to právě jen strana pokroková. (Výborně!) Bojovali proti mně socialisté, národní dělníci, klerikálové, ale všichni jich kandidáti a jejich listy zachovaly občanskou slušnost, jen kandidát strany tak sv. pokrokové, p. dr. Bouček, satahoval do svých agitací těch mě rodinné poměry, mého otce, a útočil na něj jízlivými narážkami. Jen pan dr. Bouček hleděl své ostatní protivníky k smíchu, přirovnával je ku pť. ke koním kulhavým a alepým a orgán Interakno-šidovských pokrokovců „Jiskra“ po celý manévř neslušným způsobem útočila proti mně, a vydávali zvláštní člásky proti mně, jakožto kandidátu strany svobodomyšlné a národní a bili do těch, kdož v tomto městě mne podporovali. Pan farář Nagy a ostatní tak svaní pokrokovci jsou poslední, kdož mohou a smí někomu vytýkat, že není gentlemanem; sám, ač nebyl do naší důvěrné schůze pozván, do ní přišel a tak dlouho dohlídal na pořadatele, až mu přístup dovolen a pak objevil se nesprávně upravený referát o této důvěrné schůzi v „Jiskře“, ač nikdo z nás jistě jej tam neposlal, a panu evang. faráři Nagymu bylo výslovně řečeno, že je hostem ve schůzi důvěrné. Pan farář Nagy mi vyčetl, že vyvažují realisty z národa a vytýkám učitelům, že nevychovávají mládež vlastenecky. Pánové, vy jste všichni četli španělský román Don Quichot de la Mancha, ve kterém tento rytíř smutné postavy si vymýšl ve své fantazii různé nepřátele a pak proti nim bojuje; útočí na větrné mlýny a myslí, že dobývá nepřátele brady — a pan farář z Nagy také jako onen španělský rytíř, aby mohl se pustiti do mne, vymýšl mi, co jsem neřekl. Neřekl jsem, že jsou pokrovníci strany nevlastenecká — jsou-li táborští tak zvaní pokrovníci vlastenci, víte nejlépe vy, pánové, sami — ovšem ale šádal jsem, aby všechny české vlastenecké strany se spojily proti sociální demokracii. A to přece i páni pokrokovci dělají a spojují se s vlasteneckými stranami proti socialistům, ovšem že jen tam, kde toho potřebují. Vidte na pť. Král. Hradec, tam teče prof. Drtinovi voda do bot a spojuje se se stranami národními. Tam jest to tedy vlastenecké, jiti proti sociální demokracii, ale zde v Táboře, kde jde do užší volby český národní dělník se sociálním demokratem, tu orgán strany tak zvané pokrokové „Jiskra“ komanduje a páni pokrokovci staví se po bok sociální demokracii. (Hlasný souhlas.)

Zájem o náboženství mezi dělnictvem. „Právo lidu“ lhalo, že sociální demokracie po nabytí moci by každému přála náboženskou volnost. Pamatujme, že tak „Právo lidu“ psalo před volbami dne 7. května! Socialisté, posnávavě mocnou vzpruhu náboženstvu v našem lidu, přetvářovali se a zapírali své dřívější protináboženské rejdy jen co! Jistě je mrzelo okaté protináboženské prohlášení soudruhů kladenských, které v neštězené ohlavi v vědomí své moci bez obalu pronesli. Nechtěba zajiště dokazovati, jak „Právo lidu“ svým prohlášením zapíralo minulost soc. demokracie i její protináboženské plány do budoucnosti. „Hlas Národa“ odpověděl na to 9. května: „Programová prohlášení toho druhu jsou docela obvyklá. Co jest na tom zajímavého, jest to, že prohlášení děje se nyní. — Zájem o náboženské otázky roste všeobecně. Dříve ještě, než si kdo uvědomí, jakou pastinou stává se nitro, když spráhne skepsis (pochybovačnost) a nevěrou, lhostejností ke všemu, co přesahuje oblast zájmů hmotných a časných padové tuší, že očití se na půdě nejistoty, která třese se mu pod nohama jako rašelinistě, která nedopouští, aby na ní byl založen klidný nábor, pevný a bezpečný v proměnách života. Proto po několika desetiletích modálního moleculotismu a böhnerismu — u nás podáváného ve formě velmi zhrublé a primitivní — zase vracela se touha náboženská. Nebýt sociální demokracie — u nás i jinde — byla by reakce ta nastala nejen dříve, ale v roz-

sahu daleko větší. Jen sociální demokracie tomu o bratu čelila výdatnou agitací v kruzích lidových, jež proti programovému prohlášení, že náboženství jest věcí soukromou, prováděla vady jako strana agitací nejen protikatolickou či protivangelickou, ale spířma a vysloveně protináboženskou. Netřeba, abychom chodili daleko, podívejme se jen na to, co vychází po firmou naší strany sociálně demokratické, vzpomínáme jen na brožury jejího člena F. V. Krejčího, který tvrdí, že náboženství jest přelstěním, to jest nejen přelstěním pro pana F. V. Krejčího, což tvrditi by autor mohl, mluvíc pouze pro svoji osobu a jen za sebe, ale jenž tvrdí to objektivně a snaží se to dokazovati pouzaty přírodovědnými a astronomickými, třeba by ty poznatky zastaralé a dávno již překonané. Vzpomeňme mimo to neilovné agitace strany té, jež obrací se sice proti kleru, ale v pravdě mlčí tamže, kam mlčí její stoupavec F. V. Krejčí a jiní. — Dělnictvo tedy, jmenovitě dělnictvo soustředěné v táboře sociálně demokratickém, bylo a po nad jest hlavní bráží lhostejnosti náboženské. Takovým bylo axiomatem, že náboženství, jako stanovisko překonané, nemá místa v programu strany dělnické jako „strany moderní“, že u nás strana národně-sociální, ač kopírovala program Frant. Naumanna, zakladatele strany národně-sociální v Německu — nyní již neexistující — netroufala si býti „moderní“ do té míry, aby byla zaujala stanovisko odlišné od strany sociálně demokratické v otázce náboženské. — Kontrastem k článku „Práva lidu“ jest prohlášení socialistů anglických, jež nestojí na zásadě — řekneme pro stranu pohodlné, ale objektivně zcela nesprávné, že by totiž náboženství bylo soukromou věcí člověka, ale prostě: tvrdí, že náboženství mají. Vůdce socialistů anglických, Keir Hardie, prohlásil letos o knize R. J. Campbella, která vyšla letos v březnu hned v několika vydáních, že oni přijímají theologii Campbellovu za svou a že jsou ochotni podle Campbella „oblékat staré pravdy křesťanské do nových výrazů moderní duše.“ — K tomu dodáváme, že Všeoborné sdružení křesťanského dělnictva, které u nás znamenitě pokračuje, již se postavá, aby náboženský duch v dělnictvu se upevnil. Katolické dělnictvo dává se na „vítězný pochod“ proti těm, kteří obžalují náboženství „reformovat“, velice pohodlně pouhými potupami nři dírkve anebo kteří zřejmě proti náboženskému duchu vůbec se stavějí.

Co se stalo se jménem srušených francouzských církevních řádů? Pod tímto záhlavím píše 28. května „Národní Politika“: Waldeck Rousseauův zákon nařídil ve Francii sabavení jmén všech srušených církevních řádů. Pro moci a nemovitě jmění každého kláštera byl ustanoven úřední správce, jež měl objasniti majetkové a právní poměry, uspokojiti věřitele, zkoumati právní nároky a usnati je nebo odkázati je na pořad práva, spenšititi jmění a odevzdati peníze státní pokladně. Stát měl z těchto peněz vydati členům srušených řádů přiměřený doživotní důchod a zbytku ušití na starobní započtení dělnické. Waldeck Rousseau ocenil toto jmění, jež mělo připadnout státu, okrouhle na miliardu franků. Když bylo zabavení provedeno, ocenil minist. předseda Combes toto jmění v předloze, podané parlamentu, na 430 milionů franků. Od té doby uplynulo 5 let. Listy táhly se, proč se o těchto penězích nyní nemluví a co se s nimi stalo. Ukazují k tomu, že správci klášterního jmění byli jmenováni bývalí poslanci a blízcí příbuzní nebo nastrčené osoby nynějších poslanců. Nikdo prý od těchto osob nezářá složení důtů a nenaléhá na urychlení jejich práce, ačkoliv tyto správci dostávají se svůj úřad knižecí odměny. Některé listy dovozují, že z této věci vyklube se — druhá pausmská aféra.

Vnucí agrární strana do veřejného života občana? Strana tolik mladá, která chce reformovat, co jinými zkaženo, měla by alespoň ve svých dětských letech dbáti trochu slušnosti a pravdivosti. Leč ten uenravý „Cep“ ukázal mandátolovce agrární v pravém světle. Před těmi se byohom měli kapitulovati nadobro a ke všemu ještě horlivě je podporovati? Kramářův „Den“ jest list celkem slušný, rozhodně slušnější než listy socialistické nebo „Cep“. Má tedy právo poznamenati i duševní drově „Venkova“. A „Den“ napsal 10. května t. r.: „Ve „Venkově“ zůř rozumová nepřítelnost a mravní úpadkovost. Polemické péro „Venkova“ ani v jednom případě ještě nepokusilo se důvody věcnými sjednati názorům a grárními opravňovat. Překroutil, sešle a utrhe odpůrci na cti. Polemika „Venkova“ nechce vyvracet, nýbrž bavit čtenáře agrárního, tak jako ho baví o poevicení kejklíř na provaze. Tento lehkovážný způsob novinářství „Venkova“ nikomu teď neškodí, ale za čas ukáže se, kdo to komu kopal jámu. . . . Nejsmutnější ale věc při tom je, že „Venkov“ dnes neví, co psal včera! Jeho úvahy jsou tak všeobecně frázovitě, besprogramové, že kdybyto zaměnili v nich stranu agrární za stranu národně sociální a „venkované“ za měšťáky, nepostřehnete nijakého programového rozdílu. Svou mravní úpadkovost dokumentuje „Venkov“ co den; teď před volbami vůbec nemá mravní společenského, natož politického! Co naplňuje všechny inteligentní a kulturní lidi v českém národě odporem a hnusem, to ve „Venkově“ dochází veřejně pochvaly. „Venkov“ v posledních číslech schvaluje hraběnství a terrorismus národních dělníků vůči Dru Pačákovi v Heřmanově Městci a v Goldově Jenkovic, ale nejen to — „Venkov“ ještě také uličňuje ve svých nadpisech; napsal na pť. ve čtvrtek: „Ministr Dr. Pačák opět musel utéci se schůze.“ Takový nízký způsob malvy novinářské jen dokazuje na novo, že mravní hodnota polemik „Venkova“ klesla pod normál.

Co se stalo se výsledkem voleb lidů? Redaktor vídeňské „Zeit“ měl rozmluvu s členem vlády, dle jehož soudu volby přinesly jeden silek: skoro úplné satelární elementů radikálně národních, které, jakkoli nebyly veliké počtem, přece často a na dlouho dovedly zmařiti v parlamentě velikou práci pozitivní. Za tuto cenu možno se smířiti se vzrůstem sociální demokracie v parlamentě, neboť, ačkoli si sociální demokracie také radikálně budou počínati, neise přece nadíti se z její strany slomyného rušení práce parlamentní. Ale že národnostní obrana českých poslanců jest úplně oprávněna, že vlastenečtí poslanci

čestí šádati jen to, co dle přirozených lidských práv našemu lidu náleželo, na to si onen státník nevzpomněl; mne si radostí ruce, že socialističtí poslanci čestí nebudou klásti na práva českého lidu zvláštního důrazu. Vždyt tito lidé budou se hlavně říditi komandem žida Adlera.

O znenáhlivání národnosti k účelům sebeckým dí dr. Rieger: „Když před padesáti a více lety buditelé našeho národa a pravým hrdinstvím podjali se díla znefalého a takřka beznadějného, tu ovšem nebylo třeba zkoumati a v pochybnost bráti ryzí vlasteneckost úmyslův jejich; při věci naší tehda ještě nebylo lze nabyti majetku ani panování jakého kuliv, ani eti a slávy, jen posměchu, pronásledování a mnoho..áubných strát i ubáti djetalo se tehda předákům národa, a se těmi neohodí mrzké sobectví. Nyní věc stojí již podstatně jinak. Nyní již dlužno se ptáti, neul li při činnosti jednotlivce prospěch vlastní pohankou stranou nebo dokonce zámlnou úmyslův sebeckých. Nyní již třeba býti na pozoru a dbáti o to, aby úmysl neobětý neznenáhlival úmyslův vlasteneckých a neuvodil jich na cesty falešné, nebezpečné. Rozumí se ovšem, že takoví samosvaní vůčtově a správcové osudů národních vystupují vždy a prapory a hesly krásnými a lázevými; nepravost, klam a podvod věru málo by nalezly stoapouch, kdyby neodfvaly se rouchem libozajm; avšak povinností těch, kteří úmysl; jejich prohlíšejí, jest, varovati před nimi mysl neostřeznou, a opatrnost káže těm, kteří se nechťejí státi jich obětí, zkoumati přísluš jich rady a obmysly.“ Co by řekl dr. Rieger teprve nyní? Knžát v nejvřetší obřavosti razili cesty národnostním zájmům; nyní pohodlně s práce seenných bojovníků obohacaji se a tyji ništní lidé, kteří katolíkům ani na jméno přijíti nemohou.

Dr. Jan Gebauer, dvorní rada a profesor na čer. univerzitě pražské, zemřel 26. května na Král. Vinohradech dosáhnuv 69 let. Zemaněl, ač pocházel z rodící německých, byl učenem prvého řádu v oboru jazykospytu a gramatiky české. Ze spisů jeho, jichž se čítá na 80, vyniká především velká mluvnice jazyka českého.

Co stojí ozbrojený mír. Dle statistik jistého anglického listu stálo roku 1905 v Evropě a Americe 4,537.900 mužů ve zbraní, a roční náklad na jich vdršování obnášel 6955 mill. marek. Na jednotlivé státy připadalo:

	mužů vojaka	roční nákl.
Sev. Amerika . . .	107.000	800 mill. marek
Vel. Britanie . . .	130.000	1800 „
Rusko	1,150.000	930 „
Německo	661.660	876 „
Francie	620.000	820 „
Rakousko-Uher. . .	384.000	350 „
Italie	305.900	340 „
Španělsko	100.000	184 „
Švédsko-Norvéžsko .	73.000	110 „
Turecko	370.000	36 „
Holandsko	35.000	73 „
Portugalsko	34.000	25 „
Belgie	50.000	50 „
Švýcars	148.000	26 „
Řecko	23.000	24 „
Dánsko	14.000	24 „
Bulharsko	48.000	20 „

Tak drase platí obyvatelstvo Evropy a Ameriky ozbrojený mír.

Maďarská starost o dělnictvo hospodářské. Vláda uherská pověstným jest světu příkladem v starosti své o lid menší. Co není maďarské, nesmí ani hlesnout a ozve li se, musí se udupat. Ale i malí lidé, malorolníci i dělníci zemědělské, byt i Maďary byli, nemají v Uhřech na nářích ustláno. Nejlepší půda v rukou velkostatkářů maďarsko-šidovských, tak že domkáři, barádúci a dělníci zemědělské zpašají i s nedostatkem. Zlepšiti aspoň obstojné postavení dělnictva zemědělského, to velkostatkářům maďarským ani ve snu nenapadne, nepokojenost dělnictva musí se udusit bodáky a nejauvěji chystá vláda nový zákon, dle něhož na pť. máže statků za 3 roční pohromy dělnictvo bese všemo propuštění, dělník sdrahající se pracovati, máže býti k práci donucen, alež nemá práva na byt, čeledin bydlící v přibytku pausmské nemí nikoho k sobě vzíti, kdo k rodině jeho nepatří, a to ani na krátký čas; bez dovolení nesmí také odejti jinam. Velkostatkáři rádi by ještě setkali se sebe povinností pojštěování dělnictva a čeledi, zákas delší doby pracovní než 16 hodin rádi by slomili, rovněž i povinností pravidelné výpovědi a uzavírání smlouvy na celou sezónu pracovní. Krutý tento zákon ovšem chystá vláda velkostatkářstvu, aby v případě zavedení všeob. práva hlavoavního nezmohutněli menší lidé a dělnictvo, jako v Rakousku se stalo.

Pokidovostní Rumunsko potvrzuje na pť. město Jassy, které r. 1848, jeonc tehdy poslední rok hlavním městem Multaneka, mělo mezi 93.550 obyvateli jen 18.478 šidů, kdežto r. 1899 mezi 78.046 obyvateli měly Jassy 29.441 šidů, tedy přes polovinu. A právě v okolí Jasy byly nedávno silné bouře nejprádš, což nejlépe charakterizuje činnost židů.

Bouře a krupobíť řádily v pátek 24. kv. tna večer v čestných místech na Moravě, také v Čechách na Českobrodsku, Kolíněku, Kutnohorsku, a St. Boleislavi atd. Na Českobrodsku v některých obcích snížilo krupobíť téměř všecku letošní nadějnou úrodu.

Ženy na smómm. Dne 24. května sahájen sněm finský (Finsko poddáno jest Rusku), v němž nasedají poprvé také ženy jako poslanci.

Bída v Halici věru nejlépe mázornána jest rozdrobeností pozemkovou. Halíč, ačkoliv jest tak velká jako Čechy a Moravou dohromady, přece velkých statků selekých (od 20—100 ha) má pouze 10.700 — Čechy a Moravou mají velkých statků 39.000 a 18.700. Drobných selekých statečků od 3 do 5 ha (10—25 měřic) jest v Halici 404.000, v Čechách jen 110.000, na Moravě 55.000, tedy ani ne polovina toho, co v Halici. Nejvíce hospodářství jest pod 3 ha — na 700.000. Taková rozdrobenost pozemková jest v malé- které není evropské.

Druhá praktická lékařka česká v Praze, MUDr. Svatoslava Hornová zahájila tyto dny ordinací v Praze, ve Vojtěšské ulici č. 381. Sledná dosáhla před třemi lety titulu doktorského na české universitě pražské a pobyla pak delší dobu na klinikách v Praze. Odbývá externování v pražské nemocnici, odebrala se na kliniku do Vídně a Berlína. Posléze působila delší dobu ve známém sanatoriu pro kožní choroby v Košířech u Prahy, jako zástupce Hlídkova lékaře ústava Dra. Červeného, při čemž získala bohatých praktických zkušeností, těšíc se zvláště přízni a důvěře ženských pacientů. Ordinuje speciálně pro choroby ženské a kožní. —

Dr. Bohuslav Kieger, syn nezapomenutelného dra. Frant. Ladislava Riegra, profesor na české universitě v Praze, český badatel státnědecký, zemřel neočekávaně v Pouchknu u Karlova Týna ve středu v noci.

(Zasláno.)

Panu Herinkovi, příručím u firmy Berger & Munk v Hradci Králové

Ve schůzi voličské, konané 12. května t. r. v Třebechovicích, mimo jiné jsem prohlásil, že my stoupenci strany katol. lidu v Čechách na rozdíl od strany soc. dem. vítáme obnovení řád živnostenský, kterým uplatněna samospráva společenstev, zdůrazněn průkaz způsobilosti, atd. Po mé řeči ujal jste se slova, p. Herinku, a opakoval jste známé, všemu živnostníctvu protichůdné názory sociálně-demokratické. Zejména průkaz způsobilosti označil jste za nicotný, při čemž opřel jste se o domnělý výrok živnostenského instruktora p. dra. K. Poláka, pronesený na živnostenské schůzi v Hradci Králové, že do 14 dnů každému (tedy i nekvalifikovanému) zaopatří průkaz způsobilosti! Okamžitě prohlásil podepsaný, že si z Vašeho tvrzení vyvodí příslušné důsledky. A vyvodil!

Dopadl jsem zmíněnému živnostenskému instruktovi p. dra. K. Polákovi, který dopisem pod číslem 4159 takto píše:

Ot. společenstvu oděvních živností v Třebechovicích! K připsu Vašemu ze dne 20. května t. r. sděluji, že neoprávněné provozování nějaké živnosti stíhá o. k. okr. hejtmantství, jenž třeba učiniti oznámení s udáním osob, jež provozování dokázati mohou.

Ohledně mého výroku v záležitosti průkazu způsobilosti jest vše toho druhu, že nezaslужuje vysvětlování, poněvadž jest zle směrnatým jasné znění zákona.

Tedy nemluvil jste pravdu, p. Herinku. Přičiním se, aby naše živnostenská veřejnost seznala, jakými zbraněmi Vy a Vaši kollegové bojujete.

Vilém Koleč, t. č. předseda Orlávního společenstva. V Třebechovicích, 28. května 1907.

(Zasláno.)

Tímto vzdávám srdečný dík úctědlnému představenstvu Všeob. úvěrní společnosti v Hradci Králové za laaskavé udělení podpory 28 K ve právní věci a doporučuji tuto organizaci všemu dělnictvu co nejrychleji.

Alois Ondráček, obuvník v Holicích u Pardubic.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. května 1907. 1 hl pšenice K 14.20—15.00, žito K 10.40—11.20, ječmene K —, —, —, prosa K 12.00—00.00, vike K 12.—00.00, hrachu K 20.00—22.00, oves K 7.60—8.00, došky K 53.00—00.00, jable K 20.00—00.00, kroup K 20.00—40.00, bramborů K 8.00—4.40, 1 hl jetelového semene bílého K 000.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka čer. K 00.00—00.00, ruského K 00.00—00.00 máku K 48.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 18.60—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80—3.—, 1 kg másla převařeného K 0.00—00.00, 1 kg sádla vepřového K 1.76—1.80, 1 kg tvarohu K 0.40—0.48, 1 vejce K 0.05—0.60, 1 kopa okurek K 0.—0.00, 1 kopa zelí K 0.00—00.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 5.00—7.00, kopa drob. zeleniny K .80—0.00, 1 pytel mrkve K 5.00—8.00, 1 bečka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablko K 00.00—00.00, 1 hl hrášek K 0.00—0.00. — Na týdenní obilní trh v Hradci Králové dne 26. května 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 218, žito 187, ječmene 198, oves 245, prosa 0, vike 00, hrachu 0, došky 0, jable 00, kroup 0, jetel. semínka 00, lněného semene 0, máku 0. — 2) Zeleniny: zelí 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 30 hl, drob. zeleniny 100 kop, mrkve 23 pytlů, brambor 000 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablko 00 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob. dobytka: vepřů 0 kusů, podvinčat 727 kusů, ků zlat 30

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
Silnáka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů rezervních a jiné ca. K 400.000.00. Složní listky počt. spořit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, nájemníkům, důstojníkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a zabývá se všemi obchody bankovními.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.

J. F. LANGEANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

Josef Dvořáček,

státně vyznamenaný závod kloboučnický
v Hradci Králové

88. Palackého třída 88.

mezi Grand-hotelem a Sv. Janským náměstím
má na skladě

Klobouky plstěné vídeňské tvary
nejjemnější druhy.
Klobouky vlněné v různých cenách pro děti, chlapce a pány.
Klobouky hedvábné cy-lindry
i kulaté, vždy v hojném výběru.
Klobouky lodenové (pravé rukodílné).
Klobouky slaměné pro děti, chlapce a pány (bohatý výběr).

Čepice dívčí, dětské, chlapecké i pánské.
Letní střevíce (Mikado).

Časopisy na výběr na požádání.

Opravy optických se rybní a lesní.

Ceny levné a pomalé.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. velebdstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské nám. 32.

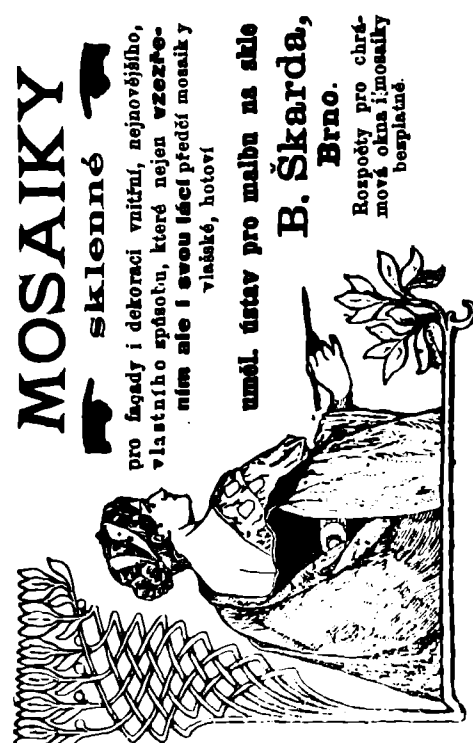
prodá

následkem neočekávané a bez-
příčiné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8
Žaloba vydědence XIX. věku	8
O trestu smrti	8
Zrušení řádu jezuitského	8
Vláda židovstva	8
Blíže k Římu	8
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8
Vyznání starého hříšníka	8
O sv. zpovědi	8
Svépomoc dělnictva	8
Pryč a dogmaty	8
Fara katolická a protestantská	8
O úpadku náboženství mezi protestanty	16
Zpráva o sjezdu československých kato- liků v Hradci Králové	24
Veliký blskup	8
Důležitost pravého náboženství	16
Pokora a náboženství	8
Zakládejte odborové spolky	8
Husité jindy a nyní	24
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
České náboženství	16
O ústavním životě v Rakousku	8
Plus VII. a Napoleon	8
Sebevražda studentů	8
Česká konfesse	24
Účelnost v přírodě	16
Pohřbívatí či spalování mrtvoly?	8
Moderní náboženství Masarykovo	8
Jubileum mariánské a Lurdy	8
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16
Spojení spiritistů	8
O manželství	8
Braňme se tlakem	8
O záracích Kristových	16
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8
Návštěvou u Slovanské	8
Velké kapitoly o společnosti	8

Objednávky vytíží

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů
koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Josef Krejčík

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křídlové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kasatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
stky atd. dle slohu kostelů, řezané rámečky na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
různé předměty hodící se su. arký.

Přívodní nákresy, cenůk a rozpočty besplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Skvělé výsledky v poměrně krátké době!

při dně, hostel, rheum.,
ischias, žensk. ne-
moci, chudo-
krevnosti
a p.

Anenské Lázně slatinné v Bohdaneči (česky)
Krásné
letní sídlo.
Lesní park 600.000 m²
XXIII. sezona 13.V. — 15.IX. 1907.
Více význam. 3 stálé lázně, lékaři.
Rybník, lázně, tenis. Snížené ceny
obdrželi: důstojníci, vojenští a státní i zemští
úředníci. Služobní státní a zemští, důst. kněžstvo,
členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska),
všeobec. úřed. spolku i spolku železničních úředníků
ve Vídni. — Více vyznamenání výstavních.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdaneči

u Pardubic

Jsou proslulé svou rašelínou, svou polohou v podnebí ustáleném, mírném, rovněž i svými přiro-
dmi krásami, jen našemu milému Polabí vlastními. Rašelina, moderní vodoléčba, masáž, tělocvik,
přísná životospráva a dieta působí v tomto prostředí překvapující výsledky při následujících chorobách: Oně
(gicht), rheumatismu kloubovém i svalovém, výpotcích v kloubech, nehybnosti kloubů po
rheumatismu kloubovém i úrazech, chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrev-
nosti, bledniče, výpotcích matečních, chorobách mužů (poluci, spermatorhoi, impotenci),
chorobách nervových a míchových, neurasthenii, ischias, bolestech po střelných zlomeninách,
výpotcích po zlomení a poranění, chorobách plicních a srdčních, nemoci kůže, skrofulose
a v rekonvalescenci.

Rozsáhlý park.

Laciné byty a koupele.

Znamení kuchyně.

Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Pežár.

Lékařna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení. — Správa lázeňské opatř. též
levné letní byty.

Sezóna od 1. května do konce září.

Prospekty na požádání zdarma.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
devis, valut atd. Výměna kuponů.

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovni obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem března K 9.422.000.—

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Školská hlídka.

II.

Glossy o volné škole.

(6) V předešlém článku jsme napsali: „*Volná škola*“ jest povahou svojí heslo reakcionářské, zpátečnické, jest útokem ze strany židovsko-zednářské na svobodné vychování křesťanských dětí.“

Z tohoto stanoviska velmi trefně osvětlují „*Volnou školu*“ moravské „*Vychovatelské Listy*“.

„U každého zjevu důležito hledati kořen vzniku, abychom nabyli přesvědčení, zda nový zjev ten prospěšným jest a kam míří.“

Kořen vzniku „*Vol. Šk.*“ škůl v židovstvu, a ta propaganda, jež se „*Volné Škole*“ dělá, inteligenci počínajíc Masarykem až do posledního venkovského člověka, je uměle tiskem vydupána a hlavním cílem jejím jest zkrátka: *povoliti katolickou církev, která jediná stojí se otevřeně v boj s talmudem, jenž zotročiti chce lidstvo zlaté „internacionale“.*

„*Zirkel*“ (zednářsko-židovský časopis r. 36. str. 382) píše, že v Rakousku zednářstvo již sesílilo, že může přikročiti k osvobození Rakouska od jha židovského jako ve Francii.

„*Orient*“ (zednářsko-židovský časopis) č. 1. r. 1905 označuje cíl: *Mravouka bez Boha, svobodná myšlenka a umění, rozluka církve a státu, založení společnosti svob. myslitelů, zákaz kněžím vyučovati.*

„*Zirkel*“ č. 32. roč. 36. praví: „*Boj ve škole musí býti naším heslem.*“

Redaktor Jarmonkin v Rusku, jenž bičkem břítkého kriticismu nůlehal ty drzé ruce židovské, do všeho vnikající, odhaluje a strhuje masku a program zlaté internacionály. Píše, co židovstvo o sobě prohlásilo: „*Naстане doba, — ne přezději než za sto let, že nikoliv židé budou přijímati křesťanství, ale křesťané budou se snažiti státi se židy, ale tenkrát Israel odmítne je s opovržením.*“ *Přirozeným nepřitelem snah židovstva, směřujících k opanování křesťanských národů, jest skálopevná organizace církve katolické.* Proto snaží se ji nakaziti lžiliberalismem, skepticismem, nevěrou, rozkolnictvím. Podněcují všemožné spory a hádky, kněžím vypovídají boj, zasypávajíce je podezřením, posměchem a vymýšlejíce různé skandály.

Židovstvo a její dítko sociální demokracie nemůže rychle království Israele vybudovati, poněvadž lid odchovaný naukou křesťanskou ve škole není dostatečně zkypřen a propracován pro jejich plány a proto snaží se dostati školu do svých rukou. Až budou míti školu, budou míti v rukách dítky. Dítky ty má učitelstvo jim oddané vychovati. Jest tedy nad slunce jasnějším, že tento krásný motýlek „*Volná škola*“, který k nám z čista jasná přiletěl, vylezl z kukly zednářsko-židovské. Vídeňská „*Reichspost*“ ukázala, že *zednářská lože v Uhrách „Pionýr“ dala v Rakousku popud, aby se pracovalo o založení volné školy.*

Lože „*Pionýr*“ uvedla v život dva spolky. První se jmenoval „*Spolek k založení volné školy pro lidové vzdělání*“. Sídlo své měl ve Vídni, jeho předsedou byl dr. Brezina, místopředsedou spisovatel Zenker. Druhý spolek pojmenovali: „*Freie Schule*“; tohoto spolku předsedou jest bar. Hock (žid). Toť vznik, kolébka, kukla „*Volné školy*“.

Naši lidé si myslí, že hájí svobodomyšlný, pokrokový program a on jest to zatím program zednářství, které se skládá hlavně ze židovstva.

Jako pěkný doklad toho stáří zde zpráva z časopisu „*Čech*“: „*Všl rukou jest spolek „Volná škola“, vysvítá z toho, že vídeňský sekretář spolkový, jenž udílí z ústředí pokyny spolkům v zemích ostatních, jmenuje se Siegmund Kraus. Baron Hock, předseda spolkový, přiblížeje k svému původu, nemohl přece sekretářem jiného si vybrati, než-li „Sigi Krause“. Též nikoho nepřekvapí, že na nedávné protestní schůzi proti „klerikální“ ochraně dětí v klášterních ústavech mluvili: Dr. Julius Ofner, Dr. Friedjung a předseda svobodomyšlného učitelstva Jordan. Zednáři, židé a sociální demokraté čím dále zřejměji osvědčují své spojenectví. Poslouchejme programové písničky „pokrokových lidí“ a poznáme, kdo skládal noty, kdo text podložil křesťanům a kdo jest prvním kapelníkem „*Volné školy*“.*

Učitelstvo pokrokové, jež svým radikalismem ovládá nesporně učitelský tisk a spolky učitelské, propůjčuje se, ať vědomky či nevědomky za nástroj těchto nekálých plánů. Tím tvoří se propast čím dále tím větší mezi ním a křesťanským lidem, který počíná již chápati, že vychovatelé jeho dětí staví se v námezdné služby jeho největších nepřátel v ohledu hmotném, národním i duchovním.

Pokrokové učitelstvo, známé hesly protináboženskými, zapomnělo se tak daleko, že ve chvíli té, kdy všechen národ zachvěl se nad prvním vítězným rozmachem beznárodní sociální demokracie, kdy všechny národní strany bez rozdílu politického přesvědčení podávaly si ruce na odražení brožičho dalšího nebezpečí v užších volbách — že ve chvíli té jásalo nad vítězstvím sociální demokracie, nad

porážkou národní myšlenky, zapomínajíc, že až dosud učitelstvo naše hrde nazývalo se národním!

Ve článku nadešlém „*Po volbách*“ píše „*Učitelské Noviny*“: „*Sympatie pokrokových učitelů náležely dávno sociální demokracii, a nebylo také pro ně pochybnosti, komu svůj hlas odevzdati. Projednati průvodní nařízení zemské školní rady, dočasnou se nátlaku, pod kterým její členové pro ně hlasovali, interpelovati případy Pelikánův, Karkův a Mládkův jistě bude úkolem sociálních demokratů v příští říšské radě. Pokrokoví učitelé věří, že by bylo nejen prospěšné, ale nejvýše potřebné uskutečniti všeobecné hlasovací právo do sněmu i do jiných korporací, že jest již čas zjednati sociální demokracii zastoupení všude tam, kde jde o očistu . . . Pokrokové učitelé vítějí vítězství sociální demokracie.*“

Tak doslova píše orgán „*pokrokového*“ učitelstva „*Učitelské Noviny*“. Každý poctivý český učitel rdí se musí nad těmito slovy! Za židovsko-zednářskou pomoc v boji proti církvi a náboženství zrazuje tu pokrokové učitelstvo národní myšlenku a vrhá se bez rozmyslu v objetí beznárodní a protistátoprávní sociální demokracie, vedené družstvem vídeňských židů.

Teskně jest o tom psáti. Prozíravější část i liberálního učitelstva stěžuje si trpce do tohoto nerozváživého přimknutí se pokrokové strany učitelské ku sociální demokracii, ale těžko dnes povznést hlasu, když ze všech téměř listů učitelských zaznívá fanatický povel boje protikatolického — a běda tomu, kdo by se ozval. Boj protináboženský odlmá rozvahu!

Úskoky a násilnictví při posledních volbách.

(3) Dalo se hned předvídati, jak se zachovají vůči nám strany protivné; ač hlásají „*vyšší mravouku*“, než jest ta katolická, snížily se k podvodům, rafinovaným švindlům, z prostomyslnosti lidí nezkažených těžily pro sebe, pokud jim bylo možno. Na katolíky, kteří chtěli svobodně užiti práva hlasovacího, sypaly se posměšky, potupy, vyhrožování jim jako před kalvínskou inkvisicí. Protivníci naši agitovali dům od domu a snažili se všemožně zjistiti, kdo koho bude voliti. Zajišťovali si hlasy vymáháním závazných podpisů již dávno před volbami. Veliký počet katolických voličů ze strachu ustoupil před terrorem protikatolických agitátorů.

Stájeť zde dodatkem k předešlým ukázkám některé zajímavé doklady, jak rozuměli naši odpárci svobodě, rovnosti a tajnosti při volbách. Pokrokový politický švindl provedl orgán pokrokových profesorů jevičské reálky „*Nová Malá Haná*“. V posledním čísle uveřejnil pokrokový list prohlášení p. Dürra, v němž p. Dürr sám vyzývá své voliče, aby odevzdali hlasy soc. dem. Francovi. Naproti tomu však konstatoval p. Dürr v „*S. Listech*“, že prohlášení jeho nesouhlasí s prohlášením, které bylo v „*Nové Malé Haně*“. Pokrokové pány z „*Nové Malé Haně*“ dopustili se praprotěho švindlu na oklamání veřejnosti. — Ve volebním okrese fulneckém přišel do užší volby socialista Niessner se Všeněmcem dr. Bodirským. Socialistům ovšem velice záleželo v té krisi na hlasech křesťanských sociálů. Proto socialistický volební komitét zaslal jim toto listové, farizejské prohlášení: „*Křesťansko-sociální dělníci! Ve čtvrtek 23. května t. r. odbývají se užší volby, a vy máte při tom zároveň rozhodovati. Máte voliti mezi stranou soc. demokratickou, která se zastává svobody náboženství a svědomí a mezi Losvonromistickými bratřími, kteří stále se namáhali katolické náboženství podváděti. Křesťansko-sociální dělníci, živnostníci a hospodáři! Jestliže jste již nemohli svého vlastního kandidáta prosaditi, tedy se nezasazujte pro volbu Všeněmce, tedy přímého nepřitele vašeho náboženství a vašeho stavu, nýbrž pamatujte na své sociální a hospodářské zájmy a volte 23. května t. r. kandidáta soc. demokratů Viléma Niessnera, redaktora a městského radu v Brně.*“ Zvláštní, jak v případě potřeby dovedou farizeové býti nábožensky „*snáseliví*.“ Ovšem taková snáselivost trvala jen do 23. května.

Ve Vídni přepadlo 40 českých soc. dem. v úterý ráno (v den voleb) v 10. okrese favoritském čtyři české voliče, kteří nalepovali plakáty pro české sčítací kandidáty a stloukli je do krve. Jednomu rozbili džberem úplné hlavu a jiného holi tak stloukli, že zůstal ležeti v úplném bezvědomí. Tři s pachatelů byli zjištěni, ostatní utekli. I z jiných okresů oznamují se ohavné násilnosti soc. demokratů „*českých*“, kteří na národnost českou „*pískají*.“ — „*Krucifix, já to nevydržím, já všechno postřelím*“, tak vzkřikl dle úředního prohlášení

obce Podvihova ve Slezsku kandidát soc.-demokratický K. Kubálek po schůzi své v Podvihově. Po jeho řeči, již znenctil, co každému má býti nejještější, shromáždily se ženy několik kroků od hostiuce, aby provolaly slávu národnímu kandidátu Rolsbergovi; v tom na ženy přispal se děšť kamení z ochotných rukou několika stoupenců Kubákových a Kubálek domnívaje se, že házejí ženy, zaklel „*Krucifix . . .*“ a s divokostí dravé šelmy jal se střílet po ženách. Jen šťastné náhodě děkuvati sluší, že některá z žen nebyla zastřelena. — Ve Svinově postavili všude na cesty hlídky, které měly chytati voliče pro socialistu Kubálka. Pan Šrámek, red. Kladiva, který za svou záležitostí přijel do Svinova dne 23. t. m., byl na nádraží soudruhy ohrožován a pokřikováno na něho: *Zabte ho! Nožem na něho! Tak že byl nucen dovolávati se ochrany četnictva.* Proti násilníkům učiněno trestní oznámení.

Na Přibramsku slibovali socialističtí agitátoři lidu všeobecnou láci; pod jejich vedením prý bude čtvrt krávy za 10 K, litr piva za 10 hal., uzenáč za 4 hal. Každý prý dostane 70 strychů polí. Ovšem nepověděli, kdo bude chtít tak lacino dobytek krmiti, komu bude možno tak levné pivo vařiti, a kde jest tolik pole, aby každý mohl býti tolika korci podělen. V socialistické „*Naši Obráně*“, vycházející v Březových Horách, byl vydán soudruhům rozkaz: „*V den volby prohlédněte (tištěno proložené) všem soudruhům-voličům hlasovací listky, nejsou-li označeny čísly a mají-li jméno kandidáta atd. správně napsáno.*“ Tážeme se, zda tohle má posloužiti svobodné volbě? Socialisté namítnou, že se zde přece jedná j n o soudruhy, kteří stejně chtějí socialistu voliti. Ale námitka ta jest rozhodně nesprávná. 1. Což „*uvědomělí*“ socialisté nejsou ani tak vzdělaní, aby nedovedli opsati jméno svého kandidáta, uveřejňované stokrát na letáčích, plakátech, socialistických listech? 2. Svobodné hlasovací právo dáno pro každého jednotlivce zvlášť, nikoli pro zvláštní korporace, jimž by se musil jednatelce rozhodně podříditi i při volbě. Jinak by za soc. demokratické sdružení mohl odevzdávati listky splnomocně ec, a nebylo by potřeba, aby každý socialista dostavil se k volbě osobně. 3. Dobře se ví, že veliký počet dělnictva trvá v socialistické straně jen z donucení, z bázně před ztrátou práce a před sprostými urážkami. O tyto své zajatce báli se socialisté velice; věděli, že při volbě tyto znásilňovaní lidé by dali hlas svůj proti soc. demokracii, kdyby jim radá inkvisice dovolila. Proto jen listky prohlížet a prázdno místo pod jménem kandidáta hustě přeškrtnat, aby ubohý nevolník nemohl dáti průchodu své svobodě! 4. Dále socialističtí důvěrníci věděli, jak velký počet občanstva ze strachu před terrorem a bojkotem socialistickým slíbil hlasovati se soudruhy; a téměř ubohým voličům v přední řadě musila inkvisice socialistická listky prohlédnouti. „*Naše Obrana*“ ovšem zřejmě to neřekla; ale — chytrému napověz! — Není žádného zákona, který by rafinovaná úskočnost socialistů nedovedla chytře obcházeti.

V Něm. Rybné socialisté vydávali se podvodně za katolíky, vydávše letáky s podpisem „*Katoličtí zemědělci*“. Na Mělnicku zase vydávali se za národní dělníky. Není nad socialistickou mazaností! Vždyť nám bylo očitými svědky sděleno, jak socialistický učitel Kudrnáč (protikandidát Horského) mluvil na schůzích tak nábožně, že by byl lehce popletl prostomyslný posluchače, kdyby mu nebyli uvědomělí katolíci do očí pověděli, jak surově, sprostě a násilně si počíná soc. demokracie vůči upřímným křesťanům. Tento chytrý pán ani slovem se nezmínil, jak před volbami vyhlásili v Kladně socialisté boj všelikému náboženství vůbec.

Agrárníci vydali protisociální demokracii v předvolebních dnech dvě zvláštní brožury. Socialisté na ně odpovídali brožurkou nadešlou: „*Zrcadlo pravdy*“. V této brožurce se tvrdí mimo jiné: „*V politickém boji v Čechách nebylo dosud použito tak ničemných zbraní, jako činí agrárníci.*“ To proto, že jiných zbraní nemají, neboť špatná věc může býti hájena pouze špatnými prostředky“. Socialisté ovšem by měli dříve zpytovat hříchy vlastní; jejich podvody a úskoky jsou daleko horší než v jiných stranách. To však jen mimochodem. Co však hlavně zajímá, jest ta okolnost, že socialisté hned potom při užších volbách odevzdávali horlivě své hlasy agrárním kandidátům proti straně katolické. Nejdříve nazvali stranu agrární v příčině politického boje nejničemnější a pak — tuto „*nejničemnější*“ stranu ze vzteku proti církvi podporovali. Sám socialista Kudrnáč po svém propadnutí vyzýval veřejnými plakáty soudruhy k volbě Kotlanta proti Horskému. Až byl vydán povel stranou agrární, aby agrárníci všude v užších volbách postu-

povali proti soc. demokracii, co se stalo? Agrár. kandidát Vojta učinil dohodu se socialistou Hovorkou proti katol. kandidátovi. Socialisté podporovali Vojtu proti našemu Barcalovi, Vojta zase socialistu Pešulu proti kat. kandidátovi Šachlovi. Kam vede strannický hněv! Jak se těsně spojili se socialisty před volbami agrárníci na Moravě, o tom netřeba se vůbec šifiti. Nad tím každý národovec žasne.

Nepoctivosti nejnižšího druhu páchaný proti kandidatuře Dra Myslivce a P. Záruby. Pod zákeřnickým a fanaticky prohaným letákem, jímž měla být kandidatura Myslivcova utlučena, podepsána česká sekce Volné myšlenky. A teď si žádejte satisfakci, obraťte se na soud. Koho vlastně budete stíhati? Výbor? Ten si umyje ruce: „My přece nic, my o tom nevíme“. Takhle zákeřně a bezectně napadají anonymové čest odpůrcovu; a jsou to titěz lidé, kteří tolik lkali nad „denunciací“ Dostál-Lutinova, ač týž vystoupil s hledím otevřeným. Proti P. Zárubovi vyrukovalo se zase s prohaným líčením o ztýráni protikandidáta Donáta. Mimo to na Pelbřimovsku rozeslán poštou po všech farách tento dopis: „Veledůstojný pane bratře! Řekněte laskavě svým známým, aby se všichni do jednoho dostavili k užší volbě a napsali na blasovací lístek: Václav Donát, statkář v Pavlově. Za to vás žádá A. Mančál, farář“. — Bezectný to podvod, poněvadž podpis farářův byl zfalšován! Ovšem chytrost velická.

Pracovalo se v různých místech podplácením, výhrůžkami, otvíráním napsaných lístků, přemlouváním, sliby, až hnusno psáti. A takové věci prováděly se výhradně od těch, kteří křičeli z plných plic, že má být volební právo svobodné, všeobecné a tajné!

Dvě významná a řídká jubilea ve Vídni.

J. M. vasp. dr. Antonín Horný, papežský prelát a protonotář, kapit. děkan metropolitního chrámu Páně ve Vídni a velezasloužilý předseda Jednoty sv. Methoděje, která již 31 roků pečuje o české služby Boží ve Vídni, z milosti Boží oslaví letos dvojí řídké jubileum, předně 60. výročí svého posvěcení na kněze a 40. výročí svého kanonikátu při metropolitním chrámu Páně sv. Štěpána ve Vídni.

Tento církevní hodnostář, rodem Moravan, nikdy nezapřel svého českého původu, vždy hlásil se k lidu českému a otcovsky se staral o to, co tomu lidu českému ve Vídni je zapotřebí na záchranu jeho sv. víry; toho se však docílí toliko službami Božími, kterým lid úplně rozumí, které se mu konají v mateřské řeči! Tou vírou zachová si v tom světovém městě zároveň mravnost a poctivost, pracovitost a lásku ke své národnosti. Za předsednictví vsdp. jubilanta v jednotě sv. Methoděje, ovšem po mnohých obtížích, povoleny duchovní vrchnosti pro lid český v šesti kostelích české služby Boží, bohužel jenom v neděli a ve svátek, a to v obmezené míře na 1—2 hod. Tyto služby Boží od kněze až do ministranta musí ten po většině dělnický a řemeslnický lid sám si platiti, výlohy činí ročně 9000 K.

Dílo své rád by vsdp. jubilant korunoval tím, aby česká kongregace s dovolením duchovní vrchnosti ve Vídni měla trvale se usaditi a tak české služby Boží pro budoucí časy pojistit. K tomu účeli třeba zbudovati kostel a klášter pro tu kongregaci.

Právě to dvoje jubileum poskytuje veškerému lidu vhodnou příležitost, svou vděčnost vsdp. jubilantu projevit. Než, jakým způsobem? Snad, jak se to stává, aby se mu podal na památku kalich, nebo mešní roucho? Nikoliv, to by vsdp. jubilantu nezpůsobilo veliké radosti; ale v pravdě ho potěší a bude mu zřejmým důkazem vděčnosti, přispějeme-li milodarem na zbudování onoho kostela a kláštera.

K této vděčnosti nejsou však pouze vídenští Čechové zavázáni, nýbrž i duchovenstvo a věřící lid katolický v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, neboť kněží Jednoty nekází a nezpovídají pouze Čechy vídeňské, ale přislubují svatými svátostmi každému, kdo z Čech, Moravy a Slezska zvláště za letní doby za svou živnost ve Vídni mešká. Na ten úmysl přináší vídeňský lid český každou neděli své milodary, aby takovému velezasloužilému předsedovi svou vděčnost na jevo dal; než i skvělým způsobem předně přispěla svou nevšední horlivostí v pravdě křesťanskou velectěná paní Antonie Vierheiligová, choť p. t. pana rady vrchního soudu v Č. Budějovicích, ona si neobtěžovala a sbírala milodary, které již činí 700 K, dále ctěná Panenská Jednota v Brně, která věnovala výtěžek divadla 200 K, pak dp. Jan Híkl, farář v Kostelci na Moravě, jenž ve prospěch Jednoty konal přednášky, jež vynesly 80 K.

Jednota svat. Methoděje uvádí toto významné a řídké jubileum ve známost, doufajíc, že zpráva tato v Čechách, na Moravě i ve Slezsku vlídně bude přijata, a prosí snažně vld. ducho-

venstvo, aby ráčilo věřící lid k ošře aneb milodarům povzbuditi, nebo též ústní záložny, spořitelny neb ruffelsenky o příspěvek požádati, aby takto lidu českému ve Vídni příspěním rodáků toho nejpotřebnějšího se dostalo; to by zároveň byla důstojná a nejvhodnější oslava vzácného dvojího jubilea našeho milého vsdp. předsedy.

Milodary buďtež laskavě zasílány na adresu J. Milost vsdp. dr. Horný, pap. prelát a kapit. děkan ve Vídni-I., Stephansplatz 5.

Milostivá paní,

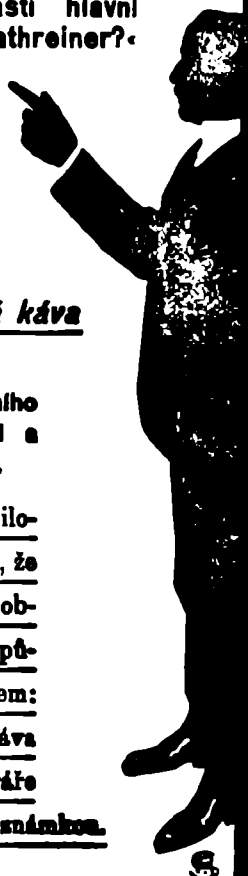
víte proč máte při nákupu sladové kávy klásti hlavní důraz na jméno »Kathreiner«?

Jelikož se jinak vydáváte nebezpečí, že obdržíte méně cenný padělek, kterému schází všechny přednosti, jimiž se vyzna-menává »Kathreiner«

Neb jediné
Kathreinerova sladová káva
Kneippova

má následkem zvláštního způsobu výroby vůni a chuť kávy zrnkové.

Račte si zapamatovati, milostivá paní, tedy zcela dobře, že pravou »Kathreinerovu« obdržíte jediné v uzavřených původních balíčcích s nadpisem:
»Kathreinerova sladová káva Kneippova« a s obrazem faráře Kneippa jako ochrannou známku.

330 zl.

jidelna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálovými skly a mramorem,
1 stříbrník se zrcadlem křišťálovými skly a mramorem,
1 kobercový divan,
1 patentní vytahovací stůl,
6 kožených křesel

na každou stanicí zavazadla

cis. král. dvorní velkozávod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

Boží hroby

krásně provedené a velikém výběru v každém slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i s pevné sádry, jemně polychrom. (ve velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabízí volečtotožnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. návod sochař. a řezb. pro práce kostelní

— Založeno 1868. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Půjčují za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě zásobený sklad obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 145, zónové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se barevnými rámy, stílní osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bezé vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Zdrojem zdraví

jeon lhuprosté nápoje, z nichž

dosud nepřekonány jsou —

šumivé limonády

chuti malinové, citronové, jahodové, mátinkové a třesňové, připravované pomocí

Maršnerových šumivých limonádových bonbonů

:: jediné pravých s touto ::

Roční výroba přes 40 mil. kusů.

Jediný výrobce:

První čes. akc. společnost továren na orient. cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech :: (dříve A. Šmádrer). ::

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Všecky knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámných
všech slohů (malbu temperovou, caseinovou,
voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od velešestojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových,
pokryvek na stoly a lůžka, přikrývek pro-
sávaných a flanelových, přikrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků, veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —
Úplné vybavy pro nevěsty.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Viedeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kterým doporučuje a žádá!

„MONOPOL“

akceová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrnský sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

(Továrnský sklad PLEŠŇ, Selská ulice číslo 7.
Telefon č. 416)

Legitimace

do důvěrných schůzí

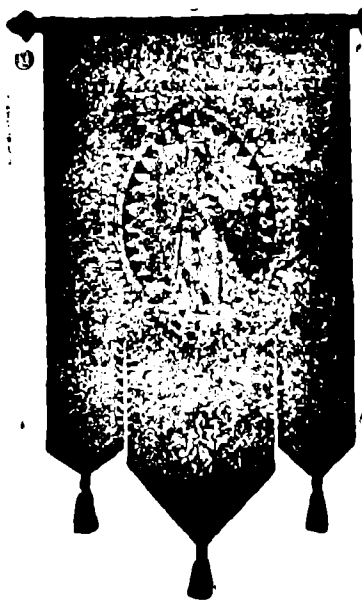
dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku sašila
se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v bedém vkusném
passepourtout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmě obrazem věrně po-
daným K 5.-.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoři doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuvstavení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatné.
Četné dopisy usnání po ruce.

Zdraví prospěšná směs.

Dlouholetou zkušeností a důvěrou odběratelstva
podporován, mohu dnes otevřeně říci, že jak smělá
kávy zelené, tak za mého osobního dohledu
právně největší oblíbené a odbytá daleko za
hranicemi se těší. Kupuji pouze nejlepší druhy
a jakosti kávy; spokojím se s menším ziskem
a jest jistě žádoucí, aby ctěné obecnost
kraje našeho této výhody hojně používala a na
moji firmu s úplnou důvěrou se obrátilo. Bude
jistě k úplné spokojenosti obsluženo.

Fr. Jelinek, Slatiňany u Chrudimi,

zastupitelství a moderní velkoprákna kávy.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

jemná tabulevá vína vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín

Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinár. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji malého vína.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, silivce, borevičku, jeřábku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výběrem
silivce, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franke.

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k šití všech věškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
shotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Věškeré vzorky jsou Jeho
Blahoslavenosti Milosti revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Věškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franke
se zasílou.

Chudším kostelům lze splácet bez přírátků.

Sta odporučením a čestnými uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

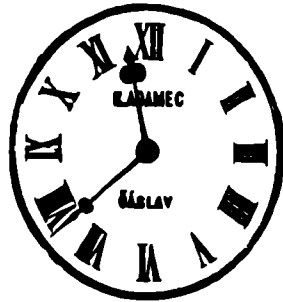

Solidní obsluha při
všechných
cenách.

Ceny i
obrázky
velkých hodin
na požádání
zadám.

nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kapesní ho-
dinky** všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné
skřínky, jako: **řetízky, prsteny, náramky, šperky**
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

**Děrný hodným dávkou na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.**

První výroba

věžních

hodin

v Āaslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první a pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru

toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna

v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: **PRAHA, Václavské náměstí, 40.**

Telefon 914.

Tovární sklad: **Píseň, Sašká ulice č. 7. Telefon č. 416.**

Vyznamenáno na výstavách:

**Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.**

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franke.

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

pisně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).
2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

**Anglicky
a německy**

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Říšího nářečí.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 7. června 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Mladočechům do památníku.

(3) Přistálý sokol, který si již pohodlně hověl, najednou zamával perutěmi; chce býti zase mladý. Ale běda! Tenhle sokol není náhodou věčně se omlazujícím Fénixem. Ubožák budil útrpnost, když při tepotu jeho křídel sedě peřil na všechny strany odletovalo. Letěl sice, letěl, poněvadž „se vznesl“ z útulku hodně povýšeného, ale — dopadl pro mdlobu svoji níže, než kde byl před tím. Po nezdařeném výletě má ovšem hněv a přemýšlí, jak by aspoň statečně peroti nějakou novou tinkturou nabarvil. Už to má. Snad to aspoň na chvíli pomůže. Kramářův „Den“ napsal 4. června: „Dnes je nutno neotálet a k obraně proti klerikalismu se spojit a obranu opravdovou zahájit. Všichni svobodomyšlní v jeden šik! Svobodomyšlní poslanci čeští musí za svůj náležavý úkol považovati: čelit a bránit snahám klerikálnímu při každé příležitosti, na všech stranách. Musí snahy klerikální badlivě stopovat a nesmí snahám těm pro jakékoliv koncesse ve smyslu jiném přinášeti oběti na poří svobodomyšlnosti.“

Tuhle máte vyložené vlastenectví strany do nedávna v Čechách vládnoucí. Tedy tak zvané protiklerikální svobodomyšlnosti musí ustupovati jakékoliv zájmy jiné, a katolický společně, třeba by se zájmy ty přímo dotýkaly naší národnosti, že ano!

Opatrní pánové před volbami takhle nemluvili, protože tolik potřebovali katolických hlasů. Tedy jen na „klerikály“ s bezohlednou svobodomyšlností! Že ta svobodomyšlnost „protiklerikální“ dávno se zvrhla v choutky násilnické, proti nimž katolíci hájiti se rozhodně musí, vidí teď každý, kdo viděti chce.

Nestranní pozorovatelé čekali od rozumných mladočechů něco zcela jiného v nynější době, pro národ tolik kritické. Nikdo tak drze, tak pánovitě nepostavil se proti české svobodě a české národnosti vůbec jako židé pražští. Dokazovali svým bezohledným vystupováním proti Baxovi a Březnovskému, že proti výstřednostem židovstva vůbec mluvit se nesmí; ale při tom si mnuli ruce radostí nad surovými útoky časopisectva a poslanců proti katolickým synům českého národa.

A vy, svobodomyšlníci, couvli jste před

terorem semitského kapitalismu a hodili jste Březnovského přes palubu. Tak jste dovedli hájiti svobodu slova proti krvi české. Israelité to byli hlavně, jimž se podařilo do užší volby dostat Němce Richtra. Z „Nár. listů“ ozývala se lamentace proti „Němcům“, ale otevřeně na pravou stranu odeřiti si přece tento časopis netroufal. A bylo přece zřejmo, co všechno dokáže židovský klerikalismus; bylo patrné, jak dovedou vzpurně vystupovati židovští kapitalisté proti tomu lidu, z něhož tyjí a který vlněné beze všech protestů snesl založení německé rabinské školy v Praze. Mladočeské straně brzy otrnulo. Nenapsaly „Nár. listy“ ani „Den“ příslušnou spravedlivou kapitolu adresovanou semitům, ač bylo zřejmo, jak tyto lidé staví se proti svobodě národnosti české!

Buršácké bumly velice bolí mladočeské listy, které právem poukazují na drzou provokaci studentstva německého. Spínají ruce nad tím, jak plno policistů ještě výstřednosti mladých provokatérů svoji assistencí hájí. Leč kdo jest předním viníkem takových bumlů, to mladočeši ve svých orgánech zapominají pověděti. Najednou se vždy zastaví jejich starostlivá filosofie na půl cestě. A budou snad židovští buršáci hájiti národní volnost českou více než katoličtí Čechové, že „Nár. listy“ neodvažují se důrazně psáti proti nám nepřítel-skému a násilnickému klerikalismu židovskému? Mladočeský sokolík rád by vzletl, rád by ukázal svobodomyšlnost na všechny strany. Leč jeho nožky jsou obtěžkány kilogramy židovských insertů, křídla svázána provázkem důležitých ohledů k židovskému velkokapitalismu. Vždyť páni mladočeši, aby dokázali národní svéprávnost a moc slovanek Prahy, i před volbami do městského zastupitelstva velice starostlivě pátrají, zda jim hlasy israelské budou příznivý.

Hrabě štvěti proti zaslonžilemu dr. Riegrovi mladočeské žurnály dovedly statně; uměly rozněcovati nejnížší pud, každý jim byl vítán za spojení proti zakladateli Ústř. Matice Škol-ské, proti muži, který vymohl českou univer-situ. „Výchova“ ta vedla tak daleko, až český student odměnil se Riegrovi vržením kamene do okna. V „Šípcech“ proti Riegrovi byly vtipy tak surové, že to zůstane nesmazatelnou hanbou národní. Tak se jednalo proti pracovníku

starostmi, nespokojeností se stavem atd. Každá intenzivní duševní práce, ku př. řečnění, spisova-telství, novinaření, vyučování, vyžaduje samo sebou veliké napětí duševních sil. Přijde-li do tohoto napětí nový proud ku př. stále přemítání o ne-štěstí, které nás stihlo, nastane v duševní dílně bouře, která zanechá po sobě hrozné stopy. Jest to šťastně, se abych tak řekl dvou expansí, dvou napětí v duši, a účinky bývají vždy hrozný. Zrovna tak, jako když se srazí dva parostroje.

Není divu, že nyní jest skoro vše nervosní. Boj o život je nyní těžší, veřejné působení a ú-fadování stále nesnadnější a zodpovědnější. Co dříve se vyrovnalo po tichu v soukromí, že o tom nikdo ani nevěděl, vykonává se nyní na veřejném kolbišti před tvář celého světa — totiž v novinách. Každý poklesek, každý chybný krok kritikuje se veřejně, a za každou maličkost volán jest každý veřejným způsobem k zodpovědnosti.

Což divu tedy, že v noci mívá spánek ušťa-nou lebku, což divu, že žaludek s odporem potravu přijímá. A musí-li člověk konati přes to přese vše namáhavé, bezodkladné duševní práce dále, jako by se nechumelilo, není divu, že jemné pletivo nervů se poruší, že odepře povinnou poslušnost, a pak se nedivme, že povstane choroba, již nazý-váme nervosou.

Samo sebou se rozumí, že nervosa nevznikne ihned jedním střítnutím se dvou napětí duševních, nýbrž že takových střítnutí jest třeba mnoho a mnoho. U někoho více, u jiného méně.

Ale někdy povstane nervosa i způsobem opačným, t. j. náhlým klidem a přerušením du-ševní činnosti. Tak kdo celý věk prožil ve velkém a blučném městě a náhle musí pak strávit život v osamělé tiché vesnici, stane se nervosním. Po-

národním. Leč — proti židům, urážejícím tak okázale naši národnost v Bohemii, Tag-blata a jiných listech mladočestí sokolíkove důrazně a na pravou adresu protestovati se ne-odvažují. Nevybízáme k nespravedlivostem, ne-tonžíme po útocích drsných, ale strana vpravdě národní by měla přece důkladně a jasné pou-čiti, kdo hlavně udržuje německé školství a německé spolky v Praze, z kterých kapes nej-ochotněji se sypou peníze na poněmčová í če-ských dětí a co dávají na naše národní účely tito přední germanisátoři z peněz těch, které na našem lidu vydělají. Proti katolictvu každá nedoložená fráze, každá nadávka dobrá; při obraně proti nejhorlivějším odpůrcům našeho národa by nebylo potřebí sahati k frázím, jest zde nakupeno plno věcné látky, ale ta se ne-chává ladem. Teď má jíti národ ku předu, když požidovštělá soc. demokracie získala tolik man-dátů a když mladočeši pravdu pověděti také se bojí! Jen slepý nevidí, kam zabředne národ ten, jak „se hospodářsky osvobodí,“ pod ko-mandem takových dvou stran, třesoucích se před mocí zlaté internacionály.

Zaznívali poplašné válečné polnice proti katolíkům, „Nár. l.“ píší o našich „panovač-ných perversích,“ o krákorání sedmi havranů atd. a volají: „Hleďte klerikální vybrůžky c-puštěním národnostního prospěchu české věci!“ Pánové, jaké rozčarování? Jáme přesvědčení, že našich sedm poslanců nezradí národnostních zájmů českých nikdy. Ale bylo by to právě nejnnutnější věci, dávati se v říšské radě pod komando těch lidí, kteří avorný postup národní věci sami tolik poškozovali dlouhou dobu ne-rušeně nezřízenými štvanicemi proti lidu ka-tolický smýšlejícímu? Jací jste vy, národovci, když jste ukazovali zcela patrnou snahu českou krev znásilniti proto, že se odvažila zříditi katolický ústav? Jestliže jste vlněné dovolili židům zříditi v Praze německou školu rabin-skou, snad česká krev měla taky právo na svobodu při zřizování katolického gymnasia českého na Král. Vinohradech. Vy jste vůbec byli šetrnější k židovským germanisátorům než k českým katolíkům, ač mladočeši vřd-ovové děkují za své vzdělání, výchovu a posta-vení v přední řadě svým katolickým matkám. Volali jste hlasem mohutným, že největším nepřítelem našeho národa jsou klerikálové a pod záminkou klerikalismu mrskali jste nemi-

dobně se vede i intelligentním vězňům. Stálá ta jednotvárnost, tichost, samota působí strašně na čilého ducha.

Nervosa končí někdy až šílenstvím, jindy o-tupěním, zblbnutím. A proto u někoho se musí léčiti úplným klidem a u jiného zábavami, ruchem, rozptylováním myslí.

Nervosa bude hrati velikou úlohu v krimi-nalisticce. Už nyní dávají pozorovati zločince, jsou-li duševně choří čili nic. V budoucnu všechno se bude sváděti na nervosu. V budoucnu místo vě-zení budou se stavěti sanatoria pro duševně choré.

Nervosa jest nejen dítkem, nýbrž také i hří-chem doby, jest nevyhnutelným výsledkem stále se šířícího kulturního napětí. Nyní každý rok vychází z nesčetných ústavů školních takový na-d-bytek intelligence pravé i nepravé, že pak vzniká k uhájení života nepřemožitelná konkurence. Intel-ligent musí se vrhnouti tam, kde nejméně uplat-niti se může a tu nedivno, že z nespokojenosti stane se nervosním. Stále vzrůstající kultura a s ní tužší a tužší boj o život vytvořil v posledním čase tisíce a tisíce nových časopisů, brožur, letáků, takže nyní skoro každé větší město má ne-li dva, jistě jeden svůj list. A tu v listech takových v ne-dostatku jiné látky pranýřuje se čest a činnost každého, kdo jen trochu o veřejný život se otfel. Což divu, že pak tiskovina taková působí na klid a zdraví nervů jako lučavka na zrak.

Byly volby do říšské rady na základě rov-ného a přímého hlasovacího práva. Nastal shcn, ruch, honba. Každý stav, každá strana snažila se uplatniti svůj názor a své přesvědčení, každá sna-žila se míti v parlamentu své zástupce. Agitace, řečnění, přemlouvání až do omrzení. Brožury, le-táky, časopisy rostly jako houby po dešti. Byli

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napsal Josef Váňa.

V.

Nervosa.

Zvláštní krassavice!

Jako kdysi představovali si lidé smrt, že jako vyzábíl, zuby cenící kostra obchází s kosou svě-tem a seče ubohé smrtelníky napotád a bez milosti, tak já si představuji — nervosu.

Enfant terrible!

Nervosa jest nemoc moderní. Ve starých knihách a slovnících se jménem tím se ani nepo-tkáte. Z počátku ukazovala se jen tu a tam, smáli jsme se jménu tomu, myslili jsme, že to nemoc plačtivých paniček, že to nemoc dlouhé chvíle a dobrého bydlá, a zatím nervosa je nemocí jednou z nejzákeřnějších a rozšířena jest nyní snad po celém světě. Jedete drahou, slyšíte stěžovati si na nervosu, čtete noviny, dozvídáte se o nervose, pro-blížíte inseráty, samý lékař chorob nervových, samé sanatorium nemocí nervových . . .

Nervosa jest zvláštní úkaz doby nynější. Jako nazývali století devatenácté stoletím páry a elek-triny, tak se bude moci století dvacáté nazvati — stoletím nervosy.

Nervosa vzniká přílišným podrážděním a nap-jetím duševních sil, přílišným duševním přeprac-o-váním aneb přílišnou jednotvárností duševní práce. Nejsnadnější vznikne tenkrát, když při intenzivní duševní práci, kterou svým povoláním musíme stůj co stůj konati a vykonati, přerušování jsme buď zármutkem, brozným neštěstím, katastrofou,

loardně upřímné katolíky vůbec. Na tom vám nezáleželo, že katolíci tvoří jádro národa! Svým povykem stěhovali jste katolickým práci národní, vyhasovali jste je svým terorismem z besed a jiných národních korporací. Ještě před uššími volbami otiskli jste prohlášení, aby všude se volilo „protiklerikálně“, ačkoli víte, jak se zachovali socialisté k Národnímu divadlu, k našim státoprávním požadavkům, co dávají na Matici, jak poslušně se podřizují německému židu Adlerovi. Dovolte — bylo by teď nějakou zradou, kdyby katoličtí poslanci nechťeli poslouchati těch, kteří všechno katolické vždy jako nejohroženější přitěš odkopávali a kteří katolickou stranu ani k jednání o národní koncentraci nepozvali? Vám tedy že na srdci leží skutečné blaho národa?

Který mladočeský list se ozval na obranu svobody v zájmu všénarodním, když Machar napsal, že katolická moderna má býti postavena mimo zákon jako zvíře a že se má do ní kopnouti? Co jste řekli proti tomu, když „Český Učitel“ prohlásil, že ani rodiče nemají práva vštěpovati dětem svým náboženství? Masaryk prohlásil, aby se naši odpůrci neskrývali za slovo „klerikalismus“; to, oč běží, že jest katolictví. Kdy jste zaujali vůči tak důležitému projevu určité stanovisko, ať jste přece věděli, jak obrovskou částí národa jsou katolíci, kteří se jen tak odstraniti nedají? Strčili jste chytře hlavu do písku, jako byste nic nevěděli — vy zastanci svobody. A přece strana vedoucí měla vážně přemýšlet o zjevech pro národ tolik důležitých. Jestliže troušila vodnaté a ošklivé fráze proti „klerikalismu“, měla určitě, zcela určitě vysloviti se, pokud a jak hodlá svobodu dopřát katolíkům, když se brozila „klerikální tyranie“. Tenkrát mělo se zaujmouti zcela jasné a pevné stanovisko, nikoli však schovávat se do houští před každým neomaleným pokřikem.

Jestliže mladočeské listy pichlavě psaly o „Sv. Vojtěchu“ a „Křtízi“, rozhodně neměly zapomenouti na otravný vliv eurových Červánků, Záře a podvodných brožur socialistických, které zcela nerušeně balamutily náš lid. Mladočeští „strážcové osvěty“ bez protestu nechávali řádití krajně podvodné ty spisky a raději vypouštěli nové a nové fráze o „nebezpečnosti jesuitismu“ atd. Evangelici pod patronátem „Nár. listů“ se zhrtvajíc šílili zcela beztrestně podvodnou a přímo komickou brožurou Lžipogiovu o Husovi, a — mladočeši Husem nadšení své vědomosti čerpali hlavně z brožury té. Kdyby býval mladočeský štáb vytrvale proti tomu podvádění vystupoval, snad by byli čtli pak jeho poddaní přece raději o Husovi z Tomka nebo Palackého. Ale to se nehodilo do mladočeského krámu, naplněného tolika nepoctivými frazemi. Lid by byl poznal, jak byl soustavně ohlupován mladočeskými frazemi o svobodomyšlnosti Husově, o velikém požitání a prospěchu husitských válek atd. Tak jste hájili, pánové, vědu proti „černé reakci“. A co jste kalého těmi prázdnyimi hesly postavili? Jen několik pomníků, aby na několika místech soba Husova shlížela, jak novohusitě bezohledně a s úšklebkem boří to, co bylo stoupencům věcí nejsvětější a hlavním cílem života.

vítězové i poražení, jasot i výsměch a na bojišti zůstaly tisíce a tisíce zraněných — nervosou.

Dernière nouveauté!

„Už jsem z toho všeho celý nervosní“, stěžoval si jeden pán. — „Za den musil jsem vyslechnouti pět kandidátních řečí. Ti lidé jakoby se minuli rozumem. Každý jen reklamuje všechny požadavky a přednosti pro sebe a na druhého zapomíná, že je také člověkem a také stejně oprávněným rakouským občanem...“

Comedia humana! Komedie lidská!

A pak ať někdo se diví, že v tom zápase nelidském, nebratrském právě žně má — nervosa, onen enfant terrible našeho věku.

Nervosa! Nervosa! Pomalu nebude člověka, který by touto krasavicí nebyl podmaněn. Zeť je nervosní z paní tchyně, paní tchyně zase z pana zeťe, krejčí z pana lajtnanta, pan lajtnant z krejčího, učitel ze žáků, žáci z učitele atd. atd.

Štasten, kdo v podobné situaci ví si dobré rady, jako onen p. divadelní řiditel.

Herečka: „Pane řiditeli, moje nervosa se tak stupňuje, že mi lékař radí na nějaký čas klid a pak hlavně změnu vzduchu.“

Řiditel: „Změnu vzduchu? Nu dobrá, zahrajeme tedy „Jiný vzduch“ a bude zase všechno v pořádku.“

I na mne sabala tahle moderní krasotinka. Třásla mnou jako klepe severak útloučkou bílou tady před mým oknem. Už jsem se viděl úplně v jejím objetí.

Nemívám však ve zvyku dáti se přemoci jedním útokem. A tak jsme se střetli nemilosrdně s touto vševládnou paní. Prohřešil jsem se sice proti všem pravidlům galantnosti, ale zvítězil jsem... —

A proto radím každému: „Do srdce zmužlost, do každé ruky palcát a do út st dvojsečný meč.“

Výsledek úplně zaručený!

Pánové, tolikrát jste zděrazňovali požadavek českého státního práva. Leť při tom, aby se nezatřili lesk „protiklerikální pokrokovosti“, ostýchali jste se před lidem říci, že české státní právo bylo nejlépe upraveno a nejurčitěji vyměřeno katolickým panovníkem Karlem IV.; rozpakovali jste se lid poučovati, že právě se Karla IV. byla uznána a podporována práva češtiny v českých městech, ba i částečně v říši německé. Měli jste stále jen plná ústa husitství. Prázdná byla taky vlastenecká, zářecová jiných svobodných myslících, to byla vaše nejoblíbenější práce, poněvadž byla hodně pohodlná; za to přišlo málo jste se starali o hospodářské osvobození lidu českého od kapitálu cizíckého, přišlo málo jste pečovali o sociální reformy, ať vznik nových mladých stran vás upozornil, co jste všechno zameškali. Teď vám zbývá jen ta vaše „svoboda“ a vlastenecké hubaření; tím se ještě několik let udržíte, než zapadnete zcela.

Teď — teď slyšíte, jak prý ten nevědomý lid se řadí pod prapor katolický. To si dáváte pěkné vysvědčení! Tak dlouhou řadu let jste lid mohli vychovávat a on jest pořád dle vašeho vyznání slepý. Buďte upřímní a řekněte, že teď teprve lid vámi dlouho zanedbávaný se probouzí, že poznává nepěknou hru, jaká se s ním dala. Chtěli jste římsko-katolického ducha ze země naší vypuditi; to byla hlavní práce vaše. A hle — zatím jste po krátké době poražení sami, kdežto katolická strana stále sílí a mohutní nad troskami vašeho pyšného hradu. Teď teprve stali jste se chápavými a vidíte, že s naší stranou nutně počítati se musí. Katolíci svoji beránci povahou dlouho si škodili. Mladočeští chytráci chtěli nějaký čas zarazití járy proud katolický aspoň tím, že proti naší církvi přiliš často přikře vystupovali. Ale při tom nikdy se nezastávali důležitých mužů, kteří pro své katolické přesvědčení byli zpupně vyhazováni z práce. Konečně si řekl katolík, že již má toho nevděčného podruží dost, že nechce býti pouze milostivě trpěným nájemníkem tam, kde může býti pánem sám. Katolický lid poznal, přes všechny programy národních, polonárodních a mezinárodních stran, že hlavní zápas děje se fakticky mezi lidem křesťanským a židovstvem. Viděl, jak posice křesťanstva jsou slabé a neupřímně hájeny; proto se chopil obrany na vlastní pěst, věda, že strana otevřeně křesťanská bude nejlepší oporou národa, ať již listy jiných stran překrucují skutečný stav věcí jakkoliv.

Dopis z Prahy.

Papírové vlastenectví. Slyšeli jsme, jak po vítězstvích sociálních demokratů v prvních volbách rozlehl se českým lesem jeden křik leknutí a strachu. V zápětí voláno v české žurnalistice, ovšem mimo pokrokové řady, po jednotném postupu všech opravdu českých stran. Váš pozornému čtenáři nešlo, že jisté části mladočeské žurnalistiky byla vtištěna barva farizejská. Byl to Kramářův „Den“, který ve chvílích svrchovaného nebezpečnosti otiskl provolání skřehotavých fanatiků z „volné myšlenky“, aby všude postupovalo se proti klerikalismu. Ovšem nešlo o náš volby katolických kandidátů s mladočechy, nýbrž se sociálními demokraty, a to na venkově, kdež jmenovitě sociální demokratické cíle znamenají rozvrat středních stavů. Otištěním onoho provolání, jakož i jinými potouchlými výzvami Kramářův „Den“ osvědčil tak málo porozumění pro potřeby venkovského obyvatelstva, jak mnoho projevil frivolnosti k jeho životním zájmům.

Tuto zradu musí kde kdo s opovržením odsouditi. Dobře ještě, že voličové měli více rozumu a vlasteneckého citu, než list, který chce vychovávat lid. Kdo může budoucnost věřiti opravdovosti a důslednosti zásad u listu, jenž v kritické době radí venkovskému voličstvu, aby volením sociálního demokrata spáchalí samovraždu? Komu bude možno rozpoznati, kdy časopis tento ukazuje pravý svůj oblíbený anebo kdy má nasazenou masku? Voláním po seřazení všech vlasteneckých voličův a v tomže čísle odílenou radou, aby se postupovalo proti klerikalismu ve prospěch socialistů, otevřel tento list vrata, jimiž bylo lze zřítí kočičí zlato jeho češství a šklebivou neupřímnost zásad.

Kdo jste, pánové, kteří takto píšete anebo psáti dopouštíte? Pozorujete-li, že po tomto činu nemohou vaše slova býti čtenářům zákonem? Ve vážné chvíli, kdy tryskal z duše národa výkřik veliké povinnosti zachrániti, co se ještě zachrániti nechá, vyšli jste, pánové, na světlo Boží, odění jaouce rouchem jakobínské nevráživosti proti českým katolíkům. Na jedné straně strachovat se o věc národní a na druhé straně věc národní házet přes palubu, protože běží o českého katolíka, jest tolik, jako stavět tupou a obmezenou straníckost do řady prvé a zájem český do řady druhé. Tímto činem ve velké chvíli přiřadil se „Den“ k časopisům krásně znějících formulí a zdán-

livých pravd. V důsledku toho jsme oprávněni udělati otázku: *Stálo, čím jest u Vás záhada?* A jako v revoluci francouzské Collet tápal se Fouquiera: Chceš zdemoralisovat guillotinu?, právě tak můžeme se tápat redakce „Dna“: Chceš zdemoralisovat zásady? Totéž možno ovšem říci i o „Národních Listech“. Radíme oběma listům, aby se ve svém velkopanském liberalismu mírnili, neboť čeští katolíci ve svém uvědomění porostou, a přijde chvíle, kdy budou silni dost, aby hospodářskou a sociální práci vůbec všechny pomluvy vyvrátili. Mimo speciálně náboženskou obranu jest také obrana práce pro potřeby nejširších vrstev lidových, a tato činnost opravdovým duchem demokratickým se nesoucí bude nejmohutnější naší záštitou proti všem řemeslným kapitálům.

* * *

Šedm katolických poslanců těžce dolehlo na realistickou mysl „Času“, jemně naši poslanci jsou denním hovorem a nočním snem. Kalná duše jeho pozvedla se z bahna a namáhá se usmívat, ale špatně utajovaná zloba dokazuje, že téměř pánů redaktorů z „Času“ jest hodně trpký. Zvolení sedmi katolických poslanců vůbec způsobilo u našich rozmilých pokrokářů takovou náladu a takový stav, který fysika nazývá hromaděním elektřiny. Proto rádi uznáváme, že pánové se musí vymluvit vtípy, jejichž početlost nedá se nijak obmeziti. Však bylo to nějaké překvapení. Stále prorokovali, učené i neučené dokazovali, že klerikalismus jest ubit, že český lid jest pokrokový a jde za Masarykem, a tu najednou z čista jasna udeřilo sedmi katolickými poslanci, zvolenými katolickými voliči, kdežto Masaryk a Drtina musili býti podepřeni chůdami stran jiných. Však připomínáme pánům, že na vítězství katolickému nejsou bez podílu, a to pro ně zajisté jest nejtrpěnější pilulka. Neopatrné slovo v zápalu pronesené letí hned neodvolatelně světem a nezůstane bez odpovědi. Právě tak stalo se s heslem, jež vydal Masaryk proti katolíkům. Přineslo hojnou úrodu. Masaryk v protikatolickém fanatismu hnán byl ke prachárně a způsobil výbuch, který zaduněl a otlásl všim katolickým lidem.

* * *

Dvou smamenitých mužů žil český národ, Gebauer a prof. Riegra. Dvě zdatné síly, dvě silné povahy, dvě zlatá srdce. Jeden i druhý pracovali v zátíši, nemilující rušného vystupování na veřejnosti, která nesoustředuje, nýbrž rozptyluje síly těch, kteří mají za úkol, vykonati veliká životní díla. Povaha našeho národního života věru málo má náklonnosti, oceňovati správné tiché pracovníky vědecké. Naše pozornost poutána jest více hlučným zevnějškem, než vážným vnitřním životem lidí, kteří kladou pevné kvádry na stavbu vědy. Oba mužové tito vrývají se do paměti nemornou věcí práci, jež byla přívlastkem celého jejich života.

Činnost Gebauerova jest totožná s poznáním vývoje starého i nového českého jazyka. Jeho značku mají všechny učebnice a rozpravy o správnosti naší řeči. Všude Gebauer, který ohledává každé české slovo, který vychovává učitele správného českého jazyka, který dává plodné podněty, který snáší s ohromnou péří rozsáhlou látku bohatosti národní naší mlavy. My neodborníci jen tušíme veliké jeho zásluhy, když zde onde v kvapu denního života jen tak letmo něčeho z jeho práce pochytíme, úlohou však odborníků jest, aby dílo velikého českého jazykozpytce národa osvětili a ocenili. Necht představi veřejnosti muže, jenž ji unikal a o němž dobře možno říci slovy Hellovými: „Anděl osamocení bije vše, co vyniká.“

Širšímu obecnstvu utkvělo snad jméno Gebauer z dob rukopisných bojů. Přehličeje dneš z dáli minulé ony zápasy, máme klidnou mysl a víme ještě jistěji, že Gebauer tehdy byl veden čistým zájmem pro pravdu, pro níž sneal své doklady a učinil z nich logické důsledky. Jestliže tehdy dravostí a rozdílností boje leckdy nešetřil Gebaueru bylo dotčeno, nebyla toho příčinou jeho osoba, nýbrž ta okolnost, že v boj vnořil své jméno také Masaryk, o němž se vědělo, že jazyku českému nerozumí. Gebauer pozdě ovšem poznal, že měl vystoupiti sám, a že jeho vývody by přijaty bývaly s větším klidem, než když ušli jich realisté, kteří potřebovali pro sebe nějakou určitou silnou značku, aby se veřejnosti mohli důrazně představit. Gebauer řekl své slovo, odůvodnil svůj názor a vrátil se ke svým vědeckým pracím, ať realisté všemožně se přičiňovali o to, aby zůstal s nimi na aréně veřejnosti. Gebauer s dalším vývojem realistické strany neměl nic společného, protože duševní jeho život a jeho povaha byly rázu docela odlišného od českého realismu, a jmenovali-li ho realisté kdy svým stoupencem, pak brali jméno jeho nadarmo a přikrašovali se vsácným jeho jménem nešetřně a neprávem. Slovem: Gebauer

nepotřeboval realisti a Masaryka, nýbrž tyto lidi potřebovali Gebauer. Co by ho také bylo spojovalo s realisty? Vědecká kritika? Tou vynikal dříve, než Masaryk přišel na univerzitu. Právě tento vědeckou kritikou se lišil zásadně od realistů, protože vše řekl klidně a pro věc, kdežto realisté křičeli o své kritice do celého světa a provázeli svůj křik boucháním na turecký buben a finčením činelami. Gebauer řekl své mínění o rukopisech a pak mlčel, však realisté, kteří se s ním pohodlně esovali, to chvíli na tehdejší boje rukopisné malicherně se odvolávají a, ačkoli s ním dávno poslední krapet vymačkali, přece podnikají tuto práci vždy znovu.

Prof. Rieger byl tichý pracovník, jenž dodával vědeckou oporu pro veřejný život a politické zápas. Kul ve své dílně zbraně a s nenstupující důsledností sestavoval důvody, proč máme držeti své historické státní právo. Jsem ovšem i jiné jeho velice cenné studie, ale v tomto oboru hárala celá jeho duševní podstata a zářila vlastenecká mysl, tak silná, tak mohutná jako u jeho velikého otce a děda Palackého.

Zmizela tedy již ta jeho velká štíhlá postava, odešel ten muž vážného a snivého obličeje a kamsi do dálky divajících se očí. Všem jeho přátelům zůstane v trvalé paměti jeho milá vzácná povaha, jeho mírnost a společenská ochotnost. Rieger byl muž, kterého těm, již s ním důvěrněji se stýkali, nelze nikdy zapomenouti. Stále budou slyšeti jeho lahodný hlas, jímž klidně vykládal své názory a osvětloval věci, na které jsi se tázal. Z jeho výkladů nepáchla nikdy vyčtená moudrost, nýbrž mluvila z něho vždy sama, přímo nazíraná pravda. Jeho zádušný obličej vypočíval o samotářském přemýšlení a uzavřenosti před světem. Leč vnikli-li kdo do svatyně jeho duše, otevřelo se mu zlaté srdce a oblažila ho edilná opfírnost. Odešel předčasně, překvapil všechny své známé, neboť nikdo z nich netušil, že by organismus jeho byl tak oslablý a rozvrácený a že by rázem podlehl příkvačivší nemoci. Mimo to prof. Rieger byl synem muže, jenž přes všechny bouřlivý a rušný život politický dočkal se starých let, a též matka jeho nezemřela právě v mladých letech. Všechna pravda dokazuje, že ze zdravých rodičů nelze usuzovat na věk dětí. Ovšem intenzivní studium, napětí duševní, jako vůbec v našem věku nicí pozvolna organismus, tak i u Riegera bylo neposlední zájisti příčinou jeho předčasně smrti.

Obrana.

(8) **Mlčetí zlato**, myslí si redakce „Casu“, když socialistická vymazlená netýkavka švihne bičem i po tak oddané služebnici, jakou jest Masarykovská strana. Zle se zlobí socialisté, že vzal dr. Dřtina mandát Hamplovi. Na př. „Východočeský Obzor“ píše v dopise z Holic: „Zůstane pravdou přes všechny výmluvy, že mladá buržoasie s drem. Dřtinou obětovala svoji občanskou a politickou čest, zkompromitovala prof. dra. Dřtinu za účelem mandátu.“ Volební plakáty socialistické poukazovaly na neslušný způsob boje Dřtinovců, „Právo lidu“ se houklo, až sama jeho služka „Osvěta lidu“ se ozvala, ale milý „Cas“ pořád nic. Sluha musí mlčet a vyleje si raději svůj hněv na „klerikálech.“ A jedná se jí přece o věhlasného Dřtinu!

(8) **O neslušné volební agitaci** posud píší roztrpčené Masarykovské listy. Ovšem si dávají pozor, aby ani nezavadily o surovosti a násilnosti soc. demokracie. Jest skutečně podivno, že tihle majitelé „vyšších morálních zásad“ raději si neprohlédnou důkladně volební dílnu vlastní. Pro dr. Dřtinu zaručování hlasy vymáháním vlastnoručních podpisů již dávno před volbou. Mnohý podepsal, aby měl pokoj před pokrokářskou zlobou. Agitovalo se od domu k domu, v den voleb políčený sítě na neuvědomělé voliče. Zde v Hradci v samé volební síni jeden inteligent člověku slabomyslnému sebral lístek a jen po rychlé intervenci jej vrátil. (Patrně, jak doplňovali pokrokáři svůj volební kádr i z lidí příliš málo uvědomělých.) Před užšími volbami chodili statní janáci i po katolických legitimacích; prý aby vysvedli hlasovací lístek. V jednom domě se jim dostalo řádného odbytu. Pokrokářský lékař posel zvláštní recepty, s nimiž se do lékárny nechodilo. „Prosím o hlas! Je to nutné“, tak psáno tužkou na receptním lístku, na němž vytištěna i firma páne doktorova. Tedy jen s káráním hodné pomalu!

(8) **Zářivá perla nové kultury.** K jak vysoké kultuře povznese „neuvědomělý“ národ organizovaní učitelé, patrně ze sprostých nadávek jejich oficiálního orgánu „Českého Učitele“, jimiž tento list ulevuje hněvu svému nad vítězstvím katolických kandidátů při volbách. Mimo jiné píše tento orgán horující pro pravou humanitu a lásku k bližnímu 23. května,

že „rozmohlo se prašné hnutí klerikální“. Nechtí prý veškerá obec učitelská odpoví zdvižené reakci mohutným projevem. Dovol, reformní orgány, poslechně slušný, vzdělaný učitel výzvy tak sprostého žurnálu? Takhle dovedeš titulovati hnutí, jehož účastníci se tak valná část českého národa bez pomoci cizácké? Katolici, pamatujte si, jak hrubě o vás otrá se orgán, který plnou parou pracuje o odstranění vašeho náboženství ze škol a který ani jednou nepokárá zaprodance židovstva, vyhazující katolické dělníky z továren. Ty katolíku, jsi jen povinen platit na tyhle vychovatele, kteří by sami potřebovali poučení o slušnosti, než do školy vkročí; ale ozveš-li se proti jejich bezuzdným štvanicím, hned ve jménu pokroku, vyššího vzdělání a svobody (!) ti nadají. Ty plat, a organizování pokrokáři budou vychovávat tvé děti tak, jak to chtějí vídeňští židé, kteří jistě ne z veliké lásky k našemu národu požadavky „volné školy“ šíří.

„Klerikální prašné hnutí!“ Tak se odváží psáti „pokrokový“ orgán na potupu českých pokrovců, ač ani slovem nepokárá troulou provokaci pražského židovstva, které přece ukázalo při volbách až příliš mnoho samostatnosti. Jen ten katolický Čech nemá práva po všech kupancích samostatně se organizovati; vždyť „Český Učitel“ docela prohlásil, že nemají rodiče práva ani doma své náboženské přesvědčení dětem vštěpovati. Pak prý ten orgán chce sloužiti českému lidu!

Politický přehled.

Říšská rada svolána jest na den 17. června. Čím blíží ten den, tím sřejněji ukazuje se složení sněmovny poslanecké. Dne 5. t. m. v Praze na schůzi poslanců českého národa ze zemí koruny svatováclavské (vyjímajíc poslance socialistické) usneseno jednohlasně utvořiti společný klub říš. poslanců českých. Zvolen i zvláštní výbor na vypracování stanov. Na 84 poslanců českých postavilo se tu do služeb národa českého. Polští poslanci zachovají prý rozhodnou solidaritu a budou hájit rovnoprávnost a autonomii zemí jako dosud. Části pokrokáři na sjezdu svém v Praze 2. t. m. usnesli se pracovati v zájmu malozemnostnictva a malorolnictva. Jen aby! — Jihoslovanský klub bude udržovati styky především se Slovany a pak s křesť. sociály a katol. konservativci. — Mezi stranami německými proti slovanské společné práci jeví se tím menší chuť k utvoření společného klubu. Němečtí křesť. sociálové a něm. katol. konservativci sloučili se v společný klub. Samostatný klub utvoří i Všeněmci, kteří dali si nové jméno: němečtí radikálové. Německá lidová strana a němečtí agrárníci utvořili německo-nacionální svaz. Tři židovští poslanci za Vídeň, kteří nebyli přijati do žádného klubu, zřídili si s některými odstěpenci od něm. pokrokové strany klub demokratický. Panovník vyslovil se ostře o uesvornosti německých stran a při audienci člena zem. škol. rady pro Čechy dr. Bendienera znovu projevil přání, aby v Čechách co nejdříve provedeno bylo národnostní vyrovnání. — V poslaneckém sněmovně bude tedy 108 Čechů, 79 Poláků, 32 Rusů, 23 Slovinců, 12 Čarvatů, 2 Srbové, 231 Němců, 19 Vlachů, 6 Rumunů a 4 židé sionističtí z Haliče a Bukoviny, kteří zvoleni jsou na národnostní program israelské a budou skládati slib i hebrejsky. — Ve Vídni odhalen za přítomnosti císaře nádherný pomník zvětšené císařovny Alžběty.

V Uhrách rozvíří se nový boj, spor mezi korunnou a uherským ministerstvem. Maďaři čím dál tím úporněji mří k utvoření samostatnosti. Jde jim o to, aby všechna státní moc byla soustředěna v uherském sněmu, bez něhož by nebylo žádné vládní opatření v Uhrách možným, čímž ovšem by byla také ztenčena práva koruny.

V Bavorsku při volbách do zemského sněmu dle nového řádu volebního na základě všeob. přímého práva hlasovacího katol. střed získal 99 mandátů (dosud jich bylo 102), soc. demokracie 20 (dříve 12), liberálové 25 (23), selský svaz 19 (20).

V Portugalsku šíří se hnutí ku zbavení trůnu krále Karla. Vytýká se mu jeho finanční hospodářství a spojení jeho s velkými průmyslovými společnostmi, které poškodily veřejný blahobyt.

Ruské dumě prorokují již sami poslanci rozpustění. Duma zamítla osnovu zákona, aby na oslavování zločinu byly určeny ostřejší tresty; spolu zamítnuta předloha týkající se opatření proti útěku trestanců. Vražedné útoky revolucionářů neustávají.

Z činnosti katol. spolků.

Z křesť. soc. spolku paní a dívek v Hradci Králové. V neděli dne 2. června

přednášel vldp. Dr. Reyl „O volebním právu žen“, dovodiv se stanoviska sociálního i náboženského oprávněnost žen ku volebnímu právu. Řečník uvedl zkušenosti z posledních voleb, ve kterých ženy projevovaly značný zájem o volební výsledek, což platí zejména o ženách pokrokových. Zjev tento má být i ženám katolickým smýšlejícím povzbuzením, aby se zajímaly stejnou měrou o zákonodárné sbory, protože výsledky pochybených zákonů pocíťují rovná tak neblaze jako mužové. Heslem našich žen musí být požadavek rovnoprávnosti v politickém životě.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: pan Frant. Matouš, kaplan v Novém Bydžově, za faráře do Bystřce; p. Václ. Böhm, kaplan v Oustí n. Orli., za faráře do Orlicek; p. Fr. Schrötter, koop. v Bernarticích, za far. do Smrčové; p. Vinc. Macek, koop. za administrátora v Ousobí; p. Vil. Krenk, kaplan v Čermné, za kaplana do Oustí n. Orli.; p. Jindř. Laš, administrátor v Orlicích, za kapl. do Čermné; p. Jos. Valenta, kaplan ve Weckelsdorfu, za koop. do Bernatic; p. Fortunat Kofínek, fundatista v Hroch. Týnci, za koop. do Levína; p. Vinc. Šetina, kaplan ve Žlunicích, za kapl. do Nov. Bydžova; p. Jos. Cvejn, administr. v Bystřci, za kapl. do Žlunic. — V Pánu zesuul: p. Antonín Vančura, (V Vulu.), b. notář, vik. sekretář, děkan v Ném. Brodě, dne 3. června, (naroz. 1843, vysv. 1868). — Uprázdnilo se děkanství v Ném. Brodě, patron. města Ném. Brodu, od 6. června 1907.

Farní konkurs v období letním 1907 ustanoven jest na den 16., 17. a 18. července, vždy o 8. hod. raoní v biskupském domě v Hradci Králové. Zároveň se zkouškou farního konkursu ustanovena jest zkouška pro místa katechetská na školách měšťanských.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 3. června 1907 usneseno: Návrh technické kanceláře o typu domku dělnického a přibližným rozpočtem postoupí se místní organizaci strany národně-sociální a sociálně-demokratické. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 27. května t. r. městským důchodenským úřadem předložený vzat byl na vědomí. — Dle oznámení měst. důch. úřadu poukáže se k příjmu částka K 1979.80, jež vydražena byla za trávu na pozemcích v rayonu pevnostním. — K vybidnutí p. Jos. Kubálka, c. k. cvič. učitele zde, stala se měst. obec královéhradecká členem „Jednoty Komenského“ s příspěvkem K 100.— splatným v 5 roč. lhůtách. — Pannu M. Bradymu odepláse se částka K 7.36 z činžovního groše z uprázdněných bytů v domě čp. 123 a 149. — Žádost p. J. Katschnera, továrníka zde, za zavedení pitné vody do jeho továrny, postoupí se techn. kanc. k vyjádření. — Schválen byl pronájem pozemků t. zv. „Pastoušky“ v Pouchově p. Fr. Valcovi tamtéž za částku K 273.80. — Schválen byl návrh, aby ceny dříví palivového zvýšeny byly o 20 h na 1 m prostorně, dnem 1. června 1907 počínaje.

Radimské. Sl. Anda Pilnáčková a p. Heřman Janeček, notářský koncipient v Hradci Král., slavili sňatek svůj dne 4. června 1907 v chrámu P. sv. Ducha v Hradci Králové.

Z čítárny průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárnu navštívilo v měsíci květnu ve 12 večerech 431 osob. V čítárně vydáno na 193 žádánek 103 svazků a 126 předlohových děl s více než 6500 jednotlivými předlohami. Domů zapůjčeno 166 osobám 183 svazků knih a 1018 předloh. Do okolí 11 osobám 18 svazků knih a 323 předloh. — Vzhledem k nastávající revidi knihovny žádá správa této o vrácení vypůjčených knih a předloh nejdéle do 4. července. — Za členy musea průmyslového s roč. příspěvkem K 2.— přihlásili se pp. dvorní rada Felix z Kosechín, pres. c. k. kraj. soudu, Hanuš Richter, speditur, Ant. Libický, ředitel c. k. vyšší reálky zde, architekt J. B. Kovář v Semilech, sl. Emma Steinmannová zde, sl. Klem. Kroužilková v Jicině, pp. dr. Lad. Symon, c. k. okr. lékař a Em. Trolde, c. k. okr. komisař v Žamberku, Heřman Janeček, notář. koncipient a V. Škoda, sochař zde. — Pl. Milbauerová věnovala knihovně 2 svazky knih. Dík aktivní vzdává správa knihovny.

Do koncertu pořádaného 8. t. m. ve vojenském parku sníženo pro studující vstupné na 20 h.

Hradecké hradby. Četl jsem, že byly hradby svého času od eraru zdarma městu nabízeny. Nevím o tom nic. Kdy se tak tedy stalo? — Jeden taky zvědavý poplatník.

Staroměstské chudáci. Státičké manželé Herkeselovy z Podvinče dojal osud jejich syna tak, že se rozhodli život si ukřáti. Oba skočili do vody. Leč na štěstí starouška vytáhli z Labe a staženku z Orlice, přivedli je ve zdejším okr. nemocnici k vědomí, načež syn si je včera odvedl domů.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest zaopatřovati chudé dívky hluchoněmé potřebným šatstvem, prádlem a obuví, konal svoji řádnou valnou hromadu dne 28. května 1907 v nové budově „Rudolfska“. Spolek čítal v roce minulém 240 řádných členů a

42 dobrodinců, Přispěvků členské vynesly 385.80 K, sbírka štědrovečerní 408.96 K, úhrnem 793.76 K. Vydání činilo 711.18 K. — Spolek odbýval dvě výborové schůze, v nichž vyřízeny všechny záležitosti spolkové. Každého roka bývají chudé dívky hluchoněmé den před „Štědrým večerem“ podělovány damami z komitétu různými potřebnými dárky. Funkcionářkami zvoleny dámy: předsedkyně p. Marie Steinfeldová, místopředsedkyně p. Aloisie Šantrůčková, jednatelekou al. Adéla Eiglová a pokladní p. Pavlína Tolmanová. Do výboru zvoleny dámy: pp. Marie Beránková, Anna Czurbová, Marie Čechlová, Božena Franková, Růžena Hobzová, Aloisie Janečková, Růžena Jirotková, Bohumila Kofírková, Anna Nováková a Terezie Štefanová; revidentem účtů vdp. Vladislav Sekera, ředitel „Rudolfinu“. — Paní revidentce účtů srdečný dík budiž vysloven. Též al. redakcím „Obnovy“ a „Ratibora“ děkuje spolek za ochotné uveřejňování správ spolkových.

Dívalie v dívčím pensionátu. Chovanky dívčího pensionátu školských sester sehraly se sdarem Weisenhoferův obraz ze života „Láska sesterská.“ Zamlouvala se hladká souhra a přirozené podání jednotlivých rolí. Role Hedviky, Doubravky, Vandy a Frýdy budily zaslouženou pozornost. Pěkného efektu docílil zjev laubutě. Svižný Vaňáček sbor „Píseň česká“ a v mexickém pianové skladby byly s povděkem obecenstvem přijaty.

Výlet na Slezské Předměstí. Křesť. sociální spolek paní a dívek pořádá v neděli dne 9. června o 3 hod. odpol. výlet na Slezské Předměstí do zahradního hostince p. Sprýhara a nádraží. Program pestrý a velmi zajímavý. Večer bude vypuštěn balon. Buffet, koulení o ceny, hudba černilovské kapely. Vstupné za osobu 20 h. Za nepřítomného počítá odbývání se sábkou v dvoraně „Adalbertina.“ O dostatečný počet židli i stolů bude postaráno, takže ještě větší nával obecenstva, jaký byl lonského roku, nalezne v zahradě dostatečné umístění. Čistý výnos podpůrné nemocenské pokladně.

Nepřítomnost. Píše se nám z krubé obecenstva zdejšího: V úterý dne 4. června procházel jsem se svým přítelkem o 9. hod. večerní kolem domu firmy „Bergr & Munk“. Jaké bylo moje překvapení, když uctil jsem na zádech studenou lázeň, dovede si každý pomyslet. Pohlédl jsem vzhůru a spatřil jsem v druhém poschodí zmataného domu, jak služka leje do lázně vodu a svoji práci provází neslušným smíchem. Upozoruil jsem na tuto nepřítomnost strážníka Petzolda. Ten však mi s úsměvem odvětil: „To záleží na Munkův kytky“ — a bez dalšího klidně kráčel dál. — Myslím, že jest povinností města a jeho příslušných orgánů (strážníků), aby podobnému zalézání zabránilo, ježto se jim selávají nejen kytky, ale i šat kolemjdoucích.

Ozdozem sadů stávají se od nějakého času suché větve stromů v městě i za městem. Strom plný zeleně se suchými větvemi propadivší, budí krasocit. Leckterý chudák zdarma a s radostí by ořezal tu suchou krásu, a jak by si krásně zatopil! Či snad nebyla dosud vyřízena žádost za okleštění té suché krásy?

Záloženská nadace. Na paměť 25letého trvání záložny v Hradci Král. zřízena byla r. 1888 nadace pro nejstaršího, schudlého a bezúhoňného členu mužského i ženského pohlaví. Nadační jistina činí K 2000 — a 5% výnos její K 100 — bude udělen výborem záložny dne 6. července. Žádosti budžet podány do 30. června do 4. hod. odpol. v kanceláři záložny.

Závěr školního roku na pokračovací škole kupecké v Hradci Králové proveden dne 3. června t. r. obvyklým způsobem. Žáci sešli se o 2. hod. odp. ve dvoraně obchodní akademie, kdež k nim promluvil místopředseda kuratoria obchodní akademie p. Ant. Komárek a zástupce obchodního gremia p. Václ. Špalek. Ředitel školy sdělil pak běžné správy školní a vzpomněl těch, kdož školu vydržují. Na to rozdána žactvu vysvědčení a výkazy a rozděleny odměny. Jako každoročně přispěli na odměny: městská rada, spojitelná, právovárečná měšťanstvo, Záložní ústava, záložna a obchodní gremium v Hradci Kr. a Československá obchodnická beseda v Praze. — Počet zapsaných učňů v tomto školním roce byl 53, do konce roku zbylo 45 učňů. Vyučovalo se ve třech třídách po třikráte v týdnu: v pondělí, ve středu a ve čtvrtek, vždy od 2 do 4 hodin odpoledne. Nejpilnější navštěvovali letos učňové těchto pp. zaměstnavatelů: C. Vlacha, B. E. Tolmana, B. Melichara, R. Helwiche, Jana Uhra, K. Ed. Krupky, L. Tausiga, A. Šubrt, B. Broukala, V. Špalka, J. Broda, V. Michálka, V. Müllera a J. Zaloudka.

Řemeslníci v Hradci Král. r. 1853. Roku 1853 bylo v Hradci Králové: 17 řemesníků, 4 obchodníci s jatečným dobytčím, 16 vonečkářů, 8 kovářů, 2 kováři, 5 bednářů, 5 zámečnicků, 7 klempířů, 41 hostinských a výčepníků, 1 kotlář, 22 kupců a obchodníků, 5 mydlářů, 2 voskáři, 54 hokynářů, 1 komíník. (Měst. archiv fasc. 6/15).

Obyvatelstvo v Hradci Králové r. 1857. Roku 1857 bydlelo v Hradci Králové: I. Die náboženství bylo zde: katolické římské 3802, nesjednocených řeckých 1, evangel. luther. 5, židovského

9. II. Die povolání, živnosti a j.: kněží 34, úředníků 183, vojínů 24, literátů, umělců 9, právníků, notářů 15, zdravotnictví nálež. 23, statkářů 2, domkářů a maj. důch. 37, továrníků a řemesln. 304, obchodníků 36, pomoc. při poln. hosp. 9, při řemeslech 218, při obchodu 42, jiných služb 80, nádeníků 48, jiných muž. osob přes 14 r. 145, žen a dětí 2608. — III. Die stáří: od narození do 6. roku mužů 248, žen 238, přes 6 až do 12 m. 251, 2. 213, od 12—14 m. 99, 3. 385, 14letých m. 42, 15letých 36, 16letých 34, 17letých 30, 18letých 32, 19letých 24, 20letých 26, 21letých 31, přes 21—24 let 71, všech žen v tomto stáří 370, mužů od 24—26 let 39, od 26—40 let 269, žen 297, m. od 40—60 let 389, 2. 430, m. přes 60 let 63, 2. 182. — IV. die stavu: svobodných m. 1092, žen 1128, ženatých 623, vdavých 673, ovdovělých m. 84, 2. 217. — V. Die místa zdržování: přítomných mužů 1509, žen 1784, nepřítomných m. 290, žen 234. Hlavní součet: Přítomných mužů i žen dom. 3293, cizích mužů i žen 1768, všech přítomných obyvatel 5061, nepřítomných muž. i žen. obyvatel 524, veškerého obyvatelstva přítomného i nepřítomného 5585 osob. (Měst. archiv fasc. 8/14, 2.)

Ze Záložního ústavního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) 31. května 1907 K 10,119.198.83* (* v předešlém čísle vklady omylem uvedeny kor. 9,249.635.66 místo kor. 9,610.061.24.) Kskont smének: V květnu roku 1907 eskontováno kušů 1658 v obnosu korun 2,800.768.45 oproti 1150 kušům na obnos korun 1,750.012.48 v květnu 1906, tedy více o kušů 508 na K 550.756.97. Skladiště: (V květnu 1907.) Uloženo zboží v ceně K 673.289 — S vydáváním akcií III. emise právě započato. Tyto vydány budou pouze doružiteli původní potvrzenky emisní, jakož i proti předložení všech stvrzenek o vykonaných splátkách.

Spořitelna králohradecká. V měsíci květnu 1907 uloženo na vkladní knížky K 169.117.99, vybráno K 195.287.56, vklady koncem května 1907 K 11,522.873.72, na hypotéky půjčeno K 33.000 —, splaceno K 25898.56, na hypotékách koncem května K 9,809.108.32, cenových papírů v zásobě K 2,099.000 —, uložené přebytky K 501.132.07.

Úmrtí. V Ném. Brodě zemřel dne 3. června t. r. městský děkan vdp. Ant. Vančura. Narodil se r. 1843, na kněze vysvěcen r. 1868. Pohřeb konal se dne 6. června na místním hřbitově. R. i p.

Děkanův kostel v Pardubicích. Ke cti spolku pro vystavění děkanův kostela v Pardubicích musíme dovědět, že přemnozí členové jeho vykonali ve prospěch tak výsoce důležitých záležitostí ohromný kus práce úplně nezištně, vedeni jsouce čistě myšlenkou ideální. Přes všechno však úsilí a cenné kroky nedati se dlo to, jak by bylo žádoucí, ba naopak zdá se, jako by cíl tím více se vzdaloval, čím více snažíme se ho dosáhnouti. Někde to ustavičně vázne, a celá akce nehybe se z místa. Nekonečné průtahy a překážky na všech stranách jsou na závadu tomuto úšlechtilému snažení a působí neblaze u všech, jímž zájmy náboženské nestaly se úplně lhostejnými. V Pardubicích již dávno měl býti nový veliký kostel, tak veliký aspoň, aby byl v prostorách svých přiměřený stále vzrůstajícímu počtu obyvatelstva. Márně však čekání. Myslíme, že tím nejsou snad vinny některé osoby, naprosto ne, ale více ty nešťastné stávající poměry. Konečně musíme také doznati, že nebude ani dostatek peněz na nějakou monumentální, architektonickou stavbu, jak se v Pardubicích všeobecně očekává. Nelze také větší část v doznalé době sehnati, třeba že příspěvky roční jsou poměrně dosti značné. Pravděpodobno jest, že na starém kostele nebude se moci asi nic měniti, nic bořiti a ničiti jakožto starobylé památky. Nebude tudíž než stavěti kostel nový. Uvážíme-li však, co by takový kostel stál, jestliže by k němu byla budova slohové umělecké, vyzdobená snad vším možným architektonickým vkusem uvnitř i zevně, na takový suma se tak hned v Pardubicích nesebere. Co tedy zbývá? Vystavte kostel, který je nanejvýš nutný jako prostínkou budovu beze všech zbytečných ozdob a uměleckých okras pro pouhou *bogoslužbu*, ale se pro umění stavitelské a obdivovatele krásných uměleckých budov. Snad asi takový jako je kostel v Libni u Prahy a jako se starší kostely v Americe pouze pro přední účel svůj, a to ostatní všechno musí zůstati za našich dob stranou. Tolik perné pohromadě máme. Taková prostínková budova vydrží také 100 roků a to zatím stačí. Jen kostel, kostel musíme v Pardubicích míti, to je horoucí přání všech upřímných katolíků!

Místní divadlo v Pardubicích a jeho plakáty. V dělnickém domě v Pardubicích produkoval se v těchto dnech jakýsi Ignát Mík se svým elektrickým divadlem (kinematograf). Jako reklamou dal vyvěsiti na rozcích ulic fantastické barevné plakáty, které budily svoji pestrostí všeobecnou pozornost kolem jdoucích. Pravou senací rozšířil plakát, mající znázorniti španělskou inkvizici se všemi vybájenými ukrutnostmi a karikaturami mniců, kterak tu s ďábelským úsměvem na tvářích pohlížejí na své oběti opic v hrůzostrašných bolestech na rozličných mučicích ná-

strojích v tajných podzemních sklepích. To byla pastva pro lidskou fantazii: krev, oheň, kleště, dyka a katolický mnic. „Osvěta lidu“ si tuze pochvalovala a nemohouc utajiti radost nad tak podobeným obráskem, odkryla zase úšlechtilé nitro své, horující pro pravdu, krásu a pokrok v každém směru. Co u slušných lidí probouzelo oprávněný odpor a ošklivost, to bylo pro „Osvětu lidu“ laubuznickou pochoutkou, do níž se pokrokářský list celou silou svého úšlechtilého ducha zrovna ponořil. Přejeme jí tu radost. Kdyby byl namalován na plakátě Hilsner anebo ruští židé, vraždící bestialné lidi naprosto nevinné, nebyl by tam plakát visel ani jedinou hodinu. O to by se již c. k. hejtmanství postaralo. A přece by měli pánové vědět, že ty plakáty falšovaly hrubě historickou pravdu. Takové hanené štvance proti židům se v Rakousku nestrpí, to jen proti katolíkům. A nadto slušové židé v „Osvětu lidu“ i „Východočas. Ožoru“ by roztrhli roucho své a v divokém bolu svým by ronili slzy nad takovou surovostí a „klerikální bestialností“. Přes noc by takový plakát v Pardubicích jistě nevisel, o to by se židé a pokrokáři postarali. Nyní se pěstuje umělecká výchova. Snad ten štvavý plakát na pardubických ulicích má své tendence, aby úroveň mravní, úšlechtilost a jemnocit lidových davů zvyšoval a povznášel. Snad! Proč si jen katolíci musí dáti líbit takové sprosté a nespravedlivé urážky na veřejné ulici? Upozorňujeme katolíky, že podnik Míkův převrací k radosti jízlivých našich nepřátel historickou pravdu a že připisuje inkvizici španělské to, co *páchala bezvadně a bezohledně inkvizice lutherská a kalvínská*, jak nyní dokázali sami nestranní protestantští historikové. Podle toho se též katolíci k podniku Míkovu zachovají. V žádném elektrickém divadle, v žádném panoptiku není znázorněno hrůzné mučení lidí od židů, evangelikův a socialistů, ač by o látku i s novějšího času nijak nebylo nouze. Také toho nezdáme, poněvadž takovými krvavými obrazy nikdo se nezdělá. Ale tím důrazněji žádáme „pokrokové“ humanitáře i c. k. úřady, aby nebyl urážen cit katolíků předváděním výjevů vymyšlených lidskou slobou na oklamání lidí.

Z Dobřenic. (Naše obecní hospodářství) Jako a obecním inventářem mělo se to i s obecními účty. Vedly se všelijak, jenom ne správně. Když nedoplatky zvláště na školném dosáhly občas veliké výše, jednoduše se odepsaly. A nebyly to nedoplatky právě lidí chudých. Čeledínové, dělníci, museli, pokud nebyli osvobozeni, ze svých dětí platit; tím se školní plat jednoduše strhl v panenské kanceláři u výplaty. Výkazy o tom však byly velmi nejasné: za koho, za jakou dobu, to se nepsalo. Napsalo se ku př. Velkostatek p. atí školné atd. Zato však někdo, kdo na tom měl zvláštní zájem, i na úřadech rozšiřoval mluvení, že velkostatek platí školné za své čeledíny. Kdyby tak za posledních 20—25 let naše účty řádně se zveřidovaly, pěkné věci by vyšly na Boží slunce! Velkostatek užíval obec. pozemků, kterých nekoupil ani nedostal, nikdo se proti tomu neosmělil ani cekaout. Ten by se měl! Malý příklad: Vedle pole náležejícího velkostatku jest zbytek obecní pastviny, na němž stojí několik třešňových stromů. A když se jednoho roku prodávaly obecní třešně, prohlásil zástupce velkostatku jednoduše: „Co jest u panského pole, je panské“ — a zástupci obce k tomu mlčeli.

Včelařská schůze v Dobřenicích. Dne 2. června t. r. konána byla u nás veřejná schůze včelařského spolku pro Hradec Králové a okolí s přednáškou p. V. Machka, říd. učitele z Nov. Hradce Král., o „moderním včelaření“. Pan přednášející velice poutavě nastínil včelaření v dobách dřívějších a přešel na vymoženosti novodobé; vyběl včelaře ke přistoupení ke spolku, kde se nepatrný členský příspěvek K 3.20 obdrží každý výborně redigovaný časopis „Českého Včelaře“; mimo to je pojištěn proti vlonpání a krádeži do 500 K a proti popichání cizích osob do 2000 K. Nadto může si vypůjčovati nástroje a nářadí spolkové za nepatrný obnos. Přistoupilo naovu 6 členů; tak dovršen počet členstva včelařského spolku pro Hradec Králové na 93. Srdečný dík vzdáváme p. řídícímu učiteli Václ. Machkovi za pěknou přednášku a místnímu p. řídícímu K. Přibovi za svolání a uspořádání celé schůze.

Místní odbor Ústř. Matice školské v Jaroměři pořádá v sobotu dne 8. června 1907 na oslavu svého 25letého působení Akademii. Spoluúčinkují: sl. A. Kovandova, operní pěvkyně, p. F. Kolář, operní pěvec, hudební a pěvecký spolek „Jaromír“. Zpěvy doprovází p. V. Bubáček, učitel. Program bohatý a pestrý. Začátek přesně o 8. h. večer. Ceny míst: Křeslo v přízemí a na balkoně K 1.20, I. místo 80 hal., II. místo 60 hal., místa k stání 40 hal. Předprodej vstupenek u p. Fastra, knihkupce na náměstí.

Z Čibukova. Na visitační cestě své zavítal 15. května nejdůstojnější velepastýř náš, Dr. Jos. Doubrava mezi nás, aby udělil zde svátost své bifmování. Četné banderium provázelo J. B. M. přes Vel. Skalici, před ním čekala hudba a sbory hasičské. V Čibukovi pak bral se celý právod špalírem k alavobráně před kostelem stojící, kdež jmásem přifazených obcí přivítal nejdůst. pana biskupa starosta čibukský p. Frant. Jirka. Nato kytlí podala a promluvil deofa téhož p. starosta, Frant.

Poučení z volebního ruchu v Kratochářech. Při první volbě poslance do říšské rady obdržel ve farnosti kratochářské kandidát náš p. dr. Pekař nejvíce hlasů: 93. Soc. demokrat dostal 91, agrárník 84, národní socialist 23 a agrárník pokrokový 10 hlasů. V samotných Kratochářích a Michnovce obdržel náš kandidát 67 hl., demokrat 42 hl., agrárník 23, nár. socialist 10 a pokr. agr. 9. Když všude se byli katolíci drželi jako u nás, byl by kandidát náš přišel do užší volby. A čemu dlužno tento úspěch přičísti? Organizacím, jichž ovocem prvním bylo, že se zde odebrá 100 exempl. „Štitu“. A nebyti organizací, byla by jistě většina těch, kteří nyní v katol. organizaci se nacházejí, připadla socialistní demokracii, neboť mezi organizovanými je většina dělníků a domkářů, které by byla neomalená ústa soc. demokrata, jenž u nás naposledy den před volbou mluvil a nebem již zde na zemi voličům se zaručil, jistě na sebe strhá. Jaký je ten náš lid, vidno z toho, že když řečnil zde kandidát národní socialist, tleskali mu, brávo a slávu mu provolávali ti, kteří několik dní na to hlasy své dali soc. demokrata. A proto nutno organizovati. Budeme-li organizovati, dokážeme mnoho, ne-li, nevedeme nic. Organizace jednotlivé nepomohou. — Při užší volbě dali organizovaní katolíci hlasy své ovšem kandidátovi agrárnímu. Čest budíž všude srdnatým katolíkům farnosti kratochářské, kteří žádný zná-

tožem strhnouti se nedali a skutkem veřejné své katolické přesvědčení na jevo dali!

Zajímavá volební řeč vylechnuta v Nadějkově dne 20. května. Pozván za řečníka farář a spisovatel Fr. Teplý. Farář v pěkně rozčleněné řeči poukázal na rozdíly politických stran bezesráho ostrého útočení. „Táborský Kraj“ věnoval řeči té 24. května delší článek, z něhož vyjmáme: „Přednášející za naprosté pozornosti popisuje, co soc. dem. přináší rolníkům. Slova zní přesvědčivě, uměrně, dýše z nich snaha povědět pravý stav věci. Ptá-li bychom soc. demokratů slyšeti, co řečeno. Dp. farář se osvědčil všude přítelům lidu, nic mu, jak víme dobře, není milejší, nežli pomoci a my věříme, že nezaspěný dělník by byl při jeho srdečných slovech se nejednou zarazil, vida, jak v soc. demokratických řadách pracuje proti svým vlastním, jak sociální dem. svými přemrštěnými nároky sáhá na kořen života základu každého zřízení, každého národa — na selský stav. k němuž patří i chalupník, i domkář, i hospodářský dělník. Pan přednášející přečetl z novin různé zprávy o řádné soc. demokracie proti venkovu. Pravil, abychom jim odpustili, jsou to naši svedení bratři, je to naše krev, která přijde dosti brzy k poznání, že chybila, mnoho chybila. — Pan Pichl zde není přítomen, nechci o něm vyprávěti, jak mně se jeví, poněvadž se nemůže brániti. Křivdu mu nechci činiti. Mám však zde psaní od přítele, jenž mi píše mezi jiným toto: V Janově řekl pan Pichl, že kněží jsou neštěstím národa, že heslo Pryč od Říma musí být helem každého upřímného Čecha. Považují za svou povinnost hájiti svůj stav, své bratry. Neříkám, že nikdy nechybil žádný kněz, právě tak jako to nemohou tvrditi o všech redaktorech. Za jednotlivce však není zodpověden celek — za některé kněze nemohou všichni — za některé redaktory nemůže celý hodný stav redaktorů, mezi nimiž já jako kněz jsem měl a mám dosti dobrých přátel. Slišný, konservativní a nábožensky smýšlející redaktor je za našich dob jako apoštol vzácný, prospěšný. Známe řadu vašich kněží Nadějkovských. Pamatujete se někteří ještě na starého p. faráře J. Čechoslava Fikara? (Pamatujeme, pamatujeme!) Vite, jaký to byl muž — přítel a dobrodinec v bíde postaveného prvního českého románopisce Prokopa Chocholouška, jenž u faráře umřel? (Víme, dobře víme, on způsobil, že Nadějkov je městečkem, nadějkovský první starosta!) Ptám se vás, řekněte otevřeně: byl farář Fikar vaše neštěstí? (Nikdy, nebyl, nebyl! Sláva jeho památce!) Po faráři sem přišel Ployhar. Pamatujete se na něho? (Shromáždění vylahol rozchevnené: Ale dobře se pamatujeme — Bože, jak by ne!) Vidím do dnes toho vašeho faráře, jak uměl s vašimi dětmi ve škole, jak jste ho v nemocnici často navštěvovali, jak jste pro něho nafilali, když po třicetileté službě zde odcházel na pensí. Ptám se vás: byl farář Ployhar vaše neštěstí? (Nebyl, kdež by byl, měli jsme ho rádi, modlíme se zaň.) S panem farářem Ployharem a po něm jsem tu působil já 1 1/2 roku. Znáte mne všichni a víte, že miluji pravdu. Nuže, řekněte mně, způsobil jsem vám nějakou bolest, byl jsem já vaše neštěstí? (Nebyl, že tak můžete mluvit. Nadějkov jste nám s p. učitelem Zenklem po ohni postavil, jste náš přítel, naše štěstí! — Ve směsici výkřiků činí celé shromáždění dp. faráři nadšenou ovaci.) Když jsem odešel od vás, přišel sem nynější dp. farář Zlábek. Lituji, že pro nemoc zde není přítomen. Ptám se vás bez jeho dovolení: Je dp. farář Zlábek vaše neštěstí? (Není, není, je to náš otec, radost naše! — Hanba Pichlovi!) Děkuji vám, moji draží, za skvělá vysvědčení, která jste vydali mrtvým i živým svým kněžím. Na většině osad by učinili spravedliví Češi podobně. Kněžský stav pracuje poctivě, upřímně, jsme z lidu a pro lid. Proto nás štváči nenávidí. — Panu faráři poděkoval pan nadlesní Kepl a poslušavši důvěrně prosili, aby zase co nejdříve k nim zavítal. Náš milý host se pak bavil s jednotlivci. Litovali jsme, že brzo odjel. Kéz slova jeho dojdou uvážení — kéž máme takových přátel lidu více. — Tak „Táborský Kraj“, jež ani socialistické listy z klerikalismu viniti nemohou. Co dobrého vykonal kněz všude, kde před volbami šli mezi lid, statečně a důstojně pravdu hájíce dle příkladu Fr. Teplého!

Různé zprávy.

Zajímavá statistika ze socialistických voleb. Socialisté chlubili se, jak veliký počet hlasů na kandidáty svoje shrnuli. Dokazovali dle toho, jak řady „uvědomělých soc. demokratů“ jsou silné. Zatím však tyto průkopníci tajného a volného hlasovacího práva hřešili velice na neuvědomělost voličstva, vtažovali do svých sítí prostomyslné občany, jímž před tím bylo jedno, kdo zvíťazí, a kteří socialisty vůbec nebyli. Krajní přetvářkou dovedli jim namluviti, že nejsou proti náboženství atd. A tak při prvých volbách tolik hlasů socialistických! Lež neřeklo se, že skoro třetina hlasů byla vyřídlena s masem neosocialistických. Vizme aspoň jeden zajímavý případ. Na Semilecku při první volbě dne 14. května obdržel nář. sociál. L. 5 5983 hlasů, soc. demokrat Kulíčka 3513 hlasů. Při druhé volbě obdržel L. 5 8384 hl., Kulíčka pouze 3003 hlasů; tedy soc. demokrat obdržel o 600 hlasů méně než při volbě první, ač se dalo při-

rozsehnouti spíše dále, že při volbě prvních dvou kandidátů na oba případy počet větší než dřív, kdy bylo kandidátů víc. Zkrátka mnoho lidí nachylených při první volbě pro socialistu, brzy prohlédlo radou hru; dali se pouštět a pak obrátili.

Dr. Zláček o sociální demokracii pravil na schůzi v Keldi: „Celá sociální demokratická agitace vůbec založena jest na besedném balamucení právě oně části voličstva, které teprve volební reformou poslední nabylo hlasovacího práva. Když se jednalo na sněm moravském o zavedení volební povinnosti pro volby na radu Hrádku, tu sociální-demokratičtí poslanci obražovali se proti našim vývodům, že volební povinnost jest nutná s důvodů politicko-výchovných pro dosavadní neúčinnost část voličstva. Mníli, že to jen spátečnické strany chtějí své řady sesliti proti sociální demokracii, o politickou výchovu se stranám tím nevědí, tu obstarává přý jediná sociální demokracie nejlépe. Jak ta chlubná sociálně-demokratická výchova politická našeho lidu vyhlíší v praxi, ukazuje okatě právě také nynější volební kampaň. Sociálně-demokratická výchova ta jest nejneuvědomitějším systematickým ohlupováním našeho lidu, maluje mu jen straky na vrbě, slibuje mu hory doly a modré nebe, ačkoli agitátoři dotýkní zcela dobře vědí, že jest to jen barumovština a že sociálně-demokratické velké programy jsou a zůstávají na vždy neuskutečnitelnými, poněvadž diametrálně protivi se samé přirozenosti lidské i psychologii a logice a kdyby dnes byly nakrásně neuskutečněny, už zítra pro vnitřní nemožnost svou budou zhrouteny. Sociálně-demokratičtí agitátoři odhíhávají však své fantasie a nepravdy úmyslně, jako by se nechumelilo a i když se jim vše nad slunce jasněji vyvrátí, opakují to zcela klidně dále.“

Sociální demokracie podporou německé. Prof. Delbrück napsal 15. dubna 1906 v „Zeitu“: „Sociální demokracie v Rakousku musí hřešiti, aby překlenula národní protivu v masách, v dělnictvu, aby dostala co největší část jich pod své vedení. K tomu potřebuje všeobecně řeči prostředkovací a tou může býti v Rakousku jenom němečina. Demokracie tudíž nesmí být národně, nýbrž mezinárodně, ale moment mezinárodní v Rakousku spadá prakticky nutně v jedno s německým. Nikoli s lásky k Německu, ale se sámu strany musí demokracie snažiti se, aby co možná nejvíce Rakusanů umělo německy, aby národní odloučenost jednotlivých národností byla tlumena. Proto také v německé říši sociální demokracie jest proti samostatné straně polsko-sociální a potud působí nepřímě německy. V Rakousku musí v každém sociálně-demokratickém shromáždění, v němž jsou zastoupeny různé národnosti, němečina býti řečí panující, a člověk, který si uvědomí viděti a slyšeti své prospechy tříd a stavovské zadržování němečinou, strácí nutně hodně s nepřátelství proti této národnosti, které snad dříve v srdci choval. Pouhým strážnictvím jest představa, že Německo, které přece je v Rakousku minoritou silně třetinu, bude potlačeno dvoutřetinovou majoritou slovanickou při všeobecném hlasovacím právu. Tato slovanická většina jest i počítána pouhá síla (myšlenka), protože Rusíni a ostatní Slovany nepřijdou... Pravý cíl politiky opravdu německo-národní v Rakousku jest dnes — ne snad vyškrcati parlamentárními machinacemi a dachrováním o několik mandátů více, nýbrž včasné vyjiti vešle demokratickým požadavkům doby a tím získati sympatie mas pro německý. Ani v Německu neosvědčilo se všeobecné hlasování ve všem dobrým, ale přes to „politická věda skorem jednomyslně vždy se vyslovila pro jeho zachování (aniž proto zároveň zasmušovala se o jeho rozšíření na jednotlivé zeměské národy). S radostnou důvěrou tudíž pohlížím vešle době, kdy Německo v Rakousku bude zase mocí tak velice vědět, že se bude moci rovnati s mocí anglosaskiny ve Spojených Státech.“ — Tak tedy pohlížím na sociální demokracii Němce s láskou. („Samostatnost“). — Ovšem že vedení řáda Adiera stará se již statně, aby „národnostní spory přestaly“, třeba že každý ví, že nejlépe by se národnostní tloušťku ukončili odstraněním nepravdivého útlaku našeho národa. Adler sám prohlásil, jak velikou oporu má německý živel v soc. demokratech a dal taky dosky soudruhům stejné na jevo, že je nepovažuje za rovnocenné se soudruhy německými.

Nový projev soc. demokracie proti živnostnictvu. „Ostravský Kraj“ píše: „Záludné olle soc. dem. odhaleny byly vůči této straně na táboru lidu „U lpy“. Řádníci a j. přiznali, že živnostnictvu nemají pomáhat, protože mu dle jejich suntu nelze pomoci, ono musí zmizet, jsouc pohlceno kapitalismem a v sámu soc. demokracie je, aby zsmlelo co nejdříve z povrchu země.“ Před volbami prohlásili toto tvrzení za nejdůležitější lež a slibovali živnostnictvu hory doly. Dnes, kdy sociální demokracie dobyla velikého úspěchu, odhalují své nitro. Páni živnostníci, kteří volili soc. dem., budou míti z toho malou radost. Kdo chce kam, pomozme mu tam.

Kde hyme víra, tam začíná povera. V Berlíně je škola, v níž vyučuje stará, zkušená dáma, jak se mají vykládati karty, jak lze předpověditi budoucnost a jiné podobné věci. Vyučování trvá celý rok a platí se velké školné. Ze povera je v Berlíně už ústavně rozšířena, lze poznati na př. z tohoto jediného případu: v jediném čísle ženského odborného listu, který vyšel nedávno, nabízel přes tisíc hádaček své služby dámám a vůbec všem osobnostem.

Kde není prerokem ve své vlasti? Na předním místě katolický učenec. I protestantské a docela protikřesťanské časopisy německé a francouzské rozplývají se chválou o katolickém knězi a učenici dr. Masilovi. Ale co činí časopisy české, které na oko tolik horlí pro pokrok a osvětu? Chválí různé výstřední směry cizích pozřů, šíroce se o nich rozpírají. Lež neopovírá se poukázati na veliké vědecké zásluby krajana dr. Musila, poněvadž týž jest katolickým knězem. Listy pokrokové vsaly si do hlavy, že bible obsahuje nepravdivosti, že jest „snůškou lidských bajek“, a proto stěží šarlivá autorita své nerozmyslné lži; aby se jejich domněnky udržely, neal jim možno pochváliti učenec, který na základě dlouholetého,

pracného a neutránného studia skvěle obhájil pravdomluvnost zpráv v bibli obsažených. Vídeňští štědčí cití se nuceni vaděti hold našemu učenici, „pokrokoví“ krajané však zachovávají dškovlivě ticho, aby jejich lehkomyšlné lži nepřišly do pravého světla. Z časopisů, jež o obrovské práci Musilovy pochvalně pší, jmenujeme „Neue Freie Presse“, kde prof. Noelske volá výskumy nejnovější, „Zeit“, kde dvorní rada Strygowski dílo jeho činí základem nové vykládací theorie v dějinách umění, „Münchener Neueste Nachrichten“, „Freidenblatt“, vídeňský „Vaterland“ a „Kultur“, kde dvorní rada Zichoke způsobem srozumitelným o Musilových výkonech pojednává. Nebude tudíž nemístným, když sdělíme krajanům ústně známého profesora německého, jak píše o „Mapě Arabie“ v „Theologische Revue“. Tam shrnuje paderbornský učenec Norbert Peters důsudek v tato slova: „Nová mapa je výbornou pomůckou pro dějepisný národ, kteří v těchto krajích bydlili a tábořili, kde babylonské, egyptské a jihoarabské kultury se stýkaly, a zejména pro děje Israele a k porozumění jeho avatých knih. Starosákonní thelog právě tak málo bude moci postrádati tuto mapu jako dějepisce církevní a světský. A sotva pochybíme, vyznáme li, že Musil při svých pracích hlavně zájem svého odborného, biblického studia měl na mysli. A tato jediná mapa se sponou nových událostí vyvší proto plný koš obyčejné každodenní literatury vykládací. Kolik práce a namáhání, kolik potu a tělesné síly na tomto jediném listě, t. j. na „mapě Arabie“ bylo vynaloženo, může každý se dočísti v prvním díle výskumových cest Musilových, vydaném c. k. akademii ve Vídni („Zámek Amra“), o němž budoucně ochci referovati.“ — A u nás místo úvah o pracích Musilových otiskují se protikatolické výmysly prohaných cizích šarlatánů. Pokrokaři dokazují zjevně, že se jim nejedná o vědu, ale v přední řadě o úporný boj protikřesťanský.

Nové ukázky socialistické vzdělávací práce. „Našinec“ sděluje, že socialističtí zřizenci na nádraží v Hlíně napadají sprostými tipy katolíky putující na Hostýn. Tolik se odvážají proti beránci povaze katolické, až vědí, že kniha státnosti by jim mohla nemile odpověděti. — Jak jsou socialisté uvědoměti, patrné s toho, že na Ostravsku z polských horníků valou většinou socialistických neumí 80 procent psát. Takovým lidem pak se dá namluviti všechno; proto také nestarají se socialističtí pohlaví valně o odpomoc, aby soudruzi po nabytí většího vzdělání snize neprohlédli. Katolický dělník, který nechce do besedné pokladny socialistické platiti, skutek na Ostravsku jako psanec. Věděl-li do některé konpely pro dělníky připravené, již na něho dýchá krutá pomsta. Budí vyděhají až má namydlenu trát a při tom zavřeně oči. Tu mu hned házejí do tváře ubelny prach nebo ho šlehnou řemeny. Rozutekou se dřív, než zmámený může prohlédnouti, kdo ho to svojí posorností obmylil. Bída mu, kd by se opovážil proti sjitě šmu zmrouti žalovati; pachatel hned má plno svědků soudruhů na svoji obranu, kteří mu ovšem dovedlčí všechno, a p. k její hrubce odvěsí se případně žalovati ubožáka pro urážku na cti. Takhle hlasatelé „svobody“ sekají dělníka tak dlouho, pokud se nedá zaplácet do soc. dem. organizace. — Na ubelném závode „Josef“ v Polské Ostravě pracoval horník Štuka. Byl členem organizace „Unie“, ale spozoroval jistě šmejdy, proti kterým vystoupil. Zároveň vystoupil také z organizace sociálně demokratické. Nyní počala na něj nouba jako na svat. Nejprve podali socialisté po různých mštosťech a chodbách psát různé nadávky a vyhrážky. Jednotliví organizovaní soudruzi špehovali, jaký dojem tyto štvánie na něj mají. Vypravovali mu, co se na něj chystá, že se jedna o jeho život, jen aby ho pobudil, by vstoupil zpět do organizace. Když šel v noci z práce, obatonpilo ho 30—35 soudruhů, ti po něm plili, křáky před očima mu hrozili. Když pdařilo se mu uniknouti, pak ho obeykali kameny. Hát bylo v noci Musil hledět nepozorovaně uniknouti, což však oni vždy hledili překazit a hnali ho až k jeho bytu. Jednou spasil se v budce nádražního zřizence. Před několika týdny dovedli výrostka a ten v zápisné před všemi horníky přišel k zmořnému Břuskovi a hodil mu na hlavu s prouti upletený věno na potupu. Zmíněný dělník předvedl výrostka k úřadu nejvyšší dozoru. Za to však, když šel zmíněný dělník se zápisny, pokoušelo se mu někteří hodit provaz na krk. Jíni mu vše vyhrabovali, že ho při jízdě dolů shodí s křesla. Aby konečně již se tyranů zbavil, poslal jim 5 K jako poplatek soc. demokratické organizaci, ale prohlásil, že do organizace nepřistoupí. Hlavní soudruh nechal mu však zakázat, že když v „gazetách“ (novinách) soc. dem. odvolá a prohlásí, že ty šmejdy, které viděl, nezakládají se na pravdě, pak teprve bude přijat na milost. Když štvánie dostoupily již takového vrcholu, že nebyl již ani na veřejné cestě životem jistý, tádal se přesazen na jiný závod téže společnosti. Po vjednávání se to také stalo a zmíněný dělník byl přesazen do Přívozu na návod „Františka“. Sotva ale nastoupil práci, přišel k němu soc. demokratický důvěrník s dotazem, proč odešel z předchozí závodu a jak se jmenuje? „A my tě již známe“, pohnemal jímivě agitátor. Mezi tím časem však již poslové agitátoři navzájem se umluvíli. Vrchol zločinu však doatoupil v neděli. Agitátoři svolali do jisté kofalay schůzi osazenstva a tam počala štvánie. Drabý den odebralo se pět agitátorů ke správě závodu a řádalo propuštění zmíněného horníka — otec rodiny s práce a vydělali sobě lhůtu a pohrádku, nebude-li jejich pňání splněno, pak se zahájí — stávkou. Zároveň správce dle pňání agitátorů onomu horníkovi sdělil, že ho zaměstnávání nemůže. Nyní dělník byl všeho již sý a podal na všechny agitátory a arandéry státnímu zastupitelství v Nov. Jičíně a Tělně trestní oznámení. Jak asi promácelovaný ubožák dopadne? Nervyptatelná jest úskočná radcovanost rudých náslinů.

Jak vzdělává pokrokový tisk. „Rach“ v čísle 21. t. r. užívá o katol. národních stranách těchto slov: klerikální obluda se barcuje, udávající černá rota krontí krkem, lání a surovosti kasatelen, klerikální saň stříká svou jedovatou slinou po celé nemi, klerikální jachyné, klerikální plevy, černá kurtisana,

černé mraky, ze kterých pro národ náš vždy jen šle-
hávala akce, hanba a ponížení, špinavý křín kleri-
kální Dalily, černý dům hanby. — Tohle už jsou přece
střevotná, vzdělanostní přímo vonící slova! Ať se ti
„neuvědomělí“ Čechové takovým výrazům naučí, budou
pak moci v nářčitosti a jasnosti vítězné zápasit
s návěstí krčem.

Sláva a úpadek moderního husity.
To bylo nějakého velební, když odpadlík Svonil na-
dal veselejší Husa dle moderní nevědecké šablony! Na
tom nezáleželo, že opakuje při přednáškách fráze již
otřelé, správný dějepisem vyvrácené. Byl to přece
odpadlík — a proto ho pokrokové ukazovali násilnému
publiku na různých místech. Veliké schůze, hřmavý
potlesk, mnoho pochvalných článků v novinách; ně-
kteří listy docela vášně přemýšleli, zda z toho náhle
objeveného genia nebude moderní Husa. Ale když tento
husita, omámený kadidlem pokrokové, začal pí-
chat tak do lidí protikatolického smýšlení, najednou
v taji duše své došli pánové přesvědčení, že ta „ne-
svobodomyšlná“ církev vlastně měla a vrtošivým a
nepokojným muštem až příliš mnoho trpělivosti. Vždyť
viděli, jak se chová despoticky i k lidem protikatoli-
ckého smýšlení. Počaly kritiky sdružení, se samého
tábora pokrokových, zvláště když se poznalo, že „pre-
svědčení“ páně Svonilova se mění každou chvíli jako
dobrovůle počasi. A konec triumfálního, na konec však
velice smalátného pochodu? Pan Svonil prohlásil se
za kandidáta do Hrácké rady. Výsledek byl ten, že
obdržel celých 83 hlasů. Můžeme jest velice rozmar-
né; teď už poměry odhození kůlárku rozhodně k nesmrtelné
slávě nestačí.

Kde jsou nejorganizovanější? Volby
do Hrácké rady staly se zrazem organizace. Moc
organizace katolické ukázala se především v diecési
královéhradecké. Tu se 7 katol. poslanců českých
zvoleno téměř 5: Dr. B. Horáký za volební okres
Náchod, N. Město, Opočno; Frt. Šabata za volební
okres Hradim a Čáslav; Dr. Jos. Myslivec za okres
Litomyšl, Ústí n. O., Landěkrone a Polička; Josef
Prokop za okres Chotěboř, Hlubá, Hlinsko, Přibyslav
a Polná; Václ. Myslivec za okres Dolní Kralovice
(diecése král. hradič.), Vladim. (diecése pražská). V die-
cési budějovické zvoleni P. Milo Zárba za okres
Pelhřimov, Pacov a Kamenice n. L.; A. Šachl za okres
Čes. Budějovice, Lišov, Trh. Sviny, Chvástiny, Ka-
plice, Krumlov a K. Hradky. V diecési pražské nesvolen
nikdo, jen částečně na půl s diecési král.-hradeckou
V. Myslivec. Diecése královéhradecká jest tedy nej-
organizovanější. Přes to jsou tu i některé obce, kde
pro katol. kandidáta sehnáno sotva 5 hlasů; ovšem,
to se stalo jen tam, kde vlivní činitelé měli slovo na
„ty tam nahoté“ nebo na tu novou „dřinu“, aneb kde
chtěli mít pokoj. Kde se nic nedělo, nebo jen málo,
tam mohou být i jistěti, a k nim vznikne organizace
i přes odpor těch vlivných.

Domácí pán, jakých je málo. V Til-
sita v Praze byl v tamějších novinách tento in-
serát: Pronajme se byt, ale jen rodinám, které mají
mnoho dětí. Nesmí jich být pod půl tuctem. Když jich
má více, má přednost. — Tento domácí pán má totiž
sám desetnou rodinu a ví, jak je otcí, který má více
dětí, když chce někde byt najít. Vědu se ohybné
ptají, kolik má dětí. A je-li jich mnoho, nepronajmou
bytu.

Kolik lidí umírá na vteřinu? Počí-
táme-li, že na celé zemi žije 1500 milionů lidí, a
vezme-li se průměrná délka lidského věku 30 let, vy-
má se celá lidská pokolení za těchto 30 let, t. j.
sám ve 30 letech 1500 milionů lidí žili na rok 50
milionů, za den 137.000, za hodinu 5700 a za 3 vte-
řiny 3 lidé.

Okopávání rostlin je tím účinnější, čím
dříve se vykoná. Jakmile rostlinky se objeví na po-
vrchu, již dlužno okopávat, aby se půda zrytla a
plevel, který škodí plodinám uslechtilým, všecek se
snižil. První okopávka je malá, a provádí se nejlépe
motýlkou ne hlouběji 3-5 cm. Za mokra se okopávají
nesmí. Následující okopávání děje se již více do
hloubky, aby se půda zrytla, a tu znamenitě po-
slouží plecky.

Čerstvé sázené stromy dobře se ujmou
a bujně rostou, pokryjeme-li půdu okolo stromu hno-
jem slámatým, vlnitým mechem, vyluhovaným třálem,
a p. Tím se v půdě udržuje vlhka, plevel udrží, půda
státane kyprou, aniž by třeba bylo zalévání, kyplení
a pleť. Pokrytí dlužno vrstvou asi 15 cm hrubou a
sice tak, by větrem nebyla rozmetena. Poto koná
dobře slusby chvoji, která se sátiší lehčí pokrývka.

Úleva poplatková při konvertování
pohledávek. Instrukce, která obsahuje přehledně
sestavěný právní stav k zák. ze dne 22. února 1907
f. z. v příčině úlev poplatkových při konverzi dluh-
ných pohledávek (výnos finančního ministerstva ze 14.
března 1907, č. 19164, byla uveřejněna v příloze po-
platkové k věstníku pro služební okresy c. f. n. mi-
nisterstva d. p. d. 30. 3. 1907, a možno obdržeti jed-
notlivá díla této přílohy v knihkupectví o. k. dvorní
a státní tiskárny ve Vídni I., Singerstrasse č. 36.
(českové conto poštovní spořitelny č. 56.754)

(Zasláno.)

Katolické organizace a Všeobecné Sdružení
křesť. dělnictva v Hradci Králové pořádají ve dnech
14.—20. července technický a sociální kurs pro schopné
technické síly z mladší generace. Máme dosti nadaných
mladíků, kteří s lásky a s přemýšlením pracují a mluví
pro katolickou svatou věc naši; ti však nemají tolik
prostředků hmotných, aby mohli své vědomosti roz-
šířiti a je uplatniti. Soc. demokraté a jiní pocho-
pili důležitost takového školy a pořádají je pro svoje stou-
pence; též věnují snadně peníze pro účely tyto,
jelikož vědí, že přinese jim to v brzkou desateronásobnou
úspěch. Taktéž i my přicházíme ku všem dobrým vě-
cem a aktivně prosbom: raději nám pomoci a to aspoň
přispěvkem hmotným.

Jelikož naši nadšení bojovníci jsou většinou
chudí a dychtí po vzdělání, nemůžeme štádati o nich
mimo stráž výdělků, aby na tuto věc snadnou sumou
si připláceli; proto musíme výlohy cestovní a stra-

vovací braditi sami. Vzdělání další uceluje se též so-
ciálním štěstím — obceme tudíž každému našemu
účastníkovi zříditi malou sociální knihovničku, v níž
by v čas potřeby se mohl poučiti. Jedině v organizaci
máme spásu! A silnou organizaci utvoříme jen mno-
stevním vycvičených bojovníků. Prosíme Vás tudíž ana-
raději nám pomoci buď věnováním sociálních knih
(alkoholi zábavných), jež snad rádiíte mít ve dvou exem-
plářích nebo jich nepotřebujete, anebo nějakým pe-
něžním přispěvkem, raději voláme předem již srdečné
„Zaplat Pán Bůh.“

Zásilký raději Mdití na adresu: Josef Polák,
Hradec Králové (Adalbertinum). — Zdař Bůh!

Pořadatelé kursu.

(Za lauskavé otištění v bratrských časopisech
se prosí.)

(Zasláno.)

Svatý Otec Pius X. byl dne 18. září r. 1858
v Castelfranco na kněze vysvěcen, dne 18. listopadu
1884 byl jmenován biskupem Mantovským a dne 4.
srpna 1903 dosedl na stolec sv. Petra, i slaví tudíž
přítího roku zlaté jubileum kněžské.

Když blahé paměti Pius IX. a Lev XIII. slavili
toto jubileum, byly jim z celého světa podány hojné
dary.

Stejným způsobem obceme oslaviti také jubileum
Pia X., i vznesíme ke všem věrným katolíkům tuto
prosbu: Přispějte nám k důstojné oslavě radostného
toto dne! Obceme dobrotivě a lauskavě srdce Svatého
Otce potěšiti tím, že mu k oslavě jeho jubilea věnu-
jeme bohoslužebná roucha a chrámové náčiní všeho
druhu a tím umožníme mu, aby jimi obdarovati mohl
chudé kostely a misie, jichž podpora mu tolik na
srdci leží. Veškeré předměty, které při této příležitosti
budou darovány anebo s peněz k tomu účelu věnova-
ných zakoupeny, budou Svatému Otci podány na o-
slavu jeho jubilea.

K provedení tohoto úmyslu ustavil se pod nej-
vyšším protektorem Ježí c. s. a. král. Výsosti nejjas-
nější paní arcikněžny Marie Annunciáty dámeký ko-
mitét, který obrací se ke všem katolíkům naší vlasti
s prosbou, aby dle možnosti věnovali nějaká bohoslu-
žebná roucha, chrámové náčiní, po případě kostelní
prádlo, anebo aby řečenému komitétu darovali při-
spěvek na penězích k zakoupení předmětů těch.

Jak z tohoto svolání jest patrné, jsou jakožto
jubilejní dary vítány bohoslužebné nádoby a náčiní,
jako: kalichy, kříže, monstrance, missály; dále boho-
služebná roucha, zvláště však také kostelní prádlo.

Jelikož pak v Čechách plátno a krajky v hojné
míře se vyrábějí, jsme tuho mínění, že by z ůsch
zvláště mnoho kostelního prádla věnováno býti mělo.
Veškerý smíšené dary mají ovšem býti důstojny svého
účelu: jsouť určeny k tomu, aby jich užíváno bylo
při bohoslužbách Božích; jelikož však jde hlavně o to,
aby Svatému Otci umožněna byla podpora co možná
největšího počtu chudých kostelů misijních, jest šá-
doneno, aby byl raději darován větší počet předmětů
nežli párky příliš drahé a umělečné.

Přispěvky na penězích a jubilejní dary buďtež
lauskavě zasílány, pokud možno, již nyní, nejdříve však
do konce list. padu 1907, a to pod následujícími
adresami:

Pro arcidiecési pražskou: Kněžna Anna z Lobko-
wicz, ros. princezna Liechtensteinová, Praha III., č. 347.
— Pro diecési litoměřickou: Hraběnka Ernestina
Thunová, ros. hraběnka Thunová, Děšín. — Pro die-
cési královéhradeckou: Hraběnka Dobřenská, rozená
hraběnka Kottulinská, Chotěboř. — Pro diecési buděj-
ovickou: Princezna Schwarzenbergová, ros. hraběnka
Schönbornová, Točovice. — Komitét pro Čechy:
Kněžna Lobkovic: Liechtensteinová. — Princezna
Schwarzenbergová-Schönbornová. — Hraběnka Ernestina
Thun-Thunová. — Hraběnka Dobřenská-Kottulinská. —
Josef Binder, metropolitní kanovník.

Z a s l á n o.

„Čas“ přináší v č. 153. (5. června 1907) správu
z Nymburka, která se mu opět jednou povedla. Na
nepravdy, které o mně pronášeli, odpovídám na tomto
místě a doufám, že „Čas“ sám je opraví nebo dokaže.
Přelo mně: „Pracoval pro svou kandidaturu tak jako
ostatní kandidáti klerikální; neuvědomitým zneužívá-
ním náboženských oitů lidí, který šel proti „ověr-
cům. Volební jeho řeči vysnuly v refrén: kdo ne-
odevzdá hlas pro něho, jest nevěro.“ — Myslenkový
postup mých volebních řečí byl tento: Vyloučiv po-
statu rakousko-uherského vyrovnání, přišel jsem
k požadavkům našeho národa a pak k otázkám sta-
vovským. Mluvil-li dříve již některý kandidát před
týmiž voliči, předpokládám, že podstatu různých
otázek jim vyloučil; proto sám jsem jich nevykládal,
nýbrž nasadil jen své stanovisko k nim. Otásku dě-
lnickou, rolnickou a živnostenskou vyloučil jsem struč-
něji neb obsáhleji dle stavovské přislíbenosti voličů.
Na konec ukázal jsem na stanovisko náboženské:
O náboženství se píše, mluví, o náboženských otá-
kách bude se jednati v parlamentě, každý kandidát
měl by tedy jasně vyloučiti své názory o tom; jedni
výslovně staví náboženství ve svůj program jako zá-
klad společenského řádu, druzí ji výslovně odevšad
vyloučují. Tyto dva protichůdné názory budou spolu
jednou zápasit; všichni ostatní, kteří chtějí býti „ne-
stranní“, přikloní se časem k té neb oné straně. Řeči
své končil jsem tak, jako svůj leták, slovy: „Prosím
vás, abyste vyplňující volební listek činili tak dle nej-
lepšího vědomí a svědomí, a volba vaše bude šťastna.
Řeči mé byly naprosto věčné; proto také byly schůze
mé skoro všecky jednotvárné, neboť věčné debatovati
se mnam bylo těžko; proto řeči mé se potkávaly se
souhlasem všech rozumných lidí bez rozdílu nábožen-
ského i politického vyznání, proto také dostal jsem
1884 hlasů, počet, jenž každý se diví, neboť kandi-
datura moje byla posad, ani jedné výslovné
hodiny jsem proto nevynechal a ochotně mnoho jsem
mít tudíž nemohl. Všichni, kdo mě řeči slýšeli, do-
věděli, že „Čas“ se naprátili dáti rádi.“ — Co se
tyká pana učitele Gottwalda, nesmíňuji se dnes o

jeho vystoupení, které bylo zcela jiné, než je líst
„Čas.“ Nechci však poškoditi jeho technický talent,
jeho slávu, k níž mu „Čas“ dopomohl, a jeho spole-
čenské postavení. Je mi ho líto! — „Čas“ píše dále
o denunciaci na p. Gottwalda, že „do Písta byl z Hradce
Král. zaslán její koncept...“; každý čte mezi řádky,
že jsem tak učinil já; takové podnětování probíháji
se bezpodstatně. — Posléze podotýkám, že kandidoval
jsem za „Stranu katolického lidu v Čechách.“

V Hradci Králové, dne 5. června 1907.

Antonín B. Drápalík.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla
přiložen důležitý „Kuraovní listek“ Záložního úvěr-
ního ústavu v Hradci Král., na nějž upozorňujeme.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. června 1907. 1
hl pšenice K 14:20—15 80, žito K 10:40—11:20, ječme-
ne K — — — — —, prosa K 11:00—11:80, vikev K 14:—
—16:00, hrachu K 22:00—23:00, oves K 6 60—7:90,
žolky K 52:00—60:00, jable K 22:00—00:00, krup K
20:00—48:00, brambor K 8 80—4:00, 1 hl jetelového
semene bílého K 000:00—00:00, 1 hl. jetelového se-
mínka čer. K 00:00—000:00, ruského K 00:00—00:00
máku K 50 00, lněného semene K 20 00—24:00, 100
kg žitných otrub K 12:80—14:00, 100 kg pšeničných
otrub K 12:20—14:00, 1 kg másla čerstvého K 2:72
—2:80, 1 kg másla převařeného K 0:00—000,
1 kg sádla vepřového K 1:76—1:80, 1 kg tvarohu K
0:36—0:40, 1 vejce K 0:05—0:06, 1 kopa okurek K 0:
—0:00, 1 kopa zelí K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty
K 0:00—0:00, 1 hl cibule K 5:00—8:00, kopa drob.
zeleniny K 0:80—0 00, 1 pytel mrkve K 4:90—8:00,
1 bečka švestek K 0:00—0:00, 1 hl jablek K 00:00—
00:00, 1 hl hrůšek K 0:00—0:00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 1. června 1907 odbyvány
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 118, žito
175, ječmene 15, oves 270, prosa 0, vikev 1, hra-
chu 0, žolky 0, jable 00, krup 0, jetel. semínka
00, lněného semene 0, máku 0. — 2) Zeleniny:
zelí 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule
10 hl, drob. zeleniny 68 kop, mrkve 14 pytlů,
brambor 114 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
00 hl, hrůšek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob.
dobytka: vepřá 3 kusy, podvinčat 504 kusů, ká-
slat 0.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Rakouské záležitosti	8 h
Účte se z děje	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1686	8 „
Zaloba vydědčence XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu jezuitického	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého křesťanství	8 „
O sv. zpodobě	8 „
Švédemec dělnictva	8 „
Přec s dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu československých kato- liků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládání odborové spolký	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevraždy studentů	8 „
Česká konfesse	24 „
Účinnost v přírodě	16 „
Pohřbívatí či spalování mrtvol?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubileum mariánské a Lurdy	8 „
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 „
Spojenci spirítistů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tlakem	8 „
O zázracích Kristových	16 „
Jest úcta Panny Marie oprávněná?	8 „
Návštěvou u Slovanské	8 „
Volné kapitoly o společnosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,
přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000.00. Složní listky
pošt. spojit. zasílou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Boží hroby

krásně provedené a velikém výběru v každém slohu, se vším příslušenstvím.

Sochy Těla Páně a klečící andělé

dle více různých krásných modelů ze dřeva řezané i z pevné sádky, jemně polychrom. (ve velmi levných cenách.)

Sošky „Vzkříšení“

ze dřeva řezané, jemně polychromov., jakož i veškeré kostelní práce ze dřeva nabíjí velebotojnému P. T. duchovenstvu

Petra Buška synové, Sychrov

uměl. závod sochař. a řezb. pro práce kostelní
— Založen 1869. —

(Provedeno as 600 olt. a B. hrobů.)

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

≡ koupacích van ≡

— s kamny i bez nich —
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plynové a vodovodů, hromosvodů, pilařských strojů atd.

v Hradci Králové,

Žitkovského náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

330 zl.

jídlna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálovými skly a mramorem,

1 stříbrník se zrcadlem křišťálovými skly a mramorem,

1 kobercový divan,

1 patentní vyťahovací stůl,

6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

odl. král. dvorní velkovévodě s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

Z Nového Bydžova do Hradce Králové.

Všem milým přátelům a známým
voláme srdečně

„s Bohem“.

Rudolf Juliš,

c. k. pošt. správců a chotí.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské nám. 32.

— prodá —

následkem neočekávané a bezpříčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

NAVŠTÍVENKY

— VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. —

KNIHTISKARNA V HRADCI KRÁLOVÉ.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

MOSAIKY

skleněné

pro křesťanské i dekorativní účely, zejména
vlastního umění, které nejen vzrušuje
něm ale i svou krásou předtí
vlastní, hovoří

uměl. řemesl pro malbu na skle

B. Škarda,

Brno.

Prospekty pro obřad-
můžte obdržet
besplatně.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jele, Boží hroby, křesla, křesťanské,
spovědnice, křesťanské, konzoly, svícny, lustry, pul-
týky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premié, fotografie a diplomy. Bez nábytků a
různých předmětů hodících se do umění.

Původní nákreby, ceník a rozpočty besplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Praktikanta,

absolventa měšťanské školy

nebo některé nižší střední školy,

přijme firma

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf v Hradci Králové.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdaneči

u Pardubic

staly se v poměrně krátké době svou výtečnou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mírném a rovněž i svými přírodními krásami, jen na míle daleko Polabí vlastním, lázními prvního řádu. Rašelinnou, moderní vodoléčebnou, masáží, tělocvikem, přísnou životosprávu a dietou docílono v tomto prostředí překvapujících výsledků při těchto chorobách: Oně(gicht), rheumatismu kloubovému i svalovému, výpotcích v kloubech, nehybnosti kloubů po rheumatismu kloubovém i úrazech, chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, blednosti, bílotoku, výpotcích matečních, chorobách mužů, chorobách nervových a míchových: neurasthenii, lachia, atd., belostech po střelných zraněních, výpotcích po zranění a poranění, chorobách plicních a srdcečních, nemocích kůže, skrofulese a v rekonvalescenci.

Lázně byly správou Občanské záložny v Bohdaneči, v její vlastní nedávno přelý, různými přestavbami značným nákladem tak dokonale, že vyhovují v každém ohledu moderním požadavkům doby nynější, čímž stávají se nejen hledaným útočištěm všech trpících, ale i milým útlukem těch, kdož po denních trampotách v krásných přírodě sdejší tiché krajiny hledají očištění a posily pro další svůj život. Rozsáhlý a plně pěstovaný park rozprostírá se až k lesům jehlíkatým, do nichž přístup lázeňským hostům vyhrazen.

Ceny konpeli mírné. — Výtečná a levná strava počínaje od 2 do 3 K 60 h denně. — Byty nádherné soškové od 1 K počínaje. — Zvláštní výhody pro p. t. učitelstvo, velkovévodnictvo, nemajetné osoby, jakož i pro státní ranných veřejných ústavů.

Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Peřák.

Lékárna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení, jakož i na poštovní vlastní povoz. — Vedení lázeňského hotelu převzal p. Ant. Štěpánek, hotelier z Třeboně. — Správa lázní opatří těs levné letní byty mimo lázni.

Sezona od 1. května do konce září.

— Žádejte o prospekty. —

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Peckman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Kulturní rozhledy.

Universita a fakulta theologická.

Vyfoukl kdosi bublinu, ta vylétla, zasáhla duhovými barvami na světle růžných pokrokových slunci časopiseckých, vylétla, oslnila oči i rozum tak mnohého studenta i inteligenta jiného a — Pukne, praskne!

Ano, puklo a prasklo již to heslo „Vylučte theologickou fakultu ze svazku university jako nevědeckou, tmářskou a zpátečnickou instituci, jež přiči se všemu vědeckému pokroku doby dnešní.“ Křičeli tak židovští buršáci po ulicích pražských, tiskli si ruce s nimi realističtí vychovaní Masaryka a Drtiny, demonstrovali společně a výsledek všeho? Bublina praskla, nemá ta fráze dlouhého věku. Theologická fakulta — nevědecká, tmářská, zpátečnická? Výčitka nevědeckosti a tmářství byla učiněna nenáviděné církvi a institucím jejím již tolikrát a tolikrát byla řízná a objektivně odražená, že jí se zabývat ve speciálním tomto útoku bylo by úplně zbytečným. Nehodláme tudíž dokazovat vědeckost theologické fakulty, ale chceme obrátiti pozornost veřejnosti naší směrem jiným.

Jest skutečně universita tak „par excellence“ vědeckým ústavem, jak by se při návrhu vyloučení theologické fakulty předpokládalo?

Univerzitní profesor Drtina sám přiznává, že universita neodpovídá nikterak ideálu, jaký on by si přál. Jemu měla by býti universita ústavem speciálně vědeckým; kdežto nyní vychovávají se zde kněží, učitelé středoškolští, právníci a lékaři, měli by zde býti vychováni vědci toho kterého oboru.

Tedy universita se svými čtyřmi fakultami dnes nejsou pražádnými vědeckými, čistě vědeckými institucemi, nýbrž jsou to vychovávací ústavy, *příprava odborná* pro život praktický, pro zaměstnání a povolání. Vyučuje se tu ovšem na základě vědy, ale vědy skutečné, zkušeností oprávněné, z kteréžto ovšem vyjímáme některé přednášky p. „filosofů“ unášející na křídlech nějakých dalekosáhlých, fantastických, pokrokových, povrchních hypotéz do sfér, odkud každou chvíli vylétí taková bublina, heslo, fráze, jako jsou: „Pryč s theologickou fakultou!“ „Chceme volnou laickou školu.“

Chť-li by kdo vyloučiti ze svazku university fakultu theologickou, musel by tak učiniti i s filosofickou, právnickou a lékařskou, které s rámce čistě vědeckého ústavu též svými intencemi vybočují.

Nutno ovšem prohlédnouti si blíže pojem toho slova *věda*. Věda je touha a hledání pravdy, a tomu se nikdo nebude vzpírat. Mluví-li však tací hospodští buršáci a s nimi spojení papouškové realističtí o vědě a nevědeckosti theologické fakulty, vime ihned, jaká ta jejich věda je a jak si universitu představují. Jejich věda je nevěra, z ní plyne nenávisť proti církvi katolické a proto: „Pryč s theologickou fakultou!“

Tato však má své oprávnění *historické i vědecké*. University byly ihned ze začátku ústavy církevními, zde vzdělával se inteligent na kněžství, a kněz zde připravoval se na své povolání speciálně: kazatelské, učitelské, lékařské a právnické. Dozor nad nimi měla vždy církev, a proto byly university vyňaty z dosahu pravomoci měst a státu a zřízeny pro ně soudy vlastní. Jak rostl obor vědění lidského, tak vyvínovaly se z církevní této vysoké školy university dnešní se všemi svými fakultami. Možná tedy říci, že z původní jediné fakulty theologické vyvinuly se další tři. Učitelé a profesoři na nich bývali z pravidla kněží, kteří až hodně dlouho do středověku byli výhradní reprezentací intelligence. Že universita z té „klerikální nadvlády“ nikde žádné škody neměla, jest vidno z příkladů university pařížské, nejslavnější to university středověku, a university pražské, pokud jí však bouře husitské a lutheránské a vliv těchto dvou sekt neškodily.

Co tolik století budovalo, totiž nynější složení university, to nabubřelá fráze realisty a německého žida nezboří!

Co vlastně však pudí k té nenávisti proti theologické fakultě? Je to vášně strannická, je to nenávisť a terror protikatolického vědce, který tímto svým vystoupením brojí proti theologii jako *vědě*. Překáží jim theologie katolická jako jednotný a ustálený vědecký systém, jemuž se nejuvěřejší vědecké filosofické teorie postaviti nemohou. Jest jisto, že theologie katolická poskytuje stálý a nesvrátatý názor světový, že úplně stačí na vysvětlení všech proti ní aváděných důkazů, a to právě bouří hněv tak mnohých vědátorů-filosofů, kteří tak často uhoří na protivy, na nesouhlasy a nesrovnalosti teorií svých — a svádějí to na církev katolickou, která je tak hněte, že nevědí, co počítí a křičí proto: „Pryč s theologickou fakultou!“

Kdyby byla pražská theologická fakulta evangelickou anebo židovskou, pak by jistě všechny ty živly pěkně mlčely. Takhle je to pouze šikání na mělec.

Máme mnoho příčin stěžovati si na „umravňující“ vliv tak mnohých vědeckých teorií, ale stě-

žovali jsme si posud na ně jen jako na teorie vědecké, totiž solidně, slušně, bez všech nátlaků a terroru. A co vidíme? Filosofická fakulta stala se seme-ništem a zdrojem živlím odpůrné strany politické. Z vědy vyklubává se politika a z bojů vědeckých politické, které by mohly míti pro nás vážné následky. Nutno tedy, aby theologická fakulta i škola vůbec hájena byla zbraní stejnou, to jest politicky. Dík Bobu a bídělosti naší, zbraní těchto nám neschází a my můžeme doufati, že fakulta theologická bude vždy v řadě fakult universitních fakultou první jak významem náboženským a vědeckým, tak i národnostním a vzdělávacím. Mžk.

Školská hlídka.

Glossy o „volné škole“.

III.

(6) Aby jasně osvětleny byly veškeré zjevy, provázející protináboženskou agitaci, šířenou pod heslem „Volná škola“, třeba poukázati na smutný zjev: šíření protináboženských hesel ze strany pokrokového učitelstva. Pokroková frakce učitelstva použila výhodných okolností doby (roztržitého liberálního stran českých, nerozhodnosti nábožensky smýšlejících učitelů, neinformovanosti a lhostejnosti závažných činitelů ve správě školské, chabosti a netečnosti kruhů katolických), aby opo-nováním učitelského ústředí a tisku nejen učitel-ského, nýbrž i venkovského, šířila podvrtné zásady protináboženského boje a terorem svým k mlčení přivedla ty, kteří z kruhů učitelských nesouhlasili a nesouhlasí s jejími zásadami. Bič organizační silnější byl často než důvody.

K této stati třeba připojiti doklady.

R. 1900 rozeslali důvěrníci lib. učitelstva delegátům jednot učitelských tajnou instrukci, kteráž uveřejněna byla (přičiněním opozice) v „Č. Učitel“ (20. března 1901). Uvádíme z ní charakteristická místa: „Žádáme vás, abyste *využívali místní a osobní řemínosti a ješitnosti místních velíkáň na prospěch svého vlivu*, aby v rozhodném okamžiku, když by bylo třeba projevu na podporu našich požadavků, abyste tento projev dovedli sobě opatřiti způsobem, *jakoby vyšel popud k němu od kteréhokoliv jiného člena*. — Buďte pamětlivi toho, že z lásky k nám (jako stavu) málo kdo co udělá; proto musíme pracovati k tomu, aby tak činili aspoň z respektu před naším vlivem a ze strachu před důsledky, které by nepřítel jeho mohl mítí v zápatí. *Níjakou zbraň nesmíme zahazovati*, žádné posice opouštěti, nýbrž vždy a všude musíme v konání svém směřovati k tomu, *abychom vlivuplně hodnosti okupo-vali*, když ne pro sebe, tož aspoň pro výslovné přiznávce . . . nebo pro lidi, kteří našemu vlivu podléhají! . . . Žádáme, aby sdělení ta zůstala sice v nejptišnější diskretnosti, avšak pokynů uvedených aby bylo bedlivě šetřeno.“

V instrukci té jest také vysvětlení toho zjevu, že listy jak pražské, tak i venkovské (až na čestné výjimky) jsou v podružní vlivu pokrokových agitátorů z řad učitelských. Právě se tam: „Vyzýváme vás, přátelé, abyste veškerého vlivu svého použili v časopisech krajinšských a listech vůbec, abyste byli pilnými dopisovateli nejen v oboru školském, ale i v oborech jiných, *abychom krajinšský tisk vůbec dostali do rukou* . . . zaslány vám budou letáky a návrhy článků, jež dle místních potřeb zpracujete pro místní krajinšské listy . . .“

Toto důvěrné sdělení, ukazující nám v do-jemných nedbalkách protiklerikální pokrokovou orga-nisaci učitelskou, vysvětluje také mnoho, proč tak často v pokrokových listech se píše o „účelu, který posvěcuje prostředky“, o „vládyctivosti římské hierarchie“, o „rozplavosti klerikální“, o „klerikálním nebezpečí“. Jest to zdvihání prachu, aby vidoucí neviděli, slyšící neslyšeli . . .

Nešťmali bychom si však této věci, kdyby nám neosvětlovala náhlé rozdmýchání protináboženského boje za beznáboženskou volnou školu, v němž pokrokové učitelstvo se židovstvem a zednářstvem podává si svorné ruce.

Místa v redakcích byla obsazena, začala práce. Veřejnost znenáhla zpracovala se. O zpracování učitelstva staraly se orgány a organizační bič. Nahoru šlo se: „Ruce vzhůru!“ — Když přece se zdálo nahoře, že se trochu daleko zachází a že přece má se ve škole „mravně-nábožensky“ vychovávat — a že se tudíž nesrovnává s charakterem učitele, aby tak veřejně a přikře vystupoval proti vyznání dětí, jichž vychování má svě-řeno a které přísahal nábožensky-mravně vychovávat — začalo to v redakcích bouřiti, apelovalo se na omezování svobody, na nečinnost lidových zástupců v zemské školní radě! — Osvědčený prostředek! — „Ruce byly vzhůru.“ Byly vzhůru a jsou v okresních školních radách a to proto, že jsou vzhůru v zemské školní radě, a jsou vzhůru v zemské školní radě, protože jsou vzhůru v ministerstvu. Dále pravý stav věcí u nás v Rakousku nepronikne! Katolíci mlčí (vlastně až dosud většinou mlčeli — jak dále, zatím se neví) —

strany protikatolické dělají rámus. Proto dle naší byrokracie bude se vládnouti podle těch, kteří křičí, aby bylo všude ticho. Katolíci se přitisknou ještě víc, poněvadž snad ještě něco snesou!

Kněžstvo někde rozdvojené, katolický život v plenkách — jaké výhodné podmínky!

Nedivme se, že hesla protináboženská nabyla půdy i tam, kde zdálo se to nemožným, že boj protináboženský zavlečen i do školy, chráněné zákonem před agitací protináboženskou. „U nás — u nás, jde všechno na rázi!“

Pověstné učitelské „Červánky“ t. zv. „Učitel-ské Noviny“ napsaly hrdě a sebevědomě: „že mezi 98 učiteli katolíky neshledáme ani deset věrně katolícky spravedlivých?“ Z toho vidno, jak protinábožensky zpracovány jsou kruhy učitel-ské — je-li to pravda, co „Učitel-ské Noviny“ píšou. Nikde se však nečetlo proti tomu ohrazení. Začala se i dokonce uveřejňovati statistika z č. k. učitelských pedagogií o náboženském smýšlení žactva. Před tím ovšem se připravila půda. Mezi kandidáty prý ustavili se důvěrníci organizační, kteří na starost si vzali šíření protináboženských časopisů. Devatenáctiletý mladík vyšel s „ucele-ným názorem“ protináboženským, jako posila orga-nisace, vychovatel mládeže. Časopisy učitel-ské i s nejprudší tendencí protináboženskou staly se kandidátům chlebem denním. Tím vysvětleno mnoho. U nás v Rakousku jest všechno možno. Snad za nedlouho „Učitel-ské Noviny“ prosadí, aby nařízenou lekturou pro budoucí vychovatele katolíckých dětí byla nejen veškerá edice časopisů pokrokového učitelstva, nýbrž i „Právo lidu“ a „Zář“, jako integrující doplněk dokonalého vzdělání rakouského učitele! Zatím se to musí trpět, aby bylo ticho!

Věc sváděla by k trpké satyře, kdyby neměla v sobě mnoho látky k vážnému přemýšlení a kdyby o ní již nezačínal dosti vážně přemýšleti sám křesťanský lid, který v době posledních voleb setřásl se sebe poněkud sladkou dýmotou nevěřivosti a rozhlíží se kolem sebe. Boj protináboženský, vedený proti církvi, proti křesťanskému vychování dětí, zaujímá pozornost lidu. Lid se táže: „Kdo nám chce naše náboženství vyhnat ze škol?“ A tu pojednou vidí, že mezi bojovníky hesla toho stojí i mnozí z těch, jimž jest svěřena výchova jejich dětí! Toto poznání — ať se nikdo neklame — nepovznese vážnost učitelského stavu, který dnes nalézá se v těžké protináboženské krizi působením svých vůdců, kteří v boji proti církvi, proti pozitivnímu náboženství, v boji pro vyloučení každého vyznání ze škol, viděli povznesení stavu — a zatím připravovali vážnosti stavu hrob, zba-vovali školu důvěry rodičů, jimž štěstí vlastní krve je příliš drahým, než aby schvalovali mohli ne-bezpečné pokusy beznáboženské výchovy na dětech, v nichž vidí svoji budoucnost. (Pokrač.)

Úskoky a násilnictví při posledních volbách.

II.

(3) Jest potřebí zachovati pro budoucnost v paměti ještě některé zvlášť zajímavé volební zjevy, jež ostré světlo vrhají na „svobodomy-slost“ a „snášelivost“ těch lidí, kteří mají volnosti plná ústa a kteří tolik volali po všeobecném a tajném hlasovacím právu.

O našem Šabatovi říkali na Chrudimsku odpůrcové, že neumí německy, že bude tedy v parlamentě nulou. Naproti tomu „Osvěta lidu“ a „Východočeský Obzor“ drze lhaly, že prý vede Šabata německou domácnost, že dítka vychovává německy! Taková nestoudná lež ovšem vzbudila úsměv v celém českém okolí české Vrbovice; ale na Chrudimsku tato záštíplná pomlva přivedla do rozpaků mnohé, kteří dobře neznali „čistého“ nitra listů těch. Na Chrudimsku rozhazovali chytří socialisté před užšími volbami letáky, v nichž psáno: „Ne-věřte, že náboženství jest v nebezpečí . . . volte protiklerikálně, nikoliv protinábožensky.“ Jak dovedou socialisté k vůli mandátu drze balamutit! K tomu se nepřiznali, jak protinábožensky mluvili, psali a agitovali dříve. O tom dodáváme, že socialistická „Svoboda“ napsala 1. února r. 1905: „I kdyby klerikálové vzdali se svých hospodářských a sociálních výhod, kdyby řídili se skutečně jen písmem v evangeliu a konání své jen ve smyslu náboženském zařizovali, i tehdy mohli by i musili bychom se postaviti proti tomuto náboženství.“ A po takových projevech odváží se soc. demokracie na Chotěbořsku oznamovati před volbou na plakátech: „Stalo se skutkem a jsme potěšeni z toho, že se dokázalo (!), že strana soc. dem. není proti-náboženskou.“ — A této straně plné úskoků a lží, té straně, která má za předního generála německého žida Adlera, věnoval propadlý mla-dočeský kandidát dr. Malinský svoji přízeň;

odevzdal se syny a úředním personálem hlasy soc. dem. Ackermanovi. Tak chce tento pán utužovat a povznášeti ideu národnosti.

Nekatolické „Hlasy z Hané“, vycházející v Prostějově, psaly o pustém volebním terrorismu soc. demokracie dne 23. května:

„Od časného jitra byly všechny ulice a náměstí prostějovská obsazena hlídkami sociálně-demokratickými. Nikdo nemohl se v den užších voleb v Prostějově hnouti, aby každý krok jeho nebyl špehován sociálními demokraty. Kdo se soudruhům zdál podezřelým z agitace ve prospěch dra. Vrtala, hned stal se předmětem nadávek a násilností, v nichž dospělým soudruhům pomáhaly i děti, které nejen nadávaly, ale velice cvičeně plivaly a kamením házely. Patrně rozumějí mluvějících znamením svých instruktorů. V některých ulicích počínali si sociálně-demokratičtí drábi tak sverepě, že nebylo možno do nich se dostat. Kočáry zadržovali, do nich skákali. Jaký byl sociálně-demokratický teror a znásilňování voličů, možno si učiniti představu z té okolnosti, že dne 14. května odvolily dvě třetiny voličů, kdežto 23. května v téže době sotva jedna třetina!

Surovosti násilníků ovšem setkávaly se namnoze s rázným odporem, tak že městská stráž stále musila býti pobotova zakročiti ku držení pořádku. Mnoho rvaček a krvavých srážek bylo by povstalo, kdyby soc.-demokratickým provokatérům a útočníkům bylo na každou ránu odpověděno ranou. Naši voliči insultováni, raději však strpěli lecjaké příkoří i úder, jen aby Krapkovcům neposkytli možnosti překroutiti pravdu a lháti, že oni byli napadáni.

Za denního světla ještě jak tak drželi se soudruzi Krapkovi na uzdě, avšak s rostoucí nocí stoupala jejich odvaha. Pro soc.-demokratický dělnický dům objednána byla hudba, aby hrála na oslavu Krapkova vítězství. Když pak prohlášen výsledek volby a Krapkova porážka, jakoby stádo šelem bylo vydrážděno, v táboře Krapkově propukl řev a dán povel k útoku na národně-sociální dům. Hurá! Na něj ozývalo se z valícího davu. Policie městská postavila se proudu na odpor v těsnině u domů Wolfové a Drbalova, nebylo však možno zdolat návalu. Soudruzi přitáhli před staveniště národně-sociálního domu a dobývali se do vnitř. Bijte psy! Na něj řvali soc.-demokratičtí kulturtrégři a hustým deštěm kamení zasypávali policii, která s vynaložením veškerých svých sil snažila se zadržet divoký dav. 13 strážníků a 2 policejní úředníci byli více méně raněni! Od sociálních demokratů! Četnictvo mezi tím drženo bylo po starém zlovyku ve skladišti německých turnérů-hasičů v nečinnosti. Okresní komisař otálel na dvoje požádání se strany městského úředníka zavolat četníky na pomoc a teprve když městský úředník prohlásil, že vzdává se veškeré odpovědnosti za další události a když stráž městská zraněná a námahou vyčerpaná chystala se ustoupit, povolání četníci. Jako vůdce soc.-demokratické výpravy na národně-sociální dům zatčen byl F. Urbášek, nádeník z Otaslavic, a ihned dodán k soudu. Urbášek sáhl také na jednoho strážníka a povalil ho, aby dav se mohl na povaleného vrhnouti a ušlapati ho. Jenom včasněmu přispění jiných strážníků lze děkovati, že povalený vyvázl životem. Za těch okolností musila policie pracovat i zbraní, takže několik výtržníků jest raněno. Když četnictvo zakročilo zbraní, soc. demokraté obrátili se k Besedě. Cestou stále povykovali, bulákali, hvízdali, doráželi na každého, kdo nebyl s nimi. V besední restauraci vybili kamením dvě okna. Národní socialisté v Besedě přítomní byli tím vyprovokováni na náměstí, kdež sociální demokraté vrhli se na ně. Bezpečnostní orgány musily opět použití zbraně a několik osob zatknouti.“

V Pardubicích dokazovali socialisté svoji svobodomyšlnost způsobem podobným. Když národní sociál Musil donesl zvěst o vítězství Hráského proti soc. dem. Rautenkranzovi, pustila se za ním tlupa rudých, dopadla jej u železného mostu; ubožák stržen s bicyklu, tak že těžce se poranil, jak zjistil přivolaný MUDr. Novák.

Veliký dav socialistických mužů a žen bral se ulicemi, povykoval, řval „hanba“, insultoval posl. dra. Horáka i choť téhož. Večer shromáždil se dav socialistický opět; fanatické ženy dávaly průchod svému vzteku proti četníkům, ačkoli Tito jim nijak neubližovali, bojice se věci ještě horších. Najednou soudružka Sonkalová vhodila četníkovi do očí znečištěnou sň. O 11. hod. přepadli rudí ubohého hlídače Knolla, který odnesl si při té nevitane návštěvě zranění. Nešťastník pak vyhozen z boudy a hnán v nočním ponze ústroji ulicemi města.

V Kladně jako jinde socialističtí agenti listky sbírali, jakmile tyto byly úředně rozdány; tuť se ví, že na sebrané listky hned psáno jméno socialisty Austa. Tak se dělo i jinde v kladenském okresu. Kladenské „Právo“ vysvětluje tajemství tak velikého počtu socialistických hlasů; prý socialisté „z baráku ne-

odejdou, dokud nevymámí, a kde to nejde přemlouváním, užijí vyhrůžek, obzvláště mezi živnostníky a dělníky méně uvědomělými. Jest veliká většina těch, kteří nevěděli, jak si mají počínati, jak listek vyplniti a na rozmyšlenou neměli času, poněvadž jen zavřel dvéře zřízenec a již zde byl rudý policajt.“ Tak tedy na venek rostl počet hlasů „uvědomělého“ dělnictva. Ti, kteří se chlubí svojí vzdělaností a vyspělostí, hledali útočiště právě u krajně neuvědomělých lidí; hned je přijali aspoň při volbách mezi své řady. Může pak soc. demokracie jásati nad nějakým morálním vítězstvím? Celé pluky zajatců, které při volebním puchodě doplňovaly nerady mezery v řadách soc. demokratů, rozprchnou se hned, jakmile se více vzdělají a pozбудou strachu před rudým násilnictvím.

„Nášinec“ sděluje: „V neděli dne 28. dubna t. r. svolal protikandidát dra. Závka, soc. dem. Rudolf Merta, v Drahotuších voličskou schůzi, na níž ve své 4hodinové řeči bez milosrdenství a bez pardonu strhal každého, kdo jen trochu si troufal ozvati se proti jeho kandidatuře a způsobu vystupování. — Schůze ta měla dohru 29. května t. r. u c. k. okres. soudu v Hranicích. Starosta drahotušský p. J. Procházka a redaktor „Hl. z Pobečví“ p. Jan Ledinský zažalovali totiž p. Merta pro urážku na cti — podezřívání ze švindlérství a tituly jako „bandita“ a „novinářský ničema“ nikterak se jim nezamlouvaly — a přes všechno zapírání aneb zaryté mlčení, když vina jeho svědky byla prokázána, odsouzen byl p. Merta k pokutě 100 K a náhradě útrat.

*„Růžová má plná líc
nebyla by taková,
kdyby mne tak dobře nsloužila
Kathreinova káva sladová.“*

Silně rozčilující zrnkovou kávu by nikdo neměl pít nesmíšenou!
Kathreinova sladová káva Knoppova
se jedine osvědčila jako nejlepší přísada, která jest lehce stravitelná, výživná a krev tvoříce podporuje zdraví.

Děti by se měli zvykat jen na Kathreinerovu.

Rozšiřujte Časové úvahy!!

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku
nabízíme:

Dobroslav Orel
Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitelé kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Pájouji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradeb Král., Pětidomy, č. 2.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. sz. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u **Tkalcov. výrobního společenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze obdržeti **partie zboží 30 mt.**, obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti. za **K 12.—**, vyplacené od koruna 20.— výš.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiksů, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukážku se na požádání franco zašlou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejenné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na rušňování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pání a vlastní výroby.

Závod vysazen byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaili, a mnohými ji-
nými diplomaty s právem rašení státní medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží za nákladu franko
se zasílá.

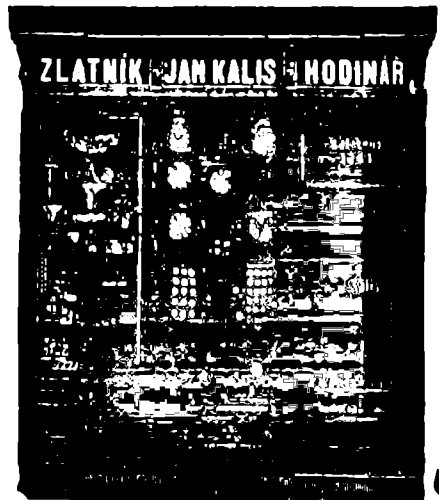
Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

[Sta odporučením a četnými uznání po ruce.]

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodů domáckých.

JAN KALIS,

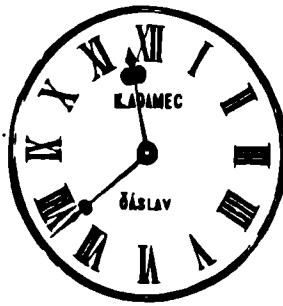
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při úpravách
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašlu.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříňkách. Zlaté a stříbrné
akvosty, jako: řetízkové, prsteny, náramky, jehly
a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Děťery hodným dávkou na výhěr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru

toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. krahům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

pisně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).

2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

**Anglicky
a německy**

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Ellščino nábreží.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřizování
objednávek obratem pošty.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühla
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleřídícího ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený

umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporňuje se ku provedení veškeré práce obor
stavby a zvonotřizování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odhodné a bedlivé **opravy, zlacení a po-
lychromování** uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokouká a ceny le-né.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a **bezplatné**.
Četné dopisy usnutí po ruce.

Železný nábytek

postele skládací	za K	7-60
tytéž postele v silněj. provedení	"	9-
postele s plnými želez. stěnami	od	25-
drátěné matrace	"	18-
dětské postele	"	13-
kolébky	"	16-
mycí stolky	"	5-
stojany na šaty	"	11-
stojany na deštníky	"	7-

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80X180 cm za K 29- . Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovní matrací za K 25-
doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

Jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji měšního vína.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Velice zdařilý

obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25X30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1-50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 5- .

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporňuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejs** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vytřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyřel“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. června 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Dělnictvo-proletariát?

V posledních letech vystupuje strana strádajícího dělného lidu jako zvláštní třída, možno říci kasta, proti ostatní společnosti lidské. Je to třída lidu, nemající ničeho jiného než zdravé své ruce a nádvkem snad četnou svou rodinu, třída bez znatelnějších vyšších vztahů a ideálů, která nechává se passivně a hodně bezmyšlenkovitě zastupovati směrem dosti pokrokovým, totiž stranou sociálně demokratickou. Řekl-li jsem, že jest to třída bez vyšších vztahů a ideálů, neřekl jsem to bez příčiny. Člověk léta strádající, den ze dne k vůli obživě své i svých milých se mohlící, pracovník stále s bídou zápasící, vyšších vztahů a tužeb těžko nabývá, touha po chlebě utlouná v něm touhu po vzdělání, u něho už není heslem „Chléb a zábava“ ale pouze „Chléb, chléb.“

Nu a toto dělnictvo, tato třída jmenuje se pyšně a honosivě, zároveň však nesprávně proletariátem. Naše dělnictvo a proletariát? Tuť veliké dvě protivy. Pojem slova „proles, proletariát“ (jehož původ je latinský) jest: nejnižší vrstvy obyvatelstva, lidé práce se štítlí, nevzdělaná luza, která devotně i revolučně řvala po ulicích římských „Panem et circensibus“ (chléb a hry v cirku), a obdrževši, čeho žádala, byla spokojena. Byla to hlíza Říma, lidé bez práce stálé, propaštění otroci, uprchlí galejníci atd., kterým se však v Římě bez práce tak dobře vedlo, že počet jejich vzrůstal do hrozivých rozměrů a ohrožoval veřejnou bezpečnost. Proletariát římský byl živěn i zvrhlostí mravů dokonávající slavné drubdy říše římské a ubasínajícím pohanstvím. Ti lidé však nic nedělali, ti nic nepracovali, jich starost jediná byla najísti se pořádně a některého svého patrona t. j. římského kapitalisty neb velmože, do jehož klientely patřili a pak pobaviti se podívanou na krev, na surové zápasy gladiatorů se zvířeti, nebo zvíře s křesťany.

Naše dělnictvo bohudík ještě do toho má daleko, avšak sociální demokracie udělala na tomto poli už značné pokroky. Vzala dělnictvu náboženství, potěchu nevyčerpatelnou v těžkých chvílích životních, vzala mu lásku k vlasti, působí mu rozvrat v rodině a odsuzuje ho jen

a jen k práci, k práci však jím nenáviděné, sociální demokrat nucen jest hledati si osvězení a zapomnutí v zábavách zdraví i výdělek mařících a otupujících.

Než to jsou výjimky doeti četné sice, ale přece jen výjimky.

Dělnictvo naše není proletariátem, ať socialismus by je v té třídě parit rád viděl, poněvadž byl by pak svému cíli velice blízko.

Já bych rozdělil společnost lidskou jinak, totiž na lid pracující a na lenochy. V počet lidu pracujícího musí býti pojmuti i dělníci duševní, pracovní a příčinliví rolníci a kupci, boháči i chudáci, vůbec všichni, kterým je práce účelem pro život i pro obživu. Máte však lenocha boháče i žebráka, dělníka i úředníka.

Jest jisto, že poměry společenské a třídní jsou těžké, mnohdy snad i nesnesitelné, ale proč? Ptejme se jen po zvláštních příčinách nesnesitelného stavu té, které třídy. Přední a hlavní příčina bývá skoro vždy: nechuť k práci. Lidé pokládají ji za doživotní otroctví, jest jim příliš těžká. Slavný filosof anglický John Ruskin ve své „Koruně z plané olivy“ (Crown of Wild Olive) praví:

„Lidé se ustavičně hašteří o to, co je nejlepši, nejlehčí, nejradnější a nejvýhodnější konat a činit, ale pokud vím, nikdy se netážou, co je nespravedlivější konat. A jest to zákon nebes, že nemůžete rozsouditi, co je moudré i snadné, jestli jste se dříve neodhodlali soudit o tom, co jest epravedlivé a vykonat to. To jest to, co Pán ustavičně opakuje, přikázání všech přikázání, abychom konali soud a spravedlivost. To jest přikázáním bible, to jest bohoslužba, nikoliv jen modlení a prozpěvování žalmů. Napomenutí jest vám dáno, abyste prozpěvovali jasnou veselého ducha i abyste se modlili, potřebujete-li něco, ale zmátnení zlým duchem myslíme, že jen modlení a žalmů prozpěvování jsou „bohoslužba“.

Jest-li se dítěti něčeho nedostává, běží k otcí svému a žádá ho o to. Zdalíž to nazývá sloužením otcí? To je modlitba k Bohu. Rád ji slyší, rád vám naslouchá, žádáte-li ho o něco, čeho se vám nedostává, ale On to nenazývá sloužením Jemu. Prošení není sloužením, Bůh má pouhé žebráky právě tak rád jako vy.

raději všeho nechal a hleděl si hospodářství. Já všecko na jaře nezastanu; jsou tu dluhy, budeš utrácet peníze nové — to abychom si zas vypůjčovali. A zkrátka já to nechci — nechci, rozumíš! — Tak protestovala proti občanské svobodě a slávě muže svého rázná žena. Muž mlčel. Theorii hospodářské nauky znal velmi dobře, ale v praxi se uměla jeho žena otáčet i v hospodářství daleko líp. Hnsa se do práce jako velká voda, dozor nad čeládkou vedla jako ostražitý generál. Dobyla si svojí rozhodností a plíl u muže velkého respektu.

Lávka odpovídal na protesty své polovičky nesměle, konejšivě; doufal, že se žena v několika dnech s plánem jeho přece spřátelí. Ale hospodyně měla svoji zvláštní filosofii, kterou jí nikdo vymluvit nedovedl.

Ještě třetí den po seznání politického plánu vykládala s čelem zachmuřeným: „Ještě ti všude madaří, leckjaký výrostek si na tebe vyjede, socialisté tě ukřiží. Bude z toho jen trochu ostudy. Jen se těš na ty vídeňské dešťky, jen se těš! Panečku, po těch sahají jiní chlapi, hodně studovaní, kteří mají na vandru od vesnice k vesnici víc kdy než ty! Taková hladová hubať udělají všecko možné, abys jim sousto před ústy nevzal. A teď ještě té vyperou v novinách, každou chybičku na tobě najdou. A k tomu všemu já nešťastná děvče se musím bát, že tam budou všecko možné vyčítat i mně. Já taky něčemu rozumím, něco jsem už taky pročítla. A ostatně víš, že mám větší vzdělání než všechny sousedky. Vím vím dobře, jak to chodilo při předešlých volbách.“ —

Lávka však přece chtěl dokázati, že jest svěráčný muž. Vatoúpila mu do hlavy taky citlivost. Ostatně ho volá vlastenecká povinnost a ta jest nade

On miluje poctivé služebníky, nikoli žebráky. A přece jsme tak nestydatí, že své žebroně nazýváme „bohoslužbou.“ Běda! Nekonnáme-li bohoslužbu každým dobrovolným skutkem svého života, tedy ji vůbec nekonnáme.“ Potud John Ruskin, puritán.

Člověk, chce-li býti spokojen, musí míti náboženství, musí míti lásku k Bohu, svou mravní základnu, na níž staví si celý život, celý svůj životní běh a práci.

I kdyby socialismus svého cíle, toho utopického eldorada, města, státu a světa všeobecné rovnosti dosáhl, přec naučí lid šťastnými, spokojenými, neboť jich nenaučí lásce k práci, a práce — ta jest přece hlavní osou všech sociálních reforem. A ta práce musí býti poctivá; poctivost musí býti jak v obchodě, tak v průmyslu, jak ve vědě, tak i v práci řemeslné. Každá organizace závisí na poctivosti svých příslušníků, bez ní jest vše marné. Šidí-li jeden stav druhý, chce-li se jeden na úkor druhého obohatiti, není-li poctivost v jednotlivci, jest sociální reforma nemožná. Poctivost plyne z lásky k bližnímu a tato z lásky k Bohu.

Práce zadrhná musí býti, a bych tak řekl, ne z i š t n á, nesmí vésti ku kapitalisaci, nesmí se díti za účelem zbohatnutí, k vůli penězům. Ovšem užitek, zisk, mzda a jak to chceme jmenovati, tedy stránka hmotná je zde nevynutelná, jest také těžko naléztí mez, nad kterou při vydělávání a zisku by se nemělo vystoupiti, ale člověk poctivý a nábožný tuto hranici živě cítí a pokládá zisk a mzdu nad tuto mez za nemravný a stydí se je přijati. Mzda také nemá býti prostředkem k ukojování jen tělesných potřeb, hmotných požitků a zábav, nýbrž i ku vzdělávání ducha svého i bližních.

Práce však má býti také n i ž i t e č n á t. j. má vésti k prospěšnému výsledku, a tuto zásadu doporučoval bych naší vědě. Lid vzdělaný, ale neroztrpčený, zákonů platných dobrých, ale tobě nepřijemných neruší, poněvadž místo nich nic postaviti nemůže. Žádný vědec nemůže pracovati užitečně, je-li prosáklý nevereckým duchem. Věda bez poctivosti, nezištnosti, užitečnosti a Boha není ničím, zabýne beze sledu.

Pravý křesťan pracuje vesele, žádá

všecko. — Tedy došlo k první voličské schůzi Lávkové v Maznicích.

„Milí přátelé“, započal kandidát, „14. května rozhodnete, kdo má býti v říšské radě poctivým a pilným zástupcem vašeho okresu. Za nynějšího politického zmatku, v době, kdy tolik politických šarlatánů (hlasy: neurážeti!), kdy tedy mnoho kandidátů různých stran o vaší přízeň se uchází, jest věru volba pro vás dosti nesnadná. Voličstvo lehce dá se strhnouti pěknými sliby lidí sobeckých, kteří před volbami malují těšná jablíčka, ale pak se starají výhradně o prospěch vlastní. Před volbami vám rolníkům a maloživnostníkům chce pomáhati každý, všude najednou se jeví horlivá starost o váš osud. Kdyby však ti kandidáti zvláště stran nových raději tu horlivost přenesli do parlamentu, udělali by lépe. (Hlasy: Výborně!) Tak jest! — Z jiné strany: Tohle si mají pamatovati v přední řadě mladočeši). — Pánové, prosím, abych nebyl vyrušován; až domluví, vezměte si slovo. Hlásají-li odpůrci o naší straně, že tato nečinila nic pro rolnictvo, maloživnostnictvo, pak to jest zúmyslným klamáním veřejnosti. Kdo mne zná, ví, že jsem muž poctivý a přímý; nevydržel bych ve straně takové, která by jen provozovala politická dobrodružství a o národohospodářský postup našeho lidu se nestarala. (Výborně!) Nechci se šířiti o tom, jak nezištně a pilně jsem pracoval pro rolnictvo dávno dříve, než nynější volební schůze nastaly. Vidím i ve zdejším veřejném shromáždění pány, kteří byli stálými svědky mojí námahy; ti at posoudí moji činnost sami. A ti vám také dovědčí, že nežádám poslanecký mandát z marné citlivosti nebo z prospěchářství. Vždyť jsem se ani sám nenabízel. Byl jsem naopak ke kandidatuře úsilně vyzván valnou částí voličstva. A jestliže budu poctěn důvěrou voličstva okresu našeho, pak slibuji, že rozvinu nejpilnější

FEUILLETON.

Kandidátovy trampoty.

I.

(3) Volební boj se rozvířil. Tiskárny chrílily celé rance letáků doporučujících „nejlepší kandidáty“, na poštách se chytali za hlavu nad velikou prací, bicykly a motocykly lítaly jako splašené, fiakristi a hospodíři se usmívali, do mužů vjelo nadšení, do žen zase slost nad stálým ponocováním. Malí studenti si hráli na kandidáty a s učenou tvářností odsuzovali politiku starších stran; teď prý už musí konečně nastati reforma, národní očista, nemá-li národ ještě dlouho líbat vídeňský blů. Stroj každé strany spuštěn na plno, všecka koléčka uvedena v horlivý pohyb, který je stále stupňoval. Teď stál každý i o nejzajímavější vesnici, o kterou dříve málokdo zavádl; velcí páni z různých koutů milé vlasti poklonkovali i nejchudším baráčníkům tak, jako kdyby stál serbus před starostou; dobříci a velikým překvapením poslouchali, co vlastně znamenají, jak velká jest jejich moc, jak mohou poroučeti — až nad tím vrtili prostomyslnými hlavami.

Josef Lávka byl rolník sečtělý, agrární otázky prostudoval dávno do všech podrobností. Měl velmi sympatické vystoupení, řečnil na různých schůzích o potřebách stavu rolnického již dávno před volební kampaní. Proč by nekandidoval, když ho k tomu mladočeské veličiny vybízely? Naděje nebyla právě špatná od té doby, kdy o agrárnických předcích proskočily na veřejnost zprávy nebezpečné. Agrární kandidát věděl z politiky málo, v debatě byl velice alabý. Proč by tedy Lávka nekandidoval?

Ale přece při té kandidatuře vyskytl se veliký háček. „Bodejť, ty že budeš poslancem? Kdybys

práce mu není těžká, je-li tělesně zdrav. Dělník nábožný je pracovitý, není lenoch, pracuje pozitivě, rozumně, nezištně, účelně a vesele, je mužem práce, plným vyšších snah — není žádným proletářem, je vždy platným členem společnosti lidské, již prospívá, ale nikdy neruší a neškodí.

Když řekne se „dělník křesťanský“, musí se v každém ozvání představa zdravého, bujarého člověka, s láskou k Bohu a bližnímu v srdci, s jasným okem i líc, plného rozumu a dychtivostí sloužiti Bohu, vlasti, národu a to jak modlitbou, tak prací — představa muže, dělníka na vinici Páně.

Reformuj každý sebe sám v nitru svém, a reforma společenských řádů rozřeší se velmi lehce. Ovšem zase ne bez práce, ale práci tu se zdarem vezme na sebe dělnictvo pracující hlavou i tělem a nikdy ne — proletariát.

Dopis z Prahy.

Poplach na Staroměstské radnici. Osoby, ovládající Staroměstskou radnici pražskou, jsou ve velice nemilé situaci, která by se snadno dala nazvat blamáží, kdyby nebyla svědectvím malicherné ctižádosti lidíček, dostavících se shodou okolností za členy sboru obecních starších král. hlav. města Prahy. Již svého času jsme zaznamenali, že všichni obecní starší — až na několik — podali si žádosti za vyznamenání o příležitosti návštěvy panovníkovy v Praze. Kabinetní kancelář císařská podrobila žádosti obvyklému zkoumání a oznámila v těchto dnech prostřednictvím místodržitelství prezidia městské rady pražské, že dvě třetiny žadatelů nutno zamítnouti, a že z 87 (!) žadatelů obecních starších pražských bude možno vyznamenati různými řády jenom asi nejvýše 26 osob — — — Spolu byl starosta dr. Groš — jenž také doposud jest bez řádu — vyrozuměn, aby z žadatelů doporučil „nejzásluhnější“, a aby počet jejich nepřevyšoval 24 osob . . .

Neslýchaný tento fakt, že sama kabinetní kancelář byla nucena upozorniti radnici Staroměstskou na neodůvodněnost hromadného počtu žadatelů za vyznamenání, jest doposud v českých poměrech ojedinělým, a bylo souzeno, aby uděl se za vlády mladočeské liché, za starostování zetě svědomělého dr. Julia Grégra — Nemůže býti většího bankrotu mladočeské slávy, nežli je bankrot její na radnici Staroměstské, doklad to ctižádostivé chamtivosti a přečínování zásluh „nezištného“ působení ve prospěch občanstva.

Vytýkáme toto nešetné, ctižádostivé šplhání jako zjev nedoporučující se k následování. Má-li někdo touhu pracovati ku blahu všeobecnému, má pracovati nezištně, obětavě, a má tak činiti tím obětavěji, jde-li při tom o zájmy metropole království, o hlavní město Prahu. Není žádným tajemstvím, jak mnozí z otě města pracují, jak hledí využití svého postavení ku prospěchu svých známých, o členech rodiny ani nemluvě. Případy a la Kasalický, jehož syn s chatrným prospěchem byl vybrán ze dvou set žadatelů, z nichž mnozí měli kvalifikaci nejlepší, za úředníka do městských

činností pro blaho vaše; žádná obět mi nebude dosti těžkou ve prospěch idey národní a hospodářského pokroku lidu českého.

Jako rolník ovšem mám mnoho starostí s hospodářstvím vlastním. I o tom jsem dobře uvažoval. Leč rozhodl jsem se pevně, že v případě zvolení vždy budu klásti společný prospěch našeho vlasteneckého okresu nad zájmy rodinné. (Výborně! Sláva!)

„Já ti dám nad zájmy rodinné!“ ozval se najednou ode dveří rozčilený ženský hlas. — Jako když z čista jasna blesk udeří; ve dveřích stála rozčilená Lávková. „Nechej vlastenecký okres tady a pojď domů! Však ty vlastenecké povinnosti jiný za tebe s radostí obstará. Starší se nejdřív dobře o své vlastní, abys mohl uplatiti něco z dluhu, a pak teprve pomáhej z jámy jinému.“

Lávka zrudl jako pivoňka. „Tohle jest rušení voličské schůze“, volal z předsednictva socialista; „všte, paní, jaký je na to paragraf?“

„No — no, jen tak hned nevyhrožujte, mládenčku; nejsem z pazderny a v kriminále jsem taky ještě neseděl. Mně o rušení schůze nejde, dělejte si tady, co chcete; ale muž musí domů. Valch se nám v maštlí převalil, nemůže stát; čeledín si neví rady. Teda, muži, bonem domů — jen hezky z čerstva, nebo z toho všeho uteku.“

Tohle byl ovšem vážný důvod, který kryl Lávkovi čestný ústup. Beztoho do schůze přišlo plno socialistů, kteří hned ze začátku si dělali poznámky, aby ho pak strhali! O tihle hoši mají jazyky jako meče! Lávka tremolovým hlasem se omluvil a vycházej ze sálu, sklonil rozčilenou hlavu, aby neviděl jízlivé pohledy odpůrců. Ale před smíchem svůj sluch ubožák přece jenom ukryti nemohl.

Ale co musil přelechnouti na cestě do statku od Lávkové! No — to bylo ještě horší než při nejpohnutější schůzi voličské. Ten, který chtěl dobytí celého okresu, najednou byl poražen od slabé ženy, která neměla ani volebního práva.

(Pokrač.)

služeb, nejsou žádnou vzácností. Protekcionátský buň na všechny strany na radnici Staroměstské, rozlézá se s ní a porušuje smysl pro morálku. Kde odmítnutí s těchto předem uvedených vysokých míst bude trvalou výstrahou tak mnohemu špinákoví, jenž za několika měsíční sezení ve sboru obecních starších dožaduje se vyznamenání.

Kde jest heslo mladočeských předáků radnic, při každé příležitosti opět a opět na schůzích proklamované, „Ni zisk — ni sláva?“ — Podle toho ovšem dopadají na radnici také věci ostatní.

Pražská veřejnost s netrpělivým zájmem vyčkává, jak skončí věc s vyznamenáními. Douhá nikdy nepřihodilo se, že by tak dlouho bylo odkládáno s udělením řádů panovníkem po jeho návštěvě v kterémkoliv městě.

* * *

Podivné poměry v Národním divadle. Právě těchto dnů prolétla všemi českými listy i německými překvapující zpráva, že česká přední umělkyně dramatická, paní Marie Laudová, byla vyznamenána samým francouzským ministerstvem kultury a vyučování a jmenována důstojnicem francouzské Akademie věd. Řídké toto vyznamenání, jehož nedostalo se mimo Sárů Bernhardovou, známou světovou herečku francouzskou, ještě žádné umělkyni dramatické, způsobilo po celé Praze radostný rozruch. Jsme dalecí toho, bychom čin francouzského ministerstva osvěty — jež jak známo nechová se k církvi naří v republice francouzské tak, jak ministerium „Osvěty“ chová by se mělo — považovali za věc snad nepatrného významu. Právě že jsme a sčítaneme vždy jako list přísně katolický objektivními, musíme nezbytně poukázat ku věci, která neobyčejně zarážela!

Zatím co všechny listy pražské — úřední nevyjímaje — ba tyto přinesly zprávy o vyznamenání nejoblíbenější — zaznamenaly potěšitelnou pro české umění zprávu, zejména pro umělecký svět, nanejvýš pro herečku a herce české, neměly buletiny fideletství Národního divadla vydáván o tomto vyznamenání ani zmínky! Buletiny, o nichž sám divadelní referent „Dne“, mladočeský docent univerzitní dr. V. Tille napal, že vychvalováním všeho, co v divadle se děje, podobají se drýčnickým reklamám o zářících balzamech a hojivých prostředcích, úplně opomenuly učiniti zmínku o významu neobvyklé této zvláštnosti. Je to podivné snažení umělovců vyznamenání, jakýchž nyní správy Národního divadla ani ve snách se neočekávalo — a tím podivnější, že o hercích a herečkách správou favorizovaných dovidá se veřejnost všeho bezvýznamného. Jest to zjev velice nezdravý a jest dokladem nicotné malichernosti, jakou divadelní správa jest ovládána, a značí, že fideletství podlehá nyní vlivům, nad něž mělo by býti povzneseno. Stejně jako veřejný život v Praze potřebují i poměry divadelní častějšího provětrání, a široké kruhy čtenářstva našeho zajisté s povděkem uvítají, budeme-li i v této příčině konati svoji povinnost referentskou. Národní divadlo, na něž celý národ sbíral a jež jest jeho majetkem, nesmí býti pašalíkem několika osob, společenských dosti bezvýznamných, jež by bez fankel jim dočasné světlených neznamenal než pouhé nullum.

* * *

Strastlivé vzrůstání prostituce v Praze. Není zbyti — musíme po dlouhé době opět poukázat k úžasnému nebespečení, jež vzrůstá v městech pražských nesmírným křížením se prostituce. Společenská tato hříza zachvacuje vrstvy nejširší, šifíc zlobu, zkažu a smar, a reklamuje pro špinavé své řemeslo přislužky a příslušnice s nejhrůznějších vrstev občanstva. Jest hrozný pohled na děvčata sotva škoře odrostlá, jak s cynicky drzým úsměvem prohánějí se po ulicích, za dne, v podvečer i za noci — jak provázena zpustými šyralci vnikají do kaváren, jak plní promenády. Jakoby vyhlížela si oběti své v místech nejkrásnějších, navštěvují koncerty, zábavy, divadla, výstavy; s některých míst proto unikají všechny slušné živly. Nezakročili-li opravdoví přátelé lidu, bude společenská tato hříza šířiti se i dále a zachvacovatí pak další vrstvy zdravého lidu pražského. Jsou případy, že mladé ženy úředníků, řemeslníků a pod. obvyklý si lehkomyšlný život do té míry, že opouštějí domov, sotva manžel vyšel za svým povoláním, a jsouce bezpečny, že domů se hned tak nenavrátní, vedou žiti lehkomyšlné a zavržení hodné. Trváme, že nebude lépe, pokud z výkvětu občanstva, ze všech tříd neustaví se nějaký spolek, jenž by svými členy vedl morální kontrolu nad vrstevní a osobami, jež uchrániti nutno, jest-li mají příležitost ku páchaní zla. Nevíme, proč že by z pražských paní nemohlo ustaviti se komitě, jež by za podpory učitelky mělo tajný i zřejmý dozor nad mladými děvčaty, jež by v případech stejmych zakročovalo, rodiče upozorňovalo, proč by nemohlo býti něco podobného provozováno i spolkem mužským, podobným instituci „Spolku pro blaho propuštěných káránců“, jenž má v revizi své chráněnce tak přesně, že mu nic neujde, co jednotlivec z nich by podnikl.

Bude nezbytno, aby ženy a dívky vedeny byly ku prostému životu, zejména ženy prostějších

vrstev, a nichž touha po přepychu, krásném šatě, akvostech a pod. setleje do poradi vš ostatní. Dále aby na ně bylo působeno duchovním a tělesným tlakem, ježto jest třeba, aby tak nebylo jenom touha po krásném šatě byla podnětem k nastoupení zloby a zkaže —

Když by tyto řádky vyvolaly opravdový zájem mnohých těch žen i mužů, kteří třeba doposud nezajali místo v žádném spolku, a uvažující o veřejných, mohli by obětavě spolupůsobiti při velkém čistém díle na prospěch všech, jež dovedou pochopiti, jaká zloba skrývá se v této prostituci osob, jež daly by se ještě zachrániti, jiné pak úplně vyvarovati strašnému vlivu prostituce, zachvacujícího celý národ!

Obrana.

(8) Úložitelnost společenského soužití na obzoru? Co již dávno „Obnova“ požadovala, o tom nyní teprve začínají přemýšletí naše oficiálně-vlástecké kruhy. Valnou hromadou „Máje“ přijat byl 9. t. m. návrh: „Správní výbor Máje v mnohých schůzích svých aváhoval o neustátném zjevu, kterak se v národě českém velmi zhusta zneuzívá veřejného tisku k napadání nepohodlných osob, korporací a stran, a to často z důvodů pouhé osobní nevěřivosti nebo odchýlného přesvědčení v otázkách nejružnějších —, že se jednotlivým pracovníkům snahy ztěžují a volnost projevu jejich různými, často i nečestnými cestami ničí, což v těžkých dobách našich kulturních, národních i politických zápasů zachucuje mnohým poctivým pracovníkům účast na životě veřejném. Bylo o věci té jednáno způsobem všestranným, a na konec doporučeno, aby pro spory, které vznikají z útoku časopiseckých, byla zřízena čestná rada z delegátů korporací žurnalistických, literárních, uměleckých a vědeckých, neboť stanovy spolku Máje, kterýž bývá nejčastěji k projevům vybízen, jen v málo případech dovolují zakročiti. Správní výbor spolku Máje pokládá za naléhavo, aby členstvo, shromážděné ve dnešní valné hromadě, prohlásilo, že se zřízením takové čestné rady souhlasí, a že novému výboru ukládá, aby se o zřízení této instituce postaral co nejdříve vhodným způsobem. Po zřízení čestné rady dosáhneme snad konečně toho, aby každý list za útoky, jež jsou nečestny, mohl býti pohnán k zodpovědnosti před celou českou veřejností.“

Tohle prosím odhlasováno teprve teď — jako na potvrzení ortelu nad odvážným dr. Rozníčkem, který se osmělil k svobodnému jednání. Zato proti socialistickému nepoctivému a surovému řázení, proti sprostotám Macharovým, proti nepoctivému a krajně prudkému osobnímu boji Masarykovských listů opatrní pánové z „Máje“ vystoupiti si netroufali. Když socialisté plivali českým čtenářům manifesty katolického práva do očí, když se dopouštěli násilností, zřetel slavný spolek „Máj“ opatrně za pecí. Když socialisté hrubým řevem překazili v Praze divadelní představení českých hostů z Vídně, když vydávali sprostácké a podvodné brožury, když dámám pražským vmetli do tváře pašální nařčení ze slodějství, tu oficiální strážcové českého Parnassu si řekli: „Mlčeti a ticho, mlčeti a ticho.“ A práce této dobří pánové dobře vědí, jak hruběnský tón socialistických trombónů velice kontrastuje s něžným zvukem jejich básnické lýry. Pánové sdružení v „Máji“ měli již dávno korporativně ohraniti český rozum a českou vzdělanost před křiklavým balamucením a četbou nízkých nadávek táhora socialistického.

Leč panstvo si počínalo, jako by se nechumelilo. To raději „Máj“ vysoce veselel podvodnou brožurou protestantského nepoctivého Lti-pogia, ačkoli krátce předtím učenec dr. Kalousek ji odsoudil. I židům byla věnována vlídná kapitola ve vlasteneckém „Máji“, aniž bylo při tom pověděno, jak židé naše národnostní snahy „podporují.“ Sta a sta prolhaných — *pravíme prolhaných* — denunciací, vytištěných na udolání katolických pracovníků, provázených hrubým útočením, nevyrušilo otihodné družstvo „Máj“ z olympického klidu. Až teprve teď dle přání Masarykovců odeousen dr. Rozníček jako veliký provinilec. Teprve teď vážený literární senát přemýšlí o tom, jak vystoupiti proti těm, kteří čest bližního zbytečně napadají.

Již dávno jsme psali, že by měly učené korporace vystupovati proti drzému balamucení socialistických brožur, vycházejících ve statisících. Poukázali jsme na to, že na jedné straně pořádají se učené přednášky a na druhé straně lid se nechává přímo fabriky zatemňovati. Volali jsme po ohraně proti hrubostem. Ale marno všecko. Socialisté se báli každý. Čím výše socialistický Guláš zdvihal zpupnou pěst, tím více vlastenecká reprezentace skláněla své hlavy, poněvadž doře věděla, jak právě soc. demokratický štáb dovede strhati osobní čest těch lidí, kteří bez bázně proti socialistům se postaví.

Nuže tedy, má konečně u nás být sřícen šestý soudcovský tribunál. Vítáme tu myšlenku rádi, jen aby byl skutečně na všechny strany spravedlivý. Ale tu je v cestě veliký trám, který se nedá lehce obejít. Vždyť přece by se musil takový sbor nejvíce obrátit výstřednostmi sociální demokracie. A dá si snad ta něco líbiti? Pánové, rudá strana přerostla vám již dávno přes hlavu, s tou nepočítáte nic. My se čestného soudu nebojíme. Bojující věčně, nestydíme se za svoji polemiku. Ale jest tu Masarykovský jeden list, jež sám pokrokový „Český Učitel“ nazval nepěkně „stokou špinav“, jest tu „Zář“ a jiné hrubé listy, které — kdyby uznaly právomoc zemského čestného soudu — musely by pronikavě změnit celou svoji povahu. A toho se nedočkáte. Jsme tedy toho názledu, že úřadování čestného soudu tak hned nezačne, až bychom si nestranný tribunál toho druhu ze srdce přáli.

Další nalehavé práce popravčí quiltiny. „Popraven“ ovšem nejdříve katolík Řezníček, jak se přece od pokrokových soudců čekati musilo. Ale chce-li soudný tribunál měřiti na všechny strany spravedlivě, stojí ještě před těžšími úkoly. „Čech“ píše:

„Spolek „Máj“ odsoudil dra Řezníčka pro „denunciaci“. Jak se dovidáme, bude prý výboru spolku „Máj“ poskytnuta příležitost, aby rozhodl o tom, jaký účel měla návštěva dramaturga Nár. divadla p. Jaroslava Kvapila u ředitelů Hypoteční banky hr. Zdeňka Thuna, v únoru r. 1906 vykonaná, rovněž bude vyzván „Máj“, aby pověděl, zda schvaluje střílnost, kterou podala kancelář Národního divadla zemskému výboru na jistého úředníka zemské účtárny. Dále přijde prý na řadu dalšího vyšetřování jistý literární plagiátor, prozrazování redakčního tajemství a jiné zajímavosti, o nichž „Máj“ rozhodnouti, zda shodují se s paragrafem stanov o čestnosti národní, literární a sociální. Zdá se tudíž, bude-li „Májem“ dr. Řezníček vyloučen, že nepůjde ze spolku sám, ale že bude mít čestné komonstvo, jež utvoří jeho — protivníci. Ze valné hromady „Máje“ souditi bude všechny aféry nestranně a že jak „Národní Listy“, tak p. „F. S.“ budou na všechny strany stejně spravedlivými, jest už napřed jisto“. Tedy jen, pánové, zmužlost na všechny strany! Jinak váš první rozsudek bude spíš pokládán za projev básně před Masarykovci než za chrbrost. S napjetím čekáme, zda si troufáte vystoupiti i proti „neklérkálním“ provinilům.

Politický přehled.

České národní strany z království Českého sjednotily se tedy ve společný klub, Němci rakouští však společný klub pomalu pochovávají, třídíce se vlastně dále; tvoří si na podnět německo-židovských poslanců stranu novou, židovsko-německo-demokratickou, což jest něm. liberální strana v novém kabátě. — Strana něm. křesť. sociální, s níž se spojili konservativní Němci ze zemí alpejských, čítá 96 poslanců. Spojený tento klub prohlásil, že bude vždy hájiti práva lidu, v otázkách národních že jsou ochotni postupovati s jinými čistě německými stranami. — Vývalí ministři Körber a Wittek vystupují ve Bídni proti sobě jako protikandidáti poslaneckého mandátu; dr. Körber ve službách strany židovsko-něm. liberální, dr. Wittek za stranu antisemitskou. — Ministr dr. Pacák byl návštěvou v Brně, kde si prohlédl čes. grafickou výstavu a české školy. — Ve státní železniční radě schválen návrh, aby byl vydán zákon o sestátnění soukromých drah; především jedná se o sestátnění dráhy státní spol. a severozápadní.

V Budapešti jedná se zase mezi uher. a rakouskými ministry o vyrovnání, ale výsledek rovná se zase jako dříve — nule. — Významnou památku oslavovali 8. června Maďaři — 40leté jubileum královské korunovace. Slavnost ta, již se účastnil císař i arcivévoda František Ferdinand, neměla rázu pravé srdečnosti — byla také neobyčejně jednoduchá. Nadto proti dřívějšímu rozhodnutí náhlý odjezd císařův do Vídně způsobil značné překvapení. Mesi korunou a uherskou vládou sblížení nenastalo, situace se stala kritičtější. Maďaři domáhají se dále ústavních záruk a tím úplné samostatnosti. Naproti tomu panovník při audienci minister. předsedy dr. Wekerla vyslovil své politování nad tím, že pro politické poměry neupadne v Uhrách náležitá jubilejní nálada a pokáral snahy po rozluce. Všeobecné roztřepčení způsobila správa o neurvalosti poslanců maďarských, kteří rumunského poslance Vajdu pro jeho protimaďarské smýšlení se sněmovny násilně vypudili. Maďarům způsobují trpké ohavě nepřátelské smýšlení a národností nemadarských; dále spor chorvatsko-maďarský v otázce železniční a jazykové a hroba, že chorvatští poslanci vystoupí s koalicí. Mimo to chorvatská strana Starčevićova vydala manifest, v němž prohlašuje, že vyrovnání z r. 1867 a tehdejší

korunovaci pro země chorvatské také za platnou uznává, že žádá úplnou státní samostatnost pod habsburským žezlem pro země chorvatské, k nimž počítá také Bosnu a Hercegovinu. Stahují se tedy mraky nad pyšnou hlavou Maďard.

V Německu provalilo se na povrch bahno mravních bád nejvyšší aristokratické společnosti, jejíž hlavou byl kníže Eulenburg, dosavadní milec císařů Viléma. Hvězdy zapadly a s nimi i Eulenburg.

Francozské vládě způsobují nyní těžké chvíle vinaři především jihofrancozští; vinaři bouří se, téměř revolučně vystupují, vždyť jedná se ve anémovně franc. o osnově zákona vinařského, který vinařům franc. není příliš přízniv. Vinaři usnešli se neplatiti žádných daní.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 10. června 1907 usneseno: Majitelé domů čp. 182—193 se vyzvou, by dali do pořádku chatrné chodníky před těmito domy. — Pokuty policejní za měsíc květen t. r. poukáží se k příjmu. — Návrh Jana hraběte Harracha na zjednodušení způsobu pozdravování dosavadního oproti složení určitého ročního příspěvku na dobročinný účel postoupí se sociálnímu odboru. — Žádost p. Fr. Brejchy o místo zednického polara při obci předloží se technické kanceláři k vyjádření. — Dikvázdání odborové komise sociálně-demokratické pro sev. výh. Čechy zde za propojení divadla ku představení vzato bylo na vědomí. — Visitační protokol farního úřadu v Novém Hradci Králové postoupí se technické kanceláři ku podání zprávy. — Magistrátu ve vídni se odpoví, že neuznáváme Antonína Buriana, bez zaměstnání jsoucího, za příslušníka naší obce. — Sboru dobrovolných hasičů v Novém Hradci Kr. povolil se výlet do městských lesů za obvyklých podmínek. Žádost p. Karla Jandy, úředníka městské spořitelny zde, o místo revisora obecních účtů, postoupí se měst. zastupitelstvu. — Policii se uložil ku střílnostem z obecnatva, by netrpěla jízdu dětskými kočárky po chodnících. — Panu Al. Krémátovi, o. k. okresnímu škol. inspektoru zde, za dar 50 K, věnovaný zdejšímu ústavu chudých za přičinou úmrtí pl. Žofie Skuherské, vzdají se díky. — Hostinské pl. Fr. Pavlikové v domě čp. 188 povolil se prodloužení polic. hodiny. — Žádost okresního výboru za odevzdání většího pozemku pro ev. rozšíření okresní nemocnice postoupí se technické komisi, pevnostnímu odboru a měst. zastupitelstvu. — Technickou kancelář předložený nový návrh na zřízení schodů od kostela Panny Marie do třídy Komenského postoupí se technické komisi. — Ředitelství zdejších škol a místní vojenské velitelství se pošťadí, aby vydalo zákaz o kouření v městských lesích. — Dvě chudinské podpory byly zastaveny, dvě nové uděleny, dvě zvýšeny, dvě prodlouženy a udělen 1 byt zdarma.

Slavnosti akademické. Dovidáme se z kruhů kompetentních, že obvyklá slavnost akademického spolku „Dobroslov“ letos pořádná nebude. Namane se tak mimochodem člověku otázka, co jest toho příčinou? Známé, ano můžeme říci pověstné byly zábavy tohoto spolku. Každý dříve již předem se těšil na zábavu hradeckého dorostu akademického. A nyní má být vši té slávě konec. Příčina leží na blížidli. Předložená slavnost skončila smutně a v loni téměř fiaskem. Ani originální výmysl, který vzplál v hlavě protektora spolku dr. Klumpara, nemohl slavnost oživit. Dlouho rozumovalo se na schůzích o tom, aby se spolek uvaroval banalností a zbytečného nákladu. Až tu věhlas pana doktora navrhl, aby malé děti v kočárku byly vezeny před průvodem akademiků — a návrh jeho na schůzi byl přijat většinou hlasů. Nebyla-li to banalnost, o tom učinil si každý sám posudek. To bych uvedl jen zmínku o slavnostech, které byly pořádné jednou za rok. Což ty krásné vycházky na Brno a na Hrázku, ty sou teprve svoji zábavou a duchaplností pověstny u každé slavnosti, která se chce vysedět. Oblíbenost bývalá, čestnost spolku, jeho slavnosti již mizí a objevuje se u něho, co u každého, kdo se blíží zániku, neejednocenost, ano frakce spolková. Spolek, který dříve čítal na sto členů, pomalu se bude skládati jen ze samojediných členů výboru. Marne se také „Osvěta lidu“: „Proč nevstupují noví abiturienti do spolku“? Všude se setba prof. Masaryka nejmám. Z loňských abiturientů do spolku vstoupili jen realisté, a těch bylo ještě jenom pět. V spolku samém vznikl nedávno spor o to, má-li být i listě zaslaných do sněmčenského území odstraňována „Politika“. Když potom jeden rozumný člen navrhl, aby byl odstraněn také „Čas“, tu proti němu povstala taková akce, že musel se spolek vystoupiti a s ním mnoho jiných. To jest důkaz, že studentstvo české není ani s polovíčky „pokrokové“, jak se často u zmíněného listu uvádí. Rozumní členové pro kaceřování svého přesvědčení se spolku vystoupili a rozumní abiturienti se nynížního ducha, který ve spolku žije, do něho nevstupují. Tak spolek upadá a blíží se svému zániku. Jaké kdo seje semé, takové klidí ovoce.

Výlet křesť. soc. spolku paní a dívek. Zahradní zábava na Sl. Předměstí začala se i

letos přes obavy, které budily předcházející nevlídné počasí. Dámy z výboru obstaraly obětavě hojně obelázaný buffet, který pro svou rozmanitost a výbornost těšil se neobyčejné pozornosti mládeže i dospělých. Zábavní výbor pečoval solovými výstupy i žertovnými scénami o pobavení čteného obecenstva. Kuzelník i tombola obohatily šťastné hráče cenovými předměty. V pestře sestaveném programu našla si mládež vhodně meziakti, kde byl vzdán hold vítivému tanečku. Příjemné strávené odpoledne zakončil nádherný vzestup balonu, jenž za příznivého větru vystoupil do oblačné výše, upomenuv na nutný, ač nemilý návrat z utěšené zábavy.

Hasičská župa královéhradecká odbyla dne 9. t. m. v zasedací síni městského zastupitelství v Hradci Králové za přítomnosti 40 delegátů všech 25 sborů v župě soustředěných řádnou valnou hromadu. Po zprávách funkcionářů zvoleni jednomyslně za župního starostu opět p. Dr. Václav Durdík v Hradci Králové, za místostarostu p. Václav Prokeš, hostinský v Černilově a za pokladníka p. Antonín Kopecký, obchodník v Hradci Králové. Župním jednatelem zůstal opět p. Václav Hruška, advokátní solicitor v Hradci Kr. Za delegáty pro valnou hromadu zemské ústřední hasičské jednoty v Praze ustanoveni pp. V. Poněk, řídící učitel v Černilově a p. Fr. Rokos, provazník v Hradci Králové, a jejich náhradníky p. Kašpírek, zedník v Hradci Králové a p. k. Holeček, rolník v Černilově. Župním dozorcem stal se p. Fr. Buk, výběrčí v Hradci Králové a jeho náhradníkem p. V. Prokeš, hostinský v Černilově. Starostou organizační komise zvolen p. V. Machek, řídící učitel v Novém Hradci Králové. Z obšírné zprávy jednatele uvádíme, že za uplynulý rok bylo vyřízeno dopisů a žádostí celkem 226; výborové schůze odbyly se 2; ohlášeno 6 úrazů a žádostí o výplatu povolené věcné podpory podáno 11. Loňského župního sjezdu v Čibuzi účastnilo se 160 členů, při kterémž p. řídícímu učitelu V. Poncovi v Černilově za působivou řeč vzdány díky. Vzat na vědomí referát delegáta o valné hromadě zemské ústřední jednoty v Praze p. Václava Prokeše a vyřízeny mnohé věci týkající se organizace. Župa čítá 564 činných členů v 25 sborech, jichž sídlem jsou následující obce: Hradec Králové, Pražské Předměstí, Kukleny, Stěžery, Svobodné Dvory, Pláče, Plotiště, Řibsko, Vlčkovice, Urbanice, Praskačka, Sedlice, Čistoves, Břiza, Nový Hradec Králové, Roudnička, Střeboš, Slatina, Rušek, Velká Skalice, Bukovina, Divoc, Černilov, Čibuz a Velká Bělá. V posledních 3 letech získala župa 7 sborů. Župní sjezd s veřejným cvičením ustanoven pro rok 1908 ve Svob. Dvorech; letos vzhledem ku všesokolskému sletu upuštěno od oficiálního župního sjezdu ustanoveného v Novém Hradci Králové. Dne 23. t. m. oslavil sbor hasičský v Novém Hradci Králové 25leté trvání, k němuž se veškeré sbory a příznivci hasičstva přátelsky zvon. Sl. okres. výboru v Hradci Králové, který hasičství zdatně podporuje a žádostem vyhovuje, buďtež vzdány veřejné díky. Celkem lze říci, že hasičstvo v královéhradeckém okrese statečně kráčí ku předu a svědomitým cvičením a čtením spisů nabývá věčivěho přízně.

Z místního odboru Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové. Zdejší sbor dobrovolných hasičů věnoval se své knihovny 11 zábavných knih ohroženým českým menšinám a abiturienti vyšší realky v Kostelci nad Orlicí z r. 1906 darovali odboru našemu K 20— jako příspěvek na vydržování matiční školy v Těchohlině. Za oba šlechtěné dary vzdává výbor veřejný dík.

Veřejná skouška hudebního ústavu p. M. Nepeřeného odbyla se dne 8. června ve dvoraně Adalbertina a prokázala s dostatek jak svědomitou plní žactva, tak i metodickou správnost vyučujících sil. Dobrá čísla byla: č. 6. Wienawskiho „Koncertní valčík“, kde by neškodila jistá umírněnost v basu; č. 8. Schumannova „No-veletta“, výborná technika i přednesem; č. 10. Chopinova „Scherzo“ virtuózně přednesené dávalo tušiti u hráči rozhodný talent a porozumění, obdivuhodnou byla technika levé ruky; č. 11. Dvořákov „Quintett“ sehrau byl precizně a reprezentoval nejlepší čísla; ovšem ale účinkujícími nebyli žáci, nýbrž zkušení a dovední hudebníci; č. 13. Smetanova „Soukresková“, jinak velmi dobrá, postrádala v těžších místech pravého tempa; č. 15. Mendelssohnova „Rondo“ bylo úplně bezvadné a předneseno čile i jistě, též č. 17. Smetanův „Furiant“, kde však přednes nedosahoval výše techniky bez odporu virtuozní; č. 14. Wienawskiho „Legenda“ byla nad síly (zvláště první věta a známá chromatická kadence) dosti zručeného jinak honzlisty. Totéž soudím o č. 8. (Mozakowského „Jiskry“ pro piano). Obě orchestrová čísla byla dobrá, zvláště pěkně zněla ve violoncellech. Dr. Aléguis.

Nový varhaník v mariánském chrámu Páně v Hradci Králové. Od neděle ustanoven jest p. Jan Nepeřený jun., syn p. Nepeřeného, organisty v kathedrále u sv. Ducha a majitele hudební školy v Hradci Král., varhaníkem v kostele Panny Marie. Většici Hradečané, kteří tak rádi tento chrám Páně navštěvují, uvítají zajisté správu tuto s povděkem.

Hudební produkce. Dne 22. t. m. o 8. hod. odp. odbyvá se ve dvoraně Adalbertina produkce luctva vyššího oddělení hudebních škol pp. Ludvíka a Ferdinanda Knepra.

Ze Smířle. V neděli dne 9. t. m. se všech domů smířických vlály prapory. Z okolních i vzdálených osad dostavily se tisíce občanstva na tábor lidu vyslechnout hr. Sternberga. Byla to významná odpověď požidovstelskému tisku, který se tolik slbil, že ztrácí v probouzejícím se lidu autoritu. Byla to odpověď Chaloupkovi, Práškovi a jiným dietétům. Najednou bylo slyšet, že prý přijede také Chaloupka, aby se očištil z nařízení „Lidových listů“, ale ten opatrně zvolil poslední staci v Hradci Králové, aby se podíval na výstavu dobytka na Praž. Předměstí. Po druhé hodině nastalo seřadování účastníků; při příchodu vlaku hrála na peroně hudba národní hymny. P. starostové srdečně vítali poslance Sternberga. Vůdce zaznívaly stručné, staročeské, ale tím upřímnější pozdravy při podávání ruky. Při východu z nádraží nastaly velké ovace shromážděných davů. Ohromný zástup uvedl hraběte na tribunu, kde jej přivítal p. měšťanosta. Sternberg nato rozvinul svůj program. Poukázal, jak střední stavy při všeob. hlasovacím právu nešťastně pomáhal soc. demokracii k vítězství. Ministři čeští i němečtí spojovali se se soc. demokracií. Ti, kteří hlásali stále důležitost národních práv, kteří tvrdili, že slouží národu, spojují se s velikými škůdci našich práv. Sternberg bude bdělým v přičině českého klubu. Vyjádřil se, že vyházení náboženství ze školy znamená ničení náboženství vůbec, při čemž bouřně voláno: „To se nestane a státi se nesmí!“ Rečník dává za příklad Francii. My si přejeme, aby náboženství ve škole zůstalo. Agrárníci hájili dříve všecko rolnictvo, ale pro malorolnictvo a dělnictvo neudělali nic. Náš cíl politický musí se nésti proti systému staré ústavy. My chudneme; přijďte do Afriky, a tam tak veliký stát náš sotva znají. Stájně svorně proti starému systému a soc. demokracii! Nechtě se česká delegace řádně organisuje! Víme, že se bude všecko možné přefásat, jen toto ne. Jest potřeba, aby agrárníci a katol. zemědělci se ve prospěch národa spojili. Nazývá-li nás česká žurnalistika zpátečnický, dáváme jí odpověď dnešním manifestačním táborem. Po skončení řeči tři kapely zahrály „Hej Slované!“ — V ten den skutečně důrazně manifestováno, že jaroměřskou baštu nezboží žádný soc. demokrat ani požidovstelský žurnalistika.

Z Josefova. (Generální visitace). V sobotu dne 1. června zavítal do města našeho nej. p. biskup Dr. Josef Doubrava, doprovázen kanovníkem vesp. Dr. Soukupem a sekretářem dp. Huránem. K uvítání J. B. M. dostavilo se obecní zastupitelstvo, deputace spolků a jednot místních, kteréžto korporace očekávaly arcipastýře při vchodu do hlavního náměstí. O půlpaté hodině odpol. se hlaholu zvonů přijížděli ze sousední Jaroměře první povozy s duchovenstvem, načež jel purkmistr Josefůvský p. Jindřich Traxler a hned nato objevil se povoz J. B. Milosti. U náměstí první radní p. Al. Němeček oslovil delší uvítací řečí J. B. M., na kterou nejdp. biskup též delším poděkováním odpověděl. Když byli veškerí místní hodnostáři J. B. M. představeni, nastoupila cesta špalírem školních dětí ke chrámu Páně. U schodů chrámu uvítal arcipastýře místní duchovní správce vldp. Vaníček. Po krátké odpovědi J. B. M. odebral se po stupních chrámových ke vchodu chrámu, který byl stkvěle okrášlen péčí voj. správy. Na prahu chrámu uvítal nejdp. biskupa sborový velitel polní zbrojmistr J. E. šl. z Kollerů obklopen jaa svojí družinou. J. B. M. se svláštění pozorností tu upřímně poděkoval. Nato uvítala J. B. M. též choť sborového velitele šlechtička z Kollerů a choť purkmistra Josefůvského pl. Karla Traxlerova. Pak zazněl chrámový sbor „Ecce sacerdos magnus“ a celý průvod ubíral se chrámem pokrytým kobereci k hlavnímu oltáři, kde předepsané modlitby byly vykonány. Po skončení pobožnosti odebral se J. B. M. do svého bytu k purk. p. Traxlerovi, který svůj byt dal J. B. M. úplně k dispozici. Po krátkém odpočinku odjel J. B. M. do městské radnice, kde ve slavnostní sloni bylo shromážděno obecní zastupitelstvo. S každým svým rostomilým způsobem pobovořil a ke konci připomenul, že se o to v rozhodujících kruzích ve Vídni, kam v nejbližší době odjede, zasadí, aby král. svob. město Josefův dostalo dostatečnou náhradu za sborové velitelství. Nejbližší návštěva platila J. Exc. sborovému veliteli a jeho choti. Večer byl J. B. M. hostem voj. faráře dp. Brychty; k hostině byla přizvána veškerá generality Josefůvská. V neděli vykonán obřad sv. birmování, který potrvál do 11. hod. dopol. pro české obyvatelstvo, načež J. B. M. věnoval se návštěvám. O půldruhé hod. odp. byla hostina u sborového velitele šl. z Kollerů a jeho choti, při které na náměstí koncertovala hudba c. a k. pět. pl. č. 98. O 6. hod. odp. bylo křesť. cvičení a pobožnost. Večer byl stráven ve farním domě. V pondělí dopol. udělena svátost sv. birmování škám něm. školy, pak odbyvány skoušky z náboženství v české i něm. škole; mimo jiné navštívil J. B. M. též i voj. nemocnici, kde právě měl inspekci generální štábní lékař z Vídne. Odpoledne byla hostina v civilním farním domě, pak vykonal J. B. M. návštěvu na rozloučenou u J. E. sborového velitele a o 6. h. odp. byla bohoslužba.

Jak veliké obliby získal nejdůst. arcipastýř nejen pobytem u nás, bylo stájně pozorovati, když se ubíral z chrámu do bytu přes náměstí, kde vše se hrulo, aby ještě jednou spatřilo milou jeho tvář a poslecho vřelá jeho slova. Večer pak stráven byl na civilní faře. Odjezd J. B. M. byl v úterý dne 4. června o půlnocí hodinu ranní. Osvědčila se plně slova vldp. děkanem při přivítání pronesená: Přišel, viděl a zvítězil!

Z Nechanic. Zajímavý kousek uličnický provedla zlatá naše mládež. Die dolechu jel Starými Nechanicemi panský povoz se slamou. Jedna otyčka slámy spadla s vozu a školní chlapci, místo aby oznámili ztrátu čeledínovi, vsali otyčku, vstříhli do síně jedné chalupy a tam — zapálili. Na to strhli pokřik: „hoří!“ a velikou jim působilo radost, jak poděšili majitele chalupy, který chudák div leknutím neomdlel, když vyběhnul ven viděl, jaké neštěstí se mu mohlo státi. Štěstí, že došková střecha jest poněkud výše, jinak mohl vzniknouti snadno požár. Kam to dojdeme s takovou mládeží? To je spustlost mravů a nejen nevázanost!

Ze Želivá. 1. Není pravda, že jsem „jako člen kláštera volil při obecních volbách s nepřáteli kláštera proti klášteru“, ale pravda je, že s dobrým svědomím volil jsem s rolníky, kteří proti klášteru byli a jsou nuceni hájiti majetku obecního. (Rybolov, stromy.) 2. Není pravda, že jsem šel s „lepšími katolíky“ proti klášteru, ale pravda je, že jsem šel s dobrými katolíky. (Bude-li třeba, dokážu.) — V Želivě dne 15. května 1907. P. Justin Zelenka, kapitulár želivský.

Z Vel. Řetově. Náš dp. farář již 14 dnů jest těžce nemocen po vážném úrazu, tak že ani nemohl býti přítomen 28. května zkoušce náboženské. A hle, přes to děti před vysdp. vikářem dokázaly, jak dobře jsou s naukou náboženskou obeznámeny. Svědčí to zajiště o veliké pečlivosti pana faráře; když jen brzy se uzdraví! Díky též za všecku lásku, kterou nám vesp. vikář Michalitschke věnoval! — O Božím Těle posloužil nám dp. Sychra z Ústí n. O.; slavnost vydařila se překrásně.

Od Nechanic. Právla jsem si vidět slavnost Božího Těla, jak se konává ve městě. Dlouho již chystal jsem se na cestu, ale pokaždé mi do toho něco vlezlo, a musil jsem jíti doma na pobožnost. Až teprve letos se mi to podařilo. Přijdu do Nechanic, kam mám asi hodinu cesty, a právě právě vyšel z kostela. Mohu říci, že se mi to líbilo, ale všecko přece ne. Nešel jsem v průvodu, jenom tak z pozadíleček pozoroval jsem lidi, jak smekají před Nejsv. Svátostí. Viděl jsem, že smekají i ti, kteří nejsou zrovna známí jako velič „modláři“, a proto jsem se nemálo podivil, když jsem zpozoroval pána — ovšem do ženění má ještě náramně dlouho — jak se baví s dceruškou jednoho nechanického p. rady a způsobem až příliš nápadným má stále na hlavě. Ba ani tenkrát nesmekl, když šel právě kolem něho. Ať už si věřil jak chtěl, mohl k pobavení přece vyhledati si místo jinde. Víme, že přece mnozí lidé už ze služnosti posdravují při setkání i takové pány a paníčky, které moc rádi nemají. Ale k slavnosti Božího Těla takový mladík se musí dostavit proto, aby nám prostým dokázal svoji větší vzdělanost nasazeným kloboukem. Proč teda si tím kloboukem nešetěte jinde? Myslí jsem, že snad si dělá doma sbírku s ptactva nebeského a že právě nyní odnáší si zase domů nějakého nového opeřence pod kloboukem, a máje strach, aby mu neuletěl, úzkostlivě chrání se pozvednutím pokrývky své hlavy. Ptám se vedle stojícího mladíka, jaká je to persona; on mi k nemalému mému překvapení praví, že to je bývalý zdejší učitel K., který nyní „působí“ v R. — To že je učitel? Ví, co je služnost a co je zákony nařízeno? Snad proto chrání si tak úzkostlivě svoji vědomostmi natlučenou hlavu! — Pla obdivu jdu dál. Zastavím se před soudní budovou a dívám se na obřad při posledním oltáři. Proti mně stojí skupina: pán a dvě slečny. Baví se, ale když zavzní zvonek na znamení, že se uděluje požehnání, slečny klekají, bijí se v prsa — pán nic. Ba ani nesmekl — snad také nějaký ptáček — v tom vetane jedna z obou slečen a vezme osomá rytíři bludě postavy pokrývky z hlavy a nedává mu ji, až je požehnání ukončeno. „Na, to ti patří!“ myslím si — a sdeluji radost svojí bodrému mistru cechu sv. Kryštofa a táži se, nesná-li onu společnost. „To jest slečna p. notáře, a ten chlapec to je učitel B.“ — „No to zde máte pěkný párek učitelů; jsou-li ti ostatní takoví — pak to tady je pěkné! Za takového hrdinství, jaké ukázal tento hošík, mohl by se stydět každý. Máma doma čeledína, který nestudoval ani na realce ani na měšťance, a přece ví, co se patří a co ne. — Ale ta slečna se mi líbila. Budíž jí za to čest a uznání! Tak to patří všem, kteří tak rádi hrají si na vzdělance a nemají ani tolik služnosti, co některý z nás, kteří jsme tolik let nedřeli lavice, jako oni. — Jestli štěstí, že prý v Nechanicích nejsou vřichní učitelé takoví. Jsou prý tam také někteří hodní. Proč pak však tyto takovíto mladíci nedomluví? Ostatně se mi zdá, že těch hodných je tam náramně málo. Posílám děvče do Nechanic do školy a podivil jsem se nemálo, když mi onebdy řekla, že jim p. ředitel nedovolil jít na procesní o křivých dnech.

To je nějaká novota! Vždycky se chodilo, a naučili jsme se daleko více než nyní. — Ovšem musí se nyní pilně učit, aby se dohonilo, co se zamešká tak dlouhými prázdninami, které kdyby byly ještě o 2 neděle delší, nikdy dost dlouhé některým pp. učitelům nebudou.

„Kulturní obrátek“ z pokrekové obce. V obci P. (okres Opava) měla býti konána skouška z náboženství. Bývalo svykem, že obec na svůj náklad vdp. vikáře dovážela, po případě i odvážela. Letos bylo však jinak! Následkem voleb do říšské rady ze msty, že kandidát strany agrární neprošel, odfekli páni agrárníci povoz pana vikáře. Povímnnutí zaslubuje, že povoz ten s ochotou zapůjčila firma H. z M., ačkoli majitel firmy jest jinovrtec. Odsouzení hodno však dále jest, že zmíněné skoušky nesúčastil se ani místní starosta ani škol. dozorce! Neznají snad oni pánové svých povinností? A znají-li je (což jest nepochybné), mají funkce, na ně důvěrou spoluobčanů vložené, svědomitě a — co hlavněho — nestranně zastávati. Jest mladý pan agrárník se v hostinci veřejně vyjádřil, že pro pana vikáře ani hnojník nezapůjčí!!! (Tak doslovně.) Podobné msty jest ještě více, ale mlčky jame ji pomíjeli. K tomu upozorňuji, že v obci oné jsou občané, kteří mají také kousek práva v podobných věcech rozhodovati; a nechce-li snad někdo při podobné příležitosti povoz zdarma poskytnouti, poplatníci náklad tento ještě snad uнесou. Podobným vystupováním si strana agrární valně neposloužila a neposlouží; žádnou čest jí skutky podobné dělati nebudou. Nezišká-li strana ona přivržence mírným jednáním, pospolitostí a ponaučováním, výbojností a urážkami svých spoluobčanů, kteří snad jinak smýšlejí, to zcela jistě nedokáže. A konečně, jak představují si oni pánové svobodu voleb? Ci chtějí snad znovu zaváděti robotu, či poddanství drahu ještě horšího, než kterého před lety se rád každý rolník zbavil? Jest snad někdo duší a tělem vázán tomu, který ku příkladu ke stavbě jako svému sousedovi svezl něco materiálu? Anebo přivezl-li mu z lesa dříví? Tak svobodu voleb si nepředstavujeme.

Z Dobřenic. (Naše obecní hospodářství) Za onoho času, a není tomu dávno, potřebovala neverozápadal dráha rozšířiti naše nádraží a přerušit tím veřejnou cestu z Dobřenic na libčanskou silnici. Cestou tou nadjela si pošta a jiné povozy aspoň 12 minut. V jiné obci, kde se hájí zájem širší veřejnosti a ne pouze jediného, by i velkého poplatníka, by s dráhou vyjednávala obec sama, a za výhodu poskytnouto dráze vyžádala by si výhodu pro sebe. U nás se mohlo říci: Ano, my ten kus cesty dráze přenecháme, přispěje-li nám dráha na úpravu zbytku cesty od trati ku val, abychom si z ní mohli udělati pořádnou silnici. (Nyní bude ta silnice stát obec přes K 6000!) Dráha byla k obci ochotna dost. Chtěla, aby jí velkostatek prodal pro veřejnou cestu kraj svého pole od váhy k Bulíčkově aleji a dovolil přenést právo veřejnosti z cesty staré na Bulíčkovou alej, vedoucí z Dobřenic přímo a nejkratším směrem do Roudnice. Cestu tu, vedoucí k bývalým seelským pozemkům, považuje nyní velkostatek za svou. Komunikace mezi oběma obcemi byla by tím ku prospěchu dobřenicých živnostníků a obchodníků velmi usnadněna: chodit z Roudnice k nám na poštu, do kostela, nakupovat, i na dráhu. U nás pro nevědomost i chabost tehdejších zástupců obce jako třetí ruka, která nesmí vyjít na prázdno, vložil se do toho velkostatek. On si od obce dobřenicé a částečně i syrovátské onu cestu z části koupil, z části za pole vyměnil a s dráhou pak vyjednával sám. Spojil si srušením cesty dva velké lány pozemků v jeden kus, což je výhoda velika, a dráha mu podle téhož kusu musela postavit cestu dvakrát delší nežli by stavěla pro veřejnost od dráhy k Bulíčkově aleji. Než bude. Velkostatek měl výhodu, obci dobřenicé nálou výhodu aspoň poněkud nahradil výměnou za kus pole, ale byl při to ještě jiný háček. Z prodané a vyměněné cesty zůstal ještě kus před tratí, neveliký, ale cenný, vhodný ku postavení malého skladiště a p., jestli leží u samé trati. I ten kus si velkostatek koupil a měl zaplatit hotovými do obecní pokladny. V obecním protokole však o této koupi za hotové nestala se zmínka; ať ve smlouvě, která obci byla za dlouhou dobu nato předložena ku podpisu, objevila se ona třetí parcela. Protože však mezi lidem byla rozšířena pověst, že za tu cestu u dráhy nějaké peníze mají přijíti do obecní pokladny, srovnal pan farář, jenž je členem obec. zastupitelstva, obecní protokol se zněním smlouvy a žádal vysvětlení, jak může býti pojata do smlouvy něco, co dle protokolu není obecním zastupitelstvem prodáno. A je-li prodáno, kde jsou peníze, jestli obci syrovátské za její díl cesty náležející obnos byl už složen. To však byla mela! Jako když do mravenčí stouchně! Radili se, radili, až se uradili. Jak, povíme příště. Dnes jen odělujeme, že obnos K 228 za onen kus cesty dosud obecní pokladně splacen nebyl, ať prý velkostatek ho už zaplatil!

Slavnost 100leté památky obnovení gymnasia jičínského. Na čestné dotazy stran nositelů o dnech slavnostních oznamuje výbor, že všem, kteří o to požádají, bude zabezpečen sešlehub v hotelích neb domech soukromých. Prosíme zároveň, aby bylo v přihláškách udáno, kterou

...kdo reflektuje na nocleh: zda se 27. a 28. září, či s 28. na 29., či obě a pod.

Sjezd tereziánských východních Čech konati se bude letos 30. června v Opocně na stát. dráze. Dopoledne konány budou řečnání a slavnostní pobožnosti v klášterním, pak v děkanickém chrámu Páně, odpoledne veřejné shromáždění ve dvoraně „Národního domu“. O poučení a vzdělání postarají se věhlasní řečníci. Konečně udělí se církevní a papežské požehnání.

Z Dobrušky. Slavnosti Božího Těla letošního roku nešťastně se místní starosta pan Edv. Žižka, lékařník, ačkoliv jest katolík. Na schůzích pokrokových a realitických je však na prvním místě. Též na svatbě známého duchovského media jak v kostele, tak při hostině byl první. Katolíci tady nápadnou nevělmavost si zapamatují. — Ve Dvoře Králové nastal sopečný výbuch. Netřese se a nechrlí sice z kráteru ničivou lávu známý Zvičín, ale jakýsi pokrokový horivce ve vztahu nad zvolením dra. Horského za říšského poslance v okrese 43. chrlí spousty nadávek a jiných „pokrokových“ výrazů na všechny katolické voliče a důvěrníky jako sopka Vesuv, když je v „nejlepší“ Otě prudceji muselo srdce bušiti, než známé dunivé otřesy semé před sopečným výbuchem! Jaké oblaky dýmu z rozkousaného „retka“ musely předcházet, než ta kalná láva z nenávisti pláše srdce všecka vytryskla na papír a kráterem „Hlasů pokroku“ vyrasila na sežehnutí ubohých voličů, že nejdou za židovsko pokrokovskou společností! I kroucení českých jmen se pisatel dopouští a dle výslednosti němčícího židovstva je plše na ostudu českého jazyka. Tak daleko sáhá pokrokový vztek. Radíme mu pro uklidnění, aby ke známému jerišskému extraktu v ceně 6000 K tak silně nečichal a spravoval raději pošramocenou poslanceckou kariéru p. MUDra. Moravce taktičtějším, společenštějším a věcnějším vystupováním. S takovými slobovými výpady učiní uvážliví a slušní lidé brzy konec. To si může zapamatovati bývalý pěstitel pejsků a nyníjší sebevědomý vůdce pokrokových lidí. —

Kdož mají ještě silné, hluboké a žité náboženství, musí se semknouti na obranu proti aspiracím volnomyslitelů, ne proto, aby potlačili volnost vyznání a bádní, ale aby ji proti zmíněným rytířům „volné myšlenky“ bránili.

Prof. Dr. Arnošt Troeltsche,
(protestant) místopředseda univerzity v Heidelbergu.

Volební dozvuky.

Náš druhý otevřený dotaz na p. učitele Jos. Kudrněče, bývalého kandidáta poslancectví. Hledíte se, pane, po prvním našem dotazu vykroutiti tak podivným způsobem, že to působí srovná komicky na ty, kteří našli výzvu četli. *Vyzvali jsme Vás přece, abyste nám pověděli, kdy Vám psal něco k vůli volebnímu kompromisu dr. Reyl a dr. Horský.* Nepsalí jsme nic o hronovském kaplanovi. A Vy v dopise adresovaném „Obnově“ píšete o zprávách „v okrese klerikály kolportovaných“, o své schůzce s vp. kaplanem, o svých schůzích, vyzýváte vp. Žďárka, aby Vám vyvrátil Vaše slova; k tomu korunujete svoji klíčku těmito slovy: „Doufám, toto že každému postačí.“ — I nepostačí, rozhodně nepostačí, chrabrý rytíři! Jest od Vás velikou kuráci takhle onu záležitost lehce odbývati. V přední radě nepostačí Vaše slova našemu listu, jenž svoji odpověď adresujete, *jelikož mluvíte o něčem jiném, než nač jsme se tázali.*

Tedy ještě jednou: Ve Vrchovinách nahořanští agrárníci se vši určitostí tvrdili 21. května, že s Vámi vyjednával písemně dr. Reyl i dr. Horský. Když již se chýlila voličská schůze v této obci ke konci, ozval se jeden agrárník vůči řečníkovi s Hradce, že by mohli agrárníci něco pověděti o charakteru toho našeho Reyla. Ihned pan Astr vysval pitomné, jen aby hned to pověděli. A ta přítomná nahořanští agrárníci prohlásili Vaše sdělení. Astr se tázal, *zda jste ukázal ty dopisy Reyla a dr. Horského tomu shromáždění, před kterým jste svoje tvrzení pronášel.* Bylo odpověděno, že se tak nestalo, ale že je doma máta.

Oba řečníky s Hradce to překvapilo, poněvadž jeden z nich byl v ústředním komitétu volebním a nevěděl o tom nic. Naopak bylo známo, že ve příčině užší volby v 24. okrese byla ponechána voličům plná volnost, což jim také řádně ohlášeno. Jestliže se děl nějaký dotaz soukromý, za to organizace celá neodpovídá. Řečníci prohlásili, že to sdělení prohlásili za mystifikaci. Ale nahořanští znovu potvrzovali svoji výpověď; ohlašovali ku zdůraznění svědectví svoje jména, že zapísána. Celé velké shromáždění potvrdilo tuto naši zprávu. A řečníci s Hradce Kr. neměli příčinu obviňovati nahořanské agrárníky z nepravdivého tvrzení. Ale při tom rázně prohlásili, že kdo tu zprávu první do světa pustil, pravdu nemluvil, a že se ta záležitost jenom tak nenechá. Ti agrárníci, kteří před veřejným shromážděním o písemném vyjednávání dr. Reyla a dr. Horského promluvíli, jistě se neukypili ze strannického hněvu. Vždyť před tím tak dlouhou dobu nepromluvíli nic, jen poslouchali

repliky a dupliky. A ještě po skončení schůze rozmouvali s řečníkem katolické strany tak vlídně, že bylo znáti z jejich chování, že jim nejde o nějaké vášnivé třešnice a překrucování pravdy. Tedy ještě jednou vyzýváme Vás, abyste pověděli bezesvého vykrucování, zda sdělení nahořanských bylo mystifikací, či zda Vám skutečně dr. Reyl a dr. Horský psali, a co to bylo.

Pokorný sluhů udebňuje zpupného pána. Jak se některá strana odvážíla dotknouti se Masaryka nebo jeho intimního druba, hned začaly proti ní rozčilené útoky, jakoby vůbec nebylo dovoleno toho pána kritizovati. Zkusili to na sobě někteří realisté sami, když se osmělili zcela věcně a slušně o Masarykovi volnou kritiku pronésti. Vždyť známo, že „Čas“ neustyděl se odpovídati na svobodné myšlenky dr. Chalupného docela nepoctivě překrucováním, jen aby si hněv svůj nějak vyhlil. Ale — proti pánovitým útokům soc. demokracie jest Masarykovský rytíř zcela bezmocný. „Právo lidu“ a židé by mu pověděli, zač je tobo loket! Tak veliké, až komické oslavování dr. Drtiny! A když strana socialistická vytýká jemu a jeho straně vůbec vlastnosti tolik nepřekné, tu místo sebeobrany „Čas“ zachovával mlčení přímo otrocké, a „Osvěta lidu“ po slabé obraně hledí udobřovati tyraň, který tak zpupně Masarykovce napadl. Ještě 31. května psal „Východočeský Obzor“ v dopise z Holce mimo jiné: „Zůstane pravdou, že z radnice holické učiněna expositura proti sociálním demokratům, že obecní strážníci měli býti zneužití pro snahy jedné strany, naproti převážné části voličstva, jež svými penězi nejen strážníky, ale všechny ty „pokrokové“ kruhy při životě udržuje a bez nichž by obchodnictvo a živnostnictvo po čertech přestalo býti stavem nad dělníka povýšeným! Ne v Holicích, ale v jiných městech vyhrál dr. Drtina, prohrál však vinou svých koteršů své jméno u dělnictva — za mandát, svoji čistou minulost, již mu jeho koteršové pokálekali a zdiskreditovali! Dělnictvo může klidně říci, že ono nekeřtovalo s nejsvětějším právem člověka, nekupčilo, neprodávalo, jako činili to pánové z táborů jiných, pokrokových, na Německobrodsku, kde „pokrokové“ se kšeftovali. Ve volbách dne 23. května poznalo dělnictvo, kdo jest jeho nepřitelem, kdo staví se proti němu, a dle toho zařídí své jednání, ať se těm „pokrokovým“ líbí anebo nelíbí!“ A „Osvěta lidu“ po těchto i jiných řízných výpadech skroušeně vysvětluje 6. června poměr svůj k soc. demokracii, velice hladkými slovy vykládá, že přece jest stranou zvláštní, a tedy že měla právo jednati samostatně. Právě též: „Při hradecké kandidatuře bylo nepochybné — a jestliže ne výslovně ujednáno, tedy mlčky za samozřejmé považováno, že přijde-li sociální demokrat do užší volby, pokrokovci mu dají hlasy, jako naopak všichni příslušníci sociálně-demokratických byli by dali zajiště hlasy prof. Drtinovi, kdyby byl přišel do užší volby s kýmkoliv jiným, než se sociálním demokratem.“ Zde musíme jednu maličkost opravit. Před volbou na Hradecku výslovně se zavázaly obě strany k vzájemné podpoře pro případ užší volby Drtiny nebo Hampla s kandidátem strany jiné. Jest to komické, jestliže „Osvěta lidu“ se staví, jako by nevěděla, o výslovném závazku. — NB! Sotva toto jsme dopsali, najednou čteme v „Čase“ na břítké útoky socialistické přece jistou odpověď. Ale jak opatrnou, aby mocný pán nezvedl bič! Nepokojujné vášně a četné velice důležité obžaloby socialistické, na které rozhodně mělo se odpověděti šité, jsou vlídněmu Masarykovskému sluhovi pouze „horkokrevnost.“ Opatrnosti nikdy nezbyvá!

Různé zprávy.

Upozornění farním úřadům. Při začátku školního roku stává se často, že rodičové přicházejí k farním úřadům se žádostí, aby jim byl dán výtah z matriky. — Výnos ministerstva financí ze dne 18. září 1885. č. 21.274. zakazuje farním úřadům dávat rodičům dětí školou povinných nějaké nekolikované výtahy. Proto stačí, když rodiče jdou k zápisu do školy a pouze řeknou říditeli, kdy a kde se dítě narodilo, říditel školy pak jest povinen, všechny tyto děti sepsati, místní školní radě seznam tento poslati, a tato jest zákonem povinná sama na všechny dotyčné farní úřady dopsati a žádati za výtahy matriční těchto dětí. — Nyní však pozor! Některé poštovní úřady takovéto žádosti místních školních rad, psané na obvyklých úředních listcích a neřazované, pokutují, což ovšem by bylo zaplatiti farnímu úřadu a ještě za bezplatné vyhotovení potřebných nacionalit dle tak spěšnou odpověď ze svého frankování příslušné místní školní radě. Z té příčiny jest farní úřad zajiště oprávněn žádati, aby tyto úřední listiny, místní školní radou sekané, byly frankovány a přiložena byla též příslušná známka na zpětnou odpověď. — Kop.

Mariánská jubilejní druhá česká pouť do Lurdu. V jubilejním roce 80. narození Zjevení P. Marie v Lurdech a 80. narození kněží Jeho Svatosti papeže Pia X. koná se jubilejní II. česká pouť do Lurdu. Odjezd z Vídně bude 2. září ráno, návrat do Vídně dne 14. září večer. Ceny: (t. j. celé naopití cestou, na nástavech v Lurdech, na zpáteční cestě). Zopatření poštů a naomocí do lo-

mostí I. tř. 580 K, II. tř. 400 K, III. tř. 250 K. Mimo tyto ceny zaplatí každý účastník II. a III. tř. 10 K a I. tř. 20 K zálohy na rešíjní výlohy. Ostatní potřebné údaje obsaženy jsou v „Programu pouti“, jež na požádání zaslá Leopold Kolisek, farář v Předklášteří, duchovní vůdce pouti, který také přijímá přihlášky k pouti a sice nejdříve do 1. července t. r. — Před 4 roky byla naše diecese zastoupena v prvé české pouti do Lurdu dobrou polovinou všech účastníků a Čech. Z českých kněží účastnilo se 32, z nichž 18 bylo z královéhradecké diecese. Cíle tato svědčí, že i k Panně Marii je na českém východě hluboce zakořeněna v srdcích katolického lidu a není pochyby, že i při letošní pouti bude účast také hojná. Výlohy cestovní jsou skutečně mírné, takže nejsou v žádném poměru s požitky, jichž se dostává poutníkovi během cesty na krásách přírodních a posléze u jeskyně zázračné na duchovních milostech. Lurdy jsou jediným městem na světě, které plně srdce lidské neobyčejnými dojmy, také vzpomínka na pobyť v nich nevymizí nikdy z paměti. Kdo jen poněkud může polstoupiti tuto pouť, nechtě neopome poslati vzhledné přiležitosti, jaká se mu naskytá letos při druhé české pouti do Lurdu. Kdo by chtěl podrobněji se informovati o zkušenostech při prvé pouti záležaných, nechtě si přečte č. 19. „Čas. Úvah“ z r. 1903, v němž Dr. Reyl, jako očitý svědek, líčí dojmy podivuhodného tohoto místa.

Která strana podléhá židovskému vleku nejvíce? Mladoboch zvolili do říšské rady žida 1, německý pokrovník 4, stonisti 3, polští demokraté 4 — a sociální demokraté 11. A pak prý řadí budou hájiti zájmy proletářské! Israelští poslanci přece israelským buršákům rozhodně neoblíbí, poněvadž židovský volkokapital přiohraňují sami soc. dem. poslanci z křesťanské krve zrození. Sam kapitalistický a buršovský list „Český Merkúr“ napsal po volbách v 11. číle: „Nemáme zapomínati, že jest ještě daleko cesta, kterou průmysl bezstarostně může jíti se sociální demokracií, neboť moc poměrů (!) jest silnější než theoretické zásady a nauky. Jest zajisté veliký počet společných zájmů, které soc. demokracie daleko energičtěji bude propagovati než obyčejní zástupci průmyslu (!)“ — Se strany soc. demokracie není se dále co obávat ani nejméněho útoku na nenáviděné kartely (!) — Nelze dále ani předpokládati, že by se soc. demok. atě zasadili s celou vehemencí svých sil o okamžitě a konsekvantní (důsledné) uskutečnění veškerých svých hospodářských zásad (!)“ Tu to máme. Kapitalisté dobře si rozumějí se socialistickými frázisty. Soc. demokracie raději bude stvátí čeládku proti chudým rolníkům, než by kladla překážky obrovskému vzrůstu židovského kapitalu. Jedenáct židovských poslanců v socialistické straně jest zjevem velice významným.

České akademické studentstvo — plše „Týden“ — samo jako stav a korporace vyškrtává se z české společnosti! Zástupci jeho objevují se pravidelně korporativně jenom tam, kde se něco rozdává, nebo jest reprezentováno při příležitostech, které znamenají rámu a výtrápnosti. Kde se však má studentstvo akademicky reprezentovati, kde se má v počestnosti a organizaci své vážné a důstojné objevení, tam obyčejně akademický dorost, který drabdy v Praze vystupováním svým imponoval, účtu a radost budil, schází. Kde bylo české akademické studentstvo ku př. při pohřbu dvoraního rady prof. Dra Gabanera a prof. Dra B. husliva svob. pána Biegra? Jak se reprezentovalo, jak společenský takt a svou příslušnost k univerzitě a k jejím učitelům projevilo? Jak vystupuje při takových příležitostech naproti tomu studentstvo německé? Stojíme tváří v tvář té smutné skutečnosti, že dnešní české akademické studentstvo židá od veřejnosti a od Prahy celou spoustu obětí a povinností a samo naopak nechce mti k ostatnímu českému celku ani povinnosti ty nejpřirozenější a samozřejmé! — Byl věru nejvyšší čas — dodáváme my — k založení katolického spolku studentů (křesť.). C. zbyvalo mezi akademickým studentstvem náležitěho a ideálního, to roudeno pokrokovými stávaními, útlou negativní prací a bezohlednou jistivostí. Studentů rozumných bylo dost, ale ti se trásli před terorem kolegu postvaných židovskými nábožními. Při pilné práci možno v bruku dopravovati se k výsluhám krásným. Kam až sáhne pokrokovské hantí v řadách studentstva, patrně se spupnopravovateli českého studentstva s německo-židovskými buršáký na odstranění české theologické fakulty. Proto nutno jest i v zájmu národním shromážděti rozvázně studenty do národní ligy katolické. Nechtě novou silou vzplanou mezi studentstvem ideály, jež dříve tolik národa prospěly!

Náboženství jest věcí soukromou — hlásají soc. demokraté — na papíře, avšak skutky jejich mluví o docela něčem jiném, jak dosvědčuje tomu následující událost: Raveňský arcibiskup Morganti přibyl na své návštěvě cestě i do Cyparra, odkud chtěl odebrati se do Cocconilla, aby tam udělil sv. biřmování. Aby mu však bylo možným cesta tuto vykonati, muselo ho všeho přitomné vojko na cestě doprovázeti. Vlastně byla tato cesta úplně sbytečnou neb. v Cocconille nepřišel k biřmování — nikdo. Neuhlaš tam víra, ale socialističtí vůdové avšak zemědělského dělnictva, s kterými všichni rolníci v dobrém vyjítí se snažiti musí, tak obyvatelstvo přestrasili, že nikdo se neodvážil proti jejich příkazu jednati a k biřmování jíti. V případě prohlášení se proti zákeřnému tomu měla potrestána býti šena pokutou 50 centimů, muž pak pokutou 1 lry. Sociální demokraté jasně ukázali, jak si „soukromou věc“ předstávají.

Sociální demokraté, slezte konečně české veřejnosti účty! Soc. dem. strana sebrala pro raněné v listopadových předložkách bouřích na 40 tisíc korun. Ty peníze zasílány soc. demokratům od lidí všech českých stran; měla tedy česká veřejnost právo věděti, jak se s penězi naložilo. Po několika interpelacích odpovědělo „Právo lidu“ vyhýbavě. Prý posud ještě mnoho soudržů „úpl“ pro ty bouře v zářích, ti se musejí podporovati, teď se nemůže ještě konečný výsledek sdělit; vždyť prý ostatně nad těmi penězi socialističtí revidenti, atd. Právě tolik, že, stalo-li se něco lidského při listopadových bouřích socialistovi, zavíral si to větším dílem prasečným vyšetřováním postíženým sám. A jak to „úplně“ socia

listě v šalářích vyhlíží, známe dobře. Na účet soci-
alistického všeobecného fondu šije se socialistovi v ša-
lárě daleko líp než ve fabrice na svobodě. A peníze
byly posílány přece výhradně na raněné. Proskládá
několik správ, jak někteří ranění v listopadových bou-
řích — neobdrželi nic. Na př. v obci Dubí u Kladna
chodil šebrotou 40letý obrovský šebřák, který byl při
oněch nepokojích poraněn a ten neobdržel se sebra-
ných peněz nic. Ale naše veřejnost netroufá si žádati
důrazně účty od soc. demokratů; před těmi se třese
všecko. Agrárníci v předvolebním boji vydali brožuru
proti soc. demokratům, v níž také se zmínili o fondu
na raněné. A jak jim odpověděli socialisté v odvete-
bní brožurě? Zase zcela nejasně. Prý kdo chce, může si
spodíhat všechny příjmy a vydání fondu na raněné už
nyní, poněvadž vše veřejně kvitováno. (Ale z čeho?
Vždyť by musel abáněti sta šel „Práva lidu“.) Zprá-
va úhrnná prý vydá se po skončení podpor. A tohle
ještě jasná zpráva?

**Těšme se na rajský stát budem-
cností.** Ostravsko jest nejradějišim koutem Moravy.
Nikde v markrabství není soc. demokracie tak mocná
a četná jako na Ostravsku. Ostravsko rozhodlo proti
ostatním okresům ve prospěch soc. dem. poslance. A
jak tam soc. demokracie vzdělává a zvláště lid?
To musíme říci, že nikdy tam tak hrozný mravní
úpadek nevládl jako nyní ve stínu rudého praporu.
Staročeské „Ostravské listy“ píší: „Přepady, loupeže,
vraždy jsou tu na denním pořádku. Žijeme tu jako
poutanci, bloudíme kdeasi na americké prorii, navštěvo-
vané trampy a divokými indiány, či jako v zlatoko-
peckém táboře, a vervou vyličeném v jedné se slavných
knih Bret Harta. Člověk, jde-li večer na pivo, aby se
osbrojil lankasterkou, revolverem, čakanem a dykou.
A zdá-li se na příklad v divadle, v koncertu, v zá-
hrevě, aby si najal patnáctičlennou až po zuby osbro-
jenou tlupu, která by jej doprovodila k domovu a
bránila před nájezdy světoznámých a světoznámých
— nebo aby zůstal sedět v hospodě až do rána, kdy
slav. ostravská policie, prosváti se dostatek po deňkách
klopotách, začne langovat. Jsou tu opravdu takové
poměry, že samotný člověk, jakmile se setmí, musí
se obávat vyjít na ulici, i v samém středu města se
oc chvilu něco krvavého udá — což pak teprve v uli-
cích odlehlejších? V celém Rakousko-Uhersku není
rayonu, kde by se tolik prostopášnosti a tolik složitě
napáchalo jako na Ostravsku. Teprve před několika
dny, jak jsme již dříve zmínili, přepadena byla
z divadla klidná domá do Mar. Hor ubírající se, dva-
náctičlenná společnost inteligentů sástupem výrostků,
kteří v úmyslu patrně loupežným podnikli na ni útok
klacky, nože a kamery a také velice těše tři pány
z této společnosti poranili. Odvážili se k útoku na
dvacet lidí a to u samé Mor. Ostravy — jak asi
vedlo by se jednoci, který by upadl do jejich rukou?
Jistě z pouhé svévolie by jej moši ubodali! A tako-
vých případů je tu mnoho, přemnoho! Člověk, sledu-
je-li statistiku složitě zde prováděných, šasne; není
takměť dne, aby se tu něco krvavého nepřihodilo.
Mané případů nám na mysli soudobé bezpečnostní
poměry ruské; udá se nám, že byly v posled-
ních dobách k nám přeneseny se vši jejich hrůzou
a že tu snad i puzy budou lítat. — Zmínili
jme se již v našem listě, že celé rodiny na Mor.
Ostravsku požíráy jsou alkoholismem, stále ještě
vzmáhajícím se. Kvit (širý lih) pijí tu jako vodu,
ráno než do práce odejdou, jí jej s chlebem místo
kávky či polévky, v poledne i večer se jím otravují;
koušek masa odeprou si, ale kvit musí mít, at je jak
ohoe drahý. Pijí muži, ženy. I malé děti jím napájí.
Nemluvnatům jej opou s mlékem, aby se opily a daly
pokoj. Co s takových dětí může být? Duševně satí-
šení ubožáci, neduživci — nebo povalovali a krimi-
nálníci. Není divu, že lidé, jejichž instinkty a vášně
jsou alkoholem rozdrážděny do krajnosti, leccos do-
brodružného, protisákonného svedou. O ceně lidské
krve nemají ani ponětí; nedějí jí, jak se podnapili,
zvlčili a není radno být jim na blízku. Zútočí na
člověka, aniž by věděli proč. A když pak soudce pátrá
po příčinách, chlopec řekne lhostejně: byl sem pijaný.
Náprava je možná pouze tehda, bude-li a) ministerské
nařízení o prodeji lihových nápojů přesně dodržováno,
b) dojde-li v krátkém čase k sesazení ostravské po-
lice a zavedení detektivů, c) bude-li v rayonu značně
sesíleno četnictvo.“ — Tak vidá! Dív takovým ne-
festem odpomáhala katolická výchova; teď má krajní
vášně soudruhů krotiti — rozmnožené četnictvo.
Ovšem jest pravdou, že na Ostravsko přicházejí četné
do práce lidé nevzdělání a nejradějiších stran, kteří
ideálních zábur nikdy nepoznali. Ale nemohla tu so-
ciální demokracie dávno mnoho napravit? Socialisté
s řádným dělnickým katolickým, který jim platit ne-
míní, pracovat nechtějí; týrají ho jako otroka, vytvá-
ro ho z práce. Za to však rádi do svých řad přijímají
lidi mravě surových, jen když tyto hodné do jejich
pokladny platí. Za peníze přehlíží u nich všecko a
nijak neuznávají, aby se tyto noví stoupenci naučili
slušným způsobům: Raději odpustí dělnictvu velikou
spasnost než — katolickou víru. A taci nevzdělání
lidé „uvědoměle“ pomohli socialistickému kandidátovi
do sedla. Jak podivné bude vyhlížeti socialistický stát
budoucnosti!

**Nové uhásky socialistické vzdělá-
vací práce.** V Klokočově u Příboře nastala 25.
května v hostinci hádka v příčině posledních voleb.
Dělníci katoličtí opatrně odešli. Jen kamaňský dělník
Kašpar Sasín poněkud se opozdil; na toho se vrhlo
na vlnici sedm socialistů. Jeden Sasínovi roztříštil
lebku ranou z revolveru, druhý ho bodl smrtelně do
boku. Nebožák skonal vykrváčením; pohřeb jeho konal
se za veliké účasti v Příboře. Tři rudí slozynové již
dopraveni ke krajskému soudu v Nevém Jičíně. —
Třetichá „Stráž“ sděluje dne 30. května, že socia-
lista Seche s Ivančic odsouzen byl na dvě léta do
šaláře proto, že chtěl Ivančického starostu zabít dy-
namitovou puškou. Jak známá, puška skutečně vy-
buchla, a nastalo právě zřízení, jak se dovede socia-
lista v Rakousku přinucovati od šidovských socialistů
ruských. — V Čes. Budějovicích hospodařili socialisté
tak skvěle, že jejich dělnický dům přišel na bubnu.
Těšanskou porotou odsouzen byl! horník Michal Osika
na 7 měsíců a Blažej Kubacki oba z Michálkovic na

5 měsíců do téžkého šaláře pro aloch krádeže, jehož
se dopustili v únoru na učitel Stanovi a učitelce
Šubrtové z Rychvaldu, kteréš přepadli a oloupili.
Není pochyby, že oba horníci byli členy organizace.
— Na Podrážek zavítal dorost Chocobské sociální
demokratické mládeže, a choval se zde tak „nenuceně“,
že vysokomýřský občan a šidovník p. H. byl nucen
mladé pány s dovolenou posádati, aby se chovali, jak se
na lidi sluší. Se slou se však potámal. Nadějná mládež
jela se na p. H. tak útočiti, že tyš byl nucen, oltě
se ve své bezpečnosti ohroženým, z Podrážky se veda-
liti. Mladí páni „doprovázeli“ pana H. klacky a ka-
mením daleko do lesa, a těš jen rychlým svým nobám
má děkovati, že vyvázl živ. Proti mladým sběžníkům
ušiněno trestatí oznámení.

**Prospěch se láká. V Čechách a na
Moravě daří se dobře lnu, který vyniká zvláštní pe-
vností a jemností. Rolnictvo naše o dobrých vlastno-
stech českého lnu snad ani neví, zato šidovsko-né-
mečtí tovarníci a celá spousta šidovských jejich agentů
potulujících se v horách krajích našich, dovedou
oceniti český len, jež lacino skoupí a pak spracovaný
draze do ciziny prodávají. Na osnu českého lnu v po-
sledním čase zvlášť poukázala obchodní komora pa-
říšská vyhlášením, že naše semě měly by více posor-
nosti věnovati lnu a konopí. Komora paříšská přede-
vším a důtklivě radí k dobrému a modernímu sprac-
ování lnu a konopí, aby vlásko mělo jakost co nej-
lepší. Lákatství bylo by pak velice výnosným, třeba
však, aby jeho spracování i prodej vazo si rolnictvo
samo do rukou a těm různým šidovským příživníkům
ukázalo dvéře.**

Význam českého průmyslu dokázán
právě ve Vídni nám nepochybně. Ve Vídni měla se totiž
r. 1908 pořádati velká jubilejní výstava průmyslová.
Tu však se nahromadilo mnoho obtíží, na které pou-
kázáno ve schůzi, do níž ministrem obchodu se-
zvali účastníci kruhové na poradu. Především vyřešeno,
že vídeňská všerakouská výstava byla by kusou a
nezdařenou, kdyby se jí neúčastnil také český prů-
mysl. A český průmysl účastniti své na této vídeň-
ské výstavě odmítl, ježto oběle výstavu pražskou,
kterou rovněž r. 1908 pořáda v Praze pražská obchodní
a šidovstanská komora. Tím nedar vídeňského vý-
stavního průmyslu spečetěn, a „bodit“ Němci rakouští
i naše vláda pro přístě konečně přece mohou si za-
pamatovati, že těžiště hospodářské a průmyslové práce
této říše leží v zemích českých a že nemožným jest
nespořádání nějakého všerakouského velkého podniku
bez účasti průmyslu českého.

Šatky mezi mrtvými. O zajímavém o-
byčejí Tatarů vypravuje pověstný benátský cestovatel
ve svém cestopise „Milioni“ kap. LV.: Ještě vám
povím o jiném jejich obyčejí, totiž že uzavírají ve-
splek šatky mrtvých dětí, totiž takto: někdo má
svého syna mrtvého. Když nastane čas, že by ho
oženil, kdyby byl na živu, dá hledati otce, kterému
semfela doera, jež by se mu hodila. I učiní mezi
sebou svatební smlouvu; dají mrtvou ženu mrtvému
muži, o tom shtoví listinu a pak ji spálí; když vidí
kouč ve vzdobu, tu praví, že listina jde na onen
svět, kde j on jejich děti a ty se se tam pokládají za
ženu a muže; potom vystrojí velikou svatbu, na níž
hojně vynakládají a říkájí, že to jde k dětem na onen
svět. Také ještě dají namalovati na papírové listy
ptáky, koně, sbroj a hojně jiných věcí a pak to spa-
lují; říkájí, že to bude jejich dětem darováno na
onem světě; a když se tak stalo, pokládají se za při-
buzné a přátele, jako kdyby jejich děti byly na živu.

Co se stane se zleklými rybami?
Protože každé zvíře, které pojde ve vodě, buď hned
anebo později vypluje na povrch vody, musila by hla-
dina mořská stále býti pokryta nesmírným množstvím
zleklých ryb, což však není. I moře má své čistící
orgány. Závěsme-li kousek masa na šňůru a pono-
říme ji do vody, je v několika okamžicích maso po-
kryto nečetnými malíčkými raky. Spadne-li na dno
mořské nějaká mrtvá ryba, hned se jí zmocní tyto
ráčkové a úplně ji sežerou. Kdyby nebylo těchto ma-
lých ráků, hnily by ryby a pobyt při moři by byl
úplně nemožný a neúnosný.

Národy jako kuřáci. Nejvíce kouří Hol-
landané, kdeš připadá ročně na jednoho obyvatele
spotřeba 3-4 kg tabáku. Za ním teprve přijde obyvatel
Spojených států severoamerických s 2-11 kg, za tímto
Belgijci s 1-55 kg, Němci s 1-48 kg, Australci s 1-4
kg, obyvatel Rakousko-Uherska s 1-35 kg, Nor 1-24 kg,
Dán 1-13 kg, Kanaďan 1-05 kg, Švéd 0-94 kg, Fran-
couz 0-4 kg, a Rus 0-91 kg. Avšak rekord v nejmenší
spotřebě dosahují Španělé s 0-5 kg ročně spotřeby
jednoho obyvatele.

Úmrtí učence Jesuity. P. Karel Braun,
slavný hvězdář, vynálezce a apologet (nar. r. 1839),
zemřel 2. června v Rad-gundu, zamílovaném svém
místěčku, kam každoročně přes léto dojížděl. Poslední
léta trávil v Bohosudově. Z jeho vynálezů známy jsou:
přístroj k měření výšky oblak, zdokonalená vývěra a
jiné. Jako astronomovi, šáku slavného astronoma
Secchiho T. J., dostalo se mu četných a skvělých vy-
znamení. Z jeho prací mimo jeho studie o červán-
cích, velice důležitý je epis jeho „O kosmogonii“ (r.
1908 vyšel ve 3. vyd.), jímž theorie Laplaceova o
vzniku světa byla tak zdokonalena a podepřena, že
Laplace-Braunovou sváti se máše. Věda nejpřesnější
neodvratila ho od víry; nový důkaz, že pravá věda a
širá víra zcela dobře se spolu snášejí.

Na sociální kurs dobrotivě přispěli
p. t. pp. 10 K: vesp. kanovník M. Masil; 6 K: vesp.
rektor Nývlt. Po 6 K: vesp. Dr. J. Novotný, vesp.
A. Hrubý, vesp. A. Sekera, vesp. A. Žák, prof. v Rych-
nově. Po 4 K: vesp. kanovník Pogert, vldp. V. Ně-
meček, farář v Kašních. 3 K: dp. Kopecký, kaplan.
Po 3 K: vesp. kanovník Soukup, vesp. kanovník Ker-
ner, vldp. V. Fröhner, vldp. Dr. Šetina. Po 1 K:
vldp. Černý, spirituál, vldp. Černý, voj. kurát.
Sociální knihy darovali: Vdp. Vrba z Práhoně
za 40 K, vesp. Dr. Pališka, viceřektor za 30 K, pp
bohosiho v Hr. Kr. za 7 K. O další přispěvky snažně
prosíme na adresu J. Polák, Hradec Král. Adalbertinum.

Katolické organizace.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. června 1907. 1
hl pšenice K 14-80—15-50, šita K 11-30—11-80, ječme-
ne K 11-00—11-40, prosa K —, —, —, vkrva K —
—, —, brachu K —, —, —, oves K 7-40—8-00,
čochy K —, —, —, jable K 20-00—22-00, kroup K
18-00—40-00, brambor K 3-80—4-00, 1 hl jetelového
semene bílého K 000-00—00-00, 1 hl jetelového se-
mínka čer. K 00-00—200-00, ruského K 00-00—00-00
máku K —, —, —, lněného semene K —, —, —, 100
kg žitných otrub K 18-60—14-00, 100 kg pšenických
otr. ab K 18-20—14-00, 1 kg másla čerstvého K 2-33
—3-40, 1 kg másla převařeného K 0-00—0-00,
1 kg másla vepřového K 1-80—1-92, 1 kg tvarohu K
0-28—0-40, 1 vejce K 0-05—0-06, 1 kopa okurek K 0-
—0-00, 1 kopa zelí K 0-00—0-00, 1 kopa kapusty
K 0-00—0-00, 1 hl cibule K 9-60—11-20, kopa drob.
zeleniny K 0-68—0-80, 1 pytel mrkve K —, —, —,
1 bečka švestek K 0-00—0-00, 1 hl jablek K 00-00—
00-00, 1 hl hrášek K 0-00—0-00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 8. června 1907 odbyvaný
přivezano bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 116, šita
189 1/2, ječmene 6, oves 195, prosa 8, vkrva 5 1/2, bra-
chu 3 1/2, čochy 0, jable 13, kroup 0, jetel. semínka
00, lněného semene 0, máku 3. — 2) Zeleniny:
zelí 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule
10 hl, drob. zeleniny 240 kop, mrkve 13 pytlů,
brambor 136 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
00 hl, hrášek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Drob.
dobytka: vepřů 6 kusy, podvínčat 429 kusů, hů-
slat 8.

*„Kathreinova má plná licho
nubyla by taková,
hdyby mni tak dobu nesloužila
Kathreinova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balí-
cích se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl píti nesmíšenou!

Kathreinerova sladová
káva Kneippova
se jedine osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce strá-
vitelná, vý-
živná a krev-
tvořic pod-
poruje zdraví.

Děti by se měli
zvykatí jen na
Kathreinerovu.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Sužij k svému!

Největší. bisk. konsistoři odporučný
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a umozřizování

oltářů, křesatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zřícení a po-
tychremování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotná bezplatně.
Četné dopisy umění ps-race.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,
KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ
KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

≡ koupacích van ≡

≡ s kamny i bez nich ≡
trny

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franco.

Zánovní moderní

půlkrytý **kočár**

levně na prodej

— u —

Čenka Bubna,

kočárníka v Hradci Králové.

Nové kočáry

nejnovější soustavy stále na skladě.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámy, silnými vrasením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti k definitivní objednávce.

Neustupujeme i písemná pochybná umění.

Založeno roku 1824

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných, skleně-
ných a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

silnička ve Vídali VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000-00. Složní listy
pož. spoř. zálohou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyráč“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

330 zt.

Jídelna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se srovnáním křesťá-
vými skly a mramorem,

1 stříbrník se srovnáním křesťá-
lovými skly a mramorem,

1 kobercový divan,

1 patentní vyťahovací
stůl,

6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

čís. král. dvorní velkovévod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

Medicínální droguerie
a kosmetická laboratoř „U anděla“

Ladislava Nágl

v Týništi n. Orlicí.

Závod materialním zbožím, chirurgickými
obvazy, léčebnami, jakož i barvami, laky, fer-
meki a hospodářskými potřebami.

Léčivá vína a minerální vody.

Rumové a octové trstí.

Sklad všech minerálních vod.

Každé objednávce věnuje se největší péče.

Učně

s dobrým školním prospěchem

přijme

uměl. závod pozlaccovačský

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově
nad Kněžnou

doporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmonií.

Ručím za nejsolidnější práce.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Plešná a dílny na Loiné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křesťácké cesty, jele, Boží hroby, křesťá-
cké spovědnice, křesťácké konzoly, svícny, lustry, pu-
stky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Bez náhrady
různé předměty hodící se na umění.

Přívodní nákresy, cenník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Cenník dříví palivového
:: v zásobách lesův Královéhradeckých ::
Zásoby nalézají se na dobrých cestách.
Drah dříví
Cena 1 prost m
K h
Polenové bukové 10 40
dubové 10 80
dubové (staré) 9 -
březové 10 20
olšové 9 80
měkčí (sdravé) 9 -
měkčí (nahnilé) 7 80
osykové (sdravé) 6 80
osykové (nahnilé) 6 -
Hálky tvrdé 8 20
Hálky šupané měkké 7 80
Hálky kulaté měkké 6 20
Pařezy měkké i tvrdé 8 -
Ceny dříví vyraženy jsou na každé hranici.
Z lesního úřadu
král. věnného města Hradce Králové.
Nový Hradec Králové, dne 19. června 1907.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské nám. 82.
prodá
následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi
za účelem zmenšení skladu své
ohromné zásoby zboží
za báječně levnou cenu!

Nebojte se,
že
na vás přijdou Japonci,
když si koupíte za velmi
sníženou cenu úplný
„Kirchenlexikon“
nejnovější vydání s r. 1901
se zvláštním indexem. Celý
ještě úplně zachovalý a
:: v pevné kožené vazbě ::
Blíží se edit. administrace
listu.

V činnosti své, jako hotelier v Hradci
Králové, nabyl jsem a požíval také přízně
a podpory P. T. obecnosty z města i
širšího jeho okolí, že nemohu odejít do
nového domova, abych všem svým přá-
telům, známým a příznivcům nevzal
veřejně svůj a celé své rodiny
upřímný, nelíčený dík
a srdečné „S Bohem!“
Rád budu na všechnu tu přízeň povždy
vzpomínati a těším se, že mi i v novém
působení bude hojně zachována.
Adolf Bařtipán,
Štěnkov.
Stanice dráhy, pošty a telegrafu:
Třebechovice.

NAVŠTÍVENKY
- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdanči
u Pardubic
staly se v poměrně krátké době svou výtečnou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mír-
ném a rovněž i svými přírodními krásami, jež na milém Polabí vlastním, láznemi prvního řádu.
Rašelinnou, moderní vodoléčbou, masáží, tělocvikem, přísnou životosprávou a dietou docílono
v tomto prostředí překvapujících výsledků při těchto chorobách: Oně(gicht), rheumatismu kloubovém i sval-
lovém, výpotcích v kloubech, nehybnosti kloubů po rheumatismu kloubovém i úrazech,
chorobách žaludku, střev, jater (i onkrovoce), chudokrevnosti, blednosti, děložních, výpotcích
matečních, chorobách mužů, chorobách nervových a míchových: neurasthenii, lachias, atd.,
bolestech po střelných zlomeninách, výpotcích po zlomení a poranění, chorobách plicních a
srdečních, nemocích kůže, skrofulese a v rekonvalescenci.
Lázně byly správou Občanské záložny v Bohdanči, v její vlastnictví nedávno přešly, různými přestavbami
značným nákladem tak zdokonaleny, že vyhovují v každém ohledu moderním požadavkům doby nynější, čímž stávají
se nejen hledaným útočištěm všech trpících, ale i milým útluk-m těch, kdož po denních trampotách v krásách pří-
rody zdejší tiché krajiny hledají osvěžení a posily pro další svůj život. Rozsáhlý a plně pěstěný park
rozprostírá se až k lesům jeblíkatým, do nichž přístup lázeňským hostům vyhrazen.
Ceny konpeli mírné. — Výtečná a levná strava počínaje od 3 do 8 K 60 h denně. — Byty nádherné sotřené od
1 K počínaje. — Zvláštní výhody pro p. t. učitelstvo, veřejné úřednictvo, nemajetné osoby, jakož i pro státní
různých veřejných ústavů.
Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Peřár.
Lékárna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení, jakož i na poštovní vlastní
povozy. — Vedení lázeňského hotelu převzal p. Ant. Štěpánek, hotelier z Třebové. — Správa lázní opatřil též
levné letní byty mimo lázni.
Saisona od 1. května do konce září.
Žádejte o prospekty.

Akciový kapitál K 4.000.000.— Založeno roku 1868. Reseršní fondy K 600.000.—
Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::
Skladiště. Eskont směnek a faktur. Směnárna.
Bursoví obchody.
Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.
Informační oddělení.
Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.
Stav vkladů koncem května K 10.119.196-83.
Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: „Ústav.“

Školská hlídka.

Glosy o „volné škole“.

IV.

(Pokračování).

(6) Kdo ještě pochyboval o tom, kam až v extrémním boji proti náboženství chce hnáti pokrokové vedení učitelstvo, tomu poslední pochybnosti rozptýlily články, jež o „Volné škole“ napsali: „Český Učitel“, „Posel z Budče“, „Učitelské Noviny“ atd.

„Český Učitel“ napsal r. 1904 v čís. 16.: „Klerikalismus — lépe řečeno náboženství utlouká nás duševně“. Cynický tento výrok, hodný duševního kretina, který poněmá nemá o kulturním významu náboženství, vzbudil odpor ve vážných kruzích učitelských. Dnes po třech letech — přechází se od slov k činům, k usilovné snaze po vyloučení náboženství ze škol. Orgány pokrokových učitelských organizací stávají se harcovníky „volné školy“, organizace učitelské kladou kandidátům poslanectví za podmínku, „aby pracovali o vyloučení náboženství ze škol“ a jak „Volná myšlenka“ (III. 1.) oznamuje, učitelové stávají se důvěrníky zednářského protináboženského sdružení. (K. V. Tuček, Hlídky učitel ze Štáhlav a Rudolf Lang, učitel ve Zlíně).

Známo jest, jaké útoky podnikány na ndp. arcibiskupa pražského pro jeho list o „Volné škole“, kde hájil náboženské výchování křesťanských dětí, zachovávaje při tom účtyhodné uznání učitelstvu, které nedává se stránouti těmito podvrtnými besly.

Ale tento projev našeho arcipastýře, v němž ponkazuje na nebezpečí, hrozící křesťanské výchově mládeže, není jediným.

Protináboženských proudů v učitelstvu počínají si všimati i protestanté. Evangelicko-reformovaný superintendent na Moravě napsal ve svém pastýřském listě k evang. sborům následovně:

„Avšak máme mezi učitelstvem jenom pomocníky, nemáme i škůlce setby slova Božího? Kde učitel veřejných shromáždění opouští, i přes den oddechu mezi týdnem pro svou duši a Boží slávu neděle jen polovici, nebo i méně mluví; kde si vede, jakoby kázání Božího slova bylo příliš sprosté pro úroveň jeho moudrosti a světského vzdělání; kde, aniž by vadilo povolání, nemoc, stáří, — pro sport anebo obchod evang. učitel své rodné církvi se zcizuje a po nakloněné ploše subtilního, třebas i jemu ještě neuvědomělého svěťáctví sebe i rodinu svou od Krista a evangelia vždy více vzdaluje, tam je čas, abych tím spíš vykonal svou povinnost, čímž spíš se může státi, že náš pastýřský list bude ne druhý jen, ale i poslední. Vždycky jsem cenil stav učitelský vysoko a stavěl svému stavu po bok. Vždy vedle církve jsem i školu v modlitbu pojímal. — Dnes ráky paedagogů obracejí se pro vzory do Ameriky. Tamější školství však jest štípením z Anglie a štípení to původně jest štípením i Komenského. A jako Komenský znal pro všechnu výchovu základ nejhlubší jen v Božím slovu, tak americké školství, při vši zdánlivé emancipaci od vlivu formálně církevního, jest od elementárky do university náboženským vlivem prochnuto; ba víc, je v rukou notoricky zbožných mužů. Nemělo by to aspoň našim učitelům býti neznámo. Skýtá-li nám anglosaské školství vzory dnes, vizme správně za ním našeho arciduchovníka Komenského. Bylo to právě v Londýně, že Komenský sepsal Via lucis (cesta světla), v níž mluví o třech školách. První jest škola světa, vinou ďáblovou zatemněná; druhá škola poznání vlastního a třetí škola Písma svatého. Podobně i světlo rozřizuje Komenský, na vnitřní, vnější a věčné.“

Z toho vidno, že již i ve kruzích protestantských vzbuzuje vážné obavy hnutí protináboženské, zachvacující značnou část učitelstva a zasahující i do řad učitelstva jejich vyznání.

Toto hnutí je velice agilní, nespokojuje se, jak jsme poukázali, úvahami theoretickými, ale zasahující činně v politický život, aby theoriem svým podvrtným zjednálo platnosti ve všech stranách, které buď svým liberálním nebo vysloveným směrem protináboženským by mohly realizovati jejich záměry.

Positivnímu náboženství jest tu počítati s nepřitelem, jehož váhy nelze podceňovati, obzvláště když vyšší kruhy naší byrokracie obávají se úplně netečně, patronisující chabostí svojí v hájení náboženského rázu výchovy protináboženská hesla organizovaných agitátorů.

Jestliže „Český Učitel“ v článku „Politické strany a my“ anarchisticko-sarkasticky napsal: „Státy a církve starají se o to, aby lidu od útěchy mládí při rozumu nevyvinutém vstúpily své dogmata, aby si vychovaly hodné občany“... tu jistě na mysl neměl stát rakouský... Jisto však jest, kde zachovává se zásada evangelia: „Dávejte, co jest Božího Bohu a co jest císařovo císaři“, že tam zachovávají se i zákony, a z nich roste štěstí a síla občanstva a státu. Anarchie náboženská vždy zplodí anarchii politickou.

Jan Kašper Bluntsehli, právník a publicista švýcarský, předseda několika protestantských sjezdů v Německu, v dobách „kulturního boje“ (Slovník Nauč. Ottáv IV. 199) napsal ve svém spise Staatsrecht: „Jest to velice důležitá zkušenost, že v rozličných státech evropských valná část nové vynikších učitelů někdy veřejně, více pak ještě potichu nepřátelsky působila proti církvi a státu a že šířila v nižších vrstvách lidu smýšlení nevěrecké a revolucionářské a že se tu a tam stala pomocným sborem anarchie a živlá rozkladných. Tuto zkušenost nesmí stát moderní bráti nijak na lehkou váhu, neboť páda, na níž spočívá, bývá tak všude nepozorovaně podkopávána a býlm oseta, která, když vyrostle, vyplení jest velmi těžko.“

Dnes otevřeně bojuje učitelstvo pokrokové a „moderní“ výchovu ve volné škole na základech Häcklovsko-Krejčovských teorií. V těchto snahách podporováno jest našimi liberálními kruhy, jakkoliv těžko jest si mysliti, že by kruhy tyto vážněji poněkud přemýšlely o důsledcích těchto teorií! Jest to móda, proud času, vtiskuje to člověku i straně známku pokrokovosti, byť by se i pod vignetou tou skrývala lučavka reakčně podvrtných besel.

Měli by uvážiti varovná slova, která pronesl učenec Virchow, liberál, ve shromáždění přírodopýtců r. 1877:

„Představte si jen, jak si descendantní (scstupní) theorii vykládá socialista ve své hlavě. Vykazují ona při důsledném provedení zvláště povážlivé stránky a že socialismus a ní je ve styku, nemohlo vám přece ujíti. Musíme si to zcela jasně představit! Učinili jsme tak? Ne! Od doby té právě teprv započato s použitím učení o původu a rozvoji ve všech oborech lidské činnosti a s vytlačováním názorů v kruhu vzdělanců i nevzdělanců a to nejen vědeckými články, nýbrž i „populárně vědeckými“ statěmi, novinářskými články, ba dokonce i básněmi a romány. Nechybělo sice varovných hlasů a mnohá krůzná údolost dokázala, jak přetěsně ovoce materialismus nese, jestliže opakuje rozum a srdce nevzdělaného. Moderní svět odsmazuje sice vrahy králův a presidentů a přece tato jen z řad jeho citelů vycházejí.“

Dále Virchow praví:

„Nežera o dělnické haleně to jest, jež uvádí prakticky v platnost jedovaté učení, vycházející z akademických stolic učitelských. Trefně pravil před lety lipský učitel práv Suhn: „Co psáno v knihách vzdělanců a učenců, to a nic jiného jest to, co nyní slyšíme kázati na ulicích. Soud vlastního našeho hříchu vznášej se nad námi a naší dobou. Vzdělanost století devatenáctého to jest, jež sama si zkázu předpovídá. Jako vzdělanost století osmnáctého nesl pod srdcem svým revoluci. Jakmile tato zplazena bude, zničí dítě vlastní matku, která je krví svojí kojila.“ (Pokrač.)

Dívčí paedagogium císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimi. Skládá se ze čtyř ročníků a přípravné třídy. Do přípravné třídy přijímají se dívky nejméně 14leté, které absolvovaly měšťanskou školu a prokázaly způsobilost k tomu přijímací zkouškou, které jest se jim podrobiti z češtiny, počtu a zpěvu. Do I. ročníku přijímají se předem žákyne z přípravné třídy, pak nově se hlásící, pokud místa uprázdněna jsou a způsobilost k tomu prokáží. Zápis a zkoušky přijímací konají se počátkem a ke konci prázdnin dne 12. července a 14. září. — Jest žádoucno, by, kdo ke zkoušce přijímací dostaviti se chce, dříve u ředitelství ústavu písemně se přihlásil. S ústavem spojen jest internát pro žákyne ústavu s celým zaopatřením. — Podmínky ke přijetí do internátu jakož i stamovy ústavu na požádání ochotně zašle představenstvo internátu. — Při ústavě jest dvouroční obchodní škola pro dívky, které dosáhly stáří 14 roků a vykáží se posledním vysvědčením školním.

(3) **Pokrokové „Český Učitel“** vyslovuje podiv, jak prý jsou naše články o volné škole „mělce a úzce pojaté“. Otázka volné školy prý není pouze otázkou náboženství. — Děkujeme za poučení; tolik víme také, že otázka volné školy má podklad širší a že některé reformy proti byrokratické úzkoprsosti jsou nutny. Proč však hlavně si zatím všímáme návrhů pokrokových stoupenců volné školy na vyloučení náboženství ze škol, snad by mohl věděti „Český Učitel“ i bez našeho vysvětlení. Vždyť přece organizování pánové počínají si sami tak, jako by vyloučení náboženství ze školy bylo stěžejní podmínkou ozdravení našeho školství. Budiž nám tedy dovoleno dáti v přední řadě odpověď na hlavní a nejhorlivější činnost těchto pokrokových reformátorů.

Mladočeské bludiště.

(3) Napsali jsme předešle, že mladočeská strana měla se určitě vysloviti, pokud a jak hodlá svobodu dopřívati katolíkům, jestliže se hrozila „klerikální tyranie“. — Ano — čekali jsme určité vyjádření, určité vymezené stanovisko a nikoli na jedné straně nejisté, konej-

šivé sliby a na druhé straně tuctové „proti-klerikální“ fráze dle obvyklé šablony. Katolíci, kteří tvoří tak obrovskou část českého národa, měli rozhodně právo jasně věděti, jaký osud vlastně mu mladočeši schystati chtějí; vždyť mladočeská strana hájila svobodu talmudistův a evangelikův otevřeně; leč při útocích proti „klerikalismu“ nepověděla jasně, jak si představuje poměr katolické církve k státu, až by nastala odluka církve od státu. Mnoho vztahů státu k církvi by rozhodně i v případě odluky bylo nepopěrnou nutností. Vždyť katolík by i na dále zůstal státním občanem. Jestliže upravuje stát svůj poměr k sportovním a jiným ne právě nejvýznamnějším spolkům, musil by v případě odluky tím spíše a to velice podrobně vymeziti svůj poměr k tak obrovské společnosti, jakou jest církev. Jen strana velice lehkomyšlná spokojuje se pouhým útočným proti společnosti jiné, nepřemýšleje vážně o důležitých podmínkách velkého společenského obratu, o podmínkách skutečné, trvalé reformy, která by zajišťovala svojí spravedlivostí konečné klidné soužití i těch lidí dobré vůle, kteří stejného přesvědčení nemají. Tady byla příležitost k vážné, plodné práci.

Mladočeské orgány měly se určitě, svorně a častěji vyjádřiti, zda si představují odluku takovou, jaká jest v Americe či ve Francii nebo jinde. Tyto listy měly nejdůležitější otázky týkající se obratu toho podrobně promysleti a nejšířší veřejnost o svých propracovaných názorech a návrzích uvědomiti. To byl náležitý, neodbytný úkol strany, která chtěla zastupovati národní celek. Jasně měla pověděti, co za zhoubný klerikalismus považuje a ve směru tom rozvinouti vytrvalou, vždy bdělou činnost. Naopak však zase zcela zřetelně měla pověděti, co pokládá za násilnictví proti svobodě jednotlivých katolíků a bez ohledu v pravo v levo při každé příležitosti měla katolickou volnost hájiti. Při všem bylo potřebí naprosté důslednosti. Tak si měla počínati strana svobodomyšlná, chtěla-li si zachovati v národu respekt. A — kdyby upřímní katolíci aspoň trochu viděli, že mají ve straně mladočeské záštitu svých lidských, nezadájných práv, jak by se slíli stranu tu! Vždyť na př. poctivé a spravedlivé katolické centrum v Německu přiláhalo k sobě mnoho protestantů!

Leč vizme tu kolísavou, nehotovou, bezradnou politiku mladočeského štábu! Klub mladočeský počínal si zvláště v posledním čase jako stádeček plachých jelenů, ohlížejících se báživě na všechny strany. Mladočeši pátrali úzkostlivě po náladě stran jiných, přicházeli s vlastními názory teprve tenkrát na světlo, když se stala o příslušných otázkách jasná výměna náhledů již dávno předtím. Pořád to opatrnické čekání, odkud a kam vítr zavane, komické sedání na dvou židlích, jen aby poslanecké mandáty mladočeské byly zachráněny. Z vůdců stali se lidé vedení; svojí dvojakostí a nerozhodností způsobili v naší zemi rozvrat a zmatek přímo žalostný.

A snad nejhůře a s největší lehkomyšlností tito byrokraté počínali si v řešení otázky církvev. Masarykovci přímo nutili mladočechy k určitému stanovisku. Ale politika pštroší vžila se mladočeským byrokratům v krev. Bylo potřebí dokázati „pokrokové stanovisko“ a zároveň nerozloubiti si rázem veliký počet katolíků, na jejichž hlasy mladočeši jenom se třásli. Mladočeši pohlaváři, jsouce hnáni do úzkých, odpovídali ubožáckými výmluvami. Z úst jejich řečníků i tisku vyznívalo: Co na nás tolik naléháte? Teď ještě není doba příhodná k radikální taktice. Lid není ještě dostatečně zpracován, těžko lze hlavou zeď najednou prorazit. Vystoupili-li se proti klerikalismu najednou rázně, tu přívrženci Říma začnou lid fanatizovati živými zprávami o ohroženém náboženství, naleznou si plno záminek k pobouření neuvědomělých vrstev. — Takové odpovědi zaznívaly vschic Masarykovcům.

Jak velké farizejství, jaké urážky valné části národa a jaká zbabělost zračila se ve slovech těch! Mladočeši věděli, že by úsilným bojem dle vzoru Masarykovců páchali na nás neomluvitelné bezpráví, ale ostýchali se to říci do očí poživostěnému žurnálu. Vždyť si netroufali proti poživostěnému žurnálu ani rázně obhájeti historickou, nepopěrnou pravdu, kterou jejich předák dr. Podlipný vyslovil při kladení základního kamene k soše Husově. Proč jste se báli případného „štvaní“ neuvědomělých vrstev, až byste bezohledně vystoupili? Jestliže vaše strana hlásala po dlouhá léta svého panovávajícího lidu pravdu, jak bylo její povinností, dal by se ten lid lehkou proti poznání pravdě zfanatizovati? Pomáhali vám přece v „osvětové uvědomovací“ práci pilně také jiné protikatolické strany. A tu by najednou po tak dlouholeté „práci“ mělo slaviti vítěz-

ství zpátečnictví? Pálilo vás, pánové, svědomí; vy víte, jak jste nespravedlivě štváli a že ten lid zvaný od vás „neuvědomělým“ již otvírá oči, že se nenechá ohlupovati tolik jako dřívě. A co nejlepšího! Právě od toho „neuvědomělého“ lidu čekali jste hlasů nejvíc. Spolehali jste se, že právě ten „neuvědomělý“ lid, jemuž jste dávali na jevo veřejné pohrdání, vaše ořesené posice nejvíce upevní. Tot krajní farizejství a surový nevděk! Podívaná pro bohy, jaká se málokdy naskytne! Chyťte mladočeští pohlaví projevovali na venek větší nafoukanost a despekt k těm lidem, od nichž čekali upevnění vlastních posic, než k těm, kteří skrajní vášnivost mladočeskou stranu potírali.

Mladočeši měli by vědět, jak na příklad Obnova a jiné listy katolické prospěšnou národnostní akci mladočeskou podporovaly, jak volaly, aby se v kritické době mladočeským poslancům nestěžovala zbytečně práce. Při volbách dokonce i někteří prostomyslní kněží horlivě voliče přemlouvali, aby dali své hlasy raději mladočechovi než kandidátovi katolickému, poněvadž prý katolíci stejně nezvítězí, atd. A teď za to, že práva národní vždy jsme měli na mysli, že nejednou v zájmu všennárodním poskytli jsme pomoc mladočeským pracovníkům, dostává se nám od nich horších slov než germanisujícím židům.

Jak nelogicky, jak nepoctivě mluvili mladočeši o chystané „zradě“ poslanců katolických! Zraditi přece může společnost některou jen ten, který právoplatně a upřímně byl do této společnosti přijat. A koho že by zradili katolíci naši případným usamostatněním na říšském sněmě? Koho? Vždyť přece „klerikál“ mladočechům platil za většího nepřítele národa než žid, katolická církev za nepřátelskou „hlízu“, katolický ústav za „nestvůru“, katolická strana vůbec ani nebyla pozvána k jednání o soustředění národních sil. Tím byla nám nepřímo dána naprostá volnost v politické akci. Kdo se k nám nikdy oficiálně znáti nechtěl, kdo nás naopak považoval za veliké neštěstí národní, kdo ani před volbami katolickou stranu k spolupracovníctví vážně nevybídl, toho přece „zraditi“ nemůžeme; vždyť přece logika strany mladočeské, jež v nás vidí národní hlízu, vedla by nepopírně k tomu závěru, že vlastně spojení katolictva s ostatními stranami státoprávními znamená národní neštěstí.

I strana mladočeská dokázala svým útočným a bezhlavým jednáním vůči náboženskému přesvědčení většiny národa pravdivost smutného pravidla: Z dějepisu učí se jen lidstvo tolik, že se z něho lidé ničemu nenačili. Zvedati náboženský boj tak lehkomyseľně a nespravedlivě a nedávati za víru napadanou lidu jiného určitého náboženství žádného, to není jenom odsouzení hodná svůle, to jest přímo podkopná práce protinárodní. Nekatolík Emil de Laveleye napsal ve své „Vládě v demokracii“: „Je nebezpečno pro každou vládu, vcházející v zápas s náboženstvím, k němuž se hlásí veliký počet občanstva; zvláště pak pro vládu demokratickou, ježto tato se opírá nikoliv o nátlak, nýbrž o svobodný souhlas všech.“

Týž spisovatel cituje z Taine-a: „Vliv církve na rodinu a vychování, na používání bohatství a moci, na ducha poslušnosti nebo odboje, na zvykání si podnikavosti nebo netečnosti, rozmarilosti nebo zdrženlivosti, milosrdenství nebo egoismu, na veškeren běh všedního konání i závažných podnětů, ve všech oborech soukromého i veřejného života, jest ohromný a tvoří odlišnou společenskou sílu, trvajíc, prvního řádu. Opomíjí-li se nebo nakládá-li se s ní jako s vypustitelnou veličinou, je každý politický výpočet chybný, a chce-li hlava státu odhadnouti jeho výši, musí ji bráti do počtu.“

Ostatně tohle všechno mohli poznati mladočeští byrokrati i bez Taine-a a Laveleye již z vlastní zkušenosti. „Reformovati“ církev „v duchu Husově“ zpíváním o „mnichů rotě líné“ jest sice velice pohodlné, ale na úspěch takové reformační práce nemohli věřiti ani ti nejhorlivější zpěváci, kteří trochu přemýšleti chtěli. Místo štvanic měli se oddati mladočeši vážné práci vědecké, rozvážnému poučování národa o skutečné historii lidu českého a důkladným přednáškám národohospodářským; vždyť jest přímo úžasno, v jaké nezualosti předních národohospodářských podmínek naší existence ponechávali mladočeši náš ubohý lid, zatím co odstrkávali kněží zakládali raiffeisenky, působili v hospodářských družstvech atd. Lid měl žíti bengálem lesklých slov, bengálem, který při vhodných příležitostech přebarvoval na chvíli přirozený vzhled věci. Lidu se líbil s počátku prskavý zářný ohňostroj mladočeskou rukou zapalovaný líp než slunce. Když ohňostroj dohořel, zůstalo trochu nepřijemného pachu, který národu rozhodně neprospěl, tak že lid od mladočeských umělců počal se houfně odvracet.

Pěkně jste horováni husitským vlasteneckým cítěním, když teď učitelé houfně podporovali kandidatury socialistické!

Kde hledati národního nepřítele?

(3) Nedaj se, čtenáři, klamati plochými, bezbarvými frázemi a pozoruj naši národní situaci trochu zrakově vlastními. Mladočeši vlastně již dávno přisvědčovali, že všeobecné hlasovací právo jest požadavkem oprávněným. Ale dlouho, předlouho se rozpakovali důrazně a vytrvale vymáhati tento oprávněný lidový požadavek. Divná to strana demokratická. A odkud ty rozpaky? Kdyby na př. před 10 lety již všeobecné hlasovací právo bývalo uzákoněno, byla by utržila mladočeská strana značnou porážku zvláště od katolictva. Proto opatrně ucpávali jádru národa ústa. Ale i veliká část těch, kteří mladočechy volili, byla upřímně církvi katolické oddána. Co činiti s těmi zástupci? Mladočechy přece sotva mohl voliti germanisující žid nebo sociální demokrat. Tu bylo tedy potřeba zvláště v posledních letech liščí chytrosti. S bismarkovským úsměvem přicházeli mladočeští kandidáti ke katolickému voliči a šeptali mu do ucha: Vždyť my jsme přece opravdu svobodomyšlní a proto nikoho znásilňovati nechceme. — Katolík, který dřívě byl domácím pánem pod krovem širé vlasti Čechie, ocitnul se v podřad. Domácí pán mladočeský mu řekl: Já tě ovšem pod jednou střechou strpím i bez velikého nájmů — ale vš — musíš být hodný, snášlivý. Nesmíš si mysliti, že můžeš hned dělati pod mou střechou všechno to, co jindy. Buď rád, že jsi na zimu aspoň v suchu a teple. Později domácí pán začal domlouvat: Nájemníce, nikdo ti sice svobodu nebere, ale chceš-li se mnou dále bydleti, nesmíš příliš hlasitě mluvit. Příliš se tím rozčilují jiní obyvatelé mého domu; zvláště ti mládenci, kteří mají červenou kravatu a červený karafiát, stýskají si, že je velice vyrušuješ při jejich parádním řečnění. — Katolický nájemník se zasmušil a odpověděl: Tihle rudí si mohou houkat dle libosti, jakkoli žádného nájmů na společný náš dům platiti nechťají; posílají své úpory většinou dobrovolně do Vídně. A já bych nesměl ani hlasitě promluvit? Platil jsem na tuhle budovu dávno dřív, než byli na světě tihle rudí i s tebou samým. Domácí pán hrábl si rozčileně do vlasů a konejšil: Inu já vím, že tady máš taky svoje právo. Ale nesmíš tolik hlasitě o tom mluvit, protože tam ti druzí by se báli, že je chceš zcela nespravedlivě vypuditi. Odpusť, příteli, bude nejlépe, jestliže se ubytuješ v předsíni. Aspoň se vyhneš různým ústřkům se strany těch druhých. Budeš stejně se mnou pod jedním krovem. To já vím, že jsi se mnou jedna krev; ale jakkoli jsem domácím pánem, nesmím příliš mnoho sám o tom mluvit. Ti rudí by příliš povykovali — a ti druzí s orientální tvář, kteří se mi hodně naplatili, zavřeli by měšce. A to uznáš, že teď jest život těžký. — Tak to dopadalo s katolickým nájemníkem, pokud se týž choval jako dobrácky český Honza z pohádky. Ale když bylo ústřků již plno, reklamoval pro sebe hlasitě a důrazně svoje lidská práva.

A teď nastal poplašný křik: Co ti klerikálové chtějí? Škola jest stejně zklerikalizovaná, náboženství katolickému žádné nebezpečnosti nehrozí. Vždyť přece máme před každým upřímným náboženským přesvědčením úctu. Nač tříšiti síly národní? — Takové a jim podobné farizejské fráze vypoštěny na všech stranách s horečným chvatem. Každý měl právo se organisovati, jen katolíkům takové právo upíráno. Našincům přiznávalo pouze právo loyálné a beze všech zvláštních výhrad voliti mladočechy a při tom za službu prokázanou tiše trpěti urážky. Pěkná odměna za staleté zásluhy, jež české katolictvo národu prokázalo. A jak se chovaly strany jiné, k nimž mladočeši měli se vlněti než k nám?

Několik příkladů. „Radikální listy“ napsaly dne 26. května:

„Byl-li kdo ještě v pochybnosti o existenci židovského klerikalismu, po zřetlivě přímé agitaci, jakou pražští židé proti zvolení poslance Baxy rozpoutali, musilo se mu rozjasniti. Tu projevil se tento klerikalismus ve vši své podstatě a v celé své nahotě. Bylo by zpozditosti vytýkati komukoliv a tedy i židovským voličům, že měli své přesvědčení a že dr. Klumpar nebo dr. Houser zamlouvali se jim více nežli náš kandidát dr. Baxa. I židé mají právo voliti kandidáty, jaké jim jest líbí, a nikdo nemá práva nutiti je, aby jednali proti svému přesvědčení. Také my jim práva volného projevu jejich přesvědčení neupíráme. Ale na jinou věc chceme poukázati. Neustále se u nás brojí — a to všim právem (?) — proti klerikalismu katolickému, pokrokové listy jsou neustále plny úvah o zškodnosti katolického klerikalismu, který zájmu římské církve podřizuje všechny (?) zájmy ostatní, ve volbách tento argument byl jedním z nejvíce účinkujících, a tu v samém středu pokrokových snah českých, v hlavním městě království, takofka pod okny všech pokrokových a protiklerikálních redakcí,

vystří zcela bez ostychu svoji hlavu klerikalism židovský, a v pokrokové společnosti jest toho, ba našli se ještě mnozí, kteří vystoupení židovského klerikalismu dokonce i uvítali a bránili. A přece pokrokový člověk musí státi na stráž proti klerikalismu, ať javí se v takové neb onaké formě. Platí-li zásada, že náboženství je soukromou záležitostí jednotlivce a ohrajujeme-li se proti tomu, aby veřejné naše záležitosti a všechny zjevy našeho života posuzovány byly se stanoviska té či oné církve, pak musíme právě ve jménu pokrokovosti jednání pražského židovstva při posledních volbách co nejrozhodněji odsouditi.

Ale odsuzovati bylo by málo. Pražské židovstvo bez rozdílu národnosti představilo se nám při minulých volbách jako jednotný celek, jako výbojný živel, který bez ohledu na národní a politické zájmy uplatniti chtěl starou náboženskou zášť proti smělci, který proti rozpínavosti židovstva měl odvahu se postaviti. Český i německý israelita v Praze zapomněli pojednou na svoje češství a němečtí stali se pojednou jenom židy, které spojuje jediná víra a jeden cíl. A jen náhodě lze děkovati, že útok pražských židů obrácen byl v první řadě jen proti poslanci dr. Baxovi, o jehož popularitu musila se židovská zášť a nenávisť rozbíti. Ale nezapomínejme, že totéž stanovisko, stanovisko uraženého a ohrožovaného židovského klerikalismu může a jistě bude židovstvem uplatňováno vždy a všude při všech příležitostech a že vždy zájem tohoto klerikalismu bude respektován více nežli zájem té či oné politické strany a toho neb onoho národa. A nepřipusťme, aby židovský klerikalismus vůbec mohl se nám státi nebezpečným.

Pražští židé byli tak neopatrnými, že prozradili nám právě svoje přesvědčení a že dali vytušiti, jak nespolehlivým a sobeckým jest jejich „česství“. Poznovu dokázali, že židovství jest jim nad národnost a že žid jest a zůstane ať Čech, ať Němec, ať liberál, konservativce nebo pokrokař v první řadě zase židem a že zájmům židovské věci obětuje všechny zájmy ostatní.“ Potud „Radikální listy.“

A toho židovského klerikalismu „Nár. listy“ nechtěly si všimati, ačkoli každého národovce zarazel svoji drzostí.

Je-li časno a spravedливо chovati se k židům vlídněji než ke katolickým pokrovcům, o tom důkladně nás poučuje chování se německých stran. *Jakkoliv židé horlivě podporovali nadobrodu německou nad českým lidem, přece najednou německé strany za všechny ty služby se nyní židů zbavují; vědí totiž, že žid pracoval pro stranu vládnoucí a na škodu národa utiskovaného hlavně ve svém vlastním zájmu. Ale naši patentovaní husitští (!) vlastenci přes všechny germánské rejdy židovstva chovají se dále k semitům daleko vlídněji než k českým katolíkům. Němci potřebovali na čas služeb židovských kapitalistů, proto je vedle sebe trpěli a dopřávali jim nabývání velikého politického významu za hlasy při volbách, za velikou podporu šulfraju atd. Když však všeobecné hlasovací právo snížilo význam hlasů židovských velmožů, tu se zbavili Němci nemilé přítěže a přenechávají potěšení z židovského přátelství ochotně nám. Ovšem že není oč právě státi, jak dějiny ukazují. Zato by měl obezřetný politik starati se o větší semknutí Čechů přirozených — tedy i katolíkův a nikoliv proti nim nespravedlivě útočiti.*

A teď ještě něco o „národním“ stanovisku soc. demokratů, ačkoli o tom již mnoho pověděno. „Nár. listy“ se rozčilovaly, když se ozval hlas, že by nebylo pro katolické české poslance největší nutností vstoupiti do společného klubu českého. Když však tentýž list zcela slušně zval české soc. demokraty do společného klubu, odpovědělo mu „Právo lidu“ z vysoka: „Co se nás týká, my pánům za laskavé pozvání děkujeme. Čeští soc. demokraté vždy dovedli hájit práva a potřeby českého lidu svou cestou a sami, a tak činit budou také čeští sociálně-demokratičtí poslanci v parlamentě, aniž by se poskládali spojenectvím s vlasteneckou bezcharakterností.“

A podivno! Tu již se „Nár. listy“ tolik nerozčilily. Ve Vídni ve Favoritech, kde jest obrovská většina českého voličstva, sami čeští soc. demokraté nejenom nevolili kandidáta českého, nýbrž naopak varovali i jiné Čechy před odevzdáním hlasů kandidátu národnímu; agitovali co nejhorlivěji pro žida Adlera. Jím jest vídeňský žid milejší, než český politik. A myslíte, že „Nár. listy“ tak zhruba si vyjely proti těmto socialistům jako proti katolíkům českým, smýšlejícím národně? Min. předseda baron Beck vyjádřil se císaři: „Ujišťuji Vaše Veličenstvo, že sociálně demokratičtí poslanci nebudou činiti obtíží ani rozpočtu, ani zvýšení nákladu na vojsko, naopak silný počet soc. dem. poslanců jest zárukou, že národnostní boje se zmenší. Sněmovna bude míti svůj rozhodný ráz konservativní. Jestli nevyhovují, dávám Vašemu Veličenstvu úřad svůj k dispozici.“

Z toho patrně, že dr. Adler, komandující i naše socialisty, bude k vládě hodně přívětivý. Sdělení o zmenšení národnostních bojů znamená, že spravedlivé požadavky české budou odsunuty do pozadí — „zásluhou“ socialistů. Vždyť my vedeme pouze boj obranný. Nadto socialisté chtějí, aby byl přibrán do předsednictva sněmovny veliký německý fanatik dr. Pernstorfer. Ejhle internacionální spravedlivost socialistů k národům všem!

Literatura.

Z nakladatelství V. Kotrby v Praze.
Řádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí Frt. Vaněček. Roč. 14. čís. 8.—7. Obsahuje řadu obsahových homiletických prací na neděle a svátky a listy vědecké. Řádce duch. vychází měsíčně za roč. předpl. 8 K. — Rájecká zahrádka. Časopis pro mládež. Vychází jednou měsíčně za roč. předpl. 1.60 K. Roč. 16. č. 8. Řídí V. Špaček.

Nákladem Unie v Praze. Spisy J. Zeyera 86. díl, seš. 11. úplné ukončeny. — Dějiny umění národa českého. Napsal Ferd. Lohner. Seš. 66.—68. po 70 hal.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. O nervose. Lidových rospřav lékařských č. 74. za 60 h. Přednesl dr. L. Haškovec. — Výbor ze spisů Karla Havlíčka. České knihovny zábavy a poučení sv. 22., seš. 1. — Pafíšťští Mohykáni. Napísal Alex. Dumas, přeložil dr. J. Stenzinger. Obrazové knihovny světozora seš. 9.—18. po 80 hal. — Slavische Roman-Bibliothek. J. K. Štejnhar: Erzählungen und Skizzen. Seš. 1.—4. po 32 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Zelená krev. Píše K. Červenka. Vilímkovy humoristické knihovny seš. 24.—28. po 30 hal. — Syn lovce medvědů. Cestopisný román dr. Maye. Seš. 19.—17. po 32 hal. — Malý čtenář. Obrazový časopis pro mládež. Roč. 26., čís. 16.—18. Vychází dvakrát měsíčně za předpl. 2 K ročně. — Vilímkovy ilustr. romány. Seš. 21.—25.: Le Sage Gil Blas. Seš. za 80 h.

Nový Život. Revue pro literaturu a umění. Vede a vydává K. Dostál-Lutinov. Roč. XII., č. 5. Administrace ve Valašském Meziříčí. Předpl. na rok 10 K. — Nákladem Nov. Života vydává se obměštník Eva, sborník pro umění, vzdělání a zábavu se zřetelom k otázce ženské. Řídí B. Konečný. Roční předplatné 3 K.

Slavorum litterae theologicae. Conspectus periodicus. Zvláštní vydání „Časopisu katol. duchovenstva.“ Roč. III., čís. II. Nákladem knihtiskárny Rohlfšek a Sievers v Praze. Vychází čtyřikrát v roce za předpl. 6 K.

Rostliny cizích zemí, užitkové a památné. Sepsal Fr. Polívka. Seš. 1. za 50 hal. Celé dílo vyjde asi 15 seš. a bude obsahovati přes 450 obrázků. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Hradecký kraj. Věstník muzeí kraje královéhradeckého. Ilustrovaný dvouměsíčník věnovaný minulému i nynějšímu kulturnímu životu. Vydává V. Nejedlý v Jaroměři. Roč. IV., čís. 3. Vychází každý druhý měsíc. Roční předplatné 3 K.

K cyrilským exercitiím
a k novému školnímu roku
nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť
chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitelé kůru a přátele přesného církevního spěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 260 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplošné vlně vazbě K 3.60, poštou K 3.80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Atelier pro církevní malbu
a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Amt. Mähla
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veldůstojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Legitimace
do důvěrných schůzí

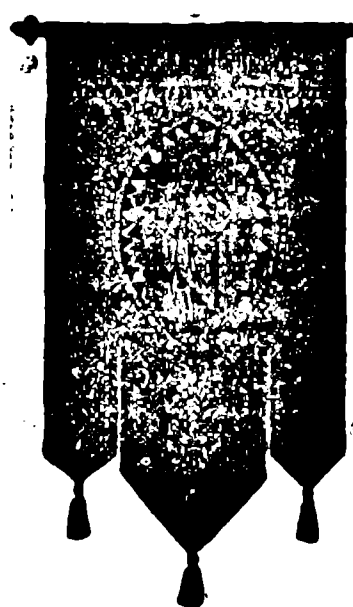
dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1906. I. cena. Diplom čestného uznání.
kterýž jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akciová svídkárna a voškárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Šešák ulice číslo 7.
Telefon č. 416.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zatizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
paspartout nabízí důstojnému duchov-
enstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 5.-.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynych,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

krajkové záclony,

v cenách pro 1 okno od K 4.— do K 40.—.

Tylové záclony od K 16.— do K 60.—
Úzké krajkové záclony (vitráže) 1 m od 50 hal. výše.
Úzké tylové záclony 1 m od K 2.— výše.
Vitráže, „Brise-Bisse“ od K 2.40 za 1 kus
Krajkové story od K 6.— do K 20.—
Tylové story od K 9.— do K 50.—
Story „Bonne-Femme“ od K 7.— výše.
Draperie krajkové od K 1.50 do K 6.—
Záclony krajk. na metry k střihání 1 m od 50 hal. výše.
Batislové záclony barevné 1 m od 50 hal. výše.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Vedle knih, hudebnin a časopisů
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
• naprosté správnosti a solidnosti svého
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady uměleckých výtisků
objednávek obratem poštou.

Založ. r. 1806.

Založ. r. 1806.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

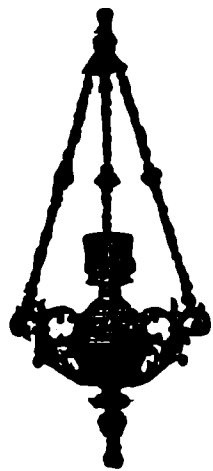
prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., *vyučení pastí spe-
ciálně na kostelní náčiní*, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prace-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstříkavějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. *Žádné přesování vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.*

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Enšétno nářečí.

Továrna na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punče, likéry, sládkové ovoce
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenal byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medaili
státní a diplomem státní medaili, a mnohými ji-
nými diplomy a právoem rašení státní medaili.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzneš-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

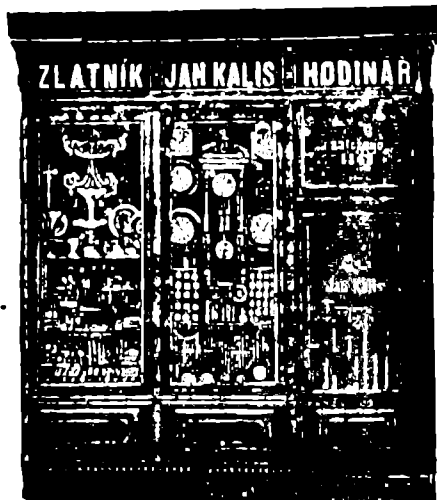
Vzorky, rozpočty, nákrety i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Prošim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácího.

JAN KALIS,

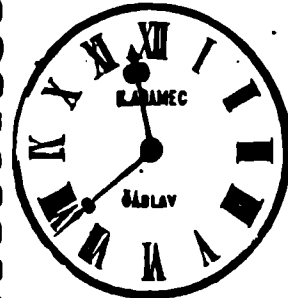
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při uložení
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny
v krásných ořechových skříňkách. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: řetízky, prsteny, náramky, jehly
a j. v. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou/
Důvěry hodným síly na výběr též i na splátky
bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

První výroba

věžních

hodin

v Āaslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četných jiných věžových hodin, na
městské jatky v Praze atd., doporučuje se
k vyhotovení všeho druhu věžních hodin
se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky;
cena levná, jakost výborná.

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

pisně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).

2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

Jemná tabulová vína vlastního škulení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinár. listem diec. Čas. Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Vyprašticích)

doporučuje P. J. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kevevého náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatí na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k.

V Hradci Králové, dne 21. června 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Pozvání k sociálnímu a řečnickému kursu v Hradci Králové,

který pořádati budou sdružené katol. organizace po celý týden od 14.—21. července t. r.

Účelem kursu jest uschopniti mladé, nadané a nadšené muže, aby na lidových schůzích s úspěchem hájili a hlásali zásady kř. soc. Výběr přednášek jest účelu tomu přiměřený. Přednášeti se bude:

1. Theoretický a praktický návod k řečnictví (5 hod.) — ref. dr. Reyl.
 2. Ústava obec., okres., zemská a říšská (4 hod.) — ref. prof. Drápalík.
 3. Sociální zásady marxismu (4 hod.) — ref. sekr. Mužík.
 4. Sociální zásady křesťanské (4 hod.) — ref. katech. Jukl.
 5. Sociální zásady národ. soc. (2 hod.) — ref. sekr. Mužík.
 6. Zásady a úkoly křesť. politiky (5 hod.) — ref. dr. Reyl.
 7. Historické lži v dějinách mimočeských (2 hod.) — ref. dr. Šulc.
 8. Historické lži v dějinách českých (2 hod.) — ref. red. Sahula.
 9. Zásady kř. soc. programu v otázce rolnické a živnost. (6 hod.) — ref. prof. Drápalík.
 10. Úkoly a řízení spolků vzdělávacích a polit. (4 hod.) — ref. dr. Šulc.
 11. Úkoly spolků odborových — ref. katech. Jukl.
 12. Zákonodárství nemocenské (2 hod.) — ref. dr. Petr.
 13. Něco z křesť. apologie — ref. dr. Hejčl.
 14. Praktické pokyny pro zemské volby.
 15. Otázka školská a rozlučka církevní od státu — ref. dr. Jindra.
 16. Rozlučka manželství — ref. dr. Reyl.
- Poslední dvě přednášky (15. a 16.) budou večer a po nich budou praktická cvičení účastníků kursu v debatě.

FEUILLETON.

Kandidátovy trampoty.

II.

(3) Lávka byl po první své schůzi celý zdrcen. Taková ostuda! A jaká ironie osudu! Chtěl též na schůzi se zmíniti, jaká práva má dáti parlament ženám, aby nebyly považovány za méně cenné bytosti než mužové. A najednou poznal, že aspoň jeho žena si zjednála práva až moc a že on — ubožák má ve skutečnosti lidských práv méně než jeho pečlivá a čilá polovice. Co mu zbývalo po tom skandálu? Teď snad by se měl odvážit znovu k tvrzení, že bude klásti společný prospěch nad zájmy rodinné? Vždyť by se mu při dalších schůzích vysmáli; fukli by mu, že by musil poslancovati dle vůle své různé ženy a nikoli dle vlastního přesvědčení. Při pokračování v agitaci volební jen by černou skvrnu na svém svobodomyšlném štítě dále rozmazal, ve všech obcích by se s ním zbytečně stavěl na prany. Nezbyvalo jiného než — resignace. Volební meč, jímž již před první schůzí Lávka potajmu na zkoušku šermoval, ten meč, který měl porážeti statně již při první schůzi zástup odpůrců, zastrčen strachem před jedinou ženou do pochvy. A co s ním teď? Lávka zastrčil jej do kouta. — Různá lejtara zastrčil do zásuvky, oznámil důvěrníkům, že z bojště odstupuje. Lávka zařídil svůj život dle zásady: „Kdo doma pokoje nemá, marně jej jinde hledá!“ A Lávková velebila toto rozhodnutí svého muže jako nejlepší a nejrozsudnější čin, který kdy vykonal. Přece trochu uznávala, že mužovi ostrým jazykem ublížila a proto nyní na odškodnění se na něho usmívala a tak přívětivě s ním mluvila jako před svatbou.

MLADOCHELI měli veliký hněv nad nezdařenou schůzí. Leč neboda neodstříhali důvěrníkův od kroků dalších. „Však my přece vyhrajeme, a pak socialistům přejde šťastlivě smích“, probírali jako rytíři bez bázně a haný.

Všecky katol. organizace i jednotlivci do kursu zveme. **Za byt a stravu ustanovili jsme jen nepatrný příspěvek 10 K za celý kurs.** Kdo kursu se zúčastní, ať přihlásí se u p. Jos. Poláka, strojníka v Hradci Králové (Adalbertinum), a spolu s přihláškou ať zašle pošt. poukázku zatím aspoň 5 K. *Doufáme, že každá čilá katol. organizace sama na své útraty vypraví do kursu aspoň jednoho schopného člena!*

Podrobný rozvrh hodin dostane každý účastník kursu v týdně před počátkem kursu.

Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva.
Politické družstvo tiskové.

Rozpuštění ruské dumy.

(3) Jeden velkostatkář slyšel stále více stížností od svých dělníků. Ti nařikali na malé platy, na utiskování se strany správce, důchodního, šafáře. Mezi dělnictvem vznikaly nepokoje, krvavé sváry. Bilo se dělnictvo mezi sebou; nadto přepadlo dva velkostatkářské úředníky a zavraždilo je zákeřně. Když se nepokoje stupňovaly, tu konečně pán statku uvrhl, aby si dělnictvo zvolilo řádnou deputaci, která má přednésti všechny stížnosti; velkostatkář sám s deputací bude se raditi, jakým vhodným způsobem zjednatí nápravu k spokojenosti všech lidí dobré vůle.

Leč první deputace dokázala, že se jí příliš vážně nejedná o uklidnění sporů. Již před svoláním deputace cizí agenti obcházeli neuvědomělý lid a švalvi jej k hrozným výstřednostem. Sami z toho štvání chtěli mít zisk pro sebe; na to málo hleděli, jaký prospěch bude mít zfanatisovaný dav ze svých hrabých výstředností sám. Deputace od lidu zjištěného nebyla volena šťastně. A jakkoli začala s velkostatkářem o nápravu vyjednávati, vybíhly v dělnictvu od agentů stále drážděným nepokoje horší než dřívě, což deputace neodsoudivla. Již se líbily víc surové násilnosti a zmatky než klidné napravování rozháraných poměrů.

Propustil tedy velkostatkář neschopnou a

Dost se nastudovali, koho mají zvoliti za nástupce nešťastného Lávky. Výběr nebyl veliký; uvažování trvalo dlouho. Až naposledy zraky všech se zálibou svorně utkvěly na kupci Ránovi, který měl pro venkovskou kandidaturu tu znamenitou přednost, že byl majitelem devíti korců pole. Tohle bude přece atrakce, až se chudí zemědělci dovědí, že se jim představuje maloroľník, který všechny strasti a všecku bídu chalupníků a baráčníků znáti musí.

Milý Rána ani nevěděl, jakým lassem bude zasažen. Do politiky se nikde mnoho nepletl; byl mladočechem jen ze setrvačnosti — ale zcela neškodným. Jeho tatík pro mladočechy kdysi hodně horoval; proč by tedy nepřijal už ze synovské piety Rána jako dědictví po svém otci to mladočeství? Z politických řečí, které sem tam náhodou slyšel, se mu zdálo, že tahle strana agrární jest skoro lepší než mladočeská; aspoň něco dělá pro toho roľníka. Snad by se i k ní přidal, kdyby ho někdo o to vážně požádal. Ale nač ostatně si kyselit život zvláštní veřejnou činností? Měl té politiky čistě domácí stejně až po krk dost — jak si myslel.

Moudré hlavy důvěrnické uvažovaly obezřele, jak Rána chytiti zcela bezpečně do sítě. Věděli, že u toho muže veliká ctižádost nikdy nebyvala hostem, že nejraději se obmezuje na domácí krb — až na to, že si jednou týdně hodí v hostinci „špády“. Usneseno, aby se nešlo na něho s děly. Ať dobře ohledá půdu a na rozhodnutí důvěrnictva ho připraví horlivý mladočech Strom, jeho důvěrný přítel. Ten má dar výřečnosti, dovede promluvit Ránovi do duše; Stromovi Rána zajisté všechno k vůli udělá.

A tak jednoho krásného odpoledne lovec Strom vyšel si oběť a pochleboval tak mistrně svému příteli, že vyškolený parlamentárník sotva podobně dovede cukrovati před svými voliči. „Příteli, kdyby takové vzácné bůhví duševní, jaké ty máš, zakopával do země každý, bídně by to s ná-

nenpřímou deputaci a přál si, aby přišli plinomocníci jiní, rozumnější. A tak brzy zase nová deputace navštívila velkostatkářův dům. Domácí pán choval se k hostům vlídně, přátelsky. Žádal je, aby mu byli opravdové nápomocni v díle obrodném, dával návrhy na zlepšení trudného postavení lidu, ale — deputace si počínala nezbedně jako v opanovaném hrade. A co horšího! Někteří z deputace místo upřímného jednání tajně se smluvili na zákeřném přepadu velkostatkáře a jeho nejbližších. Jako hosté odvážili se spiknouti se proti hostiteli ve vlastním domě jeho. Za uvítání chtěli se mu odměniti zákeřnickým přepadem. Nebylo divu; vždyť za rokování drabé deputace vraždy, žhářství, bezcenné olapování a jiné surovosti bujely dále, a deputace neprohlásila se rázně proti těm zlořádům. Nefekla dělnictvu: „Pokud jsme u velkostatkáře, nedráždíte pokojné lidi zbytečným násilnictvím; sečkejte, až jak vyjednávání dopadne. Vždyť ještě nejsme hotovi. Budete-li zatím pokojni, tím spíše dokážete, že jste lepšího losu hodni, a že váš odboj byl namířen pouze proti neúprosné tvrdosti; dokážete, že pro případ zlepšení poměrů dovedete disciplinovaně složit zbraň.“ Ale deputace spíš měla radost z barbarských kousků revolučního lidu.

Když se dověděl velkostatkář, jak hosté místo plodné práce dovedou se chovati k svému hostiteli, chytil se za hlavu. Ztrnul nad sverepostí těch, kteří pohostinství jeho tolik zneužíli, a propustil deputaci domů.

Tak to vyhlíželo nyní v nešťastné říši ruské. „Samoděržaví“ carské dlouho trpělo v říši největší nepořádky, jež se staly bezohledným teroristům vítanou záminkou k pustému řádění a k maření pozdější práce reformace. Sama vláda se nestarala, aby mládež ruská byla vychovávána v duchu vlasteneckém, aby nastal bližší, přátelštější styk šlechtě a jiných bohatců s chudým lidem. Málo dbala o kulturní povznesení národního celku a o utvrzení čistých křesťanských ideálů. Zkostnatělý byrokratismus zavínil, že zanedbávající lid pak svéřoval své osudy politickým šarlatánům a demagogům,

rodem dopadalo. A jakou bys měl všude důvěru! Celé širé okolí té dobře zná, každý té tolik chválí jako velikého dobrodince a obětavého národního mecenáše. A což nejsi zároveň skutečným inteligentem, čločekem studovaným?“

„No — no, s těmi studiemi dej pokoj. Navštěvoval jsem gymnasium půl páta roku, a tohle ještě nestačí na doktorát, zvlášť když se mi latinská a řecká učnost — beztoho dost chatrná — skoro z blavy vykouřila.“

„Dovol, příteli, řeknu vážné slovo. Pomáháš ubohým jednotlivcům, máš nad nimi útrpnost; a celý zubožený okres bys odkopl, ten okres, který k tobě o pomoc volá a netrpělivě čeká na tvé rozumné rozhodnutí? Snad nechceš, aby ti lidé, kteří nyní s plnou důvěrou u tebe zastání hledají, obratem ruky se na tebe rozněvali pro tvoji pohodlnost. Svým odmítnutím zradíš celou svoji lepší minulost. Duch, jakým jsi ty, jest povinen pracovati v širším rámci; vyžaduje to láska k vlasti, které musíme podříditi své libůstky osobní. A plno věrných duší, které po prohlášení tvojí kandidatury budou bojovati jako lvové dnem i nocí! Příteli, vyplněním naší snažné žádosti uvedeš v nadšení své přátele, vliješ nový žár i do těch srdcí, kde již plámenek dohasíná.“

„Ale, Josefe, ty mluvíš dnes jako kniha. Měl jsi ještě dodat, že ve mně jest utajená síla přímo kouzelná, že všude třtíty nalomené vzpřímím jako liskové pruty a že všechny knoty kouřící přetvořím v elektrická světla. Prosím tě, jak se's dlouho učil téhle deklamaci?“ A Rána se rozesmál.

„Příteli, snad se nedomníváš, že v tak vážném okamžiku . . . áá, uctivý služebníku, milostpaní!“

„Srdečně vítám, to jsou k nám hosté!“ opětovala poklonu mladá paní Ránová, která právě do pokoje vkročila. „Už jsem myslila, že jste snad na nás zapomněl. — A o čem to tak horlivý hovor vedete?“

„Inu — víš, drabě, tuhle Josef chce ze mne udělati mocí mermo slavného a bystrého muže.

kteří uměli daleko více slibovati, než co splniti mohli a kteří daleko méně si přáli skutečnou nápravu než z ospalosti vyburcovaný došl carův.

Při zasedání první dумы židovští štváči páchali atentáty veselé dále, při rokování parlamentu druhého loupilo se a zabíjelo s barbarskou sveřepostí znovu, jako by úctní dohoda národa s carem byla věcí úplně vedlejší, nepotřebnou. A při tom ještě ruská vláda projevovala naprosto nemístnou slabost; měla být učiněna přece zcela různá opatření proti lupičskému okrádání lidí i chudých, proti banditským přepadům a mučení lidí pokojných, bezbranných, ať by se to židům líbilo čili nic.

Pětapadesát členů ruské dумы místo úspěšné práce parlamentární kulo za zády carevými velezrádně pikle. Toto potměšilé a nepoctivé jednání nedá se omluviti ničím. Zrádní poslancové věděli, pod jakými podmínkami jest jim vstup do parlamentu carem povolen; pamatovali, co slibovali před prvním zasedáním dумы. Ale jim účel posvácoval prostředky. Nepoctiví zrádcové viděli, jaké rány jsou zasazovány ruskému občanstvu nenástátními pumovými útoky, přepadáním peněžních ústavů, chlapeckými revolucemi ve školách. Moudřejší z nich musili nahlédnouti, že nikoli dalším pustým rozvratem, ale klidným, zdravým vývojem lze rozháranost napravit. Ale kdež by tito lidé trochu soucitu k těžce strádajícímu lidu měli! Mnozí poslanci snažili se jenom zmatky množiti, nepodporovali vládu při její snaze po obnově pořádku; duma váhala projednati nutný rozpočet, svým vystupováním snažila se jítiti lid proti vládě ještě více, místo co by dobré, pro lid prospěšné snahy vládní podporovala. Raději viděla v Rusku kruté právo, tak bezohledné a nespravedlivé, jakého není ani mezi národy necivilizovanými. Odepřela vydati 55 spiklenců řádnému soudu, čímž projevila napřímou sympatii s velice nečestným, nepoctivým jednáním velezrádců; zato však klidně patřila na to, jak tisíce lidí nevinných hynou zákeřnou rukou surovců beze všeho soudu, aniž by ubohým obětem bylo popřáno hájiti se před krutou popravou, kterou diktovala motivá krvelačnosti. Značná část dумы chovala se vlivněji k náhlým soudům zákeřníků, kteří činili ze sebe soudce a žalobce zároveň, než k soudu řádnému.

Jací „geniové“ jsou ti členové nyní rozpuštěné dумы, kteří kuli velezrádu? Jmenujeme některé: Džaparidze, vyloučený posluchač university, dělník Belonsov, rolník Lopatkin, dělník Batašov, dělník Bagžanov (vrah tajného policisty), dělník Gubarev, dělník Žigilev, dělník Kalinin, židovský lékař dr. Mandelberg, atd. Jak v Rusku dělníci a rolníci jsou vzdělaní, jak ti mohou rozuměti spletitému stroji státnímu, jak projevují politickou předvídatost, o tom netřeba mluvit. Jestliže pokročilá Francie tolik zápasí, jestliže tato republika neví, jak vyváznouti z hrozných krisí, co teprve tito ruští poslanci mohou trvale prospěšného lidu dáti? K tomu všemu jest mezi nimi mnoho mladých lidí, nečítajících více než 25, 26 nebo 27 let. Vzácní spasitelé Ruska, kteří vykonávají slepě a bez samostatného uvažování rozkazy židovských revolucionářů!

Vší mocí mne nutí, abych vstoupil do řady národních pohlavářů. Já bych k té cti přišel tak lacině jako ten švec z Kopnicku k vojenské slávě. Ode dneška začnu být pyšným, že i na tebe budu pohlížeti z vysoka. Tahle výmluvná ústa odkryla v taji duše mé tak vzácné poklady, objevila ve mně tak znamenitý vůdcovský talent, že se ode dneška zbožňuji jako římský caesar imperátor. Přímou bych plakal pohnutím nad svojí vlastní vznešeností . . .

„Ale — zanechej vtipů v tak vážné chvíli. Milostpaní, pomozte mi, prosím vás. Jako zástupce svobodomyšlných důvěrníků jsem přišel k příteli se snažnou prosbou, aby kandidoval na říšskou radu. Ano — tuhle náš Vojtěch musí být poslancem. Jestliže svolí, pak se již o to postaráme. Už jsem na polovic příteli oblomil — jak myslím. Prosím jen, abyste v zájmu národa ještě pomohla trochu vy.“

Paní se slabě zapýřila. Nemohla o sobě říci, že jí jest světská marnivost věcí zcela protivnou. „Paní poslancová“, ten titul jí probleskl hlavou; věru že by to bylo lichotivé, až by ji tak ve společnosti jmenovali. Nedala však příliž své pohnutí na sobě znáti. Prohodila: „Tak? Mne skutečně překvapuje ta pozornost k mému muži. — Ale to víte, že já málokdy prosebníka zarmoutím. Nevím však předem, jak pochodím. On vám můj Vojtěch má někdy hlavu tolik tvrdou, tolik . . .! Vid, však to nezapřeš.“

A už druhý den to bylo upečeno. Rána kombinovanému útoku neodolal; začal kandidovati, aby hájil milou českou vlast a aby měl pokoj v domě. Neboť kdo doma pokoje nemá, marně jej jinde hledá. A tak zase statečná česká žena zasáhla mocně do politického ruchu v okrese, aniž to kdo mimo Stroma a jeho nejbližších přátel věděl. Mladochécké proudy novou jsou silou se vsadmully pomocí ženy, která ani volebního práva neměla.

(Pokrač.)

Ted již se poznalo, že spiklenci chtěli zavraždit cara a jeho rodinu i některé příbuzné carského rodu; měli v plánu svržení vlády a prohlášení sociální republiky. Zkrátka tihle poslanci šli do dумы nikoli k vůli slušnému a úspěšnému rokování o potřebných reformách, ale aby měli lepší příležitost k provedení zákeřných skutků. Zabavené dokumenty tyhle čisté plány prozradily a pověděly ještě o způsobu, jakým chtěli revolucionáři udržovati a siliti další rozháranost a zmatky. Dle programu spiklenců měly se schválně přioatřovati spory dумы s vládou, až by vybuchla revoluce znovu ve veliké síle; politické otázky měly se při každé příležitosti spojovati se sociálně-hospodářskými požadavky dělníkův a rolníků; zkrátka sami členové dумы měli si vésti tak, aby prostý lid myslil, že duma není dosti silná a schopná k provedení něčeho užitečného, a tedy že musí se svolati zvláštní sbor, který by prohlásil sociální republiku.

Sami členové dумы tedy kasili schválně reformaci práci; nešlo jim o dosažitelné pro ten čas reformy, ale o další štvání. Kteří lidé by se to vlastně postavili v čelo republiky, po které ruští židé tolik touží? Májme na paměti, že když revolucionáři v Oděse prohlásili „Černomořskou republiku“, zvolili si za pohlaváry této několik dní trvající republiky — židovské kapitalisty! Jakou republiku obmysleli parlamentní spiklenci nyní? Asi sotva jinou. Vždyť revolucionáři tak okatě všude pozrazovali, že slouží zájmům židovstva. Právě soc. demokratičtí poslanci stáli v čele nejnovějšího spiknutí proti caru. Ti by ovšem velice snadno prohlásili za náčelníky republiky židovské kapitalistické vysávané, kteří tak veliký vliv na revoluci provozovali. Jaké rájské poměry v Rusku při „uvědomovací a kulturní činnosti“ židovských a požidovštělých revolucionářů vlády, to patrně z toho, že i v posledním čase v jednom měsíci povražděno tam 291 a raněno 326 osob — tedy dohromady v tak krátké době spácháno 617 zákeřných atentátů. Jak bude dále s pokojným občanstvem, až tací „útloucí reformátoři“ nabudou ještě moci větší?

A židé zahraniční pilně sledují ruské události, starají se horlivě, aby židovským „beránčkům“ ublíženo nebylo. Jejich služka soc. demokracie ve všech státech horlivě dokazuje, jací jsou to šlechtenci, ti lidé, kteří carevu pokojnou práci maří. Významno jest otevřené přiznání socialistických poslanců rakouských, z něhož bylo patrné, že nejprve obrátí svůj zřetel v parlament k — ruské dumě, že vyzvou naši vládu, jaké zaujímá stanovisko k „utlačené“ dumě. Což jim je po tom, jaké kruté násilí trpí čeští občané v Ervenciích a jinde v smíšeném území? Co jim na tom záleží, jestliže tisíce českých dětí jsou hnány ve Vídni do německých škol? Zájmy ruských židů a socialistů jsou jim přednější. Komendant žid Adler obdržel rozhodnutí a žádost „utiskovaných“, žid Rotschild na Rusko se hnává — a proto musejí čeští i němečtí soudruzi nějak se „ubozáků“ zastati! Kdy konečně lid prohlédne, jak soc. demokraté rozumějí ochranu utiskovaných?

Nová duma zvolena bude za nových podmínek a zasedati bude v listopadu.

Dopis z Prahy.

Národní otázka u sociálních demokratů. Před sejítím říšské rady všechny strany formulovaly své pracovní programy. Učinily tak buď všeobecně nebo podrobným vyčlením jednotlivých věcí, kterých se budou domáhati. Jest přirozeno, že z českých listů a politických stran, pokud jsou zastoupeny svými poslanci, zaznívaly požadavky jmenovitě národní, čímž již lze napřed předpovídati, že o přání min. předsedy po stlačení národnostních požadavků a tím vzrušených zápasů parlamentních nemůže býti ani řeči. Zvláštní hledisko co do národní české otázky v parlamentě vídeňském zanjala soc. demokracie československá. Zvláštní ovšem vzhledem ke svým volebním slibům; srozumitelně však hledíc k celkovému duševnímu proudu, kterým jest nesená a vzhledem k osobám, kterými jest komandována. „Právo lidu“ před užšími volbami zvolalo: „Národ — to jsme my“ a kochajíc se zvukem tohoto nádherného slova, hned v zápětí vychrlilo se sebe sliby, že sociální demokraté budou usilovat o druhou českou universitu, opatří menší školu a vymohou jazykovou nařízení. Kdo sná vnitřní proudy v sociální demokracii a nejvlastnější její smýšlení, přijal tyto výtkyky socialistické tak, jak je třeba přijímati, totiž jako obehodní chytrost. Ale byly české listy, které se sliby těmi v báslivém sebeklamu utěšovaly a hrály tedy svou komedii jako ji hráli socialisté se svým slovním vlastenectvím. Sociální demokraté jsou však takoví vlastenečtí rytíři, že když mají se vysloviti oficiálně a závazati se čestnými politickými závazky, prásknou statečně do bot. Na schůzi své, kterou

ve Vídni konali, rokovali o pracovním programu a vyjmenovali slušný počet svých úkolův, ale o otázce národní ani muk. Proč? Protože socialisté česko-slovanští před Adlerem o potřebách národních nesmějí ani mluvnout. Tady máte ty sociální demokraty, sledujte bedlivě jejich vlastenectví na říšské radě všichni, kteří jste líčili, že se z nich vykulila rázem strana národní a kteří jste, rozdávající rány českým katolíkům, před socialisty zbaběle padali na kolena.

* * *

Zase doklad vědecké důkladnosti. „V Čase“ nenestále tváří se, že mají všechnu vědu v malíčku, a že si nedali název mocných zpytatelů, jako to řekli socialisté o Marxovi, stalo se asi nedopatřením anebo snad tím, že pánům „Času“ název ten dosti rychle nevstoupil do hlavy! Slyšte! „Čas“ zjistil, že možno vlaštovkám u nás přezimovati. „Besedy Času“ dne 2. června uvádějí, že jim prof. z Brna poslal zprávu o přezimující vlaštovce. V primé prý mu vypravoval hošík, kterak v zimě r. 1905 vletěla vlaštovka do síně měšťanské školy, odkudž ji přinesla domů sestra čiperného primánka; doma tatínek ji krmil moly, postrouhanou a vytlačenou mrkví míchanou se semencem, strohanými rohlíky a měkce uvařeným hovézím masem. V zimě přiletěla vlaštovka do světnice. Lítají tedy u nás vlaštovky již také v zimě! Kdepak asi byla před tím a čím se živila, než tam do té školy vletěla? A pak to krmení! Páni z „Času“ (či „Besedy“ rediguje sám dr. Herben?) asi nevědí nic o tom, že vlaštovka nepřijímá jiné potraviny než živé mouchy, nevědí nic z přirodopisů a ze života zvířat, že vlaštovka, jako každý pták jiný, má svůj ustálený způsob života, který se pohybuje po železných kolejích tvrdé nutnosti, od nichž nemožno se uchýliti. Byly činěny mnohé jmenované a ještě častěji nejmenované pokusy, aby na podzim opozdila vlaštovka byla zachráněna do jara. Však všechny takové pokusy selhaly, protože nebylo možno opatřiti potraviny, které žádá způsob a pud tohoto stáhovavého ptáka. Realistickému p. profesoru čiperný primánek pověsil na nos pořádného slona, který byl dopraven k p. dr. Herbenovi, jenž zase milého slona chtěl na nos zavěsiti svým čtenářům. A nekrmil otec primánkův vlaštovku míchanou mrkví se semencem, jako spíše p. dr. Herben přezimující vlaštovku krmí své čtenáře.

Jedinou omluvou tohoto zločina proti vědě a rozumu jest ta okolnost, že dr. Herben tomuto nesmyslu upřímě uvěřil. — Poznámka „Besed Času“ o přezimující vlaštovce jest jen prchavým a všedním zjevem, náleží mezi takové, kterých si čtenáři obyčejné nevšímají, ale malými věcmi osvětlovány jsou velké a proto přezimující vlaštovka důrazně osvědčuje důkladnost vědomostí realistických. Vždyť svého času Herbenův orgán rozčiloval se nad tím, že do pražského parku svezena mrva; přál si, aby byla odstraněna.

* * *

Svobodomyšlná fráze. Nedávný protest „Máje“ proti dr. Rezníčkovu jest zajisté kulturním činem, který vrhá jasné světlo v celou naši národní společnost. Jest zase jedním z důležitých dokladů, jak naši tak zvaní vyšší duchové smýšlejí o náboženství ve škole a jak posuzují ty, kteří proti terorismu tak zvaného volného přesvědčení hájí pramen všeho ideálního smýšlení. Také již jednou by mohli pánové ti i „s Nár. Listy“ odhoditi slovo klerikalism a neskrývati pravé své smýšlení, které přece jest již každému známo. Co jest skutkovou podstatou celé záležitosti? Někteří středoškolské profesoři vydali provolaui k volbám, v němž usilují o odstranění náboženského vyučování na středních školách. Nehledě ani k tomu, že náboženské vyučování na školách středních ustanoveno jest zákonem, projev profesorů byl kritizován v katolických časopisech jako projev politický, protože jim akutečně byl, jelikož výzva stala se v otevřených dopisech. Vzhledem na dosah projevu možno s největší jistotou tvrditi, že by podobný čin v každém národě a státě od příslušných činitelů nezůstal bez odezvy, protože jeho tendence jest nebezpečná společnosti státní a společenské podvrtná vůbec.

Co nejsmutnějšího jest, že profesoři tito, skoro vesměs žáci a nohaletí Masarykovi, nedovedou veřejně státi za své přesvědčení. Rozumný a rozhlédlý člověk přece musí vždy konstatovati: heala tohoto směru vycházejí se židovských, zednářských loží, která si poříkla své agitační nástroje v každém státě a národě. U nás tuto vasalskou úlohu přijal Masaryk a jeho stoupenci. Věcné heslo toto nedá se odávodnit, protože mravně a sociálně působí shoubně, což život dokazuje nesčíslnými doklady. Profesoři německé univerzity prohlásili, že fakulta theologická jim v ostatních oborech vědních nikde nepřekáží. Nesvratnou skutečností jest, že náboženství ani na školách

středních nikde vědecké činnosti realistických profesorů cestu nezavazuje. Z toho ohledu jest čin oněch profesorů bujnou svévolí lidí, papouškovitých fráze a smělným poličkem, vytvářím většinou katolického obyvatelstva, které takovou neomalenou realistickou rozpínavost musí obmezovat určitými hranicemi.

Židovské toto heslo o odstranění náboženství ze škol nabylo povahy tyranie, která, jak již podotčeno, není připoutána jen na osobu Masarykovu, neboť závisí na celé jeho straně. Nejnověji tyranii si přivlastňují, či slouží jí ochotně mladočeské denníky, a aby míra nesamostatnosti naší inteligence byla dovršena, ochotně realistický karabáč aportují i literáti z „Máje“. Nikdy bychom si nebyli pomysleli, že vážní literáti v pravém slova významu sednou na realistickou vějíčku a že skloní poslušně své šíje před realistickým diktátorem. Tu se naskytá příležitost mluvit o vážném pojmání věcí, o jasných hlediskách, klidnosti, hloubce, úsudku a pronikavějším a pořádkajícím rozhledu. Věru, kdyby kdo dle tohoto zájmu chtěl třídit a hodnotiti pány, kteří onoho projevu v „Máji“ byli účastni, dospěl by ke smutným poznatkům o jisté části naší národní inteligence a podepsal by plně výrok Mazziniho, že nikdy nebyli lidé tak nakloněni stádu a bázeti za hesly, jako v nynější době tak zvané pokročilé kultury. Co? Naše kultura? Její pokrok, její pozhnání? A duševní samostatnost našich kulturníků? Mávní rakou a odejdi! Byla by to také smutná kapitola, kdyby se kdo těmto záležitostem věnoval a podrobně zjevy a působení moderní kultury na společnost lidskou nakreslil. Mnozí nynější velikáni objevili by se jako pídímuzici a třpytné dnešní zlato bylo by rozpoznáno jako skutečné papírové pozlátko. Žijeme i u nás v Čechách dvojím životem: jedním zevnějším a druhým opravdovým životem vnitřním. Zevnějším ten život jest shlukem, pokřikem, modou a frází, jímž mnozí ve své naivnosti slouží, jako by to byla vážná životní pravidla, těžce dobytá a vyvášená. Druhým životem vnitřním žije se u nás ovšem pořídku, protože takový život potřebuje více hlubokého přemýšlení, vědomostí, zkušeností, poctivosti a pravdy. První život jest řízen citem, druhý rozumem.

Proto posuzujeme-li celou otázku podle toho, co tato negace náboženská jinde stvořila nebo zničila v ohledu mravním, ukáže se nám vědeckost oněch realistických profesorů v nedávkách a tím lépe pochopíme, jakou otročinu provozuje u nás jalová fráze. Fráze opanovala již záležitosti, týkající se poměru náboženství k mravnímu životu ať v školách ať v společnosti, co ve veřejnosti jenom zdaleka týká se nějak jména katolického. Tak na příklad, jak dusící úrodou rozbujněla fráze o klerikalismu! Tento frází ohání se mělký tludhuba, literát, liberální politik, socialistický i realistický fanatik. A jaké ovzduší povstalo působením těchto spekulantů s frází? Do jaké vzteké bizarnosti dohnaly frází o klerikalismu jmenovitě listy socialistické a pokrokové? Hle, dnes slovo katolík nebo katolický kněz jsou již společenským zločinem; pohled, úsměv, i samo mlčení u katolíků jest klerikalismem a tudíž přečinem. Jest urážkou pokroku, vzdělanosti a svobody, hájí-li dnes katolíci své náboženství ve škole, jest zločinem klerikalism, jestliže někde katolický kněz účastní se veřejného života, klerikalismem jest, jestliže kněz káže, slouží mši sv. a pochovává mrtvé. Pokroková fráze o klerikalismu stala se tyranem a zavedla v mravním ohledu poměry, podobné poměrům za krutovlády římských císařů. V oné době bylo nutno jevit radost nad smrtí svého přítele přibuzného, nechť-li se kdo vydal v nebezpečení záhuby. Za Nerona přemnoží, jichž milá na smrt vydal, šli bohům za to obětovat. Aspoň bylo nutno tvářiti se spokojeně; lidé měli strach, aby samým strachem se neprovinili.

Vše vzbuzovalo nedůvěru a tyranu. Jakýs občan požíval přísně lidu; byl to sok vládařův, který mohl vznítiti válku občanskou. — Byl podezřelý. Prechal-li kdo přízni lidu a držel-li se v ústraní u svého křbu, takový život naň upozornil. Byl podezřelý. Byl-li kdo bohat, hrozilo mu nebezpečení, aby lid jeho štědrosti nebyl podplacen. Podezřelý. Pak-li byl chud, bylo nutno ho pozorovati tím ostražitěji; nenít nikdo tak podnikavý jako ten, kdo nic nemá. Podezřelý. Byl-li kdo povahy smutné, zasmušilé, co ho rmoutilo? Byly to jisté záležitosti veřejné, jež byly přece v dobrém stavu. Podezřelý. Popřel-li si některý občan, jistě tak učinil proto, že vládař dařilo se špatně. Podezřelý. Byl-li kdo otnostný, přísný ve svých mravech, chtěl kárati dvůr. Podezřelý. —

Dnes jest podezřelý u nás každý, kdo s knězem promluví, kdo vstoupí do kostela, kdo vezme do ruky katolický časopis. Frázi o klerikalismu přibývá na pokrytectví, násilí a hlouposti. Sehnání oněch třícti v „Máji“ vlastně jest pokus rozhojnit náladu veřejného mínění proti tomu nenáviděnému klerikalismu

Ve veřejném mínění má býti utvořena mravní síla, o níž by se mohli protikatolíci dobře opírat. Nuže dobře, kdo cítí v sobě zotročilost a kdo má strach před realistickou kletbou, běží za duchaprázdnou frází a křičí s davem. My katolíci však této tyranii fráze hlavy své tak snadno nedáme, my na takové útoky budeme odpovídati účinnější prací uvědomovací a odkrýváním plánů židovsko-zednářské sekty.

Obrana

(3) **Socialistická škola pravdomluvnosti.** Kdo chce poznati, proč socialisté jsou tolik prolhaní, úskoční a hrubí, jen ať si přečte na př. 31. číslo socialistického „Východočeského Obzoru“; spráskne rukama nad tou stranou listu, který má v témže čísle článek s nadpisem: „Vzdělávejme a zdokonalujme se!“ Jak toto heslo míní tento list vážně, to dočítáme aspoň některými doklady. V čísle jmenovaném tvrdí o katolickém ruchu volebním v naší diecési: „Hlavní ústřední kancelář volební byla v Hradci Králové v biskupské residenci“. Slyšíte to, hradečtí katolíci? Prosíme vás, kdo jste vůbec do residence chodil na volební poradu a který kanovník vám tam dával informace? Škoda, že jsme nevěděli o té extra-kanceláři volební my, kteří jsme se ruchu volebního zúčastnili. Potřebovali jsme sice pomocníků víc, ale i ten vsdp. dr. Šulc, který sám kandidoval, o té zvláštní volební kanceláři mlčel, tak že jako slepi stále jsme se radili a pracovali jinde. A bylo přece součinnosti jinde tolik potřebí! „Vých. Obzor“ také objevil faktum, že prý pastýřský list týkající se voleb byl *některým* s kazatelen čten. Ted jen hledati kněze, který dle této zprávy jednal! Anebo aspoň zeptejme se, který socialista slyšel v jednom kostele aspoň dvakrát list onen čísti.

Dále sděluje ono čtverácké číslo „Vých. Obzor“: „Všem kněžím přísně (!) pod trestem (!!) nařízeno navštěvovat schůze voličské všech stran a kandidátů (!), v nichž štvát a pracovat pro klerikální kandidáty“. Ově, to by teď musilo býti kněží potrestáno! Socialistický list rozhodně více ví než „Obnova“ a než celá konsistor. Patrně si představuje „Vých. Obzor“ disciplínu církevní dle vzoru „tuhé kázně“ socialistické, která při volbách točila soudruhy sem tam jako strojem — víc než po kaprálsku. Po zprávě „Vých. Obzor“ nám nejde na mysl, jak mohli sami někteří kněží choditi od katolíka ke katolíkovi a přemlouvati je k volbě mladočecha proti katol. kandidátovi, protože prý náš kandidát stejně nezvítězí. Na to bychom mohli uvést příkladů dost. Taký jest nám podivná, jak na agrární schůzi někteří duchovní veřejně osvědčovali odmítavé stanovisko ke katol. kandidátům na venkově, poněvadž prý ti zbytečně vyvolávají rozkol v rolnictvu. A tito sami soudruzi paradržiti přemýšlejí, na kolika jejich vlastních schůzích byli naši kněží, když dle sdělení „Vých. Obzor“ bylo jim přísně pod trestem nařízeno navštěvovati schůze všech stran. Ovšem socialisté by byli krátce hotovi s těmi soudruhy, kteří by docela veřejně něco proti komandu generálního štábu podnikli. Nbl Co se stalo na př. tomu faráři, který docela proti katol. sdružení tolik nespravedlivě mluvil a tomu knězi řádovému, který kandidoval proti kandidátovi strany katolické? Vskutku jest již vyšší drzostí přerušovati tak směle fakta, jichž svědkem byla celá veřejnost. — Ale „Vých. Obzor“ jest přesvědčen, že „uvědomělý“ socialista polkne s chutí každou protikatolickou pilulku.

Dále totéž číslo „Vých. Obzor“ balamutí své čtenáře tvrzením, že jest dr. Rezníček stálým dopisovatelem „Obnovy“, dokládaje: „Obnova“ má hlavního (!) spolupracovníka denuncianta, p. Václ. Rezníčka.“ Takhle tvrdí prolhaný rudý žurnál, ačkoli náš list dávno prohlásil, že již dr. Rezníček dopisy nám nepíše. Ostatně každý to poznal lechce již ze změny slohu dopisů z Prahy. Jest ovšem pravdou, že v Praze mudrci podobní „Vých. Obzoru“ z počátku (když nový dopisovatel začal pracovati), tázali se kolikrát, co to „dr. Rezníček“ do Obnovy píše, ač mohli poznati, že nové dopisy slohem se úplně liší od sverásného způsobu psaní Rezníčkovy i svojí taktikou. Dr. Rezníček teď má svůj časopis vlastní. Ostatně prohlášíme, že bychom se za další spolupracovníctví redaktora „Týdne“ pranic styděti nemusili — ani po té „denunciaci“. Proto však jest dobře upozorniti, jak a o čem dovede „V. O.“ své čtenáře „poučovati“ beze vši informovanosti vlastní. Máme snad rozebírat i další? Snad tyto ukázky při čtení rámci našeho lista stačí. Nové vydání hrubých nadávek, jichž v tomto čísle dost, reprodukovati nebudeme. Ale — přece ještě něco dodáme. „Východočeský Obzor“ se nějak zapomněl a napsal v tomto čísle taky kus pravdy těmito slovy: „U přemnohých „také socialistů“ vyblí se celý jejich socialism ve šfavnatých nadávkách

na kapitalisty a klerikály.“ A že jest tohle pravda, toho důkazy nalezneme v tomto čísle. Proto vyzýváme družstvo „Máj“, které se vyslovilo proti zneužívání veřejného tisku, aby samo co nejhorlivěji začalo potírati takové výstřednosti prakticky; v rudém tisku nečestných útoků dost. Nuže, jen tedy zmnžile do toho!

(3) **Proč socialisté tolik znásilňují svobodu lidí jiného přesvědčení?** Toto tajemství lehce rozluštíte, budete-li čísti socialistické listy; ty jsou hlavní vojenskou školou útočnosti rudých pluků. Na př. orgán socialistické ostravské Unie „Nazdar“ napsal 22. května: Heslem našim musí tedy býti: „Buďte pracovat všichni společně anebo přerušíme všechny svazky a styky s těmi, kteří s námi pracovati nechťi, ba pracují ještě proti nám. Abychom toto provést mohli, jest nám třeba znáti jména a příjmení všech horníků na všech závodech. Seznam členů v organizaci stojících byl všem delegátům na všech závodech karvinského revíru doručen a delegáti při nejbližší konferenci budou poučeni, jak se na dále chovat k těm, kteří v organizaci zapsáni nejsou“.

Zkrátka hotová neúprosná inkvisice socialistická. Soudruzi už lehce si v hlavě doplní, co „Nazdar“ svým vyzváním míní a co na plná ústa říci nemůže. Zde jest vlastně řečeno: „Buďte bude dělník platiti na socialistické, dobře žijící agitátory, nebo bude vyštván z práce.“ Proto se nesmí nikdo diviti, že katolický dělník, který si chce zachovati svobodu, zkusí mezi socialisty ostravskými bít než trestanec. A rudá inkvisice ještě vyblí k důkladnějšímu soupisu, jen aby žádný nesocialistický dělník neunikl hrubé zlobě.

(3) **Rezníčková „denunciaci“.** Zvláštní, jakou kuráží se vyznamenávají oficiální vlastenecké korporace vůči katolíkovi a jak otrocky mlčí k bezuzdnému barbarství soc. demokracie. Rezníček prý jest denunciantem proto, že uveřejnil tiskem listinu, která již dříve od samých „denuncovaných“ tiskem byla rozšiřována a veřejnosti české vůbec stala se známou již před vyjitím příslušného čísla „Týdne“. Ovšem každé sdružení má právo pro nečestné skutky vylučovati členy ze svého středu. Ale hledme na pány, kteří zasedli na soudní tribunál nad redaktorem „Týdne!“ Spisovatel Jar. Kvapil tělesně ztýral na veřejné ulici dva české spisovatele. Tohle byla práce — básnická? Týž muž denuncoval úředníka Jos. Bradáče u představených pro jeho spisovatelešskou činnost. Dr. Herben vyzradil ve hněvu na svého dřívějšího spolupracovníka Becka, co týž psal do „Času“; to se stalo tehdy, kdy Beck seděl v redakci jiné. Chtěl tak snad Herben existenci Beckovu tím zajistiti? Herben byl též překvapujícím způsobem usvědčen, jak plod práce cizí dovede přebarviti a jako svůj duševní majetek utratiti. Dále co říci redaktoru takovému, který *viní list katolický ze skutků nečestných a přes několikrát vybitnutí listu napadeného ani důkazů nepodá ani neodvolá*? Dále afera rozvířená pro zadržené peníze (sebrané na srotky mostecké) posud dokončena a projednána není, jak ostatně souditi se musí dle prohlášení samého Masarykovského „Přehledu“. Že se při aféře Rezníčkově jednalo o věc, o zásady, nýbrž o znehodnocení a odstřelení osoby nepohodlné z důvodů málo ideálních, patrně ještě ze zvláštní okolnosti jiné. Referentovi „Hlasu Národa“ nebyl vstup do valné hromady „Máje“ dovolen, protože prý to jest *schůze důvěrná*. Ale hned druhý den pronikly na veřejnost strannicky zbarvené zprávy nejen ústní, ale i tištěné o průběhu jednání valné hromady. Také důslednost.

Pánové komáry cedí a velblondy polykají. Jaká úžasná bezcharakternost vzrůstá do hrozivých rozměrů v české nekatolické žurnalistice, jaké podskoky provádí, jak se dovede metit, jak sprosté nadávky chrlí! Ale to nic. Přední starosti pánů musí býti — odstřelení a potrestání Rezníčkovy.

Politický přehled.

Brány říšské rady se zase otevřely, sněmovna poslanecká zahájena 17. t. m. předsedou dle stáří posl. dr. Funkem. Vlastní zahájení říšské rady stalo se ve středu ve dvorním hradě trůnní řečí, již předložena obsáhlý program pracovní. Mezi jiným má se vypracovati nový jednací řád posl. sněmovny, v otázce jazykové na základě státních základních zákonů a státních potřeb a vzájemné ochoty má nastati konečné dohodnutí, mají se zříditi krajské úřady, má se savěsti starobní a invalidní pojišťování, povznesení středního stavu živnostenského, upravení úvěru zemědělského, sestátnění soukromých drab; na programu jest zdokonalení školství, uspořádání zeměkých financí, úprava daní, soudnictví, atd. K zahraničnímu mocnostem jeví se poměr státu našeho co nejprátelejší a ohledně uherského vyrovnání má býti zachována politická jednota a co možná

i hospodářská. — Jmenováno bylo 44 členů panské sněmovny, z nichž 14 dědičných a 30 doživotních. Z těch jest 29 Němců, 7 Čechů, 6 Poláků, 1 Slovinec a 1 Vlach; v panské sněmovně musí býti tedy bezdůvodně i nadále zachováno Němcům vynikající postavení. Z českých členů jest 6 z království: K. Adámek, starosta okres. zastupitelstva v Hlinsku, dr. J. Hlava, prof. lékař na pražské universitě, velkostatkář dr. O. Mettal, pražský knihkupec A. Rívnač, dr. V. Škarda, advokát v Praze, a dr. Bedřich Kuřže Schwarzenberg; z Moravy jest starobrněnský opat F. Bařina. — Společný klub český zajištěn; katoličtí poslanci z Čech a Moravy nastavili se v klub nazvaný — katolicko-národní, jehož předsedou zvolen dr. Hruban. — Jiho-slovanští poslanci tvoří dva kluby: slovinský (katoličtí Slovinci) a jihoslovanský (Chorvaté a slovinští liberálové). — Poslanci socialističtí zřídili si jednotný svaz, který bude sestávat z národnostních klubů, jež v otázkách národních budou prý autonomní. Italští konservativní poslanci z jižních Tyrol a Istriie tvoří italský národní klub. — O otázce, kdo bude předsedou sněmovny, není dosud rozhodnuto. — Na přání křesť. sociálů bude prý zřízeno ministerstvo práce, které by se věnovalo otázkám sociál. politickým.

V Haagu zahájena druhá konference míru. Německý delegát napřed prohlásil, že v otázce odzbrojení nemůže k nějaké změně stavu přivolit.

Mezi Anglií, Francií a Španělskem uzavřen trojspolek, jehož účelem jest vzájemná podpora těchto států v Středozemním moři a Atlantickém oceánu.

Duma ruská rozpuštěna — v Rusku však všude klidno. Revolucionářtí býv. poslanci jsou zatýkáni. Po celém Rusku zatčeny četné osoby, tak že nejnebezpečnější vůdcové povstaleckého hnutí jsou ve vazbě. Sociální demokracie chystá tu všeobecnou stávku železničích a telegrafních zřízenců, k níž sotva však dojde. Nová дума, zvolaná na den 14. listopadu, bude zvolena na základě zcela nového volebního řádu, při čemž bude dána přednost třídám vzdělanějším a sociálním postavením vynikajícím.

Zprávy místní a z kraje.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dnes v pátek o 4. hod. odpo. v zasedací síni. Program: 1. Volba čtyř zástupců města do kuratoria městského dívčího lycea v Hradci Králové. 2. Předložení ke schválení změna regulačního plánu, pokud se týká čar regulačních po obou stranách erární silnice, vedoucí od Hradce Králové ku Pražskému Předměstí a bloku V. a VI. 3. Rozhodne se o přijetí nadace Jana a Marie Krašvicových pro zchudlé obchodníky po případě zchudlé řemeslníky neb jich rodiny do správy obce a o žádosti obchodního gremia, aby pro případ, že by obchodního gremia v Hradci Králové nebylo, městské zastupitelstvo převzalo právo praesentací k této nadaci. 4. Rozhodne se o praesentaci nadací: a) Františka Palackého pro posluchače české techniky v Praze, b) Josefa Bartuška pro posluchače lékařství. 5. Rozhodne se o udělení nadání: a) Urbánkova za nejlepší prospěch v chemii na c. k. vyšší realce v Hradci Králové, b) pro patentální invalidy. 6. Stane se usnesení o převzetí nadace pl. Františky Teubnerové, založené p. Karlem Teubnerem pro chudé a do Hradce Králové přisloužné vdovy. 7. Nabídka al. Marie Patschové na prodej 1/12 domu č. p. 126 v Hradci Králové. 8. Zpráva odboru zastavárenského o bilanci obecní zastavárny za rok 1906. 9. Rozhodne se o podnikách, za kterých uzavřena býti má sápkárna K 12.000 na zřízení dívčího lycea. 10. Rozhodne se o žádostech: a) p. Otto Fuchse za koncesi k výtepu pálených nápojů v domě č. p. 163., b) p. Karla Peera za udělení koncese pro informační kancelář. c) pl. Pavly Böhmové za koncesi ku výtepu lihovin v domě č. p. 78., d) pl. Anny Uhlířové za koncesi hostinskou v domě č. p. 86., e) pl. Anny Tiché za povolení k vyvážení jídel v domě č. p. 163., f) p. Em. Hajlichu za koncesi hostinskou v domě č. 197/3. g) p. Jos. Vajbéry za povolení k výtepu piva v domě č. p. 226., h) pl. Milady Jirsově o povolení ku zařízení útahu veřejných posluhů. 11. Obsadí se místa strážníků. 12. Žádost Aloisie Andrové, vdovy po měst. pol. strážníku, za udělení penze. 13. Žádost hajného Františka Eliáše o povýšení do I. třídy. 14. Stane se usnesení o tom, že budova č. p. 98 a některé místnosti v domech čp. 33 a 230 osvětlovým úkolům výhradně, trvale a bezplatně jsou propůjčeny. 15. Volba členů místní školní rady na dobu od roku 1907—1910. 16. Rozhodne se o žádostech za udělení práva domovského v Hradci Králové. 17. Dotazy. — Vyřízení sporu s p. J. Fričem, civil. geometrem a stavitelem v Hradci Králové.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 17. června t. r. usneseno: O. k. okr. hejtmanství, jako úřad stavební, bude požá-

dáno, aby nařídilo úpravu fasády věsnice do Žižkova náměstí a úpravu plotu zahrádky k ní příslušající. Vzata byla na vědomí správa o činnosti „Českého zemského pomocného spolku pro nemocné plicními chorobami“ v Praze za r 1906. Dramatickému odboru živnostensko-čtenářské jednoty zde propůjčeno bylo městské divadlo k uspořádání divadelního představení na den 13. července t. r. — Žádosti zdejší příslušnice Marie Trankoniové v Židenicích u Brna o udělení mimořádné podpory na léky a Ant. a Marie Topolových o udělení podpory na byt, byly zamítnuty. — Uděleno bylo povolení ku zřízení klozetových záchodů v domě čp. 110 pl. A. Fričové. — Důchodenský úřad se poukázal, aby k rukám pol. strážníka J. Masáka vyplatil částku 8 K za výuční list, vydaný živnost. společenstvem v Pončově zdejšímu chudému sirotku Jos. Jelínkovi. — Jedna chudina podpora měsíční prodloužena byla na dobu od 1. července do 31. prosince 1907

Pokrokový klub verbuje židomstíky. Zdejší židomstíci mají v dobré paměti z nedávných voleb rozpínavost pokrokových agitátorův a z vlastního názoru znají užnou alianci pokrokatů se židovskými kruhy. Vědí tedy dobře, čeho se mohou od pokrokatů nadíti. Proto sype pokrokový štáb zdejšími lidem v „Osvětu lidu“ píseck do očí, vyzývá je, aby se přihlásili v pokrokovém klubu „o společnou práci“. Že se prý pokrokový klub zasadí o prodloužení assanace, o provedení některých novotaveb atd. Uznáváme nutnost podnikavosti a čilosti ve stavebním ruchu, ale nevidíme v pokrokovém klubu toho kouzelníka, jenž by stavebním živnostem pomohl v městě našem na nohy. O assanační zákon stará se městské zastupitelstvo a novostavbu projektovaných objektů provede městská správa také bez pokrokového klubu. Není tedy nutno, aby židomstíci naši dělali štafáž židovským generálům v pokrokovém klubu; a páchlo by to přímo pokrokatřským klerikalismem, kdyby se měly stavební práce sadavati jen židomstíci v pokrokovém klubu zapisaným. Budeme nad tím bděti, aby z obecních peněz neodméhovali se pokrokatřtí náhonci, nýbrž aby rozhodovali důvody zcela věcné a ohled na obecné blaho. Nevěříme tomu, že obecní správu má pokrokový klub pod svým kloboukem, a proto je zcela zbytečno, dáti se naverbovati do židovského spolku k vůli liché naději na kus práce v budoucnosti. Ostatně pokrokový klub nemusí do budoucnosti své členy odkazovati a měl by začít ihned práci, aby též nestavební židomstíci našli slušnou existenci a chráněni byli před těsnivou konkurencí příslušníků cizího národa. Když tohle pokrokový klub dokáže, pak poskytne záruku, že nechce na cizí útraty dělati presenty.

Dlečasný Cyrillický jednota v Hradci Králové koná valnou hromadu dne 26. t. m. o 6. hod. večer v Adalbertinu s tímto programem: 1. Zprávy funkcionářů 2. Doplnovací volby výboru. 3. Volné návrhy.

Z Kileperova divadla v Hradci Králové. V sobotu dne 15. t. m. zahájena byla velká matiční slavnost divadelní m představením a koncertem zdejší vojenské kapely. První, u nás dosud neznámá aktovka „Nový sport“ od K. Jonáše upoutala svou myšlenkou a rozmarným závěrem „Novým sportem“ zabývá se velkostatkář Lambert (p. Peřina) a jeho choť (al. Němečková); navštívil je domácí přítel Kladarský (p. Bronkal), panička ho svede k políbení, při čemž je překvapí manžel. Scéna hrozící tragikou náhle se smění, když Lambert překvapenému příteli sděluje, že byl jen napálen a že není prvním, nýbrž již patnáctým. Úlohy byly v dobrých rukou; u p. Peřiny bylo by si přáli lepší nastudování role, čímž by výkon jeho získal jistoty a vervy. — V druhé veselohře Novákové „Žárlivci“ bavilo se obecenstvo znamenitě zájmovými, ač leckde snadno předvídanými zápletkami děje, jenž vyzněl obvykle „šťastným“ zakončením. Vtipů bylo ve hře také hojnost, ač některý k vůli mladšímu diváckému světu, jenž z větších částí hledíště plnil, potřeboval by poněkud zjemnění. To platí o scéně Bukovského se Zámeckým. O zdar této veselohry mají přední zásluhu dámy, jejichž výkony zaslouhují již z toho důvodu plné uznání, ježto divadelní prkna nejsou jim obvyklými. Značného úspěchu získala pl. prof. Hrbáková v úloze mladé žárlivé paní. Sl. Fajstlerova i al. Havelkova byly ve svých rolích dobrými. Úlohy páni byly obstarány rutinovanými ochotníky, proto úplně uspokojovaly, až na výkon p. Duška, jenž byl příliš mdlé pojat. Činohra Dykova „Smuteční hostina“ působila svou ponurou náladou poněkud těsně, kontrastující velmi značně s předcházející veselohrou. Vědní sujet manželského rozvráceného svazku je sice zpracován brilantním dialogem ve „Smuteční hostině“, ale nemá mnoho dramatických efektů. Obtížná role exaltované a psychologicky záhadné manželky byla svěřena al. Ruthové, která ve hře projevila pozoruhodnou snahu, aby vzbudila v diváku představa, že takové záhady jsou v životě možný. Pan Dušek se nám daleko lépe zamlouval v roli zrazeného manžela nežli v „Žárlivcích“. Patrně mu lépe sluší charakterní role. Pan Peřina byl v nevěrném příteli trochu nudným. Režie byla pečlivou, jen bychom si přáli, aby „Smuteční hostina“ představení sahajovala. — Koncert vojenské kapely obsahoval všeobecně skladby českých

skladatelů. Litovati dležno, že místo pro orchestr nedostačuje; neúplnost kapely bylo znáti ve smyčcích: tak na př. v ouvertuře k operě „V studni“ strčila se úplně figurace basu ve violoncellech a kontrabasích a přívál plechtů přikryl v této i následující skladbě (ouvertura Stojanových proadů) mnohdy prim někdy nedosti jistý. S pochopitelným zájmem očekávána byla skladba domácího autora p. Vinc. Karbulky: „Slovanský tanec“ Uváží-li, že jest to první pokus, musím jej nazvati velmi zdařilým, a to hlavně v pěkném thematic i jeho závěti a v originální harmonisaci na př. ve 4. taktu, kdy thema přeskočí s dominanty na malou terci a směle přehoupne se ku klamnému závěru na subdominantu. Těto instrumentace první věty je dobrá. Schází však provedení thematicu jednak se stránky harmonické v různých kadencích a v mollovém obratu (byl by velmi pěkný), jednak se stránky instrumentace, aby totiž thema ozvalo se alespoň ve všech druzích nástrojů; tím pozbyla by skladba jednotvárnosti; jinak ale měla úplný úspěch a přítomný p. skladatel byl odměněn neutuchajícím potleskem. Rovněž tak nadšené pozdravován byl p. kapelník Manzser, který za krátký čas sjednal si zde všeobecné sympatie a pozvedl hudbu na nebyvalou výši.

Dr. Aliquis.

Praktická výchova dospívajících dívek v pensiónátě Školských sester. K dosavadnímu kursu pěstounek v Hradci Králové, jenž letošním rokem dokonal svůj pátý běh, a jehož absolventky nabývaly způsobnosti učiti na školách mateřských a opatrovních, a jenž poskytuje dorůstajícím dívkám vůbec příležitosti, zasáhnutí co nejpraktičtěji do řádné výchovy dítek, požadavku a základu do života nejen rodinného, ale i společenského a národního, připojen bude počátkem tohoto školního roku: kurs *industriální a praktický kurs kuchářský*, v nichž bude dívkám umožněno, jednak vzdělati se na učitelky ručních prací škol obecných i měšťanských a vycvičiti se v obyčejných i umělých pracích ručních v domácnosti potřebných, jednak nabýti zručnosti ve vaření a připravování pokrmů, konzervování potravin atd. Rozvrh hodin upraven tak, že možno zúčastniti se vyučování v kursu pěstounek a ručních prací nebo vaření zároveň. Aby škola vytknutému účelu vyhověla, má povahu internátu; avšak nejsou vyloučeny ani dívky mimo útav bydlící. Bude to praktická škola, které jsme dosud zde postrádali. Na požádání zašle správa prospekt, jak podrobněji udává insert v tomto čísle.

Spolek pro zřízení a udržování městského dívčího lycea v Hradci Králové. Stanovy spolku byly úředně schváleny a přičiněním obětavých dam, které svaly ku přístupování ke spolku, přihlásilo se veliké množství členů. Ustavující valná hromada bude se konati dne 25. t. m. v úterý, v sale besedním o půl osmé hod. večerní a lze očekávati, že pánevce a dámy, kteří se o důležitý tento podnik kulturní zajímají, se v hojném počtu dostaví. Na programu jest čtení stanov, zpráva o přípravných pracích lyceálního odboru a volba kuratoria. Do kuratoria volí členové zakládající a skuteční 5 členů, členové činní a přispívající rovněž 5 (celkem 10 členů).

Matiční slavnost v Hradci Králové, pořádaná v sobotu 15. a v neděli 16. t. m. v měst. sadech „Na střelnici“, vydatila se nad očekávání; vzhdy i nepohoda hrozila slavnosti škázou. Místo slavnostní bylo přeplněno účastníky, kteří také plně těžili se se slavností. Naše Matička dostala pěkný dárek, jak níže vytkeno. Přijem: Vstupné a kašelky K 892 78, divadlo K 587 50, tombolla K 121 90, volební právo a limonády 41 31, lovení na suchu 24 10, ovoce 8 02; celkem přijato K 1625 61. Vydání: Hudba K 253 40, tiskárna K 92 35, divadlo K 86 82, tombolla K 33 81, posluhy K 25 10, provoz. právo K 23 13, ohňostroje K 19, lampiony K 17 12, výlohy jednatele K 10 92, dekorování K 15 —, policie a plyn K 6 40, balony K 5 64, volební právo K 3 —. Čistý výnos K 1038 92.

Firma J. F. Langhaus vystavila zase veliké množství tableaux, na nichž velmi promyšleně seskupeny čistě pracované podobizny profesorů a žactva. Fotografie tvoří se uměleckou rační malbou ladný, harmonický celek. Firma se vyznamenala jak kompozicí moderní malby, tak aranžováním zmíněných obrazů vkusně zařizovaných.

Zápis žáků do I. třídy c. k. vyšší reálky v Hradci Králové jest v pondělí a v úterý dne 8. a 9. července t. r. vždy od 8—10. hod. dop. v ředitelně útavu. Přijímací zkoušky hneď po zápise. Bližší správy obsahuje návésti v budově útavu.

Zdražení. Sdražení všech holičů a vlasekátů v Hradci Králové a okolí sdráží všechny své práce a výkony od 1. července t. r. o 25%. Nový doklad neustávající živnostnické krise, které se musí věnovati pozornost nejvážší. Sotva živnostnictvu se poskytne nějaký drobeček, již jest s drahé strany těsně dvojnásobek, tak že není divu, jestliže sahá ve svém smutném stavu k svépomoci sdražováním svých výkonů. Mluví-li se mnoho o neblahé krizi dělnické, měl by se nejpilněji zřetel obrátiti k těžce zápasícím živnostníkům. Někteří zdejší občané chtějí živnostnictvu „pomoci“ — protestem proti assanačním výhodám.

Zeměná nájemce restaurace v „Adalbertinu“. Dosavadní nájemce restaurace a hotelu v „Adalbertinu“ p. Battipán vzdal se obchodu a bude se věnovati správě svého lázeňského podniku ve Štánekově. Restanraci i hotel „Adalbertina“ převzal p. Václav Štemberg, bývalý nájemce renomovaného hotelu „U prince“ v Čáslavi. Pana Štemberga provází pověst osvědčeného odborníka, jenž honosil se výbornou kuchyní a jemným pivem. Není pochyby, že získá si těmito přednostmi přízeň nejširších kruhů.

Včelařům. Firma Fr. Viktorin v Hradci Králové na Velkém náměstí (proti biskup. residenci) oznamuje, že rozšířila svůj závod zavedením veškerého včelařského nářadí a veškerých potřeb pro včelaře.

Z Malšovic. Zdejší „včelařský spolek“ pořádá v neděli dne 23. t. m. schůzi spojenou s přednáškou v hostinské místnosti p. Matějky.

Z Ponchova. Všeoborové sdružení křesť. dělnictva bude konati u nás v neděli dne 23. t. m. o 3. hod. odp. důvěrnou schůzi v hostinci „na Staré“, při níž bude přednáška o hospodářském úkolu říšské rady. — O ponti ponchovské bude mluvit slavnostní kázání vesp. Dr. Gustav Domabyl; slavnou mši sv. sloužit bude papežský prelát, vesp. Fr. Hampl. Kolem s chy sv. Jana Nep. před kostelem jest nyní nádherná, velice umělá kovová mříž, pracovaná v c. k. odb. škole královéhradecké podle nákresu proslulého p. architekta Němce. Pouhé reťizní výlohy na toto stkvutné dílo činí 286 K; celkové vydání za důkladnou rekonstrukci zahrady a sochy činí 834 K.

Z Nov. Hradce Král. Sbor dobrovolných hasičů v Novém Hradci Král. slaví pod protektorem slavn. občanského zastupitelstva své 25leté trvání sboru. Pořad slavnosti: V sobotu 22. června 1907 v sále „u Malce“ slavnostní představení: „Čest hasičstvu“. Veselohra z hasičského života o 3 jednáních od Václava Ješka. Začátek v 8 hod. večer. Předprodej vstupenek u p. Malce. Zastup. vstup nedovoleno v mezitím koncertuje hudba p. K. Císar. V neděli dne 23. června: 1. O 10. hod. odpol. seřazení spolků v Svatojanské ulici. 2. Ve 2. hod. odchod do ulice Prašingrové, kde promluví JUC. Michálek z Roudnice n. L., delegovaný řečník Z. Ú. S. H. „O vývoji, úkolech a moderních zařízeních hasičstva“. 3. Průvod s hudbou do lesa pod hájovnu, kde pořádan bude koncert. O zábava starati se bude loutkové divadlo, závodní koule, tábora, rychta, pošta atd.; též o tanec bude postaráno. Při koncertě účinkuje úplná kapela p. Císar. Večer zábava při hudbě u Malce. Čistý výnos celé slavnosti věnován bude podpůrnému fondu sboru. Za nepřiznivého počasí odbývá se vše v hostinci u Malce.

Z Novohydčovska a Jaroměřska. (Visitační glosy.) Letošní visitační cesta J. B. M. skončena 4. června v Soudražicích u Smiřic. Jak mnohdy vzrušení vyvolávalo u věřícího lidu objevení se nejdůst. velepastýře, a jakou nelčenou úctou vítal a jak dychtivě přijímal lid téžnání svého arcipastýře, a jakou pietou býval přítomen sv. obřadům, a jakou vřelou pozorností přijímal nejdůst. veleknězem tak horlivě hlášené slovo Boží a sledoval katechese ve svatyních i školních budovách, konané s tou milou, až tklivou vlnou k malíčkým i dospělým věřícím, to vše nelze perem vyličit. Váš o tuto příznivou bilanci zasloužilým učinil se též v nemalé míře horlivý klerus se spořádanou duchovní správou, kterážto jest i podkladem účelné katolické organizace lidové, tak že jedné bez druhé nelze si ani mysliti. Díky za to budtež opětně vzdány blahé paměti zvěčnělému nejdůst. velepastýři Edvardu Janu, jenž ve svém prozíravém duchu kládí základy katolické organizace a stejně horlil o spořádané duchovní správy. Nelze upříti, že uvědomění katol. lidu visitační cestou J. B. M. bylo znamenitě posilováno a nejdůst. velepastýř za fyzickou námahu a patrnou únavu dvouměsíční visitační cestou v letošní jarní nepohodě pocítil ve svém srdci radost z upevnění a rozšíření království Božího v duších svěceného sobě lidu. Stejně milé a přívětivé jednání vesp. kanovníka a latere jakož i dšat. bisk. p. ceremonie přispělo také k důvěrnému přilnutí diecéšanů k nejdůst. velepastýři. Jelikož i v příčině účelného zařízení a vysvěcení svatyní nejdůst. velepastýř uplatnil se jako povolání interpret církevního umění, bylo i v této příčině požadavkům visitační cesty jak náležitě vyhověno. Resumé glos letošní generální kanonické visitace možno shrnouti v slovo, že duchovní harmonie mezi nejdůst. velepastýřem, duchovenstvem a lidem věřícím vysněla v hymnus ladných akordů ke cti Boží a spásy věřících.

Krajský slavnost III. řádu sv. Františka konati se bude v Opocně na státní dráze v neděli dne 30. června t. r. Pořad: Ráno o 6. hod. tichá mše sv. v kostele OO. kapucínů a sv. zpověď. O 8. hod. promluva na svitanou a ku společnému sv. přijímání, P. Richard Randák, ředitel III. řádu. V 10. hod. průvod do děkanického kostela, kde slavnostní kázání pronese P. Antonín Podlaha, kněz f. kapuc. a po té slavná mše svatá. Odpoledne o 2. hod. zahájeno bude shromáždění v sále Národního domu. Sjednové řeči pronese: P. Ant. Kaška, děkan v Kostelci u Orl., o thematu: „Duch sv. Františka“. P. Ant. Podlaha: „Divadelní život

terciář“; p. A. Drápalík, c. k. gym. učitel v Hradci Králové: „Účast terciářů na veřejném životě.“ V přestávkách zapěje pěvecká jednota cyrilická dva sbory. Slavnost skončí v klášterním kostele chvalozpěvem svatého Ambrože a uděleno bude spošt. požehnání. Terciáři východních Čech, dostavte se co nejčastěji!

Průmyslové muzeum Podkrkonošské v Hořelích uspořádalo v umělecké síni školní budovy na Habru výstavu vzorných reprodukcí (rytin, leptů, originálních litografií) francouzských, německých, anglických, holandských a japonských, ku výzdobě školních místností a domácností, aby ukázalo, jak „cizina“ ve snaze popularisovati umění daleko dospěla. Výstava je přehledná, přes to však bohatá, obsahující vynikající reprodukcí předních firem. Za 3 1/2. léta trvání umělecké síně, stálé do výstavy plastik a drobného uměleckého průmyslu, vystaveny byly téměř všechny dobré české reprodukcí, tak že výstava nyní jest vhodným je doplněním snah ukazati dětem i obecnstvu umělecká díla. Výstava potrvá do 15. července a jest každou nedělí a svátek bezplatně přístupna, hromadným návštěvám i ve všední dny. Ku konci školního roku, kdy učitelstvo koná vycházky se svými žáky, možno doporučiti návštěvu výstavy uvedené co nejvíceji, neboť přinese nejen požitek umělecký, ale i poučení.

Z Dobřenic. (Naše obecní hospodářství.) Páni strčili hlavy dohromady a radili se. Věděli: do protokolu prodej cesty musí a peníze do kasy, farář mlčetí nebude. Čiperná pokroková hlava věděla však, jak do toho. Uložil nedělních služeb Božích, kdy farář musí být v kostele. P. starosta poslechl, svolal schůzi na půl 10. hod. dop., kdy trvali ještě služby Boží; „věrní“ nešli do kostela, honem se sešli a v nepřítomnosti pana faráře odhlasovali a protokolovali prodej oné parcely. Někteří ovšem nevěděli dobře, o čem jde. Šli a hlasovali, protože „mezi pány od velkostatku a obcí odjakživa bývala shoda“. Ejhle klerikální boj! (= zneužití náboženství) v národě! Škoda, že o něm nevěděli p. ředitel Erlebek. Mohl je vytrhati hned v počátku! Pokroková hlavička však zapomněla, že ku prodeji obec. statku musí být přítomny 2/3 členů zastupitelstva, jinak jest prodej neplatný. Při tomto prodeji ale 2/3 přítomny nebyly, p. farář a dva členové byli v kostele, když se o tom jednalo a usnášelo, čtvrtý vůbec d. schůze nepřišel, byl tudíž prodej neplatným. Tohoto nedopatření chtěli užiti p. farář a několik občanů a zakoupit ono místo, velmi vhodné pro malé skladiště u dráhy, pro právě založenou Raiffeisenku a podali proti onomu prodeji protest, žádajíce, aby se buď p. Weinrichovi neprodávalo, poněvadž to je cesta do nádraží pro náklady, anebo mžele-li se prodat bez poškození veřejných zájmů, aby se prodalo ve veřejné dražbě. Pochozíli ale jako sedláci u Chlumce. Okresní výbor v Nechanicích, v němž vlivným členem je ředitel cukrovaru páně Weinrichova, usnul nejprve na základě předložených spisů jednacích, že schůzi bylo mimo starostu přítomno pět členů, tudíž zákonem žádaný počet dvoutřetinový; jakoby 6 bylo 2/3, z 10. Když podáno odvolání k výboru zemskému a dovozováno, že 2/3, z 10 jest 6 2/3 = 7, shledáno pojednou, že nedopatřením kanceláře okr. výboru viondila se do původního výnosu chyba, která odporuje správnému usnesení, že jich vlastně bylo mimo p. starostu ještě 6, celkem 7 a výslovně jmenován člen zastupitelstva, kterého obecní protokol dotýká sezení udává jako nepřítomného. Od koho a kde byly jednací spisy „opraveny“, že pojednou místo 6 členů bylo přítomno členů 7? Je vidět, že kde panuje „shoda“, leccos se dokáže. Mezi tím opraven i náležitě obecní protokol. Nějaký mudrc chytěje p. Weinrichovi a snad i sobě pomoci, připsal dodatečně asi po 3 měsících do protokolu obecního — na konci stránky se mu to pěkně hodilo — „že když později scházející naduvedení (3!) členové se dostavili, že jim byla věc řádně vysvětlena“ — a tak svou nešikovností vlastně dosvědčil, že rekurs má pravdu.

Ze Lhoty pod Libčany. Sleč. Ludmila Širůčková ze Lhoty p. L. a p. Bedř. Procházka s Votic slavi svůj státek 25. t. m. v jub. kapli ve Lhotě pod Libčany. Gratulujeme.

Odpověď z Hronova na socialistické poněování. Naši bodři soudruhové ve 43. vol. okrese, jsouce zklamáni svým před časem jistým vítězstvím volebním, nyní bédouji jako nad spáleništěm. Pánové, jen rozum do hrsti a řádně přemýšlejte, kdo vlastně jest vinen vaší tak velikou porážkou. Po ávase řeknete: „My sami.“ Váš pan kandidát, „národní“ učitel Kudrnaté řekl na schůzi voličů v Bohuslavicích: „Soc. demokrat se třeba s čertem spojil proti klerikálům!“ A to sami zjistěte usnate, že společenství s čertem málo kdo by si přál a proto lid vážně přemýšleje, budoucí židovský stát si nepřejí, s hanou odvrátil se od strany, která a čerta pomoc hledá. My vám, pánové, radíme, abyste nechali klerikály na pokoji. Raději se uče trochu slušnosti a pravdomluvnosti; pak možná, že váš p. kandidát (ale s čertem ať se nespojuje) při příštích volbách projde. Co se týče pamfletu v Textilníku ze dne 13. června, odpovídáme: připadá nám ta lokálka jako rak, který jiné pobízí k pochodu do předu. Co se týče pana Drejsla a Dostála, oni ovšem nejsou socialisty a

proto vy je notně hanobíte; že jsou pántum na prospěch, proto si je ustanovili. Že jsou poctivými křesťanskými socialy, to jim slouží jen ku cti. Že by byli podlízaví svým pántum, o tom pochybné. Udělujeme však slovo p. Lokvencovi; ten ať vám poví, jak to je, když člověk hrdina a při tom socialista je s práce propuštěn a pak sežene jakousi vlivnou osobu a jde „poniženě prosit!“ Co se týče toho celibátu, to nám připadá, jako když flašinet hraje pořád jednu. To jest již moc stará píseň a proto se, pánové, naučte zase nějaké nové. My odsuzujeme každého, který porušuje čistotu, ale zároveň odsuzujeme, když muž mající ženu a dítka, porušuje věrnost manželkou a jeví velkou vlivnost k manželce neb dívce jiné. Snad by vás o tom mohli poučiti pánové, kteří k vám často mluví o klerikalismu, vždyť na okrese máte řekněk dost. Snad pp.: Pražák, Horák a Holub o-choťně vám vysvětlí neřesti, které i v rodinách dělnických leckde bují; snad přiznal, že mnohdy klesne i takový člověk, který celibátem vázán není. Že ve svých řadách máme lidi, kteří křivě přisahal a cestojícího okrádali bankrotem, to jest snad malý omyl. Nepletete se v adrese? Vzpomeňte na své patrony židy; ti v tom umějí chodit jako virtuosové. V tomhle umění by obdrželi lehce první cenu. V různých švindlech jsou velikými mistry židé a soc. demokraté. Jen spytujte dobře svědomí vlastní. Choťe-li z křivě přísahy vinití vám moc nepohodlného katolíka, dejte dobrý pozor! Rádi bychom věděli, který z nás křivě v okrese přisahal. Proč pak, lbáři, když něco víte určitě, otevřete vše nepovíte? Proč to nenapišete jasně, by vám napadený mohl dáti příležitost k důkazu, že vaše zpráva jest pravdivá? Mluvíte-li o dělení, tomu se nedivíme. My víme, že sami vaší stoupenci k tomu chuti mají čast. Ať vám poví p. Pražák, zda se pamatuje na mládí jednoho nyní horlivého socialisty, který již v obecné škole se dělil s p. učitelem o zeměpisný atlas; i své jméno do něho vepsal; po čase však ku své lítosti jej musil vrátit; snad znáte také ty — různé švindlery, kteří s tím dělnickým krejčárkem se dovedou dělit. Tedy jen dělení si nechte opětně doma. — A ještě slovíčko, které vás charakterizuje. Vdce socialistů v Německu Harden v časopise „Zukunft“ píše: „Není divu, že ne jenom měšťáci, ale již i mnozí soudruhové od rudých se odvracejí; dosud se jich přidržují jen davy dělníků, u nichž je těžko k rozeznání, co je u nich věcí: zdali fanatismus nebo — nevědomost.“

Socialistické náboženská smáše-livost ve Zbečnicku. „Náboženství jest věc soukromou“, tak tvrdí i naši socialisté. Ale ta jejich praxe! Kdo jde kolem Veselky ku Zbečnicku, hned se o jejich svobodomyšlnosti přesvědčí, nepatří-li do jejich tábora! Když jsme na p. chodili na májovou pobožnost, potkávali na nás potupné hošci sotva škole odrostlí: „Modláři, rže-neckáři“ a posměšně říkáli otcenáše ozývalo se se „vzdělaných“ brádek. — 16. června ubíral se průvod pouťníků kolem téhož hostince; soudruzi celí rudí nad modlitbou pouťníků vyběhali ven a provázeli je různými úsměšky. A jeden statec měl ještě velikou radost, jak se ta mlaďež v knulce tuží. — Hluchoněmý chudák, člen našeho sdružení F. Vlček byl dotazován od rudých posuňky, zda jest u „studených“. On přisvědčil. Na to nové posuňky, zda oni (soudruzi) jsou a „tepých“. On též přikývl. Za to dostal notný políček. Tak se chovají tito laškoví lidé k ubožákovi, jehož každý slušný člověk musí srdečně politovati. Pomalu to bude na Hronovsku vyhlížeti jako v San Francisku. I u nás jest totiž potřeba upozorňovati, aby žádný v noci nikam nevycházel. Nedávno zde přepaden 78letý statec; měl na mále, že nebyl vhozen do vody. Jindy zas na Brněm pronásledovali jiného, že volil dr. Horského; měl co dělat, aby se zachránil útekem. Jeden útočník stratil při tom střelbu řetěz od hodinek, na němž byl zavěšen veliký zavírací nůž. Ovšem že majitel ani po vysvázání se k řetízku nepřihlíšil. Varujeme každého nástince důtklivě před vycházením na ulici za tmy. — A ještě něco do památníku pántum chlapcům socialistickým. Podepsali jste se na prohlášení, že nechcete, aby vaše děti do kostela chodily. Vždyť mládenci, jste ještě přec svobodní a nevíte ani, zda jaké děti vůbec mítí budete. No — a teď ty děti, kterých nemáte, rozhodně pošlete nikam nemusíte; na to nebylo potřebí ani písemného protestu. — Ku konci tolik prohlašujeme, že se vašich náslizností a hrubostí nezalekneme. Lid čím dál více přemýšlí o vaší vzdělávací práci. A poznávají vás čím dál tím líp zvláště ti, kteří se dali zajati do vašeho vášnivého tábora jen k vůli tomu, aby trochu obstáli a neslyšeli každou chvíli osobní útoky. A tak čím útočteji si povedete, tím rychleji bude váš pád. My však poctiví sociální pracovníci se budoucností nelekáme; ta náleží nám.

Jinak na kostely, jinak na školy. V posledním čísle „Posla z Podhoří“ stěžuje si nějaký pisatel do nepřítzné vlády, že na obecné školy v Čechách v roce 1906/7 nedala ani haléře, na kostely však celkem 265.434 K. Každý, kdo není na hlavu padlý, musí doznati, co naše školství ročně pohltní, více než polovici všech zemských přírůžek. O školství pečuje sem a nikoli stát; kdo není slepotou raněný, musí doznati, že naše školy jsou stavěny pěkně a že jich přibyl značný počet.

Zřízení nových škol a zlepšení platů učitelů se finance zemědělské značně zatížily. Kostelů naproti tomu je všude zvláště ve velkých městech citelný nedostatek, a vypadají proti školním palácům někde jako popelky. Viz Pardubice, Náchod a jiná četná místa. Země a stát nedávají na kostely téměř nic. Co stát dává, to dává ze zabeného církevního jmění; kdyby měl stát všecko vrátit, co církvi zabral, pak by celá česká země měla dostatečný počet rozsáhlých a nádherných kostelů, duchovenstvo by bylo dle zásluhy a práce řádně z církevního jmění placeno a nemusilo by se doprošovat žebračské almužny.

Z Krumlovu. Fabrikant Holub, rodilý Čech, jenž v Tyrolsku má několik továren, zakoupil zde na pruské hranici starou Lerchovu továrnu na papír, kterou přestavil a zřídil na továrnu na vyrábění umělých drahokamů. Rozkošné, ale zapomenuté údolí orlické opět ožije, neboť pan továrník Holub bude ve své továrně zaměstnávat na 400 dělníků.

Ze Sulovic u Časlavě. V našem 80. volebním okrese vážně se přetřásá otázka, kdo, až Pán Bůh jednoho nynějšího p. redaktora k nebeské pravdě povolá, tuhle pozemskou pravdu bude po něm schopen tak rytmicky hájit a hlásat, kdo se jí ujme. Nelze upřít, že ve všem je mnoho povolaných, ale málo vyvolených. A p. redaktor je jistě vyvolen, protože, jestliže nikdo jiný, tedy on jistě pravdu má. Za našich časů se ta ubohá pravda však moc pohlavkuje, takže chybou je, pravdu do světa vystřít a hlavu neschovat, protože by šacka mříž na pravdu mohla se přilepiti na hlavu. Časovou otázkou a starostí mnohých proto je, kdo se odhodlá být nástupcem p. redaktora. Mimo to je přirozeným úkazem, že po muži věhlasném a statečném pravdy obhájci mívá nástupce těžké postavení. Divíme se, na co všechno po těch volbách ti lidé myslí a čím se trápí. Takovouhle starostí! Od čehopak je přísloví: „Nikdy není tak zle, aby nemohlo být dobře.“ O takhle věc je už dávno postaráno. Jak dlouho už jeden inteligent v městečku B. P. se cvičí „pravdu“ vytrkovat a hlavu schovat! Tento měsíc ovšem mohl by se vymlouvat, že je moc teplo a že je lépe ani z domu nevylézt, ale právě proto měl by jít mezi ty „studené“, aby schladl. To je však vedlejší; nechceme na něm provádět lékařskou praxi. Ze to však bude pro něho výhodnější, bude-li mít redakci doma, dá se myslit, neboť daleko do města chodit není žádná přijemnost. Na novinky a zajímavé zprávy je městečko B. P. daleko bohatší než kterékoli město. Tam jekrátka živo jako v Čas. Budějovicích. Na programu obecní volby ve znamení štiny. Stěží, že po říšských volbách zbyly v městečku jen dvě strany. Taková situace tam ještě nebyla, takže se nedá nic předpovídat. Jenom tolik se ví, že strana horkokrevných, takto velice pestře namíchaná, ráda by těm studeným zatopila, a že by na to potřebovala více čestných měšťanů. Zvolen není dosud na novo nikdo, a už proskakují zprávy, co se všechno rekonstruuje. Náboženství už jeden pán reformovat začal. Svádí ho kostel před okny. Pán Ježíš řekl: „Kdo neuvěří, bude ztracen“, ale teď prý to bude jinak: „Kdo neuvěří, zaplatí do tří dnů pacht z pole, nebo mu to vezmu“. Začal reformovat tam, kde přestal nebožtík slavný reformátor Salomo Cerbulát, a na ty se pije. Učedník má už pár. Dokonce i jakési mučednictví pro „svou víru“ zakusil, právě když chtěl prášdným půlilitrem reformovat hlavy nepoddajné — tiše to však snesl a ani se tím nechválil — dobrá to vlastnost reformátora. Podle slibného začátku může to přivést i na pamětní desku, ne-li na obelisk. A zas by byla pro městečko B. P. nová starost, aspoň kdo ji odhalí. To bychom navrhli toho z Ředčan. — I Bůh ví, co nám ty volby ještě starostí nadělají.

Z Dobrušky. Od té doby, co mladí učitelé pp. Krejcar a Hlaváček vyjeli si proti mně v konferenci, těším se zvláštní pozorností pokrokových štvátek dobrušských. Poslouchající naučení daného „Vlnou školou“, denuncijí slova moje na kazatelně pronesená a ovšem po způsobu pokrokového lhouna a tupí. Za každé slovo svoje na kazatelnu ručím a jsem hotov je před kýmkoli hájiti. Váš, pp. pokrokáři, mrzí nával posluchačů o deváté, proto špiníte, proto jste mne nazvali nebezpečným člověkem, proto lžete. Proč nereferujete správně? Bylo vás v kostele dost na výsady, mohli jste si moje slova pamatovat. Milí páni, nebojím se vás, nezaleknete mne. Pokrokářský nafoukanec pýchou zmámený mne ani urazit nemůže. Každým týdnem patrněji ukazujete, že sijete ze štvání lidu proti kněžím, že jste podplacení služové největších otročkovatelů lidu, kteří vás užívají k ohlupování lidu, odvrácení jeho pozornosti od prospěšných anah a oprav sociálních. „Bijte kněze“, toto pokrokářské heslo vyčerpává vaši činnost. V čísle 21. jste tvrdili, že jsem mluvil proti Dr. Drtinovi. V čís. 24. již slevujete, že jsem řekl jen slova: univerzitní profesor. Připomínám vaši slabé paměti, že jsem řekl: „Jest nepoctivě tvrditi, že církev katolická dovolovala rozluku manželství i kdyby to tvrdil univerzitní profesor, a ještě nepoctivěji jest dovolávati se čtyřkrejcarové brožury.“ Či to vás mrzí, že takový univerzitní profesor nestydí se snižovat práci katechety a jej

tupit? Chcete-li, pokrokáři, lžete si dál a můžete si, když tak rádi, pomazati i četa povídky po způsobu nezbedných bošků a smáti se: „He, he, jak hezky to umíme.“ Jsem jist, že vám vaše pokrokářská klaka bude bítavě tleskat. — Jmenoval prý jsem Dra. Reyla a doporučoval za poslance. Lžete, pp. pokrokáři. Jmenoval jsem Dra. Reyla jako spisovatele knihy (Reforma manželství), jmenoval jsem i jiné spisovatele jako Dra. Soldáta, Brychtu, a řekl jsem, že jsem ochoten knihy ty přejíti. Tomu může rozuměti každý, jen učitelský vysvětlac tomu nerozumí. Pokrokáři, vy se můžete červenati za svoji prolhanost. Tázete se, kdo udával na učitele? A já se táži, kdo udával na kněze věci, které hraničí až s bláznovstvím? Jen ven s tím, pánové, aby lidé viděli, co si učitelé dovolují proti knězi. V jednom odstavci vašem čtu: „Rádi věříme, že to není kvítka jeho ducha, — ale soudíme, že celé kázání dělal sám.“ Tomu rozumí, kdo zná pravidla pokrokového myšlení! Pokrokářský mozeček všechno snese. — Prosim vás, páni, nepouštějte se podruhé do rozboru kázání dříve, než si přečtete desatero — umíte-li je ještě — a dříve neuvažte: Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému. — Připomínám, že výrok Schopenhauera „Jen darebák účtočí anonymně“ platí pokrokářskému dopisovateli. Dáváte mi otcovské napomenutí, abych ukázal, jakým mám být. Tím se vám, pp. pokrokáři, nemohu odvděčiti, vy se již nepolepšíte, budete na kněze dále lháti. Tedy na shledanou. — Citovali jste mi „Bílý prapor“, budete tedy mít i „Rozkvět“, jenž píše v č. 24.: „Professor Masaryk jel si do Vídně a dal se vídeňským šmokelem interviewovat o politice nového parlamentu. Mluvil naivně, tak že mu to jeho vyslechač řekl do očí. Mezi jiným se dětinsky chlubil, že on jest snad jediný poslanec český, který nedostal ani jednoho klerikálního hlasu. Jaká to nepravda! Bez klerikálních hlasů protestantských a židovských nebyl by prof. Masaryk vůbec poslancem. Je patrné, že prof. Masaryk a prof. Drtinou hodlají se v klubu hodně roztahovat. Ale to může trvat jen krátkou dobu, než i ti neohloupějí poznají, že tu vystupuje jen moderní Don Quijote a jeho věrný panoš Sancho Pansa.“ Tak vidíte. — Jan Vaníček, katecheta.

Dodatek ku zprávě z Nechanic a od Nechanic. Zprávy ty vyvolaly pochopitelný rozruch. Najednou se potrefení pánové velice divili, jak může někdo taky nad nimi kontrolu prováděti. A kdo to tam dal? Kdo — kdo? Tohle jiný nebyl než některý z kleriků! Pánové, místo bouřevatného pátrání raději trochu o svém počínání přemýšlejte. Byli bychom věru rádi a povděční, jestliže by vůbec některý kněz z Nechanic do našeho listu psal. Ale ti pánové jsou klidní, jako by Nechanicko bylo hotovým katolickým Eldorádem, jako by se tam katolictví neubližovalo nic. Ale právě při volebním boji poznali katolíci laikové, že má všechno svoji míru, a že jest potřeba, aby sami hájili svoje přesvědčení jako krásný odkaz dobrých katolických matek, když se jim kněží v čelo nestaví. Jen nechejte českého sedláčka! Jest to dobrák, ale v snižování svého náboženství vidí potupu vlastní. A proto se nedivte, že sami laikové ujmají se své víry — ovšem nikoli k vůli kněžím, ale k vůli sobě. Něco jsme z dopisů zaslanych tedy již uveřejnili, ale máme toho ještě více; jsou to věci ještě zajímavější. A proto jen pozor, ať váš rozjetý povoz nepřijde o kola! Jest to sice mrzutá věc pro duchovenstvo, že nyní se pokrokové zraky obracejí naž jako na původce těch zpráv. Ale my blasy roztřepčené laiky k vůli „svatému pokoji“ nemáme tlučit vhozením dopisů nás docházejících do koše. — Ale — nespravedlivými být nechceme ani vůči pánům z jiného tábora. Právě nám dopsal p. Arnošt Horáček, zat. ředitel měst. škol, a žádá opravu na základě § 19. tisk. zákona. Předem radíme, aby p. Horáček, až bude poslati opravu do časopisu nekatolického, dopis rozhodně rekomandoval, protože jiná redakce by se lehce vymluvila, že dopisu vůbec neobdržela. Ostatně děkujeme za důvěru, kterou nám věnoval, jestliže — což jest možné — věděl, jak jiné redakce si v takových případech počínají. Dále sdělujeme, že by takovou opravu ani při rekomandaci jiné redakce neuvěřitelně pro její formu neodpovídající úředním požadavkům. Ale jak již praveno — ať jest přece jen také slyšena strana druhá. Tedy dle zprávy p. ředitele není pravdou tvrzení, že týž nedovolil jíti o křesťanských dnech na proces. Nemohl tak učiniti, poněvadž ho nikdo za dovolení na toto „náboženské cvičení“ nežádal; ředitel již 14 dní napřed postaral se o potřebný dozor k tomuto náboženskému cvičení, čehož důkazem jest uanesení poradní učitel. sboru ze dne 23. dubna 1907. Pan Horáček poukazuje zároveň písaři našemu na § 9. a 10. řádu škol. a vyř. ze dne 29. září 1906 a vynesení c. k. zem. škol. rady z 30. listopadu 1906 č. 58 174, jimiž se musí správce školy říditi. — Potud tedy p. ředitel. Teď naše poznámky. Nápisatel není utučeným inteligentem a proto ovšem rozhodně školské paragrafy znáti dobře nemůže. Poukázal s důvěrou na to, co bylo dříve a co se děje nyní. Dále dle našich informací faktum jest, že měst. škola se právem onoho skutečně nešťastníka, ač mnozí rodiče si na to stěžovali a někteří sami si dtky

doma nechali. A pak pozor! Právě o křesťanských dnech, p. řediteli, jest pobožnost, ale sotva asi náboženským cvičením v užším slova smyslu. — Naším dopisovatelům připomínáme, aby jen dále psali beze vší bázně před vyzrazením. Vždyť podobných dopisů přišlo více a jmenování nám i svědkové různých výstředností, na něž se v případě potřeby odvoláme.

Různé zprávy.

K předložení upozornění farním úřadům se nám píše: Dle výnosu c. k. ministerstva obchodu ze dne 6/7. 1872 č. 13 647 má místní školní rada s farními úřady porta prostou korespondenci ve školních a matričních záležitostech.

Karlovy Vary. Karlovy Vary jsou, a nestihne-li je živelní pohroma, zůstanou prvním léčebným místem světa a to nejen co do velikoleposti, ale i co do účinků, ježto zde léčí se často s překvapujícím účinkem nejen choroby vnitřní (žaludeční, ledvinové, jaterní, ale i zevnější (rheumatické) Bohužel nejsme my Češi v tomto místě, jež leží v království Českém, doma, a Němci nečiní ničeho, naopak podnikají vše, aby nám pobyt a stídání Karlových po stránce národnostní ztrpčili. Proto jest třeba, abychom se tam usamostatnili a aspoň mezi svými bychom se doma cítili. Restaurace v českém spolkovém domě nevychovuje však ani v příčině místnosti ani v obsluze. Je velmi žádoucí, aby se v té příčině náprava stala. Zato českých lékařů je tam nadbytek: všickni jsou svědomití, někteří jsou i kapacitami ve svém oboru, konajíce v zimním období praktická studia na cizozemských slavných klinikách; zvláštní zmínky v tom ohledu zasluhuje dr. Mixa, jenž má svůj dům dell' Alliance blíže kolonády moderně zařízení. Jeho paní je vzorem české hospodyně, pečující o životní potřeby svých hostů, kteří se u ní cítí jako doma. Dům Alliance není dokonce drahým a kdo jenom trochu pohodlí chce a si může ve Varech dopřát, tomu doporučujeme dra. Mixu jako lékaře i jako dočasněho pána.

Nové úkasky socialistické vzdělávací práce. Veškeré obsazenstvo na jámé „Terenzie“ na Jankovci v Pol. Ostravě zahájilo stávkou, poněvadž správa jámy nechtěla vyhověti požadavku „Unie“, aby z jámy odstraněni byli tři dělníci a vykázána jim byla práce na jiné jámě. Dotyční dělníci byli dříve členy „Unie“, ale v poslední době vystoupili a s jinými organizovali proti ní odboj. Za to stali se terčem vtipů (ostatní horníci na ně pokřikují posměšně „buc“) a nenávisť všech organizovaných horníků. Poněvadž se často stávalo, že dotyční horníci žalovali tyto pro různé urážky na cti, které jim byly utříděny, a v poslední době též mnozí horníci byli soudně potrestáni, žádala „Unie“, aby správa závodu vykázála smírným třem horníkům práci v jiném dole. Závod však setrval na zásadním stanovisku, že rozhodovati o tom, kde kdo má pracovat, přísluší výhradně ředitelstvu, pročež organizovaní dělníci zahájili stávkou. Stávkuje celkem asi 1200 horníků. — Také hornictvo na jáměch „Salomoun“ a „Karolina“ v Mor. Ostravě zahájilo stávkou. — Ve Vítkovicích 170 soc. dem. v továrně Trebitschové vyvolalo stávkou, protože nechtěli pracovat s 25 křesť. sociály. Stávkou pozbylo 700 dělníků chleba. — V Jihlavě v truhlářské dílně Sedlákové byli zaměstnáni tři dělníci zorganizovaní v křesťansko-sociální organizaci. Tyto vyzvali soudruzi, aby přistoupili k organizaci soudružské, sice jinak že jejich propuštění z práce vynutí na správě závodu stávkou. V Brně vyhrožovali se odvažují veškerému textilnímu dělnictvu vytvářením s práce, nepřistoupili do rudé organizace. — Kdy konečně bude hájena důrazně svoboda křesťanského dělnictva proti tak urputnému násilí požidovské strany? — V tovarně Wichterlově v Prostějově soc. dem. Řehula kusem desky rozbil dělníku p. Hrdinovi hlavu. Snad — pomysli si někdo — dal Ředina Řehalovi přitísku. Ani v nejmenším. Téžce raněný p. Hrdina byl dopraven do všeobecné nemocnice. Řehula zatím a odveden k soudu.

Jak lidé netroufají lidu na socialistickém Ostravsku, odhaluje „Opav. Týdeník“. Známý a pověstný lid dr. Karpeles, který dostal na hornickém táboře r. 1900 bítí a několik kopanců, zakládá nyní na Ostravsku hlavní sklad a filiálky potravních spolků. Jak německé listy na Ostravsku oznamují, vyjednával Karpeles s Adolhem Immerglückem, tehánem židovského vědce Hansa, o nájem obchodních místností, jež před nedávnem stídl Immerglück, který s křesťanského lidu zbohatl, koupil veliký stavební komplex, staré domy aboural a na jejich místech vystavěl ohromnou budovu. Tyto místnosti nejal nyní lid Karpeles a tak bude zřizovat dílny, proletáře sbořím a bude bohatnout. Žid doktor Haas, jak samo sebou se rozumí, bude právním nástupcem a tak lidé budou sobě navzájem pracovat do rukou. — bohatnout s křesťanských svedených dělníků a dělníci obdrží za to — alby. Kolik má bude zničeno řádových obchodníků, kolik má strati existenci křesťanských obchodních příručích! V konsennech obdrželi místa jen pravověrní osvědčení soudruzi, poslušní nabeledové židovští. — Zkrátka v němch koruny Svatováclavské daří se všude pod rudým praporem, dobře kapitalismu, sídím a němstvi. Židovského socialistu dr. Karpeles sami socialisté před sedmi lety za jeho „bádnou práci pro dělnictvo“ bouřlivě odsouvali a teď mu budou smáti peníze.

Další zajímavosti z „kulturního“ života socialistického Ostravy. Doplnění „Našince“ z Ostravy k zprávě o přepadení společnosti jdoucí z divadla socialistickými mladíky, dodává: Zdejší tisk a zvláště „Ostravský Denník“ hleděl událost převést na pole loupeže. To však pravda není. Mladí útočníci, zároveň členové sociálně demokratické organizace „Unie“, provedli konsekvence zdivočlosti následkem učení soc. dem. a pak, jak je dokázáno, byli někteří opilí. „Ostravský Denník“ volá po policii, což se divně vyjímá u listu pokrokového. Tu nepomůže policie a kdyby třeba za každým rohem stál policajt, tím se nešetí z lidu nevykoření. „Ostravský Denník“ pro své stromy nevidí les, když hledá nápravu v policii. Vždyť to přece musí být „O. D.“ nápadné, že právě socialistické orgány zdejší tyto vraždy a přepadávání umlčují, neodmítají a právě v případě přepadení na silnici ani řádkem zdejší orgán soc. dem. se o tom nezmíní, toto neodsoudí. Tyto poměry zvedl do našeho okolí sociálně demokratický tisk, který krmil po celou dobu ruské revoluce zdejší nevědomělý lid vyličováním vražd, loupeží a přepadáváním v Rusku a sám ten tisk nazýval tyto vraždy brátnými a nadával ruským „kaptánům“, když některého vraha popravili. Tuto štvání zdejšího nevědomělého lidu bylo systematicky provozováno řečníky i tiskem socialistickým. Zde lžily se lidu veškeré ty vraždy řečníkem socialistickým jako nutné vše za osvobození a zároveň v téže místnosti lil a leje do sebe lid alkoholickou otravu. A zde že by mohla nápravu zjednat policie? To je vynášení čerta Belzebubem. Za tyto činy je zodpovědná vláda a nikdo jiný než vláda! Tutu svobodu nemají socialisté ani v té socialistické Francii, jaké se těší u nás v Rakousku. Já jsem již v předchozím dopise vyličil důležitou ubohost v našem kraji mezi dělnictvem. Na jedné straně strašná alkoholická otrava a nevědomost a na druhé straně systematické štvání a vyživování tiskem socialistickým k páchní násilí. Mě jsme zde čekat od policie nápravu?

Klíčové besprávi na národnosti české. Do Vídně hrnou se peníze ze všech končin Rakouska. Vídeň zmožutná nikoli jen silou vlastní a té země (Dolních Rakous), které jest hlavou, ale výhradně mnohоязыčnými zeměmi ostatními, které jsou k ní připojeny jako k hlavnímu Hřádku méstu. Má tedy toto velké město ukazovati rozhodně trochu vědu k národům, jež k jejímu zvelebení přispívají. Vídeň má osvědčovati upřímně, že její velikost stojí na sloupech udržovaných všemi národy Císařství; toto město má skutkem dokazovati, že jest předním zastancem všech národů rakouských; má býti již z věčnosti věrným zrcadlem všech národů Hře, kteří do ní tolik posílají a — v ní bydlí. Zatím však přiznávají se na př. Čechům v rakouské Vídně menší práva, než v některém zahraničním městě. V americkém Chicagu Čechové národnostně volněji oddychují než v městě rakouském, které jest povinno věnovati jim otcovskou péči již proto, že tam žije Čechů více — než v samé Praze. A sjele, jak se zacházejí Čechy v tom rakouském městě, kde jich žije nejvíce! Posud pro tak obrovský počet Čechů není ve Vídně jediná veřejná škola, která by byla udržována z peněz státu! Čechové viděním naplňují se na německé školy dost. Ale svoji vlastní školu soukromou tam (v okrese Favoritákem) musejí udržovati ještě na zvláštní svůj náklad. Sám ministr německého Štátního videňského „Der getreue Eckart“ přiznává, že je na německých obecních školách vídeňských 12.000 českých, němčinu neznajících dětí. Celkem jest ve Vídně 50.000 českých dětí, pro něž stává pouze jediná česká obecní škola (okres Favoriten), která pojme jen 800 dětí. — Některé tento fakt o nutnou nápravu? Uvidíme, jak důrazně se zasadí Adlerovi socialisté demokraté čestí, aby konečně i ve Vídně uznána byla práva našeho národa. Vždyť přece aspoň formálně jsou v našem státě uznáni Čechové za národ stejně cený a národem německým i národy jinými. Bedlivě sledujeme, jak si budou počínati v otázce národnosti čestí sluhové německého žida Adlera!

Socialistická svobodomyšlnost a náslechllost podle světlého ruského vzoru. Vyjímáme z neklerikálního „Hlasu Národa“ (ze dne 19. t. m.) tato sdělení: Národní sociální beseda „Palacký“ z Plzně uspořádala v neděli odpoledne výlet do lesa p. Čejky pod Radyni. Klidný průběh výletu byl přerušen vtrhnutím několika socialistických dem. krak. Požadatelé žádali, aby si zakoupili vstupenky nebo opatřili místo výletu a tu došlo k první kontroverze. Po prudké výměně slov došlo ke rvačce, při které byli sociální demokraté zahnáni z místa výletního. Na útěku vnikli však do výletní restaurace „Na vejrovně“, kdež ovšem objevení jejich způsobilo mezi četnou společností, v níž převahu měly ženy a děti, zděšení, které odůvodněno bylo počináním jich i pronásledovatelů jejich. Neznalivěji vedl si Josef Eret z Tynákovy. jenž křičel: „Dnes musím někoho zabít.“ — Když seznali provokatéři, že jsou v menšině, odešli do Plzně pro posilu. Po osmé hodině svedla se společnost, dílec v restauraci „Na vejrovně“ a v hloučcích ubírala se po svahu k vedřejnímu vlaku na plzeňské nádraží. Pojednou od Plzně přiblíhali se proti výletníkům k lesu sociální demokraté, opatřeni rudými odznaky, s klacky a kamenem v rukou. První oběti jich zuřivého počínání staly se v předu krádeží slečny Pilcové a Svobodové a Plzeň, které byly nestoudným způsobem soc. demokraty insultovány. Před horšími následky jmenované dámy se ochránily jen většinou společností v blízkosti se nimi krádeží. Také tato společnost nestála ušetřena nadávky soc. demokraté Stejným způsobem napadeni byli k nádraží plzeňskému od Radyně se svými rodinami krádeží pp. malíř Svoboda a jednatel banky „Praha“ p. Valenta. Zatím sociální demokraté dospěli již k lesu a přepadli klidně chodící neškodné hrubým způsobem. Výletník p. Aug. Scheichler z Čas. Budějovic byl soc. demokraty se sadu přepaden, vhozen do silničního příkopu a zkopán. Dalším střáním náhl jen útěkem. Hně pochozí přední divnostenské banky p. Beně z Plzně a telegrafní strojník p. Saleman se svojí sestrou. Pan Beně byl soc. demokraty s nenadání a

nezavdav nejmenší přičiny udeřen velkým kamenem do hlavy a nebespěně poražen. Slečna Salemanová byla spolčkována a pan Saleman ubit. Situace těchto tří výletníků byla skutečně velice kritickou. V největším rozehřívání došli výletníci na nádraží a po chvíli již sdělovány byly zprávy o poranění jednotlivých osob, které — jak již svrchu řečeno — neměly nic společného s výletem besedy „Palacký“, které samy šly na chvíli do rozkošných lesů plzeňských. Zatím na místě výletu došlo ke srážce, při které byla voják 86. pěš. pluku Fr. Kašparovi rozbita hlava. Náhodou přítomný v restaurci operátor p. dr. Jaklín z Plzně poskytl mu provizorní obvas, prohlásiv poranění jeho za smrtelné. Zranění Kašparovi přivodil V. Nový z Tynákovy. Jako pachatelé všelijaké udalosti byli zatčeni Josef Eret, bratři Josefa Fr. Kilbergrové a Václav Nový. Po dalších četnictvo sténovické pátrá. Když byli zatčeni odvedeni na radnici, shlukl se zastup lidí před radnicí a žádal, by byli propuštěni (!), což ovšem se nestalo. Bylo přítvolno četnictvo, které dnes ráno zatčeno dopravilo do vazby k zdejšímu krajskému soudu. — Potud zpráva „Hlasu Národa.“ Kdo čte řádek ruských revolučních socialistů, ví, že osvobodování uvězněných výtrníků u nich patří ke společenské etiketě. Proto ovšem naši socialisté, aby dokázali, že se něčemu přinejmenší, místo dosouzení barbarských násilností hledají účinnější osvoboditi. — Ovšem že o tom rudém barbarství není v humanitářském „Času“ ani slůvka. Vždyť tento pokoruf sluha musil mlčeti o takových surovostech přecasto také jindy. Pohodlnější jest vylévat si hněv na katolíky.

Česká liga akademická obrací se s uctivou prosbou na vdp. profesory a na všechny příznivce hnutí katolického, aby laskavě upozornili své žáky resp. známé abiturienty středních škol na spolek katolických akademiků českých v Praze, stojící na pevných katolických a národních zásadách, pečující o vnitřní zdokonalení svých členů na podkladě křesťanském a bojující proti šíření nevěry a národní vřáskosti mezi studentstvem silně se vzrůstající. Zejména v době nynější, kdy pokrokové studentstvo usiluje o odloučení theologické fakulty od naší staroslavné university a kdy se spojuje dokonce s německými burásky, jest svato povinností celé katolické naší veřejnosti, aby podporovala vanešené úmysly a cíle České Ligy Akademické získáváním a doporučováním nových členů, kterým nyní ke konci školního roku jest doba velmi příhodná. Spolek C. L. A. má své spolkové místnosti v Praze II., na Příkopě, č. 12, v paláci hraběte Sylva-Taroucy.

Všem obecním úřadům v království Českém. Poslední dobou obrácena byla několikrát pozornost širší veřejnosti k naší statistice sklizené. Praktická potřeba i požadavky vědy žalovaly na nedostatečnost její, a do jisté míry právem. Není možno získati dosti spolehlivých dat o osevních plochách, jež jsou přec prvním a hlavním podkladem pro statistiku sklizené. Konečně má býti zjednána dle možnosti náprava. Z podnětu ministerstva orby uvázala se letos kancelář statistická provést podrobné vyšetření osevních ploch po všech katastrálních obcích v království Českém. Nyní směřujeme náš venkov pochopit, že jde o jeho zájem nejvlastnější a se značnou obětavostí provádí po žádosti kanceláře sčítání osevních ploch. Úspěšného provedení celé věci možno se však nadíti jenom tehdy, budou-li práce a sčítání dokončeny ještě před počátkem žni, a to nejen vzhledem k rolnickým zpravodajům, kteří by pak neměli času, aby mohli tuto sčítání provést a následitou bedlivostí a svědomitostí (nehledě ani k tomu, že by veškerá kontrola byla velmi znesnadněna sklizením plodin), ale i proto, že zpracování sčítaných výkazů po obcích, jež musí býti nejpozdle do konce září úplně ukončeno, vyžadovati bude při počtu 9.148 našich katastrálních obcí velmi mnoho práce a zvlášť času. Zemské statistická kancelář obrací se tudíž ke všem obecním úřadům touto cestou se snažnou prosbou, aby své šetření o osevních plochách všemožně usilovaly a vyhotovené výkazy co možná bezodkladně jí zasílaly, tak aby se s útlapem zdarem potkal tento podnik pracný i nákladný, jenž tak alibně začal.

Znała budoucnost. Veselá scéna odehrála se minulý měsíc na policii v Antverpách. Do města přistěhovala se vykladačka karet z Hollandaka, která živila se „předpovídáním budoucnosti.“ Policiejní inspektor dal jí předvolati a pravil: „Vy zajisté víte, proč jsem vás dal předvolati?“ — „Ani nejmenšího tušení nemám“, odpověděla vykladačka. „Nic zlého jsem neudělala.“ — „Ale jděte, vy to jistě víte, vždyť znáte z karet prorokování budoucnosti. Vy víte, proč jste tu.“ — „Nevim.“ — „A nevíte, co vás potká?“ — „Ne.“ Sama sobě předpovídá budoucnost nedověděta, jak tedy ji jiným předpovídáte? To je důkaz zřejmý, že vaše počínání i živnost je švindl. A proto vám nařizuji, abyste do 48 hodin opustila město“, děl inspektor. — Zkormoucená odcházela prorokyně, podotýkajíc, „kdyby to byla věda, že ji s Antverp vyženou, že by si byla tak drabý byt nenajímala.“ Najmula si totiž velký byt, aby mohla v něm uvítati také „partaje“ sámoznějš.

Kouření v želez. vosech od 1. července t. r. zakázáno v Prusku. U nás v Rakousku se ještě nadálejší Nařízení to jistě s povděkem uvítá každý rozumný kuřák i nekuřák, který jen na chvíli zasedl do vozu železničního, v němž třeba jen dva lidé kouřili. Zakouřeným slovykem jest, že lockterš občané, by i jinak doma nebyli náruživými kuřáky, na cestu po železném dráze musí se dostatečně zaopatřiti kuřákyv materiálem. A takový smrtelník dýmá pak jako o závod, jakoby kouření na dráze bylo známkou vyšší inteligence, ačkoli právě úkaz ten svědčí o urážlivé občanské bezohlednosti a o skrovném rozhledu sociálním.

Lacné žití uží nejnověji dr. Hindbode se Skanderborku v Dánsku. Tento šiflet střednosti prohlásuje, že nejdravější živina jest také nejlcinnější. Dle něho jest nejpříjemnější potravou chléb a máslo, mimo to brambory, ovoce, trochu syra, krupice, selatina, ale žádné maso, alkohol, káva, čaj. Dr. Hindbode, který se svojí rodinou žije dle tohoto receptu, tvrdí, že snadně sečil a že snadno získá různá namáhání. Ostatně to dokazují nám i lidé chudší, rodiny a víc

děti, jichž hlavní potravou jest chléb a jiné moučné výrobky. Děti z takových rodin bývají tváře plné a červené, kdež u dětí v hojnosti nemírně odchovávané vyhlázejí často smutně. Střednost jest ostatně nejlepší lék.

Dražší uhlí. Nově o drobné draby uhlí hnědého jest v Čechách velká a trvalá, protože se ho veliké množství spotřebuje k vyrábění kaunacitu v továrnách ve Veselí, Chotějovicích a Ervnicích. Ceny hnědého uhlí budou 1. září zvýšeny a sice jak pro draby hrubé, tak i pro drobné, u poslednějších jest zvýšení ale daleko větší. V českých revírech kamennouhelných jsou poměry podobné jako v páni hnědo-uhelné. Jiná léta touto dobou uloženy byly již zásoby pro dobu podzimní, letos nebylo to dosud možno, protože až dosud ani všechny docházející zakázky vyřizeny býti nemohly. Ceny zvýšeny přiměřeně a pro 1. září ohlášeno zvýšení další.

Sestátnění dolů a pozemštění vodních sil bylo předmětem porady na schůzi zástupců zemských výborů, které minulý týden povolala vláda do Vídně. Ve Vídní konečně povolili nenastávající tlaku zemských výborů a sněmů, aby přece jednou započata byla nějaká akce na ozdravení zbláčených financí zemských. Vláda vyslechla sice návrhy na zlepšení financí zemských, ale hned je také zamítla prohlásivši, že není kapitálů, kterými by bylo lze provést postátnění veškerých dolů a pozemštění vodních sil. Miliony, které ročně z dolů plynou, budou nadále cizáckí uhlobaroni shrabovati a v cizině jich užívat. Rok od roku vyčerpávají poklady země české, které jsou pro nás navždy ztraceny. Sestátnění dolů nehouí se ovšem do kramu židovských milionářů, proto musí býti vláda bezky zticha. Bylo by již na čase, aby poslanci naší různé přikročili k činu.

Množství uhlí na světě. Dle americké statistiky pokrývají uhlíné páne plochu asi 1.500.000 km² a to: v Číně 600.000, v Severoamerické Unii 500.000, v Kanadě 160.000, v Britské Indii 91.000, v Novém Jižním Walesu 62.000, v Rusku 62.000, v Anglii 31.000, ve Španělsku 14.000, v Japonsku 13.000, ve Francii 6.400, v Rakousku Uhersku 4.800, v Německu 4.600, v Belgii 1.300. Severoamerická Unie vytěží ročně 36 proc. svého uhlí světové těžby, Velká Británie 27 proc., Německo 20 proc. Dálků má Unie 628.000, Anglie 810.000, Německo 491.000 (v hnědém uhlí 63.000), Francie 165.000, Belgie 140.000 a Rakousko-Uhersko 122.000.

Příchnutí včely nemá následků a palčivá bolest mizí rychle, když hned odstraníme šihadlo, ránu vytlačíme, aby jed do krve se nedostal, a pak natřeme místo bodnuté buď křenovým lupenem anebo cibulí. Dobře pochodí, kdož si ruce před započatím práce na věčnou potře lupenem křenovým. Dobře též se osvědčuje voda, do níž se kápo petroleje, anebo zprooc. roztok kyseliny karbolové, v níž se ruce opláchnou.

Naše tonha po národohospodářské samostatnosti. Právě nyní začíná se horlivěji poukazovati na to, že náš národ musí státi na pevné základně finanční, že český kapitál musí se rozmnožovati, má-li náš národ i v jiných otázkách čestně obstáti v zápasu s našimi nepřáteli. Obrovské miliony gasilají se zbytečně do ciziny, co české podniky leckde živoří. Jaké spousty peněz dávají naši lidé cizím pojišťovám, jak veliký počet lidí kupuje losy z Uher zaslané! Právem tedy prozíraví mužové usilují o to, aby české peníze byly ukládány výhradně do podniků domácích. — Ale přes to zase jiní zbytečně reformní práci stěžují k radosti cizích kapitalistů. Na př. v jednom časopise čteme podivnou zprávu o bilanci o První české akc. pojišťovací společnosti na život. Bilance v reprodukci podána tak chytře, že nezavěcenc by se domníval, jak neobratně hospodářství v ní panuje. Jest divno, že jiné vážné peněžní ústavy o rozšíření toho časopisu z nemístné konkurence tolik se starají. Jednání to jest smutným dokladem naší slabé hospodářské výchovy a podivné národní discipliny. Nesprávné nebo zkomolené dedukce mají snad přinést světlo? Jest přece potřeba, aby naše úřední ústavy se raději spojily a svou prací obohatily o hospodářskou učtu naší. Proti cizím ústavám nepíše se v českých listech tolik, jako ze žřlivé konkurence proti ústavám českým. Mysleme, že české podniky mají mlti aspoň tolik ingerece na svůj personál, aby nepomáhal akoditi vlasteneckému podniku jinému. Třicet až čtyřicet cizích podniků nám vytahuje z kapsy peníze, mezi tím, co domácí ústavy se ze záviati sváti. Starajmo se raději, aby obrovské miliony ve formě premii se nehrnuly právě do těch koutů ciziny, odkud se proti námemu i tu organizuje národnostní a hospodářský boj. Jest to i příkazem vlasteneckým, aby byli zakřiknutí a odmítnuti lidé ti, kteří zbytečně práci národních finančních stěžují. Náprava jest nutná. Každý český finaučník konej vzrnm svoji povinnost a jiný mu práci zbytečným poplachem nestěžuj.

Na sociální kurs v Hradci Králové. Dobrotivě přispěli: 6 K p. MUDr. A. Pokaš z Černilova, po 5 K: vdp. dr. G. Domabyl a vdp. St. Bambas, profesor v Příbrami. O další přispěvky nebo sociální knihy aktivě se prosí. Zásilký přijímá Josef Polák, Hradec Králové, Aialbertinam.

(Zasláno.)

Katolickým voličům, důvěrníkům volebních okresů: Smily, Žel. Brod, Vysoké n. Jiz., Jilemnice a Hofice, Nová Paka a Lomnice n. Pop. a členům politického klubu křesť. sociálního pro politické okresy Jidlský, Jilemnický, Smilský a Novopacký!

Přijďte v neděli 30. června t. r. do Nové Vsi u Lomnice n. Pop. a vezměte sebou z naší obce a z vašich katolických jednot všechny naše katolické voliče. Odpoledne ve 3 hodiny bude v hostině pana Noska volkové schůze všech uvědomělých katolíků z celého Podkrkonoší.

Vdp. Dr. Šale z Hradce Králové přijede též.

Za politický klub křesť. sociální:

Josef Filler,
t. č. jednatel.

Václav Čistochý,
t. č. předseda.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva Hradce Králové
pod ochranou sv. Jana v Hradci Králové
bude

ve středu dne 28. června 1907, o 2. hod. odpo.
v disočním spolkovém domě „Adalbertin“, Jiřkova tří-
dy č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Meyl,
předseda. jednatelem.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví z. Františka Horovky
v Žitné ulici a v prodejci novin p. M. Vlčka na
Překopech.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 15. června 1907. 1
hl pšenice K 14.80—15.50, žito K 11.30—11.80, ječme-
ne K 11.00—11.40, proso K —, vike K —,
hrach K —, oves K 7.40—8.00,
došky K —, jablek K 20.00—22.00, hrub K
18.00—40.00, brambor K 3.80—4.00, 1 hl jetelového
semene bílého K 00.00—00.00, 1 hl jetelového se-
minka čer. K 00.00—00.00, ruského K 00.00—00.00
máku K —, lněného semene K —, 100
kg žitných otrub K 18.40—14.00, 100 kg pšeničných
otrub K 18.20—14.00, 1 kg másla čerstvého K 2.82
—2.60, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00,
1 kg másla vepřového K 1.80—1.92, 1 kg tvarohu K
0.86—0.40, 1 vejce K 0.05—0.08, 1 kopa okurek K 0
—0.00, 1 kopa zelí K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty
K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 9.60—11.70, kopa drob.
seleniny K 0.88—0.80, 1 pytel mrkve K —,
1 bečka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 00.00—
00.00, 1 hl hrubek K 0.00—0.00. — Na týdenní obilní
trh v Hradci Králové dne 15. června 1907 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 110, žito
18 1/2, ječmene 5, oves 195, proso 8, vike 5 1/2, bra-
chu 3 1/2, došky 0, jablek 12, hrub 0, jetel. semínka
00, lněného semene 0, máku 3. — 2) Zeleniny:
zelí 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule
10 hl, drob. seleniny 240 kop, mrkve 12 pytlů,
brambor 136 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
00 hl, hrubek 00 hl, švestek 00 beček. — 4) Droby:
dobytka: vepř 4 kusy, podvinčat 429 kusů, ků-
zlát 8.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské nám. 32.

prodá
následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi
za účelem zmenšení skladu své
ohromné zásoby zboží
za báječně levnou cenu!

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu
sladové kávy klásti hlavní
důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydáváte
nebezpečí, že obdržíte
méně cenný padělek,
kterému schází všechny
přednosti, jimiž se vyzna-
menává „Kathreiner“.

Neb jedině

Kathreinerova sladová káva
Kneippova

má následkem zvláštního
způsobu výroby vůni a
chuť kávy zrnkové.

Raďte si zapamatovati, milo-
stivá paní, tedy zcela dobře, že

pravou „Kathreinerovu“ ob-
držíte jedině v uzavřených pá-
vodních balíčcích a nadpisem:

„Kathreinerova sladová káva
Kneippova“ a s obrazem šarže

Kneippa jako ochrannou známku.

Praktická škola dívčí v pensionátě školských sester v Hradci Králové.

Počátkem školního roku 1907/8 otevřen bude
praktický

kurs kuchařský

pro výcvik dívek v přípravě pokrmů i ve vedení
domácnosti a připojen bude ke kursu pěstun-
mek, kdež nabývají dívky způsobilosti pro úřad
pěstunek na školách i v domácnosti a kdež pří-
ležitost se poskytuje externistkám učitelských
ústavů, aby nabýly učební praxe. K oběma těmto
kursům přidělen bude

kurs industriální,

jebož absolventky nabývají práva učiti ručním
pracím na školách obecných a měšťanských.

Osnova učebná této praktické školy je tak
uspořádána, že lze během dvou let látku všech
tří kursů prostudovati. Avšak zvolí-li si dívka
pouze jednorocní kurs pěstunek neb jedno-
roční kurs industriální, není nucena navštěvo-
vati kurs kuchařský. Praktická škola tato je in-
ternátem, ale přijmou se též externistky, pokud
stačí místo.

Správa pensionátu přijme na byt a celé za-
opatření též dívky, které navštěvují některý vzdě-
lávací ústav ve městě. V ústavě poskytuje se též
vyučování hře na piano a na housle i zpěvu, jakož
i cizím jazykům.

Bližší vysvětlení a prospekt na požádání za-
slá a přihlášky již nyní přijímá

Správa pensionátu
císaře Františka Josefa školských sester
v Hradci Králové.

Krásný a trvanlivý náter na podlahu

docílí se pouze Markovým barvami od firmy Fr.
Viktorin v Hradci Králové.

Marková laková barva na podlahu schne
v 6 hodinách, má krásný lesk a jest nejtrvanlivějším ná-
terem vůbec.

Emalová rychleschnoucí laková barva
na podlahy vyniká překrásným leskem a schne úplně
bez zápachu takofka za 24 hodin.

Tyto podlahové barvy jsou ve 4 odstínech své
nebo tmavě modré, 1 kg. krabice vystačí na 8—10 m² a stojí
K 1.80. (Výše dle množství.) 1 náterací štětec stojí
60, 60 a 70 hal.

Emalová glazura (emal) Markova, ve všech
odstínech, poskytuje barvu i lesk nárovný. Schne rychle
a trvanlivě porcelánově. Hodí se zejména k náteru ku-
chyňského nábytku, kovových i dřevěných předmětů, nář.
v spížích i koupelnách, dá se míti stučenou i teplou
vodou, vzdoruje výparům vodním a jest tudíž nezbytná
v místnostech, kde se chová potraviny a kde se hledí
zapudit veškeré nečistoty způsobované hmysem, hou-
bovitostí a plísními. Krabice 1/2 kg 48 h, 1/4 kg .0 h.
1/2 kg K 1.20, 1 kg K 2.40.

Slučné barvy šedobílé, povětšinou vzdušnější,
všeobecně uznávané za nejlepší náter na průběh domů, ve
všech odstínech.

Barva, jež zasílá se jako prášek, poleje se vodou
a nechá se, možno-li, přes noc stát, aby se co nejdříve
nejlépe rozpustila. Zbytečná voda se pak sjele a abyly rostok
barevný přimí se k připravenému i k uhašenému vápnu,
k bílení určenému, jež se odou patřičně rozedlá, aby se
mohlo dobře natírat. Menší či větší přísadou barvy la-
kadní docílí se odstínů světlejších neb tmavších.

Na 10 m² stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal.

Vše na podlahy a parkety k okamžitému upotře-
bení, jím docílí se nejkrásnější lesk. 1 krabice 80 hal. a
K 1.40. Heblůvsky ocelové k štítání podlah a parket
1 hal. za 20 neb 40 hal.

Při průtoku návyků se obal nečistě a při
návykách dráhou zasílá se franco.

Žádají prospekty, ceníky a vzorníky zdarma.

Fr. Viktorin,

—: závod materiální a výroba barev —
v Hradci Králové,
Velké nám. (proti bisk. residenci).

Souj k svému!

Největší bisk. konsistenci odporučeny
umělecký závod

Jos. Kiesliche

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a movuřičování

oltářů, křesatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zimování a po-
tychřování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy uznání po ruce.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdaneči u Pardubic

staly se v poměrně krátké době svou výtečnou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mír-
ném a rovném i svými přírodními krásami, jen našemu milému Polabí vlastním, lázními prvního řádu.
Rašelinnou, moderní vodoléčbou, masáží, tělocvikem, příjemnou životosprávu a dietu docílno
v tomto prostředí překvapivě rychlého výsledku při těchto chorobách: Oně(gicht), reumatismu kloubovém i sva-
lovém, výpotcích v kloubech, nehybnosti kloubů po reumatismu kloubovém i úrazech,
chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, blednosti, bledlosti, výpotcích
matečních, chorobách mužů, chorobách nervových a míchových: neurasthenii, tachikardii, atd.,
bolestech po střelných zraněních, výpotcích po zlomení a poranění, chorobách plicních a
srdečních, nemocích kůže, skrofulese a v rekonsolidaci.

Lázně byly správu Občanské záložny v Bohdaneči, v její vlastnictví nedávno přelý, různými přestavbami
značným nákladem tak zdokonaleny, že vyhovují v každém ohledu moderním požadavkům doby nynější, čímž stávají
se nejen hledaným útočištěm všech trpících, ale i milým útlukem těch, kdož po dnešních trampotách v krásách pří-
rody zdejší tiché krajiny hledají osvícení a posily pro další svůj život. Rozsáhlý a plně pěstovaný park
rozsahuje se až k lesům jehličnatým, do nichž přístup lázeňským hostům vyhrazen.

Omy koupelí mírné. — Výtečná a levná strava počínaje od 3 do 3 K 60 h denně. — Byty nádherné sálenné od
1 K počínaje. — Zdravotní výhody pro p. t. učitelstvo, veškeré úředníctví, nemajetné osoby, jakož i pro státní
různých veřejných ústavů.

Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Peřák.

Lékařna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení, jakož i na požádání vlastní
pověry. — Vedení lázeňského hotelu převzal p. Ant. Štěpánek, hotelier z Třeboně. — Správa lázní opatří těm
levné letní byty mimo lázně.

Saisona od 1. května do konce září.

Žádají o prospekty.

Besídka.

Jak Venoušek vojákoval.

I.

(M) Byl vojákem! Přišel jednoduchý „einberufungsein“ — na den sv. Václava r. 1905. hned ráno po 8 hodině.

Venoušek pěkně do růžova vyspalý, potěšený vínováním a presenty svých drahých a milých a obzvláště „milé a drahé“ Hermínky, seděl u stolu a horlivě krmil proroctvím pusy svou masným rohlíčkem a sladkým kafičkem, ve kterém si vždy velice zaliboval. A dnes právě o svůj svátek dal si jak náleží chutnat.

Ticho bylo kolem, tak pěkně klidno. Pojednou zahrčel zvonek, ale nebyl to jen jeho obyčejný jasný hlásek, tak podivně smutně zadržel, že Venouškovi přestalo na okamžik srdce v mládeneckých prsou tlouci.

„Mladý pane“, hlásí stará Rézi „sloup domu“, mají to tihle podepsat; listonoš jim přinesl rekomandýrovanej listek.

Co to? Venoušek třesoucí se rukou sahá po stvrzence, podepisuje a nedbaje už vonného kafička, s tajným strachem prohlíží došlý listek. Čte, stěží sbírá svoje vědomosti ve „samospasitelné“ — čte, bledne, modrá a zelená; čte ještě jednou a překládá, ale obsah listku zůstává stále týž, že totiž on, Venoušek P., jedno-roční dobrovolník pl. čís. 88., má být dne 2. října „kštellt“ v Tridentu u 12. kompagnie.

I pro pět ran do hlavy! Na to už Venoušek dávno zapomněl, že byl také u „assentu“ a „taublich.“ Vždyť jsou tomu čtyři plné roky, kdy jako švarný právník byl odveden. Službu jedno-roční si odložil, odložil ji „ad acta“ jako mnohou jinou věc v kanceláři zemského výboru, kamž ho tatík jeho „obzvláště drahé a milované“ Hermínky dostal. A zapomněl, dc-čista zapomněl jako na smrt.

No, to je present k svátku! — — Maminka, tatínek i všechny tři sestřínky jeho shrnuli se kol nebožáka. „Musím naru-kovat!“ hlásí zdrcený „bravec.“

Kulaté tváře zatáhly se mraky. „Ukaž, Vendo! Na mou duši!“ povídá tatík, stará vojna; „a až do Tridentu!“ Z mraků na tváři maminky, Slávky, Aninky a Mařenky počíná přet; — — slzičky kanou tak silně, jako by chtěly zaplaviti celý svět a spláchnout s povrchu světa ten nešťastný Trident, aby tam Venoušek nemusel jít.

Venoušek rukuje, rukuje až do Tridentu“ zavznívá žalostně po celém jindy tichém domě, pláče stará Rézi „sloup domu“, pláče Barča a a slzy velké jako hrách kapou jí do brambor, jež loupá; pláče malý Puntík, žalostně mňouká Macík, ba i ten citronový kaušrek zdá se plakati.

„Takra“ vzmužil se starý P., Venouškův tatík, stará vojna, „dyť, Vendo, heleď, snad nebudeš brečet jako baba, dyš si voják! Sloužit císaři pánu to je, pane, čest! Pane, voják je přece něco jinýho než takovej umazanej cibul. Vojenský šaty, ty dälaj teprve štatují! Dyš já sem vydržel v Itálii štrnáct let, tak ty tam ten rok taky vydržíš! A německy se naučíš! A vy ženský nechte breku a chystejte mu věci, dyť dyš tam má být druhýho, to aby už zejtra jel. Dyby tam nebyl, tak by ho zavřeli. Jó, tam není žádnéj špás, to je člověk v base hned! A ty Vendo, poč, koupíš si hned extra mundur a hned si ho voblečeš. Až tě radovic v tom uviděj, puknou zlostí!“

Starý P., bohatý pekař, jen zářil. Inu stará vojna! On sloužil v Itálii, pekl ovšem jenom komisárek, ale přece byl vojákem, nebyl „štátskrýplem.“ Jeho Vendo musí být vojákem jak z cukru. Koupili nejpěknější mundur, celou výbavu pro jedno-ročáky; všechny možné i nemožné věci tatík Venouškovi koupil. Už bylo po polední, když se vrátili.

Po obědě uvedli celé okolí v džas; když vyšli na procházku, Vendo už v mundúru.

Venoušek P. je vojákem.

Voják jak z cukru! Tučně vypasené tilko své upjal švarně do bezvadně přiléhající uniformy, nadějně bříško utáhl lakovým „ýbršvankem“, na němž pyšně houpalo se bodlo, čepici „kadetku“ si sešácky posadil na stranu.

To bude mít jeho Hermínka radost, až ho uvidí!

Ne, tyhlety vejložky, to je kolosální, jak lahodné mu sluší k jeho kulatému obličejí. Je to pěkná barva tyhlety „bordo“ vejložky! A co ty žluté prýmky na rukávech!

Venoušek vznášel se po Újezdě jako generál, pyšný jako Menelik. Bravurně hrál si bajonetem, ležérně salutoval všem možným uniformám, jen když to mělo hvězdičku (tatík ho tomu učil, než šli z domova).

Salutoval policajtům, lajtnantům i fraitřům, nedbaje nijak posměšných jejich obličejů. „Rekrut umazanej“ povídal jeden humbertácký kaprál ku svému kolegovi, „koukej, jak to šlape.

Tak ho dostat pod kommando, ten by „švicoval“. Tomu by byly hnedle ty kalhoty velký! Měchura!“ A odplivnuv si povrživě, šel bodrý syn Marsův dál.

Náš průvod došel po Újezdě na Nebozízek. Venoušek v čele s tatíkem šupěli po příkré stou-pající cestě k restauraci. Venouškovi brzy bylo horko, „holsštráfek“ ho škrtil a řezal, „waffen-rock“ ho škrtil, „ýbršvank“ ho škrtil, pod čepicí se potil, zuřivě supěl. Pojednou štouchne do něj starý P.: „Pozor Vendo, jenerál jde proti nám!“ Venoušek chudák vzpřimil se „štram“ podle předpisu, na šest kroků udělal „kopšvendůnk“ až mu v šíji luplo, hodil ruku nahoru jako blesk a plácl — — jeho krásná „kadetka“ leží zrovna u nohou chechtajícího se jenerála. A Venoušek „štramácky“ salutuje dál, s rukou u hlavy shýbá se pro čepici, až mu švy ve „waffenrocku“ praskají. Ale starý žoviální pan jenerál byl rychlejší, zvedl mu čepici, posadil na hlavu a povídá: „Tak, tak, frajwilliku! Víte, každý začátek je těžký.“

Se srdečným smíchem generál odcházel. Venoušek zůstal jako rak a mlčel až nahoru k restaraci. (Pokrač.)

Školská hlídka.

Glossy o „volné škole“.

V.

(Pokračování).

(6) Dnes diví se zliberalisovaná měšťácká společnost vzrůstu sociálně-demokratické internacionály. Davy hrnoucí se za rudou vlajkou demagogů hřmí do duše: „Vy jste nás připravili o víru v Boha, smáli jste se útěse, kterou skýtala nám víra v našem utrpení a v bolestech. Nuž — jdeme za těmi, kteří slibují nám rozvrat vašich rádu a výsad, stáváme se pohrdáci všeho vyššího — a na troskách vašich zbudujeme si stát budoucnosti. Co jest, co by nás zdržeti mohlo? Je-li země poslední stanicí našeho života, je-li vlastní individualita bohem, jemuž každý sloužiti má, je-li smrt ukončením všeho, jakou má cenu život, jestliže není rájem všech požitků, které skýtá země? Mluvíte o morálce společenské, kterou chcete nahraditi Boha? Jaké to farizejství, — přičlil se vašemu učení! Nic nesmí omezovati svobodu jednotlivce v boji za povznesení vlastního bytí. Vaše učení jsme si přisvojili nejen theoretické, kázané ze stolic učitel-ských, propagované bavici a nudící se měšťáckou společností a jejími časopisy, nýbrž i praktické, které liší se od vašeho tím, že je důslednější a že reklamujeme jeho oprávněnost pro široké vrstvy!“

Víme, že ve vás vyhnul cit pro spravedl-nost, vždyť holdujete učení, k němuž i my nyní se hlásíme, nechťejíce za vámi zůstati v ponížil vý-moženosti moderních názorů o určení člověka, o nicotu dogmat křesťanských, o přežitku morálky, založené na zásadách zjeveného náboženství, o zod-povědnosti před jakousi bytostí vyšší, která stvo-řila svět a člověka a zavázala ho určitými povin-nostmi, které ať chudý ať bohatý bez trestu pře-kročovati nesmí! Chcete bez tohoto principu života, pravdy a dobra, které dle vašich nauk nikdy člo-věku neprojevilo vůli svou, vštěpovati nám zásady své morálky? Jakou máte k tomuto autoritu? Lidskou! Tu máme i my! — Filosof Jakobi se upřímně k tomu doznal, když napsal: „Co jest mravně dobré? Nevím na to odpovědi, není-li Boha!“

Dále možno by bylo rozváděti, aby se ukázalo, kam boj proti křesťanství a jeho zásadám strhuje lidskou společnost a jak dnes všem rozvážlivým učitelům a vychovatelům společnosti vážně uvažo-vati jest o směřech, jež frásovitými hesly zadrají se jako rakovina do těla lidské společnosti, připra-vující její rozvrat.

Jest jisto, že dnes lidská společnost, překva-pená novými hesly a idejemi a plytce vychovaná v ovzduší laxního liberalismu, hovičeho slabostem dobře živěných a málo přemýšlejších individuí, stojí jako Herkules na rozcestí a s básníkem zhyčkané doby imperátorů vzdychá: „Lepší věci vidím a horších se přidržuji!“ Cítí nemoc, otírá-sající útroby, ale uznati lék dosud váhá! Jak dlouho?

Mazzini napsal (Programma, uveřejněno v „Italia del Popolo“ 25. března 1849): „Jest po-jítka nerozlučitelná — mezi Bohem a zemí . . . mezi Bohem a lidstvem. Věříme v Boha a tudíž i ve svaté učení o povinnostech. Víry je třeba . . .“ Ano i sám Voltaire (Oeuvre tom. 54, str. 469) domal: „V každé ustálené společnosti je třeba ná-boženství. Zákony chráni před přestupky zjevnými, náboženství před tajnými . . . Jest to zajiště v zájmu lidstva všeho, aby byl Bůh, jenž by trestal, co spravedlnost lidská poslati nemůže. Ve století XV. hemžilo se to v Itálii nevěrci. A následek toho? — Došlo to tak daleko, že bylo jedno: někoho otrávit nebo posvati k obědu; jedno: vrasiti někomu dýku do srdce nebo obejmouti ho.

Bylť tam mistři ve zločinech, jako dnes máme mistry v hudbě a matematica . . . Je tedy nade všecku pochybnost potřeba jak pro vladaře, tak pro národy, aby představa o Bohu, jakožto Stvořiteli, Zachovateli, Odplatiteli a Mstíteli hluboko vstúpila se v duši lidskou.“

Rousseau v „Discours sur l' inégalité des conditions, tom. 1., str. 257 píše: „Nemá-li být porušován veřejný pořádek a má-li společnost lidská klidně žiti, je třeba, aby vůle Boží přišla k plat-nosti. Proto také má nejvyšší autorita — a to vším právem — charakter svatosti a nedotknute-l-nosti.“

Bayle (Oeuvres div., Pensées sur la Comété du 1680, § 80) napsal: „Jest pravdou uznávanou po všechny doby, že náboženství jest jedním z nej-mocnějších pojítek lidské společnosti.“

Uvedli jsme výroky liberálních myslitelů o významu náboženství pro společnost lidskou, aby-chom ukázali, jak po této stránce cynický nízkým a nevzdělaným jeví se výrok „Č. Učitele“: „Ná-boženství utlouká duševně!“

Připadá mi tu výrok filosofa Diderota, který napsal: „Od filosofie k bezbožectví je tak daleko jako od náboženství k fanatismu; ale od fanatismu k barbarství jest jen jediný krok!“

Na straně německého učelstva jeví se již vystrážlivě. A bylo by si přáti, aby podobně stalo se i v učitelstvu českém, jež přece jenom přes všechno snižování jeho katolického vědomí se strany časopisectva, jako jsou „Učitelské No-viny“ atd., zůstává v jádru svém proniknuté du-chem pozitivního křesťanství.

Oproti vývodům „Č. U.“, „Uč. N.“ atd. uvádíme důstojné prohlášení německých učitelských spolků v Litoměřicích:

„Němečtí učitelové v Cechách, ano v celém Rakousku stojí pevně na půdě říšského školského zákona. Jako dobří křesťané stojí pevně při svém zděděném náboženství, váží si však tolerantním způsobem každé jiné konfesse. Učitelstvo ponechává vyučování náboženství povoláním k tomu učitelům náboženství a podporuje je rádo ve snaze vychovávat lidí mravně-náboženské. Učitelstvo varuje se úzkostlivě všeho, co by náboženskému smýšlení a citění mládeže mohlo ublížiti, žije s učiteli nabo-ženství v nejlepší shodě a těší se s těmito spc-lečně, kdykoliv se to podaří, dobrých výsledků vy-chovavacích se dopracovati. Poměr mezi církví a státem, jak pojat jest v říšském školním zákoně, považují za spravedlivý a dobrý.“

Dále praví: „Stát a církev mají se při vý-chově lidstva podporovati, avšak oba zůstati od sebe nezávislými.“

To jest jiná mluva, než jaká zaznívá z rudé zbarvených sloupů pokrokové-socialistických agi-tátorů, kteří vším úsilím snaží se o to, aby ztrp-čili navzájem život kněze i učitele, aby podvrá-tnými hesly zničili stánek pokoje a míru, který přese všechno štvaní jest zachován tam, kde jest rozum a šlechetný učitel a kněz. Vědí, že jsou odkázáni na sebe, že důsledky rozvratu v obci neponesou ti páni v ústředí, nýbrž oni sami a ti, kteří jejich příkladným a účtyhodoým životem se mají vzdělávati.

Kolik synků učitelských jest dnes kněžství! Procento veliké. Mezi kněžstvem a učitelstvem jest tolik příbuzenstva, že jest to úžasné. Nikde jsem nenalezl tolik intimních přátel, jako mezi uči-teli a kněžství. Ví se to, potichu se natíká na ny-nější rozhárané poměry, ale zmužlosti není za-křiknouti ty, kteří uměle vyvolaným hnutím proti-náboženským kopají propast mezi dvěma stavy, které mají vedle sebe státi jako stavy bratrské.

Přijde jistě doba kritická, která smír bude diktovati. Dej Bůh, aby nalezla otevřeně duše, které by chtěly smír poctivý, v němž by oba stavy, ja-kožto rovnocenní činitelé ve výchování národa stáli vedle sebe!

Švýcarské

nejlepší

dojnice

kozy a celé stanice plemenné, švýcarské včely, roje i krá-lovny, med jako plzeňské, čistý a dobrý, skalní holuby a zlaté české slepice i kuřata

hned dodá

Včelařský spolek v Loučeni.

Zánovní moderní
půlkrytý **kočár**
levně na prodej

Čeňka Bubna,
kočárník v Hradci Králové.
Nové kočáry
nejnovější soustavy stále na skladě.

Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,
všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí č. 413.
Cenníky zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,
BOŽÍ HROBY,
KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY
A VEŠKERÉ
KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČENÍ UČIVĚ
PETRA BUŠKA SYNOVÉ
V SYCHROVĚ,
UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ
ZALOŽENO 1886. PROVEDENO PŘES 60 OLTÁŘŮ.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámy, stílní vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážné závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesete-li veřejna i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

K sv. biřmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí
V. ŠOLC,
zlatník a stříbrník,
přísežný sondní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Chrámové svíce

voskové
dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové
(ceresinové)
velikonoční svíce

(paškaly) s krá-
pami krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

trínožky hladké,
nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrnský sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.
Telefon 914.

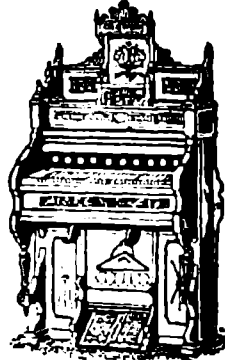
Továrnský sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky vještě. nuzané. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
körút 16 sz. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.
Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

První nákupní pramen

látka pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látka jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátka, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šatyše, zeřry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korua 20.— výše.
Vzorky a cenník zdarma a franco.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zabranická.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Medicinální droguerie
a kosmetická laboratoř „U anděla“

Ladislava Nágla
v Týništi n. Orlicí.

Závod materialům zboží, chirurgickými
obvazy, lučebninami, jakož i barvami, laky, fer-
meží a hospodářskými potřebami.

Léčivá vína a minerální vody.

Rumová a octová trest.

Sklad všech minerálních vod.

Každé objednávce věnuje se největší péče.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
společnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez. nábytek a
různé předměty hodící se su. arký.

Původní nákresy, cenník a rozpočty bezplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

330 zl.

Jídelna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,
1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,
1 kobercový divan,
1 patentní vytahovací
stůl,
6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

čís. král. dvorní velkovévod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové
proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřizování
objednávek obratem poštou.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitelé kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových,
pokrývek na stoly a lůžka, přikrývek pro-
šívaných a flanelových, přikrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —

Úplné vybavy pro nevěsty.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veledušejného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse čís. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

MOSAIKY

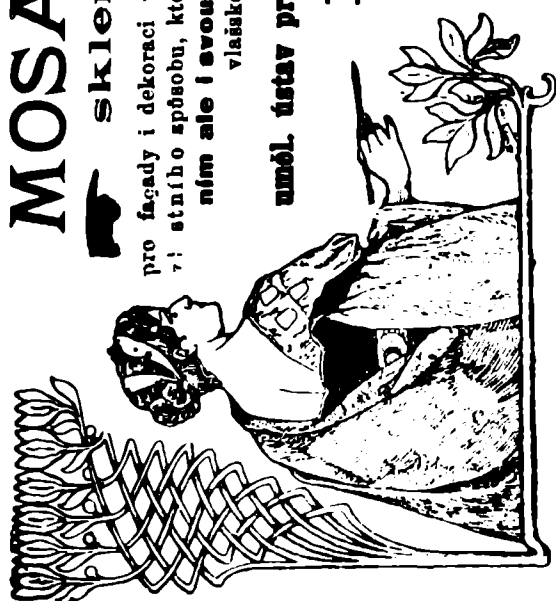
skleněné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
v stíněho způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láci předčí mosaiky
vlasité, hotové

uměl. ústav pro malbu na sklo

**B. Škarda,
Brno.**

Rozpočty pro chrá-
mová okna i mosaiky
bezplatně

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

Učně

s dobrým školním prospěchem
přijme

uměl. závod pozlacovačský

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourtout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1 50

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

100 dopisnic s tímž obrazem věrně po-
daným K 5.-

★★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

divadelní obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohaté
zásobený sklad
obleků historických.

**Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 2.**

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

filialka ve Vídni VI., Getreidemarkt 13,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4 1/2-5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
reservních a jiné ca. K. 400.000 00. Složní listky
pošt. spořit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

**Nebojte se,
že**

na vás přijdou Japonci,

když si koupíte za velmi
sníženou cenu úplný

„Kirchenlexikon“

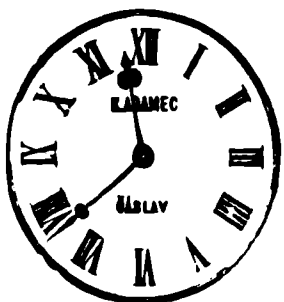
nejnovější vydání z r. 1901
se zvláštním indexem. Celý
jest úplně zachovalý a
:: v pevné kožené vazbě ::

Blíží se edit administrace

listu.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuji se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

K zasvěcenému svátku
sv. Cyrilla a Methoděje
dne 14. července

nabízíme
pisně s notami:

1. Ejhle oltář Hospodinův září . . . (mešní).
2. Bože, co's ráčil před tisíci roky . . . (hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vina vlastního škulení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy
F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)
doporučuje P. J. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

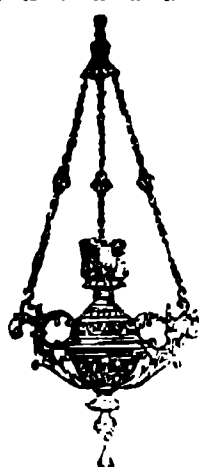
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n, roh

Konviktské ul., vyučený parčí speciálně na kostelní náčiní, dovoluji doporučit svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuji v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákrety neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slatění ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejjakostnějšího. Chudším kostelům díla v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesování výrobky besenné. Vše posílám již posvěcené.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a keřového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elzévirsko nářečí.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dřívě závod na sušičkování ovoce, založený r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách.

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinu, rumy a punče, likéry, sladké ovocné víno, bílé i červené, víno borůvkové (medicinalní), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové jakosti velmi levný koňak a výbornou slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku 1891 na jub. výstavě v Praze stříbrnou medailí státní a diplomem státní medaille, a mnohými jinými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna parčí

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejjakostnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrety i hotové zboží na ukásku franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez příhrátek.

Sta odporučení a četných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přehled a důvěru závodu domácím u.

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při výměnách cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin na požádání zašlou.

nabízí ve velkém výběru: Výtečné kapesní hodinky všech druhů a soustav. Pendlové hodiny v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné skvošty, jako: řetízků, prstenů, náramků, jehly a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Dvě hodiny na výběr též i na splátky bez zvýšení cen. — Založeno r. 1843.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. června 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Jak bude dále?

(14) Několik parádních schůzí klidně se odbude a říšská rada se rozejde, aby teprv na podzim ukázala, jaká vlastně je. Do té doby bude vláda zkoumati terrén, vyjednávati a smlouvati. Ze z podvrtné, násilím hrozící strany stane se hodný Fridolin, dalo se očekávati. Jestliže baron Beck 14. května rozčileně po kanceláři chodil a nervosně telegrafické zprávy o volbách rozbaloval, pak to byl jen strojený divadelní efekt; on a vláda si takového výsledku přáli, vláda jej přímo vyvolala. Co na tom, zvlitě-li živly podvrtné a utrpl-li občanský řád, bezpečnost říše, křesťanská kázeň, jen když Němci se v Rakousku u vesla udrželi.

V Uhrách potřebovala Vídeň zastoupení lidového proti straně neodvratných a jejím snahám protidynastickým; zde jevila se potřeba, otázku národnostní na čas odstaviti a parlament k plodné práci národohospodářské a sociální pod německým vůdcovstvím pohnouti; tam se jí to podařilo, zde se jí to bezpochyby za pomoci c. k. sociální demokracie podaří. A kdo hodil se k odstavení národnostních požadavků lépe, než strana, která národnosti neuznává, takových požadavků vůbec nemá a státoprávním snahám českým se směje?!

Vláda a socialisté si rozuměli již dávno a Beck s Adlerem jsou dobrými přáteli. Mocnář rozvinul v trůnní řeči sice program náš, program křesťansko-sociální, dokázav tím, že je to program vlastně nejstřízlivější, program nejbližší budoucnosti, avšak to nevalí v Rakousku, aby se neustoupilo před těmi, co budou dělat největší rámus a aby se dříve nebo později nepřistoupilo k provádění prvního čísla z programu internacionály — k boji proti církvi.

Ti političtí mladochéři, kteří počítali, že všeobecným volebním právem zatlačení budou Němci do menšiny, národ český že zleká na vázu a strana vedoucí že se aspoň udrží, počítali, jak zkušenost ukázala, špatně.

Jak se zachovají socialisté na dále? — To je hádanka, na kterou odpovídaly všechny listy. Nám se zdá, že by byli blázny, kdyby si to s vládou, která je na nohy vlastně postavila, rozlili a kdyby jakýmkoli způsobem nové volby vymohli. Socialisté jsou zvyklí poslouchati, a dr. Adler zvykl poroučeti; to však není žádný idealista, nýbrž zkušený, vypočítavý žid. Bez jeho vůle jistě se nestalo, že socialisté utvořili, aby pošetilým prachu do

očí naházeli, národní sekce. To je lep na mouchy, a je dost smutné, že po tom všem, jak se internacionála k národu českému ukázala, našli se v tomto národě inteligenti, kteří věc tu vážně pojímají. Bud tomu věří a pak jsou slepi, aneb nevěří a pak je to slabost prozrazující manévry na získání přízně socialistů, což je pravdě podobnější, ale také bezcharakternější. Proč by soc. dem. neslibili české státní právo, universitu, úřední češtinu a všecko možné, když se najdou pošetilci, kteří věří, že dr. Adler pomůže jim to vše vymáhati? A bez něho? — Bez něho nejsou ničím. Jest sice pravda, že převahu Vídně čeští socialisté těžko nesou a že, když to bylo příliš křiklavé, demonstrovali na oko proti Vídni, ale je také pravda, že proti ústřednímu vedení ničeho vážného podniknouti se neodvážili. Proti židům nesmí, protože ti by dali kapsu na knoflík, a proti Adlerovi nesmí, protože by je nechal viset mezi nebem a zemí.

Nejprve vystoupil na říšské radě internacionála se starobním a invalidním pojištěním a hlasovacím právem žen; první máme i my ve svém programu a druhého se nebojíme. Až se to provede, dá-li jim baron Hock tak dlouho pokoj, pak musí dojít na ty ostatní socialistické sliby, parcelaci pozemků, zrušení militarismu, daní, nájemného, dluhů a všech těch věcí, s nimiž odvážili se v květnu před naše politické děti; poněvadž se tomu však sami v duchu smějí, když to předkládali masám lidu, nemají čas o podobných věcech přemýšleti, schovají tuto flintu a aby si to na říšské radě hlavně s vládou nepokázali, vytáhnou ze svého arsenálu t. zv. kulturní náboj, zrovna jak to dělal svého času „N. L.“, když bylo zle a po níhém časem i mladochéři. Nejhezčí bude, až vláda přijde — a to bude brzy — s požadavky ministra vojenství, a až ti protimilitaristé na oko si pohubují, pak vláda všechno odhlasují. Tu se ukáže, že je něco jiného politiku opravovati a něco jiného ji dělati, něco jiného do masa nedělního obecenstva na stůláků hřmít a něco jiného na parketách parlamentu s úspěchem jednati. Oni to starobní pojištění s naší pomocí a spomocí všech upřímně lidových stran prosadí, oni se na čas svými sliby na svém socialistickém oři udrží, ale konečně dojde řada i na ně a pád jejich bude tím smutnější, že po vyčerpání jalových slibů nic jiného jim z jejich programu nezbude. Až nebudou vědět kudy kam, přijdou nejisto s manželskou rozlukou a volnou školou, a já jsem žádostiv, jak se najdou — když většina sněmovny poslanecké

všečkos vyptal. Jestliže jsi mne udělal kandidátem, musíš, brachu, teď statečně pomáhat. Ty ze mne sám musíš dobrého kandidáta udělat. Víš teda, teď aspoň tu nějakou knížku, nebo časopis, kde by bylo více vážných úvah agrárních pohromadě.

„No — o to se postarám. Nota bene! Asi před měsícem jsem viděl v Praze za výkladní skříní takovou zelenou knížku, která měla tuším nadpis: „Program strany agrární.“

„Jen abychom to už měli tady! To byla jistě nějaká knížka agrárnická. To víš, že ta strana pod zeleným praporem tábořící všude má svoji barvu ráda. A víš, třebaš ještě nějakou jinou knížku. Já si to pak trochu porovnáám s naším programem, pokud jej znám...“

Druhý den již sehnal Strom knížky dvě — jednu agrární, druhou od Kofátka. A milý kandidát pustil se do studia, aby si zjednal na rychlo aspoň nějaké obstojné zemědělské přesvědčení, a aby pomálounku se mu v hlavě rozblesklo, jakým způsobem má spasiti věrný národ český.

„Nu tak jak? Umíš to už důkladně?“ ptal se ve čtvrtek Strom.

„Sokole rychloletý, mučím si už tři dny hlavu s rentovými statky, s fideikomisy a hypotečkárním prodlužením. Kdyby mi to některý kapacita aspoň trochu vysvětlil! A ta druhá knížka jest posud nerozřezána. To nejde tak čerava. Je s tím trestu, jako by se člověk připravoval k maturitě. A co ti naši slavní důvěrníci? Nemohou sami něco našinci sehnati, na všechno upozornit?“

„Jóó — to je teď těžká věc. Všecko tak

jest rozhodně konservativní — v těchto věcech s agrárníky, kteří je také svým voličům předkládali...“

Dopis z Prahy.

Vyznamenání a řády. Hromadné žádosti členů sboru obecních starších města Prahy o vyznamenání a řády zůstaly bezvýsledny. Jest zajištěnou skutečností, že vzbudily ve Vídni nelibost. Ze spolehlivého pramene pronikly totiž do veřejnosti zprávy, že kabinetní kancelář císařská byla zmocněna prostřednictvím místodržitelství v Praze oznámiti starostovi dr. Grošovi, že pouze a nejvýše asi 24 osob z radničních kruhů pražských může býti vyznamenáno, a že tudíž nutno vybrati z velkého množství žádajících jenom osoby nejzaslouzelejší a ostatní žadatele pokázati, aby své žádosti za vyznamenání odvolali. Každý soudný člověk by se domníval, že po tomto pokynutí na staroměstské radnici nepřijemnou aféru co nejrychleji budou hleděti napravit, a že, aby z nemilé situace vyvázli, veškeré žadatele své prosby za řády a vyznamenání odvolají. Však chyba lávky! Ani pět žadatelů se nenašlo, kteří by byli tak prozíraví, a co nejrychleji hleděti z nemilé pro ně situace vyváznouti. Zatím ve Vídni se čekalo, jak věci tyto se rozuzlí, a když tam bylo důvěrně referováno, jaká jest situace, vzbudila celá věc na rozhodujícím místě nelibost. Zajímavý úkaz, že starosta král. blav. města Prahy *nebyl vyznamenán* za parlamentární éry, kdy dva čeští ministři zasedají v radě koruny, kdy starostou tím jest mimo to zeť velkého předáka a zakladatele strany mladočeské, dra. Julia Grégra, masil tedy státi se za *mladočeského ovládnutí radnice staroměstské*. Proto právě vzbuzuje tato událost tolik hluku, že zůstává širší veřejnosti nevyvětlitelná, a že „vysvětlením“, jaká do veřejnosti pronikají, se nevěří.

Z pražských listů jediný „H. N.“, majetek to dra. Ed. Baštyře, a nikoli nějaký snad orgán strany, zmožil se na prohlášení, že prý všichni obecní starší nezádali o řády, a že zpráva naše není ve všech směrech — zaručena... Prohlášení tomu však se každý smál, neboť křik osob žádalo ze sboru obecních starších o vyznamenání a řády, jest v Praze nyní, po našem oznámení, veřejným tajemstvím.

Záhada odkládání prací letenského příkopu přiměla čelného člena rady městské k veřejnému projevu v těchto dnech ve dvou čelných pražských

dlouho spalo, tak že se ani všichni neznáme. A — vždyť jsme přece tebe teď postavili v čelo právě proto, abys sám probouzel, rozptýlené šikoval, k postupu povzbuzoval. — „To je všechno pěkné; ale kmáni podporují generála nejvíce ještě přátelskými úsměvy. A za to si mandát nekoupím.“

„No — no, však nepotřebuješ všemu rozumět právě jako ředitel hospodářské školy. Ten agrární kandidát jest hotový duševní chudás a přece se nebojí. Víš, hlavní věcí bude, abys měl pěkné vystoupení, abys mluvil jadrně, populárně, směle, bez velkého bombastu, aby se v řeči zračila věčná láska zvláště k rolnictvu, abys programu jiných stran příliš nešetřně se nedotýkal...“

„Počkej, počkej, hovorko; vždyť ty mne zblázníš svými požadavky. Ty bys toho chtěl tolik, že pro jedno zapomenou na druhé. Toble všechno bych si musel poznamenat a před zrcadlem čtyři písňské zkoušky vykonat. Ty toho vždycky namluvíš!“

„Atsi, ale myslím to dobře; nějakou řeč ti tedy ještě dnes vypracuju, ty si do toho vsuneš své vlastní myšlenky, přepíšeš to, dobře se tomu naučíš. Ale ne abys to potom ztratil. Takovou řeč musí kandidát nováček míti vždy po ruce, když mu třeba náhodou dojde nit. — A potom tě ještě přezkouším. Však o tom nikdo nebude vědět.“

Druhý den se velice zlobil Rána, že v té zelené knížce je tolik málo o živnostnících — skoro nic. A přece i mezi venkovany přijde na živnostníky řeč. (Pokrač.)

FEUILLETON.

Kandidátovy trampoty.

III.

(3) Prohlášení kandidatury Ránovy bylo sice bezkou věcí. Jméno „Rána“ šlo od úst k ústům, přátelé potřásali rukou s přáním zdaru. Teď se jen čekalo, jak bude Rána pevným v sedle při samém turnaji. Za tři dny navštívil Strom Ránu znovu. „Vojtěchu, přišli nedělní už musíš mít schůzi v Lepčicích; čas spěchá, duben už jest skoro na krku. Připrav se na to, přichystej si kandidátní řeč.“

„To se lehko řekne“, odpovídal Vojtěch; „já nejsem žádným Demosthenem ani Grégrem. A pti tom mám v obchodě právě teď tolik povinností. Nejlip by bylo, kdybys mi složil nějakou promluvu sám. Máš jazyk jako meč — škoda že nemůžeš kandidovat sám.“

„Jnu — což o to, ale musíš taky hodně studovati; to nejde jen tak něco naučeného odříkati. Sedláci jsou teď chytrí; budou se té každou chvíli na něco ptát.“

„Tot se rozumí, že začnu studovat — zvláště proto, že otázka zemědělská jest mi španělskou vesnicí. Rolníky nemohu čestovat výkladem, jak se dělají kornoutky, zač kupuju šafrán, břečťák a zázvor. Potřebuju teda nějakou knížku, kde by bylo vysvětlení aspoň hlavních požadavků rolnictva. Kdyby nebyl Vohrdl, kterému jsem pole spachtoval, tolik bloupy, hned bych se ho na

(8) **Neterický denunciant odsuzuje**
— denunciant. Málokdy projevil inteligent-
ní korporace tak velkou stabilitu, jakou ak-
za. **Máj** při aféře Rezníčková. Društvo, **Máj**

chtělo tiše plouti mezi Scyllou a Charybdou, neměnilo se ani rozšívěti afričským barbarstvím soc. demokratů. A přece pojednou vystoupilo — jako přísný soudce. Opatrní otcové by byli nejraději celou tu epizodu poslali „k šlaku“, kdyby nebyvali požádáni veřejně za dobrozdání. Pánové však dobře věděli, co taková „žádost“ znamená; vycítili jemným instinktem hotový díktát — a tu již bylo předem rozhodnuto, že jest jim nutno rozsouditi — pokrokově, totiž proti katolíkovi. Jak také jinak, i kdyby byl katolík nad sněh bělejší? Několik mladíků sestaví si „protiklerikální“ resoluci; a teď nastane pro všechny osvícené občany, třeba i ty sešedivělé svatá povinnost kývati, resoluci ve vlastních časopisech rozšiřovati, chváliti, atd. Jen když se „pokrok“ zachrání. Volně přemýšleti o takové resoluci není dovoleno ani nejzkušenějšímu a nejučenějšímu českému muži, chce-li se zachrániti před štvavými útoky a neustálým pranýřováním.

Až napíše některý pokrokový mladík, že klerikálové mají zelené oči a na hlavě rohy, řeknou opatrní inteligenti potají: „Tobě sice pravda není, ale těžko proti tomu psáti, aby se pokrokové práci.“ A jakmile mladík rájovité tiskem bude interpelovati, co jeho objevu osvícení duchové říkájí, skloní se moudré hlavy pokorně a prohlásí: „Velmi dobře jste to řekl, Vaše Osvícenosti.“ Potají již namnohých místech se satínají zuby hněvem nad tím, v jaké otročině se nyní český inteligent ocitl, ale říci to hlasitě — k tomu má odvahy málo kdo. A tak teď všechno uměle (aspoň na venek) se rozšlínje nad ukrutánským „zločinem“ Řezníčkovým, ač žádný z vlastních slov „Týdne“ nemůže dokázati, že Řezníček fakticky denuncoval.

A aby komedie byla kornější, napsala 11. června v prolhanosti se brodící „Osvěta lidu“, že Řezníček „šval ve svém „Týdnu“ proti středoškolským profesorům jako zběsilý, svolával síru a ohně na jejich hlavy...“ Žádá p. Hajna za odůvodnění tohoto nestorového tupení bylo by ovšem věci naprosto marnou, jak jsme mnohokrátě díky podali. O tom básnění a svolávání síry a ohně nevěděli pranic ani ti, kteří nejstatečnějším útokem soud nad Řezníčkem vvolali a také vůbec slova „denunciace“ Řezníčkovy z vysvětlitelné „snášlivosti“ a opatrnosti nenevůli. Pouze k vůli nejnutnější odlišit české žurnalistiky — po níž sám „Máj“ nejednou počal volati — *děrazně žádáme, aby naše intelligence osvětlila vůči Hajnově lži aspoň desátý díl té kurdže, s jakou se vrhla na Řezníčka, a aby žádala sama buď důkaz nebo odvolání těch lží, které proti Řezníčkovi jsou vytištěny v „pokrokové“ Osvětě lidu 11. června.*

Teď však to hlavní. Pozor! Pan Hajn sám velice se rozšlínje nad „klerikálními denunciantem.“ Hajn!... A aby dokázal, jak hluboce a vskutku pokrokové denuncianty nenávidí, přidal k „odsouzení“ Řezníčkova tuto lidumilnou radu: „A my zde jen zdůrazňujeme nutnost, aby se takto postupovalo důsledně ve všech podobných případech. Nejen všeobecně odsuzovat nemravnost denunciací, nýbrž vzít hesky za vlny denuncianta sama, vytáhnout jej na pranýř veřejnosti, poznamenat jej opovržením všech čestných a slušných lidí a učinit společensky nemožným.“ Hrdzostředná, černá kletba, jaké jsi asi měla účinky v hlavách členů Hajnových, které ještě poslední špetka soudnosti neopustila? Neježily se odběratelům „Osvěty lidu“ vlny ra hlavě nad možným osudem p. Hajna? Vždyť přece i zcela prostomyslní členové Hajnova orgánu nemohou nevěděti, jak často rafinované denunciací nalezy v „Osvětě lidu“ přátelské přijmutí.

Pane Hajne, ve vašem listě bylo již uveřejněno tolik rafinované promyšlených a nadto prolhaných denunciací proti osobám nepohodlným pokrokové družině, že by měl takový časopis při slově „denunciace“ mlčet jako ryba ve vodě, má-li ještě trochu studu. A že tyto denunciací směřovaly k rdoušení a hubení existencí nepohodlných, to bylo patrné po zřejmém a častém apelování vašeho listu k nadřazeným úřadům. A i když se dokázalo nad slunce jasněji, že žurnál váš se sloby a mstivosti jednoduše lhal, neuveřejňoval jste opravy, leda když jste k tomu byl fyzicky přinucen. A co říkáte jasotu vašeho orgánu, když se některému vašemu stoupenci vyškolená denunciace vydařila?

Jsmo přesvědčeni, že není potřeba pomáhati vaší paměti. Znáte přece těch denunciací svého orgánu dost a dost. Mohli bychom vyplniti příklady několik úseč Obnovy. Jestliže se budete však stavěti nechápavým, sáhneme k velice výmluvným dokladům. Jestliže váš orgán zúmyslně selže, nespravedlivě potupí a pak se schová nebo si pomáhá lži novou, my za své slova stojíme a dovedeme pravdu jejích dokázati.

Ano, ano, jen postupovati proti denunciantovi každému, poznamenat jej opovržením všech čestných a slušných lidí a učinit společensky nemožným. Pamatujte, pokrokařští denuncianti, že tohle doporučuje sám váš Hajn. Dobře si ta slova zapíšte do paměti a přemýšlejte, jak otravovala život mnohým lidem rafinovanými denunciacemi sama „Osvěta lidu“, kterou pokrokový „Český Učitel“ nazval nepěkné stokou špíny. Měl snad přece k tomu také nějaké důvody.

(3) **Německá kultura v Ervénicích.** Musí krvácti srdce nejen každého upřímného Čecha, ale i lidumilného člověka vůbec při sledování německé bezohlednosti vůči našim lidem v Ervénicích. Surovost „nadkulturníků“ volá přímo do nebes. S potulnými lidmi nejedná se tak nekřesťanský jako s Čechy v jejich vlastní zemi. Němci vypořádali našince hromadně z bytů jedině proto, že tito se hlásili k svým přirozeným právům národním a že chtěli míti českou školu. Sto dvanácti našincům dány výpovědi, české rodiny ocitly se bez přístřeší. Nešetřeno při tom ani ubohých nemocných, nešetřeno při tom zákonných ustanovení. Jeden našinec, mající ujednanou čtvrtletní výpověď, právoplatně se zpěchoval hned se vystěhovati. Tu Němci vpadli do jeho bytu, ničili nábytek, týrali surově jeho i těhotnou ženu. A velice překvapuje, že ne toliko místodržitel, ale i čeští ministři krajani nezakročili včas proti takovým nelidskostem.

Teď by měli němečtí pastoři, kteří do naší země přišli šířiti „čisté evangelium“, vhodnou příležitost poučovati své posluchače, jak vlastně se má evangelium Kristovo prováděti v praxi. Teď by měli socialisté (zvláště čeští) pořádati všude přednášky, navrhovati resoluce. Vždyť přece tvrdí o sobě, že jsou útočištěm utiskovaných! Na randály proti katolíkům, na násilné štvání nalezla sociál. demokracie vždycky času dost. A teď? „Nár. listy“ vytýkly v sobotu právem českému poselstvu v té příčině nepěknou liknavost. „Právo lidu“ prohlásilo samo ervénické mučedníky za své, a sociální demokracie. Proto se cítilo mladočeským orgánem nejvíce dotčeno. A tak v úterý odpovědělo „Nár. listům“ — sprostotou. Mimo nadávky sdělilo, že interpelace socialistická vůbec ještě ani podána býti nemohla; předseda dle stáří prý výslovně zamítl přijímání interpelací do té doby, dokud zvolený předseda nejme se předsednictví. Na to odpovídají „Nár. listy“ 25. června v odpol. vydání: „Pamatuje se „Právo Lidu“ na památku schůzi poslanecké sněmovny ze dne 30. března 1897? Stačí vysloviti jenom jméno Szajera, aby se „Právo Lidu“ vspamatovalo. Tenkrát — byla to také teprve druhá schůze po všeobecných volbách nové sněmovny — předseda podle stáří, posl. ryt. Proskowetz chtěl přikročiti k projednání jednacího pořádku, ale socialisté upomenuli jej na to, že jsou podány od nich pilné návrhy, zejména návrh na propuštění uvězněného poslance Szajera z vazby. Předseda podle stáří prohlásil, že nemůže připustiti, aby se návrh hned vzal v poradě, poněvadž je to proti jednacímu řádu, ježto sněmovna dosud není ustavena. Ale vstal sociál. demokrat posl. Daszynski a použil pana předsedu podle stáří o něčem jiném, strhl celou sněmovnu na svou stranu, takže uznala nejen pilnost návrhu, ale ještě téhož dne vyřídila jej usnesením, následkem něhož telegraficky nařizeno propustiti Szajera z vazby. Že jest možno a že předseda podle stáří jest nucen po případě připustiti pilné návrhy k jednání před ustavením sněmovny, jest jisto. Podání návrhů vůbec zameziti nemůže. Než to je věc vedlejší. Živelní rozhorlení nedá se vůbec regulovati žádnými svornými jednacími řády a minulali hned první schůze bez parlamentní bouře pro ervénické zvěrstva, není takového živelního rozhorlení u žádných z českých stran, ani u té, která prohlásila po volbách „Národ to jsme my!“ — a to konstatovati, bylo v sobotu naším úmyslem.“

Sociální demokracie — jak ukazuje nedávný případ z Ostrava — raději houfně se zastává becitného rabáta než těch, kteří skutečně trpí. *Vyzýváme katolické poslance, aby v zájmu lidskosti zastali se co nejrázněji ubohých obětí německé bezohlednosti.* Ať již čeští trpitelé náležejí kterémukoliv politickému táboru, zaslouží si ochrany všech lidí, jimž není křesťanství prádným slovem. Ervéničtí vyhnanci trpí za lidská práva, trpí za svoji národnost, kterou zraditi nechtějí. A taci mučedníci opustiti se nesmí.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna konečně ustavena. Převážnou většinou zvolen za předsedu sněmovny dr. Weisskirchner, německý křesťan. sociál. pravá ruka dra Luegra. Nový prezident prohlásil, že se bude řídití spravedlností i k ostatním všem národům. Prvním místopředsedou zvolen posl. dr. Záhák, druhým Polák dr. Star-

syneki, Čechové chtěli míti předsedou dr. Záháka, ale správně zase odvolali svoji kandidaturu, když se dostalo za to Slovanům obou místopředsedů a ochoty ve věcech jazykové rovnoprávnosti ve sněmovně. Socialista dr. Pernstorfer dostal pouze 101 hlas. Zajímavé, že soc. dem. posl. Němec prohlásil, jímž dovolával se jazykové rovnoprávnosti, předčítal po německu; ale dotazu Němce nepodepsali němečtí soudruzi ani jiní. Dokud nebude vyřízena otázka jazyková, nebudou čeští poslanci podávati žádných návrhů. — Čeští poslanci podali státoprávní své ohrazení, ale čeští soc. demokraté nepřistoupili k tomuto ohrazení, čímž jen potvrdili, že mezinárodnost jest jim bližší než opravdové české národní cítění. — V poslanecké sněmovně podán pilný návrh, podepsaný všemi stranami, jímž se vyzývá vláda, aby na počátku nejbližšího zasedání předložila osnovu zákona, kterou by se zjednálo trvalé spořádání zemských financí. Říšská rada má zasedati do polovice července, bude-li se totiž pravidelně pracovati. — Český sněm bude na podzim rozpuštěn, aniž bude vyřízena předloha na změnu zemského zřízení a volebního řádu.

Na uherském sněmu způsobují Charvaté pro otázku železniční vládě velké obtíže; Charvaté provádějí tu obstrukci, proti níž jest vláda bezmocná. Bán charvatský hr. Pejačević následkem obstrukce odstoupil.

Vinařské hnutí ve Francii, které nabývalo rázu revolučního, při čemž i vojsko tu vypo- vídalo poslušnost, pomalu se uklidňuje.

V Rusku očekávané bouře pro rozpuštění dumy se nedostavily. Socialisté usnesli se chovati se klidně i při volbách do třetí dumy. Na sjezdu zemstev, který svolán jest ku poradě o vládou vypracovaných projektech pro opravu místní samosprávy, prohlášeno, že zemstva budou podporovat cara ve snaze obnoviti vnitřní mír.

Z činnosti katol. spolků.

Z Lomnice n. P. Katolická jednota naše pořádala v neděli dne 23. června ve 4 hod. odp. schůzi, jako mimořádnou valnou hromadu. Výbor katol. jednoty je si vědom, jakých neocenitelných zásluh o probuzení kat. lidu již dříve, zvláště však v poslední čas si získal vys. důst. pan Dr. Frant. Šulc, čestný kanovník z Hradce Král., usnesl se jednomyslně v poslední výborové schůzi doporučiti vys. důst. pána mimořádně valné hromadě, za tím účelem svolané, za čestného člena jednoty naší. Mimořádnou tuto valnou hromadu za přítomnosti 80 členů a mnoha hostů z venkovských organizací zahájil předseda vldp. Antonín Láš vřelým uvítáním všech přítomných; učinil zmínku, z jakých příčin schůze tato svolána jest. Po přečtení protokolu z minulé valné hromady ujal se slova předseda jednoty vel. důst. p. Ant. Láš a v delší promyšlené řeči vyložil zásluhy vysdp. Dr. Fr. Šulce, o věc katolickou nad jiné zasloužilého a vybědíl přítomné čleuy, aby jednomyslným schválením návrhu projevíli takto účtu a vážnost, kterou povinni jsme vzdáti jemu za vše, co pro svatou naši věc nezištně vykonal. Frenečický potlesk byl důkazem, že shromáždění s projeveným návrhem pana předsedy souhlasí, a přáním nás všech jest, aby zasloužilý tento hodnostář ještě dlouhá léta ku prospěchu církve a vlasti všemohoucím zachován byl. Na pořadu schůze byla také přednáška důst. pana Vítězslava Kudrnovského, místního kaplana a člena jednoty naší, o mistru Janu Husovi. V přednášce skoro hodinu trvajícím probral důst. pán život a působení Husovo, upozorniv na dobré i stinné stránky. Vyřídív bludné jeho články, poukázal na přirovnávání Husa se samým Kristem; přesvědčujícími slovy dokázal pochybení Husovo. Přednáška sledována byla s velikou pozorností a pan řečník odměněn byl bouřlivou pochvalou za tuto výbornou přednášku. Výbor kat. jednoty vzdává tímto důst. pánu uctivý dík s přáním, aby i na dále svoji součinností jednotě naší byl nápomocen. Projednáním důležitých návrhů směřujících ku rozkvětu jednoty a vzpružení kat. života u nás byla tato zvlášť schůze skončena. Neočekávané zavítal do města našeho v sobotu dne 22. t. m. miláček kat. lidu, říšský poslanec pan Václ. Myslivec. Používaje příležitosti této, shromáždili se členové spolku a venkovských organizací, jímž bylo možno správu tuto sděliti, do dvorany pana Řeháčka; zde uvítán byl p. poslanec od vldp. předsedy, který pronesl velice pročitány přpitěk. Pan poslanec, ješ dojat, děkoval za pozornost jemu projevenou, vyslovil potěšení nad částečným vítězstvím katolické věci v naší vlasti, vybědnu přítomné ku další činnosti ve prospěch kat. věci. Krátké tyto okamžiky strávené v přátelském kruhu sástanou přítomným dlouho v blahé paměti.

Katolická vzdělávací jednota pro Novou Paku a okolí pořádá ve dnech 27. a 28. července 1907 slavnost desetiletého trvání a svěcení spolkového praporu, spojenou se sjezdem katolických jednot diecése královohradecké. Podrobný program přineseme příště. Přátelé agituje všude, aby účast byla co možná největší!

Zprávy místní a z kraje.

Knižské exercicie konati se budou v jazyku českém ode dne 19. srpna odpol. do rána 23. srpna ve zdejší bisk. semináři kněžském. V jazyku německém od 26. srpna odpol. do rána 30. srpna na Hofe Matky Boží u Králík. Mimo to budou ještě další německé kurey posv. exercicí na Hofe Matky Boží od 9.—13. září a od 30. září do 4. října.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 24. června usneseno: Práce klem-pířské na budově reálky zadají se p. Ant. Fišerovi zde. — Výkazy pokladní hotovosti ze dne 10. 17. a 24. t. m. vzaty byly na vědomí. — Rovněž výkaz sena se zásob prodaného v měsíci květnu t. r. za K 232375. — Odepiše se činž. groš z domů čp. 39 p. E. Landecké, čp. 158 pl. V. Svobodové, čp. 19. a 5. pl. M. Kemlinkové, čp. 115. pl. E. Waldekové, čp. 114., 393. p. Fr. Chrudimské a čp. 29 p. K. Hubáčka a čp. 24. p. C. Vlachy. — Přijata výpověď z bytu v obecním domě čp. 230., jenž dnem 1. července t. r. bude uprázdněn. — U zahrádky domu čp. 104 zřídí se plot v režii obce na náklad a se souhlasem majitelů téhož domu. — Nařídí se kropení silnice též v bloku IV. u Praž. Předměstí. — Zřízení regálů a schůdků pro městskou spisovnu nad kapli sv. Josefa zadá se p. Dvořáčkovi. — Poukáže se k příjmu uboos, stržený za naso, prodané v nuceném výseku p. Fr. Lhotského ze Svinárky a J. Kolny z Bejště. — K žádosti p. Fr. Šupky se odpoví, že pronájem pole osetého vojtěškou u „Rudolfína“ provede se dražbou. — Obci Rusku zapůjčí se kamenný válec nábídel. — Oznamení p. zverolékáře, že nemůže konati službu v jatkách v době, kdy provádí prohlídku mléka, a žádost o direktivu v tomto případě postoupí se zdravotnímu odboru. — Stížnost far-ního úřadu v Lochenicích na kostelníka Jiřího Boučka, že též se zdráhá konati službu zvoníka při tamním kostele, postoupí se bisk. konsistorii k návrhu. — Též se předloží výkaz záloh mezi jednotlivými patronáty kostely, o jejichž odepsání se žádá. — Čistý výnos z poplatků za desinfekci bytů v r. 1906 zapravených uloží se na spořitelni knížku, jakožto fond k opatření potřeb pro desinfekci. — Nadace p. K. Colliny byly uděleny Al. Schlaufovi, žáku V. tř. obecné školy a Miladě Finkové, žákyni V. tř. obce školy zde. — Děkuvzdání místního odboru U. M. Š. v Hradci Král. za propůjčení divadla a převzetí protektorátu slavnosti vzato bylo na vědomí. — Spolku „Baráčníků“ v Kuklenách dá se svolení k výletu do „Boroviny“ za obvyklých podmínek. — Žádost superiorátu Tovaryšstva Ježíšova za odprodání pozemku býv. „Kropáčky“ postoupí se techn. komisi a pevnostnímu odboru. — Opis povolení ku prodeji sodovky a limonad p. K. Frankovi daného byl vzat na vědomí. — Žádost p. J. Katschnera, továrníka, za zavedení pitné vody do jeho továrny postoupí se vodárenskému odboru. — Objedná se jeden sud tuku pro vodárnu od fy. Peyrl v Praze. — Poukáže se k příjmu výtěžek dražby na trávy na Březhradě, Temešváru, Olšině a Kutlochu v obnosu K 3188 60. — Jedna žádost o chud. podporu postoupí se policii k vyšetření bližších poměrů žadatele, tři podpory byly zvýšeny a jedna mimořádná udělena.

Politický křesťanský-demokratický klub usnesl se ve výborové schůzi pořádati 30. června veřejnou schůzi, na které měli promluvití Hlášti poslanci JUDr. Josef Myslivec a ThDr. Rud. Horský. Ježto však na tento den připadá sokolská Olympiáda, odkládá se schůze ona na den 7. července t. r. P. t. členové venkovští se žádají, aby se v hojném počtu dostavili a přivedli s sebou pokud možno hodně voličů. Schůze odbyváti se bude ve dvoraně Adalbertina asi o 3. hod. Bližší oznámí se plakáty.

„Dobroslav“ hněvá se na zrcadlo. Uveřejnili jsme několik pravdivých slov o úpadku akademického spolku „Dobroslava“ v plném oprávnění, ježto veřejný spolek podlehá též kontrole veřejnosti. Spravedlivou kritiku přijme každý rozumný a poctivý člověk s povděkem, ale pánové z „Dobroslava“ jsou z jiného lýtá a proto na věcnou kritiku odpovídají v „Osvětě lidu“ podrážděně, vyvracejíce něco, co jsme vůbec netvrdili. Nechováme proti ušlechtilým snahám studující mládeže docela žádné animosity a proto jsme odsuzovali v „Dobroslavu“ jen nedostatek zdravého smyslu pro šnorovou práci a slepé přisluhování židovské klíse. Nesamostatnost, naučená póza a bezmyšlenkovitost nejsou způsobily k tomu, aby si vynutily náš obdiv, proto ovšem neasymptisujeme s „Dobroslavem“, jemuž jinak lečení zdarma přejeme. Neklademe však va-likou naději v jarý život „Dobroslava“ i při této lékařské pomoci, protože „Dobroslav“ sám se již zabývá myšlenkou na poslední věci člověka, hod-laje letos pořádati přednášku „O spalování mrtvol.“ Thema toto jest snad pro spolek časové, protože oheň urychluje rozklad. — Jisto jest, že slavnost pořádaná nebude (ponevadž prý se již přesila). Proč se nepřežila „Matiční slavnost“? Vždyť letos, ať počal bylo velice nepřiznivě, pěkně se vyda-řila. O akademických slavnostech a zvláště o po-slední vyjádřil se sám tehdejší jednatele spolku, že „jdou stále s kopce, a že doufá, že loňská slavnost byla poslední“. Myslíme, že podniky ty

nemusí býti politicky a nábožensky tendentně za-barveny; vždyť o podobné činnosti ve stavebních nle není.

Výstava prací z musejních kureš a sice ciseleurnského a typografického pořádku v sobotu a v neděli dne 29. a 30. června městské průmyslové museum v Hradci Králové, v čitárně musejní v budově c. k. odborné školy v přizemí v levo. Vstup volný od 9—12 hod. dop. a od 2—5 hod. odp.

Výsledek soutěže na dodání návrhu na záhlaví dopisního papíru, kterou vypsal mezi účastníky kursu typografického městské průmyslové museum, byl, uváží-li se poměrně krátké trvání kursu, uspokojivý. Prací dodáno bylo 24. První cenu K 20 obdržela práce se značkou - Δ - Navrhl p. Rom. Král. Drahé ceny K 10 dosáhl návrh se značkou A-Z. Provedl p. J. Kotek. Oba od fy. Bř. Peřinové. Cenou poctěné i ostatní návrhy vloženy budou v sobotu a neděli dne 29. a 30. června na výstavce prací kureš musejních v čitárně v budově c. k. odborné školy v přizemí v levo. Vstup volný.

Výstava diví obecné školy. Na obecné škole dívčí a s ní spojené škole mateřské koná se výstava ručních prací ve dnech 29. a 30. června.

Výstava v pensionátě. Výstava žen-ských ručních prací žákyň pokračovací školy v pen-sionátě claře Františka Josefa I. pořádku se na den 29. a 30. června v místnosti přizemí č. 7. Výstava jest veškerému obecnstvu přístupna.

„Oliva“, spolek absolventů obchodní akademie v Hradci Král. konal dne 22. t. m. řádnou valnou hromadu v místnostech kavárny „Slavia“, za účasti téměř všech členů v místě bydlících. Dostavili se též delegáti pražského od-boru spolku. Zprávy funkcionářů byly jednoblasně schváleny. Do předsednictva a výboru byli zvoleni: Předseda: Fér Jos. mistopředseda: Janda Karel. Výbor: Beneš Sv., jednatele I., Fuchs Otto, Šprýgar Al., jednatele II., Valenta J., kon. referent, Zuman Josef, pokladník. Náhradníci: Schrimpf Vlad., Suchánek K., Vepřek Jar. Revisori účtů: Syráček Jar., Šukal K. — Usneseno pořádati pří-štího roku o Svatodušních svátcích sjezd všech absolventů obchodní akademie královéhradecké, na počest desetiletého vyjití prvních absolventů a desetiletého trvání spolku. Přípravy k tomuto sjezdu konati se budou za spolupůsobení praž-ského odboru již co nejdříve.

Vlečnice v pátek 21. t. m. před 5. hod. odpol. zabouřila i na Hradecku. Polámené stromy, sněžené tašky, rozbitá okna i zvrácené vozy sena svědčily o její prudkosti.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Král. školní rok 1906/7 ukončí se dne 6. července t. r. slavnou mš. a Te Deum. — Maturitní zkoušky ústní budou se konati od 8. července za předsed-nictví ředitele c. k. gymnasia p. Ant. Šetelky. — Příjmací zkoušky do I. třídy budou dne 8. a 9. července t. r.

Obecná kuchyně v Hradci Král. Valná hromada spolku pro vydržování obecné ku-chyně v Hradci Králové koná se dnes v pátek 28. t. m. o 5. hod. odpol. v místnostech spolko-vých (za sv. Duchem). P. T. členové se řadí, aby se v hojném počtu dostavili.

Příjem a vydání „damského odboru U. M. Š.“ dne 16. června 1907 „na Střelnici“ v Hradci Králové. Příjem: Sbírká do buffetu K 382, buffet K 178 32, káva K 120 06, čaj K 15 40, pečlivky K 18 22, traňka, konfety K 87 88, pošta, pohlednice K 75 72, máky K 130 72, za programy K 15 46, dodatečně 6d pl. Slámové za čaj K 3 40. Vydání činilo K 261 78. Čistý výnos K 765 40. Čistý výnos obou odborů činí celkem K 1799 32

Ceny potravin v Hradci Králové roku 1954. 1 žejdlík pšeničné mouky 6 kr. vid. č., žejdlík brachu 7 kr., čočky 10, fazol 10, krup 10, jabel 9, libra ryže 30 kr., selt 10, 1/2 měřice brambor 20 kr., libra soli 15 kr., vepřo-vého sádla 55, cibule 10, hovězího masa 25 kr. (10 kr. vid. čla. rovná se 14 haléřům.) — V říjnu 1854 skupovali obilní obchodníci v krajíně Roud-nické obilí takřka ještě nevymláčené. Obcházeli po osadách přepírali jeden druhého. Mnohdy na-bízeli takové ceny, že se prodávacím o nich ani nezadalo. Tím ovšem ceny obilí stoupaly. C. k. mistodržitelství vyhlásilo proto obecní úřady, by kladly meze takovému jednání. Zvláště měly mítí bedlivý pozor na potulné obilní dohazovače a po-dávati o nich c. k. okresnímu úřadu zprávy. Bray na to obecní úřad královéhradecký zjistil některé takové dohazovače na místech tržích a oznámil jim 6 c. k. okresnímu úřadu. (Archiv měst. fasc. VII.)

Městské dívčí lyceum v Hradci Krá-lové bude otevřeno počátkem škol. roku 1907/8 třídou I. a IV. Zápis a zkoušky žákyň I. tř. bu-dou se konati na počátku prázdnin dne 8. a 9. července a dne 16. září od 8. do 10. hod. dop. v obch. akademii a 16. září od 8.—10. hod. dop. v místnostech lycea. Do IV. tř. bude zápis pouze 11. září. Školné v I. tř. K 80— a ve IV. tř. K 160. Bližší správy o studiu, příj. zkouškách, by-tech a p. na pořádání zodpoví kuratoriam měst. dívčího lycea v Hradci Králové.

Období. P. Jan Stránský, a s k. major v. v. 21. pát. pluku, správce c. a k. invalidovny v Kar-

líně, dříve po mnoho let v Hradci Králové, a Al-Marie Duseva s Dirce vstoupili ve stav manželský dne 25. června t. r. v děkaněm chrámu Páně černilovském. — Gratulujeme.

Z Kuklen. Dne 28. t. m. pořádku matiční odbor pro Kukleny a okolí přednáška spojenou se zpěvními čísly. Ačkoli počasí bylo nevlídné, návštěva v hotelu „Šrajbr“ byla dosti četnou, takže „Matička“ dosti získala. P. řídící Francek ze Svob. Dvora přednášel vzletně „O lásce k vlasti.“ Zpěvácký spolek „Vlastimil“ přednesl několik muž-ských sborů, jež všeobecně se zamlouvaly. — Necht jen odbor pořádku takových večerů ročně více.

Kam te povede? Píše se nám: V jedné obci blíže Hradce Králové přišla si stážovat jedna žena na uličníka, že ji na ulici insultuje; hoch předveden byl na obecní úřad, kde p. starosta, po-něvadž hoch jest notorickým uličníkem, dal mu jich několik náhodou. Matka jeho nejprve dělala rámu na ulici, pak — ponevadž by v místě nic nepořá-dila — šla do Hradce, kde jí mnohostudovaný p. doktor napsal visum repertum, a šel byl, že sta-rosta odsouzen a chlapek ještě bolestně přitčen. Všichni učitelé příslušné školy, kteří dobře „chu-dinku“ znají, jsou tím roztrpčeni, a s nimi jest rozhořčena valná většina obce. Už napírá slyšíme farizejské volání některých lidí: „Aha, klerikálové tonáš po kaprálském trýznění mládeže!“ I nikoli; ale přejeme si, aby se dostalo konečně staršímu, řádnému člověku a zvláště učitelé náležitě ochrany proti nezbednostem mládeže.

Ze Věstarc. V neděli dne 23. t. m. konal zde včelařský spolek pro Hradec Král. a okolí veřejnou schůzi, spojenou s přednáškou p. řídícího učitele V. Pospíšila z Lochenic o racionelním vče-latění. Ačkoli počasí nebylo příznivé, sešlo se do hostince p. Baudyše hojně posluchačů, kteří pát 3. hodiny trvajících přednášku s napjatou pozorností vyslechli a ku konci p. přednáš-jícího hluchým potleskem odměnili. Pan řídící učitel Pospíšil je na slovo vzaty včelař-odborník a jeho každé slovo má své místo a hlubokou cenu. Téžme se, že častěji nám bude dopřáno naslouchati poučným a důkladným přednáškám p. řídícího, kterému vzdá-váme ještě jednou nejsrdčnější dík.

Cyrillské exercicie v Hoticích. Dne 23. a 24. července obdávány budou v Hoticích cyrillské exercicie, jaké se tam posledně před 11 lety konaly za přítomnosti 120 ředitelů kůrů a přátel kostelní hudby. Tentokrát předvedena bude stará i moderní polyfonie a sice osmihlasá mše Palestrinova a čtyřhlasá Stahlova, jež před-nese za vedení p. řed. Píla domácí vyškolený sbor, jenž — pokud sevíčenosti se tme — za-ujímá jedno z prvních míst v Čechách. V pondělí o 8. hod. bude přátelský večer u „Salu“, skončí se pak exercicie ve středu výletem do miletinských lázní a do Miletína, kde tamější sbor ukáže, co může se ve vokální hudbě i na venkově vykonati, neschází-li dobrá vůle. Noclehů je v Hoticích do-statek a necht poznavu se vezme na vědomí, že ředitelové kůrů mohou si účtovat na exercicie, je-li dostatečně zádušal jmění, 10 K. Účastníkům poskytují Hotice krom svého romantického okolí tentokrát vzácnou podívanou na Riegrův obelisk, který bude v srpnu odhalen, a na nový nádherný portál hřbitova, jediný snad svého druhu v Ra-kousku, na nějž se upotřebilo pát milionu kg kamene.

Z Dobřenic. (Naše obecní hospodářství.) Rukopis onoho dodatku podobá se rukopisu p. starosty Holuba, který snad o té zvláštnosti ani nic neví, jako vešce vejci. Když byl upra-věn obecní protokol, upravilo se také písemné svě-dectví pro zemský výbor. Někdy šelma napodobil dovedně rukopis p. děchodního Franka a sepal stvrzení, že scházející onen člen byl opravdu při tom, když se o prodeji jednalo, podpisem pana starosty se to potvrdilo (zda podpis jeho je pra-vým, ponecháváme v př. nutnosti soudním znalcům na rozhodnutí) a svědeckví šlo nahoru. Oršem šel nahoru k zemskému výboru i rekurs protivníků prodeje a následkem toho uloženo okresnímu vý-boru znovu o věci jednati. Jednání druhé dopadlo jako prvé. Velkostatek na základě předložených, vhodné upravených jednacích spisů vyhrál zas. V novém rekursu k zem výboru vysvětleno, že obecní protokol byl někým upraven a je správný opis musí dokázati, že prodej se nestal za pří-tomnosti počtu členů zákonem žádaného. Na ta-kové udání očekával by každý důkladně vyšetření věci nadřízeným úřadem. Kdyby to byly mali-černé námitky proti obecním účtům vedeným ně-jakým klerikálem, jistě by od „nejpokročilějšího“ okresu Českého království přijechala slavná komis- jako na koni. Když však jde o německý velko-statek a jeho přátele, dopadne to jinak. Někdo v okresním městě poradil p. starostovi, aby svolal schůzi obecní ještě jednou, už potřetí, aby tam ozu parcela p. Weinrichovi prodali ovšem při zá-konitém počtu členů. Stalo se. Potřebí ona kus cesty prodán a prodej okr. výborem bez zření ku malému rolnictvu v Rejšvicence sdruženému schvá-len. Proti třetímu prodeji nebylo už možno podat odvolání, a tak celá věc se odbyla jen v Necha-nicích. Do Prahy ono oznámení o upraveném obec-ním protokole a dovedném svědeckví už sotva šlo, utopilo se ve vodách nechanických. Zemský výbor jakožto nejvyšší samosprávná instance by takový

virtuosi kousek jistě nenechal bez patřičného povšimnutí. Cesta tedy prodána velkostatku, ten ji prodal dráze, ale smlouva dosud není stvrzena. Jest to rozstomilý pořádek. Mnozí s obětavě takové věci tuší, ale ozvat se neosmělí nikdo. Každý ví, jak by se mu vedlo.

Národní rada pro Pardubice a okolí. Pod tímto jménem ustavil se nedávno v Pardubicích spolek na obhajobu národních zájmů proti internacionálním snahám sociálních demokratů a s nimi spřátelených pokrokářů. Sociální demokraté svým vystupováním po volbách dali sami k takovému obrannému sdružení podnět. Po volební porážce zahohleli socialisté takovým hněvem proti všem, kteří nevolili soudruha, že začali blástat bojkot na celé čáře všemu ostatnímu občanstvu v Pardubicích a na okolí. „Východočeský Obzor“, plakáty a různé letáky vyzývaly dělnictvo nepodporovati nikoho, kdo nešel s nimi v boji volebním. „Nekrmte nikoho, kdo není z nás!“ Rozumí se, že takové krajní třídní štvaní nemohlo dále zůstat bez odvety, zvláště se strany pardubského živnostenstva, které se muselo vzhopiti ku konečné obraně. K těm přidružilo se i ostatní občanstvo, které nepodléhá židovskému vlivu a kterému na prvním místě jde o ubájení zájmů národních, a tak povstala zmíněná rada národní. V prohlášení svém k české smýšlelivému občanstvu mluví národní rada o emancipaci od cizoty a teroru internacionály, ale tomu pravému a srozumitelnému výrazu se báživě vyhýbá. Živou mocí nechce žádný vysloviti jméno žid, leda jen někde v úkrytu a ještě se před tím dvakrát ohledne. Neříká divu, že se pak bázní tetelí i před židovskou armádou, ať ji už vede pan Kobera anebo pan Hajn. „Osvěta lidu“ se nová rada národní v Pardubicích rozhodně nelíbí a proto ji naprosto odsuzuje. Je to přý nedůstojné štvaní, které snižuje kulturního člověka. Pravda to je, že štvaní snižuje člověka a nejvíce štvaní náboženské, v tom jsme s „Osv. l.“ za jedno. Pokud štvali soc. demokraté, to „Osv. lidu“ mlčela, ale nyní najednou se jí zdá, že je to nekulturnost a štvavost, když se někdo brání. Ovšem „Osv. l.“ běží především o její židovské patrony, kteří volivše soc. demokrata spřehobili si roztrpčenost a hněv stran národních a mohli by z toho na konec mít nějakou hmotnou škodu, a tomu „Osv. lidu“ chce stůj co stůj zabrániti. A národní strana v Pardubicích chce české živnostenstvo a obchodnictvo chrániti před těmi židy, jichž zájmy chrání „Osvěta lidu“ a „Východočeský Obzor“, a to jest její přední úkol a povinnost.

Regulace Labu a Chrudimky u Pardubic. Ač zdá se, že veliký tento podnik jenom zvolna ve své rozloze běže se ku předu, přece jest tu již tolik vykonáno, že to poutá pozornost i svědovost všeho občanstva. Zvláště pozornost vzbuzuje veliký bagrovací stroj, který parou rýpe prst a přímo ji nakládá do železničních vozků, rozvázejících ji těmi lokomotivami do starého řečiště labského. Vedle stroje sta a sta pracujících rukou připravuje Labu a Chrudimce nové koryto. V nejbližší době přivezen bude ještě jeden vodní bagr. Regulace Chrudimky přiblížila se již do svého města a přivodí co nejdříve značné změny v tvárnosti v té části města, kudy Chrudimka protéká. V několika letech zmizí na Labu a Chrudimce mnohá ta pěkná místa a konty, které svou bujnou zelení stromů a hustých křovin jímaly tolik svým utěšeným ztíštěním a hlabolily na jeře a v létě vesle rozmlíly ptáctím zpěvem. Všechno to přirodní kouzlo zmizí nadobro a budou tu státi jen prázdné, suché kamenité břehy, odpovídající praktickému modernímu životu lidskému, který ve spěchu o živobytí hledá jen prospěch a užitek.

Maturita na reálee v Pardubicích. Na zdejších reálných školách konalo letos maturitu 86 abiturientů. Zkoušky trvaly od 17.—22. června t. r. Předsedal pan řed. Zdráhal z Loun. S vyznamenáním vykonalo zkoušku 7 abiturientů, 3 dostali opravu, 1 propadl a 1 vůbec nebyl připuštěn ke zkoušce.

Krádeže. Musilovi v Nemošicích u Pardubic odešli minulý týden na lonku sušit seno. Do prázdného stavení „vloudil“ se oknem zloděj, který tu sebral šaty a hodinky a vzal do zaječích. Brzy byl ale čestnictvem vypátrán a poznán v něm starý Janoušek z Jeseníčků.

Otravy kostíkem. V Pardubicích otrávil se minulý den M. Cervinková, 18letá dcera vyrábitele sodové vody, odvarem ze šesti škatulek sirek. Byla odvezena do nemocnice, kde jí byl žaludek sice vypláchnut, ale nebespečí smrti zůstalo. — Před tím učinila tak jakási dívka v Jeseníčcích. A to všechno z lásky.

Velká vichřice. Ve čtvrtek odpoledne dne 20. t. m. letěla přes kraj kolem Pardubic prudká vichřice, která na mnohých místech způsobila značné škody. Celé spousty stromů padly divému orkánu za obět, dílem že byly v kmenu úplně zlomeny, anebo i s kořeny vyvráceny. Zvláště utrpěl idylický vojenský hřbitov u Pardubic, kde vtrá slomil dvě vysoké jedle, které pádem svým porazily sase jiné stromy a poškodily značně lidem úpravu tohoto tklivého sátiší. Také na střechách a oknech zanechala vichřice stopy divoké prudkosti i v lesích viděti bylo po bouři mnoho vývrátů.

Zpěvácký spolek „Lubor-Ludiš“ v Nov. Bydčově oslavil ve dnech 6. a 7. července t. r. 50. výročí svého trvání a působení za účasti jednot v „První pěvecké a hudební župě“ sdružených. V sobotu dne 6. července t. r. o 8. hod. večer v sále městské radnice slavnostně veřejná schůze. — V neděli dne 7. července t. r. vítání přibylých hostů a „Produkce účastníků jednot pěveckých“. Po produkci koncert úplné kapely c. k. pěš. pl. č. 36 z Josefova.

V Náchodě zemřel minulý týden spisovatel Frt. Zákrevs, úředník okresu karlínského. Narodil se v Poličce r. 1839. Zesnulý byl od mladých let literárně činným nejprve jako dramatik. Vlkova Osvěta má mnohou stopu literární činnosti Zákrevského. Redigoval také Koberu „Národní bibliotéku“ a Koberu „Ústřední knihovnu“.

Na e. k. odbor škole tkalcovské ve Dvoře Král. n. L. koná se zápis do denního oddělení od 8.—15. září 1907 vždy od 8.—11. hod. dopol. K přijetí vyžaduje se propouštěcí vysvědčení ze školy obecné neb měšťanské, ukončené 14. roku, svolení rodičů k návštěvě školy. Přednost mají, kdož nejmeně 2 roky zaměstnání byli v nějakém závodě tkalcovském a s dobrým prospěchem navštěvovali všeobecnou průmyslovou pokračovací školu nebo večerní oddělení této školy odborné. Přednost ale mají vždy starší před mladšími, a větší předběžným vzděláním a lepším prospěchem. Žáci večerního oddělení musí mít nějakou praxi v tkalcovství. Vyučování trvá 2 roky a bezplatné. — O prázdninách koná se přípravný běh pro žáky vstupující do I. roč., kteří nemohou se vykázati nějakou praxí. Zápis do tohoto běhu přípravného koná se od 25.—31. srpna 1907 od 8.—11. hod. dopol. Běh přípravný p-činá 2. září a končí 14. září. Zápis do nedělních a večerních běhů jest ve dnech 15. září — 1. října 1907. Vyučování v nedělních a večerních odděleních počíná 1. října a končí 30. dubna. Školné se neplatí.

I. český spolek pro zvelebení včelařství, zahrádkářství a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimě koná v neděli dne 30. června 1907 o 2. hodině odpo. ve Vejvanovicích v hostinci paní Boženy Jirouškové 194. valnou hromadu, na níž mimo jiné rokováno bude o rojích přirozených a umělých, o chovu drůbeže.

Na smrkovském kapli našli redakci nejmenovaný dárc 160 K, což tímto kvituje.

Z Orlických hor. (Ještě něco z volebních dosahů.) Jeden z předních našich vlastenců napal tato slova: „Mnoho zmůže řeč svůj, se slovy kdo skutky pojí“. Uvážíme-li, co bylo řeči a slibů v době předvolební, tu zajisté se také těšíme na skutky, jež se mají nyní po volbách uskutečniti. Známe zde a sledujeme poněkud činnost tří stran, ačkoliv víme, že lidská vůle, všeob., prospěchářství třídní společnost lidskou na mnoho více stran a straníček. V osadě naší bují strana „Pokroku všech pokroků“, vedle ní stálí ohromnou budovu „Poctivost všech prospěchů“ a mezi nimi roste „Klerikální trať“, které ovšem jmenovaným dvěma stranám překáží, je píchá a dusí. Váimáme si strany, jež nese firmu „Pokrok všech pokroků“. Co nesmyslný slib vyvolala ústa těch apoštolů „rajské osvěty“! Co strážáků a hejtlů rozvěšeno v osadách našich! A dnes, aby se řeklo, že skutek, dosud-li neutek, musí prasknout do bot. Ti, kterým dopomohl k mandátům terror a leš, skládali slib na prapor německo-židovské a musí poslušně podříditi se vůli svého vůdce Němce-žida. Co tomu říkáte „českoslovanští“ sociál. demokraté? Bylo to v den volby, kdy slyšel jsem tak mimoděk rozhovor tří „rudých“ občanů, kteří lákali našeho přívržence do svého táboru. Laskavý čtenáři odpusť, že užiji doslovně výroky jinak uvědomělého a sečtělého sociál. demokrata. Právě: „Ty troubo jedna, kněž náš o všechno připravěj, vol s námi a budeš vidět, jak se pak budem mít!“ Poznámky asi netřeba. — Druhá strana se znamením „Poctivost všech prospěchů“ nejlépe vás poučí ve svém „Cepu“ o své hodnotě. Článo za článek, článek za článkem, ba řádek za řádkem mlátí do těch, jímž vlastně své služby nabíjí a vnucuje. Kdo sleduje intriky a nadutost strany této, i byt k ní byl hmotně či národohospodářsky více nakloněn než k stranám druhým, nesmí si ptec nevěstati těch kopanců, jímž nepohodlné jí osoby neprávem šikanuje. Náhlenc žasne nad tou šlechtovostí a lidumilností agrární přívrženců. Tak nedávno zničil požár celý majetek jistého občana. A co řekl agrární myslitel k neštěstí tomuto? „To mu patří, „votrokoj“, však s námi nevolil.“ Výrok tento slyšeli mnozí s úst muže, který hraje na pokrokovce a vzdělance. Jak blízka je mravní úroveň s duševní hodnotou v těchto uvedených případech mezi sociál. demokracií a stranou agrární! Márně dokazuje v Praze „Cep“ a „Venkovem“ svou poctivou snahu a činnost, kterou známe a oltíme a venkově sami nejlépe; dle toho pak také ať se „Cep“ nediví, že soudíme, uvědomujeme. Nabubělé fráze, leživé a nepřikladné jednáni vůdce té které strany lidstvu neprospěje, nýbrž jen škodí.

Z Německého Brodm. Na organizační sjezd stoupenců české strany pokrokové do Pacova zajel si také zdejší p. MUDr. N. Havel. V Pacově všem lidem jedna věc divná: p. Dr. Havel až

dosud nevěnoval městu Pacovu žádné pozornosti ačkoliv jest rodákem, ale dne 16. června najednou přijel do Pacova na „protiklerikální práci“, poněvadž přý v Něm. Brodě se mu „osvětová“ práce nedaří. Na sjezdu pacovském udělal si p. Dr. Havel vážnou známost s německo-protestantským pastorem Nagym z Tábora. Gratulujeme k této známosti a jsmo jisti, že „osvětová práce“ na Pacovsku dopadne právě tak, jako na Něm. Brodsku, zvláště když má v čele takové veličiny! Pane doktore, svojí návštěvou v Pacově jste si neposloužil, neboť více přece dobře, že lid chápe dnes, co jest pokroková práce Masarykovu a jaké neštěstí by to bylo pro náš národ! Jen pracujte dále! Pokrokářů se nelekáme, neboť práce jejich znamená pro českou veřejnost „nic“!

Z Hostačova. Po více roků nebyly u nás konány služby Boží, jelikož místní kaple sv. Jana Nep. brožila sesutím, a její jmění něco přes 400 K na opravu nestačilo, a tak slavné jindy pouti svatojanské u nás úplně zanikly. Proto jsme se zarádovali, když se rozhlásilo, že kaple má být obnovena, a každou neděli že budou u nás služby Boží. Pověst ukázala se býti pravdivou, neboť na podzim roku minulého počato s opravou, letoš z jara vše ukončeno, a dne 9. června byla kaple slavně vysvěcena. V den slavnosti nejen kaple sama, ale i celé prostranství kolem bylo věřícím lidem přeplněno. Svěcení vykonal vldp. A. Schreiber, bisk. vikář a děkan ze Žlebo, za asistence vldp. A. Turka, děkana z Golč. Jeníkova, jeho kaplana vp. Josefa Valenty, a vp. Frant. Macháče. zám. kaplana ze Žlebo. Po slavnostním kázání vldp. děkana A. Turka slavnou mši sv. sloužil vldp. vikář, při níž hudba a zpěv řídil chvalná známý svým ryze církevním zpěvem jeníkoveký řidiel kůru p. J. Maximovič. Tak po letech měli jsme opět a budeme mít stále služby Boží. A komu máme za to děkovati? Naše vysocce urozená paní baronka Anna Clanner z Engelshefenu, roz. hraběnka z Thun-Hohensteina jest tou dobrodítelkou, která ve své příkladné zbožnosti a lásce k lidu značným nákladem (20.000) dala kapli zoovuzřiditi, za kterýžto skutek opravdu záslužný a šlechetný neupřímnejší „Zaplat Pán Bůh“ volají: katolíci z Hostačova a okolí.

Z Tarkovic u Časlavě. Neděle 23. června byla farností turovické dnem slavným a významným, na který se všichni dlouho těšili, který všichni s touhou očekávali. Byla to slavnost posvěcení nové za obnos 900 K zřízené, krásně vyřezávané cesty křížové a nového oltáře v podobě jeskyně se sochou Panny Marie Lourdeké a uvnitř oltáře s Božím hrobem, kterýžto oltář se svícny a krouhve též nové pořízeny byly za obnos 950 K milodary zbožných osadníků. V předvečer slavnosti i v den slavnosti stříleno bylo z hmoždíků. K osmé hodině ráno zavítal do Tarkovic bisk. vikář, vldp. Ant. Schreiber ze Žlebo ke zkoušce dítek ze sv. náboženství. Dále zavítal do Tarkovic vldp. kvardian kláštera kapucinského v Kolíně nad Labem P. Augustin Kubes, aby posvětil 14 zastavení cesty křížové. Slavnost svěcení započala hodinou třetí odpoledne, kdy vyšel z farního chrámu Páně průvod do Nového Dvora, kde pod lipou zhotovena pěti upřímných katolíků tamějších krásná kaple z chvoji a květí, v níž stála nová socha Panny Marie. Tam přivítaly družičky veledůst. pány světitelů. Socha byla vložena do nosítek krásně věnci ozdobených. Pak ji střídavě mládenci a družičky nesli v slavném průvodu do farního chrámu Páně, kdež byla vldp. Ant. Schreiberem posvěcena a účte osadníků odevzdána. Průvod byl opravdu velkolepý, slavný; byla to manifestace uvědomělého, katolického lidu našeho, jehož byl nepřehlédlný zástup. Překrásný byl pohled na dlouhou řadu mládců a malých družiček i odrostlých dívek s bleděmodrými šerpami, kteřížto všichni s radostí a láskou přišli oslavit Královnu nebes. Za zvuků hudby zpívány písně „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ a „Zdrávas Maria.“ Ač počasí ráno bylo deštivé a nebylo téměř naděje na lepší, odpoledne na slavnost bylo počasí překrásné, zajisté že Pán Všemohoucí vyslyšel prosby všech, kteří vroucně modlili se za zdar slavnosti. Po svěcení oltáře a sochy Panny Marie v krásné řadě venku konané naznačil vldp. kvardian Aug. Kubes význam zastavení křížové cesty, zvláště druhého, čtvrtého a dvanáctého. Nato konal pobožnost cesty křížové před novými obrazy, při čemž je i posvětil. Ná sledovalo pak sv. požehnání, načež družičky poděkovaly jménem všech veledůst pánům světitelům; pak vldp. vikář vřelými slovy povzbudil všechny, aby pevně v katolické víře stáli, ji si hájili a zviklati se nedali. Pak družička poděkovala za veškeru péči o farnost a chrám Páně důst. panu farář Stanislavu Dobrušskému, kterýž pak též vldpp. světitelům a všem osadníkům poděkoval, že svými milodary občutně a rádi přispěli tolik již na oslabu milého našeho kostelíčka. Den slavnosti utkví dlouho v paměti všech osadníků. Díky vroucí Pánu Bohu a Neposkvrněné Panně, že slavnost tak krásně se nám dařila.

Ze Želivá. Dp. P. Z. uvěřejnil v čísle 24. „Obnovy“ prohlášení, že není pravda, že jako člen kláštera při obecních volbách volil s nepříteli kláštera proti klášteru, nýbrž že volil a dobrým svědomím a rolníky, kteří proti klášteru byli a jsou nuceni hájiti majetku obecního, a v závorce uvádí:

rybolov a stromy. Poněvadž veřejné prohlášení toto učinil katol. kněz a člen kláštera, mohl by si čtenář sdejších poměrů nepsaný učinil úsudek, že klášter želivský skutečně páchá besprávi na chudé želivské obci a že opravdu anaší se obec připraví o to, co jí po právu lidákem i božským náleží, totiž o rybolov a stromy, proto — ačkoliv již jednou o této záležitosti jsem se v „Obnově“ zmínil — prosím, aby mi nebylo saslíváno, jestliže ještě jednou a naposled k této věci se vrátím, aby si soudný čtenář mohl utvořit úsudek, že není to klášter, který s obcí spory vyhledává a obec o majetek připraviti usiluje, nýbrž naopak. Jsem členem kláštera želivského již od r. 1882, a jako klerik, později též jako mladý kněz slýchal jsem nejednou od tehdejšího staříckého vodáka Sátky, jenž každý lov ryb řídil, že klášter v dobách dřívějších nejen kolem kláštera v Želivce a Trnavce, ale všude tam, kde tyto řeky tekou územím kláštera náležejícím jako u Lhotic v „Kopáček“, u Vojslavic pod Bělským dvorem a jinde, rybolov provozoval. Během času však upuštěno od těchto vzdálenějších lovů říčních a rybolov provozován pak rok co rok jen v nejbližším okolí kláštera, tedy u samé obce želivské. I tu však chyceno kolikrát ryb tolik, že to nestálo ani za to vydání, ale lovilo se přece, hlavně proto, aby toto právo kláštera nemohlo být upíráno. A to také nikdo nečinil. Až přede dvěma roky — 1906 — objevilo se pojednou na vratech klášterních oznámení od obec. úřadu v Želivě, že ten a ten den bude se odbývat dražba a pronájem rybolovu v řekách Želivce a Trnavce! Správa velkostatku klášterního podala ihned proti tomu ohrazení ku sl. c. k. okres. hejtmanství v N. Brodě, které dražbu a pronájem rybolovu zastavilo. Správě velkostatku při podání ohrazení šlo jediné o to, aby jí nemohlo být upíráno právo k lovení ryb v nejbližším okolí kláštera, s ostatní částí řek Želivky a Trnavky mohla si obec dělati co chtěla. Než když za nedlouho potom klášter dal vylovení místa kolem kláštera, kde dříve bez překážky a bez jakéhokoliv ohrazení se strany obce lovil, tu p. starosta Daněk zaslal udání c. k. okr. hejtmanství v N. Brodě, v němž obvinil klášter, že dává lovit v řekách sítí, která nevyhovuje zákonitým předpisům a že chytá ryby zákonem chráněné (ty bych v Želivce rád znal!). Následkem tohoto udání p. starosty Daněka byl, že c. k. okr. hejtmanství zavedlo vyšetřování nejenom v příčině sítí a druhu lovených ryb, ale i o tom, má-li klášter k provozování rybolovu vůbec právo. Mezi tím meškal zde návštěvou jeden z pánů okr. komisařů a ten, když o této věci v soukromí mluveno bylo, pravil: „Má-li správa kláštera hodnověrnými svědky jasně dokázat, že na jistých místech bez překážky po plných 30 let provozovala rybolov, pak o toto právo nikdo klášter připraviti nemůže.“ Takových svědků však žije v klášteře i v samé obci ještě dnes více než dosti; ale klášter, aby dal jevo, že více mu leží na srdci pokoj a dobrá vůle mezi klášteřem a obcí, než nějaké místo v Želivce, dal přednost vyrovnání s obcí, kterým dobrovolně sřekl se jediného pouze místa, totiž želivského jezu, na všech ostatních místech, kde dříve lovil, ponechal si právo rybolov i dále dle libosti provozovati, a dnes také i sítí, kterou se dříve lovívalo, je dobrá a ryby zákonem chráněné již se v Želivce neobjevují! Tu nejlépe je viděti, kdo koho chtěl týrati! Tak ve skutečnosti vypadá ten majetek obce, který dle prohlášení dp. P. J. Z. byl klášteřem ohrožen, a obec musila si jej hájiti. Za zmínku ještě stojí, že vyrovnáním, které mezi obcí a klášteřem ohledně rybolovu učiněno bylo, sdejší chudý lid nebyl a není nikterak nadšen. Kdežto dříve mohli si každý kde chtěl chytati ryby, což mnohdy chudíně přece nějaký peníz vynešlo, dnes bráněno chudíně na všech stranách, aby si nějakou tu rybu chytiti mohla, takže slyšel jsem již hlasy, že nyní, aby se chudý člověk bál jíti do řeky se vykoupat, aby se neocaul v podzemí, že tam chytal ryby a nebyl pro to udán a trestán. Potom se zde do lidu ustavičně vtlouká, že prý klášter chce zavést novou robotu a tyranství! K smíchu! (Pokrač.)

Sdrůžení českých katol. nemědělých pro král. České sondašné s organizací Strany katol. lidu okresu choťoborského svolává na svátek Navštívení Panny Marie dne 7. července 1907 na Skalku u Sopot tábor lidu. Zahájení tábora o 1. hodině. „O postavě a ošlech lidu rolnického, dělnického a řemeslnického“ promluví Hlášti poslanci pp. Václav Myslivec, redaktor z Prahy, a Josef Prokop, rolník a starosta z Jáseně. Rolníci, dělníci, řemeslníci, katolíci! Agituje, aby účast byla co největší! Svoji mohutnou účastí dokažte, že v boji za svá práva budete vždy na svém místě.

Veřejná produkce žáků hudebního ústavu pp. L. a F. Knepra odbyvala se v sobotu 22. t. m. v Adalbertinu, a celkový její výsledek byl velmi uspokojující. Program zahajovala I. věta Mozartovy „Sonaty“ pro dva klavíry; přednesena byla dobře, souhra však mohla snad být dokonalejší; č. 2. Fibich: „Má dívka“ a Bendl: „Pověz mi Jeničku.“ Jasný čistý hlas chvil se trochu třemou a ve velkém ale se poněkud strácel. V č. 5. Čajkovského „Jen kdo tě miloval“ a romaneje Markový s bp. „Báň paní“, bylo by si přáti lepší výslovnosti, jinak bylo dobré. Č. 6. „Air de Ballet“ významněvalo se správným přednesem; č. 7. Loewe-ho ballada „Tom pávec“ interpretována byla

vítělným citem a měkký sonorní hlas přicházel hlavně v nižších polohách k platnosti. Č. 8. Hellerovo „Saltarello“ znělo jistě a dávalo tušiti zručnou pianistku: č. 9. „Air-varie“ postrádalo leckde žádoucí čistoty, ale jinak svědčilo o vyšším stupni technické dokonalosti. Č. 10. Grieg: „Píseň Sol-vegy“, kterou — upřímně řečeno — očekával jsem a nedávěrou, ale byl jsem opravdu překvapen správností intonace, brilliantním přednesem koloraturního refrainu, jehož závěrečný trillek v závratné výši zněl měkce a čistě. Dle mého soudu bylo to nejlepší číslo celé produkce. Č. 11. Dvořák: „Na svatě hoře“ a Reinholdovo efektní „Im promptu“ zamlouvalo se svou technickou bravurou; v č. 14. hlavně v Kreutzerově „Allegro“ představil se dovedný houslista, jenž v technice i rozvinutí hudební věty ukázal nevhodní výsledky. Následující č. 15. Griegova „Notturmo“, Nováková „Serenáda“ a Smetanova „Polka“ uchvacovalo přednesem, v němž zračil se hluboký cit i porozumění pro skladbu. Rovněž č. 16., duetto z „Dalibora“, stálo na umělecké výši přesnou dynamikou, pečlivým nastudováním i čistotou intonací; správná výslovnost obou příjemných hlasů dovršovala příznivý dojem.

Dr. A. Kuvís.

Různé zprávy.

Státoprávní ohrazení českých poslaneč z Čech, Moravy a Slezska. Poslanci všech českých národních stran podali předsednictvu poslanecké sněmovny toto státoprávní ohrazení: „My podepsaní zástupcové českého národa, Čech, Moravy a Slezska, prohlašujeme, že stejně jako naši předchůdci, neuznáváme právního podkladu nynější ústavy a vyvolujeme svou věrnost vůči státnímu právu koruny české, jakož i odhodlání, všemi silami k tomu pracovati, aby zákonodárná a správní samostatnost nedělitelných zemí koruny české přivedena byla ke své nezkrácené platnosti, jak to odpovídá historickému, opětě královskými přísahami a četnými státními akty, posleďně Nejvyšším reskriptem Jeho císařského a královského apoštolského Veličenstva Františka Josefa I. ze dne 12. září roku 1871 uznanému státnímu právu koruny české, a jak to odpovídá přirozenému právu českého národa. Přistupujeme k ohrazení českých poslanců ze dne 28. září 1879, prohlašujeme, že na tomto našem právním přesvědčení nezměníla ničeho poslední volební oprava rady říšské nepravdivá vůči české zemi a vůči národu českému a nezmění ničeho kterýkoli sebe spravedlivější volební řád jiný.“

Program penti, schůze a akademie, kterou uspořádají boboslovci a akademici českoslovanští na posvátném Velehradě dne 29. a 30. července r. 1907. Dne 29. července: 1. O 5^h hod. odpol. společný průvod od Cyrilky do svatyně velehradské za písní: „Bože, co's ráčil“. Promluva s kazatelny. Veni a. Spiritus. Sv. požehnání. 2. Zahájení schůze předsedou „Literární Jednoty boboslovcův olomouckých“; volba předsednictva. 3. Akademie: a) „Idea náboženská v díle Richarda Wagnera“. Přednese Jarosl. Hraban, St. Ph. s Uh. Brodu. 4. Společná večeře; modlitba; odpočinek. Dne 30. července. Dopoludne: 1. Od 5. do 7^h hod. ranní pobožnost. 2. O 9^h hod. slavná mše sv., při níž zapěje sbor boboslovcův olomouckých Frt. Picka, op. 19: „Mše Es-dur“. Graduale „Ave Maria“. Offertorium „O salutaris hostia“ (tenorové solo s průvodem), Communio „Hoc Corpus“. Pange lingua (B. Wiedermann). — Sv. přijímání. Snídaně. 3. Pokračování akademie; přednášky: b) „Národní a náboženské poměry v Slezsku“ (dp. P. Václav Frydrych, kaplan ve Štěbořicích). c) „Dnešní myšlenkové proudy“ (Dr. Jos. Kratochvíl, kandidát profesury v Částolovicích). d) „Působení „Literární Jednoty“ v životě boboslovcův“ (dp. P. Ladislav Zamykal, novokněz v Prostějově). Mezi jednotlivými přednáškami pozdřavy a skladby, jež přednese pěvecký sbor boboslovcův olomouckých: a) Svatý Václave, b) Richard Wagner: Sbor poutníků, c) Thomas: Hymna Slovanů, d) A. B. Tovačovský: Orle, pestří orle, e) A. Praus: Choral Čechův, f) Hospodine pomiluj ny. 4. Sv. požehnání. Společný oběd. Odpoledne: Porady důvěrníků boboslovcův jednot a akademiků. Prohlídka svatyně a památnosti „Musea velehradského“. Rozhod. K hojně účasti účtí své boboslovcův českoslovanští. (NB. Sjezd předchází 27. července odpoledne a 28. ráno schůze apoštolské sv. Cyrilla a Metoděje, dne 29. července ráno sjezd katechetický.

Kapitalisté a sociální demokracie. Již dříve jsme odůvodnili, že kapitalisté mají z volebního vítězství soc. demokracie radost, poněvadž vědí, že rudí poslanci peněžním šokům (svláště židovským) neublíží. Nyní ještě uvádíme, co napsal po volbách 1. června vídeňský „Der Kapitalist“. „Jame toho mínění, že soc. demokracie v rakouské říši radě se neukáže jako živl nebezpečný státní a občanským zájmům, a že svláště není se co obávat, že se postaví na stanovisko kapitalu nepřátelské a že bude dělati překážku činnějšímu hospodářskému rozvoji. — Jest ovšem zřejmá pravda, že soc. demokracie drží se radikálních snah, ale na druhé straně můžeme také pozorovati, že soc. demokraté počali do svého

vína liti vodu.“ Co tato slova napovídají, to si bystřejší čtenář snadno dopoví, domyslí; židé se radují, že soc. demokracie peněžníkům neublíží. Vždyť prý jest potřeba, aby se nezaspaly přeměny, které zabezpečují dělnictvu práci a hospodářský rozvoj. Ovšem židé neřeknou, že z tohoto rozvoje výhradně sami tyjí a své obrovské milliony stále více rozmnožují, ač při tom průmyslovém pokroku dělník stále jest chudším. Při tom se nám jedná hlavně o tu skutečnost, že socialisté na oko velice proti kapitalismu horlí a že sami kapitalisté, kteří by měli bédovati nad vítězstvím „nepřátel“, mnohou si ruce radostí, dosvědčují veřejně, že jim socialisté neškodí a tak dokazují, že není potřeba bráti protikapitalistické fráze soc. demokracie vážně.

Uherští židé na postupu. Nedávno v uherském Debrecínu vyšla kniha, jejíž autorem jest Koloman Beszpremy, obsahuje pamětníkové údaje o důležitosti židovské otázky v Uhrách. Dle údajů Beszpremyho bylo v roce 1890 v celé Evropě 4,349,739 Israelitů, z nichž 726,222, tedy 16.7%, žilo v Uhrách. V roce 1850 páchl se počet uherských židů na 368,525, to bylo 2.79 procent, v roce 1900 však už na 826,222, což jest 9.24%, z počtu všeho obyvatelstva. Asi třetina z uherských židů žije v různých městech, dvě třetiny žijí mezi obyvatelstvem venkovským. V samotné Budapešti bydlí 167,974 židů, to jest 23.4 procent z počtu obyvatelstva hlavního města uherského. Na školách středních a vysokých jest nával židovských žáků větší, než aby to odpovídalo procentuálnímu poměru židovstva ku obyvatelstvu ostatnímu vůbec. Ve školách obecních jest 40—50%, ve vyšších dívčích školách 30—40%, v průmyslových a měšťanských školách 30%, v gymnasiích a reálkách 22.74%, žáků náboženství židovského. Ze škol vysokých mají hospodářské akademie 60%, lékařské fakulty 47.8%, techniky 44.23%, lékařnická vysoká škola 31.93%, právnické fakulty 27.72%. Židů mezi svými poslouchači, což svědčí a ukazuje k tomu, jak velkou úlohu židovstvo právě v intelligenci uherské hraje. Nejvíce obracejí se židé na dráhu lékařskou a advokátskou. V roce 1906 bylo ze všech advokátů 34.2%, ze všech lékařů 48.2%, a ze všech svárolékařů 24.8% židů. A tento poměr neustále stoupá; tak na příklad vrostl počet židovských advokátů v letech 1890—1900 s 918 na 1558, to jest o 68.6%, kdežto advokátů všech přibýlo v téže době pouze o 7.2%. Menší jest počet židovských úředníků, neboť počet jich mezi státními úředníky obnáší 4.4%, mezi úředníky komitátními 2.2%, mezi úředníky městskými 4.5%, mezi okresními notáři 3.2%. Výsledek jest také to, že židovstvo také v hospodářství vždy větší úlohu hraje. Mezi 3836 velkostatků (s majetkem přes 1000 měr) jest židů 1064, to jest 27.6%, mezi 23,184 usedlými s majetkem od 100 až 1000 měr však 5922, to jest 25.5% židů. Při tom však nejsou počítáni ti, kteří jsou původu židovského, ale vřiu svou opustili. Pamětníkovým jest také to, že počet židů, svláště následkem přistěhovalectví s Haliče, každoročně vzrůstá.

Proti násilímectví a mravní miznosti sociální demokracie ovývá se 14. června „Hlas Národa“. Poukazuje na úsilí germanizátorů na Ostravsku, na neznáse Matie Ostravské, na veliký výsah tohoto pohraničního kraje; pak poukazuje, jak smutné jest odcizení dělnictvu toho kraje: „V soudní síni pojednává se právě případ skličující hrůzy. Matka a dcera, oddané pítí kofalky a nešťastným chřtům, po léta hledají někoho, kdo by jim odklidil otec a manžel a oasty, jedinou ještě překážku jejich svrhlosti. A ještě jsme ani nepřekonalí hnus, jenž nás ovládá z tohoto hrozného divadla lidské pokleslosti, a již dočítáme se nového případu vražděné slodičnosti, případu v jednom smyslu daleko hrůznějšího, než jest zavržení vlastního muže, ať již vrahem najatým anebo vlastním úkladem oněch žen. — V pondělí večer na cestě s Michálkovic napadla tlupa výrostků — patrně jen pro zábavu — dva jiné dělníky, jdoucí z práce. Jakýs J. Pachman vrhl se na jednoho z nich, na Josefa Kopka s Michálkovic, lodil jej do silničního příkopu a kopal jej, buší doň pěstmi i kamenem. U silničního příkopu shromáždilo se zatím asi 300 lidí, jimž bylo to patrně příjemným divadlem, neboť nikdo se napadeného a týraného nezmátl. Až horník J. Štambák, srdcervoucím voláním přilákan, chtěl Kopkovi pomoci. Ale Pachman vytáhl nůž dlouhý až a vrazil jej Štambákovu do levého boku. Ten křikl k semi, ale Pachman vytáhl s rány smrtící nůž a vbodl jej do Kopka ještě jednou. Když pak přišla stráž, postavil se jí Pachman na odpor. Dav lidí doprovázel Pachmana a hlídka a šádal dokonce ve jménu organizace, aby Pachman byl propuštěn. I na strážnici spěchal dav útok kamením a teprve seslášené hlídce se podařilo sjednat klid. . . . Tedy ve jménu organizace šádal dav, aby vražděná byl osvobozen! Patrně to šádal ve jménu organizace sociálně-demokratické. Ale se správně dodáť posud nevíme to určitě a nemůžeme tudíž obviněti takového vysloviti. Ale neškodí ani na tom, byli-li to sociální demokraté — ať nejpravděpodobněji byli — či byli to přivřenec jiné strany dělnické? (Která strana vůbec na Ostravsku by mohla tak troufat, s takovým cynismem vystupovati, jako soc. demokracie? Socialisté následují „světého“ vzoru ruského. Pozn. Obnovy.) Stojíme před faktem, že jménem dělnické organizace šádan byla bestiečnost ohavného násilíctví. — Slycháme denně — o volbách jsme slyšali sejměna — o výchově dělnictva jeho organizacemi, o vzdělávací činnosti, o uvědomování poslání organizací a stran. Pohlédme na dělnictvo, jež patří ke dvěma různým stranám a organizacím! Jest viděti kde jest v divilovaném světě tolik loby, tolik krutosti a nenávisli,

jako projevují k sobě právě příslušníci dělnictva? Před měšťákem, před mocným podnikatelem cítí proletář ostych. . . . Ale k dělníku, k člověku stejné třídy, stejné bídy, stejné strasti — oh, k tomu neotřítý ostych, ani sympatie. Soucit k němu počítovati nemáme, pro soucit srdce jeho vyprahlo, soucit byl z jeho srdce vyrván, zdroj jeho tam zašlapán a udupán. Proto, hle, když jde to proti bratru v povolání a utrpení, nic není dosti krutého, nic dosti nelidského, aby se toho nedopustil s rabiátstvím nejkrutější bezohlednosti. Co jest platen všecken parlamentarism dělnictvu, když vychováváno jest na bytosti v sobě věčně neapokojené, věčně toužící po splnění nároků blahobyti a pohodlí, jimž není hranic a jež, jak denně samo dělnictvo ze svých listů avidá, ani milionáře a miliardáře americké nečiní šťastny. Co jest platno, že zvyšuje se úroveň formální vzdělanosti, když pustne srdce a suroví duch! Dělnictvo vychováváno dosavadním způsobem jest vedeno nejen do vlastního neštěstí, ale stává se nebezpečím společnosti ostatní. Tu jest třeba nápravy! Proti radikálním vychovatelům třeba, aby pracovali vychovatelé opravdu povolání, již vědí, že v zápasu egoistických zájmů třídních a ideí vyššího řádu lidskosti, svobody, bratrství, vždy musí podřizovati tyto třídní zájmy ideím vyšším a ne naopak, jak právě učí nynější radikální vychovatelé lidu. — Hodně daleko to dopracovala soc. demokracie se svojí „vyšší morálkou“, která prý jest lepší než naše křesťanská. Průměrný barbar by strnul nad tím, jak v civilizované zemi dovedou socialisté chváliti ruské zákeřníky, a jak lid takto odchovaný dovede se zastávatí zákeřného vraha a převraceti tak pojem práva na ruby. Napíše humanitářský „Čas“ o tom tak, nějaký posudek? A což ty všechny listy ostatní, které „s největším“ hlušením odsuzují dr. Řezníčka! Pánové pro stromy nevidí lesa.

Sociální demokraté o pokrokových.

Kdyby byli pokrokové podporovali ve 24. volebním okrese se všech sil kandidaturu rudou, pak by bývala vesleka jejich agitace v očích soc. demokratů čestná, vzorná. Leč — pokorný sluha soc. demokracie na jedinou si vzpomněl taky někdy vystoupiti samostatně a teď za to skončí. Socialisté ve hnevu nad propadnutím Hamplovým vyřídají pokrokovým věci tolik nehebné! „Východočeský Obsor“ píše dne 14. t. m. v dopise z Holice: „Naším organizacím a dělnictvu na Holicku neustále zůstává stejný způsob boje, jaký proti němu vedla t. zv. „pokroková mladá buržoazie“ — jak sama se jmenuje — před úžšími volbami. Kramář, kupování mladočeských a klerikálních hlasů, vystoupení proti kandidatu dělnickému na Německobrodsku, letáky, jež 23. května pánové Víša, Tůma a j. po Holicích roznášeli a které po jich názoru byly ne — živé, ne — neurvalé, ne — sprosté, ne — surového tonu, dále pak nynější způsob psaní „Osv. Lidu“, která „s povýšeného stanoviska“ nás chce mentorovat: to vše musí si dělnictvo dobře zapamatovat pro příští doby. Páni pokrokové před volbami byli velmi blahosklonní vůči dělnictvu, po volbách však píše „Osv. L.“ v 59. čísle toto: „Stanovisko soc. demokracie vůči kandidatu Drtinovému nedovede žádný pokrovec klidně (!) aniž (?!). Čekali jsme, že Hamplov bude v úžší volbě kandidovati vedle prof. Drtiny, ne proti němu. . . .“ Tato politická moudrost, pronese-nou takovým nafouklým tonem, za kterou loni nastýdl se sám pověstný ramenář Kopecký z Pardubic, četli jsme v orgánu „pokrokové inteligence“! Tak u nás v Holicích na př. mělo několik set sociálních demokratů podle logiky „Osv. Lidu“ přijíti k bratce pokrokovému a říci: Volectění pánové, my dělníci jsme si vědomi, jak jsme malí vedle vás, my odevzdáme hlasy vašemu kandidatu, nebo v nejhorším případě přistoupíme na váš moudrý nápad a v úžší volbě budeme hlasovat vedle, ne však proti němu. . . . Zač u všech vědu, mají ti pp. pokrokovci dělníky? „Naše sympatie patří dělnictvu sociálně demokratickému“, psaly listy české strany pokrokové; my dodáváme: a vaše

hlasy mladočechům, rad. pokrokovým atd. Za vaše „sympatie“ dělnictvo se vším důrazem — děkuje! Dělnictvo na Holicku děkuje se plané „sympatie“ a podrží se pravidla „O. L.“ vyřčeného: „na hrubý pašes, hrubá palice!“ a postará se, aby rány dopadaly — dle toho! — Týž list otiskuje 21. t. m. tuto správu z Necha-nic: „V „Osv. lidu“ bylo předloženo, že v našem volebním místě dne 23. května volili soud. Hampla klerikálové. Tato lávka správa nás nijak nepřekvapila, poněvadž psána byla v listě strany, která vedla proti nám v úžší volbě boj takovým způsobem, na jaký byli jsme zvyklí jen od národních dělníků. Ani jediný z klerikálních voličů neodvzdal nám hlas; měli jsme v evidenci seznam voličů a víme se vši určitostí, že přírůstek v úžší volbě byl rekrutován z voličů, kteří 14. května pod nátlakem radnice volili radu Slámu, ať sympatisovali s Hamplem. Kortešové p. prof. Drtiny nešťitili se proti nám šititi ani tak špinavých hesel, jako „saproducti židů“, „vlastizrádci“ a pod., na našem voličstvu lákány byly hlasovací listky dotěrné, ba drze. Plakáty soudr. Hampla byly v záplét po vy-lepení přelepovány plakáty Drtinovými a v posledních letech vytažena byla stará pitomost, že něčím střední stav. Tak se proti nám pracovalo!“ — A v témže čísle prohlašuje socialista B. Pavlát: „Osv. lidu“ dopustila se na mně „pokrokového“ sprostáctví zprávou, že od jisté doby mými vzdělávacími prostředky v Holicích jsou štvání, teror a vyhrožování bojkotem. Proč tento gaminský proti mně vedený způsob boje, obvyklý u revolverových žurnalistů? Pokroková strana uzavřela s mladočechy obchodní smlouvu na pojištění mandátu p. dra. Drtiny proti soc. demokratům, vzhledem k tomu komplotu, jenž vyhlášen byl na každém silničním patníku, vydala místní organizace v Holicích před úžšími volbami leták, kde na tento pakt měšťáckých stran poukázala. Leták tento „Osv. L.“ připsala mé osobě a ve své seriosnosti žurnalistické a pokrokové noblesy vychrlila sponu sprostot: „neurvalý“, „surový ton“, „sprostáctví“, „největší lži“, „nejprostší leták.“ Této pokrokové sprostotě jsem p. Hajnovi povděčen, poněvadž všichni naši příslušníci potřebovali znáti obnašeno pokrokovost této mladé „buržoazie.“ Naše socialistické, dělnické organizace zajiště nemají nic proti Vámi prohlášené zásadě: „Na hrubý pašes, hrubá palice“; nesmíte se však divit, ani za sprostá-ctví označovati, bude-li také hrubě dopadat na Vaši notně slátnou „pokrokovou“, „svobodomyšlenou“ mlado- „buržoazii.“ — Nyní „Osvěta lidu“ místo důkladné odpovědi udobňuje si socialisty pracnou a horlivou obranou proti jejich odpůrcům. Iau — šidě by dlouhý rozpor mezi pokroky a socialisty netrpěli.

Korupce v jižní Itálii nabývá stále větších rozměrů. V Catanzaru bylo osm členů tamního soudního dvora obžalováno a 20 jiných soudních úředníků podrobena disciplinárnímu vyšetřování pro nesprávnost v úřadování, stranníctví, úplatnost a velké lži. — Ve sněmovně prohlásil kterýs poslanec, že catanzarský soud je v rukou camorry a ženštin nekalé pověsti, že úředníci tohoto soudu provozují lichvu, že chrání stoupence vyděračské camorry a odsuzují nevinné lidi, kteří nemají protekci a peníze. — Týž poslanec sdělil také ve sněmovně, že spravedlivý prefekt, jenž stíhal tyto nepřístojnosti, byl s Catanzara náhle odvolán. — Dalšími ilustracemi poměrů v jižní Itálii jsou tyto obrázky: Tajemník neapolské university Fontebassi je stíhán zatýkačem, ježto uzmul univerzitní pokladně 600 lir, spronesvětil kauce a za peníze padělal zápisní knihy posluchačů univerzitních. Obecní starší Secci v Capue, jenž jest poštovním úřed-níkem, byl náhle přeložen jinam, ač o to sám nechtěl. Pros to byla mu ukázána jeho žádost za přeložení. Ukázalo se, že byla padělána — poslancem Verzillem, jenž byla Secciova opozice v capuanském obecním zastupitelstvu nepohodlna.

Výstava veškerého českého časopisectva na zeměkouli konala se v minulých

dnech v ústavu hraběte Pöttinga v Olomouci. Výstava poskytl na prvním místě přehled českého časopisectva, jakého dle vlastního doznání ani staří ostřílení novináři neměli. Nikdo netušil, jaká sponsta českých novin se dnes tišne. Nejcenější památkou na výstavu stane se bez odporu odborný katalog veškerých dnes vy-cházejících českých časopisů politických i nepolitických, který je první toho druhu nejen u nás ale i u jiných středoevropských národů. — 106 politických týdenníků je pro národ náš snad přece jen — luxus. — Katalog dá dojista novinám látku k úvahám ve vlastní věci, k úvahám při sjezdech novinářských atd. (Katalog jest za 60 h u ředitelství Ústavu hraběte Pöttinga k dostání, poštou 70 hal.) Výstava bude přenesena napřed do Chrádimě jako součást krajině výstavy, která 10. srpna bude sahájena, dále do Hradce Král. a Zábřeha.

České dívčí gymnasium na Král. Vi-nohradech, Korunní tř. č. 4. Zápis do I. tř. gym-nasijní koná se ve dnech 8.—9. července a 17.—18. září. Rodičům, jichž dcery se připravovaly sou-kromě do třídy II. neb III., udílí ochotně pokyny ředitelství ústavu. Pro dívky, jichž rodiče v Praze nebydli, zřízen jest při ústavě pensionát, do jehož zvláštního oddělení za stejných podmínek přijí-mají se též dívky k dalšímu vzdělání se v hudbě, řečech, šití šatů, prádla atd., jakož i dívky na-vštěvující kterékoli školy pražské. Při budově gymnasijní jest též dvouroční obchodní škola pro dívky. Přihlášky přijímají se denně.

O spisech Vrbových málo časopisy u nás píš. Knihy katolických spisovatelů českých mají často lepší oúd za hranicemi než doma. Chicagský časopis „Katolík“ přinesl 12. dubna t. r. tento dopis:

Silver Lake, Minn., 8. dubna

Otčená redakce!

Kdo by nerad trochu se pochlubil? Za některých okolností bývá to na místě; vždyť i svatý Pavel v listu svém ku Korintským v kapitole 12., varů 6. píše takto: „Neboť kdybych i chtěl se chlubit, ne-budu nemoudrý, pravdu zajiště povím!“ Jste zvědaví, co to asi má být? Prosim, ukroťte zvědavost na chvílku. V Čechách, v Praze, šije Rudolf Vrba, slo-vutný vědátor a spisovatel evropského jména. Vý-tečně spisy jeho, jak českým, tak i německým ja-zykem sepešané těší se uznání všech vrstev společenských. Jméno věhlasného Rudolfa Vrby klesá si cestu také do Ameriky nejen k rodákům českým, nejen k sou-seďům německým, jakž mi s úvah v německých ča-sopisech povědomo, ale i k Amerikánům a Angličanům vůbec. 27. března t. r. poslal jse. odtud ze Silver Lake dva svazky nejnovějšího díla Vrby a názvem „Die Revolution in Russland“ našemu o Rusko zau-jatému prezidentu Theodorovi Rooseveltovi do Wa-shingtonu. Byl jsem velice potěšen a mohl se tím po-chlubit a sloužit to ku cti a chloubě nejen dp. Vrby, ale i nás Čechů amerických vůbec, že prezident Spo-jených Států ochotně přijal do své knihovny dílo ča-ského učence, jakž dosvědčuje následující v došlovném překladu přepis:

Bílý dům, Washington, 1. dubna 1907.

Můj drahý pane!

Váš přísnivý dopis nedávného datu byl přijat a jménem presidenta děkuji Vám za Vaši zdvořilost, že poslal jste mu knihy dotyčné.

Velice upřímně Vás

W. Loeb, sekretář presidenta.

Nevím, zdali ctsať rakouský nebo ctsať německý přijali tak blahosklonně dílo českého učence, ale že president Spojených Států amerických věčné a zdvo-řile přijal do své knihovny dílo našeho výtečnicka li-terárního, to nás Čechy y americké zajiště může naplniti chlubou oprávněnou. Rev. F. Tichý. — spisy Vrbovy došly dále pochvalného uznání ve Vídni, v Rusku a jinde. Na některé zvlášť zajímavé poukážeme příště.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem května K 10.119.150.33.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Sůj k světu!

Nejdůst. bisk. konsistori odporučeny
umělecký závod

Jos. Kieslicha
v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovnařování

oltářů, křesatelen,
křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlatění a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy nanáší po ruce.

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneuma-
tických v důkladném provedení, jakož i

: harmonia :

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže
hudební belgické akademie

BED. ČÁPEK,
stavitel varhan a harmonií v Políse.
Závod založen roku 1874.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

Malou
přísadou
pravé
Franckovky
docílí se
káva
jemné | lahodné | krásné
vůně, chuti, barvy.

**Anglicky
a německy**
vyučuje zkušený učitel
ALOIS TOPIČ,
Elläčine nábreží.

= Městské =
dívčí lyceum
v Hradci Králové

bude otevřeno I. a IV. třídou počátkem školního
roku 1907/8.

Zápis a zkoušky žákyň do I. třídy budou se
konati dne 8. a 9. července a 16. září t. r. od
8—10 hod. dop.

v budově obchodní akademie.

Do IV. třídy bude se zapisovati jen dne
11. září t. r.

Školné v I. tř. K 80, ve IV. tř. K 160.

Prospekty, obsahující podrobné poučení o
zkouškách přijímacích, na požádání ochotně zašle
a všechny dotazy lycea se týkající zodpoví

Kuratorium
měst. dívčího lycea
v Hradci Králové.

Zápis žáků
do veřejné střední (dvouleté)
obchodní školy gremia
v Kolíně

koná se pro příští školní rok od 6. července
v ředitelně ústavu.

Ústav tento jest jedním z nejstarších toho druhu.
Přijímají se do I. ročníku jinoši od 14 let,
kteří s prospěchem odbyli třetí třídu měšťanské
nebo střední školy, anebo kteří prokážou rovnocenné
vzdělání. Zvláštní zřetel bývá se na uchazeče s ob-
chodní praxí.

Absolventi mohou se připravovati ve zvláštním
kursu ku zkoušce pro jednoletou službu vojenkou.

Umístění dosavadních absolventů bylo velmi
úspěšné.

PH ústavu jest také
**jednoroční
obchodní škola pro dívky**

poskytující mimo řádnou přípravu odbornou zá-
roveň příležitost k všeobecnému vzdělání; přijí-
mají se do ní dívky od 14 let.

Školné ročně: pro I. a II. ročník po K 100.—,
pro školu dívčí K 90.—.

Podrobné prospekty zašle na požádání

Ředitelství ústavu.

Veleobětivost
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh
Konviktské ul., vynálezce nové spe-
cialní na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svůj bojně zásobený
sklad ve vlastním dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a nářadí,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatě a stříbrní. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco.
Za veškeré výrobky a slavnostní ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chystám kostelním ná-
dobám v placení. Více usnutí po ruce. *Základní pracovní vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.*

BYT v nejbližším okolí :-
Hradce Králové :-

ve farní osadě, o dvou pokojích a kuchyni,
jakož i se zahradou

levně se pronajme.

Blíže sdělí administrace t. l.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

ZLATNÍK J. KALIS, HODINÁŘ

Solidní obsluha při úpravě
cenách.

Ceny i obrázky velkých hodin
na požádání zašle.

nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kaperní ho-
dinářské všech druhů a soustav. Pendlové hodiny**
v krásných ořechových skřínkách. Zlaté a stříbrné
skřivky, jako: **řetízky, prsteny, náramky, šperky**
a j. v nejmodernějším provedení s **slavnou náramkou**
Děvčery hodnými silně na výběr tě i na splátky
bez svýžení cen. — Založeno r. 1843.

Pensionát Ursulinek
v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti. Chovanky mohou
se též vzdělávati v jazyce českém, fran-
couzském a anglickém; mimo to cvičiti
se mohou v malbě, v hudbě, učiti se
vésti domácnost a všelikým ženským
pracím i vaření, šití a přípravy
prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyho-
cuje všem požadavkům.
Měsíční plat jest nejvýš mírný; za
hudbu platí se zvlášť.
Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební
Bohdan Melichar v Hradci Králové.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
• naprosté správnosti a solidnosti svého
stoleté trvání závodu.

Velké sklady uměleckých výtisků
objednávek obratem pošty.

Majitel: Političské družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Besídka.

Jak Venoušek vojákoval.

II.

(M) Baculatá rodina pekaře P. konečně doškrabala se po krušné cestě obrovskými oklikami k restauraci na Nebozísku. Ušedli a uctivě uklánějící se číšník dostal za úkol občerstviti je co možná hned řízným pilsenským. Ganymed ve fraku brzy přiletěl a žíznlivé rty dychtivě ssály mok od Radbuzy chladné, oči prokoukly, začaly bystřeji a veseleji hleděti do světa. Milostivá paní P. i všechny tři dcerušky zkoumavě prohlížely přítomné zde dámy, očka jejich jindy pomněnkově modrá poněkud se zazelenala, v koutkách úst nervosně to cuklo a už to začlo: „Mami, koukej, jak tamhle ta má ten volán na tý sukni utržené a jen přišpendlenej!“ „Ta má klobouk jako zahradu!“ atd. atd. Dámy byly v proudu a bavily se výborně. Také starý pekař po namáhavé túře stoupání už byl zotaven, zapálil si viržinku a „gustýroval“, jak on říkal, sklenici už druhou.

Jen Venoušek chudák seděl schliplý jak pelichající slepice, nemluvil, nepil, nekouřil, nejedl; díval se smutně na velebné panorama veliké Prahy. Stověžatá matička dnes o svatém Václavu nezačouděna dýmem továren a pozlacená paprsky zářivého slunce vyhlížela vskutku královsky. Muže budov prostoupené zelenými ostrůvky parků a zahrad táhne se až tam v zadu za Libeň; viděti daleko přívětivé vesničky, pole, luka, lesy, jež přecházejí na konci obzoru v temné šedivou modř nebes.

A on musí zítra pryč, daleko od domova, do nehostinných Tyrol! Venoušek už nemyslí na svou příhodu s generálem, srdce stáhlo se mu zármutkem, oko zarosilo. Už nebude chodit pod tu prejškovou střechu zemského výboru, nebude sedávat pohodlně za svým úředním stolem, Ferdinandova třída nebude ho viděti, jak vznášel se se svou nastávající! — — — A jeje, jeje, on už nebude chodit s Hermínkou, nebude tisknouti k sobě buclaté její rámě, nebudou více spolu — — —, on musí pryč, pryč! Žalostně vzdechl, takže se až starý P. zarazil a obrátil k „vojínovi“: „Co je ti, Vendo, rczejni si drobet waffenrock a povol si holaštráfek! A pij, dyk ty nic nepiješ! Koukej, já mám už třetí!“

Venda mlčky vyhověl přání otcovu a mohutný lok z pilsenského nektaru zdál se spláchnouti jeho žalostnou náladu. Zapálil si také viržinku jako jeho tatík, odfoukl dým a všechny starosti. A co byl Ten rok to vydržel! Uvidí Alpy a všechny jejich krásy, naučí se německy a Hermínka? No ta to taky vydržel a když ne, no vždyť on ji nenechal tak hluboko do srdce svého se vpeřiti. Ty dva falešné zuby! — — no ať to čas ukáže.

A při těchto meditacích Venoušek pil a tatínka už skoro doháněl. Bol, žal s něho spadl jako zárazkem. Vzal se stolu svoji kadetku, setřel s ní pečlivě ještě všechny poslední stopy jejího sblížení se s pískem cestičky, nasadil si ji furiantsky na hlavu a počal se rozhlížeti. Restaurace byla ještě do poloviny prázdná, mohl proto postřehnouti, jak od vchodu blížil se k nim silný, statný pán se sličnou dívkou.

„Hermínka!“ zvolal a rychle zapínaje si háček u krku, běžel jim vstříc.

Na šest kroků se postavil, švihácky skláněje hlavu zasalutoval a hned hnul se po ruce dívčině: „Ruku líbám, slečno Hermínko!“

Otec s dcerou sebou překvapeně škubli, nepoznali ho dříve, až na ně promluvil. „Co to, pane P.“, ptá se rozvášně pan chef kanceláře, otec Hermínčin a nastávající tchán Venouškův, „co má znamenati tato nevhodná maškaráda?“ A Hermínka zdá se přisvědčovatí otázce otcově, ale jí nezdá se ta „maškaráda“ nevhodnou, naopak očka její zálibně tkví na plné postavě Venouškově, jemuž „mundur“ opravdu „sekne“.

„Poslušně hlásím“ pitvoří se Venoušek, „že jsem povolán k praesenční jednoroční službě a to do Tridentu a že zítra odjedu!“

Hermínka už nezdá se, že Venouškovi ten mundur „sekne“. Očka zalila se jí náhle jakoby rosičkou. Venoušek musí pryč, tak daleko od ní pryč! A najednou se jí zdálo, že je Venoušek až nadpřirozeně krásným v té uniformě. A ty Taliánky tam prý mají takové černé, váblivé, uhrančivé a přitažlivé oči! Aby tak jí ho některá odloudila! Srdéčko se jí stáhlo a na prsa padla tíž.

„Hezky vám to sluší“, povídal mezi cestou ke stolu, kde společnost naše seděla, nastávající tchán Venouškův; „a co že přijdete tak daleko?“

„Jo, to je tak, když jsem před čtyřmi lety žádal o jednoroční právo, podal jsem si žádost k pluku 88., ten tady v Praze tehdy

byl. To já nevěděl, že bude přeložen do Tridentu!“

„No, to Vám škodit nebude, a koukejte, ať se naučíte německy, vždyť víte, jak se na to dbá, a jak vy umíte směšně málo. A němčina, to je grunt!“

Došli ku stolu, nastalo velké vítání, potřásání rukou, mezi děvčaty líbání a chichtání. Hermínka už byla klidnější. Mané mihnul jí hlavou ten fešný kadet od landwehr, který tak ohnivě po ní někdy pohledy měřil. Aspoň Venoušek nebude žárlit, kdyby ji chtěl někdy doprovodit. Aspoň ještě trochu užije, dokud se nevdá. No a když si někdy se sličným kadetkem zafirtuje, to neuškodí a kdyby se to Venoušek dozvěděl, no ať žárlí, to mu neuškodí.

Společnost se rozpovídala, pilsenské bylo dobré, Venoušek vtipuý, až se tomu sám divil, smích neustával, pilo, jedlo se, a o půl dvanácté v noci vyrazila společnost na cestu k domovu.

Venoušek v růžové náladě šel s Hermínkou sám naposled. Co si povídali a říkali, jak si věrnou lásku přísahali, to jen měsíček ví a ten to nepoví! Dole u vchodu do parku však padl do blaženosti jejich stín. Tatík Vendův se obrátil a povídá uleknut: „Vendo, kde máš bajonet?“

Venoušek sebou trhl, ohmatává se instinktivně a opravdu „ýbršvuňk“ i s bajonetem pryč. Proto se mu to tak pěkně šlo, proto mohl tak volně Hermínku k sobě vinout, proto byl tak lehkým a nespoutaným nemaje na sobě tísnivý opasek. Nic naplat! Teď musel utíkat ještě jednou nahoru a „ýbršvuňk“ si přinést. To ho potěšilo, že Hermínka a prostřední jeho sestřička Aninka lezly do vrchu s ním.

Ostatní šli ještě ku „Glaubicům“ a tam se svátek Venouškův a jeho zítřejší narukování doslavilo. To se ví, že opozdilci přišli za ostatními.

Bylo už ke druhé hodině noční, když se Hermínka a Venoušek loučili slovy „Zítra na shledanou“ a pěknou hubičkou, první, již otec Hermínčin viděl a proti níž nic nenamítal.

(Pokrač.)

Úkoly duchovenstva v nynější krizi.

I.

(3) Teď po volbách zajisté jest jasno i těm optimistům, kteří jen oknem svého příbytku pozorovali politický zápas různých stran a proto tvrdili, že není potřebí zakládati a šířiti nějakou extrakatolickou stranu. Jest zde zkušenost, že nelze dle povahy kollatury jedné nebo dvou — čtyř posuzovati situaci v Čechách vůbec, jak to někteří činili, třebaže beze zlých úmyslů. Dále seznalo se, že v kollaturách, kde jest lid celkem velice zbožný, spousta hlasův odevzdána soc. demokratovi. Leckde na venkově duchovní správce, který do politického zápasu nezasahoval, domníval se, že valná většina voličů jeho kollatury odevzdá hlasy nmírnému agrárníkovi. Ale chyba lávky! Přišli socialističtí čachráři, popletli lid velikými sliby, dušovali se prohaně, že proti náboženství nejsou, lhali dokonce, že nechťejí kříže odstraniti, ale že naopak chtějí význam kříže ještě zvelebiti. Dokazovali úskočně, že jsou vlastně předními následovníky hlavních Kristových zásad; oni prý se nestaví ani proti nižšímu kněžstvu, ale jen proti bohaté hierarchii jako proti kapitalistům vůbec. A dovedli mluvití tentokrátě tolik lahodně, tak mírně! Pak dle vlastního doznání socialistů opouštěli venkovští účastníci schůze se slovy: „Teď teprve jsme poznali(!), jací vlastně ti nenávidění socialisté jsou, jak se o nich lhalo; vždyť přece...“

Toť se rozumí, že chytrá taktika socialistů velela nešetřiti krásnými slovy a sliby; tohle všecko nic nestojí. K tomu všemu krátce před volbami odkryty byly nemalé zlořády ve straně agrární, jež byly dychtivě čekanou vodou na socialistický mlýn. A tak, kde neslyšeli prostomyslní katolíci ani od duchovního správce, aby volili kandidáta katolického, odevzdávali houfně hlasovací lístky ve prospěch strany socialistické, o které se domnívali, že jest poctivější než strana agrární. Nadto však bylo odvážlivým balamucením tvrzení agrárníků před volbami: „Každý(!) venkovan ví, že na vesnicích není třeba víru šířiti! Jsme zde s 95% katolíky!“ Našinec se diví, že neupadla ruka tomu prolhanci, který se odvážil tak smělou lži rozum českých venkovanů mrzačiti! Vždyť na českém venkově jest pouze židů a evangelíků na 5%. Teď k nim připočtáme velikou masu socialistů a jiných protikatolických stran, které delší dobu houževnatě se přidíňovaly vyrvati lidu katolickému jeho náboženské přesvědčení. A výsledek voleb promluvil hrozivě. Leckde na „katolickém“ venkovském okrese přes všecku agrárníckou námahu, přes spoustu

protisocialistických letáků strany agrární obdržel socialista hlasů více než taky-katolický agrárník.

A kdyby všichni katolíci pohlíželi na zápas jen oknem, býval by výsledek voleb ještě více zdrcující. Katoličtí řečníci byli nepřímými spojenci agrárníků v tom, že soublesně se stranou agrární odkrývali lži a lži socialistické, poukazující na zhoubnost programu Adlerovců. Tvrzení o 95% katolíků na venkově, které vytištěno v letáku socialistickém a jež pronášeno stále v různých variacích, zajisté neodvážil se opakovati nyní ani nejméně lžář. Jen několik příkladů: V jedné venkovské obci obdržel agrárník 25 hlasů, soc. demokrat 309, v jiné agr. 19 hl., soc. dem. 322, v jiné agr. 25 hl., soc. dem. 309, v jiné agr. 60 hl., soc. dem. 322 atd. Kdo chce podobných příkladů seznati mnoho a mnoho, nechť si přečte na př. statistiku uveřejněnou ve dvou posledních číslech „Východočeského Obzoru.“

Takové drastické doklady mocně vybízejí k přemýšlení, má-li se kněz omeziti pouze na kazatelnu, či je-li jeho povinností hájiti církev a její sociální poslání též na veřejném kolbišti. Kde socialista ve schůzi kněze neviděl, tam pustil plnou ozdu svým „protiklerikálním“ fantasím; ukázal církev v tak hrozné podobě, až i starší katolíci začali rozumovati: „Tak vidal! Takhle upřímně nám to nikdy pan páter nepovídal. Inu nesmí, protože musí držet s ostatními. Proč jen sem nešel taky? Bojí se, nedovedl by odpovědět. Na kazatelnu se mu to mluví lehkou — to věřím, v kostele se ho nesmí nikdo ptát. Však to ten řečník taky povídal. A co ti socialisté zkusí! To věřím — každý, kdo se chudého člověka zastane a je sám chudák, zkusí moc. O tiple páteři! Kážou o křesťanské lásce, ale nic nepomohou, ani mezi nás chudáky nejdu.“ A takhle hovořili i ti, kteří měli kněžím za pomoc v nouzi mnoho co děkovati. A kde zase některý kněz příliš horoval pro kandidaturu agrárníckou, zase proti sobě mimoděk popudil jistou část chudá (třebas i katolického smýšlení), kteří vy-pozorovali, jak právě v agrární straně rozmnožili své příjmy právě rolníci bohatější a jak pro maloročníky a dělníky strana ta málo učinila. V tomto svém přesvědčení byli ještě více utvrzeni řečníky socialistickými. „Aha — pán táhne za jeden konec s pány, svoji kevěmu“, uvažovali chudásové. Jest osudným omylem domnívati se, že k agrární straně s láskou lnou zemědělci chudí. To pisatel těchto řádků ví dobře z mnohonásobné zkušenosti. Strádal jím chalupník bedlivě sledoval, jak heslům odpovídají skutky; vždyť se jednalo o jeho existenci. A tak místy po zmařených nadějích silný hněv propukal proti vůdcům, kteří sice o sebe se starali dost, ale o strádající příliš málo. Vhodná to podpora agitace socialistické; a štěstí, že ty, kteří již do sítě rudých klesali, zachycovali na srážné stezce zemědělci katolíci. A pak ta obrovská spousta dělnictva tvárného na venkově! A mimo to tolik malozemšťáků, o jejichž potřebách mluví agrární program tolik skoupě! Z těchto lidí sotva sedm procent dobrovolně volilo agrárníky. To všecko dalo se dobře předvídati před volbami. Kdekoli se kněz předvolebního ruchu nesúčastnil, tam kvetlo nerušené a bujně býti, jehož by se zhroutil při bližším popatření; kde pak kněz agitoval pro agrárníka, tam prospěl svým kompromisním stanoviskem církvi, svornosti v obci a chudému lidu příliš málo, třeba že myslil, že jde cestou zcela správnou.

Ano máme doklady, že kněžím dostalo se za práci ve prospěch agrárníků největšího nevděku, a že po volbách i od agrárních rolníků hubuje se na ně víc než předtím. A takový smutný zjev zajisté nutí k úvahám nejvážnějším.

Náš list rozpákoval se delší čas vystoupiti otevřeně a zásadně proti straně agrární, ačkoli strana katolických zemědělců nám musila býti nejbližší a také lásku naši měla. Konečně po mnohých a mnohých zkušenostech musili jsme zaujmouti stanovisko opoziční. Vždyť jsme se přesvědčili, že agrární předáci pomáhají utiskovaným příliš málo a lidských práv katolíků ve chvílích nejvážnějších se nezastávají nic.

Seznali jsme, že češní agrárníci taky-katolíci starají se horlivěji o všecko jiné než o „svoje“ náboženské přesvědčení. Bylo z volebního zápasu vůbec patrné, že by o svém katolictví byli agrárníci kandidáti vůbec mlčeli, kdyby nebyvali přinuceni k odpovědem od organizovaných katolíků. To je zcela přirozeno. Za let slávy mladočeské bylo v Čechách upřímných katolíků daleko víc než nyní — a co dokázali při své desorganizaci? Při útoci mladočeských na církev se schovali i venkované — tak že to skutečně vyhlíželo, jako by téměř šmahem náš národ byl husí teko-mlado

český, a jako by české poselstvo bylo výrazem a věrným zrcadlem národa vůbec. Nebylo-li tudíž mladočechům nutností osvědčovatí fari-zejsky katolictví, tím méně by to bylo nutné nyní agrárníkům — kdyby nestávalo organisace zřejmě katolické. Odvážil-li se ještě před několika lety tvrditi evangelický list, že skuteč- ných „klerikálů“ jest v naší zemi jen asi deset tisíc, pak jest to výmluvným svědectvím, jak mylně a s jakým neoprávněným pohrdáním pohlíželo se na Čechy katolické — pro jejich zamkllost a chabou obranu. A teď najednou údiv a pokřik, jak prý zbytečně tříštíme síly národa a zvláště síly venkova! Vím z vlastní zkušenosti, jak agrárníci brali si při schůzích na pomoc sociální demokrata. Znáám agrárníky, kteří při schůzi blůžně prohlašovali proti or- ganisovanému katolictvu, že jsou také katolíci, ale v dalších řečech a poznámkách tnpili církev víc než židé, otírali se o věroučné články, atd. „Nedobrého kněží pro národ neudělali“, slyšel jsem od agrárníka „taky-katolíka“ v agrár- nickém hostinci, kdež vyložen „Venkov“ a — pověstná (uyní Roučková) „Pravda“. Kam přišel před katolickým řečníkem vyškolený agrárník, tam zasil takové slůvě, až pojímal úžas. Přišel jsem také do takové obce dávno před volbami k vůli založení organisace. Hodný a vzorný farář se domníval, jak všechno půjde hladce. Vždyť z té příslušné vsi lidé téměř všichni pilně kostel navštěvovali. Ale — semínko už tu bylo. Jeden nezvaný socialista stočil chytře řeč na štólu, pak již rolník vyčetl faráři i 2 koruny štóly, jiný začal projednávati podiv, co se toho chleba na faře „proutráví“. Ano — i to sousto chleba vyčetli lidé, kteří ještě ne- byli zlí, a ani jediný zbožného a hodného kněze se nezastal. Trapná podívaná! Byla tato epizoda duchovnímu správci malým připome- nutím, že i knězi nejvzornějšímu jest nutno zavčas choditi mezi lid, mnoho mu vysvětlo- vati, nemá-li býti zmámen od demagogů.

Jeden katolický řečník, který prodělal v tomto roce asi padesát schůzí, mi řekl, že agrárníci útočili proti němu, církvi a kněžstvu na schůzích více a ostřeji než socialisté. Ostatně nač uváděti jednotlivé příklady? Užší volby dokázaly až příliš jasně, jak tisíce agrárníků dovede se spojovati se soc. demokrata proti katolíkům, ač naše strana výslovně prohlásila, aby našinci podporovali agrární kandidáty proti socialistům. Ani desetinu takových lidí nevyvlastila z úst strana agrární o rudém tá- boře jako o straně katolické. *Ana tuhle agrární stranu jsme se měli spoléhati, že bude dobrovolně a beze zvláštního připomínání hájiti svobodu a lidská práva katolíků!* Stále patrnějším jest, že se musíme spoléhati pouze na Boha a na práci vlastní. Kdo chce znovu míchat ještě nyní katolíky k nepoznání se stranou jinou, ten věru radí k stálému couvání. Proti tomu pro- testují právě široké masy lidové, které mají již té lásky jiných stran po krk. Čestné kom- promisy se stranou jinou možno uzavírati vždy. Ale při tom v politickém závodě vždy jest po- třeba přesně odlišovati, kdo jest katolík u- přímý, spolehlivý a kdo pouze pod tlakem okamžitých okolností katolickou barvu při- znává, aby při nejbližší příležitosti nás zradil. Tu musí býti konečně úplně jasno, žádná skry- vačka! Uprímně citící katolíci, kteří pro své přesvědčení již tolik zkusili, hledají konečně pevnou ochranu a obracejí se sami na kněze, aby jim byli vůdci. (Dokonč.).

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Nelepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile 1903.
Zlatá medaile Paríž 1906.
Viedeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kterýmž medaili kupujete a žádáte!
„MONOPOL“
akciová svítkárna a veškerá v EL. Boleslav.
Továrni sklad PRANA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Sealská ulice č. 7.
Telefon č. 416

Katolíci, čtete a rozšiřujte!

Útok profesora Masaryka :: na církev katolickou ::

Odrazil Dr. Josef Topolský.

Stran 128.

Cena pouze 32 hal.

Krátký obsah:

Všeobecná povaha královéhradecké debatty o ná-
boženství a intelligenci. (Str. 1.—3.)
Vyvrácení námitek Masarykových proti panenství
Rodičky Boží. (Str. 3.—10.)
„Na sněmu vatikánském nejlepší biskupové od bi-
skupů analfabetů asijských přehlasování.“ (Str.
10.—11.)
Církev katolická zfalšovala Písmo svaté? (Str. 11.—12.)
Katolíci inferiorními v ohledu národohospodářském?
(Str. 12.—34.)
Náboženství katolické nemá v sobě ničeho, co by brá-
nilo nebo zdržovalo národohospodářský rozvoj. Dokladem
toho řady katolické. Jejich zásluhy o zemědělství. (Str.
15.—18.) Rozkvět národohospodářský v Německu za ka-
tolických jeho dob. Rozkvět zemědělský. (Str. 17.—20.)
Blahobyt a přepych rolnictva. (Str. 20.—21.) Skvělé
hmotné postavení dělnictva. (Str. 21.—23.) Rozkvět a
blahobyt řemesel a obchodu. (Str. 23.—27.) Že katoli-
cismus není příčinou úpadku národohospodářského, viděti
nyni na Belgii. (Str. 27.—29.) Jsou Španěly, Itálie,
Francie, Rakousko zeměmi v pravdě katolickými? Co
příčinou úpadku národohospodářského v některých těchto
domněle katolických zemích? (Str. 29.—33.) Možno ná-
rodohospodářský pokrok v Německu přičísti pouze pro-
testantům? (Str. 34.)

Katolíci inferiorními v ohledu vědeckém? (Str.
34.—98.)

Katolická církev nebrání pokroku vědeckému. Jak cení
rozum lidský, základ vědeckého bádání, církev katolická,
a jak o něm mluví Luther, Kant, Lessing. (Str. 35.—37.)
Zásady katolické morálky o vzdělání rozumu. (Str.
37.—38.) Zásluhy církve katolické o školství. (Str. 38.—40.)
Úpadek vědeckého snažení za reformace. (Str. 40.—41.)
Členové katolického kléru v prvních řadách slavných
vynálezů. (Str. 42.—45.) Galileo Galilei. (Str. 46.—52.)
Kultura vytvořena ve znamení kříže. (Str. 52.—56.) Péče
církve katolické o knihovny od nejstarších dob až do
doby přítomné. (Str. 56.—66.) Význam otevření archivu
vatikánského pro vědu. (Str. 66.—68.) Služebnictví církve
i nyní průkopníky kultury a civilizace. (Str. 68.—71.)
Fundace kněží katolických ve prospěch chudých studu-
jících. (Str. 71.—72.) Papež Lev XIII. vybízí ke studiu,
zvláště věd přírodních. (Str. 72.—74.) O vědě a víře. Víra do-
plňkem vědy. (Str. 74.—76.) Věda neustálá nemůže
upokojiti člověka; člověk bez víry nešťastný. (Str. 77.—
80.) Rozpor mezi pravou vědou a vírou nemožný.
(Str. 80.—81.) Dogmata církve nejsou ztotožněním ducha.
(Str. 81.—82.) Náboženství nebrání volnému bádání.
(Str. 82.) O inquisici. (Str. 82.—85.) O indexu zapově-
zených knih. (Str. 85.—88.) Přičiny, proč v Německu
protestanté mohou se vykázati větším počtem učenců.
(Str. 88.—90.) Katolíci nestojí nikterak v ohledu vě-
deckém za protestanty. (Str. 91.—92.) Vážné vědecké
studium neodvádí od Boha. (Str. 92.—94.) O některých
příčinách, odkud mohla vzniknouti výtka o vědecké in-
ferioritě katolíků. (Str. 94.—97.)

Katolíci inferiorními populačně?

Přičiny zjevu toho ve Francii. Národ bez Boha hyne.
(Str. 98.—101.)

O morálce sv. Alfonse. (Str. 101.—103.)
Špatní papežové. (Str. 103.—106.)
Zázraky lourské. (Str. 106.)
Preputium Christi. (Str. 107.)
Útok Masarykův na katolický tisk. (Str. 109.)
Církev katolická v rozkladu. (Str. 110.)
Pryč z církve? (Str. 111.)
O buddismu. (Str. 111.—113.)
Náboženství bez dogmat. (Str. 114.)
Masaryk o protestantismu. (Str. 114.—115.)
Významná slova protestantského učence o církvi
katolické. (Str. 119.—123.)
Boje a vítězství církve katolické. Z církve nikdy!
(Str. 124.)
Píseň hněvu. Báseň VI. Šťastného. (Str. 125.—126.)

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

+++++
Medicinální droguerie
a kosmetická laboratoř „U anděla“

Ladislava Nágl
v Týništi n. Orlicí.

Závod materialním zbožím, chirurgickými
obvazy, lučebninami, jakož i barvami, laky, fer-
meží a hospodářskými potřebami.

Léčivá vína a minerální vody.

Rumové a octové trestí.

Sklad všech minerálních vod.

Každé objednávce věnuje se největší péče.

Švýcarské nejlepší dojnice

kozy a celé stanice plemenné,
švýcarské včely, roje i krá-
lovny, med jako plzeňské,
čistý a dobrý, skalní holuby
a zlaté české slepice i kuřata

hned dodá

Včelařský spolek v Loučeni.

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově
nad Kněžnou

doporučuje se P. T. duchovenstvu, patronátním
úřadům a soukromníkům

pro veškeré opravy jakož i přestavby a ladění
varhan a harmonií.

Ručím za nejsolidnější práci.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRAL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kanzelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, křesťanských,
rámoř atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

J. F. LANGHANS,
c. a k. dvorní fotograf
Hradeo Králové
Adalbertinum.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísedný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ

ZALOŽENO 1863.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

330 zl.

jídlna nejmodernějšího provedení,

1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,

1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,

1 kobercový divan,

1 patentní vytahovací
stůl,

6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

do. král. dvorní velkokůvod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovoých náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Krásný a trvanlivý

nátěr na podlahu

docílí se pouze **Marxovými** barvami od firmy Fr.
Viktorin v Hradci Králové.

Jantarová laková barva na podlahu schne
v 6 hodinách, má krásný lesk a jest nejtrvanlivějším ná-
těrem vůbec.

Emallová rychleschnoucí laková barva
na podlahy vyniká překrásným leskem a schne úplně
bez zápachu takofka za štětcem.

Tyto podlahové barvy jsou ve 4 odstínech světlé
nebo tmavší, 1 kg. krabice vystačí na 8 - 10 m² a stojí
K 1-80. (Vyzádejte si vzorníky.) 1 natěrací štětec stojí
50, 60 a 70 hal

Smaltová glazura (emal) Marxova, ve všech
odstínech, poskytuje barvu i lesk zároveň. Schne rychle
a tvrdne porculánovitě. Hodí se zejména k nátěru ku-
chyňského nábytku, korových i dřevěných předmětů, stůl
v spížích a koupelnách, dá se mytí studenou i teplou
vodou, vzdoruje výparům vodním a jest tudíž nezbytna
v místnostech, kde se chovají potraviny a kde se hledí
zapudití veškeré nečistoty způsobované hmyzem, hou-
bovatinou a plísními. Krabice 1/2 kg 48 h, 1/4 kg 30 h,
1/8 kg K 1-80, 1 kg K 2-40.

Suché barvy šedé, povětrnosti vzdorující,
všeobecně uznávané za nejlepší nátěr na průčelí domů, ve
všech odstínech.

Barva, jež zasílá se jako prášek, poleje se vodou
a nechá se, možno-li přes noc stát, aby se co nejdůklad-
něji rozpustila. Zbytečná voda se pak sjele a zbylý roztok
barevný přimísí se k připravenému již a uhašenému vápnu,
k bílení určenému, jež se vodou patřičně rozeře, aby se
mohlo dobře natírat. Menší či větší přísadou barvy ša-
cadní docílí se odstínů světlejších nebo tmavších.

Na 10 m² stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal.

Vašk na podlahy a parkety k okamžitému upotře-
bení, jímž docílí se nejkrásnější lesk. 1 krabice 80 hal. a
K 1-40. **Hoblovačky** ocelové k tlštění podlah a parketů
1 bal. 200 neb 40 hal.

Při přítomnosti zápylů se obal nečistuje a při
zápylůch dráhou zasílá se franko.

Žádejte prospekty, cenníky a vzorníky zdarma.

Fr. Viktorin,

— závod materiální a výroba barev —

v Hradci Králové,

Velké nám. (proti bisk. residenci).

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitelé kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3-80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Velice zdařilý

obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1-50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic a týmě obrazem věrně po-
daným K 5- .

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühla

nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

✦

Četná doporučení od veleduštiného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Legitimace

do důvěrných schůzí

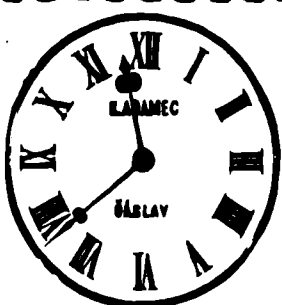
dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

**První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi**
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy
F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

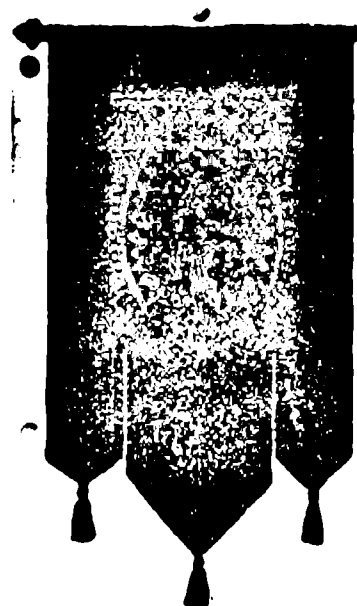
Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měšního vína.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)
doporučuje P. T. veleřduštojm. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Koncesovaný elektrotechnický závod.
Josef Ježek v Hradci Král.
naproti Grand-Hotelu.
Zařizuje
elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.
Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.
Fonografy. Gramofony.
Výměna gramof. ploten.

Učně
s dobrým školním prospěchem
přijme
uměl. závod pozlacovačský
JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

Železný nábytek
postele skládací za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení . . . 9-
postele s plnými želez. stěnami . . . od 25-
drátěné matrace 18-
dětské postele 13-
kolébky 16-
mycí stolky 5-
stojany na šaty 11-
stojany na deštníky 7-

skříňové postele
(pro úsporu místa)
s plnými železnými stěnami
s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80×180 cm za K 29- . Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25-
doporučuje firma
JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
řdušt. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejorné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veleřduštojmému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvělejšího
provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleřduštojmému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Měšní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.
Chudším kostelním možno splácet bez přirátek.
Přsta doporučení a čestných uznání po ruce.
Prostím veleřduštojmému duchovenstvu o laskavou přízeň
a důvěru závodu domáctím u.

Továrna
na zpracování ovoce,
pálenka koňaku a výroba likérů
J. U. C. Jos. Tomášek
ve Vysokém Mýtě,
dříve závod na rušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách
— nabízí —
koňak, silivec, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, víno borůvkové (medici-
nální), víno sladké a víno šumivé (šampaňské).
Upozorňujeme svláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
silivec, vše vlastního pálení a vlastní výroby.
Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a právoem rašení státní medaille.
Vzorky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. července 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

K oslavám Husovým.

(3) Konečně značné vystřízlivění — které jsme zcela určité očekávali. Hus protikato-lickým proudům nyní již rozhodně nestačí; čím lépe poznává se doba husitská, tím více sami „novohusité“ ustrašeně se obávají, aby jméno Husovo nebylo spíš brzdou než podporou jejich moderního pokroku. K těm, kteří volají po vylovení náboženství ze škol, volá Hus ze záhroblí: „Nižádného zákona nesluší křesťan slyšeti a čísti, jedné (leč jen) zákon Božích přikázání, neb nižádného jiného zákona nesluší plniti, konati neb zachováti.“ Kterák-olivěk péče není potřebná k jednomu konci (cili), jenž jest radost věčná, ta jest péče ne- hodná. Blázniví jsou lidé, kteří pilněji pracují a žádost větší mají k panství neb ku králov-ství světa tohoto, nežli ku království nebeskému, o němž dí Spasitel: Nejprve bledejte králov-ství nebeského. — Prvý blud a tak hřích jest nevěra. A ten hřích, jenž slove nevěra, jest nad jiné hříchy veliký a jest kořen všech hříchův.“ (Viz v Erbenovu vydání str. 89, 351, 372, 387 a jinde).

Ti, kteří usilují o rozluku církve od státu, jsou velice rozmrzeni, když poznávají, jak Hus ve spisech svých vlastně ještě více církev se státem snaží se spojit než jak za jeho doby bylo. Hus napsal, že vrchnosti mají pilně ble- děti k tomu, aby poddaní zákony Boží plnili; liknaví mají být od vrchnosti mocí puzeni k sv. přijímání. Kuřata a páni prý mají moc od Boha, aby všechny křivdy Bohu činěné mstili.

Těm, kteří usilují o „reformu“ manželství, o sňatek občanský, praví Hus: „Svatostí jest manželství proto, že jest znamením svaté věci; zajisté znamená spojení Krista s církví.“ Jinde poučoval: „Manželství jest svolení muže a ženy nerozdílné až do smrti“; dodal, že se manžel-ství nedá rozvázati ani tehdy, kdy muž a žena počnou v různých příbytech bydleti; „bývají“, dle Husa „rozloučení, takže spolu nepřebývají, ale nebývají rozloučení v manželství.“ Pre- kážky manželské stanoviti a o platnosti jed- notlivých sňatků souditi má právo církev. (Srv. Husova Postilla u Erbena 39, Lenz: U- čení mistra Jana Husi 166, 167.)

Tedy tři hlavní požadavky proticírkevní „novohusité“ Hus sám naprosto odmítá. Věru

smutný to výsledek moderní husitské výpravy, která došla na zcela opačné cesty, než kam dle Husova učení dojiti měla. Právě v třech základních „reformních“ snahách jest novohu- sitům učení Husovo větší ještě závadou než zásady naší církve. Marny všechny fráze, marná slova, že Hus zemřel za pravdu a svobodu, když nyní může se každý uvážlivý člověk po- učiti ze spisů Husových o jiném.

Poručte lidu, aby spisy Husovy pilně četl; dokážete tím jen to, že duše kolísající jen více ke katolické církvi přilnou. Valnou většinu protikatolických věroučných zásad Husových zavrhnou moderní čtenáři tak dobře, jako tytéž zásady opustili osobní přátelé Husovi a jako je mlčky zavrhnul a zavrhnouti musí moderní myslitelé vůbec, nemají-li dojiti výsměchu. — A ostatní četba bude se líbiti jako katolické kázání a jako — obžaloba moderních husitů.

Hus umřel pro pravdu, byl upálen vý- hradně proto, že kázal zlořády kněžstva“. Tohle jest, pánové, veliká lež, tím horší, pro- náš-li ji člověk znající průběh soudního pro- cesu Husova. Jak často bylo v Kostnici Hu- sovi domlouváno, aby odvolal tvrzení odporná *katolické věrouce* k vůli vlastní záchraně! Hodi se do prostomyslného lidu fráze, ku které z chytrosti se nepřidají doklady. Před Husem byl tu břitký Konrad Waldhauser, Jan Milíč z Kroměříže, ve Francii tepal zlořády Gerson, a přece tito mužové nebyli upáleni.

A když už z Husa pro moderního odpůrce církve téměř nic nezbyvá, v zoufalství chytá se aspoň stěbla a křičí: „Hus nám dal sv- bodu, on nás naučil svobodomyšlností.“ Ale ze slov Husových zase nikdo moderní zásady svobodomyšlnosti dokázati nemůže. Nikde ve spisech Husových nečtete prohlášení, že si může každý věřiti, jak mu libo. Hus naopak důrazně se vyslovoval, že má každý lnouti k víře je- diné, k víře pravé; že si osobil trochu svo- body k vůli osobě vlastní, aby omluvil své vybočení z tehdejšího řádu, ovšem se nikdo di- viti nebude. Takovou svobodu reklamuje pro sebe každý, kdo osobně proti řádu stávajícímu jedná. Nikdo nevymaže ze spisů Husových ná- sledující věty: „Kacířové, kdyby bytše pona- učeni a napomínáni, od svých bludů nstoupiti nechťeli, na hrdle trestáni býti mají. — Bude-li na mě které kacířství dovedeno, neodmlouvám

jako kacíř utrpěti. — Nižádný křesťan nemá trestán býti, jedné (leč toliko) pro blud. — Doktorové svatí mají církev brániti *od ďáblův a od kacířův*. Doktorům těmto zajisté přikazuje Pán, aby bludy kacířské hned na počátku kazili, ať by se potom nerozmohouce silně, církvi svaté neprotivily.“ Tyhle věty zvlášť ctitelům Husovým mají být obecně známé. Jsou tak pádnými a výmluvnými seky, že novohu- sité raději zbaběle mlčí. A což ten návrh Husův, aby velmoži pudili liknavce k sv. při- jímání? Ostatně husité v XV. století pochopili Hu-ovo odmítavé stanovisko k snášlivosti lip než novohusité nyní. Tenkrát v XV. století měli svoji inkvizici kacířskou, proná-le- dovali bezohledně lidi jiné víry Táboři, husité pronásledovali a mučili české bratry atd.

A tak Hus stává se moderním pokrokářům spíš velikou přítěží než podporou. Pokud ještě dal se balamutiti lid protestantskou (a od evangeliků našich český vydanou) podvodnou brožurou „Pogiovou“, potud se ještě ohlup- vací dílo poněkud dařilo. Slavnosti Husovy aspoň prosperovaly „pokroku“ potud, že odva- cely lid český od pozitivního náboženství. Nyní však již bezcitný švindl je příliš zřejmý; teď zásluhou katolických spisovatelů stále více lid poznává pravdu. My katolíci za své spisy o Husovi pranic se nestydíme a stydětí nebu- deme. Naše myšlenky o Husovi jsou doloženy historií.

Ti lidé, kteří o jediné chybě Husově se nezmiňují, kteří před Husem div neklekají, odvažují se nám do očí vyčítati modlářství. Pozor, pánové! My ctíme sice vroucně světce katolické; ale církev nezavírá oči před pravdou, poučuje nás, že mnozí ze světců našich mnoho chybovali, než se stali vzornými křesťany. Vy však jste nechtěli poznati v Husově počínání chybu žádnou, péli jste jen chvalozpěvy a báda katolíkov, který se odvážil poukázati, že Hus v leccems pochybil! Kdo tedy byl skutečným modlářem? Jistě byli v přední řadě svéhlavý- mi modláři ti, kteří klekajíce před Husem zacpávali si uši, aby nemusili slyšeti histori- ckou pravdu dokázanou i ze samých spisů Hu- sových.

Loni stěžoval si dr. Flajšhans, že už málo- kdo o Husa stojí; poukazoval na to, jak slabá byla literatura o Husovi za ten rok. — A teď

FEUILLETON.

Kandidátovy trampoty.

IV.

(3) Kdo chce plovat, musí do vody. A tak v určený den jel Rána na bicyklu hrbatou silnicí do Lepšic. Celý se při tom upachtil. Lejstra po- mocná k předníce houpala se mu v šose. Do- razil do hostince určeného ke schůzi. V síni jej ovanula libá vůně starého sýra. Tři kuřata tam cosi zobala. Nikdo našeho brdnu nevídal. Do kterých vlastně dveří má vkročiti? Chopil se jedné kliky, ale solva otevřel, vyrazil proti němu vy- jevený černý hafan s takovým rámussem, jako by Rána chtěl celou hospodu odnést. — Kandidát ve strachu hned zas raději dveře zavřel; s takovou nestvůrou nejsou žerty. „Vořechu, lehneš, jdeš sem, jdeš sem!“ ozýval se ženský hlas. Klika klapla znovu, a v síni objevila se starší žena. „I nebojte se, on nic nedělá. Jen tak dovádí. To on někdy i vyskočí, dá přední nohy na ramena, ale neudělá nikomu nic. Vy jate chtěl jít do šenkovny, že! To je tuble naprosto.“

„No — na moutě!“ uvažoval Rána, „to jsou tady pěkné moreasy. Než by ta bestie kousla, může z člověka duši vyhafat, ale ta ženská to ne- považuje za nic.“

Tedy do nálevny! Světnice dosti prostranná. Dřevěný, neobilený strop začazený vyblížel (až na to popraskání) jako z ebenového dřeva. Na jednom trámě viselo v družném spojení šest buřtů; dva z nich podržely ještě jakž takž trochu na povrchu původní barvu měděnou, jeden byl plesnivý a ty poslední tři hrály bustou plněn do zelená.

V prostřed stropu visela slzavá lampa, z níž v odměřeném čase káplo vždy na vyšlapanou po- dlahu. V koutě upevněn na stropě provázek s obligátní holubičkou již hodně načernalou. V prostřed stěny obraz Husův a — k doplnění náboženského dojmu — na pravo jarmareční ob- rázek znázorňující zápas myslivců s pytlákem a na levo známé poučení „kybičům“. Dva dubové stoly zahálely, u třetího seděli čtyři domácí sou- sedi, statně dýmající z krátkých troubelů.

Při vstupu Ránové jeden s vyholenou tváří cosi zašeptal společníkům, kteří několikrát pří- chozího přitáhly okem změřili.

„Teda budete chtít pivo, že?“ ozval se chrap- lavý hlas hostinského od šenkyše, když host usedl. „Ano — a něco bych taky pojedl“, odpo- vídal Rána.

Blížilo se již k jedné a Rána pro spěch dosud vůbec neobědval. „Dejte mi polévku a něco k tomu.“

„Jóó, polévku už jsme snědli — leda ně- jakou homolku nebo buřtu. — Ale bodej! Vždyt tam máme ještě guláš. Počkejte, hned to bude.“

Zatím nalil hospodský pivo. „Nevím, bude-li pánovi chutnat; my jsme tu jen prostí. Ono je jako z mála. Ale to nic nedělá; Francěk už jel s trakařem do pivovaru pro nový soudek. Bude tady co nevidět.“

Hospodská nesla guláš. Za ní onen hrubi- ánský pes a dvě slepice. „Půjďte, půjďte, všáá,“ zaháněla hospodská drůbež.

Rána začal krájet; teď pes už se k němu lftal, jako by nic. — Těšák práce s tím gulášem. Byly to skoro samé šlachy. A když začal ubohý kandidát mandátu kousat, svištělo a skřípalo mu v zubech, jako když jde někdo po umrzlém aněhu. Kus toho nepoddajného kačůku hodil Rána

psovi, ten si čichl, ale pohltnul takovým darem. A lidský žaludek měl se tím nasytiti. To pivo teprve Ránovi dodalo! Plovaly na něm místo pěny tři bubliny; a chutnalo to jako rozpustěná sója na prádlo. A když se tak Rána při guláši potil, pro- hodil oholený kmotr od vedlejšího stolu: „Vidíte, vidíte, sousedi, teď najednou každý moc o sedláka stojí. Teď před volbami by nás i ti měšťáci chtěli nosit na rukou. Rád věřím. My máme pomoci některému chlapíkovi z města k poslanectví, aby pak bez práce bral nejmín po padesátce týdně.“

„A já vždycky říkám“, dokládal druhý mladší hobojoyým hlasem, „jen nevěřt žádnému vykrmnému měšťakovi. O nás sedláky nestaral se posud nikdo. Ti, kteří byli dřív, nedělali nic a tihle noví budou zrovna takoví; čím který učentější a chytřejší, tím mu mív věřím. Já takhle přijít do Vídne, to by ministr koukal, jak bych si houkl. A křičel bych pořád, pokud by nepo- volil. Teď s dobrou řečí nikdo nepochodí.“

„Báájo — jen ne žádného z města“ dopl- ňoval Ohrada, „raději upřímného sprostáčka z nás. Takový člověk ví, jak je ta práce polní perná, a co za ní člověk zaslouží.“

Ránovi se chvěly nervosné prsty. Tohle bylo pěkné přivítání! Přerovnával si rozpacité lejstra, prohlížel znovu jednotlivé body své řeči. Nejraději by ze všeho utekl. Co těm lidem udělal, že na něho dělali takové nárážky. A důvěrník posud žádný se nedostavil. Strom už včera vzkázal, že se dostaviti nemůže. Za půl hodiny počala se šenkovna plniti. Nejdřív přišlo asi deset mladíků s rudými karamíty v knoflíkové dřece, pak s nimi pomalu se trousili rolníci. Taký usedlo sedm ženských na lavici u šenkyše, aby vedly kontrolu. Z venčí pokukovaly okny děti a některé vešly zcela nenuceně do vnitř; nikdo jich neodháněl.

— teď konečně po schladnutí nepoctivě udržovaného zápalu sami velící ctitelé Husovi, pronášejíce „nové“ názory o Husovi, papouškují vlastně po katolících, kteří pro pravdu tolik zkusili. Ironie osudu! Ale pravda se sa- držeti nedá. — Ku konci jen odporujeme, aby zase na vystřídanou hodně se přednášelo o tom, jak *Husovy zásady v Čechách dopadly při praktickém provádění*. Nehrejte si, pánové, na pštrosoy, nemluvte stále jen, co Hus pro- věsti chtěl. Poučte poctivě lid, jakou „reforma- cii“ provedli přátelé mistra Husa na základě jeho návrhů. Chtít a provést — tot dvojí. Chtít a snažit se — to může každý, ale teprve plody práce dokazují, zda chtění a snažení bylo na cestách pravých. Odhrňte konečně zá- clonu ze zbědovaných poměrů husitských v XV. a XVI. věku. Poučte lid, jak ožebračené kněžstvo husitské bylo hmotně i mravně zo- tročeno od zbohatlé a zpupné šlechty; rcete lidu, jak rolníci dříve svobodní upadli ve jho nevolnictví, jak klesla bývalá sláva university pražské, co eurovosti napácháno od husitů proti českým bratřím, jak klesal český prů- mysl a obchod, atd. Jen s čirou pravdou ven, beze vši bázně! Krácejte od ztrnulého a vy- bájeného dogmatismu historického trochu výše!

Ze sokolského sletu.

V Praze, dne 30./6.

Sokolům patří Praha! Ulice jimi ope- třeny, ohnivé máky jejich košil oživují jinak střízlivý vzhled matičky Prahy, již ani dost málo nezdobí, ani slavnostního vzhledu jí ne- dodávají ty obvyklé už, holé stožáry s červeno- bílými, mnohou kapitulací vysloužilými prapo- ry. Sokolci různí. Mají obvyklý šedý český kroj sokolský s vysokými botami, jsou tu bratři z jihu s dlouhými spodky, jsou tu však také hosté exotičtí, jichž kroje a jemné distinkce vyčísti nelze. Jeden udělal však dojem obrovský. Byl to muž hora, jistě přes dva metry vysoký, rozložitý, pravý Kroton. Měl kabátec temné zelený, červené široké spodky do vysokých čí- žem. Smělon čupřinatou hlavu spíše zdobila než kryla čepice s černým beránkem a pérem sokolím. Černohorec prý! Nu proto!

A těch cizích řečí, co slyšeti! Lužické selky roztomilým nářečím svým dorozumívají se lehce se svými slovinskými družkami, šoha- jové slovačtí ve svém ladném kroji bratři se s Maďary, kterým zcela nennuceně maďarsky vykládají krásy pražské. Slyšeti mluviti fran- couzsky, anglicky, rusky, italsky, polsky ba i německy zcela hlasitě, a nikdo se nad tím ne- zastavuje příliš...

Zástupy lidu stojí už od 7. hodiny ranní na Václavském náměstí, Přikopě a Josefském náměstí. Potem se zalévají, těžko dýchají, ale je veselá, přímo jará nálada mezi nimi. Ponze někdy oko starostlivého diváka úzkostně za- hledí se na nebe, na zrádné sem a tam plující obláčky. Ale nemusí mlti strach, dnes milý Pán Bůh nedá přšeti, nezkaží českým Sokolům radost. Slyšel jsem tak ku čtvrti na desátou zmateuý pokřik, lomoz z Přikopě. „Buršáci se perou“. „Lumpové“, ulevila si jedna panička, patrně s kasty bodrých obyvatelek ovocného trhu, dle tloušťky a výmluvnosti její hrouď,

„A kde jsou prooňh nějací důvěrníci?“ ta- zalo se sklícené a silné tlukoucí srdce kandidátovo znovu. „Aha, lekli se, že přijde mnoho odpůrců a proto zůstali raději za pecí. A já — já abych byl nechráněným hromosvodem všech!“

Rána viděl sice ve shromáždění několik známých rolníků, s nimiž před volbami žil docela v dobrém přátelství. Ale ti mu dnes nepodali ani ruky; spíš se na něho mrčeli. Co jim udělal zlého? — Ale teď si vzpomněl, jak mu vykládal přítel Hrázný o velikém hněvu rolníků proti kan- didátům, kteří sedláky nejsou K tomu všemu ty řeči čtyř kmotrů. Již poznal před. započtem schůze, v jaké stkvostné situaci se nachází. A teď ještě ke všemu se mu dělalo nevoľno z té natrpklé kyseliny, jež mu byla pod pseudonymem piva předložena. Za chvíli byla místnost přecpána.

Měl teď před hrozivou živou hradbou Rána spasiti se útekem jako Němci před vozovou hradbou taborskou? Nikoli — vytrvá na nebezpečné posici jako Zrinský, ať již to dopadne jakkoli.

Rána vstal, prohlásil se za kandidata a žádal, aby přítomní zvolili si předsednictvo schůze. So- cialisté chtěli voliti někoho ze sebe.

„A — co vy?“ rozhorlil se jeden rolník, vzdýť vás je polovička z města, sotva tři jste vo- lici. A vy se tolik budete rozahovat? Já navrhuju za předsedu tuhle pana Lekního. Kdo je pro něho? ... Tedy zvolen valnou většinou.

Leknín, přisedaje k Ránovi, rozpačitě se přiznával: „Já nevím, jak to mám ... já jsem v tom nováček.“

„No — vzdýť vám napovím, co kdy dělat; to jen aby se zachovala formalita, též ubohého povýšence Rána. Ale jeho samého píchlo při tom do srdce, že si dobře nepročetl paragrafy o po- řádání volebních schůzí. — Zvolen ještě místo-

„nikdy nedají pokoj, jen jim hodně nafašat!“ A heslo „Jen jim hodně nafašat“ nalezlo ši- věho ohlasu a nečekaného přijetí — Zástupy počaly ne hrnouti se, ale utíkat z Josefského náměstí ku Přikopě. Ale vrátily se brzo, buršáci už byli v bezpečí. Rozjítí bylo však veliké, lokální pražský patriotismus živil to nadšení a hněv proti židovským výtržníkům.

Rozhořčené řeči trvaly přes hodinu. Po- jednou šum stoupal, zvedal se výš a výš, mohutněl a silil, až pojednou bylo slyšeti od Prašné brány zřetelné „Nazdar“.

Začervenaly se krvavé košile, saduněla dlažba pod kopyty bujných, ohnivých koní. Sokolská jízda! A jásot, hromové volání ne- utuchá, vzrůstá do nekonečna! Bílé šátky mňhají se ve vzduchu. Domy všecky obsazeny až po komíny. Z Josefských kasáren vídné kynou rukavičkami důstojníci a hromovým „Nazdar“ vítají Sokoly čeští vojáci, myslivci i vozaťáci. Věc v Praze posud neslychaná.

Průvod běže se jaře dál. Jízdní Sokolové přejeli, přecházejí cizí hosté, vítání vidy no- vým jásotem. Sokolové čeští, vědomi si sym- patii lidu českého, jdou rázným pochodem, hudby sokolské hrají. A tu pojednou nový výbuch nadšení. Sokolové Mosteckí a za nimi všichni z uzavřeného území zaliti jsou mořem jásotu a potlesku. A to nadšení, jásot nebraly konce po celé dvě a půl hodiny. Kázeň a řízení průvodu tak obrovského byly vzorné.

Odpoledne Sokolové rozběhli se po Praze, a teď bylo vidět, že Praha jest skutečně jejich. Nebylo hostince, nebylo zahrady, nebylo ka- várny, aby nebyla naplněna Sokoly. Pivo, jídlo, doutníky, vše bylo jejich. Okkupovali hostince, vyjeli ho, zaplatili a šli dál. Ve tři hodiny odpoledne byla Praha vyjedena, tisíce Sokolů však mělo ještě hlad, uzenáři tedy dostali do- volení krámy otevřít. Do 7. hodiny večerní i uzenáři byli se všemi svými zásobami vyjedeni. Nebylo piva, nebylo sodovky, nebylo rohlíku ani syrečku k dostání. —

Nemoha dostati se již na cvičiště, ubíral jsem se zpět do Prahy. Napadla mne však bá- ječná myšlenka: „Dojdi si na Petřín, odtamtud vše uvidíš!“ A udělal jsem to. Sedl na elek- triku a jel jsem zcela pobodlně po Petřín, tam lanová dráha vytáhla mne na vrch, vyta- hovádo na vrchol rozhledny a nádherné pa- noráma obklopilo mne všemi svými krásami. Nedbal jsem však krás okolí a vyhlídky. Za- měřil jsem kukátkem nad vrcholy stromů straně letenské srovná do prostřed cvičiště. Neviděl jsem mnoho, ale dojem společného cvičení 8000 Sokolů byl něco obzvláštního, po- divného.

Massa bílých květů symetricky rozesta- vená s rážovým nádechem obnažených ramen a massa černých stonků. Pojednou bílá zář květů se ztměla, jednům švihem shasla a zase ráz na ráz se objevila. Pohyb ruk a noh tak precizně vyvedený působil dojmem stejnoměrně vlnícího se žitníště, jenže zde byla vlna jen jedna, rychlá jak blek a již celá massa intel- ligentních cvičenců stála tichá jak skála.

Dojem záračný! —

Celá Praha na Letné! Po ulicích viděti jen hloučky Sokolů prohlížeti si Prahu. U místa na mostě Karlově, kde svatý Jan Nepo- mucký vržen do Vltavy, stál také hlouček.

předseda, zapisovatel, pro něhož tužku hodnou chvíli sháněl.

„Tedy teď, pane předsedo, zahajte schůzi,“ vybědl Rána; „řekněte třeba jen krátce, že schůzi zahajujete, a že k referátu promluví kandidát po- slanectví Vojtěch Rána, obchodník a majitel ho- spodářství z Chlebova. Pak si zas můžete sednout.“

Leknín zinkal nožem o sklenici, vstal a promluvil: „Milí přátelé, já teď zahajuju volič- skou schůzi. Všecky vás žádám, abyste se chovali klidně, protože jsou na to paragrafy, a já bych s tím měl jenom šeredné opletání. K referentu promluví tedy pan ... pan Vrána, obchodník a hospodář z Chlebova.“

Jeden socialista se ušklíbl, a Rána začal: „Veletčné shromáždění! Vážná doba vyžaduje vážných, pevných a prozíravých poslanců. Kri- se, v níž národ náš se nalezá, jest mocným napome- nutím, abychom se varovali úporného třídního boje, abychom netřfili zbytečně své síly. Malý národ nesmí se vydávati na cesty dobrodružné, nevyzkoušené, nesmí se zbytečně rozdělovati na mnoho různých stran, má-li obstáti v boji s od- věkým, velice silným a bouřevnatým nepřitelem! Jen svorností velikých věcí dobytí možno.“

Zajisté znáte dobře onu poučnou pověst o prutech Svatoplukových. A já prohlašuji, že v ny- nější kritice době velikou chybou činí ti, kteří nyní ztěžují práci naší národní straně svobodo- myslné, jež tak dlouho šarlivě střezila všechnyše svaté poklady národní, která tak dlouhý čas jest stranou vedoucí ... Rána pověděl, jak si před- stavuje vzor pravého poslance; albil, že se vyná- snaží dospěti k ideálu, jež si byl vytvořil. Nu — a pak také něco přednesl o nutném zlepšení stavu zemědělského. Mnoho toho nepověděl, aby pak nebyl nucen případným přílivem dotazů věi na-

Bylo tam pět Sokolů, dle řeči Moravanů. Jeden jim vykládal, a omí s vášným delem, s čapka- mi v rukou probíhali červenavý kámen na pa- mátku tam zasažený. Řečník skončil, šybł se, kámen polbil — a za ním všichni ostatní. Před křížem památným, pokud jsem viděl, ob- nažili hlavu všichni — i Rusové. Kostely pražské v pondělí ráno plny, plny červenými košilemi. Dost pamětihodno!

Nad celou tou jásající Prahou, plnou veselí a radosti, čněl chmurně profil Hradčan, kvá- lovský hrad žalostně dolů hleděl. Jako hrob! Oživi zas a zaleskne se slávou stálov? — —

Se slzami v očích loučil se s Prahou starší, však ještě statný Sokol s celou rodinou svou. Dva synové taktéž v kroji sokolském, tři dcery s odsnaky cvičících Sokolů, a dva hoši v kroji dorostu. Unaven celou tou slávou přec nerad loučil se otec s matičkou Prahou. A děti jeho stály vedle něho s hlavou sklo- penou. Pravé hnízdo sokolů! —

Starý Sokol mávnul rukou, vytřel si slzu z oka, rázně se obrátil: „Tož, s jménem Páně, děti do Moravy!“

Dopis z Prahy.

Revoluce francouzská. V „Matici Lidu“ vy- cházejí „Dějiny revoluce francouzské“, sepsané M. Mignetem. Do češtiny převedl dílo Ot. Procházka a vysvětlujícími poznámkami opatřil Dr. J. Kosina. Vedle tohoto díla máme také překlad Revoluce francouzské Carlyleovy. Chce-li kdo hlouběji vniknout ve velikou e- pochu revoluce francouzské, prospěje mu, když přečte si obě díla, z nichž Mignetovo charak- terisováno jest přesností vědeckou a Carlyle- ovo geniálností lícné. Mignet s dějepisnou střízlivostí obojíma celý předmět v jeho du- chovní jednotě, poutá událost s událostí, určuje jich vzájemnou spojitost, vliv a význam, na- značuje pravý ráz a důležitost každé události a oceňuje mravnost původce. Slovem Mignet plní úkol dějepisce, jenž má uváděti fakta přesně a nestranně, aby čtenář mohl pochopiti tvůrčí jejich ideí a poznati, co bylo a co býti má. Carlyle naproti tomu staví před čtenáře příhodu za příhodou, zlomek za zlomkem, strhuje čtenáře životností lícné do středu, lépe řečeno do chaosu vířících událostí, mohutnou sugescí zkrasňuje ho a skličuje. Carlyle filoso- fuje o problémech času, života, úžasnou silou noří se v duše jednajících osob, individualisuje, uchvacuje svými apostrofami, zřívotňuje vyni- kající činitele, takže je vidět před sebou, jen na ně promluvit, ale všechen ten velikolepý vzruch nemá jednotliho hlediska a zabývá čtenáře všeho jasného přehledu a třídění.

Carlyleova Revoluce francouzská jest gi- gantická báseň, v níž v kvapném postupu že- nou se události a davy anášený orkámem čehoci temného a nevyspytatelného. Báseň předvádí ti ohromující strašidla, duševní děsy, jež otřá- sají tvou bytostí, a všechno to má pečet ned- prosné osudnosti. Všichni lidé Carlyleovi brodí se krvavým mořem, zápasí, ženou se ku předu a ztrácejí se v propastech, kamž je spisovatel pobízí a ochotně doprovází. Marň se ptáš, jaký úkol měli, proč tak a tak jednali, episo- vatel na otázky tvé neodpovídá. Konečným

povědění dofkávati, zásady pronesené do detailů rozbíráti. To by bývalo nad jeho síly. Myslil si, že udělá nejlíp, když hodně rolnický stav polituje, když rolníkům podá několik pochlebných cukrátek.

Když domluvil, zatleskalo jen šest parů dlaní. O slovo se hlásili hned tři lidé. Předseda Leknín byl na rozpáclích. Rána mu domluvil: „Tedy nyní dejte slovo tamhle tomu pánovi.“ Ukazoval na člověka, který se mu zdál rolníkem; bál se, aby hned nezačal mluviti horlivě se hlá- sící socialista.

„Tedy pan Jetelík má slovo.“

„Pěkně jste mluvil, pane kandidáče, začal Jetelík; „ale teď dovede bezky mluvit před vol- bami každý. Taková pěkná slova nic nestojí. Ale řekněte, co vlastně posud mladočeši udělali pro nás malorolníkové? Ještě tak pro cukrovary nebo fabriky — to jo; ale jináč nevidíme nic. Ted teprve si kasíte rukávy, když rolnictvo samo do vás hodně houblo, jak se pro venkov má praco- vati. My zkrátka a dobře vaší straně nevěříme. Jděte si hledat mandát do města. Venkov pone- chejte rolníkům.“

V replice Rána se zakoktával. Opravdu právě mnoho nevěděl o práci mladočeské pro rolníky. Hleděl se aspoň krýtí: „A vzdýť ostatně, pane Jetelíku, já jsem taky malorolník; mám pár kordů pole a taky vím dobře, co to vynáš, znám tíhu pozemkové daně ...“

„Cha, cha“, ozvalo se ze zadu; „ale neznáte tíhu rolnické práce. Vzdýť on, lidičky, má pole pořád spachtované; bestohu ani neví, co na tom jeho poli je teď zaseto. Víte co, vy dobře re- zumíte, zač máte prodávat kolomaz, petrolej a cukrkandi, ale rolnictvu málo prospějete.“

Rána hned bledl, hned se červenal. „A jaké stanovisko zaujímáte k volným myslitelům,

dojemem jeho díla jest hrůza a sklíčenost. Mignet tedy francouzskou revoluci vykládá ve spojitosti s událostmi ostatních národů, kdežto Carlyle neohlíží se na sousedy a vyjímá revoluci pro sebe a zabývá se jenom jí, jako by se dala kdesi osamoceně bez příčin a následků.

Opakují, že potřebí jest, aby čtenář pročetl obě díla, jelikož dokazují všechny děje pronikne a v duši své udomácní. A revoluce francouzská věru stojí za to, aby jí vzdělanec věnoval pozornost. Učí, jak hříchy vládařů působí do budoucnosti národů, jak sociální zla táhnou za sebou stíny, které v určitém čase nabývají tělesnosti, jak hromadná bezpráví druhdy nedojdou vyrovnání klidnou spravedlností, nýbrž vybídnou revolucí orkámem, jenž zatemňuje rozum, zatvrzuje srdce a ohlušuje svědomí, proměňuje lidi v šílence, kteří za jediný cíl mají ničení a kteří v horřece vášni a bezejmenné zuřivosti konečně stravní sami sebe, aby učinili místo pořádku a lidskosti. A jako doporučuji pilné studium dvou knih o revoluci každému vzdělanci vůbec, tak upozorňuji kněze zvlášť. Jednání, život a chyby tehdejšího kněžstva francouzského skýtají bohaté poučení i pro dobu přítomnou, a člověk nemá míjeti zkušenosti životních, aby z nich nevytáhl pro sebe zrno pravdy. Cokoli napešlo, k našemu poučení napešlo jest. Lhostejnost a netačnost tehdejšího kněžstva k potřebám a utrpkám lidu krutě se vymetla na kněžstva samém i na zájmech náboženských a církevních. A stále mi zní v myslí slova Carlyleova o francouzských kněžích: „Nenaučili se ničemu a nechtěli se naučiti ničemu.“ Nynější proudění duševní má mnoho podobností s francouzskými encyklopedisty, z nichž řetenci v konventu i na ulici vyjímali příslušné kapitoly a metali je na hlavy kněží. A veliký byl počet kněží hodných i nehodných, kteří dovedeni na poslední stanici pod guillotinu právě tak, jako umírnění Girondini a jako zřívní Jakobini, jimž to předpověděl prorocky Danton: „Umírám, protože národ ztratil rozum a vy umřete, až ho zase nabude.“ Pravím tedy: učit se, poznávat a podle toho jednat!

Vedle mrákov a hrůz revoluce francouzská má své zajímavé zjevy. Zejména upoutávají schůze národních shromáždění. Řeči předáků stran uchvacují hlubokými myšlenkami, duchaplností a obratnou dialektikou. Byly často ohlasy, kdy odpůrci tančili na ostří nože a vědouce, že jim běží o krk, vyvinuli všechnu moc ducha, doráželi na sebe obratnými útoky a nepředvídanými seky, strhující shromáždění k souhlasu nebo odporu. A všichni mluvili ve jménu vlasti a svobody a všichni se podezírali. Do sítě podezření jmenovitě uměl zaplétati skřehotavý, podzemní Marat a nepodplatitelný, zelený Robespierre. Uchvatným zjevem byl Mirabeau. Tento mocný muž ovládal lid a vnukal mu suverenně své myšlenky. Jeho síla a význam byly tak veliké, že zrodila se otázka, jakým směrem byla by se brala revoluce, kdyby nebyl býval předčasně zemřel. A otázka tato označuje s dostatek jeho duševní mohutnost.

* * *

Radikalismus zase straší. Hlučnost rozporu, vzniklého s dvojím státoprávním prohlášením: poslaneckého a ministerského, poněkud již

k volné škole? — tázel se jeden mladík. »O programu kulturním jste nám pověděl moc málo — skoro nic.«

»Hm — k volným myslitelům? Toť se ví, že — že jako člen strany svobodomyšlné rozhodně jsem pro to, aby volní myslitelé měli právo zcela volně, svobodně smýšletí . . . A rozumí se, že škola musí býti volná, že musí býti zbavena pout byrokratismu, který tolik svobodný rozvoj národa zdržuje . . .«

»Odpusťte, pane řečníku, vy mluvíte schválně nejasně, abyste byl bezkým na obě strany,« volal z pravého kouta kudrnatý mladík. »Chceme, abyste nám řekl, zda budete pracovati pro vyloučení náboženství ze škol.«

»Lojzo, mlč a jdi raději domů,« okřikla kudrnaté jedna žena od šenkyše.

»Odpusťte, maminko, ale já jako pokrokový a svobodomyšlný člověk musím dáti výraz svému přesvědčení. Nechci nikoho urážet. Vy byste měl, pane kandidáte, vědět, že klerikální církev, pod níž úpí česká duše, jen národ zatemňuje, mrští jeho rozum, učí neupřímnosti, jezovitismu, odkazuje s odplatou pohodlně pouze na nebe, učí zanedbávati vážné povinnosti, jež jsou nám na světě nutným údělem . . .«

»Ale teď tobo mám právě doste, přetrhla řeč mladíkovu ona žena od šenkyše. »Co ty, holobrádku, víš? Já jsem tudy taky vychována od katolické církve. A teď mi, nezbedo, řekni, zda jsem se stala jako dobrá katolička neupřímnou, zda-li jsem zanedbávala své pozemské povinnosti a zda-li jsem snad bloupejší než ženská, která místo chození do kostela vytluče jen muziky. Lojzo, nebyť mého velikého a obětavého dění, nebylo by z tebe dnes nic. Jen ty sám taky pěkně zachovávej své pozemské povinnosti, aby se ti

ulehla a možná tedy dnes učiniti střízlivý rozklad o věci, která zahrozila vystoupením dvou českých ministrů z kabinetu Beckova. Dvojí prohlášení vyzdviženo bylo na zásadní a škodlivý rozpor českým radikalismem, který, jako slabá stránka české politiky, bude projevovati a hájiti svou existenci i v nové sněmovně. Začali boasiti čeští radikálové ze státoprávní koncentrace, od nich zachytily vtr „Národní Listy“, protože se jim to, populárně řečeno, hodí do krámu, a všem těmto živlům konkurenci v radikálčení jal se dělati i „Čas“, jenž vybývá zkonštru státníkovu tímže způsobem, jako lidé, jejichž radikalism za všech příležitostí tak statečně kritisoval a posměšně potíral. Uměle vznícený rozpor o dvojí prohlášení není nic jiného, než planá teorie a slovíčkářství, neboť obě prohlášení rozcházela se jen formálně, věcně řekla totéž.

Šlo-li o státoprávní ohrazení, nuže, bylo učiněno, a proto rozumný člověk nemůže naléztí důvodů, vážených ze zájmů národních, které by všechny ten rámus opodstatnily. Právě „Národní Listy“ a „Čas“, jak se dobře pamatujeme, s tváří nejmoudřejších politikův obhajovaly vždy vstup Pacákův a Fořtův do ministerstva, pohlízejíce s vysokou na ty, kdož v tom viděli projev oportunní vládní politiky, a nyní tytéž listy docela lehkomyšlně pro pouhou formální neshodu pomáhají posilovat nerozumnou náladu proti ministrům. Jestliže prospěšnost účastenství dvou ministrů ve vládě zásadně byla již rozhodnuta a uznána, pak musí to býti docela jiný čin, pro který by ministři mohli býti souzeni, nežli prohlášení státoprávní, které dali mimo společný klub. Nešli-li tedy jiného zločinu, než tento, pak vyházení ministrů našich z vlády není starostí vážných politikův o zájmy národní, nýbrž radikálního hudebního, které dost malicherně dává si značku bdělého politického svědomí. Vše sama o sobě v toku parlamentního života byla by jistě zůstala bez následků a nebyli by si jí všimili ani Němci, ale právě čeští politické uznali za dobré pokřikem na ni upozorniti a podložití jí význam, kterého nemá a kterého by jí nikdy nepřisuzovali naši národní a političtí odpůrci. Tak tedy hned při vstupu v nový parlament na místo vážné a promyšlené politiky někteří poslanci vyvolali hádku o žabí chlup. Poslanci ovšem mohou jíti přímočárně a říci vše tak, jak si myslí, a lze jim činiti prohlášení třeba hodně radikálně, ale ministři musí míti ministerské ohledy. Mají-li se tak věci v jiných státech, tím více v našem křivolákém Rakousku. Ostatně minili-li někteří poslanci zachmuřeným obličejem proti ministrům podati průkaz své způsobilosti, volili okamžik velmi neprospěšný a svoji nespokojenost projevili způsobem velmi nepolitickým. Překvapuje také, že radikálním poslancům drželi palec realisté, z nichž poslanec Drtina svým: „slibuji s ohrazením“ obestřel se komikou. Slib jeho byl planou demonstrací a našli se poslanci z jiných stran, kteří následováním ho prozradili nobohu svoji nesamostatností. Takové počátky sněmování tedy neuspokojují, a budoucnost ukáže, jak osvědčí se růžové naděje, jež s rovným hlasovacím právem byly spojovány. Ale již nyní z úvodní řeči ministerského předsedy vysvítá, že pro spravedlivé řešení otázky národnostní mnoho nelze očekávati.

lidé nesmáli, že tak dlouho studuješ. Takhle brzy budeš jezdit s trakařem jako já. Tak povídám . . .«

»Tohle je rušení schůze, tohle, pane předsedo, netrpě; nevoliči tady nemají být — at si odejdou,« volal jeden agrárník. »Ani si ta ženská nevzala slovo . . .«

»A vzal jste si slovo vy? Od vlastního hocha, kterého jsem těžko vychoval, si svoje vyznání urážet nedám.«

Jestě jednou zvedl se raněný pokrokový lvíček ke skoku, aby neoděšel s největší blamáží. »Vás jsem přece, maminko, urážet nechtěl; k vám mám úctu, ale kdybyste znala jezovitství církevníků, kdybyste mohla prostudovat klerikální čachry a klerikální útoky na pokrok já . . .«

»Bože nebeske, Bože nebeske,« volal stařík plačící rozčilením, »jestli toho mizeru odtud nevyhodí nikdo, musím to udělat já — starej dědek.«

»To by taky zasloužilo,« ozvalo se z pravého kouta, »chce-li dělat busitu, at podle Husa nejdřív sám říje.«

Předseda chudák byl jako červený rak jednak rozpaky, jednak dusným vedrem, které působilo tak, že se přitomní přímo ve vlastním potu vatili. Kdyby se byl zlisoval ten hustý, tabákem prosycený, těžký vzduch, jistě že by se z té hmoty nadělalo osm cíhel.

Rána měl přece myšlenku nejšikovnější; pobídl Lektřinu, aby odňal mladíkovi slovo.

»Teda já panu Ráfkovi odnímám slovo, protože takové řeči sem do volební schůze nepatří. To bychom se pořád hádali. Tady není — všme — náboženské cvičení, tady se má mluvit o politice a o tom, jak se má pomoci rolnictvu.«

(Dokonč.)

Příznakem pozoruhodným jest, že otázka národnostní českým sociálním demokratům mnoho na mysl nedolehá, což vidno z toho, že při volbě sněmovního předsedy české polance opustili a šli za Adlerem. Ale přes to, že jsou z tohoto důvodu jaksi nemilí a nedrazí, přece svobodomyšlné orgány stále ještě více bijí do katolíků, nežli do sociálních demokratů, jejichž „Právo Lidu“ vlasteneckým orgánům neprojevuje zato žádné vděčnosti.

* * *

Z hnutí katolického. Kdo pozorně sleduje hnutí katolické a uvažuje o jeho vlastnostech, nemůže zatajiti potěšení, že počíná se ukojovati jedna z důležitých potřeb řečnickými kurey. Každá života schopná strana, má-li získavati a dobývati, musí ohrátiti svůj zřetel tímto směrem především. Tisk a živé slovo jsou mocnými agitatory, bez nichž i nejkrásnější myšlenky leží úhorem. Přicházíme sice pozdě za sociálními demokraty, ale upřímnou vůlí a se zvýšeným úsilím dokážeme ještě mnoho, jmenovitě když vrstvy katolického lidu pudově po těchto věcech volají. Naším řečníkům všude vychází se radostně vstříc, a tisk katolický nachází půdu tam, kde před tím ke velkým novinám byli upjati. Uvědomění katolické, chvála Bohu, se šíří, ale nicméně všude v každé osadě jest agitaci organisovat ještě hlouběji a podrobněji.

Vyrazila ze sebe nedávno „Osvěta Lidu“, že jsme teprve v počátcích a přece že jsme tolik dokázali. A nebourí proti nám protivníci jedině pro sedm katolických poslanců, ale naje proto, že se lekají dalšího našeho postupu. Ranami nám zasazovanými sílíme a boj vzbuzuje naši odvahu. Vykonal-li jsme již nějaké činy, budiz našim heslem: ještě více činů! Každá konference kněžská budiz nyní příležitostí, aby se o těchto nalahavých potřebách hovořilo, a aby se zakládaly organizace, kde nejsou, a doplňovaly na těch místech, kde již zapustily kořeny. Nyní po volbách pozorovati jest zjev: kde zvolen byl katolický poslanec, postavení jsou katolíci mezi dvě popraviště. Na jedné straně dorážejí socialisté a na druhé mladočeši, kteří slili se s pokrokaři v jeden šik, dávají se od nich vésti a soutěží s nimi v protikatolickém zuření. Poměry se tedy zjednodušily — boj protikatolický sesílil složkami a katolické množství se probouzí. Nikdo nesmí zůstat za pécí.

Obrana.

(3) **Mouřením hněvá se na černou pleť jiných.** Znám, že v surovém tónu a hrubém spílání nepředsedli socialisty nikdo. Vyšší kultura socialistická před týdnem se projevila zvlášť křiklavým způsobem v parlamentě. Lítaly z úst socialistické elity tak pusté nadávky, jaké sotva kde se ozývají v křemě. Jestliže projevují takhle svoji vzdělanost přední nositelé rudé kultury, jaké mají teprve asi vzdělání, jakou jemnost způsobí ostatní, prostější socialisté? Sám vládní „Fremdenblatt“, který měl s počátku velikou radost z vítězství socialistů v naději, že Tito odstavi palčivé národnostní otázky utiskovaných národů pokud možno stranou, najednou nad sprostotou socialistickou zalomil rukama. Napsal mimo jiné: „Zcela nezodpověditelným bylo počínání sociálních demokratů za krátké řeči Dra Pergelta. Tento přihlásil se k slovu, aby vyslovil souhlas se stanoviskem soc. demokratů. Poněvadž však jim nebyla vhod první jeho věta, zahrnuli ho ihned nadávkami a způsobili několikaminutový ohlušující lomoz . . . Jest také jasno, že sněmovna by trvale nemohla snéstí takovou neslušlivost vůči jinému přesvědčení. Každá sněmovna byla by znemožněna, kdyby se ve sněmovně nemohlo povedět každé mínění, aniž by na lavicích socialistických nepovstal pekelný lomoz. Stojí to v příkrém odporu s věškerými ujišťováními, jež jsme slyšeli dříve od sociálních demokratů, když právě dnes oni pěstují nejpustší mravy staré sněmovny a když jsou prvními, kteří vracejí se k zdívočování a když tón sněmovny co nejlouhěji snižují.“ Tihle lidé pak se chlubí, co všechno znají, jak povedou lidstvo na nejvyšší vrcholy kultury. A zatím nechtějí znáti ani základních pravidel slušnosti, které zná dítě v obecné škole. Jejich panovačná, bezohledná duše dovede se rozdílit i nad tím, jestliže jejich příznivec neužije takového způsobu mluvy při podkuřování, jaký si sami přejí. Neeměruje tak sprostě útoci k výchově duší naprosto otročkových? Chce-li užiti své svobody a kritisovali sebe taktnějším způsobem některou chybu soc. demokracie, je zasypán hned hrubým spíláním jako nějaký zločinec.

A teď prosím socialistické „Právo lidu“ vytýká „Všeobecným úředním listům“, že přý utírají o socialistickém dělnictvu výraz triviálních a zcela neoprávněných. Zkrátka mouřením hněvá se na tmavou pleť jiného.

(3) **Ervénice — praští buršáci.** V Ervěnicích vyhazování byli na dlažbu pokojní Čechové za to, že se hlásili k své národnosti, ačkoli nikomu tím neubližovali. Zato však v Praze za přítomnosti tak obrovské reprezentace národa několik buršáků odvážilo se terrorisovat český lid. Našinec žasne, kam až smělost několika židovsko-německých mladíků sahá — a co se jim všechno povoluje.

Tačí agenti-provokatéři by zasloužili desetkrát takový trest, jaký se ukládá těm, kteří dají se mazanými štváči strhnouti k skutkům nerozmyšleným. Při kolosálním slavnostním průvodu samým odvážili se buršové k neomluvitelné provokaci. Tak zv. „bumly“ studentské neradi trpí v německých městech sami Němci. Leč beránkům germánským v Praze jest dovoleno pasáž takovými bumly rušiti; hned přichvátá mnoho policistů na obranu těchto „chudáčků“.

30. června provokovali buršáci již od rána. Na Václ. náměstí a na Příkopy přišli již o 2 hodiny dříve než jindy. Lid se bumly dráždil, buršáci přes upozornění policie počínali si dále, jako by jim celá Praha náležela; toť se rozumí, že k zvýšení dojmu měli své kulérové čapky. A na Příkopech zrovna v okamžiku, kdy hláseno, že Sokořové se dávají v pochod, chtěl jeden buršák prorazit kordon. Na výkřiky české nedbal. „Ubožáčka“ ujala se stráž. Hned pak řada buršáků vystoupila ze svého kasína; hoši opřeli se o zed a posměšně, vyzývavě měřili svými zraky vlastenecké zástupy. Zaburácela bouře hněvu; dle rozvázným mužům, kteří napomínali k rozvaze. Buršáci po protestu našich schováli se do kasína, kdež „na truc“ zpívali „Wacht am Rhein“. Zřejmý byl úmysl německých mladíků. Chtěli vyprovokovati našince k nerozváznostem, aby pak roztrubovali do celého světa, jak není Němec v Praze jist svojí bezpečnosti; chtěli způsobiti zmatek takový, aby slavnostní pochod byl přerušen. Toť se rozumí, že v případě pokřiku hned by bylo v Praze pohotové k ochraně jediného německého provokatéra sto policistů. A poněvadž Sokolů bylo tolik, vytáhlo by v krajině připapě vojsko z blízkých kasáren — a hned by bývalo po slavnostní náladě. A židovské police by zaduly do všech úhlů světa o ukrutnosti Čechů. Několik vyzývacích hochů stávalo se proti statistikům!! Spolehají se na velkou vírnost a ochranu policie. A pak ještě měli tihle hoši odvahu stěžovat si úředně do terrorismu Čechů! A na kompetentních místech se jim důtklivě neřeklo, aby podruhé dali pokoj národní slavnosti. Ervěnice—Praha! Tam klidní Čechové surové napadají, v Praze hlouček provokatérů německých bájí i při svých výstřednostech tolik. Co by zasloužili agenti-provokatéři za takové výstřednosti, které k sblížení obou kmenů nijak vésti nemohou?

A s takovými židovskými „pokrokovci“ spojovali se čeští studenti proti českým bohoslovcům na zrušení české bohoslovce fakulty. V kom cit vlastenecký neuhasl zcela, nespojí se nikdy s takovými „lidumily“ na podvracení toho, co zbožní předkové naši založili.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna zkouší zatím svou sílu na — pilných návrzích. Chystá se pracovat, vždyť minister. předseda před celou sněmovnou prohlásil, že se pracovat musí. Baron Beck soe demokraty pochválil, v nich vidí záruku, že národnostní boje budou ve sněmovně zatlačeny, program jejich prý velmi pěkný. . . Naproti tomu napomínal občanské strany, které právem nesouhlasí vždy s vládou, aby se nestavely proti přáním vládním, ale seskupily se v dobrotě své kolem ní. Tak vida, sociální demokraté jsou nejednou nejlepšími pomocníky vládním. — Protokolování neněmeckých řečí, požadavek to českých poslanců, stalo se palčivou otázkou, která pro dělnost sněmovny může býti osudnou, nevyhoví-li vláda co nejdříve tomuto spravedlivému požadavku. — Jedná se též o zotřetí jednacího řádu sněmovny. — I v této sněmovně nepojímají poslanci vážně svůj úkol; v jedné schůzi scházelo jich přes 200. — Sněmovně podán již prozatímní rozpočet na r. 1907. Státní vydání rozpočtena jsou na 2 071,697 906 K. Z toho požaduje nejvyšší státní dvůr 11,300,000 K, kabinetní kancelář 177,173, říš. rada 3,360,707 (poslan. sněmovna 2,465,490), říšský soud 64,124, minister. rada a správní soud 4,125,419, vydání na společné záležitosti 275,803,798, ministerstvo vnitra 78,683,000, zemské obrany 71,913,752, ministerstvo kultu a vyučování 92,299,195, financí 722,143,203, obchodu 192,581,432, telegraf 404,903,260, orby 57,591,313, spravedlnosti 77,126,076, nejvyšší účetní dvůr 563,300, penze 79,042,154 K. O české universitě v Brně není v rozpočtu ani zmínky. Na školy obecné, tyto základy vzdělání, věnuje stát pakatel — 7,189,616 K; stejně odstrčeno jest

zaměstlání, základ to blahobytu každé země, kterému milostivě hozeno pouhých 27,885,137 K. — Rakouská kvotová deputace navrhla kvotový klíč 576 pro Rakousko a 424 pro Uhry. Uherští kvotová deputace však tyto návrhy zamítla a setrvá při svých. Maďaři chtějí se i nadále přizívat z Rakouska.

Vládě uherské zatím pořádně zatopili charvatští poslanci. Ve sněmu uherském provádějí obstrukci dále a k národu charvatskému vydali provolání, jímž vybízejí k boji proti vládě uherské, proti novému bánu charvat. šl. Rakodczayovi, jenž jest maďaromem nejhoršího zrna, a pobádají k svornosti mezi Charvaty a Srby. Charvaté chystají se provésti organizaci národního odporu až do krajnosti; uherské výrobky mají býti bojkotovány a zboží z Čech objednáno. Demonstrace proti vládě uher. a novému bánu rozbuňují se po celé zemi.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická vzdělávací jednota pro Novou Paku a okolí koná ve dnech: v sobotu 27. a v neděli 28. července 1907 slavnost: svěcení spolkového praporu a desetiletého trvání spojenou s diecesním sjezdem katolických jednot. Pořad slavnosti: V sobotu dne 27. července 1907. O půl 8. hodině přátelský večer v sále hostince pana Vincence Nálevky v Nové Pace. V neděli dne 28. července 1907. Dopoledne: V 5 hod. ráno: Budíček. Od 8 hod. ráno: Vítání spolků a přibýlých hostů ve „Střelnici“. O půl 10. hod.: Seřazení spolků ve „Střelnici“ a průvod do chrámu P. klášterského. O 10. hod.: Slavnostní kázání vldp. Th. Dra. Fr. Šulce, č. kanovníka z Hradce Králové. Ve 1/4 na 11: Svěcení a odevzdání praporu. Posvátný obřad vykoná vldp. Th. Dr. Fr. Rejl, ředitel Borromee v Hradci Králové. Po 11. hod.: Slavné služby Boží. Po službách Božích návrat spolků do „Střelnice“. Ve 12 hodin: Společný oběd. Odpoledne: Ve 1/4 na 2: Hudba na náměstí. O půl 2. hodině: Zahájení sjezdu a valná hromada diecesních jednot v sále na „Střelnici“. Ve 2 hodiny: Koncert kapely pana Frant. Picka v parku městské „Střelnice“. Ve 3 hodiny: Slavnostní řeč Hl. poslance JUDr. Josefa Myslivce tamže. Po slavnostní řeči pokračování v koncertu. Večer: Rozhod o návrat místní Jednoty s praporem do spolkové místnosti v kláštere, kdež se prapor uloží. Vstupné do koncertu 32 hal., členové jednot 22 hal.

Z Heřle. Všeob. sdružení křesť. dělnictva uspořádalo zde 29. června velmi pěknou, četné návštěvou zábavu, k níž dostavili se tamburaši královéhradecké jednoty. S bouřlivým potleskem přijímány výkony tamburašského sboru, a velikým zájmem nasloucháno sólovým částím houslovým, jež hrál sbornístr dp. Sabula za průvodu dp. Paukerta. Vldp děkan Koukal přivítal hosty krásným proslavem, jenž byl nadšeně akklamován. Věru krásný požitek připravili po nemalé práci naši křesťanští dělníci všem, kteří na zdanilém večírku brali podíl.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: pan Frant. Tschertner, děkan ve Vrchlabí, za arciděkana v Trutnově; pan Jos. Toušek, administrator, za faráře v Heřmanicích u Lanškrouna; pan Vinc. Rameš, administrator, za faráře v Radimí; pan Alois Erben, farář ve Spindelmühle, za faráře do Velké Úpy; pan Frant. Rauch, kaplan, za administratora v Ném. Brodě; pan Ant. Zikeš, koop. v Pohledu, za kaplana do Svinčan. Uprázdňené místa: Vrchlabí, děkanství, patron. pí. hraběnký Černín-Morsínové; Spindelmühle, fara, patron. náboženské matice, obojí od 4. července 1907.

Ve schůzi městské rady královéhradecké konané dne 1. července 1907 byla učiněna tato usnesení: Dramatickému odboru živnostensko-čtenářské jednoty propůjčí se městské divadlo místo na den 13. t. m. dne 20. července t. r. k uspořádání divadelního představení ve prospěch osázení chudých dětí. — Die usnesení rozpočtového odboru požádá se c. k. místodržitelství za svolení ku krytí schodku kostela sv. Ducha v obnosu K 500. — ze jmění kostela sv. Pavla v Pouchově. — C. k. místodržitelci král. Českého jakožto předsedovi ústřední zemské komise pro úpravu tek v království Českém začle se žádost, by účelem zvelebení voroplavy, zemědělství a úpravy řečiště několika odborníkům bylo přikázáno v kontaktu s Orlickým komitétem věnovati se výhradně studiu celého rayonu Orlického povodí a referovati o výsledcích svých studií nejen v ústřední zemské komisi, nýbrž i osvětlovati otázku, na valných shromážděních Orlického komitétu, a aby v důvahu vzata byla záležitost kanalisace spojeného toku Orlice od Hradce Králové po Týnské n. O. — Dále se začle ohrazení proti samýšenému provedení regulačních prací na Divoké Orlici nad Kostelem n. O., na jehož sadání jest již vypán konkura, z důvodu, že by regulace ta měla každoroční zástupy nížiny

Orlické na následek. — Zpráva p. Karla Dvořáka, účetního revidenta zemského výboru v Praze, o vykonané revizi účtů obecních za rok 1906, a rozmnoží a dodá pp. členům obecního výboru. — Zpráva policejní, že v II. čtvrtletí t. r. nebyla provedena žádná desinfekce v soukromém bytě, vzata byla na vědomí. — Velejné čítárně Palackého zde propůjčí se divadlo na den 6. července t. r. k uspořádání veřejné přednášky „O předchůdcích Mistra Jana Husa“.

Interpelace prof. Drtiny. Pokrokový tábor prohlásil prof. Drtinu za „nejlepšího současného“ živnostenského otázky, a proto také značný počet prostomyšlených živnostníků volil ho jako zastance živnostenských zájmů. Mohli jsme dle toho očekávati, že „znalec“ živnostenských otáček podá v parlamentě první svůj dotaz o živnostenských požadavcích, aby se tím odvětlil lidem, kteří ho za poslance zvolili. Pan professor však v parlamentě zapomněl na své voliče a podal prvou interpelaci o známé historii as 150 „statečných“ profesorů, kteří sice podepsali nejprve karázní provolání proti „klerikální“ škole, ale když byli voláni denním tiskem k pořádku, skoro všichni zalézli bázlivě pod záštitu svých realistických patronů a plačtivě dovolávají se útrpnosti veřejnosti, že prý byli „denuncováni“ u nadřízených úřadů tím, když jejich jména byla též uveřejněna. Těchto „hrdinů“, kteří buď svou bezpátečností pohrdavý úsměv, ujal se „živnostenský“ kandidát prof. Drtina podanou interpelací v říšské radě, ale takovým způsobem, že sám se dopustil dle názoru realistické morálky zcela vyložené denunciacce, neboť obviňuje u vlády místodržitele a arcibiskupa pražského z nepřátelských kroků proti těmto hrdinům, ačkoliv kroky tyto dokazují nemůže a také nedokazuje. Z podané interpelace prof. Drtiny je patrné, že professor univerzitní zůstane vždy professorem a že má na zřeteli jen své kamarády. Mimo to vysvětluje z podané interpelace, že prof. Drtina dopustil se skutku, který ve společnosti realistické byl dosud považován za nečestný. Je jisto, že prof. Masaryk, jež i se svým panošem Herbenem byl již jednou mravně hotov, popraví slavnostně i svého nejepšího žáka, protože má jisté stejny loket na posouzení mravnosti „klerikála“ i realisty. Očekáváme ohlášení ortele nad denunciantem v poslanecké sněmovně.

Sociální kurs v Hradci Králové. Prvá toho druhu v českých theoreticko-praktické škole pro křesťansko-sociální řečníky budí značnou pozornost po celém království. Učební látka je tak vybrána, že poskytuje rozhled o rámcovém programu katolické strany, a jednotlivé referáty jsou svěřeny osvědčeným činným pracovníkům. Přednášky budou stenografovány a tiskem vydány. Každému účastníku bude vydán list o frekvenci kursu. Účastníci budou ubytováni v chlapeckém semináři „Borromee“. Dušlo dostatek přihlášek z dělnických i inteligentních kruhů. Celé zaoplatění od 14. do 21. července stojí p uze 10 K. Přihlášky přijímá p. Josef Polák, strojmistr v Hradci Králové.

Hradee v době husitské. O tomto tematu bude přednášet vldp. kanovník Dr. Šule v křesť. sociálním spolku paní a dívek v neděli dne 7. července 1907 o 2. hodině odpolední ve dvoraně Adalbertina.

Pokrokovou křeč, prozávenou velikou horečkou, trpí „Osvěta lidu“. Jste ovšem daleci toho, abychom se novým vydáním pokrokovských nadávek a novými listy rozšiřovali. Výbuchy pokrokovské sopky jsou přilehavou charakteristikou její patronů, kteří na věčné poznámky naše odpovídají způsobem — velkoněmeckého parlamentníka. Veliký příliv a hned zase částečný odliv pokrokovských hrubostí jest pravidelně fungujícím měřítkem síly junáckého hněvu pokrokovského — nad pravdou, jež se pokrokovské družině řekla. A odpovídáti na sprostoty další věcnou diskusí — od toho nás sami naši přátelé zdržují. Vždyť takové nízkosti — a zvláště prohnané překrucování slov Obnovy — působí i bez našeho rozboru značnou měrou k tomu, aby i důvěřiví čtenáři pokrokovského listu, který chce tak neobratně veřejnost podváděti, prohlédli a po slušném žurnále sáhli. — Nabízej kolikrát chceš důkazy svého pravdivého tvrzení proti tomu Masarykovskému žurnálu, on se rychle uhne a aby zatusoval svoji blamáž, spustí kanonádu z jiné strany. Takové malomocné a při tom zlobné manévry budí zde v Hradci velikou veselost. Jenže opakování nadávek starých působí již trochu jednotvárně. — A ještě něco. K nejd. biskupovi našemu utíká se „Osv. lidu“ o pomoc proti naší klidné lokalce o verbování živnostníků „Pokrokovým klubem.“ Předně radíme „Osvětu lidu“, aby si vzpoměla, jak tapila jednotlivé živnostníky před volbami do městské rady. A pak — nestojí to s pokrokaři trochu blbě, když tito dávno v denunciacích vyvíkali junáci obracejí svůj zrak k residenty? Drahouškové, jste asi hodně svyklí na semitský a jiný karabáč, že bonem se snažíte obzobovati svobodu spravedlivého projevu strany jiné; a to činite vy, kteří jindy rádi vyčítáte katolictvu, že jest pouze nevolným sluhou hierarchie. Tedy věste, že Obnova jest majetkem Politického družstva, a že nejd. biskup asi tolik dohledu na Obnovu provádí, jako pan dr. Ulrich na „Osvětu

lidu". — Za to však by bylo potřeba volati k zodpovědnosti jednotlivé jménem pány z „Pokrokového klubu“, kteří rozhodně ne-li přímo aspoň svým tichým a vděčným souhlasem podporují ve vlastním orgánu překrucování, hrubosti a podvodné referování o řádcích Obnovy. Ovšem že pokrokář při své „neustranosti“ stráví klidně každé protikato-lické sousto. Jen pozor, ať se pánové neporadí vlastní zbraní tak horlivě vytasenou!

Pokroková dívčí škola. „Pokrokovou“ školu má být dle „Osvěty lidu“ nově založené lyceum v našem městě. Nevíme, co se tají pod tímto pojmem „pokroková“ škola, protože o ostatních hradeckých školách máme mínění, že jsou pokrokové v pravém významu slova. Jest ovšem překvapující, že do kuratoria lycea byli kandidováni a zvoleni vesměs přívrženci masarykovského nihilismu, ale to by nemusilo mít zrovna zlobný vliv na dívčí školu, protože je nemyšlitelné, aby lyceum stalo se politickým rejdištěm pokro-karského tábora. Již by žádná matka nepropuštěla svoji dceru za pokusný exemplár očkování nezdravých zásad, které dle známého protestu spisovatelky pl. Boženy Víkové v „Národních Listech“ svého času proti ženě prof. Masaryka uveřejněného vytvořují se žen bezcitné a bez-krevné osoby. Soudíme, že „Osvěta lidu“ dělá zbytečný povyk a tou „pokrokovostí“, ať budeme na stráži, aby užitečný tento ústav neznepronevěřil se výchovnému svému poslání.

Za bouře, která se v úterý 2. t. m. o poledních snesla v okolí Hradce, sjel blesk v Plotištích n. L. do stavení p. J. Doležala, aniž komu z domácích bylo ublíženo; celý však kryt hospodářských stavení padl v oběť vzniklému ohni. — Téhož dne před večerem přihnala se na Hradec bouře ještě dvakrát, při čemž jinak beze škody napojena země vydatně.

Dlečinná cyrilská jednota konala dne 26. června výroční valnou hromadu. Z jednatele správy uvádíme: Členů všech jest 360. Jednota ztratila úmrtní p. řed. kuru v Jičíně, Fr. Jiřáka. V Poděbradech byly exercicie, zpíváno od členů při avěceních v Kutné Hoře a v Lanškrouně. V duchu hudby církevní zpíváno v mnohých městech na kůrech chrámových i v ústavech. Při nových volbách zvoleni: Za předsedu vldp. Dr. Jos. Mrštík, za místopř. p. Holzbach, za jednatele vldp. Fiala, za archiváře a ředitele vldp. Dr. Šetina; dále do výboru pp. Gyarkovíc, Veverka, Šabula, za náhr. pp. Ryba a Polák, za revis. pp. Veverka a Dr. Reyl.

Veřejná výroční skouška chovan-čův ústavu pro hluchoněmé (Rudolfi-ma) v Hradci Králové koná se dne 13. července t. r. Začátek o půl deváté hodině dopolední. —

Výstava ženských ručních prací v penzionátě školských sester. Výrobní pokračovací škola ženských sester pořádá každoroč-né výstavu prací svých žáků. Výstava umístěna byla v prostorách sáň 15 m dlouhé, vyplňující bo-hatě všechny stoly a stěny, takže působila svým bohatstvím efektní dojem. V jednotlivostech vy-kazovala nejen překvapující luxusní novinky, ale i dokonale provedené práce pro praktickou p-třebu, takže svědčila o vkusu i praktickém smyslu pokračovací výrobní školy a sloužila správně školy ke cti. Uznání zaslouží též výstava obecné dívčí školy, kde docíleno bylo malými pracovníci posuzuhodných úspěchů. Ve škole vypěstované květiny tvořily vhodnou ozdobu ladné této výstavy.

Na sociální kurs v Hradci Králové. V měsíci červnu t. r. vloženo K 183.591.2, vybráno K 124.772.—, zůstatek K 1.581.783.—. Půjčeno K 65.642.—, splaceno K 52.016.—, zůstatek K 1.509.689.— Počet účtů 3068. Pokladni obrát K 750.384.— Záruční fondy K 212.130.—

Veřejná schůze křesťansko-demo-kraťského klubu v Adalbertinu, na níž měli promluvit dva říšští poslanci, pro nepředvídané překážky se odkládá. Den, kdy se později konati bude, včas oznámíme.

Záložna v Hradci Králové. V měsíci červnu t. r. vloženo K 183.591.2, vybráno K 124.772.—, zůstatek K 1.581.783.—. Půjčeno K 65.642.—, splaceno K 52.016.—, zůstatek K 1.509.689.— Počet účtů 3068. Pokladni obrát K 750.384.— Záruční fondy K 212.130.—

Ze Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, po-kladniční poukázky a běžný účet) 30. června 1907 K 10.151.347.02. Eskont smének: V červnu roku 1907 eskontováno kusů 1640 v obnosu korun 1.979.538.69. Skladiště: (V červnu 1907.) Uloženo zboží v ceně K 306.810.—. Pololetní výkaz: Za první semestr 1906 akciový kapitál K 2.000.000.—, za první semestr 1907 K 4.000.000.—, vklady za I. sem. 1906 K 5.963.828.85, za I. sem. 1907 K 10.151.347.02, eskont za I. 1906 K 9.726.186.99, za I. 1907 K 18.179.824.45, celkový obrát za I. sem. 1906 K 162.951.381.24, za I. semestr 1907 K 231.970.688.90.

Společnost královéhradecká. V m-ěci červnu 1907: uloženo na vkladní knížky korun 186.339.14, vybráno K 137.670.23, vklady koncem m-ěce června 1907 K 11.522.036.63; na hypotéky pát-

čeno K 8.500.—, splaceno K 17.688.77, na hypotékách koncem měsíce června K 9.799.919.56; cenových papírů v zásobě K 2.139.000.—, uložené přebytky K 519.790.57.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni obrala si za úkol starati se o české bohoslužby a o nábožensk-mravní vzdělání Čechů vídeňských. Šlechtný ten úkol může jednota řádně řešiti pouze tehdy, když se jí dostane vydatné podpory. V ne-děli dne 7. července bude se konati v kostelích diecése královéhradecké obvyklá sbírka pro tuto jednotu. Kdo tedy může, bled štědrě přispěti k účelu tak dobrému.

Zahradní koncert na Slez. Před-městí v hostinci p. J. Šprýhara „U nádraží“ po-řádá sv. Josefská jednota katol. jinochů a mužů pro Sleské Předměstí a okolí v neděli 7. července. Hraje kapela p. Vanického. Solové vystupy, kon-čení o ceny, atd. Mezi koncertem v sále taneční zábava. Večer věneček. Začátek o půl 9. hod. odp. Vstupné do zahrady 30 hal. V případě ne-příznivého počasí koná se vše v sále.

Z Pouchova. Dne 30. června pořádali zdejší soc. dem. tábor lidu, na kterém referoval soc. demokrat Fr. Pavel z Prahy. Z účasti se socialisté málo potěšili; nebýt okolních socialistů, snad by se byl tábor neodbýval. Zdejší lid již poznává soc. demokraty a proto ignoroval tábor; jen několik jednotlivců ze zvědavosti se dostavilo. Pavel dobře byl informován, jak má mluvit. Začal chytře, že soc. dem. stojí o povolení kapitalismu, že nechce zničit střední stavy a rolnictvo že má vstoupiti do tábora soc. dem. demokratického. Nato odpovídáme: Soc. dem. pomáhá hrnouti kapitalistům židovským. Soc. nemohou zapřít, že zakladatelé a vůdcové jejich jsou kapitalisté. Kde spočívá kapitál než v rukou židovských a soc. nechce dě-lení se židy, oni jim přejí, na př. soc. Schumeier ve schůzi r. 1899 v Solingen pravil: „Soc. dem. čini výjimku s kapitálem židovským.“ Dr. Adler jest sám velice bohatý a ještě jako redaktor „Arbeitszeitung“ beře ročně 2500 zl., což sám přiznal 16. března 1897 ve „Volkszeitung.“ Soc. Kol nashromáždil si jmění 5 mil. zl. Vandervelde má jmění 4.800.000 K a vydržuje si na moři zábavní loď. Vaillant má jmění mimo několika čínšáků 1.500.000 fr. Karpeles zvolen za sekretáře strany soc. dem. v Rakousku; je švagr uhlíbarona mili-onáře Guttmanna atd. Dle těchto několika ukázek soc. dem. chce zakryti skutečný kapitál židovský. Socialisté střední stavy ničí již dnes a není prav-dou, že chtějí zachrániti je. Dr. Adler dne 3. čer-vence 1896 pravil, že živnostníci zachrániti nechce.

Soc. Fromme na sjezdu v Bratislavě r. 1895 řekl: „Žádný soc. dem. nepomýšlí na to, aby rolníka od zabavy zachránil.“ Zmínil se p. řečník o burse, a aby se neřeklo, že nepromluvil proti židům, přece jednou se zmínil, že v bursě jsou; čekal jsem, že více o tom promluví. Ale kde pak? Měl p. řečník říci, že soc. dem. byli proti zákonu bur-sovnímu. Delší chvíli věnoval militarismu. Tu do-volím si poukázati na Francii, která ročně dává na militarismus o 470 mil. fr. více než Rakousko. Není pravdou, že by katolíci byli vinni zmohutněním militarismu. A pak by měl Pavel věděti, že nejmenší voj-ska bylo ve středověku, kdy byla papežská moc nej-větší. Vždyť na př. ani za mocného Karla IV. v Če-chách stálé vojsko nebylo. V novém věku militarismus zmohutněl zvláště „zásluhou“ protestanta Bismarka. Po příkladě tohoto kancléře pak začaly zbrojiti státy jiné. Liberalismus, nekřesťanská zášť jest příčinou vzrůstu militarismu; to každý soudný člověk uzná. — Pavel také dovolil si tvrditi, že socialisté neberou lidu Boha; u nich prý nábožen-ství jest věcí soukromou. Soudruhu Pavle, jen se zeptejte na př. soudruha Hampla, jak ten pohlíží na dělníka navštěvujícího kostel. Je-li náboženství u vás věcí soukromou, proč váš rudý tiak dělá si pusté poslechy z víry naší, proč tupí Krista sa-mého? A vy jste snad už zapomněl, jak jinde na schůzích vaši soudruzi zřejmě se prohlásili za od-půrce každého náboženství a jak řekli, že z opa-tnosti zatím se musí na ty věci pomalu? Vždyť to přece bylo tištěno ve vašich časopisech černé na bílém. Také nezapomněl Pavel na Drozda a Kobna. Jest to zvláštní. Každou chvíli čteme o některém ra-finovaném zloději socialistickém, ale socialisté vůči nám po tolika letech musejí šermovati stále výhradně Drozdem. Prý „klerikálové“ poukazují lid na ne-bezkou odplatu. A co pak, soudruhu, vaši kamarádi dělají, když kněz stará se založením organizace o lepší blahobyt dělnictva již zde na zemi? Oni bázejí takového kněze klacky pod nohy, hanobí ho v novinách, katolické dělníky vyštveou z fa-briky. Tohle sase jest „dělnická“ práce vaše. Soc. demokraté chtějí kolektivismus, t. j. aby každý občan nebyl majitelem samostatným, ale aby vše bylo pro lidstvo společné; vše má náležeti celku. Kdo jen trochu promyslí tenhle nápad, musí se usmáti, zvláště když dobře ví, že i v nejnovější době společná drážstva založená na základě kole-ktivismu se brzy rospadla. Jestliže někdo raději bídá trpí, než by pracoval pro vlastní zisk, jak bude chtít a chtít pracovati pro celek, pro jiné? — Musil jsem se zasmáti tvrzení Pavlovu, že prý socialisté jsou bližší Kristu než my. Snad proto, že si se samého Krista tropí úsměšky, že surové přepadají lidi jiného smýšlení, o práci je připrav-ují a že zasypávají surovými nadávkami ty lidi, kteří se jich někdy spravedlivě dotknou. Kristus

nejednou výmluvně dokázal, že náboženství jest věcí nejpřednější, a socialisté chtějí náboženství vyhoditi se škol. A tohle má být následování Krista? Také si vzpomněl Pavel na Bílou horu a Lipany. Měl jen bezky otevřené řici, jakými karabáčovky lidu byli ti, kteří na Bílé hoře prohráli a jak Táboři olupovali, pustošili a vytlidňovali vlastní zemi, jak týrali vysokými daněmi vlastní souvěro-nebojující a jak cepem vtlučkali do hlav kališ-níků a katolíků svoji víru. Pěkně děkujeme za takovou „demokracii“. Pavel také promluvil proti národovcům; prý soc. demokraté jsou pravými národovci. To snad proto, že poslouchají vídeň-ského žida Adlera jako slepí a že vlastní krajany dělníky připravují o chleba. — Po ukončení tá-boru byl náš jeden člen insultován, že si dělal poznámky. Inu — přehalo je pomýšlení, že ne-pravdy Pavlem přednesené veřejně se zkritikují. Proč se jen kritiky báli? Holenkové, teď už lidé něco znají a nedají se tedy jen tak voditi, kam byste sami chtěli. Jestliže vy přijímáte výroky svých řečníků jako zlato beze všeho přemýšlení, my zase jsme se naučili mysliti, uvažovati, samo-statně úsudek si tvořiti. Hned v této zprávě máte důkaz, že posluchač naší strany dovede srovnávati vaše slova se skutky, vaše fráze se skutečným stavem věcí.

Z Lochemie. V neděli 7. t. m. slaví v našem chrámu Páně své prvotiny P. Innocenc Rich. Kaulich z řádu sv. Benedikta v Břevnově. Kázati bude při nich vysoce důstojný pan kanov-ník Jan Soukup. Bratr novosvěcence inž. Rudolf Kaulich složil dne 22. června druhou státní zkoušku ze stavebního inženýrství na české technice v Praze a byl uznán způsobilým.

Třídní boj v Pardubicích. Sociální demokraté a jejich věrní pokrokařští následové nemohou zapomenouti na svoji porážku při pe-sledních volbách do říšské rady. Hořvá a pomstě své dávají okatý průchod ve štvavých a k bojkotu vybízejících článcích novinářských. Před časem vystavěl sociálním demokratům akciový pivovar, spoutelna a záložna pardubská veliký dělnický dům, kde mají tito svůj konsum, pekárnu, hospodu, redakci atd., soudruzi tomu říkají — náš brad. Roz-umí se, že každý soudruh je přísne zavázán všechny své životní potřeby zaopatřovati si ve „hradě“. Drobní obchodníci a živnostníci tím ovšem nemálo trpí a to tím více, čím více sociálně demokratický tiak šve. A právě na ochranu bojkotovaného ob-chodnictva a živnostenstva vytvořila se zde na popud dvou advokátů národní rada, která se stala nyní předmětem novinářského běsnění jak sociál-ních demokratů tak i pokrokařů. Židovská moc se všecka alarmuje proti národní radě a všem, kteří měli odvahu do ní vstoupiti. Padají již docela pumy a brzo se ukáže, která strana je mocnější, zda ta křesťanská česká a národní či ta židovská se svými dvěma armádami sbory. My z příčin zcela pochopitelných myslíme, že zvítězí strana ta dráhá. První obětí židovského hněvu měl se státi p. Vítek, lékárník na Novém městě v Pardubicích. Jsa městským radou, byl co takový delegován do zmíněné rady. Sotva že o zmíněném kroku dově-děla se židovsko-německá továrna na čištění pe-troleje, patřící firmě Dav. Fanto et Comp., vzká-zala prostřednictvím svého právního zástupce advo-káta dr. Theina do lékárny Vítkovy o všechny účty za léky dodané letos pro tovarnu, čímž dala prů-zračně na jevo, že při počínání p. lékárníka pře-rušuje další obchodní styky s lékárnou. Kdo kapituloval před židovskou mocí, byl p. lékárník, který vzdal se ihned radovství. Po něm přijdou ještě jiní a jsou už někteří ve „Východočes. Obzoru“ označeni, a jsme přesvědčeni, že budou kapitulovati všichni, jakmile ucítí košerácký nůž na svém nahém hrdle. „Východočes. Obzor“ vyhro-žuje sebevědomým a přímo impertinentním způ-sobem a štvácké jeho dílo ublíjeti střední stav živnostníků a obchodníků pomocí velkokapitalismu židovského dří se mu dle přání. Tak se ukazuje, jak mocná a vlivná je židovláda v Pardubicích, a bez přehánění tvrdíme, že z ní mají ostatní strach. „Východočeský Obzor“ psal ustavičně v poslední době o jakémsi bubáku, který nazýval „knězo-vládou“, ale tím chtěl jen obrátiti pozornost od skutečné židovlády v Pardubicích, která se zde tak pevně zakotvila pomocí svého internacionálního tisku na úkor středních vrstev občanstva, že ani vítr z národní rady nedovede zvíklati zdejší její posice. Mnozí, aby se vyhnuili všem konfliktům a nic neutrpěli a ukázali také charakter, přihlásili se oficiálně za mladočechy, protože že to posud módní; kde však mohou, protežují pokrokaře, uka-zují sympatie soudruhům, dělají revoluční vlastence i loyální rakouské občany; kdyby bylo třeba, byli by i „klerikály“ a dle okolností většili by si i čer-vený karamát do dírký u kabátu. Ano, tací jsme a proto nezaslubujeme, než aby nás tiak pod-pacek židovský.

Veliká surovost mládeže. Kdo válmá si různých těch zjevů se života naší „zlaté“ mlá-deže, musí doznati, aniž by byl nějaký škaredo-hlíd, že to s mravním a ušlechtilým jejím chová-ním jde hodně s kopce. Zase jeden případ. Jdeme klidně po cestě z Pardubic do Pardubic. V tom se ženou proti nám dva asi 17letí jinoši. Sotva že, nás spatřili a poznali, kdo jsme, chtěli mermo-mocí ukázat, jací jsou hrdinové. Jeden z nich

jakoby vítězně s cynickým úsměvem volal, aby to bylo hodně daleko slyšet: Víš co, teď půjdeme na modráhku (pověstný bordel) a tam . . . Nyní vyslovil se tento nedávno ze školy vyšší hoch s takovým cynismem, že jsme si museli s hnusem odplivnout. My toho mládence známe dle jména, ale nebudeme jej zatím jmenovati. Tolik jsme se dověděli, že ve škole byl lenoch a nezbeda, nyní však pilnou četbou v socialistických novinách již hodně se vzdělal. Přítě bez pardonu budeme každého takového uličníka jmenovat plným jménem.

Dětský den v Pardubicích. Školy na Nov. městě v Pardubicích uspořádaly v sobotu dne 6. t. m. odpoledne společný výlet školních dětí na „Olšinka“ u Pardubic. O třetí hodině vyjde školní mládež z budovy školní. Na „Olšinkách“ provedeny budou různé hry a moravské tance v krojích při hudbě. Dá se očekávat, že drobotina školní přiváží svými reji hojnost obecnstva na místo výletu.

Prudká bouře. Prudká bouře snesla se nad Pardubicemi v úterý po 5. hod. odpolední a s ní vydatný lijavec, který potrvav přes hodinu zaplavil ulice v městě. Bouře ohystala se celý den a ze vzdálí bylo pozorovati vzdálené hučení hromu. Teprve večer přilétly černé mraky od jihu nad náš kraj a vyhlily za prudkého bleskotu a hromobití celé spousty vod.

Ukončení školního roku v Pardubicích bude na všech školách zdejších dne 6. července t. r. a budou před tím konány služby Boží. Na pokračovací a obchodní škole dívčí u „Kostelíčka“ ukončí se školní rok dne 7. července v neděli slavnými službami Božími a sice v 8 a 9 hodin. Při druhé mši sv. bude mít přislíbenou exhortu abbé Adam, profesor těsnopisu na obchodní dívčí škole.

Zahradní zábava v Kostelci n. O. v zahradě p. K. Marka v Široké ul. pořádá v neděli 7. července katol. Jednota. Začátek ve 3 hod., členové shromáždí se o půl 3 před Rabštejnem. Vstupné 20 hal. za osobu. Hraje úplná měst. kapela. V případě nepříznivého počasí vše 14. července. Večer v 9 hod. vlnk bez vstupného.

Na Cyrillských exercicích v Hořicích, ve dnech 23. a 24. července t. r. pořádáných, přednášeti budou pp.: Kašpar, říd. kůru ze Slaného, Dr. Kolisko z Vys. Mýta, prof. Orel z Holešovic, Prof. farář ze St. Bydžova, Říhovský, hudební skladatel z Chrudimě, Šubrt, farář z Miletkna a Wintz, hudební skladatel z Kolína. Ku exerciciím nutno se přihlásiti co nejdříve u Č. Pilaře, říd. kůru v Hořicích, za přičinou zabezpečení noclehů pro účastníky, který též veškeré dotazy ohledně spojení vlakového atd. milerád zodpoví.

Hořické jest velice chváleno jako kraj pokrokový, kam „stíny klerikalismu“ jen málo zasahují. Leč bodří občané na Hořicku pro samý pokrok neměli času si všimnouti, jak z jejich stromů celé legie housenek tučn. A tak tam nyní třel celé spousty stromů do výše bez listů a bez plodů jako obrácená košťata; až žalno pohleděti. Nu — snad po Pelantových přednáškách hned se všechno znova zaselá.

Z Chrudimě. Organizace katolického lidu pro Chrudim a okolí svolala na den sv. Petra a Pavla schůzi, ku které jako řečníci pozváni byli p. Dr. Šule a p. Dr. Petr z Hradce Králové, aby pojednali o aktuálních otázkách dnešního veřejného života. Schůzi, do které se dostavila místní i okolní inteligence, zejména četné dámy — z právnických kruhů jsme na schůzi s potěšením viděli vynikajícího českého právníka p. dr. Volmana — zahájil vldp. arciděkan chrudimský dr. Mrštík; po krátkém proslovu, v němž srdečně uvítal shromážděné a vyslovil radost nad tak hojnou účastí — představil oba pp. řečníky a udělil slovo p. dr. Petrovi ku přednášce o reformě práva manželského. Pan JUDr. Bed. Petr tentokrát nezaulal toliko defenzivu proti t. zv. reformátorům našeho manželského práva, nýbrž vystoupil ofenzivně proti jich mlhavým názorům. Nejprve pojednal o příčinách úpadku veřejné mravnosti — a to od doby nejstarší až po dobu nynější — která sebou přináší i podrytí života rodinného a pak manželského a v konečných důsledcích útok na posvátnost instituce manželství. Naznačil zejména p. sociál. demokratům, nár. sociálům, kde by měli zařítí své stoupence reformovati, aby jejich společenská a mravní úroveň se povznášela, načež ze dojísta odpadnou příčiny, ze kterých jich vědové v dojemné shodě s pokrokovými měšťáky mylně volají po reformě práva manželského a rozluce státu od církve. Jako prostředky k ozdravení dnešních poměrů označil: stavbu levných dělnických domků, resp. opatření levných dělnických bytů, omezení pracovní doby pro muže tak, aby se též mohl věnovati i rodinnému krbu za současného zvýšení mzdy na takovou výši, která by stačila, aby mohl sebe a svou rodinu uživit; omezení, případně zamezení práce žen v továrně a vykořisťování jich následkem nouze, naproti zamezení práce dětí v továrnách, zavedení starobního a invalidního pojištění, zavedení trestní sankce na trusty ale i svévolné otroky. Tato část řeči prozrazující důkladnou znalost aktuálních otázek dělnických a provázaná vřelým citem ku strádajícím nižším vrstvám, ale zároveň nemilodárně bličující lehkomyšlnost a

neprozíravost vůdců dělnictva, byla také shromážděním správně pochopena a hlučně applaudována. Dej Bůh, aby dělnictvo poznalo, ve které straně nacházejí jeho spravedlivé požadavky správného pochopení, neboť tam dojdou dojísta i vřelého zastání. Ve druhé části své řeči vyvětlil p. řečník pojem manželství z hlediska práva přirozeného, pak práva církevního a i státního, dovodil důsledky z toho plynoucí, narysoval rozdíl mezi rozvodem a rozlukou manželskou, církevní a občanským sňatkem dovodiv, že rozluka manželská a na to následující civilní sňatek jest p. reformátorům jen branou, kterou chtějí projít do budovy s nadpisem: „rozluka státu od církve“, což značí pryč s náboženstvím z rodiny i veřejného života. Ve třetí části své řeči polemicky vystoupil p. řečník proti pochybným nankám reformátorů. Proti názoru Dra. Ungra — který hlásá nutnost rozluky manželství — postavil názor výtečného protestantského právníka šl. Savignyho. Proti vývodům p. Dra. Boučka a Dra. Hübschmana vývody Dra. Nejedlého a velikých psychologů a myslitelů protestantského Götthea a francouzského Dumasa (syna); proti mělkým argumentacím pana Dra. Klumpara válné argumenty věhlasného Dra. Wernického, Dra. Eberstadta a evangelického Dra. Wooda Hutchinsona; proti theorii auskultanta Dra. Divočského úvahu soudního rady Löffera. Také tato část, proycená jemnou satyrkou a břitkým vtípem, byla hlučně aklamována. Na to ujal se slova vdp. Dr. Šule, který v úvodu své řeči nastínil náš státoprávní a hospodářský poměr ke království uherskému, vysvětlil pojem rakousko-uherského vyrovnání a naše stanovisko k němu. Na to obšírně a duchaplně vysvětlil program strany katol. lidu v Čechách a snahy této strany na poli politickém — při čemž zejména vysvětlil pojem českého státního práva, svéšákkunosti, svéprávnosti a nedělitelnosti král. Českého — v ohledu jazykovém rovnocennost a rovnoprávnost řeči české a německou ve všech oborech a všech stolicích — v kulturním — zřízení samostatné university v Brně, zákonná ochrana národních menšin v oboru školském i bohoslužebném — v hospodářském — kde zejména poukázal na dané pozemkové a domovní a naznačil reformy, které jsou v tomto směru nutné, žádal dále za postátnění event. pozeměštění telegrafu, telefonu, dráhy, pošty a zejména uhelných dolů — a konečně vytkl poměr naší strany k úřednictvu, živnostenstvu, při čemž probral slabiny nového živnostenského zákona — a k dělnictvu. Na konec věnoval vřelou apostrofu českým ženám a dívkám, žádaje je, aby byly v těchto trudných dobách národu tím, čím za Obrenovičů byla srbskému národu královna Milica. Když vldp. řečník skončil, odměněn byl bouřlivým potleskem. Slova obou pánů řečníků padla na půdu úrodnou, neboť na konci schůze se přihlásila celá řada nových členů. Proto jen s chutí do práce, až rostou a zcela se naše šiky, by v daném okamžiku byly na palubě. Hodina dvanáctá se opět blíží a proto k další práci! Zdař Bůh!

Od Lomnice nad Popelkou. Stkvěle se vydařila katolická manifestační schůze, pořádaná 30. června v Nové Vsi n. Pop. Ač byla schůze dvůrná a dvě hostinské místnosti uzavřeny, nedalo to spát pokrokatřským a socialistickým pohlavářům místním i sousedům, kteří chtěli se vchodem ze své podloudné vetřít do sálu, předstírajíce, jako by se chtěli státí členy organizace. Zvláště nápadné a drze si počínal jeden takový pokrokatřský právník, všeobecně známý svým špiclovstvím a drzým tupením katolictva. Byl však vystřčen za dveře. Že to špicl, vysvětlí, když hrozil, že bude telegrafovat na hujmanství; kde prý jsou plakáty, tam je veřejná schůze; bude prý žalovati, že dostal poukaz za dveře. Že to hotový špicl pokrokatřských pánů a jejich listů, zřejmě, že v lokále jiném, který masel pro vedro býti otevřen, stenografoval si celý průběh schůze odbyvané v sále. A to že není špehou? Což divu, že takoví lidé se všude do katolických schůzí vtírají, katolické řečníky v patách stíhají a je pronásledují!

Manifestační schůze katolických voličů z 39., 40. a 41. volebního okresu konala se dne 30. června t. r. v Nové Vsi nad Popelkou. Schůze byla sice oznámena ve všech katolických listech, avšak počet účastníků překonával všechno očekávání. Na 1000 uvědomělých občanů přepřihlovalo rozáhlý sál, galerii a verandu hostince p. J. Noska. Mezi účastníky pozorovati bylo mnohé až z nejvzdálenějších val, kteří nelitovali hmotných obětí, aby podíl bráti mohli na tomto slavnostním dnu. Odevšad pěšky, dráhou i na ověšeném povozu přicházely zástupy voličů, aby odnesly si novou svěží energii k pokračování na započatém díle probuzení a osvěty křesťanské. Řečníci p. prof. Dr. Šule z Hradce Král., dp. J. Filler ze Semil a p. redaktor Šupka z Hradce Král. uvítání nadšeným potleskem. Schůzi zahájil p. Václav Čistěcký, předseda kat. pol. klubu, který uvítav vše přítomné, udělil slovo p. Dr. Šulcovi. P. řečník, bývalý kandidát poslaneckvi za 41. vol. okres, rozvinul program řeči své slovy: „Katolici, uvážujeme, jak jsme pracovali, čeho jsme dosáhli a čeho třeba do budoucnosti!“ Zmínil se o zásluhách činnosti organizací, jež obzvláště uplatňovaly se v boji volebním. Shromá-

dění nemohlo se ubrániti pohnutí, když p. řečník líčil strasti, surovosti, urážky, jež mu bylo snášeti od protivníků jak z tábora agrárního, tak soc. demokratického, a mnohé slovo spravedlivé nevole odsoudilo jednání t. s. pokrokových lidí XX. věku. Při tom, když vyslovil p. Dr. Šule svůj vřelý dík voličům v Nové Vsi n. P. a v Čsté, kde impozantní většiny hlasů odevzdány byly kandidátu katolickému, provolalo shromáždění obem těm nadšeně slávu. Na to přechází p. řečník k přítomnosti líčí poměry na Hráské radě, odsuzuje liknavost mnohých i českých zastupců lidu, kteří opět po starém zvyku zanedbávají svých povinností a připomíná, že konstellace stran v parlamentě zajišťuje pro přítomnost ochranu našich práv náboženských i národnostních. Pro budoucnost doporučuje p. řečník vytrvalost v práci a modlitbu. Užívá paralely s pluhem a oračem. Jako pečlivý orač nedbá, když často narazí pluh jeho na tvrdou skálu, a vytrvale kypí půdu, aby přinesla mu křeznou úrodu, tak jest i nám překonávati překážky všechny usohržené, pevně a cíle dosáhnou i musíme. Řečník končí slovy Pluma: „Dobrý boj jsem bijoval . . .“ a všichni přítomní upřímným potleskem a provolávaním slávy dávají na jeho nadšení a cit vděčnosti. — Na to ujal se slova dp. Jos. Filler ze Semil, bývalý kandidát poslaneckvi za 39. okres volební. Zmíněný pán jest velmi sympathický svým nenárodným vtípem, jímž dověd předsádku svoji okuřeniti. Stejně jako předsedá řečník rozhovořil se o zkušenostech z doby svojí kandidatury a po té přistoupil k hlavnímu bodu svojí řeči, ku návrhu zřízení politického klubu pro zdejší krajinu. Vy líčil důležitost klubu po stránce politické, vysvětlil zřetelně celý obor působení, povinnosti a práva členů a vyzval přítomné, aby valně přistupovali. Řečník odměněn jednak dlouhotrvajícím potleskem a provolávaním slávy, jednak — což ještě důležitějším jest — hromadným přistupováním členů ke klubu. — K všeobecnému nadšení přispěl ku konci svojí hřivnou oblibený řečník p. řed. Šupka; ač teprve nedávno zotavil se z churavosti, již stížen byl pro svoji velikou práci, přece nevážal vervou pouze jemu vlastní rozhovořiti se o záseadě: „Kdo nekoná povinností svých vůči Bohu, kterak může konati je vůči bližnímu!“ Řečník ukončil a byl hlučně applaudován. Po té chopil se slova předseda schůze, aby poděkoval jménem všech přítomných pp. řečníkům a oznámil 20minutovou přestávku, aby lépe a pohodlněji mohli přistupující členové býti zapísováni. Přihlásilo se na půdrubého sta nových členů, z nichž zvolen akklamací výbor. Všichni funkcionáři zvoleni jednohlasně: P. T. pp. Václav Čistěcký ze Staré Paky předsedou, I. místopředsedou Ant. Láš z Lomnice, II. místopředsedou J. John z Jilemnice, jednatelem J. Filler ze Semil, pokladníkem Fl. Štýc. Výbor: Mužiček St. z Rostok, Karel Šule ze Staré Paky, J. Kozák z Lomnice, J. Tůma ze St. Paky, Fr. Junek z Liběšátu a F. Votoček z Rožkopova. Revisori účtů: Jos. Kunt z Nové Vsi n. P. a A. Fišera ze S. Lomnice. Ku konci ještě celé shromáždění, dovedouc oceniti námahu i obtíže jak fyzické tak mravní, jež vynaložili páni kandidáti Dr. Šule a J. Filler pouze z přesvědčení prospěti naší dobré věci, jmenovalo je za všeobecného souhlasu a nadšení čestnými členy politického klubu. Mimo zmíněné uznán za hodna této pocty také vdp. Ant. Čech, kanovník v Litoměřicích. Účastníci všichni odnesli si ze schůze nadšení pro věc katolickou zároveň a pevnou naději v lepší budoucnost. Zdař Bůh!

Městská rada v Jilemnici za nadšené účasti všech místních spolků koná dne 7., 8. a 9. září 1907 slavnost odhalení paměti desky věnované věhlasnému rodáku Františku Pošepnému, učenci, badateli a spisovateli v oboru bormické geologie, a zároveň pořádá sjезд rodáků Jilemnických.

Nová dvouroční střední průmyslová a obchodní škola dívčí v král. městě Kolíně. Zápis koná se ve dnech od 17. června do 10. července a od 1.—15. září t. r. v kanceláři purkmistrovského úřadu král. města Kolína č. 1., I. poschodí, kde též vše bližší na požádání se sdělí, a kde též učební osnovy lze dostati. Do prvního ročníku průmyslové a obchodní školy dívčí přijírají se dívky, které zákonné povinnosti školní dostaly a vysvědčením, nebo přijímací zkouškou prokázaly, že si naležitě osvojily učivo předepsané pro II. třídu měšťanské školy. Při zápisu dlužno předložiti křestní, případně rodný list žákyně, školní vysvědčení a jestliže se žákyně sama k zápisu dostaví, též písemné svolení rodičů nebo jich zástupců. Roční školné obnáší v prvním ročníku K 50.— (v druhém ročníku K 80.—). Zápisné K 6.— a roční příspěvek na školní pomůcky K 4.—

Z Kolína n. Lab. U nás hnuť stojatými vodami značně. Zkusili jsme od realisticko-židovsko-evangelicko-socialistické aliance mnoho, až katolici v nejmenším nějakou výbojnost nejevili. Proti nám sesíkovány organizované pluky — a my stále bez organizace; a bylo zde účteno proti katolíkům nejmírnějším, nikomu neoblíbeným již proto, že se odvážili obcovati s katolickými studenty Božím. Kdo chtěl projevovati úctu k Bohu tak, jak ho tomu církev naše učila, už mu bylo nadáváno klerikalé od těch lidí, kteří rozděvali největší ná-

boženství. Konečně jsme se spojili v mocný lidový spolek křesť. sociální, ovšem nikoli k vůli kněžím, ale k vůli obraně vlastní svobody náboženské. A rosteme dále utěšeně. Na př. dne 30. června měli jsme v sále Zámecké restaurace velice zdařilou schůzi. Ač překrásný čas vábil k procházce, sedlo se kolem 500 členů a uvedených hostů. Před čtvrtou hodinou měl p. předseda Zd. Koudelka velmi pěkný proslav, načež udělil slovo pozvanému řečníkovi dp. J. Sahulovi z Hradce Králové, který v delší řeči promlouval o mistra Janu Husovi a jeho době. P. Sahula hlavně probral ve své řeči ty historické zajímavosti, o kterých naši protivníci chytře mlčí. Poukázal na to, jak vysoce ctěný, kulturně vyspělý, politicky mohutný byl náš národ před vystoupením Husovým (v době Karlové a Václavové). Pak poučil přítomné, jaký švindl provozovali naši odpůrci po třicet let a podvodnou brožurkou „Pogiovou“, v níž protestant z XIX. století dává si jméno Pogius a prohlašuje se za očitého svědka výsledku a upálení Husova. (Nota bene! Přednáší o té protestantské podvrženině také p. farář Dušek? Bylo by dobře, kdyby napravoval klíchy, jichž na českém rozumu v této příčině dopustil se evangelický tisk.) Nato probíral důležité body z učení Husova, dokazuje se samých slov Husových, že upálený mistr svobodomyšlným v moderním slova smyslu rozhodně nebyl. Dále dovodil řečník, že Hus nebyl odsouzen pro pravdu, ale pro takové protikotolické názory, které by žádný moderní Husův učitel vyznávati nechtěl. Poukázal k tomu, že Husovi bylo náboženství nad všechny jiné idey; zatím však mnozí novohusité chtějí náboženství vyloučiti ze škol. Všecko, co u Husa bylo krásné, máme s ním společné; nechceme však býti nerozumnými modláři a proto také poukazuje na některé chybné stránky působení Husova. Přednáška přijata od shromážděných s velikým potleskem. Pak rokoval předseda o potřebě zařízení pojistného pro případ úmrtí členů. — Na to ještě obdržel slovo křesť. sociál a redaktor p. Sokol z Kladna, který jímavými slovy vložil potřebu organizace naší mládeže. P. Sahula ku konci vyhlásil přítomné, aby si vřeli jako největšího pokladu. Schůze, jejíž průběh se protáhl až k sedmé hodině, skončena za nadšení přítomných. Zdař Bůh práci další!

Ze Sv. Kříže. Ve schůzi zástupců přítomných obcí ke kostelu ve Sv. Kříži společně s duchovní správou dne 29. června 1907. odbyvané byl jednoláseň za říditele kůru pro Sv. Kříž pan František Pospíšil, učitel hudby a zpěvu s Ném. Brodru, na 1 rok prosazimně zvolen.

Různé zprávy.

Vhodný byt pro studenty. Na sta rodič učinilo zkušenost, že zdar studií jejich dětí podmiňuje dobrý byt, kde studenti se pouze nevyživují, nýbrž kde se též na ně donlíží. Takový byt se svědomitým dohledem naleznete v bisk. Borromaeu pro studující gymnasia a v pensionátě školských sester pro dívky bez rozdílu věku a školního studia. Oba katolické ústavy v Hradci Králové ku výchově studujících mládeže jsou ovšem trnem v oku pokrokových stávků a proto nejbídnějšími poměry snaží se blahodárnou výchovnou činnost jejich osočovat. Na podobné stávků však, katolické rodice, nedbejte a učíte skoušku, kterou se přesvědčíte o zdatnosti obou ústavů. Dejte děti své hned první rok studií do těchto ústavů, neboť když děti na bytech získají celou řadu vad, těžko jim odevkají. Přihlášky přijímají oba ústavy již nyní koncem školního roku a prospekty zasílou na požádání zdarma.

Kulturní práce pokrokovského tisku. „Ostravský Denník“ vychází v místě národnostně ohroženém; tedy již v zájmu všeobecnosti neměl by vyhledávati sbytočných svárů v českém táboře. A ejhle! Píše proti katolickým plno sprostot a útoků, z nichž na ukáz. u vyjádříme tuto perličku (ze dne 25. června): „Boj s germanizátory je snadnější než s takovou podporou klerikální a antisemitickou, která vám vstutku znemožní práci.“ To snad píše „Ostr. Denník“ takhle ušlechtilo proto, aby katolíky přivábil a povzbudil k horlivějšímu spolupracovníctví na roli národní? —

Co jej učinil — napříl! Takové jest pravidlo socialistické „vyšší“ mravovky. Hodně uškodit, potupit a když se blížá odpisat, hezky statečně zapírat. Poslanecký kandidát křesť. soc. Kuncobak (v 17. vol. okresu vídeňském) byl prohraně obviňován v soc. dem. „Arbeiterzeitung“. Dal tedy příležitost přednímmu tomuto socialistickému denníku k provedení důkazu; šeloval totiž. Odpovědný redaktor Winter místo podání důkazu bleděl se chrániti tvrzením, že pomluvačný článěk ani nepsal ani nečetl; přj v onen den vůbec v redakci nebyl. Nato povolání k soudu č yři jiní redaktori onoho listu. Z nich dostavil se pouze Austerlitz a prohlásil, že také nezná pisatele toho článku; mimo to přj v příslušný den kolegové Adler a Pernstorfer ve Vídni nebyli. Jest tedy se nedalo mluvit vynuknutí, kdo byl pisatelem hanopisu, stihl odpovědný redaktor Winter. Ten se ani k soudu nedostavil; jeho obhájce dr. Harpner vyslovil podivení, že Kuncobak a takovými „malíčkostmi“ spáchá k soudu; přj článěk byl pouze ostrou kritikou politickou. Pře to však Winter odsouzen k zaplacení 50 K pokuty. Nejsajímavější jest při tom to, že celá redakce „Arbeiterzeitungu“ se stavěla, jako by o píslateli hanopisu mluvěla, až se jednalo o věc tolik vážnou. Zvlášť do záru statečnosti!

Nové ukásky socialistické vzdělávací práce. Opavský zemský soud odsoudil socialistu Aloisa Neuwirtha s Hlubotce do žaláře na 5 měsíců, že tyš táce arasil vlastního otce. — Bezohledný terrorismus soc. demokratů proti dělníkům jiným stále vzrůstá; šidovští advokáti již dovedou chytře socialistům poraditi, jak si mají při násilnictví počínati, aby trestu ušli. Leč v Hannoveru se terrorismus sile jejich tyranství 20. dubna vyplatilo. Tři socialističtí členové zednického svazu šádali na spoludělnících zapasných do organizace křesťanské, aby jim předložili potvrzení předplatného na soc. demokratické časopisy a aby dokázali členství na soc. dem. volebním spolku. Křesť. sociálové odmítli. A tu socialisté jednoho dne prohlásili, že nebudou pracovat s těmi, kteří přj házeli kamením po jednom ušedníkov. Socialisté zastavili práci, a tu dle jejich přání zednický mistr křesť. sociály propustil a práce. Leč poškosení hledali ochrannu u soudu, který tři největší rade nesnášelivce odsoudil do vězení. Soud prohlásil, že společně vystoupení socialistů jest důkazem nauce křesť. sociálů do rudého svazu; není potřebí, aby se taková šádost zřejmá vyslovila; celé obrovní socialistů ospravedlňuje rozsudek. — Ovšem u nás rudý terror řádí dále. V Chrudimi na př. vzpomněli si v nedávných dnech socialisté na stávku. Jejich závodní důvěrník, který byl se soc. dem. strany již jednou vyloučen a pak znovu přijat, nepohodl se s továrním ředitelem a vmetl mu v trávě hodně hrubě a sprostotě. Obdržel tedy „statečný“ soudruh výpověď — a proto najednou stávka; a přece měli raději socialisté soudruha poučiti o pravidlech slušného chování. A stávkovati museli i dělníci nesocialističtí. K vůli ochráně rudého hrubství museli trpěti dělníci vůbec. — V neděli dne 16. t. m. podniklo několik soc. demokratů výlet z Mor. Třebové k tak zv. švédskému kameni. Rozjaření a posilnění několika set stávkou v hostincích umlaili si uspořádat „originální“ zábavu. Cestou vypálili si šebř a na něm jako na mářích nešli kamaráda, jenž předstával neobčasně, při čemž ostatní napodobili křesťanský pohřeb. Tu však přihodilo se zvláštní neštěstí. Soudruh Bělohávek, jenž tuto zábavu navrhl, sklouzl na písčíně, při čemž si zlomil nohu a koleno mu rostřítěno. Táce sranešého, jenž jest otcem několika nezaopatřených dětí, naložil soudruhově na vyjádření šebř a za soela jiných myšlenek dopravili jej do nejbližší dědiny, kde náhodou přítomný dr. Smital první pomocí mu poskytl. — Dle správy „Čecha“ hrubě stýral dne 29. června soc. demokrat Truhlář devítiletého syaka křesť. sociála E. Kasafrika v Malči. Když mu matka hochova vytýkala jeho surovost, odpověděl: „Máte dát socialistům pokoj!“ — Dne 23. června pořádali křesť. sociálové v Bylčsku pod Host. výlet. Do místnosti vstřeli se socialisté, kteří začali zámýslně zábavu rušiti, až docela začali hovořiti svými kulturními písemti. Rváči nedali se pohouti k pokoji šádno domlouvu. Byla tudíž zábava raději přerušena, účastníci se rozešli. Hlasatelům „bratrství a svobody“ se plán vydatil.

Vnitřní poměry ve straně socialistickodemokratické osvětluje velmi ostře „Freisozialistische Korrespondenz“ („Volná socialistická korespondence“), orgán to říšského poslance horníka Šimona Starka. Zmíněná korespondence přináší z pera Frant. Knorra, horníka a zakladatele odborného časopisu „Glück Auf“ následující posánky: Vzpomínám na první odborný sjezd horníků, jak dr. Adler pracoval před sjezdem, aby veškeré organizace dostal do svých rukou. Když ten starý lílak — dr. Adler věděl, že to bez něho půjde, pokoušel se opětně prostřednictvím jiné osoby z Prahy mne (Knorra) koupit; přimomi nabízel peníze. Když se mu to nepodařilo, pak pomocí úřadů počal proti nám pracovat a nás ničit. Já stál jsem na stráži a jak jsem mohl, hleděl jsem organizaci udržeti, a to tak dlouho, až Petr Cingr stal se zrádcem organizace, odborných listů a na mě osobě též. Pak ovšem bylo po neodvratlé organizaci, a kdo se nepodrobil jhu dra. Adlera, přišel bez milosti pod kola káry spravedlnosti a vandroval na roky do vězení. Já byl jsem také nucen se vzdáti co nejdříve, nechtěl-li jsem pomocí srady okusit pražských výmnečných zákonů. Kdyžbych býval se stal nádeníkem dra. Adlera jako Cingr a jiní, mohl jsem dnes sedět ve Vídni a na vás psikat. Přece můj poctivý charakter vyhledal raději dálku. Ze dr. Adler již s dřívějšíka s vládou ruky v ruce kráčí, není třeba vykládat, vy to máte jasně před očima denně. Babel jest učitel Adlerův. Aby se lidé oči otevřeli, musel čas od času vláda proti soc. demokracii zdánlivý boj zahájit. Já bych měl jedinou radost, každou neděli býti mezi vámi a pomáhat vám to falešné světlo Adlerovo sfoukat. My žijeme zde spokojeněji a lépe, avšak přechvalovat neomíme. Se srdečným pozdravem Frant. Knorr, Kiplwig-Ohio, 4. června 1907.

Čech německým ministrem. Ve Stuttgartu v království vřtemberckém je ministrem Hechtio Pišek, rodák ze Měseu u Mělníka. Obec ministrův, slavný operní pěvec český, Jan Kř. Pišek, narodil se r. 1814 ve Měsně a zemřel r. 1873 v Sigmaringách. Ve Měsně má pamětní desku.

Čechové v Dolních Rakousích. Dle výkazu Jednoty dolnorakouských Čechů bylo minulého roku na vídeňské universitě 26 proc. na technice 21 proc. na vysoké škole zemědělské 44 proc. na průmyslových ústavech 24 proc. a na obchodních školách 13 proc. posluchačů národnosti české. Na stavbu českého spolkového domu ve Vídni upsalno bylo v krátké době 160.000 kor., příjmy spolku „Komenského“, jenž udržuje v 5 vídeňských okresech školy a jazykové kurzy, činily za minulý rok 108.181 kor. a spolkový majetek 77.149 kor. Česká sociálnědemokratická organizace má v Doln. Rakousích 81 spolků a 9000 členů, české odborné dělnické svazy 18.000 členů, 9 sokolských spolků pak mělo loni 13.068 členů.

Ukázky slohového umění našich bedrých předků. Ve starých listinách nalazeme se mnoho škádlivých zajímavostí. Přikrjme jména pisatelů píslatům milosrdného mlčení a čteme pouze jejich slohové práce. R. 1864 ubohý učitel, který se přizíval tkalčovinou, poslal šádost, kter. ušla: Vysoce urozený patronátní úřade! Následující správa.

Předná. Kus stropu v ohlívě spadlo takže kdyby bejvalo rožal tele nebylo na pastvě, tak by ho to bejvalo bylo sabilo. Za druhé. Sindel je sblný a stěcha je špatná, tak že vřade na ni tača a tím n'rpnuje velikou škodu na svém obroku. Za třetí. Šestnáct tabulí rozbitých od krup, tak že je mušel papírem zamazat. Za čtvrté. Plot kdyby ho bejval byl nepoděfel, tak by byl bejval upad. Proč se šádá, aby se to spravilo. N. N., školní učitel. — Jedna obec podala polit. úřadu tutu šádost. Představenstvo obce K . . . šádá o povolení postavení praseďního chlívku pro pana mynáte. — Starosta obce L. se rozhněval, když byl šádán městem R. o vyhotovení domovského listu pro člověka zrozeného v R. Chťá odpověděti městu R. hodně vtipně, řízně a co nejstrašněji; a tak napsal: Znáte Matěje Malého, a vás hloupě narozněho. Nemělo se mu dáti vyvádění proto, poněvadž. — Jistě si rázný starosta liboval, jak to s použitím důkladné ellipsy moudře napsal.

Krise soudního úřednictva posud není odstraněna; zvlášť otázka týkající se povýšení auskultantů na adjunktů jest velice palčivá. Kolik přilných zkoušek musel ubohý právník složit, aby pak po vstoupení do praxe soudní dlouho ještě prošel o peníze u svých rodičů — jako student! Umělo jest zdravěno jmenování nových adjunktův, ačkoli jest uprázděno 59 míst. A tu stojíme též před otázkou národnosti. Německý auskultant jest povýšen dosti brzy, český však musel čekati dále. Některý český auskultant sloužil až sedm let, než se mu dostane řádného zaopatření povýšením. Jako při jiných úřadech Němci i v naší zemi jest více protežován než Čech a nejlepší kvalifikací, tak tomu jest i u soudního úřednictva. Pokud rychlejší postup auskultantů nebude usákněn, až se aspoň auskultantům naší národnosti nestrpčuje los ne důvodnějším poměrem ve prospěch kolegů německých.

České jablko má v cizině zvučné jméno, především však v Berlíně a ostatních městech německých, pak v Rusku a ve Švédsku pochutnávají si rádi na českém jablku a hrůšce, tu i americké ovoce musel ustoupiti českému. Němci mají jistě vyzkoušenou dobrou chuť na vše české . . . Co se z Čech vyváží do ciziny vůbec české ovoce, často za babku skoupené cizozemskými agenty, dováží se do vlasti naší mnohem dražší americké ovoce (ve Vídni stojí 1 kg amerických jablek 57-4 h — 1 kus asi za 8-14 h, kdežto 1 kg českých jablek podléhá se tu za 17-26 h, hrůšek za 14-5 hal.). To platí zvlášť o větších městech českých, kde v posledním čase v kramích českých kupců víc a více nabízá se českému obecnstvu ke koupi americké ovoce, které leckdy — jak již dokázáno — vlastně z Čech byvší vyvezeno vrací se sem pode jménem amerického. Tak se podvádíme sami: lacino prodáváme a draho kupujeme. Otázka ovocnická za nynějších neutěšených hospodářských poměrů vřdy pruději naléhá na své rozřešení. Českého ovoce musel býti především poušito v českých vlastech, to s ohledem na svou výživnost musel se státi v každé i té nejchudší domácnosti denní potřebou; dobré vlastnosti českého ovoce musel mu zjednatí přístup vřade — amerického ovoce nemá se česki ruka ani dotknouti. Svřj k svému! Každoročně v době zraní ovoce co vystrah přemelo se, když Praňáci lačně slátnou se do Čech. Nejvlastnější povolání činitelů — hospodářské spolky v této otázce projevují malou činnost, ať právě odtud mělo by se co nejrychleji vystoupiti k zakládání ovocnických družstev, která národu našemu mohou zachovati a zjednatí — miliony. Z hospodářského spolku má co nejdřívejší proniknutí pak se celé okolí, pak takové spolky budou — požehnáním . . .

Malíčkost. Nedávno byl jsem za svou povinností v zapadlém horákem kraji českém. V hostinci, kde jsem se ubytoval, bylo při jedné straně až do stropu množství malých bedniček, plných jahod. Děti z celé vesnice za pár haléřů nosily hostinskému jahody, které on pak draho prodával — do Pruska. Praňáci pochutnávají si na lahodných českých jahodách — zatím co v českých městech děti naše ani jahody neokusí. Obchodník takový do Pruska vidí lépe než do českých měst. Do ciziny prodáme to nejlepší — sami si ta nechme jen tvrdou kůru. Také dobré pro — chudáky.

Zemská výstava včelařská pořádána bude v Snici od 15.—22. srpna, při čemž zároveň koná se sjezd včelařů českoslovanských. Přihlášky k výstavě a sjezdu přijímají se do 15. července t. r. Předměty výstavní musel se zaslati nejdéle do 5. srpna, živá včelstva do 12. srpna.

Střední školy v Rakousku. Ve školním roce 1906/7 stává v Rakousku 244 gymnasií (z toho 184 státních) a 131 reálků (z toho 93 státní). Z gymnasií jest: českých 52 (v Čechách 36, na Moravě 16 a ve Slezsku 1), německých 121, polských 43 (z toho v Haliči 43 a jedno ve Slezsku), italských 6, ruských 5, erbakochorvatských 5 a utrakvistických 12. Reálné školy jsou podle vyučovací řeči následovně rozříděny: českých 41 (z toho 35 v Čechách a 16 Moravě), německých 73, polských 11, italské 4, erbako chorvatská jedna a utrakvistická také jedna. Rusíni a Slováci nemají řádné reálky a Slováci také řádného gymnasia.

Ve výši 7100 metrů. Dr. Bullock Workmann a chotí, badatelé v území Himalaje, přijeli právě z Indie do Paříže. Dr. Workmann vypravoval, že minulého léta vstoupili do výše 7100 metrů, tedy do sfér, kamž před nimi podotřilo se proniknutí toliko jedinému člověku roku 1903. Byl to lezec, jenž dostal se po ledovci Chogo Langma až do výše 7200 metrů. Manželé Workmannovi vystoupili do smrtě již výše v pohoří Manku v provincii Suru v Kašmíru. Málčko si dovede učiniti představu o tom, co snaží vřstap do výše přes 7000 metrů. Pohybují se ve výšinách těchto jest uměním, jest vyžaduje delšího cviku. „V posledních dnech naší osoty,“ vypravuje dr. Workmann, „byl vřduch již tak řídký, že jsme nemohli ani spáti. Za noci bylo až 30. stupňů mrazu. K tomu dlužno připočítati laviny, proti nimž jsou alpští lidé hloupi. Sřálý se vřduch takto drůl, takže každou chvíli se sřiti obrovské balvany.“ Ve výši 8300 metrů našli jsme ještě lidi, pravděpodobně mongolského původu, kteří pšatorali pohanku, pšatci i

oves. Ba i ve výši 4000 metrů, tedy nad pásem ro-
stlinným, odkryli jsme vesničku, v níž lidé pod jednou
střechou žili s kozou, slepicemi a svišti. Alkohol
sdálo se, že lidé ti jsou již napolo zvířaty, přece pro-
jevovali dobrý úsudek, žež dokladem byla savodňu-
vací síť, již provedli. Nad 5300 metrů vymisely vše-
cky stopy života.

Nejdelší most na světě. Municipální
umělecké komisi novyorské předloženy byly předsedou
pennsylvanské dráhy, S. Reon, plány pro stavbu
ocelového mostu, jenž spojovatí bude trati longisland-
ské a pennsylvanské dráhy u longislandského konce
velkého tunelu a koleje dráhy Nový York, N. w
Haven & Harford v Bronx. Most bude mít čtyři
koleje a ve výši 140 stop nad vodní hladinou u Hell
Gatte ve velkém záhybu povede přes Hell Gatte, Wards
Island, Little Hell Gatte, Rensselaer Island a Bronx
Kills. Bude to nejdelší a největší ocelový most na
světě, na jehož konstrukci bude zapotřebí 80.000 tun
oceli. Až bude hotov, Nový York poprvé bude mít
přímé spojení s jihem a západem. Plány vykazují oce-
lové obloukové pažení v délce 100 stop mezi oběma
mocnými pilíři, které spojovatí budou oboustranné
mostní vjezdy a vlastním viaduktem. Pilíře tyto bu-
dou stavěny z velkých kamenů v podobě věží zvlášť 200
stop. Ve věžích těch nacházejí se budou místnosti,
potřebné k železničním operacím. Koleje ve výši 140
stop nad hladinou vodní povodou obloukovým oce-
lovým pažením, jehož nejvyšší bod bude se nacházet
150 stop nad nimi, tedy ve výši 290 stop nad vodní
hladinou. Společnost pennsylvanské dráhy vedle prak-
tické stránky přeje si, aby most co možná přispěl k
ozdobě města. Plány vypracoval bývalý mostní komi-
sar G. Lindenthal s pomocí architekta H. Hornbo-
stela. Ocelové oblouky provedeny budou stejným spů-
sobem, jako u mostu přes Blackwells Island. Nosnost
nového obrovského mostu má být 20krát větší, nežli
jakou vykazuje brooklynský most. Počítá se, že celá
stavba provedena bude během tří roků.

**O zemském sřizení a volebním
řádu** do zemského sněmu pojedná nejbližší číslo
„Knihovny Obnovy.“ Cena určí se v nejbližších dnech,
přihlášky přijímá již nyní Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Druhá česká pouť do Lurd. Poněvadž
do 1. července přihlášení již přes tři sta účastníků,
je zvláštní vlak úplně zabezpečen. Poutníků však
může být více — při I. pouťi nás bylo 363 — a proto
se budou přijímatí přihlášky ještě do 16. července
pro všechny tři třídy, potom až do konce července
jenom pro II. třídu. Prosím opět dpp. faráře, aby tuto
zprávu laskavě svým farníkům ve známost uvedli.
Leopold Kolář, farář v Předklášteří, duchovní vůdce
pouti.

Listárna redakce.

Do Dobrušky. Uveřejni se přístě. Díky.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. června 1907. 1
hl pšenice K 14.60—16.00, žito K 11.60—12.20, ječm-
ne K 10.60 —, prosa K —, vike K 16.60
—, hrachu K 22.30 —, oves K 7.60—8.20,
došky K —, jahel K 24.00 —, kroup K
22.00—26.00, brambor K 4.00—4.40, 1 hl jetelového
semene bílého K 000.00—00.00, 1 hl jetelového se-
mínka čer. K 00.00—00.00, ruského K 00.00—00.00
máku K 56.20, lněného semene K —, 100 kg
žitných otrub K 13.90 —, 100 kg pšeničných
otrub K 18. —, 1 kg másla čerstvého K 2.40
—2.60, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00,
1 kg másla vepřového K 1.84—1.92, 1 kg tvarohu K
0.36—0.44, 1 vejce K 0.08—0.06, 1 kopa okurek K 9.—
12.00, 1 kopa zelí K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty
K 0.00—0.00, 1 hl cibule K —80—90, kopa drob-
zeleniny K —90—, 1 pytel mrkve K 1.—2.—,
1 kopa salátu K 0.90—1.70, 1 kopa otypek petržele
K 0.80—2.—, 1 košíček třeslí K —60 — Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 28. června 1907 odbyvaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 64, žito
82, ječmene 0, oves 215, prosa 0, vike 0, hra-
chu 00, došky 0, jahel 0, kroup 0, jetelov. semínka
00, lněného semene 0, máku 0. — 2.) Zeleniny:
zelí 0 kop, cerele 0 kop, petržele kop otypek 300, cibul-
80 hl, drob. zeleniny 300 kop, mrkve 80 pytlů,
brambor 44 hl, salátu 100 kop. — 3) Ovoce: jablko
0 hl, hrušek 0 hl, třeslí košíček 300. — 4) Drob.
dobytka: vepřů 0 kusy, podvinčat 611 kusů, ků
slat 0.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

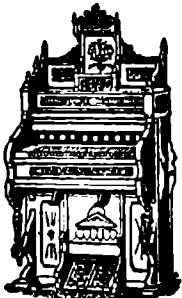
S k a d y:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. ca. — Praha,
Ferdinandova št. 43. —
Vídeň, VII., Mariakircherstr.
99.

**Consulky zdarma a
franko.**

**Nejnižší možná
ceny.**

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Poděkování.

Mému noběnému zesnulému manžel
Jakubovi Metelkovi věnoval v dlouho-
trvající nemoci

p. MUDr. Šob
z Kuklen

tolik starostlivé, přímo otcovské péče,
tolik nezištné, obětavé námahy, že
cítím povinnost

veřejný, nejsrdčejší dík

lidomilovi tomu vzdávati.

Báh zaplat, slovatný pane doktore,
stonásobně Vaši vzácnou šlechtnost.

Marie Metelková
v Pražském Předměstí.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

HOTEL ADALBERTINUM.

**Velečtému P. T. obecenstvu v Hradci Králové a okolí
a pp. příznivcům!**

Dovolují si tímto oznámiti, že jsem přejal ve svou správu chvalně
známý hotel a restauraci v Adalbertinu v Hradci Králové vis à vis Grand-
hotelu, jež jsem znovu zařídil a vším pohodlím opatřil. takže budu moci
velečtému obecenstvu v každé době co nejlépe obloužit. Budu čepovat
výborný hradecký ležák, Křištin granát a prázdroj z pilsenského měšťan-
ského pivovaru přímo od čepu. Zvláště upozorňuji na svoji chvalně známou
výbornou kuchyň. Odporučuji místnosti své k uspořádání vzorých sva-
tebních a prázdniných hostin.

Pedlivě připravené levné obědy v předplacení.
Při restauraci jest jediná v Hradci toho druhu, nově upravená, stinná
zahradka, s výborným kuželníkem.

Vina tu- i cizozemská. Čistě, vším pohodlím opatřené pokoje.
Doufám, že mne P. T. obecenstvo v mé snaze hojnou návštěvou pod-
porovatí bude.

Václav Sternberg,

bývalý hotelier „u Korunního prince“ v Čáslavi,
nyní v Hradci Králové.

Každý

křesťanský dělník

má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdanečích u Pardubic

staly se v poměrně krátké době svou výtečnou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mír-
ném a rovněž i svými přírodními krásami, jen nálezu milému Polabí vlastním, lázními prvního řádu.
Rašelinnou, moderní vodoléčebnou, masáží, tělocvikem, přímou životosprávou a dietou docílno
v tomto prostředí překvapujících výsledků při těchto chorobách: Oné(gicht), rheumatismu kloubovému i sva-
lovému, výpotcích v kloubech, nehybnosti kloubů po rheumatismu kloubovém i úrazech,
chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, bledničce, blednotu, výpotcích
matečních, chorobách mužů, chorobách nervových a míchových: neurasthenii, lachias, atd.,
bolestech po střelných zlomeninách, výpotcích po zlomení a poranění, chorobách plicních a
srdečních, nemocích kůže, skrofulese a v rekonvalescenci.

Lázně byly správou Občanské záložny v Bohdanečích, v jejíž vlastnictví nedávno přelý, různými přestavbami
značným nákladem tak zdokonaleny, že vyhovují v každém ohledu moderním požadavkům doby nynější, čímž stávají
se nejen hledaným útočištěm všech trpících, ale i milým útlukem těch, kdož po dnešních trampotách v hradech pří-
rody zdejší tiché krajiny hledají osvícení a posily pro další svůj život. Rozsáhlý a plně pěstovaný park
roprostírá se až k lesům jehličnatým, do nichž přístup lázeňským hostům vyhrazen.

**Ony koupeli mírné. — Výtečná a levná strava počínaje od 3 do 5 K 60 h denně. — Byty nádherné sáhlé od
1 K počínaje. — Zvláštní výhody pro p. t. učitelstvo, velkové stádnictvo, nemajetné osoby, jakož i pro státní
různých veřejných ústavů.**

Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Peřák.

Léčárna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení, jakož i na poštovní vlastní
povozy. — Vedení lázeňského hotelu převzal p. Ant. Štěpánek, hotelier z Třeboně. — Správa lázní opatří též
levné letní byty mimo lázně.

Saisona od 1. května do konce září.

Žádejte o prospekty.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Peckman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Krá.

Besídka.

Jak Venoušek vojákoval.

III.

(M) Jitro vzházelo růžové, pletivo „babího léta“ honilo se po planinách Letné, oplétalo tam hustě loučící se párek, Hermínku a Venouška. Ovijelo je síť hebounek, jež tvořila guirlandy tak krásné, že opravdu škoda bylo porušit tu náhodlou krásu. A Venouškovi a Hermínce bylo té krajoviny jistě líto, že vinuli se tak těsně k sobě.

Dnes nebylo volno ani jednomu ani druhému z nich. Štesk loučení, bázeň příštích dnů padly jim v mysl. Měli se přece jenom dosti rádi ti dva baculatí tvorové, ač včera tak trochu lehkomyšlně o rozchodu mluvili. Hermínka s radostí byla by obětovala ten svůj sen o flirtování s kadetem, Venoušek rád by se byl zbavil vši té vojenské nádhery, která ho beztoho na všech stranách tlačila a škrtila. Ale nebylo vyhnouti. Na vojnu musel, musel pryč a to již dnes odpoledne.

Hermínka plakala usadavě, srdéčko zkomoutilo se jí; jako před pohřbem bylo jí chudince. A Venoušek? Chudák, dobrák, slzel také, těšení nebylo nic platné, železný osud, nutnost postavil se před ně s plnou svou ledovou tvrdostí.

Bloudili po Letné, kde několik párů mladých lidí hrálo lawn tennis; bujně vykřikovali ti hráči vysokých vytrenovaných postav. Sluncečko vesele počalo zahřívát, léto ukazovalo na sytých barvách vítěznou svou poslední krásu, kterou podzim již červeně a žlutě podbarvoval. Vše jásalo a dýchalo životem, jarostí, zralostí a veselím.

Zarmoucený náš párek zabočil kol vodárenské věžičky na pobourané a srovnané Mariánské hrady; kol letohrádku královny Anny a kadetní školy vešli na hrad. Šli beze slova, bezmyšlenkovitě, bez cíle, plni smutku, s hlavou dolů skloněnou. Voják stojící na stráž u budky ve druhém dvoře hradním čekal na povinný pozdrav, jehož Venoušek jako „vojín“ opomenouti neměl. Ale nedočkal se, Venda šel dál ani se neohlédnuv.

Voni jsou nákej fórovej voják, voni frajviliku! Kdybych byl takovej, tak jich budu štelovat, ani by se hnout nesměli!

Voják, silný veškovský hoch, se zlobil jen na oko, smích seděl mu na rtech a tisíce díblíků šelmovství z černých očí měřilo užaslý párek, zejména Hermínku.

„Jen dou dál, ale tamhle u hauptvachy salutujou, sic budou zavřenej, až budou černej.“

Vojáček protektorsky pokynul Venouši, jenž zmaten něco koktaje uctivě zasalutoval a po dal dále přecházeti podél zdi, u které budka stála.

„To je nákej hodnej člověk!“ povídala Hermínka, „a všimnul jsi si, jak černý měl voči?“

„Poslouchej, Hermínko, těch vočí nech, ale já vokolo hauptvachy nepudu, pod zadem, po starých zámeckých schodech.“

A šli. Prošli klenutým podjezdem pod vysoký portál kostela sv. Víta, zahnuhli na levo do Vikářské uličky a tu vjel v zarmoucenou hlavu Venoušovu nápad: Hermínko, pod na Vikárku na papriku“. Hermínka se sice upejpala, mluvila kdesi cosi, co by tomu lidé řekli, kdyby ji viděli samotnou s ním, ale na konec přece šla.

Šli, najedli se, popili, dostavila se veselejší nálada, takže když se dole na Radeckého náměstí před dvanáctou hodinou rozcházeli, nebyli tak moc dojatí.

„Tak, kdy pojedáš Venoušku?“ tázala se růžová dáška Hermínčina.

„Ve dvě hodiny, zrovna ve dvě z Františkovy nádraží, Hermínko, pudeš snad se mnou?“

„To se samo sebou rozumí, přidu k Vám hned po obědě, tatínek taky.“

A rozešli se, davše si neohroženě na náměstí za bílého dne hubičku hlasitou, mlaskavou.

Bylo lkání, bylo nařikání, slz tekly potoky, bílé šátky mávaly, Venoušek bled a de- jat unášen byl supavou lokomotivou k vino- hradeckému tunelu, jenž milosrdně přikryl slzy statečného vojína a dopustil, aby nepo- zorovaně mohl atřít zrádnou rosou na lících.

Na peroně zbyl dojatý hlouček lidí; — — — Venda, Venoušek už je pryč, už odjel do Tridentu. (Pokrač.)

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Katolíci, čtete a rozšiřujte!

Útok profesora Masaryka :: na církev katolickou ::

Odrazil Dr. Josef Topolský.

Stran 128.

Cena pouze 32 hal.

Krátký obsah:

Všeobecná povaha královéhradecké debatty o ná- boženství a intelligenci. (Str. 1.—3.)

Vyvrácení námitek Masarykových proti panenství Rodičky Boží. (Str. 3.—10.)

„Na sněmu vatikánském nejlepší biskupové od bi- skupů analfabetů asijských přehlasování?“ (Str. 10.—11.)

Církev katolická zfalšovala Písmo svaté? (Str. 11.—12.)

Katolíci inferiorními v ohledu národohospodářském? (Str. 12.—34.)

Náboženství katolické nemá v sobě ničeho, co by brá- nilo nebo zdržovalo národohospodářský rozvoj. Dokladem toho řady katolické. Jejich zásluhy o zemědělství. (Str. 15.—18.) Rozkvět národohospodářský v Německu za ka- tolických jeho dob. Rozkvět zemědělský. (Str. 17.—20.) Blahobyt a přepych rolnictva. (Str. 20.—21.) Skvělé hmotné postavení dělnictva. (Str. 21.—23.) Rozkvět a blahobyt řemesel a obchodu. (Str. 23.—27.) Že katoli- cismus není příčinou úpadku národohospodářského, viděti nyní na Belgii. (Str. 27.—29.) Jsou Španěly, Italie, Francie, Rakousko zeměmi v pravdě katolickými? Co příčinou úpadku národohospodářského v některých těchto domněle katolických zemích? (Str. 29.—33.) Možná ná- rodohospodářský pokrok v Německu přičísti pouze pro- testantům? (Str. 34.)

Katolíci inferiorními v ohledu vědeckém? (Str. 34.—98.)

Katolická církev nebrání pokroku vědeckému. Jak cení rozum lidský, základ vědeckého bádání, církev katolická, a jak o něm mluví Luther, Kant, Lessing. (Str. 35.—37.) Zásady katolické morálky o vzdělání rozumu. (Str. 37.—38.) Zásluhy církve katolické o školství. (Str. 38.—40.) Úpadek vědeckého snažení za reformace. (Str. 40.—41.) Členové katolického kléru v prvních řadách slavných vynálezců. (Str. 42.—45.) Galileo Galilei. (Str. 46.—52.) Kultura vytvořena ve znamení kříže. (Str. 52.—56.) Péče církve katolické o knihovny od nejstarších dob až do doby přítomné. (Str. 56.—66.) Význam otevření archivů vatikánských pro vědu. (Str. 66.—68.) Služebnictví církve i nyní průkopníky kultury a civilisace. (Str. 68.—71.) Fundace kněží katolických ve prospěch chudých studu- jících. (Str. 71.—72.) Papež Lev XIII. vybízí ke studiu, zvláště věd přírodních. (Str. 72.—74.) O vědě a víře. Víra do- plákem vědy. (Str. 74.—76.) Věda neustálá nemůže upokojiti člověka; člověk bez víry nešťastný. (Str. 77.—80.) Rozpor mezi pravou vědou a vírou nemožný. (Str. 80.—81.) Dogmata církve nejsou ztotožněním ducha. (Str. 81.—82.) Náboženství nebrání volnému bádání. (Str. 82.) O inquisici. (Str. 82.—85.) O indexu zapově- zených knih. (Str. 85.—88.) Příčiny, proč v Německu protestanté mohou se vykázáti větším počtem učenců. (Str. 88.—90.) Katolíci nestojí nikterak v ohledu vě- deckém za protestanty. (Str. 91.—92.) Vážné vědecké studium neodvádí od Boha. (Str. 92.—94.) O některých příčinách, odkud mohla vzniknouti výtky o vědecké in- ferioritě katolíků. (Str. 94.—97.)

Katolíci inferiorními populačně?

Příčiny zjevu toho ve Francii. Národ bez Boha hyne. (Str. 98.—101.)

O morálce sv. Alfonse. (Str. 101.—103.)

Špatní papežové. (Str. 103.—106.)

Zázraky lourdské. (Str. 106.)

Preputium Christi. (Str. 107.)

Útok Masarykův na katolický tisk. (Str. 109.)

Církev katolická v rozkladu. (Str. 110.)

Pryč z církve? (Str. 111.)

O buddismu. (Str. 111.—113.)

Náboženství bez dogmat. (Str. 114.)

Masaryk o protestantismu. (Str. 114.—115.)

Významná slova protestantského učence o církvi katolické. (Str. 119.—123.)

Boje a vítězství církve katolické. Z církve nikdy! (Str. 124.)

Píseň hněvu. Báseň VI. Šťastného. (Str. 125.—126.)

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 4. shromáždov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Švýcarské nejlepší dojnice

kozy a celé stanice plemenné,
švýcarské včely, roje i krá-
lovny, med jako plzeňské,
čistý a dobrý, skalní holuby
a zlaté české slepice i kuřata

hned dodá

Včelařský spolek v Loučeni.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

svůj hojně zásobený sklad

koberců, záclon barevných i krajkových,
pokryvek na stoly a lůžka, přikrývek pro-
šívaných a flanelových, přikrývek cestov-
ních, plaidů, deštníků veškerých cestov-
ních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení
bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —

Úplné vybavy pro nevěsty.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

Vysoce důstojnému duchovenstvu
dovoluje si uctivě doporučiti:

**Oltáře, kazatelny, Boží
hroby, křížové cesty, ře-
zané sochy svatých**

a veškeré řezbářské a štafrnické práce
za velmi mírné ceny

Jan R. Wolf,
umělecký závod řezbářský, sochařský
a štafrnický
v Rovném (u Dobrušky).

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupé-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledbat. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi
Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.
Telefon 914.
Továrni sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.
Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Probyk vjeztr. uznané. Vzorky a cenníky zdarma.

K sv. birmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1831.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

330 zl.

jídlna nejmodernějšího provedení,

1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,

1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,

1 kožerový divan,

1 patentní vytahovací
stůl,

6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

čís. král. dvorní velkovévod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereců a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Krásný a trvanlivý

nátěr na podlahu

docílí se pouze **Marxovými** barvami od firmy Fr.
Viktorin v Hradci Králové.

Jantarová laková barva na podlahu schne
v 6 hodinách, má krásný lesk a jest nejtrvanlivějším ná-
těrem vůbec.

Emallová rychleschnoucí laková barva
na podlahy vyniká překrásným leskem a schne úplně
bez zápachu takofka za štětcem

Tyto podlahové barvy jsou ve 4 odstínech světlé
nebo tmavozluté, 1 kg. krabice vystačí na 8-10 m² a stojí
K 1-80. (Vyšádejte si vzorky.) 1 natěrací štětec stojí
50, 60 a 70 hal

Smaltová glazura (emal) Marxova, ve všech
odstínech, poskytuje barvu i lesk zářevný. Schne rychle
a tvrdne porcelánovitě. Hodí se zejména k nátěru ku-
chynského nábytku, kovových i dřevěných předmětů, sdi
v spížárnách i koupelnách, dále se mytí studenou i teplou
vodou, vodoruže výparům vodním a jest tudíž nezbytna
v místnostech, kde se chovají potraviny a kde se hledí
zapudití veškeré nepříjemnosti způsobované hmysem, hou-
bovatinou a plísněmi. Krabice 1/2 kg 48 h, 1/4 kg 10 h,
1/8 kg K 1-30, 1 kg K 2-40.

Suché barvy fasádni, povětrnosti vodoružící,
všeobecně uznávané za nejlepší nátěr na průběh domů, ve
všech odstínech.

Barva, jež zasílá se jako prášek, poleje se vodou
a nechá se, možno-li přes noc stati, aby se co nejdůklad-
něji rozpustila. Zbytečná voda se pak sjele a sbylý roztok
barevný přimísí se k připravenému již a uhašenému vápnu,
k bílení určenému, jež se odon patřičně roztadí, aby se
mohlo dobře natírat. Menší či větší přísady barvy fa-
sádní docílí se odstínů světlejších nebo tmavších.

Na 10 m² stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal.

Vosk na podlahy a parkety k okamžitému upotře-
bení, jímá docílí se nejkrásnější lesk. 1 krabice 80 hal. a
K 1-40. **Hoblovačky** ocelové k čištění podlah a parketů
1 bal. za 20 nebo 40 hal.

Při počtovních záležitostech se obal neúčtuje a při
závězích drážkou zasílá se franko.

Žádáte prospekty, cenníky a vzorky zdarma.

Fr. Viktorin,

—: závod materiální a výroba barev :—

v Hradci Králové,

Velké nám. (proti bisk. residenci).

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celopletené vkusné
vazbě K 3-60, poštou K 3-80.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raiffeisenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8 „
Žaloba vydědence XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu jezuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého hříšníka	8 „
O sv. zpovědi	8 „
Svépomoc dělnictva	8 „
Pryč s dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu československých kato- liků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládání odborové spolky	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakumby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevražda studentů	8 „
Česká konfese	24 „
Účelnost v přírodě	16 „
Pohřbívatí či spalování mrtvoly?	8 „
Moderní náboženství Masarykovo	8 „
Jubileum mariánské a Lurdy	8 „
Otroctví zrušeno křesťanstvím	16 „
Spojenci spiritalistů	8 „
O manželství	8 „
Braňme se tiskem	8 „
O zářezích Kristových	16 „
Jest účta Panny Marie oprávněna?	8 „
Návštěvou u Slovanů	8 „
Volné kapitoly o spehivosti	8 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühl

nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltární obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veldělního ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřizování
objednávek obratem poštou.

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneuma-
tických v důkladném provedení, jakož i

: **harmonia** :

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže
hudební belgické akademie

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Polléce.

Závod založen roku 1874.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oborné
stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četná dopisy uznání po ruce.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

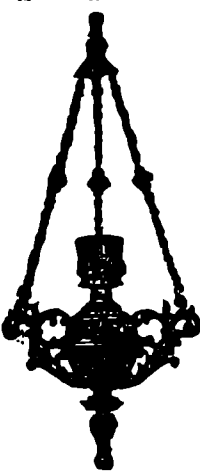
**Anglicky
a německy**

vyučuje zkoušený učitel

ALOIS TOPIČ,

Elláčino nábreží.

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pasíř spo-
ciálně na kostelní nádob, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstřízlivějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčiné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

K zasvěcenému svátku

sv. Cyrilla a Methoděje

dne 14. července

nabízíme

písně s notami:

1. Ejhle oltář Hospo-
dinův září . . .
(mešní).
2. Bože, co's ráčil před
tisíci roky . . .
(hymna Velehradská).

8° 4 str. 1 kus za 4 hal.,
100 kusů 3 K.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

**Pensionát Ursulinek
v České Skalci.**

Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti. Chovanky mohou
se též vzdělati v jazyce českém, fran-
couzském a anglickém; mimo to cvičiti
se mohou v malbě, v hudbě, učiti se
vésti domácnost a všelikým ženským
pracím i vaření, žehlení a přípravě
prádla.

Ústav má krásnou polohu a vybc-
ňuje všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný; za
hudbu platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demo-
kratů. Prozrazuje J. P. Hradecký.
Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří
Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

**administr. Časových Úvah
v Hradci Králové.**

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

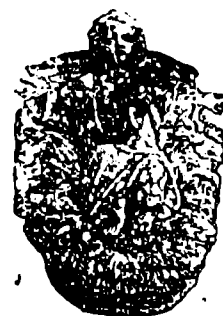
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vázavosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a rezbářský.

Písárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

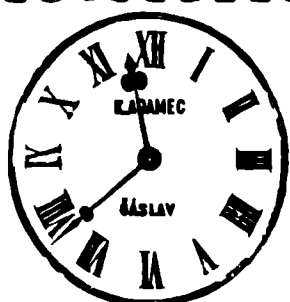
doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jeze, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
různé předměty hodící se do umění.

Původní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádně ve Výprahtlech)

doporučuje P. T. veledujstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

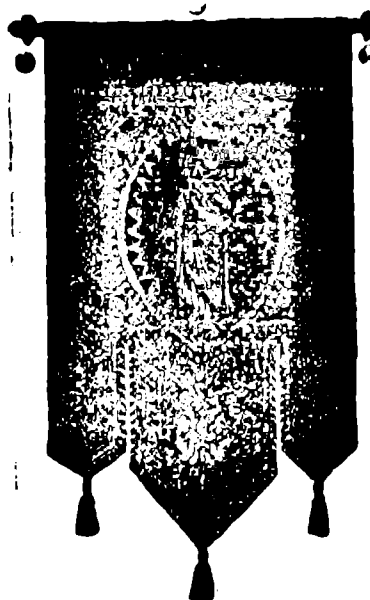
zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Skvělé výsledky v poměru k krátké době!

při dně, hostci, rheum.,
ischias, ženek. ne-
moech, chudo-
krevnosti
a p.

Anenské Lázně slatinné v Bělohradě (čechy)
Krásné
letní sídlo.
Lesní park 600.000 m²
XXIII. sezona 13. V. — 15. IX. 1907.
Více význam. 3 stálé lázně. Lékaři.
Rybník, lázně, tenis. Snížené ceny
obdrží: důstojníci, vojenští a státní i zemští
úředníci. Sluhové státní a zemští, důst. kněžstvo,
členstvo spolku učitelů (z Čech, Moravy a Slezska),
všeobec. úřed. spolku i spolku železničních úředníků
ve Vídni. — Více vyznamenání výstavních.

Učně

s dobrým školním prospěchem

přijme

uměl. závod pozlacovačský

JOS. KIESLICH v Hradci Králové.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u **Thalceov. výrobního spole-**
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partii zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátina, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od koruny 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

základna ve Vídni VI., Getreidemarkt 18,

přijímá vklady od 1 K počínaje na
úrok 4%—5% dle výpovědi.

Záruka hotové splacených závodních podílů, fondů
rezervních a jiné ca. K 400.000.00. Složní listky
pošt. spojit. zašlou se na požádání zdarma.

Poskytuje půjčky úředníkům, učitelům, důstoj-
níkům, obchodníkům a vůbec důvěryhodným
osobám všech stavů na výhodné splátky.

Poskytuje zálohy na cenné papíry a skvosty a
zabývá se všemi obchody bankovními.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dujst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mcho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejvzrostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledujstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blakupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se ryze, řádně a
levně vyřizují.

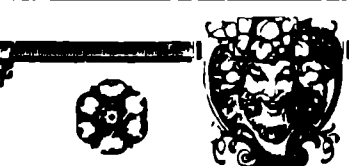
Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spošty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a četných uznání po ruce.

Prosím veledujstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácnosti.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).

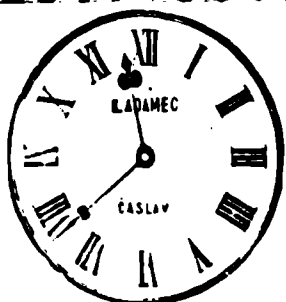
Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy a prázecími státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy
F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Cas.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Služební výkaz

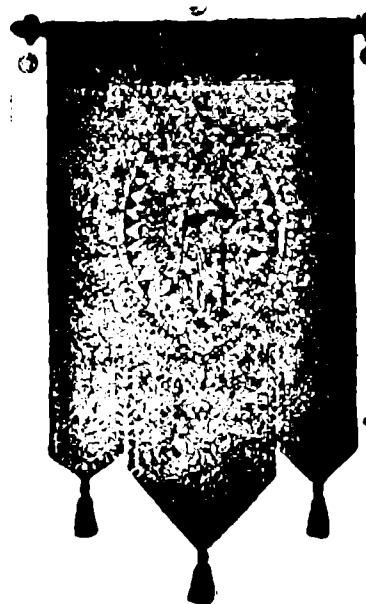
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Pensionát Ursulinek

v České Skalici.

Obsahuje německou osmiletou školu
s právem veřejnosti. Chovanky mohou
se též vzdělati v jazyce českém, fran-
couzském a anglickém; mimo to cvičiti
se mohou v malbě, v hudbě, učiti se
vésti domácnost a všelikým ženským
pracím i vaření, žehlení a přípravě
prádla.

Ústav má krásnou polohu a vyho-
vuje všem požadavkům.

Měsíční plat jest nejvýš mírný; za
lůžku platí se zvlášť.

Školní rok počíná 15. září b. r.

Představená.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —**

**pro malbu
oken kostelních**

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 28 nové hlíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dpo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stílní osazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárkuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opětně revidována.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjakostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučen a čestných uznání po ruce.

Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou příseň
a důvěrný závod domácnosti.

**Továrna
na zpracování ovoce,**

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, silvevici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vino sladká a vino šumivé (šampaňské).

Upozorňujeme zvlášť na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
silvevici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medailí, a mnohými ji-
nými diplomy s právním vlivem státní medailí.

Vzorky zdarma a leanke.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obrátou pošty.

Nelepším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochranou známkon.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kteréž jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Svoj k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlatění a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy nanáší po ruce.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

330 zl.

Jídlna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,
1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,
1 kobercový divan,
1 patentní vytahovací
stůl,
6 kožených křesel

na každou stanicí zaslá

čís. král. dvorní velkovévod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 4. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ

ZALOŽENO 1893.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

MOSAIKY

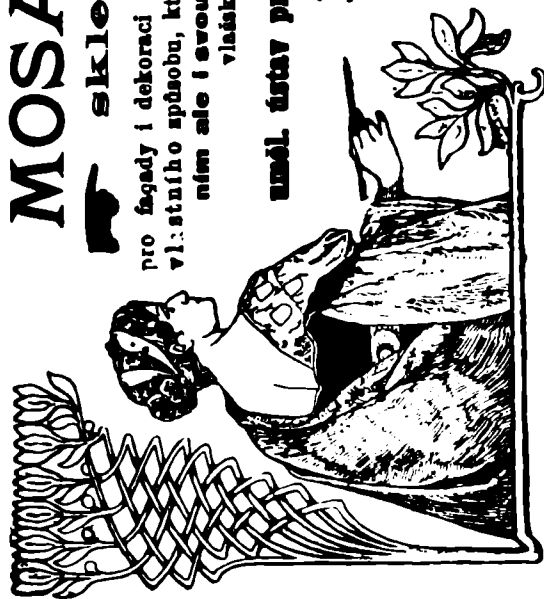
skleněné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vládního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaiky
vlastné, hotové

uměl. útvar pro malbu na sklo

B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro chrá-
mová okna i mosaiky
bezplatně.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Múhl, Ant. Múhla
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporec, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od vele důstojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Železný nábytek

postele skládací	za K 7-60
tytéž postele v silněj. provedení	9—
postele s plnými želez. stěnami	od 25—
drátěné matrace	18—
dětské postele	13—
kolébky	16—
mycí stolky	5—
stojany na šaty	11—
stojany na deštníky	7—

velice praktické

skříňové postele

(pro úsporu místa)

s plnými železnými stěnami

s matrací plněnou jem. dřevitou vlnou ve velik.
80X180 cm za K 29—. Tytéž postele bez
plných stěn a s pérovou matrací za K 25—

doporučuje firma

JAN STOUPA v Praze, Václavské
náměstí č. 32.

Illustrované cenníky zdarma a franco.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

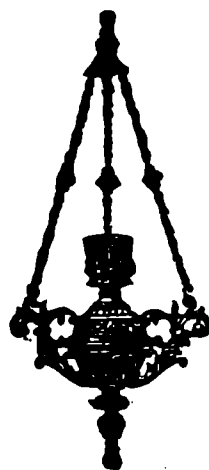
za báječně levnou cenu!

Vele důstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí spe-
cialně na kostelní nádobu, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně různě pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty novu opravuje v původní
intenci a jen v ohledu slasti a síly. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franco.
Za veškeré výrobky a slavnostní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesované vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Besídka.

Jak Venoušek vojákoval.

IV.

(M) Ujížděl ten vlak k zbláznění rychle! Venoušek sotva se trochu ze žalu svého vzpamatoval, když hlásili konduktéři: Benešov-Beneschau. Ve Veselí-Mezimostí už byl klidnější, v Budějovicích mu otrnulo, v Linci už nedočkavě natahoval krk svůj z těsného „holsštráfu“, neviděl-li Alpy.

A ty skutečně pohnáhl se objevovaly, až pojednou uzavřely úzkou trať těsně s obou stran; hrozivě čněly svými holými, vodou prohledanými svahy, až Venoušek polekaně zavzdychl: „Teď by tak scházela lavina.“ Ale lavina měla na čas, nepřišla a Venoušek šťastně dojel do Solnohradu, Innspruku a konečně do Tridentu. Rádným, pevně kovaným a nikoliv lehkým kufíkem vojenským obtížen vystoupil Venoušek z vlaku.

Posluhové sesypali se naň jako vosy. Mluvíli všelijak: italsky, německy, ale Venoušek nerozuměl ani tak ani tak. Lekal se těch postav divokých s podivnými červenými, modře přemávanými čepicemi. Až tu najednou zaslechl: „Mladý pane, já jim to odnesu do kasáren.“ Mladý muž s usmívající se tváří, poctivou, širokou, slovanskou uchopil kufík a hodiv si jej na záda, pokynul Vendovi, aby ho následoval. Vyšli z nádraží na široké bílé, nádherným zeleným sadem proložené náměstí Dantovo.

„Tak vy jste Čech?“

„No jo, jak pak bych nebyl.“

„A odkud?“

„Z Prahy.“

„A člověče, kde se tu berete?“

„Ale — — sloužil jsem tu u osmadvacátých, namluvil jsem si tu holku, tak jsem tu zůstal.“

Vedlo se mu dobře, tak povídal dále pražský Talián. Čechů projede Tridentem velká síla. Mimo to naučil se dobře německy a italsky. Důstojníci s ním nejraději mluví česky. Má dvě děti, ale mimo několika slov česky nedovedou.

„Ale, mladý pane“, povídal ku konci bodrý posluha, „oni tu nevydrží, jich pustí domů, oni jsou moc na tu vojnu zde tlustej!“

Venoušek sebou škubl skoro rozloženě. Teď, když už je tady v Tridentě, uprostřed těch nejkrásnějších Alp, v krásném jasném slunném městě italském na zelené Adizi, v zemi fíků, pomerančů a krásných žen černovlasých a černookých, teď mu začne krákorat o tloušťce, o návratu domů.

Ale upokojil se brzy. Pilně prohlížel si zevnějšek města starobylého i moderního. Pojednou čarovný obrazek zjevil se Vendovi očím. Hrad nádherný, bizarní se všemi svými typickými znaky středověku, cimbuřím, kulatými věžemi, gothickými chrliči obázel se od šedých alpských svahů a modrojasné oblohy svou barvou stáří, sytě hnědou.

Zdi mohutné, vysoké zdály se ovládati celé okolí a dojem ten sesílen byl širokými jasnými doly, do pola cimbuřím skrytými.

A uprostřed té středověké nádhery pod krásným portálem černožlutá vrata, v nich rakouský voják v čaku, s červenými výložkami — Castellaserna.

Italský, biskupský hrad pevný dosud, pravé „castellum“, objal Vendu svým chladným náručím.

„To všecko je stavěno z mramoru!“ upozorňoval ho posluha, „všechno je mramor, i dlažba!“

Široké mramorové schody vedly k ubikaci 12. compagnie, na zábradlí jich otlučené hlavy nějakých biskupů a kardinálů. Všude něco zajímavého, tu soška, malba, egrafo, obraz bez rámu, kasetovaný strop, nádherný sloup, loggie, lví kašna, kde vojáci právě vymývali si „ešálky“. Venoušek měl oči všude, omráčen tou nevídanou nádhrou.

„Tak už jsme tady.“ Posluha shodil se zad kufík a s významným úsměvem hleděl na Venouška. Ten porozuměl, dal posluhovi zlatku a za pomoci několika úslužných vojáků vnesl si kufík do veliké prostranné síně a stanul, nevěda co počít.

Vojáci seskupili se kolem něho, potutelně na sebe mrkají, až pak jeden povídá: „Odkud jsou, pane frajwilliku?“

„Z Prahy.“

„Z Prahy? A budou se sám pucovat?“

„Jak to?“

„No, jestli si budou sám pucovat boty, rystuňk, kvér, jestli si budou sám stlát a pod kavalcem meet! Já bych jim to dělal.“

„To bych byl rád! A co by za to chtěli?“ opatrně ptá se Venda.

„Měsíčně tři klády“, povídá voják a už hrne se Venoušovi s kartáčem po botách; za chvíli byly jako zrcadlo, vyleštil mu rosettu na čapce, orlíka na opasku, že byly jak zlato, přetřel šaty a řekl: „Tak a teď se dou volblásit k panu feldweblovi. A strčej mu něco, von bude hned jináč koukat.“

Pan feldwebel seděl pohodlně v kanceláři a kouřil dýmku. Zajiskřilo se mu radostně v očích, když spatřil dobrovolníka. „Nazdar, nazdar“, podával mu blahosklonně ruku, „to je dobře, že už jste tady, takhle vám budu moct dát pěknaj mundur; potom, když se frajwillici seženou, moc si vybrat nemůžou. Kolik pak je hodin? A, teprve půl jedenácté! To můžete jít hned k regimentsarztovi se praesentovat.“

Táksarž! Tadyhle pana frajwillika odvedou ihned k marodvisitě! A k Venoušovi se obrátiv řekl: „Pak sem račte ještě přijít!“

Venoušek šel s kaprálem, ale přišel nějak zaražen zpět: „Já, pane feldwebel, nebudu sloužit asi, pan regimentsarzt řek, že jsem moc tlustej a že mám srdeční vadu!“

„To můžete být rád, půjdete k „superarbitraci“ a můžete v kantině něco zaplatit!“

„Kdybych mohl být tak smělý a pana šikovatele pozvat!“

„O prosím, prosím“, neupejal se šikvatel a vedl Venouška starými schody do kantiny. Měli se dobře. Víno bylo výborné, jiskrné jak granát, „cervolatti“ byly dobré, pan šikvatel tál každým okamžikem.

„Víte co, kamaráde?“, povídal důvěrně Venouškovi, „já Vám poradím, zejtra se hlase k raportu a proste pana hejtmana o volný východ, abyste až do své superarbitrace nemusel sedět v kasárnách. Prohlídnete si Trident, můžete si zajet do Levica, Rivy, Arca, Merana, Bolzana, můžete si udělat výlet do hor a tak se můžete bavit.“

Venoušek skutečně tak udělal, pan feldwebel ochotně (dostal od Venouška důkaz uznalosti) poučil ho, jak se má při raportu chovat a ráno stál „pan frajwillik“ na levém křídle raportu očekávaje pana hejtmana.

„Himmeldonnerwetter“ zehřměl sytý hlas obrovského hejtmana, „to už je tady zas těch chrapounů, co to chtějí pořádk! Všecko to pozavírá!“

Ale nemyslel to doopravdy milý ten pán. Vojáci ho měli rádi, milovali ho jako svého otce, duši by pro něho dali, pro svého „starého“ a on pro ně také. Raport šel blbě knědu. Ten chtěl bluzu novou, ten podrážky, ten „přes čas“, jiný byl k raportu poručen od pana kaprála, že měl špatně vypucovaný kvér, — 15 dní „kasino“ — až došla řada na Venouška. Zasalutoval a zahřměl: „Herr Hauptmann! Einjährig Freiwilliger Wenzel P. bittet gehorsamst um den freien Ausgang.“ „Bravo, bravo“, chválil pan hejtman, „dobře to řekli, voni by byli dobrej voják, škoda, chrapoun, že jsou tak tlustej! No, ale, já jim to dovolím a kdyby chtěli „stationsfrei“ a „über die Zeit“, já jim to podepíšu! A co budou dělat celej ten čas?“ „Pane hejtmane, budu jezdit a chodit po okolí.“ „Kouknou“, povídá pan hejtman, „voni jsou přece už rozumný člověk, já tu mám kluka, no, von to už není kluk, je mu jednadvacet roků, vemou ho dycky sebou!“ „S největší radostí, pane hejtmane.“

Venoušek vojákoval. Byl v Rive na jezeře Gardském, byl v Arku, i do rozkošného Meranu se podíval, měl výborného společníka v synu pana hejtmana, večer vždy zapadl do „Vill' Giana“ na vino ku krásné Marině a tloustl, tloustl očividně. Maria, mrštná číšnice od Arca, plnokrevná Taliánka, malá, s krásnými očima čekanky na švarném jednorozáku nacházela plného zalíbení. A tak Venoušek prožil dobu krásnou v tom Tridentu. Domů o svém návratu brzkém nepsal nic, zato tím více o peníze, které mu tatínek pilně posílal.

Dal se také fotografovat, aby měl památku „na vojnu“.

29. října byl superarbitrován, ze svazku vojenského vůbec propuštěn. Ještě jednou seděl u krásné „své“ Marie; zarmoucen jejími slzami a obtěžkán požitým vínem prospal v kasárnách poslední noc a odejel. Zastavil se v Innsbrucku, zajel si do Mnichova, všude se měl dobře, až po týdnů blížil se ku Praze . . .

„Já ho vydědím, já ho vydědím“, zuřil starý P., „štátskrypla, takovou vodu mně udělat!“ Já si myslím, že mi přijde domů jako lajtnant a von bez hvězdičky, bez hvězdičky a tlustej jako bagoun!“ Ale Venoušek zůstal kliden. Svlékl uniformu, fotografoval „z vojny“ dal si za rámeček a pověsil ji v salonu i ve své kanceláři, chodil dále se svou Herminkou, na kterou už kadet od landwehr žádné oči nedělal a v masopustě se s ní oženil.

Je z nich roztomilý párek. Přitloustlý, boubelatý pan pekař P. s celou svou boubelatou rodinou a s panem tohánem chodí s nimi.

Chodí na Nebozízek, na „krásnou vyhlídku“ a večer „ku Glaubicům“ spokojení zapadají. Venoušek s důležitou tváří, když něco o vojné neb vojácích zaslechne, začíná: „Jo, když já sem v Tridentě vojákoval!“ — — —

Úkoly duchovenstva v nynější krizi.

II.

Stojíme před smutnou zkušeností, že katoličtí dělníci jsou velmi často vyhazováni z práce pro svoje přesvědčení. A tu je by nebylo potřeba čelit bezcitnému násilí socialistického účelnou organizací? Nepřistoupí-li katolický dělník k rudé organizaci, nechce-li podporovati svými příspěvky štvání proti vlastní církvi, již je z továrny venku. A při pohledu na tak smutné úkazy odvažil by se ještě někdo tvrdit, že není potřebí organizované obrany takových chudších? Zde každá výmluva selhává. Být zbožným za pecí — to jest dosti pohodlné. Uhájit svoji vlastní osobu od útoků fanatiků nečinným přihlížením k utrpení spoluvěřících — to jest dosti chytré. Ale jest to správné, jestliže pastýř nechává stáde na pospas škodné? Jest to v pořádku, jestliže kněz rázně se nezastane těch, kteří do kostela chodí? Vždyť přece kněz má v přední řadě dokazovati, že církev jest schopna dosud prakticky osvědčovati lásku k bližnímu a na základě Kristovy nauky starati se o zlepšení poměrů sociálních, tolik rozervaných liberalismem. Zde, při utrpení chudých dělníků rozhodně přestává výmluva, že kněz jest pro celou osadu, že by si pošťval proti sobě ryze katolickou organizaci „katolíky“ jiné. Kněz prý je pro všechny! Ano — má všechny přiváděti ku Kristu. Ale kdokoli se horší na kněze zakládajícího katolickou organizaci, jest velikým farizejem a buď zjevným nebo skrytým nepřitelem katolických zásad vůbec; chce-li být kněz pro všechny, tu takový odpůrce dokazuje, že sám o kněze nestojí, že nechce, aby kněz o něho se staral. A pro takové lidi má se nechávati věrně stáde bez opory? Každému se popřává svoboda spolčovací; jen na obranu katolických zásad a mrškaných katolíků samých nemá býti v „svobodomyšlné“ naší zemi spolčování dovoleno! Kdo aspoň trochu katolíkem se cítí, má mít radost, že jeho zásady nacházejí proti prolhanostem a násilnictví lidí jiných organizované ochrany, třeba by sám do organizace nevstoupil. Ale co ti taky-katolíci, kteří dříve radostně četli sprosté topoty na svoji církev, cíní při pouhém vyslovení jména katolické organizace? Bouří přímo fanaticky.

A co! Náboženství jest sic velkým pokladem, ale přece jen věcí soukromou. Nebije taková fráze všecku logiku do očí přímo pěstí? Jestliže náboženství jest jen věcí soukromou, nemá-li se o něm ve veřejnosti mnoho mluvit, pak se uznává za věc vedlejší. Pak veřejné přednášky o starých Gallech, o australských housenkách, o mořských řasách atd. jsou pro přítomnost a pro celé lidstvo důležitější než veřejné poučování o zásadách náboženských. Takhle by se mělo rozuměti Kristu, který veřejně přisvědčuje, ale venku jedná jinak — i proti náboženství katolickému? Jen trochu přemýšlet a celé farizejství našich protivníků vysvitne hned. Na jedné straně říkají, že má církev učiti děti raději víc mravoučným zásadám než věrouce. Na druhé straně však protestují, když praktické zásady z mravouky křesťanské plynoucí mají se uplatniti ve veřejném životě. Má snad křesťanství obroditi svět tím, že samo se prohlásí za nevhodné pro veřejný život? A Kristus přece chtěl rozhodně všechny zjevy soukromého i veřejného života svoji naukou zreformovati. Sv. Pavel snažil se „všecko obnoviti v Kristu“.

A po katolických dělnících továrních brzy dojde na katolické dělníky zemědělské. Organizace socialistické zapustila již v dělnictvu zemědělském mohutné kořeny. A nebudou-li se kněží starati ze všech sil, aby dělníci katolicky cítili se rychle sdružovali ve všeob. sdružení křesť. dělnictva, pak i ten katolický čeledín bude pronásledován laickou pomstou socialistickou. A zda to hospodářskému rozvoji našemu pomůže, o tom at již nyní majitelé pozemků vážně přemýšlejí. Což až řeknou dělníci socialističtí právě předešlémi, že s katolickým dělníkem pracovati nebudou? Což

až kněží držící pozemky také budou odkázáni na milost a nemilost dělnictva socialistického? Klidným přiblížením k rostoucí socialistické záplavě nenapraví se nic. Nepodaří-li se dělníka získati pro organizaci naši, přirozeně bude vládn do organizace radé, která umí slibovat hory doly. — Nepřátelé předhazují nám lživě, že církev udržuje v Rakousku svoji sílu jedině pomocí vládní byrokracie. Kdyby vláda jí prý odebrala svoji pomoc, kdyby nevnucovala náboženství dětem ve školách, pak prý by s katolíky byl u nás brzy konec. Jen tím, že katolictví jest přímo vnucováno, posud u nás trvá.

A zdaž k tomuto zcela mylnému názoru nepřispívají kněží ti, kteří spolehajíce se na dosavadní paragrafy, nepřičiňují se ze všech sil, aby katolictví v jejich osadách neustrnulo jenom na zevnější formě, ale aby prokvasilo celý život věřících? Který kněz vidí, že v kolatuře dobrá polovice občanstva o kostel nezavádí, ať nikdy neříká, že není potřebí extrakatolické organizace. Každý uvážlivý člověk musí býti proti všeliké nedůslednosti. Jaký jest to spolek, který netoliko stanov svých nezachovává, ale nadto ještě proti nim brojí a spolek úmyslně poškozují? A jaká jest to společnost věřících, která povinnostmi církve své pohrdá a vysmívá se těm, kteří dle zásad náboženství zděděního důsledně žijí? Musíme dokázati čilým, skutečně katolickým ruchem, že o stávající ochranu státu sám lid upřímně stojí, že sám si přeje, aby církev svobodnému rozmachu se těšila. Tím jedině se zastraší protivníci od dalších útočných akcí, bude-li zřejmé dokázáno, že veliké massy lidové svých náboženských práv pozbyti nechťejí.

Zakrýváním pravého stavu bychom si jen zbytečně před veřejností škodili. Tím však oprávněný respekt i u protivníků si zjednáme, jestliže budeme státi o to, aby každý katolík skutečně po katolicku žil. Pak se stane víra pramenem živým. A k tomu cíli jest potřebí užiti všech čestných prostředků — tedy i organizace.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

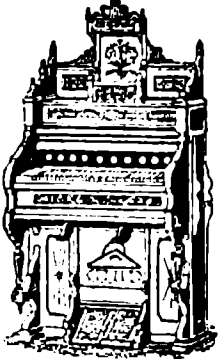
Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-körút 15. sz. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariabilderstr. 36

Cenníky zdarma a franko.
Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁLOVÉ.

K sv. biřmování
nejlepší dárky
za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Čís. 73.360.
VII.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá způsobem ofertního řízení zadati na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1908. dodávání různých potřeb pro **zemské úřední budovy** č. p. 6, 7, 8, 11—16, 176, 259, 302 a 518—III. v Praze, pak pro zemské ústavy, totiž: **porodnice, nalezinec, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu v Praze, kolonii pražského ústavu pro choromyslné v Bohnicích, ústavy pro choromyslné v Kosmonosích, Dobrušce, Horních Bečkovcích a Opatovcích, polepšovnu v Opatovicích n. L., donucovací pracovnu v Pardubicích a polepšovnu v Králíkách.**

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky dříví k palení, sukna, plátna a jiných tkanin, výrobků provaznických, potřeb čalounických a obuvnických, výrobků voskárských a mydlárských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, léčebnin a potřeb lékařských, slámy ložní, pak jiných různých potřeb, konečně potravin zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.

Potřeby tyto, jakož i jich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližné množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz, jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 6. srpna 1906 č. 90.134, týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského království Českého a úředních místnostech řiditelství (správy) každého z řečených ústavů a byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno právo, ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro více ústavů určitých, po případě pro všechny, jest mu však spokojiti se s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blankety k účelu tomu zvláště vydaných, jež i u řiditelství (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze; oferty pak, řádně vyhotovené a potřebnými průkazy pokud třeba též vzorky, které se nevracejí, opatřené, budtež podány, pokud se týče dodávek, jichž vzorky zkouší technologické průmyslové museum obchodní a živnostenské komory, totiž sukna, plátna a jiných tkanin, výrobků provaznických, potřeb čalounických a obuvnických, výrobků voskárských a mydlárských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, sody, potřeb lékařských, jakož i různých jiných potřeb (výkazu potřeby pol. 4. až 99.) **do 31. července 1907. (12. hod. polední),** pokud pak se týče potravin jako pečiva, masa, mléka, másla, zboží koloniálního, octa, piva, dále pak jiných potřeb zejména dříví, slámy a hřebenů (výkazu potřeby pol. 1, 2, 3, 100 až 129) **do 6. září 1907. (12. hod. polední)** u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského království Českého.
V Praze, dne 5. července 1907.

C. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.
Zápisné 5 K.
Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁLOVÉ,

PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, zpodobnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, křesťanských, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

≡ koupacích van ≡

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodová, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí č. 413.
Cenníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. července 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Udavačské duše proti — denunciaci.

(3) Denunciace! Toto slovo jest nejmodernější zbraní hodné drzých, ale přes to zároveň velice zbabělých „protiklerikálních“ harcovníků. Moderní pokrokařský hrdina, který s velikým nadšením přednáší o neohroženosti Husově, jakmile má sám odpovídat za své jednání přičištěmu se dosavadnímu řádu, buď rytířsky svůj čin popře anebo — nejde-li to — svolává celou českou veřejnost, aby ho bránila proti „ničemné denunciaci“. Křičí, ohání se, běduje jako nezvedený chlapec chycený na luskách. Prováděti „pokrok“ na účet katolictva, k tomu má ještě kuráže dost. Ale kdyby měl takový hrdina naší doby svému „pokroku“ obětovati jedinou kvínkvenálku nebo jen malou pokutu u soudu, rázem zapomene na vzor statečného Husa, na vytrvalost mučedníků česko-bratrských, na obětavou neohroženost Havlíčkovu; pokud to může pomoci, schová v rozhodném okamžiku pokrok pod dva zámky nebo běduje na ten tyranský svět, který si nechce dát od něho každou ránu libit. A při tom taci komičti byrokraté stále mluví proti „kněžským měščům“; zkrátka jest vidět, na jaké ideály stále myslí a jak by byli rádi, kdyby k dosavadnímu plátnu jim ty měšce byly přidány. Ovšem že tolik vyspělí nejsou, aby přirovnali svoje sobectví k obětavosti tisíců francouzských kněží, kteří pro své přesvědčení nechali se ožebračiti zcela. Svůj vlastní měšec hlídají tito „strážcové osvěty“ ovšem znakem ostřížím.

Odvaž se veřejně kritizovati veřejný projev pokrokaře! On odhodí rytířské kopí, sejme brnění, vynutí z očí proud krokodýlích slz a lká hlasem velkým nad „denunciací“. Denunciace! Toto slovo jest velice chytráckým prostředkem proti spravedlivé sebeobraně katolictva. Toto slovo má za účel zneškodnění, ano často znemožnění polemiku s prolhanými štváči, kteří sabají katolictvu přímo na hrdlo.

Lidé, kteří znají dobře své povinnosti, ku kterým se zavázali, spatřují velkou hrdinost ve vystupování proti těmže povinnostem. Dávají nepokrytě na jevo odpor proti řádu, k němuž se zavázali; při tom však berou se stejnou pokrokovou udatností plat, který jest vlastně určen lidem smýšlejícím jiného. A pou-

káže-li někdo na takovou nedůslednost, už jest oheň na střeše. „Platte a mlčte!“ poroučejí taci rytíři katolíkům, kteří se odváží na jevo dáti smysl pro poctivost a důslednost. Hned se katolíkům vmete do tváře obvinění z denunciací.

Ještě jest v čerstvé paměti aféra s pověstným prof. Judou. Tento muž, aby dokázal svoji pokrokovost způsobem zvlášť originálním a „statečným“, napsal ve svém materialistickém názoru: „Nikdy nebylo a není náboženství lidské nic jiného než řemeslo, než obchod. Nikdy nešlo za ideály božskými, nýbrž za světským úspěchem.“ Že tato silná slova jsou hodné drzou lži, to měli uznati i pokrokaři velice horliví. Ozval se proti tomuto výpadu katolický kněz. A ejhle! Rázem z prolhance stal se — národní mučedník, hrdina dne, okolo něhož se tísnily pokrokaři bez rozdílu jako kolem šlechtetného rytíře pravdy. „Denunciace, denunciace!“ znělo se všech stran vstřícně kněžskému směleci. Juda prý trpí za — pravdu. Judy se horlivě zastali lidé, kteří slzí nadšením nad ideální povahou Husa, Chelčického, Komenského. Oslavovatelé těchto theologů honem na vzdory katolictvu postavili se před Judu jako mocná ochranná hradba, ačkoli tento muž svým pouštěním výroky o náboženském obchodu a řemesle zlehčil velice i památku Husa, Chelčického a Komenského. Se všech stran veliké ovace muži, který velice lhal — poněvadž prý byl „denuncován“. Jakého to mučedníka se pokrokové panstvo zastávalo, to patrně z toho, že nedlouho potom sami pokrokaři odsuzovali jeho jiné výstřednosti a že také mu upírali spisovatelský talent. A ty mocné projevy pro Judu měly zvýšit veřejnou mravnost? Chtěli-li pokrokaři zachovati aspoň zdání o své poctivosti, měli přece aspoň zároveň prohlásiti, že svým pověstným výpadem Judu velice chybil. Marné čekání. Proti naší církvi dovolí pokrokové ochránci křiklavě lháti, a katolík se brániti nesmí ani pravdou.

Za to však skutečně, raňžované promyšlené a k tomu prolhané denunce proti katolíkům jsou u pokrokařstva dovoleny. Taková jest vyšší morálka těchto lidí. Nepoctivé útočníky katolík k veřejné zodpovědnosti volati nesmí, pokrokař však může k vůli nkojení své pomstychtivosti beze všeho protestu soudruhů činiti útok na dobré jméno a existenci katolíkovi u udavačstvím prolhaným. Dotekli jsme

volebních schůzí jako do otroků. Ale my si viru vzít nedáme. Jak se modlili naši otcové, tak se chceme modliti taky my.

„Výborně“, ozval se tleskot od šenkyše. „Tohle tak dál nejde, nevoliči tady nemají slovo; jinak — jinak bychom museli ženským říci, aby ze schůze odešly“, volal místopředseda. „A co pak vy, šakani, tady máte na práci? Táhněte domů, hospoda pro vás není.“ „Bodej že jo“, vsmušil se předseda, „ať všechny děti odejdou. Ještě bych měl opletání.“ Ale proti ženským si Lektin netroufal; vždyť u šenkyše seděla taky žena jeho. Ryly by doma potom zbytečné mrzutosti.

Slovo si bral mladík s plavým knírkem. „Já se, pánové, představuju jako nefečník. — Tady jsem slyšel mluvit se strany klerikální; teda chci zas něco povědět já. To se nedá zapřít, že Řím se napáchal na našem národě velikých zločinů. Už za Karla IV. chodil u nás známý papežský Tězel a prodával odpustky. (Mezi posluchačstvem tří se směl.) Musíte odpustit, já nejsem fečník. (Hlas: Taky je to vidět.) A ten Tězel měl jednu bednu: v té byly odpustky; a měl ještě jednu bednu: do té dával peníze za ty odpustky. A tak kšeftoval. A ten Tězel přišel taky za Husa do Čech a chtěl taky prodávat tady. A jezuviti mu v tom pomáhali. Smích se stupňoval, někteří účastníci začali ironicky tleskat.

„Neplácejte, neplácejte“, křičel ubohý „nefečník“ hlasem skoro pláčivým, zdvihaje obě ruce jako k obraně. „Neplácejte, vždyť já mám ještě slovo. Však jsou na přerušování fečníka paragrafy.“

Vzpomínka na paragrafy rázem přivedla přítomné k moudrému utišení. Jen z jednoho kouta

se předem aféry Judovy, aby po srovnání případu toho s denunciacemi protikatolickými tím jasněji byla seznána povaha těch, kteří dosud přemílají „denunciaci“ Rezníčkovu a dosud brojí proti „klerikálním denunciantům“ vůbec.

Tážeme se, co říkati socialistickému tisku, který pramáje za účelem hmotného poškození ty živnostníky, kteří se odvážíli svobodně voliti nesocialistického kandidáta? Tu již mají pokrokaři bič velice krátký; tu již se neopcováží psáti proti něčemu za volný projev a proti křiklavé denunciaci.

A víte, pánové, co v tom asi vězí, že židomil dělá rychlou kariéru, kdežto upřímný katolík — byt by nikomu neublížil, jest šikanován? My víme, proč jste důrazně neodsoudivili velice raňžovaný inkvisiční a denunční aparát francouzské vlády, která dávala špehovati svými k denunciacím najatými špiely každé hnutí důstojníků, aby postup důstojníků katolických zdržovala anebo do panse je dávala. Viděli jste v činech francouzských denunciantů kus vlastního zrcadla.

Machar, který si zabouřil proti denunciantům jako proti největším zločincům, sám dobráček dal do tisku prolhaný článek, v němž nepravdivě líčil Dostála-Lutinova jako pijana. Tohle jistě neučinil proto, aby toho kněze u představených pochválil.

Když byla aféra Judova v plném proudu, ještě se chlubil poslanec dr. Stránský, jak kazil kariéru známému pilnému katolickému učenici dr. Nábělkovi. Jednalo se o obsazení ředitelského místa na učitelském ústavě v Kroměříži. Mezi žadateli byl i dr. Nábělek a jiný muž, který dle slov Stránského byl „pokrokovější“. Když se již chýlilo rozhodnutí ve prospěch Nábělkův, zašel Stránský dle vlastního přiznání k ministrově s dotazem, jak je to možné, aby Nábělek stal se ředitelem. A prosadil odmítnutí žádosti Nábělkovy. Co asi ministrově namluvil, patrně z toho, že na schůzi akademiků — na níž se svým činem chlubil — nazval Nábělka zcela nezpůsobilým k zastávání onoho ředitelského místa, zarytým klerikálem, „jenž jednou namaloval jakousi mapu, a proto klerikáli vydávají ho za učenice.“ Jistě tedy Stránský ministrově se nezmínil, jak důkladně a jak četné úvahy vědecké vydal dr. Nábělek, jaké vědecké řeči pronesl. Zkrátka Stránský pokoutním způsobem a to zcela nespravedlivě denuncoval katolického žadatele

slabě se ozvalo: „Jaké přerušování řečníka? Vždyť tenhle sám povídá, že řečník není.“

A nefečník pokračoval dál: „A když na Bílé hoře byla česká demokracie poražena, upadl náš národ ve velikou porobu. Supové se dělili o — ubitou kofist. Černá armáda vložila svou patu — vložila svoji tvrdou patu na skloněnou šíj lidu našeho . . .“

Bezpochyby, že „nefečník“ vzpomněl si na slova některé nadšené „protiklerikální“ brožury a chtěl skončiti svůj proslav hodně mistrně. Tréma však byla silnější než dobrá vůle. Ubohý mladík po posledním slově oči rozpačitě rozšířil, lapal dech na prázdno, třikrát polkl a stál dále jako socha. „No — jen dál, jen s tím ven, smál se Pšenka; „ono to ve vás uvázlo? No — no — jen to vyrazte, snad si to dá říci.“ „Nefecník“ zabobloval ohryzkem dvakrát na prázdno — a zas nic.

„Mám, předsedo, slovo?“ dovoloval se teprv teď Pšenka. Po kývnutí Lektinově pokračoval: „Odpustte, mluvil jste tady o plácání, křičel jste, abychom neplácali; ale sám jste plácal nejvíc, že z tobo vašeho osvěceného povídání jsem mohl dostat zimnici.“

„Zima jde vždycky nejvíc od studených,“ sekl jeden socialista.

„Tobte sem všechno nepatří; já bych měl ještě daremně opletání,“ vmlsíl se moudře předseda do sporu. „Tady si hovoříte s panem Bránou a ne s nějakým Pšenkou. Stejně to už trvá dlouho.“

Přihlásil se Vohrál. „Pravda, musíte mluvit hlavně s p. kandidátem. Nemůžeme pořád mluvit o tom, co už dávno bylo a co teď neplatí. Raději přemýšlejme, co nám nastává. Co soudíte, p. kandidáte, o českém státním právu? Rád bych věděl,

FEUILLETON.

Kandidátovy trampoty.

V.

(3) „A chcete, pane kandidáto, taky vyhodit náboženství ze škol? Chcete katolíky pronásledovat jako to dělají ve Francii?“ tázal se kmotr Pšenka, který si po statečném výstupu Rázkové dodal kuráže.

A teď musil Rána šermovat zase na jinou stranu. Utíel si bojné krápkje potu a odpovídal. „Já jako člověk svobodomyšlný rozhodně nemám nikoho utíkovati ani v náboženském přesvědčení. K projednání takových záležitostí vůbec ani v nastávajícím šestiletí, pánové, nedejde. Doufám, že strana klerikální má nyní volnosti dost, že ji nyní nikdo utíkovati nebude . . .“

„Co strana klerikální? My jsme katolíci a žádní klerikálové, rozumíte. A co jste vlastně vy? Co pak vaše maminka byla mohamedánkou?“

„Ovšem, ano — vždyť, vždyť já, lidičky, jsem přece taky katolíkem. To se můžete zeptat pana faráře v Chlebové, že jsem nikdy proti klerik . . . proti katolíkům nevystupoval, že já sám . . .“

„Ale taky jste jich myslím nikdy nehánil; my potřebujeme na němu člověka, který by se nás taky trochu zastal, víme!“

„Ale vždyť národ český, přátelé, jest stejně skoro celý katolický. On si náboženství vzít nedá.“

„Jo — ale nesmí žádný Čech moc nahlas říkat, že je katolíkem. Jináč zkusí v novinách i na schůzích hňt než cikán. Kdybychom se my katolíci hodně nebránili, kopalo by se do nás i teď při

jako člověka neschopného. A tato denunciacie v listech pokrokových ani slovom nebyla pokárána; pokračovalo se raději veselé dále ve štvanicích proti Dostálu-Lutinovi a ve prospěch lháře Judy.

Masarykovský „Čas“ přinesl denunciační prohlášení proti katechetovi dr. Vrátnému, dává na jevo svoji touhu, aby katecheta z příslušné školy byl odstraněn. A následek se dostavil. Náměstek starostův dal Vrátnému bez dlouhých rozpaků výpověď, ač se vyšetřováním zjistilo, že nemluvil Vrátný ve škole proti protikatolickým spisovatelům českým tak, jak udavačské oznámení „Času“ hlásalo. Ergo denunciacie nepoctivá — a přece nesla v „klerikalismovaném“ Rakousku hned ovoce.

Když katecheta žaloval Masaryka pro výrok o denunciaci, tu „Čas“ nešetřil místem a uveřejnil jména všech 722 žalobců. Tendence motivého listu průhledná. Předně chtěl tento list se jmény žalobců seznámiti své stoupence, aby tito věděli, komu mají dáti na jevo „spravedlivé rozhodnutí.“ Dále spisováni v té době „denunciacie“ katechetské, a tu bylo potřebí rychle sháněti doklady a — nejlépe o těch, kteří žalovali. Materiál ovšem přes to všechno sehnal se velice skrovný — a k tomu všemu, jak dokázáno jasně, ještě otištěny veliké nepravdy.

A což teprve před obsazením lepšího učitelského místa! Sami pokrokářští učitelé, brojící na oko tolik proti denunciacím, by mohli říci, jak druh druhá nespravedlivě osciluje, všechny chyby kolegovy potají sděluje, jen aby místo nedostal konkurent! Vždyť sám „Čas. Učitel“, který se horší na „denunciaci“ Řezníčkovu, nepřímo vyznal, jak dovedou pokrokoví učitelé rozvíronti denunciační činnost k ukojení sobectví.

Pověstný Krapka živě denuncoval kněze Dostála-Lutinova, že mluvil na kazatelně o Kohnovi a Judovi a upozorňoval nadto okresní soud na kazatelnu. Odpadlík Svozil žádal nepřátele naší víry, aby mu dopisovali, co kdo na kněze ví; on prý každému poradí, jak by kněze zranil. Tohle bylo už hotové zakládání denunciantské školy, jež našlo následování u pokrokářských učitelů; tito tiskem též vyzývali, aby jim o kněžích chyby byly sdělovány. A tohle že nebylo žádáno za účelem denunciačním? Příště povíme roztrpčeným „užaslým“ denunciantům, kteří tolik proti dr. Řezníčkovi posud brojí, ještě jiné příklady.

Dopis z Prahy.

Jak jest s otázkou pitné vody pro Prahu a předměstí? V rušných dnech, jakými byla Praha rozehřívána za pobytu panovníkova a v minulých slavnostech sokolských, pozapomenulo se na palčivou otázku vody pitné pro Prahu a předměstí. Správní radě společné vodárny dostalo se sborem obecních starších král. hlav. města Prahy rozhodnutí, aby dala řešiti otázku, jakým způsobem dala by se Praha zaopatřovati řádnou vodou pitnou buď od Káraného nebo odjinud, a jak dala by se voda vltavská zužitkovati za užitkovou pro Prahu i okolí. Ač čas rychle uplývá, přece nedochází k žádnému, již velice žádoucímu rozhodnutí. Dnes není o tom již nejmenší pochyby, že z území káran-

ského dobrou vodu očekávati vůbec nikdy nelze. Z debat ve Spolku českých architektů a inženýrů a z pojednání vynikajícího našeho geologa profesora Počty jest známo, že jakost vody od Káraného by nevyhovovala, ježto nepili by v Praze z tohoto území vodu spodní, nýbrž vodu, před kterou sám původce projektu káranského, stavební rada Thiem, varoval. Správní radě společné vodárny musí přece býti jasným faktem, že blízkost dvou řek zamýšlenému vodovodu od Káraného byla by věcí velmi povážlivou. Koryta obou řek jsou v hlíně, štěrku a pískovci, velice snadno vodu propouštějících, a vlastně stále vodou napájených; řeka Labe s mnohými svými rameny a slepými výběžky, jež jistě podzemí v sypké půdě daleko a široko v okolí napájí, nemůže přece býti zdrojem, z jehož blízkosti bylo by možno hledati pitnou vodu pro tak vzrůstající město, jakým jest Praha. Z toho důvodu přece nemůže správní rada společné vodárny přijati za správnou domněnku, že spodní voda z území u Káraného jest čistou a beze všech příměsí vod říčních! Věci tyto mluví tak zřetelně a jasně, že nelze přece s otázkou tak vážnou odkládati do nekonečna, a nutno již konečně rozhodnouti a veřejně mínění pražské uklidniti.

Ohrožené připojovací akce. Nelze již stajiti, že nepřátelé tajní i zjevní v Praze pracují, aby akci připojovací znemožnili, a aby k uskutečnění ideálu Velké Prahy hned tak nedošlo. Obyvatelstvo města Bubenče jest velice rozozleno na obrat, jaký pojednou nastal mezi Prahou a Bubenčem. Obecni zastupitelstvo v Bubenči kladlo mimo jiné i podmínku, aby byla zbudována elektrická dráha do Bubenče Korunovační třídou až k viaduktu buštěhradské dráhy, a podmínku tuto dalo si také do smlouvy. Sborem obecních starších král. hlav. města Prahy byla smlouva tato i s touto podmínkou 14. května jednohlasně schválena. Požadavek tento byl jedním z hlavních, a proto nadmíru překvapuje, že na Staroměstské radnici pražské pojednou proti němu se postavili. K čemu bylo tedy zapotřebí dlouhého vyjednávání, když nyní někteří páni na radnici Staroměstské chtějí smlouvu samovolně měniti? Tolik, co se vědělo na Staroměstské radnici o průkopu letenském před odhlasováním smlouvy, ví se nyní též: neví se totiž zcela nic určitého — a proto, prohlašují v Bubenči, bylo by pro Bubenec velice nevýhodné čekati na spojení, které Báh ví kdy ještě bude provedeno. Zdá se, jako by v tomto zvláštním případě rozhodovala schůllost, ba rozmar jednotlivců, a nikoli vyšší zájmy veřejnosti! To jest celé to tajemství záhadného útoku na připojovací akci, které podobným jednáním házejí se klacky pod nohy. Opakujeme, že nepřátelé skrytí i zjevní pracují k tomu, jenom aby se nedospělo k národnímu ideálu, veliké, mohutné a sjednocené Praze!

Pro upřímnost snýšlení jest alespoň charakteristickým, že věc jednou již přijatá má býti pojednou kamenem dráhu. Na pražské radnici Staroměstské rozhodují ponejvíce muži znalí práv, a advokáti. Na těchto jest, aby posoudili podle spravedlnosti, podle skutečných fakt, kde v tomto případě jest pravda. Veškerý osobní intriky musí ustoupiti skutečné práci

mady, že se mají uvolniti od nynějš centralisace vídeňské, to ví každý. Rána si sedal.

„Ano, ale vy sám toho víte moc málo. Tohle bylo příliš krátké vysvětlení. A co soudíte o vyrovnání s Uhrami?“

„Myslím si, že živnostníkům by clo uškodilo, ale pro rolnický stav náš by byly celní hraní výhodou.“

„Nu dobře, ale odpovězte jasně, zda si přejete hospodářskou rozluhu obou částí říše čili nic?“

„Já — já ovšem jako kandidát za venkov musím být pro rozluhu. — Ostatně — však mladochyby klb to ještě všechno dobře rozváží . . . ; čtyři oči vidí víc než dvě.“

„Ano, ale některé oko jest docela slepé. A kdyby samí slepí lidé prohlásili politickou šachovnici, nenaleznou nic zvlášť pozoruhodného a nového — zrovna jako vy.“

A jako na dotvzenou vpadl do tohoto otcovského připomenutí hlas obuvníka Břitvy: „Takhle vy se chcete starat o nás — malé živnostníkové? Co pak jsou ve vesnicích jen sedláci?“

„Upokojte se, pane Břitvo“, dokládal Vohrál, „tenhle pan kandidát bude mít velikou starost o rolnictvo i maloživnostnictvo ušetřenou; ten se totiž sotva poslancem stane. Rád bych věděl, kolik lidí mu věnuje důvěru, až se pozná taky jiné jeho způsobilost. Pane kandidáte, já proti vaší osobě nic nemám, vy jste třeba velmi dobrým odborníkem ve svém krámm, umíte zručně vážit, byste objednávat, rychle sčítat a násobit, jste třeba mužem velice ilchetným. Ale — odpusťte — tohle ještě k dokonalému zastávání poslaneckého mandatu nestačí . . .“

„Bodejť, budeme volit nějakého kupečka! Houby ví, sedláckům nerozumí!“ ozval se Jetelík.

ve prospěch rozkvětu naší drabé matičky Prahy. Ta musí předměstí k sobě poutati a nikoli obyvatelstvo zbytečně rozlašovati. Jeť známo, že malé věci vodivají často k dalekoššíým důsledkům.

Palác hraběte Sylvy Taroucy majetkem obce pražské. Není pochyby, že zastupitelstvo král. hlav. města Prahy zakoupením paláce hraběte Sylvy Taroucy vykonalo záslužný čin. Ve středu pražských příkopů takový objekt bude povšáhy velice výhodným, ba i významným za poměrá, kdy Němci pražští i z říše soustavně počínají zakupovati v Praze reality. Převodem paláce v majetek obce pražské nadešla však k rozřešení i otázka, jakým způsobem palác zužitkovati? Přece nebude nikdo se domnívati, že by se do něho přestěhovala část některých obecních úřadů? Nechceme ani sluchu svému věřiti, že by palác měl sloužiti za reprezentační byt pražského starosty. To by byl přece jenom luxus. Pomýšlí-li se na to, aby pražský starosta po příkladě starostů světových měst: Londýna, Paříže a j., měl svůj reprezentační dům, nechť se mu najme, jestliže to již musí býti, vhodný dům na vhodném místě k tomu účelu, nebo ať se zbuduje nákladem nějakých 120.000 korun v asanačním obvodu, kde má Praha s dostatek pozemků. Palác však v ceně téměř dvou milionů věnovati za reprezentační byt pražskému starostovi, to se nám přece nezdá býti vhodným opatřením — ba tím méně vhodným, že by snad v tomto případě starosta p. dr. Groš objednal si opět nabytek a celé zařízení do tohoto paláce od německo-řidovské tovární firmy, opomenuv českých výrobců, pražských poplatníků!

Reprezentační restaurace pražské, kterou nyní jest Zolín, ve dnech sokolského slavu nikterak se neosvědčila. Již při přátelském večeru před dny slavnými jakož i o dnech slavných byla spousta stížností do bídné obalhy na ostrově žofinském. Hosté ani po dvou hodinách nedostali pivo! Odeházeli velice rozmrzeli čeští venkovští i hosté z Moravy, a bylo slyšeti hlasy: „To když jest u nás národní slavnost, čepují na čtyř i pěti místech, a jsme na vesnici. Tady na Žofíně čepují na jednom místě, a je tu 10.000 lidí.“ Číšníci sami říkali, že mohou pivo donéstí teprve za hodinu, dojde-li na ně řada! Rozumí se, že to nikterak nepřišlo k náladě slavnostní. Podobnými poměry stáváme se před cizinou směšni. Málo v každém případě býti postaráno o řádnou obsluhu milých hostů, seznanych z různých slovanských krajů i daleké ciziny.

Stejně působilo velice trapný dojem, že starosta dr. Groš se svojí manželkou a náměstek dr. Štych taktéž se svojí a j. zasedli do reprezentační lože na slavnostním cvičišti na Letné, a o hosty, kteří z dalších končin se do Prahy sjeli, nikdo se nestaral. Ti stáli, ač měli seděti na vyhrazených místech, opodál a vsadu za pražskými kapacitami. Starosta pražský mimo to uznal za dobré přijíti ke slavným výjevům na cvičišti — snad jako reprezentant královské Prahy — ve světle zeleném věšedním šatě, s kabátem stářá dosti ctihodného . . . A za ním stáli zástupci města

„Sousedí, tohle by mohla být urážka“, vpadl předseda, „na to jsou paragrafy. A já jako předseda schůze bych mohl mít proto jenom daremné opletání. Ať každý mluví klidně.“ — A zatím nešťastný bromosvod svobodomyšlné strany střel znovu bojné krůpěje potu; jeho duše vzdychala: „Ach, do čeho jsem to vlezl! Za všechno namáhání ještě tak veliká ostuda. Ach, milá maminko, kdybyate viděla, co všechno váš syn trpí! V tatarském zajetí by mi bylo líp než před touto neúprosnou inkvisicí. Ach, jen domů, už domů k malému synáčkovi a k matce! Jak se proti němu spikli v tak malé vesničce odborní znalci z několika končin! Chtějí ho uškrtit. A ta žízň! Co teprve zkušená skutečná vůdcové národa. To aby měli nervy jako telegrafické dráty . . .“

„Já už ho chudáka nechejte“, ozvala se od benkyže citlivá Lektinová. „Podívejte se, jak se chudinka potí. Proč ho tolik sekýrujete? To aby vám sám Šalamoun na tolik divných otázek odpovídal. Já bych z toho byla celá pryč. A už abychom šli taky k večeru.“

„Tak teda, má-li ještě někdo co poznamenat, ať se přihlásí“, prohlásil předseda. „Ale ať jen řekne všechno zkrátka.“

A už zvedl ruku Jetelík. „Milí sousedí, po vyslechnutí pana kandidáta musíme prohlásiti, že mu svoji důvěru projevit nemůžeme. My sedláci se spolehneme jen zas na sedláka a napišme svorně na hlasovací lístek kandidáta strany agrární.“

„Výborné“, ozvala se sborem.

„Teda já echžu ukontuju“, prohlásil Lektin a opouštěje předsednický stůl, obrátil se k zapisovateli: „Jen abych z toho všeho ještě neměl nějaké daremné opletání s oufadem.“ (Dokonč.)

Patřte s odznaky republiky a nádhernými francouzskými trikolorami přes prsa, vedle Černo-borů, jichž malebné kroje zářily slatem — Ion, není nad representaci!

Obrana.

(8) K svátku slovanských apoštolů. Každý Čech, jemuž není vlastenectví prázdňým slovem, s velikou vděčností musí vzpomínati na učené, bystré bratry solunské, kteří vynikali svatostí života a přispěli velice k posile slovanské myšlenky. Oni upevnili mezi Slovany ideální náboženské vzájemnosti, stali se zakladateli vyšší slovanské kultury. Oni bytře postřehli, jakou bohatostí a pružností vyniká jazyk slovanský; snažili se tudíž sjednoti mu nejvyšší válnost. Fr. Starý napsal o staroslovanském jazyce: „Bohatství jeho slov, hojnost pádů a čísel, rozvoj jeho sloves, jimiž může vystihnouti nejjemnější rozdíly a odstíny dějové, časové a způsobové: vše to přispívá k tomu, že může jím býti nejpřesněji vyjádřena každá lidská myšlenka. Nežli druhého slovanského, a možná i cizí indoevropského jazyka, který by v mluvnickém směru byl tak vypěstován a jemně a přesně vytříben, který by tak jasně vyjadřoval veškeré slovní tvary, jako jazyk staroslovanský.“ A znamenitě vyvinutý jazyk zajisté svědčil též o nadprůměrné vzdělanosti těch, kteří jím mluvili. Světcům Cyrillu a Metodovi máme co děkovati, že dali světu svědectví, jak poměrně vyspělá vzdělanost v říši Velkomoravské se ujala a kvetla v té době, kdy nynější utiskovatelé Slováctva byli loupeživými barbary. A že slovanské myšlenky zvlášť za vůdcovství geniálního Methoda znamenitě se dařilo, to patrně z veliké zloby sobeckých Němcův. Ačkoli cyrillo-methodějská idea utrpěla vážně vinou Slovanů samých, přece símé jednou zaseté i v pozdějším čase neslo vzácné plody. Vlastenecký duch nalezl vzácného rozmachu v klášteře Sázkavém, který pod vedením sv. Prokopa byl hotovou národní akademií věd a umění. Toto ohnisko vlastenecko-katolické vzdělanosti našeho národa sice r. 1097 padlo vinou Čechů samých. Leč krásné vzpomínky trvaly dále.

Karel IV. snažil se znovu vzkrásliti slovanskou liturgii, založiv v Praze samé klášter pro slovanské mnišky z různých končin, snaže se tak pěstovati slovanskou vzájemnost. Ačkoli věnoval tomuto ústavu péči největší, přece jeho snaha nedošla plného pochopení.

Leč idea cyrillo-methodějská neupadla v plné zapomnění nikdy. Nyní katoličtí vlastenci (zvláště kněží) naši co nejdříve nava-zují na snahy velikého Methoda a svými častými sjezdy a ávahami velice účinně podporují těsnější sblížení slovanských národů. Aby nejen na Moravě nýbrž i v Čechách památka našich věrozvěstů pokud možno důstojně a připadně se mohla slaviti, přeložen svátek ten se dne 5. července na druhou neděli v témže měsíci.

A teď na něco upozorníme. Vážný český učenc dr. Pastrnek vydal po důkladném studiu znamenitý spis o našich apoštolech, v němž těmto na základě pravdivých historických dokladů vsává velkou chválu. — Ale — v tom vzpomněl si jeden cizinec na základě podivných fantasií napestí pohrdlivou ávahu o světcích Cyrillu a Metoději, v níž nadto užito hrabých výrazů. A Masarykově „vlastenecké“ „Naši Dobé“ hned se hodila do krámu a vyšla tam v překladu. Zaujatost a sloba proti našim světcům číší již ze slohu pisatelova, ale „Naši Dobé“ hodilo se dobře hledati pravdu o kulturním rozvoji Slovanstva — v cizině. A dr. Flašhans sám ve feuilletonu „Nár. listů“ uvedl různá obvinění onoho cizince, ať jiné úhazky jeho „vědy“ jednou ve Vlčkově „Osvětu“ důkladně stěpal. Ostatně přičinil k vývodům cizincovým poznámku, že by bylo nutno nové ty nářory odůvodniti. Nad tedy másti mysl čtenářstva domysly neodůvodněnými? Proč neřici hned ku prospěchu čtenářstva, má-li pravdu Pastrnek či onen cizinec? A ti lidé, kteří cti protikatolické vynikající české muže jako modly, kteří nechťejí na nich usnati skutečné vady, nechali slovanské apoštoly nespravedlivě tupiti bez protestu. A to že jest vlastenectví? Tu jest nový, třebaže nepřímý důkaz, jak se záští vůči katolictvu nechává se tupiti památka i těch velikánů, kteří byli předními harcovníky pro vzájemnost a kulturu slovanskou. Zato však my katolíci zdvojenou silou obnovujeme vzpomínky na veliké slovanské apoštoly a jejich šlechtěné snahy. Budme horlivými křesťany a vlastenci, jakými byli oni!

(8) Připomenutí agrárních ohy-tráků. Napsali jste ve svém letáku: „Strana katolického lidu se rouhá. Ona praví, že církvi a víře hrozí skáza a zničení. Toť rouhání, co křídá strana katolického lidu. Slyšme, co praví Kristus: „I jáť pravím tobě, že ty jsi Petr, a na též skále vsadím církev svou; a brány pekelné nepřemohou ji.“ — A nyní přichází

strana katolického lidu a viní Krista Pána, že zrušil dané slovo. Nevěro! jste, voláme k vám. My víme, že Kristus řekl: „Nebe a země pomínou, ale slova má nikoli nepominou.“ On nás učil, že ani jediné písmenko z jeho zákona nebude zrušeno. Strana katolického lidu se rouhá! Ona nám chce nahnatí strach, že by mohla víra Kristova zaniknouti.“

Takhle se opovážil psáti nestoudný agrární prolhanec a žádný z agrárníků proti tomu nezvedl protest. Předně tedy se tážeme, ve kterém časopise katolickém byla taková slova napsána, z nichž by vysvítal strach, že přes přívěd Kristovu může církev a víra naše zaniknouti? Jen ať lháři odpovědí. Kdy že jsme vinili Krista z rušení slova daného? Jen podejte důkazy.

A líšácký leták zamlčel, co přikazoval Kristus apoštolům. Jakkoli slíbil, že bude s církví až do skonání světa, přece vyhlásil apu-štolu, aby šli kázat sami evangelium do celého světa. A apoštolé, kteří rozuměli Kristu líp než dnešní agrárníci, neskládali ruce v klín, nýbrž za stáleho nebezpečení i proti vůli tehdejších bohatých statkářů šířili evangelium. Měli na paměti slib Kristův, že církev potrvá až do skonání světa. Leč při tom si též pamatovali slova pronesená Spasitelem: „Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého.“ Kristus neřekl, že církev potrvá i bez spolupůsobnosti jeho služebníků, že se udrží jen a jen zázrakem. Bylo by tudíž pokoušením Boha, kdyby chtěli katolíci pomoc Kristovu, aniž by také sami ruku k dílu přikládali.

Jestliže Kristus řekl, že brány pekelné nepřemohou církev naši, tím ještě neprohlásil, že církev stále beze škody potrvá ve všech krajích, kde kvetla. A také skutečně v některých krajích afrických a asijských církev dříve kvetoucí byla potlačena od barbarů. Tedy z Kristových slov rozhodně nenásleduje, že by církev a víra katolická musila beze zvláštní obrany naší stále kvést i v Čechách. Vždyť vidíme, co se děje na př. nyní ve Francii. Ale agrárnícký nepoctivec jde ve své drzosti tak daleko, že netoliko překrucuje slova katolíků, ale že nestoudně zneužívá i slov Kristových k obraně svých lží.

Poněvadž tedy nás chtěl usvědčiti agrárnícký pisatel zúmyslně nesprávným výkladem slov Kristových z „rouhání“, povíme zase „nábožným“ agrárníkům něco jiného z téhož Písma svatého. Vy, pánové, všude prohlašujete, jak jsou zbedované poměry stavu rolnického, vy-zýváte zemědělece k účinné akci, aby se poměry ty zlepšily. Ale — když již tolik Písmo sv. milujete a na ně se odvoláváte, citujeme vám nyní tato slova Kristova: „Protož pravím vám, nepoučte o život svůj, co byste jedli, ani o tělo své, čím byste se odívali. *Pohlédte na ptáctvo nebeské, že neseje ani žne, ani shromáždí do stodol: a Otec váš nebeský krmí je.* Zdáliž vy nejete dražší než ono? A o oděv proč se staráte? Patřte na květi polní, kterak roste: nepracuje ani přede. Pravím pak vám, že ani šalomoun ve vši slávě své tak odín nebyl, jako jedno z nich. — Nepoučujte tedy říkajíce: Co budeme jísti, aueb co budeme pít, aueb čím se budeme odívat? *nabo toho všeho požádejte.* Vít zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hleďte nejprv království Božího a spravedlnosti jeho: a toto všechno bude vám přidáno.“ (Mat. 25—33.)

Tohle jest výmluvnější citát než onen, kterým proti nám nepoctivě bojoval agrárnícký leták. To usná každý. Citát o nezdolnosti církve na každé katolické schůzi můžeme klidně vyslechnouti, poněvadž jen zavilý nepřítel jej může obracet proti katolickým organizacím. Jak by však bylo, kdyby některý katolík pře-čel při schůzi svolané agrárníky citát námi uvedený agrárníckým velkostatkářům, kteří o malorolníky tak málo se starají? Možná, že by byl rád, mohl-li by utéci se zdravou kůží. „Ten citát se nemůže vykládati doslovně“, odpovědí agrárníci. Rozumí se, že přisvědčujeme. Ale nechť pánové zpytují, jak dovedou vykládati jiné citáty sami.

Tedy jen podrobě hezky opatrně s tím citováním Písma. Mnohý člověk začne se stavěti katolíkem a citatelem Písma teprv tekrát, když chce katolíky hodně potrestat.

Ostatně Písmo citoval sám ďábel, chtěje svoji úskočností obelestiti samého Syna Božího. Proto se nedivme, jestliže již celá staletí úskoční lidé chťejí Písmem úskočně „porážeti“ samé věřící křesťany.

Politický přehled.

Také minulý týden byly pilné návrhy hlavním jednáním sněmovním. Soc. demokrati si pilně přáli, aby při volbách do sněmů zemských zavedeno bylo všeobec. přímé a rovné právo hlasovací. Pro návrh svůj získali socialisti 150 hlasů, byl však zamítnut 193 hlasy. Poslanci čestí právem hlasovali proti pilnosti, a to hlavně z důvodu státoprávního z autonon-

niho, že říšská rada není kompetentní, aby rozhodovala o volebních řádech zemských. Stejně zamítnut pilný návrh starorusinského posl. dr. Markova, aby se vojákům z řad rolnických o žních dostalo dovolené. Pro pilnost hlasovali Češi, Poláci, Rusíni, Jihoslované a soc. dem. Ministr. zem. obrany projevil všecku ochotu postupně vojákům o žních dovolenou poskytovat, jakmile věc trochu zkušeností bude zdůvodněna a zjistí se, v jakém rozsahu lze dovolené poskytovat. Na řadu přišlo první čtení prozatímního rozpočtu. Otázka protokolování neněmeckých řečí dosud nevyřízena. Vláda má sice připravený kompromisní návrh, s kterým prý nejsou spokojeni Čechové; němečtí pokrokaři a radikálové a část lidové strany jsou vůbec proti v tom ohledu jakýmkoliv přáním neněmeckých národů. — Ve sněmovně sestoupilo se 261 poslanců ve volné sdružení agrární, které má býti poradním a informačním sborem pro poslance i vládu. — Ve Vídni zahájeno opětůe vyrovnací vyjednávání. — Právní praktikanti v Praze dnem 8. t. m. zahájili trpuý odpor; usnesli se vykonávat jen takové práce, k nimž jsou dle předpisů vázáni; k tomuto usnesení přistoupili praktikanti asi 20 soudů v Čechách.

Maďaři postupují dále. Bezohledně s velikým spěchem schválili železniční předlohu. Charvatská strana práva žádá úplné zrušení dosavadního poměru mezi Uhrami a Charvatskem. — Maďaři mimo to v minulém týdnu ústy ministr. předsedy dr. Wekerla slavně si prohlásili nárok na Bosnu a Hercegovinu; budou prý mařiti snahy směřující k jakémukoliv připojení zemí těchto k Charvatsku, ač vlastně sami ve skutečnosti nemají nejmenšího právního nároku! Požadavky maďarské nesnaží mezi. — Sněm charvatský ze strachu před bouřlivými výstupy odročel.

V anglické sněmovně zamítnut návrh na snížení cla z cukru.

Car jmenoval generála Liněviče místodržitelem ve východní Asii. Vražedné útoky a loupeže v Rusku stále se ještě objevují. Revolucionáři především se namáhají, aby na svou stranu získali vojsko, proto všemožně rozdmýchají v něm revoluční hnutí.

Zprávy místní a z kraje.

Zlaté jubileum kněžství. Dne 25. července bude slaviti vesp. kapitolní děkan Magr. Dr. Alois Frýdek své 50leté jubileum hodnosti kněžské. Poněchávajice podrobný program této významné slavnosti do příštího čísla, sdělujeme, že slavnost bude zahájena o 9. hodině dopolední, kdy vznešený jubilar bude přivodem duchovenstva uveden do katedrály, aby obětoval jubilejní mši sv., po níž ve své residenci bude přijímati blahopřání.

Svěcení na kněžství. Jeho Bisk. Milost posvětil tuto neděli v katedrálním chrámu 20 kandidátů na kněžství. Slavnost započne o 7. hodině. Mezi ordinandy nachází se jeden člen řádu praemonstrátského.

Ve schůzi městské rady dne 8. července t. r. konané učiněna byla tato usnesení: Technické kanceláři se uloží, by na náklad jmění kostela sv. Antonína v Novém Hradci Králové zřídila k zádušním pozemkům č. kat. 413 a 414 přes příkop sděný mšatek. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 1. července t. r. byl vzat na vědomí. — Objednají se potřeby pro vodárnu a pro dům čp. 230 od Akciové společnosti pro výrobu armatur v Praze. — Učiní se s jinými městy soubílaný projev pro odstranění neblahých poměrů soudcovských úředníků v král. Českém. — Odepíše se činš. groš z domu čp. 415 v částce K 8:59. — Vyžádá se svolení polit. úřadu ku vyhovění žádosti dp. faráře Pouchovského za ponechání výpomocného kněze na další rok s odměnou K 700.— ze záduš. jmění kostela Pouchovského. — Panu B. Steinovi a pí Ant. Meřtířovi, majitelům domu v Pospíšilově třídě, se přikáže, aby dali ve 14 dnech zapustiti okapní roury svých domů do stoky uliční. — Poukáže se ku příjmu částka K 224:60 stržená v I. pololetí t. r. v městských jatkách za krev, propůjčování stájí a za vážení, a částka K 118:50 za chladicí komory. — Dp. Dobroslavu Orlovi, o. k. professoru realky v Praze, členu komise pro reformu zpěvu chrámového, se dá svolení ku dokončení studia hudebních památek musea Královéhradeckého. — Po vyžádání dobrozdání provede se oprava ústředního topení v budově školní. — Na správu p. zvěrolékaře o problíce vozů a krámů mlékařských v měsíci červnu t. r. nařídí se, by vytknuté závady byly odstraněny. — Práce klempířské na domě čp. 124 zadají se p. J. Komárkovi a oprava ciferníku p. J. Štänderovi dle offert jimi podaných. — Žádosti o udělení podpor chudinských odloženy do schůze příští. —

Upozornění pro účastníky sociálního kursu. Pouze ti, kteří se předem písemně přihlásili, použijí výhod bydlení a stravování určeného. Ostatní, zbudě-li místo. Kterým nebude již možno vyhověti a těm, kteří budou účastni pouze

jeden den, odporučujeme hotel v Adalbertinu u p. Sternberga. Účastníci sjednotí se všichni ran. vlaky a jděte přímo do ústavu „Borromaeum“ (u řeky Otlice pod bisk. residencí). Všichni při příchodu ohlaste se ihned u jednatele v úřední síni I. poschodí. Seznámení s budovou a umístění bytu obstará p. Jenčovsky, jenž bude již v ranních hodinách v budově přítomen. Před vyučováním a mezi polední hodinou nutno vše si obstarati. J. Polák, jednatel kursu.

Ze spolku majitelů domů v Hradci Králové. Spolek majitelů domů sešel se dne 6. července v Živn. čtenářské jednotě ku valné hromadě. Účastenství bylo četné a přihlásilo se mnoho nových členů. Do výboru zvoleni pp: Ed. Beránek, Fr. Cerný, V. Formánek, A. Krémář, A. Pokorný, K. Richter, V. Rosa, J. Russ a V. Špaček. Za revisory účtů pp: V. Ctibor a A. Hanuš. Po zprávě jednatele a pokladní poukázáno na důležitost a nutnost sdružení majitelů domů. Spolek bude pořádati častější schůze, v nichž poručování budou jednotlivci o daních, zvláště o vyplňování přiznání k daním; bude se brániti proti zvyšování přírůžek zemských, okresních i obecních; účastní se řešení otázek školských; bude jednati o levném pojištění škod z povinného ručení; jednati o vodní otázce města našeho; jednati o osvětlování města; upravit pro členy besplatné oznamování uprázdněných bytů; opatří členům tiskopisy potřebné při správě domů a pro ohlášení úřadům; bude sledovati jednání zastupitelstva obecního a okresního, pokud se dotýká zájmů poplatnictva; účastní se každé práce, která by přispěla k rozvoji a pokroku města našeho; postará se o levné odborné i právní porady týkající se sporů z nájemné smlouvy vzniklých, sdělování faasí pro berní úřady, rekursů v záležitostech berních, výpovědí z bytů a j. Zvláště pak se snah spolkem sledovaných vystupuje nyní reforma činžovních daní, jež se právě projednává a pro niž nutno se co nejvíce sdružit, aby peticemi a deputacemi pomoci zástupců našich na radě říšské ve prospěch majitelů domů vyřízena byla. Z té příčiny vybízíme všechny majitele domů, aby hojným přístupováním ku spolku nutnou tuto organizaci posílili. Výborová schůze konána dne 8. července, při níž zvoleni: za předsedu p. V. Formánek, za místopředsedu p. E. Beránek, za jednatele p. A. Krémář, za pokladníka p. A. Pokorný.

Volby do komise pro všeobecnou daň výdělkovou. Ve smyslu § 17. volebního předpisu t. z. z roku 1897 a v základě výnosu c. k. ministerstva financí ze dne 4. března 1907 č. 14641 vypisují se dodatečné volby volitelů, jakož i volby nových členů a jich náhradníků do komise pro všeobecnou daň výdělkovou III. a IV. třídy úkládacího okresu Hradec Králové, kteří dle ustanovení § 22. zákona ze dne 25. října 1896 t. z. č. 220 nastoupiti mají na místo dosavadních vystupujících členů a sice na místo: pana Hanuše Richtera, speditera v Hradci Králové ve III. třídě; pana Josefa Kouby, pekaře z Týřechovic ve IV. třídě; pana Františka Strumhause, soustružníka z Nov. Hradce Král. ve IV. třídě; pana Aloise Havlíka, stroj. zámečnicka z Kuklen ve III. třídě; pana Josefa Dusea, hostinského z Libčan ve IV. třídě; pana Václava Hofhause, truhláře z Prahy. Předm. v IV. třídě; I volby volitelů, kteří posílají členy a náhradníky komise voliti budou, konají se v Nechanicích v městské radnici — pro III. tř. dne 22. července, pro IV. tř. 23. července. V Hradci Králové v Rudolfinu (berní referát) pro III. tř. 25. července, pro IV. tř. 26. července. II. Volby členů a jich náhradníků do berních komisí: v Hradci Králové v Rudolfinu dne 12. srpna 1907. pro III. tř., 13. srpna pro IV. tř. Za volebního komisaře při všech zmíněných volbách ustanovuje se c. k. berní adjunkt pan Jaroslav Rosálek. Listky hlasovací opatřené příslušnou legitimací odevzdány buďtež buďte v den volby v místě volebním osobně příslušnému volebnímu komisaři, anebo včas zaslány poštou (franko) do volebního místa na adresu příslušného volebního komisaře. Hlasovací listek buďtež podepsán.

Veřejná výroční skouška chovanečů ústavu pro hluchoněmé (Rudolfinu) v Hradci Králové koná se dne 13. července t. r. Začátek o půl deváté hodině dopolední. —

Převodní seznam voličů pro volby do říšské rady v Hradci Králové, sestavený v měsíci únoru 1907, obsahoval 1801 jméno. Pro mnohého čtenáře našeho listu nebude snad nezajímavé, uvádíme-li dnes počet voličů dle jich stavu a zaměstnání, nehledíce ku změnám, které se udály do voleb v měsíci květnu. Dle toho volili: Absolvent obchod. akad. 1, adjunkt c. k. bern. úř. 7, adjunkt dráhy 2, adjunkt spojitelný 1, advokát JUDr. 12, advokacie kandid. 1, advokátní kancelista 1, advokátní koncipient 1, advokátní písaři 3, advokátní solicitoři 5, advokátní úředníci 2, archivář bisk. konsist. 1, assekurační úředník 1, asistent c. k. kraj. soudu 1, asistent měst. úřadu 2, asistent staveb. úřadu 1, asistent c. k. kraj. soudu 3, bankovní úředník 1, barviřský mistr 1, bednářský mistr 1, bednářští pomocníci 4, berní c. k. při okr. hejt. 1, berní c. k. 1, biskup královéhradecký 1, boháčovci 18, bránnířský mistr 1, brusič ka-

mene 1, cejchmistr 1, cestář 1, cestmistr, c. k. 1, cestující obchodní 8, cukrářští mistři 4, cukrářský díloved. 1, cukrářský dělník 1, čalounníci 2, četnický strážm. v. v. 1, číšníci 3, dělníci v továrně 3, deštnířský mistr 1, dělníci obecní 2, dělníci v pivovaru 4, dílovedoucí 3, dirigent Zál. Ú. Ú. 1, divadelní garderob. 1, dlaždičský mistr 1, dlaždičský pomocník 1, dohazovač 1, doktoři lékařství 11, domovníci 11, dozorce obecní 1, dozordci vězňů 5, drogist 1, důchodci, c. k. v. v. 1, důchodci měst. 1, dvorní rada, c. k. 1, dvorní rada ve výsl. 1, elektrotechnik 1, exekutor berní 1, faktor tiskárny 1, finanční strážní komisař, c. k. 1, finanční tajemník, c. k. 1, fotografové 4, geometr evidenční, c. k. 1, blánský městský 1, hlavní berní, c. k. 1, hlavní berní v. v. 4, hlavní kontrolor, c. k. 1, hlavní kontrolor v. v. 1, hodinářští mistři 7, hokynáři 8, holíči mistři 9, holíči pomocníci 2, hospodář. příručí 1, hostinští 23, hoteliéři 3, hřebenařský mistr 1, choralista 1, inženýr staveb. úř. 1, inženýři vrchní staveb. úř. 2, inženýři strojírny 7, inspektoři banky 2, inkasista pojišťovny 1, inspektor škol, c. k. 1, jednatel pojišťovny 1, kamnářští mistři 6, kamnářští dělníci 3, kancelář. pomoc. pracov. 12, kancelistové, c. k. 2, kancelista c. k. místodržitel. 1, kancelistové bisk. konsist. 2, kancelista okr. zast. 1, kanovníci 8, kantor israel. 1, kantinští 2, kaplani 2, katecheta měst. šk. 1, kartáčnícký mistr 1, kazatel svob. ev. ref. c. 1, kluboučníčtí mistři 3, klempířští mistři 5, klempířští pomocníci 4, knihářští mistři 5, knihářští pomocníci 2, knihkupci 3, knihkupečtí sluhové 2, knihkupecký účetní 1, koč. 6, kolářský mistr 1, kolářský pomocník 1, kominičský mistr 1, kominičský pomocník 1, koncept. prakt. m. úř. 1, konduktéři 3, kontrolor m. důch. 1, kontrolor m. v. v. 1, korrespondenti 2, kostelníci 3, košíkářský mistr 1, košíkářští pomocníci 2, kovářští mistři 4, kovářský pomocník 1, koželuhský pomocník 1, košešníčtí mistři 5, krejčovští mistři 30, krejčovský dílovedoucí 1, krejčovští pomocníci 20, kuchatři 2, laborant v lékárně 1, ladiči pian 3, lampář měst. 1, lékárník 1, lékař prakt. 1, lesní ve výsl. 2, lesmistr a maj. šk. 1, leštič kovů 2, listovní, c. k. 2, lokaj 1, magistr farmacie 1, majitel domů 8, majitel fiakrů 1, majitel chem. čistír. 1, majitel pletárny 1, majitel pohřeb. út. 1, majitel prádelny 1, majitel tiskárny 1, majito c. k. v. výsl. 2, majytán 1, materialista 1, místodrž. koncept. prakt. c. k. 1, místodržitelský rada, c. k. 1, modelářští děln. 2, montéři v měst. záv. 2, mydlářský dělník 1, nadzorci fin. str., c. k. 2, nádenníci 19, nadsladovci 1, náměstkové stát. zast., c. k. 2, nástrojář. mistři 4, nástrojář. dělníci 20, natěračští mistři 5, natěračští dělníci 4, nosič uhlí 1, notář, c. k. 1, notář, c. k. m. služ. 1, notář, kandidát 1, notářský úředník 1, nožířští mistři 3, obchodní jednatele 2, obchodní příručí 15, obchodní sluha 1, obchodní zástupce 1, obchodvedoucí 1, obchodníci 75, obchodník hud. nást. 1, obchodník uhlím 1, obuvníčtí mistři 40, obuvníčtí dělníci 10, odhadce v zastavárně 1, oficiálové c. k. bern. úř. 3, oficiál vrchní c. k. bern. úř. 1, oficiál c. k. stát. návl. 1, oficiál c. k. vrch. soudu 1, oficiál vojen. zás., c. k. 1, oficiál evidenční, c. k. 1, oficiál evidenční, v. v. 1, okresní komisař, c. k. 1, optikové 2, ošetřovatel 1, oekonom 1, pasířský mistr 1, pekařští mistři 13, pekařští dělníci 5, plukovník, c. k. v. v. 1, podomeci 3, podomní obchod. 1, podstarší 1, pokladníci 4, pokrývač. mistři 2, pokrývač. pomocn. 2, policejní strážn. 10, ponocní 5, posel c. k. okr. soudu 1, posluchač filosof. f. 1, poštovní asistenti 6, poštovní expedienti 6, poštovní kontrolor 1, poštovní oficiálové 8, poštovní podúředníci 3, poštovní pokladník v. v. 1, poštovní sluhové 4, poštovní sluhové výpom. 4, poštovní správce v. v. 1, poštovní úředník 1, poštovní střízenci 2, portýr 1, povozníci 16, právní absol. 1, právní praktik. 6, právní praktik. doktoři 3, profesoři c. k. střed. šk. 25, profesoři c. k. střed. šk. dří. 3, profesoři c. k. střed. šk. kněží 3, profesoři c. k. střed. šk. suppl. 5, profesoři c. k. střed. šk. v. v. a šk. r. 2, profesoři střed. šk. v. v. 4, profesor stř. šk. kněz 1, profesoři dří. boháčovci 6, profesor a učitel c. k. odb. školy 7, profesoři obchod. akademie 6, prokuristé 3, prokurista v. v. 1, prostředkovatel prodeje a koupě 1. (Pokrač.)

Chrást a umění. Několik katolíků táže se, zda by hudbě na varhany v krásném kostele Panny Marie nemohlo být věnováno více píle. Také při nešporách v katedrálním kostele by se mělo zpívat tak, aby všechny krásy církevního zpěvu více vynikly. V městě, kde tolik vyškolených mistrů zápasí o přednost, rozhodně církevní hudba a spěv by měly být též na vyšší úrovni. Tak soudí více pilných návštěvníků obou chrámů.

Na regulaci Labe středního pokračuje se čile vřep mezi Hradcem a Opatovicemi a pak u Pardubic. Dle „Kon. Korresp.“ pokračují předběžné práce k provedení dalších regulačních staveb na středním Labi tak daleko, že v následujícím roce 1908 mohlo by se přikročit k regulaci Labe především na druhé straně Hradce Králové u Kydlínova, Plotišť, Ločenic — dále u Černotic a pak u Draboh, Přelouče, mezi Nymburkem, Poděbrady a Kolínem a konečně u Lysé. Jest proto v úmyslu, aby k pracím na středním Labi v příštím roce použito bylo bohatších prostředků,

tak aby pro tyto práce počítají i rok 1908 bylo pohotové 15 milionů korun.

Všeobecná úvěrní společnost s. sp. s r. obm. V Hradci Králové proti Grand-hotelu docíluje v každém ohledu úspěchů nejlepšíh, jak z následujících čísel jest zřejmo: Za první pololetí t. r. stouply členské podíly hotové splacené z K 61.755 — na obnos K 72.454.00, zápatky stouply z 313 675.09 na obnos K 344.028 83, vklady na knížky z K 156 757.88 na obnos K 186.757.83, fondy rezervní stoupily z K 3.250.00 na obnos K 5.250.—. Záruka hotové splacených podílů členských a fondů rezervních obnáší ku dni 30. června 1907 K 222 615.00. Obrát pokladniční za první pololetí t. r. obnášel K 2,918.354 66. Za tutéž dobu obnášela různá vydání K 13.963. 31, různý výtěžek K 16.196.86, tak že čistý zisk za první pololetí t. r. K 2.233.55 b obnáší. Vklady zároční se 4 1/2 % bez výpovědi, 5 až 5 1/2 % proti výpovědi. Za příčinou doplňovací volby fidejtitelstva a změny stanov koná se dne 20. t. m. mimořádná valná hromada společnosti o 1 1/2 hod. odp. v úřadovně.

Ústav pro hudební klavírní a spěv, vys. c. k. místodržitelstvím koncesovaný, otevře po prázdninách v Hradci Králové státní s výborným prospěchem zkonštruovaná žačka profesora Pražské konservatoře, p. Jindřicha Kaňka z Alběští, a + paní Petzoldové-Sittové. Podrobnější správy budou v čas podány.

✓ **Most přes řeku Otlici ve Svinných** nákladem zastupitelského okresu královéhradeckého postavený byl dne 2. července t. r. s uspokojivým výsledkem kolaudován a po uvalcování příjezdních silnic k mostu dne 5. července t. r. veřejně dopravě odevzdán.

Z Dobřenic. Dne 1. t. m. odbyl se v pozemku Fr. Slezáka z Dobřenic komisi p. Taichman z Nechanic zvláštním způsobem. Pan Taichman co člen okresního výboru požadoval 30 K zálohy, než na komisi vyjde; když se na komisi dostavil, připustil za znalce p. správce a p. Vodičku, oba ke straně nájemcové, a nedbal na to, že jsou služebníky p. nájemce, a že p. Vodička těžko škodu dobře odhadne, poněvadž není rolníkem. Se strany poškozeného odhadovali důvěrníci, dle hon. zák. postačitelni, poškozenému docela cizí a oba rolníci: p. Mužík, rolník z Čepěrky a p. Komárek, rolník z Michnovky. Na upozornění p. Mužíka z Čepěrky, že důvěrníci se strany nájemcovy jsou nezákonní, odpověděl p. Taichman, že má právo připustit ke komisi, koho chce. Tak jednal člen okresního zastupitelstva. P. Taichman zapomněl, že mu tak veliké právo nedává honební zákon. A po prohlídce škody, co p. Vodička odhadl, p. Taichman při tom stál. A když se důvěrník se strany poškozeného p. Mužík ohrozoval proti tomu, řekl mu p. Taichman, že neměl ruchadlo jakživ v ruce. Podruhé nebude potřeba, aby si poškozený důvěrníky bral, poněvadž se na jejich vyjádření nic nedá, a co služebníky p. nájemce sám dá, na tom státně. Jáme na tom my, maloroľníci, bídní; oťeme a hnojíme pro velkostatkáře a když požadujeme za škodu, odkáží nás na komisi. Vědí, jak to pro ně dopadne. Sejdou se dva kamarádi na komisi, a rolník to odstane. Když si stěžujeme u okresního výboru, vyšlou svého člena, ať je třeba kupcem (jako vloni p. Rašina); a ten potom má vyšetřovat škodu rolníkovu. Kdyby se stala škoda p. Rašínovi mezi jeho kornouty, tu by si nevzal rolníka, aby mu škodu odhadl. Ale sám má to uznání a na komisi jde a ještě požaduje 20 korun zálohy. U nás mají lidé mnoho škody od svého, ale každý, než by musel dát 30 korun zálohy, raději nic nechce. Ale my doufáme, že to takhle déle neustane. Budeme si stěžovati dále na to hospodaření. A také máme pevnou naději, že vytrvalým úsilím zvítězíme.

Beurře pro „volnou“ školu v Hořicích. Na den 7. t. m. svolal předseda vzdělávacího spolku pro Hořice, zdejší okres. tajemník veřejnou schůzi, ke které si pozval p. red. Pelanta, aby promluvil o „volné škole.“ Po zabránění schůze, — která většinou naplněna byla vysnavači Adle-rovými — udělil slovo p. red. Pelantovi, který patheticky vykládal o všem možném, jenom příliš málo o tom, co bylo předmětem jeho přednášky. Pro nájezd na církve a katolicismus, kterými svou přednášku místo věcných vývodů okroteniti chtěl, byl odkázan do mezí patřících přítomným katolickými muži a ženami, kteří se do schůze dostavili se svým duchovním pastýřem p. děkanem Kousalem. Nebotránou radost z této přednášky měli rozjaření rudí boři, kteří se mohli utleskati a ukřičeti, pak několik učitelů, kteří z důvodů patrně na snadě jeoucích neodli do přítmi pod galerii k rohovému stolu, a pak dvě mladé učitelky, které by byly málem p. red. Pelanta po akoutěné přednášce pocelovaly, ale spekojily se staročeským potřesením rukou. Ipa, než nad harmonické splynutí duší spřislaných. Po ředi p. Pelantově přihlásil se ke slovu v Hořicích návštěvou díleí pan Dr. Bedřich Petr z Hradce Králové a obdržel od předsedy slovo, uvítán byl bouřlivým potleskem přítomné katolické inteligence a voláním „naša klerikálnímu doktoru“ se strany socialistické, rozvášněné demagogickou řečí p. Pelanta. P. Dr. Petr v úvodě ke své řeči děkuje ironicky socialistům za mimořádné uvítání, které od této nemylké

massy očekával a které ho proto nepřekvapuje, a praví, že právě tento bezmocný vztek rudých pánů jej markantně přesvědčuje, že jde správnou a vlasti sloužící cestou a že mu to přímo ukládá za povinnost, aby na zásluhné snahy měšťáckých reformátorů a s nimi v dojemné shodě spojených synů Marxových přítomné katolíky upozornil a snahy jejich pod lupou postavil. Sotva tato slova p. Dr. Petr pronesl, spustili socialisté a jejich přívrženci veliký řev, volající: „Pojďme pryč, ať si ten doktor přednáší zpátečnickými Red. Pelant zapisává své věrné, jen aby stáli a řečnicka klidně vyslechli, že mu pak odpoví. Dr. Petr pokračuje praví, že se mylí p. redaktor Pelant, když prohlašuje, že jej přijel až z Hradce potit, k tomu že ani jeho přítomnosti není třeba, neboť jeho konfusní besla že se potírají a u intelligence se potírají sama sebou, nýbrž že jsa jím vyprovokován, proto ujímá se slova, aby byla alyšena i strana druhá. (Socialisté opětně křičí: „Pojďme pryč!“) P. Dr. Petr: „Pánové, já vás nedržím, ať bych rád, kdybyste mne klidně vyslechli; ale jestliže odejdete, nebudu plakati já, ba intelligence přítomná vám jen bude věčná.“ (Opětně jako když píchne do vosího hnízda a p. Pelant obchází své věrné bratry, jenom aby stáli.) Pan Dr. Petr pokračuje, že nebude sledovati demagogické vývody p. Pelantovy, nýbrž že odpoví jenom na to, co s přednáškou „o volné škole“ souvisí, a dovozuje, že i katolíci chtí školu volnou, prostou od vlivu zlaté i rudé internacionály, ale uvolněnou i od vlivu bezbožských a to v prvé řadě z důvodů historických, což dokládá z historie. Pak pro svůj názor dokládá se Komenského „Pravidly spořádané školy“ a dovozoval, že kdyby dnes Komenský vstal a opětně tento spis vydal, že by dojísta byl prohlášen od pp. reformátorů a jejich rudých a školských přívrženců za největšího zpátečnicka, a že by sotva jeho sochami se chlubil. Dovořoval pak dále, že vlt „volné školy“ — odstranění náboženství ze škol — má v pohyb uvéstí kola větrného mlýna — reforma manželství v civilní sňatek, což znamená vyloučení náboženství z rodiny — který umele mouku s nadpisem: „rozlučka státu a církve“, čili vyloučení náboženství z veřejného života. Když pak za stálého pokřiku socialistů dovozoval, že i důvody národohospodářské nás k tomu vedou, aby náboženství bylo ve školách vyučováno, tu socialisté vidouce, že řečnicka neukřičí, zanotovali pláč „rudý prapor.“ Předseda celý zasiněl marně prosí o klid, také redaktor Pelant jest vůči teroristům bez rady, katolíci domáhají se toho, aby řečnicka, — který s hodinami v ruce sleduje řev socialistický, byla zjednána možnost mluvit. Vše marné. Dr. Petr obrácen ke katolíkům volá, že svolá se co nejdříve schůze, kde vyloučí své názory o volné škole a reformě manželství. To sarazilo socialisty, kteří volají: „Ale ať jest to schůze veřejná“, načež Dr. Petr odpovídá: „Ano, bude to schůze veřejná, ale teprv tehdy, až ti páni, kteří ať do nepříčetnosti působilí ryk, naučí se vážit si svobody slova a slušnosti.“ Nato ujímá se slova vldp. děkan Koukal — socialisté tichnou — a ten pokračuje tam, kde p. Dru. Petrovi slovo bylo zneemožněno, a za stálého vřuvu socialistů řeč svou končí. Předseda nato za rozruchu schůzi končí. — Ten jediný den ukázal, co ostatně již při volbách se objevilo, — organizaci soc. demokracie a desorganizaci úřednictva, měšťanstva a živnostnictva, jež mohly by ji jen tenkrát čelit, kdyby se v jeden šik erazily. Toho však není nikde a v městě tomto — jak se zdá — nejméně. Vzdělávací spolek, jež je posud v rukou těchto stran, povolá si za řečnicka o volné škole svobodného myslitele, tedy komunistu, do schůze však krom učitelů a předsedy nikdo téměř nepřijde, tak že socialisté jsou v absolutní většině. Pro koho tedy schůze se svolala a komu půda upravovala? Což pak neví takový okresní tajemník, politickým vyznáním agrárník, že volná škola nalezá se v programu internacionály? Proč si nepovolali, když již se jim to slovo tak tuze líbí, někoho, kdo by jim volnou školu vyloučil ve smyslu, v jakém se jí z pravidla rozumí v kruzích mladočeských, agrárních i našich, t. j. jako školu volnou oproti byrokracii a centralismu? Proč volají si, když nechtějí mít školu bez náboženství, za řečnicka protivníka pozitivního náboženství? Socialistům se nedivíme, ti jednali důsledně, ale divíme se těm mužům, kteří ve volbách lomí rukama, kde se socialisté pojednou tolik nabralo, kteří si je však sami vychovávají. Kdyby socialisti si řečnicka toho druhu sami povolali, nikdo proti tomu nic nemohl by namítati. Proč se však k tomu propůjčuje vzdělávací spolek? Mladočeský liberalismus dodělává, německý liberalismus již dodělal, ale u nás je pořád dost lidí, kteří by to považovali za větší urážku, kdyby jim řekl někdo: zpátečnick, klerikál, než že zadržel sirotčí peníze. „Chcete-li mít volnou školu, volte za poslance socialisty,“ tak skočil Pelant svou repliku, a když jeden pán p. předsedovi k takovému výsledku ironicky gratuloval, nevěděli předseda jiné odpovědi, než: „Kde pak to věděl!“ — Kde to věděl, p. doktore? Ti páni, co si chtěli udělat plaisir, než se rozejdou na prázdniny, ti to věděli, že se v případě tomto nejedná o nějaké poučení křesťanské, že s obecností do schůze téměř nikdo nepřijde a že celé vystoupení Pelantovo v Hořicích neznamena než rozdělení hladiny společenské, po volbách

sotva uklidněné, že při dnešní situaci žádný praktický efekt to mít nemůže — ale Vy jste to nevěděli, p. doktore! Což Vás to tak mrzí, že Vás jmenují klerikálem, a chcete s p. okr. starostou vlt mocí napravovatí svou „pošramocenou“ reputaci? — Marné namáhání, drabý pane; v Hořicích jsou již sokolové „klerikály“, jak pak teprv takový pán, jenž přišel, jak se říká, do let a něco již viděl a zkusil! Pamatujte si, kdo se je vlt, klidí bouři. Krom Francie na volnou školu jiude se nemyslí, naopak důraz se klade svtáš v smích protestantských na náboženskou výchovu ve škole, protože žádných dětí pomalu ani mítí nebudeme, a proto i v Hořicích kousek té nábožensko-mravní výchovy své mládeži chtějí dopřati a naprostá abstinence širšího obecnstva — třeba nebyla v tomto případě na místě — to dokázala. Vldp. děkanu vystavil redaktor „Pochodně“, když pravil: „p. děkan sem přišel před rokem jako generál bez vojska a dnes má své vojsko“, — vlastně nejlepší vysvědčení.

Z Opočna. Dne 30. června konal se krajský sjezd III. řádu sv. Františka v Opočně. Byl to druhý krajský sjezd v Čechách a v pravdě vojkolepý. Již den před tím četné zástupy lidí věstily dobrý a příznivý výsledek jeho. Pořad slavnosti byl krátce tento: O osmé hod. ráno uvítal účastníky sjezdu P. Richard Randák, kvadrán v Opočně, poukázav na nutnost sjezdu co obrany a oživení naší sv. víry, které se mnozí odcizují. Při následující mši sv. přeš 500 kajicníků bylo posláno Tělem Páně. O 10. hod. veden byl ve čtyřtupu z kláštera kapuc. do děkanského chrámu Páně velebný průvod, při němž nadšeně zpívána velehradská hymna: „Bože, co's ráčil před tisíci roky“. Vdp. Jan Řehák u dveří chrámu Páně uvítal zástupy lidí, poukázav na to, že tento imponantní průvod jest nejlepší odpovědí a zadostiučiněním na utrhačné jazyky našeho sv. náboženství, které si náš lid vzíti nedá. Po 10. hod. měl slavnostní kázání P. Ant. Podlaha z řádu kap. ze Zátce, jenž úchvatnými slovy vysvětlil význam III. řádu. Na to měl vdp. děkan Jan Řehák slavnou mši sv. s asistencí, při níž Cyrillická pěvecká jednota se svým sbormistrem p. Lud. Taichmanem, řiditelem kůru, posluchačstvu připravila nemalé požítky. Odpoledne o druhé hodině zahájeno bylo ve dvoraně Národního domu veřejné shromáždění. Řeči promluvíli: vdp. Ant. Kaška, děkan v Kostelci n. Orli, jenž pojednal „O duchu sv. Františka“. Věcně a poutavě dokazoval, že nynějšímu lidstvu, po mamomě, požítkařství a smyslnosti se pachtícím, schází duch Ježíše Krista, duch sv. Františka, pročť ve světě tolik mravní pokleslosti, bídy a nespokojenosti. Pan Ant. Drápalík, gymn. učitel v Hradci Králové, promluvil na thema: „Účast terciářů ve světě“, poukázav vhodně na to, že terciáři nemají se toliko věnovati jen kostelní, nýbrž že mají všimati si i stavu sociálního ve veřejném životě i politickém. Dp. P. Ant. Podlaha zajímavě pojednal, jakou mají bráti úlohu terciáři ve světě, aby tak stali se užitečnými údý společnosti lidské a statečnými obháječi dobré věci a naší sv. víry. — Všechny řeči byly vyslechnuty s nemalou pozorností a odměněny hlubokým potleskem. — Na konec uděleno církevní a papežské požehnání v klášterním chrámu Páně. Dotyčným sjezdu bylo zasláno mnoho blahopřejných dopisů a telegramů, mezi nimiž jmenovati sluší Jeho B. Milosti nej. Dra. Jos. Doubravy z Hradce Králové, nej. P. Hilaria Pokorného, provinciála řádu kapuc. z Hradčan a vdp. J. Hejtmánka, bisk. vikáře z Ném. Bělé. — Počet účastníků při průvodu možno odhadnouti přes 3.000. Sjezd tento dokázal, že lid jest dosud nábožensky vlté cítící a že se probouzí k veřejné činnosti na obhájení nejdražších statků svých, sv. víry a blaha národa, čemuž žehněj Bůh!

Na e. k. státní průmyslové škole v Pardubicích ukončen byl VIII. školní rok dne 6. července t. r., kterýžto den byla rozněna vysvědčení. Z 81 zapsaných žáků na škole mistrovské setrvalo do konce roku 78. Při klasifikaci na konci roku obdrželo vysvědčení a vyznamenání 14 žáků, vysvědčení třídy první 55 žáků, vysvědčení třídy druhé 2 žáci a 5 žákům povolena oprava přes prázdniny. Cíle vyučování dosáhlo tedy 69 žáků, což činí 91%. — Od placení školného a poplatků na důlny (v oddělení strojnickém) bylo osvobozeno v minimím běhu 68, v letním běhu 67 žáků. — 44 žáků požítvalo stipendií a podpor v obnosu 8607.67 K. — Na škole pokračovací, jejíž třetí třídy (pro řemesla stavební a strojnická) jsou s e. k. státní školou průmyslovou spojeny, započalo bylo 46 žáků (v oddělení stavebním 26, v oddělení strojnickém 20). Do konce setrvalo a třídění byli 42 žáci, kteří vesměs dosáhli cíle vyučování. — V II. kursu pro další vzdělání učitelů kreslení na průmyslových školách pokračovali, který trval od 15. dubna do 6. července t. r. bylo 18 účastníků. Z těch bylo 14 uznáno za výborně způsobilé a 4 za způsobilé k vyučování odbornému kreslení a rýsování na školách pokračovacích. Všichni účastníci obdrželi státní podpory a někteří z nich podpory komorní a školních výborů. Zápís žáků na školu mistrovskou pro škol. rok 1907—1908 koná se od 15. srpna do 15. září t. r. Ředitelství zaslalo každému osobně na požádání návštěvi, kde jest podrobně udáno vše, co se týká podmínek přijetí. Školní rok na

škole mistrovské se začíná 1. října t. r. o 8. hod. ranní. Do třetích tříd školy pokračovací zapisuje se od 10. do 30. září. K zápisu jest nutno do-
staviti se osobně do ředitelny a předložiti vysvědčení z II. třídy všeobecné školy pokračovací.

Zhenubné krupobití v Čachotíně. Strašná pohroma postihla dne 2. července farnost Čachotínskou a celé okolí. Děsné krupobití zničilo nadějnou úrodu a přivedlo mnohé zemědělce na pokraj zoufalství. Co nezničili kroupy, vlastně kusy ledu, po celou hodinu od 5 do 6 hod. odp. padající, to doničil přival druhá bouře o 7. hod. Oršina z velké části pozemků odplavena a učiněna škoda na mnohá léta. Tato katastrofa jest tím hroznější pro obec Čachotín a Rozsochatec, jelikož podobné krupobití stihlo tyto obce před 4 roky dne 19. července 1903, z něhož dosud se nevzpamatovaly, a poněvadž letos jest to již druhá pohroma. Ozimy nám tu úplně vyhynuly; byly zarořeny a nabrazeny jaří a ta nyní veškerá úplně zničena. Dvakráte jsme seli a ničeho nesklidíme. Přátelé, kteří jste byli ušetřeni pohrom, pomozte zuboženým katolickým zemědělcům v „České Sibiři“ těžce zkoušeným, aby nepropadli úplnému zoufalství! Bůh vám vše hojně odplatí! Říšský náš poslanec pan Josef Prokop shlédl osobně způsobenou škodu, zhroutil se jí a slíbil účinnou pomoc zakročením o státní podporu.

Z Jablonce n. Jiz. Dne 6. t. m. zemřela zde, zaopatřena byvší sv. svátostmi, paní Anna Škodová, vdova po t. řid. učiteli Karlu Škodovi v Jablonci n. J. a matka t. dp. Karla Škody, bývalého protokolisty u Bisk. konsistole v Hradci Král. Pohřbena dne 8. t. m. v Jablonci za velkého účastenství.

Z Čobětbořska. Katolický tábor lidu na Skalce u Sopot vydal se nad očekávání atkvěle. Jak se roznesla pověst, že katolíci hodlají v Sopotech o ponti dne 7. července uspořádati veliký tábor lidu, na němž mluvití budou katoličtí říšští poslanci, zvonili hned socialisté a pokrokaři na poplach a vyzývali všechny své stoupence z celého kraje, aby se stčastnili v počtu co největším táboru toho a zaktiklly ty římské vetřelce a ničitele našeho lidu“ a aby „co nejmohutnější protestovali proti roztahovačnosti celé té černé havěti.“ Ba socialisté pustili do lidu pověst, že na tábor ten, bude-li se konati, vyšlou deset svých řečnicků-polalců. Vidouce však, že se katolíci nedají tímto mluvením zastrašiti, poslali poštou některým katolíkům známé štvavé pohledky nákladem časopisu „Volná Škola“ vydané. Pohledky ty opatřili štvavými poznámkami, jež svědčí o divné úrovni vzdělanosti zaslátelů. V Čobětboři se mluvilo, že na táboru dojde ke krveprolití, a proto dychtivě byl 7. července očekáván. — Na zástávce dráhy v Sopotech, zvané Sobinov, očekávání byli pp. poslanci důvěrníky a jinými katolíky 63. volebního okresu. Po příjezdu vlaku a objevení se pp. poslanců rozlehl se mohutné volání slávy a „Zdař Bůh“, načež doprovodili jsme pp. poslance do fary. — Ač počátek táboru byl určen na 1. hod. odpol., táhly již kol poledne nepřehlédné zástupy lidí k místu pro tábor určenému a prapory ozdobenému. Očekávalo se, že se táboru stčastní asi 5—7 tisíc lidí, ale bylo jich dle odhadu znalců přítomno na táboru asi dvanáct tisíc. A snad právě tak veliké účastenství katolíků popletlo jejich přítelický, že se na táboru ani neožvali. Přece však byli jsme před příjezdem pp. poslanců svědky zvláštní demonstrace. Kdežto mnohé domky v Sopotech byly ozdobeny prapory v barvách národních, objevily se na jednom baráku na chvíli dva prapory černé. Snad chtěl majitel baráku toho protestovati těmi černými prapory proti nám, ale způsobil si tím svým jednáním nehoráznou blamáž. Lidé se mu smáli. Odpoledne o jedné hodině zahájil tábor p. poslanec Prokop a po zvolení čestného předsednictva vyslovil týž potěšení nad tak neobyčejné velikým účastenstvím, děkoval za důvěru mu věnovanou, že zvolen byl ve zdejším okresu za poslance, projevil lítost, že volební jeho okres stížen byl tak krutou živelní katastrofou (— kroupami —), poučil přítomné, jak si počínati mají a co on učiní, aby smutné následky katastrofy té zmírěny byly. Vyzýval zástupce obcí, aby pro odhadování škody krupobitím způsobené se nedali vládními orgány chikanovati, a aby mu vše, co za dobré uznají, sdělili; on ve volebním okresu svém se pozdrží, poněvadž chce také sám škodu způsobenou shlédnouti. Pak vylíčil své zkušenosti volební, usnal, jak velikou oporou při jeho schůzích kandidátních byly mu katolické spolky, a vlté přimlouval se, aby dle možnosti v každé osadě organizace katolická byla stčzena. Řeč jeho prostá ale srdečná byla pozorně vyslechnuta a častým potleskem odměněna. — Nato uděleno slovo panu poslanci V. Myslivcovi. Na počátku řeči své vzpomněl týž velikého biskupa Bryncha, který první v Čechách počal organizovati katolický lid. O jak by se potěšil, kdyby byl přítomen a viděl tak nepřehlédný zástup svých milých diecésanů, kteří hotoví jsou víry své se zastati, ji hájiti a pro ni třeba i trpěti! Ať ho nevidíme, on jistě s nebe patří na nás a žebná lidu svého. Nato vltěhlavý řečník plamennými slovy vyzýval k hájení práv národních, společenských a církevních. Ke konci žádal přítomné ženy a dívky, aby dle příkladu žen plátcích nad Kristem, ke Kalvarii vedeným,

milovaly Krista, vedly dām v duchu učení Jeho a poukázaly vlivu svého ve prospěch náboženství katolického. Nadšená, dojemná, ale také často humorem a i satyrou popřená řeč jeho všechny přiměla elektrizovala. Doslovem p. poslance Prokopa a hymnou národní „Kde domov můj“ byl tento pěkný tábor lidu ukončen.

Tábor katolických zemědělců na Košumberku. V neděli dne 7. července t. r. chtěli konati katoličtí zemědělci na zříceninách Košumberku tábor lidu. To bylo proti myslí okolních agrárníků a radikálů, a proto přičinili se všemožně, aby tábor onen zmařili. Žádali i orgány vládní, aby tábor onen byl zakázán. Když však přes to tábor onen byl povolen, rozhozeno po Vys. Mýtsku, Chrádímku, Skutečsku na tisíce letáků, ve kterých kde který „pokrokový člověk“ byl vybízen, aby se na tábor onen dostavil. Informace měly býti žádaný na lužické radnici. Této bezmezné agitaci podařilo se skutečně tábor náš znemožniti. Dostavilo se sice na tři tisíce stoupenců strany katolických zemědělců, ale též mnoho agrárníků, nár. dělníků, radikálů všech odstínů a soc. demokratů. Jejich společnému úsilí se podařilo, že tábor ani zahájen býti nemohl. Překazili volbu předsednictva a křikem a hlomozem způsobili, že tábor byl rozpuštěn. Pozvaný řečník náš, poslanec dr. Josef Myslivec, dokázal, že v minulých volbách dostalo se mu dobré školy: zachoval chladnou mysl i humor. Tábor náš tedy rozpuštěn. Dosáhli tedy protivníci naši svého cíle? Jen částečně; neboť ještě jim nebyl tábor náš tak proti myslí, jako ta okolnost, že hnutí naše se šíří a mohutní, že stále nabýváme stoupenců. A to překazilo nepodařilo se jim ani protesty k c. k. okr. hejtmanství, ani umělým spojením různých stran, jež spojuje jen nenávisť k církvi. Myšlenky nelze utlouti násilím. Jaké to spojení stran! Na letáčkách jsou podpisy bohatých agrárníků i soc. demokratů, snad proto, že Proudhon učil, že majetek jest krádež. Celkem lze říci, že naše strana neutrpěla ztráty, ba naopak stoupenci naši vidouce tolik protivníků, jen utvrdili se v politickém svém přesvědčení a láce k naší straně. Mnoho nepřátel, mnoho cíl! Někomu jinému však mohou spojení protivníci našeho tábora uškoditi. Jsou to obchodníci lužští. Slyšel jsem roztřesená slova mnohých našich: „Nač choditi na pouť někde, kde mají pro nás uvítání takovéto, kde protivníkům tábora katolického dávají informace sama radnice, kde mezi podpisy na letáčkách proti našemu táboru stojí se i jméno toho, jenž jest tamním starostou — ať si tam chodí radikálové, socialisté, vůbec „lidé pokrokové“. Stálo by věru za uvážení.

Z Ml. Břísti. V neděli dne 30. června konala se u nás poutní slavnost. Poněvadž letos připadá 200letá památka znovuzřízení zdejší fary, konala se slavnost poutní mnohem slavněji než jindy. Pontifikální mši sv. měl J. M. nejdp. opat želivský Salesius Roubíček za asistence domácího faráře dp. Gilberta Křikavy, dp. faráře z Jiřic Milona Záruby, říšského poslance, dp. katechety z Humpolce Odona Vorlíčka, vdp. faráře ze Zachotína Františka Soukupa a dvou řádových ctih. pp. noviců ze Želiva. Slavnostním kazatelem byl dp. Odo Vorlíček. J. M. vykonal také odpolední pobožnost a příslušnou asistenci. K sváteční náladě přispívalo též krásné počasí. Památkou na letošní slavnost bude též obnovená věž, kterou dává patronátní úřad v Želivě plechem pobíjeti.

Z Humpolce. Dne 7. července slavila se památka „stoletého povýšení Humpolce za svobodné město.“ Za tím účelem pronesl o 9. hod. slavnostní řeč p. starosta Bečvář „o dějinách města Humpolce“. Sčastnili se této schůze: obecní zastupitelstvo, četní hosté, předsedové všech spolků zdejších, jen scházel předseda tak zv. pokrokové; není prý spokojen „s klerikální“ oslavou! Pan starosta ve své přednášce nastínil důležité události města našeho až do památného roku 1807, kdy zhublého města ujal se otcovsky hrabě Wolkenstein-Troczburg. Řeč svoji skončil p. starosta vroucím přáním, aby Bůh Všemohoucí i na dále žehnal městu našemu. Na to bylo v děkanském chrámu Páně slavnostní kázání, jež měl vlp. P. Norbert Beneš, děkan, a pak sloužena pontifikální mše sv. J. M. ndp. opatem Salesiem Roubíčkem ze Želiva. Odpoledne konala hasičská šupa veřejné cvičení na Riegrově náměstí. Tím slavnost skončena. Sbor hasičský pořádal zahrádku koncert „U černého orla“. — (Vzdělávací sbor města Humpolce.) Tento nový spolek netěšil se přání zdejšího občanstva, neboť kdykoli se pořádá nějaká přednáška, jest vždy slabě navštívena! Lépe by bylo pořádati přednášky až v období podzimním, neboť v létě věnuje se větší pozornost vycházkám do přírody než přednáškám v uzavřeném prostoru. Vzdělávací sbor, podporovaný všemi vrstvami, bude také jistě pečovat o to, aby takové přednášky, jakou na př. četl p. prof. Břet. Pokorný „o Husově věčeru“, byly prosty všelikého štvání proti katol. církvi, neboť tím se nevzdělává ale bouří! K tomu se nemá propůjčovat. Vzdělávací sbor města Humpolce. — (Školstvo v Humpolci.) Jak to smutně působilo, když na všesokolském sletu v Praze, kde bylo zastoupeno každé město, scházelo sokolské město Humpolce! Stále se mluví o pokroku a zatím ... zpátečnictví! Kdo zavíral

úpadek sokolského spolku? Kdo si hrál na všemocného pána? Kdo rozešval klid a mír v našem městě? Kdo stále znepokojuje celou veřejnost zdejší? Jen muž „pokrokový“, který má ve svých nepřátelích zálibu! Bylo by na čase, aby se poměry již jednou změnily a nastal klid a mír, a to bude pak — pokrok!

Poznání se! Píše nám jeden p. učitel z venkova: Před vášimi volbami strana agrární se přitěšovala a dělnictvem, domkáři, chalupníky atd. To byli téměř nerozluční přátelé, na potkání ruce si podávali, spolu sedali, konfili, bavili se, kartičky sebrali a i na bratrství pili. Dnes však agrárník již nezná těch, které potřeboval, nevímne si jich, v hostinci sedá za zvláštní stůl a hraje si na milostpána. Chalupníci zase povídají: „Teď nás neznají, ale až přijde k volbám, nebudeme tak hloupí a nebudeme potom také znáti je; vidíme aspoň, co v nich je!“ „Cep“ to potom nespatí, třeba do „klerikálů“ bončil sebe více.

† Antonín Bartoš, farář v Cerekvici u Vys. Mýty, již není mezi živými. Povolal ho náhle 9. t. m. nebeský Pán k sobě. Zpráva o úmrtí tohoto lidumilného a velice horlivého kněze ranila hluboce srdce jeho přátel. Dnes v pátek koná se pohřeb tohoto věrného, nadšeného služebníka Kristova. Nebeský ráj budiž mu odměnou za všechny dobré skutky.

Různé zprávy.

Návrh katol. národních poslanců na změnu a doplnění branných předpisů zní: Současně hospod. a společ. poměry vyžadují nezbytné změny a doplnění branných předpisů. Aby se oprávněným a odůvodněným požadavkům středních stavů výrobních v tomto směru vyhovělo, navrhuje, aby branné předpisy doplněny, případně změněny byly v ten smysl, aby: 1. Služební doba vojenská snížila se na dvě léta. 2. Živitelé rodin aby zařadováni byli do náhradní zálohy. 3. V době žití zemědělcům byla udělena dovolená. 4. Poslední čtyřměsíční cvičení bylo zrušeno. 5. Povolání k cvičení aby vždy bylo konáno se zřetelem k povolání a živnosti záložníka. 6. Cvičení vojenská aby se omezovala na míru nejmenší. 7. Rodinám k činné službě povolaných chudých záložníků aby se udělovala podpora. 8. Nemajetným záložníkům aby hrazeny byly výlohy cestovní. 9. Plukovní řeč aby ve všem byla uplatněna způsobem naležitým. 10. Svěcení neděle a svátků by přesně bylo, pokud služba dovoluje, zachováno. 11. Aby ničím či nikým bestrestně ani city náboženské ani národnostní vojna nebyly snižovány anebo utlačeny. V ohledu formálního navrhuje, aby tento návrh bez prvního čtení byl přidělen výboru brannému. Ve Vídni, 26. června 1907. Šrámek, Václ. Myslivec, Kadláček, Hruban, Valoušek, Šachl, dr. Jos. Myslivec, Tvarůžek, Šabata, Pillich, Kuchýnka, Prokop, dr. Stojan, Záruba, dr. Horák, hr. Thun, Šilinger, Šuklje, dr. Gregovič, dr. Koršec, Fon.

Ve prospěch křesťanského dělnictva. Na vikariátní konferenci okresu Lanškrounského dne 8. července v Lanškrouně odbyvané přijat byl návrh, aby vikariátní duchovenstvo stalo se členy Všeob. sdruž. křesť. dělnictva. Všichni hned se přihlásili. Kéž se to stane i všude jinde! — Jme věru potěšení, že v duchovenstvu nalézá sdružení křesť. dělnictva stále větší porozumění. Jakkoli dělnictvo křesťanské vyvinulo samo značnou sílu, tak že se organizace udržuje a rozvíjí s prostředků vlastních, přece jsou vítání členové přispívající. Socialisté v malomocné zlosti šíří prohané klevety, že prý katoličtí dělníci platí vlastně na kněze, kteří se s mohlů dělnických „mají dobře“. — Zatím však posud ani jednomu knězi z peněz Všeodborového sdružení nebyla udělena podpora, ačkoli i přispívající členové v některých případech právo na podporu mají. Také ještě ani jeden kněz o podporu u Všeodborového sdružení nezápal. — Kterýkoli křesťanský dělník uvalí nepoctivou pomluvu o placení našich dělníků na kněze, nechtě nám ihned jméno pomluvače oznámit. My ho veřejně v Obnově požádáme o důkazy. Jest zajisté chvalitebné, že utiskované dělnictvo křesťanské semklo se vlastním rozhodnutím ve všeodborovou organizaci křesťanskou. Leč zajisté sdružení pokvěte mnohem lépe, až kněží ještě více podporováni budou ušlechtilé snahy našich organizovaných dělníků, kteří pro své katolické přesvědčení tolik, zvláště v továrnách trpí a často pro svoji vytrvalost i o existenci nevinně přicházejí. Kéž všichni kněží pochopí požadavky pohnuté doby přítomné a včas přiloží ruku k dílu! Kéž všude katolický dělník posud v knězi otcovského přítele!

Lhůta k podání prohlášení ku všeobecné dani výdělkové pro šesté období ukázkové (roky 1908 a 1909) spodních daní výdělkové podrobených, dne 1. června 1907 daní již předepsaných, stanoví se do 31. července 1907. Prohlášení k dani výdělkové mohou býti podána písemně neb protokolárně u úřadu pro berní I. stolice (berní správa, okres. hejtmanství), v jehož obvodu má daň býti předepsána. Při písemném prohlášení budiž ušito úředně vsořeno, křesťák, jakož i návod ku sdělování prohlášení k dani výdělkové poskytnou se poplatníkům na požádání bezplatně úřady vyměňovacími. Nepodá-li poplatník v předepsané lhůtě povinného pro-

hlášení, může komise po daní výdělkovou vyměřiti daň výdělkovou s mojí účinností na základě poměrek již po ruce jsoucích.

Humus sacra. Ve dnech 22.—24. července konány budou cyrilské exercicie v Hotčicích. Exercicie ty vysoko budou vynikati nad všechny minulé i jest jisto, že žádný odborník neb interest nedá ujiti si příležitost k nim sávitati. Pováženy budou skladby předních mistrů ve vzorném provedení jako Palestrina (Mše, Hodie Chr. natus est) Stehle, Hruška, Perosl. Přednáseti budou dr. Al. Kolisek z Hodonína, prof. Orel z Prahy, řid. B. Kašpar ze Slaného, řid. J. Winter z Kolína, řid. Zelinka z Prahy, prof. Rubliš z Prahy a far. Šabrt z Milešína.

Jméno církevní v Rakousku, jest tak často mrať naše sociální demokraty, obnáší celkem dle úředního šetření 818.500.000 K. Z toho obnáší jména, které slouží k udržování kostelů, far, fideletů káru, 369.6 milionů kor. 30 milionů z těchto úhrnů obnosu tvoří jména kněžských seminářů. — Jméno vídeňského Rothšilda obnáší 12 miliard, či 12.000.000.000 korun. Tedy jediná šidovská rodina v Rakousku má třináctkrát víc než katolická církev v téže státě — Církev nevládne jménem svým svobodně jako Rothšildova jediná rodina, nemá nic ani odprodati ani zadlužit, má toliko, co jí zůstane po zaplacení několika různých daní (equivalent, nábož. daň, školní přídávka, osobní daň s příjmy), z těchto předmětů k svým účelům použiti. Katolíkům ukazují židé a sociální demokraté na jméno církve, ale o jméno šidovských milionářů pěkně mlčí, poněvadž se o něm ani zmíniti nemějí.

Novou hvězdárnu dal přidati papeš Pius X. ve Vatikánu a jmenoval jejím říditelem P. Hagena. K hvězdárně patří dvě věže „la torre Leone XIII.“ a „la torre Pio X.“ Obě věže budou spojeny železným mostem. Ve věži „la torre Pio X.“ bude umístěn veliký sluneční teleskop, dar to Američanů. Náklady na vybudování hvězdárny byly tak veliké, že se pomýšlelo na sbírku mezi katolickými učenými celého světa, avšak američtí katolíci sami mezi sebou potřebný obnos sebrali a na slavnosti hvězdárny věnovali.

O potřebě náboženství říká neklerikální Pololovy „Bohedy“: Všichni materialisté, již sami přemýšlejí a nepapoukají jen po jiných, vážnou na mrtvém bodě: sami musí něco věditi. Věditi v duchu se ostýchají. Taková víra nedá se „vědecky“, spřímá by je vyvolávala z příslušnosti k vědeckému světu a stavěla poblíž dave, „profanum vulgus“. A porýsnost vědci jde nad všelikou jinou pýchu! Mnozí však usnávají, že marné jest jich snažení, že objektivní jistoty o základech přičinách života není, že objektivní pravdy nelze nabyti ani přemýšlením, ani intuicí, ani nějakým zjevením. Že lze nabyti pouze subjektivní jistoty a více nic. Ale je-li tomu tak, proč nevoliti onu subjektivní jistotu, která dává klid myslí, zjevná pokoj v okolí a posiluje naději na věčný, do konejší život, než tu, která šíří pesimismus, která v „boji o život“ vidí jen nenávisť a zápas, sobectví a nepřátelství a na konec krutě, neúspěšně stísně se v propast skásející bez jakékoli naděje? Život jest opravdu bezmála nejvyšší touhou, není-li něčím nahrazen a oslavován, i když to samo jest a státní náhoda. Již se stanoviska čistě praktického jest těžko pochopiti, proč lidé s vyššími nároky než na existenci čistě živočišnou, by měli vlastně štíti, když pozemský život má býti čist bez Boha, bez vši nápravy a bez jakékoli naděje v život budoucí? K čemu se tu plachotiti den jako den s tolika nekonečnými starostmi a pracemi a trápiti se s tolika rovněž nekonečnými a bezúčelnými strastmi a trampotami? Ovšem že od nich nechrání ani nášor a život náboženský a se utrpění postihuje vědci i nevěřící. Ale ti, kdož jsou obdařeni pravou, klidnou vírou, dovedou nezávisle života dobře sešiti, kdežto ostatní bývají trvale ronědci, jsou bezúčelní a sarkasti, naplněni nedvěrou ke všem lidem, nechtě k svému okolí, ke svému stavu i semu. Taková duševní dispozece jest nyní ve všech národech evropských, jmenovitě ve třídách vzdělanějších. Obecně převládá nervosní napětí, rozrazení, neklid a úzkost, jež zrychlují strach o sítěk a stupňují obavy existenci. Právě však přčinou těchto svýřavých starostí existenciálních jest zčásti materialistický nábor o nevyhnutelnosti a sntnosti bezohledného existenciálního boje. V zápasu tom není menší hranice. Se srychlovanou silou vrhá člověk den jako den znovu v dravé potoje života a do boje mu dává a sebou jen nejistotu a ohvěl pochybností v srdci. „Na věčné soudení mti budete,“ pravil Kristus a vyslovil jedinou se morigineisajších svých myšlenek. Skutečně v našem nynějším světě není leč soudení. Rozluštění náhod životních nedává nám ani moderní literatura a umění, ani věda a filosofie. Bez něčeho odvětví víry v srdci není vyléčení. Duše potřebuje povznesení a radosti, jež nevyčerpá se z ní samé, se snahy jejích sil, vyběh které přicházejí z vnějšku, které nemáme sami vyvolati, ale jen přáti si a vyprositi. To jest právě tajemství neurasthenie (slabost nervů) a jejího vyléčení.

O se stále se jménem zrušených francouzských církevních řádů? Waldeck-Rousseauův zákon nařídil ve Francii zabavení jmén všech zrušených církevních řádů. Pro movité a samovité jméno každého kláštera, byl ustanoven úřední správce, jenž měl objasniti majetkové právní poměry, uspokojiti věřitele, skomati právní nároky a usnati je nebo odkázati je na pořad práva, apenditi jména a odvezdati peníze státní pokladně. Stát měl z těchto peněz vydati členům zrušených řádů přiměřený doživotní důchod a sbytku ušiti na starobní zaopatření dělníků. Od té doby uplynulo 8 let. Listy též se, proč se o těchto penězích nyní nemluví a co se s nimi stalo. Ukazují k tomu, že správci klášterů jmén byli jmenováni bývalí poslanci a blízcí příbuzní nebo nestranné osoby nynějších poslanců. Nikdo prý od těchto osob nezářá složení účtů a nenaléhá na určení jejich práce, ačkoliv tyto správci dostávají za svůj úřad knižecí odměny. Některé listy dovozují, že z této věci vyklube se — druhá panamská aféra. Ovšem že šidovsko-nedářský tisk se postará o to, aby se správy o podivném hospodářství před veřejnost nedostaly.

Jak se se jménem srušených klášterů francouzských hospodařilo, patrně s tím, že jeden likvidátor kvitoval vydané spojené s likvidací sumou 450.000 franků. Jméno ještě kongregace bylo oceněno na 36 milionů a straveno toliko — 9 milionů, útraty však nejsou ještě odčítány.

Předevšímní ministerstva školství. Ministerstvem radou a dvorním radou byli v ministerstvu školství jmenováni šidé Sigmund Sonnenschein a Arnold Bardas. Bardas je už na konci své služby a má se vykat sálkami. Ale Sonnenschein stal se r. 1896, kdy ministerstvo školství bylo zřízeno, vice-sekretářem v tomto ministerstvu, aniž by měl přinejmenší žádné vysokéškolské vzdělání. A po 11 letech je Sonnenschein jmenován už ministerstvem radou, ačkoli nemá nijakých vynikajících vlastností. Za to jest Sonnenschein intimním přítelkem sekčního člena Siegharta. Nad touto libovůli v postupu je mezi úřednictvem v ministerstvu školství velké rozehřívání. — „Zkřiklisané“ Rakousko!

O. k. sociální demokraté. Soc. demokraté podali v Měské radě pilný návrh, aby byli potrestáni tři vídeňští úředníci pro veřejné vystupování ve volbách. S tím to jen měli tito „svobodomyšlníci“ tolik na pilno! Pan ministr financí odpovídal socialistům ať přilíhají uctivě, báblivě. Na to promluvil hr. Vojt. Sternberg z. t. m. mimo jiné toto: „Pochvaloval bych každého ministra, který jsem ostatně jen s částečnou rozvahou, kdyby nebyl členem ministerstva, které se při posledních volbách ukázalo opravdu jako výkonný výbor rudé internacionály. Celá komedie, kterou zde sebráli soc. demokraté, má jedině za účel odvrátiti pozornost veřejnosti od toho, že celé ministerstvo je ve vleku a v zajetí rudé internacionály. (Tak jest!) Pánové, jak daleko nás vlada šle, viděli jsme důkladně v posledních třech letech. Těší se Vás, jak jest to možné, že vlada nechala přitáhnouti veřejnou vědeckou lůzu před tuto sámkou? A nepodporovala vlada také tento výpad lůzy, nezavřela se vůči s cíli. demokracie oficiální smlouva, aby šetřili dvorního hradu? A za to jim hodila na pospas parlament. To byli ministři, kteří významem byli nejvyššími řády a obdrželi tituly a výnosné vojenské důhdy. A tito pánové nebyli disciplinárně potrestáni, ačkoli mělo se tak s nimi státi v první řadě, poněvadž porušili zákon, který výslovně praví, že veřejné sluky před sámkou přinejmenší a bezpodmínečně jsou zakázány. (Hlasův souhlas.) A pánové, jak tomu vlastně bylo s onou soc. demokratickou demonstrací dne 28. listopadu 1906? Tehdy řekl Jeho Veličenství císař, že jest ve Vídni příliš málo policistů a příliš málo vojska k udržení pořádku. A co učinilo nynější ministerstvo? Byl počet policistů rozmnožen nebo vojsko ve Vídni sesláno? — Pánové, v mém vlastním volebním okrese bylo ujištěno a mohu to dokázat, že okresní hejtmani dokonce i se svými paničkami jezdili od hospody k hospodě a tam agitovali pro soc. demokracii, ne nepřímo, nikoliv, přímou! Kdepak jest disciplinování tohoto okres. hejtmana, jenž bylo nafileno, aby tak jednal? Nejednalo se svobodně vůle jeho soc. demokrat, nýbrž na rozkaz ministerstva vnitřní Pánové! Jak můžete si zde dovoliti chápání se slova a obviňovati malé úředníky, když velcí pánové jsou sami sociálně demokratickými agitátory, a když toto ministerstvo není ničím jiným než výkonným výborem rudé internacionály? Pánové, nejen že okr. hejtmani slibovali hospodákům koncesse a podobné věci, hude-li kdo voliti soc. demokracii, stalo se ještě více. Ředitel statků Jeho Veličenství císaře pod trestem propuštění se služby rozkázal zřizovatelům statků, že nesmí voliti mne, nýbrž soc. demokracii. Jděte, pánové, tam kolem a slyšte, co všechno soc. demokraté lidem slibovali. Já sám obdržel jsem dopis, ve kterém píše: „tel mi praví, že slyšel, že se budou rozdělovat posmyky, a on se nechce pole nýbrž peníze. Takovými prostředky se bojovalo. A pro tohoto muže, který potírá stát, monarchii, úřednictvo, autoritu, armádu, a náboženství, pro toho nejhorlivějšího pracovníka c. k. okr. hejtmana a ředitele obecních statků! Když potom říkají ministři, že dovolí mluvit pro potrestání nepatrných úředníků, pak nečiní nic jiného, než že sám sebe po tři hodiny ironizoval. Ale na tom není dost; pásky, které pány soc. demokracii s tímto ministerstvem pojí, nejsou snad náhodou, nýbrž pečlivě připravené a upravené. Proč vysílali u nás okresní hejtmany agitovati pro sociální demokracii a proč v Dol. Rakousku a Tyrolsku je trusili? Poněvadž stojí na stanovisku: německými socialisty Čechy, Slovany a ostatní národy potříti.“

Jak se stará soc. demokracie o živnostnictví. Orgán živnostnictva „Zpravodaj“ pokračuje ve článku pod nadpisem „Kdo usiluje o zničení živnostnictva“ na to, že soc. demokracie vůde vyhlásila bojkot na živnostníky, kteří opovrhli se volit proti ní. — Farisejství soc. demokracie již poznávají i lidé nejprostomyslnější. S jakým hlukem vyvádějí socialisté všeobecně hlasovat právo! Prý každý státní občan má právo voliti poslance dle vlastního přesvědčení — a to zcela svobodně. Když však došlo k volbám, hned skutkem dokazovali soc. demokraté, že svoboda volební chtějí mít jenom pro sebe a že jiné lidé mají býti nejvyšší nevolným volebním materiálem pro varšavské socialistické. Volební listky voličů jiných inkvizitorsky prohlášeny a bída živnostníků, který se odvážil voliti svobodně a tajně! Zvláště byl-li to ubohý živnostník. Hned se proti němu usilo mstivých prostředků. Takhle vyhlásil šleha Adlerová k svobodě.

Sociální demokraté jako naměstnávatelé. Socialisté Wallner ve Vídni byl r. 1905 zavražděn pro socialistickou demonstraci a stralil axi stánci. Dostal na svoji žádost výpomocné místo u „Arbeiterzeitungu“, placené osmi korunami týdně. Chátrák, neboť žil s dětmi, trpěl ovšem bídou, až začal chřadnouti. Když p. několikrát smatených pokusůch šel na práci lože placenou, řekl mu nadporučík Emerling, že mu nemůže ležet místo dětí pro jeho chřadnutí; však přý měl zdravých a silných lidí dost. Přilýh volby do Měské rady. Wallner spolehnul na ně; myslil si, že aspoň v den voleb vyjde, ať už do Měské rady, nebo do parlamentu. Vydání listu „Arbeiterzeitung“ však nemohl předstíhat, že se

strojmistr své děti. Jiné exempláře sasedi háceli na ulici. — Zato však roznášeli (mnozí mimi Wallner) dlouho čekali, než se na ně řada dostane, až bylo dříve ujištěno, že zvláštní vydání se má odavdati pouze roznášedlům. Wallner v roztřesení proti takovému jednání protestoval a — byl za to o službu připraven. Tak se jednalo s člověkem, který pro soc. demokracii existenci i zdraví nasadil. — Jiný vídeňský socialista B. . . pro svoji agitaci byl s práce propuštěn, až se ho konečně ujala tatáž „Arbeiterzeitung“. Ovšem, že při osmi korunách týdně mzdy nepadl brzy do dluhů. Při tom ještě stralil slatou dvacetikorunu; ohlásil to Emerlingovi a prosbou, aby se mu strhovalo ze mzdy na strasený obnos jen v malých částkách. Leč — v nejbližším platebním dni mu byla celá mzda stržena. A tak se stávala jeho situace stále zoufalejší, až chudák 7. června t. r. pokusil se o sebevraždu, před níž jej zachránil strážník. — Pěkná to „rovnost“ v socialistickém zákoně, kde jeden bere měsíční stovky a druhý 32 korun!

Ruská revoluce — výnosným křeslem. Stále docházejí z Ruska nové a nové správy o zákeřných atentátech, lupičství a pod. A každá zbraň jest svrhlym revolucionářům proti lidem nemilým dobrá. Banditství se tam vyznačuje největší rafinovaností. Na př. k samočinnému Rasovi přijde zákeřník jako ubohý prosebník, dá mu do ruky prosební list a co Rus list čte, vrazí do něho dýku buď „prosebník“ nebo jeho druh se sadu. A revoluční činnost vynáš veliké peníze i tehdy, když se spiklencům nepodaří mnoho nakrásti. Revolucionáři mají od šidů pěkný plat. Jakou úlohu hráli šidé v dějinách ruské revoluce, ukázal professor Maximov v Petrohradě ve své přednášce „Židé a revoluce v Rusku“. Právě mezi jiným: „Revoluční hnutí v Rusku jest dílem šidů a celé internacionální šidovstvo podporuje toto hnutí hmotně a morálně způsobem nejdůležitějším. Že se revolucionáři spiklenci potlačení revolučního hnutí tak houbavě na odpor staví a že vždy vyskytnou se lidé, kteří jsou odhodláni odvážiti se na nebezpečné nejvyšší revolučních atentátů, vysvětluje se jen tím, že vůdcové revoluce mají enormní sumy k dispozici a tak mohou činit z sv. „organizaci bojové“, kterým jest svěřeno vykonávání atentátů. ekvěle platit. Tito dobrovolníci revoluce mají stálý zold, který jest desetkrát větší nežli zold, který platí křesťanští stát, když musí dobrovolníky najímati. A poněvadž revoluční pokladna jest tak bohatá, není divu, že proletáři hrnou se do služeb revoluce, že hlavně dobře placená místa v „bojové organizaci“ jsou předmětem túžeb, a tajně areálů revoluce vždy sbranými, pumami a dynamitem dobře jsou zásobeny, ačkoli doprava těchto předmětů s největšími obtížemi jest spojena. O stálé a bohaté naplnění ruské revoluční pokladny starají se boje ruští šidé a mezinárodní šidovstvo, a jest důvěrně zjištěno, že v posledních dvou letech v Anglii 15.000.000 franků a ve Francii, Německu a Rakousku přes 35 milionů franků pro revolucionáře v Rusku bylo sebráno, kterého miliony připadly revolučním pokladnám v Rusku.“

Z kruhu hudebních. 28. června t. r. zemřel v Opavě p. Jan Kment, ředitel kůru ve Frýdku ve Slezsku. Byl to neuvěřitelně veseleslavitel pracovník ve svém oboru. Přesobil předtím jako učitel varhanních škol a o život hudební zejména o hudbu chrámovou a lidový zpěv získal si nevšedních zásluh.

Kterak spátí? K podmínkám usnutí dle úsudku lékařů náleží bezkrvnost celé hlavy, hlavně mozku. Máme-li v hlavě mnoho krve, což můžeme na sobě poznati, máme-li bolce ušní červené a teplé, nesnadno usínáme. Jsme-li ospalí, jsou bolce bílé a chladné. Lépe spíme v chladné světnici, než ve vytopené, lépe na tvrdé podušce, než na měkké. Můžeme spát se odkrývají a krev otkájele rztíže se po ostatním těle. Je-li však bezkrvnost podmínkou zdravého spánku, jest záhodno, by ona část mozku, jež nejvíce pracovala, stála se nejvíce chudokrevnou. Touto částí mozku je u všech lidí pravopánkový levá polokoule mozku velkého. Proto je dobře spát na pravém boku, že při tom srdce pracuje klidněji, nerušeněji. Kdo má špatný spánek, tomu se doporučuje místo umělých drahých léků trochu tělesné námahy a pobyt na čerstvém vzduchu.

Největší led. Právě byla dokončena v Clyde výstroj „Lusitanie“, největšího obrovského parníku Canardovy linie. Tento plavec kolos jest 785 stěpů dlouhý, má nosnost 32.000 tun a vzdor rozměru rychlost až 25 uzlů. Podrobnosti vnitřního zařízení, jež provedeno bude s největším přepychem, se tají, aby šádný konkurent předčasně o nich nezvěděl. Snahou zatížen jest dosici iluze pevného domu. Ve všech kajutách planosti budou otevřené křby, okna budou mít záclony a budou čtyřhranná, zdviha budou dopravovati cestující s nitra na palubu. Z každé kajuty možno telefonicky domluvit se s prodávacem časopisů nebo s holičem neb vinářiškem, aneb lékařem. Použití elektriny sahá tak daleko, že možno i ložní prostěradlo elektricky ohřívati. Paraf, evetel, jakož i všechny ostatní ležící lázně jsou ve velkém rozestru stěny, ba i tělověna jest zde. Větr bude mít led neméně než 12.000 osvětlených oken; posádka čítá 800 mužů; prostora má pro 650 cestujících I. třídy, 500 II. třídy a 300 III. třídy, tak že plně obsazená lď plove přes ocean 3150 lidí.

Mouchy se nedrží v místnostech ohlednějších, na právanu a v pítmi. Když se stáji okna nalítíme smíšeninou vápna a modří, způsobíme právan pod stropem a stěny nalítíme vápnem, do něhož přidáme kamence, chlorového vápna nebo kreolínu, dříve součástky natřeme karbolínem, pak mouchy zmizí. Dobře poslouchá dobytek, kdo v chlévech nechá hřadit vlnatky.

Strážitě merojme hned po sklizni. Ne toliko, že se tím páda zlepšuje, zadržuje, ale též proto důleho strážitě rychle srazat, poněvadž se tím snižují všechny škůdce, kteří ve strážitě mají útulek. Proto třeba strážitě v mife hojnější napadených plodin srazat hluboko, aby škůdci zabýhli. Obýejná podmínka v takových případech nedostatek.

Nepolehčivě klade p. Nejv. Svatoš Oltář. p. Maria Zlatá 17. července 1907, k nalavě

750letého jubilea tohoto omilostněného místa ejed s následujícím programem: 16. července 1907 v 7/8. hod. večer: Úvodní kázání (P. J. Abel S. J.: Maria, Nejv. Svatoš Oltář a kněs), pak Pontifikální požehnání. (J. M. opat Severin Kalcher ze St. Lambrecht). V 8. hod. večer: Poslavy v hotelu „Laufenstein.“ — 17. července 1907. V 8. hod. ráno: Vystava Nejv. Svatoš Oltář. V 8. hod. ráno: Kázání. (P. Eduard Fischer S. J.) V 8 1/2. hod. ráno: Pontif. mše sv. (J. M. kardinál Dr. Jan Katschthaler). V 9 1/2. hod. ráno: Konference kněží. (P. J. Abel S. J.) Ve 8. hod. odp.: Slavná adorační hodina. (Rozjímání kně P. Vilém Marschal C. SS. z Bogenu) Ve 4 1/2. hod. odpol.: Porada kněží. (Referenti: P. Vilém Marschal C. SS. a P. Jan Legger.) V 6. hod. večer: Kázání. (Megr. V. Binder, farář z Vídně.) Odpočinek. Procesí. Te Dm. Požehnání. — 18. července 1907. V 8. hod. ráno: Requiem (J. M. opat Severin Kalcher.) — Pozn.: Talár, robeta a birst účastníci rače vstří sebou. Ve Vídni, 2. července 1907.

(Zasláno.)

My podepsaní kněží z okresu Něm. Brodského a Humpoleckého, shromáždění na vikariátních konferencích pastorálních dne 2. a 4. července t. r., uváděje obsah resoluce přijaté po návrhu p. Č. Kadrie z M. zolova na schůzi agrárních, svolané na den 2. července t. r. p. poslancem Hyřem do Něm. Brodu (viz „Selský list“ se dne 6. června 1907, čis. 36), prohlašujeme, jak následuje:

„Odsuzujeme v sájmú víry a náboženství, aby lidé nekompetentní beze všeho důkazu kněze z jednání špatného a z rejdu „klerikálních“ vinili, a poněkud jsme k tomu, že dle prohlášení časopis „Český učitel“ v 8. 16. roč. 1904 klerikalismus jest lépe řečeno náboženství, a dle prohlášení prof. Masaryka (viz „Cas“ se dne 28. ledna 1906) klerikalismus je jenom hezlo, to, ož jde, je katolicismus a. Proto v sájmú víry a náboženství protestujeme proti nížim neodůvodněným tvrzením, že se strany kněží 1. politika zatahována byla do kostelů, 2. že při křesťanských ovičích a po nich prováděny byly politické agitace, 3. že ve zpovědnících vysvětláno bylo politické přesvědčení, 4. že lhaním, smyšlenkami a nekalm namlouváním lid nás byl sváděn, připravován o zdravý rozum a ku vlastní škodě fanatizován kněžími, 5. že dobrý náš lid pod vlivem náboženství a tělesně byl ubíjen, jako v dobách temného středověku, a že místo nabádání k lásce ku bližnímu rozebrán byl nejenom v životě společenském, ale i rodinném, 6. že kněží si počínali tak, že by se to nerovnávalo s důstojností kněze, neshodovalo se s vírou, přičilo se přimo učení a vzoru vznešeného Krista, a zvláště prohlašujeme, že jenom člověk, který nejenom žádného křesťanského přesvědčení nemá, ale který každého lidského citu prázdny jest, může tvrditi, že kněží zneužívali zpovědnic k politice, poněvadž katolický kněz, vážný a niohm nezrušitelným zmyslovým zpovědním, v této věci hájíti se nemůže; 7. protestujeme také proti nedokázanému tvrzení, že katolické listy nízkým způsobem napadaly čest jednotlivců, a prohlašujeme, že s vřadným srdcem uznáváme, co katolický tiak na obhájení víry a náboženství vykonal. Konečně prohlašujeme, že v jednotě s katolickými biskupy a dle jejich vznešeného příkladu lid nám svěřený upozorňovati budeme na nebezpečnosti, která vře a křesťanským mravům a kterékoli strany brojí nebozbrati budou, a ve svých právech občanů se šádnými jednotlivci ani šádnou stranou skracovati nedáme.“

Salcius Ronbítč, opat šelivský a zemský prelát, Norbert Beneš, děkan v Humpolci, František Havelska, kaplan v Dolní Krupě, Vincenc Hyza, farář v Kalíštech, Josef Jahoda, kaplan v Lipnici, Václ. Jetmar, kaplan v Něm. Brodě, František Kameník, farář v Lipnici, Josef Kraus, kaplan v Kránsé Hofe, Gilbert Křiváka, farář v Mlad. Btřích, Vincenc Macek, administrátor v Onobí, Josef Matoušek, b. vik. sekretář a farář ve Skále, Prokop Novák, kaplan v Humpolci, Josef Pecka, exposita ve Vět. Joníkove, Lohel Probal, farář ve Vojslavcích, Kosmas Pytlík, farář v Senoštatech, Jan Rádek, os. děkan a farář v Herálci, Frant. Rauch, administrátor v Něm. Brodě, Frant. Stojekal, farář ve Sv. Křži, Gustav Stock, katecheta v Něm. Brodě, Maximilián Škoda, farář v Branišově, Antonín Trávníček, bisk. vikář a farář v Kránsé Hofe, Cyril Velesta, farář v Želivě, Odo Vorlíček, katecheta v Humpolci, Zikmund Záběhlíky, kapitulár novofinský, zastupce faráře v Jitčích, Augustin Žďárský, farář v Dušejově.

(Zasláno.)

Čechové!

Ve slavných a radostných dnech, práv. minulých, kdy myšlenka sokolská před zraky veškerého světa slavila triumfální vítězství, i druzí jsme vítězové, paměťtívi národní povinnosti, světepy útoku, který podnikla známá německá vzšlehanost na dobré právo českých rodičů a českých dětí v Ervěnicích. Zí to, že šádeli českým dítkám české školy, byli zbavováni soustavně přístřeší a nakládáno s českými občany, bez jejichž důlnosti by báňské podniky neobstály, háře neš a tuláky. Již těšili se vzdělanci německí ve svém tisku, povzbuzeni blahovolným souhlasem orgánů veřejné správy, že uchvátí poslední český majetek a vypoví všechno obyvatelstvo české z Ervěnic.

Ve chvíli rozhodné, kdy utrpení Čechů ervěnických mělo býti našim odpůrcům důkazem, že si dáme líbiti i nejhorší potupu, rozhodli jsme se neobhati neutečených finančních spolkových a říditi se jedině příkazem národní cti a zkonopili jsme ve společný majetek dvě skupiny domů v Ervěnicích, čímž vzali jsme na se veliké břímě ve výši skoro 150.000 K. Odhodlali jsme se k tak značnému podniku finančnímu jenom proto, byckom pro Čechy ervěnické zabezpečili přibytky a učinili tak přítr jejich útrapám, když našle v pomoc strážců veřejného řádu nházala se spáhom.

Oznamujeme veřejně, že jsme jednali, opíraje se o důvěru národa, co nám kázala národní čest, předpokládáme, že opravdoví přátelé českých menšin nahradí ústřední Matiči Školák a Národní svaz českých v Praze vydatnou sřídencou podpůrné ná-

klad, který na zakoupení domů arvenických byl a bude učiněn a který bylo třeba uhraditi z běžného i kmenového jmění.

Osvědčte hojnými příspěvky ve prospěch Ústřední Matice Školské i Národní Jednoty Severočeské, že jste hodni důvěry, kterou české menšiny ve Vás skládají, osvědčte, že jste hodni názvu ochránců českých menšin.

V Praze, dne 2. července 1907.

Výbor Ústřední Matice Školské v Praze.

Ústřední výbor Národní Jednoty Severočeské v Praze.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. července 1907
1 hl pšenice K 15.00—15.80, žito K 11.90—12.40, jedma-
ne K 11.90 —, prosa K 12. —, vřsko K 15. —
—, brachu K 22. —, 24. —, ovsa K 7.60—8.20,
čochy K 50. —, 58. —, jablek K 22.00—28. —, krap K
20.00—40.00, bramborů K 4.00—4.20, 1 hl jetelového
semene bílého K 000.00—00.00, 1 hl. jetelového se-
mínka čer. K 00.00—00.00, ruského K 00.00—00.00
máku K 56.20, lněného semene K —, 100
kg žitných otrub K 14.10 —, 100 kg pšeničných
otrub K 13. —, 1 kg másla čerstvého K 2.32
— 2.40, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00,
1 kg másla vepřového K 1.84—1.92, 1 kg tvarohu K
0.28—0.32, 1 vejce K 0.08—0.08, 1 kopa okurek K 5. —
11.00, 1 kopa zelí K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty
K 2.00—4.00, 1 hl cibule K — 50. — 80, kopa drob.
zeleniny K — 60 1. —, 1 pytel mrkve K 1. — 1.40,
1 kopa salátu K 1.00—1.60, 1 kopa otypek petržele
K 0.80—1.80, 1 košíček třesní K — 60 — Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 6. července 1907 odbývaný
přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 97½, žito
297½, ječmene 17, ovsa 217, prosa 0, vřsko 0, bra-
chu 00, čochy 0, jablek 9, krap 5, jetelov. semínka
29½, lněného semene 0, máku 0. — 2.) Zeleniny:
zelí 0 kop, cerele 0 kop, petržele kop otypek 70, cibule
80 hl, drob. zeleniny 300 kop, mrkve 50 pytlů,
brambor 44 hl, salátu 100 kop. — 3) Ovoce: jablek
0 hl, hrášek 0 hl, třesní košíček 270. — 4) Drob.
dobytka: vepřá 2 kusy, podvinčat 607 kusů, ká
zlat 0.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají
ve škole obecně přípravného vzdělání, vzdělaly se the-
oreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ke správě
domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola vy-
tknutému účelu vyhovovala, musí míti v zásadě povahu
internátu, kdež vykonávají se vedle theoretického učení
veškeré práce v domácnosti a hospodářství obvyklé.
Theoretická osnova učebná obsahuje: Mravonku, jazyk
český, počty, nauku o výchově, chov zvířat hospo-
dářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis
a přírodopis, země- a dějepis, zdravotní, zpěv. Prak-
tická cvičení provádějí se ve všem, co a domácnosti
souvisí: vaření, uklízení, praní a žehlení, ženské ruční
práce atd.

Nový 21. školní rok počne dne 16. září 1907.

Přihlášky chovanců přijímají se stále. Za celé za-
opáčení platí se měsíčně 36 K, školného 60 K za rok.
Veškeré bližší vysvětlení ochotně nařídí ředitelství
školy.

Betty Kozáková,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria.

Vychovávací a vyučovací ústav v Kocléřově u Svitav

přijímá nejlevněji chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu,
řečem, šití, stříhání, vyšívání, vaření,
hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horská, velice zdravá.

Slatinné a vodoléčebné lázně v Bohdaneči u Pardubic

staly se v poměrně krátké době svou výtečnou rašelinnou, svou polohou v podnebí ustáleném, mír-
ným a rovněž i svými přírodními krásami, jen našemu milému Polabí vlastním, lázními prvního řádu.
Rašelinou, moderní vodoléčbou, masáží, tělocvikem, přísnou životosprávou a dietou docílono
v tomto proatřetí překvapujících výsledků při těchto chorobách: Oně(gicht), rheumatismu kloubovém i sva-
lovém, výpotcích v kloubech, nehybnosti kloubů po rheumatismu kloubovém i drazích,
chorobách žaludku, střev, jater (i cukrovce), chudokrevnosti, blednicce, bledotoku, výpotcích
matečních, chorobách mužů, chorobách nervových a míchových: neurasthenii, lachia, atd.,
bolestech po střelných zlomeninách, výpotcích po zlomení a poranění, chorobách plícních a
srdečních, nemocích kůže, skrofulese a v rekonvalescenci.

Lázně byly správou Občanské záložny v Bohdaneči, v její vlastnictví nedávno přelý, různými přestavbami
značným nákladem tak zdokonaleny, že vyhovují v každém ohledu moderním požadavkům doby nynější, čímž stávají
se nejen hledaným útočištěm všech trpících, ale i milým útlukem těch, kdož po denních trampotách v krádech pří-
rody zdejší tiché krajiny hledají osvěžení a posily pro další svůj život. Rozsáhlý a plně pěstovaný park
rozprostírá se až k lesům jehličnatým, do nichž přístup lázeňským hostům vyhrazen.

Ceny koupelí mírné. — Výtečná a levná strava počínaje od 2 do 3 K 60 h denně. — Byty nádherné zařízené od
1 K počínaje. — Zdravotní výhody pro p. t. učitelstvo, veškeré úřednictvo, nemajetné osoby, jakož i pro státnice
různých veřejných ústavů.

Lázeňský lékař MUDr. Jindřich Požár.

Lékárna, pošta a telegraf v místě. — Z Pardubic denně třikrát poštovní spojení, jakož i na poště vlastní
povozy. — Vedení lázeňského hotelu převzal p. Ant. Štěpánek, hotelier z Třeboně. — Správa lázní opatřena též
levnými letními byty mimo lázně.

Saisona od 1. května do konce září.

Žádejte o prospekty.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úřad v Hradci Král.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnec a faktur.

Směnárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem května K 10.110.190.83.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na čtvrt rok 5 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. července 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

České dítě patří do české školy.

(M) Boj náš jazykový proti germanisaci nabývá čím dále tím více povahy drobného boje, guerilly. Bojujeme muž proti muž, pěst proti pěstí, čelo proti čelu. Hospodářské poměry české počínají se putávitelně probírat, stavíme pomalu kapitál český proti kapitálu německému. A vždy o prázdninách tuto dobu objevuje se ve všech novinách každoročně heslo nahore uvedené:

České dítě patří do české školy.

To má zase ráz guerilly. Proti škole německé šulferajnské staví se škola česká matiční, proti německým markám z říše poslaným staví se úsilná, pověstná obětavost českého lidu, která statisíce ročně přiláší své „Matičky“, která vysílá tisíce pozdravů těm školám matičním v uzavřeném území. Je to jisto, že školy matiční mají svoji obrovskou kulturní důležitost, že mnohé, ba skoro všechny konají správně úkol na ně vložený, ovšem pouze po stránce národní. My se své strany máme se školami těmi svoje smutné zkušenosti. Řekne-li se, že české děcko, odkojené mlékem české matky, miláček českého otce patří do české školy, musí se také dodat, že děcko české, děcko církve katolické patří do školy české katolické.

Nechceme-li my Češi, aby děti naše byly duševně mrzačeny, národu, jeho slavné minulosti a svému úkolu národnímu odcizovány, nedopustíme ani my Češi katolíci, aby děti naše na školách našich, penězi lidu katolického udržovaných byly své matce církvi brány, nedopustíme, aby na školách, kde má panovati pravý křesťanský duch svornosti a lásky, řádilo drzé počínání učitelů různých stran politických a rušení náboženství. Kdo chce mít školu laickou, školu volnou, ať si ji vydrží sám, ať si uť pod dozorem školských úřadů, my rádi uvidíme, jaký bude mít výsledek. Ať si tam skouší ty své různé teorie a problémy, ta hypotetická „fakta“ a výsledky moderní vědy,

ale lid katolický své děti zkušením morčetem mlti nechce. Ať si ti různí pokrokařští pánové infkují, koho chtějí, ale lid katolický si děti bacilly různých nevěreckých morů očkovati nedá. My chceme, aby děti učeny byly na základě jediné Božské pravdy, na základě víry, jediné to vědy, která vyvrácena není a býti nemůže. My chceme děti katolické, mravně, zdravé, hodné děti, chceme zdatné bojovníky za Boha, národ, vlast, nechceme děti pokrokařských, jež nejen nad náboženstvím a národem, ale i nad sebou, rozervány jsouce různými směry „moderními“, zoufají. Chceme, aby slova: „zdatná mládež je budoucnost národa a zárukou, jistotou národního pokroku“ stala se pravdou, a tomuto našemu přání všichni učitelé a školy nevyhovují.

Chraň Bůh, aby snad naše tato úvaha byla pochopena jinak, než my ji míníme. Nechceme snad, aby nškodila naší jediné obranné školské instituci, naší „Matici školské“, již patří plná naše sympathie, naopak my chceme, aby rostla, rostla do nebesyčna ta národní česká školská bráz, ale bráníme se a budeme tak v budoucnosti vždy činiti, aby bráz ta nebyla podlouhne podrývána a rozrývána pokrokovými škůdci z těch nejrozumnějších politických táborů.

Chceme, aby pevnost této bráze utužena byla svornou pravou vírou Kristovou, vírou katolickou, chceme, aby pilně vzdělanosti odvážek zceleny byly prací svornou, prací učitelstva katolického. Ano — učitelstvu náleží bez odporu největší práce v tomto poli, tomu platí také tato kapitola.

A rodičům katolickým Čechům pravíme toto: Žádný nedej se ani svým zdáním, že děcko tvé naučí se němčině, ani sváděním různých živlů, ani svými životními okolnostmi, ani nátlakem, ani ústrkem přivést k tomu, aby děcko své dal do školy německé duševně zakrnutí a se odroditi. Každý Čech má povinnost dítě své dáti do školy české. Ale při tom pravíme: Každý Čech, katolík má nejen povinnost ale i právo dbáti na to, aby nevěrecký duch dítou květina duše dětské ve škole nezničil, má právo zakročiti proti práci nepoctivé, kritčí, petardovské.

Již naše veřejnost skrz naskrz prožrána, bylo by nejlépe přejíti přes křiklounství k dennímu pořádku . . .

Poněvadž však opovrhlivým slovem tím zásluhou profesora Masaryka chtělo a chce se jen a jen špiniti a třísniti katolické kněžstvo, nutno blíže všimnouti si věci.

Známo jest, jak veliký pokřik a bluk způsobili páni z tábora radikálně-pokrokového v afféře „Kara Jehuda a Dostál-Lutinov.“ Známo jest též onen smělý výrok profesora Masaryka o katechtech na schůzi „u Helmu“ v Praze. A od té doby již to šlo. Kde který časopis, všechno se předstihovalo v nadávkách a špinění kněžstva. — „Klerikální obľuda, udavačská černá rota, klerikální sn“ . . . byly nejslabší a nejsladší výrazy pro kněžstvo a katolictvo. Každý chtěl a chce se státi lacinou trpítelem a mučeníkem pro osvětu, pokrok, svobodu, volnost v projevu . . .

Aférou pak nejnovější dosáhl humbug a křiklounství svého vrcholu. Fráze „denunciace“ vyvrcholila a ztratila svého desu, ztratila zamýšleného účínu, omléla se pánům v ústech na ostudu . . .

Jedno sto třicet čtyři čeští professoři a supplemti středoškolské vydali a podepsali veřejné prohlášení před volbami, kde usilují o to, aby na středních školách náboženství se stalo předmětem nepovinným, aby mu ve vyšších třídách učili nikoli kněží, nýbrž laikové, aby úkony bohoslužebné byly nepovinné atd.

O provolání tom, jež ovšem, mělo-li mít účinek, bylo a musilo býti veřejné, mohlo se ovšem i veřejně psáti a souditi. Tak učinil i Řezníčkův „Týden“, ovšem svým a jen svým vlastním způsobem. Veliký rámus v Israeli . . .

Denunciace — — — denunciace — — —

Polnice u Jericha zatroubily a čekalo se, že se zboží český svět . . . Denunciace, denunciace . . .

Člověk nechápe, jak se tohle všechno mohlo

A duchovenstvu připomínáme, že jemu tu kyne vážný úkol bdíti nad vzděláním a výchovou mládeže. Nesmí se báti těch hartusivých pánů řídících, musí hleděti svým kolikrát již osvědčeným postupem čeliti těm různým kudarlinkám a povážlivým skokům moderní doby. Úkolem české školy budiž vychovati zdatného člověka zříteho vzorně dle zákonů Božských, lidských i národních. Tohoto účelu však může býti dosaženo pouze tehdy, když vzdělání školské děje se na základě náboženství Kristova, které žádným jiným základem nahraditi se nedá.

Naše cíle náboženské i národní a politické vyžadují toho, aby Češi katolíci hleděli a dbali hesla:

„České dítě katolické patří do katolické české školy!“

Dopis z Prahy.

Co nám škodí? Katolický ruch, jak jsme začali nazývat reakci proti heslům židovsko-zednářským, dal se slyšeti ve volbách a ozývá se posud. Proti němu bouří všechny strany svorně a urputně. Dovidáme se z venkova, že se utvářejí organizace protikatolické všude, a skutečnost ta musí ještě více zbystřiti naši pozornost a seřaditi síly, které lenivě spí. Již jsem nedávno řekl, že se vlastně nepřátelé lekají rozvinutí všech našich sil. Proto čilejší pracovníky naše ostouzejí v novinách, pomlouvají a zahrnují spoustou různých lží. V čelo těchto protikatolických šiků všude tlačí se pokrokaři, což jest přirozeno a což také bylo předvídáno. Jsouť prosáklí filosofickým názorem hmotářským a, jestliže jednou byl jim podstrčen židovsko-zednářský cíl, ničiti katolicism, pak podíjmají se zápasu všemi hnacími prostředky a mnozí také z přesvědčení, že slouží člověčenstvu. Doba davových hesel uvázala se ve vládu. A noviny nejsou leč ozvučkem, a to vědomým a chtěným ozvučkem rozšířených populárních názorů protikatolických.

A co se děje v našem táboře katolickém?

státi kritickou otázkou v belletristickém spolku „Máj“, člověk nechápe, jak se mohla tato záležitost rozvířiti v aféru prvního řádu . . .

Poděpše-li přece muž někde něco svým plným jménem, musí býti za to vždy a všude a před každým zodpověden; a jest-li to propagování nových myšlének a ideí, musí býti vždy přichystán za to i trpěti a třebas i obět přiněsti. Jinak jest skutek takový komedií a lapačkou na nic nepřemýšlející dav a ztrácí svůj význam, svůj dosah. Toť přec očividno a to přec snad i středoškolská profesoři věděli a vědí. Nač tedy ten pokřik v „Máji“: „Denunciace, denunciace . . .“

Všechno na světě sevedně a tak sevednělo i slovo „denunciace“. Páni z radikálně pokrokových stran chtěli slovem tím potřísniti nenáviděné klerikály a zatím slovo to omlélo se jim v jejich vlastních ústech na — ostudu. Páni z radikálně pokrokových stran chtěli házeťi slovem tím po nenáviděných klerikálech a zatím by měli a mohli dost a dost zametat před svým vlastním domem . . .

Malá ukázka:

Dva šifitelé pokroku a volnosti v projevu ve dvou městech severovýchodních Čech dostali se ze samé velké umravněnosti do sebe. (Jména pánů neuvádíme, ať oba byli podepsáni, aby se zase neřeklo, že klerikálové denuncují).

Byla vojna, při níž mnoho inkoustu bylo prolito a konec konců byl, že jeden druhému řekl veřejně, že na jeho hřbet nic jiného se nehodí než — karabáč. Jiná polemika, že s ním nemozná . . .

A na tuto originelní a čisté radikálně pokrokovou volnost v projevu a láskou dýřící svobodu odpověděl druhý veřejně takto:

Z pathologie našeho života.

„Nejen u nás, nýbrž v české společnosti vůbec jest úžasný nedostatek citu pro povinnost a právo, pro společenskou mravnost a občanské cnosti. Doklady k tomu vidíme v denním životě,

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napsal Josef Váňa.

VI.

Denunciace.

Denunciace — udavačství, špiclovství!

Slovem tím hází se nyní ve veřejnosti jako při kopané míčem. Nepravým a nečasným užíváním ztratilo svůj pravý význam a sevednělo tak jako vše na světě.

Dříve se více mysliło a méně mluvilo a méně se nadávalo. Byly to doby větší společenské slušnosti a mravní uhlazenosti. A proto dříve slovo „denunciace“ působilo hrůzu a oškřivost a každý se štilil osoby, jež názvem tím byla označena, více než ovce prahivě. Pamatuji se velmi dobře, jak obromujícím dojmem působilo na mne líčení vážné doby našeho probuzení národního a vysilujících zápasů v něm a jak vzbuzovalo v mé duši všechnu možnou oškřivost a všechny možný odpor slovo „denunciace“, jímž tehdy byl označován neblabý Karel Sabina.

To byly však doby jiné, doby vážné, doby opravdových ideálů a zápasů, doby, kdy muž za slovo umíral a za svůj podpis nasadil hrdlo a statky, doby, které jsou v dějinách jen jednou a více se nevracejí . . .

A nyní . . .? — Všechno se stalo bluchou frází, křiklounstvím, nic neznamenajícím hubařením. Volnost v projevu reklamuje se jen pro jednu kastu, která se pokládá za povolánu k šíření osvěty, pokroku a svobody; všechno ostatní musí uctivě mlčeti a k neomylným projevům a výročkům kývati. Opovázli-li se někdo pozdvihnouti hlasu svého a proti neomylným těm projevům a výročkům užití také volnosti v projevu, spílá se mu lhod — „denunciant“ . . .

Kdyby zjev tento nebyl nakažlivou nemocí,

Praňuje se, pravda, ale nepracuje se všude. Obecné činnosti, směřující ku probuzení katolického lidu, přece napomáhá přirozený styk kněžstva v obecných poradách. Jak toho jest využíváno? Byl dán organizační pokyn, aby se vybudovaly katolické organizace v soudních okresech. Jak tedy úloha byla vyplněna? Na tyto otázky a na mnohé ještě jiné jest dáti, bohužel, odpověď naprosto neuspokojující. Z osad, kde se nic neděje, přichází katolický člověk v osady čilejší a stěžuje si na vlastní kněze. V takové kritické době jsou tyto úkazy povážlivé a pokrývají hanbou kněze, jenž dřepí lenivě doma, když osadníci jeho sami vidí obcházející vlky.

Tento vřed jest již konečně rozfíznouti. Jak patrně, všechny stesky, pokyny, výstrahy, všechna znamení doby posavad mnohými nepohnuly. Musí se začíti tedy jinak, a to hezky rázně. Učitelé nešetří svých druhů, o nichž jsou přesvědčeni, že nekonají svých povinností, a staví jejich jména na pranýř. Naši shovívavosti musí býti také konec, jinak by se stále marně mluvilo o katolické organizaci.

Mohou býti některé farnosti sebe lépe organizovány, když jiné o organizaci nic nevědí, na konec každá rozhodná akce selže. Jsou mnohé okresy, kde čilejší kněží ustanovili den kněžské rady organizační. Schůzka však minula se cíle, protože polovice kněží nepřišlo. Výzva se opakuje a stanoví se jiný den, však jsou to zase titíž kněží, kteří se nedostaví. A potřeby nejinak. Naše snahy obranné jsou přece na nejvyšší odůvodněny, jsou spravedlivy, na naší straně jest právo, neboť jsme-li napadáni, musíme se brániti. Máme k tomu zvláštní důvody náboženské a důvody lidských zájmů vůbec. Nynější protináboženský proud, jehož základem jest poněkud názor materialistický, přináší zhubu člověčenstvu, vystřebává jeho síly a bytí byl vyzbrojen sebe větší vzdělaností, přece jest jisto, že právě ti přecivilisovaní všude kolem sebe šíří zoufalost, slabost, úpadek tělesný a mravní.

Již tento všeobecný přehled působení naší kultury vtiskuje každému knězi mocné zbraně do rukou a podává mu důvody pro nezvratitelnou oprávněnost náboženské obrany a katolické organizace lidové za tím účelem, aby z lidstva nestal se zmatený shluk nešťastných zoufalců.

Sledujme jen úkazy životní, vnikejme v myslí lidí, čtème literaturu a poznáme, že moderní protináboženský směr vzdělanostní působí rozklad a zklamání. Těchto poznatků musí se kněz zmocnit, aby byl vždy pohotově proti nabubřelé frázovitosti pokrokových protikatolických vzdělanců. Jest ovšem potřebí všechnu vzdělanost v hlavních složkách proniknout, sléztí výšiny projevů jejich a podívat se filosofii řádně na zuby. Žádá to naplnavého myšlení, vysilujícího, diferencujícího studia, však odměnou jest pevné hledisko a názor, že moderní vzdělanost a s ní všechna filosofie nic jistého nevytvořila a základy života

zejména pak ve chvílích vzrušených, v okamžicích politických, autonomních, korporáčních i spolkových projevů a dějů. Nejen jednotlivci, nýbrž i nejširší masy podlehají frázovitosti a heslovosti, dávají se bezmyšlenkovitě zfanatisovati, s nejpovrchnější lehkovérností přijímají klepy, pomluvy a společenské lži za politické a sociologické argumenty, šíří je s lehkovérností crescendující (stoupající) od hloupé nevědomosti až do uvědomělého zlosynectví, proti odpůrci chápou se zbraní surových každých, cnoti a zásluby strhují v bahno, poklesky nerozvážlivosti vyvyšují na kvalifikovaný zločin, kombinují, intrikují, klepají po straně i zjevně, špičují, donášejí, denuncují, společenský i hospodářský bojkot hlásají, na existenci útočí a kdyby té tak v postranní uličce za noci přistihli, snad by sáhli po tvém hrdle a nož ztopili ve tvé krvi.

Tak mravně a společensky poklesl náš veřejný život vlivem povrchnosti a rozbfedlosti v politickém chaosu náhodou na zodpovědný prestige povýšených. Tam, kde by se měla vyvíjet úctná činnost mozková, účtyhodná energie k realizování krásných idejí, tam doplhali se řídě plozkohlaví, kteří nezměrnou svou myšlenkovou mělkostí zakrývali mnohomluvností, krasofecnictvím, šlágry od komiky až ke sprostotě se rozpínajícími, demagogicky působili na široké vrstvy, které lehtalo jich lichocení dolů a radikálníčení nahoru a tak politika tohoto druhu zanesla do našeho veřejného a společenského života všechnu svou podstatu, hlavně svou mělkost, frázovitost, bezmyšlenkovitost. (Ratibor 1907 čís. 26. str. 10.)

K této ilustraci našeho nynějšího veřejného života zajisté pozámek netřeba. Nedenuncuje tedy černá rota, nýbrž špičuje, donáščí, denuncuje, na existenci útočí někdo jiný. Páni obviňují z denunciací jiné, měli by pamatovati slov Kristových: „Pokrytce, vyvrz nejprve břevno z oka svého a pak teprve mrvu z oka bratra svého...“

Denunciací, denunciací! Metla uchystaná na jiné omlela se v ústech pokrokových na jich vlastní ostudu... —

neobjasnila ani v nejmenším. Jenom náboženství dává životu rozumný význam a rozumné zakončení. Přes zdánlivý rosvět a bohatství civilisace cítí lidstvo nedostatek pevné opory proti bouřlivým vlnám životním, nedostatek velkého cíle, jenž by obepjal celé bytí, spojil a udržel lidstvo a každého jedince povzněl nad malichernost jeho přirozenosti smyslové. Kdo popírá Boha a vyšší řád, na němž člověk závisí, musí konečně zoufat nad člověkem a rozumným cílem jeho jsoucnosti.

Odkloniv se od původní myšlenky, vracím se k ní. Věci veřejného života vynikají svojí jasností. Jestliže na nás ženou útokem se všech stran, pak možno útok odrazit a lid katolický do jednoho probudit jen prací všech kněží. Každý kněz tedy obstarávej si svou farou, všichni v okrese spojte se v jednu organizaci, scházejte se, radte se agitační, slovem a tiskem. Jméno ve společné práci pohřešovaného oznamteš noviny! Však upozorňuji ještě na jednu okolnost. Dva tři vikariáty svými farnostmi v rozličných okresech se stýkají, a tu myslí si mnohý: „Nejsi mým vikářem, proč mě tedy voláš na schůzi? Dobře. Jest tedy potřeba, aby v každém soudním okrese od příslušné vrchní instance nřditý kněz byl pověřen posláním a autoritou, svolávatí schůze kněží v dotčeném okrese, ať již kněz náleží kterémukoli vikariátu. Jest již jednou záští opravdové a s rázností proti těm, kteří organizaci katolickou znemožňují. Tak odpověděl jsem na otázku, co nám škodí? Vím, že nepovídám nic nového, neboť co jsem řekl, jest obecně přesvědčení, uzralé životním pozorováním a bohatými zkušenostmi. Ale právě proto tím více záráží, když nadějný postup jest zdržován, ačkoli výsledky svorné práce mohly již dávno býti znatelnější.

Zrcadlo realistů zhotovené od realisty. Přehazuje noviny, nahmátl jsem 58. číslo „Osvěty lidu“ a uviděl jsem na předním listě znaménko, jež jsem tam při čestb červenou tužkou udělal. Co pak to znamená? Táži se sám sebe. Divám se na název úvodníku, a ten mi nic nepřipomíná, konku na feuilleton, aha — již to mám. A hlavou hned se mi mihne vzpomínka na myšlenky a dojmy, které se mi tehdy při čestb vybavovaly. Pan Leda, jenž jest p. dr. Ledererem, pustil se tam do strany realistické, ač sám realista, a pocuchal „Naši Dobu“, „Čas“ a jmenovitě vyslovil svoji nedůvěru Masarykovu. Příčinou jeho nakvašené nálady bylo to, že ani „Naše Doba“, ani „Čas“ neměly posudkův o knize dra. Klinebergra, již autor nadepsal: „Cit náboženský“. Pan Leda nevěřimavost tu odvozuje ze zaujatosti Masarykovy proti židovskému duchu, jímž kniha jest prochnuta. „Chápu“, praví p. Leda, „professora Masaryka odmítavé stanovisko k dílu tomu. Jest založeno na ethice židovské, kterou autor klade na roveň ethice křesťanské, mlatý i nad ní, a tomu židovskému duchu knihy té prof. Masaryk, ač znatel náboženské literatury, nedovede rozumět“.

Že by ethika židovská byla stejnocenná s mravoukou křesťanskou a snad dokonce ji převyšovala, tomu věru nedovedou rozumět i jiní čestní lidé, nejen Masaryk. Pan Leda dopustil se tu veliké nadsázky, neboť mezi ethikou židovskou a mravoukou křesťanskou leží hluboký oceán. Ostatně v našich poměrech slycháváme čestné neborácnosti, a proto nás ani páně Ledova vyjavená nepravda nepřekvapuje. Zřejmě v době, kdy stráží se hranice mezi pravdou a nepravdou a kdy všeliké rozlišování jich jest nazýváno často opačným. Dnes již se píše tak, že se skoro zdá, jako by pravda byla pojmem nepotřebným. Všechno jest dovoleno, a veřejné svědomí jest tak ubito, že se proti ničemu nebouří. Pan Leda tedy dobře se hodí v rámeček nynější doby.

V rozkladech p. Ledy jest však také zájímavé, co mluví o Masarykovi, o „Naši Době“ a „Času“. Na příklad: „Osud knihy Klinebergrovy v „Naši Době“ a „Času“, obrázející se v mlčení o ní, je mně symptomem jednostrannosti obou těchto předních našich časopisů.“ Vytýká „Naši Době“, že kritik její snaží se názory náboženské Macharovy a Masarykovy smířiti, ač jsou tak protichůdné. Pan Led a nazývá to církevnictvím. Stěžuje si také: „Přicházím zde k bodu nejbolestivějšímu, totiž k výtce, že „Čas“ ve všem a všude je naprosto závislý na náziraní Masarykově. Dovedu si zjev ten vysvětliti, ale nedovedu jej omluvit. Masaryk zůstává přec jen člověkem, jenž nemůže mít ve všem pravdu a také nemá“. Těmito slovy se p. Leda majestátu Masarykovu rouhá, neboť dle „Času“ Masaryk se nemylí nikdy.

Dr. Herben jest zvyklý, stavěti na odív samostatnost realistickou, a nikdy neopomene zdůrazniti, jak jest vždycky svůj. Však p. Leda o něm vypovídá toto: „Proto také dr. Herben vlivu jeho (Masarykovu) naprosto podlehl, on, znamenitý belletrista jako politik a sociolog, stratil vlivem Masarykovým svou politickou individualitu. Stal se na vlastní škodu služeb-

nikem svého pána. Jako redaktor jediného našeho denníka, pokrokové věci, nejen straně nutného jako sál, tak učinil neměl, již proto nikoli, že právě strana naše je stranou inteligence kat exochéa, tedy strany s příslušníky nejvíce diferencovanými, v níž mohou a jsou i v lektérých podstatných názorech rozdíly. Toto úplné zaniknutí personality Herbenova politika v personalitě Masarykově jeví se již dávno a podnes ve vedení „Času“ tím způsobem, že list ten, třeba že optimá fide, podřizuje všechno autoritě Masarykově.“ Na jiném místě p. Leda proklepává kabát „Času“ takto: „To jest stav neudržitelný. „Čas“ právě v části kritické zabředl do jednostrannosti až křiklavé.“ A jiná bomba: „Postrádám právě v „Čase“, třeba že se ze dne ke dni zdokonaluje, účty k násorům odohylným. Myslím, že právě tato až přimocárná jednostrannost to byla, jež vedla k secesi celé řady platných pracovníků do tábora mladočeského. Secesse tato byla v tisku našem jaksi rozpačitě odbyta a podceňována.“ A že stranníci realističtí dělají z Masaryka modlu a Masaryk že to trpí, ujišťuje p. Leda těmito slovy: „Je to jejich věc, pravda! Ale myslím, že k secesi té došlo proto, jelikož se tyto pracovníci ve straně naší nemohli dle individuality své uplatnit, jelikož všude a ve všem naráželi na autoritu Masarykovu, ani ne tak jím samotným, jako jeho nejbližšími, abych řekl, staro-realistickými přáteli zdůrazněnou!“

Hlavní význam citovaných výpovědí jest, že svědectví toto o straně, Masarykovi a Herbenovi činí vlastní stranník. A povídá vše nepřimně a přesvědčivě. Že p. Leda šel tak ochutě na veřejnost, jest příčina toho, že tíhu slepého autoritářství nemohl již snést a že hniloba již příliš zapáchala. Když tímto způsobem promluvil příslušník jiných stran, snešla se naň bouře realistických blaskův a byly vrhány naň sítě sofistek. — Hle, ta vyvšenost a samostatnost Herbenova dle svědectví stranníka realistického jest jen kořičím zlatem, pod nímž ukrývá se plno titulu Sancho Pansa. A demokracický, sdílňý Masaryk jest neobmezeným autoritářem. Strana jeho před ním hluboko se sklonila, ale táž strana zase směle a často drze mistruje celý národ. Jako židě sebe mezi všemi národy, tak realisté považují se za vyvolené mezi Čechy. U nich jest všecken rozum, moudrost a konečně všechna filosofie a humanita. Masaryk řekl, že tak zvané obrození národa jest účinkem reformace, a již na slova jeho přísahají všichni jeho mužové a chlapei. Politicky realisté vystrknjí rámcový program a utvrzují se vzájemně řečmi o jeho správnosti. Žurnalisticky poprvé vychvalují sebe, podruhé a potřetí zase sebe. Veškeru směšnost jejich rozmové pýchy vystižně charakterisoval Rohan: „Kdyby mladočeši dospěli k nějakému nezvratně správnému názoru, na p. ř. že týden čítá dní sedm, tu by hlavní orgán realistů, kdyby z nějaké příčiny musil mluvit o správnosti názoru tohoto, poznamenal: vlastně jen devět beze dvou.“

Pan Leda řekl pravdu o své straně a vůdcích jejích osobách, odkryl vady zásadní, které rozekštrají vnitřnosti každé organizace. A Čas mlčel jako zařezaný. Odpovědělo se p. Ledovi jen kritikou knihy Klinebergrovy. Odehrál se tedy souboj. Pan Leda hnul přímě a s otevřeným hledím, realisté se však schovali, vyčkali chvíle v přítmí a pak udeřili nenadále p. Ledu rozcupovanou knížkou, kterou tak velebil... Masaryk a strana — strana a Masaryk.

Dopis z Vídně.

Pomalu, jako těžký nákladní vlak, začíná se nový parlament rozjížděti. Tvůrcevé jeho mají radost a jsou rehabilitováni. Výšitka, že podniká se skok do tmy volební reformou, mizí i největším pesimistám se rtů, když objektivně posuzují první kroky nemluvněte — parlamentu. Politická virtuosita, s jakou prosadil Beck svůj návrh na zřízení moderního parlamentu, neopouští ani nyní toho muže demónického pohledu, jenž bismarkovsky bravurně jde přes překážky, nehodící se mu do dráhy vytčené; tu nepatrným ústupkem, tu obrátným postavením soků proti sobě dověd jeť svou Scyllami a Charybdami národnostními a třídními šinouti, jako málokdo s rakouských premiérů před ním. Zraků povrchního pozorovatele unikají tyto interesantní detaily, ale historikovi musí poskytnouti světlo k objasnění tak mnohých záhad.

Dlouho-li to tak půjde? Ať snad ku první větší překážce. A bude ta překážka rázu národnostního? Sotva. Na takový odboj delegace kteréhokoliv národu je slabá. Delegace česká to rozhodně nebude. — Jednotný svaz klubů českých po prvních trhlínách, jež utrpěl hned v prvních dnech svého štítl, obdržel nově, hluboké, snad nezolatilné rány. A tak sen národa rozplyne se sas na delší dobu v nivač. Bystřejšímu oku, neunikly příznaky této nemoci, již

zahyne snad český svaz a která se už objevila při první schůzi v Praze dne 5. června konané. — **Prášek — Kramář.** Tato dvě jména vysvětlují vše. A když se k nim přidá třetí, t. j. „excellence“ dá se velmi pěkně kombinovat a máme jádro české politiky v době přítomné.

Kdo je pilným čtenářem „Práva lidu“ a podobných listů „světových“, představuje si parlament jako kus budoucího státu sociálně-demokratického. Dle orgánů těch nemluví v parlamentě nikdo jiný než soc. demokraté, nikdo se nestará o „lid“ než soc. dem., nikdo více neimponuje světu a především posluchačstvu na galerii než zase jen soc. demokraté. Všechno ostatní jsou směšné figúrky, jež třesou se hrůzou, když spustí Němec nebo Soukup; všechno napjaté poslouchá, když tito čeští Demosthenové mluví, nikdo ani nepípne, jako na soc. schůzi sjezdové, ministři báhají pomateni sem tam, nevěduce si rady, když slyší ty neslýchané došed moudrosti z tak vzácných úst. Všichni ostatní poslanci jsou nějak zkomoleni, jeden má brozné vole, jiný nenosí vousty, třetí má zamžené oko, jen sociální demokráti jsou zde jedinými krasavci. Nech plus ultra!

Zatím ale chyba lávky. Kdo by stál v kulosech za řeči Němcovy a nevěděl, že to mluví člověk, domníval by se nutně, že je někde v Schoenbrunnu před krmením. Oči vypouleny, pěstě zataty, obě ruce vzhůru, obličej brunátní, celé tělo jako křečmi zmítáno klátí se brzy vpřed, brzy vzad, na levo na pravo a t. d. Hrozné podívání! Proto také z celé sněmovny kromě několika soudruhů českých a to ještě jen těch, kteří mají kláveskon „službu“ ten dem — nikdo neposlouchá. Nemáte prostě! Je to pro šosácké nervy příliš velká dose. Chudáci stenografové! Jen 10 minut trvá jejich úkol, ale jdou od něho smotáni, jako by je palici stloukl.

O něco horší je ještě dr. Soukup. Jeho naprosto „tvrdá“ němčina působí na bubínky jazykové vycvičeného slucha jako jízda trakařem po dřevěných schodech. A k tomu ten ohraňlavý dutý orgán. Rozumí se, že po několika vteřinách každý posluchač přechá. Zas jen ti, co mají denní službu, zůstanou. — Krasavcem mezi nimi nevyrovnatelným je jistě Johannis, který také už „řečnil.“ Dala by se pěkná skizsa o těch vynikajících celebritách načrtnouti. Svádí k tomu nedělní faniletový „Práva lidu.“ Než škoda papíru. — Rovněž i ta „práce.“ Leží před námi celá kupa návrhů a ve všech, jak od německých tak od českých i jiných soc. demokratů podaných návrhů, „se vlada vyskyd, aby předložila návrh zákona.“ Ta kaceřovaná vlada. Tak tuto „práci“ speciálně demokraticko-lidovou charakterizoval křesť. sociál Kunschak.

V úterý, když Lueger svůj návrh na zřízení fondu pro starobní a invalidní pojištění odůvodňoval — o. k. soc. demokraté nebyli ve sněmovně. Oni — a hlasovat pro požadavky dělnictva!

Člá skupina velmi sympatických, nám tak blízce stojících poslanců, jest skupina křesť. sociál slovinských. Jména, jako dr. Šusteršič, dr. Krek, dr. Korošec, Gostničar a jiná třeba vyslovovati s tectou. Nikdo snad v celém žití red. Němce nenasadil tak, jako při své řeči dne 27. června dr. Krek. Škoda, že to židovští stenografové utopili. Pravil mu: „Reknete-li mi ještě jednou „klerikál“, budu s Vámi mluvit jinak. Jsem politickou stranou lidovou a žádní klerikálové.“ A Němec stíchl jako hoch, když usne po výpravku. Vývody dra. Kreka byly ovšem jako lučavka. Ta čest se Němcovi ještě nestala, aby slyšel, co jest to socialismus a nestotožňoval tento pojem s marxismem. Ovšem parlament lidový není přec jen táborem na Štíteckém ostrově nebo na Štvanici.

Křesťanští sociálové vidějí jako „říšské“ strana musí naladit jinou strunu. Zapomínají, že celá říše není německou. Dají-li svým členům prohlásiti, že budou *hájit německý rda Vídeň*, kopají si hrob jako strana. Nahánějí sbytečně vodu na mlýn soc. demokracii. Věc ta je povážlivá a se stanoviska našeho dosti nepřijemná. Šovinismus germánský pěstí jako Wolf a nasývat se „křesťanským“, toť těžko srovnat vedle sebe. —

Obrana.

(3) **Stále se opakující dokument národní hrůdy.** Dle zprávy „Obsoru českomoravské vysociny“ ze dne 13. t. m. dr. Bohumil Baxa se vyjádřil v přednášce o Husovi v Chotěboři, že Hus staral se, aby čeština, jež za jeho doby hrála úlohu popelky, byla postavena na rovně s němčinou. Jméno už zvyklí u novohusitických přednášců na fráze nejnesmyslnější. Pozorujeme, že dobré dvě třetiny takových posluchačů hned po přednášce by se měly hnát k spisům Husovým nebo aspoň k některé poněkud obstojné knize o upáleném mistrovi. A nemělo by se jim popustit, pokud za hříchů na českém rozumu spáchané by ta-

kově zcela přehlasné a prospěšné pokání dobře nevykonali.

Hrdí vlastenečtí Čechové! Takových Baxů jsou u nás bohužel celé zástupy. Než by budili tyto lidi v posluchačích národní sebevědomí poukazem, jak i v té době katolické byl náš národ mocný, samostatný, raději farizejsky si zapláčl, co ti nbosí Čecháčkové skusili. Podle umných elegických románů si myslí čtenář, že do toho ubohého národa stále bylo kopáno, že nejlepší naši mužové vždycky byli pronásledováni, tupeni, atd. Zda-li pak takovou nezdravou a nespravedlivou taktikou se povzbudí prosby posluchač nebo čtenář k činorodé práci? Nezemdlí jeho energie nepravdivým líčením české poníženosti v dobách minulých? Neříti to fráze a šíření klamu, jestliže řečníci líčí historii lidu českého jako život dobráckého pohádkového Honzy, který mnoho sloužil a za všechny služby byl ještě bit?

Pane doktore Baxo, kde jste sebral své vědomosti o podružném postavení češtiny v době předhusitské? Vám — ano aspoň Vám rozhodně má být známo, že Karel IV. rozhodl, že v Čechách nemá se státi nikdo konšelem ani soudcem, kdo neovládá jazyka českého; též panovník přikázal, že cizinci v Čechách přebývajíc mají dáti své děti učiti jazyku českému. Dokonce i německým kurfiřtům poručil, aby dali své syny učiti češtině. Naopak však nepřikázal žádnému Čechovi v české říši bydlielmu, že by musel znáti jazyk německý. A Vy teď mluvíte o „popelce“, o tom, jak čeština, která zde byla přece panující, měla být postavena na rovně (!!) němčině Husovou akcí. Pro toho vlastně psal dr. Kalousek, Bezold, Tadra a jiní o velikém postupu češtiny za Lucemburků?

Potřás se horlivě mluví o českém státním právu. Ale naši liberálové bojí se poučovati lid, že pevný právní základ moci české dal v přední řadě Karel IV., takže stát český právě za něho byl samostatný, svrchovaný a nadto mohl spolurozhodovati o záležitostech říše Německé. Ach jen nic nemluvit chvalitebného o „klerikálech“, aby nezabýmela svobodomyslná klatba! To raději si poplákat nad utrpením národa. A přece jak by prospělo poučování, že náš národ za doby Karlovy vlády, že byl svojí politickou mocí a spořádaností prvním státem v tehdejší současné Evropě! Nechejme přeládlých elegií a raději dokazujeme, že jsme stále nesloužili! V době Karlově národ měl sílu, těšil se respektu všech okolních národů a — dovedl si svoji moc a pokrok daleko lépe uchováti než po válce husitské.

(3) **Dvacet tisíc korun** nabízejí židé tomu, kdo vypátrá pravého vraha Anežky Hrdzové a Marie Klimové. Hilsner totiž pořád tvrdí, že jest nevinen, a svědectví člověka tolik vnikajícího platí nejméně tolik, co prohlášení poctivých porotců. Vydělejte si tedy 20.000 K. Originelním objevem vraha nemusíte ani nikoho přivést do žaláře nebo na šibenici. Vždyť můžete objeviti, že skutečný vrah již zemřel — a peníze budou stejně v kapsce. Nebo ještě pohodlněji. Po roku 1866. několik farinů v hospodě řeklo, že 4000 zl. nabízí jeden generál tomu, kdo se dá za něho zastřelit. A jeden starý flašinetář hned šel do Josefova vydělat si ty peníze, aby po něm dědila dcera Anežka. Nenašle se některý starý, sešlý muž, který by se sám ve prospěch přibuzenstva udal?

Politický přehled.

Otázka jazyková ve sněmovně vyřizena zatímž částečným úspěchem Čechů: Návrhy a interpellace budou přijímány po česku a tak i protokolovány, k čemuž vložen bude i německý překlad. Řeči české nebudou zatím stenografovány ani protokolovány, ale u výtahu v „korrespondenci říšské rady“ uveřejňovány. Jest to málo proti tomu, co nám § 19. říš. z. zaručuje, ale zatím přece něco. — Čeští poslanci podali návrh na přijímání neněmeckých řečí do stenografického protokolu; a návrh ten podepsali také Poláci, Rusini, Vlaši, Rumuni a čeští socialisté. Otázka o užívání neněmeckých jazyků ve sněmovně prohlášením dr. Kramáře a za souhlasu vlády odkázána jest do kompetence výboru pro jednací řád. — Svaz čes. poslanců podal také návrh na zřízení české university v Brně. — Prozatímní rozpočet po prvním čtení projednán již i v rozpoč. výboru a podle usnesení předsedy klubů vyřídí ho sněmovna v sobotu nebo v pondělí. — Poslední schůze bude v úterý. — Ministerský předseda bar. Beck odmítl protest Všenemců proti zaznamenávání českých řečí ve sněmovně a jejich zaznamenávání v korrespondenci sněmovní. — Schválen návrh dr. Luegra, aby byl zvolen 26členný výbor, který po poradách svých má učiniti návrh, jak by se nejlépe mělo oslavit 60leté panovnícké jubileum J. V. císaře. — Právní praktikanti zastavili již trpný odpor; bylo jim slíbeno částečné splnění jejich poža-

davků. — Rusinští poslanci žádají zavedení raštiny jako vyučovacího předmětu na rakouských vysokých a středních školách. — Rakouský ministr zahranič. záležitostí bar. Aehrenthal byl v Racconigi hostem krále italského. Odtud prohláší se úplná shoda Rakouska s Itálií. — Uherští Slováci zaslali členům rak. říšské rady pamětní spis, v němž shrnuty všechny křivdy Maďary na Slovácích páchané.

Podle zpráv z Uher upustilo ministerstvo vojenství od požadavku zvýšení stavu mužstva nejméně na dobu tří roků. Následkem toho nebudou se parlamenty v Rakousku a v Uhrách zabývatí otázkou zvýšení stavu mužstva. To jest asi zase na nátlak Maďarů. — Uherký sněm jest odtročen do 10. října.

Car nastoupil námořní cestu. — Revolučníáři dosud nejsou umlčeni.

Z činnosti katol. spolků.

Nový katol. spolek v Olřkviči. Dne 7. července založen byl nový spolek v Olřkviči, jenž doplnil síť spolkovou v kraji kutnohorském. Ustavující valnou schůzi zahájil zakladatel spolku vlp. Volenec, kaplan v Olřkviči, a udělil slovo vld. Dr. Reylovi z Hradce Králové, jenž v delší řeči vysvětlil význam a účel katolických spolků. Potom vysvětlil obsah spolkových stanov a vyzval přítomné ku přistoupení. Z čtené přítomného posluchačstva přihlásilo se ihned 100 členů; hojnost přihlášek bylo předem již učiněno od těch, kteří do schůze dostaviti se nemohli. Schůzi oblesali četnými delegáty sousední spolky v Kutné Hoře a Čáslavi. Po valné ustavující schůzi konala se ihned volba nového výboru, jenž o jednotlivé funkce se rozdělil. Práběh této schůze byl velmi povznášející, všude bylo dostatek porozumění pro účel spolku a chuť k práci. Čerpáme z toho naději, že nový spolek v Olřkviči bude platným pracovníkem na poli křesťanského socialismu.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení na kněžství. V neděli dne 14. t. m. na kněze posvěceni byli J. M. nejdp drem. Jos. Doubravou tito vlp.: Boštík Frant. z Hor. Újezda, Bradáč J. ze Staje, L. Dragoun z Hrubčic, Farkaš V. z Čáslavě, Havel Jos. z Rosic, Kaube Lad. ze Smiřic, Klusáček Frt. z Přibyslavi, Krkoška Jos. z V. Kunčic, Mašek Jan ze St. Místa, Mazač Václ. ze Záběže, Mendl Rud. z Brzotic, Michálek Aug. ze Zlobic, Pathy Th. z Harty, Posner Karel z Vel. Kozlova, Prokeš Jan ze Žebětína, Samec Jan z Drhovic, Scharf Frant. z Vel. Borovnice, Schwaller Jan z Bystře a Šinkora Jos. z Podlažic. Posvátnému obřadu přítomni byli též rodiče, příbuzní a známí pt. novosvěcenců.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 15. července t. r. usneseno: Vzata byla na vědomí zpráva městského zvěrolékaře, že v červnu t. r. prodáno bylo průměrně denně 3161 litrů mléka a sice 2345 l mléka dobrého, 516 l mléka sbrázaného a 300 l smetaný. — Pl. Ot. Hutlové, obchodníci usenárským zbožím v Palackého třídě, zakáže se opětně nešetné vytlévání mastných splašků do stoky uliční, pod následky donucovacími. — Výkazy o činnosti měst. policejní stráže za měsíc červen a výkaz hotovosti pokladny ze dne 8. července t. r. byly vzaty na vědomí. — Panu J. Zemanovi, hostinskému, dá se svolení ku překročení policejní hodiny do odvolání. — M. Trankoniové povol se mimořádná podpora K 10. — Policii se uložl, aby zavedla pořádek na Sv. Janském náměstí, kdež i mimo trhy týdenní stanořiště svá mají povozy. — Žádost M. Bělohoubkové o zaplacení dlužného nájemného z bytu za dva měsíce t. r. byla zamítnuta. — Ku přípisu c. k. okr. hejtmantství, jímž toto vybízí, by za účelem potrestání pro nedodržívání nedělního klidu případy jednotlivé byly oznamovány, uložl se policii, by na zachování předpisů o nedělním klidu dohlížela a o výsledku městské radě zprávu podala. Ovšem jest na obecnstvu, by návštěvami obchodů nedlouho před 11. hodinou dopol. dodržívání klidu nedělního nepřekáželo. — Ku stížnosti společenstva řezníků a usenárů na provozování podomního obchodu masem řezníky venkovskými, zjištěný případ A. Tiché, oznámí se o. k. okr. hejtmantství a společenstvu se sdělí, že jiné případy prodeje onoho nebyly šetřením policií konaným konstatovány. — Žádost téhož společenstva, by jatecký a dělník v jatkách při lehčích pracích řezníkům vypomáhali, předložl se správě jatek k návrhu, a žádost, by do jatečnického odboru sváni byli též 1 neb 2 členové společenstva, postoupí se městskému zastupitelstvu. — Technické kanceláři se uložl, aby zhotovila rozpočet na nutnou opravu schodů, vedoucích do městského parku, do příští schůze městské rady. — Tři chudinské podpory byly prodlouženy, dvě zvýšeny a jedna nově udělena. —

Dar na sociální kurs. Při konferenci vikariátu Jaroměřského bylo sebráno na řečnícký kurs 33 K. Zaplat Běh!

den ten přinesl mnohým rolníkům téměř úplnou zkázu. Strašlivým lijavcem rozvodněná Doubravka vystoupila ze břehu a zaplavila široko luka, pole, odnášeje s sebou urvanou úrodu, náhradou zanechávajíc spoustu kalu a kamení. Přes dva metry vysoko vystoupila hladina její nad normál, a to s takovou prudkostí, že někde nezbylo ani času se vyštěhovat. Níže položené části města Žleb a obcí Bučle, Zbišlavě atd. až k ústí Doubravky octly se pod vodou. Hasiči a četnictvo mělo tuhou práci. Se všech stran ozývá se nářek a není divu, že tu a tam zatnou se i pěstě nad onou liknavostí, se kterou tolikráte již urgovaná žádost o regulaci Doubravky jest oddalována. Co bylo již komisí odbyváno, co papíru bylo popááno, co řečí promluveno, co kroků učiněno a stále nic. Inu, jsou to české kraje! Ty mohou čekat! Obrátíme se tímto na pp. poslance za volební okresy Chotěbořský, Čáslavský a Kutnohorský, kteří jsou rolníky a kteří dovedou a znají bídu živelními pohromami stížených majitelů usedlostí, aby se vši vehemencí zakročili na kompetentních místech a otázku, která se tolik roků vleče, hezky sostra před oči postavili. Někdy má sleva nebo posečkáni daní jest jako kapka rtům žízni umírajícího; tu třeba jest nápravy radikální a to tím spíše, poněvadž pohromy tyto opakují se rok po roce. Ostatně nyní, když má býti regulován tok Labe právě i v místech, kde ústí Doubravka, bylo by nejspíše na čase, aby se i tím hnuo. Myslíme, že žádost naše nesetne bez povšimnutí.

Ze Žlebu. (Opozděno). 6. července byl pro město naše dnem hlubokého smutku! Spanilý květ jasněho knížecího domu Auerspergského pochován byl do rodinné knížecí hrobky. Nesčetné zástupy účastníků všech občanských kruhů ukázaly, jaké lásce a oddanosti se těší knížecí rodina, neboť v bolesti a žalu nejlépe se poznávají srdce upřímná. Už pověst, že dokonala pozemskou pouť dlouholetá trpitelka princezna Charlotta, vyvolala na všech stranách nelíbenou soustrast a tiché vzdechy všech obyvatel Žlebu i celého okolí; když pak oznámen byl den převezení a pohřbu, oddělo se město v černý háv. Mohutným dojmem a opravdovým uspokojením naplailo každého, když dozvěděl se, že pohřbu zúčastní se sám J. M. nejdp. biakup dr. J. Doubrava. Chrám i celé okolí jeho naplněno bylo hlava na hlavě, když počaly rekvie za zemřelou, jež sloužil za velmi četné assistance duchovenstva patronálního i vikariálního nejd. arcipastýř, a četné zraký zakalily se slzami, když po skončené mši sv. zádušní počaly exequie nad zemřelou. A když konečně za zpěvu žalmů vnesena byla rakev do hrobky, tu každý chtěl aspoň pohledem ještě rozloučiti se s milovanou zemřelou. Pohřbu zúčastnily se řady šlechty, zástupcové zeměpanských i samosprávných úřadů a vynikající osobnosti široho okráku. Může-li co jasně knížecí rodině zmírniti bol a zármutek, pak je to zajiště tato přesvědčivá a výrazná soustrast. Zakrytá množstvím nádherných květů spí tam ve hrobce rodinné tichým snem spanilá ratolest starého a tolikými vzácnými plody dobročinnosti se proslavivšího knížecího stromu, památka však její, ozářená zlatozáří útlými, mladistvými ručkami prokazovaného milosrdenství, zůstává živá a neumírající. Odpočívaj v pokoji!

Z Chotěbořska. V jednom z posledních čísel „Pravdy“ oesedlal opět velkohubý fedrfechtýř — chý — logickou kulhavkou trpící svou Roianantu, aby s ní hrdině se rozjel proti klerikálům a proti poslanci Prokopovi. Chťaje seeměšnití poslanec Prokopa, uveřejnil dopis, který prý byl poslán jednomo ze starostů, v němž nacházejí se pravopisné chyby. Nepomyslíl ovšem líšák, že mu očásek uvázne v pasti. Mohli bychom mu oplátkou vytknouti dopis jednoho ze sloupů jeho strany, který by dostal jistě v negramotnosti cenu, ale nechceme sahati k takovým kantorským zbraním. My se přidáme jenom onoho dopisu Prokopova a tu pravíme, že buď ten p. starosta dopis mu za tímto účelem, aby jím byl poslanec Prokop sešán ošněn, vydal — a pak to vrhá divné světlo na takového pána — anebo ho dopisovatel onomu adresátu bez jeho vědomí k tomuto účelu vzal, a tomu se říká — Tak p. — chý — račte si vybrati Žurnál pak, který má za spolupracovníky lidi tohoto kalibru, sám se nejlépe kvalifikuje.

De Kolíma (na adresu „pokrokového“ listu). Hodně žertovný list jest tahle „Česká Stráž“. Zúmynalé lhaní dokázáno jí ovšem velice často. Ale svým prohlášením referátů o přednášce Sahulové zvlášť pobavila lidi, kteří znají její „opravdovost“ a přednášku výsledchi. Ovšem zdejší evangelicko-židovsko-socialistické družině jest katolické hnutí naše trnem v oku. „Spravedlivý“ hněv projel dušemi „pokrokem“ vyzbrojenými, když pozvali, jak veliké úctastenství se jeví na přednášce katolické. A zlé svědomí píchalo velice. Jak se dřív snadno radikálními frázemi lid náš ohlupeval! A teď najednou se vezmou evangelicko-klérkální fráze o Husovi pod kritický nožík! Honec špiclové vyslání, aby slídili a materiál k zpracování přinesli. A že se přinesená koriat přetvoří v dílně pokrokového týdeníku podle „evangelicko“-pokrokové tužby, totiž že se bude překrucovati a lháti, o tom nebylo již předem pohyby. Ale jak jen ty líš navléci, aby měly zdání pravděpodobnosti? To byl ákol dosti obtížný a

proto jeho provedení dopadlo tak, jako by v tom Božím létě chtěla ctat redakce pořádati šibitinky. Dovoďte, pánové, takhle si tropit šášky z lidí myslících — to znamená už velkou odvahu; takhle již děláte dojem jako Don Quijote šenoucí se proti větrným mlýnům. Váš referát jest neobratným překrucováním od začátku do konce. Bylo by potřeba pěti sloupců Obnovy na odrašení vašeho článku, protkaného hustě pravopisnými chybami. Dotkneme se aspoň věci některých, abyste věděli, že máme paměť dobron, a že žádný komický podvodník nás nedovede smáti. Uvádíte slova řečníkova řečí přímou. A tu vám pravíme, že ani jediného souvětí nepronel pan řečník tak, jak váš list píše. A nejvíce překrucujete ta místa v řeči, jejichž pravdivá reprodukce by mohla vrhnouti světlo do zatemňovaných hlav prostomyšlenějších novohusitů, kteří nesnaží úskočnosti svých vlastních přednášek. Dp. Sahula nemluvil „o slatém, osvětlovém a hlavně katolickém králi“ Karlu IV., jak vy píšete, ale mluvil o slatě době naší, o osvěceném a při tom upřímně katolickém Karlovi. Neřekl, že byl králem „uherským, portugalským a jiným, též králem italským, to je pro celou dvatou (!) církev“, ale vysvětlil, že Karlova hlava korunována korunou českou, německou, lombardskou, arelatskou (učený pane Portugale) a římskou. Nepravil o Karlovi, že „i v německu (!) natizoval, že tamnější (!) děti museli (!) se učit česky“, jak zcela originelním pravopisem „Česká Stráž“ oděluje, ale poznamenal, že Karol přikázal samým kurfiřtům německým, aby své syny dávali učit česčině. A kdo slyšel od řečníka, že husité všecko dobré zničili? Neřekl také, že „páni profesori když sedí na univerzitě říkájí, že ve středověku nebyla žádná osvěta“, ale prohlásil, že jeden profesor, který učí na univerzitě založené ve středověku od katolíků, odvážil se říci: „Ve středověku vždy nebylo.“ Neřekl, že protestanté „kdyby dobře prohlédli historii (tady snad měla být čárka?) musely (!) by doznat, že Hus byl vlastně dobrým katolíkem“; za to však pravdivě pověděl a odůvodnil, že Hus nám jest naukou svojí daleko blíže než evangelikům. Také neřekl, že „o Husovi vyšla brožurka „Očitý svědek upálení mistra Jana Husa“; za to však sdělil, že švindléřský protestant německý vydal podvodnou brožuru, v níž se nazývá Pogiem a tvrdí o sobě, že byl očitým svědkem výslechu, odsouzení a upálení Husova. Také řekl, že ten podvodný spis vyšel v evangelickém listě v českém překladě. A rolničky šáškovy při této příležitosti opatrně přestaly cinkat o tom, co řekl P. Sahula o obsahu toho pamfletu vypočteného na mrzačení českých daší. Přednášec poukázal na nesmysly v brožurce Lžipogiové z dobrých důvodů; byl totiž přesvědčen, že špice evangelické v Kolíně, které tuto brožuru horlivě šířily, nepovědí lido, jak byl tím podvodným pamfletem balamucen. V Kolíně bylo potřeba také rozpravy jako soli. Pan Dušek jistě nechodí při přednáškách lidu ohlašovat, aby nevěřili té prohané brožurce, která obrací na ruby pravdu pověděnou od Palackého, Tomka, Denisa a Flajšhause. Dále připomněl Sahula, že v časopise „Máji“ bylo pěkné pojednání o Husovi od dra. Kalouska, ale totéž čláso že odporoučí a velkou chválu brožuru Lžipogiovu, ačkoli sám dr. Kalousek ona brožuru nedávno před tím kriticky rozebral a jako nepoctivou podvrženinu odsoudil. Tohle sdělení o „uvědomělosti“ novohusitů ovšem špicly páhlo nejvíce a proto tolik komolení a samičování. Šásek si dále plete zúmynalé evangelické „Hlas z Siona“, které hájily Lžipogiu a po kritickém odsouzení Kalouskova, s Masarykem. O Masarykovi prohlásil řečník něco jiného. Zmínil se, jak Masaryk dovedl „kritisovati“ jeho spis „Z husitství do protestantismu“ v „Naší Době.“ Masaryk byl čtyřikrát v Obnově upozorněn, že by měl správnost svojí odsuzující kritiky dokázati. Ale týž odpovídal — mlčením. Na tohle s důrazem Sahula poukázal. Nikdo neslyšel v té přednášce: „Nepouštějte svých dětí do společnosti (!) avrhých sociálně demokratických“, řečník nemluvil o praporu „krví“ potřísněném, atd., atd. Zato špice osvětlil protikatolické bludy Husovy, které žádný novohusita za pravdu považovati nemůže. O tom komik z „České Stráže“ zase „z opatrnosti“ pomlčel; kdyby totiž evangelické ovedky se dověděly, jaké zpátečnické zásady Hus proti církvi hájil a jak radil k besohledné přisnosti věči kacířům, hned by sennaly, jak polovičaté a nepravdivé evangelické kazatelé o Husovi mluví. Přednáška tála do živého; to patrně již z toho soustavného překrucování v „C. Stráži“, jež mělo mohutný dojem aspoň poněkud seelabiti. Leč — ctný „referent“ Ml se bítivou, kterou proti jiným nesl, do ruky vlastní. Prohlánil časopis domníval se, že občanstvo aspoň něčemu se líš směle tištěných uvěř. Ale — smělost tolik okatá jen pobavila, rozesmála. Komický pisatel chtěl soustavným překrucováním seeměšnití sloh řečníkův, a zatím se seeměšnil sám hrubými pravopisnými chybami, za jaké by řádný učitel šáška čtvrté třídy nepustil do třídy páté. Bylo by dobře, kdyby pan Dušek tohoto „pokrokového“ pisatele i s redakcí dal trochu naučiti s malého studenta pravopisu. Hus by spráskl ruce při spatření, jak po něm „opravuje“ český pravopis jeho volebital z „Čes. Stráže.“ Hus odporučoval, aby zatvrzelí kacíři byli na hrdle trestáni; referenta „České Stráže“ při své přisnosti by jistě odsoudil aspoň

k pětiletému nucenému studiu české mluvnice. — A ještě jednu poznámku. Ciperná „Česká Stráž“ docházela na výměnu s „Obnovou“ do Hradce Králové řádně. Až najednou — jaká zvláštní náhoda — právě čláso ze dne 6. července, kde byl onen povedený referát, sástalo doma. To bylo vůbec první čláso, které „Obnova“ musila posvat k laskavému příchodu do Hradce reklamaci. Chytrost nejsou žádné čáry. Takhle se snad o tom referátě Sahula nedozví, spekulovali „obráncové pravdy“. A zatím z Kolína o komickém kousku nejapného lháře došlo zpráv několik. — Teď jen žádáme pana Duška, aby o brožurě „Pogiové“ sám vážně, učené slovo promluvil. Evangelické časopisy se také rozpravě velice vyhýbají. Začněte tedy mezi vlastním stádcem prováděti kulturní očistu aspoň Vy.

Z České Třebové. „Gratuluji, pane kolego, tak nedal klerikálům v Třebové ještě nikdo jako vy. Na zdar!“ Tak radost nad letošním „prohloubením“ oslavy Husovy u nás tlumočil soudruh učitel soudruh druhý. A věra nemohli to naši nár. soc. učitelé, se sokoly a ostatními „národními“ spolky třebovskými lépe ani zaopatřit, aby katolickému lidu tolik ve tmě a porobě úpějícímu otevřeli oči. Jaké to bylo jen durdění mezi některými našimi pp. učiteli, když náš p. páter mluvil na schůzích i o „Volné škole“ na základě zásad bláznivých otevřených v „Čes. Učiteli“, „Volné škole“, „Škol. Obsoru“ a jak se vedle „Záře“ a „Červánků“ ty odborné listy mnohých našich moderních vychovatelů katolické mládeže jmenují. To prý je štvání proti škole. No dobře, právě proto jsme si šli osobně vyslechnout p. Šorma, učitele a spisovatele až z Prahy k oslavě Husově do Třebové povolaného, abychom se poučili o té „volnosti“ z vlastního názoru. O čem mluvil p. učitel? O Husovi? Co vás napadá! To dnes mnoho už netáhne a zejména u nás. To také p. učitel dobře věděl: Kdybych Třebovským národním pokrokařům představitel Husa historického, ne pokrokově volné ošafirovaného, kdybych drazně je nabádal k následování ducha jeho, jak se jeví v jeho četných spisech, bylo by to sice poctivé, ale letěl bych brzy s tribuny jako nejčernější klerikál. Poto bylo třeba oafce nastenovat osvědčený pokrokový husitako nevěrecký flašinet a — nadat katolíkům či jak oni říkají klerikálům Veškerý ten kal po katolickém lidu hosený bylo třeba dáti do husitkého rámce ozdobeného pozlátkovou frází: „Vždyť my také věříme v Boha, jen že nejdemo k němu tak jezovitským způsobem jako církev!“ Cítíte celou tu banálnost pokrokařského jazyka? Inu „národní“ žaludek třebovských husitů musel strávit už jinší věci, stráví také i takovouto oslavu Husovu, tak jako mu dobře k duhu pjdje číst, v pravdě husitaký charakter předního třebovského husity Šodomky a soudruhů — k amichu i k politování! — Důvěra lidu k „pokrokovému“ učitelstvu jistě pan kolega z Prahy přamálo pošliil, spíše otevřel katolickému lidu oči, aby prohlédli komedii různých pánt, kteří pod farisejským pláštěm oslavy Husovy přicházeli veřejné blázní boj proti pozitivnímu náboženství, aby tak odvrátili pozornost lidu od vlastní své bezcharakternosti. Ovšem lid katolický z takovýchto zjevů čerpá jen sílu k vědomí přísné povinnosti státi na stráži a semknouti se v jednotný šik k obraně svých práv, své cti a drahých statků. Ovšem, že zejména k p. učiteli Šormovi pájdeme prosit o dovolení, poskytně-li nám místečko ve společnosti lidské. Milý p. učiteli, katolický lid tu byl dříve než vy, je tu, a bude tu, at se vám to líbí nebo ne. Ba, čím méně se vám naše organizace bude líbiti, tím více budeme růsti, tím více bude slíti i naše stavovské uvědomění a tím budeme duchu Husově jistě bližší než nějaký pokrokařský učitel. Ovšem je ještě dosti učitelů, kteří s tímto podvrzatými proudy, které zaplavují tak mnohé, neseohlasi, ale pod tíhou teroru svých soudruhů a ze strachu před „Černým prkzem“ ve „Škol. Obsoru“ se neodvažují ozvati se proti zmaškování davů za zkušebního králíka, na němž ty zkoušeli učitelé přisobení bacili své „pokrokovosti“. Budte ubezpečeni, pánové, že to jest a bude to právě uvědomělý katolický lid, který si upřímného, poctivého, řádného učitele vždy na výsost bude vážit, poněvadž plně chápe důležitost a tíži postavení vychovatele svých dětí dnes tolika vlivům podvrzatým vystavených; nikdy však nebude báslivě natupovat před hrubostmi volných učitelů. V tom nás utvrdilo i vystoupení p. učitele Šorma, jemaš i my za podafenou oslavu Husovu vděčně tiskneme pravici, obdobně volajice: „Gratuluje, pane učiteli; tak jako vy, nedal klerikálům v Třebové ještě nikdo, překonal jstě všechny svoje předchůdce a právě tím pošliil i nás, abychom se tak hned nelekli, ani — když nás za přijatý národní žold snižuje veřejně na náměstí pokrokový volný učitel pod zástěrou oslavy Husovy. Na zdar!“

Různé zprávy.

Starobní a invalidní pojištění na postup. V čase, kdy Všeoborové sdružení křesťanského dělnictva v naší zemi horlivě na schůzích pojednávalo o reformě úrazového pojišťování a o potřebě starobního a invalidního po-

Jistě, „pomáhali“ soc. demokraté dělnictvu na noby štvavými schůzemi proti katolictvu. Nyní však se zdá, že společným postupem našich českých katolických poslanců a křesť. sociálů německých se dojde oněch tolik nalehavých sociálních požadavků. Dne 16. t. m. jednalo se v říšské sněmovně o dosazení jubilejního výboru pro oslavu jubilea Jeho Veličenstva. Křesť. sociál dr. Lueger promluvil: Pokud jde o otázku, jak má stát sám toto jubileum oslaviti, odpovídám: Způsob, jakým stát jubileum toto má oslaviti, musí vyhovovati všem národům a všem stavům. Jakým způsobem dá se nalésti předmět, jenž jest všem vhod? Myslím, že jsem jej našel. Budu-li poctěn volbou do výboru, navrhuu tam, aby stát věnoval 100 milionů základního kapitálu ku starobnímu a invalidnímu pojišťování, jež třeba zříditi. (Bouřlivá pochvala a potlesk v celé sněmovně). Toto starobní a invalidní pojišťování jest všeobecným přáním. Jsou pouze rozdíly, jakým má mít rozsah. Soudím, že musí vztahovati se na veškeré výrobní stavy, na živnostnictví, rolnictví, dělnictví atd. (Hlučná pochvala a potlesk v celé sněmovně). Budu-li toto starobní a invalidní pojišťování zavedeno, pak nesmí se skrbliti jako při zákoně o vodních cestách, nýbrž třeba bluboko sáhnouti do pokladny, aby lidé dostalo se konečně dobrodružství. Pojištění toto budíž díkem za zavedení volebního práva. Císař má býti císařem všech národů, všech lidí, v jeho říši bydlících. V tom smyslu doporučuji schválení svého návrhu. (Dlouho trávající pochvala a potlesk v celé sněmovně. Rečníku se smacha stran blahopřeje.) Na to se návrh ten jednohlasně bez debaty schválil.

Napoleon I. o náboženství. Tento veliký dobyvatel sám na konec uznával, že všechna moc a pozemský zdar k blaženosti nestačí, že i srdce musí velice slaveného potřebovat k potěše nutně náboženství. Napoleon I. pravil Bertrandovi: „V evangelii je tajemná síla, — nevyčísitelná moc, vřelost, jež rozněhuje i rozum a okouzluje srdce. Přemýšleli-li u obahu evangelii, jako bychom hleděli na nebeskou oblohu. Evangelium není kniha, ale živá bytost, nadaná dinností a mocí, jež strhne vše, co se jí postaví v cestu. Tu leží tato kniha knih na mém stole a já stále v ní čtu a nemohu se jí dosyta nadíti. Den jako den čtu v ní se stejnou rozkoší... Kristus mluví a lidské pokolení jsou spojeny s ním svazky těsnějšími a vroucenějšími než avsky krve. Rozněcuje plamen lásky a ten strahuje sebelásku, která jest tak nade vše silná. Největším základem Kristovým jest bez odporu jeho říše lásky. Jen jsem podal se povznésti lidské srdce až k neviditelnému a zbavití je všech pout pozemských, jenom on utkal nezrušitelné pouto mezi nebem a zemí. Všichni, kdož v Krista upltně věří, cítí tuto zásluhou, nad přírodu zasahující, vyšší lásku, zjev nevyčísitelný a lidskému rozumu nedostupný, svatý oheň, jež na semi přinesl tento nový Prometheus a jež nestlivil ani čas, jenom podléhá vše... Jaká propast mezi mojí blubokou bídou a vědně živou říší Kristovou, jenž po celém světě je milován, vzýván a blažen!“

Doktorem asyriologie. Dne 6. července 1907 byl na Lipské univerzitě dr. theol. Jos. Slaby, rodem z Něm. Broda, profesor na kadetní vojenské škole v Lipsku, na doktora asyriologie promován. Jest to první promoce na tamější univerzitě v odboru asyriologie a egyptologie, kterážto odbor se stanovila jak filosofického, tak theologického jest významu dalekosáhlého. Zároveň jest to první případ, aby katolický kněz v těchto odborech byl v Rakousku na doktora promován.

Smutný zjev. V posledních dobách stále a stále docházejí nás stesk, že učitelské na matičních školách štvavým a učitelské naprosto nedůstojným způsobem působí na vší katolické náboženství a katolický kněžstvo. Jest to bolestná a v několika případech neuvratně dokázaná pravda. Máme snad z takového nešťastného jednání matičního učitelského odvozuвати nutně důsledky? Myslíme, že katolici a zvláště katolické duchovenstvo přispělo tak bohatou hříbnou na tyto vlastenecké podniky, že si tak okatých hrabovostí naprosto nezasebouje. České veřejnosti jest dostatečně známo, že katolické duchovenstvo to bylo, které na zábrannu českých menšin přineslo tolik mravních i hmotných obětí jako žádný jiný stav a nyní se mu dostává takového vděku!

Udavačství a inkvizice pokrokařských subek. Především jsme napsali, že sami pokrokařští učitelé druh dráha denuncují, jednají se o oběsní lepših místa. Brněnský „Hlas“ 14. t. m. přiláhl o těch nešťastných majitelích „vyšší mravouky“ správu, která jest nejodpornějším dokladem, jak tihle pedagogové, kterým mravouka Kristova „nestačí“, jsou ovzduším moderních proudů sami odchováni. Otáče tam: „Inkvizice organizovaného učitelského, o sílu v 188. písece, nebují jen na Vyškovsku, nýbrž i jinde. Nedávno se konala okresní konference učitelského „na Skalce“ pod Ondřejovskem, na které se stalo toto: Když byl oficiální program vyčerpán, vysvání přítomní neuditelé a neuditelky, aby místnost opustili. Na to postaven učitelské a nedaleké obce, všeobecné oblišení, před soudní tribunál, aby se obítil s těchto hrozných složitostí na vinu mu kladených: 1. že obcuje s místním farářem a také na faru chodí; 2. že je členem v Raifisece, v níž farář předsedá; 3. že obstarává službu varhaníků. Pro obžalovaného byla ovšem očieta velmi snadná, neboť farář je předsedou místní školní rady, on pak také ob. sekretářem a bydlí rovnou naproti fary, takže je úplně přirozeno, když se s farářem stýká a na faru chodí, aby si obydleného dopisování uspořil. Raifisecka slouží obce svou dobrou a službu varhaníků sestává ze so-

možného též besplatně. Charakteristické je, že tam sedělo několik učitelských, kteří jsou také členy v Raifiseckých, v nichž farář místní předsedá a sestává službu varhaníků, ovšem že ne besplatně, a přece ani jeden z nich nepovstal, aby se obžalovaného ujal a proti tak monstrózní obžalobě protestoval. Výsledek jest toto: Seděl tam také jistý pán, který, má jiné intimní styky, ale na toho nikdo žaloby pro příslušnou intimnost v obcování neprošel, ani před tribunál organizovaného učitelského, na svou část tak rovněž nepovstal. Každý znevažovaný by se domníval, že se pánům jednalo o provedení hezla šidovské internacionály odložit učitelského od kněžstva, ale chyba lávky. Posadí je úplně jiné. Nemocný nadučitel v oně obci zařádal o pensi. Ačkoli žádost ta ani ještě vyřízena není, již povstává hromada kompetentů a také tři z obce samé, mezi nimi inkvizovaný uditel jako nejmladší. To není ovšem po chuti oběma kompetentům starším a ještě méně jistému kolegovi mladšímu, takto velikému pokrokaři a příznivci sociální demokracie; ten má opět zásluh na jednu z těch jednotek a kalkuloval správně takto: nedostane-li žádný z těch dvou starších kompetentů většiny, nedostane ani já jednotku a proto bude nejlépe nebezpečného kolegu obžalovat, zotuditi a zastrašiti. Uouzeno, vykonáno. Tak povstal ten brozný inkvizitní soud. Takovému jednání říká organizované učitelského boj o zásluh, ale normální lidé ho nazývají sobectvím a farizejstvím. — Jest potřeba k tomuto hanebnému obrásku ještě nějakého dodatku? A takových případů jsou spousty. — „Český Učitel“ píše v č. 43: „Nejhorším vřodem našeho učitelského tělesa jest neřest spojená s obsazováním míst. Zlá je protekce, špatná věc je strejčkovství, hanebné jest obcházení a šebročení o přízeň, ale nejhorší při tom jest, když jeden druhého pomlouvá a zlehčuje, aby sobě prospěl. Nejhorším důkazem mezi námi je — jelovina chatrného, povrchového vzdělání, když je spojena s hloupým se nafukováním a vyvyšováním nad okolí. A nejhorším je, když učitel je bezcharakterní člověk, na něhož nemůže se nikdo spolehnout a jemuž nikdo nemůže důvěřovat.“ — Ano, „Čes. Učitel“ řekl pravdu. Květy moderní vyšší morálky bují stále více.

Základ vzdělanosti. Známo, že ještě v polovici minulého věku byla němčina považována v širších vrstvách u nás za „grunt“ vši vzdělanosti. Uměl-li trochu německy mluvit člověk, který sotva psátí dovedl, již na něho pohlíženo a velikou úctou. A kdo znal aspoň několik německých frází, již je hleděl utratiti, aby se nedělo, že náleží v řadu těch nejnížejších. Dobří šouši blýskali se v dopisování několika německými výsady, které jak tak znali. Zvandrovaly š... napsal r. 1816 stíž. ost patrimoniálnímu úřadu; a aby slavný úřad si nemyslil, že má oceníti a člověkem ledajakým, oslobil pisatel svoji stížnost a vášnou trváti aspoň nějakou němčinou. Psal do slova: „Der lasticiér, tufluste Khédl Honza kapostej Paděra maja palouk paj Štípačka mit ovaj kráva sju tele in klamór vyresenal. Ioh šimfon a Paděra previt štimkete fole voršouf ibr plot auf mir vychlejšť.“ — Takové asi němčině uží se české děti návratěvou šulfrajnáchých přejelváren.

(Zasláno.)
Vzdáváme tímto výboru „Všedoborového sdružení křesť. dělnictva“ v Hradci Králové ardečné „Zaplat Pán Bůh“ za správné nám vyplacenou podporu stěhování a co nejvteleji tuto organizaci doporučujeme všemu dělnictvu.
**Čeněk Bartoň,
Marie Bartošová.**

Tržní zprávy.
V Hradci Králové, dne 18. července 1907 1 hl pšenice K 15-10—16 20, žito K 12-00—12 20, ječmene K 11 40 11-20, proso K 12—13—, vkrve K 14—16—, brachy K 22—24—, oves K 7 20—8—, došky K 50—55—, jahel K 22-00—, krup K 20-00—20-00, bramborů K 3 20—4 20, 1 hl jetelového semene bílého K ———, 1 hl. jetelového semínka čer. K ———, ruského K ———, máku K 50—55—, lněného semene K ———, 100 kg žitových otrub K 13—, 100 kg pšeničných otrub K 13—, 1 kg másla čerstvého K 2 20—2 48, 1 kg másla převařeného K ———, 1 kg sídla vepřového K 1 80—, 1 kg tvarohu K 0 22—0 40, 1 vejce K 0 05—0 08, 1 kopa okurek K 7—12-00, 1 kopa salát K ———, 1 kopa kapusty K 2—4—, 1 hl cibule K —50—80, kopa drob. zeleniny K —60 1—, 1 kopa mrkve K —30—60, 1 kopa salátu K ———, 1 kopa otypek petržele K ———, 1 bečka třesák K 1 50—2— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 18. července 1907 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 116, žito 225 ječmene 4, oves 341, proso —, vkrve 2, brachy 1, došky 12, krup —, jetelov. semínka 232, lněného semene —, máku — 2. Zeleniny: salát 0 kop, cerele 0 kop, petržele kop otypek —, cibule 66 hl, drob. zeleniny 209 kop, mrkve 254 pytlů, brambor 484 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 0 hl, hrůšek 0 hl, třesák beček 226. — 4) Droby: dobytka: vepřá 1 kus, podveřinčat 501 kusů, kuřat 0.

**Každý
křesťanský dělník
má odebirati svůj odborný týdeník
„Práce“.**
Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.
Administrace „Práce“ v Hradci Král.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.
Doporučuje se alumné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích brobů, křížových cest v reliefech, soch světců, křížů, rámečků atd.
Opravi a obnovuje staré kostelní práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

Katolíci, čtěte a rozšiřujte!
**Útok professora Masaryka
:: na církev katolickou ::**
Odrazil Dr. Josef Topolný.
Stran 128. Cena pouze 32 hal.

Krátký obsah:
Všeobecná povaha královéhradecké debatty o „náboženství a intelligenci.“ (Str. 1.—3.)
Vyvrácení námitek Masarykových proti panenství Rodičky Boží. (Str. 3.—10.)
„Na sněmu vatikánském nejlepší biskupové od biskupů analfabetů asijských přehlasování.“ (Str. 10.—11.)
Církev katolická zfalšovala Písmo svaté? (Str. 11.—12.)
Katolíci inferiorními v ohledu národohospodářském? (Str. 12.—34.)
Náboženství katolické nemá v sobě ničeho, co by bránilo nebo zdržovalo národohospodářský rozvoj. Dokladem toho řády katolické. Jejich zásluhby o zemědělství. (Str. 15.—18.) Rozkvět národohospodářský v Německu za katolických jeho dob. Rozkvět zemědělský. (Str. 17.—20.) Blahobyt a přepych rolnictva. (Str. 20.—21.) Skvělé hmotné postavení dělnictva. (Str. 21.—23.) Rozkvět a blahobyt řemesel a obchodu. (Str. 23.—27.) Ze katolicismus není příčinou úpadku národohospodářského, viděti nyní na Belgii. (Str. 27.—29.) Jsou Španěly, Italie, Francie, Rakousko zeměmi v pravdě katolickými? Co příčinou úpadku národohospodářského v některých těchto domněle katolických zemích? (Str. 29.—33.) Možná národohospodářský pokrok v Německu přičítati pouze protestantům? (Str. 34.)

Katolíci inferiorními v ohledu vědeckém? (Str. 34.—98.)
Katolická církev nebrání pokroku vědeckému. Jak cení rozum lidský, základ vědeckého bádání, církev katolická, a jak o něm mluví Luther, Kant, Lessing. (Str. 35.—37.) Zásady katolické morálky o vzdělání rozumu. (Str. 37.—38.) Zásluhby církve katolické o školství. (Str. 38.—40.) Úpadek vědeckého snažení za reformace. (Str. 40.—41.) Členové katolického kléru v prvních řadách slavných vynálezů. (Str. 42.—45.) Galileo Galilei. (Str. 46.—52.) Kultura vytvořena ve znamení kříže. (Str. 52.—56.) Péče církve katolické o knihovny od nejstarších dob až do doby přítomné. (Str. 56.—66.) Význam otevření archivů vatikánských pro vědu. (Str. 66.—68.) Služebnictví církve i nyní průkopníky kultury a civilizace. (Str. 68.—71.) Fundace kněží katolických ve prospěch chudých studentů. (Str. 71.—72.) Papež Lev XIII. vybízí ke studiu, zvláště věd přírodních. (Str. 72.—74.) O vědě a víře. Víra doplňuje vědu. (Str. 74.—76.) Věda neustálá nemůže upokojiti člověka; člověk bez víry nešťastný. (Str. 77.—80.) Rozpor mezi pravou vědou a vírou nemožný. (Str. 80.—81.) Dogmata církve nejsou zotročeni duchem. (Str. 81.—82.) Náboženství nebrání volnému bádání. (Str. 82.) O inkvizici. (Str. 82.—85.) O indexu zapovězených knih. (Str. 85.—88.) Příčina, proč v Německu protestanté mohou se vykazovati větším počtem učenců. (Str. 88.—90.) Katolíci nestojí nikterak v ohledu vědeckém za protestanty. (Str. 91.—92.) Vážné vědecké studium neodvádí od Boha. (Str. 92.—94.) O některých příčinách, odkud mohla vzniknouti výška o vědecké inferioritě katolíků. (Str. 94.—97.)

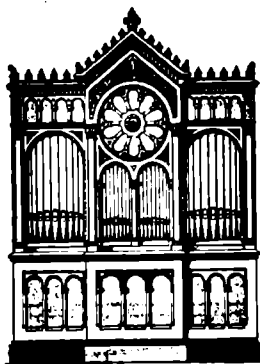
Katolíci inferiorními populačně?
Příčiny zjevu toho ve Francii. Národ bez Boha hyná. (Str. 98.—101.)
O morálce sv. Alfonse. (Str. 101.—103.)
Špatní papežové. (Str. 103.—106.)
Zázraky lourdeské. (Str. 106.)
Preputium Christi. (Str. 107.)
Útok Masarykův na katolický tisk. (Str. 109.)
Církev katolická v rozkladu. (Str. 110.)
Pryč z církve? (Str. 111.)
O budhismu. (Str. 111.—113.)
Náboženství bez dogmat. (Str. 114.)
Masaryk o protestantismu. (Str. 114.—115.)
Významná slova protestantského učence o církvi katolické. (Str. 119.—123.)
Boje a vítězství církve katolické. Z církve nikdy! (Str. 124.)
Píseň hněvu. Báseň VI. Šťastného. (Str. 125.—126.)

Objednávky vyřídí obratem
**Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.**

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku stavbě varhan v každém rozměru, nejmodernějších soustav (pneumatických i elektropneumatických).

Harmonium silného a lahodného hlasu od 160 K výše. Opravy varhan se provádějí v době nejkratší.

Plány a ryzpčty na požádání zdarma.

Prodám

**400 let
starý obraz**

představující Matku Boží s dítětem (Čenstochovskou) dle originálu malovaný, hodící se velmi dobře do kaple nebo kostela jakožto dar, dále

pracně zbudovanou **vázu**

na oltář ze skleněných střípků. Věci kupujícím k prohlédnutí jsou uloženy u pana

Josefa Štolovského, divadelního vláseknáře v Hradci Králové, na náměstí, který sdělí bližší.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše J. M. Saha

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře

v Hradci Král.

oooooooooooo

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÍMI VÝHODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTĚM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865,380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82,737,159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘÍDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁHŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Slatinné lázně a vodoléčebný ústav

v Bohdanči u Pardubic

těší se letos nebývalé pění P. T. obecnost, neboť do konce června zaanamenáno již na 337 hostů, což zajisté svědčí o skvělých výsledcích místní raželny, která blahodárně působí při veškerých reumatických bolestech a chorobách ženakých všeho druhu. Moderní vodoléčebou léčí se zdárně různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký účinek masáže i elektrisace všeobecně jest uznáván. Čistý vzduch, tichá krajina, jehličnaté lesy a stále vytrřátá písčité půda, avšak výhodná pro rekonvalescenty a reumatiky. Správa lázní přichází všem P. T. hostům v každém ohledu co nejochotněji vstříc, při čemž bře se zvláště oblé na nemajetné osoby, jejichž jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictvu, učitelstvu a stáseoncům různých úřadů a ústavů poskytují se zvláštní výhody.

Z Pardubic třikrát denně poštovní spojení.

Výtečná a levná strava.

Žádejte o prospekt.

Lázeňský lékař MUDr. Jindř. Požár.

Ceny bytů mírné.

Saisona do konce září.

Ryze český podnik.

Díkůvzdání.

Všem, kdož sůčastnili se pohřbu

P. Antonína Bartoše,

faráře Cerekvického,

vzdáváme tímto srdečné díky. Zvláště děkujeme vldp. proboštu Václ. Bierovi za vykonání pohřebních obřadů, vldp. faráři Mimrovi za dojemnou řeč nad jeho rakví, všem 41 dpp. kněžím, vlcťpp. zástupcům patronátu, obcí a sborům učitelským všech přifatených osad.

Bůh odplaf jim za vřelou jejich účast vším dobrým!

Jménem všech příbuzných:

Fr. Rysner,

biak, notář,
strýc.

Marie Bartošová,

matka.

Jos. Macháček,

kaplan.

Úkoly duchovenstva v nynější krizi.

III.

Dělnictvo katolické leckde přímo se svíjelo pod karabádem socialistickým, ohlíželo se poplašeně po pomoci — a ta nikde. Někteří nesli břímě dne i horka dál, jiní podlehli, začali platit výpalné do socialistické kasy, až se z některých stali největší nepřátelé církve a začali prohlašovali: „Však ti kněží sami nevěří. Jedná se jim jen o moc, o plný měsíc, odbudou si svůj úřad jen tak ledabyle, pokud musí a o Krista se nic nestarají.“ Jinde dělnictvo katolické samo se sdružilo v organizaci beze vši pomoci duchovního. Jaký hmotný zisk z toho ti upracovaní chudáci měli? Byla to velká obětí položená na oltář katolického přesvědčení.

A proč právě při volbách počínali si dělníci a malí rolníci smýšlení katolického na mnoze daleko horlivěji než duchovenstvo? Proč trpěli ztráty opouštěním práce, proč ve dne v noci agitovali pro kandidáta katolického? Prostá jejich zkušenost byla příliš trapná, cítili pod poručnictvím stran jiných tíseň přímo k zalknutí; a proto ta námaha, jež nutila svědka práce takové k slzám. A vím, jak po propadnutí (třebaže čestném) jednoho katolického kandidáta horliví naši v menším městě sešli se ve spolkových místnostech a tam místo velkého rokováni plakali jako děti. A takové lidi by mělo kněžstvo opouštět? A kdyby bylo jen opuštění! Dva kněží chodili v jiném městě téhož okresu z veliké starosti po katolících a domlouvali jim, aby dali hlas mladočechovi, protože prý katolický kandidát stejně proti pokrokáři a socialistovi nevytáhne. Vím, že úmysl jejich nebyl zlý. Ale jestliže se chtěli pánové při volbách o církev starati, měli raději se s účastníky schůze důvěrníků, na níž kandidatura katolická byla odhlasována. Byli by na základě stížných referátů seznali, že naděje katolické jsou lepší než mladočeské. Což ti všichni důvěrníci naši z rozlehlého okresu byli tolik naivní, že dva kněží, nezasevěni do poměrů různých měst, musili pojednou „chybu“ jejich napravovati? Také volební práce a dělnictvu, které se tolik obětovalo, vpadlo se vzad. Nemí tudíž potřebí pevné organizace?

A teď ještě smutnější obrázek. Katolická velká schůze zmařena násilnictvím agrárníků a za pomoci socialistů rudých i červenobílých. A jeden agrárník plivá před knězem, horlivým organizátorem se slovy: „Tobě jsou pěkní kněží! Jen nás rolníky štvát a štvát. To my máme faráře jinačího, hodného. On nám udělá všechno, co chceme my. Všichni si s ním tykáme.“ Faktum. Patrně, jak snadno lze si koupiti popularitu. Dokaž demokratického duchovního, a budou tě lidé na rukou nositi, i kdyby nebylo pranic známo o nějaké vážnější práci tvé. Ale běda tobě, jestliže bys chtěl pak některé chyby takovým chvaloběncům vytknouti! Běda ti, chtěl-li bys státi se skutečným pastýřem, vůdcem a zbavit se náhodou poddanství. Jedním rázem máš po popularitě. Jen ať v okamžiku velice rozhodném řekne duchovní takovým „ctitelům“: „Vy jste, přátelé, katolíci, a proto doufám...“ Hned se mu odpoví: „To jsme si nemysleli, že jsi taky klerikál. Víš, velebníčku, máme tě osobně rádi, ty nikoho nezarmoutíš, ale tohle si nechej naněvš na kazatelnu.“ Zato člověk upřímně katolický smýšlející vycítuje dobře, čím mu kněz má býti, jak má pečovati o ty, kteří do kostela chodí a v knězi duchovního otce spatřovati chtějí.

„Kněz má prý více pracovati pro celý český národ vůbec, a pak týž národ více si ho bude vážit než dosud. U kněží jest národní citění nepatrné — a to zvláště u těch, kteří extra-katolickými spolky dokazují větší lásku k cizímu Římu než k rodné zemi.“ Jak často slyšíte podobné fráze! Proti nim by se ovšem dala napsati celá velká kniha. Přesto jsem jezdil přednášet do katolických spolků, založených od horlivých kněží. A v takových místech na farách viděl jsem veliké knihovny, v nichž uloženy i velice drahé svazky moderních českých děl (na př. Ottův slovník), na stěně visely diplomy Ustř. Matice Škol., vzácná umělecká díla českých mistrů, atd. Zkrátka došel jsem častou zkušeností k tomu přesvědčení, že kněží usilující o katolickou organizaci plní velice horlivě i své povinnosti národní. A přes své oběti by byli „národem“ odkopnuti, jestliže by nechtěli utužovati v lidu katolické uvědomění. Líp se má u národa kněz ten, který k vůli pohodlnému pokoji mlčí na urážky katolictva i svého stavu jako ryba — i když se vlasteneckého a národohospodářského ruchu nedůstojní.

Dochází již tak daleko, že i kněz zvlášť horlivý a bystrý vyštve se z hospodářského

družstva, ze zálohy a p. právě proto, že svoji obětavou prací mnoho prospívá. Taková úspěšná práce jest pokrokářům a socialistům trnem v oku; proto tito pokrytci, kteří farizejsky lkají nad zpátečnictvím katolictva, hned podtrhávají nohy knězi, který se k větší kulturní akci odváží. Ať již trpí podnik celý, jen když „klerikál“ jest vyštván! Jen když se mu ruce zmrazí, aby si nezískaly trochu uznání a cti za pilnou práci! O P. Vlčekovi v Nové Vsi na př. nikdo nemohl říci, že by byl málo bystrý, že by byl neobratným a líným jednatelem hospodářského spolku. A do spolku toho vůbec politiku nevnašel. Sám jinak horlivě se přičiňoval, aby na Chotěbořsku nevznikly veliké boje pro kandidáta katolického; v Hradci Kr. — jak v Obnově sděleno — mluvil pro stranu agrární. Ale — pokrokáři štváli a štváli vytrvale. Pronesli drzou pomluvu, že Vlček od evangelického člena spolku požadoval větší příspěvek, než příslušelo a pak místo čestného dobrovolného odvolání lhali o něm dále, až šikovně svolanou valnou hromadou mu jednateleství odňali. A kde byli agrárníci, aby se zastali muže, který tolik horlivě dobré body programu strany agrární prováděl, o nich všude poučoval? Měli se vážní rolníci zastati Vlčka již dávno dřív, než k poslednímu kopanci došlo.

Po takových a jiných smutných zkušenostech budiž naším heslem: Dokazujeme skutky, že nám víra katolická jest pokladem nejdrazším, jak ústy hlásáme. Čiňme dobře všechnem, ale předně a hlavně domácím víry; o ty se nejvíce staráme.

Kde na nás se nevráží, tam se mnoho neubíjíme a posilujeme organizaci kruhů těch lidí, kteří skutky dokazují svoji věrnost k víře katolické. Pracujeme pro národ hlavně ve spolkách katolických; či tam se nedá mnoho vlastenecké práce prováděti? Vyhánějí-li nás i při obětavé práci národní a hospodářské jiné strany ze svých spolků, tupí-li nás stejně jako internacionální zpátečníky, neublíží naši cti více, jestliže dvéře, jimiž jsme byli vystrčeni, znovu otvíráti nebudeme. Ta úsilná snaha po splnutí s jinými patentovanými vlasteneckými stranami neprospěje za nynějších okolností ani opravdovému pokroku katolických ideí, ani zdravému vývinu části národa vedeného demagogy. Teď bychom stálým nabízením své ruky a trpělivou mouřenínskou službou přispěli nejvýš k dalšímu bujení náboženské lhostejnosti, k utužení oportunistů, nedůsledného byrokratismu. V takové kompromisní společnosti by byl katolík členem pouze trpěným, nikoli rovnoprávným a upřímně milovaným.

Nesplývati zcela! Mladočeši nejtěžších hříchův a násilností socialistických dotýkají se jen s největší šetrností, div že poklony nečiní těmto svým odpovědným nepřítelům. Zato však katolíkům za veliký počet blusů odevzdaných mladoč. kandidátům — dali hodné hrubých jmen.

Nesplývati, ale zato katolický program ve společnosti vlastní prováděti do všech důsledků, aby se nám nevytýkala politika dvou tváří! Máme-li dojíti respektu, musíme býti katolíky rázovitými. Jak to vyhlíželo před zakládáním katolických organizací? Konfuse, nejistota, bezpáteřnost, náhodné kompromisy; u málokoho jsi seznal, čím vlastně jest a má li jaké přesvědčení vůbec. Jako když se míchá černá barva se žlutou, pivo s mlékem, jako když dvě kapely hrají najednou — každá jinou skladbu. Tobě že mělo národu našemu sloužiti ke zdraví? Ani horci ani studení; beztvárný materiál, který teprve čekal na určitou podobu. Volby poučily dostatečně, že se nemůžeme spolehnouti na stranu agrární a tím méně na umírající stranu mladočeskou, která hyne i v samých městech tak rychle. Omlazovati takovou suchou větev na všech místech zdravou mizou katolictva bylo by málo úspěšné a přineslo by nám mnoho úštěpků. Dokázali jsme, že již nyní jsme silní dost, a záleží hlavně na kněžstvu, aby se naše síly co nejdříve zdvojnásobily. Slušné kompromisy dělati můžeme, ale jako strana svérázná, zcelená, své tužby a snahy jasně naznačující. Bděme, pokud je čas.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromážděv. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulťky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a různé předměty hodící se su. arký.

Přívodní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních satísení.

JAN STOUPA v Praze,

Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru

krajkové záclony,

v cenách pro 1 okno od K 4.— do K 40.—.

Tylové záclony od K 16.— do K 60.—
Úzké krajkové záclonky (vitráže) 1 m od 50 hal. výše.
Úzké tylové záclonky 1 m od K 2.— výše.
Vitráže, „Brise-Blisse“ od K 240 za 1 kus
Krajkové story od K 6.— do K 20.—
Tylové story od K 9.— do K 50.—
Story „Bonne-Femme“ od K 7.— výše.
Draperie krajkové od K 150 do K 6.—
Záclony kraj. na metry k střihání 1 m od 50 hal. výše.
Bátistové záclony barevné 1 m od 50 hal. výše.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vysoce důstojnému duchovenstvu
dovoluje si uctivě doporučiti:
Oltáře, kazatelny, Boží hroby, křížové cesty, řezané sochy svatých

a veškeré řezbářské a štafirnické práce
za velmi mírné ceny

Jan R. Wolf,

umělecký závod řezbářský, sochařský a štafirnický

v Rovném (u Dobrušky).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

== Theoreticko-praktická ==

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitelé kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplátané vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem pošty.

Suůj k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a snovuzřizování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé **opravy, zlatení a polychromování** uměleckých památek, oltářů a soch s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a **bezplatně**.
Četné dopisy usnání po ruce.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,
KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmě obrazem věrně po-
daným K 50.

★★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

Hradec Králové

Adalbertinum.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze
obdržeti **partie zboží 30 mt.**, obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od koruny 20.— výše.
Vzorky a ceník zdarma a franco.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühla nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleúctejného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony, hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

— Výměna gramof. ploten. —

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské
nám. 32.

— prodá —

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demo-
kratů. Prozrazuje J. P. Hradecký.
Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří
Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

administr. časových úvah
v Hradci Králové.

330 zl.

jídlna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,
1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,
1 kobercový divan,
1 patentní vytahovací
stůl,
6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

ois. král. dvorní velkozávod s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franco.

Veleúctejnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

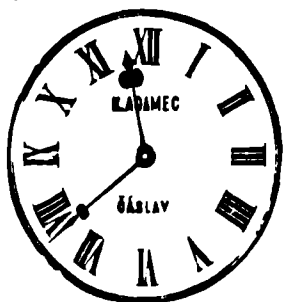
Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., **vyučovací partě spe-
cialní na kostelní náčiní**, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen s ohledem na slavnost a účel. Na posádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franco.
Za veškeré výrobky a slavnostní náčiní. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnání po ruce. **Žádné provozované vý-
robky bezcenné.** Vše posílám již pověřeně.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Āslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěvích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zůrokuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 6 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opětně revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Čtete! Rozšiřujte! Duch katolické Obnovy.

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Sepsal + biskup Eduard Jan Nep. Brynych.

Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Objednávky vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se křesťanskými
rámci, sítěmi osazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bere
v úvahu i k definitivnímu objednávkám.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1896.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

**Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.**

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohn-
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, kladně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstků.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácím u.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

**dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách**

— nabízí —

**koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).**

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenán byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem ražení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

C. k. místodržitelstvem koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a keřového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Krásný a trvanlivý náter na podlahu

docílí se pouze **Marxovými** barvami od firmy Fr Viktorin v Hradci Králové.

Jantarová laková barva na podlahu schne v 6 hodinách, má krásný lesk a jest nejtrvanlivějším nátěrem vůbec.

Emallová rychleschnoucí laková barva na podlahy vyniká překrásným leskem a schne úplně bez zápachu takofka za štětcem.

Tyto podlahové barvy jsou ve 4 odstínech světlé neb tmavě žluté, 1 kg. krabice vystačí na 8 - 10 m² a stojí K 1.80. (Vyzádejte si vzorníky.) 1 natěrací štětec stojí 50, 60 a 70 hal.

Smaltová glazura (emal) Marxova, ve všech odstínech, poskytuje barvu i lesk zároveň. Schne rychle a tvrdne porculánovitě. Hodí se zejména k nátěru kuchyňského nábytku, kovových i dřevěných předmětů, zdi v spížírnách i koupelnách, dá se mýti studenou i teplou vodou, vzdoruje výparům vodním a jest tudíž nezbytná v místnostech, kde se chovají potraviny a kde se hledí zapudit veškeré nečistoty způsobované hmysem, houbovatinou a plísněmi. Krabice 1/2 kg 48 h, 1/4 kg 1.0 h, 1/8 kg K 1.30, 1 kg K 2.40.

Suché barvy šedá, povětrnosti vzdorující, všeobecně uznávané za nejlepší nátěr na průběh domů, ve všech odstínech.

Barva, jež zasílá se jako prášek, poleje se vodou a nechá se, možno-li přes noc státi, aby se co nejdůkladněji rozpustila. Zbytečná voda se pak sraje a zbylý roztok barevný přimísí se k připravenému jí a uhašenému vápnu, k bílení určenému, jež se vodou patřičně roztředí, aby se mohlo dobře natírat. Menší či větší přísadou barvy šedá docílí se odstínů světlejších neb tmavších.

Na 10 m² stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal.

Vosk na podlahy a parkety k okamžitému upotřebení, jímž docílí se nejkrásnější lesk. 1 krabice 80 hal. a K 1.40. **Hoblovačky** ocelové k čistění podlah a parket 1 bal. za 20 neb 40 hal.

PH prktočních záslkách se obal neštítuje a při záslkách dráhou zasílá se franko.

Žádejte prospekty, ceníky a vzorníky zdarma.

Fr. Viktorin,

— závod materiální a výroba barev —
v Hradci Králové,

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápěmi krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvnější případnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje velelůst. kruhům duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: **PRAHA, Václavské náměstí, 40**

Telefon 914.

Továrni sklad: **Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.**

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. **Paříž 1905**, státní medaile. **Londýn 1905**, státní medaile. **Praha 1905**, diplom čestného uznání. **Viedeň 1906**, státní medaile. **Antverpy 1906**, státní medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

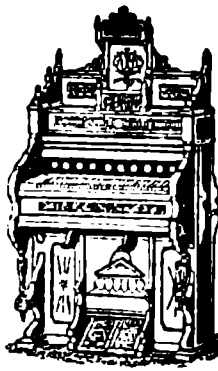
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Viedeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Ceníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -

KNIHOTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plynových tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

MEŠNÍ VÍNA.

Velelůstojnému duchovenstvu dovolují sobě nabídnouti pravá, původní, přírodní vína rakouská i uherská a zejména pozorono je činím na silnější a veleduchutná

vína Brionská

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii. Prodávám pak tyto druhy dotyčených vín:

Výčepní bílé i červené 1 litr 80 h, v sudech 68 h,
stolní " " 1 " 96 " " 76 "

tabulové " " 1 " 112 " " 88 "

Jemnější vína Brionská a rakouská dle zvláštního ceníku, který ku přání zašlu zdarma a vyplaceně.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci.

Dodavatel

pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě
a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel

ALOIS TOPIC,

Eliščino nábřeží.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocléřově u Svitav

přijímá **nejlevnější** chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu,
řečem, šití, stříhání, vyšívání, vaření,
hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horská, velice zdravá.

Pastýřský list

ndp. biskupa Královéhradeckého.

Dojmem, jehož jsem nabyl z výsledku nedávno odbyvaných voleb, cítím se puze, abych k Vám, v Kristu milení, vydal tento list, a mohu říci, že slova má vytrysknou z pocitu radosti a vděčnosti.

V závodění stran, jež v naší České vlasti utkaly se ve volebním boji, aby co možná největším počtem mandátů uplatnily v nové sněmovně své zásady, své cíle, objevila se také katolická organizace. Od mnohých podceňována, od odpůrců pronásledována, ale od vrchních pastýřů žehnána a nadšena svým vznešeným cílem, působiti totiž pro Boha, církev a vlast, objevila se u volebního osudu, aby se domáhala a dobojovala svého práva, na váhu klást své slovo a rozhodovat ve sborech zákonodárných. A tu stalo se, čeho se nepřítelé nenadáli, veškerá my jsme doufali.

Přes dvaosmdesát tisíc katolických hlasů požadovalo se svého dobrého práva, sedm kandidátů katolické organizace dostalo poslaneckýho mandátu, a z toho připadá přes čtyřicet tisíc hlasů, čtyři poslanci zcela a jeden z části na naši diecézi.

V pravdě potěšitelný to výsledek pro Čechy vůbec, potěšitelný to výsledek zvláště pro naši diecézi.

Ve spravedlivém ocenění tohoto výsledku musím já a se mnou moje diecéze v přední řadě vděčně vzpomenouti oněch organizačních přípravných prací, jež v Pánu zesnulým mým předchůdcem biskupem *Edvardem Janem Nep. Brynchem* započaty a pak po léta od neúnavných bojovníků — kněží i laiků — rozvíjeny byvše, připravily půdu, na níž my měli jsme dále tvořiti, dále pracovati. A já mohu s radostí a vděčně pravdě vydati svědectví, že půda takto připravená nezůstala ležeti ladem.

Když za onoho stavu věcí, jež způsobilo nové volební právo, vydal jsem svolání k všeobecnému duchovenstvu a jeho prostřednictvím k věřícímu lidu, aby jako katolíci a státní občané připravili se na příští události, tu pozvedli se tisícové věrných věřících diecézánů, aby o volbách uplatnili své přesvědčení. Vděčně sledoval jsem se zájmem zásluhou tuto práci vůbec, a zvláště znamenat jsem zásluhy těch, kdo svojí neúnavnou horlivostí zásluh získávali o zdárný výsledek a tím také o naši svatou věc. Tyto zásluhy zapsány jsou v knize života, žijí však také v mé vděčné vrchnopastýřské paměti....

Projevuje zasloužilým oněm mužům svůj nejvšechnější dík, chovám zároveň pro budoucnost pevnou naději, že skvělý příklad dokonané práce mocně bude působiti na všechny ty, kdož až d. sud — snad z nedostatku sebedůvěry — více méně organizace se vzdalovali anebo se jí nevěnovali s oním zápalem, jakého sama a pro své cíle zasluhuje.

Mluvíme zde o budoucnosti, neboť ta má, ano musí patřiti svaté naší věci. Abychom však k tomuto sociálnímu rozkvětu podle sil svých přičinili, nesmíme v započaté práci stanouti na půl cesty; katolická organizace musí se neustále šířiti, postup tříbení duchů musí se dále rozvíjeti.

Musíme dále se snažiti, dále organizovati, dále uvědomovati.

Zkušenost, zmíněným úspěchem korunovaná v minulosti, dává příznivou předzvěst snazež tomuto do budoucnosti. Podalť nám totiž důkaz o tom, že v širokých vrstvách katolického lidu jest hluboké porozumění pro svatou katolickou věc a podle toho také pro katolickou organizaci, podala důkaz o tom, že při obětavé, nadšené práci přes všechnu zlobu a odpor nepřátel dobrá věc dojde svého práva.

Za takové předzvěsti mohou zajisté s dobrou myslí pozvednouti hlasu svého, za takové předzvěsti mohou zajisté s důvěrou spoléhati, drazí v Kristu, na vaši ochotu, obětavě pokračovati v započaté díle katolické organizace.

Povzbuzení mé svědčí v přední řadě Vám, důstojní bratři, kteří po právu jste pastýři a vůdci věřícího lidu v obcích vaší péči svěřených. Vašepastýřská povinnost kázati, svátosti udíleti a lid vésti za dnů našich následkem zcela zvláštních časových poměrů rozmnožena byla o starost novou, totiž úkolem po katolickou organizovati lid katolický.

Odpůrcové naší rádi by tuto činnost duchovenstva podlomili námitkou, že kněz není tu k tomu, aby pěstoval politiku, nýbrž aby spíše stáje nad stranami, u všech měl důvěru a ve všeobecném boji působil upokojivě a smířlivě. — Zajisté této povinnosti vědomi jsme všichni. Avšak na prospěch tohoto smírného díla nemáme vhodnějšího prostředku, než právě katolickou organizaci, jež usiluje lid vymáhati ze zhoubných vlivů rozvratných zásad, a

posunouti sociální život na základ katolických zásad, oněch zásad, které v duchu knížete pokoje Ježíše Krista jediné dovedou zjednotiti a zachovati světu a lidstvu pravou svobodu, rovnost a bratrství. Je-li však v pravdě toto cílem a podstatou katolické organizace, pak mocí svého kněžského povolání přirozeně jsme zavázáni a proto také oprávněni postaviti se do služeb této organizace, aniž bychom proto zasloužené museli se obávati výčitky, že jsme rušiteli míru a že vybočujeme z mezí svého povolání.

Maje za to, že mohu vším právem předpokládati totéž přesvědčení i u vás, ctihodní bratři, vydávám k vám tuto výzvu v pevné důvěře, že věnujete se častěji již osvědčenou horlivostí i budoucně tomuto odvětví své pastýřské povinnosti a že budete katolickou organizaci v losadách své duchovní správy šířiti.

Než prosba má, aby totiž tímto způsobem dílo míru na všech místech v městech i na venku podporováno bylo, svědčí nejen duchovenstvu, nýbrž i věřícímu lidu mé diecéze. *I od vás, milení diecézánů, očekávám, že chápajíc dosahu katolické organizace pro blaho veřejné, přimknete se k jejím nadšeným průkopníkům a spojení podpraporem našich katolických zásad statně budete odrážeti nájezd nepřátelský.*

Zdá se sice, jakoby odvěký nepřítel církve Kristovy získával přívržencův a stále úspěšněji postupoval proti oné skále, na níž církev stojí. Než nezapomínejte! Těžké rány, jež zůstávají proti této skále vztekly mříti, neztrouchní jí nikdy; místo aby kus po kuse se rozpadávala, pod tíhou úderů jen zářící jiskry srší z ní, jež v srdcích tisíců a tisíců rozněcují lásku k pronásledované a opovržené církvi a budí živý zájem pro věc katolickou.

Touto láskou, tímto nadšením vzplanou — tak pevně doufám — i srdce vaše a odávají se nadšeně organizaci katolické, aby spolupůsobila k obnově poměrů společenských.

Jak rozsáhlé pole otvírá se tu činnosti katolíka věrného, obětavého; ne bez důvodu pravím katolíka *obětavého*; neboť bez obětí nedá se účast v organizaci ani mysleti. Vyžaduje organizace od svých stoupenců obět času, peněz, klidu, odvahy, aby přes odpor jí kladený s úspěchem mohla sledovati své cíle a šťastně dostáti svému úkolu. Než kdo by se zdráhal přinést dle sil svých tuto obět s radostí? Vždyť vidíme nezdědka v táboru nepřátelském, s jakou obětavostí i ten nejprostší člověk vyhovuje nárokům v něho kladeným, a kterak prodechnut snahou přispěti k sesílení své strany, pomáhá sháněti prostředky, jež by umožňovaly dosažení vytknutého cíle. A naše svatá spravedlivá věc by nebyla hodna podobné obětavosti? Ano, jest jí hodna, a proto necht' jí nepostrádá tam, kde běží o vykonání díla velikého a záslužného pro blaho církve i vlasti....

„Protož, bratři moji milí“ — snažně žádám ke konci slovy apoštola národu — „státi budete a štátní; plni horlivosti v díle Páně vždycky, vědouce, že práce vaše není marná v Pánu.“ (I. K 15, 58). Amen.

Dáno v mém biskupském sídle v Hradci Králové o svátku sv. kníže apoštolských dne 29. června 1907.

† Josef,
biskup.

Školská hlídka.

Horlivost pokrokových učitelů.

(3) Mnoho, přemnoho řečí o nových methodách, zářlivé ostříhání „pokroku“, úsilí o „zmodernisování“ školy, analýzy, kritika, indukce — zkrátka řeč o všem, čím by se mohli pánové zabýsknout na venek — aspoň na venek — jako lidé velice učené, proti nimž starší, svědomití učitelé jsou hotovými prostomyslnými copati, lidmi bez „vyšších ambicí“. Ale kde, pro Boha jsou ty vynikající plody moderní výchovy? Nestačí jen něco chtíti; moderní povýšenec přece musí dokázati praktickým prováděním prospěšnost těch různých moderních teorií.

Pokrokový učitel si stýská, že věda jest ve škole rdušena „skostnatělými“ dogmaty katolickými, ukazuje s odporem na biblické šestidenní, na „nemožnost“ některých zázraků, na „biblickou bajku“ o stvoření člověka, jako by tyhle věci musil chudák vykládati sám. A samým záruktem nad „zpátečnickými“ názory církevními zapomíná pilně učiti těm průzračným pravdám a přírodopisu a zeměpisu, jež mu osnova k učení ukládá.

Běduje nad tím, že přf se nesmí (!) pravda o Husovi říci, ačkoli mu jest dovoleno zmíniti se o zpátečnických bludech upáleného mistra; zato však děti ze školy vyšedší nevědí z dějin českých ani čtvrtinu toho, co věděli starší písmáci.

„Lepší, pokrokovější čítanky do škol! Ať se ve školní mládeži budí hrdost národní!“ Dobře,

ale přímo vlasť vstávají na hlavě při pozorování, jak málo se nyní děti naučí ve škole pravopisu. Chodí do školy delší čas než naši otcové, ale i ty vtipnější komolí pravopis tak úžasně, jako by si ze své mateřské řeči tropily posměch. Ovšem tytéž děti za krátko budou velebiti Husa za to, že opravil český pravopis.

„Naše školy mají vychovávat mládež k svobodnému myšlení! Má se dbáti více individuality jednotlivých dětí; školy mějtež na zřeteli praktickou výchovu pro život! Pryč s výchovou klášterní, která nepřipravuje mládež pro praktický a pokrokový život pozemský!“ — Pánové, prosíme Vás, jen méně řeči a více skutečné práce a to práce takové, které se sice veřejně břířmavě netleská, ale která nese v duších dětí svěťených zdárné ovoce! Jaké to veliké reformy chcete vykonati již v obecné škole! Dítě již tam má se státi pokrokovým, svobodomyšlným atd. Řeete jen, jak tolik věcí ztráví najednou dítě, které v posledním roce obecné školy při čtení koktá, které sotva dobře násobilce se naučí? Myslete, že takový chlapec, který ztěžka se naučí vypočítávati krychlový obsah jehlance nebo koule, bude v praktickém životě s velikou horlivostí vypočítávati dráhu nebeských těles? Chlapec si neosvojí v nynější obecné škole ani nutných dorozumívacích prostředků, pomocí jichž by byl schopen vůbec něco vyššího chápati, a Vy ho chcete vychováti v několika letech rychle na — hotového kritika. Takto se nejvýš vychovávají mladíci pozéři, kteří bez vešpotřebného studia chtějí rozuměti všemu lépe než skuteční odborníci. Tak se vychovávají nejvýš lidé, kteří svoji rázovitost, svobodomyšlnost projevují — ubohým papouškováním radikálních, moderních frází, jimž často ani nerozumějí. Moderní individualismus!

Většinou to jest slepé následování těch, kteří křičí nejradiálněji, bezmyšlenkovitě podřizování vlastního rozumu těm, jimž někteří tleskají jako lidem nejpokrokovějším. Co chcete již v obecné škole z mládeže udělati, když — jak patrné — čas Vám sotva stačí k vycvičení mládeže ve věcech nejpotřebnějších?

Ale horší je ta okolnost, že volání po pokroku a osvěť bývá u pokrokových učitelů hotovým farizejstvím. Ti nedbají vlastního postupu vědeckého a chtějí jiné věsti k slunci osvěty nejvyšší. Učitelský „Věstník“ v č. 27. prozrazuje kritickou nechuť organizovaného učitelstva k práci za vyššími cíli. Dle zprávy v něm podané promluvil předseda „paedagogického odboru“ toto:

„Maje podávati zprávu o činnosti odboru paedagogického, přicházím do rozpaků. Odbor nemá dosud vymezený obor své činnosti. Mohu říci, pohlížeje zpět na uplynulý rok, že budu referovati o nečinnosti (!) odboru. Důležitá stránka paedagogické samosprávy (?) učitelské zůstává nerozřešena. Nepodařilo se nám vzbuditi v učitelstvu zájem pro povznesení činnosti okresních konferencí. Nevyjasněná situace poskytla nám málo pevných bodů pro činnost.“

Takhle tedy vyhlíží touha po pokroku v řadách organizovaného učitelstva ve skutečnosti. Zajímalavé příznání! Pánové nejví chut pracovati pokrokově ani v oboru učitelstva nejvlastnější. Takhle pošáditi trochu „klerikály“ radikálním vystoupením, zachmuřit učené čelo nad „bujením zpátečnictví“, to ještě ano, k tomu není potřebí zvláštní duševní námahy.

„Našinec“ poznamenává:

„Zač utratil p. Úlehla 407 20 K na 18 cest a 36 82 K poštovního za rok, když celý paedagogický odbor vykazuje „nečinnost“? Za to právní odbor vykazuje činnost! Zodpověděl za r. 1906 slovy: dva tisíce jedno sto, t. j. 2100 otázek o ministrantech, o varhanicích, o poměru faráře ke konferencím, o procesích, dozoru, o klepání atd.... Pánové, dospěli jste opravdu k „užívání rozumu“, jak se vysokomyslně (str. 532) domníváte? Věřu, jako facka, v pravdě zní resoluce „odboru kulturního“: „Hnutí za pokrokem a vědou je všeobecné“. Abych obraz dnešního stavu některých — nechci říci mnohých — učitelů doplnil, uveřejňuji následující (pohřební vzpomínku). Nekrolog (str. 454): „Poslašná zákona věčného koloběhu, vrátila se Tvoje (!) tělesná schránka do lůna země. V klidné tváři nebožtíkové spočívá spokojenost, že konečně zbaven břemene věčného stáří (!), že duch se může rozplynouti (!) ve snu věčného (!) zapčmanění... Nežil. jsi darmo; byl jsi článkem ve velkém vývoji přírody (!)... atd.“ Odpusťte, že dále mé péro se zdráhá psáti, neboť trnu, že takový učitel vychovává, učí naši mládež, vede náš dobrý lid!“

Pokrokovost odvažují pánové v praksi počtem a prudkostí útoků proti církvi. Uvažují často a často, jak zneužívá církev náboženství. Pánové, vyzujte se trochu z jednostrannosti, zbavte se na chvíli byrokratických předsudků a tažte se upřímně: „Zneužívá se často až příliš zase hesla pokroku? Nemá to vůbec ani možno, aby pokrokář v proticírkevním boji ocitl se s pravdou a spravedlností na štíru?“ Zdá se, že opravdu pokrokařstvo považuje takový sebespyt za věc zcela zby-

težkou. Nejvíce se to ukázalo v aféře Judové, kdy všechny pokrokové pluky alarmovány byly k ochraně — směleho lháče, který besla pokroku zneužil tolik křiklavě.

Radíme: jen více opravdovosti a horlivosti v povinnostech učitelstva nejbližších! Místo štvaní proti katolictvu zaměřte si pečlivě vyučování, opravdovou péči o mládež svěšenou. Místo prafňování učitelstva katolického dokazujte stkvělými činy, že máte k provádění ušlechtilých ideí pokrokových skutečnou chuť. Všecky fráze o pokroku nic nezpomohou, pokud nadšená a plodná práce pedagogická nedokáže vnitřní ideální zápal a upřímnou touhou po šíření vzdělanosti pravé.

Zdárné výsledky chrudimského dívčího paedagogia. Dobrá pověst, které se již po léti těší tento ústav přes všechny hany a nečestné boje proti němu vedené, udržuje se stále na stejné výši. Výsledky, kterých docíleno bylo na konci uplynulého roku školního, podávají toho nejlepší důkaz. Při maturitních zkouškách, kterým předsedal c. k. zemský inspektor p. Fr. Wenig, bylo všech 40 kandidátek uznáno dospělými a 20 z nich dospělými s vyznamenáním. V ostatních třech ročnících prošly všechny kandidátky a to s výsledkem tak stkvělým, že 90 procent jich obdrželo vysvědčení s vyznamenáním. O nějakém snad nadlehčování nemůže být řeči, protože většinou učí na ústavě učitelé světlí, kteří sami svědčí o veliké pili a vzorném chování kandidátek. Rodiče, kteří světlují děti své tomuto ústavu, nejen že mají děti své dobře schovány před zhoubnými vlivy nynější doby a že se jim dostává dobré výchovy, ale dočkávají se také radosti z krásných výsledků jejich studií. A přece proti tomuto ústavu tolik se mluví a tolik i smyšlenými pomlouvami jsou rodiče zrazováni, aby děti svých do něho nedávali. Proti ústavům jiným, kde ani z daleka takových výsledků docíleno nebývá a odkud přicházejí děti zhnata s vysvědčením dost chabým i nedostatečným a často také mravně pokazeným, protože bydlíci musí v bytech, kde jejich výchově se nevěnuje ani nejmenší péče, ano ponechává se jim i volnost úplná k životu mravy kazícímu, takto se nebrojí. Příčinou toho jest ovšem, že tento ústav náleží řeholnicím, a takové ústavy jsou napadány všecky. Takový ústav i při všestranných nejlepších výsledcích musí býti špatným. Avšak rozumní rodičové na tyto řeči nedávají a rádi světlují své děti tomuto ústavu, neboť vědí, že mají děti své v dobrých rukou; mohou se nadíti, že velký náklad na studii dítěte nebude marným, ale že přinese ovoce zdárných výsledků. Při zápise, který letos poprvé dle nařízení zemské školní rady na tomto ústavě rozdělen byl na dvě období, před prázdninami a po prázdninách, přihlásil se již značný počet dívek. Uprázdňená místa do I. ročníku byla obsazena a do přípravné třídy bylo již přijato přes polovici žákyn. Některé pro slabý prospěch nebo slabost tělesnou musely býti odmítnuty. Druhý zápis a přijímací zkoušky zčestny, z počtu a ze zpěvu do přípravné třídy budou, jak z jistých pramenů víme, po prázdninách dne 14. září v 8 hodin ráno. Chrudimské dívčí paedagogium s dobrým svědomím co nejlépe doporučujeme.

K cyrillským exercitiím a k novému školnímu roku nabízíme: Dobroslav Orel Theoreticko-praktická **rukověť** chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu
Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°
Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

JAN STOUPA v Praze,
Václavské náměstí číslo 32.,

doporučuje vždy ve velmi bohatém výběru
svůj hojně zásobený sklad
kobereců, záclon barevných i krajkových,
pokrývek na stoly a lůžka, příkrývek prošitých a flanelových, příkrývek cestovních, plaidů, deštníků veškerých cestovních potřeb, županů, haveloků atd.

Úplné zařízení do hotelů. — Úplné zařízení bytů soukromých. — Úplné zařízení ložni. —
Úplné vybavy pro nevěsty.
Ilustrované ceníky zdarma a franko.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhádce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.
Prodej se zárukou.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů
koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plynové a vodové,
hromosvodů, plynových tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí čís. 413.
Ceníky zdarma a franko.

Anglicky a německy

vyučuje zkušený učitel
ALOIS TOPIC,
Elisčino nábřeží.

MEŠNÍ VÍNA

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji sobě nabídnouti pravé, původní, přírodní vína rakouská i uherská a zejména pozorně je činím na silnější a velebnější
vína Brionská

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii. Prodávám pak tyto druhy dotčených vín:
Výšeční bílé i červené 1 litr 80 h, v sudech 68 h,
stolní " " " 1 " 96 " " 76 "
tabulové " " " 1 " 112 " " 88 "
Jemnější vína Brionská a rakouská dle zvláštního ceníku, který ku přání zašlu zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,
majitel vinných sklepů v Humpolci.
Dodavatel
pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě
a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Krásný a trvanlivý náter na podlahu

docílí se pouze **Marxovými** barvami od firmy Fr. Viktorin v Hradci Králové.

Jantarová laková barva na podlahu schne v 6 hodinách, má krásný lesk a jest nejtrvanlivějším nátěrem vůbec.

Emalová rychleschnoucí laková barva na podlahy vyniká překrásným leskem a schne úplně bez zápachu takofka za štětcem.

Tyto podlahové barvy jsou ve 4 odstínech světlé neb tmavozluté, 1 kg. krabice vystačí na 8 - 10 m² a stojí K 1 80. (Vyzkoušejte si vzorníky.) 1 natěrací štětec stojí 50, 60 a 70 hal.

Smaltová glazura (emal) Marxova, ve všech odstínech, poskytnutí barvu i lesk zároveň. Schne rychle a tvrdne porcelánovitě. Hodí se zejména k nátěru kuchyňského nábytku, kovových i dřevěných předmětů, zdí v spížích i koupelnách, dá se mytí studenou i teplou vodou, vodorůžně výparům vodním a jest tudíž nezbytná v místnostech, kde se chovají potraviny a kde se hledí zapudit veškeré nepříjemnosti způsobované hmysem, houbovitostí a plísními. Krabice 1/2 kg 48 h, 1/4 kg 10 h, 1/8 kg K 1 80, 1 kg K 2 40.

Suché barvy fasádní, povětrnosti vodorůžící, všeobecně uznávané za nejlepší nátěr na průběh domů, ve všech odstínech.

Barva, jež zasychá se jako prášek, poleje se vodou a nechá se, možno-li přes noc stát, aby se co nejdůkladněji rozpustila. Zbytečná voda se pak sleje a zbylý roztok barevný přimísí se k připravenému jí a uhašenému vápnu, k bílení určenému, jež se odon patřičně rozředí, aby se mohlo dobře natírat. Menší či větší přísadou barvy fasádní docílí se odstínů světlejších neb tmavších.

Na 10 m² stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal.

Vsk na podlahy a parkety k okamžitému upotřebení, jímá docílí se nejkrásnější lesk. 1 krabice 80 hal. a K 1 40. Hoblovačky ocelové k čistění podlah a parket 1 bal. za 20 neb 40 hal.

Při přetvořeních záslých se obal neúčtuje a při záslých dráhou zasílá se franko.

Žádáte prospekty, ceníky a vzorníky zdarma.

Fr. Viktorin,
— závod materiální a výroba barev —
v Hradci Králové,
Velké nám. (proti bisk. residenci).

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile 1903.
Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kteréžedině kupujte a žádejte!
„**MONOPOL**“
akcelová světlárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 418

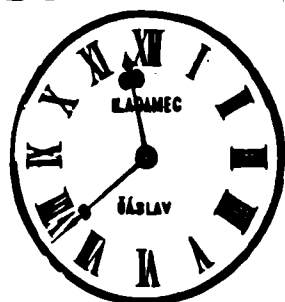
Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulevá vína vlastního školení
doporučil
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 6 1/2% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založena v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Čtěte! Rozšiřujte!

Duch katolické Obnovy.

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Sepsal + biskup Eduard Jan Nep. Brynych.

Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Objednávky vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145, zvonové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Neobětavá veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dušt. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleduštojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleduštojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohní
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a četných uznání po ruce.

Prosím veleduštojn. duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Továrna
na zpracování ovoce,

pálenka koňaku a výroba likérů

J. U. C. Jos. Tomášek

ve Vysokém Mýtě,

dříve závod na sušičkování ovoce, založený
r. 1866, nejstarší svého druhu v Čechách

— nabízí —

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,
rumy a punše, likéry, sladké ovocné
vino, bílé i červené, vino borůvkové (medici-
nální), vína sladká a vína šumivá (šampaňské).

Upozorňujeme zvláště na výtečný a při takové
jakosti velmi levný koňak a výbornou
slivovici, vše vlastního pálení a vlastní výroby.

Závod vyznamenan byl nejvyššími cenami: roku
1891 na jub. výstavě v Praze: stříbrnou medailí
státní a diplomem státní medaille, a mnohými ji-
nými diplomy s právem rašení státní medaille.

Vzorky zdarma a franko.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svého
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umění vyřezávání
objednávek obratem poštou.

Suň k svému!

Největší. blisk. konsistori odporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zřízení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy nanáší po ruce.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmě obrazem věrně po-
daným K 50.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., f. nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

330 zl.

jídlna nejmodernějšího provedení,
1 kredenc se zrcadlem křišťálo-
vými skly a mramorem,
1 stříbrník se zrcadlem křišťá-
lovými skly a mramorem,
1 kobercový divan,
1 patentní vytahovací
stůl,

6 kožených křesel

na každou stanicí zasílá

els. král. dvorní velkozámek s nábytkem

K. V. Skuherský Hradec Králové

proti hotelu „Merkur“.

Časopisy a prospekty zdarma a franco.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
koveho náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Každý

křesťanský dělník

má odebrat svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 8 korun ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1858.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu obrámků
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Četné doporučení od velečestného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

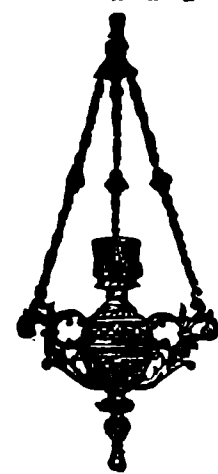
Velečestnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n, roh

Konviktské ul., vyučení pastí spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bohatý zásobník
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jící ob kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtukostnějšího. Chápujme kostelní dí-
la v plnění. Více uznání po ruce. Žádám přesování vý-
robky besonné. Vše pošlu již posvěcené.

Intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtukostnějšího. Chápujme kostelní dí-
la v plnění. Více uznání po ruce. Žádám přesování vý-
robky besonné. Vše pošlu již posvěcené.

MOSAIKY

skleně

pro křesly i dekoraci vnitřní, nejnovější,
vlastního způsobu, které nejen vzhle-
dem ale i svou trvanlivostí předčí meš-
talské, hotové

mal. křesly pro malbu na stě

B. Škarda,

Brno.

Rozpočty pro cír-
kevní obrazy zdarma
bezplatně.

OBNOVA

Číslo 30.

Předplatné na čtvrti roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — 4

V Hradci Králové, dne 26. července 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Slovo včas.

(M) Tisíce hochů i děvčat letos zase obrátí se na dráhu výchovy další, na studia. Rozejdou se ty mladé snivé hlavy na všechna možná t-čiliště, na gymnasia, reálky, obchodní akademie, učitelské ústavy atd. Naplní se všechny třídy do posledního místečka, počne se vyučovat, hoch anebo děvče prosedí ve školních škamnách léta, vystudují, dostanou vysvědčení a co pak?

Šťastnější, a lepším vysvědčením, a protekcí, se známostí dostanou nějaké skrovné místečko; ostatní zůstanou sedět pěkně tatíčkovi neb matce na krku, tatík vyseá dlouhými studiemi musí živit takového vystudovaného ubožáka, který po tři, čtyři léta shání se po místě jeho studiím odpovídajícím; když pak vidí, že jest vše marné, vrhne se na něco jiného, obyčejně na písáctví, poněvadž ku práci tělesné nemá jednak ohuti, jednak síly, a jsa písáčem, jest hotov se vši svou budoucností, zbořily se mu jeho lesknavé zámky v povětrí, říká se mu „ztracená existence.“

Dnes studuje kde kdo. Bohatý dává syna svého na studie, poněvadž je to modou bohatých; z boháčů a lidí zámožných jsou všichni lidé tak nadaní, aby podstoupiti mohli studia všechna. Syn boháče řemeslníkem, obchodníkem atd. vyučen býti nesmí, ten musí býti promován na inženýra, doktora techniky, ten musí míti nejméně obchodní vysokou školu v Berlíně. Třídy důvěduické zase nemohou jinak z noblessy, z ohledů, co by tomu jejich známí řekli, nezmějí dáti hochu hlavy uzavřené na řemeslo, k obchodu, průmyslu, děvče nesmí býti vyučeno švadlenou, chlapec, třeba by rád ději řezníkovu pomáhal, musí louskat latinskou mluvnicí, děvče, kterému by se lépe líbilo a jemu svědělo drhnout podlahu, prád a žehlit prádlo, vařit, to musí jíti se učit německy, francouzsky a hrát na piano, po případě naučí se také natahovat hlas svůj do nejnemožnějších fístulací, modulací a poloh. — Dělník však dá hochu na studia proto, aby se měl lépe než tatík, aby nemohl říci s tím pověstným Kaš párkem plačtivě: „Můj otec byl jen chudým dělníkem, však na studia mne přece jenom

nedal.“ Dnes studuje každý hoch, kterému na to tatík platí, jehož tatík je takový pošetilec, že chce, aby měl z hochu „pána.“

Co je to „pán?“ Ach, to je představa toho nejvyššího. To jest člověk, kterému se všechno klaní, který je chytrý jako Šalomoun, bohatý jako Kroesus, nosí zlaté brilliantové prstýny, zlaté řetízky se zlatými hodinkami, cylindr, pod cylindrem zlatý skřípec.

A je zvláštní, jakou podobu na sebe ten „pán“ obyčejně bere. Dělník vidí ve svém chlapci, kterého dá na gymnasium, doktora práv, který bude tím nejlepším v Rakousku, který bude bojovati za práva lidu pracujícího, za proletáře, jakým jest jeho tatík, syn jeho bude jezdit v kočáře a tatík, dočká-li se toho, svezde se někdy s ním. Řemeslník, dávaje hochu do reálky, myslí do budoucnosti asi tak: Z hochu bude fabrikant, inženýr, bude míti takovou nejméně továrnu jako má ten „votrok“ Šmukeles naproti, který tatíčkovi nadějněho fabrikanta tolik škodí, a bude poškozovati živnostníky jiné. Úředník vidí v synkovi ministra a když ne ministra, aspoň radu. Maminky zase chtějí míti ze synáčka nejraději kněze. Ale přijde čas, udělá silnou čáru přes plány a hoch je hotov. Totiž on už není hochem, on je u? „pánem“, panem doktorem, inženýrem, on je už hodně starý, ale to, co „pána“ dělá „pánem“, totiž místo, plat a peníze, to nemá.

Začíná svízel nová, totiž hledání místa; má-li štěstí, chytne se takový „pán“ někde u státního úřadu, stane se zajištěnou existencí, splácí celý život svůj dluhy a na vztek se ožení, aby tu bídu s ním snášeli také jiní.

Než pryč se žertem již.

Absolventi čtvrté třídy gymnasiální mají totéž právo jako absolventi tříd měšťanských, jenže tito proti gymnasiistům jsou značnou měrou prakticky vychováni, lépe se v životě praktickém uplatňují, jsou čilejší, energičtější, života obchodního a průmyslového schopnější. Možno tudíž raditi: dejte hochu, chcete-li, aby studoval jen gymnasium nižší, raději do měšťanské školy, prospěje mu lépe. Ale to je právě to; tatík vída, že hoch na studiích se protloukl až do kvarty, myslí si: „I ať studuje ještě dál!“ a nechá hochu projíti až k ma-

turitě a když tu prodělá, kam s ním? Má jíti na professuru? To ne, vždyť on má na vysvědčení samé dostatečné, a ti páni professoři by se na něho divně dívali, kdyby takový žák chtěl studovati věc, ve které propadal. A potom — vždyť jsou síně fakulty filosofické plny až k prasknutí, hlava na hlavě; plny touhy po vědách ty mladé hlavy zapominají na praktickou budoucnost, na život, chléb. A co těch mladých hlav bloudí v Praze po kavárnách, restaurantech, spolcích a společkách, a kazí si svoje zdraví, mládí, ducha i tělo! Ozvaly se nedávno varovné hlasy: „Nechďte na filosofickou fakultu!“ Je plná, přeplněná dorostem, který stačí na 30 let úplné. Supplovati mohou jednotlivci až do šedin.

Má tedy jíti takový matulant na práva? Probůh, jen to ne! Plno všude v posluchárnách, počet řádných posluchačů páčí se na tisíce, zaplněna všechna místa u úřadů státních, zemských i samosprávných, u drab, pošt, horních úřadů, vše zaplněno právníky, advokát sedí na advokátu, notářů plno, praktikanti soudní, kteří dostávají tuším asi 55 haléřů denně, nedávno stávkovali, soudci jsou nespokojeni, všechny redakce listů plny žurnalistů-právníků a kromě těchto ještě polovička právníků padla přes palubu nedostudovavši, sedí valnou většinou za písáckými stolky.

Tedy snad medicínu by synáček studoval? To by chtěl, ale když ono je jich zase moc. Co tedy s hochem? Do semináře nepůjde, to jeho osvícenému duchu nevoní, a semináře mají svých dobrých hochů dost.

Čeká tedy takový absolvent gymnasia na nějaký úřadeček a dojde ho, mluví a musí mluvit o štěstí.

Daleko větší naděje kynou ze studia reálky. Tam přece jenom má hoch široké pole na tom rozsáhlém bojišti průmyslu, jenž v Čechách činí pokroky úžasné. Tam může své síly uplatniti.

Větší váhu však dlužno klásti na studia odborná, průmyslová, obchodní, hospodářská, lesnická atd., na školy průmyslové, mistrovské, obchodní akademie a školy, na hospodářské školy, na ústavy lesnické.

Rozhoduje-li kdo o budoucnosti a zaměst-

„Kolikrát jsem chtěl shromáždit syny své jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá a nechtěl jsi! Aj, zanechá se vám dům váš pustý... — — —“

Před lety, když jsem byl v Mnichově, nepochybně jsem ovšem podívali se do hlavní basiliky ve městě, do basiliky sv. Bonifáce. A ku podivu, zase jsem vzpomenuiti musil na Velehrad. Zde apoštol Němců má nádherný památník v městě hlavním. Sám král poručil postaviti jej a tisíce Němců denně vzývají tu svého apoštola a prost ho za přimluvu u Boha.

A náš Velehrad... ?!

Zrovna tak krásný a nádherný jako basilika sv. Bonifáce, jenže tak jaksi opuštěný. Basilika Bonifácea pyšní se v hlavním městě, basilika Methodějeva krčí se v zastrčené vesnici a skrývá se tam v údolí tak úzkostlivě, jen aby ji nebylo příliš viděti... — — —

Nemohu si pomoci, ale vidím v tom obraz povahy a osudu dvou sousedních kmenů. Tam okázalost, směle vystupování, zde skromnost, nesmělost, stále krčení se v ústraní... — — —

Bylo mi dopřáno roku lonského býti na sjezdu boboslovců na Velehradě. Odnesl jsem si krásné dojmy na dlouho, velmi dlouho.

Slyšel jsem mluvit strahovského opata Zavorala, občerstvil jsem se nevyčerpatelným humorem záslužného Dr. Stojana, poznal jsem Dr. Nábelku, říšského a zemského poslance Šrámka atd.

Slyšel jsem řečniti bratry naše z jihu, ba i z krajín zámořských, ale hlavně slyšel jsem stýskati si Slováky z Uher. Bratři ti skutečně jezdí si na Velehrad pro zmužilost, pro sílu, řekl bych pro — život. Velehrad jest jim tím, čím bylo slovo Páně „Vstaň a chod“ ochromenému. Bratři ze Slovácka přijdou, napijou se z pramene cyrillo-methodějského a voda ta jest jim studánkou tekloucí do života... — — —

FEUILLETON.

Ke sjezdu boboslovců na Velehradě.*)

„Jerusaléme, Jerusaléme, kterýž zablýs pro-roky a kamenuješ ty, kteří k tobě posláni jsou; kolikrát jsem chtěl shromáždit syny své jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá a nechtěl jsi! Aj zanechá se vám dům váš pustý... — — —“

Ani pověditi nemohu, jaké záchvěvy různých představ a myšlenek procházejí duší mou, když tato slova skličného Syna člověka čítám aneb když je předčítati slyším.

Směs zármutku, bolu, soustrasti, lítosti a hněvu letí vždy duší mou rychlostí větrem hnáných mračen, zakalí mžikem jasný obzor v nitru mém a přeplní ho pošmurnými mihami.

„Kolikrát jsem chtěl shromáždit syny své jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá a nechtěl jsi... — — —“

A Syn člověka, který viděl tolik chorob a béd, který dovedl poručiti hrůze rozbourané vichřice, který dovedl blubinám země vyrvat bezduchého Lazara, ten Syn člověka rozplakal se uprostřed jásevého nadšení. Srdce jeho zraněno bylo trnem, oči se mu zkalily a ústa zakvílela: „A ty jsi nechtěl! Aj, zanechá se vám dům váš pustý... — — —“

Bůh milý ví, proč že vždy chtěj nechtěj na tuto scénu evangelickou vzpomenuiti musím, kdykoli vzpomenu na náš Velehrad. Bráním se, vymlouvám si to, představuji si nesrovnalost ve přirovnání, protestuji protidůvody, nic naplat. Vždy a vždy dere se mi v mysl nářek Spasitelův: „Kolikrát jsem chtěl shromáždit syny své jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá a nechtěl jsi... — — —“

*) Dne 29., 30., 31. července.

Po dvakráte jsem byl na Velehradě a po obakráte jsem se tam ubíral pod dojmem této vý-čítky. Bylo mi teskně až k omělení, neboť my Slované v tomhle skoro také se rovnáme vyvolenému národu.

„Aj, zanechá se vám dům váš pustý... — — —“

Velebné, mohutné trůní Velehrad v úrodném údolí požehnané Moravěnký, zve, volá, vábí syny Slávy k sobě, shromážditi chce je jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá a... ?

„Aj, zanechá se vám dům váš pustý... — — —“

Tento dojem nevyhladí nikdo z duše mé, kdyby mluvil jazykem třebas andělským a já myslím, že myšlenky podobné musí každému věrnému Slovanu připadnouti na mysl, když kráčí opuštěnými koridory Velehradu, když bloudí po liduprázdňích nádvořích jeho... — — —

Sjezd boboslovců na Velehradě!

Aj, našlo se přec kuřátko, jež věrno srdci mateřskému, utíká se pod křídla starostlivé vychovatelky! Rok co rok ožívají se prázdné chodby Velehradu těmi, již v první řadě povolání jsou shromáždžovati se tam, odpočinouti pod mohutnými křídly ochrannými, rozeběhají se jejím dechem k novým činům a čerpati sílu, chuť a nadšení k dalším zápasům... — — —

Kdybych měl moc, uložil bych každému knězi ve vlastech československých přísně, aby aspoň jednou v životě navštívil Velehrad o sjezdu boboslovců. Srdce jeho musilo by býti z kamene, hruď ze železa a smýšlení z alpských ledů, aby neokfál, aby se nenadchnul, aby nezatoužil, aby navrátil se doby sv. Cyrilla a Methoděje... — — —

Idea cyrillo-methodějská málo dosud vkofeněna mezi lidem, ba málo dosud vkofeněna i mezi samým kněžstvem, zejména u nás v království. Velehrad mnohým zdá se býti jakýmsi jiným světem, vzdáleným, cizím, k němuž přeplouti je vždy s nebezpečím a škodou spojeno... — — —

nání dítěte, necht' bedlivě uváží a přepřá se učitelé, má-li děcko ku věci té chuť a schopnost, dále má-li on dosti prostředků je vydržeti a konečně nevyplatí-li se hochovi lépe řemeslo. Pozorujme to. Řemeslník řádně vyučený, mladý, dostane denně nejméně 2 K 80 h mzdy, což do roka činí při 300 dnech pracovních 840 korun; tatík ovšem musel na něho poněkud při učení 3 roky platit. Studuje-li hoch, stojí živění a šacení jeho ročně nejméně 200 zlatých, což za osm let gymnasijských dělá 1600 zlatých, které hoch otce stál a posud není hotov. Takový řemeslník však stál otce za učení po 3 leta nejvíce 300 zlatých (jmenuji summu nejvyšší) a peřiny, pak ale žije se a šatí sám. Za 5 let činí jeho mzda 4200 korun, ze které šetrný a spolehlivý mladík může si značnou část uspořiti. Za 5 let stojí ti hoši stejného staří vedle sebe, jeden je už samostatný řemeslník, druhý „pán“ gymnasista, který neví, do kterého řemesla se má pustit. Po 5 letech jistě řemeslník dostane vyšší mzdu 3—5 K denně, ba znám případy, že si vydělají až 20 K denně, což jsou ovšem, připomínám, případy zvláštní, přece však jsou. Řádně postavený a řádný řemeslník jest na tom s platem lépe, než státní úředník v deváté hodnostní třídě. Lze i nyní říci, že řemeslo může mít zlaté dno. Řemeslník má také příležitost stát se „pánem“, může také studovati a to na školách odborných, zámečnických, inženýrských, průmyslových, ze kterých vycházejí ti nejlepší lidé pro průmysl náš velenatí a velepotřební.

Totéž dalo by se říci o obchodním odborní.

Nefikám to, co se říká všeobecně, že jen talentovaní lidé mají studovati na gymnasiu, na školách vysokých, vždyť to nadání je věci relativní, ukáže se anebo zmizí později, ale otce rodin vyzývám, aby uvážili finanční nynější bídny stav t. zv. intelligence, aby přemýšleli, jak obrovských výhod a výsledků poskytuje dnes role průmyslu a obchodu, jak velmi důležitým stavem je rolnictvo, aby uznali, že národ náš nemá potřebu bystrých hlav jen na katedrách a za stolků úřednickými, nýbrž i v obchodě, průmyslu a hospodářství. Vězte, že zlatý límeček není tak nejvyšším, nejlepším a nejzabezpečenejším postavením.

Matkám dcer pak dlužno říci, že žena patří rodině, že je to obrovský úkol ženy a matky vychovávat, že mají tudíž dcery své vychovávat v přední řadě na řádné ženy, hospodyně a matky. Nejsme v zásadě proti studiu žen, vždyť víme, jak něžné jsou ruce učitelek jeptišek, víme, že žena má své místo ve škole, má vznešené místo i v nemocnici jako lékařka a milosrdná sestra; jen nevyhánějte, prosím, duše žen výhradně v boj o živobytí, do zaměstnání denního shonu a neberte jim jich pravé, těžké a zodpovědné postavení ženy a matky.

To slovo vás!

Postačí? Nevím, pochybuji. Myslím, že mnohý tatík čta tyto řádky, usmaje se a řekne: Je to pravda, ale já z hochů přece „pána“ udělám, a mnohá pečlivá matička pošle přece svou dceru do různých pensionátů, odkud vrátí se jako dáma velkého světa, která čeká, že

Šťastným se cítím, že jsem tam poznal a promluvil několik slov s neohroženým a ohnivým Ferdinem Jurigou, ale nezapomenutelným mi bude okamžik, kdy jeden starý šarát, Slovák od Skalce — jméno jsem bohužel zapomněl — šedivý jako mléko, ale statný dosud jako dub, vyřizoval jsem mladým bohoslovcům pozdrav od utiskovaných bratrů a pravil, že již po 40 let jezdí čerpat sílu a nadšení na Velehrad a že, dá-li Bůh a vyprosí-li mu to sv. Cyril a Metoděj, že pojedje přes základy a tresty zase . . .

Slyz mne při slovech těch plily a hořkost rozlila se mi útrokami.

„Jerusaléme, Jerusaléme, jenž zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteříž k tobě poslání jsou . . .“

Skoro se mi zdá, že tyto doby národa vyvoleného přestěhovaly se v národ náš. Třebas jen povrchně vrhnouti pohled v dobu nynější, třebas jen poněkud se rozpomenouti, co všechno se nyní tiskne a mluví.

„Kamenuješ ty, kteříž k tobě poslání jsou . . .“ Čím byli svého času v národě židovském Farizeové, nejvyšší kněží a zákonníci, tím se stala v národě našem nyní jedna část intelligence. Kamenuje kameny moderními . . .

„Kolikrát jsem chtěl shromáždit syny tvé jako slepice shromažďuje pod křídla kufátka svá a nechť jsi . . .“

Hlava mi klesá k prsoum a do duše vkrádá se těžké dumpy.

Shromáždit syny tvé . . . shromáždit . . . sjednotiti . . .

Nemožnost, utopie! Ó Slovanstvo!!

„Zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteříž k tobě poslání jsou . . .“

Pokrok, volnost v projevu! — Ó národe československý!!

„Aj, zanecháš se vám dům váš pustý . . .“ Ó Velehradě!!

pro ni přijde nějaký baron nebo aspoň lajtnant, který je pro dušičku její románovou tím nejvyšším.

Dopis z Prahy.

Osidla kandidátek učitelství. Ve dnešních pokročilých dobách jest dívčí mládež dopřáno, dosáhnouti značného stupně vzdělanosti, a proto přemnoho studujících dívek připravuje se k úřadu učitelskému. Tak mnozí v Praze se domnívají, že o podpory studujícím dívkám jest nadbytečně postaráno, tak jako jest postaráno o studující jinochy. V tomto ohledu každý by se však mylil. Českým kandidátkám učitelství, tedy naší studující mládeži dívčí, nedostává se v Praze daleko takových podpor hmotných, ba není pro ně zřízeno ani z nejmenší části tolik podpůrných institucí, jakých mají v hojnosti studující jinoši. A přece tyto studující dívky, budoucí učitelky, jimž bude svěřena výchova dorostu národního, nad jiné by potřebovaly v Praze účinné podpory a péče právě v době svých studií, aby mnohdy necitily se na srázných cestách, na které jsou lákány a vábeny různými mladými i mladšími lehkomyšlníky, ať nedíme přímo zhyralci — V Praze jest sice spolek ku podporování chudých kandidátek, který působí bez hluku a úplně v ústrani, leč bez vydatných podpor se strany pražské veřejnosti nemůže poslati své plnění a úkolu sobě vytknému dostáčovati. Důsledky pak toho jsou dalekosáhlé. Vzorová, až úzkostlivá kázeň, kterou v minulých letech kandidátky učitelství v Praze vynikaly, jest porušena jednotlivými, skutečnou obavu vzbuzujícími výstřelky kandidátek, jež, kdyby docházely následování, musily by nezbytně vésti k důsledkům trapným.

V Praze žije mnoho lehkomyšlných mladíků, kteří jako synkové bohatých rodičů nemají na starosti nic jiného, než-li jak by sváděli mladá, nezkoušená děvčata. Mezi těmito pak se zvláštní zálibou opřádají sítě svých tenat o nezkoušené kandidátky učitelství, nemajetné, v Praze studující dívky, jež bez přátel a mnohdy v nedostatku nástrahám podlehají. Příklady hojnými mohli bychom posloužiti, leč nebudeme prozatím strhováti roačků s trapných těchto takt —

Snad právě přílišná úzkostlivost spolku ku podporování chudých kandidátek, jenom v ústrani působícího, a úplně v skrytosti, škodí jak řádnému plnění cíle, tak i finanční stránce spolku tohoto. Za nezaviněnou chudobu nemusí se přece nikdo stydět, neboť pro to přece jsou podpůrné instituce, aby podporu poskytovaly. Není pravda, že není chudých kandidátek učitelství v Praze — ba naopak, jest jich velice mnoho. Bydlí v příbytcích velice chudých, o nichž vědí a které dovedou vyhledati mladí lehkomyšlníci, a proto jest nutno, aby dovedla je vyhledati v případech nutné potřeby a pomoci i soucitná ruka pomocná.

V Praze žije přemnoho zámožných i šlechtých žen, jež doposud neobrátily svého zřetele k ničemu vydatnému, z čeho by kynul trvalý prospěch lidem opravdové pomoci potřebným. Necht' ušádná z nich se nevymlouvá, že působení ve veřejnosti jest nevděčné. Ano, jest nevděčné pro ty, kdož očekávají uznání, a snad také slávu, leč nikoli nevděčné pro ty, kdož nezištně chtějí působiti pro všeobecné dobro!

Úmrtnost dítek v pražských městech. Statisticky jest dokázáno, že úmrtnosti dítek ve velkých městech za stávajících nedokonalých poměrů zdravotnických nebývá. Příčiny vězí v tom, že přemnoho dítek smírá následkem špatné výživy. Rozumí se, že úmrtnost týká se hlavně tříd chudých a obnáší přes 25 proc. zrozených dětí. V Londýně, Paříži, Berlíně a nejnověji také v Budapešti byly zřízeny nákladem obecním ústavy, jež mají za svůj hlavní účel čeliti tomuto strašlivému stavu, a sice pečováním o poučení nejširších vrstev obyvatelstva o zdravotnictví čili o hygieně výživy dítěte a hlavně pak poskytovati chudým matkám, jež své dítky kojí z jakýchkoli příčin nemohou, vhodné mléko pro jejich dítky zdarma. Poměry podobné jsou i v Praze. Povšimneme-li si pražského dorostu blíže, pozorujeme, že zdravotní poměry chudých tříd obyvatelstva pražského jsou prabídne. Každý lékař přesvědčil se, jak řádí u dětí krtičnatost, tuberkulóza, rhabdismus a podobné jiné zhubné nemoci, zavívané mnohdy i tím, že kuždé desáté dítě již od počátku svého života nese sebou známky ohavné výživy. Ostatně čísla při odvozech více než dostatečnou měrou přesvědčí každého, jaký dorost k odvodům se dostavuje. Pravíme, že devadesát procent mladíků k odvodům se dostavujících bývá v Praze uznáno za úplně neschopné k službě vojenské! Ačkoli se přiznati musí, že i jiné okolnosti padávají v těchto případech na váhu, zejména alkohol, tabák a j.,

přece jenom jest úplně jisto, že děcko, jež nedostatečnou, úplně věku nepřiměřenou potravou bývá vyživováno, vředy stopy toho nese sebou, a malými jenom výminkami, po celý život. Ježto pak ve zdravém dorostu spočívá vlastní síla každého národa, jest otázka řádné výchovy dítěte nejen velice důležitostí zdravotní, než i sociálně politické, a proto má býti jedním z nejprůběžnějších úkolů každého státu, jelikož jedná se o zachování národa, zejména pak úkolem našich samosprávných měst o této otázce horlivě nvažovati.

Bohužel, v Praze v této příčině dalo se doposud velice málo, ba skoro nic. Městská rada pražská i sbor obecních starších, kteří měli statistické příspěvky na závodisti pro koňské dostihy u Chuchle, doposud ani nepomysleli, jak velkou zodpovědnost mají před budoucností za to, že otázce ohromné úmrtnosti kojenců v městech pražských doposud nejmenší nevěnovali pozornosti. Již před rokem nabídla „První česká akciová parní mlékárna v Praze“ z podnětu svého předsedy, p. MUDra. Frant. Kašpara, praktického lékaře v Praze, městské radě pražské, že v Praze zřídí městský ústav pro výživu chudých kojenců, a že bude veškeré mléko potřebné pro kojence tomtu ústavu dodávati úplně zdarma; žádala tehdy, aby pražská rada městská k tomuto účelu poskytl zdarma přiměřenou místnost ve středu města. Pražská rada městská návrh tento, v každém případě velice výhodný a úplně nezištný, však zamítla, odůvodnivši překvapující zamítnutí své tím, že obec pražská pomýšlí sama na zřízení ústavu podobného.

Každého, kdo zná, jak veliký má význam zdravé mléko pro výživu malých dítek, odmítnutí pražské rady městské dotklo se co nejtrapněji. Praktický a lidumilný návrh byl zamítnut, leč ke zřízení humanitního ústavu, jaký výše zmíněná česká mlékárna zdarma zamýšlela zříditi, v Praze doposud nedošlo. Byl odložen jako tak mnoho jiných, do nekonečna, a úplně zapomenut k velké škodě hynoucích v pravém smyslu slova dítek chudiny. Proto odhalujeme roušku zapomenutí s návrhu tohoto, a vidouce, že ke zřízení instituce tak užlechtilé záhy by nedošlo, vyzýváme lidumily, kteří otázkou touto hnují, aby jí nedali zaniknouti a cestou veřejné dobročinnosti ji v život uvedli.

Tisíce chudých matek a strádajících rodin budou zajisté ústavu, bude-li záhy uveden v život, vděčiti za zdárný vývin svých dětí.

* * *

Řády — již nepřijdou! Z Vídně došla na staroměstskou radnici pražskou překvapující a neočekávaná zvěst, že řády, jimiž po poslední návštěvě panovníkové měla býti vyznamenána řada osobností z rady městské a sboru obecních starších král. hlav. města Prahy, již nepřijdou. Za jedno vzbudila prý, jak již jsme zaznamenali, ve Vídni v rozhodujících kruzích nemalé roztrpčení otižádnost, ze kterou dožadovali se vyznamenání veškerí obecní starší, až na několik, za druhé pak padlo na váhu nemalý úžas vzbudivší ve Vídni nedopatření při zdělávání seznamů voličských, do nichž bylo zaneseno na 50.000 voličů špatně, tak že to mělo v zápětí sponsty reklamaci a různých nepřístojností. Panovník dál si prý zvláště referovati o tom, co následkem zdělávání voličských seznamů vzbudilo v nejširších kruzích pražského voličstva trapné rozrušení, a vyslovil prý nad tím i svoji nelibost; rozumí se, že tato věc byla jistými kruhy vyuzitkována v neprospěch zástupců obce pražské, tak že nedávno i do jistých vládních novín vídeňských dostala se o tom zpráva, že „špatné seznamy voličské budou mít v zápětí nemalé a nepřijemné překvapení na staroměstské radnici.“ — Překvapení toto již se tedy dostavilo, a očekávané řády vůbec nepřijdou!

Obrana.

(8) *Komické naběhnutí orgánu pro řepínské spravedlnost.* „Klerikální“ úvaha hodí se leckdy dobře i k zvelobení obsahu listů pokrokových, jestliže se jen „klerikální“ etiketa odstraní, tak že se nepozná autor. R. 1905 v 51. čísle „Obnovy“ byl nveřejněn článček pod titulem: „Kdy se v našich Lhotách pije kořalka?“ Ten článček byl v některých listech později jednoduše opáán bez udání pramene. Při opsání kratičké ložalky ovšem není třeba podotýkati, odkud zpráva opáána. V případě uvedeném však přece snad bylo potřebí více dbáti žurnalistické slušnosti. A nyní otiskuje se náš článček v „pokrokových“ listech vesele dále, aniž by již nyní redakce věděly, kde původně byl otištěn. Na př. mladočeské „Lidové proudy“ zvěstují: „Kdy se v našich Lhotách pije kořalka? vypočítává „Český Jih“ takto: . . .“ Velice důvtipný jest ten „Český Jih“. Několikrát stříhnutí náček již jej udělalo moudrým.

Osobní. Pan inženýr Arnošt Soukup podrobil se zkoušce státní z chemie na čes. technice

a byl usadn velmi způsobilým. Jeť jedním ze 4 bratří pocházejících z Dombrové, kteří studovali na zdejší reálce.

Procesí do Vamberka. V neděli dne 11. srpna vyjde z Hradce Král. procesí do Vamberka. Účastníci sejdou se před 6. hod. ranní na nádraží královéhradeckém a pojedou se až do Starkoče vlakem, odtud půjde se pěšky do Vamberka. Návrat dne 13. srpna večer. Kdo chce, může až do Vamberka jeti vlakem.

Odbor německé jednoty soukromých úředníků v království Českém v Hradci Králové pořádá v neděli dne 4. srpna t. r. celodenní výlet na Zvíčinu, odtud do Miletína a do Hotie, odkud zpět do Hradce Králové. Cesta, kterou nutno vykonati pěšky, jest velice nepatrná (asi hořinu) a pohodlná, tak že každý zajištěného a vědného výletu toho účastníci se může; potřeba se obávat namáhavého a dlouhého pochodu. Odjezd z Hradce Králové ráno v 6 h. 23 m., návrat do Hradce Králové v 8 h. 28 m. večer. Jízdná na dráze tam i zpět činí ve III. třídě pouze 1 K 80 h. Společný oběd připraven bude v Miletíně. Každý, kdo by se výletu toho účastníci chtěl, raději se laskavě přihlásiti nejdříve do konce července u jednatele odboru p. Pavla Beyerera v Hradci Králové (Česlavského třída č. 321) který též všechny dotazy zodpoví a bližší vysvětlení ochotně podá.

Z c. k. berního úřadu. Za příčinou čistění místností c. k. hlavního berního úřadu dne 9. a 10. srpna 1907 nebudou se peníze přijímati ani vydávati.

Zápis do kursu ku vzdělání pěstounek škol mateřských a do kursu ku vzdělání učitelů ručních prací v Hradci Králové konati se bude 12. září; přijímací zkoušky budou 13. a 14. září. Žadatelky nechtějí zápisu předložiti: křestní list, propouštěcí vysvědčení a vysvědčení lékařské. Nechodila-li žadatelka v tomto roce do školy, tedy i vysvědčení mravní zachovalosti. Mimo to předložiti vlastnoruční ukázky z krasopisu, z kreslení a z ženských ručních prací.

Proč nastalo zdražení v holíčích? Jest zajisté všeobecně známo, jak veškeré životní potřeby se během řady let vícekrát zdražily, čímž stalo se, že veškerá odvětví obchodu i řemesel nucena byla zboží a výrobky řemeslné v cenách zvýšiti, což všeobecně takofka bez reptání, bez omluv jako samozřejmé obecněstvem přijato bylo. Leč nyní také místní holiči po víceletém uvažování přišli k názoru, že za stávajících poměrů za tak nízký peníz, jaký jim některými zákazníky byl poskytován, jim dále pracovati nelze. Uvážili se na nepatrném zvýšení svých cen; to však již tak chladně přijato nebylo, ano jest slyšeti i úsměšky a hubování. Naskytuje se však otázka: Což ten živnostník-holič nechtěl do zdražení všech životních potřeb a netísní jej zdražení potřeb provozovacích? Neplácá za výrobky jiných řemeslníků stále více? Nezdražuje se i jemu, stíženému přebytkem konkurence, nájemné? To jsou otázky, které si každý nepředpojatý zajisté kladně zodpoví a tím i uzná, že ten holič o výživu a výchovu své rodiny postarat se chce, a přichází k poznání, že za tak nízké ceny, jaké před 20 lety byly a za které dosud pracoval, dále pracovati nemůže. Vždy tu nemálo padá na váhu i okolnost, že, ač práce holičů hlavně na sobotu a neděli se soustřeďuje, musí holič-řemeslník celý týden pomoci síly vydržovati. Dávajíc toto naší širší veřejnosti k blahovolnému posouzení, doufáme, že v těch kruzích, kde snad to poněkud s nelibostí přijato bylo, názory se změní, že povšechné důvodnost uvedených zdražení zdražení cen v holíčích se uzná a nám další důvěra a přízeň zachována bude. — Jeden za všechny.

Školní správy. Výroč. zpráva c. k. vyššího gymnasia v Hradci Král. za r. 1906-7 obsahuje pojednání prof. V. Vlčka: 1. O atavisticky abnormalní květu Primula officinalis. 2. Příspěvek k poznání činnosti fosilních Xylopter. Na ústavě působilo 26 učitelských sil. Knihovna profesorská čítá 3101 čísel (6363 svazků), žákovská 3631 čísel (5323 sv.). Žáků bylo 323, z nich 2 privatisté. Z těch 321 Čechů, 1 Polák, 1 Němec, náboženství katol. 303, evangel. 9, israel. 11. 21 stipendistů bralo 4742 K. — Ve výr. zprávě c. k. vyšší reálky v Hradci Král. pojednává prof. J. Seebák o pathogenních parazitech člověka z kmene prvoků. — Vzpomínka prof. F. Hniličky na prof. Milbauera, Tondla a Ringla. Učitelů bylo 30. Knihovna profesorská čítá 3364 děl o 5552 sv., žákovská 2745 knih o 2927 sv. Žáků bylo 398 vesměs Čechů, nábož. katol. 372, evang. 18, israel. 8. Stipendistů 13 přijalo 1410 90 K. — Výroč. správa obchodní akademie v Hradci Král. obsahuje pojednání prof. F. Mejsnara: Přehled dějin literatury české. — Ve sboru učitelském jest 13 sil. Žáků bylo 186 vesměs Čechů, z těch 174 katol., 10 evang. a 2 israel. Pokračovací školu kupeckou navštěvovalo 45 žáků a jednoroční dívčí kurs obchodní 35. — Na c. k. odborné škole pro umělé zámečnictví v Hradci Král. bylo 62 žáků, z nichž 10 mimofadných. Sbor učitelský čítá vedle ředitele 4 učitele, 4 odborné učitelé a 3 výpomocné. — O. k. státní přemyslová škola v Pardubicích dle výroč. své správy měla 18 učitel. sil; žáků ve škole mistrovské

v běhu zimním (odd. stavitelské a strojačské) 77, v běhu letním 76, ve škole pokračovací 42. — Rolnická škola v Kostelci n. O. vychovává samostatné hospodáře a zřizence pro velkostatky. O ubytování a úplné zaopatření chovanců postaráno jest ústavním internátem. Náklad na celoroční vydržování 1 chovance nejvyšší 350 K. Školné se neplatí. Škola je dvouroční. Sbor učitelský čítá 8 sil a 3 mistry. Žáků bylo v 1. roč. 29, v druhém 22. — O. k. odborná škola tkačcovská ve Dvoře Král. obsahuje denní školu o 2 roč. a přípravný, večerní a nedělní běh. Učitelů 5, výpomocných 3. V 1. roč. bylo 23 žáků, ve druhém 5; nedělní a večerní běhy navštěvovalo 53 žáků.

Z Nového Hradce Král. V pondělí dne 22. července o půl 6. hod. odpol. stalo se zde politování hodné neštěstí. Jel zde na kole syn p. Havránka, majitele pily z Bělečka, a tu nešťastnou náhodou praskla mu vidlice u kola a nešťastník se k nepoznání na silnici potloukl. Smutný úkaz věru, že z přítomných občanů žádný mu neposkytl na místě činu přístřeší, a vedli ho zemdleného k obecní strážnici, kde ho nechali skoro hodinu na lavici venku ležeti, než lékař se dostavil. Mělo by býti v takové velké obci lépe pamatováno na podobné případy. Myslíme, že nějaké místo by se v obecním domku našlo, neb je dosti veliký. Nešťastník po ošetření, které mu poskytl p. MUDr. Souček, odvezen do Bělečka.

Upomínání duchovním správcům. V minulých dnech potloukl se v okrese holíčském mladík prostřední velikosti, bezvousý, který navštěvoval farní úřady předstíraje, že absolvoval gymnasium v Praze v Žitné ulici a významným jest a bude studovati bohosloví v Římě. Aby spíše neprozradiv oklamal, chlubil se známostí s vldp. Říhánkem, rektorem semináře pražského, vldp. ceremoniářem Pichou, vldp. kanovníkem Dr. Burianem a jinými duchovními pražskými. Na této visitační cestě přišel na farní úřad v Moravanech, kdež vyhládal 2 K a odtud zavítal do Rovné. Tam pteplal se na jméno pana kaplana a zvěděl je, ubytoval se v hostinci, kde na útraty jeho dal se častovati. Druhý den, totiž v sobotu 20. t. m. po libém spánku představil se na farní úřad, omlouvaje se, že sice dokumentů nemá, poněvadž prý je musil přiložiti k žádosti o přijetí do České kolleje v Římě. Již to budilo podezření, v němž jsme byli utvrzeni, když po některých otázkách prozradil takovou nevědomost, která by u primána překvapovala. Na př. řekl, že četli z řečtiny Horáce, nevěděl, co znamená slovo Deus. Ve svých rozpáech omlouval se, že prý to již zapomněl, v čemž opět si odporoval. Nato předstíral, že musí odjetí z Moravy do Brna ke strýčkovi, který má býti jeho poručníkem; jak jsme se přesvědčili, byla to opět lež. Proto upozorňujeme na to vldp. spolupráty, aby s dotýkým mladíkem příslušným způsobem naložili.

Z Nechanic do Dobrušky. (Dokonč.) Váš pan ředitel se drží „zeleného filka“ a ten „zelený filka“ drží starého pána z okresního výboru, co byl na komisi. Proto ten starý šikovník drží vašeho ředitele. Holičkové, to je řetěz, to je kroužek a ten kroužek „zelený“ jako železo. Žádný neví, co je kroužek. Kroužek je železo, má zlatá Tereska, žádný neví, co je kroužek. Na ten kroužek vemte Mošnu, co zdvihá mnoho kilo v Národním ve „Prodané“ a ten vám poví, že jste sami prodali a rozdejte dílohy Mařenky, Kecal a Vaška a tu ostatní štafť si dovedete domysli. Každý nedovede zdvihati a trhat. U vás v Dobrušce nehráje filky? U vás platí všechny filky, zelené, kulové, žaludské, červené. U nás v Nechanicích v každé hře platí jen a jen „zelený filka“. Všecky ostatní, ať hrají okresní nebo obecní hru; marylá, to je samej spodek a samá sedma, žádný trumf! Sázejte na „zelený filka“, ten přetrumfá všechna esa a desátky. My na něj sázíme všechno, na něj, k vůli němu a pro něj platíme, až jsme modří a když probírajem, mluvíme jako ryby, ale kdo má v rukou „zelený filka“, vždycky ten hrát s ním „zelený“ vyhraje. Ani jeden neříká „červená platí“, všechny na radnici a okresu volají „zelený platí“. Jak dlouho bude platit, neví se. Druhá hra bývala marylá s kulovým králem, marylá pad a přejed se; teď se hrají „filčky“. „Bože, káž jsem tím „filčkem“, to je vyrašení, i strážník se před ním třese, nad Boha ho cení. Zahrát si on může, kde chce, všechno se mu svolí, sekýrovat, komandovat může koho-koli. Šlápnout mu na kufí oko, to by byla mela, Nechanice hned by štandrecht neb vyhazov měly.“ Volně dle humor. listů. Konec se zpívá jako „Podle lidí touto cestou, kudy hodně houby rostou.“

Z Dobrušky do Nechanic. Děkujeme za laskavé sdělení vašich zajímavostí. Jest to věru překvapující zpráva o těch zajících nosících ovce se snářny. Ale u nás jsou věci ještě zvláštnější. Zajíc jest tvoreček šivý, tedy se nikdo nediví, že může škodit Ale hleďte, u nás máme záračné boty, které trestuhodným způsobem poškozují pole; kdo by to řekl, že i obuv by mohla býti tak jízlivá a prostopádná? Přišel k nám na komisi p. Rašín. Komise uznává se strany poškozování škodu od zajíců způsobenou na poli p. Hampla na 9 q řepy a se strany p. nájemce na 5 q Ale to máš! Příběhne p. ředitel cukrováru a povídá, že tu škodu neudělali zajíci, ale Hamplové boty.

Všecko žaslo v obdivu nad bystrozrakem pana ředitele, který stavěl Hamplové boty na lavici obžalovaných. Myslelo se, že p. Rašín jednoduše filosofa odbude, že zde nemá co dělat, a že mu řekne, aby se nepletl komisi do jejího dobrozdání. A p. Rašín snad sám věřil na hříšnou a bezohlednou roztroulanost dravých a travých bot, které tolik dovedou pustošiti; aspoň p. ředitel neodbyl. Snad by tu škoda byla opravdu boty odnesly, ačkoli se jich nikdo neptal, přisnávali-li se k tak- kému provinění, kdyby byl jeden odhádec se strany p. Hampla neřekl: „My všichni, celá komise uznáváme, že to jest od zajíců a nikoli od bot; a Vy, pane řediteli, tedy nemáte co dělat, už masírujte.“ A p. Hampl dodal: „Každý vandrovat si přinese knížku, a Vy přijďte bez ní.“ Po tomto rázném odporu p. ředitel odešel. P. Rašínovi se moc nedivíme, že snad věřil v zlomyslnost těch bot. Vždyť hospodářství mnoho nerozumí; řepa není šafrán, ani kolomaz. My však víme, že úrodu nezerou boty, ale zato zajíci. Teď aby pomalu hospodář nechal boty doma, chce-li jiti na pole. Jinak přijde komise snadno do rozpáku znovu. — Pořád nám nejde do hlavy, kolik vlasů má honebních zákonů mají ti páni v Nechanicích. Jeden žádá zálohy 20 K, druhý už 80 K; my však v honebním zákoně nemáme o záloze ani zmínky. Inu, zvláštnosti jsou všude. Tedy vidíte, vy nechaničtí čtenáři, že my máme také zajímavé zvláštnosti. Nemyslete si tedy, že v pokroku nad nás příliš vynikáte. Vy máte zvláštní sajice, my zas zvláštní boty.

Příběh cyrillických exerceí v Hořelích. Dne 23. a 24. t. m. pořádán byl sjezd přátel církevní hudby a zároveň cyrillické exercie v Hořelích, k nimž se sjelo přes sto účastníků z blízka i z dál, ze všech českých diecézí; dostavil se i z družné Moravy prof. Kolísek, jenž přednesem slováckých písní vyvolal v obou větrcích pravou bouři potlesku. Po oba zabavné večery byl prostranný sál do posledního místa naplněn vybraným obecněstvem, jež s nadšením vyslechlo umělecký a zdařile přednesený program. Rovněž plný byl kostel po oba dny, kdy dávala se osmihlásá proslulá mše Palestrinova „Hodie Christus natus est“ a čtyřhlásá mše Stehle-ova. Mše Palestrinova překvapila precizním navčičením, správnou vokalizací i intonací; bohatá polyfonie přivedena byla k plné platnosti, a jednotlivé hlasy nastupovaly s největší jistotou. Též druhého dne Stehle-ova „Missa jubilai“ měla plný úspěch. Všeobecně uznáno, že kostelní sbor hořelický patří k nejlepším v Čechách; varhany vzácné konstrukce doplňovaly umělecký počitek. — Večer před exerciemi přivítal obecněstvo i hosty místní vldp. děkan Kousal, jenž poukázal na úhel cyrillických exercií; jemu případně odpověděl předseda vldp. Dr. Mrátek. Přednášky pp. referentů byly neobyčejně zajímavé a podaly mnohou dobrou radu pro praktické zavedení chorálu a hudby přímo církevní vůbec. Zásadní o celý zdar náleží ovšem jak vldp. děkanovi, který všechny práce s exerciemi spojené s nevšední ochotou obstaral, tak zvláště řediteli kůru p. Pilařovi, jenž nešetřil námahy a času, aby podal výkon v každém ohledu brilantní. Vůbec náležitě tyto exercie k nejzdařilejším. Účastníci byli radostně překvapeni listem nejvyššího arcipastýře, jenž přál jim všeho zdaru, totiž jménem vldp. kapitula vikáře mgr. Dra. Al. Frýdka tlumočil vldp. kanovník Dr. Šule, jenž sjezd svou přítomností poctil. Ve středu odpoledne sdělil se projektovaný výlet do Miletína, kde veleslavnitý veterán-cyrillista pan ředitel Bídlo podal ukázky zdatosti svého kostelního sboru, jakých věru na venkově zřídka lze nalézt. V povznesené náladě loučili se účastníci srdečným „Na shledanou za rok!“

První exercie pro učitelky v chrudimském pedagogiu budou o letošních prázdninách. Počnou v pondělí dne 26. srpna večer a ukončí se v pátek ráno. Zveme co nejrozdělněji si učitelky vůbec a bývalé své kandidátky zvláště k této duch. cvičení. O přihlášky adresované předatavě internátu pedagogia v Chrudimi prosíme nejdříve do 30. srpna. Poněvadž téžko jest rozsesti všude jednotlivé pozvání, dovoluje si kongregace školských sestor co nej- uctivěji prositi veledůstojné pány duchovní správy i ostatní veledůstojné pány, aby učitelkám, které v jejich osadě meškají a zvláště bývalým kandidátkám obrudimského ústavu, laskavě o těchto exerciích dali věděti a udáním jich doby a lábty je přihlášky. Za tuto laskavou ochotu, na kterou v zájmu dobrých věcí prosíme, vzhlédáme nejrozdělněji díky. Za celé zaopatření platí se 6 K. Kongregace školských sestor v Chrudimi.

Ať žijí, kdež tohoto příkladu budem následovat! Tímto slovy provází pan Jos. Tesat, neunavý starosta společenstva a záložního spolku v Hořelích, své sdělení, že usnesla se valná hromada této Raiffeisenky vložit po 5 K za 40 dětí nejpotřebnějších členů spolku do kr. č. zemské pojišťovny státní. — Usnesení to také nyní Raiffeisenka provedla, složití u Zem. pojišťovacího fondu 200 K. Tím položen základ k starobnímu opatření čtyřiceti dětí a zakoupen některému z nich již tímto jediným vkladem do životní roční důchod 11 K 56 hal. od 65. roku. Tedy i kdyby již ani halétem nepřispělo se k tomuto základu, mohou tímto dítkám jednou, až vyspějí v živnostníky a rolníky, jejich důchody býti zvýšeny z nadleřovacího fondu živnosten-

obě, který právě sřízen penízem 500.000 K, s tímto s řádu rolnického, na jehož založení podán byl poslánem a starostou Ústřední jednoty J. Dvořákem v posledním zasedání smluvním návrh, poněvadž splněny u pojistných dítek podmínky stanovené pro účast na těchto fundech nadlešpovcích. A budoucnost pro každého tak je zahalená mlhami, snad zakrývají mlhy ty tray rázi, snad také jen tray starosti. Jedna z největších starostí, jak bude ve státi, tímto usnesením Raiffeisenky u mnohých s pojistných dětí zmenšena, u všech pak všípena do duší jich útlých, valmavých pro vše krásné a uslechtilé, záhada věčného spojení pro simu státi. A tak nelze než s plna srdce přáti zdraví a zdaru ve všem, kdož příkladu daného Raiffeisenkou v Hoffnau budou následovati.

Ukázka židovsko-pokrokaté kultury. V neděli dne 21. července t. r., když vraceli se účastníci manifestačního krajinického sjezdu v Náchodě na vesích domů a projížděli městysem Krčínem, s hostince „u Rydlů“, kde má sídlo štáb pokrokatý, vyřídilo se několik fanatických individuí a uvítalo příjždějící sprostými vtipy a „medaím“ dle škály koulí. Násinec by myslil, že se ocitl někde mezi černochy a nikoli v pokročilém Krčíně. Když kdosi vykřikl z vozu: „Podívejte se, tohle jsou vzdělanci!“ — teprve dali se na útek, jako když hořkům vypráská. Bude to asi dlouho trvat, než výchova přemůže v nich onu náklonnost ke „kozlovině“. Krčín však a hostinci Rydlův rozhodně to ke cti neslouží.

Zase jednom. Židovská firma „Vilém Munk v Dobrušce“, vedoucí obchod oddělními látkami a velkozávod krejčovský, činí vyrovnání a nabízí věřitelům od 40 procent výše. Ale věřitelé prý nechť přijmou a tak to jde do živého. Jak se prosí, nedostává prý se hodně tisíc a to v krátké době dvou let. Až to trvá již delší dobu, „Hlas pokroku“ o tom ani muk. Či to patří do zásad pokroku? — Na oslavu vesokolského sletu v Praze bylo stříleno s hmoždířů. Nic proti tomu nemáme, ale podotýkáme, že, kdyžby tam byl starosta dobrobrský starosta p. Eduard Žitka, lékařník, tenhle „starý cop“ by nedovolil. Aspoň v Dobrušce o církevních slavnostech střílení s hmoždířů sakáral. Pak že není v Dobrušce pokrok. To se Praha musí od Dobrušky učit.

„Hlas pokroku“ denunciuje fanatickým způsobem p. Rajmána a p. Havlíčka z Náchoda, že ke krajinickému sjezdu strany katol. lidu v Čechách měli v předprodeji lístky ke koncertu. Tak tito v židovské peči kalení pokrokatí ukazují svou anafelivost a úctu k přesvědčení a úslužnosti druhého nejzakavějším způsobem. Prodávati ovšem lístky jest dle „Hlas pokroku“ sprosté. Je to nemoc rodáků náhodných. V Náchodě prý panují rozštěpené huby starých, modlivých „pannen“ (pasné tam s dvěma „n“), klep a pomluva. Ne v Náchodě, ale „v Hlasech“ panují pomluva a klep, jak citovaná lokálka dosvědčuje. Špatný kompliment činí se Náchodu, že panství starosty p. JUDr. Čížka nastupuje komanda ženskému. Surové jest a zcela zpátečnické nazývati ústa člověka tak pitvorným výrazem, jako „Hlas“ učinily. Jest to přece jen z vyjadřování se stále znáti, že hlasatel pokroku nedostudoval. Naposledy rozlícený referent ponořil se na ochlazenou do oblíbeného „pytlíku“.

Z Rychnova na Km. Dosvuky rychnovských voleb nedaly na sebe dlouho čekat. Dovídáme se, že Israelita Max Löwy odsouzen v posledních dnech pro falšování voleb, vlastně proto, že spletl si hlasovací lístek s fakturou a podal hlasovací lístky pro posl. Drtina, dle pokutu 50 K; vyvázl tudíž ještě s lehka. — „Mravní“ pokrokatí v Rychnově dočkali smutných dob. V jejich úbohé rychnovské zahradě se hydra obavná sah devítiblavá, sah svárů: povstal Chyský proti Štemberkovi a Štemberka proti Chyskému a řežou se ráz na ráz, jedna radost. Z toho ovšem povstalo veliké sdělení v Israeli a nábože v parlamentních sferách. Přijel posl. Drtina, smířoval, klířil, lepil, ale marně. Časový se Štemberkou stáli proti sobě jako angličtí bojovní kohouti, Drtina zase klířil a lepil, ale nešťastnou náhodou přišla mu velká voda do té práce, musel svůj věhlas obrátiti jinam. A tak rozkol u pokrokatů rychnovských trvá dále. Ať slouží ku zdraví.

Slavnost otevření spolkového a komunistického domu v Ústí n. Orli. Naši milí spolubojovníci v Ústí nad Orli. slavili minulou neděli významnou událost. Otevřeli dne 21. t. m. svůj vlastní spolkový a konsumní dům. Co práce a námahy tu mají za sebou! Přes všechny ústrky a protivensství podařilo se jim získati útulek a zároveň pevnou baštu, ze které, bohdá, vyjdou výsledky blahodárné. Mají teď útulné hnízdečko, kde mohou se pokojně scházeti a věnovati se další úspěšné a blahodárné práci. Slavnost započata byla o půl 10 hod. dopol. imponantním průvodem, ve kterém z svuků městské kapely kráčeli všichni náslanci z města i z okolí, zvláště s Litomyšle, Č. Třebové, Chocné atd. Kráčeli hrdě ku chrámu Páně, kde na poděkování slouženy velké služby Boží. Poděkování a pozdravů se k další práci, rozšli se účastníci, jedni, domácí ku svému krbu, druzí ku společnému obědu v restauraci Machkové. Nebe, dopoledne zachmuřené, vyjasnilo se, slunce ukázalo svoji zářivou tvář, takže dopoledne mohla

se slavnost v útulné zahradě u spolkového domu v plném rozsahu odbyti. O 2. hodině konána byla konference důvěrníků. Poté zahájena byla slavnost vřelým proslavem vlp. Škola z Ústí n. O., který v promyšlené řeci vyložil krátce dějiny spolku i kosmismu, vyložil, jak tyto korporace vzrůstaly, jak přeměněny byly obtíže, a nyní že stojí křesťanskosociální strana u práce hotové. Čeká ji ovšem ještě hodně námahy, než dostojí všem závazkům, které tímto činem na bedra svá vzala, ale pomocí Boží a příčiněním pilných pracovníků všemu dostojí a zanechá potomstvu památku, jejíž hodnota oceněna bude v budoucnosti. Po řeci této, bouřlivým potleskem zaslouženě odměněné, ujal se slova sekretář Mužík, který v krátké řeci promluvil shromáždění o důležitosti pilné, poctivé a užitečné práce, kterou jediné lze křesťanským pracovníkům domoci se toho, po čem touží, totiž blahobytu časného, aniž by tím uškodili a čelili, jako strany jiné, svému cíli věčnému. Po řeci této rozvinula se slavnost utěšeným krokem. Libezné zvuky smyčcové kapely střídaly se s produkcemi obrovského gramofonu, solové výstupy a recitace vhodné a dobře sezpívaným kvartetem udržovaly náladu slavnostní. Slavnost, kterou velice četné návštěvy obecnost i intelligenc z města i okolí, byla velice pěkně zaranžována. Švarné selky a svižní jánáci v selekém kroji obstarávali prodej lístků do tomboly a prodej vkusných kytic. Do bufetu věnovaly dámy ústředě velice dobře a chutně upravené pokrmy a nápoje, které šly čile na obdyt. Otevření spolkového domu mělo tudíž, jak dalo se při známé horlivosti ústředě pracovníků, veliký úspěch jak morální tak i finanční. K další práci přejeme upřímně „Zdať Bůh!“

Odhalení pomníku Karla Havlíčka Borovského v Chocně, pod protektorem městské rady a za účasti všech spolků místních i okolních a studentstva stane se v neděli 28. července t. r. půl 9. hodině ve dvoraně Panského domu akademie. V slavnostní den dopoledne o půl 10. hodině seřázení spolků v Palackého třídě, odkud se průvod odebere k pomníku. Pořad u pomníku: 1. Slavnostní sbor přednese sl. zpěvácký spolek „Zvukobor“. 2. Přivítání účastníků zástupcem obce. 3. O Karlu Havlíčku Borovském a jeho činnosti promluví p. JUDr. Ladislav Klumpar, advokát v Praze. 4. Odhalení a odevzdání pomníku. Odpoděne o půl 2. hodině seřázení v Palackého třídě a průvod do knížecích Polin ku lidové slavnosti, kde provede „Sokol“ prosná cvičení V. sletu a ženský odbor jeho cvičení s kuželi. — Zábavnou část obstará místní studentstvo a hudební sbor „Sokola“ chocenského, řízený kapelníkem panem Aloisem Kubíčkem. Za nepřiznivého počasí dopoledne slavnost v sokolovně s tímž vstupným.

Z Chotěboře. Že hospodářská valná hromada dne 7. července v Chotěboři odbyvaná byla dilem pokrokatým, ví již dnes na Chotěbořku každý. Jest to ústřední drzost svolavatelů valnou hromadu úskočně proti stanovám. Že tu byli všichni rolníci uraženi, to také víme a nemusil nám to povídat ani chotěbořský „Obzor“. Či není to urážka rolníků, když lidé, jimž zemědělské sámy jsou španělskou vesnici, náslinné komandují, aby valná hromada byla v den, když rolníci byli nepřítomni? Není to urážka rolníků, když na valné falesné hromadě byli a hlasovali socialisté? Mimo to tato valná hromada měla i ráz protikatolický. Jednalo se o to, aby odstraněn byl z jednateleství p. farář Vlček. A tu členům i p. faráři Vlčkovi musím povědět, co posud jsem tajil, ačkoli jsem věděl, že vhodný okamžik přijde. Byla pokrokatá schůze, kde bylo ustanoveno p. faráře Vlčka z jednateleství odstraniti. A byla hledána osoba v osadě p. faráře, která prý by se mu postavila a vedla proti němu opozici. Byl vyhlédnut rolník p. Dvořák, předseda hospodářského spolku. Máme důkladné správy o tom, jak v různých rozhovorech tento rolník proti p. faráři Vlčkovi byl štván, sám proti němu také mluvil a pokrokatům přisluchoval. Proto byly časté poznámky v „Osv. lidu“, že pan farář ztrácí již půdu i doma. Řeknu hned, že mě do těchto nečistých plánů zasvětil učitel, a ten mi řekl, že se o tento plán přičinil nejvíce učitel S. z K. Máme li na zřeteli, že farář Vlček častěji mluvil na scházích proti pokrokatému heslu: „s náboženstvím katolickým se škol ven“, pak pochopíme vstek pokrokatů proti němu. Proto pravím, že schůze ona byla urážkou nejen rolníků, protože tam rozhodovali nerolníci, ale také katolíků, což by pokrokatí nyní rádi katolickému lidu zastřeli. Rolníci, nechte se takto urážeti? Vaší povinností jest, žadat valnou hromadu novou, protože prvá byla neprávem a úskočně svolána. Panu faráři Vlčkovi jsem sice dopsal soukromě, ale povídám to též veřejně, že pokrokatí a vůbec živlové protikatolický užil rolníka Dvořáka jako nástroje. N. N.

Vněšná pokrokovost kolínské Duškova časopisu. Víte, od koho se chce teď — pravíme teď — poučovati „Česká Stráž“ o Husovi? Od německého (!) a k tomu katolického kněze ze století XVIII. Prý ten kněz (August Zitte) vydal knihu o Janu Husovi, v níž se nechce chvít, před sykotem hadího plemene, před lží! (Jen je-li ten katolický spisovatel pravý! Od té doby, kdy dokázáno, že evangeličtí klerikové

balamutili lid Litpogiem, musíme býti k jejich tvrzení velice opatrní.) Ten německý kněz praví, že bylo od jesuitů mnoho děl Husových do ohně hozeno. Snad by měl p. Dušek vědět, že jesuité i kacířské knihy sbírali; za to jest známo, že husitští stoupenci Jana ze Želiva tržili knihovny osobních přátel Husových. Pane Dušku, které jen to jsou spisy Husovy, jež jesuité nadobro zničili? Byl (dle Zitte) Hus odsouzen mimo jiné proto, že nechtěl ztratiti učení Wiclefovo. A tohle odsouzení se nelíbí Zittovi, který přece mohl vědět, jak ještě o mnoho později Luther a Kalvín pronásledovali vášnivě ty, kteří se odvážili proti jejich učení něco tvrditi. Znal Zitte ty veliké nesmysly, jež Wiclef šířil a které ani pokrokatí hájiti se neodvážili? A dobrácky Zitte, který Husovo učení velebí, jako by ani nevěděl o těch názorech Husových, které nejen že byly rozhodně bludné, ale zároveň i velice zpátečnické. Odvázil by se na př. p. Dušek nyní dle Husa tvrditi, že papežství bylo založeno teprve za Konstantina Vel., že panovala nad církví papeška „Agnes“? Bude kázati p. Dušek, že člověk ve smrtelném hříchu postavený všemi dalšími, i dobrými skutky hřeší? Bude někdy tvrditi, že člověk smrtelným hříchem obřízený všecko, čeho užívá, krade a že za takovou krádež má býti trestán? Usiluje p. Dušek, aby liknaví křesťané byli násilím puzeni k větší Páně? Také se neodvážil tvrditi s Husem, že zatvrzelí kacíři mají býti na brdle trestáni. Nevěděl-li o připomenutých zásadách nic ten dobrácky Zitte, snad by už konečně měl o nich vědět aspoň něco sám p. Dušek a v zájmu vědecké pravdy o tom učiniti výklad. Vždyť nř dle slov samého Zitte dávno „pominulo násilí a smíme beze strachu říci, co jest pravda a co nepravda.“ Či ta svoboda pro vaši církev neplatí? A pak vězte, že velikou chválou Husa marně již budou čeští evangelici odvracet pozornost od svých přímých patronů Kalvína a Luthera. I o těchto dvou rytířích „reformace“ dovědí se široké vrstvy lidové mnoho pravdy a poznají, jak tito vlastní zakladatelé evangelictva rozuměli snášlivosti a humanitě.

Výbor k oslavě 100leté památky obnovení gymnasia jičímského oznamuje, že památník bude ke konci července dán do tisku. a proto vyzývá znovu důtklivě všechny ty, kteří dosud adres svých nepřiblížili, aby učinili tak nejdříve do konce tohoto měsíce; jinak by v seznamu byli uvedeni jako abiturienti bez označení jejich nynějšího postavení.

Z Havlovic. V neděli dne 14. t. m. pořádána v Havlovicích důvěrná schůze, při které o „důležitosti katolické organizace“ velice pěkně a časově promluvil p. Frant. Šapka z Hradce Král. Uvádíme stručně hlavní myšlenky řeci. Nejširší vrstvy lidové, rolnictvo, řemeslnictvo, dělnictvo i část intelligenc domáhá se úpravy svých poměrů, jelikož „svoboda“, která dána k rozkvětu hospodářskému v r. 1859, nepomohla stavům těm; přinesla vykořisťování nejčestnějších vrstev lidových ku prospěchu několika jednotlivců, jimž lid vydán na pospas. A poněvadž k nápravě těchto poměrů vtráží se s nekalými úmysly svých vůdců různé strany, které však sverně hduou nyní píseň po zkušenostech ve Francii a Italii, již starou a zpátečnickou, že se má odstraniti náboženství ze škol, rodin a státu, museli vyvstati a organizovati katolíci. Ti právě nejen svedením, ale i přesným plněním i náboženských povinností všech a všady ve škole, v rodině a státu chtějí vychovati a zorganizovati všechny katolíky dobré vůle, aby při přístěch volbách neprošli taci, kteří, ač lida playmí ústy slibovali vše možné, nyní v parlamentě, místo co by se nejdříve starali o úpravu těžce dolehajících hospodářských poměrů a svedení starobutho a invalidního fondu, starají se nejdříve o ruskou dumu, polské volby a o dvakrát již porotou odsouzeného vraha Hilsnera. Pan řečník v další poutavé řeci ukázal na poměry v různých státech, kde náboženství se škol vyloučeno a na poměry vzorné, katolíky spravované Belgie. Končil pak žádostí, aby přítomní stali se rozhodnými katolíky, přistupovali k místní katolické organizaci a skupině všeoborového sdružení, aby neodbírali časopisy protikatolické. Po přednášce přihlásil se ke slovu soc. demokrat — jak jsem již pravil — od víry odpadlý p. Fr. Lzelek, který žádal, aby pan řečník přítomným ženám vysvětlil, co to vlastně rozlučka manželství jest. P. řečník ovšem ochotně vyhověl a vysvětlil, z jakých důvodů chtějí „vzorní“ opravovatelé rozlučku manželskou, a proč my katolíci hájíme posvátnost a nerozlučitelnost stavu manželského. Škoda jen, že debata nemohla se rozvinouti — měl p. Lzelek i jiné ještě návrhy a jak bylo lze vycítiti, i osobních věcí se týkajících, jelikož hasičská trubka venku zhlabolivě upozorňovala, že stálými dešti rozvodněná Úpa povážlivě stoupá. Panu řečníkovi vřelý dík za jeho přednášku a obětavost.

Staroslavné učení jihočeské, gymnasia Jindřichohradecké, koná ve dnech 2.—5. srpna t. r. jubilejní slavnost stoleté obnovy své slovutným rodákem, knězem Fr. Jauderon. Z této příčinou činí se v první řadě zdvořilé pozvání k bývalým žákům tohoto gymnasia, k bývalým jeho profesorům, jakož i ke všem, kdož v různých příčinách byli kdy ve stycích s tímto staroslavným učením a s městem Hradcem Jindřichovým vůbec,

aby se ku slavnosti té dostavili rádi na důkaz, že pochopili a chápou i oceňují kulturní i národní význam jmenované školy. Mohutné to shromáždění žákův, učitelův i příznivcův ústavu i města budí seznám znakem vnitřního přesvědčení, čím byla škola ta městu, státu a národu, jemuž dala tolik zdatných synů! Na shledanou, přátelé, ve dny 2.—5. srpna v Jindřichově Hradci. Program slavnosti jest tento: V předvečer, v pátek dne 2. srpna 1907 o 8. hodině velká slavnostní akademie za spolupůsobení mnohých vzácných sil hudebních a pěveckých, bývalých i nyníšších žákův ústavu. Čistý výnos věnován bude založení jubilejní nadace ve prospěch studijních tohoto ústavu. V sobotu dne 3. srpna 1907: O 8. hod. ranní tichá mše v kapli gymnasia, již sloužiti bude nejstarší absolvent ústavu komandér ryt. řádu křížovníků s červ. hvězdou P. Aug. Cassali. Prohlídka gymnasia a Musea městského. O 10. hodině v zámecké rotundě uvítání účastníků sjezdu. Starosta města pan JUDr. Václav Naxera, rytíř řádu Františka Josefa. Zahájení sjezdu. Zapisování hostů do knihy paměti a fotografování účastníků sjezdu před zámeckou rotundou. O 1. hod. společně slavnostní banket v sále na Střelnici. Příbor 5 K; přiblíšky nejděle do konce měsíce července. O 5. hod. odpolední vycházka do Obory panákové. O 8. hod. přátelský večírek v sále na Střelnici. Hudba střelecká řízením kapelníka p. Pojmana. V neděli dne 4. srpna 1907: O 6 hod. ranní budíček. O 9. hod. seřazení slavnostního průvodu spolků, cechů, studijních a přespolních hostů v sadech Jablonského. O 10. hod. slavnost odhalení desky faráře Frant. X. Jandery, zakladatele gymnasia: a) Polní mše na náměstí před budovou bývalého gymnasia; b) Slavnostní kantána zapějí zpěv. spolky „Černín“ a „Slávy Dcera“. c) Slavnostní řeč. — C. k. ředitel gymnasia Ph. Dr. Antonín Decker. d) Odevzdání desky v ochranu města a hold zakladatelům ústavu. Obědy v různých hostinách dle přiblíšek jednotlivých ročníků. O půl 3. hod. odpol. studentský výlet do útulného údolí „Rudolfova“. Národní slavnost v Rudolfově. Buffet dům. Hudba střelecká. Vstupné 40 h. O půl 9. hod. Regatta veslařského a bruslařského spolku na jezířku „Vajgaru“ spojena s ohňostrojem. O půl 10. hod. přátelský večírek na rozloučenou v sále na Střelnici. V pondělí dne 5. srpna 1907: Sjezdy jednotlivých ročníků. Přiblíšky k sjezdu a na byty buďtež zaslány pořadatelskému výboru nejděle do konce července 1907. Ubytovací kancelář v době sjezdu na městské radnici v přízemí.

Prošba. Horlivý a obětavý našinec p. Tobiaš Petr v Bezděčské vyhořel. Prosimе přátele, aby nějakým dárkem laskavě na něho pamatovali. Dary přijímá a kvituje administrace t. l.

Různé zprávy.

Znamení času. V minulém čísle Obnovy v dopise z Prahy bylo si stěžováno do toho, že kněží ještě namnoze s katolickou organizací váhají. A přece není příhodnější doby než-li právě ta, ve které žijeme. Na venkově našem stajena jest tak veliká síla, že by nepřátelé naši zaslí, kdyby všude všichni kněží chopili se práce. Mné to tak přichází, jako napjetí parního kotle. Náš lid jest velmi rozhorlen proti těm, kteří začali s agitací protikatolickou, zejména „s náboženstvím katolickým ze škol!“ Má-li mluviti o pokrokových učitelích, musím podotknouti, že tyto lidé ve své smélosti ani netuší, co by se dělo, kdyby kněží jim měli stejnou měrou a kdyby lidu všude oznamovali, co tyto pánové mluví a píší proti katolicismu. Pravím a podtrhuji své tvrzení, že jest hříšno propásti tuto chvíli, kdy lid na činnost kněžovu žíznlivě čeká. Volám na všechny kněze: „Lid na Vás čeká, kněží katoličtí, chopte se práce a obstarávejte každý svou farnost. Jděte mezi lid a mluďte k němu, co nepřátelé chtějí, jak mluví a píší, a katolické hnutí se stane mořem. Sledujte veřejný život, čtěte, vzdělávejte se.“ Bohužel musím říci, že jsou kněží, kteří nevědí, co se ve světě děje, a co znamená to hnutí katolické, jehož ovlády k němu doléhají. Známe kněze, kteří nemají ani jednoho katolického časopisu, neboť jim postačuje „Nár. Politika“ nebo „Kurýr“. Jest to strašné. Proto souhlasím s tím, aby se mezi námi větralo a aby takoví nájemníci byli plným jménem uveřejňováni. Povstaňte ze sna, čas se přiblížil.

Masaryk a židé. Veliký hněv panna je nyní mezi předáky sociální demokracie. Voličstvo po návrhu Luegerova na zavedení starobního a invalidního pojištění dává nepokrytě na jevo své přesvědčení, že o tčdy utiskované křesť. sociálně starají se daleko pečlivěji a opravdověji než soc. demokraté. Masaryk snažil se trochu zatušovatí blamáť svých chráněnců a proto aspoň řeč Luegerova ve sněmovně 20. t. m. kritisoval: „Očekával jsem, že dr. Lueger navrhne, aby do služeb všeobecného starobního a invalidního pojištění postaveny byly bohatí (!) církev, bohatá hierarchie a bohatá plutokracie.“ Prý řeč Luegerova jest jakýmsi byzantinismem; otázka takového pojištění není otázkou filantropie (lidumilnosti), nýbrž otázka zákona a spravedlnosti. — Slyšíte ty ubohé fráze „velikého myslitele“? Proč tedy o tu spravedlnost a zákon se nestaral Masaryk se socialisty

různé dřív než Lueger? U Masaryka byzantinismus (patolizmaty) není žádný? Velice často vychvalovat soc. demokracii a nevystoupiti rázně proti jejímu surovému násilnictví a nejnížší sprostotě — to už není byzantinismus? — Ale nejzajímavější jest, že mluvil Masaryk o bohaté církvi, bohaté hierarchii, ale nikoli o bohatých židech. Bohatá hierarchie! Kdyby na př. měl některý kanovník královéhradecký aspoň polovici toho ročního důchodu, jaký má prof. Masaryk, byl by velice spokojen. Věrný a krajně poslušný panoš Masarykův Herben také právě nemiluje evangelickou chudobu. Jung prohlásil, když se jednalo o převzetí „Času“ stranou pokrokovou, v dopise adresovaném Macharoví, o Herbenovi takto: „Strana s ním nebude vyjednávati i z jiného důvodu. Při prvním jednání (před 2 1/2 lety) o předání Času straně prohlásil, že on potřebuje pro sebe měsíčně 600 korun a ty že musí mít.“ Tohle bylo vytištěno v „Čase“ 10. pros. 1905. A sám Herben v Čase lkal, jak mu málo chtěli pokrokovci pomoci. Vždyť — považte tu smělost — nabízelí mu za redaktorství pouhých 240 korun měsíčně! — Na tohle přece nemůže býti nadšený citel chudého Chelčického živ. Tedy pozor! Herben musí mít pro sebe aspoň 600 korun měsíčně. A jaký jest blahobyt té „bohaté“ církve, pane Masaryku? Na jednoho obyčejného kněze v Rakousku přijde průměrná čistého příjmu 900 K, jež by Herben spotřeboval za půldruhého měsíce. Na biskupa průměrně přijde v Rakousku ročně 52 000 K, z nichž se podporují nejrůznější dobročinné účely. Co z těch peněz obyčejně biskupovi zbude, patrně z toho, že budějovický biskup Říha zemřel tak chud, že mu nezbylo ani na pohřeb, a že pokladna Brynychova při jeho smrti byla vyčerpána. Na jednoho řeholníka připadá z klášterního jmění průměrně 600 K, na jeden kostel v Rakousku přijde ročně hrubého příjmu jenom 1300 korun. Zanechají tudíž, veliký filosofe, zbytečných předsudků, šířených s okatou tendencí od socialistů, kteří báchorkami o velikém jmění církevním chtějí odvrátiti pozornost od přeplněných žoků svých komendantů, totiž židů. Plutokracie! Vláda peněžníků! Kapitalismus! Kde se jen taková vláda vyhradně nachází? Proč jste se ostýchal říci to otevřeně Vy, jemuž stoupenci připisují „přímochrání“ myšlení a jednání? Jediný žid Rothschild měl z dráhy Ferdinandovy a dolů Ostravských ročně 40 milionů K. tedy dvakrát tolik co 12 500 kněží dohromady. V Rakousku jest veliký počet ještě jiných milionářů židovských. Proč jste nezavádil o jejich žoky přímou? Proč jste neprohlásil určitě, že starobní a invalidní p. jištění lebece by se provedlo, kdyby konečně přestalo se sypati do pokladen židovských tolik peněz, jak se nyní děje? Proč jste bez rozpaků neprohlásil, že by se mnoho napravilo ve financích státních, kdyby byla konečně zavedena všeobecná vzestupná daň z příjmů? Zaváditi o židovstvo — to jest pro Vás práce velice nepřijemná. Ale pozor! Židé se nestarají o Vaši popularitu k vůli Vám, nýbrž k vůli sobě. Až nebude potřeba, aby jste je kryl úzkostlivě svým „pokrokovým“ štítem, až nebudou potřebovati advokátů z křesťanské krve zrozených, pak dají všem kviude. Vychází v Praze židovsko-národní týdeník „Selbstwehr“ (unabhängige jüdische Wochenschrift), který napsal v 19. čísle: „Kolik židů skočilo by do ohně při pouhém vyslovení jména Masaryk, Herben, Němec, Soukup . . . Snad konečně židé v Čechách se probudí a usnaží, že jen na sebe se musí spoléhati, svůj jazyk a mrav pěstovati a ne si páliťi prsty za prospěchy cizí.“ — Tedy jen pozor! Možná, že ta židovská reklama Vašemu jménu dělána taky brzy přestane.

Spolek emeritů katolického klera ve Vídni. V r. 1906 přistoupilo ku spolku emeritů 70 katolických kněží, s pojištěním celkem na 30 348 K, s pojištěných členů zemřelo a 6 pojištěných stalo se invalidními před uplynutím doby karantény (pět — resp. desíti let pojištění); tito obdrželi statutární odbyt. Konec roku 1906 bylo 1818 právoplatných pojistek celkem na 800 366 K ročního důchodu. Na příspěvkoch zaplatili v roce 1906 pojištění členové 97 215 K. Přijem z úroků obnášel za rok ten 23 802 K. Na odbytném a podporách vyplaceno roku toho 9396 K. Hlavní fond varostl během r. 1906 o 87 000 K a obnášel koncem roku okrouhle 553 325 K. Fond rešijní páchl se na 87 614 K a fond bezpečnostní na 44 874 K. Jméni spolkové koncem roku 1906 obnášelo 641 800 K. Z toho jest část 619 000 K uložena v pupilárně jistých cenových papírech a deponována k vůli úplné bezpečnosti u c. k. priv. úvěrního ústavu pro obchod a průmysl ve Vídni. Předsednictvo Spolku emeritů osvoobodilo ve smyslu dotčeného usnesení od 1. června 1907 každého katolického duchovního, který do roka po vysvěcení se člena spolku se přihlásí, od placení zápisného. Stanovy a sázky sázíá bezplatně na přání ředitelství „Spolku emeritů“, Vídeň I., Renn-gasse 13, (Janushoff)

Nvótaká sláva i u socialistů — polní tráva. Na vůdce sociálních demokratů v Německu čeká zvláštní překvapení, které mu asi sotva bude milým. Esenští soudruzi žádají, jak eděluje časopis „Deutsche Nachrichten“, aby sjezd „soudruhů“ Bebelův popohnal k zodpovědnosti, že dědičství po Kollmanovi v větší části strčil do své vlastní kapsy. Bebel sám se však vyslovil, že dědičství toto v obnosu 300 000 marek bylo mu dáno jako odměna za jeho dobré rady, které dal inženýru Kollmanovi, a za to, že se ho v parlamentě tak rázně zastal. Soudruzi esenští však namítají: „Jestliže Kollmann chtěl skutečně dobré rady Bebelovy honorovati 300 000 M, tak byl, jak tvrdí jeho vydělení přibuzní, na myslí pomaten,

a pak také jeho závěť byla neplatnou. A za to, co poslanec v parlamentě vykonal, nesmí poslanec vůbec nějaké odměny přijati ani si dáti zaplatiti.“ V Esenu se nepohybuje o tom, že dědičství bylo odkázáno straně soc. demokratické a Bebel jen formálně dědicem byl ustanoven, poněvadž ani strana ani její předsednictvo nemůže býti formálně dědicem ustanoveno, poněvadž soběžl oběma vlastností právnické osoby. Bebel až dosud v této věci žádného vysvětlení nepodal — proto ho chtějí esenští soudruzi k tomu donutit. — Bebel do nedávna byl uznáván za předního pohlavára socialistů všech. Leč jeho násilně vystupování proti socialistům svérázným, svobodomyšlným postranotilo jeho popularitu značně. Bebel jest zkostrnatělým, nedůtklivým starcem, jehož dráždí k hněvu nové proudy v socialistické společnosti. Až socialisté se vysmívají prohlášení papetské neomylnosti, sami nad sebou mají strašného sociálního dogmatika, k-erý lpl na nendržitelných zásadách a pronásleduje volnou kritiku vlastních poddanců. Že socialisté v Německu při posledních volbách do říšského sněmu tak velikou porážku utrpěli, na tom má mnoho viny vrtošivý, panovačný stařec Bebel, jehož poslední čin taklik socialistům před veřejností ukádal. Není tudíž divu, že by rádi socialisté svého vůdce viděli již na výměsku, aby stařecem neústupnosti a husarskými kousky stranu dále nepoškozoval.

Liščí chytráctví — vyšší, reformovanou mravenkou pokrokového učitelstva. P. Jos. Hofer ze Slátnic věnoval v „Nástinu“ socialistickým učitelům z olomoucké jednoty toto „zaznamenání“: „Jak jest čteným čtenářům t. l. známo, uveřejnil jsem v tomto listě 1. května b. r. zprávu, že jistý učitel z olomoucké jednoty odpověděl na křesťanský pozdrav žáka Pazdery vypláznutím svého jazyka a že řekl svému faráři, že „Otče náš“ není modlitbou. Dále, že učitelstvo okresu olomouckého se usneslo ve výboru podporovati volbu sociálního demokrata, ježto přý socialisté vymohou volnou školu, 2. rozluku manželkou a 3. odlika církve od státu. Výbor olomoucké uč. jednoty mne vyzval ve „Věstníku“, bych onoho učitele hned jmenoval. 23. června b. r. jsem opět v tomto listě odpověděl, že ho budu jmenovati, jen aby se sám předseda jednoty p. Veselý na prohlášení p. depal, poněvadž právě jeho podpis má pro mne větší cenu, než celá jednoty. Ale co se nestalo? Výbor olomoucké uč. jednoty by rád očistil nejen svou v poslední době pošramocenou pověst, ale rál by pomohl z bahna svému předsedovi Veselému. Proto celý výbor utekl šikovně do pokoutního prostějovského plátek „Snahy“ a do sociálně demokratického „Hlasu lidu“ se dne 13. t. m. a oznamuje 9. července b. r. české veřejnosti nadto, že přý jsem onoho učitele hned jmenoval, poněvadž přý se bojím soudního stíhání. Pánové, ne tak. Soudního stíhání se ani doat mále nebojím. Vždyť vám ho chce jmenovat. Což pak nemáte tolik sily, aby ste řekli svému předsedovi: „Tak se přece do čerta podpis?“ Aneb Vám snad p. Veselý svůj podpis odepřel? A konečně jste snad staré báby, aby ste se v jednotě nezmohli ani na šalobu proti mně? Vždyť jsem vám přece napsal, že ten učitel je duší olomoucké jednoty. Jste praštěni pytlím již všichni ve výboře, že mne nechápete? Slibili jste mi, že mne v odch celé veřejnosti, zejména-li ho, označíte jako nízkého na cti utrahače, lháče a potád nic. Choďte z horké lázně vyléztí neopálení? Proč mne „nešetete“ ve svém „Věstníku“, a proč ne v „Pozoru“, před v pokoutní, bezvýznamné prostějovské „Snahy“? Drzí páni „eminentní ošivěti“ z olomoucké uč. jednoty. Šalujte mne hned jménem jednoty a já nastoupím důkaz pravdy aneb at se podepíše váš slavný předseda na vybitnutí ve „Věstníku“. Pak onoho pana učitele hned jmenuji, aby mne mohl soudně stíhat, ale pak nastoupím opět důkaz pravdy. Co tedy ještě chcete? S Taliánem bych se již spíše domluvil než s „eminentně ošivěťm“ stavem učitelským olomoucké jednoty. Jakmile „sotroubíte“, tak z vás jde hrůza a leze sama „eminentná ošivěť“ a tu se domluvíte, že tím oblafuete kde koho. Pročež jen se nebát a statečně podat na mě žalobu. Je vás více a proto ten čert anže zaplatíte. — Z uvedeného patrné, jak pokrokové zbabělci probají před zodpovědností za vlastní čin a jak máto sebnápravu pokoutním způsobem dovedou mrskati toho, který jim pravdu pověděl. Politika chytré láky! A tihle lidé odvážejí se velebiti Husovu neochrobovatost, tihle lidé si troufají tvrditi, že zreformují morálku.

Nové krvavé násilnosti socialistické. Na moravském Ořelšně konali socialisté 31. t. m. výlet do lesa „Trávníku“. K večeru se dali do rvačky, a když je napomínal vážený p. Navrátil, sevržitěla vaduochem dvě polena, pak aklenice, až ubožák skácel se k zemi. Snad takhle chtějí socialisté skutkem projevovati touhu po míru mezi národy, svůj odpor proti krvavému vraždění a militarismu. Navrátil potácel se úplně krví zbrocen na pokraji lesa. A snova vrhli se mrokhorotí násilníci na p. Navrátila, jehož by byli snad poleny s nedalekého metru vsazými ubili, kdyby býval nepřiskočil na pomoc hajný Václ. Škarohlíd. Teď však teprve mrokhorotí socialisté vrhli se poleny jak ruka muže silnými na hajného, bili ho po hlavě a po rukou, takže v okamžiku byl krví salit. Když hajný s četnými ran krvácející a pod ranami se potácející počal volati o pomoc, podal mu rychlé jeden z jeho známých flintu, do níž apěně vrazil náboj, ale hajný v té chvíli seelaben jes ranami sotva jen po ní ruku vstáhl, když tu oni mrokhorotí soc.-dem. sváží flintu mu vydrali. Pak vrhli se na hostinského p. Jaška, jenž popíval místní organizaci u sebe místa, mlátili ho poleny, aklenicemi, hliněnými džbánky atd., až s četných ran krvácející klesl k zemi. Snad by bylo toto bohopusté řádění potrvalo ještě dále, kdyby se bývali někteří se sousedů neujali okrvavěných Škarohlída a Navrátila a je neodváděli. V té chvíli přiběhl na Ořelš do hostince asi 7letý hoch hajného Škarohlída Karel, jenž celý slekavý v pláči vyrazil hostům v zahrádce sedícím: „Tatínka tam sabijí, je celý v krvi“, v tom přiběhl druhý posel, volaje o pomoc, že na vyletělí leží v krvi Škarohlíd, Navrátil a Jašek. Škarohlídovi se na tři kusy rozbili flintu, že je tam jižší sabijí, nepřipadje-li se ku pomoci. Na Ořelšně nastala v té chvíli nevyzpytatelná panika. Na tuto po-

plánu správu asi 6 hostů, náhodou nímrodě, ohopilo se pušek a křepili s hostince, aby přispěli ku prospěchu svým spolubylům. Když vyběhli hosté na dvůr a dubu na Ořešném, potkali smutný průvod. Dva muži polo nesli, polo vedli p. Navrátila, několik křepků dále vedli zase dva knísečtí hajného Václ. Škarohlída, jemuž se krví lila po obličeji. Hosté své dříve spěšně, co a jak se stalo, křepili dále, aby poskytl pomoc host. Jaskovi. Na vyletišti mokrohorští sociální demokraté křepili dále. Hosté domluví s mírným slovem hleděli sufixe ukonejšiti, ale marně. Museli nastoupiti. Tu rfanatisovaní sociálně-demokratičtí rváci je hnali do lesa. Jen pohled na hlavní pušek a revolverů, jimiž 4 hosté byli ozbrojeni, sufixe sarasil. Vystřeleno do vzduchu s revolveru, když tři ze zutivců vrhli se na flintu jednoho z hostů a ohledli mu ji vyrvati. Před tím jeden z hostů poslal svůj povoz do Jehnic pro četnictvo a během několika minut dostavil se tam četnický strážník p. Fogel; přišel právě v nekritičtější chvíli. Na Ořešném totiž před hostince, kam odvedeni byli okrvavěni pásové Škarohlída a Navrátil, přitáhli mokrohorští soudruzi, kteří, když ohledli knísečtího zřizovatele Škarohlída před četně shromážděným obecenstvem, které v bezradnosti tu stálo nevědouc co dělati, vyhrožovali mu zabitím atd. Nato sjednán klid. Vešterní taneční zábava se již nekonala. — Zase jedna ukáзка, jak socialisté štvaní svými listy proti stranám jiným — rozumějí svobodu, bratrství. „Právo lidu“ ovšem se buď „ubohých soudruhů“ zastane, nebo o tom násilnictví se ani nezmiňuje. A nejvíce bude mlčeti pokorný sluha socialistů „Čas“. Masaryk také rozhodně nepodá interpellaci namířenou proti šváčskému a eurovězanému psaní rudého tisku a proti barbarickým skutkům soc. demokracie.

Drubá česká pont do Lurd. Oznamuje se znova, že přijímají se přihlášky pouze do I. a II. třídy a to do 1. srpna. Do III. třídy nelze již nikoho přijmouti; účastníků ponti je již přihlášeno přes pět čtvrtá sta. Milodary zasílány ze 160 farností. Další milodary pro chudé pontníky přijímá Leopold Kolisek, farář v Překlášteři.

Křesťanským firmám doporučujeme insarování v kapovním kalendáři „Křesťanský organizátor na r. 1908“. Velký náklad zabezpečuje výhodu této insarce, zvláště při nynější rozsáhlejší organizaci katolíků. Cený velice mírné, bez konkurence, umožňují insarování a zvlášť připomínáme našim katolickým firmám, aby neopomenuly upozorniti se sebe naše katol. organizace, jelikož všichni členové naší vymení se s podruží firm nám nepřátelských. Objednávky přijímá nejdéle do 30. srpna 1907 Josef Polák, administrátor kalendáře v Hradci Králové, Adalbertinuv.

Odporučujeme ředitelům káru časopis „Cyrill“ (ročně 4-40 K) vycházející redakci Mng. Lehnera. Obsahuje kromě běžných zpráv vědecké po jednání a přílohy notové, jež rozbojiti mohou snadně repertoir našich křtů. V posledním čísle jest v příloze máe Caisnerova. Prof. Orel pokračuje v literární části ve studiu českých trojů a historicko-kriticky probírá píseň: „Nastal nám den veselý“.

Úpadek zemědělství. V r. 1845. živilo zemědělství anglické ještě 90%, všeho obyvatelstva, dnes žíví už jen 10%. — mianěna tu hlavně chlebová výživa. Ovšem tehdy měla Anglie 23 mil. obyč., dnes jich má 46 mil. — Celá plocha obilí věnovaná v posledním třicetiletí klesla o víc než 40%, luka a pastviny se rozmnožily o třetinu, ale počet dobytka nastoupil valně (o 5%!). Proto také živilo-li v Anglii dobyté maso ještě v letech 70tých 85%, všeho obyvatelstva, dnes stáčí na zásobení sotva 65%. — jedné poloviny! Ale Anglie nejen se nedovede tedy sama potraviny zásobiti leda malou část obyvatelstva, ona má ještě jiný příznak obyvatelstva čisté městského. Potřebuje stále více blíže obléba a masa! V roce 1871 obnášela spotřeba pšenice na každého obyvatele ročně 135 kg., dnes obnáší přes 180 kg. Ještě více stoupil konsum masa. Byl v roce 1871. 40 kg na jednoho obyvatele, dnes p.k obnáší 60 kg na obyvatele. Už v letech sedmdesátých dovážela si Anglie všech potravin z ciziny téměř za 3000 millionů K., dnes si jich dováží skoro za 8000 millionů korun. To značí asi tolik, jak by celá naše říše se současnými balkánskými zeměmi, vše, co sklídí v obilí a jinech plodinách a vytěží v dobytka, ale vše, nic si nesečkávalo, zavezla do Anglie. Anglie pak zráví to ještě v dle své vlastní třídy zemědělské, jež vydá jen o třetinu méně než třeba polovice rakouské. Odtud Anglie snaží se, jak by zemědělství své povznese.

Kolik vynáší z nás páda. Úžitková půda dle své jakosti jest rozdělena na pole, louky, zahrady, vinice, lesy, rybníky a pastviny. Dle toho jest výnos také různý. V zemích koruny české jest výnos 1 hektaru (57, měřice) půdy tento: v Čechách vynáší průměrně pole 18-98 K., louky 16-60, zahrady 28-96, vinice 12-88, lesy 5-10, rybníky 8-42, pastviny 3-88 K.; na Moravě vynáší 1 ha. pole 16-06, louky 14-94, zahrady 28-78, vinice 24-54, lesy 4-64, rybníky 9-48, pastviny 3-26 K.; ve Slezsku pole 9-90, louky 12-86, zahrady 17-78, vinice —, lesy 4-78, rybníky 18-48 a pastviny 2-40 korun.

Nejstarší strom světa je na ostrově Ceylonu. Znalci odhadují věk toho stromu asi 3300 roků. Spolupracovník francouzského geografického národního sborníku ten odhad stvrzuje. Asi 300 roků před Kristem byl donesen na ostrov Ceylon mladý peň stromu, pod nímž prý seděl Buddha Gautama, když na se přijal božství. Z mladého toho stromu vzrostl nesmírný onen kolos státec. Pontifci i turisté vadávají kmetu největší pouty a nedaleko stromu sbudovali pěkný chrámek. Po celá staletí jest strom pešlívě ošetřován a chráněn před pohromou. Strom jest památkou valně části světové historie.

Na ochranu hudebních památek. Hudební odbor Umělecké Besedy obrací se k přátelům české hudby s prosbou, aby veškeré starší i novější hudebniny, dále spisy, brožury, časopisy, staré programy koncertů a pod., pokud jich sami nepoužívají, věnovali archivu Umělecké Besedy. Hudební archiv tento, jenž jest s českých největším, byl v posledních letech značně rozmožen, avšak přes to vykasuje v mnohém ohledu ještě valně méně. Věškeré třísky

nahradi hudební odbor sasilatelům ihned. Ohledně cenných hudebnin starších, jichž nelze získati, prosíme aspoň za laskavé upozornění, jakého druhu jsou, a které doby a od kterého autora. Adresa: Umělecká Beseda v Praze.

Vysušení Zayderakého jezera. Obrovský plán, od 20 let předmět ustavičných úvah a úsilí Nizozemců, blíž se svému uskutečnění: vysušení Zayderakého jezera. Původně bylo nynější mořské rameno pevnou zemí s vnitrozemským jezerem neveliké plochy. Severní moře provalilo se v prvním století před Kristovým narozením do země a zaplavovalo ji stále více. Záplavy pokračovaly a dostoupily vrcholu v letech 1170, 1277, 1278, 1387 a 1382. Nizozemí má plicně rozlohy 33 tisíc km² Zayderaké jezero samotno 6250 km², tedy skoro 1/6 celé země. Vláda zamýšlí nechat jezero o 1200 km² státi a ostatek zářiva zasypati v bařinu, pouze ponechati v ní sít umělých průplavů. Nejdůležitější a nejpovnější částí podniku byla by stavba hráze 30 km dlouhé od Ewyku k Piamu ve Fiegländ. Musila by vydržeti nad hladinu moře 8 m a nahoře býti 10 m široká. Stavba hráze trvala by 8 let. Na ní vedla by dvonokolejná dráha a 7 m široká silnice. Současné s hrázi stavěly by se průplavy pro budoucí bařinu. Vybrání a přesyp půdy děl by se zženábila, po malých částech, a to čekalo by se, až by vysypaná část zarostla rostlinstvem. Celkem by stála stavba 260 mill. marek, ale náklad ten bude úplně zaplacen získanou půdou. Velké přivaly a bouře mohou začasté práci tu přerušovati, ba ničiti. Stavba celého podniku vypočtena 42 let!

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna jest zase na odchodu. Prozatímní rozpočet schválen převážnou většinou. Pro rozpočet hlasovaly všechny strany vyjma soc. demokrtky, Rusíny, české radikály, polskou lidovou stranu, dr. Ofnera a Kurandu. Před samým hlasováním udály se mezi čes. agrárníky a národními katolíky z Čech nemilé výstupy, které ani jedné ani druhé straně neslouží ke cti. Vykonána také dennitvní volba předsednictva sněmovny, a zvoleno dosavadní prozatímní předsednictvo. — České a polské řeči byly již ve sněmovně zvláštními úředníky zaznamenávány. Německo-židovské listy budou prý proto bojkotovat čes. řeči: nebudou čes. řeči uveřejňovat, i když jim korespondenci říšské rady ve výstahu budou doručeny. To bude škoda! — Schváleny také předlohy týkající se ražení 100 kor. mincí jubilejních a nových pětikorun. Na řadu dostal se pilný návrh Udržalův ohledně melioračního fondu a meliorace vůbec. Rozpočtový výbor podal o tomto návrhu zprávu; meliorační zákon sám pro krátkost doby nemohl býti v tomto zasedání změněn, proto výbor rozpočtový podal zatím ke schválení několik resolucí, jež mají býti přípravou k nedaleké změně melioračního zákona samého. Nutnost regulací a meliorací pocítaje se naléhavě ve všech zemích, proto také resoluce schváleny. Vedle toho projednány četné jiné záležitosti. I v panské sněmovně schválen prozatímní rozpočet. Pauská sněmovna bude se scházeti k dalšímu zasedání na konci roku, před velikonoce a před letními prázdninami. — Rakousko a Itálie prý se dohodly o obmezení vojenských příprav na svých hranicích. — Ve vyjednávání o rakousko-rheřském vyrovnání bude se pokračovat v Pešti.

Chorvatští poslanci v uherském sněmu hodlají se na podzim rázně Maďarům opřiti. Přípravují se obstrukci zmařiti vyrovnání i vyřízení vojenských předloh a ústavních záruk.

Horní anglická sněmovna schválila předlohu, kterou jest ženám, které mají již volební právo do obec. zastupitelstev, přiknuta způsobilost, aby se mohly státi členy obecních rad a rad hrabstev.

Na Korei, která jest pod svrchovaností japonskou, vypukla revoluce. Císař korejský musil se vzdáti trůnu. Nový císař jest prý však neschopným k vládě, státní záležitosti řídí korunní princ.

Z hnutí křesť. sociálního.

Sociální a řechnický kurs v Hradci Králové Cíle katolické organizace královéhradecké během každého roku od r. 1905 pořádají vzdělávací, sociální a řechnické kursy. R. 1906 pořádán byl kurs jako soubor jednotlivých přednášek, které byly předneseny v zimních nedělích. Probrána byla podstatá socialismu v různých tvarech, pojednáno bylo o ochranném zákonodárství dělnickém, pojednáno o shromažďovacím a tiskovém zákoně, podán přehled ženské otázky a vyvráceny časové náboženské bludy. Kurs tento měl povahu přednáškové informace. — O rok později (1906) byl opět pořádán kurs v červnu o svatošedních svátcích po celá dva dny, kdy přihlédnuto již bylo k praktickému výcviku přítomných účastníků. Byl podán též theoretický návod ku řechnictví. Přednášky byly vybrány z nepotřebnějších oborů soc. vědy. Již tento kurs znamenal značný pokrok. — Ještě lepších úspěchů dodělal se letošní kurs, pořádán právě uplynulý týden od 14. — 21. července. Kurs byl zařízen jako škola s internátem, neboť účastníci kursu byli vynášení i stravování ve studentském semináři „Břetomacu“. Přednášky

převzali přední naši sociální pracovníci: Dr. Bulc, p. of. Drápalík, Dr. Reyl, Dr. Jindra, Dr. Hejřil, ka'echeta Jukl, Dr. Petr, redaktor Sahula a sekr. Mužík. Každodenně po 6 hodin vykládány byly základní pravdy křesťan. socialismu, soc. demokracie, probrána byla otázka dělnická, rolnická i živnostenská, vyvráceny různé náboženské a dějinné bludy. Večer pak po dvě hodiny, někdy ještě déle odbyvány byly řechnické debaty, při nichž jednotlivým účastníkům bylo umožněno, aby se prakticky ve veřejném vystupování vycvičili. Účast kursu všeobecně překvapila i samé pořadatele, neboť každodenně bylo na přednáškách 150 až 170 posluchačů, z nichž 18 dostavilo se z diecézí jiných. Mnozí až z Budějovic, Plzně, Rožmitálu, Moravy, atd. Nejenom pracovní ratvy, ale i inteligenti byli zde zastoupeni; zejména bylo potěšitelné, že 90 procent účastníků náleželo naší mladé generaci. Tento zjev budí nejlepší naděje pro budoucnost. Podotýkáme, že nebyl žádný jednotlivec ani spolek zvláště zván, a že na pověh novinařské oznámení se dostavili posluchači, ačkoliv před tím malý zdar kursu sociálního v Benešově odstrašoval mnohé od návštěvy. Velmi mile působilo, že kurs počil návštěvou ndp. biskup Dr. Jos. Doubrava, a jednání účastnil se též vädp. kap. děkan Msgr. Dr. Frýdek. Pozoruhodno jest, že ani jeden účastník neopustil kurs, leč z podstatné příčiny, kdy zejména pro velkou vodu, aneb pro neodkladnou domácí práci telegraficky byl odvolán. Jinak vydrželi všichni po 8 hodin denně věnovat se svému vzdělání, a když v sobotu večer kurs byl ukončen, loutčili se snad všichni dosti neradi s budovou, kde tolik pěkných myšlenek uslyšeli a příjemných chvílí zažili. Ukončení kursu mělo ráz číjimaré slavnosti. Cílema učitelskému sboru přítomnému vzdali díky veřejné členové deputace, které z účastníků byla zvolena k tomuto úkolu. Jednotliví řechníci děkovali nejenom za vyučování, ale i za příjemné ubytování a laciné stravování v ústavě. — Pořadatelstvu kursu, o jehož svolání postarali se páni, Dr. Reyl, ka'echeta Jukl a strojmistr Polák, vyslovili účastníci přání, aby kurs uspořádán byl též příští léta. Někteří si přáli docela, aby trval aspoň 14 dní. Výlohy s pořádáním kursu spojené obnášely 206 K., které byly uhrazeny z části posluchači kursu a z větší části subvencemi, které poskytl „Politické Družstvo“, „Všeodborové sdružení“ a duchovenstvo. Uzavírajíce referát o informačním tomto kursu, vyslovujeme plně uspokojení nad jeho zdrem a jsme přesvědčeni, že přinese stonásobný užitek. Doufáme, že i pro příští léta nalezneme tato myšlenka příznivce, a že se vždycky nám podaří nalézt i hmotnou podporu v katolických kruzích. Jak jsme zvěděli, bude podobný kurs uspořádán ještě v Čes. Budějovicích a snad také v Praze. Hradci Králové náleží ta přednost, že v tomto ohledu stojí v popředí veřejného katolického života a udává tón sociálnímu ruchu.

Odvolání.

Nejsí slova pravdy na pověstech, které jsme roztrázovali o pannu redaktoru „Kováčovi“, že by se byl při stávkovém hnutí v Dobrušce od někoého podplatiti. Litujeme těch slov a pomluvy ty odvoláváme.

V Dobrušce v červenci 1907.

Václav Purnr.

Josef Švoro.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. července 1907 1 hl pšenice K 17-00—17-60, šita K 12-80—12-80, jedmýne K —, —, —, pr. a K 12-—, vkrva K 10-12-—, bramb. K 18-—20-—, oves K 8-—, —, —, došky K 36-—60-—, jabel K 20-00—22-—, krap K 20-00—40-00, bramborů K 3-40—4-00, 1 hl jetelového semene bílého K —, —, —, 1 hl jetelového semínka čer. K —, —, —, ruského K —, —, —, máku K 40-—, —, —, lněného semene K —20-—, 100 kg žitných otrab K 13-—, —, 100 kg pšeničných otrab K 13-—16-—, 1 kg másla čerstvého K 2-32—2-80, 1 kg másla převařeného K —, —, —, 1 kg másla vepřového K 1-80—1-82, 1 kg tvarohu K 0-30—0-32, 1 vejce K 0-06—0-06, 1 kopa okursk K 5-60-7-00, 1 kopa zelí K —, —, —, 1 kopa kapusty K 2-—3-—, 1 hl cibule K —40-—90, kopa drob. zeleniny K 1-80-—, 1 kopa mrkve K —40-—80, 1 kopa salátu K —, —, —, 1 kopa otypek petržele K —, —, —, 1 bedka třesák K 1-60—2-— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 20. července 1907 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 7, šita 36 jedmýne 86, oves —, —, —, vkrva —, —, —, bramb. —, —, —, došky —, —, —, jabel —, —, —, krap 99, jetelov. semínka —, —, —, lněného semene —, —, —, máku —, —, —, ?). Zeleniny: zelí 0 kop, celeru 0 kop, petržele kop otypek —, cibule 65 hl, drob. zeleniny 234 kop, mrkve 243 pytlů, brambor 484 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 0 hl, hrůšek 0 hl, třesák bedek 206. — 4) Drob. dobytka: vepřů 1 kus, podvinů: 488 kusů, halsat 0.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřádk. vsm. Čas. Svět v Hradci Král.

Kupte si důležitý spis:
Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

- Mladší natěrače a
- truhláře na nábytek
- dýchovaný přijme

Adolf Novotný,

továrna nábytku
v Týništi n. Orli.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY
do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře
v Hradci Král.

oooooooooooo

Dívčí ústav v Slatinanech

(u Chrudimě)

poskytuje příležitost k řádné přípravě ku vedení vlastní domácnosti a ve vyučení se vaření, šití, žehlení, šití prádla, šití, stříhání, účesů, výrobu umělých květů, vypalování na dřevě, kůži, malbě na plátně i skle. Těž vyučuje se hře na klavír, housle i citeru, řeči německé i francouzské.

Dívčí škola měšťanská,

úplná, nově zřízená i obecná škola a pokračovací kurs jest v ústavě v Slatinanech. Prostorná budova se zdravými, světlými, moderně zařízenými učebnami a místnostmi pro chovanky, pěkným kabinetem, tělocvičnou a koupelnou, obklopena jest pěkným parkem. Nadané a pilné dívky z této školy měšťanské mají přednost při přijímání do ústavu učitelského v Chrudimi. — Krajina jest velmi zdravá. Ústav asi 5 minut od města vzdálen, blízko lesa, kde jsou krásné procházky a partie.

Představenstvo ústavu.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Prodá se

domek

nový, na způsob villy stavěný s krásnou zahradou a vším pohodlím zařízený. V místě pošta, kostel a čtyřtřídní škola. Nádraží 20 minut. Do města vlakem 1/2 hod. Krajina pěkná, lesy poblíž. Hodí se zvláště pro penzisty. Blíže sdělí redakce t. l.

Ovdovělá dáma

bezdětná

v prostředních letech, schopná veškeré repräsentace, výtečná kuchařka, prosí za místo hospodyně nejraději na faře.

Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

Slatinné lázně a vodoléčebný ústav

*** v Bohdanči u Pardubic ***

těži se letos nebývalé ptání P. T. obecnost, neboť do konce června zaznamenáno již na 237 hostů, což svědčí o skvělých výsledcích místní lázně, která blahodárně působí při veškerých reumatických bolestech a chorobách ženských všeho druhu. Moderní vodoléčebna léčí se zdárně různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký účinek masáže i elektrické vřevoce jest uznáván. Čistý vzduch, tichá krajina, lehlivá voda a stále vyhrátá písčité písečné, zvláště výhodná pro rekonvalescenty a reumatiky. Správa lázní přichází všem P. T. hostům v každém ohledu co nejochotněji vstříc, při čemž berte se zvláště ohled na nemajetné osoby, jejich jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictvu, učitelstvu a státním úřadům a ústavu poskytují se zvláštní výhody.

Z Pardubic třikrát denně poštovní spojení.

Výtečná a levná strava.

Žádejte o prospekt.

Lázeňský lékař MUDr. Jindř. Požár.

Ceny bytů mírné.

Sauna do konce září.

Ryze český podnik.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovni obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem května K 10.119.190-83.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 2. srpna 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Svépomoc.

(M) „Bída, bída!“ volá se dnes na všech stranách. Otázka chleba dostala se do stadia akutního. Chtějí lidé žít jako lidé, nechťejí živořiti. Sociální demokracie, která slibovala lidem ráj na zemi, zklamala se ve své vyčkávací politice, nedočkala se ždaného rozvratu lidské společnosti, ze které chtěla těžiti. Počet kapitalistů se nemenší, nýbrž vzrůstá, vzrůstá počet těch, kteří úsilou, poctivou i nepoctivou prací domohli se kapitálu. Vždyť sám sociálně demokratický poslanec na říšském sněmu německém nucen byl prohlásiti, že počet osob, platících daň z ročního důchodu nad 100.000 marek, rozmnožil se mezi lety 1896—1900 v Prusku z 2830 osob z r. 1896 na 3277 v r. 1900, v Sasku pak z 394 osob v r. 1896 na 583 v r. 1900, což jest přírůstek tak značný, že převyšuje daleko průměrný přírost obyvatelstva. Vidno tudíž, že krize a konečný rozhodný boj kapitalismu a proletariátu nenastane, že stát sociálně demokratický ve svém ideálu tak svůdný nenastane.

Sociální demokracie se přepočítala. Zadržeti chtěla střední stav, chtěla všechny lidi světa uvést v porobu a poddanství jediného kapitalisty, kterého by potom shodila a dle svobody, rovnosti a bratrství vše by nikoliv rozdělila, ale společným učinila. A hle, ty stavy střední, rolnictvo a živnostnictvo náhle svobodně zas hlava zvedají, čelíce pošestilým návrhům sociální demokracie; samo dělnictvo, na které sociální demokracie stavěla, nemohouc dočkati se už touženého pozemského blahobytu, chytá se nyní praktického prostředku, jak aspoň kousek lepšího živobytí by dosáhlo.

A prostředkem tím praktickým jest svépomoc. Rolnictvo brzo poznalo nebezpečí hrozící mu záhubným tím směrem soc. demokracie, vzbouřilo se a vytvořilo bohužel svépomoc vlastní politickou stranou, kterou odtrhuje se násilně od zájmů všech stavů jiných i národa celého. Politickou svépomocí totiž spojuje často se svépomocí odbornou, hospodářskou. Velikým klesáním obilních cen na trzích evropských, velikým vzrůstáním daní a dávek veřejných, stoupáním cen životních potřeb a mzdy dělnické, nedostatkem zemědělského dělnictva, moderním právem dědičným, volnou dělitelností statků selských, stále stoupajícím zadlužením půdy a jinými nepřiznivými vlivy donuceno bylo rolnictvo k politické svépomoci, k vytvoření strany agrární, která má za cíl svépomoc národohospodářskou.

Požadavky rolnictva a to spravedlivé byly by předně:

Důkladné oprávnění zastaralého práva dědičného. Bylo by spravedlivým, aby už jednou to stálé dělení statků a půdy při dědictví přestalo. Rolnictvo v té příčině mělo by žádati, aby statek dědil dědic jeden, který by vyplatil spoludědicům obnos odhadnutý ne dle hodnoty směnné, která se dnes vysoko odhaduje, tedy ne dle ceny vylicitované hodně vysoko, nýbrž dle užitku, jaký statek nese, a tento obnos bylo by volno spláceti dědici hlavním buď rentou aneb najednou dle toho, jen aby se nemusel statek zděděný přes zákony stanovenou míru dluhy obtížiti. Ovšem při rentách takových musely by se vytvořiti ústavy, které by po případě renty takové spoludědicům kapitalisovaly.

Dále rolnictvo ve své svépomoci žádá, aby stanovena byla míra, přes kterou zadlužiti se pozemek nesmí, a ponesením chce postoupiti k zákonu úplné nezadlužitelnosti půdy. Dnešní stav dluhů v knihách pozemkových je opravdu hrůzný. Dle prof. J. Kožaného uvádíme: „Koncem r. 1902 dostoupil stav dluhů ve všech knihách pozemkových, zapsaných v Čechách na 1727·8 milionů zlatých, na Moravě na 497·4 milionů zlatých, ve Slezsku na 140·9 milionů zlatých, úhrnem tedy 2366·1 mil. zlatých. Z toho zapsáno 1629·97 mil. zlatých ve knihách gruntovních. Proti tomu r. 1868 vykazovaly Čechy všech hypotečních dluhů 708·2, Morava 235·4, Slezsko 52·1, úhrnem tedy 995·7

milionů zlatých a z toho 767·1 mil. zlatých v knihách gruntovních. Dle toho by přirost všech hypotečních dluhů za období od r. 1868 až 1902 činil v zemích koruny české 1385·4 mil. zl., t. j. přes 140%; dluhů v knihách gruntovních 858·8 mil. zlatých, čili skoro 112%. Těmto pro naše zbědované poměry opravdu výmluvným číslicím knihovního zadlužování odpovídají i číslice exekučních prodejů.

Za řečené 35letí bylo v zemích našich prodáno 160,676 nemovitostí za vydraženou cenu téměř 392 mil. zlatých. Z nich bylo nemovitostí v knihách gruntovních 152,479 (95%), kteréž prodány byly za vydraženou cenu bezmála 305 mil. zl. Velice významné pro naše poměry hospodářské je u též číslice odávající, o kolik milionů přišli knihovní věřitelé jen proto, že se z vydražené ceny při exekučním prodeji nemovitostí už na ně nedostalo. Dr. Kožaný uvádí za citovaná léta, že při svrchu uvedených 160,676 exekučních prodejích nemovitostí za vydraženou cenu 392 mil. zl. přišli knihovní věřitelé o 178,976 pohledávek v ceně více než 279 mil. zl., z čehož na nemovitosti v knihách gruntovních zapsané připadá na 165,000 pohledávek v obnosu více než 202 milionů zlatých. (Dle JUDr. Ant. Kotátka: Agrární otázka: str. 27.—28.)

Jak viduo, ta liberální záhada se agrárníkům špatně vyplatila, že mohou dělati dluhy až do úplného zadlužení, ba i předlužení statků, a pochopitelně jest úsilí svépomocné — určití mez, hranici dluhů. Ovšem liší se v tom; jedni chtějí, aby se mohl statek zadlužiti pouze do poloviny své hodnoty, druzí chtějí mez do třetiny a dluhy nad tuto mez mají býti pokládány za dluhy osobní. Chtějí také, aby rolníku, když už je exekvován, nebylo sebráno a prodáno vše, aby mu byla ponechána jistá hospodářská základna, aby se mohl živiti dál a to svým zemědělským zaměstnáním. Remeslníkovi zabaviti nesmějí jeho nástroje, na př. šicí stroj, intelligent musí míti a má zajištěnou roční rentu 800 zlatých i když je jeho majetek nejvíce prodlužen, ale rolníkovi seberou často jediného živitele — dobytek. (Případ postřeleného rolníka Kubů při exekuci ve Skalici r. 1901).

Abý dluhy na statcích vězící mohli býti vhodným způsobem skoncentrovány a umrtveny, zakládány mají býti svépomocné banky nebo záložny, které by půjčkami vhodné upravenými a úrokovanými pomohly rolnictvu břídně tak hrozné ponesením sejmouti. (Podobné ústavy snad asi jako blahodárné Raiffeisenky).

Jiná věc, která tane svépomoci rolnické na mysl, jest zvýšení výnosnosti hospodářství zemědělského. Rozvojem moderních vynálezů v oboru komunikace stalo se, že rolník český, který pracuje velmi drabo, má velikou reži, musí dávat své české obilí tak lacino, jako je levné dovážené obilí a naturalie haličské, uherské a americké. Chtějí tudíž docíliti, aby *dosažení nízký výnos pozemků zavedením cel obilních byl zvýšen*, hodlají provéstí akci na zrušení obchodu obilím blankotermínového a zavedení družstevních organizací obilních a plodinových burs, chtějí zavedení nového zákona berního o postupné daní z příjmu. Speciálním druhem svépomoci rolnické jest činnost v družstvech. *To jest nyní hlavní zbraň maloroľníků proti kapitalu velkostatkářů, proti židovským obchodům a přelupníkům, kteří dříve i nyní maloroľníky vysávají.* Jsou to různá družstva nákupní, jež starají se o to, aby pro sdružené rolníky jedné obce neb okresu potřeby hospodářské levně a výhodně ve velkém nakoupila a jednotlivcům přenechala, jsou družstva výrobní, na př. hospodářské mlékárny, cukrovary, pivovary, lihovary, mlýny, sušárny, družstva na zúžitkování ovoce; družstva prodejní pro výhodný prodej hospodářských výrobků, obilní skladiště, spolky úvěrní, družstva k meliorování pozemků, pojišťovny zvláště proti strátě dobytka, družstva k společnému opatření drahých strojů atd. atd. Družstva tato dovolena říšským zákonem ze dne 9. dubna 1873. Osnova zákona o závažných hospodářských společenstvech byla přijata roku 1902.

Všechny tyto drobné podniky hospodář. družstev při poctivé a pilné správě prospívají, působí velmi blahodárně a tvoří opravdu mubutný krok ku předu. Mají také tu výhodu, že rolníci v nich ustalují se ve společném postupu a že, jsou-li řízeny v duchu křesťanském, přispívá se všem účastníkům ku pomoci slovem i skutkem.

Dopis z Prahy.

Zemské pojišťování. Není v hospodářské politice snad druhé věci, o které by se bylo již tak namluvilo a napsalo, jako o zemském pojišťování. Tato otázka jest již omletou odrhovačkou, která zaznívá z měst i našeho venkova a která má své doby zviřův a poklesův. A není druhého požadavku v hospodářské politice, vůči němuž veřejnost a interesované vrstvy obyvatelstva byly by tak malomocné, jako jest požadavek zemského pojišťování. Šotva že v létě někde ohlásí se krupobitný pohroma, spustí se křik ve všech novinách, které plny at skutečného, at strojeného zájmu o zemědělce v záplavě článků bouří a hrozí, kdy konečně to zemské pojišťování stane se skutkem. A komu hrozí a koho se ptají? Tady jest veliká potíž, neboť na otázky tyto nelze jasné odpovědět; rozkládá se miha v těch krajích, kde vlastní vinníci se skrývají. Zazili jsme v otázce této tolik obviňování a zase tolik obran, že nelze se v motanici té již ani vyznati. Noviny A obvinily pana B. Leč p. B. hned dokáže, že jest nevinen jako lilium, ale že vinici jsou vlastně ti a ti. Obžalovaní a ti zase spráskají ruce podivem a rozhorleně táží se, proč noviny a veřejnost nechytne za límec tam toho, o kterém se dobře ví, že stále nastrojuje zemskému pojišťování podkopy. A tak do nekonečna. Jest to hra na slepou bábu. Přemýšlejícím člověku jest nejpodivnější, že naše veřejnost stále se nemůže dovědět, kdo jsou viníci a kdo jsou tak mocnými, že doveďou se lidového soudu vymykávati. A přece na druhé straně jisto jest, že praví viníci jsou známi, a že příčinou zadržovaného zemského pojišťování jest hnusná sobeckost jednak jednotlivců, jednak těch snah, které označujeme bromadným jménem „kapitalismus“ se všemi jeho nepěknými vlastnostmi.

Jest v této otázce mravní hnůba našeho národního života, jest tu doklad mravní nemoci, která se vyjadřuje již všedními slovy, že zájem soukromý vítězí nad blahem veřejným. Není lékaře, kteří by ochotni byli provéstí uzdravující operaci, a ti, kteří přesvědčivě se nabízejí, nemají zase tolik moci, naběhlé vlády vyříznouti. Není také pochyby, že naše pražské noviny mohou si opatřiti jistých informací; ale ohledy, styky a různé vlivy překážejí správnému objasnění věci. Mimo to mnohé noviny nemají ani času, aby pomáhaly uleviti bídě lidové, neboť zaměstnány jsou bojem proti větrným mlýnům klerikalismu, a velká část obecnstva jest již tak vychována, že takové donquichotiády ani nepozoruje. Mnozí se den co den doklady, že rozličné časopisy bojem proti klerikalismu odvracejí pozornost od nenašytého kapitalismu, čím ovšem jen upevňují nezákonné panství peněz a zakřeňují svou vlastní lež a sociální zlo.

Právě listy, které zdůrazňují bez únavy boj za hmotný blahobyt lidu a zastávají se práv jeho, nešpetnou slovem o hitavosti a tlaku kapitalismu židovského. Socialistické listy hrají v tomto ohledu prim a pokrokové „Čas“, „Osvěta Lidu“ a jiné sekundují, oplývajíce lidumilnými frázemi, ale na člověka při nich zapomínají. Nepopíráelné doklady této jejich činnosti rojí se jako komáři za slunečného dne. A žurnalisté této značky jsou ještě tak směšni, že za svou nepravdu žádají často uznanosti. Zatím však nekonejí nic jiného, než že úsluhy židovskému kapitálu zastírají hlučným hovorem o smyslu a povinnostech sociálních. Dovedou mluvit krásně o výchově a pokroku, ale výchova pro vymaření se ze jha kapitalistického

jest u nich předmětem nejsaněbanějším, ba vymizela již úplně z jejich lidového výchovacieho plánu. Nemají-li lidé prostředků nezbytných k existenci, a přiblíží-li se němě, jak židovský kapitál tyto prostředky požirá, pak žvaněním jest všechna mluva listů socialistických a pokrokových o povinnostech pokroku, o životě duševním, mravním a právech politických.

* * *

Lidový tisk. Po volbách rovným hlasovacím právem vykonaných lze pozorovati čilý ruch v šíření tisku, čehož dříve nebývalo. Jest to přirozeno, neboť naskytla se možnost širých vrstev obyvatelstva získávání pro určité ideje a politické programy. Ta ona strana snaží se nabýti v lidu půdy, protože ví, která zachytí se strana jiná, která posud pěstovala své myšlenky v obmezeném počtu příslušníků a ve sloupkách svých novin. Nelze se proto diviti, že nastává soutěž o přízeň lidovou a že rozliční pracovníci snaží se úrodu sklízeti do svých stodol. Mnozí traktatníci programových myšlenek sedí na číhané a přemýšlejí, jak by nejvhodněji prolomem rovného hlasovacího práva vnikli do pevnosti a v ní rozbili svůj stánek. Získávají přívržence ve vrstvách, které hlasovacím právem byly vtačeny v zájmy politické a sociální, není snadno, jak by se kdo na prvý pohled domníval. A řekneme hned, že úspěchů může se dodělati toliko strana, která dovede podávati listy, přírůsobené poměrům, rozhledu a duševním zvláštnostem lidových vrstev. Zkušenost pak ovšem učí, že mnohé pokusy selhaly a slibné podniky často zklamaly právě tam, kde odůvodněny byly naděje ve zdar. Náš lid, jmenovitě venkovský, má již svůj úsudek a zvláštní své náklonnosti, které jest vždy v úvahu vzíti, kdykoli pro něj nějaké noviny se zakládají. Slovem, noviny musí vyhovovati psychologii lidové a varovati se předpokladů, sestrojovaných přádem a redakčního stolu.

Proto mnohem tíže jest psáti pro lid, než pro inteligenci, a snadno daly by se spečítati noviny, které se lidu líbí a které v něm zdárně působi. S potěšením možno tvrditi, že nastalým náboženským hnutím, které zvedlo se mohutnou vlnou v minulých volbách, umožněn jest všude přístup listům katolickým, které pro zmíněnou právě náladu lidovou setkávají se s porozuměním, přijímány jsou s vnitřní jímavou silou a uvědomělým přesvědčením. Jest potřebí jen upřímných slov a přátelského rozhovoru se strany kněze, aby stali se odběrateli a čtenáři ti, kteří před tím vzdorovali i nejvýmluvnějším slovům, a proto hříchem by bylo, kdyby konzervní proudem tisku nebyly otevřeny a k čilejšímu životu přiváděny myslí lidové. Snad křiklavým by se zdálo přísloví, kdo dřív přijde, že také dřív mele, ale v tomto ohledu pravda jeho vystupuje v plném svém významu a jisto jest, že, obměšká-li se kde z netečnosti nebo z pohodlnosti kněz, přijde rozsevat jiný, zaseje v pole a obasí území. Pozdě pak bycha houiti, neboť mysl četb se záhy přízpůsobuje. Nežijeme v době nějaké filosofické učitelnosti, nýbrž v době prudkých zápasů myšlenkových a střetajících se zájmů. Potřeba volá a povinnost velí účinně všimati si tisku a, budiž užito slova hodné plného, lid jím zahrnovati.

Také odůvodněně se domnívám, že listy směru katolického mají vhodné podmínky, že mohou býti tiskem opravdu lidovým, lidu srozumitelným. Tato vlastnost ovšem předpokládá spolupracovníctví kněží, kteří, žijící v lidovém prostředí, znají hlavní vztahy duševní a hmotné. Bylo již bezpočtukrát mluveno o apoštolování nejen slovem, ale také tiskem a proto není proč dokazovati, že nutno dnes knězi utoliko mluvit, nýbrž také psáti. Co životních zkušeností, co poučných zjevů, jak mnoho užitečných myšlenek dostává se při četbě! Nuže, tužka do ruky, co dobrého, budiž poznamenáno a ve vhodné úpravě posláno do příslušného časopisu, aby konalo duševní cítění a směřovalo k výsledku praktickému, citnému, hmotnému! To jest dávná sice povinnost, ale dnes přibýlo ji důležitosti tak, že není ani slova, jež by ji vhodné mohlo vyjádřiti.

Lid není nehybnou nějakou hmotou, nýbrž žije a cítí, má své potřeby hmotné a duševní, zápasí a sleduje své cíle — proto kněz nemůže žiti mezi lidem lhostejně jako sběratel rostlin nebo poštovních známek, necitelně jako fyziolog ve své pracovně. Za dobrým knězem krač dav, jenž nemůže vždy plně pochopovat znamenání doby a vystupovat duchem svým ku příčinám duševních hnutí. Pro něho tedy jest potřeba bdělé hlavy, jež by řídila pohyby jeho, aby nezabloudil, neboť, zabředne-li lid, má to na něm hroznější následky, než když pobloudí několik filosofů.

* * *

Židovská taktika. Židé dovedou zasáhnouti za svými účely všudy. Nejoblíbenějším a nej-

účinnějším prostředkem jsou jim jejich ženy, jichž se dostává znamenitým mužům, když židé jejich zvučného jména a významu potřebují. Takový případ stal se s francouzským spisovatelem Anatolem Francem. Byl rozhodným nacionalistou a zbožňovatelem silné, neporušené armády. Dnes jest socialistou, revolucionářem, nadává carovi a tupí katolíky. A co mělo takový kouzelný vliv na spisovatele, který se obrátil tak rychle jako věřejší vítr? Eleganční židovka, která byla nejdůležitější položkou v rozpočtu těch, kteří potřebovali silného jména spisovatelova pro sebe a své účely. Anatol France duševní svoji podstatou jest popírač všeho a pochybovač o všem. Proto, když se vytrhuje dnes do světa, že řeční na socialistických táborech z lásky k utlačovanému lidu, že soucitu s bídou a strádáním, jest to zase jen doklad k tomu, že svět chce býti klamen. Nikdy žádný usměvavý rozkošník a pochybovačný rozmařilec, jakým se France ve svých spisech jeví, neřeční pro bídu lidskou z přesvědčení a hlubokého opravdového citu. Hlavně tedy duševní rozbor jeho bytosti dokazuje, že to byla příčina docela vnější, která ho přivedla v řady socialistické a zednářsko-židovské. Odtud se také dobře vysvětluje, proč posílá své články do „Neue Freie Presse“ do Vídně, do listu tedy židovského. Francouzské pařížské společnosti ovšem jest vše jedno, ať zaslubuje kdo čty nebo ne. Tam, kde ovládl požívačný směr životní, kde se hraje velikými hesly jen jako míčem, kde se cení zvučné slovo a duchaplný vtip více než síla ctnosti a vážnost životního nazírání, tam ovšem mohou lidé zrazovati své přesvědčení pro elegantní židovky. Nynější představitelé francouzské státní moci a občanských zřízení vyjmávají se ctnostem náboženským, a na druhé straně Francie potápí se vždy hlouběji v bahno rozkladu. A vždy vesele, právě tak, jako umírali s úsměvem požívatí vyžilého pohanského Říma.

Sjezd vědeckého odboru Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoděje na posv. Velehradě.

Sjezd tento konán byl ve dnech 25.—27. července 1907 pod protektorátem J. E. n. p. arcibiskupa dra. Frant. Bauera. Účelem jeho bylo oživit znovu snahy k odstranění rozkolu v církvi východní a spojení této s římskou. Svolavatelé byli říšský posl. dr. Antonín Stojan a kanovník dr. Aut. Podlaha. Účastenství bylo veliké; byli tu Bulhata, Čechové, Poláci, Rusíni, Slováci, Slovinci (ze Slovinců americký kněz z Bridgewille Jos. Zalokar). Slavnostního významu dodala sjezdu přítomnost tří arcibiskupů; byli to n. p. arcibiskup olomoucký František Saleský Bauer, arcibiskup ruský Ondřej hr. Szepczycki se Lvova a bulharský arcibiskup Menin se Sofi. Za diecési královéhradeckou přítomen byl v zastoupení J. B. M. dra. Jos. Doubravy v. p. dr. Fr. Reyl.

Sjezd měl průběh velmi zdařilý. Je to důležitý pokus o uskutečnění myšlenky unie obou církví, o odstranění rozkolu, jenž měl pro obě strany a obě církve západní a východní účinky velice neblahé. Ostatně není to se strany katolické pokus první. Vždyť celá řada papežů, od prvních nástupců Lva IX. až k posledním předchůdcům Lva XIII., pracovala s větším nebo menším úspěchem, ale vždy s novou odvahou o vznešeném cíli, přivéstí Východ k jednotě církve katolické. Nečinili toho, jak tvrdí jistý předpojatý dějepisec, z úmyslu sobeckých, ba naopak, plnili jen svou povinnost, vyplývající z jejich postavení. Již Řehoř VII. se pokoušel o sblížení, ale marně. Od toho času byly četné pokusy, ale ztroskotaly se. Ovšem zhola bezvýsledné nebyly, poněvadž máme ovoce jich: východní s Římem sjednocené církve čítají asi pět milionů obyvatelů.

Proč nebylo učiněno to stejné zdarem úplným? Vadily tomu velice zájmy státní a politické. Až teprve v 19. století poslyla církevní východní otázka rázu diplomatického, její měla po tolik staletí ku své škodě. Právě ráz díla ohledně sjednocení — jakožto díla ryze církevně-náboženského — označil zcela zřejmě a určitě papež Lev XIII. ve své encyklice ke knížatům a národům ze dne 20. června 1894, která proto vyvolala i v kruzích protestantských jistý nájem. Z jeho výkladů vyplývá jasnost, že opět sjednocení nemůže býti dekretováno shora, nýbrž musí vyrůst ze samého nitra, jakožto ovoce vlastního náhledu a osobního rozhodnutí. Právě tak vyvstává určitě z jiných aktů Lva XIII., že má se v příčině sjednocení dokonce zásadon: Východ Východánům! Tím povznesena byla otázka na výši moderní kultury a odstraněny nedostatky ze zcela jinak utvářené minulosti. Nejnovější program sjednocení možno tudíž označiti také jako první paprsek naděje pro budoucnost.

Tedy duševní práce je třeba pro sjednocení církvi obou. A tu chápá se práce činitel nejvážnější na poli obrovského tohoto díla, totiž duchovenstvo. Bohosloví a duchovenstvu patří ten úkol, zkonstatovati prostředky a cesty, které mohou vésti k připojení církvi východní. Ovšem sjednocení to nemůže se státi rázem; právě tak jako konečný

rozkol byl výsledkem dějinného procesu, tak možno očekávati přání sjednocení jen jako výsledek procesu vzájemného sblížení a dorozumění, při němž jedním z předních činitelů býti musí všestranně, nepředpojatě a důkladně prozkoumáná a spravedlivě oceněná dějepisného vzniku a života obou církví a obojí kultury. Doba, jaké bude třeba ku původní jednotě katolické, nedá se určit, neurýchlí ji nějaký výrok církevní autority, nýbrž jenom a pouze vnitřní síla moderních kulturních činitelů. Sjednocení bude výsledkem svobodného rozhodnutí příslušníků východních církví, nabytého na základě duševní práce křesťanské. Knězstvo katolické chápe se, jak vidno z posledního tohoto vědeckého sjezdu, vážně této práce duševní, jejíž výsledek budiž co nejlepší.

Obrana.

(3) **Žurnalistickou srní** nazývá (ovšem bez podání důkazu) Obnovu pokrokový lid Leda — a to právě v tom čísle „Osvěty lidu“, které píše ušlechtilé o „černé havěti“, „darebáckých činech“, „klerikální saní“ atd. Ba — je to potíž! Pokrokový tisk nemůže a nemůže Obnovu povznést k té vysoké eleganci, na jaké stojí sám. Anebo — nemohl by p. Leda citovati z čísla Obnovy, jehož se dotýká, „jemné“ výrazy dle vzoru „Osvěty lidu?“ Jen do toho! Pak aspoň ten ušlechtilý titul „srně“ bude něčím odůvodněn.

Pražský náš dopisovatel v č. 29. ponkázal na kritiku strany Masarykovy, uveřejněnou od samého Masarykovce p. Ledy v „Osvětě lidu“. Kritika ta správně vytýkala přílišnou závislost „Času“ na autoritě Masarykově. Aby však majestát Masarykův příliš byl dotčen, poznamenala redakce „Osv. lidu“, že v mnohém s Ledou nesouhlasí, ale přece uveřejňuje.

Teď Leda sděluje, že souhlasí i nesouhlasí s jeho úvahou děl se bez kaceřování, přímo, neskrytě, prostě, protože prý volný projev vůle ve straně pokrokové jest respektován. A doukládá: „My v pokrokové straně nemáme náhubkových předpisů, u nás se netresce odchýlný názor excomunikací, my se nemusíme báti žádných syllabů!“

Pozor, pozor, p. Ledo, jen pomalu! Buďte máte příliš krátkou paměť, nebo pohlížíte na svoji stranu příliš naivně. Pěkně děkujeme za tu svobodomyšlnost Masarykovskou. Raději být válečným zajatcem, než počítati elastici náhubkových předpisů Masarykových. Výkonný výbor pokrokové strany vyloučil Herbeny, ale Masaryk, který ani ve výboru nebyl, přinutil celý soudní tribunál ke kapitalaci. Výkonný výbor sliboval, co všechno před soudem a v námětním spise Herbenovi dokáže, Masaryk však přes heslo „S pravdou ven“ udělal listou čárnu a — panstvo ztichlo, jako když utne. Dr. Chalupný vám může pověděti, jakou mstu ve vaší straně zkusi sám Masarykovec, který se odvážl o Masarykově práci svobodněji promluvit. Dovede-li „v mravním rozčilení“ „Čas“ k vůli udolání Masarykovského volného myslitele nepoctivě jeho výroky překrucovati a křiklavě lháti, pak ten násilně nucovaný Masarykovský náhubek není ničím příjemným.

Jen zkuste, p. Ledo, a napište otevřený, rázný článek proti barbarským skutkům soc. demokracie, proti jejímu zmyslnému oblapování lidu podvodnými brožurkami — a avdíte, zda vám „Osvěta lidu“ úvahu tu otiskne! Exkomunikaci ovšem strana pokroková nerada pronášá (jak patrně z aféry dra. Herbeny, proti němuž přece dávno před vyloučením panoval ve straně veliký odpor), ale zatím dělá aspoň tolik, co se dá. Kde pak hned vyloučovat! Vždyť vás je posud tak málo. Vždyť se vaše panstvo leklo, že konečným dojednáním aféry Herbenovy by se strana rozpadla, jak patrně z článku „Osvěty lidu“, který po míru rozváděných bratří jásal nad „vítězstvím dobré věci.“ — A tak místo útoků mluvíte raději reálně a — slušně!

Novinářský hygienismus. Různí pokrovti v liberálních a pokrokových redakcích vykořisťují skandál v „klerikálním“ ústavě milánském. „Berliner Localanzeiger“ přinesl minulý týden zvěst, že v útlé milánské po delší již dobu páchány na dětech od čtyř do šesti let hrozné zločiny, následkem jichž všechny zmíněné děti onemocněly. Mimo to správkyně užívala děti k febreťá a vykořisťovala jich nejrozdůšším způsobem.

Na pouhou zvěst o milánském skandálu, jenž nebyl dotud ani úředně vyšetřen, zasedli redaktori, kteří svými inseráty gumových specialit svádějí každý den k nemravnosti, na soudnou stolicí mravokárců a celý případ přišli zcela krátce „klerikálním“ na záda a vyvozují z toho nepoctivé osočování katolických ústav. Clověk řasne, jaké velice „početné, mravně a vzorné“ listy volají po přísném dozoru na „klerikální“ ústavy, protože v Milánsképáchán byl v klerikálním ústavě zločin. Že jsou některé ty listy nepovolanějšími strážci mravnosti, přesvědčí se každý, kdo si prohlédne jejich inseráty a často

i vzdělávací strany. Farisea také děkoval Bohu, že není jako ti druzí, ale byla to přetvářka. Dnes si pochvalují svou zachovalost různí pisatelé, ale to ovšem přetvářkou — není.

Najosudnější pro tyto mravokárce je ta okolnost, že špinavá tato aféra se „klerikálům“ vůbec přičítá nedá, protože provinilý ústav byl ústavem čistě světským, jenž si přisvojoval jen katolickou firmu na oklamání veřejnosti. Italské listy píší nyní o věci zcela jinak a proto vysvětlí jejich přínášíme.

Ústav, jenž stal se dějištěm hanebných zločinů, zván byl sice jménem klášterních sester de Consolata, nebyl však nikdy uznán církevními úřady, ano kardinál milánský Ferrari ve svém úředním věstníku opětovně před ním varoval a správkyni ústavu, jistě Marii Fumagalliové, zakázal užívání šatu řeholního a policie dle jí vyvést z chrámu. Fumagalliová a několik jejích pomocnic bylo zatčeno. Dle „Messaggera“ založila Fumagalliová podobný „ústav“ r. 1905 také v Římě a „vychovávala“ tam dívky do 16 let, dokud jí policie rejdy nepřekazila. Fumagalliová před svým zatčením zaslala značné peněžité obnosy, jež svědčely by sirotčinci, do Švýcarska, aby po odpykaném trestu byla zaopatřena. Katolické listy vytýkají prezidentu policie v Miláně, že dlouho řádění Fumagalliové trpěl a to zřejmě a že krubhy církevní neměly naprosto žádné moci, aby zločinnému jednání tomu zabránily, když je policie sama chránila.

Vycházejí na jevo další podrobnosti. Kardinál Ferrari zakázal v tom domě všem kněžím konati duchovní funkce. „Secolo“, který první přinesl zprávu o tom „klášteře“, sám konstatuje, že církevní úřady jsou v té aféře úplně bez viny. Veřejně třikrát odepřel Ferrari Fumagalliové přijímání; zakázal též „řeholnicím“ sbírat almužnu pro „asyl“, ale policie k tomu svolení své dala. Kněz Riva, který v „asylu“ se nacházel, byl již dávno suspendován; všechny kněžské funkce mu zakázány. Ale pro podvodný „klášter“ byl vitanou atrakcí na oklamání lidí prostoduchých. Právě pokroková „Gazetta del Popolo“ a jiné pokrokové listy kardinála hanobily za to, když po opětovném pokusu Fumagalliové nedal dovolení k založení „asylu.“ Nyní i socialistický „Avanti“ napsal, že arcibiskup milánský vždy se stavěl proti „asylu“ tomu. Proč nedbala policie na udání církevních úřadů? Vždyť mohl být řádění kuplířky již dávno učiněn konec.

Tak se má tato událost ve světle pravdy, takže nepoctivé a překroucené referáty našich liberálních listů prozrazují novinařský hyenismus, jenž je zrovna tak nemravným jako ličené zločiny. Ušlechtilým duším opět sklaplo!

Politický přehled.

V království Českém schyluje se k zemským volbám; šestileté zákonodárné období jeho letos dokonává. Němci nepřijíjí si delšího zasedání sněmu zem., naproti tomu české strany právem dovolávají se delšího zasedání, jako tento týden prohlásil se výkonný výbor mladočeské strany pro svolání sněmu čes. a proti jeho rozpustění před ukončením zákonitě doby jeho působnosti, ještě k rozpustění jeho není žádné příčiny; tak žádá i strana agrární. Výkonný výbor mladočeské strany žádá také, aby oprava volebního řádu pro sněm český ještě v tomto zasedání byla provedena. Při té příležitosti rozpoutávají socialisté agitaci pro všeobecné právo hlas. na sněmu. — Zřízení severozápad. dráhy vyvolává trpným odporem, nebude-li do září jejich požadavkům vyhověno. — V uhelných pánvích českých i moravsko-slezských vzrůstá se zase ruch po všeobecné stávce, již má být vynuceno zvýšení mzd, při čemž zase s druhé strany šíří se svěsti o nastávajícím zvýšení cen uhlí. — Porady o rakousko-uherském vyrovnání byly zatím ukončeny a v poradách bude se pokračovati až v září. — Panovník rozhodl, aby kvota v dosavadní výši zůstala v platnosti do 31. prosince 1907. — Vyjednávání o novou obchodní smlouvu mezi Rakouskem a Srbskem zase zmařeno. Kamenným úrascem stalo se připuštění kontingentu železného dobytka ze Srbska k nám, což odepřeno. Nové vyjednávání až v září. — Bývalý ministr spravedlnosti dr. Ruber jmenován byl předsedou nejvyššího soudu.

Car vyjíždí z Ruska, aby se setkal s císařem německým; schůze bude na moři. Cara provázejí 3 ministři. Němci přikládají této schůzce veliký význam politický. — V Rusku odhaleno nové spiknutí. Skupina socialistických revolucionářů odsoudila k smrti celou řadu vynikajících osobností, mezi nimiž dva velkoknížata a naposled pak samotného cara.

Na Koreji brozí nová revoluce. Japonci stavějí loďstvo i pozemní vojsko, aby v příhodnou chvíli bylo vše připraveno na zakročení.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Z činnosti katol. spolků.

Valná hromada ústřední diecéšní jednoty. Katolická jednota v Nové Pace pořádala v neděli dne 28. července slavnost svěcení spolkového praporu. Při této příležitosti diecéšní svaz katolických spolků konal zde valnou hromadu. Valnou schůzi zahájil předseda vldp. Dr. F. Reyl krátkým proslouvením, v němž poukazyval na význam sjezdů, které současně a valnou hromadou bývají každoročně pořádány. Z diecéšního sjezdu proudí zajiště nadšení, vřdyt všech přítomných 1200 členů zúčastnilo se slavnostního průvodu, v němž vlálo 12 praporů. Zejména potěšitelné bylo, že i naše ženy účastní se také veřejného života a naší práce. Řečník vyvrací běžné námitky, že diecéšní sdružení nemá velkého významu pro organizaci katolické a že vzdělávací spolky mnoho nepracují. Ukazuje na zjev o letošních volbách, kde práce politická daleko lépe se dařila v těch místech, na kterých již byly založeny katolické spolky. Členové výchovných vzdělávacích spolků byli také neohroženými agitátory pro katolické poslance. Kde však spolků nebylo, tam všude politická organizace šla velice těžce. Nutno tedy považovati vzdělávací spolky za výchovné ústavy, kde se připravují učedníci pracovníci pro katolické organizace. Poněvadž dosud podle odevzdaných hlasů při posledních volbách pouze jedna třetina katolíků v diecési je organizována, mají vzdělávací spolky a diecéšní svaz svoji oprávněnost ku svému dalšímu trvání. — Po té předčítán byl zápisník minulé valné hromady a podána jednatelem zpráva, která sice nevykazovala mnoho podrobností o činnosti svazu za uplynulý rok, ale která přece mohla pochlubit se skvělým podílem na úspěchu o letošních volbách. Zpráva pokladní nevyzněla příznivě, poněvadž znamenala úbytek spolkového jmění. Loni bylo jmění 316 K, letos však pouze 289 K. — Příčina toho zjevu vězí v tom, že jednoty velmi liknavě platí své roční příspěvky. Pan předseda upozorňuje na to, že představenstvo má dost nutně jiné práce, než aby mohlo každou jednotu zvláště upomínat, a proto vyzývá přítomné delegáty, aby každý po svém návratu domů se přesvědčil, zdaž jeho jednota má příspěvek zaplacený. Na to zprávy jednatelem a pokladní byly schváleny. — Při volbě nového výboru byli zvoleni pp.: F. Jukl, J. Polák ml., V. Jenčovský z Hradce Král., Karel Dašek z Kostece n. O., Frant. Hlavatý z Týniště n. O., Ant. Láš z Lomnice n. Pop., Josef Pospíšil z Kutné Hory, Fr. Bartošek ze Smiřic. Náhradníky zvoleni pp.: J. Astr, J. Katnar, A. Pochmon z Hradce Kr., J. Netuka ze Sl. Předměstí. — Za revisory pp.: J. Sahula z Hradce Kr., Jos. Řehák ze Sl. Předměstí. — Při volných návrzích určena Chocel za místo příštího sjezdu. Pan předseda navrhuje dále, aby všechny letos založené katolické organizace přetvořily se na katolické spolky. Návrh tento odůvodňuje tím, že organizace spolková je pevnější a také vydatnější. Upozorňuje, že ústřední svaz je ochoten poslati každému spolku zakládanému patřičný počet vzorných stanov, do nichž nutno vepsati jen jméno a sídlo spolku a podpis zakladatele. Není třeba tedy stanovy opisovati. Dále svaz je ochoten vyslati do každé nastavující schůze řečníka zcela zdarma. Pan Podhorský žádá reformu spolkových knihoven, v nichž se kupí celá řada přečtených a proto nepotřebných knih; činí návrh, aby spolky v listech našich se přihlášily o výměnu nějakou přečtených knih se spolkem jiným. Prohlašuje, že v krátké době uvede seznam takových knih v časopisech našich „Práci“ a „Štítu“. — Pan předseda slibuje, že ústřední svaz hodlá založiti roční knihovničky, které by se jednotlivě každé asi na 3 měsíce přičítávaly a tak po celé diecési zavedeno bylo nutné střídání knih. — Dp. farář Řib upozorňuje, že je nutno, abychom věnovali všemku pozornost výchově mladého dorostu. Navrhuje, aby mládež školy odrůstala byla ihned od počátku voděna do schůzí a takto v zásadách našich vychovávána. — Ke slovu přihlásil se p. JUC. V. Frydrych, zástupce katolické ligy akademického studentstva, vyzývá sympatie katolické akademické mládeže ku snahám diecéšního svazu. Ujišťuje shromáždění, že akademická mládež je ochotna spolupůsobiti na poli veřejného života svorně a katol. dělnictvem. Shromáždění přijalo pochvalně tento vzkaz, a když p. předseda děkoval panu delegátu za jeho vřelá slova a vyslovil potěšení nad tím, že intell. dorost nabízí pomocnou ruku ku společné práci, přijalo celé shromáždění s bouřlivým souhlasem tato slova; rovněž projev delegátů boboslovců p. Konečného, jenž rovněž tlumočil živý zájem a účastenství pp. boboslovců na postupu katolické organizace, byl přijat s bouřlivým souhlasem. — Pan Štátný žádá, aby na obrozená místa byli vysláni řečníci, kteří by na místech těch po delší dobu působili a posílali naši tým hájili. Pan předseda upozorňuje, že máme v Hradci Král. o to postarano a že jenom třeba, aby spolek se přihlásil, že si přeje nějakého řečníka buď na jednotlivé přednášky aneb pro agitaci práci několik dnů. Je nutno přihlásiti se několik neděl dříve a ponechati volbu doby posílání řečníka hradeckému ústředí. — Pan Joudal žádá, by v každém místě ujali se někteří členové kolportáže a šířili takto katolický tisk. Předseda

ukazuje, že je snadno kolportovati časopisy „Obnova“, „Práci“ a „Štít“ beze všech dlouhých záležitostí. Lze se pouze přihlásiti v Hradci Králové u Politického družstva tiskového o písemné osvědčení, že dodává v zastoupení družstva předem oblaženým odběratelům zmíněné časopisy. Tato činnost nepodléhá žádné dani a nepotřebuje zvláštní licence. — Když byla řada volných návrhů vyčerpána, skončil předseda valnou schůzi provoláním slávy protektorovi svazu Jeho Bisk. Milosti Dra. Doubravovi, čemuž valné shromáždění bouřlivým souhlasem přivítalo. — Po skončení jednání valné schůze promluvil pan říšský poslanec JUDr. Myslivec slavnostně řeč o činnosti parlamentu. Řeč jeho měla být proslouvena v zahrádě pod širým nebem, ale stálý a prudký déšť znemožnil tento podnik, proto promluvil pan řečník řeč svou z okna ku shromáždění, jež z části bylo v sále, z části pod deštníky v zahradě. Proslulý temperamentní řečník dovedl svým přednesem tak upoutati posluchačstvo, že ti v zahradě ani nepozorovali proudu vody, která se jim pod nohama finuly. Za svou skvělou řeč byl p. poslanec odměněn dlouhým a bouřlivým přivalem pochvaly, a když předseda vyzval přítomné, by zůstali katolickým poslancům věrni, vypuklo shromáždění v hromový projev souhlasu. — Nepříznivé počasí vadilo hodně zdaru slavnosti i sjezdu při svěcení praporu, ale tím vzácnější příležitost naskytla se obrovským zástupům kat. lidu, by dokázaly svou uvědomělost a nadšení pro naši ideu. Účastníků sjezdu lze počítati na 5000 lidí, což za škaredé přímé pohody, neboť pršelo celý den, lze nazvati skvělou manifestací.

Z Dašic Dne 28. července pořádala odbočka křesť. dělnictva pro Dašice a okolí svou valnou hromadu s následujícím programem: 1. Přednáška „o dělnické otázce“; 2. volba výboru; 3. zpráva revisorů účtů; 4. volné návrhy. — O dělnické otázce promluvil jednatel Všeodb. sdružení křesť. dělnictva“ dp Jukl z Hradce Králové, který v mistrné, praktickými příklady oživené řeči poukázal na smutné poměry dělníků-otroků ve starověku, na první hnutí dělnické r. 1036 v Sicilii, jakýsi to pokus o nápravu zbědovaných poměrů dělnických. Vyhlásil příznivě — vzhledem k naší době — stav dělníků a řemeslníků v katechované a tudíž špatné pochopeném středověku, kde cechovní zřízení pojišťovalo aspoň stálou práci, výživu a tudíž i blahobyt pracujícímu lidu. Konečně za hluboké pozornosti přítomných účastníků vzpomněl dp řečník smutných poměrů v naší době, která planými a lživými hesly o svobodě a volnosti přinášá vlastně novodobé otroctví, zdražení všech produktů a všeobecnou nespokojenost. Ke konci své řeči probral dp. řečník důkladně program křesť. sociální strany, dokázal nutnost organizace křesťanské a skončil za velikého potlesku přítomných. — Do výboru zvoleni následující pp.: Jan Král předsedou, Jos. Pálpán místopředsedou, Fr. Jakoubek jednatelem, V. Hromádka pokladníkem; Jos. Růžicka, ředitel kůru, a P. Fr. Náhlík revisory účtů a sl. Terezie Chmelíková. Záleží nyní na zvoleném výboru, aby celou chuť chopil se práce a pamatoval, že svorností věci zdárně prosperují, ale nesvorností a zbytečnými hádkami každé dobré dílo hned v začátku se ničí. Zdať Bůh! — Členy „katol. hospodář. spolku a odborky Všeodb. sdružení křesť. dělnictva“ pro Dašice a okolí upozorňujeme na knihovnu ve spolkových místnostech na „Ostrově“, kde každou neděli jest možno vypůjčiti si zábavné i poučné knihy. Blíží každému sdělí knihovník p. J. Chmelík, domkář.

Z Lomnice n. P. Katolická jednota naše pořádala v neděli dne 21. července členskou schůzi, do které zavítal vesp. Dr. Fr. Šalc z Hradce Králové, čestný člen jednoty naší. Předseda vldp. A. Láš zahájil schůzi uvítáním všech přítomných spolkovým pozdravem, v delší řeči objasnil dosavadní činnost čestného člena, vřelostí a uplynulým volebním zápase, kdy jako v kandidatu 41. volebního okresu program a zásady strany katolického lidu českého našly nadšeného a nenávrného obhájce, takže stal se miláčkem všech opravdových katolíků v celém volebním okrese. Též i katolická jednota, uznávající zásluhy jeho, projevuje jmenováním vesp. kanovníka čestným členem jednoty naší svoji úctu a uznání za všecku tu námahu, již pro věc katolickou podstoupil. Na vyzvání vldp. předsedy provolalo shromáždění nadšeně slávu našemu čestnému členu, a zároveň odevzdánu mu byl vkusně provedený diplom čestného členství jednoty naší. Jsa hluboce dojat tímto projevem lásky, vzdal vesp. kanovník srdečné díky za poctu mu projevenou, slibiv, že považovati bude i na dále za přední svoji povinnost, pracovati ku povzbuzení a uvědomění katol. lidu v zdejším volebním okrese, zvláště pak v jednotě naší. Po zapění všemi přítomnými hymny velehradské skončena tato tichá oslava našeho čest. člena. Následovala přednáška vesp. čest. člena, který láskavě uvolil se přednáseti na téma „Boj o školu“. V přednášce hodinu trvající obhájil skvěle uprávné právo církve katolické na školu, bojnými důkazy již od počátku křesťanství doloženými přesvědčil přítomné posluchače, že církev katolická nikdy a nikde nestavěla se nepřátelsky ku vzdělávání a nabývání vědomostí lidu potřebných. Zmínil se také o snahách směřujících, aby náboženství ka

toliké bylo se školy odstraněno, vybědli shromáždění, aby nedali se smásti bealy lidí stojících za volnou školou; ty snahy by byly v ohledu náboženském i hospodářském nám katolíkům k velké škodě. Předseda vdp. Ant. Láš vzdal díky za přednášku tuto, která přijata byla s velikou pozorností. Po různých sděleních p. předsedy, týkajících se záležitostí spolkových, byla zafila tato schůze skončena. Podotknouti sluší, že vdp. Dr. Fr. Šulc laaskavě věnoval k účelům spolkovým obnos 40 K, začal mu výbor katol. jednoty vzdává upřímný dík a mnohokrát „Zaplat Pán Bůh!“

Z Chlém n. Kostelee n. Orl. Dne 21. konali jsme schůzi spojenou s přednáškou. Promluvil k nám vlp. J. Šabula z Hradce Králové o poměrech naší vlasti v době husitské a předhusitské. Z přednášky jasné vysvitlo, jak ztěžované poměry po husitském převratu vlády u nás na poli kulturním i národohospodářském a jak svoboda slabých osobitně děkanem; p. Václ. Oliva, jubilár, farář na odpoc. v Něm. Brodě, osobním děkanem; p. Adolf Straka, duchovní správce v ústavu Olivové v Říčanech, jubilár, b. notářem. — Ústauovení jsou: p. Jan Kabrheř, administrátor, za faráře v Předhradí; p. Jos. Jaška, kapl. heřmanoměstský, za faráře do Včelákova; p. Jos. Knauer, kapl. ve Vrchlabí, za administr. do Spindelmühle; p. Al. Prax, kapl. v Trutnově, za kaplana do Vrchlabí; p. B. h. Fišera, kaplan, za administr. ve Vrchlabí; p. Jos. Bičíště, kaplan v Pouchově, za koop. do Kunvaldu; neomyslel: p. Ladisl. Dragoun za kapl. do Chvalovic, p. Frant. Bošák za koop. do Ouhylavice, p. Jos. Havel za koop. do Dolní Dobrušky, p. Fr. Klusáček za koop. do Zruče. V Pánu zescuili: p. Ant. Bartoš (V Vln.), farář v Cerekvici, † 9. července (naroz. 1855, vysv. 1881); p. Ign. Kasalý, kooperator v Ouhylavici, † 9. července (naroz. 1880 vysv. 1906); p. Josef Brož, farář v Železnici, † 20. července (naroz. 1860, vysv. 1873) Uprázdňená místa: Vrchlabí, děkanství, patron. hrab. Černá, od 4. července; Spindelmühle, fara, patron. nábož. matice, od 4. července; Cerekvice, fara, patron. knížete Thurn-Taxisa, od 11. července; Železnice, fara, patron. města Jičína, od 26. července.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. Jan Bičíště, b. notář, děkan na odpočinku v Jičíně, jubilár, jmenován čestným konsist. radou; p. Frant. Novák, jubilár, farář jáseanský na odpoc. v Slatinanech, osobním děkanem; p. Václ. Oliva, jubilár, farář na odpoc. v Něm. Brodě, osobním děkanem; p. Adolf Straka, duchovní správce v ústavu Olivové v Říčanech, jubilár, b. notářem. — Ústauovení jsou: p. Jan Kabrheř, administrátor, za faráře v Předhradí; p. Jos. Jaška, kapl. heřmanoměstský, za faráře do Včelákova; p. Jos. Knauer, kapl. ve Vrchlabí, za administr. do Spindelmühle; p. Al. Prax, kapl. v Trutnově, za kaplana do Vrchlabí; p. B. h. Fišera, kaplan, za administr. ve Vrchlabí; p. Jos. Bičíště, kaplan v Pouchově, za koop. do Kunvaldu; neomyslel: p. Ladisl. Dragoun za kapl. do Chvalovic, p. Frant. Bošák za koop. do Ouhylavice, p. Jos. Havel za koop. do Dolní Dobrušky, p. Fr. Klusáček za koop. do Zruče. V Pánu zescuili: p. Ant. Bartoš (V Vln.), farář v Cerekvici, † 9. července (naroz. 1855, vysv. 1881); p. Ign. Kasalý, kooperator v Ouhylavici, † 9. července (naroz. 1880 vysv. 1906); p. Josef Brož, farář v Železnici, † 20. července (naroz. 1860, vysv. 1873) Uprázdňená místa: Vrchlabí, děkanství, patron. hrab. Černá, od 4. července; Spindelmühle, fara, patron. nábož. matice, od 4. července; Cerekvice, fara, patron. knížete Thurn-Taxisa, od 11. července; Železnice, fara, patron. města Jičína, od 26. července.

Rádná sekulní okres. zastupitelstva koná se dne 5. srpna 1907 o 9. hodině dop. v zasedací síni okres. domu v Hradci Králové. Na programu mimo jiné: Návrh komise pro stanovení hotových výloh členů okres. výboru, komisi atd. — Návrh komise na stavbu budovy pro okresní stravovnu a ústav pro zprostředkování práce a služeb. — Návrh okres. výboru, aby v zájmu zachování historicky památné Hory Kunětické nebyly ani subvencovány ani do okresní správy převzaty silnice, k jejich stavbě použito kamene z Kunětické Hory. — Žádost externistky všeobecné veřejné nemocnice pl. MUDr. Jos. Puklové o udělení remuneratione. — Žádost farního úřadu na Pouchově a kaplanů z Hradce Králové o udělení remuneratione za duchovní funkce v nemocnici a na hřbitově Pouchovském. — Žádost sluhů a služek ve všeobecné nemocnici o zvýšení mzdy. — Žádost obce Hradce Králové o schválení unesení stran závazků převzatých obcí vůči Městskému průmyslovému museu a povolení zápujčky 260.000 K na úhradu subvence obcí na stavbu musea poskytnutí. — Žádost obce Černilova o povolení k odprodeji části obecních pozemků č. kat. 267/L, 267b/5, 6, 12, 14. — Žádost obce Černilova o povolení k odprodeji části obecního domu čp. 238 a směny obecního pozemku č. kat. 267/12. — Žádost obce Librantic o povolení k odprodeji části obecního pozemku č. kat. 1299/7. — Žádost obcí Jeníkovic a Pouchova o schválení unesení obecního zastupitelstva stran členství v Raiffeisenové záložně. — Žádost hasičské tupy královéhradecké o další udělení remuneratione župnímu jednoteli.

Včelářský spolek pro Hradce Králové a okolí pořádá dne 11. srpna o 3. hod. odpol. t. r. v obecních školách zdejších zajímavou přednášku o sužikování medu v domácnosti. Přednášet bude chvalně známá učitelka pl. M. Horneková z Prahy. Zároveň bude uspořádána výstava včelářských produktů jakož i rozličných druhů úla a nářadí včelářského. Výstava zahájena bude již 10. srpna v 9. hod. dop. ve srohu smíšených místnostech obecních škol a potrvá až do pondělka do 6. hod. večer. Po přednášce pl. učitelky M. Hornekové zhotovovány budou rozličné likéry a vína medová a pečeny některé druhy perníků a p., a bylo by záhodno, aby zdejší p. t. dámy ku přednášce této v hojném počtu se dostavily. Zvláštní posvátní budou ještě rozezdána. Vstup do výstavy a přednášky je úplně volný.

Ještě k zlatému jubileu vdp. Magr. Dr. Al. Frýdka. Jak četných sympatií požívá vysoce důstojný pan guverátní vikář Magr. Dr. Alois Frýdek, toho krásným svědectvím jsou početná blahopřání, která mu k zlatému jubileu byla zaslána. — Z ústních gratulantů budtež uvedeni hlavně: J. Biskupský Milost, katedrální kapitula s duchovenstvem katedrálního města i diecése Královéhradecké, P. T. p. generál Křitek, deputace důstojnického sboru v Hr. Král., c. k. okresního hejtmanství, c. k. krajského i okresního soudu, c. k. finančního okr. ředitelství, městského zastupitelstva, c. k. gymnasia, dobročinného komitétu dam, Mariánské kongregace dam, katolického soc. spolku dívek a žen, katolického spolku tovaryšského, katolického spolku dělnického, organizace katolického lidu, spolku c. k. vojenských vysloužilců, pěvecko-hudebního kůru chrámu katedrálního, Školských Sester z Hradce, Slatiňan i Sedých Sester z Hradce Králové, páni řiditelové Choceňský a Šeda, deputace z rodné obce Křebleb. Z písemných gratulací, jichž bylo 116 v delších přípisech, 73 v telegramech a 45 v pohlednicích a navštívenkách, hlavně: od Jeho Eminence kardinála stát. sekretáře Rafaela Merry del Val, kterýž zároveň sdělil apoštolské požehnání od Svatého Otce papeže Pia X. z Říma. Od sekčního chefa v c. k. ministerstvu kultu a vyučování Husaraka, od p. probosťa Karlacha z Vyšehradu, od p. preláta Zapletala z Vyšehradu, od p. kapit. vikáře Hölky z Budějovic, od p. preláta Confalka, řiditele konsistoře ap. poln. vikariátu n. o., od kathedr. kapituly z Brna, od pp. universitních profesorů Dr. Kryštávka a Dr. Kaděvka z Prahy, od pp. opatů Dr. Čtvrtečky z Břevnova a Roubíčka ze Želiva, od c. k. polního superiora Dr. Cábý z Prahy, od Benediktinů z Broumova a z Prahy v Enauzích, od Redemptoristů z Prahy, se Svaté Hory a z Králík, od Jesuitů z Velehradu, od Františkánů v Praze a Zámukách, od Piaristů z Litomyšle, od Kapucínů z Chrástic a Opocna, od Milosrdných Bratří z Kuksu, od Ursulinek z Kutné Hory a Hostinného, od Školských Sester z Horatčovic a Vys. Mýta, od Sedých Sester z Rychnova, od kněžstve Hoheniohe z Poděbrad, od hraběte Harracha z Hrádku, od hraběte Kinského z Kostece n. Orl., od hraběte Nostitze z Plané, od hraběte Nostitze z Rokytnice, od hraběte Mendendorfové z Coudélie, od hraběte Vojtěcha Schönborna, od bar. Malovcových z Prahy, od bar. Parise ze Zamberka, od rytíře Diviše z Čistecích z Prahy — Přelouče, od pl. Křitek, c. k. a k. generála v Hradci Král., od páni škol. řiditelů Nováka, Haněla, Hajnovského, Beneše, Částka a Ryby, od pp. c. a k. majord. Palmy a Kofinka z rodinou, od c. k. stavebního rady Šantrůčka, od pp. intenzů Červinky a Maška z Maasburga, od pp. notářů Chládky a Postlera, od pp. tovaryšů Červených a Pilnáčků, od p. MUDra. Holečka a p. MUDra. Schmöggra, od p. advokáta JUDra. Rudolfa, od p. finančního rady dr. Šimka, od p. c. k. okres. hejtmána Smithy, od p. inspektora Trappa, od pp. profesorů Nepustila, Pilného, Hobzka, Fröhbauera, Nováčky a Kohouta, od p. dvorního rady Salicha z Poděbrad, od p. administrátora panství Kuksu Chytrý, od Československé Jednoty sv. Methoděje z Vídně, od patronátních úřadů v Lanškrouně, Stěžerách a Kuksu, od p. železničního inspektora Iráka v N. Hradci Kr., od p. šlecht. komissáře Pokorného v Hradci Kr., od p. p. stovního správce Julie a oficiála Trončka atd. atd. — Mimo to přál jubiláru Senior diecéšního kněžstva Mgr. Jan Klein, protonotář apoštolský, arcikněz a děkan v Čáslavi, všickni vikariátní úřadové a téměř celé duchovenstvo diecéšní, které nemohlo se súčastnit slavnosti v Hradci Králové. Bůh splníš přání jejich a zachovej zlaté srdce diecéšní na dlouhá léta!

Dary. Vdp. kapitulní děkan Magr. Dr. Al. Frýdek obdaroval při svém zlatém jubileu kněžským katolickým spolkem značnými obnosy. Katolické organizaci diecéšní daroval 50 K, jednotě katolických tovaryšů 50 K, dámskému spolku „Aněška“ 50 K, Všeoborovému sdružení křesť. dělnictva 50 K. Zaplat Pán Bůh!

Předškovéání. Spolek vojenských vysloužilců v Hradci Králové vzdává tímto vdp. Theol. Drn. Aloisu Frýdkovi, kapit. děkanu a bisk. guverátnímu vikáři, upřímný dík za velkomyšlný dar, jímž spolek u příležitosti svého zlatého kněžského jubilea obmyšlil rálci. Zvlášť se neduživě a chudě členy spolku pronášíme svůj vroucí dík a „Zaplat Pán Bůh!“ V Hradci Králové, dne 31. července 1907. Za spolek vojen. vysloužilců Josef Horák, t. č. starosta.

Konecrtní a humeristický večírek ve dvoraně Adalbertina uspořádá dnes umělecká společnost „Silvia“ z Prahy. Začátek o půl 9. hod. večer.

Ke sjednání bohesloven v Velehradě. Feuilleton pod tímto názvem v minulém čísle „Obnovy“ uveřejněný napsal Josef Váňa. — Autor nepodepsal se tentokrát pouze nedopatřením a nikoli snad s přičin jiných. Nemá, proč by se právě při tomto článku za anonymitu skrýval.

V Pardubicích koná se valná hromada jednoty česk. ředitelů kůru, kapelníků, varhaníků a majitelů hudeb. škol 6. t. m. v Měst. besedě.

Pro pohřebce p. Tebišče Petra v Besedě koná se naří administrací vdp. Ant. Žák z Rychnova 5 K, p. Fr. Černovický z Křivce 2 K. Pořadatelstvo kursu 10 K.

Z Dobřenic. Ukázali jsme předešle, jak se chová velkostatek k malorolníkovi. Ještě že se nefešlo, že si p. Hampl řepu vykoukal sám! Ale to by přece moc křičelo, poněvadž malorolník ten už na to subd nemá! Ať si paustvo chová zvěř v oboře, jestliže mu je líto škodu na polnostech platiti! — Ale teď zas nový obrázek. Minulý týden bylo střeleno z pušky hajného p. Kratochvíla v lese po dětech. Sedmiletý Ludvík Slezák poraněn; jeden brok mu projel pravým uchem a druhý vltl do levé noby. Hoch se mohl takovou neopatrností státi lebec mračkem. Ale vždyť se to už nějak urovná. Jak by ne! Jednou se řekne, že hajný upadl přes pařez, podruhé zase, že kohoutek se zachytil o větráku. Ale jak se dá omluviti, že týž střelil slečnám u samých nobou a nedaleko vai psa? Hajný opatrný není, to uzná každý. Sotva asi zná dobře předpisy. Ale zastání ujde rozhodně mocné.

Z Dobrušky. Pokrokáři naši, aby odvrátili pozornost od svých intrik volebních, jeť jim vytkli socialisté, útočí proti katolíkům. Ústa jejich chrílí nejlesklejší fráze, ale ruka svírá bič. Osmělili se jim odporovati, máš jej na hlavě. Běda lidu, kdyby takoví pokrokovci vlády nad ním se zmocnili! Drtina v Hradci Král. hlásal: „Nevěřte kněžstvu“ (Čas, č. 96), a kde jaký nedostudovaný mladík, za nejsázelnější činnost má stráti proti knězi, obchází, vyzvídá potouche, líd se zchytrale, vybručuje nejhorší kal ze socialistických listů a sestaví tak pokrokový referát ve prospěch učitelstva a proti kněžím. Rozvážal lidé říkají: „Že se ti pokrokáři učitelé trochu nestydí! Kdyby si raději hleděli lepší výchovy mládeže, myslili více na její duševní pokrok a přispívali tak skutečně ku blahu občanstva! Pozorněji sami, jaký úpadek výchovy u nás nastal od doby, kdy odešel na odpočinek p. Dlouhý; žáci se tím chlubí, jak to teď chodí ve škole. Slyšíme katechetu každou neděli, jak připomíná dětem krásné čnosti křesťanské, osvětluje cestu života dobrého a soudíme tedy právem, že vztek, jež pokrokáři a učitelé v „H. p.“ na jevo dávají proti němu, jest jenom osobní metou. Pánové, mylíte se velice, myslíte-li, že vočkujete lidu nedvěru ke knězi štváním. Nejsme tak nevědomi, abychom nedovedli posouditi činnost té neb oné osoby, toho neb onoho stavu. Svě kritice však neučme se z „Vo'ně školy“, ani z „Čes. Učitele“, ani od Drtiny. Vy dnes blahobytem bujníte; lid vidí, že obět, kterou vám přináší, přichází na zmar. Výsledky pokrokových výchovy plní náš lid obavou o budoucnost dětí. Pánové, vám nebude patřiti náš dík; dospívající mládež jen s trpkostí bude vás vzpomínati, až pykati bude jí za výstřelky vaší nerozumnosti. — Soudíme, že katechetovi máš být dosti učiněním uznání jeho práce od lidí kompetentních a vaše útoky mohou být mu jen ke cti. Jste sluhy svých vášní a své maty — aby lidé neviděli vaší hanby, honem přispíváte si snižování nějakého „klerikála.“ Proč někdy nezačnete už také jinou písničku, třeba o tom bledém Francouzovi a kulhavé slečence nebo o tom nešť.stném milování dřevěných ardeků černoookého učitele, o svém zbabělém hrdinství, o snižování kolegů atd.? Jste sluhy svých prospěchů. — Což nevidíte opravdu, kdo vyasává lid, kdo jej žene v zoufalství, ochuzuje, mravně olupuje, všechno lepší snahu se srdce mu trhá, aby se vyšípal po omámeném lidu k hrzné světovládě? Proč jste se ani slovem nezmiñili o krachu žida Munka? Jste sluhy jistých známých pánů. Víte, které otázky dnes zmítají myslí občanů? Otázka dráhy a otázka radniční. Zde promluvíti vhodné slovo rady občanstva a našim předákům bylo by prací pokrokov. u. Ale kdepak vy a práce! Chlábili jste se sice nedávno jakousi drobnou prací, ale smějete se jistě přitom ve svých duších. Práce? Lhátí, terrorisovati, tupiti jest vám pokrokovou prací? Pokryteji! Den se dne slídíte, ví-li kdo něco hodně ostroho na „klerikála“, vyzvídáte s drzostí semitskou, zapřisaháte se, že neznáte nikoho, že do novín vašich může se všechno napsati. Snaž máte to za drobnou práci — za sebrané peníze plnit veřejnou knihovnu spisy prohanými a místa nepikantnější a nejfasačtější silně podtrhávati! — Jásej, Israeli, nový bojovník vyvstal v řadách dobrušských pokrokáčů! Ve studiích byl podporován od „klerikála“, za cíl vzal si vychovávat mládež, ale výchova jeho byla tak mravně olupu, všechnu tak způsobil, že vyšší moc uznala za dobro ještě mu prodloužiti prázdniiny, ať jsou už dost dlouhé. Pay prý nepěstoval, ale jakou povahu ukazuje? Na pokyn svých chlebočardů řítí se, hrůzu nahání. — Pájdeme však správnou cestou, jež vede ke spravedlnosti a osvobození lidu z jatma semitského, z jatma poroby pohansko-pokrokové. — Jeden, jenž pokrokáče dobře zná.

Dopisovateli „Hlasů pokroku“ radíme, aby slovem „stádo“ se tolik neoháněli, neboť by mohli vzniknouti důvodné podezření, že mu je velmi blízká společnost, tím jménem označená. Aspoň dosud jde pověst o jednom, který z Bohuslavic se ztratil, ať konečně ve dvoře a pokrokovým židovským nářadím chycen byl, když semitské ruce líd, nato však arjce trý. Nás

tyto útoky neodstraší, ale posilují, neboť přislouží praví: „Mnoho nepřátel, mnoho cíl!“ Pokrokat-ským listům připomínáme, že titul „nebeské kozy“ se správněji hodí na sástapy pokrokových mladíků v Krčíně, kteří se sebe do 14. července na večer kosi blas vytrvale vyluzovali a tudíž právem do řad „moečislavů“ patří. Tedy pozor! Nebeské kozy — krčínští pokrokové „moečislavové.“ Ukazují, že mají zlost. Vezměte do ruky kterýkoliv pokrokařský a socialistický listek a řeknete, že máme pravdu. Tolik vychrliti nadávek a posměchu na své spolubližní, jako čísl listy „pokrokové“ (!?) účastníkům velezdářilého kraje. Sjezdu strany katolického lidu v Čechách, dokáže jen vztěkem zalitá duše. Čekali jsme od nich nadávky, čekali jsme překrouceniny, lži, posměchy, ale pokrokařskou mysl takovou spoustou sprostoty vyzbrojenou jsme si nedovedli představit. Svým katolickým krajanům, Čechům, šmahem nadávají „nebeské kozy“. Posmívají se jich chudobě, že nesly košíky na zádech, což jest hrubé a necitelné. Nemá každý, jako vypasený pokrok, redaktor, peněz nazbyt. Lboun, že každá nesla košík na zádech a celý Náchod jest svědkem, že to je utrhačná lež. Jestliže některá venkovská žena nesla si košík na ruce, to bylo všechno. Perfidní lži jest, že odvedeno bylo několik přerbožných katolíků z místa služeb Božích, nýbrž jest pravda, že dva stoupenci konfese adlerovské a Kiofáč—kovařovičské byli pro nezákonné chování odvedeni „do chládku.“ Jestliže byli před tím pro kurážní „olej“ u pravověřícího Munka, to bude snad vědět p. Kovařovič. Nadávají sjezdu „chamtivá soteň pátera Horského“, černí kohouti, stádo, denuncují pro vyvěšení praporu p. Havlíčka, hostinec od „Mykyšů“ a jiné, přejí potupu a šibeničky — chrílí ze sebe, co zkažená přirozenost lidská vymyslet může. — Vzoré obecní zastupitelstvo. Málokde tak se starají o svéňou sobě obec, jako zastupitelstvo v Dobrušce s p. Eduardem Žiškou, lékařským, v čele. Obec potřebuje opravit radnici nebo přestavět, aby byla ozdobou města. Než obecní dluhy, na něž se vybírá obecní přírůžka přes 100 pct, tomuto blahodárnému podniku stojí v cestě. Vypůjčený obnos na stavbu dráhy z Dobrušky do Opocna, celkem asi 100.000 K, přírůžku obecní o 25 pct, ještě zvýší. To však nepřekáží statečným otčím města, a tak si odhlasovali přestavbu radnice v ceně asi 30.000 K. Byla by tam městská spítelna a městský úřad. Spítelna prý si bude platit nájem. Ze by mohla však všechny úroky z vynaloženého kapitálu, as 1200 K ročně, jako nájem dáti, pochybujeme. Proto většina z obecněstva rekursu, zaslaným obecním a pak zemskému výboru, se proti tomuto podniku bránila. Než zmíněné instance rekurs zamítly a tak stojíme před vymožeností: stavět! Ale nyní jest otázka: Zač? Objekty obecní jsou velmi zadluženy, obecní přírůžka vysoká a stavět se prý bude. Tedy nejspíše třicet obecních starších to „salo“ a vystaví si obecní pomník za své. Mnoho jim to neudělá, neboť jsou většinou zámožní a k tomu mezi nimi dva boháči židé. Budeme se na tu zastupitelkou obětavost těšit.

Divad. ochotnická jednota „Tyl“ v Rychnově n. Kn. pořádá na počest sjezdu rodáků a přátel Rychnova n. Kn. slavnostní představení v sobotu dne 3. srpna 1907. Pořad: 1. Předehra hudebního spolku „Dališbor“. 2. Proslav přednese p. říd. uč. J. Macháček 3. Živý obraz — Panorama města Rychnova n. Kn. — 4. V sude Diogenově. Komédie o jednom jednání. Napsal Jar. Vrchlický. — 5. Paní Minemistrová Veselohra o jednom jednání. Napsal Lad. Stroupežnický. — V mezíaktů účinkuje ct. hudební spolek „Dališbor.“ Po představení přátelský večer v místnostech besedních. Začátek určité o půl 8. hod. več. Konec o 10. hod.

Na záchrannu Kunětické Hory. Co se již namluvilo a napsalo proti soustavnému ničení památné Kunětické Hory, ale všechno marné. Majitel K. H. jest cizinec, který přes to, že žije uprostřed lidu českého a mohl by jeho získává kapitál, nemá ani trochu ohledu k jeho vlasteneckému citu, necítí v nejmenším lásku lidu českého k rodné půdě jeho. On vidí jen kámen, který si zaměňuje za slato. A naši vlastenečtí horlivci v okresech a obecních výborech, téměř ochraptělí nad necitelností majitele Kun. Hory, beze všeho rozhořčení, jako by se ani nechumelilo, dají si sypati štěrky z Hory Kunětické na obecní i okresní sílnice . . . K smíchu vaše vlastenectví! Správa panství, do jejíž moci patří Hora Kunětická, jistě se směje těmto vlasteneckým hrdinům. Účinnější boj proti ničení naší památky zahajuje okresní zastupitelstvo královéhradecké, které snaží se uplatnit, aby v zájmu zachování historicky památné Hory Kunětické nebyly ani subvencovány ani do okresní správy převzaty sílnice, k jejich stavbě použito kamene z této hory. To již něco znamená.

Krajinářský sjezd katolíků v Náchodě konal se důstojně dne 21. t. m. Obloha z rána byla zachmuřená, časem spustily se proudy deště na tisíc účastníků beroucí se se všech stran k Náchodu. Sem tam zabloudil paprsek slunce na mokrou zemi, ale zase se skryl. Vlak dělá špatné počasí sjezd nepokazily. Nadšené vítání byli mohutným davem hosté na nádraží. O 9. hod.

odebrali se účastníci od nádraží ve vzorném pořádku do chrámu Páně, kde bylo slavnostní kázání vlp. Dostála z Nového Města. O 11. hodině sloužena byla polní mše svatá na náměstí. A tu se počalo vyjádřovat. Šedivá mračna sklouzla pod obzor a slunéčko již zářilo plným leskem svým nad Náchodem, když o 2. hodině bral se obrovitý průvod katolíků od nádraží. Vpředu šli junáci a děvčata v národních pestrých krojích, za nimi stoupalo přes 3000 našich milých pracovníků žen, průvod celý uzavíralo přes 6000 mužů. Průvod došel do zahrady Sokolovny, kde natlučeno bylo k nehuť. Žádné stoly, žádné židle, muž vedle muže, žena vedle ženy stáli natlačeni v zahradě, kamž se všichni ani nevešli. Bylo tam dle vstupenek přes 5000 lidí. — Sjezd zahájil osvědčený pracovník náš Veselský vřelým proslavem a uvítáním, do předsednictva zvolení aklamací za předsedu Hráský poslanec Prokop, za I. místopředsedu redaktor Astr z Hradce Králové, za II. místopředsedu vlp. farář Erlebach z Bystré, za zapisovatele dp. Smetana, kaplan z Dobrušky a Jan Kovář z Hronova. — Po té ujal se slova prof. Drápalík z Hradce Králové, který markantními rysy a pádnými slovy dokázal správnost zásady, aby katolíci účastníci se veřejného politického života Lapidární slova pana řečníka, misty kořeněná fánými vtipy, vzbudila mezi posluchači bouřlivé nadšení, takže časem potlesk nechtěl ani ustati. — Po té ujal se slova Hráský poslanec hr. Sternberg jenž vyřčil působení našich pokrokařů a socialistůch demokratů jak v parlamentě tak i v obyčejném životě. Slova jeho jako obyčejně vyvolávala živý souhlas. — Nato mluvil ještě dp. Jemelka, kněz T. J., o naší organizaci. — O 4. hodině objevil se na řečnici Hráský poslanec vlp. Thdr. Horský, jenž srdečně a populárně pojednal o parlamentní práci a nynější situaci politické. — Sjezd s výsledkem tak zdatlivým byl ovšem sli v očích různých tým pokrokařským dětem; národní socialisté se socialisty demokraty pořádali trapčprůvod, jenž byl tak ubohý, že se sami za něj styděli. — Mnohé časopisy si omočily a vhořily ten můj milostný zrak na různé osobnosti. Jsou to známé firmy: Východočeský Obzor, Osvěta Lidu atd. atd. a také náš milý „Ratibor“ přišel s křížkem po funose. Kdo ten referát do „Ratiboru“ psal, nevíme, ale tolik víme, že asi na sjezdě našem nebyl, neboť ne stěny sálové se otřásaly (sjezd a řeči konány pod širým nebem), nýbrž celé sdi náchodské bořily se těm pokrokařům nad hlavou.

Z Borohrádku. (Zajímavé místní poměry). Dne 9. prosince 1906 četl náš p. farář Vacek pastýřský list o „volné škole“, v němž pp. biskupové upozorňují na nebezpečnou a zhoubnou snahu vyloučení náboženství ze škol a s rozhořčením, kterýžto výrok dvakrát opakují, odmítají útok nepřátel na nynější školu. — Po přečtení tohoto pastýřského listu připojil p. farář doslovně tento dodatek: „Slyšeli jste, dr. v Kr., vážná slova, že se jedná o odstranění náboženství ze škol. Nebyl bych si pomyslí, že dočkám se já spnění předpovědi Krista Pána: „Ven ze škol vyženou vás.“ Jan 16, 2—3. — A hle, již tomu tak. Viktor Hugo, franc. nevěrec, o rodičích, kteří posílají děti své do beznáboženské školy, píše: „K zodpovědnosti před soud měli by býti voláni rodiče, kteří posílají dítka do školy, nad jejímiž dveřmi je napsáno: Zde se náboženství nevyučuje.“ — Tak smýšlel nevěrec v zemi cizí — a nyní poslyšte, jak a co smýšlí se u nás. V jistě vesnici vychází časopis „Škola našeho venkova“, já jej jmenuji „Škola našeho venkova“ a ten píše: „Je třeba postaviti požadavek, aby náboženství jako předmět učebný bylo ze školy vyloučeno. Škola stáží přímě na půdě bezkonfesijsní.“ Roč. IX., str. 98. — Než toto vyloučení náboženství ze škol není ihned možné a tak snadné, poněvadž dosavadní zákon je chrání. To by teprve takové zákony musely se udělati. A kdo dělá zákony? Poslanci! A kdo je volí? Vy rodičové! Nuže, jaké poslance si zvolíte, takové budete mítí zákony. Proto, až k vám přijde ten, jenž o volbu za poslance se bude ucházeti, zeptejte se ho, zda bude chtít, aby náboženství ze škol bylo odstraněno. Řekne-li ano, tedy jej nevolte! Dále se vás táží, kdo pak školy postaví? Vy katolíci! Kdo na ně platí? Vy! Či jsou dítka? Vaše! Nuže, když tedy máte povinnost na školy platiti, máte také právo rozhodovati vy, čemu a jak ve školách vyučovati se má. A nyní se vás táží před Bohem: „Ochcete, aby náboženství bylo ze škol vyloučeno? — Nechceme, nechceme nikdy!“ zněla hlasitá lidu odpověď. — Tolik a nic více p. farář neřekl, slova „učitel“ ani vůbec nevyslovil, žádného urážlivého výrazu vůbec neuvěd, mluvil s největším rozvahou a jemu vlastním zápalem a srdečností. — Po službách Božích více vážných mužů čekalo před kostelem, kteří se slzami radosti p. faráři srdečné děkovali za tento výklad a za upozorňování na nebezpečí, jež škole hrozí! Než co se stalo? Za jedenáct dní pp. starostové obcí: Smrtka z Borohrádku, Starý z Vel. Čermou, Řehák z Šachov a Škop z Žďár podali okres. školní radě v Rychnově n. Kn. žalobu a tato jako nekompetentní bisk. konsistorii v Hradci Král. přepustila týž hanopis proti p. faráři, že z kazatelny čest učitelstva pokřídle, že snížil důstojnost kazatelny a dělal s ní nestydaté výpady, že za jeho nezakleté jed-

nutí musají se do duše stydět atd. Připomínám výslovně, pp. starostové k podpisům svým připojili úřední obecní pečeti a sice bez vědomí a svolení dotýčných obecních výborů. Divno bude zajisté každému, proč právě starostové pletli se do věci, po které jim nic nebylo, vždyť přece pp. učitelé, jestliže se cítili uraženy, dovedou snad sami bez cizí pomoci čest svoji obhájit. Inu to je tak: Ve Velké Čermě na jedné a téže škole jsou 2 bratři Smrtkové, kteří vydávají onu „Školu našeho venkova“ a jich bratr Smrtka je starostou v Borohrádku a za obec. tajemníka má učitele Vrba a členem obec. výboru je říd. učitel Koutalík. V Šachově a Velké Čermě učitelé jsou písaři, rádci a vůdci tamních starostů, ve Žďáru zvláště obecní úřad vede pověstný učitel Peiskr, který také žalobu tu ve spolku s jinými sestavil a vlastnoručně napsal. Zle máš, laskavý čtenáři, obrázek, že zde nepanuje klerikalismus, nýbrž učitelé. Než k věci. Zmíněný říd. učitel Peiskr, pokrokařský horlivce, dne 3. prosince 1906 oběhl vp. kaplana Hubáčka vykázaní ze školy a ještě jej u soudu žaloval. — Týž tedy Peiskr otevřel dvéře do budovy soudní v Kostelci n. O., kdež i napadený a uražený p. farář čest svoji hájí. A nyní provázej nás, milý čtenáři, do soudní síně. — Žádný starosta ani písař obžaloby učitel Peiskr v kostele nebyl a tedy vyvěšení pastýřského listu neslyšel. V soudní síni jest obžalovaným borko, Dr. Štemberka z Rychnova n. K. schlipým dává kuráže a nastupuje důkaz pravdy takto: Následkem toho kázání bylo prý učitelstvo v nebezpečí života, vždyť prý jim vyhrožováno dokonce i skutky násilnými. — Se sebezapřením zdržujeme se zatím posudku. Starostové byli prý nuceni tak zakřičet k vůli veřejnému pokoji. Nechte se vysmát, pp. starostové! Za jedenáct dní teprve jste zakřičeli, není to směšné, když učitelům hrozilo prý takové nebezpečí? To jste přišli se stíkačkou hodné pozdě po požáru! Škoda, že jste haviči. To však nebyl váš nápad a proto vás omlouvám. Na to ukrutné „nebezpečí“ vás upozorail někdo jiný za průhledným úmyslem. — Dr. Štemberka přijel do Borohrádku a do „Restaurace“ sivolal si některé svědky proti p. faráři. Co s nimi tam rokoval, jest prozatím přikryto rouškou tajemství — ale bezpochyby učil je tam modlit se růženec, vždyť jeho „nábožnost“ je světoznámá! Jak a proč se to stalo, není známo dosud, snad se to prozradí později, ale tolik je známo, že hlavním svědkem proti p. faráři byl obecní hajný a polní hlídač Tomek, který u soudu pod přísahou svědčil, že p. farář z kazatelny řekl: „Ti pokrokaři páni učitelé chtějí ze školy vyhodit kříž.“ — Z 50 volaných k soudu svědků nikdo slov těch neslyšel a ještě na 300 svědků může býti vedeno — a přece Tomek tento výrok přísahou potvrdil a jemu podobně pod přísahou tvrdil socialista Martinek, že p. farář kázal: „V jedné vesnici učitel vyhodil ze školy kříž!“ — Jak různá a přepodivná jsou tato svědectví pod přísahou projevěná — a který duch jim je našeptal? — Státní návladnictví podalo na Tomka žalobu pro zločin podvodu, ale týž stále u krajského soudu v Hradci Králové trval na své výpovědi. Dr. Štemberka hájil obžalovaného, jak prý je nábožný, že odebíral časopisy Kříž a Marii — co prý mu je po učitelích — že neměl prý zlého úmyslu — a soud krajský Tomka osvobodil. Jaký rozruch tento rozsudek způsobil, nemožno ani vypsati. Aby bylo dotvrzeno, že Tomkovi po učitelích nic není — ihned jim telegrafováno z Hradce a učitel Smrtka s jinými přispěchal na nádraží do Borohrádku přivítat a oslavovat Tomka. Čtenář tomu jistě rozumí! U okres. soudu v Kostelci n. O. ve pti této se pokračuje. Nebudeme předbíhati rozsudek soudnímu, nýbrž všimneme si průběhu vedeného šetření. Proti p. faráři svědčí asi 36 svědků, z nichž ani těch 6 v kostele nebylo a na pastýřský list se prý nepamatují; víme proč, nehodí se jim do krámu. Svědek říd. učitel Smrtka, redaktor, majitel a vydavatel „Školy našeho venkova“, působil zvláštní dojem, když dokazoval, že to je urážka celého učitelského stavu, když prý p. farář nazval jeho časopis „Škola našeho venkova“ a on jako redaktor je prý velkým hodnostářem v organizaci učitelů. Hajte se, pánové, jak umíte, té pravdy vy nezměňte, že lid vás nemá rád; máte velkou řadu osobních odpůrců, kteří celé vaše jednání odsuzují pro neblahé umění, které zastáváte zvláště v ohledu náboženském. Pp. starostové „naběhli“ nepředložané a dnes toho spolku s vámi jistě litují. Celá naše veřejnost čeká na spravedlivý rozsudek c. k. okr. soudu pro urážky v hanopisu obsažené a chce vidět ten „kal“, jímž prý p. farář čest učitelstva pokřídle, ty „nastydaté výpady“ z kazatelny, za něž se do duše musíte prý stydět. Čeká rozsudek veškeré duchovenstvo, aby zvědělo, jaké ochrany požívá před zákonem v působení kazatelském i v kostele — a konečně, aby se před světem ukázalo, kdo a jak tu čístatu vodu kalí a autoritu kněze podkopává v katolickém Rakousku?!

Z Německého Brodu. Dne 28. července tichým a dojemným způsobem oslavil své kněžské druhotiny zdejší rodák, emeritní farář, osobní děkan a biskupský notář vdp. Václav Oliva. Před 50 lety právě v neděli u hlavního oltáře v děkaněm chrámu Páně celebroid první máj svaton mladý n vkněs a po 50 letech v kněžství proti-

tých dopřáno bylo starci u této oltáře svou slatou máti v obět Bohu přinést. Doprovázen vdp. administrátorem děkanství Fr. Rauchem, dp. V. Jetmarem, st. kaplanem, a svým synovcem dp. Bohumilem Olivou, členem želivské kanonie a katechetou zdejší měšťanské a hospodynské školy dívčí, odsloužil u velikém pobnutí v slzách máti svatou. Mezi máti svatou podával Nejsv. Svátost všem zdejším ctihodným fcholnicím, jichž byl několik roků řádným zpovědníkem. Po máti svaté zapěl jubilar „Te Deum“ a dal požehnání Nejsv. Svátosti Oltární. Ředitel kůra a professor zpěvu při zdejší c. k. gymnasiu p. Karel Unger, chvalné známý odborník, přednesl pěknou skladbu za účastenství členů literátského sboru v čele se svým cvičitelem horlivým p. Fr. Pospíšilem, advokátním solicítátorem. S povděkem a uznáním budiž připomenuto, že hlavní kostelník při děkan. chrámu Páně p. Josef Štibor, neuvatný Vincencián a rozšířovatel kaol. novín a tiskopisů, co nejkrásněji upravil k tiché slavnosti hlavní oltář a mnohými květinami ozdobil. Co se tkne ctihodného jubilara, buď ještě vzpomenu, že od svého vysvěcení působil na několika obtížných německých i českých osadách, načez odebral se na zasloužený odpočinek do svého rodiště. I zde však nezahál. V době velikonoční u nedělich a svátých celé hodiny zpovídá věřící zdejší kolatury, jakož i při zpovídání četné mládeže školní vždy ochotně vypomáhá. Duchovenstvo i ze vzdálenějšího okolí věnuje mu důvěru jako svému zpovědníku. Končíme přáním: „Na mnohá ještě radostná léta!“

Z Korouhve a Poličky. Útulná vesnice, rodiště slavného prof. Michla a kanovníka spisovatele P. Ehrenbergra, dočká se v brzkém čase dokončení přestavby chrámu Páně sv. Petra a Pavla. Restaurace provádí se dle plánů c. k. staveb. rady A. Riegla, stavbu provádí osvědčený architekt ve stavbách kostelů B. Dvořák. Kojíme se úplnou nadějí, že útulný kostelník náš bude velmi dobře proveden a sloužit bude jako okrasa střední obce pro časy budoucí všem přátelům dobré vůle. Sl. patronátní úřad c. k. statku v Bystřem s veškerou ochotou přichází všem přáním vstříc, a stavební výbor obce v čele s důst. p. farářem P. Al. Kalinou pečují o rozmnožení sbírek na vnitřní úpravu kostela a varhany. Radostné práce se pak důst. farář v obci, ke zasedání ve výboru přední a vážení občané s takým porozuměním pro památky církevní jako u nás v Korouhvi. Uvádíme jména výborů: Jan Robl, ředitel škol, Jan Pospíšil, starosta, František Trnka, Josef Cihlár a Frant. Votava. Tak příčinlivému výboru a obětavému patronu přání lze vždy jen mnoho zdu a požehnání ve všem dobrém. Přítě více.

Z Vítějsove. Přece se konečně začalo se stavbou kostela. Více než dvanáct roků tomu, co žádali přifažení o nutnou přestavbu fliál. kostela svého. Účinnému zakročení c. k. patronátního úřadu v Bystřem podařilo se, že stavba nové lodi a presbyteria bude letos provedena. Ze starého stavu kostela má zůstatí a zůstane stará presbyter, která bude sloužit za baptisterium, a typická zvonice se střílnovými okénky. Plány provedl prof. Křtížeňecký z Prahy, stavbu provádí M. Vystavěl z Poličky pod vrchním dozorem c. k. staveb. rady Ant. Riegla a c. k. konservátora B. Dvořáka. — Letošního roku provedena bude stavba pod střechu a v roce 1908 úplně dohotovena. Tím dostane se zajímavému nejzazšímu koutu českého království cenné stavební památky.

Babylonská věž na Čáslavsku. Ó staročeská země! Kdyby jsme slavnými byli. Ale teď je to k nepoznání. Kdežpak by bylo napadlo dávným předkům našim, když k stavbám dělali maltu z vajec — že je budou jednou lidé raději smažit, a že se najde lepší za ně náhrada. V okolí Čáslavském, které je teď velkým břitovem husitské slávy, chystají se pozřítati vystavěti na způsob babylonské věže obrovský smuteční památník zrovna s byty pro bývalé obecní starosty, kteří dle „Pravdy“ pro své nemalé zásluby o samosprávu dělají na okrese místo stoupencům klerikalismu. Mezzanin vyzdoben bude pro starosta, který „nemalých zásluh o samosprávu si získal“ tím, že vysázel alej švestek, na něž mu dala obec peníze, jenom jamky vykopal obecní strážník; vystavěl i obecní váhu na vážení slatníků, které mohly zůstat poplatníkům v kapse; jemu náleží dík, že v obci o 85 číslech založen čtvrtý hostinec s kůlnou, aby svědčil o jeho zvláštní lásce k jistě větví Noemova rodu. Bude ho škoda, až už se tam bude stěhovat dříve nebo později, protože obec zůstane ve tmě a bude nucena postaviti si svítilny, které dosud zdály se býti zbytečnými. Známe ještě významnější zásluby pana starosty o samosprávu, ale nechceme zastíniti tak příliš ty ostatní, pro něž už najisto vyhrazeno poschodí první a druhé. Bude-li státi památná ona stavba na Koudelovském kopci, bude vidět do Zatičan i do Bíl. Podola, jak tam místo Husitů klerikálové hospodaří; a taková vyhlídka staré politiky velice zajímá. Máme-li také jednou věřiti Čáslavské „Pravdě“ ze dne 26. července, „jest klerikální strana na Čáslavsku na postupu“, a „ukázalo se, jakým vlastně Čáslavsko jest!“ Očekává se proto, že krajský list tam vycházející stane se co nevidět listem vládnoucí na okrese strauy, poněvadž by jinak měl na prázdno. Jinak přenesena by

byla redakce do nejvyššího poschodí té babylonské věže, odkud bude nejširší vyhlídka do kraje Čáslavského, a také blízký styk se čtenáři-podnájemníky. K stavbě přikročeno bude brzo. U Bučie pod Koudelovským kopcem zřizuje se ohromná cihelna, která a Čáslavskými už na to stačí. Maltu dělat z vajec — hloupost, a z vody — to je zas banální a špatné to drží. Redakce jednoho listu, který nechceme jmenovat, pořádá tedy sbírku na husitské slzy, které jí musí býti aspoň v litrových nádobách zaslány. Příspěvky v této podobě, přes to, že slzičky vysychají slunečkem naděje v šťastný výsledek dvou rekurzů, se čile scházejí, ba i v sousedním okrese pardubském, jak dočteme se ve „Východočeském Obzoru“, javí se pro věc zájem. K tomu: jest si přáti jen tolik, když už něco tak monumentálního se dělá, aby tam upraveno bylo pro všechny možné případy raději více obytných místností, a provedení stavby aby nepřekáželo zmateční jazyků, jež mezi projektanty se počíná už teď epidemicky šířiti.

Z Nechanického. Dne 26. července zemřela v požehnaném stáří 80 let paní Františka Kundrtová, majitelka statku č. 3. v Roaniciích. Pravá staročeská, přímá povaha, vzorná matka, pečlivá a bystrá hospodyně, dobroditelka mnohých a mnohých. Ona nepotřebovala studovati v moderních knihách o znacích nálehtilého charakteru; jí stačilo poctivé katolické přesvědčení ke všem dobrým skutkům, jež tak hojně konala. Dobrá katolická povaha, jakou vidíme na babičce Boženy Němcové. Jak veliký počet chudých přicházel do statku jejího, a nikomu neodepřen dar nebo pohostinství. Ctěna byla tak, že z lidí pohoštěných nikdo jí nic neodcizil. A uměla také místo frazi statečně zvelebovati statek, aby bylo z čeho dávat; žena pokroková v nálehtilém slova smyslu. Šel o ní jeden hlas: „Takové ženy dnes už se nerodí, ale jen vymírají.“ Pocházela z Rozbčic; otcem jejím byl statkář Fr. Šrám, který zemřel v stáří 84 let; matka rozená Součková z Blízy skonalá ve věku 96 let. Bratr zesnulý jest nyní majitelem rodného statku v Rozbčicích. — V letech padesátých provdala se za Hynka Kundrta v Roaniciích. A kolik ran sneslo se na hlavy mladých manželů! Požár, jenž jim zničil všecko, veliké krupobití, veliké škody za války v r. 1866 atd. Manžel její jako starosta jel s deputací do Vídně prosit za válečnou náhradu, nachladil se a r. 1869 z toho zemřel, zanechal mladé vdově čtyry nezakopatěná děvčata: Annu, Aloisii, Františku a Marii. O ruku vzorné hospodyně ucházelo se mnoho bohatých nápadníků; statkářka však odmítla, věnujíc celou péči nezakopatěným dcerkám. Vedle rozsáhlé hospodářství se vzornou plli dále, postarala se o přiměřené vzdělání svých dítek. — Před pohřbem množství lidí těsnilo se stále před nádherným katafalkem, rancích slzy upřímného zármutku. Velkolepý pohřeb, jakého Roanice nepamatují, konán v neděli odpol. z Roanice do Věstar. Mnoho věnců s případnými nápisy nastubách zdobilo krásnou rakev. Pěvecké sbory s hudbou závodily v krásných produkcích. Pohřební obřady vykonal vdp. farář Hulata. Při děkovací řeči p. Skvrna nastal ve velikém zástupu pláč. Ačkoli bylo počasí deštivé, přece sešlo se účastníků pohřbu množství obrovské. Rakev uložena do rodné hrobky. Ztrátu zesnulé oplakávali: vnuk po první cefci Annu Boh. Skvrna, c. k. pol. koncipista v Praze s právnickou Silvestrou, dcera Aloisie s choťm Jos. Sálem, c. k. pošt. správcem, s dítkami Miroslavou a Radovanem, účet. úřed. pošt. ředitel v Praze, zeť Hanuš Richter, majitel pohřeb. ústavu, s choťi Františkou a dítkami Ludmilou, Marií, Karlem a Janem, zeť Jos. Vancura, správce dvoru hr. z Harrachů v Bohárně s choťi Marií, vnukové Ladislav a Josef a bratr zesnulé Josef Šrám z Rozbčic. — Zesnulá přes všechny svízele jako vzorná hospodyně zanechala statek úplně čistý. — Bůh dopřej věčné slávy zasloužilé ženě, jejíž světla památka dlouho z myslí nevymizí!

† Msgr. Dr. Fr. Krásí, světlí biskup Pražský.

Smrt milosrdná odloučila duši velikou od chabého, vetchého, krutou nemocí trápeného těla. Zemřel nám pracovník neuvatný, zdatný. Odebral se na věčnost majitel mnoha čestných titulů, hodností vysokých a důstojenství, duch vysoce nadaný, myslitel bystrý zhylný. — Narozen 24. prosince 1844 ve Dvoře Král., na kněze vysvěcen r. 1870, na biskupa vysvěcen r. 1901. Zemřel dne 27. července o 5. hodině ranní. Cinnost jeho nesla se mnohým amérem. Byl předně výborným knězem. Vynikajícím rysem povahy drahého zesnulého byla ryzí, hluboká zbožnost a dobročinnost. Jako světlí biskup, probošt metropolitní kapitoly v Praze konal svá těžká úřad vždy trpělivě a jest podivno, jak při této zodpovědné práci našel čas ku práci vědecké. Psal církevní dějiny české. Do oboru toho spadají spisy jeho: „Arnošt hrabě Harrach“, „Svatý Prokop, jeho klášter a památka u lidí“ a „Svatý Vojtěch, druhý biskup pražský, jeho klášter i úcta u lidí“. Kromě těchto spisů hodlal s drem Podlahou vydati obšírné dějiny metropolitní kapitoly, ale dohl se behužel jen počátku velkého díla toho; vydal také část z archivu arcibiskupského o far-

nostech na sklonku století sedmnáctého pod názvem „Responsa ad XLII. puncta. Psal mnohé články do „Časopisu katolického duchovenstva“ a do „Sborníku historického kroužku družstva Vlast“. Za vědeckou svou činnost jmenován byl dopisujícím členem České Akademie sekce historické. — Záslužna jest také Kráslova činnost učitelská. Byl v r. 1871. jmenován adjunktem boboslovecké fakulty, praefektem kn. arc. konviktu, v r. 1876. byl promován na doktora bobosloví a za dobu své praefektury vchoval mnoho mladých kněží, kteří na něho s úctou a láskou vzpomínají. Byl též jako katecheta středních škol vážen a milován. — Byl dobrým pracovníkem spolkovým. Dr. Krásí jako předseda „Křesťanské akademie“ a starosta „J. dnoty sv. Václava“ byl neocenitelným. Veliké zásluhy má o stavbu velechrámu sv. Vsta. Byl činným i politicky, staral se o sociální zlepšení poměrů dělnických na kapitálních statech. — Ztrácíme v něm člověka, křesťana, kněze, vědce, spisovatele a lidumila, jakých pohledati. — Naši diecéšní mají v milé vzpomínce jádraou jeho promluvu, kterou pronesl v Hradci Král. r. 1902 jako místopředseda velkolepého sjezdu. — Pohřeb dr. Kráslo konán byl dne 30. července z probošství kapituly Svatovítské na hřbitov u sv. Matěje v Šárce, kdež církevní obřady vykonal náš mjdp. p biskup Dr. Doubrava. Doprovodili ho ku hrobu všichni pražští čelní hodnostáři a nesmírný počet obecnstva R. i p.

Různé zprávy.

Israelský denník o poměru církve k vědě. V „Neue Freie Presse“ prof. Oberhammer nechce nijak církvi naši pochtobovati, ale přece zaujímá k ní stanovisko střízlivější, rozvážnější, než — má bý pokrokatý faustik zrozený z katolické matky. Stáží zde něco z jeho vývodů. Albertus Magnus zřekl se stolice biskupské v Řezně, aby mohl dále se věnovati studiu, jež znamená obrat v přírodních dějinách, Roger Bacon, jenž první učil, že poznatky přírodních lze nabyti jen názorem, byl mnichem františkánským, Mikuláš Koperník pak, který provedl čin největší, tvrdí, že země se točí kolem slunce, byl kanovníkem. Tedy přední učenci středověcí a zakladatelé moderních názorů vědeckých byli katolíci (ač v leccems i pobloudili), za to však dosud v Anglii a Americe jsou lidé vzdělání, kteří i nyní rozhodně odpráží dokazaným poznatkům vědeckým. — Oberhammer cituje také Koperníkovo věnování spisu o pohybu země papeži Pavlovi III.: „Abych učené i nenčené přesvědčil, že mi není potřebl báti se jakéhokoli posudku, bádání své věnoval jsem Tvé Svatosti, jenž jsi důstojenstvím svého úřadu a láskou k mathematice a všem vědám veleslavným.“ Kardinál Schönberg, dominikán, napsal Koperníkovi list, v němž se obdivuje bystroti jeho ducha. Luther a Melanchton však učení Koperníkovo zavrhovali. Oberhammer píše: „Tedy vál svobodnějších vzduch v průběhu věků a renaissance zjemnělém Římě než v krutých bobosloveckých školách protestantských v Ženevě a Wittenberku.“ O protestantovi Keplerovi Oberhammer píše: „Jan Kepler, jenž měl v čslati Rudolfa II. (tedy v katolíkovi) svého příznivce, teprve sto let po Koperníkovi, byv jako protestant z domova svého švábského vypuzen, utvrdil vědecky zákony turuňského kanovníka (Koperníka). Pro náhledy své nebyl Kepler, jenž žil v Rakousku, nikterak stíhan, naopak horlivě a přátelsky dopisoval si s četnými členy tovaryšstva Ježíšova (II), kterýto řád tehdy matematiku velmi horlivě pěstoval.“ (Tak vidí!) O Galileim píše: „Galilei smýšlel nábožensky a proniknut byl úctou k Písmu sv., nechtěl však, aby citát z bible, doslovně vsat, překážel vědeckému bádání. Dlouho to trvalo, několik let uplynulo, nežli jeho nepřítelé v Římě prosadili, že spisy jeho byly dány na index, (tedy rozhodující kruhy katolické neodsuzovaly vědu tak nakvap jako Luther, ale s poznámkou „donec corrigatur“ a s rozsudkem, že učení jeho filosoficky jest absurdní a theologicky částečně haeretické. Svaté officium neváhalo však spisy Galileiho samo z indexu vzíti, když „společný názor dnešních hvězdářů souhlasí.“ (Tedy církev pouze čekala, až se náhledy odborných znalců shodnou a vytříbí). — Oberhammer dále poznamenává: „Říkalo se, v Římě se chodí olověnými nohami, ale i v protestantském táboře nešli rychleji zvláště ve století 17., kdy víra v písmeno a náboženská nesnášlivost a theologických disputací ve Wittenberku a Královci proti Koperníkovo učení doaly svého vrcholu.“ — I jiného moderního „kamene úrazu“ dotýká se prof. Oberhammer: biblické zprávy o stvoření světa. Pro doslovný výklad biblický byli katolíci theologové Suarez, Bellarmín, ale už v nejstarších dobách křesťanských vyskytli se hlasové, mezi nimi zvláště důležitý Augustinův, že 6 dnů biblického stvoření třeba bráti allegoricky. V 18. století byli to však protestantscí theologové, kteří stáli na doslovném znění výkladu o stvoření světa v šesti dnech, totéž stanovisko zaujímají i nyní ještě židovští rabíni a orthodoxní protestantsí Angličané a Američané, kdežto kardinál Wiseman víru a sjevení amítuje. (A přece při hovoru o šestidenní napadají se jako „spátečníci“ výhradně — katolíci). Oberhammer končí dobrozdáním, že

církev jen velmi zřídka stavěla se oficiálně proti vědám, a že za všech dob žili přírodopysci, kteří pevně věřili a také o pokrok přírodních věd pracovali. — A tak židovský časopis píše o kultuře katolické spravedlivěji než pokřtění sluhové Israele. Ostatně „Neue Freie Presse“ ví, že tiak na oko národní, ale sloužil vlastně zájmům židovským, takže toho o naší církvi nadbytek. Nač by se tedy neptaněchala část práce jiným!

Také spátočtství? Nejproslavějšími právníky doby naší jsou prof. Ihering a Savigny, jež oba přední právníci český dr. Randa velebí. Tento prof. Ihering, muž v pravdě učený, napsal knihu „nové zásady a myšlenkami vědeckými“, o nichž se domníval, že na ně přišel poprvé a je odkryl světa. Ahle, obyčejný kaplan, uznávající správnost jeho myšlenek, poukázal jej, aby si přečetl jistě místa ve spisech sv. Tomáše, dle kterého se vychází na tyto křehé školách katolických zásadám filosofie a práva. Ahle, tentýž prof. Ihering, protestant, optimně doznává: „Sv. Tomáš už dávno pověděl mnohem určitěji a jasněji to, o čem já jsem se domníval, že jsem odkryl. Proč nikdo z učených na něj vědecký svět neupozoroval? Kdybych já jej a jeho spisy byl znal, nebyl bych knihy své ani psal!“

Překvapující postup pokroku. Od vědního k směřování vždy malý krok. Když ve Strážnici ředitel gymnasia rozdával abiturientům vysvědčení, měl k nim při té příležitosti promluvu (za přítomnosti profesorského sboru). Dával jim pro život za vzor Krista a S. krata. Ale — zleňšil chvilu se přiležitosti k podání důkazů, jak i ta mladá hlava dovede vyspět a na její doby státi lip než skušný profesor. Jeden abiturient, syn tamějšího ředitele měšťanské školy, vystoupil se slovy: „Pan ředitel dával nám za vzor Krista, my však si vezmeme za vzor Husa a Chelického a půjdeme vždy jen za svým přesvědčením. Děkujeme, že nám byla popřána volnost vzdělání se, děkujeme zvláště pánům N., N., N. (jmenoval tři profesoři), ostatním nemáme za děkovati (!). Žádáme, aby přítel N. byl z gymnasia odstraněn. Nato odpověděl ředitel: „Lituji, že v této chvíli právě zde padl takový projev“, a se sborem se slzami odešel. — Abiturient přecuměl se svým „přesvědčením“ co nejdříve ven. Byla to skoro nevyhnutelná povinnost hlavy přeplněné pokrokem a osvětlenou. Ještě třeba konečně dá i světlý příklad jiným. Že ten ředitel se odváží tak zpátečnický ulovit k pokrokové mládeži! Nebylo to horší než zánětlivost takových důvěrných aristokratů? Ti přece bez dlouhého studia, bez velikého lámaní hlavy uhodili svým bystrozrakem hned ducho českých dějin, utvořili si velice snadno filosoficky, jednotný názor o moderních proudech — a za svým přesvědčením rozhodně jíti musejí, ať již se to byrokratickým nížak nelíbí. O čem sotva asi který z nich prostudoval větší část apriór Husových nebo Chelického. Nato nezbyvá na gymnasiu mnoho času, zvláště proto, že takový pokrokový student přece musí v první řadě čísti něco z Nietzsche, Masaryka, Machara a pod. Ale — přes to vše mladíci si berou za vzor Husa a Chelického, nikoli Krista. — A komedie hotova. Co by při té příležitosti bývalo zdravé? Hned se ptáť osvěceného abiturienta, z jakých příčin bere si za vzor raději Chelického a Husa než Krista a S. krata. Možná, že by osvěcený „přesvědčenec“ kotal víc než slabý gymnasiata při maturitě. Tedy Husa ano, Krista ne! Husa, který klekal před velebnou osobností Spasitele, který probožňoval za blízkými lidmi ty, kteří dbejí více o světské věci než o náboženství! Chelického, který svými náhledy se stavěl proti pokroku, jenž mrakel ve svých spisech lidí, jdoucích s pokrokem doby! A Kristus nezamítal se své přesvědčení? — Ostatně „evobodomyslné prohlášení“ onoho mladého pozora vůbec nestojí za rozbor. Silnější je hlavně konstatovati jako znamení doby, jako svědectví, kam až požeraví moderní mládež zabývá. Teď už má a musí mít každý mladík nějaké moderní, radikální přesvědčení, které v případě potřeby sežene hude na rychlo. Co na tom, jestliže „přesvědčení“ takové třeba každým rukem podlehá politickým změnám šetřícím několika krátkých broků? Pokrokové „přesvědčení“ jest teď mólou a proto se musí sehnati, vezmi kde vezmi. A ryčnou reklamou nutno při tom šířiti veřejnost u takové přesvědčení upozorniti. Běda, kdo by se odvážil postavit se proti tolik chlapecům zneužívajícím slova „pokrok!“ Hned by se mu vpálil na čelo cejch klerikalismu. A proto patroni pokroku raději trpí se směřování, hotovon karrikaturu pokroku, než by si proti sobě bujarem mládež — již se tak byzantsky pooblebaje — popudili a roztrpěli. Nic snadnějšího, než sláskati v tábuře pokrokovém rytířské ostruhy; stačí přiblížiti se do cechu a počínati si radikálně. Kam ještě ve svém posrťaví zajde pokroková mládež, sycená tak často články, znamenajícím negaci, odnímajícím nadšení a chuť k ideální práci? Buřitelé již jest až příliš mnoho; zvláště nad pohodlným, podvratným dílem plnou práce svědomitých stavitelů?

Vánoce rudého Ostravska. „Opavský týdeník“ 27. července otiskuje tento dopis z Michálkovic. „Alkoholismus řádí zde strašně v rodinách dělnických i mezi školními dětmi. Volám a prosím všechny reformátory a fad pokrokové inteligence, ať přijdou k nám tak na 1. a 15. každého měsíce studovat sociální otázku. Zde je tolik látky, že až těm pádním vlásy na hlavách budou vstávat hrůzy nad mravů stádo zdejšího dělnictva. Musím konstatovat, že tyto mravní poměry řadí mezi polskými analfabety, kteří jsou všichni členy zdejší sociálně demokratické odbočky „Unie“. Časné s rána spatříte již opilé potácející se dělníky vycházející z zdejších kofalen anebo otrhané, školou povinné děti nosit láhve a kofalky neb kvit (lth), který doma s vodou promíchávají se pije. Vylučování rodinný život zdejšího dělnického lidu bylo by ubytčné, protože, kdo sám na vlastní oči něco podobného neviděl, máne nevěří. A jak se ten lid vyzdělává. Byl jsem podobně schůzi přítomen, kde právě mluvil jistý Kolář z Ostravy. Zmíněný člověk chtěl mluvit po polsku, ale s jeho řečí bylo vidět, že neumí ani po polsku, tím méně po česku. Co ale uměl, to byly nadávky na nepřítomné osoby. Lhal, překrucoval, jedním slovem celá ta slátanina bez začátku a

konce byly nadávky tak surové, že člověk hnusem se musel odtáhnout. Taková individua mají prý vzdělávat, slyšet člověka a nabádat lid k mravnosti. Dne 5. června šel jsem časné ráno okolo hostince Skřídky (dříve Kočvary). Slyším s hostince hluk, a zvědav, co se tam děje, procházím jsem se okolo. Nejednou vyjde z hostince dělník se zatfátými pátými a spustí: „Pieroni, to jsou vědci neš? Co se vám tam stalo, táži se dělníka a ten počne vykládati, že v hostinci jsou zdejší vědci organizace, kteří celou noc v hostinci probýlí. Jsem dělníkem, co na Prokopa vyrukovali, nedávají alkoholiku a oni ležou do sebe celou noc alkohol. Oršm podotkl dělník, pivo a rumem míchané, jak ho pije soudruh Miarke, to „alkohol není“. „Nu a proč na to nepozorníte ostatní dělníky“, pravil dělníkovi. „Děť to zná, jak to u nás jde. Brůska, že nechtl na různé darebáky a zloděje platit, tak dlouho ho štvali, až ho vyštvali“, tak mluvil onen dělník. „Na schůzích varují dělníky, aby žádné gasey (časopisy), která u různé zloděje svítí a poukazuje, nečítali, že prý dělnictvo ohlupuje. Jak se dělnictvo ze s cialistických časopisů vzdělává, to vidím u nás. Nieg to Bug brani.“ Tak soudí dělník o dělnících. „A vy jste také v organizaci“, táži se ho? „Musím, kdybych nebyl v organizaci, tak by mě zabili!“ Tak skončila naše rozmluva a já k tomu nic neptádávám, ať sobě oddá každý úsudek sám.“

Čtyřnásobná vražda u Křtin — plodem rudého květu. Mnoho se mluvilo v posledních dnech o čtyřnásobné vraždě na Brněnsku u Křtin, kterou spáchali otec a syn Vaizkornové V Ostravě u Sloupu v bytě rodiny Vaizkornů, která jest uvězněna pro zavraždění manželů Hrazdiových a Němcových u Křtin, vykonána opětně prohlídka a učiněn nález, jenž úplně usvědčuje zatčené vrahy z jejich činu a vyvrací zcela jeho zapírání. V osudné noci manželé Hrazdioví a Němcovi vezli kromě svých na trhu v Brně strážných peněz pekatí Kupkovi v Ostravě 700 korun, jež mu vyzvedli v I. most. Spitelně. Při prvé prohlídce domu Vaizkornových nalezeny byly v kamnech zbytky spálené spóitelu knížky Kupkovy. Ve středu nalezli při opětovné prohlídce strážmistr Winkler a četník Pelán ze Sloupu a strážmistr Hladil z Jedovnic v bytě Vaizkornových všech ulopených 700 kor. Peníze, a sice sedm stokrátových bankovek, byly uchovány v papírovém sáčku mezi starými nepotřebnými papíry v komoře. Nález odevzdán byl soudu. — „Selské Hlaasy“ o tom píš: „C. k. četnictvem bylo již vyšetřeno a svědeckou výpovědí potvrzeno, že před nějakým časem — asi před rokem — měli sociální demokraté v Ostravě poradů na p. Šamalkovi, rolníka a red. „el. Hlaas“, který jest jim hrozně nepohodlným. Při poradě byl také Vaizkorn starší. Jakého obsahu pronášené řeči byly, není posud zjištěno. Ale prokázáno již jest, že do debaty zasáhl také Vaizkorn starší a pravil: „Dajte mi stovku a já vám ho (Šamalku) sklídím!“ Nyní se ovšem nedivíme „Rovnosti“, že tak psala o bestialní vraždě u Křtin a že s takovou bouřevnatostí se Vaizkornů odřikala. Věděla proč. A my nyní také víme, proč tak činila. Chtěla zahladiti stopy zákeřných plánů svých stoupenů na Sloupských horech, chtěla závčas sestřáti s prapuru svého krev nevinných obětí, u Křtin zavražděných, chtěla závčas omýti, po způsobu Piláta pontského, zakřivené ruce svých straníků. Zatím pravda se ukázala. K dynamitovému útoku i vančičkům, k požárům v Trnávce a Březi, k násilným útokům ve Vláslavě (na řáje a jinde), k vraždě na Přiborsku řadí se nová čtyřnásobná vražda a jedna vražda nedokonaná, ale připravená. To jsou ty „rudé“ květy, které na straně sociálních demokratů se rozvíjejí. Jaké pak bude te; tv ovoce?“ — Sotva uvěřitelné!

Největší diamant světa — „Premier“, mající cenu 215 milionů K, bude nyní majitelé rozřezán na několik menších prodejných kusů. „Premier“ nalezl se v Africe; délka jeho obnáší 4 1/2 palce, šířka 1 1/2 palce a průřez 2 1/2 palce. Rozřezáním kámen tento ztratí značně na ceně a tak při nejpraktičtější rozřezání utrhá se za něj pak sotva asi 12 mil. Celý za 215 milionů nekoupil při však nikdo, ani žádný panovník, ani stát a tak nezbyde nic jiného, než ujet většího obra z řáje drahokamů rozřezat na možné prodejné kusy.

Obrovský zvon. Ve Vídni mají starosti se zvonením ovatoštěpanského kostela, který nazývají „Bismarck“. Od smrti papeže Pia IX. nerozvučen se tento 400 centů těžký kolos, ale při jubileu panovníkové má opět zvoniti. Zvon mltí, poněvadž jeho činnost byla by zřádkem věže. Zvukové vlny otfášaj vzduchem i věží a na věži pozorní slanci již teď zhubnou dělníky. Teď se vyškrtují různé návrhy. Někteří by chtěli namontovati zvon v nedostupné drnhé věži, jiní vůbec mimo kostel v některém parku. Dopraviti však zvon s věže, zdá se býti téměř nemožným. Dva zvonatí se nabídlí, že jistým způsobem, který je jejich tajemstvím, zmenší silu záchvěvů bez poškození zvuku. Prozatím není k tomu ani peněz, ani mnoho důvěry.

Horké mléko dojí krávy krmené špatnou pící, na př. stuchlou slámou, zkaženými pokrutinami či nábojem, lupinou, anebo používá-li polyněk, pryskyřičky a pod. rostliny. Jakmile nedobrou pící zaměňme za krmivo bezvadné, mléko se ihned zlepši. Jestliže hořkost mléka způsobují malotvorové — bakterie — v komoře aneb ve chlévě zahnízdění, zvláště v podlaže močůvkou přesyčené, pak třeba netoliko vemen omytí vlnajím roztokem sodovým, emulsiem, nýbrž třeba stáť důkladně vyčistit 3% roztokem kreslinovým, atřiky omyt 3%, roztokem kyseliny borové, stáť se vybilí a vše vyčistit vápenou vodou.

Jeteleové píeminy dojí nejlepši seno, když je posečeme v příhodný čas. Obyčejný jetele červený, když je v rozkvětu, dříve než nasadí semeno; vojštěka dříve, než rozkveté; růžák, jakmile se začerveneá; jetele světlý a bílý, když je v plném květu; ptačí noha či seradela, když dokvětá, je nejlepši na seno. Vídelec šede se ponejprv, když rozkvěta, podruhé v plném květu a potřetí když dokvětá.

(Zasláno).

V „Osvětě lidu“ pisatel s Chotěbořska projevil nas: nejlepši úmysl máe pospínat. Váak celým svým

článkem podobá se komáru, jenž žene se do ohně, aby se popálil. Slovnatý pokrokář mi již chtěl nechtě musel dovoliti, abych ho ujal za ruku a předvedl veřejnosti. Neuvádím jeho jména, čímž šetřím jeho zbabělosti, kterou se tak významněvává při tapeši bližního svého, schovává se za jména nastroená. Předatavoji ho v jeho skutečích. Nejsilnější výtkik jeho vrehol ve tvrzení, že prý jsem bezcharakterní (špatná povaha) Nuže na slovíčko, pokrokářská povaho! Vinil jste mne, že prý jsem se umluvil s katolickými zemědělci, aby agitovali pro člany hospodářského spolku. Zatím však právě v těchto dnech dostal jsem dopis, v němž tajemníka katol. zemědělců se mi omlouvá, že mi učinil nepřijemnosti. Věc byla stanovena bez mého vědomí v Krucemburku, odkudž mi oznámili, že to v novinách prohlásí. Vy však, pokrokářský brdino pravdy, hned jste věc podstrčil mně, abyste mne mohl tupit. To je bezcharakternost zajiště vyložena. Když před některým časem v chotěbořském „Obzoru“ objevil se humoristický článek, podepsaný Quaroun z Klouzkova, hned jste za pisatele označil faráře Vlčka a bez důkazů útočil jste na mne. Když bylo kde koma známo, že jsem článek nepsal, nouel jste tolik cti, abyste odvolal. Toť bezcharakternost.

Vy snažil jste mne znetuzovat výtkou, že ubohodnji se lašným semínkem, ač sám o nepravdě svého tvrzení byl jste přesvědčen. Toť zajiště bezectná bezcharakternost. Vy, statečný hlasatelí mravnosti, v „Osv. l.“ jste psal, že štva skazatelny proti škole, proti učitelstvu, proti vzdělání a nejlepšímu mužům národa. Vyzval jsem vás, abyste dokazal, což bylo zajiště snadno, neboť kazeteina jest přístupna značnému počtu posluchačů, ale vy na místo důkazů pojednou stal jste se bloucnemým. To jest úžasné bezcharakternost. Mohl bych ještě jiné doklady uvésti, ale tyto postačí, aby vaše pokrokářská povaha plně vystoupila na jevo.

Ohledně hospodářského spolku učinili jste proti mně výpravu, křičeli jste, co hrdla jste měli, však všechny vaše pomluvy splaskly konečně na to, že jsem nedával podepisovati předsedovi listůk, jimiž zván jest výbor do schůzí. To přece nepopírám, to se děje na mnohých místech jinde a to se dalo i za předsedy p. Neveleho, který mi to nikdy nevytkal, věda, že to není žádné prohlášení. Ať buď, když vy ukazujete na každý puntík stanov, vězte, že stanov jsou také pro nás. Tvrdíte, že jsem nedával podepisovat aktů. Akty hlavní jsou žádosti na zemědělskou radu, těch jste se drželi zuby nehty, domnívajíce se, že skutečně jich p. předseda nepodepisoval. Váak nyní jste vyšli s prázdnou, a věc se nedá jinak vysvětliti, než že p. předseda Dvořák vás vodil za nos. A měl dobře, neboť zajiště si myslil, co že mají pokrokáři a socialisté nám hmatati do hospodářského spolku!

Mluvil jste, že nemám jako jednatel jednatelelé knihy, byla to lež. Tvrdili jste, že jsem nepředsedával protokoly výborových schůzí, lež. Hlásali jste, že nemám seznamu členů, lež. Čtenářům pak dávám posouditi, kde jest bezcharakternost.

Váak já vím, kde vás stávie tlačí. Vám jsem bezcharakterní hlavně proto, že jsem se na schůzích postavil proti pokrokářskému heslu: „s náboženstvím katolickým ze škol!“ Proto má a jiné kněze a vůbec všechny katolíky nazýváte klerikály. Váak náš lid dobře již chápe, že váš boj, jak pravíte proti klerikálům, jest bojem proti katolíkům samotým. Nemylte se, na udici vašeho protiklerikalismu nenachytáte již ryb.

Pravíte, proč prý nezařadji, když jsem viněn, že jsem nedával podepisovati akt p. předsedovi. Co jsem nedával podepisovati, již jsem řekl. Ale prosím vás, mám li žalovati vás, ve které sama sebou soustředěna jest již všechna vaše ubohost, která volá o slitování? Mně postačuje, když veřejnost pozavá, na které malichernosti vaše výprava klese a jaké směšnosti váš duševní obtěžok porodil. A pak musí člověk býti přece milosrdný k tomu, koho opustila všechna „fortelnost“. Vytýkáte mi, že se podepisuji jen Vlček a nikoli také „farář“. Dovoľte, o mně přece vědí lidé, že jsem farářem, vy však se podepisujete jmény vymyšlenými, z čehož vysvítá, že buď se za své pravé jméno stydíte, anebo že se stydíte za své mizeruosti. Radíte mi, abych studoval mravonku; z předkdy mi radíte, abych studoval mravonku; z předchozích věcí jest patrno, že vás přijati za rádece v mravonce bylo by tolik, jako učiniti křela zabručníkem. Jelikož vy sám jste horlivým přivržencem vyhazovu katolické mravonky ze škol, upozorňuji čtenáře, jak by vypadala ve školách mravonka vaše, založená na pomluvách, lžích a bezcharakternostech!

Stěžujete si, že rošim mír a pokoj. Oh ne, bojoval pokrokáři! Začali jste vy již na podzim roku 1916, když jste se usnuli, všechny kněze ze spolků vyházeti. Nátek váš na rušení pokoje jest vlastně omluvou špatně tajené zlosti nad porážkou a pak též pokryteckou vytáčkou, kterou má všechna naše obrana učiněna býti nemožnou. Náš lid dobře ví, kdo ruší pokoj a mír. Když jste na veřejnosti odkrývání, tu hned znáte výroky Spasitelovy, při čemž nechcete pochopit, že to nejde o osobu branicího se, nýbrž že jde o pravdu, kterou bráníl Kristus až i dťkami v rukou. Končím rozmluvu a vámi podotýkaje, abyste v udělování bezcharakternosti byl budoucně úzkostlivě opatrný, neboť neradno jest v domě uběšenová mluvíti o provaze. Ostatně váš celý článek činf dojem mouchy, která si sedla do hustého podmáslí, neboť hášíte nohama rukama, nemoha nikady ven.

Ferd. Vlček.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obrátem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Díkůčinění.

Ku slavnosti **zlatého kněžského jubilea** dostalo se uctivě podepsanému tolik ústně i písemně, z blízka i z dáli blahovolně projevených gratulací, ba i jiných přemilých překvapení, že nelze jinak, než touto cestou veřejnou za všecku tu blažící přízeň, náklonnost a lásku **povinně se poděkovati.**

Pročež prosím co nejvroucněji, aby všickni dotyční pl. t. páni a dámy, jakož i vzácní, jimi zastoupení sborové laskavě ode mne přijali ty

nejsrdečnější díky

s ubezpečením, že snažně se modlím, aby dobrotivý Otec nebeský mým veškerým pl. t. příznivcům i příznivkyním a příslušným ctěným korporacím, spolkům i jednotám hojným dobrem a blahem milostivě odplatiti ráčil.

V Hradci Králové, dne 26. července 1907.

Theol. Dr. Alois Frýdek,

kapitulní děkan a bisk. generální vikář
jako kněz jubilár.

Krásný a trvanlivý náter na podlahu

docílí se pouze **Marxovými** barvami od firmy **Fr. Viktorin** v Hradci Králové.

Jantarová laková barva na podlahu schne v 6 hodinách, má krásný lesk a jest nejtrvanlivějším nátěrem vůbec.

Emalová rychleschnoucí laková barva na podlahy vyniká překrásným leskem a schne úplně bez zápachu takofka za štětcem.

Tyto podlahové barvy jsou ve 4 odstínech světlé neb tmavožluté, 1 kg. krabice vystačí na 8–10 m² a stojí K 1.80. (Vysázejte si vzorky.) 1 natěrací štětec stojí 50, 60 a 70 hal.

Emalová glazura (email) Marxova, ve všech odstínech, poskytuje barvu i lesk zářevný. Schne rychle a tvrdne porculánovitě. Hodí se zejména k nátěru kuchyňského nábytku, kovových i dřevěných předmětů, adé v spížích i koupelnách, dále se mytí studenou i teplou vodou, vzdoruje výparům vodním a jest tudíž neabytna v místnostech, kde se chovají potraviny a kde se hledí zapuditi veškeré nepřijemnosti způsobované hmyzem, houbovatinou a plísní. Krabice 1/2 kg 48 h, 1/4 kg 1.0 h, 1/8 kg K 1.80, 1 kg K 2.40.

Suché barvy facádni, povětrností vzdorující, všeobecně uznávané za nejlepší nátěr na průběh domů, ve všech odstínech.

Barva, jež zasílá se jako prášek, poleje se vodou a nechá se, možno-li přes noc stati, aby se co nejdůkladněji rozpustila. Zbytečná voda se pak sjele a sbylý roztok barevný přimísí se k připravenému již a uhašenému vápnu, k bílení určenému, jež se odou patřičně roztředí, aby se mohlo dobře natírat. Menší či větší přísadou barvy facádni docílí se odstínů světlejších neb tmavších.

Na 10 m² stačí 1 kg. Cena za 1 kg 40 hal.

Vosk na podlahy a parkety k okamžitému upotřebení, jímá docílí se nejkrásnější lesk. 1 krabice 80 hal. a K 1.40. **Hoblovačky** ocelové k čistění podlah a parket 1 bal. za 20 neb 40 hal.

Při prkotných záskykách se obal nedětuje a při záskykách dráhou zasílá se franko.

Žádáte prospekty, ceníky a vzorky zdarma.

Fr. Viktorin,

— závod materiální a výroba barev —
v Hradci Králové,
Velké nám. (proti bisk. residenci).

Každý křesťanský dělník

má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Nábytek na splátky Ovdovělá dáma

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává

cís. a král. dvorní

velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský

Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Ceníky a prospekty zdarma a franko.

bezdětná

v prostředních letech, schopná veškeré reprezentace, výtečná kuchařka, prosí za místo hospodyně nejraději na faře.

Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

Slatinné lázně a vodoléčebný ústav

× × × v Bohdanči u Pardubic × × ×

těší se letos nebyvalé přímě P. T. obecnost, neboť do konce června zaznamenáno již na 237 hostů, což nepochybně svědčí o akvých výsledcích místní radnice, která blahodárně působí při veškerých reumatologických bolestech a chorobách ženských všeho druhu. Moderní vodoléčebna léčí se sdárné různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký úspěch masáže i elektrizace všeobecně jest uznáván. Čistý vzduch, tichá krajina, jehličnaté lesy a stále vytrvalá písčité písečné, avšak výhodná pro rekonescenty a reumatiky. Správa lázní přichází všem P. T. hostům v každém ohledu co nejochotněji vstříc, při čemž bře se avšak ohled na nemajetné osoby, jichž jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictvu, učitelsku a státním úředním úřadů a ústavů poskytují se avšak výhody.

Z Pardubic třikrát denně poštovní spojení.

Výtečná a levná strava.

Žádáte o prospekt.

Lázeňský lékař MUDr. Jindř. Požár.

Ceny bytů mírné.

Sauna do konce září.

Ryze český podnik.

Co překážá snahám Cyrilským na venkově a kterak tomu čeliti.

Uvažuje Filip Šebert, farář v Miletíně.

(Předneseno na cyrilských exerciciích 23. července t. r.)

Co rozumíme snahami Cyrilským? Oč usiluje pravý cyrilista? O to, co je rozhodným přáním církve ohledně veřejných služeb Božích: aby se konaly dle liturgických zákonů a předpisů co možná bezvadně a aby byly prováděny hudbou a zpěvem vpravdě důstojným v tom rozsahu, jak církev žádá nebo dovoluje.

Nám cyrilistům hlavně záleží na tom, aby zpěv kostelní byl tedy jak církevní, tak umělý. Církevní: aby se zpívaly texty, jaké se zpívají mají, anebo jaké jsou dovoleny, a to tehdy, kdy se zpívají mají. Aby byl ten zpěv a hudba jej provázející umělý. Bohu, jako bytosti nejdokonalejší, náležel naše nejhlubší úcta. Proto zasvěcuje církev Bohu a Jeho účtě nejlepší výtvoř dycha lidského, výtvoř umělecké. Její přání je, aby chrámy Boží byly pravými sídly umění. V uměleém zpěvu sjednocuje se umění všelikeré. Máme tu p. svatnou poesii, máme zde hudební rytmus, máme zde umělé melodie, máme tu různou barvitost harmonie.

Jako jsou dány předpisy liturgické, tak také jsou aspoň základní pravidla hudebního a pěveckého umění určité i všeobecně platná. Rovněž jsou dány určité předpisy, určitá pravidla, kterak má obojí požadavkům v kostelích našich býti vyhověno, aby zpěv a hudba kostelní byly jak liturgicky správné, tak umělecky cenné. Pravý cyrilista snaží se, by tyto normy nejen znal, ale také dle možnosti aby jich v praxi dbal.

Překážky těm snahám v cestu staví nezalost — anebo zanedbávání pravidel v praxi.

Jedná-li se o znalost pravidel liturgických a uměleckých, pokud se týkají posvátné hudby a zpěvu, kdo pak je povolán, aby tyto věci lépe znal, jako kněz, který při bohoslužbě koná úřad tolik vznešený, a jako ředitel kostelního zpěvu a hudby, který při bohoslužbách veřejných má místo tolik čestné a vynikající? O té věci netřeba dlouhých rozprav.

Měl by kněz, tento přední výkonný orgán církve a oltáře Božího, býti ignorantem ve vlastním oboru? Neměl by zvláště on znáti pravidla liturgická podrobně? A neměl by znáti ze zpěvu aspoň tolik, aby sám obstojně zpíval, co mu řád liturgický zpívati ukládá, a vedle toho aby dovedl aspoň určitě, pokyn dáti dle potřeby, co a jak zpívati by měl chór, zastupující lid věřící — po případě i lid sám? Bylo by zajisté žádoucí, aby kněz byl vycvičen nejen v tom, co sám zpívati má, ale ve zpěvu vůbec. V seminářích dbá se o to ovšem, ale přece my cyrilisté bychom si přáli, aby na tu stránku výcviku budoucích kněží zvláště v dobách našich ještě více se dbalo. Vždyť doba naše má již ten směr, že bude třeba knězi leckde, aby sám byl duší svého kostelního sboru, jako bude pomalu třeba, by také v ostatních oborech posvátného umění hlavně sám si uměl poraditi a hledati prostředky k tomu potřebné, aby chrámy byly důstojnými stánky Božími.

Vedle kněze třeba, aby hlavně ředitel kůru znal tolik z liturgických pravidel a měl tolik znalosti hudby, hlavně na varhany — a tolik ze zpěvu, aby mohl řádně a důstojně, dle předpisů církevních, služby Boží prováděti. Kdo má na venku většinou tento úřad? Doposud páni učitelé. Málodke jsou ředitelé kůru samostatní, hudebně vzdělaní. Tu a tam to místo zastává z nouze i člověk hudby a zpěvu jen málo znalý, když pan učitel místa toho se vzdal z jakýchkoli příčin — a na ředitele hudby znalého není dosti příjmu.

U tohoto bodu třeba se pozdržeti. Máme letos dobu oslav Havlíčkových. Snad nebude od místa připomenouti, kterak si představoval kdysi Havlíček poměr kněze a učitele. Jejich přípravné vzdělání mělo by býti společným. Každý kněz měl by býti napřed učitelem a teprve potom, až by věkem pokročil, zkušenosti životní nabyl a hodným svěcení seznán byl, měl by svěcením kněžským výše býti postaven. Kněží a učitelé tvořili by pak jako jednu rodinu, povolanou k tomu, aby vzdělávala náš lid. Není v té myšlence krásné, ideální jádro? Učitel je povolán, aby vzdělával budoucí občanstvo, aby povznášel úroveň lidového vzdělání. Nenáleží do té sféry také učitelé? Nenáleží do té sféry také umění hudební a pěvecké? Žádné pravé umění člověka nezhanobuje, tím méně může ho zhanobiti umění tolik krásné, jako je hudba a zpěv. Učitel má i zákonnou povinnost, učiti děti zpěvu a to nejen

školnímu, ale i kostelnímu. Je to pro něho něco ponižujícího, vycvičiti nejen děti, ale i sbor dospělých zpěvům kostelním a říditi tyto zpěvy? Je-li hudba a zpěv vůbec uměním krásným, povznášejícím, zpěv posvátný, kde myšlenky a city nejvznešenější oděny jsou rouchem andělským, byl by něčím ponižujícím?

Co povznese učitele spíše v očích lidu, pravého lidu, nikoli vrstev prázdňných víry, jež jménem lidu tak rády mluví, co jej povznese v očích lidu nezkaženého více: sport nějaký jen pro zábavu pěstovaný, anebo řádná znalost hudby a zpěvu, zvláště posvátného? Zdáli nemá učitel — jako kněz — hleděti, aby si získal úctu a důvěru občanstva? Čím si toho lépe získá, než moudrým úsilím, aby povznášel své okolí? A v tom ohledu zdali co tak zábavné, tak mile může mu zjednati hojnost posluchačův a čtitelů, jako ty hodiny, které věnuje cvičení ve zpěvu, zvláště posvátném, ty chvíle, které věnuje v kostele praktickému provedení toho, co nacvičil? Kdo toho nezažil, nevěří, s jakou radostí, ba pýchou pohlížejí v malé obci na svého p. učitele, když se jim povedlo po několika zkouškách překvapiti osadu něčím novým a zdařilým, s jakou chutí jdou do svých zkoušek, s jakou uctivostí mluví o svém p. učiteli, který je takovým dobrým hudebníkem a zpěvákem, jako je výborným učitelem! My cyrilisté upřímně bychom se radovali, kdyby na tomto poli dále trvala, a kde snad zabývala, kdyby na tomto poli zase rozkvetla shoda kněze a učitele, které si Havlíček tolik upřímně přál. Nebylo by to na zkázu ani jedné ani druhé straně a bylo by to jistě ke skutečnému platoému vzdělání a povznesení našeho lidu velmi prospěšné.

Na některých venkovských kúrech působí ředitelé kůru hudebně vzdělaní. Zdáli těm netřeba zvláštních znalostí? Ano! Liturgické zákony, pokud k řízení kůru třeba, mají také oni znáti, a zvláště nemají zapomínati na jednu věc: není každá hudba hudbou kostelní. Jsou mezi nimi znalci, kteří dovedou si uložiti náležitě meze a provozují ve chrámech skutečně hudbu posvátnou. Všecka čest takovým pánům ředitelům! Od nich lze se nadíti, že snahy cyrilské v širém okolí budou podporovati a šířiti, jako činil zvěčnělý p. ředitel kůru v Jičíně a jako činí mnozí jiní.

Ale jsou mezi nimi také takoví, kteří se řídí zásadou, že v kostele se pořádají koncerty pro lid, který nemůže na koncerty jezdit do velkých měst. Oni chorál natahují, div nepraskají v něm všechny klouby, oni dovedou z „Lohengrina“ a „Konzelné flétny“, jako z „Hubičky“ a „Prodané nevěsty“ vypsat i dávat co chcete: offertoria, gradualia, benediktus, a všelijaké, jak tomu říká, „vločky“ a jak jsou na to pyšní, že tu a tam některý „otec města“ se obrátí v lavici a hledí na kůru, kde člověk neví, co litá vlc, zdali taktovka, nebo pan ředitel, a ještě se pochlubí: Takovoutle muziku nemají ani u sv. Víta v Praze! Ba že nemají! Jaká to chyba, takhle se miment s povoláním. Na podiu před oponou divadelní by snad nesměl tolik taktovkou mávati, ale spíše by tam náležel, než za varhany. Kéž pamatuje každý ředitel kůru, že v kostele dle přesných zákonů církevních přece jen není místo na divadelní koncertování a při mši sv., či vůbec při bohoslužbě, že již nejméně se sluší, dělati sensaci ariemi a kusy divadelními. Pravé umění hledá všude pravé úměrnosti a shody mezi účelem a prostředky.

Za našich dob máme již také nejednoho ředitele kůru, abych tak řekl z nouze. Do-ud byl ředitelem kůru p. učitel a ten se toho místa vzdal. Co nyní? Na-kytne se na osadě muž, který trochu hudby řemeslně provozuje. Pozve se do fary, a dá se mu kůr na starost. Má dobrou vůli, ale ta daleko nestučí. Co tu dělati? Má ho kněz sám všemu učiti? A co, sám-li toho neumí? Nestačí jen říci mu, kdy má co zpívati a hráti, nelze-li také tomu zpívání a hraní ho naučiti.

Takové případy mohou nastati zvláště nyní velmi často. Nebylo by dobře, jestliže by na více místech mohly se občas uspořádati krátké a laciné kursy varhanické? Nebylo by dobře, kdyby se zařídila stipendia pro návštěvníky takovýchto kursů, aby tam mohly duchovní správy takové nouzové ředitele kůru vysílati?

Myslím, že to bude dosti brzy téměř nutným, aby nebyl leckde nucen farář sloužiti samé tiché mše sv. anebo spokojiti se pouhým zpěvem několika písní. Na mnohých místech nebude učitel ani možno, aby ředitelství kůru vzal na starost. Příjmu tolik není, aby se mohl zjednati ředitel náležitě vzdělaný. Vymáhati nutné příplatky na ředitele kůru, který by jen od toho žil, padlo by k dalekosáhlým úmrzlostem spíše, než k žádoucímu cíli. Nejsou všude osady tak veliké a zámožné, aby mohly ročně jen několik set připláceti na kůr. Co

tedy zbude, než vděčně přijati nabídku nějakého toho hudebníka, že kůr povede a přičiní se, aby alespoň tomu nejnutnějšímu se naučil? A k tomu jak by pomáhaly takové krátké a laciné kursy, jak by pomáhaly některé nadace, které čekají na účely jiné, toho času nedosažitelné!

A zase pravím: I v tomto ohledu jeví se čím dále nutnějším, aby kněží, budoucí správce chrámů, byli také v tom směru cvičeni v seminářích. Je to ovšem jisté břemeno, vedle všech nově zavedených předmětů ještě i tohle požadovati, ale káže tak již nyní a kázati bude bezpochyby v nedaleké budoucnosti ještě více autorita nad jiné mocná: praktická potřeba, ba nutnost! (Dokoně)

Besídka.

DĚDICTVÍ.

(M) Byl to člověk jako skála ten starý Setele. Dobré dva metry vysoký, široce rozložený klátil se každou středu a sobotu z S. do Prahy. Krácel pohodlně, ze široka vedle své bídné kobyly, která sotva vlekla tu bedničku, která u Seteleho jmenovala se vozem. Vozil pro S—ské hokynáře všechny možné věci: sirky, mýdlo, syrečky, bačkory a jiné, ale pamatují se, že to zvláštní náhodou byly samé libezné vonící materiálie, které mimoděk přiměly mimojdoucího, aby přitiskl buď ruku aneb šátek na nos. Ten, kdo měl šátek, byl obyčejně pan farář a pak pan krejčí Vejmelka, který ho měl proto, že pan farář šňupal, Vejmelka musel tedy šňupat také, pan farář měl „šňuptychl“ červený s pěknými modrými očky, pan krejčí Vejmelka měl „šňuptychl“ modrý s pěknými očky červenými.

Ale Setele ty dva pány neměl rád. On se mrzel nad jejich choulostivostí.

„Nevidám, takový dva páni pan farář a ten hoidopich, já jsem mluvil s Radeckým a ten taky šňuptychl neměl, pan hrabě se mnou mluví a taky si nedá šňuptychl na nos.“

Ano ten pan hrabě a Radecký to byla Setelova pýcha. On starý kyrysunk, kapral z Italie dostal medaili za statečnost, zachránil život mladému M—skému braběti, který proto pln účasti vždy Seteleho si zastavoval a s ním mluvil. Setele no také čas od času chodil navštěvovat a když ho viděl hradní klíčník přicházet, ihned křičel:

„Chystejte kobyly, Setelák si jde pro kobyly.“ Bylo to tak v dvouletních a tříletních přestávkách ty návštěvy Setelovy.

Slova jeho, slova okřídlená, kterými na něho volávali uličníci, byla obyčejně: „Hrabě, dej mi kobyly, tahta mrcha mi padla.“

A hrabě kobyly dal, dal mu i nějakou zlatku do kapsy a po odchodu Seteleho dal také celou místnost vykouřiti, provětrati a vyčistiti. Setele totiž voněl zvláštním parfmem, složkou to z různých vůní sirek, syrečků, lihu, petroleje, kořalky, tabáku a koňské stáje. Po celý rok se nečesal, myl se snad jen nabrav si do úst vody u pumpy, šaty si nečistil, v nich spal, boty byly obaleny všemi geologickými útvarý silnice z S... až do Prahy i podlahy domku Setelova, ve kterém salon, přijímací pokoj a kuřárna s jídelnou obývali nerozluční dva přátelé: Setele a jeho kůň.

Ten jeho kůň byl tvorem zvláštním. Měl ho už přes dvacet let; po dvou, po třech letech vždycky zmizel. Setele šel si k hraběti pro koně jiného, tahal s ním tři čtyři týdny, najednou však místo něho byl kůň starý, trochu ztloustlý a tahal zas dvě tři léta. Tak chodilo to dlouho. Setele se nečistil ani nemyl řádně celý rok. Ale 14. června každého roku měli sousedé jeho zvláštní pohled. Setele obnažen po pás drhnul se kartáčem režným u studně, hlavu držel si tak horlivě, že byla obava, aby herkulské paže obrovy ji nerozmačkaly. Večer šel se dát ostříhat a oholit a druhého dne na den sv. Víta, ve svátek do svého patrona, vyrukoval Vít Setele v plné parádě. V uniforém pluku kyryníků, v bílém, stářím zažloutlém plášti, vysokých, jako stříbro lesknoucích se botách krácel do kostela, zde se vyzpovídal, přistoupil ke svatému přijímání, dal i penize a modlení za své rodiče a zase velebně stoupal do svého polozbořeného domu. Druhý den zase už byl ve své kůži prosáklé odeurem Setelovským. Tak chodilo to mnoho let.

Najednou jako když do S—áků hrom z čista jasna udeřil: „Setelák se oženil, je ženatý.“ Skutečně. Setele se oženil, vzal si starou Linksvajerku. Její působení bylo brzo viděti. Dům dříve polozbořený dostával zněnáhlá jiná vzezření, střecha jako divem se zacelovala, stěny si Linksvajerka obilila, okna světlá, ve kterých dříve nikdo nebydlil, prckoukla, dostala nová skla, dvůr dříve pln hnoje

a harahurdí byl čist jako sklo, Setelákova ko- byla tloustla. Setelák mival teď čistou košili, vycištěné boty, učešané vlasy. Ale nějak se mu to nelíbilo, vždyť i šnuptychl si musel strčit do kapsy. Byl nespokojený, říkal, že ho něk celé tělo žere, nikdy prý dříve neměl blechy, až teď, co ho ta „bába“, jak svoji choť jmeno- val, každý den myje a každý týden převléká.

„Přišel ze svého pořádku“, nechutnala už mu ani fajka ani kořalka, sirky a syrečky mu smrděly, zcházel vůči hledě, přímá jindy po- stava jeho se shrbila.

Jednou chtěl se vymaniti z vlivu čistotné Linksvajerky; když odešla na pouť na Svatou Horu, celý týden vracel se k starému pořádku. A svědčilo mu to, vzpímoval se, oči se mu zase leskly, ale pan farář a pan krejčí Vej- melka, když ho s povelzem potkali, musili mi- noděk zase kapesních šátků použít, jichž při posledních jeho cestách již nechávali s pokojem.

Ale dopadl pěkně, když Linksvajerka nyní paní Setelová ze Svaté Hory se vrátila. Byl křik a nadávání, mytí a převlékání veliké.

„Jen si považte, osobo“ povídá den na to Linksvajerka kostelnici Smrčkové, „dyk von teu starej neruda, von si leh s koněm ve stáji rovnou do hnoje, dyž sem se vod Panenky Marije vrátila, leželi vedle sebe a von starej blázen kobyly držel kolem krku a když mě sblídnul, dal se do pláče, to prej bude zase mytí! Dyk von je s vodpuštěním jako prasátko, jako to boží hovádko, dyby neměl tu chalupu a živnost, hned bych vod něj utekla; dyk už mám zkažené celej žaludek.“

Ale Setele svůj „pořádek“ postrádal těžce, chřádnul, až jednoho dne našli ho opřeného o strom u Knovíze ztuhlého, mrtvého. Kobyly s truhlíkem-rozem stála vedle něj, vyhladovělá, skonu blízka.

Linksvajerka byla jak na koni, plakala, naříkala, ale v duchu už odhadovala dědictví po „drahém“ zesnulém.

Tu však udála se věc zvláštní. Pan farář dostavil se s panem starostou do domku, vše úředně prohlédli a pak přčetli Setelovu po- slední vůli, kterou Setele při poslední zpovědi panu faráři doručil.

Kšaft zněl doslovně:

Mileg hrabje!

Ja ty kobyly, gať gfi mje ge daroval, ti bje- fugi, darvam ti za nie ten barat a fuš pole na Setele a tiech dešet tisiz zo jau pod frowem. Meg zzenje deg tu kobyly starau, mona rada mege a ty tanony, zo jem ge štržil do fentrubny, mona rada puzuge. Moge šnuptychl deg panu fararzi a Weg- meľkovi.

W Panu zjeňuľ

Wit Setele

f. u. f. Korporat,

napjal to šwogi ruľau.

Bylo to všeobecné překvapení. Pan hrabě dojat, ovšem dědictví nepřijal, daroval ho chu- dým městu S., ale stará Linksvajerka koně ani boty „nepucovala“, měla hubou tak strašlivě, že „úředně“ panem starostou byla napomenuta, nemlčela však ani, když dostala první a sama úroky z dědictví, umkla teprve, až jí smrt těšitelka zavřela ústa na vždy.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. „Životy svatých“. Veršem napsal F. Zák S. J. Těto pěkné sbírky vyšly nové dva svazčky, podávající v pěkném rouše básnickém krátké životopisy dvou svatých pa- tronů, sv. Jiří a sv. Víta. Sv. III. „Sv. Jiří za 26 hal., sv. IV. „Sv. Vít“ za 40 hal. — Sebrané spisy Boh. Brodského ve svazku VIII., v sešitu 96.—104. přináší „Vesnické obrázky“, část II.; sešit za 30 hal. — Ludmila. Sběrka zábavné četby pro lid. Roč. IX. Sv. 3.—4 obsahuje práci VI. Pittnerové: U Zdobila — Teta Anna. Předplatné na Ludmila (ročně 6 sv., na 1000 str.) 220 K.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Vý- bor za spisů Karla Havlíčka. S nástinem životopis- ným. Upravil F. Bílý. Seš. 2.—4. po 24 hal. České knihovny zábavy a počení sv. 22. — Slavische Ro- man-Bibliothek. Seš. 106.—108. J. K. Štejhara: Er- zählungen und Skizzen. Z češtiny přeložila Z. Ho- stinská. Sešit za 32 b. — A. Dumasa Pařížští Mo- chykáni. Přeložil dr. J. Stersinger. Obrazové knihovny Světlozora seš. 14. a 15. po 30 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Písne Malostranské. Sběrka básní Jar. Naumana. Za 2 K. — Vinneton. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 130.—136. po 32 b. — K. Červinka: Zelená krev. Vilímkovy humoristické knihovny seš. 33. za 30 hal.

Z nakladatelství družstva „Vlasta“ v Praze. Vlast. Řidi T. Škrdl. Roč. 23., čís. 10: T. Pícha: Jest člověk monistická či dualistická by- tost? — Fr. Leubner: Smrt kmotřička. — Al. Du- stál: Pro čest svého rodu. — V. Lefler: Zrcadlo prof. Masarykovi. — Dr. J. Zítke: K dějinám kan- cionálu Svatofaňského. — B. Kamaryt: Poselstvo Ha- runovo — P. J. Franko: Cesty srdce. — Předplatné roč. 10 K. — Vychovatel. Časopis věnovaný záj

mům kř. školství. Roč. 22., č. 13. a 14. Vychází dvakrát měsíčně za roč. předpl. 7 K. — O císaři Karle IV. Píše dr. M. Kovář. Vydělavací četby katol. mládež. Roč. VI., č. 1. Čís. 2.—6.: Výbor povídek a básní od různých spisovatelů. Roč. předpl. 60 hal.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theolog. literatuře národů slovanských. Řídí dr. J. Tumpach, dr. F. Krytářek a dr. A. Podlaha. Roč. 48. Seš. 4.—6. Nákladem kniž. arc. knihtiskárny v Praze.

Osvěta. Listy pro rozhled v umění, vědě a politice, redakce V. Vlčka. Roč. 37. čís. 8. — A. Srb: Čechové a Vídeňská vláda. — Š. Radič: Roztržka mezi Uhrami a Chorvatskem. — V. Vlček: O Frt. Zákřejsovi. — Z. Winter: Řemeslo v Čechách v XVI. věku. — J. Náměstek: Břemeno. — V. Krofta: Kréma. — J. Geisslová: Pod koleky vlaku. — Atd. — Osvěta vychází měsíčně na Král. Vinohradech za roč. předpl. 14/40 K.

Zbrojnice katolická. Spisů vydávaných če- skou sekci diec. komitétu v Č. Budějovicích roč. I., čís. 1. (Ročně vycházejí 4 čísla). Napsal Jos. Dvoř. Cena poštou 25 hal. Brožura tato obsahuje na 80 str. stručné odpovědi na obvyklé námitky nepřátel.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Čís. 3. Roč. XIV. Řídí P. F. Jirásko. Nákladem R. Prom- bergra v Olomouci.

Příroda a škola. Měsíčník přírodovědeck- a časopis pro vyučování přírodovědné. Vydává pro J. Kranich. Čís. 10 Roč. předpl. 8 K přijímá admi- nistrace v Mor. Ostravě.

Pěstování květin v domácnosti. Napsal L. Batěk. S 54 obrázky. Z. 30 b. Knihovny Svazu čes. spolků okrašlovacích čís. 2. Nákladem Svazu čes. spolků okraš. v Praze 269—I.

Volební a shromážd. svoboda. Píše JUDr. K. Drbohlav. Knihovny populárních výkladů zákonů dílo III. Za 80 hal. Nákladem F. Šiška v Nov. Městě na Moravě.

14denní okružní cesta. Praha — Linec — Plavba po Donaji — Vídeň — Brno — Praha. Praktické pokyny pro pobyt ve Vídni a plánem města Vídně a želez. mapou Čech, Moravy, Slezska a Ra- kous. Cena 1 K. V komisi knihkupectví F. Hovorky v Praze.

Hlasy Svatohostýnské. Měsíčník lidový. Roč. III., čís. 4. Roč. předpl. 70 hal. Redakce a ad- ministrace na Sv. Hostýně u Bystřice p. H.

Serafinské Květy. Časopis terciářů česko- slovanských. Zed. redaktor: Fr. Švábeník. Roč. před- platné (vycházejí měsíčně) i s kalendářem „Sv. Fran- tišek“ 2/40 K. Roč. VI. Administrace v Olomouci.

SS. Eucharistia. Organ spolku kněží kle- nějších se nejv. Svátosti Oltářní. Vychází měsíčně. Zedp. redaktor K. Sojka. Roč. XII., čís. 7. Členové spolku dostávají časopis za členský příspěvek, ostatní za roč. předplatné 2 K. Všechny zásluky listu se tý- kající přijímá J. Bloška, farář v Majetíně, p. Brodek u Přerova.

Národní výchova. Napsal Adolf Brož, učitel v Úpici. Nákladem vlastním. Cena 2 K.

*„Rizová má plná licho
• nebyla by taková,
kdyby mni tak dobře nsloužila
Kathreinova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balíč-
kách se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl pítí nesmlšenou!

Kathreinova sladová
káva Kněpřpova

se jediné osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce str-
vitelná, vý-
živná a krev
tvořic pod-
poruje zdraví.

Děti by se měli
zvykatí jen na
Kathreinovu.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

K cyrilským exercitiím a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
feditele kůru a přátele přesného církevního spěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Saska ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenání na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vjeztr. uznání. Vzorů a cenůky zdarma a franko.

K sv. břimování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přisežený soudní znalec a odhádce

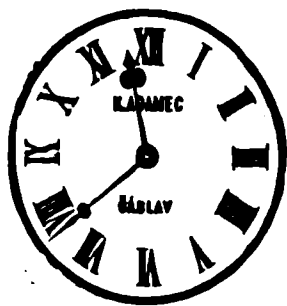
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Oáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veleduštojm. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2 % bez výpovědi, 5 %
proti 30denní výpovědi a 5 1/4 % proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zložena v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejnižší poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocléřově u Svitav

přijímá **nejlevnější** chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu,
řečem, šití, stříhání, vyšívání, vaření,
hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horská, velice zdravá.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

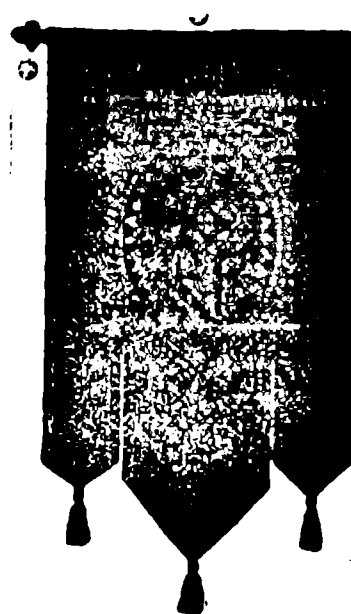
(dle Ord. listu č. 3, str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zašle
se vše franco.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiků,
rámů atd. atd.

•••

**Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.**

Výkresy a rozpočty na požádání.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dušt. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenan státní medailí.

Veleduštojmému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejsložitěj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veleduštojmému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohn-
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veleduštojmého duchovenstva o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svého
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady uměleckých výtisků
objednávek obratem poštou.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
a plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy uanání po ruce.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských
látek jest u Thaleov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12—, vyplacené od korun 20— výše.

Vzorky a ceník zdarma a franco.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJI UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

MEŠNÍ VÍNA

Veledůstojnému duchovenstvu do-
voluji sobě nabídnouti pravá, původní,
přírodní vína rakouská i uherská a ze-
jména pozorno je činím na silnější a
velechutná

vína Brionská

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii. Prodávám pak
tyto druhy dotčených vín:

Výčepní bílé i červené	1	80 h,	v sudech	68 h,
stolní	1	96 "		76 "
tabulové	1	112 "		88 "

Jemnější vína Brionská a rakouská dle zvláštního
ceníku, který ku přání zašlu zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci.

Dodavatel

pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě
a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře

v Hradci Král.

OOOOOOOOOO

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob y a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlata a stříbra. Na požádání hotové
práce na vkusku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a zlacení ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nabídnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtukostnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Odporučuji velečestnému obecenstvu v Hradci
Králové a okolí svůj po 20 roků trvající

zubní atelier

J. ČASLAVSKÝ V HRADCI KRÁLOVÉ,

Palackého třída čis. 79.

Zhotovuji podle nejnovější metody

umělé zuby a chrupy

ze zlatě a kaučuku,

Předělávky a správký,

jakož i vše v obor ten náležející rychle a přesně.

Ručím za nejlepší obsluhu.

Prosím ctěné obecenstvo o další příchůz
a trvám v hluboké úctě

J. Časlavský.

OBNOVA

Číslo 32.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. srpna 1907.

Inserty se pošlají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Ze Slovenska.

(14) O Slovensku píšeli naše listy téměř každý den, bohužel jsou to však samé nentěšené zprávy o systematickém mrzačení slovenských dětí a ubíjení slovenské národnosti. A není nikoho, kdo by se tohoto ubohého lidu ujal — ani ta česká Národní rada. Některá ta darovaná kniha, nebo peněžitá podpora jest skoro celá akce, na kterou se v Čechách i na Moravě zmůžeme. A kdybychom chtěli učiniti více, Maďaři by to v zárodku potlačili. A přece tvoří Slováci 11,8% všeho obyvatelstva v Uhrách, dle uherského sčítání 2 mil. 125 tisíc slovenských duší, dle Sasiuka 3 mil., dle dr. Malého dokonce 4 mil. Je to tedy národ, který by při politické samostatnosti a národohospodářském rozkvětu mohl zaujmouti čestné místo mezi evropskými národy, kdežto dnes je to národ robů, dobrý jen k práci a k placení. Co se nedatí dědicům Hunů vůči Chorvatům a německým Sasům, to bravě provádějí se Slováci, a nepřijde-li na Maďary nějaká pomsta Boží, bude za 50 let slovenská intelligence maďarsky mluvit, cítiti i jednati.

Již dnes neoslýšíš v městech děti si na ulici hrát a hovořiti jinak, než maďarsky; staří pak rádi to vidí, ježto myslí, že děti jejich jsou na půl cestě ku štěstí, že, umějíce maďarsky, dostanou se spíše ku dráze, policii, četnictvu — lehčímu chlebu. A jakmile Slovák takové povolání zvolil, je pro národ ztracen. Nesmí se k němu hlásiti, i kdyby chtěl. Nikdy neosvědčilo se přísloví: „Či chleba jíš, toho piseň zpívej“ pravdivějším, než na Slovácku v přítomné době. Uhři vymírají a přece jich je ve všech oborech veřejné správy dost; kde by se jich nabralo, kdyby Slováci a jiní národové svou zdravější krev neobrozovali?

Již na první stanici v průmysku Vlářském cítíš, že jsi na půdě uherské; slušné odění průvodčí vlaku přijímají službu, z úst žádného však nevyjde slovo jiné, než uherské, ač z tváře jim vyčteš, že jsou to bývalí Slováčkové. Díváš se oknem — samé uherské nápisy, na čarodách (krémách), obecních úřadech, školách. Trenčínská stolice je čistě slovenská, ale všude stkví se nápisy: „magy királ, iskola, kozsege biro“ atd. Maďaři postupují zvláště v posledních dvou letech s čím dál tím větší bezohledností a brutálností oproti slovenskému živlu; zkoušejí to, jak známo, i v Charvatsku, ale tam se jim nedatí. I staré názvy slovenských obcí zmizely a místo nich zaujaly úřední názvy uherské tak, že by to bylo až směšné, kdyby

to nebylo k pláči. Ve škole nenslyší dítě slova své mateřštiny; co dnešní mládež z vlastní řeči umí, zná z domu. O znalosti pravopisu nemůže býti ani řeči, a přijde-li to tak dale, bude to na Slovensku vypadati za krátký čas tak, jako u nás před 100 lety, kdy česky mluvil jen sedlák a česky slyšel jen z úst kněze v kostele. Zato maďarsky píše každé větší dítě správně, ježto Uhři si dají na školství záležeti.

Jaké je to vyučování v nejnižších třídách, ptáš se, milý čtenáři. Představ si maďaronského učitele, nad nímž přísně bdí inspektor, aby mu ve škole nevyklouzlo slovo slovenské, představ si jej, jak ukazuje s hůlkou v ruce jednotlivé předměty: to „háza“, to „astal“, t. j. to je dům, to stůl. Ponenáhlu učí se malé děti od větších, tak že v 10. roce čtou snáze maďarské knížky, než naši studenti po osmiletém učení se německé knihy německé. V tom jsou Maďaři mistři, a dnes není tam trochu vzdělanějšího člověka, jenž by nemluvil německy a maďarsky. Němečině se vyučuje na školách obecních jednu hod. týdně, ale slovácky pranic; je viděti, že nejde Maďarům o nic jiného, než o vyhlazení tohoto národa a o posílení svého vymírajícího kmene.

Jest v tom kus, řeknu, dábselsky chytré methodiky, že slovácké děti, zvláště ve městech, maďarštinu si zpravidla zamilují; následkem toho šíří se ve slováckém lidu jakási lhostejnost k mateřštině, lhostejnost k vlastnímu c-sudu. Když jsem ve vlaku bláskotě na to poukázal, že nikde nevyvolává se název stanice slovensky, ač vlak projíždí úplné slováckou krajinou, dostal jsem od jedné paní za odpověď: „A proč sme v Maďarsku?“

Maďaři dovedou Slováckům vštípit domněnku, že tvoří s nimi uherský stát, jež musí všichni společně proti Vídni brániti. Materiálně nevede se Slováckům hůře, než kdysi, lehčí způsob života, tovarný atd. vnukají již i do jejich krajů a proto jsou spokojeni. Duševní statky pro ubožetý lid nemají žádné ceny. Dříve jisti a pak filosofovali.

Nuž a kdo je těmi poměry vinen? Především ti, kdož Slováky vydali Maďarům na pospas, zadrželi Slováky smí, t. j. jejich intelligenci, hlavně kněží a učitelé, kteří jsou po většině nástroji maďaronského systému. Učitelé a pastoři jsou maďarony skoro bez výminky, mezi katolickým kněžstvem najdou se, kdož vidí, kam s tím vším se spěje, ale ti většínou z bázně mlčí; Hlinků je málo, pramálo a to je ta největší chyba. Co by si počala vláda, kdyby na Slovácku byli sami Hlinkové? Krista Pána vydala rada židovská na kříž, ale

již na 12 apoštolů si s křížem netroufala. Jednotlivcům ovšem je ubit, oštván, místa svého zbaven, krátce existenčně zničen, ale kdyby všichni kněží byli jako Hlinka, co by si s nimi biskupové maďarští počali? Proto je kněz na Slovensku s učitelem nejneoblíbenější osobou; za učitele nikdo trpěti nebude, ale za kněze to odpývá katolická církev, a já myslím, že, až mezi ten slovácký lid zanese mladá intelligence masarykovský racionalismus, bude tu uvěra slavití právě žně, zrovna jako v Rusku, kde lid přeskočil 50 let přirozeného vývoje, až se octnul u atheismu a revoluce.

A lze zasednouti proti těmto přirozeným, přitom však nestatečným vůdcům lidu na příslušnou soudcovskou solici? — V Teplé, první větší stanici dráhy povážské, žil vedle starého faráře mladý horlivý kaplan, který odkudsi z Moravy povolal missionáře. Ti kázali proti kořalce a přijímali od členů III. řádu slib abstinence před oltářem. Následek byly prázdné kořalny a tu zdvihl se jeden žid a zajel si do Pešti k ministru Trefortovi, který telegraficky zakázal missie a četnictvu nařídil, by missionáře v noci dopravili přes hranice. Za nimi do týdne následoval kaplan. A jak se dělo Hlinkovi, je všeobecně známo; při takovém stavu věcí ovšem nelze se diviti, že je málo kněží, kteří by obžetovali existenci, zvláště když slovácký lid je se svým stavem spokojen a jáma svého necítí. Lid ten je 50 let pozadu a musí se s ním začít tam, kde jsme my začali v letech šedesátých — musí se v něm vědomí národní pomoci besed a novin teprv buditi. Jen aby to nedopadlo tak jako v Rusku, aby totiž ti, jichž úkolem bude Slováky probuditi, nepřeskročili 50 let přirozeného vývoje a neodvážili se s nimi skoku do tmy — nevěry a náboženské lhostejnosti. Přední list slovácký „Narodnie Noviny“ začínají již dnes psáti proti klerikalismu a při těch poměrech, jak jsme je vyličili, ne zcela bez příčiny. Až posud — zdá se — klerikalismus nesplétá se, jako u nás, s katolicismem, ale dojde k tomu asi také. Nejsou dnešní duchovní vůdové slováckého lidu v Uhrách muži statečnými, jsou však jedinými, kdo k lidu svému v slovácké řeči mluví a s ním zajisté cítí; až do svatyní se Maďaři přece jen neodvážají, ježto vědí, co by si z toho lidu vychovali, kdyby mu vzali víru; chtějí však míti náboženství nikoli prostředkem vychovavacím, nýbrž policejním, jímž by se udržoval lid „v poslušnosti a kázni.“ Největším neštěstím však pro slovenský lid v Uhrách je žid, a o tom přistě.

FEUILLETON.

Strašidla.

(M) Na „Kozím rynečku“ v S. strašilo. O každé půlnoci povstával uprostřed náměstíčka jako dlan' velikého lomoz, finčení okovů, úpění, kvílení, a několik opozdělých chodců mělo příležitost ztříti, jak nebožtík Fezník Urbánek s Fezníci Káčou Matějčkovou, ježž ústa výmluvná umkla před 14 dny na vždy, jak tedy tyto nebožtíci jedou na obniveném zlatém voze, řetězy svázaní od zlých duchů, rozřhavanými železnými pruty mrskaní. Opozdnění chodci, kteří — mimochodem řečeno — šli v jaré nálezě od „města Hamburku“, nedošli s počátku víry, posměchu spíše. Ale když několik zvědavců obávanou půlnoc na „Kozím rynečku“ dočkalo, a blednouc strachem, zuby jektajíc, s hlasy zježenými se vrátilo, byla nucena veřejnost města S. uvěřiti a komissionálně strašidla vyšetřiti.

Na komis posláni byli dva neobrození lidé. Tůma, sedník, a bluchoněný Eda Vackó. Policie al. královského města S. vůči „vyšším mocnostem“ odepřela poslušnost a rada přenechala veškeru svou bodnou, sečnou i střelnou zbraň oběma odvažlivcům, jichž zmutilé srdce dovedla porazit pouze jedna mocná vítězka — „šedá s rumem“. Jinak nebáli se nikoho; za úkol tento měli slíbeno každý po pěti zlatých tehdejší měny a kořalky, co jí snesou. Ovšem opatrný otec města dovolil jim té kořalky vypítí polovic před a po

lovic po práci, aby se páni komisaři nenamáhali při tak těžké funkci své ještě s opičkou.

Ale poněvadž dávka „co jí snesou“ je velice neurčitá, a Tůma s Edou Vackó snesli jí velice mnoho, byla ta polovice šedá s rumem tak vydatnou porcí, že milí dva komisaři vyzbrojení šavlemi, halapartnami, revolvery a puškami vyšli od Poppra potácivým a nejistým krokem, ale se zmužilostí obrovskou a energičtí nezlomnou. Usedli každý na patník u obrovských vrat starého pivovaru, povídali chvilku, ale energie dříve tak plamenná ustoupila brzy moci požití kořalky a spánku. Spali jak dudci, chrápali duetto dojemné — „Náměstí, ozařované na hořejším konci matnou lucerničkou, dostávalo zvláštní smutný ráz. Pojednou lucernička praskla a zhasla, nastala úplná, hustá, neproniknutelná tma, na věži radnice zavzněla první rána z dvánácti. Půlnoc. Na náměstí uprostřed u studny nevidaný svit, starý Urbánek, nebožtík, s Káčou Matějčkovou na zlatém obniveném voze řetězy svázaní a rozřhavanými železnými pruty mrskaní ujdějí ku „fortné“. Úpění a kvílení obou nebožtíků neobrozených spáčk nezvudilo. Vše zmizelo. Zmizeli však také oba hlídači, oba komisaři. Strašné zbraně jim ležely na zemi, Tůma čepice vzhůru obrácena jako by volala po svém panu, jehož tu nebylo.

„Čerti je odnesli“, zvol hlás lidu a s hrůzou každý očekával věci příštích. Dvě staré panny, majitelky hostince „u Vašírovských“, Bára a Meta na noc stěhovaly se z „Kozího rynečku“ ku své

lavičce; zrovna tak dělali to nájemci masných krámků, kteří posavad v krámcích svých spali a poklady své masné i peněžitě tam střezili. Utíkali v noci z domova i kupec Stach a Košetický, pekař Linda, knihář Sušil; na noc po zmizení obou komisařů vystěhovali se všichni obyvatelé rynečku.

A tu zavzněla neobyčejná zpráva: „Tůmu našli na popravišti „na Hájích“.

„A mrtvého, mrtvého?“

„Kdepak — živého, mluví a tamhle jde s policajtem Kyským.“

Tůma, chudák, ráno probuzen chladnou rosou, pozvedl unavenou hlavu. Kolem samá živá zelen! Co to? Chtěl vstáti, ale nemohl, noby jeho vězely v mezerách úzkých — mezi dvěma prkny sedátka lavičky, již slavná městská rada na místě dřívější šibenice na popravišti hajském ku osvěžení těla a zotavení ducha postaviti kázala. Jak se sem dostal, a jak se octly noby jeho v těch prknech, jež ho tak nehorázně svíraly, tlačily a škrtily? U všech všudy, co je to? Neobrozený muž se zachvěl osykovým listem, hrůzou svinul se do klubička a neodvážil se strachem ani hlesnouti. Ležel tak od ranní rosy až k večeru; slyše hlasy mimojdoucích úvozem, odvážil se zasměti.

Po strání zaduněly kročeje, a několik uděšených obličejů zjevilo se nad Tůmou. Vysvobodili ho ze zajetí, zasypaní otázkami. Tůma mlčel jako hrob, jen povážlivě kyval hlavou a tělem jeho zachvěvalo cosi jako strach nebo zimnice.

Svépomoc.

II.

(M) Rolnické snahy o svépomoc však nemohou mít dosahu tak velikého, pokud nebude postaráno o zabezpečení dělnictva zemědělského. Nedivíme se nikterak, že dělnictvo venkovské utíká do továren, měst, že venkov se vyliďňuje, když nemá na venkově existence zajištěné, když žije na té hrozdě země, která mu nepatří, pachtě se jako mravenec do stáří, nemoci a tím zároveň do bídy. Chce-li rolnictvo dnes ve svépomoci své zdárné postoupit, musí se postarat o slušný plat, byt a živobytí člověka, který s ním vzdělává tu čerňou hroudu. Musí o to pečovat, pokud mu to jest aspoň trochu možno a připomínati státu stále a stále jeho velikou povinnost. Svépomoc zemědělského dělnictva! Co tu stesků! Dřina ode tmy do tmy, práce těžká, vysilující ten počet mužů, žen a dětí, práce nedělní v době žní, kampaní, tak časté úrazy při parních mlátičích i jiných strojích a za to vše plat skrovný, z polovice v jídle, kořálce a tak zvaném deputátu, z polovice pak v několika krejcarech denně!

Co tu práce, než všechny ty bády se odstraní! Svépomoc dělníků zemědělských žádala by předně silné organizace, která zasadila by se o pevnou ochranu dělnictva. Nutná byla by vyšší mzda mužů, kteří by svoji rodinu mohli užítí celou, aby matka mohla děti své ošetřovati, aby děti mohly chodit řádně do školy, aby žena a děti nemusely se díti od jara do zimy za ten kousek chleba, na který jim otec svou práci již stačiti nemůže!

Bylo by též nutno poněkud omeziti délku doby pracovní, což ovšem u maloroľníka často nejde, ale při dobré vůli se dá vykonati aspoň něco. Nedělní práce, jako hříšná a protizákonná měla by vůbec býti odstraněna, vyjímaje ovšem případy zvláštní, na př. v době žní, když brozí živelní pohroma obilí atd.; tu ovšem je práce taková nutná a dovolena. Jest těžko stanoviti mzdu dělnictvu rolnickému, bývá v ní zahrnut byt, strava, nějaké deputátů dobytčích, obilí nebo brambory, mléko, palivo a pak plat.

Plat bývá vyplácen měsíčně. To jsou lidé, kteří ještě si dobře stojí, t. z. deputátníci. Ale bývají to hrůzné byty, ve kterých mnohdy četná rodina žije. Předělané stáje, stodoly, sušárny atd. Málokde viděl jsem opravdu lidský, důstojný příbytek. Hůře než deputátníci jsou na tom různí nádeníci, podruzi, kteří mimo bídný plat, bídnou stravu, nemají ničeho.

Na rolnictvu bylo by, aby v zájmu svépomoci své pomohlo svépomoci svého dělnictva. Dávejte jim řádnou stravu, řádnou kořalku, plaťte jim přiměřeně, stavte jim důstojné byty, pečujte o jejich děti, pokud k tomu aspoň trochu prostředků máte, a dělnictva budete mít dosti. Nejméně tak naivní, abychom od rolnictva, které jest samo utiskováno, žádali pro dělnictvo všechno. Ale pokud silly stačí, musí existenci dělníků zvelebovati též.

Na dělnictvo rolnické zaměstnavatel nemá pohlížeti jako na nižší třídu; ať učiní je účastným svých konsumů, společenstev, družstev a založen a na venkově zase zavlaďne onen dobrý poměr mezi hospodáři a čeledí. V zájmu dělnictva bylo by nutně zavésti pojišťování jak pro stáří tak i pro případ smrti, zavésti zimní hospodářské školy vzdělávací pro dělnictvo zemědělské, s odstíny pro rolníky, vi-

naře, zadržadníky, obmeláře a lesníky, ustanoviti simol kursy pro mladší dělníky v různých řemeslech v hospodářství potřebných, jako tesařství, kovářství, kolářství, zednictví, závěsti kursy včelařské, aby tak čeledi i dělnictvo stalo se oporou rolníka a rolník otcem a živitelem svých milých dělníků.

Stav proti stavu tu nestojí, stojí tu dělník proti pánovi a na obou stejné záležitosti, aby svépomocí ovšem svornou a neprotichůdnou stav rolnický dnes tak zdeptaný povznegli a blahobytu svému i národnímu prospěli.

To ovšem nepřijde, bude-li rolník hleděti dělníkovi co nejvíce strhnouti, anebo dělník rolníka co nejvíce v jeho nouzi o dělníky využítkovati. Tady je nutná svornost, křesťanský duch, který vždy tu zlatou střední cestu naléztí doveďe.

Ostatně náš lid hospodářský je hodně trpělivý, snese mnoho, tam kde na jiném slunci, v jiném kraji byla by již revolta. Snese bídu, ba ještě si z bídy té na stará léta něco ušetří. Trpělivý, dobrý, neprozíravý, svého prospěchu nedbalý je ten lid, tak že ho často musíme burcovati. Tomu lze děkovati, že sociální demokracie u zemědělců posud valného výsledku se nedodělala, že posud přístřeší mezi pánem — rolníkem a pracovníkem hospodářským nenastalo takou měrou, jako jest tomu u dělnictva řemeslnického a továrního.

Na venkově se nají každý, ale průmysl a rozmach jeho nedá každému se najísti. Průmysl, obchod, továrny, závody mají tu nectnost, že shromažďují masou dělnictva na jedno místo, potraviny tím se samozřejmě zdraží a dělnictvo se svou proti zemědělským pracovníkům velikou mzdou vystačiti nemůže. Průmysl shromáždí v městech bídu, seskupí ji v hromadu, již zdolati nelze, kteráž na venkově v hromádky rozdělena, lehce by se dala odstraniti. Průmysl seskupí obyčejně hodně nepokojné živly v městech, kde je příležitost k alkoholismu, požívačnosti a tudíž není divu, že dělník tovární vystačiti nemůže, že není spokojen se mzdou svou, že se bouří a sociální demokracii přeje a jí poslouchá. A tu musí vyjít svépomoc se základa — z duševního života dělnictva. Odstraniti alkoholismus, požívačnost.

Jisto je, že mnozí dělníci, zvláště v továrnách textilních, krejčovských, obuvnických, mají mzdu směšně nízkou, se kterou na životní potřeby nestačí. A tady chytávají se dělníci té hrozné, dvousečné zbraně svépomoci totiž „stávkou“. Stávkování dostalo u nás svůj strašidelný špatný zvuk vinou sociální demokracie. Sociální demokracie mají jednu náplast na všechny rány. Když je malá mzda, když je nepohodlný mistr, když jsou v dílně neorganizovaní dělníci, když je důvěrník organizace uražen, když konkurent majitele závodu zaplatí, vždy se stávkuje. Stávka je specialitou sociální demokracie, universální prostředek proti všemu.

Nepopírám důležitost svépomoci stávky, ale tak, jak stávkují sociální demokracie, tak se stávkovat nemá. Stávka je posledním prostředkem v nouzi. Má se jednati cestou smírnou, třeba kompromisu. Dělníci nesmějí si mysliti: „Fabrikant musí povolit, jinak ho finančně zničme!“ Zničte, dobrá, třeba zničte, ale zároveň zničte také na čas finančně sebe. Jak mnoho stávek prohrálo! A proč prohrálo? Poněvadž byly vedeny nepromyšleně, byla půda mezi dělnictvem nepřipravena, vůdcové neprozřetelní anebo nepoctiví.

Pojednou zazněl výkřik úžasu, který všechnu tu vřavu překonal a přinutil k mlčení. Řezník Hubatka, jenž tak vytkl, ukazoval napjatou rukou k studni uprostřed rynečku. Z dřevěného krytu studnice nutila se vysoká, mohutná postava, zamazaná blátem a kalem — Eda Vacků. Smál se, smál celou širokou tvář — a lidé kolem něho hned jako vos kolem medového zboží.

Eda Vacků stnul, něco blekotal, chudák hluchoněmý. Tu přiběhl starý jeho tatík, který jediný uměl s „hochem“ dvoumetrovým mluvit. Posuňkovali chvíli, na tváři starého Vacka zřejmý úžas jevil se vedle rostoucího vzteku.

„Páni sousedé, vykřikl konečně, teď hole sem a za mnou! A vezměte si hole řádné, fezníci sekýry! To jsou zločenci lapkové!“

A rozestřen ftil se starý Vacek se sukovicí v ruce ke dveřím starého pivovaru, opuštěného, jehož opuštěné sklepy zely prázdnotou již od padesátí let. Vrata zavřena, v okamžiku však rozsekána pádnými ranami feznických širočin.

Celý zástup hrnul se za oběma Vacky dolů do sklepů. Tamhle u stolu hrubě sbitého za svitu lampičky v dojemném kruhu rodinném sedl výkvět města S, výkvět ušlechtilých snah, daleko-sblých cílů i prátů.

Sedl tu Vojta Pánek, bývalý sladovačnický, feznický mistr Fiala i s ušlechtilou svou polovicí Rezi, item Vinca Panoch, Joza Pagán, Janek Čížek, Janek Plavec, Tonda Vopaleňský, item Háta Veselá s patnáctiletou svou dcerkou Lídou.

Sedl svorně všichni ti ostří hoši i dámy, jejichž úžaslé, ohromené zraky jejich dojemně hledl

Stávka, má-li býti úspěšná pro požadavky dělnictva, musí mít základ, příčinu. Nestávkovati nikdy z furie, domýšlivosti, tvrdohlavosti. Jen, když poměry jsou nesnesitelné, na hrot vyhnány, neudržitelné, jest stávka na místě. A tu musí mít přípravu důvěrnou, pevnou organizaci, jednotnost a zadrhu musí mít peníze, jinak jest vše zkaženo. A je-li již stávka úspěšná, není tím řečeno, že dělnictvu polepšila. Bývají to Pyrrhova vítězství, ta vítězství dělnictva. Zaměstnavatel dlouhou stávkou ochuzen, nemůže v rozsahu tak velkém pracovati, konkurenti jeho se vzomohli, dělnictvo je dlouhou stávkou vyhladověno, vyseřto. Co z toho prospěšného?

Co má důležitost, to je rozhodnost, solidární postup, sjednocenost dělnictva, to může dělnictvu při takové svépomocné akci prospěti, ale je-li zaměstnavatel odhodlán stávce vzdorovati, to bývá zlé znamení, poněvadž chce dělníky vyhladověti a poněvadž má asi za sebou mocný svaz kapitalistů, fabrikantů, kteří ho neopustí.

Vidno tudíž, že stávka není pro dělnictvo žádnou svépomocí prospěšnou — aspoň ne tehdy, je-li dlouhá.

O svépomoc dělnictva žádá, je známo. Chce vyšší mzdu odpovídající aspoň životním potřebám, ochranné zákonodárství dělnické, pojišťování v rámci státním atd. Ty požadavky jsou všeobecně známy.

Ale jest ještě jiná drobná svépomoc dělnická, která se velmi pěkně osvědčuje. Jsou zde dělnická družstva pro stavbu levných dělnických domků, dělnická družstva pekářská, konsumy, uzenářská a řeznická družstva dělnická, která značnou měrou dělnictvu prospívají. Mnoho se také děje v této příčině ve prospěch dělnictva se strany uznalých anebo chytrých zaměstnavatelů, kteří zakládáním dělnických kolonií a laciným postupným přenecháváním domků svým dělníkům zakládají si jistý konservativní živel, zvláštní kmen, rodinu v dělnictvu, jež líp na svém majetku a na něm se může ve všech případech spoolehnoti.

Dopis z Prahy.

Obecní starší proti vlastnímu otci. Sborem obecních starších kral. hlav. města Prahy byl povolen značný obnos na opravu věže Staroměstské radnice, velice již sešlé, a v minulých dnech bylo rokováno v hospodářské komisi obce pražské o tom, komu by mělo býti zadáno postavení potřebného kolem věže lešení. Mezi těmi, kdož podali obci pražské nabídku, byl i vysehradský mistr tesařský H., jehož syn zasedá ve sboru obecních starších, ja do něho vyslán jako stavitel. Mistr H. jest dlouholetým kontrahentem obce pražské a proto oferoval i o stavbu lešení, již za stavající tesařské stávky v Praze a v jejím obvodu nebude lze jen tak lehce provésti. Každý by se domníval, že syn obecní starší oferujícího svého otce za těžkých poměrů živnostenských bude podporovati, leč chyba lávky! Syn obecní starší, jenž se na svého otce hněvá, napjal všechny síly, aby svému otci zadání stavby lešení znemožnil — ba šel tak daleko, že ještě před schůzí přemlouval členy komise, aby jeho otců práci tu nezadávali. — Jak nazvati jednání takové? Jedná-li obecní starší, povolovaný svými spoluborci k vážné a zodpovědné působnosti na radnici obecní, vůči svému otci způsobem po-

na vetřelce. Jako ptáčka v hnízdečku tulili se nebožáci k sobě, ale marně, nešťastně, pádné ruce okradených fezníků, kupců, živnostníků vybraly je z „hnízdečka“ a naměřily jim nepočítaných. Přiložily něžné své ruky k dílu i Vaširovských Bára a Meta, panny o věno a peřiny okradené. Věci všechny v hnízdě zlodějském nalezeny a jásajícím majitelům vráceny.

Nalezeny byly i všechny rekvizity, celý úbor starého Urbánka a Káči Matějčkové, obou nebožtíků, vozík malý, olepený zlatem, bengal, mundry, tetězy i pruty železné, zkrátka celý úbor půlnočních herců ležel tu bez hrůzy. Herci habnební byli tu zrazení, vítězky jim vyrván.

Jak přišel však Eda Vacků do studny? Jednoduše! I jeho zlodějské vynešly ven z města a přivázaly ho ke stromu. Jenže Eda se při tom vzbudil. K desáté hodině večerní se mu však přece jenom podařilo zbavit se pout. Sotře hněvem a pomstychtivostí, špěchal rovnou na Kozí ryneček, ale neztratil vrozené sobě chytrosti. Vlezl si na trámovi pod bedněním studny a z tohoto úkrytu mohl pohodlně sezrati všechno jednání zlodějů, jichž poslední tak strašidelné hry se zdařily nade všechno očekávání. Úmysl vystrašiti obyvatele se jim zdařil, ale Eda jim to skasil. Byl bití jak žito, pak je uvázali jako na pranýř na Velkém náměstí, kde je teprve přejala, ovšem ve stavu zbědovaném, policie. Eda Vacků dostal pětku a šedé s rumem, co jí sneal. A on jí sneal mnoho!

dobným, jak jednati bude proti jiným, popustí-li hněvu svému plnou azdu? Nechtějíce se nepěkným tímto případem dále zabývat, zaznamenejme jej pouze jako smutný doklad mravní úrovně současné doby, tak pohnuté a zajímavé různými úkazy, na něž jest veřejnost bohužel tak bohatá. Kam to spějí jistí jednotlivci, jestliže dají se ovládati hněvem do takových důsledků zabíhajícím? Členové zmíněné komise ovšem neřídili se přáním a prosbami svého člena, aby jeho otece oferta nebyla přijata, nýbrž stavbu lešení mu zadali.

Nad některými výjevy, na radnici Staroměstské se odehrávajícími, jest dobře, když opona se ani nevyzvedne.

* * *

Nemmar protekce. V nedávných dnech opětně slavila na Staroměstské radnici pražské pravou orgii protekce. Šlo o dva synky vlivných pánů, a to císařského rady F. Voityla a ředitele Městské spořitelny pražské J. Hubeného. Ačkoli jich synáčekové jsou věděními i zásluhami posledními, přece přeskočili po několika tuctech starší a zapracované úředníky, a byli jmenováni na místa, kam by se jinak, kdyby obsazování míst úřednických na radnici Staroměstské dalo se správně, nebyli dostali ani za dvacet let. Jest odporné o této věci se rozepisovati, ježto slovo protekce dávno by mělo vymizeti z míst, k nimž český lid navykl si pohlížeti s úctou. Však chyba lávky, protekce tak hned z radnice Staroměstské se nevymýtl. Ti, kteří by ji byli měli dávno z radnice odstraniti, ti se jí nejvíce drží — poněvadž jim příležitostně poskytuje dobré služby. Je to odporný zjev, musí-li veřejný tisk opět a opět upozorňovati, že zneužití protekce se strany obecních starších jest křivdou na příčinlivých úřednících páchanou. A nese následky tím odpornější, když i hlava města dr. Groš, nenajde pro ni odsouzení podle zásluhy, ač jest jako předseda magistratu vázán svoji přísahou hájiti spravedlivost.

Vyčkáme, jaké budou následky posledního protekčního jmenování.

* * *

Projekt jednotného vodovodu pro Prahu a obce sousední jest definitivně pochován! Slova ta nebyla sice doposud veřejně pronesena, leč jsou okolnostmi diktována za zákon nad veškeru pomýšlení, a dnes již není nikoho z horlivých obránců jednotného vodovodu od Káraného, kdo by si troufal věc tuto hájiti. Sami členové správní rady společné vodárny již uznávají, že bylo přestřeleno, když projekt Němce Thiema byl schválen a přijat jako jediná možnost, opatření Praze a obcím sousedním zdravou vodu pitnou. K důsledkům, že veřejné mínění i členové správní rady společné vodárny pro Prahu a okolí obrátili se proti projektu, vedlo v nejedné příčině prohlášení známého českého geologa prof. dra. Filipa Počty, že nutno se opřítí nazoru, jako by u Káraného byla zásoba vody pitné, kterážby trojnásobně převyšovala množství potřebné vody pro Prahu a okolí. Domněnka, že spodní voda z území Káraného jest čistou, buze všech příměsí vod říčních, jest vědecky již několikrát vyvrácena. Dojde tudíž k tomu, že potřeba pitné vody pro Prahu, jejíž okolí takovou různou geologickou vykazuje, bude kryta různými cestami.

Změna celého plánu nebyla by zajisté nikterak odsouzení hodna, kdyby v celé věci nešel nade všechno nepřijemný háček — a to jsou peníze. Ne méně nežli dva miliony korun bylo projektem Thiemovým vyhozeno prostě do vzduchu! A to jest ona nebláhá stránka, a nebláhý důsledek umíněnosti, se kterou se při projektu Thiemově shledáváme, že členové dozorčí i správní rady společné vodárny provádějí svou, i když byli opět a opět přesvědčeni, že jsou na scestí, a že jejich umíněnost kruté odnesou kapsy poplatníků.

Náš list to byl, jenž hned s počátku upozorňoval na nutnost vodovodu dvojího, na mohutný vltavský tok, jenž může poskytovat povědy nadbytek vody užitkové, a potřeba ji tudíž vésti z dalekých končin od Káraného. Jest nám zadostitčivím, že také v této věci jsme správně soudili. Kdyby bývalo dbáno našich rad, nebyly by nyní obecní důchody pražské o několik milionů chudší.

* * *

Nadbytek dramatických umělců a umělkyní, pěvců a pěvkyní v Praze. Jaký nadbytek dramatických umělců, operních pěvkyní i pěvců, jakož i umělců dramatických v Praze tou dobou jest, zřejmo z toho, že neméně nežli 900 — pravíme deset set — jich žádalo, aby přijati byli do svazku vinohradského divadla. Úžasná tato nadprodukce lidí, kteří chtějí si svůj chléb vydělávati na prknech divadelních, znamenajících svět, není než povážlivým, leč i povšimnutím hodným úkazem, který datuje se z našich nezdravých poměrů společenských. Dnes mladý jinoch i mladá dívka v Praze, zahrají-li si jednou v divadle, zatouží po slávě, a jdouce pak za svým fantomem, chtějí hráti divadlo

stále, ať mají talent nebo nemají. Důsledkem toho pak jest rozmnožování hereckého proletariátu, mužského a hlavně ženského, jakási to výroba věčně nespokojených lidí, kteří se o sobě domnívají, že jsou „nadlidmi“, povýšenými nade všechno; pohrdají vším, a když se jim nevede podle ohoutek, zachazují na scestí. Je to zejména jistá divadelní scéna, kde jest hračkou státi se jejím členem. Stačí, líbí-li se mladá dáma jednomu z řiditelů, aby byla ihned angažována. Jak dlouho takové angažování potrvá, lze si vypočítati na prstech — do té doby, nežli objeví se jiná, která ji vystřídá. Proto přes tu chvíli objevují se v novinách noticky „host x-ské scény“, — stále hojněji, stále v menších obdobích, a nadbytek hereček i herců by pomalu nám stačil na jedno století —

Věci tyto jsou zjevy velice trapnými a stávají se metlou opravdovým talentům dramatickým v životních zápasech, neboť podobní „umělci a umělkyně“ chtějí býti stáj co stáj angažováni i bez honoráře, a chybou jest, že se jim to daří. Jest neuvěřitelné, jak pražské listy mnohdy o podobných lidičkách píšou: „geniální talent, vzrušivý přednes, uchvacující efekt“ — a podobně možno čísti po prvému vystoupení takové osoby, která snad mnohdy již ani na jevišti nepřijde; leč reklamu má většinou, nežli zasloužilý herec, talentovaný umělec či umělkyně. Ze z takových „umělkyní“, když marně chtěly se zachytiti na divadle, stávají se pak „dámy“ polosvěta, jest na bíledni.

Proto všichni, kdož pomáhají k nadbytku umělců divadelních, páš zlo, které svým časem i na nich samých se vymstí.

Obrana

Italské štvánice proti klášterům jsou útoky rafinované promyšlenými, organisované vedenými. Zločiny podvodné ženy v Miláně, chráněné zednáři a za jeptišku převlečené, před níž církevní vrchnost dávno varovala, staly se východiskem k promyšlenému tažení proti katolickým klášterům. Hned věděli naši odpůrci i o četných skandálech klášterních jinde, jako by se o nich nezmínili dávno před případem milánským, jakmile by o nich byli zvěděli. Vždyť přece dovedou tolik pečlivě špiclovat!

A šlo se hodně kurážně. Dopustí-li se něčeho žid, co tu jest dlouhého souzení, než se mu něco stane! S řeholnic však jinak; mniach už není člověk. Toho může potrestati poštvaný lid hned a — bez soudu. Mnicha může souditi sám fanatický žalobce. Jakkoli dokázáno, že protikatolické listy o „klášterním asylu“ milánském lhaly, hned byly fanatické davy se svým úsudkem hotovy po nové prohávané zprávě o salesiánském klášteře ve Specii. Hoch Besson, z kláštera propuštěný, něco nalhal a již tisícíhlavý dav zpusťošil salesiánský kostel, druhý den „nadějná mládež“ zapálila kapli u kláštera; na náměstí Brinském, kdež velice zpusťošili kostel tam stojící. Také kulturní práce! Za mniachy potrestány — památné a umělecké stavby. Salesiáni ovšem proti pomluvačným listům podali žalobu.

Hoch Besson, štvaný svojí matkou, vypovídal hlavně, že u Salesiánů sloužena často „černá mše“, k níž přicházely též jeptišky ze Santa Caterina. Ovšem ta „černá mše“ byla vlastně mše za zemřelé, sloužená v černém ornátě.

A to úřední vyšetřování! Na pouhou fantastickou denunciaci matky hochovy hned vedeni chovanci salesiánští od ozbrojenců do kasáren, kdež nastal dlouhý soud. Paní Bessonová snažila se přiměti menší děti k odpovědím do jejího krámu se hodičím maslivým domlouváním; u větších chovanců užili policisté vyhrůzek i tělesného týrání. Takovým způsobem sehnáno aspoň nějaké svědectví, jehož potřebovaly lačné protikatolické listy. „Učení soudcové“ docela uznali, že „černá mše“ jest vskutku nemravností nejohavnější.

Ted po žalobě nevinných mniachů ovšem pomluvačným listům jest horko. Leč přes to úžas budí, jak málo ochrany poskytuje vláda nevinným katolíkům, napadeným na pokyn od fanatických nepřátel, od povalečů práce se štitících, kterým se jindy slušný člověk vyhne.

Pro Fumagalliovou v posledních dnech napadaly fanaticky duchovenstvo a jeptišky ty listy, které roku 1890 braly tuto kuplířku do zvláštní ochrany — proti církevním úřadům. Tenkrát tuto ženu žalovanou pro podvody nazvaly „obětí kněžské msty.“ Policie tehdy nic nedbala na církevní vyhlášky uveřejněné v novinách a sama dívky světovala Fumagalliové k výchově; podvodnice se tou protekcí také netajila.

Proti klášterům v Itálii veliké tažení — ale při tom vzrostl v horní Itálii i jinde počet zločinů na dětech spáchaných měrou nepovážlivější. O tom už se mnoho nepíše. Zdaž samy protikatolické listy vymýšlením klášterních skandálů, popisem těch hříchů, laubůnickým podáváním takových pašůk k množením zločinů těch nepřímě neuvádějí?

Tentokrát přes všechny intriky, přes hadí úskočnost veliké tažení proti klášterům se nezdařilo — ale proto přece řeholníci nejsou před násilnostmi bezpečni.

Politický přehled.

Rakouská vláda i s oběma sněmovnami užívají letních prázdnin. Ve Vídni ticho. Přece však pracuje se z kruhů poslaneckých pro změnu ministerstva ve prospěch lidového parlamentu. Němci z Čech drží se svého ministra krajana, agrárníci čeští rádi by do ministerstva dostali svého člověka, křesťanští sociálové něm. hledí dostati za ministra orby zem. hejtmana hornor. Ebenhocha a vyučování dr. Gessmanna. — Křesť. soc. strana v Tyrolích na svém sjezdu v Innsbrodu usnesla se založiti křesť. soc. denník. Při zem. volbách postaví ve všech okresích kandidáty. Němci nyní bouří do světa, jak jim Italové ublížili, když několik výletníků něm. pro jejich provokativní chování z Trentina patřičně vyprovodili. — Císaře v Řím navštívil kníže bulharský Ferdinand, brzo tam zavítá i král anglický Eduard a dle různých zpráv také italský král Viktor Emanuel navštíví letos císaře ve Vídni.

Školské zákony Apponyovy, proti nimž marně protestovali nemaďarští poslanci na sněmu uherském, jsou schváleny. V zákonech těch jeví se snaha, ponadřástiti všechny uherské národní školy; učitelové i kněží musejí sloužiti účelům maďarisačním. Ve škole bezpodmínečně musí zavládnouti maďarský národní duch. Učitelové na církevních školách nemaďarských, kteří neznají dokonale maďarsky, a těch jest dosud dosti, budou hned počátkem škol. roku ze služby propuštěni. Zákony tyto stanoví i svěcení zvláštních národních maďarských svátků. Na nemaďarské národy doléhají tu zlé doby. — Všecko smulování o vyrovnání rakousko-uherské jest marným. Maďari jsou vůbec proti vyrovnání; nechtějí dopřítí, aby se o kvótě a bankovní otázce jednalo sloněm s vyrovnáním a nedopustí prý nikterak zvýšení kvoty.

Schůzka cara Mikuláše a císaře Viléma na moři Baltickém u Swinemünde pontala pozorost celého politického světa. Cara vítal tu císař Vilém s 24 válečnými loďmi, kdežto carova jachta byla provázena pouze 4 torpedovými lodicemi. Šlo prý o oplacení návštěvy, kterou před 2 roky učinil císař Vilém carovi. Pravděpodobně jednalo se tu o víc. Schůze ve Swinemünde jest prý předzvěstí spolku tří císařů: rakouského, ruského a německého.

Krveproliti v marockém pobřežním městě Casablanca, jež způsobili domorodí Kabylové na usedlých tu Evropanech pouze ze zášti proti Francouzům, způsobilo rozehvění ve Francii a Španělsku, kteréžto mocnosti od lonka tu provádějí bezpečnostní opravy. Kabylové se bouří i v okolí proti Evropanům. Francouzská vláda poslala do Marokka několik lodí pancéřových a oddíl vojska, aby tu obnoven zase pořádek.

—

Z činnosti katol. spolků.

Z Nové Paky. (Doplnek ku zprávě předěšlé). Dny 27. a 28. července zůstanou památnými zdejší „Katolické vzdělávací jednoty.“ Slavila totiž v tyto dny desetileté výročí svého založení, posvěcení spolkového praporu a diecéšní sjezd katolických jednot. Dne 27. července pořádán zdařilý přátelský večer při volném vstupu. Ke koncertním číslům hudebním, jež bezvadně sehrali členové kapely p. Picka, vhodně družil se vzletný proslov od Vl. Hornosá, prof. náb. na uč. ústavě v Poličce, řeč jednatele a něžná veselohra od A. Klášterského: „Ženská otázka,“ jež s porozuměním a výbornou souhrou provedena byla. V nadšené náladě rozcházeli se účastníci, ujišťující, že tak pěkného večera hned tak nezažili. Ač chladná noc a hvězdnatá nebe opravovaly k naději na pěkný nedělní den, ranní „budíček“ ozýval se městem již při zachmuřeném nebi a k 8. hod. začalo husté pršet. Přes to přijížděly a scházely se katol. jednoty, sdružení a organizace ve „Střelnici“ v takovém počtu, že dalo se souditi na veliké účastenství. Po 9. hod. ustal déšť, takže průvod mohl se seřaditi a k 10. hod. ubíral se ke klášternímu chrámu Páně. A jaký imponantní to průvod! Přes 1200 účastníků z katol. jednot se 12 prapory a sdružení, organizace nepočítány. Průvodu takového Paky, alespoň ta „teplejší“, se nenadala a také tak brzy neustí. Za zmínku stojí, že z místních spolků pouze sl. spolek obuvníků se účastnil a neostýchal se dáti projev svému katolickému smýšlení a jíti v katolickém průvodu. Budíž mu za to čest! Prostorný klášterní chrám Páně naplněn do posledního místa. Po skvostném, duchaplném a procítěném slavnostním kázání, jež měl vldp. kanovník Thdr. Fr. Šule z Hradce Králové, posvětil spolkový prapor vldp. Thdr. Frant. Reyl, ředitel Borromea z Hradce Králové, jenž také pak sloužil slavnou spívanou mši sv. Matkou praporu byla vldt. pl. Ottilie Pecková, choť o. k. okr. hejtmána, kmotrami vldt. dámy: pl. Božena Geislerova, choť lékaře, a pl. Pavlína Tomášová, choť ředitele kúru. Po skončených službách Božích vrátil se průvod do „Střelnice“, kdež o půl 3. hod. konala se valná hromada diecéšních jednot. Nastává déšť

byl ovšem na závalu koncertu, odbyvanému tamže v parku městské „Střelnice.“ Avšak, až dalo se souditi, že déšť nepřestane, přec nerozházeli se účastníci; odevšad bylo slyšeti: „Jen ještě poselechnout poslance Myslivec!“ Kolem 4. hod. promluvil zmíněný pan poslanec slavnostně řeč: „O politickém postavení katolíků a národohospodářské situaci“, a to z okna sálu, jednak že byl déšť, jednak že sál všechny účastníky pojeti nemohl. Byla to zvláštní podívaná. Kam's pohlédli, samý déšť, s oblaků se déšť, pod stojícími tekla voda potůčky, ale lídko se nebaul, všechno množství klidně stálo a napjatě sledovalo břítkou, poustavou, lidovou řeč p. řečníka, hlubokým souhlasem místy provázenou, již na konec odměnilo bouřlivým potleskem a volání slávy. Poněvadž déšť neustával, počali se k 6. hod. účastníci rozcházeti k vlakům a k domovu. Nepohoda usplála ovšem konec koncertu a slavnosti, než mravnímu významu slavnosti na jmu nebyla. To ohromné účastenství katol. lidu ukázalo, že již probouzí se a probouzí lid náš, že spojuje se v šiky a že hotov jest bojovati za svá svatá práva a neohodlá ustoupiti nepřítelům víry a tma i vlasti a trůnu. Dlužno též podotknouti, že město vyzdobeno bylo dosti četnými prapory, což jen ke cti slouží těm, kteří tím své náboženské přesvědčení osvědčili. Nescházelo ovšem, jak se dalo očekávati, přemlouvání mnohých k nevyřetování a k odstranění praporu, padly i výtky nevlastenectví, ano na dvou místech na náklad prapory byly sňaty, než to nikterak neškodilo slavnostnímu, manifestačnímu rázu. Dáváme však mnohým na uvážení, že ti „nevlastenectví“ katolíci mají vlastenecké peníze a že, kdyby měli a budou-li stejným tokem měřiti, jak jim měřeno jest, v příčině nákupu svých životních potřeb, mnohým milým by to nebylo. Další činnosti jednoty „Zdař Bůh!“

Sdružené spolky katolické pro Třebechovice a okolí pořádají v neděli dne 18. srpna 1907 krajiný sjezd. O půl 10. hod. dop. vítání spolků, pak průvod do chrámu Páně, kdež slavnostní kázání bude mti dp. Al. Dvořák, katecheta měšť. školy v Kostelci n. Orli, pak slavné služby Boží. Oběd společný, o 1. hod. porada důvěrníků v hostinské místnosti pl. Stříbrné. O 2. hod. průvod do městských sadů na „Boru“, kde koncertovati bude chvalně známá hudba p. Jana Jaroměřského. Mezi koncertem promluví p. říšský poslanec dr. Jos. Myslivec a p. Ant. Drápalík z Hradce Králové. Večer věneček. Vstup do koncertu p. t. členové bratrských jednot 20 h, do věnečku 1 K. Hnutí katolického Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady v Hradci Králové dne 5. srpna 1907 byla učiněna tato usnesení: Povolí se adaptace v domě Zálaz. tř. — Výkazy hotovosti pokladni ze dne 22. července a ze dne 29. téhož měsíce byly vzaty na vědomí. — Žádost obce Pražského Předměstí o darování potřebného dříví k zřízení městku přes inundační příkop u nádraží postoupí se techn. kanceláři k rozpočtu. — K žádosti prezidia c. k. kraj. soudu v Hradci Králové stíží se na náklad c. k. eráru plot u zahrady c. k. věznice směrem do nových sadů na Žižkově náměstí, pakli od obce vyžadované závažné prohlášení bude jím schváleno. — Techn. kanc. se ukojí, aby přišel k tomu hleděti, aby kořeny březů a keřů při zřízení plotu toho byly zachovány. — Též kanceláři se ukojí, by dříve ještě, než přikročí se k lázeňskému novému ulici mezi kostelem P. Marie a Jesuitkou resident, opatření učinila, aby voda do kostela Panny Marie nikterak neprosakovala. — Přepis c. k. místodržitelství, dle něhož na základě presentního aktu zdejšího zastupitelstva městského udělilo nadaci Bartuškovské č. 5 p. Jul. Pažoutovi, řádnému posluchači lékařství v Praze, byl vzat na vědomí. — Nabídka elektrotechnického závodu Růžička a Svatoň v Praze ku postavení kandelábru elektrických hodin zde, postoupí se techn. k návrhu. — Oprava ústředního topení v budově měst. škol světl. se firmě Bromovský, Schulz a Sohr. — Komise c. k. okr. hejtm., ustanovené ku zjištění škod povodní způsobených ve zdejších katastru účastní se městský radní p. Jul. Russ. — Technické kanceláři se ukojí, aby na náklad p. Jos. Smetany, vlast. domu čp. 109, zřídila plot na straně k Žižkovu náměstí. — Vzato bylo na vědomí, že c. k. zemská školní rada svolila ku zřízení dívčího lycea v Hradci Králové. — Pro podlouhou dopravu masa do města oznámí se c. k. okres. hejtmánství pl. Anna Tichá z N. Hradce Král. — Žádost sdružení cukrářů zde o zamezení prodeje cukrovinek po hostincích postoupí se živnostenskému odboru. —

Z čítárny měst. průmysl. musea v Hradci Králové. Zpráva za měsíc červen a červenec. Čítárna byla 15. července uzavřena. Otevřena bude opět dne 16. září. Po dobu prázdnin půjčuje se jen na požádání knihovnicka M. Oehma. V červnu a červenci navštívilo čítárnu v 19 večerech 441 osob. V čítárně vydáno na 179 žádavek 125 svazků odb. spisů a 101 předlobov

dílo, úhrnem s 5090 jednotlivými předlohami. Domá zapůjčeno 36 osobám 58 knih a 149 předloh. Do okolí 15 osobám 29 knih a 656 předloh. Od počátku roku navštívilo čítárnu v 83 večerech 4190 osob, z nichž bylo 272 žen. Domá zapůjčeno za tu dobu 1356 osobám 1560 svazků knih odborných a 5699 předloh. Do okolí 96 osobám 176 svazků knih a 4391 předloh. Do knihovny zařadeno nové opět mnoho spisů. — Za členy musea přihlásili se pp. E. Troida, c. k. okr. komisař, a MUDr. L. Symon, c. k. okr. lékař v Žimberku, p. Ant. Liman, stav. úředník, sl. Anna Růžičková v Hradci Králové, p. Alois Machač, odb. učitel ve Volyni, p. H. Doležal, droguista v Holešově na Moravě, p. G. Stoklasa, malíř pokojů v Hradci Král., sl. obecní výbor na Novém Hradci Králové. Pl. M. Milbauerová věnovala do knihovny dalších 5 svazků odborných spisů, sl. Bář. Pospíšilová v Hradci Král. věnovala do sbírek láčků stříbrnou, zdobenou u držadla filigránovou práci, a vějíř z r. 1861 (tan. pořádek Slovanské Besedy ve Vídni). Správa musea vzdává jménem vanyým dárcům uctivý dík. — Výroční zpráva o činnosti musea za r. 1906 rozeslána byla v těchto dnech; kdo z pp. členů by ji byl neobdržel, necht reklamuje její zaslání u správy musea. Školské ústavy, jakož i sesterské musea, jimž naše zpráva zaslána byla, se uctivě žádají o věnování zpráv o svých ústavech. Oddělení zpráv ročních, školních i spolkových v knihovně, až jest vedeno již od r. 1900, vyžaduje malý přístavek a velké mezeru i zpráv z ústavů blízkých.

Včelařům. Na včelařské výstavce v místní dívčí škole vystavuje firma Frt. Viktorin, závod semenářský v Hradci Králové, mimo různé včelařské nářadí též celou kolekci as 30 druhů semen hospodářských rostlin medonosných. Upozorňujeme.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové vzdává vdp. Theol. Dr. Aloisu Frydkovi, kapit. děkanu a bisk. gener. vikáři, srdečné a upřímné díky za dar 50 K, u příležitosti jeho zlatého kněžského jubilea spolku věnovaný.

Ze Záložního úvěrního ústavu v Hradci Král. Stav vkladů: (na knížky, pokladniční poukázky a běžný účet) 31. července 1907 K 10,722.192.70. Eskont smének: v červenci roku 1907 eskontováno kusů 1521 v obnosu K 2,199.666.11. — Skladisti: (V červenci 1907). Uloženo zboží v ceně K 1,203.644.—

Kurs ústrojných lučby (chemie) pro učitele uspořádá průmyslové museum v Hořicích. Přednášeti bude v kursu zástupce přednasy chemického oddělení technologického a průmyslového musea v Praze p. Ing. Robert Urban. Kurs počne v úterý dne 3. září 1907 o půl 9. hodině ranní a vyučování koná se vždy dopoledne od této hodiny v sále c. k. odborné školy sochařské a kamenické v Hořicích (I. patro), kam pp. účastníci raději se dostaví. Přednášky trvají budou až do 9. září incl. Veškeré přednášky jsou tak upraveny, aby vyhovovaly potřebám učitelů a ohledem na jejich působnost ve škole i mimo školu. Každý den odpůldne budou dle dohody pp. účastníci podnikány vycházky do ústavů, škol, závodů v místě a do vábného okolí hořického. V neděli dne 8. září celodenní výlet do Miletska, na Zvíčnu a lázni Třebihošťských. Vyučování v kursu je bezplatné.

Riegrův obelisk v Hořicích. Píše se nám z Hořic: Po dlouhé a důmyslné stavbě byl Riegrův obelisk v tyto dny dohotoven. Veliké kovové kruhy s korunou sv. Václavskou a znaky Čech, Moravy a Slezska na hořejší třetině balvanu zdobí případně celý obelisk. Celkový dojem památníku jest mohutný a četní pozorovatelé netají se dojmem a radostí nad zdarem veledíla, tak šťastně v každém ohledu rozřešeného. Dne 8. září t. r. bude obelisk slavnostně odhalen. Bude to slavnost ve velkém slohu nejen veškerého lidu českého, nýbrž celého světa slovanského, vždyť to při slavnosti prvního pomníku velikého Riegra ani jinak býti nemůže. Přípravné práce jsou již v plném proudu, a o dalším postupu neopomeneme své čtenáře zpravit.

Sdružené spolky v Bohdaneči pořádají ve prospěch Čechů Ervénických lidovou slavnost v lázeňském sadu dne 11. srpna. — Buffet. Stánky a květinami, ovocem a j. Zvěřinec. Museum. Pošta. Trařka. Zpěváci atd. Úplná kapela Šlemrova. Začátek ve 5. hod. Vstupné za osobu 40 hal., dívky 20 hal.

Z Vápmu. Zvláštní tábor lidu se odbyval ve Vápmu dne 1. t. m. Asi kolem 8 1/2. hod. povstal náhle nevyvážitelným způsobem oheň a zachvátil dům rolníka p. Jana Bludského. Poněvadž Vápmo leží na návrší v blízkosti rozsáhlých lesů, činil oheň za nastávající tmy dojem ohromného požáru. Z tohoto předpokladu se dostavilo k ohni co nejdříve 8 hasičských sborů a sešlo se velmi mnoho diváků z celého okolí, tak že to byl pravý tábor lidu. Kromě neštěstí, jež tážce stihlo p. Bludského působilo trapně také to, že cizí hasiči jen s velikou námahou sehnali lidi ku pomoci. Jelikož Vápmo jest malá vesnička, byli všichni domácí lidé zaměstnáni dílem při vytažení nábytku, dílem

při ostřihání svých domů, velmi blízkých, vesměs doškem krytých; a ta povinnost, hasičům pomáhati, připadla přirozeně lidem cizím. Než tyto věšinou se jenom dívali. Věru, že ani takový lidumilný spolek, jakým bez odporu hasičstvo jest, nemůže se zdarem působiti, není-li také občanstvem blahovlnně podporováno.

K výstavě včelařské v Nov. Městě m. M., která potrvá od 26. t. m. do 8. září t. r., docházejí stále četné přihlášky, tak že zajisté poskytne i návštěvníkům značný požit-k. Výstavních cen jest dostatek. K četným žádostem prodloužení lhůta ku přihlášce do 18. srpna. Více spolků včelařských obhlásilo již hromadnou návštěvu sjezdu, který bude 26. t. m. o půl 2. hod. odp. v N. Městě n. Met. „na Rychtář“.

Z Adamova a Čáslavě. (Zabijáctví.) Podolák František, 52letý dělník z Adamova, vrátil se 20. července t. r. s přitelem svým Čáslavcem Miláčkem z Adamova v Čáslavě, kde byli zaměstnáni při stavbě kruhovky. Na cestě stáli se v hostinci v Žákách na půllitr piva. Tam bylo již více dělníků shromážděno. Mlátilo se o volbách říšských a házeny vtipy na voliče Šabatovy i Jiráskovy (soc. dem.) Jeden dělník prohlásil, že jest to vlastně věc každého, koho volil, ale v zápětí dostal půllitrem do hlavy Nastala vřava, která utichla odchodem některých. Podolák František, zbožný a přičinlivý muž, který se hádky vůbec nesúčastnil, vypil své pivo a se soudruhům svým Miláčkem vydal se na cestu k Adamovu; ale sotva vzdálili se pár kroků od hostince, bozeno po nich kameny, z nichž jeden zasáhl Podoláka do hlavy a těžce jej zranil. Dne 1. srpna v nemocnici čáslavské podlehli svému zranění. Zanechal po sobě vdovu a 7 dětí. A tohle je rovnost, volnost a bratrství? Celá věc bude mti dohru před soudem a náležitě se osvětlí; výsledek neopomeneme sdělit.

Z Čáslavě. „Pravda jest široký pojem“, řekl jeden „veliký“ filosof XX. století. „Pravda, v níž je trochu nepravdy, jest jen „pravdička“ a z těchto „pravdiček“ vyrůstá teprve široký pojem „Pravda“. — Takovou „Pravdou“ jest i ta čáslavská. Přinášíť již po delší dobu „pravdičky“ o katolickém bnutí na Čáslavsku, Chotěbořsku a o katolicismu vůbec. O židech a evangelicích ani muk. Proč? To ví dobře a my také. — V posledním čísle (31.) činí si posměch z povolání katolíků ku sjezdu do Vídně ze všech diecézí rakouské říše. Podstatnými znaky „pravdičky“ jest nadávka a hrubost, neou-liž pravda, spanilá „Pravdo“ čáslavská?! I pak se červená zlostí, když tážto jen pro legraci! — Vídeňský sjezd katolický chce rozvinovati své síly na zásadě „Modli se a pracuj!“ Na téhle zásadě stavěli už naši předkové za Karla IV., a jakého vzdělání a blahobytu se dopracovali! O tom bys měla psáti a ne sháněti klepy („pravdičky“), to dovede každá domovnice, která nemá „školy“, jako prý ty máš. Ty povídačky z Milána, z černého klma, z táboru jesovitského atd. neberou již lidé vážně, poněvadž poznávají, že jsou to samé „pravdičky“, jimiž ty, „veliká Pravdo“, se opentuluješ a to ještě tak nemotorně, že jsi jen pro zábavu. — Tolik pro dnes tobě a těm, kterým jest pravda širokým pojmem.

Z Kolína. Činnost lid. spolku křesť.-sociálního. V neděli dne 21. července t. r. pořádali zdejší socialisté (ve spojení s realisty) v sále Zám. restaurace přednášku „O volné škole“; řečníkem byl volný myslitel Pelant. — Jako odpověď připravil výbor lid. spolku křesť.-soc. v Kolíně hned příští neděli 28. července o 10. hodině taktéž přednášku „O volné škole“, již na sebe vzal vldp. Th. Dr. Ferd. Černovský z Prahy. Přednáška, velice čteně i odpůrci našimi navštívená, zabýjela byla místopředsedu spolku p. V. Březinou (za odcestováního předsedu stav. p. Zd. Kondelku), jenž, představiv řečníka, požádal přítomné, aby klidně řeč vyslechli, ješto p. přednášející je ochoten odpovéděti na nahodilé dotazy a pod. po své promluvě. Pan přednášející v řeči své 1 1/2 hodiny trávící a přecasto bouřlivým souhlasem provázené ukázal na charakteristické známky doby moderní a přeladil na školství, upozornil, že všichni vyspělí a věhlasní duchové všech dob i národů pokládali mravně náboženskou výchovu mládeže za jediné správnou cestu k šťastné budoucnosti národa. Vylíčil po té snahy t. zv. „volné školy“, jež by připravovala našemu národu mravní pokleslost a záhubu, vybízel, aby řádní otcové a zbožné matky nedali dítky, Bohem jim svěřené, sv. víře odcizovati. S důrazem vytknul přišnou povinnost učitelstva, mládež nábožensky-mravně vychovávat i sklonil přednášku svou slovy franc. politika Jules Simona, že volná škola je bezcenná a že bychom se za ni styděti museli. Ješto z posluchačů nikdo se nepřihlásil o slovo, byla tato velice zdařilá schůze skončena o půl 12. hod. „Zdař Bůh schůzi přišli!“ Přednáška tato vyjde tiskem a bude se prodávati za levný obnos; objednávký nechtí řídí se na předsedu spolku p. Zd. Kondelku. — Pokrokovost. Před vřechu uvedenou přednáškou nalepeny na rohy ulic a na okna spolkové místnosti křesť. spolku v Kolíně plakáty křiklavé barvy, odporučující brožury kacířské, jako: „Bestie v rouše řeholním“, „Co všechno musel Ježíš vytrpět“ atd. Lna, pokroková nobleso! — Dne 15. srpna koná

se spoikový večer a Moudřák, spojený s před-
adškou dp. P. Jar. Brůny, katechety se slavného,
au což své členy i přátele tímto upozorňujeme.

Peděkování z Nové Paky. Výbor „ka-
tolické vzdělávací jednoty pro Novou Paku a okolí“
vzdává tímto ctih. šk. sestrám v mateřnici v H-
ražd. vicích za vkusné a v pravdě levné zhotovení
spolkového praporu uředně „Zaplat Pán Bůh“,
jakož i všelé díky všem účastníkům bratrských
spolků, sdružení a organizací, sl. spolku občanů
v Nové Pace a všem spasilomyslným dárcům, kteří
na pořízení praporu přispěli, a členům Jednoty,
kteří činně účastni byli při spolkové slavnosti.

**Na táboře lidu v Litomyšli 28. čer-
vence.** Přál jsem si, aby mne postavili na tri-
bunu. A teď poviděj o těch našich útrapách, jak
jeme ve všem skrácováni, jak jsme utlačováni, že
nám ani to světlo zlatého slunce, ani ta vodička
neptejou, že musíme hledat to bídné blikání těch
petrolejek neb elektřiny v hostinci a zde natit do
sebe to drabé hofké pivko, že, si sotva můžeme
zaszpívat o tom našem utrpení, a jak nás několik
dní v týdnu hlava a břicho bolí po tom brozném
namáhání v hospodě — jak nestačíme a neumíme
dost klít a nadávat, když kolem nás stojí hladová
a plačící manželka a rodina. Když posíláme ke
všem rohatým všechny kupčiny, krupaře a řezníky,
když nám nechťejí ani sousto na knížku víc dát.
Nedáme se! My to všechno zničíme, všechn ten
kapitál! Teď poviděj! — Ano, občané! Bratři!
Jen se nedejte! Bratře se! Nač a proč těch ně-
kolik má mlti všechn penize, celý kapitál a vy,
občané, jen bolení hlavy, modré košile a hlad?
Ať se s vámi dělí! Ať vám dají aspoň polovíčku
těch svých kapitálů! (Ano, ať dají!) a budete mít
radost, budete si moci dát nást! Ať si dťou oni
sami a vy budete se mít dobře a budete si moci
zataneovat, pálit viržinka a papírky. Ať je spr-
avedlnost! (Ano, ať je spravedlnost! Na zdar!
Sláva spravedlnosti!) A občané, bratři, jak jsou
ty „štofy“ teď miserné, za čtvrt roku bud- u šaty
rozbity, budou peníze rozkouleny, bude hlad — o
šani ani nemluví, bude vody dost, třeba se
sněhu — bude sima! Ate! Budeme se dělit —
však mají ti boháčů dost! Ať vládce spravedlnost!
Ano, budeme se dělit! Ať vám přidají! Ale co
s toho budete za týden mít, kolik haléřů vám
zbuďte? Budeme se dělit ještě dvakrát, třikrát! A
kdo bude ty vaše peníze mít? Snad občani, snad
vaši bratři, co se pro vás tak dťeli, pracovali a
točili půl sklenice pění a sotva půl sklenice piva
a psali, že jim sotva tníky stačily, oni ochotní a
spravedliví z národa israelakého. Ti si s těch
vaších bolavých hlav a mozolů nastaví villy, pěkné
domy. Oni se snad smilují nad těmi sedřenými
stareci, hladem umírajícími, kteří v jejich fabri-
kách nechali své mozoly, své vlasy a své rozumy!
Stávkajícím nedá nikdo nic! Kassy pomocné, pod-
půrné budou vymeteny a ti, kteří budou vaše pe-
nize mít, budou se za hranicemi bavit při šam-
panském. Občané, je to lež? A proč ta bída?
Zničte tu bídu! Ať se bída stydí! Ať zhyne!
(Ano, ať bída zhyne!) A což vy? — Hlad, žízeň
a zima. Ano, ty uplakané obličej! — Ujedeme.
Do Ameriky. — Ale tam mají takových lenochů
dost. Tam musí takový ovisený pokrokař celé
důl dťit až se s něho jen leje, aby si vydělal pár
haléřů na suchý chléb, by hladem nezemřel. —
Jdte na ty černé! (Ano, na ty černé, ať zhyne!)
Na ty napité měšičky! Rozflákejte těm lenochům
ty široké břety! (Ano, budeme pracovat!) Bu-
deme je flákat. Však oni by se bránili, oni by
prosilí a plakali, až by je to bolelo! Oni by křič-
eli, jako my křičíme, když nás bolavé hlavy a
ty prásdné kapsy bolí! (Ať zhyne! Zničme je!)
Ale budete muset a nimi celé dñi sedět u psacího
stolu, mnohé hodiny ve škole a ve spovědnici! —
A občané, nač tolik zlata na ty zlaté lince? Ale
nač tolik olova na ty ostré náboje, které vrtají
i kosti těch bludících občanů, před kterými se
skrývají ti osvicenci i pod vysoké meze a za pro-
hnilé ploty? Ano zničte je! — A kterak si, ob-
čané bratři, pomůžeme? Ano, to je epochální svě-
tová otázka! Jak si pomůžeme? — Pozorujte mra-
venocha, jak se naběhá, nasháně a přec nic nemá.
Běhá, až se musí e těm malým nozičkám divit
a přece nic nemá! A když si v létě na poli, na
mez někdy pod stromem „dádne“ a — usne,
a probudíme se s v ulicích v nose nás to lehtá,
pozorujem, že jsme plní mravenců: pfuj, — pfuj,
— pfuj! — obáníme se, přáli bychom si 4 a 6
rukou! Ničemu mravenci! Člověka by sežrali! —
A nic nám neudělali. Pracují a nic nemají a jsou
protiví! A to jste vy! A včelka si jen hrá, celý
den je na výletě, má se dobře, celý den a pti-
nese si domů, že má plný oší na celý rok a pro
celou rodinu! Každý ji ctí a s rozkoší si pochutná
na výrobku její šetrnosti! — Ano, občané! To se
musíme od včelky učit! Nejenom pracovat, jako
včelka celý den, ale též snášet jako včelka, aby-
chom měli i pro celou rodinu a pro celý rok,
svláště pro tu krutou simu, kdy i ta práce v
zimě tak bolestná, úmorná. Ne — ty vysušené
sklinky, ale ty ušetržené korunky, ano i haléřky
ohřejou nám kámu, naplní nám mísky! Považte,
občané, kdybyste si v neděli jednu dvě, tři sklinky,
— 3, 5 duntůků odpustili, měli byste za rok ne-
jen 52 korun, ale i 100—150 korun; měli byste
zaplacený nájem, — zaplacenou plotnu a tolik

pěkného chleba, a když by vaše rodina kolem
vás radostně švitořila a chvátila, jak dobrá byla
večeře, a chlubila se v neděli, že má nový ka-
bátek, čepičku, šáteček! Jak by vám, drasí ob-
čané, bratři, ta dýmečka večer chutnala! A když
byste se večer se svými milými pomodlili, podě-
kovali Pánu Bohu! Drasí občané, srdce by vám
šťastně bilo! — Penize světem vládnou! A vy je,
občané, vyhazujete. Šetřte si ty korunky a budete
mít radost a moc! Budete vy světem vládnout!
Sama práce a dření vás nezachrání, ale též ne-
oblaší! A ušetřte-li si, abyste měli svůj vlastní
krb, svou zahrádku, svou měříčku pole, pak národ
bude mocný, vy budete moci též ten národ slít,
sískat mu moc i čest a slávu u cizích národů a
doma blahobyt, moc, radost, budete slavní a mocní.
Čechové! Ať žijou!

**Vývoz peněz z Dobrušky do Nym-
burka.** Náš pečlivý purkmistr a panem staveb-
ním radou panem P. uzavřeli spolek. Pánové
tito kupují pozemky od svých vyvolených za
městem (říkají tomu stavební místa), dají stavěti
domky dělnické a prodávají zase tům, kteří si
dají namalviti, že jsou laciné. Domky tyto staví
p. stavitel E. Brückner z Nymburka, který svoje
zedníky na stavbu těchto domků do Dobrušky
poslal. Stavba jde velice pomalu, neboť ze zdej-
ších zedníků se od zdejších dvou stavitelů žádný
neodtrhne. Jest známo, že zdejší stavitelové ta-
kový domek by o 400 K levněji postavili, a sta-
vělo by se dle předpisů, který zákon vyžaduje.
Rádi se podíváme, jak pan stavební rada si při
kolaudaci počínati bude; upozorňujeme však na
zdvo až pod okny, nemají-li byti o 30 cm vyšší
a okna o 20 cm. Stavební zákon praví, že, kde
se ulice zakládají, nesmějí byti švýcarské kryty,
čehož dbáno nebylo. Co řeknou majitelé poli,
kteří jezdití musí úzce ponechanou uličkou a
k tomu ještě přečnívající kryt do obecního prů-
jezdu? Pane stavební rado, pozor, občané zdejší
jezdí od nepaměti touto cestou, a divíme se tomu,
jak mobla městská rada plácá tento schválnit. Dle
zákona a pak dle našich stávajících zvyků nedá-
vají se žádným domům ani stodolám povolení ku
stavbě, když ohnivzdorná sed na jeden střevec
přes střechu nepřechází; což, pane stavební rado,
vám dosud zákon ten znám není? Přijmí byste
jinému stavbu o dvou domech, kdyby nebyly roz-
děleny přečnívajícím ohnivzdornou zdí? Rádi se po-
díváme, budete-li též odkopávat základy a co řeknete
o těchto. Copak řekne požární komise, až sezná,
že komín není dle stávajících předpisů o vymetání
postaven a krovky vazební jakož i vrchní trám v ko-
míně zasedn? Takové věci se povolují snad pouze
v Nymburce a proto ještě povolán stavitel z Nym-
burka, který má na stavbu takovouto patent. Dále
podotýkáme, že nechceme dle hromady kamení
a vykopávky na silnici trpěti, jestliže včas odve-
zeny nebudou, aby naše frekvence netrpěla a
ploty se nepoškozovaly. Jen nebudte, pane stavební
rado, tak naivním, jako byste s panem starostou
nic nevěděli; narovnejte loket, mějte loktem rov-
ným, jako každému jinému občanu. Máte byti sám
ostatnímu občanstvu vzorem. Nedivíme se samému
panu stavebnímu radovi, že pojímá své povinnosti
zvláštním způsobem; na př. se odvolával až k nej-
vyšším instancím z nařízení obecního výboru, aby
hnojště před svým domem odklizeni nemusel, což
nic platno nebylo a z nařízení vyšších úřadů po-
řádek učiněn byti musel. Upozorňujeme vás pouze
na to, abyste při kolaudaci domků byli tak opatrní,
abyste s dobrým svědomím mohli tomu dělnictvu
řici: „Zde vám odevzdáváme domek laciný, dobře
postavený a bezvadný.“ My však nezapomeneme
vám, pánové, že zdejší peníze necháváte odvážeti
do Nymburka, nepodporujete domácího lidu, ať se
nám jako vzorní pokrokaři do očí stavíte. Domáci člo-
věk jest dobrý hlavně jen pro placení 100% přirážek.

Živelní pohroma na Chrastocku.
Den 6. srpna nevymisí asi nikdy z paměti těch,
kdo byli na Chrastocku svědky strašlivého orkánů,
jehož řádění připomínalo soudný den — a následky
jsou dosud nedohledné. Toho dne od rána hrálo
slunce nad obyčej silně — ale zdálo se, že po
tolika chladných dnech je to konečně jeden letní,
parný den. Odpoledne kolem 3. hodiny strhla se
malá bouře s krupobitím. Ale to spojeno s hustým
deštěm asi mnoho škody nenadělalo. Ve čtvrtho-
dině bylo po všem — ale místo obvyklého osvě-
žení vzduchu nastoupilo úmorné dusno, až k zalk-
natí. Kolem půl 6. nakupily se ze všech stran
příšerné šluté mraky — nastoupilo mrtvé temno
a v několika okamžicích přihnala se děsná bouře
spojená místy s krupobitím, všude však se zuř-
ícím orkánem, který ničil a rval, co mu do cesty
přišlo: kusteční věže, tvárné komíny, střechy domků,
ba i celé zdi, rozmetal pohnal se děsná bouře
kmeny vyvracel z kofene a metal jimi přes cesty.
Ve čtvrthodince byla kol dokola hrůzná spoušť.
Škody jsou nedohledné. Tak na př. jen na biskup-
ských sadech možno počítati ke 4000 zničených
ovocných stromů — a stodoly biskupského velko-
statku Žilovice jsou hotovými rozvalinami. Nejdě-
stojnější pan biskup, který si tam byl vyjel
prohlédnout si úrodu, musel byti svědkem této živelní
pohromy a jen ochraně Boží jest děkovati, že
sdřel se, nebyl stížen víchrem na spáteční cestě.
U nás, jak se zdá, žádný život lidský nepadl
zuřícím živelům za obět, poranění však, a to

i vášním, odnesli to mnozí. Také pořáry, způsob
bené bleskem, byly posorovány. Překrásná lipová
a kaštanová alej u bisk. sádku v Chrastí byla
silně poškozena. Na konci této aleje stála kaplička
s obrazem sv. Jana Nep. a soškou Panny Marie
Lurdské. Kaplička tato byla vyvrácenou mohutnou
lipou rozražena ve dvě a rozbořena — ale jak
obraz sv. Jana, tak soška P. Marie zůstaly netknuty.
Telegrafní spojení s Chrastí bylo až do druhého
dne odpoledne úplně přerušeno. Také silnice a
cesty na mnoha místech byly přecetnými vy-
vrácenými stromy zataraseny. Několik nákladních
vozů na dráze bylo prudkým víchrem převráceno.
Uvádíme-li, že tato živelní pohroma stihla kraj-
tentu v čas nejpilnějších žní a že nad to již letos
úroda z velké části byla krupobitím zničena, mů-
žeme jen z daleka bádati na ohromný dosah škod
způsobených. Z toho jsou ovšem vyhlídky na letošní
výsledek sklízne velice smutné. A přece byl rok
tento tak mnohoslibný! Pro mnohého budou bůh-
žel tyto pohromy citelnou ranou na několik let.
Bude tu jistě potřebí přispění ze strany státní
i zemské, aby následky aspoň poněkud byly
zmírněny.

**Pokrokařské strýčkovství v Do-
brušce.** V zasedání obecního zastupitelstva v
Dobrušce, kdy jednalo se o volbě do výboru
městské spořitelny, známý Laichtrův příbuzný p.
Moravec, učitel a pokrokař, navrhoval za členy p.
Jos. a Václava Rydla a Dra Frant. Kaše, obvod-
ního lékaře, kteříto pánové jsou švary Morav-
covými. Rozumí se, že proti takovému „strýčkov-
skému“ návrhu členové zastupitelstva se ohradili
a volili si dle svého. Jáme zvědaví, co tomu řekne
pokrok, který tolik vždy na ten starý „cop“ „strýč-
kovství“ huboval. Uděláti to „klerikál“, ten by se
měl, že p. učitel? —

**Velikému husitovi, kolínskému p.
Duškovi.** Celý feuilleton věnoval rozmrzelý bu-
sita naší půlisoupcové lokalce o „evangelickém“
náozoru na Husa. Hodně ho ty naše řádky roztřilily
— jak jsme ostatně sami čekali. Ale primá polem-
ika téžká; proto užívá veliký husita různých
klíčků, narážek, odbočuje, překrucuje. Inu, pravý
realista — dle vzoru dra. Herbena, o jehož pole-
mice napsal při mostecké aféře sám Masarykovec
Chalupný: „Okolo mých vývodů chodí už čtrnáct
dní jako kocour okolo horké kaše: tu si lízne,
tam se otře, ale protože to všude páli, nikde se
nedá do jádra věci.“ Ale — budme spravedliví!
Pan Dušek aspoň někde přece do jádra věci se
dává. Leč, umučená hodina, vede se mu, jako by
sáhl holou rukou do plamene. Překrucování slova
tiskového jest také neznadanější než „evangelické“
přebarvení slova mluveného — a proto připílení
nové. Aby pak polemika vyzněla bohatýrsky, oko-
řena „bujarými“ výrazy. — Na všechno stačí od-
pověď zcela klidná. 1. Pan Dušek cituje z 30.
čísla Obnovy takhle: Prý ten kněz, August Zitte,
vydal knihu o Husovi. Jen je-li ten katolický spi-
sovatel pravý! — A na základě tohoto citátu chytře
zkomoleného píše ironicky: „Č. Stráž“ nesmí cito-
vati německého spisovatele; ale Doubrava smí míti
všeměmecký časopis, v kterém velkohubě velbl se
německví (viz předešlé číslo Č. Stráže), a kleri-
kální listy a ředníci ani citovati protestantské
spisovatele; ale Č. Stráž nesmí citovati katoli-
ckého kněze! A aby katolický kněz nikoho ne-
svedl, řekne se, že jest to podvržený spis, a Zitte,
že jest vlastně protestant, farář Dušek.“ Zatím
však v našem listě bylo psáno do plamene i do
čárky takto: Prý ten kněz (August Zitte) vydal
knihu o Janu Husovi, v níž se nechce chviti, před
sykotem hadího plamene, před lží! (Jen je-li ten
spisovatel pravý! Od té doby, kdy dukázáno, že
evangelické klerikálové balamutili lid Láipogiem,
musíme byti k jejich tvrzení velice opatrní.) — Tak
jame psali, pane Dušku. A teď nám laskavě řek-
něte, kde jen naše řádky Vám nechťejí dovoliti
citovat Zitte! Jen povězte. My jsme známekem
(!) dali pouze výraz malému podivení, jak za ny-
nější doby, kdy tolik ovrého a správného právě
v Čechách o Husovi a jeho době bylo objeveno,
český evangelik předkládá názory kněze ze stol.
XVIII. a to Němce, který přece Husa neznal tak
dobře, jako na př. Flajšhans, Tomek, Kalousek a
jiní. A pozorujme dále úhořovitou taktiku p. Duška;
řádky tlumočitel naší jistou nedůvěru zbavil závo-
rek a souvěti jednoduše přesekl, tak že tím zko-
molením a vynecháním naší zmínky o Láipogiovi
evangelický čtenář Duškova orgánu nezna důvod
naší jisté nedůvěry. Jen přibrousit, osekat, vidte,
pane Dušku! Pak se polemikuje pohodlněji. A co
všecko semele dohromady tento vzácný milovník
pravdy místo uvedení věcných protidůvodů. My
mluvíme o Láipogiovi, on honem vrazí do své
polemiky jméno našeho nejd. biskupa! Marzá
jest Vaše námaha, pane husito, chcete-li klíčkovat
na pole jiné. Odpovídejte předně na to, co sku-
tečně v Obnově bylo a dokažte svoje obvinění,
že naše nevědomost o Husovi „budi ať opovření.“
My Vašema klíčkování dovědeme čelit a nepu-
stíme Vás od jádra sporu tak snadno. Jak jáme
jen usávorkovanou posnámkou chtěli buditi podez-
ření, že Zitte je sepsal Vy? Vždyť přece knížku
„Pogiovu“ také nepsali evangelici čeští; pouze
ji přeložili. Kam ať Vaše bázeň a podezřívání
sáhá! — 2. P. Dušek píše o „našem listě: „Praví,
že Hus učil, aby kacíři trestáni byli na hrdle, a to

pošklebuje se při tom. Hus učil pravý opak.“ Tu vysvítá p. Duška, aby vysvětlil, čím jsme se pošklebovali. *A dále tvrdíme důrazně, že Hus učil tak, jak jsme napsali.* Hus napsal tuto zásadu: „Kacířové, kdyby byvše ponaučení a napomínání, od svých bludův ustoupiti nechtěli, na brdle trestání býti mají.“ Také napsal: „Doktorové svatí mají církev brániti od ďáblův a od kacířův.“ Tyto i jiné výroky Husovy proti kacířům by přece měl p. Dušek znáti a nikoliv odvážlivě tvrditi, že jest pravdou pravý opak toho, co Obnova tvrdila. Ze pak v Kostnici mluvil Hus jinak, rádi přiznáváme. Tam i jiná svá tvrzení opravoval. Na př. také Táboři měli a počátku heslo proti lidem jiného vyznání: „Bijte, zabijte, nikoho neživte.“ Ale když byli v úzkých, hned se ze lvů stali beránci, hned doporučovali snášlivost — jiným. Kde že nazýváme slova Husova v Kostnici pronesená „velikým nesmyslem, který ani pokrokat hájiti se neodváží?“ Kde, pane Dušku? Vždyť vůbec o slovech těch v Obnově řeč nebyla. A kde vůbec v naší lokalce bludy Husovy jsou nazvány velikými nesmysly? Pane Dušku, dokazujte! *Napsali jsme pouze o velikých nesmyslech Wiclefových a na svém tvrzení trváme neochvějně dále.* P. Dušek buďto horrorentní bludy Wiclefovy zná málo anebo je znáti nechce. Wiclef tvrdil, že všecky řehole jsou zavedeny ďáblem, že veškerá příroda jest Bůh, že vše, cokoli se děje, dobré i zlé, děje se z odvčné nutnosti, že Augustin, Bernard a Benedikt jsou zatraceni, jestliže pokání nečinili, že statky měli, řehole založili a do nich vstoupili. Prý vysoké školy povstaly z pohanské pošetilsti a prospívají církvi tolik jako ďábel. atd. — Tážeme se tudíž, zda jsme Wiclefovi ublížili, napsavše o jeho (nikoli Husových) velikých nesmyslech. — (Dokonč.)

Větrná smršť hnala se nad hradeckými lesy 6. t. m. směrem k Bejšti, tropic značnou škodu, až se na Chrastce a Slatiňanech vyžula.

Volby do odhadní komise pro daň výdělkovou. Výbor veškerých živnost společenstev v Hradci Král. ve schůzi dne 7. t. m. konané nesel se jednomyslně na tom, aby za vzdávšího se pana Frt. Strumhause z Nového Hradce ve prospěch jednoho člena berní komise pro daň výdělkovou doporučen byl p. Zdenko Ježek, kameník a majitel domu v Hradci Král. Jelikož pan Z. Ježek již po delší dobu v komisi pro daň výdělkovou zasedal a jest znám jako neustraný posuzovatel a znatel místních i okolních poměrů dobře, doufáme, že jmenovaný od živnostnictva bude přijat s povděkem.

Rozvážný telegram mají v Předměstích nikdy zbytečně ukvapen. Dojde-li na př. telegram na stanici ve 4 hod. 10 min. odpoč., obdrží jej adresát sotva 2 kilometry vzdálený třebaš až v 8 hodin večer. Zač se tu platí poselné?

Z Police m. M. Dne 30. m. m. slavil policejní pan děkan čtyřicetileté jubileum svého kněžství. Aby zasloužilému jubilantovi nějakou radost způsobila, vzbudila katolická jednota jinoučká a mužů „Vlastimil“ akci, chtějící za účasti všeho obyvatelstva — slušného ovšem — uspořádati vldp. děkanu C. Kanérovi ku cti lampionový průvod. Počítaje však na účast spolků, zmýšlela se. Kromě „Vseodborového sdružení“ zúčastnil se jen spolek vojenských vysloužilců „Radecký“, který jediný postavil se mužně těm různým živlům, které chtěly průvod zkaziti, a počtem členů svých dokumentoval, že na řeči nic nedá. Když průvod vyšel a lampiony z místností spolkových „Na poště“, překvapen byl velikým počtem obecnostva tvořícího špalír od místnosti až k bytu pana jubilanta. Byli tu známí naši přítelčkové národní i sociální demokrati, kteří neslušnými výtky, nadávkami jen jim vlastními průvod pozdravovali. Před bytem vldp. děkana zapěno dostaveníčko a k podnětu místopředsedy katol. Jednoty provolána byla panu jubilantovi sláva. Národní a socialisti ovšem nesmějí se dáti přetrumfnouti a poněvadž osvědčení jich „přeci“ jinou neumějí, počali hulákati svou „Hranice vzplála na břehu Rýna“. Při návratu do spolkové místnosti provázeny byly všecky tři spolky zase huronským řevem; zvláště spolku vysloužilců provoláno bylo „hauba“, že osvědčil společenský takt při jubileu vldp. děkana, který je všem spolkům jen osvědčeným příznivcem. Národní a socialisté a soc. demokraté zase jednou ukázali svůj smysl pro svobodu občanskou a pro slušnost. Člověku, který nezná slušnosti, nikdy neřekneme intelligent, takovému se nejlépe vyhnout.

Mensa academica českých vysokých škol pražských. Všem příznivcům mensy akademické, kteří projevíli pochopení pro snahy její přistoupivše za členy anebo složivše dary v její prospěch, vzdává mensa akademická aktivní dík. Zároveň upozorňujeme, že velká část zaslaných oběžníků zůstala dosud nepovšimnuta. Prosíme všech, kdož dosud nebyli s to, aby přihlášku vyplnili a odeslali, by učinili tak co nejdříve. Mensa academica spoléhá pevně, že hlas její oslyšán nebude nikým. Jde o to, aby našim studentům byla podána pomocná ruka českou veřejností. Každý, kdož by oběžníku s přihláškou archem nebyl obdržel, oznam to laskavě listkem Dru Bob. Jelínkovi v Praze, Zemská banka.

Různé zprávy.

Vschopíme se již jednou nebo ne? Jeden pilný a obětavý organizátor z venkova nám píše: Volby rovným hlasovacím právem ukázaly hodně přesvědčivé, co možná očekávati, jestliže kněžstvo přiloží ruku k dílu organizačnímu a k sociální výchově lidu vůbec. Dost malé přičinění mělo výsledky v početnosti hlasů katolických a naopak: slušné výsledky byly tlakoměřem činnosti kněze v té které osadě. Však i při radostných výsledcích volebních dlužno zachovati střízlivý rozhled a dle spravedlnosti říci, že v četných místech proudil ruch volební s protikatolickými hesly kolem farních domů, aniž by mu byla věnována nějaká pozornost ve způsobu vlivnějšího zasáhnutí. Lid nejlhlubším přesvědčením katolický odevzdával šmahem hlasy své lidem protináboženským, aniž pavyť jeho dle nalehavé povinnosti usnul za dobré jej poučiti. To byly a jsou události a skutečnosti, jež vhnějí krev do tváře a naplňují nejpřesvědčivějším rozhořčením. Ale budiž; kdo chce býti shovívavý, může takové prapodivné dolce far niente omluviti novostí věci a nezvyklostí rovného hlasovacího práva. Leč přehlížíme-li volební utišené bojiště nyní a máme-li zření k obromájícímu počtu hlasů socialistických, pak nemůžeme přijati již žádné omluvy a musíme promluvití příslonou kritikou. Právě hlasy katolické a hlasy socialistické měly vzbuditi cíl organizační a agitační ruch v každém okresu. Jsou ovšem kněží všude, kteří se mají k dílu, ale každý jejich počín vážne netečnost, ba přímo lenost druhých. A přece výsledků lze dosáhnouti jen součinností všech. Takhle to dále jíti nemůže. Na venkově vkrádají se socialisté tiše a nepozorovaně listy svými a agitací útulí, uzavírají mlčelivé aliance s pokrokařskými učiteli a lišáky se usmívají, že tam na fare nic nepozorují anebo nechtějí pozorovati. Různé výzvy kněží ke kněžím nemají účinků. Musí se začíti veřejnou kontrolou a určitou jurisdikcí. Jsou nyní prázdnoiny. Z toho důvodu navrhují, aby naše hradecké organizační ústředí svolalo dva tři kněze z každého soudního okresu na schůzi, na které buďtež učiněny dispoice organizační a dána moc imperativně přiměti ku práci netečné. Každý farář budiž mravně přinucen ve své farnosti pořádati schůze, obstarávati agitaci tiskovou, oznámiti spolehlivě a čile důvěrníky a sám dostavovati se na schůze kněží. Na schůzích těchto kněžstvo soudního okresu bude se raditi, a uzavřevati o výsledcích činnosti a doplňovati, čeho potřebí. — Pozn. red. Podobných stesků a návrhů nás dochází mnoho — a to zvláště z kruhu laikův. Klerikalismus! Protivníci se domnívají, že kněžstvo téměř šmahem staví se do předních řad současného katolického hnutí, že štre, atd. Ale věci se mají trochu jinak. Právě laikové katolictví, bezcitně a surově pronásledovaní od jiných stran, organizují na mnohých místech čileji než kněží, jimž jest milejší „evaty pokoj“ než obrana katolických parů a jejich uvědomění. Co mají laičtí pasáci z toho, že přes fanatický teror jiných stran chtějí hájiti svoji víru? Klerikalismus! Slovo toto jest velice pružné. Málom který kněz jest klerikálním v tom smyslu, jaký vkládají do toho významu naši protivníci. Zato však častěji jest klerikalismus jiný, o kterém z lišácké chytrosti naši protivníci přiliš málo mluví. Na př. některý kněz odbude si oficiální povinnosti, a pak — jako by se ho mimořádně a nalehavé potřeby svěšeného stádece netýkaly. A přece zná heslo Piema sv.: „V duchu a v pravdě!“ Ví, že není pouhým funkcionářem, že má přispěti s pomocí i v případech zvláštních, jež moderní ruch přináší. Má přece účinnou práci dokazovati, že praktické provádění katolických zásad posud víc lidstvu prospívá, než pyšné fráze našich odpůrců. Kázat pěkně o Kristově pravdě a při tom nevšímati si, jak své náboženské vědomí katolíci prohlubují, mluvit o lásce k bližnímu a při tom netinně přiblížeti k barbarskému pronásledování katolických dělníků, tvrditi, že církev pravému pokroku se nevyhýbá a při tom nenáživati důstojných moderních prostředků k járnému rozvoji a obraně katolictva, odporučovati snášlivost a při tom nad náslivnictvím protivníků zavírat oči obě — toť velké nedůslednost, která velikého respektu nemůže dojíti u strany žádné. A není takové nedůsledné počínání často klerikalismem spíše, než některý menší přestupek při organizovaném obraně? — Jsou dle našeho mínění klerikalismy dva: jeden aktivní, který se dopouští přehmatů při práci, druhý pasivní, který chybje nedůsledností a úmyslnou netinností. Dobrý pastýř dle slov Kristových i život dává za ovce své. Pohodlný však hlavu nevystřečí, i kdyby hned vedle fary náš odpůrce nejhoršími pomlavyami katolictvu hanobil. Dle naší mravouky nechybje pouze člověk ten, který sám bítich se dopouští, ale i takový, který svoji liknavostí a bojácností jest příčinou hříchů cizích. — Klerikalismus pasivní!

Jak se šikovně vyrábějí „klášterní“ skandály, toho zvlášť zajímavým dokladem jsou „Lidové noviny“ poslance dr. Stránského. Ty napsaly v předěním pondělku večer: „Klášteří sloučence. Ze Šoproně se oznamuje o krveprolití, jež se odehrálo u zcela zvláštních

okolností. V Kelemen-Halmeru vplížil se v noci mladý člen tamního kláštera cisterciáck Štěpán Molnar k 15leté Kateřině Grenzbergrové, aby ji znásilnil. Když se děvče bránilo, zasadil mu vlník smrtelnou ránu nožem. Křikem děvčete vzbudila se v sousedním pokoji jeho matka a přispěla na pomoc. Molnar se na ni vrhl a vrazil ji nůž do břicha. Paní Grenzbergrová byla v pozebnaném stavu a následkem leku a bolesti porodila předčasně. Mladý zutivce prchl po spáchaných zločinech na oilehlé místo a zde se probodl. Také přepadené děvče druhého dne ráno zemřelo a matka rovněž svému zranění podlehně. Jen novorozené je zdrávo. Případ se ovšem soudně vyšetřuje.“ — A hned nato v úterý ráno přinesl tentýž list následující zprávu: „Hrozný čin vlníka. Z Prašpurku se oznamuje: Nedaleko města odehrálo se hrozné drama. Hospodářský úředník Štěpán Wolna vplížil se v noci do ložnice 15leté Kateřiny Bergrové, kterou pronásledoval milostnými návrhy. Když byl odmítnut, zasadil děvčeti několik bodných ran do života. Na pokřik přiběhla matka, jež se nalezala v pozebnaném stavu. Vrah vrazil jí nůž do spodní části těla, načež paní ihned porodila. Nato spáchal Wolna sebevraždu. Děvče svému zranění podleho a matka je v nebezpečí života.“ — Na první pohled patrné, že obě zprávy plší různým způsobem o jednom a téže případě. Ovšem první zpráva rafinovačným způsobem jest zpracována proti katolíkům. Pak teprve uveřejněna zpráva pravdivá. Netoliko děj, ale i jména osob jsou tolik podobná. V první zprávě z hospodářského úředníka Štěpána Wolny se odělal cisterciák Štěpán Molnar, Kateřina Bergrová přeměněna v Kateřinu Grenzbergrovou. Hezky šikovné zprávy umějí zidovští zpravodajové do světa troustiti na ostouzení řeholníků. Ovšem „Lidové Noviny“, ač mohly dobře poznať, že druhá zpráva jest radikální opravou zprávy první, neupozornily na to. Ale bystřejší čtenář hned rozpoznal, že první sdělení jest tendenčním švindlem na oklamání čtenářstva.

Chybí-li učený, chybí hodné. Má-li moderní věda získati si zaslouženou úctu, musí býti vědou skutečnou, o nepopíráné fakta opíenou. Nestatí učenci snaha státí se originálními za každou cenu; nstatí pronášeti překvapující nové domněnky. Potřebí úsilného hledání faktické pravdy a jen pravdy. A kde bystrost třebaš i největšího odborníka nstatí k nabytí naprosté jistoty, tam každé povinností k otevřenému doznání: „Nevím, doposud se mi nepodařilo vyzkoumati.“ Voditi lidstvo říší fantastických výmyslů — to zajisté nesrovnává se s úlohou vážného myslitele; a přece nyní tolik se tleská právě šarlatánům, kteří nové „pravdy“ odřívají hodně pohodlně, až nad tím skuteční odborníci šasnou. I u nás platí v jistých protikatol. kruzích a nepoctivosti nevědecký a mělký Haackel víc než některý vážný, opravdový badatel. Na sjezd „Vol. myšlenky“ přijede známý učenec Lombroso, jenž se dějí oslavě větší, než zaslouží. Ale co chce? Svět se žene za novinkami, touží po všech, jichž posud neobjel. A proto, kdo přijde s novou theorií, již jest miláčkem davů. Ale tř Lombrosova věda utrplala značně na své slávě. Lombrosovi dokázáno velice jasné, jak lehce, bez voliké námahy a na jak chatrném podkladě dceve dělati vědecké závěry. Co se stalo? Časopis „Journal“, senace čtyř, přinesl před několika měsíci fotografické snímky rukou vlného vraha pařížského Soleilanda, který zletem Markétu Elberdingovu znásilnil, rozčtvrtil ji a ve vaku odnesl na nádraží. Fotografie vrahových rukou dostaly se na oči Lombrosovy, který, prohlédnuv je lupou, napsal do „Tempu“ o nich studii pod titulem: „Fauistický vrah a anthropometrie.“ Ve studii této dokazuje Lombroso vědecky, že ruce Soleilandovy ukazují, jak perversních zased byl jejich majitel, že mají též všechny charakteristické známky blázel, padoucnice a slozvnství. Lombroso na konec dokazuje, že Soleiland jest rozsoj zlozyn, že nemohl jednati jinak, nežli jak jeho puý mu velely, a že by neměl býti popraven, nýbrž že by měl býti dodán do útvaru choromyslných. Tak veliký vědátor Lombroso v předním franconzkém listu! Ale pařížským novinám jde senace nad největší učenost anthropometrickou! Malér, který e stal Lombrosovi, odkryl úřední odborník Alfons Bertillon, který obírá se fotografováním za účelem vědeckým a který sdělil nyní pařížským novinám tuto zprávu: Jako úřední osoba nesmím vydati novinám žádné reprodukce s alba zločinců, poněvadž však na mně redaktor „Journala“ tak velice seděl a odbyti se nedal, dal jsem mu dvě fotografie rukou dvou řádných a poctivých dělníků, kteří s úřady nikdy neměli opletání. Baki mi, že v listě svém otiskne je jen jako zvláštnost — jak jsem však ušael, když druhého dne vidím v „Journalu“ dva snímky rukou a pod nimi nápis: „Pravá a levá ruka vraha Soleilanda.“ Ihned poslal jsem novinám opravu, ale redakce jí nedbala. Podotýkám, že obě fotografie poctivých dělnických rukou ušiel jsem před desítky lety.“ — Teď se Paříž veselé směje nad tímto vědeckým skandálem. Co se svěť nasmlí úředníkům v Kopníku a proským vojákům, že se neohali obelstít šavcem! Leč nabáhnuti Lombrosovo jest případem ještě horším. Taková blamáž sotva se kdy přihodila vykladačce karet. — Nu, v Paříži by teď Lombrosovi téžko tleskali; zatím ovšem ho budou vítati s útkonkami aspoň volní myslitelé čeští.

Revdil stavů a hesla internacionály. Slavný norský básník Bjørnstjerne Bjørnson jel k posledním volbám se svého statku v krytém voze a pak po dráze ve II. třídě. To je sjev lhotejař na pohled, ale se pro štváře, kteří na to poukázávali jako na prohlášení se proti demokratismu. Básník se brání tímto slovy: „Kdybych šel já pěšky, ani jediný dělník by nemohl proto ještě jeti v krytém voze; kdybych jel třetí třídou, ani jeden dělník by nemohl proto jeti ve druhé; kdybych já si nebyl se své plie a svého důstojného statku koupil statek pozemský, ani jeden

dělník proto by neměl statku, neopak část dělníků k výstavbě a udržování jeho potřebná by přišla o obléb; když já na své stáří (74 let) jsem si zjednal pohodlí, nepřipravil jsem tím žádného dělníka o jeho obléb nebo blahobyt. Kdyby všichni dělníci mohli mít statky a jezdit pohodlně — sda by tak nečinili? Všechno jich vůdcové, jak známo, to vše mají a vše tak činí, jenže ne ze svého přičinění a přece se jim to nevýtýká."

Druhá česká pouť do Lurd. J. E. nejvyšší p. kardinál Lev baron Škrbenský věnoval chudým pouťovníkům 100 K; pořadatelstvo pouti vzdává nejuctívanější díky za tuto almužnu a prosí všech ctitelů Mariánských o další milodary. Příspěvky přijímají se již pouze do úřady II. Příspěvky a milodary přijímá duchovní vůdce pouti Leopold Kolisek, farář v Předklášteří.

Čechové ve městě New Yorku. Amer. čas. „Hlas“ v St. Louis vydal „Dějiny Čechů amerických.“ Sv. 3. Die spisu toho v New Yorku šije dnes asi 30.000 (někteří tvrdí, že 50.000) Čechů, a byly jimi dříve nejhustěji obydleny ulice 1., 2., 3., 4., 5. a 6. Později však český život přesunul se mezi východní ulice 40. a 90. Mimo to přebývá asi 300 českých rodin v předměstí Morrisani a asi 100 rodin v Brooklynu. Jsou však zde porůznu a daleko od sebe usazeni, tak že postrádají častější přátelských styků. Mnozí z nich zakusili trpkých počátků, pak se stali bohatší, leč mnozí také stále v nedostatku žijí. Někteří z prvních vyšetřovatelů jazyk český měli ve vášni, kdežto jiní národem českým zhrdli. V přemnohých rodinách rodiče vystupují sice jako Čechové, ale děti jejich už ani česky neznají. S lechtými si osud divně nahráli. Z pekla stal se banket, ze slatinka ávec, z profesora nádeník... V. Kašpar v Holíčech r. 1885 narozený v Chicagu sprvu pekčil, poté stal se bankérem a bohatcem. J. Šmíd ze Strakonice měl pivovar a mnoho lesů. Bratři Korbelové z bídy varovali na bohaté. Měli továrnu na hotovení bedniček na dovnitřky, velké pily, ve kterých se řezaly cedrové špalíky, přivážené na vlastních lodích z vlastních lesů v Mexiku. Při továrně v San Francisku měli zároveň velikou litografickou dílnu, opatřenou parními lisy. Mimo to na břesích Tichého oceánu severně od S. Franciska založili velkolepý vinařský závod. Prvým Čechem, jenž do města New Yorku zavítal, byl svěcený Frant. V. Vlasák, jenž pocházel z Prahy, kde byl kožešník. Přibyl do New Yorku r. 1836 a stal se tam časem společníkem nedávno zemřelého amerického milionáře Jakoba Astora. Když Vlasák zemřel, zanechal po sobě jmění asi 24 milionů korun, o které se pak jeho dědicové rozdili. Podíval se Fr. W. Lasak. Nestydlí se sice za svůj český původ, ale mezi Čechy Newyorskými nikdy se neukázal. Potomci jeho zapoměli dávno již na svůj původ a úplně se poangličili. Jiným českým kožešníkům, kteří v New Yorku po mnoho let žili a velkého jmění se dočkali, ale mezi krajanů nikdy nešel, byl Jan Konvalinka, taktéž z Prahy. Měl ještě r. 1890 kožešnický velkoobchod na Maiden Lane, v čísle 86. a bydlil ve své rezidenci v čísle 160. Park Place v Brooklynu.

K nymější drahotě masa. Při nedostatku píce v r. 1904 a nízké ceně dobytka byli mnozí rolníci nuceni svůj dobytek porážeti a vysekávat buď sami nebo s příbráním pomocníků. Proti tomuto zužikování dobytka protestovali mnozí řezníci a obchodní a živnostenské komory a také některé okresní politické úřady vysekávání masa rolníkům, kteří nemají živnostenského listu, zakázaly. Na podané rekursy jistý zemský politický úřad zákaz zrušil s odůvodněním, že domácí rozprodej masa samým majitelem dobytka poráženého není živností, neboť jest věcí producenta, jak chce své produkty zpeněžit (odst. V. zákona ze dne 1859). Toto důležité rozhodnutí je ostatně docela přirozené, neboť smí-li rolník na př. své obilí v každém množství rozprodávati, proč zakázáno má mu býti vyprodávání masa ze svého dobytka? Letos ujal se této věci různě rolnictvo ve Vršovicích u Opavy k úplné spokojenosti konsumentů masa. — Příkladem toho mělo by se uchopiti rolnictvo všude jinde. Jen svépomocí domůže se rolnictvo zlepšení svých poměrů, čekati stále na pomoc cizí, na pomoc vládní jest věru neprospěšné.

Zdravotní nápoj pro chřadlé, zvláště při bolestech hrdla, horečce, chřipce a práním neduhu, připravujeme z medu a citronové šťávy. Do sklenice naplněné horkou vodou dá se šťáva z půl citronu, přidá 1—2 lžice medu, rozmíchá a užije se. Působí výborně zvláště před spaním. Pro choré simnicí postižené doporučuje se též voda cukrová, do níž se přidá něco vinného octa.

Výborné krmivo pro hovězí dobytek je smíšenina vodnice a bílkovité látkami. Dá se u nás v půdách kypřích, v ječné a šitné poloze. Studené půdy těžké nemiluje. Má pro nás velkou cenu proto, že dá sklizeň dobrou po obilninách. Štrnístě se hned po sklizení seose, povléká a vodnice strojem do řádků 30—35 cm vzdálených seose a později na 15—20 cm protrhá. Na hektar stačí 3—4 kg semene. Kde možno, sepa se okopá a pleje. Sklízí se pozdě v jeseni a obyčejně sklízí čerstvá, neboť nasimování je neškodné. Ještě nejlépe se uchová na mlátě slámostou pokrytá, neb v křesťkách.

Japonsko-česká svatba v Osace. Dostalo se nám náhodou do rukou oznámení sňatku, jehož uzavřel z jara letos v japonském městě Osace chrástecký rodák, syn po bývalém řídící biskup. velkostatků p. Al. Horovi. Oznámení toto zní:

Nagai,
zástupce rodu
Takemoto,
kde si za čest
oznámí
sňatek
sňatek

Fuku
a pana
Karla J. Hory.
Osaka-Japan.

O osudech ženicha-krajana dověděli jsme se z krubů příbuzenstva následující: Narodil se roku 1862 v Chrašti, absolvoval roku 1897 c. k. vyšší reálku v Pardubicích, 1898 odbyl jednoroční vojenskou službu a složil důstojnickou zkoušku. R. 1899 odejel do Ameriky, kdež v Chicagu vstoupil do služeb velkofirmy „Gas Company Limited Chicago“ — tamtéž absolvoval vysokou inženýrskou školu a nabyl titulu inženýra; v Americe pobyl až do konce roku 1904. V lednu 1905. byl poslán zmíněnou firmou do Japanu; z S. Franciska plu 10 neděl ještě za války rusko-japonské, přes Havajské ostrovy (Honolulu) do Osaky (1 1/2 milionů obyvatel.) kdež v roce postavil obrovskou plynárnu, kterou až po dnes řídí. Jest též literárně činným. — Přeložil do češtiny „Bušido“ — „Duši Japonska“ a přispívá do obrázkového časopisu „Český svět“ pěknými obrázky i články z Japonska. České pěvecké kvarteto a cestovatel p. P. A. Svojskem a p. Hloučbou na svém tourné kolem světa navštívilo Karla Horu v Osace, kdež několik dní příjemně strávilo; dle svědectví oněch pánů mluví a píše p. K. Hora plyně japonsky a jest jediným našim důkladným znalcem země a národa Japonského. Zajímavé jsou jeho dopisy zasláné občas příbuzným do Čech, z nichž některé a veřejnosti sdělíme; veškeré dopisy jeho do Čech zasláné opatřeny jsou pouze českou a japonskou adresou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. srpna 1907. 1 hl pšenice K 17.80—18.30, žito K 12.00—12.60, ječmene K 9.60—10.50, prosa K —, vike K —, hrach K —, oves K 7.80—8.10, čočka K —, jablko K 22.00—, krap K 20.00—40.00, brambor K 2.40—3.20, 1 hl jetelového semene bílého K —, 1 hl jetelového semene černého K 44.—, ruského K —, máku K —, lněného semene K —, 100 kg žitných otrab K 18.60—14.40, 100 kg pšeničných otrab K 18.20—14.—, 1 kg másla čerstvého K 2.40—2.72, 1 kg másla převařeného K —, 1 kg sádla vepřového K 1.80—2.—, 1 kg tvarohu K 0.22—0.38, 1 vejce K 0.08—0.09, 1 kopa okurak K 1.60—1.80, 1 kopa zelí K 6.50—9.—, 1 kopa kapusty K 2.—2.40, 1 hl cibule K —40—70, kopa drob. zeleniny K 1.00—1.20, 1 kopa mrkve K 1.00—1.20, 1 tečka hrášek K 14.—18.—, 1 kopa otýpek petržele K —, 1 tečka třesák K 6.00—0.— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 3. srpna 1907 obdržán přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice hektol. 7, žito 36 ječmene 86, oves —, prosa —, vike —, hrach —, čočka —, jablko —, krap 99, jetelov. semínka —, lněného semene —, máku —. 2) Zeleniny: zelí 0 kop, celeru 0 kop, petržele kop otýpek —, cibule 65 hl, drob. zeleniny 234 kop, mrkve 243 pytlů, brambor 484 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablko 0 hl, hrášek 0 hl, třesák beček 206. — 4) Drob. dobytka: vepřů 1 kus, podávínat 488 kusů, kůzlat 0.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Piše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

MOSAIKY

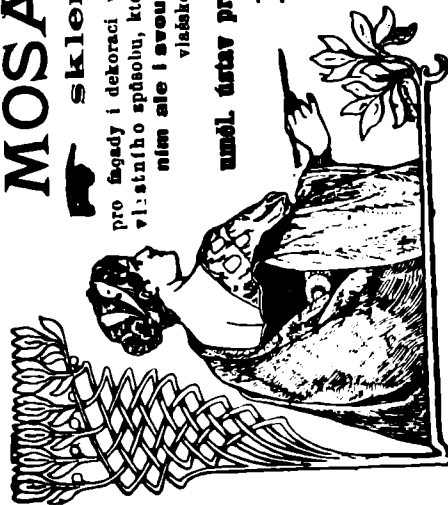
skleněné

pro šedý i dekoraci vnitřní, nejnovějšího
vlastního způsobu, které nejen vzeře-
ním ale i svou láčí předčí mosai-
karské, hotové

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro chrá-
mové okna, železná
bezplatně.

Každý

křesťanský dělník

má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourtout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímto obrazem věrně po-
daným K 5.—

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryněcha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

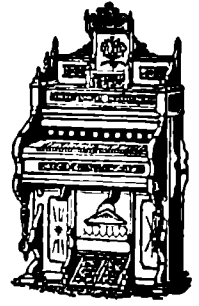
též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
 Budapešť, VIII. ker. Josef-
 kórút 16. cs. — Praha,
 Ferdinandova tř. 43. —
 Vídeň-VII., Mariahilferstr.
 88.

*Cenníky zdarma a
 franko.*
*Nejnižší měsíční
 splátky.*

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Ovdovělá dáma

bezdětná
 v prostředních letech, schopná veškeré represen-
 tace, výtečná kuchařka, prosí za místo hospodyně
 nejraději na faře.

Laskavé dotazy ochotně zodpoví administrace t. l.

C. a k. dvorní
 atelier

J. F. Langhans

Hradec
 Králové,
 Adalbertinum.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.

Zvětšování podobizen v krásném platinovém
 způsobu též z přinešených podobizen méně
 zachovalých, v nejmolejší provedení.

Moderní secesní stojánky
 pro podobizny a rámy v největším výběru
 vždy na skladě.

Prodám

Věc

se vším zařízením z příčin rodinných.

Aug. Bednářová,
 vdova po říd. učitel
 Kvasín.

Prodám

pianino

Zánovní, dobře zachovalé

výtečný nástroj, jest levně na prodej.
 Blíží v administraci t. l.

„SLAVIA“

vzájemně pojišťovací banka v Praze,

vyhovující novodobým požadavkům spořivého obecnstva,
 zavedla v odboru životním novou sázu pojišťovací na
 dožití a úmrtí

**se zaručeným 4% stoupajícím
 úrokováním základního pojistného.**

Pojistný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec
 ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned
 po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v pozdějších letech
 varostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti
 tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá
 totiž, šestým rokem počinajíc, pojistného o 20%,
 prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,**
 takže na př. při 20leté době pojišťovací obnášelo by po-
 jistné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem
 na dividendu.

Fondy a rezervy banky Slavia jsou	
koncem r. 1906	K 88,342.074.78
Pojištěné kapitály v odborech život- ních v r. 1906	K 133,037.266.38
Úhrn vyplacen. kapitálů a důchodů v odbor. života, do konce r. 1906	K 36,421.530.92
Za jediný minulý rok vyplaceno členům 10% dividendy	K 229.526.36
V celku vyplaceno členům dividendy	K 1,836.419.57

Podrobné vysvětlení a sazby zdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia

v Praze, na Havlíčkově náměstí,
 jakož i gener. zastupitelstva:
 v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záthřebě.

Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Slatinné lázně

a vodoléčebný
 * * * ústav * * *

*** * * v Bohdanči u Pardubic * * ***

těší se letos nebývalé pění P. T. obecnstva, neboť do konce června zasnamenáno již na 337 hostů, což
 zajisté svědčí o akvělých výsledcích místní **rašeliny**, která blahodárně působí při veškerých **rheu-
 matických bolestech** a chorobách ženských všeho druhu. **Moderní vodoléčbou** těší se zdárně
 různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký účinek **masáže** i **elektrické** všeobecně jest
 uznáván. **Čistý vzduch, tichá krajina, jehličnaté lesy a stále vyhřátá písčité půda,**
 zvláště výhodná pro **rekonvalescenty a rheumatiky**. S ráva lázní přichází všem P. T. hostům
 v každém ohledu co nejochotněji veštic, při čemž bře se zvláště ohled na **nemajetné osoby**, jichž
 jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictva, učitelstva a st. encům různých úřadů a ústavů
 poskytnují se zvláštní výhody.

Z Pardubic třikrát denně poštovní spojení. **Lázeňský lékař MUDr. Jindř. Požár.**
Výtečná a levná strava. **Ceny bytů mírné.**
 Žádejte o prospekt. **Saisona do konce září.**

Ryze český podnik.

Akiový kapitál K 4,000.000.— Založeno roku 1868. Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
 :: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště. Eskont směnec a faktur. Směnárna.

Bursovní obchody. **Záložní úvěrní ústav** Informační oddělení.

v Hradci Králové.

Vklady na knížky vkladní - **4 1/2 %** na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem května K 10,110.190.23.

Telefon č. 9. Filiálka v Semilech. Telegram: »Ústav«.

Besídka.

Sanatorium v Janských Lázních.

Píše Dr. F. R.

Málokterá villa těší se tak šťastné poloze jako diecéšní kněžské sanatorium Marianum v Janských Lázních. Až 200 kroků od hlavní tepny lázeňského života vzdáleno, tu se Marianum k jižnímu boku horské stěny, chráněno jsouc před severními i západními větry, poskytuje bezprostřední blízkostí svěžího horského lesa přímo ideální zátíší. Rozhlédnete-li se ladným údolím, svažovaným bystrým horským potokem Janským a ohraničeným na východě vysokým výběžkem Rehornu, musíte doznati, že nemohlo býti stavební místo ani šťastněji voleno.

Šlechtetnou snahou vedeni byli zakladatelé Mariana při budování léčebného domu pro churavé a celoroční námahou znavené kněze a šlechtetnou svou ideu realizovali naprosto zdařilou a cele uspokojivou stavbou. Při pro-
čítání historie stavby vynořují se vám jména Mgra preláta Filipa jako štědrého zakladatele, J. M. ndp. biskupa Dra. Doubravy a vsdp. gener. vikáře M-gra Frýdka, jako vznešených příznivců, a jméno vsdp. kanovníka Kerneru, jako neúnavného budovatele a ředitele celého podniku.

Přáli bychom si, aby pro budoucí paměť ve vhodném spisku byla historie stavby zaznamenána, jakožto potřebná anoncní informace pro kruhy, jimž má sanatorium sloužiti. Nedá se upřít, že své sanatorium klerus ještě málo zná a oceňuje, neboť tou dobou meškají v něm pouze 4 kněží diecése královéhradecké a 3 z jiných diecézí. Zato laikové dovedli oceniti výhodu klidného i pohodlného domu a proto se hlásí o překot o přijetí do bytu, čemuž se ovšem dle možnosti vyhovuje, aby dům také se uročil. V sanatoriu bydlí přední lázeňský host J. Exc. skutečný tajný rada a vládní president Dr. Heydebrand z Pruska, jsa s pobytem velmi spokojen. Mimo něho zde bydlí rytmistr šl. Spiegel, několik professorů, rada zemsk. soudu atd. Sanatorium dvojnásob veliké mělo by vždy hojnost hostů. Kdyby byli přihlásili se kněží, měli by ovšem rozhodně přednost před laiky, kteří nám teprv ukázali, jak cennou budovu v lázeňském místě máme. Nutno ovšem uznati, že sanatorium zahajuje teprv letos v náležitě úpravě svou činnost beze vši hluché reklamy. Skoro se nám zdá, že až příliš skromně si vede správa jeho u vědomí, že dobrá věc se sama odporučuje.

Sezona letošní je sice dosti pokročilou, ale ještě v měsíci srpnu i v září lze sanatoria dobře využiti. Pobyt zde není mnoho dražším nežli na samotě v některé zapadlé lhotě a poskytuje značné výhody. Pro těžší choroby nervové, srdeční a reumatické slouží výborně elektrické, uhlíkové i přirozené teplé lázně. Lehčí nervová ochablost rychle se ztrácí koupelí ve velikém basínu; voda v něm je 24° R přirozeně teplá a jako křišťál čistá. Upomíná silně na koupele v mořské vodě. Plicním neduhem stíženým prospívají pohodlné procházky v řídkém horském vzduchu, prostém všeho prachu a přesyceném osvěžujícím ozonem. Ležící Janské Lázně ve výši 700 m nad hladinou mořskou a ku četným zajímavým bodům kol 1000—1200 m vedou pěkně upravené cesty. Připomeneme-li, že trudné myšlenky rozpláští každodenně dvakrát vojenská hudba výtečnými produkcemi, pak bylo vystihnuto v krátkosti vše, co Janské Lázně bohatou měrou poskytují. Aby se však nějaká přecitlivělá duše neurážela nad německým územím, podotýkáme, že zde je dosti četná kolonie česká, která zcela nerušeně může užívati práv své národnosti. Hovor český ozývá se hojně na kolonádě, na procházkách i v restauracích. Litujeme jen, že postrádá česká kolonie svého střediska v některé veřejné místnosti.

Všecky tyto výhody Janských Lázní jsou i méně majetným přístupny za poměrně malé výlohy. Byt v Marianu stojí týdně 10—16 K, stravovati lze se též v domě až za 28 K týdně. Lázeňská taxa jednou pro vždy obnáší 12 K. Koupel dle povahy za 1—2 K. Leč na doporučení bisk. konsistoře obdrží obyvatel sanatoria na taxu i na koupelích 50 pct. slevy. Za 206 K bylo by lze pobýti v Janských Lázních celý měsíc a při tom každodenně se koupati. Při skrovnějších nárocích nestálo by to ani tolik. Je zcela jisto, že časem bude tak četné Marianum vyhledáváno klerem, že přihlášky musí se dít již v měsíci dubnu, aby mohl býti sestaven nutný rozvrh pobytu pro jednotlivé žadatele. Tohoto přesného rozvrhu ještě letos sice postrádáme, ale pro směřenou již příčinu bez něho se obejdeme. Laikové v domě platí

větší bytné nežli diecéšní klerus, ale proto přece jsou v sanatoriu velmi spokojeni, protože Marianum poskytuje ze všech místních vill největší klid a nejlepší pohodlí. Ba Janské sanatorium předčí ještě svou důkladností a účelností všechna sanatoria gorického spolku na jihu. Schází zde ještě zahrada a větší knihovna. Odporučujeme kleru, aby pamatoval na obě věci a daroval zejména obrázkové staré časopisy do zdejší knihovny. Shrneme-li úvahu o sanatoriu v Janských Lázních v celkový úsudek, musíme dle pravdy vyznati, že je to podnik zdařilý, a Bůh dá i blahodárný. Zasloužit náležitě pozornosti a také účinné pomoci.

Co překází snahám Cyrillským na venkově a kterak tomu čeliti.

Uvažuje Filip Šubrt, farář v Miletišíně.

(Předneseno na cyrillských xeroicích 28. července t. r.)

II.

Konečně ještě třeba někomu aspoň poměrné znalosti liturgické a zpěvné, a sice lidu, zvláště pak výběru z tohoto lidu, sboru zpěváckému na kůru, ať už literátskému, nebo liturgickému, jenž latinské partie zpívá. Kterak mohl by lid náležitou pozornost věnovati a zbožnost svou rozvíjeti, jestliže by zbola nerozuměl svatým obřadům, které svým zpěvem provází? Tím více té znalosti třeba, kdo na kůru lid reprezentují při slavnějších příležitostech. A kterak pečovati o to, aby lidu i sboru té znalosti se dostalo? Zesnulý ndp. biskup Brynych svým „Oltářem“ hleděl rozšířiti znalost posvátných úkonů církve. Kde lid si navykl v „Oltáři“ hledati vysvětlení a používati ho jako modlitební a pokud lze i zpěvní knihy, tam nalezneme již nyní u mnohého obyčejného křesťana dosti značnou znalost služeb Božích. Bandyšův překlad Missálu je rovněž pomůcka cenná. Jenže třeba podávati návod, kterak si vyhledati v těch knihách právě ty partie, které se mají sledovati.

Sbory pěvecké mohou se mimo to uváděti v jasné pochopení zpívaných latinských textů při svých zkouškách. Nejlépe učinili si pravidlem, že každý text, který je na programu a je dosud neznám, bude přeložen a krátce vysvětlen. Čím lépe pěvci porozumějí textu, tím jistěji vystihnou, kterak jej zpívati, tím zbožněji také budou moci zpěv svůj přednáseti. Kdo má podávati ten překlad a výklad? Zná-li ředitel kůru jeho smysl, nebo má-li po ruce jeho překlad, hodí se to jemu ovšem nejlépe. Jinak by podati měl potřebné vysvětlení kněz, a také rád je podá, přeje-li jen trochu krásným snahám Cyrillským. Je žádoucí, by též on se účastnil pilně cvičení a zkoušek pěveckých. Vždyť jedná se tu o věc, jež tak úzce souvisí se službami Božími, s úřadem kněží nejvlastnější! Ať si třeba nemůže zpívati s sebou na kůru, přece jen svým účastenstvím na cvičeních a zkouškách pěveckého sboru ukazuje, že mu záleží na tom, aby ta cvičení a zkoušky se konaly a umělecký posvátný zpěv pěstoval.

Tím jsem vyčerpál první díl otázky. Ale zbývá ještě druhý. Často není příčinou překážek snah Cyrillských ani tak neznalost, jako spíše něco jiného. Bojím se říci: nedbalost, řeknu tedy: jsou to obtíže, ať skutečné, ať zdánlivé, které tomu dílu stojí v cestě.

Je to jistá pravda, že každá dobrá věc, má-li se prováděti, naráží na takové obtíže, a kdyby se každý těch obtíží lekál, nic by se dobrého na světě nepočítalo.

Tedy podívejme se na obtíže, které našim snahám tu více tam méně do cesty se staví. Zdá se, že není leckde ani možno, začít s Cyrillskými snahami. Vy se divíte, že by byla taková nemožnost možnou, protože jste se přesvědčili, že, co se zdálo nemožným, bylo přece jen při jistém, opatrném úsilí zcela možným. Ale obhájci té nemožnosti mají pádné důvody. Slyšme je, jednoho po druhém!

„Nemám takového ředitele kůru a sám tomu nerozumím, abych a kterak bych si to zavedl!“
Tut je opravdu těžká rada. Ale co? Nejde-li to najednou, snad přece aspoň po částkách. Přece tolik vkusu a znalosti jako duchovní správce může míti každý kněz, aby rozeznal, které písně jsou bezcenné. Vždyť máme sbírky písní, kancionály. Co je bezcenné, hled pomalu odstraňovati a častěji dříve hráti a zpívati písně lepší. Tolik i ředitel kůru z nouze ustanovený poněkud pozná i dovede. Slatinou je to ovšem již těžší. Ale i tu je postup od snadnějšího k těžšímu, od zpěvného, co jde jako samo do sluchu, k nesnadnějšímu. Na př. „Pange lingua,“ nebo „Asperges me“ jsou po responzorích věci tak snadné, že to brzy dovedou i děti. Průvod varhan dělá tu ovšem z počátku

obtíže. Ale co pak bylo kdy bez obtíží? Ani ten kostel, ve kterém své svaté obřady konáš, nebyl bez obtíží postaven, ani ty jsi se bez obtíží nestal knězem. Každé umění má své obtíže, proč by právě posvátný zpěv a hudba měly býti beze všech obtíží? Nikdo nechce, aby se ve vesnici dávaly Palestrinovy 8hlasé skladby. Začni s malým, začni s lehkými věcmi a neochabuj — i tak lze se dodělati slušných výsledků. Jenom neříkati hned z počátku: Je to zloha nemožno!

Jiný důvod zuí: „U nás není pro ředitele kůru téměř žádných příjmů. Kde bráti k tomu na noty? Za málo peněz — málo muziky!“ — Ohledně platu pro ředitele kůru — toť ovšem otázka palčivá, která se z našeho pojednání poněkud vymyká. Tato otázka nebude moci dlouho se odkládati. Ale prozatím lze i tak leckde při dobré vůli si pomoci. Jedna velká osada s krásným kostelem v již. Čechách měla sešlé varhany. Hrál se málokdy na ně a ony hekaly jako pravé souchotinářky. Velký kostel — malá záduš. Farář sehnal přece na opravu, a světe div se, na zvětšení varhan o celé tři rejstříky. Varhany byly — ale nehrál se zase. Kde to vězí? Ředitel kůru na dotaz kaplanacyrillisty povzdechl: „Inu, málo za to mám a ještě kalkanta bych si musil platiti, kdybych měl častěji hráti. Teď mi to kluk neušlápne!“ Kaplan tedy platil kalkanta — čtyřák za jednu produkci. A šlo to! Měl radost kalkant, kaplan farář a ředitel kůru konečně taky, když si lidé pochvalovali, že si také mohou zazpívati. Co nedokáže leckdy čtyřák denů!

Pravda, bídné jsou často ty příjmy ředitele kůru; nelze ani tak brzy doufati, že by se daly ty poměry dle jedné normy uspořádati. Ale kde je dobrá vůle na jedné straně, nalezne se i trochu té zázračné byliny na straně druhé. Nemusí býti ta dobrá vůle právě v korunové méně vyplácena, ale nalezne se často příležitost osvědčiti ji dle přísloví: „ruka ruku myje!“
Vždyť ta láska k práci, s ředitelstvím kůru spojená, hlavně musí míti kořen v lásce k chrámu P., v lásce k Bohu, na jehož oslavu se koná. Kde by té nebylo, kdyby každá nota se platila celou korunou, přece jen celá ta práce bude bezcenná, bude pouhým pozlátkem.

A co se týče těch not, zase netřeba na jednou jich říditi celý sklad. Pořídí-li se toho ročně za pár korun, co by stačilo nacvičiti, bude toho za pár let již slušný repertoar. Jenom neříditi věci bezcenných, ale poraditi se, co by se hodilo, čeho by se mohlo častěji upotřebiti. Dnes je výběr hojný i pěkný a poměrně dosti laciný, levnější než pracné opiscování.

Ale kde bych u nás nabral zpěvků! — vymlouvá se jiný. Zesnulý kardinál Schoenborn říkal: „V Čechách tahle výmluva neplatí. Co Čech, to zpěvák!“ A měl v celku pravdu. Ovšem jsou jednotlivé výjimky; ale je jisto, že i nejmenší vesnice, i poslední baráček má své zpěváky, aspoň malé v dětech. Jen tu drobtinu poslouchajte, když si hraje a myslí, že jí nevidíte. Každé zvolání, každé výsknutí, každé citoslovce, ba i ten pláč, když se hra trochu hatí, všechno je typ melodie, vše je to samý, samostatný zpěv. České dítě nevolá na maminku a tatínka, ono na ně těmi názvy zpívá. V „Českém Lidu“ skladatel Janáček podal o tom celé zdařilé studie, kde soustavně znázorňuje všeliké melodické živly dětské mluvy od pouhého mazlivého žvatlání, až k uvědomělé mluvě.

Nemáš zpěváků? Máš zpěváčky! Sezvi je a cvič, pomalu, jako hrou nacvičíš písní, že se podivíš! Zkus s těmi většími také noty a půjde to. Jen na ně nechvátej! Za pár měsíců ti vyzpívají celé chorální motivy napřed s pouhým a nebo la, později s jednotlivými latinskými slovy, a ani se nenadějí a budou uměti některé chorální Kyrie, ba celé Credo.

Ale všechno přece nejde s dětmi! Je třeba i dospělých. Pravda. I děti dospějí a budeš z nich míti soprány a alty. A tak máš sbor i na vícehlasé lehké skladby pobromadě. Nějaký bas nebo baryton, který zastane tu a tam i tenorový part, se jistě přidá. Ladný sbor dívek, třeba venkovských, jistě by je přivábil. Jen trochu kázně mezi tu mládež a půjde to. Někteří nabudou, jiní zase z nových žáků přibudou, a sbor se udržuje. Jednou bude silnější, podruhé slabší — ale repertoar již je tak četný, že dle toho lze jej měniti. Neměl jsi zpěváků, a hle, při dobré vůli nalezli se i zpěváci, i noty — a dílo se zdařilo. Trvalo to ovšem pár let, ale ani ty začátky, skrovné a malé, s pouhými písněmi a pouhými dětskými hlásky nebyly bez původu, ba mohu říci, že právě ty začátky poskytují radosti nejvíce a nejčistší. Kdo to prodělal, uvěří, kdo nevěří, ať se o to dle možnosti pokusí a povede-li si jen trochu paedagogicky, přesvědčí se sám.

Další výmluvy, které lze slyšeti, jsou právě jen výmluvy, kterými se maskuje jen osobní nechuť k věci, o kterou se Cyrillicisté snaží. Tyto výmluvy jsou: „Zpěv, jaký vy milujete, je smutný. Skladby ty jsou zdoluhavé, nekonečné, fádní, není to nic lidového, lidu se to nelíbí, vyhání to lid z kostela. Je to zboží cizí, nemá nic národního na sobě, leda jméno skladatele a někdy takv tiskaře, a tu ještě častěji je to tištěno v Lipsku nebo v Řezně a pak je i skladatel i tiskář Němec.“

Třeba si tyhle výtky probrati. Nebojte se, přijde to rychle! Skladby, jež milujeme, jsou tedy smutné. Proč asi? Protože snad tu a tam se zpívají zdoluhavě, bez pravé nálady a porozumění. Zpívejte je hybněji, hleďte jim porozumět a vyrazíte zbraň těm, kdo je pro domnělý smutný ráz tupí. Pravda: nejsou to skladby do skoku a tance, jsou to skladby posvátné. Kdesi je Františkánský klášter a byly tam porciunkule. Lidu jako much, krám na krámě, sladkostí a kyselých okurek haldy. V kostele nabit. Kázání dojemné. Lidé pláčí nad zkažeností světa, nad hříšností vlastní a leckterá duše je pohnuta do hloubi. Pak je velká. Kněží řada, slavné to služby Boží! Ale co to? Slzy se ztrácejí, mladými těly to poskubuje. Při Gloria, jehož text zkrácen na třetinu, jakoby sami andělé tančili. Credo rovněž tak třetinové, samý motiv z některého mueru-ettu atd. — zato Dona nobis pacem nekonečné a zase tolik veselé, jakoby sbor Pána Boha jen tak žertem o pokoj a slitování žádal. Nevím určitě, byl li po Pange a požehání ještě hluchý marš — ale kajcné děvušky, které při kázání plakaly, po velké si povídaly: „To to bylo veselé! Kam pak půjdeme a neděli k muzice? Ano, skladby, kterým Cyrillicé říkají, jsou prý smutné, skladby necyrillické jsou veselé, leckdy až moc veselé! Ale co je kostela důstojnější — o to zde běží.“

Naše skladby jsou také prý ukrutně dlouhé a proto fádní. Ten Introit a Kyrie, toť mořel Při Gloria a Credo by usnul, Sequence jsou k nepřekání — zato Benedictus je zase, jako by uťal a nač po Agnus ještě zase chorál? Což má člověk tolik času a tolik síly, aby tohle všechno přečkal! Proto jich jde tolik hned mezi Credo z kostela.

Inu, někdy a někde je table výtky ovšem pravdivá.

Ale kdy a kde? Opět pravím, tam, kde se skladby ty provozují tak, jak tomu býti nemá; chorál příliš zdoluhavým tempem zpíváný unavuje i zpěváky, i posluchače. Dlouhé zpěvy figurální rovněž. Proto jen hybněji, svižněji, s lepším porozuměním a výcvikem. Credo lze vzít občas pouze chorální — to netrvá mnoho přes 5 minut. Některá místa ze sekvencí a jiných dlouhých partií slušným recitandem také dobře se podatí mohou. Vůbec třeba dle možnosti toho dbáti, aby výtky zdoluhavosti a tím pádnosti byla svého oprávnění zbavena. Máme doby takové, že vše chvátá. Dnes pěšky choditi bude už zjevem šosáckým. I ten cyklista hledí s jistou závistí na motocyklistu a ten zase na automobil. Kdo jezdí lokálními drahami, touží po rychlicích a i pasažerům rychlíkovým je cesta z Prahy do Vídně hrozně zdoluhavou. Ovšem jsou místa, kde se tolik nechvátá! Právil jeden pěvec druhému po agnus: „To to bylo dnes dlouhé. S Bohem! Musím chvátati domů!“ a utíkal s kůru. Druhý den před polednem se zase uviděli. „Kamaráde! Ta noc báječně rychle utekla při těch capárech!“ Tak se někde chvátá, někde zase posedí!

Lidu se náš zpěv prý nelíbí. Není lidový, není v tom rázu národního.

Dnes dělá se leckdy švindl se slovem „lidový“, a málokdo si uvědomí, kdy a co je vlastně lidové. Lidu je třeba vzdělání, lidu neberte náboženství. Tak se volá. Ale k lidu se dotýčný kazatel sám nepočítá. Lid — ten začíná dle všeho vždy o stupeň níže, nežli stojí mluvčí který o tom lidu mluví. Každý ten mluvčí, dovolává se soudu lidu, vlastně chce, aby tisk přijal za své mínění, za svůj úsudek to, co mu právě ten mluvčí přednáší. Může však lid vždy a ve všem býti rozhodčím? Může lid posuzovati poučky matematické, jsou-li správné? Můžeme žádati od lidu, který má tolik práce a starosti o chléb a přístřeší, aby nám dělal soudce a rozhodčího ve vědách a umění? (Dokonč.)

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

K sv. birmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhádce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile, Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrnský sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrnský sklad PÍZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Nejlepší podlahový nátěr

Marxův lak.

Nejvydatnější. Nejtrvanlivější.
Proto k upotřebení nejlacinější.

Schne v 6 hodinách a stačí
— 1 kg krabice na 8m² —

Cena 1 kg K 1.80.

Email bílý a barevný

Marxův je rychle schnoucí, trvanlivý nátěr.

V 24 různých barevných odstínech s krásným leskem. Hodí se výborně na kuchyňský nábytek, k nátěru zdí v kuchyních a špižárnách atd.; dá se mýti. Lze dostati v každém množství a odstínu jediné u firmy

Fr. Viktorin,

hlavní sklad a strojná výroba barev a laků
v Hradci Králové,
Velké nám.

Na skladě nacházejí se všechny druhy barev
suchých, třených, laků a štětců.

Hospodyňská škola ve Stěžerách.

Účelem hospodyňské školy jest, aby dívky, nabývají ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ke správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola vytknutému účelu vyhovovala, musí mít v zásadě povahu internátu. kdež vykonávají se vedle theoretického učení veškeré práce v domácnosti a hospodářství obvyklé. Theoretická osnova učebná obsahuje: Mravouku, jazyk český, počty, uauku o výchovaci, chov zvířat hospodářských, mlékařství, domácí hospodářství, přírodopis a přírodopis, země- a dějepis, zdravotní, zpěv. Praktická cvičení provádějí se ve všem, co s domácností souvisí: vaření, uklízení, praní a žehlení, ženské ruční práce atd.

Nový 21. školní rok počne dne 18. září 1907.
Přihlášky chovanců přijímají se stále. Za celé zaplacení platí se měsíčně 35 K, školného 60 K za rok.
Veškeré bližší vyvážení ochotně naše ředitelství školy.

Betty Kozáková,
ředitelka.

H. Srdínko,
předseda kuratoria.

K cyrillickým exercitiím

a k novému školnímu roku
nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitelky kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplátové vkusné
vazbě K 3.60, poštou K 3.80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Dívčí ústav v Slatinanech

(u Chrudimě)

poskytuje příležitost k řádné přípravě ku ve-
demí vlastní domácnosti a ve vyučení se
vaření, žehlení, šití prádla, šatů, stříhání,
účeš, výrobu umělých květin, vypalování na dřevě,
kúži, malbě na plátně i skle. Též vyučuje se hře na klavír, housle i citeru, řeči
německé i francouzské.

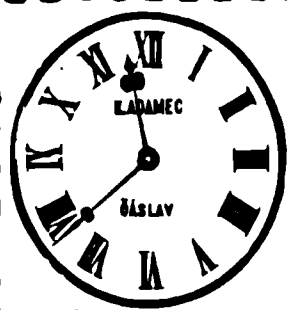
Dívčí škola měšťanská,

řípná, nově střízená i obecná škola a pokračovací
kurs jest v ústavě v Slatinanech. Prostorná bu-
dova se zdravými, světlými, moderně zařízenými
učebnami a místnostmi pro chovanky, pěkným ka-
binetem, tělocvičnou a koupelnou, obklopena jest
pěkným parkem. Nadané a pilné dívky z této
školy měšťanské mají přednost při přijímání do
ústavu učitelského v Chrudimi. — Krajina jest
velmi zdravá. Ústav asi 5 minut od města vzdá-
len, blízko lesa, kde jsou krásné procházky a partie.

Představenstvo ústavu.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měšního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2 % bez výpovědi, 5 %
proti 30denní výpovědi a 5 1/4 % proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založena v Praze opětně revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobný sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětídomy, č. 288.

Vychovávací a vyučovací ústav

v Kocléřově u Svitav

přijímá **nejlevněji** chovanky škole
odrostlé ku vyučování literárnímu,
řečem, šití, stříhání, vyšívání, vaření,
hraní atd.

Prospekt se na požádání zašle.

Krajina horská, velice zdravá.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařizování plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

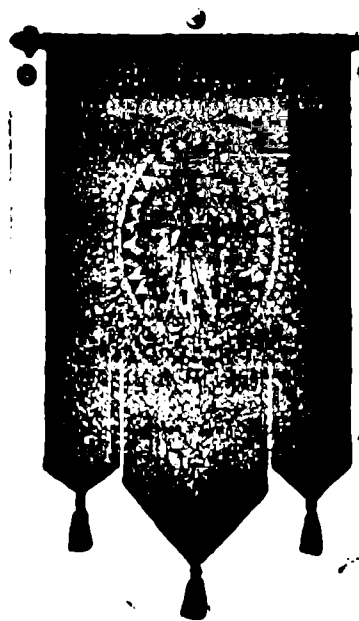
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně

v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Seiden-
gasse č. 35.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pleárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtily, kasatelny,
společnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
různé předměty hodící se su. carky.

Původní nákresy, cenník a rozpočty besplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Horák
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůžek.
Sta odporučením a četných uznání po ruce.
Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou přisvěd-
čování závodu domácímu.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Velké knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem pofty.

Svoj k svému!

Nejdůst. blak. konsistoři odporučeny
umělecký závod

Jos. Kieslichea

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuzřízení

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatné.
Četné dopisy usnání po ruce.

MEŠNÍ VÍNA

Veledůstojnému duchovenstvu do-
volují sobě nabídnouti pravé, původní,
přírodní vína rakouská i uherská a se-
jména pozorho je činná na silnější a
velechutná

vína Brionská

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii. Prodávám pak
tyto druhy dotýčených vín:

Výběpní bílé i červené	1	80 h,	v sudech	68 h,
stolní	1	98 "		76 "
tabulové	1	112 "		88 "

Jemnější vína Brionská a rakouská dle zvláštního
cenníku, který ku přání zašlu zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci.

Dodavatel

pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě
a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře
v Hradci Král.

OOOOOOOOOO

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanicí dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühl
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od vele důstojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží
za báječně levnou cenu!

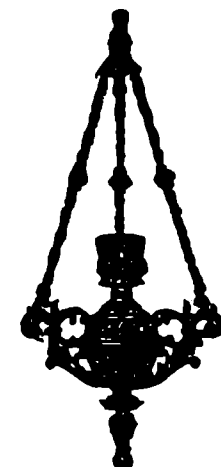
Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pasíř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
ovaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádob y a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnání po ruce. Žádné přesované vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Odporučuji velectnému obecnstvu v Hradci
Králové a okolí svůj po 20 roků trvající

zubní atelier

J. ČASLAVSKÝ V HRADCI KRÁLOVÉ,

Palackého třída čis. 79.

Zhotovuji podle nejnovější metody
umělé zuby a chrupy

ve slatě a kaučuku,

Předělávky a správký,

jakož i vše v obor ten náležející rychle a přesně.

Ručním se nejlepší obeloučením.

Prosím ctěné obecnstvo o další příchů a
trvám v hluboké dotě

J. Časlavský.

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. srpna 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Ze Slovenska.

II.

(14) Na světě je tolik náboženských vyznání; kam by to došlo, kdyby lidé k vůli náboženství měli vésti vyhazovací boj! Z té příčiny nesmí nikdo ubližovati židům, jako pouhým jinověrcům; tolik však možno bez obalu vysloviti, že v žádném učení náboženském není tolik nebezpečí pro křesťanství, jako právě v talmudu, a že se strany žádného národa nebojuje se proti nám na poli národohospodářském tak, jako se strany Izraelitů, kteří, držíce v rukou peníze, pomocí své vyšší povšechné intelligence a železné organizace stali se opravdu pány situace. Ministři a diplomati mohou o míru neb válce vyjednávati, židé však o ní rozhodují. Židé po celém světě cestují, oni znají pravý stav na tržišti světovém; co jeden neví, zvláště od druhého, a proto je zcela přirozeno, že všechen kapitál prochází jejich rukama a že při svých talmudistických názorech bezohledně dovedou ho využítkovati. Nejsou sice všude poměry stejně smutné, ale nejsmutnější jsou v Haliči, Rusku a Uhrách.

Uhrům podařilo se dobytí svého státoprávního postavení a proto židé v politickém životě přidali se k nim jako k silnějším — že by stáli kdy po boku utiskovaných, nebylo slyšebnáno — a s nimi budují Magyar orszag; židé však budou jednou nemocí, na niž maďarský stát zahyne, protože národ, který se činí finančně na jiném závislým, nemůže míti budoucnosti. Židé budou tudíž neštěstím Uhrů, protože ti budou finančně od židů vysáti. Není pochyby, že své jádro cítí, ale, jsouce jinak slabí, nejsou s to je se sebe setřásti. Dnes jsou Maďaři v lesku, ale ten nadmírný holub bude tak rychle hubeněti, jak rychle se nafoukl. A pak mu židé zasadí poslední ránu.

Svůj bezohledný vyhazovací boj proti Slovákům vedou Maďaři za pomoci židů; chytřejších spojenců nemohli si véra vyhledati. Jenže „něco za něco“; to platí v životě vůbec a u židů zvláště. Když se zavedly státní nové matriky, a bylo třeba t. zv. notářů, čili tajemníků obecních, obsadili tyto úřady židé, protože napřed viděli, že budou míti bezprostřední vliv na lid a tudíž i moc. Jak této

moci užívají, o tom přinesly noviny již mnoho dokladů; u nás se může snad kněz dopustiti v tomto ohledu nesprávnosti, ale aby tak učinil vědomě a ze zisku, to nebylo vůbec ještě předmětem trestního vyšetřování. Židé dostávají a při své moci musí dostati na vše koncese, tak že obchod je výhradně v rukou jejich. Nedaleko Teplic chtěl žid postaviti továrnu; sedláci mu nechťeli pozemky prodati a tu přišel stát a pozemky vyvlastnil, jako by se jednalo o potřeby státu. Koncese každá sice musí projíti dříve obecním zastupitelstvem, ale to je formalita víc než u nás, ježto v každém zastupitelstvu jsou židé a ostatní maďaroni. Osmdvacet poslanců je židovských, a když se v tom kterém komitátě ozvou proti tomu blasy, přijde vrchní župan, ohlásí, že si to vláda přeje, po vesnicích nosí se prapor, na němž stojí nápis na př.: „Ejlen Maročany“ a Maročany je zvolen.

Krom vrchního župana, jež jmenuje král, všichni úředníci se volí, ale neptejte se jak! Kdesi nechťeli notára, přišel podžupan a prohlásil po volbě, že kandidát byl zvolen jednoduše. To bylo pravda, protože dostal opravdu jeden hlas. A voliči mlčeli a musili provolati „ojen.“ Byl jsem sám svědkem, jak Slovačka plakala před krámem trdíc, že cnkráfka židovka koupila od ní půlpáté libry másla, že jí však nezaplatila. Přišel policajt, židovka řekla, že zaplatila, a policista odešel. „To přece tak nezůstane“, povídám mu. Nato jsem dostal odpověď: „A kdo to může dokázati, že selka peníze nedostala?“

Kořaleční výroba a prodej jest výlučně v židovských rukou, odtud také ta demoralizace slovačského lidu; a kdo by chtěl morálně zakročit, ten by měl co dělat s vládou samou. Proč se míchá do věcí, do nichž mu nic není?

Odebírat slovenské noviny je nejpodezřelější věc na Slovensku. A kdo to dělá, ať se o nic, nač má vliv uherský stát, nehlasí. Což divu, že slovačský lid, vida, že doma nemá ničeho k očekávání, houfně se stěhuje do Ameriky, těžší práce se štítící živly nadělají pár pastiček a jdou do světa, zrovna jako to dělají čeští komedianti a muzikanti, kteří by se docela dobře doma uživil, kdyby chtěli pracovati.

meze, tedy i ve volném myšlení. A zde jest ten kámen úrazu. Hlasatelé volné myšlenky napadají zákon Boží, který volné myšlenky meze klade, hanobí víru, špiní kněžstvo, hanobí a tupí církev jakožto představitelku a zastánkyni víry Kristovy. Svoboda myšlení, svoboda svědomí, volnost v projevu! Nádherné věci, jen že se jim musí správně rozuměti a správně učiti . . .

Přečetl jsem mnoho knih vážných myslitelů o svobodě myšlení, zadumal se nad nimi bodinu nejednu, srovnával tihéi jednu se druhou, porovnával názory starověké a středověké s novodobými, klaněl se velikánům myšlenky, opojoval se nápojem z hlubokých těch studnic, až jsem taky sáhl k poháru s nadpisem: „Volná myšlenka“ redakci Jul. Myslíka.

Okusil jsem a . . . ?! — Spadl jsem s nebe na zem. Protřel jsem si stále oči a nemohl a nemohl jsem se vzpamatovati.

„Volná myšlenka!“ — Citelnou mezeru v literatuře české vyplňující časopis, skrz na skrz slušný jako pravá odnož tisku realistického, hluboký jako oceán a pravdomluvný jako . . .

Eh, pardon! Málem bych byl zapomněl, že volnost v projevu patří jen lidem pokrokovým! Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou!

Pan Jul. Myslík dělá propagandu podzimního kongressu „Volné myšlenky“ v Praze. Nic bychom proti tomu neměli, jen kdyby si p. Pelant mezi volné myšlenky napsal slova: „pravda a spravedlnost ke každému“ a kdyby dohodit slova ta zařadil ve volnost ústního projevu . . .

Volná myšlenka, svoboda svědomí, volnost v projevu — rakety býfící všemi barvami, oslňující, k potlesku strhující.

Volná myšlenka, svoboda svědomí, volnost v projevu bez zodpovědnosti mravní, bez pod-

Slováci jsou tam, kde jsme my byli před sto lety, jenže na nás nepáchala se přec jen tak sveřepá křivda a my jsme měli více mravní i životní síly, čerpané ze staletých dějin. Doufejme však, že i na Slováků bude to působiti dobře, až uvidí, jak jeden národ za druhým svrhne se sebe maďarské jho, a že i krev toho dobrého lidu počne jednou vřít.

Prozřetelnost trestala každou nepravost, ona nenechá bez trestu ani tuto křivdu; uasílí a nepravost mohou na čas jásati, ale na konec vítězí nejen v románech, ale i v historii vždy jen pravda.

Svépomoc.

III.

(M) Otázka řemeslnická volá po rozřešení již od drabných let. Staroslavné cechy řemeslnické, jež svým středověkým uzavřeným zřízením udržovaly stav řemeslnický na výši a ve vážnosti, se přezily. Přezily se pro svůj kastovníký ráz, který omezoval veškerou konkurenci, přezily se dobou, musely proto v tom složení, v jakém posud pozůstávaly, zajíti. Poslední ránu dal jim liberalismus, který svou pověstnou svobodou živností zavedl bezuzdnou konkurenci, využití dělných sil až do krajnosti, zužitkování strojů a zavedení velkovýroby.

Obrovský kapitál zplodil velkovýroby; kde takový kapitál nebyl, spojovali se jednotlivci ve družstva akciová a pracovalo se ve velkém; řemeslník malý valně většiny své práce a tím i blahobytu pozbyl. Stál ve světě jako zmatený tím duchem svobody neblahé, svobodná živnost řemeslnická sváděla ho ku konkurenci se svými spolunistry, se kterými až dotud svorně a družně v cechovním zřízení žil.

Řemeslníci bohužel propásli tehda vhodný okamžik pro sebe; oni to byli, kterým přodem bylo zakládati družstva akciová, ne ovšem na výrobu tovární, nýbrž řemeslnou, oni měli kapitálu vzdorovat zase kapitálem svým společným. Ale nestalo se tak, a výsledky vidíme nyní. Mnohá řemesla vůbec zanikla, jiná sloučila se s řemesly jinými přibuznými, a ta, která tu zůstala, ztratila svůj někdejší význam a na řemeslníciích jest, aby vážnost stavu

kladu náboženského — bubliny, prskavice, syčící rakety, vypočítané na potlesk nemyslného davu. Svoboda myšlenek . . . ?!

„Nepožádáš . . . ! — Ale já pravím vám, že každý, kdož by pohledl na ženu ku požádání ji, již cizoložl s ní v srdci svém.“ (Mat. 5, 28.)

Svoboda svědomí . . . ?!

Theodor Beza, důvěrník a žák Kalvinův, praví toto: „Říkají, že je vše spravedlivé, jen když to vychází ze svědomí. Ale nemůže-li se svědomí myliti, co je ona horlivost, o níž mluví sv. Pavel, jež není dle svědomí? Proč se modlí Kristus za své kety, není-li hříchem hřešiti nevědomky? Nežli vezmeme svědomí za pravidlo svého jednání, vezmeme slovo Boží za pravidlo svého svědomí. Bůh nezádá jen svědomí, nýbrž dobré svědomí.“ (P. Janet: Dějiny vědy politické I. str. 289.)

Volnost v projevu . . . ?!

„Nepromluvíš křivého svědectví . . . !“

Tento zákon pro pokrokové lidi neplatí. V poslední době zrovna se jejich listy předstihovaly ve štvání a pomluvách proti klášterům na základě výpovědi prohaného hochy Bessona ve Specii v Itálii proti Salesianům. A největší český básník p. Machar v „Jedu z Judey“ obviňuje první křesťany z vražd, z cizoložství, z loupeže, ač o tom dokladu nepodává a podati nemůže. Pan Machar měl by znáti, co Tertullian ve své Apologetice praví: „Mezi křesťany nelze hledati vražd.“ — Odkud pocházejí mužové jako Cassius, Niger, Albinus, kteří mezi dvěma vavříny zavraždili Caesara? — Z Římanů, ale nikoli z křesťanů . . . Hippas byl zavražděn, že ohrožoval svobodu republiky. Zdali se kdy vidělo, aby křesťan byl spáchal takový zločin za všechny spolukřesťany, pronásledované s takovou ukrut-

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napsal Josef Váňa.

VII.

Volná myšlenka.

Volná myšlenka!

Raketa vypuštěná před nemyslným davem, hřící všemi barvami, syčící, oslňující, k potlesku strhující.

Volná myšlenka! — Jak účhatné, omamující, silou magickou působící heslo!

Sevřete pěsti, zatněte zuby, v prsou vám to zaburácí a ihned rvati byste se s tím, kdo by heslo to vám vzíti chtěl, kdo by volné myšlenky překážeti chtěl.

Volná myšlenka! Raketa oslňující, strhující! Slychal jsem nečíslněkrátě pořekadlo: „Die Gedanken sind frei“ — myšlenky jsou svobodny čili jak nyní moderně se říká: myšlenky jsou volny.

Říká se tak a nepřemýšlí se při tom nic.

Ovšem myšlenky jsou svobodny, ale jen potud, že žádný na světě nemůže mne zakfknouti a zakázati, abych si nemohl mysliti, co chci. Avšak jest zásada ta správná vzhledem k zodpovědnosti mravní.

Nikoli! — Nejsem-li myšlenkami zodpověden zákonům světakým, jsem jimi zodpověden zákonodárci Nejvyššímu, jenž zná a soudí srdce i ledví člověka.

„Proč smýšlíte křivé věci v srdcích svých?“

I volnost myšlení jest omezena a sice zákony Božími, zákony mravnosti a zodpovědnosti. Sunt certi denique fines — jsou jisté ve všem

svého," nyní tak pokleslého, svépomocí pozvedli. Jsou tu mnohá velká břemena, jež stav tento tak důležitý k zemi tlačí.

Jak jsme již dříve řekli, je to předně výroba tovární, která produkty své jednak úhledněji pracované, z horších a levnějších materiálů pořízené, levněji nabízí, nežli řemeslník, jenž nemá třeba výrobky tak na pohled pěkné, ale trvanlivé. Továrny nabízejí ve velkém množství, strojové práce ušetří jim mnoho na čase i penězích, jsou obchodnický zdatnější vedeny. Továrna taková zařídí po celém Rakousku v městech filiálky, které vkusným výkladem, úhledností a krásou výrobků a především láci poškozují celé to které řemeslo v městě i dalekém okolí.

Potom ti různí cestující či agenti, kteří jsou vlastně podomními obchodníky, škodí také velice řemeslnictvu. Sníží celý stav obchodních cestujících skutečných a všechny řemeslníky a živnostníky těžce poškozují.

Je také velice škodlivý systém tovární nebo podnikatelský tým, že zákon dovoluje soustředění více živností nebo řemesel u jednotlivce, který třeba nemá ani potuchy o žádání z nich, ale má kapitál. Zákon na příklad dovoluje podnikatelům staveb použití na své konto řemeslných dělníků ku provedení prací nutných k vypravení a výzdobě celého domu; tedy podnikatel může, ač není mistrem, zaměstnávat dělníky potřebných pro sebe řemesel.

Také trestnická práce ve věznicích je takovým břemenem a závažím volného rozmachu řemesel.

Dělnická otázka jako u rolnictva i zde vykazuje své jisté obtíže, i zde ve stavu řemeslnickém stojí obyčejně dělník proti zaměstnavateli. Jak pomoci zde?

Předně musí se řemeslníci a živnostníci zorganizovati v jakýchkoli moderních cechovních a akciových sdruženích pro město a okolí, přesně jen pro jednotlivá řemesla aneb příbuzná odvětví stanovených, která by obstarávala levný nákup dobrých surovin ve velkém, která by dozírala nad dobrým provedením výrobků, tedy jaksi dělala by ochrannou policejní službu vážnosti a solidnosti celého řemesla, která by dále odstranila zavedením společných prodejních skladů aneb stálých tržnic nezdovou konkurenci mezi příslušníky dotyčného řemesla a která by konečně bděla nad tím, aby výrobky řemeslné byly prodávány pouze od řemeslníků a ne překupníků.

Takový moderní cech přijímal by přímé objednávky od státu, rozděloval by přímě a krajně spravedlivě zakázky jednotlivým mistrům. Ovšem musela by při cechu býti buď záložna řemeslnická neb pokladny důvěrní, které by vhodnými půjčkami řemeslo méně majetnému usnadňovaly.

Ovšem předem ku všemu tomu je třeba řádného, opravdově theoreticky i prakticky vzdělaného řemeslníka, jehož práce sama by se doporučovala, sama chválila. Potřebí tudíž řádně řemeslníka vychovati. Nestačí, aby hoch poslán byl k mistru truhlářskému do Vídně, který, osudnou dělbou práce donucen, celý rok a po roce zas dělá jenom různé ozdobné skřínky, ke krejčímu, který do velkokonfekce pracuje pouze vesty, ku svrškáři, který kládá a "štepne" svršky jen k dámským botkám, k zámečníku,

ností? — Křesťan není nikomu nepřitelem . . . (P. Janet tamže str. 56)

Nedávno jsem zde pravil, že fráze opanovala teď pole a že se všim na světě tropí se humbug. A tak tomu jest i se slovy: volnost myšlenek, svoboda svědomí, volnost v projevu . . .

Jedna část intelligence uchopila Husa a ze zbožného, horlivého, pro obrození církve Kristovy zaníceného mistra udělala mučedníka pro svobodu svědomí, respektive pro — nevěru . . .

Jiná část intelligence zneužívá nedostatečného rozmyslu a nedostatečného vzdělání širokých vrstev lidových a bouká jim do uší: "Volnost myšlení, svoboda svědomí, volnost v projevu . . ." Při tom chytře zamlčuje zodpovědnost mravní a zakrývá směle propast, ve kterou tím lid strhuje . . .

Svého času prohlížel jsem známé kasematy a věznice na Špilberku v Brně. V druhém patře pod zemí průvodce najednou hlásil: "Zde pykal loupežník Babinský a tuble italský básník a karbonář Silvio Pellico!"

Hrůzyplný doklad ke špatně rozuměné a zneužitě volnosti myšlenek a svědomí . . . ! — Babinský — Silvio Pellico . . . — !

Volná myšlenka! Vlna, mohutným úderem bořiti chtějící žulové útesy zastaralých předsudků mravních a zotročujících předpisů náboženských . . .

I panu dr. Herbenovi napadla kdysi taková volná myšlenka o penězích pro sirotky. Byla z toho ohromná ostuda a veliký poplach v táboře pokrokových, ale hlava volných myslitelů našich Masaryk udělal přes to vše ohromnou čaru a p. dr. Herben rehabilitován pro výkonný výbor realistů jakoby se nechumelilo . . . —

Bravissimo! Ať žije volná myšlenka! Nejdolejší přitom jest, že po tomhle všem realistický tisk zasedá sebevědomě na trůn

jenž stlonká z dodaných mu součástí jen návése zámětky. To není už řemeslo, to jest tovární výroba. Jenže takový továrník je chytrý: proč by stavěl továrnu ve Vídni, kde je páda tak drahá, než by se slobil s dělníky? Tu všechnu práci obstarají mu samostatní mistři, kteří skutečně na práci takové vydělají více, než by získali provozováním řemesla v plném rozsahu.

Ale hoch, který od takového mistra vyjde po "vyučení", neumí vlastně nic, je nucen pracovati zas jen u toho nebo takového mistra, není řemeslníkem.

Novodobé cechy by tedy musely bdíti nad řádnou a úplnou výukou učňů, musely by je čas od času zkoušeti, od mistra k mistru posílali ovšem ne na vyučení, nýbrž jenom na zkoušku, na př. na týden, zakládati odborné školy toho řemesla, věsti učně co možná k největšímu zdokonalení.

Cechy ty musely by také dbáti na další výchovu tovaryšů, aby se i jako odborníci i jako lidé vzdělání v jiných odvětvích příbuzných k dráze samostatného mistra připravili. Musely by však vychovávat mistry samé a celý stav řemesla toho vůbec k obchodu. Obchodní stránka: uměti dobře koupiti, prodati, živnost svou racionálně vésti, jest jednou z hlavních činitelů zdatu při řemesle. Řemeslník musí býti zároveň obchodníkem. Tudíž taková sdružení cechovní musela by při udělování samostatnosti neb mistrovství žádati a zkoušeti příkaz způsobilosti nejen mistrovské, ale i obchodnické. K tomuto účelu sloužití mohou různé školy, kurzy a přednášky.

Cechy byly by pak řízeny v duchu moderním, dály by, aby řemeslo pokračovalo v duchu doby, vedly by evidenci všech prospěšných strojů, po případě by je nakupovaly vespolek, pro celý cech.

V této činnosti podporovány by byly spolky nebo besídkami učednickými, jednotami tovaryšskými a zvláštními spolky mistrovskými, které, jsouce vespolek ve stálém přátel. styku, sverně by pracovaly na zvelebení svého stavu.

Prozatímni zbrání svépomoci jest řemeslnictvu jediné úspěšnou zřizování nákupních družstev a prodejních stálých tržnic.

Zvláštním je, že svépomoc řemeslnická a živnostnická stojí někde na odpor svépomoci dělnické a naopak. Na příklad zřizování konsumů, družstev pekařských aneb uzenářských a řeznických dotýká se nemálo a trapně stavu řemesel: pekařů, řezníků a uzenářů. Vysvětlení lze však naléztí lehce; svépomoc jest pomoc pro přitomnost, okamžitou potřebu, dělnictvo pak zvláště těžce nese přemrštěné vyháňení cen potravin z různých stran, třeba ne živnostenských a proto se brání, ostří padá zase na živnostníky. Ostatně poměry ty jsou prozatímni, vytříbí se.

Velkým činitelem při svépomoci řemeslnické — jak vidno — je tedy organizace. Organizace cechů, kterou zástupci a řemeslníci opustili a již posavad řádně nedbali, mstí se. Jsou rozptýleni po všech možných politických stranách, potřeb odboru svého nainouze řádně ani neznají a znáti nemohou. Přední tedy základnou svépomoci řemeslnické jakož i rolnické, dělnické a obchodnické (o níž přistě) je účinná a silná organizace, řízená duchem svornosti, lásky a snášlivosti křesťanské.

mravokárný, že chce českou veřejnost umravňovati a mistrovati a že se ani dost málo nestydí trhati tisk "klerikální" jako znemravňující . . .

"Pokrytce, vyvrz nejprve břevno z oka svého a potom teprv mrvu z oka bratra svého . . . — Běda vám, vy farizeové a zákonníci, kteří cedíte komáry a polykáte velbloudy . . ."

Ať žije vyšší umravňování a volnost v projevu!

Henryk Sienkiewicz napsal ve svém románu "Bez dogmatu" toto: "Vlivem novin zmizel onen smysl, jímž lidé odlišovali pravdu od klamu, zmizel cit pro slušnost, cit pro bezpráví, zlo stalo se drzým, křivda počala mluvit jazykem spravedlnosti, slovem: duše lidská stala se nemravnou a oslepla."

Volná myšlenka!

Ve jménu jejím tupí se kněžstvo, zlehčuje se náboženství, hanobí se církev a její instituce. Stále se křičí, že věda a náboženství jsou vespolek, citují se filosofové, jen že se nikdy neřekne prostá pravda.

Tak i p. Pelant obáň se při svých přednáškách Spencerem. A co praví tento filosof?

Herbert Spencer dí: "Žádná protiva není starší, rozšířenější, hlubší a důležitější než protiva mezi náboženstvím a vědou. Spor bude trvati tak dlouho, dokud každá z obou odvažuje se na úlohy, se které jest jenom druhá. Spor však lze rozřešiti, neboť i zde jest zajiště základem nějaký poslední fakt, nějaká nejvšeobecnější pravda . . ."

A dále dí: "V tom právě jest zásluha náboženství, že udržuje vědomí něčeho zásvětného, nepoznatelného, jehož zjevením jsou všechny věci a tak nás chrání toho, abychom za celou skutečnost nepovažovali věci relativní, poznatelné. A ve vývoji náboženství od surového fetišismu až k vy-

Dopis z Prahy.

Situace Francie. Francouzové rádi o sobě slyší a sami o sobě povídají, že mají zvláštní poslání mezi národy a že novosti věcí stojí všem národům v čele. Jmenovitě obhloubou jejich jest, že ve veliké revoluci stálenili volnost, rovnost a bratrství. Nové zákony však o rozluce státu a církve svým obsahem a prováděním ukazují, že zákonodárci francouzští rovnost a svobodu ustavičně zdůrazňovanou a pokládanou za povýšenou nad všeliký zisk v poměru ke katolickému kněžstvu zavřeli do žaláře a spoutali těžkými okovy. V tomto případě tedy prostředky, kterými rovnost a svoboda mají býti uváděny v praktickou skutečnost, znamenají násilnictví. To musí uznati každý spravedlivý pozorovatel, byť byl sebe nadšenějším obdivovatelem Francie, a sebe větším nepřitelem katolicismu.

Tot jest nejen skvrna na zvučném jménu Francie, ale také zásadní vybočení z vývoje svobody, rovnosti a bratrství. Násilnost tato jest přirozeným důsledkem nesprávného výměru života, jehož hlavní značkou jest materialism, jenž odstraní Boha a zhortiv podklad všech vyšších mravních zásad, vede jen k uctívání síly. Tato hmotafská síla pak ovšem, když toho potřebuje, vysmaje se právu a svědomí jako prázdným deklamacím. Na podkladě tomta v takovém ovzduší duševním všeliké právo dáváno jest vždy v plen tům. kteří zmocnivše se vlády, jsou nad jiné silnější.

Povšechným tímto nazíráním životním také se vysvětluje, proč dodělali se socialisté ve Francii takové moci a proč obsadili správu svojí tak četné obce venkovské a veliká města francouzská. Lid francouzský zavaděn jest hmotafskými žádostmi, v něž vůdcové socialističtí uzavřeli otázku podstatně mravní a jež učinili jediným cílem života. Leč kletba již se dostavuje, neposlušnost ve vojsku, vspoury proti úřadům, socialism v učitelstvu a škole, stěhování se národního majetku za hranice, klesající lidnatost, toť jsou hrozivé předzvěsti pro budoucnost Francie.

Avšak mohla by vyvstati otázka: dož nejsou a nebyli ve Francii vzdělanci, kteří měli včas zhoubnému proudu postaviti hráz? Jest jich málo a nemají moci. Většina vzdělanců francouzských právě má v sobě chyby všeho toho duševního ovzduší. Kde ovládlo hmotafské nazírání životní, tam ovládl fatalism (osudovost). Všecko, co jest, musí tak býti, a mimo to vzdělaná Francie po většině má podstatnou vlastnost, chováti nadšení pro všechno, co označeno volností, rovností a bratrstvím. A socialism přece vykřikuje hesla tato při každém svém kroku. Francie má mnoho stkvělých spisovatelů a duchaplných vzdělanců, ale předvídatých myslitelů nemá. Duch němého, lenivého pozorování, jenž pouze chápe a obdivuje se, zaujal většinu těch, kteří jinde jako strážci národa bránili novou rybu, jestliže zpozorují nebezpečnost směru dosavadního.

Nebezpečné důsledky ovšem již ohromují jednotlivé vládcy, ale ti nemohou již zmocí společenského anarchie, která dlouhou dobu již rostla a smohutněla tak, že nedá se skrotiti podružnými prostředky. To zajisté cítí

vinuté theologii našich dnů vždy zřetelněji vystupuje pravda z počátku pouze tušená, že jest něco vřudypřítomného, nevystihlého, jehož projevem jsou všechny věci. Těto základní pravdy náboženské přichází vatř věda a poznání od Protagory až po Kanta pojímaným a rostoucí jasností, že musí věcnota za všemi zjevy se skrývající zůstati vždycky neznámou, že vědění naše nikdy nemůže býti absolutní. (Viz dr. Falckenberg: Dějiny filosofie novověké).

Jest to a podivem. Církvi katolické předhazuje se zotročování a rdousení svobody a zatím sám Luther — původce svobody svědomí — byl mluven opačného.

Pavel Janet v Dějinách vědy politické I. str. 271 píše: "Nevytýkal Luther katolické církvi, že by nepřipouštěla dosti svobodného mínění člověku, nýbrž že mu ho připouští příliš mnoho a že zmenšuje tím účast Kristovu. Učení to (Lutherovo) samo v sobě velmi málo přeje svobodě mínění a dejme tomu, že by bylo všeobecně přijato, utlumilo by tuto svobodu, natož aby jí přálo. Lutherovým cílem bylo uplatnění učení o Božské milosti a nikoli svobodný soud, a nelze se domnívati, že bylo jeho úmyslem, aby připravoval cestu mužům, jako byl obrazoborce Karlstadt, jako byl Zwingli a Kalvin. Ale příkladu jím daného jiní následovali a bylo proti němu postaveno učení o večetí Páně, jako on postavil učení o Božské milosti. Takto přičtena svoboda soudu protestantismu."

Volná myšlenka bez podkladu náboženského? — Raketa oslňující, k potlesku strhující, ale zároveň i raketa, která neosvěcuje, nýbrž jen syčí, hází jiskry a rozprskne se v temno . . . — Svoboda, volnost myšlenek!

"Kde duch Páně, tam i svoboda!" (II. Kor. 3, 17.)

nyňjší vládoové Francie tím bolestněji, čím ostyňavěji strach svůj dávají na jevo. Onen ministerský frásáta, jenž řekl, že shasili světla na nebi, zajisté neprohlásil nikdy, že rozpoutali požáry na zemi. Všeobecný dravý proud jest již tu, zhoubná síla jeho bude mohutnější a přes všechny lesklé řeči státníkův a zákonodárců požen se za svým rozuzlením. Francouzský socialism ukáže, jak dovede národy oblažiti. Vřak požehnání jeho cítí Francouzi již nyní.

Mluvil jsem v těchto dnech s intelligentním mužem, jenž vrátil se z Francie. Byl v Paříži a pobyl značnou dobu ve velkých francouzských městech a v přístavech Toulonském a Marseillském. Mluvil s důstojníkem francouzským, jenž projevil hlubokou starost o francouzskou armádu, ač proslovil naději, že v kritické chvíli každý francouzský voják byl by vlastencem. Naději tuto však onen francouzský důstojník pronesl tak, že bylo vidno, že jí potřebuje pro vnitřní upokojení. O budoucnosti sociální však obavami zásadními se netajil. Ličil, jak řádním socialistických městských úřadů národní majetek stěhuje se za hranice. Odhadl sumu již na čtyry miliardy. Socialistické úřady prý snaží se zásadu rovnosti majetkové prováděti prakticky. Na majetnější uvalují nesmírné daně, zdaňují vše, každé okno i dvéře. Tím ovšem majetní občané zachraňují svůj majetek v cizině, aby se jim doma nerozplynul. — Co to znamená pro Francii, toho tuším dovítí se každý moudrý člověk, byť právě nebyl odborníkem národohospodářským. A pak vystupují u nás v Čechách volní myslitelé, jejichž ústa a pero nemohou ani stačiti chvalám a odporčováním vzoru francouzského. Jsouce zmámení odhalováním prý nových pokrokových myšlenek, zasluhují vlastně, aby byli vystěhováni v osamělou krajinu, kteráž by trpělivě snášela jejich pokusy nového společenského pořádku. Za moudrost jejich naši zákonodárci zatím musí se poděkovati. Či že nemáme obdoby se duševními vlastnostmi francouzskými? Pozorujte jen odchovance jistých universitních profesorů, jak s výrazem genialnosti v oblibějí a vznešenou pohrdou posuzují nynější pořádek společenský a jak nauceňými, neprožitými slovy touží po lepší budoucnosti, kterou si v nadšených obrazcích představují. I u nás mládež opakuje nová učení, málo jako způsobilá proniknouti jejich nebezpečnost, zato však ochotna cele propůjčovati se jejich přitažlivé odvádnosti.

* * *

Už jest to rozřešeno. Slyšte: „Vážné a nejvážnější problémy, co je život, nač tu jeme, co chceme a kam jdeme, tyto problémy, které lidstvo všech dob a všech věků pokoušelo se rozřešiti, avšak vždy marně a neuspokojivě, protože závěry, k nimž řešením dospělo, nevymohly si nikdy sankce (potvrzení) střízlivého rozumu, prosím, tyto vážné problémy docházejí v současné době řešení uspokojivého.“

Těžké se, čtenáři: „Pro Bůh, kde se stalo uspokojivé řešení těchto problémů? Odpovídam ti, že v Třebíči, ano v Třebíči na Moravě. Vtiskni si to v paměť a neptej se, proč se v těch velikých chvílích člověčenstvo nezachvělo. Musil bych ti odpověditi, že člověčenstvo jest asi pokornější a skromnější, než ohlapec a povídá domýšlivost realistického pisatele. Ostatně správně asi předpokládám, že každý, kdo svrchu uvedený citát dočetl, hned hádal na realistu, neboť tolik povrobního náteru vědeckého a filosofického, tolik odvážné a zároveň malicherné smělosti v řešení nejvážnějších otázek nenajde se nikde, jako u lidí, kteří náleží cechu realistickému.“

Znamenitý muž, jemuž z pera vyřinuly ony padělané diamanty, byl však zase tak chytrý, že se nepodepsal plným jménem, spokojiv se jen zkratkou: J. Šm. Snad to je nějaký pan Šmejkal, jehož filosofická slovnost a vřhla jsou posud neznámý. Škoda, kdybychom znali jeho jméno, nezbyvalo by nám lež projeviti mu uznání, že úlohu vědeckého a filosofického humoristy sehrál znamenitě. Či snad není to humoristické, pojednou v Třebíči rozřešiti problémy, jež vystřebávaly až dosavad všechno myšlení lidské, a poslati je jako zavazadla do Prahy do „Besed Casu“? Bani bouchla zavazadla v redakci, až země zaduněla, a veliký muž onen měl jen ještě zatelefonovat: „Ejhle, tady to máte!“

Ale pravda, již se pisatel v „Besedách Casu“ dovolaává, není humoristickou a zjišťuje neodvolatelně, že z otázek, které namítá, není vědou a filosofií rozřešena ani jedna. Proti tomu filosofovi tvrdíme, že věda posud neví, co jest život. Ve dvacátém devátém zasedání Spolku amerického, jež konáno bylo v Bostoně, pravil Jiří Barker: „Předtím byla učiněna otázka: Co to jest život? I já činím tuto otázku, obávám se však, že budu musiti odpovědět tak jako jiní: O tom nevíme ničeho.“ A dokládá: „Bludička života skáče dosud nad bažinami

mdlého vědění našeho.“ Znamenitý matematik Poincaré praví: „Každému, kdo by ode mne žádal výměru života, odpovím: Víte něco o tom, o čem mluvíte? Řekne-li: ne, tedy odpovím: Dobrá, mluvíme o něčem jiném. Řekne-li: ano, tedy odpovím: Dobrá, mluvíme o tom.“ Jemnou tonto satirou odbývá Poincaré hovorné povídky, kteří, nevědouce o své slabosti, chtějí všechna tajemství rozřešiti. Pisatel v „Casu“ mluví o uspokojivém rozřešení problémů, ale hned zase rozhovuje se o nových ideálech lidského snažení. Postaviv tyto dva pojmy vedle sebe, nechápe, že pojem nových ideálů sám sebou vylučuje uspokojivé řešení problémů, neboť jest-li problém uspokojivě rozřešen, není novým ideálem.

A k tomu ke všemu mluví o nových ideálech tak nejasně, že soudný čtenář nechápe, čím ty nové ideály vlastně jsou. Theorie vývoje, v jejímž znamení učitelstvu přednášky v Třebíči se konaly, není novým ideálem. Mimo to člověk se přirozeně táže: „Dobrá, mluvíte o vývoji všeho a tedy i člověka; nuže, co za tím vývojem jest, jaký cíl nás tam očekává?“ Neumíte-li odpovědět, jako že nemůžete, pak nemluve také o uspokojivém rozřešení problémů. Pan pisatel zamítá všechno náboženství, život po smrti, tvrdí, že jediný cíl člověka jest zde na zemi, čímž ovšem hlásá nepřímý materialism. Hned po té však uvádí dra. Krejčího a přednášku jeho o mravnosti, jejíž cílem jest blaho člověka. Na podkladě materialistickém však žádná mravnost není možná, protože za takového smýšlení základním pravidlem lidského jednání stává se sobectví. A mimo to pravil již filosof Eucken, že blaho jako jediný cíl mravouky znamená hrob a odpravení všeliké mravnosti.

Z toho důvodu rozklady pisatelovy o mravní útrovi, o nejvyšším zákonu mravní, jehož mimochodem řečeno evolucionisté nemají, jsou jen hrou s lesklými slovy a nic více. Dejme tomu, že někdo o základech mravnosti nic nevěděl a chtěl se z přednášek v Třebíči konaných poučiti. Přihodilo by se mu, že by tápal v temnotě a o zdůvodnění mravnosti a účelu jejím by věděl právě tolik jako dřívě.

Všechnu chabost takové realistické mravouky osvětlují slova Laveleyova: „Může vzdělaná společnost dlouho obstáti bez náboženství? Je mravnost bez víry v Boha a v nesmrtnost duše pravou mravností? Ne! Bez těchto dvou pravd není ničeho již, co by mě rozumně zdržeti mohlo, abych nehleděl prospěchu a rozkoše vlastní na útraty blaha ostatních.“

Ze smělosti celého článku, jenž nic neřeší, jest zase patrné, že realistický směr vychovává k nezdravé domýšlivosti a omamuje sám sebe, že zná slabosti jiných, ale své nikoli.

* * *

Moreny páne Horkého. Možná slavil sedmdesáté narozeniny. Z blahopřání, která se snesla na hlavu jeho, byla převážná většina upřímných a srdečných. Byla určena umělci a pak člověku, jenž umí rozesmávat, a veselá mysl při zdraví. Přítel také s gratulací p. Horký v „Národním Obsazu“. Těžko uhadnout, jaké myšlenky před napsáním feuilletonu v jeho hlavě se převalovaly, však tolik jest jisto, že jeho gratulace pohřešuje logiky, vlastní již nejprostšímu člověku, a ohledu, který ve slušné a vzdělané společnosti jest vždy zachován. Horký totiž Mošnovi žvatlá do očí, jak již jest stár a jak každé chvíle může zemřít. Na místo jasných výhledů a hřejivých slov, která staří lidé vždy tak rádi poslouchají, maluje mu před očima černé peruti blížící se smrti. Tak na př. vizte tuto nešetrou nejapnost. Horký viděl Mošnu na jevišti, když představoval Jiráskova „Otce“. Stařec zlomený sedl na zápraží, když odcházejí družičky, a Horkému se zdálo, že po jevišti vanula tucha skutečnosti, tucha smrtelné síly, která nedá nic na přestrojení a podtíká v kulisách i herce.

Horký Mošnovi zaspíval, dokazuje, že může leckdo získati jména spisovatele, aniž má zároveň potřebného vzdělání a vhodného úsudku ve věcech nejobyčejnějších. Když Horký povykuje proti „klerikalismu“, ta ovšem postadí, když něco vůbec semele, ale pro moudré psaní není křesadlem, od něhož lítají jiskry. Necht se tedy střehou naši umělci slaviti jubilea, neboť může se snadno státi, že Horký ve své prostoduchosti na místo vonné kytice přinese jim jako gratulaci máry a pohřební přikrov. A strašná při tom bude jeho myšlenka, že to bude považovat za projev své obzvláštní genialnosti.

Obrana.

(8) Ku sjednání „Volných myslitelů“ v Praze. Má být sjezd manifestačním projevem pro svobodu smýšlení. Bude se mluvíti o útisku lidí, kteří chtějí jednati svobodně.

Proto navrhuje, aby volní myslitelé v Praze prohlásili veřejně své určité stanovisko k socialistickým násilníkům zvláště ostravským, kteří barbarsky pronásledují proletáře jiného smýšlení. Také by bylo dobře pojednati o „svobodomyšlném“ prohlášení ústředního orgánu pokrokových učitelů českých, jež zní: „Nepriznáváme práva rodičům, aby již od mládí dětem smělí vštěpovati cokoliv z přesvědčení svého a víry své, byť to bylo i náboženství.“ Dále necht sjezd dobře rozváží prohlášení samého protikatolického časopisu „Přehledu“: „Volná Myšlenka, jak u nás vystupuje, není a nebude tím, čím ji chce míti dr. Bartošek (jeden z hlavních jejích sloupů českých. Pozn. red.) Je to nesmírnělivá sekta, která, kdyby mohla, zmátlá každou volnost odpůrcova projevu stejně jako inkvizice.“ Necht též sjezd vyřkne svůj úsudek o sprostotách, které chrlí česká „Volná Myšlenka“ na hlavy těch, kteří, chtějíce užívati své svobody, jdou jinou cestou, než „volní myslitelé“ čeští. Jest přece zcela vhodno zkoumati, jak se chovají k svobodě jiných ti „volní myslitelé“, kteří k vůli „upevnutí svobody“ oizokrajné přátele do Prahy volají.

Necht také pražský sjezd otevřeně a poctivě vysvětlí stanovisko a poměr „Volné Myšlenky“ k zednářům, kteří do Prahy přijdou taky a jímž „Vol. M.“ nikdy ani slovem neublížila, ač proti vlastním pokrevencům útočí nadbytečně.

(3) Jakou dáte náhradu? V nedělním „Case“ píše se o „hydře klerikalismu“ ve škole. Prý „náboženství ve formě dnešní je vůbec ve škole absurdní . . . Nepřispívá ku poznání, a to ani věcně ani methodicky, z důvodů vědeckých náboženství ve škole je moment rušivý.“ — Zkrátka „volní myslitelé“ pozorují roztrpčeně, že křesťanské náboženství poskytuje pevný a ucelený životní názor, na všechny důležité otázky životní dává přesnou odpověď. Ale — volní myslitelé tak dalece nedospěli. Shánějí náhradu rozptýlenými cestami a po nezdaru svém aspoň si uleví útěchou. Jdáte se, pánové, zeptati do Ostravy, jak tam působí ušlechtilé životní názor socialistický, jímž se tam nabírají idey náboženské.

Politický přehled.

Zemské sněmy pomalu již se chystají ke krátkému zasedání, ale sněm království Českého dle všeho nebude svolán a nesmí být svolán, jak si Němci přejí, jen aby se na něm nemohl projednati nový volební řád pro zemský sněm. Pro nevraživost německou nemůže se jednati ani o ozdravení financí zemských. — Mladočeský posl. dr. Josef Herold na schůzi voličů na Král. Vinohradech pojednal zcela správně o politické situaci. Varoval před jakýmkoliv tříděním sil českých a volal po sjednocenosti a svorném postupu stran českých. Svaz českých klubů právem nazval nejavětším bodem zasedání. První zasedání říšské rady nazval dr. Herold zcela případně stavem kvašení a vývoje nového parlamentu. Bar. Beckovi většiny se zrovna nabízejí. Věcně dělati opozici mohou jen politické děti. Každou rozumnou politiku musí směřovat k dosažení moci a vlivu ve správě státní. — Vláda zanáší se úmyslem doplniti ministerskou radu ministrem krajanem jihoslovanským; chce tu míti muže, který by dobře znal poměry jižních zemí rakouských. — Vlastní poslanci sněmu tyrolského na schůzi v Trientu prohlásili, že zanechají obstrukce, dostane-li se jim záruk, že v příštím zasedání projedná se volební oprava, kterou by se upravitily poměry v zemi v ohledu národním i sociálním zcela moderně.

Na mezinárod. rozhodčím soudu v Haagu přijat návrh, aby zřízen byl stálý mezinárodní soud rozhodčí. Návrh přikázán zvláštnímu výboru, jenž jej má prozkoumati a zprávu o něm podati. Nápadno jest, že se hlasování zdrželo 12 států, především zástupci všech menších států evropských, ale i zástupcové Rakousko-uherska a Španělska.

V Marroku došlo již k boji mezi francouzským vojskem a povstanci. Lodstvo francouzské bombarduje okolí města Casablanky, došlo i k boji na pevnině před Casablankou; Maurové odraženi s velkými ztrátami. Dumorodci ohystají se i na jiná místa, a marocký sultán jest bezmocný. Evropané houfně prchají.

Ve Spojených státech šíří se velmi stávka telegrafních a poštovních úředníků.

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup odjel ve středu do Olomouce k jubileu nejdp. arcibiskupa Dr. Fr. Šal. Bauera, odkud se vrátí deae. V neděli bude mít pontifikální mši sv., pak zúčastní se posv. exercitií a po nich posvěti oltářní kameny.

Vzájemé návštěvy hostil v minulých dnech biskupský zámek v Chrastí. Byly to návště-

vy J. J. knížete Fr. Josefa Auersperga a knížete a kněžny z Colloredo-Mansfeldů; dále ředitele král. zem. Národ. divadla p. G. Schmoranza, básníka Bohdana Kaminského a sekretáře zem. výboru p. dr. Em. Háchy.

Ve schůzi městské rady královéhradecké usneseno: Dýchodenský úřad byl poukázán, aby c. k. okres. hejtmanstvím schválené účty za dodané světlo pro kostel sv. Pavla v Pouchově v částce K 60 40 a 20 80 vyplatil. — K žádosti magistrátu ve Vídni poukázán byl dýchodenský úřad, aby náhradu mimořádné podpory v částce K 10 — zdejšímu příslušníku Č. Vitičovi udělené vyplatil. — Výkaz pokladni hotovosti ze dne 5. srpna 1907 a ze dne 12. srpna 1907, dýchodenský úřadem předložený, vzat byl na vědomí. — Panem div. ředitelem Ed. Aschenbrennerem složená kauce v obnosu K 2000 — vzata byla v příjem. — Zdejší dva chudým příslušníkům zaplacený budou léky na recepty, vydané měst. lékařem, jednomu pak zaplacení těchto bylo odepřeno. — Dýchodenský úřad se poukázá, aby přijal poplatky za pronajaté chladicí komory v měst. jatkách v měsíci srpnu. — Vzata byla na vědomí zpráva policie o stížnosti A. Pekárka ve Vídni na šlechtu F. Jelínka a zpráva techn. kanceláře o komisi konané ohledně zřízení inundačního příkopu u „Morušovky“. — Schváleny byly návrhy živnost. odboru: c. k. okr. hejtmacství ve příčině vytvoření vymetacích obvodů a maximálních sazeb kominičích; návrh na zřízení obecní mostní váhy postoupil se techn. kanceláři k vyjádření; nedoporučil se udělení nové koncesse kominičce Josefu Slepčkovu z Březových Hor pro Hradec Král. Záležitost úpravy podomního obchodu cukrovinkami, čokoládou atd. po hostincích vyřídil p. police referent. — V záležitosti úpravy nedělního klidu o třech hlavních svátcích učinil se dotaz k zdejšímu živnostenským společenstvům. — Zamítavý návrh živn. odboru v záležitosti udělení koncesse hostinské a kofaleční pro dům p. Peška čp. 427 postoupil se měst. zastupitelstvu. — Jedna podpora chudinská byla udělena a jedna zvýšena.

Poučná pojízka, pořádaná Středolabským komitétem. Vyhovuje všestrannému a naléhavému přání obyvatelstva v Polabí, uspořádá Středolabský komitét pojízku po Středním Labi za účasti sdružení říšských poslanců polabských a zemských poslanců příslušných polabských krajů, referentů dotčených ministerstev a technických expertů. Účelem pocházky této jest: shlednouti a seznati nynější stav devastací Středního Labě, regulačních prací na něm prováděných, projektů pro splavnění a úpravu dotčených tratí již připravených, dále škod, způsobených katastrofální povodní z července 1907, projektů zahrádek na Horním Labi v lese „Království“ u Dvora Králové a na Úpě ve Slatině, regulace Úpy a meliorací v jejím povodí a informovati se o možnosti zabezpečení meliorací polabských pozemků zafundním meliorační kostry v projekt splavnění a úpravy Středního Labě. Pojízka započne 20. srpna 1907 a skončí 24. srpna 1907. Dne 19. t. m. večer o půl 8. hodině předběžná schůze v sále „Grandhotelu“ v Hradci Králové, kde bude oznámen program a přednesen krátký odborný výklad.

První výstavka „Včelařského spolku pro Král. Hradec a okolí“ pořádaná byla ve dnech 10.—12. srpna t. r. v obecných divčích školách v Hradci Králové. Vydařila se nad očekávání skvěle, a doufáme, že přinese v budoucnu dobré ovoce nejenom z ohledu hospodářského, ale i národního. Byl tu podán důkaz evorné práce v krátkém čase, a to práce takové, že s hrstí můžeme říci, že jméno „výstavka“ směle zaměněno býti mohlo ve „výstavu“. Každý návštěvník, včelař, nevčelař odcházel uspokojen, neboť praktické a ladné uspořádání každému se zamlouvalo, což dokazovaly veřejné projevy pánů včelařů z místa a okolí, mezi nimiž nalézali se i někteří kočující učitelé včelařství ze vzdálenějších krajů. — Výtačné výrobky z medu přírodního zhotovila slečna A. Hrnčířová ze Slezského Předměstí; umění její bylo všestranně obdivováno. Výtečný krm, granátové aspiky, zavařeninou nadívaný závin atd., vesměs vlastnoruční výrobky slečniny zasluhují plné uznání, a doufáme, že budeme mít častější příležitost ve včelař. schůzích okoušeti sladkosti medové tak účelně upravené. Též výtačné medové výrobky choti člena výboru p. Fr. Podhory docházely zaslužené pozornosti a šly při ochutnávání na dračku. Květinovou výzdobu obstaral p. F. Podhora a čalounickou p. J. Thoř oba z Hradce Král. Návštěva byla velice četná; nadějeme se, že práce korunována bude výsledkem uspokojivým. Přítště o dalších vystavovatelích.

V nájam zachování Hory Kunětické. Okresní zastupitelstvo v Hradci Králové usneslo se ve schůzi dne 5. srpna 1907, aby nebyly subvencovány a ani do okresní správy přejímány takové silnice obcemi stavěné, k jejich stavbě použito kamene z Kunětické Hory. — Měl tedy apel našeho listu i jiných časopisů přece dobrý účinek. Přitomné rozhodnutí slouží okres. zastupitelstvu ke cti. Kéž jen takové usnesení se stane také všude jinde!

Peser na inserty! Výhodu inserování v katol. listech pro láci velmi rozšířených vyřídili pojednou lidé, kteří pod křesťanskou firmou nabí-

zejí prostomyslným katolíkům všelijaké „zbytky“, kterých nevyrobíjí a po objednavce teprve sházejí. Zatím co napálení katolíci objednávali, stáli se pálení obchodníci do řad protikatolických a prodávali statečně „Ruoh“ a „Pravdu“, aby katolíky neprosíraly o ty poslední „zbytky“ víry oloupil.

Z Nechanic do Nechanic. Měj ty Tondo kolenatě! Tak si lidičky považte! Ten náš zelený fílek má zas o jednu funkci víc. Zvolen zase jako vždy jen a jen s důvěry lidu, aby ty pány naučil, jak se má konkurovat s ústavem druhým. Zdá se vám to snad nemožné — a jde to! Vždyť jste přece četli, že zelená platí. Abyste mu to snad nevyčítali, teda vám to vymohl, že teď zas budete platit vy. Někde padnou koupy, jinde přijde velká voda, u nás padly pírátky. Mluvte našim lidem, co chcete, nevěřte vám. Ale sotva začne policajt chodit s pytlíkem vybírat pírátky, to máte vidět, jak se každý v těch kapsách prohrabuje, honí ten krejcar z kouta do kouta, potí se, nadává, a den po volbách uslyšíte, že z důvěry lidu opět zvolen náš milovaný, atd. No zatím to vydržíme, ale napřesrok se neudržíte smíchy! Přibližně 120% obecních, asi 80% okresních, 65% zemských, 15% školních, to máte kulatě nějakých 280% pírátzek, čili skoro 3 zlaté na zlatku. No vite, to už jest vymoženost. A tomu pak, kdo vám to namotal, až umře, ještě dost možná, že postavíte pomník. Jen abychom nestratili tu jeho milou tvář! Každý nehožák bez ektípce vypadá jinak, a aby za živa chodil bez něho, to nejde, takhle je to lepší, lidé aspoň člověku nevidí do duše. Jo, my jsme mazaní! Teď budeme mít však oproti tomu příjmy. Ve sklepě měšťanské školy zpachtně se rybolov, tudou připlácet různé průmyslové podniky, jako škrobárna, prosím s velkým „S“ a bude se chytat místo na špek na staré železo. Ale nebudou se chytat jen ryby, ale také jiná sorta jak vydry s malým „v“ a podobní obživivoleci. Tady v těch našich vodách by bylo místo toho potřeba nasadit štiky, aby ty kapry trochu prohnaly. Ale u nás, kdepak! My jenom zpíváme tu starou: Nebude-li přet, nezmoknem.

Z Hrádku u Nechanic. Vysoce urozená paní Marie hraběnka z Harrachů, nejvyšší hofmistryně císařského dvora, dovede každoročně učiniti na počest narození Jeho Veličenstva dětkám školy hrádovské zvláštní radost. Loňského roku jejím nákladem bylo v zimě straveno 60 školních dětek a letos dne 18. srpna 1907 po hostí všechny školní děti shrnem 170 v zámku. Jest podivná, jak dítky vždy se na urouzenou paní těší, když uslyší, že zavítala na Hrádek, neboť srdce šlechtěné dovede k sobě mládež velice upoutati. Panující pán Jan hrabě z Harrachů každoročně přispívá značným příspěvkem k potřebě chudých dětek. Voláme z plna srdce: Bůh všemohoucí žebnej a dlouhá léta ve zdraví zachovej šlechtěnou rodinu hrabat z Harrachů!

Z Josefova. Přál bych si věra, aby výrobce klamných a živých klevet, pronešených o mně v Ratiboru, ze zákeřnického úkrytu svého vyšel na světlo a objevil se celou tvář a plným jménem svým. Vít zde každý, že pravdy v útočném článku tom není. Calumniare fortiter, semper aliquid haeret. Hájiti se není mi zapotřebí — obhájí mne v případě potřeby a promluví za mne lidé, který předobře zná a dovede posoudit můj život a práce mé v pravdě. — J. K. Vaníček, farář a osobní děkan u Josefově.

Z Borohrádku. (Zebrák sociální demokrat.) — V celém okolí známý žebrák Petrák, chudší s velikým hrbem, vzbuzoval u každého soucit a dostával hojně almužny. Někteří však ani netušili, že žebrák ten byl smýšlením cele sociální demokrat a jako takový i když někdy šel do kostela, šel jen na výsvědy, aby z kázání si tropil smích, věcem náboženským se posmíval, ba svědky prokázáno, že i rouhavé řeči vedl a samo sebou se rozumí, kněžím nadával a je tupil. Několik dní před náhlou smrtí svou dal do ruky svého faráře sám dopis obsahu urážlivého. Sv. svátosti nepřijímal již po mnoho let a o nějaké zbožnosti nemohlo u něho býti ani řeči. — Za takových okolností jednal jistě zcela správně p. farář Vacek, když zadarmo mu udělal výkrop, neboť pohřbu s právem z domu nezasluhoval. Odepřel pohřeb i za nabízený poplatek přý 5 K, který byl by odepřel i třeba za 50 K nabízených. Bydlil totiž v domku známého obce hajného Tomka, který s lásky u c. k. soudu proti p. faráři přísahal, a tu není radno knězi tam jíti, jelikož by Tomek při modlitbě knězem konané mohl zase elýšet urážku učitelů. — Snadno si každý pomyslí, jaký rámas povstal proti vď. faráři od soc. demokratů a s nimi spřízněných pokrokářů i několika učitelů. Ustanoveno, aby celý spolek socialistů šel na pohřeb s hubbou. Řídící učitel Kajetán Peiskr se Žďaru poslal na rakev květiny a pro všechny socialisty červené karafiáty. Již toto celé zařízení pohřbu nad slunce jasněji dokázalo, že musil býti žebrák Petrák plnokrevný socialista, neboť jako nikde tak ani u nás nejdou soc. demokraté na pohřeb člověka zbožného a pravého katolíka, neboť tomu se jen vysmívají, naryvajíce jej studeným klerikálem. Byl tedy Petrák jistě teplý, ba horký ne-li žhavý. Býval snad kdysi hodnější, ale od doby založení spolku soc. demokratů a jich četbou se převrátil

a jednal dle komanda šidovsko-žemské a nově-recké sociální demokracie a dle návodu jeffah-febníků. Nechce-li někdo tomu věřiti, ať uváží, co napsal socialista poslanec Fischer v listě „Neue Gesellschaft“ — „Nová Společnost“: Milionové našich soudruhů nemají víry a navštěvují-li jeden nebo druhý ještě kostel, je přece uvnitř více odcizen. Upřímný katolík do našich řad nevstoupí nikdy, protože sociální demokrat a popíratel Boha jsou jedno. Sociální demokracie na sjezdu v Lausanne r. 1867 prohlásila: „My náboženství nechoeme.“ Steiner řekl: „Sociální demokracie pracuje pro nevěru.“ Tohle řádný sociální demokrat nepopíral, my to víme a ví to celý svět. Je povinností každého soc. dem. bezbožectví a učení Darwinovo, že jsme zvířaty, rozlišovat. Mohl bych pokračovati do nekonečna, ale toto již postačí na doklad, kam vede sociální demokracie. Kdo se jí přichytil, jest ztracen. Tím však neříkám, že všichni členové této organizace demokracie jsou ztraceni. Jsou u nás velmi mnozí, kteří s celým smérem v duši své nesoouhlasí, jsou však násilím nuceni býti členy spolku toho, chtějí býti ušetřeni posměchu a urážek několika málo předáků, z nichž jednoho ani nikdo do bytu nechce pro jeho smýšlení, takže musí bydleti ve chlívě. Zajímavé však zvláště bylo pozorovati při ocom pohřbu osobu zmíněného již učitele Kajetána Peiskra, který s bradou vatýčenou a červeným karafiátem v dírcu u kabátu vykračoval si pyšně v průvodu soc. demokratů. Vzpomněl jsem si ihned na článek „Učitelských Novin“, kde psáno: „Sympatie pokrokových učitelů náležely dávno sociální demokracii — pokrokové učitelé vítají vítězství soc. demokracie.“ Důjdu těch pokrokových náležel také náš milý Peiskr, který svoji pokrokovost dokazuje i tímto způsobem: Knězi říká — posvěcené boty; o svém faráři se vyslovil, že na pohřeb mu jíti nesmí, jelikož by přý jeho mrtvolu sneuctil (což známo c. k. okres. školní radě v Rychnově n. Kn.) — Knězi říká: flandák, a každý klerikál jest vyvrhel člověčenstva (žaloba pro výrok ty podána u c. k. okres. soudu v Kozelci n. O.). S dětmi ve škole, jichž jest přes 70 katolíků, nechť se modlit k vůli jednomu jinověroci Zdravas Maria.“ Občané se Žďaru podali proti němu k c. k. okr. školní radě petici podepsanou 150 podpisy, aby byl od nich ihned přesazen — a nestalo se v tom směru dosud nic. — Od prvých let podučitelských v Borohrádku byl v ustavičném konfliktu s kněžími všemi a zvláště s býv. vikářem Skokanem. — To je přece, milý čtenáři, pokrokář, není-li pravda? Jaká to slast a blaženost pro kněze spolupůsobiti s ním na škole, aby mládež dle zákona byla nábožensko-mravně vychovávána! Připadají mi opět na mysl slova „Českého Učitele“ č. 42., časopisu všech organizovaných učitelů, který ty „své“ dobře zná, a ten píše: „Nejhorším úkazem mezi námi je — jalovina chatrného, povrchního vzdělání, když jest spojena s hloupým se nafukováním a vyvyšováním nad okolí.“ — K tomu bez poznámky připojuji ještě zásadu Dra. Luegra, starosty města Vídne: „Žádný soc. demokrat nesmí na školách vídeňských býti učitelem, neboť soc. demokrat jest ateistou a jako takový nesmí býti učitelem dětek ve škole, dokud bude platit první paragraf školského zákona, že výchova má se diti mravně-nábožensky. Soc. demokrat je republikánem a jako takový musil by při přísaze učitelské přísahati křivě. Pak-li již jako učitel ovděčí se býti soc. demokratem, nesmí býti ve škole trpěn, poněvadž porušil přísahu.“ — Tak soudí starosta Vídne dr. Lueger, jinak soudí starosta Borohrádku p. Smrtka, který při posledních volbách do říšské rady dal plnou moc za obec Borohrádeckou — soc. demokratům v Jeleni! Inu není starosta jako starosta a rozdíl mezi oběma jest asi ten jako mezi Vídni a Borohrádkem!! Ku konci jen krátce odpovídáme pisatelům do Osvěty Lidu, Práva Lidu a Nár. Listů: 1. S tím Drazdem nedělejte se již směšnými. Za Drazda zaplatili ohromné sumy peněz kněží na darech a svátek svých vkladů. Co pak jste, vy husité, zaplatili za svého Orta? — A ten patřil d. vašeho táboru. Vy jste nedali na sanaci záložny nic, leda hodně sprostých nadávek kněžím. Ostatně věnujte raději pozornost jinému „drazdovi“, ne knězi, který odepřel — z místa svého, když tam „vyrabal“ konsum se z toho „nazobaného“ pěkně se uhnědíl. O ostatních „drazdech“ prosatím pomlčím. 2. Nevěřtejte p. faráři nesnášlivost a motivost, byl on až příliš snášenlivý, když již po 12 let nechal si líbit od vás všechno sprostáctví. On vám má s lásky křesťanské všechno odpouštět, abyste mohli býti stále drzejšími, a vy nejspíše s lásky křesťanské jej tupíte. Milí pánové, p. farář se jen hájí proti vašim útokům a odráží statečně vaši zlobu a odtud ten váš proti němu vztek. 3. Ta „Vachovina“ není příčinou všech těch nepokojů, ale „Vrbovina, Havránkovina, Smrtkovina, Peiskrovina a Myškovina“ — a dokud toto kvinteto se nerosejde, bude v Borohrádku a okolí stále hrát „vrzavá muzika“, ve které vy si tak libujete k velké ostudě — celého Borohrádku.

V Dobrušce založen byl pokrokový politický klub, jehož předsedou jest p. starosta obce Eduard Žižka, lékárník. Tím anaby pokrokové bespochyby valně získají, neboť p. starosta je znám jako vášnivý výrobce korunkového „No-

váková mazání" a benzomentových pastilek, s čehož už "ussekali" tisíce. „Proto“ pokrokové politice ani rozumí a za předsedu pokrok. klubu výborně se hodí. V mazání je skryta politika. Kdo by to tužil? Koberovské houfnice chrlí z Pardubic do Náchoda své nápadky, aby jimi „navoněla“ a zasykala všechny účastníky znamenitého krajinického sjezdu strany katolického lidu v Čechách, konaného dne 21. července t. r. Posmívá se vyzábělým postavám tkalců z hor, jako by její socialisté z tkalcoven v Náchodě byli silnější. Uraží náš lid, že plnil židovské kořalky, že byl spít kořalkou a stále na potupu mele o kořalce, takže to vypadá, jakoby sám bez toho nápoje nemohl být, když ho stále na myslí má. Socialisto, vzpomněš si, co je vaše strana, kdo jsou vůdové její, kdo v Náchodě vydržuje kořalky, pro koho jsou postaveny, a nelži tak drze! Když jsi již nevěřícím, nebuď aspoň hrabým. Nenadávej českému lidu „biby dav, zpity kořalkou“, „černá kohorta“, „černá armáda“, „černá partaj“, neboť nadávat dovede každý hrubáček. Nelži, že „národní soc.“ šli v právo, ale podívej se do 13. řádku shora a najdeš, že sám jsi napsal, jak mnozí z účastníků byli zdobeni bílými karafiáty. „Národní“ měli truc výlet do Bělova. Buď k nim spravedlivým. Nenazývej hanbou, jestliže někdo z katolíků přijde do Sokolovny, není to ani svobodomyšlné ani pokrokové. Nechtěj z kouzla náhodné zahrady dělati pole Romové pohanských Prusů. Studený obklad na hlavu a klid — to tě snad z tvé horečky aspoň trochu vyléčí.

Jan Buchtele v Úpeli koncertovali v sobotu dne 21. září t. r., kterýmžto koncertem zahájena bude krátká řada koncertů v Čechách a na Moravě, které jsou z většiny již dříve zamlouvané a slibované. Na to podnikne mistr Buchtele velké umělecké tourné do jižních států, které končíti bude dvěma koncerty dne 14. a 15. prosince 1907 v Cetyni na Černé Hoře. Proslulý umělec náš koncertuje tento čas v Rusku s takovými velkými úspěchy, že musel svůj pobyt na Rusi až do konce tohoto měsíce prodloužit, aby alespoň částečně veškerým přátelům a nabídkám hlavně uměleckých kruhů petrohradských mohl vyhověti.

Z výstavy chrudimské. (Dne 11. srpna 1907). Pout chrudimské, která každoročně přivábí do král. věnného města Chrudimě tisíce návštěvníků, měla letos mocnou pomocnici v okresní hospodářsko-průmyslové výstavě v Chrudimi. Tisíce lidí z dalekého i blízkého okolí navštívilo v neděli Chrudim, město bylo naplněno cizinci, kteří nedbajíce parného žáru slunečního, živě brali podíl na pouti i na výstavě. Výstava, která nachází se v městském parku a v budově gymnasiální, nevybočuje z rámu krajinických výstav okresů nebo měst jiných. Exceluje jediné množstvím vystavovatelů, asi př. 800, a množstvím vystavených objektů, asi 7800. Ale z těchto výstavních kusů tvoří valnou většinu výstava hospodářských strojů, nástrojů a pomůcek, jež až do únavy ruší svou červení, žlutí a křiklavými barvami krásný vzhled velebného parku. Exponice hospodářských strojů je opravdu velká, ale není nikterak krajinická ani okresní, vystavují tu firmy nám známé z výstav jiných předměty již tisíckrát skoušené a viděné, zde ovšem zcela nové, přece však jiude již dávno známé. Co snad budí nejvíce pozornosti návštěvníků starých i mladých z expozice v městském parku, je ta různá zvířena v klecích umístěná. Zajímavější je výstava v budově gymnasiální. Oddělení zahrádknické, vtisněné do úzkého prostoru, vykazuje pěkná čísla. Pořadatelem tohoto oddělení byla místní odbočka Zemské jednoty českých zahrádkníků. Jsou tu pěkné skupiny okrasných rostlin tropických i domácích, sbírka semen, květinářské umění — vazectví, České Zahradnické Listy, plány zahrad, velká Bezděkova sbírka hub, jež jsou bohužel již uvařené. Dále jest oddělení literatury hospodářské odborné, výstava časopisů, jež zavítá př. také do Hradce Králové, výstava ženských ručních prací a docela obyčejná, jen na vyplnění asi použitá sbírka pomůcek školních, jejíž vlastním jest asi gymnasium samo. — V druhém poschodí je výstava drobných výrobků průmyslových a řemeslnických. Nic zvláštního neviděti, ale přes to výstava působí dojmem rozkošným. Vhodné volené místo stinného parku, jehož mohutné stromy majestátně sklánějí se nad pěkně upravenými stěsáčkami, překonalo jiné výstavy krajinické, jehož budovy výstavní postaveny byly na plochem, bezesetinném poli. Takto Chrudim se svou výstavou za návštěvu stojí, a myslíme, že stane se dostaveníčkem celých Čech. Upozorňujeme při tom na velice zajímavé a rozsáhlé sbírky Chrudimského průmyslového musea, jež jest zdarma otevřeno po celou výstavu. Možno říci, že předsednictvo, které má mnoho oveděných pracovníků, jako říd. Ad. Eckert, Zdr. Křečana, Fr. Rychlík, Al. Berana, J. Koblaan, N. Nováka, Schmoranz, Pleskota, Kudrnu, MUDr. Podroužka, pl. Koněkovou, sl. Hahnovou, Pilaře, ois. radu Kočího, Katska, Fendrycha, vyplnilo úkol svůj čestně, a doufáme, že i s plným morálním i finančním efektem. Program pro další dny jest: V sobotu, dne 17. srpna: Výstava drobného zvířectva hospodářského. V neděli, dne 18. srpna: Sjezd rolnictva. Koncert. V pondělí, dne 19. srpna: Dětský den. Koncert. V úterý, dne 20. srpna: Sjezd absolventů

hospodářské školy. Koncert. Ve čtvrtek, dne 22. srpna: Sjezd motocyklistů. V pátek, dne 23. srpna: Návštěvníci z Moravy a hospodářské spolky. V sobotu, dne 24. srpna: Sjezd ovoceňářů. Den Ústř. Matice Školské. Koncert. V neděli, dne 25. srpna: Sjezd živnostnictva. Vraclavská kapela. Prohlášení odhadců a ukončení výstavy s ohn. strojem. — Doporučujeme jako pěkný a krátký výlet.

Vešlému husitovi, kolínskému p. Duškovi. (Pokrač.) 3. Pan Dušek píše: „Obnova“ vulgarisuje a překrucuje výroky Husovy. Věta její: „Člověk smrtelným hříchem obližen všec, čeho užívá, krade, a ma (!) za takovou krádež trestán býti“ — jest souhrn článků 10, 15, 27, 29, 30, 32, 35 a u Gersena (!) čl. 19, jejichž jádro jest článek 301y: „Bezbožný papež, biskup, prelát, není žádným pravým pastýřem, nýbrž zloděj a lotr.“ A věta „Obnova“: „Člověk v smrtelném hříchu postavený všemi dalšími, i dobrými skutky hřeší“, má býti článek 22: „Nestestný člověk jedná vždy nestestně, ctnostný ctnostně.“ — Tak p. Dušek doslovně; mluví ještě o článcích jiných, o soudu v Kostnici. Kam to až zabíháte, pane Dušku? My jsme se pouze tázali takhle: „Bude kázati p. Dušek, že člověk ve smrtelném hříchu postavený všemi dalšími, i dobrými skutky hřeší? Bude někdy tvrditi, že člověk smrtelným hříchem obližen všec, čeho užívá, krade a že za takovou krádež má býti trestán?“ Na tohle se tedy měl odpověděti přímo a dokázati jasně naše „vulgarisování a překrucování“, nikoli však dělati výklady o tom, o čem řeč nebyla. A že jsme se tázali zcela vhodně a s poctivou tendencí, toho jsou dokladem slova Husova, jímž se p. Dušek chytré vyhýbá. Hus napsal v latinském spise „De decimis“ (Tom. I. fol. 120), že hříšník, ať koná co koná, ve všem smrtelně hřeší, ať se chová činně nebo trpně, ať bdí nebo spí. Ve „Výkladu víry“ napsal Hus: „Vědomo jest, že modlitba učiněná nebudně, jakožto v smrtelném hříše . . . netoliko není užitečná, ale jest škodlivá. Kněz, jsa v smrtelném hříše a lid hřešný, čině skutek, jenž v sobě jest dobrý, hřiechov přidává a s tím více hřeší.“ (Erb. 119—20, 130.) V téže knize píše: „Každý, jenž smrtelně hřeší, krádež činí; neb bře cizí bez jeho vůle, jenž jest pán; léte proti vůli božie pokrm, zdraví, slávu, slunečné světlo, povětrí, jako by byl věrný služba jeho, a jsa lživý a nevěrný (str. 209). — Ale hrubí lidé toho neznají, protože neustavují pomsty pro ten krádež, ale pro krádež tělesnou, zřejmý mnoho sá nakloněni práv a ustavení ukrataj, a ta drží pevněji, než božie zákon. A to ukazuje na lidech převrácená žádost.“ Prý Bůh dal člověku vše, co má, i tedy život pod úmluvou ctnosti. — Není ovšem potřeba připomínati, že nauka Husova o „zlodějství“ hříšník odporuje zřejmým slovy Pisma sv. A o těchto vývodech Husových, p. Dušku, nevta? — P. Dušek praví, že se naučil katolík Smečanský svému bludu (násilnictví) od Husa. Kdo se Vás, pane Dušku, táže na Smečanského? Jen odpovězte předsně a hlavně na to, nač jste již tázán. My tázali jsme se docela prostě: „Usiluje p. Dušek, aby liknavi křesťané byli násilím puzeni k večeři Páně?“ Nechejme tedy Smečanského a pozorujme Husa. Ten na otázku, zda jest dovoleno pádn v rytířóm, panošiem, měšťanom, krá.óm, knížatóm, šlechticóm řádem z lásky zméněti lidi puditi, aby šli k té poslední večeři,“ odpovídá, že ovšem to právo jim přísluší. Namítka, že světský pán takové moci nemá, odbývá slovy: „Přím toho, nebo proto pán má platy a panství, aby zlé krotil moci a dobré bránil.“ Po upozornění, že takové nucení nic platno není, poněvadž se nikdo k Bohu neobrátí leč o své vůli, doložil Hus: „Věř, že někdy bývá něco na počátku proti vůli, a potom s vůli; jako panna někdy velmě nerada za muže jde, chtěje jiného mít; i však, když otec připudí, bývá to, že potom s ním ráda a tak volně bydlí. A tak jeje na počátku bezděčné za toho muže jítie potom jí jest prospěšné i ku plodu i k jiným věcem. — A tak již máš, že slušie pánom světským moci puditi zlé, aby byli dobří.“ (Postilla II. 258—9). Téžto slov, p. Dušku, ze spisů Husových nevynechte; zde jest důkaz, že Hus usiloval, aby liknavi křesťané byli násilím puzeni k večeři Páně. A v této zásadě snad Husa následovati nebudete. — A k tomu všemu svoji zásadu o donucovací praksi bájl Hus velice podivně, sám sebe nepřímop porážaje. V Postille (str. 31.) dovozuje, že není dcera povinná na příkaz rodičů ani se vdáti ani pannou zůstati. A pak dokazuje k vůli hájení své zásady, jaký bývá prosněch z přinucení k nemilému sňatku! 4. Pan Dušek tvrdí, že z naší polemiky „jest ošklivo, poněvadž skrývá se v ní jedovatá suggestce, že Husovi bylo naměřeno jeho vlastní mírou.“ Na to odpovídáme, že Hus nejenom odporučoval přímé zakročení proti tvrdohlavým bludářům, ale že též napsal: „Bude-li na mě které kacířství dovedeno, neodmítnám jako kacíř utrpěti.“ (Z listu Husova u Erbenů str. 277.) 5. Kolínský husita píše: „Obnova“ bojí se teď napliti na Husa, a proto jej jenom maže; ale smýšl zcela tak, jako ti v Kostnici. Na evangeliky troufá si napliti.“ A teď pravdomluvný pane, rače laskavě dokazovati, jakými slovy Husa „mazali“ a která slova naše byla nepravdivým „pliváním“ na evangeliky. Jen do toho! Nekalit vodu

a dokazovat! Nám není Hus modlou, o níž by se nesměla historická, méně přisniva pravda pronésti. Kdybyte stokrát frázemi dokazovali, že Hus mluvil všecko moudře, prozřavě, my Vám stokrát pádými důkazy rozumovými a z historie vzatými dokážeme, že Hus neprozřetelně chyboval. A takové dokumenty nejsou „mazáním“ nýbrž pravdou pronášenou k poučení těch, jímž naši protivníci řeknou pravdy málo. (Dokonč.)

Zmatení jazyků na Čáslavsku. Když jsme do gymnasia chodili, bývalo tvrdým oříškem rozluštit v rovníci o třech neznámých, čemu se rovná x, čemu y a čemu z. Ale že je svět pokrokovým, ví dnes u Čáslavě každé dítě, že x je jeden žid, y druhý žid a z jeden starosta. Vypočítá se to lehkým způsobem, ovšem se znalostí počítacích „knífků“. Příklad to objasní: Pan X chce koupit od p. Y, majitele domu a hostinské koncese, kterou neprovozoval, dům, ale jen s tou podmínkou, dostane-li také koncesi sám. Pan Y rád by jej panu X jakožto souvěrci prodal. Proti všem počítacím pravidlům vynajde se nejdříve Z, sblí se mu celoroční zaopatření jistě moc příbuzné osoby na studiu v Praze, a pak to jde bez tužky jenom z hlavy dopočítat; a výsledkem se počítá nemůže minouti. Pan Y prodá, pan X koupí, zvelebí hostinec na hotel s kořalkou, třeba v místě kolem 80 čísel byly už hostince tti, a pan Z má po starosti a o jednu „slzavu“ stanici více. Říkájí nám tady v té čáslavské kotlině „slzavé údolí“. Má to být narážka na kořalku. Teď ji také začali dělat z pelyňku a říkají tomu: „Vino de Vermouth di Torino zde k dostání.“ Tuhle byla zmlůka v „Obnově“, že jistě redakce v kraji čáslavském sbírá příspěvky v podobě husitických slz do malty k stavbě jakési babylonské věže na Čáslavsku. Sotva že to četl ten pán, který by byl málem svým návrhem o voličské schůzi p. posl. Šabaty ve Zbislavi vymohl přeložení mírové konference z Haagu do Zbislavi, jako elektrisován složil pod značkou x y z do „Pravdy“ velepisů na tu lokálku z „Obnovy“, popadl „Obnovu“ pod paždí jako ponkázku, a třeba že k městu cestu dlouhá, šel si spravit chuť. Ale ta př. se nejlépe napravuje zelnou vodou nebo tím pelyňkem. A ve Zbislavi ho roste, až ho srpem sekají a posílají materialistům do Prahy k vyrábění kořalek. Lépe by bylo poslat jej do redakce „Pravdy“, kde si také rádi (ale jen na katolících) spravují chuť, a proti žlučové nemoci ho zajisté použijí, nehledě k tomu, že by dovozně bylo menší. Tomu se však nechce rozumět, aby se ten dar přírody zužitkoval hned v kraji. Spíše potkáme nějakou babičku vlečoucí k Čáslavi přes Ronov nebo přes Podol ranec z lesů, a když se jí otážíme, s čím se to pachtí, řekne lakonicky: „I nesu klepy a babí hněv do „Pravdy“, tam nám to jistě vezmou“. Nechceme však snižovati p. redaktora tvrzením, že chemii moc nerozumí — není každý všeho odborníkem — ale škoda to je, neboť z toho materiálu, co mu tam babičky nanesou, vypadá mazání leda tak na boty. Radíme mu proto, dokud nebude vařit lepší mazání, aby si je dodával jen svým podnikatelníkům v babylonské věži na mazání bot. Ten pán také dobře ovládá gramofon, jak ukázal při schůzi p. posl. Šabaty ve Zbislavi, takže o legraci nebude v babylonské věži nouze. Válečky si nahraje sám svými skladbami, ve kterých, soudě dle „Pravdy“, hodlá opěvovat hlavně sebe. — Nechtěli jsme býti průcky, ale čeho jsme se obávali, již se dostavilo. K stavění babylonské věže na Čáslavsku sešlo se sice příspěvků dost, nalezli se i přídáváci, takže stavba mohla býti do 3 poschodí vyhnána, ale zmatení jazyků, jež zírá i z „Pravdy“ ze dne 9. srpna, udělá asi tomu pamětníku husitické slávy a atrakci turistů konec, a „Pravda“, chce-li nám v této nesnazi prospěti, necht' vydává pravidelně v každém čísle návod k naučení se „esperantu“ nebo „volapüku“, což bude pro ni vděčným materiálem, neboť jedině tak umožní se dokončení stavby babylonské věže na Čáslavsku.

Leš „Osvěty Lidu“ proti katolíkům v Cibotíně. Z České Bělé uveřejněna zpráva, že v obci Cibotíně zřizuje se šulferajuská škola, ač teprve v roce 1904 a 1906 česká škola matiční tam byla zřizena. Pravda jest, že do roku 1894 a ne do roku 1904 v obci Cibotíně byla škola německá, na které ti „klerikálové“ již od dávnych let český náboženství vynořovali. V roce tom po mnohém vyjednávání otevřena byla v domě p. Konferšta škola česká se 60 žáky a ve škole německé byli žáci 4. A po roce proměněna byla škola německá se svolením enému království Českého ve školu českou. A hlavní zásluhu o to má poslanec za velkostatek na sněmu českém p. Frant. Šajfert, velkostatkář v České Bělé. Radil tehdy, aby se matiční škola nezřizovala, poněvadž vším právem se domníval, že odbor Německo-brodský peníze na jiné straně potřebuje. Ale když otevřena byla škola v Cibotíně, sám s celou rodinou se slavností sčastnil. Nebyl proti zřízení školy české. Nejsou ti „klerikálové“ germanisátoři, ale ti lidé, kteří proti „klerikálům“ bojují, připravují pádu protestantismu a pak germanisaci. Jen ať se septají faráři p. Rumla, bývalého kooperatora v Pohledu, p. Em. Teplého, professora v Pardubicích, kooperatora Kolářského v Josefově, jak v Cibotíně náboženství učili, a pak se přesvědčí, jak ve prospěch národa jako vždy kněží síly své obětují.

Různé zprávy.

J. Exe. nejdp. kníže-arcibiskup Olomoucký František Saleský dovril 15. t. m. čtrvrtstoletí velepastýřské činnosti. V památný ten den vznešenému hodnostáři připraveny na Moravě plným právem veliké ovace. — Když byl arcipastýř roku 1882. slavně v Brně inthronisován jako biskup, vital český lid s velikou radostí tohoto odchovance ducha Sněilova. Hned prvním kázáním dobyl si srdcí všech. Za podklad své řeči vzal si slova, ježbyli četli na hlavním oltáři velehradském: „Neopouštěj, bratře, Moravany dobré.“ V kázání svém pravil: „Bůh jest mi svědkem, že nehledal jsem nikdy této hodnosti. Ale když mi dána, považoval jsem ji za milost Boží a jsem si také vědom povinnosti a velké odpovědnosti. Chci kráčet ve šlépějích sv. Cyrilla a Methoděje.“ A svému sluhu zůstal věren v Brně i Olomouci. Jest vždy bdělým strážcem na Sionu. Vyniká jako neúnavný a bystrý kazatel, jako znamenitý učenec; touží všecko obnoviti v Kristu, miluje ozdobu domu Boží, staraje se pečlivě o výzdobu a obnovu chrámů, jeví lásku k vědám a umění, jest pravým duchovním otcem své arodičce. Na arcibiskupský stolec olomoucký povolán od sv. Otce Pia X. 13. května 1904 a v neděli 19. června t. r. slavně jako metropolitě vyvěcen. — Vzpomínáme, jak v Hradci Králové při katolickém sjezdu r. 1902 pronesl velice jímavou řeč. Křž popřeje Bůh knězi velikému a bedlivému strážci odkazu sv. Cyrilla a Methoděje ještě dlouhá a šťastná léta!

Úmrtí kardinála. V Bologni zemřel v neděli dne 11. t. m. ráno arcibiskup kardinál Dominik Svampa. Zesnulý kardinál narodil se 13. června 1851 v Montegranaru. Studia theologická konal v Římě v koleji Piové, kde dosáhl též doktorátu kanonického práva a theologie. Byl kanovníkem ve Fermo, pak professorem dogmatiky a kanonického práva v Římě na universitě u sv. Apollináře. Svého času byl i spirituálem v koleji Propagandy. R. 1887 stal se biskupem ve Forli, odkud povolán za arcibiskupa do Bologně, byv spolu jmenován kardinálem r. 1894. — Kardinál Svampa byl mužem sverázným, charakteristickým jak svým mohutným zjevem, tak svou velmi milou a dobrou, přitom však ráznou povahou. Jest rovněž známo, že byl jmenován mezi nejprřednějšími kandidáty papežského stolce. Zesnulý kardinál byl vřelým přítelem nás Čechů. Býval často hostem České kolleje v Římě, jejíž rektor Mgr. Léva i prorok Mgr. Zapletal byli jeho důvěrnými přáteli. Kardinál Svampa byl nadšeným obdivovatelem Kubellkovým a velkým přítelem české hudby a českého zpěvu vůbec. Kdykoli zavítal do České kolleje, vždy se zájmem naslouchal sevcům sborům chovanců i jejich hře na housle. Česká kolleje ztrácí v něm velkého přítele a příznivce. Také literárně byl zesnulý arcibiskup Bologňský činným, zvláště v homiletice.

Organisace katolických živnostníků na obzoru. Po čem na mnohých místech dlouho se již toužilo, stane se vbrzku skutkem. C. k. místodržitelství povolilo právě stanovy „Sdružení českých katolických živnostníků v králi. Českém se sídlem v Praze“, kteréž v nejbližší době zahájí svoji činnost. Sdružení toto bude nepolitické a zakládáti bude moci i na venkově všude tam, kde přiblíží se aspoň 10 členů, místní odbory, které státi se mohou důležitým činitelem ve všech městech i městech venkovských. Ustavující valná hromada bude vbrzku svolána. Přiblíží členů řádných (živnostníků a řemeslníků vůbec) i členů přispívajících (jich přátel) z Prahy i venkova přijímá p. Josef Hováděk, kníbat, Praha II., Křemenová ul. č. 9., na kteréhož buďtež i zasílány dotazy, rady i pokyny věci této se týkající.

Školní služby Boží. Dle oběžníku c. k. okr. hejtmanský mají jednotlivé duchovní správy dohodnouti se o návrzích řádu služeb Božích pro školní děti. Správy škol jistě mají od organisací učitelských jednotnou direktivu a budou solidárně dbáti toho, aby jejich svoboda byla co nejmenší službami Božími „ohrožena“. Duchovní takové direktivy posud nemají. Doufáme, že příslušní činitelé učiní náležitě kroky, aby práva církevního na stanovení služeb Božích mohlo býti solidárně a pokud lze jednotně hájeno.

Sociální demokracie kapitalistům. Organisace sociálně demokratická koupila v Praze hrdé sídlo, palác Kounický za 1.200.000 korun. Dám stane se střediskem agitací, tiskové a spolkové práce sociálních demokratů. Co takových domů mohlo dělnictvo mít už ve prospěch invalidního fondu z peněz, jež soc. demokratům se z pokladu „ztratily“?

Dívčí střední škola bez náboženství založila dle „Slov. Nov.“ několik pokrokových pánt ve Val. Mezitíci na Moravě. V tyto dny rozsílá ředitelství prospekty, z nichž je patrné, že náboženství na dívčí akademii ve Valašském Mezitíci nebude přijato ani mezi nezavázané předměty na ústavě tomto. Tedy jednoduše řečeno, ústav bez vyznání, beznáboženský, bez všeliké základny mravní. Katoličtí rodičové budou dozajista sťežiti se světlí dévče své, dcerku, do níž tak mnozí veliké naděje skládají, rukám pokrokových nevěrců. V dívčí akademii také je to pokrokové nábožen-

ství náležitě drabé. Zápisného se platí 15 K a 5 K na učebné pomůcky, školního platu pak 200 K ročně. Chovanky pensionátů, které musí mít celou výbavu, stolní přístroje, za byt a stravu bez prádla budou platit 44 K. Tedy takové děvčátko v pensionátu stojí 660 K ročně kromě peněz na běžné výdaje za knihy, sedítky, šaty, obuv a prádlo. — Přitom mohlo by se snad uskutečnit heslo drobného boje: náš proti noži, ústav proti ústavu; snad dalo by se ústavu se sřejmou tendencí protiklerikální čelit ústavem katolickým, jež by na hranicích Slovácka a Valaška v některém městě jistě velice prosperoval a zdárně působil.

Židé v Halicích. Dle „Ostrav. kraje“ semřel v obci Seretu v Halicích rolník a zůstal židovi dlužen 8 korun. Žid to alespoň tvrdí. K vůli této pohledávce židovský necita žaloval nezletilé dědice a docílil, že usedlost přišla do dražby. Soudní útraty obnášely přes 100 K. Když byl nenasytný věřitel tímto způsobem upokojen, zůstal ubohým dětem zemřelého rolníka obnos 400 kor., který byl soudně deponován.

Padměte, plebejci, do prachu před majestátem mužů velikých, slunících se na vrcholu Parnassu a ve vysokých sférách moderní kultury vůbec! Karel IV. byl mocným císařem a králem a nejučenějším panovníkem středověku. Jakkoli však toužil po slavné paměti, jakkoli jej velebil sám Petrarka nadšenými známkami, přece při velikém lesku svého jména nepřítel o rozum. Když se mu středověký pozér Cola di Rienzo (hodně podobný pozérům moderním) vychloubal svoji slávou a svým rodem, odpověděl Karel klidně: „Víme jedno: že jsme všichni tvorové Boží a synové Adamovi, utvoření z bláta země a že na konec do země se vrátíme.“ Moravský poslanec Skopalík, který tolik velikých činů pro národ vykonal, chodil v hanáckém kloboučku jako kterýkoli jiný hanácký rolník. Skladatel Dvořák vystupoval společensky tak prostě, jako bodrý panáček. — Ale všimněte si pozérů moderních! Bylo by nemístné odusuzovati dlouhé vlasy a škrupice šmahem. Leč směšno jest, jestliže moderní velikáš, nemůže-li ničím jiným zvláště vyniknouti, aspoň si kazí zdravé oči škrupcem, obličej dodává strojné tvářnosti, rozesílá své podobanky do všech obrázkových listů, atd. V ústech má takový pozér často slova „národ“, „lid“, ale přitom horlivě se snaží, aby se svým jednáním a zevnějškem hodně od toho lidu lišil. Každým hnutím, oblekem, řečí chce hlásati: „Já jsem přece něco jiného než ten obyčejný plebejec.“ — Obrázkový časopis „Český Svět“ má zajisté nejjednu zásluhu o zvýšení kulturní úrovně čtenářstva. Leč — co se tak na stránky jeho vtrhává! Podobka spisovatele Hlavasy na břehu mořském! To jistě tenhle literát nějak jinak vyhlíží, než kdyby byl fotografován bez toho břehu! Toť zas obraz krajana Barocka stojícího před athénským sloupovým a dále jedoucího na lodi sueským průpravem. Velké činy tu zobrazeny! Leč — toto vše dá se omluviti; celkem osobní rozmary nevinné, neškodné, třeba že pro širší publikum velikého prospěchu neznamenaají. Leč zajímavější úkaz! K poučení čtenářstva (anebo spíš k výstraze?) vytisknut v témž listě obrázek českého spisovatele, pod nímž na vysvětlekou čteme: „Autor románů z české společnosti pan H. sni o postavách své nové práce.“ Tohle už jest vrchol reklamy a ještě spíše vrchol posratví. Zdá se, jako by jinak vážná redakce chtěla ochotným otištěním podobanky té započítati s žibavou satyrou na mladé literární aristokraty. Hlava spisovatele H., pokrytá moderním kloboukem a obtěžkaná bohatou úrodou geniálních myšlenek opřena o diah, již obě oči zakryty, spodní ret velice vážně posunut vpřed. O čem jen ten genius důležitě a hluboce přemýšlel, když se v této póze dal vyfotografovat? Inu, nejspíš o tom, jak asi podobenka dopadne. Možná, že tu pózu pozorněji prostudoval, než některé souvětí svého moderního románu. Ted mají aspoň kandidáti nesmrtnosti vzor, jak se mají tvářiti, jak každý prst ladně na oči položit, chtějí-li přijíti do dispoice a nejlepší spisovatelské perly z hlubokých vod své moudrosti lovit. Skladatel Dvořák prostomyslně se vyjádřil, že při komponování jest hlavní věcí mít dobrý notový papír; teď zase obrázek spisovatele-aristokrata názorně napovídá, jak jest potřeba se tvářiti, jakou moderní pózu zaujati, aby těžké, živné myšlenky z hlubin vypluly na povrch. Ovšem občan s názory století minulého by řekl: „Raději čísti myšlenky té hlavy učené ponořené v zručnou spisovatelskou pravici než dívat se pouze na hlavu samu. Jen raději ven s tím novým, ocelovým románem!“ Hlav a to dosti učených našinec vidí dost.“ — Moderní etiketa však žádá, aby napřed spisovatel se představil svým zevnějškem. Reklama jest potřebí dělati dřív, než se objeví uzrálý plod! Nyní vystřelí mladý kandidát nesmrtnosti do světa správu, že započal skládati tu neb onu operu, nebo nějakou velkou báseň. Listy české uctivé otiakují podobu muže tak slavného, který — započal. Ale ptej se třebaš za rok, za dvě léta, kde ta slibovaná opera se spívá, a nedozvíš se nic. Leda po čase čteš lamentaci takového zázračného umělce na „neporozumění“. Jakým byl tenhle jinak slavný Šekspir šokskem! Nepostaral se ani po velikých triumphech o sepsání vlastního životopisu. Mickiewicz chudák při spisování slavného „Pana

Tadeusza“ měl na nohou bačkory, všel v starém županu. Národ polský sice prohlásil jeho práci za velmi krásnou. Ale kdyby si byl Mickiewicz před započtím svého díla navlékl na ruce sněhobílé manžety, hlavu ponořil učeně do dílané (a dal se v té póze malovati), byl by sepsal své dílo ještě líp. A tahle Božena Němcová! Na sobě starý oblek, při spisování přemýšlela, co bude druhý den jíst. Ach, jaká prósa, nemístná prósa. Ted se oslavuje její „Babička“, pravda. Ale co je Němcová proti modernímu mladíkovi, který zpytuje, kontroluje, kritizuje, analyzuje ducha doby hned dvěma páry očí, ačkoli dle spátečnického názoru by mu dvě přirozené oči zcela stačily? Moderní duch doby žádá originelní pózu; to jest velice důležitá podmínka úspěchu. A vy, plebejci, kteří jste ještě nevystoupili do nadoblačných výšin, v nichž sluní se moderní pozéři, padějte v prach a šasněte při pohledu na vážnou tvářnost lví hlavy, v níž dřímá mnoho a mnoho velkého, co se však posud nechce probuditi.

Kdo zavínil demoralisaci na Ostravsku? Socialistický „Duch Času“ se krouť všelijak, mluví o nedostatečném školství, farářích a kaplanech, mizerných sociálních poměrech, o náboženských fanaticích, jen aby odvrátil pozornost od hlavního vinníka. Na to mu odpovídá 14 t. m. „Ostravský Kraj“: „Faráři a kaplani jsou tedy vinni, že soc. dem. horník Bachman probodil horníka Štombáka, oni jsou vinni, že soc. demokrat Dermíšek za bílého dne s revolverem v ruce oloupil zednického učně, oni jsou vinni, že „Červánky“, „Rašplí“ a jinými soc.-dem. tiskovinami odchovaný Břenek zavraždil četnického strážníka Janhubu, oni jsou vinni, že soc. dem. Krolík zavraždil v Radvanicích Joh. Károvou, oni jsou vinni, že odchovanci soc. demokracie znásilňují na šachtách dělníky jiného přesvědčení, oni jsou vinni, že na Mar. Horách otevřen byl veřejný dům, zkrátka oni jsou vinnými vším, co odchovanci soc. demokracie spáchají. A všichni tito vrahové a lupiči, dokud hlásili se ku straně soc.-demokratické, považováni byli za uvědomělé. . . . Dákd Polák nosil na srdci svém škapulír, dokud nepoznal zásady a hesla soc. demokratická, dtud byl mravním a řádným člověkem. Dnes, kdy lid tento odhodil bigotnost náboženskou a osvojil si bigotnost socialistickou, sesurovaný a zfanatisovaný páše zločiny, křičte, že neoběte za činy jeho zodpovědnost. — Neméně směšná je výmluva na školské vychování. Takovým školstvím, jaké máme na Ostravsku, může se málokterý kraj pochlubiti. Ne školská výchova, ale soc. dem. zásady a tisk nesou vinu na těchto poměrech. — Co učitel ve škole s námahou vstěpuje dobrého do duše děčka, soc. demokratický tisk v hodině svrátil. — Starší lidé na Ostravsku otevřeně přiznávají, že takové sesurovlosti mravů před léty na Ostravsku nebývalo. Řádný a slušný člověk hrozil se dnes budoucností. Jaké poměry zavládou, nebude-li závčas učiněna přítrž socialistickému řádění? A za toto řádění není zodpovědná pouze soc. demokracie, nýbrž všichni ti, kteří jí nadržují. Jest zodpovědnou i intelligence, která nečiní a lhotačně přibíhá k balamucení lidu a která měla by býti vlastně učitelkou jeho.“

Návrhy na nové udřeje příjmů Ústř. Matice Školské podali v těchto dnech pánové: Gust. Modestin z Král. Vinohrad, který navrhuje, by místo poděkování za gratulace ke jmeninám i při jiných příležitostech projevovaných (šatku, úmrtí, promoci, jubileu služebním atd.), věnovány byly peněžité dary ve prospěch Ústřední Matice Školské. Pan Gust. Modestin sám po proneseném návrhu složil 10 K v kanceláři Ústřední Matice Školské. Křž by návrh i skutek, který šel návrhu tomu v zápětí, došel hojného následování v kruzích příznivců a přátel Ústřední Matice Školské. — Druhý návrh pro rozhojnění příjmů matičních podal v kanceláři Ústřední Matice Školské p. Boh. Šmíd, úředník z Prahy, na sbrání všech kovových součástek nábojnic, zvláště mosazných a měděných, jež dosud z většiny byly pohazovány a přicházely téměř úplné nazmar. Loveckým společenstvem a spolům naskytá se tím příležitost k agitaci a organisaci sbírek těchto, jež mohou se státi vzhledem k vřstající ceně kovů vydatnými zdroji příjmů Ústřední Matice Školské.

Učitelé-demuncianté. Na Opavsku měli vyšetřování a soud pro nedovolenou kolportáž se „Sv. Vojtěchem“ a letáky ve prospěch barona Roleberga tři kněží a oceli se před soudem, jímž byli od přestupku dle § 28. tisk. zákona osvobozeni. Zajímavým a nejvíce překvapujícím bylo, když soudce předčítal žalobu začínající: „Auf die Anseige des Herrn Oberlehrer Kožaného aus Hrabýně“ (na udání nadučitele Kožaného z Hrabýně). Překvapení to bylo tím neobyčejnějším, že zmíněný nadučitel má intimní styky s kněžími. Kdo hledá ve slovnících, najde tam anzeigen — udávati — denuntiare a z toho zčeštilé participium ani denunciant. V době, kdy se píše o denunciantech, jest tento obrázek zajímavým. — Začal poplach v protikatolických listech, že pokrokový učitel byl od „klerikálů“ denuncován, takže byl přeložen. Leč Adamík zaslal brněnskému „Pokroku“ tuto správu: „Článek redakce! Dovolte, abych ke správě otištěné, v č. 48. vašeho listu, týkající se mého odsouzení disciplinárním senátem c. k. zemské školní rady,

přičinil následující: Nebyl jsem potrestán na základě denunce kleriků. Kdo mne denuncoval, není známo. Byl mi sice označen za udavače jeden katecheta, přesvědčil jsem se však, že to pravda není a že onen páter byl mi označen jenom proto, abych ztratil stopu a pravého denuncianta nenašel. Tedy denunce anonymní, na základě které dle § 5. ze dne 29. ledna 1906, č. 27. z. r. disciplinární vyšetřování zavést nelze. Já byl však bez ohledu na toto zákonnité ustanovení vyšetřován a potrestán. Také jinak klerikové na mém případě sčastněni nebyli. Proti mně svědčili vešměs ubítelé a to učitelé organizovaní a pokrokoví, kteří posud v organizaci jsou... Svědectví jejich bylo však takového rázu a takové ceny, že je disciplinární senát úplně pomínil a odsoudil mne jenom na základě mého vlastního přiznání... Na § 19. tisk. zák. se neodvolávám, doufaje, že i bez toho opravu tuto uveřejníte. S pozdravem Fr. Adamík, učitel, St. Podvorov, 24. července 1907. — Kdo tedy Adamíka denuncoval? Správně napsal sám pokrokový „Čes. Učitel“ o učitelích: „Velmi obklívá věc je tajná kvalifikace, ale nejhorší při tom jest, když jeden druhého pomlouvá a slečuje, aby sobě prospěl.“ — Nechtě vyrábět „klerikálních denunciací“ metou před vlastním prahem!

Práce sociálně demokratické. Ovoce soc. demokracie. Z Ostravy jel před 14 dny zedník Karel Trulej z práce domů dělnickým vlakem. Poněvadž se nechce dáti do soc. demokratické organizace, bylo mu již několikrát vyhrožováno zabitím, nepřistoupil-li aspoň do spolku odborového. Za jízdy shlukli se kol něho sociální demokraté jako banditi a jali se mu vštěpovati prakticky své názory o svobodě a bratrství. Zranili ho třikrát těžce nožem neb podobným nástrojem na hlavě. Pachatelé hlavní Lexa, Staněk a Měch z Podřívova nejdou osudu svému i když uprchli kamsi do Uher. Hezké ovoce má v Ostravě sociální demokracie, vrahy, buřiče, zbojníky. — V Budapešti v neděli dne 4. t. m. byl konán pohřeb dělnice Ilony Fodorové Kaplan Hankar, který vykonával obřady, byl napaden technickým soc. demokratickým a obšypán nadávkami odešel. Ujal se ho železniční zřízenec, který jen zakročení policie může děkovati, že nepocítil důvody soc. demokratů tělesně. — V Sosnovicích stříleli soc. demokraté pětkrát po dělníku pracujícím na dolu „Katočina“ a smrtelně ho zranili. Příčinou bylo podezření, že jest tajným policistou. Zraněný byl odnesen do nemocnice, avšak ani tam nebyl ušetřen. Zúřivci soc. demok. vnikli za ním v počtu tří osob jenoch, kteří hlídáše přemohli a těžce zraněného dělníka dykou a ranami z revolveru dobili. Než nad vzdělanost sociálně demokratickou — Hornictvo soc. demokratické se trhá. Na Ostravsku soc. demokracie činí další „mravní“ pokroky. Neúspěch stávkový na dole „Teressii“, kterou vedla soc. demokratická „Unie“, roztřílil dělnictvo tak, že bouřně vystupuje z organizace. V Rychvaldu vystoupilo najednou 8 členů, i jinde na Ostravsku dělníci přicházejí k uvědomění, vystupují a stávají se předmětem suživého pronásledování sociálních demokratů, kteří, jak na Ostravsku dokázali, nebojí se ani nejhrůznějších činů. Také v severních Čechách jeví se veliké hnutí proti „Unii“, zvláště proti jejímu předsedovi Jarolímovi. Na třech dolech už propukla stávka proti nesnesení „Unie“ na drahé trnovanské konferenci ze dne 4. t. m. „Unie“ rozbodla, že stávkovat se smí jen částečně a pouze na menších dolech. Než přý peněz na větší stávku. Je tedy nutno, aby většina dělnictva pracovala a dávala mimořádně týdlní příspěvky (20 hal.) na stávkující. Ale horníci nešli tak zcela na vějičku. Anarchisté svolali proti soc. demokratům tábor lidu do Víklic u Chabařovic na den 11. t. m. na žádost samých členů „Unie.“ Jak vidět, horníci už mají činnosti „Unie“ dost a vrhají se v úřut směru stejné záhubnému — anarchii. Nebylo by třeba trochu více práce v krajích ohrožených? — Sociálně demokratické bratrství. „Hlas Národa“ oznamuje: V obci Heřmani, okresu plesckém není o práci nouze a proto stoupenci soc. demokratické strany v této obci bydlící domnívají se, že mohou žádati libovolnou mzdu za práci. Většina jich chodí pracovati na dráhy místem procházející, kdež mají denně 65 kr.; jakmile však je požádá za práci někdo jiný, na př. rolník, ihned požadují denně ke stravě 1 zl. i více. Ale ani tento mzdu nechtějí se spokojiti. Majitel mlýna „Benešovského“ Josef Martinek, jenž zaměstnává ročně o šnech mnoho dělníků a platí jim víc než jinde, což mu rolníci kolikrát vytkauli, uslyšev o tom, dal se vyvésti ven před mlýn a spatřiv lidské mravenčí na polích svých, zaslzel radostí. Jak vidno, soc. demokracie dělá mnoho na ulevění bídě a zavedení všeobecného blahobytu. Nemocný, zdravý, vše jim je jedno, jen když se hodně nechá vyasť.

Pokroková úřadní se Svozila stále rozhodnutí. Nejdříve volby jsou nad odpadlým kato-

lickým knězem. Svozila ukazovali na různých schůzkách; ten svými protikatolickými frázemi chrlil vodu na protikatolický mlýn. Ale všeho do času. Co dříve vyváděl církví, to nyní provádí pokrokovým. S jistotou a umínáním Svozilem nemohou nyní dítvější jeho ohlavořebnosti obstát. „Osvěta lidu“ uveřejňuje 10. t. m. proti Svozilovi delší články, z něho vyjímáme: „Pan red. Svozil ml. v úterám svým orgánem se rozhodl ošafským řezem, abychom tak řekli, vyjasniti svůj poměr, resp. poměr t. sv. mor. pokr. strany, kteroužto stranu on jakž takž aspoň formálně pohromadě drží, ku straně naší. Způsob, jakým se p. Svozil této své úlohy podjal, jest do slova a do písmene třás, jako veškeré polemiky a činy tohoto „aktivního polemika“. V článku jeho kupl se lež na lež, perfidie na perfidii, osobní napadání a na cti utrbování, inu, slovem, svozilovština. Ale p. Svozil vida, že jeho výpady a nadávky, které a účtyhodnou vytrvalostí od podzim loňského roku proti nám pěstuje, zhora nic nepomáhají, snaží se seš síly dáti „své věci“ podklad co nejširší, appelleje totiž na celou naši stranu a snaží se nás oprávněný a věcný boj vyvolknouti na aféru prvního řádu. A ve své nekonečné téměť naivnosti se domnívá, že vsedmává se viny méně zavěšeným anebo méně bedlivě přemety p. Svozilovy stopujícím našim straníkům zatemní zrak, čímž způsobena bude, dle jeho domněnání situace, z níž vyjde vítězem pan Svozil sám. . . . Skutečným pak unikem je, jak „Moravský Kraj“ dorede lhát, vlastně od svého bohopského štvání a nadávání pozorost méně zavěšených odvraot. Do- voláváme se všech členů svého listu, zvláště rubriky moravské, sda byly naše výpady věcné a pokrokové, zda dali jsme se věsti snad nějak jiným než politicko-ou poctivostí a důsledností. Ale valice „oharaktérní“ pan Svozil osměluje se dokonce tvrditi, že nemáme odvahu (!) mluvit poctivě a otevřeně. Což jsme pro Bůh nenapali, že moravsko-pokroková strana je tftinou větrem se klátící? Což nena- psali jsme mašné a otevřeně, že práce této strany jest nedostatečná a špatná, že nutno sbíhat a sjazvť snova? Což nenasazili jsme t. sv. oficiální pokroko- von žurnalistiku jako „druckerohwarz auf Papier“ a nenasazili p. Svozila jako politika a žurnalistu bez pevné páteře, který své názory mění jako spřilové podání? Což neuvedli jsme ku všemu tomu celou řadu typických, dosud věcně nevyvrátených a též nevy- vrátitelných dokladů? Tedy co jsme měli ještě říci, když vše to není ani poctivé ani otevřené? . . . Ze „M. K.“ hemží se nejzizernějšími nadávkami na pi- satele i red. Al. Hajna, s náš klidu naprosto nevy- rušuje, tomu jsme u p. Svozila už dávno vytkli. Ale p. Svozil není jen lašivým a perfidním, nýbrž dává na jevo tak silnou dávku politické naivity, že se člověku až tmí zrak . . . Ale p. Svozil by neměl si skutečnou situaci tak zastírat a měl by si býti vědom, že bychom a s ním v Čechách byli hotoví dí- vě než na Moravě a dále by mohl věděti, že s ním vlastně na Moravě nedrží nikdo, jen ti, které má dr- žet on, mimo půl tuctu ještě politických příživníků nejistších oborů a šádých schopností a konečně i několik jednotlivců, kteří se třesou před jeho terrorem. Pan Svozil však ve své stati drží se přilepě stylisti- ckého stupňování. My přj jsme věcně nevyvraceli nic, odpovídali jsme jen surovostmi. To se povedlo! Na- mátkou uvádíme zde ku př. svou kritiku lidovecko- pokrokové provolání, svůj moravský dopis před 14. květnem stran voleb na Moravě, v němž jsme svůj úsudek odůvodnili téměř na třech sloupcích, což p. Svozil odbyl lokálkou jak bloupu tak sproston asi o 10 řádcích. Ostatně žurnalistická činnost p. Svozila nás nemate. Poctivost, přímlost a důslednost — toť pro něj pojmy naprosto neznámé a nevyzpytatelné. . . . Ku konci své stati p. Svozil vysvětluje znovu stoupence české strany pokrokové, zvláště pak výkonný výbor, aby se o věci té vyjádřili. I my se k této výsve při- pojíme, jakože chceme, aby politické spory právě se vyřizovaly věcnou diskusí veřejnou. A nebyli jsme to my, nýbrž p. Svozil sám, který se takové diskusi na sto honů vyhýbal a odhýval vše lokálkami nejmi- zernějšího kalibru. — A p. Svozil dovolí už laškově, že my také hned jeho výsve jako list české strany po- krokové vyhovujeme a vědně prohlašujeme, že na všem tom, co jsme o něm, jeho orgánů a mor. pokrokové straně napali, do slova a do písmene trváme, že má- žeme novými doklady o poměrech v moravské straně pokrokové vdy a hažděmu posloužiti, že považujeme moravské pokrokové hnutí za škodlivé české věci a že se vynasnažíme, aby pevnou, promyšlenou a ucelenou organizací české strany pokrokové na Moravě udělána byla přítrž tomu nesdravému a nebezpečnému proudu, jehož vůdcem, ředitelem, propagátorem a typickým re- presentantem jest p. Svozil sám.

Cyrillo-metodějská výstava uspořá- dána bude příštího roku (1908) v působnosti apoštola slovanekých se. Cyrilla a Metoděje na Velehradě, a v r. 1909—1910 ve všech hlavních městech slovanekých. Cyrillo-metodějská výstava umožní veškerému Slo- vanstvu dokonalý přehled různých knih, brošur, časo- pišů, obrasů a jiných památek cyrillo metodějských a velehradských, vydaných za minulé století až po dobu nynější. Významný tento podnik pro Slovanstvo nelze snadno ukutečnit, avšak jsouce přesvědčení, že vědomost k velikánům slovanekým Cyrilla a Metoději pevná jest v srdcích slovanekých, prosíme tedy čitatele cyrillo metodějské a všech Slovanů, by podniku to- muto laškovou podporou věnovali a zároveň o jeho ukutečnění pilně pracovali. Literáty, nakladatele, knihkupce, antiquariáty, národní a kulturní podniky ve světě slovanekém utivě prosíme, by nám sapájili nebo dobrotitě věnovali uvedený tisk pro výstavu cyrillo-metodějskou, by mohli tato, pokud to možným bude, podati všem úplaty obraz vědomosti slovaneké k Cyrilla a Metoději. — Vítanými nám budou též časopisy z let cyrillo-metodějského jubilea r. 1863—1869—1885, a též i jednotlivá čísla těchto časopisů, kdež uveřejněn jest nějaký literární příspěvek cyrillo- metodějský nebo velehradský. Každá záslužka věno- vaná neb sapájěná pro výstavu cyrillo-metodějskou bude osazena a popáána ve zvláštní publikaci vř- stavní; rovněž budou uveřejněna jména pp. dobrodinců, kteří jakýmkoliv způsobem nápomocni byli velyvřam- němu podniku tomuto. Zásluhy věnované darem pro

vřstavu budou po zakončení uloženy do knihovny cy- rillo-metodějské na Velehradě. — Výstavy cyrillo-met- hodějské mohou se sčastněti též malíři, sochaři a u- mělci vůbec se všech zemí slovanekých, kteří hodlají vlastní díla cyrillo-metodějská neb velehradská zho- tovití a na výstavě do projeje přivésti. Obrasy (ori- ginály) přijaty budou takové, které předatavají se. Cyrilla a Metoděje neb různých děj se života jejich; zároveň vítány budou i obrasy (originály) nynějšího Velehradu. — Veškeré zásluhy, dotazy (s příložením su mky na porto) atd. buďť adresovány do konce tohoto roku na ligu „Ruch Cyrillo-Metodějský“ na Velehradě (Morava).

Konfiskace katolického časopisu k vůli ochraně židovského kapitálu. Uveřejňujeme zde následující dotaz posl. A. Sachla a soudruhů na ministra spravedlnosti ve příslušné kon- fikace „Hlasu Lidu“: V poslední době pravidelně byl konfiskován periodický časopis „Hlas Lidu“ v C. Bu- dějovicích a to jediné proto, že stojí úplně na stano- visku křesťanském, totiž že židovských inserť nepří- jímá a povinnosti křesťanské křesťanům připomíná. Tuto konfiskaci provádí mladistvý a nezkušený úřed- ník, který zastupuje churavého a váženého státního návladního. Tento mladistvý úředník je smýšlení ryze německého a poněvadž „Hlas Lidu“ hájí zájmy české křesťanské většiny proti straně židů a soc. demokratů a jen z té příčiny byl „Hlas Lidu“ třikrát po sobě konfiskován, čímž jemu byla způsobena škoda do mnoha set koran jdoucí. Předně stalo se tak v číle 68. dne 24. května, kde uveřejněna byla pod záhlavím „Co budeme dělat po volbách?“ tato noticka: „Do- sáhneme to jediné přímým prováděním hesla „Svůj k svému!“ Nikdo nás nemůže a nesmí nutit, abychom nakupovali u našich nepřátel, u židů. Tak jako Hanák říká: „Me sme me!“, řekneme si i my: „My jsme Čechové a kdo je víc“, a hned na to: U našich nepřátel nekoupíme nic! Slova ta uvedena jako nutnosa, která k obraně kato- lického lidu pro věc spravedlivou zavládnouti musí. Když však v druhém následujícím číle 67. dne 27. května bylo podáno, proč číle předěle zabaveno bylo, byl „Hlas Lidu“ opět konfiskován pro následující řádky: „Naše konfiskace. Minulé číle „Hlasu Lidu“ propadlo konfiskaci pro 7 řádků, jimiž jsme nabádali české obe- censtvo k přímému provozování hesla „Svůj k svému.“ Většina nákladu byla zabavena a tím nám větší škoda způsobena. Však to nás nezaráží v boji proti židům a ve prospěch našeho českého obchodnictva a živnost- nictva.“ — Konfiskace tato provedena byla opět tímto mladistvým úředníkem a taktéž v nepřítomnosti stá- tního návladního. Nebylo však na tom dosti a opět týmž úředníkem bylo číle 74. ze dne 20. června 1907 opět konfiskováno pro těchto následujících řádků: „Svůj k svému!“ Kongregace na Radouševské silnici sadala pokrývačkou práci suživému Němci. Což nečte „Hlas Lidu“, v němž doporučuje se nás inzerat? Čin takový věc naši poškozuj a napřístě nesmí se opa- kovati.“ — Tonto opětnou konfiskaci byl „Hlas Lidu“ opět citelně poškozoven, až neshledává se v něm něja- kého činu ke konfiskaci přípustného, což jest jenom svévoli dotyčného nezkušeného úředníka; a pro tyto nesprávné konfiskace tážeme se: Hodlá Vaše Excellence toto na vědomí vsíti? Co hodlá Vaše Excellence za- řídit, by zamezen byl podobný způsob konfiskace? — Ve Vídni, 17. července 1907. A Antonín Sachl. (Následují podpisy dvaceti poslanců).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. srpna 1907. 1 hl pšenice K 17-20—18 60, žito K 12-40—13 00, ječme- ne K 9 80 10-20, prosa K ———, vike K 14— ———, hrachu K 20— ———, oves K 6-80—8 00 čočky K ———, jabl K ———, krup K 21-00—42-00, bramborů K 2-60—2-88, 1 hl jetelového semene bílého K ———, 1 hl. jetelového se- mínka čer. K ———, ruského K ———, máku K ———, lněného semene K 19—20—, 100 kg žitných otrub K 14-50—00-00, 100 kg pšeničných otrub K 13-80—, 1 kg másla čerstvého K 2 40—2 80, 1 kg másla převařeného K ———, 1 kg sádla vepřového K 1 84—1 90, 1 kg tvarohu K 0-23—0-86, 1 vejce K 0-05—0-06, 1 kopa okurek K 1-60 2-60, 1 kopa zelí K 2-40—14—, 1 kopa kapusty K 2—2-60, 1 hl cibule K 2-20—3-60, kopa drou. zeleniny K 1-00 1-20, 1 kopa mrkve K 0-70—1 00, 1 bečka hrášek K 5—10—, 1 kopa otypek petržele K 0—, 1 bečka jablek K 9-00—12— Na týd obilal trh v Hradci Králové dne 10. srpna 1907 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 907 hektol., žito 564 ječmene 479, oves 324, prosa —, vike —, bra- chu —, čočky —, jabl 7, krup 2, jetelov. semínka 5, lněného semene 9, máku —. — 2) Zeleniny: zelí 93 kop, cerele 0 kop, petržele kop otypek —, cibule 245 hl, drob. zeleniny 390 kop, mrkve 220 kop, brambor 127 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 13 hl, hrášek 43 hl, třesal beček —. — 4) Drob. dobytka: vepřů 0 kus, podveřinat 800 kusů, ká- slat 0.

Listárna redakce. De Dobrušky. Přítě.

Katolíci, čtete a rozšiřujete!

Útok profesora Masaryka :: na církev katolickou ::

Odrazil **Dr. Josef Topolský.**

Stran 128.

Cena pouze 32 hal.

Krátký obsah:

Všeobecná povaha královéhradecké debaty o „náboženství a inteligenci.“ (Str. 1.—3.)
Vyvrácení námitky Masarykových proti panství Rodičky Boží. (Str. 3.—10.)
„Na sněmu vatikánském nejlepší biskupové od biskupů analfabetů asijských přehlasování.“ (Str. 10.—11.)

Církev katolická zfalšovala Písmo svaté? (Str. 11.—12.)
Katolíci inferiorní v ohledu národohospodářském? (Str. 12.—34.)

Náboženství katolické nemá v sobě nic, co by bránilo nebo zdržovalo národohospodářský rozvoj. Dokladem toho řady katolické. Jejich zásluhy o zemědělství. (Str. 15.—18.) Rozkvět národohospodářský v Německu za katolických jeho dob. Rozkvět zemědělský. (Str. 17.—20.) Blahobyt a přepych rolnictva. (Str. 20.—21.) Skvělé hmotné postavení dělnictva. (Str. 21.—23.) Rozkvět a blahobyt řemesel a obchodu. (Str. 23.—27.) Že katolicismus není příčinou úpadku národohospodářského, viděti nyní na Belgii. (Str. 27.—29.) Jeon Španěly, Itálie, Francie, Rakousko zeměmi v pravdě katolickými? Co příčinou úpadku národohospodářského v některých těchto domněle katolických zemích? (Str. 29.—33.) Možná národohospodářský pokrok v Německu přičísti pouze protestantům? (Str. 34.)

Katolíci inferiorní v ohledu vědeckém? (Str. 34.—98.)

Katolická církev nebrání pokroku vědeckému. Jak cení rozum lidský, základ vědeckého bádání, církev katolická, a jak o něm mluví Luther, Kant, Lessing. (Str. 35.—37.) Zásady katolické morálky o vzdělání rozumu. (Str. 37.—38.) Zásluhy církve katolické o školství. (Str. 38.—40.) Úpadek vědeckého snažení za reformace. (Str. 40.—41.) Členové katolického kléru v prvních řadách slavných vynálezů. (Str. 42.—45.) Galileo Galilei. (Str. 46.—52.) Kultura vytvořena ve znamení kříže. (Str. 52.—56.) Péče církve katolické o knihovny od nejstarších dob až do doby přítomné. (Str. 56.—66.) Význam otevření archivu vatikánského pro vědu. (Str. 66.—68.) Služebnictví církve i nyní průkopníky kultury a civilisace. (Str. 68.—71.) Fundace kněží katolických ve prospěch chudých studentů. (Str. 71.—72.) Papež Lev XIII. vybízí ke studiu, zvláště věd přírodních. (Str. 72.—74.) O vědě a víře. Víra doplňuje vědu. (Str. 74.—76.) Věda nenastává nemůže upokojiti člověka; člověk bez víry nešťastný. (Str. 77.—80.) Rozpor mezi pravou vědou a vírou nemožný. (Str. 80.—81.) Dogmata církve nejsou zotročením duše. (Str. 81.—82.) Náboženství nebrání volnému bádání. (Str. 82.) O inquisici. (Str. 82.—85.) O indexu zapovězených knih. (Str. 85.—88.) Přičiny, proč v Německu protestanté mohou se vykazati větším počtem učenců. (Str. 88.—90.) Katolíci nestojí nikterak v ohledu vědeckém za protestanty. (Str. 91.—92.) Vážné vědecké studium neodvádí od Boha. (Str. 92.—94.) O některých příčinách, odkud mohla vzniknouti výška o vědecké inferioritě katolíků. (Str. 94.—97.)

Katolíci inferiorní populačně?

Přičiny zjevu toho ve Francii. Národ bez Boha hyne. (Str. 98.—101.)

O morálce sv. Alfonse. (Str. 101.—103.)

Špatní papežové. (Str. 103.—106.)

Zázraky lourdeské. (Str. 106.)

Preputium Christi. (Str. 107.)

Útok Masarykův na katolický tisk. (Str. 109.)

Církev katolická v rozkladu. (Str. 110.)

Přýč z církve? (Str. 111.)

O buddismu. (Str. 111.—113.)

Náboženství bez dogmat. (Str. 114.)

Masaryk o protestantismu. (Str. 114.—115.)

Významná slova protestantského učenice o církvi katolické. (Str. 119.—123.)

Boje a vítězství církve katolické. Z církve nikdy! (Str. 124.)

Píseň hněvu. Báseň VI. Štastného. (Str. 125.—126.)

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Čtete!

Z domácnosti sociálních demokratů.

Řada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah“

Již prvý díl hořejší práce těšil se tak značné pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zajiště že i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stejnou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociálních demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 139 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, slétnými vešestím.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez vázání a bez jakýchkoli poplatků.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na křídovém kartonu v bedně vkusném passepartout nabíjí důstojnému duchovenstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímž obrazem věrně podaným K 50.

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., nejdp. biskupa Brynyska,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vytizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrák“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Každý křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁLOVÉ,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliéfech, soch světců, křesťanských, rámu atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a panských látek jest u **Thalceev. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hronově.** Těž lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátna, oxfordy, barchenty, sukénka, šotýše, zefíry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše. Vzorky a cenník zdarma a franco.

Slatinné lázně a vodoléčebný ústav

v Bohdanči u Pardubic

těší se letos nebyvalé pění P. T. obecnosti, neboť do konce června nasazená již na 337 hostů, což zajiště svědčí o skvělých výsledcích místní léčby, která blahodárně působí při veškerých reumatismických bolestech a chorobách ženských všeho druhu. Moderní vodoléčba léčí se zdárně různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký účinek masáže i elektrizace všeobecně jest uznáván. Čistý vzduch, tichá krajina, lehčinná lež a stále vydatná pitná voda, avšak výhodná pro rekonvalescenty a rheumatiky. Správa lázní přichází všem P. T. hostům v každém ohledu co nejochotněji vstříc, při čemž běže se zvláště ohled na nemajetné osoby, jejichž jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictvu a státním úřadům a ústavům poskytují se zvláštní výhody.

Z Pardubic třikrát denně poštovní spojení.

Výtečná a levná strava.

Žádajte o prospekt.

Léčebný lékař MUDr. Jindř. Poškr.

Ceny bytů mírné.

Saizona do konce září.

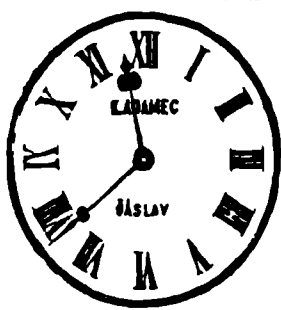
Ryze český podnik.

Ryze český podnik!

Ryze český podnik!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Āslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

Jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Ces.-Budějovické
č. 30-31 r. 1904 k prodeji měšního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšším Březně)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zložena v Praze opětne revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

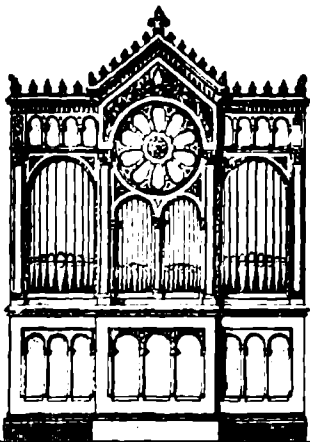
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku
stavbě varhan v kaž-
dém rozměru, nejmo-
dernějších soustav
(pneumatických i ele-
ktropneumatických.

Harmonium sil-
ného a lahodného hlasu
od 160 K výše. Opravy
varhan se provádějí
v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII. o., Seiden-
gasse čis. 35.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

**Josef
Krejčík**

V PRAZE,

umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Písárna a dílny na Letné čislo 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
různé předměty hodící se na církev.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Horák soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
ďst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přeane, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohn-
latém za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučená a čestná uznání po ruce.
Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřezování
objednávek obratem pošty.

Suň k svému!

Nejdůst. bisk. konsistoří doporučený
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a snovařování

oltářů, kazatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy uznání po ruce.

Z „Časových úvah“.

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raffelsenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8
Zaloba vydědence XIX. věku	8
O trestu smrti	8
Zrušení řádu jezuitského	8
Vláda židovstva	8
Bliže k Římu	8
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8
Vyznání starého hříšníka	8
O sv. zpovědi	8
Svépomoc dělnictva	8
Pryč a dogmaty	8
Fara katolická a protestantská	8
O úpadku náboženství mezi protestanty	16
Zpráva o sjezdu českoslovanických kato- liků v Hradci Králové	24
Veliký biskup	8
Důležitost pravého náboženství	16
Pokora a náboženství	8
Zakládejte odborové spolky	8
Husité jindy a nyní	24
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
České náboženství	16
O ústavním životě v Rakousku	8
Plus VII. a Napoleon	8
Sebevraždy studentů	8
Česká koncese	24
Účelnost v přírodě	16

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře
v Hradci Král.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Nábytek na splátky

6 zl. měsíčně na každou stěnici dodává

cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Ceníky a prospekty zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühl
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od velečestného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Koncesovaný elektrotechnický závod.

Josef Ježek v Hradci Král.

naproti Grand-Hotelu.

Zařizuje

elektr. zvonky, telefony,
hromosvody.

Hlavní sklad všech elektrotechn.
a sportovních potřeb.

Fonografy. Gramofony.

Výměna gramof. ploten.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské
nám. 32.

prodá

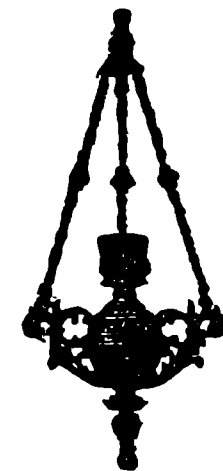
následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

Velečestnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pasit spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbí. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky drahé. Vše posílám již posvěcené.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Králové
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Odporučuji velečestnému obecnstvu v Hradci
Králové a okolí svůj po 20 roků trvajících

zubní atelier

J. ČASLAVSKÝ V HRADCI KRÁLOVÉ,

Palackého třída č. 79.

Zhotovují podle nejnovější metody
umělé zuby a chrupy

ve zlatě a kaoučku,

Předělávky a správy,

jakož i vše v obor ten náležitě rychle a přesně.

Ručím za nejlepší obeloužení.

Prosím ctěné obecnstvo o další příchůz
v hluboké účtě

J. Časlavský.

Co překáží snahám Cyrillským na venkově a kterak tomu čelit.

Uvažuje Filip Šubrt, farář v Miletíně.

(Předneseno na cyrillických exerciích 23. července t. r.)

III.

Lid na př. odvykl krásným národním písním — ty se octly namnoze jen ve sbírkách písní, a výběr z nich cvičil se ve škole s dětmi. Místo toho leckde nvykl lid zpívati odrhovačky ne-li přímo závadné, aspoň bezcenné. Máme říci: Tyhle odrhovačky jsou lidové a proto všechna jim čest? Jistě nikoli!

A máme připustiti takovou dekadenci v kostelích? Máme i tam nejen trpěti, ale přímo zaváděti písničky a arie bezcenné, protože vystupují s firmou lidovosti? Zjistěte nikoli!

Rovněž tak rozumí se leckde špatně tomu českému rázu zpěvu a hudby. Český ráz nebývá vždy totožný s lidovým rázem. Písničky a la „Zde v zkroušenosti padáme“ přece jsou přeloženy z německých a pak se staly lidovými, t. j. v lidu oblíbenými! Leckteré písničky poutnické mají ráz jako nějaký valčík Straussův — a jak jsou u lidu leckde oblíbeny! Zato staročeské chorální nápěvy — ty třeba napřed procvičiti a lidu dáti čas, aby je zažil — a teprve pak se zalíbí. Myslím, že by ani blaholeké zpěvy nenalezly milosti, kdyby se místo latiny zavedly. Byly by také nelidové a nečeské, ba myslím, že by jim i slovanský ráz upírali.

Český ráz by leckdo přiznal bohoslužbě jen tehdy, kdyby vše od a do ž bylo české, ale že užívá se v kostelích také latiny, pak už není možno, aby ta hudba latinu zdobící měla jakýsi český ráz! A přece tito horliví pro český ráz bohoslužby — vyhnou se velmi rádi právě tomu, co je v kostele českého: kázání, cvičení, odpolední bohoslužbě vůbec a jdou-li někdy do kostela, tedy nejraději na kratičkou mši svatou! Takovým ovšem bychom marně mluvili o tom, že i sv. Metoděj při slovanské mši sv. evangelium zpíval také latinsky, že latina je řeč neutrální, kterou nejsnáze rozřešeny u nás jazykové v osadách, kde je více národností, že při hlavní části mše sv. se méně mluví, ale více jedná a co kněz mluví od Sanctus do Pater noster, že tiše mluví atd. atd.

Ano, pěstujeme český zpěv posvátný, pěstujeme a rozšiřujeme jej, co nejvíce můžeme, máme k tomu místa a času při službách Božích dosti a dosti, a církev nám v tom nijak nepřekáží, ale nezapomínáme ani toho pojítka, které nás jako katolíky, členy církve obecné, tak krásně spojuje, posvátných zpěvů posvěcených staletími a stále stejně krásných a živých, jako nesmrtelných! Povedeme-li si při své snaze opatrně, zvolna, vědomi jsoouce cíle, a při tom důsledně, nelze minouti se s poměrným zdarem!

Pravím: opatrně! Opatrný člověk neboří starého stavení, dokud nemá jistoty, že bude brzy míti nové a lepší. Opatrný člověk nezapomíná z ruky peněz menší, aby chytil velký, drží-li tento velký peněz kdosi, kdo mu jej sotva dá. Nevycházíme z kostela starých věcí, dokud nemáme lepší nových. Tak tomu i s písněmi a hudbou kostelní vůbec. Jako musíme míti v evidenci inventář kostelní a opatrně jej doplňovati, jako třeba každou starou věc před vyloučením dobře prohlédnouti, je-li opravdu tak bezcennou, jak se zdá, anebo stojí-li za to, aby se očistila a opravila, tak tomu i s písněmi, obvyklými písněmi. Neberme lidu jeho starších písní, dokud jsme jich dobře nepoznali a neprozkoumali. Mají-li cenu nějakou, ponechme je. Pak-li jsou bezcenné, hleďme napřed vedle nich zaváděti něco nového, ale cenného a teprve, když se to nové trochu vžilo, odkládáme starý, bezcenný brak. Někde snad stačí pouze opravit slova některá, ale zase opatrně a s dobrou rozvahou. Zaváděti k slovům starým nový názpěv, bývá velmi obtížno, právě jako zaváděti k starému názpěvu jiný text. V obojím případě třeba věc ohlásiti, když je mnoho lidu v kostele, a upozorniti na změnu, po případě i posečkati s ní; až po několikátém společném cvičení s lidem je téměř jisto, že nepovstane zmatek, ve kterém by část lidu zpívala po staru, část po novu.

Dále dím: Jednati třeba zvolna! Jednati tak, aby takřka nebylo znáti skoku, nebylo znáti náhlých změn. U lidu na osadě vytvořila se během let určitá tradice. Ten a ten svátek se zpívalo to a to, figurálka byla tehdy a tehdy. Taková tradice místní bývá mocnou překážkou reformy. Nesmí se najednou a rázem odstraniti, jakoby se řeklo: Co jste dosud zpívali a hráli, to byl samý brak — teprve my vás naučíme, jak to má býti. Ano ještě více: nejen se tak nesmí říci, ale nesmí se ani dáti na jevo, že

tohle a tohle se chce odstraniti. dokud, jak prve řečeno, není za to opatřena náležitým ověřením náhrada aspoň stejné ceny.

Pracujeme úctěplně! Jako při restauraci kostela třeba rozpočtu, plánu, tak i zde. Zdáli budu míti sbor silný, či slabý, jak až dosud bylo pracováno, to je asi předmět první úvahy. Jak budu podporován od rozhodujících činitelů? Čeho lze dosáhnouti hned, čeho další práci? Nebratí si do programu, co později by se zase zahodilo, ale i písní obecně i zpěvu latinskému učiti tak, aby nebylo nutno za rok za dva zase mnoho měniti. Neutím řečeno, že nebude třeba leckdy vrátiti se o pár kroků zpět, neb zaraziti rychlý postup. Ubudou dobří zpěváci. třeba zase cvičiti dorost. Nevadí, vrátíme se zpět, brzy zase dohoníme, co zmeškáme. Jenom nejednati nedůsledně, jednou hleděti přesnosti a ceny a hned zase propustiti něco necírkvního nebo bezcenného.

Postupujeme důsledně! Této důslednosti v cestu se stavívají u lidu i u sboru pěveckého reminiscence na bubny a píšťaly a taneční rytmus bývalých figurálek i tehdy, když jen zvolna a opatrně místo nich zaveden sloh solidní. Nesmí nás to klamati! Ředitel kůru, který po dlouholetém úsilí zavedl na svém kůru vzorný v tom ohledu pořádek, vyprávěl, kterak jednou polo žertem, polo doopravdy mu starší zpěvačky vyčítaly, že teď se zpívá sice uměleji a krásněji, ale že starší figurálky, zvláště vánoční, byly hezčí, dojemnější, ať prý to jen zkusí. I vytáhl ze zpod archivu jednu z těch dojemných. „Zkusíme to“, řekl. Začaly zpívati — bylo to ovšem ve zkoušce — ale po chvíli jedna po druhé part odkládaly. „Ono to přece už nejde“, řekly, „tolik se nám to líbívало — a dnes je nám to takové — ani nevíme jaké!“ Odvykly. Důsledným pěstováním přesného zpěvu, který Cyrillským nazývají, byl jejich krasocit, jejich vkus uveden do jiných kolejí.

Končíme. Tvrdím, že zpěvem a hudbou přesně církevní a dle možnosti uměle provedenou nevyženeme lid z kostela, ba ani těmi latinskými zpěvy, budeme-li je provozovati, jak se provozovati mají, s porozuměním, chutí, náležitým tempem, krátce: zdařile.

Snad si posteskne některý bývalý kostelní bubeník, že se už Pánu Bohu taková čest neděje, jako když ještě on do bubnů tloukl, až se okna třásla! Snad si posteskne některá babička, že jí při ohláškách pan rektor třikrát intrády spustil, a teď při ohláškách její vnučky nic, jako by to byla vnučka podruhně tamhle z baráku. Ale ty stesky pomínou. Sám ten dědeček hned za chvíli potom třeba řekne: Ale přece jen ti mladí hezky zpívají, a babička dodá: Inu, má s tím ten pan rektor práci, ale jde jim to hezky!

Pravý Cyrillista ví, že se snaží o věc nemalou, která značí oslavu Boží dle vůle Jeho církve, povznášení pravé zbožnosti a krasocitu v lidu, tedy vzdělání lidu ve směru zajištění ušlechtilém. V této snaze nechať svorně půs. bí vedle sebe i kněz i učitel, jak inteligenti tak i lid sám, aby chrámy naše byly také v tom ohledu sídly a školami umění pravého, umění skutečně posvátného!

Nový Bydžov za vpádu kurfirstského roku 1634.

Po smrti vévody Frydlandského Albrechta z Valdštejna (+ 25. února 1634 v Chebu zavražděn) postaven byl v čelo vojska, ovšem dle jména, nejstarší syn císařův Ferdinand, vlastním vojevůdcem byl hrabě Matěj Gallas. Tento vtrhl dle přání císařova do Bavor, aby posádku švédskou, zvláště v Řezně, vypudil. Na to čekali však nepřátelští Sasové. Nejvyšší velitel kurfirsta saského Jana Jiřího — Armin vypudil rychle císařské vojsko z Braniboru a Lužice, porazil je u Lebnice a vpadl do Čech. Se Sasy přitáhl švédský vojevůdce Jan Banér. Obě spojená vojska přitáhla ve středě dne 26. července k hlavnímu městu a položila se tábořem na Bílé Hoře, chystajíce se k útoku na město. Císařský velitel Baltazar Marradas spojil se mezi tím s Kollaredem; zavřevše se v Praze, hájili ji s takovým úsilím, že nepřátelé upustili od obléhání.

Sasové obrátili se od Prahy k východu, Švédové k západu. Veškerá krajina až ku Hradci Králové octouna se v rukou saských; nejvíce utrpěl Nymburk, neboť, když se nepřátelé násilím do města vedrali, pobili obyvatelstvo a město zapálili.

Ve službách krále Švédského i kurfirsta Saského bylo dosti českých emigrantův i pánův, mezi Sasy dle všeho Jan mladší Bořek Dohalský z Dohalic, o němž právo městské chlumecké n. C. jsouc jako neustranný od císařského rychtáře i pánů novo-bydžovských dožádáno

přijímá l. 1650 (letos 273 léta) výpovědi svědků jak ve starém manuálu chlumeckém jsou psány; výpovědi jejich líčí též bohoupusté řádění lidu kurfirstského v Novém Bydžově. Po něvadž zápis jest neúplný, není jasno, chce-li se město Bydžov domáhati náhrad za způsobené škody Bořkem Dohalským či jedná-li se o osobu a jmění jeho; (asi ano). Zde důležití zápisy:

„Letha 1650 13. dne Jullii. Svědomí ku potřebě obecní města Nového Bydžova k žádosti JMC. pana rychtáře purgmistra a raddy téhož města Nového Bydžova při přítomnosti činění závazků purgmistra Jiříka Drahorada, Jakuba Křížka, primatora, Jiříka Rakouského, Václava Karanského osob radních vedle práv království Českého a zřízení zemského přijata a upečetěna, to, kdež je otevřiti, čísti a slyšeti náleží. Štěpána Kulinky.

Daniel Suchánek, soused města Nového Bydžova, po vykonané přísaze svědčil. Toho jsem povědom, kterak lethu 1634 v outerý, den Nanebevzetí Panny Marie, v ten den právě partaj khrůsta Saského přijela k nám do Bydžova; ti, ač rabovali, však ještě takové škody neučinili. Na druhý pak den ráno ve středu od Starého Bydžova tři partaje silný přijely a majíc falešný štandary, nejprv, do města přijedouc, kaucionu žádaly, to sem slyšel, že jim dáno 100 říšských tolarů bylo; jak takové peníze přijaly, ihned do rynku vjely a dajíce lozunk, jeden z pistole udeřil. Tu ihned všickni dolů s koní skočili, jak rathaus, chrám Páně farní a summon všechno město plundrovali, věci kostelní, kalichy, monstrance pobrali a na studnici obecní v rynku tím se dělili, na to sem se očitě díval. Po některým pak čase urozený a statečný rytíř pan Jan mladší Bořek Dohalský k nám do Bydžova přijížděje, tím se chlubil, že v té partaji byl a že to jeho partaj byla, když město Bydžov rabovali. Jestliže tu on byl nebo nebyl, jeho jsem neznal.

Martin Pacovský, soused téhož města Nového Bydžova. Toho jsem povědom po učiněném závazku, že chrám Páně sv. Vavřince v Novém Bydžově 1634 jmenovitě tu středu po Nanebevzetí Panny Marie přijevše partaj, tak jakž se od lidí mluvilo, že by v té partaji urozený a statečný rytíř pan Jan mladší Bořek Dohalský býti jměl, a tu kostelní věci pobrany byly, já jsem neviděl ani ho neznal.

Jan Vorel, též soused z téhož města. Jakož jsou v městě Novém Bydžově v lethu 1634 kurfirsta Saského jeho soldati chrám Páně sv. Vavřince, klenoty kostelní zloupili a pobrali, toho jsem povědom; stoje za zdí u krchova na to jsem se díval, že před tímž chrámem na krchové plášť červený, nevím, či-li jeho, čili těch jiných loupežníkův, kteříž s ním byli, jest byl, o tom zprávy učiniti nemohu, nežli to jsem viděl, že na ten plášť, počítaje, jedenácte velikých a pěkných kalichů a dvanácte s přiučením ten jeden loupežník s dobytím kordu na něho položiti musil. Víceji sem pro veliký pláč dívati se nemohl a nechtěl. Jehož sem téhož Dohalského v ty časy neznal, nežli uvodíce se on v dobrý paměti, již v Pánu Bohu odpočívajíc, s lidmi p. Mikulášem Jelínkem a panem Adamem Hradeckým a paní Kateřinou Křtěnovou, tiž lidi počítvi tu zprávu činili, že jest on, ten Bořek Dohalský, jakož pak toho doličoval, sedaje na kůň řekl: „však na tom dosti nebude.“ V lethu Páně 1642 pan Mikuláš Braumovský na světnici v domě svém stoje, upomínaje svého dluhu, též Dohalský jemu jest to vůči mluvil: „co na tom, dost za svůj dluh nemáš,“ že jest sobě kolikanásobně zaplatil. Proti jeho řeči řekl, „že jest mu to moc, že byl nepřitelem.“ Nežli že on svému chce; „dostis hruu vzal, můžeš o víceji nestáti.“ Od té chvíle jej znám, že jest to ten Dohalský, a to že vše pravda jest.

Jan Chvojka, soused odtud po učiněném závazku: Toho jsem povědom, byvši tehdy služebníkem chrámu Páně, majíce já v dobré paměti, že jedna monstranti za mnoho seth šaccováni, co v ní bylo od zlata, dva apoštolé sv. Petr a sv. Pavel s mečem z dobrého zlata. A ta potom lethu 1634 v tu středu po Nanebevzetí Panny Marie vzata, a při tom kalichův pěkných a velikých i s patenami od též partaje vzato bylo, a kdo že při tom byl braní, pána neznám. Potom byl pláč a nařikání, že by to Dohalský byl, jehož sem neznal.

Anna Braumovská, souseda odtud po učiněném závazku: že jest témuž urozenému a statečnému rytíři Janovi Bořkovi Dohalskému mluvil urozený a statečný pan Adam Rodovský z Hustiřan, že jest na vojně dobře zbohatil. „Ale přísahám Pánu Bohu, všechno mi to čert pobral.“ To v mém domě, mé světnici se stalo. Jiného nic oevím.

Daniel Kožíšek a starší obecní města Nového Bydžova po vykonané přísaze vysvědčil, že kterak jest jemu skrze ceduli řezanou u známost uvedeno o vydání svědomí; jakož sem

tak učinil a čeho v pravdě povědom jsem, to pod tou povinností učiněnou vysvědčuji. V pravdě povědom sem toho, kterak letha 1634 měsíce Augusti partaj khorfířská sem do města Novýho Bydžova přijevše, výplatu museli jsme jim, od jednoho poctivého člověka vypuště, 100 tolarů říšských odvésti, a pod tím pustivše chase prejs na město, kostel, rathaus i jiné domy vybíjeli, vytloukali a truble vysekávali, z kostela klenoty všechny i na rathouse vybrali i také co jsou sobě mocnější lidé v kostele do sklepu prvního pod věží a jiných dvouch sklepů uschovali, to jsou vše pobrali a odnesli. I potomně mnohokrátě přijíždějce dobytíků velká stáda všelijakého odháněli. Však kdo jsou byli, to já věděti nemohu.

Pavel Tomiček, soused z téhož města, po učiněném závazku. V pravdě jsem toho povědom, že kterak na den Nanebevzetí Panny Marie zapálivši (nepřítel) město Chlumec, nás bylo pět sousedů v hromadě, kdež z nás tři vidouce takový veliký oheň, pustili jsme se předce do Chlumce tři: Jan Rathouský, Jan Hynek a já, abychme vyzvěděli, odkud takový oheň vzal začátek; ačkoli jsme potkávali sousedy chlumecké do luhů běžeti, však došli jsme až do Chlumce a tu spatřivše takovou škodu domů zase spátkem jsme se navrátili.“ . . . Kar. Khun.

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. Kn.

Solidní obsluha při úhradách cenách.

Geny i obrázky velkých hodin na požádání zasle.

nabízí ve velkém výběru: **Výtečné kapesní hodinky** všech druhů a soustav. **Pendlové hodiny** v krásných ořechových skříních. Zlaté a stříbrné skvosty, jako: **retízky, prsteny, náramky, jehly** a j. v nejmodernějším provedení s úplnou zárukou!

Děvčery hodným dávkou na výběr též i na splátky bez svýšené cen. — Založeno r. 1843.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA

též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

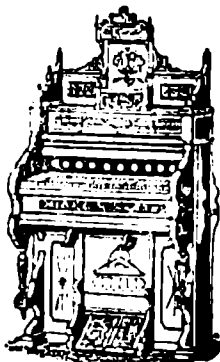
Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. sz. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší městské splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhod.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše **Jiří Šahula**

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

K sv. biřmování
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile, Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Nejlépeší podlahový nátěr

Marxův lak.

Nejvydatnější.

Nejtrvanlivější.

Proto k upotřebení nejlacinější.

Schne v 6 hodinách a stačí
— 1 kg krabice na 8m² —

Cena 1 kg K 1.80.

Email bílý a barevný

Marxův je rychle sehnoucí, trvanlivý nátěr.

V 24 různých barevných odstínech s krásným leskem. Hodí se výborně na kuchyňský nábytek, k nátěru zdí v kuchyních a špižárnách atd.; dále se mytí. Lze dostat v každém množství a odstínu jedině u firmy

Fr. Viktorin,

hlavní sklad a strojí výroba barev a laků

v Hradci Králové,

Velké nám.

Na skladě nacházejí se všechny druhy barev suchých, třených, laků a štětců.

Čtete! Rozšiřujte!
Duch katolické
obnovy.

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Sepsal **† biskup Eduard Jan Nep. Brynch.**
Stran 722, veliká 8°, cena 4 K franko.

Objednávky vyřídí

Bisk. knihtiskárna v Hradci Král.

Kalendář katolických
organizací

na rok 1908

„Křest. Organisátor“

vyjde 1. září s obsahem pro každého katolíka potřebným.

Spolupracovníci jsou: Dr. Fr. Šule, Dr. Fr. Reyl, JUDr. Šimák, Katech. Fr. Jukl atd.

1 exempl. 90 h, poštou 1 K. Při hromadných objednávkách 1 exempl. za pouhých 80 h a k tomu slevuje se polovice porta.

Objednávky vyřídí p. Jos. Polák v Hradci Králové Adalbertinum.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť
chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celopletené vkusné vazbě K 3.60, poštou K 3.80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Dívčí ústav v Slatinanech

(u Chrudimě)

poskytuje příležitost k řádné přípravě ku vedení vlastní domácnosti a ve vyučení se vaření, žehlení, šití prádla, šatů, stříhání, účesů, výrobě umělých květin, vypalování na dřevě, kůži, malbě na plátně i skle. Též vyučuje se hře na klavír, housle i citeru, řeči německé i francouzské.

Dívčí škola měšťanská,

úplná, nově zřízená i obecná škola a pokračovací kurs jest v ústavě v Slatinanech. Prostorná budova se zdravými, světlými, moderně zařízenými učebnami a místnostmi pro chovanky, pěkným kabinetem, tělocvičnou a koupelnou, obklopena jest pěkným parkem. Nadané a pilné dívky z této školy měšťanské mají přednost při přijímání do ústavu učitelského v Chrudimi. — Krajina jest velmi zdravá. Ústav asi 5 minut od města vzdálen, blíž lesa, kde jsou krásné procházky a partie.

Představenstvo ústavu.

OBNOVA

Číslo 84.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. srpna 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Svépomoc.

IV.

(M) S otázkou řemeslnickou souvisí i naše otázka živnostnická speciálně, t. j. obchodnických a průmyslných živností. Dokud komunikace byla primitivní, průmysl a obchod v začátcích, stav obchodnický čítal příslušníků málo a počítáno s ním toliko finančně. Rozvojem celého moderního života a kultury stal se obchodník prostředkovatelem mezi konsumenty a vyráběiteli, pojítkem lidu městského s venkovem, země s cizinou; na obchodnické zdatnosti záležela hlavně zdatnost země. Vývoz a dovoz řízen jest hlavně důmyslem obchodnické aristokracie. Řekl-li jsem aristokracie, řekl jsem odvodněné. I do stavu obchodnického zasáhl mocnou rukou svou vahou zlata liberální kapitalismus, který rázem zničil všechny ty patriarchální poměry mezi kupci—formany, kteří tvořili zvláštní náhrdek po celém světě rozšířený.

Vzniklo přísné odlišování velkých obchodů, které nakupují a čerpají ze zdrojů zboží přímo, střední obchody a maloobchodníci, kteří jsou závislí na některém velkoobchodníkovi. Přirozený pořádek při všem tom obchodování byl by asi ten: velkoobchod předává zboží obchodníkům středním, ti to pak rozprodávají malým obchodníkům, kramářům, hokynářům. Ale chyba lávky! Velkoobchody prodávají maloobchodníkům a ve svých vlastních filiálkách prodávají též konsumentům přímo. Vysílají své agenty, kteří ovšem rozprodávají zboží též přímo spotřebovatelům. Střední obchody jsou tak zbaveny zisku ze zprostředkování mezi velkoobchody a obchodníky malými, musí hledati náhrady v obchodu přímém, zakládají také filiálky, či spíše řetězo krámků hokynářské a tak poškozovány poškozují své malé kollegy.

To je jedna tíže, tedy — velkokapitál, který tíží i stavy ostatní. Mluví ovšem o velkokapitálu jako o síle, které se zneužívá, která by jinak při dobrém vedení působila blahodárně. Velkokapitál, řízen rukou liberální, způsobil i ve stavu obchodním těžké po-

hromy institucemi čistě svými t. j. bursami a v nejnovější době trusty, v nichž velkokapitalisté pojí se v mocnou hráz, trrz, za které diktují ceny všech možných poživatin, výrobků životních a všeho zboží.

Trusty a bursy zaviňují kolísání cen, nejistotu kupujícího, neprodělá-li, neochotu obecněstva vůči obchodníkům atd. Tedy svépomoc obchodnická čelí poněkud proti velkokapitálu a jeho zařízení t. j. proti trustům, burzám, agenturám s přímým dodáváním, proti kočovným skladům. Zbraň jediná jsou peníze proti penězům. Společenstva obchodníků kapitálem společným měla by čeliti kapitálu velkoobchodu a také již čelí, jinak domáhají se zrušení bursy a omezení velkoobchodů. Jsou ještě jiné však věci, kterých obchodnictvo tak mnoho nedbá, jsou to monopoly státní a monopoly soukromé, nejvíce židovské; obchodnictvo střední a malé tíží dále všechny ty starověké zbytky obchodování primitivního t. j. různé jarmarky, kramářství, podomní obchod. Dnes věru není třeba, aby selák lid musel mít zboží zprostředkováno na různých trzích výročních, poněvadž v každý čas a každý den může opatřiti si vše u řádného obchodníka stálého, který jarmarky nejvíce trpí. Veškerý podomní obchod měl by býti definitivně zakázán. Svépomoc obchodnictva musí mířiti však i jinam. Mám na mysli ty obchodní domy, obchody střední i kramářské, hokynářské krámků, které naplněny jsou vším: zbožím koloniálním, střížným, hoto-
vými obleky, mají boty, klobouky, nářadí železné, obilí, kořalku, pivo v lahvích, víno, tabák, hrnce, prach a cenné známky. Takový obchod je kramářství, hodí se na venek, na ves, ale pro město nepatří nikterak. Mám na mysli několik pražských velkých obchodních domů. Ty mají na skladě: šaty, všemožné prádlo, nábytek, sklo, porcelán, látky, stužky, hodiny, obrazy, hračky, skvosty, gramofony, klobouky a boty. To však je poškozování obchodníků a živnostníků speciálních. I zde máme různé zvláštnosti obchodnické, na př. tabák, cenné známky, papír, sešity, pohlednice a pivo v lahvích. Sem by mělo tedy trochu pozornosti a svépomoci obchodnictvo obrátiti,

a obrátí-li, střeťne se nutně stav ten s kastou speciálně obchodnickou t. j. židovstvem.

Otázka svépomoci obchodnické bude bojem s kapitálem, ale kapitálem židovským. Nikde tak ostře nezasáhá židovstvo v život, jako v živnosti obchodnické. Je dokázáno, že židovstvo má cíle zcela jiné, než aby směřovalo ku klidnému, svornému soc. soužití, k reformě, která by přinesla těžce žádané vyrovnání těch různých sociálních propastí, které celistvost a bezpečnost lidské společnosti tak těžce ohrožují. Nutným následkem obchodnické svépomoci bude tedy boj proti nespravedlivým židovským trikům. Jakými zbraněmi a jakým způsobem bude veden, rozhodne doba příští.

Jisto však, že obchodnictvo, sdružující se ve společenstva, musí dbáti přísně pravidel antisemitismu zvláště do té doby, pokud snad se vlivem daných poměrů malé obchodnictvo židovské neutváří jinak. Je nutno, aby obchodník i ve styku s obecněstvem a konsumenty byl veden duchem přísně křesťanským, pak přestaly by rázem všechny ty výprodeje, konkursy, vyrovnání, krídy, které zdají se býti v dnešních poměrech jedině dobrým prostředkem k rychlému zbohatnutí.

Mezi obchodnictvem třeba čítati též hostinské živnostenstvo, které má tytéž potíže jako obchodníci speciální, ovšem s výrobky jim nejbližší stojícími. Rozumí se, že hostinský v řádném obchodě nikdy není na tom tak zle jako t. zv. podsudní, vyčerpávaní pivovary.

Velkou vinu na úpadku živnostnictva obchodnického nesou sociální poměry konsumentů, nejvíce dělnictva, kteréžto vrstvy nuceny byly svoji svépomocí brániti se proti drahotě zboží zřizováním konsumentů, které hradí svoje potřeby přímo u velkoobchodů a mohou tudíž skoro beze zisku svým členům prodávati. Svépomoc však jako akce sanační vznikla toliko ze sociální povahy pouze toho kterého stavu a jako taková obranná instituce musela mítí výsledky časové druhému stavu nepřátelské. Možno však říci a doufati, že delší prací nerovnosti takové se uhladí, kyselosti pomínou.

Obchodnictvu tedy kyne úkol vážný, usilovná práce, již nemožno od sebe odvrhnouti

FEUILLETON.

Nešťastná láska.

(M) „Dolfa má holku, Taliánku“, šeptali mezi sebou teuchertěti jednoráčci v Tridentě. Novinka tato vzbudila úžas ve všech, co jich tam bylo; Češi byli hrdí, že takový slavný junák jest z jich středu, bohatí Maďaři žloutli a černali záviděti, že oni svými švarnými uniformami nedo-
byli takové slávy, Němci snažili se Dolfu ze sedla vyhoditi anebo přetrumfnouti úspěchem jiným, jeden Polák, dva Charváti, jeden Srb a jeden Rusín bratřsky Dolfovi tiskli ruce a blahopřáli mu.

To byla rána do zvyklostí tridentských! Ty všechny švarné Italky s očima velkými, černých démantů, což o ty; ty blýskaly jimi dost, až radost, ale přidružití se, pohovořiti si s nimi nesměl si dovoliti žádný. Nebylo slyšáno, že by Italka chodila s vojákem a k tomu infanteristou. To bylo by proviněním neodpuštělným na mravech městských i národních.

A Dolfa měl holku! Děvče hezounké jak obrázek, vzdělané, smálo se jak kanárek, chůzi mělo jak laňka a — chodí s vojákem. Nu což, Dolfa, on také nebyl k zahození! Hošek pěkný k zulbání, Annita to může dosvědčiti doposud.

Jak ulovil to děvčátko, nedozvěděli se jeho druhové v utrpení. Nevěděli nic. Teprve když třeba dvakrát týdně vypůjčoval si lepší kusy některé uniformy kamarádů, kdy navoňoval se, kroutil vousiska kratičká a voskoval, čistil pilně orlíčka, rosetku a boty a každé nedělní odpoledne se ztrácel, neznámo kam, lichali kamarádi zrádu.

Ale dopadnouti ho nemohli. Až jednou! Byl krásný letní večer, kdy vraceli se poněkud rozjařeni „Slovane“, „Boemi“ — jak říkali jim Vlašci — z výletu do Levica a dorazili do rozkošné stinné zahrady u vodopádu „Ponte Alto“, kde zastihli

hovičho si Dolfička s Annitou, děvčátkem utěšeným a dvěma staršími, slušně po venkovsku oděnými manžely.

Dolfa se zarazil, než přece jenom vstal a vítal své soudruhy, představuje je ro německu. Staří a sladké děvčátko mluvili německy pěkně.

Byl to majitel hospodářství a vinic v Pergine. Velice se divil, že žádný z tak švarných, mladých lidí nežvýká tabák, jako on, ani tamble „signor Adolfo“ prý žvýkati nechce.

Bavili se pěkně. Chorvátí zazpívali co chvíli některou ze svých dumných písní, které, odražený černou stěnou vodopádu, přelétaly hřbet nízký a ztráceli se v dumné dálece na „Campo Trentino“. A Češi zahřmili jim v ztrácející se dumku některou z veselých národních, až starý Benedetto Dossi se rozeřhl, sám zazpíval a vína dlouhou řadu butelek nanositi kázal. Dolfa pak nic se nezlobil, že druhové dobrovolníci přišli; byl aspoň volnější a svobodnější v zábavě se sladkou Annitou. Ta ho očima div nepohltila.

Matka její mezitím, dosud švarná matrona, se bavila se „sedlákem“ Měchárkem a kouřila cigaretu za cigaretou.

Tak byli všichni šťastni a jednoráčci dozvěděli se o štěstí Dolfově — —

„Dolfa má holku Taliánku“, věděl ve třech dnech celý osmaosmdesátý pluk. Dolfa byl nešťasten. Jindy bezstarostně každou neděli kráčil k Pergine, teď mohl čekati každých čtrnáct dní v neděli „salúbus“, kterou se mu pan šikovatel mstil za malou ochotu při vykonávání úsluh, jež se kapsy páně šikovatelovy týkaly. Při každém reportě, při každé parádě, při každé sebe menší příležitosti býval Dolfa předmětem pozornosti všech důstojníků vyšších i nižších. Byl vyvolán z řady a představen samému panu obrátovi, který pochvalně mu poplácal na rameno:

„Vy se přece máte k světu.“

„To je to samá holka, ale dělat nechce nic,

patnáct dní kasino“, huboval hejtman při korepeticích, zastihnuv Dolfu nepřipraveného z taktiky.

A když se nešťastnému Dolfovi podařilo z klepet pánů představených vyváznouti, spěchal ke své Annitě, kde hledal zapomenutí a útěchu. Ale ani tu nebylo bez hořkosti. Annita byla nyní obletována dlouhou, nekonečnou řadou obdivovatelů, kteří toužili Dolfu ze srdčka ohnivé Italky vypuditi. Stihli obralajntanti, lajntanti i kadeti bývali denními hosty v „Ponte Alto“, kavalíři Maďaři jezdili za Annitou v automobilu, a Dolfa zuřil, žárlil. Annita však byla mu věrna, žila jen ve svém Dolfovi, kterého zase navzájem ona podezřívala, poněvadž tak často k ní choditi nemohl.

Byli oba poněkud nešťastní, ale láska jim ty trpké chvílky sladila důkladně.

Červen blížil se ke konci, a kvapem spěly vstříc namáhavé dny vojenských cvičení „v ležení“. Dolfa měl se na čas s Annitou rozloučiti.

Připravoval se na den ten dlouho, pozval k rozloučení všechny své kamarády, aby nebyl tak mezi těmi věčnými soky důstojníky a Maďary sám — a loučili se. Zpívali, jedli, pili, kouřili a starý Dossi žvýkal tabák.

Setměla se modrá obloha, nad Trentinem nastával pomalu v plně slavnostní náladě večer, přispěchala noc a s ní loučení.

Loučení smutné. Dolfa zůstal s Annitou sám. Co si povídali, jak se loučili, to slyšela jenom černá noc. Ale Dolfa přibíhl ke kamarádům brzo, nad obyčej brzo, bílý, zinařlý, s vyhaslým okem, zatatou pěstí.

„Co je ti?“

Nepromluvil, vztáhl k druhům zoufale ruku, rozevřel ji a na dlaní objevilo se něco neurčitého tvaru a barvy.

„Jaký je to žvanec?“ vypitým basem ptá se holohlavý Linda, vezme mu předmět ten a při svitu několika sirek obledná záhada.

„No, to se ví, že je to žvanec“, povídá

žádnému. Každý cítí dnes na sobě tu dusivou sílu rozvrácených poměrů dneška, kdy všechno dobré je vysmíváno, za klerikalismus prohlášováno, kdy se běže člověku víra, národnost, chléb — vše.

Svépomoc naše musí tedy týkati se obrany víry, obrany národnosti, jazyka a vlasti, a konečně poměrů hospodářských. Všechny tyto prvky — nemožno říci rovnocenné — ale k životu spokojenému stejně potřebné a nutné musí splývati v jedinou složku — *svépomoci křesťansko-sociální*, kterážto jediná může vésti k definitivnímu rozuzlení dnešních poměrů řádem křesťanského socialismu.

Nutná svépomoc okamžitá; jak bylo možno viděti, všechna svépomoc záleží v silném sdružení, v organizaci tuhé a pevné, která však musí zakládati se také na zásadách mravních, jinak vede do absurdností větších, než byly prvý. A takovou organizaci, sdružení, svépomoc poskytují všem stavům, třídám a vrstvám, vzdělaným, nevzdělaným, bohatým i zebřákům, pánům i podřízeným jediné — organizace křesťansko-sociální.

Obrana

(2) **Apokalypsa je knihou autentickou** Neodvislý „Ratibor“ velmi často za poslední 3 léta řeší problémy filosofické a náboženské. Měli jsme příležitost, několikrát „Ratiboru“ dokázati, že pytláčí v revíru naprosto mu cizím. Poslední jeho číslo 33. dokazuje opět, že prý prorocká kniha Nového Zákona Zjevení sv. Jana čili Apokalypsa není knihou pravou (autentickou), nýbrž podvrženou. Proti autoritě církevní postavil autoritu ruského revolucionáře Morozova, který ve vězení při pozorování četbě Apokalypse seznal, že pramenem této knihy Písma sv. není žádné Božské zjevení, nýbrž bouře a zlověstná astrologická rozestavení planet v souhvězdích, která autor v Apokalypsi popisuje. Morozov na základě astronomických tabulek, udávajících spolehlivé určité vztahy jednotlivých souhvězdí na celé obloze, vypočítal, že autor Apokalypse popisoval vlastně seskupení souhvězdí, které tabulky kladou na den 30. září r. 395 v 7 hodin večer. Z toho plyne, že Apokalypsa nebyla sepsána v I. století, nýbrž až ke konci IV. věku po Kristu a tudíž autorem jejím nemohl býti sv. Jan Evangelista, nýbrž Jan Zlatoustý. Tomuto nápadu Morozov se „Ratibor“ v úžasu dívá a volá: Jaké to vítězství lidské logiky!

Přese všecek respekt, jaký chováme k lidem, kteří samostatně skutečně myslí, musíme připomenouti obdivovatelé logického myšlení, že daleko větší jistota vědeckou poskytují nám soudy na vnímání založené, nežli soudy vzniklé z pouhého přemýšlení. Sebe živější „numera“ ve snu nemají pro pravdu nikdy tolik důležitosti jako zcela střízlivá tabulka s vytáženými již číslicemi na dveřích kolektury. Kdo chce věděti zcela spolehlivě, jaké bylo terno na Brno, nebude se vyptávati stá-

Linda moudře, „tuhle jsou znáti ještě zuby. Kde's to sebral? Anebo je ti špatně?“

„Je mi zle. Tak se podívejte, kamarádi. Dávám Annitě hubičku a ona mi tohle vsoupe do úst. Fuj tajf! Už ji ani vidět nechci! Taková — fuj tajf!“

S rozervěnými ústy hleděli druzi na nešťastného Dolfu. Nedovedli si jednání Annitino vysvětlit.

A nešťastný předmět, co to je? V kasárnách pátráno dále. Dolfu, kterého každou chvíli přepadl nával ošklivosti, vyložil se z okna a „hospodáři Měchůrek s právníkem Fiekem pitvali záhadné corpus delicti.

Bylo to barvy neurčité, do hněda, gumovité, těžce atomy šly od atomů, mezi tím, hrůza, jakoby chlupy neb vlna! Fuj!

Nerozluštěno.

Šli spat. A Dolfovi bylo špatně stále. Ráno pochlubil se s celou historií žvatlavý Polák Midor u kantinského Vlacha a ten mu vše vysvětlil. Přiletěl nahoru do ubikace jednorozčků jako blesk.

„To ona Annita tě má tak ráda“, křičí vítězně.

„Fuj, děkuju za takovou lásku“ bručel Dolf.

A skutečně bylo tomu tak. Selská děvčata v okolí tridentském žvýkají se zálibou buď tabák anebo zvláštní mícháninu z ovčí vlny a pryskyvice stromů, a platí za důkaz největší lásky, když děvče miláčku svému z višňových rtů takovouto „kvaz“, jak tomu říkají, poskytne.

Dolf však byl nešťastně zamilován; jak si vzpomněl na Annitu, bylo mu zle a zle.

„Proto ona tak tou bradou a čelistmi stále hýbala a čásem pošiřovala,“

„Měla snad raději žvýkati tabák?“ ptal se nešťastného milovníka jednou jízlivý Niederle.

„Dej pokoj, otravon“, zavrčel Dolf a dumal dále o své nešťastné lásce, která mu stále kazila žaludek.

Vickrát ho Annita ne-patřila.

rého snáře, co se mu zdálo, nýbrž podívá se na vyvěšená díla. Proto také, chceme-li snáti původ a autora Apokalypse, nespokojíme se výklady krásných snů a vítězné logiky „Ratiborovy“, ale nahlédneme do bibliografie a ta udává zcela jiné důkazy o pravosti Apokalypse.

Zjevení sv. Jana znal již sv. Justin († 160 po Kristu), jenž ve svém dialogu ku Tryfonovi se na tuto knihu Písma sv. odvolává. Sv. Jrenens († 202) několikrát cituje Apokalypsu a autorem jejím nazývá sv. Jana, učenníka Páně (Adv. haeret. 5, 26). Hippolytus, žák sv. Irene, hájil Apokalypsi proti Antimontanismu počátkem třetího století.

Učenec alexandrijský, Origenes († 254) vypočítává všech 27 knih Nového Zákona a uvádí mezi nimi též Zjevení sv. Jana. Tentýž výčet posvátných knih N. Z. nalézáme u historika Eusebia († 340). Zajímavé je, že sv. Dionysius Alexandrijský ve 3. století činil některé námitky proti Apokalypsi, což předpokládá, že knihu tuto znal nejen sám, ale i jeho vrstevníci.

Z těchto dokladů vysvítá, že Apokalypsa byla v rukou křesťanů již ve století II. a proto ovšem ji nemohl sepsati teprve sv. Jan Zlatoustý r. 395. Nebýtme v pochybnost, že astronomické tabulky přesně udávají pohyb nebeských těles, ale pochybujeme, že astronom Morozov v apokalyptických zvířatech vynášel si pravá souhvězdí, neboť by musil dojít k výsledkům, jaké historická věda uvádí. Nemají tedy výpočty Morozovy žádné větší důležitosti pro skutečně myslící lidi nežli výpočty známého prof. Hrona pro nehybnost země. „Ratibor“ by měl unti více samostatné logiky; vyhnul by se tak systematickému paponškování po lidech, kterým jde o snižování naší víry a nikoliv o pokrok.

(3) **U realistického ohněku přibíhá** se vůdce českých agrárníků p. Prášek. Napsal 15. t. m. ve „Venkově“ o poměru agrárních poslanců k jiným stranám v parlamentě mimo jiné toto: „Nejlepší poměr vládl mezi stranou naší a představiteli strany realistické, prof. Masarykem a drem. Drtinou. Osobní poznání a vzájemné ocenění odstranilo z větší části napjetí, které v době volební mezi námi panovalo.“ Pan Prášek buďto mluví velice naivně anebo se aspoň chce zdáti nechápavým z šikovných diplomatických ohledů. Co tomuto prohlášení řeknou sami rozváznější agrárníci, kteří boj Masarykovův proti straně vlastní sledovali? Dají se takové spory v charakterních stranách srovnati náhlým úsměvem, podáním raky a jednoduchým zatašováním celých sloupců obvinění? — Na př. „Čas“ přinesl dne 12. března t. r. zprávu o Práškově schůzi ve Všetatech, v níž mluví o tomto „Karlů Velikém, velkém v braní diet a velkém v přášení všeho druhu.“ Pokračuje: „Nelze si mysliti větší prázdnoty a neuseriosnosti, zato větší huby a neomalenosti, nežli má muž, jenž v našich poměrech bohužel může býti vůdcem jedné politické strany.“ — Dle zprávy Práškovy ve Všetatech nejhoršími nepřáteli agrárníků byli Časisté; tito a jiní jsou prý k tomu boji vybízeni od vlády, které se jedná o úplné zničení strany agrární. Svůj referát tehdy ukoučil „Čas“ těmito poklonami vývodům Práškovým: „Takové baráčnické, prázdné, lhavé a nestydaté rozmyšlenky dovedou v Čechách udělat z někoho vůdce politické strany!“ Takových a daleko hrubších útoků bylo víc. Což na př. ty ostré články Kurhanovy proti agrárníkům v Čase? Ale tohle vše pro agrárníky neznamena nic. Nač staré účty vyrovnávati? Pan Prášek se oklepe a hned má Masaryka v lásce — jen aby boj dále nepokračoval. A realistické dvojice na druhé straně potřebuje nutně některé spojení — vezmi kde vezmi. Do kolika koží už se strana Masarykova převlékla!

Ale teď to nejlepší. Kdo aspoň trochu taktiku Masarykovou sleduje, vidí přece zřejmě, jak tito lidé účtívě posluhují při každé důležité příležitosti straně socialistické a jak i po ranně socialistickým bičem patolizavě „Čas“ armáda Adlerovu velebí. A s hlavou těchto pokrokovců p. Prášek byl na sněmu v poměru nejlepší! Možná, že se za to kamarádství rozváznější agrárníci p. Práškovi poděkují. Měla-li by vůbec strana realistická jakkoli zvlášť malému rolníkovi prospěti, pak by musila celá prakse realistů zvoliti zcela jiný směr — zvlášť by bylo nutno, aby svedla směleji hlavu proti výstřednostem a násilnictví soc. demokracie. Mysli-li p. Prášek opravdu, že dojde pro rolnictvo víc kokotováním se aluhy soc. demokracie než kompromisem se zemědělci katolickými, pak jest při nejmenším velice prostomyslný. A nota bene, jest otázkou, v čem záleželo to „poznání“ vzájemné ocenění“. Či Masaryk najednou „poznal“, že všecky řeči „Času“ o braní nadbytečných diet byly báchorkou? Proč to „Čas“ neopravil? Anebo „poznal“ najednou p. Prášek, že všecky útoky Masarykovy na kandidaturu p. Fibasa byly spravedlivé? — Pro nás jest pamětihodno, že se p. Prášek chová daleko vlídněji k Masary-

kovičům, než k straně katolické, která zachránila agrárníkům tolik mandátů — proti socialistům, chráněním to Masarykovým.

Politický přehled.

Otázka svolání sněmu království Českého dosud není rozřešena, ač prý v ministerské radě 18. t. m. bylo rozhodnuto, aby sněm český v tomto zasedání svolán nebyl. Naproti tomu zemský výbor usnesl se navrhnouti vládě, aby sněm český svolán byl. Němci ovšem jsou proti svolání sněmu, a tu dle všeho nepomůže ani zakročení českých ministrů, a bude-li přece svolán, neprojedná se jistě hlavní věc, o kterou nám jde, změna volebního řádu; Němci si toho vůbec nepřejí. Moravský sněm svolán bude již v září. Čeští agrárníci připravují se již k volbám do zemského sněmu. Posl. Prášek shání ke společnému postupu radikály, realisty a agrárníky proti mladoděchům a proti straně katolického lidu. — V Ištu návštěvou u císaře Františka Josefa dlel anglický král Eduard. Přátelský poměr mezi Rakouskem a Anglií tu i na dále potvrzen, a jednání při tom též o úpravě poměrů na Balkáně, v čemž projevena úplná shoda Anglie.

Maďari v otázce železniční v Chorvatsku zdánlivě ustoupili prohlásivše, že do služby železniční na drahách chorvatských mají býti bráni jen Chorvati — ale ti musejí mluvit maďarsky. A koalice chorvatská v boji proti násilí maďarskému již ochabuje, rozpadává se. Srbská strana radikální z koalice vystoupila, a hlavně proto, aby si u vlády uherské zajistila přízeň při volbě nového patriarchy srbského. Z roztržky této mají v Budapešti velkou radost.

Císař Vilém vítal hostě svého krále angl. Eduarda na svém zámku Wilhelmshöhe.

V haagské konferenci míru anglický delegát Frey podal návrh na zmenšení vojenských nákladů. Resoluce Freyova v té příčině podaná byla také přijata. Od nynějška budou tedy mocnosti uvažovati o odsbrojení.

Ve Stuttgartě konal se mezinárodní sjezd socialistický, jehož se účastnilo 150 sociál. poslanců všech zemí. Nescházal ovšem také pověstný dr. Adler a s ním český Němec.

V Maroku dosud není klid. Džomrodcí znepokojují vojsko francouzské i španělské pouštějící se s ním v boj, který končíval jejich porážkou. Některé kmeny zvolily si nového suлтана a chystají se s ním na Casablanku.

Vláda ruská obrátila se nyní i proti polskému národnímu klubu ve Varšavě a rozpustila jej a dala několik členů jeho zatknouti a orgány jeho dílem skonfiskovala, dílem zakázala. — Revolucionáři v loupežích a přepadech neustávají.

V Persii brozí státní úpadek; nepořádek jeví se tu na všech stranách.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická manifestace v Třeboschovicích pod Orechem. Sdruženými katolickými spolky v Třeboschovicích svolány krajský sjezd vyzněl ve stkvělé manifestaci v každém ohledu. I ta — do té chvíle nejistá — pohoda nám přála znamenitě. Již ráhy z rána obě hlavní ulice a náměstí obecenstvo ozdobilo padesáti prapory, což velice přispělo k slavnostnímu rázu naší manifestace. Též si městská rada pochopila nevědní ráz naší slavnosti, davši na radnici prapor vztyčiti. Všem činitelům z upřímného srdce děkujeme. Pořadatelský sbor mužský i dámský musel zdolatí perný kus práce, aby zdar slavnosti byl úplný, zvláště když přípravné práce shodou různých okolností byly započaty v krátkém čase před samou slavností. Této chyby nikdy již se nedopustíme; jinak celá akce vyzněla by ještě daleko mohutněji. Od časněho rána až do 10. hod. dopol. jakož i na oznamení našich pořadatelů-velocipedistů výbor slavnostní se svým krajským obětavým předsedou dp. Kyselou v čele za průvodu naší chvalné známé 30členné kapely p. Jaroměřského pospíchal přichozím našim hostům vstříc, aby za zvuku vítězného pochodu dovedl je k centru shromáždění, k hostinci pl. Em. Stříbrné na náměstí. Nadšení rostlo každé chvíle a tak znenáhla celé náměstí hemžilo se našinci, až sestavil se dlouhý průvod, do čtyřstupu seřazený. V stolej vylechnuta píseň Kolpíagova, již pro kapelu upravil kapelník p. Jaroměřský. Bylo radostí pozorovati ohromný ten průvod, když rozvíval se náměstím při pochodu do chrámu Páně. Prvé místo vyhrazeno místnímu spolku vojenských vysloužilců s jejich činovnicí p. Fr. Svobodu a p. Falton v čele; na to kráčí bratři z Nové Paky se svým skvostným praporem, za nimi s Hronova, z Úpce, Náchoda, Nov. Města, z Kostelce, Mikulovic, dámský spolek s Pardubic, jednotáři z Černilova, Holce, Týniště, Sonova, Dobrušky, Borohrádku, Hor. Jelení, Žďáru a Velkého Poříčí. Z Hradce Králové dostavila se Jednota katol. tovaryšů a deputace křesť. soc. spolku žen a dívek.

Nato následovaly organizace místní a z obcí sousedních. Devět praporů vláde nad zástupem. V kostele nadšeně kázal dp. Dvořák z Kostelce o důležitosti víry Kristovy, o tom, jak potřebí jest ji hájiti a o pravém vlastenectví. Slavnou měl sv. sloužil předseda diecéšního sdružení katolických spolků vesp. dr. Reyl z Hradce Králové. S káru osyvaly se krásné zpěvy provázené hudbou. — Odpoledne konala se porada důvěrníků za předsednictví vesp. dr. Reyla. S radostí vzato na vědomí, že v blízké budoucnosti buduje se slibná nová organizace. Po poradě znovu řadil se průvod a to před městem „u kapličky.“ Za překrásné pohody nastoupen pochod celým městem do našeho oblíbeného výletního místa „Boru“. Byli ráno průvod veliký, byl odpoledne téměř dvojnásobný — čítal téměř 4000 lidí. V „Boru“ rozproudila se při ladných zvucích zdejší kapely srdečná zábava. Po krátké chvíli vystoupil na řečníště pan Ant. Drápalík, který velmi poutně promluvil na téma: „Naše úkoly v nejbližší budoucnosti“. Prohlásil, že pouhým vzplanutím náboženského nadšení není úkol katolických spolků daleko vyplněn. Potřebí vůde pozitivně pracovati k zlepšení soc. poměrů; vůde musel viděti svět, že křesťanskou lásku k bližnímu oovědčujeme skutky, drobnou prací mezi lidem českým, včasou pomocí, odborným poučováním, atd. Půha obrana katolických zásad — byt by byla sebe upřímnější — nezabývala by trváním a rozšířením organizací našich, jestliže by tyto málo dbaly životní práce. Katolické ženy sanjímají v našich organizacích důležité místo. Velice mnoho pro upevnění katolického ducha se napracovaly. Dbejme tudíž, aby jim bylo poskytnuto v organizaci příslušné čestné místo. Budeme-li pracovati soustavně a více po stránce národohospodářské, získáme brzy i ty, jichž náboženský cit posud spal. Pracovati musí nyní duchovní i laikové, muži a ženy za společným cílem, který se zjasněl zdaří, poněvadž na naší straně jest pravda. — Hřimavý potlesk byl p. řečníkovi odměnou. O obsahu řeči p. Drápalíka, vyhlášeného „pravdomluvným“ tiskem za „štváče“, pronášeli se velice pochvalně i lidé k naší katolické akci dosud lhostejní, kteří naslouchali z povzdálky. — Za krátkou chvíli vystoupil na řečníště dr. Myslivec; ačkoli jest churav, přece obětavě do našeho středu zavítal. Promlouvaje o naší situaci, velice pěkně dovodil, že katolický ruch nebyl vzbuzen nějakou umělou machinací; nyní již probuzení katolictva jest spontánním projevem duše lidí, který již nemohl na neustálé hrubé útoky patřiti s chladným srdcem. Pan poslanec líčil trnitou cestu katolického vývoje, podával doklady, jak bezcitně pronásledována naše akce od stran jiných, promlouval vše o tom, jak jest potřebí, aby katolíci svobodu svoji proti násilí hájili. Tato řeč přerušována často bouřlivým souhlasem. — Již se ovšem tolik nelíbila asi tuťu taky — katolíků, jimž by snad více bylo po chuti slyšeti tupení náboženského přesvědčení jejich otců a matek. Tento poučný tábor řídil zasloužilý předseda vesp. dr. Reyl. — Teprve k večeru bylo možno oddati se na chvíli nerušenému naslouchání koncertu naší kapely. Naše i tynišťské dámy v národních krojích čile si vedly při rozprodávání vstupenek a losů. — A tak příjemně ztráven sbytek dne; spolek za spolkem se nám stácel k vlakům, „které nečekají.“ Naposledy opouštěly nás zelení zdobené žebřinové vozy, provázené našimi posledními pozdravy. Nato nastoupen pochod zpáteční do města, kde slavnost ukončena v hostinci p. Jarkovské tanečním vlnkem. — Jako krásný sen minul slavnostní den; bláhá vzpomínka však hřeje dále. Ku slavnosti došla celá řada sympatických telegrafických projevů a přání, jež nám slavnost vždy cennou památkou a povzbuzením. Slavnosti zúčastnilo se kněží šestnáct. — Díky všem, kteří mají jakýmkoli způsobem podíl na zřadu slavnosti! Přiležitostně jim obětavou jejich lásku vzájemně oplátíme.

Z Černilova. Katol. národní jednota pro Černilov a okolí oslaví v neděli dne 1. září 1907 desítileté trvání spolku. Pořad slavnosti: Ráno o 1/8 h. budíček; o 9 h. vítání spolků; v 9 1/2 h. průvod od místnosti spolkové do chrámu P. V 10 hod. slavnostní kázání vldp. Thdra. F. Šulce, čest. kanovníka, kons. rady, prof. bobosloví atd. v Hradci Král. — Po kázání slavné služby Boží. Ve 12 hod. společný oběd. — Odpoledne v 1 1/4 hod. seřazení spolků u spolkové místnosti a průvod do koncertu. Koncert ve 3 hod. Přednáška v sále. Při koncertu o pěknou zábavu postaráno. Večer věneček v 8 h. — Za počasí nepříznivého odbývá se slavnost v sále. Všecky katolické spolky upřímně sve Jednota.

Pozvání katolickým organizacím. Na podzim bude tomu pět let, kdy opustil nás nadšený buditel katolického hnutí, nezapomenutelný biskup J. E. Brynych. K uctění jeho památky pořádá katolická organizace v Chrasti u Chrástě dne 15. září t. r. odpoledne sjезд katolických organizací. Poněvadž však poslední dobou soběse katolického lidu staly se terčem zloby našich nepřátel, kteří schůze naše štvárcem zne-možňují, odhodlali jsme se pořádati důvěrnou schůzi v sadě městských lázní v Chrasti; s té příčinou žádáme, aby si p. t. páni účastníci prostřednictvím svých pp. důvěrníků neb farních řádů opatřili včas legitimace. Katolíci mužové,

katolické ženy, buďte vítáni u hrobu zvěčnělého biskupa Brynych! Podrobný program přístě. Všecké dotazy a objednávky račte adresovati: Jan Beneš, kaplan v Chrasti. K hojně účasti svou spojené organizace Chrast a okolí.

Politický klub křesťansko-sociální v Náchodě koná v neděli dne 25. srpna o půl 5. hod. odpo. spolkovou schůzi v Hronově v sále hotelu „u Mostu“, na níž promluví „o politické situaci“ náš milý poslanec vldp. Dr. R. Horský. K hojně účasti našich stoupenců, zvláště pp. voličů uctivě sve výbor.

Sázkaření česk. kat. zemědělců v království českém pořádá v neděli dne 25. srpna 1907 tábor lidu na Mariánské Hoře u Čermné. Pořad: 1. O 10. hod. slavnostní kázání pronese vdp. P. Alois Jemelka. 2. Slavné služby Boží. II. Odpoledne: 1. Ve 2 hod. zahájení tábora. 2. Řeč dra Jos. Myslivec, říšského poslance 61. okresu: „Úkoly katolíků ve veřejném životě“. 3. Řeč Frant. Šabaty, říšského poslance: „Politická situace“. 4. Řeč slečny Jakubcové: „Povinnosti ženy“. Čechové! Katolíci! Zveme vás srdečně mezi sebe! Přijďte v počtu co největším, katolíti rolníci, dělníci, mužové i ženy, přispějte svou účastí ke zvýšení lesku tábora. Přijďte se potěšit pohledem na řady našich. Na shledanou na Mariánské Hoře!

Zprávy místní a z kraje.

Narozeniny J. V. císaře a krále oslaveny v neděli v Hradci Králové pontifikální mší sv., kterou o 10. hod. dop. v katedrálním chrámu u sv. Duchy sloužil sám nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava za četné asistence a za účasti njd. katedrální kapitoly. Službám Božím přítomni byli zástupcové všech státních, samosprávných a vojenských úřadů, škol a různých korporací vedle četného obecnstva, které naplňovalo prostory chrámu. Významný den ten hlásal po městě také četné prapory v barvách národních a říšských.

Duchovní cvičení kněžská konala se v Hradci Králové v seminářském kostelíku od 19. do 23. srpna, řízením vldp. P. Ant. Ostrčilíka T. J. Cvičení těchto účastnil se J. B. M. nejdp. dr. Josef Doubrava, njd. katedrální kapitola a 157 p. t. kněží z celé diecése.

K návštěvě ministra dr. Fořta. Dne 20. t. m. přijel po 6. hodině na zdejší nádraží za pojišťky ministr obchodu dr. Fořt. Zde uvítali jej starosta dr. Ullrich s městskou radou, posl. Srdínko se členy okr. zastupitelstva, členové středolabského komitétu, prezident kraj. soudu dr. Šrp, místopředseda rady H. Steinfeld, rada finančního ředitelství Růžička, ředitel škol Ruth, Libický, Novák, dr. Pazourek, Haněl, předseda pravověrebného měšťanstva Collino, ředitel filiálky rakousko-uberské banky dr. Jitřk, zástupcové obch. gremia, Zálůž. úv. ústavu, samosprávných a zeměpanských úřadů. Gener. vikář Megre Dr. Al. Frýdek tlumočil pozdrav nejdp. biskupa Dra. Jos. Doubravy a vítal Jeho Excellence jménem arcipastýře a kněžstva královéhradeckého vůbec. Jeho Exc. jel pak dále do Dvora Králové. — Do Hradce Králové se vrátil p. ministr 21. v poledne. Jeho Exc. v průvodu starosty p. dr. Ullricha prohlédl si budovu Zálůž. úv. ústavu, kde se mu dostalo uvítání od správní rady, předsedy cis. rady p. Collina a býv. říš. poslance p. Formánka. Vy-slechl podrobné zprávy o rozvoji ústavu. Pak se odebral do budovy gymnasiální, kde jej uvítal ředitel p. Ruth. — Pobyt Jeho Exc. v Hradci byl vyměřen pouze na dobu kratičkou, tak že se již skoro nedostávalo času k dalším návštěvám. Přece k žádosti neznámného p. dr. Ullricha — který upozornil na nutnost novostavby bisk. semináře — zavítal p. ministr do nevhledných a těsných místností alumnátu. Přibyl sem v průvodu pp. Russa a dr. Zimma o 1/1 hodině. Zde byl uvítán nejdp. biskupem, který mu představil představenstvo semináře. Jeho Exc. prohlédl si se zájmem seminářský chrám a pak jednotlivé místnosti. Zubožený stav seminářských místností působil na p. ministra tolik nepřiznivě, že projevil své politování a zároveň přání, aby snaha Jeho Bisk. Milosti o nový důstojný dům došla co nejdříve uskutečněním. Na snažnou žádost nejdp. biskupa ujistil, že i svým hlasem ve vládě tuto akci bude podporovati. Ochoťné a vřelé jednání Jeho Excellence zanechalo zde dojem nejpriznivější — a dobrou naději. Pak zúčastnil se společného obědu v Grand-hotelu, načež odjel k prohlídce regulačních prací u Opatovic. Pro náhlou chorobu však přerušil svoji informační cestu a odjel povozem do Pardubic.

Informační pojišťka poslanců po středním Labi. Sdružení poslanců polabských chtělo z vlastního názoru poznati, v jak trudném stavu nachází se tok středního Labe, jak nebespečí a škody brozí každoročně obyvatelům při jeho toku; — seznati, jak daleko jsou posud provedené práce regulační a jakým způsobem bude celý projekt proveden. Středolabský komitét vyšel to-muto přání radostně vstříc, a tak se stala již dávno potřebná prohlídka — takřka kontrola — skutkem. Zaháje-na byla dne 19. t. m. v Hradci Králové v sále Grandhotelu, kde byly vystaveny

všecké plány regulačních i melioračních prací na Labi. Pojišťky účastnil se J. E. ministr obchodu dr. Fořt, posilanci říší: dr. Drtina, dr. Hajn, prof. Bráský, Hyrá, Chaloupka, Kotláš, Neumann, Rychtera, Srdínko, Udržal, zemští poslanci: dr. Horák a Kotland, za státní úřady vídeňské dr. rytíř Fries, dvor. rada ministr. obchodu dr. Kaucký, c. k. sekční rada min. obch. Jan Mrasick, c. k. dv. rada a před-nosta říditele pro stavbu vodních dráh dr. V. Deutsch, c. k. dvorní rada min. orby Ant. Rybička, c. k. stav. rada a přednosta expos. říditele pro stavbu vod. dr. Václav Ronbík a R. Plischke, za c. k. místopředsedatele řadové: Rytíř, Filip, Podhájský a j. Za zemědělskou radu král. Českého p. staveb. rada Šantrůček a vrchní inženýr Fr. Bouda. Zahajovací večeř byl dne 19. t. m.; přítomno bylo mnoho zástupců měst Hradce Král., Dvora Král., Pardubic, Jaroměře, Smiřic, Liberce a Nymburka. Hosté přivítáni byli starostou města našeho, zemským posl. drem. Ullrichem, jemuž poděkovali posl. Bráský a rada ministr. Fries, načež přednášel p. c. k. stav. rada Zimmer a p. c. k. vrchn. stav. rada Ant. Rytíř o úpravě a splavnění středního Labe a o zadržkách údolí na Labi a na Úpě. Nastoupena byla cesta do Dvora Králové, kde prohlédnuta byla situační propoalice přehrady vodní v lese „Království“. Výklad k tomu podal vrchn. inž. Plicka. Pak jelo se na vozech do Jaroměře, kamž průvod na vozech dorazil o půl jedné. Prohlédl si tamější zaurýšenou regulaci, načež odjeli do České Skalice, kde prohlédnuta poloha zamýšlené přehrady na Úpě u Slatiny; odtud jelo se do Josefova ku shlédnutí zavodněných luk, upravené Úpy a zavodňovacích jezdů. V Jaroměři byli poslanci na nocleh. Dne 21. srpna prohlédl regulaci Labe při ústí Metuje, pevnostní jez v Josefově a odtud se jelo povozy podél Labe až do Hradce Králové směrem Jeabiny, Semonice, Černočice, Smiřice, Předměstice, Plotiště. Odpoledne prohlédl si regulaci Labe u Opatovic, Drčce a Hrobce, načež odjeli do Pardubic, kde prohlédl práce na Chrástě a Labi. — (Pokr.)

Pro Čechy ervénické odevzdala kuželková společnost v Adalbertinu redakci t. l. 2 koruny.

Dr. Rudolf — Ervénickým. Jako IV. dílo „Bulharské knihovny“, která pro vážný obsah i pečlivý výběr klasických spisů bulharských záhy nalezla oblibu, vyšly právě historické povídky z doby bulharského povstání pod názvem „Červánky svobody“, původní to zajímavé práce vydavatele knihovny, zdejšího advokáta p. Dra. Alfr. Rudolfa, jenž celý výnos knihy určil na podporu — Čechům ervénickým. Dějem i dobou zajímavé, tolik historického i etnografického materiálu obsahující knize, kterou způsobem nanejvýš poutavým předvádí autor pávod i průběh zápasu 500 let ujařmeného národa bulharského ohromnou přemocí tureckou, na konec teprve statisci ruských hrdin povalenou, a jakoby zázrakem probuzeného, nemohlo se dostati krásnějšího účele než věnováním výtěžku z ní Čechům ervénickým, kteří dnes o své národní byti zápasí. Poučná i vysoce zajímavá práce Dra. Rudolfa nabývá tím ceny i z našeho stanoviska národního, nehledě k jejímu významu pro slovanskou vzájemnost. Takové knihy třeba číst a zase číst, nemá-li slovanská vzájemnost býti planou fraz. Doporučujeme proto „Červánky svobody“ co nejvřeleji jako výbornou četbu všem přátelům slovanské myšlenky, především našim dospívající mládeži. Cena knihy o 188 str. za 1 K 50 hal. je při elegantní úpravě levná.

Z městského dívčího lycea v Hradci Králové. Skutečnou učitelkou zvolena sl. Bohumila Pflégrová pro francouznu a němčinu, provisorní učitelkou sl. Marie Doubková pro vědy přírodní a matematiku a sl. Františka Vocásková pro ženské ruční práce. Další jmenování budou následovati. Kuratorium upozorňuje pozornou rodiče dívek na tento nový dívčí ústav na českém severovýchodě, který bude poskytovat dívkám všeobecného vyššího vzdělání a zároveň účelně zatřeznými kuray připravovati je bude k dosažení samostatného postavení při počtách, drahách, lékárnictví, učitelství, vyšším školství atd. — Zvláště upozorňují se rodiče těch dívek, které letos nebyly přijaty do ústavu učitelek, že při lyceu bude zřízen zvláštní paedagogický kurs, který po způsobu vídeňské akademie učitel-ské bude připravovati na širším moderním základě pro úřad učitelky. — Dále bude při lyceu zřízen kurs pro učitelky škol hospodyňských, kurs pro učitelky řeči, škola kreslířská a průmyslová. — Do I. tř. lycea přijímají se žákyně školy obecné aspoň 10 let staré, do IV. třídy žákyně, které vychodily III. tř. školy měšťanské.

Na včelařské výstavce v Hradci Král. ve dne 10.—12. srpna pořádané byli především vystavovateli: p. J. Čisť z Praž. Před-městí měl tu velmi pěkně upravený slavník-dvo-ják, medomet, různé nářadí a semena rostlin medonosných. Pan F. Viktorin, obchodník v Hradci Král., vystavil množství potřeb včelařských, především velmi praktický medomet, hojnost semen květin medonosných. — Pan Josef Růžička, pekař, měl vystavena velká kola vosku, čistý med, několik rojáčků a jeden normální dvoják a j. — Pan Karel Kalát, lesní ve Svinarech, vystavil letošní med přírodní, plást panenky, několik pěkně

vytažených mezikvět, jakož i některé druhy medonosných květin — Pan Václ. Machek, říd. učitel v N. Hradci Král., vystavoval 2 modely úlů, přístrojku k zhotovování úlů slaměných. — Pan Karel Machek, správce školy, vystavil slaměný dvoják. — Pan Ant. Kvasnička, městský asistent z Věkoš, vystavil svůj nový druh úlů podle jménem „Otokar“ a zosobnil celý úl v řezu příčném a podélném. Druhý úl „Zuklín“ jím vystavený náležel panu J. Černému, starostovi ve Věkoších. — Pan V. Bážž, železářský obchod v Král. Kradci, vystavil různé včelařské potřeby. — Pan J. Cistický z Bědovic vystavil úl: „Mistrovák“, „Budečák“ a „Hospodák“. — Pan G. Bakoš, správce octárny v Hradci Králové, vystavil prakt. medomet, tenké mezištěny některé odborné spisy včelařské. — Pp. knihkupec B. Melichar a J. Tolman různé spisy literatury včelařské a ovocnické. — Pan Josef J. Nebeský, materialista v Hradci Králové, měl tu dvojí druh medoviny a výstavní medové mýdlo. — Pan Frant. Horák, říd. učitel z Nepasic, obělal výstavku jedním rojátkem a třemi kusy plných plástů.

Včelám upozornění. Sl. městská rada by měla neodkladně přikročit k znovuzřízení schodů vedoucích kolem divadla a voj. nemocnice dolů do městského parku. Prohnilá prkna nastavším deštivým počasím octla se v takovém stavu, že jest opravdu nebezpečno po těch strmých schodech kráčet. Až se stane zvlášť za soumraku nějaký úraz, pak bude věra na opravu pozdě. Snad toto upozornění postačí.

Žně na Králověhradecku dosud nejsou ukončeny. Jest málo pamětníků, že by jako dosud měli rolníci na poli oves a zvlášť pšenici. Obilí muselo se pro nejisté počasí téměř a pole krást, přes to sklízilo se dosti suché, aniž kde vzrostlo. Úroda jest slušná jak na obilí, tak zvlášť na selenině Píce pro dobytek bude letost hojnost.

Z Březhradu. Dne 1. září o 2. hod. odpolední posvěcená bude nová budova dvoutřídní školy. Přátelé školství se ku slavnosti této uctivě zvon.

K úmrtí učence Hofmanna. Před čtrnácti dny prošla novinami zpráva, že zemřel známý ředitel Hofmann, odborník ve fyzice a chemii, spisovatel znamenitých knih pro střední školy. Zmínka také učiněna v jeho nekrologu o jeho zbožnosti. Zbožnost jeho byla v pravdě příkladná. Hofmann byl u nás v Slatinanech na letním bytě a zde také zemřel, načež hned druhého dne mrtvola jeho byla převezena do Pardubic. Chodil, ale cítil, že mu není jaksi úplně volno. I přišel k místnímu faráři s prosbou, aby ho vyzpovídal a podal mu Nejvyšší svátost, řka: „Jsem již, pane faráři, starý a nevím, kdy na mne Pán Bůh vzpomene, a proto chci býti stále připraven.“ Přijal sv. svátosti v neděli před tvář ostatních věřících, nestydě se pranic. A jak zbožně se modlil z modlitebních knížek! Věru příkladný učitel, vědec a příkladný také katolík. Viděti, že pravá věda a pravá víra se doplňují a tvoří vzácný charakter. Asi čtyři dny po přijetí sv. svátosti náhle zemřel, ale Pán našel svého služebníka bdělého a připraveného.

Do Hořic. V článku našeho listu: „Bouře o volnou školu“ z 12/7. t. r., jehož pouze druhá část pocházela z pera hořického našeho dopisovatele, stála věta: „Což vás to, p. dr., mrsí, že vás jmenují klerikálem?“ — V Hořicích jsou již sokolové klerikály. Z celé souvislosti patrné, že je to pouhá narážka na místní tisk, jenž sokoly a každého, kdo mu není dost radikální, nazývá klerikálem. Pánové z výboru „Sokola“ však náš list patrně nečetli a pouze na základě místního listu, v němž stála se souvislosti vytržená, hodící se věta: „dopisovatel nazval sokoly klerikály“, v první, jak se říká, ráži, zaslali nám opravu, že se dotýkáme sokolské cti (!), oni že se modlí, aby národ zbaven byl klerikalismu atd. Nikoli, pánové; my dokonce neměli v úmyslu, vás pro sebe rekvirovat; my pouze konstatovali, že v Hořicích jsou radikálové, jímž ani již „Sokol“ nestačí. To jsme vám přece notnou porci — ovšem toho slušnějšího — radikalismu připustili. Ostatně nás těší, že se také modlíte; jste na nejlepší cestě ku „klerikalismu.“

Z Hradku u Nechanic. Dne 17. srpna 1907 konána v zámecké kapli sv. Anny památka padesátiletého posvěcení této kaple biskupem Karlem Bor. Hanlem. Významný tento den oslaven hraběcí rodinou tichou, ale velmi dojemnou slavností. V kapli krásné květinami ozdobené konány o 9. hodině bohoslužby, před nimiž zámecký kaplan dp. P. Knotek promluvil dojemnou slavnostní řeč. V řeči své zmínil se o nešťastném roku 1866., kdy v zámku byl od 3. července do 6. listopadu lazaret, v němž ošetřováno 985 prostých vojáků a 60 důstojníků — Raků, Sasů a Prusů, z nichž 117 prostých a 16 důstojníků zemřelo. Duchovní správu zastávali tehdy 2 kapucini z Kolence, a nemocní ošetřovalo 16 jeptíšek z Porynka. — Odpoledne bylo požehnání a po něm „Te Deum“ Jeho Osvícenosti p. hraběti představen byl řídícím učitelem p. Františkem Rybou p. Jos. Hyšek, výměník, který před 50 roky účastnil se svěcení zámecké kaple a nyní i s vnučkem opět byl přítomen slavnosti; Jeho Osv. pro-

jevil nad tím radost a slíbil mu dar na památku. Jak v minulém čísle „Obnovy“ oznámeno, uspořádala Její Osvícenost paní Marie hraběnka z Harrachů dne 18. srpna, v den to narozenin Jeho Veličenstva velkou dětskou slavnost, která neobyčejně akvěle se vydařila. Dětek sešlo se přes dvě stě v průvodu svých učitelů. O půl 3. hodině pod balkonem promluvil k Její Osvícenosti šákyň III. třídy Františka Košťálová, dcera kastelána, dojemnou řeč, po které všechny děti šly na požehnání, po němž slavné zazněla v zámecké kapli hymna rakouská. V zámecké oboře, kde stoly již pro všechny byly připraveny, promluvil k dětkám zámecký kaplan řeč o významu slavnosti té, po které sama Její Osvícenost rozdávala dětkám pokrmu. Slavnosti přítomna byla rodina hrabat z Harrachů, inspektor panství pan z Görlichů, hraběcí archivář, univerzitní profesor p. Menčík z Vídně. Dětky přednášely krásné básničky a zpívaly pěkné písně. Velice každého potěšilo, když při písni: „Kde domov můj?“ sám p. hrabě a chotí zpívali. Velikou záživu způsobily různé dětské hry v zámeckém nádvoří; p. hrabě udílel velké peněžité odměny vítězům. Též v automobilu děti k velké jejich radosti dal voziti. Velmi zdařilá slavnost skončena o půl 8. hod. provoláním slávy urozené rodině hrabat z Harrachů za nádherného soumraku večerního a za hluchého zpěvu dětek.

Výstava veškerého českého časopisectva na zeměkouli jest do 25. srpna v Chrudimi při tamější hospodářsko-průmyslové výstavě a těší se veliké pozornosti a návštěvě. Odtud bude přenesena do Hradce Králové, kdež má býti instalována ve prospěch stavby sokolské tělocvičny. Odtud vykoná poslední punt do Záběhu na Moravě ve prospěch matičního gymnasia. V poslední době přibýly velmi zajímavé noviny Čechů Brasilských, vycházející v Buenos-Aire. Jsou autografovány a svědčí o dosti četné kolonii v Brasilii. Katalog všech českých novin na zeměkouli zaslal ředitelství Pötingera v Olomouci za 70 h ve známých poštovních.

Nová hvězda v Rychnově n. Kn. Pochází z Orientu a prozaňuje magickým světlem temnosti rychnovské stále více; červánky lepšího poznání šíří se stále více k radosti orientálců židů v městě našem. Hvězda ta objevila se náhle; jest to totiž vlasatice, ale nikoli klidná. Kronž, zmítá se, šumí jako obhrož. — Jednou, když bylo zatmění měsíce, prošel chlapec maminku, aby se směl také podívat na ten zvláštní úkaz přírodní. Maminka odpověděla: „Jdi si, ale nechoď blízko, to ti povídám; ať se ti nic nestane!“ Takle maminka ovšem se vyjádřila naivně; ve spěchu se přefekla. Ale u nás právě velice rozumné matky přikazují svým synům: „Ať mi k té vlasatice nechoďš. To bys pěkně dopadl!“ A proto s nedostatkem mládecké společnosti krouží ohnivá vlasatice kolem děvčat, která se ostatně také vyhubají, aby se nepopálila magickým zářem. Tvrdí se, že table vlasatice není starší dvaceti let. Ale počíná si, jako by byla celým vesmírem prolétla a se sluníčkem si tykala. Dovede vám spustiti žár tak velké osvěty, až přechází zrak i sluch. Vydrží mluvití třebas dvě hodiny, cituje filosofy, deklamuje svoje básničky a poukazuje na své učené články vytištěné v sešulém již Podhořanu a rudých listech. Ale při tom nevyzná se, jakého jest vlastně „přesvědčení“; nevíte, je-li to realista, socialista nebo Neumannův anarchista. Mladíček totiž miluje volnost nejvíc. Dostal do svých rukou veřejnou čítárnu, zaneal tam socialistické noviny; rozumné listy jsou mu brakem, který nemá dle jeho náhledu dělníci čísti. Když obdržel vrchní velení nad „Podhořanem“, pěstoval v něm osvětu tak intenzivně, že týž list byl třikrát se sebou zkonfiskován. Teď, když má po maturitě, chodí pilně s p. profesorem Chyským a docela se k němu odstěhoval. Kdož ví, jak veliká a překvapující požehnání tato učená dvojice Rychnovu přinese! Takto jinak orientální Hvězdoslav žije dosti šosácky; a tak asi reformaci veřejného života sotva nějakým originálním nápadem provede. Ale kdož ví, jaké bohaté sny jiné v jeho vlasatě, vášně zachmuřené hlavě dřímají! Posud ovšem ty originální nápady v hlavě jenom dřímají a probuditi se nechtějí. Kdybyste mu řekli, aby se před poučováním jiných, zkušenějších hezky klidně sám nečemu vážnému učil, to byste dopadl! Pokrokový člověk i ten nejmladší přece už všecko musí mít v malíčku. On nazývá „překonáním stanoviskem“ i to, čeho neprostatdovál, o čem četl jen několik frází. Hlavně ví tolik, že ta katolická církev nestojí za nic, že vědyčky našemu národu škodila. Bojuje proti „klerikálnímu okovům“, ale jha židovského nevidí. — Rychnov má atrakci; vše se baví moderními nápady vlasatého studenta, který chce sice pomoci celému národu, ale sám sobě chudíka pomoci nemůže. — Iu — nešťastná oběť byrokratických poměrů — — — V tom musí nastati reforma. Jestliže se prohlásí na př. třebas devatenáctiletý abiturient se „muže pokrokového“, pak nastává povinnost všem starším a „méně osvíceným“ inteligentům takovou hvězdu všemožně podporovati, aby bez starosti o hmotné potřeby mohla volně vzlétat, kam jí libo. To jest přece jasné, že takových genů si má vážit každý, a že nikdo nemá se odvážiti tak da-

leko, aby proskočmal duševní fond toli k záhradnímu dítěti. Bylo by přece nešťastní a zrovna urážlivé, kdyby někdo chtěl o veliké vyspělosti takového světla pochybovati a kdyby se rozhodl zkoušeti takového proroka ze sociologie a filosofie jako žáčka. Teď přece má postačiti pouhé sdělení mladého pána, že se do čechu pokrokových přiblížil. Nová doba žádá nové zásady. Přítelé o pokrokové činnosti záhradního jinocha více.

Z Opočna. Výstava prací chovaneč letního běhu hospodyňského v Opočně otevřena bude 1. září od 9. hod. dopol. do 3. hod. odpol. v místnostech símní hospodářské školy.

Z Hřemova. V neděli dne 25. t. m. pořádá katol. polit. klub náhodový o 5. hod. odp. veřejnou spolkovou schůzi v hotelu u „Mostu“, na níž promluví slovaty p. Dr. Kud. Horák na thema: Zpráva voličům o zasedání a příštích úkolech parlamentu.

Z Dobrušky. „Osvěta lidu“ přinesla v poslední době výlevy z pokrokatilské duše jistého studentka, jemuž kdysi „klerikálové“ museli pomáhati zuby, neby na nohy, aby to dopracoval až k maturitě. Mezi jiným otírá se i o křesťanskou jednotu a kritizuje její vychásku způsobem, který makavě dokazuje, že ubohé své povídání založil na špiclovských klepech pověstných pokrokatých donašců. Jinak by se nemohl posmívati řeči p. Astra, která zaslouží plného uznání. Jak uboze dopadl technický výkon na jisté studentské akademii, o tom měl referovati a tu by mluvil správně. Jen pěkně zametati před vlastním prahem; škemrání o protekce se najde dost a dost. Až to bude odstraněno, pak bude mít mladíček právo na kritiku. Vycházka dosáhla svého účelu úplné. Sál byl nabíť, nebylo si ani kam sednouti. Lid se poučil přednáškou, pobavil se zpěvnými výstupy a hubbou, ješ úplné spokojen. Že bylo deštivo, zato pořadatelé nemohou. Při průvodu se neklade žádná váha na dressuru a komando, aby musel jiti každý od jistého cíle. Tu ponechána každému volnost. Hlavní jest, aby tam přišel. Nadávati českému, křesťanskému našemu lidu „stádo“, to dokáže jen hrubádn, který absolvoval technický kurs na salaši. Proti takové hrubosti co nejrozhodněji protestujeme a poctivé Čechy od poživostělých pokrokatů urážeti a snižovati nedáme. Jest to banba, když Čech se záští o Čechovi tak sprostě mluví a mluvu sesurovuje. Jak by to chutnalo, kdybychom na oplátku mluvíli o pokrokatěm brava a skotu, jež pohání známý národ biblický? Co jest profanace a rouhání, dobře víme a proto jsme se ho chránili dopustiti. Ale p. pisatel to neví a jaktiv nevěděl. Na konec mu připomínáme, nebudete-li slušnější, prozradíme ledaacos, co mu příjemné nebude. — Sokolský den v Dobrušce dne 18. t. m. vydařil se slušně p. přání pp. pořadatelů a i pokladník byl ku prospěchu. Jen bylo by si přáti, aby školních dětek nebylo užíváno ku provádění pohádkového heela: „beránku, otče se!“ Též navědčuje i dětská vstupenka za 20 hal. Snad trochu té hubdy a shlédnutí prostocviků mohly mít děti zadarmo. Nadějeme se, že řádný podíl a příjmu dostane dětský podnik stravovna, když školní dětky svým cvičením pomohly vydělávati. Žádá to spravedlnost. Jinak celé to jednání by mohlo býti podobno tomu, jež provádí tatík liknavce, jenž děti posílá pro sebe na žebrota, aby vzbudil jimi lidskou soustrast, nebo mistr drátář, jež nelibostně boní svéřené sobě slovácké hochy, aby určitou vyprosili sumu Tolik prosatím stačí. — Ku českého majetku přešlo zase v Dobrušce do židovských rukou. Jest to dům Hoffmannův, bývalý okr. dům; měl býti na spadnutí dle neomylného uznání komise už před padesáti lety a proto byl okresní soud, jelikož jiného vhodného domu nebylo a měšťané nový nestavěli, přeložen z Dobrušky do Opočna. Dům stojí však dosud a zapláceno zaň i s 9 korci pole od bratří Bergmannů 43 tisíc kor. Jest to velice levná koupě, zvlášť pro vás-li se, že část polí budou tvořiti stavební místa při nádraží. A co „národovci“? Chytají bodfe komary a velbloudy pouští. Místo pokroku — zákrok.

Pokroková manifestace v Náchodě. Zajímavé bylo dílčí v neděli 11. srpna v Náchodě. Pořádaliť toho dne národně-sociální organizace náhodské za součinnosti všech živlů pokrokových z dalekého a širokého okolí na oslavu desetiletého trvání strany národně-soc. velikou slavnost. Dopoledne byl pořádán v dolejších koutě sokolské zahrady velký tábor lidu — za účasti 500—600 lidí, mezi nimiž byli četné zastoupení našinci. Tábor hned úvodními slovy redaktora Kovařoviče dostal směr čistě „protiklerikální.“ O starobním a invalidním pojištění měl určitě mluvití posl. Dr. Hájna a Fresl. Za nedostavivšího se posl. Fresla mluvil jakýsi Tregr, který arcíř několika slovy uznával potřebu starobního a invalidního pojištění, avšak jakým způsobem toho dosáti, nepověděl určitě ani br. Treger, ani Dr. Hájna; zato však dle způsobu ryze pokrokového statně a „svobodomyšle“ prali do církve, do „klerikáld“ a jejich poslaneč. Dle Dr. Hájna nemá nikdo práva, zejména církev, jím v jejich svědomí se hrabati; sám však svou svobodomyšlností jest oprávněn smýšleti katolíka kritizovati a zbožnost jejich, byť sebe upřímnější, pokrytectvím nazývati a k farizejství přirovnávati. Zvláštěmu zájmu se těšilo duchovenstvo; v příčině té Kovařovič se dovoloval Francie;

svlátků posornost věnována především našemu posl. Dra. Horákmu, který se posl. Dra. Hajaovi ne-
líbí tím, že v parlamentě vše dobře sleduje. Právě:
Mluví-li Kiofáč, Horák je za ním, mluví-li Freal,
je u něho, a mluví-li já (ovšem když on již tolik
řekl tam nadělal) a ohlédnou-li se, stojí mi Horák
za zády. Děkuje pěkne, alespoň jsme jisti, že
tam neopí a že čeká, až se ti spěšně a mnoho-
mluvní páni vymluví; pak bude mluvit on. Po
prohlášení Náchoda za měs: o opět veskrz pokro-
kové s vědomím, že projevem tímto smazána opět
„hanba“ způsobená sjездem katolickým, byl tábor
ukončen. Vrcholem celé slavnosti měl být teprve
odpolední triumfální průvod. Již v předcházejících
dnech se sebevědomě prohlášovalo, že průvod ten
bude nevidané ohromný a velkolepý, tak že zastíní
průvod o sjездu katolickém. Zatím však ve sku-
tečnosti tomu bylo právě naopak, neboť tento
průvod byl pouhým stínem průvodu 21. července.
Hlavní aranžér Kovatovič marně očekával na shr-
maždišti křídlené ty nepřehlédlné zástupy, nadarmo
fotoval svoji jakoby čarovanou hůlku. Teprve
v posledním čase přijelo na osedlaných i neosedla-
ných komoních patnáct osob v pestrých šatech,
jež následovalo 20 dívek v národ. kroji a 8 ju-
náků jako různobarevná páskata. Pak následoval
dřásojový vůz národního dělnictva a za ním nepře-
hledný zástup asi 300 osob. Jádro průvodu přišlo
od Pihova, když již ti první byli v Sokolovně.
Napřed jel moderní motor, sshotovený ze dvou bi-
cyklů v potažené košatině, pak 9 slavnostních cy-
klistů, za nimiž opět alegorický vůz divadelních
ochotníků pihovských; pak řada o 204 jináčích a
mužích, tot bylo to „nevidané ohromné a velko-
lepe;“ ale přece ještě na uzavěrka šly 692 osoby,
počítáme-li v to i hudebníky a děti. A s tak „ob-
rovským“, s velikou námahou subnovaným prů-
vodem táhl sklamaný Kovatovič.

Z Ronova u Čáslavě. Nedávno setkali
se na náměstí našem dva „páni“ a začali si na-
vzájem stěžovati: „To je už k nevydržení s těmi
klerikály“, povídá (třebas) p. S. „Dříve pořád dō-
věrně schůze a teď dokonce opovíží se pořádati
i veřejnou schůzi. To je absolutní rozpínavost,
proti níž musíme radikálně vystoupit, máme-li do-
stici náležitě potence pokrokové a realizovati své
osvětové principy.“ — „Prosím tě, nekrčí tolik,“
povídá p. (třebas) B. „Obližej se za námi lidé a
to víš, jak nás mají v očích. Přijď raději do té
schůze a rozsekni tam klerikální šváče.“ — „Taky
že přijdu, a budeš vidět, jaký z toho bude Magiaj.“
— Aby naši čtenáři porozuměli, jednalo se o
schůzi strany katol. lidu, evolané na den 18. srpna,
při níž měli promluvit pp. poslanci V. Myslivec
a Fr. Šabata. Že pokrokaři a nyní s nimi v alli-
anci jsoucí agrárníci se svými pomocníky sociál.
demokraty budou tím pobouřeni, dalo se očekávat,
a také daly svých předků to rozhlášovali. Než
když spatřili ony imposantní zástupy, hrnoucí se
se všech stran do Ronova, zůstali většinou doma,
ponechávající úlohy hájiti své názory ubohým před-
vůjm, které při první šrtce hrdinně vzaly do sa-
ječích. Dostal se nám do ruky dopis jednoho z ú-
častníků této avantgardy, který píše takto: „Čekal
jsem vás na tu schůzi k nám, jak bylo smloueno,
ale ty pryč si's oškřepal noby a musil jsi navléknout
bačkory. V bačkorách bys toho byl moc nevedl,
neboť na ty klerikály asi nestačí si dupnout v bo-
tách s podrávkami. Sešlo se jich jako mraků, ale
budeš-li psát do novin, napiš, že sál u Brudrů
zel prázdnotou až na pár kostelníků a svěčkových
bab. Nejdříve začal Šabata o parlamentární situaci
a budoucích úkolech sněmovny. Musím ti říci, že
mluvil věcně a v duchu jsem s ním souhlasil, ale
přiznat se to nemů. Strhej ho jenom třebas
v „Pravdě“, až s něho budou cucky lítat. Ale o
tom Josefu Huiličkovi se nesmíhuj moc, udělal
nám ostudu. Přihlásil se ke slovu, a pak, když ho
volají, aby šel mluvit, dostane trémnu, že strčil
docela řed a pleská cosi páté přes deváté tak ža-
lostně, že jsem myslil, že opakuje svůj sylvestrov-
ský výstup „Vrána a liška“. Po tomto nešťastném
komikovi vystoupil V. Myslivec a mluvil o otázkách
kulturních a volné škole. Mezi námi řečeno je to
sečtělý a výborný řečník a proto nám velice ne-
bezpečný. Zná naše blágy a bezohledné poví-
pravdu do očí židů, nevědeckým učitelům, soc.
demokratům atd. Chystali jsme se svláště na něho,
chtěli jsme jeho výroky sezměšnit, ale jsou na
naší straně báby ne muži. Sotva spustil, vzala
naše záloha vsadu noby na ramena a tiše se
stratila. Co jsem měl dělat, když jsem zůstal jako
hrůška v širém poli? Nic, než hleděl jsem také,
abych se stratil. Zato však ty to omast v no-
vinách, jak se patří. To víš, že to vezmou
jako med, mají klerikály v žaludku všechny stra-
ny. Ještě aby něco vyvedli o zemských volbách.
Tvůj...“ (podpis poločitelný.) Skvělý průběh
schůze ronovské může všechny pracovníky v kat.
organizaci na Čáslavsku spina upokojiti a být
snad po této schůzi opět podniknuta byla celá
řada útoků proti jednotlivcům i proti celé straně
šurnály všech možných stran, jest to jenom důkaz,
že vážnost naše stoopla a že dále hrát si o nás
a bez nás již nelze!

Z Maléhořova u Kutné Hory. Sociálně
demokratická organizace, která na Kutnoborsku
živořila do jarašých voleb, pokročila obrovsky po
provedených volbách, při nichž zajisté k velké

„cti“ Kutnoborska ministr Dr. Pacák, tolik pro-
okres se vynasnařující, dostal méně hlasů než
scela neznámý Baránek, kandidát socialistický.
Vrhají se sociální demokraté na dělnictvo země-
dělské, v němž nacházejí velké procento svých
stoupenců, a s dělnictvem snaží se zorganizovati
i barátníky a menší hospodáře. V posledních
dnech vrhli se na naše městečko a sehnali na 80
členů, ovšem kvality všelijaké. Aspoň předsednictvo
s celým výborem to dosvědčuje. Hlavní útok bo-
dlají věsti proti dosavadním poměrům na velko-
statku a proti větším rolníkům v okolí. Letos ještě
spokojují se pořádkem zábrav a důvěrných schůzí,
napřesrok pak pryč o žních to ukáží. Zasažené
kraby nyní zle se hnávají na tuto nenadálou po-
hromu, ale když svého času měl být založen spo-
lek katolický, vši silou se tomu bránily. Nyní na-
blížeji, že byla chyba. Uvádíme to, abychom po-
vzbudili všechny ty, kteří skládají ruce v klín,
k svéšené a včasné činnosti, bez ohledu nahoru
i dolů. Zachraňme, co se zachrániti dá!

Požár v Želivě. (Přev. dopis). Dne 12 srpna
o 3¹/₄ odpo. hrozná neštěstí stihlo klášter Želiv.
Ve stodole, která nalézá se u „dolní zahrady“,
vznikl z neznámé příčiny oheň, který ve čtvrt ho-
dině rozšířil se i na budovy ostatní. Z budov padly
požárů za obět: stodola, ve které bylo 12 000
mandel žita, stroj mlátič nejnovější soustavy (5000
korun). Kolna, kde shořel starodávny opatský vůz
ze 17. stol., kočáry atd. Z kolny přeskočil oheň
na Trčkův hrad, kde umístěny jsou kanceláře
leoni a hospodářské. Trčkův hrad utrpěl požárem
povážlivě trhlín, takže bylo nutno zadní část u-
řeky sbořiti. Oheň řádil nekrutěji na opatství,
které bylo úplně zničeno až na archiv, jež za-
chránil ndp. opat a dp. P. Křemas, farář Seno-
žatský. Zničeno bylo i muzeum, kde byly mnohé
cenné předměty, pocházející z nejstarších dob,
početem 600; shořel velice krásný a vykládaný ná-
bytek v t. sv. biskupských pokojích, kde napo-
sledy sídlil ndp. biskup královéhradecký Dr. Jos.
Doubava. Když díle v Želivě za příčinou bene-
dické nynějšího ndp. opata Silesia Roubíčka. Kaple
opatská shořela, kam přeneseny byly při obni nej-
cennější věci v domněn, že tam oheň nevnikne;
mezi těmito věcmi cennými byl i kalich v ceně
1000 korun, jež obdržel ndp. opat F. Bursík
od svých tehdejších bratrů darem. Shořely i obrazy
opatů od 14. stol., též album, ve kterém byly fo-
tografe skoro všech bratrů od 17. stol. až do r.
1907. Oheň aničil též pivovar a dům úředníků a
odtud přenesl se na jižní věž, která shořela;
štěstí ještě, že se zvony nešřítily, neboť tím by
byl shoben velký chor i s varhanami. Oheň trval
od 4. hod. odpo. v pondělí až do 12. hod. dopol.
v úterý. Po celý týden skoro musel zdejší hasičský
sbor jíst konati noční hlídky, neboť trámy stále
doutnaly. Škoda jest ohromná — 400.000 korun.
Pojištěn byl klášter jen na 37.000 korun. Proto bude
také dlouhá léta trvat, než klášter z tak ohromné
škody se finančně vzpamatuje! Nyní jest možno
jen nejnutnější budovy postavit. Ndp. opat obdr-
žel velké množství soustrastných telegramů a do-
pisů: od Jeho c. a. k. výsosti arciknížete Fr.
Ferdinanda D'Este, místodržitele král. českého
br. Čulenho, generála řádu Praem. Norberta
Schachingra, ndpp. opatů z Teplé, Strahova, Ge-
rasu, Wiltenu, Czorny, Nové Říše, Emaus, Alfonse
Žáka, svob. pána Aug. Hemerky, rytíře ze Stan-
míra, Emericha Ditěte, továrníka a dvor. dodava-
tele A. Skorkovského z Humpolce, Dr. Zháněla,
faráře Zháněla, vedp. kanovníka dr. Brychty, dr.
Kryštůfka, Emiliana z Alemannů, c. k. setníka,
děkana Hrudíčky z Telče, kutnoborského odboru
„Sázavan“, katol. spolku z Humpolce atd. atd. —
Poznamenati ještě sluší, že výtečné služby při po-
žáru konala parní stříkačka z města Humpolce,
která pracovala plynů 11 hodin. K požáru dosta-
vilo se velké množství sborů hasičských. — Klášter
Želiv založen byl r. 1139 od českého vévody So-
běslava I. a zbožen jeho choti Adlěty. Poslední
požár byl 16. června 1712, kdy shořel kostel a
konvent. Práce stavební řídil tehdy stavitel ita-
lský Santini, jenž stavěl též chrám v Kladrucech
a proboštství v Pohledu.

**Schůze poslance M. Záruby v Ka-
lísti u Humpolce.** V neděli dne 18. srpna
odp. odbyvala se u nás důvěrná schůze katol.
zemědělců, při níž promluvil říd. posl. vldp. Milo
Záruba, far. z Jiřic. V řeči své přes půlhrubé
hodiny trávící vylíčil nám pestrými barvami čin-
nost uplynulého zasedání říšské rady a všechny
různé machineace vládního aparátu, jakož i novi-
nářů, stenografů a jednotlivých poslanců, tak že
jame přišli k poznání, že jen poslanec, ovšem
pravdomluvný, může volice o pravém stavu věci
pověditi. Místní farář položil p. poslanci k zodpo-
vědění zprávu Venkova a Čepu: je-li pravdou, že
katol. poslanci při hlasování o melioračním fondu
odešli? Na otázku tu p. poslanec odpověděl:
Často se ve sněmovně stává, že řečníka poslouchá
jen několik poslanců, kdežto ostatní se procházejí
anebo spolu hoví. Tak tomu bylo při řeči p.
Udržala. Někteří z nás ho také neposlouchali, ale
k hlasování jame se dostavili všichni. Ta zpráva
Venkova a Čepu jest lživou. Na druhou otázku,
je-li pravdou zpráva Venkova a Čepu, že katol.
poslanci s Dr. Luegrem jsou proti zmírnění vo-
jenské služby, odpověděl: Jak bychom proti tomu

možli býti, když jame sami návrh na zmírnění
služby vojenské podali? S tím jame se spokojili
a litujeme čtenářů Venkova a Čepu, že stále lžemi
jsou syceni. P. Čeněk Pečenka ze St. Hutě zase
chtěl věděti, co jest volná škola? P. poslanec
řekl: O volné škole nyní mnoho se mluví, ale
málokdo ví, co ona jest. Mínil-li se tím, aby byl
ve třídách menší počet dětí, aby se mohla vzdě-
lanost co nejvíce šířiti beze všech překážek, s tím
musí každý souhlasiti, neboť lze očekávati, že
v budoucnosti nebudou rozhodovati děla a pušky,
ale vzdělanost. Mínil-li se však volnou školou to,
aby z ní vyloučeno bylo náboženství, pak musí
býti proti volné škole každý, hlavně rodiče sami,
kteří jednou samým Bohem souzeni budou, jak
dětí vychovávali. Nato přihlásil se ke slovu říd. uč. p.
Tomáš Mareš, řka: Úplně souhlasím s p. poslancem.
Takové mínění mám i já a se mnou většina učí-
telův. My můžeme býti rádi, že se náboženství
ve školách vyučuje, protože ono nám výchovu mlá-
deže usnadňuje. Zajisté každý kněz mluví o 4.
Božím přikázání, nabádá spolu děti i k tomu, aby
také zástupce rodičů, kterými jsou učitelové, páni
a hospodáři, měli v lásce a v uctivosti. Bez ná-
boženství bychom o tuto mocnou podporu přišli.
A jestliže se vede nátek na nezbednost mládeže
nyní, kdy učitel a kněz se podporují, jak by to
teprve vypadalo, až by jeden druhého opustil?
Tato slova p. řídícího učinila na všechny přítomné
tak hluboký dojem, že se o tom dlouho rokovalo.
P. poslanec Milo Záruba svým milým řečnickým
tónem a veselým humorem nás pontavě poučil,
začev mu vzdáváme vřelé díky s přáním, aby mezi
nás zase brzy přišel jako mezi své věrné. Připo-
menouti ještě sluší, že p. poslanec ani slovem ne-
zavadil ani o agrárníky ani o socialisty, naopak o
některých se i pochvalně vyjádřil. Zdalí pak by to
dokázal náš poslanec Hyřá? Sotva! Ten v Hum-
polci pronesl slova: „Mně je nejprotivnější kněz
(rozuměj katolický), žid a advokát, ale i tito jsou
mi milejší, nežli kněz.“ To rádi věříme, neboť
pro Hyře nejvíce ve volbách pracovali židé, a
také známe osadu, kde pro Hyře mimo žida B.
nebyl nikdo. Tak jen, p. Hyři, pokračujte, abyste
byl brzy hotov. Teď už vás znají všude, jak se
patří. —

Z Bílého Podolí u Čáslavě. (Veřejná
schůze.) Strana katol. lidu v Čechách pořádala
v neděli dop. l. dne 18. srpna v hostinci p. Jana
Radovnického v B. Podolí veřejnou schůzi lidu,
ku které pozváni byli za řečníky poslanci p. Fr.
Šabata a p. Václav Myslivec. Dojemně působilo
na větší ve zblavském chrámu P. shromážděné,
když objevili se mezi nimi oba pp. poslanci, aby
přítomní byli slavnostním bohoslužbám za příčinou
narození Jeho Velčenstva konaným. Po nich na-
stoupili cestu do nedalekého B. Podolí, kamž už
sešlo se přemnoho hlav z kraje i z Železných hor.
Po zahájení schůze zblavským administrátorem
dp. Ed. Wagnerem zvolen za předsedu p. Josef
Kruml, starosta a rolník ve Vinařích, za místo-
předsedu p. Josef Chudoba, rolník v Bíl. Podolí,
a zapisovatelem p. Josef Chudoba, starosta v Za-
řicanech. Poslanec p. Šabata podal pak přehledný
referát o letním zasedání říšské rady a poslanec
p. Václ. Myslivec promluvil o našich kulturních
požadavcích. Řeči obou pp. poslanců vyslechnuty
byly s neobyčejnou pozorností, doprovázeny co
chvilí hlučnými projevy souhlasu a zanechaly
v posluchačstvu dojem nezapomenutelný. Shromá-
ždění rozcházelo se s tvářmi veselou, spokojenou,
povzbuzeno ku křesťanské statečnosti, obětavosti
a lásce k druhým. Oběma pp. poslancům za vzác-
nou ochotu, a jakou přes obtíže cesty a různé
nalehavé starosti našemu přání vyhověli, jakož i
vlot. rodině p. Josefa Chudoby, rolníka v B. Podolí,
za velikou námahu a obět, kterou přinesla pro
naši společnou věc, buďtež vzdány nejserdečnější
díky.

**Střední (dvojtřídní) obchodní a
průmyslová škola dívčí král. města Ko-
líma** přijímá do I. roč. dívky od 14 let bez
zkoušky, které s dobrým prospěchem odbyly III.
tř. školy měšťanské neb lycea, a na základě
zkoušky přijímají všechny s menším předběžným
vzděláním. Zápisné obnáší K 6 — příspěvek na
učebné pomůcky K 4 —, školné ročně K 50 —
Zápis koná se od 10.—16. zář., možno se však
přihlásiti kdykoliv po dobu prázdnin. Na případné
dotazy odpoví a podrobné prospekty zašle ředi-
telev. — Tato škola má na zřeteli dvojí cíl: vy-
chovati pro praktický odbor i pro život u krbu
rodinného.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.**

Různé zprávy.

**Orgán pracující pro „mravní po-
vznesení diskuse“, totiž Masarykovský „Čas“,**
píše 21. srpna: „Vyhořel premonstrátský klášter
v Želivě. Obrovská budova, obrovské pařeniště kler-
ikálního mora na Humpolceku a Pelhřimovsku...
Ani 50 podobných požárů a strát nevyžerpalo by
bezpečné pokladny a fondy západočeské (!) kler-
ikální bašty... (Kdy pak jate ty bezedné fondy
přepočítal? O židovských nevíte nic?) Poslední,

kravě vydělaný groš zanesl nejchudší ovečka do kláštera, jehož vypasení majitelé (ovšem šéfredaktor „Času“ dr. Herben jest chuděra suchý jako Trapišta; sám Masarykovce Chalupný napsal, že jeden ze sta lidí nežije s takovým komfortem jako Herben) „přilili požárem na misinu“. (Kdo to s katolíky tvrdí, pane pisateli?) Možno, že přes nízkou pojistku ještě hodně na požár vydělají. (Jakým způsobem, z čeho?) Nápadný byl klid, s jakým uvítala katastrofa většina diváků všech vrstev. Někteří sedláci a dělníci, v poli pracující, klidně pokračovali ve své práci, nebo přiběhli sice na místo požáru, ale hašení se nesúčastnili. „Jest nám jen divno, jak „realistický“ pisatel dýchá studené i horké z jedné úst. Sotva napsal, že nejchudší ovečka zanesl do kláštera poslední groš, hned poukazuje na chladnou mysl obyvatelstva při požáru. Jak se to rýmuje? To odepření pomoci při hašení jest dle „Času“ důkazem, že klerikální jed přece jen postupně — třeba pomalu — ztrácí půdu.“ (A což ty groše nejchudší ovečky? Nestráci zde půdu spíše láska k bližnímu a ke kulturním památkám, které nechali ti chladní zcela klidně hořeti?) „Realistický“ pisatel též vyčítá humpoleckému purkmistrovi půjčení parní stříkačky k požáru. — Takhle „lidumilně“ se chová Masarykovský orgán k lidem stíženým katastrofou. Na požár není dost; jest potřebí ještě přidati potupy a hrubosti. Jest potřebí denunciovati purkmistra za to, že se zachoval v krajní krizi kláštera lidštěji než fanaticky protikatolický „Čas“. — V témže čísle čteme: „Kolem Čáslavě, na jejímž náměstí stojí Žitka, se stmívá; klerikální netopýři poletují.“ Velice elegantně řečeno. Pamatuji, „Čase“, že se zde právě rozednívá. Katolíci, kteří se nyní hnuli a uvědomují se, žasnou přímo nad tím, jakými podvodnými pamflety dovedli do nedávna v tomto kraji evangelisti klerikálové a socialisté ohlupovati bezcitné český lid. Teď už svítá na všech stranách, do jakého vozu chtějí naši protivníci lid na Čáslavsku zapráhnouti. Po tak dlouhém mrzačení českých duší ovšem bude potřebí práce dost a dost.

Pokrokové mezi sebou. „Hlas Pokroku“ píše pod nadpisem „Počestné zbraně“: „Plakáty na rozích oznamují, že jedině pravověrná církev politická je strana realistická a její orgán „Osvěta Lidu“ — a proto občané pryč s „Hlas Pokroku“. Ale občané — až na nepatrný počet — nechť ani poslouchat ani rozumět. Je třeba působit jinak. Takhle: Pošle se „Osvěta Lidu“ všem židům (pokud nejsou odběrateli) na ukásku a dva pánové přesvědčují osobně tyto židy, že redaktor Rydlo je zutivým antisemitou a proto prý nechť „Hlas Pokroku“ neodebírají a ať předplatí si „Osvětu Lidu“. Je to hanba, že se používá takovýchto zbraní; ale účel posvětil prostředky, jen když se nepohodlný redaktor Rydlo a jeho list ne-li znemožní, tedy alespoň hodně poškodí.“ — Jestliže skutečně prohlašují Hajnovci o Rydlovi, že jest antisemitou, pak ovšem každý nestranný pozorovatel se musí od srdce zasmáti. To se „Osv. lidu“ tolik o své židy bojí?

Nač pokrokářské listy při psaní „o klášterních skandálech“ neupozorní. „Oservatore Romano“ uvádí nejvýše poučnou statistiku z kriminalistiky. Na 100.000 lidí připadá soudně trestaných spisovatelův a učenců 449, umělců 402, lékařníků 379, advokátů 282, profesorů a učitelů 158, kněží 71. (Uvedeny i slomky k vůli zjištění přesného poměru.) Suchá čísla jsou tedy spolehlivou obranou stavu duchovenského; statistika dosvědčuje, že mezi jmenovanými stavy kněžstvo v mravnosti stojí nejvýše; na kněze připadá přece nejmenší číselka kriminality. Pokrokářští pokrvci zahalují se v mlčení nad skutečným skandálem z pokrokové společnosti v Římě. Jistý fotograf fotografoval 100 hochů a dívek a rozedlal tyto „umělecké akty“ četným „velkým pánům“ z pokrokové společnosti s adresou obětí. — O tom zachovávají chytře pokrokářské listy mlčení.

Zajímavé svědectví o vředech soc. demokracie. Prý soc. demokracie jest stranou chudých proletářů. Zatím však jest dokázáno, že ji vedou hlavně židovští bobáci. Odkud tito chudí berou jen tolik peněz na agitaci a na znamenité zaopatření socialistických pohlavárů a redaktorů? Jak „drabocenný“ jest každý socialistický poslanec, vysvítá z následujícího: na Smíchovsku volby stály 64.000 K, na Novoběnsku 50.000 K, na Rokycansku 36.000 K, na Berounsku 24.000 K. Na jiné okresy vydáno 20 až 60 tisíc korun. Tohle všecko zajiště nebylo zapláceno pouze kandidátům a jejich předním agitátorům. Takové peníze pracovaly také pro „obrat v přesvědčení“. Teď si koupili socialisté v Hybernské ulici v Praze dům za 1.200.000 K. Chudí proletáři! Odkud jen tolik peněz dovedou sehnati? Odkud? Idu — přijímají se různé dary, začez z vědeckosti proti jistým velkokapitalistům se neplše; židé mají peněz dost, aby mohli přivést socialisty k větší snášlivosti aspoň ke kapitalismu židovskému. — Jak ty vůdčí štáby socialistické vyhlížejí, o tom začínají s větší pochopením a hodně rozmrzele mluvit i někteří socialisté sami. Na př. v Německu nastává čím dál větší rozdrovojení a kyselost v rudém táboře; důkaz toho podala sama rada „Einigkeit“, jež napsala: „Dělníci němečtí! Začíná vám nová obdoba. Prý

s vašimi vůdci, prý se slatými slovy, kterým skutky chybí v okamžiku, kdy jest nutno jednati . . . Budeme ještě déle nečině přihlížeti k tomu, jak se rozlézá jed kramářů a spekulujících kleštěných? Chcete ještě déle přihlížeti, jak usnesení o sájmecch pracovního lidu za vašimi zády jsou srušována a nedodržována? Prý od těch, kteří vaše útrapy chtějí do nekonečna protahovati. Ku práci! Zavedme nové, neodvislé proletářské dělnické hnutí v Německu! Vymaňte se od starých! Necht jest boj mezi našimi třídními soudraby perný, vítězství však a věc, za kterou na kolbiště vstupujeme, jsou boje hodné. Zpět! Zpět, hlupáci! Vpřed! Proslaví, činí proletáři!“ — „Einigkeit“ zajiště dobře ty dosavadní vůdce zná. Plané sliby bez prospěšných skutků, tachry a lativá předstírání mohou sice na čas prostomyslné lidi mámiti, ale vystrážliví konečně dostaviti se musí.

Práce sociálně-demokratické. Hlavním přesvědčujícím důkazem a důvodem soc. demokracie jest píst, rána, nůž, klacek a revolver. To zakusil ve Vídni křesťanský sociál Bartoloměj Pečník, který vytýkal výboru ve společenstvu pomocníků, že nepovolali ku valné hromadě členy křesťansko-sociální, ač dle stanov má ku valné hromadě dostati každý člen pozvání zvláště a tři dny napřed. „Nadsoudruh“ Jellinek však hrozil, že jednoduše „dají křesťanským sociálům za uši“ a rudý dav ihned přisvědčil: „Ven s křesťanskými padouchy!“ Bart. Pečník promluvil ještě jednou, a tu ho usadnavšího popadlo asi dvanáct soudruhů; drželi ho a mezi tím ho jiní těžkými holemi mlátili. Nejvíce ran dostal do hlavy. Na křesťanského socialistu Moravce hnul se „nadsoudruh“ Nippl s napřaženou židlí, byl ale zadržen.

— Oldenburská trestní komora odsoudila šest sociálně-demokratických dělníků do žaláře od jednoho až do 3 1/2 roku. Zločinci tito přepadli v Delmenhorstu dělníka Flügge a tak brožně ho ztloukli, že následkem utrpených poranění zemřel. Proviněním zavražděného bylo to, že se zdržal vstupiti do sociálně-demokratické organizace, začež pykal též svou smrtí. — Sociální demokracie však také pověstní jsou svou „svorností“ a „bratrstvím“. Orgán švýcarských sociálních demokratů uveřejňuje případ socialistického nášil na křesťanském dělníku, jakých i u nás děje se celá řada, jen že nepřijdou do veřejnosti. V Arbonu hledal práci dělník, otec četné rodiny. Byl přijat. Soudruzi ho chtěli mlti organizována v soc. demokratickém táboře, on však vytrval přes všechny vyhrůžky. Proto došlo — k stávce. Dělník onen prosil, aby aspoň nějaký čas ho mezi sebou nechali, že má bídu. Zaměstnavatel dělníka se zastal, stávka se o jeho pevnou vůli rozbila. — Ve Vídni vybrali si sociální demokracie za obět bratra křesť. soc. poslance Kunschaka, Pavla Kunschaka. Tento, který již ode dvou roků jest od sociálních demokratů štván od dílky k dílně, nastoupil v úterý dne 13. t. m. ráno práci v továrně na stroje „Vulkan“ ve Vídni 16. okr. Waitgasse. Důvěrník „soudruh“ Politzer ptal se po Kunschakově jméně a je-li bratrem poslance Kunschaka. Když Kunschach přisvědčil, připomenul „soudruh“ Politzer: „Vice jsem věděti nechť!“ O 11. hodině sdělil důvodovoci Kunschakovi, že jest propuštěn, poněvadž to sociální demokracie žádali. Tohotož dne šťastím jsa veden našel Kunschach jiné místo u Plewy taktéž ve Waitgasse. Ale již ve středu ráno musel Pavel Kunschach tovaru opustiti, poněvadž toho, jak mistr řekl, rudí důvěrníci bezpodmienečně žádali. — Barvířský pomocník Eduard Strub ztratil zaměstnání, poněvadž vystoupil z organizace rudých. Na jeho žádost dal mu podnikatel následující potvrzení: „Schöberl, Vídeň. Barvířna. — Vídeň 19. června 1907. Majitel listu tohoto pan Eduard Strub byl v mé barvířně zaměstnán jako barvířský pomocník. Musel jsem ho však propustiti, poněvadž ho důvěrníci mého dělnictva u mne pracovati nenechali. S účtů A. Schöberl.“ Důkaz sociálně-demokratické snášlivosti. — Dr. Lueger se svým lidumilným návrhem ve výboru jubilejním píchl do vosího hnízda. Sociální demokracie vedou si přímo šlehně. „Odborné listy soustružníků“ (Fachblatt der Drechsler) v čísle 15. napsaly dra. Luegeru článkem, který hemží se těmito slovy: komediantský kus, ješitý pozér, hloupá póza, bezmezná demagogie, velkohubé naparování, šibeniční kousek, k účelům demagogickým nesvědomitě použitá myšlenka, bengálský ohňostro, šibalství, komedie, frivolnost, byzantinismus, kozel zahradníkem atd. To jsou ještě maličkosti. Ale jak má kdo sžstati klidným, když čte následující bezmeznou surovost: „Jak musí této černé duši býti okolo srdce, když ho, trpčícího cukrovkou, jeho bolesti popadnou a on svíjí se v bolestech a pak pomyslí si na svůj poslední, ne, nejnovější násilý kousek, jehož se dopustil na starých dělnících. (Tím míní rudý surovec propuštění dělníků bývalé pouliční dráhy, jež způsobilo se služebníků důvodů řiditelstvo.) Zaslouží takový zastraný vysavač života, aby mu kdo zdraví přál? Nikdy a nikdy.“ Člověk, který těžce nemocného muže z politického fanatismu tak sprostě napadá, není ničím jiným než odporným, každému lidskému citu nepřijatelným — sociálním demokratem.

Soc.-demokratický vůdce jako zaměstnavatel. Vůdce odborového hnutí soc.-demokratického v Německu poslanec baron v. Elm

prohlásil vůči svým dělníkům, kteří žádali v tarifové smlouvě osmihodinovou práci, nedělní klid a ještě půl dne prázdné, že tyto požadavky jsou „ideami budoucnosti“. Orgán soc.-demokratického svazu transportních dělníků „Zeitra“ v číle se dne 1. srpna t. r. zle se obořuje na tohoto „socialistického vykořisťovatele“.

Občan Schuhmeier na letním bytě. Vůdce proletářů ve Vídni občan Schuhmeier jest na letním bytě v Alpách u svého přítele milionáře Orela. Zde chodí denně na kamzky. A pak prý nemají vůdcové proletářů panské choutky.

Výroční správa Národní Jednoty Severočeské za 22. rok trvání vykazuje přehled dosti příznivý. Práce v kanceláři Jednoty neustále přibývá. Úvazme, že průběhem roku odešlo dopisů 4736 a zásilek tiskopisů 4575. Rozsáhlá agentura vykazuje 109 824 čísel, což reprezentuje 284 čísel denně. Pouze na kaibovny věnováno letos ústř. výborem K 602259 a odbory K 431437, což činí dohromady slušnou cifru K 1033696. N. J. S. při volbách horlivě pracovala pro menšinové kandidatury, takže odevzdáno v okresech „německých“ celých 10.000 hlasů pro sčítací kandidáty české. Tím dokázáno stkvěle, jak uzavírané území jest hustě protkáno živlem českým, třeba že německý teror zdržel mnoho Čechů od odevzdání hlasovacího lístku kandidátovi českému. P. zemkový fond při Jednotě zřízaný vykazoval 31. března t. r. obnos K 8133571. Bylo však nutno na místech zvlášť důležitých kupovati pozemky a reality, takže výčerpán fond téměř úplně. Zato však koncem správního roku byla Jednota majitelkou pozemků a domů v ceně K 17321063, zadlužených K 10374594, od kteréž doby majetek Jednoty vzrostl o domy ervenické. Potřebám školství na místech ohrožených věnovala N. J. S. pěti velice horlivou, jeliž Ústř. M. Školská na všecko nestačí. Dosaženo též několika velice potřebných výsledků. Celkem z ústř. pokladny věnováno na školství K 751261, proti loňsku o K 198776 více; odbory daly K 800342. Tedy Jednota věnovala celkem korun 1551603. V odboru hospodářském mnoho učiněno. Na účtu podniků rázu hospodářského přijaly odbory korun 3199065, vydaly korun 3306306; tento veliký obrát zajiště jest svědectvím značné hospodářské síly. Konány odborné přednášky, podporováno zakládání záložien Raiffeisenových, atd. — Pečováno o vánoční nadílky, poskytovány půjčky, podpory, právní ochrana, zaopatřována práce, zprostředkovány koupe, atd. — Již ze skrovného tohoto přehledu patrné, že činnost N. J. S. jest znamenitá, široce založená; úkoly její rostou každým dnem. A proto nutno, aby i podpora této vlastenecké instituce stále byla větší. Býti rozhodným vlastencem v kraji českém — tot celkem práce dosti snadná. Hůře jest tomu, kdo ocitouv se v území smíšeném, dále chce veřejně hlásiti se k svoji národnosti a zůstati horlivým spolubojovníkem za nezadáná národnostní práva. Takový muž jest pravým ryšifem, odhodlaným k častému mučednictví; často přichází pro svoji neohroženost o existenci, o všecko. Máme nechati takové statečné harcovníky, tyto bdělé přední hlídky, snášející bříme dne i horka, bez podpory, bez pochvaly a povzbuzení? Zajiště právě ti, kterým otevřená národní konfesse nijak neškodí — ba často i prospívá — mají s tím větší chuti a láskou podporovati bratry těžce a do úmru zápasící. Aby pak společná práce se dařila, nechť vlivní činitelé zamezují abytočné spory vzájemné, nespravedlivé útoky na náboženské přesvědčení, přílišné škorpení pro různé politické náhledy, atd. Pak svorností a poctivou snahou i malé věci vzrostou znamenitě!

Proti zdražování různé vystoupili ve Spojených státech severoamerických. Miliardářům americkým a různým velkokapitalistům, kteří se spřáhli v různé kartely a trusty, následkem čehož cena různých výrobků úžasné zvýšena, naskakuje nyní pomalu husí kůže. Sám prezident Spojených států Roosevelt první vystoupil proti těmto vydrilanským kartelům. Neustále vyzývá proto úřady a navrhuje zákony proti nadužívání moci nad konsumenty. A daří se mu. Soud chicagský pokutoval třiceti miliony dolarů (150 mil. korun) jeden z největších kartelů — petrolejářský, a na jiné má dojít co nejdřív. A v Evropě ke všemu tomu ovšem se křídí, nařiká se nad neblývalou drahotou, a nepodniká se nic. Vláda mlčí, netroufá si vystoupit a čeka na lid, a lid zase čeka na vládu, a židovští bursovní spekulanti zatím spokojeně vyhánějí do výše cenu mouky, chleba a polních plodin vůbec, ač rolník z toho zvýšení nemá pranic. Mouka podražila zase. Proč? Zdraženo totiž žito na 50 kg o 30 hal., což ujednáno na plodinyh burasch v Pešti a ve Vídni, které jsou převážnou většinou v rukou židovských. Zdražení žita vysvětluje se tím, že bursovní spekulanti, pozorující nevalnou úrodu, skoupili v jáních Uhrách veliké množství žita a také v Halici zajištěli si smlouvami veliké dodávky. Zdražuje se mouka, zdražuje se uhlí. . . a okrádat se necháme stále.

Hýdlivá voda jest velmi prospěšná k užití v hospodářství. Hodí se k mrvení ovocných stromů, vinné révy, růží a trávníků, ale také k ničení šířal v selských a květináčích. Po zalití záhonů vylezou dešťovky na povrch země a možná

je sebrati. Dá se jí též ušít k postřihování se-
lenia housenkami napadených, proti dřepčikům
(muškám) a mšicím.

Dobytky mále, volá se na jedné straně.
Na Královéhradecku na př. farnici se téměř rvou
o vepřový dobytek, nestáří leckdy prositi hospo-
dáře, aby jim dobytek prodal. Zato na Německo-
brodsku jest dobytek vepřového nadbytek, při
čemž ovšem velice zlacíná. Jsou tam farnici, kteří
kupují vepř na mrtvou váhu od rolníků za 80 h
1 kg a sami prodávají maso za 1.60 K. Tento
rozdíl v obovu jest ovšem snadno vysvětlitelný.
V horském kraji německo-brodském jest více
drobnějších lidí, kterým ten vepřík bývá každo-
ročně přece nějakým zdrojem příjmů; v kraji te-
plejším a úrodnějším při značnějším příjmu z polí
nevěnují se proto příliš chovu prasat, ač chov
tento přináší užítku více než některé jiné odvětví
hospodářství. Rozšíření chovu toho a tím ovšem
lepšímu zpeněžení prospěla by ovšem značné družstvo
pro chov vepřového dobytka a družstva jatců, která
především v malém Dánsku neocenitelnou
službu prokazují všemu rolnictvu tamějšímu.

**II. výstava výtvarných umělců mo-
ravských ve Valaš. Měsíční od 25.
srpna až do 22. září 1907.** 13. srpna byla
poradní schůze, ke které se dostavili jako hosté
Joža Úprka, pak tajemník hodoňské výstavy p.
učitel Kafka a JUDr. F. Dostál z Nov. Jičína.
Pojednalo se o posledních konečných pracích a
konstatováno, že možno doufati v úplný zdar vý-
stavy, jejíž plakát bude rozeslán v těchto dnech.
Výstava bude valašským svátkem jako hodoňské
dny byly slováckou slavností; místní Sokol se p-
stará, aby lidové památky, zpěvy, tance a kroje
byly poznány výstavními návštěvníky. Výstavní
slavnosti vyvrcholí ve „valašských hodech“, které
sbromáždí obyvatelstvo Valaška z nejzazších pa-
sek. Kromě slavností petuje pořadatelstvo o to,
aby cizinci seznali valašské hory, které svými pů-
vaby, širými rozhledy po Moravě a Slezsku a i
romantickými krásami, které byste nehledali, dle
zkušenosti soupeří s evropskými turistickými místy,
které ovšem mají již svou reklamu. Pro vycházky
do okolních hor budou zvláštní průvodci z ochoty;
návštěvníci, turistické výpravy mohou se jen obra-
titi na výstavní kancelář.

Masarykův štáb se rozpadá. Otec
Masaryk totiž jinak mluvil, jinak jednal. Ustanovil
„výšší“ zásady, jichž plněni sice jiným horlivě do-
poručel, ale proti kterým sám křiklavě jednal. O kon-
trastech mezi Masarykovou teorií a praxí byla by
celá kniha. — Konečně začali mluvit nedůslednosti Ma-
sarykovy do- a jeho stoupenci se skupili kolem ča-
sopisu „Přehledu.“ A když se jim za některá sprave-
dlivá slova dostalo v „Čase“ úderček, když po jejich
střízlivé kritice následovaly v „Čase“ motivé a zádušné
útoky, vystoupil redakční sbor „Přehledu“ z Masary-
kovské pokrokové strany. Redakční sbor zaslal výk.
výboru pokrokové strany prohlášení, z něhož vyji-
máme: „Již delší dobu, zejména však od vydání Kra-
mářových „Poznámkách o české politice“ (z jara 1906)
lze pozorovati ve vedení české strany pokrokové, pokud
jest reprezentována p. prof. Masarykem, nápadný sklon
ku stranám jiným, zejména k mladočechům. Tento
přemet od boje proti straně mladočeské, vedeného
stranou pokrokovou i dříve lidovou, zejména denníkem
„Časem“ po léta a přikročení nevědomou, k uvolněné
snaze po nějakém kompromisu, koalici nebo koncen-
traci s touto stranou, zaráží zvláště stoupence strany
na venkově, kteří v obcích i institucích kulturních
a mladočechy byli nuceni zápolit. Krok ten byl tedy
sám sebou povážlivý, tím hůře však vypadá ve světle
fakt jej provázejících. Krok ten předně věci pokrokové
positivně oslabil; na př.: zbytečné doprosování se
mladočechů v září a říjnu 1906, aby kandidovali p.
prof. Drtinu, podkopalo pokrokovou kandidaturu. . .
Krok ten však vedl i k rozvratu uvnitř strany, protože
tisk prof. Masaryka podobně jednání zaměřoval a po-
píral, jen jsi patrně vě om, že prof. Masaryk činí něco,
co se veřejně otyčebá přiznat; ale poněvadž vě sama
nemohla být úplně utajena, byly od čestitvých aspoň
důležitých pokusy rozšířit insinuaci, že se strany
pokrokové k mladočechům gravituje — „Přehled“, se
tento list, jak známo, kládí vždy důraz na zásady a
samostatný postup. Tyto perfidní pověsti o „Přehledu“
jeme slyšeli až do nedávných dnů a bylo by marno
je popírat. Zmíněné nadbílání politickým odpůrcům,
které akordilo nedůvěrou nikoli pro realističnou ne-
důstupnost v s. sadách, nýbrž pro mladočeskou neochotu
ke koalici se stranou tak slabou a nepopulární jako
strana pokroková, mělo jako všechny podobné soudasné
akce české za účel dohodou o říšských volbách. Strana
pokroková, která jako mladá a zásadní strana měla
jít do boje volebního bez velkých pretenzí mandáto-
vých, ale s vědomím, že tento první krok na bojiště
má hlavně význam propagandní, byla smíšeným anti-
chambrováním předešlé diskreditována u odpůrcův i
stoupencův vlastních, jak se ukázalo na hromadném
vratu mnoha pokrokových lidí do strany mladočeské
při t. sv. reorganizaci. Jeden z reorganizovaných dff-
vějších realističtějších venkovských vyslovil se tehdy na
dotaz, proč vystoupil: „Mám snad čekat, až se jed-
naho dne dočtu v „Čase“, že jsem byl od prof. Ma-
saryka s celou stranou „přestoupen“ k mladočechům?
Jdu raději sám. — Proti státoprávnímu radikalismu
byl veden se strany pokrokové po léta úporný boj,
v němž zejména p. prof. Masaryk šel do krajnosti,
nyní pak pokrokoví poslanci přidali se na říšské radě
k tomuto radikalismu. Výkonný výbor má v straně
pokrokové asi tolik váhy, j. ko dama v Rusku: osoby
co volí a mění každou chvíli a výbor nemá vůbec sa-
mostatného vlivu. Nikdy nedělal nic jiného, nežli že
schvaloval návrhy a kroky prof. Masaryka. Nyní ani
státoprávní, tím méně rozhodným. . . Když roku
1906 se bavili k rozhodnému vystoupení proti dru-

Herbenovi, vyřkl napřed prohlášení p. prof. Ma-
saryka: „s dr. Herbenem jsem mravně hotov a bude-li
se máe dovolávat, já první proti němu vystoupím.“
Tak vlastně jen jednatr se vachopila část výkon-
ného výboru (pp.: Fr. Beneš, V. Beneš, Dr. Bouděk,
J. Ventura) k samostatné akci, totiž když spolupo-
depsala projev 14 stoupenců strany proti „Času“ po-
daný sjezdu rádeč 18. října 1903. P. prof. Masaryk
prohlásil, že v podpisě těchto čtyř osob vidí „silné
votum nedůvěry k svému předsednictví výkonného
výboru“, že však to „pouze konstatuje a důsledků
z toho nečiní“. Přes to však, že osoby, účastnící se na
tomto votu nedůvěry, až do poslední doby zůstaly
členy výkonného výboru, p. prof. Masaryk své inter-
vence u mladočeských politiků r. 1906—7 podnikal
bez souhlasu i vědomí výkonného výboru. Výkonný
výbor byl s pravidla stavěn před hotovou věc, aby
nemohl spolurozhodovati, ba bylo jednáno přímo
proti jeho usazení i v těch málo případech, kdy u-
činil formální usazení. Tak se stalo při kolísk-
ové volbě počátkem r. 1906: výkonný výbor se usnesl při
zášl volbě mezi mladočechem a radikálem nepodpo-
rval nikoho — ale p. prof. Masaryk o své nímě dal
v „Čase“ vytknout výzvu, aby stoupenci strany pod-
porovali mladočecha! I kdyby takové kroky byly
věcně odůvodněny, byla forma jich v řádě organizaci
neprípustná. Ale ve výkonném výboru české strany
pokrokové nebylo nikdy jednáno dle určitého řádu,
jak by slušelo na stranu demokratickou a konstituční;
panoval tam a panuje absolutism nejen dogmatický,
nýbrž co horšího, impresionistický, náladový. Nikdo
v straně té neví dnes, sdali zitra nebude za samo-
spasitelnou pravdu prohlášeno něco, proti čemu sto-
penci strany na poukaz těchto vedení dosud se expo-
ponovali a obžetovali. Výkonný výbor pak schválil to
všecko jednomyslně. My, ač máme patřičnou úctu
k osobám zásluhám, se stanoviska demokratického
nesouhlasíme, aby strana byla pouhým nástrojem po-
litiky osobní. Tím spíše pokládáme dnešní stav za
zradu programu strany, která po desítky let vy-
stupovala proti modlářství a autoritářství a pro svo-
bodou kritiky. Nemáme mít dělat ve sboru, který
jest pouhou stáškou skutků podnikavých bez jeho
vědomí, ba i proti jeho vůli, protože hlas náš by za
těchto poměrů vyzněl na hluch. Co do poměrů
v straně dodáváme ještě, že i osobní věci přiotřily
se tak, že další příslušnost k straně nám znemožnily.
Kompromisem se dne 17. prosince 1905 výkonný výbor
a většina opozice, až na sjezd měla většinu, promi-
nula p. Dr. Herbenovi vyloučení ze strany a výmin-
kou, že p. Dr. Herben nikdy nepřijme veřejnou funkci
v straně. Nedávno volbou p. Dra. Herbena do vý-
konného výboru kompromis ten, číne právní základ
pro další naše členství v straně, byl porušen, a tím
i my přestali jsme být vážní ohledy, které jsme až
dosud zachovávali s krajním sebezapřením. Pravíme
výslovně: se sebezapřením, neboť kompromis onen byl
se strany „Časem“ porušen už za týden po onom sjezdu
novým hrubým útokem p. Macharovým. Na sjezdě 17.
prosince 1905 p. prof. Masaryk výslovně uznal nepra-
vdivost útoku p. Macharových na osoby vystoupivší
proti p. dru. Herbenovi a slibil, že napadeným zjedná
satisfakci. Zatím místo satisfakce „Čas“ tiskl nové ne-
věcné útoky osobní a člen vydavatelstva „Časem“ vy-
dal právě na dovršení úderček p. Macharovy nájezdy
jako prf „vzácnou knihu“.

Praktické křesťanství. Mluvil jsem ne-
dávno s jistým dp. farářem. Hovor náš brzo se pře-
sunal na pole sociálně politické, a tu mi sdělil můj
společník o své farnosti: Moji farci jsou dobří ka-
tolíci, nemohu si v ničem stěžovati, chodí pilně do
kostela, plní velikonoční povinnosti atd., ale jinak
jsou venkoncem sociální demokraté — — — Táral
jsem se po jménu osady, ale k svému podivu jsem se
dověděl, že to Kocourkov není. Neš, šert stranou.
Tažme se, kde je chyba. Jsou snad na této abnor-
malitě vinni farci? Nikoli. Bída je čene k svépo-
mocí. V chybě je pan farář sám, že nemá smyslu pro
praktické křesťanství. Dnes nestačí lámati jen chléb
duchovní, dnes musí kněz, často jediný inteligent ve
vsi, lámat i chléb vezdějál t. j. dle sil napomáhati,
ba dokonce vésti dělný svůj lid v boj o vezdějál živo-
bytí. Nečiní li tak, padá zubožený lid za obět dema-
gů, slibujících ráj na světě, ale ne na základě
křesťanské spravedlnosti, nýbrž pomocí revoluce proti
světské a církevní autoritě. Jsem jist, že za nějaký
rok bude týt pan farář nafikati: máš dobrý sociální
demokraty, ale kostel prázdnej. A co znamená prak-
tické křesťanství? Uplatnění křesťanských zásad v ži-
votě společenském, v životě sociálním. Bez tohoto
základu nemůže být řeči o křesťanské politice. K u-
platňování zásad křesťanských v životě praktickém
je však nutno znáti desatero prohloubené a netoliko
jednoduché a znáti též život praktický, jeho světlé a
stiané stránky. Je to úkolem výchovy kněžského do-
rosta, aby tu podáno jeho hojnost vědomostí nejen
pro pastorační čistě sakramentální, ale též i pro mimo-
kostelní — sociálně-lidovou. Jest též povinností vý-
chovy rozvíti mladá srdce k apoštolské horlivosti,
jeť nechláchlou po prvním neúspěchu a nelekají se
obětí strádání a pronásledků. Pokud se tak dříve ne-
stalo, jest třeba nyní jednati působením častých schůzí,
porad a přednášek „k věci“, jeť by doplnily nedostatky.
Dále jest třeba k uplatňování praktického křesťanství,
aby zmizely z řad našich ty nešťastné netýkavky,
myšlím pány, kteří se oddali fixní ideji, že jen oni
všama nejlepší rozumějí a že jim nemá v jejich pů-
sobišti nikdo co poroučet, pak lidé, kteří si myslí, že
ty výsly pro práci sociální se všech týkají, jen jich
nikoli. Další nutností jest mohutný tisk, dobře redi-
gované a laciné noviny a populárními výklady soci-
álních otázek stavovských. Čím více těchto papírových
kazatelů, tím lépe. Konečně jest nutná účelná součinnost
všech, jeť Pán náš buď talenty anebo úřady podělil.
Kdo se tomu vyhýbá, hřeší i při jinak svatém životě.
Jest tudíž svatou povinností každého kněze a kato-
lického inteligenta vystoupiti s rezervy k agiti-
hoznatě činnosti na poli sociálním ve směru křesťan-
ských zásad, a tato činnost se musí pohybovati jednak
směrem agitačně-organizačním jednak poučovacím,
jednak (reakce) a mravní podporou dobrého tisku.
K t. zejména grohem skřivák, nřbrž dle pokrokové
možnosti předpláceti a odebrati sami, působili, al-

skávati nové jednotlivce anebo kroužky odběratelské,
předpláceti na čas pro jiné, zvláště pro hostince, než
se zájem vzbudí, ale také svými zkušenostmi a míst-
ními správami listy naše obohacovati. Odlošme hůl se
stříbrným kováním a sáháme po holi věru pastýřské,
apoštolské. Nakonecme pořádku jen z okna, ale vkroeme
smutně na národa a církve roli dědičnou, ať zůstane
dědičtím synů křesťanského národa našeho. Rychlé
rozhodnutí jest tajemstvím vítězství; kdo váhá, klesá.
Tedy vzhůru ku praktickému křesťanství!

**Slova Palackého a Elegra o nábo-
ženství a kněžstvu.** V dolovu ku svým po-
litickým spisům praví Palacký: „Nemohu nekárati a
nelitovati bezmého nepřátelství našich liberálů
proti všemu, co se nasývá církví a a ní jest ve spo-
jení. Slyšim-li a uvažuji-li denní deklamace liberál-
ního tisku a parlamentního řečnictví proti kněžstvu,
jakož i proti všem těm, kterým pečovati jest o nauku
Kristovu, připadá mi bezděčně myšlenka, jakoby toto
bylo hlavní zlo naší doby a nevěří lid, jakoby ne-
bylo škodlivějšího povolání, nežli učitele náboženství
vůbec, a evangelium Kristovo jako by bylo jedem,
který se zvláště pečlivě musí vzdalovati od škol, aby
jim nebyli nakaženi mladiství duchové. Jak často
již mučil jsem litovati zvláště venkovské kněžstvo
české, oavloené a vzdělané, jeť trpěti musí takovými
podvratnými proudy a směry!“ A všude národa, dr.
Rieger, pravil v prohlášení z r. 1877: „Politické zá-
stupcové národa jsou povinni chovati se s největší
šetrností k náboženství, k němuž náleží ohromná vět-
šina národa českého. A zejména cítíme povinnost chc-
vati všelikou šetrnost k duchovenstvu českému, které
od prvopočátku tak věrně stálo při národní straně a
o národ náš tak velkých zásluh si získalo.“

**Nový doklad, že štvání proti Ital-
ským klášterům dále se organizované.**
„Correspondenza Romana“ dovidá se, že francouzská
seznátek lože „Grand Orient“ mimo 150.000 franků
podpory na obecní volby říšské poslala také značný
dar na rozvinutí klášterních skandálů v Itálii a to
hlavně proti řeholi Saleziánů, jejichž školy činí fran-
couzským státním školám v Orientě velkou konkur-
renci. — A pak se divme, že tolik veřejné hanobení
a týrání byli i ti italské kněží, jejichž veliké zásluhy
jsou známy daleko za hranicemi!

Plevel se šíří úžasné tím, že po žních
necháme strniště nesežrané a na něm trpíve ostí,
různé škivkovité plevele atd., kteréž pohodlně do-
zrají. Semeno pak roznese vítr daleko široko. Aby se
tomu předešlo, pokusme i plevele a hned na místě
spalme. Strniště každé pak ihned podmítneme celé,
nejen několik brázd anebo některý záhon. Také všechny
zbytky polních plodin, nař, hloučky, zeměky nakažené,
porušené lupení zaslouští a zahradě na řepovišti a
pod. ihned spalme. Nechme dčtmi vše posbírat, na
hromadu uložit a spálit. Tím se zničí snadno a jistě
škůdci rostlinstva, kteří jinak přezimují na poli a
velice se rozmnožují.

Polozralého ovoce, vichřicí setřeseného,
lze sušitkovati způsobem dvojím. Buď plody polo-
zralé rozkrájíme a rozvážíme na kaši ovocnou, k níž
se arcí přidá cukru, anebo se plody rozmáčejí, vy-
lijají a pak štáva nechá zakvasit na ocet ovocný pro
domácí spotřebu.

**Sjezd Věodber. sdružení křesť.
dělnictva z Moravy a Slezska** konal se minu-
lou nedělí v Brně. Na sjezdu tom prokázáno, co
zmůže dobrá vůle, ochota a obětavost na díle or-
ganizačním. Koncem r. 1906 mělo moravsko-slez-
ské sdružení 5471 členů, koncem června t. r.
stoupl však počet ten na 12.000. Na Moravě mají
ovšem příznivější poměry, ale přes to více zmohla
ochota na všech stranách. S dělnictvem podává si
ruce inteligence laická a kněžstvo na celé čáře.
A v Čechách staví se leckdes proti nám . . .

Skvělé výsledky českého průmyslu.
První společná mor. továrna na cukrovinu a čoko-
ladu v Olomouci následkem stále vzrůstajícího
odbytu svých výrobků jest nucena postaviti vlastní,
všem moderním požadavkům vyhovující továrnu
a za tím účelem přeměňuje se v akciovou spo-
lečnost. Podnik tento založen byl před 8 roky v
Olomouci a z malých začátků vyšinul se na mnoho-
slibný závod, jehož čistý výtěžek v posledním
roku obnášel K 22.913.40 po značných amorti-
začních odpisech strojního a inventárního zařízení
a po dotacích stávajících fondů. Dividenda podli-
nkům vyplácena byla v posledních letech 7 až
10%. Tak skvělými výsledky zajiště pochlubiti
se může málokterý český průmyslový podnik a
proto s radostí vítáme zprávu o rozšíření a pře-
měně jeho v akciovou společnost. Doporučujeme
zároveň akci jeho k hojnému upisování, neboť
není pochyby, že tyto stanou se v brzkou velmi
výnosným a hledaným papírem.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. srpna 1907. 1
11 plavice K 17.30—18.30, 9ta K 12.30—13.40, jedme-
ne K 10.30 11.10, prosa K ———, vřva K ———,
hachu K ———, ova K 6.50—7.30
čoky K 40.80 50.—, jabal K 22.—, krap K
23.00—24.00, brambor K 4.00—4.40, 1 hl jeteřového
semene bílého K ———, 1 hl jeteřového se-
mínka čer. K ———, ruského K ———,
máku K ———, lněného semene K 18.—18.40, 100
kg žitných otrub K 14.50—15.00, 100 kg pšenice
otrub K 13.40—15.—, 1 kg másla čerstvého K 2.40
—2.60, 1 kg másla převařeného K ———,
1 kg másla vepřového K 1.84—1.—, 1 kg tvarohu K
0.28—0.32, 1 vejce K 0.05—0.06, 1 kopa okurek K 1.60
8.60, 1 kopa zelí K 0.00—11.—, 1 kopa kysanky
K 1.60—4.00, 1 hl cibule K .40—70, kopa drob.
salátův K 1.00 2.00, 1 kopa mrkve K 0.70—1.00,
1 kopa hrachů K 4.— 8.—, 1 kopa otypek petržele

K O —, 1 bečka jablek K 6 00—11— Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 17. srpna 1907 odbývaný
přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 383 hektol., žito
240 jedného 212, oves 278, proso —, vike 10, hra-
chu 1, čočka 77, jablek 8, kroup 8, jetelov. semínka
2, lněného semene 10, máku 11. — 2.) Zeleniny:
zelí 80 kop, cerele 126 kop, petržele kop otýpek — cibule
388 hl, drob. zeleniny 300 kop, mrkve 240 kop,
brambor 86 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek
66 hl, hrůšek 107 hl, třešní beček —. — 4) Drob.
dobytka: vepřá 0 kus, podvinčat 889 kusů.

Listárna redakce.

Pro technické překážky mnoho dopisů a jiné
látky odloženo.

Milostivá paní,

víte proč máte při nákupu
sladové kávy kláštní hlavní
důraz na jméno „Kathreiner“?

Jelikož se jinak vydáváte
nebezpečí, že obdržíte
méně cenný padělek,
kterému schází všechny
přednosti, jimiž se vyzna-
menává „Kathreiner“.

Neb jedině

Kathreinerova sladová káva

Kneippova

má následkem zvláštního
způsobu výroby vůni a
chuť kávy zrnkové.

Raďte si zapamatovati, milo-
stivá paní, tedy zcela dobře, že
pravou „Kathreinerovu“ ob-
držíte jedině v uzavřených pů-
vodních balíčcích s napsaním:
„Kathreinerova sladová káva
Kneippova“ a s obrazem faráře
Kneippa jako ochrannou známku.

Nejdůst. bisk. konsistorií odporučeny
umělecký závod

Jos. Kieslich

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a obnovování

oltářů, křesatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatné.
Četné dopisy uznání po ruce.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se lesklými
rámy, stříbrnými vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vázanosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

C. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraněční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

JAN STOUPA V PRAZE,

Václavské
nám. 32.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

G. a k. dvorní
atelier

J. F. Langhans

Hradec
Králové,
Adalbertinum.

Fotografie nejlepší.

Ceny nejpříznivější.

Zvětšování podobizen v krásném platinovém
způsobu též s přinešených podobizen méně
zachovalých, v nejmolejší provedení.

Moderní sezónní stojánky

pro podobizny a rámy v největším výběru
vždy na skladě.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Reifsenovy záložny	8 h
Učte se z dějin	16
Oslava Husova	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1836	8
Záloba vydědence XIX. věku	8
O trestu smrti	8
Zrušení řádu jezuitského	8
Vláda židovstva	8
Blíže k Římu	8
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8
Vyznání starého hřbitva	8
O sv. zpovědi	8
Svépomoc dělnictva	8
Přes o dogmaty	8
Fara katolická a protestantská	8
O úpadku náboženství mezi protestanty	16
Zpráva o sjezdu československých kato- liků v Hradci Králové	24
Veliký biskup	8
Důležitost pravého náboženství	16
Pokora a náboženství	8
Zakládají odborevé spolky	8
Husité jindy a nyní	24
Několik slov o papežství	8
Katakomby	8
České náboženství	16
O ústavním životě v Rakousku	8
Plus VII. a Napoleon	8
Sebevraždy studentů	8
Česká konfese	24
Účelnost v přirodě	16

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl

nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Četné doporučení od velenostojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Česství.

I.

(8) „Národní Noviny“ staví se proti pokrokovému heslu: „Volte protiklerikálně.“ Táž se zcela právem: Voliti protiklerikálně? Jaká myšlenka spočívá v tom výkřiku? Kde je nepřítel a škůdce národa a národní české budoucnosti, zdaž výlučně ve knězi, biskupu, ve věřícím, v konservativně smýšlejícím laikovi? Či se česko-moravské duchovenstvo spojilo proti českému národu, proti české národnosti? Či germanisuje český lid, jako u nás maďarují biskupové, či vyhazují českému národu věrné kněze z far, či přesazují kaplany český pracující do nějaké německé Paflagonie? Nebo při zpovědi na české vyznání dávají rozřešení německy? Nebo pěstují kněží v Čechách a na Moravě jenom německou literaturu, odeírají jenom německé časopisy jako u nás zrádní faráři jen maďarské „Alkotmány“? My však naopak víme, že na př. na Moravě 95 pct. katolických kněží jsou věrní čeští lidé; nešťastné známe osobně a byli bychom zpozřídili, kdybychom jim v Lahačovicích a zde na Slavenstvu, když cestují, nepodali po bratrsku ruku ze strachu před jakýmsi „klerikalismem“, vytrubovaným četnými českými časopisy. České duchovenstvo známe, ale co z něho jsme poznali, na národní zradu nepoukazuje. Ani „tmu“ neviděli jsme kolem nich se chundeliti....

Avšak popatřme na křičící „volte protiklerikálně!“ Zdaž jsou to sami Aristidové nebo Gladstoni? Kolik propadlých studentů, kolik nevydařenců píše „liberálně“, „antiklerikálně“ po novinách? Kolik (uvedena řada jmen, jež vynecháváme) hanobí žurnalistiku pod štítem „liberalismu“, „antiklerikalismu“ a „pokrokařství“? Jaké atheisticke-pokrokařské orgie provozují jisté kruhy národního učitelstva, jaké smutné figury představují „svobodomyslnost“?

„Volte statečné, počestné, národní, dovedné, vzdělané lidi, volte charaktery!“ měli by křičet! Kdo, mající v hrudi čest a v hlavě rozum, nedal by svůj hlas případně dru. Grégrovi právě tak, jako řekneme, P. Stojanovi, šlechtetné duši na Moravě? Na každou výčitku, předhozenou tak zvaným klerikalům, nedala by se najíti stejná vážná výčitka liberálům, pokrokařům, realistům, socialistům? Tito páni durdí se na neomylnost, již si v jistých věcech a při jistých podmínkách osobuje církev, avšak páni liberálové, realisté a pokrokaři sami osobují si ji všude a beze všech podmínek, a sice neomylnost stokrát neomylnější, než-li činí papež ex kathedra. Vždyť jest to bás, čísti jejich věčný chvast o „světlo“, o „pokrok“, o „modernosti“ při tom, když mezi nimi známe také hlavy, jejichž tma tisíckrát převyšuje všechny historické tmy: středověkou, egyptskou, klerikální, ultramontanskou, atd. Svrchovaně mělké, nespravedlivé a směšné naduté jest připisovati liberalismu všecko dobré a klerikalismu všecko zlé! To svědčí o velikém úpadku, když taková hesla rozhodují při volbách! Národ nechť promluví a bude světo!“

Vynechali jsme z článku ještě ostřejší slova, adresovaná „protiklerikalům.“ Pro nás jest velice zajímavé, že náhledy zde citované neprocházejí katolíky, nýbrž vynikající slovácký evangelík. Věru že hnusiti se musí již každému nestrannému pozorovateli způsob, jakým obce pokrokařský tisk různých odstínů katolíky „vábiti“ k práci národní, jak pokrokaři do vlastních pokrevenců katolíků kopají, jak jim spílají daleko hůře než odvčkým nepřátelům našeho národa.

„Klerikalům jest náboženství výnosným obchodem, řemeslem“, křičí žurnalisté ti, kteří hledají sami ve štvání proti nám vlastní obživu. Slídí pilně po nejmenších našich nedostacích a chybách, aby „pokroková práce“ nestála, aby se nepropásla příležitost k obživě. Při nedostatku loví v tůních nejhlubších, snáší materiál s ciziny, překrucují fakta, jen aby snesli potravu pro lačné ústa jízlivých čtenářů, kteří výhradně listy ty odbírají k rozmnožení své radosti — nad chybami svých pokrevenců.

„Klerikalismus znamená tmářství, reakci, neštěstí národa, obmezování svobody“; tak volají ti, kteří rozdávají podvodné brožury o katolících, kteří o židovský talmud nezavádí, skrývají před zrakem čtenářů obrovskou moc židovského kapitálu, mlčí o hrozných ranách, jimiž zmrakaly naši zemi živly protikatolické a — kteří chválí ruské zákeřníky, vybírajíce na zvýšení jejich násilných skutků peníze.

Vytýkají nám „jezovitismus“ žurnalisté, kteří snaží se zvrátiti vychytralými frázemi

zdravé pojmy lidu českého, kteří za kus chleba neštítí se křiklavě překrucovati slova katolických časopisů, lháti o nich bez podání důkazů, kteří, chlubíce se láskou k národu, přizívají se inserty germanisujících židův i protestantů, kteří, brojíce zle proti ruské vládě, přijali dobře placené inserty, zvoucí k peněžní půjčce téže vládě. Jsou to lidé, kteří vytýkají katolíkům denunciační snahy, ale zato uveřejňují sponstu článků mífěných na zničení existence katolíkův a na vyhnání i chudých katolických dělníků z továren. Nikdo tak nejde za heslem: „účel posvěcuje prostředky“, jako ti žurnalisté, kteří totéž heslo prolhaně jesuitům vyčítají.

„Volte protiklerikálně!“ Tedy snad raději žida, který s národem naším necítí. „Volte protiklerikálně!“ Tedy vlastně proti valné části lidu českého, která se ke katolictví hlásí. Tohle má být vlastenectví!

Moderní strážcové česství, kteří pohodlně tyjí z těžké práce buditelů-kněží, ustanovili nová četná pravidla vlastenectví, pořídili novou uniformu, do které chtějí obléci každého. Kdo neposlechne, jest jednoduše zrádcem národa a to zvláště ten, kdo odváží se projevití otevřeně lásku katolické části lidu českého. Nezáleží na tom, jak nynější člověk česky cítí — jen když vyhoví četným vlasteneckým formalitám.

Analyse vlastenectví stále podrobnější, kontrola této idey stále se děje s různých hledisek, madrování o vlastenectví stále se bere cestami spletitějšími — a zatím pod tíhou banální uniformity skutečný cit k národu slabne stále víc. A právě ti prostí lidé, k jejichž sluchu tak často učené deklamace o česství nedoléhají a kteří o vlastenectví sami tím méně mluví, jsou nejspolehlivějším živlem národním. Prostí lidé, jejich hlavy nejsou přeplněny nýbrž různými filosofickými systémy, pokládají otravu jazyka, jemuž je matka učila, za povinnost samozřejmou, kterou není potřebí zvlášť dokazovati. A neudržel naši národnost právě prostý, nezkažený katolický rolník, kdy ti učenější Čechové ve městech s tak velikou chutí němčinu louskali? A zachová nyní národnost takový pozér, který si mění jméno Arnošt na „Arne“, nebo který pracně prohlíží slovník cizích slov, aby svůj český článek co nejvíce prošípkoval cizími slovy? Cítí opravdu velikou lásku k svému jazyku takový spisovatel, který proplete hustě svůj článek francouzskými frázemi, aby ti plebejci žasli nad jeho učeností?

Na takové pozéry není rozhodně spolehnouti. Co jim ze srdce vyprchalo, to se zpět nevntí sebe ohnivějšími raketami velikých slov. Miluje snad opravdu upřímně celý národ takový člověk, který trestá a sužuje nespravedlivě své nejbližší příbuzné, který vysává rodiče a při tom odvažuje se dušovati, jak miluje vše své příbuzné v širším slova smyslu — totiž celý národ český vůbec?

Člověka, který mská s chutí a zbytečně své vlastní krajany, kdykoli se jeho malivosti přiležitost naskytne, rozhodně za vlastence považovati nemůžeme.

Ale — teď jsou jiná pravidla. Jestliže žádá katolík, aby „vlastenecké“ strany do něho tolik nespravedlivě nebušily, aby se s ním zacházelo aspoň slušněji než s trestance, jinak že by v něm chladla chuť hned vedle trýznitelů na vinici národní pracovati, už se křikne: „Ejhle, národní zrádco!“ Zato však, když „Národní listy“ právem potepaly r. 1903 „vlasteneckou“ činnost několika evang. klerikalů, svolán do Prahy evangelický sjezd, na němž se mluvilo nespravedlivě „o velikých urážkách“ evangelictva vůbec; a k tomu všemu ozvala se z evangelických úst slova: „Oddělit se od pokolení cizoložného, zlého a převráceného.“ Tak odpověděno oficiálním vlasteneckým kruhům. Hotová výpověď z bytu a to hodně ostrá. A „Nár. listy“? Zcela pokorně se omlouvaly; vždyť to prý zle nemyslíly. Jen kdyby se ozval i proti nespravedlivostem katolíků podobným tónem! Hned by se proti němu obrátila těžká děla a střílení by neustávalo.

Besídka.

S l e p i ě á k .

(Ze Skutečka).

Tetička Jabkova byla ženská hospodárná, rozumná, zkušená. Mockerát jinejm dobře poradila. Ale jednou přišla na ní tak velká svízel, že si sama dobře poradit neuměla, tak že byla přišla do velkého neštěstí. Koupla si tři pěkný kůřata, vobnesla je vokolo trnože u stolu, aby se jí doma držely a těšila se, že jí ta drobotina bude už k vánocům vejce snášet. Jedno kůře začalo bejt diunný; chodilo samo pro sebe a když se mu namanulo do cesty jiný,

hned ho klofalo. Ale Jabková myslela, že z něj bude přeci pořádná slepička; nikam se jí ne-toulalo, pořád se drželo pěkně na dvorečku.

Ale najednou ráno poznala tetička, co si to vlastně do domácnosti nasadila. Uhlídala, jak to kůře vyskočilo na plot, obrátilo se proti chalupě a hned třikrát za sebou: „Kykyrybý!“ Jabková konkala jako vyjevená. „No, tohle sem si dala! Sem stará, zkušená, myslela sem dovopraudy, že je to slepička — a von zatím kohout. A dyť přeci — dyť přeci pořád vyhlíží ten tvor jako slepička.“

Najednou si zpomněla, že když slepice třikrát zakokrhá, přijde na dům neštěstí. Jo — ale to by musela bejt černá slepice a ne malý popelavý kůře s lysinkou pod krčkem.

Právě šly kolem po silnici dvě tetky; byly to Nehodka a Straková. „Drahý ženský, pojte sem; já vám musím povědět, co mně vyvádí kůře.“

A Jabková vyložila všecko. Nehodka byla už hodně stará, moc ve světě zhlídla, dovedla skoro při všem poradit. Hned řekla: „Chytněte, tetičko, to svý kůře; já se na něj trochu lepši podívám.“ A teď nastal hon; kůře pískalo, skákalo, lítalo, jako by bylo posedlý. Když ho už přeci tetky chytily, začala ho Nehodka prohlížet moudře jako nějaký doktor nemocnýho. Jabková se ptá: „Prosím vás, teda je to slepička nebo kohoutek?“

Nehodka nic; pořád eště zkoumala; až teprvá za chvíli řekla: „Todle ste si pěknýho neřáda do kůrníku nasadila. Todle nejní ani slepička ani kohoutek, tohle je slepičák a ten nepřináší nikdy nic dobrýho do stavení.“

Jabková hrůzou zkoprněla; hned jí v lcpatkách začala drtit zima. „Co že — co — slepičák?“

„Slepičák, to se ví, že slepičák. Já sem ženská zkušená, já se nematu; já už sem něco ve světě prodával. Kdo nejní pořád doma za peci, doví se všelicos. A taky mně už má nebožka maminka moc napovídala. Ta věděla věci! Tady celá ves neví tolik, co vona znala. Jen se podívejte, jaký má pod křídylkem pruh; na krčku má lysinku a voči do zelena a ty drápy jako krahujec.“

„Teda von přeci slepičák!“ Tetičce Jabkové se třásly nohy zlosti. Hned plácala kůře po hlavice: „Na — na — na, ty mizero!“

„Jen si dejte, tetičko pozor, ať vás neklofne; hned vám může votrávit kreu, že by vám žádný doktor nepomoh. Koukněte, dívá se tema vočima jako burkuš, jako nákej arián. Dybyste tohodle zloděje měla doma dýl než rok, to byste viděla, co by vám proved; šak už se cvičil, aby dovet přivolat voheň. Za rok se vám ten neřád postaví na řeben chalupy, třikrát zakokrhá, a stavení je ve vohni hnedka.“

„A co mám s tím raráškem dělat?“

„Všecko vám povím; uvařit nebo upíct a sníst to kůře můžete. Ale péři všecko dobře spalte; kosti zahrabejte na místo, kde by je nikdo nevykopal. Když to všecko uděláte, jak vám radím, máte po strachu. Todle všecko každej neví; teď sou pořád lidi hloupější a všemu mondrýmu naučení se jenom smějou. A zatím nedovede z tech mladejch nikdo ani zařikávat.“

Večír byl už slepičák upečený na stole. Bylo to maso náko moc tuhý. Inu, dyť nejní kůře jako kůře. A Nehodka dostala vod Jabkovy pytlík křupek, protože svou dobrou radou jako ženská zkušená zachránila Jabkovu chalupu vod velkého neštěstí.

Mešní vína

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabídnouti pravá, původní, přírodní vína, neporušená k oběti máe avaté. — Prodávám pak: Falkensteiné Ima jakosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvích. Falkensteiné IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahv. Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po K 1:20 v lahvích za 1 litr. Mám též na skladě jemná tabulová vína rakouská, uherská i brionská, pocházející z Brionských ostrovů v Adrii. Cenník podrobně zašlu ochotně dle přání zdarma a vyplaceně.

Alois Cízek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšst. farní úřady v Čechách.

Domek (malá villa)

v obci Lubně, 1/2 hodiny od Nechanic v lesnaté krajíně na potoku Bystřici se prodá anebo pronajme. Jest to zvýšené přizemí; 3 pokoje a kuchyně, síň, schodiště; dole totéž. Zahrada květinová, ovocná, stinná, rybolov. honitba.

Blíží u J. Bergra, mlynáře v Lubně, pošta Nechanice.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytřezování
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává

cís. a král. dvorní

velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský

Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

DIVANY,

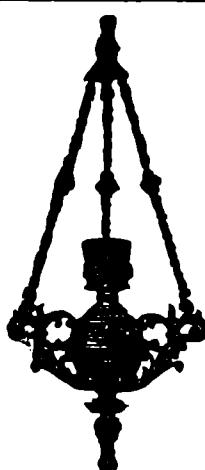
garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře
v Hradci Král.

OOOOOOOO

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-3, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený *pasit* *spe-*
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bojné zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrancí, kalichy, ciboria,
lampy, sv. cny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v o. n. i. slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za *veškeré výrobky a slacení ručním*. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjstkovnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. *Žádné přesované vý-*
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

K sv. biřmování nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejlepší podlahový nátěr

Marxův lak.

Nejvydatnější. Nejtrvanlivější.
Proto k upotřebení nejlevnější.

Sechne v 6 hodinách a stačí
— 1 kg krabice na 8m² —

==== Cena 1 kg K 1.80. ====

Email bílý a barevný

Marxův je rychle sechnoucí, trvanlivý nátěr.

V 24 různých barevných odstínech s krásným
leskem. Hodí se výborně na kuchyňský nábytek,
k nátěru zdí v kuchyních a špižárnách atd.; dále se
mýtí. Lze dostati v každém množství a odstínu
jedině u firmy

Fr. Viktorin,

hlavní sklad a strojní výroba barev a laků

v Hradci Králové,

Velké nám.

Na skladě nacházejí se všechny druhy barev
suchých, třených, laků a štětců.

Malý student studující dívka

přijme se na celé zaopatření v učitelské rodině.
Bližší sdělí administrace t. l.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
biřmování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvního pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veledůst. kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Sazká ulice č. 7. Telefon č. 418.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. V den 1906, státní medaile
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky včest. uctáné. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

MOSAIKY

skleněné

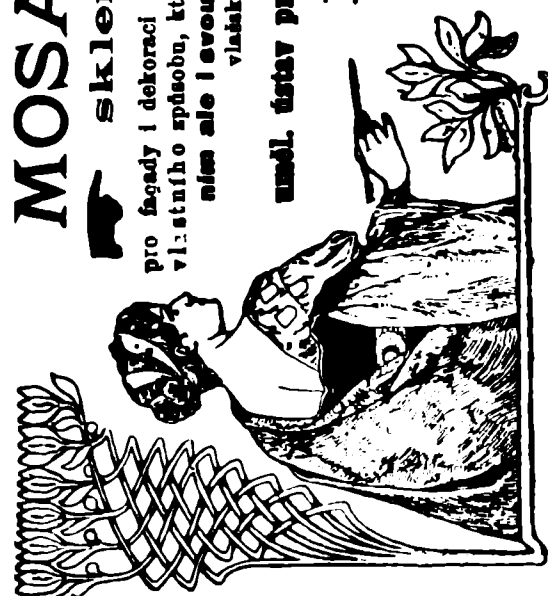
pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vládního způsobu, které nejen vzeš-
ně ale i svou láčí předčí mousky
vlastní, hotoví

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda,

Brno.

Rozpočty pro chrá-
mová okna i mousky
besplatné.

Učně

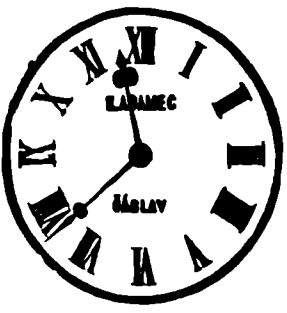
z řádné rodiny za mírných pod-
mínek přijme

Vojtěch Ráží,

závod železničský a koloniál. v Hradci Král.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

**První výroba
věžních
hodin**
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.
Ignáce V. Nešhuda syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Nešhudy, farář ve Výprachtově)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zúčtuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.
Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.
Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze optičně revidována.

Půjčují za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleddstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahoslavenosti revido-
vány.
Měšní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veleddstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácnosti.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí č. 413.
Cenníky zdarma a franko

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

**Kalendář katolických
organizací**
na rok 1908

„Křest. Organisátor“
vyjde 1. září s obsahem pro každého katolíka
potřebným.
Spolupracovníci jsou: Dr. Fr. Šule, Dr. Fr. Reyl,
JUDr. Šimák, katech. Fr. Jukl atd.
1 exempl. 90 h, poštou 1 K. Při hromadných ob-
jednávkách 1 exempl. za pouhých 80 h a k tomu
slevuje se polovice porta.
Objednávky vyřídí p. Jos. Polák v Hradci Králové,
Adalbertinum.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
různé předměty hodící se za uarky.
Původní nákresy, cenník a rozpočty bezplatně a
franko.
Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Mravný hoch

se přijme
do učení

JOS. KIESLICH, pozlacovače
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zašlou
se vše franco.

Jan Horák
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční salsony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Pozvání

k upisování akcií

c. k. továrny na cukroviny a čokoládu v Olomouci.

Stále rostoucí odbyt výrobků „První spol. moravské továrny na cukroviny a čokoládu v Olomouci“ nutí dosavadní podílníky k rozšíření závodu, postavením vlastní, všem požadavkům moderní výroby vyhovující továrny a ku změně dosavadní družstevní formace v akc. společnost.

Na valné hromadě „První spol. mor. továrny na cukroviny a čokoládu v Olomouci“ usneseno, že dosavadní společenstvo má likvidovati a přeměnit se na společnost akciovou. Akciový kapitál K 400.000 — rozvržen býti má

na 2000 akcií po 200 K

znějících na jméno.

Souhlas s tímto usnesením projevilo 720 českých obchodníků na Moravě a vých. Čechách, kteří též při předběžné subskripci upsali přes polovičku veškerých akcií. Tím zajištěn stálý odbyt výrobků u vlastních akcionářů.

Dobrou rentabilitu akcií zaručují dosavadní skvělé výsledky továrny. Byla vyplácena **dividenda** v posledních letech **7—10%** vedle značných odpisů na strojním a inventárním zařízení a vedle nastřádání fondů přes 20.000 K.

Továrna bude postavena v Olomouci, neb v některé předměstské obci u Olomouce a tím bude též konati své národní poslání, posilující tak značně český živel na severní ohrožené Moravě.

Zveme proto všechny Čechy dobré vůle, jimž hospodářský rozvoj národa českého lhostejným není, a již své disponibilní peníze ve slibném českém podniku umístí sto jsou, aby na upisování akcií co nejvýdatněji se účastnili.

O prospekt a upisovací přihlášku možno se přihlásiti korr. lístkem buď přímo u První spol. moravské továrny na cukroviny a čokoládu, neb u Občanské záložny v Olomouci.

OLOMOUC, v srpnu 1907.

Zařizující výbor.

Slatinné lázně a vodoléčebný ústav

v Bohdanči u Pardubic

těší se letos nebývalé přízni P. T. obecnatva, neboť do konce června zaznamenáno již na 237 hostů, což jistě svědčí o skvělých výsledcích místní **rašelny**, která blahodárně působí při veškerých **rheumatických bolestech** a chorobách ženských všeho druhu. **Moderní vodoléčbou** léčí se zdárně různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký účinek **massáže** i **elektrisace** všeobecně jest uznáván. **Čistý vzduch**, **tichá krajina**, **jehličnaté lesy** a **stále vyhrátá písčité půda**, zvláště výhodná pro **rekonvalescenty** a **rheumatiky**. Správa lázní přichází všem P. T. hostům v každém ohledu co nejochotněji vstříc, při čemž bývá se zvláště ohled na **nemajetné osoby**, jichž jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictvu, učitelstvu a zřizovatelům různých úřadů a ústavů poskytují se zvláštní výhody.

Z Pardubic třikrát **elektrické** poštovní spojení.

Výtečná a levná strava.

Žádejte o prospekt.

Lázeňský lékař MUDr. Jindř. Požár.

Ceny bytů mírné.

Saisona do konce září.

Ryze český podnik.

Ryze český podnik!

Ryze český podnik!

Zápis žákyně

do střední dvouleté

obchodní a průmysl.
školy dívčí

král. města Kolína

koná se v kanceláři purkmistrovského úřadu král. města Kolína (I. poschodí č. 1.) od 10.—16. září t. r.

Možno se však i mimo tuto dobu přihlásiti kdykoliv v téže místnosti ústně neb písemně po dobu běžících prázdnin.

Do I. ročníku přijímají se bez zkoušky dívky nejméně 14 roků staré, které s dobrým prospěchem odbyly třetí třídu školy měšťanské neb lycea. Na základě přijímací zkoušky všecky a menším předběžným vzděláním. Na uchazečky, které v praxi už byly, bývá se zvláštní zřetel.

Pilností a přičinlivostí získaly si absolventky těchto škol důvěry obecnatva i kruhů obchodních a průmyslových tou měrou, že v kancelářích, obchodech, bankách a pod. jsou silami hledanými. Hodným a přičinlivým absolventkám opatřuje ředitelstvo vhodné místa.

Roční školné obnáší v I. roč. 50 K, v II. roč. 80 K, **zápisné** 6 K a **roční příspěvek na účebné pomůcky** 4 K.

Pro potřeby místní připojeny budou k tomuto ústavu rozmanité odborné kursy jazykové, kuchářské, hospodářské, hudební a pod. Podrobné prospekty o účelu a organizaci ústavu zašle obratem (Adresu račte psáti úplnou).

ředitelství ústavu.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bursovní obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem července K 10.722.192 70.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 35.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. srpna 1907.

Inserty se poštují levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Úprava Labe a přítoků.

Labe horní.

(M) Regulace Labe, již dokončenu uvidíme snad v době dohledné, má široký, skoro obrovský plán. Bude se týkat jak Labe, tak i nebezpečných jeho přítoků. V první řadě stojí tu Úpa. Dle projektu regulována má být neklidná řeka od Pacru až do Ryzmburku v období osmi let, t. j. od roku 1904 do roku 1912. Náklad na tyto práce odhadnut jest na 5,310.000 korun. Jest to celkem 18 km, které mají být za obnos tento regulovány. Regulace projektována jest souvisle v celém říčním korytě od Marešova až do Poříčí přes Trutnov; náhlý příval vodní a s tím pravidelně spojené nebezpečí zátopy má se odstraniti zabráněním bystřin, jež se vlévají do Malé i Velké Úpy, dále metodou, jež znamenitě osvědčila se při řekách alpských, totiž *metodou zřizování údolních přehrad*. Takové přehrady na Úpě jsou projektovány v t. zv. Temném Důlu, kteroužto přepážkou docíleno by bylo nádrže, jež pojala by asi 6,500.000 m³ vody. Náklad na údolní přehradu v Temném Důlu byl by 5,850.000 korun, a docílilo by se jí v případě povodně snížení povodního přílivu o 620 m³ na 120 kubik. metrů za vteřinu. Návrh na přehradu temnodolskou posud schválen nebyl.

Jiná přehradá údolová již zkonaním a sondováním hodně odůvodněná a připravená je projektována na dolním toku úpském ve Slatině. Jsou tu však dva návrhy; jeden projektovaný pod okresním mostem u mlýna Kordínova vystavěl by nádrž, která by pojala pouze 5,600.000 m³ vody, kdežto dle návrhu druhého měla by se 800 metrů dále pod okresním mostem vystavěti přehradní zeď ve výšce 28 metrů, délce 182 metrů, která by zadržela vody 8,700.000 m³. Nádrž touto dalo by se snížení odtěkání přívalu na 80—90 m³ za vteřinu. Proti návrhu druhému, jenž by vyžadoval asi nákladu 4,000.000 korun, není odporu; znalci vyslovili se rozhodně pro tento.

Regulace Labe samého počíná u Dvora Králové. První významný projekt je plán nádrže v lese zvaném Království. Nádrž tato dle mínění p. stav. rady Zimmerla bude mít velikou

důležitost pro tok Labe horního až k Hradci Králové, bude mít blahodárné účinky nejen pro nejbližší okolí, ale i po toku dolů až do vzdálenosti 50 km. Nádržka vodní přehrady bude asi 5 km nad Dvorem Králové. Zeď nádrží má být 33 metrů vysoká, 200 metrů dlouhá a pojme ve svém klínu kolem 9,000.000 m³. Bude to snad největší přehrada v Rakousku vůbec a vliv její sesílen bude ještě druhou nádrží u t. zv. Krausových bud, která zadrží 4,000.000 m³ vody; a nad touto postavena bude přepážka třetí, kterou bude zadržován štěrk a tak zabráněno zanášení toku a nádrže Krausovské. Těmito nádržemi zachytí se vody 12,500.000 m³. Náklad s tímto velkolepým regulačním plánem spojený je vypočítán na 13,622.000 korun. Se stavbou počne se ihned příštího roku.

Další úprava Labe běže se obyčejnou cestou. Regulace v Hradci Králové, již letos započatá, počíná od mostu věkošského a končí asi jeden kilometr nad jezem Opatovickým; celkem délka 8 km. Tok bude trochu urovnán, aby odchod ledu byl volný, břehy vydlážděny, drnem, kolím a náhozem upevněny, řečiště náležitě rozšířeno, aby mohlo pojímti bez záplav a náplavů všechno množství vody povodní. Jez, který nahání vodu městské vodárně, bude odstraněn a nahrazen železným jezem pohyblivým, který odchodu vody a ledu nebude překážeti a přece vhodným zařízením bude schopen regulovati výšku vody. Starý pevnostní most t. zv. pražský, jenž upraven byl jako jez, aby v čas válečný mohlo být pomocí stavidel okolí hradecké zaplaveno, a jenž širokými a hustě vedle sebe stojícími pilíři odtoku vody a ledu bránil, bude stržen — ovšem po postavení nového mostu erárního, který nebude mít pilíře středního a plavbě zcela nebude překážeti.

Přístup k vodě usnadněn bude vhodnými náplavkami. Pro upřímení toku bude třeba rozvésti 750.000 m³ země a bude potřeba 50.000 m³ stavebního kamene, který objednan je v lomech litických, bystereckých a vamberneckých. V zátočinách u Střebše, kde s prací se letos počalo, jsou zaměstnány dva vodní baggry o výkonnosti 300³, jeden vodní baggr o výk. 150 m³ a pozemní baggr o denní výkonnosti 1000 m³, který obsluhován jest drahou

po ní, ony pontony. V prákopu, který sloužiti má k upřímení toku, prosakuje voda, proto z něho se čerpá pomocí čtyř odšťedivých čerpadel. Provedení této úpravy rozpočteno je nákladem 3,300.000 korun a prováděno je firmou Kress a Bernard z Prahy pod dozorem stavební správy c. k. fideletství pro stavbu vodních drah v Hradci Králové.

Celá práce končí u Březhradu. Hned pod Březhradem je největší dílo vodního stavitelství středověku v Čechách — jez a stoka v Opatovicích. Jez tento 3 metry vysoký a 105 metrů dlouhý byl zřízen od pana Viléma z Pernštýna za krále Vladislava II., aby živil vodou labskou celé pověstné rybní hospodářství pardubické. Tento jez přestavěn byl r. 1783 až 1797 dle plánů stavebního fideletě a profesora inženýrské školy v Praze Abbé Grubera nákladem mlýnáře Sokola, který na to věnoval 130.000 zl. t. m.

Opatovický náhon přetíná okliku Labskou, kterou tvoří Labe takou k Pardubicům a ústí do Labe za Labětínem. Náhon ten poháněl 9 mlýnů a dodával vodu lukám, rybníkům, jakož i Bohdanicím.

Pod jezem Opatovickým Labe bylo upraveno již v r. 1894 nákladem zemského výboru, který provedl tam prákopy, jež však potřebují dalšího pokračování. Další úprava horního Labe týká se buď přejí tvořených prahem opakované skály t. zv. „Skalky“ a strží, jež v krátkých mezerách následují jedna za druhou, jedna hroznější než druhá. Projekt na regulaci této partie jest již vypracován a bude co nejdříve zadán. U upravené Loučné končí voda horního Labe.

Dopis z Prahy.

Svobodná věda. Profesor a říšský poslanec dr. Drtina měl v Plsku přednášku o významu universit v moderním vývoji národů. Nové názvy pro starou látku, která, jmenovitě když pojednává o středověku, pohybuje se vždy týmiž vyjetými koleji nepříteletství a zaujatosti proti katolické církvi. Mluví-li který člověk, jenž jest mimo tábor katolický, spravedlivě o katolickém středověku? Pro takového abychom do Portugalu šli!

Jim posílá tu bednu a tadyde tu piletku a mají mu poslat ty kůže.

Josef Šrámek vzal listek, rozevřel a četl:

Milý Josefe!

Jsem muž a to muž čestný, charakterní. Jako Simon uměl plnit své slovo, tak i já je, jak dobře víš, plním. I tentokrát osvědčil se můj mužný charakter. Byl jsem v těžké situaci poměrů mužských a drásavých, jež jako hyeny vrhly se na srdce mé a po kusech rvaly kus z nitra mého. Než zvířel jsem a jsem mužem slibu, ovšem za cenu drahou. V kufru zasílám Ti slíbenou tu mrchu mrtvou. Mrzí mne to, že jsem ji zabil, ale to sám uznáš, až sdělím Ti, v jakém zoufalém hnutí vášně se mě vyprahlé nitro nalézalo. Udělej si s ní, co chceš!

Tvůj mužný přítel Anton Sebral.

Rámek byl blízce mdlobám. Ruka se mu třásla, tvář zbledla. Tak on Toničku přece zabil. A teď mu ji posílá na krk. Mrtvolu v kufru! Učen díval se na bodrého koželuha udiven, nechápeje jeho vzrušení. Stál tu Filipěk Řeřábek s otevřenými ústy, až si jeho údivu všiml sám Šrámek a hlavou jeho bleska myšlenka: „Jen teď opatrně Pepíku! Tonička v louži nechat nesmíš! To on asi chce mrtvolu Toničky odstranit. Jen opatrně však, abys tam sám nevlehl do lapáku!“

Zašel do skladu, přinesl Filipkovi kůžu, k vůli nimž se včera u Sebrala v Malé Kvíci zastavil, shodil bednu a zase ho děs div neporazil, když zpozoroval, že na vozíku je kalouška krve, malá sice, ale dosti patrná. Obratně zakryl ji kůží, zatřásl jimi několikrát a obrátil, aby skvrnu krvavou setřel.

„Tak jed s Pánem Bohem,“ loučil se s učem

FEUILLETON.

Mrtvola v kufru.

(M) „Mám starosti, Josefe, mám, div mi vlasy na hlavě nesešediví.“

„Co je, Toníku, co?“

„Ale blažené jsme žili s Toničkou, milovali jsme se jako dvě brdličky, to se ví, až na nějaký ten křek, a teď je všechen domácí mír pryč.“

„A co je, Toníku, co se ti stalo?“

„Ale darmo povídat, darmo vykládati; kdybych si srdce z prsou krvavých, rozervaných vyrval, přece tu zoufalost jeho nepřeruším, klidu nenaбудu.“

„No tak řekni přece, Toníku, starému kamarádovi, co se stalo mezi tebou a ženou tvojí?“

„Klame mne, klame s jiným. Kdo to je, nevím, ale klame mne!“

A přítel dobrák dal se do pláče usedavého, až škytal a dýchat nemohl. Vzlykal křečovitě, najednou se vztyčil a zvolal hlasem břemovým: „Ale já se pomstím, pomstím strašlivě. Vsad se, Josefe, o toho krmitelka, co mám, že se hrozné pomstím!“

„Nedělej, ty slivo, žádné blouposti,“ povídat Pepík dobromyslně; „když tě klame, vem potěhu a vona dá pokoj.“

Ale švec dělal bandurskou; najednou vjela mu jeho neposedná krev do nohou a rukou, popadl kneip a kouleje strašlivě jako krvavý Rava-chol očima, schoval si jej za nádra.

„Pomstím čest svou krví její nebo jeho, nebo padnu na konec sám“, křičel zuřivě. Vyzval ze dveří, Josef, přítel jeho, zkoprnlý za ním, lomě rukama. Ale švec je švec, nedohoníš zvláště po schodech ani automobilem hbitě jeho nohy.

Vrte hlavou, vrátil se Josef Rámek do světnice a počal rozvažovati. Tonička znal, byl to ztřeštěnec, ale dobrák, čtení mu bylo milejším než-li vše na světě. Jeho hrdinou byl krvavý švec Simon, hrůzný vychovatel ubohého prince, syna nešťastného Ludvíka XVI. „Takový viš sprosták, krobán,“ říkával Toník Josefovi Rámkovu, „ale charakter! Jak něco řekl, tak to také udělal. A věř mi to, já jsem také takový!“

Od té doby, co Antonín Sebral, švec z Malé Kvíce, četl román „Krvavá ruka aneb ve stínech žalářů“, mluvil a jednal jako jeho slavný předchůdce ve francouzské revoluci. Nad květnatou mluvou jeho se až lidé zastavovali, tvrdšíhojnému charakteru Simonskému se smáli, ale jeho nepředělali. Toník Sebral byl a zůstal ztřeštěncem. Vzal si ženu Toničku, bývalou Brodeckých, ta s ním to pěkně uměla, že opravdu žili jako brdličky.

A teď najednou tenhle nálek Toníkův! S kým by ho Tonička mohla klamat? Šrámek koželuh, dobrý přítel Sebralův, mohl si hlavu rozlámat přemýšlením, úsudku zdravého a uspokojujícího se nedomyslí.

Čekal chvíli v pěkně upravené světnici Sebralových, ale nikdo nepřicházel — ani Toník ani Tonička. To Rámka zarazilo. Že ten tvrdšíhojný Tonda něco tím knejrem vyvedl! Schopen toho je! Vyběhnul ven, všude ticho, takové ticho hrobové, že ho pojala hrůza a milý koželuh Šrámek utíkal jako švec do Kvílic, domova svého — — —

Druhý den ráno Rámek v plné práci vyrušen byl příjezdem malého vozíku, na němž naložena byla bedna ševcovská, okovaná, v jakých ševci vozívali své zboží na trh. Vozík táhl Filipěk Řeřábek, Sebralův učenník.

„Pan mistr se nechá pěkně poroučet a tady

Tak i dle tvrzení dra. Drtiny věda ve středověku nebyla svobodná, články dogmatickými a střísním církevním byly jí stanoveny nepřekročitelné meze. Ve středověku práce vědecké v našem slova smyslu nebylo. Středověk ji nepotřeboval, věděl vše, neznal tajemství a záhad ve smyslu vědeckých problémů, zkoumání přírody bylo považováno za hříšnou vstetnost.

Předem není pravda, že církev svými věroučnými články obmezovala vývoj vědy, neboť neprohlásila nikdy nějaké věty za články víry, o které by vědecké zkoumání dokázalo, že jest lživou. Ovšem nyníjší svobodná věda, nebo jak praví dr. Drtina v „našem slova smyslu“, mnoho se liší od vědy středověké a zejména tím, že žádný směr vědecký nemá býti trpěn, jestliže vede lidi k tomu, aby přijali víru v osobního Boha, v lidskou duši a mravní zodpovědnost. V tomto ohledu ovšem věda středověká nebyla tak svobodná, ale ne proto, že byla pontána články víry, nýbrž že se řídila jediné správnou vědeckou metodou, kterou stanovili učenci jmen nejzávažnějších. Na příklad chemik Berthelot o tomto předmětu píše Renanovi: „Positivní věda nebadá nikdy po prvých příčinách ani po cíli věcí, nýbrž ona postupuje, pozoruje zjevy a spojuje je mezi sebou dle vnitřních vztahů.“ Vynikající fyziolog Claude Bernard, čine zmínku o témtě předmětu, prohlašuje, že prvě příčiny nenáleží v obor vědy, ony vždy unikají nám jak ve vědě o živých tělesech, tak ve vědě o neustrojně hmotě. Pasteur praví v témtě smyslu: „Věda jest v podstatě své pozitivní, neboť ve své pojmy nikdy neuvádí úvah o podstatě věcí a původu světa.“

Kdybychom se ptali jiných velikých zástupců vědy, dali by nám touž odpověď a řekli by nám, že věda pracuje pouze se zjevy a událostmi, že metod a přístrojův učencových nemožno užívati k otázkám, jež náležejí k řádu nadamyslnému a nadpřirozenému. Tím způsobem počínali si učenci ve středověku, a to jest právě jejich zásadou a předností a nikoli obmezováním svobodného bádání. Jenom tak bylo jim možno položit velíkolépe základy, na nichž spočívají moderní vědecké stavby. To, co nyní nazývá se svobodou vědy, jest po většině popírání moci stvořitelské, jest uznávání vývoje pouze hmotného, avšak všechna taková a podobná tvrzení jsou právě opuštěním pravé a uznané vědecké metody a nevědeckostí svojí platí daň své tak zvané svobodě. Víme dobře, jak jest pohlížeti na tu svobodnou vědu a víme, jak přijímají svobodu její všichni protináboženští duchové. Však pozorovateli nemůže se utajiti skutečnost, že právě ta nyníjší tak zvaná svobodná věda jest hrozně spoutána a zotročena myšlenkou protináboženskou. Trpí tedy dvojím významným nedostatkem: opustila jediné správnou metodu vědeckou a podřídila se předpojatosti, jejíž cílem jest ničiti všudy myšlenku na Boha. Z toho patrně jest, jaké ceny jsou všechny ty řeči o svobodě nyníjší vědy. Vždyť právě ta nejvypjatější hesla o svobodě vědy u nás vždy mají na zřeteli jmenovitě svobodného vědce Haeckla, jehož mnohé vědecké fantasie od vážných učenců jsou zamítnuty jako naprosto nevědecké.

Mimo to, který myslí člověk by nepozoroval, jak ona bludně vykřikovaná svoboda

níkem a řeckni panu mistrovi, aby sem odpovědně přišel.“

Filipek zabral, vozík se hnul, zahrčel a za chvíli oba byli v prachu zvrženém po silnici k Malé Kvěci.

A teď teprve Rámek se rozdělil. Spráskl rukama nad hlavou, když se na nešťastný kufr podíval, zalomil jima, až v nich zapraskalo.

Žena jeho Baruška vyběhla z domu: „Co je ti, muži, že rozkládáš rukama jako herce? Už, už chtěl ubohý Rámek vše své družce života povědět, ale vzpomněl si hned na hrozný jazyk její a to mu zavřelo ústa.“

„Ale nic,“ řekl po chvíli, „tady kluk od Sebrala zapomněl kufr a já taky mu to mohl říci, aby si ho naložil.“

„No vždyť to máš jedno, tamhle jde Sebrál sám se studňovským četníkem, tak mu to hned řekni.“

Pod ubohým Šrámkem, koželuhem, klesla kolena. Už je v tom, už bude sedět. Už o tom vědí četníci, Sebrál vše vyrazil, a teď ho vede sem četník! Co dělat, co dělat?

Nemohl už dělati nic. Do vrat vstupoval Sebrál a četník.

Sebrál smál se Rámkovi do obličeje: „No, Josefe, ta je přichnuta šikovně, co? A tuhle pan strážmistr mi to nechtl věřiti. Holenkové, to vy ještě nevíte, co dověd knejp v ruce muže takového, jako jsem já.“

Sebrál se zbláznil, už jistě se zbláznil!

„Tak kde máš, Josefe, tu s . . . i?“ ptal se Toník. „Ukaž panu strážmistrovi, jaký jsem ti dal královský dar!“

„Tuhle v bedně je to, pane strážmistře,“ odpovídal Rámek, „ale věřte mi, že já o ničem nevím, za nic nemohu, to tuhle ten blázen!“

vědy jest výrazně kompromitována agitací „Volné myšlenky?“ Ve „svobodné“ vědě nyníjší, kde jde o vztah mezi náboženstvím a vědou, všude podtrhují se libovolné, nedokázané smýšlenky a materialistické úmysly této svobodné vědy a její praktické důsledky v názoru a konání životním jsou tak bídné, že se jich musí lekati všichni, kdož vážně uvažují o mravnosti a společenském pořádku.

Souhlasíme tedy s dra. Drtinou, že mezi středověkou a nyníjší tak zvanou vědou svobodnou rozdíl jest skutečně veliký. Tam přísna vědecká metoda, střízlivý a jistý postup — a tady bujně výplody obrazotvornosti. Hlavní zástupce této svobodné vědy a modla učenců z naší „Volné myšlenky“, Haeckl, stopuje na příklad rodokmen člověka od prvního zárodku (on říká monady) až ke konečnému vývoji v opici a popisuje všechny články tohoto vývojového řetězu. Avšak mnohé články tohoto řetězu nikdy neexistovaly, leda v hlavě Haecklově. Však o to nic! Jeho učení žádá, aby existovaly, a nebyly-li, jest to jejich vina, neboť měly býti. A vše to podává Haeckl jako vědu, jako nepochybné pozorování a pokusy. Pozorování toho, co nebylo a co neviděl. Pokloňte se, kdo chcete, takové svobodné vědě, my ji velebiti nemůžeme.

* * *

Přátelé a nepřátelé vědy. Ačkoli tento oddíl článku mého souvisí s prvním, přece odděluji jej tiskově, čímž obracím zvýšenější pozornost ke tvrzení dra. Drtiny, že ve středověku zkoumání přírody bylo ze strany katolické považováno za hříšnou vstetnost; kromě toho zvláštní kapitoly zasluhuje způsob, jak pohlíželi na vědu katolíci a jak s ní zacházeli vy-chvalovaní reformátoři (evangelici). Uvedu některé skutečnosti, nad něž není událostí zjištěnějších, a ponechávám čtenářům na vůli, aby si příslušné závěry sestrojili sami.

Luther, zakladatel protestantismu, nazývá Aristotela vtěleným ďáblem, bezbožným po-chlebníkem, zhovadilcem, nejbroznejším podvodníkem lidstva, úmyslným lhářem, kozlem. Učenci, říkával Luther, jsou kobyly, housenky, žáby a vši. University dle Luthera jsou brlohy lupičů, chrámy Molochovými, synagogami skázy. Všechny vysoké školy, praví, měly by býti srovnány se zemí. *On považuje je za dlo ďáblova* a praví, že za vlády papežské rozprostřel ďábel své síť, aby chytil duše lidské zřizelním škol.

Děkan filosofické fakulty university Erfurtské v úřední zprávě za rok 1523 praví, že o universitách tak se mluví na kazatelnách reformátorů, že nic vážného nezůstává bez odsouzení!

Melanchton, pomocník Lutherův, neváhal ve svém důvěrném dopisování připisovati úpadek vědy a opovržení, v němž byla všechna studia, bohoslovcům reformacním.

Cobbett, mluvě o katolictví v Anglii před dobou reformace, prohlašuje: „Tehdy bylo skoro tři sta veřejných a soukromých škol v Oxfordě, nečítaje v to koleje; v polovici reformacního sedmáctého století však zbylo jich sotva osm.“

„Tam vládne neláska k vědám, kde panuje lutheránství“, praví Erasmus. „Knihkupec“, poznamenal též spisovatel, „prohlašují, že

Otevřeli bednu. Povrch přikryt byl papírem a prostředem. Odhrnuli vše a hle z přitmf bedny bleskla bělostná šň a záda čistě do růžova oparěného vepřka ženského rodu.

„No asi devadesát kilo může mít,“ pravil Sebrál, „ale já držím slovo a dám ti tu s . . . i a ještě rád, poněvadž jsme se s Toničkou udo-břili; vím a přesvědčil jsem se, že je mi věrná. A koukněte se, pane strážmistře, jak je pěkně zapichnuta mrňák! No to vítě, knejp je knejp!“

„No hezky jste ji zapíchl, pane Sebrale, všechna čest, vy byste mohl býti od rány fezníkem,“ pochvaloval četník, odcházeje.

„Tak koukej, Josefe, víš, žena se mi každý večer toulala a mysl má rozvášněna klokotnou krví, přiváděla mi na mysl hrůzně obrazy fantasie, jak drachou mou Toničku objímá jiný. Včera večer slyším na dvorku šramot. Vyjdu, seběhnu po schodech a slyším: „Tak tu máš, papej, mazlíčku; počkej, ještě mám pro tebe pivo připraveno, hned ti to přinesu.“ Krev se mi vztékem hnala do hlavy, ruka se mi třásla jako šilenci. Tak! Ona ho ještě živí a pivo mu nosí. Počkej! Jako rozkácený lev, jako tygr dvěma skoky byl jsem u chlívků, knejp v hrati, vrazil jsem do něho, máchnul rukou a — má sviňka válela se ve své krvi. Tonička, ten blázen, celé ty večery u ní seděla, ji krmlila, ba i slevky z hospody jí kupovala, jen aby jí hodně svédčilo a teď jsem ji zabil. Devadesát kilo má, ale já ti ji dám, držím mužně slovo, beztoho Tonička by ji nemohla jísti. Ale slovo jsem charakterně dodržel, já Simon, co?“

„Tak ona ti chodila Tonička za prasnicí!“

„No to víš, blázen, a já druhý. Já si myslel, že mi chodí s Pospíšilem!“

mohli před hlášením nového evangelia směse prodati tři tisíce knih, než šest set po hlášení jeho.“

„Pod zámlkou evangelia,“ píše r. 1521 humanista Cobanus Hessus, „reformátoři potlačili úplně svobodná umění.“

„Jak smutný osud stihl vědy!“ psal Noesen, jiný součastník reformátorů. „Každý se slzami pozoruje, jak veškeren zápal pro vědu a ctnost smizel.“

Slavný hvězdář Keppler byl vypuzen ze svého domova reformovanými bohoslovci táb-nigskými, kteří ho nenáviděli, že zastával učení Koperníkovo a mluvil ve prospěch gregoriánského kalendáře. Netoliko byl vypuzen, ale po celý život byl pronásledován reformovanými bohoslovci. Jediní, kteří ho uznali, podporovali jej v bádání i přes jeho evangelictví, byli Jesuité a katoličtí panovníci Rakouska, kdež pobyl nejdelší část života.

Tycho de Brahe, hvězdář dánský, byl také mučedníkem vědy a, jako Keppler, byl i on vyhnán ze své vlasti a našel své přátele a ochránce mezi těmi, o nichž rozliční mlav-kové lehkověrným lidem namlouvají, že byli nepřátelé vědy, — mezi katolickými duchovními a panovníky. Tycho de Brahe sřídil ve své semí hvězdárnu, jež byla nejdokonalejší svého času. Věnoval dvě stě tisíc dolarů, ohromné to jmění v tehdejších poměrech, na budovy a nástroje. Hvězdárnu svou nazval Uraniburg. Byl však nucen Kristianem IV., vůdcem protestantů, a jeho podřízenci opasati svůj krásný Uraniburg, což bylo následkem zprávy vládní komise, která prohlásila, že studia Tycho-nova nemají ceny a že netoliko jsou bez užitku, nýbrž i škodlivá. Však pronásledovatelé Tychonovi dovršili své dílo tím, že jeho hvězdárnu srovnali se zemí a zničili všechny nástroje, které s sebou nemohl vzíti, když opouštěl svou vlast.

Markýz z Worcesteru v Anglii vynalezl parní stroj dávno před Wattem a chtěl seznámiti s ním krajany, však všechna námaha jeho byla marna. Cizinci přicházeli do jeho dílny se podívat, ale vlastní krajané stíhali ho posměchem a pronásledováním. A proč? Děje-pisec Macaulay poznamenává: „Ale markýz byl podezříván, že jest šílenec, a bylo známo o něm, že jest papežanec (katolík).“

Protestantský spisovatel Andrew D. White vypravuje, která protestantští horlivci spatřovali ve větrných mlýnech spojení se sata-nem, jenž jest knížetem mocností vzdušných, a pokládali větrné mlýny za dostatečný důvod k vyloučení z církve. Angličtí duchovní, jak vypravuje sir Charles Lyell, prohlášovali vědu geologickou za černé umění, za něco, co jest nebezpečné a nepočetné. Protestantští doktoři bohosloví tvrdili, že hromosvod porušuje rovnováhu mezi živly. Ano, bostonský jeden protes-tantský kazatel zašel tak daleko, že prohlásil hromosvod za bezbožný výmysl, aby se zabránilo nebesům hněv svůj prováděti. To dále se v době, kdy katolický kněz Nollet přednášel o hromosvodu v Paříži, a kdy katolický kněz Toaldo v Rakousku poučoval o praktickém užívání tohoto vynálezu.

Ještě sponsta dokladů mohli bychom u-vést, kdo byli přátelé vědy a kdo její nepřá-telé, ale tyto, tuším, postačí, aby se rojasnilo všem těm, kteří, bez své viny rozličnými před-sudky spoutáni, věří dějinně lži, že dílo re-formace uvolnilo vědu a přispělo ke svobod-nému jejímu rozvoji. Pochopíme ovšem také, proč prof. Drtina, jako evangelík, vědeckou práci katolického středověku ve své přednášce znehodnotil. Mládež studující, která jest všudy proti katolicismu popichována, musila pro nesprávné své poznání dostati potravy i v Plěku.

A co říci o tvrzení Drtinovu, že středc-věk neznal vědecké práce, že všechno věděl a neznal tajemství? Kdyby tato velíká nad-sázka byla pravdivá, pak neznali bychom o-hromné vědecké práce a důležitých výzkumů, které středověk katolický vykonal a bez kte-rých nyníjší věda neměla by svého významu. „Na katolických universitách“, praví slovatný Carlyle, „vzaly svůj původ a zdokonaleny byly skoro všechny vynálezy a ústavy občanské, jimiž ještě dnes žijeme jako lidé civilisovaní.“ „Středověk neznal tajemství“ praví Drtina, čímž chce naznačiti, jakoby středověcí učenci se byli domnívali, že všechno vědí a že vše před nimi jest jasno. A zatím u středověkých vědců byla právě významnou vlastností pokora a vědomí, že nesmírný oceán pravdy neproz-koumán leží před nimi. Tím zásadně ke své-mu prospěchu liší se oni velíci mužové od mnohých učenců nyníjších, kteří každý vánek domněnky vydávají za zjištěnou pravdu.

A nebyli to učenci středověcí, nýbrž učenci devatenáctého století, kteří pyšně svo-lali: „Není již žádných tajemství!“

Dr. Drtina podal svými vývody zase přispě-vek k tomu, že ještě pořád udržuje se spik-nutí proti pravdě, které se nám dostává z ne-skalených dějin. Slyšíme i z jeho slov skříp-ati svobodomyslnou pilu, která má napezati prken na rakev, v níž by se pobírála všechna

eláva katolického středověku. A ačkoli všechny tyto prostředky jsou již dávno ošetřené, jsou přece dobré dost ještě pro realistické osvěťáky. Úmyslná zaujatost píše vždy své znamení překřácováním a nepravdami.

Obrana.

(3) **Podatelná aliance Masarykovsko- agrárníků.** Kdo si ještě trochu čte pro sledovost politickou zachoval, žasne nad tím, jak najednou strana Práškova vlídně podává ruku Masarykovcům. Jestliže si i lidé nejprostší vytknou vášnivě hrabě poklesky, co dělají pak před smírem? Napřed sdělují to, co předcházelo. Kdo vrhal v tvář výtky nespravedlivé, odvolá, kdo si jest vědom, že skutečnými vadami vlastními druhého k bohu popudil, vyzná před smírem, že skutečně chyboval a slíbí nápravu. Pak teprve může se říci, že smír uzavřen charakterně, že uzavřen od lidí, kteří rozumějí dobře pojmu cti.

Ale co dělají vůdcové strany agrární a Masarykovci?

Podávše již předešle doklad, jaké pilulky p. Prášek z politických důvodů dovedl lebec stravit, přidáváme ještě několik ukázek nových.

V Čase dne 16. ledna t. r. píše dr. Fr. Zabálka k volbě na Záměrecko:

V celé volební skupině v poslední chvíli před volbou rozhozen byl po stech leták proti Dru Štemberkovi, z něhož vyjímám tyto věty doslovně: „Nesmíme dopustiti, aby za poslance našeho zvolen byl nějaký vyděračský advokát z města, který nyní před volbou drze se vtírá nám, ale který před tím nikdy se nestaral o potřeby a zájmy naše. Nechceme již sloužiti různým těm vytridickým advokátským za podnět, aby po zádech našich vyšplhali se a pak nás, sedláky, odkopli.“ Tak doslovně zněl leták, anonymní, ani tiskárna nebyla uvedena. V Lišnici viděl jsem ho u p. U. celý balík a vzal jsem si jeden na památku. Chtěl jsem se p. Firbasa zeptati, kdo jsou ti anonymní „důvěrníci rolnictva“ a zda-li s tímto bezpříkladným špiněním Dr. Štemberky v letácích souhlasí.

Dr. Štemberka v pohorí Orlickém konal na 600 přednášek, obětivě a nezištně hrabí si sám veškeré výlohy . . . a najednou vmetou se mu ve tvář urážky, nectné a anonymní, v poslední chvíli, aby se nemohl brániti.

Dru Štemberkovi boj volební byl tak zhuštěn, že v Osvětu Lidu vydal prohlášení, kterým se pro novou volbu osobní agitace vzdává a schůze voličské pořádáti nehodlá. Je to chyba, říkám to otevřeně, neboť to je voda na mlýn špinavé agrární agitace, která jen toho chtěla dosáhnouti, aby jí nebylo čeleno.

Proto neoznamovali schůze voličské veřejně, proto posel. Klofáč v poslední chvíli bezdůvodně dru Štemberku obvinil ze ziskosti, proto v poslední chvíli místo dřívějších firbasovských letáků byly rozhozeny jiné, přímo podlé, proto celé hejno placených i neplacených agitátorů v poslední chvíli zaplavilo Záměrecko a Ústecko, aby dru Štemberkovi a jeho přátelům bylo nemožné čeliti pomlouvám, terroru, slibování a všem jiným nečistým machinacím volebním.

Kdežto posel. Hyř mluvil slušně a opatrně, nabral to p. Beran od podlahy. Špičkoval svoji řeč útoky na „advokáty“ z velkoměsta, . . . zkrátka řeč jeho byla ubohou snůškou „agrárních vědomostí“ z „Venkova“ s celou svojí neupřímností, mělkostí a demagogickým štváním proti „měšťákům“ a dělníkům. Věrných jeho bylo asi 6—7 i se starostou a já jsem přímo žasl, jak byli zfanatisovanými.

Zítřka přinese obsah a další průběh a veřejnost ušasne, jak podle bylo mi podtrženo, co jinými slovy, v jiné souvislosti a s jinou tendencí řekl p. F. Lehký z Nekoře.

Týž list píše dne 10. ledna t. r.: „Venkov si činí z rolníků blázny. V Besedách Času 6. ledna bylo napsáno o panu Jaroslavu Hilbertovi, že své věci ve Venkově píše tak, že jím nikdo na venkově nerozumí. Venkov 9. ledna píše, že Čas se rolníkům vysmívá, že je lidí jako hlupáky, kteří neumějí ani číst, že hanobí venkov, že nadává venkovanům o přítrž. Témito praktikami nedokáže sice Venkov nikterak, že by články a kritiky p. Hilbertovy byly venkovanům erozumitelné, ale dokazuje za to nad slunce jasněji, že ne my, ale on sám, šlepký Venkov považuje rolníky za hlupáky, kterým může namluviti všecko. Kdyby Venkov, který chce platiti za list rolnický a ohvátá se stále svou agrárníckých baronů láskou k rolnictvu, měl k těm rolníkům svým čtenářům aspoň trochu úcty a slušnosti, nemohl by je tak nestydatě balamutiti, jako to činí; ale pověděl by jim pravdu 1. vůbec a 2. svlášt o subvencích p. Závorokových a o hospodářství agrárníckých baronů.

A dne 23. prosince r. 1906 psal v „Čase“ V. Kárhán: „Velmi často uvažuji i takto: „Nač ti třeba brouzdati se v tom českém bahně, polykatu smrdutě plyny, třísaniti se odpornou špinou? Aspoň má těší, vím-li, že lidé o mých uakorech přemýšlejí, že se o ně zajímají; osobních styků nevyhledávám, poněvadž jsou bez aspirací, dobře věda, že proti naší hydry-korupci jest jednotlivce má povahy malomocná . . . Proti hlasu Rozumu, vybízejícího ke klidu, ožívá se však přisný hlas Svědomí: bojješ ouj uobry, nepovoluj; braň lidi chudé, nezamožné, igorované proti hrabivosti lidí zámožných a proti obyčejným prospěchářům.

Vytýkal jsem Venkova, že přinesl zatčení kopnického hejtmána v čele listu; toto slovo bylo tam dvakrát a vždy písmem proloženým; replika Venkova je kabinetním konsekm, jak se pro řádné lidi psáti nemu. Mně doporučuje se tam milosrdná ruka dra Čumpelika, ředitele blázince. Mohl bych Venkovu posloužiti několika bláznovskými kousky, jichž se uvarovali všichni ostatní čeští důstojníci; a několik kousků jiných, jichž nebyl schopen nikdo jiný, kromě mně; a budu na ty kousky vždy hrdý. K vlastní charakteristice uvedu jen toto: byl jsem vždy stejný, nahoru jako dolů. Stál jsem za své podřízené, jako oni stáli za mne. Na darebáky měl jsem vždy kuráž a nepovolil; hlavně na lháře a na ty, kteří nečinili přesešného rozdílu mezi svým a cizím. Buď se obrátit anebo — kriminál. Nedržím na starý předsudek, že darebáci jsou nejlepší vojáci; je to lež.“

Dále 13. ledna t. r. končil „Čas“ jednu polemiku s Venkovem: „K těmto ukázkám své demagogie, která lže, připojil Venkov několik šťavnatých ukázek demagogie, která nadává. Ani v tom ani v onom nebudeme s Venkovem konkurovat; ale budeme pouze konstatovat jeho taktiku a otvírat oči — venkovu.“

Však je teď vidět, jak „Čas“ svému slibu dostal! Když se Prášek přátelsky obejmul s Masarykem, pojednou Karhanovy články proti straně agrární z Času vymizely, a — p. Karhan utekl se s dalším psaním o zemědělské otázce do „Radikálních listů“.

A po bouřkách tak velikých najednou pochod „základových politiků“ změněn tak hladce! Nová vymoženost moderní „vyšší morálky“! Nová — aspoň ta prakticky prováděná — morálka tedy učí: „Jest ti dovoleno hrubě útočiti, můžeš lháti o charakteru strany jiné i tiskem. Není pak potřeba vysvětliti nebo odvolati to, co, jsouc vytištěno, dlouho se pamatuje. Pouhý úsměv, podání ruky všecko napraví rázem. — Co tomu řeknou poctiví agrárníci, kteří dosud neztratili smyslu pro čest strany?“

(3) **Pozoruhodná vytrvalost v zá- děných tradicích.** Ve sprostotě nevyrovnané se socialistickým žurnálům snad list žádný. A hrubému spílání již tento tisk tolik si zvykl, že nešetří zděděným nadávkovým materiálem i při příležitostech k spílání nejméně vhodných. Benediktinská knihtiskárna odpověděla jednomu saseči, že jej přijme do práce, není-li soc. demokratem. Myslíme, že dosud každý majitel závodu má přece aspoň tolik svobody a práva, aby nepřijímal do domu člověka, který chce proti jeho ideám pracovati. Ale socialistická „Rovnost“ má náhled jiný. Nazvala totiž rozhodnutí katolického závodu „klerikální mravní zpusťlostí“ a „klerikálním terrorismem.“

Nad touto stále se opakující — přímo nepřičetností nutno se vážně samytliti. Prý má se vrátiti slovům pravý význam. Ale nepřimou sebeobranu katolictva pojmenuje socialistický list bez dlouhých rozpaků „mravní zpusťlostí.“ Našinec mimoděk se táže, jak by se měly tedy nazvati zákeřné přepady katolíkův od socialistů? Jaké voliti jméno pro takové socialistické jednání, jímž katolíčtí dělníci jsou vyšťváni a zováren, které vlastně socialismu ani nenáležejí? Jak nazvati socialistické vyzvání k sbírkám na ruské teroristy, kteří krajním násilím lidi jiného přesvědčení pronásledovali? Katolícký závod rozhodl se nepodporovati člověka, náležejícího do tábora tak záštitně protikatolíckého; za to prý závod ten jest teroristický, mravně zpusťlý. A čím jsou — takže se — závody socialistické, kde přece není rozhodně přijat člověk, který i před veřejností dovolí si vysnávati, že má přesvědčení křesťansko-sociální? — V odpovědi ředitele knihtiskárny vidí socialisté dle „Rovnosti“ „bestiální cynickost klerikálů.“

Nezraný posorovatel chytá se při tom za hlavu a táže se: „Jeme ještě v semi civilisované? Jeme v semi, kde všechna soudnost, slušnost a logika naprosto nevymizela? Tohle že má být postup kultury, společenské úspěch-tilosti? O „bestiální cynickosti“ katolíků mluví ten list, jehož stoupenci a odběratelé právě dne 18. t. m. se usnuli, že saseči, kteří jsou členy katolického Všeoborového sdružení, musí se svazu typografického vystoupiti, sice že . . . — A není nikoho téměř, kdo by šle-nou slobu a sprostáctví socialistické, metané v tvář katolíkům, rázně zakřikl. Nepoukázal se

naší „pokrokovou“ veřejností na to, že takhle „vzdělávat“ rozhodně se nemá. To raději pan-stvo lačně slídí po každé nejmenší chybičce katolictva, aby mohlo paušálně rozhlášovati, jak „všechn klerikální tisk“ jest hrubý, nízký, nepoctivý, atd. atd.

Věra že ta moderní morálka zvrací zdravé pojmy, lije víc fanatismem než rozumem.

(3) **Agrárníkovi p. dru. Šrdínkovi.** Napsal jste, že „proti klerikalismu musí bojo-vati poctiví lidé kterékoliv víry.“ Dobře. A nemyslíte, že také poctiví lidé kterékoli poli-tické strany mají povinnost důrazně bojovati proti nestoudným a křiklavým lžem agrárního tisku, jež se metají drze ve tvář katolíkům? Tu by právě agrárníci měli v zájmu vlastním zjednatí radikální nápravu. A neměli by v zájmu historické pravdy ti agrárníci, kteří trochu dějinám stavu rolnického rozumějí, opravití veřejně aspoň smělou urážku světlé památky Karla IV., vepsanou do samé předmluvy k pro-gramu strany agrární?

(3) **Stav lékařský a Volné myšlenka.** V „Osvětu lidu“ nafiká se, jak prý církev na-še pronásledovala vědu lékařskou; prý „pape-žové proklínali veškeré vědecké snažení“ (!!) atd. A proto má být lékař ve službě Volné myšlenky, lékaři mají obeslati oficiálně kon-gres její, důležitá by byla organizace lékařů ve službách V. M. Abychom ten dojemný pláč lékaře nad církevní zlobou upokojili, upozor-ňujeme prostě, že nyní ta zlá církev pranic nepřekážá medikovi, který opravdu svobodně a horlivě medicínu studovati chce. To jest už patrné z toho, že nejslavnějším, nedávno zem-řelým lékařem XIX. století stal se věrný syn církve Pasteur. Připomínati historii až z r. 200 po Kr. jest při takovém nářku nyní málo vhod-né. To by se pak mohl obrátiti ještě spíš šře-tel k šosáckému a pověrečnému názoru, jaký měl o lékařství — sám Luther. Mohlo by se poznamenati, že církev na universitách fakulty lékařské zakládala — husité právě tuto fa-kultu nadobro v Praze zničili a jejich dědi-cové protestantští nedbali o její znovuzřízení. Ale to jen mimochodem.

Jedná se hlavně o nynější kulturní po-stavení lékaře. Tu by bylo potřeba, aby pokro-kový lékař místo blýskavých frazí hojně stu-doval z těch odborných knih, jež jsou církví i státem dovoleny. Svědomitý lékař řekne u-přímně, že studuje den ze dne, někdy dlouho do noci a že přes všecko pílí nemůže rozluš-titi plno záhad v praktických případech. — Pokrokový však často místo nutného dalšího odborného studia neustává choditi na proti-katolické schůze, roznášá pokrokářské letáky a brožury, píše útočné články, o nemocné stará se jen, když zvláště musí.

Jestliže farář a kaplan mimo úřad du-chovní stará se i o sociální postavení děl-nictva, o politické uvědomění lidu, již se mu nakazuje, aby se jen staral o kostela „nešťval.“ Přinese-li však pokrokový lékař těžce nemoc-nému katolíkovu místo úspěšného receptu ná-jakou šťavou brožurku, to už je v pořádku.

Pisatel z vysoká pohlíží na lidi, kteří v případě nemoci se modlí. Mluví o „ohav-ných rytinách různých světů a světic“, o „umouněných obrázcích“ v příbytku nemocného se nacházejících. Pane pokrokově, věru není divu, že často i po příchodu pokrokového lé-kaře poznává nemocný slabost lidské vědy a že hledá útěchu a pomoc v modlitbě. Měl byste věděti, že již se stanoviska fyziologického by se proti tomu nemělo nic namítati. Jen dobře srovnajte trpělivost, klid, naději a útěchu zbožného pacienta s malomocným zoufalstvím nevěrce, který všechn zřetel upjal na život pozemský a od Boha nic nečeká. Zkušení lé-kaři by mohli o těch kontrastech mnoho vy-pravovati. Prý katolíci na modlitbu dbají, „trpí jako nerozumné, nemyslíce dobytče (!!), nenapadá mu vzhůru vypnout šiji.“ — Takže se, oš víc asi pomůže „hrdé vypnutí šije“ po-krokáři, když sezná naprostou malomoc lid-ských prostředků?

Pozor tedy. Předním úkolem lékařovým jest poučovati lid o nutnosti pomoci lékařské a tuto pomoc vždy svědomitě poskytovat — nikoliv dělati agenty pro českou dražinu „Vlné myšlenky“, kterou sám Masarykovský „Přehled“ nazval nesnášlivou sekton, která, kdyby mohla, znásilnila by přesvědčení jiných stran. O prohanosti jejího orgánu ani nemlu-víme. K léčení „Vlnou myšlenkou“ si nemocní lékaře nevolají.

Politický přehled.

Sněm český přece prý se sejde asi 16. máří k čtyřnedělnímu zasedání. Dojde-li k spo-rům, bude prý ihned rozpuštěn; Němci se už o to starají. V postupu k nastávající vol-bám do zem. sněmu vládní mezi Němci českými nesvornost. — 18 českých Říš. poslanců po-alalo z Pardubic ministru financí telegram, vy-slovující nelibost nad tím, že z ministerstva

šanozi nebyl nikdo vyslán na regulační pojízdku po středním Labi. Ministr dr. Fořt z toho ochuravěl. — Hnutí mezi úřednictvem drab soukromých v Čechách, především společnosti státní dráhy a severozápadní se šíří; společnost státní dráhy musela by takto vynaložit ročně na uklidnění 4 miliony korun, severozápadní dráha 2 miliony korun, což se však kapitalistickým akcionářům nezamlouvá. — Zemský výbor dolnorakouský přichystal pro zemský sněm, v němž mají většinu křesť. soc., změnu volebního řádu na základě všeobecného a tajného práva hlasovacího. Ovšem vláda proti takovému zřízení se staví. — Italský zahraniční ministr Tittoni, který minulý týden meškál návštěvou u rakouského ministra zahrani. záležitostí bar. Aehrenthala, přijat byl také v Římě císařem. Od pobytu Tittoniho v Rakousku jest prý trojspolek upevněn; zevně snad, ale uvnitř v přesvědčení lidí nikoliv. — Tyrolským místodržitelem jmenován dosavadní správce této místodržitelství bar. Spiegelfeld.

V rumunském městě Bejusu konala se doplňovací volba do říšského sněmu ubereckého. Přes všechny terror maďarský, přes všechny křik maďarský o násilnostech (snad právě naopak) Rumunů proti Maďarům zvítězil rumunský farář Lucaci. Vláda maďarská sehnala tam na 1500 četníků a půl pluku pěchoty. Ale všecko marné.

Kníže Ferdinand bulharský slavil 28. t. m. dvacetileté jubileum svého panování.

V horní sněmovně anglické schválen zákon o vrácení pozemků vypuzeným nájemcům.

Členové bývalé skupštiny na Černé Hoře jsou zatýkáni pro velezrádu; ústava z roku 1906 bude prý zrušena.

Přípravy k volbám do ruské dумы jsou skončeny. Počet voličů zmenšen ze 126.389 na 87.981.

Otázka marocká pomalu rozbouří všechny mocnosti evropské. Klid neustává, ba bouření se ještě množí, když vedle dosavadního sultána marockého nový sultán Mulej Hafid nabývá valem stoupenců; samozvanec tento u veliké síle postupuje prý na Casablanku. Roztrpčení proti Evropanům rozšiřuje se v Maroku i do jiných měst.

Turecké vojsko v Asii vpadlo na území perské, zničilo několik obcí, obyvatelstvo mužské povraždilo, ženy odvěklo a beztretně louplilo. V Persii jako by byli bezmocni.

Z činnosti katol. spolků.

Organizační ruch v Opočně. I u nás založen lidový křesťansko-sociální spolek pro farní obec Opočenskou. Stanovy jeho c. k. místodržitelství v Praze schváleny. Členy jeho býti mohou nejenom mužové, ale i ženy i dorůstající mládež. První valná hromada spolku konati se bude v neděli dne 1. září 1907 o půl 3. hod. odp. ve velkém sále Kodymova národního domu. Pořad jednání jest tento: 1. zahájení schůze. 2. Přednáška vldp. Dr. Reyla, fed. Borromaea v Hradci Králové: „O významu katolických spolkův.“ 3. Stručný výklad stanov spolku. 4. Přihlášky nových členův. 5. Volba funkcionářův. 6. Volné návrhy.

Nový katol. spolek ve Dvoře Král. Veliké tovární město českého severovýchodu nemělo dosud střediska pro katolické dělnictvo, ačkoliv mnohé pokusy o ně byly podniknuty. Teprve letošní mohutné hnutí katolické zasáhlo mocnou vlnou do zdánlivě nehybných zdejších vod a vytvořilo mnohosiňavý spolek, který předělá již ve svých počátcích mnohou starší organizaci katolickou. Příčinám vp. kaplana Štejskala podniknutí připravoval kroky ku založení katolického spolku, a minulou neděli dne 25. srpna pořádána ustavující schůze v Hankově domě, kamž dostavilo se přes 500 účastníků. O významu katolického spolku promluvil diecéšní předseda vldp. Dr. Reyl se zřejmým úspěchem, neboť přihlásilo se přes 300 členů ku spolku během ustavující schůze. Z povznesené nálady přítomných posluchačů bylo patrné, že dobrý náboženský fond uložen je v občanstvu královédvorském, a že scházelo jenom heslo organizace, aby si každý uvědomil svou povinnost, že přesvědčení náboženské důleжно manifestovati i ve veřejném životě. Není pochyby, že by stejnou zkušenost učinili povolání činitelé i jinde na osadách, kdyby jen bylo dostatek porozumění pro úkoly naší doby. Proud času zachvátí snad i liknavé.

Katolická mládež, vzhůru do Václavie u Náchoda! Organizace mládeže křesť. soc. v Náchodě s volebního okr. 42.—43. pořádá v neděli dne 8. září t. r. I. krajský slet mládeže křesť. soc. ve Václavích u Náchoda. Pořad slavnosti: Dopoledne: 1. Vítání účastníků na Václavickém nádraží. 2. O půl 10. hod. průvod do kostelíčka sv. Václava, kdež bude slavnostní kázání a mše sv. Odpoledne: 3. o půl 1. hod. konference křesť. soc. mládeže v restauraci ve Václavích. 4. O 2. hod. odpol. průvod do Šonova, kdež bude konána přednáška dp. Al. Jemelky,

dp. Al. Dostála a br. Františka Veseckého s Hronova. Po přednášce bude volná zábava. Deklamace, sol. výstupy, kuplety. Vstup do zahrady u pokladny 30 hal., v předprodeji 20 h. V případě nepříznivého počasí koná se vše v sále p. Baršové. Večer o 7. hod. pořádá „Mladá generace“ u p. Baršové společný výzev. Vstupné do vlnku pán 60 hal., dáma 50 hal. Předprodej lístků do zahrady a věnečku u všech důvěrníků. — Katolická mládež, dostav se co nejčastěji! Dokažte velikou účastí, že si vážíte víry, které vás učili a v níž vás vychováli dobří vaši otcové a svědomitě, starostlivě matky. K dalšímu postupu pod praporem Kristovým voláme k vám, milá mládeži: „Zdať Báhi“

Zprávy místní a z kraje.

Njdp. biskup posvětil v sobotu dne 24. t. m. ráno v kapli sv. Klimenta 35 oltářích kamenných, uloživ v nich ostatky sv. mučedníků a mučednic Páně: Basilia, Basiliana, Blandiny, Christiany, Concordie a Amantie. Církevní obřady trvaly od 6 až do půl 10. hod. Odpoledne odjel ndp. arcipastýř na své letní sídlo do Chrásti.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: pan Jaroslav Šourek, farář ve Rtyni, za faráře do Hronova; pan Frant. Kulhavý, kaplan Dobřichovský, za faráře do Chřenovic; pan Alois Kavan, farář v Poniklé za faráře v Roketnici (Rochlitz); pan Ferd. Jehlička, administrátor, za faráře ve Staršově (u Poličky); pan Josef Bičíst, koop. na Pouchově, za koop. do Kunvaldu; pan Frant. Stříbrný za kaplana do Petrovic; pan Václ. Prokeš, kaplan ve Dvoře Králové, za kaplana do Šlapanova; pan Jos. Macháček, kaplan, za administrátora v Čerčevici; pan Jos. Holzmann, administrátor ve Věslavě, za kaplana do Heřmanova Městce; pan E. Matouš, koop. v Chleběch, za kaplana do Vejvanovic; pan Jos. Pavelka za koop. do Chlebu. Neomysť: pan Jos. Krkoška za kaplana do Chvalče; pan Jan Mašek za koop. do Mladčova; pan Václ. Mazáč za koop. do Pouchova; pan Rud. Mendl za koop. do Lipnice; pan Aug. Michálek za koop. do Schwarzenthalu; pan Karel Posner za kaplana do Teplie (Wekeledorf); pan Jan Prokeš za koop. do Štoků; pan Jan Samec za kapl. do Lukavce; pan Frant. Šcharf za koop. do Velké Úpy; pan Jan Schwallier za koop. do Pohledu; pan Gust. Novák za kapl. do Čermné. — V Pánu zesnul: pan Gust. Šourek, V. Vula, děkan a farář v Týništi, † 25. srpna (naroz. 1840, vřev. 1864.) — Uprázdnila se fara: ve Rtyni, patron kníže Schaumburg-Lippe, od 1. srpna; v Poniklé, patron hrabě Jan Harrach, od 1. srpna; v Týništi, patron Leop. hrabě Šternberk, od 28. srpna.

Ve schůzi městské rady Královéhradecké dne 22. srpna 1907 usneseno: Zpráva policie o nezavírání krámů v neděli ve třech případech postoupí se c. k. okresnímu hejtmanství. — Státnost obyvatele domů čp. 12 a 13 na rušení nočního klidu hrou v hostinci č. p. 13 vyřídí referent pan radní Halounek. — K žádosti společnosti ženůk a usenářů, aby jatecký a dělník při menších pracích jeho členům vypomáhali, namítá městská rada nicého proti tomu, aby jateční zřízení při některých lehčích pracích stranám vypomáhali, o čemž od případu k případu rozhodovati bude p. měst. zvěrolékař, avšak pořádek na jatkách, jakéž i konání ostatních povinností, instrukcemi jatečným zřízením přikázaných, nesmí nikterak býti dotčeno. — Vzato bylo na vědomí rozhodnutí c. k. okresního hejtmanství zde, jímž samitout byl rekurs zdejšího řádu proti zřízení jatek na Pražském Předměstí. — Vzato bylo rovněž na vědomí, že c. k. okresním hejtmanstvím uděleno bylo p. továrníka Katschnerovi povolení ku postavení dvou továrních komínů. — Oferta p. Fr. Horáčka ze Sesemic na ukoupení ryb z rybníků městských v r. 1907 předložil se lesnímu odboru k návrhu. — Vzato bylo na vědomí vnesení okres. výboru zde, jímž schváleno bylo usnesení městského zastupitelstva ohledně financování stavby budovy městského průmyslového muzea. — Projel se souhlas s provoláním městské rady v Kolíně ohledně schůzi zástupců českých měst v záležitostech finančních. — Vyhověno bylo žádosti p. Em. V. Kejře, správce skladiště firmy Bromovský Šchulz a Sohr, za vydání rybářského lístku. — K návrhu technické kanceláře vyvolá se komise, která ustanovila místo, na kterém by se postaviti měla nová mostní váha. — P. Jindřichu Kubiasovi uděleno bylo povolení ku provedení některých oprav stavebních v domě jeho čp. 79.

Zápis na obecných a měšťanských školách v Hradci Králové koná se dne 12., 13., a 14. září t. r. vždy od 9—12 hod. dopol. a od 2—4 hod. odpol. Na školách měšťanských ustanoveny jsou prvé dva dni zápisu pro šachto domáci, třetí den (v sobotu) pro šachto cizí. K zápisu přiloházejí žáci i žákyne se svými rodiči nebo jejich zástupci a prokáží se posledním vysvědčením školním a vysvědčením očkovacím, po př. i vysvědčením lékařským, mají-li býti osvědčeni od spěvu, kreslení, tělocviku, ženských ručních prací nebo od prací ve školní zahradě. — Při zá-

pise udati jest: Jméno a příjmení, rodná data, náboženské vyznání, příslušnost domovskou, předchozí vzdělání a nynější bydliště dítěte, jméno, stav a bydliště otce nebo odpovědného pěstouna; zemřel-li otec, jméno, stav a bydliště matky i poručníka a poručnického řádu (okras. soudu); a děti, které jsou ubytovány mimo dům otcovský, též jméno, stav a bydliště stravovatelova. — Dítětky, kterým není ještě 6 roků a dívky, které bydlí mimo Hradec potřebují ku přijetí do I. třídy obecných škol povolení místní školní rady. — Přijímací zkoušky na měšťanských školách konají se v pondělí dne 18. září od 9 hodin dopol. Nový školní rok p.čas službami Božími dne 17. září o 8 hod. dopol.

Osobní. Ministr kulta a vyučování jmenoval p. Jos. Vořtu, ředitele učitelského ústavu v Soběslavi, ředitelem uč. ústavu v Hradci Králové.

Zehátnaté schody vedoucí od divadla do parku posud čekají na nejnutnější nápravu; nebezpečné schodiště svými vyhnílymi prkny hrozí vzhled parku tak velikým nákladem vkusně pořízený. Voláme znovu, aby se k práci přikročilo okamžitě, nemá-li někdo přijíti sbytné k úrazu.

K podzimnímu porotnímu zasedání u c. k. krajského soudu v Hradci Králové vylisování jsou porotci: E. Reinert, mlynář v Broumově, J. Rudolf, rolník v Heřmánkovicích, J. Gintz, tovarník v Č. Skalici, Zd. Böhm, tovarník v M. Skalici, J. Horák, rolník ve Světlé, Ot. Mayer, tovarník ve Dvoře Králové, F. Machaň, profesor ve Dvoře Král., J. Schubert, rolník v Libotově, F. Kratochvíl, rolník v Lipě, s. Helly Josef, restaurátor na Praž. Předměstí, J. Souček, rol. v Sv. Dvořech, J. Šehnoutka, tovarník v Černošicích, J. Ludvík, rolník v Dolanech, J. Bělina, rolník ve Velichovkách, J. Tlapák, obchodník v Borohradku, F. Vogel, rolník v Čestvicích, J. Vřšo, rolník v Čuleněch, V. Vitek, rolník v Libl, J. Vavroušek, rolník v Seči, A. Effenberger, tovarník v Hor. Orlici, A. Cejnar, rolník v Náchodě, J. Martinek, stavitel v Náchodě, F. Špreňar, kupec v Náchodě, B. Bohdan, obchodník v Náchodě, F. Kozák, tovarník v Mokrovoušech, J. Rezek, rolník v Dol.sku, V. Lipický, rolník v Chlístově, J. Rydlo, rolník ve Vřsovcu, V. Kašpar, majitel kruhovky v Křovicích, K. Hračít, mlynář v Mexičtí, V. Pavlík, mlynář v Opočně, J. Pejskar, usenář v Polici, G. Holzbächer, rolník ve Zdobové, M. Moravec, tovarník v Úpici, V. Nožka, rolník v Jamoém, F. Šafář, rolník v Lukavici Náhradní porotci vesměs z Hradce Králové: V. Bahník, stavitel, E. Eisner, obchodník, Al. Hofbauer, hotelier, P. Hyřel, hostinský, J. Kieselich, poslacovní, V. Michálek, obchodník, V. Rossa, krejčí, J. Žaloudek, obchodník.

Koně se splášíli. Tento týden v pondělí o půl desáté ráno splášíli se koně obecního povozu pro popel a smetl před hostincem „u Slunce“. Hnali tryskem kolem semináře a Besedy ulicí Palackého. Na cestě pohmoždili uhelný vůz, až putny tančily po zemi divý čaroděj. Teprve po nárazu na jiný povoz koně se utišili. Byl div, že nebyl při tom honu nikdo z lidí poraněn. Snad by u rumáckého vozu nemuseli býti takoví koně; aneb ať se dá na ně aspoň pozor. Obchodník p. Štöřch by si měl dát na výkladní skříň nápis: „Zapovězená cesta pro zbrklé valachy.“ Málem by byli koně skoušeli slavnostní vjezd do jeho krámu.

Slavnost odhalení Riegrova obelisku v Heřticích koná se 7. a 8. září. Slavnost upočne v sobotu 7. září o 6. hodině koncertem na náměstí, po němž následovati bude slavnostní Riegrův večer. Druhý den slavnostní řečí pronese: JUDr. Herold a JUDr. K. Matuš. Na to odhalení Riegrova obelisku za píše „Není muže nad hováře“. Odevzdání a přijetí Riegrova obelisku do vlastnictví a ochrany města Heřtic. Národní hymna „Kde domov můj“. Návrat. Odpoledne: Od 3. do 6. hod. koncert v sadech Smetanových.

Z Týniště m. Orli. Dne 24. t. m. v sobotu po 10. hodině večer povolán byl na věčnost váli všemohoucího vdp. farář Gustav Šourek, osob. bisk. děkan, čestný občan města Týniště, čestný člen katol. spolku atd. Pohřeb konal se ve středu dne 28. t. m. za veliké účasti. Průvod, který vyšel z fary, ubíral se po náměstí do kostela; počínal školními dětmi za dozoru pp. učitelů, nato následoval spolek vojenských vysloužilců, sbor dobrovolných hasičů místních i z okolních osad, s nimiž někteří nesli čestné věnce a kytyce, katolické spolky z blízkých i vzdálených obcí, al. obecní zastupitelstvo města Týniště i přifařených osad. Duchovenstvo svým čestným zastoupením prokázalo velesasloužilému zesnulému důkas největší lásky bratrské. Za rakví ubírali se přibuzní, osvětl. dp. Karel Dvořák, J. Exa. hrabě Leopold se Sternbergů se svým úřednictvem; průvod ukročen nedostupným zástupem lidstva s celého okolí, které přišlo vřadit tak milému a nezapomenutelnému svému duchovnímu pastýři poslední úctu, hold a doprovodit ho na posvátné pole k poslednímu odpočinku. V chrámu Páně nad rakví promluvil vldp. děkan Kaška z Kostelce n. Orli., který krásnými slovy poukázal na plodnou a neocenitelnou činnost jeho působení kněžského; když jménem zesnulého se loučil, ta dojmy, které by žádný řečník slovy nevypověděl, promluvil pojednou v hlubokém a

blaněm pláči všech přítomných. Tu ukázala se ta láska a oddanost k svěcenému vdp. faráři, který u nás u všech bez rozdílu získal si svoji láskou, ryzí povahou vzpomínky nejdělejší, nepomenutelné. Po poledni vyšel průvod s chrámu Páně na hřbitov, kde uloženo to slatě srdce překypující vědy láskou, do chladé, černé země. U hrobu, kde promívil vdp. děkan Cvrk s Chocné, vypadal to tak, jako když odchází dobrý, zasloužilý otec od své četné rodiny! Bůh čest jeho památce!

Zápis do dívčího pedagogického ústavu a krále Františka Josefa I. v Chrudimi konán bude dne 14. září. Přijímají se zájmy toliko do přípravné třídy.

Výstraha před nepoctivými verbíři čeledě. Mnozí se ptají, kdy verbíř čeledě neb jeho náhončí přepadnou jednotlivé okresy a různými sliby, jakož i peněžními prostředky docílují toho, že i osoby vázané služební smlouvou práci bez výpovědi opouštějí a takové verbíře následují. — Jednání to jest trestné. Jest povinen každý, kdo o něm nabude vědomosti, oznámiti to bezodkladně obec, úřadu k zavedení vyšetřování. Místní úřad obecní má totiž právo, přesvědčiti se, zdať jest to osoba s koncesí, a jedná-li se o osobu cizí, zjistiti, odkud přichází, kdo je, má-li vůbec takový verbíř osobní právo v pořádku. Nelze-li to zjistiti z toho neb onoho důvodu, pak jest nutno dotýcena osoba ve spolehlivém průvodu dopravit na nejbližší četnickou stanici, aneb až do sídla c. k. okresního hejtmantství, neboť není vyloučena možnost, že byl polapen šejdič, jenž má padělané neb někomu odcizené osobní právo a jenž má v úmyslu naverbovanou čeledě dodati někam za hranice. V zájmu hospodářství samých jest, aby se o provádění tohoto nařízení sami postarali.

Agrárník s členem katolické organizace před soudem. Co akční od agrárníků ti chalupníci a jiní malí lidé, kteří se odváží dáti hlasovací lístek kandidátovi katolické strany, o tom by byly celé kroniky. Slepá zášť velikému počtu „svobodomyšlných“ agrárníků nedá klidné uvažovati a cítí přesvědčení jiného. Někteří si vykládali slost proti katolickým hrubým tupením. Tak p. Jan Hromádka st., hostinský v Nahořanech, počínal si proti našemu voliči na schůzi ve Lhotě až příliš křivě. Prý nás p. Jan Žďárek s Nahořan jest degradovaný pouťník, na processu okrádal lidi; at se prý septají lidé v Králově Šrámk, oš je okradl. Nás p. Žďárek jest muž mírumilovný a byl by snad urážky ty mlčky strpěl, jelikož jeho cti ublížení sotva mohly; svědkové urážek těch jsouj totiž p. Žďárka jako muže křivého. Ale — p. Hromádka nedal pokoje ani potom. Dohlo k soudu v Nov. Městě, a statečný agrárník odsouzen k pokutě 30 K. Pan soudce nemohl se nijak spřáteliti s myšlenkou, že počínání agrárníkovo bylo vzorné a že svědčilo o vyšší mravnosti úrovně. Ale p. Hromádka se názor okres. soudu nechtěl líbiti. Pokus se vyřešit a tam snad celé věci budou rozuměti jinak. Jen vytrvalost a důslednost! Bez chuti a křivky nic se nedokáže. Tedy se šlo do Hradce c. k. soudu. Vzal si sebou proti sakulenskému klerikálovi svědky z tábora socialistického, nár. sociálního a agrárního. „Klerikálovi“ ovšem ani jednoho; takový by jistě čistou pravdu nemluvil. Leč — odvolací řízení konečně agrárníkou statečnost podlomilo. Přišlo sice v nouti na přetřes, zda prý nevytkl ty urážky syn p. hostinského p. Jos. Hromádka. Ale ten se pěkně poděkoval za autorství — odmítl tuto domněnku jako neoprávněnou. A tak statečný agrárník naposledy po vývozech svědků s obou stran se k svému překvapení dověděl, že páni v Novém Městě rozhodli dobře a moudře, a že byla zcela sbytná horlivost, s jakou p. Hromádka spěchal vyššímu právnímu nadání se přičinili až do Hradce Král. Byl by ušetřil 12 K nových soudních útrat. Aby pak statečnost p. Hromádky ještě jasněji byla dokumentována, dodáváme, že již byl odsouzen dříve tohoto roku pro urážku téhož p. Žďárka v Nov. Městě k pokutě 20 K. — A přece ho rytířský duch tak dlouho neopustil. A dá pokoj aspoň nyní?

Ochrana bezpečnosti v Dobřemíslu. Za tři neděle po zranění chlapce Slezáka přišel p. strážník vyalychat. Hoši, kteří byli svědky, všecko vypověděli. Ale teď najednou šli se správa, že u soudu sděleno, že prý k tomu nešťastnému případu scházejí svědkové. A bylo přece hochů pět, kteří na otázky odpovídali. Inu — jednalo se o panáčka hajného; a tu již se nedivíme, že se na všelicos zapomnělo, na př. na přítomnost Fr. Bažanta. Kdyby někdo na panáčkem sebral pohozený kořen od topy, hned by se věděly všechny podrobnosti. Anebo jen si utrhnout hrstku trávy, to by se takový smelec měl! C. k. okres. soud předal rozsudek c. k. kraj. soudu v Hradci Král., ale akta putovala zpět do Nohořan. Hajný zaplatil 10 K a už je po všem. Peníze ty daroval Lud. Slezák Ústí. Matiči školák. — Ze všeho vyvstá, že panská služba pro hajného není zlá. Rádi bychom věděli, jak by se někdo vedlo, kdyby střežil po panském zajici. Postřelen bož a pětiku odhyto všecko.

Z Jamských Lázní. Přes pokročilou již sezonu je pobyt zde stále velmi příjemný. Z rána

a večer bývá poněkud chladněji, ale během dne je překrásné počasí. Syť lesní vzduch prosycuje celé okolí, koupale následkem menšího návalu hostů jsou mnohem přístupnější než-li před měsícem, a koncerty vojenské kapely jsou stejně výborné jako v plné sezoně. V kněžském sanatoriu jest nyní mnoho pokojů volných, takže mohou poskytnouti útulek i vyletníkům, kteří jen na několik dní chtějí shlednouti výhody klimatických lázní.

Z Dobrušky do Dobrušky. (Opozděno.) V „Osvětě lidu“ bylo o p. stavěti Císar a jeho k. legovi tvrzeno — ovšem z příčin „lidumilných“ — že s nimi není občanstvo spokojeno. — Nato odpovídáme, že p. Císar po 15 roků jest zde oprávněným státnímským mistrem po svém strýci, který vždy se oblíbil těšil; p. Josef Císar též; až když začala heroická éra pokrokové, tu teprve najednou — víme z jakých důvodů — zkradený státní přestel se líbiti některým veličinám. Přes to však těšil se zasloněné přízni u vášných a vynikajících majetníků Dobrušských. Postavil továrny a velmi krásné budovy, které mu slouží ke cti. Poslední dobou mu světil p. starosta postavení plotu v zelené zahradě i zřízení skleníku, který se měl stavěti v nížině, kde jest silný spád vody s polí. Proto se na jaře dostalo do skleníku trochu vody, čímž se částečně poškodily květiny. Kdo však za to může? Mohl p. Císar stavěti dle vlastní vůle? Pan starosta Žižka přivedl si různé rádce; nastalo učené rokování lidí věci neznalých, přikázáno mu, kde a jak se stavěti má, žádány i opravy stavby; rozumí se, že p. Císar naposledy měl stálého poručníkován po krk — a z toho veliké mrzutosti. Odpusťme p. starostovi; komu není s bůry dáno, ten ani v lékárně nekoupí. Dle přednášek p. Průcknera čekalo se od něho kdo ví co! A najednou rostrpění proti firmě „Žižka & Petřík“. — Dle „Osv. l.“ prý bude cena dělnického domku 5000 K. To jest však velikou nepravdou a alibem čistě pokrokové firmy. Domek ten přijde na 7600 K. Ale pěkně děkujeme za tak „lidovou“ sumu, jakou má vyklopit dělník. A pan Petřík nechť avoj odbornou znalostí obmyšlí raději svého syna, aby se zde neděly některé nepřístojnosti, které poplatníkovi příliš příjemné nebyly. Bude-li stavební ruch dále v dostatečných rukou, pak nastanou ještě horší časy. Kdo dobře rozumí svým konfím, není ještě nejlepším censeorem stavebním. Zato p. Císar na stavbách vyrostl, stavěl pilně a — svoji práci na čas nepřerušil jako někdo jiný. Někteří dobročkové, kteří tolik brojí proti denunciacím, snažili se p. Císara hmotně poškoditi, i s města mu „pomocí“. Leč vzali to za špatný konec. A tak důvěra rozvázného občanstva k němu není otřesena. Hezky se to pokrokovatví vybarvilo! Ale bohudík lidé zde nejsou slepi. A bude-li třeba dalšího rozhovoru o všem tom, jsme ochotni k službám.

Katolíci s Litomyšlankou! Strany nám nepřátelské pořádají v neděli 1. září o 2. hod. odpo. v Sloupnici „protiklerikální“ tábor. Jak se tam bude o nás mluvit, sami se zkušeností víte. Dostavme se tudíž včas co nejčasněji do Sloupnice, abychom na „protiklerikální“ dali charakter, důstojnou a spravedlivou odpověď. Poctivá obrana jest tu velice potřebná. Sdělujeme, že na tábor se dostaví i náš říšíský poslanec p. JUDr. Myslivec z Prahy. Uvidíme, s jakou snášlivostí naši odpůrci se k němu zachovají.

Za dp. Jaroslavem Žďárkem, býv. kaplanem v Hrovně. Jako blokem rozemla se správa, že vzal jest nám milovaný pravý kněz-lidumil. Odešel na nové působíště do Náchoda. Odchodem jeho strádáme nejenom dobrého kněze, organizátora-čeláka, ale také velkého přítele dělnictva. Loučíc se s Vámi, přejeme Vám na novém působíšti, aby Vám Bůh popřál mnoho zdraví a síly, abyste mohl krásné ideje křest.-soc. hlásati a pro dobro lidu pracovati! Katol. organizace hronovské.

Tábor katolického lidu na Mariánské Hoře v Čermné vydařil se v plné míře. Slavná náda ovládla všechny, kdož na tábor se připravovali, neboť trvalé deště v pátek a sobotu odhaly všecky nádeje ve zdar. A přece Čermná v neděli 25. srpna stala se dostaveničkem široké okoli. Byly to obrovské masy katolického lidu, jež přítomny byly slavnostnímu kázání vdp. P. Jemelky T. J.; řady ty však mnohonásobně vrostly, kdy závit slunka po poledni zvěstoval trvalou pohodu. Kolem drubé hodiny odpo. naplnilo se rozsáhlé prostranství Mariánské Hory účastníky tábora, jež uvítal říšíský poslanec dr. Josef Myslivec a vyzval k svolení předsednictva. Ohromným potleskem uvítání jako předseda p. Václ. Bibus z Ústí n. O., místopředseda p. starosta z Vyprachtic a jako zapisovatel p. Fr. Klekar st., rolník z Čermné. Na to ku programu promluvil náš p. poslanec dr. Jos. Myslivec, jenž slovy plnými přesvědčivě upřímností, provázenými burácejícím souhlasem mluvil nám o strastném žití našeho rolnictva, řemeslnictva, dělnictva, o naší perspektivě do budoucnosti, ukázal, že jsme sice ve volbách zvítězili, ale po Bohu na nikoho se neprosto spoléhat nemůžeme, jen na síly vlastní; že zcela věnovati se musíme snaze po vítězství křesťanské myšlenky nad živly protikřesťanskými. Na to promluvil sl. Jakubcová o povinnostech

ženy. Jestliže první bod programu elektrisoval naše muže, byla slova naší nadšené řečnice důrazným apelem na přítomné ženy, aby ani ony neostály spět, ale po vzoru Matky Páně snášely dobré i zlé pro věc dobrou a semkly se v pevný šik na záchranu víry a dobrých mravů. — Připomenouti dlužno, že během celého tábora zachován naprostý klid a pořádek, ač agrárníci i soc. demokrati s našimi „přáteli“ evangeliky četně byli zastoupeni; bruchli, ale jen — do vousů. Katolíci se tu důstojně uplatnili, a nebylo jich brátka, ale dle přesných údajů důvěrníků na 3800 účastníků. Byly to nejen venkovské obce 61. vol. okresu, které zvláště na př. Vyprachtice, Čermná, Bystřec a Heřmanice imponantně zastoupeny byly, ale i města Ústí n. O., Česká Třebová, Žamberk a venkovské obce Vermeřovice, Kunčice a mnohé jiné i velmi vzdálené, jež svou účastí k lesku tábora opravdu přispěly. S radostným rozehříváním roscházeli se účastníci, a za chvíli už vánek jen zanechal zpět zvuky národních písní odjíždějících účastníků tábora z Ústí n. O. „Je nás mnoho“, velmi mnoho, to přesvědčení zanechal si každý do domova a v duchu děkoval našim obětavým řečníkům dru. Myslivcovi a sl. Jakubcové za jejich buditelskou činnost katolického lidu. Katolíci, poznejme se a nedejme se!

Z Borové u Přibyslavi. Hluboko v Českomoravské vysocině v rozkošné položeném rodišti Karla Havlíčka konána byla organizační schůze. Půda zdejší, značně nasáklá zásadami sociálně demokratickými, už dávno potřebovala zhytí, osvězení. Schůze svolána byla na den 25. č. m. na 2. hodinu odpolední v hostinci „u bílého koníčka“. Průběh schůze byl naprosto klidný. Účastníci, jichž bylo kolem 100, s plnou pozorností vyslechlí řeč refer. sekr. Mužíka, jenž vyložil důvody, proč katolíci mají se organizovati, vysvětlil příčiny dnešních zbledovaných poměrů jak hospodářských, tak i mravních, poukázal na zabubnost liberalismu a sociální demokracie a skončil vyzváním, aby, kdo cítí se smužilým a dosti silným k práci, se přihlásil k chystané organizaci. Dále k slova se přihlásil pan obecní starosta S., který ve své oduševnělé a vřelě přednesené řeči dokázal nutnost organizovati se křesťanako-sociálně právě v obci místní. Řeči obou řečníků přijaty byly s pochvalou všech přítomných. Slovním a také snad faktickým neporozuměním zasáhl do jednání schůze jeden pan učitel z Borové rodily, patrně stoupenec „Volné myšlenky“, který různé body uvedl na přetřes. Nebyl řečníkem a to zabílo debattu, která mohla býti zajímavým a věcným dokladem, jaké zásady zhubné má „Volná škola a myšlenka.“ Sekretář Mužík jeho námítky, provázen pochvalou a potleskem všech přítomných, vyvrátil, načež po doslovu p. předsedy schůze ukončena. Organizaci tam zakládán přejeme plný zdar. Sociální demokraté borovští, kteří mají neodůvodněné špatnou pověst, chovali se klidně a slušně, i když předák jich byl jako nepozvaný zdvořile se schůze vykásal.

Pojízďka sdružených polabských poslanců. (Dokonč.) Dne 22. srpna odjeli účastníci pojízďky o půl 7. hodině pvozy přes Svítov do Srnojed, kde provádí regulaci už dlouhou řadu let sama obec. Dále se jelo přes Láno do Opouchku, kde prohlédli si poslanci strže Labs u Živanic, odtud se plulo do Val a do Přelouče, kde byla posnádávka. Z Přelouče nastoupena další jízda drahou v 10 hod. 45 minut dopoledne, ve Vinaticích byla zastávka a slavnostní uvítání. Do Kolína přijel vlak o 11. hodině 38 minut dopoledne, shlednuto bylo místo, na němž regulační práce budou provedeny. V Kolíně připojil se k výpravě zem. posl. dr. Baza. Nato byl slavnostní oběd; ve 2 hodiny 8 min. odpo. odjezd z Kolína pvozy; ve 2 hodiny 30 minut dosaženo jezu labského u Klavár, prohlídka trati k Veltrubím vykonána letmo, načež se jelo přes Novou Ves, Pšov do Osečka. Odtud pluli účastníci 5 km do Poděbrad, kde konána byla prohlídka trati, mostu a zdymadla. Po večeri odjela výprava v 8 hodin 18 minut z Poděbrad a přijela v 8 hod. 28 minut do Nymburka, kde noclehováno. V 7 hod. ráno prohlíželi účastníci na Topolovém ostrově u Nymburka plány nového mostu, jakož i regulační práce. Nato prohlédli si ministr Fort budovy nové obecní reálky. V 8 hodin odjeli poslanci do Ostré, kamž přibyli o půldeváté, shledli spony spůsobené nedávnou povodní, odtud jeli k cukrovaru Beniesovu v Litoli, kdež v zahradě podávána snídaně. Za přívozem litolským nastoupena cesta přes Přerov n. L. do Čelakovic, odkud přibyli do lázní Toušeni, odtud o půl 3. hodině dostihli Brandýsa n. L., kde se k výpravě přidal Jeho Excel. ministr Pacák. V lázních Houštec podán oběd. V 5 hodin odpoledne nastoupeni další cesta přes Borek, Ovčáry k mostu u Labského Kostece, odtud do nádraží Všetaty-Přivory, a přichystaný již vlak unášel celou výprava do Mělníka na nocleh. Pátý a poslední den shledli účastníci prohlídky překladiště a skladiště na Labi, nato vstoupili na parolod Marii Valerii. V té chvíli přijel automobilem také místopředseda vlády, načež se jelo až do Kralup lodí a z Kralup drahou. Celá cesta skončila ve 12 hodin 55 minut.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dotati se v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Překopech.

**Prapřední cestu živit, reformu-
jících» Rusko.** Sotva se kdo nadál, že v době
snyšší jest možno, aby reformisté třebas jen
zdánlivě a neupřímně dopustili se tolika přímo
maškarních přemetů jako „pokrokoví bojovníci“
v Rusku. Prý ruský národ žádá reformy a to ta-
kové a takové. A zatím velká většina skuteč-
ných Rusů tu touhu ničím na jevo nedávala. Ty-
tíž živly, které dříve mlávaly o ruském lidu jako
o bigotních nevědomcích, zcela nevědomých, za-
čaly najednou uměle vřít prach a představovali
ruský národ jako občanstvo, které žádá daleko-
sáhlejší pokrok než jaký jest v Rakousku, Fran-
cii a jinde. Přes noc i ti mužici tedy se stali na-
jednou osvícenějšími a uvědomělejšími než některý
konservativní profesor na německé universitě.
Došlo k volbám do davy, jichž si „lid“ rozhodně
prý přál. Zatím však se dostavilo voličů s list-
kem hlasovacího mála. „Ve jménu národa“ členové
dumy chystali úklady proti carovi — „roztřípené
nesli pohanu národa“ rozpustěním dumy. A co
milý národ dělá dál? Z Petrohradu se sdělilo, že
dosud se nekonal ani jediná voličská schůze,
jakkoli nastanou volby za několik neděl. Že víc
než tři čtvrtiny evropského a asijského oby-
vatelstva Ruska nemá pochopení a zájem nejen pro
techniku, ale ani pro ducha parlamentarismu, to
dokázaly již obě dumy předchozí: při nejmenším
tím, že zákonodárci sami ohradili se proti zasí-
lání četných předloh zákonů, jednotlivých návrhů,
stenografických protokolů a jiných tiskopisů, ne-
boť tolik papíru prý jen zbytečně zabírá místo
v jejich malých místnostech ku psaní. Čisti prý
to bexto nedovedou. — Taci učenci a borlivci,
taci bystři „prákopulci nových ideí“ byli tedy
zvoleni do parlamentu. Vystřednosti druhé dumy
přispěly jen k tomu, že novým volebním řádem
ubrány mandáty národům neruským, tak že na
př. Poláci nebudou mít ani třetinu divějších
mandátů. — Ruští opraváři počínali si tak bez-
hlavě, náslinicky a přetokně, jako by chtěli ce-
lému světu dokázat, že se vlastně s historie ne-
přičinili pranicem. Chťšli udělati z lidu nevědo-
mého, tak dlouho od vlády zanedbaného, přes
noc „národ nejpokrokovější“ — ovšem dle zcela
zvláštních pravidel. Skutečným reformám, zdra-
věnu vývoji a civilizaci překáželi nejvíce sami.
— A teď — teprve nyní začínají si umývatí so-
cialisté ruce jako Pilát a volají: „My s ný-
nějšími terroristy nesouhlasíme.“ A kdo byli ti
terroristé do nedávna? A bylo v „osvícených“
vředech reformistů tak málo inteligence, že ne-
předvidali, jak revoluce se svrhne, jak barbaricky
se zneužije od lidu pošvaného a nevědomého
hesla reformy? Napřed obecné vzdělání, uvědo-
nění — pak teprve jest možný řádný demokra-
tický stát; pak teprve lid skutečně svobodně
přemýšlejší dovedl by si zdárně vládnouti sám.
Na to se však zapomínalo. Kéž trpka zkušenost
vede na cesty lepší!

Socialistická svobodemyslnost mrská
čím dál víc zaměstnavatele, kteří jsou tolik smělí,
že se považují za pány ve vlastním domě. Na př.
v Praze I. dal uzenářský mistr Š. 24. t. m. řádnou
čtrnáctidenní výpověď socialistickému pomocníkovi
Hornofovi. Leč 26. t. m. jiní socialističtí dělníci
časné s rána obtočili mistra, žádajíce z usnesení
organizace kategoricky, aby výpověď odvolal. Jinak
prý začne hned stávkou. Prý též mistr musí pí-
semně stvrditi, že nikoho z dělnictva do 6 měsíců
z práce nepropustí. Š. odmítl, a — dělnictvo v čase
pro uzenáře tolik pilném šlo si lehnout. Pak te-
prve Š. listek podepsal — ovšem v nejvyšším roz-
čilení. — A teď přemýšlejme. Chvilu pro živnost-
níka nejkritičtější může znenáhliti socialista k ob-
mezení jeho svobody nebo k hmotnému poškození.
Bud — anebo! Mistr musí dáti řádnou 14denní
výpověď, socialista však smí překvapiti zaměstna-
vatele každou chvíli zastavením práce, byť by z toho
následovala pro zaměstnavatele škoda sebe větší.
Teď se tážeme, jak asi bude živnostníkovi tomu
po doba půl roku, kdy bude mít ve vlastním domě
ruce svázané a kdy po případném reklamování
vlastní svobody zase mu přijde nějaká „usnesení
organizace“? S dělnictvem utiskovaným, nevině
nezaměstnaným každý musí cítiti soustrast. Ale co
kři takovým komandantům, kteří bezohledně po-
roučejí v cizím domě, koho musí zaměstnavatel
přijati a koho vypověděti? Jen by se směl opo-
vázat někomu rozkazovati socialistovi, koho ve vlast-
ním bytu musí trpěti a koho má vypuditi! Hned
by nastal pokřik, až by vlasť vstávaly. — Proti
tak drsnému terrorismu nečiní úřady skoro nic.
A jaký následek se dostaví? Že přičinliví pra-
covníci posbudou chuti k zřizování samostatných
podniků; vřít poznávají, že se leckde vede lépe
socialistickému dělníkovi, který na všechny strany
poroučí, než starostlivému a pracovitému majiteli
závodu, jehož existence visí na milosti a nemí-

losti několika terroristů. Tohle jest špatná vy-
hlídka na úspěšný rozvoj malobiznisu.

Nové kurzy o dělnickém pojištění.
Ředitelství Čes. obch. musea v Praze pořádá opětovný
kurs pro venkovské zaměstnavatele a jich zástupce
ve dnech 1., 2. a 3. listopadu t. r. Přednášeno
bude po všechny tři dny od 8. hod. ranní do 12.
hod. polední a od 2. hod. odpo. do 6. hod. ve-
černí, dohromady 24 hodin. Probráno bude hmotné
právo úrazové, formální právo úrazové, hmotné
právo nemocenské, formální právo nemocenské
přednášeno bude též o úrazu a nemoci dělné se
stanoviska lékařského, o sázkou o penzijním opá-
tření soukr. úřednictva a o pojištění invalidním
a starobním. Účelem kursu bude vřítiti poslu-
chačům úplnou znalost příslušných norem zákon-
ných, seznámiti je se stávající judikaturou a na-
učiti je prakticky vedení úrazových a nemocen-
ských záležitostí se stanoviska podnikatelského.
Theoretické přednášky budou tudíž provázeny
praktickými cvičeními. Absolventům kursu bude
vydáno frekventační vysvědčení. Kursovní poplatek
obnáší 25 K a jest splatný předem. Přihlášky při-
jímá a obratem zodpoví České obchodní museum
Praha V. Mikulášská tř. 9. Palác „Merkur“.

Katolický sjezd maďarských katolíků
— sedmý — konal se minulý týden v Pátkosteli
za velmi četné účasti. — Ve Würzburgu konal
se 54. sjezd katolíků německých. V první den
sjezdu přijelo 30 zvláštních vlaků.

V Hallé zase postoupili. Dle výnosu
hallé. místodržitelství ke všem politickým úřa-
dům v Hallé možno užívati ode dne 16. srpna
vnitřní řeči polské v jednání s četnictvem. A u
nás nic!

Vynikající katolický Japonce. O
kapitánu Yamamotovi, druhém nejvyšším důstojní-
ku na japonských válečných lodích, kteréž výstavu
Jamestownskou navštívili, přináší Catholic News
následující povznášející příběh: „Krátko před sve-
dením bitvy u Čušimy (kdež námořní moc ruská
za poslední války zvítězila), Yamamoto šel do obydlí
katolického kněze s prosbou, aby mu bylo dovo-
leno přistoupiti k svatému přijímání. Misionář
překvapen nad tou žádostí, připomněl, že jsou již
2 hodiny odpoledne a že nikomu není dovoleno
k sv. přijímání přistoupiti bez postu od půl noci.
„Však se do této chvíle postím,“ odpověděl vy-
soký ten důstojník, „a jelikož toto je snad moje
poslední příležitost, doufám, že žádosti mé neod-
přete.“ Postil se do tak pozdní hodiny každého ze
tří dnů, čekaje příležitosti, kdy se bude moci do-
stat z lodi na pevninu, aby byl hotov přijmouti
Tělo Páně, jak uyslíl, naposled.“ — A podivno,
nijak tomuto důstojníkovi neškodilo katolické
převědění, které dle prohlášení našich protiv-
níků udl „falešné pokře“, které prý se stará jen
o nebe, ale o vespotebné pozemské záležitosti ni-
koliv, které prý vychovává bázlivce, atd. Japonci
chváleni byli od listů pokrokatých dost jako lidé
převyšující svým bystrozrakem a charakterem
Rusy. A hle — tuto Japonci nijak se nerozpo-
kali světi tak důležitý vojenský úřad katolíkovi.
Poznali patrně velmi dobře, že katolické přesvěd-
čení nijak bystrozraké soudnosti nepřekážá.

**Mistr Perosi a protikatolické šta-
vance v Itálii.** Kněz Perosi, slavný skladatel
italský, který si získal zvucné jméno daleko za
hranicemi, byl několikrát na ulici, pro klášterní skan-
dály (ovšem vymyšlené) houfy pošvaného lidu
napaden a insulován. Takhle si váš protikatolický
štváči slavného krajanu. Štvavé listy ovšem snadno
prohlásí, že k takovému uličnictví neradili. Ale
svoji spoluvinnou nezaprou. Však věděly dobře podle
četných zkušeností, co protikatolické rozešvané
davy italské svedou, když se jim jen jemně —
napoví. Nebyti nestoudných lži proti klášterům
a duchovenstvu vůbec, pak by se bylo Perosimu
nestalo nic. — Kraje roztřípený skladatel poslal
před několika dny redakci „Osservatore“ list, v
němž protestuje proti výše zmíněnému řádění ja-
kož i proti správám socialistického „Messaggera“,
že by se byl kdy bránil proti útlačníkům bolš nebo
dešťákům, nebo dokonce že by nosil při sobě re-
volver. — Všude humanita socialistického tisku!
Místo co by ten žurnál měl chrániti člověka zcela
nevinného proti surovostem, ještě o přepadeném
knězi lže. List svůj končí Perosi: „Na svých čet-
ných cestách v cizině nalezl jsem daleko jiné vy-
chování v lidu a v těchto dnech za tak častých
útoků na moji osobu stydím se, že jsem Italom.“

O sblížení agrárníků s Masarykově
přináší časopis „Přehled“, který do nedávna byl listem
Masarykovým, pozoruhodnou úvahu, s níž vyjímáme:
„Kdo jsou agrárníci? Je to politické sdružení na há-
zení sájmů velkorolníků; jsou to nejlepi (vlastně nyní
už jediní) spojenci feudálů. . . Strana agrární je
nejzdravější protivníkem dělného lidu venkovského, jenž
probouzí se s lethargie a organizuje se ku práci ho-
spodářské-emanipulační a kulturně-pokrokové. Agrár-
níci mají bohužel nerozbornou politickou moc ve
venkovských obcích správách a využívají ji bezo-
hledně; kdyby tak mohli vypravovat volební proto-
koly při ústředních volbách se dne 23. května t. r. . .
Strana agrární skobila silně vzejnou a politickou
morálku v Čechách. Stačí vyslovit slovo „diety“ nebo
„subvence“, stačí jmenovat některá jména. Však to
čtenáři „Času“ všechno dobře znají, všci ty udělý
se teprve před několika týdny a „Čas“ neskrýval
tenkrát hluboké mravní rozhořčení. . . A tyto lidi

snad se politicky a morálně rehabilitovat věděl kraký
a deank české strany pokrokové. Prý proto, že sve-
lili do školské komise prof. Dršinu — vedle pátera
Zabradnicka. Nové srovnání sympatií nejsou však jen
platonické. „Čas“ podporuje agrárníky ve věci ostlivé,
a uš hrozí národu zjevná škoda, a v ní jim proka-
zuje platné služby, protože bez jeho morální podpory
nepokryté sobectví agrárnické každému by bylo zjevné.
Jde o druhý český portafeuille ministerský. . . Ne-
máme nijaké příčiny hájit osoby dra. Fořta, ale tolik
nutno usnat, že měl smysl pro moderní hospodářské
problémy a úkoly státní a že Čechy v koruně radě
dobře reprezentoval. „Času“ a „Venkovu“ sdě se
však p. Frant. Udržel byt rovnocennou náhradou.
Realism vystoupil u nás první energicky a pořádkem
politické morálky a zásadovosti a sňakl jim nesporné
silné mravní pozice. Pod tímto praporem bojoval proti
mladošeství a přispěl tím nemálo k diskreditování
bývalé vedoucí strany české, avšak počal ihned pro-
vozovat praktickou politiku málo zásadovou, jakmile
dosáhl sebe menší politické moci. Politické morálce
v Čechách byla tím spůsobena těžká škoda. . . A
historie praktické politiky realističké je řada úspěchů
a křivolakých, nelogických manévřů. Jak známo, ali-
boval počátek hnutí realističkého zcela jiný vývoj.

Nová italská násilnostna katolicech.
Chovanoci propagandy byli napadeni jedné neděle
tlupou dvou set mužů holemi vyzbrojených, kteří na
ně plivali a je tloukli. Chovanoci podali oznámení a
protest. Chovančům nepřišel na pomoc ani jeden
četník nebo policajt, ač jich dosti stálo na blisku. —
Pak prý boj proti „klášterním skandálům“ děl se
v síjmu humanity, pravdy, pokroku! Zatím se o.g-
nisovalo hrubé a nepectivé štvání proti lidem ne-
vinným.

Naše vodní síly. Cna ublí stoupá a jak
se d. očekáváti, bude stoupati i dále. Však právě
toto nřarování vede nutně dle zákonnů národohospo-
dářských k tomu, že podnikatel, mnohý outáři k lev-
nému prodeji svých výrobků, hledá pro svou výrobu
sil co možná nejlacnějších. A tak dle vzoru na ublí
chudé Italie i u nás v Rakousku děje se pokusy na-
hraditi drahé ublí laonou silou vodní, zejména na-
ších borekých bystřin. Můžeme sméle říci, že v na-
ších alpckých semích strádáme denně tíseou korunu
tím, že neptivádíme silu tamějšího vodstva do na-
ších služeb. Jeden jediný boreký potok může nahra-
diti nám tuocet parníků. V Uhrách dalo již minister-
stvo orby vypočítati, jak velká jest síla tamního
vodstva. A tu bylo shledáno, že síla ta páčí se na
1,700,000 koňských sil, se které dneš sotva 40,000 se
upotřebí. Mnohem značnější jsou alpcké vodní síly,
na jejichž užití se nyní pomýlí. Pomýlí se předsně
alpcké dráhy přeměnití v elektrické dráhy, a studia
v tomto ohledu konané blíží se již svému prakti-
ckému výsledku. Za to otázku, užití vodní síly při
průmyslové výrobě, jest nehnuto, poněvadž přetvoření
síly vodní výsaduje velikých nákladů. Upravení ře-
čiště, kanalizování, sakládní turbin atd., poskytas
práci a zaměstnání jiným, neboť i přes dosti velké
investice bude přece výhodnější pro podnikatele
jednou se k nim odhodlati, nežli stále drahé ublí
kupovati. Pokrok v elektrotechnice umožňuje dneš již
proud vésti na daleké vzdálenosti a hledá-li na př.
klad Vídeň pro sebe pitnou vodu ve vzdálenosti 300
km a Praha v okolí Mladé Boleslavi, budou moci
i jejich továrny s tak velké vzdálenosti silu hnoet
pro sebe přiváděti. Ovšem ve výhodě jsou města
alpcká, která mají před svými brannami cennou silu.
Je-li dneš i ve velikých městech elektrické osvětlení
v bytě přepychem — jest v alpckých semích užívání
elektrického světla ve stájích nčím obyčejným. Tak
přiblíží věda ve spojení s technkou na změnu našich
poměrů. A sjejno jest, že i proti uhlobaronům dá se
najíti prostředek velmi účinný: užití místo ublí a pá-
ry — sil vodních.

Vynález parní lodí. Dne 17. srpna bylo
tomu 100 let, co první parní loď rozjela se po řece
Hudsonu a Nového Yorku do Albany, kam dojezla
čluně, urazivši za 32 hodiny 320 km. Byl to první
dopravní parník „Clermont“ amerického náenýra Ro-
berta Fultona, jenž všeobecně je považován za vy-
nálezece parolodí. Vynálezce Robert Fulton spatřil
světlo světa r. 1767 v Little Britain v Pensylvanii.
Byl původně slatníkem, pak malířem a posléze se za-
býval mechanikou. Parník „Clermont“ hnán byl stro-
jem Wattovým o 18 koň. silách. „Clermont“ měl
nosnost 180 tun. Následovala pak řada stále větších
lodí, parních převozů a pod. R. ku 1814 světíl kongres
Fultonovi stavbu parní fregaty, již Fulton však již
nekončil, podlehnuv 24. února následujícího roku
dále již trvající chorobě. Jako velkší vynálezce,
jea ve stále velité hmotné tísní, prodal Fulton
většinu svých vynálezů a výsad, aby uhradil
nejmátnější životní potřeby. Když zemřel, měl na
10,000 dolarů dluhů. — Jako první jeho předchůdce
ve snaze vynalésti parní loď býval jmenován Španěl
Blasco de Garay, jenž roku 1545 v přístavi Barcelon-
ském konal pokusy s lodí, opatřenou velkými koly,
uváděnou v pohyb lidekou silou. Marburský fysik pro-
fesor Divis Papin podnikl 7. září 1707 cestu s Kasem
do Mindenu po Rádě na plavidlu, hnaném parou, které
mu však lodníci rozbili. Jistého praktického výsledku
použití parní síly při plavbě lodí docílil r. 1783
Francouz Claude Francois Jouffroy. R. 1776 v Páří
vystavěl parní loď, kterou nazval „Pyroscaphe.“ Po
dvou úspěšných pokusech sádal r. 1788 se patent,
byl však odmítnut. Za revoluce byl jako straník
bourbonský nucen vyštěhovati se s Francie, načež
vrátil se s konsulátu shledal, že vynález mu odhal
— Američan Fulton! Jouffroy spíseu „Les bateaux
a vapeur“ donutil pak Fultona, že mu přisáhl prioritu
parní lodí!

Velká, ruská revoluce. Tendence si-
dovského tisku je velmi sřetelná — soudititi veliký
slovanský stát a přivésti ho na kraj záhuby. Na ten-
denci tato poukázal abbé Meunier, který dří v Rus-
ku již několik měsíců. Pravdivost jeho tvrzení do-
svědčují i samy ruské listy, které nejsou v rukou si-
dovských. Píší, že „velká ruská revoluce“ není Rusy
udržována, nýbrž šíří a pak v Polsku, Finsku a
Kavkazu. Hlavními činiteli jsou ovšem díde. „Nov.

Vremja* píše: V židovských bytch (v Oděse) jsou továrny na pumy. Skoro denně konají se v nich schůzky lupičů. V židovských skrýších připravují se hrozné krvavé události. Čeho židé jsou schopni, víme všichni. Obrovský požár přistavu oděského, hrozné dni Hynové, jsou dosud v živé paměti. Střílení se židovských domů na procesní křesťanů ukazuje, že židé překročili již všechny meze a úmyslně chtějí program vyvolati. Na nebezpečí, které v sobě židé pro klidné obyvatelstvo chovají, dosud málo se dbalo. — Petrohradský „Svjat“ píše: Aby mohlo se ocenit „utiskování“ židů, lze si vzpomenouti jen va krvavé dny v Moskvě, Kijevě, Oděse a jiných městech, při kterých vždy židé byli vůdci. Židé chtěli postaviti v čelo republiky oděské advokát Pergamenta (I) a učiniti Mandelmannu (II) městským hejtnanem v Moskvě. Denní nepokoje dějí se je za působení židů a většina zatknutých „svobodomyslů mládeže“ je — „vyvoleným národem“.

Státní dluh v naší polovině říje v r. 1907 vyžaduje celkem 399,323,656 K, z čehož pohltí úroky na společný státní dluh 182,796,643 K, na rakouský dluh 196,726,915 K a umořování státního dluhu 30,800,000. — Rovněž se o dluhy na všech stranách. Dluhy ovšem svědčí o nehošpodářství.

Hnědého uhlí vytěženo bylo r. 1906 v Čechách 30,019,408 tun (tuna = 10 metr.), nejvyšší to šelice dosud. Peněžní hodnota této výroby obnáší 77,983,379 K.

Debrů píci zimní pro konu a ovci si pořídíme, když v létě nafedeme letorostů z líp, dubů, javorů, olší a jeřábů, na výsluní rychle je usušíme a takto zlákanou letinou na vyzdušeném místě pod střechem uložíme. Získáme tak lahůdku cennou, jež v zimě nahradí pastvu.

Jak dlouho vydrží rostliny? Palmy vydrží 2 až 3 sta let, jilm 355 let, břeštan 448, jevor 516, modřín 576, kaštan 626, platán 720, oedr 800, ořech 900, lípa 1076, jedle 1200, dub 1490, olivový strom 2000 let.

Hubení krys a prospěchem provádí se také mofekou cibulí. Za tím účelem smíchá se cibule s dvojnásobným množstvím rozsekaného masa, z čehož se nadělá kulíček velikosti hlokového ořechu. Na to se kulíčky na loji zlehka napnou a cukrem posypou a pak se pokladou na místech, kde se krysy zdržují. Nepokrytá ruka nezmění a připevňkem tímto do styku přijít, jinak neškodí zdraví člověka ani zvířete.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. srpna 1907. 1 hl pšenice K 16'60—18'00, žito K 13'00—13'80, ječmene K 11'00—11'60, prosa K 12'—, vike K 14'—, hrachu K 24'20—, oves K 6'60—7'90, čočky K 43'00—45'—, jabl K 24'—, krap K 24'00—48'00, brambor K 2'40—3'20, 1 hl jetelového semene bílého K —, 1 hl jetelového semene čer. K —, ruského K —, máku K 46'—, lněného semene K —, 100 kg žitných otrub K 14'00—20'00, 100 kg pšeničných otrub K 18'00—, 1 kg másla čerstvého K 2'48—3'00, 1 kg másla převařeného K —, 1 kg sádla vepřového K 1'84—1'92, 1 kg tvarohu K 0'82—0'86, 1 vejce K 0'08—0'08, 1 kopa okurek K 1'—1'40, 1 kopa zelí K 4'00—9'—, 1 kopa kapusty K 1'20—2'00, 1 hl cibule K 40'—60', kopa drob. zeleniny K 0'90—1'00, 1 kopa mrkve K 1'20—1'80, 1 bečka hrášek K 0'—0'—, 1 kopa ořepok petršele K 0'—, 1 bečka jablek K 0'00—Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 24. srpna 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 383 hektol., žito 240 ječmene 212, oves 278, prosa —, vike 10, hrachu 1, čočky 77, jabl 6, krap 8, jetelov. semínka 2, lněného semene 10, máku 11. — 2) Zeleniny: malí 80 kop, cerele 126 kop, petršele kop ořepok — cibule 385 hl, drob. zeleniny 300 kop, mrkve 240 kop, brambor 86 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 65 hl, hrášek 107 hl, třelín beček —. — 4) Drob. dobytka: vepř 0 kus, podvinčat 639 kusů.

(Zasláno).

Pan Antonín Linhart, varhanář v Třebouchovicích pod Orebem, ve skutečném chrámu Páně Nanebevzetí Panny Marie vykonal rekonstrukci varhan a ladění, kteréž jsou již skoro 200 let staré, tak účelné, že tyto varhany se úplně novým vyrovnají. Zvláště v lahodnosti rejstříku a hry celkové s rekonstruovaným pedálem jest nyní hlas varhan velmi mohutný. Veškeré práce byly vykonány za osobního řízení podnikatele svědomitě, přesně a poměrně též levně, pročez doporučujeme p. Ant. Linharta všem důstojným farním úřadům jakož i patronátům k opravám co nejvříveji.

Štěpán Dvořák,
děkan ve Skutči.

Jan Sahula,
ředitel kůru.

Listárna redakce.

Do Rychnova n. Kn. a Kolína: Přítě.

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

Kupte si důležitý spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Čtete! Rozšiřujte! Duch katolické obnovy.

Sbírka úvodních článků Obnovy.

Sepsal + biskup Eduard Jan Nep. Brynch.

Stran 722, velká 8°, cena 4 K franko.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demokratů. Prozrazuje J. P. Hradecký.
Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří Sahula. — Cena 8 hal.

—————

Objednávky vyřídí

administr. časových úvah
v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1884.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovny s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školských rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou a příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

—————

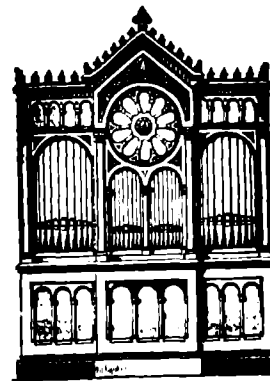
—————

—————

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku stavbě varhan v každém rozměru, nejmodernějších soustav (pneumatických i elektropneumatických.)

Harmonium silného a lahodného hlasu od 160 K výše. Opravy varhan se provádějí v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebrání nejmenší 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný 42 h

vázaný v poloprátně 58 h

vázaný v celoprátně 68 h

vázaný v celoprátně se zlacením křídlem 74 h

vydání na velinovém papíře vázaný celý v křídle se zlacením křídlem a ořezkou K 1'80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejvyšším panem biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *

a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Cvičení

snoubenců.

Ku potřebě

duchovních správců i katolických snoubenců upravil a konal

Antonín Kaška.

Stran 44, registr. 8°. Cena 1 brožovaného výtisku 50 h, vázaného červeně v poloprátně se zlacením 80 h.

Objednávky vyřídí Bisk. knihtiskárna.

VARHANY

osvědčených soustav kuželových a pneumatických v důkladném provedení, jakož i

: harmonia :

doporučuje

majitel c. k. výsady a záslužného kříže

hudební belgické akademie

BED. ČÁPEK,

stavitel varhan a harmonií v Políci.

Závod založen roku 1874.

ALBÍN

s vlní flakovou docílí sněhobílé prádlo
i bez bělidla, čistí podlahu, sklo a j. v.
:: s výsledkem dosud nedostižitelným ::
Zásilka 20 balíčků dobírkou za sl. 1.50
franko stačí na 1/4 roku.

Vyrábí jako zvláštnost:

Josef Jelínek,
mydlář
v Hradci Králové.

Domek (malá villa)

v obci Lubná, 1/4 hodiny od Nechanic v lesnaté
krajině na potoku Bystřici se prodá anebo pro-
najme. Jest to zvýšené přízemí; 8 pokojů a ku-
chyně, sál, schodiště; dole totiž. Zahrada květi-
nová, ovocná, stinná, rybolov. honitba.

Bližší u J. Bergra, mlýnské v Lubně,
pošta Nechanice.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühl
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

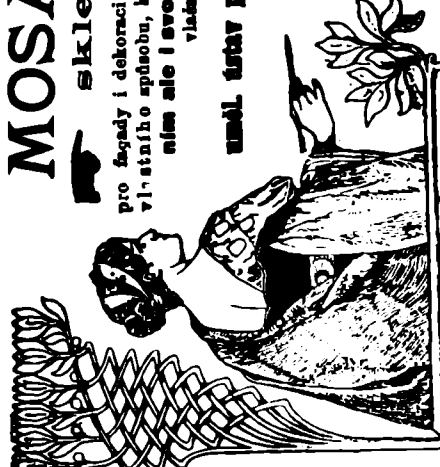
Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporek, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od velešlechtového ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

MOSAIKY
skleněné
pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou trvanlivostí předčí mramor
vlastní, hotový

B. Škarda,
Brno.
Rozpočty pro chrá-
mové okna i mosaiky
bezplatné

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku sprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Legitimace

do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Největší. bisk. konsistoří odporučeny
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové.

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a obnovování

oltářů, křesatelen,

křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatné.
Četné display umění po ruce.

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÝMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTĚM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4%, STOUPAJÍCÍM ZÚROK,
NA POJIŠTĚNÍ PENSIÍ -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCEL SE 10%
DIVIDENDA.

RESERVY A FONDY K 31,865.380-80
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 82,737.159-57

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GEN. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť

chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitele kůru a přátele přesného církevního spěvu.

Schváleno o. k. minist. kulta a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celeplátové vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Slatinné lázně a vodoléčebný ústav

*** v Bohdanči u Pardubic ***

těší se letos nebývalé pění P. T. obecnosti, neboť do konce června zaznamenáno již na 237 hostů, což
sajisté svědčí o skvělých výsledcích místní lázně, která blahodárně působí při veškerých rheu-
matických bolestech a chorobách ženských všeho druhu. Moderní vodoléčebna léčí se sdárné
různé nemoci nervové, chudokrevnost atd. Veliký účinek masáže i elektrické všeobecné jest
uznáván. Čistý vzduch, tichá krajina, jehličnaté lesy a stále vyhlášená písčité půda,
zvláště výhodná pro rekonvalescenty a rheumatiky. Správa lázní přichází všem P. T. hostům
v každém ohledu co nejochotněji vstříc, při čemž berte se zvláště ohled na nemajetné osoby, jejichž
jediným majetkem jest zdraví. Rovněž P. T. úřednictvu, učitelstvu a zřízencům různých úřadů a ústavů
poskytují se zvláštní výhody.

Z Pardubic třikrát denně poštovní spojení.

Výtečná a levná strava.

Žádejte o prospekt.

Lázeňský lékař MUDr. Jindř. Pošár.

Ceny bytů mírné.

Saisona do konce září.

Ryze český podnik.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Školská hlídka.

O klerikalnosti c. k. zem. školní rady. V červencovém svém zasedání usnesla se jednomyslně vysloviti vřelý dík a plné uznání „klerikální“ zemské školní radě říšskému učiteli ve Štáhlavech, důvěrníku „Volné myšlenky“ K. V. Tučkovi a učiteli Moravci z Prahy, redaktoru „Škol. hlídky“ Národních Listů, za vypracování dobrozdání, jež prokázalo při zdělávání prováděcích předpisů k definitivnímu školnímu řádu dobré služby, obsahující řadu cenných podnětů a návrhů, vzešlých ze školní praxe.

Kongres „Volné myšlenky“ v Praze. Hrdza jde z těch lidiček, kteří hodlají ve dnech 8.—12. září zničit katolickou církev. Celá učitelská organizace odhalila své vnaady u příležitosti „kongresu“, a vidno nyní, kdo největším procentem z inteligence přispěje k důstojnému projevu pro „volnou“ školu.

V Hradci Králové přítomní učitelé vojáci posílají do set korun jdoucí příspěvek a na sirotčince svoje zapomínají. Doma ženy sebezapírají se, spoří, aby ulehčily vojákovi pánům, a ti „Volné myšlenky“ peníze jen sypou. Každého, kdo halét dá na kostel, by umučili, ale na podniky eminentně nevlastenecké plnou hrstí platí, jen když jsou protikatolické.

Několik čísel z belgického školství. Vládní rada pruského ministerstva obchodu Simon předložil prostřednictvím ministra Delbrücka pruskému říš. sněmu cestovní zprávu o belgickém školství, z níž vyjímáme několik závažných vět a dat. V Belgii jest dle čl. 17. ústavy plná svoboda vyučování. Může proto každá soukromá osoba, každý spolek, každá veřejná neb privátní společnost ústavy vyučovací všeho druhu zakládati, aniž by k tomu potřebovala vládního svolení, aniž by musila předložití průkaz jakékoli způsobilosti. Ústavy ty nepodléhají žádnému státnímu doзору. Této v nejširším slova smyslu svobody užito jest krajně jak ve všeobecném tak v technickém vyučování. Nejen četní jednotlivci, ale blavné katolická církev ve směru tom pracuje. Kongregacím této církve děkuje země za veliký počet škol a vychovávacích ústavů od zahrádky dětské počínaje a končíc universitou — od nejnižších pokračovacích škol až do odborných, jež nákladem zcela mimořádným a vzorným zařízením a vedením pro obě pohlaví zřídily.

Dle dat statistických jest přírůstek škol od roku 1885 do 1904: zahrádek dětských 209%. Doplnovací a pokračovací školy (écoles d'adultes), jež v Belgii jsou částí elementárního školství, měly r. 1885 na 1642 školách 64.296 žáků, r. 1904 na 3897 školách 193.906 žáků; to jest v procentě značný přírůstek za 19 let! (137%; 201%) Počet mladých lidí mezi 15.—20 rokem, kteří čísti a psátí dovedou, byl r. 1880 80.96% ze všeho obyvatelstva. Roku 1890 již 85.28% a r. 1900 stoupl na 90.55%. Percentuelní výkaz analfabetů ve stáří vojenské povinnosti (19. až 20. rok) se 29.23% klesl na 10.68%.

Boj Poláků proti učitelstvu německému v pruské Východní Marce. — Říšský německý poslanec Kulerski, známý bojovník polský na říš. sněmu německém, výborný organizátor svého lidu, nabádá ve zvláštním svolání Poláky k bojkottu proti německému učitelstvu:

Polští rodičové, dbejte, aby těm „snažilům“ zrádný groš, jež ve formě přídatku pro Východní Marku běhoun, přišel hodné draze! Polský národ nechť ukáže proradnému učitelstvu, že jeho blahovůle nebo jeho zášť více znamená, než-li sebe větší žold zrádný! Všude, kde náboženské vyučování děje se německy, kde tím rodičové i děti trpí, tam odtekněte veškerou pomoc, tam zadržte se jakkoliv sebe menší pozornosti k zaprodanému učiteli! Žádný sedlák ať nepropůjčí mu svého povozu, ani potahu, žádný Polák ať nepřiloží pomocnou ruku při žních, ani tenkrát, kdyby učitel chtěl i zaplatiti. Žádný dělník u takového učitele nesmí pracovati, ani za nejvyšší mzdu, žádné polské děvče nesmí do služeb takového učitele vstoupiti. Krátce řečeno: S takovým učitelem buď jednáno, jako s naším největším nepřitelem! Dáme mu cti, že kdyby ještě pětkrát tak veliký žold od vlády bral, že týž jest proň úplně bezcenným, jestliže polský národ mu ruky nepodá a veškerou podporu odeptá. Jde též o to, ostatnímu učitelstvu jasným učiniti, jak polský národ dovede trestati ty, již na něm a dětech jeho bezpráví páši.

Polský národ otrávil takového učitele život, tak že jistě opouští za ochrany noci a mlh ves, kterou bídnou činí! Nuže, chop se, národe polský, práce! Postarej se, aby ani jedna ruka ani jedenkrát nezdvihla se ve všech ve prospěch tvých mučitelů! Trocha trpělivosti a vytrvalosti dopomůže ku změně! Každého pak toho, který jakoukoliv, sebe nepatrnější pomocí takového učitele obmyslí, vyvrhni ze svého středu jako zrádce národa polského. (M. C.)

Česství.

II.

Nechejme frází, zanechejme učené analýse, odvráťme na chvíli zrak od přečtených článků „o pravé povaze národa českého“ a podívejme se raději na skutečný život český; jdeme mezi lid a dle jednotlivých zjevů zvláště na venkově sprádejme své poznání, čím se lid zušlechťuje, čím se kazí a hmotně ničí, co jej vede k pravé mužnosti, k statečné vytrvalosti v době zlé — a které proudy očkují zdravému kmeni národa bacilly sprostoty, krajního násilnictví, tvrdošíjného odmítání všelikého poučení se strany jinak smýšlející. Zkrátka pozorujme na praktických příkladech povahu českou přirozenou, tihnoucí upřímně k ideálům a povahu umělými proudy znetvořenou.

Proč se „Babička“ Boženy Němcové nezkaženému českému lidu tolik líbí? Náš lid vidí v ní jako v zrcadle obraz českého života, zrovna fotografii povahy našeho katolického lidu, pokud nezačaly moderní proudy „nízkou mravní úroveň klerikálů“ reformovati. Babička Němcové — prostoduchá, ale při tom rozvázná, statečná a vzorná dcera katolické církve, které katolická mravonka k vyhrázení ryšího charakteru zcela postačila. A v této babičce vidí katoličtí čtenářové babičky vlastní; srovnávají své zkušenosti se psanou knihou, vidí tolik podoby, jako by se psalo o jejich babičkách vlastních. Kniha nepůsobí a nechce vzdělávati zbytečným moralisováním, ale svojí životností, episodami vzatými ze skutečného života.

Nedávno zaznamenali jsme v Obnově zprávu o úmrtí rozšafné statkářky katolické, která přímo s rytířskou statečností propula drsným vlnobitím života, dala slušné vzdělání svým dětem a byla tichou, ale velikou dobroditelkou, o níž posud lid říká: „Takové hospodyně již se nerodí, ale vymírají“. Zajímavý soud lidu. Tedy v století páry, elektřiny, rychlého pokroku, v čase, kdy celé spousty nejmodernějších vychovatelských spisů se rozletují po našem království — již ty dobré, vzorné hospodyně mizí!

A což ten dědoušek kněz z Raisova „Západu? Potřeboval snad svoji poctivou českou povahu opravovati dle receptu vlastenců moderních? Dillo Raisovo o tom farář nezniklo z holé fantazie a také ani vzniknouti nemohlo. Jest dosud mnoho pamětníků onoho starce, o němž Rais píše. A takový kněžský stařeček jest typem, jeho povaha obrazem povahy mnoha a mnoha takých kněžských stařečků. V „Západu“ nemluví fantazie některého měšťáka, písničho dle šablony některé té práce „o povaze české duše;“ zde jsou dovedně zachycena a umělecky spjata dokázaná fakta, zde se kreslí zcela reálné skutečný život.

A teď pozor! Srovnajme s typem české stařenky, babičky Boženy Němcové, se zmíněnou hospodyně, jaké se již nerodí, a s dědouškem farářem Raisovým — družinou profesora Masaryka. Div nás při tom srovnání nezamrazí. Z rozkošné staročeské, prosté idylky již jsme vyšli ven. Nyní ovšem ani ta česká stařenka při stálém pokroku kultury nemůže býti taková, jakou byla babička Boženy Němcové. Ale mají snad mizeti dobré povahové vlastnosti typických představitelů starodávno českého venkova?

Babička Boženy Němcové, dědoušek Raisův, hospodyně, jaké se nerodí! Zkrátka lidé, kteří v době krutých béd drsnou zkoušku ctnosti zmužile podstoupili, vycházejíce ze zápasu jako povahově hrdinové. Zkouška ohněm jen více utvrdila jejich vzorný charakter, který zazářil v kráse ještě větší.

A teď — teď o té obtěžkací zkoušce nosnosti ocelových páteří realistických, pracujících k „zdokonalení a zjemnění“ národa na základě zásad „vyšší mravonky“ Masarykovy. Přišla zkouška. Družina Masarykova, která se považovala za smetanu české společnosti, měla dokázati, jak jest sama pevná v zásadách, jimž ten „ubohý, zklerikalizovaný“ český lid učí. A co se stalo? Čech, jemuž pojem společenské slušnosti, práva, spravedlnosti nebyl zcela cizí, musil se hanbit za vlastní krajany. Taková hrubá žurnalistická rvačka mezi vychovanci téhož politického vřdce, mezi těmi, kteří si do nedávna až příliš pochlebovali, nevířila v Čechách nikdy. Ukázalo se při tom, že přední žák Masarykův dr. Herben, prohlášený za velikého a obětavého vlastence, prohlásil, že musí míti pro sebe měsíčně 600 K. Výkonný výbor prohlásil zadržení sirotčích peněz dr. Herbenem ze zásadovosti za defraudaci a pak z téže zásadovosti odvolal. Jeden věřitel již předtím nazval hospodářství „Času“ Panamou — a Herben to spolkl mlčky. Přední žák Masarykův vyloučen ze

strany — a Masaryk pak prohlásil, že vlastně ani nezpozoroval, na čem se výkonný výbor za jeho přítomnosti usnesl; prohlížel prý při tom jakousi knihu. Hajn k opatrnickému, dlouhému ale málo osvětlujícímu sdělení Masarykovu poznamenal, že „v těch řádcích plných rozpakův a vnitřních odporův obracela se skutečnost na ruby.“

Herbenovi vyčtena „jesuitská ratinovanost“; prý se ve sporu vyhýbá jádru věci a chytá se podružností — nepohrdá prý žádnou zbraní. Pánové prozradili, že proti H. byl dlouholetý odpor většiny členů Masarykovy strany. H. zase prohlásil: „Bojuji jediný proti celé řadě lidí, z nichž každý mi provedl aspoň jedno takové zákeřnictví, že tištěná, přístupná fakta zkroutil nebo docela zfalšoval.“ Machar při obraně Herbena mluvil ušlechtilo o „vinstvu“, „moralistní bestii“, odpůrce dr. Chalupný pak o něm zase poznamenal: „Tvůrce epochálních Tristií a Golgathy klesl jako člověk tak nízko, že nezbyvá nežli skácat jeho modlu, realistickými nadšenci vyautosuggerovanou.“ H. zase psal: „Taková byla bohužel úroveň v naší straně po pět let. Strhovala k nešetřivostem a hrubým prostředkům, přičítám se všemu společenskému mravu.“ (Tedy po pět let!! A Masarykova „vyšší mravonka“, která měla prý obroditi celý národ, nedovedla zjednatí trochu nápravy tak dlouhý čas ani mezi generály vlastní strany). Lítala obvinění z prozrazení tajemství, oba rozváděné Masarykovské tábory se vinily navzájem z kradení, Masaryk v kritických chvílích prohlašoval, že prý dobře nebylo rozuměno jeho slovům, která byl dříve pronesl. (Což o to! Tohle prohlásil už častěji, když se neobratně podřekl.) Machar psal o dr. Chalupném, že má vznětlivou povahu křečka, kočiči potměšlost. Hajn zase vytýkal Macharovi „nejšťavnatější nadávky“. A t. d., a t. d. A pak — pak pánové na přání zásadového muže Masaryka podali si ruce, odvolali nájezdy.

A majitel, vřdce, velekněz takové družiny, která z osobní nevráživosti tak odporný boj svedla, míní, že katolictví pro zvýšení mravní úrovně neznamená nic. Ovšem — ovšem mravnost musí zvýšiti v Čechách výhradně jeho přední žáci a stoupenci, kteří dokázali „zásadovost, vytrvalost v ušlechtilosti a pravdomluvnosti“ právě v boji zmíněném. Co že o této čestě sám Machar po uzavření příměří napsal? Ze strana Masarykovská *propadla hanbě ve zkoušce z pokrokovosti, humanity a z českosti strany.* — Zajímavý to soud z úst intimního přítele Masarykova. Ale — jakkoli sám Machar ze strany vystoupil, psal do orgánu téže strany dál a — nespravedlivě útočil proti těm, kteří dřív odvážili se Herbenovi chyby vytýkati, ačkoli měl po uzavření smíru nastati klid zbraní.

Babička Boženy Němcové, škoda, že jsi neviděla květy té vyšší mravonky, která vykvetla na půdě mimokatolické. Vy katoličtí Chodové, kteří na místě dlouhých řečí o svobodě a lásce k vlasti krví svojí zpečetili jste svoji zásadovost, svůj nezlomný charakter a vytrvalost, patřte, jací hrdinové vyrostli pod štítem Masarykovského „Času“. Nedělají se vám mžitky před očima nad tím „zjemněním“ české povahy, nad tou realistickou „důsledností“ a „vytrvalostí“ v době zkoušky? Kdyby vám tahle strana byla mohla dáti vychování, to byste se byli brzy naučili zahazovat flintu do žita. Nerozuměli jste bohudík ještě pravidlům česství tak, jak mu rozumějí ti, kteří před svojí občanskou válkou pohodlně v žurnalistice své „s mravním roztrpčením“ ortelovali, vyrábějíce „mravní mrtvoly.“

Práce sociálně-demokratická.

(M) „Il Lavoro“, sociálně-demokratický list vycházející v Janově, hlásá slovně: „Kněz nesmí býti jako politik potírán a jako sluha Boží ctěn; on musí býti potírán jako hlasatel učení Ježíšova, které učení socialistickému stojí na odpor, poněvadž křesťanské učení socialismu se přičí, jako pokora sebevědomí, jako metafysika nebo skutečnosti na zemi, jako bolest radosti, resignace vzpoury. *Socialisté mají povinnost sebe sami odkřesťaniti a také lid křesťanství zbaviti.*“ To je dojemná otevřenost. Takové výroky nepotřebují ani slova vysvětlivek a poznámek. Nepřinášejí nic nového; ale je přece jenom dobře, že socialistické šmejdy v celé své nízkosti jsou někdy odhaleny, že otevrou se oči lidu strádajícímu, jemuž se sociální demokracie uměla tak vlichotiti. — Sprostáckého vtípu odvážila se „Gleichheit“ z Vídeňského Nového Města, která uveřejnila následující zlobný a drzý výlev nějaké čisté a vznešené duše sociálního demokrata: Křesťanské-sociální vyznání víry: „Věřím v dra

Luegra, všemohoucího tvůrce křesťanské Vídně a v pana dvorního radu Gessmanna, jeho syna narozeného, pána našeho, jenž počat jest ze strany antisemitské, veden od doktora Luegra, jenž narozen jest z křesťanské Vídně, trpěl na píchání a dlouhání, ukřižován, posmíván a potupen, který zapomínal na své prospěchy; po jednom roce opět vstal z mrtvých, vstoupil na stolec starostenský, sedl na pravici dvorního rady Gessmanna, odtud přijde soudit židy a liberály. Věřim v křesťansko-sociální stranu, ve všeobecnou Vídeň německou, společnost křesťanskou, vývoz židů do Palestiny, z mrtvých vzkříšení potlačeného křesťanství a jeho věčný život. Amen. Takový drzý, svrchovaný drzý, nemravný a surový útok a vtip může provést jen člověk nemající ani trochu toho, čemu se říká lidskost.

„Ostravský kraj“ přináší dopis, který obdržela jedna matka od svého syna soc. demokrata, když dozvěděl se, že se stal dobře placeným funkcionářem spolku sociálně-demokratického, mu oznámila, že by ho ráda navštívila. Dopis mezi jiným obsahuje tato hrozná slova: „Do své nejdelší smrti nechci s Vámi mluvit. Přijďte-li do mého bytu, nechám Vás vyvést strážníkem. Přestáváte umně býti matkou. Mluvit s Vámi určitě nechci. Kdybych dříve zemřel, nedělejte mi hanbu, abyste mi šla na můj pohřeb, já na Váš nepůjdu též. Toť moje čestné slovo a to také dodržím. Můžete se jíti modlit, nábožná ženo, matko bestie!“

Na Ostravsku hrozí stávka stále. Za předsednictví poslance hraběte Sternberga konaly se v Ostravě porady soc. demokratických zástupců dělnictva se zástupci závodů. K dohodě nedošlo. Hrabě Sternberg při vyjednávání řekl delegátům „Unie“, že chtějí premie na lenochy. Sociální demokraté nesouhlasili, že nesouhlasí se dále žádného vyjednávání, přinejmenším by byl hrabě Sternberg. Mnozí delegáti jsou proti stávce. Stávka je zločinem, pakli je lehkomyšlně vyvolána, aniž vítězství bylo zajištěno. Výdovce nechť sami dají výzvu ku stávce, výbrž pracují pro ni oklikami, letí. Štvou tajně, aby v případě porážky mohli říci: „My jsme pro stávku nebyli, stávku prohlásilo dělnictvo samo.“

Sociálně-demokratický redaktor Konrád Binčík odsouzen byl pro urážku p. Petra Šrámka k 10 K pokuty, k úhradě soudních výloh a prohlášení v „Opavském Týdenníku“ na své útraty, že nemíní žalobce uraziti. Snad bude případ tento poučením, že nesmí bez-trestně dotýkati se cti lidí takový sociálně-demokratický redaktor, že lidé nestávají se bezectnými, když nesonhlásí s učení sociálně-demokratickým, neb dokonce je potírají.

Besídka.

Chytali jepice.

(3) Vzdušný tanec těchto maličkých tvorů jest podivnou vzácnou — jen několik dní vidíš kolem břehů bustě, bílé oblaky tohoto hmyzu a pak celý rok nic. Za raného mládí vydrží jepice jako larva ve vodě celá léta. Nestará se o světlo měsíční, o sluneční nic. Jakmile však dostane křídla, třepatí jimi jako divá u večer vždy v tu stranu, kde aspoň trochu světla spatří.

Nastala srpnová sezona k chytání jepic. Na břehu řeky stál Vojta Modřín. Chlapík urostlý, silný, ale málo té své síly k dobru svému a lidské společnosti užíval. Nejraději ještě chodil sbírat maliny, borůvky, obstaral s chutí nějaké poselství, trhal lipový květ, atd. Zkrátka nejraději si vyhledával takovou prácičku, kterou by zastalo zcela dobře dítě nebo starý invalida.

„Teda co, Vojto, půjdeme na večer, půjdeme?“ ozval se za ním chraplavý bas.

„A — Francek. Toť se ví; ale dědovi musím dát za půjčení loďky šesták napřed.“

„To je toho! Vždyť vyděláme celé zlatky.“

„Však jich taky potřebuju; vypůjčil jsem si do karet, a máti nesmí o ničem vědět. — Jen aby se večer neukázal měsíček; mráky by se zdvihly a bylo by po lovu.“

Na říční břehy snášel se soumrak. Nastal večer. Bylo pod mrakem. Najednou jako by začala na hladině benátská noc. Vyplula ozátená lodička, za ní druhá větší, třetí; jedna bylo tak ozátena, jako by to plula námořní palčická loď. Jepič se hemžilo, jako když se chumelí.

„To jich bude, ani jsem se nenadal,“ jásal Vojta držící svítilnu. „Už se toho třepatá tady na plachtě dobře na dvě kila.“ A hmyz vléтал do světla dál, jako by se peřina roztrhla.

„Pane Franc,“ ozval se od břehu mladý hlásek, „vezměte mě na lodičku, já budu taky chytat.“

„I dej pokoj, tomu ty málo rozumíš.“

„Ale — vezmi ho,“ přimlouval se Vojta. „Ať si zapálí tady jednu louč. Aspoň toho bude víc.“

Lodička přirazila k břehu, učedník Lojzík si do ní usedl. Celé mraky bílých mršek valily se okusit světelného kouzla v míře ještě větší

Tragédie ideálního hmyzu, který v té chvíli o potravu pranic se nestaral, ale třešně úsilně k světlu, zářil, aby se sničil! Ale mladenci si mnoho blavu nenamáhali filosofii o tom, jak takový malý tvor sebeklamem zkusí.

„Ty, Francu, už je toho na plachtě plno, pomoz mi to sbalit, dáme plachtu druhou.“

Vojta šlápl jednou nohou do zadu na okraj lodičky, ale už Lojzík vykřikl — vězely mu pod podrážkou prsty. Lovce poznal v okamžiku omyl a se slovy „no — no“ posílnul nobu vedle. Leč běda! Noha se smekla do vody.

Plesk! Už leželo jedno tělo v chladných vlnách. A v následující vteřině zasyčel ve vodě plamen louče a svítilny. Lodička vzala převahu — nad rozvířenou vodou se objevila toliko perka Francova a bosé nohy Lojzíkovy — a v následujících pěti vteřinách už se pohybovaly tři hlavy ku břehu.

A právě, když lovci se chytili břehu, měsíček se usměvavou lící vyplul z mraků; zářil tak vesele, jako by se chtěl ubožákům vysmát, jako by chtěl říci: „Kdo jinému jámu . . .“

Že padla nyní slova kyrynická a že padlo při tom ještě všelicos jiného na blavu, tomu se divit nikdo nebude. K usmívajícímu se měsíčku vznášel se pláč ubohého Lojzíka. Inu — někdo to odněst musil. Slovní zápas dvou starších pomocníků trval ještě déle.

„Atsi“, mudroval promočený Franta na cestě k domovu. „Stejně by Vojta chtěl shrábnouti všecko sám na karty a mně by zůstal dlužen. Aspoň se jednou za čas trochu umyl. Už stejně voněl špinou jako starý křen.“

A Vojtěch už dnes podvacáté vzbuzoval pevné předsevzetí, že víckrát karty do rukou nevezme . . .

Mešní vína

Veleddstojněmu duchovenstvu dovoluji si nabídnouti pravá, původní, přírodní vína, neporušená k oběti mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima jakosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičích. Falkensteinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahvičích. Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po K 1:20 v lahvičích za 1 litr. Mám též na skladě jemná tabulová vína rakouská, uherská i bronská, pocházející z Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné důst. farní úřady v Čechách.

Fr. a Marie Huclovi, maseur a maseurka

v Hradci Král., Dlouhá ulice, č. 107.,

doporučují se p. t. pp. lékařům, dámám a pánům do domu.

Odstraňují se též

kuří oka a nehty.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se barevnými rámy, stěny vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Čtete!

Z domácnosti sociálních demokratů.

Řada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah“

Již první díl hořejší práce těšil se tak značné pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zajisté že i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stejnou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při bromadových objednávkách větší sleva.

Z „Časových úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raffelsenovy záležitosti	8 h
Učte se z dějin	16 „
Oslava Husova	8 „
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1836	8 „
Zaloba vydědence XIX. věku	8 „
O trestu smrti	8 „
Zrušení řádu Jesuitského	8 „
Vláda židovstva	8 „
Blíže k Římu	8 „
Moderní choroba a její protilek (o tisku)	8 „
Vyznání starého hříšníka	8 „
O sv. zpovědi	8 „
Svépomoc dělnictva	8 „
Prý s dogmaty	8 „
Fara katolická a protestantská	8 „
O úpadku náboženství mezi protestanty	16 „
Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové	24 „
Veliký biskup	8 „
Důležitost pravého náboženství	16 „
Pokora a náboženství	8 „
Zakládáte odborové spolky	8 „
Husité jindy a nyní	24 „
Několik slov o papežství	8 „
Katakomby	8 „
České náboženství	16 „
O ústavním životě v Rakousku	8 „
Plus VII. a Napoleon	8 „
Sebevraždy studentů	8 „
Česká konfese	24 „
Účelnost v přírodě	16 „

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PŘÍDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, krucifiků, rámců atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

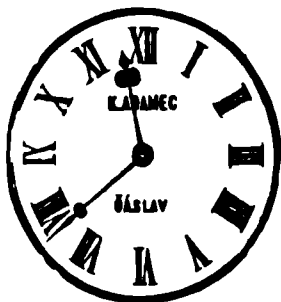
První nákupní pramen

Látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských látek jest u Tkalcov. výrobního spolčenstva „Vzájemnost“ v Hrenově. Těž lze obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá různé látky, zejména: plátina, oxfordy, barčenty, sukénka, šotýše, zefiry, kanafasy atd., jež nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti, za K 13—, vyplacené od koruny 20— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy
F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.
Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měšního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Nešhuda syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kováčského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.
Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.
Zápůjčky výhodně.
Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opětně revidována.

Půjčují za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veleduštojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevní slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veleduštojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Měšní nádoby jen v ohní
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.
Chudším kostelům možno splácet bez přírážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veleduštojn. duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácím u.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,
všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy
Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí čis. 413.
Cenníky zdarma a franko.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

**Kalendář katolických
organizací**
na rok 1908
„Křest. Organisátor“
vyjde 1. září s obsahem pro každého katolíka
potřebným.
Spolupracovníci jsou: Dr. Fr. Šulc, Dr. Fr. Reyl,
JUDr. Šimák, katech. Fr. Jukl atd.
1 exempl. 90 h, poštou 1 K. Při hromadných ob-
jednávkách 1 exempl. za pouhých 80 h a k tomu
slevuje se polovice porta.
Objednávky vyřídí p. Jos. Polák v Hradci Králové,
Adalbertinum.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné čísla 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pu-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez. nábytek a
různé předměty hodící se su carky.
Původní nákreby, cenník a rozpočty bezplatně a
franko.
Renovace starých oltářů a kostelních satísent.

Mravný hoch

se přijme
do učení
u **JOS. KIESLICH,** pozlacovače
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zasílá
se vše franco.

Jan Horák
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhu vele-
dušt. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
skoušku.
Velojemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem pošty.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává

císa. a král. dvorní

velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

DIVANY,

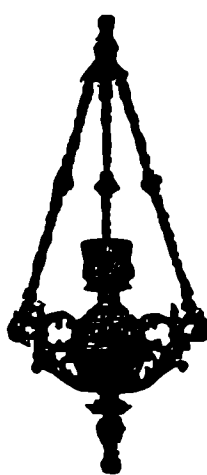
garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře
v Hradci Král.

OOOOOOOOOO

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučení pastí speci-
álně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svých hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na posílání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejatletičtějšího. Chudším kostelním úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádání přesované vý-
robky desenné. Vše posílám již posvěcené.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejlepší podlahový nátěr

Marxův lak.

Nejvydatnější.

Nejtrvanlivější.

Proto k upotřebení nejlacinější.

Schne v 6 hodinách a stačí

— 1 kg krabice na 8 m² —

Cena 1 kg K 1.80.

Email bílý a barevný

Marxův je rychle schnoucí, trvanlivý nátěr.

V 24 různých barevných odstínech s krásným
leskem. Hodí se výborně na kuchyňský nábytek,
k nátěru zdí v kuchyních a špižárnách atd.; dá se
mýti. Lze dostati v každém množství a odstínu
jedině u firmy

Fr. Viktorin,

hlavní sklad a strojní výroba barev a laků

v Hradci Králové,

Velké nám.

Na skladě nacházejí se všechny druhy barev
suchých, třených, laků a štětců.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
který jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akciová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Učně

z řádné rodiny za mírných pod-
mínek přijme

Vojtěch Rážž,

závod železářský a koloniální v Hradci Král.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
pasepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 5.-.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Dobrušky.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 82.

prodá

následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi

za účelem zmenšení skladu své

ohromné zásoby zboží

za báječně levnou cenu!

ani tak veliký mudrlec, kterého by sami moudří lidé za popleteného považovali. — Tolik mu však připomínáme, že začneme psát trochu realněji a bez rozpaktů ukážeme na příkladech tu povýšenou činnost a způsoby rychnovského světlosoše, jež již na gymnasiu nepřijemným způsobem byly zváženy a oceněny, nepřestane-li se svým protikatolickým uměním. Máme látky velikou zásobu.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knižkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopcech.

Dodatek o realistické humanitě „Času“, projevené po požáru kláštera Želivského. Jest ještě v čerstvé paměti, jak „Čas“ uveřejnil vyzvání ku sbírkám na rumunské židovské vydíduchy, kteří tolik bezcitně rolnický lid utiskovali. Po požáru českého kláštera přispěchal „Čas“ českým feholníkům se zvláštní útěchou, totiž s potupami. Nyní píše dne 2. t. m. sám mladočeský „Píseňský Obzor“ o té humanitě „Času“: „Po nedávném požáru ctihodné staročeské památky stavební, želivského kláštera, kde bylo zničeno četné starých památek uměleckých, českých inkunabulí a jiných nenahraditelných svědků české kulturní vyspělosti z dřívějších dob, psal jistý český list o této — již z čistě archeologického a uměleckého stanoviska velice politování hodné události — způsobem, který přímo budí ošklivost. Ze známé netečnosti lidu při zachráněných pracích, která se zdá pisatele onoho článku těšiti, vyvozuje antiklerikální smýšlení. Jako by podobnou netečnost nebylo lze nalézt ve velmi častých případech požárů na venkově, kde je ohrožen jen majetek soukromý — a tam nejde o antiklerikální smýšlení. Dále vytýká jmenovaný list starostovi města Humpolce p. Bečvářovi, že poslal k telegrafické žádosti správy kláštera k požáru na pomoc parní stříkačku humpoleckou. Z toho onen pisatel vyvozuje koketování Mladočechů s klerikalismem. Jsme to již s našimi mravy hezky daleko, když žádáme, aby se pěkně nechalo hořeti, vypukne-li požár u politického protivníka. To není humanismus, jaký onen list spravidla káže, nýbrž hyenismus.“ — Zkrátka jakmile se jedná o katolíky, zapomíná požidovětelská duše „Času“ na nejprimitivnější pravidla vlasteneckví a humanity. Cizím židovským vyasávacím pomáhat a — katolické Čechy po katastrofě ještě potupit, to jest nejmodernější praktikování vlasteneckých ideí. —

Práce sociálně demokratické. Stávka horníků na Ostravsku zdá se býti neodvratnou. Dělnictvo žádá zavedení minimální mzdy a rozdělení práce, závodí uhelné však požadavky tyto samitly. Kdyby stávka propukla, byly by následky hrozný nejen na Ostravsku samém, ale v celém Rakousku. Tisíce lidí byly by bez chleba, váz by přemýsl s nedostatkem uhlí, jehož cena by nesmírně stoupla a tím by byly poškozeny všechny vrstvy společnosti. Jisto je, že požadavky dělnictva jsou oprávněny a spravedlivy, toto však nemá tolik síly, aby splnění jich na závodech vynutilo. Organizaci soc. demokratické se nedáváje ani se strany závodů ani u dělnictva. Na stávku je třeba nesmírně mnoho peněz, aby dělníci měli z čeho žít. A těch soc. demokracie po volbách, vydržujících z příspěvků svých členů celou armádu agitátorů, nemá. Ti jenom sekají jazykem, nadávajíc na církev a na kněze, dohře se při tom mají a o dělníky se mnoho nestarají. Tak na př. žádala jistá odborová organizace vídeňský „Svaz“, aby poslal nějakého řečníka na schůzi. „Svaz“ odpověděl takto: „Poněvadž většinou jsou naši soudruzi ze svazu datědního říšskými poslanci, jiní již předsídlili z Vídně na letní byty, někteří odešli na léčení do Karlových Varů, nemůžeme žádosti vaší o vypravení delegáta vyhověti.“ No tak vida! Co se páni vůdcové naštváli proti všem, kteří si za své peníze někým vyjeli, a teď jezdí sami utráčet těžce vyděné peníze chudých dělníků. — Ve straně soc. dem. počinají se ukazovat zřejmé známky rozkladu. Ve dnech 10. — 13. srpna pořádala v Plzni sjezd, na němž usneseno: 1. Žádný organizovaný socialista nesmí býti členem některého jiného spolku. 2. Měsíční příspěvky zvýšil se o 10 h. 3. Jisté záležitosti strany musejí zůstati utajeny všem členům; jen někteří vyvolení mají o nich věděti. V těchto třech bodech vidět všechno to, proti čemu začali soc. demokraté bojovat: otroctví ducha, potlačování svobody lidské, vymačkávání peněz z kapes chudých dělníků a vzdalování prostého lidu od rozhodování ve vládě strany. To jsou všechno věci, kterým kdysi sociál. demokraté vypověděli boj a nadějí na vítězství dovedli získati celé miliony duší chudých a utlačovaných. „My chceme svobodu, pryč s otrokáři, pryč s pány, kteříž z morsků našich tyjí, pryč s tyrany na trůnech! I my malí lidé chceme míti podíl na vládě států.“ — Tak strhovali agitátoři prostoduché lidi ve své řady. Dnes mají socialisté

ve své organizaci tatáž nemoc, jakou chtěli ve společnosti vyléčiti. Jenom otázkou času je úplný rozklad soc. demokracie, až dělnictvo pozná, že jeho bídy má se vyúžit k politickým rejdmům několika dobrodruhů, placených bohatými fabrikanty-šidly a vládou. — V Plzni pověstná ztýráním dělníka Kopejtky strana soc. dem. nedá si ani po onom velkém „mravním vítězství“ pokoje. 19letý krejčí Jan R. z Dominikánské ulice oznámil ve středu na policii, že byl dne 20. srpna ztýrán několika mladíky proto, že měl na kabátě připevněný odznak strany národně-social. Hlavní pachatel zjištěn byl v osobě 18letého zámečníka F. M., soc. dem., a udán soudu. — Socialistické šlepenství ukázalo se na západní Moravě. Jistá „červená občanka“ ve své protiklerikální ráži kousala poslance Jilka, stojícího na pokraji tribuny, do nohy. Stalo se na táboře v Nové Říši léta Páně 1907. — Soc. dem. poslanci poukazovali v říšské radě na švindly, které prý se prováděly v Halici při volbách. Nyní se vyšetřilo již, kdo nejvíce švindly prováděl. Jsou to výhradně „soudruzi“. První serie těchto „ochránců čistoty voleb“ dostala se již před soud v Krakově. Prvních deset bylo již odsouzeno na tři neděle až 10 měsíců do žaláře. — Na valné hromadě organizace moravských typografů v Brně přijat návrh, že žádný člen organizace nesmí býti členem všoobdobové organizace křesť. dělnictva. Padesát sazeď, členů křesťansko-social. organizace, proti tomu protestuje a prohlašuje, že se usnešení nepodrobí, poněvadž jsou toho názoru, že náboženské přesvědčení nemusí býti na závalu politice čistě odborové.

K čemu se nejdrív užije nejmodernějšího vynálezu? V Aldershotu bude v nejbližších dnech podniknut zkušební výlet nové fideletné vzduchové lodi, kterou dala anglická vojenská správa po dvouletých experimentech vystavěti inženýry: plakovníkem Demplarem a Capperem. Nový tento balon podobá prý se typu francouzské „La Patrie“, ale předěl prý tuto, jakož i podobný vynález německý. — V Římě, v tamním vojenském vzduchoplaveckém oddělení pracuje se právě na konstrukci nové fideletné vzducholodi k vojenským účelům dle údajů jistého italského důstojníka. Soustava tohoto nového balonu bude úplně nová. — Každý skutečný pokrok, každý vynález dobrá věc. Leč — k čemu se moderních vynálezů hned s počátku často užívá? Spíš k stínění než k blahu poplatnictva. Vzducholodi fideletné nejprve budou sloužiti — vojenství. To znamená, že v brzkou všechny státy evropské zvýší daň na vojenské účely. Co má Německo, musí mít Španělsko, Rakousko, atd. k váli zachování ozbrojené rovnováhy. Loď na moři — dobrá věc. Ale pomalu víc se vynaloží peněz na loďstvo vojenské než na obchodní. Dráhý? Co už ty se nasloužily militarismu. Střelný prach? Trhají se jím skály, ale více slouží k ničení lidských životů v boji. Až začnou pracovati ve službách vojaka fideletné vzducholodi, pak poplatníci sotva zvýšené daně vydrží. — Znamení doby! Nový, velice důležitý vynález bude nejprve sloužiti vojně — pak teprve snad užije se ho k účelům prospěšným veškerenstvu.

Státní inteligent o pokrokařích. Ostravský profesor Špaček byl napaden pokrokařským tiskem za to, že, užívaje osobní svobody, zúčastnil se sjezdu českých bohoslovů na Velehradě. Jiný inteligent v podobném případě z básně před pokrokařským prantfem leckdy se omlouvá, convá a pod. Leč Špaček nezalekl se náslinického tlaku. Obhájí státně své převedění, odsoudil protikatolické štvavice pokrokařského tisku a skončil takto: „Miluji katolicismus, v něm je uloženo netušené ohromné množství krásy a pravdy. Třeba tu ovšem sít zrakem orla, jenž kronář nad výšinami, ne ořima šáby, která sčítává v páchnoucích kalužích. Ano, náboženský spiritualismus je mi nekonale bližší než úzké a bezduché pokrokařství. Nepteji si dalších styků s vámi. Byly by plně; neboť povznést vás nemohu a já se na vaše stanovisko nenáhlím. Rad vašich nepřijímám; mně imponují pouze lidé širokých a alekých obzorů. Terorismu se nelekám! Pohrdám jím. Odi profanum! Střílky, 31. srpna 1907. Profesor Louis Špaček.“

Větší zisk z chovu dojnic. V zimě nahřívá se po většině na malou dojnost krav. Ne-dívně ovšem. Kráva dostává v zimě hlavně píci suchou, v níž jest nedostatek bílkovin, anebo krmí se fisly a podobnou píci-měkkou, v níž jest zase nadbytek vody, ale málo látek tak tvrdých a bílkovin. Krávám má se dáti dostatek živného krmiva v podobě řesanky, plev, řádků nebo řepy řádně promíchaného s krmivý vydatnějšími, jako jsou luštěné pokrutiny, ječná nebo ovesná drť a p., s přiměřenou dávkou zdravého, chutného sena, a nápoje jen tolik, aby se skutečně žízeň uhasila; pak budou krávy dojit i v zimě. Krávám má se podati více sušín výživných a méně tekutin.

V záři pruské kultury. V Rakoněvích v Poznani zakonpil si polský rolník Drzymala 14 jiter pole, na něj postavil si stodolu a chlév, ale za žádnou cenu nemohl dosáhnouti povolení k stavbě budovy. Poněvadž nechtěl vše zanechat, zakonpil si starý komediantský vůz, postavil ho 40 metrů od stodoly a chléva a opatřil nábytkem. Má v něm dvě postele, železnou pec, stůlek a několik židlí. Strý palác obývá se ženou a třemi dětmi. Policie sice, jak uviděla nové „stavení“, nakazovala, aby je „zbořil“, ale na tuto budovu nebylo hakatistických předpisů; Drzymala, který patrně není žádným ospalcom a německých kulturních se neleká, bydlí ve svém voze dále. Na símu,

aby nesmrál, obkládá své obydlí přítmí neb raštinou. Tak se bydlí na výsluní pruské vzdálosti!

Ze zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I. 8 radostí uvítalo fideletství této král. české zemské pojišťovny starobní snahu některých spolutelů, již u dítek vsaditi smysl pro včasné spoření na símu státi. Tak usnesl se výbor městské spojitelný v Mladé Boleslavi z každoročního čistého zisku udělení značnejší sákladní vklady u zemského pojišťovacího fondu za chovance tamního městského sirotčince. Ze zisku za rok 1906 doúleného věnoval k ošli tomu 480 K, jež rozdělil mezi 16 sirotků po 30 K. Pojištěné dítě mající přijímat listinu máše kdykoli posáží k tomuto základu třeba po haléřích přispívati a způsobem zcela lehkým ani toho neposporajíc zakoupiti si důchod pro dobu, kdy ho nejspíše bude potřebovati. — Jako roku loňského věnovala spojitelná města Tábora i letos větší peníz (1275 K) na zakoupení přijímacích listin pro šáky a žákyne z poslední třídy obecných škol tábořských — Spojitelná domaglická, obč. živnostenská záložna v Žebráce a občan. záložna v Smilech vedle mnohých jiných věnovaly po značných obnosech na starobní pojištění živnostenského dorostu. — Dále důraz se učinil o velkodušném daru spojitelný v Planě, jejíž výbor usnesl se na oslavu 60. výročí vlády Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. věnovati k účelům dobročinným 200.000 K, z těch pak 8000 K na starobní pojištění živnostnictva z obvodu své působnosti. K témuž účelu věnovala také městská spojitelná v Plzni a Přibrami pro živnostnictvo politického okresu plzeňského a přibramského jako v letech předělných větší peníz. A tak vstupují spojitelný v záložny do řady spolupracovníků, na jejich podporu slechetní zakladatelé zemského pojišťovacího fondu hned od počátku spoléhali, že pomohou slovem i skutkem šířiti myšlenku starobního opatření nejdrívších vrstev lidových prostřednictvím jmenovaného dobročinného ústavu.

Jak se vyrábějí klášterní skandály? Novou ukázkou tohoto protikatolického umění podala socialistická „Rovnost“. Brněnský „Hlas“ 30. srpna píše: „V době, kdy socialistický tisk hemží se láhvými správami o klášterních skandálech v Itálii, nemohla si brněnská „Rovnost“ nechat ujíti příležitost, aby též své polínko na planoucí hranici protiklerikální zášti nepřiložila. Podánilo se jí objevit klášterní skandály v našem kraji a to v nemocnici lipnické. V minulém čísle v dopise z Lipníka vykládá o hrozných slofádech, jichž prý dopouštějí se sestry Boromejky. Tyto „mrzuté panny“ okrádají prý nemocné o peníze, otvírají a čtou dopisy, nežli je nemocným doručí, hrabě se chovají ke sřizencům ústavu, nežli se brátí spropitné od nemocných, dary, jež odcházející odevzdávají pro sřizence, ponechávají pro sebe atd. U nemocných, dílcích v nemocnici lipnické, způsobí tento dopis veliké podivení. Ani jeden z pacientů neví nic o těchto slofádech a každý je jea diví, jak může někdo tak slomyslně lási a pomluvy uvěřajit. S vřskou obětavostí, láskou a vírouností obětují sestry Boromejky nemocné. Ani slova pravdy není na tom, co nídemný dopisovatel „Rovnosti“ světu chce namluviti. Pacienti, kteří už po mnoho neděl v útavě prodávají, nedovedou se upamatovat, že by jim kdy některá ze sester řekla křivé slovo nebo dopustila se nepřistojnosti, z nichž „Rovnost“ je obviňuje. Naopak všichni odsuzují surové jednání dopisovatele a litují dobrých sester, které za svou lásku a péči takový nevděk klidí.“

Časní ovoce děje se leckde způsobem takovým, že spíše podobá se hubení sadů než sklizení ovoce. Chceme-li si zachovat plodnost stromů a chránit je před zánikem, musíme ovoce trhat opatrně, aby se ani jedna větvička nezlomila, žádná větev neporanila, žádná haluz nezaníčila. A když přece místo se poraní, hned budiž hladoe sřezáno a tmelem či voskem natřeno, aby rakovina, sněť a podobní škůdci neměli se kde uchytit. Ovoce trháme opatrně, aby žádný plod se nepotloukl. Nahnílé, nakažené, porušené plody ihned stranou uložíme a doma spracujeme. Zakrnlé a porušené plody do trhu se nehodí, ohrožují a znehodnocují sklizeň ostatní. Hned na místě ovoce třídíme dle velikosti a vlastností a připravíme k další dopravě tak, aby na trh určené plody se nestlačily. Prstánky a pavučiny, v nichž jsou vajíčka neuhosených, hned obřejme a palme. Kde jaký chumáď vajíček — hnadě kopečky na kmeni a haluzích — snídme. K tomu se doporučuje čištění kmenův a pálení mechu, staré kůry i listůnků, pálení opadajících oškvkův a kypření půdy v sadech okolo keřův a stromů.

Zimní ovoce neobřejme, dokud jádro plodu nenahrdlo. Časné-li zimní ovoce dřve, svaďme, sverkne se, hnije a má řepovitou chuť nepřijemnou, je tudíž bezcenné. Čím déle sřaztane ovoce simní na stromě, tím je úhlednější, trvanlivější a chutnější. K nasimování volme vždy místnosti suché, vzdušné, prostě vcelikého zápachu. Uložíme-li plody do místnosti, kde jsou silně zapáchající předměty, vsají plody onen zápach a stanou se pak neochutnými. Též proti myším důrazně chránit nasimované ovoce.

(Zasláno z Nové Paky).

Až dosud neregistroval jsem na výpady, jež proti mně podnikal socialistický list „Pochoď“ v Hořicích vycházející. Poněvadž však v posledním čísle 18. se dne 30. srpna ohrožuje se má kněžská čest, odpovídám následovně: Dokud pisatel dotyčného článku z Nové Paky nedokáže, že, když se hlásí členka ke spolku, říká, aby sama ke mně přišla do bytu, nepřijde-li sama, že jsem hrubým, že jsem u přítomnosti kohokoliv stahoval záclony v pokojích, že jsem v kázaní dne 4. srpna jen jednou pronesl slovo sociální demokracie, jest bídým lhářem a podlým na cti utrádcem a jednání takové bídácké. V Nové Pace, dne 3. září 1907. Fr. Šaifský, kaplan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. srpna 1907. 1 hl pšenice K 17.40—18.40, 2 hl K 18.10—18.00, ječmene K 10.40 11.00, pšen K 12.—, vřkve K 20.—

brachy K 18.00 — 20. —, ovsa K 6.60 — 7.60
 žolky K 40.00 —, jablek K 32. —, hrub K
 22.00 — 20.00, bramborů K 2.40 — 2.00, 1 hl. jetelového
 semene bílého K —, 1 hl. jetelového se-
 mánka čer. K —, ruského K —, 100
 máku K 48. —, lněného semene K 18. — 20. —, 100
 kg žitných otrab K 18.00 — 20.00, 100 kg pšenických
 otrab K 14.00 —, 1 kg másla čerstvého K 2.20
 — 2.58, 1 kg másla převařeného K —, 1 kg
 másla vepřového K 1.84 — 1.92, 1 kg tvarohu K
 0.28 — 0.36, 1 vejce K 0.05 — 0.06, 1 kopa okurek K 2. —
 2.40, 1 kopa zelí K 8.00 — 12. —, 1 kopa kapusty
 K 1.00 — 1.60, 1 hl cibule K 8.00 — 9.20, kopa drob.
 zeleniny K 1.00 1.50, 1 kopa mrkve K .40 — .80,
 1 bečka hrášek K 0. — 0. —, 1 kopa otypek petržele
 K 0. —, 1 bečka jablek K 0.00 — Na týd. obilní
 trh v Hradci Králové dne 31. srpna 1907 odbývaný
 přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 744 hektol., žito
 885 ječmene 982, ovsa 858, prosa 50, vike 2, hra-
 chu 12, žolky 144, jablek 8, hrub 5, jetelov. semínka
 4, lněného semene 6, máku 88. — 2.) Zeleniny:
 zelí 47 kop, okurek 61 kop, kapusty 42 kop, cibule
 18 hl, drob. zeleniny 151 kop, mrkve 19 pytlů,
 brambor 130 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek
 48 hl, hrášek 105 hl, třetní beček —. — 4) Drob.
 dobytka: vepřů 0 kus, podvinčat 540 kusů.

Josef Krejčík
V PRAZE,
 umělecký závod so-
 charský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
 Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
 křížové cesty, jeze, Boží hroby, křídla, kasatelny,
 spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
 tiky atd. dle slohu kostelů, řezané rámečky na obrazy,
 premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
 různé předměty hodící se na umění.

Převodní nákresy, ceník a rozpočty bezplatně a
 franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Každý
křesťanský dělník
 má odebírat svůj odborný týdeník
„Práce“.
 Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.
 Administrace „Práce“ v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,
 (J. Sylvatervův
 synovec, nástupce)
 odborný
 — umělecký závod —
 pro malbu
 oken kostelních
 PRAHA—I.,
 č. 145 st., Malá Karlova
 ul. č. 29 nové blíže Ma-
 lého náměstí, dříve přes
 60 roků na Malém ná-
 městí pod loubím) dopo-
 ručuje se
 ku dodání oken chrá-
 mových od nejjednoduš-
 šího až k bohatému fi-
 guralnímu provedení a
 sice i se železnými
 rámy, stěmi vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
 vší závaznosti ku definitivní objednávce.
 Neobtěžte veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Atelier pro církevní malbu
 a výzdobu chrámovou
Josef Mühl, Ant. Mühl
 nástupce,
 v Nové Pace (Čechy),
 provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
 všech slohů (malbu temperovou, caseino-
 vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové
 jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
 pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleúctyhavého ducho-
 venstva k volnému nahlédnutí.

Kupte si důkladný spis:
Z domácnosti sociál. demokratů.
 Řada I. Píše J. P. Hradecký.
 Cena 1 ex. 18 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.
 Objednávky vyřídí adm. čas. úřad v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
 v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
 rých **koupí a prodejů** v obor ten
 spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
 mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
 váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
 tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
 Největší agenda jak vnitrozemská, tak
 zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.
 Zápisné 5 K.
 Telegramy: Kotrč, Hradec Králové.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
 též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
 v Hradci Králové.

Skлады:
 Budapešť, VIII. ker József-
 körút 15. a. — Praha,
 Ferdinandova tř. 43. —
 Vídeň-VII., Mariahilferstr.
 86.

Cenníky zdarma a
 franko.
 Nejnížší měsíční
 splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.
 (pravá podoba)
 světlost obrazu samého 25x30 cm. na
 křídovém kartonu v šedém vkusném
 passepartout nabízí důstojnému ducho-
 venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150
Biskupská knihtiskárna
 v Hradci Králové.
 100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
 daným K 5. —.

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
 Lva XIII., + nejdp. biskupa Bryncha,
 nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
 nabízí školní knihy:

- 1. Malý katechismus**
 katolického náboženství.
 Cena 1 výtisku vázaného 30 h.
- 2. Střední katechismus**
 katolického náboženství.
 Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
- 3. Velký katechismus**
 katolického náboženství.
 Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
 kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
 skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
 více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
 světlením do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
 padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
 katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
 livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutáž školu

zdarma pro chudé.

C. a k. dvorní
 atelier
J. F. Langhans
 Hradec
 Králové,
 Adalbertinum.

Fotografie nejlepši.
Ceny nejpriznivější.

Zvětšování podobizen v krásném platinovém
 způsobu též z přinešených podobizen méně
 zachovalých, v nejménějším provedení.

Moderní secesní stojánky
 pro podobizny a rámy v největším výběru
 vždy na skladě.

Katolické organizace žádáme,
 — by hojně rozšířily —
Křesťanský
kapesní kalendář
 na rok 1908
Organisátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou
 všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco
 dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněz a politika.
 Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Šulc. —
 Rádce v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M.
 Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vůbec 20 různých
 praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal.,
 poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání
 nejméně 12 ex. 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
 aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj h. již zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

První c. k. místodržitelstvím konces.

hudební pěvecký

ústav M. Nepeřeného

≡ v Hradci Králové. ≡

Nový škol. rok začíná 15. září 1907.

≡ Zápis ≡

od 1. září t. r. denně od 8. do 12. hod. dopol.
a od 2. do 4. hod. odpol. v místnostech ústavu
:: v Dlouhé ulici č. 200. ::

Proti městskému divadlu.

Vyučovací předměty: **Zpěv, piano, housle**
!! a violoncello. !!

Všichni žáci přidržováni jsou k hudbě
sborové a hlavně k hudbě komorní.

Mat. Nepeřený,

varhaník při katedrále a
:: státně zkoušený učitel hudby. ::

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

!! :: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Malý student nebo studující dívka

přijme se na celé zaopatření v učitelské rodině.
Blíží sdělí administrace t. l.

Domek (malá villa)

v obci Lubná, 1/4 hodiny od Nechanic v lesnaté
krajině na potoku Bystřici se prodá anebo pro-
najme. Jest to zvýšené přízemí; 8 pokojů a ku-
chyně, sál, schodiště; dole toč. Zahradka květi-
nová, ovocná, stinná, rybolov. honitba.

Blíží u J. Bergra, mlynáře v Lubně,
pošta Nechanice.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si velect. P. T. obecnstvu ve známost uvést, že jsem svůj

závod zámečnický přesídlil

do Pětidomí č. 404 (naproti „Krétě“)
a zároveň značně rozšířil.

Vyrábím železný nábytek všeho druhu, jako: postele, mycí stolky, stojany na
šaty a na deštníky, drátěné matrace do postelí, stoly, židle, verandy do zahrad a pod.
do oboru toho patřící věci.

Upozorňuji na svoji vlastní výrobu drátěného pleťva všeho druhu a sice: drátěné
ploty, vrata, prohazovačky, mříže do oken a jiné.

Veškeru stavební i umělou práci zámečnickou, jakož i správy všeho druhu při-
jímám a rychle a levně zhotovuji.

Děkuji za přízeň dosud mi věnovanou a prosím velectěné P. T. obecnstvo o
zachování její i v nových místnostech.

V úctě veškeré

Josef Ploczek,

stavební a nábytkové zámečnictví.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skладиště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovni obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem července K 10.722.192-70.

Telefon č. 9,

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatné na čtvrt rok 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. září 1907.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

K sjezdu „Volné myšlenky.“

(3) Každá nová věc zvědavce láká. Tak i Volná myšlenka, která vlastně novotou není; věci, jež zde již dávno byla, dá se nový náter — a prodá se prostomyslným lidem jako nová. Kdo s jakoukoli novotou protikatolickou na trh přichází, hned nalezne v pokrokových kruzích statečné pomocníky. Vždyť se přece jedná o — pokrok. Začnou-li protikatolickou akci třeba mladenci sebe mladší, kteří vůbec ani času neměli vážné otázky sociální nebo boboslovecké řádně prostudovati a kteří troufají se za lidi, nesmí „pokrokoví a svobodomyšlní“ muž proti jejich čachrářství mluviti. Jedná se přece o — pokrok. Proto i šedivý pokrokař musí a musí bujarému zelenému mládí sloužiti, i kdyby jakkoli pozoroval, jak tací mladíci šíří švindly Haackovy, nesmyslné protibiblické fráze, atd.

Volná myšlenka! Jest to proti církvi. Ergo — všechna kola pokrokových strojů v pohybu! Ti, kteří si dříve nadali až hrůza, v svorném řádu táhnou nyní za praporem několika lidí, kteří dosud nijak neprojevíli ducha učeného samostatným odkrytím něčeho nového, dosud neslyšeného. Ale rázem jsou z nich hrdinové dne.

A tak dělá reklamu „Čas“ (nepoctivý sluha Masarykův a soc. demokracie), „Právo lidu“, katolicko-židovsko-evangelicko-národně-sociální „Politika“ (taky-pokroková!), atd.

Místo učených rozprav podívejme se na kousky těch lidiček, kteří prý chtějí obroditi u nás národ „Volnou myšlenkou.“ Máli jsme v Čechách pravé velikány ducha — měli jsme. Teď zde jsou pouhé karikatury, které horečně se namáhají markýrováním jiných vzbuditi zdání, že dostupují nejvyšších vrcholů. Čeho nedosáhli nejavedomitější, nejbystřejší a nejobětavější národní hrdinové práce, to prý dají národu oni. A zatím pozérství, malichernost přímou z jejich jednání čítá.

Všimněte si na př. pózy dr. Bartoška, který loni prohlásil v trpělivém „Přehledu“: „Jsem vědecky determinista (věřícími, že vše se děje nutně, že na př. vývoj lidstva není řízen svobodnou vůlí duchů, ale nutností. Pozn. red.), v theorii budeme odmítat svobodu vůle, ale praxe naše jest opačná. My nadále sou-

díme, odsuzujeme, trestáme dokonce i smrtí.“ Člověk zdravých smyslů se táže, zdaž takové prohlášení může napsati muž, který má všech pět pohromadě.

Anebo: „Volná myšlenka“ loni v čísle 7. vypsalu cenu 1000 K, jež prý bude vyplacena každému, kdo přivede pravého čerta čili ďábla, nebo aspoň pravé čertovo kopyto, pazour nebo jazyk. — Takhle chce bojovati proti naší církvi.

Tobte už není obyčejné čtveráctví, to jest kousek nezbedného hoška, jemuž by mělo být za trest uloženo učiti se té části katolického katechismu, která poučuje o dobrých a zlých andělech. Takový šosácký nápad mohl se ještě dle svého tvrzení vidět ďábla jednou v podobě psa, podrubě v podobě vepře, hned zas v podobě hořelého víchu atd. Snad tedy také viděl někdy ďábla v takové podobě, v jaké si ho předvéstí přála „Volná myšlenka.“ Takové nezbedné vyzvání má býti dokladem — vážné pokrokové práce.

Jiný kousek sloupů „Volné myšlenky.“ Sám redaktor Masarykovského „Přehledu“ byl nucen proti nezbednosti těchto lidiček vystoupiti 12. prosince minulého roku tímto prohlášením:

„Nejnovější kousek Volné myšlenky jsou zaslána v Právu Lidu a v Čase 16. prosince. Zasláno Právu Lidu překrucuje znění našeho článku ze školské hlídky a dodává k tomu nějaké povídání, do kterého nám nic není, a které je patrně stejně pravdivo jako ostatní invektivy povedené „vševětové ligu.“ V Čase zas p. Pelant zapírá svůj výrok citovaný na schůzi v Merkur (7. pros.) red. Svozilem v polemice proti p. Myslíkovi a dodává s ušlechtilostí tohoto druhu lidí vlastně, že pofouchlý redaktor Přehledu věc dle svého šouravého způsobu zašmodrchává a falšuje pro svou osobní pomstičku celou kontroverzu p. Svozila s p. Myslíkem.

Mohl bych dokázat ještě jiné věci (zejména, že p. Pelant, ač to zapírá, výslovně prohlašoval prof. Masaryka za nepokrokového, proto prý, že se modlí otcenáš, ale p. Pelant po tom, čeho se dopustil v Čase, nestojí za tím, abych s ním zevrubně jednal jako s vážným člověkem. On vůbec nebyl na schůzi v Merkur, nic tedy neslyšel — a přece se opovažuje mně diktovat, co jsem tam směl slyšet a co ne!

Svalila se ani nehlesnuvši s vyplazeným jazykem, několikrát sebou trhla a byla mrtva. Josef Čermák, který právě chtěl zahrnouti k Semrádové, díval se na mrtvolu Nefinu jako omámený, pojednou počal se vyťahovati z vozíku a vzpřimovati, jeden mohutný krok — a byl u Nery. Hektor moudře bleděl na mrtvou svou družku a očihoval ji.

Čermák stál jak omráčený. Co se jí to stalo. Neře? Vždyť nebyla ještě tak stará, měl ji teprve jedenáctý rok.

„Tak už přece zcípá,“ ozvalo se od krámků, — Semrádová Anna vyšla ven — „já to na ní viděla už každý den, už sotva ležela, vy jste ji dávno měl dát antouškovi. Fuj, jaká je opelichaná, celá olezlá, jako — —.“ Ale nedorověděla hbitá ústa Annina, zůstala pootevřena, dokofán se otvírala čím dále, tím více.

„Vy pláčete, Čermáku? Ale jděte, jděte, dětino stará, pro psa plakat. To jste si přece mohl myslit, že Neru věčně máte nemůžete!“

Ale Čermák plakal jako malé dítě, usedavě. Upokojil se teprve, když mu Semrádová nalila hořké třikrát po sobě. Napil se, odpálil mrtvolu Nefinu, hodil ji vzu do vozíku a chopiv se voje, jel s Hektorem k Jedomělicům pro mléko.

Od té doby však si Čermák Semrádové a Anna Josefa více vášmali. Čermák zpozoroval k svému ustrnutí, že cítí se osamělým, opuštěným ve světě jako kděl; Semrádová s podivným uzela, že Čermák jest tím jediným jejím vyvoleným. Zastávky Josefa u Anny byly čím dál tím delší a upřímnější. Josef už ani kofalku neplatil, u vozíku měl zapřaženu dvacetiletou kobylku Semrádové, Hektor jen běhal kolem a vesele štěkal. Zkrátka a dobře, měla býti svatba.

Nu a tu Anna, jako polovička v blaženém

Jak vidět, Volná myšlenka dospěla již k úplnému klerikalismu. Účel jí světlí prostředky, jako jezovitům (!), a má i neomylného papeže. Ba víc: římský papež je neomylný pouze, když mluví „ex cathedra“ — papež Volné myšlenky je neomylný i když spílá v Čase, a dokonce je i vševědoucí a všudypřítomný. On je i tam, kde není, slyší i to, co neslyší. — A takoví malicherní lidé, které „Přehled“ tak případně a důvodně charakterisoval, hrají si na spasitele národa, na muže, kteří dokáží víc než Rieger, Palacký atd.

Několik lidí seskupených kolem „Volné myšlenky“ při patření na ponížně skloněné páteře jiných „svobodomyšlníků“ dostalo až příliš velikou kuráž. Vypadalo to tak, jako by lasička chtěla skoliti silného tura. Rozkazy, stavení se na vysoké kothurny atd. byly už tolik troufalé, že Masarykovský „Přehled“ napsal 13. července m. r.: „Volná myšlenka“, jak u nás vystupuje, není a nebude tím, čím ji chce míti dr. Bartošek. Je to nemášenišná sekta, která, kdyby mohla, znásilnila každou volnost odpůrcova projevu stejně jako inkvizice.“

A nedivme se. Vždyť dr. Bartošek se vyjádřil na př., že po vyloučení náboženství ze škol musí se zakázati rodičům vyučovati děti náboženství doma. Kam by až takhle „volno-myslitelská“ policie se svými fermany chtěla vniknouti! Nestává se přímo komickým?

Dr. Bartošek v Klášterci loni učinil „učený“ objev, že „farizeus“ jest slovo řecké, znamenající po česku „kněz“; nejsou prý tedy farizeové lidé pokrytečtí, jak „klerikálové“ lidu nalhávají. Takhle zná Bartošek význam hebrejského slova „Perušim“! Pak s ním vážně mluvíte. V historii prvního křesťanstva hned objevil bez dlouhého studia věci dosud neslychané od žádného učenice.

Prý pohanští kněží stali se křesťany; po-něvadž viděli, že to jinak nepůjde, „natřeli to po křesťanskou“. Pak s Bartoškem vážně mluvíte. Chlapec z nižšího gymnasia ví, že za prvního křesťanství vláda pohanství a tím i kněžstvo pohanské tolik podporovala, až každému nekřesťanu se zdálo, že to nepůjde — s křesťanstvím. Vláda první křesťany a zvláště jejich kněze mrskala, křičovala, stíhala — a právě pohanští kněží, aby si zachovali existenci, by to měli „untřit“ z chytrosti po křesťanskou! Prý také pisatelé evangelia neměli smyslu pro

párku zkušenější, vysvětlila Josefovi, že musí dojít na faru a prositi o ohlášky. Josef? Kdepak, ten nevěděl vůbec, že se něco na světě děje, od smrti své maminky, mlékačky jezdil s vozkem, jeho celý svět byla silnice ze S. do Jedomělic. A teď měl jít na faru!

„Nepůjdu, jdi sama!“

„Ale, Pepičku, pro mne jako ženskou se to nesluší.“

„Pro mne také ne, vždyť bych se tam styděla.“

„No, až budeš tady v hospodě, tak nesmíš se také stydět.“

„A nač jsou ty hloupé ohlášky?“

„Já nevím, ale musí to být!“

Konečně Josef dal si říci, zaklepal jednoho dne na fadu v Tufanech, vstoupil do dveří u pana faráře a zájímavými slovy prosil o svatbu. Vše šlo dobře. Nakonec ptal se, vzmuziv svoji duši: „Pane faráři, nač jsou ty ohlášky?“

„To je tak, milý synu! Ohlásit se ten zamýšlený sňatek musí, nemá-li snad někdo proti němu nějakých námitek, nedělá-li si na příklad na vaši paní nevěstu právo někdo jiný.“

A tak! Teď se Josefovi rozběsklo v hlavě. — Úzkostí umíral při prvních ohláškách, že hned v kostele vyvatane někdo a bude si činiti na jeho Annu právo, ale všude bylo klidno. — Večer seděl pan farář u stolu, když v sáni zadusaly těžké kroky, různé zaklepní na dveře — a v nich objevila se kosmatá Josefova hlava: „Jemnostpane, ještě tu nebyl nikdo, že by si na Annu dělal právo, že by ji chtěl?“

Pan farář užaslý nepochopuje, hledí na Josefa; najednou rozpomněl se a povídá přívětivě: „Ne, milý synu, mohl jste být bez starosti!“

FEUILLETON.

Ohlášky.

(M) Josef Čermák mnohá léta jezdil sám a sám ze S. do Jedomělic pro mléko. Nera a Hektor vozívali ho sehnutého, držícího dýmku v ústech, po silnici ku „Skalkám“, odtud dolů k „Brůdku“ pelášili psi jako dva závodní koně, vytáhli eky-páž Čermákovu k Písku a tam zastavili. Josef vždy vytáhl se z vozíku, postava jeho jako kdyby konce neměla, když dý se vzpřimovaly. Vstal, jedním mohutným krokem ocitl se v krámků Anny Semrádové, vypil za tři hořké a jel dále. Tak provozoval to asi dvacet let. Ráno časné vyjel, o 6. hodině se vracel už se zářbami pro hladové žaludky 8. . . ské.

Nikdy mu nenapadlo, aby na Annu Semrádovu se blížte podíval. Byla chudinka vdovou už šest let. Jaro mládí dávno již jí uplynulo, sprchal pel půvabu, přes to však byla to ještě osůbka čilá a žvarná. A byla by se vdávala třeba hned znovu. Ale byla přece ještě trochu jejítná a myslila si: „Však on někdo přijde.“

Ale nikdo nepřicházel. Hospůdka Semrádové „na Písku“ byla po celý rok jakoby zakleta. Jen sem tam přešel po silnici formán, vlil do sebe s nechutí kyselý slevky a pokrmy, s bromobitím na rtech ujížděl dál ke Kutovicům. Jinak bylo ticho a pusto celý den. Anna Semrádová měla dosti času rozjímati o svém plánu. A tu pojala strašlivé rozhodnutí: „Do roka musím býti vdána stůj co stůj.“

Ale koho si vzíti? — — —

Čermáka potkalo neštěstí. Nera chudák stará mu zcepeněla zrovna před hospůdkou „na Písku“.

historickou pravdu. Takhle soudil dr. Bartošek — dle sebe a snad také dle překrucovače Machara. Pak s takovými až příliš volnými mysliteli vážně debatujte!

Když se mělo založit české gymnasium katolické na Král. Vinohradech, tu velice volní i méně volní myslitelé spustili protestní povyk, až uši zalehaly. Volní myslitelé jsou pro vylovení náboženství ze škol — a teď tak veliká odvaha „klerikálů“! — Později nato založili si talmudističtí židé v Praze konfessiijní německou školu „Talmud-Thora-Schule“ pro náboženskou výchovu židů. Kolik protestů podali volní myslitelé proti něčeské škole této? Nevidíte se jejich náhlé snášelivosti. Vždyť hlavními (s částí se skrývajícimi) vůdci Volné myšlenky jsou židé. Kde pak těm ublížit! — Naskýtá se však otázka, zda má český národ bez protestu trpětí hotovou komedii „volných myslitelů“, kteří se domnívají, že chytrou společenskou nedůsledností dojdou nejdále.

Volní myslitelé! Ještě v čerstvé paměti jest průvod katolictva přes Václavské náměstí k residenci arcibiskupské. — Shlukli se volní myslitelé, sociální demokraté; na průvod bylo pliváno, za katolickými ženami mečeno. Stal se pokus rozraziti a znemožniti průvod; leč — náhodou policie musila svým zakročením „milovnký svobody“ poučiti, že jest potřeba popráti svobodu také jiným lidem než volným myslitelům, kteří při té příležitosti své tiskopisy rozšiřovali.

Ku konci ještě připomínáme, že sám žid Pollak se pozastavuje nad tendencí sjezdu chystaného a píše: „Ze kongresu tento dle podstaty své nebude shromážděním skutečných volných myslitelů, nýbrž schůzkou zapřísahých nepřátel náboženství a víry, zejména víry křesťanské a katolické, vysvítá nejen z ohlášených temat, nýbrž ve větší ještě míře svědčí o tom osoby, jež na kongresu povedou hlavní slovo.“

K naší situaci.

(Z kruhů poslaneckých.)

Po květnových volbách do říšské rady, jež nevyznaly pro mladou „stranu katolického lidu“ nepřiznivě — aspoň po té stránce, že oněch 82 tisíc při volbách pro katolické kandidáty odevzdaných hlasů svědčí o dosti dobrém poli pro práci organizační a agitační — nastala u nás jakási stagnace, tu a tam jen přerušovaná nějakým krajinským sjezdem nebo táborem, jež sice velmi dobře působí, svým však, byť i dosti širokým, přece jen místním významem pro stranu jako takovou hlubších účinků nemají.

Práce organizační namnoze vážne. Řekneme to upřímně: schází nám nových podnětů. Nebezpečí je jaksi na čas zažehnáno. Volby, jež byly dočasným účelem organizace strany naší, minuly pro nás v celé říši bez dostavení se vážných příčin k obavám pro budoucnost aspoň šestiletou. Tak soudí mnozí.

Parlament vyšeďší z těchto voleb nespínil obavy, jež mnozí k všeobecnému právu volebnímu dotud chovali, je konservativní celkem, možno říci hodně konservativní. Sociální demokracie, na prvý pohled velikých úspěchů při volbách dobytých, ztratila se téměř v parlamentě.

Josef se upokojil, celý týden byl bez starosti, jezdil pro mléko, stavoval se u Aninky na hořkou; jakmile však přišla neděle, byla jeho klidnost — ta tam. Zas napadaly mu úzkosti, že přijde někdo a že mu drahou Annu uzme.

I druhou neděli navečer navštívil pana faráře a ptal se, nedělá-li si někdo na Annu nároky.

„Nikdo“ odpověděl suše pan farář.

„Nikdo?“ vrtěl hlavou Josef, mrak potáhl jeho čelo: „Nikdo, nikdo!“

„Celý týden byl zamračen, u Anny bručel, koníka dal do stáje, je prý moc utahán a jezdil sám s Hektorem. S Annou zhruba ani nepromluvil.“

Přišla třetí neděle, ohlášen nastávající sňatek Josefa Čermáka a Anny, rozené Křížové, provdané Semrádové, poštěl. Josef stál v tuňanském kostelíku vzadu, zrak jeho černý, ostřížil posupně mčel všechny přítomné.

V plné metelici zavát, navštívil večer pana faráře potřeť.

„Nikdo si nedělá, pane faráři, na Annu nároky? Nikdo tu nebyl, že by ji chtěl?“

„To se ví, že nikdo“, vyjelo z pana faráře, který byl poněkud rozhněván, že mu habán Josef pouští zimu do dveří.

„To já jí taky nechci, když jí nechce žádný, já si jí taky neuvážu na krk. Kdyby se něco stálo, tak by se jistě oni někdo hlásili“, rozhodl se Josef a mari:é bylo přemlouvání paně farářovo, marný plác a prosby Anny.

„Když té nikdo nechce, já také ne“, řekl Josef, koupil si novou Neru a jezdí posud denně po silnici od S. ku Jedomčicům pro mléko.

Anna však slibu svému, že se do roka vdá, dostála; vzala si starého Veselého, vádného z cukrovary.

Kdyby nebylo fanfárových řečí, jež v prvých dnech zasedání promluví její vůdce — dr. Soukup, Němec, dr. Diamant, dr. Liebermann, dr. Adler, Tomášek, Schumaier — a jež vypočteny byly hlavně pro ulici, nebylo by se vítězství soc. demokracie v parlamentě ani uočtilo.

Poslanecké sněmovně předsedá křesť. sociál. Všechny téměř parlamentní výbory mají předsednictvo konservativní nebo mírně liberální. — To všecko jsou zjevy potěšující, a nemáme-li my v Čechách o vše to největších zásluh, přece jsme se přičinili, seč jsme byli, a i na nás padá část zásluh. Proto nedivíme se, když se poněkud odpočívá po boji a když není té pravé chuti opravovatí náspy polo-zbořelé a stavěti nové, přehlížeti zbraně, doplňovati náboje. Stagnace u nás se dostavívali je tedy jaksi přirozená.

Je-li však zdravá? Nemáme-li příčiny býti právě v této době čilejšími ku práci než kdykoliv jindy? Co činí v tu dobu nepřítel? Spí? Lenoší?

Předně, kdo je naším nepřitelem politickým? Nedávno ve „Venkovu“ uveřejněný list posl. Práška k voličům 47. okresu volebního je v té příčině výmluvný: „Se všemi stranami spíše možno spojení uzavřít, jen ne se stranou klerikální.“ Tot podstatný obsah listu. Nepraví se jím něco dosud neznámého. To, co tu řečeno, znají naši agitátoři ze schůzí už dávno. Ať zůfalo nepřátelství mezi stranou agrární a soc. demokratickou jakékoli, ať deníky „Venkov“ a „Právo lidu“ ležely si celý týden ve vlasech, v neděli, jakmile někde na schůzi objevil se „klerikál“, jakoby konzelným vánkem lásky ovanuti, sblížili se soupeři — aby spojenými silami rozbili schůzi katolické strany. Tentýž zjev bylo lze pozorovati i u stran jiných. Národně sociální strana, teď posměchu „rudé“ — obě jako sestry ruku v ruce bez záští, bez nenávisi vzájemné, svorně rozbíjely schůze naše nebo doplňovaly slabé šiky „zelené.“ To byl faktický stav, namnoze neznámý nezasevencům, popíraný tu a tam z důvodů taktických nebo číste prospěchářských příčin.

Tento stav *formálně* konstatován, doznán předákem jedné z nejvládnějších koalovaných stran — Práškem. — Nastalo vyjasnění i po jiné stránce!

„Neschovávejme se za heslo *klerikalismus*, to, oč jde, je katolicismus“, tak volá professor Masaryk 24. ledna 1906.

Posl. Prášek při debatě o budžetním provisoriu v letním zasedání říšské rady se ještě za toto heslo schovává. Buď z pošetilosti vlastní, nebo že tuto pošetilost, ba ubohost předpokládá a strany jiné, dejme tomu u naší. Pravil totiž: „Nejme proti náboženství, ale budeme potírati klerikalismus.“ Jalovost této fráze ocenil hr. Šternberg v posl. číslech „Lid. Listů.“ Je-li Prášek poctivým (aspoň v politice), musí nyní, když přivínil na avá agrární prsa realističtí stranu ve svém svrhu zmíněném listě, výrok svůj odvolati a tak otevřeně přiznati, jak Masaryk to učinil, co pod heslem „klerikalism“ míní. S osobami z našeho tábora jest hotov, ty se k němu a ke straně agrární nejhůře ze všech na říšské radě chovaly. „Nejlépe se k nám chovali realisté“, tak polibuje si Prášek. Nuže, nebudeme brániti v libáncích. Poměr mezi námi a stranou agrární vyjasněn nad pomysleni zřejmé. My jsme tomu povděční. Bylo-li někde ještě seménko pochybnosti o tom, je-li strana agrární nepřitelem naším, naší strany, jest nyní jasno. Tedy všechny stávající strany politické — jediný nepřítel! Stejně nebezpečný ať v soc. demokracii, ať ve straně agrární. Tato svým farizejstvím, licoměrností, finanční situovaností svého tisku — ona svou silou agitační, železnou disciplinou, lavinovitě se šířící organizací, tiskem, prostředky finančními.

Zbývala by ještě strana mlado-staroděská, jež aspoň v jednotlivcích by neznamenal pro nás krajní nepřátelství. V politice však nesmí rozhodovati chování se jednotlivce, nýbrž zde běže se vždy strana celá se svou minulostí, tiskem, svými potencemi.

Pro nás jakékoli sblížení s touto umírající, marasmem trpící stranou znamenalo by tolik, jako sňatek mladé dívky se starcem nedůživým. Otrava jarých sil a ztráta dobré pověsti pro budoucnost! K tomu se ještě z té strany surovým způsobem do nás v tisku kope, byť i vůdcové její vůči našim lidem v osobním styku a částečně i postupu na radě říšské nebyli vyslovenými antagonisty. Bude-li se mezi námi a stranou tou někdy jednat o nějaký kompromis na př. při volbách, budeme my určovati podmínky jeho a čekati, až se nám nabídnou.

Co dělá tedy nepřítel? Předně nespí! Soc. demokracie zimničně buduje dále na své organizaci, doplňuje desery její hlavně na venkově, odbývá sjezdy doma, účastní se jich za hranicemi, upevňuje se finančně, zvyšuje své dosavadní příspěvky, pojišťuje se pro případy

neodkávavých proměn zakoupením vlastní ohromné budovy, způsobíle pro pořádání táborů a schůzí v dobách, kdy snad i veřejné místnosti pro tyto účely budou uzavřeny — výjimečný stav! — Svým výborným politickým zrakem mohl budoucnost nejen na měsíce, nýbrž na celá léta, vždy čilá a obesřetná přijímá otrocký hold bičované jí strany agrární, šlapoucí ji ještě pevněji na šíji v tom vědomí, že není lepšího pomocníka pro ni na venkově, než strana agrární, jež, rozdmýchajíc se strachu před hrstkou bojovníků našich nejsopodnější válně, zaslepená nevidí, že ovoce této její „přípravné“ práce sklídí soc. demokracie.

Nejiná jest práce strany agrární. Vůde upevňuje se dosud jen nahodile utvořená organizace, šíří se tisk, hledí se získati mládež. Pracuje se ovšem i na ubíjení odpůrců. Ani soc. demokracie tak nedennuncovala našince jako příslušníci strany agrární. Pelhřimovsko je nejsmutnějším dokladem. Celé vesnice tu honěny v době nejpilnějších polních prací k soudu, někteří jednotlivci vykonali už 5 i více cest k soudu. Také práce! Tvoří trhlíny v našich řadách. Mučednictví prvňoch křesťanů prodává tu náš ubohý lid, který se tak poctivě bránil v době voleb. Za to trpí teď!

Mezi námi jsou však mnozí, kteří se domnívají, že nějaký „dens ex machina“ zasáhne v tento vývoj věcí a vrátí nám, co každým okamžikem ztrácíme. A ztrácíme mnoho! Mnoho drobných úspěchů nám uniká pro samé očekávání velkých.

Neschází mezi námi ani těch, kteří jsou si vědomi opravdovosti situace. Nedůvěřují okamžitému klidu na obzoru, správně tušíce, že doba nejbližší může nás překvapiti úda-lostmi, o nichž nemáme potuchy. Reforma práva manželského, jež byla jednou ze vzpruh k organizaci naší, bude na podzim přetřásána na říšské radě. A parlament nyní — konservativní, jak jsme řekli — nezabrání jejímu provedení. Tomu už nasvědčuje složení justičního výboru. Zde nebylo možno docíliti shody v příčině předsednictva na konferenci předsedů klubů, jak tomu bylo u jiných výborů. A tak zvoleno předsednictvo: dr. Nitsche — německý pokrokář! — Křesť. sociálové mají zde pouze svého zapisovatele! Soc. demokraté tu o volbě rozhodli a tak budou rozhodovati i o otázkách ostatních. A dr. Diamant, dr. Liebermann, dr. Winter, dr. Renner — nejsou lidé, jichž jde na tučet 12. Sociální demokracie vyslala sem své nejlepší síly.

A plenum sněmovny? Dosavadní svornost v hlasování zdač nebude otřesena různými nazíráním na rak.-uherské vyrovnání, jež si bude první z předloh vládních? Hořkost jednéch vůči druhým se tak snadno neodkládá, a často sama věc sebe spravedlivější podlehe chvílovému rozehvění a náladě nepřiznivé. Toho obratní politikové dovedou využít! Padne-li otázka tato pro nás špatně, čekajme v braku další boje, ovšem že zase i porážky.

Ne marně varovali zejména v otázce škol-ské nejlepší mužové v našem katol. světě za posledních desítiletí před vším optimismem. A naše zákony v té příčině? Nespočívá-li ráz naší školy — tu a tam dosti konservativní — na nařizeních a výnosech *odporujících* znění zákonů, kterýžto rozpor jen vlivem poměrů před několika desítiletími vládnoucích se dá vysvětliti? Poměry ty se však namnoze valně změ-nily. Stačí žádati, aby prováděn byl zákon platný — a škola bezkonfessiijní v *praxi* jest nám tak blízka, že nemáme o tom potuchy.

Vidno z těchto námětů, vzatých ze skutečnosti, že neškodilo by ze mdloby nás opomavavši probrati se k čilému, ano velmi čilému životu!

Dr. Giuseppe.

Úprava Labe a přítoků.

Metuje.

(M) K hornímu Labi patří ještě úvodí dosti silné řeky Metuje. Řeka tato prýští z pramene u Raspenavy na hranicích pruských. Prostranství povodí jejího má rozlohu asi 590 km². Kdežto Úpa má ráz prudké bystřiny horní, jest Metuje řekou klidného toku, neboť pramení se u Raspenavy ve výši 568 m nad hladinou mořskou, ústí ve vzdálenosti 70 km u Josefova ve výši 250 metrů nad hladinou moře, což znamená na km asi 4-5‰ spádu. K tomu ještě Metuje teče valnou většinou krajinou rovinatou, tvoří četné záhyby, které prudkost toku značně menší.

Zvláštností koryta metujského je to, že řeka v dolejších svém toku neměla žádného koryta, které by mělo odváděti vodu povodně, nýbrž voda její je nahnána po nejvyšších místech údolí a běh její vine se od mlýna ku mlýnu a přijde-li větší voda, náhony přeleje a zaplaví po celé délce celé inundační okolí, kde potom zůstává a nemáje odtoku, hníje a celou úrodnou plochu luk zabahňuje.

Při projektu regulace Metuje jedná se tedy o to, aby vytvořeno bylo nové pevné koryto, které by obsáhlo vody velké, takže bylo

by postarano o bezpečný a klidný jich odtok. Koryto toto bylo by také odvodňovacím hlavním kanálem spodních vod ze zabahnělých pozemků. Přirozenou měrou muselo by při zřízení koryta nového pomýšleno býti a novému projektu v polohách lučních připojeno opět zařízení zavodňovací. U Metuje je zavodňování tím důležitější, poněvadž půda dolejšího toku metujského složena jest z vrstev geologických, málo úrodných, náplav štěrkových z krkonošských hor, které bez občasného a vydatného zavodnění staly by se úplně neplodnými.

Meliorace a regulace Metuje od ústí do Labe pod Josefovem až k Novému Městu nad Metují je podnikem družstva Metujského, jež subvencováno jest ze zemských fondů melioračních. Projekt ten vztahuje se na celkovou délku toku 17,5 km a plochu meliorační, odvodňovací nebo zavodňovací asi 950 hektarů. Způsob řešení projektu (plány meliorační, volba opevňovacích prostředků) jest úplně analogický projektu úpskému. Projekt tento provádí zemědělská rada se svou technickou kanceláří. Dolejší povodí metujské však trpí ještě jinou svízelí, která i po provedené regulaci, jejíž pravděpodobný náklad obnášeti bude 1.600.000 korun, nebude odstraněna. Velké vody labské totiž jsou vždy vyšší nežli pozemky kol Metuje. Tyto pozemky údolí metujského tedy trpí zpátečnými velkými vodami labskými a bývají na délku několika kilometrů zaplavovány a zabahnovány.

Tedy v zájmu regulace Metuje a jejího účinku zdárného bylo by si přáti, aby hned začato bylo s regulací Labe samého pod Josefovem, aby vysoké vody labské klesly a regresivnímu inundování zabráněno bylo.

Velice blahodárnou bude projektovaná údolní přehrada v t. zv. „Pekle“ mezi Novým Městem nad Metují a Náchodem. Tato přehrada jako i na Labi u lesa „Království“ a na Úpě ve Slatině měla by veliký vliv na celý projekt podnikavého družstva jak v příčinách regulace, tak i meliorace, jakož i na poměry odtoku povodenských vod na Labi pod Josefovem. Třetí touto přehradou, tentokrát na Metují, byly by nádrky zabraňující záplavám velice vhodné a účelně doplněny. Ovšem tento projekt přehrady a údolní nádrky pekelské nedochází dosti souhlasu a porozumění. Záleží na družstvech, organizacích, obcích i jednotlivcích, aby projekt tento uskutečnili.

Labe střední.

Labe střední v Pardubicích jest právě nyní regulováno. Práce na něm jsou v živém a plném proudu. V květnu roku letošního začal byl průkop dlouhý asi 800 metrů, k tomu přimykají se práce upravující říční tok nad tímto i pod tímto průkopem v délce taktéž 800 metrů. V regulační plán pojata jest také úprava ústí říčce Haldy a Valdy do nového řečiště. Regulace tato počíná asi 200 metrů nad erárním mostem silničním a končí se připojením na průkop druhý, pod ústím Haldy nákladem zemského výboru provedený. Práce, které se zde vykonávají, vykonávány jsou buď lidmi neb rýpadlem na suchu a baggrem vodním. Materiál vykopaný rozváží se k zabezpečování břehů polní dráhou. Touto dopravou jest také kámen potřebný ku dláždění násypů, drn na upevnění břehů a kameny k zajištění pilířů erárního mostu. Výkop ruční jest obeluhován odvozem částečně ručním. Pozemní baggr zde zaměstnaný má mohutnou denní výkonnost 1900³. Pro odvoz položeno jest polních kolejí v úhrnné délce 5600 m, na nichž jest zaměstnáno park 4 lokomotiv a 88 vozů. Vodní plovoní baggr má denní výkonnost 300 m³; vybaggrovány písek, štěrk, kameny a bahno odváženy jsou na 4 pontonech, jež obsáhnouti mohou 12 m³ hmoty. Celkové množství materiálu, jež nutno za účelem meliorace vybrati, jest asi 220.000 m³, z čehož na pozemský baggr připadá asi 120.000 m³. — Hmoty tyto vybaggrované, nejvíce písek, drobný štěrk a labská červená země vyplňují nyní řečiště, které, vyjma dolní části, rezervované rybám na dobu tření, bude do výše břehů zcela zavezáno. Z materiálu vyzískaného mezi ústím Haldy a Valchy a levého břehu labského zavezáno jest staré rameno pod pivovarem, jehož černým hnilým bahnem vzduch pro celé město byl otravován. Odstraněním této zdravotnické záležitosti získán byl pozemek v rozloze 17.000 m². Ku dláždění jakož i nasypání potřebí jest 12.000 m³ kamene, který pochází ze Skutče a na místo stavební skoro všechen již dopraven jest. Svahy nového řečiště budou dlážděny až na normální vodu. Jakost skutečské žuly zabezpečuje zcela pevnost břehů, které budou stejně odporovati účinkům vody jako ledu a mrazu. Erární most, který stojí na pískových základech a kolem něhož řečiště bude prohlubováno, bude opevněn betonováním. Mohutné takové betonové těleso bylo v minulých dnech u pilíře levého dochotveno, zbývá ještě pravý pilíř, který, stoje na skále opukové, musel býti ohrazen jímkou, aby opuka pro roz-

šíření základů mohla býti vyhlášena. Na pracích těchto zaměstnáno je 260 domácích dělníků, jejich počet tyto dny po nich se doplňuje na dvojnásobný. Letošní dvě velké vody, zvláště letní ve dnech 15.—20. července zdržela tyto práce, ba nebyvalá výše vody 324 cm nad normál práce mnohé zničila, neb aspoň mnoho poškodila, položené koleje podemlela, odplavila, stroje a lokomotivy záplavou znečistila. Vzdor těmto nesnázím již letos puštěna bude voda novým řečištěm, poněvadž levý břeh bude po celé délce náhozem a dlažbou tak upevněn, že vydrží sebe větší nárazy dravých vod.

Chlapecká feriální osada v Luži u Vys. Mýta.

Deštivé nebe zastíralo celý kraj mlhou pršky. A přece byl ten kraj nevševně působivý a sladký. Něco ohmurného a slavného splývalo s tím závojem deště na lesy, vrchy, pole i luka. Šel jsem od Radimě k Luži. Vyhledané zříceniny Košumberka na příkrém kopci byly mým vodítkem. Uprášen, ublácen a zpocen seběhl jsem s posledního vršku k Olšinci, minul úhledný hostinec, přeběhl lávku, ztekl příkrou uličku na náměstí lužské, proběhl Husovu třídu a v brsku stál jsem před cílem své cesty.

Monumentální dům feriálních osad pražských stál smuten, celý omoklý, s červenou střechou vymytou. Ze zadu zaznívaly hlasy mladých, jarych hrdel. Nadarmo namáhám se otevřít, chtě nechtě musel jsem obejít dům na veliký zadní dvůr. Tu rozkošný obrázek. — Dvě veliké otevřené verandy plny hochů, malých i velkých, hluchých a radostně povykujících. Hráli divadlo. Pan ředitel feriální osady v Luži, Košťálek, vřídlně přijal umoklého poutníka a zavedl do kruhu chlapců. Král, oděn jsa v hermelin sukni a nějaké příkrývky s postele, deklamoval statečně s hrdým pathosem, a posluchači ráz na ráz vydávali salvu za salvou zdravého smíchu. A nebyli tam jenom hoši, byli tam i studentí větší, sextáni, vášní a usedlí již pánové, jejich smích již při sopránů a altu malých hrál bas.

A hoši a tvářemi různými, plnými, neposeděli ohvilku, všude zdravý, veselý duch chlapecký, nekrocený přepjatou kázní. Na pány učitele dozorce se zrovna lepi, jak je mají rádi. Uposlechnou na slovo.

A ta vzorná kázeň při jídle! Každý má své místo u velkých, prostých, ale čistě bílých stolů, na něm veliký krajíc chleba a hrnec mléka. To byla svačina. K snídani neméně vydatně viděl jsem druhého dne obrovské žemle s kávou. Ráno mají posnídávku, chléb s máslem, povidly, oběd přímo obrovský, k večeři chléb s párkem a pivem neb různě.

Potravy tudíž s dostatek. Však ti hoši také vyhlížejí jako bujná hříbátka. Rodiče budou mít radost, až jim místo bládných hochů přijdou健ní chlapi.

Jakmile je jen trochu pěkné počasí, vyjdou ven do lesa, na louky, ke koupání do řeky Olšinky, na hrad Košumberk. Nedivme se pak, že jim tak tráví.

Budova feriálních osad je obrovská. Má jedno poschodí. Místnosti jsou velké, vysoké a světlé. Jsou tu šatny, kde na věšáčku má každý hoch svůj rezervní šat a obuv, nočníkárny, mezi nimiž jsou opravdu nákladné a účelné zařízení umývárny se sprchami. Každý hoch zde má svůj kartáček na zuby, mýdlo a hřeben. Jsou pěkně čistě vymytí i učená vídy. Postele jsou železné, na matracích prosté, čistě prostěradlo, na tvrdém polštáři podhlavnice s peří a příkrývka. Vše je přišně čisté a v pořádku vzorném. Inspekční světnice jsou účelně rozloženy, tak že pp. učitelé mohou ihned v případě nějaké nehody zakročit.

Užal jsem, vida zásoby v špičce, množství příborů, velikost kamen a kotlů, kde vládne pl. ředitelová. To je jako pro regiment vojáků. 26 obrovských bochníků chleba se rozkrájí denně.

V domě jsou mimo to ještě vanové koupelny a malá nemocnice zcela od ostatních místností separeovaná, málokdy prý použita, bohudík, leda jen v případě méně vážném, kdy nohy malých skotačích utrpi nějaký „draz“.

Zařízení celé budovy je vzorné. Pečlivé vedení hochů nevyučuje jich volnost a veselost. Mají veliké hřiště na dvoře, pak sa zahrady, kterou sami pěstují a zalévají, t. zv. pískoviště, které i po největších deštích je suché tak, že umožňuje okamžitou hru. Hrají si různě, mnohdy dost divoce, což přináší bujná povaha chlapecká, ale vždy mají nad sebou pečlivé oko vřídlných se tak učitelů, jako ošetrovatelů a otců. K udržení pořádku a snadné evidenci hochů jsou ti rozděleni dle stáří na čty; každá četa má svého četaře, který své „muže“ musí znáti nazpaměť. Na pochodě zpívají, bubnují. Mají též svůj prapor, bílého lva českého v červeném poli.

Přejeme milým těm kolonistům drobných

i silnějších postav, radostných tváří hodně parného slunce a krásného počasí, aby ještě tu hratku dnů, která jim do konce jich kolonizace zbývá, v plné radosti a zdravém vzduchu prožili. Vždyť se vrátí beztoho všichni do té matičky Prahy, krásné sic, ale plné rmutu, sazí a špíny z továrenských komínů velkoměsta. Dusený duch brzy setře as ty ráže vykonané na tvářích jejich; jen tělo a plíce posílené zdravým vzduchem a pohybem v Luži budou lépe vzdorovati chorobám zhoubným.

Je to záslužné dílo, které feriální osady pražské každoročně podnikají, ale je to také dílo nákladné. Takových zdravých krků žít po všech těch osadách každoročně, to stojí, panečku, peníze. A těch naše humanitní instituce mnoho nemají. Proto pravím: „Dávejte co možná nejvíce feriálním osadám pražským!“

Obrana

(3) Způsob boje těch, kteří jsou „mravně výše“ postaveni. Dr. Herben napsal roku 1905 v „Čase“: „Jsem zvyklý, že moje slova překrucují v Obnově.“ Vyzvali jsme ho, aby nám pověděl, kde náš list jeho slova překrucoval. Harcovník za vyšší morálku — se odmítl a mlčí dosud, ačkoli jsme svoji výzvu několikrát nato opětovali. Zato však nyní (29. srpna) napsal Čas o mladočeském „Dau“: „Chytili jsme ho za ucho a dokázali mu, že falšuje citáty, což se může dovolit listu klerikálnímu, ale ne orgánu dra Kramáře.“ — Tedy tohle má být pokání realistického „Času“. Místo co by dokázal, čím Obnovu potupil, píše o katolické žurnalistice pohrdavě dále. Byl docela „zvyklý“ na překrucování Obnovy, ale jediného dokladu nemohl uvést. Proti takovému paušálnímu tupení jest náš list bezbranný. „Čas“, který tolikrát nestoudně překrucoval nejenom smysl slov Obnovy, ale i smysl vět časopisů sobě blízkých (jak jsme dokázali), odvádí se vlastní podvodnou úskokností připisovat jiným. „Čas“ psal častěji o „mravních lumpech“, „šmoelech“, atd. Jak nazvat vlastní jeho jednání?

(3) Co uvidí cílní volní myslitelé ve „místě Husově“? Do „města Husova“ volala česká sekce „Volné myšlenky“ hosty z dálných krajů. Ze se těmto hostům vzhled královské Prahy bude líbit, kdož by pochyboval? Pánové uvidí Nové město od Karla IV. založené a od husitů pustošené; spatří památnou skálu Vyšehradskou, na níž za Karla IV. tak pečlivě bylo stavěno, aby stavební památky husité v krátkém čase na to rozbořili. Uvidí velkolepý stavitelský památník, založený od Karla IV.: chrám Svatovítský, jež chtěli vyšetřeni husité sbořiti, spatří Karlův most, Karlem založenou univerzitní kolej, Karlův chrám Týnský, Emauzský, Karlov, krásné práce malířské a sochařské z doby katolické — a pak, inu pak případně nějaký ten palác nebo cep z doby husitské, jakožto symbol snášlivosti „svobodomyšlných“ husitů. Pak seznají a srovnají, kdy se víc kultura v Čechách pěstovala: zda v době „temného katolicismu“, či v době husitské, kdy počet obyvatelstva pražského po boření, dracování a pálení se zmenšil víc než o polovici. Pak cílní volní myslitelé seznají, zda jest Praha městem Karlovým či Husovým. Tak daleko je také volné myšlení nepovede, aby přiznávali větší právo na Prahu těm, kteří ji bořili, než těm, kteří ji stavěli a zvelebovali. U českých volných myslitelů ovšem na rozumný úsudek jest marno čekati.

(3) Už zase pokrekové smířovačky. Aby strana Masarykovská nepadla, dělájí se manévry nejráznější. Co už nejpodivnějších kompromisů provedla! Smířil se výkonný výbor s Herbenovci, ať si obě strany vyčetly tak hnusné věci! V posledním čase dostala se do kříska „Osvěta lidu“ se Svozilovým „Moravským Krajem“. Rozvádění sokové si vyčetly takové věci, že by nikdo nevěřil v možnost solidního urovnání po tolika nadávkách. Ale co stoupenci „Přehledu“ od Masarykovců se odtrhli, každý spojenec vítaný. Proto nyní bude výkonný výbor projednávat roztržky mezi „Osv. l.“ a „Mor. Krajem“. Ovšem že se „Mor. Kr.“ při tom za jeho nadávky nedostane žádného citelného pokárání. Nejde to. Smír se slaviti bude; předechozí ostré výtky se nazvou malým nedorozuměním, podá se ruka a bude zas dobře. Strana Masarykovská má tu interessantní vlastnost, že při praktickém provádění své vyšší morálky vždycky překvapila. Teď už nepřekvapí. A tihle kompromisníci, kteří dovedou k vůli zachování kliky vcháseti v sdružení nejpodivnější, vysmívali se „bojácnosti“ těch katolíků, kteří se osyřvali proti arcib. dr. Kohnovi.

Politický přehled.

O svolání sněmu království Českého není dosud nic přesného rozhodnuto. Dne 30. t. m. počně v ministerstvu finanční poradě o spořádání v zemských financích. Porady se účastní všechny zemské výbory a orgány finančního ministerstva. V novém upravení osobních daní, jež vláda zamýšlí, má se nalézt pomoc zem.

financím. — Na den 28. září svolává se do Prahy zemská konference důvěrníků strany katol. lidu a rudodělných. — Na schůzi výkon. výboru něm. strany agrární usneseno žádat vládu, aby současně s rakousko-uherským vyrovnáním vyřízena byla otázka dvouleté služby vojenské. Vláda prý zamýšlí za odhlasování rak. uher. vyrovnání povolit dvouletou službu vojenskou. Něco za něco. — Vynikající něm. křesť. sociál dr. Gesmann prohlásil, že strana tak mocná a takového významu, jako jsou křesť. sociálové, musí hledět, by nabyla vlivu na státní správu. — Císař odebral se z Išlu k manévrum, které se právě konají v Korytanech. — Příští týden započne v Pešti opět vyjednávání o rakousko-uherském vyrovnání. Maďaři chtějí se vyrovnat dle svého bez ohledu na Rakousko; otázku bankovní a kvotu vylučují nadále ze souboru otázek vyrovnacích.

Věřejnost anglická z podepsané práve smlouvy mezi Ruskem a Anglií libuje si, že odtud zahájena nová éra a spečetěn spolek přátelství, čímž učiněn konec dlouholeté politické nepřátelosti a nepřátelství mezi oběma národy.

Car vrátil se do Petrohradu, kde se účastnil slavnosti vysvěcení nového chrámu na památku zavraždění cara Alexandra II. — V Rusku zase přitahují židům. Žid, který z pravoslavií vrátil se opět k židovství, zbavuje se občanských práv a bude vypovězen do obvodu židům vykázaného. Také na universitách zaveden dřívější obmecený počet židovských studentů. — V Oděse tak zvané „černé sotně“ splácejí židům a studentům, že osnovali v Oděse nepokoje; četné krámy židovské vyplněny, při čemž něco mrtevých a mnoho raněných.

V Marokku šíří se nenávisť proti Evropanům — tři sultánové stojí tu proti sobě. Starý sultán Abdul Azis dovolává se ochrany Francie a Španělska. Španělská vláda vystupuje nyní rázněji, chystá se vojensky obsadit Tanger, Tetuan, Lazaš, Tkazar a Kebir. Boje neustávají.

Z činnosti katol. spolků.

Slavnost jednoty černošské. Dne 1. září imponantním způsobem naši katoličtí kollatorníci oslavili desítileté trvání díle svojí jednoty svatováclavské. Slavnost vydatila se nad očekávání skvěle, třeba že dvakrát se spustil déšť. Již o půl 6. hodině ranní zvěstoval budíček, že pro nás nadešel den slavný. Přibýly na naší slavnosti podílů bratři bratrské jednoty z Hradce Králové, Náchoda, Holohlav, Třebouchovic, Týniště a Borohradka, jimž všem vzdáváme vroucí dík. Před 10. hodinou sestavil se imponantní průvod se čtyřmi prapory na silnici před spolkovou místností. V čele stály četné družice v ladných národních krojích. Pak za zvuků pochodu nastoupila cesta do kostela. Tam měl slavnostní kázání vesp. kanovník Dr. Sulc, čestný člen jednoty, který s ní horlivě spolupracoval. V promyšlené, od srdce k srdci jdoucí řeči doporučoval všem členům křesťanskou statečnost, vytrvalost a lásku. Poukazyval na to, jak mnozí dají se hned z počátku zastráhati překážkami, tak že ani organizaci nezačnou. Pravý křesťan však má srdnatě se postaviti v boj za duchovní statky své dle příkladu statečných synů církve. Leč začítí pouze — to nestačí. Nutno v dobrem díle pokračovati, v práci zdárně vytrvati a k dobrému konci ji dovésti. Začal dobře Saul, Salomoun, Jidáš — ale špatně skončili. Lépe jest začítí špatně a skončiti dobře, než začítí dobře a skončiti špatně. Všecka dobrá práce by však málo znamenala, kdyby v jednotě nevládla pravá křesťanská láska. A lásku nutno rozšířiti i na ty, kteří jsou protivníky našimi, cheeme-li kráčetí stopou Kristovou. Zavrhujeme chyby, hříchy našich odpůrců, zavrhujeme rozhodně své vlastnosti, ale lidi jako své bližní milujeme, ať jsou to kteříkoli. Po kázání sloužil slavnou mši sv. vldp. děkan Seidl za assistance místních pp. kaplanů a dp. Kozy a Libric. S křtů zaznívaly pečlivě seříčené zpěvy, jež byly střídány velmi pěkným spěvem lidu dole stojícího. — Odpoledne o 2. hodině konán manifestací průvod s hudbou, jehož se účastnilo ještě větší množství než ráno — na 1200 lidí. Pak následoval v zahradě p. Jindry koncert; výkony dobře seříčené kapely odměňovány zasluženým potleskem. Již však za krátko blížil se slovestný mrak, zdvihl se vítr. Účastníci odebrali se do sálu, kde vylechli poučnou přednášku jednatele dp. Mynářka o vývoji místní jednoty. Začalo se z podání nepatrných, plno nepřítelů na různých stranách, tak že někteří strádali statečností. Ale jiní pokračovali srdnatě přes nepřítelů doby, přes netečné pomluvy a zámýslné překážky dále, až jednota vzrostla ve spolek tolik mohutný. Za obecné veselosti předčítal řečník pomluvy, jakými byla jednota pronásledována prohaným tiskem. Všichni svědci činnosti jednoty se smáli, jak neobratně se o ni lhalo. Takové však přikročí dle slov řečníka nemá nás popuditi k hněvu proti nepřítelům. Budíž našim vůdcem láska, jak již ráno kázáno. Za heslem „Maria bez poskvrny počatá“ srdnatě a věrně máme kráčetí v boj za Boha, vlast a krále. Delší řeč přerušována výkřiky

soublasu a ku konci odměněna bouřlivým potleskem. Pak ještě vldp. děkan Seidl promluvil srdečný doslov. — Zatím venku po dešti a bouři se vyjasnilo. Všecko spěchalo do zahrady, kde v pěkném koncertě pokračováno. Pro obveselení provedeny též obratné některé výstupy a pod. Celá slavnost skončena za radostné nálady věnečkem. Výbor jednoty vzdává srdečné díky všem, kteří se zúčastnili, a každému zvlášť, kdo se jakýmkoli způsobem o zdar slavnosti přičinil — zvlášť pak vp. Janu Petráskovi, který horlivě řídil všechny práce přípravné, a volá další činnosti: Zdať Bůh!

Z Týniště n. Orli. Katolické spolky zdejší pořádaly 1. září schůzi v sále Panského domu, kterou zahájil p. místopředseda Typl; přivítav členy a hosty, udělil slovo inženýru p. Lad. Malému, který promluvil o reformě práva manželství. Byl odměněn za znamenitou promluvu hluchým potleskem. Pak p. učitel Šmíd tázal se řečníka, proč užívá slova „posvátná instituce.“ Tázaný odpověděl, že ho lituje, poněvadž jako katolík má vědět, že u nás jest manželství svátostí. P. učitel dále pronesl mínění, že při moderním manželství by děti nabyly většího vzdělání než při domácí výchově. Uváděl za příklad — Japonsko. Odpověděno mu, jak by to vyhlíželo, ať by se takto dětem: „Běže si smaminkou do asylna a k tatínkovi se nehláste!“ Pane učiteli, o děti vždy nejvyšší odpověď se dovedou starati řádní rodiče. Nikdy neužije dítě takové péče, radosti a lásky, jako u křtu rodinného — třeba chudého. Po p. Šmídovi mluvil přírodní muž, soudruh p. Růžička, který hovořil tak rychle, že mu ani nebylo rozumět. Nato tázal se p. Bičík, kdo vlastně chce tu rozluhu, než se Typl odpověděl, že to v Rakousku nejdříve chtěla požidovská advokátní komora vídeňská, po ní přišla komora pražská, v níž židovstvo má také veliký vliv. Naposledy domlouval p. učitel Kolář, že by prý ta rozluha nebyla tak zlá. Odpovídáme, že dobře víme, co už za natropila v Americe, až se z toho sám prezident Roosevelt za hlavu chytá, a jak hrozná působí ve Francii a jinde, takže i spisovatelé nám nepřátelští ji zavrhují. Podotýkáme ku konci, že naši odpůrci do schůze se dostavili, ale že četní naši scházeli. Odložte již všichni liknavost, noste hrde svoje odznaky, dostavte se všichni vždy jako jeden muž do následujících schůzí!

Z Opocna. V neděli dne 1. září t. r. založen byl u nás „lidový křesť. sociální spolek pro farní obec Opocenskou.“ Po zahájení schůze promluvil vldp. Dr. Reyl poučavě a poučeně o důležitosti katol. spolků zvláště za našich dob. Přítomní s napjatou pozorností vyslechli řečníka a po vyprávění, aby ku spolku založenému přistupovali, učinilo tak přes 80 členů, mezi nimiž i několik žen; a i nyní ještě dodatečně jini se přihlašují. Doufejme, že nový spolek tento zdárně pracovati bude na poli křesť. sociálním. O přístřeší nového spolku postaral se obětavě vldp. děkan Řehák, složiv členaký podíl 100 K pro Kodymův dům v Opocně. — Zdať Bůh!

Když byla zřetelná společnost lutherako-česko-bratrská konsistori v Čechách, „sami mezi sebou jak političtí tak kněží se nesrovnávali, jedni druhé podhližovali, i mezi těmi dvaceti obnověnými konsistoriálními veličkami nesrovnost byla, jedni druhým na vzdoru (na vzdor), co mohli protimyslného, činili, jedni druhé haněli, pikarovali, kalvinovali, že se jedni pod druhých pláštěm kryjí, sobě vytvářeli a skřivo na tři části se chytli. Děkanství do své předsady chytli z měst, každý chytí svou stranu, o agendu (stran obřadů) nikdy se směsti nemohli; . . . ani ta konfessí česká, ani augšpurská jim obstátí nemohla, starý i nový sakramentáře si vymýšleli, augšpurskou variatam et invariantam confessionem nazývali. Němečtí kněží, zvláště cizozemci, kteří páni stavové beze všech jejich zásluh k své konsistorii a konfessi přihrnuli, naprosto tou konfessí ani konsistorii řádně se nechytli.“

Tak Karelus v kronice Bolešlavské.

(Winter: Život církevní, 340—1.)

Zprávy místní a z kraje.

✓ **Z minulosti Hradce Král.** Dne 7. září r. 1835 vyšel oheň z č. d. 18. v Hradci Králové a rozšířil se prudkým větrem až k č. d. 22. — R. 1854 klempíř Frant. Stein vstýčil tiaru na kapli sv. Klementa, do níž byl vložen pamětní spis sepsaný P. Jos. Ant. Šrůtkem. — R. 1855 přijel do Hradce Králové kardinál arcibiskup pražský a byl zde slavnostně uvítán. (Arcibiskup přijel za příčinou oslavy kněžských drubotín blaskup Karla Borrom. Hanla.) — R. 1863 byly ujednány podmínky, pod kterými vojenský erár propůjčuje gymnasiu potřebné místnosti v bývalé jesuitské koleji. — R. 1870 stalo se v obecním zastupitelstvu usnesení, by škola reálná byla rozšířena postupně na vyšší o šesti třídách.

Koncert Josefa Jandy, virtuosa na klavír v Praze, koná se v Hradci Králové v sále Besedy dne 21. září o půl 8. hod. večer. Pořad: Beethoven: Sonata Es-dur, op. 31., č. 8. a) Allegro. b) Allegretto vivace. c) Moderato e grazioso. d) Presto con fuoco — Bach: Fantasia cromatica

con fuga, D-moll. a) Molto allegro. b) Allegro moderato. — Jos. Janda: a) Rubinstein. Polka de Concert. b) Variace na vlastní thema. — J. Brahms: Variace a fuga na Haendlovo thema, op. 24. F. Liszt: Fantasie de „Don Juan“. Vstupné 1 K, rodina 2 K, studentský lístek 60 hal.

Moře české práce. Témito případnými slovy možno charakterisovat „Výstavu veškerého českého časopisectva“, pořádanou ve dnech 15. až 29. září 1907 v Hradci Králové, ve prospěch stavby Sokolovny. Co ve výstavě zříme, je průsek současného českého ducha. Nalezneme tu ve vzácné úplnosti veškeré politické listy všech směrů a odstínů — vezdejší to náš chléb duševní, který žijeme všichni. Jsou tu veškeré listy odborné i stavovské, širšímu obecnstvu většinou neznámé. Jsou zde všechny listy věnované vědám a umění — zkrátka právě moře českého snažení a české práce. Tato výstava ukáže vám, jak myslí a cítí, jak pracuje a bádá, jak bojí a tvoří, jak zápolí a strádá hloubavý český duch nejen doma v troj-jediné vlasti, ale i v porobě pod Tatrou i v cizině: v Babylóně nad Dunajem, v kulturních centrech západních a východních, i daleko za Océánem v Americe. Celá ta velká, po světě roztroušená rodina česká, celá ta četa českých veřejných pracovníků duchem a perem sedla se tu u nás k dc-staveničku a předkládá nám ukázky svých prací. Proto kdo hledá opravdové poučení, přijď a popať!

Dary. Bývalá jaroměřská skupina S. J. K. D. darovala ze zbytku svého jmění 11 K katolické organizaci, 10 K Všeoborovému sdružení křesť. dělnictva.

Úmrtí. Vldp. Josef Červenka, farář v Ném. Rybné, dokonal pozemský život svůj v okres. nemocnici v Hradci Králové dne 4. září 1907 v 64. roce věku svého, v 40. roku svého kněžství. Tělesné pozůstatky v Pánu zesnulého kněze budou v pátek dne 6. září t. r. v kapli okres. nemocnice v Hradci Králové vykropeny, nato do Ném. Rybné převezeny a zde v pondělí dne 9. září t. r. o 10. hodině dopolední po zádušních službách Božích na místním hřbitově u farního chrámu Páně sv. Jakuba k dočasnému odpočinku pochovány. R. i. p.

Osobní. P. Jiří Tolman, knihkupec, jmenován byl c. k. krajským soudem v Hradci Král. stálým soudním znalcem pro obor knihkupecký, papírnický a obchoda. aměl. předměty.

Kolegové a poštovníci a tel. úřad! Organizační odbor Spolku c. k. pošt. a tel. úřadů pro král. České v Praze své vás tímto, byste se účastnili veřejné schůze v Hradci Králové 8. září o 2. hod. v hostinci Živnostanské čtenářské jednoty, Malé náměstí. Budou přítomni zástupci spolku z Prahy, kteří v m. vysvětlí účel spolku, co žádáme, jaké jsou naděje a čeho jest nám potřeba. Při této schůzi možno se též ku spolku přihlásiti.

Processi vzdělávacího spolku „A-mekky“ do Svatoňovic. Křesť. sociál. spolek paní a dívek v Hradci Král. podnikl každoroční svou pouť, letošním rokem pak na Mariánské poutní místo do Svatoňovic dne 4. t. m. Jakkoliv předcházející den svým deštivým počasím pouť silně ohrožoval, vypravilo se přes 60 účastníků na cestu a nelitovalo svého úmyslu, protože mimo nadání ve Svatoňovicích po celý den ani nespřehlo. Dopoledne vykonána v kapli Mariánské krásná pobožnost, při níž kázal vldp. dr. Reyl o významu úcty Mariánské, a slavnou mši sv. obětoval vesp. gener. vikář Magr. dr. Frýdek, jež obětoval vedení processí sub pontifikalibus převzal. Odpoledne vložil dějinný vývoj stavby svatyně Svatoňovické dp. St. Hlína, jež ji po léta již okrašluje z dobrovolných sbírek, a po té řídil pobožnost u kapli v obecním lese. Při odchodu udělil po litaních poctehnutí velebnou svátostí vesp. Magr. dr. Frýdek, načež vrátili se v povznesené náladě poutníci u večer do Hradce Král.

K situaci „Klilepory“. „Osvěta lidu“ tvrdila, že oni členové, kteří z jednoty vystoupili, byli ji na závalu a že činnost její všemožným (!) způsobem podkopávali. — Tážeme se tudíž, v čem ten „všemožný způsob“ záležel. Nemýlí se „Osv. lidu“ tak trochu v adrese?

Boj o máslo. Hotová guerilla svedena na trhu minulou sobotu. Ceny másla stoupaly — vládkyně nad kuchyní usnesly se na praktickém protestu. „Nebudeme tolik platit, jestliže venkovanky nepovolí, ať si máslo odnesou zase domů!“ A boj veden na náměstí tu jednotlivě, tam ve větších skupinách. Lítala slova rozhořčení, jinde zase osyvaly se vtípy a smích. — K tomu poznamenáváme, že proti zvlášť přemrštěným požadavkům některých prodavaček nutno protestovati. Leč — dobře zkoumejme celkový obraz trhu. Stojí u másla a vajec na náměstí některá statkářka? Vidíte tam ženy sedřené v chatrých šatech, které se napracují do úpadu a často na poli najatém, aby nějaký haléř pro sebe a na nájem sehnaly. Ta baráčníce obyčejné z prodeje mnoho nemívá. A pak — kdo splnomocnil socialisty novohradecké, aby na trhu s dešším komandovali, kdo co smí prodati nebo kupovati? Celá palčivá záležitost jen tak rázem odbyti se nedá. Jest potřeba na obou stranách klidné rozvahy a úvahy. Socialistky, které samy tolik volají o potřebách proletariátu, j. ko by mezi chalupníci a baráčníci neviděly žen chudých, které také slepěním hmotného postavení potřebují!

Okrasou příbytku v něm jsou bez odporu holandské květiny cibulovité, jako na př.: libovonné krásné hyacinty, pestré tulipány, narcisy, šafránky (krokusy), sněženky a mnohé jiné z Orientu pocházející a v Hollandu uměle vypěstěné. Spolehlivé, původní cibule v hojném výběru má na skladě firma Fr. Viktorin v Hradci Králové.

Pokročilá obec. Věk u Hradce Králové jest sice nepatrná vesnička, čítající všeho vědu 337 obyvatel, přes to však může se pochlubiti zařízením, jež mají pouze málokterá města česká. Pokročilá tato obec postavila si právě strouh kružárnu na zeli, čímž právě tamní rolnictvo z rozsáhlejšího pěstování zeli získá nemálo. Kružárna zřízena jest na pohon elektrický, při čemž proud použito na prospěch celé obce. Proud rozvádí se dráty po obci od statku k statku, od chaloupky k chaloupce, žene tu mlátičky, řezáčky, nahraňuje tu světlo z petroleje. Vymoženost moderní apjela malou obec na vzor jiným. Ač finance obce i občanstva nejsou přílišné, nelekali se předáci obce žádných nesází, jen aby obci vzešel nějaký prospěch. Hlavní podnět k tomuto zřízení dal místní p. starosta Černý. Co dokázala tato malá obec, jistě by se při dobré vůli a svornosti občanské mohlo dokázat i v jiných obcích za poměrů příznivějších.

Diamantové jubileum kněžské slavi na den sv. Václava dne 28. září vedp. Fr. Čermák z Ostřetína, rytíř řádu Frant. Josefa, konsistorijní rada, bisk. vikář, atd. V červenci t. r. slavil 55tileté jubileum kněžské jeho bratr vldp. Theodor Čermák, na odpočinku ve Slatinanech.

„Osvěta lidu“ a němčení pardubských židů. V Pardubicích vede se toho času ve společnosti i v novinách boj, je-li slušno, aby „čestí a vlastenečtí“ pardubští židé mluvili ve veřejných místnostech německy. Pokroková „Osvěta lidu“ a soc. dem. „Východ český Obzor“ postavily se tu na stanovisko židovsko-německé a urputně hájí proti celé české společnosti pardubské provokační německou umíněnost „českých“ židů v Pardubicích. Je tu třeba zajisté kapitální porce drzosti, aby v ryse českém městě české noviny obhajovaly německví a cynickým způsobem posmívaly se těm, kteří židovské němčení jako nepřistojnost odsuzují. Mezi Němci bychom podobný smutný úkaz národní lhostejnosti marně hledali a jsme o tom přesvědčeni, že by si Němci podobnou urážku libiti nenechali. Svědčí to také o tom, jak daleko velká část pardubské společnosti pokročila v otročení židům a jak hluboko může klesnouti novinař ve službách židů. „Osv. lidu“ svého času napadla neomaleným způsobem p. faráře z Moravan, protože prý u pokladny žertem žádal jízdní lístek po německu. „Osvěta lidu“, která se posmívá českému vlastenctví pardubské veřejnosti, napadla české kněze proto, že prý ve spojení s německými kněžími usilovalo o zlepšení svého postavení. A ejhle židé dostali od „Osvěty lidu“ licenci, v české společnosti okázale a podle libosti mluvit a baviti se po německu. Jaká to lehkomyslnost a pokorná shovívavost! Ze „Východočeský Obzor“ obhajuje německý návyk židů v Pardubicích, není divu, vždyť jeho pan šef pochází přímo od Čáslavě.

Koňské dostihy v Pardubicích. Letošní známé koňské dostihy v Pardubicích konaly se 3. listopadu. K veliké pardubské Steeple chasse přihlásilo se již 32 ponejvíce německých ježdů a mezi nimi známý a nezbytný závodník Fr. Bartosch, vrah. vojen. svér. lékař v Pardubicích. Jízda tato jest spojena s největšími překážkami a délka dráhy máti 6400 m. Počítá se mezi největšími závodní jízdy na evropském kontinentu. Vítěz obdržel 20.000 K.

Dívčí pracovní a výrobní škola (pokračovací škola průmyslová) v Nov. Bydčově. Zápis žákyň do dívčí pracov. a výrobní školy pro škol. rok 1908 koná se 13. a 14. září t. r. od 2—4 hodin odpol. v řídící škole měšťanské. Do 1. ročníka přijímají se žákyň, které se prokázají propouštěcím vysvědčením ze školy; do II. ročníka přijímají se žákyň, které v prospěchem odbyly ročník I. nebo příměřenými vědomostmi pro tuto třídu prokázaly se mohou. Žákyň, jež II. ročník školy pokračovací absolvovaly, nebo prokázaly se vědomostmi, jakých na dívčí pokračovací škole nabýti lze, mohou jako mimořádné žákyň přijaty býti; žákyň ty volí si jednotlivé předměty dle přání rodičů. Vyučování jest celodenní a vztahuje se předmětům: a) povinným: jazyku českému a literatuře, počtům a účetnictví, vychovatelství, zdravotvėdė, domácímu hospodářství, kreslení, šití prádla, umělému vyšívání a pracem ozdobným; b) nepovinným: němčině, francouzštině, šití a střihání dámských šatů, úpravě pokrmt a umělému žehlení prádla. Zápisné činí 1 K, školné pro řádné žákyň 4 K měsíčně, pro mimořádné za každou hodinu týdenního vyučování 2 K ročně; chudé neb nemajetné žákyň může školní výbor od placení školného z časti neb úplně osvoboditi. Školní rok počíná 16. září.

Pozvání katolického lidu k manifestaci schůzi do Chrásti u Chrudimě dne 15. září t. r. pořádá. K uctění památky velikého biskupa J. E. Bryncha, jenž před pěti lety nás opustil, pořádá katolická organizace

pro Chrást a okolí schůzi katol. organizací v sadě městských lázní v Chrásti (v případě nepohodlného počasí v hostinci p. Syka) s tímto programem: 1. O půl 3. hod. odpol. zahájení schůze. 2. O důležitosti katolických organizací v dnešní době promluví Thdr. Fr. Šolc, professor a předseda organizacího komitétu v Hradci Králové. 3. Úkol katolických žen a dívek za našich poměrů; přednese sl. Jakubcová z Prahy. 4. O úkolech parlamentu promluví vltzp. Frant. Šabata, rolník a říšský poslanec. — Katolický lid, vzbůru ke hrobu nezapomenutelného buditele katolické myšlenky. Přijďte dne 15. září všichni, abyste ukázali, že veliký biskup Brynch nadarmo nepracoval! Schůze bude důvěrná; legitimace zašle na požádání prostřednictvím pp. důvěrníků a dpp. duchovních Jan Beneš, kaplan v Chrásti. Pořadatelstvo snažně prosí, aby p. t. páni důvěrníci včas dopsali si o legitimaci, a aby hojně agitovali pro účast na této schůzi. Pohodlné spojení vlakem! Laciné obědy na objednání předem!

Z Hory Matky Boží u Králík. Pěti Jeho Bisk. Milosti konána zde pro kněze ve dnech 26.—30. srpna duchovní cvičení. Nejdp. biskup delegoval za sebe vysdp. kanovníka Bartáka. Jiných kněží dostavilo se 35. Kazatelem byl vldp. P. Hofman, člen kongregace Nejvyššího Vykupitele. Posvátný klid klášterního zátíší mile působil na všechny účastníky; každý, zapomenuv na pozemské strasti, byl povzbuzen, posílen a potěšen jímavými slovy kazatelovými. Účastníci děkují vroucně Jeho Bisk. Milosti, vys. důst. p. kanovníkovi i za pečlivou námahu vldp. exercitátorovi. Přáním našim jest: Kž nás všechny dobrotivá Matka naše uvede jako věrné dítky před jasny trůn Syna Svého!

Jan Buchtele v Úpici. Jak již oznáměno, koncertuje proslulý virtuos na housle mistr Buchtele po svém návratu z Ruska v sobotu dne 21. září 1907 v Úpici; koncert zahájí nedávno objeveným houslovým koncertem A-moll od Josefa Slavíka. Jelikož u tohoto koncertu byl nalezen jen principiální hlas, přikomponoval mistr Buchtele hlavní doprovod ve stylu té doby, ve které vznikl zmíněný koncert. Jest to pravý kabinetní kousek hudební literatury. Poprvé přednesl tento houslový koncert mistr Buchtele v prosinci minulého roku s velkolepým úspěchem v Rudolfinu v Praze. Jak veliké popularitě se slavný umělec náš těší, jest nejlepší důkazem, že musel svůj tříměsíční pobyt na Rusi o celý měsíc prodloužiti, aby veškerým žádostem o uspořádání koncertu mohl vyhověti.

Tábor pokrokového lidu, ve Sloupnici. 1. září odbyvaný, byl v každém směru pro katolíky poučný. Tábor lidu se to nazývalo a komedie se vstupným 20 h to byla, a víte proč? Byl tu „náš“ Klofáč a ten si myslí, když ani kuře darmo nehrabe, proč bychom my nadarmo klofali? Klofáčovy tábory a šesták vstupného — to jsou nerozlučné pojmy. — Svolavatel tábora prohlásil, že právě pokrokové Litomyšlsko musí dát ráznou odpověď rozpínavému klerikalismu; ovšem hned od počátku bylo znáti, že nejsou tu jen agrárníci, národní a soc. demokrati s pány učitelí, ale i mnozí z těch dosud nepokrokových, kteří „pokrokoví“ pokrok spatřiti a slyšeti toužili; mohutný protest při volbě předsednictva byl svědectvím jejich přítomnosti. Ale zástupce c. k. vlády byl tentokrát až příliš snášlivý vůči všemu tomu, co se dělo ve znamení pokroku. Poznali jsme tuto pravdu dle slov, jež na nedávno konaném soc. demokratickém táboře jednom prohlásil řečník: „Při posledních volbách velká většina c. k. úředníků volila sociálně demokraticky! A proto máme také velmi mnohé c. k. pokrokové úředníky!“ První ujal se slova redaktor pardubské „Osv. lidu“ Haja a první slovo: „Bartolomějská noc!“ To víme proč; tábor schválně pořádán v evangelické Sloupnici, evangelické státi i mladí, muži i ženy šli s guletem vyslechnout protiklerikální řeči, a Haja jim přece chtěl „něco“ podat. Ale nepochodil. Ti nepokrokoví se rázně ozvali, tak že i p. redaktor — který školácky četl, co mu asi jeho patroni proti „klerikalům“ napsali — sám si nevěděl rady a chtěl nechtěj pauzovat. „Tomu jste nás naučili na Košumberku“, hřmělo to z řad katolíků, a nadarmo sloupnickí evangelici chtěli očima probodnout „Rimany“. Co vlastně Haja mluvil, těžko říci; blomoz zaviřádnul celým prostranstvím, a hlasek řečníkův neslyšeli snad ani předsedající. Poněvadž po první řeči slibena volnost slova — později už ne — chtěl dr. Myslivec tábora přítomný ke tribuně se dostati a žádati o slovo; ale teď pozor, ten pokrok! Pokrok. agrárníci a ostatní s nimi spřeslení jednali „pokrokově“. Muže dra. Myslivec provázející strhli zpět a dostavě našeho poslance mezi sebe, jali se jím cloumat, hole ukazaly se nad hlavou a s pustými nadávkami vrhli se nejen na dra. Myslivec, ale i na přítomné katolíky. Ti vidouce snůžnost a násilí „pokrokového lidu“, přispěchali ohroženému dru. Myslivecovi ku pomoci a přes rány, jež na ně pástmi a holemi se sypaly, vyvedli posleze z ohroženého místa svého poslance. Prosim, tady dali pokrokovci návod, jak se dává „rázná“ odpověď klerikalismu. Rozedraný kabát dra. Myslivec nese stopy této ráznosti. Teď už tedy víme, jak se bude přístě bojovati proti klerikalismu dle receptu daného v Sloupnici, řeči až

ne, ale holemi, pástmi, noži. Neboť že slova pánd a protiklerikálního tábora nepadla na neúrodnou půdu, vidno z toho, že i otevřené nože ukázaly se v rukou přátel pokroku. Katolíci měli na vybranou — buď se nechat za své šestáky na táboře zabíti nebo žádati o zakročení úřadů; ale podivno, o četnictvu ani slechu. Tážeme se p. c. k. okr. hejtmána v Litomyšli, jak by byl převzal zodpovědnost za případné násilnění katolíků, zá ty důsledky „protiklerikálního“ štvání, za naprosté zanedbání péče o osobní bezpečnost? Snad ta nešlo zas o „pokrok“? Katolíci za hlasitého protestu na daný povel bromadně v počtu asi 400 tábor opustili a v blízkém statku svolal ihned dr. Myslivec důvěrnou schůzi. Nebylo třeba nikoho do nálady vpravovati, nálada byla pravá. Kdo do dnes věřil, že agrárníci nejsou proti katolíkům, ten se dnes přesvědčil, že právě agráři vedou zraditi vše a státi v řadách soc. demokratů. V průběhu schůze ukázal dr. Myslivec na vnitřní příčiny „protiklerikálního“ tažení. Svou „protiklerikalnost“ stávají se i agrárníci zrádci českého venkova a v řady jejich vstoupil poslanec Pačour. Barácející souhlas provázel vývody našeho p. poslance, zvláště když pravil, že ty rány, které mnozí našiinci domů dnes s sebou nesou, jako stopy boje „protiklerikálního“ budou nejvýmluvnější dokazovateli nutnosti hesla: Katolíci, poznejme se a nedejme se! — Myslime, že předseda tábora, sloupnický starosta, aspoň sám před sebou se zastydí, k čemu jako katolík se dal ziskat a jakou radost způsobil evangelikům svým vystoupením. Takhle i tomu nemyslivému lidu se otevírají oči, ale, že neptá se agrárníky, to říci lze s jistotou. Soc. demokraté nemusí ani sami se namáhati, agrárníci a pokrokoví učitelé jim vhnějí celé řady svým štváním. — Naše schůze odbyla se v klidu, tábor byl „rozbit“ řáděním blesku v bezprostřední blízkosti a deštovým přivalem. — Katolíci, pamatujte na tábor sloupnický, budeme brzy účtovat! — Pozn. red. K této zprávě dodáváme, že nesouhlasíme s vyrušováním řečníka, ať již mluví cokoli. Nemusíme se báti různých protikatolických frází, na něž odpověď jest snadná. Nedají-li protivníci slovo řečníku strany napadené, sami tím dají důkaz o své malomoci. Jestliže naši protivníci působili terror na Košumberce, jděme raději cestou zcela rozvážnou. Vždyť pravda zvítězí přece.

Bouřlivý tábor katolický v Hor. Cerekvi konán v neděli 1. září. Protikatolické strany po úsilné agitaci sešikovaly se k odporu. Katolíků však dostavila se valná většina. Předsednictvo navrženo katolické. Hned ozval se veliký řev odporu — leč hlasováním zvoleni členové katolické strany přece. Při řeči poslance P. Záruby stále tropili naši protivníci nepokoj. Tu mladý učitel povzbazoval ochraptělé již socialisty, tam malý žid nabádal k junáckému vyjádření své sousedy, jinde křikem agrární předák přerušoval přímo, atd. Když se řešilo dr. Linhartovi, aby se choval slušně, odpověděl: „Nechaj“ na hlavě.“ — Katolíci přes všechnu terorismu dovedli se ovládnouti. Jakmile začal mluvit posl. V. Myslivec, spastili protivníci znovu rámus. Leč přece řečník mohl dokončiti řeč svoji. „Nedáme se!“ volali katolíci na jeho výzvu: „Katolíci, milujme se, nedejme se!“ Pak promluvil ještě dva agrárníci, jichž řeč přijata chladně. Na konec přišel ještě se svojí troškou Doležal z Moravy, který probodil, že takové schůze neviděl; zapomenl dodat, kdo výtržnosti zavinil. Pak schůze skončila. — Jestliže při velikém tupení katolictva násinec vytkne slovo nevole, hned jsou agrární denuncianti v práci. Spojiti se však k randálům se socialisty a pokrokáři proti katolíkům, to už jest dle jejich názoru v pořádku.

Z Rychnova n. Kn. Hotová bouře zaburácela v junáckém srdci našeho mladého pokrokaře, když poznal z našeho článku, jak ti „klerikalové“ místo políbení ruky odváží se samostatně myslit a kritizovat. Milý panovník pokrokového rytíře, buď z duše rád, že ta naše kritika nezajela ještě hlouběji, že neukázala takového mladíčka v županu. Pak by bylo zajímavé srovnání teorii a praksi člověka, který si dává na prsa krunýř pokrokový — aspoň před veřejností. Již tedy dejte jednou, „volný myslitel“, pokoj těm kolegům, kteří ještě do kostela chodí. My se také nesmějeme židovi, který chce jíti do své synagogy. A toho vnucování letáků také zanechejte. A nedělejte se srovná směšným svým otíráním o Krista a Pannu Marii v básničkách. Tak šikovnou formou historii překrucovati nedovedete jako Machar — a proto raději péro z ruky! A posmívat se vlasteneckým snahám — to jest konečně zcela pohodlná vlastenecká práce. Vy, muži mladiství, toužíte výše. Ukažte tedy konečně křídla, na kterých poletíte v kraj, o němž se spátečníkům přes všecko lámání hlavy ani nezdálo. Teď prý zabýváte turné přednášek po okolních vesnicích. Navrhujeme vám table themata: Kterak snadným způsobem lze státi se učencem? — Jak choditi v pokrokovém brnění a oševětově přilbici, aby domácí župan příliš nebylo viděti? — Kterak i člověk mladický může snadno luštití otázku ženskou? — Taký prý půže na kongres volných myslitelů do Prahy. Kde pak by tam scházeli! Jen bude-li všemu dobře rozumět. Takový chlapík uslyší pár frází a potom plete páté přes deváté, že by se v tom nevyznal

P. Albánova disputace s volnými mysliteli v Litoměřicích.

Dne 21. srpna t. r. měl prof. dr. Raudnitz, člen německé university Pražské, přednášku ve spolku pražských německých vol. myslitelův „o vědě a víře“. Židovsko-liberální listy přinesly o tom obšírné pochvalné referáty. To pohnulo P. Albána, benediktina Emauzského v Praze, jenž potírá heslo „Pryč od Říma“ u nás v Čechách v časopise „Sv. Vojtěch“ a v Němcích „Sct. Bonifatiusblatt“, že odpověděl v Prag. Tagbl. prof. Raudnitzovi a vyvrátil jeho přednášku. Byv tím popuzen, odpověděl i Dr. Raudnitz, vyzývaje dp. P. Albána, aby se mu postavil za odpůrce tváří v tvář dne 28. srpna o 7. hod. večer v Litoměřicích, kdež v hotelu „U Labutě“ bude Dr. Raudnitz tamním volným myslitelem tutéž přednášku konati. Vyprosiv si povolení ndp. opata Emauzského, přijal P. Albán pozvání Raudnitzovo, a vzav si za společníka dp. faráře Filipa Jana Konečného z Huttendorfu, oznámil prof. Raudnitzovi telegramicky, že na disputaci přijede a o volnost slova prosí. Zpráva o tom způsobila v Litoměřicích vzrušení. Než bylo 7 hodin večer, dostal ndp. generální vikář Fuchs, u něhož P. Albán a Fil. Jan Konečný byli hosty, sdělení, že sál zednářsko-židovské „Šlarife“ u Labutě jest židy, všemenci a odpadlíky dobře obsazen. Z kněží litoměřických dostavili se na přednášku jen dva, z nichž Dr. Pohl, prof. filosofie a základní bohovědy tamtéž, debaty se zúčastnil a oběma jmenovaným kněžím proti prof. Dr. Raudnitzovi vydatně pomáhal, porážaje hlavně inž. Kahna, který se R. zastával.

Prof. Raudnitz mluvil asi hodinu, dosti šikovně, uhlazeně, ale příliš rozplizle a na mnohých místech usekáváně, takže nebylo všude zřetelné jasné logického postupu. Tvrdil, že „volné myšlení“ znamená „samomyšlení-Selbstdenken“. Upíral pravdě objektivní absolutnou platnost vůbec, nevyjímuv z toho ani zásad rozumových; i ty jsou prý jen „relativní“ a ne naprosto jisty. Poznání lidské neskýtá jistoty: poznáváme jen povrch zevních věcí a jejich vztahy vzájemné; nic víc a nic apodikticky jisté. Věda je „samomyšlením“, víra ne; tato podobá prý se „uschlé ratolesti“ vědy dávné, zastaralé, jež stojí, nepokračuje, spínajíc pouty své domnělé absolutnosti, rozmach, a pokrok vědy. Nejlip je to vidět na étice, v níž prý není za tisíc let žádného pokroku nad poznání: Nečů jinému, co nechceš, aby on čínil tobě! Aby přednáška byla zajímavější, kořenil ji dr. R. všelikými vtipy, omlouvaje se tu a tam, že tak učinil. Na konec byl od svých — a to byli všichni přítomní mimo 4 katol. kněze — silně akklamován a potleskem odměňován.

Za brobového ticha mluvil nyní P. Albán asi takto: Prof. R. vložil, že prý volné myšlení znamená samomyšlení jednotlivce, pokrok v práci, vědě. Možná, že si to tak theoreticky docela správně prof. R. přeje, ve skutečnosti je jinak. Volní myslitelé apatrují volnost myšlení v útočích proti náboženství, v uegaci a štvánici. Vize jejich program kn sjezdu pražskému. Aby „volné myšlení“ v tomto smyslu bylo ospravedlněno, je třeba, aby nezvratně bylo dokázáno, že Boha není; neboť, dokud tato základní pravda všech pravd náboženských státi zůstane, dotud „volné myšlení“ bude nedovolené, nerozumné a falešné. Kdo však kdy dokázal, že Boha není? Sem s tím důkazem! Proč váháte? Poněvadž ho nemáte, — a tím ukazujete, že lehkomyšlně a „volnou myšlenkou“ si vedete. — My katolíci tak nerozvážně ve věci pro pozemský a věčný život tak nesmírně dělešitě nikterak nejednáme; my vás litujeme. Naše apologetika podává přesvědčivé důkazy jeoucnosti Boží, zvláště důkaz vedený z účelnosti a pořádku všehomíra je tak jasné přesvědčivým, že mu nikdo rozumně odperevati nesmí. Víra Ježíšem Kristem, tedy Bohem, nám zjevená skýtá naprostou jistotu o každé věroučné pravdě; to však nikterak křesťanskému vědci nevadí, volně zkoumatí v oblastech svého bádání, jak dalece slla rozumu stačí. Jen at žádný hned nezamítá z víry, čeho spad sám a brzo, neb zcela tu a tam nechápe. My jsme rozhodně závisli na pravdě; usnej tedy světlo zjevení Božího a nechtěj ho zastíniti světlem rozumu lidského. Ani neomylnost církevní nepoutá vědce v hledání pravdy; nedokázaným domněnkám a bořivým bludům staví se v cestu, nikoli však dokázané pravdě. Církev není neomylnou ve vědách a poznatcích světakých (v přirodovědě, lučbě atd.); církev je neomylná v pravdách spásy věčné se týkajících čili ve věcech víry a mravu. Šlo-li se kdy z naší strany v tom směru dále, litujeme toho, ale omyl nestal se v pravdách věroučných. Proto mi nechodte s Galileim neb se stvořepím světa. Víte, jak bych odpověděl.

Tuto řeč provázel hluchý potlesk. Dr. Raudnitz odpovídal ostře a dokazoval znovu své názory, zvláště však na tom stál, že prý vůbec není absolutní pravdy a že naše poznání pravdy jest nejisté, relativní, stále se měnící (čímž chtěl odbyti zjevení Boží, jež podává pravdy absolutně platné, a neomylnost církevní, jež poznává pravdy věroučné, absolutně jisté). V názoru tom šel Dr. R. tak daleko, že tvrdil: Ani matematika není exaktní vědou, ba ani základní její pravda $1 \times 1 = 1$ není apodikticky jistá; na hvězdě Siriu počítají snad lidé jinak, ba i naši chemikové váží jinak 1 gr a 1 cent než je počítají matematikové, atd.

O slovo hlásil se far. Filip Jan Konečný, pravě: 1. Především upozorňuji, že prof. R. nejednal v Pr. Tgbl. s P. Albánem správně, podstrčiv mu úmysly, kterých P. Albán načisto neměl. Prof. R. tvrdí tam ve svém zaslání ze dne 21. srpna, že prý bral P. Albán referát Pr. Tgbl. jako doslovnou řeč p. Raudnitzovu a ke konci napomíná p. prof. R. P. Albána, aby ho (p. Dra.) nepovažoval za povrchního osvěťáče. Zde mám v ruce zasláno P. Albánovo, — není v něm z té dvojí výtky ani písmene, a já se táži prof. R., jak a čím toto své podstrčení před P. Albánem a před obecností opravdlní? Pane professore, mluve! (Dr. R. vrtí sebou rozpačité na židli a — mlčí!) Konečný pokračuje: 2. Trváte dosud na tom, p. Dre., že vůbec není absolutní pravdy, snad ani ne zásadní pravdy rozumu lidského? Trváte dosud na tom, že všechno naše poznání jest jen relativní, dotýkajíc se pouze zevnějšíku věcí a jejich vztahů? (Prof. R. volá: „Ganz bestimmt: zcela jistě, je to pravda!“) — „Tedy“ (vítězně praví Konečný), tedy aspoň tato jedna pravda je víc než relativní, jest zcela bezpečná, absolutní, a tím, p. professore, sbořila se celá Vaše přednáška, jež na opačném základě byla zbudována. (Tato slova zanikají v bouři souhlasu apotlesku. Obecnostvo namnoze volá: Bravo! Sehr richtig! Prof. R. se červená, máchá rukou a cosi povídá, načež mu Konečný s úsměvem odpovídá: „Je to relativně, či jenom absolutně pravda?“ Smích se poznova ozývá a Dr. R. nakonec všeho disputa nechává.) 3. Prof. R. tvrdil, že prý kněz učí žáky ve škole, že se má zákon mravní zachovávatí jen k vůli Bohu a k vůli trestům na věčnost. To nemá býti, nýbrž prý se má dítěti rozumně říci, že mravnost třeba plniti k vůli užtku osobnímu a společenskému. Táži se a vyzývám p. Dra., aby mi uvedl, z které knihy církevně schválené takovou faleš o nás má? Nemůžete ji jmenovati?

Tedy slyšte: Není takové knihy, poněvadž není takové církevní nanky. Učíme, že mravní zákon zakládá se nejjistěji a nehlouběji na Bohu, Jeho vůli, spravedlnosti a dokonalosti; učíme, že mravnost má se plniti pro majestát Boží a pro blaho jednotlivce i státu, jež z toho plynou. Ale tento osobní a společenský prospěch (aneb neprospěch, totiž z neplnění mravnosti) není podstatou, odůvodněním, základem mravního zákona, nýbrž jen zevní pobídkou, která nám skáče takofka do očí. Fundament mravního zákona jest věčný rozum Boží a svatá vůle Hospodinova, poroučejíc, co se smí i co nesmí, aby blaha jednotlivce i celé společnosti bylo docíleno. Rozumíte mi, p. professore? Tak je to, a Vy opět jste nám nespravedlivě „podstrkoval.“ Ne ze zlé vůle, ale z neznalosti. Prosim, chcete-li, braňte se! (A Dr. R. se nebránil.)

4. Posléze polemisoval Konečný proti tvrzení Raudnitzově, že prý Kristus byl mučedníkem volné myšlenky. Tuto část disputace označuje i Prager Tagblatt za úplně vítěznou proti Raudnitzovi, jenž nemohl jediného protivního důkazu podati, ač byl vyzván k tomu, a ač K. se nabízel, že jich opacných proti jednemu vždy povede deset z evangelii. Hlučný potlesk byl odměnou našemu řečníkovi, i — lidé tleskali.

Prof. R. replikoval, ale bylo znáti, že je rozčilen a respašit. Některé slovo opákoval až třikrát, ale nepomohlo nic, neboť dr. Pohl vedl proti němu důkaz z historie filosofie a z logiky tak mistrně za naprostého ticha, že prof. R. rád za sebe další vedení boje přenechal inž. Kahnovi, jenž všelijakými citáty hleděl Dra. Pohla překonati, ale nepřekonal, neboť věci, jež citáty dotvrzoval, nemohl obhájeti, a ve sporu o matematika ustal Pohlovi odpověď o učení Ganeovi docela dlužen. Tím těžší debaty přiklonilo se definitivně na stranu kněžských řečníků, a když P. Albán prosil, aby volní myslitelé četli a zkoumali naše učené knihy a nebrali jeoucnost Boží na lehkou váhu, pamatujíce na věčnost, bylo ticho jako v kostele.

Předseda skončil schůzi, vysnav, že všickni řečníci mluvili věcně, velmi uhlazeně, že nepadlo žádné urážlivé slovo. „Provolejte

jim „Hoch“, vybízel liberální redaktor, a obecnostvo volalo hřímavě „Hoch“, načež naši zápasníci o 11. hodině v noci opustili čestně bojiště!

Školská hlídka.

Plše M. C.

Škola bez štěk. Přímořský spolek sv. Cyrila a Metoděje otevřel na počátku šk. roku charvatskou školu v Raklju. Tím pohřbil úplně školu povlaštující „Legy“, již tato tamže před rokem slavnostně otevřela. U nás zlatá, slovanická, maticka Praha plní školy německé!

Moderní modlitba školní. V kamtoně svatohavelském ve Švýcarsku vyvolaly radikální živly tak vášnivý boj proti katolické modlitbě ve škole, že slepá zášť jejich proti Bohu až s nerozumností se bratří. Moderní beraští učitelé vypotili z vášně své tato slova modlitby bezkonfessiální: „Chceme se vážně chovati, aby učitel náš neměl příčiny k nespokojenosti, nebudeme mluvit, hlucheti, smáti se, ani jiných nepřistojností tropiti. Chceme ukázati, že umíme býti pozorni, pilni; vyvolání budeme dobře odpovídati. Tak se chceme chovati, aby rodiče i učitelé mohli z nás míti radost.“ — Poznáme k tomu netřeba!

K sjezdu „Volné myšlenky.“ „Český učitel“ v čísle ze dne 28. srpna t. r. tonží takto: „Klerikální reakce ukáže opět svou ohavnou a šklebicí se tvář. Vlastně již se ukazuje. Budeme zase svědky morální zchátralosti klerikalismu, který obilenou lež vydávati bude za pravdu, denunciační perasekuci za bohumilé skutky, své osobní prospěchy za víru a náboženství. Smysl naší organizace jest a musí býti, aby poměry vytvářely se obráceně. Naši činnost musí ubývati říše Tmy a přibývati půdy Světa. Dny pražského kongresu „Volné myšlenky“ budou pro nás zkušebním kamenem od muže k muži. O dnech kongresu kulturní naše zápasy nechť nejsou jen omezeny na Prahu, ale rozprostřeny po celém našem království. V každém, i menším místě buď památka pražského kongresu některým činem (n.p. vážnou přednáškou) oslavena. Žádné bombastické telegramy, ale činy a činy, důkazy brdninné mysli! Českému učitelstvu otvírá se tu široké a krásné pole vzácné činnosti: zapsati se v knihu dějin kulturních skutky, jež charakter jeho povznese v očích národa, v očích toho lidu, jenž za své duševní a mravní osvobození není mocen zdvihnouti účinný boj!“ — Aby pak velmi brzo nedošlo k něčemu zcela opačnému! Aby tak lid postavil se proti nevěreckému učitelstvu, jako v polské Marce proti zaprodancům.

Z Malého Čtenáře (1. číslo roč. 27., 1907/8). Pan J. Milota „zpracoval“ humoresku dle franc. látky pro mládež „Králov automobil“. Nebudu ji vyprávěti, ale každý mi uvěří dle dolejší ukázky, že humoreska je velmi čiperná, bránící téměř nedovoli udržeti se v klidu! Ale co hlavní, že je pro mládež, pro tu zlatou mládež! Když černošskému potentátovi Krambulovi před nosem zmizí automobil s hostem jeho panem Vándybylem, touží: „Ach 'tomobil! ach 'tomobil! Kdo mi dát takový 'tomobil, jako má pan Vándybyl? — — —“ A pan Milota ihned kritizuje touhu svého potentáta doslovně takto: „Jak viděti, mívají mocní tohoto světa všelijaké rozmazy. Jeden chce nové kanony, druhý nové knoflíky na bluzy svých pšších regimentů, třetí ostrov v Středozemním moři s nádherným zákem, čtvrtý vojnu, pátý odalisku z divadla Varieté, která vypravuje pohádky...“ Pak prý nemáme vhodnou četbu pro mládež!

Kdo vinen? Národní Listy v č. 240 (odpol. vyd.) ze dne 31. srpna t. r. přinesly zajímavou tuto noticku: „Na našem venkově nepominuly doposud v pravdě indiánské poměry, které připravuje chrabrý dorost cyklistům. Jsou obce, kde cyklista je uvítán nástupem jakoby zuřivosti posedlých chlapců, kteří jezdí nejen surově nadávají, ale i tělesnou jeho bezpečnost ohrožují. V poslední době několik takových případů přepadnutí cyklistů stalo se v obci Libeznicích v okrese karlínském. Touto obcí projeti znamená pro cyklistu velké nebezpečství. Především hlouček divoce skřehotajících chlapců napadl učitele p. Emila P., který postřehnuv nebezpečí svého života i kola kamením ohrožovaného, seskočil a jednoho z útočníků chytil. Odvedl ho k otců a ten div kloučka ještě nepochválil. Za divokého výsměchu a doprovázen deštěm kamení cyklista ujížděl z nehostinné obce.“

Druhý mezinárodní kongres pro školní hygienu v Londýně. Od 5. do 10. srpna konal se za značné účasti i delegátů českých tento významný kongres. V neděli 4. srpna ohlášených služeb Božích účastnili se kongresisté v Londýně shromáždění. Známo, že v Anglii neděle se přiané světi; proto kongres zahájen byl v pondělí 5. srpna. V den ten slaví Anglie svůj národní svátek svaný Bank-Holiday, kdy nepracuje ani banka anglická a kde kdo vyjíždí z Londýna ven. Kongres zahájil Lord-President of the Council Earl of Crewe

a předseda Sir Lander Branton. Kongres byl rozdělen na jedenácté sekce: 1. Fysiologie a psychologie metody vyučovací. 2. Lékařský a hygienický dozor ve školách. 3. Hygiena učitelstva. 4. Tělesná výchova školní mládeže a její poučování o hygieně školní. 5. Zdravotnické vzdělání učitelů a žáků. 6. Zdravotnictví školní mládeže mimo školu, feriální osady, vstupy domu a školy. 7. Nemoci nakažlivé, oslabení zdraví školních dětí, vyžadující pozornosti. 8. Odborné školy pro slabomyslné. 9. Odborné školy pro slepce, hluché, němé, mrzáky a zakrnělé. 10. Hygiena internátů. 11. Stavba a zařízení škol. Stěžejním výsledkem kongresu je to, že zřízeno bude permanentní mezinárodní bureau pro školní hygienu.

Školní hygiena stojí nejen peníze, nejsou ani plivátka zadarmo, ale i čas — dnes přesně odměřený cvičením a úloham — s nímž asi paedagogové těžce se budou loučiti.

Besídka

Jen oo k čemu patří!

(Posvícenská črta.)

(3) „Teda Ferda přece přijede — přece“, zvěstoval radostnou zprávu hospodář Stálek svojí rodině; podával stručný dopis hospodyně, již oči náhlou radostí přímo jiskřily.

A jak by nad takovou zprávou nemělo zavládnouti u Stálků veliké potěšení? Ferdinand Lahodný byl bratrancem hospodyně Stálkové. Měl dobře tři tisíce na hotovosti, k tomu ještě jakousi pensičku. Tohle všechno by ještě ovšem nestačilo u Stálků na závratné veselí. Leč považme, že Lahodný byl starý mládenec, který neměl ani bratra ani sestry; k tomu všemu najednou hospodyně Stálkové řekl, že hodlá svá poslední léta ztráviti někde na venkově, v prostřed Boží přírody. Teď už pochopíme radostné vzrušení celé rodiny Stálkovy. Selma Ferda; ještě u Stálků nikdy nebyl. Ale teď už se rybička chytá — chytá. Jest jen potřeba šikovného vnařidla, aby uvázla na dobro. Stálkovi rozhodně se postarají, aby Lahodný nenechal svých peněz někde cizím lidem. Zůstane, musí zůstat v jejich chalupě. Místa tu bude mít dost.

A hospodyně se připravovala s největší pečlivostí. Na plotně a v troubě to svištělo, bublalo, jako o závod. Konečně stará bryčka hospodářova přivázela Ferdu. Všecko se ohlíželo v Masicích za tím člověkem, jemně div tlouškou oči nezarostly. Hlava mu seděla na ramenou, jako by byla bez krku. Tvář kulatá jako měsíček. „Dívejte se, dívejte“, prohodil starý Klouzek, „ten měchura vyhlíží jako srostlý brambor. Toho měl Stálek naložit na tu rozdrchanou bryčku na dvakrát, aby se nestalo neštěstí. Slyšíte, jak ten vozejk vrže a praská jako pod nákladem cihel?“

„Chý, a takového tolik dobře najedeného si veze na posvícení“, dodával Suk; „kdybych já byl tak dobře vyživený, nevzal bych do úst celý týden ani sousta.“

Bryčka vjela do dvorku. Lahodný s velikým supením se otáčel na stupátko. Nebyla to pro jeho kulatost práce nejjednější. Při sestupu zapraštěla malá bryčka — div že se nepřekotila. A hned k Lahodnému přiskočila hospodyně: „Pozdrav tě Pán Bůh, Ferdáčku“, a bořila své rty do ducatých lící bratrancových. Na každou ruku hostovu zavěsilo se jedno děcko — Lahodný byl jako v obležení.

„Ach, Ferdáčku, to jsme se dlouho neviděli“, vzbuzovala dojemnou náladu hospodyně. „A jak jsi se změnil! Jak se pořád máš, jak? Zdráv jsi, jak chvála Pánu Bohu vidím. A spokojen taky, vid' že ano!“ Dvě slzičky ukáply rozradostněné paňmámě.

„Inu, jak pak bych se, Málko, měl! Toť se ví, že dost dobře. V mládí — vš — m — každý na starší léta důkladně se připravovat. A já“, plácl se Ferda masitou dlaní hrdě do prsou, „já jsem se staral s největší péčí, abych nebyl nikomu na stará kolena na obtíž. Musíš vědět, že já mám dost a dost, abych se pěkně do smrti uživil. Ale — radši už pojďme do světnice.“

Malí kluci byli ještě velice osetýchaví, Lahodný byl jim osobně neznámý — a proto raději odběhli do zahrady, kde dělali radosti kotrmelce, že mají doma strýčka. Strýček a koláče — to byly u nich před posvícením představy tak důležité, že sotva o jiném mluvili. A teď už strýček Lahodný tady. Vřak on jim něco přivezl! Přivezl si sebou tak velikou tašku! Tam toho bude, panečku! Vždyť jest strýček tolik bohatý. Je to na něm vidět, že se mu vede líp než tady ve vesnici starostovi.

Zatím v chalupě prohlásil Lahodný: „A teď se musím převlíknout. Jsem celý zpocen, mohlo by mi to škodit. To já si vždycky nesu na cesty hodné prádla. To se patří. A někdy při velikém parau se převlíkám třebas dvakrát denně; taky se to leckdy patří, aby zdraví neuteklo.“

Hospodyně Málka vedla Ferdinanda do „salonku“, jehož okna byla zastřena pěkně

pletenými záclonami. „Tak, tak, Ferdáčku, uďelej si pohodlí. Snad se ti to tady bude líbit. Podívej se, pěkná vyhlídka do lesa, na potok. Ó, do naší chalupy rádi chodí pražáci na letní byt. Tolik se jim to tu líbí. A pohodlí mají taky. Skoro každý rok tu někoho máme. Jen aby se ti u nás líbilo. My tě tak hned nepustíme.“

„Osobo, už nechej těch řečí. Je tu trochu chladno, nastydnou takhle dřív, než se převlíknou.“

„No — no, vždyť už jdu“, konejšila Málka a vyšedši ze salonku, zavřela dveře.

„Tak se to patří“, samumlal za ní spokojeně tlustý Ferdinand . . .

„Já jsem myslel, kdo ví jaké skvosty a dary švagr v tak veliké brašně nese“, šeptal v síni nemile překvapený Stálek k své Málce. „A zatím to je asi samé jeho prádlo.“

„No — mlč, mlč, žádné neštěstí. To takoví páni z velkého města nevědí, jak se vesnické děti na každý nejmenší dárek z města třesou, jak venkovan má takovou pozornost rád. Vřak on se ukáže jináč. Bude líp, jestliže něčím zacinká. Nejmenší peněženka často platí víc než dobře napáchaný kufr.“

Za malou chvílku štrachal se Lahodný do velké světnice. „Já vím, že se patří, aby host vždycky drobotině aspoň něco na památku přinesl. Teda tímhle, Málko, poděl svoje kloučky, aby věděli, že je má strejc rád, třeba že je vidí poprvé.“ A Ferdinand kladl na stůl dva gumové balonky, hracího vlka a plechovou píšťalku s devíti dirkami.

„Ale — ale, jaké si's to dělal zbytečné vydání. Proto jsme tě přece nezvali, abys . . .“

„To se patří, to káže společenská slušnost a dost“, přerušil Málčinu řeč bratranec. (Dokonč.)

*„Rizová má plná líc
nebyla by taková,
kdyby mni tak dobře nsloužila
Kathreinerova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balí-
kách se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl píti nesmíšenou!

Kathreinerova sladová
káva Kneippova
se jediné osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce stra-
vitelná, vý-
živná a krev-
tvořic pod-
poruje zdraví.

Děti by se měli
zvykatí jen na
Kathreinerovu.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

== Theoreticko-praktická ==

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celoplátně vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Mešní vína

Velečastožnému duchovenstvu dovolují si nabí-
dnouti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svatě. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvích. Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lah-
vích. Klosterneuburské staré vyléždé po 1 K v sudech, po
K 1 20 v lahvích za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i bronská, pocházející
z Bronských ostrovů v Adrii. Ceníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zlarma a vyplaceně.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Cechách.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebrce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v poloplátně	58 h
vázaný v celoplátně	68 h
vázaný v celoplátně se zlaceným křídlem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v křídle se zlaceným křídlem a ořádkou	K 1 80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list čís. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Učně

na zámečnictví

z řádné rodiny přijme

Josef Plocck,

majitel dílny

na stavební a nábytkové zámečnictví

v Hradci Králové, Pětídolí, čís. 404.

Nejvyšší bisk. konsistoří odporučeny
umělecký závod

Jos. Kieslicha

v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a movatizování

oltářů, křesatelen,

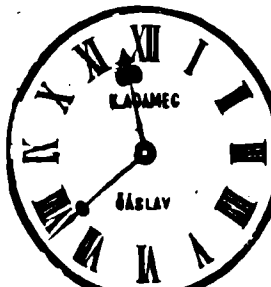
křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
sychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotně a bezplatně.
Četné dopisy uznání po ruce.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

 První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měsíčního vína.

Paramenta.
Ignáce V. Nešhuda syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Nešhudy, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kováčského náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zaručuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 6 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.
Složení listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založena v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1860.
Vyznamenán státní medailí:
Veleďstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

 k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,
všech druhů

== koupacích van ==
s kamny i bez nich
firmy
Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vedů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí čis. 413.
Cenníky zdarma a franko.

ALBÍN
s vlní fialkovou duellí sněhobílá prádla
i bez bělidla, čistí podlahu, sklo a j. v.
:: s výsledkem dosud nedostižitelným. ::
Zásilka 20 balíčků dobírkou za zl. 1.50
franko stačí na 1/4 roku.
Vyrábí jako zvláštnost:
Josef Jelínek,
mydlář
v Hradci Králové.

Mravný hoch
se přijme
do učení
u **JOS. KIESLICH,** pozlacovače
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Kláster škol. sester
v Mor. Třebové
navštěvovat hodlající dívku nebo takovou, která
by na tamní německé měšťanské škole studovati
chtěla,
přijme
na celé zaopatření
Jan Vysloužil,
Mor. Třebová, Pfortengasse 10. I. Stock.
V rodině mluví se obojí řečí, proto možno podati
vysvětlivky učiva po česku.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 32.
prodá
následkem neočekávané a bez-
příčinné výpovědi
za účelem zmenšení skladu své
ohromné zásoby zboží
za báječně levnou cenu!

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Všechny knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Hradčanský)
o naprosté správnosti a solidnosti svého
stoleté trvání závodu.

Veliké skladby umělecké výtvarnosti
objednávek ústředím pošty.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná- kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

OLTÁŘE, KAZATELNY, BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

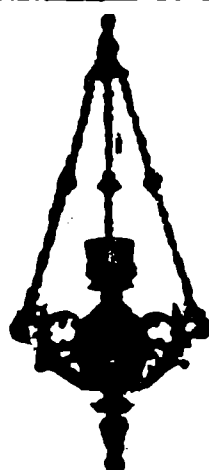
DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1868.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Prácheň, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktní ul., vypracování speci-
álně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svých hojně zásobných
sklad ve vlastní dílně různé práce
všechných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přeměně slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohledu slasti a stříbrnosti. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Ze veškeré výroby a slasti ruční. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více usnutí po ruce. Žádám přesné vy-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodín všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nejlepší podlahový nátěr

Marxův lak.

Nejvydatnější. Nejtrvanlivější.
Proto k upotřebení nejlacnější.

Schne v 6 hodinách a stačí
— 1 kg krabice na 8 m² —

Cena 1 kg K 1.80.

Email bílý a barevný

Marxův je rychle sehnoucí, trvanlivý, nátěr.

V 24 různých barevných odstínech s krásným
leskem. Hodí se výborně na kuchyňský nábytek,
k nátěru stěn v kuchyních a špičkových míst; či se
mýtí. Lze dostat v každém množství a odstínu
jedině u firmy

Fr. Viktorin,

hlavní sklad a strojí výroba barev a laků
v Hradci Králové,

Velké nám.

Na skladě nacházejí se všechny druhy barev
suchých, tavených, laků a špiček.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
jemi krve a ranami,
též krášené s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pou-
stě, první pří-
pady obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní sto-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jako i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veškerým kruhům
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrnský sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrnský sklad: Píseň, Sašká ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Paríž 1903, stříbrná medaile. Berlín 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vše 1906, stříbrná medaile
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky vosem. uznání. Vzorů a ceníky zdarma. franko.

Učně

z řádné rodiny za mírných pod-
mínek přijme

Vojtěch Rážž,

závod telegrafický a koloniál. v Hradci Králové.

Truhlářského

pomocníka a učně

z řádné rodiny přijme

Fr. Třasák,

Hradecké Králové, Pětidomí č. 411.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zastává na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jako i tu i cizozemských.

Čestné uznání zvláště z kruhů vele-
děl. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejte nám látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Nábytek na splátky

6 zl. měsíčně na každou stanicu dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Ceníky a prospekty zdarma a franko.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u.

Jos. Thoře
v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. září 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Kongres Volné myšlenky.

V Praze, dne 8. a 9. září.

Volná myšlenka promluvila. Promluvila hodně volně, tak volně, že žádný účastník neví vlastně, co chtějí v celé té korporaci. Jsou tu sehnání zednáři, nevěřící a pokrokoví židé, mladočeští husité, jejichž ješitnost lechtá to vystavování do popředí soch mistra Jana Husa, jsou tu sociální demokrati, jejichž rudé odznaky s pochodní ostře odrážejí se od odznaků kongresistů, národní dělníci, a především velikým procentem zastoupení pokrokařští učitelé a učitelky. Poměrný počet žen jest ostatně velice značný, asi tak 30 pct., a ty vášnivě tleskají každému „svobodnému a volnému“ projevu řečníků. Než co pravím, řečníků? Ano řečníci jsou tu, a stkvělí, demonstrativní, strhující; ale mimo doktora Bartoška, který se opravdu výborně osvědčuje jako předseda bládkou svou mluvou a vynikající znalostí češtiny, němčiny a frančiny, není českých řečníků vůbec. Mluvil redaktor Myslík, upřímně řečeno a mírně kriticky, „nerepresentativně“, mluvil profesor universitní dr. Fr. Krejčí, jehož slabý hlas a slabé etické důvody znají všichni jeho posluchači již z university. Jsem ve věci té nestranný, ale disgustuje to to neřečnické počínání našich lidí na „internacionálním“ kongresu, když vidíme a slyšíme ta nádherná gesta a slova plná revolučního plamene od řečníků cizích, německých, francouzských, italských, španělských, ruských, polských, rusínských a litevských.

Dvorana je plná, plná lidí dle vzrůstu inteligentních, kteří přijeli, aby slyšeli něco základního, nového. Neslyšeli však nic. Plané fráse, bromobití do Říma; sociálně demokratický poslanec Vaněk mluvil ještě neuceleněji a neobjednatelněji. Dr. Krejčí hlásá: „Chceme slyšet pravdu, chceme ji hlásati veřejnosti. Volná myšlenka má mravní sankci — v tom je nedotknutelná. Proto také nepřicházejte na nás se sofismatem, že porušujeme náboženství, že porušujeme náboženství, porušujeme mravnost. Předně nám není náboženství a církev jedno a totéž, zadruhé nám není náboženství a mravnost totéž. Mravným musí být člověk i

když nemá náboženství a mravným může být i bez náboženství.“ (Obrovský potlesk).

P. prof. Krejčí mluvil proti náboženství vůbec, ale skoro všichni ostatní řečníci měli plná ústa „Řím“, „Syllaby“, „Jesuiti“, „invisibles“. Opravdu měl by člověk podezření, že pánové ti — ovšem mluví-li poctivě — jakživi nečetli protidůvody naše, knihy katolické, k čemuž jako „volní myslitelé“ — mravně a eticky donuceni být mají. Padla také slova: „Vážím si člověka, který věří a dle víry poctivě dělá“, ale hned na to padla slova: „Je to bláza, s naším nynějším nevzdělaným selským lidem, kam humanita dosud nevnikla, nic již se nesvede, ale my chceme mít mládež, děti té mravní trýzně osvobozeny, kterou člověku víra a náboženství vnucuje.“

Každý otec má právo dle svého přesvědčení dítí vychovávat dítí své, katolíci má právo dítí své dítí vychovávat, jak chce, to jest katolicky, direktiva v té věci je nutná. Chtějí-li mít volní myslitelé respektováno právo volného myšlení menšiny i individua proti většině a proti celku, musí ctít a vážit si i mínění všeobecnosti.

Pravilo se: Je to zvyk, móda, slušnost; aby i nevěřící člověk zůstal v církvi katolické; dr. Bartošek akcentoval požadavek, aby každý, kdo nevěří, vystoupil z církve; dobrá, nestavíme se proti tomu. Takoví katolíci, kteří se zúčastní útoku na matku svoji a při tom se zbáběle schovávají, nedávajíc jmen svých na seznáma volných myslitelů nveřejniti, to jsou lidé podivní, kteří se stavějí proti oběma stranám a jsou nám tak obtížní, jako i našim nepřátelům. Dobře, ať vystoupí, budeme prosti lidí bezcharakterních, kteří poškozují věc dobrou, čistou, zavádějící svoji sobeckou, nečistou a zlátnou politikou příčiny k takovým útokům na věc, která má být každému svata. Řeklo se: „Věc, idea platí; ne osobnost, která propaguje“, a to platí. Žádný ze všech kongresistů nedovolil si přímo zaútočiti na učení čisté křesťanské lásky miláčka lidstva Ježíše Krista. Proč házejí se nyní tedy klacky pod nohy hlasatelům této čisté, sladké víry? Chtějí odtrhnouti ti pánové lidstvo věřící od pastýřů, chtějí osamotiti stádo zbavíce ho strážců a pastýřů, aby pak

lidstvo volné mohlo být řížáno jak duchovně tak i tělesně zhoubnou materialisticko-nacionální soustavou. Ve Volné myšlence sdružili se ti odvěcí nepřátelé víry Kristovy, židé, liberálové, protestanti a pokrokaři se sociál. demokraty, kteří vším kydáním starých a dávno již vyvrácených pomluv hledí způsobiti rozvat a rozkol ve společnosti lidské, jemuž nyní posud čelí vítězná a nepřemožitelná církev Kristova. Na Řím se dělaly útoky, systému toho přidrželi se všichni řečníci, ani jediného hlasu nebylo slyšeti proti protestantům, židům, mohamedánům atd. — jiným kultům a církvím. Jen Řím řežou a po každém slově kritizujícího činnost Říma a katolicismu ozve se hromový jásot. Věci ty však nejsou nikterak nové. Ty slyšeli jsme již v mnoha variantech dávno a dávno, a co vzaly, co urvaly z řad našich, toho nemáme co litovat. My víme, že církev katolická, víra Kristova je volným myslitelům et comp. největší překážkou. Proto ji tak vášnivě napadají, tupí a kritizují.

Bourají a zase jen bourají. Zákon? státní, školské, církevní — a co proti tomu stavíte? Rozum, který povede k pravé humanitě lidské. Pěkně. Co je dle volných myslitelů rozum? Rozum nespoutaný žádnými „klerikálními“ pověrami, rozum samostatný, stojící na vlastních nohou. Inu pak, chtějí-li volní myslitelé něco tak samostatného, odhodme celou naši kulturu, odhodme státní zákony i školství a nechejme dítí samostatně jako tvory němé žití. Ale pardon! To nejde. Volní myslitelé mají jediné pravdu, oni mají privilej, monopol na pravdu, ta jejich „věda“ poví jim vše, odpoví na vše, a nač nemůže rozum stačiti, no — to nechá se „náhodě“, však ona to věda vyzkouší. Víra je pověra, hlupost lidská triumfuje.

Čekal jsem nějaké základní zákony, návrhy praktické, detailní. Nedočkal jsem se jich; možná, že v komisích, které právě dnes zasedají, se něčeho pozitivního dovíme.

Co se týče informativních zpráv, mluvili v neděli zahajovací řeči red. Karel Pelant a dr. Bartošek. Do čestného předsednictva zvoleni byli: Leon Farnemont, Hubbard, Denius za Francouze a Belgie; G. Tschirn za

FEUILLETON.

Z různých studií.

Napisał Josef Váňa.

VIII.

Spravedlnost.

Viděli jste sochy Matyáše Brauna v Kuksu...?!

Jděte a pokloňte se křesťanskému geni!

Na jedné straně v kámen vtěsány čtosti, na druhé straně Nepravosti. Čtostí vládne Anděl Života, Nepravosti vedou k Andělu Smrti — Zhouby.

Máte tu celou moralku křesťanů ztělesněnou a zvěčněnou. Udivení a v taje duševní dílny umělcovy vnoření stojíte tam hodinu, dvě, dumáte, přemýšlíte, meditujete a — odcházíte v životní zápas zušlechťení, zlepšení, povzbuzení, odhodlání. Háditi se v životě svým čtostmi a z hloubi duše nenáviděti Nepravosti.

Takovou sílu má vždy dílo umělce křesťana, a jen člověk nevzdělaný kráčí chladně kolem, jen člověk zlomyslný a předpojatý místo obdivu vychrání z úst svých surový úsměvek a potupí ne-spravedlivým úsudkem i umělce i dílo i motiv, z něhož své nadšení čerpal.

Mezi čtostmi nalézá se v Kuksu i Spravedlnost.

Zvláštní krásavice! Stojí tam pyšná, jako by měla nároky vládnouti světu celému a přec zas tak sklíčená, jako by na světě nebyla ničím. Kráska uchvacující, podmaňující, všemi možnými vřadami plýtvající, než bohužel kráska očí slepých, kráska zraku neproniknutelnou rouškou zastřených... Při tom drží v útlé svojí ruce váhy a odmětuje každému... —

Chápete myšlenku umělcovu? — Chápete, proč právě spravedlnost takto ztělesnil?!

Zamyslete se, zadumáte a konečně řeknete: „Ano, jest tomu tak na světě! Lidská spravedlnost mčí nesprávně. Pravé, opravdové, spravedlivé spravedlnosti na světě není... —“

Není a není, říkejte si, co chcete, hádejte se se mnou, jak chcete, a přesvědčujte si mne, jak chcete. Věřím jen v spravedlnost Boží a v žádnou jinou. Nemohu za to, byt jste mne i vinili, že černé vidím, že jsem pessimistou... —

Svět a spravedlnost! — Protřečné pojmy. Krásavice se zraky zastřenými! Vše se jí kofí, vše jí chváří, vše se jí obdivuje, každý chce přízeň její získati a přece každý ví, že měřítko její vázek nanejvýš nespolehlivo, pochybno... —

Prožluklé časy! Počasí že prý pokračujeme, všude noviny a knihy plné pokroku, ústa plná volných myšlenek a projevů a spravedlnosti...?!

Tak na př. „Volná myšlenka“ dává rady svým čtenářům, jak uspořádati důstojný pohřeb bezvěrci, aby se lišil od pohřbu církevního. Nutno prý ukázati, že právě pohřeb bez bezduché pompy je krásnější, protože upřímnější a srdečnější nežli pohřby se zaplacenými a řemeslně vykonávanými fanfarami, ceremoniemi a pod. V průvodu nechť účastníci jsou ve vážném mlčení na rozdíl od „zbožných věřících“, již každý pohřeb vděčně vyhlédávají jako vítanou příležitost ke klepům a pomlouvám.

Ó té spravedlnosti!

„Volná myšlenka“ má křivá ústa a zlobí se na zrcadlo církve katolické. Její napomenutí by bylo tuze krásné, kdyby „Volná myšlenka“ spravedlivě vyznala, že ty fanfary, smuteční pochody, věnce, pochodně, řemeslně vykonávané ceremonie funebrácké, klepy a pomluvy při průvodu církevním nikde a nikdy nepředpisuje a neschvaluje, že tohle

vše zavedla lidská marnivost, pompa a chvástavost, již jednoduchost, vznešenost a procitěnost pohřbu církevního nestačí a nestačila.

Volný myslitel však nikdy církvi spravedlnosti nezná. Nebyla by to pokrokovost a volnost v projevu, a leckterý nedouk nemohl by se oháněti nabubřelým heslem: „Kulturní boj!“

„Amen, pravím vám, nebude-li spravedlnost vaše hojnější nežli zákonník a farizeů, nevejdete do království božího...“

Konečně pánům z „Volné myšlenky“ se člověk ani nediví. Jest to jejich řemeslo a jsou v tom angažováni i prožluklé tolarý. A tu všechna spravedlnost musí na stranu.

Ale že „největší český básník, umravňovatel, prorok, věstec, kněz národa a lidu, hlasatel kulturních hesel, karatel nečtosti a nepravosti“, že český básník, syn Heliův, by mohl být i úsudcích svých nespravedlivým, slepým, tomu jsem nikdy věřiti nemohl... —

A přec tomu tak jest. Jméno básníka toho jest: Josef Sv. Machar; a důkazem nejhrubší a nejsprostší nespravedlnosti vůči církvi a křesťanství jsou jeho feuilletony o Římu, jimiž svého času sytil lačné čtenáře „Času“. — Pro jiný časopis se nehodily.

Ó Machare! — Ó spravedlnosti! — Ne jednou, nýbrž stonásobnou rouškou měla jsi zraky zastřeně, když jsi kráčela s ním ulicemi Říma a dívala se na křesťanské památky jeho! Či snad by byl měl p. Machar zkalené oči vřadami a žhavými zraky Sofie Petrovny... —?!

„Sofie Petrovno, kráčíme do křesťanského Říma...“

A Sofie Petrovna, toť se ví, že se zarděla nad tolikou pozorností a galantností českého básníka a že ze samého obdivu nad jeho originálním úsudkem ke všemu přikývne, co ústa jeho

Němce, prof. Krejčí za Čechy, red. Niemojovski za Poláky, básník Aškerc za Slovincy, Odon de Buen za Španěly, prof. Ghieleri za Vlasy.

Do předsednictva skutečného zvolení byli, Dr. Bartošek, red. Zenker, dr. Draždák Makovec a Ries. Hlasování je čistě věcí formální. „Volat“ myslitelé jdou slepě za kommandem, jako je tomu i u stran jiných.

V neděli mluvili za městskou radu pražskou posl. Filip, dr. Krejčí, prof. Hector Denis (francouzsky), Ferrer „mučedník“ (španělsky), poslanec Leon Fornemont (francouzsky), red. Myslík přečetl telegramy pozdravné, v nichž skvělí se nám už známá jména spolku Máje, Machara atd. Za Němce mluvil dr. Tschirn, dále různí: Beaquier (francouz), Aškerc (Slovinec), Daubenfeld (Luxemburčan), Niemojovski (Polák), Haranyi (Maďar), Boczkovskij (Litvin), Wodwařka (Chorvat), Karmin (Švýcar), Schoeller (Němec), Souza (španělský Jihoameričan), Trylovskij (Rusín), Ida Altmannova (Němkyně), Ghieler (Ital). Na to po doslovu red. Pelanta zahrála vlastenecká Česká Filharmonie marseillaisa a internacionálu. (Pokr.)

Kdo jsou nepřátelé národa?

(14) Nepřátelé církve katol. mají plná ústa klerikálního nebezpečí; zeptejte se jich však, v čem to nebezpečí spočívá, oněmi aneb musí doznati: „Vlastně žádného takového nebezpečí není, ale mohlo by být, a proto tlučeme raději napřed na buřen. Ostatně je to móda a praktická móda, protože člověk často neví, co mluví, a pár šlágrů proti klerikalismu má z nás každý v zásobě.“

Od té doby, co ve Francii církev byla poražena a zednáři se zmocnili vlády, i u nás troufají si svobodní myslitelé více a hledí se tu pod rozličnými jmény a za rozličných hesel usaditi. Nic, pranic nesmí se opomenouti, mohlo-li by to sloužiti k zasažení rány katol. církvi. Naši pokrokaři, kdyby začali s brambory, musí končiti klerikalismem.

„Utrpení Čechů ve Vídni“, zní jedno takové thema, o němž referuje po českých městech kterýsi učitel. Učitel matiční měl by vědeckější pole, předmět účinnější a dojemnější, jenž nás Čechů více se dotýká, o němž by mohl mluvit z vlastní zkušenosti — ale tu by musel mluvit o utrpení českých kaplanů, což se do pokrokařského kramu rozhodně nehodí.

Je pravda — břešl se ve Vídni se strany křesť. sociálů proti českému živlu, ale nejen pouze proti tomuto, nýbrž proti každému ne-německému v podobě náře; je pravda, nemá tu 200 000 poplatníků proti výslovnému znění základních zákonů říšských svých státních škol. Vzhledu kulturním je to tedy zločin, který se tu páše, ale přejdeme-li na pole společenské, musíme poctivě doznati, že vídenští Češi žijí celkem nejklidněji, z továrense pro své češství nevypovídají, okna jejich domů a besed se nevytloukají, z bytů se nevyhazují, nože tu tak smutnou úlohu nehrají, jako v tak zv. uzavřeném území, kde je Čech opravdu pascem, občanem druhé třídy, znásilněným, ostrčeným, v posměch vydaným, před zákonem opuštěným.

vyřknou spravedlivého a historicky podepřeného nad jednotlivými místy a památkami křesťanů . .

A tak podaly si ruce dvě duše nepředpojaté, dva znalci krvavých zápasů a míst křesťanských, a manifestovaly duchaplně před celým světem svou — ignoranci . . .

Inu p. Machar nemohl k svým argumentacím potřebovat důkladného, učeného, nepředpojatého historika, před tím by mu vázla slova v hrdle, on musel mít k podepření svých spravedlivých a seriosních úvah duši měkkou, povolnější, s obdivem k jeho básnické vynalézavosti a velikosti vzhlížející. A duší tou byla mu ovšem něžná duše Sofie Petrovny . . .

— O Machare!

Na místech, kde znalci samým obdivem mlčí a v posvátné hrůze vznešenosti křesťanství a jeho kulturnímu poslání a významu se uklání, argumentuje p. Machar argumentacemi brněnských „Ráplů“ a „Červánků“.

— O spravedlnosti!

„Poněvadž mi žádná kniha nedovedla dosud říci, co je to „Řím“ — pokusil jsem se napsati si ji.“

— O objektivnosti!

„Byl jsem tam za antikou a našel nádherné bílé kosti její a viděl velkolepý hrob její.“

— O vědeckosti!

„A na hrobě tom viděl jsem ležet v umírání zchátralého a vyvanutého vraha jejího.“

— O chvástivosti!

„Potom jsem zahlédl i mladického dědice obou — a tak v několika týdnech prožil jsem valnou část dějin lidstva vůbec.“

— O chlubné pokrokovosti!

„A protože jsem synem Heliovým, staly se ty listy knihou mé lásky, nenávisti a vítězného pocitu.“

Ale ve Vídni? — Je to sice také utrpení, musí-li si poplatník vedle státních daní své školy vydržovati, musí-li do kostela v neděli, chce-li své náboženské povinnosti zadost učiniti, přes dva okresy přímo putovati, ale ve Vídni není slyšeti dnes, jako v době panství židovsko-liberálního, v chantanech, tingl-tanglech, ano i v divadlech nevázaných vtipů na českou národnost; to bylo před 20 lety na denním pořádku, patři za vlády křesť. sociálů pouze k výjimkám. A přece zapřisahali nepřátelé české národnosti v uzavřeném území Prade, Schönerer, Wolf a jiní maji od našich pokrokařů celkem pokoj, zato Lueger musí to vypít. Křesť. sociálové jsou těmi pravými „katy“ české národnosti a proč? Protože jsou křesťané — tedy poloviční klerikálové! Byly doby, kdy jsme stáli téměř u cíle svých požadavků, kdy v letech 70. mělo se nám dostat korunovace i uznání našeho státního práva. A kdo nám k tomu pomáhal? — Němečtí katolíci, poctiví slavní paměti Hohenwart, a kdyby se bylo podařilo tomuto státníku proti cizím proudům se udržeti, kdyby byl nemusil ustoupiti ministru z Berlína komandovanému, my jsme mohli být tam, kde jsou dnes Maďari. A kdo přivolał toho cizáka do Rakouska, kdo nejúporněji proti požadavkům českým bojoval? — Ti, kdo jsou i dnes našimi nejdůležitějšími nepřáteli, liberálové, a kdo se z nich vyklubali — němečtí nacionálové! Ale to všechno nic nepomůže. Zeptáte-li se našich pokrokařů, kdo jsou ti praví českého národa nepřátelé, uslyšíte vždy tutéž odpověď: „Kdo jiný, než křesť. sociálové, kdo jiní než klerikálové? Neboť klerikalismus, toť náš nepřítel!“ Ebenhoch se prohlásil pro federativní požadavek rakouských národů, protože je to poctivý Rakušan, který ví, že síla říše spočívá v národech uspokojených! Jakého mínění je Lueger, nevím, tolik však vím, že, kdyby k věci opravdově došlo, nemohl by jako poctivý Rakušan mluvit jinak. Jeho výrok: „Lasset mir meine Tschechen“ je známý, třeba ovšem mnoho neznámenal — ale to všechno nic neznamená. Zeptáte-li se našich pokrokařů, kde je českého národa nepřítel, neuslyšíte jmenovati Liberec, Trutnov, Cheb, ale Vídeň a Linec. Tam liberálové, zde „klerikálové“; tito musí být horší, protože my pokrokaři nesnáme nic, než svůj liberalismus, pak zase liberalismus, pak nic a pak zase nic a na konec trochu vlastenectví.

V tom spočívá hlavní chyba všeho nedorozumění na světě, že se díváme na každou věc pouze se stanoviska svého, a že se nedovedeme postaviti na stanovisko svého bližního. Byli bychom navzájem k sobě spravedlivější, kdybychom posuzovali veřejné poměry s hlediska svých protivníků. Kdyby se ti naši politikové postavili na stanovisko Luegerova, nebyli by k němu nespravedlivější, než jsou k německým liberálům a nacionálům, uznali by, že by Lueger spáchal harakiri sám na sobě a na své straně, kdyby vídeňským Čechům k jejich občanským právům rychle a bez delší průpravy přispěl, protože liberální Němci, židé a sociální demokrati přímě po něm pason, co by mu mohli vyčísti. To by byla hned „zrada na německém rázu Vídeň“, a jak se všechny ty fráze jmenují. Kdyby křesť. sociálové dali dolnorakouským Čechům veřejné školy, budou při

Ó velkhubá jásičnosti!

Díky Bobu! Ted víme už, kdo bude moderním spásitelem člověčenstva. — Jest to nový nalezenec Olympu, sám syn Heliovů žili česky: J. S. Machar!

— O nepřekonatelné skromnosti!

Viktor Dyk v Hajnově „Pokrokové revue“ v čísle červnovém 1907 str. 539 píše toto: „Mluvil jsem o boji proti klerikalismu. J. S. Machar ho vede; jak ho vedl Jeho knihy veršů byly jednostranné a skreslovaly; kam však sestupují jeho feuilletony? Jsou odpůrci, jimž musí být každý vděčný; prospívají chtějíce škoditi. Z takových je tam Michar. Klerikalismus je mu mnohým povinnován; zřetelně a fanatické útoky Macharovy posílí jeho posice. Jejich nespravedlnost je lehce hmatatelná. Což je nutno tak paušálně a s tak malým porozuměním podceňovat dějinný význam křesťanství? Veliký duch zachováva úctu k velikým padlým; takový veliký padlý je křesťanství. Pohřbeme je se všemi počtami; je to lépe nežli pomlouvati zesnulého.“

Bum!! — Requiescat in pace . . . —!!

Pánové, nač tolik ohledů a nedůsledností? Nahofe jsem podotknul, že „Volná myšlenka“ klade na srdce svým vyznavačům, že právě pohřeb bez bezduché pompy je krásnější nežli pohřeb se farními vykonávanými fanfárami, ceremoniemi a pod. Nač tedy najednou všechny počty při pohřbu křesťanství, nač tolik ohledů, nedůsledností a bezduchosti? Nač nejednou tolik vítané příležitosti ke klepům a pomluvám . . . —?!

Jest-li křesťanství mrtvo, pohřbete je dle intencí „Volné myšlenky“ bez bezduchých okázalostí. To Aesop jen vypravuje ve svých báchách, že nad mrtvým lvem mudrovala všechna zvířata a že i osel přišel a zasadil mu ránu kopytem . . .

nejbližších volbách smeteni s povrchu země. Lueger by tedy ztratil, ale Prade by získal, kdyby se s námi smířil, neboť od tohoto smíření závisí korunovace a státoprávní postavení země korany české, jež je opět nutnou předpokladkou samostatnosti finanční. Království české spravovalo by si své finance samo, české a německé peníze by neputovaly jinam; co pilné ruce české i německé vydělaly, zůstalo by v zemi, krátce řečeno by z toho nejen Češi, ale i Němci. Českým Němcům je však milejší zemský deficit, který stejně tíží bedra lidu českého jako německého, než přiznání: „Jsem si rovní, nemáme v této zemi větších práv než vy.“

Prade by získal, Lueger by ale ztratil. To by měl každý uvážiti, kdo chce ve veřejnosti mluvit o utiskování české národnosti ve Vídni, nechce-li ovšem mluvit tendencně, t. j. nechce-li zasazovati policky nenáviděnému „klerikalismu.“ Nám bližší jsou naši bratři menšinovi v Čechách, thema: „jak jim pomoci“ jest pro nás citlivější a vážnější, proto uvažujme o tom v první řadě a bledějme prostředky k nápravě! Toť první úkol Národní rady.

Náprava je možná, zabezpečíme-li především českému lidu v Čecho-němcích jeho hmotné a společenské postavení, jež vídenští Češi mají až na výminky zabezpečeno. Jak Lueger, tak Prade jsou Němci, tudíž naši národní protivníci, ale horší byl vždy, jest a bude německý liberál, než německý klerikál! S tímto tvořili jsme, i když jsme si na liberální jabůdky sem tam zaskočili, železný kruh; s německým liberálem to vůbec nikdy nešlo. „Ale to všechno nic nedělá, pánové, náš nepřítel je klerikalismus!“ Basta.

Dopis z Prahy.

Jubilejní výstava bude odložena! Není již prázdné pochybnosti, že jubilejní výstava obchodní a živnostenské komory pražské, jež měla být otevřena příštího roku v měsíci květnu, bude odložena. Příčinou toho jsou neustálé stávky a v zápětí za nimi následující výluky dělnictva, mající neblahé důsledky, že na výstavišti doposud nebyla zahájena žádná práce a v dohledné době stěží asi bude zahájena, ježto podle všeho achyluje se opět ke stávkám dělnictva stavebního. Rozumí se, že odložení výstavy, pořádané na počest šedesáté rocznice panování císaře a krále Františka Josefa, bude mít v zápětí následky velice neblahé. Nejen že zůstane nezručená velká část kapitálu, investovaného do mnoha výstavních podniků, nýbrž i poměry národohospodářské v Praze i v celém obvodu pražské obchodní a živnostenské komory vážně utrpí. Tážeme-li se, proč právě v době, kdy stavební dělnictvo mohlo by při pracích výstavních těžiti se značnému výdělku, toto sahá ke stávkám, nemůžeme nežli — jakoukoliv odpověď shrnouti v nejvyšší důraz — platy stavebního dělnictva dostoupily přece takové výše, že platy úřednictva nelze k nim často ani přirovnati. Požadavky, jaké společenský život klade úředníkovi a vůbec osobě, zaujímající jakékoliv inteligentní postavení, jsou tak značného rozsahu, že vyžadují i značného nákladu, čehož u dělníka není. Rodina stavebního dělníka nemusí se nikdy tak uskrňovati, jako rodina úředníková, nehtěd ani k dlouholetým studiím a mnohým zkouškám, jimž každý dělník ušel. Nejsme nikterak pro omezení společenské svobody dělného lidu, ba naopak; leč tolik přiznati musíme, že poměry, v jakých pražské a okolní dělnictvo žije, a nákladný život, který vede, nezbytně vésti musí v došlé době k důsledkům neblahým. Jsou rodiny, jež nepřipouštějí si v ničem újmy, z nichž jako by šetrnost a spořivost navždy byly se vystěhovaly. Stálé neshody mezi příjmy a výdaji vedou pak na jedné straně k děláni dluhů, na druhé pak straně k požadavkům po zvýšení mzdy, obvyklým stávkám, a v zápětí pak za nimi následujícími výlukami. Útraty toho všeho nenese jenom dělnictvo, ty odůšeji společně i kruhy obchodní a živnostenské, postižené beztoho již křisemi a zadlužeností.

Opravdovým přítelem dělnictva stal by se každý, kdo by je upozornil na vážné nebezpečí, do něhož se vrhá stálými stávkami, uměle vyprovokovanými se strany dělnických štváčů, kteří, ničeho nedávající, chtějí být jenom dobře a bezstarostně živi na útraty lidu dělného. Městská rada pražská měla by se konečně v této věci rozpomenouti na svoji povinnost a v hodině takřka již poslední pronésti výstražné slovo k dělnému lidu, který za těžkých současných dob umělým vyvoláváním stávek ohrožil podnik velice hospodářské důležitosti, jakým jest příští výstava v Praze, k radosti zajisté všech záškodných nepřátel českého národa.

Bude-li nutno jubilejní výstavu, pořádanou v Praze na počest jubilea šedesátiletí vlády císaře a krále, odložit, bude to znamenati poklesnutí všeho smyslu pro zdravé hospodářské poměry, ježto stavební dělnictvo

tim dokáže, že jest zcela ovládnuto živly českého národa nepřátelství.

Výdělky, jakých dělné kruhy na všech v Praze pořádaných výstavách docilovaly, nelze přece podceňovati.

Zápisy do německých škol v Praze a obecni starší. Před dvěma lety již bylo vydáno v Praze heslo, aby obecni starší i veškerí členové městské rady pražské dozírali při zápise do německých škol a osobním svým vlivem na místě zakročovali, kde nerozumní rodičové vedou své děti dobrovolně na pospas germanisaci. Se strany členů sboru obecních starších bylo toto heslo nadšeně sice přijato, leč bese všeho nadšení plněno, ba vůbec bylo opomenuto je plniti. Někteří obecni starší objevili se sice v den zápisu přede dvěma německých škol na okamžik, leč dále nešli a záhy zmizeli, jako by země se po nich byla slehla. A přece nelze podceňovati agitaci, kterou mohl by vyvinouti obecni starší, který by opravdově se snažil ponížit váhající i mnohé umíněné otce rodin o zhoubnosti posílání českých dětí do německých škol v Praze. Úkol obecního staršího představujeme si vůbec zcela odlišný od pojetí, jakým jej chápou někteří také „otecvatičky Prahy“. Ukázalo se to minulý neděle, kdy vypraven byl zvláštní vlak z Prahy do Hořic, kde odhalovali toho dne Riegrův obelisk. Podle novinářských zpráv byla účast se strany obecních starších tak směšně nepatrná, že delegace města Prahy činila v Hořicích dojem velice ubohý svým nepatrným počtem. Hořičané také se prý netajili svými úsudky, právem se pronášejíce, že v Praze nebyl pochopen velký moment, jaký byl kladen na Hořickou do slavnosti svého druhu zajiště jedině. Nemůžeme-li ten, kdo dělá nárok, aby zasedal v obecním zastupitelstvu, konati aspoň ve významných dnech národních svoji povinnost, která ostatně rozumí se sama sebou, pak nemá po hodnosti obecního staršího toužiti. Byti členem sboru obecních starších není žádnou sinekurou, aby čas od času dělaly se výlety za hranice za tučné diety! Z těch, kdož si rádi vyjižďívají na zahraničné komise, nejezd do Hořic — na svoje útraty!! — ani jediný obecni starší!

Ukážou se tito páni alespoň při letošním zápise v německých školách pražských? Upozorní je na to snad sám pan starosta dr. Groš? Jak známo, přeje tento pán více německým, nežli českým živnostníkům, což již dokázal, zakoupiv si nábytek do svých salonů od německé firmy Röhrsovy — a proto nelze z této strany očekávati valných výsledků úspěšného zakročování proti plnění německých škol v Praze dětmi českých rodičů. Kdyby každý člen sboru obecních starších byl konal svoji povinnost, dávno by přes polovinu německých škol pražských nemohlo a nenidilo české děti.

K nadbýtku divadel v pražských městech — doš nová! Není snad na světě národa, který by s takou vášní holdoval divadelnímu umění, jako národ český v širokých svých vrstvách, při čemž by však mimo několik tuctů herců, kteří žijí v Praze a městech okolních, žili všichni ostatní herci ve větších mizeriích a bídě. Svého času již jsme věnovali pozornost chorobnému přímo zjevu, který vězí v tom, že každá sebe menší společnost hospodská hraje divadlo, následkem čehož se stalo již obvyklostí, že kočující herecké společnosti mají při představeních prázdno. Nebývá však prázdno jen při venkovských představeních, bývá prázdno i v Národním divadle v Praze, o předměstských divadlech pražských ani nemluvě. Širší veřejnosti snad užlo, že s velkým humbulem a barnumskou reklamou v Libni otevřené divadlo lidové, soubrety paní Marie Groskové-Kučerové, zaniklo následkem nedostatku návštěvníků. To ovšem nevadí této podnikavé dámě, aby nebudovala dále na Žižkově divadlo nové, chtělo oblažiti takto Žižkovany i přes jimi nevyložené přání divadelním podnikem, který slibuje při stejné schopné správě při nejmenším stejně neslavný skon jako divadlo libeňské.

Než, nechceme býti špatnými proroky, a proto vyčkáme v klidu věci příštích.

Zatím povíme si, čím chce oblažiti jinou stranu Prahy známá do nedávna doby soubreta smíchovských divadel paní Marie Zieglerová. Tato dáma, o které její kolegyně nejen veřejně, nýbrž i veřejným tiskem prohlašují, že nesnese vedle sebe umělkyně sobě rovné, pujala úmysl zbudovati si také pro sebe divadlo. A poněvadž měla dobrý příklad v „Uranii“ v Holešovicích, která jakž takž prospívá za pomoci prvního pražského měšťanského pivovaru, obrátila se na akciový pivovar v Nuselích, aby jeho pomocí uskutečnila divadelní podnik v obci naselečské. Pivovar, jehož výrobek netěší se v Praze ani

v okolí právě oblíben nejlepši, na návrhy bývalé soubreta smíchovských divadel přistoupil; způsobil, že byl obel postoupen podniku potřebný pozemek a akce zahájena.

Jiná však jest otázka, jak akce půjde! Na Vinohradech otevrou divadlo snad již v prvních dnech listopadových, a lze doufati, že bude mít návštěvu znamenitou. Stavěti divadlo v samotné obci naselečské, poměrně neveliké, odkázané samu na sebe, jest i při účasti tamního pivovaru přece jenom podnikem velice pochybným, odvážným a nespolehlivým, a znamená jenom — rozmnožování herecké bídě!

Jest zjevem neobyčejně trapným, mají-li se na hereckou společnost, která hrála v Libni, pořádati sbírky, ježto společnost jest bez chleba i bez groše. K těmto cílům vede budování nadbýtku divadel.

Práce „Volné myšlenky.“ Píši řádky tyto v předvečer sjezdu volných myslitelů. Probojné obelání pracuje se barnumskou reklamou, z čehož vidno, že lidé, kteří určitého dne budou v Praze rokovati, mají docela jiné cíle, než projevovati vážné pravdy, které by lidstvo obšťastnily. Sjezd významných lidí, kteří mají co znamenitého povědět, doporučuje se vnitřní vahou a nepotřebuje takových dryáčnických prostředků, kterých užívá pražská Volná myšlenka. Ačkoli pořadatelé sjezdu rádi by vmluvili obecnímu důležitost a jakýsi veliký význam své schůze, přece myslící člověk nebude ani chvíli na rozpáclch, co o všem tom jest mu souditi. Neméně marna jest snaha novinářských hlasatelů líčiti věci, jako by se tu sestrojoval nový světový a životní názor. Svoboda myšlení, volnost osobního přesvědčení, vývojový pokrok demokratisace a mnohé jiné výrazy, které se ve „Volné myšlence“ přehazují jako náročí sena n které jsou také přiznačnými známkami směru realistického, jenž má ve „Volné myšlence“ svoji filiálku, vše to má ráz všední a vášnivá agitace a nikoli hotovost a zaokrouhlenost světového a životního názoru.

Všechna tato moderní hesla „Volné myšlenky“ stávají se tím směšnějšími, čím více se popínají na vysoké hlediško, se kterého snaží se raziti nové cesty života a mravního konání. Ba, neostýchají se tito lidé mluvit o lepší nové mravnosti přes to, že jejich vnitřní myšlenkové odpory, babylonské zmatky pojmů a vzájemně se potírající zásady vedou k největší mravní anarchii, a konec konců, nebojme se to říci, k všeobecné demoralisaci. Vědí-li tito lidé o své myšlenkové impotenci trčeti, jest jejich jednání neupřímností, nemají-li o tom potuchy, pak představuje se nám ta hloupost, jež zahrnula se ve hlavách mladíků, jejichž nejnebezpečnějším míněním jest, že jsou povoláni za vůdce svých bližních.

Volní myslitelé náš dovolávají se všudy úsilné vědy, při tom však jsou tak naivní, že nepozorují, jak věda jejich působí veslou komikou. Nesmíme totiž zapomínati, že tito rytíři pravdy jsou deterministy, vyznávající, že člověk nemá svobody myšlení a svobody vůle, a proto snad tito mučitelé správného myšlení (logiky) honosí se *svobodomyšlností* a proto na štít svého domu namalovali si název: *volných myslitelů*. Mezi předáky X. mezinárodního sjezdu svobodných myslitelů, jak praví prof. Mareš, stkvěl se v Římě fanatik naturalismu Haeckel. Prohlásil tam 30 zásad spolku monistů (lidí, kteří věří, že jest vše hmota a že není ducha). Zásada 17. praví, že duše jest souhrnem funkcí mozkových, činnost myslícího ústroje (mozku) probíhá u člověka dle týchž zákonů jako u jiných savců. Zásada 18. dokládá, že právě tak, jako všechny funkce mozku, pocítování, představení, *myšlení*, tak i chtění jest podmíněno hmotným složením mozku a že tedy staré učení o svobodě vůle jest nesprávné a že třeba ji nahraditi determinismem (vůle není svobodná). Prof. Mareš dokládá: „Tu máme sjezd *pro svobodu myšlení*, jehož zásadou jest *naprostá nesvoboda myšlení*. Může-li býti větší protiležností?“

Lež mění často své ronocho a rodí se znova; od sjezdu Římského minuly tři roky a hle, v Praze máme sjezd *pro svobodu myšlení*, jehož zásadou jest *naprostá nesvoboda myšlení*. Může-li býti větší humbugu a může-li býti odpornějšího dryáčnictví?

Však jakkoli tito lidé vězí v začarovaném kruhu nesvobodného myšlení a nesvobodné vůle, přece na dovršení svého zmatku mají ještě odvahu dosti, aby mluvili o vyšším mravním vývoji, a živou močí chtějí svět přesvědčiti, že k sestrojování vyšší té mravnosti mají poslání. Máne tu přichází člověku na mysl bajka o šabě, která se oblahně nadýmala. Ale když již slovo „vývoj“ opanovalo nyní veškeré úvahy o dějstvu přírodním a společenském, myslili si volní myslitelé, že bude zajisté s prospěchem, aby je také zařadili do svého pestrého inventáře, při čemž nechápou, že mravní vyšší vývoj a nesvoboda vůle podobají se spřežením, vykonávajícím třet čtr-

camí. Jenže tehdy čtrčení mělo za obel tělo člověka, kdežto nyní čtrčením volných myslitelů trhá se lidský rozum. Abychom nesvobodu vůle a vyšší mravní vývoj krátce odbyli, řekneme hned, že nelze o mravnosti vůbec mluvit, kde člověk za své jednání není zodpovědn. A za nesvobody vůle zajisté všeliká zodpovědnost jest vyloučena. Má-li se tedy mravnostní program volných myslitelů nějak vystihnouti, pak nelze to jinak učiniti, než že volnost myšlení znamená u nich nezodpovědnost a nevázanost žádným příkazem mravním.

Nechť tedy zalezou tito kejklíři a nevystavují celému světu naši ostudu, která zajiště záleží v jejich tvrzení, že vzdělaná část našeho národa hlásí se k jejich praporu. Český člověk musí se nejlhouběji hanbiti, že za orgii dryáčnické fráze v srdci národa, v Praze, budou se roztahovati klienti židovských a německých časopisů, které nemají pro nás nic jiného, leč žhavou nenávist a různé pomlavy. A když celému světu jest známo, že sjezd Volné myšlenky jest výhradně štvavící proti katolickému duchovenstvu, ptáme se celého českého národa: kde poškozují český katolický kněz vzdělání a hmotné statky národa? Což za nábožensko-mravní výuky v kostele a ve škole nepokračuje národ náš tak, že se mu upřímně podivují bratři Slované a závistivě sledují vývoj jeho národní nepřátel? Jestliže český katolický kněz jest zhoubcem národa, proč jsme překvapili svět jabičejní a národopisnou výstavou, proč rozkvétá naše vědecká a zábavná literatura, proč umění české každý takofka den vyúsťá na odív nové rázovité původní výtvoř a proč vůbec všudy v radostné květy rozvíjí se tvorba česká? Mohlo by se všechno to diti, kdyby měla pravdu nehorázná pomlva, jež ze zákulisních temnot vychytrale proti katolickému duchovenstvu jedovatou píseň nenávisti vřývá v desky gramofonů, jimiž nejvýrazněji dnes jsou volní myslitelé?

Jde-li opravdu o vzdělanostní práci národní, což ji nedovede obstarávati česká intelligence sama bez oné přísluhy židovsko-zednářské organizace? Nevidí-li jistě část intelligence, že bídné a otrocky příslužuje zájmům, které s opravdovým prospěchem českého národa nemají nic společného? A může-li někdo říci, že materiální moc židovská má za cíl skutečné dobro a že náboženským a mravním rozvratem nemíní pod své peníze jho uvéstí všechny národy? A vykládáti, že figurky našich volných myslitelů postrokovány jsou rukama židovsko-zednářskými, bylo by tolik, jako ozývati se zpovědnou ozvěnou pravdy, všeobecně známé a nad slunce jasnější dokázané. Kejklíři jsou lidé, kteří užívají různých úskoků, aby zaslepili oči nevzdělaných diváků. Proto řeč lidská, tak obratná ve výrazech pohrdání, utvořila ošklivé jméno kejklíř, aby poznamenala každého člověka, který se osměluje volati kejkle na pomoc podvodu.

Hrabě Sternberg. Byly doby, a není od nich daleko, kdy liberální časopisy české, jmenovitě „Národní Listy“, hledaly na poslance Sternberga až hrůza a patra, podceňující svým známým způsobem jak jeho kvalifikaci politickou, tak jeho duševní bystrotu a vzdělání. Nevíme, zda členáři jejich z předsudků o poslanci Sternbergovi jsou již vyléčení a zda oceňují ho dle jeho vlastní pravdivé podstaty, ale tolik dnes jisto jest, že poslanec Sternberg podal již pro rozvážné a soudné lidi tolik důkazů o svém vzdělání a jistotě úsudku, že již samy listy, které pro něho měly jen humeristický pošklebek, umlkly, a jejich redaktori ve své myslí zajisté neskrblí vůči tomuto muži zaslouženou pochvalou a upřímným podivem. Rozbor řeči prof. Masaryka, jež poslanec Sternberg v „Lidových Listech“ uveřejnil, dokazuje, že autor umí hluboko zvažnouti a že dovede vystihnouti nejjemnější prameny a odstíněné rozdíly lidské myšlenky. Masarykovu řeč, slovem, co nejdůkladněji roztřepil a, odhaliv zálučný závoj z mnohých tvrzení, milému filosofu zasadil mnoho bolestných ran. „Neue Freie Presse“ s blůdnými fanfárami uvítala řeč svého muže tvrdíc, že Masaryk ve své řeči ukázal nové pojmy, však poslanec Sternberg určitě dokazuje, že Masaryk řekl také nové nesmysly. Však rozbor Sternbergův se musí čísti, a proto jej všude doporučujeme.

Poslanec agrární Kotlář. Do všeobecných stesků ohledně neupřímnosti našeho veřejného života zasvitl jasný paprsek v řeči poslance Kotláře, který po zásluze promluvil o činnosti pokrokových učitelů, zejména na našich vesnicích. Poslanec Kotlář dokázal nebojácnost a charakterisoval věci tak, jak skutečně jsou. A to jest mu k veliké cti. Říci do očí pravdu pokrokovým učitelům každý hned se tak neodráží, zejména když časopisy socialistické a

realistické vidí v pokrokovém učitelé takofka zjevení moudrosti, vzdělání, občanské a politické vyspělosti. Zatím však všemi těmito chválami okouřování jsou pokrokoví učitelé proto, že zvířili boj proti katolické církvi a jejím kněžím. Přijde takový pokrokový pan učitel někde na vesnici a jednostrannou četbou sveden a domýšlivostí omámen, vidí všude tmu a zpátečnictví. A tu již mladý učenec upřadá plán, jak rozsvěcovat pokrokové svítilny, a jak vštěpovati lidu poznání věcí, o nichž někde něco přečetl, a jimž ani za mák nerozumí. Nejméněšnější jest, když pokrokové filosof začne mluvit o vědě, a ve jménu jejím popírá Boha, anebo lidskou duši. Věda vůbec vyskakuje z úst jeho tak často, že zdá se, jakoby mu byla denním hovorem a nočním snem. Pak se nedivme, že taková osvětářská ochota rozčiluje a bouří naše jindy klidné vesničky, a že poslanec Kotláš na tuto nezralost a směšnou nafoukanost pokrokového učitelstva na lidové schůzi posvítí.

Věda pokrokového učitelstva. Způsob, s jakým dnes vedou si pokrovní učitelé proti náboženství katolickému, vždy více posunuje se v jasnější světlo a mluví za celé knihy o duševní nezralosti, o naprostém nedostatku životní zkušenosti a hlavně a rozhodně o povrchnosti vzdělání. Náboženské vědění jejich nestojí za nic a vědecké jest strakatou směsicí neztrávených pojmů. A při tom tváří se tyto lidé, že jsou osou kulturního světa, že pohledem svým pronikají do hloubky a šířky a že provádějí něco velikolepého, čeho každému není hned tak dáno. Již to jest zajiště chlapeckou naivností, domnívá-li se kdo, že může rozhodovati o náboženství, když přiznal se několika lky z nějakého protináboženského pamfletu anebo z odpadků, pořízených z Haecckla. Kněžstvu našemu pak opět a opětě odporučujeme, aby úsilným a účelným sebevzděláváním náležitě se vyzbrojovalo na ochranu náboženství a aby těchto skutečností energicky užívalo k organizaci katolického lidu...

Obrana.

(3) Také přítel volných myslitelů a volného myšlení vůbec. Otcové pražští poslali k uvítání kongresu volných myslitelů Filipa nad jiné Filipy většího. Dle zprávy „Nár. listů“ zdravil p. Filip kongres v městě, které v minulých věcích vědecky stálo na předním místě v bojích za svobodu svědomí, za svobodu lidskou a národní. Také přál kongresu plný zdar a správné pochopení. Tedy Filip přál pochopení — jinému. A sám chudinka nebohá? Dějepisec Tomek, naslouchaje z obláček výšin těm slovům, utíral si rozčilené čelo a řekl Palackému: „Drabý můj učitelé a spolupracovníku, proč jsi sám se přičinil, abych se stal dějispiscem Prahy, když tento otec města po mé perné práci mluví o historické minulosti její nejapnější než pověstný Hájek o Horymírově Šemíku?“ „Ano, ano“, vzdychl Palacký, „nač jsme oba psali, jaká tyranství Praha ve svých zdech viděla. A nečtou otcové města aspoň úvahy některých mladších dějispisců, na př. Denisova?“ — „Sotva asi“, zavrtěl hlavou Tomek; „vždyť na př. při štvářských schůzích ještě za mého života spíš mluvili podle různých krátkých pamfletů než podle dějispisu Denisova. A není tomu přece tak dlouho, co jsem naše království nadobro opustil. Nač jsme jen oba tolik pracovali, nač? Raději se schováme oba za oblak nejhnusší. Dál již nechci dole hleděti.“

Pan Filip asi neví, co zkusili sami mironější hnutí pod bezcitnou krontou fanatického Jana Želivského a jeho nástupce Vlka. Neví dle všeho, jakou katanskou hrůzovládu v XVI. století zahájil v Praze mistr Pašek z Vratu ve spolku s ničemným a sobeckým Hlavson. Kallíšná hrůzovláda řádila tolik, že nebyl v Praze žádný protestant a český bratr životem svým bezpečný. Každé slovo svobodnější po krčmách lapáno od stůr Paškových, jimž byla bezcitná denunciací velice příjemným zaměstnáním. Kdo prostřednictvím žida uvolil se dáti radnici výpalné, ten ještě měl naději, že vydržiduš oko samhouří. Hůře bylo svobodomyšlníkům obudím. Ti byli upalováni, šaláfování a z Prahy vyháněni. Teprve Ferdinand I. učinil násilnickým rejdmům konec. Praha, která za vlády Ladislavovy vlastně si vedla jako samosprávná republika, měla dokázati, jak demokracie rozumí, jak si ho váží. A doba zkončky té dopadla prabídná. A jak v novém čase přeje svobodě, to dokazuje násilnický povyk proti českému katolickému gymnasiu. Ach p. Filipe, kde jste nechal šlípá? Dle Vás stála Praha „v minulých věcích vědecky (!) na předním místě v bojích za svobodu svědomí, za svobodu lidskou.“ — Nezmiňujíc se o dalších jiných pražských násilnostech, které tolik křiklavě odporují ubohé frázi Filipově, přemýšlíme, ne-

měl-li vydati Tomek dějepis Prahy raději v řeči jiné. Vždyť ani otcové královského města ho patrně nečtou. A což teprve ti také-vlastenci pražští, jimž nedal pražský lid na límeček ani jediné hvězdičky? Ti v tom ohledu stádní ovšem ještě méně. Nač si lámat hlavu, když svobodomyšlná fráze nahradí všecko?

(3) Jak se volní myslitelé nastali svobody českého národa. Jest rozhodně jisto, že v neděli 8. t. m. byli brutálně přepadeni a znásilněni Češi od Němcův — a nikoli naopak. Kongres volných myslitelů byl nucen promluvit. Ale jak to učiniti, aby se německým mazlíčkům neublížilo? Slova o násilnostech se ujal — německý redaktor z Vídně Zenker a promluvil (dle zprávy „Času“ z 10. t. m.) takto: „Mezitím co se na horké půdě pražské shromáždili Němci a Češi a příslušníci všech národů rakouských, aby razili dráhy svobody, došlo bohužel opět na české půdě nedaleko odtud k nové srážce obou bratrských národů. Není naším úkolem pátrati po příčině truchlivých těchto událostí (To již jste měli učiniti dávno. Poz. Ob.), ale litujeme, že slova rozumu a míru a napomínání k svornosti a lásce, která zde včera byla pronesena, došla tak málo sluchu. V řadách kongresistů bylo proto usneseno protestovat proti takovému neuznávání kulturních úloh obou národů, a předložit vám resoluci, která před celým Rakouskem a kulturní Evropou má ukázati, že mezinárodní kongres Volné myšlenky každý projev takového nacionalismu, který vybočuje z kolejí míru, s rozhořčením odsuzuje.“

Jen si všimni, Čechu, těch obojetných slov! Posluchač neví, zda se stavějí Zenker na stranu utiskovaných či utiskovatelů. A — slova Zenkrova došla vřelě pochvaly. Tak!

Nato navrhl delegát Hutter z Liberce (zase Němec) tuto resoluci: „Světový kongres Volné myšlenky v Praze vyslovuje svoje nejhlubší politování nad tím, že ve stejnou dobu, kdy zástupci Volné myšlenky všech civilizovaných zemí společně při pokojné práci kulturní a duševní zájmy lidstva, svobody a pokroku, jakož i osvěty národů snaží se uplatniti, národy v Rakousku, zejména oba národní kmeny v Čechách nezodpovědným způsobem se potírají a klidný duševní vývoj kulturní vzájemně si ruší.“

Kongres V. M. odsuzuje jak nejostřeji veškeré snahy, směřující k tomu, aby právo menšiny na projev bylo znásilňováno, poněvadž znemožňován je takový národnostním bojem společný a výsledný boj proti zpátečnictví a klerikalismu, a nepříteli všeho duševního pokroku, ultramontanismu, jako tomu třetímu, jenž se raduje, uvolňuje se cesta pro jeho zpátečnické snahy.“ — Tedy tohle měl býti balsám na bezcitné rány, které Čechové v Prachaticích utřídili. Hutter je věru chlapík, pravý diplomat. Dovede mluvit obratněji než Pythie. Mluvil o právu menšiny — ale které menšiny, o tom nic. Může se aspoň před německo-židovskými nacionaly omluviti, že přece v Čechách tvoří menšinu Němci, těm tedy ublížiti nechtěl. Kdo jen trochu náš národnostní zápas zná, ví dobře, kdo jest v Čechách pronásledovaným a kdo utiskovatelem. Tím líp má to věděti Hutter; ale přece jenom tento lidumil složil resoluci tak, aby se nevznítal ani v nejmenším všenněmecký hněv. Resoluce přece měla zníti určitě, měla k vůli praktickému výsledku břitce se dotknouti těch, kteří skutečně již celá staletí utiskují. Ale — ona jen frázovitě odporučuje svatý pokoj — a to výhradně za tím účelem, aby se nepřekáželo tak boji „protiklerikalismu.“ Tohle má býti útěchou pro znásilněné našince!

Ovšem že resoluce byla přijata jednomyslným souhlasem. Vždyť jménem českých delegátů sám socialista Vaněk ji schválil. Kde pak by se mohli čeští volní myslitelé odvážiti na kongresu i proti německým volným myslitelům — trochu samostatně mysliti a svobodně rozhodovati! Hned by byl oheň na střeše. Zbitých krajanů ráznou resolucí se nezastali; zato však den předtím na návrh španělského delegáta přijata byla resoluce, aby byli propuštěni na svobodu španělští vězňové Nockens, Matta a Harra.

(3) Taký volný myslitel. Německý delegát Hutter předtěl po prachatických násilnostech resolucí svoji výše uvedenou. Leč konference volných myslitelů zredigovala ji tak, že do ní byla vsunuta věta: (Kongres) zejména pak odsuzuje poslední události v Prachaticích. S tím dodatkem prý měla býti resoluce čtena, ale tedy — nebyla. Pan Hutter se ohradil, že přý o tom dodatku nevěděl. Proč tedy byl pověřen čtením resoluce? A najednou noviny ji ji citovaly i s dodatkem Čechům aspoň na polovic příznivým. Jest to zvláštní, že denníky nepsalý dle toho, co bylo slyšeno, ale dle šimla, který jim byl dodán. Prý ostatně resoluce byla čtena tak, že dobře nebylo rozuměti. Ale — volní (!) myslitelé, kteří jindy myslí tolik svobodně, schvalovali o překot.

Hutter prohlásil v židovské „Bohemii“, že do resoluce vpravena bez jeho vědomí a za

jeho zády věta, která prachatické události vykládá (!!) takovým způsobem, který se přímo přiči jeho národnostnímu nasíraní. — A otcové abromáždění ještě kryli záda tomuto volnému mysliteli, který se tolik Čechů „zastal.“ Hutter opustil rozmrzele kongres. Předsednictvo prý také v návalu práce nepozorovalo, že Hutter četl svůj a nikoli oficiálně stanovený text.

Prohlášení kongresistů (mimo útočné věty protikatolické) jsou většinou pouze akademickými projevy, jež pro praktickou ochranu zvláště národa našeho nemají významu. A frázi slyšeli jsme dost i před kongresem. A jak že se v praxi prospělo Čechům prachatickým? Pánové, kteří proti církevnictví bojují jako lvové, jsou hotovými kuřátky v projevech týkajících se něčeho odvěkého boje s německými chamtivci.

Politický přehled.

Za návštěvy své v Sobotce ministr dr. Pacák prohlásil také, že postavení čes. poslanců ve Vídni jest horší než jindy. Jest před vyrovnáním s Uhrami, a té příležitosti musí čeští poslanci použiti k tomu, aby byly splněny hlavní národnostní požadavky Čechů — vnitřní úřední řeč česká a česká universita v Brně. Kdyby vyrovnání mělo býti přijato v tom rozsahu, jak si Maďari přejí, pak by ovšem jmenované požadavky české byly výkupem, který by se nám málo vyplatil.

Vyjednávání o rakousko-uhers. vyrovnání v Pešti zase skončeno, ale jako dříve bez výsledku. Maďari nechtějí ustoupit; nebude-li se vláda naše řídití přáním maďarským a nepovolí-li, hrozí se už z Uher, aby baron Beck odstoupil. — Maďari jsou tak bezohlední, že prý žádají, aby jim za zvýšení kvoty povoleno bylo maďarské velení u vojska. Teď započlo vyjednávání zase ve Vídni. Maďari sice hrozí, ale také by se mohli rozpomenout na konec svých cílů. Z pozadí vystupují totiž Chorvaté — strana Starčevičova — kteří prohlašují, že v případě přestane-li celní jednota, přestává sama seba i platnost vyrovnání uhersko-chorvatského z r. 1868. Nové bouře by se tu rozrušily. — Vláda uherská pracuje sice na volební opravě ve smyslu všeobecného práva volebního, ale bojí se ho nefašované podati lidu, ježto dobře ví, že by se takto rázem zhroutil maďarská síla.

V Mnichově zahájen mezinárodní sjezd mírový, jenž také obsáhn delegátem Rakouska. V Rusku připravila vláda všecko k volbám do dumy. Tajné hla.ování jest zabezpečeno. Každá volební agitace ve volebních místnostech at již provoláním, letáky nebo řečmi jest zakázána.

V Marokku dosud nenastal klid. Domo-rodci, zkruseni francouzskými děly, drží se více v povzdálci, ale k útoku jsou připraveni stále. Francouzský generál Drude chystá se k nové výsvedné výpravě proti Marokkáncům. Mezi jednotlivými kmeny nastaly třenice, které mají vznik svůj v trojici sultánů marockých.

Z činnosti katol. spolků.

Organisace českoslovanského lidu v okrese Kostelec n. Orli. Svo k velké manifestaci schůzi v Kostelci n. Orli. V neděli dne 15. září o půl 3. hod. odpoledne, při níž promluví: P. T. p. JUDr. Julius Nejedlý, zemský advokát z Prahy: „O otázce farního živnostenského.“ P. T. pan František Šafránek, rolník, starosta a předseda Sdružení Č. K. Z.: „O otázce rolnické.“ P. T. pan Jaroslav Astr, redaktor a úředník Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva: „O otázce dělnické.“ P. T. pan JUDr. Josef Myalívec, říšský poslanec: „O dnešní situaci katolíků.“ Schůze se přiznivého počasi v zahradě p. K. Marka v Široké ulici, za deštivého počasi v sále „na Rabštejně“. Přístup mají všichni, kteří se u vchodu vykážou vstupenkami, jež na pořádání vydává předsednictvo okresní organisace českoslovanského lidu v Kostelci n. Orli., a stačí při žádosti jen tuto adresu napsati. Všechny řeči budou se obíratí stavem přítomným, způsobem věcným a poutavým vykláti, co nás tísní a jak lze dosáti nápravy. Přijďte muži, ženy, jinosti a dívky v počtu co největším, abyste načerpali poučení a nadšení pro další blahodárnou činnost svou. — Přijďte včas, neboť delší program nepřipouští odkladu s počátkem schůze.

Z Kolína n. L. V neděli 4. srpna pořádali jsme přednášku „o čestném názvu „Veliký“ některých mužů dějin“ p. katechetou Bránou ze Slaného, jež byla jako všechny dosud konané přednášky velice čteně navštěvována; p. přednášející byl za sdáříly přednes hluchně potleskem odměněn. V neděli 15. t. m. pořádáme kočovnou přednášku v Nové Vsi u Kolína, kamž dostaví se občané i z okolních obcí. V říjnu přednášetí bude u nás vesp. Magr. Kordáč, děkan boh. fak. z Prahy, „o moderních směrech reformy školství.“ V listopadu

vedp. ThDr. Fr. Šule, č. kanovník a konsist. rada z Hradce Králové, učiní výklad programu Strany katol. lidu v Čechách. V den dušiček máme divadelní představení „Drama čtyř chudých stěn“ pod Šubrtu.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Václ. Sinkora, farář v Bojanově, za faráře do Potěh; p. Valent. Appl, farář v Č. Cernou, za děkana do Ústí n. Orli; p. Jan Potický, kaplan v Kostelci n. Orli, za katechetu do D. Kralovic; p. Jos. Vojtěch, kaplan v Náchodě, za administr. do Rtyně; p. Jarosl. Žďárek, kaplan v Hronově, za kaplana do Náchoda; p. Bohum. May, kaplan, za administrátora v Železnici; p. Jos. Macák, za katechetu do Bystřeho; p. Karel Havran, kapl. v Kácově, za kooper. do Čestína; p. Stanisl. Michálek, kapl. v Kněžicích, za koop. do Kácova; p. Jos. Šimek, administr. v Chřenovicích, za kapl. do Ledče; p. Jindřich Kolář, kaplan v Nechanicích, za administr. do Poniklé. Neomysť: p. Jos. Bradáč za koop. do Vrsoe, p. Václ. Farkaš za kapl. do Nechanic. V Pánu znenuli: p. Jos. Červenka, V vuln., farář v Ném. Rybné, † 4. září (nar. 1843, vysv. 1867); p. Ignác Synáček, V vuln., kancler u sv. Ignáce v Jičíně, † 7. září (naroz. 1861, vysv. 1885). Uprázdňena místa: Bojanov, fara patron. kníž. Auerperga, od 5. září; Cernou (u Lanškrouna), fara patron. kníž. Lichtensteina, od 5. září; Svojanov, fara patron. Ant. Haasche, od 16. září; Německá Rybná, fara patron. nábož. matice, od 12. září 1907.

Va schůzi městské rady královéhradecké dne 9. září usneseno: Schválena byla techn. kanc. předložená osnovy smlouvy o pronajmutí pozemku č. 6. Kress a Bernard. — Na základě dotazu o k. okresního hejtmanství ohledně pojištění osob u obce zaměstnaných odhláší se veškeré zaměstnání dnem 1. října 1907 počínaje od nem. apolečenství pokladny v Hradci Králové a přiblíží se tímž dnem u okres. nemoc. pokl. — Vzat byl na vědomí výnos c. k. okr. hejtmanství, jímž p. K. Smutný nebyl schválen jako nájemce živnosti hostinské v domě čp. 16 p. O. Fuchse. — Místnímu odboru národní jednoty Severočeské v Trutnově udělen byl příspěvek 20 K. — Intimuje se oznámení okres. výboru zde, že zem. výbor zamítl stížnost pp. Jul. Russa, V. Formánka a spol., podanou do rozhodnutí ohledně platnosti assanačních zákonů pro novostavby v Hradci Králové. — Panu K. Moorovi, opernímu skladateli v Pardubicích, propůjčeno bylo měst. divadlo Klicperovo na den 10. října 1907 k uspořádání koncertu. — Dýchodenský úřad byl poukázán, aby na základě povolení c. k. místodržitelství zvýšenou remunerací zpěvákům kostelním na Pouchově od 1. ledna 1907 po tři roky vyplácel. — Vzata byla na vědomí povolení c. k. okresního hejtmanství ku provozování živnosti hostinské Em. Hajlichovi v domě čp. 197/8. — Žádost obecní, aby v orání obecních luk nebylo pokračováno, postoupena byla rozpočtovému odboru. — Dá se přiznat vyjádření c. k. okr. hejtmanství o žádosti p. Mil. Jirsové za povolení ku zřízení stavu veřejných posluhů ve městě zdejší. — Měst. divadlo propůjčeno bylo ochot. jedn. „Klicpera“ zde za dny 22. září, 6. a 20. října a 1. a 10. listopadu.

V řádné schůzi měst. zastupitelstva v Hradci Králové dne 13. září 1907 o 4. hod. odp. v zasedací síni projedná se: Zpráva o ústředních obecních a fondových za rok 1905 a vyřízení její. — Ustanovení revize účtů za rok 1906. — Vyžádá se schválení podrobného programu dalších dležeb v městě dle usnesení měst. zastupitelstva ze dne 26. dubna 1907 č. prot. 3922 a jeho financování. — Rozhodne se o koupi louky u Labe v katastru obce Pražského Předměstí č. kat. 758 a 757. — Rozhodne se o prodeji části městského pole č. kat. 83 a části měst. lesa č. kat. 83 ve Velké Bělči tamní obci k rozšíření okresní silnice. — Rozhodne se o prodeji části role č. parc. 108/1 a 108/2 od velkostatků obce Hradce Králové obci Věkovéš k účelem zřízení nové silnice obecní s Věkovéš k Pouchovu vedoucí. — Žádost p. Ferd. Pojera, vlastníka chalupy č. p. 45 v Rusku, za výmazné prohlášení na kauce 4000 K. — Návrh na vypašení konkursu na místo obecního zbraňníka. — Vyžádá se vyjádření na vyzvání c. k. okres. škol. rady, zda-li si obec přaje sloučení pod jednou správou: a) obecní a městské školy chlapecké, b) obecní a městské školy dívčí. — Žádost profesorského sboru obchodní akademie za úpravu služebních poměrů aktivních a penzijních. — Žádost p. Ot. Šimka, skutečného učitele při obchodní akademii, za definitivum. — Žádost p. Fr. Peška, majitele domu čp. 427 v Hradci Králové, za udělení koncese hostinské pro tento dům. — Dotaz c. k. okres. hejtmanství, zda-li obec souhlasí s vytvořením vymetacího okresu pro živnost kominickou a se stanovením maximálních sazeb. — Návrh uměleckého a osvětového odboru, by mu předkládány byly návrhy facad při novostavbách v Hradci Králové. — Žádosti pp. Ant. Gerguride, vinárníka,

Daniela Majetice, a. a. k. vrch. zbraňmistra a Lasy Okrajsova, šikovatele c. a. k. pěšího pluku č. 42, za slib udělení práva domovského v Hradci Králové pro případ, že nabudou státního občanství rakouského.

Panorama Nár. Jednoty Severoč. v Hradci Králové. Počátkem období školního a podzimního otevřena bude v sobotu 14. září 1907 známá naše panorama, jež již na šestý rok slouží v Hradci Králové velmi dobře svému zábavnému i vzdělávacímu účelu. Nové období zahájeno pouťovou serií cesty na východ do věkopamětných Athén a památkami slávy nesmrtelných Hellénů, do Cafihradu, do zajímavých měst Malé Asie, jako je Smyrna, Brussa a j. Bohatá, rozmanitá tato serie vystavuje se od 14. do 20. září. Vstupné určeno to nejníže: pro dospělou osobu 20 hal., blok 10 vstupenek za K 1 60, permanentní vstupenka na celé období na jméno znející pouze za K 5.— Školní mládež a vojsko vstupné 10 h. Výtětek z panoramy jest jedním z hlavních zdrojů matiční školy v Těchoníně u Králík, jejíž vydržování královéhradecký odbor Národní Jednoty Severočeské vsal výhradně za svůj úkol. Záleží na našem občanstvu, by vzdělávací podnik hojnou týdenní návštěvou všemožně podporoval.

Nešťastná neděle. Minulou nedělí 8. t. m. zničila potměšilá Orlice opět tři lidské životy. P. Jan Šprýhar, vážený soused ze Slezského Předměstí u Hradce Králové, společně s p. J. Stejskallem, truhlářem ze Slezského Předměstí a jeho pětiletým chlapcem byli v neděli odpoledne na návěstě v Malšově Lhotě. Když večer vraceli se domů, vsadli na lodičku, aby převezli se na druhý břeh Orlice. Ku břehu sice dojeli, ale na zemi již žádný z nich nevystoupil. Neznámo, z jaké příčiny lodička se převrátila a všichni tři našli smrt v orličné tůni, která na tom místě jest přes 5 metrů hluboká. Mrtvoly jejich byly vyloveny v pondělí. Zpráva o smrti p. Šprýhara byla od veškerého občanstva přijata s bolem. Byl to světlý, bodrý soused, těšící se vážnosti v celém okolí. Býval dlouholetým členem obecního představenstva a místní školní rady, byl členem představenstva místní Raiffeisenovy záložny a jiných spolků. P. Stejskal, spotivý a dovedný truhlářský dělník, v nejkrásnějším mužném věku vyrval byl rodině. Všechny tři zmařené životy dlužno bolestně litovati.

Soustrast „Osvěty lidu“. V „Osvětu lidu“ nějaká citlivá duše věnuje soucitnou vzpomínku odehodu p. Drápalika. Divíme se, odkud se vzala nejednou zbytečná pozornost v pokračování těchto k takové záplavě citu. Když měla „Osvěta lidu“ truchlit nad odehodem věčného suppleta p. Kepla a nad spoustou dluhů suppl. Hlavatého, měla jako záležaná. Jsme pádným dobrou radou, aby si nechali nějaké city soustrasti ještě v záloze, budou jich co nejdříve potřebovat pro horlivé dopisovatele do „Osvěty lidu.“ Jeden z pozůstatků.

Pohřeb dp. Jos. Červenky konal se za velké účasti v pátek 6. září. Dostavila se celá zdejší kapitula, skoro všechno ostatní kněžstvo hradecké i duchovenstvo odjinud a hojnost laických účastníků. Vedp. generální vikář dr. Al. Frydek v umrlčí kapli zdejší nemocnice tělesné ostatky zesnulého vykropil a všechny jiné pohřební obřady vykonal. Násť rakvy převezena do Ném. Rybné, kdež tělesná schránka sluby Božího v pondělí t. m. k dočasnému odpočinku uložena. Bůh uvede alechtou duši v nebeský ráj!

Zase úmrtí. Náhle rozloučil se s tímto životem p. Josef Holzbach, měšťan zdejší, majitel mnoha vyznamenání, komisař živnostenského soudu, místopředseda cyrilské jednoty naší, v níž dlouho horlivě pracoval. Zemřel večer 11. září v 67. roce svého věku. Pohřeb se konal v neděli dne 15. t. m. o půl 4. hod. odp. z domu smutku v Rokytanského ulici na hřbitov Pouchovský. Žádání máe sv. sloužena bude 16. t. m. o 10. hod. dop. v katedrále. Čestná budiž paměť muži neúnavnému, který v různých vlasti i církvi prospěšných oborech až do smrti horlivě a zdárně pracoval! Bůh odmění služebníka věrného!

Nová expozice fotografií Army Langhansovy znovu překvapuje moderně uměleckým provedením. Linie na fotografiích tak měkké, jemné, pracované a přec tolik výrazné! Tu fotografický aparát zachytí zručně nejmenší detaily tváří i šatů. Ovšem mnozí neví, že k takovým uměleckým výtvarům, jež vítězně konkurují s cizinou, jest potřeba stálého a pilného studia jako při umění jiném. Stokvňý výsledek však odmění zručnost a plní.

Utopil se. V pondělí ráno skočil před „hučavým mostem“ do Labe mladík, svléknuv dříve kabát. Byl vytažen mrtev s velkým straním na čele. Nalezena po něm toboška s 31 korunami. Pátráním zjištěno, že nešťastný mladík jest František Feix, paší z Jablonce.

Prý víra odporuje vědě, pokroku, ovšem zvláště socialistickému. Na schůzi socialistické v Kladně mluveno pro potírání náboženských ideí vůbec. Tady v Hradci jsou však socialisté jiného mínění — ne ti katolíci, ale aspoň židovští. O svátečních dnech židovských šli israelští socialisté, kteří nosí soc. odznaky na kabátě,

s modlitebními knížkami v ruce do své synagogy, nestydíce se za náboženství svých předků. A socialisté katolickou matkou v mládí vychovaní? Ten dle všeho rozhodně myslí, že za náboženské vyznání své pečlivé matky se musí stydět, že snad katolická víra jest méně pokroková než náboženství židovské.

Nový prorok v Pardubicích. Vedle štvavých listků „Osvěty lidu“ a „Východočeského Obzoru“ objevil se na pardubském žurnalistickém obzoru nový prorok, který také rozsvítil pochodě osvěty a pokroka na rozplášení tmářského věření a porážení bludů, jimiž klerikalismus deptá lidský rozum, šlape lidskou důstojnost, podlamuje křídla volnému vzletu atd. atd. Jde z toho hrůza a jmenuje se to „Pardubický věstník“, první lidový časopis a také rádce pro všechno na světě. A zrovna v prvním čísle papouškují, že církve musí býti úplně ze života odstraněna, jinak že by zničila školy, továrny, university, železnice, hvězdárny, časopisy, lodě. Ale pan redaktor zapomněl jako truhlář dodat ještě „hoblbomk, prkénka, kliš.“ Člověk trne hrůzou, co bude mít práce ta ubohá církve, než tohle všechno zdohá. Ještě štěstí pro nás, že povstávají včas tací proroci, jako je redaktor a truhlář Frant. Kosina v Pardubicích a upozorňují zbednělé lidstvo na tak hrozná přísti neštěstí. Jinak by to s námi se všemi na světě dopadlo tuze zle. Nu snad se p. redaktor v příštích číslech polepší a nebude věšeti svým čtenářům tak hloupé socialistické žvasty na nos a otiskne odekud něco moudřejšího. Výhodu má nový pardubský světloňosť tu, že je zadarmo a kolportuje se zcela volně obecnstvu po ulicích. Ti nepřátelé náboženství, jak jsou lativí, chytří a obětaví!

Socialistické tábory v Pardubicích. V neděli 8. t. m. konaly se v Pardubicích dva tábory. Sociální demokraté konali svůj tábor ve svém dělnickém domě a mluvili o zdražování uhlí a ostatních životních potřeb. Národní socialisté konali tábor svůj na „Olšinkách“ způsobem slavnostním. Slavnosti účastnila se i katolická jednota. Kromě jiných byl tu také jako řečník p. poslanec Udršal z Rovné. Ač ostatní řečníci způsobem klidným mluvili ke shromážděným, nemohl p. Udršal utajiti svou zvláštní nechuť ke katolíkům. Ne a nemůže se zdržeti nikdy a nikde, aby nepochybně tu okuntěnou frázi, že máme u nás dvě internacionály, jednu černou a druhou červenou. A pan Udršal povídal, že teď nemůže říci, která je horší. Při tom výroku někdo z posluchačstva vykřikl: Nežvanit! Skoro bychom chtěli tvrditi, že teď povstává třetí internacionála, zelená a k té se počítá p. Udršal. Dávodu k tomuto novému internacionalismu agrárníků měli bychom zrovna tolik, jako má pan poslanec o internacionále černé. Pan Udršal aspoň byl také delegován k internacionálnímu kongresu Volné myšlenky do Prahy. Ano už to tak bude, že máme u nás také internacionálu zelenou.

Odhalení Riegrova obelisku v Hořicích. V neděli dne 8. září rozproužil se v Hořicích ruch nebývalý. Z celého okolí i drahou přibýlo do Hořic nečetné lidu ze všech vrstev obyvatelstva. Zavítal sem i ministr krajan dr. Pacák, náměstek místopředsedy dr. Vojáček, četní poslancové říšští i zemští, zástupcové českých měst a okresů, různých korporací . . . aby všichni pokřtili se památkou nezapomenutelného vůdce národa dra. F. L. Riegrova. Všechny přivítal na náměstí před radnicí hořický advokát dr. Sommer, načel v slavnostním průvodu vše hrnulo se na Gothardský vrch, kdež pro věky budoucí uchystali především Hořičané důstojný pomník památce Riegrově. Překrásný, dojemný obraz rozprostřel se na Gothardě, kde hlava na hlavě, a vše v záněni vzhlíželo k pomníku . . . Slavnostní řečníci člen panické sněmovny dr. Matuší a posl. dr. Herold slovy vzletnými ocenili význam dra. Frant. Lad. Riegro pro národ náš, tu dostalo se zadostiučinění velikému duchu, zde vzdán hold nezištnému vlastenci, zde poklonili se mu i bývalí protivníci jeho . . . Přátelé Riegrovi a především přibuzní oslavenkovi se elzou v oku pocítili v srdci to veřejné ocenění . . . Rouška spuštěna a oslavenec s hůry žehná sbratření všech synů národa . . .

Pardubice ve vleku socialisticko-pokrokařském. Mnohými doklady mohli bychom doložit, jak občanstvo v Pardubicích upadá víc a více pod jeho socialisticko-pokrokařské. Kdo má co činiti v životě veřejném, podléhá tomuto teroristickému vlivu a zbaběle se všude choulí strachem před známým karabáčem těchto dvou sloučených politických stran. Pohledu, že ani páni na radnici, nejspouze vždycky rytíři bez bázně a hany, ve všem všude dbají pilně na to, aby si v redakcích „Osvěty lidu“ a „Východočeského Obzoru“ nerozlili oct. Není proto divu, že předseda i na jejich usneseních silně je znáti poroba socialisticko-pokrokařská. Pomocí pokrokařského a socialistického tisku pečuje se v Pardubicích více než kde jinde nejen fanaticismus politický, ale v poslední době zvláště fanaticismus či spíše štvavice protináboženské, rozumí se protikatolické. Tot vlastně pravý živel a dnes snad jediný cíl pokrokařské „Osvěty lidu“ a socialistického „Východočeského Obzoru“, k němuž „důstojně“ drní se v poslední době svým štvavým tonem národní „Naše Právo“. Směr těchto listků

je krajně nábožensky nesnášlivý, urputně protikřesťanský, najímá protikatoilický. Mohli bychom zase posloužit nesčetnými doklady, ale uvedeme jen ten z poslední doby. V okresní nemocnici pardubské mají tamější domácí lékař jakési „morálníst“ bahno. Nyní se bahno to rozšlapává v novinách. Páni doktoři v okr. nemocnici jsou krajně pokrokaři, ale přes to přičelí „Východočes. Obzor“ hnusnou tu aféru na vrub „pokatoilického“ společenosti v Pardubicích. Za jiných poměrů bylo by to k smíchu, co všechno tyto listy za vlády přítáhnou do svých sloupců, jen aby hodné pošpínily katolickou církev. Za takových poměrů podlehla také i městská rada dotápnému nátlaku neodbytných lidiček a redakci a usnesla se obeslati židovsko-zednářský kongres v Praze. Kdo by tu nevyčetl vnitřní souvislost mezi barumovským povykem v novinách a usnešením městské rady? Za delegáty na kongres zvolen p. Novotný, majitel perleťárny, a p. J. Drahoš, hostinský. Tito tedy pánové jménem města Pardubic jeli do Prahy porážet křesťanství a katolickou církev. Snad že jsou v Pardubicích zvyklí na různé ty štvánice, nemohli si tedy dáti ujit ani té příležitosti, aby brali účast na protikřesťanských a protikatoilických štvánicích pořádaných na zednářském kongresu v Praze. Necítíte ty otročké okovy, jimiž vás pozvolna spíná zvrhlá žurnalistika stojící v židovském pachtu?

196. valná hromada I. čes. spolku pro uvelebení vělařství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 22. září 1907 o 2. hodině odpolední v Chotčicích v hostinci p. Frant. Kohouta. — Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) Jakých zkušeností nabývali jsme letos při vělaření. (V rozhovor uvede A. Thuma.) b) Orationeální chovu králíků. (Přednese pan učitel Frant. Dokonal.) 3. Volná návrhy. — K hojně návštěvě předsednictvo zdvořile zve. I přítomnost paní a dívek bude vítána.

Z Čes. Skalce. V neděli dne 22. září 1907 pořádá ochotnická divadelní jednota v České Skalici ve dvoraně hotelu „Bartolček“ velký koncert virtuosa na housle Jana Buchtele za spolupůsobení virtuosa na klavír Marie Provanské z Prahy. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej vstupenek u p. J. Simka.

Z Rychnova n. K. Nikoli k vůli obraně proti „Osvětu I.“, proti jejíž dávno uznané sprostotě jest obrana zbytečná, ale k vůli informaci našeho čtenářstva sdělujeme, jak se tento list po našich slušných dopisech zachoval. „Osvěta I.“ mluví o štvavém dopise, o klerikálním kokrháčkovi, o neotesaném kaplanovi, o zuřením, nadávkách (!), revolverových banditech, o praskání, atd. Takhle chce snad „Osvěta I.“ poučiti, jak se má psáti — slušně. A teď si, čtenáři, srovnaj naši zcela slušnou satyru — z níž ani slova nemusejí odvolati — s hrubou kritikou „Osvěty lidu“, kterou sám pokrokový „Čes. Učitel“ nazval stočen špiný. Prý jsme štvárali do soukromého života — a jak! Je nám vsutku divno, nač ti lidé pořád myslí a jak si naše slova vykládají. „Osvěta I.“, která sebere kde který sprostý klop ze života soukromého, aby ubíjela jednotlivce, hněvá se, že jsme se jen málo dotekli osobních vlastností hrdého mladíčka pouze k vůli tomu, aby věděl, že veřejné nepřítelnosti jeho nejsou lidem neznámým po chuti a že na reformu společnosti nestačí. — A teď se zlosti dopisovatel do „Osvěty Lidu“ tlouče na keř, schlazuje si záhu na dp. kaplanovi. — Šikovný to manévř — bezdůkazně lhat o knězi. Jen vrhnout se na něho a tupit! Pak snad my přestane psáti, aby kněz nebyl dále spodními stoky vládn. Takový byl manévř „Osvěty Lidu“, jako by tatáž nevěděla, jak velikému počtu samých laiků — i těch „neklerikálních“ — její způsob psaní a pokrokové skutky zdejší horlivé dvojice se nelíbí. Tomu lhatí, který mrská dp. kaplana za to, že laik se cítil nucen napsati kritiku „pokrokových činů“, sděluje se, že „Obnově“ světil svůj posudek pisatel, který má u činnosti toho mladíka oči daleko blíže, než kterýkoli zdejší kněz. Pokrokový jinoch jest také hodně při svém mluvení a konání neopatrný. Máje hlavu hrdě vstýčenou, nevidí při chůzi na cestu. A tak je snadné časté klopýtnouti. A dodáváme, že svým manévřem, svým bezdůvodným lhaním o autoru článků do „Obnovy“ zaslaných, nás nesplete. Máme toho v zárobě dost, a těší nás, že slušná veřejnost rychnovská s námi plně souhlasí. Jestliže jinde naše slova boří, ať místo nadávek se zjedná náprava.

Z Borohrádku. (Odpověď na dopis „Osvěty Lidu“: „Kde je pravda.“) Ohce-li pokrokaři psáti o pravdě, dopadne to s tou pravdou vždy smutně. A tak se stalo i dopisovateli ze z Borohrádku, nýbrž sloupá pokrokaři z Rychnova n. K. — jemutí vracíme slova jeho v plném smyslu: „Ličení sporu jest tendenčně tak napsáno, aby pp. starostové a pověstný Peisker objevili se v očích veřejnosti jako nevěstačka, jako trpělivé a mludivé pronásledování a utíkování; lži a překrucování prokazatelných fakt má se veřejnosti vaneerovat, že právo jest jen na straně pp. starostů a učitele Peiskra. Pp. starostové (vlastně však rychnovský pokrokař, kněžskými penězi na gymnasiu v Jičíně ve studiích podporovaný)

v počtu tváře se namáhají provéstí důkaz, že celým tím sporem je vinen — p. farář. Nikoliv.“ Ba právě že nikoliv! — Dne 8. prosince 1906 vp. Hubáček zcela slušně se tákal říd. uč. Peiskra, proč k vůli cvičení vyhrožoval dětem špatnou známkou z mravů (když v sobotu jim oznamoval, že učitelé s dětmi na křesť. cvičení nepůjdou), a žádal ho, aby mu vše vysvětlil k zamesení nedorozumnění. Ale Kajetán Peisker mezi jinými slovy křičel: „Já vás mohu vyhodit, tam jsou dveře, marš ven!“ — Tento celý „krásný“ „solový výstup“ p. Peiskra slyšela na nával svědkyně a někteří žáci ve škole, a celý tento výjev do podrobnosti z načrtnutých poznámek čelí doma vp. Hubáček svému p. faráři Vackovi. Ať se školy vybazovaný pan kaplan mohl ihned zakročití soudně proti „láskyplnému“ říd. učitelu, který jest jen z čistě křesťanské lásky ze školy jej vyhoditi chtěl, přece toho k radě a návrhu pana faráře Vacka neucínil, nýbrž vše podrobně vypsané oznámil c. k. okr. školní radě v Rychnově, žádaje za přiměřené vyšetření. (Připomínáme, že po devět měsíců lež tato věc tam nevyřízena.) — Zdálo se, že záležitost tato jest tím qdyta. Jaké však bylo překvapení, když v neděli dne 30. pros. dostal vp. Hubáček obálku k c. k. soudu, že zítra na Sylvestra má stání. Nevěda aoi s kým a proč, a nemoha si pro krátkost času ani obhájece opatřit, šel sám k soudu a tu vidí Kajetána Peiskra s dr. Štemberkou. — Žaloval jej Peisker pro výroky doznané, jimiž se cítil uražen cítilý Peisker: „To jste pěkně zabíjil advent“ — a „když se mnou takto jednáte, pane řídící, pak nemám žádné účty před vašimi šedinami.“ — Pro tyto výroky byl ovšem odsouzen k 80 K pokuty a náhradě soudních útrat. Tady je ta pravá a čistá pravda, p. dopisovateli „Osvěty Lidu“ — tu ten důkaz nefalšovaný, kdo se rád soudí a kdo otevřel dveře soudní budovy ke sporům! Nevěřte-li, zeptejte se sám sebe anebo dr. Štemberky, což jest jedno. Když to vyšlo na jevo, a p. farář se dověděl, že týž Kajetán Peisker psal onen hanopis pp. starosty podepsaný, teprve v lednu podal onu žalobu na svoji obranu p. farář Vacek, aby ukázal, že křesťanská láska platí i pro pp. starosty i Peiskra a ne jen pro kněze. Ano pánové: Proč pak vy z křesť. lásky jste neodpastili p. farář a udali jste proti němu nepravdu ve spojení s Peiskrem? Vy si představujete křesť. lásku takto: Kněží mají povinnost každému všechno hrubství odpouštět, a my pokrokaři máme právo kněze tupit a je zlehčovat! Kněží si zase naopak myslí, že povinnost křesť. lásky platí pro všechny lidi stejné. A když kněží proti všelikému sprostectví se hájí, jednají jen v sebeobraně, protože, kdyby měli všechno a každému odpouštět, pak by ani sami k tomu nestačili a musili by si pomocníky k odpouštění přijednat. Tvrdí-li pokrokařský pisatel v „Osvětu“, že Kristus na kříži odpustil i lotrům, pak ukazuje svoji nevědomost a hloupost, neboť by měl věděti, že Kristus odpustil jen lotrovi po pravici; ten po levici zůstal zatvřeným a Kristu se ještě posmíval. Možná dost, kdyby bývala již tehda vycházela „Osvěta Lidu“, že by byl i ten Kristus od něho slyšeti musil nadávky a urážky, jako se to od „Osvěty“ naučil učitel Kajetán Peisker: „Flandák a každý klerikál je největší vyvrhel společnosti lidské.“ Ano ten lotr by dnes jistě nevisel na kříži, nýbrž byl by oslavován v „Osvětu Lidu“ jako „volný myslitel“ a pokrokař a dr. Štemberka s nadšením by o něm mluvil o Husově slavnosti třeba v Borohrádku. Tedy s takovými rozumy ať náleze pisatel někde do lesa. Pan farář přý šest učitelstva „pokálel.“ — S pisatelem „Osvěty Lidu“ polemizovati je nemožno, jako je nemožno vážně mluvití člověku slyšícímu s nabluchlým. Já mluvím o voze, on slyší o koze. Pan farář mluvil proti volné škole a nic více, učitele ani nejmenoval, a pisatel tvrdí, že mluvil proti učitelstvu a šest jeho pokálel. A to mele a mele stále. Vyvolal přý p. farář takové pobouření, že učitelé byli i na životě ohroženi. Tohle je přece věc zvláštní a úvahy hodná! V takovém tedy přý nebezpečí byli učitelé a v celém tom starosty podaném hanopisu není ani slůvka zmínky o nějakém pobouření nebo vyhrožování skutky násilnými učitelům. Byli by jistě napsali: Kázání p. faráře pobouřilo lid, životy učitelů jsou ohroženy, za následky odmítáme zodpovědnost atd. Proč toho nenapsali? Inu, protože nemohli. To pobouření se „vynášelo“ teprve, až když se vidělo, že pp. starostové vlezli do horké, Peiskrem uvažené kaše, a nevěděli, jak z ní ven. Měli raději pp. starostové (a v tom chybili) žalovat nadpp. arcibiskupy a biskupy, neb ti v Pastýřském listu totáž psali proti volné škole, co nekoliika větami vysvětlil p. farář. Jejich právní zástupce dr. Štemberka by z toho přece něco více měl — ať by prohráli nebo vyhráli. Nemačetní občané ze Žďáru musili dr. Štemberkovi za dvě krátce trvající stání zaplatit 162 K. — Pane, to je škola. Kdyby to vzal tak kněz, to by ho dr. Štemberka nazval vytrhnutím atd. Ať tedy obrazení věc, jak chceme, toho „kalu na učitelstvo“ ani drobnohledem nezaníždeme, tím méně nebezpečí a pobouření — vše to sem přitáhnou za vlasy, aby hlavy vynikly státaly bez pohromy. — Opakujeme s celou rozhodností, že pp. starostům do této věci nic nebylo, a pp. učitelé,

kteří svoji moudrostí vědu se chtí blýskati, sami by se byli ubíjili, jen že oni sami k tomu neměli příčiny. Právě-li pisatel „Osvěty“, že starostové chybili, neměli přý chodit se stížností k okr. škol. radě, měli přý jít přímo k soudu. Milý pane! Těm by to byl jistě „někdo“ poradil, ale nebylo k tomu pravdivého podkladu. — Dle prokázané pravdy tvrdíme, že, kdyby byl se soudem nezastal učitel Kajetán Peisker — celá ta záležitost by se byla vyřídila u školních úřadů. Pan farář by byl u soudu nikdy nežaloval, vždyť již před rokem týž Peisker jej urazil výrokem: „že by jeho mrtvolu znenctil“ — a přece nežaloval a jen vše oznámil c. k. okr. škol. radě. Končíme, vracíme slova dopisovateli „Osvěty“: „Ty časy již minuly, kdy justitia musela sloužiti pokrokařským choutkám, největších to nepřátel kněžstva. Jest nejvš na čase, aby pokrokaři a volní myslitelé odkázáni byli do zákoných meší. Také my a s námi celá česká veřejnost čeká s napjetím rozsudek v této při (zásadní), kterou vyvolal učitel Peisker s pp. starosty. Tak daleko to s námi v Rakousku přece snad není, aby soud byl podnožem nesnášenlivého a panovačného pokrokaře, který by každého, kdo s ním za jeden provaz tu káru pokrokařskou táhnouti nechce, nejraději zamřikoval a tak umlčel.“

Z Křtčic. Zvláštní způsob novinářské reklamy ujal se v „Pokrokovém Podkrkonoší“ list tento, sloužící rájmům strany sociálně-demokratické a propadlého kandidáta jejího Kulíčky, zasílá svým důvěrníkům dotazulky, jak pokrokové počíná si učitelstvo a kněžstvo v jednotlivých osadách. Taková zpráva z Křtčic uveřejněna v č. ze dne 6. září; článek ten, ubohé to slobové cvičení známého zdejšího agenta sociálně-demokratického, plný jest překroucením, na oči utrhaní a lži. Jeden z učitelů agitoval přý původně pro kandidáta katolického (!?), potom pro národního socialistu, ačkoliv pravda jest, že týž jako učitel agitace se zdržel; katolický farář zakázal (!) přý z kazatelny lidem čísti „Pokrokové Podkrkonoší“. Snad varoval, občane demokrate, neb sám víte, že si nyní lidé nedají poroučeti, co mají čísti a co ne. Jiný učitel ani přý nevyvětlil svým příbuzným, co jest to „klerikalismus“, ač jest to jeho svatou povinností. Nuže, co jest to ten „klerikalismus?“ Když katolík chodí do kostela, jest to klerikalismus, když chodí do svého kostela evangelík, to není klerikalismus; když katolický učitel promluví s katolickým knězem, jest to klerikalismus, když evangelický učitel navštěvuje každodenně evangelického faráře, to není klerikalismus; když katolický učitel má dozor nad katolickými dítkami v kostele, to jest klerikalismus, ale když evangelický učitel zastává ve svém kostele evangelického faráře a vykládá Písmo — to není klerikalismus. Že, občane H...? Tedy pozor s tím klerikalismem! — Ještě nejlépe pochodili evangelický farář a učitel, dostali také svůj díl, ale jenně, aby to moc nebolo; učitel přý nemůže dosti pokrokové působiti, poněvadž jest evangelík, ačkoliv právě on ve všech zdejších spolicích kromě katolické jednoty zaujímá místo předsedy. Na konec dobrá rada pro dopisovatele: Vezmi bibli a přečti si sv. Mat. 7, 1—5.

Ze Svratky. V pardubské „Osvětu Lidu“ napaden byl dp. farář svratecký Alois Doubravský, že přý meil se p. Hájkovi, řídícímu učitelu ve výslužbě ve Svratce za to, že o posledních volbách do říšské rady nevolil katolického poslance p. Prokopa. Nechtěl přý p. farář p. Hájkovi stvrčovati kvitance, žádaje, by si je sám přinášel, a p. Hájek, nemoha snéstí chikanování farářovo, byl nucen z katolické církve vystoupiti. V „Osvětu Lidu“ jest veleba dále p. Hájek jako výtečný hudebník a zpěvák, jenž a takovou horlivostí zastával přý místo ředitele káru, až mu praty u rukou zchromly. Též vychvalován jest p. Hájek, že ve Svratce 38 roků byl učitelem. Nemínili jsme celou touto nechutnou věcí se obírat, ale když dp. farář Doubravský bezdůvodně jest napaden, jest povinností naší podati veřejnosti pravdu, aby učinila si zdřavý úsudek o činu p. Hájka. Poněvadž zákon velí, že farář, než potvrdí kvitanci pensistovi, má se přesvědčiti, zda táje, žádal dp. farář, aby p. Hájek, jenž — mimochodem řečeno — v kostele za celý rok se neukáže, ale na karty v hostinci zapomene ani jednu neděli, a jenž při volbách spěchal svým hlasem pomoci k mandátu sociálnímu demokratu — jsa zdřav, kvitance přinesl sám ku potvrzení. Pan Hájek však zůstal na faru tříd nežel a tříděné u c. k. okres. hejtmanství v Ohradimí obháil, že s katolické církve vystupuje a probíháje se za bezkonfesiijního. Domnívá-li se, že tím církví zasadil ránu, pak jeho ješitnosti litujeme. Co pak se tyče chvalofeči o zpěvu a hudbě páně Hájkově, neupíráme mu dovednosti, ale ať pamatuje, že jsou jiní mnohem dovednější hudebníci a zpěváci a nechlubí se tím, jako to p. Hájek při každé příležitosti činí. Že by p. Hájkovi od hraní varhan zchromly praty, tomu nevěř ani p. Hájek sám. Může-li někdo každou neděli celé odpoledne hráti v hostinci „praeferans“, nebude to s tím ochromením právě tak slé. Od hraní neschromnou praty ani virtuoso, který denně sedm hodin hraje. Hledá-li p. pisatel zásluhy v tom, že p. Hájek ve Svratce byl 38 roků učitelem, tážeme se, proč nežádal jinam? A učil snad p. Hájek sdarma? Nikoliv, nýbrž 38 roků bral za vyučování plat a nyní běže

médical pense 183 K. Kde jsou tady zvlášť velké zásluhy? Že p. Hájek mnoho náboženského přestědění nemá, věděli jsme dávno. On to byl, který syna svého, jenž — mimochodem řečeno — po 18 roků „studoval“ medicínu a nyní kdesi v Praze píše, nepokáral, když tento při jedné slavnosti kdysi v přítomnosti otcově o křísí tak se vyjádřil, že by bývalo zle, kdyby věc bývala udána. Nechtí se p. Hájek nemstít, že po vystřelení houfnice pardubské dovedeme mluvití také my. Jestliže jest napaden delším článkem dp. farář, máme právo k odpovědi. My jsme v novinářských útocích nezačali.

Obchodní škola gromia v Kolíně otevřela pebečky. Zápis do a) střední (dvouleté) obchodní školy pro jinochy a b) jednorozční obchodní školy pro dívky, která již 7. rok stává, koná se od 10. do 18. září. Podrobné prospekty obou oddělení zašle na požádání ředitelství datavu.

Velikolepá schůze katolické mládeže v Šenově. Radostné okamžiky zažili jsme v neděli dne 8. září. Schůze mládeže z voleb. okresů 42.—43. vydařila se stkvěle. Za vládného počasí scházela se mládež do kostela na Václavcích, který velikému návalu mladých i starších ani nestačil. Zde o 1/10 hod. měl kázání vlp. Jiří Sahula z Hradce Kr., který nás povzbudil k organizované obraně svaté víry po předcích zděděné; přitom kladl důraz na to, aby v organizaci vládli duch vpravdě křesťanský, a abychom ani svým protivníkům nenávišt neprojevovali. Nato následovala slavnostní mše sv., při níž ministrovali dva jinouši. Potom byla krátká konference ve Václavcích. Odpoledne plnily se rychle místnosti paní Barbové v Šenově. Přicházela a přijížděla mládež z blízka i z daleka. Sál byl přímo přeplněn; na 800 účastníků těsnilo se v něm. Po zahájení schůze p. Petrussem zvoleno předsednictvo; p. předseda Středa udělil nato slovo vlp. Sahulovi, který poukazyval na naléhavé okolnosti, jež k organizaci mládeže katolické nutí. Nato dp. Dostál z Nového Města pronesl srdečný pozdrav horlivé mládeži, vzletnými slovy ji povzbuzuje k statečné práci. Po něm p. Vesecský nadšeně promluvil o úkolech křesťanské mládeže, poukazuje, jaká práce nastává jako katolíkům, Čechům a dělníkům, všem mladým lidem zde shromážděným. Všecky řeči provázely bouřlivým souhlasem. Schůze ukončena za nádeje tak nadšené, že přes delší její trvání a přes parno v sále panující shromáždění se nerozcháceli. Staří mladí zpívali národní hymnu a křesťansko-sociální píseň. Teprv po delší chvíli stl se pomalu prázdnili. — Večer nato pořádán v témž sále věneček. — Jen stále ku předu, pracujeme všichni, podporujeme se v díle dobrém. Bůh dá stkvělé vítězství.

Různé zprávy.

Poslanec Pillich o práci židovstva. Na velikolepém sjezdu velehradském 8. září poslanec Pillich promluvil dle zprávy „Hlasu“ toto: „Nezničili jste pod jménem svobody živnosti naše řemesla, neuvrhli jste syny a děti druhdy zámožných, avšak vámi o chléb připravených mistrů do učeničených svých sníl tovarůch, kde jejich mladá síly vyseíváte a pak na stará kolena jako předčasně starce vyhlášené do jejich domovských obcí posíláte, nemajíc k nim jiné povinnosti a nechávající je v bídě, co sami s penězi, které oni vám bromaditi pomáhali, jiné dále zotročujete? Neuvám na tom došlo, že vámi zavedená volná dělnost půdy přivedla mnohý selský statek v niče, musíte ještě pod ochranou vámi zrobených zákonů odtráti náš venkovský lid o ovoce jeho celoroční práce a námahy, hrajíce si s jeho zbožím na burších, odtrájecí náš venkovský lid o trpce zasloužené mzdy? Nejste vy to, kteří máte ubelné doly, petrolej, veškeré komunikační prostředky v rukou, a tu pod ochranou zákonů se sdružujete v kartely, trusty a ringy, činíte celé moderní loupežné výpravy na kapsy lidstva? Neovládli jste ve jménu svobody veškerý trh, neurčujete vy libovolné ceny pro všechny potřeby lidstva? Rotšild v roce 1873 měl 1600 milionů, v r. 1901 již přes 11 tisíc mil., z kteréhož kapitálu při 4% úroku vytěžil 440 mil. ročně, denně na 1,200,000 korun. Odkud to jmení? V roce 1851 měla naše říše 600 mil. dluhu, dnes má ho 7700 mil. Odpovězte poctivě: Kdo v tomto čase bohatl, v čí kapsách zmizely v této době tak zvaného hospodářského vývoje ony milliony národního jmění? Každoročně platíme my poplatníci peněžníkům židovským více než 176 milionů zlatých úroků jako moderní otroci v svobodném, osvětleném století. A nyní se táží: Co turecké losy, jejichž náhle, předem vypočítané klesnutí připravilo lidi o 120 mil., co vídeňský krach v roce 1873, který zničil a ožebračil tisíce existencí a dohnal sta a sta lidí k samovraždě? Kdo má to vše na svědomí? A ty bursovní švindly den co den se opakující? A to vše ve jménu svobody! Pávod tohoto obrovského jmění jest stejný povážlivý jako jeho výše. Židé nekáceli s řeholníky pralesy, nezakládali vesnic a měst, neobdělávali s rolníkem pole, ani nepracovali s řemeslníkem v jeho dílně, jim neodkázal lid ve zvlášť děť anebo na znamení díků za prokázaná dobrodíní jmění a nadace, naopak, oněmi prameny jejich

bohatství jsou ponejvíce lichva, bursovní spekulace a nevědometné podniky na účet zničených existencí a všeobecného blaha, vydírání fyzických i mravních sil lidstva. Tři řídé, Königswarter, Reitzes, který na vídeňské tramvaji zbohatl a David Gutmann, který svého času se zápalkami po kavárnách hausestroval, tito tři lidé nashromáždili během jednoho lidského věku v samém Rakousku větší jmění, než jest jmění církevní, které si církev po sta a staletí neúmornou plác, nadacemi a dary poctivě získala. Nuže a k čemu vlastně používali kapitalisté svého bohatství? Odpověď jest velice lehká a krátká; k otročení jak hmotnému tak i mravnímu všeho křesťanstva a upevnění vlastní své nadvlády nad světem. Či neovládají oni pomocí tisku, novin, a pomocí pavědy veřejné mínění světa? Kdo to je, jenž národnostní štanice mezi Čechy a Němci, mezi Němci a Vlasy, mezi Poláky a Rusy bez ustání rozdmýčuje? Kdo nenechá národy si oddechnouti? Jest to židovsko-liberální tisk, který strhl ihned nehorázný křik a lamento, kdykoli se našemu národu mělo dostati sebe menšího kousku zadržného práva.“

Šťastnou cestu. V Haagu na sjezdu zionistů (židů), jejichž snahou jest i romšifiti hranice kultury evropské až k Eufratu, projednáno také o pracích zionistů pro Palestinu. V Jeruzalémě vydržuje se umělecká škola průmyslová „Bezatel“. Páda Palestiny má přejíti do rukou židů. Každému židu jest možno za 100 franků státí se majitelem nominálního malé zahrádky v Palestině, ze které dostane ročně dožitelné malý výtěžek. Spolek pro podporu průmyslu v Palestině založen byl základním kapitálem 100,000 marek a slouží k tomu účelu, aby zakládal v Palestině žid. průmyslové společnosti. — Ale jest otázka, jak dlouho by židé v Palestině vydrželi. Žid žida by přece nemohl odhlí, a bez obchodu by žiti nemohl!

Dobrodiní z rozvedl manželských projevuje se dobře ve Francii. B. 1884, kdy vešel v život ve Francii zákon o rozluce manželské, bylo to soudně provedeno 1879 rozvodů. R. 1904 bylo tu však již 14,892 manželství rozloženo, což právě v praxi nejlépe osvědčuje to vyhlášené „dobrodiní“ zákona o rozluce manželské.

Do nebe volajícího bezpráví obytá se dopustiti vláda německá na těchto zkonšeném lidu polském v Poznanecku. Říšský kancléř pro zemi zasedání sněmu říš. připravuje předlohu, dle níž Polákům pro „blaho veřejné“ má býti odňato právo majetkové, majetek vůbec. Náslílné vyvlastnění bylo by nejkrutějším deptáním nejvčetnějších práv, jakého by se mohli dopustiti toliko nejdivočejší barbari dávných věků. Ubozí Poláci, shromáždění na okres. sjezdě v Inowroclawu, protestují proti tomuto ukrutnému projektu pruských „polakožerců“, volajíce všechny lidi dobré vůle na soud proti tomuto neslýchanému násilí.

II. výstava výtvarných umělců morav. ve Val. Meziříčí až 23. září, 9—5 hod. První tisíc návštěvníků byl překročen; v neděli večer byla zaznaménána návštěva na 1400 osob za minulé týden. Na 15. chytá se veliká národní a lidová slavnost „Valašské hody“, které mají ukázati zbytky starých obyčejů valašských. Budou se tancovati valašské tance, zpívati valašské písně, i valašskou svatbu uvidíme. Slavnost je za každého počasí. — Prodej uměleckých děl uspokojuje. Zamlouvají se zvlášť pěkné, jasné krajinky Jaroňkovi, Lolkovi a Kalvodovi. Celkem koupeno dosud 19 děl za 3010 K.

Několik číslic k manévrum. „Tábor“ píše: Čtrnácte dní trvaly závěrečné manévry severní a jižní armády, vzrušily mnoho hlav a obrátily hodně peněz. Tak jen za tabák a doutnky utrátilo se u nás přes 40,000 K, pivovar ty dny vystavil přes 800 hektolitřů piva a poledne prodáno zajiště k 15,000 kusů. Spotřeba monky musila býti tyto dny také obrovská, vždyť táborští mlynáři a pekaři pekli nejen chléb pro celou armádu a posílali jej na ní na pochodech, ale také obstarali ty různé drobotiny pečiva pro okolní prodáváči i pro třídenní pobyt vojska zde ve městě. I na jatkách poraženy „ponuty kusů menších i větších, které jižní armáda „vyfasovala“ každý den v množství i s obligátními knedlíky, ale také šťastně strávila v těch spoustách masa, pečeni, párků i buřtů všech možných druhů, jichž počet jde do hodných tisíců. A teď připomněme k tomu tu malíčkovost, každý infanterist dostával denně válečné přídavek šestáček, šarže berou více, důstojníci už celou zlatku, a tak si můžeme jen tak z hruba představit ten pakatýlek, co stála ta válka v míru za 14 dal. Pomož Pán Bůh, co by stála ta opravdová tak za půl léta?

V příčině protiklásterních demonstiací v Itálii poznamenává nyní sám židovský list „Zeit“: „Pokud se týče klášterních skandálů v Itálii, nazírá veřejnost zcela chladně na tyto události. Nejdříve tu pracovala přehnanou mírou honba po sensaci. Soudy rozhodnou, co je pravdou na aféře podvodné „jeptišky“ Fumagalli v Greco u Milána a Salesianů ve Varazo. Jisto jest, že Giuseppina Fumagalli vůbec není žádnou řeholnicí, neměla nikdy od církevních úřadů svolení nositi řeholní roucho.“ Tak stojí výslovně v židovském „Zeit“ dne 6. září. Pokud se týče hochy Bessona u Salesianů ve Varazo, vydali psychiatrové dobrozdání, že Besson jest degenerovaný a neschopen jakýchkoliv soudných výpovědí. Matka Bessonova přiznala se u soudu, že hoch není jejím dítětem, nýbrž nalezenecem! Důsud nemohl soud Salesianům nikádněho zločinu na chovanceho útahu dokázati. Salesiané nyní soudně zakročí proti prefektu Silvovi a proti všem italským listům, v kterých bytí zhaubeni. — A teď ještě v Praze chtěl porážeti volný myslitel katolického kněze poukazváním na „Mláďa.“ Není to katové šoušáci?

Bohatou sklizeň okurek si pojišťme, když záhonky již na podzim, anebo za obilvy, země-li úplně rozmraží, také v zimě připravíme. Záhonek se na ryš hluboko arýje, z bohé hlína hodí se středem, čímž se záhon sklonutí brobovitě. Ve středě se vyhodí 30 cm hluboká brázda a do té na 6 metrů délkou vleje se dvě konve neb putěky tekutého hnoje náchodového. Brázda se pak vyplní dobrou, sralou hlínou kompostovou a záhonek se pak nechá v klidu až do května, kdy do hřebene uprostřed sázíme okurky. Někde po krajích se pěstuje ranný salát, jenž se v únoru neb počátkem března dvěma řadami seje přímo na místo, až li ranné a silné sazenice se nepošují v pateništi.

Hnojívka pod stromy a v zahrádě jest dobrým hnojivem. Vezmeme kůl, opatříme ho na jednom konci přičkou kratší, aby tvořila s kůlem kříž, na hlavu kolu pak můžeme nasaditi k vřeli pevnosti přiměřený železný kruh, druhý konec kolu se přitiskne do špičky. Kůl tento se vrší pod stromy do země, ale ne u samého kmene, nýbrž dále k obvodu koruny, pak se za přičku vytáhne a povstalá jáma se přikryje břídlíci, neb jiným kamenem; takových jam uděláme pod každým stromem několik. Do těchto pak naléváme občas, hned v zimě poštínaje, močůvku a zase je zakryjeme, by se nezanesly. Za doby zimní je častější zalévání tímto způsobem prospěšno zvlášť v půdách suchých. Mimo močůvkou možno též zalévat i rostoky strojních hnojiv.

Výkrm prasat daří se nejlépe, když dáváme veple husté krmivo zvlášť a nápoj také zvlášť. Husté krmivo dává se v přiměřené dávce třikrát denně, nápoj o 10. hod. dopol. a o 4. odpol. Nápoj se mírně osolí a trochu „omastí“ pozadní moukou. Solíme li přilít, veple málo na sebe přilíbá. Krmivo se dává zchlazené, neboť teplým se neobčerství, zchoulostiví a špatně žere. Každá dávka má býti odměřena, aby v korytě nic nezbylo. V teplém chlívků tmavším veple lépe tuší než ve chladném a světlém. Nejlépe se osvědčuje teplota 15° C.

Popel kamenouhelný jako hnojivo nemá valné ceny. Za to však výborné poslouží, jedná-li se o zlepšení půdy těžké, nepropustné, studené a kyselé; i na louky mokré, kyselé se dobře hodí. Navzáli se na podzim a rozhodí tak, že tvoří asi 10 cm silnou vrstvu, načež se buď zaryje nebo lehce zavrhuje. Učiní půdu dírkovatejší, propustnější, vzduchu i teple přistupnější. Na lukách vypudí mech i kyselý traviny a uvolní půdu jetelinám. Kde je po ruce, zažítujeme kamenouhelný popel způsobem naznačeným.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. září 1907. 1 hl pšenice K 17.00—18.00, žito K 14.00—14.60, ječmene K 11.00—11.80, prosa K 10.00—12.0, vike K 10.—12.—, hrachu K 20.00—24.—, oves K 6.80—7.00 došky K 36.00—, jablek K 24.—, krun K 24.00—40.00, bramborů K 2.80—3.90, 1 hl jetelového semene bílého K —.—.—, 1 hl jetelového semínka čer. K —.—.—, ruského K —.—.—, máku K 36.—44.—, lněného semene K 00.—00.—, 100 kg žitných otrub K 15.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 14.00—, 1 kg másla čerstvého K 2.44—2.80, 1 kg másla převařeného K 3.70—, 1 kg másla vepřového K 1.84—1.92, 1 kg tvarohu K 0.23—0.32, 1 vejce K 0.05—0.06, 1 kopa okurek K 2.—3.00, 1 kopa zelí K 3.00—6.50, 1 kopa kapusty K 0.00—2.00, 1 hl cibule K 3.20—4.00, kopa drob. zeleniny K 1.00—1.50, 1 pytel mrkve K 1.40—2.00, 1 bedka hrášek K 4.00—10.—, 1 bedka švábek K 5.—5.60, 1 bedka jablek K 8.00—14.— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 7. září 1907 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 778 hektol., žito 640 ječmene 552, oves 543, prosa 22, vike 6, hrachu 18, došky 100, jablek 6, krun 9, jetelov. semínka 3, lněného semene 0, máku 41. — 2) Zeleniny: zelí 53 kop, okurek 72 kop, kapusty 80 kop, cibule 20 hl, drob. zeleniny 61 kop, mrkve 19 pytlů, brambor 8 bedek, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek — hl, hrášek — hl, třesní bedek —. — 4) Drob. dobytka: vepřů 1 kus, podvevínat 687 kusů.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízi

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísekný soudní znalec a odbádce

v Hradci Králové

Velký výběr zlatých, stříbrných sklopů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Svůj k svému!

Nejdůst. bisk. konsistori odporučeny
umělecký závod

Jos. Kieslicha
v Hradci Králové

odporučuje se ku provedení veškeré práce oboru
stavby a znovuzřízení

oltářů, křesatelen,
křížových cest, Božích hrobů atd.

Odborné a bedlivé opravy, zlacení a po-
lychromování uměleckých památek, oltářů a soch
s plným ohledem na původnost a sloh. Práce jen
dokonalá a ceny levné.

Nákresy, rozpočty atd., ochotné a bezplatně.
Četné dopisy namáti po ruce.

První c. k. místodržitelstvím konces.

hudební pěvecký

ústav M. Nepeřeného

≡ v Hradci Králové. ≡

Nový škol. rok začíná 15. září 1907.

≡ Zápis ≡

od 1. září t. r. denně od 8. do 12. hod. dopol.
a od 2. do 4. hod. odpol. v místnostech ústavu
:: v Dlouhé ulici čis. 200. ::

Proti městskému divadlu.

Vyučovací předměty: **Zpěv, piano, housle
a violoncello.**

Všichni žáci přidržováni jsou k hudbě
sborové a hlavně k hudbě komorní.

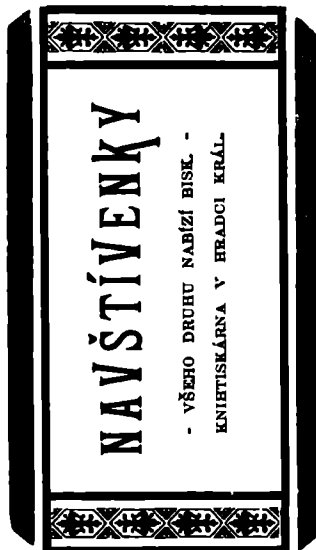
Mat. Nepeřený,

varhaník při katedrále a
:: státně zkoušený učitel hudby. ::

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šachula Cena 3 K.
Objednávky vyřídí obratem
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

„SLAVIA“
vzájemně pojišťovací banka v Praze,
vyhovující novodobým požadavkům spořicího obecnstva,
zavedla v odboru životním novou sazbu pojišťovací na
dožití s úmrtí

**se zaručeným 4% stoupajícím
úrokováním základního pojistného.**

Pojistný kapitál bude vyplacen, dožije-li se pojištěnec
ustanovené lhůty, anebo kdyby kdykoli dříve zemřel, ihned
po jeho úmrtí.

Výhodno zvláště pro ty, kterým v pozdějších letech
zarostou výdaje na dospívající rodinu a p., neboť naproti
tomu zmenšuje se až do nepatrného obnosu pojistné. **Ubývá
totiž, šestým rokem počínajíc, pojistného o 20%,
prvního obnosu, sedmým rokem o 24%, atd.,**
takže na př. při 20leté době pojišťovací obnášelo by po-
jistné v posledním roce pouze 4%, počátečního obnosu.

Jako jiné sazby tak i tato spojena jest s nárokem
na dividendu.

Fondy a rezervy banky Slavia jsou	
koncem r. 1906	K 38,349.074.78
Pojistné kapitály v odborech život- ních v r. 1906	K 183,087.286.88
Úhrn vyplacen. kapitálů a důchodů v odbor. životn. do konce r. 1906	K 36,421.530.92
Za jediný minulý rok vyplaceno členům 10% dividendy	K 229.536.36
V celku vyplaceno členům dividendy	K 1,836.419.57

Podrobné vysvětlení a sazby sdarma zašle

Generální ředitelstvo banky Slavia
v Praze, na Havlíčkově náměstí,
jakož i gener. zastupitelstva:
v Brně, ve Vídni, v Lublani, ve Lvově a v Záhřebě.
Adresa pro telegramy: Banka Slavia Praha.

Z „Časových Úvah“

posud jsou na skladě tyto spisy:

Raffelsenovy záložny	8 h	O úpadku náboženství mezi protestanty	16 h
Učte se z dějin	16	Zpráva o sjezdu českoslovanských kate- liků v Hradci Králové	24
Oslava Husova	8	Veliký biskup	8
Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636	8	Důležitost pravého náboženství	16
Zaloba vydědence XIX. věku	8	Pekora a náboženství	8
O trestu smrti	8	Zakládejte odborové spolky	8
Zrušení řádu Jesuitského	8	Husité jindy a nyní	24
Vláda židovstva	8	Několik slov o papežství	8
Bliže k Římu	8	Katakomby	8
Moderní choroba a její protilék (o tisku)	8	České náboženství	16
Vyznání starého hřmáníka	8	O ústavním životě v Rakousku	8
O sv. zpovědi	8	Plus VII. a Napoleon	8
Svépomoc dělnictva	8	Sebevraždy studentů	8
Pryč a dogmaty	8	Česká konfesse	24
Fara katolická a protestantská	8	Účelnost v přírodě	16

Objednávky vyřídí Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Veškeré školní knihy

do c. k. gymnasia, lycea, reálky, učitelského ústavu, do obchodní akademie, školy zámečnické, měšťanské chlapecké
a dívčí v Hradci Králové a veškerých škol obecných a středních v místě i v celém okrese

chová stále v největší zásobě na skladě

východočeské knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové

Telefon č. 17.

na náměstí, vedle lékárny páně Hubáčkovy.

Založeno r. 1863.

Stálý přísežný znalec c. k. krajského soudu v Hradci Králové.

Kde vydání staršího lze užívati, chovají se též **opo-
třebované knihy na skladě** ve vydáních nej-
novějších. — Zásilky na venek poštou vyřizují se
obratem a franko. — Seznamy na požádání zašlou
se zdarma a franko. — **Prvý sklad c. k. škol-
ního knihoskladu v Praze.**

Největší sklad **všech školních pomůcek,**
globů, atlantů, kalendářů, psacího a kreslicího ná-
činí, slovníků, map, hudebnin, notesů, denníků atd.

Podmínky odběru velmi mírné a příznivé.

Besídka.

Jen co k čemu patří!

(Posvícenské drta.)

(3) Slavnostní hodování počalo teprve k jedné hodině. Sestra Dorotka z Kvapova a švagrová z Dolíkové dostavily se k hostině později, čemuž byla sama Málka ráda. Oběd stejně nebyl v poledne hotov, poněvadž scházely hospodyně zručné pomocnice. Hostitelka jen bořela únavou a horkem, když velikou mísu posvícenské polévky na stůl nesla.

Thlustý Ferdinand jako osoba nejvzácnější seděl v čele.

„K polévce vlastně patří taky na stůl řetkvička“, usuzoval znalecky Lahodný; „víš, Málko, potom je ta chuť pikantnější.“ Po několika lžících obrátil: „Ale — abych mluvil pravdu, polévka sama dobrá je — jak se patří; rozumíš se, že by s řetkvičkou byla lepší.“

Druhým číslem obědu bylo hovězí maso. „Chutně upraveno je, to musím říci“, pochvaloval s vážným obličejem Ferda. „Omáčka rajská taky ujde. Ale pozoruju, že víno a citronovou kůru ani neviděla. Takhle je moc mdlá, víme, švagře, málo řízná. Já vždycky nejradši sardelovou — ta je pikantnější. Ale když už má být rajská, na tu se musí dát dobrý pozor; do uť patří zápražka temnější, cukr přepálený. To je potom pochutnání! A potom taky k hovězímu masu patří nějaký kompot, aspoň brusinkový, není-li jiný. Na kompot, víme, já si velice rád potrpím. A před hovězím patří vypít malý kalíšek vína sherry nebo marsaly. Pak maso líp chutná. No — ale tady je to na vesnici, kde pak vy všechno můžete vědět. — Ale víte, švagře, to já hostinám dobře rozumím, neabych se chlubil. Mne nenapálí žádný hotel — ani italský.“ A přimhouřiv labužnický oči, pokračoval Ferdinand nadšen: „A víte, kdo před hovězím masem vypije nějaké pimplé delikátního vína a smí rybu v rosolu, tomu potom teprve dobře upravená hovězina chutná!“

Málka odtvářela udivené oči, děti byly celé vyjevené nad odbor. přednáškou svého strýce. Stálek se už trochu mračil a poznamenal: „Musíte odpustit, švagře, jsme tady jen na vesnici. To víte, že se tady hospodyně nemůže dobře naučit takovému vaření, jaké umějí milostpaničky z města. My — my tady jen žijeme jednoduše, po sprostě.“

Málka mrkala od plotny na muže, aby už přestal. Nechtěla, aby si nějak pohněval bohatého švagra.

„Ale — ale, švagře, kdo vám tady co vytýká? Máte mne tu rádi, a to mi je milejší než nejlepší jídlo. Víte, to já si rád všude o kuchyni promluví, protože jsem znalec. Dobře upravené jídlo — to jest na světě hlavní věc. Jináč po člověku nic není. Zkáz-li si někdo špatnou stravou zdraví tělesné, pak také to dopadá blbě se zdravím duševním. A proto já si vždycky kuchyně dobře všímám — i když není zlá. Vy to máte celkem v pořádku. Ale rada zkušenějšího ani teď neuškodí. Mně už se samy veliké dámy něco naděkovaly, jak jsem kolikrát moc dobře poradil.“

„No — no, víte, švagře, to já se jen omlouvám, že jsme tu jen tak prostí, abyste se nehněval. Nic ve zlé“, konejšil Stálek, její mrkání Málčino přivedlo k větší trpělivosti.

„Dobře, dobře“, dokládal Lahodný, hrdý na své vědomosti. „Však já bych tě, Málko, brzy naučil po městsku vařit; to by to šlo rychle.“

Hospodyně donesla na stůl husu. Myslila si, že aspoň toto její kuchyňské dílo bude uznáno za triumf. Husa tak pěkně opečená, křehká!

„No — tohle je něco — víme — tak se má husa péci, liboval si Ferda a labužnický dvakrát si mlaskl. Po čtyřech soustech však dával lekci: „Ale k tomu patří okurkový salát se smetanou, to jest lepší než zelí. A to já vždycky, Málko, musím mít salát čerstvý. Víš, jak se rozkrájí, hned se musí jíst, pokud vůně nevyčichne. A lák z rozkrájených okurek odlívat — to dělají lidé nerozumní, kteří nevědí, v čem grunt chuti u salátu spočívá. Nenechá-li se v tom okurková šťáva, pak při jedení jako by člověk žvýkal gumu. Ach, na salát — to si potrpím, zvláště je-li takový parný den jako dnes.“

„I to ti můžeme taky udělat, okurky máme a jaké“, hlásila se Málka s úsměvem. „Jen když ti husa chutná.“

„Hoši, sedte způsobně, ať se na vás strýček nezlobí“, napomínal Stálek. „Co to pořád, Lojzo, Františkovi šeptáš? To se nesluší před hostmi.“

„On — on mi Lojzík povídá, že strejček moc jí, že toho polkne jako slon.“

Páci! Už letěl důkladný poliček na prostomyslnou tvář dětskou, která referovala pouhou

pravdu. A plesk! Už dostal taky jednu Lojzík. Hned se začalo produkovat plačtivé duetto, do jehož nemodulovaného zpěvu zarachotil basovým smichem Lahodný.

„A proč, švagře, ty děti bijete? Ty nemohou tolik jítla snést jako já — starší člověk. Klouček mne jen pochválil, že se spokojím se vším a že mám zdravý žaludek. A vy jste přece, taky rádi, že nepohrdnu ničím, že nedávám košem, že mi všechno chutná. Já přece dovedu uznat, že je to tady jenom na vesnici, vím, že jsem nepřišel na žádoucí ústřice. Jen když si žaludek nezkažím — to je hlavní.“

Po tomhle „komplimentu“ Stálkovo rozčilení jen ještě stoupalo.

„A — ty neseš, Málko, řízky? No — to jsem rád. Jsou-li dobře upravené, na těch si pochutnám.“

A když kuchařský znalec ochutnal celých tři řízky tak, že z nich nezbylo nic, polkl labužnický dvakrát slinu a prohlásil svůj soud: „Ušly by, pravda, ale ty se musí na stůl nosit hned, jak jsou upečený. Zdá se mi, že's je, milá Málko, smažila trochu moc brzo, ještě před husou. Víš, donesou-li se na stůl už trochu vychladlé, pak jsou jako rozvhlblé, jako gumové; už nejsou tolik křehké. A k nim patří brusinkový kompot. Nechci se s jiným hádat, ale dle mé vlastní chuti jest to k řízkům příkrm nejlepším. A taky by k tomu patřil citron. No — ale to už jsou celkem maličkosti. A teď by patřila sklenice plzeňského. Jak se víc jí, musí se svažovat.“

„No — už tu pivo bude hned. Ale víš, Ferdáčku, tady bychom plzeňské bohužel těžko sehnali.“

„A to já nejradši Plzeň; tu se může pít bez ublížení zdraví jako káva. To pivo jest chloubou celé české země. Achich, co jsem musel za něj platit v Paříži! A přece jsem si jej tam taky poručil. Ale nešť! Není-li, tedy není.“

Když vypil Lahodný tři sklenice, komandoval: „A teď by patřila černá káva. Víte, přátelé, já piju kávu po obědě rád. Ale ta musí být pravá, černá jako uhlí. Ať už v ní je cukru míň! To už je jedno.“ — Ferda po jídle a pití jen hořel. Seděl jako allegorie blahobytu. Hotový sourozenec Gambinův. „A ke kávě by patřil takhle nějaký dort, při nejmenším aspoň omeletka. Ale to vy tady na vesnici málokdo víte. Ostatně já už jsem se najedl dost. Nepotřebuju mít ode všeho. Ale ke konci by bylo dobře podat ještě nějaké ovoce.“

Málka přinesla červenoučké hrušky, pěkné „hraběny.“

„No — to je dobře“, chválil odborník. „Ale lepší by byly máslovky, ty jsou takové měkkoučké — jen se pijou.“

A po hodování hlasem dosti sklíčeným zval Stálek švagra do lesa. Tam je to prý kolem řeky tolik půvabné!

„Cha — cha“, ozval se zateklým hlasem Ferda; co tam teď budu dělat? Snad jíst smrčkové šišky? Víte, švagře, tohle nechejte veverkám. To já chodím do lesa vždycky jen kvůli zdraví — a pro žádnou krásu. Ale ještě víc prospívá zdraví, jestliže si člověk pěkně po obědě schrupne. Nad dobrou stravu a zdravý spánek není! To si všichni pamatujte. — Ale před spaním by patřil takhle nějaký likérek. Máš tam, Málko, něco?“

Málka přinesla kmínku. Ferda si nalil do malého kalíšku čtyřikrát. Zdála se mu kořalička trochu mdlá. Lepší prý je slivovice, nebo višňovka, anebo ořechovka . . .

Pak se uložil do salonku k libému oddechu po práci tělesné i duševní — tolik namáhavé. To není maličkost, jíst pilně přes hodinu a při tom mít ještě stále přednášku. Po tak veliké námaze věru odpočinek zasloužený.

* * *

A když na návezi zaklokotal kolovrátek polku, milý Ferda již spal. Z úst jeho nesly se třesavé, monotónní zvuky, jako kdyby někdo v pravidelném, tahlém tempu brál spodní bas na harmoniku.

Stálek zatím v snu bafal velice rozčileně. Tohle není člověk jako my, tohle je hotový Bumbříček. Vždyť jest to zrovna hříšné; hází do sebe jídlo jako do kufru. Za týden bychom neměli na dvoře jediného kuřete.“

„No — na mou duši“, dodávala Dorotka, jestliže vám tady zůstane několik dní, bude to tu vyhlížet jako po Pražech. Ten Ferda by se mohl ukazovat v cirkuse jako koncertní jedlík. Něco je něco — ale tohle! Ať mu, Málko, podruhé budeš dávat nějaký likér v malém kalíšku, uvať kalíšek na provázek, aby v něm nezmizel i s kořaličkou . . . To je nádoba!“

Málka se kabonila. „Já jsem si to představovala přece trochu jinak. Kdyby tady ten nenasyta zůstal, tři lidé by ho musili pořád

obsluhovat. Já bych mu nechtěla vařit ani za tři tisíce ročně. A toho sekýrování ke všemu tomu! Pořád a pořád, co k čemu patří. Ale sám Bumbříček nás nikdy nepozval, abychom taky viděli tu jeho kuchyň.“

„Kdyby se radši vypravil domů už zejtra! Desítku bych za to dal“, posteskl si hospodář. „No — a co těm dětem přivezl? Nestojí to za řeč. A ty, Málko, jako bláznivá pořád na mne: „Jen ho pozvi, pozvi, neuškodí nám to.“

„No — jenom ne tak zburta, táto, přece ještě nevíš, neutrousí-li nějakou stovku.“

„I — ať si jede i s tou stovkou ke všem . . . Dám mu ještě na vlastní útraty zahrát marš.“

Manželé by se byli málem pohádali.

Když se Lahodný prospal, sháněl se, kde má ten okurkový salát se smetanou . . .

Potýral domácnost ještě druhý den důkladně — a pak sedal do bryčky. „Máte to tu jenom jednoduché, ale jste upřímní, ochotní. Přijedu brzy zas — ale už časně ráno, abych před vařením oběda poradil, pomohl. Pak to bude jistě lepší.“ — Tato slova byla jediným přátelským podarem za pohostinství.

K cyrillským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplošné vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 365 stran 8°.

V plochých arších při odebrání nejmenší 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v poloplošné	58 h
vázaný v celoplošné	68 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křídlem	74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se zlaceným křídlem a ofiskou	K 1 80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejdušoj. panem biskupem Dr. J. Doubravou

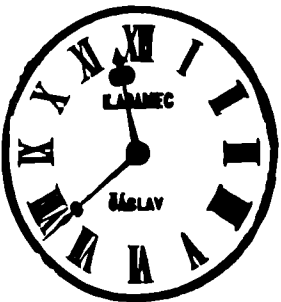
schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

 První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.
Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí
křesťanský velkozávod
firmy
F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.
Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.
Ignáce V. Nešhuda syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Nešhudy, farář ve Výprachtělech)
doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zárkuje vklady 4 1/2 % bez výpovědi, 5 %
proti 30denní výpovědi a 5 1/4 % proti 90denní
výpovědi.
Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.
Zápůjčky výhodně.
Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opětně revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
ku národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
zásobený sklad
obleků historických.
Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 283.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veleďstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílá se jen posvěcené.
Vzorky, apošty, nákrasy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.
Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veleďstojné duchovenstvo o láskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychle a levně provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 bal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,
všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy
Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí č. 413.
Cenníky zdarma a franko

ALBÍN
s vůní fialovou docílí sněhobílě prádlo
i bez bělidla, čistí podlahu, sklo a j. v.
:: s výsledkem dosud nedostižitelným. ::
Zásilka 20 balíčků dobírkou za sl. 1.50
franko stačí na 1/2 roku.
Vyrábí jako zvláštnost:
Josef Jelínek,
mydlář
v Hradci Králové.

Mravný hoch
se přijme
do učení
u JOS. KIESLICH, pozlacovače
v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku zasílá
se vše franco.

Mešní vína
Veleďstojnému duchovenstvu dovoluji si nabí-
dnouti pravé, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičkách. Falken-
steinové IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lah-
vičkách. Klosterneuburské staré vylešelé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvičkách za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i brionská, pocházející
z Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.
Alois Čížek,
majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
dět. farní úřady v Čechách.

JAN STOUPA V PRAZE, Václavské
nám. 32.
prodá
následkem neočekávané a bez-
příčiné výpovědi
za účelem zmenšení skladu své
ohromné zásoby zboží
za báječně levnou cenu!

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem pošty.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

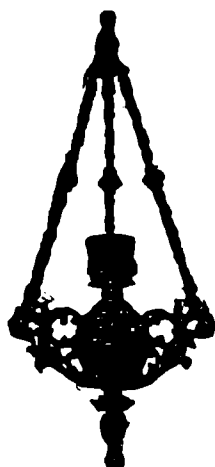
V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul. Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vnučený pastí speciálně na kostelní náčiní, dovoluje i doporučení svůj bojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni štátí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukásku, rozpočty, nákreby neb cenníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejstojatnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené výrobky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pultky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a různé předměty hodící se na carky.

Původní nákreby, cenník a rozpočty besplatné a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních satisení.

Nejlepší podlahový nátěr

Marxův lak.

Nejvydatnější. Nejtrvanlivější.
Proto k upotřebení nejlacnější.

Schne v 6 hodinách a stačí
— 1 kg krabice na 8m². —

==== Cena 1 kg K 1.80. ====

Email bílý a barevný

Marxův je rychle sehnoucí, trvanlivý nátěr.

V 24 různých barevných odstínech s krásným leskem. Hodí se výborně na kuchyňský nábytek, k náteru zdí v kuchyních a špižárnách atd.; dá se mytí. Lze dostati v každém množství a odstínu jedině u firmy

Fr. Viktorin,

hlavní sklad a strojní výroba barev a laků

v Hradci Králové,

Velké nám.

Na skladě nacházejí se všechny druhy barev suchých, třených, laků a štětců.

MOSAIKY

sklenné

p.c. figury i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, v. státního způsobu, které nejen vzezřením ale i svou láčí předčí mosaičky vlašské, hotové

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda, Brno.

Rozpočty pro chrámová okna i mosaičky besplatné

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou značkou.

Zlatá medaile 1903.
Pardubice

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Truhlářského pomocníka a učně

z řádné rodiny příjme

Fr. Třasák,

Hradec Králové, Pětidomí č. 411.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíníte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Nábytek na splátky

5 sl. měsíčně na každou stanici dodává
cis. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlepe
koupíte u

Jos. Thoře

v Hradci Král.

OOOOOOOOOO

C. k. mládožitelství koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

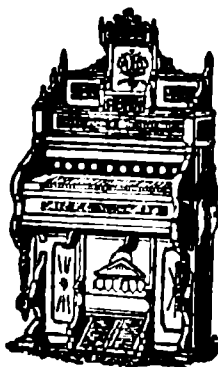
Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší městní splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Do učení na čišnictví

příjmu

chlapce z řádné rodiny.

Václav Sternberg,

hotelier

v Adalbertinu v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské

:: pro práce kostelní ::

J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,

PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelů, křtitelnic, zpodobnění, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světců, kruciifiků, rámců atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus
katolického náboženství.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.
2. Střední katechismus
katolického náboženství
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.
3. Velký katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihovny s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozšíření výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupěno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na křídovém kartonu v šedém vkusném passepartout nabízí důstojnému duchovenstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímž obrazem věrně podaným K 5.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy, nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Každý

křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních
PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veteřa i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Atelier pro církevní malbu a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühl nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od vele důstojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u **Tkačev. výrobního spole-**
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti **partie zboží** 30 mt., obsahující **každá**
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti.
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

OBNOVA

Číslo 88.

Předplatní na čtvrt rok 5 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. září 1907.

Inzeráty se počítají lemmi.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Kongres Volné myšlenky.

V Praze, dne 10., 11. a 12. září.

(M) Po bouřlivých ovacích, hřmotných útoků na cit a povahu kongresistů, po koncertu a intrádách přistoupeno v pondělí ke skutečné „práci“; kongres přešel ku „pracovnímu“ programu. Dříve však Němec Hutter z Liberce podává za Němce z Liberce známý protest.

Resoluce přijata byla bouřlivým potleskem, autor její Němec Hutter stále a stále vyvoláván — ale jen ne Čechy. Pozoroval jsem zamračené tváře německých delegátů. „Moc hloupé“, zamumlal jeden muž, který se nesmál. Tužil jsem ihned, že to bude mlti novinářskou dohru, jejíž ozvuky dojdou oblasi nepřijemného i zde v kongresu. To se také stalo. O tom však později.

Po resoluci této počata byla anketa či vlastně debata o volné škole. Dr. Bartošek, Delaroue, Zenker, Černý, Hins, dr. Tschirn, Bouquiner, Starck, Ferrer, Ulebla, Lederer, Schaner, Spálený, Pelant, Werner, Vaněk, Trylowskij byli bojci řečnický za volnou školu. Positivního nebylo předneseno nic; co bylo řečeno, byly jen sprosté, živé útoky na církev katolickou a náboženství křesťanské. Jediná studie suppl. učitele c. k. vyšší reálky v Žižkově Josefa Spáleného jest věcí promyšlenou, s kterou možno alespoň počítati a debatovati. Studie tato z rak. středního školství jest založena na hlubším požadavku, který skutečně stává: „Uvésti v soulad náboženství a vědu.“ P. suppl. učitel ovšem vzal na tento požadavek lék jiný, totiž žádá, aby střední škola byla sloučována a zbavena „nepříslušného“ vlivu konfesiijního. K tomu cíli navrhuje tyto prostředky: 1. náboženství budiž předmětem nepovinným; 2. obsah, látka a předmět celý náboženství budiž za součinnosti povolanců činitelů paedagogických vzhledem k druhým vědám i filosoři a ethice upraven; 3. rovněž tak metoda učení se náboženství; 4. rovněž budiž vzhledem k stupni vývoje žactva rozhodnuto, kdy má se začít učiti tomuto předmětu; 5. theologové nebudtež učitelii jiných předmětů na střední škole; 6. výuka modernisovanému učebnému předmětu náboženství

budiž svěřena v nejvyšších ročnících *theologům*, kvalifikovaným studiem filosofickým a paedagogickým a účelným propaedeutice filosofické obligátně; 7. náležitá revize učebnic zbavených privilegovanosti konfesiijní; 8. redukce úkonů bohoslužebných ve škole a jich nepovinnost; 9. náležitá revize předpisů náboženských pro žáky a pro učitele; 10. moderní reorganizace nadřazených úřadů školních bez kleru a realisace programu školského, prohlášeného předvolebním projevem pokrokového učitelstva středních a vysokých škol českých.

Jak vidno, požadavky pevně stanovené, programové dosti odůvodněné a co hlavní — s nimiž dá se rozumně debatovati. My navrhovali bychom také revizi, ale revizi předmětů všech, zvláště paedagogických propaedeutik a přírodověd, hemžících se hypotézami ničím nedoloženými a působícími mezi mládeží studující zhoubné právě tou svou moderní radikálností, kterou zástupci domněnek těch mlátí do všeho, co *zákonné*. Pp. učitelé chtějí mlti volnost, a každý požadavek jak se strany *svědomí* vlastního, tak i státu a náboženství je omezuje, každý zákon je škrtí, proto chtějí odhoditi vše, jen aby byli „volnými“. Jisto je, že iniciativa jakási musí býti učitelstvu přisáhná, ale regulace se strany náboženství a státu je nutná. Navrhovali bychom revizi celé osnovy náboženské co se týče *metody* vyučování, dogma však zůstává dogmatem vždy, hypotézy zůstaveny budtež *učencům* a nedávajež se žákům. Všecky předměty budtež upraveny tak, aby povstal ladný celek mezi vírou a vědou, což je pravý základ humanismu, ale *církevního humanismu* Komenského, na kteréhožto zbožného a autoritu své církve uznávajícího paedagoga světového kongresisté tak často se odvolali. V přičině ostatních bodů jsou požadavky pana suppl. prof. Spáleného vyhnány ne „hlubším pozadím“ z moderního ruchu, nýbrž z falešného vědatorství, které tolik mezer již ve výchově způsobilo.

Ostatní páni řečníci vykazovali náboženství ze školy vůbec, sociální demokrat Vaněk vyzývá poctivé volné myslitele, aby z církve vystoupili a stali se bezkonfesiijními.

Dne 10. září konáno uvaňování o rozluce církve od státu. Před tím však projednána zá-

ležitost Hutterova. Liberčan tento napaden byl židovskými časopisy pražskými i libereckými. Pan Hutter tvrdil, že předsednictvo do jeho prachatické resoluce vložilo něco, čeho tam vůbec on neměl. To rad. Zenker doznal, a pan dr. Bartošek odprosil Němce, že nečiní zodpovědným Německo celé, nýbrž několik zbrklých fanatiků. Pan Hutter rozhořčen však kongres opustil. Bojci za rozlučku církve od státu byli: J. P. Schmall, Delaroue, spisovatel T. V. Krejčí, Zenker, Niemojovskij, Ghisleri, Dražďák, Hins, Soukup, Vaněk a Hutschel. Věc sama projednávána nebyla a býti nemohla pro spoustu lží a útoků na náboženství katolické.

Čtvrtého dne dostali se kongresisté do sebe. Dr. Otto Karmin ze Ženevy vypracoval kongresu resoluci s Ewaldem Vogtherrem, která zní:

„Vlná myšlenka, tak jako věda, jest mezinárodní. Jako uznává právo každého na individuální život, přiznává totéž právo útvarům politickým i morálním, národnostem. Budtež jim zabezpečeny právo i možnost žiti svým vlastním životem, omezené toliko stejným právem ostatních národů.“

Volná myšlenka bez ustání bojuje proti každému šovinismu, proti každému výbojnému duchu potlačujícímu a vykořisťujícímu, který se rodí z motivů náboženských, hospodářských a j. Jmenovitě protestuje s nejkrásnější energií proti válce. Všichni přívrženci Volné myšlenky mají užiti všech prostředků k jejímu zabránění.

Ve veřejném životě, ve škole, v domácnosti mají volní myslitelé bez rozdílu poukázovati na zlé následky politického rozdlení národa jak ideálního tak i hospodářského a bojovati o to, aby příští budoucnost spatřila utvoření svazu všech národů, založeného na rovném právu všech a pracujícího na uskutečnění pravých zájmů civilisace.“ Utkali se v debatě o této resoluci: soc. demokrat. posl. Modráček, Vogtnerr z Německa, Iwanskij z Polska ruského, Turnemont, Richter, Delaroue, Rozvoda. Dobře to řekl Delaroue, že thema o vlastenectví a volné myšlence bude nutno velmi důkladně teprve prostudovati. Rozvoda praví: „Patriotismus (vlastenectví) je něco, co nelze ze srdce vyrvat. Je rozdíl mezi tím vlastenectvím,

i stařeny oklepaly. Sněmování pod širou oblohou při ostrém mrazu stále bylo živější. Také někteří femeslníci oklepali zástěry a pospíchali spatřit botovou sensaci dne. Už se blížilo k jedenácté — a cikánská svatba posud nikde. Ale to bylo jedno; však teď už tu mohou být každým okamžikem. Sletinky přechlapovaly, strkaly své ruky do rukávnků stále upřímněji. Na bílých tvářích jim naskakovaly modré pruhy. To je jedno. Však ta podívaná vynahradí celou útrapu. Cikánskou svatbu nelze spatřiti každý den. A starší ženy? Věděly, že i teď v zimě přivolají bromobití do svých domácností nad pozdním uvaňením oběda. Ale co na tom? Každá legrace něco stojí, každá růže má svoje trny. Ať si mužové pohubují, ať si děti chvílku pobřečí. Teď jsou cikáni přednější. Vedla se mezi některými horlivá debata, zda ta svatba půjde pětky či pojedě. Ale ať už tak nebo onak — zajímavá podívaná to bude. To když cikán má knoflíky pěkně vyleštěné a cikánka nové plíšky, vždycky jim to sluší.

„Ale pomoz Pán Bůh takovému člověku, který jim půjde za svědka!“ volal jeden stařec. To si jistě vybrali svědka jiného než cikána; a ten se naplatí! Tomu tatř polévky přijde v poledne draho. Když jsem byl za kmotra cikáněti, všecko jsem na ně musil koupit — i tu kartulku. Ten špás mi přišel dobře na tři desátky. Cikáni si mysleli, že je musím jako kmotríček živit celý měsíc.“

Na kostelní věži bila jedenáctá hodina. Za dvě minuty nato hrnuli se z gymnasia blíž kostela stojícího studenti. Tot se ví, že se jim nechtělo hned domů, když spatřili smetánku dámského světa lysového tak pěkně pobromadě, jako někde v elitním plese. A tak zástup nedočkavců rozmnožen značně. — Ale za čtvrt hodiny již přecházela trpělivost i nejvědavější kmotry. Právě

vati v městě ve velkém slohu. První den moc nepochodili. Ale následující ráno bylo o mnoho líp. „Tatýnku velkomožný, tatýnku dobrý, náš Pišta má se ženit. Potřebuje šaty, peníze. Kopulace bude tady, uvidíte!“

A v druhé půlce města zase škemraly ženské o dary pro nevěstu. Tenhle manévř táhl již více. „A bude svatba tady opravdu?“ tážaly se zvědavé dámy mladší a starší. „Bude, pěkná svatba bude, jen co na ni aspoň něco seženeme. Jen nás podarujou, aby i ta chudá cikánka měla jednou svátek.“

Cikánská svatba! Tohle byla přece velká zvláštnost pro obyvatele a hlavně obyvateľky většního města s maloměstskou duší. Až tak pěkně půjde v průvodu hezky vystrojený cikánský mladík a cikánkou! To tu ještě nebylo. A tak už k vůli té novince těšili se cikáni štědrosti nadnormální. Béla s Józou nosili celé rance. Ženské vyškemraly ještě víc. Starý náčelník Pála při bafání jen radostí zářil. Bylo po nouzi. Ku konci masopustu — botové cikánské posvícení. Co na tom, že právě tyto dny mrzlo jen šicelo! Cikán na takové malichernosti jest dávno otužilý. A když začal foukati příliš ostrý severák, hnuli synové přírody táborem do blízkého lesa, na jehož severním konci tvořil vysoký vrch mocný štít proti severním větrům. Teď nemusili cikáni ani krást.

* * *

Bylo to v úterý o deváté hodině. U děkan-ského kostela rozkládaly živé čtyry kmotry o cikánské veselce. Za chvíli přidružily se k nim tři slečinky, pak ještě tři — potom šest. Dnes tedy konečně ta svatba bude. Však se na ni naplatili lidé dost. Ať tedy něco uvidí. — Přicházely již také paničky, milostpaní, jemnostpaní; tetky mladší

FEUILLETON.

Cikánská svatba.

(3) Bylo to ke konci ledna. K malé vsi Ječnici drkotaly tři vozy, tažené vychrtlými herkami. Tři cikáni šli podél vozů, ostatní členové cikánské tlupy choulili se do hadrů ve vozec. Po příjezdu do Ječnice seskočila stará cikánka — bosá a začala šebrot po levé straně silnice. A za ní hned bosonohá cikánka druhá, která začala pracovati ve prospěch tlupy po pravé straně. Psi povykovali, ječeli, vyli jako vztekli na přivítanou. „Paňmaminko, dajou nám polínko, aspoň to nejmenší. Chudý cikán taky člověk. Koukají, jaká zima. Aspoň to nejmenší! Paňmaminko, slitujou se. Potřebujeme se obfát.“

A na druhé straně: „Ach, panko, kousíček téhož chlebička, téhož chlebička, jen malinký kousíček, máme hlad.“

„Dejte pokoj, je to holota potměšilá“, ozývalo se z náveí. Chodí to bosé, aby se sedlák spíš ustrnul. A zatím nefadí mají hadrů, křampetlí a jiného ve vozec dost. Je to banda!“

Někde cikánkám dali, aby byl pokoj, jinde je vystrčili. V půlhodině tři šebrové vozy rachotily dál. Na konci Ječnic vyrazil z chaloupky malý černý psík proti prvnímu vozu. Šel však pětkrát zašlékal, vynofila se z hadrů a cuků osmahla ruka — a již nikde nebylo vidět psíka a po štekotu ani památky. Takové ruce cikánské po delším cviku umějí to se psím zručně a velice opatrně, aby jim taková potvůrka víc prospěla než škodila.

Cílem cikánské tlupy bylo zatím větší město Lysov . . . Vozy zůstaly před městem, z kotů se kouřilo. Nejzkušenější členové tlupy začaly opero-

kteřé žene člověka k vysokým metám ve prospěch národního celku a mezi šovinismem neravným a zákeřným. Není větší nemřívosti nad účtování národnostní krivdy a proti tomu nutno se vysloviti." Pak polemizuje s resolucí dra Karmina a žádá: "Uznává-li kongres právo každého národa na zachování jeho národní individuality, musí též uznati povinnost, aby pracoval k uchování této individuality a nadšeně ji hájil."

Odpolední rokování vyznělo v protestu proti papežskému syllabu. Nato mluvil známý dr. V. Bouček proti nerozlučitelnosti manželství a o reformě práva manželského. Jeho řeč něčím novým protkaná pronesena byla již několikrát za různých příležitostí po vlastech českých. Řeč. Lád. Kůnte mluvil o svobodě svědomí, Tumová z Valdkaupfů o společenském postavení ženy a dr. Záhoř o pohřbívání ohněm. Večer nato konána debatní schůze se zástupci katolickými, kteří byli volnými mysliteli, respektive pražskými židy tak surově insultováni a přefikováni. Po pustých scénách a nadávání nucen byl pol. konc. dr. Gellner schůzi rozpustiti. Vinnu na nezdaru debaty nese pořadatelstvo, které učinilo schůzi všeobecně přístupnou a tím debatu nemožnou. Tímto zlozvukem kongres skončen. Skončil hodně smutně, morálním deficitem. Páni přesvědčili se, že stkvělon ideji a vidinou volné myšlenky nelze přemoci to, co lidskost sama lidem přináší, to jest všechny ty směry a snahy, které se během debat utkaly. Vážné listy i zahraniční spojují se v jediném mínění:

"Sjezd se nepodařil!"

Nám netřeba se báti takových kongresů a takových lidí.

Nové, vyšší vzdělání našeho národa na obzoru — dle »světého« vzoru francouzského.

(3) Nutno pověděti našemu čtenářstvu, jaká vyšší kultura vane do Čech se země, která svrhla »nesnesitelné jho klerikální, aby osvěta a nšlechtilé mravy mohla volněji pěstovati". Francie — země svobody. Ano, svoboda tam velika, až nevázaná — výhradně však pro odporce katolické církve. S katolíkem sebe hodnější zachází se tam jako s nějakým vyvrhelem.

Mnohým katolíkům jsou známy sprostácké obrázky socialistických tiskovin, jimiž poživovětlá strana tolik snižuje katolíky. Leč v naší zemi ještě není tak neobmezená svoboda, aby si mohl dovoliti rudý tisk všecko, k čemu jej zlobná vášně táhne. Zato ve Francii užívá se svobody na kopance přímo barbarské.

Náš přítel z Paříže zaslal nám dokumenty, jak vyspěla vzdělanost a nšlechtilost protikatolické Francie. Jsou to různá čísla obrázkových časopisů »Les Corbeaux" a »La Calotte". Ztrnouti musí každý slušnější člověk při pohledu, jakou sprostotou obrázky těch listů Francouze krmí. Namalován zde pes s křížkem na krku, biskup kropící aspergilem vepře. Nevidíme zde ani jedné karikatury rabína; zato však namalován zde sprostáckým způsobem Kristus Pán. Namalována karikatura papeže jedoucího na huse, sedícího s nahými ženami; dále kněz sedící s vepřem, jinde jako kozel,

pován stále častěji, dlaně se dávají na zmodralé uši. Ostrý vltř fítel stále zdatnější. »Brr, to je zima jako v Siberii», posteskla si jedna kmotra. »To je nejepší z toho chladna», vysvětloval starý šelma Jambovec, krácející kolem zástupu ke kupci. »Jděte domů a zahřejete se; k vůli hodnému člověku byste tady žádná nestála ani půl hodiny.«

Už se nahlas hubovalo a klelo na ty bezcenné cikány, kteří tak dlouho na sebe nechají čekat. V tom přicházel Pražskou ulicí řezník Lejhanec. Na hlavě měl pořádnou mrazovku, uši obvázané. Bručel si do vousů: Neřádi, lupiči! Jsou horší než Babinský.«

»Kde pak jste byl strejčku?« Ptala se ho blízko stojící neteř Maňa Pálková.

»I milé dítě daleko. Byl jsem kupovat krávu až v Roaticích; ale nic se mi tam nehodilo. Na cestě zpáteční potkám tři cikánské vozy. Ty se přede mnou hned zastavily. A cikánata ven, začalo to brečet, za nimi starší — všecko mne obklopilo, prosilo. Co jsem měl dělat? Na půldruhé zlatky jsem musel té holotě rozdat, abych se jí zbavil. Nedat cikánům nic — bylo ještě hůř. Váš, sllu mám, pravda; ale když jich bylo tolik! A nikde široko daleko jsem neviděl přátelskou dušičku, která by mi proti té bandě pomohla.«

V Mančině hlavě při tom sdělení blekla časová myšlenka. A jak pak vyhlížely, strejčku, ty jejich vozy? Kolik koní u nich měli?

Lejhanec sdělil všecko pořádně . . .

A v malé minutě a velikým nadáváním veliký zástup se rozcházel. Takový podvod těch černých duší! Takové lživé, vychytralé vydrání, aby si ti darebáci udělali z celého města dobrý den!

Ale tohle hubování nebylo ničím proti tomu, co se dělo v domácnostech pro zameškané povinnosti. — Mnohá žena pamatovala na cikánskou svatbu celý rok.

jinde zas jako opice, teholník chlubití se »vaným skalpem a sekající »kotlíky protiklerikální" ze socialistů. (Patrně měli zednáři vstak, že oloupené a surově pronásledované katolictvo nepracovalo bombami, jako to dovedou socialisté; proto z nedostatku látky si aspoň zednáři »krutosti klerikální" vymýšlejí.)

Jinde zas posměšný obrázek na Boha Otce a anděly. A jiné a jiné »nšlechtilosti", jako karikatura kněze zvracejícího, kněží ve společnosti nabých žen, atd. A těch surových, sprostých vtípů! Těch neomalených povzbuzení k dalšímu náeilnictví proti oloupeným a zcela bezbranným kněžím! Věru že hanba to opakovat.

Zkrátka všeho, nač zvrhlá povaha jízlivce přijítí může, se zde využívá na pošpinění katolictva.

Přítel náš zároveň nám píše, že časopisy takové jsou vřloženy skoro ve všech prodejních pařížských. Ty prohlížejí k vůli »vyššímu vzdělání a zušlechťení" hltavě malé děti. — A ještě jiné sdělení. Náš přítel přišel v Paříži na místo, kde bylo několik houpaček, kolotočů, zábavná stělnice, atd. Zastavil se u jedné boudy, kde se kupilo množství mládeže; vřiskavý smích dětských úst rozlehal se daleko. Bouda ona, velika asi jako kočovná stělnice, skrývala zvláštní »atrakci". Umístěno v ní asi 40 skarikovaných figur v cárech — rozeštaveno vše ve čtyřech řadách. Na hlavy figur k vůli velkoměstské zábavě házeno míčem. Dobře trefená hlava padla vždy za velkého smíchu vzad. Ovšem že tam byla také karikatura kněze a jaká! Klerika na veliké figuře byla nestejně nakasána a přepásána kusem červeného cáru. Na krku stóla, místo bot dřeváky. Na druhé straně byla zase jepťiška, o jejímž úboru nechce p. dopisovatel ani mluvit; končí svůj dopis sdělením, že majitel té boudy byl rumunský žid, jichž v posledním čase do Paříže přibýlo mnoho.

Takhle se Paříž baví! Koho považuje za mrtvolu, ještě do něho cynicky kope dále. U nás »velice citlivé" duše pokrokářské farizejsky se ustavičně horší, že církev naše zpodobuje a ukazuje mládeži Krista ukrizovaného. Prý ukazováním takových krvavých výjevů se otopuje v mládeži nšlechtilý cit. Leč malovati dle vzoru francouzského největší sprostoty — to už jest v pořádku. Učí-li se mládež v židovské houdě sražení míčem figuře kněze a jiným figurám hlavu, tím se již velice zušlechťí. A zvláštní duševní přibuznost! Redakce časopisu »Les Corbeaux" zaslala pozdravný telegram sjezdu volných myslitelů do Prahy. Přibuzné duše se vědecky lehce naleznou. Co chvály se sneslo v Praze při kongresu na »velice pokrokovou a svobodomyšlnou" Francii! Ale o tom se nemluvílo, jak barbarským způsobem »svobodomyšlné" časopisy francouzské boj proti katolictvu vedou.

A takový způsob boje, takové sprostáctví má vésti k vyšší nšlechtilosti? Ukazováním takových obrázků má mládež francouzská nabýti větší jemnosti, lásky k bližnímu, skutečné humanity?

I kdyby některý stav soustavně páchal takové sprostoty, jaké jsou ve jmenovaných listech zobrazeny, zajisté slušný člověk nebude předkládati za jáso tu jízlivých labužníků takové ohavnosti srakům malých dětí. Slušný člověk, jemuž záleží na nšlechtilosti myslí spolukrajanů, nejvýš krátce a bez žurnalského smíchu nepravosti v listu zaznamená na výstrahu, ale nebude s jarmareční reklamou rozkládati takové zboží na veřejném krámě, nebude posilovati nízké pudy jízlivců, kteří na takové skandální obrázky jen se třesou — a pustým smíchem prozrazují, jak taková duševní strava je »nšlechtila", jak je od zlého odvrátila. Na francouzských listech vidíme potvrzení pravdu, že vzdělanost bez náboženství stává se rafinovaným barbarstvím.

Takové obrázky nebudí u fanatických davů ošklivost k nepravostem, ale naopak hrabě veselí, zálibu v spodních proudech. To ostatně vydavatelé takových hrubostí dobře vědí a se zkaženým vkusem počítají.

U nás ovšem dosud propouští censura aspoň potupné karikatury světců, propustila i přezdívky a různá úštěpky metané Kristu samému v tvář. Leč plná »svoboda" tu posud není; až nastane, pak náš národ uvidí, čemu všemu se naučili socialisté od nšlechtilých francouzských kulturníků. Pak bezuzdná hrubost poplyne volným tokem — a česká veřejnost pozná, jak dovede polidovětlá strana šlapat po ideálech našich předků, jak dovede mřekat cit těch lidí, z nichž ještě nšlechtilost po otcích zděděná nevymizela. Již nyní dává socialistický tisk na jevo svoji lačnou touhu po tom okamžiku, kdy svých hrubých nástrojů bude moci použiti beze všech ohledů. Divná perspektiva otvírá se před našimi zraky. Oslavovaná Francie dodává k zhrabnutí myslí za hranice materiálu stále více — aby dokázala, jak nšlechtilé pracují lidé, kteří »rospějíli pověru". A »nšlechtilých žáků" plao i u nás v Čechách.

Obrana.

(5) Čemu věřit? Máchár nazval se sám v jedné básni děs klackem; nyní zase v poznámce k »Římu" praví, že jest synem Heliovým (boha slunce). Klacek a syn boha slunce — to je přece velký rozdíl, tohle zná snad Machar sám.

(6) Přední úkol českých bezvěrců. V síle »Orientu" v Praze ustanoveno volné sdružení českých bezvěrců. Má dle svého programu působiti na uskutečnění kultury bez náboženství na základě svobody projevu přesvědčení každého jednotlivce a na základě vědeckých poznatků. Dobře, chtějí-li pánové nahraditi náboženství vědou, myslí-li, že kultura může dobře postupovati i bez náboženského citění, ať již tou vělou bezvěrci konečně dokonale hnou.

Východiskem k dalším vědeckým metám na půdě mimonáboženské a protináboženské musí jim býti přímé vědecké důkazy, že Boha není anebo že aspoň člověk vůbec žádných závazků k Bohu nemá, že na nejvyšší Bytosti není ničím závislý. Musí se přímě vědecky dokázati, že zjevení Božího vůbec nebylo a že toto zjevení jest nemožné.

Jestliže pánové průzračně a nade všechnu pochybnost jistě nedokáží pravdu zmíněných předpokladů, pak základnou jejich originelního postupu nebude přímě vědecký poznatek, nýbrž pouhé nedokázané domněnky. Nějakou lacinou frází tak důležité otázky odbyti se nedají. Zde právě jest potřeba, aby junáčti volní myslitelé dokázali, co jejich originelní věda zmůže. Zde nestačí všední, ploché fráze proti »klerikalismu", zde jest potřeba napřed upřeviti dobře základny nové pyšné budovy, nemá-li táž shroutiti se rázem. Ti, kteří vyčítají katolíkům pověry a modlářství, mají rozhodně sami povinnost dokázati, že nevycházejí na nové cesty pouze na základě nedůvodných předpokladů, na základě pověr vlastních. Pokud neodůvodní přesnou, pravdivou vědou, že Boha není anebo aspoň že my tvorové k Stvořiteli žádných závazků nemáme, potud bude volné sdružení bezvěrců pohybovati se na půdě nejisté, klauzě; potud se bude moci právem tvrditi, že základní příčina jejich zvláštní cesty nespočívá na novém vědeckém poznání, nýbrž na lehkomyšlném, vybájeném domyslu.

»My jsme v sobě Boha porazili", osvalo se hrdě a kráhn pokrokářského učitelstva. Když však byli pánové vyzváni, aby svoji nevěru odůvodnili vědecky, zmklí. A ten sjezd volných myslitelů! Čekali jsme, co asi řeknou nového o nejdůležitějším bodu sporu mezi bezvěrci a katolíky: »Existuje osobní Bůh, či nic?" A nedočkali jsme se ničeho nového. Samé fráze a fráze, úštěpky, boborová póza — a přece stačilo několik přesné vědeckých a zcela klidných vývodů na strhání »klerikální přize". A tak jsou pánové ještě hodně daleko od toho, co svět od nich má právo nepřetržené žádati.

Odpovědi nám: »Ale vždyť my přece přejeme svobodu tomu, kdo chce osobního Boha vyznávatí." Pánové, takovouto klíčkou žádného rozumného člověka nechytáte. Máte-li zcela jisté důvody pro předpoklad, že Boha není, jest vaší velikou a nashleponou povinností všude takové vědecké důvody šířiti a člověka věřícího ponížiti důkladně, že jest zpátečníkem a nikoli člověkem pokrokovým, kdo se »exaktní vědě moderní na odpor staví. A nemáte-li důkazů, jimiž byste mohli rozhodně dokázati zpátečnictví člověku věřícímu, čím jste sami, čím? Otázka tak důležitou, základní, mohou bagatelisovati a obházetí pouze lidé krajně lehkomyšlní, nikoli však myslitelé zásadní a strážcové exaktní vědy.

Politický přehled.

Snémování zemských sněmů zase v plném proudu. Na naléhání českých poslanců sešel se sněm český přece; zasedá od pondělíka a potrvá asi 4—5 neděl. Hlavní požadavek český, oprava volební, nedostane se asi v tomto zasedání na denní pořádek; volební oprava nalezá se dosud v komisii a ta o ní dosud zprávu nepodala. Měla-li by býti volební reforma tak provedena, jak si přejí především soc. demokraté, žádají Němci zato rozdělení samosprávy, rozdělení všech zemských institucí na české a německé. K takovému výpalmému nemůže se ovšem odhodlati žádná vlastenecky cítící česká strana, jinak přemřštěné tužby Němců musejí býti uvedeny na pravou míru. Čeští poslanci všech stran kromě konserv. velkostatku sjednotili se na společném postupu ohledně volební opravy; zástupci německých stran hodlají společně postupovat ve všech téměř otázkách. Dle všech známek schyluje se na českém sněmu k bouřím. — Doplnovací volba říšského posl. na Král. Vinohradech zůstala bezvýslednou;

autna jest užší volba mezi nár. sociál. Choce-
m a mladošechem Karbusem.

Vyjednávání o rakousko-uherském vyro-
vnání ve Vídni skončeno zase nezdar. Vše
se rozbíjí o neústupnost maďarskou. Jest to
především kvota, které třeba připsovati nezdar
vyjednávání. V říjnu bude se vyjednávání dále.
Maďaři si dají, že ne, a v Rakousku nemají
kuráže, aby zakřikli směle maďarské a odká-
zali je do mezí práva a spravedlnosti. — Mi-
nisternský předseda bar. Beck deputaci sociali-
stických poslanců prohlásil, že volební oprava
pro zemské sněmy nemůže býti provedena dle
vzoru opravy pro sněmovnu poslaneckou, ale
že vláda jest jinak pro největší rozšíření vo-
lebního práva do sněmů ovšem s určitými o-
mezeními.

Vláda ruská připravuje důležitou předlohu
pro Poláky, aby je jaksi sobě více naklonila.
Má se totiž Polákům dostati samosprávy, jenže
při tom některé části ruského Polska budou
prý připojeny k ruské části říše.

V Marokku ustává pomalu klid, boje u
Casablanky budou prý co nejdříve ukončeny.
Jednotlivé kmeny domorodců podrobují se
Francouzům a svolují i k zaplacení válečné
náhrady.

*Zachovala se jakási žaloba učiněná od lidu
selektého Fridrichu V. (falckému) při vjezdu jeho
do Prahy; skladatel její není podezřelý z katolictví,
a to právě činí pohnutlivějším ducha zármulku,
nepokoje, ukrutného zdiš, kterým prodchnuta tato
žaloba: „Nechť je to kdokoli, jenž počal tuto věc“
(vzpomínka proti Habsburkům) — praví sedláci —
„nemáme milosti před Bohem. To nešťastí musíme
my snášeti, my trpěti po všecken život svůj a
nejen my sami, ale i děti naše, naše ženy a ti,
kdo nejsou ještě narozeni.“ Podává jsou si jasně
vědomi, že poněkud nezískají ničeho. Co činí
vyšší stavové, aby získali je? — Nic. Chovlemi,
když utrpení jest příliš kruté, lid jat jím šlechetně
bývá se, zahrnuje pomstou svou protestanty i ka-
tolíky. — Několik dní před bitvou na Bílé Hoře
sedm tisíc sedláků v kraji záleckém plní tvrze a
zámky, vraždí pány a rytíře, hrozí pomstou městům
sousedním, nepřipojili se k nim.*

Arnošt Denis: Konec samostatnosti české, strana
734—736.

Z činnosti katol. spolků.

Nový spolek v Jaroměři. Močné bnutí
katolického probuzení, které letošním jarem tak
utěšeným způsobem překvapilo českou veřejnost,
vniká neodolatelnou silou i do míst, kde dosud
zdánlivě vládla netečnost ke katolickým zájmům.
Vedle Králové Dvora a Opočna přihlásilo se letos
též město Jaroměř k organizaci katolické a založilo
katol. spolek. Minulou nedělí v přípravě schůzi mlu-
vili dva řečníci z Hradce Kr. před četným shromá-
žděním katolických mužů i žen, z nichž kolem
100 osob přihlásilo se ke spolků. O organizaci
katolické mluvil p. Jenšovský, načel vřp. Dr. Rey.
proslavil delší řeč o nevěreckém a katolickém ná-
zoru. Obě řeči vylechnuty byly s napjatou po-
zorností a provázeny byly četnými projevy sou-
hlasu. Bylo patrné, že katolický uvědomělých mužů
je v Jaroměři dostatek, a to je také zárukou, že
přese všechny zlobné novinářské útoky bude nový
spolek prospívat zcela dobře. Zdař Bůh!

Z Kutné Hory. V neděli dne 15. t. m.
konala katol. Jednota sv. Vojtěcha pro Horu
Kutnou a okolí členskou schůzi, na níž referoval
p. sekr. Mužík z Hradce Králové o thematic: Proč
se organizujeme. Řeč jeho, bedlivě a pozorně vy-
slechnutá, appellovala zvláště na národní cit Čechů,
kteří vždy náboženství a přesvědčení náboženské
kladli v přední požadavky charakteru, obracela se
na české ženy katolické, které ve víře své vy-
chovaly tolik řádných a slovných synů národa.
Po přednášce p. sekr. Mužíka, hodinu trvající a
odměněné hlubokým potleskem, ujal se slova p. Ko-
fínek, který ve své krátké, ale vzletné řeči po-
vzbuzoval všechny k tělné práci propagační a
organizací. Po doslovu předsedajícího p. Pospíšila
zdařila tato schůze skončena. Jednotě sv. Vojtěcha
přejeme v těžkém jejím úkolu plný zdar.

*Roku 1483 obce shromážděné všech tří měst
(pražští husité) mezi jinými nálezy svými uzavřely,
aby ti, „kdož jsou se v pikarství (v jednotu česko-
bratrskou) dali, obydlí neměli, ale prodávouce se
vystěhovali a nikdy zase přijímaní nebyli.“*

Tomek: Dilepis Prahy IX, 51.

Zprávy místní a z kraje.

**Z čítárny městského práh. muzea
v Hradci Král.** Po dobu prázdnin byla čítárna
veřejně návštěvě uzavřena. Po čas trvání výstavy
Freiisgových leptů vyloženy byly delnější čas-
pisy umělecké a některá díla předlobová. Ve dnech
27. a 28. srpna navštívili hromadně čítárnu uč-
itelové-vojáci, na voj. cvičení v Hradci Král. dleci,

v počtu 67 a prohlédli si veškerá díla předlobová
s oboru moderního kreslení a některé umělecké
publikace domácí a cizí. V době prázdnin zapůj-
čeno domů 13 osobám 81 svazků knih a 234
předloh, do okolí 12 osobám 54 svazky a 299
předloh. Obsah knihovny byl zrevidován; méně žá-
dané spisy, jakož i knihy starých vydání vyřa-
děny a uloženy do beden, aby získáno bylo místo
pro spisy nově zařazené. Pokud místo dovolovalo,
postaveny nové police pro knihy, čímž obsah
knihovny vlněno. Katalogy doplněny a podávají
úplný obsah knihovny. Spisy nově zařazené na-
leznou čtenáři v seznamu přírůstku vyvěšeném na
stěně. Čítárna otevřena bude opět již od neděle
dne 22. září v obvyklé hodiny od 10—12 hod.
dopol, ve středu od 4 do 6 hod. dopol, a v úterý
a pátek od 6—8 hod. večer. Navštěvovatelé čítárny
se žádají, by všimli si laskavě vyvěšených ozná-
mení, jakož i řídili se řádem knihovny. Museu
dostalo se v poslední době několika darů. Pan
V. Šolc, zlatník zde, daroval do sbírek cennou
sbírku 117 bronzových drahokamů; p. J. Zavřil,
pasíř zde, 2 mos. hřebeny z koňských postrojů,
osdobné z 18. stol.; p. Jos. Lankaš, odbor. učitel
zde, 4 miniaturní figurky porcelánové, japonské
práce, 1 výtisk japonských a 1 výtisk amer. novin;
p. A. Haller, odbor. učitel zde, štít dveřový, ba-
rokní, prolamovaný a tepaný; řídil. c. k. odbor.
školy v Turnově přenechalo museu za značné en-
žnou cenu kolekci tezaných kamenů a brouše-
ných drahokamů; p. Jaroslav Červený, dvorní
továrník zde, 4 předměty technicko-staveb. Všem
dárům vzdává správa musea vřelé díky. Za členy
musea přihlásili se pp. Al. Machač, učitel ve Vo-
lyni, Hab. Doležal, drogist v Holešově, G. Sto-
klasa, malíř pokojů zde, obec Nový Hradec Král.,
Ant. Janda, úředník spořitelny zde, Emil Černáček,
prof. obchod. akademie zde, a sl. Annuška Rů-
žičkova zde. — Kursy ciselérské zahájeny opět
dnem 2. října v budově býv. paedagogia v II.
posch. od 6 1/2 hod. do 8 1/2 hod. večer. Přihlášky
do kursu přijímá knihovnik musea v čítárně a u-
čitel p. J. Lankaš v hodinách vyučovacích. Kurs
jest úplně bezplatný, materiál dodá musem, práce
v kursu provedené zůstanou majetkem musea.

Úmrtí. Dne 14. září t. r. zemřel v Hradci
Králové František Bitnar, bývalý kursor a kan-
celista bisk. konsist. kanceláře. Na poslední cestě
doprovodilo jej mnoho těch, kteří zachovají mu
trvalou vzpomínku. — Netřeba vymýšleti pochval-
ných frází pro skromného muže toho — zde mluví
známé skutky. Šel trpkou cestou životem, a ne-
snadno říci, zda konec cesty té byl zmírňen odpo-
činkem. Nebyl mnohým znám, ale od těch byl
velmi vážen. Jako dlouholetý úředník bisk. kance-
láře získal si přízně a lásky všech, kteří s ním
byli ve stálém styku. Tu byla činnost jeho bez od-
poru všestranná. Poučoval „mladé hříbátka“ a vy-
hledával „staré sablonidlé šimly“ s obdivuhodnou
trpělivostí, ochotností a zručností. — Kdož po-
myslíl by, že rukama jeho prošlo tisíce lesklých
dvacetikorun, kuponů a důležitých listin! Prach
stoletý „černé komory“ lpěl často na rukou jeho,
ale zlaté nepošpinilo jich jistě nikdy. — Za po-
ctivost svou vyznamenán byl důvěrou všech svých
představených, zvláště vsdp. praeláta Hampla, kan-
cléře b. konsistoře, jenž doprovodil jej za to ještě
se všemi členy kapituly Hradecké a všemi pří-
tomnými duchovními na poslední cestě, kterou jako
„kursor“ nekonal již pěšky. — Práce své začínal
vždy vřelou modlitbou, na stole jeho byl vždy
obraz Ukřižovaného neb Matky Boží; jako poctivý
křesťan žil a jako křesťan zemřel a neodšel
v „neznámo.“ R. i. p

**C. k. zkušební komise pro školy
obecné a měšťanské v Hradci Králové**
přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské
pro období listopadové r. 1907 opatřené náleži-
tými doklady do dne 10. října t. r.

Věcná pokroková horlivost. Ředitel
ústavu dostane výnos z Prahy a dle rozkazu jej
členům professorského sboru sdělí. Učinili tak ře-
ditelé jinde — i v Praze, ale v novinách dostane
za to pokrokovou důtku právě jen ředitel z Hradce
Králové. — Kdo tedy překáží v našem městě klid-
nějšímu soužití, kdo? Jen se všim ze školy honem
na venek! Ať pustí otěže z ruky správa školy;
záležitosti školní bude říditi dle vlastního sdání
písařel, který si řád pokroku sám na kabát připe-
vnil. Zmínil-li se o práci pokrokové duše v listě
jen z daleka, bez jmenování osoby, hned se ozve
pokrokové lamento na obmexování, na denunciaci.
Ale tahati na veřejnost s průhlednou tendencí ze
školy záležitosti, jež si má nechat sbor professor-
ský zcela pro sebe — to už je v pořádku! A tak
se má sloužiti vážnosti školy.

**Na c. k. gymnasiu v Hradci Krá-
lové** počátkem školního roku 1907/8 přijato bylo
veřejných žáků (číslo v závorkách udávají počet
na konci předešlého roku): I. 54 (58), II. 52 (51),
III. 53 (48), IV. 42 (47), V. 39 (30), VI. 30 (31),
VII. 28 (27), VIII. 27 (34), celkem 325 (321).

**Z obchodní akademie v Hradci
Králové.** Výkaz návštěvy ve škol. roce 1907/8.
Do Ia roční přijato 34 žáků, do Ib 33, do IIa
40, do IIb 37, do III. 36, do IV. 35 žáků, úhr-
nem 215 žáků (největší dosud frekvence od počátku
ústavu). — Do důvho kursu přijato 40 žákyň.
Celkem tedy 255.

**Panoráma Národní Jednoty Severo-
české v Hradci Králové** za Bílou věží, vy-
stavuje ve dnech od 21. do 27. září 1907 novou
kollektu Japonstva s řadou pěkných pohledů na
města Tokio, Jokohama, Nagasaki a Nikku, s rá-
zovitými stavbami bran, chrámů a domů, s ukáz-
kami svérázného japonského umění, národních kvě-
tinových a náboženských slavností. — Přístí serie:
Benátky.

**Háskovo konzelné divadlo v Hradci
Králové.** Jeviště jest ve dvoraně Adalbertina.
Ve čtvrtek dne 26., v sobotu 28. a v neděli 29.
září t. r. Otevření pokladny v 7 hod. več. Začátek
v 8 hod. več. Pro představení jest velmi elegantní
jeviště. Každé představení sestává ze tří oddělení
a vždy s novým programem. Lístky na sedadla
lze dostati od 9. hod. ranní až do 6. hod. več.
v divadle, pak večer u pokladny. Hlavní programy
ka představení lze dostati též večer u po-
kladny.

Spořitelna kralohradecká V měsíci
srpnu t. r. uloženo na vkladní knížky K 182.929 39,
vybráno K 195.887 06, vklady koncem srpna K
11.857.567 67; na hypotéky půjčeno K 37 300—,
splaceno K 19 936 33, na hypotekách koncem srpna
K 9.813 333 47, cenných papírů za K 2.138.000—,
uložené přebytky K 670 409 16.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za
měsíc srpen 1907. Stav vkladů počátkem měsíce
K 1.529 877, vloženo K 107.488, vybráno K 106.623,
stav koncem měsíce K 1.530 742. Stav půjček po-
čátkem měsíce K 1.466 720; Půjčeno K 72 924,
splaceno K 80.060, koncem měsíce K 1.459 584.
Počet účtů 3.096, rezervní fondy K 142 916, zá-
vodní podíly K 68.809, pokladní obrát 764.724 K.

Královna Charlotta Vrtemborská
hodlá dle telegrafické zprávy nejvyššího hofmistra
Jejího Veličenstva navštívit v neděli dne 22. září
1907 v České Skalici pořádaný koncert našeho
slavného mistra Jana Buchtele, který právě tyto
dny ukončil řadu koncertů s přeskvělým úspěchem
na Rusi. Mistr Buchtele vzhledem ku vznešené
návštěvě zvolil skladby programu s jemným umě-
leckým vkusem a rozšířil obvyklý program hous-
lových virtuosů o dvě čísla, aby celá všestranná
umělecká individualita plně mohla vyniknouti. Bo-
hatý program ten obsahuje skladby všech národů,
kteří se honosí houslovou literaturou.

**Pokrokáři a sociální demokraté
v Pardubicích v práci.** Obě tyto strany jeví
ustavičnou činnost. Jejich snahou jest udržeti stou-
pence nejen v stálém napjetí a horlivosti pro stranu,
ale nadto přilákat mezi sebe nové a nové vyzna-
vače. Kdežto jiné všechny strany bývají více
méně ve stagnaci anebo nějaké fangličkové slavn-
nosti, strana socialistická a pokroková s nej-
větším náporom usilují o rozšíření svých táborů a
zmohutnění všech sil. V minulém týdnu byli to
opět socialisté, kteří uspořádali ve svém „hradě“
dvě blůdné schůze. V neděli sešli se tam soudru-
hové pekařů, protestující proti pekařským mistrům.
Žádali méně práce a větší plat. Usneseno už před
tím ve hlavním štábu, aby pekaři a neděle na
pondělí nepracovali, tak že obecenstvo bude nyní
v Pardubicích v pondělí ráno bez pečiva. Někteří
místní chtějí ovšem v tu dobu pracovat sami,
aby vyhověli požadavkům odběratelů, kteří se ne-
mohou v pondělí ráno obejít bez pekařského pe-
čiva. V poslední době pro ustavičné chikanování
se všech stran vyskytla se tu a tam otázka mezi
úřednictvem, zdali by nebylo vhodné zříditi si
úřednický konsum, jaký je zřízen na př. v Jičíně,
kde zdárně prospívá a je pro úřednictvo všech
kategorií velice výhodným. Ustavičné zdražování
všeho, nač se člověk ohlédne, mohlo by býti ko-
nečné i v Pardubicích podkladem podobné insti-
tuce. To tak mimochodem. — Hned na to v pon-
dělí večer konali soudruhové blůdnou a čestně na-
vštěvenou schůzi ve prospěch všeobec. rovného
práva hlasovacího do zem. sněmu s heslem: Čím
posud jste — ničím. Čím chcete býti — vším. —
Nemenší horlivost jeví také pokrokáři. V neděli
dopoledne dne 22. t. m. budou míti manifestační
schůzi. Jako pořadatelé jsou na plakátech nastrčeni
sice akademikové v Pardubicích, ale duší celé
manifestace je p. Hajn a cons. Záludnost pokro-
kářská je nevystíhlá. Akademici sebrají přitom
„Kámen mezi kameny“ od Sudermana; dr. Vikt.
Vohryzek jim ten kus přeložil. Pro parádu, aby
se neřeklo, bude při schůzi mluvit také dr. Pipich
z Chrudimě: „O poměrech maloměstských a jich
vztahu k umělecké výchově.“ Thema zcela nevy-
houčké oproti řečem dr. Foustky a red. Hajna,
z nichž první mluvit bude o ženské otázce, druhý
o volné škole. Je podivné, že mladočeský dr. Pipich
přichází do Pardubic dělat pokrokářům reklamou.
Snad neprohlédl cíl celé té „akademické“ či po-
krokářské manifestační slavnosti.

**Zase přišel do Pardubic podvodník
„Jedlíčka.“** Musí to býti patrně celá tlupa pod-
vodníků, kteří si učinili ve východních Čechách
za cíl své rafinovanosti kapsy kněží. Přicházejí
stále v jiném zakuklení a s novou záminkou. Ne-
lekají se ani vyhazova, ani policie. Na to jsou patrně
všichni zvyklí. Jejich rafinovanost a při tom klid,
s jakým přednášejí své prohnané prosby, skutečně
zaráží. Takový jeden je Jedlíčka. Jest to pseu-
donym, pod kterým se potulují a dělají kněžím ná-
vštěvy. Slitný mladíček utlačeného chování, obratný

mluvčí — a patrně je si toho vědom, že dělá dojem. S největším klidem a úsměvem se vám poroučí, když jste mu rázně ukázali na dveře a pobrosili policii, a při odchodu mile zaláhevli: „Takového přivítání jsem opravdu od vašnosti nečekal. Má poklona.“ V Pardubicích byl letos už potřetí. Policii nepodařilo se toto kvítíko posud polapiti. Donucovací pracovna tu je a ani té se herec-podvodník neleká.

Organisace strany katolického lidu pořádá v neděli dne 22. září 1907 o 2. hod. odp. tábor lidu v Novém Městě n. M. na náměstí, kdež budou přednášeti páni říšští poslanci Dr. Rudolf Horák a hrabě V. V. Sternberg — Program: 1. Podání správy o působnosti říšské rady. 2. Dějiny zeměkého sněmu králův. Českého a jeho význam v přítomné době. 3. Porada důvěrníků strany katol. lidu koná se dopoledne. Přednášky tyto mají za účel poskytnouti příležitost k osobnímu seznámení občanstva našeho okresu s pány poslanci, a činností říšské rady, s postupem vymáhání národních a hospodářských našich požadavků, k seznání významu našeho zeměkého sněmu, jakož i všech jiných blavných politických záležitostí.

Sjezd katol. organizací v Chrástě, pořádaný k uctění nespomenutelného biskupa E. J. Brynychy, vydatil se velice krásně. Odpoledne se všech stran přicházely do Chrásti veliké zástupy katolického lidu. Mezi prvními zavítal do shromáždění Jeho Bisk. Milost dr. Josef Doubrava. Účastníků sešlo se na tři tisíce. Sjezd zahájil místní kaplan vlp. J. Beneš věnováním krátké, srdečné vzpomínky zesnulému oslavenci a vyvětlením přelíný sjezdu. Po zvolení předsednictva nejd. biskup nadšenými, poutavými slovy uvítal přítomné, poukázal na důležitost myšlenky a práce Brynychovy, v níž má být pokračováno čile dále. Nato pronesl promyšlenou řeč o důležitosti katolické organizace vdp. kanovník dr. Fr. Šulc z Hradce Králové. Jadrná řeč přerušována častým souhlasem. Druhou přednášku měla sl. Fr. Jakubcová. Jímavými, nadšenými slovy vyložila k organizací práci přítomné ženy, jež své porozumění daly na jevo velikým potleskem. O působnosti parlamentu promluvil p. poslanec Fr. Šabata. Přítomný lid z řeči seznal, jak zlobné a nespravedlivé nepřátelé práci poslance našeho snižovali. Místní kaplan zakončil zdařilý sjezd případným doslovem, načež všichni přítomní přijali z rukou nejd. biskupa arcipastýřské požehnání. S radostným zanečením přijali ujištění Jeho Bisk. Milosti, že chce pevně vytrvati v boji se svými diecéasými. Shromáždění zapělo hymnu národní a papěžskou; pak teprve zvolna opouštěli sad městských lázní, jež byl svědkem manifestace skutečně stkvělé. Vzhůru, bratři, k další práci! Poznejme se, podporujme se, povzbuzujme se navzájem! Za rok sejdemež se zase ještě u větším počtu!

Sedmadesátiny zasluhitého hodnostáře. (Opozděno.) Sedmadesátiny svého věku slavil vdp. Ferdinand Blecha, zasluhivší farář, děkan a b. notář v Solnici. Sice tiše, skromně, ale přece čestně a důstojně a aspoň v kruhu svých bratrů. Sedmácte duchovních doprovodilo p. děkana dne 2. září do chrámu Páně k tiché mši svaté bez širšího účastenství, jak si toho sám p. děkan přál. Zde o. oltáře promluvil k němu řečí milou a povznášející vdp. Jos. Čížek, děkan a b. vik. sekretář z Dobrého, pronášející přání jmenem všeho duchovenstva! Ve fáse pak oceněny zásluhy jeho proslovy vys. důstojného p. kanovníka a vikáře V. Klepříka jmenem vikariátu, dp. Fr. J. Košťála, faráře ve Skuhrově, za kněze, rodáky Solnice, semiora vikariátu vdp. Fr. Šafránka, děkana a bisk. notáře v. v. v Rychnově, a J. Volfa, faráře ve Zdobnici. I p. patron svob. pán z Königswarteru se svou choť Růženu věnovali zasluhitému kmetu svou vácnou pozornost. V přáních všech ozvalo se tak často „ad multos annos!“ — Kéž se to přání také vyplní!

Z Jičína. Dne 7. září t. r. zemřel v městě našem kněz — miláček lidu P. Josef Synáček, král. kazatel při kostele svatého Ignáce, v nejlepším mužském věku 45 let, otráven krve po operaci vředu. Ze tímto krásným názvem kněze — miláčka lidu celého kraje jičínského honositi se mohl, ukázalo se nejlepe po tragickém jeho skonu. Bez přehánění možno říci, že při zprávě o smrti jeho plakal téměř celý Jičín. Nejen v městě našem pamětníka tak jednomyslného a spontánního projevu bolesti nad úmrtím milého spolubojce, jako v případě tomto. Ku získání si tak neobyčejné lásky a úcty všeho občanstva měl ovšem zasloužit P. Synáček skutečně zvláštní talent. Kdo jen jednou v životě měl s ním co jednati, rásem si ho zamiloval. Jsa pro vše dobré a krásné ideálně nadšen, svých kněžských povinností do nejmenšího bedliv, stál povždy každému, bohatému nebo chudému k službám, nešetře při tom času, ni vlastních peněz. Pomocnou ruku svou pak štědře podával každému v jakékoliv potřebě, konaje dobrodiní skrytá, nečádaje diké. Žákům svým pak byl pravým otcem. Mnozí a mnozí chudí studenti ve dnech úmrtí jeho s vděčností na něho vzpomínali, děkující mu za možnost dokonání studií, ježto zaopatřil jim vše potřebné, byt, šaty, stravu, knihy a postarav se i o budoucnost jejich. Cíty jejich patrný byly jasné z nápisu věnce, jimi darovaného: „Chudí

studenti c. k. gymnasia“. A těžko mysliti si něco více dojmavějšího, než když sta a sta malých dětí, školních i škole dosud nedorostlých, přicházela s pláčem ku otevřené rakvi jeho, nesouce obrázky a kytičky, takže byl tímto úplně zasypán. A účast lidu z města našeho i celého okolí při pohřbu možno jistě nazvati přetou přímo královskou. Tisíce a tisíce lidí přišly ho na poslední cestě doprovodit, a do posledního místa naplněný kostel, při němž sesnulý působil, ozval se opět pláčem, když profesor gymnasia vdp. P. Přibyl nad rakvi jeho dojemně promluvil. Tímto svými vzácnými vlastnostmi, svým působením až do poslední chvíle lásky k bližnímu věnovaným postavil si zesnulý P. Synáček v srdcích veškerého občanstva zdejšho pomník, trvalý a pomník z nejtvrďší žuly, a žítí bude ve vzpomínkách jak lidí dospělých, tak zvláště těch dětí, jimiž byl takovým přítelem dlouhý a dlouhý čas.

Z Týmitě m. Orl. K „zaslanu“ p. učitele Šmída v „Osvětě Lidu“ z č. 100 podotýkáme, že celý ten dopis dotyčného p. pisatele je snůška nechtutného povídání, jakého užívají jen fanatikové a na cti utrhači. Pan mravokárce a kritik přednášky užívá při tom ještě hloupých vtípů, aby svůj ubohý dopis okořenil. Každý rozumný a neustranný člověk při čtení tohoto dopisu se musel jen útrpně pozasmáti. Na ospravedlnění p. Malého dovolujeme si uvést, že přednáška jeho zpracována byla na jeho vlastním studiu a že kdo chtěl, také jí rozuměl. Ostatně p. pisatel je v klamu, domnívá-li se, že onen referát do „Obnovy“ psal sám. A jest skutečně podivné, že žádný s přítomných o debatě, která trvala skorem 1 1/2 hod., na nic se nezeptal, čemu by nerozuměl, jen p. uč. Šmíd se tázal, proč p. řečník užíval termínu „posvátná instituce“, jinak uváděny pouze od rozmanitých pánů náhledy a názory různých politických stran. Tím, že citováni byli v přednášce někteří autoři smýšlení naprosto liberálního, kteří rozuku manželství zamítají, jest pro nás tím důležitější a význačnější, že i nepřátelé církevní stavi se v tomto směru na stanovisko naše. Ovšem, kdyby byli uvedeni předáci jen naší strany, řeklo by se: to se samo sebou rozumí, že taková „zpátečníci“ jinak jednati nemohou. Zkrátka tak či onak, takovým lidem se nikdy zachovati nelze! Pan Malý neuváděl jen poměry americké, nýbrž všech ostatních států, ve kterých rozuka zavedena jest: Německo, Itálie, Francie a Uhry a to na základě statistického studia a dokázal fakty, že rozuka všude přinesla směr nejhorší. Pan pisatel uvádí, že v přednášce potvrzují, že svátost manželství byla vynalezena a tím že dal řečník sobě a církvi pohlavek (velice „pokrokové“ řečeno resp. napsáno) a to výrokem, kterým p. pisatel nerozuměl a tak dokázal, že je naprosto ještě pro přednášky nevyspělý a nezralý. Pan Malý, uváděje výrok Husův o manželství, pravil, že poznání toto je pro nás tím cennější, že Hus žil skoro 150 let před sněmem Tridentským, takže nevěděl ještě, že týž sněm „vynajde“ nějakou „novou“ svátost, jak to reformátoři klamně roztrácejí. Tak je to, pane učitel! Jen výroky podávati tak, jak byly řečeny, ovšem takovou machinací aneb nějakým eskamotérským slov stane se již smysl docela jiný a přichází se k nesmyslům. Že pan předáeda schůze některé náhledy docela slušným způsobem hleděl vyvrátiti, to vám zavadlo opět příčinu k posmívání se p. Typit, které musí každý odsouditi a p. Typit jako „kovář s pádným jazykem“ dokázal, že se dovede ve společnosti slušněji chovati a mluvit než leckterý inteligent(?) To dotvrzuje váš výrok „kozičky“, kterého jste užil ve svém „zaslanu“ o tynišťských slečnách, který si zajiště dobře zapamatují a budou vám vděčni za tu poklonu. A tak se útočí i na dámy! Výrok skutečně osvětlový, kterým jste se charakterisoval před veřejností. Tato hrubá urážka vmětena je do tváře ve veřejném listu! Tomu se říká moderní vymoženost! O předposledním výroku jest platno, co shora již napsáno. Slepil v této větě slova z různých vět p. řečníka a výrok univ. prof. dra. Ribbinga a dospěl k nesmyslu, kterým chce házet písek do očí jiným a sám mlhu před vlastníma očima nevidí. V posledním větě dovozíme, že za dnešní doby je čestnější býti soc. dem. než křesť. sociálem. Ale to je výrok patentovaného rozumu! Kdo si „uložil ostudu“ svým „vzorným“ vystoupením v přednášce, jest vám dobře známo; „ověděl“ ji dopisem v „Osvětě Lidu“. Pan Malý nešleptal p. předsedovi, ale hlasitě řekl, aby schůzi ukončil, jelikož debata mýjela se svým cílem. Kdo byl „napaden“, o tom ať rozsoudí veřejnost porovnáním „Obnovy“ ze dne 6. září a „Osvěty Lidu“ ze dne 14. září, kde p. Malému dostalo se skutečně výrazů velice „náležitých“. Vám není, p. pisateli, žádného litovati, nýbrž litujte sám sebe, že takovým způsobem, jako mladík 20letý, zasahujete do veřejného života. A takovým nestoudným terorem pracuje se proti nám od lidí, kteří se aspoň domýšlejí, že jsou inteligenti! Jen pracujte tak dále! Příležitostně poukážeme ještě na některé „nábl tituly“ těch vyšších vzdělanců.

Z Orlických hor. Minulou nedělí vypravilo se s mnohých osad pohoří našeho více účastníků na manifestaci schůzi katol. lidu, odbyvanou v Kostelci n. O. Z okolí Dobrušky a téhož

města dostavili se četní barcovníci se svým stařečným a v očích tamní „pokrokové sekce“ tak oblíbeným vědcem do této schůze. Z okresu žamberceckého též četná řada statečných apologetů ohlásila svou účast; rovněž čilý pořadatelé zdejšho katol. sjezdu třebochovického viděti bylo mezi davem lidstva. Z Rychanova a města zeměkého vypravena řada povozů, kterážto korporativní účast vzbudila zajisté kyselou tvářnost u těch, kteří zdar schůzi nepřáli. Ze Kostelecko zastoupeno bylo čestně, samo sebou se rozumí, také schůze katolického lidu vyzněla v opravdovou manifestaci — ovšem deštivým počasím mnoho na své skvělosti i mohutnosti utrpěla. Dvorana rážejinská byla prostě řečeno lidstvem natřekána. Průběh schůze byl velice zdařilý, klidný a svého velikého účelu důstojný. Řeči všech řečníků vylochnuty byly s velkou pozorností, jen tu a tam ozval se hlásek některého nepozvěti, jenž však ihned zas umklnul — snad nic neznamenal. Po ukončení této významné manifestační schůze zahájen debata rozhovor s Masarykovci s výsledkem nemalého úspěchu na posluchačstvo. Kandidát advokacie p. Jindra přiblížil se k rozumovému turnaji. Chce prý rozuku a volnou školu. Inu, takových žadatelů je více, ale dav těch, kteří si rozvrat tento nepřejí, ukázal svoji nevoli, co může z tohoto „moderního přání“ následovat. Na to velice trefně, pravdou historicky dokázanou, právem přirozeným odůvodněnou a statisticky doloženou odpovědi usadil p. Jindra náš poslanec p. dr. Myslivec, že zajde zajisté chut takovým nespokojencům do debat podobných zasahovat. Bouři nevole dovede způsobit leckterý nerozuma, ale rozhorlený lid krotit, k tomu třeba důvěry, a té vy, moderní šířitelé lidské nespokojenosti, u lidu poctivého a šlechtašného nemáte. S lidem, který se vám s vlastní neprozřívavostí v oběť dal, dělejte si, co chcete. Strana katolická je zde, mohutná a řady její rostou. Jest jenom na těch nářecích, kteří s tou láskou a upřímností pracují v tom víru žití společenského, aby tu vůli dobrou pevně si udrželi, své bližní s horlivostí neutuchající poučovali, přesvědčovali a to tónem vždy slušným, čestným. Na pravdě, poctivosti a šlechtašnosti vybudujeme společnost zdravou, silnou.

Z Lunkavice u Rychnova. Agrární „Čep“ stále zehrá na „klerikální štvání“ oproti straně agrární. Že však boj kot s „Čepem“ proti katolickým vyvolává sama strana agrární, to nechce přiznat a svoji plodnou výchovu pravidlo toto zrovna potvrzuje. Říká se: Jaký pán, takový kram. Vůdcové strany agrární popřítí nemohou, že těsně souvisí v myšlenkovém spojení s těmi, kteří budují moderní společnost bezkonfessiální. Rozpoznáváme to dobře na našem venkově, kterak mistrné a se vši rafinovaností obezřele se připravuje půda budoucí anarchii. Ze četní předáci agrární pomáhají této snaze, nelze popřítí žádným způsobem. Tyto dny vypravili jsme do Prahy chlapce, který u nás dlel na prázdninách. Katolický spolek v Naslích žádal totiž u venkovského rolnictva za přijetí školních dětí do rodin po dobu prázdnin. Děti chudých pracovních rodičů byly přijaty na čestných místech. A co k tomu řekli agrární výchovu vzdělání a Venkovsko-čepovskou politikou nasáklí taky-katolíci? Tito bezohlední agrárníci posmívali se a řekli, že to byli klerikální paucharti z Prahy. — Takovou sprostou pomluvu, katolický čtenáři, odsud sám. Jsou sice četné výjimky u hodných rodin k agrariismu se hlásících, avšak i výjimky tyto potvrzují pravidlo: „Pověz mi, co čteš, s kým obcuješ, a já ti povím, jakým jsi“. Kdo čte se zásady jen „Čep“ a „Venkov“, ten ducha církevní c-travuje odporem proti duchovenstvu a církvi.

Zimní hospodářská škola v Opočně spojená s pětíměsíčním letním kursem hospodářským vydala právě svou výroční správu. Z této jest viděti, že návštěva školy byla letos opět velmi četná. Škola má ovocnou školku, pokusné pole a mlékárnu; kromě toho honosí se četnými učebními pomůckami k názornému vyučování. Se školou spojen je vzorné a účelové zařízení internát, kde ubytování chovanci jsou pod stálým dozorem učitelstva, začať zaplácí za celé zaopatření v internátě měsíčně 30 K. Školné ani zápisné se neplatí. — Přihlášky do zimní hospodářské školy pro nový školní rok, který počíná 1. listopadu t. r., přijímá ředitelství školy.

Na včelařském běhu v Přepýšicích u Opočna pokračováno buď v teoretických výkladech a v praktických cvičeních na včelíně p. J. Králíčka, učitele v Přepýšicích, a v hostinci p. V. Holance v Přepýšicích č. 20. na sále v neděli dne 22. a 29. září 1907 přesně o 1. hod. odpol. — Program: 22. září. Volba včelstev ku přezimování. Podzimní přehlídka. Doplnění zásob. Spojování včel. Uchování voští. Užití medu. — 29. září. Včela a včelař v zimě. Anatomie včely. Nepřátelé včel. Druhy úlů. Včelín a jeho postavení. Pletení rohoží. Vytváření vosku. Včelařské právo. Zakončení běhu. Všecky výkony na své včelnicí prakticky provede J. Králíček, učitel. — Vstup volný.

Z Liběšatic. Katolická jednota v Liběšaticích pořádá v neděli dne 22. září 1907 v sále hostince p. J. Kováře v Liběšaticích divadelní představení: „Pro kus chleba.“ Oba se života v pěti jednáních se zpěvy. Dle povídky Václ. Kozmáka sděluje

T. S. Začátek v 7 hodin večer. Ceny míst obyčejné. Dětkám školním není vstup dovolen.

Z Vel. Poříčí. Sv. václavská jednota ve Vel. Poříčí pořádá v den sv. Václava 28. září t. r. v hostinci u p. Ant. Lokvence ve Vel. Poříčí divadelní představení: „Jenovefa.“ Cínohra v pěti jednáních. Dle staré pověsti pro divadlo české sdělil J. K. Tyl. — Za příčinou vypůjčení rytířských obleků zvyšují se ceny míst, a to každé místo o 10 haléřů. V neděli 29. září se opakuje. Začátek určí o půl 8. hod. večer. Dětky školní přístupu nemají.

Z Litomyšlska. Vynášejí nyní konservatismus či pokrokářství? Milý konservativče, za své přesvědčení stráší jen ústky a posměch. Kdo teď nepluje s pokrokářským proudem, ten má existenci dost obtížnou. Zato však už i páni inspektori přihmouří rádi oko nad různými nedokonalostmi učitele, který se probíjí za pokrokové. A pokrokový pán má kariéru hezky zajištěnou. Z učitele, který místo povinného a pilného odborného studia dává se do boje „proti klerikalismu“, udělá se hřotové „světlo“. Nedávno pod vlivným patronátem páne inspektorovým ustanoven zatímním ředitelem měšť. školy pookrovný pokrokař, který agituje proti katolictvu zvlášť horlivě. Ani sám nečekal, jak se mu pěkně jeho „zásluhová práce“ vyplácí. Teď teprve se dověděl, jakou má znamenitou kvalifikaci; dříve ji sám neznal. A teď jest tento muž horlivě protěžován na účet jiných učitelů pilných, včasně zasloužilých a o mnoho lip kvalifikovaných. Katoličtí rodiče velice trpce nesou takový dvojitý loket. — „Litomyšlský Obzor“ hlídá nalhati veřejnosti leccos o terroru katolíků ve Sloanečnici. Prý tito sehnali „báby i děti“, dali jim do rukou řehtačky i přístaly a na daný povel komandovali je k „politickému projevu“. Takovým okatým lžem ovšem sluší se jen útrpné usmání. Takové pomluvy jen katolíky utvrdí. Ke lžím starým přidávají se nové; a my víme dobře, jak se přičiňoval dr. Myslivec o zachování klidu a jak byl za to od úsilníků „odměněn.“

Z Čáslavě. Drabá kolej severozápadní dráhy k Oseku povolena se počíná svedati. Do 1. září 1908 má býti postavena a otevřena doprava. Při tom doznatí má změny i nádraží, které jeví se už dávno nedostatečným. Ze „šparaystem“ ředitelství se proti tomu staví, není u této pověstné dráhy nic nového. Doufáme však, že kompetentní kruhy se o to zasadí, aby konečně nedostatkům bylo odpomoženo a obecnostu bylo připraveno pohodlí, které draze musí zaplatiti. — Na sv. Václava pořádá křesť. sociální spolek pro Čáslav a okolí věneček v restaurační místnosti hotelu „Hvězda“. Vstupné člen 60 h, nečlen 1-20 K, druhá dáma 50 h. Začátek v 8 hodin. Hudba Ullmanova. Členům katolických organizací a všem přátelům naší věci do Čáslavě přicházejícím doporučujeme místnosti v hotelu „u modré hvězdy“ na náměstí pod radnicí. Mimo řádnou obsluhu a levné noclehy jest tam i k dispozici hojnost katol. časopisů. Jediný hotel, kde katol. časopisy jsou vyloženy! Svůj k světu!

Děmantová svatba v Čáslavi. Ve čtvrtek, 26. t. m. slaviti bude v Čáslavi děmantovou svatbu tamější měšťan p. Josef Košťan se svojí manželkou Annou, roz. Nobejlovou. Z manželství jejich žije 5 synů, z nich nejmladší Jan jest farářem v Pusté Kamenici, 3 dcery, 20 vnuků a 2 pravnučky. Z těch, kteří se před 60 roky sňatku jejich účastnili, žije pouze tehdejší družička-paň Marie Koutová v Čáslavi.

Z Nové Paky. Soc. dem. hofická „Pochodeň“ v č. 18 t. r. velice se rozduřila na novopacký katolický diecéšní sjezd. Ze nás bylo přes desítky počasí množství veliké, to sám pisatel v „Pochodni“ ve článku „z Nové Paky“ smutně doznává, neboť píše: „nikdo ze studentů nechyběl.“ Aby však doznání to svým pokrokovým stopupencům záživnějším učinil, hned dotčený škralbálek použil výrazu „nebeských kos“ a j. nadávek ze svého bohatého skladu. Člověk, který sobě zachoval jen špetku správné soudnosti, musí opravdu tyto pokrokovce politovati, že se na lepší výrazy nikdy neschovají, leda na takové aproté nadávky, za které by se i africký Křovák stydět musil. A takovouto kulturou „Pochodeň“ vychovává a povznáší své čtenáře. Z takovéhoho jednání ale každý pozná zášť jejich proti nám. Domnívali se, že mají u nás již vyhráno, ale když vidí, že tomu tak není, tu sahají k té nejpodlejší zbraní, ku lživé štváraci a na cti utrhaní, chtějí tak zhanobiti nás, naše kněze a hlavně dp. Salického, na kterého by nejraději psal hlavu vstrčili pro jeho neuváženou činnost v našem spolkovém životě. — Než nedíváme se tomu, vždyť nyní osvětové pořekadlo dří: Kdo nemůže nic dokázat, ten musí nadávat. Pisatel nestyděl se uvést tam i tuto nemístnou poznámku, kterou jako tučné sousto vítal kde kdo z pokrokařů. Píše: Socialisté to nedělají, pane Salický, když se hlíká členka ku spolku, neříkají jí, aby přišla sama do bytu a nestahují záclony v oknech a nepřijde-li sama, nejsou na ni hrubými, to že dělají klerikalové. — Z toho vyplývá tolik, jakoby dp. Salický před některou členkou, která se ku spolku v jeho bytě hlíkála, tuto nestydatost provedl. Proti tomuto na cti utrhaní ohradil se zapadený nejen v hradecké

„lomenici“, jak duchaplně píše „Pochodeň“ v č. 19., ale i v jiných katol. listech. Čest jeho obhajiti pokládáme za svoji povinnost i my, poněvadž víme, že dp. Salický nikdy nové přistupující členky a členy nepřijímá, neboť to činí výbor ve spolkové místnosti, a poněvadž my všichni známe dp. Salického jako kněze opravdu obětavého a v každém ohledu vzorného. Pisatel nejen že v 19. č. nedokázal hanlivé své tvrzení vůči zmíněnému knězi, ale i novou lež ještě hromadil tím, že „rozčililo to pátera Salického“, který nadal pisateli ve veřejné obrazě své cti. K tomu posuzujeme my: Urážka ta aerostčila dp. Salického, poněvadž on i my jsme přesvědčeni, že „kdo sám cti nemá, jinému ji také nedá.“ Nadávku se také neohradil, poněvadž jen apelloval pisatele, což i my činíme vyzývající jej, by dokázal nám, co tvrdil v „Pochodni“, kdy a před kým byly stahovány záclony dp. Salickým a na kterou členku byl hrubý, když nepřišla sama. Nedokázal-li to, považujeme jej i my za blázného lháře a na cti utrhače. — Výbory Katolické vzděl. jednoty pro Novou Paku a okolí a odbočky Všeobdobového sdružení křesť. dělnictva v Nové Pace.

Z Kose a Chlumce n. Cidl. „Svátební den svátosti bude“, nebylo pravidlem učitele Kosického p. V. Suchánka, který od 1. července místo zde nastoupil. Týž v neděli dne 15. t. m. na místo s dětmi do kostela šel na hon, ku kterému účelu si vzal dva nadháněče a jako sváteční střelee oba honce postřelil a jednoho tak těžce zranil, že musil být dovezen do chlumecké nemocnice. Pan učitel neděle znáti nechce. a jeho nechuť proti všemu, co jest katolické, je známa. Na okres zdejší dostal se před rokem výměnou ze Žamberka, a až valná pověst zbloudění jeho jej předcházela, přece tolik troufalosti či lépe řečeno drzosti měl, že vydával se za pronásledovaného mučedníka a trpítele od kněží, aby vzbudil lítost a soustrast, což znamenitě dovede maskovat (ale chytrák neřekl, nebo zapomněl doložiti vždy, co to bylo, a opovážil se to sváděti na kněžstvo; to je nejlepší pokrokařská výmluva) Svou pokrokovost získal si přísah školního inspektora a hned se vychloubal, že on u inspektora vše zmůže, a jeho slovo platí více než jiného učitele. Dle všech úkazů bylo viděti, že tomu tak jest, neboť školní inspektor přeložil jej po roce na lepší místo do Kose. P. učitel Suchánek jde však s pokrokem vpřed, proto první bylo, poříditi si flintu a honičko psa; honil až to dohonil. Nešťastné ty honičky, které nechť se mu daří! Soud zase nějaký klerikál vlezl mu do cesty a prokonkl ty jeho machinace. Teď může hrrr na ně! Rádi bychom viděli, jak nyní se tváří. Když mluví o klerikálech, vlastně proti nim; tu jen boří, oči svítí a slyšeti jej daleko — široko; když však nějaký hon pukne, je to člověk skroměhoučký, po břiše by se plazil, plný pokory, slzy z očí jen se valí jako bystřiny. A ten srdcelomný pláč a nářek! To by měla vidět „Osvěta lidu“! O ubohý pokrokaři, který miluje samou volnost! Volnost ve vyučování, volnost v kázni, volnost v myšlení, volnost v náboženství a taky v jiných věcech!

Chrámová hudba ve Vys. Veselí n. C. V hofickém kursu pro ředitele kůra byl v přednášce B. Kašpara, říd. kůra ve Slaném, uveden apel na povinné oznamování provedených skladeb na jednotlivých kůrech za příčinou zdokonalování naší chrámové hudby. Vzhledem k tomu, že se chrámová hudba na některých místech přímo zanedbává a bezcenným brakem vkus lidí zejména na venkově kazí, chceme poukázati k tomu, aby činitelé nad jiné povolání přidali své pomoci a sjednali v té příčině trochu nápravy, na př. o přístání sjezdu doporučením osvědčených skladeb. Já na př. podporou p. Pilate, ředitele kůra v Hoficích, provedl jsem dne 18. srpna mši od Stehle velmi uspokojivě, a úspěchem jeva podporován, hodlám provésti i jiné skladby cennějšího zrna. Máje za svou povinnost jednou za čas podati malou zprávu z našeho městečka, že tu naprosto nezahálíme a že se nám jedná, pokud poměry a síly naše k tomu jsou způsobilé, povznést hudbu chrámovou na křesť. stupeň, uvádím provedení některých skladeb. Jsou to: 4 hymny od K. Leitnera (o Božím Těle), Říhovský op. 13. vločky, Horák mše 3. (Es) v plném obsazení, Gruber (requiem Es), některé mše Schöpfungy, Tregler op. II. Ave Maria, Palestina (Pange lin.), Beethoven (Sláva Boží), Vesperae (Fr. Bieger), Výtky (K. Dvořák) a j. Od Führerovce jsme nadobro upustili! Z preludii volím rád V. Říhovského, jeho sbírka je cenným příspěvkem k obohacení naší varhanové literatury (viz Tattenbach), pak Treglera. Skladby Říhovského bych doporučil vůbec ke studiu a hodlám je opatřiti pro náš kůrový archiv. Zamlouávají se samy sebou a jsou možná při dobré snaze k provedení i na kůrech menších. Já na př. přinesl Říhovského mši op. 3. (Missa Loretta) do Miletina a p. říd. J. Bidlovi, osvědčenému pracovníku na poli církevní hudby, rásem se zalíbila zvlášť (Benediktus), takže ji získal ihned pro svůj kůr. Lidový spěv, ač není špatný, není posud takový, jakého bych si přál, za to spěv ve všední den, kdy školní mládež se účastní, je velmi dobrý; je spíváno temperamentně bez zná-

mých obvyklých někde klikatin. Volba písní přiměřena. Podporou dást. P. faráře Fr. Nebchvátala hodlám zavéstí rorální spěvy dle návrhu učiněného na sjezdu hofickém v přednášce prof. Orla, mimochodem řečeno velmi pučné! Ovšem dle poměrů pozvolným vývojem jest se řídit, a při tom vzpomínám přednášky p. Ph. Dr. Al. Kolláta, prof. reálných škol v Hodoníně, „O poesii lidových písní kostelních i světských“, pokud jsme nedali lidu něco lepšího, čistšího! (Ostatek přístě.)

Z Rychnova n. Km. Zdejší měšťan, sklennář a obchodník p. Jan Nykysa, neuvážený národní pracovník, semel v Praze 16. t. m. Pohřeb konal se v Rychnově 19. t. m.

Různé zprávy.

Volná škola. Není snad jedné schůze pokrokařské, aby na ní nebylo debatováno o tomto heslu. I volní myslitelé v Praze věnovali jí jednu schůzi. Ale není také nikde mláceno více prázdné slámy, jako při tomto heslu. Že naši páni evangelici při tom nezůstanou němi, dalo se očekávati, neboť, když se jedná o katolickou církev, jsou hotovi spojití se s kýmkoliv. V č. 9. letošního „Husa“ věnují „volné škole“ celý článek, prosycený útoky proti „klerikalismu“, respektive proti katolické církvi. Naši evang. spoluobčané nepřestávají se zapřisahati, že jim se jedná jen a jen o pravdu, ale jak ta pravda vypadá, ukáže několik citátů z tohoto článku. Tak především se táží, co jest příčinou snahy „o volnou školu“, a odpovídají: „Příčinou toho jest do očí bijící fakt, že římsko-katolické kněžstvo všude, kde jen se to poněkud dá ducliti, chce mlti učitelstvo ve svém podratí, chce udebné osnovy školské mlti upraveny podle svého církevníckého brda a chce naplniti srdce veškeré školní mládeže svým římským duchem.“ Pan pisatel řídí se patrně příslovím — kdo v té peci sedá, jiného tam hledá. U evangeliků patrně učitelstvo nemusí pracic dbáti na pp. pastory, náb. vyučování se nemusí zúčastňovati, nemusí ani přebíráti kázání a výklady v nedělní škole neb i v kostele, nemusí se při vyučování řídit duchem evangelia, mládež v evang. škole nesmí vésti k zásadám svého náboženství? Jak šťastni a svobodní jsou ti evang. učitelové! A ti ubožáci učitelové katoličtí! Na Čáslavsku zvlášť! Právě mučedníci! Školní zákonodárci: prý hoví klerikalům choutkám, okresní i zemské školní rady jsou play officiálních i dobrovolných ředovatelů římskosti. Školní čítanky nesmějí spátiťi světa svého, pokud bisk. ordinariáty a bisk. konsistore neuradí se dáti jim své placet t. j. svůj souhlas. Pokrokoví menšina učitelstva skřípe zuby (!) nad tímto stavem, ale kaprovitě pohodlná většina jest docela spokojená. Ba víc, utíká se nejednou pod široké kněžské šosy při konkurech o místa učitelů, správčevská, v arhanická atd. Vědíť se staré dávné zkušenosti, že slovo Řím je trumfem všude a klerikální protekce nevím kolikátou velmocí světa. Brrr, až se jeden utřese, co se všechno se strany těch klerikálů děje, kdyby ovšem to bylo pravda a kdyby pan pisatel nechtěl si dělati z veřejnosti dobrý den, neboť dnes takovéhle frázovitě povídání jinak charakterisovati není možno. Ovšem jsem se jednalo jezoem o to, aby mohl učiniti sebe důstojný závěr: „Tedy podnět k agitaci o volnou školu byl by dobrý a chvály hodný, rozhorlení na nadvládu Říma nad našimi školami.“ Lišák podšitá, klade tady podmíňovací větu, aby mohl z paati, která by se mohla obrátiti proti němu, proklouznouti. A také proklouzl, neboť píše: „Ale oit této agitace jest podeřelý, neboť (v tom ukazuje právě svoje lišáctví) zdá se, jakoby horlitelé pro volnou školu chtěli, aby záci všech vyznání bez rozdílu (křesťané, židé i mohamedáni) měli ve škole stejné domovské právo... I jest veliká obava, že se volná škola stane časem „svévolnou“ a „zvolnou školou“... Podle pravděpodobnosti dovedl by se Řím i ve volné škole nějak uplatniti... Římský klerus dovede zorganizovati tovaryše, slučky, politiky a jiné stavy. To by bylo zle, aby nedovedl zorganizovati i učitelstvo... Evangelická církev by měla z obligátních volných škol škodu... Jsme-li nyní ve školství bití jednou, byli bychom bití potom dvojnásob. A přece nejsme zásadními odpůrci hnutí v zájmu tak zvané volné školy... Kde bystrannictví římské neb nevěrácké bylo příliš křiklavé, tam by se zřizovaly nebo dále držely školy naše... a kde by škola byla opravdu nestranou, bezkonfesiijní, tam by se podle všeho nehledělo ani na náboženskú vyznání učitelů.“ Jaká to krkolomná logika! Jsme proti volné škole, pokud se jedná o nás, ale, aby se naši spojenci pokrokaři nezlobili, nejsme proti ní, pokud se jedná o katolíky. Katolické náboženství se škol pryč a my si své konfesionální školy necháme a do volných škol své lidi usadíme. Děkujeme za odkrytí karet!

Volná škola dítkem reformace a to reformace Kalvínovy. Kdo tomu nevěří, ať si přečte 9. číslo „Husa“ str. 134. Jak nás dosud pp. Pelant, Masaryk, Drtina atd. měli k dobrému, probíhající ji za dítě zcela jiné matky. Patrně je to tedy nějaké děcko podvržené! Jaký ale je to, dvojčetihodný pánové, strom, který přinesl takovéhle ovoce? Vždyť sami v tomtož čísle pravíte, že ve volné škole bude „morálka bez Boha, bez víry, bez vřoucnosti?“

Proti sociálně demokratickému terorismu orval se při volební debatě dolnorakouského sněmu posl. Bělohávek. Socialistický posl. žid Seitz hrozil, že si socialisté vynutí všeobecné rovné právo do sněmů. Hrozby své neadresoval vládě, která se tomuto právu vzpírá, nýbrž křesťanským sociálům, kteří měli nejlepší vůli je zavést. Posl. Bělohávek odvětil: „Však víte, jak veliký strach máme před soc. demokraty. Ti nám hrozí již 20 let. Ptám se posl. Seitze: Nač tedy máme parlamentní sbory, říšskou radu, zemský sněm a obecní zastupitelstva? Nemí jich potřebí. Soudruzi řeknou: Nestane-li se, co chceme, pak všechno rozbijeme! Seits nám napověděl, že proti tomuto návrhu použijí socialisté moci davů. Snad požádají jednou i za ruku doer různých poslanců a ministrů, a nebude-li jim vyhověno, nechají vyrukovat dělnictvo. Jaký je potom rozdíl mezi právním právem středověku a dnešní ústavní dobou?“

Práce sociálně demokratické. Naši páni soudruzi rádi prohlašují, že krácejí s českým národem ruku v ruce, ale neplní to. Posl. strany sociálně demokratické Cingr hlásil to také, ale má pan poslanec také podle toho jednati a nemá posílati svého hochu na německý ústav. Takto je jeho krásný projev pouze klamáním veřejnosti. Sociální demokrati posílili znamenitě židovský živel na Ostravsku. Dělníci, příslušící valnou většinou zshoubnému tomu směru, utrácí lehkomyšlně své těžce vydělané groše v židovských putykách. Dělník ve vleku sociální demokracie nedovede si jasně představit, co rozpínavost a obchodní podnikavost židů pro národ český znamená. Přijde však chvíle, kdy i dělník sociálně demokratický pozná nutnost sebeobrany proti rozpínavosti kapitálu židovského na poli hospodářském. — V Zábřehu moravském bude vycházeti od 1. října nový soc. demokratický časopis, s počátku jednou za čtrnáct dnů. Věsti ho bude propadlý soc. dem. kandidát poslanectví ze Šumberska, který za tou příčinou přestěhuje se do Zábřeha. Tedy můžeme se těšiti na to nové soc. demokratické zřídlo větší moudrosti, vzdělanosti a osvěty. Sečkáme s kritikou. Bude-li takový, jaká je většina „ušlechtilých“ bohatých ducha sociální demokracie, pak ovšem se kritiku stát nebude. — Socialističtí poslanci Beutel, Jaroš, Hudec, Němec, Schäfer a Selinger byli ve čtvrtek u ministrů presidenta barona Becka tázati se, jaké stanovisko zaujímá vláda ku všeobec. rovnému hlasovacímu právu do sněmů zemských. Kdo se mnoho ptá, mnoho se dozví. Baron Beck jim odpověděl, že vláda je proti, poněvadž zemské sněmy nejsou podstatně sbory politickými, nýbrž sbory zároveň správními, které mají vykonati množství úkolů hospodářsko-administrativních. Proto při volební úpravě zemské musí se brát zřetel na hospodářské rozvrstvení obyvatelstva, na poměry měst a venkova, a na zdanění. Socialisté nyní tedy autoritativně stanovisko vlády znají. Uvidíme, jak s baronem Beckem zatočí. — Internacionální kongres sociálních demokratů ve Stuttgartě přinesl kromě mnohého zajímavého na poli čistě politickém také velice pozoruhodný materiál v ohledu odborovém. Jest známo, že sociální demokraté až doposud obzvláště tam, kde se jednalo o dělníky politicky lhostejné, dělali propagandu „vysvětlováním“, že odborové organizace jsou přinejmenším neustranné, že ne dbají a nestarají se o žádnou politiku, sledující jenom tu úlohu a cíl, aby dělníkům vyšší platy a kratší dobu pracovní opatřili. Vždy horšili se a zapírali apoštolové odborářství, když jim někdo vytkl, že v odborových a odborových organizacích straně sociálně demokratické prokazují služby, že jejich odbory jsou jen sociálně demokratickými školami nováčků. Nyní se internacionální kongres ve Stuttgartě a sice v sezení ze dne 31. srpna zabýval vztahem a poměrem organizací odborových ke straně politické. Referentem o předmětu tomto byl rakouský delegát Jindřich Beer, starosta svazu kovodělníků, který pravil: „Jak nutným jest přiznání samostatnosti odborového hnutí, tak právě nutným a samozřejmým způsobem musí býti akcentováno: Odbory a strana mají se vzájemně doplňovati. Neboť jen ty odbory skutečně budou užitečné služby proletariátu prokazovati, které stojí na půdě třídního boje a o to se starají, aby se-socialisování společnosti stalo se skutkem. Odborářské hnutí, které jen tím se upokojilo, aby dělníkům větší kus chleba opatřilo, a jehož cíl spatřuje se jen v tom, aby jenom o zvýšení platů a kratší pracovní dobu bojovalo, *nevykonalo by své mluho mínění nikdy svoji úlohu v boji o emancipaci dělnictva*. Přislušníci odborů musejí naplnění býti vědomím o nutnosti třídního boje, oni musejí státi se socialisty. Nenaleznám odporu mezi takovým hnutím odborovým a mezi stranou. V tomto smyslu jest odborový boj také třídním bojem. Odborové hnutí nesmí se tím spokojiti, aby savedlo ulehčením pouť kapitalismu pro dělníky, ale musí se postupem času na větší, významnější zápas připraviti, v němž konečně tato pouť roztříští a roztříhne. Bohužel naskytají se ještě odbory, které tuto úlohu ještě neusnaly.“ — Přiznání toto jest zajisté velice zajímavé; odhaluje švindl s neutralismem, jež „soudruzi“ provádějí, a vysvětluje nám dále, že sociálně demokratické organizace odborové nemají s hlavní a jediný účel svůj zlepšení poměrů dělnických, nýbrž že důležitě je pokládati za pouhý prostředek k posile sociální

demokracie jako strany politické. Toto dosazení ovšem zcela nikterak nebude překážeti soudruhům, aby ještě dále nemluvíli o neutralitě odborů a jejich čistě hospodářském charakteru. — V místní skupině Karbice u Ústí sociálně demokratického svazu horníků „Union“ odhaleny byly podvody a defraudace příspěvků členských v obnosu 2000 K. — V Hainburku jest od r. 1895 konsumní spolek, založený původně od dělníků z továrny tabákové bez ohledu na příslušnost politickou. Konsumní spolek ten vypracoval se na počet 1100 členů. Před šesti lety dostali se do výboru různí soc. demokraté Zerhaft, Fitz, Domaneck, Prinsner. Ty pány mohl každý vidět, jak všude hodovali, z galantních dobrodružství nevycházeli atd. Resultát všeho jest, že konsumenti mají nyní zaplatiti schodek 17000 korun se svých dividend. Sklepníci při vyšetřování vypovídali, že v kanceláři se po celé noci hodovalo, takže ráno opilé ženštiny musili přes schody nositi. Konec konců bude, že konsumenti budou nuceni schodek svými dividendami zaplatiti, soc. demokraté budou předsedati dále.

Na malou podnikavost a neúspěch české veřejnosti na průmyslových podnicích našich nařikati si nemůže zajisté zřizovací komitě akciové továrny na cukroviny a čokoládu v Olomoci. V poměrně krátké době necelestých dvou měsíců podařilo se mu téměř všechny akcie nově zakládané akciové společnosti — počtem 2000 po K 200 — až na nepatrný zbytek umístiti. Upisování, jak se nám oděluje, úspěšněli se v největším počtu českých obchodníků z Moravy a Čech, dále naše spořitelny, jakož i vlivuplné osobnosti téměř ze všech okresů moravských a východočeských. Toto příznivé rozdělení akcií má na odbyt výrobků továrny a tím spojenou dobrou prosperitu podniků dalekosáhlý význam. Cukrovinky stávají se čím dále tím více denní potřebou nejširších vrstev obyvatel a proto nelze nijak podceňovati zájem o podnik tak důležitých činitelů v našem veřejném životě. Zejména chválnýhodný jest, že naše obchodnictvo účastnilo se na subskripci v tak hojném počtu. Jest to vzácný důkaz porozumění zdravé myšlenky, neboť oni, co akcionáři, nejlépe o odbyt výrobků továrny se starati a tím dobrou prosperitu podniků udržovati mohou, čehož nejlepším důkazem jest kapecká továrna na cikorku v Kolíně a na orientalské cukrovinky (Maršner) v Praze. Akcie obou těchto podniků jsou dnes jedny z nejvýnosnějších a nejblednějších českých průmyslů papíru, poněvadž dividendy jejich dosahují 10—12%. Upisovací lhůta pro akcie továrny na cukroviny a čokoládu v Olomouci končí dnem 30. t. m. a upozorňujeme proto ještě včas na výhodnost umístění kapitálu v těchto akciích. Poslední dividendy tohoto podniku vyplácena 10%.

Proti nedostatku uhlí. Na valné hromadě středoevropského cukrovarnického spolku v Praze 15. t. m. jednalo také o nedostatku uhlí. V té příčině přijata následující resoluce: 1. Souhlasíme s usnesením spolku východočeských cukrovarníků, aby svytklosti v obchodu uhlím podrobeny byly revizí; 2. ukládáme výboru, aby požádal zemský spolek, by co nejdříve dosadil zvláštní výbor, jenž by zároveň s odborníky uvažoval, jakým způsobem dalo by se průmyslu, zvláště pak v cukrovarnictví, s úspěchem nahraditi uhlí jiným palivem; 3. ukládáme dále výboru, aby o otázce nedostatku uhlí a vagonů vypracoval k vládě a oběma sněmovnám říšské rady petici, v níž by poukázal na vzrůstající nedostatky uhlí a jeho důsledky, a navrhl na ochranu našeho domácího průmyslu, aby aspoň v prvních třech měsících před zahájením kampaně bylo zakázáno vyvážeti hnědé uhlí.

Hejnost slanečků. Do Grimsby na anglickém pobřeží připluly rybářské čluny tak slanečky přeplněné, že se přímo potápěly. Na jednom bylo 10.000 kusů, na všech dohromady přes půl milionů slanečků. Také na velké ryby je dobrý lov.

Spotřeba novinářského papíru. Na celém světě vychází asi 80.000 denníků. Tento ohromný počet novín spotřebuje na jedno denní vydání 10.000 metr. centů papíru. Roční spotřeba na tyto noviny se odhaduje na 3.750.000 metr. centů papíru. Tento papír se vyrábí ze dřeva. Spotřeba dřeva na tento papír se odhaduje ročně na 1250 mil. kubických metrů. Celé lesy takto se kácí, aby papírny mohly dodávati novinám papír.

Tiskové omyly v příčině sjednání „Volné myšlenky“. „Čas“, který nejbědlivěji referoval o sjednání a který mohl mít určité správy z první ruky, přinesl návrh Hutterův (v příčině národnostních menšin), jaký vlastně prosloven nebyl. Dále 16. září opravuje: „Do správy o návštěvě kongresu v Táboře vloudilo se několik chyb. Na str. 4. v prostředním sloupci uprostřed má státi: . . . za nimi nešli sociální demokraté věneč věnované mezinárodním sekretariátům (místo mezinárodním sekretariátům). Na téže straně v třetím sloupci dole má státi: vanula nálem nejserdečnější nálada, kterou nedovedly ani zakaliti vzpomínky . . . jak nedůvěřivě se dívali vynález Tábořanů . . . (místo důvěřivě). — V pátém čísle vloudila se nemilá chyba do referátu o řeči dra. Scheimera. Místo: řečník nesouhlasí . . . bylo vytištěno: souhlasí.“ A dále v témže čísle Pavla Moudrá opravuje: „O řeči, promluvené mnou na kongresu při sjednání „Volné školy“ (den první), referováno bylo v t. l. těmito slovy: „Spk-

Moudrá jest pro to, aby dítě místo náboženských posnatek bylo vedeno k lásce ku zvířatům a přírodě.“ Slovo těchto, jež by v zásadě byla proti mému přesvědčení, jsem neuzila. Pravila jsem, že místo učení se z katechismu příkazáním, jichž dítě v prvních třídách obecné školy nedovede chápati (jmenovitě místo výkladu příkazání 8. a 9.), mělo by celé vyučování dítěte být založeno na jediném příkazání, jemuž je jeho malé srdéčko také nejlépe s to rozuměti: miluj, miluj vše, a tudíž také i zvíře (církvi podceňované), a netřpylní zvířat! Kromě toho nabádala jsem ku zřizování dětských spolků na ochranu zvířat, na způsob amerických „Bands of Mercy“, a zdůrazňovala jsem důležitost jejich jakožto výběrného výchovného činitele. Hlavním náboženským poznatkem je pravda, že podstata všech náboženství je jediná ve všeobíjmajtel lásce a ne v dogmatě a kultu, a tento náboženský poznatek nejen že se nemůže vylučovati ze škol, nýbrž naopak nutno jej klásti za základ příští zreformované Volné školy.“ — Těch omylů „Času“ jest tedy věru trochu mnoho; a to jest v denníku, který nejstatečnější kongresu reklamu dělal. Jeden jeho spolupracovník jest dokonce sekretářem české sekce „Volné myšlenky.“ Byly ty omyly všechny jen náhodné? Anebo se s omyly míluje, aby pak formou emfemistickou byly opravovány? — Pavle Moudrá na její moudro odpovídáme, že jest velice snadno odporovati dětem lásku. Tu odporuči každému snadno i „Čas“, který se nerozpákoval zároveň otiskovati brutální a nepoctivé útoky Macharovy. Leč — ke skutečné lásce dříve přivést, toť jest umění velice těžké a zvláště pro toho, který řekne děcku, že učení největšího Učitele lásky Božským není. Chce-li někdo vznítiti u mládeže vřelou lásku ke všemu bez použití zásad dogmatických, musí býti připraven na to, že při největším počínání o lásce dítě se zeptá: „Proč?“ A proč bychom neměli také nenáviděti, hodné nenáviděti?“

Jak se předobírají výroky mnohých slavných mužů. Uvádí se výrok sv. Augustina: Věřím, protože jest to neomyšleno. To jest: Věřím, vim sice, že to, co věřím, je neomyšleno, ale věřím v to přece — musím věřit i v neomyšleno! — Výrok sv. Augustina je zcela jiný. Uvedeme jej celý. Sv. Augustin dí: „Věřím, protože jest to neomyšleno nevěřiti.“ To znamená: „Věřím, protože nevěřiti je nerozumné, jelikož pro víru máme takové důkazy, že jenom nerozumný jim odporovati může: jen nerozumný může být nevěroem.“ To zní ovšem trochu jinak. (Credo, quia absurdum non credere.)

Pekrekářský list o sjednání „Volné myšlenky.“ Svosiláv „Moravský Kraj“ napsal v příčině úterní schůze sjednání „Místo „Volné myšlenky“ sabrala sociálně demokratická nařukaná panovačnost. Z projevu „Volné myšlenky“ učiněna projev sociálně demokratické církve a jejich biskupů. Na druhé řečníky zvoleno, aby ukončili, soc. demokracie nechávalo jednoduše švanit bez konce.“

Rázně slove proslulého císaře proti násilnictví Maďarů. Známý norový epikovec Björnsterne Björnson byl poslán k mezinárodnímu mírovému kongresu do Maichova, v němž sasedá jako delegát maďarské vlády ministr vybování Apponyi, utiskovatel Slováků. Björnson odpovídal na pozvání: „Považuji to za velkou čest, že pozván jsem do tak vybrané společnosti. Nechci však zatajovati, že podniknu co nejdříve útok, jaký jen podniknouti mohu, na slony mezinárodního mírového kongresu, kteří vystupují v konferenci ve prospěch míru, doma však ujmají podrobené národy anebo bez protestu přihlížejí k tomu, jak jsou ujmováni. Nemá-li býti morálka války potírána všemi prostředky a vším úsilím, pak jest bezvýznamným, ba pokryteckým potírati válku, a nemá-li býti započato u sebe sama, nýbrž mají-li býti hledáni a sháněni teprve mučedníci, pak není zapotřebí, aby se někdo na mezinárodních shromážděních míru prohlašoval za apoštola míru. Objeví-li se na příklad hrabě Apponyi, nynější uherský ministr vybování, bezprostředně po utiskování Slováků na nějaké mírové konferenci jako vyvolený zástupce svého národa, a já bych byl přítomen, pak učiním vše možné, aby Apponyi byl se sasedací místnosti odstraněn.“ — Dopis ten ovšem dělá velikou sensaci. Apponyi ohtěl by si hráti na — apoštola míru! Lidé, kteří dávno jsou pověstni svojí despotií, ohtěli by rádi na věno reprezentovat beránky. Tak bylo dřív, tak tomu jest i nyní. Potěšitelné jest, že oizina čím dál lépe prohlédá náslinickou taktiku „rytířského“ národa maďarského. Snad již přece nad uhnětenou Slovači zasvitnou červánky lepších časů.

Státním úředníkům-maturantům všech ressortů a všem maturantům ve státní službě vůbec Již dlouho otila se toho potřeba, aby státní úřednictvo s plným středoevropským vzděláním povstalo a domáhalo se toho postavení ve službě státní, jaké mu dle jeho předběžného vzdělání přísluší. — Na jedné straně přeneseno určeno, že k dosazení určitého místa ve službě státní třeba maturity, na straně druhé zaručeno se zaopatření certifikátům a lidem s tak svazou akouškou přijímací, při čemž certifikátisté mají věde přednost, ač mnohdy vůbec žádným předběžným vzděláním se vykazati nemohou. — Úřednictvo státní s plnou kvalifikací tudíž nese toho degradujícího postavení a vzhopilo se, aby mu čestilo. — Kvalifikace dle zákona k státní službě potřebná a na studiích středoevropských získaná jest zcela jiná, než ona se dvacetileté služby vojenské neb na základě akoušky přijímací a proto státní úřednictvo se středoevropským vzděláním domáhá se zlepšení postavení svého tak, jak mu poměrně k jiným kvalifikovaným úředníkům s vyšším vzděláním přísluší. — Dnes, kdy nová moderní služební pragmatika se má státi skutkem, jest souhlasnost všech státních úředníků-maturantů nutna, aby se křehkého úspěchu ve zlepšení sociálního postavení svého dosáhlo! Vysvítá

Z „Časových Úvah“

Pouze do **15. října** potrvá

úřadně povolený výprodej

koberců,
záclon,
souprav,
přikrývek,
houní,
kožešin atd.

Velkozávod
Jan Stoupa
v Praze,
Václavské nám. č. 32.

železného nábytku,
uhláků,
přístavců,
zástěn,
dětských vozíků,
židlí atd.

Od 1. října v paláci Assicurazioni Generali.

Každý
křesťanský dělník
má odebírat svůj odborný týdeník
„Práce“.

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.
Administrace „Práce“ v Hradci Králové.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.

Píše **Jiří Sahula** Cena **3 K.**

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Kupte si důkladný spis:
Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Králové.

**Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.**

F. J. Langhans
Hradec Králové,
Adalbertinum.

Nádherný

a praktický

dárek

jest

::

krásný obraz
nebo jiný umělecký předmět, který jako zrcadlo, sochy, rámce, kříže, atd. ve velkém výběru a levných cenách na skladě má výrobce rámců a

odborný závod umělecký

JOS. KIESLICH
v Hradci Králové.

Těž veškeré zboží papírnické, umělecké dopisnice, kasetty, alba, hry, kalendáře atd.

Oznámení do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si uctivě sdělit, že jsem převzal

dílnu knihařskou a ozdobnickou

po zemřelém panu Vachkovi.

Ve více dílnách domácích i zahraničních nabyt jsem takových zkušeností a zručnosti, že mohu zcela dobře svěřené mi práce

způsobem nejmodernějším

a k plné spokojenosti velectěného obcenstva prováděti.

O laskavou přízeň prosím v plné účtě oddaný

Emanuel Červený,
majitel ozdobnického knihařství
v Hradci Králové,
vedle Grand hotelu, č. 369.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnec a faktur.

Směnárna.

Bursovni obchody.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - **4 1/2 %** ode dne vložení do dne vybrání.
na poklad. poukázky

Stav vkladů koncem července K 10.722.192-70.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Školská hlídka.

Píse M. C.

Sebevraždy žáků. V Prusku ministr vyučování vydal oběžník, jímž nařizuje vyšetřiti příčiny množících se sebevražd žáků, aby se jim mohlo čeliti. U nás asi přišli kongres „Volné myšlenky“ zameziti sebevraždy mládeže rázem. Do té doby bude „nemravný“ klerikalismus udolán.

„Positivní náboženství ze škol“, tot program Dra. Drtiny, zastance „Volné školy“. Tomuto pánovi postoupili místo ve školním výboru — agráři. Pak prý nejsou pro vyloučení náboženství ze škol. Vizme jejich skutky!

„Inspekce“ řídícího učitele v hodině náboženství. Dle nového vyučovacího řádu, budou-li páni konati inspekci při hodině náboženské, odnesou si mnozí ledacos užitečného, budou-li ovšem svědomitě povinnosti konati. Otče náš, vyznání víry, přikázání Boží i církevní, tomu všemu leckterý bude míti příležitost se naučiti. Známo, že mnohý to již dávno zapomněl.

„Gablonsker Anzeiger“ se přiznává ku germanisaci českých dítek německými školami. Ve článku namířeném proti drážďanským oslavám na šeho pívce Buriana píše: „Nemůžeme pochopiti, jak v Drážďanech mohou býti tak pitomí, že nechají takového Vaška z Rakovníka před Herodem bémakovat! Pak jest celý boj v Čechách jen řečnickou frází. Jáme rádi, když nějaké to české dítě nářeme poněmčít a tady se německé tisíce házejí do české tlamy.“

„Štátský výřik ve Štýrsku“. Grazer Volksblatt uveřejnil 25. srpna t. r. článek: V čem to koření? Obsah tohoto článku pobouřil nemálo pana Viktora Lischku, vydavatele časopisu Freie deutsche Schule, který jej nazval „štátským výřikem“. Proč se durdí pan Lischka? Diecéšní rada katolického spolku školského v Sekavě appelluje na ony vlažné duchovní správce, kteří ve svých působitelských otálejí „pro zachování míru a dobré vůle s učitelstvem nevěreckým“ založiti farní odbor katolického spolku školského. (Svatý Otec Lev XIII. roku 1887 dne 21. listopadu brevem katolickým celého Rakouska co nejvíceji jej doporučil!) Vyblízí je, aby se již jednou vzbouřili a konali svou povinnost. Účelem spolku jest též zakládati učitelské ústavy katolické. Nyní jedná se o zřízení katol. učitelského ústavu ve Štýrském Hradci. Pan Lischka zlobí se na biskupa sekavského, který prý vším tím vinen, štvá a štvál! Pan Lischka sípe: „Tento duch, toť vždy ten pravý římský duch, duch zášti proti všemu, co nechce to, čeho si přeje on . . .“ At se uklidní pan Lischka. Do příštího kongresu „Volné myšlenky“ v jubilejním roce Husově budou z církve katolické již jen cáry. Volná škola všude ovládne. Nebude již nikdo křičet ani štvát . . . a pan Lischka bude bez chleba. Čeho se potom chytne? — Je na čase, aby i u nás pochopila se katolická organizace věcněji. Potřebujeme mužského katolického ústavu jako soli. Potřebujeme věnovati více pozornosti „Katolickému spolku učitelstva českého“. Učme se s čísel! Katolický učitelský spolek bavorský má 316 členů řádných a 4337 mimořádných.

Patronátní školy. Z 53 obecních škol okresu saleburského (Saleburk s okolím) jsou tři školy v patronátě řehole benediktinské a jedna pod patronátem světského duchovenstva; ostatní (bez 13) jsou v patronátu zemském. Okres Haleinský vykazuje 50%, sv. Janský 90%, Celský nad jezerem 97.5%, Pamswegský 78% škol patronátních. Opravy škol a stavby técbže, mají-li patronát zemský, provádějí se s příspěvkem státním. Proč tak neděje se v Čechách? Zajisté delegace naše měla by se přičiniti o to, aby školy naše obecné byly pozemšťeny.

Dejme mládeži naší do ruky slovanské časopisy. V Malé Lúšinji vychází pěkný list „Mládi Istran, list za mládi svijet“ (vydáváný Družbou sv. Cirila i Metoda); redaktorem jest Josip A. Kraljič. Časopis je obsahově i úpravou dokonalejší.

Školní plat zrušen byl právě výnosem ministerstva — v Hessensku.

Židé na vyšších učilištích Pruska. Dle 23. sešitu pruského „Zentralblattu für die gesamte Unterrichtsverwaltung“ posílají židé do vyšších učilišť šestkrát více žactva, nežli dle jich početnosti sluší. Z počtu veškerého žactva je 140.415 protestantů (68.99%), katolíků 49.822 (24.48%), 564 (0.24%) dissidentů a 12.725 (6.45%) židů. V studiu humanitním: — v reálním: evangelíků 59.73% 70.22% katolíků 33.71% 14.29% dissidentů 0.18% 0.42% židů 6.42% 6.06%

Sněm industriálních učitelů. Ve prospěch učitelů ženských prací ručních přijala 17. zřísněmovna resoluční návrh, jehož další osud svěřen je blahovůli zemského výboru — po půlčtvrtaletém odpočinku v rozsáhlém skladišti sněmovních akt.

Mathematický kurs pro učitele, kteří se ke zkoušce pro školy měst. připravují, povolený vys.

c. k. min. kultu a vyučování, zahájen bude 21. t. m. o 8. hod. odpo. ve II. měst. škole chlapecké na Smíchově (Duškova ul.). Kurs potrvá do 1. května 1908, a vyučovati se bude ve středu a v sobotu od 2—4 hod. odpoledne. Po přání účastníků přednášena bude též deskriptivní o konst. geometrie, jakož i fysika v úlohách početních a připojením nejdůležitějších výkladů. Přihlášky přijímá Rud. Staněk, odborný učitel na Smíchově č. 869. Přihlásiti se možno též před zahájením kursu, pokud nebude dosaženo přípustného počtu poslucháčů.

Česství.

III.

(3) Tedy výsledek učených „realistických“ úvah profesora Masaryka, praktická výslednice kombinovaných mravnostních rozběrů, důsledek moderního přetvořování českého člověka — Herben. Srovnajte jen tohoto nejoddanějšího žaka „předního českého filosofa“ s takovým bodrým charakterem, jaký zříme na Tomáši Štítném, Arnoštovi z Pardubic, na sedláku Skoplíkovi, na kněžích osmačtyřicátých, kteří dovedli trpěti hrdinně všecky tuhé persequce z upřímného vlastenectví, jež víc jednalo než mluvilo.

Srovnajte katolickou církev vychovaného biskupa Jirska s pozérským odpadlíkem dr. Iškon, který jako „svobodomyšlný křesťan“ sloužil mši, učil náboženství křesťanskému a za krátko nato v Americe pozitivně více se vysmíval.

Jásot nad odpadlíkem Svozílem! Mluvílo se dokonce i o novém Husovi. A — najednou tomuhle modernímu Čechovi vyčítá sám pokrokový tisk nadávací talent, chrlení špíny, ničemnosti, perfidie, zvanění, programovou i taktickou bezzásadnost, atd. A teď Masarykovi, který theoreticky se vyslovoval pro velkou svobodu, zásadnost a vyšší mravouku, vyčítá sami jeho mladší žáci politickou bezzásadnost, despotii, nepěkné kompromisy. — Tihle lidé snad obrodí česství? Ti povedou český národ cestou přirozenou k vyšším metám?

Pražští otcové jsou také moderní specialistou, příkladem, jak pravý přímý Čech nemá vyhlížet. Ten veliký shon pražské smetanky po protekci, po rychlém ulovení tučnějšího sousta, po němž jiný zasloužilější sabá. Oni náležejí k husitům. Praha — město Husovo. Couvají vždy před tím, kdo nejvíce křičí. Biji se nadšeně v prsa, jak si českého státního práva váží a — za chvíli způsobem přímo neomaleným prosí o hojný počet vyznamenání z Vídně; div při své lačné touze na kolena neklekají.

A co říci o p. Práškově? Ten snad zřídí mohutnou vlasteneckou stranu, která by imponovala každému nezištnou prací pro národní celek, která by razila novou, ideální cestu národnímu vývoji a jež by učila milovati zásadovost?

Kde probůh jest skutečná, vřelá láska k zděděným ideálním tradicím našich předků? Místo ušlechtilých písní národních rozlehají se různé hrubé odrhovačky, místo co by se divili nynější „intelligentnější“ Čechové pěknému národnímu umění, pasou zraky na jízlivých a nešikovných karikaturách objednaných z Německa. Místo věcné kritiky ozyvají se vůči katolíkům, kteří národ zachovali, „ušlechtili“ slova: „Hoj, černé potvory, vy chaso rasovská — černé spáry — klerikální hydra — vraňata — havěť — sebranka — klerikální prašivina“, atd., atd. Tohle má býti vzdělávání v duchu národním! To jsou nové, „lepší“ cesty vývoje charakteru českého národa! Nikdy tak surově, tak zpustle v Čechách se nepsalo, nikdy český tisk neučil tak surovým nadávkám, jako když rozvinuly svoji „osvětňou“ činnost žurnály scialistické a pokrokové.

Vlastenectví! S počátku mnoho protestů proti kouskům buršáckým. Když však se jednalo o potrestání českého katolictva, tu čeští akademikové usedli společně v jedné síni s židovsko-německými burši, aby protestovali proti bohoslovecké fakultě české, zřízené při pražské universitě. Zasedli na sond nad „zpátečnickým klerikalismem“ i ti, kteří mají jen co děkovati kněžským nadacím, že mohou pohodlně studovati. Rozumí se, že židovsko-německý burš lépe to smýšlí s českým národem než český kněz, českou venkovankou vychovaný.

To že má býti něco speciálně českého — vášnivý přímo boj proti katolickému přesvědčení, bezohledné a nespravedlivé tupení toho vyznání, k němuž se hlásí valná většina nezkažených českých lidí? Zvláštní příznak doby! Každé straně bylo dovoleno v Čechách se organisovati — každá mohla samostatně své poslance kandidáty prohlašovati — jen nikoliv

strana katolická. Ke každé straně aspoň trochu šetrnosti, proti katolíkům stavěly se svorně strany všechny, stihaly ji největšími potopami, aby braly od ní hlasy pro své kandidáty. Ve jménu národa odvažují se mluviti zřejmí sluhové a poddaní vídeňského žida dra. Adlera; a přece se jim spíše odpouští jejich služebné postavení k vídeňským Němcům, než českým katolíkům jejich přesvědčení.

O lepší budoucnosti našeho národa jdou se poníť na sjezd Volné myšlenky do Prahy od německých židů ti, kteří chtějí též národ vésti.

Řekne se: jest teď krise národní, žádná krise neobejde se bez různých výstředností. Leč ten, kdo viděti chce, musí uznati, že nynější proudy povlovu znetvořují povahu národní čim dál víc, že do žil tělesa národního očkuje se bacill otravy, že staročeská prostoduchost, upřímnost a vzájemná láska mizí stále víc, že jednotlivé české strany více sil vyplývají na boje vzájemné než na zápas se skutečnými nepřáteli celého národa. Ta šílená zloba, s jakou se jednotlivé strany pronásledují, má býti snad známkou národní vzájemnosti, lásky k národnímu celku vůbec? Pražský germanisující žid užije se strany rudých socialistů daleko více snášelivosti než národní scial, mladočech nebo katolík. Nyní útočí se drze a na základě nedokázaných pomluv na sv. Cyrilla a Methoděje, na statečného a při tom státnicky moudrého sv. Václava, Karla IV., Jirska a jiné velikány české — protože byli katolíky. A proti tomu neozve se důrazný protest těch, kteří se chlubí, jako by byli předními strážci etí a slávy národní. A přece bezdůvodným tupením těch, kteří v českém národě hráli tak vynikající roli, těžce se poškozují čest národní vůbec. Němec může se zasmát: „Takové lidi tedy ten váš národ před věky etil jako přední výkvět kultury a moudrosti slovanské!“

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebrání nejmeně 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v poloplošné	58 h
vázaný v celoplošné	68 h
vázaný v celoplošné se slacným křížkem	74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se slacným křížkem a ořezkou	K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejdušoj. panem biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební
Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
 jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
 O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
 stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
 objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
 kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
 závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

DIVANY,

garnitury, matrace
 a čalounické výrobky vůbec,
 dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
 koupíte u

Jos. Thoře

v Hradci Král.

oooooooooooo

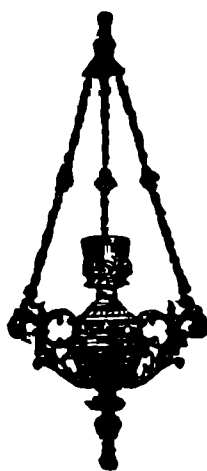
Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou tanici dodává
 cíe. a král. dvorní velkzávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
 Kar. Světlé, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený mistr spe-
 cielně na kostelní náčiní, dovoluje
 i doporučení svůj hojně zásobený
 sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
 vaných kostelních nádob a náčiní,
 jako: monstrance, kalichy, ciboria,
 lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
 ky, patenky, nádobky a t. d., vše
 v přesném slohu církevním. Staré
 předměty znovu opravuje v původní
 intenci a jen v ohni slatí a střídá. Na požádání hotové
 práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
 Za veškeré výrobky a slacení ručně. Největší výroba a
 sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
 jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
 va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
 robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Josef
 Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod so-
 chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
 Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře,
 křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
 sporádky, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
 tky atd. dle slohu kostelní, řezané rámečky na obrazy,
 premie, fotografie a diplomy. Řez: nábytek a
 různé předměty hodící se na carky.

Původní nákresy, cenník a rozpočty bezplatné a
 franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Čtete!

Z domácnosti soci-
 álních demokratů.

Řada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah“

Již první díl hořejší práce těšil se tak značné
 pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zajisté že
 i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do
 poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stej-
 nou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při bromadných objednávkách větší sleva.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demo-
 kratů. Prozrazuje J. P. Hradecký.
 Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
 Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří
 Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

administr. Časových Úvah
 v Hradci Králové.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše

Ilustruje

Jiří Sahula.

K. L. Thuma.

Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rázovitých hu-
 moresek podaných formou populární.
 Hodí se velmi dobře všem přátelům
 svěžího a nezávadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna
 v Hradci Králové.

Katolické organizace žádáme,
 — by hojně rozšířily —

kapesní kalendář

na rok 1908

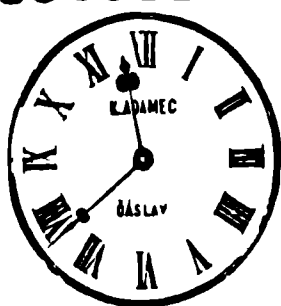
**Křesťanský
 Organizátor.**

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou
 všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco
 dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněz a politika.
 Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Šulc. —
 Rádce v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M.
 Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vůbec 20 různých
 praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal.,
 poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání
 nejméně 12 ex. 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
 aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba

Věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vina ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

jemná tabulová vina vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín

Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji měšního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Nešhuda syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Nešhudy, farář ve Východě)

doporučuje P. I. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zdolena v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejnižší poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohaté

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí

Veleďstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskému Milosti revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spošty, nákresy i
hotové zboží na ukázk franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučen a čestných uznání po ruce.

Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

— s kamny i bez nich —
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vedů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko

Mravný hoch

se přijme

do učení

u **JOS. KIESLICH,** pozlacovače

v Hradci Králové.

ALBÍN

s vůní fialkovou docílí sněhobílé prádlo
i bez bělidla, čistí podlahu, sklo a j. v.
:: s výsledkem dosud nedostižitelným. ::
Zásilka 20 balíčků dobírkou za zl. 1.50
franko stačí na 1/2 roku.

Vyrábí jako zvláštnost:

Josef Jelínek,

mydlář

v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o, Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázk zasílá
se vše franco.

NAVŠTÍVENKY

- VŠERO DRUH NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Mešní vína

Veleďstojnému duchovenstvu dovoluji si nabí-
douti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičkách, Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lah-
v. Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvičkách za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i bronská, pocházející
s Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. -- Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celopletené vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, silnými vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vší záručky ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Mühl, Ant. Mühla
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veldůstojného ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světením do každého výtisku — vydají se 2 výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolům a rodinám

1 kus za K 1 50

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 5.-

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.

Vzorky a ceník zdarma a franco.

*„Kathreinova má plná licho
nubyla by taková,
kdyby mni tak dobře nustoučila
Kathreinova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balí-
cích se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl pítí nesmíšenou!
Kathreinerova sladová
káva Kneippova

se jediné osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce stra-
vitelná, vý-
živná a krev
tvořící pod-
poruje zdraví.

Děti by se měli
zvykatí jen na
Kathreinerovu.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

.....

PEKAŘSKÝ

mladší

se přijme

u p. Aloise Noříže

v Chlumci n. C.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krůpě-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

neb krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, prvnější pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

**svíce pro chrámové
lustry,**

**svíce kostelní ste-
arinové,**

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje veldůst. krňhám
duchovním největší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrni sklad: Píseň, Saská ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1905, stříbrná medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky veldust. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franco.

OBNOVA

Číslo 89.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 27. září 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Hradecká kulturní znamenitost.

Máme v Hradci o jednu důležitou znamenitost a raritu více. Vlastně dnes v době, kdy se do všeho dobrého a šlechtického kope, není to již žádnou raritou, že městské zastupitelstvo ve svém sezení ze dne 21. t. m. ukázalo se býti strannickým, nespravedlivým a neprozřetelným. Hlasovalo pro spojení obecných a městských škol hradeckých pod správou jednoho ředitele. Co bylo by na tom tak strannického, nespravedlivého a neprozřetelného? Jméno v zásadě proti každému omezení počtu míst ředitelských, jímž je učitelstvo ve svém postupu zkracováno, zdá se proto, že každá škola i obecná i městská potřebuje jiné péče, jiného dohledu.

Ale věc ta má jiný háček. Na obecné škole dívčí vyučují už po více let řeholnice, Školské sestry, jichž opravdu korektní počinání s dětmi vysnání jiného i katolického, vzorný pedagogický postup vyvolaly sestrám úctu a vážnost u všech spravedlivě smýšlejících občanů katolické i nekatolické; avšak u pokrokových hradeckých na diví škole hradecké, poněkud jiné pomluvy a osočování. „Pokrokové“ noviny pro český východ „Osvěta lidu“ napsala ku příkladu, že „rodiče zle se na to horšili (že jsou jeptišky na diví škole hradecké), poněkud jiné k tomu, že jejich dcery, vyučované jeptíškami, zůstávají ve vědomostech pozadu, že nejsou pro život nijak připraveny.“ To je drzá lať. Předně hradecká obecná škola dívčí je školou veřejnou a jako taková má osnovu a předpisy, knihy a pomůcky přinejmenší tytéž, jako jiné obecné školy dívčí, které nemají za učitelky řeholnice. Učitelské síly v Hradci jsou státně zkoušené, musely se podrobiti i jako řeholnice těmže přísným zkouškám jako učitelky světské; mají tudíž tytéž vědomosti a schopnosti jako jiné.

Zatřetí je škola podrobena dozoru státních, zemských, samosprávních i církevních úřadů a z těch zajiště zvláště zemské, samosprávné a státní ve své známé pokrokovosti nedaly by si ujíti nejmenší pochybení, kdyby

se stalo, zvláště když hradecké řeholnice jsou pokrokovým trnem v oku. Řídící školská sestra má nyní vstupiti do pense, a tu páni, jichž je mimochodem řečeno v Hradci pouze několik a kteří ve svém fanatismu vládnou městskou klikou a jichž se jinak rozumní lidé obávají, chtějí zameziti tomu, aby se po ní stala jiná Školská sestra ředitelkou, a usmyslili si spojení škol městských i obecných. Ač se proti tomu stavělo učitelstvo, jež by bylo tak okradeno o dvě nejpěknějších míst, odhlasovala městská školní rada, že je pro spojení škol a doporučila totéž městskému zastupitelstvu.

Pokrokaři přivedli si do schůze školní rady i rabína, který jinak vůbec do sezení této školské instituce nechodí, a tak pomocí žida, kterému na náboženství a školu nikdo sáhnouti si nedovoluje, učiněn první náraz do katolických ne škol, ale učitelů. Nepomohla ani deputace učitelstva, která podala městskému zastupitelstvu memorandum a prosbu, aby zachován byl status quo, totiž, aby necháno bylo vše při starém.

Došlo ke schůzi dne 21. t. m. Městské zastupitelstvo sedlo skoro lhostejně, přijímajíc bez zájmu všechny důležité finanční i hospodářské správy a návrhy, v nichž jedná se o tisíce z peněz poplatnictva; vše odhlasovalo, až přišla věc na pořadu devátá. Do shromáždění jako když uhoří. Jedná se o to, má-li se městské zastupitelstvo rozhodnouti pro spojení škol neb proti. Každý je si toho vědom, že jedná se vlastně o věc zásadní, která jest obratně zahalena a zadržena.

Předsedající p. m. starosta Ulrich praví, že byla u něho učitelské deputace, která žádala, aby necháno bylo vše při starém. On sám pro svou osobu jest také pro ponechání starého pořádku, poněvadž obec tím vlastně nic nešetří; odvadlo by pouze přibýtečné, ale zároveň také dva konsumenty dobře situované. Jinak je jisto, že škola dívčí potřebuje k vedení ženu a učitelka při spojených ústavech ředitelkou se nestává. Důvod pro spojení byl ten, aby na diví škole nebyly jeptišky, ale laiky. Ať je dosavadní zvyk

ponechán; o to pouze jde, bude-li při konkurzu místa ředitelky obecné školy rozhodnuto pro jeptišku nebo pro učitelku světskou. Žádá městské zastupitelstvo, aby tak jako městská rada vyslovilo se proti spojení obecných a městských škol.

Pan gen. vikář monsign. Dr. Frýdek chce též zachování. Školy obecné mají svoji zvláštní samostatnou správu, kterou také zákon školský žádá, a neděje-li se tak, děje se to ze šetrnosti, spořivosti. U nás však není potřeba, aby se poplatníci čtyř samostatných ředitelů škol obecných a městských báli. Po stránce pedagogické je nutno též vysloviti se pro nespojení. Škola obecná a městská jsou školy dvě, různé a samostatné, a proto každá má míti svou hlavu a svůj zvláštní učitelský sbor, který se každého měsíce schází v konferencích. Při spojených školách obecných a městských měli by členové učitelského sboru konference dvě, ředitel pak tři v měsíci. K tomu přistoupily by jakési konference, jež dle nařízení nejnovějšího má konati ředitel a sbor učitelů s rodiči, aby ožily styky učitelů s rodiči, tedy byly by to konference čistě výchovné. K tomu by však ani ředitel ani sbor učitelů časem stačiti nemohli, což vidno je na školách jiných, již spojených. Ředitel má mimo to hospitovati, aby se přesvědčil o prospěchu žactva, a tomu při sjednocení škol není dobře možno. Školy vzrůstají stále paralelkami, přibývá čtvrtá třída městská, ta spousta administrativní práce, různé druhy klasifikace a vysvědčení, to vše by hlavní stránku výchovnou ubíjelo. V prospěchu mládeže je si co možná přáti specializace, individualisování škol.

Další řečník p. prof. Mareš odporuje p. starostovi i vsdp. gen. vikáři. Ta deputace učitelstva, to nic není. Těm lidem jedná se pouze o zlepšení. Když bylo místo ředitelské uprázdněno, učitelstvo se ani nehnulo, čekalo na jisto, že školy budou spojeny. Tu několik pánů, kteří na tom měli svůj osobní zájem, rozvrtali věc tak, že bylo podáno memorandum. Je to čistě chlebařské, to počínání oněch interestentů. Pedagogicky správné pak je sloučení. Obě školy jsou škola jediná (!!), má

střednictvím svého poručníka nějaké místo u zemského výboru nebo u banky některé dostati, jestliže by si to milostivá paní přála!

Paní boubelatých tvář usmívá se již zcela přívětivě: „No — víte, mně a tatíkovi nebylo by tuze příjemným, kdyby Boženka měla dostati profesora, vojáka nebo zřeváka nebo čím chcete být. Ale vidím, že jste opravdu rozumný a vzdělaný člověk, proto vám Boženku dám. Ale musíte učiniti po mém. Vložím vám to!“

A obtloustlá malá panička vsunula ruku svou pod pažď ušatého Pepčí. Vešli do zahrady Kinského.

Po půlhodině vraceli se. Paní i Pepča zářící, spokojeni, berou se do Husovy třídy na Smíchově, kde Boženka nedočkavě čeká již za dveřmi. Pepík Rybářů zprostil se břemene ruky nastávající paní tchyně a mocnými kroky ocitl se u své sladké Boženky a nedbaje udivených pohledů domovnice, uhlíčky a hokynářky a radostného jásotu smíchovské mládeže, sevřel Boženku do svých atletských paží. U nich stojí obtloustlá matinka jak živá socha vítězství s deštníkem místo palmy v pravici — — —

Zprávy osobní a rodinné.)*

PhC. Josef Rybář

s chotí svojí

Boženou, roz. Kubákovou,

dovolují si oznámiti, že sňatku jejich bylo požehnáno v chrámu Páně sv. Václava na Smíchově dne 17. června.

Novomanželé dovolují si zároveň oznámiti, že chvalně známý hotel „u černého koně“ od

*) Za oznámení rázu soukromého platí se dle řádek jako v rubrice „Hlas z obecnatva.“

FEUILLETON.

Na rozcestí.

(M) Pepík Rybář byl na rozcestí. Ne jako Herkules, který měl na rozmyšlenou cesty dvě; před zrskem jeho otevíralo se cest a cestíček nečíslné množství. Má se státi profesorem? K tomu má dobrý náběh; vždyť má čtyři roky university, přečetl Sudermannu a spousty Vymazalových „Snadno a rychle.“ Má vystoupiti jako hrdiný tenor? Hlas jeho jest jako zvon plný a zvucný — ovšem s nádechem trochu pivním; či má se dáti aktivovat za důstojníka? Za posledního cvičení letos na jaře obilžely se, kde jaká hezká blavička, za jeho vysokou, úměrnou postavou. Nu — nebylo by to zlé!

On ale, totiž Pepíček Rybářů cítí v sobě síly mravní a duševní tolik, že převrátil by svět. Umí zpívat, dobře mluví německy, šermuje jako Cyrano, sílu má do zápasů v cirku Sarassani, bystře hovoří a vtipkuje — a nyní neví co.

Kdyby žil v době lepeckých rytířů, jedno-duše by ze svého hradu přepadal kolem jdoucí kupce, unesl by nějakou krásnou hradní slečnu a to by bylo živobytí! Zvláště kdyby byla jako Boženka! Jeho roztomilá Boženka, s níž má dnes v půltřetí dostaveníčko! — — — Jejdámánky ono už je čtvrt! — — —

Metrovým pokrokem běže se Pepča Rybářů ke Kinského zahrádě.

„Ruku líbám, slečno!“

„Má úcta, pane Rybář!“

Chladné přivítání, ale vysvětlitelné; matinka Božentína stojí vedle kvetoucí dcerušky.

„Tak, Boženko, jdi tedy k radovým, já mám s panem Rybářem cosi promluvit. Počkám na tě za hodinu u dveří.“

A resolutním pohybem odloučena jest tro-

chu zarmoucená Boženka od zkoprnělého reka. Ten cítil, že přijde něco nemilého.

„Pane Rybář, mám s vámi projednati vážnou věc. Dívče odrůstá a zámíst vaše ne-běže žádného konce. Nevíme vlastně, čím budete. Jednou jste tenorem Národního divadla, podruhé chefem generálního štábu, potřetí profesorem spojených universit v Salamance. Čím vlastně budete?“

„Milostivá paní“, odhodlává se ubožák Rybář k replice, „raďte odpustit, ale cítím v sobě síly k něčemu neobyčejnému. Věřte, že nebylo nadanéjší hlavy nad Rybáře v celém gymnasiu a universitě, nebylo zdatnějšího jednoročního dobrovolníka nad osobu, která v poníženosti před vámi stojí, není lepáho šermíře nade mne v celém klubu Alesianově, úsměv kopet, básnit, hrát tennis, psát feuilletony, mám krásný a cvičený hlas, ve společnosti vždy svůj vtip dovedu uplatnit, mám protekci, pan policejní rada P. je mým poručníkem; věřte, že mám schopnosti ke všemu výborné, Boženku miluji jako své oko; mimochodem řečeno, jsem mistrný střelec, mohl bych být šofrem, ale věřte, jsem na rozcestí, nevím, čeho se chopit, které své výborné vlastnosti použít. Ještě myslím, že by se mi hodila nejlépe dráha diplomatická a politická, ale k tomu jsem ještě příliš mlád, teprve jest mi 25 let, a na poslance žádají 30. dokonáný rok; mimo to už je po volbách. Za poslance bych se hodil nejlépe, neboť věřte, milostivá paní, není výmluvnějších úst nad ta, která vám všechnu tuto nešťastnou situaci osvětlují.“

Rek domluvil. Pohlíží trochu úzkostně na paní, v jejíž příjemné, obtloustlé tváři počíná se ku podivu svítati.

„Teď dostaneš koš“, myslí si Pepík Rybář a hájí se dále: „Mimo to, milostivá paní, znám se v účetnictví, v obchodu, mám státnici ze státního účetnictví, tak že nebylo by mi těžko pro-

býti také správa jediná. Hospitace ředitelů je spíše umožněna, poněvadž ředitel obecné školy musí mít tolik hodin učebních jako ostatní učitelé, kdežto ředitel měšťanských škol má hodin pouze dvanáct, které mohou mu býti sníženy na osm. Finanční stránka nemá významu, poněvadž na místo ředitele obecných škol přijde sem učitel jiný. My máme právo jistě v otázce jeptišek říci si své mínění. Všechny učitelky zde i řídící jsou jeptišky. Je to uzavřená škola řeholní. Poplatníci mají právo na to, aby nemusely dáti jejich chodit do školy řeholní. Pak zůstává škola hradecká uzavřena pro učitelky světské, kdežto, bude-li světský ředitel, pak ústav sesvětští. Jeptiškám se nijak neškodí. Lokální nutností jest škola řeholní odstraniti.

Všdp. gen. vikář dr. Frýdek polemizuje velice šťastně s názorem pana profesora Mareše, že by škola obecná i měšťanská byla jednoduchá a protestuje proti jeho titulu „škola řeholní“. Páni ředitelové sami se vyslovili, že v případě spojení škol práce se bojí a že remuneration není tak za to velká.

V roztomilém světle ukázal se pan dr. Zimmer. On byl proti sjednocení škol, aby si stav učitelský mohl polehčiti. Nevěděl však, o čem se jedná. Jedná-li se o to „zbýt se řeholnic“, pak musí všechen zájem osobní stranou a „přesvědčen“ slovy p. prof. Mareše, jest pro spojení.

Inu ovšem — setkaly se dvě příbuzné hlavy. Pan profesor Mareš, který mimochodem řečeno vystudoval v kněžském konviktu v Příbrami a na biskupskou nadaci, jeví se tím býti pokrokářem, že se ukazuje vášnivým nepřítelem toho, co ho vyživilo. V další debatě tvrdí p. profesor, že je to přece jen škola jedna, na mnoha místech školy ty jsou již spojeny a jde to. Je to škola řeholní na útraty obce a ta musí býti odstraněna. Jeptišky mají právo na to, jsouce zkoušeny, aby ušly; nikdo jim toho práva nebere, ale kdyby tu nebylo učitelů řeholních, bylo by zde pět učitelů světských, jež by byly finančně na prospěch městu více než řeholnice, jichž slušně jde ve prospěch řehole, která v městě se nekonsoliduje (111). Pan Russ je pro důvody finanční proti spojení, p. Divecký jako organizovaný učitel pro spojení, poněvadž to zájem školy žádá, aby nebyla určité konfessijní.

Zdivněním rukou, ne hlasováním přijato spojení a odporuční jeho zemská školní rada. Městské zastupitelstvo jednalo poprvé o věci tak záklisně důležité a rozhodlo se proti rozumu, svedeno jsouc pány pokrokáři. Jde o stanovisko zásadní. Jest jisto, že nejde o nic jiného, než o to, aby lidem, kterým je protivno každé slůvko modlitby, víry a zbožnosti, odstraněny byly s očí ty tiché, trpělivé a vzorné učitelky, které nejen u dětí, ale u zdejšího obyvatelstva vůbec dobyly si obliby a vážnosti veliké. Za jejich vedení obecná dívčí škola v Hradci Králové jest ústavem paedagogicky nepoměrně výše stojícím než školy jiné, na nichž zbrkle září pokrokářská kultura. Očekáváme, že obyvatelstvo hradecké bez rozdílu vyznání vzchopí se na obranu vzorných učitelů,

rodičů svých převzali, novým komfortem opatřili a p. t. páním hostům se vynasnaží co nejlépe vyhověti.

Mluví se německy, italsky, francouzsky, španělsky, anglicky, švédsky, rusky, turecky, maďarsky a chorvatsky.

Pepča Rybář stal se hotelierem. A stkvělé vlastnosti jeho se osvědčují znamenitě. Ku pobavení hostů zpívá svým krásným zvukným tenorem, svou velikou výmluvností a učeností omamuje posluchačstvo „stamgastů“, cizinci u něho jsou vítáni německy, italsky, francouzsky, španělsky, anglicky, švédsky, rusky, turecky, maďarsky a chorvatsky, zkrátka Vymazalovy „Snadno a rychle“ přišly k plnému použití a uznání.

Známe již ze studentských dob koštěťatví Pepčovo piv a vin, jakož i brilantní jeho hra na kulečnicku přišly k platnosti, obchod vede přesně dle zásad státního účetnictví. Podomka prý nepotřebuje, má sílu jak slon. Slečinkám cituje Sudermanna, „bulkáte“ baví k popukání svou uznáhodnou fantasií v oboru tvoření vtipů a snekdot. Ve své nové uniformě měšťanské jízdy pražské vyhlíží velebně jak bůh války, nejméně ovšem jako chef generálního štábu. Mstrné své oko ve stěhlbě osvědčuje ve své vlastní honitbě. Diplomatičké své nadání a politickou zdatnost osvědčuje ve společenstvu živností hostinských, kde učinil záviděníhodnou kariéru starosty účtyhodné této korporace během necelých 2 měsíců.

Protekcce jeho, pan policejní rada P. pomáhá mu z brynd a pokut pro předřzenou policejní hodinu.

Boženku má rád a Boženka jeho zrovna tak, jako by žili na hrádě loupetného rytíře. Mimochodem řečeno, pochybuji, že oloupení kupci tak ve středověku lupiče proklínali, jako proklínají cestující Pepčovo „státní účetnictví“.

(Mohlo by se též nadepsati: „To bys papal, vid, filosofe!“)

jakými bez odporu jsou, třebaže mají „neštěstí“, že jsou řeholnicemi. Doufáme též, že učitelstvo konečně prohlédlo, o čem vlastně jedná a vzchopí se proti vedení, které je okradlo o dvě nejlepší místa v celém okolí.

My pro budoucí dobu budeme si věc tuto bedlivě pamatovati!

Dopis z Prahy.

Mladochy na Vinohradech prohráli mandát. Jest to zase jeden bolestný doklad pro mladochy, že to se stranou jejich jde s kopce. Příčiny toho jsou rozličné. Nejsme vš k tak stranničtí, abychom tvrdili, že rozpadávání strany zavinili vůdové. Dává-li se vina mladochským poslancům, že nedodělali se značnejších úspěchů ve Vídni, pak třeba konstatovati, že bohaté prostřených stolů nebyla by nám přinesla ani strana jiná. Ze zkušenosti víme, jak miniaturní rakouští umělci dobře manipulovali politickými silami a jak je dovedou obrátit seskupovati proti nepohodlným žadatelům. Proto zdůrazňování politických úspěchů mladochských pramení buď z nevědomosti, což ovšem pro politický rozhled voličstva bylo by vysvědčením málo lichotivým, anebo pochází ze strannické agitace, která u nás již dávno lásku ku pravdě hodila mezi bezcenné haraburdí. Obě příčiny tyto jsou asi vzájemně spojeny a mají obě svůj díl. Jinak ovšem třeba uznati starou již pravdu, že mladochská strana po celou dobu svého života nevynikala ruchem agitacním, nedonikala svojí žurnalistikou v nejširší vrstvy lidové a nevychovala si dorostu, kterých nedostatky rázem uplatnily se při prvé zkoušce rovným hlasovacím právem.

Odtud čerpá jest poučení i pro stranu katolickou. Za vlády rovného hlasovacího práva agitacní činnost musí se rozběhnouti na všechny strany a žádné místo nesmí býti tak nepatrné, aby tam nezahovořovala. Za nynějších poměrů nelze se také spokojiti, když v tom onom místě čte se několik výtisků katolického listu. Myšlenky zaplavují a strhují davy, a proto nejjistějších výsledků lze dosahovati rozvětveným laciným tiskem, nabízeným v čas i nečas. Doba jest kritická, ale zároveň pro katolíky příznivá, jestliže každý vlivný činitel pochopí svoji povinnost a přiloží ruku ke společnému dílu.

Zastoupení žurnalistů ve sboru obecních starších král. hlav. města Prahy. Není v Praze stavu, který by na radnici Staroměstské nebyl zastoupen, ať se týče již politického zbarvení či té nebo oné kategorie živnosti a řemesel, nebo vědy a umění. Zasedají ve sboru architekti, stavitelé, právníci, profesoři, učitelé, řemeslníci, továrníci, zástupce duchovenstva, dělnictva, velkého průmyslu, státních i samosprávných úředníků a j. Jediný stav není doposud v obecní reprezentaci zastoupen: stav žurnalistický. Nepopře dnes žádný rozumný člověk, že žurnalistika získala si trvalých zásluh o život veřejný i o českou samosprávu. Zásluh, ježž neustranný tisk si sjednal o zlepšení poměrů na Staroměstské radnici, nebude zajisté nikdo podceňovati, kdo zná nynější rozsah a význam tisku vůbec. Proto nebude zajisté nikomu s podivem, že i žurnalisté počínají se domáhati zastoupení ve sboru obecních starších král. hlav. města Prahy. Ve výboru Spolku českých žurnalistů bylo o celé věci pojednáno a usneseno při doplňovacích volbách, jež budou konány příštího měsíce října, kandidovati jednoho z členů spolku do sboru.

Usnesení podobné nutno jenom schvalovati v zájmu rozvoje samosprávy obce pražské i v zájmu všeobecném. Zástupci žurnalistiky zajisté by neušly mnohé zlořády, pravíme zlořády, jež opakuje se rok co rok a jichž odstranění noviny neustále se dovolávají. Kdyby čelný žurnalista ve sboru zasedal, musil by jedním rázem odmítnouti feš, které z dst tak mnohého pana konšela bývají pronášeny proti tisku po způsobu malostranského pana Hubáčka — — — Tento pán se zvedl ve sboru, aby protestoval proti zprávě jistých pražských novin, slovy následujícími: Ten pisálek napsal lež jako staroměstská věž — a já prohlašuju, že nemá o ty věci ani „dunst“.

A o čem vlastně šlo? — V novinách oněch bylo uveřejněno, že posvícenská slavnost v chudobině u sv. Bartoloměje v Praze na Novém Městě působí trapně, když se ukazuje návštěvníkům a hostům několik pěkně upečených hus jako na výstavě, z nichž porce starým chvancům při obědě však se nepředkládají jen tak zdarma, nýbrž — prodávají. . . Tento trapný fakt nezmení žádné prohlášení, že věc je nepravdou, když jest svatošvatou pravdou, jako sta a sta jiných podobných zaručených skutečností. Z obecních starších nepověděl se ani jediný, aby pravda v novinách uveřejněnou přivedl ku platnosti.

Spoluúčast obratného a zkušeného žurnalisty ve sboru — které mladochské sdružení se vytvářelo vzpír — může obecním náležitostem pražským býti jenom na prospěch; o obecním věstníku, jaký nyní se vydává a který není vůbec ani ku poučení ani k potřebě, ani nemluvíme.

Nová reprezentační hodnota. V kruzích přimatorskéma stolci blízkých projednávali na Staroměstské radnici otázku, zda-li nebylo by vhodno zříditi u Městské spořitelny pražské místo honorovaného vicepresidenta, které by bylo propůjčováno někdejším starostům města Prahy po vypršení období jejich úřední činnosti. Právě se, že resignace obecního staršího JUDa Vojtěcha Friče, udával se v minulých dnech, jest s touto otázkou v těsné souvislosti, a že uvedený tuto bývalý obecní starší jest prý vyhládnut za prvního vicepresidenta Měst. spořitelny pražské. Nejsme nikterak proti tomu, aby zaslouživším se mužům o obec Pražskou bylo vděčně uznáno trvalým nějakým odškodněním, že jejich spůsobilost uznávají zásluhy o lepší budoucnost i pokrok Pražských měst, leč nemohli bychom pronéstí svůj souhlas se zřizováním nových míst reprezentačních a značně honorovaných za nynějších neblahých finančních poměrů v obci Pražské. Proto pouze zaznamenáváme tyto věci v důvěře, že povolání činitelů náležitě rozváží podobné úmysly, nežli s nimi přijdou před sbor obecních starších jako s věcí úplně hotovou.

Nedostatek isolační nemocnice v Praze. Neštovicová epidemie, která koncem letošního léta překvapila Vídeň, vzbudila oprávněné obavy i v Praze. Obavy tyto jsou tím vážnější, že v Praze není s dostatek postarano o řádnou a hromadným onemocněním vyhovující nemocnici isolační. Jest sice několik baráků, sbudovaných opodál Karlova, připraveno pro případ vypuknutí epidemické nákazy, leč v barácích těchto jest pouze nepatrný počet lůžek a také jejich zařízení nikterak nevyhovuje. Proto podivením naplniti musí každého, že ve sboru obecních starších, kde věnuje se pozornost i náteru třeba sebe více zastrčenější mříše, doposud nikdo nepřipadl na myšlenkuřízení řádné isolační nemocnice v Praze. Představme si následky, kdyby — neděj Bůh — vypukla v některém z pražských měst náhlá epidemie! Všechny pražské veřejné nemocnice jsou beztoho nemocnými stále přeplněny, tak že i nejtížeji postižení nemocní musí mnohdy čekati docela několik dní, nežli je mohou přijati, což v případě vzniku náhlé epidemie musilo by míti následky nejosudnější. Inu ovšem, na zřízení koňského závodiště a Ohuchle bylo po ruce bezodkladně čtvrt milionu korun, a proto nebude se dostávatí peněz, když některý z obecních starších vezme tuto myšlenku za svoji a podá v příští schůzi příslušný návrh. Pokud se týče obav před vypuknutím epidemie neštovicí v Praze, nutno znovu a veškerým důrazem volati příslušné orgány k plnění povinnosti, které v zájmu bezpečnosti zdravotní na se vzaly, a naléhati, aby se zřízení nemocnice isolační neodkládaly. Zřizování podobných, všeobecně užitečných institucí nelze přece odkládati až do doby, kdy bude opravdu zle, až nebezpečnost spadne přímo na hlavy obyvatelstva — — —

Výsledky agitace proti plnění německých škol v Praze českými dětmi. Letošního roku pražský denní tisk věnoval mnohem větší pozornost zápisu českých dětí do německých škol v Praze, nežli v letech minulých; leč nezdá se, že by výsledky bývaly nějak úspěšnější. V německých školách pražských po letošních zápisích počet českých dětí ani neklesl. Důsledky toho nutno hledati v tom, že celá akce vedla se pouze v novinách, tiskem a nebyla prakticky prováděna. Z obecních starších a městských radních neintervenoval při zápisích v německých školách ani jediný, ačkoli jim příslušelo osobním zakročením spolupůsobiti, aby česká mládež byla uchráněna duševního otupování v německých školách. Jediné osobní zakročení obecních starších mohlo v německých školách uchrániti tak mnohé české dítě zhouby; leč tito pánové, kteří s velikým úsilím o to povždy stojí, aby do obecního zastupitelstva se dostali, i v ohledu národním zapomínají konati svoji povinnost. Kdyby býval prováděn prakticky jenom stý díl agitace, k němu noviny vybízely, za součinnosti všech, kdož pochopují nebezpečnost, jemuž česká mládež v německých školách jest vystavena, nikdy by nebylo mohlo dojiti v Praze k ostudě, že po dlouhém poutování a vyblečení českých rodičů, aby nepomáhali udržovati německé školy v Praze, poměry zůstaly téměř při starém a německým školám českých dětí nenbylo. Ostatně jest na blízku, že, má-li nějaká podobná akce býti prováděna úspěšně, nutno, aby prováděna byla soustavně od osoby k osobě

po celý rok, a nikoli teprve několik dní před zápisem do škol pouze veřejným tiskem. Přese vše rozšíření novin jest ještě množství rodin, i zámožnějších, kde denní list objeví se pouze v neděli, ba mnohdy ani v neděli ho nečtou. Že proto do takovýchto rodin tištěné slovo agitace nepronikne, jest na bládní, a musí býti zaměněno agitací osobní. Takovou provedou prováděti ovšem jenom Němci, jak dokazují v území známčím, kde úspěchy jejich jazykového postupu bez agitace osobní zmenšily by se na to nejmenší.

Obrana

(3) Kde se všechno o svoji vzdělanost bojí. Velice se bojí o svoji kulturní povýšenost „Ratibor“. Lká v čísle 38., jak maloměstské kruhy uplatňují společensky vyzývavé bojovné „kohouty“ klerikalismu, mluví o servilnosti vůči takovému výbojnému „kohoutovi“, docela ví o zaprodávání duší našeho lidu, aby mohly být nadále vyssávány pro kapsu lačného „papa“. Klerikalismus nepřimo přý ovládl všechny (!) úřady.

Věru jest strach, aby ta „klerikální hydra“ nenabyla tak veliké moci, až by bylo znemožněno vysoce osvícenému „Ratiboru“ utráceti své kulturní názory o „lačných popech“. A pak považte! „Ratibor“ by ani nemohl na přístě opakovati svůj významný objev, že biblický Job nebyl stížen malomocenstvím, ale tercierní přijíci, že bible navádí ke krvešmilství, nemohl by citovati bibli volně, až slovo „a“, atd. A tím by vědecký pokrok utrpěl ránu velikou.

Ale až ta hrozná doba vědeckého útisku nastane, rozhodně se svět nezboří, jestliže se dovolí „Ratiboru“, aby masopustním vystupováním „drtit“ vědu prosulých biblistů jako dr. Musila, dr. Hazuky, Boentsche a j.

O rozvoj vzdělanosti bojí se „Čas“, který uveřejňoval lži a sprostácké útoky Macharovy a který vříděně přehlíží barbarské násilnosti sociálních demokratů. Taky rudá „Zář“ ukrutně se bojí klerikální temnoty. Na př. sdělila dne 4. července, „co napsal Hus ze žaláře o „svatém“ a „neomylném“ koncilu tridentském, který ho odsoudil k smrti.“ — Pak by takovou vědu přednášeti nemohla.

O vývoj své vzdělanosti strachují se němečtí buršáci, nad jejichž kulturními činy Praha přímo trne; proto se zúčastnili schůze namířené proti böhoslovecké fakultě katolické. Taky Svoisláv „Moravský Kraj“, jehož sprostáctví sama „Osvěta lidu“ kárá (a to už něco znamená), s obavami hledí vsířic možné kulturní pohromě, až by ti „černí“ zvítězili. Socialisté, kteří zachraňovali v Hořicích kulturu vytlonkáním děkanských oken a v N. Městě násilnickým řevem, pění žalozpěvy nad protikulturním „klerikálním“ nebezpečenstvím. A tak se všech stran jest zahájena osvicená palba „do černých havranů“. A pak že smysl pro ušlechtilou kulturu mizí!

Politický přehled.

Sněm království Českého zasedá již od 23. t. m., ale po nějaké pronikavější práci není ani potuchy. Co se ve stranách českých před zahájením sněmu navolovalo po velopotřebné a neodkladné práci sněmovní, a teď všechno jako by zapadlo. Dny sněmovní jsou sečteny, neboť Němci staví se proti všem českým požadavkům. Dosud probírány jenom drobnější záležitosti. Jiné sněmy pracují účinněji; sněmování jich má býti ukončeno 8. října. — Při užší volbě říšského poslance na Král. Vinohradech mladočeský kandidát propadl a zvolen kandidát národní soc. Choc. — Při jmenování soudních úředníků v Čechách pomýšlí přý ministr spravedlnosti opět na povýšení většího počtu českých adjunktů extra statum. — Návštěva velkoknížete Vladimíra ruského a rus. ministra zbran. záležitostí Izvolského ve Vídni přikládá se politický význam.

Vyjednávání o vyrovnání rak.-uherské sase v prachu. Vláda uherská snaží se, aby do 10. října bylo vyrovnání rozhodnuto, ať již příznivě nebo nepříznivě. V případě, že by vyjednávání nevedlo vůbec k výsledku, učiní obě vlády přípravy, aby každá polovice říše samostatně upravila hospodářský poměr. V takovém případě nastal by poměr reciprocity, t. j. na venek zůstala by celá jednota a uvnitř panoval by volný obchod. — Maďaři jsou velmi pobouřeni zprávami, že v sobota a v neděli meškali rumunský předseda ministr. Sturdza a ministr vnitra Bratianu v Sedmihradsku.

Dle dosavadních výsledků volby volitelů do ruské dumy zvoleni většinou živlové umírnění.

V Marokku chystá se přese všechno ujišťování k novým bojům. Vzdorostán Muley-Hafid s dobře opatřenou armádou 18000 mužů postupuje na sever proti Francouzům. Některé kmeny domorodců poddaly se francouzskému generálu Drudeovi, jiné vzdorují dále.

Z činnosti katol. spolků.

Z B. Újezda. Minulé neděle konána byla zde organizační přednáška p. sekr. Mužíka, jež měla za výsledek přistoupení 48 mužů do organizace katolické. Ve schůzi samé zvoleni byli za předsedu dp. Bobek, místopředsedou p. Kutík, zapisovatelem p. Zima. Po půldruhé hodiny trvajícím přednášce referentové krátkými slovy promluvil dp. Bobek, jenž děkoval všem přítomným za četnou účast a p. řečníkovi za pěknou řeč. Za důvěrníka zvolen byl p. Kutík z Bílého Újezda, za výbory p. Vogl z Maští, p. Kosek z Hrošky, p. Jan Svore ml. z Roudné, p. Sedláček z Ještětice. Hlavní zásluhu o založení organizace má dp. Bobek. Nově založené organizaci přejeme plný zdar a mnoho plně v práci dále.

Zprávy místní a z kraje.

Nejd. pan biskup odjíždí dnes v pátek přes Prahu do svého rodiště Mníšku, kdež bude mlti v den sv. Václava slavnou pontifikální mši sv. Odtud pak vrátí se ke dni 4. října na několik dnů do Hradce Králové.

Zprávy diecéšní. Ustanoveni jsou: pan Vojt. Láška, koop. v Pouchově, za kaplana do Kněžic; p. Jindřich Láš, kaplan v Čermné, za kaplana do Pouchova; p. Karel Dvořák, kaplan, za administrátora v Týništi; p. Jiří Blinky, katecheta v Bystrém, za administrátora ve Svojanově; p. Václav Sokol, administrátor v Ústí n. Orli, za administr. do Čermné; p. Ant. Symon, kaplan, za administr. v Bojanově; p. Adolf Odrávka, kaplan v Mladkově, za sat. kaplana do Holic; p. Rudolf Waschicsek, administr. ve Velké Úpě, za koop. do Mladkova; p. Robert Vala, kaplan v Čermné, za kapl. do Ústí n. Orli; p. Jos. Pácal, koop. ve Svojanově, za osob. kaplana do Smidar; p. Václav Oliva, kaplan v Bělé, za kapl. do Cerekvice; p. Jan Waschicsek, koop. ve Stokách, za kaplana do Karlí; p. Benno Melder, kaplan v Č. Verneřovicích, za koop. do Marešova; p. Jos. Havel, kapl. v Dol. Dobrouči, za kapl. do Kostelce n. Orli; p. Jan Hampel, koop. v Marešově, za administr. do Č. Verneřovic. — Na odpočinek vstoupil: p. Frant. Koblisek, farář v Č. Verneřovicích; p. Frant. Uhlíř, farář ve Svojanově. — Uprázdnila se fara v Českých Verneřovicích, patron. vys. důst. kathe. drální kapitoly v Hradci Králové, ode dne 16. září 1907.

Ve schůzi městské rady dne 19. září 1907 učiněna byla tato usnesení: Vzat byl na vědomí přips okresního výborn, kterým byla schválena změna regulačního plánu v bloku V. a VI. a po obou stranách silnice ku Pražskému Předměstí. Dá se povolení k stavbě továrny p. J. Katschnera v bloku V. — K žádosti p. Jos. Hajlichy povolí se adaptace v domě čp. 197—8. — Ku žádosti p. Fr. Chrudimského zřídí se na jeho náklad sady plot u jeho zahrady, sousedící se sady na Žižkově náměstí, měst. techn. kanc. Týž se vyzve, by předložil plán na oplocení zahrady své ve třídě Čelakovského. — Českému zemědělskému svazu ku povznesení návštěvy cizinců v Praze poskytnut byl příspěvek. — Panu K. Peerovi povolí se adaptace v domě čp. 258 a zřízení přístavby tamtéž. — Stížnost hospodářského spolku pro okolí Hradce Králové ohledně průběhu sobotního trhu vzata byla na vědomí. — Policii se nařídí, by pečlivě dbala zachovávání pořádku o těchto trzích. — Žádost p. J. Fialy za svolení k zřízení výkladní skříně na domě čp. 140 vyřídí se příznivě, jakmile předloženo bude svolení majitele domu. — Dá se svolení k úpravě v domě čp. 121 Luterova ústavu. — F. Kress a Bernard pronajme se pozemek pro skladiště v pravé dolní kotlině lábeč. — Vzat byl na vědomí přips okresního výborn, dle něhož byl jmenován p. Jul. Russ, městský radní, vrchním rozsudím v záležitostech škod honbou a zvěří způsobených. — Podá se příznivá zpráva c. k. okresnímu hejtmánství o žádosti p. Jos. Baudyše za koncesi elektrotechnickou pro zdejší město. — Výměr c. k. okres. hejtm., kterým povolena byla kantina p. M. Petříčkovi v novostavbě p. dra. Aninga, běže se na vědomí. — Čitárně Palackého darují se 3 m dříví. — Přips p. Jakuba Bondyho v České Skalici, že nereflkuje více na odprodej pozemku pro stavbu továrny, vzat byl na vědomí. — Městské Klicperovo divadlo propůjčí se „Pokrokovému klubu“ na dny 27. září a 27. října t. r. k uspořádání přednášky p. říšského poslance dra. Fr. Drtiny. — Paní Em. Waldekové povolí se zřízení splachovací chodby v domě čp. 116. — Paní Anné Láskové, majitelce domu čp. 236, povolí se provedení stavebních změn dle nového návrhu. — Žádost pana MUDra. Václava Durdíka, praktického lékaře, o udělení místa policejního lékaře, postoupí se k rozpočtu na rok 1908. — Vypíše se veřejný konkurs na nadaci Laušmanovskou pro studující c. k. vyššího gymnasia. — K žádosti odboru „Československé Obchodnické Besedy“ v Hradci Králové propůjčí se divadlo Klicperovo ku uspořádání přednášky cestovatele p. Jos. Hloučky „O Japonsku a Japoncích“ na den 5.

října 1907 a tělocvičné jednotě „Sokol“ zde ku přednášce p. Mš. posl. dra. Fr. Drtiny na den 26. září 1907. — Sl. Zdence Nekovařkové povolí se úprava koníky v domě čp. 406. — Ústav pro hluchoněmé požádá se, aby budovu bývalého ústavu opatřiti dal novým světlym náterem. — Ponkáža se k výplatě dar z milosti býv. obec. hajnému, jedna chud. podpora byla zvýšena, jedna žádost o bezplatný byt a jedna o poskytnutí prádla a obuvi byly zamítnuty.

Jak se bojovalo proti jeptiškám. Kdyby pokrokařští úskoční chytráci se nemusili ani trochu báti zodpovědnosti, sám Báb ví, jakou humanitu by vůči jeptiškám provozovali. Malý příklad. „Osvěta lidu“ přinesla z Hradce Králové r. 1904 zprávu, že nezkoušené jeptišky naučí žáky na 2 roky hrát na housle tak, že neumí pak ani řádně vzít housle do ruky. O tom vyvícení žákyň by se dalo lhati ještě dost snadno. Největší lež podobného rázu může nazvati „Osv. l.“ svobodnou a dovolenou kritikou a basta! Pak se s ní hádejte. Ale zákeřnický lháti o „nezkoušených“ jeptiškách, na to jest potřebí přece jenom větší porce drzosti. Takové podvodné denunce jest schopen pouze pokrokový farizej, který lamentuje nad „podlou denunciací“, dovolí-li si katolický list upozorniti pokrokaře na jeho povinnost. Ale zlehčovati prohaným sdělením vzdělávací činnost bezbranných žen — to už je pořádku. — Leč uvedenou drzon pomluvou ještě neskončil pokrokařský umravnělec svoje tažení. Když „Obnova“ dle řádných informací napsala, že jen ty jeptišky hře na housle a na piano vyučují, které složily z příslušného nástroje před c. k. zkušební komisí zkoušku, tu „Osv. lidu“ prohlásila jednoduše a krátce zprávu „Obnovy“ za lež, což přý „netřeba ani podotýkat.“ — Jaké vlastně přísluší jméno takovému jednání? Snad se pravý název najde, až bude botova nová terminologie vyšší pokrokařské morálky, která praktikuje zásady tak prazvláštní, až by nad tím některý trestanec žasl. Místo charakterního odvolání lež znovu opakovati a viniti nad to ze lži časopis pravdu oznamující, na to jest potřebí vskutku svědomí pokrokařského. „Obnova“ tudíž na opakování bezectné denunce odpověděla takto: „Obecenstvu králové-hradeckému sdělujeme, že se může přesvědčiti nahlédnutím do vysvědčení v pensionátě o tom, jak drze „Osv.“ dovede opakovati uvěřenou lež.“ A přišel snad některý pokrokař do pensí oná tu se přesvědčit o pravdě? To musíme znáti dobře tyto lidi. V ústech samá hesla o pravdě, poctivosti, pokroku, a při tom Tito žitlivci škodolibě se usmívají, když jejich orgán vhodí do světa mrzkou lež. A „Osvěta lidu“ spekulovala při svém urputném lhaní dosti dobře; znala své lidi. Věděla, že malokterý z nich o té záležitosti bude čísti také odpověď „Obnovy“. Lidé ti jsou tak zfanatisováni hrubým tiskem pokrokařským, že při zmínce o katolickém časopisu jen se vyasmějí. To má býti pokrok ve volném myšlení! — Z bezectného útoku „Osvěty l.“ jest každému nestrannému pozorovateli patrné, že poctivých zbraní pokrokaři proti jeptiškám neměli, když se z nouze utkali k takovému hroznému podvádění veřejnosti. A napsal aspoň jediný horlivý pokrokař zdejší „Osvětu l.“, aby takovou lež opravila? „Osvěta l.“ dennuncovala prohanou zprávu jeptišky před hradeckými rodiči. Což kdyby tak jiný list napsal o zkoušeném pokrokařském paedagogovi, že zkoušek nemá a tak jej chtěl připraviti o důvěru rodičů? Celý vagon ušlechtilé a ustálené terminologie pokrokařské by byl na něho vysypán. Srovnajte a jednáním „Osvěty l.“ její farizejský výrok jindy pronesený: „Něbylo nikdy naším zvykem úmyslně někomu ubližovati.“ Tak! — A jak ta pokrokařská logika bezzápadně kličkuje, jak tančí hned na pravo, hned na levo, patrné z následujícího. Když známý Juda ve svém fanatismu lhal, že lidské náboženství bylo vždy fomeslem a obchodem, tu pokroková veřejnost hlásala hlasem velikým, že vychovateli mládeže, který ve škole dobře své povinnosti plní, má se dovoliti mimo školu plně svoboda; vřdyť přý Juda má býti také svéprávným občanem. Nemá před úřady odpovídati za to, co mimo školu píše. A ejhle, co praví pokrokařská moudrost teď o jeptiškách! Ať už plní tyto vychovatelský svůj úkol ve škole jakkoli, dopouštějí se velikého přetinu tím, že ve svém soukromém životě řídí se pravidly řeholními. Pokrokový paedagog smí mimo školu hlásati zásady protichůdné učivu tomu, jež jest pro školy naplněné katolickou mládeží ustanoveno. Leč jeptišky mají zaměnění své roucho šatem světským, nemají žiti životem řeholnickým, ačkoli taková životaspráva nijak se nepřítí duchu zákonů vydaných pro učitelky. Přý dle pana Mareše poplatníci mají právo na to, aby jejich děti nemusely choditi do školy řeholní. Jen pozor, pane pokrokaři, na zbraň dvojsečnou! To by zase dle téže logiky katolíci poplatníci mohli říci, že mají právo na to, aby jejich děti nevyučoval evangelický p. učitel Vraný. Zajímavé, jak p. Mareš, ctitel Masaryka, hlásajícího boj všem konfessím dosavadním vůbec, dovedl se spojit s reprezentantem konfesse mojžíšské proti řeholnicím, vyznávajícím víru většiny českého národa! Tedy reprezentant konfesse té, k níž národ náš nikdy nepřilnul a nepřilne, jest Masarykovci přece jenom dobrý. — Vzpomínáme, jak představena sestra Pankracie byla významná za své paed.

dagogické zásluhy samým mocnákem, jakou teď měl při slavnostním aktu sám místodržitel, rada p. Steinfeld, jak p. inspektor Krémát zaslužené chválil pedagogickou činnost jeptišek vůbec. A slavnosti té zúčastnilo se obecenstvo všech vrstev, dávajíc svoji četnou přítomností důkaz, že práce Školských sester dochází všestranného uznání u lidí nepředpojatých. — Nám se jedná výhradně o zásadu, o to zda ti, kteří mají v ústech plno náboženské snášelivosti, mají odstrkovat zkušně učitelky již pro jejich špatné chování.

Novinářská výstava v Hradci Králové, spojená s výstavkou sokolskou, otevřena jest od 15. do 29. září t. r. v Sokolovně královéhradecké. Výstava obsahuje materiál, o němž nikdo neměl tušení; vždyť téměř veškeré místnosti veliké Sokolovny takorba nestačí, by ohromnou a pestrou spoustu všech časopisů českých, slovenských, lužicko-srbských, zahraničních a amerických pojaly. Střed výstavy tvoří poprsí Havlíčkovo tonoucí v svěží zeleni a kol něj kupí se celá česká současná obec novinářská, fotografie novinářů-politiků i nepolitiků. Výstava reprezentuje se velmi pěkně, vše krásně, účelně a přehledně sestaveno a upraveno. K výstavě pojí se čítárna všech vystavených časopisů a každý stav, každý jednotlivec nalezne tu podněty ku přemýšlení a poučení, a zveme proto celou českou veřejnost k hojně návštěvě.

C. k. vyšší reálka v Hradci Králové. Na počátku škol. roku 1907/8 přijato do I. třídy 61, do II. tř. 80, do III. tř. 86, do IV. tř. 70, do V. tř. 40, do VI. tř. 50 a do VII. třídy 87 žáků, celkem 424 žáci. Třídy I.—IV. rozděleny v počty.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové na Bílém věži vystavuje od 28. září do 4. října Vlastní Benátský, zvané „královnou Adrii“, které po celý rok jsou nejvýš vděčným cestovním cílem lidstva. — Přístup série: Borneo a Nová Guinea.

Pozor na překupníky. O týdenních trzích v Hradci Králové jest sice přísaháno, aby překupci nakoupili si drůbeže a j. až o hodinu později po zahájení trhu. První hodina jest výhradně pro domácí konsumenty. Ale toho některé cizí překupnice nedbají. Činají na přibylé právě do trhu vesničany, nenápadně je přidávají, aby nemohli zvěděti, jaké ceny jsou v trhu, a lacino skoupí vše. Podobný případ stal se minulou sobotu, kdy ostražitá překupnice přepadla náhle chudon venkovanku a rázem koupila od ní 13 hus a 4 K, ač v trhu se platilo daleko více, a při tom byla ještě tak drzá, že domácí jedné paní obtěžala vyrvat husu, kterou si vybrala pro sebe. Nestačí-li bádě oko strážníku na podobné přehmaty, tu se domácí konsument musí sami tržně opíti.

Skromný dotaz. Poněvadž obyvatelstvo nábož. Františka Josefa, ulice Čelakovského a Havlíčkovy stále ještě jest obtěžováno koufem z továrny páne Singrov, domnívají se mnozí, že pan Singer zapomněl vykonati to, co třeba k odstranění této vady, anebo bylo vykonáno něco, co snad pomohlo k úspore topiva, avšak neodpomohlo vnikání kouře do okolních budov. Kdy bude sjednána náprava?

Všeobecná úvěrní společnost, s. s. p. s. r. o. v Hradci Králové, aby odpomohla citelnému nedostatku topiva, rozhodla se obstarávati svým členům uhelné brikety výborné hořelivosti a znamenité výhřevnosti, tak že všichni, jimž dosud tyto dodány byly, jsou velmi spokojeni. Jak veliký jest nedostatek uhlí v Hradci Králové, vysvětlí nejlépe z toho, že během 10 dnů objednáno bylo u výše uvedeného sdružení 15 vagonů briket. Brikety tyto jsou o 1 K na 1 q levnější, než jak uhlí nyní se prodává.

† Václav Otábor. V úterý odpoledne skonal zaslužilý pedagog, který působil blahodárně na zdejší c. k. reálce plných třicet let, a otcovským přítelem studentů. Býval členem obec. i okres. zastupitelstva, jeseň svého života trávil na odpočinku jako profesor VII. hod. tř. Pohřeb konán včera po 3. hodině za veliké účasti obecenstva zdejšího i z jiných míst se dostavivších. Kondukt vedl vesp. děkan Musil s asistence pp. kaplanů a šesti boboslovců. Zvědného doprovodu plně sbory professorstva reálky, pedagogie i gymnasia, všechno částečně s gymnasia a pedagogie, zástupcové úřadů státních i samosprávných, členové zdejší kapituly a jiné duchovenstvo a veliký počet jiných přátel. Tělesné ostatky zvědného uloženy na hřbitově poučovském. Zdánať má se sloužena dnes ráno o 10. hod. v katedrálním chrámu Páně; v kapli c. k. reálky sloužena bude 1. října o 8. hod. raní. Čet budit dlouholetému pedagogovi, který zanechal po sobě památku světlou! Bůh račiž odměnit věrného služebníka svého!

„Japonci a Japonsko“ v Hradci Králové. Přednáška s tímto tématem pořádá místní odbor Československé obchodnické besedy v Hradci Králové v sobotu dne 5. října t. r. o 7. hod. večerní. Přednášet bude známý čtenář „Českého světa“ a j. časopisů epizodatel a cestovatel po Orientu, p. Jos. Hloucha, jenž značným nákladem pro přednášku tu odborem Č. O. B. byl získán; provázena bude 142 fotografií a 100 kresbami.

Budoucí kulturní práce ve škole. Jak si to s tou volnou školou představují, ukázali soc. demokraté v Hořetech. Dne 22. t. m. přednášel vesp. dr. Šulc v místnostech vědeckého sdružení o otázce: „Náš boj o školu.“ Ač schůze byla spolková, vtrhli soc. demokraté násilně do místnosti a počínali si tak, že p. řečník tentokrát ani nedomluvil. Nicméně jeho pádné výroky dopálily je tak, že, nemohouce si svou zlost na něm vyliči za dne, učinili tak v noci, rozbívše na děkanství okna. Pardon — nerozbili. Tomu se říká v slavnostní póze dnes jinak. „Český lid ve svém, elementární silou vzplanutém hněvu proti zpátečnictví... promluvil.“ Promluvil — k své a svého města hanbě. Otázka k veřejnosti: Dáje-li se toto na zeleném, co se bude dít na suchém? Počínají-li si tak zastanci volné školy, co budou dělati teprv její odchovanci?

Výstava ovoce a zeleniny v Úpici, kterou pořádají sdružené spolky katolické okresu úpického od 28. září do 6. října 1907. I. oddíl: Vzorá výstava ovoce jinde pěstovaného. II. oddíl: Výstava ovoce z obcí okresu úpického. III. oddíl: Zelenina, obilí, řepa, brambory a jiné plodiny polní. IV. oddíl: Zavařeniny, ovocná vína a šťávy. V. oddíl: Spisy, knihy a časopisy zahradnické. S výstavou spojen bude též trh na ovoce a plodiny. Kdo by koupiti neb něco prodati chtěl, nechť obrátí se v místnosti výstavní na členy odznaky opatřené. Přihlášky přijímá a dotazy zodpoví dp. Emil Novák, kaplan v Úpici, neb členové jednot katolických. Výstava otevřena bude od 8. hod. ráno do 8. hod. večer. Vstupné od 20 hal. výše. Čistý výnos uložen bude jako fond pro budoucí okr. všeobecnou nemocnici v Úpici, pročež dobročinnost se meze nekladou.

Na zdar! Z „Týdnu“ vyjímáme: „Samostatné Směry“ sdělují, že náčelník pardubského „Sokola“ na lidové slavnosti spojených národních stran ke koupi nabízené mu červenobílé karafaty odmítl prohlášením, že takových barev nenosí. — K tomu dodáváme: Nic divného! Naši Sokolci se již většinou dávno vybarvili jinak než červenobíle. Na táboru katolickém v Chrastí zapěl přítomný katolický (tmářský, Římu zapodaný, atd.) lid národní naší hymnu. Všichni s účtů obnažili hlavy, jenom přítomní Sokolci — ano předáci a vůdčí duchové chrastického Sokola vystoupili si na lavice a s klubovky na vlasteneckých hlavách hlasitě, ostentativně se mezi sebou bavili, posupně se při tom smějce. To je Čechů švarné plémě! — Malá poznámka. Při jedné sokolské slavnosti propůjčil zesnulý biskup Brnyňch ke cvičení louny a jinak zdar slavnosti podporoval. V rozhodných okamžicích mužně projevoval ducha vlasteneckého. A teď bratři Sokolové musili nějakým „kulturním činem“ dokázat, jak si vlasteneckého ducha u katolíků váží. —

Nešťastný příběh udál se ve čtvrtek dne 19. září v lese na panství knížete Auersperga. Téhož dne ubíral se z Chrastí do Studené Vody zednický palír J. Fídra. Na své cestě lesem setkal se se svým známým hajným K. Sýkorou, který mu sdělil, že od nového roku přijde do výslužby. Palír se uenál a pravil, že proto musí do pense, ještě špatně střílí. Hajný se proti tomu ohradil, že jest dobrým střelcem. Nato Fídra vyběhl hajného, aby ho zastřelil, třel-li ho, a počal se scho- vávat za stromy. Sýkora mřil, ovšem také žertem — jednu hlavu měl nabitou, druhou prázdnou — a chystal se spustiti tu prázdnou, ale smýšlil se a sáhl po nabitě. Rána zaduněla a Fídra ve vzdálenosti sotva tři metry zasažen do žaludku, padl mrtvý na zemi. Hajný Sýkora vzpomínal na své hrozné úžas, odnesl mrtvého do své hajovny. Poté odebral se do Chrastí, kde se udal četnictvu, načež odveden do výšetovací vazby do Chrudimě. Zastřelený palír Fídra byl star 72 let, hajný Sýkora 69, a zanechává po sobě vícečlennou rodinu! — Nešťastná flinta! I mistr tesal se utne.

Z Orlických hor. Zvláštní výchovu pozorujeme zde u „borlivých“ přivrženců agrárního tábora. Cit slušnosti, cit spravedlnosti jest ve straně katolické daleko jinak vyvinut než u těch, kteří do všeho, co katolickým sluje, rýpají. Před manifestační schůzí kosteleckou přišla jistě žena do osady L. žádati agrárníka za povoz; dodala, že týž bude účastníky příslušně honorován. Než, ještě svou záležitost patřičně nevyvětlila, když tu starší syn užil tak sprostých výrazů vůči hanu a vůdcům katolickým, že skutečně zasneme. Stačilo přece říci ano nebo ne, a charakter zůstal nedotknut. Spílat osobám, o jejich činnosti neví se ani zbla, to nečiní druhý člověk vzdělaný. Ovšem přítomný socialista spíval s jedněch partesů. Co nevytáhl v tonině nejhrubší jeden, to sanotoval druhý. Jedna ruka — a pak přý socialisté bojují proti agrárníkům! Přijde na to, kdy a čím. V potírání řádu společenského chytou se za ruce a už do všeho bijí jako sjednaní. Přistě více.

Z Rychnova n. Kk. V životě našeho mladého bojovníka za osvětu nastal po návratu z kongresu ještě větší vzruch. Teď teprv horlivě hájí kolem sebe napaponkované fráze o klerikalismu a náboženství. Když už se v Praze mluvílo široce o církevním jmění, po jehož konfiskaci přý by Rakousko bylo státům bohatým, čekali jsme, zda nám mladý pokrokař taky sdělí, jak se tam mluvílo o kapitalismu židovském. Ale mladý junák

nic. „Osvěta lidu“ napsala obranu tohoto mladíka. Koho chce vychvalovat orgán tolik hrubý a tak nepoctivý (jak často dokázáno), tomu příliš málo pomůže. Jak se v čítárně zachází „neustranně“ se všemi časopisy, toho dokladem jsou na pf. tyhle zvláštnosti: „Sv. Vojtěch“ a „Čas. Úvahy“ popsané byly pokrokařskými vtipy — ovšem že velice užlechlými; odchovanci „Osvěty I.“ ovšem pší dle toho, jak je pardubský list vzdělal. Do rámu „Obnovy“ vstrčen „Rozkvet“, a když se ozval hlas proti tomu, bylo odpověděno, to že tak zůstane. Místo pěkných krajin Engelmuellerových rozvěšeny tam Kupkovy tendenční obrázky, které přece od skutečné odborných časopisů nebyly velebeny jako obrázky zvlášť umělecké. Kdyby byl Kupka namaloval jak socialisté se klání před židovským městem, nebo jak své názory vtuloutaji do hlavy jiného holí, nebo jak vyhánějí katolického dělníka z fabriky, jistě by takové obrázky nyní v čítárně nebyly vyvěšeny. Kde je tu spravedlivost a neustrannost? Dobře vidíme, k čemu má výhrada čítárna pod velením mladého pokrokaře sloužiti a jakým pláštěm pravý její účel se blbě zastřítí. Jen slepý řekne, že za takých okolností jest hlavním cílem čítárny šířiti neustranné skutečnou pravdu a užlechlý pokrok. V Lukavici mluvil rozjařeným socialistům o knihách, kapitalismu, militarismu a klerikalismu; smích všecko dohromady. Ovšem soudruzi tleskali na všecko. Kdyby jim někdo řekl, že mají katolíci draší drápy, fanatikové přivědčí také. O kněze se otírá, kde může. A nevědí nic professoři sdejší (zvlášť p. ředitel a p. katecheta), jak mluví o nich středoškolským studentům? Pěkně bych se poděkoval učít pak žáky, kteří by se mu dali „zpracovávat“. Jenže na štěstí i těm mladším dotěrnost a domyšlivost takového jinocha se zprotivuje. Ovšem pokrokaři a socialisté podkufují takovému „učenci“ hned, i kdyby jen pronášel myšlenky veskrz napaponkované. Ti lidé, kteří volají po sebevědomí, hned dovedou byzantsky se křiviti zelenému a nezkušenému mládí, aby je chytili do svých sítí. — Teď pilně nosí v koudlikové dírci macešku jako nejvčetnější důkaz, že svoji práci, svým umem a zkumem rozhodně se vyšinul do vyšších sfér. Taková maceška znamená u některých, kteří takto proti uniformitě a vnější okázalosti bojují, daleko víc, než krásné vysvědčení maturitní nebo doktor-ský diplom. Jako by nebylo nic snadnějšího, než si sáknout do kabátu květinu! Teď se připravuje tento nositel vyšší moudrosti do Prahy, která ovšem žízuvě čeká na jeho rady a pokyny. Takových osvědčených jest přece málo.

Počet koní v obcích bývalého panství Přímu r. 1847. Černáky: 1 hřebec v státi přes 4 roky, 1 valach čtyřletý, 5 klisen ročních, 4 dvouleté a 25 přes 4 léta; dohromady 36 kusů. Jehlice: 2 valaši roční, 1 tříletý, 1 klisna roční, 2 dvouleté, 1 tříletá, 2 čtyřleté, 5 klisen v státi přes 4 roky; dohromady 14 kusů. Charbusice: 1 hřebec roční, 1 valach roční, 1 dvouletý, 1 klisna dvouletá, 1 čtyřletá, 5 v státi přes 4 roky; dohromady 10 kusů. Popovice: 1 valach roční, 1 dvouletý, 6 klisen ročních, 6 čtyřletých a 8 v státi přes 4 roky; dohromady 22 kusů. Plotiště (pouze čísla k Přímu náležející): 2 valaši přes 4 roky, 1 klisna roční, 15 klisen v státi přes 4 roky; dohromady 18 kusů. Přímu Dolní: 1 valach roční, 1 klisna roční, 1 dvouletá, 9 v státi přes 4 roky; dohromady 12 kusů. Přímu Horní: 1 klisna roční, 1 dvouletá, 1 tříletá a 3 přes 4 roky; dohromady 6 kusů. Rosnice: 1 hřebec tříletý, 1 v státi přes 4 roky, 2 valaši čtyřletí, 4 klisy roční, 2 dvouleté, 4 tříleté, 7 čtyřletých a 18 v státi přes 4 roky; dohromady 39 kusů. Běláky: 1 valach v státi přes 4 roky, 2 klisy 2leté, 1 tříletá, 1 čtyřletá a 9 v státi přes 4 roky; dohromady 14 kusů. Toho roku bylo: 7 kusů koněského dobytka v č. 3. v Černáčkách, 6 kusů v č. 19. v Popovicích, po 5 kusech v č. 8 v Rosnici a v č. 1 v Stáříčkách, po 4 kusech v č. d. 8. v Černáčkách, v č. 4. v Charbusicích, v č. 12. a 14. v Popovicích; po 3 kusech ve 5 číslích obce Černátek, ve 2 číslích obce Charbusic, ve 2 číslích v Jehlici, v 1 číslu Plotiště, v 1 číslu Dolu. Přímu, ve třech číslích obce Rosnic. Dle úředního seznamu správy statku Přímu V. P.—a.

Z Chotěbořska. Dne 18. září byla schůze v Počátkách, kdež dp. farář Vlček přednášel o hospodářsko-politických potřebách zemědělského stavu. Řečník vysvětloval, co jest to zemské pojišťování a dovodil, že účinek máše mti jen pojišťovací monopol zemský, který jediný jest vhodným prostředkem, aby miliony českých peněz nestěhovaly se přes hranice do kapes cizích.

Z Rovného. Dne 22. září měl a nás dp. farář Vlček veřejnou schůzi lidu, na níž dostavili se hojným počtem občané ze šesti obcí. Řečník mluvil o úkolech nynějšího zemského sněmování a odporučoval rolnictvu organizaci hospodářskou k probuzení stavovského uvědomění. Na podnět nadšeného posluchačstva rozhodli se o sjednání volných myslitelů v Praze a objasnili protikatelické cíle, které sledují společně a volnými mysliteli i pokrokaři na Chotěbořsku. Dovodil jasně, že ani volní myslitelé ani pokrokaři nemají práva mluvit ve jménu vědy proti náboženství. Posluchači s napjetím a porozuměním sledovali vědecké

výhledy, dokazující existenci Boha a lidské, od hmotného těla rozdílné duše. Katolíci snášeli trpělivě všechny útoky, ale čas klidu minul. Budeme se nejen bránit, ale jest nutno, abychom zaujali hledisko útočné proti těm, kteří vystavují se za vzory vzdělanosti a poctivosti, ať jimi nejsou. Přijeme pokrokářům jejich přesvědčení, ale od nedouků terorizovat se nedáme. Schůze způsobila trvalý dojem a bude mít své dobré ovoce.

Socialisté na pohřbu. Nedávno šel jsem procházkou na ústřední náš hřbitov v Čáslavi a dobohl jsem pohřební průvod. V předu křížek, pak zpěváci, katolícký kněz, ministranti, vůz s rakví, na ní věnec se širokou pentlí červené barvy a za vozem řada mladíků i mužů, každý v knoflíkové dírcce rudý kapašát. „Soudruzi doprovázejí svého vůdce na poslední cestu“, pravil mi informovaný přítel, k němuž jsem se obrátil. Věnoval jsem průvodu delší pozornost a musím přiznat, že nebyl jsem pořádkem jeho nijak uražen. Soudruzi tře v dvojjetupu brali se smutnou cestou a když došli ku bráně hřbitova, vyzvedli rakev na ramena a složivše ji u otevřeného brobu, obnažili hlavy a poslouchali klidně modlitby a spěvy církevní. Když pak ku konci kněz vyzval přítomné, aby se pomodlili za duši zesnulého, skoro všichni hlasitě se modlili. . . . Poznal jsem, že i mezi těmi, kteří okázale nosí rudé odznaky, jest ještě dosti křesťanského ducha, a že kdyby nebylo toho soustavného ubíjení náboženského citu špatným tiskem, duše jejich by jistě nábožensky promluvila. Jak mnoho by se dalo zachrániti ještě, kdyby se bylo počalo s intenzivní prací dříve a kdyby se i nyní bylo pracováno vůdce. Nejsou všechny špatné, ale mnohé sbloudilé ovečky. Uvádíme tento obrázek jednak proto, že rádi jsme, když můžeme konstatovati nyní tak řídké faktum slušnosti k náboženským výkonům se stran protiklerikálních, jednak i proto, že lektýři z dpp. duchovních může toho prakticky užití k poučení těch, kteří se domnívají, že nevědomost k církevním stísením je hrdinstvím. — Spectator.

Z Čáslavě. (O b a t a v o s t.) Sděluje se nám, že všichni kněží, rodáci čáslavští, chtějí se státí přispívatelci členy zdejšího křesť. sociálního spolku. Úmysl jistě dobrý a chvilýhodný. Vždyť jest to jen svát k svému! — (Z á p í s n a c. k. g y m n a s i u.) Do zdejšího ústavu přijato bylo celkem 229 žáků, mezi nimiž i jedna privatistka. Jest to snad první případ v Čechách, kdy ministerstvo dovolilo zápis žačky. Ukázalo se skutečně tato praktickou, jsou odhodlaní jiné četné rodiny následovati. (S t a v b a ú s t a v u.) Tato záležitost nenepodobná mofskému hadu tím, že se vždy jen časem objeví i že má nekonečné trvání, vstoupila opět do nového stadia. Obec obrací se nyní na stát, aby stavbu podnikl sám ovšem i na svůj náklad. A tak je vše opět na tom místě, na kterém bylo před 10 roky. — O c h o t n í c i počali svoji zimní sezonu a sice Babákovými „Teray.“ Na další večery připravují se prý však novinky umělečtější. Podávalo se také ziskati celou řadu nových sil.

Ze Zlebů. V poslední době vyskytly se několikrát již v soc. demokratických listech tendence správy, namířené proti správám hospodářských i průmyslových závodů kněžských, v nichž léčený byly správy tyto jako vyděrači a nepřátelé dělnictva. Prolhanost těchto zpráv dokazuje nejlépe to, že sami šifitelé tohoto tisku na příslušných místech, nebo tam, kde věděli, že k uším napadených se to donese, všemožně údaj se snažili se vymalovati nebo vykroučiti. Dělnictvo zaměstnané na panství knížecím u sociální demokracie nalezlo by zastance věru poslední. Je-li kde pořádek a je-li kde o dělnictvo postaráno, je to právě na tomto panství. A jak benevolentně se chováji správy knížecí i k hospodářům soc. demokratickým, viděti s toho, že přemnohé hlavní sloupy hnutí tobo ve Zlebích a okolí sedí na teplých místech. A jest-li snad odmítnut byl do práce se hlásící ten neb onen stoupence této strany, nestalo se to jistě pro jeho smýšlení, ale pro jeho jednání, které řízeno jest přecasto alkoholem. Ostatně nalezi by pisatelé podobných zpráv více a lepšího materiálu u ferdovatelů sociální demokracie, u židovských práce-dárců, než na panství knížecí a kavalíra smýšle-ním a jednáním.

Z Vilémova u Čáslavě. Dlouhotrvající a restrukturalizující jednání o stavbě školy došlo konečně svého cíle. Myšlenka, aby škola nebyla odtržena od kostela, nalezla vřelého příjezdu u vyš. školních úřadů a tak po vyřízení rekursu bude možno nyní přikročit k definitivnímu rozluštění otázky školské. Zásluha hlavní o toto šťastné a také pedagogické neukutečnění myšlenky má v hlavní řadě vysokorodý p. bar. Rajský a okres. starosta p. Dr. Zimmer. P. bar. Rajskému dostalo se tím satisfakce za všechny úsilky, jimiž byl častován v pokrokářských listech, které snížily se tak daleko, že v pravém kofalečnickém tonu mu spílaly. Přáli bychom celé školní obci, aby v nově postavené budově zavládly i nové, klidné poměry, které by sloužily ku zdaru vychovatelů mládeže. Mí-nulost byla velmi smutná, než budoucnost je lepší.

Z Kolína n. L. Dne 18. srpna t. r. přednášel v lid. spolku křesť. sociálním dp. P. Brána, katecheta ze Slaného, o „čestném názvu „Veliký“, některých vynikajících mužů ve spolkové místnosti u Moudříků, jež záhy z večera byla členstvem vy-

plněna. Poutavá přednáška byla p přednášejícím volena proto, aby bylo objasněno, z jakých příčin dávali se mnohým mužům názvy podobné, ač ve skutečnosti si těchto právem nezasloužili, zvláště za různé potyčky a válečná tažení; čím více některý vojevůdce bitav vyhraje — čili čím více lidí potlouci nechá, tím prý je slavnější! Prohlá celou řadu „mužů slavných z historie“, jimž přitknout svrchu uvedený název z větší části jen za veliké svedené války a krveprolívání. Pan řečník mezi jiným praví, že není snad žádným antimilitaristou, jichž dnes ve Francii hojně, ale jest proti přeceňování. Úkolem vojaka jest obrana vlasti, majetku a práv. Treba že stav vojenský bude — žel Boba — nutný, pokud člověk bude člověkem, přes všechny ideální snahy kongresu míru, nevidí, proč by měl býti stále na úkor stavů ostatních obestírán slavosáti. Jeden toliko byl skutečně veliký, pravil — tobo však svát ukřikoval. — Schůze skončena za velikého souhlasu přítomných. Pak následoval koncert, jenž potrvál až do půlnoci.

Dne 15. září t. r. pořádal spolek náš schůzi členskou (kočovnou) v Nové Vsi u Kolína za příčinou získání nového členstva z okolí. Vy-dala se nad očekávání. Přítomno bylo na 200 posluchačů, z nichž bylo 50 členů z Kolína, o-statní z místa a okolí, mezi nimiž bylo mnoho soc. demokratů a (realistů) evangelíků. Přes to zahájena schůze předsedou spolku Z. Koudelkou jako svolavatelem. Řečník poukázal na program strany naší a na význam i účel spolku našeho; na to provedena volba předsedy, místopředsedy a zapisovatele. Zvolení: předsedou p. Jos. Chrástý, místopředsedou p. Čeněk Skřivánek, oba z Nové Vsi, zapisovatelem p. Z. Koudelka, na návrh téhož. Poté přihlásil se ke slovu p. Z. Koudelka a vy-líčil nutnost organizace, vysvětlil stanovisko strany a oznámil odpor proti „volné škole“ a volným myslitelům vůbec. Proti volné škole vydána spolkem brožura. Poukázal na to, že strana katolická jest i stranou vlasteneckou, stranou zdravých reforem hospodářských, jichž domáhá se též ve jménu práva a spravedlnosti křesťanské. Nato uděleno slovo p. Dostálkovi z Prahy. Zdařila jeho řeč vy-lechnuta byla s velikým napjetím a bez všelikého pternuňování. Poukázal hlavně na naše pokrokové, proč jsou na př. proti českému kleru a nikoli proti velkokapitálu, jenž jest hlavně v rukou ži-dovských a nepřitelem i zhoubcem všech stavů! To vidno bylo — jak pravil — i na letošním kongresu volných myslitelů v Praze. Čte různé letáky rozšiřované od týchž, jež však nijak ne-slouží jim ke cti. Činí návrh, by vykoupena byla těžka uhlí zemí koruny české, jež jsou též v rukou židovských, a aby se zisku týchž kryty byly schodky v zemi. Řeč jeho vyvrcholila celkem proti přemoci židovské; vyzýval, aby katolíci spo-lečně s jinými křesťany se spojili proti ní, vzecho-pili se k životu veřejnému a zanechavše své do-savadní nečinnosti a věcného ustupování, bojovali proti velkokapitálu. Za svou poučnou a praktickou řeč, téměř dvě hodiny trvající, odměněn byl pan řečník neutuchajícím potleskem! Očekávala se dle vyjádření nár. sociála Mlčka z Kolína, jak vyjádřil se sám již před schůzí samon, velká oposice. Ne-řeči, kdo bude opponovati. Z řeči jeho však, k níž se dodatečně přihlásil, vidno bylo, že tuto přišel udělat sám (snad za židy), maje zato, že mu pak již pomohou přítomní soc. demokraté; avšak skla-mal se, neboť již sama řeč jeho byla učiněnou blamáží strany, k níž se hlásí, neboť nic nezna-menala, jeouc neobratně na ochranu nadprávi ži-dovského vypočítána. Musel tudíž, byv upozorněn, že řeč jeho vybočila z programu schůze spolkové, tuto ukončiti a nendarum a za velkého vřusění všech. Schůze nato skončena. — Dne 22. září t. r. konal se v Jeřf. Lhotě u Kolína tábor katol. ze-mědělců kral. čes., k němuž se spolek náš na po-zvání též dostavil broumadě. Přítomno bylo k 600 posluchačů, z nichž čtvrtina byla žen. Předsedou zvolen místní p. starosta. O půl 3. hod. ujal se slova řečník p. Dr. Myšlivec, říšský poslanec, jenž probíral v řeči přes 2 hod. trvající veškeré bědy a stecky jak zemědělců, tak malozemnostníků a dělnictva. Poukázal třeš, kdo nejvíce tyto poškozil a počknuje (velkopřemysl, velkokapitál). Poukázal i na učitelstvo, jež soustřeďovalo se pod praporem Komenského, při kongresu vol. myslitelů však tento prapor sradilo. Zásadami Komenského se tyto pánové neřídí, hlavně ne 24. kapitolou jeho didaktiky; usilují o vyloučení náboženství ze škol a stávají se spojenci sociálních demokratů. Leč poplatníci mají právo žádati, aby se učilo ve škole dle přání jejich. Poukázal na zástupce dělnictva v parlamentě, z nichž nejvíce vlivni jsou židé. Co od těchto máme čekati? Židé starají se tolik o náboženství katolické! Chtějí na př. roz-vířitelnost manželství a návrh v tom směru po-dali již na říšské radě za pomoci soc.-dem. po-slanců a jsou pro to, by stát se pak ujal opuště-ných dítek od lehkomyšlných mužů a žen. Židé mají velkou moc, všechno se před nimi sklání. Při bodu o vyloučení náboženství ze škol na kongresu vol. myslitelů v Praze táal se jeden posluchač, jak mají tyto nahraditi nauku náboženskou ve školách; a tu prý prohlásil jistý agrár. posl., že dají se tam paragrafy! — Jak by však tyto pa-ragrafy účinkovaly na mysl dětáku, velice věcně vysvětlil p. řečník v případě § 134. a 152. — Zmánil se i dále, jak zachovala se naproti tomu

strana katolická v parlamentě návrhem Dr. Luegra na darování vládou 100 milionů korun na zřízení starob. a invalidního fondu. Ke konci řeči, jež provázena vesměs souhlasem a potleskem přítom-ných, přichvátal agrár. poslanec Špaček, aby schůzi ne sice rozbil, poněvadž byl vlastně již konec, ale aby ji zesměšnil a posluchače na sebe upoutal. Rozvinula se debata mezi oběma poslanci, jež p. Špačkovi (agrár. posl.) nikterak lichotiti a posloun-žiti nemohla. Měl při své útočnosti co děkovati několika rozvázným mužům, že tak hladce ještě odešel! Pan Špaček nazval se pozérsky „anci-kristem“ a pak zase dobrým katolíkem.

**Barbarství a násilnictví pod vlaj-
kou „pokroku a svobody“ reste.** V Nov. Městě n. M. chtěla pořádati organizace katolického lidu dne 22. t. m. tábor na náměstí. Ale tu se ovedčila indiánská taktika a cirkusová dressura „pokrokových vůdců“, jíž se „svobodomyslci“ o-avětáři slepě podřizují — chtějí-li si na někom vyliiti vztek. Již během týdne rozesílány od gene-rálů kaprálům a adjutantům důtklivé fermány, že tábor onen musí býti rozbit. V hostinci „Na rychtě“ konána ráno v neděli poslední válečná po-rada — a odpoledne se vyrukovalo na tábor, aby se užilo proti katolíkům tvavé metody podle vzoru copatých synů Asie. Nevhodné umístění řeč-nické tribuny před domem žida Glassera bylo pro fravá hrdla „pokrokovců“ značnou výhodou. V ok-nech zaujali místa vůdcové zfanatisovaného zástupu, aby dávali při africkém koncertu takt. Jakmile schůze zahájena, nastal hlahol, jako by našim pr-ativníkům někdo prsty do kletší svíral. Rámsa a křik dobře posilněných hrdel trval i za volby předsednictva. Tři komandanti, nalezající se v ži-dovských oknech, měli radost, k jakému pokroko-vému projevu stohlavá kapela se vzmohla. Byla to hotová allegorie dlouholeté skutečnosti; zde mohli si katolíci totiž ještě lépe uvědomiti, z kte-rých „kulturních ohnisk“ dále se na ně palba. Dole, kolem tribuny dobře operoval se zálohou dlouhovlasý světloňoš z Králové Dvora. Pro veliký řev řeči konány býti nemohli, tak že tábor p. c. k. komisařem Drem. Bayerem rozpuštěn. — Na to konali katolíci důvěrnou schůzi v sále hotelu p. Vondráčka, kdež pp. řečníci, říšští poslanci Dr. Horstý a hrabě Sternberg vzbudili svými referáty před tisícíhlavým zástupem veliké nadšení pro další práci na poli národohospodářském a vlaste-neckém.

Kam se spějeme? Mohli se tázati kato-líci v Novém Městě při pozorování barbarského ječení „pokrokového“ davu. Tohle že má býti „zvyšení kulturní úrovně“, o které tolik nepřátelé katolictva mluví? Kdyby tohle viděl a slyšel Rieger, Palacký, Tomek a jiní šlechtetní vzdělavatelé ná-roda, do země by se propadli studem nad řáděním „svého lidu“. To že má býti pokračováním jejich perné práce, stavěním na základech, které oni po-ložili? To dobré, co národu dali, hází se v prach, fanaticky se po tom šlape. „Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit katdón“, praví český básník. Ale takovéhle svobodomyšlnsky by sotva policajt přiměl k snášlivějšímu jednání, natož Rieger nebo Havlíček. — Chaloupky české, buďtež požehnány! — Ty chaloupky, má nízká v tom klidném údolí! — Český otec, česká máti učili mne Boha znáti.“ Vy dobří, ideální básníci, kteří jste tyto popěvky škládali, jen se teď podí-vejte do těch chaloupek, jak „pokrokový ruch“ ten „váš lid“ přetvořil. Pohleďte Erbene, Sušile, Čelakovský, Chmelenský, jak „ideální“ vpašovali do těch idyllických chaloupek lidé vzdělávající se židovským a pojidovským tiskem. Ztrnete a řek-nete, že lépe bydliti někde na poušti, než mezi lidmi, kteří českého jazyka snemžňují k takovému řádění proti krvi vlasti. Viděti židé, kteří už proti Havlíčkovi tolik soplili, mohou míti nyní radost. Z lidu dříve hodného, mužného ale při tom spravedlivého vychovávající se fanatickové, kteří by katolické krajany na lžici vody utopili. — A Němci mohou jásati při patření na to, jak se Čechové chovají k poslancům zvoleným od samého lidu českého, jak „pokrokoví“ Čechové „podporují“ vlasteneckou práci parlamentních zástupců našeho národa, jak nedovolují svým krajanům ani mluvit. — A státní orgány? Tábor sice c. k. úřadem po-volen, ale schůze se přece mají povykovaním. Nic se rušitelům tábora nestane, jakkoli jejich násil-nictvím téžce jest dotčena svoboda těch poplatníků, kteří i dalekou cestu konali, aby mohli své po-slance vyslechnouti. Občany dané platící mohou znásilňovati štváči, kteří státu nic nedají a které naopak leckdy sám stát musí podporovati na účet jiných. Před zrakem c. k. úředníka pracovala za-vilá nenávisť, nabíhaly šlpy při křiku provokatérů. Pan c. k. vládní komisař rozpacitě se rozbíhl, četnictvo k obraně svobodné vále našinců nikde. A přece už se ví z tábora sloupnického a z jiných táborů, co naši odpůrci umějí. — Hrdelní právo pokrokových! Od toho není daleko k pěstování. Vždyť si už jeden známý rváč také hlídil náš. V kolika jiných státech trpí na vlastní půdě svo-bodný občan tolik pronásledování jako náš český katolík?

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.**

Různé zprávy.

+ Msgr. Ferdinand Kalous, světský biskup.

Uletěla zase duše šlechtická, která po sobě zanechala památku nejlepší. Dožilo se 19. t. m. ve Staré Boleslavi to zlaté srdce, které tlouklo pro všechny potřebné, které spjalo v nitru svém především chudé dívky a sirotky. Vysoký hodnostář sice, ale v srdčnosti a prostotě své skláněl se ke každému. Jeho činnost byla vskutku apoštolská, všude působila nadšení, lásku. Kněžím všem býval rádcem upřímným a účinným. Zesnulý biskup narodil se r. 1836 v Černovolu, na kněze vysvěcen r. 1866. Kardinál Schwarzenbergovi byl ceremoniálem, důležitým pomocníkem a kardinál Schönborn povýšil ho na důstojnost světského biskupa. Biskup Kalous sídlil ve St. Boleslavi jako probost staroboleslavský. Na pohřeb jeho sešlo se dne 23. t. m. ve St. Boleslavi celé okolí. Obřady u katedrále vykonal p. gen. vikář Brusák za přítomnosti nejdp. biskupů dra. Jos. Doubravy a dra. Frída, děkana kapitoly staroboleslavské msgra. Franta. Srdínka a všech členů kapitoly. Kondukt z probostství za asistence domácích pp. kaplanů vedl p. gen. vikář Brusák. Nato byli v chrámu Panny Marie hodinky, po nich přijel J. E. kardinál kníže arcibiskup Lev Škrbenský a byl přítomen pont. requiem, jež celebroval p. biskup dr. Frída. Po requiem vykonal absoluci J. E. p. kardinál sám a poté nejdp. dr. Jos. Doubrava vedl průvod až na nový hřbitov, kde vykonal též poslední obřady. Pohřbu účastnili si také: z kapitoly sv. V. také pp. kanovníci Tumpach a Kašpar, z Vyšehradu Karlach, Zapletal, Wunsch a Faršský, z Litoměřic kanovník Kowář, msgr. Vorlíček z Hory Kutné, ředitel semináře praž. Řihánek, atd. — přes 70 kněží. R. i. p.

Národe český! Na paměť svého jasného knížete sv. Václava, který pořádek v zemi naší podporou křesťanství a moudrou politickou správou upevnil a který byl upřímným ochráncem svého národa, dokáž, že také ty chceš za světým příkladem sv. Václava hájit ohroženou půdu českou, a poskytni „Ústř. Matici Školní“ hojný dar svato-václavský. Úkoly této Matice jsou stále větší. Dle rozpočtu má naše Matice v roce nynějším sebratými penězi uhraditi 850.000 K. Zajištěn tímto na obrovská. Proto necht všechny korporace a každý jednotlivý upřímný Čech zvláště koná svoji národní povinnost a přispěje předem barcovníkům našim dle svých sil! Necht si každý v těchto dnech připomenout, jak těžce zápasí krajané naši v území smíšeném o jazyk svůj, ba i o svoji existenci. Tito zápasníci zajiště zaslouží hojnou podporu od těch, kteří pro svoji češtnost ústřední netrpí. Pamatuj, národe, že Ústř. Matice Škol. svým zdárným působením nebájí toliko přirozených českých práv jazykových, ale že svoji široce rozvětvenou působností chrání i rozvoj národnostní vzdělanosti, českého majetku. Matice pracuje k tomu, aby v nedůlném království českém Čech se cítil skutečně domem, aby s ním nebylo zacházeno v jeho vlastní zemi jako s trpěným nájemníkem. Ústřední Matice Škol. v tomto směru již vykonala mnoho, skřížila na mnohých místech zádušné plány našich národních nepřátel. Fakta dokazují, že při větší podpoře národa Matice dohude jistě přes všecku zlobu našich protivníků pěkných vítězství nových. Účinná láska k utiskovaným krajanům jest poručena samou katolickou mravoukou. A zajiště zbožný katolík nejen vroucí modlitbou, ale i účinnou podporou Matice uctí krásné památky vznešeného, svatého knížete, poněvadž zdárnou vlasteneckou snahou bude kráčet v jeho světlých stopách. Nezapomeneš tedy! Matice čeká na štědrost všechných!

Kapitola o velikém jméni „mrtvé ruky“. Co prý ti kněží mají peněz! A kam zvláště biskupové a bohatí kanovníci svoje veliké jmění dávají? Ve Vltávě „Osvět“ byl uveřejněn podrobný statistický přehled jmění církevního, do něhož se počítají i kostely, polnosti k nim náležející, kaple a dobročinné ústavy, z nichž kněží nic nemají a na něž naopak dále platiti musí. Bylo tam přesné vypočteno, jaký nepatrný příjem z toho „ohromného jmění“ na jednotlivé kněze připadá. Nikdo z našich protivníků nedokázal, že ona úvaha jest nepravdivou, ale proti církevnímu jmění šve se dál, aby se odvrátila pozornost od mnohonásobně většího majetku jediného Rotschilda a od velkého bohatství jiných židovských milionářů. Kam ti biskupové jmění své dávají, o tom by se mohli zvědavci poučiti na př. z finanční práce zesnulých biskupů Brynychy a Řihy. Po nich nezůstalo v pokladnách nic. Všecko rozdávali na dobročinné a církevní účely tak rychle, že nejednou se ocitli sami v citelném peněžním nedostatku. O tom by byla celá kronika. Co se všecko vyžaduje od bohatých duchovních a zvláště biskupů, o tom socialista má sotva slabé ponětí. Učinme malé přirovnání. Ani od zvlášť slavného herce nepožaduje veřejnost tak velikou obětavost jako od biskupa. A co se děje a divadelním boncraťem, který se zdá na první pohled značný, přemrštěný? V odpoledním vydání „Nár. Politiky“ dne 23. září jest otištěn dopis našeho krajana

pana K. Bariana, člena opery v Drážďanech. Vyjímáme tudíž z dopisu toho následující slova: „Rovněž by bylo záhodno, jednou ukázatí obecnosti, co na př. takový „proslulý“ tenorista, vydělává několik pár roků 100.000 marek, nacen je vydati: 1. 5% agent, jenž sprostředkuje hry a engagement 5000 m., 2. daň v Sasku z toho příjmu 3800 m., 3. cesty, dráhy, hotely, drožky atd. při nejmenším 10.000 m. (počítám jen na jednu pohostinskou hru 100 m.), 4. penzijní fond těch kterých divadel, kde „pohostinně“ spívám, 2% 2000 m., 5. garderobu, prádlo 3000 m., 6. hudebniny nejméně 1000 m., 7. tak zvané „douceury“ (80 m. za večer: div. služba, garderobier, souffleur, portier, také vytažovací opony atd. atd.) 3000 m., 8. pojištění na život, pojištění úrazové ročně 2000 m., 9. byt 2000 m., 10. živobytí: řídí se podle hladu, žitné, libůstek a vální, každým pádem ne lacině! Zkrátka: nešli jdeš s prvním balíčkem do spořitelny, musíš circa 50.000 m. vydělati. Těšilo by mne, kdybyste laskavě tato „úvaha“ uveřejnili, poněvadž si každý čítá představy nesprávné. V dokonale účtá Karel Burian“. — Teď ať se veřejnost zamyslí, jak se lehce rozkutálejí veliké peníze člověka na vyšším stupni společenského žebříku postaveného. Zesnulá Hana Kvapilová přes zdánlivě velice vysoký plat byla bez vlastní viny často ve veliké peněžní tísní, tak že jednkrát klobouček potřebný k vytažení na scénu zročila si sama z košíčku a pod. A necht sami soc. poslanci povědí, co jim z poslaneckých dětí — na oko slušných — zbude v kapse po zapravení nejnutnějšího vydání. — A teď ať šosácký „protiklerikál“ místo žasnouti nad církevním jménem uvažuje, zda katolický hodnostář nemá daleko víc vydání než jiné osobnosti, zaujímající v společenském postavení význačná místa. Placení na nejdrůznější dobročinné ústavy, čestné dary spolkům, které často ničím neprojevují náboženský ráz, celé tisíce chudině různých kolatur při visitacích, podpora literatury a umění, téměř každodenní zaslání peněz jednotlivým prosebníkům, daně, atd., atd. Zkrátka člověk opravdu osvicený bude se těšiti netoliko na to, jaký má kdo příjem, ale zároveň též na to, co z příjmu třeba největších zůstane mu pro jeho soukromou potřebu. A podle toho zařídí pak své mínění o bohatcích. Jsou lidé zámožní, kteří většinu svých příjmů utratí pro sebe, jiní téměř všecko věnují blahu veškerenstva a jiní zase hromadí veliký kapitál, z něhož něco darují jen při největší nutnosti. A jsou chudí, kteří, sotva že větší obnos v ruce uctí, již spěchají, aby jej zbytečně promarnili. Proto jen vědecky uvažovati všestranně a spravedlivě poměry kněží i laikův.

Agrárníci a „Volná myšlenka“. Agrární poslanci Udržal, Závorka a Šabík zúčastnili se sjezdu „Volné myšlenky“. Ovšem jako se nikde nedozvěděli, že by tam byli šli protestovat proti nejnespravedlivějším poměrům katolické církve. Jiní dva agrární poslanci (Štastný a Hyrš) poslali kongresu pozdravy. Zkrátka někteří agrární poslanci mají ve větší lásce židovské zednáře, kteří rolnictvo vysávají, než katolické krajany-rolníky, kteří proti Israelitům a socialistům stav rolnický hájí.

Proč se zdražila mouka. Israelitká „Neue Freie Presse“ orgán bursovních velmožů, vysvětluje náhlé zdražení žita (o 30 h na 50 kg.) tím, že bursovní spekulanti, postřehnouvě na některých místech chatrnou úrodu, skupili v jižních Uhrách veliké množství žita; také pro Halic zajištěli si smlouvami značné dodávky. Celá plodinová bursa počká a vídeňská jest jediné myslí při zdražení žita. — Vídeňská a pražská plodinová bursa jest židovská, pražskou ovládají židé z veliké části. Jest úplně v židovské moci stanoviti cenu chleba, mouky a jiných polních plodin. Rolník se dře, aby se z jeho práce žid bez námahy obohatil a seiské výrobky jiným pracujícím třídám draze prodal. Israelité obohacují se z potu křesťanského stále víc a lid dělný ustavičně trpí nouzí.

Manifestační katolický sjezd v Čes. Budějovicích koná se 29. září t. r. Pořad sjezdu: V sobotu dne 28. září: O 8. hod. slavnostní večer v sále domu spolku katolických tovaryšů. V neděli dne 29. září: Dopoledne: 1. O půl 9. hod. shromáždění se spolky a účastníci sjezdu v domě spolku katolických tovaryšů. 2. O půl 10. hod. mše sv. u sochy Panny Marie na Mariánském náměstí. 3. O 10. hod. průvod městem do zahrady domu spolku katolických tovaryšů. 4. O 11. hod. tábor lidu v téže zahradě, kde promluví Hř. posl. Dr. R. Horský: „O povinnostech katolíků v době přítomné.“ Odpoledne: 1. O 1. hod. valná hromada „Diecévního sdružení katolických spolků z č. budějovické diecéze“ v sále spolku katolických tovaryšů; současně konference jihočeské katolické mládeže v sále „U Novotných“ v Lannově třídě. 2. O půl 3. hod. zahájení slavnostní schůze říšským poslancem Ant. Šachlem ve velké dvoraně „Besedy“. Promluví: Říšský poslanec V. Vojtěch hrabě Sternberg: „O sociálním demokratismu a masarykismu.“ — Říšský poslanec V. Myslivec: „O sociálních požadavcích strany katolického lidu v Čechách.“ — Říšský poslanec P. Milo Záruba, jednatel „Sdružení katolických českých zemědělců“: „O organizaci katolického rolnictva.“ — Říšský a zemský poslanec Dr. Cyrill Stojan: „O živno-

stenské otázce“. Večer: O 8. hod. ve velké dvoraně besední koncert kapely spolku vojínů a úředníků za osobního řízení kapelníka pana Josefa Vodrážky. Za nepřiznivého počasí průvod odpadá. Mše sv. slouží se v tom případě v chrámu Páně sv. Václava a místo tábora lidu koná se o půl 11. hod. schůze v místnostech besedních.

O vlasteneckosti socialistického poslance píše 21. září „Sev. Morava“: „Náš poslanec Vaněk na sjezdu „Volné myšlenky“ v Praze pravil: „Kdybych já měl při volbě rozhodovati mezi českým „spátečníkem“ (t. j. katolíkem) a německým pokrokáčkem, rozhodl bych se pro německého pokrokáče, přes to, že jsem dobrý (!!) Čech“. Poslanec Vaněk byl zvolen českými voliči u nás, pro něho bili se naši pokrokáři, jeho lásku k národu vynášeli do nebes, co jeho protikandidát p. D. Krista nazývali Němcem, renegátem. Voličové p. Vaněka mohou mít radost, že jich poslanec je „pokrokem“ tak pronikout, že raději se prohlásil pro Němce pokrokáče, než pro Čecha — katolíka. To řekl Vaněk v době, kdy Němci jménem pokroku snášili v Prachaticích Čechy, kdy Němci v Ostravě a Vítkovicích znásilňovali český živel, kdy tisíce a tisíce českých dítek mrženo jest duševně jménem německého pokroku v německých přelejvárkách. Poslanec Vaněk nestyděl se taková slova vypuťati v době, kdy Němci jménem pokroku týrali český živel ve Znojmo, v Olomouci, na sev. Moravě v Zábřezě, v Šumperku, v Trnávce atd. A poslanec, zvolený českými voliči, dal tomuto německému pokroku přednost před Čechy — katolíky.“ — Kde byly oficiální vlastenecké kruhy se svým protestem proti takovým slovům? „Obnova“ r. 1904 v kratičké lokalce napsala, že evangelický kandidát poslaneckví není o okres zasloužilý, a že podobně takové vnucování voličové katolické libiti si nedělá. A již se strhl neurvalý povyk, že prý „Obnova“ radila „šlápnouti protestantství na krk (!) a volit raději Němce než katolíka“, psalo se prohané o vlastizrádce, atd. Před socialistou však se třese všecko.

Kurs pro výchovu pomocných a technických při stavbě podniků dopravních slázný při státní průmysl. škole v Praze skýtá absolventům vyšších a mistrovských škol průmyslových příležitost, aby rozšířili své odborné vzdělání i v oboru stavebního inženýrství, a to jak ve vyměřování půdy a stavbě silničních a železničních, tak i ve stavitelství vodním a mostním. Návštěvou jmenovaného kursu nabudou absolventi průmyslových škol širšího rozhledu při stavbě a udržování všech prostředků dopravních, jakož i ve stokování měst, úpravě přípojek domovních a p. Důležitost kursu uznána byla četnými kancelářskými a úřady samosprávnými, jež při jmenování svých technických úředníků dávají přednost frekventantům smíšeného kursu před absolventy stavitelského oddělení vyšších a mistrovských škol průmyslových. Program pro tento kurs zdarma zasílá ředitelství státní průmyslové školy v Praze a přihlášky do něho přijímají se do konce tohoto měsíce.

Kurs o dělnickém pojištění pro venkovské pp. zaměstnavatele a jich zástupce uspořádán bude ve dnech 1., 2. a 3. listopadu t. r. Českým obchodním museem. O kurs tento jeví se stále vzrůstající zájem. Přihlášky buďtež laskavě neprodleně zasílány, aby dispoice ohledně místnosti udělení se mohly. Přihlášky přijímá Český obchodní museum Praha V., Mikulášská tř. 8. — palác „Merkur“.

Nad slabým výsledkem sjezdu „Volné myšlenky“ trápí národně-social. „Lidové proudy“: „Sjezd Volné Myšlenky patří už minulosti. A sklamal! Sklamal hlavně účastníky! Pan red. Palant snil asi o větší návštěvě, zejména cizinou — a tak odmyslme-li si pražské práskné publikum, zabořeno nám v duši . . . Ale na něco musíme upozorniti: že s kongresu obtížili těšiti soc. dem. a realisty, kteří vedení nejednou dostali do rukou! Zvláště p. Vaněk z Moravy se vyznamenal! A proti nezlazeným útokům pověstného „Práva lidu“ musil sám předseda Bartošek se obraditi! V tom sjezdu sklamal a v tom působil na nás těsnivě! . . . Píšeme předeem, že sjezd sklamal svým účastníky, ať se psalo v deních listech o tisících — to je rouška! Jsou velká města u nás, která „pokrokovostí“ hoří, ale mají je se ptáti po zastoupení! A to jsou věci smutné a bolestné. Ovšem, zde na váhu padaly okolnosti. A ty byly trudné! Dna klidné můžeme vše posouditi v celku: Mnoho krásných myšlenek bylo pronášeno, mnoho krásných věcí sformulováno — a to bude přínavivý obraz, svláště u nás? Jsou opodstatněné naděje do budoucna? Nejsou! Klerikalismus nenelí a roste! A poroste! Proto, že my myslíme na kongresy, ale zapomínáme na nejdíší vřaty lidu! Černá kultura římská jako mor proleza naším společností a léta práce a těžké práce musí přijít, aby aspoň něco bylo zadrženo. Krásným slovům nevěřme!“ — Ano, ano, je to bída. List „lidový“ vyřídá lidovým pracovníkům, že napomínají na — nejdíší vřaty lidu. A ještě něco. Tolik se už natečnili rudí i červenobílí, jak hrozí: u jest ta katolická církev, a — jádro nezahatného lidu českého stále více k ní lne, šikuje se v obranné řady. C) v tom vězí? Lid náš čím dále tím prohláší pravou podstatu protikatolických frází, uvědomuje se a tak chápe dobře, kde pravda a kde lež. Teď už naši protivníci nemohou a tak značným výsledkem český lid ohlupovat jako dříve. Uvědomějí katolíci dovedou dávat odpověď.

Dělnictvo bylo při téžbě hrdého ublí v Čechách: r. 1906: 32.373, r. 1908: 34.383, r. 1904: 33.648, r. 1903: 35.389. Až dělnictva ubýlo, tož přecoz téžba stoupala. Pak se vytáhlo v Čechách r. 1906: 20.019.403, r. 1908: 18.078.665, r. 1904: 18.301.841, r. 1903: 18.301.641 tun.

Zabila tchyni.

Ménili falešné pětikoruny.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. září 1907. 1 hl pšenice K 16:80—18:60, šita K 14:70—16:00, jednéma K 10:20—11:60, prosa K 11:40—12:20, vlivke K 0:—12:—, brachu K 21:00—22:—, ovesa K 6:20—7:00, čočky K 34:00—00:—, jahel K 14:00—22:—, krup 13:00—24:00, bramborů K 2:20—2:30 1 hl jeteleového semene bílého K ———, 1 hl. jeteleového semínka čer. K ———, ruckého K ———, máku K 48:—00:—, lužného semene K 20:50—00:—, 100 kg žitných otrub K 15:00—15:40, 100 kg pšeničných otrub K 14:40—15:—, 1 kg másla čerstvého K 2:28—02:30, 1 kg másla převařeného K —00 —, 1 kg másla vepřového K 1:54—1:52, 1 kg tvarohu K 0:28—0:32, 1 vejce K 0:08—0:07, 1 kopa okurek K 2:—4:00, 1 kopa selsk K 4:00 — 8:00, 1 kopa kapusty K 1:00—3:00, 1 hl cibule K 4:00—4:20, kopa drob. zeleniny K 0:30—1:00, 1 pytel mrkve K 1:20— 2:00, 1 bečka hrůšek K 0:00 — 00:—, 1 bečka švestek K 0:00—00:0, 1 bečka jablek K 0:00—00:— Na týd. obilnů trž v Hradci Králové dne 21. září 1907 odbyvan přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 445 hektol., šita 463 jednéma 552, ovesa 864, prosa 22, vlivke 0, brachu 5, čočky 9, jahel 00, krup 00, jetele. semínka 2, lužného semene 14, máku 17. — 2.) Zeleniny: mrk 58 kop, okurek 72 kop, kapusty 70 kop, cibule 30 hl, drob. zeleniny 81 kop, mrkve 22 pytl, brambor 108 šl, selsk — kg. — 3) Ovoce: jablk — hl, hrůšek — hl, švestek — kg, — kg. — 4) Maso: vepř. 2 kus, dobyteč. 335 řetů.

Dovolují si ot. mladé generaci oznámiti, že zahájím

pro pp. studující

v úterý 8. října t. r.
ve dvoraně Adalbertina.

Zápis každodenně v bytě nížepisného.

V. Čtvrtečka,

konces. taneční mistr

v Hradci Král., v Palackého tř. č. 359.

Fr. Třasák, Hradec Král., Pětidomí č. 241.

První a jediná dílna pro vzorné vyučování slečen v šití šatů, brání míry
a kreslení střihů. Na přání též zhotovování klobouků.

Za příčinou přesídlení a rozšíření mé

**z Eliščina nábřeží do c. k. erárního (rohového) domu
(šikmo naproti Grandhotelu) (I. poschodí)**

dovoluji si velečtĕným dámám Hradce Králové a okolí, vřad krátkému trvání skvěle osvědčený závod svůj co nejuctivĕji doporučit. Jelikož zaručuji nejelegantnĕjší provedení všech rob a kostýmů dle nejmodernĕjších anglických a francouzských vzorů, prosím, by moĕ ctĕná přiznám i v nové mĕ zveĕšené dílnĕ věnována byla.

V dokonalé úctě

Anna Oktávová,
dámská krejčová a modistka.

Stavba školy.

Školní obec v Dobřenicích zadá cestou ofertní

stavbu čtyřtřídní školní budovy a bytů.

Oferty 1kor. kolkem a 10% vadiem opatřené přijímá předseda místní školní rady v Dobřenicích

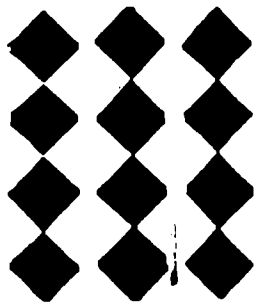
do 15. listopadu 1907.

Plány a podmínky jsou v úředních hodinách u obecního úřadu v Dobřenicích k volnému nahlédnutí vyloženy.

Místní školní rada si vyhrazuje zadání stavby bez ohledu na výši oferty.

Predседа:

Holub Ant.

Katolické organizace žádáme,
— by hojně rozšířily —

kapesní kalendář

na rok 1908

Křesťanský Organisátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněz a politika. Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Šule. — Rádce v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M. Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vůbec 20 různých praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat ve snůmkách). Při odebírání nejméně 12 ex. 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Správky rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Vísací bytové hodiny od . zl. 2—
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od . zl. 2-50
Studentké, pánské, úřednické a světo-
známé precizní hodinky: Schaff-
hansen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
Viktorie atd. za nejlevnější ceny.

Stetá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
a krásným hlasem bílých strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradeč Králové,

— vedle hotelu „Merkur“ —

Učně

k dobrému naučení se

hodinářství

přijme

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradeč Králové, vedle hotelu „Merkur“.

Do učení na čišnictví

přijmu

chlapce z řádné rodiny.

Václav Sternberg,

hotelier

v Adalbertinu v Hradci Králové.

Na základě ≡ úředně povoleného
výprodeje ≡ jsou zbývající zásoby

koberců
záclon
pokrývek
souprav
dětsk. vozíků
želez. nábytku
houní a t. d.

velkozávodu

FIRMY **JAN STOUPA**

v Praze, Václavské nám. 32.

za

ceny velmi snižené.

Od I. křtiny
o paláci
Asistenční
Generali.

Poděkování.

Hluboký žal, který tolik bolestně svíral srdce naše nad ztrátou drahého našeho manžela, otce, tchána a dědečka, pana

VÁCLAVA CTIBORA,

c. k. profesora VII. hod. tř. v. u., atd.,

zmíněn byl velice četnými projevy přátelské, vřelé soustrasti a hojnou účastí při pohřbu zesnulého, začež vzdáváme povinný

≡ vroucí, nejsrdečnější dík. ≡

Zvláště pak uctivě děkujeme celému slovnému sboru profesorskému zdejší c. k. rodilky, zvláště p. řediteli p. Li-
bickému, všem slovným pp. profesorům c. k. gymnasia a c. k. pedagogia, slav. ředitelství a pp. učitelům lycea,
všech škol městských, dívčích a obecních, vysoce důst. kapitula, zvláště vysdpp. vikáři Dr. Al. Frýdkovi a M. Musilovi,
a jinému duchovenstvu, slavnému c. k. okres. hejtmánství s p. t. míst. radou Steinfeldem v čele, velectnému úřednictvu c. k.
krajského i okresního soudu, p. státnímu zástupci, vrch. radovi Kuttelwascherovi s pp. členy c. k. stát. zastupitelstva,
slav. c. k. bernímu úřadu, slavné městské radě za projev upřímné soustrasti, p. starostovi Dr. Ulrichovi, p. náměstku Russovi
a vůbec pp. členům městského i okresního zastupitelstva za účastenství při pohřbu, dále slav. ředitelství a úřednictvu Zálož.
úvěr. ústavu, městské Spořitelny, slav. Besedě, ctihodným sestřím zdejšími, pp. dárcům věnců. Děkujeme vůbec
všechném, kteří jakýmkoli způsobem snažili se potěšiti naše srdce velikým bolem sklíceným.

≡ Zaplat všem Bůh! ≡

Jménem všech pozůstalých:

Marie Ctiborová.

P. H. Richtrovi vzdáváme srdečný dík za vzorné vypravení pohřbu.

Logika volných myslitelů.

Vracím se ještě k volným myslitelům, k jejich nechutným frazím a míním ukázat, jak lidé plní ctnostných pouček a moudrých předpisů byli venkoncem neupřímní, když svými návrhy na společenské reformy *zradili vědecký a filosofický základ svého nazírání*. Základem tím jest jim monism (není Stvořitele ani duše lidské, nýbrž vše jest hmota ve svém vývoji). Tento monistický názor jest znám z různých projevů volných myslitelů, a pražskému sjezdu značku tuto vtiskl redaktor „Času“ Pelant. I prof. Krejčí přihlásil se k tomuto učení řka, že není proč tajiti, že volní myslitelé jsou atheisté (bezbožci). Pro jasnější porozumění doložíme ještě, že podle názoru volných myslitelů *vše, co se děje, nutně se děje*. A z toho následuje, že člověk ve všem všady jest zajatcem přírodních sil, že myslí a jedná nutně a jest podoben otroku, jenž byl druhdy slepým nástrojem svého pána.

Jest jen potřeba uvědomiti si tuto základnu vědeckého nazírání volných myslitelův a na druhé straně čísti řeči jejich, obtěžkané svobodou, pokrokem, nabádavými návrhy na přetvoření nynější společenské skladby — a poznáme hned, že volní myslitelé sebráli v Praze komedii. *Žurnalistům, kteří volným myslitelům obstarávali reklamu, tento v oči bijící rozpor ušel*, a skutečnost ta napomíná, aby naše veřejnost od žurnalistů žádala širšího rozhledu a pronikavějšího vzdělání. Hlásati nutnost všeho dějstva a současně mluvit o svobodném zasahování člověka v dění společenské, jest tolik, jako čekati, že na tvrdé, vyschlé skále vyroste nádherné růže a nejbujnější réva. A to jest právě ta nejbolupější příhoda pod sluncem, která se volným myslitelům na sjezdu udála. A spropadenou slabostí jejich jest, že *proti nim vlastní jejich vědy musí se dovolávat „apotečnický klerikál“*. I kdyby nebylo na světě dalekohledů, poznali bychom přece podle volných myslitelů, že jsou veliké skvrny na slunci.

A nejosudnější pro volné myslitele jest, že užívají pojmů z názoru křesťanského, jako: svědomí a zdokonalení mravní, svoboda člověka, v kterémžto ohledu vypadali jako lidé, kteří by mohli býti něčím lepším, jakkoli v tom, čím se od křesťanských pojmů odchýlovali, podobali se zase lidem, kteří zasluhují, aby byli ještě horšími. Ale ovšem, tak se přibíhá všem, kdož z pyšného nedorozumění pouhé domněnky a běžné fráse odvažují se nazývat vědou. Reformní jejich návrhy co do hlavního jádra věci pluly v naivnosti, v důsledné neupřímnosti a padělané majestátnosti.

Jakkoliv o sjezdu volných myslitelů již mnoho bylo psáno, přece jen prospívá, když průběh jeho a různá tvrzení řečníků všestranně se objasňují. Výtěžky z úvah takových přispívají jednak k tomu, aby duševní a mravní jakost našich nepřátel byla odkrývána, jednak aby shromažďovaly se zbraně obrancům víry, kteří nemohou býti bez správného názoru na věc, má-li býti obrana jejich účinná. Tak na příklad jeden řečník mluvil: „Morálka, která se řídí svědomím, morálka svědomitosti — jest vyšší, než morálka pouhé poslušnosti (morálka autoritářská). Morálka křesťana potřebuje berly, protože jest slabá. Naproti tomu člověk svědomitý nepotřebuje žádné opory vnější k mravnímu jednání, jeho svědomí jest dosti silno samo v sobě. Morálka středověká i dnešní morálka církevní opírala se a opírá jen o autoritu a nezná svědomí.“

Volný myslitel řečnil ovšem volně a proto si sestavil dle svého názory, které nepoctivě uzmul mravouce katolické. Pravda povídá něco docela jiného. Právě náboženstvím křesťanským katolickým položena náležitá váha na čisté nábožné smýšlení, vůbec na svědomí, na nitro člověka a vnitřné úkony jeho. Novými naukami však, které se též chtějí nazývat náboženskými, úmysl a význam křesťanského svědomí opět se zmaňuje, protože prohlédají příliš jednostranně k zevnějšíku, spokojíce se bezbarvou a rozplizlou humánností, která bez oduševněného obsahu náboženského není leč pouhou frází, jež zejména utvrdila v řečích a novinách našich pokrokařů. Vždyť konec konců veškerá mravouka pokrokařská vyčerpává se jedním tímto slovem: „humanita“, která, vypomáhaje ve všech případech, nabyla povahy mechanického zevnějšího prostředku, jehož jediným úkolem jest: dělati parádu. A takové humanitářské poctivectví zevnější může obstáti i s nejhorším smýšlením. Tak a podobně mravouku pokrokařskou musí zajisté charakterisovati každý, kdo projevy veřejného života jen trochu pozorně sleduje. Je-li p. řečník na štrů s autoritou v mravouce, pak neví, co mluví. Každá mravouka přece, má-li vzbuditi příslušné jednání dle svých pravidel, musí autoritativně

zavazovat, neboť jest to dáno přirozenou povahou věci. Mravouka bez autority jest ovšem svobodná, ale také nezávazná, čímž, zvrhující se v bezuzdnost, hovoří vydatně sobeckosti lidské a zbabělosti těch, jimž i nejmenší příkaz jest zbytečným jhem.

Co p. řečník hlásal svobodnou morálkou, to tady již dávno bylo a jest. Jest to otevřená brána všem, kdož sestavovali si mravouky, z nichž jedna odporovala druhé a jejichž autoři navzájem o pravosti svého smýšlení marně se přesvědčovali. A odsuzuje-li volný myslitel odplatu nebo trest za mravní nebo nemravní konání, nechť si laskavě uvědomí, že se nedočká, aby lidstvo této pohnutky za mravní neuznávalo a jí se neřídilo. Ostatně ať vezme také na vědomost, že mravouka katolická také mluví o klidu svědomí, o spokojenosti a radosti nad dobrým skutkem, a to jest také odplata, kterou snad volný myslitel odsuzovati nebude.

Jakož vůbec volní myslitelé statečně si odporovali, nečiní výjimky ani p. řečník, jehož mělkými názory se zabýváme. Všimněte si této jeho věty: „Svědomí jest vnitřní nemožnost konati zlo, vnitřní nutnost konati dobro.“ Děkujeme mu, že správně uvedl poučku mravouky katolické, ale neměl hned tento dobrý dojem setřítí tvrzením: „Svědomí nemůže býti leč volné“. *Svědomí v pravém slova významu nemůže býti nikdy volné*, neboť musí vždy dobro schvalovati a zlo zavrhovati, v kterémž ohledu velmi názorně jest přirovnáváno k magnetce, která jedním koncem ukazuje k severu a druhým k jihu. Kdyby do magnetky vjelo myšlení pražských volných myslitelů, stali by se námořníci kofistí bloudění, nepřihodilo-li by se jim pro vrtohlavost její ještě něco horšího.

Jelikož p. řečník měl za úkol, bez hlavy a paty mnoho toho namluviti, nadhodil také, že svědomím církve jest společnost *dávného mrtvého předka*. Aby volní myslitelé ukázali, jak to oni umějí, v mnohých řečech dovolávali se *dávného mrtvého Husa* a putovali do Tábora oslaviti *dávného mrtvého Žižku*. Volní myslitelé odhodili víru a popřeli Boha, a jak to již bývá, chytili se pověry o dokonalosti svého poznání a na místo Boha udělali si modlu ze sebe, ze své ubohé vědy, z Husa a Žižky.

Vytýká-li se mravouce katolické autorita, plyne z toho, že mravouka volných myslitelů jest bez autority. Tím se stává, že mravouka čistě lidská, neuznávajíc se autoritou, musí se dávat ve službu různých vášní a nápadů, místo aby je ovládala a řídila, což jest smrtelnou její chorobou.

Volní myslitelé přijali za podklad své mravouky domněnku, že se názory mravní a tedy i zákony mění. Nuže, pak mravouka jejich, nucena jsouc názory ty pouze zaznamenávati, nemá síly předpisovati mravní pravidla.

Filosofové v Praze tvrdili, že, pohodivše náboženství katolické a popírajíce Boha, vytvoří náboženství nové. Leč co jest náboženství? Náboženství jest poznávání Boha a poměr k němu. Popírají-li tedy volní myslitelé Boha, nemají k němu žádného poměru, a proto domněnky jejich nejsou náboženstvím, nýbrž víra v lidský rozum nebo nerozum.

Již jsem dokázal, že volní myslitelé hned v základě boří své předpoklady, ale mimo to odporovali si v řečech svých vůbec, čímž prozradili, že o tom, co chtěli řešiti, nemají přesvědčení. Pozoruhodné jsou tedy sliby jejich, že snaží se tvořit nové názory a nová přesvědčení. *Jak možno však budovat nová přesvědčení tomu, kdo sám jest bez přesvědčení?*

Bylo hovořeno na sjezdu, že náboženství tajemstvími svými nepřesvědčuje, že jest ve sporu s vědou a že dlužno řídit se jen vědeckými poznatky. Předné učení páni nevědí, že víra s vědou si nemohou odporovati, protože nemají ani společného původu, ani oboru, ani cíle; nepodlehají tedy ani společnému sudidlu. Zásada volných myslitelů, jmenem vědy přednášena, není tedy vědecky správná, jelikož nepočítá náležitě s povahou předmětu, o který běží. Chtějí-li volní myslitelé obsah náboženství katolického podrobiti vědeckému zkoumání, pak jest to jen tehdy možno, když vyloučí z náboženství všechno Božské, to jest, přestanou-li jednati o náboženství a omezí se na popis nebo výklad náboženských názorů v člověčenstvu. *Ostatně vědeckých poznatků proti náboženství katolickému neuvedli, protože žádných nemají*. Nechtě také přestanou mluvití nevráživě o tajemstvích náboženských. Přesvědčili jsme se již častěji, že ani ve vědě není všude možný důkaz přímý až do zřejmosti. Ve věcech Božských však žádá se od volných myslitelů zřejmost naprostá ve všem, což jest neoprávněno. Konečně i v tom málu, co člověčenstvo o záhadách světa ví, jsou tajemství, nad nimiž se vlasy na hlavě ježí, tajemství, jež dotýkají se každého okamžiku naší jsouc-

nosti, neboť nemůžeme učinit ani kroku, abychom se nepotkali s různými tajemstvími. Vždyť poznati tajemství náboženská přirozenost nám ani nedovoluje. Stvořitel hodil závoj mezi sebe a nás, nebť pro naši slávu bylo potřebí, aby byl duchovní boj, snaha vždy po větším poznání; bylo potřebí, abychom si zasloužili světlo bojováním v temnotách. Takový byl plán Boží: *pýcha nám jej zakrývá, ale pokora jej objevuje*.

NÁBYTEK — A — KOBERCÉ

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orł.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

*Fotografie nejlepší.
Ceny nejpriznivější.*

F. J. Langhans

Hradec Králové,

Adalbertinum.

Kupte si důkladný spis:

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Piše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

C. k. místodržitelství koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

— odborný
— umělecký závod —

— pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámy, stíhání vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
vší námahy ku definitivní objednávce. —
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Upozorňuji

zvláště pp. hostinské, obchodníky a nákupní
spolky na svůj pečlivě řízený

obchod tvarůžky

(syrečky),

jež zasílám dle dohody velmi levně vždy
čerstvé ve velkém i malém.

Václav Uždil,

obchodník syrečky,

Šonov, p. Nové Město n. Met.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Múhl, Ant. Mühla
nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleúctyhavého ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kni-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdělení výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školských rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se z výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Velice zdařilý

obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 150

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s týmž obrazem věrně po-
daným K 50.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynacha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u **Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“** v Hronově. Též lze
obdržeti **partie zboží** 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefiry, kanafasy atd., jež
nechájí se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12—, vyplacené od koruny 20— výše.

Vzorky a ceník zdarma a franco.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile
Pardubice
1903.

Zlatá medaile
Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání,
kterým jedině kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akciová svítkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrnský sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Továrnský sklad PLZEŇ, Sašká ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Oznámení do Hradce Králové a okolí!

Dovolují si uctivě sdělit, že jsem převzal

dílnu knihařskou a ozdobnickou

po zemřelém panu Vachkovi.

Ve více dílnách domácích i zahraničních nabyl jsem takových
zkušeností a zručnosti, že mohu zcela dobře svěšené mi práce

způsobem nejmodernějším

a k plné spokojenosti velectěného obcenstva prováděti.

O laskavou přízeň prosí v plné úctě oddaný

Emanuel Červený,

majitel ozdobnického knihařství
v Hradci Králové,
vedle Grand-hôtelu, č. 889.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební
Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Větkové knihy, hudebniny a časopisy
 jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
 O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
 stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
 objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, kobereč a
 kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
 závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.

jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Sahula

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJI UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ
 PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1863.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

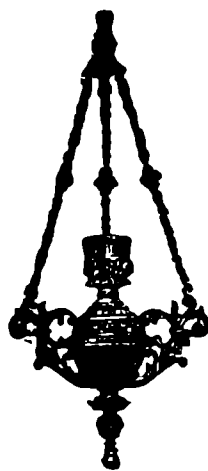
Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává
 cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
 Kar. Světlé,
 č. 19 n., roh

Konviktní ul., vyučený parčí speci-
 elně na kostelní náčiní, dovoluie
 i doporučení svůj bojně zásobený
 sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
 vaných kostelních nádob a náčiní,
 jako: monstrance, kalichy, ciboria,
 lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
 ky, patenky, nádobky a t. d., vše
 v přesném slohu církevním. Staré
 předměty znovu opravuje v původní
 intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
 práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
 Za větší výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a
 sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
 jednoduššího do nejstříkavějšího. Chudším kostelům úle-
 va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
 robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod so-
 chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
 Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
 křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
 spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pul-
 tiky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
 premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a
 různé předměty hodící se na církev.

Původní nákresy, cenník a rozpočty bezplatné a
 franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
 ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční salsony kolekci
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
 zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryze křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učiňte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejmné látky na taláry.
 Též na splátky bez zvýšení cen!

Čtete!

Z domácnosti soci-
 álních demokratů.

Řada II.

Píše Hradecký.

Vyšlo jako 9. a 10. číslo „Časových Úvah“

Již prvý díl hořejší práce těšil se tak značné
 pozornosti, že byl vydán v II. vydání. Zajiště že
 i II. řada, která ještě zajímavější světlo vrhá do
 poměrů ve straně socialistické, bude čtena se stej-
 nou horlivostí.

Stran 64. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Čtete a rozšiřujete

tyto spisy, jež právě vyšly

v II. vydání:

Z domácnosti sociálních demo-
 kratů. Prozrazuje J. P. Hradecký.
 Cena 16 hal.

Jubileum mariánské a Lurdy.
 Píše Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal.

Husitství a svoboda. Píše Jiří
 Sahula. — Cena 8 hal.

Objednávky vyřídí

administr. Časových Úvah
 v Hradci Králové.

křesťanský dělník

má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Rozmarné příhody.

Humoresky.

— Díl I. —

Píše

Ilustruje

Jiří Sahula.

K. L. Thuma.

Stran 175. Cena 1 K 10 h franko.

Knížka obsahuje 9 rázovitých hu-
 moresek podaných formou populární.
 Hodí se velmi dobře všem přátelům
 svěžího a nezávadného humoru.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna
 v Hradci Králové.

DIVANY,

garnitury, matrace
 a čalounické výrobky vůbec,
 dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
 koupíte u

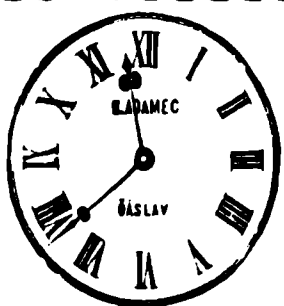
Jos. Thoře

v Hradci Král.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Āslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i
jemná tabulová vína vlastního školení
doporučil

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín

Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Nešhuda syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. I. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárkuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zložena v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílá se jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázk franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů

za 1 K

v biskupské knihtiskárně

v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko

Mravný hoch

se přijme

do učení

u JOS. KIESLICH, pozlacovače

v Hradci Králové.

ALBÍN

s vůní fialkovou decilí sněhobílá prádlo
i bez bělidla, čistí podlahu, sklo a j. v.
:: s výsledkem dosud nedostižitelným. ::
Zásilka 20 balíčků dobírkou za zl. 1.50
franko stačí na 1/4 roku.

Vyrábí jako zvláštnost:

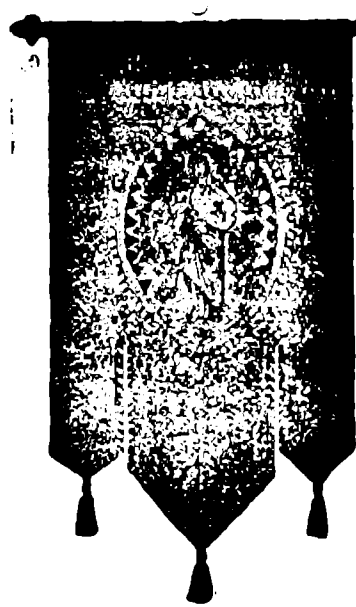
Josef Jelínek,

mydlář

v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázk zasílá
se vše franco.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Mešní vína

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabí-
douti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvích, Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahv.
Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvích za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i brionská, pocházející
s Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 4. října 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Reforma práva manželského.

(Z kruhů poslaneckých).

Mezi návrhy podanými poslanecké sněmovně v letošním letním zasedání říšské rady jest též návrh poslance dra. Offnera, vídeňského advokáta, náboženstvím žida, spolupodepsaný židem Kurandou, svob. p. Hockem a celou řadou soc. demokratů, týkající se, jak nadpis jeho udává, *práva manželského, jakož i vedení rejstříků porodů, sňatků a úmrtí*.

Není to návrh, jako většina se jich podává, kde „se vyzývá o. k. vláda, aby předložila sněmovně osnovu zákona“, nýbrž je to vypracovaná, hotová osnova zákona, rozdělená na odstavce a paragrafy, tedy připravená již pro justiční výbor. A jelikož je opatřen návrh tento více než dostatečným počtem podpisů, tedy se výbor justiční jím zabývatí bude a možná, že dosti vážně.

§ 1. dotčeného návrhu Offnerova zní: „§§ 63., 64., 111., 116., 123.—136. ob. z. obč. se zrušují jakož i dvorní dekrety ze 26. srpna 1814 ob. z. just. č. 1099 a ze dne 17. července 1835 ob. z. just. č. 61. Pro rozlučitelnost manželství platí bez rozdílu vyznání náboženského ustanovení § 115. všeob. z. obč.“

O čem tyto paragrafy a dvorní dekrety, jichž zrušení se navrhuje dr. Offnerem a soudruhy, jednají, ví každý z našich čtenářů, jelikož až do sytosti loňského roku a letos před volbami zejména na schůzích se u nás o nich rokovalo. Zápověď manželství kněžím a řeholníkům (§ 63.), zápověď manželství mezi křesťany a židy resp. nekřesťany (§ 64.), nemožnost rozlučení sňatku mezi katolíky uzavřeného (§ 111.), zvláštní právo manželské pro židy (§§ 123.—136.), a zápověď sňatku mezi cizinci, jimž na překážku jsou důsledky názoru církevního o nerozlučitelnosti každého *platně* uzavřeného sňatku (dvor. dekrety z r. 1814 a 1835.) — Má tedy dle návrhu posl. Offnera býti zavedena rozlučitelnost manželství pro katolíky, zákonitá možnost platného sňatku kněží a řeholníků (složitější slavné sliby), sňatku mezi

křesťany a nekřesťany (židy), a odstraněno zvláštní právo manželské pro židy a konečně dvorské dekrety, obsahující svrchu zmíněné zápovědi.

V dalších paragrafech návrhu Offnerova žádá se, aby úřední jednání a rozhodování, *jež zákonem v příčině manželství a vedení rejstříků o manželství kněžím příkázáno jsou, přenesena byla na hejtmanství, resp. magistráty* (v městech s vlastním statutem). Ohlášky budíž předsevzaty přibitím na vývěsní tabuli úřední u hejtmanství a obecního úřadu bydliště snoubenců. Hejtmanství může ohlášky prominout, dobu ohlášek zkrátit.

Důležitý jest § 5. návrhu Offnerova. Zní: „Slavnostní prohlášení svolení k manželství musí se učiniti před přednostou úřadu okresního (magistrátu) nebo jeho zástupcem za přítomnosti dvou svědků a přísežného zapisovatele.“ Tedy civilní sňatek obligatorní. Ovšem, že dovoluje se snoubencům po uzavření sňatku před světským úřadem „dodatečně vymoci si církevní požehnání (!) (Einssegnung).“

Odstavec druhý návrhu týče se vedení matrik narozených a zemřelých. K vedení jich ustanoveny jsou *okresní úřady*, t. j. hejtmanství resp. magistráty nebo *svládní úřady matriční*. Podrobnější předpisy o povinnosti hlášení případů úmrtí a narození, jakož i o trestech pro opomenutí hlášení obsahují §§ 10.—12.

Návrh Offnerův opatřen jest také důvody. Vyjímáme z nich toto: Myšlenka moderního státu vyžaduje postátnění manželství za současného odstranění všech konfesionálních rozdílu. S manželstvím má stát ukládati pouze jako se sociální instituci. Požadavky všeobecné mravnosti ustao především míti na zřeteli; konfesionální pak požadavky podléhají pouze sankci konfesionální, nikoli státní. Idea moderního státu vyžaduje státních úřadů k vedení matrik. S církevní strany bylo prý opětovně a zejména při projednávání kongruy poukazováno na to, že stát ukládá farním úřadům, vedoucím matriky, plnění povinností pro stát. Odejmutím vedení matrik správě duchovním má býti stížnosti té vyhověno (!).

mezi nimi i naše spolky „Libuše“ a „Vlastimil“ plní zajisté vznešený akt vděčnosti, věnující tuto akademii slavné, nehynoucí památce Karla Bendla.

Karel Bendl narodil se 16. dubna 1838 v Praze. Prvního hudebního vzdělání dostalo se mu od děda, který učil ho hře na klavír. Od r. 1855—58 byl na varhanické škole, kterou absolvoval s vyznamenáním pod ředitelem K. Pietchem. Nespokojil se však těmi vědomostmi, jichž se mu dostalo v ústavě, ale pokračoval ve studiu skladby hudební u bývalého svého učitele ve varhanické škole, u J. L. Zvonáře. Tento horlivý pěstitel myšlenky obrodu hudby na základě národní a výborný učitel zpěvu a znalec lidského hlasu blahodárně působil na Bendla. Bendl také bez dlouhého tápání šťastně uhořel na obor jemu nejbližší, obor písně a sboru, na pole hudby vokální. R. 1861 dostalo se mu první ceny za píseň „Poletuje holubice“ a v letech následujících stalo se skoro již pravidlem, že vycházel z konkurzů vypsaných na skladby vokální vždy jako vítěz.

V r. 1864 vydal se Bendl na zkušenou světem. Hmotné poměry mu to dovolovaly a tak vidíme ho za nedlouho v Bruselu jako druhého kapelníka při opeře, pak v Amsterdamu, ale nikde na dlouho. Mládí a touha po zkušenostech a vědění pudily ho dál a dále. Zamířil do Francie a sice do Paříže. Zde našel, po čem toužil. Ve Francii pěstována komposice sborová, a sice v rozměrech velkolepých. V Praze bylo vše tak úzké ještě a malé, v Paříži otevřely se mu široké a daleké obzory. Cesta ta rozhodla nejen o něm, ale i o zpěvácích spolcích českých. Po roce vrátil se do Prahy a byl r. 1865 zvolen sbormistrem pražského „Hlaholu“, krátce po B. Smetanovi, který pro vlastní své práce místa toho se vzdal.

Bendl podjal se nového svého úkolu s nadšením. Hleděl sám vytvořiti skladby v duchu

Návrh tento, praví se ku konci důvodů, je vzat ze zákona o manželství osob bez vyznání a o matrikách těchto lidí. K návrhu tomu netřeba poznámek. Jen kratinkou jednu. Návrh Offnerův týká se hlavně manželství *katolického*. Offner je žid, Kuranda je žid, Adler je teď protestant. Offner je právník, Kuranda též. Což kdyby si položili právnícky logickou otázku: „Co je nám židům do manželství katolického?“

Než, vraťme se k výboru justičnímu, který se bude touto osnovou zákona zabývatí. Jak s ní naloží? Mnohý bude na to zvědav. To můžeme dnes už prozraditi. Jak je složen tento výbor parlamentní? Mezi 26 členy je sedm příslušníků politických stran vysloveně křesťanských, 3 polští nář. demokraté, 2 němečtí lidovci. Ostatní zastoupené strany mají po jednom členu. Divnou taktikou vůdců, či z jaké příčiny, centrum polské (Stojalovského strana), čítající 15 členů, nemá v tomto důležitém výboru zástupce, rovněž tak polští konservativci a stejně i italský klub konservativců resp. křesť. sociálů (10) nemají zástupce. Naproti tomu 5 Rumunů má zástupce, 3 Starorusínů rovněž jej mají, 6 sociálních demokratů polských má zde čilého dr. Liebermanna. A Offner sám za který klub ten se do výboru dostal? 48 německých sociálních demokratů má zde pouze dra. Rennera a máli patrně právo na nejméně 2 členy výboru, ale postoupili druhé místo dru. Offnerovi asi tak, jako klub českých agrárnků postoupil jedno své místo ve školském výboru dr. Dřtinovi.

Dle tohoto složení celého výboru vypadla ovšem i volba předsednictva. Předsedou německý pokrokovce dr. Nitsche. Mezi zapisovateli zajímavou osobností je dr. Leo Winter. Zástupci konservativních klubů docílili, že aspoň jedno místo zapisovatelské jim postoupí, nemožnouce dosáti ani jediného ze dvou místopředsednických míst. — Bude se tedy jednati v podzimním zasedání říšské rady o zmíněném zákoně — a dle vyličeného seskupení justičního výboru velmi vážné — jímž provedeny mají býti dalekosáhlé změny v dosavadních poměrech života rodinného u kato-

uměleckém a národním, horečně pracoval jako skladatel sborový, hleděl, aby to nejlepší, co v cizině poznal, k nám uvedl. Již v prvním koncertu provedl „Římský karneval“, později „Křížáky na moři.“ Za svého dirigentsví povznesl „Hlahol“ mezi přední sbory. R. 1879 opět odešel do ciziny a sice byl kapelníkem v Luganě a Nizze u boháče ruského Derviesu, který měl vlastní kapela. Do Čech vrátil se r. 1881, oddal se úplně činnosti skladatelské, z které vyrvala ho smrt 20. září 1897 nemocí, tuším, krční.

Přihlédneme nyní k Bendlovi, jako skladateli. Byl v první řadě lyrikem a zůstane jím! Nepřetržitý proud melodický, který hravě přejížděl z bohatého duševního fondu, zmíčený nasládlým sentimentalismem, je k tomu určen. V písních jeho a dvojzpěvech, které jsou jen technické rozšíření formy písňové, sledáváme se s nejvlastnější výrazem jeho duše, která upřímně vyjádřila radost i žal lidského života. Jmenuji sbírku „Cypřiše“, „Písně v národním tonu“ a „Cigánské melodie“. V „Cypřiších“ vyvrcholila doba jeho mladistvého vývoje, v „Cig. melodiích“ působí živly exotické, následkem pobytu jeho na jihu, a v „Písních v nář. tonu“ přikloňuje se k směru Smetanova.

Bendl však nejvíce vynikl jako skladatel sborový. Sám výborný znalec lidského hlasu, mistr ve zvukových efektech, umělec široké, zpěvné kantileny musil se státi pilířem vši vokální hudby v Čechách.

Pravým vlastnictvím Bendlovým u nás jest sborová scéna, které byl tvůrcem. Jest to skladba větší rozlohy sborové, se solovým zpěvem, recitativem, jež vyžadovala i znalost účinnosti dramatického efektu. Látku volil většinou z historie domácí. Tak jmenuji „Kališníci“, „Smrt Prokopa Velikého“ a j. v. i „Obžinky.“ Byly mu ovšem i stejně blízký sbory menšího objemu, jež mezi pěveckým

FEUILLETON.

Karel Bendl.

(Řeč při akademii, pořádané k uctění památky Karla Bendla v Kukulních dne 30. dubna 1907.)

Bude tomu 20. září deset let, co se srdcem plným žalu skláněli jsme se nad čerstvým rovem Karla Bendla. Byl to miláček českého pěvectva. Pěvci, mluvci o skladbách jeho, jež s chutí a láskou vždy zpívali, říkali: „Což náš Bendlíček, ten se zpívá!“ Snad k žádnému skladateli sborů pěvectvo naše nevzhlíželo s takovou láskou, jako ke „Karlíčku“ Bendlovi a Pavlu Křížkovskému, knězi z řádu Augustiniánův. Oba mluvili mu k srdci a zpívali se „božsky.“

Zemřel Bendl, opustil nás tehdy, ale světlý duch jeho stále dlel mezi námi. Svědomostí laulo a lne dosud pěvectvo české ke skvostům hudební tvorby Bendlovy, neboť ony vybuchly z nečistších očí vlasteneckého hnutí let šedesátých a vyzněly z nadšeného srdce pěvcova, aby svatě vyplnily poslání k srdcům a jimi k vlasti.

Čím by bývalo pěvectvo české bez Karla Bendla, čím probuzení národní bez Bendlových zpěvů! On přišel v nejhodnější chvíli se svou lyrou, udeřil v její struny rozobuhujícími akkordy a záhy celá vlast rozesvůčela se plněním probuzení, sebevědomí a statečnosti. Spolky pěvecké mohutným pochodem rostly, po luzích českých a nadšenými zpěvy Bendlovými hlásaly o slavné vlasti, budily česká srdce.

Ano, vzkrísení národa v mnohém vykonala česká píseň, neboť, kde její hlahol v době probuzení se ozval, konec bylo dřmotám a vlažnosti národní.

Jsem proto neskonalemi díky zavázán Karlu Bendlovi. A pěvectvo československé a

Hláš, že až dosud řídily se zákonem přizpůsobeným názorům církve katolické. Názorů těch nemá v budoucí úpravě práva manželského býti již respektováno, a nastoupiti mají platnost důsledky vyplývající z názoru, že manželství jest poměr vznikající smlouvou, a že tato jako ostatní smlouvy podrobena jest úpravě zákonodárné moci státní, ovšem že úpravě ovládané názorem moderním o účelu státu a poměru jeho k církvím resp. k náboženským společnostem.

Ovšem, že okleštěno tu bude mnohé, co zbylo v našem zákonodárství, zejména v příčině manželství, z dob, kdy ovládnuti byli zákonodárci názorem o církvi státní a jejím názorům v předpisech, jimiž upravovány poměry poddaných, se přizpůsobiti hleděti. Bude učiněn nejméně pokus toho, co jinde již provedeno — odluky církve od státu, dle francouzského pořádku, „chuť se dostavuje při jídle.“ Zdá-li se tento pokus, přijde se s návrhy novými. Hlavní při tom ovšem bude, jak se parlament vůči těmto otázkám zachová. Mnozí se domnívají, že zamítavé, poněvadž tu a tam roztrusováno, že je konservativním, a přes tyto reformní otázky, dotýkající se poměru církve a státu, přejde k dennímu pořádku. Možná, že poměrně dost brzy opraví se názor tento! — Neškodilo by věru o padesát řádných poslanců, náležejících stranám konservativním, více; ovšem by se předpokládati musila stejná činnost a obezřetnost, jakou spatřujeme u jiných stran. To ovšem je zbožným přáním a zůstane se na dlouho. Zejména Čechy padají v té příčině na váhu. Při trochu čilejší organizační a agitační práci mohli katolíci z Čech vyslati do říšské rady více než 7 poslanců. Čechy v tom směru potvrzují názor o „národě husitském“, jsouce *sa všemi směry* v příčině počtu poslanců za katolický lid zvolených na program katolický nebo křesťansko-sociální. Všude myšlenka obrození společnosti na podkladě křesťanském dále postupovala než u nás. Ovšem musíme míti na zřeteli poměry u nás a činitele o nich rozhodující. Slyšíme-li z úst hodnotáře, který nemálo druhdy zasahuje do vývoje věci katolické (alespoň chce zasahovati), výrok: „raději o dva poslance méně, jen aby víra neutrpěla agitací“ — pak ovšem zaniká veškerá naděje lepších poměrů. Dr. Giuseppe.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Obrana.

(3) **Cesty volných myslitelů.** Dle zprávy „Vol. myšlenky“ kongres volných myslitelů v Buenos Aires projevil zásadu, že náboženské právo a pouť mají býti odstraněny jakožto nebezpečné veřejnému blahu. Jak ohrožují (1) veřejné blaho, o tom v resoluci ani slova. Tedy zevní projev náboženský nemá se dovoliti. Zato však tentýž kongres postavil se v resoluci „proti porušování svrchovanosti ro-

v pravdě znárodně. Na př. „Horalova modlitba“, „Svoji k svému“, „Chorál národa českého“, „Růžinko má“, „Anakreontská“ čili „Píjáčká“, „Fijaletka“ atd.

Ovšem mnohý sbor z jeho let mladších přišel kritiky hudební dnes již neuspokojí. Ovšem. I z diamantu, je-li broušen, padá prach. Nesmí se každý sbor Bendlov posuzovati stejně kriticky. Mnohé vznikly náhodně, příležitostně, ve chvíli dobré nálady. Ty sbory nechtěly znamenati ničeho, ty chtěly jen vyhověti tonze po našem zpěvném a snadno přístupném. Tak sbor „Na rozloučení“ povstal v hostinské místnosti v Konviktě, napsán byv k žádosti p. E. Krtičky na lidelném listku, který na stole ležel. Sbory takové dají se omluviti mladistvou nekritičností, která spokojovala se v prvních dobách oblibou, které si sbory vydobýly. Ale doba mužství Bendlova, doba jeho zralého, uměleckého názoru dala nám dílo v literatuře vokální vynikající. Byla to doba, kdy i Bendl obrátil se k prameni stále svěžímu, k hudbě národní. Toužil jako Smetana po hudbě českého rázu. A zdařilo se mu to. Jmenuji oratoria „Švanda dudák“ a „Štědrý den.“

Bendl byl též velkolepým skladatelem operním. V tomto ohledu činí se mu křivda, že operní díla jeho leží ladem. Opera z jeho mládí „Lejla“, povstává asi v r. 1867, jeví znamenitý Bendlův smysl pro charakteristiku osob i děje, vyniká vznešlostí a mladistvým žářem.

Pokrok v operní kompozici vidíme v komické opeře „Karel Škréta“, napsané r. 1883. Nejvyšší jakási rozpětí a prohloubení tvorby dramatické pozorujeme v operách „Břetislav a Jitka“ (1870) a „Černohorci“ (1877). Při svém zřetelném humoru, který jeví se i v melodramatickém žertu „Uzený slaneček“, psal i operetty „Indická princezna“ a „Starý ženich“. Jmenuji ještě i pery „Dítě tábora (Hagar)“, „Máti Mila“,

zuma a svědomí“ v jejich zevních projevech. — Tak! A člověk věřící nesmí svoje zásady svého přesvědčení manifestovati zevním projevem? „Volný“ myslitel Francesco Ferrer (dle Času ze dne 10. září) v Praze „ostře vyslovil se proti tomu, aby kněží a jeptišky svobodně mohli vyučovati.“ — Ti pánové by se strojili pro katolíky podivnou svobodu!

Také v Buenos Aires prohlásili volní myslitelé, že má se všecko z domácnosti odstraniti, co připomíná dětem ničení životů a majetku. V Praze socialista Vaněk na sjezdu uváděl příklady ze svého dětství, jak působily přý na něho vraždy, o nichž se vypráví v náboženských budínách. A — týž den před jeho řečí usnesli se pánové, že položí na pomník Jana Žižky věnc. Tedy skutky Žižkovy již krvavé nebyly, ty nesměřovaly k ničení životu a majetku. Ovšem ti volní myslitelé, kteří „úzkostlivě“ protestují proti poučení dětí o vraždě Kainově, rádi dovoli vystavovati obrazy krvavých bojů husitských. A „volní“ myslitelé také jeli vzdát hold pomníku Žižkovu.

Komu se to přišli ti pánové poklonit? Palacký píše: „Ličili jsme Žižku již uahoré co fanatika — pro pobožnost. Zákon boží býval mu helem do boje, zákona božímu propůjčoval se samozvanec za mstitel; pro zákon boží plenil a vraždil nemilosrdně všechny ty, kteří dle něho živi nebyli. Snášelivost a showwivost byly ctnosti jemu neznámé; všechna obojetnost, wlažnost, necelost a rozpačitost zdály se mu mrskostí před Hospodinem.“ (Ve vydání z r. 1877 III., 2, str. 211—2.) Tudíž volní myslitelé šli se poklonit válečníkovi, který volně předsvědčení krvavou smrtí trestal i u vlastních krajanů. Na mírného, snášelivého a osvíceného Karla IV. si nevzpomněli. Jak by byl asi dopadl v Praze kongres, kdyby se byl postavil do dvorany Žižka s cepem v ruce, v právo svých některých spolubojovníků?

(3) **Rozdíl mezi kulturou katolickou a husitskou.** K poučení volných myslitelů jen jedno malé srovnání. Palacký píše o Karlštejně: „K ozdobení jeho uvnitř Karel nešetřil zlata ni drahého kamení: ale i krásouma, zejména malířství, hojně muselo přispívati. . . podnes ještě rád putovával tam poutník krásoumy milovaný, aby křísil srdce i mysl názorem nehojných, ale poměrně vždy bohatých zbytků uměleckých těch pokladů, kteří tu někdy shromážděni byli.“ (II, 2, 1. str. 108-9 z r. 1876.) A jinde sděluje o témž hradě: „Wojsko Pražské (husitské. Pozn. red.) rozložilo se na třech okolních horách s puškami a praky svými; z nichž laučeli kamením velikým i nečistotami do hradu. Pušky brzy však praskaly. Mnohem více utrpěli obležení od pěti velikých prakův, z nichžto prý wmetáno jest do hradu vesměs 9032 kamenův, 1822 sandkův smradu a 22 sandkův ohně. Smrad ve hradě byl tak nesnesitelný, že obleženým počaly zuby wkláti se a vypadávati. . .“ (III, 2, str. 166, 174 z r. 1877.) Takové bylo pokračování v krásomných snahách nejosvícenějšího středověkého panovníka, našeho Otce vlasti.

a pak opery dílem nedokonané, které zůstaly v pracovním jeho stolku: „Čarovný květ“, „Gina“ a „Švanda dudák“, kterážto poslední jest rozšířením zmíněné již ballady stejného jména. Bendl ji pracoval ve svém oblíbeném zátíží potěšném, na t. zv. „Bendlovc.“ Jako skoro každý komponista, tak i náš Bendl psal díla kostelní. Jeho „Ave Maria“ častěji na kůrech slycháme.

Málo pokusil se Bendl ve skladbě orchestrální. Většinou jsou to formy taneční. Nejlepší v tom ohledu jest „Jihoslovanská rhapsodie“. Zmínky zasluhuje i „Sousedské“.

Nejméně pak pokusil se Bendl ve skladbě komorní. Uvádím „Smyčcový kvartet v F dur“, který — až dlouho k napsání jeho váhal — přinesl mu ku konci života jeho uznání ciziny.

Vizme ještě Bendla jako sbormistra. On dovedl oživit celý sbor pohybem slávkem; rozmarem svým osvěžoval pěvce, vzbuzoval zálibu pro cvičené dílo, a což hlavního, při cvičení žádný hlas neznal. Účastník takové zkoušky, p. Karel Nejtek, píše ve „Věstníku pěveckém a hudebním“ v čísle lednovém: „Vzpomínám na sborovou zkoušku „Švandy“ v učitelském ústavu v Praze v Panské ulici. Pěvci se tužili, (měl přijíti tentokrát do zkoušky Bendl sám), než časté opakování, aby objevilo se vše v pořádku, unavilo pěvce tak že již pozbyvali chuti, ba mnozí již chtěli odejti. V tom přišel Bendl! Dychtivě očekávali jsme jeho řízení. Než on chtěl poslouchati. Znavení začli jsme znova. Mistr nečinil větších poznámek, až při místě tenorů, od podlahy vesele a do kola. . .“ dal zpívati místo to znova, opravil, sám přezpíval, a my zpívali totéž pak asi šestkrát, dříve již nepocíťujice. Slovo vhodné a pokyny vhodné podané, skoro nepozorovaně nás spravující, avšak nám neubližující, nám nevnučované, oživily nás až do

Politický přehled.

Sněmování na českém sněmu jako bez života. Nic platnějšího se dosud neprojednalo, jen samé návrhy a dotazy. Ohlavoň oázkách, o ozdravení financí zemských a o opravě volební ani muk. Němci jsou tu pány, ti nechtějí, aby se něco dalekosáhlejšího provedlo. To ukázali Němci také tím, že v komisi pro zřízení zemské pojišťovny a v komisi pro zájmová sdružení zemědělská obstarovali. Pozornost způsobila deputace politických organizací pražských katolíků, která přednesla místodržitelovi stížnost proti soustavnému štvření a snižování ztátem uznávaných institucí katol. církve jistou částí veřejného tisku. Místodržitel však prohlásil, že celá záležitost spadá do kompetence státního návladnictví. — Na sjezdu místních organizací strany svobodomyšlné v Praze rozhodnuto o organizaci strany. Hlavní slovo mají nyní organizace místní a péče velika má se věnovati výchovné dorostu. — Nové roztrpění působí chystané jmenování soudců v Čechách, které má se státi dle přání Němců tak, aby v německých krajinách a území smíšeném byli ustanovováni za soudce toliko Němci. Proti tomu protestují česká města a ministři spravedlnosti. Otázka tato bude prý rozřešena až na počátku zasedání říšské rady. — Zemský soud v Praze sám rozhodl, že pro svou národnost žádný soudce nemůže býti vyloučován z vykonávání úřadu soudcovského. Uvidíme, jak dle toho vypadne jmenování. — Na sněmu dolnorakouském přijata nová volební oprava, která znamená značné rozšíření práva volebního. Oprava ta vypracována křesť. soc. drem Gessmannem. Sněm dolnorak. má míti 127 poslanců, na tři kurie rozdělených. V 1. kurii jsou 3 virilisté, 16 poslanců za velkostatek, 4 za obchodní komory. V 2. kurii 46 poslanců za města, města průmyslová a obce venkovské. V 3. kurii — všeobecné jest 48 mandátů. V městech a obcích venkovských mají volební právo 24letí občané, kteří mají volební právo v obci a platí nejméně 10 K daně pozemkové, domovní, výdělkové nebo důchodkové. Ve všeobecné kurii mají volební právo 24letí státní občané a obecní příslušníci po 3 léta v obci usadili. Pro Vídeň nezáadá se tu obecní příslušnost, nýbrž pouze tříletá usadlost ve Vídni.

Vyjednávání o rakousko-uherském vyrovnání jest zase v proudu, tentokrát v Pešti; obě strany jsou však neústupné. Velikášství maďarské trochu jest zchlazeno finanční tísni, která právě zavládla v úvěrních společnostech maďarských, které dožadují se na vládě podpory 6 mil. korun.

Za pobytu ruského zahrani. ministra Izvolského ve Vídni usneseno, aby na uspokojení v Macedonii byly co nejdříve odstraněny četné překážky. Ale Porta naproti tomu snaží se vyvolati ve St. Srbsku alibanskou agitaci především proti opravě soudní.

V jižní Italii celé obce odmítly jakoukoliv autoritu a chudé obyvatelstvo beze všeho rozděluje mezi sebe pozemky a žádné moci nechce ustoupiti.

ukončení. Nepřijíti Bendl, možná, že ochraptěli jsme před ukončením zkoušky většiny.

Bude snad zajímavá také zmínka z veselých dnů jeho života. Tak píše Bendl po provedení „Černohorci“ Rudolfa Augenthalerovi („Zlatá Praha“, únor 1907): „Milý příteli! Libretto je vsutku tak, tak — jsou tam arci scény, které výtečně působí, ale za to zase tolik nešikovností, že by to člověk při četění libretta ani neřekl — teprve na jevišti se to ukáže, kde co vadí. S hudbou jsem i já i obecenstvo dosti spokojen, jen páni referenti tomu nadávají, ale řekl jsem jim: Víte co? Až nebudu mít žádnou fantazii a až mi nic nebude napadat, pak budu psát v tom vašem koženém slohu, jak si to přejete, prozatím to, Bohudík, nemám zapotřebí. To víte, že měli vztek!“ Dále píše: „Jakoby vše pomlouve a klupy se živilo. Pan Fibich, který si osvojuje nyní býti v hudebních kruzích „Ton-angeber“, se vyjádřil o „Černohorci“, že tomu, kdo tam najde nějakou melodii, za každou dá 20 dukátů. Já, Bohužel, nemohu tak skvěle psát, ale abych nezůstal pozadu, tedy jsem odpověděl, že za tučet melodii z „Blanika“ (to je opera od Fibicha) dám šesták! Víc při nejlepší vůli nemohu, měl bych škodu.“ Později Bendl s Fibichem zase se měli rádi.

Umělci stávají se ti lidé, jímž Báh dopřál svých darů v hojnosti. A takovým byl Karel Bendl, který užil darů těch ku prospěchu národa, z něhož vyšel.

Veliký myslitel Samuel Smiles píše v „Základu blahobyti“ na str. 380: „Hudba má vliv v nejvyšší míře vzdělávatelný. Jeť ona pramenem radostné nálady v každé rodině. Ona činí naše obcování s jinými veselější. Otec Matthew, viděv nezdár svých spolků střídmosti, pokusil se přivésti je jinou cestou k platnosti. Povzbuzoval zakládání zpěvackých spolků v celém Irsku; vytrhnuv lidem sklenici whisky

Z činnosti katol. spolků.

Z Lomnice n. P. Na den sv. Václava, patrona naší jednoty, zúčastnilo se členstvo s praporem slavných služeb Božích. Slavnostní kázání proslavil člen jednoty dp. V. Kudrnovský, jenž krásnými slovy vylíčil nám zářivě činnost našeho národního světce, dle kterých se máme spravovati, máme-li dojíti cíle, k němuž Prošetelnosti jsme určeni. Zpívanou má sv. obětoval člen jednoty dp. Jos. Jezbera, při které vzpomenu bylo dp. všech zemřelých členů vroucí modlitbou. — Odpoledne konána členská schůze, při které s laskavou ochotou přednášel přispívající člen jednoty naší vldp. V. Mrštík, farář v Nové Vsi n. P. o náboženském životě a jeho účincích v církvi katolické. Přednášející p. farář v přednášce skoro hodinu trvajících krásnými slovy vylíčil nám účinky náboženského života, jevícího se v církvi, rodině a společnosti lidské, křídli-li se všechny skutky náboženskými zásadami. Ovšem náboženského života jsou krásné činnosti zbožnost, milosrdenství a skromost. Přednášející p. farář odměněn byl za svoji přednášku bouřlivou pochvalou, a výbor katol. jednoty vzdává vldp. uctivý dík za námahu a laskavou ochotu. Na konec schůze zmínil se p. předseda o svojí pouti do Lurdu, ze kteréžto účasti zdejší známí pokrokoví polovzdělanci tropili si ve své tiskovině „Pokrokové Podkrkonoší“ posměch, domnívajíce se, že tímto způsobem — jim jenom vlastním — seuměščí našeho obětavého p. předsedu. Uboli čtenáři „Pokr. Podkrkonoší“ jsou k politování, že se syti takovými ubožáckými posměšky. Jen když se vyplní rubrika „Lomnicko“, že ano, pokrokoví občané?

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 23. září a 1. října 1907 usneseno: K žádosti p. J. Tolmana, knihkupce, světlí se témuž ku prodeji orientační plány zdejšího města. — V budově měst. školy chlap. provedou se některé úpravy nákladem do 400 korun. — Na zem. sněm král. čes. zašle se petice na zřízení sem. pojišťovny. — Vojenské správě ponechá se ku používání kavalír č. 34 a 35 na další 2 léta s podmínkou, že c. a k. ministerstvo války poskytne na tutéž dobu místnosti v koleji pro c. k. vyšší gymnasium. — Místo choralistky v kath. chrámu sv. Ducha, úmrtí sl. A. Černé uprázdňené, uděleno bylo sl. J. Novohradské. — Míst. odboru Č. O. B. věnuje se příspěvek na podpůrný fond. — Zpráva lesního úřadu o pozorování mnišky byla vzata na vědomí. — Místnosti, jichž předsednictvo tržnice řemeslných výrobků se vzdalo v obecním domě č. p. 127 na Malém náměstí, propůjčí se městskému průmyslovému muzeu pro čítárnu. — Povoleno, udělené místní obci Práskému Předměstí ku zřízení příkopu inundčního na č. k. 622 při erární silnici, vzato bylo na vědomí. — K žádosti živnost. společenstva řezníků a usenářů za slevu poplatků ze stáji v měst. ústř. jatkách se sdělí, že záležitost ta může být vzata v úvahu teprve při event. změně jatečního řádu po novém roce. — Dámskému pěveckému spolku

z rukou, musil jim ji něčím lepším vynahraditi. Dal jim hudbu. Chťel zpěváckými spolků působiti na zjemnění mravů Irčanův. „Jakou hojnou radostí“, pravil Charning, „Stvořitel náš obdařil nás tím, že nás okroužil ovzduším, jež možno v jasny hlahol rozžvučiti! A přece Jeho dobroty nedbáme, nehlídce sobě orgánů, kterými možno toho docíliti. Dítky by měly zpěvu již ve škole se učiti. Hlahol hudby rozlehal by se pak v každé rodině. Práce by tím netrpěla, kdyby se konala pod vlivem zpěvu a radostné nálady myslí.“

A úkol propagovati český zpěv komu více připadá, než našim zpěváckým spolkům? A čestný ten úkol ony zajisté rády konati budou ku blahu národa a vlasti.

Končí slovy z básně L. Hejtmánka:

My říjme! Píseň zázrak vykonala,
ó buď jí dík a sláva neskonala.
My vděční, chceme strasti zapominat
a za to z plna srdce česky zpívat!
Ať živ je zpěv ve bujném rozplátní,
ať hlásá všude Čechů s mrtvých vstání,
ať v lesích, hájích, rolích, v českém okolí
svou plnou silou zvučí, hřmí a hlaholí;
ať šťasten pěvec, který píseň zpívá
a srdce v krásných zvucích českých zhlívá:
a kolik českých v širé zemi naší hlav,
vždy tolik hrdeč českou písní věnoe slav,
ať slávy den zas vzejde vlasti nad Čechovou,
ať vítěznou se palmou Čechy zdobí novou!

Václav Gyrkovica,
katecheta a učitel zpěvu.

Eliska propůjčí se městské divadlo Klicperovo na 26. říjen 1907 a dámskému odboru Ú. M. Š. na 17. listopad 1907 k divadelnímu představení. — Prohlášení říšských poslanců polabských o úpravě a splavnosti Labe bylo vzato na vědomí. — Cirkulář zem. výboru král. čes. stran infekční choroby sv. „Sklerom“ postoupí se p. měst. fysiku. — „České Besedy“ v Ústí n. L. udělí se příspěvek. — Změna při stavbě kofrny v domě č. p. 406 byla schválena. — Schváleno bylo znění konkursu na místo městského zahradníka. — Vydá se výmazné prohlášení, týkající se služební kauce byv. hajného p. Josefa Audrlického, vázanouci na domku č. p. 126 v Novém Hradci Králové. — Návrh parcelacíních podmínek pro blok VII. u Pražského Předměstí, sdělaný městskou technickou kanceláří, předložil se k schválení obecnímu výboru. — Žádost Leopolda Krásky, obchodníka lahůdkami, za udělení povolení k výčepu vína, předložena c. k. okres. hejtmánství ku vyjádření, postoupí se živnostenskému odboru. — Jedna řádná chudinská podpora byla zvýšena, dvě žádosti o příspěvek na osázení a žádost o příspěvek na byt byly zamítnuty.

Z Klicperova divadla v Hradci Králové. Dne 29. září zahájena byla podzimní sezóna Balákovými „Terny“. Zdařilá myšlenka satirické frašky zbytečně je zpestřena pozlátkem slovních — někdy dosti banálních — vtipů, bozených galérii; některé pak scény, zvláště v II. jednání, unavují svou povídkovou délkou. Jinak vyznírá z díla nepopíratelný talent, jenž bystré své odpozorování dovede podati v rouše peprné satiry. S provedením byl by autor sotva spokojen; intencím jeho, které sám v předmluvě vykládá, vyhověla asi jedině sl. Nekovářková (Haltšingerová), která charakter své role mistrně zachytíla a vzorně podala. Též p. Růžicka (Čečovička) v třetím jednání pěkně se rozešla — v II. aktu byl hrdina jeho dosti bezbarvý. Těžkou úlohu Ludviky poměrně dobře zahrála p. Kohoutová; slabší byla Valerie (p. Kloboučnicková); sl. Richtrové (Katy) přidělena byla úloha naprosto nevhodná a dopadla podle toho. S dobrým pochopením hrál p. Raab (Koudelka), jenž scénou pěkně oživil; rovněž p. Faltin (Černý), který však v karikatuře upřílišoval; p. Dušek (Novák) byl bez života; p. Petina (Smolka) líbí se mi vždy v podobných úlohách; tentokrát pojal svou úlohu poněkud suše, bez pravého temperamentního humoru, jak toho charakter její vyžadoval. Dobrým v úloze Šmidrkala byl p. Svoboda. — Výslovnost francouzských slov působila neodolatelnou komikou; také souhra mnohdy vázla a výstupy samy o sobě dlouhé někdy byly k nepřečkání. Přiznávám však otevřeně, že kus byl velice těžký, a jsem přesvědčen, že si pp. ochotníci dali s nastudováním mnoho práce. Dojmem nanejvýše nepřínášenou působila ochotnická lože, naplněná dětmi... Mimovolně připadl mi na mysl Mořna, jenž nikdy nedovolil svým dětem jíti do divadla, když sám hrál. — Obecenstvo zachovalo se dosti macešsky; návštěva nebyla sice nejslabší, ale všude zbyvalo míst, zvláště v ložích. Hradecká intelligence bavila se na promenádě a v divadle zastoupena byla jenom nepatrným slomkem... Dr. Aliquis.

Veřejná schůze spolková v Hradci Králové. Odbočka Všeobor. sdružení křesťan. dělnictva a Politický křesťan.-demokr. klub v Hradci Králové pořádají v neděli dne 6. října 1907 o 2. hod. dopol. ve dvoraně Adalbertina veřejnou schůzi spolkovou. Pořad: Oprava voleb. Řádu do zemského sněmu. Referuje vasp. ThDr. Fr. Reyl, ředitel Borromaea v Hradci Králové. — 2. Boj proti zdražování potravin. Lichva s uhlím. Referuje p. Frant. Veselý, dělník zámečnický z Hronova. — Dělníci! Živnostníci! Rolníci! Svou mohutnou účastí dokažte, že v boji za práva utiskovaných budete vždy na svém místě.

Z čítárny městského průmysl. muzea v Hradci Králové. Čítárna otevřena byla 22. září opět náležitě pravidelně. Do konce září ve 4 večerech navštívilo čítárnu 198 osob. V čítárně vydáno na 82 žádánek 47 svazků odb. spisů a 89 předloh. děl s více než 450 předl. Domů zapůjčeno 65 osobám 52 svazků knih a 243 předloh. Do okolí 17 osobám 39 sv. knih a 682 předloh. K vykládaným časopisům přibýlo nově více pozoruhodných časopisů a spisů. Čítárna i knihovna přístupna jest v neděli od 10—12 hod. dopol., v úterý a v pátek od 6—8 hod. večer a ve středu od 4—6 hod. odpoledne. Správa knihovny znova žádá o vrácení dárno půjčených knih a předloh. — P. Jar. Pospíšil, kand. prof. zde, věnoval knihovně 1 ročník Zlaté Prahy a spis „Culturwandel und Wölkerverkehr.“ Za členy muzea s roč. příspěvkem 2 K přihlásili se pp.: Ant. Petrof, dvor. tov. zde a V. Beneš, odb. učitel v Mladé Boleslavi. — Bezplatný kurs císelsurský zahájen byl v úterý dne 1. října v byv. místnostech. Přihlášky do kursu přijímá učitel kursu p. Jos. Lankas v hodinách vyučovacích vždy v neděli od 9—12 hod. dop. a v pondělí a ve středu od 6¹/₂—8¹/₂ hod. večer. Vyučování rozšířeno letos o císlování v kůži. — Malířský kurs zahájen bude dne 12. října v muzejním atelieru v byv. paedagogiu. Přihlášky přijímá učitel malířské školy akad. malíř p. K. Langer, t. č. v Jaroměři díleci a správa muzea. Vyučuje se vždy v sobotu od 10—12 dopol. a od 2—4 hod. odpoledne. Malířské atelier nachází

se v budově byv. paedagogia v II. poschodí. Přihlášiti se možno kdykoliv. Honorát měsíčně 6 K.

Slavnostní akademie v Borromaeu. Chovanci b. Borromaea pořádají v neděli dne 6. října b. r. akademii na oslavu zlatého jubilea kněžského vasp. Mgra A. Frýdka, inspektora ústavu. Začátek v 5 hodin odpoledne.

Ještě o vzdělávací činnosti jeptišek. „Osvěta I.“ po naší odpovědi na pokrokové výtky replikuje aspoň ubohými frazemi, poněvadž začíná poznávaní, že drzé lhaní se vždycky nevyplácí. Praví, že jeptišky jako vychovatelky a učitelky našich dívek jsou „něčím nepřirozeným a absurdním“, ony přý kladou důraz „na povrchní formální vědění.“ Kdo by se jeptišek na škole ujímal, ten přý jedná proti zásadám moderní paedagogiky a didaktiky, téžce hřeší na zájmach našich dívek, atd. Vyber si z toho, kdo co chce. Fráze zděšené po mladočeských „nadšencích“, kteří na př. dovedli každou chvíli mluvit „o zradě na naší svaté věci národu.“ Přý „Obnova“ nevyvrací tvrzení „Osvěty lidu“ poukázáním na metodu a osnovu učební nevyvrací tvrzení, že děti u jeptišek méně se naučí než u světských učitelů. Vzácný pisatel, zapomněl jste předešlé hlavní doklady tvrzení svoje vlastní. Pouze tvrdit a po případě lhat dá se ledacos — jak vidíme na „Osvěte I.“ Pokrokový pisatel může na př. tvrditi, že kdesi kolem severní točny jest kolonie „fanatických klerikálů“, a pak začnete vyvracet. — My však náhodou víme tolik, že vychovatelka, která nerozptýluje upíatou pozornost a svědomitou činnost nejrozumnějšími zájmy mimoškolními, přirozeně naučí víc, než paedagog, který pro živé psaní do pokrokových listů, pro shánění štvavých schůzí, pro různý sport atd. mysl rozptýluje a počíná si tak, jako by jeho práce školní byla věcí vedlejší. Zajímavý jest na př., čemu všemu naučí krajně trpělivé a horlivé jeptišky v několika letech děti bluchoněné a často slabomyslné v Rudolfinu. Přesvědčili jsme se, že tyto dítky, nenávlastně smysl všech, naučí se ve dvou letech z věd profánních o mnoho víc, než děti slyšící pod vedením pokrokového paedagoga. Zato však žalno poslouchat, jak zakrání často duch dítěte pod pokrokovým paedagogem, který nenančí ani vtipné přemýšlet, ani „mechanickému odříkávání.“ Pokud potřebám současným má vyhověti zdejší škola, potud zajisté jeptišky dobře svůj úkol plní. Kdo chce poukazovati na slova hr. Pöttinga, nechť předně uváží, že Pöttingeum jest jinou školou než zdejší a — že na ní rozhodně nechtěl míti zakladatel za vychovatele volné myslitele.

Hudební skladatel K. Moor pořádá ve čtvrtek 10. října t. r. v Hradci Králové v Klicperově městském divadle v krátké době svůj druhý samostatný koncert.

Úmrtí. Po těžkém utrpení zesnul v Pánu na Vinohradech 28. září p. JUDr. Ad. Šimek, c. k. finanční rada a přednosta berního referátu v Karlíně. Muž, jakých málo. Za svého pobytu v Hradci získal si sympatie všech vrstev. Na jeho šlechetnou povahu hradecké občanstvo dlouho nezapomene. Byla to duše něžná, zbožná, soucivná ku všem bídám trpícím a nadšená pro vše krásné. Pohřeb konal se 30. září na hřbitov vinohradský. Bůh odmění jeho skutky stonásobně! — 29. září skonala zde stařeček 87letý, p. Fr. Černý, otec vldp. c. a k. polního kuráta. Tělesné pozůstatky za veliké účasti 1. října vykropeny, převezeny do Benešova, kdež 3. t. m. k tichému spánku uloženy.

Dary. Paní Marie Ctiborová, vdova po c. k. profesorovi v. v. státní vyšší reálky v Hradci Králové, věnovala k uctění zesnulého svého chotě prof. Václ. Ctibora fondu chudých c. k. vyšší reálky v Hradci Králové obnos 50 K. — U příležitosti svého letošního sjezdu věnovali pp. abiturienti zdejší c. k. vyšší reálky z r. 1882 fondu chudých ústavu obnos 30 K. — Ředitelství reálky vzdává p. t. dárcům srdečný dík.

Také „zábava“. Dohotová se pracně pod oknem pěkná fasáda, ale sotva že začne schnouti, již přijdou umělci, kteří ji kazí; pojdí se na dům nová omítka, která se hned neznámými sportsmaný na rozích odlupuje a jinde se na ní udělají rýhy, tak že je potřeba opravovat. Zhotoví-li se na dvě výkladní okna umělecký nápis, na nějž se může rukou dosáhnouti, jest neznámými prsty rozmazán, tak že malíř musí pracovat znovu. A jinde na domech stále více nechutných omáranic. To nejsou v našem městě případy ojedinělé. Jako by v tom byl systém. Jest potřeba, aby nejen policie, ale i všichni jiní občané pátrali bedlivěji po stopách takových škůdců, kteří bezcitně kazí práci dělných tříd, a jimž pěkný vzhled zdejších budov překáží. Takovému kazivětvství má se učiniti rázná příhra.

Pro Ústř. Matice Škol. vybral p. Tittl v hotelu „Merkur“ u stolu denních hostů „u zrcadla“ obnos K 12 20 a odvedl k zmíněnému účelu místnímu odboru. Díky!

Ze Zálož. úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů za měsíc září 1907. Na poukázky pokladniční a knížky vkl. uloženo celkem K 11.060.289.44. V září sekontováno 1436 knáží smének v obnosu K 2.417.007.95. Ve skladě uloženo zboží v ceně K 1.103.580 —

Z Holce. Měl zde ustavující schůzi klub strany státoprávní. Posvátní řečníci dr. Hrbek, Dr. Hajn a Udrál. Schůze navštívena slabě. Dr. Hrbek poukazoval na to, že před volbami se mnoho voličův naslibovalo, ale málo se splnilo — což jsme ovšem čekali sami. Dr. Hajn pojímala hrůza nad možnou změnou trůnu; prý žádná strana se tak čile nepřipravuje pro budoucnost jako strana „klerikální“. Jen kdyby to bylo pravda! A pak ať Dr. Hajn tolik se těch „klerikálů“ nebojí. Byly mu naše hlasy dobré. Udrál upozorňoval, že rostoucí naše strana musí se potírat se vši silou. „Klerikálové“ již od doby Cyrilla a Methoděje nám nepřinesli nic dobrého. Od lavice, kde seděli dva židé, ozvalo se: „Tak jest.“ — Zkrátka p. Udrál musil přece něčím dokázat, že jest „taky-katolík.“ Takhle p. Udrál pomáhal chudým rolníkům k blahobytu. A před volbami agrární poslanci tolik se namluví, že jsou taky katolíci. Teď se lisají k Masarykovcům, kteří projevili odpor proti církvím všem a kteří pracují pro vyhlazení katolického náboženství ze škol. K tomu všemu Masarykovci dělají ochranný štít soc. demokratů a chvátí je přímo jako zjednaní. A proto, katolíci, na stráž! Nespoléhejme se v ničem na ty, kteří v čas nouze mají pro nás v ústech med, aby po využitkování našich nespravedlivě o nás se otírali. Milujme se a a nedějme se! Vzhůru v pevný šik!

Z Týniště n. O. V den sv. Václava dne 28. září konala se v městě našem řídká slavnost posvěcení nové, krásné, účelné zařízené budovy měšťanské školy. Obřad posvěcení ochotně vykonal na žádost místní školní rady týnišťské vldp. Jos. Kaplan, vikář z Cuslavi za asistence dp. Ant. Rubíka, katechety z Rychnova n. Kn. a místního duchovenstva. Slavnost začala v chrámu Páně vyřváním Ducha sv., načež ubíral se průvod k nové postavené budově školní. Zde vykonány nejprve předepsané církevní obřady svěcení. Po skončení obřadů vystoupil na vkusně ozdobené řečnické pan Fr. Trojan, ředitel zdejší školy měšťanské, by proslavil slavnostní řeč. V krásné, promyšlené slavnostní řeči své a opravdovým řečnickým zápletem a uměním poukázal p. ředitel na význam této slavnosti pro zdejší město. Zmínil se nejprve o těch, kteří si získali zásluhu o uskutečnění zdejší školy měšťanské. Byl to především zemský výbor král. Českého, zemská a okr. školní rada, obyvatelé města Týniště v čele s místní školní i městskou radou, kteří nelitovali peněžitých obětí na vybudování důstojného stánku ku vzdělání mládeže. Dále poukázal slov. p. řečník na důležitý význam školy pro národ náš, vřelými slovy vybízel rodiče ku vzájemnému jich spolupůsobení s učiteli, chtěl-li míti se svých synů zdárně a ctnostně občany a užitečné členy našeho národa; povzbudil přítomné žáky k upřímné lásce ke škole a jejím učitelům a provoláním slávy J. V. císaři a králi Frant. Josefovi, což přítomní třikrát opětovali, skončil. Na to vystoupil starosta našeho města p. Aug. Vrabec, jenž poděkoval ardečně všem účastníkům, kteří v tak hojném počtu brali podílu na této slavnosti, zmínil se s díkem o všech činitelích, kteří se o zbudování měšťanské školy zasloužili a vzletným, opravdu vlasteneckým proslovem, důstojným opravdovým porozuměním pro rozvoj školství, odevzdal p. řediteli Fr. Trojanovi klíče od nové budovy školní, pronášaje při tom pevnou naději, že pan ředitel společně s ostatními pp. učiteli osvědomenou, moudrou péčí svou povede veskeru naši mládež rukám jeho světenou tak, aby z toho mělo prospěch netoliko město naše, nýbrž celý český národ. Požehnáním v chrámu Páně se ukončila tato významná slavnost, která zůstane všem účastníkům a zvláště naší mládeži školní v milé vzpomínce. Slavnosti zúčastnilo se mnoho vzácných osobností cizích i domácích. Mezi hosty zvláště sluší jmenovati pana předsedu okr. školní rady rychnovské, místopředsedu okr. Wunsche, c. k. okresního hejtmána z Rychnova n. Kn., deputace městských rad Rychnova, Vamberka a Kostelce n. Orli., patronátův úředniců z Častolovic, zástupce učitelských sborů škol měst a obecných Rychnova s p. fed. Frauenbergem v čele, Vamberka s p. fed. Daškem a Kostelce n. Orli. Dále slavnosti se zúčastnila městská rada a zastupitelstvo Týnišťské, starostové okolních obcí, spolky Týnišťské a mnoho obecnstva z města i okolí. Městské radě dostalo se též mnoho pozdravných telegramů, zejména od zástupce zemského výboru Mons. Dra. Buriana, od p. poslance Dra. V. Škardy, od p. posl. Dra. Fr. Drtiny, od škol. inspektora rychnovského p. Ohmelaře a mnoho jiných.

Strážný výbuch acetylénu v Josefově. V neděli asi o půl 9. hod. večer byli překvapeni zdejší občané ohlušující ranou, jako by silný blek náhle udeřil. Země se zachvěla jako při zemětřesení. Rána slyšena jasné i v Jaroměři a Čáslavkách, tak že nastal veliký poplach v Josefově i okolí. Co se to jen stalo? — A již v několika minutách letěla od řádků útěšná správa, že hotelier p. Otto jest zabit. V nádvoří hotelu všechno rozbito. Dveře, okna, prádelna, vazy a kočáry roztrhány, s místností na dvoře zbyla pouhá kupka rumu. A mezi troskami nalezeno na kusy rostrhané tělo nešťastného hoteliera, který se byl přiblížil ke špatně fungujícímu stroji acetylénovému se světlem. Tlak byl tak mocný, že bylo znáti stopy krve

na zdi, na stěh byl nepořádek vymřítán. Na místo nešťastní odebrala se druhý den soudní komise.

Z Dašic. Odbočka všeob. sdružení křesť. dělnictva pořádá v neděli, dne 6. října o půl 4. hod. odpol. členskou schůzi, na které bude přednášeti dp. farář Ludvík Hora. Členové, účastníci se co možná v největším počtu této přednášky a přivedte své známé. — Členské příspěvky budtež řádně dle spolkového řádu placeny, aby pak liknavým v nemoci atd. nevznikly zbytečné mrzutosti. Svůj časopis vysvedoi si každý u jednatele.

Tábor lidu proti katolíkům pořádá strana agrární a národně-socialní v neděli 6. října t. r. ve Skoreněch u Chocně o 2. hodině odpolodní. To jest jejich hlavní činnost „ve prospěch kultury a blahobytu“ českého národa — útočiti na náboženské převládání nezkaženého jádra lidu českého. Takhle se nás ve Vídni moc zaleknou! Pan Padour před volbami dokazoval, že je taky-katolík aspoň ústy na schůzích, teď dokazuje svoje taky-katolictví svými útoky proti katolíkům. Aby „pomohl rolnictvu“, spěchal honem na Košumberk rušiti katolický tábor, byl ohlášěn jako řečník na protikatolickém táboře ve Sloupnici, teď bude hřmíti do „klerikálů“ ve Skoreněch. O tom ovšem nepoví, jakými sprostotami a lžemi pronásledují národní sociálové katolický lid, jak umějí upřímně věřícího katolíka znáhlivovati. Také se sotva zmíní o sprostotách sociální demokracie, vrhají se v tvář netoliko katolíkům, ale i Kristu samotnému. Bylo by zajisté dobře, aby se dostavili i řečníci naši k obraně svých práv a cti své strany. Bylo by žádoucí, aby na táboře poučili lid o velkých lžech „Cepu“ a „Venkova“, o alianci agrárnicko-Masarykovské, o tom, jak „nezřetelně“ agrární předáci pracují. Nikoho tyto „taky-katolíci“ nemaskali tak nelibostně a prohaně jako právě náš katolický lid. Jen se, katolíci, na tábor dostavte. Žádejte o slovo a důstojně útoky odrázte. Nebude-li vám slovo udeřeno, pak si sami „protiklerikálové“ vystaví vysvědčení o své svobodomyšlnosti a pravdomluvnosti. Snad se zastydí aspoň nyní a nebudou si tak bezohledně počínati jako proti Dr. Myslivcovi ve Sloupnici.

Veřejná pokroková schůze v Ronově n. Čáslavě. Dne 29. m. m. svolal pokrokový klub Ronovský veřejnou schůzi. Referoval p. Hajn s Pardubic „o kulturních požadavcích“ svým chvalně již známým způsobem. Dosti názorně vyličil miserii našich zemských financí, malomoc zemského sněmu a akcentoval požadavek volného, rovného, hlasovacího práva. V druhé části řeči své obšířil se na katolíky, katolické kněze české a na „klerikalismus“ vůbec, jež uvedl jako škůdce lidstva a národnosti vůbec. Klerikalismus prý to byl, jenž přivedl Francii na pokraj záhuby, klerikalismus to byl, jenž přivodil porážky Francie, klerikalismus má prý na svědomí Španělsko a jeho národobospodářskou miserii. I u nás v Rakousku je prý „klerikalismus“ nešťastím Čech, poněvadž spojuje se s centralismem vládním. Proto je nutna odluka církve od státu. Dále útočil zcela hrubě na kněžstvo, vyčítaje mu kuchařky, útočil na systém zákonných obř. 63., 67. a 111., které zabírají volnosti rozluky manželské. — Lámal kopí proti celibátu kněžstva, uváděl dílem pravdivé však přehnané, dílem nedokázané případy, kdy zákony tyto staly se nešťastím postiženého. Žádá rozluky manželské. Práví: „Muž opilec, ženu i děti týral, má býti sloučen s ubohou ženou na celý život? Ne, žena ubohá má býti od jha osvobozena, aby jí bylo možno míti také blaženější budoucnost. (Hlas s žen: „A aby muž opilec mohl jich nešťastných učiniti ještě více“). O volné škole a požadavcích jejích smířoval se velice málo, poněvadž otázka tato působením zdejších některých pp. učitelů má pody zde velice málo. — P. sekretář Mužík s Hradce Králové souhlasil zcela s požadavkem volného, rovného a tajného hlasovacího práva, poněvadž jest to oprávněným požadavkem lidu, i evolučně oprávněným, varuje však všechny lidi dobré vůle a zdravého rozumu, aby nedávali se ve vleky stranám, jež i po obdržení tohoto práva by naše kulturní a národní požadavky splniti nemohly a jež také splniti v úmyslu nemají. Má totiž na mysli všechny politické strany, jež dosud v Čechách působily a působí. Potírajíce se na vzájem, kráčely vždy rozdrobeně. Katolíci čeští a katolické kněžstvo stálo ještě do nedávna v těchto různých politických stranách. Ale jakmile všichni političtí činitelé obrátili se surově proti náboženství katolickému a kněžstvu katolickému zvláště, posbýli sympatie českého lidu veskrze katolického a vyvolali stranu novou, která své soukromé náboženství a kněžstvo, svoje křesťanské kulturní požadavky a cíle chce hájiti cestou veřejnou, politickou, kterýmto způsobem také na náboženství útoky se činí. Páni pokrokatí, ať už z táborů jakýchkoliv, vydupali si stranu novou a s tou musí nyní počítati. Jeme lidmi úplně pokrokovými, ovšem v pravém slova smyslu, nazýváme na život čistě rozumné a proto stavíme se rozhodně proti požadavkům mravnosti, pokrok, apodnost ohrožujícím, jako jsou požadavky rozluky církve od státu, rozluky manželské a volné školy. Kam by tyto tak pokrokové zásady vedly, právě to dokazuje nynější hospodářská a mravní škála Francie, jaká nastala splněním všech oněch tří požadavků. Francii nemá na svědomí církev, Francii má na svědomí právě

nevěrecká pavelka, která zde má od tří století své historické semeníště, která Francouzské oborila v Bohu, víru a náboženství, naučila pověstné zhyřlosti a mravní zkaženosti. Francouzská pavelka to byla, která vedla vojska francouzská od porážky k porážce, ona přivedla k neblahé revoluci francouzské, která má tolik životů na svědomí; nevěrecké, zhyřlé pokrokatství je to, co Francii odlidňuje. My však v Čechách víme, že katolické kněžstvo bylo prvním a hlavním původcem našeho národního znovuzrození, ono vedlo národní hnutí naše zdárně, a kdyby nebylo liberalismu nevěreckého, který tehdejší dobu jako mor sčvrátil, nebylo by došlo k takovým koncům jako dnes, kdy národní požadavky naše a politický život je ve stagnaci už od 30 let. Proto se chápě nyní katolický lid se svými duchovními správci práce, která bohdá, vedena v duchu křesťanském, bude míti o mnoho zdárnější výsledky, nežli strany s náterem pokrokatstvím, ale srdcem nevěreckým. Dále vyvracel pádně pan sekretář J. Mužík všechny neoprávněné výtky, činěné „klerikalismu.“ Řeč jeho, častým potleskem provázená, přerušována byla surovými útoky rozvášněných sociálně demokratických pokrokatů z Práchevic. Pak vystoupila nešťastná figura p. evangelického faráře Mačochy s Vilanova, jenž opravdu komickým a hrubým způsobem otíral se o celibát katolických kněží, o ponti a slavnosti katolické a prohlásil, že se stranou pokrokatů zcela souhlasí! Pak recitovali strašně krásné dva soudruzi s Vápenného Podola a Třemošnice s listků, jichž obsah zněl jako ze Záře a Práva Lidu. Pak vystoupil p. Hnilička s Ronova. Pan Hnilička mladší je důstojným synem svého otce! Starší p. Hnilička to byl, jenž při slovech p. sekr. Mužíka, že kněz katolický je rakouský státní občan a že máte a musí své povinnosti a práva občana plniti, řekl, že kněz toho práva nemá. O pokrokatův svobodomyšlnosti! P. Hnilička ml. opouští katolickému řečníku slovy Viktora Huga. Směšao! Ať přečte si p. Hnilička ml. řádné katechismus, beztoho ho nezad a pak ať si přečte Vikt. Huga ódu o církvi a kapitolu v „Bídnících“ o biskupu a složitici Jean Valjeanovi. Pak replikoval p. Hajn opravdu naivně a vratce: Revoluce francouzská zavedla rovné, volné a tajné hlasovací právo (!!), revoluce v osmaštyřicátém zrušila robotu (!!). Katolík každý je klerikál, neboť je vede v Hradci Jesuita p. Jemelka (!!), který mámi od „nebeských kor“ peníze. A farské kuchařky jsou a budou i tehdy, když bude zrušen celibát od papeže, poněvadž § 63. obč. zákona rakouského nedovolí kněžstvu se oženiti. (Je to „klerikálů“ stát a zákony, co, pane reťaktiro?) Pokračuje dále, že jen pokrokovým směrem domůteme se všech svých kulturních, sociálních, politických a národních ideálů. Sekr. Mužík v konečné řeči praví, že, abychom stkvělých svých cílů dosáhli, k tomu jediným prostředkem a cílem jest život katolického křesťana, a proto jsme a zůstaneme věrnými katolíky (Obrovský potlesk). Když k faktické poznámce přiblížil se p. katecheta Bláha, apustili soc. demokraté huroněský křik a začali spívat: „Přes ztřasy a srážci všemi!“ Povstává hluk, a předsedající p. Emanuel Ochrmosta, řídící učitel z Kněžic, schůzi končí. Vedle něho předsedali p. Dostál, dělník ze Žleba a p. Ant. Boháč, učitel z Ronova. Pokrokatí, jichž bylo z Ronova asi 13, doplněni byli národními socialisty a sociálními demokraty. Vidí snad nyní, že jim v Ronově přece nekvete. To ostatně mohli věděti již dříve, neboť tak mravně skrachované strany politické není v Čechách celých vůbec a nebude, jako je v Ronově. V únoru nadávali agrárníkům, pak svítětil v nich lokální patriotismus a slibili voliti zdejšího agrárníka Havelku. Přišel dr. Havelka, mladěček, odhlasovali mu důvěru. Přišel sem národní sociální kandidát Jenáček, a páni ronovští pokrokatí mu ve 2 hodiny odpolodní přisáhali věrnost; to jim však nepřekáželo, aby již v 5 hodin nešli slyti věrnost agrárníkovi Havelkovi. Při ústích volbách do Hrádké rady volili sociálního demokrata. Když však jeden soudruh z Práchevic dal pozdravovat jednoho tlustého soudruha ze školy ronovské, pojal pány pokrokaty stud, jaké to mají spojení, a založili pokrokatův spolek. Páni pokrokatí měli při celé tak pohnuté schůzi plná ústa křesťanské lásky a mravnosti. Je to však křesť. láska a mravnost, zaslat na kolleku denunciaci anonymní na st. zastupitelství a kasitu mu existenci? Schůze skončila pro naši dobrou věc výhodně. Lidé ronovští poznali s ošitým přesvědčením působení „pokrokových“ ideí. Při schůzi samé, ač velice pohnuté a nepokožené, nedošlo k žádnému přetlaku konfliktu. Teprve na silnici nedal všetečný jazyk jednoho soudruha tak dlouho pokoje, dorážaje na pokojného občana hrubými nadávkami, až došlo k zápasu, při němž soudruh špatně pochodil.

Z Ohotšberka. Dne 28. srpna byla veřejná schůze lidu ve Sviném, na níž zúčastnil se velký počet rolníkův a žen. Pan farář Vlček řečnil o nejdůležitějších zájmech rolnictva v zákonodárství zemském. Vytěl obory, ve kterých země i stát jsou povinny o lid zemědělský se starati. Aby však zájmy venkovského lidu důrazně mohly býti hájeny, jest potřebí stavovské organizace, o jejíž vlastnostech p. řečník obšírněji se rozshovořil. Po té vysvětlil samý obsah volných myslí

elů, kteří na nás vypověděli boj náboženství katolickému. Po řadě rozpuštění se stálo, že náboženství se borí s několika rolníky. Agitace protikatolická rozhorlená byla odsouzena a s nadšením přítomných bylo posuzováno, že mužské budou státi v řadách obránců náboženství a nynějšího společenství národa.

Z Ohlenuku. Dne 29. září byla u nás veřejná schůze lidu, na níž před četným posluchočtstvem mluvil p. farář Vlček o hospodářské organizaci na základech svobody a na podkladě vzácnosti. Poté rozhovořil se o světovém názoru křesťanském a materialistickém, dovolává se rozumu, vědy a zkušenosti. Nato podrobněji vzal na přetřes jednotlivé výpovědi volných myslitelů v Praze a dokázal, že jsou proti zásadám vědeckým a rozumovým. Vývody jeho zvláště po této stránce sledovány byly s největší pozorností, jež byla ještě zvyšována lidem, kterak patron volných myslitelů vědecky podváděl. I tady patrně bylo, že slova řečníkova hluboce se sárvají v duše posluchačů.

Tiché jubileum děmantové svého kněžství slavil dne 28. září vesp. vikář F. Čermák z Ořetína u svého bratra také jubilára ve Slatiňanech u Chrudimě. V domácí kapli krásně upravené sloužil vesp. jubilár tichou mší sv. za asistenci svého bratra a dp Štěpíny, spirituála pensionátu ve Slatiňanech. Po mši sv. udělil požehnání, což došlo všechny k sízám, zvláště když bratři se láskou objímali. Vesp. jubilant obdržel veliké množství blahopřání jak od osobních přátel, tak i od vynikajících osobností. Jeho Bisk. Milost dr. Jos. Doubrava račil vysvětliti jubilára gratulačním dekretem, jež odevzdala deputace traktu Pardubického. Blahopřejný telegram zaslal J. Exe. místodržitel hrabě Coudenhove a místodržitelský rada Scheller z Prahy atd. — Ad multos annos!

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dosáti lze v knihkupectví p. Františka Horovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Překopech.

Sjezd jihočeských katolíků. Česká Budějovice byly ve dnech 28. a 29. září svědkem neobyčejného nadšení. Na 30.000 čes. lidu katolického, z celých jižních Čech tu shromážděného, veřejně takto projevovalo, že hotovo jest v boj se pustiti za nejdraší své statky. Lhostejná a nevěroická intelligence, pokrokářstvo, soc. demokraté a podobní živlové zachvěli se jistě nad tím ohromným proudem katol. lidu, krčící se v malomocném vstoku, a Němci budějovičtí tou sponzou českého lidu byli jakoby omráčeni a na povinnosti katolíků blízkého pádu ztuhlili. Čeští živnostníci, rolníci a dělníci, kteří především oblesali tento sjezd, mohli věru ve své mravní povýšenosti mocně zvolati: Národ jsme my! Mocným dojmem působila chvíle, když v neděli o 10. hod. za přítomnosti asi 20.000 katolíků na náměstí u sochy Panny Marie sloužil vesp. gen. vikář Hálka mši sv. A za průvodu těch mas lidu do zahrady katol. domu udiveně vsbířely celé Budějovice. V zahradě do lidu nové nadšení vřil poslanec dr. Horský, který v řeči své poukázal na útoky nepřátel a na povinnosti katolíků. Současně promluvil k zástupu před katol. domem Hálka poslanci: V. Myslivec a P. M. Záruba. I řeči jejich s nadšením vyslechaly. Odpoledne posl. Šachl zahájil tábor na náměstí Senovážném. Hlava na blavě. Na tribuně objevil se posl. hr. Vojtěch Sternberg, který důkladně proklepal kůži realismu, pokrokářům a soc. demokratům. Posl. V. Myslivec pojednal o působnosti kartelů, sdružování uhlí a j. a o odstranění těchto závad — a promluvil i o starobním pojištění lidu. Nato poslanec P. M. Záruba mluvil o bolestech a stescích rolnictva. A čtvrtý řečník, známý neuvážený pracovník poslanec dr. Stojan z Moravy, jako člen stálého živnostenského výboru, pojednal o otázce živnostenské. Tím vyčerpan vlastní program sjezdu. — Ke sjezdu tomuto družila se též konference katol. mládeže s již. Čech. Duší celého tohoto hnutí mládeže na čes. jihu jest nadšený kněz P. Modestus Vohavka, který také tuto konferenci 29. září zahájil. O organizaci selské mládeže promluvil tu V. Štastný z Prahy a ke sdružování farní, dělnické mládeže vůbec nabádal F. Veselý jako zástupce Všeobecného sdružení křesť. dělnictva v Hradci Kr. Nadšeně promluvil i posl. V. Myslivec. — Sjezd jihočeských katolíků a konference katol. mládeže jistě vnese novou energii do řad katolictva českého.

Zemská rada organizace katolíků v králi. Českém (nepolitická) hodlá na základě usnesení svého ze dne 21. září 1907 svolati ku konci listopadu t. r. zemský sbor ke schůzi do Prahy. Za tím účelem upozorňuje všechny korporace (zejména vikariáty a spolky), aby co nejdříve oznámily své delegáty, jak byly již rozslaným cirkulátem žádány. Z vikariátů jmenovaly již delegáty: Rokycanský, Novotrávecký, Sedlečský, Mnichovický, Přibramský, Bystřický, Slánský, Krasnodubský, Křivoklátský, Opatovický, Brandýšský, Zbraslavský, Německobrodský, Libochovický, Houd-

nický, Nymburský, Mělnický, Novobydlovský, Chrudimský, Náchodský, Kopidlenský, Poděbradský, Chrastický, Jistebnický, Pacovský, Tábořský, Volýšský, Pelhřimovský, Plánský, Novohradský a Třeboňský — Dále žádá zemská rada pp. duchovní, aby v brzké zaslali vyplněné kupony, pokud tak dosud nečinili.

Mladoborský ohniček dohořívá, proto zbývajících mladoborských veličiny touhají s plných plíc, aby tak rychle nevyhaslo. Ale jak? Stávají se přímo komickými. Mladoborský „Den“ s „Národními listy“ v boji s vítězí stranou katolickou užívají zbraní krajně nepoctivých. Na př. „Nár. listy“ přinesly 30. září zprávu o sjezdu katolíků v Budějovicích, v níž se tvrdí zcela vážně, že sjezdu se účastnili 2000—2500 lidí, z nichž dobrá polovice žen a dětí. Nezpřel mladoborskému zpravodaji protikatolický fanatismus před očima lidí mlhu? Sám jistě neklerikální „Hlas Národa“ oznamuje dne 1. t. m. původním dopisem z Budějovic: „Byl tu pořádán první sjezd českých katolíků za účasti obrovské.“ Píše, že 29. září bylo přítomno mši sv. na Mariánském náměstí 16—18.000 lidí, že dr. Horský mluvil v zahradě k 7000 osobám, že více osob tam se nevešlo. „O půltřetí hod. odpoledne asi 7000 lidí sešlo se u katolického domu, odkud šlo se na tábor na Senovážné náměstí. Zde čekalo již nejméně 13.000 lidí.“ Tolik sděluje „Hlas Národa“. A teď mladoborské orgány obtěží lakovatí veřejnost takovou do očí bijící lží! Jak se činí smyšlenými nejen před účastníky sjezdu, ale i před těmi, kteří trochu katolický ruch jihočeský znají! Vzpomínáme, jak loni při poubém sjezdu b. h. oslovovával a kněží byla veliká divočina Besedy i s vedlejšími místnostmi při slavnostním večerním přím. nabita. A teď z celých jižních Čech by bývalo pouze 2000 účastníků! Mladoborský referent, z pouhých Budějovic jich bylo daleko víc. Naši účastníci po sjezdu jednomyslně prohlašují, že je samé obrovské, nečekaná účast překvapila. Jest potřebl po odkrytí tak nehorázné mladoborské lži ještě porážeti nepravdy další?

Zářivý charakter pokrokových mšitelů. Na výpad „Lidových novin“ proti náležitosti katolickému otiskuje „Nášinec“ 2. t. m. z kruhů učitelských dopis, z něhož vyjímáme: „Přetčetnými příklady můžeme dokázati, že pokrokařskému učitelstvu je práce školní vedlejší, ta se ponechává učitelstvu katolickému; učitelstvo pokrokařské práce školní netěší, jemu je milejší stává jeho činnost v životě veřejném: učitelstvo pokrokařské honí se opravdu po těch tučných zlábech, o kterých pan pisatel tak závistivě píše, při čemž obápe se často zbraní nejneumravnějších a nejbídnějších, jen aby tučného zlábu dosáhl. Hanobení osob zbraními nejhrubšími, donášky, očerňování, anonymní adávání osob jim nepohodlných a denunciacie jsou moderní zbraně učitelstva organizovaného! Přetčete si jen jedno číslo „Ducha Casu“, „Lubiny“, „Ostrav. Denníku“ atd. a slova tato potvrditi musíte v plném rozsahu. Ba jsou až tak nešťatí a drzí, že, ač do nenáviděných klerikálů bijí slovem živým i psaným, přece neostýchají se obtěžovati a křivěnou pátou poslane „klerikální“, by tito jim k těm „tučným zlábům“ u vyšších řadů dopomohli. Také bídné povahy jsou u učitelstva pokrokařského! Pan pisatel po celé Moravě sbírá doklady, by tvrzení své podepřiti mohl, však je nepodepřel; za to my můžeme několika příklady z jediného města jen — a to nevelikého — pásmu pokrokařům posloužit, že pravdu mluvíme.“

Touha po vzdělanosti ve vychvalované Francii. Ministr Briand chystá ve Francii nový zákon, který má zásadnou tresty ony rodiče, kteří nedbale posílají děti do školy. Ve Francii je totiž návštěva školy nedbalá a ve skutečnosti 25—30 procent obyvatelstva analabeta, ačkoli úřední výkazy udávají 43 proc. u mužů a 63 u žen. Ministr Briand sám označil tuto statistiku za nedostatečnou. Kdežto dosud dle zákona z r. 1882 mohlo dítě obdržeti propouštěcí vysvědčení o 1/11—11. roku, podle nového zákona má být návštěva školy do 12 let! — Tohle volní myslitelé, kteří v Praze tolik vychvalovali „pokrokovou“ Francii, naprosto zapomněli sdělit.

Ženské hnutí a otázka dělnice. (Policejní asistentka.) Interesantní příspěvek ku kapitole: „Sociální povolání žen“ přináší maichovský časopis „Allgemeine Zeitung“ svou správou o působení před krátkou dobou v Maichově ustanovené policejní asistentky. Pamatovali jsme si vývody tohoto listu uvádíme doslovně: „Dle požadavků a potřeby doby byla III. referátu naší policejní organizace před týdnem přidána ženská síla, jejíž úkol úředně neomezený dá se vyjádřiti krátkými, avšak závažnými slovy: péče o bezbranné paní, dívky a děti. A slečna Stemmlerova, naše nová policejní asistentka, tuší se, což budiž předešláno, ve svém svrchované těžkém, besnadějším úřadě s onou znalostí lidí a zkušeností ve světě, s onou mateřskou trpělivostí a s pravou senkou taktností, již takové, hlubší lidské duše se dotýkající postavení vyžaduje. Takové činnosti, spočívající na základě sociálně-blahodějném, chtějí dávat určité předpisy a dle paragrafů omezené hranice, bylo by bývalo při zvláštnosti přeshraného a přec důležitého oboru nemístným. Ze své činnosti sama,

s pomocného vyhledávání bídy, již každý den a hodina jí před oči přivádí, má si policejní asistentka svou velkou úlohu vytvořiti, vybudovati a vyplňovati. Prostitutka, hanebným vykořisťováním držitelů k zemi přitlačena, jejich spapností od brlohu do brlohu štvána, nachází radou policejní asistentky, pokud jí sama předem pomocnou ruku neodrasí, poslední snad východiště ze života zoufalství a hanby; mladé děvče, které z nedostatku zaměstnání se dostalo již na ulici, avšak jistým pocitem studu jest ještě ovládáno, octne-li se tvář v tvář řáděmu člověku, bude ehtí opěty vřelé napomínání a domlouvání policejní asistentky, se kterou spíše cítí a s ní může o jistých jí se dotýkajících věcech takovým způsobem a výsledkem mluvit, jež od uniformovaného policejního komisaře nikdo nečeká a ani nepředpokládá. Děti bez ochrany konečně, s nimiž muž vůbec neví, co si počítí, jsou svěťovány od policejní asistentky, u níž soucitné, porozumění plné ženské srdce svoji řečí mluví, takové ochráně, která pravou cestu zaručuje a duši od budoucí záhuby zachraňuje. Jedná se tudíž o lidi, kteří právě dostali se do policejních nočních kruhů a kteří již tisíce stupínků zkázy překročili, již však nepodléhají dosud právomoci policejní. Bez vší pochyby měla by děvčata v takovém stadiu býti co nejvíce chráněna a soukromé šlechtivosti a péči stává zde vědecká půda a to hodně široká. Při vší péči soukromé však přichází tak mnohé dítě ku pádu a konečně přece dostane se policii do rukou, kde jako poslední záchraná kotva asistentka ochranu a pomoc skýtá. To činí její úřad obzvláště těžkým, poněvadž představuje jednu z posledních, když ne poslední stanic záchran pro lidský materiál, jenž pro dobrotu srdce už není přístupným. A zde je také bod, kde občanstvo může nasaditi páky, vyhledá-li důvěryhodnou policejní asistentku a jí oznámí náhodou snad zvěděné případy, radu si od ní přinese anebo jí svoji poručku odevzdá. V stálém styku s blahodějnými spolky a společnostmi, jich četnými a účinnými pomocnými prostředky a vyzbrojena onou znalostí zákonů, jichž musí si býti stále vědoma při dosahu svého jednání, bude policejní asistentka spíše s to, kde nutno — a ono je vždy nutno — rychle pomoci; a rychlá pomoc je dvojitá pomoc, bude-li s to, co možno nejlepší cestu k záchraně polostracené bytosti nastoupiti. — Positivní výsledek krátké činnosti naší policejní asistentky záleží v tom, že již celá řada dotazů z oněch pomoci potřebujících kruhů přišla, a ve všech případech rada a ochrana v tom smyslu byla poskytnuta, v jakém si jí při tvoření místa představovali. Policejní ředitelství má největší naděje v další činnost asistentky, jež právě odeběře se na osm dní do Stuttgartu, aby působení tamější policejní asistentky z vlastního názoru poznala. — Sociálnímu duchu doby, jenž nalézá projev ve snahách mnoha ženských spolků, vyhovělo policejní ředitelství maichovské přivolením místa asistentky v takovém způsobě, jenž od všech přátelů lidstva musí býti co nejraději pozdraven.“ — Nehodilo by se též pro Prahu?

Pomoc důstojnictvu mají zase připraviti národové rakouští. Jen pakatyšek — 9 milionů korun — chystá se ministr věnovati důstojníkům. Nedostává prý se jim. A co dělnictvo, živnostnictvo, druhá česká univerzita?

Kde mám udražkuje uhlí? Jest u nás v Rakousku především pět velkých uhelných společností, které jsou v rakou židovských, jak tomu nasvědčují jména správních radů. Ve správních radě Ostravské akciové společnosti jsou: Wollheim, Gompers, Fleischer, pak také Rotschild, Petschek, Weinmann. — Správní rada Mostecké uhelné společnosti stkví se v hlavách: Hallowitz, Petschek, Chrenbach, Bihl, Moravetz a j. — Severoněmeckou uhelnou společnost v Mostě řídí Ellbogen, Adler, Herzing, Klein, Morawitz. — Ze Západoborského uhelného spolku akciového táží hlavní Šögermayer, Grünbaum, Bloch, atd. — V Trifailské uhelné společnosti jsou ředitelé Bellak, Herz, Karafiat, Weiz. — Všecko cizinec a žid, kteří jen o svou kapsu se starají, vlast naši až na dno vyčerpávají a ochuzují. A soc. demokraté proti těmto svým „přátelům“ ani muk.

Sedlání mu srdce. Čeledín Hampl v Mor. Ostravě nožem do srdce těžce raněný pomalu už dokonával. Avšak ostravský lékař dr. Nengebauer nešťastníkovi hrud otevřel a ránu na srdci zažil. A Hampl jest prý zase chlapík . . .

Jak rozumějí socialisté rovnému a svednému hlasovacímu právu. „Hlasovací kraj“ píše 21. září: „Co se dalo po ústředních volbách do rady Hráské v Prostějově, o tom byl obrásek podán při přelčení, které se konalo před krajským soudem olomouckým ve středu. Jak znám, shluklo se v den ústředních volby po 9. hod. večerní, kdy oznámena byla porážka Krapky, veliké množství sociálních demokratů v průvod. Táhlí ulicemi a na náměstí Františka Josefa prodrali se kordonem strážníků, kteří marně je vysývali k rozechodu. Průvod táhl pak na náměstí Smetanova a bylo patrné, že jdou na dům národních socialistů, kdež bylo také mnoho osob. Ohrožení strážníci, kteří byli se nástupu bombardování kamením a ohlami, byli nuceni tasenými sbrannými nástup rozehnati. Při útoku na strážníky podniknutým bylo zraněno 13 strážníků, z nichž někteří byli lehce zraněni. V útěru byli šalování hrožováti pomocníci, 17letý Kar. Bartoček, 19letý Jindř. Hřiva, dále 18letý tesařský pomocník Jos. Král a 46letý

obuvník Ant Dostál vesmě v Prostějově. Neuposlechl výzvy k rozchodu a až na Dostála také háněl. Křiva pak vysílal k útoku slovy: „Hurá, ku předu do nich“. Dostál pak také volal: „Ku předu, musíme prorazit“ a strážníkům nadával: „Prostějovská špina, hanba jim“. Všichni byli odsouzeni: Dostál na 15 dní do tubého vězení, Král na dva, ostatní dva každý na tři měsíce do těžkého žaláře. Z těch Dostál, otec pěti dětí, svého přehálení litoval nejvíce. — Podobných surových násilností ovšem se dopustili socialisté za volebního ruchu víc.

Titulatury e. k. berních úředníků. a názvy e. k. berních úřadů dle výnosu o. k. finančního ministerstva následovně změnány: C. k. hlavní a berní úřady pojmenovány jednotně: C. k. berní a soudní depositní úřad. — Titulatury úředníků: C. k. berní praktikant místo praktikant berního úřadu; e. k. berní asistent (XI. hodn. třída) místo adjunkt berního úřadu; e. k. berní official všech úředníků v X. hodn. třídě; e. k. berní správce všech úředníků v IX. hodn. třídě; e. k. vrbník berní správce místo e. k. hlavní berní (v VIII. hodnostní třídě). Oba vrbníci úředníci mají se nadto označovati jako „přednosta úřadu“, po případě „kontrolor“.

Restriktivní profesor. 82letý profesor matematiky Monchot obíral se problémem, jak by bylo možno využívat teplo paprsků slunečních. Ukončil svou dráhu učitelem, šel do výslužby a bydlil v malém domečku v Rameši a žil jen pro svá studia. Jeho žena bibla, aniž to učence pozoroval, kupovala a nic neplatila; protože nikdy ani den neplatila, přišla exekuce, již však přijala, majíc v ruce nabíty revolver. Dali jí do bláznovce. Statistický profesor byl velice překvapen, když přišla do jeho domku komise a zabavovala jeho nářadí. Nic neřikal, ale když mu chtěli vzít jeho knihy a fyzikální přístroje, protestoval a docílil, že mu je ponechali. Nejkrásnější je na této historii, že má profesor Monchot od státu ročně 4000 K výslužného, ale že zapomněl celá tři léta vyžádání si peněz. Na štěstí si nyní na to vzpomněl, a jestliže zase nezapomene, snad si vyžádá peníze.

Zahradnické práce v jeseni třeba vykonati s patřičnou důkladností, má-li přísti sklizeň uspokojiti. Všechny záhony, určené pro lupinatou zeleninu, mrkev, špenát, salát, kapustu atd. důkladně se hnojí prohlubným hnojem slámatým, a pak na hroudu brázdou se sryjí. Podle potřeby třeba též hnojit vápnem, kámen, struskou, kompostem atd. Jahodisti se vyčistí, záhodovným hnojem pohnojí, skypí, načesá se trsy obloží hnojem hovězím. Též chřest důkladně pokrýtí zahnilým hnojem. Vysévá se petržel, mrkev, špenát, salát česnek a šalotka. Zimní kapustu, zelí, salát ohříváme, aby srdčka zůstala volná. Záhony se popráší vápnem, aby hmyz a slímáci se zničili. Všechny zbytky rostlin pečlivě sebereme a zkompostujeme. Zničí se tím zárodky škůdců, a získáme dobré hnojivo. Stromky převazujeme, kořky obnovujeme, keře prořezáváme, trsy vytrvalých rostlin přesazujeme a semeno zelenin z květů zazimujeme v suché, vzdušné místnosti.

V době nákaz živkyjme jalovec bobule. Chráme se tím před nákazem a současně se tím podporuje zašívání. Třeba-li dít v blízkosti nakazitelnou chorobou postiženého, živkyjme zralý jalovec, jež za tím účelem stále máme po ruce.

Lopucha všeobecně považujeme za plevel. Je to výborný léčivý v různých chorobách, úplně se zapomíná. Odvar kořene, též dřevité, šene na moč a na pot. Též se osvědčuje při vlekých chorobách kožních a prsních. I lupení sušené v lékařství dobré koná služby. Kdo si chce zachovat vlasy a předejít předčasně holohlavosti, nejlépe pochodí, když vtělu vodou poleje kořeny lopuchy velké či lékařské (Articum lappo officinale), a když je řádně vyluhoval, odvarem tím pak hlavu denně před spaním důkladně vymývá. Je to nejlepší „prostředek“ proti holohlavosti a nestojí ani haléře, neboť lopucha lékařská roste u nás všude divoko. Ostatně lze lopuchu pěstovati pro lékárny. 5 kg syrových kořenů dá 1 kg suchého zboží.

Dobré hnojiště je základem dobré sklizeň. Tuto pravdu zná každý a přece je u nás dobré hnojiště dosti vzácným zjevem. Či nám nezálží na dobré sklizeň? Jméni již tak bohatí, že je zcela lhostejno, strát-li se nám polovice hnoje a nejlepší živiny zmizí-li z hnoje následkem špatného hnojiště? Je zájisté na čase, abychom zase takovým „malíčkostem“ věnovali trochu pozornosti a odstranili alespoň nejhrubší chyby. V tomto směru doporučuji se hnojiště, jak osvědčila se ve Švýcarsku. Tam nevyváží hnoje do jam pod okap stěch, do nichž z celého statku voda se stéká. Hnoj se netopí v kaluži smrduté, pašeništi chorob, nýbrž hnojiště je zbudováno ve stinné poloze pokud možno k severu, a sice na povrchu. Dno je betonované, zcela nepropustné, a boky rovněž jsou obehnané zídou z cementové betonu 60—80 cm. vysokou. — Komu se nezamlouvá toto švýcarské hnojiště, ať si pořídí podle svého rozumu hnojiště jakékoli, ale škod velkých a ztrát značných nezamezí, nebude-li mít hnojiště nepropustné dno a zděnou obradu. Ztráty drahocenného špavku a látek dusíkatých zmenší se více než o polovici, když starý, uhnílý hnoj nevykrábáme do posledního kousku, nýbrž necháme něco starého, uhnílého hnoje a tím pak dno hnojiště poseteme. Dáme-li čerstvý hnoj bezprostředně na holé dno hnojiště, strátí 80 procent i více látek dusíkatých. Kdežto na starém hnoji uleženém, jímž dno hnojiště se posetelo, obnáší ztráta sotva 16 pct., tak že na 16 metr. centů hnoje činí zisk nejméně 1 236 kilogramu dusíku, jinak-li je hnojiště náležitě upraveno. Upravou hnojiště, rozumným ošetřováním hnoje za rok získá se tolik drahocenného dusíku, kolik obnáší náklad na hnojiva náhradní či obchodní, tedy zisk nemalý.

Výtečný prášek výkrmný zadarmo si pořídíme, jestliže v jeseni nasbíráme zdravých šaludů. Plody upražíme, v mlecí síti na moučku utlučeme a tutéž na zimu uschováme v suchu dobře uzavřenou. Dáme-li drábeš několik líc denně do měkkého krmiva, ponese hojně i dobře se vytačí. Též moučka ze semen kopřivy dobře působí. Mleté kopřivy, šaludy a jetel po kytují velmi obřý krmný prášek.

V době polichání je drábeš neobyčejně choulostivá a sešláblá. Třeba ji ochrániti před nepohodou, pránem, simou a vydatně krmiti srním, olejnatým semenem slunečnic, semencem a p. Do zobu se má přidávati moučka ze skořepin, rybí moučka a podobné. Za studeného počasí dávejme drábeš měkký, vlažný sob, jakmile opustí hřadu. Postarejme se též o zásoby pisku hrubšího a zdravou, čistou vodu.

Léčivo neocenitelné poskytují černé besinky zralé. Ocet besinkový mírně bolaví hlavy a horečky, štáva čistí krev, pučí moč a podporuje zašívání. Besinky uvatíme, vtělu vodu z nich vytlačíme, procedíme, svaříme, oocitíme, a sice na 9 dílů šťávy bereme 1 díl cukru, načesá se uschová v uzavřené láhvi. Kvašením šťávy získá se besinkový ocet léčivý.

Časté zamrzání osení a slabou úrodnost saviňuje zdegenerované osivo. Proto třeba zaváděti v hospodářství nové vypěstované semeno. Napřed však nutno provéstí pokus v malém, sdali nové osivo vyhovuje místním poměrům.

Maso králíků počali právě prodávati v krámu na hlavním náměstí ve Lvově, kilogram za 1 K. Ve Lvově jest zvláštní oddělení pro zabíjení králíků vykrmených v prvním zem. ústavě pro chov králíků Chovem králíků na maso jistě se dá čeliti přiléhavému zdravotnímu masu jiného.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 27. září 1907. 1 hl pšenice K 16 20—17 40, žito K 15 00—15 60, ječmene K 11 80—12 00, prosa K 13 00—00 00, vike K 0 00—, hrachu K 24 00—00 00, oves K 8 60—7 40, čočky K 38 00—40 00, jáhel K 24 00—00 00, kroup K 24 00—40 00, brambor K 8 00—8 20, 1 hl ječmelového semene bílého K ———, 1 hl ječmelového semínka čer. K ———, ruského K ———, máku K 48 00—, lněného semene K ———, 100 kg žitných otrab K 14 00—00, 100 kg pšeničných otrab K 13 00—, 1 kg másla čerstvého K 2 24—2 72, 1 kg másla přečištěného K ———, 1 kg másla vepřového K 1 92—0 00, 1 kg tvarohu K 0 28—0 32, 1 vejce K 0 07—0 00, 1 kopa okurek K 0 00, 1 kopa zelí K 6 00—8 00, 1 kopa kapusty K 1 80—2 00, 1 hl cibule K 4 00—4 40, kopa drob. zeleniny K 1 00—1 80, 1 pytel mrkve K 1 80—0 00, 1 bečka hrášek K 6 00—08—, 1 bečka švestek K 8 00—8 00, 1 bečka jablek K 8 00—10— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 27. září 1907 odbylých přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 135 hektol., žito 159 ječmene 184, oves 234, prosa 7, vike 0, hrachu 3, čočky 2, jáhel 00, kroup 00, ječmel. semínka 0, lněného semene —, máku —, 2) Zeleniny: zelí 159 kop, okurek — kop, kapusty 70 kop, cibule 40 hl, drob. zeleniny 60 kop, mrkve 40 pytlů, brambor 216 hl, salátu — kop. — 3) Ově: jablek 80 hl, hrášek 40 hl, švestek beček 20. — 4) Droby: dobytka: vepřů 2 kusy, podvinčat 426 kusů.

(Zasláno.)

Panu Josefu Urbanovi, obuvník
v Kostelci n. Orli.

Uveřejnil jste v „Osvětu lidu“ obydné obvinění „jednoho z obyvatelů Adalbertina“ s trošičkou skutku a sděluje, že jste sice jako straník nechtěl tehdy prozrazení, „poškodit“ pověst Adalbertina a celou stranu, ale že jste resignoval na svou funkci, nechtěje „e takovýmí lotry se scházeti a stykati.“ Věstejnost je jistě zvěda, který příslušník naší strany zaslužil si tehdejší Vaši útrpnost a jakým způsobem tento čin mohl vrhati osklivý stín na společnost, která Vás i při zmiňované shovívavosti nechtěla mezi sebou trpěti. Vysvětlíme Vás, abyste pověděl plnou pravdu. Ostatně Vám sdělujeme, že jsme záležitost tuto odevzdali právnímu příteli.

Za správu „Adalbertina“ v Hradci Králové

Dr. Fr. Rayl, jednatel družstva.

Poděkování.

Vyslovuji „Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva“ srdečný dík za správné mi vyplacenou podporu cestovní a organizaci tuto doporučuji všemu křesť. dělnictvu co nejvíceji.

V Augsburgu v Bavorsku, 27. září 1907.

Jos. Lux,
krej. pomocník.

Poděkování.

Poděpsaný děkuje všem, kdož svojí pomocí přispěli mu k úhradě útrat ve sporu se soc. demokratem F., zvláštní díky pak vzdává „Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva.“

V Holíčech, 28. září 1907.

Alois Ondráček.

Listárna redakce.

Na Ohlumecko. Píšíte nám, že páni pokrokaři pořád pátrají, kdo, kdo jen do „Obnovy“ o Kosičích zprávu dal. Pan farář, p. Nágl? Ti lidé jsou tak zaslepeni, že ani nepochopí, jak by mohl odsuzovati jejich „rekovské činy“ taky jiný. Pravíte, že p. Nágl, kdyby byl chtěl psáti, mohl začít už dávno dříve, že p. uš. Suchánek „vyřadil“ obraz Panny Marie na chodbu pod skřín jako překážku „umělecké výchovy“, že by bylo dobře vyzvěděti, proč horní část kříže upadla, a pod. Přicházejí nám zajímavé zprávy také odjinud. Ale zatím s uveřejněním sečkáme, až jak bude dále. Myslíme si jen, že p. Nágl mlčeti rozhodně neměl. Či vyrostly už pokrokařské stromy tak vysoko, že se bojí každý i pravdu o nich pověděti?

**Plně čtete
a všude rozšiřujete**
velice časový a pro obranu katolictva vysoce důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak pokrokový tisk osurovuje náš národ nízkými sprostotami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou, jak převrací se zášti proti nám pravou vědu, jakých zákeřných poduků užívají, aby štít katolictva potlučili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou osvěty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak rafinovaná sloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech pokrokových.

Stran 328.

Cena 1 70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

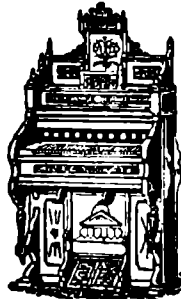
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 88.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší městní splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

K cyrilským exercitiím

a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru a přátele přesného církevního spěvu.

Schváleno o. k. minist. kultu a vyučování, a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vynikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celopletené vkusné vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°. V plochých arkách při odebírce nejmenší 60 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:
brožovaný 43 h
vázaný v polopletbě 58 h
vázaný v celopletbě 68 h
vázaný v celopletbě se slaceným křídlem 74 h
vydání na velinovém papíře vázaný celý v kůži se slaceným křídlem a ořizkou K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M. nynějším nejvyšším panem biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus
katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knihoskladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudší školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — ješ po jednom vlepenu jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků příslušného druhu katechismu pro chudší. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudší.

Rozšiřujte!

Katolickým jinochům - spolky katolické

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen úsloví, ale i velice nutné.

Stran 56. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, křtily, kazatelny, spouštěcí, křtily, konsoley, rozcny, kuty, pulky atd. dle slohu kostelů, fasád, rámců na obrazy, premie, fotografie. Řez: nábytek a různé představy hodící se na „arby“.

Převodní nákreby, cenník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

Jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro prapore, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veledušejného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

Každý

křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

V. Čtvrtečky

taneční škola v Hradci Králové.

Dovolují si ct. mladé generaci oznámiti, že zahájím

vyučovací kurs

pro pp. studující

v úterý 8. října t. r.

ve dvoraně Adalbertina.

Zápis každodenně v bytě nížeapsaného.

V. Čtvrtečka,

konces. taneční mistr

v Hradci Král., v Palackého tř. č. 359.

Správy rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Visací bytové hodiny od zl. 2—
Spolehlivé kapesní hodinky

do práce od zl. 2-50

Studentské, pánské, úřednické a světoznámé precizní hodinky: Schaffhausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega, Viktoria atd. za nejnižší ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
s krásným blásem bioch strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědomité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradec Králové,

— vedle hot. lu „Merkur“ —

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 80 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se tělesnými rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

K dušičkám

doporučuji svůj
bohatě zásobený

sklad hotových
pomníků

přes 100 kusů různých druhů kamenů
za ceny konkurenční, takže možno obdržeti
leštěný náhrobek z české žuly neb sienytu
již

za 100 korun.

Zdenko Ježek,

majitel nejstaršího a největšího závodu
sochařsko-kamenického na českém severovýchodě

v Hradci Králové.

Koberce	Snížené ceny!	Záclony
Studentská lůžka. Matrace a žíněnky. Portiéry a pokrývky.	Úředně povolený výprodej! Jan Stoupa v Praze, Václavské nám. č. 32. Od 1. října v paláci Assicurazioni Generali.	Uhláky a přístavce. Dětské vozíky. Župany panské.
Houně hospodářské.	Snížené ceny!	Kožešiny před lůžka.

Kupte si důkladný spis:
Z domácnosti sociál. demokratů.
 Řada I. Píše J. P. Hradecký.
 Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.
 Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

Křestní listy
 (ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
 Biskupská knihtiskárna.

ILIJA RADULOVIC,
 velkodělna umělecko-zámečnická,
 sestručný závod železářský —
 V PŘEDMĚŘICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějších, přecaném a uměleckém: Železná vrata vjezdová, železné ploty od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k terárnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní mříže, lucerny, kandelábry, korunní lustry, svícny, rámy a verškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosaze a mědě dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intereseuty osobně neb málu případné návrhy a rozpočty obratem pošty bez nároku na náhradu. — Mnohá pochvalná uznání mnoha předložit. Ceny mírné — provedení nejlepší.

SLAVIA,
 VZÁJEMNĚ POJIŠT.
 BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÍMI VÝHODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK NÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÍM.

POZORUHODNY JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ, NA VĚNO DÍTĚM, NA VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE 4% STOUPAJÍCÍM ZÚBOK, NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10% DIVIDENDA.

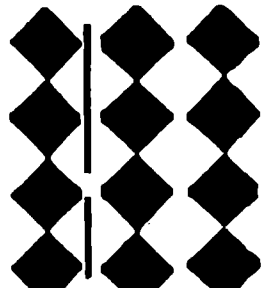
RESERVY A FONDY K 38,242.074.78
 DOSAVALNÍ VÝPLATY K 91,936.993.73

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“
 V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,
 A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNÍ,
 V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁHŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Do učení na číšnictví
 — přijmu —
 chlapce z řádné rodiny.
Václav Sternberg,
 hotelier
 v Adalbertinu v Hradci Králové.

Katolické organizace žádáme,
 — by hojně rozšířily —
Křesťanský
kapesní kalendář
 — na rok 1908 —
Organisátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněz a politika Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Sulc. — Rádce v záležitostech úrasových. — Organizace mládeže. M. Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Výbec 20 různých praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání nejméně 12 ex. 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
 aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Akciový kapitál K 4,000.000.—	Založeno roku 1868.	Reservní fondy K 600.000.—
Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent, :: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::		
Skladiště.	Eskont směnek a faktur.	Směnárna.
Bursovní obchody.	Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.	
Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 % na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.		
Stav vkladů koncem července K 19,722.192.76.		
Telefon č. 9.	Filiálka v Semilech.	Telegram: „Ústav“.

Školská hlídka.

Píše M. C.

Sociálně demokratická škola v Berlíně a policie. 1. října měla být škola otevřena. Policie ale vypověděla učitele pro sociální teorii a historický materialismus i učitele německých dějin hospodářství a národohospodářství Rudolfa Hilferdinga. Ale Fr. Mehring a Rosa Luxemburgová zachránili školu přijetím nových hodin.

Z kongresu Volné myšlenky dle reflexe Českého učitele. „... nechtělo se ani domů z těch volných hájů, kde se dýchalo tak krásně a pršela se v předtuše lepších chvil, jež lidstvu přinese budoucnost, plod zápasů dneška. — Inteligence ženská roste, žena stává se spolubojovníkem proti klerikalismu. Škole patřily intenzivní snahy volných myslitelů a těšme se, že na práci na tomto poli účast českého učitelstva má svůj pozitivní díl. Byli to: z univerzitních profesorů dnes (!) nám tak milé (!) — láska pánů učitelů je tuze vratká (viz prof. Drtinu), — jméno dr. F. Krejčího, ze středních prof. Spálený, z obecných naši obyčejní pracovníci Jos. Černý, K. V. Tuček, Jos. Smrka, Konrád Pospíšil, z dam sl. Rálišová z olomouckého Pöttingea, kdož pilně přispěli zde k společnému dílu za osvobození školy. — Háje volné — Potemkinovy vesnice — hračka pro malé děti. Sami si páni nalhávají něco, čemu ani nevěří. Sjezd neuspokojil nikoho z účastníků! Pöttingea svou činností obrací vzácného svého dobrodince-kněze, svého zakladatele v hrobě. Škoda, že nevidí, jak z peněz jeho stala se „vychovatelkou“ kukačka — měl by asi málo radosti!

Školský časopis německý. Odborný učitel z Mariánských Hor Vlad. Navrátil vydal 1. číslo „Německý zábav“, časopisu věnovaného ku podpoře vyučování němčin na školách měšťanských. Celoroční předplatné 1 K 50 h. Pěkný tento a užitečný list má v obsahu: Sollen wir deutsch lernen? — Was gibt es neues in der Welt? — Der süsse Brei... a velmi mnoho jiné prakticky uspořádané a vhodné látky. Inserty jsou oboustranné. Časopis tento vřele doporučujeme i rodičům, kteří samostatně s dětmi svými němčinu pracují. Jest to pomůcka velmi vítaná!

Zvláštní inspektor pro měst. školy zřízen byl v Korutansku. Jest jím prof. Hanuš Benda.

K akci sestátnění školy vybízí něm. učitel A. Sterling zvláště z toho důvodu, že, dokud učitelstvo nebude zařadeno mezi státní úředníky, nezlepší se jeho platy.

Co platí? Podle § 34. ř. š. a v. vyhláší místní školní rada den pro přijímání žáků, ale prováděcí předpisy k § 166. ustanovují den přijímacích zkoušek. Podle § 165. řádu dohlédá místní školní rada k další povinnosti žáků do měšťanské školy nepřijatých, ale podle prováděcího předpisu k § 165. rozhodne okresní školní rada o způsobu jejich vyučování. Podle § 166. řádu platí se za přijímací zkoušku do vyšší třídy měst. školy poplatek 12 korun, ale podle prováděcích předpisů k § 167. nezaplatí se žádný poplatek za přijímací zkoušku, kterou se zjistí, do které třídy měst. školy žák ze střední neb odbor. školy má být zařazen. Podle §§ 168. a 174. řádu při přestoupení žáka z měšťanské školy mezi škol. rokem vydá se frekvenční vysvědčení, ale podle prováděcích předpisů k § 43. vydá se mu pololetní vysvědčení. Zmatek nad zmatek.

Posoruhočné! V Plzni mělo dovolenou pro nemoc v loňském škol. roce 11 učitelů a jen 1 učitel. Slečinky se umějí šetřit. Úmorná práce kláš. učitelů se podceňuje a slečinky se hýčkají.

Kouduke na měšťanské škole schválena byla právě moravskou zemskou škol. radou pro školu v Olešnici.

Náklad na okresní konference učitelů škol měst. Největší v okresu tábořském 366 K a nejmenší v žamberckém 28 K. Celkový náklad na konference učitelů škol měst. byl 11.807 K. Peníze vydané na konference učitelů škol obecných jsou „poměrně“ větší. Nejsou to vyhozené peníze?

Analphabeti v pruském vojsku. Ze 159.256 nováčků bylo v r. 1905 0.04% analphabetů.

Z Posňanska. Provincijní školní rada vydala nařízení a příležitosti stávky polských dětí, platící všem ústavům učitelským, aby nepřijímaly tyto žáky, kteří stávkovali. Z toho mají radost někteří listy německo-účitelské: „Žákům, kteří ruší pořádek školy, schází nezbytná míra výchovy a mravní zralosti. Těm třeba zaměřiti přístup k vyšším ústavům!“

Škola ve sklepe. Dle C. U. mají v bezprostřední blízkosti Prahy v Košířích ve sklepní lidomorně 70 dětí.

Metamorphosa. Jeden pan učitel z okresu královéhradeckého vystoupil z církve. Poněvadž však zákon školní ve své neliberálnosti netrpí učitelstva bezkonfesního, byl by pan učitel přišel o chléb a proto odvolal vystoupení. Pevný charakter, atd. „osvědčené“ deklamace. Štastná církev, že nepřišla o vzácnou perlu!

Kulturní hlídka.

Pražská „disputace“ s volnými mysliteli. Jelikož leckde šíří se o průběhu též zprávy nepravdivé, není na škodu znovu ledacos připomenouti. Tedy dne 11. září dostavilo se pět duchovních do Plodinové bursy k debatě, poněvadž jim slíbeno, že se zachová úplná svoboda slova, klid a slušnost. Ovšem jen slíbeno. V praxi všecko vyblýželo opačným. Tolik židů do sálu se dostavilo, a pak čekejte klid! „Hlapáci, čerťáci, černí blázni“, takové byly učené argumenty těch, kteří prý přinesou vyšší vzdělanost a uvolní vzlet kulturních myšlenek. Policejní komisař 25krát musil napomínati dorážlivé „světlohoše“, kteří místo uvádění věcných důvodů hleděli jízlivými vtipy církev zesměšnit, potupiti. „Dokud neuznáte člověka nad Bohem, dotud jste našimi nejúhlavnějšími nepřáteli“, prohlašoval jeden volný myslitel, aby dokázal, že ve volném myšlení již nikdo nemůže dostoupiti vyšších sfér než on sám. „Není Boha, a kdyby byl, musili bychom jej odstraniti“, junácky provolal jiný. A třetí zas, že prý Bůh nic účelně nestvořil; prý jaké šeredné vnitřnosti nám dal. Mladí židé proti řečníkům P. Albánovi řádili jako posedlí, hulákalo se, pískalo, až hlas Albánův zanikl. Zenker ještě ke všemu mu vyhržoval. Neměl pokoje ani řečník dr. Hilgenreiner. — Volní myslitelé! Tohle mají býti snad výsledky staletého usilování o vyšší kulturu, o zjemnění mravů! Takové vyjavené, jízlivé se šklebící a pokřikující tváře mají býti dokumentem, jak volní myslitelé jsou schopni uvažovati nestranně a spravedlivě o myšlenkách lidí jiných. Volní myslitelé! Všichni uvážliví lidé viděli, jak tito lidé stojí o skutečnou svobodu, jak ji „chtí“ při jiném; moslemská zaujatost, zaslepené, bezmyšlenkovité napadání názorů člověka jiného — toť má býti důkazem, jak tito lidé chtějí „svobodně“ a „vědecky“ přemýšlet. — Ve čtvrtek přišel k P. Albánovi berlínský student, účastník volnomyslitelského sjezdu, který prohlásil, že celá řada vysokoškolských studentů, přítomných disputací, odmítá neslušný způsob debaty, jak ji vedli — volní myslitelé. Dodal: „Prof. Hilgenreiner — to byl pravý řečník, jenž slovnou elegancí a vědeckou správností skutečně vynikal. Přijměte náš dík, dp. pátore! — Dobře. Zdaž však odbodlali se ti, kterým fanatism nezaslepil oči docela, světití takové prohlášení tisku a podepsati se? I kdež pak! To by jim volní myslitelé dali výtopek! Před tyranii a silným hrdlem těchto lidí krčilo se všecko do koutka. Ty listy české, které si hrají na kulturní vůdce národa, přidaly se na stranu útočníků. Misto co by statečně poučily, jak má vědecká disputace ve XX. věku (!!) vyhlížeti, odbyvaly katolické řečníky lacinými vtipy. Z toho se lid velice vzdělá a poučí! Není již strannického štvání míra vrchovatá? Nezaslouží náš lid, aby byl poučován o kulturních i protikulturních časových událostech věcně? Dosavadním způsobem sice vzroste fanatismus, ale skutečné volné myšlení splácí nad svým „pokrokem.“ — Ještě dobře jest připomenouti, jak schůze skončila. Když replikoval dr. Tschirn na řeč dr. Hilgenreinera, tu vládl zástupce koncipista dr. Gellner začal s řečníkem vyjednávati. Při tom předsedající socialista Wutschel prohlásil: „Žádám, abyste řečníka nevyrušoval a s ním nevyjednával. K tomu jsem zde já.“ Nato dr. Gellner: „Pán jest cizinec; vysvětluji mu, o čem může a nemůže mluvit.“ Předseda: „Nemáte co vysvětlovati.“ Dr. Gellner tudíž pobrožil, že rozpustí schůzi. Předseda: „Učiňte to.“ Dr. Gellner: „Zakazuji řečníku pokračovat a rozpoštím schůzi.“ Slova rozhovoru mezi dr. Gellnerem a předsedou uvádíme dle zprávy „Nár. listů“, které rozhodně nechtěly přerušovati skutečný obrazek ve prospěch katolických účastníků. A rozhovor uvedený vrhá na předsedu Wutschla zajímavé světlo. Měl dr. Gellner právo a povinnost vysvětlovati, co za stávající zákonů cizinec v Rakousku mluvit smí? Zajisté že ano. Proto despotický protest Wutschlův byl naprosto nemístný. A skutečné vědecké, věcné disputace o náboženství má rozhodně značnou volnost v tom Rakousku, kde censura propouští i tištěné psamechy na naše svátosti, ba i na Krista samého. Patrně tedy, jak asi „slušné“ řečník mluvil, jestliže komisař byl nucen napomínati. A jestliže „neměl co vysvětlovati“, byl by ve schůzi úplně zbytečný. Jestliže si myslili volní myslitelé, že vědeckými důkazy přítomné kněze porazí, proč sám Wutschel vybízel, aby komisař schůzi rozpustil? Rozhodně by pánům více slušelo povědět davům promyšlené něco nového než v aristokratické póze přistupovati na návrh komisařův. — A — předsednictvo stěží zachránilo dr. Gellnera před insultem kulturně povýšených stranníků! Divná to ukázněnost těch, kteří mají ukázati aspoň část té vzdělanosti, jakou sami se vychloubají. Societika volných myslitelů při debatě byla přímo úžasná. Bude dobře, vydají-li se řeči obou protivných táborů v plném znění, aby každý nestranný poznal, koho vedla k řeči láska k pravdě a koho fanatická zášť a nedůtklivá sobělibost. Volný myslitel Vogtherr ohradil se s velkým rozhořčením

proti t. rzení Albánovu, že „nevěra zbavuje povinnosti.“ Prý boršího a perfidnějšího obvinění nemohlo se svobodným myslitelům dostati. Jen chladnou krev, volní myslitelé, a místo strojeného rozhořčení konečně trochu myselete. Většinou v osobního Boha nevěříte, ale za to klaníte se svému pozemskému bohu Haecklovi, ačkoli témuž „volnému mysliteli“ od odborníků na slovo vzatých byla dokázána velká vědecká mlklost a docela i rafinovaná nepoctivost. A tento váš bůh jest monistou a deterministou, věří, že všečen vývoj jest předem určen nikoli svobodnou vůlí Boha nebo svobodným rozhodnutím duše lidské, ale neúprosnou nutností. Vždyť prý Boha není, a člověk svobodně vůle nemá. Tudíž z takové nauky nutně by plynulo, že člověk ani volně mysliti nemůže a že — nemaje svobodné vůle — nemá ani zodpovědnosti. Pravý determinista nemůže přece uznati, že za své dobré nebo zlé skutky jest povinen účtovat, přijímati odměnu nebo trest. Vždyť všecko dělá — jak myslí — z nutnosti. A vědomí zodpovědnosti přece tak úzce souvisí s vědomím povinnosti — že těžko zde oddělovati. Jen tedy místo rozhořčení raději logicky a důsledně uvažovati! A chcete-li mítí všecko na podkladu vědeckém, dokažte nejprve skutečnou, neúprosnou vědu, že Boha není, nebo že člověk není nijak odvislý od Stvořitele. — Jinak vám žádný vzdělanec věřiti nemůže, že váš odchýlný postup na základě bezvěří děje se na půdě vědecké. Pokud vědecky svůj ateismus nedokážete, nutno považovati vaše nejmodernější zvláštnosti za stavění zámků v povětří a za nevědecké dobrodružství.

Moderní Revue o Macharově. Pokrokovému listu „Moderat Revue“ jistě ani Pelant neodvázal se vytýkati „klerikální zaujatost“ a vůbec nějakou místnou setrvanost vůči církvi naší; vždyť jest to také orgán svobodných myslitelů. A tento list píše o Macharových feuilletonech: „Vystupuje zde duch, jenž potírá všechny modly, mimo jedinou: sebe samého. Zkoumá a pátrá, zaujímá ke všemu ostré stanovisko a vypořádává se se vším co nejdůrazněji, neuznává autority, nepřipouští neomylnosti, mimo jedinou: svou vlastní autoritu, svou vlastní neomylnost. — Všecky známky člověka věřícího, stranníka jediné pravdy. — Neváhá, jde jisto, jako slepec, jenž se mní na čistě rovině. Staví zákony. Rozhoduje definitivně, neodvolatelně. A anathemisuje (dává do klauzy) jako každá církev. — Má intransigentního (nesnášlivého) ducha starých náboženských zuřivců. — Stal se svobodným myslitelem. Bojovníkem za uvolnění ducha z pout římské církve. Vystupuje jako nový mesiáš budoucnosti, jež jest jemu samému neznáma: vi-li, od čeho hlásá odvrát, nezná naprosto kam vésti. Neboť jeho sebejistota se projevuje jenom tehdy, kdy potírá, co jest. — Je zajímavá podívaná na něj, avšak nevábná a odpuzivá na konec pro každou aspoň trochu jemnější citlivost ve věcech ducha. Ne, tak se nebojuje svoboda člověka, tak se nepřiblíží k metě harmonického (souladného) pozemského života — to je stará sveřepost, staré násilí, stará zaslepenost v nové masce. Credo, quia absurdum (věřím, poněvadž to jest nesmyslné) — p. Machar toto staré slovo opětně realizuje (ve skutek uvádí). Až bude jeho „Řím“ v knižním celku, uvidí se to bezesporně.“ — Takto tedy posuzuje literární činnost Macharovu sám vážnější časopis pokrokový. Ale co to všecko platno? Většina pokrokařstva jest pracemi protikatolických fanaticů tak zpracována, že laické sáhne vždy po knihách, kde jsou uveřejněny protikatolické útoky. A hlava pokrokařská ráda uvěřit tomu, po čem srdce její touží. To jsou její duševní hody — čistě něco, čím její protikatolická jízlivost jen víc se rozpáluje. Macharův „Řím“, v němž církev dostává kopance tolik nespravedlivé, tak tendenčně vypočítané, vyšel již ve III. vydání. Pokrokařský zrak shlítně radostně všecko. A přece — jak by otvířelo oči dle, jež by porovnálo nestranně, vědecky Řím pohanský s Římem křesťanským! Anebo nechť aspoň se vydá co nejdříve kniha, která by nejokatejší nepravdy spisu Macharova postavila do pravého světla. Velicí duchové putují do Říma shlédnout velikolepé umělecké památky římské z doby, kdy v městě tom panovala ta „ukrutná“ papežská stolice. K vůli novověkým činžákům by tam jistě nejezdili. A každý nestranný vzdělanec projevuje zasloužený podiv nad tím, co křesťanské umění v Římě vykonalo. Slavnému spisovateli Sienkiewiczovi se život pohanského Říma nijak nelíbil; on vítal dobu tu, kdy červánky doby křesťanské nad ním vzplály. A znal dějiny tohoto města daleko lépe než Machar, který přichází po něm tendenčně přerušovati, tak že Macharův spis přímo šíří slepou zášť vůči katolicismu a úsilnou snahou očistiti ty pohanské tyrany, které sami pohanskí spisovatelé odsuzovali. Jelikož Macharův „Řím“ jest kniha protikřesťanská, nalezneme obilí hojnost! Proto jest potřebí zavčas postarati se o vážný protispis. Jak mnoho dobrých znalců Říma nachází se i v Čechách! A přece klidno, tiše, jako by se nic nedálo.

Důslednost N. Doby. Masarykova „Naše Doba“ v posledním čísle (v rubrice: Po životě náboženském a církevním) věnuje přes půltřetí strany církvi katolické, pět řádků Rusinům, dvanáct řádků sedmihradeckému manželství, obráceně brot článku zase proti naší církvi. Takový přehled jest velice jednostranný a schválně hodně neúplný. Co se odehrálo v Praze v náboženské obci židovské, tedy zrovna před očima stoupenců „Naší Doby“, o tom ani mlu. Pod úvahou podepsáno obratné datum: 7. září 1907. Aspoň se v tom článku nemusilo psát o židovském novém roku (9. září), třebaže referentovi zbývalo na to místa a čas dost. Strana, na níž jest dokončení úvahy, jest ze tří pětin čistá jako lilium. Zprávy školské, jež jsou přece vytištěny před zprávami náboženskými, jsou dopsány 20. září. Ale — pokračová „Naše Doba“ právě při zprávách náboženských uvázla na 7. září. A přece bylo tentokráte tolik zajímavé látky z tábora pražských rabínů! Kritika toho ruchu byla rozhodně důležitější než poznámky o cholinských Rusinech! „Naše Doba“ posuzuje v zmíněné rubrice stanovisko pražských katolíků ke kongresu „Volné myšlenky“; o poměru rabínů k těmž sjezdu ani slova. A přece právě rabíni kázali proti kongresu tak ostře, až sám česko-židovský Rozvoj proti nim se ozval. A to už jest přece zjev kromobyčejný. „Rozvoj“ napsal 13. t. m., že pražští německo-židovští rabíni zahájili křísťové tažení proti vítězství pravdy a snaží se zachrániti svou živnost (!!) kázáním v synagogách. A pokračuje: „Rádi zaznamenáváme hojnou účast našich stoupenců na kongresu... Pražští německo-židovští rabíni nešikovně odhalili ledví. Jsem jim za to vděčen. Jako obchodník, když pozoruje, že mu ubývá zákazníků, snaží se vychvalováním zboží a sladkými slovy odcházející si udržeti, tak i pražští německo-židovští rabíni ve strachu o živnost a živobytí zneužili kazatelův o novém roce k agitaci protipokrokové demagogie. Pan Dr. Kisch chtěl dokonce účastniti se veřejného hádání v Plodinové bursě, ale rozmýšlel si více a přiblížku odvolal. Jaká škoda! Kázání pp. rabínů dokázala nanovo, že rakouské shromažďovací zákony vykazují mezeru. Policijské úřady posílají úředníky do všech schůzí, jen na jedno místo ne, odkud se pak může beztrápně mluvit proti čemukoli, totiž na kazatelnu. A tak tedy jsme svědky, jak kazatelny zneužívá se k politickým projevům, tím nebezpečnějším, že nelze je paralyzovati na místě. Na to také pánuv hřeší. Ale zapomněli, že hrají s ohněm. Vyvolali duchy, jichž se neshostí. Hnuli stojaťon vodou v židovstvu, ale vlny vzdouvají se výše, než jim milo a hrozí je pohltnuti. Mnoho židů do dna duše štván rabínů roztrpčilo. Kdo seje vítr, klidí troud, a tak mohou pánuv dožít se ještě vělejších překvapení.“ Tak tedy psal židovský „Rozvoj“ 13. září; zato však „Naše Doba“, mající zprávy školské a datem 20. září, skončila svoje náboženské pozorování sedmým zářím. Kdež by také utrousila nějaké slovo proti rabínům! Vždyť přece její redaktor Masaryk pracuje pro zmožutnění a obšťastnění českého národa právě v Americe — poukazováním, jak by se dalo čeliti antisemitismu. To by dostal referent „Naší Doby“ co proto, až by zámožný přednášec po návratu seznal, jak se stal jeho list náhle „taky-antisemitským!“ Masaryk svým zpátečnickým hlediskem snažil se dokazovati, jak která církev působí na rozvoj blahobytu národního. Nebylo by tudíž zcela důležitým pohovořiti také o tom, jakým způsobem židovské náboženství přispělo k tak závratnému rozvoji kapitálu israelického? Byla by to úvaha zvlášť časová a pro náš národ vešpotřebná; vždyť přece vidíme, jak i za výchovy rabínů židé jsou v Čechách nejbohatším občanstvem. Ale Masarykova strana bojí se proslavení pravdy o židech víc, než židé sami. Referent snažil se namluviti, že papežský syllabus „zarazí ty beztoho skromné začátky biblické vědy, kritiky i exegese, která tu a tam se ukazovala v nesmělém náběhu, profesoři a doktoři theologie budou dále jako při disputaci královéhradecké hájit pravost t. zv. comma joanneum...“ Tu potřebí chytiti lehkomyšlného referenta za drzou ruku. Mohli bychom se toho „učence“ tázať, zda viděl aspoň hřbety těch učených knih, které o bibli sepsány v novějším čase od katolických odborníků. To že jsou „skromné začátky biblické vědy?“ Dr. Musil slavil ve světě vzděláním hotový triumf svými biblicko-geografickými výzkumy. Místo co by fanaticky zaujatá „Naše Doba“ něco šíře napsala o velikém úspěchu katolického učence, odbývá katolick v exegesi pausálními pohrdáními. Zahraniční i protestantští a racionalističtí odborníci velice výskumy Musilovy chválí, „vědecká“ „Naše Doba“ odbývá katolickou vědu velkopanskými frázemi. Věda Musilova ovšem nehodí se do krámu pokrokové, kde se prodávají — realistické domněnky, vypočítané spíš na ublížení naší věrouky ve prospěch skutečné pravdy a pokroku. Jen pryč s vědou, která by mohla škoditi reputaci Masarykově! A povězte, pane referente, jak že byla při disputaci královéhradecké hájena pravost „comma joanneum“? Nepleťt jste se ve své zaujatosti notně? Bylo naopak v Hradci řečeno, že v naší církvi dosud vědecká disputace o tom „comma“ není zakázána. K tomu dodáváme, že v naší bibli ono místo bylo uzávorkováno v té době, kdy protestanté je tiakli ve svých biblích bez závorky. Bylo by dobře, kdybyste na místo aristokratické pózy a pausálního odzouvání trochu víc studoval katolickou vědu z původních pramenů.

Chvála z úst nepřátelských. Listu „Memento“ telefonováno bylo dne 15. srpna: Radikálně socialistický městský radní Parizot praví ve své správě o hospitálech, kterou oznamoval v jednom z posledních sezení městské rady dijonské, následující: „Srovnáme přec naši dnešní bilanci s dřívější. V roce 1900 vydala nemocnice denně 1000 franků. Od doby té stoupají vydání, počínaje platem zřízenců až k účtům ženitky, pradelny i lékárníka. Ve dvou letech máme vydání větší o 158.000 franků. Je to výsledek marnotratnosti, špatného obchodního vedení, pochybeného dozoru. Počtu nemocných nepřibýlo, při dobrém řízení nedošlo by bývalo k tak špatnému výsledku. Opakuji, že obchodní správci špatně hospodařili; kdyby měli ještě svědomí, museli by nemocnici opustiti. Na prefektuře dívali se neradi na odchod sester,

neuvíděli by nic raději, než aby se sestry vrátily.“ K těmto zajisté významným slovům připojil jiný člen městské rady výmluvnou poznámku: „Bez bázně vyslovme, že před zaevřetěním neměla nemocnice ani haléře dlanu. Deficit počal teprve tehdy, když laikové nastoupili místo sester“.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **koupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vytváří se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Rozšiřuje

Časové úvahy!!

Truhlářského učně

z řádné rodiny přijme

Fr. Třasák, Hradec Král., Pětidomí č. 241.

Oznámení do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si uctivě sdělit, že jsem převzal

dílnu knihařskou a ozdobnickou

po zemřelém panu Vachkovi.

Ve více dílnách domácích i zahraničních nabyt jsem takových zkušeností a zručnosti, že mohu zcela dobře svěřené mi práce

způsobem nejmodernějším

a k plné spokojenosti velectěného obcenstva prováděti.

O laskavou přízeň prosí v plné účtě oddaný

Emanuel Červený,

majitel ozdobnického knihařství
v Hradci Králové,
vedle Grand-hôtelu, č. 359.

První a jediná dílna pro vzorné vyučování slečen v šití šatů, braní míry a kreslení střihů. Na přání též zhotovování klobouků.

Za příčinou přesídlení a rozšíření mé

úplné modní síně pro dámy

z Eliščina nábřeží do c. k. erárního (rohového) domu
(šíkmo naproti Grandhotelu) (I. poschodí)

dovolují si velectěným dámám Hradce Králové a okolí, vsud krátkému trvání skvěle osvědčený, závod svůj co nejuctivěji doporučiti. Jelikož zaručuji nejelegantnější provedení všech rob a kostýmů dle nejmodernějších anglických a francouzských vzorů, prosím, by mně ctěná přízeň dám i v nové mé zvěštěné dílně věnována byla.

V dokonalé účtě

Anna Oktávová,
dámská krojčová a modistka.

*„Přirovnání plavě šleha
nebylo by zahová
kdyby mni tak dobře nasloužilo
Kathreinova káva sladová.“*

Pravá jen v původních balíčkách se jménem Kathrein.

Silně rozčilující zrnkovou kávu by nikdo neměl píti nesmíšenou!

Kathreinova sladová káva Kneippova

se jedinec osvědčila jako nejlepší přísada, která jest lehce stravitelná, výživná a krev tvořící podporuje zdraví.

Děti by se měli zvykat jen na Kathreinovu.

Upozorňuji

zvláště pp. hostinské, obchodníky a nákupní spolky na svůj pečlivě řízený

obchod tvarůžky

(syrečky),

jež zasílám dle dohody velmi levně vždy čerstvé ve velkém i malém.

Václav Uždil,

obchodník syrečky,

Šonov, p. Nové Město n. Met.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem pofty.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná- kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
kevevých náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV.

jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře

v Hradci Král.

NÁBYTEK — A — KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Nelepším mýdlem jest mýdlo s vranou

a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které medaili kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akolová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.

Tovární sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.

Telefon 914.

Tovární sklad PLZEŇ, Saská ulice č. 7.

Telefon č. 416

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odbědce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Ceníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejmné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bojné zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně praco-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlátí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstříkavějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky bezcenné. Vše posílám již posvěcené.

MOSAIKY

skleněné
pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaiky
vlastní, hotové

uměl. útvar pro malbu na skle

B. Škarda,

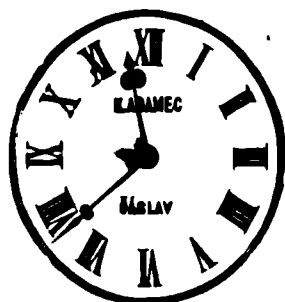
Brno.

Rozpočty pro chrá-
mová okna i mosaiky
bezplatné.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Vína ku mši sv.

Zaručená přírodní, jakož i

Jemná tabulová vína vlastního školení
doporučí

křesťanský velkozávod
firmy

F. HERINK, sklepy přírodních vín
Č. Budějovice.

Majitel doporučen Ordinar. listem diec. Čes.-Budějovické
č. 30—31 r. 1904 k prodeji mešního vína.

Paramenta.

Ignáce V. Nešhuda syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)

doporučuje P. T. veleďustojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčelní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složení listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založena v Praze opět revidována.

Půjčují za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďustojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďustojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázk franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůžek.

Sta odporučením a čestných uznání po ruce.

Prosím veleďustojné duchovenstvo o laskavou přízeň

a důvěru závedu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkově náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Mravný hoch

se přijme

do učení

u **JOS. KIESLICH,** pozlacovače

v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiků,
rámů atd. atd.

✂

**Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.**

Výkresy a rozpočty na požádání.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 3., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázk zasílá
se vše franco.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Mešní vína

Veleďustojnému duchovenstvu dovoluji si nabíd-
nouti pravé, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvích. Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lah-
vích. Klosterneuburské staré vylešelé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvích za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i brionská, pocházející
z Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. října 1907.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Práce českých stran.

Píše venkovský pozorovatel.

Reorganizaci strany mladočeské netuší se nikde mnoho dobrého. Důvěrníci slyšeli pěkné řeči, mnoho dobrých návrhů a jadrných myšlenek. Přijeli, aby je slyšeli, a slyšeli, aby pak odjeli. Zejména venkovští důvěrníci, mimo města, byt měli dobrou vůli, nemají zase prostředků, v němž by mohli podle návodů sjedotvácet práci. Ze venkov jest pro mladočeskou stranu ztracen, nemusí se zvlášť dokazovat, neboť to dokázaly říšské volby. Snad důkladná reorganizace mohla by se dodělati jistých výsledků ve městech, kdež mívala strana mladočeská vlastní své jádro voličské.

Řevavý radikalismus, který zvítězil posledně na Vinohradech, není zdravým zjevem ani politickým, ani národním. Budit všeho štěstí přání tomu, komu ještě radikalismus imponuje, my nad ním nejásáme, neboť jest nám jasno, že jest to ošuntělý prostředek, jenž povrchností svou nevede k němu a ani jednoho ministra nikdy nezasrahl. Ovšem, láskou-li hří na tímto radikalismem přední listy mladočeské, neměly by zapomínati, že v poslední době i v jejich sloupcích jest mnoho radikalismu protikateolického. Shledali jsme nejednou, že zejména v „Nár. Listech“ bylo filosofováno tak, až se šlo i na samu podstatu náboženství vůbec. Tento neblahý zvyk jest společný všem listům svobodomyšlným, ať již se jmenují pokrokovými, radikálními anebo ještě jinak. Ukaz tento není zajisté poslední příčinou ubývání autority vůbec, tedy i politické. Ale kdo pak by chtěl v těchto věcech hlouběji zpytovat svědomí a sledovati myšlenky až do posledních jejich důsledků?

Ba věru, neuplynulo ještě mnoho vody od té doby, kdy byly politickým a národním autoritami Rieger, Matouš a jiní předáci bývalé strany staročeské. Dnes autority valí se v sutinách. Zásady a politický postup náš v povšechných rysech se sice nezměnil, ale cítíme bolestně veliké změny mravní a duševní. Autorita má tu zvláštní povahu, že může někdy vše ovládati, a den na to sama pošlapána býti.

FEUILLETON.

Zkrocení zlého muže.

(M) Edgar Recall byl na výši své kariéry. Politické vědomosti jeho byly sice nepatrné, ale ze to výmluvná ústa dovedla chrliti záplavu skvělých slov, jež buď opojovala jako šumivé šampaňské, nebo zchlazovala jak chladné proudy Bigle-riveru, protékající jeho otcinu, krásný a půvabný Fools-town.

Otčina jeho byla nejenom krásná, ale i v každém ohledu vzorná, pokroková. Elektrické osvětlení, automobilové spojení, volební právo žen, vzorný plán asanační, rozlučka manželství, vodovody, vše bylo zde provedeno. Fools-town je město a republika. Volí do svého sněmu 36 poslanců a kandidátem poslanectví je šťastný Edgar Recall.

Volební kampaň se blížila chvatným krokem, a Edgar Recall, jako zaměstnanec svého krejčí, tedy rozený diplomat, pracuje už plnou parou pro svou kandidaturu. Zaplatil daně, aby mohl býti volen, řeční po všech barech Coal-streetu a Loafers-streetu, za kterýž okřilek kandiduje. Řeční, mluví, křičí, pije, kouří a platí řád za celou společnost. Je na výši své kariéry. Jen jedině mu kalí radost. Dlouholetý jeho kamarád Tom Faultfinder, nadaný politik a výmluvný ávec, postavil se proti jeho kandidatuře; jeho vlivu podařilo se držeti v opozici třetinu hlasů. Ale snad podaří se Recallovi i tuto třetinu získati pomocí Francise Guzzlera, trafikanta, a pak bude pánem situace a poslancem on, Recall.

Ale ještě mu kazilo dobrou náladu něco. Byla to jeho paní, resolutní Tereza, rozená Chitchatová. Ta nechtěla tomu nikterak rozuměti, že by při kandidatuře manželové, již jinak přála,

takže povaha její nechá se vyjádřiti, že s Kapitólu ke skále Tarpejské jest pouze krok. U nás lidé veřejně činní nedbali toho, jak by autoritě mezi oběma pojmy: Kapitólu a skály Tarpejské zabezpečili čestné trvání a stálou vládu. Měl-li býti kdo odstraněn a měl-li na býti vrchu směr nový, užívalo se a užívá se tak silné kritiky, že pravda a spravedlnost mohou se vystěhovati někde do Siberie. Vše trhat, kritizovat bez oddechu a únavy, chytřácky všemi prostředky odporučovat sama sebe a svou stranu, to jest hlavní moudrostí našich proroků. Masaryk pro sebe a své věrné nazval to vhodně: kácením model. V zájmu povšechné situace národní nepostačí reorganizovat pouze stranu mladočeskou, dnes by se měly reorganizovat strany všechny a ne pouze politicky, nýbrž také a jmenovitě za tím účelem, aby se zřídila a svého významu nabyla autorita, bez níž není jednoty, pořádku a moci. Silou autority miliony lidí různých se zájmy, vášněmi, ideami, místem, dobou, stýkají se v jediném středisku a pohybují se, jako by pro ně nebyl než jediný čas, jediné místo, jediná idea, jediný zájem a jediný život.

Autorita jest vrchní moc, která budí poslušnost a úctu. Poslušnost jest dobrovolné poddání se vůle vůli jiné. „Setník, postavte se sem se svými lidmi a nastavte prsa střelám!“ „Ano, generále!“ To jest poslušnost člověka svobodného, při níž velící i poslouchající jsou stejně vznešeni. Úcta jest druhým živlem autority a jest jí stejně nutná jako poslušnost. Úcta jest vážnost spojená s láskou, a člověku nelze poslouchati dlouho toho, kdo nás nenaplnuje ani láskou ani vážností. Z toho jest patrné tedy, že musí míti určitě vlastnosti povahy a ducha ten, kdo má býti autoritou, a že, postaví-li se před námi autorita jednoho nebo několika, nesmí se hrzyavou a závistivou kritikou podrývat. Pyšné heslo individualismu, hlášené s universitních stolic, jest královskou laškovou autorit. A mimo to heslo individualismu jest i dosti pošestilé, neboť jak má tolik různých vůlí činiti jen jedinou, není-li nějaká vůle svrochovaná, která je v sobě všechny slučuje? A jak je možná moc, není-li každý občan na prvé vyzván ochoten zaujati místo, na něž

musely býti řeči volební dlouho přes půlnoc a že by se její manžel musel každý den vraceti tak „umluvený“, že nestačila mu ani brána domu, v níž vraci nebylo.

Zrovna to však Edgar neměl rád, aby se mu žena do jeho „osobního“ záležitosti pletla.

„Drž hubu a dost!“ „Ty jeden hnidopichu zbláznělá, já mám držet hubu, já? Drž ji ty, drž ji pes!“ A aby věděl, při volbě ani hlasu ti nedám.“

Tohle Recalla doopravdy dopálilo. Tak ona jeho žena a takhle se vyjádří! Edgarovi byla jeho kandidatura věcí choulostivou, posvátnou, již dotknouti se bylo největším zločinem. A teď jeho manželka, osoba mu nejbližší, nechce jeho politické budoucnosti obětovati ani svůj hlas. Ač je Edgar jinak pokrokový člověk, přece mu napadá, že to volební právo žen mu byl ten černý dlužen. Zlost se necítě zvolal: „Mezi tebou a mnou povstala propast hrozná. Jdi k otci svému, propouštějím tě ze všech závazků manželských a mateřských.“

S Terezou se země zachvěla, kolena podklela. On Edgar Recall jí řekl rozlučující formuli: „Jdi k otci svému, propouštějím tě ze všech závazků manželských a mateřských.“ A jak to řekl, formou zákonně předepsanou, proti níž nebylo žádných námitek! Byla svobodná, bez muže. Teď byla klidná, odhodlána. Přistoupila ke stolku, něco v záusve chvíli kutila, načez se obrátila a udiveným tónem se tákala: „Co tu chcete, pane? Zde nemáte již co pohledávati! Byť je můj, poněvadž je v mém domě, nábytek je můj, šicí stroje koupila jsem sama, nač máte právo, jsou tamhle vše zapáchající dýmky, o něž, prosím, byste se postaral, jinak Vám je vyhodím z oken. A teď marš ven, kandidáče!“

Pozvedla ruku, v níž sahal se revolver

jest povolán? Postup byl tento: začalo se s individualismem, pak se zatočila domýšlivostí hlava tím, jimž usnadněno bylo tímto způsobem posuzovati lidi duchem a povahou vynikající, protože lidé bezvýznamní upadli by v zapomnění, kdyby si neobrali za terč velikány, a konečně při povaze obrany a dobývání národních práv všechna tato nedisciplinovanost přerýla si široké řečiště v životě politickém. Odtud tolik vůdců, stran a tolik vůdců na pensi, pro které se již stran nedostává. Za takových poměrův autority utrpěti musily. Hlavou vinu má ta žurnalistika, která znehodnotila nejprve autoritu Riegra, po Riegrovi nutně byly popraveny autority jiné, i mladočeské. Dělo se tu něco podobného jako ve filosofii. Sotva že žák zmocnil se zbraní svého mistra, již pojal úmysl založiti svůj vlastní směr a učení mistrovo nahraditi naukou svojí. Jmenovitě v politice podrývání autorit jest vždy kletbou zlého činu.

Tato politická rozpoutanost, rozšířená nedisciplinovanost a neschopnost uznávání autorit má smutné důsledky, jichž jsme právě svědky. Úpadek strany mladočeské jest toho názorným dokladem. Jestliže kdo by mohl býti autoritou ve straně mladočeské a politickou autoritou národní vůbec, jest to beze sporu poslanec Kramář. A podívejte se, jak se s ním zachází jak se o něm píše v novinách mladších stran. Jest vždy znamením úpadku, jestliže stranník nedovede respektovat povahu a ducha svého odpůrce.

Víme dobře, že těmito řádky nic nenaopravíme a že pro mimokatolickou veřejnost jest nám spokojiti se jen pouhým konstatováním.

* * *

Strana katolického lidu. Z předchozího rozboru plyne však pro nás české katolíky nejen východiště, ale také určitý cíl. Setrvačné síly politického národního chaosu jsou tak úporné, že bychom radami svými marně plývali. Proto správně bereme se již cestami vlastními, také již z toho důvodu, že pod komandem pokrokařským a socialistickým obývají záda české politické strany, což my v zájmu národním

systému Browningova a milý Edgar Recall, kandidát poslanectví, krejčí, vyletěl jako ávec.

Za ním vylétly jeho dýmky, krátké dřevénky, rachotíce a kutálející se jako ořechy po schodech dolů. Ale co bylo Recallovi? Peníze měl — a to je hlavní věc. Za tři dny bude poslancem a pak bude hejl Libry sterlingů denně budou kapat.

Vesele kráčel do baru, večer pronesl řeč, druhý den pil jeře na zdar své kandidatury, večer měl zase řeč, ale ku podivu, oduševnělé jeho vývody nesetkávaly se, jak se Edgarovi zdálo, s takovým souhlasem, jako dřívě. Seslíhl hlas svůj, počal zimničnou činnost vyvíjeti v den volby, ale pořád se mu zdálo, že není vše, jak by býti mělo, že stranníci jeho jsou nějak chladní, že ten starý pletichář Tom Faultfinder, ávec, se mu škodolibě škibá. A měl jakési tušení, tušení neblahého výsledku.

Bylo pět hodin odpoledne — šest mrtvých, dvacet policistů a čtyřicet z obecnstva těžce raněno — když vládní zástupce města a republiky Fools-townu vyhlášoval výsledek voleb: „16. okres Coalstreet a Loafersstreet; pan Edgar Recall 4 hlasy, pan Tom Faultfinder 26 hlasů, paní Tereza Chitchatová, rozloučená Recallová 976 hlasů, zvolena tudíž nadpoloviční většinou paní Tereza Chitchatová a jest poslancem za 16. okres.“

„Ta zmije.“

Prvním politickým činem paní Terezy Chitchatové bylo ve Fools-townu odstranění zákon o rozluce manželské, kterému žádná žena nepřála; proti činu Edgara Recalla postavily se všechny moderní bojovnice, jichž působení podařilo se na Terezu soustřediti tak značný počet hlasů. A Edgar je přece poslancem, ovšem jen proto, že paní Tereza, jeho paní, nyní už nerozvážlivá, je poslankyní. Smířili se, ale pan Recall tajně pracuje pro odstranění — volebního práva žen.

Niniti nesmíme a nemůžeme. Síla a budoucnost naše jest v nás samých. Naše vedení politické musí to míti stále na zřeteli a všechny činitele uschopňovati tak, abychom přitahovali všechny živly konservativního smýšlení. Láska ku pravdě a spravedlnosti, vážnost a slušnost ve slově i v novinách musí býti vždy naším vůdčím heslem. Není lichocením „Obnově“, že v tomto ohledu zachovává svůj štít neposkvrněný. Jest mravním diktátem, aby se tak dělo ve všech katolických listech a na všech katolických schůzích. Brániti se musíme, a obrana vyčerpává vlastně největší část našich sil, ale obrana musí býti takové povahy, aby platila všude a imponovala prostému i vznešenému, člověku z lidu i inteligentovi.

Hledíme-li k taktice nepřátel, kteří dle ojedinělých případů vtiskují známku všemu katolickému, jest nám přičiňovati se o to, aby zodpovědnost v našich řadách u každého jednotlivce byla utužena. Nezodpovědnost připravila hrob již mnohým politickým stranám, kteréž podaly potomstvu tolik příkladů, že jich nelze nedbatí těm, kdož opravdově pracují o prospěch strany a zájem národa.

Již několikrát v člancích tohoto listu na jisto postavena pravda, že katolická věc, jakkoli obklopena jest kritičností doby, přece na druhé straně má velmi příznivé podmínky slibného rozvoje. Není dovoleno tedy, aby jednotlivci snadno vyvarovatelnými chybami znesnadňovali práci a postup celku. Naši nepřátelé mají zájstě dosti úhan, abychom jich mohli dobře využiti jako prostředků obranných, ale musí se to díti jistotou pravdy a slušností výrazu. Jen se nebojme, řešme a palme na vlastním těle, neboť bolest bude pramenem radostných úspěchů. A když již jest nám v ruce vtisknut meč, budeme se brániti, a když již politické poměry naše jsou rozhárány, a vyvírá z nich slabost vůči vládě a proti nepřítelům, budeme se snažiti, abychom budovali vážnou politickou stranu, jež by měla svůj význam doma a příslušnou váhu ve Vídni. K tomu účelu jest přestovati a posilovati všechny dobré vlastnosti, jež jsou zárukou zdaru, k tomu cíli jest potřeba nadšené a obětavé činnosti, neboť doba slov již pominula a zárodkem budoucnosti může býti jenom promyšlený skutek.

* * *

Židovská pojišťovací společnost. Pokrokářské listy s námi mají zajisté křís. Není hnutí jejich, abychom si ho nevšimli. Jmenovitě je velice mrzí, že stále na duševním katastru jejich hledáme hranice, které by je dělily od zájmů židovských. Hranic ovšem nenalezáme a práce naše jest marná, ale marnost ta nás těší, protože i tento negativní výsledek vždy určitéji naši veřejnosti dosvědčuje, a jakým oprávněním mohou pokrokářské listy horovati pro sociální a hospodářské prospěchy našeho lidu. Tak na příklad, co jest v tom lícoměrnosti, když „Osvěta lidu“ nebo „Čas“ rozpovídají se o zdražování potravin a uhlí! Tak hezky se čtou fráze jejich o utlačování lidu podniky soukromníkapskapských, tak výstražně zní hlasy jejich o opatřeních, kde běží o výrobky denní spotřeby a o podniky všeobecně užitečné a potřebné, ale o tom, komu na hlavu nejjistěji, mlčí noviny pokrokářské jako zařezané a jmenem „žid“ nevytáhneš z nich ani heverem. Když se dotkneme pokrokářů na jiném místě, spustí hned křik, jako bychom z nich kůži stahovali; ukážeme-li však na jejich židovskou pojišťovací společnost, poněkud se v hluboké, trapiatické mlčení.

Jan Marat ve francouzské revoluci vydával časopis „Přítel lidu“ a rozplýval se v něm takovou láskou k lidu, že milým občanům pod širočinou katovou neustále hlavy se kutálely. Naši pokrokáři mají v sobě také něco, co zapáchá revolucí maratovštinou, neboť, překážejíce hospodářskému uvědomění, pomáhají zlatětkům lidovým kutálet se do židovských pokladek. Rozdíl jest ten, že se tu neplatí hlavami a krví, nýbrž jenom mozoly a potem.

* * *

Osuďné otroctví. Pokrokáři utvořili v českém jazyce zvláštní slovník a skladbu pro člověka samostatného, svérázně myslícího, na nikom nezávislého. Uvolnění z odvěkých pout, p - zvednutí hlavy, nový rozmach, síla přesvědčení, chápání nových cílů, nové obzory, takové a podobné pojmy řinou se z jejich per a usazují se tiskem na trpělivém papíru. Jest to nalepování poslátky, aby zmámení byli nevědomci, neboť ve skutečnosti stále objevujeme ponty, kterými hrdinové jsou pouzí, ano jsou to i zámyslné otrocké služby, konané směrům a zájmům, jež protichůdný jsou našemu národnímu cítění i slušnosti vzdělaných lidí. Pan Horký v posledním čísle „Národ. Obzoru“ se v tomto ohledu zajisté náramně proslavil. Jako redaktor uveřejnil řadu anekdot, jež mají účel zneškodnit a potupit ruského cara. Vyšly v Ber -

Rádi bychom věděli, kdo ten J. Hr. jest. Patrně, že anekdoty napsal buď zůřivý Němec, nebo jízlivý žid. „Národní Obzor“ opatřil si tím kvalifikaci, že může býti dobře doporučen všem zapřisáhlým nepřítelům ruského cara, ruského národa a jmenovitě židům. Jest velice smutnou pravdou, že naše české a slovanské vědomí vlastními příslušníky se nestoudně hanobí, a že se vyskytují zjevy, které dříve nebyly možny, jako dnes v dobách éry pokrokářské. Oh ano, pokračujeme a prohlubujeme, jak zní termín pokrokářský; prohlubujeme nedostatek národní cti a pod ronškon anekdot prohlubujeme neslušné obchodnictví.

Dopis z Prahy.

Před nastávajícími volbami do sboru obecních starších. Ještě ani nejsou vypsány obvyklé doplňovací volby do sboru obecních starších a již přihlašuje se mnoho kandidátů, žádostivých domoci se zastupování občanstva. Vystupují i lidé, kteří, opravdu a přímo řečeno, nemohou na radnici přinésti mimo bezmeznou troufalost ničeho, čím by obci pražské mohli prospěti. Těmto pánům snad se vůbec zdá, že zasedati na radnici znamená opatřovati protekci svým příbuzným a známým a pomáhati jim k dosažení výběrových míst ve službách obce pražské. Pomůžeme zatím ty, kteří o mandáty budou se ucházeti, a povšimneme si oněch obec. starších, kteří ze sboru vystupují. Je to v prvé řadě druhý náměstek starostův Josef Jiroušek, jenž přinesl do sboru dobrou vůli a opravdovou snahu pracovati pro zájmy živnostnictva a řemeslnictva, jemuž však poměry nedaly prová - dět to, čeho zajisté by sobě byl přál. Tento pán není povahou výbojnou a proto nedovedl odstranovati klacky, házené jemu pod nohy některými mladočeskými obecními staršími, kteří by nejraději vládli radnici sami. Opětá jeho volba jest rozhodně zase zabezpečena. Dále vystupuje ze sboru V. Romováček, stavitel a majitel domů, jenž zasedá ve sboru od roku 1894. Jest mužem dobrého srdce a mnoho si nebáje k srdci, že ve sboru zasedá; také širší veřejnosti pražské není známo, že by byl nějak zvlášť ohnivě se zasazoval o změnu truchlivých poměrů na radnici. Pokud se týče sládky A. Sifistě, jenž jest ve sboru od roku 1901, jest z těch, kteří se netlačí do popředí, leč také neodporují advokátské politice, která staroměstskou radnici zmitá. O důvěru voličstva bude se dále ucházeti i dr. V. Srb, někdejší starosta pražský, jemuž vlastní stranníci znechtíli starostenství, takže nekandidoval potřetí, ač samo mladočeské sdružení bylo by jej rádo vidělo na primátorském stolci, ježto nemohlo se shodnouti mezi sebou a jeho nástupci. Takéž má volbu zajištěnou. Od roku 1900 zasedá ve sboru K. Stárka, pražský mlynář, který také vystupuje. Po sedm let, co ve sboru zasedá, pronesl pouze po dvakráte „delší řeč“ o několika slovech — dal návrh na konec debaty. Právě se, že má protikandidáta v osobě někdejšího mladočeského poslance mlynáře B. Ryšánka, leč zdá se, že by to nebyla žádná vymoženost, ježto prý, jak ujišťují dobří známi obou těchto pánů, nula je povědy rovna jenom nule. Dále vystupují: stavitel A. Kubr, o němž lze říci, že pilně navštěvoval schůze sboru, konané jednou za měsíc; dr. V. Frič, který nemoohl se déle dívati na hospodářství v městském chudobinci pražském, zasedající ve sboru od roku 1893; architekt V. Pasovský, který jako odborník jest ve sboru platnou silou; L. Peterka, úředník Hypoteční banky a velmi horlivý člen zálesňovacího a okrašlovacího spolku; V. Prásek, jenž touhou po sensaci seštal si na sebe kde koho, tak že ocitnuv se v nemilé situaci, že byl opuštěn všemi a stál proti všem, resignoval k veliké radosti ob. staršího dra. K. Černohorského, který stejně s ním vystupuje ze sboru a bude nucen velmi se namáhati, aby opět do sboru se dostal; z vystupujících další obecní starší vinárník J. Šulc, jenž dostal se do sboru ochotou svých denních hostů, radniční to kamarilly, bude asi opět zvolen, stejně jako J. Seyd, dílovedoucí v závodě Jakoba Rothbergera. Z mladších členů sboru podrobil se doplňovací volbě dr. J. Šupich, jenž má volbu zabezpečenu; V. Březnovský, jehož na radnici jest nezbytně třeba, poněvadž se řeznou důsledností vždycky se ozve, kdykoli sbor míní odhlasovati nějakou pošetilost, jako na příklad povolení půl milionu korun na koňské závodiště různým dobrodružným baronkům a skračov -

Z těch, kdož vystupují a do sboru se asi již nevrátí, budtež jmenováni J. Havlíček, hodinář, smutně proslavivší se svými hostinskými místnostmi a jistými koncesemi; Fr. Braun, pokladník hraběte Thuna ve výslužbě a páté kolo ve sboru, kde ještě nepromluvil, malostranských zubožených poměrů v ničem se nezastal, takže Malá Strana v něm vůbec ani zástupce nemá, natož pak jiná čt. Z justa -

mentu malostranské Úřednické Besedy loni do sboru vyslaný inženýr zemského výboru Schumann, jenž ani jednou ve sboru se neobjevil a čtrnácte dnů po svém zvolení poslal starostovi oznámení, že se vzdává, kandidovati a kandidován více nebude. Na Malé Straně mimo to vystupuje ředitel Fr. Hansl, svědomitý muž a opravdový zastánce zájmů zanedbané této čtvrti, dále T. Cetlovský. O důvěru židovských svých soukmenovců bude se ucházeti dr. A. Baštýř, jenž vlastně dosud neví, koho má zastupovati, bude li opět zvolen — zdali zájmy židovských soukmenovců, či voličstva. Totéž platí o dru J. Růžickovi, jenž jako člen správní rady společné vodárny i její právní zástupce vysnamenal se ohromnými účty, které dsi si platiti za různé úřední práce. Na Vyšehradě končí mandáty stavitele Hodka, jenž vlastního otce svého ohtěl zbaviti obecních prací, a převzatného dra K. Černohorského, inspirátora nynějšího starosty a vedoucí hlavy mladočeského sdružení obecních starších. Jest samozřejmo, že sdružení již pracuje na agitaci pro svého pohlavára, bez jehož rady bylo by snad lépe pracovalo ku prospěchu obce, leč hůře ku prospěchu některých jednotlivců. V Libni odstupuje A. Pinz, dělník pražské akc. str. jirny a jediný z obecních starších, posílající dítky do německé školy. A to po všech těch novinářských výzvách a vybidkách! Inu, také obecní starší . . .

Jak vidno z tohoto velmi stručného rozboru, obešel by se sbor obecních starších bez tak mnohého výtečníka, který, kdyby nebyl v obec. zastupitelstvu, neznamenal by vůbec ničeho, takto ale domnívá se, že hodnost jeho ve sboru jest dědičnou a podle toho si také vede, podporován tiskem, jenž tak často obě oči přimhuřuje, aby hájil zájem strany.

Doba, kdy zasednou na radnici mužové v pravdě oavícení a nezištní, jest ovšem ještě daleka — — —

* * *

Šesky na správu ústavu práce král. hlav. města Prahy. S oprávněnými nadějemi pohlížel drobný lid k ústavu zprostředkujícímu služby a práce v Praze, jež pohříchu byly v mnohem zklamány. Ústav práce, řízený někdejšíml žurnalistou P. Projsem, měl státi se útočištěm všech, kdož dožadují se zaměstnání, jsouce k tomu nuceni různými okolnostmi života. Leč již přijeti, jehož se jim se strany správce P. Projse dostává, jest tak zvláštní, že nutno veřejně zde na ně upozorniti. Jmenovaný pán navyl si při jednání se žadateli tón, který nikterak neodpovídá způsobům, jež by v instituci tak humaní měly býti domovem. Zatím pražské denní listy uveřejňují týden co týden statistické výkazy, dle nichž velkém množství služby hledajících bylo zaměstnání opatřeno. Buď jsou tyto výkazy na skutečných faktech založeny, nebo jsou pouhopouhou, vtipnou reklamou, leč v zájmu dobré věci prováděnou. Kdyby jen třetina z uvedeného počtu osob, jimž dle výkazů v novinách služba opatřena, ve skutečnosti bylo poskytnuto zaměstnání, již to bylo by zásluž - no . . . Nechtějíce prozatím rozebirati, jak daleko shodují se s pravdou výkazy ústavu zprostředkujícího v Praze práci, nutně musíme na tom státi a trvati, aby správa ústavu se žadateli zacházela vlídně, ne urputně. Můžno přece vymysleti se do stavu žadatele, když jest nucen doprošovati se místa z jakýchkoliv důvodů v těžkých mnohdy okolnostech životních, kdy ustarán utíká se o pomoc a dvojnásobně zle se ho dotkne každé drsnější slovo, každá — nemístně pronesená poznámka. Doufáme, že tento pokyn příslušným kruhům postačí, aby věci uvedly do pořádku.

* * *

Starý pražský šlendrián. Cizinec, zabloudivší do Prahy v kteroukoli roční dobu, spatří povědy několik ulic rozkopaných, chodníky zastavěny spoustami stavebního materiálu a chodce prodírající se vším tím s námahou a mnohdy i nebezpečím úrazu. Běda obchodníkům, v jejich blízkosti provádí se pověstná pražská kanalisace, běda živnostníkům, když ulice, kde mají své živnosti, se dláždí! Tu nikoli snad jenom po celé dny, nýbrž po celé týdny jsou obchody zahaleny v mraky prachu, obecenstvo pro spousty stavebního materiálu do obchodu nemůže a také ani se neodváží, následkem čehož obchody vážnou a jich majitelé jsou poškozoováni. Zdá se to býti jako osudnou kletbou, že v Praze doposud nenaučili se stavěti racionálně. Rozkopati několik ulic současně, ponechati je po nějakou dobu v neuvěřitelném stavu nepořádku a poštíti práci zase jinde, tot u pražského stavebního řádu pouhá jenom maličkost. A jak rozkopati! Vyhloubiti přímo propasti, jako na příklad při zřizování domovních přípojek, kde v Praze pracuje se s neuvěřitelnou ležadbylostí. A do - sorčí orgány? Ty ke všemu klidně přibíhají

mlčí, jako by ne neslyšavší tento šlendrián rozuměl sám sebou. Tak nepotěšná, jako v Praze, nestaví se snad v žádném velkém městě evropském, a je to Praze skutečně k ostudě, že v této věci dosud neudělána náprava. Jsou případy, že byly rozkopány celé ulice v jedné čtvrti města najednou, hlavně to tapny ruchu obchodního i dopravního, po několik neděl. Ba byly rozkopány některé ulice zbytečně — a omylem — na útraty poplatníků, jimž takovýmto způsobem jenom přibývá zbytečných útrat.

Což pak nenajde se na radnici nějaká prozíravá hlava, která takovéto nepořádky přičiní se odstraniti? Jest k tomu právě již čas nejvyšší.

K hynoucí vlasti láska mizí. Ze šlechtě není, kdo by se věrně obě sáhl. Na tom již dost, kráčíme-li oblečení v slatohlav a šarlat. I lid, řád se mravy panstva, stejného bespráví se dopouští; přisáhá křivě a kuje šalby. Věta již po starobylých výsnamech slov; šibal u nás odhalil jméno moudrému a spovitému lakomci Padouchů se stíhají platit za pýchu. Věta i to, co někdy nábožní dědové Nejvyššímu přisnávali, jejich vnukové nyní loupi. Není prý tam, na nebi matitele; smýšlen čistec i peklo; Epikur (pohanský filosof) nám pravdu dává, že duše umírá jako tělo. Zločinec, prostý naděje na radosti života příštího, myslí, že se nemusí báti někdy spravedlnosti Soudece; prý v nebesích není bytosti srovnávané; svět bez zákona se pohybuje. — O přispějí již, Otče milostný (sv. Václave), nám na pomoc! Hle, lid svěřený Tvé ochraně pospíchá ku propasti; hroší jemu záhuba náhlá, jestliže se rychle neslutuješ.

Bohuslav s Lobkovic o mravnosti a zbožnosti věku husitského r. 1489.

Obrana.

(3) Teplé a studené nelze logicky sloučiti. Tak píše 5. t. m. Masarykovský „Čas“ ve článku, kde se sám namáhá ve své protikatolické zášti teplé a studené slučovati a slavnost jičínského gymn. se svého „vyššího hlediska“ zlehčiti. Sděluje na př. jízlivě: „Slavnost počala, jak u našeho národa demokratického, pokrokového, národa Husa a Žižky, ani jinak býti nemůže, kázáním a mší.“ Pokrokový referente, od které doby jest náš národ „pokrokový a demokratický“ ve smyslu Masarykově? Dokažte, že jádro národa si nechalo ochotně vočkovati bacilů rodící se v požidovštélém „volnomyslitelském“ „Času“, a pak teprve odsuzujte nedůslednost národa. Právě český lid přes všecku agitaci židovských pokrokařů rád na kázání a mši sv. chodí. Jaký jest tudíž v Čechách kontrast mezi demokratismem (lidovostí) a mezi obcováním bohoslužbám? Či přání židovstva jest tlumocněním tužeb demokratismu českého? A jen mosleminský fauatismus, který se nedá poučiti žádnou historií, dovede zneužívatí jmén Husa a Žižky proti mši sv. a kázání. Jak by realisté rádi přebarvi i povahu těchto dvou mužů, kdyby to šlo! Když volnomyslitelští bezvěrci zneužívali ve svůj prospěch jména hluboce věřícího Husa a Žižky, to už bylo dle logiky „Času“ v pořádku. Jen teplé i studené dohromady!

Fanatický referent dává svému „spravedlivému rozhořlení“ průchod také těmito slovy: „Korunou výkladu na kazatelně bylo, že jmenoval jako nejslavnější muže, kteří z jičínského gymnasia vyšli, dvojici: Riegra a Brynycha! Tu je pravém, aby byl zakřiknut! Vše si necháme libiti! nejen od vlády, jak říkáme, ale i od našich lidí buď vášní (li) zaslepených, nebo neupřímných nebo — nevíme, jak je pojmenovati.“

Že katolíkům „Čas“ na jméno málokdy může přijíti, to víme už, pokrokový referente, hodně dlouho. Nutno však připomenouti, že Rieger Brynych nejen si vážil víc než některých samozvaných a dotěrných „taky-spasitelů“ národa, ale že ho ctěl velice. Biskup Brynych hájil víru, ku které po dlouhá staletí se hlásila a dosud se hlásí většina národa, tu víru, kterou horlivě vyznával Tomáš Štítaný, Arnošt z Pardubic, Otec vlasti, Sušil, Bartoš a jiní velikáni národa. A hájil také zmužile práva národní, při čemž provedl jen tu velikou chybu, že nebral do ochrany talmud a že se netázal židů, jak by měl vlastenecky působiti. Rozdával všecko, nepotřeboval na své zcela soukromé potřeby 600 K měsíčně jako jeden realističtý předák! Brynych sirotkům ani krejcaru nezadržel.

Také Brynychovi nevyčítá vlastní stoupenci „předivo vytáček, nepravd a překrucování“ jako pokrokařský list Herbenovi. Brynych neprohlásil před svými stoupenci to, co Herben r. 1903 před pokrokaři, totiž: „Vím, že není ke mně ve straně důvěry.“ O Herbenově orgáně prohlásila také „Osvěta lidu“: „Většina látky, již denně podává, stojí v odporu se státními zásadami naší strany.“ Tu je ta důslednost pokrokařská, vynikající nad činy Brynychovy.

Brynych také nebyl vyloučen pro nějakou nedůslednost z vlastní strany, jako nyní, na milost přijatý šéfredaktor pokrokového denníku. Jestliže se tudíž horší pokrokový dopisovatel na toho, kdo staví Brynych vedle Riegra, nechť laskavě přemýšlí, s kým by si raději Rieger a jednoho stolu sedl: zda s Brynychem či s Herbenem. Kdo chce tolik pohrdlivě mluví o českém hierarchovi, nechť napřed přemýšlí o předácích vlastních.

Politický přehled.

Zasedání zem. sněmů pomalu ukončeno, ježto 16. října seje se již říšská rada; sněmy český a moravský prozatím odročeny. Výsledky sněmování nespokojily všude, především ne na zem. sněmu českém. Tu poslední přijaty návrhy ohledně živnostenského pokračovacího školství — stran zřízení zem. živnostenské školní rady bude se teprve vyjednávati s vládou; přijat návrh komise na vydání zákona na ochranu léčebných pramenů. Při jednání o zemském sirotčím fondu způsobili Němci bouři, ježto se cítili zkráceni při udělování sirotčích podpor, ale přesvědčili se, že se jim křivda nestala. — Na dotaz posl. Kaftana ohledně stonapjící drahoty uhlí odpověděl minist. držitel, že se konají vládní porady, jak čeliti hroziící pohromě. — Schválena zpráva komise školské ve příčině žádosti katechetů za úpravu jich služebních poměrů. Schválen byl také zákon o úpravě služebních poměrů obecních úředníků. — Generálním ředitelem hypoteční banky zvolen dr. Blažek, stálým řed. dr. Tilšer a druhým stálým řed. Němec Maczák. — Na sněmu českém Němci veřejně prohlásili ústy dra. Funke, že chtějí rozdělení Čech. — Na poradě něm. poslanců žádáno, aby v tak zv. německém území ustanovení byli výhradně jen něm. úředníci; aby byl status úřednictva rozdělen v český a německý. Proti těmto nespravedlivým požadavkům německým podaly české strany společný protest. — V Praze konala se v neděli schůze výkonného výboru strany mladočeské, v níž ústy dra. Kramáře touženo, aby v českém svazu na říšské radě nastalo jasno, aby zanechan všechen planý radikalismus, české poselstvo v jednotě by si vyvinulo vážnost, aby se nejednalo bez nás, po případě proti nám. — Pasivní resistance železničnických zřízenců dosud neukončena; správy dráhy státní společnosti i dráhy severozápadní zdražují se splnění spravedlivé požadavky zřízenců, ba mu naopak hrozí. Nyní vzalo na sebe zprostředkování ministerstvo železnic.

Velkou událostí jest vyrovnací dohodnutí, které také již rakouskými i uherskými ministry jest podepsáno. V politických kruzích rakousko-uherských jeví se veliká radost nad tímto skutkem. Uberské listy prohlašují sice, že Uhry sklídily porážku, ale sám uherský ministr Kaut prohlašuje, že i Uhry získaly, jako celní a obchodní smlouva místo celního a obchodního spolku, autonomní uherský celní tarif; bankovní otázka z vyrovnacích otázek vyloučena. Maďarům asi za jejich konečnou povolenost v otázce vyrovnání dano císařem svolení k tomu, aby uherskému sněmu podána byla předloha o rozšíření kompetence správního soudu a odstranění kompetenčních sporů mezi správním soudem a ministerskou radou. O podrobnějších usneseních stran vyrovnání zachováva se nejpřísnější mlčenlivost.

Předloha o všeobecném rovném právu hlasovacím, kterou chystá vláda uherská, způsobilu nebyvalý ruch mezi nemaďarskými národnostmi, především mezi Slováky, kteří na mnohých místech prohlašují se živé pro toto právo. Ale ministerstvo obyčejně manifestací schůze slovačké šmahem zakazuje. Boli se vláda probouzejícího se uvědomění národního

Maria jest po Kristu nejmilostivější, že žádá spasení náramně velmi a oroduje na nás . . . Ty bídný a haněbný člověče, ještě smíš říci: žena jako žena. Ba divně jest pošetlá a povýšená nade všechny ženy, ona důstojenstvím svým i anjely předchází.

Ti slo činí a hřeší, kdo říkájí: „Co nám mohou svatí vyprostiti; nevyprostití nám, oni nevyprosti. Velmi jest to sile, nebo oni svatí, kteří jsou v nebi, milují jsou Bohu než my, a raději je uslyší Bůh. A protož jsou velmi pomocní.“

Jan Rokycana, vrchní správce husitské církve.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nové Vsi nad Popelkou. Politický klub křesť.-soc. pro Lomnicko, Semilsko, Jilemnicko, Jičínsko a Novopacko pořádal v neděli dne 6. října dvě sdělitel. schůze v Syřenově a v Bělé. Úlohu řečnicku se vášně ochotou vzal na se p. dr. Fr. Šalč, profesor theologie z Hradce Král. Látku řeči byla časová a tím velmi účinná, totiž:

posavdní práce nového lidového parlamentu a význam voleb do zemského sněmu. První schůze konána v obci Bělé, kde účastníci pro „nášselivost“ místních agrárních byli nuceni uchýliti se do privátního domu, jež ochotně k tomu cíli propůjčil p. J. Šádek, rolník, za čez mu tímto opětně děkujeme. Účastníků sešlo se přes 200 z místa i okolí, ačkoli počasi bylo velmi nepříznivé. Za napjaté pozornosti posluchačstva probral p. dr. Šalč důkladně nejdůležitější události v říšské radě jako: tržní řec, státní rozpočet, volbu předsednictva, otázku dietovou a panovnícké jubileum, prokazuje vždy na výhody a stinné stránky jednotlivých bodů. Kritisoval právně konstelaci jednotlivých klubů a stran, jmenovitě t. zv. českého svazu. Bylo by zajisté záhodno, podobně přednášky konati v každé větší obci, aby voličové poznali důležitost všeobecného hlasovacího práva a dvedli práva tohoto také dobře použití. Po té rozhovořil se p. řečník o zem. sněmu, o nespravedlnosti voleb. rádu dosavadního a vyslovil se jasně pro všeobecné tajné hlas. právo i do tohoto sboru zákonodárního; mimo to sympatisoval i s návrhem aspoň aktivního práva volebního žen do obou sněmoven. V debatě po řeči nastalé probral p. řečník ještě jednotlivé detaily, na něž dotaz učiněn byl. — Jesté téhož dne večer konal vřadp. dr. Šalč schůzi v Syřenově o téžte programu za účasti více jak 100 přítomných. Zde jmenovitě rozšířil se o t. zv. volné škole, poměru poslanců zvláště agrárních k této otázce a poukázal markantními doklady na nezdravé požadavky časopisu „Volné školy“. Ode schůze zabájeny a skončeny za úpěného klidu uctivým předsedou polit. klubu p. Čistěckým, ježto nezištná námaha pro katolickou věc zasluhuje všeobecného uznání.

Zprávy místní a z kraje.

Jmenoval J. V. císaře a krále dne 4. t. m. oslaveny obvykle povznášejícím způsobem. J. B. M. nejdp. Dr. Jos. Doubrava sloužil v ten den v katedrálním chrámu P. sv. Ducha slavnou pontifikální mši sv. za přítomnosti vsd. kathedr. kapitoly. Slavnostních bohoslužeb účastnili se zástupcové všech státních, samosprávných a vojenských úřadů, různých spolků a četné obecenstva. Také žactvo všech místních škol obeceno svým bohoslužbám a rovněž i místní voj. posádka.

Ve schůzi městské rady královéhradecké, konané dne 7. října t. r., usneseno: Panu Dru. Boh. Jiřkovu, přednostovi filiálky rakousko-uherské banky v Hradci Králové, povolit se do odvolání postavení dřevěné budky pro motorovou dvoukolku na obecním pozemku vedle vojenské kolny ve třídě Jiřkově. — Připis organizace sociálně demokratické, týkající se stavby dělnických domků, postoupí se sociálnímu odboru. — Protokol, zasláný expositurou c. k. ředitelství pro stavbu vodoleh cest v Praze, týkající se odevzdání části vojenského parku pro regulaci Labe, byl vzat na vědomí. — K žádosti ředitelstva městského divčího lycea vykáže se místo pro hlístě tomuto ústavu. — Tělocvičné jednotě „Sokol“ daruje se koka, pokud zásoba stačí. — Pro místnosti městského divčího lycea v Hradci Král. poskytna se zdarma plynové osvětlení. — Svazu osvětlovému v Praze zasle se členský příspěvek. — První koncertní a divadelní kanceláři v král. českém propůjčí se divadlo Klicperovo na den 3. listopadu t. r. a podmlnkou, že uspořádán bude koncert virtuosa na cello p. prof. A. Krásky s orchestrem c. a k. píš pl. čís. 42. — Panu Jos. Jihlavcovi, staviteli, zapůjčí se vozíky a kolejniče za obvyklý poplatek. — Dramatickému sdružení ochotnickému „Tyl“ propůjčí se městské divadlo Klicperovo na den 1. prosince t. r. k divadelnímu představení ve prospěch městského divčího lycea a Skupině kovo-
dělníků pro Hradec Králové a okolí na den 24. listopadu t. r. k uspořádání akademie.

Stane-li se blamáž učenímu, bývá veliká. Něco jako doplněk ke schůzi „Pokrok. klubu“ ze 27. září, o čem „Osvěta lidu“ z opatrnosti mlčela a čema „Ratibor“ hleděl elastickými a pythickými slovy lepší formu dáti. Po přednášce p. dr. Drtiny podal jeden p. učitel dotaz, jak pohlíží p. poslanec na spojování škol pod jednou správou. Kdyby byl znal Dr. Drtiny „pokrokovou“ akci zdejších stoupenců, jistě by hned věděl, jak korouhvičku otočiti, poněvadž důslednost bere se u pokrokařů cestami až příliš křivolakými. Ale — ubožák namířil bezděky rytířské kopí proti p. Marešovi; řekl, že vlastně má míti každá škola svoji vlastní správu. Tak prohlásil pokrokař do otázky školské hodně zapracovaný. To ovšem p. Mareš musil vystoupiti na obranu. Vždyť přece pro jeptišky musí platiti výjimečná pravidla. Teď bylo komické patřiti na „tříbení duchů“ P. Dr. Klumpar uznal nepokrokovost spojování — ale tady prý místní poměry . . . Opeřil svá slova poznámkou o chlebařství těch, kteří jsou proti spojení, aby šel světlou stopou páně Marešovou. Schůze skončila pak stíněně. A tak nyní konec konců pokrokaři chudáci sami nemohou věděti, je-li jejich akce pokroková. Překvapeně hledí na to, co všechno jejich strážce školských záležitostí může nevěděti.

Osobní. Václav c. k. polní kurát B. Černý obdržel od Jeho Veličenstva zlatý záslužný kříž s korunkou. — P. podplukovník Jirota, stav se plukovníkem, vyznamenán při odchodu na odpotínek voj. zásluž. křížem.

Připomenutí pp. majitelům domů. (Hlas z obecnosti). Panové, nikdo nic proti tomu nemá, chce-li kterýkoli stav hájiti svoje požadavky oprávněné. Je-li však potřeba tolik a tak detailně vypracovaných paragrafů, o jakých jste uvažovali 6. července, o tom nechť rozhodnou pozorovatelé nestranní. Zatím mějte na mysli, že i po vystavení četných nových domů naříká se zde na drahotu bytů víc než kdekoli jinde v našem království. Dělníci v Hradci pracující mají byty až hodinu cesty od Hradce, poněvadž ani skromnou světničku v Hradci platiti si nemohou. Co tomu říkáte, dá-li si dobře situovaný domácí pán platiti od nájemníků číňovní groš zvlášť, aby nemuel platiti vyšší daň? Zjistěte by se ozval veliký protest, jestliže by hostinský počítal „pivní krejcar“ při každé vypité sklenici jako zvláštní poplatek. Což kdyby se ustavil proti spr. lku majitelů domů zase spolek nájemníků, který by si vypracoval stanovy tak podrobné jako Vy? A stanovy by tady byly hned. Spolek takový by 1. pořádal častější schůze, poučující o výlohách spojených s používáním najatých bytů, zejména by se rozhodlo, kdo a kdy jest povinen platiti na domovníka, osvětlování, čištění chodů a schodů, na opravu kamen a zámků, zproštění komínkůvi, lampáři a zametačům. 2. Spolek by se bránil proti velikému zvyšování nájemného, požadoval by náhradu pro své členy, kdykoli nemohou plně používat bytu, když pro sešlost stavby se provádějí dlouho trvající opravy. 3. Ujímal by se člen majících děti, kdykoli by požadoval domovníka, aby si děti, nevěsky, aby opatrovnice jejich chodily tiše jako duchové. 4. Spolek jednal by o levném pojištění škod, plynoucích z náhlého stěhování, o používání vody také k čišťení těla i prádla v bytech, kde nejsou koupelny. 5. Upravil by osazování bytů bez podnájemníků, oznámil by byty, kde natno svítiti ve dne na schodišti a v kuchyni. 6. Opatřil by nájemníkům právní poradu proti domácím pánům a sledoval by jednání těchto namířené proti nájemníkům. 7. Zúčastnil by se každé práce prospívající členům atd. — Víme, že daň domovní jest věc zlá, že má majitel domu někdy plno nemilých povinností. Uvažte však, pánové, kdo je na tom celkem lépe, zda domácí či nájemník. Z domů rozhodně škody nemáme. My nájemníci však často těžce starati se musíme, abychom slušnou sumu na byt zaplatili. Pravdu sobě mluvíme, dobře spolu budme. Doufáme, že právě na nájemnictvo hradecké není potřeba ještě chodit s opatřením mimořádným.

Výbor obchodního gremia v Hradci Králové požádal telegraficky J. E. ministra Dr. Fořta, říšského poslance Dr. F. Ortina a Jednotu obchodních gremií za energické zakročení, aby mzdové spory na dráhách byly urovnány a zavládly pořádek poměry, neboť hlavně obchodnictvo je neudůstupností a panujícím pašovstvím velice kapitálu poškozeno.

Akademie v Borromeu. Chovanci bisk. Borromaea uspořádali v neděli dne 6. října 1907 na oslavu zlatého jubilea kněžského vsdp. gener. vikáře Th. Dr. Aloisia Frýdka, inspektora ústavu, slavnostní večeři. Jestliže hudební a pěvecké produkce borromejské dospěly minulého roku mnohdy na obdivuhodný stupeň umělecké dokonalosti, neznal přel letošní večeři žádného poklesnutí docíleného vzestupu, ačkoliv poměrně krátká studijní doba budila poněkud obavy. Na program přišly vybrané skladby: 1. Dr. Rud. Šetina: „Sanctificabis annum quinquagesimum.“ Slavnostní sbor. 2. E. Grieg: „Jitřní nálada“ s Peer Gynt-Suity. Orcestr. 3. K. Bendl: „Pěvcova prosba.“ Solová píseň. 4. Čajkovski: „Andante cantabile.“ Smyčcový kvintet. 5. K. P. spíšil: „Mateřská řeč.“ Mužský sbor. 6. Sarasate: „Cikánské melodie“ Houslové solo. 7. N. Kubat: „Proč vás to matičko...“ Mužský sbor. 8. J. Fučík: „The Mississippi River.“ American March. Orcestr. — Skladba p. Dra Šetiny zasloužila vřelého přijetí myšlenkou i uměleckou formou. Orkestrální díla pod taktovkou p. Dra. Šetiny přímo uchvacovala. Pěvecké skladby Hdil obratně oktaván Novotný. V Sarasatových „Cikánských melodiích“ sklídl bouři zasloužené pochvaly talentovaný houslista septimán S. botka. V nádherné květinami vyzdobené síni sešlo se přetčné obecnost a mnozí vzácní hosté. Uvádíme J. M. ndp. biskupa, vedp. Msgr. Dra. Al. Frýdka a vedpp. kanovníky. P. t. pp. místodrž. rada Steinfeld, v. rada Lax, z. radové Fischer a Patšák, ředitel Libický, rektor Nývlt, prof. Mitiiovský, sekretář Podhajský, podplukovník Jirota, major Kořnec a j. V vanešenému jubilaru odevzdali chovanci olejomalbu nového ústavu v upomínku na zásluby jeho o zbudování této novostavby. Celkem lze nazvat borromejskou akademií důstojným zakončením velkolepé oslavy, kter u bylo oslaveno letos zlaté jubileum kněžské všeobecné oblíbeného a váženého vsdp. kapitálního děkana.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota katol. tovaryšů pořádá v neděli dne 18. října t. r. divadelní představení: Je tatínkem. Veselohra v 1 jednání od Grunerta. — Režisér p. Dvořák. — Vzorový vlastenec. Fraška v 1 jednání od Xavera

Menharda. — Režisér p. Dvořák. — Před svatbou. Veselá hra o 1 jednání od Ferd. Olivy. — Režisér p. Beránek. Začátek o půl 8. hod. — Konec o 10 hodině. — Předprodej lístků v Adalbertinu číslo dveří 1.

Veřejná spolková schůze, pořádaná 6. t. m. královéhradeckou odbočkou Všeob. sdružení křesť. dělnictva a Politickým křesť.-demokratickým klubem pro hejtmanství královéhradecké, měla úspěch velice znamenitý. Do dvorany v Adalbertinu dostavil se veliký počet posluchačů z města i z okolí. Schůzi zahájil krátkým, jadrným prosllovem p. JUDr. Petr a udělil slovo vsdp. Dr. Frt. Reylovi, který velmi věcně a instruktivně pojednal o opravě volebního řádu do selského sněmu. Řečník ukončil své zajímavé vývody o vadách zemského zřízení voláním pro zavedení všeobecného hlasovacího práva do sněmu českého. Celá promyšlená úvaha vyslechnuta s velkým zájmem. Poté referoval p. Fr. Vesecký, dělník zámečnický z Hronova, o boji proti sdráždění potravin a o lichvě a úhlav. Referent nepokrytě poukázal na skutečné zistné původce zdražování potřeb pro každého nevyhnutelných. Vláda jest zodpovědná za jejich jednání, jest v její moci zjednatí nápravu. Vývody řečníkovy sledovány s velkou pozorností. Zdařilá schůze pak ukončena vřelým do slovem p. JUDr. Petra. Posluchačstvo rozcáhlo se s vřelým ptáním, aby tak pěkných schůzí pořádáno bylo více.

Řada přednášek chystá pro měsíce listopad a prosinec místní odhor České společnosti národohosp. v Hradci Králové. Některé přednášky jsou již sjazštěny, o jiné se vyjednává. Thematika, jež vzata budou hlavně z oboru obecního hospodářství, budou veřejnosti oznámena, jakmile bude možno pořad přednášek přesně stanovit.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bilou vřelí vystavuje od 12. do 18. října 1907 další serii pěkných obrazů a cest E. St. Vráze ze Siamu, Annamu a jižní Číny. Zajímavé pohledy na národní a náboženské obyčaje národů indochínských a na jich města Saigon, Bangkok, Nanking Šanghai, Kanton, a j. — Příští serie: Cesta Suezským průplavem na Ceylon.

Společnost kralohradecká. V měsíci září 1907 uloženo na vkladní knížky K 170.038 00, vybráno K 195.608 49, vklady koncem září 1907 K 11.831.966 67; na hypotéky půjčeno K 19.964 88, splaceno K 27.806 43, na hypotékách koncem září 1907 K 9.805.491 12; cenových papírů v zásobě K 2.138 000 —, uložené přebytky K 868 858 29.

Za ep. Al. Culkou, býv. kaplanem v Nov. Hradci Králové. Jako bleskem roznese se správa, že odchází od nás kněz, jehož jsme všichni milovali, a který byl vzorem pravého kněze-lidumila a přítele chudiny. Odešel ve čtvrtek od nás dp. Al. Culka na nové své působení jako administrátor do Kunčic u Pardubic. Jak milován a vážen byl, viděli jsme ve středu večer, kdy sešli se zástupci všech vrstev, aby s milým a váženým knězem-přítelem se rozloučili. Mnohé oko zarosilo se slzou při vzpomínce, že odchází a se nenávistí. Vřelí vřelí přání nás všech provází Váš, aby Bůh popřel Vám mnoho zdraví a síly, abyste i v novém svém působení zdaru nejlepšího se dodělal a nás všechny v přízni a paměti své zachoval. Rádci a na Nový Hradec nikdy nezapomněl. My na Vás nespapomeneme nikdy. My, kterým nebylo dopřáno osobně se s Vámi rozloučiti, voláme touto cestou srdce a upřímně s Bohem!

Katolíci novohradští.

Z Týniště n. Orli. V neděli dne 13. t. m. sehrál kat. národní sdružené spolky pro Týniště n. Orli. známý obraz ze života „Zachycen pronem“ od populárního spisovatele Dra. Ign. Herrmanna.

Aféra Teplý-Lhota v Pardubicích. Na četné dotazy z různých stran, jak tato choulostivá záležitost se stkoncova, odpovídáme zde slovy pardubských listů. Dne 2. října t. r. mělo být konečné soudní líčení u okres. soudu v Pardubicích. Leť nedošlo k tomu K návrhu p. prof. Teplého všechny spisy pte této se týkající byly postoupeny zpět státnímu zastupitelstvu v Chrudimi, nejedná-li se v tomto případě přece jen o těžké ublížení na těle. Tak píše pardubské noviny. Nyní se dovídáme, že krajský soud v Chrudimi znal tyto dny soudní akta okres. soudu v Pardubicích, kde má být konečné přelíčení dne 15. t. m. o 9. hodině ráno.

Oprava děkanského kostela v Pardubicích. Zatímni oprava děkanského kostela v Pardubicích je ukončena. Oprava dala se nákladem patrona a jednoty pro vystavění chrámu. Není to ovšem taková oprava, jaká by kostela přisloužela. Avšak bohudiky, stalo se aspoň to. Kostel bude nyní čistý a úhledný uvnitř, třeba že svenčí nebyto nic snáti. Teprve v příštích letech přistoupí se k důkladné celkové opravě a patrně přece jen k rozšíření kostela na délku. Má se to státi v nejbližších letech a snad se to jednotě opravdu podaří. Zdař Bůh!

Pokrokatá škola v Pardubicích. Mezi občanstvem v Pardubicích povstaly v poslední době pověsti, že škola u „Kostelíčka“ jest školou pokrokatou. Pověst ta vzala původ z toho, že

četní pokrokaři, ač jejich děti jsou z jiného okr. školního, posílají je se své příslušné školy kolem druhé školy až do třetí školy u „Kostelíčka.“ Docela se proslychá, že jeden pan učitel při svém pokrokovém smýšlení nemůže se zdržeti, aby občas dětem nevysvětlil svoje pokrokové náboženské názory. Patrně to bude průprava k „Volné škole.“ Někteří rodiče aspoň hlasitě si o tom povídají. My se o tom více nezmiňujeme, až co tomu tekou pokrokaté listy. Čekáme, že se o tom jistě rozeptešou pod názvem „klerikální denunciacie.“ Pak bychom ovšem uvaluili více za rodiče, kteří si toho přejí.

Gymnasium v Pardubicích na obzoru. Poslanec dr. Horák usilovně se na sam. sněmu zasazoval, aby v Pardubicích co nejdříve zřízeno bylo gymnasium. A upřímná jeho akce je na velmi dobré cestě. Zovídá se, že již ve škol. roce 1908/9 dojde opravdu v Pardubicích k zřízení toho učiliště. Počet žactva je pro tento ústav zajištěn již tím, že zdejší reálné školy mají ve všech třídách paralely a nad to populace Pardubic roste úžasně, víc než v každém jiném městě na českém východě. Tím by odpadla obava, že by novým gymnasiem v Pardubicích poškozeny byly podobné ústavy v sousedních městech.

Hony na jelony v Pardubicích konají se již od 1. října a to vždy čtyřikrát v týdnu. Účast šlechty je posud jen malá. Neobvyklé letošní teplo, působící v poledních dobách, kdy hony se obvykle konaly, velkou únavu konám i pštům, má za následek, že hony se nyní počínaly již v 8 hod. ráno.

Schůze volebního zřízení v Pardubicích. V pondělí dne 7. t. m. uspořádali zřízení severozáp. a státní dráhy v Pardubicích velikou schůzi lidu. Schůze konala se ve velkém sále „Městanské besedy“ v 8 hod. večeři a byla velmi četně navštěvována. Zvlášť přišlo veliké množství národních sociálů. Také poslanci Hrázský a dr. Horák a starosta města Kuchynka se dostavili, aby projevíli sympatie resistujícím zřízením. „O existenčních poměrech zřízenec a jejich pasivní resistenci“ mluvil Jiří Štříbrný.

Z Dobrušky. Zase byl a nás oheň. Je tomu něco přes rok, co vyhořely staré panské kůlny a na jich místě postaveny ohromné stohy pro stohy. Tyto v noci z neděle na pondělí asi o půl 11. vypálila zlodinná ruka. Oheň byl veliký a basit se nedalo nic šetřit, že pachatel jako loni tak letos dovedl si vybrati příznivý vítr od vst do polí. V jednom stohu byla nevymláčená pšenice, v druhém ječel, ve třetím sláma. Velkostatek při svém prořívání hospodářství jest ovšem vždy dosti pojištěn a tak škoda jeho není tak hrozná, jako byl strach nejbližších sousedů. Je to velmi nebezpečno v malé blízkosti lidských obydlí stavěti tak ohromné stohy. Ku pomoci přispěly hasičské sbory z Vosic a Rohoznice a největší ochotou. Týž den odpoledne konala u „Vládky“ ustavující schůze hasičského sboru pro Dobrušku. Měl být tento požár posrdravem na uvítanou? Obyvateilstvo tak brzký požár po loňském velmi rozčílil; čeká se všeobecně, že bude zavedeno plnění pátrání. Myslíme, že se mohlo o mělo po pachateli pátrati hned. Musel si buď otevřiti postranní vrata z ohrady, kde stohy stály, anebo přes drátěný plot prohl do polí. Světla bylo při požáru dost, snadno nějaký útržek šatu na ostatním drátě, čerstvé otevření vrat, stopa v poli se mohla poznat. Za 24 hodin jsou takové známky již nespolehlivé. — Jak se u nás hospodaří? Velkostatek provedl před několika lety na posezku drenáž a pastil beze všeho dovolení vodu do obecního pole, které si pronajmuli chudí lidé pro sázení bramborů. Každý z chudáků má malý díleček, ostatní lepší a větší kusy si pronajmuli velkostatek. Na chudé lidi malý ohled, jim se lepší pole do pachtu nedá a — ještě se jim tam pustí voda, tak že ani ten brambor tam nemáte kloudné růsti. A p. starosta nedovede zakročení proti poškozování obecního majetku. Stávil-li se však boudu pro uhlí na nádraží, tu hned dovede dokazovat, že bez jeho povolení stavěti se nesmí. Nedovedl bysťe mlti trochu víc lásky k podniku křesťanskému? Kdyby toho nebylo, musli bychom pro každý kousek běhati k šidovi. Tady pořad říkáji, že prý správy z Dobrušky píše p. farář. Ale já si myslím, že jsou noviny také pro jiného a že tedy taky já si v nich promluvíti mohu, kdykoli sa potřebné znám.

Ukázky vánné práce pokrokové v Dobrušce. Píše nám pozorovatel života maloměstského: Málokdy stane se něco tak zajímavého, jako u nás. Neptátelský tisk i úředníci činí reklamu „klerikálům.“ Že jich několik dní neviděli kulturní povýšenci a nemohli jim úštěbky a brachosti projevití svoji vzdělanost, vymysleli si románek. „Čas“ činí jim reklamu větší než svým polc-bobům, hejtmanství jako by horlivý věřící „Čas“ píše ředitelství, co ví o osudech uprchlíků. Nevíme, oházelo-li tolik spravedlivého vědomí, když nadávali jiní v hospodách, když šťvali proti nim v novinách; ale viděli jsme, že „mundre“ mltí, a inspektor s olympským klidem přihlížel na činnost svých kulturníků a okem útrpným shlížel na ubohou bytost, jež odvažuje se protestovati proti teroru volných. Jeden jako vždy veliký přítel neutralit, neutralisoval se tak, že úplně pozbyl pamět,

a když šel se táhnout po osudech uprchlíků, podle pravdy a neutrality nevěděli, co říci. Opravdu velmi silně, opustili-li paměť, tím hůře, jest-li přičinou srdeční vady. Zajímavé by bylo pozorovat p. M. Tak ho vidím, jak běží k P. — nic nevědí o uprchlících: běží k Rydlům, kde sedí válná rada myslitelů dobrůšských a velkým filosofem, jehož učnost však nějak nechce být uznána; říká, že přý vyhnal Boha z hlavy a dal se k tému, jejichž bůh bůh jest podle nového náboženství. Rada moudrých, jak se na pokrokáře sluší, se zamyslí, v nejčistší lásce topící se srdce pojímou úmysl: Přispějme věci pokrokové, poblíme dva najednou! M. sedne na kůň a jede, uvažuje, kloní se před všemohoucím a podává raport: uprchli, nic nevíme. A zakloul hrozně, až se pán musil podeptít. Tedy uprchli, válné měl půdu hrozou kroky svými pán v místnosti, kde mocnost vládne. Uprchlí. Ani nám nepřišli poděkovat; my jim tolik přiležitosti poskytlí k trpělivosti, když byli týraní, ohánováni, my jim tolik radosti počítali dali a oni uprchli. Ubosti, ujmeme se jich! Péro píše, stroj pracuje, oko pátrá, aby ušlo se nešťastných, utrčených k rostrhání. Utekli. Péro zdrábá se, cítí hloubku bolu, jenž ozval se v útrokách milujícího tatíka. Achich, bůduje, pobíháje šílené ulicemi a zastavuje kde koho, nezdáráje se vnikati i v soukromé místnosti dear Evinyých. A já ji na rukou nosil, když byla malá, já ji ošetřoval, já o ní nejlip mluvil, když jsem spal, já bych ji byl všecko dal, jen kdyby si byla chtěla koupit, a ona mne chce opustit — či snad bojí se vydati ji peníze, jež jí náležejí. Exempťáť otec! Uprchlí, oddechla si učitelka, která bez jednoho dvacetiletého muže nemůže a nemůže žít! Uprchlí, medituje učitel mládeneček, suchounký, když večer pokochav se s nevinnými srdčky, sedá k práci pokrokové, aby ukázal zpusťlost klerikální a přetřlost forem církevních, a hned ráno posílá slečinku čichat, slídit i v domě kněžském, kdo tak týrá ubohé ovečky pokrokové. „Uprchlí“, strnule hledí shromáždění „válných“ mužů a vlnadných dam, když za tera v příjemném ovzduší v malém pokojíku usedá ke stolu, aby oddalo se pletkám vlastním. „Uprchlí“, očima záře, bodře pozvedá pohár intelligentní „muž“, jenž „klerikální“ pomocí se vyplňhal a nyní příjemně žije drabou vnuť — z Orientu. — Kdo z těch pokrokových lidí vzpomene, že žije Bůh, jenž sakazuje lež, jehož o spravedlivé nezatemní lesk erdci probíhých? Jim všem platí heslo: Nám hřích se vši sladkostí, nám moc být i s násilím a porobou, nám rozkoš se vši sprostotou, nám je každý prostředek dobrý k zničení „klerikála“ — klerikál at zhyne!

Z Dobrušky. Pokrokové denunciantství. Učitelce M. po mnohých špičkách pro její přý klerikální smýšlení byla dána dovolená k vůli nemoci na čas. V tom kdosi napsal do „Času“, že ujela s katechetou. Hejtmánství nařídilo pátrání řediteli Fuchsovi a učitelce zastavilo vyplácení služného. Slečna se ovšem osobně přihlásila 4. října, ale služné jí vyplaceno nebylo. Tážeme se p. inspektora Pelikána a ředitele Fuchse: Pánové, jen pověste, v které straně jsou denuncianti a slomyslní pomlouvači. Má „Čas“ takovou váhu u o. k. hejtmánství v Novém Městě n. M.?

Ze Dobrušky. Okresní škol. radě v Novém Městě n. M. jsem 24. září oznámil, že se vzdávám místa katechetského v Dobrušce pro katar a nervosu a proto, že jsem stále štván přívrženci Volné školy. Za potřebnou dovolenou žádal jsem i místní školní radu. Všem klepáním, kteří fantastické lži o mně rozšiřují, odpovím. Zvláštěmi díky jsem povinen c. k. okr. hejtmánství a řediteli Fuchsovi za jejich starost o mé osudy. Pak není divu, že „Čas“ a pokrokový tisk tolik si troufá proti knězi. — „Hlasý Pok“ v č. 40. píše, že jsem denuncioval učitelstvo nače ze snah po Volné škole. Vysvám p. inspektora Pelikána a všechny Dobrušské učitele, ať povědí, kdy a v čem jsem učitele denuncioval. Vědí-li, o čem jsem prostřednictvím naší c. k. pošty korespondoval, ať povědí, v čem jsem jim hleděl škoditi. Jan Vaníček.

„Temponci Apaš“ objevili se v Dobrušce. Ne sice v indiánské barvě, ale v jejich bésnění. — Na nic netušícího h. cba J. Buriána z Křovic za bilého dne na náměstí vyřítlo se z uliček několik výrostků a členů dorostu jednoty „Sokol“, poválili ho na zem a násilím chtěli mu usmouti odznak křesťanských sociálů, jež tento měl na límci kabátu připevněný. V malé chvíli byl hoch poset ranami a modřinami a jeho nedělní šat skazen. — Kdo aese za tento uličnický, násilný čin zodpovědnost? V první řadě ti, kteří již mláděť štvou k násilnictví a záští proti svým rodákům a souvrcům, s nimiž před několika měsíci ve škole sedali, ve skutečnosti však lidé bez lidskosti, vlastenci chlebaři, národovci bez lásky k národu, ale šidomilové. Uvidíme, jak starosta „Sokola“ pan Petřík toto jednání posoudí.

Ovocnicko-hospodářská výstava v Úpici. Sdružené katolické spolky z Úpice a okolí pořádaly na návrh dp. Emila Nováka ovocnicko-hospodářskou výstavu ve dnech 26. září až 6. října v sále p. Vil. Nyklíčka v Úpici. Výstava byla s největší pílí, velice ladně uspořádána a také se všeobecně líbila. Výstavou tou pokračováno na široké a záslužné pole působnosti. O květinovou výstavu mezi ovocem a o výstavu javišť, které

skýtalo pohled pohádkové krajiny, hlavní zásluhu má zhradař p. Fridolín Heřmář a p. Ant. Ják. Každý návštěvník byl mile překvapen jak množstvím a různými druhy krásného ovoce, tak i krásným uspořádáním a výstavou výstavního sálu. Ač mnohý do místnosti katolických spolků zdejších vstupoval s chladem, odcházel s výstavy plně nespokojen, takže byla horlivě jiným doporučována k prohlédnutí. Návštěva byla četná, zvláště rolnictvo z venkova bylo znamenitě zastoupeno. Na výstavě bylo ovoce a hospodářské plodiny veškerých obcí okresu úpického, pak z České Skalice, Hořčák, Nového Bydžova, Kutové Hory a Dolní Rovně. Mezi ovocem jinde pěstovaným vynikalo ovoce dp. Al. Nováka, šarát v Křeseticích, dp. Prokopa Holého ze Sloupna u Nového Bydžova a p. Ant. Barcala, rolníka v Tuhani. Ovoce pak z válečných obcí a z Úpice svou velikostí a vzhledem taktéž překvapovalo. Již po tři léta významnými pracemi poukazují místní katolické spolky s dp. Em. Novákem v čele na vážnou a vděčnou práci, směřující na hmotné zlepšení širších vrstev lidových. Nejdříve založili jsme konsumní společenstvo, které za uplynulá dvě léta téměř dva tisíce korun členům svým získalo. Z minulého roku dosud nevymizela z myslí velice pěkná květinová výstava a letos důstojně řadí se k této dvěma významným pracem sdílící výstava ovocnicko-hospodářská.

Z Novopacka (schůze Dra. Šulce.) Pan Dr. Šulc, profesor z Hradce Králové, pozván byl křesťansko-sociálním klubem pro Jilemici, Nov. Paku, Jičín atd., aby uspořádal u nás v neděli dne 30. září dvě schůze a sice ve Vrchovině a v Újezdě Kumb. Ve Vrchovině měla schůze, v níž p. ředitel vložil situaci politickou, průběh důstojný a klidný, čímž podán byl důkaz vyspělosti zdejšího občanstva; v Újezdě Kumb. však bylo tomu opačně. Při tom spravedlivě podotýkáme — kn cti osadníků újezdských to budíž řečeno — že bouřlivé skončení schůze nezavinili oni, nýbrž lidé z celého okolí i od Holic písemně i ústně svolání, což zajiště neslouží nikterak ke cti pana aranzéra, na něhož v Újezdě Kumb. až kde kdo naříká. Tito cízí, sem svolaní lidé, proměnili shromáždění klubu křesťansko-sociálního ve schůzi barbarů, z níž, jak sám p. újezdský dopisovatel v „Čase“ s radostí sděluje, museli naši lidé utéci, aby nebyli ztýráni. Jest to zcela přirozené, neboť kde je většina socialistů a anarchistů, tam ovšem není nikdo jist svým zdravím ani životem. Učitel Janků se přý chlubil, že drží celý Újezd jako na provázku a že musejí všichni tancovat, jak on píská. Jest věru již nejvyšší čas, aby se občanstvo újezdské z této otročké závislosti osvobodilo a rozhodlo se: buďto pro stranu anarchistů anebo pro stranu křesťansko-sociální.

Z Orlických hor. V neděli dne 6. t. m. svolal pan poslanec Chaloupka do Libérka schůzi, aby vylíčil dosavadní činnost říšské rady a sněmu království českého. Neřekl nic nového než to, co je už každému z novin známo, že totiž říšská rada a sněm český, aby neprodělaly mnoho, neustavily dosud nic. Mezi stranou svobodomyšlnou a agrární dojde přý k užšímu spojení, o čemž už vrabci civílikali dávno. Dále se zmínil, že přý sociál. demokraté jsou nejnebezpečnější stranou a to mluvil pravdu. Souhlasíme. Konečně se zmínil, že přý klerikálové byli a jsou dosud moc výbojní. Budej, oni sebou nechají vládnout, to by se jim chtělo! Největší vinu ovšem nesou neohrožení Myslivečové, jejich přímé a pozitivní miffené rány dělají ve strouchnivém agrárnímu houští velký nepořádek a zmatek „Svobodomyšlní“ a „agrární“ musí potom neustále čistit a vyklízet, proto se nemohou dostat ku vážné práci. A ti „pokrokoví“ zas až příliš skáče do předu, takže zapomínají na to nejdůležitější a sice ohlednout se kolem sebe a opravit si dřív své vlastní. Ve schůzi přítomen byl zastupce pokrokové frakce rychnovské advokát Dr. Štemberka, a posluchačstvo čekalo, že dojde k jakémusi čistění ve straně agrární. Vždyť časopis „Venkov“ a „Cep“ s jistotou tvrdí, že strana agrární jest stranou nejpoctivější, stranou dobrou. Než o konfliktu úplatkovém asi muk. Či nechtěli slyšeti připomenutí na onen zápas Štemberky & comp. se stranou agrární, který se nedávno odehrál? Dr. Štemberka si ani po svém způsobu nepromluvil o klerikálních kryšácích, a když jistý pán řízným tónem upozornil pana poslance na otázku semitkou, tu pan doktor smízel. Shromáždění chovalo se k odchodu jeho zcela lhostejně. Schůze za přítomnosti 92 osob se klidně dokončila. Chyběl tam ještě Rataj, už by to bylo hučejší.

Z Rychnova n. Km. „Co pak se asi stalo s naším „milým“, slavným profesorem? — ptají se často členští „Obnovy“, hledajíce marně zprávy o jeho činnosti. „Což snad se už obrátil na víru křesťanskou anebo se dal na vědecké studium, aby žákům svým — dobře jsa připraven — předmět svůj řádně vyloučiti mohl? — I kde pak, milý čtenáři! To první by bylo špatněčinností a druhé je jenom vedlejším zaměstnáním. Vznešenější a důležitější práce je vyváděti lid ze tmy a z poroby klerikálů. O příznaních, když propustil studenty bez štemplovaného vysvědčení, věnoval svoji činnost a pozornost cihlářům a počínal je o náboženství — (ovšem o potřebnosti jeho pro o. udy, boháči vysávaný lid — či ne?) a našel mezi nimi zvláště

jednu duši spřisáhlou. — Dne 29. září šel přechodem zádné své pokrokové svobody zaplašit tmu do Solnice, kde měl přednášku: „O důležitosti sebevzdělání“. Krásný to titul! Ale kdo slyšel přednášku celou, poznal, že se mž: i krásných temat užití za záminku, aby se mohlo před shromážděným obecněstvem, většinou ještě věřícím, aneb jen nerozhodným, hodně bušiti do tak zvaného klerikalismu. Čili po česku do katol. náboženství a do hlasatelů jeho, do kněží. Tém zvláště na jméno umravněný p. profesor nemohl přijít, nazýváje je pouze „černými“ („ti černí“). (Což, p. professore, pan rabín nenosí také černé šaty?) Když kdosi p. profesora interpelloval, proč jako ředitel a faktotum „Čitárny“ v Rychnově n. Km. trpí tam klerikální časopisy, odvětil, aby přý se poznalo z nich to „klerikální“ bahno. Chcete-li, p. professore, ukázat svým posluchačům, jak takové morální bahno vypadá, přineste do budov své přednášky č. 10 z Knihovny Obnovy „Zrcadlo pokrokového tisku“ a zaškrtejte jim některá místa. Jak to čínáte, když svým žákům přitčujete tendenci knihy. V příčině žáků Vašich víme a pozorujeme, že jsou rozváznější nežli Vy a začínají Vás prohlížet. Viděli jsme, jak mnoho studujících z rychnovského gymnasia chtělo před Vaší přednáškou odejít, neboť Vás znají, že všem vysvázám, zvláště náboženství židovskému, dává pokoj, ale důsledně bijete do katolicismu. Vy jste je však zdržel, aby zůstali, slovy: „Nebojte se!“ Ale pak po přednášce sám zababěle, jako malé dítě, když něco nepěkného vyvede, jste se bál a poslal p. regenchorho — přý také velkého pokrokaře před Masarykem — k studujícímu na universitě, jež na faru dochází, aby tam o jeho přednášce něčeho neřkal. Proto buďte ubezpečen, že víme, že Vy a Vám podobní jen tam vítězíte, kde posluchačstvo se Vás bojí, kde Vám nikdo neodporuje. Nepozorujete, jak lid na všech stranách začíná se probouzet a pomalu se vymaňuje z pout židovsko-pokrokářských, která mu mlšenci židovští na hrdlo a ruce vřazovali? Vy se nemůžete dočkat, kdy zavládne zde poměry francouzské. Radíme Vám, abyste svůj rozhled po poměrech světových a společenských více „prohloubil“ a „ucelil“, abyste jen poněkud nahlédl, že to tak hned nebude. Vzpomeňte na šasko kongresu Volné myšlenky, na složení naší říšské rady a na ohromné tábory katolického lidu. A abyste neřekl, že to s Vámi nesmyšlíme dobře, poradíme Vám některá temata ku budoucím Vaším přednáškám, neboť kdybyste jen pořádk do klerikalismu tloukl, a mluvil jako o červené karkulce, tu by si obecněstvo mohlo pomysliť: Co pak ten p. profesor za to od židů dostává, že pořád haní náboženství křesťansko-katolické? Proto budoucně vezměte si za předmět: Kdo zdražuje uhlí? — Kdo zdražuje obilí? — Kdo vládne největším kapitálem? — Kteří lidé tlačí se na vlivuplná místa? — Kdo surovými nadávkami zmařil disputaci učenců katolických s některými členy kongresu Volné myšlenky? . . .

Z Čáslavě. Těžkou a bolestnou ranou postiženo bylo v těchto dnech nejen c. k. gymnasium naše, nýbrž celá veřejnost čáslavská. Po kratičké nemoci odvolán byl vážený a milovaný ředitel ústavu p. Jos. Novák. Zpráva o jeho úmrtí setkala se opravdu vřavou a hlubokou soustrastí, neboť kdo neobtěžka znal, musil být jeho cítělem. Byl vzorem pravého charakteru, mužem skrz na skrz čestným a šlechetným, jedním z těch, kteří zřídka se rodí. V náboženském ohledu patřil ku zjevům, kterých prostřed intelligence nalezáme nyní tak málo. Přesvědčením upřímným křesťanem katolickým, spravedlivým do krajnosti k sobě i jiným. Vzor učitele vychovatele, otec mládeže, skutečný kollega svých podřízených. Není divu, že účast při pohřbu konaném v úterý 8. října byla v pravdě impasantní, a že za pláče všech přítomných, ať mladých ať starších, ukládána byla rakev na vůz severozáp. dráhy, kterou dopravena být měla do jeho rodiště Tábora, kam ptál si být pochován. A jestliže Čáslav s bolem se a ním loučila, Tabor s bolem a zármutkem upřímným ho přijímal. I tam znali zlaté jeho srdce, ideální dobrotu jeho. Jsme přesvědčeni, že na něm splní se jistě slova Plama: „Miloval spravedlnost, nenáviděl nepravost a proto připočtena mu bude koruna slávy nebynonci.“ Buď šťastna, duše zbožná!

Z organizace čáslavské. 28. září pořádali křesťansko-sociální spolek veřejnou schůzi na Žákách, na níž promluvil p. Mužík, sekretář polit. družstva královéhradeckého, „O nutnosti sdružování se katolíků.“ Řeč jeho věcná a jasná vyslechnuta byla velmi pozorně a odměňována živým souhlasem. Přítomni byli vedle značného počtu uvědomělých katolíků i dva sociální demokraté, kteří však, ač dvakrát byli vyzváni, aby přednesli své námítky neb své přání, k slovu se nepřihlásili, dávajíce tak stejné na jevo, že se všim souhlasí. Ku konci schůze přihlásilo se ihned 35 členů, počet to potěšitelný, neboť obec jest neveliká. Z okolí přítomní katolíci slibili, že se o podobná sdružování postarají také. Lze tedy doufati, že símě toto přinese hojných užitek. Jest to potřeba, neboť v sousední obci Štampouchu mají většinu sociální demokraté pod vedením pokrokového pedagoga, který, pokud katolíků potřeboval, dovedl se velmi nevinně tvářiti, ale když svého cíle dosáhl, k straně katolické se sáchoval „nábl“ pokrokové, jak toho doc.

demokratické listy přinesly dostatečné ukásky. — Soc. demokratický útočník, který na Zakách v době volební zasadil Frant. Podolákovi smrtelnou ránu kamenem, odsouzen byl těchto dnů v Kutné Hoře na tři roky do těžkého žaláře. Červené bratrství!

Z Hory Kutné. Katolická jednota sv. Vojtěcha na Horách Kutných pořádá v neděli dne 13. října 1907 ve spolkových místnostech „u Rohlíků“ přátelský dýchánek. Program: 1. Proslov. 2. Věstec svému národu. Solový a dramatický výstup. 3. Bláznec pana doktora. Veselohra o 1 jednání. 4. Z cest Amora. Salonní výstup. 5. Poslední dva zlaté. Dramatický výstup. 6. Nás vkus. Salonní výstup. Po vyčerpání programu tombola a při hudbě volná zábava. Začátek o půl 8 hod. večerní. Vstupné 40 hal., v předprodeji u p. A. Ontla 30 hal. Čistý výnos ve prospěch „Všeobor. sdružení křesť. dělnictva.“

Z České Bělé. V neděli dne 29. m. m. konala se v hostinci „u Křížů“ v České Bělé důvěrná, velmi četná návštěvní schůze mládeže, které vedle téměř veškeré bělské mládeže účastnilo se i množství mládeže cizí, potom rodiče, mistři a zvláště členové obec. výboru v Č. Bělé, p. starosta Kubát z Jitkova a j. Schůzi zahájil ve 3 hod. jménem svolavatelů p. V. Grodl, kolářský dělník, který, uvítav všechny přítomné a představiv p. red. Fr. Šupku, za čestného předsedu navrhl I. radního z Č. Bělé p. Frant. Požáru, faktora, inteligentního a rázného to katolíka, kterýž všemi hlasy byl zvolen. Za výkonného předsedu potom zvolen byl p. Jos. Fiedler, syn rolníka a p. Václ. Jakeš, syn rolníka, za zapisovatele. Pan předseda, uvítav všechny, žádal, aby každý, at je mluvení jakéhokoli, klidně vyslechl řečníky a potom, jestliže by nesouhlasil, nebo něčemu nerozuměl, hlásil se o slovo. Prvním řečníkem byl p. Ant. Rakušán, kovářský dělník z Č. Bělé. Promluviv o příčinách rozvratu společnosti, o rozháranosti rodinné, o odkřesťanění rodiny, ukázal, jak z nynější školy, kde Bůh se pouze trpí, vychází i prostřední dítě s mnohými sice vědomostmi, avšak nevychované pro budoucí život, a žádal veškeré mladíky, aby mezi sebou se vzdělávali zejména ve věcech, které denně se přetřásají, v otázkách hospodářských i náboženských a nedali se odtrhnouti od Boha nepřátely, kteří zvláště na mládež mají namířeno, vědouce, že čí mládež, toho budoucnost. Řeč byla se souhlasem všech přijata. Pak uděleno slovo p. redaktorovi „Štítu“ Fr. Šupkovi. Týž ukázal na dva tábory proti sobě stojící, z nichž jeden jde v před s Bohem a druhý bez Boha. Ku kterému táboru se přidáme? Podrobně ukázal p. řečník, jak který tábor pracuje v ohledu hospodářském, mravním a společenském, a žádal přítomné mladíky, aby dobře uvážili, kde je pravda, kde více poctivosti a dle toho aby jednali. Vše vyslechnuto s bouřlivým souhlasem. Třetím řečníkem byl p. Jan Jakeš, syn rolníka. Ukázal, jak za našich dnů stále ozývají se hesla: pokrok, osvěta, svoboda, věda, pravda atd. — ale ti, kteří plnými ústy vykřikují tato hesla, jsou svým jednáním daleko od nich. Kde máme hledati pravdu a pravou osvětu? Jedna jest, pravil p. řečník, pravda, jeden pramen svobody a osvěty a tím pramenem vši pravdy a všeho dobra, tím olem všeho byti jest Bůh; a ten, kdo nás od Boha a církve vzdaluje, ten nehledá pravdu, ale lež a tmu a proto spojíme se pro obhájení pravdy ve sdružení. Slova tato doprovázena byla hlučným souhlasem. Čtvrtým řečníkem byl p. Václ. Grodl, kolářský dělník. Vysvětlil, v jaké nedůvěře a v jakém ústraní žila mládež bělská; kázal, že přestane! Budme bratřími: vzdělávejme se navzájem, poučujme, varujme před výstřednostmi, žijme mravně! Celé vystoupení p. Grodla zamlouvalo se nejenom obsahem řeči, ale i způsobem řečnickým a pohotovostí. Nato místní kaplan dp. Jos. Tužín vložil přítomným, jak si budoucí organizaci představuje a žádal všechny, kdož přistoupí k organizaci, po případě ke spolku křesť. mládeže, aby se přišli neděli sborně sdružili v záložně, ježli místnosti velmi ochotné byly starostou záložny p. Požárem propůjčeny; tam se uradíme o dalším postupu. Kdo by nepřistoupil, nebudeme se ho stranit, vždy v našem kruhu nám bude vítán. Schůze ukončena byla doslovem Víta Valenty, pekařského učně, který všechny, zejména mladší žádal, aby bez bázně se přihlásili k organizaci a postavili se v boj pro Boha a vlast. Na to zaburčel sálem chorál: „Svatý Václave, vévodo české země...“ a k organizaci se hned přihlásilo 65 mladíků. — Slibný začátek jsme učinili a nyní s Bohem a pro Boha půjdeme bez bázně vpřed. Od schůze stále nám nadávají nepřátelé naši, ač ani v nejmenším jim neublížíme. Nemohou tu zášť ke všemu slušnému a křesťanskému zakryti. Před očima lidí slušných a vzdělaných jsme řádnými; a jakými jsme před očima lidí jiných, na tom nám nezáleží. — Organizace katol. mládeže v Č. Bělé.

Přednášky o „Volné myšlence“ ve Smidarech. V neděli dne 29. září odbyvala u nás místní organizace důvěrnou schůzi, v níž promluvil dp. P. Jemelka o snahách volných myslitelů a dp. P. Filip Jan Konečný o kongresu Volné myšlenky v Praze. Pozvání byli též volní myslitelé smidarští, ale ti, kteří nepřišli, byli — volní myslitelé. Patrně báli se pravdy. Předsedou zvolen byl p. bratr Mensdorff z Chotělic, místopředsedou

p. Chmelat ze Lhoty Smidarské a zapisovatelem p. Dejl, sedlák ze Smidar. Dp. P. Jemelka pravil, že Volná myšlenka chce náboženství a vliv jeho úplně odstraniti. Zaujímá věci náboženství vůbec a katol. zvláště stanovisko naprosto nepřátelské. Je to tedy sdružení nejen beznáboženské, ale protináboženské. — Kdo však může mysliti, že slepí se společnost lidská, odejme-li se jí náboženství? Má-li kdo přiležitost seznati, jak působí náboženství v jednotlivci, rodině, společnosti, to naprosto tvrditi nemůže. Volná myšlenka prý chce odstraniti škodnou moc autority v oboru náboženském. Mohl by si každý mysliti, že pouze škodnou moc chce odstraniti, ale tomu tak není, neboť volní myslitelé chtějí odstraniti veškeru autoritu náboženskou, potírají náboženství křesťan. vůbec. To vyvatit z toho, jací lidé jsou stoupenci Volné myšlenky. Jsou to sednáři, okultisté, soc. demokraté, pozitivisté, anarchisté. Je tedy viděti, že Volná myšlenka obsahuje v sobě všechny živly protináboženské. Dále Volná myšlenka mluví o vědě, kterou chce nahraditi náboženství, ale nemluví o určité vědě; mluví o vybudování vědeckého názoru na svět. Než jaký je ten vědecký názor na svět? Boha není, nesmrtelné duše není, po smrti není žádné odplaty, žádného trestu, člověk je nejdokonalejší bytostí mezi ostatními. — Když se jich tážete, jak povstalo tvorstvo, řeknou vám, že z hmoty a hmota že je věčná. My bychom konečně připustiti mohli, že hmota je věčná, ale nikoli sama od sebe. Jisto jest, že hmota byla kdysi v ohnivém stavu, pak se ochlazovala, a tak povstal vývoj tohoto světa. Na něm jest život: byliny, zvířata, člověk. Jako základem všeho počítání jest jednička, tak také pro život vynášeli takovou jedničku a tou jest buňka. Než po vši své námaze přišli k tomu, že není možno, aby z hmoty neživá vyvinula se buňka. Oni ovšem řeknou, že jest to požadavek vědy. Než přece, i když připustíme vývoj, jehož výslednicí jest člověk, nalézáme propast nepřeklenutelnou mezi člověkem a zvířetem přicházejícím k rozdílu, který nevysvětlí nikdo bez Vyššího činitele. Dále řečník vysvětluje význam slova klerikalismus; praví, že někdo může zneužiti náboženství k dosažení nějakého účelu, ale že ti lidé, kteří bijí do klerikalismu, brojí proti náboženství katolickému. Dále vyvrací náhled, že by dogma bylo násilnictvím na rozum lidským. Konečně zmiňuje se ještě řečník o kulturním programu Volné myšlenky, kterým jest negace náboženství křesť.; vyvrcholením této negace jest vystoupení z církve, a dokazuje, že to, co oni nazývají volností, jest otroctvím, pravá však volnost že záleží v tom, že já si dělám to, co já chci (a ne co Volná myšlenka). Patrně tedy, že Volná myšlenka stojí na stanovisku úplně beznáboženském, protináboženském, že bojuje proti pravdám náboženským. Nezbyvá nic jiného, než přijati ten bůj, nejen v theorii, znáti totiž to, co věřiti máme a rozuměti tomu, ale i prakticky, t. j. zmažiti a neobrozené spojovati se v jeden celek jako jiné strany a tak čeliti útokům nepřátel. Řečník odměnou hlučným potleskem všech přítomných. Nato po malé přestávce ujal se slova dp. farář Filip J. Konečný. Pověděl, jak došlo k této přednášce ve Smidarech a způsobem zábavným vyličil, jaký dojem působil na něho kongres pražský. Zmínil se napřed o přípravě a reprezentaci kongresu. Nebyl určen s počátku pro Prahu, ale do Budapešti, kde jsou sednáři ve floru. Přijdou beroové (hrdinové) ducha, začalo se provolávat, přijde reprezentace vědy, přijdou generálové ducha, aby osvětlili myšlení evropské na základě vědeckém. Přijde Haecckel, Lombroso, Gorkij. Než — podívejme se na tyto generály. Gorkij proslavil se jako spisovatel; leč v době, kdy Rusové vedli těžký boj, ve kterém je povinností každého vlastence, aby se vlastní ujal, Gorkij nejen že se vlastní neujal, ale ze svého honoráře věnoval velikou sumu násilnické revoluci. Lombroso, italský prof., který ve světě liberalním získal si mnoho přívrženců, prohlásil ruku úplně nevinného člověka za ruku vrahovu. Ejhle věd! A co Haecckel? Jemu, též „volnému mysliteli“, od odborníků na slovo vzatých byla dokázána velká vědecká mělkost a docela i rafinovaná nepoctivost. Či Tschirn, Zenker, Myalik, Pelant, Lederer, Černý, dr. Bartošek, dr. Dráždák mají býti témi generály ducha? Čím pak se proslavili? — Z univ. profesorů byl na kongresu jen prof. Krejčí, který veleben jest zvláště mezi učitelstvem, kterého volní myslitelé velice si váží a za svého přívržence prohlásují. Ale vadyt Krejčí volnost popírá, neboť je naprostý determinista. Z medicinské fakulty ani jeden, z české fak. právnické ani jeden se nezúčastnil. A tohle mají býti heroové ducha, to má býti ta reprezentace vědy! To že má býti světový kongres Volné myšlenky? Nikoli. To byl sjezd lidí zavile nepřátel-ských vůči náboženství, zvláště proti katolickému. Řečník se dále zmínil o programu Volné myšlenky, o kterém se na kongresu mluvilo a ke konci o diskusii v Plodinové bursě, kde volní myslitelé, aby neutrpěli porážky, hned předem odstranili ji tím, že naprosto porušili volnost slova, neboť naše řečníky uškrtli a tím podali důkaz, že, ačkoli „volné“ myslí, volnost slova svým odpárcem naprosto odírají. Doznal p. řečník, že takový záštipný boj proti náboženství, jako byl v Plodinové bursě, neviděl ještě nikdy a že není větších od-

půrců volného myšlení nad „volné myslitele“, kteří na sjezdě v Praze vyklubali se jako největší otrokáři volné myšlenky. — Odměněn byl opět řečník salvou potlesku, a poněvadž nikto k slovu se nepřihlásil, byla po vzletných slovech p. Podzimka ze Sobčic p. předsedou tato poučná a zajímavá schůze skončena. Jest jen litovati, že účastenství nebylo větší. Je to snad dílo těch volných myslitelů smidarských, kteří se o to postarali, aby lidé o nich správně poučení býti nemohli. Než právě tou svou nepřítomností a tím svým strachem, pro který se nedostavili, doznali a uznali volní myslitelé smidarští svou porážku.

Z Výravů u Černilova. V neděli dne 6. října konala se u nás vzácná slavnost, která utkví hluboko v myslích všech výravských katolíků. Byla totiž v naší obci posvěcena nová, prostranná mešní kaple sv. Jana Křtitele, kterou katoličtí občané výravští se značným nákladem obětavě byli zbudovali. Kolem 10. hod. dopol. přijel do osady ozdobený stožary a četnými prapory za zvuku hudby a stříbey vldp. světitel Jan Seidl, děkan černilovský. Uvítán byv celým obecním zastupitelstvem a družičkami, vykonal za asistence dpp. kaplanů černilovských a dp. V. Kozv z Libčic posvátný obřad posvěcení kaple a skvostného uměleckého oltáře, který byla darovala sama paní Zilvarová z Výravů. Po kázání dp. Jos. Mynarika, který promluvil o důležitosti náboženství, obětoval vldp. děkan první mši sv. a pak i sám v delší promluvě vyblídl přítomné, aby vážili si své svatyně, nezapomínajíce při tom na svůj katechetický. Celá tato slavnost, na kterou budeme dlouhou dobu s radostí vzpomínati, byla skončena odpolední pobožností. Dávna tužba zbožných osadníků konečně uskutečněna za velikého nadšení všech věřících.

Výbor sv. Josefské Jednoty v Hronově vzdává tímto srdečné „Zaplat Bůh!“ dp. Jaroslavu Šourkovi, faráři v Hronově, za laskavé darování mnoha svazků cenných knih.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Proč neuznávají zázraků? Francouzský spisovatel Huysmans ve své knize o Lurdech odhaluje příčinu, pro kterou mnozí volní myslitelé popírají očividné zázraky v Lurdech. Píše: „Dnes skoro všichni lékaři jsou přesvědčeni, že staré theorie problémů uzdravení nerozluštěly, ale jako vždy namáhají se celou nemožnost nějak jinak pokřtiti. třebaš jen jménem neznámých, dosud nezbadaných sil, aby se na okamžik vyhnuli. Jak jen by mohli přiznati zázrak? Jinak vyrostli, víra odhodili jakožto dětinskou — a žije se jim bez ní dobře. Kdyby měli uznati tu zázračnou Pannu, potom i Kristus by byl Bohem, pak by ten katechismus nebyl dětinský, byla by církev a dogma. Museli by pokleknouti u nohou kněze, mnohé vážné zanechati. Zázrak je konec bříšných rozkř. pochopitelně tedy, proč nepřijímají. Proto raději nechtějí vidět. Proto i klinika Dr. Boissarie, ačkoli otevřena všem, jest jimi tak málo navštěvována. Bázeň před vírou!“ (Nový Život č. 8.)

Všeoborové sdružení křesť. dělnictva (ústředí v Hradci Králové) bude nyní podávati veřejnosti měsíční zprávy o své činnosti podpůrné, aby bylo všem jasno, jak úkol svůj mezi dělnictvem svědomitě plní. — Během měsíce září bylo členstvu vyplaceno podpor: v nemoci 504 K 94 h (od 1. ledna již 5878 K); v nezaměstnanosti 64 K 7 h (od 1. ledna již 879 K 91 h); stěhovací a cestov. 30 K (od 1. ledna 154 K 93 h); pohřebné a právní ochrana 100 K, (od 1. ledna 266 K 46 h); mimořádné 5 K (od 1. ledna 51 K). Věnovalo tedy „Všeoborové sdružení“ svému členstvu na podporách v září 704 K 1 h (od 1. ledna do 30 září t. r. celkem 7230 K 30 h). Kromě toho dostává každý člen týdně zdarma časopis „Práci.“ Chováme pevnou naději, že během doby nebude katol. osady bez organizace katol. dělnictva. Potřebné informace o založení odbor. dělnické organizace ochotně každému odděl. „Všeoborové sdružení křesť. dělnictva“ v Hradci Kr.

Na prospěch obcí pracuje se leckdes velmi málo. Zasedání zem. sněmu království českého v minulém týdnu zřejmě ukázalo, že obce české málo všimají si svého prospěchu, ač se jim podává leckdy pomocná ruka. Tak na př. městu Benešovu udělil suém 25.000 K podpory na stavbu vodovodu a městu Jesenicím za týž účelem poskytl 10.000 K. Zavedení zdravé pitné vody bývá jednou z nejdůležitějších otázek v našich obcích, ale povolání činitelů se do jejího řešení tak zřídka pouštějí.

Z říše dobrých mravů. Na düsseldorfském sjezdu pro potírání obchodu s děvčaty prohlásil protestant Boha, že v Německu neplní pro státnice za nemravnost. Tak na př. jistý purkmistr v Saaku, který dal nevěstkátce koncesi, jest členem provinciální synody, jiný, ředitel pivovaru

kteřý snasoval podobný ústav, jest členem obecní, církevní rady. Členové městské rady v Brémách, kteří ostře vystupují proti nevěreckým pastorům, hájí nevěstince. Hlavní branou prostitute do Německa jsou Sasy a Bavorsky; tudy z Uher, Čech a z Rakous nejvíce děvčat vydává se do Německa. Majitelé těchto ústavů vydělávají veliké peníze (až 100.000 marek ročně); obchodníci děvčaty, většinou židé, mívají u sebe až 30.000 marek. — Věru kultura německá.

„Jitřenka“ jest nový lidový časopis, hájící zájmy československých žen katolických. Už z obsahu 1. čísla seznáváte, že tu vydavatelka a redaktorka sl. F. Jakubcová, známá a osvědčená pracovnice na poli křesť. sociálním, vytkla si cestu, která jistě povede ku prospěchu především katol. žen a dívek dělnických. Doplňte si o číslu na ukazku pod adresou: Administrace Jitřenky ve Vráovicích, Barákova ul. 330. Číslo za 4 hal.

Uvědomělost veličtva ruského nejlépe vyznačena jest tím, že na př. v Petrohradě samém účastnilo se voleb do dumy právě 6% voličů. Na venkově jest to ještě horší. Nedivno pak, že do dumy dostanou se nejen lidé nezpůsobilí, ale také revolucionářští.

28.000 sirotků jest dle zprávy zemského výboru v království českém, z nichž možno pouze 4000 podporovati. Na jedné straně život rozkošnický a zde tisíce sirotků v hladě a často i v mravním kalu strádají.

Dělnický evangelický farář. Ve voj. nemocnici v Brně oběsil se jistý voják ze strachu před operací slepého střeva. Evangelický farář z betlemské kaple v Brně, požádán byl správou nemocnice, aby vojína pochoval, odepřel; při samovraždě nepochovával. Na ryho objeveném býti musel voj. ev. kazatel z Vídně, jenž o hodinu se opozdil. Zajisté že brněnský evangelický farář pro své jednání měl důvod a správně jednal. Kolik pohany by byl sklídl katol. kněz, kdyby vojín býval katolíkem a kněz pohřeb byl odepřel!

Pro kuchyňskou potřebu potřebujeme si potříti pro celý rok, když na obrubě záhonků sejeme kadeřavu potříti. Získáme tím nejen kofeninu výbornou, ale současně si ozdobíme záhonky v zahradě. Kadeřava potříti se dají všude a seje se kdykoliv od jara do jesení.

Mouka stěhne a zhořkne, nechá-li se v pytlech státi ve tmavé místnosti. Mouku třeba ukládati do vzdušných trubel na půdě anebo do světlé, vzdušné komory; nejméně jednou týdně se musí promíchat, provětrat, aice bude řetivo mlti přičich po stěhlině a špatně bude ztravitelná.

Ochranné pásky na stromech vyhovují svému účelu jenom tenkrát, když jsou decimetr široké, úplně kmen objímají tak, že není ani mlatička nechráněného, dobrým lepidlem stále jsou natřené a nahoře drátkem ku pni tak přitahované, že hmyz nemůže pod ním proniknout do koruny. Lepidlo nutno během roku několikrát obnovit. K jaru se pásky odejmou, spálí, při čemž pod nimi nabrodí ný hmyz se sniž. Z jara, dříve než hmyz ožije, ob ovujeme ochranné pásky a po celé léto v dobrém stavu udržujeme na všech stromech v sadě i podél cest. Natižení kmenů přímou bez pásek aneb obraz povstává neprospívá.

Chudák milionář. Americký milionář Rockefeller měl loni 288 milionů korun příjmu (denně 792.000 K, za hodinu 45.000 K). A při tomto ohromném bohatství jest stále chudr.

Z židovského ráje. V Uhrách jest 5782 velkostatkářů, z nichž je přes 2500 židů. V té záplavě židovské zapadla již téměř polovina vlastního uherského velkostatkářstva. Z něho nejlépe vidět, jak se Maďarům vyplácí přátele židovstva.

Zisk petrolejařského trustu amerického před málo lety činil za rok na 90 milionů dolarů; nyní ovšem jest ještě daleko větší. Tak veřejná se ožrá lid...

Výhřevnost uhlí na delší dobu se zachová, když se uhlí konzervuje pod vodou. V nádrkách vyzděných cihlami se uhlí pod vodou až do upotřebení. Takto ztrácí uhlí na výhřevnost za 12 měsíců pouze 8 procenta, kdežto jinak ztrácí až 25—30 procent, což při nynější stoupající drahotě uhlí jest ztráta značná. — Patrně, že velice vlnké sklepy hodí se pro uhlí výborně.

Listárna redakce.

Dopis z Pardubic za insinuaci „Východ. Obzor“ přístě. Další dopisy z Dobrušky, z Rych. nova n. K. a z jiných míst odkládáme též do čísla příštího.

Listárna administrace.

J. Š. Č. „Obnova“ zaplácena do 1. července 1908. — Cas. Úvahy roč. XI. A. M. Do 31. prosince 1907.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 5. října 1907
1 hl. pšenice K 16:80—17:40, žito K 15:80—16:80, ječmene K 11:00—12:00, proso K 13:00—14:00, vike K 12:—13:—, bramb. K 24:00—26:—, oves K 6:80—7:40, čočka K 36:—40:—, jablek K 22:00—24:—, krup. K 24:00—26:00 bramborů K 2:80—3:00, 1 hl. jetelového semene bílého K — ruského K — semínka červ., K —, 1 hl. jetelového 6 — máku K 42:00—, luštěného semene K 20:—24:—, 100 kg žitných otrub K 14:00—16:00, 100 kg pšeničných otrub 18:00 —, 1 kg másla čerstvého K 2:16—2:40, 1 kg másla přečištěného K —00—, 1 kg sádla vepřového K 1:92—1:98, 1 kg vafrova K 0:28—0:32, 1 vejce K 0:06—0:07, 1 kopa okurek K 0:—0:00, 1 kopa zelí K 6:00—7:00, 1 kopa kapusty K 1:40—2:00, 1 hl. cibule K 4:00—0:00, kopa drob. zeleniny K 1:00—2:00, 1 pytel mrkve K 1:40—1:50, 1 bečka hrášek K 0:00—0:00—, 1 bečka švestek K 0:—0:00, 1 bečka jablek K 0:00—0:00— Na týd. obilni trh v Hradci Králové dne 5. říj. 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 135 hektol., žito 169 ječmene 184, oves 284, proso 7, vike 0, bramb. 3, čočky 2, jablek 00, krup. 00, jetelov. semínka 0, luštěného semene —, máku —. 2) Zeleniny: zelí 159 kop, okurek — kop, kapusty 70 kop, cibule 40 hl, drob. zeleniny 80 kop, mrkve 40 pytlů, brambor 216 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 30 hl, hrášek 40 hl, švestek beček 20. — 4) Drobn. dobytka: vepř. 0 kusy, podvinčat 698 kusů.

Světově známý

pravý

malínský křen,

z nejlepších křenovek u Malína.

zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí bez dobírky v každé době roční a sice:

prima I a. n. 90 h. }
prima I a. 80 h. } 1 kg.
silný obkladový 70 h. }
prostředně silný 60 h. }

jakož i veškerou zeleninu, cibuli, česnek, atd.

za ceny nejlevnější

J. M. Jireček,

Kutná Hora.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 90 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupské rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z o. k. školního knihoskladu s 18%, slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školu mladší neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, ušetrž za 11 listků — jež po jednom vlepeny jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu zdarma pro chudé.

Učně

k dobrému naučení se

hodinářství

přijme

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradec Králové, vedle hotelu „Merkur“.

Z časových Úvah doporučujeme nyní k horlivému čtení a šíření zvláště tyto spisy:

Zpráva o sjezdě československých katolíků v Hradci Králové.

(V knížce té uvedeny jsou všechny velice poučné přednášky řečníků.) — Cena 24 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Dva díly po 16 hal., dohromady za 32 hal. Brožury ty vrhají ostré světlo na neupřímnost, sobectví a švindl sociálních demokratů. (Oba díly vyšly již ve druhém vydání.)

Svobodná škola.

Cena 8 haléřů.

Manželství přirozené a svátostné.

Cena 8 haléřů.

Útok prof. Masaryka na církev katolickou.

Cena 32 hal. Jest to velice praktický obranný spis proti různým pomluvám katolické církve, jež právě v nynějším čase z úst našich protivníků se ozývají.

Pro katolíka, který chce se zdárným výsledkem hájiti na veřejných schůzích a proti nepřátelskému tisku svoji církev, jest čtení těchto spisů nutná.

Při hromadných objednávkách spisů zde udaných poskytuje se značná sleva. — Objednávky obratem vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Důstojným duchovním Správám.

Na skladě chováme v jemném missalovém provedení:

Praeparatio ad Missam
Gratiarum actio post Missam.

Obě za 1 K. Po přání prodá se i jediné Gratiar. actio za 60 h.

Nové:

Casus reservati dioecesis
Reg. Hradecensis

(juxta fol. Ord. Nr. 35. pag. 186, 187) pro zpovědnice.

Na tuhém kartonu, přiměřeného formátu 1 kus za 8 h, 10 kusů frko 70 h.

Připomenutí o slušném se chování v chrámu Páně ku připomenutí u dveří chrámových.

V provedení slábném, formát foliový; 1 kus za 30 h, 5 kusů za K 1.20.

Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučení svůj hojně zásobený sklad dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách. Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé vagony při cenách nejlevnějších.

**Vys. dušl. duchovenstvu, konventům, velecth.
rehoľim, ústavám a pensionátům!**

Na skladište a velikém výběru mám aboň: *mydla toaletní, hygienická ze všech druhů i cizích. Kartáčky na suhy, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ze stvořných kasetáčů pro dáčky, osvědčené krémy a mydla k holení, vykoupené dřívoty anglické. Velký výběr podobných jehlic, dámských hřebků do vlasů a vůbec velkého druhu toaletních potřeb.*

**Rovněž velice potřeby a pracovlásenkářské vyrábím.
Vlasy ustřižené nebo vyčesané kupují za nejvyšší ceny.**

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na ptání dovolí si osobně přijít se vzorky a podat
žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

 **Pilně čtěte
a všude rozšiřujte**
velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obesih:

I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhodnými příklady učí pokrokaři bratrské láске, pro kterou na oko tolik horují. Poznej, jak drsné a úskočné ze sobeckých přičin sami mezi sebou bojují.	7
II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá pokrokový tisk na katolictvo . . .	156
III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze zvláště o katolictvu a jak jest násilnický.	222
IV. Doslov.	322

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak pokrokové tisk sešrovnuje náš národ nízkými sprostotami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou, jak převrací ze zášti proti nám pravou vědu, jakých zákeřnických podokobů užívají, aby šli katolictva potísnili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou osvěty bojují.

Každý se může z knihy poučiti, jak rafinovaná zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech pokrokových.

Objednávky vyřídí obratem

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

**Kupte si důkladný spis: **

Z domácnosti sociál. demokratů.

Řada I. Píše J. P. Hradecký.

Cena 1 ex. 16 h, 50 kusů po 14 h, 100 kusů po 12 h.

Objednávky vyřídí adm. Čas. Úvah v Hradci Král.

**Katolické organizace žádáme,
== by hojně rozšířily ==**

kapesní kalendář

➡ na rok 1908 ➡

Křesťanský Organisátor.

Výšečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkem, duchovním i laikům, a každý v něm něco dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Káňas politika Dr. Fr. Řeýl. — O organizaci katolíků Dr. Fr. Šnle. — Řádce v áléktořech drasovřeh. — Organizace mládeže. M. Voňavka. — Obecní chudínství. Dr. Šimák. Vábco 20 řádných praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání přiménis 12 ex. za 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem.

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Krá.

Besídka.

Proč kdo hraje karty.

(3) Kdo peněz nemá, hraje karty, aby měl. Kdo má plnou tobočku, aby dokázal, že už si může nějakou prohru dovolit.

Student, aby se neřeklo, že jest tolik mladý a naivní, že ani kartám nerozumí.

Buršák proto, aby aspoň něco někdy stodoval.

Intelligent hraje ochotně s dělníkem, aby se neřeklo, že má málo demokratického ducha, že se nad lid příliš povyšuje.

Hostinský proto, aby si udržel hosty, host dlouho v hospodě vysedávající, aby si udržel společnost. Jak se začne s kartami, přestane i muž nejpřesnější počítati hodiny.

Někdo, aby po unavující, vzrušující práci duševní uklidnil „zábavou“ nervy, lenoch celý den nic nedělající zas proto, aby si aspoň večer nervy příjemně rozčilil. Karty tudíž mají tu podivuhodnou, skoro zázračnou moc, že dceďou potěšiti lenocha zrovna opačným účinkem než muze pracovitěho. A pobaví oba.

Špihavec si zahraje se šéfem, aby umělou prohrou si získal větší přízeň svého služobdárce; podřízený svého pána ovšem obehrať nesmí, nechce-li zbytečně poškoditi svoji kariéru.

Cestující hodí si mariáš, aby si ukrátil chvíli; vyškolený hráč zase jest ochoten se nuditi se začátečníkem, aby ušel čas témuž.

Muž velice ustaraný proto, aby na chvíli při kartách na své svízele zapomněl. Bohatý domácí pán zas z té příčiny, aby aspoň nějakou starost zachytil a příčinu k hubování vyhledal; vždyť bez občasného nepřijemného vzrušení stálý blahobyt a veselí stává se nudou.

Konservativce proto, že karty mají právo historické; hrálo se už dávno a dávno, proto se má hrati dále. Muž jdoucí moderním směrem zas hraje na důkaz, že nechce všecko staré zatracovati šmahem, že jest dobrákem ochotným k případnému kompromisu.

Dámy začínají hrati proto, že skutečná a radikální emancipace vyžaduje rovná práva s muži.

„Kouzelník“ fixuje kartami, aby přesvědčil obecenstvo, že se dá prováděti s kartami umění ještě větší, než jakého jest schopen vychytralý a zřítný odborník profesionál; takové kouzelnické kumšty jsou tedy důkazem, že i při těch kartách jest „život krátký a umění dlouhé.“

Hralo se, hraje se a bude se hrati dál, i kdyby každá karta za stovku se prodávala; bude se hrati stále, i kdyby některý myslitel vynalezl tak velikolepou a jemnou zábavu novou, o které se nikdy nikomu ani nezdálo, a která by na čas oslnila oči veškerenstva svým půvabem.

Nové i nšpiněné obrázky z dílny Severovy budou se dále těšiti větší pozornosti, než nejkrásnější obrazy moderní. Do obrázků namalovaných na kartách budou se vbodávati stále horlivě zraky millionů. Kamkoli do temné Afriky nebo odlehlých končin asijských vnikne paprsek evropské kultury, tam hra v karty rozhodně se uchytí, i kdyby evropské civilizaci jiného druhu barbaři sebe víc na odpor se stavěli.

Tiziane, Rafaeli, Škréto, Brandle a jiní a jiní velcí umělci, patřte nyní, jaké obrázky po dlouhověkové umělecké výchově bodrým národům nejvíce se líbí!

Moderní obraz Bílkův jen tak letmo se přehlédne, ale na zelený šilek vydrží oko upjaté patřiti třebas celý večer. Na obraz představující krále Přemysla Otakara II. hráč dívá se se zájmem celé půl minuty, zato však žaludského krále třímá v ruce každý druhý den jako nějakou novou zvláštnost.

A nač hluboce zrak nořiti do obrazů Mařákových, na nichž namalovány břízy, lípy, květiny? To se věnuje raději bedlivá pozornost zelené sedmičce; tam je namalován taky jakýsi zelený stromček. A proč se baviti pohledem na obrazy středověkých bojovníků českých? Vždyť na kartách jsou také namalováni vojáci. A proto pryč se vším, co by jen málo odráželo od hraní karet! Ať žije eso a trumf! Hráti se bude dál, záminka se najde vždycky.

Kulturní hlídka.

Matice Školské nepřítelů — její vlastní učitelé. Píše se nám: Když v pražském tisku před časem bylo upozorněno na to, že práci a snahu naší ústřední matičky podřívají někteří učitelé, kteří se domnívají, že školy matiční mají býti semeništem pokrokové nadutosti, protináboženského štvání a sociálně demokratických výlevů, tu jsem se domníval, že snad je to přílišné

škarohlídství, ale nedávno přesvědčil jsem se o jiném. Vstoupil jsem totiž v Oseku do vlaku a přisedl k dvěma pánům, o nichž jsem se dověděl, že jeden jest matiční učitel v X a druhý uvědomělý rolník z H. u Č. Oba jeli už déle spolu a živě se bavili: P. učitel vykládal, že je lépe na matiční škole než na veřejné, že je líp placen a je též volnější. Však prý také té volnosti užívá a lidé v jejich osadě jsou také jeho přičiněním uvědomělí. Tam už teď nikdo nevěří kněžím a jejich povídačkám o Bohu, o věčnosti a pod. Jeho heslem je, přesvědčit každého, aby se řídil heslem Havlíčkovým o kněžích: „Nic jim nedávejte a nic jim nevěřte!“ A také, že se mu to daří. Však prý páteři se vztekají, že jim jejich výmysly pokácel a že jim ovečky už tak nenosí, aby se mohli z jejich mozolů mít dobře a tučně. Mluvil plynne a s pathosem; patrně to byla nějaká z jeho přednášek. Rolník poslouchal, nemrkal ani, a p. učitel, domnívaje se, že získal pozorného učedníka, rozobhoval se vždy více. Minuli jsme Kolín — Horu, blížili se k Církvici. Rázné zastavení vlaku u strážného domku přetrhlo p. učitele řeč. Tu zvedl se rolník ze sedadla a postaviv se před p. učitele, pravil: „Jste opravdu učitel z matičné školy?“ „Tak jest, už jsem Vám to přece řekl. A pocházím od Č. z R. pod Železnými horami.“ „Tak víte co“, pravil rolník, „Vám měla dát vlastní matka utřejchu, než vás na studii poslala; aspoň byste nyní neotravoval jiné. Vám a podobným Vaším kamarádům bych nesvěřil dítě, kdybyste vy mně i za to platili a ne, jak musím nyní platiti na školu a to hodně platit — já. Víte, mladý pane, já na svého učitele vzpomínám s radostí a našeho p. učitele si vážím, protože jejich práce vede k Bohu.“ Ani nedopovím, co dodal rolník o učitelích rázu onoho matičního. Vystupoval jsem z vozu rychle, neboť jsem se domníval, že teď bude konflikt neodvratný. P. učitel také přistoupil k samému rolníkovi a celý se třesa, vztáhl ruku — bera ho pod paží ponížným hlasem zašeptal: „Odpusťte, co jsme si řekli, zůstane mezi námi!“ Stalo se v létě 1907!

Josef Krejčík

V PRAZE,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Písárna a dílny na Letné číste 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalně známé: *sochy, oklady, křesťovské cesty, jesle, Boží hroby, křesť, kasatelny, spouštěnice, křesťelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy, premie, fotografie a diplomy. Řez nábytek a různé předměty hodící se na karty.*

Převodní nákresy, cenník a rozpočty bezplatně a franko.

Renovace starých oklady a kostelních sošek.

Správky rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Visací bytové hodiny od . zl. 2.—
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od zl. 2-50
Studentské, pánské, úřednické a světoznámé precizní hodinky: Schaffhausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega, Viktoria atd. za nejlevnější ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
s krásným blásem bicích strojů

Přesvědčte se o vzorné a svědomité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník
Hradec Králové,
— vedle hot. lu „Merkur“ —

F. J. Langhans

Hradec Králové,
Adalbertinum.

Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.

K dušičkám

doporučuji svůj
bohatě zásobený

sklad hotových pomníků

přes 100 kusů různých druhů kamenů
za ceny konkurenční, takže možno obdržeti
leštěný náhrobek z české žuly neb sienytu
již

za 100 korun.

Zdenko Ježek,

majitel nejstaršího a největšího závodu
sochařsko-kamenického na českém severovýchodě

v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)
— odborný
— umělecký závod —
— malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením.

Veškeré rozpočty, akizy i odborná rada bezplatně, beze
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

C. k. místodržitelstvím koncessovaná.

Realitní kancelář
Inž. C. JANA KOTRČE
v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých **koupí a prodejů** v obor ten
jspádajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zabraněná.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Kupte si důležitý spis:

Karel IV,
jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šabula

Cena 3 K.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Atelier pro církevní malbu
a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühla
nástupce,
v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů
všech slohů (malbu temperovou, caseino-
vou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy
pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

Četná doporučení od veleúctyhavého ducho-
venstva k volnému nahlédnutí.

Upozorňuji

zvláště pp. hostinské, obchodníky a nákupní
spolky na svůj pečlivě řízený

obchod tvarůžky
(syrečky),

jež zasílám dle dohody velmi levně **vždy**
čerstvé ve velkém i malém.

Václav Uždil,

obchodník syrečky,

Šonov, p. Nové Město n. Met.

Každý

křesťanský dělník

má odebrati svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

K cyrillským exercitiím
a k novému školnímu roku

nabízíme:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť
chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitelé kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplošné vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v celoplošné	58 h
vázaný v celoplošné	68 h
vázaný v celoplošné se zlaceným křížkem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se zlaceným křížkem a ořádkou	K 1 80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejvyšším panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku
stavbě varhan v kaž-
dém rozměru, nejmo-
dernějších soustav
(pneumatických i ele-
ktropneumatických.)

Harmonium sil-
ného a lahodného hlasu
od 160 K výše. Opravy
varhan se provádějí
v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

Oznámení do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si uctivě sdělit, že jsem převzal

dílnu knihařskou a ozdobnickou

po zemřelém panu Vachkovi.

Ve více dílnách domácích i zahraničních nabyt jsem takových
zkušeností a zručností, že mohu zcela dobře svěšené mi práce

způsobem nejmodernějším

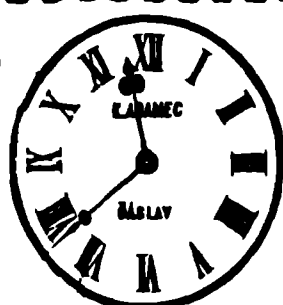
a k plné spokojenosti velectěného obcenstva prováděti.

O laskavou přízeň prosí v plné účtě oddaný

Emanuel Červený,
majitel ozdobnického knihařství
v Hradci Králové,
vedle Grand-hôtelu, č. 359.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

**První výroba
věžních
hodin**
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Rozšiřujte!
Katolickým jinochům - spolky katolické.
Sepsal P. M. Voňavka.
Výšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.
V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.
Stran 56. Cena 16 hal.
Při hromadných objednávkách značná sleva.
Objednávky obratem vyřídí
**administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.**

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypračticích)
doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
zárukuje vklady 4 1/2 % bez výpovědi, 5 %
proti 30denní výpovědi a 5 1/4 % proti 90denní
výpovědi.
Záruka přes půl milionu korun.
Složní listky zdarma.
Zápůjčky výhodně.
Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založena v Praze opětně revidována.

Přijíždí za nejnižší poplatky
ka národním slavnostem
obleky
všech druhů.
Upozorňuji zvláště na svůj bohatý
zřídkavý sklad
obleků historických.
Antonín Mlýnský,
Hradec Král., Pádkovy, č. 288.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veleředstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitějš-
ího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleředstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.
Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, vz. spočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.
Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučení a četných uznání po ruce.
Prosím veleředstojné duchovenstvo o laickou přízeň
a důvěru závodní domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

**Speciální výroba a sklad
domácích
ledniček,**
všech druhů
koupacích van
s kamny i bez nich
firmy
Josef Komárek,
závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, pivních tlakostrojů atd.
v Hradci Králové,
Žižkovo náměstí čis. 413.
Cenníky zdarma a franko.

Mravný hoch
se přijme
do učení
u JOS. KIESLICH, pozlacovače
v Hradci Králové.

**Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.**
(pravá podoba)
světlost obrazu samého 25X30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepartout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám
1 kus za K 1.50
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.
100 dopisnic s týž obrazem věrně po-
daným K 5.
**
Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Mešní vína
Veleředstojnému duchovenstvu dovoluji si nabí-
douti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičkách. Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lah-
vičkách. Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvičkách za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i bronská, pocházející
z Bronských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné sa-
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.
Alois Čížek,
majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberců a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

První nákupní pramen

látek pro domácnost, jakož i dámských a pánských
látek jest u Tkalcov. výrobního spole-
čenstva „Vzájemnost“ v Hronově. Též lze
obdržeti partie zboží 30 mt., obsahující každá
různé látky, zejména: plátna, oxfordy, bar-
chenty, sukénka, šotyše, zefíry, kanafasy atd., jež
nechají se v každé domácnosti výhodně upotřebiti,
za K 12.—, vyplacené od korun 20.— výše.

Vzorky a cenník zdarma a franco.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře

v Hradci Král.

oooooooooooo

NÁBYTEK — A — KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ

V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kterýž jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“
akceová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saska ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhádce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

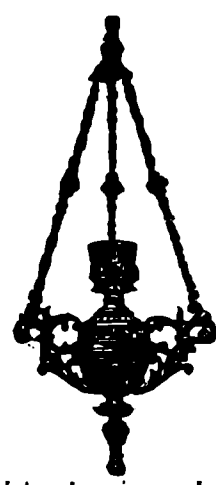
zasílá na požádání vždy

dle roční sádky kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

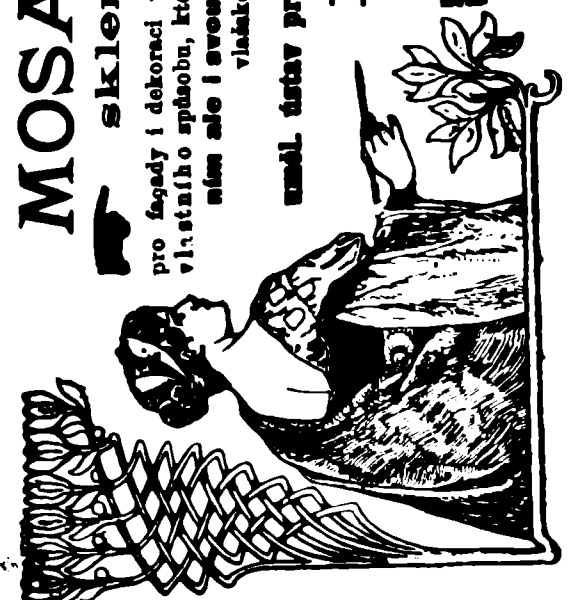
Konviktní ul., vyučený pastř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně prac-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbrí. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, návrhy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slavní ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejkvostnějšího. Chápujím kostelním úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesované vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

MOSAIKY

sklenné
pro šagady i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vlastního způsobu, které nejen vzezře-
ním ale i svou láčí předčí mosaiky
vlastní, hotové

uměl. útvar pro malbu na skle
B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro chré-
mová okna i mosaiky
jsou bezplatné.

Školská hlídka.

Píše M. C.

Inspekční cesta škol. inspektora s říše německé v Čechách. Před nedávnem cestovali někteří členové výboru skupiny Všeobecného německého Schulvereinu v Drážďanech jazykovým pomezím u Bělé a navštívili školy v Bezdědicích, Hlinovišti a Nosalově. Místní skupinu zastupovali tři dámy a pan vrchní vládní rada Dr. Eng. Würzburger. Němci plně oceňují tuto „práci.“ Zdáli pak páni z říše inspicují s vědomím pana předsedy zemské školní rady, místopředsedy království českého? Snad dokonce s jeho schválením?

Škola a automobily. Moravsko-slezský automobilní klub v Brně požádal tamní okresní školní radu, aby vyzvala školy, by pečovaly o poučení mládeže o významu automobilu, o nebezpečnostech, které mládeži hrozí, přebíhá-li silnici před blížícím se automobilem. Důležitě má být mládež varována, aby neházela po automobilech kamením.

Učitel Ant. Kavka s Malého Dubu v okresu turnovském, o němž tolik se toho v novinách napsalo, byl v úterním sezení c. k. zemské školní rady na základě discipl. řízení ze služeb učitelských propuštěn. Dle vlastního doznání prohlásil se učitel Kavka za anarchistu. Aspoň vyznal a nezapřel. Jiní jsou z chytrosti nedůslednější.

Zápis do české školy spolku „Komenského“ ve Vídni v X. okr. konal se 1. října za velké účasti. Zapsáno celkem v odd. A. 438 žáků, v B. 456 žáků. Celá řada dítek nemohla být přijata pro nedostatek místa. V opatrovné je 80 chovanců. Spolek „Komenského“ zachraňuje 974 dětí v jediné své škole. Do druhé školy ve III. okresu zapsáno 37 dětí. Číslo tato mluví a k nim přistoupí ještě žactvo ze škol jazykových. Česká duše porozumí námě prosbě spolku „Komenského“ ve Vídni (V.) 1. Margaretenstrasse 100 a účinnou peněžní pomocí pomůže zachrániti alespoň zlomek českého živilu ve Vídni.

Politika a škola. (Z „Birževských Vědomostí.“) V jednom petrohradském gymnasiu zastřelil se v těchto dnech mezi vyučováním 14letý žák. Případ není ojedinělý. Oficiální poslední zpráva úřední za minulý šk. rok zaznamenává 160 sebevražd a sebevražedných pokusů na státních školách. Vinná je ruská inteligence všech vrstev společenských a všech stran, že zanáší zmatek a rozvrat do škol, mezi učící se nevyspělou mládež. Rozvrátila a zakalila dětskou duši. Vnesla do ní jed pohrdání a pochyby, rozkotala všechnu autoritu, habila duši padrti „modernismu“. Učila své děti znáti „omegu“ politických nauk, nepověřených a nevyzrálých, zatím co tatáž mládež neznala „alfa“ poctivých občanských ctostí a nauk. Gymnasisti z první a druhé třídy otevřeně se hlásí k sociálním revolucionářům a k maximalistům (Maximalisté tvoří levé křídlo sociálně-převratných stran, činitele požadavky „maximální“). To nejsou žádné anekdoty. Děti, mučené záchvaty nezralého politikání, mořící se neplodnými reflexemi, řeší si hamletovskou otázku s čistě dětskou ukvapeností „nebyť!“ — Krev jejich padne na ruskou inteligenci. Pomalu to bude i u nás. Jest nezbytno chrániti školu přede všemi vnějšími vlivy. Politika, vnikající z pouhé ulice do školy, jest zločinem.

Škola pro „malé matky“. V nejhustěji obydlené pařížské dělnické čtvrti podnikla „Union Familiale“ pozoruhodný pokus. Aby se mohlo s nějakou nadějí čeliti veliké úmrtnosti dětí, mající původ v neznalosti nejjednodušších hygienických pravidel, založila paní Johanka Girardová a prof. paříž. med. akademie Pinard školu „pro malé matky“. Dosáhli úspěchu. Dříve již založenou „školu pro matky“, v níž se dostává dospělým ženám praktického vyučování v ošetřování dětí a v ekonomickém vedení domácnosti, doplňuje. Navštěva této pokusné školy v rue de Charonne je velmi poučná. Ve třídě sedí malé dívky ve skupinách po pěti kolem nízkých stůlů. U nich se cvičí v různých povinnostech hospodyně. V rohu sedí starší paní, jako učitelka dozor mající a přispívá radou a pomocí. Ukazuje jim, jak se oblékají malé děti a žáčky jsou s celou duší při této důležité úloze. Smějí se, žertují a pozornost celou na předmět soustředí. Na jiném místě zasvěcují se do základu „umění kuchařského“. V jiné třídě učí se poskytovat první pomoci při lehčích nehodách. Větší dívky seznamují se s příznaky dětských nemocí, aby je ihned poznaly a mohly opatřiti pomoc. Nejzajímavější je třída „kuchařská“; do ní povoluje se vstup jen jako odměna za pílí a dobré chování v jiných třídách. Obratnost, jakou mnohé malé dívky v této třídě vyvíjejí, je zcela mimořádná. Stálo by uiniti pokus v tomto směru i u nás: racionelné vyučování domácímu hospodářství na škole obecné i měšťanské. Že i naše mladé matky s dětmi nevědí si rady, je všeobecně známo.

Kulturní hlídka.

(2) **Nauka o vývoji.** Nedávno luštěna byla v katolickém listě otázka o transformismu čili vývojové nauce způsobem celkem správným. Nelze však souhlasiti, aby byli uváděni sv. Otcové, kteří potvrzují náhled, že *vývoj nových druhů je možný a že se skutečně děje*. Nesouhlasíme s tím již z toho důvodu, protože vývoj nových druhů v přítomné době se neděje a pro dobu minulou nebyl ještě jediný případ dokázán, kde by nový druh vyvinul se ze stávajícího. O tomto faktu pojednává pěkně učenec z Hertlingu v Kirchenlexikonu (IV. díl, str. 656). Slovnitý zpytatel českého siluru, Joachim Barrande, dokázal, že trilobiti vyskytují se ve zkamenělinách náhle beze všech přechodních tvarů. Učenec Gosselet napsal: „Dvacet pět let již prozkoumávám vrstvy, chovající zkameněliny, v pánvi belgické a bedlivě je rozlišuji. Dosud jsem však nenalezl ani co do času ani co do tvaru přechod z druhu do druhu, jež vezdy se jeví jakožto přesně ohraničené.“ (Revue scientif. 1879.) Profesor americký J. A. Zahm píše: „Ani jediný případ v celém oboru vědy přírodní nemůže být uveden ve prospěch proměny druhův. Ani jediný příklad nemůže být jmenován, že by některý druh živočicha nebo rostliny buď působením příčin přirozených aneb uměním lidským byl býval proměněn v jiný druh.“ (Zahm, Věda a učenec katolický, str. 14.) Vývoj nových druhů tedy se neděje, a proto nemohli ho ani sv. Otcové svým svědectvím potvrzovati. Proto varuje spisovatel F. Duilhé v „Apolog. víry křesť.“ před horlivými koncessemi nedokázané theorii evoluční slovy: „Do vědeckého tohoto sporu nelze volati ku pomoci tradici, protože stojíme tu vůči otázce z brusů nové, ne-li co do věci samé, tož aspoň co do výrazů a okolností, jež ji charakterisují.“ (Str. 223.) A zmíněný prof. Zahm praví: „Sv. otcové nemohli nic pronésti o evoluci, jak nyní ji rozumíme, z toho jednoduchého důvodu, ježto předmět ten byl jim úplně neznámým.“ (Str. 18.) Nešetření těchto vědeckých rad zeslabuje argumentaci, jinak dosti dobře míněnou. Přiznáváme ovšem, že nauka o evoluci, pokud uznává Boha jako přímého Stvořitele hmoty a síly, není v odporu se žádným článkem víry a učením sv. Otců, ale je to věc učenec, aby dokázali, čemu učí. Ve vědě nic nevěříme, nýbrž chceme, aby dle příkladu slavného Barranda každý učenec tvrdil jenom to, „co na vlastní oči spatřil.“

V nekatolické „Moderní Revni“ píše o Macharově „Římu“ Jiří Karásek ze Lvovic: „Ubohá, trista (smutná), šedivá kniha: a měla to být kniha vzduchu, síly, barvy, kniha života. Je to kniha smrti, mdloby — naprostého úpadku stylu, ideje, vkusu. Stačí jen srovnati p. Macharovy útoky proti křesťanství s Nietzscheovým *Antikristem*, aby se viděla filosofická výše tohoto a nízké myšlenkové niveau (úroveň) p. Macharova. To mi vadí na knize, že bojuje proti křesťanství, ale že bojuje nízkým antiklerikálním vtipem a ovzduším. — „Syn Heliův“, jak se sám p. Machar nazývá v úvodě, — a tyto vtipy na tloušťku neb hubenost páterův a podobné sottisy (hlouposti), to všechno je takovou dissonancí (nelibozvukem), že je to až trapné. Myslil jsem, po stažených epických, vyzozumovaných antických básních, že nelze jíti umělecky níže: Řím mne přesvědčil, že není u p. Machara meze, pod níž by nemohl klesnouti. A k tomu barnumská reklama strany, již vždy bylo umění protivné nebo lhostejné, — tento pád, ač groteskní (směšný), nepostrádá přece tragiky: vidíte v něm rys speciálně český, utloukati umělce, dokud někam směřuje, — a glorifikovati (oslavovati) jej, když se ocitl v umělecké stagnaci (nečinnosti). — Obrácím rozpacité stránky Říma. Není, co by člověka kultury a vkusu upoutalo. Vezměte popis Benátek. Chatrný Baedeker. A tak se díval na toto město — básník! Starý Kollár je náladovější. Palác dožů. P. Machar řekne: olověné komory, síň „Velké rady“, komnata „Desíti“ i „Tří“, obrazy, podobizny dožů, kusy nábytku, sbírky — a dost! To je všechno. Ale to vypočítává také Baedeker. Nebo historie Benátek! Jako v nějaké příručce: „Hlavou republiky byl na doživotí volený dože . . .“ Jak suché, šedivé, jednotvárné poučující. „Dože se snoubí s mouřem.“ A p. Machar to vypravuje tak důležitě, že to až uráží snahou, aby obohatil erudici (vzdělanost) čtenářovu o to, co čítávají žáčkové normálních škol ve svých čítankách . . . — K čemu to vše? Důvody bychom rádi slyšeli, ideje, myšlenky, a ne taková nechutenstva. Procházaje galerií vatikánskou, mimo Raffaela, Murilla, Tiziana, — posmívá se p. Machar „chloubám křesťanského umění“, slyšíte výrazy jako „řemeslníci“, „velkovýrobci“, „továrníci“, p. Machar myslí, kdo ví jak odvážných, kacířských názorů nevyslovuje. To je však nefilosofické, to je stanovisko *kulturního dělníka*. Kdyby umění Raffaelů, Murillů, Tizianů bylo ještě živoucí, chápal bych posměch, ale to jest umění uzavřené, mrtvé periody, — Raffael, Murillo, Tizian jsou určitá, umělecká data, hod-

noty, klasifikace, více nic. Nikdo rozumný nebude jich měřiti dnešními kritérii, — dovede se jim smáti jen člověk bez kulturní erudice, dítě nebo divoch. A zde se jim směje autor, jenž se pachtí za filosoficko-historickou kritikou, za logickou rekonstrukcí (znovuzbudováním) dějin, — a nemá nejjednodušší (nejjednodušší) kulturně-historické umělecké sensibility (citlivosti), jejího taktu a pochopení. — Řím p. Macharův dává klíč ke knihám, obsahujícím antické básně jeho: jest nyní jasno, proč z takového pojetí antiky nemohly vzejíti básně žhavého dechu, prudké, pohanské inspirace (vnučení), proč vyšly z něho suché, doktrinářské, šedivé verše bez života a barvy, nucené a jednotvárně skandované. Básník tihne k antice intelektem a negací křesťanství: jeho láska k ní je láskou rozumu a ne citu, adorace (zbožnění) Říma je vzdorem proti jedu z Judaeje, není *renaissance*, návratem individuality v ovzduší, kde jediné lze jí dýchat. Je to zoufalý pokus vyloučiti z moderní kultury všechny prvky asketického ideálu křesťanství, jeho kritiku *požitku svědomím*, — kritiku, vlastní esenci (trest) všeho dneška, esenci i vši dosavadní poesie p. Macharovy: neupřel by nikdo zajímavosti takového pokusu, kdyby byl proveden vážně, oddaně, s srdcem zapáleným nenávistí, ale také se vším zostřeným intelektem, s ironickým vypočítáváním (vybrocením), s uměním a taktem. Místo toho je Řím snůškou feuilletonistických nechutností, baedekrovských suchostí, dětinských meditací (na př. pojetí italské renaissance), nekritických adorací (na př. královského Říma — — ubohá, trista, šedivá kniha. — Tolik uvádíme jako doplněk k úsudku nekatolického kritika, otištěnému v čísle 40. t. l. Jest rozdíl mezi geniem a mužem, který za každou cenu chce být za originelního a duchaplného myslitele považován. Rozběhy slabocha na nejvyšší horu působí často komicky. Kdo se vydá na zkoumání s tvrdošíjnými předsudky, takový není pak schopen uvažovati spravedlivě; kdo již předem mnoho a mnoho předpokládá, tomu marno před oči stavěti nejvýmluvnější fakta, odporující jeho názorům. Jakým směrem se ponese Macharovo líčení „Říma“, to se mohlo vědět předem. Kdo tolik útočí proti církvi a nazve se sám klackem, od toho těžko čekati nějaké sympathie ke katolické mystice a k duším křesťanským, jež klackovitě nebyly. — Karásek posuzuje Macharovu práci více se stanoviska estetického. Což kdyby se seznámil dobře se skutečnými dějiny Říma a chtěl stihati Machara na poli historickém! Tu by mohl odkryti, jak Machar násilně překrucuje, jaký tanec, jaké nepěkné kličky provádí, jak komolí, aby si upravil dějiny vhodně pro rámec svých tendencí! Tu by se dalo povědět odsuzujících slov více.

(3) **Popularita mívá své vrtochy**, jest paní rozmarnou, nestálou, i kdyby se o její přízeň sebe oddanější citel ucházel. Masaryk začal válečti proti posicím katolicismu hezky zchytřa. Nač říkat: „Já jsem bezvěrec?“ Páda jestě nebyla dřív zkyptěna tolik, aby mu paní popularita hned vřele ruku stiskla. Bylo tudíž šikovnější hlásati: Vždyť já věřím, Krista ctím — hájím jeho vznešenou osobu líp než církve katolická. Socialisté postavili se proti pozitivnímu náboženství vůbec, začali se vysmívati zázrakům. Co měl dělati prorok Masaryk, aby se v jejich přízni udržel? Odsouditi jejich surové nájezdy proti Kristu samému, jejich sprostácké zesměšňování ideálů křesťanských — to nešlo. Rázem by se byla paní popularita k němu obrátila zády. Rudí by byli pověděli „vádci inteligence“, zač je toho loket. Proto bylo nejšikovnější říci: „Já nevěřím v zjevení, zázraky, Kristus byl hlava jasná; ale — Bůh to přece nebyl. Při nynějším stavu věcí jest nejlíp, aby každé církevní náboženství bylo ze školy vypuzeno. Já vlastně nejsem proti náboženství, ale . . .“ — „Výborné,“ hřmelo vatické pečnicku ze středu lidu, jehož šestým a hlavním smyslem jest fanaticismus. — Leč sotva salvy potlesku dozněly, probouzel se v některých lidech rozum přece. Jaké vlastně náboženství Masaryk vyznává? Kde jaké pevné základy k vytvoření nových náboženských ideí položil? Odkazovati každého, aby si žil nábožensky dle individuálních náhledů, to je málo, to dokáže také nefilosof. A pak — on poměr svůj k Bohu necítí jako závislost, jeho náboženský stav jest metafysickým synergismem, on jest spolupracovníkem na „díle Božím“, spíš pomocníkem Hospodina než jeho skromným poddaným. A — a při tom velice chválí modlitbu „Otčenáš“, v níž jsou tato slova: „Odpusť nám naše viny, neuvod nás v pokušení.“ Tuhle modlitbu má prý rád ten Masaryk, který modlitbu označuje jako silné uvědomování si sebe sama, svojí osobnosti! Jemu prý není modlitba ani prošením, ani děkováním! Tak. A sám o sobě dává tisknouti, že se vyjádřil: „Četl jsem a srovnával různé modlitby. Žádná však nebyla tak krásná a tak hluboká jako Otčenáš.“ (Odpusť nám naše viny, neuvod nás v pokušení.) — Tu není divu, že dle zprávy „Přehledu“ sám Pelant nazval Masaryka nepokrokovým pro modlení Otčenáše. A takového myslitele volní myslitelé rozhodně nepotřebují —

hledíme-li k jejich monismu a determinismu. Proto ten chlad k Masarykovi při příležitosti sjezdu Volné myšlenky. — Masaryk chtěl aspoň pozdravným telegramem jaksi navazovati na nejmodernější proud. Táhne prý svým stanoviskem k avobodě jako Volná myšlenka. Ale — takové pouto jest velice chabé, jen negativní. Co svoboda sama o sobě znamená bez určení pozitivních cest? Vždyť přece musí se jasně vědět, jakému prospěšnému cíli má svoboda sloužiti. A teď na plná ústa označil nedůslednost Masarykovu bezvěrec a volný myslitel, statec Alfons Šťastný z Pádu, který napsal ve svých „Selských novinách“: „A kdyby to stokrát prof. Masaryk popíral, tak přece ani on nevěří v boha, který mu nemůže býti ničím prospěšným. Modlí-li se, pak má přičinu k tomu, a pak je mu bůh tím, čím je každému jinému věřícímu, osobou s lidskými vlastnostmi ve vyšším stupni. Prof. Masaryk za vzor volného myslitele ani nemáme. Naopak, volní myslitelé prof. Masaryka za svého nepovažují. Neboť deista, jak sám sebe prof. Masaryk nazývá, který se ke svému bohu modlí, není žádným volným myslitelem.“ Tu máš, filosofie, trest za to, že jsi zapomněl zase včas korouhvičku otočit po větru a že jsi nezačal rychle „vysvětlovati“ novou fási svého (třebas napouštěvaného) „myšlenkového vývoje. Měl jsi místo poučování Ameriky raději honem nějak obratně přebarvit znovu svůj filosofický štít. Volní myslitelé by ti bývali dřívější náboženské fráze odpustili. Ale takhle již jednou cestou s Masarykem jíti nemohou. Láskovná paní popularita obrací se k Masarykovi zády, líbí se jí jiní, o mnoho „modernější“ duchové. A přece vol. myslitelé jsou trochu nedvědní. Vždyť přece z „náboženských“ přednášek Masarykovských vybírali si horliví posluchači výhradně to, co čelilo proti pozitivnímu náboženství. V kolika lidech vůbec aspoň nějaké idey náboženské byly Masarykem povzbuzeny, utvrzeny? Netleskali mu nadšeně právě socialisté, kteří náboženským vznětům se hrubě posmívají? Stali se pokrokoví jízlivci k lidem věřícím snášílivější? Jest rozhodnou věcí, že náboženské úvahy Masarykovy nejlépe zkyřčily půdu nynější české sekci Volné myšlenky. A teď ta velká nedvědnost! Možná, že učiní Masaryk zoufalý pokus zachrániti tonoucí koráb a formou začne „vysvětlovati“: „Lidičky, vždyť já přece . . . Mně nebylo dobře rozuměno; mohli jste poznat, že v tom a onom jsem přece váš.“ A zkušenosť učí, že Masarykové „průzračnosti“ často nejméně rozuměli jeho přední stoupenci. Vždyť, je-li již slovo venku, vyžadují různé okolnosti vnější různý výklad; hlavní věcí jest, aby úsměv popularity nezměnil se v mrazivý chlad. O to tu jde.

Práce sociálně demokratická.

(M) Teprve patnáctiletý hoch vstoupil do práce u stavitele Guozzoli-ho v Marglanu jako nádeník a hned na něm seděli soudruzi, aby ho přiautlili ku vstoupení do rudé odborné organizace. Když však jim odřekl, hrozili mu bitím a následující soboty vyrvali mu jedno-duše páni soudruzi z kapsy násilím jeho plat a vzali si z něho obnos připadající pro organizaci. Jiný dělník na téže stavbě, který před nedávným časem z venkova přišel, obdržel od důvěrníka sponstu hrozných pohledů za to, že k rudé organizaci nepřistoupil. — Především týden byl projednáván před porotním soudem v Chebu interessanti proces proti sociálně demokratickému poslanci Starckovi. Žalobcem byl redaktor sociál. dem. listu „Volkswille“ z Karl. Varů soudruh Hillebrand. Starck znázorňoval Hillebranda v jednom letáku následujícím způsobem: „Představme si jednou toho škrabálka! V jedné ruce drží nůžky a chřestí jimi, aby „Arbeiterzeitung“ zmučil, v druhé ruce drží láhev s kořalkou a loká, aby přišel Oswald do proudu. Najednou napadne mu v jeho alkoholem prosáklém mozku jméno „Starck.“ Láhev s kořalkou jedním douškem vyprázdněna a zarachotí i nůžkama na zemi. Oswald projede svými prsty dlouhé vlasy a péro škrabe: „Volní socialisté“. Píše a chlastá až k bezvědomí.“ — Projednávání před soudem skončeno osvobozením poslance Starcka. Jak vidět, znají se páni soudruzi mezi sebou důkladně.

Anarchistický socialista dr. Friedberg jest vyloučen ze strany soc. demokratické, poněvadž setrval na tomto svém vyjádření: „Musím vysvětliti, že zavrhuji parlamentarismus a politickou bromačnou stávku, jež v dnešním státě tříd a v měšťanském parlamentarismu proletariátu politická práva má zajišťiti.“ Rozhodčí soud sestávající z Bergmanna, Gehrmanna, Kautzkyho, Krätera, Legiena, Möduca a Stadthagena uznal toto prohlášení za nespojitelné se základy soc. demokracie, načež následovalo vyloučení ze strany. — Ministr Briand, jak známo sám soc. dem., byl k vůli svému nepřátelskému a bezohlednému vystupování proti organizaci učitelů a státních služb ze soc. dem. strany vyloučen. Briand zdvihl rukavici na vyzvání k boji a procestovává nyní veliké průmyslové okresy. Tak přišel také v neděli dne 29. m. m. do Lievína, kde

pravěna mu byla od soc. demokratů kočična. Ale účinek byl překvapující. Dělníci přijali ministra s jásotem a heslo ke kočičně, jež strana vydala, nechali úplně bez povšimnutí. „Arbeiterzeitung“ sám musí tuto skutečnost připustiti a jmenuje ji „zradou strany“, jaká se dosud v žádné straně nepřihodila. Bolestně dojat volá: „Od věřejška nestává sociální Federace Pas-du-Calais, a sama v bouřích utužená a vyzkoušená federace severních departementů jest těžkými škodami ohrožena.“ Tak vypuká nevole proti sociálně demokratickým podváděčům lidu již i ve vlastních řadách; příkladu Francie budou a musí také jiné země následovati.

Dne 30. září vydal se předseda křesťan. spolku dělníků stavebních a kamenických ve Vídni Pavlík do 21. okresu vídeňského, kde se mu naskytala naděje, že dostane práci při stavbě továrny. Na cestě otázel se ho „soudruh“ a důvěrník soc. dem. Patschke, co v 21. okresu hledá. Odpověď zněla, že práci. Na to vysvětlil mu Patschke, že si to může ušetřiti, poněvadž, pokud nenáleží svazu soc. dem., do té doby nebude trpěn na žádné stavbě, i kdyby se mělo stávkovati. Pavlík dovolil si na to otázku, zdaž tohle je ta velebná rudá volnost, rodinu připravovati o chleba. „To je nám všechno jedno, kdo není u nás organizován, nebude na žádné stavbě trpěn“, zněla odpověď „soudruha“. — Známý kostelní zloděj antikvit, lupič, vrah, vyháněč plodu a travič, vůdce loupežné bandy Thomas jest jedním z nejznamenitějších soc. dem. agitátorů ve Francii.

Dělnická komora v Římě zřídila ze svého středu před několika roky komitě, jež zahájilo sbírky, aby tělesné pozůstatky garibaldiána Jiřího Troje, jenž bojoval a padl za svobodu Řecka proti Turkům, do Italie převezeny býti mohly. Sběrka vynesla slušnou sumu, ale o převezení mrtvoly Trojovy do vlasti nebylo ani zmínky; vše utichlo nadobro — a proč? Protože povedený pokladník tohoto červeného komitě vydal se s obnosem sbírek na cestu do Řecka a dosud se s nebožtíkem nevrátil! Dle zpráv z Řecka došlých pokladník tam ani nebyl a jel hledat mrtvolu garibaldiána nejspíš někde do Ameriky! Zaroucení nad tím soudruhové jali se pořádati sbírku druhou, tentokrát pouze na desku mramorovou, jež měla být na rodném domku onoho bojovníka zasažena. Leč i ten obnos se ztratil v drahých kapsách soudruhů a do třetice na něho vybírat si už netroufají. — Jiný případ: V Římě vybírali sociální demokraté na vdovu po zemřelém republikánu Consolinim a sehnali dosti slušný obnos. Tu připadl pokladník sběracího komitětu na šťastnou myšlenku: vybrané peníze si podržel, a aby mu soudruhové nemohli nic vyčítat, pojal onu vdovu za ženu. Za peníze takto vyzískané otevřel si na své jméno obchod. Červený tisk musil být potichu, protože krom něho ještě několika „sběračům“ uvázlo trochu podpory za nehty. — Heřman Moraza, sekretář socialistické omladiny italské, jal se sbírat na jinou ženu, vdovu to po zemřelém námořníkovi d'Angelovi, a dělníci z celé Italie přispívali na účel ten, tak že se sešla velmi značná suma. Jediná redakce listu „Gazetta del popolo“ („Národní listy“) odvedla osm set lir. Vdova však měla bídu čím dál tím větší, o příspěvcích nikde ani památky, až konečně vyšetřováním zjištěno, že z peněz těch podporovali sekretář a pokladník sebe, a to tak důkladně, že na ubohou vdovu kromě několika lir se nedostalo ničeho! Socialistické komitě i o případu tomto mlčí, myslíc si „mlčet je zlato.“

Minulou neděli sehraha byla ve vlaku večerním z Jaroměře do Hradce jedoucím odporná scéna. Dle odznaků několik soc. demokratů, zpitých pod obraz Boží, insultovalo

mladičkého německého Františkána tak surovým způsobem, že jeden cestující, taktéž mladý člověk, byl nucen se ho ujmouti a různé inteligenty dělnictva zakřiknouti. Výstup ten vzbudil bouři nevole i mezi šidovskými cestujícími, kteří rozhorleně odsuzovali surové jednání osvícenců. Pp. „soudruhy“, jichž se tato věc týká, vyzývá redakce tohoto listu, aby se jménem přihlásili; navrhone je za kandidáty k Nobelově ceně míru.

V Kateřinkách uspořádali čeští odvedenci vínek na rozloučenou. Mezi návštěvníky bylo též několik sociálních demokratů, kteří nemohli přenést přes srdce, že na programu byly národní tance a Beseda. Žádali bouřlivě „Rudý prapor“, a přes to, že jim bylo vyhověno, počali se rvát a vínek rozbili. Sociální demokrati mohou býti hrdi na svůj dorost.

„Arbeiterzeitung“, ústřední orgán rakouské, vlastně německé sociální demokracie, přinesl v čísle ze dne 28. září tuto ušlechtilost:

An unseren roten Wenzel!
Na zdar! Na zdar! liebe Wenzel,
Bist de fesche Kedl du,
Gibst des her dein Zuckeguschl,
Dass ich gib dir Hubitschku,
Wentzlitschko pojd te sem,
Hubitschko is angenehm.
Der Mistbauer von Karnabrunn und der mit der Rosshaxen.

Původcem této ušlechtilosti jest určitě nějaký „český“ sociální demokrat z pokolení Mojžíšova. Co tomu říká „Právo Lidu“?

Veliké rozhořčení před soudem v Altoně způsobilo chování dvou synů k otci a matce. Nosič L. v Altoně měl dva dospělé syny, též nosiče, s tím však rozdílem, že synové v soc. dem. organizaci byli, otec nebyl. Když tam stávka nosičů propukla, pracoval starý otec dále, synové ovšem ne. Dopálili se na otce tou měrou, že, když večer s matkou z práce se vracel, synové — jak „Voss. Ztg.“ udává — své rodiče přepadli, je povalili, bili a kopali. Oba synové byli pohnáni před soud pro těžké ublížení na těle. Veřejný žalobce prohlásil, že se mu podobný případ v praxi ještě nepřihodil. Surovci byli odsouzeni každý na čtyři měsíce do žaláře. Inu, nechtě Bůha, jak by mohli ctít otce a matku!

Posl. soc. dem. Reger vzdal se mandátu ve prospěch soc. dem., v Krakově propadlého Daszynského. Posl. Stojalowski tvrdí ve svém listě, že soudruh Daszynski musel se odstoupiti soudruhu Regerovi zavázat, že mu bude dávat poslancecké diety. Posl. Stojalowski současně upozorňuje státní návladnictví, aby proti Daszynskému zavedeno bylo vyšetřování pro účast na zločinu zpronevěry na městské pokladně v Krakově.

Hrobka na prodej.

Na starém hřbitově Pouchovském následkem převezení mrtvoly se prodá vyzděná a zachovalá hrobka č. 711. při hlavní cestě bez obložení a bez náhrobku.

Blíží v administraci Obnovy.

Oznámení do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si uctivě sdělit, že jsem převzal

dílnu knihařskou a ozdobnickou

po zemřelém panu Vachkovi.

Ve více dílnách domácích i zahraničních nabyl jsem takových zkušeností a zručnosti, že mohu zcela dobře svěšené mi práce

způsobem nejmodernějším

a k plné spokojenosti velectěného obcenstva prováděti.

O laskavou přízeň prosí v plné účtě oddaný

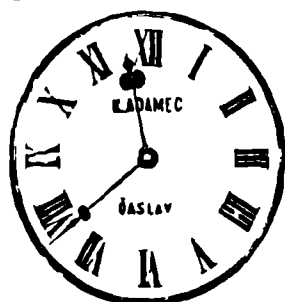
Emanuel Červený,

majitel ozdobnického knihařství
v Hradci Králové,
vedle Grand-hôtelu, č. 359.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Rozšiřujte!

Katolickým jinochům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56.

Cena 16 hal.

Při bromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleďstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 6 1/2% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opět revidována.

Půjčují za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohaté
zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veleďstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleďstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasíláno: jen posvěcené.

Vzorky, počty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůžek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veleďstojné duchovenstvo o laskavou přízeň

a důvěrný závod domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čis. 413.

Cenníky zdarma a franko.

Mravný hoch

se přijme

do učení

u JOS. KIESLICH, pozlacovače

v Hradci Králové.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Ing. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, uadlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Mešní vína

Veleďstojnému duchovenstvu dovoluji si nabí-
douti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteiné Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičkách. Falken-
steiné IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahvičkách.
Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po
K 120 v lahvičkách za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i brionská, pocházející
z Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farářské úřady v Čechách.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
o naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřízení
objednávek obratem poštou.

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

DIVANY,

garnitury, matrace
a čalounické výrobky vůbec,
dále

ROLETY

do oken všech druhů nejlépe
koupíte u

Jos. Thoře
v Hradci Král.

oooooooooooo

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krásně s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásně,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
nická, první pří-
padnými obrázky o-
zdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech
sloupky voskové a
polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
toho spadající výrobky do-
poručuje velelůst. kruhům
duchovním nejvyšší speci-
ální závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrni sklad: Píseň, Saska ulice č. 7. Telefon č. 416.

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, stříbrná medaile. Paříž 1905, stříbrná
medaile. Londýn 1906, stříbrná medaile. Praha 1906,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, stříbrná medaile.
Antverpy 1906, stříbrná medaile.

Výrobky včasně uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

NÁBYTEK — A — KOBERCCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati ze levné ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1863.

PROVEDENO PŘES 600 OLTÁŘŮ.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
lůst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Velelůstojnému

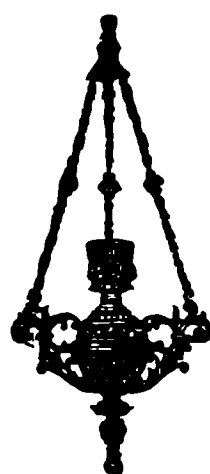
duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.

Kar. Světlé,

čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyručený pastýr spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni stálé a střídmé. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpočty, návrhy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejtvrdšího. Chápuji kostelní ná-
dobu v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesazené vý-
robky bescenné. Více pošlám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámy, stíhání včasem.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná rada besplatně, bez
vší náležitosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 18. října 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Bilance českého zemského sněmu.

I.

(M) Zasedání zemského sněmu počalo v atmosféře dusné. Blesky hrozily pod tíhou mračen z pověstných prachatických událostí. První zasedání ze dne 16. září bylo dle pořadu 52. Nejvyšší zemský maršálek věnoval posmrtnou vzpomínku zvěčnělým členům sněmovny: Dr. Eduardu Grégrovi, Eustachu Neubertovi, prof. Dr. Boh. bar. Riegrovi, světlému biskupovi Kráslovci. Čeští agráři při nekrologu Eduarda Grégra — nebyli. Jinak začal sněm jak obyčejně; Čechové prostřednictvím posl. Josefa Anýže podali k místodržiteli o methode v úřadování c. k. místodržitelství v království českém doaz, v němž kritizují události ervěnické, prachatické a duchcovské, činí za ně místodržitele sama zodpovědná a prohlašují, že k němu nemohou míti a nemají žádné důvěry. Němci interpellují místodržitele stran záležitosti prachatických, žádají prostřednictvím dr. Kiemanna, dr. Nitsche, dr. Schreineru ochranu Němcům. Tak počato národnostním bojem, a národnostní boj se stupňoval a klesal dle projednávání věcí. Přes to však sněmovna učinila veliký kus práce.

V jednomácném pořadu bylo přijato a vyřízeno: druhé čtení zprávy komise rozpočtové o zprávě zemského výboru s výkazy o příjmech a výdáních České akademie císaře Františka Josefa v r. 1902; druhé čtení zprávy komise rozpočtové s účetní závěrkou fondů téže akademie, rezervního fondu jejího a jiných fondů za roky 1902, 1903 a 1904; druhé čtení zprávy rozpočtové komise o závěrečných účtech Zemské banky král. českého na r. 1902 a Hypoteční banky království českého na r. 1905, druhé čtení o úpravě služebních poměrů odborných učitelů letních kursů hospodářských (s dodatkem poslance Mohla); druhé čtení o závěrečných účtech Zemské banky na rok 1903, 1904 a 1905, druhé čtení zprávy o činnosti a o výsledku Hypoteční banky v r. 1906; druhé čtení osnovy zákona, jímž povoluje se další podpora ku regulaci řeky Loučné a potoka Lohrančty vodnímu družstvu v Dašicích; udělení podpory městské obci Trmicům na stavbu vododvodu; druhé čtení zprávy a osnovy zákona

o úpravě potoka Běloborského, Štítny a Náhonu vodním družstvem v Cerhenicích v kraji kouřimském; druhé čtení zprávy rozpočtové o meliorování pozemků vodním družstvem v Solnici; druhé čtení zprávy komise školské o industriálních učitelkách a jejich petice za novou úpravu poměrů právních a jejich vzdělání (s dodatkem Vollgruberovými); druhé čtení o zřízení pedagogických seminářů pro kandidáty učitelství na hospodářských školách; druhé čtení zprávy komise pro záležitosti zemědělství o zprávě zemského výboru týkající se stavu hospodářských škol zemědělských a země podporovaných v království českém za školní léta 1901 a 2, 1902 a 3, 1903 a 4; druhé čtení zprávy komise pro záležitosti okresní a obecní o zprávě zemského výboru týkající se změny hranic mezi obcí Všejany (okresu nymburského) a Čachovicemi (okresu novobenedátského); druhé čtení zprávy komise školské o zprávách zemského výboru a c. k. zemské školní rady o stavu národního školství v roce 1901, respektive školním roce 1901—2, pak v roce 1902—3 a 1903—4; návrh komise školské na vyřízení petic učitelů ve výsluhbě za zvýšení výsluhbného, aby všechny tyto petice zemský výbor vzal v bedlivou úvahu a v nejbližším zasedání sněmu předložil příslušné návrhy o peticích, jež v cestě milosti zvláště něho zřetelě zasluhují; rovněž tak přijat návrh komise školské o peticích učitelů a učitelek za vypočítání let služebních; návrhem tímto ukládá se zemskému výboru, aby každou petici řečeného obsahu vzal v bedlivou úvahu a v nejbližším zasedání sněmu předložil návrhy, jak by žádostem po zákoně i cestou milosti mohlo být, pokud možno, příznivě vyřízeno; dále přijat návrh komise školské o petici učitelů zemědělských „Komenských“ pro Prahu a okolí za udělení subvence k pořádání kursů univerzitních ve školních r. 1905 a 6; zpráva komise školské o petici „Zemské ústřední jednoty učitelstva měšťanských škol českých“ v Praze za změnu zákona ze dne 23. ledna 1903, č. 16. z. z. o aktivním a starobním přidavku a snížení doby služební učitelstva škol měšťanských; dále přijato 7 návrhů školské komise a podobné petice odevzdány na dále k vyřízení zemskému výboru a k vyřízení na příštím zasedání sněmu; dále přijato druhé čtení zprávy komise pro záležitosti zemědělství, týkající se kontribu-

čních fondů, za změnu zákona ze dne 9. července 1863; druhé čtení zprávy komise rozpočtové o zprávě zemského výboru o způsobu úhrady příspěvku státního melioračního fondu k úpravě horního Labe a horní Úpy. A je to zajímavé, že právě i v této zprávě tak význačně hospodářsky důležité rozvinul se boj, jenž má pozadí národnostní.

Zpravodaj posl. dr. Fiedler připomenul, že objekt regulace horního Labe a Úpy náleží provést pouze zemi, stát zavázal se pouze ku příspěvku; aby však tím nebyl vyčerpán t. zv. velký meliorační fond, poskytuje stát příspěvek tím způsobem, že zúčtuje a umořuje půjčku, kterou má země za tou příčinou uzavřít. Zpravodaj doporučil pak návrh komise, který zní: „Zemský výbor se zmocňuje, aby ke hrazení oné kvoty nákladu na úhradu horního Labe a horní Úpy, kterouž ve smyslu zemských zákonů ze dne 13. února 1903 § 32. a 33. z. z. sluší braditi příspěvky melioračního fondu a kteráž činí při horním Labi 1.284.000 K a při horní Úpě 1.716.000 K, učinil s odečtením splátek, z melioračního fondu již poskytnutých a z toho času asi 230.000 K obnašejících, u Zemské banky království českého zá půjčku za podmínek, na nichž se se Zemskou bankou dohodnou a kteréž vyžadují souhlasu zúčastněných ministerstev. Potéba pro zúčtování a umoření této dodatečné půjčky bradí meliorační fond.“

Poslanec dr. Schreiner (Němec) poukázal na průtah řízení o nezbytné dolní přehradě u Krausových bud, kdežto prý záležitost údolní přehrad v lese Království byla s mimořádným urychlením vyřízena. Pod údolní přehradou v Království leží celá řada luk, které ku škodě rolnictva povodněmi značně trpí. Má se vypracovati úplný hospodářský plán, aby se rolnictvu umožnilo použití odpovídajícího množství nahromaděné vody. Regulace nesmí se řešiti jen v zájmu plavby, ale i musí být zřetel vzat na rolnictvo. Hrozí nebezpečí negativního kompetenčního sporu, následkem kterého by jenom část Labe na Spindelůvle mohla být regulována, čímž by údolní přehrada u Krausových bud, která se má zřídit, za krátko uzavřena byla kamením povodní zanášeným. Řečník chtěl, aby zemský výbor poskytl pomoc v otázkách naznačených.

FEUILLETON.

Pomsta.

(M) Dokud Ferda Veselých měl tatíka, bylo oběma dobře. Maminka neměl, zemřela mu, když mu bylo dva roky. Od doby té starý Veselý sám hospodařil, kuchtil, pral, myl podlahu i Ferdu třeba jednou hadrem, ale to mu bylo jedno, jen když byli oba, totiž Ferda i podlaha, čistí. Také na Ferdu šil, spravoval, a kluk vyhlížel dle toho. Cajkové kalhoty mívával děravý, dýry stáhnuty „cukrápátem“, košili jak dráteník, klobouk z hastruše. Ale byl jak šidlo. Černé oči zářily vždy šelmovitým, noby a ruce byly hbity v úžasné míře, žádný topol mu nebyl dost vysoký, žádný rybník dost hluboký a široký, žádný kluk tak silný, aby jich nepřemohl. Házet kamením uměl jak David a hlavu, paměť, rozum měl jak Šalamoun, řekl to pan učitel Slunéčko.

Veselých Ferda, když šel na gymnasium, měl nové šaty z pékného „bamburáku“, vymydlená a ostříhaná jeho hlava byla okrášlena poprvé tuhým, bílým límečkem a černou vázankou. Švihák byl a švihákem už zůstal, jako když mu to na jedinou v krev vleje. Byl primusem ve všech třídách, nejhezším studentem v Slaném, nejobratnějším tanečníkem a holku taky měl — Terezku Šťastnou.

Ano, dokud měl Ferda tatíka, bylo oběma dobře. Ale, když byl v sextě, starý Veselý najednou umřel. Šasal. Ferda dědil právovárečný dům a hospodářství v Jemnickách, které ovšem bylo propachtováno. Co měl dělat? Starý Šťastný, Terečin tatík, povídá:

„Ale, Ferdinandě, koukni, ty jsi zloděj vlast-

ního štěstí! Máš barák, máš tu živnost v Jemnickách, sekni s tou latinou. Co ti to nese? Ten Klapka ti ta pole vymrská, že z nich nebudeš mít ani vojtekku. Pusť se do hospodaření, za nějaký ten rok si vezmeš Terezku, já jí také nějaký ten tisíc dám, a budete se mít dobře. Jen takovým škrobem a pavoukem nebud, jako byl tvůj tatík!“

Poradeno, vykonáno. Ferda seknul „latinou“, škrobem a pavoukem nebyl, pustil se do „hospodaření“. A šlo mu to zlehka. Dělal pána, starý Šťastný mu pomáhal, kde mohl. Když bylo Ferdovi 21 roků, zkázal si mladý věk a oženil se.

„Co jsem měl dělat,“ povídal mi jednou, „Tereza začala kdesi cosi, že jako začínají už lítat čápi do Čech, že byl by čas, abychom té známosti naší udělali konec v kostele. Tak jsem do toho praštil a oženil jsem se.“

Ano, dokud měl Ferda tatíka, bylo mu dobře. Ale teď? Ta Tereza, nešťastná Tereza! Bylo to ale kus ženské, lítala, hubovala, křičela, nadávala, do práce jako kat, do hádky jako čtyry domovnice, dvě bokynářky, jeden advokát a půl redaktora. Ferda se zapracoval „do hospodaření“, takovou měrou, že až ho musela okřikovat, aby se jí snad neupracoval. Vždyť chodil z „hospodářství“ také až o půlnoci, aby měl pokoj, činil Ferdinand, co mohl, i hospodářství i dům jí dal připsat, aby jí tu výmluvnou pusinku trochu zandal — málo platno.

Když bylo všechno už její, a Ferda přišel trochu zmotaný, jednoduše ho vyhodila: „Jdi si, flamendě, kam chceš!“ Ferda tehdy nebyl tak vědom tobo vyhazovu, byl „uhospodařen“, ale přece lítostně vzdychnul: „Ti mne oštili, aspoň kdyby ti čápi byli přilítli.“

Šel se vyspat do stohu.

Druhého dne však se mu vše rozleželo v hlavě.

Prokoukl z opice, vrátil se mu po čtyřlétém manželství zdravý rozum a počal uvažovati. Tak ona Tereza takhle? No počkej, sloto, to se ti nevyplatí! Vstal, oprášil slámu, umyl se v potoce a šel rovnou k starému Kubišovi, příteli svého zemřelého otce. Vypravoval mu všechnu svoji strast a nynější bídu, neboť neměl, kam by se obrátil.

„Víte, Ferdáčku, co? U hejtmanství je k zadání místo exekutora. Jste vzdělaný, německy umíte, zažádejte si tam, já se o to postarám, abyste to dostal!“

„Děkuji strejčku, to jsem rád, ale Tereze se pomstím, budete vidět!“

Mladý Veselý místo obdržel a stal se exekutorem. Tereze mstil se, a msta jeho byla strašlivá. Pečlivě bděl nad plněním všech platebních povinností a daní, vyhledával a prohledával staré i nové poplatky, dával i Terezu upomínati a fendoval ihned. Osoba jeho byla postrachem v hospodářství jemnickém, kam Tereza se nahostila. A on tyran schválně chodil kolem na procházku, aby osobností svou vzbudil hrůzu před úředním jednáním. Tereza kolikrát ho prosila, aby se smířil, aby se k ní zase přistěhoval, ale marně, Ferda byl jak křemen tvrdý a chladný.

Tak uplynulo 7 měsíců. Ferdovi vedlo se dobře, Tereze vyskakovala husí kůže na celém těle, jakmile spatřila jeho čepici žlutým dracounem opremovanou.

Byl krásný letní den, když Veselý zase kráčet do Jemnik. „Dnes jí dám ránu“, těšil se, „ten Tauasig mi to přece udělal k vůli, že ji žaloval a dal fendovat. Kolik pak je to? Hm! Padesát korun, šedesát halířů. Je přede ženami, peníze jistě nebude mít!“

Srdce mu skákalo radostí při pomyslení, jaké zas obličej bude Tereza dělat. Otevřel dveře.

Na to ujal se slova posl. dr. Ulrich, který odmítl tvrzení dra. Schreiner, že projektu údolní přehrady v lese Království u Král. Dvora bylo se dostalo přednosti před přehrádkou v Krausových boudách. Projekt v lese Království pokračoval tak, jak toho vyžadoval stav věci. Baráže tato byla již dávno nejvyšší nutností, o tom mohli jsme se přesvědčiti při každé povodni, jak neblaze působil stav do- savadní. Podávaj-li se s německé strany pro- testy a povedou-li se až k správnému dvoru, pak se tím brání v provedení důležitého pro- jektu. Projekt přehrady v Krausových boudách pokročil již tak, že se s prováděním jeho co nejdříve započne. Dále nutno ohraditi se proti nářkům, jako by při vodoprávním řízení ne- bylo dbáno zemědělských zájmů at českého at německého obyvatelstva. Jmenovitě pokud jde o požadavky jeho, aby přes baráže zřizeny byly převody tam, kde dříve byly atd., všude se přáním obyvatelstva dle možnosti vyhovo- valo.

Pokud se jedná o otázku, zda baráž bude také s to, aby zúrodňující vliv velkých vod na luka a role byl zachován, o tom náleží úsudek technikům. Jest však podivno, jak dr. Schrei- ner mohl vysloviti obavu, že přehrada v lese Království bude netoliko retentní t. j. vodu zadržující, nýbrž že bude provedena tak, aby sloužila i k využitkování vodních sil. Není dů- sledno, jestliže s německé strany se to vytýká, na druhé straně však, pokud se týče přehrady u Krausových bud, klade se s německé strany požadavek, aby byla pořízena také pro vyu- žitkování vodních sil. Pánové proti nám pro- testují? Což kdybychom my postavili se také na totéž stanovisko a bránili jim v jejich po- žadavcích? Pak bychom zůstali tam, kde žádná strana nechce být, totiž ku vzájemnému potí- rání všech hospodářských úkolů.

Dr. Schreiner na to dozal, že úpravou horního Labu se podstatně zvětšily škody způ- sobované středním a dolním Labem, poněvadž tok labský se zrychlil, a právě proto žádá rychlé zbudování přehrady u Krausových bud. Na to přimlouvá se znova za šetření zájmů zemědělských při zřizování labských přehrad.

Zpravodaj dr. Fiedler: „Sněmu nepřislouží dnes rozhodovati o stránce technické, nýbrž o stránce finanční. Rozhodovati o tom, zda práce regulační správně postupují, náleží jed- níné komisi regulační. Sněm může pouze vy- sloviti své přání a žádosti, které budou tlu- močeny na příslušném místě.“ Po té návrh ko- mise přijat.

Přijata dále v druhém čtení zpráva ko- mise rozpočtové o žádosti městské obce Ne- tolické za poskytnutí zemské podpory ku zří- zení obecního vodovodu; druhé čtení zprávy komise rozpočtové o úpravě potoka Bažovky a Hlubokého a meliorisování pozemků v Ov- čáčích. Jednání toto bylo taktéž doprovázeno Němcem Petersem, který vyčítal, že na pre- jekty české vynakládá se mnohem více než na německé a protestoval proti „bezohlednému vykořisťování německého národního jmění k ú- čelům českým.“ Zpravodaj dr. Fiedler tuto výtku odmítl jako neoprávněnou; půl milionu dává země, půl milionu stát, milion musí si uhraditi interestenti sami. Ostatně průmysl, který je více zastoupen v územích s německým obyvatelstvem, také dovolává se podpory státní

Co to? Jako by dítě zaplakalo. Vstoupil do svě- tnice úředním krokem, s vážným obličejem chystaje se přečísti akt. Jedním okem prohlédl místnost. Setkal se s pomněnkovými očima Terezy, ležící na posteli, ubledlé, ale radostí zářící. Zarazil se.

„Podívej se, Ferdáčku, čápi nám přinesli chlapečka“, volala radostně a měkce resolutní jindy Tereza, „už se nehněvej a podívej se na něj. Celý ty!“

Veselý stál chvíli jako socha, pak zavzlykl, odhodil akta a vrhl se štkaje ku své ženě a dítěti, jež dávalo se na něho andělsky nevinnými čer- nými očkami. —

„Pane okresní hejtmane, zahajují passivní resistenci.“

„Co blázněj, Veselý?“

„Nepeču a s flákl čepic žlutým dracounem olemovanou do kouta, až dlouholetý prach se zvedl.

„Člověče, jsou opilý! Tohle je urážka úřadu, tohle je drzost, to je impertinence, o tom . . .“

„Ale nezloběj, se pane hejtmane“, zarazil proud řeči hejtmanova šťastný Ferda, „mám kluka jako buka, celý já, jen ta žlutým dracounem le- movaná čepice mu ještě schází! Aby mi byl po- dobnější, zahodím ji, už nebudu exekutorem, ale oni, pane hejtmane, že půjdou mému klukovi za kmotra, vědí že ano?“

Co měl p. hejtmane dělat se šťastným bláz- nem? Šel mu za kmotra.

Od toho času, co přiletěli k Veselým čápi, je tam ráj. Prim hraje mladý Veselý „junior“, Tereza a mladý Veselý „senior“ mu svorně hra- jou průvod, mazlíce a laskajíce se s ním jako, — inu jako se svým synáčkem, zlatem.

a my ji ve Vídni beza všeho povolujeme. Žá- dáme tudíž pro naše zemědělské potřeby tutéž spravedlnost, jakou máme vůči německému průmyslu. Ve Vídni se rozhazují miliony ve prospěch Němců. Dále v druhém čtení přijata zpráva komise rozpočtové o meliorisování pu- zemků vodním družstvem ve Velkých Kosicích (okres Chlumec n. Cidl.) a taktéž zpráva ko- mise rozpočtové o úpravě potoka Jilemky obcí jilemnickou. (Pokračování.)

Dopis z Prahy.

Konkurs Karla hraběte Schönborna. Mezi tak zvané denní sensace vřadily jistě novinář- ské krahy pražské v poslední době i konkurs, jenž byl uvalen na jmění hraběte Karla Schönborna. Obrovský starobylý palác hrabat Schönbornů, zaujímající značnou část tržiště malostranského a vyúsťující do ulice Vláské, po několik již neděl jest předmětem zvláštní pozornosti širo- kých vrstev lidových, jež, putajíce do čarokrásné zahrady Schönbornské, se zájmem přetřásají otázku, jakže asi skončí konkurs, v staroslavné této rodině věc zajisté svého druhu ojedinělá. Zajisté, že bez počtu jest těch, kdož by si přáli, aby věc dopadla pro těžce zkoušenou rodinu hraběcí co nejlépe, a pro ty také v nastávajíc- ím projednávání konkursu bude těch několik řádek, jež věci té věnujeme, vysvětlením tak mnohého, co široké veřejnosti uniká, leč co přece jest nezbytnou nutností věděti, aby bylo možno přesně oddalovati světlo od stínu. Úpad- ková záležitost hraběcí rodiny Schönbornů má význam katastrofální, čehož zajisté nikdo ne- upře, a jest tím smutnější, že ten, na jehož jmění konkurs byl vyhlášen, z nesmírně veli- kých, ba ohromných dluhů ničeho na penězích ani nepřijal.

Je to zajisté podivuhodná věc, a tím po- divuhodnější, že postihla přímo člena rodu tak vynikajícího, jakým jest rod Schönbornů.

Jak to? Otáze se tak mnohý z laskavých čtenářů. — Což hrabě ony veliké peníze nepro- marnil, nerozumněl, což nezneužil i kaucí svého služebného personálu ke svým účelům, aby mohl konati nákladné cesty, aby — aby — aby — ?

Opakujeme: hrabě Karel Schönborn ne- přijal ani jediného haléře, poněvadž slepě dů- věřoval dobrodruhům, předkládajícím jemu směnky ku podpisování — a peníze plynuly také do bezedných kapes lidí, kteří důvěry jeho zneužili. Společně stále na ujišťování jeho důvěrníky mu opakované, že v zájmu jeho ro- diny „se pracuje“, věnovali plnou svoji důvěru dotyčným dobrodruhům.

I po letech poskytnou soudní spisy zále- žitostí těchto se týkající nejen právníkům, nýbrž i románopiscům přebohaté látky všech oborů i materií. Hlavním důvěrníkem hraběte Karla Schönborna byl Václav Josef Drahoňovský. Kdyby někdo z laskavých čtenářů chtěl se o tomto člověku informovati, zvěděl by asi následující:

Hospodářský radá za marnotratníka nyní prohlášeného Bedřicha hraběte Schönborna, Vá- clav Josef Drahoňovský, narodil se na Král. Vinohradech jako syn dozorce potravní daně. Býval diurnistou, pak byl bez zaměstnání, načež se stal agentem asekuračním a později agentem obchodníka vínem. Jmenovaný byl trestán roku 1882 pro složím vydání balásem v trvání dvou měsíců, roku 1885 pro složím bigamie balásem v trvání čtyř měsíců, v r. 1884 pro § 1. zákona o tulácích a mimo to také bylo vedeno trestní řízení proti němu pro § 461. trest. řádu (zpro- něvěření, krádež) a dle zprávy četnického ve- litelství v Kasejovicích od 15. dubna 1887 pro kuplířství ve Vídni, společně se sestrou, zná- mou to dámou vídeňskou . . .

Tohoto pána jmenovaného úpadce syn Bedřich hrabě Schönborn, který jak známo byl před léty pro choromyslnost v blázinci görlickém a pod opatrovnictvím, a nyní opět pod opatrov- nictvím, a sice tentokráte pro marnotratnictví, se nalézá, svým „hospodářským radou“ na evém velkostatku Mirošově u Rokycan. Drahoňovský dosáhl úplné důvěry úpadce Karla hraběte Schönborna, ten dal mu generální plnou moc legalisovanou a ve vlastnosti této Drahoňovský sebral směnečné valuty do statisíců zlatých, tak že vládně velikým jméním.

A na dí návrh dal hrabě Karel Schönborn tuto generální plnou moc člověku tak pochyb- né kvality? Na návrh JUDra. Frant. Sedláčka, advokáta v Plzni. Tento advokát pohnul hra- běte výmluvnými slovy, aby důvěřoval v dobré zakončení všeho, dovolává se přitom stále Pána Boha, a způsobil, že plná moc byla pak i na něho přenesena. Jako o plnomocenství, tak dělili se oba páni pak o neobmesenou důvěru hraběte, přijímajíce přitom rukou společnou peníze.

Když Drahoňovský mnohokrátě opětova- němu vyzvání, aby konečně složil účty, nevy- hověl, začaloval ho správce konkurzní podstaty advokát JUDr. J. Pohl na Malé Straně na slo- žení účtů u c. k. krajského soudu v Plzni, kde

byl Drahoňovský také odsouzen. Přitom jest velmi pozoruhodné to, že Drahoňovského za- stupoval týž dr. Sedláček, zástupce Karla hra- běte Schönborna a Bedřicha Schönborna — tedy advokát, který neméně sám ke složení účtů jest povinen, a převzetí zastupování tohoto přes kollisi tím nastavší, že očekával, že také o něm bude jednáno, ač jako advokát jinému stavovskému úřadu podléhá, přece neodmítl . . .

Že při známém dobráctví starého hraběte musilo pak dojiti ke katastrofě, jest na blá- dni, a nikoho nepřekvapí, kdo do podobných afér nahlédnouti dovede.

Žurnalistická škola dra. Aloise Rašín.

Smutné pověstný někdejší velký radikál Alois Rašín, syn známého mechanického starosty a fedrovatele harfenistek, dal o sobě opětně vě- děti. Posledně chtěl na sebe upoutati pozornost širší veřejnosti před minulými volbami do rady říšské, když jal se omlazovati Mladočechy. Jak je omladil, o tom jsme se již zmínili. Pohofeli na všech stranách, a milý pan Rašín s nimi. Patrně aby trápící jej blamáť uvedl v zapo- menutí, dal se znova na jinou: chce nahoditi v Praze školu pro žurnalisty (!), patrně mlado- české, jimž asi byl by vyměřen úkol, aby spo- jenými silami pečovali o omlazení mladočeského úpadku.

Troufalé provolání, že v Praze jest mnoho výtečné honorovaných míst redaktorských, na- meškal, sotva se objevilo v páně Kramářově „Dni“, zchladiťi důkladnou sprchou spolek žurnalistů českých, varuje právníky, mediky i filozofy, aby nesedali na vějíčku lákavým frásím a nenastupovali namáhavou a málo vědeckou cestu českých žurnalistů, ježto není žádných uprázdňených míst. Cítí-li v redakci „Dne“ důkladnou mezeru, nechť jenom čile se po- ohlédnou, najdou dosti zkrachovaných advo- kátů a politiků českých, kteří ochotně budou moci omlazovati „Den“ svoji činností, neboť plniti „Den“ tak, jak nyní vychází, mohou a budou moc zcela snadně.

Samozvaní velikáni à la Rašín musí vždy v určitých obdobích na sebe upozorňovati, ježto by jinak záhy zcela se na ně zapomenulo.

Pozn. red. Pan Pina oděluje s námi, že žádné dítě jeho v německé škole nebylo. Dvě dceračky navštěvují „Minervu“ a nejmladší českou měšťanskou školu v Praze VIII.

Obrana.

(2) Poupata. Povídka Jiřího Sumína v časop. „Zvonu“ r. 1907. Stoupenec volné školy nutili vypuditi řeholní učitelky ze školy šik- kovným manévrem. Nebojují prý proti nim pro jejich řeholní roucho, nýbrž pro jejich prý menší vědeckou kvalifikaci. Kdo zná školství a posuzuje práci i paedagogickou způsobilost řeholnic, musí uznati, že vynikají řeholní učitelky nad světské síly a proto mají mnoho klevetivých závistníků. Podobné klášterní ústavy vykazují atkvělé výsledky své výchovy, spl- ňující úplně naděje rodičů v ně kladené, kterýž úspěch budí opětně v kružích učitelských nízké pocity závidi. Že závist sahá k špatným zbra- ním, dokazuje povídka Jiřího Sumína „Poupata“, která nemotorným způsobem bláhle vzbuditi ne- důvěru ke klášterní výchově. Spisovatelem to- hoto pamfletu je vlastně žena, a redakce „Zvonu“ naznačuje, že autorka byla asi sama účastna „špatné“ klášterní výchovy. Zkušenost udí, že ani v nejlepších škole nepodaří se stejnorodý způsobem vypěstiti každého svěřence, zejména ne charaktery značně již porušené; proto věříme, že zlomyslná stvoření nepolepší se ani v klá- šterní škole. V tom ohledu nepotřebuje spiso- vatelka ani mnoho veřejnost poučovati, ale svými zlomyslnými klepy nikoho nepřesvědčí, že klášterní výchova je tak pochybenou, jak jí na své chovance Lidce dokazuje. Charakter Lidky je tak nemotorně zkreslen, že i méně chápavý čtenář sezná, jak běží autorea o ten- denční štvání. Lidka v klášteře líčí se jako čiperné, všechny vady systému postřehující děvče, a táž čipera o prázdninách jeví se usjednou pod vlivem klášterní výchovy jako největší nemotora pod sluncem. Že autorka ulevuje svému zášti proti řeholnicím titulaturou „Je- dých larev“, nic nás nepřekvapuje, protože nízkost jejího obzoru jeví se dostatečně famos- ním „zpytováním svědomí“ a noční scénou v ložnici chovaneč. Duševní produkt Vrbové (Sumína) mohl by sice svědčiti proti klášterní výchově, ale bylo by třeba zjistiti, mnoho-li viny má klášterní škola na této sřejmá du- ševní chudobě. Jest třeba věnovati pozornost „krásné“ literatuře naší, protože se zdá, že spisovatelé zaprodávají své péro židovskému zednářstvu a podrývají v lidu smysl pro pravdu a spravedlnost. Poupata Vrbové nesou zcela patrně značku prodejnosti.

(3) Jakou činnost pro vzdělání ná- rodu agrárníci rozvíjejí. „My jsme taky

katolíci", probořovali farizeové před volbami, ačkoli ve svých listech bili zvlášť do strany katolické a proti nepoctivým lžem jiných stran katolíky ničím nehájili. A aby své „katolictví“ dokázali, spojili se nyní s každým. Dne 13. t. m. konal se na náměstí v Pelhřimově „protiklerikální“ tábor lidu, na němž mluvili: za stranu mladočeskou Hevera, za pokrokovou (Masarykovskou) J. Lešák, za národně-sociální Němec a za agrární Hák. Propadlý agrární kandidát Donát zvolen předsedou, uvítal přítomné a pravil mezi jiným: „Naši předkové bojovali za svobodu svědomí a dnes musíme zápasit s týmž klerikalismem o totéž opět.“ Ovšem že těmi svobodomyšlnými Čechy mnil husity; neví patrně nic o tom, jak tito lidé sta zcela pokojných katolíků upalovali v smolných sudech, na hranicích, jak spulovali kostely, do nichž dříve vcházeli katolíky, atd.

Hevera mluvil o tom, jak jesuité sbírali lidu knihy; o tom se nezmínil, jak tisíce vzácných knih náboženských i světskou vědou se obírajících Táboři barbarsky ničili, jak trhali i knihovny osobních přátel Husových, jak surovým způsobem rozbíjeli obrazy, sochy, jak ničili velikolepé památky stavitelské a jak sami husité pro svoji hamižnost universitu dříve katolickou přivedli na pokraj záhuby, tak že byla pro smích cizincům.

Prý církev germanisovala. Co tropili Přemyslovci, to chtěl hoditi Hevera na krk církvi. Zato jako by nevěděl o tom, že český jazyk těšil se za Karla IV. tak veliké vážnosti i v cizině, jaké nikdy před tím ani po totom. Prý česká reformace jest prvním vzepřením Němectva. Proti takové lži marně píše Dr. Kalousek, Dr. Tadra, Denis a jiní a jiní. Dokažte z předních našich historiků stokrát, že za Karla IV. města česká stírala náter německý, že Němci byli nuceni učiti se česky atd., přece naši protivníci budou opakovati staré lži. Také vzpomínal řečník hráz protireformačních, utrpení lidu selského. O tom však nemluvil, že sedlák upadl v porobu právě despotii šlechtických husitek, nepověděl, jak šlechtičtí katané lutherští surově s lidem nakládali. Prý protireformace ochudila náš lid mravně a rozumově. Vzácný historik, proč protestantská šlechta, když dostala universitu do svých rukou, nic nechtěla na její zlepšení platiti? Proč hladověl professoři snažili se aspoň takovým způsobem přijmy její rozmnožit, že volili za rektory šlechtické chlapečky? Proč ti „reformovaní“ raději posílali chlápce své na učení k jesuitům než do „reformované“ universy? A jaká mravnost za „reformované“ doby v Čechách vládla, o tom podává útěsné ukázky protestant Mikuláš Dačický, protestant Denis a jiní. Za kněze si brali „reformovaní“ i uprchlé zločince. V Broumově ani kat častým stínáním nedovedl zjednatí nápravy. Však tam taky byli pastoři! Užasne, kdo si přečte o tom spis Vavřince Wintery. Teprve po bělohorské katastrofě začala spořádanost náboženská a mravní. Jen si přečtete o tom úsudek Tomkův v Masejniku z r. 1857!

Lešák řekl, že klerikalismus nemá nic (11) společného s křesťanstvím a naukou Kristovou. Ovšem že mnil klerikalismem katolicismus. Nyní se ptáme, kdo odsuzuje a chce vyvracet zprávy v evangeliích obsažené? Jsou to katolíci či pokrokaři? Kdo to odsuzuje lidi kráčeje do kostela poklonit se Kristu a kdo zapomíná napomenouti socialistické listy, tropící si posměch z Krista samého? Jsou to zase pokrokaři. Kdo to tolik bouřil proti jeptišskému gymnasiu, v němž Kristus jest uctíván, aby nedlouho potom dělal reklamu německé rabínské škole? Byl to Masarykovský denník. Kdo to otiskoval vášnivě protikřesťanské články Macharovy? Zase týž denník, pane Lešáku. A takové živly chtějí poučovati čitatele Kristovy, jak si mají křesťanství počínati.

Agrární řečník pak řekl, jak prý „klerikálové“ rozeštvají celé vesnice, otce se synem, bratra s bratrem. Kněžstvo prý mělo hlásati učené lásky. — Tak tak! Pamatujte, páni agrárníci, že Kristus na farizejské křesťanské spleti docela bič. A jak mohli „klerikálové“ rozeštvati otce se synem, jestliže agrárníci dle svého (ovšem dřívějšího) hlášení byli skutečně taky katolíky?

Neonouzí vaše žaloba k objasnění, jakými to katolíky agrárníci byli? Teď, kdy agrárníci spojují se zřejmě s těmi, kteří chtějí vypuditi náboženství katolické netoliko ze školy, ale i z rodin, probouzejí se k poznání i ti, kteří dříve pokrytým sedli na lep. Taky-katolíci! Učení i méně učení agrárníci snesli bez protestu i nepoctivou urážku vmetenou ve tvář Otci vlasti v samé předmluvě k programu strany agrární. Raději bezectně překrucovati dějiny, než spravedlivě psáti o poměru českého katolického panovníka k stavu selskému! To je to vaše katolictví a vlastenectví. O židovi a protestantovi nenapadli jste ani alůvka nespravedlivého. — Mladočeský „Den“ aveřejňuje obšírný referát o sobězi té, snadno dokázal, že mělnost a frázovitost jest: učebně protika-

tolických stran stejná. Katolický lid zapamatuje si, koho proti němu taky-katolíci agrárníci vodí.

Politický přehled.

Ríšská rada sešla se 16. t. m. a ještě téhož dne předložila vláda sněmovně poslanecké vyrovnací předlohy, k čemuž ministerský předseda podal další výklad. Soustava celní a obchodně-politické pospolitosti jest nyní postavena pod ochranu pevných smluvných ujednání, při čemž je zachování jednotné celní hranice zabezpečeno. Obilní cla zůstala v platnosti. V železničních tarifech nastává nepopíratelná změna. Ohledně požadovaného spojení s Dalmácií obě vlády se zavázaly, že vystaví tratě na svém území. Potravní daně nově upraveny. Spory, týkající se hospodářských a finančních otázek vyrovnání, vyřizovati má smírčí soud, pokud se nedají odstraniti vyjednáváním vlády. Otázka bankovní nerozřešena, kvota uherská zvyšuje se o 2 proc. — Ve schůzi vůdců českých stran na říšské radě vysloven souhlas, aby na příště utvořen byl společný klub všech českých poslanců; toliko vůdce agrárníků posíl. Prášek nebyl pro společný klub, vysloviv se vyhýbavě. Zde vidět, kdo jest proti jednotě. — Posl. dr. Lad. Dvořák vystoupil z mladočeské strany. — Trpný odpor železničních zřízenců dráhy severozápadní a společ. státní dráhy ukončen; požadavky zřízenců splněny. — V nemoci stáříského mocnáře, která vzbuzovala velké obavy, nastalo trvalé zlepšení.

Maďarům učiněn nový ústupek. V ministerstvu zahraničních záležitostí zřízeno bude totiž zvláštní oddělení pro státoprávní záležitosti, vznikající z poměru mezi oběma polovicemi říše. — Slovenský vlastenec kněz dr. Jehlička, bývalý poslanec, obžalovaný, že pronesl státní nebezpečné řeči a že nabádal k rušení veřejného pořádku, před soudem v Nitře osvobozen.

Vůdce anglického obchodního světa sir Max Wächter všem vládám evropským předložil pamětní spis, aby byl zřízen evropský spolek proti zbrojení a celním válkám.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Jindřich Drkoš, koop., za administrátora do Ném. Rybné; p. Jos. Šála, katecheta v Pardubicích, za katech. měšť. díveč školy v Chrudimi; p. Jarosl. Procházka, kaplan v Žumberku, za kaplana do Nekoře; p. Václav Bartoš, kaplan v Nekoři, za kaplana do Žumberka; p. Dr. fil. Stanislav Michálek, koop. v Kácově, za katechetu na obecné škole v Chrudimi; p. Fr. Janák, kaplan v Žiželicích, za administr. do Lovčic; p. Jos. Andacht, kaplan v Lužci, za kapl. do Žiželic; p. Alois Culka, koop. na Novém Hradci, za administr. do Kunčic; p. Viet. Vlach, kaplan v Chotusicích, za kapl. do Zbišlavi; p. Frant. Khun, kaplan ve Zbišlavi, za kaplana do Chotusic; p. Jan Pavlíta, kaplan v Ostružně, za kaplana do Kopidlina; p. Jos. Bradáč, koop. ve Vracích, za kaplana do Ostružna. — Na odpočinek vstoupili: p. Václav Pilnáček, farář v Kunčicích; p. Ant. Pohleý, farář v Sejčích; p. Vinc. Krátký, děkan v Lovčicích; p. Tom. Fiala, farář v Písečném. — Uprázdňené místa: Kunčice, fara, patr. nábož. matice; Seify (Hermansseifen), fara, patron Jos. Kluge; Lovčice, fara, patron. Zdenka hrab. Kinského; Písečná, fara, patron. hrab. Lützova, vesměs od 1. října 1907.

Kdo má býti nástupcem jeptišek na zdejší škole? Dle přání „Osvěty lidu“ ovšem lidé pokrokoví, stoupenci Hajnova tisku. Jakou jemnost a snášlivost vedoucí tito lidé rozváděti, to patrně na př. hned z článku „Osv. l.“ (ze dne 15. t. m.) namířeno proti jeptiškám. Pisatel, patrně asi pokrokový paedagog, přesvědčuje veřejnost o vysokých horizontech a vyšší eleganci pokrokařstva zvlášť náležitým psaním o českých katolických ženách, s něhož vyjmáme tyto „vtipné“ perly: „Nebeské kozy na pastvě... Se všech stran slyšíš mečení po dvou chodících nebeských koz... Mezi těmito obětavými... nebeskými kozami... mnoho jiných menších sort nebeských koz. Tyto zasloužily kozy... — Jak se nasazeným dámám na jejich pastvě daří... když ani židovské matky svého mečení neubíjejí... nedivili bychom se, kdyby se stádu nebeských koz podařilo... jak možno odepřít podpis se tak ardoerovského mečení? V čísle z 12. t. m. zase „Osvěta l.“ píše, že Jemelňák konílec se hýbe.“ — Tohle je ta vážná pokrokařská práce — ovičená i vlastenecká. Takové květy světlých pokrokařů tisku, a p. Hajn ochotné to vytiskne. Zná gusto svých stoupenců. Teď se ptáme, zda tak surově někdy tapil tento žurnál ženy židovské. Vlastenectvím jest — tlapiti sprostě krav vlastní pro její přesvědčení, demokratismem jest — tropiti si sprostácky posměch z toho, co lid žádá. Pak se divíme, že lidé podobným tiskem vyhrožují mečeli v Praze manifestaci právo katolického

do očí, že do katolíků strkali a do tváře jim plivali. Vždyť jest na postupu moderní „svobodomyšlná“ kultura. A teď pozor, jaké brýle si nastrčí tatáž „Osvěta l.“, když se jedná o její lidi. Roku 1906 napsal katolický „Meč“ poznámku o dámě pokrokařské. „Osvěta l.“ nadávala pak až hrůza na tu „zvrhlost“, ačkoli ani neuvedla z chytrosti příčinu svého „spravedlivého rozčilení.“ Mimo jiné psala doslovně: „Urazit dámu je tak snadno. Každý kluk a uličník to dovede, má-li jen trochu talentu... Plíji vám do tváře. Neotřepíte se! Slina poctivého člověka je úrodnou roso, která vás může spasit. Plíji vám do tváře podruhé. Nechte tam tu slinu! Jest to pro vás lék, který jediné vás může vyhojit. Na vás nikoli dobré slovo, nýbrž slinu a hůl.“ Tak se psalo tehdy, že si dovolil někdo o ženu pokrokovou zavádět. A teď ať si svůj výplod „Osvěta lidu“ ještě jednou přečte a srovná s tím, jak píše o ženách katolického tábora sama. Tohle snad má býti pokrokovou podporou emancipace žen; takové surové sprostoty mají býti snad důkazem, že přeje pokroková tiskovina větší právu, větší svobodě žen. Takovým způsobem ohlašují svoji vynikající zdatnost paedagogickou a svoji náboženskou snášlivost ti, kteří chtějí zajmouti místo po jeptiškách.

Pokrokaři v Klieperově divadle. Po mnohá leta hrává tovaryšská jednota na svém spolkovém jevišti divadelní představení. Hrávalo se již před 18 lety, kdy zde mnoho pokrokových ochotníků jako na př. Broukala a Růžický nebylo a kdy mnozí z teplejších huchů nosili ještě zapínací kalhoty. Nikdo rozumný proti tomu nic neměl, když mladí dělníci místo pochybných zábav hledali v divadle zábavu ušlechtilou, a proto jednota divadelních ochotníků za solidního zesnulého režiséra Peřiny vycházela tovaryšské jednotě leckdy ochotně vstříc. A zase naopak začátečníci ochotníci, kteří na malém jevišti spolkovém odbyli si trému a seznámili se s pravidly dramatického umění, doplňovali řady ochotnického spolku. Letos najednou několik celkem ubohých ochotníků začalo provozovati pokrokovou politiku v dramatickém spolku a začalo zakazovati společenství účast na divadelních hrách v Adalbertinu. Toto násilnictví nadutých politiků nedali si libiti osvědčení ochotníci a vystoupili, založivše si nové sdružení „Tyl.“ V této své volnosti vystoupilo poslední neděli 5 bývalých členů „Klicpery“ na jevišti tovaryšského spolku před plným domem za úplného zdu, kdežto současně představení „Klicpery“ hmotně i umělecky pohořelo. Tento fakt rozčilil teplé hocy a vedl k nemotornému útoku v „Osv. l.“ Na tento projev horké hlavy nemáme žádného studeného obkladu útěchy, protože víme určitě, že pokrokařský zbytek „Klicpery“ musí umělecky i hmotně zaniknouti. Pokrokařství jako samostatná strana nemůže nikde se udržeti, zrovna jako ne různá parasyti. Pokrokaři mohou existovati jako ničivý živel na živícím organismu, ale kde organismus již zničili, musí také sami zahynouti. Máme správné ponětí o charakteru pokrokařství a proto se ho nebojíme. Žádný kal Hajnova žurnálu ho při životě neudrží.

Divadlo v Adalbertinu. Sdružené spolky jednota katol. tovaryšů a spolek paní a dívek pořádaly dne 13. t. m. divadelní představení, při němž sehrány byly 3 velké aktovky za režie renomovaných ochotníků pp. Beránka a Dvořáka, kteří také ve svých rolích vytvořili výborné charaktery. Z dam zavedly o palnu večera sl. Švarcova a sl. Novohradská, neodolatelnou komickou působila p. Rejšlová. Sl. Černá, Fritzdová i Rybová dovedly se velmi vhodně v rámci celkové souhry uplatniti. Pp. Soudil, Sváták i Sejnoha shostili se čestně svých úkolů. Obecenstvo sešlo se v hojném počtu, ačkoliv současně bylo hráno též v Klieperově divadle, a provázelo zdařilé představení salvami upřímné veselosti a hluchou pochvalou. Hudební kroužek pěknou hrou posiloval náladu obecenstva.

Z Klieperova divadla. Věter písní skladatele K. Moora dne 10. října těšil se dosti častě návštěvě hudby milovného obecenstva. Skladatel sám vyřídil v krátké přednášce svou uměleckou činnost, kterou program dokumentoval. Moor je umělec naprosto svérázný; líbí se mi jeho energie, se kterou se netečně inteligenci taktika vnučuje, a co zvláštního: vy ho posloucháte, jak o sobě vypravuje, jak se chváří — a bez váhání věříte, a čím dále sympatie vaše rostou. Slyším Moora již po několikáté a se zájmem sleduji jeho činnost. Jeho hudba má v sobě tolik originalnosti, tolik harmonizačních překvapení, že strhuje, upoutává. Tak n. př. v klavírní „Balladě“ (úvod do I. části programu), skvostné přechody s mollového akordu do sousední plně konsonance — která zazvučí plně, jásavě — a hned zas vrací se do dumných, ponurých dissonancí. V číslech 1.—3., jak skladatel sám podotkl, jest znáti ještě vzory, dle nichž studoval; jest to po přednosti Griega, v druhé části ještě z písní biblických sem tam ozve se reminiscence s Dvořáka, ale všude vane již duch slibného talentu, jenž nové cesty rasí. Je-li první část plná temných nálad, převládá v druhé části hudba příliš bledá, žene se za efekty, jako moderní texty, jež zhudebňuje. Uklidnění jeví se již v písních biblických a v nejnovějších mistrovských skladbách, z nichž zvlášť líbí se mi forma dokonale, akvella „Píseň Jara a

tonby" a thematicky ucelený melodram „Maryška Magdónova." Co se přednesu jednotlivých čísel tkne, poznamenati dlužno, že Moor není klavírním virtuosem; třeba měl výborný přednes, přec vadí mu nedostatek techniky, což zvláště bylo pozorováti v „Písní jara"; skladba ta, přednesena skutečným virtuosem, musila by uchvátiti. Pí. Mourová má dosti sympatický hlas a čisté zpívá; pro koncertní sopran jest však vysoká „a", které již s obtíží bere, přec jen tonem nízkým; též výslovnost byla dosti nedokonalá, že mnohdy málo bylo rozuměti. Pan Karbulka vládne objemným barytonem a příjemně se poslouchá; ve vokalisaci také bylo by třeba cviku; velmi na prospěch bylo by mu klidnější držení těla. — Dne 13. října sebral spolek divad. ochotníků „Klicpera" Hladíkovu drama „Závrať". Byla to myšlenka odvážná, povážíme-li, že hra tato před pražskou kritikou propadla na celé čáře. Skutečně dlužno toto drama nazvati jenom chabým začátečnickým pokusem, a vedlo by příliš daleko vypočítávati jen všechny hlavní chyby. Soudnému divákovi neubývá zajisté výstřednosti charakterů, které ve skutečnosti jsou nemyslitelné, na př. Volná; některé osoby jsou v ději vůbec zbytečné (Kudrnova, redaktor); fádni dialogy (I. výst.) nemají konce; spisovatel, aby se zdál duchaplným, zpestřuje dikci obraty za vlasů přitaženými (na př. ono přirovnání o knězi nevěsticím), honí se za efekty naivními a nejasnými (na př. hra na klavír za scénou, zvláště reminiscence kvapíku v II. jedn.); aby docílil realismu, neštítí se brutálních výstupů a výrazů. Stačí připomenouti II. jednání a závěrečný výstup v jednání III. Hra nemá dramatické působivosti; první jednání poví všechno a v ostatních dvou se vám jen odkrývají hlavní osoby, dosud sympatické, v celé povrchnosti nebo v hlubokém mravním kalu. Litovati dlužno věru, že podobný kus mohl se objeviti na našem jevišti; škoda té píše, kterou účinkující ukázali, snažíce se hrůzou pozdvihnouti. Pi. Hallerová (Volná), která každým pohybem dává v sobě tušiti routinovanou a talentovanou herečku, nemohla učiniti více ve své úloze: a přec hrůzka její zůstala nepravdivou, beze stínu skutečnosti. Rovněž i ostatní účinkující (zvláště sl. Nekovářková, pp. Broukal a Peřina) činili se dle sil svých; a pakliže někde neuspokojili, není to jejich vinou, nýbrž kusu samého. Chatrná návštěva zvyšovala trapný dojem večera.

Dr. Aliquis.

Katolická organizace zřízena také v Hradci Králové na důvěrné schůzi, která se konala v Adalbertinu 13. t. m. o 2. hod. odpolední. K čestné shromážděnému obecenstvu promluvil známý řečník vesp. kanovník dr. Fr. Šulc o organizaci katolické. Vývody vesp. řečníka přijaty se všeobecným souhlasem. Předsedou této místní organizace zvolen vesp. dr. G. Domabyl a důvěrníky oba místní páni kaplani. O schůzi přihlásilo se k organizaci katolické 230 členů. Katolíci zdejší přihlašují se do organizace dále.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 15. října 1907 učiněna byla mimo jiné tato usnesení: Obsah pamětního spisu, předloženého klubem absolventů středních škol u soudů v Čechách radě král. hlav. města Prahy, byl vzat na vědomí. Schváleny byly návrhy odboru jatečnického, aby vydáváno bylo řeznickým maso na jatkách v létě od 5. hod. ranní do 6 hod. 30 min. a v zimě od 5.—6 hod. ranní, aby dán byl příkaz policii, by nezabavovala přístě zásilky masného zboží, došloho poštou azenářům a obchodníkům, nýbrž vyzvala je, by zboží to týž den ještě ku prohlídce na jatky dopravili. Schváleno bylo, aby provedeny byly některé nutné úpravy v městských jatkách. Oznamení expozitury c. k. řiditelství pro stavbu vodních cest v Praze, že ministerstvo války schválilo ujednání ze dne 9. července t. r. stran postoupení části vojenského parku pro regulaci Labe, bylo vzato na vědomí. České Jednotě v Zlaté zášle se obvyklý příspěvek. Schváleny byly návrhy vodárenského a plynárenského odboru, aby obec dala za určitých katek zavěsti vodu pitnou na náklad p. J. Katschnera do jeho továrny na těstové výrobky a za těchto podmínek do prádelny p. Dra. Aningeru k cili zřízení automatické stanice hasičské. Dále, by poskytnuta byla sleva z ceny plynu pro operační sál okresní nemocnice dodávaného, by vzhledem k vysoké ceně uhlí zamítnuta byla žádost společenstva hostinských a obch. gremia o snížení ceny plynu a aby nákladem obce 776 K 50 h provedena byla instalace svítiplynového osvětlení v městském dívčím lyceu. — Místnímu odboru Československé Obchodnické Besedy v Hradci Králové propůjčí se divadlo „Klicperovo" ku provedení div. představení „Pěst" členy vinohradského městského divadla na den 24. října 1907.

Osobní lékař elsařův, v poslední době za příčinou nemoci J. Vel. často jmenovaný Dr. Josef Kerzel, jest bývalý žák zdejšího gymnasia. Narodil se r. 1841 ve Vesce, otec František byl tam chalupníkem. Kerzel bydlil v Borromaeu a studoval s prospěchem výborným; maturoval roku 1868. Mezi spolužáky jeho byli: spisovatel, školní rada Bohumil Baube, Dr. Petr Durdík, spisovatel a býv. gymn. profesor, Ant. Dvořák, děkan v Nebouřech, Frant. Hejzler, děkan v Přelouči, Jakub Hála, prof. gymn. v v., † Fr. Hejzlar, zem. škol. inspektor, † Iga. Matouš, farář v Kobouřech, Fr. Prochvízner, vikář v Niederhofu, † Fr. Sedlář,

farář ve Žďánici, Ant. Svatoš, děkan ve Vys. Mýstě, Ant. Vitvar, děkan v Nov. Hradci Král., A. Štěpánek, děkan v Jaroměři, J. Tichý, farář v Lipoliticích atd. — Ředitel gymnasia vděčně přijme od bývalých žáků zprávy o jejich zdejších bývalých spoluzácích i jiných mužích, kteří zde studovali. Snad v nedlouhé době bude vydána historie tohoto starého ústavu i se seznamem všech žáků od zrušení řádu jezuitského.

Na Ú. M. Šk. vybrali a redakci t. l. odevzdali návštěvníci divadla v Adalbertinu 13. t. m. 1 K 60 h.

Krádež kola. Především sobotu nějaký smělý chlapík ukradl p. Jos. Ježkovi, majiteli elektrotechn. a sportovního závodu, jeho vlastní kolo. Byla to věru velká odvaha na místě tolik střeženém. Pátrání posud bezvýsledné.

Cyklos přednášek odborně-vzdělávacích pořádá opět v zimním období roku 1907-8 městské přím. museum v Hradci Králové. Zahájen bude ve čtvrtek dne 24. t. m. přednáškou p. řed. Lad. Haněla „O významu přím. museí". Na pořadu nalézají se dále přednášky p. dra. V. Schustra „O obnovení řádu živnostenského", p. dr. Ot. Klumpara „O krajích a krajkářství na Orlicku", p. inž. Rob. Urbana „O rozvoji fotografie" a „O chemickém zpracování dřeva", p. prof. K. B. Mádla „O umění bytovém", p. inž. J. Sedivého „O pokrocích ve spájení a sváření kovů", p. Leop. Weigera „O úkolech a cílech chlapecké i dívčí školy pokračovací", p. R. Kepla „O václ. Holáři", p. inž. Fr. Stracha „O podmínkách rozvoje proudů elektrického", sl. Fil. Srpové „O reformě ženského oděvu" a jiných zajímavých témat více, o které správa musea teprve vyjednává. Přednášky odbývají se budou v čtárně přím. musea, v budově c. k. odborné školy v přízemí v levo vstup volný. Začátek o 8. hod. večer. — Vedle přednášek připravuje správa musea za součinnosti technologického musea v Praze několik krátkodobých kursů odborných, a sice knihařský kurs pro mramorování a zlacení ořízek, kurs chemický pro lakýrny, malíře písmo a pokojů, po případě, sejdou-li se dost přihlášek, i kurs pro holice a vláseňkáře. Doba k odbývání kursů, které jsou bezplatné přístupny samostatným živnostníkům zmíněných oborů, po případě jich starším tovaryšům, oznámena bude po dohodě s přihlášenými posději. Zatímni přihlášky přijímá ředitel musea jakož i knihovnik musea v čtárně.

Mléko v uzavřených lahvičkách. Tento nápis na některých vozech mlékařských hlásá odběratelům, že se jim dostane mléka, jež bylo nalito do lahví v tom stavu, jak bylo nadojeno. Vždyť 18 h za 1 litr mléka není velká láce, a proto můžeme požadovati za tento peníz mléko dobré. Avšak velmi často jsou hospodyně o tom přesvědčeny, že mléko přišlo do lahví takové, jaké nebylo nadojeno a proto neodpovídá ceně požadované. Poněvadž taková manipulace poškozuje dobrou pověst mlékařů (po případě dodavatelů mléka), měly by tyto věnovati více péče jak pínění lahví, tak i mléku ve velkých nádobách zastlanému.

Násilí a vřava na tržišti v Pardubicích. Kulturní historik dějin města Pardubic bude musei vepsat v kroniku tohoto města den 11. října r. 1907 jako den opravdu kulturně památný. Mohl by to zaznamenati takhle: Pardubští socialisté, jinak židovští náhonci, uradili se, že ode dneška násilím budou nutiti všechny prodáváče o týdenním trhu, aby zboží své prodávali za ceny, které si sami od případu k případu nadiktují. Jak vyjednává, tak také vykonává. Ráno o trhu, když nekvalitní lidé přicházeli s maslem, vejci, tvarohem, drůbeží atp., čekal tu již výkvět radých s tištěným ceníkem přinesených potravin, který tu zdarma všem rozdávali a vybržkoval, že se musí každý přesně řídit dle cen tam naznačených. Kdo se nechtěl podrobiti tomuto radému příkazu, byl fanatickými ženami socialistickými napaden, zasypán nadávkami, a když asi to nepomohlo, dostal několik ran. Nastal křik a vřava. Bojácní popadali košíky a skryli se honem v sítních domě. Jiní běželi na přítomné policajty, dovolávajíce se ochrany proti násilníkům. Ale marně. Policisté chovali se, jako by jim to bývalo hostejno. Je to přímo neuvěřitelné, ale pravda. K čemu asi jsou policajty v Pardubicích? Za takových okolností byl celý trh značně poškozen, a lid venkovský vrátil se s proklínáním domů, zatímco se, že hned tak na trh do Pardubic nepějde. Městská rada vydala hned potom vyhlášku, ve které publikuje, že stojí s teroristy proti umělému a bezdůvodnému sdráždění za jedno, ale že takový způsob boje neschvaluje, ano že jej bude stíhati tresty. Není to ani studené ani horké, a lidé tvrdí, že ta vyhláška je nerozhodná obojetnost. Po Hradci a Chrudimi přišly také Pardubice. Ale v Pardubicích to bylo přímo ošklivé, a venkov přý si to zapamatuje. Nikde jste zajisté neslyšeli, že by podobnou rebelii stropili socialisti proti lichvářům židovským; ale proti chudému, bezbrannému lidu venkovskému mají tolik kradě!

Afera Teplý-Lhota. V úterý dne 15. t. m. konalo se u okres. soudu v Pardubicích přelíčání mezi prof. Teplým a dr. Lhotou pro § 411., totiž lehké ublížení na těle, kteréhožto přelíčání dopustil se dr. Lhota na pro^u Teplém vlákn jej

do své kanceláře v domnění, že prof. Teplý napal o něm v novinách jakési satirické poznámky, jež pak vyšly v brožuře. Celá soudní tato záležitost vleče se různými instancemi celý rok. Dne 15. t. m. měl se konečně celé té trapné záležitosti učiniti konec, ale ani tehdy k tomu nedošlo. Do soudní síně dostavili se všichni zástupci pardubských novin a také mnozí sociální demokraté. Teplý dostavil se se svým obhájcem dr. Horákem z Pardubic, a dr. Lhota s dr. Šaurem z Prahy. Po přečtení generalii začalo jednání o smír, ke kterému vybízel hlavně advokát dr. Šauer. Ale k smíru nedošlo s té příčiny, protože, pokud záležitost tu měl v rukou dr. Šýkora, advokát z Chrudimě, zamítl dr. Lhota pohlavě lehoučkě tehdy podmínky smíru, nastoupiv cestu soudní. Po výslechu prof. Teplého předvolání někteří kněží za svědky, kteří vzati vesměs pod přísahu. Ač výslovně jednalo se o § 411., přece každému položena soudem otázka: „Paal jste vy tu brožuru anebo nepsal?" Přelíčání vzalo sensační obrat, když poslední svědek prohlásil, že za pisatele se kdesi vydával P. Hruška, který přece koketuje s oním táborem, jemuž přisrčné jednalo se celým processem pospioiti pardubské duchovenstvo. Nastalo neočekávané překvapení, a soud ustanovil se povolati na některý příští den nové svědky. Tim odročeno vynesení rozsudku, a celá nechutná tato záležitost dostala novou tvářnost. My rozsudek, po případě další události v této sensační při v příštím čísle přineseme.

Vydařený pozor v Rychnově n. Km. Jak to jen udělat, aby si žáci pokrokového profesora vážili více než učitele jiného? Jak to pohodlně provést, aby v něm neviděli tuctového paedagoga? Udělalo se to takhle. Při první hodině v oktávě, dříve než začal vyučovati, stoje za katedrou, představil se velectěnému obecenstvu: „Professor Ch...". Vždyť přece žáci mají vědět, koho mají před sebou; žádá to společenské takt — třebaže ti byrokratičtí paedagogové považují představení se učitele žactvu za věc zcela zbytečnou a že svého profesora znají nebo poznají i bez poukání moderní etikety. Ale účelu přece jen trochu dosaženo. „Tohle je přece professor, ten ví, co se sluší a patří; ti druzí dívají se na ubohého studenta a patra." Inu, na kapku među chytli více much (zvláště těch nezkušenějších, mladších) než na celý sud octa. — Zase tedy aspoň nějaký pokrokový čin v našem městě. Prý „prý" a formalitami, toužíme po opravdovosti." A najednou... Byzantinism před davy nebývá lepší než byzantinism projevovaný před vládou.

Květy pokrokařského barbarství v Dobrušce. Přímo fyzický hnus jímá počtvého člověka jakéhokoli přesvědčení, patří-li na to, s jakou bezohlednou surovostí dovedou pokrokaři zdejší vyhlédnoutou oběť mrakati, jak umějí prolhaně hanobiti i člověka nemocného. Páčalo se, čenichalo, slídilo až — najejdnou panstvo vidělo až přes Atlantický oceán. Nyní již každý může vědět, jak ničemné byl P. Vaníček pomluvou o útěku do Ameriky zosuzen. Leč dalekozraké panstvo jako by teď ani nevidělo z Dobrušky do Bystřce, kde churavý dp. Vaníček se zdržuje. Kde pak odvolat! To raději v „Osv. lidu" (12. t. m.) se napsalo, že klerikáty „nehula ani zpráva, že jeden z nejhorlivějších klerikálů utekl s dívkou, nebo dle nejnovějších zpráv bude teprve utíkat (prý do Ameriky)." — Tuhle máte vypočtenou humanitu těch, kteří chtějí vykládati katolíkům, jak mají dle Kristových zásad žít. „Klerikál" bude utíkat, musí utíkat, poněvadž si toho přeje jistivá družina na skandály lačné čekající. A protože bude utíkat, již nyní musí švihati plantážnický bič do chorého těla. Vzhůru na něho, dorazme ho! Měli jsme již dávno určitější posvětití na skutečné bahno, jež by rádi pokrokaři před veřejností amyli. Ale nejme jistivými škodolibými zlostníky. — Nedají-li však lidé, tolik besoitni k churavému muži si počínající, pokoj, pak akážeme, jaké romáčky milají oni. Prý „Obnova", hemžila se nízkými jeho (Vaníčekovými) výpady, tak nízkými, že i třeba tělesné vady (!) jeho odpárci byli předmětem spasilných rad." Tu bychom se měli tázati „čestné" „Osvěty lidu" po důkazech, ale list, který od samého pokrokařského listu byl nazván „stokou špinu", který tolikrát z prohnaných lží byl usvědčen, nestojí za to a také by neodpověděl — jak víme z četných jiných případů. Ale to bylo to: dopisy řaly do živého, a proto ten hněv nad „sprostotou." A pak přilíčati ty dopisy Vaníčkovi! Vzácným přítelčkám připomínáme, že jest zde katolický smýšlejších občanů dost, jak ukázaly poslední volby. A právě řádění pokrokařstva povabudilo i ty liknavé k protitlaku. A že Vaníček „před každým klopil srak?" Vám aspoň se divíte do očí jest pro dobrého katolíka sebezapřením. V tom vašem zraku totiž zrcadlí se tolik „lásky, humanity, soucitu a šlechetnosti", že věru raději hledět jinam, raději vás ani nepo- tkati. Místo co by ti lidé aspoň trochu hleděli se napravit, pátrají ustavičně, kdo, kdo jen do té „Obnovy" přišel. Uvidíte ostatně, že právě po odchodu Vaníčkova bude se psati do Obnovy ještě více, a tak se přesvědčíte, zda k tomu bylo potřeba právě pára Vaníčkova. Byli bychom ovšem nejraději, kdyby se psati nemušilo, kdyby nastalo aspoň trochu klidné soužití. Ale tohle vy sami nechcete, jak nové vaše Hl. svědčí. Tedy dobře — budeme se brániti dále. Je-li některý zlostinec sd-

sousen k smrti provazem, sečká se s trestem, onemocní-li; ještě se mu dostane vláděho ošetření. Pokroková humanita jest jiná; ta musí mrskati těmi i člověka chorého. Cikán lze pouze tehdy, hrozí-li mu trest; pokroková však jde dále — lze a lze, aby se vymstil, aby se samé moderní „solidnosti“ člověka jiného mínění mravně zničil. Jen pokroková jest dovoleno hřích pachati. Běda však tomu, kdo by se proti nim ozval. Tu na místo sebezpytu vytáhne z pokrokového toulce kalené šípy. A snad kopnou ještě do hrobu člověka, jehož svým řádním nstvali. Před nimi nemá člověk věru ani v hrobě pokoje. Dobře řekl známý filosof, že osvěta bez náboženství stane se rafinovaným barbarstvím. Moderní nepoctivec nalezne si rozhodně víc prostředků k uštvání než nepohodlného než starověký barbar. Panstvo ví, co se zde o jeho vyšší mravnosti nejen šeptá, ale i urditě mluví. Proto se snaží odvrátiti všemi prostředky pozornost obecněstva od toho, jak v praxi samo mravnostní zásady „svého“ Husa následuje.

Školní zvláštnost v Dobrušce. Němota zavádí se místo křesťanského, obvyklého pozdravu: „Pochválen buď Ježíš Kristus“ na národních školách okresu N. Města n. M. dle „řádu pro školní mládež“, vydaného c. k. okresní školní radou téhož okresu. Dotyčný ferman zní: Představené a učitele mezi vyučováním do třídy vstupující pozdravte povstáním! Nevíme, v čí hlavě tento nápad se zrodil, aby úřední sankce došel, ale silně ukazuje na p. Hrdého z Valu, F. Hájka, známého odbojníka proti křesťanskému pozdravu ve školách z dob dřívějších; a tento pán, bývalý seminarista a bratr farářův, v komisi pro vypracování onoho řádu zasedal. Tímto nařízením tedy představení a učitelé jsou postaveni mimo ostatní katolické smrtelníky, mládež je křesťanský pozdravovati nesmí. Možná, že by to pokrokovým inspektorem, ředitelem, učitelům mohlo škoditi, činiti je nervozními, a proto místo pozdravu se zavádí němota. Učitel střídajíc hodinu přijde, žačtvo v lavicích se ledabyle zvedne a zas mallebně usedá. Sem tam nějaký zapomětlivce otvírá ústa na pozdrav, ale přínýsý pohled třídního mu je v čas zavře. Pak předešlý učitel odchází a táž němota se opakuje. Ani katechetu nepozdravují jinak. Úřady mají vnitřní řeč němčinu, na školách vnitřní pozdrav — němota. Frumar, Myslík, Pelant si mnozí ruce, že již c. k. úřady se našly, které v jejich snahách pracují. Za to v křesť. lidu to vše a působí u něho nespokojenost a škola jej oddaluje.

Přednáška cestovatele Al. Svojsíka v Dobrušce. Křesťanská jednota sv. Václava v Dobrušce pořádá v sobotu dne 26. října 1907 v sále hotelu „u Labutě“ přednášku spisovatele, člena Národní rady české a cestovatele Al. Svojsíka „Cesta kolem světa“, provázenou 200 obrazy, kolorovanými akad. malířem Spillarem. Začátek o půl 8. hod. večer. Předprodej lístků u p. Em. Táslera.

Z Libčatic. V sobotu 19. října 1907 o 8. hod. večer veřejná schůze v sále p. F. Dejmské v Libčatic. Program: Natnost a důležitost měšťanské školy v Libčatic. Promluví: p. Ed. Beneš, městský tajemník v Semilech, p. A. Munzar, učitel měst. školy v Lomnici n. P. Vzhledem k velikému významu této schůze zveme všechny pp. rodiče, jakož i veškeré občanstvo, jimž budoucnost příští generace není lhostejná. Do schůze této pozvání jsou pp. zemští i říšští poslanci, hlavní c. k. okr. školní rada, slavný okresní výbor, sl. obecní zastupitelstvo a slavná místní školní rada. — Svolavatelé.

Z Mělníka. Dne 29. září odbyvala se zde organizační schůze dle § 2. sp. z. Dostavilo se k ní 126 mužů. Po dvouhdi řeči místního dp. faráře a velezařilých řečech p. redaktora Hiesla, dp. J. Kočvary, kaplana z Opatova, a dp. R. Waachitschka, kaplana z Karle, dalo se započati ke katolickému spolků 72 mužů. — Veliké výhody dostane se obci naší zařízením telefonní stanice při telefonní línii Pardubice-Svitavy, čímž odpadne vysoký poplatek za doručování telegramův ve Svitav.

Jest „Východočeský Obzor“ poštědevstělý? Napsali jsme nedávno, že socialistický „Východočeský Obzor“ jest obhájcem židů a na tom nezvratně trváme. Jsou-li to židé pardubští nebo vídeňští, anebo mluví-li svým obvyklým žargonem, na tom nic nesejde. Jedná se o zásedu; „Východ. Obzor“ jest ochráncem židovských zájmů vůbec a tedy i židů německých. A že židé v Čechách valnou většinou němci, pokud to jde, vědí lidé i v Braticích a Čáslavě. Orkem „V. O.“ vede taktiku velice chytrou, aby neztratil důvěry svých zálepených přívrženců. Před lidmi myslícími však se to nedá zakrýti slovíčkářským uměním. „V. O.“ měl právě vhodnou příležitost promluvití jasně, bez rukaviček proti židovským uhlobaronům, židovským akcionářům a prezidentům dráh, proti židovským kartelářům, ale zatím si hesky chytře pohybuje pouze proti velkokapitalismu a — kněžím. Šam židovský „Kozvoj“ jest v té příčině otevřenější než „V. O.“ Řekněte, kolikrát jste psali různé a přímo o jména Rotchildové, Gutmannové, Petachkové, atd.? Kde pak by rudý tisk narazil přímo na semitské wertheimky, které si zabezpečují „oportunitu“ soc. demokracie hojnou podporou! Proto urádně píše „V. O.“ nikoho neustranného nezmatk.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

V nejbližších dnech vyjde v Chrádmi první číslo měsíčníku „Užitečný Rádce“, věnovaného veškerým praktickým zájmům výrobních tříd našeho lidu. Rádce předplatné pouze 2 K 40 hal. Žádejte jej na ukádku!

Jak si pomohli pokroková odpadlíkem Svojsilem, k tomu se čím dále otevřeněji ptísnávají. Moravský dopisovatel „Osvěty lidu“ 15. t. m. žaluje na poměry pokrokové na Moravě a dodává: „Anarchističtí redaktori v „Mor. Kraji“ vnesli do strany tolik smutku a popletli tak veřejnost, že to strana sama cítí ve svém nitru. Leč nechceme upadnouti v rekriminace a končíme: Jisto jest, že na Moravě jest mnoho hněloby a mnoho bahna. A stručná historie dvou let nám ukázala, že pokrokové hnutí na Moravě nedovedlo se vyvíjeti tak, aby přineslo ozdravění politických poměrů, ba „osud snad tomu chtěl“, aby uvázlo v tomto politickém marasmu také, čímž zmařeno přímo vážné účelí několika snaživců z let dřívějších. A celá tato mizerie nedá se také jen tak zhola oddisputovati. Jest to záležitost příliš vážná a třeba hlubokého a dokonalého řezu, má-li se zející rána zabojiti. — Jen aby pod tím hlubokým řezem pacient nekonal. Operace se povedla, uřízli jsme mu hlavu, ale vykrvácel“, řekl kdysi doktor Mastičkář. Koho budou chtít pokroková moravští svorní poslouchat, až jednu hlavu, Svozila odstěhete? Tolik jste ho veřejnosti s barumskou reklamou ukazovali; a teď platte za parádní výstupy účet hodně veliký. Nejraději byste atrakci schovali do větešnického krámu, kdyby se dala. Aspoň nyní vidíte, jak velkou měla trpělivost „despotická“ církev s tímle mužem, jehož příliš velká „svobodomyšlnost“ budí veliký odpor a protesty ve vašich vlastních řadách.

Veřejné lázně v Plzni stízeny budou dle usnesení obecního zastupitelstva nákladem 400.000 K. Lázně jsou neocenitelným zdravotnickým zřísením a neměly by scházeti ani v nejmenší vesničce, třeba co nejjednodušší.

Nemocnice na 10 milionů K usneslo se zříditi křesť. sociální obecní zastupitelstvo města Vídně. Nemocnice tato s 1000 postelemi bude postavena na obvodu města uprostřed zahrad.

Na obranu obecněstva vyetonpilo obecní zastupitelstvo města Smíchova; rozhodlo se totiž, že zřídí obecní ústav pohřební nákladem 25.000 K. Vypravení pohřbu, které po obchodnicku provozují různí jednotlivci, často sahá hluboko do kapes občanstva. Chvályhodno, že se tady obec staví na obranu poplatnictva.

Topení petrolejem. V brněnské a lvočské obchodní komoře vzhledem na hrozící nedostatek uhlí podány návrhy, aby zavedeno bylo topení petrolejem a odpadky naftovými. Ovšem dosud nenalezeno, jak by se měl petrolej k hoření upravit a jak k tomu cíli zříditi kamna a pece.

Nadbytek sil učitelských svidět patrně ukázal se letos. Letošní abiturienti učitelských ústavů po většině jsou dosud bez místa — teprv po vánocích dostanou se někteří do služby. Ze 101 moravských abiturientek dostalo se na místa pouze 30. Dobré hmotné postavení učitelstva přilákalo do učitelských ústavů nadbytek studentstva. Samozřejmě, že návštěva učitelských ústavů zase klesne.

Speleování mrtvol zakázala vláda bavorská, následkem čehož nesmějí se v Bavorsku stavěti ani krematoria (pece k spalování mrtvol). A naši čeští pokroková blouzní dále o spalování mrtvol. Aby se pokusili o slepení hmotných poměrů bližních, to jim ani neupadne.

Nejvyšší dům na světě. V Nov. Yorku dostavuje se právě nejvyšší budova na světě. Je to nebetýrný obchodní dům známé Singerovy továrny na šicí stroje na dolním Broadway. Dosáhneví nyní 41. poschodí, není tím dosud budova dohotovena, neboť se nyní opatří ještě vysokou věží o 6 poschodích, i dostoupí tak výše tohoto obra mezi stavbami novyorskými 612 ang. stop šli 184 metrů. Budova šiní dojem obrovské věže. V Novém Yorku musí se totiž, zejména ve štvrti obchodní, s pozemkem velice spořit, neboť stojí čtvercový stopa 700 dolarů a tak nabývají zde stavby vždy více podoby věže. Dle plánu, vypracovaného do nejmenších podrobností, bude věšiti budov 66.000 tun. Při tom brán šfetal na každý hřeb i šýt, neboť celá nesmírná železná konstrukce se sdíve i podlahami spočívá na 89 ocelových sloupcích, zapuštěných 90 stop pod zemí v pevných skalách a veškeré snahy směřovaly k tomu, aby neel každý sloup přiblížen stejnou váhu. Vůzde, kde připustao, spořeno na váze, tak ku př. šfotována vyřepelí zařízení v jednotlivých místnostech se s litiay, jak se obýejouš děje, nýbrž s dráhé tlačené ocele, protože obnášel rovníř ve váze několik set tun. Zajímavo je pozorovat, jak pracuje řídící stavby. Tomuto pánovi neupadá, proč:ati jednotlivá poschodí a přeavědovaví se tam o postupa a správnosti stavby nebo dávati potřebné pokyny. Ne, on sedí pohodlně v úpravné řádovně v třetím poschodí a pomocí telefonu, do všech

poschodí vedoucího, umožněno je mu v několika sekundách domluvit se s kterýmkoli z jeho podřízených. Jak roste budova, rozvětňuje se i telefonní síť. Singerova budova vykazuje některé novoty, kterých dosud postrádaly i nejmodernější budovy. Šestnáct elevátorů, s nichž 8 expresních, zastavujících se teprve ve 20. poschodí, dopravovati bude 3500 úřadníků a stíženů do pracovních místností. Každý elevátor urazí v minutě 600 stop. Pohyby jejich říseny budou pomocí elektrosvětelných signálů a telefonů obfem liftboyů s důstřední kanceláře, jamuž zvláštní elektrické zařízení nástěnné vady přeruš místo jednotlivých zdvihů ukazovati bude. K osvětlování budovy pouhije se 15 000 elektrických žárovek, počt to, který by stačil k osvětlení menšího města. Do každé místnosti zaveden čistěná pitná voda, pomocí chladicího přístroje každé roční době přizpůsobená. Další novinkou je zařízení na čištění šatstva. Ve všech místnostech nalézá se speciální kartáč, který v okamžiku z kabátu nebo klobouku veškerou prach vyčistí. K udržování čistoty v úřadních místnostech je takovéto zařízení velmi důležité. Prach svádí se do přizemí. Na větší umístěn bude obrovský reaktor, jehož světlo bude i na vzdálenost 100 až 180 kilometrů viditelné, nebude-li nebetýrná budova tato jinými uzavřena. V malé vzdálenosti se nacházívící Metropolitan Life Company postaví na př. na svoji obrovskou stavbu nyní ještě věš o 49 poschodích. Jiné vzdušné ideje nacházejí se ve vývoji; nějaký stavitelský gnius má dokonce dohotoveny plány na budovu 163 pater vysokou, obsahí mu jen ještě kapitál. Myslí, že by budova tu, neštáje pozemek, za 20 až 25 milionů dolarů postavil. Stavba Singerovy budovy stojí 1,500.000 dolarů. Kdož ví, nneukatečn-li se i tyto nápady. Před 15 lety nebyli bychom také mysleli na buo u o 47 patrech — tenkrát byli jsme skromni, neboť jsme se divili, když se stavěla budova „Worldu“ o 18 patrech. Ted je to výška tak neaprádná, že se dotýká z ní stýd, a aby alespoň trochu s duchem času pokračoval, opatří budova přístavbou, která bude mnohem vyšší.

Jak se vyrábějí „klerikální skandály.“ Znáťatko-socialistický list „Nuova Fede“ (t. j. nový zákon), v Turině vycházející, hanobil soustavě faráře Mich. Manfreda z Alice inferiore jež jako ředitele vinil z nesprávných manipulací v tamní dětské útlárně. Sočení toto nedal si farář však libiti a pohnal útrhade na eti před soud. Redakce štvře ského listu šla do proa. Farář byl tak šlechtý, že nešádal za potrestání útrhade, načež nejbližší číslo „Nuova Fede“ přineslo doznání: „Podpešaný ve jménu „Nuova Fede“ prohlašuje, že po seznání skutečného stavu věci farář Michael Manfred nikdy jako ředitel útvaru neuzavíral koupě k svému prospěchu a že všechny své služby vždy jen ve prospěch útvaru činil. Žalovaný nese všechny útraty soudu.“ Odvolání toto setkalo se s všeobecným povděkem občanstva, jež zná svého faráře jako nadšného a nešistného správce útvaru a ote obudiny. Kněám se nadává, že se opuštěným péce nevěnuje; jakmile však začnou kněží v tom směru pracovati, dostane se jim za odměnu nepoctivých potup. — Klerik a učitel řádu Salesiánů František Disperati z Varese, jenž byl od nepřátel církve hanebně nařčen z různých hanebností, byl soudně za nevinnu usáen a z výsledků vazby ihned propuštěn. Klerik ve vazbě oblékl si civilní šat, sotva že se však ocíl na svobodě, se slzami radosti v očích oblékal se opět do svého řekolního roucho. Bodrý lid ve Varese připravil mu erdečnou ovaci za nespravedlivou 42denní vazbu a školy kongregace Salesiánů ve Varese a Braggio, jež byly zásludkem sednáctého štvání a křivého udání zavřeny, byly právě v těchto dnech na rozkaz provinciálního školního komitétu opět otevřeny. Ukázalo se jasně, že všechny skandály byly vymyšleny, a mnichům salesiánským dáno akvěle dostiuchnění. Rozumí se samo sebou, že ony červené a jím podobné české listy, j-š o skandálech těch se sálíbou se rozepisovaly, mlčí nyní jako zatezané. „Osvěta l.“ ani „Čas“ nyní neupláš, jak řaš ovaneš hanebný útok při podniknutí proti mnichům ve Varese. Tém listům hodily se však dobře vyřhané správy protikatolické.

V Braniborsku a Pomořansku jako v Uhrách. Velkostatky v Braniborsku a Pomořansku s rukou šlechtických junkerů přecházejí do rukou bursovních židů. Berlínská „Tägl. Rundschau“ o tom napsala: Na statečích hrabat Roderich nyní sídlí novopečený baron von Friedländer. Na velkostatku Bornicku usadil se Ernst von Mendelssohn-Bartholdy. Starý šlechtický statek Wilkendorf přel v ruce uhlobarona tajemného rady dra. von Cár. Kersendorf u Ludwigfeldu náleží baroniscovanému generálismu konulu Schwabachovi a rytířský statek Marquart u Postupimi náleží tajemnému komerčnímu radovi Ravené, vesměs židovského původu.

Habešský panovník a papež. Přineďavné audienci Menelikova poselstva v papež přoneal místodržitel Harrareký Dedžamaš Meleša jménem Menelikovým tato slova k papeži: „Velký apoštolé! Vznešené je Tvé jméno, velká je Tvá vážnost. Jako syn a následník sv. Petra jdeš cestou jím vysačenou. Sedíš na vznešeném svém stoli v Římě, a učení Tvé naplňuje Itálii i země ostatní. K Tobě, Otče vznešený, který nesouš leti a nevyhledáváš svárů, jsem poslán od svého pána, mocného císaře Ethiope. Víme, že Ty jsi základem církve. Ty jsi skála víry Kristovy. Je jasno, že: trůn Tvůj je povýšen nade všechny, mezi všemi důstojnostmi je Tvůj nejvyšší, neboť sedíš na stoli knížeta apoštolů. Proto poslal mne můj pán a císař, abych se sklonil před tránem Tvým a abych erdeem i rty polbil posvěcené ruce Tvé. A až Jeho Veličenstvo je talem svým od Tebe vadáleno, přeče dli u Tebe erdeem a duši svou. Poslal mne pak, abych zaš a Tabou mluvil, abych požáti se směl pohledem na Tebe a tak, abych uviděl Řím a všechny ty památky, jímž se svět podivuje, sviděš kroky slavných a svatých apoštolů Petra, dědice klíče ke království nebeskému, a Pavla, kterého Kristus nazval nádobou vyvolenou. Káži otnost a síla apoštolů a požehnaní Tvé provází vždy pána mého, císaře Menelika a mne.“

Církev v Severní Americe. Americký statistik dr. Carroll uveřejnil v časopise „Christian

Advocata" tento přehled církví křesťanských v r. 1906 ve Spoj. Státech Severní Ameriky: Katolíků bylo 13,089 883 duší a budov bohoslužebných měli 12,449; metodistů bylo 6,551,891 duší a budov 67,852; baptistů 5,140,770 duší a budov 54,566; luteránů 1,957,483 duší a 12,919 budov; presbyteriánů 1,771,877 duší a budov měli na 16,000; „úředníků Kristových“ bylo 1,264,768 duší a budov 11,000; episkopální měli 846,492 duší a 7667 budov; kongregacionalisté 695 000 duší a 6030 budov; k těm ještě přistupují jiné drobnější sekty protestantské, takže všech příslušníků církví nekatolických bylo 19,191 306 duší a měli bohoslužebných budov 196 268. — Zajímavé je však to, kolik lidí v těchto protestantských církvích bylo, ale kolik jich v nich nebylo. Ze 70 mil. protestantů bylo jich v církvích necelých 20 mil.; tedy 50 mil. lidí bylo mimo všechny církve; tyto lidé většinou sice byli křtění, ale k církvi své se nehlásili. Zato katolíci hlásili se k církvi své valnou většinou.

Vynikající spolupracovník „Osv. I.“
Pokrokový list „Osvěta lidu“ získala v „učeném obuvníku“ Urbanovi vytrvalého spolupracovníka. Nemáme nic proti tomu, chce-li p. Haju užívat služeb člověka, a kterým se zabývaly c. k. úřady a jehož sama „Osv. lidu“ hodně nehorázně odsoudila v době, kdy již pro zvláštní finanční praktičnost byl nucen z Všeobecného sdružení vystoupiti. Byl prohlášen a nebyl znovu přijat ani tehdy, kdy znovu do sdružení se vtrhl; proto takovou kapacitu „Osvěta I.“ přejeme. Snad jest pravdou, že si dal zaplatiti mlčení v nějaké trestní záležitosti, ale nynější způsob „odhalení“ té aféry jest hotovou nízkostí, protože věc pouze napovídá a tak mazaně vykládá, jako by za ni byla zodpovědná katol. strana. Urban byl vyzván veřejně, aby jmenoval, ale nepověděl, nýbrž se vymlouval, že přý redakce „Osv. I.“ vynesla jeho jméno pachatele. Tím darebnost jeho není omluvna, protože je jisto, že označený čin, jestliže se vůbec přihodil, neměl prádnou souvislost s jeho odchodem z Hradce Králové. Znájící kníže ševce Urbana, soudíme, že sdělení jeho bylo zúmyslné za pomoci pokrokových lidí tak rafinovaně stylizováno, aby poskytovalo prohnancům stejného zrna vhodné pole k nejširšímu obviňování. A zejména v Hradci Králové našlo se skutečně několik takových jízlivců, kteří do sféry Urbanovy zatahovali stonapence katolické strany. My polemiku s Urbanem zde nepovedeme, protože od takového charakteru je nám ohavná i hana úplně lhostejnou. Pokrokové straně nutno jen k takové akvizici gratulovati.

Nejtěžší kniha. „Britské Museum“, které má největší bibliotéku světa, chová ve svém držením i největší i nejtěžší knihy světa. Jednou z nich je zeměpisný atlas, v němž uloženy jsou staré mapy Holandska obrovských rozměrů, nádherně zdobené. Kniha tato je uložena v obrovské skříni, kterou pohnoou pouze 3 mužové. Kožená vazba, zdobená vsádkami ornamenty, zvyšuje jen cenu knihy. Vysoká je 2 16 m a váží 362 kg. Atlas darován byl r. 1860 králi Karlu II., když se stávil v Holandsku, vraceje se do vlasti.

K 50letému jubileu Sv. Otce Pia X. Přátelů roku slaví papež Pius X. zlaté jubileum kněžské. Za tím účelem ustavil se pod nejvyšším protektorem Ježíš cís. a král. Výsosti paní arcikněžny Marie Annuniaty i v Čechách dámský komitét, který obrací se na všechny katolíky s prosbou, by věnovali dle možnosti řecennému komitétu bohoslužebná roucha, chrámové náčiní, kostelní prádlo, anebo peněžité příspěvky k zakoupení takových předmětů. Jelikož mají býti obdarovány chudé kostely misijní, doporučuje se věnovati raději větší počet předmětů, nežli práce příliš drahé a umělecké. Jména dárců budou zaznamenána, aby složen byl seznam dárců k nobám Jeho Svátosti. Až dosud bylo sebráno na penězích v Čechách asi 6000 korun. V pevné důvěře, že všichni katolíci (kněží, kláštery i laikové) dle možnosti na tomto vznešeném a záslužném díle se účastní (i sebe menší dárky budou s vděčností přijaty), prosí komitét, aby peněžité příspěvky zaslány byly co nejdříve, tak aby potřebné věci k zhotovení kostelního prádla, bohoslužeb. rouch a pod. mohly býti zakoupeny; kdo by věnovali chtěl raději nějaký ze jmenovaných předmětů, nebo kalich, konvičky, missál a t. d., by tak učinil nejdříve do konce prosince 1907. — Dary přijímají: Kněžna Anna Lobkowiczová v Praze III., č. 347. (za pražskou arcidiecési), hraběnka Ernestina Thunová v Děčíně (za litoměřickou), hraběnka Dobrzenská v Chotěboři (za hradeckou), princezna Kristina Schwarzenbergová v Tochovicích (za budějovickou). Dotazy zodpoví též v zastoupení vřdp. prelát J. Bindra metrop. kanovník Dr. Karel Kašpar v Praze. IV.

Prohlášení.

Na neoprávněné výtky a tupení nás dole podepsaných v posledním čísle „Osvěty lidu“ pro ochotnické účinkování naše v Jednotě katol. tovaryšů nuceni jsme následovně se ohraditi:

Co praví ochotníci hraje na dobročinné účely vědu, kde jsme posvátní, tedy ať v Sokole nebo ve spolku katolickém.

Umění ochotnické jako každé umění vůbec prosto jest všech politických barev.

Co ochotníci, jdouce toliko za svojí hereckou tužbou, hledá ve výkonech svých zábavu.

Tak vypadá pravý ochotník, a ten, kdo jest ochotníkem, naše jednání odsuzuje, jest v očích našich ochotnickým fušerem.

Ze skutečné ochotnickosti má býti a jest též prosto barev politických, dokazuje to okolnost, že — jak byl v článku onom nazván — „známý katolický tovaryš“ p. Beránek, dokud ze spolku „Klicpera“ nevystoupil, byl v něm přes svou katolickou co dobrý herec vážen a oblíben, a nespadlo také nikomu nás ostudně pokládati za méně cenné proto, že i dříve jsme vícekrát ve spolku katolickém hráli.

Obecenstvo sajisté nechodí se dívat na politické přeavědění herců, nýbrž na jejich výkony.

Proto nesávidíme spolku „Klicpera“ ono od něho vychvalované vybarvení a osdravení, když po něm, jak sám pisatel příslušného hanlivého článku přiznává, spolek umírá.

Pokud se týče tvrzení, že vystoupili jsme se spolku „Klicpera“, nechť se připustí velenutnou změnu stanov jeho, prohlásíme, že byla to jen drhák příčina našeho vystoupení, poněvadž stanovy, které byly před šesti lety známým, velice pokrokovým člověkem p. Macákem sestaveny, vyhovovaly úplně účelu svému a nepotřebovaly oprav, které měly pouze za účel, násilně omeziti naši ochotnickou svobodu; prvou však a pravou příčinou vystoupení našeho byla ta okolnost, že nabytím vrohu členů nových, nezasloužilých byli jsme my starší utlačováni tak, že konečně přes odpor náš byla vyřešena rezie p. Paula nabrání rezie nedostačující, pod kterou spolek „Klicpera“ dříve tak zdárně působil klesal a klesl konečně tak daleko, že světoje nyní rezií členu, který vůbec nikdy na prknech divadelních nevystoupil a věci ne rozumí.

Poněvadž nemohli jsme se dále dívat na pozvolné umírání spolku nám tak drabého, vystoupili jsme z něho a sice nejen my podepsaní, nýbrž s námi celkem 19 členů spolku tohoto a založili jsme spolek vlastní, který se získanými silami novými lítá na 30 členů vešmě veřejnosti již známých.

V čelo spolku našeho postavil se p. Karel Paul, který po dvacetiletém obětavém a zdárném působení svém ve spolku „Klicpera“ se svojí chotí, hereckou to na slovo vzatou, byl ze spolku toho vytváán stranou nyní tam vládnoucí.

Sefadivše se tedy v jeden šik pod osvědčenou již rezií p. Paula, utvořili jsme spolek, který svými kvalifikovanými silami jest a to reprezentovati moderní ochotnictvo, které v příčině umění politických stran nezná.

Jakmile však stalo se toto skutkem, poznal spolek „Klicpera“ v nás soka, a něhož není, a jsme nyní pranýřováni jen proto, aby nový tento, přes svůj zášťek již vyspělý spolek, byl ubit. K dosažení toho ve své malomocné zlosti nelekají se příslušní šivlové, kteří mají dosti odvahy nepodepsané nás urážeti, ani té nedůslednosti, že p. Paula, o kterém dříve veřejně tvrdili, že jest pokroku spolku na závažu, uznávají konečně za muže pokroku a zvon jej zase i a chotí jeho do spolku „Klicpera“, vědouce, že jen tím jest možno spolek ten drásti, nás pak zničiti.

Na štěstí však jest charakter p. Paula ryzí a neochrvějný a nedá se podobným lákáním ani vyhrůškami, „bude-li míti odvahu nyní s námi vystoupiti“ — odvrátiti od cesty započaté a my u vědomí toho napneme všechny své síly, abychom důvěry jeho hodni se stali, abychom veřejnosti dokázali, že příčinou rozkolu ve spolku „Klicpera“ nebyli jsme my, nýbrž ti, kdo nás tupí.

Tímto tedy odpovídáme nejen na poslední napadení nás v novinách, ale i na napadání dřívější, prohlásíme zároveň, že každé další polemiky co nedůstojné nás se na dále zdržíme, byť bychom, jak se dá očekávati, uráženi byli sebe více.

**J. Beránek, G. Dvořák, J. Novohradská,
M. Kolářová, M. Švarcová.**

(Zasláno.)

P. T. MUDr. Janovskému v Červ. Řečici.

Za Vaše poslední zasláno v „Osvětu Lidu“ vzdávám Vám upřímný dík. Desavonoval jste pokrokové listy a svého patrona Jiráka s Humpolce tak znamenitě, že všechny Vaše výtky scvrkly se na to, že jsem Vám jen na schůzi hrozil. A proto Vás žalovat nemohu. Už proto ne, že pro nával užitečnějších prací v zájmu svého voličstva neschývám mi času žádati satisfakci od lidí, kteří jí dají nemohou. Svým zaslánem nabyli jste také práva na 1000 K, které Vám vyplatí „Osvěta Lidu“ v Pardubicích. Že z důvodů hygienických a estetických neberete klerikálního tisku, jest u pokrokového doktora vysvětlitelné, ale že jste dovedl po šestnáct let bráti klerikální peníze bez obav o své zdraví, jest při uvedení důvodů nepochopitelné. Že nadávat dovede každý a nepotřeboje k tomu doktorského titulu, jest také pravda.

Vldeň, 16. října 1907.

Milo Záruba.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. října 1907. 1 hl pšenice K 16.00—17.80, žito K 15.80—16.00, ječmene K 10.60 11.80, prosa K 11.00—12.40, vike K 00—00—, hrachu K 24.00—26—, oves K 6.60—7.40, čočky K 22—00—, jablek K 22.00—24—, krp K 24.00—40.00 bramborů K 2.80—3.30, 1 hl jetelového semene bílého K —— ruského K —— semínka červ. K ——, 1 hl. jetelového s— máku K 45.00—, lněného semene K 21—00—, 100 kg žitových otrub K 14.40—00, 100 kg pšeničných otrub 14.00 ——, 1 kg másla čerstvého K 2.20—2.48, 1 kg másla převařeného K —00—, 1 kg másla vepřového K 1.84—1.92, 1 kg tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce K 0.07—0.00, 1 kopa okurek K 0—0.00, 1 kopa melů K 3.00—8.00, 1 kopa kapusty K 0.80—1.60, 1 hl cibule K 4.00—0.00, 1 kopa droby K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 1.20—1.60, 1 bočka hrůšek K 8.00—20—, 1 bočka švestek K 4.40—5.40, 1 bočka jablek K 8.0—18— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 12. října 1907 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 125 hektol., žito 159 jedné 184, oves 224, prosa 7, vike 0, hrachu 3, čočky 2, jablek 00, krp 00, jetelov. semínka 0, lněného semene —, máku —, 2) Zeleniny: zelí 150 kop, okurek — kop, kapusty 70 kop, cibule 40 hl, droby zeleniny 60 kop, mrkve 40 pytlů, brambor 216 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek 84 hl, hrůšek 40 hl, švestek 167. — 4) Droby. dobytka: vepřů 7 kusů, podsvinčat 729 kusů.

**Plně čtete
a všude rozšiřujete**
velice časový a pro obranu katolictva vysoce důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obsah:

- I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhodnými příklady učí pokrokaři bratrské lásky, pro kterou na oko tolik horují. Poznej, jak drsně a úskočně ze sobeckých příčin sami mezi sebou bojují. 7
- II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá pokrokový tisk na katolictvo . . . 156
- III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze zvláště o katolictvu a jak jest násilnický. 222
- IV. Doslov. 322

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak pokrokový tisk sesunuje náš národ nízkými sprostotami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou, jak převracejí ze zášti proti nám pravou vědu, jakých nákeřnických podokuků užívají, aby štít katolictva potlesnili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou osvěty bojují.

Každý se může z knihy poučiti, jak rafinovaná zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech pokrokových.

Stran 328.

Cena 1.70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

V sobotu dne 19. října t. r.

dopoledne o 10. hod. koná se

v Komenského třídě č. 273.

(proti dělostřeleckým kasárnám)

dobrovolná dražba

na nákladní vozy, (uhláky),
koňské postroje, putny na uhlí
a vůbec na

veškeré zařízení obchodu uhlím.

Každý

křesťanský dělník

má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 8 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

NAVŠTÍVENKY

VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK.
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA

též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

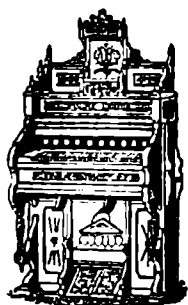
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 16. sz. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Goffine:

Domáci postilla.

Upisovací lhůta na toto dílo prodlužujeme do

1. listopadu t. r.

Cena brož. K 6, váz. K 9, po 1. listopadu
brož. K 8, váz. K 11.

:: Nakladatel ::

R. PROMBERGER,
knihkupec v Olomouci.

**Josef
Krejčík**

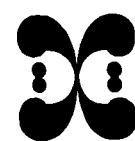
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné číste 612-VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje aktivně své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, ješky, Boží hroby, křídla, kasatelny,
společnice, křesla, konsoly, svícny, lustry, pu-
stky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Bez nábytek a
různé předměty hodící se na ..arky.

Původní nákresy, ceník a rozpočty besplatné a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních sošek.

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

gramofony
a fonografy,

desky a válce,

nejosvědčenější
gasolinové lampy
a žárová tělesa

v hojném výběru a nejlev-
něji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

Káva,

víno,

lahůdky.

Leopold Krška,
Hradec Králové.

Správy rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Vlasí bytové hodiny od . zl. 2—
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od zl. 2-50
Studentké, pánské, úřednické a světo-
známé precizní hodinky: Schaff-
hausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
Viktoria atd. za nejlevnější ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
s krásným blásem bílých strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradec Králové,

— vedle hotelu „Merkur“ —

Světově známý
pravý

malínský křen,

z nejlepších křenovek u Malína.

zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí bez do-
bírky v každé době roční a sice:

prima I a, a, . . .	90 h,	} 1 kg.
prima I a, . . .	80 h,	
silný obkladový	70 h,	
prostředně silný	60 h,	

jakož i veškerou zeleninu, cibuli, česnek, atd

za ceny nejlevnější

J. M. Jireček,

Kutná Hora.

Akiový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bursovní obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem července K 10,722.192-70.

Telefon č. 9,

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

Dražba

v obecní
zastavárně Kralohradecké

v čísle 230 (u semináře)
odbývati se bude

v místnostech zastavárny

19. října, po případě 26. října 1907

vždy od 9. hod. ranní do 12. hod. pol. a od
2. do 6. hod. odpo.

na zástavy

posuzávající z klenotů, hodinek, řetízků zla-
tých a stříbrných atd., šatstva, prádla a roz-
ličných druhů látek, obuvi atd., které
do 31. srpna 1907 propadly.

Veškeré do dražby propadlé zástavy možno
ještě ve čtvrtek před dražbou zúrokovat
aneb vyplátit!

V pátek před dražbou se vůbec neúčtuje.

Kalendář

na r. 1908 zdarma
a franko (v ceně 1 K)
obdrží každý mimo
více jiných premií,
kdo zašle nejdříve do 20. listopadu před-
platné 2 K 40 h na časopis

„Užitečný Rádce“
v Chrudimí.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
řeholím, ústavům a penzionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příslivcům a sáka-
níkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při
odebrání aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud a velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická ve všech vůních i cenách. Kartáčky
na zuby, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořných
kasetách pro dárky, ověřené krémy a mýdla k holení,
vyskousené britvy anglické. Velký výběr osobních jehlic,
dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rovněž veliké potřeby a pracovištní vyřábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat
šládné vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

4 1/2%

dnem 1. října t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická,
sestřijný závod železářský —
V PŘEDMĚŘICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějších,
přesných a uměleckých: Železná vrata vjezdová, železné ploty
od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k to-
várnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, nábrobní
mříže, lucerny, kandelábry, korunní lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronze, mosáze a
mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. interesenty osobně neb zašlu
případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na
náhradu. — Mnohá pochvalná uznání mohou předložit.
Ceny mírné — provedení nejlepší.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vyhláška.

K návrhu JUDr. Al. Zimmra, advokáta v Hradci Králové, jakožto vyko-
navatele poslední vůle Rozálie Mádrové, bude v notářské kanceláři v Hradci
Králové, dne 30. října ve středu o 3. hodině odpoledne odbývána

dobrovolná dražba.

1. domů čís. pop. 1. a 2. na Pražském Předměstí hotelu Mádrovky se
zahradou čís. kat. 832 a cestou čís. kat. 253 v Hradci Králové a bytovým a ho-
stinským inventářem, kterýžto byl oceněn na 638 K 80 h.

2. pozemků čís. kat. 840 a 841 v Pražském Předměstí ve vložce 1052.

Reality prodávány budou pro sebe, jedna po druhé dle dražebních pod-
mínek. Vadium činí 10%.

Pozemky ty mohou býti stavebními místy a měří 4 korce 386 čtv. sáhů.

Vyvolací cena ad 1. činí 59.032 K 72 h.; ad 2. činí 4824 K 10 h.

V podmínky dražební a inventář možno nahlédnouti v notářské kanceláři
a v kanceláři JUDr. Al. Zimmra v Hradci Králové.

Hypotekárním věřitelům právo zástavní se vyhrazuje. Schválení menších
nabídek vyhrazují si dědici.

Výtěžek dražební bude složen do rukou Dr. Al. Zimmra, jakožto vyko-
navatele poslední vůle.

Chládek,

c. k. notář

jako soudní komisař.

Katolické organizace žádáme,
— by hojně rozšířily —

kapesní kalendář

na rok 1908

Křesťanský Organisátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou
všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco
dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Křesť. a politika
Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické Dr. Fr. Šulc. —
Rádce v záležitostech úrasových. — Organizace mládeže. M.
Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vůbec 20 různých
praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal.,
poštou 1 K (může se zaslat ve válečkách). Při odebrání
nejméně 12 ex. za 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu

aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Boj socialistů proti velkokapitálu v praxi.

(8) Spravedlivé roztrpčení pojímá toho, kdo bedlivě pozoruje, jak v socialistickém táboře rozchází se theorie s praxí. „Vzhůru proti velkokapitálu“, volají ústa socialistických řečníků. „Výborně, jen ku předu“, ozývá se hromová ozvěna rudých posluchačů. Ale v praxi postupuje se proti velkokapitalismu tak, až se třese chudý živnostník o svoji existenci a až spíná soufale ruce malorolník. „Dělník musí lépe žít, potřebuje vyšší mzdy“, bláská dobře placený socialistický agitátor, který třeba nikdy dělníkem nebyl; a tento muž vede zaslepené zástupy proti těm, kteří také těžce hmotně strádají. „Nutno jest o dělníka lépe se postarati,“ slyší se všech stran. A — aby se dělníkovi lépe vedlo, mají se ožebračovati ti lidé, kteří často sotva tolik vydělají, aby zahnali hlad a na čas upokojili věřitele. Takovým způsobem že se má rozluštití trapná sociální krise?

Chudá venkovská žena, udřená, oblečená v záplatovaný šat, táhne velikou tíži do města třeba dvě hodiny cesty. Co na másle a vejcích vydělá, za to by malokterý socialista chtěl takový břímě ze vsi do města na zádech nést. Rádi bychom věděli, kolik těch upracovaných žen zbohatlo z toho, že na másle přirazily. Na trzích prodává nejvíce rolnictvo nejmenší. A na těchto ubožácích zkonšelo socialisté svoji sílu nejednatěji. A tohle že byl boj rytířský? Chce-li dokazovati lev svoji sílu na kůzleti, ozbrojený voják na člověku neudrží, odvracíme se s hnusem od takového zápasu. Leč ještě horší jest podívaná, jestliže povykuje socialista proti sedřeným, velikou práci shrbilým, vyzáblým ženám a dopouští-li se proti nim na veřejném tržišti hraběho, bezcitného násilí.

Celé organizované štvance uspořádány proti venkovským prodávákům od soc. demokratů v Hradci Král., v Chrudimi a Pardubicích. Socialisté by přece měli věděti, že hlavní zisk z potu rolnického mají židovští bursiáni, že Tito mají největší vinu na zdražení životních potřeb. Ukáží však radí určitě přstem na skutečné původce sociální mizerie? Ne — to raději si dupnou na rolnické chudasy, kteří jsou zrovna tak a často ještě více vyssáváni velkokapitalismem než tovární dělníci. A přece socialista, který jen trochu přemýšlí, musí poznati, že takovým způsobem sociální boláky rozhodně se nevyhojí. I kdyby malorolnictvo továrnímu dělnictvu ustoupilo tak dalece, až by sotva hlad zahnal, ještě tím nebude docíleno vydatnější pomoci. Boj proti zdražování potravin musí se dít na půdě zcela jiné, jest nutno jíti ke kořenu zla a starati se v parlamentě o to, aby z mozolů rolnických neplynuly tak obrovské miliony do kapes těch lidí, kteří nikdy pole neobdělávali. Tovární dělník nikdy nezadá své právo, aby směl určovati cenu své práce, mzdu, jaká mu náleží. Ale rovněž tak jen bezcitný násilník může drsně vytlákovati proti malorolnictvu, jestliže toto chce své produkty líp zpeněžiti než v dřívějších časech, kdy samo jiné věci laciněji nakupovalo, kdy netížily pozemkové daně tolik, jako dnes. Ještě by byla jakási omluva, kdyby rolník zdražoval sám přemrštěné produkty k životu nevyhnutelně potřebné (žito, brambory, zelí atd.). Ale nyní se spor točí hlavně okolo ceny másla. Tážeme se socialistů: musí nevyhnutelně míti každý konsument máslo? Nejsou rodiny i dosti zámožné, které mají měsíční spotřebu másla zcela nepatrnou? Zdá-li se ti máslo tak příliš předraženo, nikdo tě ke koupi nenutí a nutit nesmí.

Vždyť malorolník sám málokdy dle libosti na másle si pochutná. Co má nejlepšího, nese na trh, jen aby co nejdříve upokojil berní úřad nebo záložnu. Půda zemědělců jest s dvou třetin prodlužena, chudás malorolník aby víc myslil na hypotekární předlužení než na sebe. Tovární dělník v sobotu peníze dostati za svoji práci musí, malorolník dře se každý rok stejně, aniž by věděl, zda pole jeho práci odmění.

A teď — kdo zplnomocnil socialisty, aby rušili na náměstí tržbu? Zda si je ostatní občanství sami povolali, aby za ně mluvili? Jakým právem obsazovali příchody na trh, obstopovali chudé ženy, nutíce je bezohledně a sprostě k levnému prodeji? Od koho jim dovoleno odháněti kupující od prodávajících, rváti zboží z rukou kupců? Jestliže některá prodáváčka přece vyslovila cenu vysokou, nalezneme se přece zcela jiný způsob k nápravě. O to tu jde hlavně, má-li právo soc. demokracie poroučeti lidem chudým, s jakou mzdou mají býtí spojováni a jítí se na ty zámožnější, kteří rolnictvu za práci dobrovolně chtějí více zaplatiti.

A nyní obrátíme list. *Kolikrát soc. demokraté tropili výtržnosti před burou židovskými millionáři obsazenou? Kolikrát nutili násilně židy shromážděné, aby libovolně ceny potravin nesvyšovali? Kolikrát dělali demonstrace před domem žida, sabývajícím se blankotermínovým obchodem?* Jen slepý může neviděti falešnou hru soc. demokratů s lákavými hesly. Každý může snadno pochopiti, že drobným škorpením mezi lidmi málo zámožnými nebude zatřáta žila skutečnému velkokapitalismu. Socialističtí řečníci mluví a mluví theoreticky proti velkokapitalismu, ale na pravou stranu udeřiti se bojí. Když v parlamentě r. 1902 podal dr. Lueger interpellaci pro volební čachry několika židovských millionářů, sociální demokraté se jich horlivě ujímali. — Židovský rudý poslanec dr. Ellenbogen v parlamentě hlasoval na straně několika zastupců bursiánů pro obchod blankotermínový, tedy pro obchod, jímž se lid vyssává a ožebračuje.

A nyní? Že dr. Lueger za veliké pochvaly křesťansko-sociálních poslanců dal pěkný návrh na starobní a invalidní pojištění pracujících tříd, musí slyšeti proti sobě útoky, podezřívání a posměšky soc. demokracie. Dne 17. t. m. podali poslanci Kraus a V. Myslivec návrh, aby bylo chráněno obyvatelstvo proti drahotě uhlí. Socialisté však zařídili se šikovně, aby vlk byl nasycen a koza zůstala celá. Aby se zdálo, že se o lid starají, podali návrh proti zdražování životních potřeb na takovém místě, kde — dle vlastního jejich vědomí — vyřízen úspěšně býti nemohl, totiž na sněmu moravském. Bylo jim poukázáno na sněm říšský, a tu socialisté nadávali jen což, aby zachovali lišácky zdání opravdovosti. Jak se však zachovali na radě říšské, kde přece mohl míti návrh praktický výsledek? *Pilnost návrhu Krausova, aby vláda učinila opatření proti zdražování uhlí, byla přijata všemi hlasy proti hlasům soc. demokratů.*

Posl. Buřival vyzval vládu, aby předložila zákon na ochranu železničních zřízeních proti jejich vykořisťování se strany správ drah. Socialisté dobře vědí, že dobré návrhy sněmovním rámcem jen trpí, že nejlépe rozhoduje hlasování samo — třeba zcela klidné. K čemu směřoval tedy jejich rámus při tom, k čemu směřovaly jejich osobní nadávky? Snad ku blahu dělnictva? *Postavili se proti postátnění dolů a proti úpravě vyssavačských kartelů.*

Než by socialisté seslabili přívalem peněz hrnoucích se do pokladen židovských lichvářů, raději budou znásilňovati na trzích malorolnictvo. To jest významná ukázka, jaký to vede boj soc. demokracie proti velkokapitalismu v praxi. Než by ztenčili socialisté důchody židovských uhlobaronů, vydřené na pracujícím lidu, to raději budou raditi, jak by rudí dělníci mohli sekýrovati nemajetné mistry, jak by se zemědělské dělnictvo dovedlo vymstíti v příhodný čas chudším hospodářům; budou raditi, jak by se potýral kněz žádající štolový poplatek třeba jen skrovný. A zatím obr velkokapitalismus oděný v židovský kaftan vzroste ještě víc a necitelnou nohou bude šlapati po lidu pracujícím ještě vzpurněji.

Katolický dělník nedává si cslepití zrak fanatickými a jednostrannými dogmaty socialistickými. Nehledí tak na formu jako spíše na podstatu, na jádro sociálního zápasu. Nemá-li sám dostatek, cítí útrpnost i k těžce zápasícím třídám těm, které socialisté za dělníky v užším slova smyslu nepovažují. Ví, že malorolník musí dřít a dřít jako dělník. Lituje i mistra, který přes všecku vlastní námahu a přes veliké starosti klesá v zápas s výrobou tovární. Ví, že malorolník napracuje se víc, než socialistický křikloun, který žije velmi dobře ze svého byzantinského pochlebování dělníkům a který při tom štvře proti těžce pracujícím malorolníkům. Pomoc všem pracujícím a těžce stíženým! To jest katolické heslo. Socialisté však chtějí osvědčovati útrpnost mrskáním lidí drobných a šikovným obcházením a ochranou — kapitalismu skutečného.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Exercicie čili duchovní cvičení dle sv. Ignáce z Loyoly a dle manresy F. A. Schmidta k potřebě všech věřících zčeštil a vydal dr. Ant. Ondroušek. Cena knihy 0 400 str. 3 K. — Rádce duchovní. Časopis kněžstva českoslovanského. Roč. 14., č. 8.—10. Řídí kan. F. Vaněček. Vychází měsíčně za roč. předpl. 8 K. — Dějiny nové doby. Píše dr. J. Kryštof. Seš. 3.—5. (Dějiny národa něm. v době parlamentu frankfurtského.) Dílo vynikající. — Zábavy večerní. Roč. 27., čís. 1. a 2. M. Sero: V zemi Kristově. Cestopis. Přeložil dr. F. Maleček. Cena 1. a 2. dílu 2 10 K. — Ludmila. Sběrka zá-
bavné četby pro lid. Roč. 9., sv. 5. F. J. Andrlík:

Odpoštějme. Ludmila přináší ročně 6. sv. vybrané četby za roč. předplatné 2 20 K. — Boh. Brodský: Vesnické obrázky. Část III., sv. IX. Sebraných spisů seš. 117.—119. Za 90 h.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Výbor ze spisů Karla Havlíčka. Upravil F. Bílý. Seš. 5. a 6. po 24 h. České knihovny zábavy a poučení sv. 22. — Pafřížtí Mohykáni. Román Al. Dumasa. Přeložil dr. J. Sterzinger, ilustroval V. Oliva. Seš. 6.—18. po 30 hal. — Slavische R-maz-Bibliothek. I. Herrmann: Prager Geschichten. Přeložila A. Auřednicková. Seš. 1. a 2. po 32 hal. — A. Stašek: Na rozhraní. Román z území obrožného. Seš. 1 za 32 hal.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze. Kalendář duchovenstva českoslov. na r. 1908. V obsahu nalézá se celá řada nových a důležitých statí. V kalendáři jest též životopisný nástin a podobizna A. J. Puchmajera a zevrubný schematismus katol. kleru. Cena 3 K. — Cestopis. román dr. K. Maye seš. 142.—147. po 32 hal.: Vinnetou, Rudý gentleman. — Levné lidové vydání spisů Mayových: Syn lovce medvědů. Seš. 1. Za 16 hal. — K. Červinka: Zelená krv. J. Klecanda: Prach a broky. Vilímkovy humoristické knihovny seš. 35.—37. po 30 hal. — Humoristické listy. Roč. 50., č. 43. Řídí J. Klecanda. Obsah bohatý, hojnost ilustrací. Číslo za 24 h.

Zemědělský adresář, obsahující seznamy majitelů hospodář. usedlostí, pozemků, zahrad a p., seznamy všech spolků, družstev, velkozávodů a p. ze všech obcí a osad v okresu. Vychází ve volných lhůtách nejméně jednou za měsíc. Vydává J. Macháček v Král. Lhotě p. Meziříč. Čís. 6.: Okres Novoměstský. Za 1 05 K.

Osvěty, listů pro rozhled v umění, vědě a politice, redakcí V. Vlčka, roč. 37., čís. 10. Obsah: F. J. Rypáček: Literární pozůstalost M. Zd. Poláka. — F. Harlas: O stavitelství v naší době. — K. Voiti: Z výletu do Belgie. — Dr. M. Štieber: Dr. J. Stupecký. — J. Vrblický: Z knihy „Strom života.“ — V. Vlček: Roku 1866. — Atd. Administrace v Král. Vinohradech. Roč. předpl. 1 40 K.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Řídí T. Škrdl. Roč. 24., čís. 1. Obsah: J. Halouzka: Některé doklady k činnosti a povahopisů kanov. B. M. Kaldy a kardinála Schwarzenberga. — Z básní J. Karlika. — A. Pochop: Jirsáně. — F. J. Konečný: O mezinárodním kongresu volných myslitelů v Praze. — F. Leubner: Legenda opatovická. — P. J. Franco: Cesty srdce. — S. J. Maciejowski: Matěj v povstání. — J. Hlil: Vzpomínky z cest a pouti do Lurd. — J. Žitá: Zbraně prof. Masaryka. — Atd. Roč. předpl. 10 K.

Husitství ve světle pravdy. Vydává Tisková Liga v Praze. Pořádá Vl. Hálek. Vychází čtyřikrát do roka za předpl. 1 K. Roč. IV., č. 2. — 4.: † A. Lenz: M. Jan Hus. Životopisný nástin. Za 1 20 K.

Nákladem Nov. Života v Prostějově. Nový život. Revue pro literaturu a umění. Vede a vydává Karel Dostál-Lutinov. R. č. XII., č. 8. a 9. Roč. předpl. 10 K. — Eva. Sborník pro umění, vzdělání a zábavu se zřetelem k ženské otázce. Vede B. Konářík. Roč. předpl. 3 K.

Z nakladatelství R. Prombergera v Olomouci. Užité a pamětihodné rostliny cizích zemí. Sešel F. Polívka. Seš. 2.—6. Celé dílo vyjde asi v 15 sešitech po 50 hal. — Moravsko-Slezská kronika. Roč. 18., sv. 2. a 3.: U Křupalů: Vykládá J. M. Slavičinský. — Obrázky z minulých let. Řada II. Za 2 K. — Roč. předpl. na Mor.-Slezskou kroniku (6 svazků) 3 30 K.

Manželství a jeho reforma. Pojednává Mil. Procházková. Díl I. Za 2 20 K. Nákladem Národ. knihtiskárny Kramář a Procházka v Olomouci.

Atelier pro církevní malbu

a výzdobu chrámovou

Josef Muhl, Ant. Mühl, nástupce,

v Nové Pace (Čechy),

provádí s odbornou znalostí malbu chrámů všech slohů (malbu temperovou, caseinovou, voskovou, olejovou, freskovou, atd.).

Obrazy chrámové

jako: Oltářní obrazy, křížové cesty, obrazy pro praporece, jakož i obrazy postní atd.

✦

Četná doporučení od veledušojného duchovenstva k volnému nahlédnutí.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrův, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

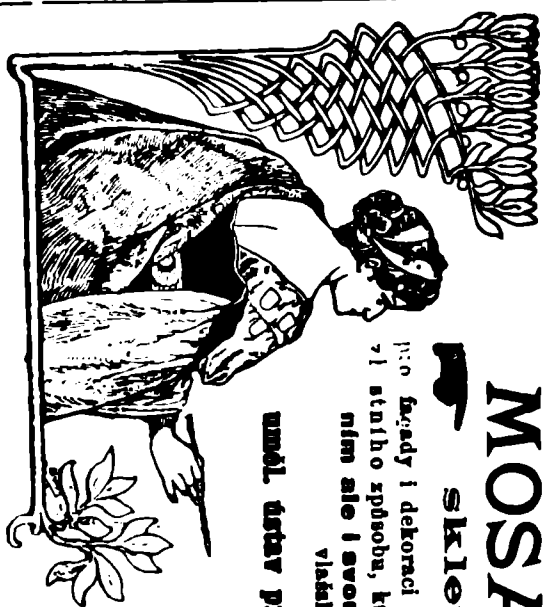
Nelepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1906.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!
„**MONOPOL**“
akciová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Salská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

MOSAIKY

B. Škarda,

Brno.
Rozpočty pro chrá-
mové okna i mozaiky
besplatně.

Každý

křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

NÁBYTEK — A — KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky
za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Ceníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasilá na požádání vždy

dle roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracov-
ných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákrety neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejstřízlivějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné převození vý-
robky besplatně. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních
PRAHA-I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámy, stíhání usazením.

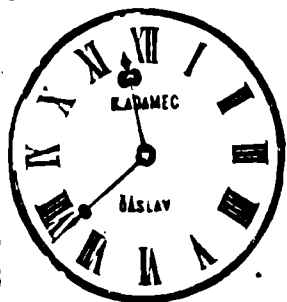
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Rozšiřujte!

Katolickým jinochům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56.

Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velečistému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keřového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zložena v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velečistému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejvzrostlejšího
provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čisté a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati velečistému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spošty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a četných uznání po ruce.

Prosím velečistého duchovenstva o laskavou přízeň
a důvěrný závod domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

Kalendář

na r. 1908 zdarma
a franko (v ceně 1 K)
obdrží každý mimo
více jiných premií,
kdo zašle nejdříve do 20. listopadu před-
platné 2 K 40 h na časopis

„Užitečný Rádce“
v Chrudimi.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

≡ koupacích van ≡

— s kamny i bez nich —
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

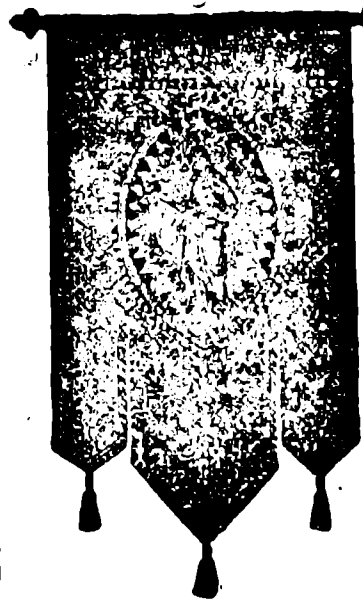
Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

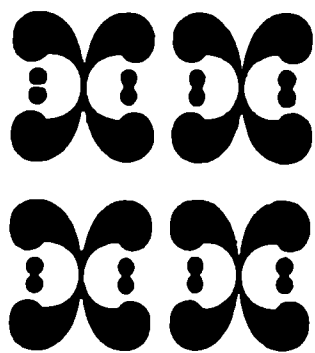
Na ukásku zasílá
se vše franco.

Mešní vína

Velečistému duchovenstvu dovoluji si nabí-
douti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičích. Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahvi-
čích. Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvičích za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i bronská, pocházející
z Bronských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

Katolické organizace žádáme,
by hojně rozšířily

kapesní kalendář

na rok 1908

Křesťanský Organizátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Křesťanská politika. Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Sulc. — Rádce v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M. Vohavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vábec 20 různých praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání nejmenší 12 ex. za 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
Reholím, ústavům a pensionátům!

Osnamuji velect. P. T. svým příznivcům a zákazníkům, že rozšířím svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužit zboží nejlepším. Proto jest mi umožněno při odebírce aspoň tři kusů s velkého zboží čítati ceny tučové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla toaletní, hygienická ve všech vůních i cenách. Kartáčky na sušy, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořených kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení, vykoušené břízky anglické. Velký výběr ozdobných jehlic, dámských hřebíků do vlasů a vůbec velkého druhu toaletních potřeb.

Rovněž veliké potřeby a práce vlásečnické vyrábím. Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupuji za nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-L, Eliščině tř. č. 1.

**Fotografie nejlepší.
Ceny nejpříznivější.**

F. J. Langhans

Hradec Králové,
Adalbertinum.

Oznámení do Hradce Králové a okolí!

Dovoluji si uctivě sdělit, že jsem převzal

dílnu knihařskou a ozdobnickou

po zemřelém panu Vachkovi.

Ve více dílnách domácích i zahraničních nabyt jsem takových zkušeností a zručnosti, že mohu zcela dobře svěřené mi práce

způsobem nejmodernějším

a k plné spokojenosti velectěného obcenstva prováděti.

O laskavou přízeň prosí v plné účtě oddaný

Emanuel Červený,

majitel ozdobnického knihařství
v Hradci Králové,
vedle Grand-hotelu, č. 359.

Zručného

truhlářského

pomocníka a učně

přijme

Fr. Třasák, Hradec Král., Pětidomí č. 241.

Světově známý

pravý

malínský křen,

z nejlepších křenovek u Malína.

zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí bez dobírky v každé době roční a sice:

prima I a, a, . . .	90 h,	} 1 kg.
prima I a, . . .	80 h,	
silný obkladový	70 h,	
prostředně silný	60 h,	

jakož i veškerou zeleninu, cibuli, česnek, atd

za ceny nejlevnější

J. M. Jireček,

Kutná Hora.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická.

sestrůjný závod železářský —

V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnější a přesné a umělecké: Železná vrata vjezdová, železné ploty od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k to-várnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní mříže, lucerny, kandelábrů, korunní lustry, svícny, rámy a ve-škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzy, mosaze a mědě dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. interesenty osobně neb zašlu případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na náhradu. — Mnohá pochvalná uznání mohou předložit. Ceny mírné — provedení nejlepší.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách. Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj již zásobený sklad dříví palivového, měkkého i tvrdého.

společenským bahnem pardubským a objeví „charakter“ tak mnohého inteligenta v plné nahotě. My sami k tomu samičkám přispějeme tak, že pokrokáři uboří přes všecko svůjemi se neproklonou. Tedy na shledanou!

A. P. Ant. Žák. Dne 19. t. m. semtel v Rychnově n. Ku. P. Ant. Žák, bývalý c. k. profesor tamějšího gymnasia a poslední člen piaristického řádu v Rychnově; jisto jest, že hlavně kollej piaristů učinila Rychnov tím, čím nyní jest. Do latinských jejích škol putovala mládež celého okolí; v Babičce Boženy Němcové čteme na př. o takovém rychnovském studentovi. Jako elegická vzpomínka na tyto časy slávy trávil tichý, osamělý prof. Žák poslední čas na pensii „v klášteře“. V létě viděti jej bylo odpoledne s klavírem v ruce nemluvného a samotniáka putovati do Studánky; to byla asi jediná radost milé, tiché jeho duše. Odchová během 33 let v Rychnově celou legii studentů, kteří všichni zajisté volají za ním: *Integer vitae scelerisque purus requiescat in pace!*

Abrahameviny spisovatele vdp. Jiřího Košťála. V těchto dnech slaví ve věk tichosti 50. ročníci svého záslužného života známý po nívách českých spisovatel a vlastenecký farář ve Skuhrově u Rychnova vdp. Frant. Jiří Košťál. Narodil se 26. října 1857 v Solnici, na kněze vysvěcen 1881; po svém vysvěcení ustanoven kaplanem ve Skuhrově, kde až dosud jako farář horlivě a blahodárně působí. P. Košťál jest též znám jako nadaný spisovatel. Není snad katolické publikace, již by se p. farář neúčastnil. Jeho humoresky v „Čechu“ a v „Obnově“, jeho div. kusy vánoční: „Od Ježíška káží láska“, „Obecní sirotci“ a j., jeho krásné napínavé povídky v různých časopisech uveřejněné neb i samostatně vydané těší se veliké oblibě. Bylo by si jen přáti, aby přikročeno bylo konečně již k soubornému vydání všech jeho do set jidoucích časových povídek. Žel, že jeho spisovatelská činnost není ještě tak oceněna, jak by si vším právem zasloužila. Inu, P. Košťál jest knězem — tím jest vše řečeno. Kéž prostělost Boží ještě dlouhá léta kněze tak upřímného a bratrského nám zachová! *Deo propitio ad plurimos annos! Ave, care confrater!*

Z Chrásti. J. B. M. ráčil věnovati ku podpoře naší katol. organizace dar v obnosu 50 K. Zaplat Bůh štědrému dárci mnohonásobně! Kéž šlechtný tento příklad najde hojnost následovníků! Katol. organizace Chrást a okolí.

Katolická Jednota v Kosteletě n. O. pořádá ve prospěch místní městské dětské opery v neděli 27. října 1907 v sále „na Babštejně“ divadelní představení: *Naše ženy. Veselohra v 5 jednáních od Mosera.* Začátek určitě v 7 hod. večer. Ceny míst: I. místo 80 h, II. místo 60 h, k stání 30 h. Studentský lístek k stání 20 h, na galerii 20 h. Předprodej lístků v sobotu a v neděli v obchodech p. Alberta, p. Hanuš, p. Hyhlík, p. Ant. Karasa, v knihkupectví p. Kunc, u kasy od 6 hod. večer. Předplatky budou s díky stvrzeny.

Z Týniště n. Orli. V neděli dne 13. října t. r. uspořádaly sdružené národní spolky katolické divadelní představení: „Zachycen proudem“, obraz ze života od Dra Hermana. Provedení divadelního tohoto kusu, jenž jest založen na bedlivém pozorování jistých výstředků a chyb nynějšího univerzitního studentstva, můžeme nazvat i každém ohledu zdařilým. Účinkující pánové i slečny se svědomitě po celý večer přičiňovali, aby obecenstvu podali výkony dokonalé. O bezvadném provedení představení ziskal si především největších zásluh obětavý a nadšený pracovník náš p. inženýr Ladislav Malý, jenž nešetil ni času ni námahy, které vyžadovaly různé přípravy i provedení samo. V obtížné úloze Stanislava podal nám p. inženýr výkon skutečně umělecký. I ostatní vystupující pánové p. Bartoš (v úloze Tučka), p. Brandejs (v úloze Vydřáka), p. Kosina (v úloze Karla), p. Bedrna (v úloze Kremlitky), p. Opa (v úloze Klmy), p. Karásek (v úloze Donáta) a ostatní hráli velmi pěkně a s chutí. Účinkující slečny se vesměs tentokrát velmi zamlouvaly a svými výkony nás mile překvapily. Šl. Lídačka Šejnova se včila s opravdovými porozuměním do těžké úlohy Tučkové a velmi se líbila, též i sl. Marinka Kubcová (v úloze Boženy) svým pročitáním přednesem nás zcela uspokojila, a nementi zásluhu o úplný zdar si zasloužily slečny Čermáková (v úloze Jedličkové) a Kosinová (v úloze Bětky).

Účastenství vybraného obecnstva Týnišťského, které rádo odměňovalo účinkující nadšeným potleskem za jich výkony, bylo značné. Venkov byl tentokrát zastoupen slabě. Přes to morální i hmotný úspěch představení toho pro naše spolky jest velmi slušný. Výbor vzdává všem účinkujícím za jich obětavou námahu vroucí dík a srdečné „Zaplat Pán Bůh“.

Z Borehradku. Jak zastaralými jsou naše zákony trestní, a jak naši pp. soudcové ipi bouřlivě na mrtvé písmeně našich zastaralých zákonů, to smutně se ukázalo ve sporu P. Frant. Vacka proti p. K. Peiskrovi a starostům. Dne 2. t. m. mělo se konati líčení a okr. soud v Kosteletě n. Orli; očekávalo se, že bude konečně vynešen spravedlivý rozsudek v tomto tak vážném a dlouho trvajícím sporu. Než co se stalo? Právě téhož dne zahájena byla neočekávaně na drahách pasivní

resistance, a vlak, jímž jel z Hradce Králové první zástupce dp. faráře, špeďl se tak, že přijel do Kosteletě n. O. místo v 8 h. 25 min. teprve v 9 hod. 5 m. Téhož vyžil obhájce obžalovaných k tomu, že o 9. hodině, kdy zahájeno bylo přelíčení, učinil návrh, aby obžalovaní byli obžaloby sprostěni, poněvadž zástupce dp. faráře ani dp. farář sám se k líčení nedostavil. Zatím dostavil se k líčení právní zástupce p. faráře a ohradil se proti tomuto návrhu, poněvadž měli býti výslednati svědci, kteří již při minulém líčení byli připraveni, a poněvadž jedině neočekávaným zpožděním vlaku bylo jemu znemožněno, aby včas k líčení se dostavil, což bylo p. soudcem ihned zjištěno jako pravdivé. Nato pan soudce zcela správně dle ducha našeho zákonodárství rozhodl, návrh tento zamítl a prohlásil, že se bude v líčení dále pokračovati. Proti tomuto rozhodnutí ohlásil obhájce obžalovaných smuteční stížnost, o níž rozhodoval c. k. krajský soud v Hradci Králové. A tu se bouřel utázalo, že naši starší pp. soudcové v době nyní, kdy sám nejvyšší soud již několikrát změnil svá dřívější rozhodnutí, poněvadž uznal, že staré zákony mají se vykládati tak, aby vyhovovaly potřebám naší doby, držel se slovně suchého znění zákona a rozhodli, že smuteční stížnosti se vyhovuje; obžalovaní mají býti obžaloby sprostěni jedině proto, že zástupce dp. faráře se omeškal o několik minut následkem zpoždění vlaku. Když by se jednalo o žalobu na zaplacení 10 K, tu naši starší pp. soudcové uznávají, že žalobce nemůže pohledávku stratiťi jedině pro zpoždění vlaku, ale když se jedná o těžce napadenou čest, tedy o statek nejdražší, tu naši starší pp. soudcové obžalované osvobodí, třebaž byli tito sebe více vinni, a to jedině proto, že zástupci žalobce nebylo možno následkem neočekávaného zpoždění vlaku k líčení včas se dostaviti. Jak se mohou zákony tak vykládati, když samo znění zákona svědčí spíše ve prospěch dp. farářův, a když zvláště náš trestní řád je psán v době, kdy o železnicích se téměř nikomu ani nezdálo, nad tím opravdu každý žasne. A bouřel, že dle téhož našeho trestního řádu nelze dp. farářův žádati nápravy u nejvyššího soudu. Vláda naše stále nám slibuje nový zákon trestní, v ministerstvu se pracuje již po desetiletí o sepsání nového zákona, ale dosud všechny sliby jsou chyby a zatím trpí naše občanstvo pod zastaralým zákonem.

Zhoubný požár vypukl dne 19. t. m. v pohorské dědičce Osečnici v okrese opočenském. Bylo právě o půl 3. hod. odpoledne, když dcera rolníka J. Neugebauera vyšla se světnice na slů a div že neklela v zděšené k zemi. Slů valil se jí vstříc hustý, čpavý dým. Oheň nejspíše vznikla vznícenou jiskrou v popeli vysypaném v pozadí hospodářského stavení a při panujícím suchu a větru rychle se smohl. A tak než se dcera Neugebauerova vzpamatovala a volala o pomoc, nemohli sem přispěchávat sousedé už ani vyvésti dobytek z chléva. Statek Neugebauerův, vesměs dřevěný, a stodola padly dravému požáru v oběť. Přitom i šest kusů dobytka. Brzo také byl zachvácen sousední statek rolníka J. Kubce a i vedlejší stodola. Značně ohrožena byla i přilehlá část Osečnice a také i kaple. Na štěstí zmírnil se vítr, a tak podařilo se obětavé činnosti hasičů a ostatních obhájce požár obmeziti. Škoda oběma rolníkům způsobená jest značná. Zejména rolník Neugebauer, který nebyl ani doma, — když se z dovozu klad na pilu vrátil, viděl, že jeho statek je smutným spáleništěm a v něm ztráveno všecko — jest poškozen velmi citelně. A pojištění u horské společnosti jest prý velice skrovné. Snad jen asi na 1400 K. Za nynějšího sucha na našem venkově více než jindy platí: „Opatrujte světle, oheň — a i ten popel, ať není žádnému škoden!“ Někteří také pravi, že příčinou osečnického požáru byla odhozená sirka při zapalování „retka“ — dětmi! Ovšem to se jen povídá, ale ta nešťastná „retka“, jako hubí zdraví nedospělých, zhubila i mnoho majetku.

Z Dobrušky. Odcházi od nás vlp. kaplan do Lužce; děkujeme mu za jeho přičinění ve škole, neboť pod jeho péčí díky naše zdárně prosperovaly a sv. náboženství dobře se učily. Zároveň mu dík vzdáváme za krásná kázání, jež nám utkví v paměti dlouho. Zaplat Bůh za všechno! — Jak se u nás vyplácí škoda zvěř spůsobená? Pan nájemce vždycky lidem dával trochu chřástu, aby nemusil dávat peníze. Loni jim zase chřást připověděl. Ale ale se vedlo tomu, kdo si pro něj jel; lidé vyháněli a sice nijak elegantně. Svištěl při tom bič. Letos ještě lip. Někomu se slibovalo, že se mu vymění pole, jen aby za škodu nic nechtěl. Panu V. Hamplovi dána nabídka na 8 mandel obilí; pro peníze ať si přijde. Báli se, aby si p. Hampl neval komisi. Ale když p. Hampl přišel, nedostal nic. Tedy úředníci jsou zde nikoli proto, aby s lidem vyrovnávali, ale aby roztřečovali. Pan nájemce už i ten chřást lituje dáti. Jeho zvěř napase se na našich polnostech, prodá se — a my bychom trpěli jen škodu. Kdyby se nám za ten chřást aspoň odepsala na berním úřadě daň, pak bychom už něco snesli. Zase máme obilí požrané, škody je mnoho. A bezpochyby je při známé „ochotě“ p. nájemce zase budeme nuceni žádat za komisi. Při tom radíme p. E. Vodičkovi, chce-li býti svému pánu v něčem prospěšný, aby mu po

poli chodil honit krlice; ale na komise jako důvěrník ať mu nechodí. Zároveň chce-li se zavděčit svému pánu i nám, může nám zabránit svět z obilí a tak zabije jednou ranou dvě mouchy; obilí bude ušetřeno, nebudeme nic chtít, a p. nájemce nemusí nic dát. To by se hodilo na výměnkáře lip než chodit na komise. My si také na komise výměnkářů nebereme.

Z Hořic. Vesna, Dalibor a Ratibor, členové „První české pěvecké a hudební župy“, pořádají za laskavého spoludělníkování sl. A. Pazourkové, sl. K. Le Grainové a p. Vl. Vitáka v neděli 27. října 1907 v hostinských místnostech p. Sála v upomínku 10letého výročí úmrtí hudebního skladatele mistra Karla Bendla „Bendlov večer.“ Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné: pro členy a jich rodiny 52 haléře, pro hosty 1 K 2 h.

Přednáška Svojsíkova v Opočně. V neděli večer, dne 27. října 1907 bude přednáška v Kodymově Národním domě na Opočně P. Alois Svojsík z Prahy o své cestě kolem světa. Přednáška doprovázena jest řadou 200 světelných obrazů. Předprodej lístků u Jana Sluky na Opočně.

Povedený agrární tábor v Jestřábí Lhotě u Poděbrad. P. poslanec Špaček snažil se nějak napravit blamáž, kterou si utřil při vystoupení proti dr. Myslivecovi. 13. t. m. tedy pořádán tábor lidu. Na něm lhal Špaček, že dr. Myslivec polbil dra. Luegrovi ruku. Kdy těm lžem o líbání ruky Luegrovy bude konec, nikdo neví. Jedny listy lhal, že tak učinil Václ. Myslivec, teď opakuje „Čes. Stráž“ po Špačkovi lež tu o dr. Myslivecovi, ačkoli již dávno dokázáno, že to líbání jest jistivě vymyšlenou lží socialistickou. Prý také „klerikálové“ si nepřejí, aby lid byl vzdělán a pokročilý! Pane Špačku, katolíci rozhodně pro vzdělání jsou. Ti dali veliké sumy na zřízení a vydržování pražské university již dávno před tím, než začali agrární vůdcové svým „pokrokem“ se obobacovati. Katolíci kněží dali v naší zemi na studentské nadace víc než všechny ostatní stavy dohromady a to dříve, než agrární předáci začali bráti za „vlastenecké a lidové nadšení“ tučné diety. Katolíci z lásky k pravému vzdělání protestují proti ohlupování lidu provedenému v předmlavě k programu strany agrární tím, že světlá památka Otce vlasti jest tam prohaně potupena. Katolíci, pozorující oslavy Husovy, chtějí, aby lid byl též poučen o bezcitném kaštanění těch husitů, kteří tisíce katolíků upalovali v zavřených místnostech, ve smolných sudech, na hranicích, atd. Vy asi sám český dějepis přilíh bídě znáte, jelikož jste řekli, že, kdykoli dostali se v Čechách k veslu „klerikálové“ vždy prý namenalo to pohromu národa a jeho úpadek. Tak se stavíte hodně směle proti úsudku velikého dějepisce Tomka a jiných, kteří chválili národohospodářskou a kulturní snahu osvicených katolíků. Divíme se, jak může mluvit zástupce lidu českého, který má povinnost vědět, jak právě nekatolíci barbaricky ničili kulturu skvělou za věku katolického a jak právě ve znamení kalicha národ hospodářky strádá, jak pod praporem kalicha prstý lid byl bezcitně ujařmen, jaké zločiny tropilo u nás nevědomé „reformované“ duchovenstvo v XVI. století, atd. O tomhle jest přece také potřeba mluvit, nemá se ani agrární krčiti bážlivě před hněvem pokrokových fanatiků. Agrárníci má také zcela jaasně lidu vysvětlovati, které živly tyji nesvědčomité z mozolů rolnictva; ale agrární chytráci raději si pozvou řečníka, který bouří proti jménu duchoven-skému (viz Pelhřimov). Dle sdělení p. Špačka agrárníci prý nepřijdou nikdy „a klerikály.“ Tomu rádi věříme. Vždyť už se spojují se stranou Masarykovou, a tou stranou, která velebí soc. demokraty, jejich zločiny zamlčuje nebo otrocky omlouvá. Chce-li agrární strana přebaviti svůj zelený prapor na rudo, ať tak udělá raději dříve. Ale nechtě podrubě před volbami neproblánuje, že agrárníci jsou taky katolíci. Kdyby stáli Masarykovi o skutečný postup kultury, a hnusem a důrazně by musili odsouditi sprostácké obrázky a „vtipy“ socialistického tiska, kterým se lid tolik sesurovuje. Špaček dovolil si dokonce tvrditi, že prý návrh Luegrova na výdaj 100 milionů na starobní a invalidní pojištění nebyl učiněn z lásky k drobnému lidu. Ostatně prý musí dáti ty peníze stát, „a státem jsme my, kteří platíme daně.“ Ano, ano, stát. Proč však již dávno socialisté v parlamentě neprohlásili, aby stát mimo placení milionových úroků, plynoucích do židovských wertheimů, dal také slušný obnos pracujícím třídám? Kdyby byl Lueger navrhl, aby ještě větší počet židů obdržel výnosná úřednická místa, kdyby podporoval vydatné židovské bursiány, karteláře a majitele drab, pak by mu ani socialista nevyčítal, že nemá lásky k drobnému lidu; žid by dovedl přivést radý tisk k mlčení. Po Špačkovi proti „klerikalismu“ mluvil nár. social. Zajto. — Patrně, že čím dál víc dokazují agrárníci svými řečmi a svými sdružováním s vášnivými živly protikatolickými, jací jsou „taky-katolíci.“ Že by se mrskaných katolíků ujali nyní aspoň někdy, když se proti nim pronášejí potupy nejnespravedlivější, o tom nevíme nic. Jen tak dále. Aspoň lidé prohlédnou, jak dovedli agrárníci pokrytecky lhatí před volbami.

Ještě o protikatolickém táboře v Pelhřimově. Pokroková strana vypala na

tábor redaktora Lešáka. Tento člověk jest živým důkazem, jaké lidi strana Masarykova zaměstnává, či jinak řečeno, kdo jí všechno jest dobrý. Lešák nedávno ještě byl křesťanským dělníkem, a nepovídáme to snad proto, abychom se mu vysmívali pro jeho řemeslo, neboť vážíme si každé práce poctivě vykonávané. Ale potřebí jest, dáti to na vědomost za tím účelem, aby naše veřejnost posoudila, jakými duševními kvalitami pokroková strana dělá veřejné mínění. V Lešákovi není za balaf vědomosti, za to však spousty razí, není v něm kouska samostatného důsudku, nýbrž papouškování toho, čemu pracně (ze socialistických a pokrokových novin na paměť se naučil. Praxe redaktorské dostalo se mu u Hajna v Pardubicích, odkudž po několika nedělních poslán byl do tábořské „Jiskry“. A tito lidé opovazují se pak souditi o vzdělanosti a pokroku svých bližních. Lešáka pokrokové straně nesmí nikdo závidět.

Z Votimě. Poměrů v naší obci dotkli jsme se již častěji. Ukázali jsme na bezpříkladné chování zástupců vyznání evang., kteří proti starostovi p. Urbánkovi, katolíku, používají zbraní, za něž by se styděl snad i nevzdělaný krmíč. Jeden z těchto obrázků z „vůně naší samosprávy ve smíšených obcích“ odehrával se před okres. soudem v Kolíně. Člen výboru evang. J. Sixta nasval starostu „lháčem“ a odsouzen byl proto k pokutě 50 K. Při celé věci zajímavé jest, jak na aféru tu hledí list pokrokových lidí z Kolína a jak dle tohoto listu hledí usnadnit úřad starostovi soudce v této věci. Pokrokovému listu zdá se to býti dovolenou kritikou, nadati starostovi, že „obelhává“, a p. soudce radil mu, aby pro přístě nechal, že si nezjedná touto cestou důvěry, a nemá-li obliby a důvěry, aby se raději poděkoval, a upozornil jej, aby do schůzí, o nichž napřed ví, že budou jednati o jeho činnosti, kde může býti uražen, nechodil.“ Tohle je názor soudce v XX. století! „Krobiáni“ by dle toho měli míti úplnou zvlášť, a starostové jsou proto, aby se před nimi neztratili. Patrně také nějaký pokrokový právník!

Z Čáslavě. Katol. vzdělávací spolek konal v místnostech „U modré hvězdy“ posvícenskou zábavu, jež byla četná a vážným obecenstvem navštěvována. K nastávajícímu podzimnímu chystá se řada spolkových přednášek na nejrozmanitější témata. — Klub státních úředníků pořádá 1. listopadu přednášku dp. prof. Svojsíka z Prahy. Paměť cestovatel mluví bude „O Japonsku a jeho lidu“ a přednášku prováseti bude 200 krásnými, kolorovanými obrazy. Sympatie, kterým se tu vždy věší, dávají tušiti, že přednáška tato nalezne hojně posluchačů. Začátek o 7. hod. v Duskově divadle. Ceny míst divadelní. — Po vzoru jiných měst staví obec v parku „u Žižky“ veřejný záchodek. Potřeba jeho zvláště v dnech trhových byla citelna, ale u pomníku Žižkova bude tvořiti přece jenom méně vhodnou štafáž. Už teď se sype na to hrůza vtípů, a vážnosti památky Žižkové to u nás nepřidá. — Divadelní ochotníci pořádají budou 26. a 27. představení Kvapilovy „Princezny Pampelišky“, v níž vystoupí pobohostinsky člen Národního divadla sl. Anička Suchánková. — V listopadu hodlá pořádáti „Čtenářská beseda“ Vrázovu přednášku o cestě Amerikou. Den určen bude později.

Z Remova nad Doubravkou. Pohřeb vdp. děkana Fr. Hlaváče konán byl za velmi četné účasti obecenstva v sobotu o 10. hodině dopol. K pohřbu dostavilo se 12 kněží, účast to značně vzhledem ke dni sobotnímu. Kondukt vedli vdp. Monsignore K. Vorlíček, arciděkan kutnohorský, spoluzák zesnulého, a vdp. Ant. Schreiber, bisk. vikář ve Zlebech. Pohřební řeč promluvil dp. Ot. Semerád, kaplan z Čáslavě, v níž ocenil zásluhy zesnulého jak v jeho přetěžném působení jako duchov. správce v trestnici Kartouzské, tak i jako faráře v Ronově. Úporná choroba, přes dvě léta trvající, nedala mu v poslední době působiti tak intenzivně; ale pokud mohl, býval vždy na svém místě na kazatelně i ve spovědnici. Z probouzejícího se ruchu náboženského měl upřímnou radost a podporoval jej se mohl. Zpěvy pohřební vedl způsobem opravdu krásným regenschori učitel p. Čulek. Zesnulému dobrému vdp. faráři budiž země lehká!

Z Humpolce. V těchto dnech navštívil památný klášter premonstrátský v Želivě c. k. konservator architekt B. Dvořák, aby navrhnul, které části požárem zničeného kláštera mají se zachovati, opraviti a pokud možno doplniti. Provázen po klášteře J. Mlý opatem Sal. Roubíčkem, a potěšením seznal snahu celého konventu zachovati starý hrad Trčkův, krásná trvanlivá klenutí pod bývalou residencí, pocházející z doby renesance, a navrhnul, aby doplnila se též shořelá věž kostelní, tak jak bývala před požárem. Dále doporučoval vybudování nové residence na místech, kde dříve stávala, se zachování spodních staveb klenutých. Soustrast projevil nad památkami zhozeným požárem zničenými, ceny nenahraditelné s právním, aby vbrzku upravilo se to, co požár nezničil. Dle odhadu pojišťovny, nečítaje tu to věci umělecké a archiv, způsobeno škody přes 200.000 K, pojišťovnou kryto však pouze jen pojištěné v obnosu 60.000 K. Přidáváme se k přání, aby opravený klášter brzy vedl krásnému okolí a byl účehou v blahodárném působení svém.

Průmyslová a obchodní škola dívčí král. města Kolína jest ústav dvojtřídní, na

roven postavený školám středním. Ačkoliv tento druh škol jest útvarem novým, přece učebná osnova jeho získala si velmi záhy důvěry a obliby pp. rodičů. Do školy kolínské, až teprv letošním rokem byla otevřena, přijat byl do I. ročníku nejvyšší statusem přípustný počet žaček (45), ostatní hlásící se mohly býti přijaty jen jako žáky mimořádné a to jen na některé předměty. Přítím školním rokem otevře se při průmyslové a obchodní škole této II. ročník oddělení průmyslového a II. ročník oddělení obchodního. Pro dívky cíl sřízen bude při tatavě internát. Další správy o rozvoji této školy neopomeneme svým p. t. čtenářům sděliti. Do pokračovací školy s touto školou spojené přijato bylo do ročníku I. A. 40, do roč. I. B. 35 a do ročníku II. 35 žaček. Bylo tedy do celé průmyslové a obchodní školy díve přijato prvním rokem přes paldruhého sta chovancek, úspěch to zajisté mimořádný. Blíží správy sdělí na požádání každému zainteresovanému ochotně ředitelství.

Různé zprávy.

Zlatá ruka. „Našinec“ píše: „Kterýsi berlínský list vzal si práci, s listě dvousvazkové knihy „Kompass“ vypsatí jména těch finančníků, kteří na sebe strhli nejvíce výnosných úřadů, přičemž dospěl k výsledkům překvapujícím. Nejvíce správních radovství na sebe strhli židé. Dr. Moritz Mezei, říd. peštské komerční banky, má těch úřadů 40, z nichž 30 připadá na uherské lokální dráhy; Siegfried Werner, sekretář úvěrního institutu a dopravných podniků, má jich 33; Ludvík Lohnstein, říditel Länderbanky 22 Bernhard Popper, říditel Spolku bank 21, Tolnay Lajos, ministerský rada 20, Edmund Gajari 20, Petr Herzog 20, dr. Bela Kan 20. Maxin Krasny, říditel Es-komptní banky 20, Siegmund Kornfeld, předseda Uherské úvěrní banky 19. Palmer, generální říditel Länderbanky 17, Markrabě Palavicini 17, Blum Paša, řed. Úvěrního ústavu 17, Leo Lancsy, předseda peštské komerční banky 15, Moric Pfau 15, Julius Deutsch 14, Keatranek (!), ústř. říd. Pražské železárny 14, dr. Teltscher 14. Felix Kuranda (Bankverein) 14, dr. Link (St. Hradec) 13, dr. Mikos 13, Hug. Noot 13, Stögemayer 13, dr. Schöber, uher. ministerský rada 13, Julius Kelema 13, Hugo Markus (Bankverein) 12, tajný rada Matlekovič 12, Feilchenfeld 12, Adolf Klein 12, dr. Kar. Urban (Prabai) 11, Markus 10, Theodor Tauszig 10, Emanuel Ziffer 10. Z toho lze seznáti, že s malými výjimkami nejvýnosnější banky a peněžní ústavy jsou v rukou židů, kteří nejraději se kupí okolo kreditů, státních drah, Pražské železárny, Alpinex a pod., jež vešměs operují v obnosech sedmičíslicových a z nichž též vyplývají šestičíslicové roční podíly. Nejvíce jich operuje v uherských úvěrních ústavech. Pak ovšem není se čemu diviti, že maďarský stát jde silně — dolů. Kde židé strhují na sebe skoro všechny peněžní ústavy, tam země spěje k bankrotu. A k tomu ještě podotýkáme: Pražská železářská společnost má za rok 1906—1907 čistého výtěžku 12,103,350 K a „Česká“ montanní společnost platí 56 K na akcii — že tyto společnosti, Bankverein, Creditanstalt, Anglo-rakouská banka, „česká“ banka Union, Eskomptní společnost, Úvěrní ústav pozemkový, Länderbanka jsou — klerikálními, to snad nemůže tvrditi ani prof. Masaryk, ani red. Soukup s My-slíkem. Ústavy tyto, z nichž některé pro parádu berou si v čelo šlechtice, vládnou miliardami, jsou pány na bursách, financují všechny větší podniky, velkozávody obchodní a průmyslové jsou v jejich rukou. Jména jejich každoročně roste velikými číslíci — ale nikdo o něm nemluví, zato „mrtvá ruka“, státem do halft spočítaná a spravovaná a většinou passivní statky šlechticů válejí se stále v širokých ústech rudých řečníků a plní stránky štvavého tisku.“

Moderní slatá mládež. Časopis „Máj“ (zajisté neklerikální) napsal 20. září t. r.: „Ještě před nedávnem obdivovali jsme se neporušené kráse přelící chrámu sv. Jana Nepomuckého na Hradčanech, dila to Kiliána Ignáce Dienzenhoffera. Poutal především bohatý, své dekorativně komponovaný portál, plný zajímavých osob, zvlášť ale oměněných, ale přece zachovaných. Jdeme se po drabné době zase pokochati pohledem, a co zřítíme? Jednotlivé ozdoby otlučeny, zejména bolestně se nás dotklo znevažení hlavy sedící sochy, jejíž obličej — přezázen z uličnické zbloucnosti pachatelů, kteří učinili si z hlavy terč vrhaných kamenů. Stejným osudem stížena i skvostná ballustrada před Loretským chrámem. Roztomilé sošky putů jsou k nepoznání zohaveny a otlučeny, a jest srovnávané na čase, aby učiněna byla přítrž tomuto ničení starých výtvořů sochařských, které jsou bohužel tak přístupny, že jsou vydány v šac zejména mládeži, malým to Vandalům, kteří ve svém nerozumu vidí v nich vřtáný objekt pro dlaň, vymřívající kameny.“ — I — nediv se, husitaky „Máji“, tolik té neškodnosti mládeže. Vždyť přece lidé tobe velice blízcí velmi nadšeně mluví před mládeží o hrdinských skutcích Táboritů, zamlčující, co pro skutečnou kulturu vykonalo v Čechách katolictvo. Neří tudíž divu, že zlatá mládež chce následovati Tábority aspoň v jejich „křesťanském modelu“.

vždyť takové následování „stokvých činů slavných předků“ jest ještě nepohodlnější.

Vážený muž. Minulý týden zemřel v Uh. Hradišti na Moravě ředitel tamního gymnasia. Jos. Zahradník. Byl to muž hlubokého vzdělání, který napsal četná učená pojednání z oboru věd přírodních, paedagogiky, školní hygieny a filosofie, byl stálým referentem ministerstva vyučování pro schvalování knih přírodopisných a pomůcek učebních na školách středních — pracovník neunavý, ryzí charakter. A tento vážený muž říkal: Každá sebe menší bylina hlásá jsoucnost Boží, každý strom jest zázrakem . . . A různí naši pokrokaři, kteří proti Zahradníkovi jsou příliš mali, náboženství se vysmívají . . . Ubožáci!

„Moderní“ češtinou zavádějí nyní „moderní“ vzdělanci v mluvě i písmě. Mnohé naše časopisy, různé „moderní revue“ hemží se slovy cizími. Na př. nekatoická „Moderní Revue“ v pojednání o Macharově římě blyská se touto vzornou češtinou: tristní, niveau, sotiasy, dissonance, groteska, glorifikovati, stagnace, erudice, rekonstrukce, neprimitivnější, sensibilita, inspirace, adoration, essence, vypointování, meditace, atd. A po těchto „vzdělancích“ opíjí se mnohé polovzdělané hlavy. Leckterý ohlapík by se považoval za nevzdělaného, kdyby v řeči neutiloval hojně cizích slov. Ta povýšená, bezohledná modernost vytlačuje z českého života pravé české povahy, znevažuje mluvu naši, cizáctvím se odívá srdce i řeč. Pak taková různá moderní povýšení chtějí k novému rozkvětu přivést naši vlast!

Nečtější židé. V českém městě Nepomuku a Počátkách nemají ani jediného žida. Každý žid, který se tam usadil, musel vždy brzy složití svůj krám. A v jiných městech jsou vlastenci naši lidmi tak účelovými, že každého žida přijmou s otevřenou náručí, podporujíce ho všemožně, zatím co naši obchodníci a živnostníci bynou.

Na stráž! Na stotisíce socialistického krejcarů „Záf“ každý týden roste! se po Čechách, Moravě a Slezsku a zanášá nejurputnější boj proti církvi, kněžstvu, náboženství, majetku i do nejmenších vrstev lidových. Na tisíce letáků rozšiřuje stále mezi lid cíle sdružení „Volné myšlenky“, kde se účelí způsobem nejzavilejším proti všemu, co katolíku jest posvátným. Spousty agrárního krejcarů „Cep“ se dodávají na náš veskov, kde se všemožným způsobem podrážejí noby upřímnému katolickému lidovému hnutí v Čechách. Nevěřecký a protináboženský tisk krejcarový působí mezi lidem nejširších vrstev hotové spousty, bezohledným způsobem šve proti všem, kteří svého náboženství si váží, tak že působení kněze na mnohých osadách jest nesmírně stíženo. Tomuto řádění musí se čeliti. Proto zakládá se nový krejcarový týdeník „Venkovan“ k odrážení útoku k poučování venkovského lidu o jeho stavovské potřebách. Rozesíláti jej bude a dotazy zodpoví „Sdružení českých katolických zemědělců“ v Praze II., Opavická ulice 10.

Naše Slovensko. Maďaři, nešťtíce se ničivých prostředků, pracují usilovně na vyhlazení živlu slovenského. Slováci nesmí v tomto úrovním boji s mocnějšími Maďary zůstatí osamoceni. Oand Slovenska je naším zájmem a náš český bias musí v událostech slovenských padnouti na váhu. Tomuto úkolu sloužiti bude nová revue „Naše Slovensko“, s obsahem všestranným. — „Naše Slovensko“ bude vycházeti měsíčně s četnými ilustracemi a reprodukcemi obrazů slovenských malířů. Naše spolky, čítárny a přátelé styku česko-slovenského zajisté věnují tomuto podniku veškerou svoji přízeň a přičiní se, aby sémé „Naše Slovensko“ padlo na pevnou a úrodnou půdu. Předplatné na revui „Naše Slovensko“ činí celoročně K 12, pololetně K 6, čtvrtletně K 3. Adresa vydavatelstva: Antonín Reis, Praha II., Vyšehradská tř. 1376.

Léčivý účinek mléka. Rozpraskané ruce zhojí se ihned, jakmile je potřeme syrovým mlékem. Mléko za mírného svědění kůže stáhne a za 10 minut jsou ruce hladké.

Solidním a dobře prospívalcím národním podnikem křesťanským jest tkalcovské výrobní společenstvo „Vzájemnost“ v Hronově nad Metují. Na pomezí Kladském tovární výroba přivedla před časem ruční tkalcovství téměř na mizinu. Tu však pomohla chudému lidu organizovaná svépomoc. Zřídilo se tkalcovské výrobní společenstvo, které si vzalo za účel napomáhati ku povznesení živnosti tkalcovské a výdělnosti členů odboru tkalcovského vůbec, zaopatřovati práci pro členy, společně prodávati své výrobky tkalcovské a přijímati objednávky, společně nakupovati suroviny, stroje a jiné pomůcky, po případě i zakládati a provozovati závody průmyslové a zřizovati filiálky na místech příhodných a tak v přímý styk vcházeti se spotřebovateli. Nabízí tudíž společenstvo ke koupi všeho druhu plátna, kanafasy, sypkoviny, damáskové grádle, látky na elamníky i matrace, ubrusy barevné i damáskové na stoly i postele, servity, račalky, šátky, zefiry, salonní garnitury, látky vlněné pro dámy i pány a vůbec vše, v obor tento spadající. Členůk a vzorky zasílá společenstvo na požádání zdarma a franko. Sama redakce t. l. při prohlídce závodu se přesvědčila, a jak pěkným úspěchem mohou výrobky „Vzájemnosti“ konkurovati se zbožím jiným. Jak

Jubileum českého závodu. Jest tomu právě deset let, co na slovo vzaty odborník dp. P. Alban, podpřevor kláštera Emanzského povolal bratry Paštíky, aby postavili v klášteře na Slovanech největší varhany v království Českém. O novém tomto veledile v umění varhanářském rozpěsaly se tehdáž všechny čelné listy české i zahraniční, a bratři Paštíkové na základě této práce vyšinuli se v krátkém čase tak, že závod jejich dnes v Praze a pobočný v Čestíně patří mezi přední závody v říši naší. Závodu tomuto svědčena jest také stavba největších varhan na Moravě v biskupském domě v Brně. Za stavbu varhan v kolegiálním chrámu na Král. Vyšehradě dostalo se jim při poslední návštěvě Jeho Veličenstva Nejvyššího usnutí. Jubileum desíletého trvání závodu oslavují právě paní Paštíkové v Moskvě, kde staví imponantní varhany v polské katedrále sv. Petra a Pavla. V naší diecési postavili již velké množství varhan a to nejen v českých, ale i v německých kostelích, a včude dostalo se jim vřelého usnutí. Přejeme mnoho zdaru závodu čistě českému.

V Hradci Králové, dne 19. Hlajna 1907
 1 hl pšenice K 17 50—18 00, žita K 16 00—16 50, jedméne
 K 11 40—11 40, prosa K 15 00—16 00, ovsa K 0—
 00—, hrachu K 23 00—24—, ovesa K 6 50—7 50,
 čočky K 31—40—, jahel K 22 00—24—, krap K
 24 00—44 00 bramborů K 2 20—0 00, 1 hl jetelového
 semene bílého K —— ruského K —— se-
 minka šev. K ——, 1 hl. jetelového s—
 máku K 44 00, lněného semene K 30—00—, 100
 kg žitných otrub K 14 40—00, 100 kg pšeničných
 otrub 13 00—00—, 1 kg másla čerstvého K 2 20
 —2 56, 1 kg másla převařeného K —00—,
 1 kg sádla vepřového K 1 86—1 92, 1 kg tvarohu K
 0 28—0 36, 1 vejce K 0 07—0 00, 1 kopa okurek K 0—
 00, 1 kopa zelí K 4 00—9 00, 1 kopa kapusty
 K 2 00—2 20, 1 pytel cibule K 3 80—4 20, kopa drob.
 zeleniny K 0 80—0 00, 1 pytel mrkve K 1 20—1 60,
 1 bečka brusek K 8 00—20—, 1 bečka švestek
 K 2 80—6 00, 1 bečka jablek K 8 0—16— Na týd obilná
 trž v Hradci Králové dne 19. Hlajna 1907 odbyvany
 přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 445 hektol., žita
 191 jedméne 284, ovesa 441, prosa 12, vikve 0, hrachu
 2, čočky 00, jahel 5, krap 00, jetelov. semínka
 —, lněného semene 7, máku 5. — 2.) Zeleniny:
 zelí 160 kop, okurek — kop, kapusty 75 kop, cibule
 45 hl, drob. zeleniny 65 kop, mrkve 45 pytlů,
 brambor 187 hl, salátu — kop. — 3) Ovoce: jablek
 85 hl, hrůšek 45 hl, švestek beček 155. — 4) Drob.
 dobytky: vepř 4 kusy, podavaňcat 727 kusů, kšalát
 4 kusy.

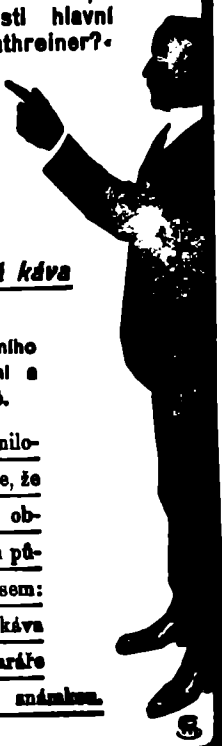
P. T. pp. prispivatele do Obnovy prosime aby nam spravy své do čísla příštího zaslali o něco dříve, neboť za příčinou svátku Všech svatých uzavěrka listu jest již ve středu odpoledne.

Do Rychnova n. Kn. Panu prof. Chyskému zatím děkujeme za překvapující ochotu, a jakou se uvolil dopisovati do „Obnovy“. Musíme však zatím žádati, aby počkal až do příštího týdne. Zatím prosíme, aby laskavě pátral v táboře pokrokovském, který rychnovský osvětenec poslal nám v obálce kus Obnovy, pomazané . . . ani nedopovíme. Snad talent a kuráž některých těch hrdinů p. Chyský zná.

Nové založená jednota katolická v Jaroměři prosí všechny důstojné farní úřady, spolky a p. t. příslužce našeho hnutí, jmenovitě rodáky jaroměřské za laskavé darování nějakých knih pro knihovnu nové založeného spolku. Každý i sebe nepatrnější dar jest s díky vítán a bude kvitován. Knihy ráčte zaslati p. A. Rykterovi, obchodníku v Jaroměři. Již předně účtívé díky vadává

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Račte si zapamatovať, milostivá pani, tedy zcela dobru, že pravou „Kathreinerovu“ obdržíte jedinú v uzavřených plovodních balíčkách s nadpisom: „Kathreinerova sladová káva Kneippova“ a s obrazom farára Kneippa jako ochrannou známku.

velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhodnými příklady učí pokrokaři bratrské láске, pro kterou na oko tolik horují. Poznej, jak drsně a úskočně ze sobeckých příčin sami mezi sebou bojují.	7
II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá pokrokový tisk na katolictvo . . .	156
III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze zvláště o katolictvu a jak jest násilnický.	322
IV. Doslov.	322

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých souhzech má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou osvěty bojují.

Každý se může z knihy poučit, jak rafinované zlobo, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech pokrokových.

Cena 1.70 K franko.

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

doporučuje uctivě své chvalně známé: sochy, oltáře, křeslé, cesty, jele, Boží hroby, křídla, kasatelny, spovědnice, křesle, konsoly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Bez nábytek a
různých věcí, které se na uarky.

Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Při hromadných objednávkách spisů zde udaných poskytuje se značná sleva. — Objednávky obratem vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního knih-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdílné výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 let minulých na jednom vlepenu jsou a připsaným vy-

listků — ješ pro jednom. vlepny jsou s prisušným vý-
světlením do každého výtišku — vydají se 2 výtišky vý-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu
zdarma pro chudé.

zdarma pro chudé.

světlost obrazu samého 25×30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepapout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1-50

100 dopisnic a týměž obrazem věrně po-
daným KB.

☆☆

Na sklade jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Brynychy,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Dle
téhožto
znaku
poznávají
se krámy,
v kterých

se prodá-
vají jen
SINGE-
ROVY
šičí
stroje.

SINGER Co.
akceiová společnost pro šičí stroje
Hradec Král., Jiříkova tř. 270.

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

gramofony
a fonografy,
desky a válce,

nejosvědčenější
gasolinové lampy
a žárová tělesa
v hojném výběru a nejlev-
něji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::

J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, křesťanských,
rámů atd. atd.

**Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.**

Výkresy a rozpočty na požádání.

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

Klobouky,
čepice,
kožešiny,
papuče (s kotvou),
galoše (trojhran).
na skladě má za nejnižší ceny

Jos. Dvořáček,
závod kloboučnický v Hradci Král.

83. Palackého třída. 83.

P. T. obyvatelstvu král. věn. města Hradce Králové a okolí
a pp. cestujícím dovoluji si uctivě oznámiti, že převezmu počínajíc

dnem 1. listopadu 1907

nově renomovaný

„HOTEL ZÁKOUCKÝ“

do vlastní režie a prosím o hojnou přízeň.

Výtečná kuchyně. Solidní obsluha.

Elegantní hostinské pokoje.

Sklad a vývoz světlého a černého
královédvorského piva v lahvích.

V hluboké úctě

F. Zákoucká.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2 % vklady

4 1/2 %

dnem 1. října t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

Vyhláška.

K návrhu JUDr. Al. Zimmra, advokáta v Hradci Králové, jakožto vyko-
navatele poslední vůle Rozálie Mádrové, bude v notářské kanceláři v Hradci
Králové, dne 30. října ve středu o 3. hodině odpoledne odbyvána

dobrovolná dražba.

1. domů čís. pop. 1. a 2. na Pražském Předměstí hotelu Mádrovky se
zahradou čís. kat. 832 a cestou čís. kat. 253 v Hradci Králové a bytovým a ho-
stinským inventářem, kterýžto byl oceněn na 638 K 80 h.

2. pozemků čís. kat. 840 a 841 v Pražském Předměstí ve vložce 1052.
Reality prodávány budou pro sebe, jedna po druhé dle dražebních pod-
mínek. Vadium činí 10%.

Pozemky ty mohou býti stavebními místy a měří 4 korce 386 čtv. sáhů.
Vývolací cena ad 1. činí 59.032 K 72 h.; ad 2. činí 4824 K 10 h.

V podmínky dražební a inventář možno nahlédnouti v notářské kanceláři
a v kanceláři JUDr. Al. Zimmra v Hradci Králové.

Hypotekárním věřitelům právo zástavní se vyhrazuje. Schválení menších
nábidek vyhrazují si dědici.

Výtěžek dražební bude složen do rukou Dr. Al. Zimmra, jakožto vyko-
navatele poslední vůle.

Chládek,
c. k. notář
jako soudní komisař.

pravdivé fráze, pronesené J. Donsem na kongresu „Volné Myšlenky“ o učení křesťanském, aniž by k tomu přičinil opravné poznámky. Tedy buďto „Český Učitel“ nezná ani základních pojmů křesťanské morálky anebo chce ohlušovat čtenářstvo nemyšleně opakováním těchto Donseových slov: „Když katolíci chválí krásy morálky Kristovy a hrdě opakují tuto větu: „O nechoť, aby ti jiní činili, nežli ty jim“, váhají doložit, že tři sta padesát let před narozením Kristovým český filosof Meng-Tseu pravil: Čiň jiným to, co chceš, aby oni činili tobě. Nemá-liš toto přikázání lepší než Kristovo? Nemá-liš lepší konati dobro než nekonati zla? Konfucse a Zoroaster vyjádřili to téměř týmiž slovy jako Ježíš Kristus, první pět set let před ním, druhý o tři tisíce let dříve.“ — Tak tedy mluvil Belgičan Donse, který přece v katolické Belgii se mohl trochu lépe poučiti o zásadách katolických a o katolictvu vůbec, proti námž bojuje.

Věru že jen s krajním sebezáporem lze odpovídati na tak směle překrucování pravdy. Vždyť by na tak nepodařený útok dala ihned odpověď každá věřící babička, která sotva psáti dovede. Čím to chceš sytiti, „Č Učitel“, duše svých věrných? Kristus sice pravil: „Všecko tedy, cokoliv chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim“. Ale ta slova jeho nejsou nijak mezníkem, kam až láska k bližnímu saháti má; to přece vědí už děti v obecné škole. Kristus totiž nad to prohlásil: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ — Milujte nepřátelé své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteříž vám protivečství čini a utrhávají vám.“ Kristus poukázal výslovně k tomu, že dobře činiti pouhým přátelům dovedou i pohané.

A teď, „Čas. Učitel“, dokazuj, že Meng-Tseu, Konfucse a Zoroaster přikazovali dobře činiti i nepřátelům. Dokazuj, že by se byli tito filosofové modlili i za ty nepřátele, kteří by je přibíli na kříž — jak učinil přes strašné bolesti a přes jízlivé výsměchy zfanatisovaného davu Kristus. — Ale naš se dále šfíti o tak „smělém vzletu“ volných myšlenek! „Český Učitel“ snad si myslí, že už nastala masopustní doba, kdy možno pořádati komické merendy.

(3) **Fackovaci aféra Lhotova a „vyšší namítrání“ Masarykovského orgánu.** „Čas“ poukazuje 22. t. m. na to, že kněží odpirali odpověď na otázku, kdo brožuru proti Lhotovi psal. Prý bývají kněží velikými hrdiny na kazatelně a v kostele, „ale před soudem pravidelně (!?) bývají němí a nevýmluvní.“ Na to odpovídáme, že pardubští kněží dobře znají knýsy pokrokařstva, které umí chytati za každé slovo a s malicherností vyhrubovatí hotovou důležitou kroniku.

A dále. Napamatuje se „Čas“ na kuráž polenských židů? Vždyť tito lidé vypovídali docela, že ani Hilsnera neznají, že o aféře neslyšeli, zkrátka že nic nevědí, tak že vznikl vtip, že jsou to nejvíce nevědomí lidé na světě. Z těch si „Čas“ úšklebek nedělal. A co přední rytíř pokrokařstva Masaryk? Ten se k soudu ani osobně nedostavil; když byl v úzkých, dal popíratí výrok o katechetech, jež sám „Čas“ přinesl, ačkoli zatím o „denunciacích“ prameny ebíral. „Hrdinství“ tohoto hlasatele hesla „Spravdou ven“ se jevílo též v tom, že nedal před soudem nepokrytě, určitě prohlásiti své mínění o správnosti či nesprávnosti výroku „Časem“ jemu přičteného, — a že se nechal žalovati Svozilem, aby se všeho vyklouzl.

Ostatně při aféře Teplý-Lhota „Čas“ jindy tolik hovorný z příčin snadno pochopitelných jest volice zamklý. Napsal jednou o ní hotovou lež a teď — jen pichlavá narážka na kněze, na Lhotu ne. „Čas“ tedy sám svým jednáním poučuje, jak jest někdy dobře mlčeti. A nejen jednáním, ale i slovy. Dne 24. t. m. píše: „Pan Krkš, pisatel moravských dopisů v „Osv. l.“, vytýká „Času“ 22. října, že z příčin nepochopitelných a neznámých „drží palec“ panu Svozilovi ve sporu s panem Al. Hajnem. Nejsme si toho vědomi, a ničím se nedá toto nadpřirozené podezření dokázat. *Jeme nejraději, když o celé té trapné historii neslyšíme.*“ — S pravdou ven!

(8) **Úšlechtilé nhraně našich „svobodomyslných“ nepřátel.** Při kázání vdp. P. Jemelky 20. t. m. v chrámě Týnském v Praze najednou se rozšířil silný zápach sirovodíku, až lidé do mdlob padali, tak že věřící musili chrám hromadně opouštěti. „Čas“ dne 22. t. m. odbyl toto uličnictví — pošklebkem stropným z katolictva. Ostatně co se všechno pokrokařům v boji proti nám zamlouvá, patrně z toho, že dr. Kouřilovi v Rychnově byl zaslán v obálce papír pomazaný — nechceme říci čím, a nám zase z téhož města a toutéž věcí zamasaný výstřižek „Obnovy“, na němž tištěna zpráva z Rychnova. Hesky se tuží ti lidé v osvětě, nad kterou by krčil rameny nejen návštěvník krčmy, ale i barbarský obyvatel temné Afriky. V Pardubicích zase odbyla se pokroková „odpověď“ fackami, které hledí pokrokaři omluviti.

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna byla minulý týden jako ve znamení ochrany především malého lidu. A tu se ukázalo, že právě nejpovolnější zastanci lidu menšího, za jaké se také chloubou povyšují, sociálně-demokratičtí poslanci, postavili se proti tomuto lidu na ochranu vykořisťovatelů jeho. Posl. Buřival podal návrh, jímž se vláda vyzývá, aby se ihned postarala o to, aby služební poměry zřízenců a úředníků veřejných drah v Rakousku byly zákonem upraveny. Soc.-dem. posl. Ellenbogen jménem soc. dem. nazval návrh Buřivalův podvodem a demagogií Přesto návrh přijat sněmovnou. Schválena i pilnost návrhu posl. Krause proti zdražování uhlí a na sestátnění doůl. Soc.-dem. poslanci zase se postavili proti. Sám dr. Adler prohlásil, že proti předloženému návrhu resolučním musí hlasovati poslanci soc.-dem. Ale soc. dem. poslanci zamysleli se pak nad sebou a při tomto resolučním návrhu hlasovali zase pro. Zamítnuta však pilnost návrhu posl. Švejka proti kartelům. Strana křesť. soc. ústy dra. Luegra postavila se proti tomuto návrhu z toho důvodu, že nutno, aby dříve projednáno parlamentně rakousko-uherské vyrovnání, každé chvílky škoda, vždyť musí býti vyrovnání provedeno do konce prosince. Dr. Lueger prosil proto celou sněmovnu, aby prozatím odloženy všechny pilné návrhy, jimiž se dosud nic závazného nevyřídilo. — Mezi českým poselstvem ve Vídni není dosud jednoty a povětšinou není také chuti podříditi různé tužby společnému zájmu. Strany jsou na štitu a nepřítel před námi. Čeští zástupci bez hlavy jsou tu proti tak důležité otázce, jako jest vyrovnání. Stranické spory nechtějí tu obětovati společnému prospěchu. Z této rozháranosti mluví se i o krizi na straně českých ministrů. — České strany radikálně-pokrokové, nár.-sociální a státoprávní uzavřely kompromis k zemským volbám.

V Uhrách to kvasí stále. Ve straně neodvislosti nejsou všichni spokojeni připravěným vyrovnáním; již z této strany vystoupili 4 poslanci. — Uherská strana lidová vydala nový program, v němž žádá řadu důležitých reforem k zlepšení postavení městského i venkovského dělnictva, na ochranu rolnictva a městského stavu středního, ale ani zmínky není v novém programu, že i s nemaďarskými národy třeba počítati spravedlivě.

V Oarském Selu zmařeny přípravy revolucionářů, kteří se chystali k útoku podkopy u železniční tratě, již používají členové carské rodiny. — Vilenský biskup Roop zbaven svého úřadu prý z příčin politických.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červ. Pečok u Kolína. Křesť.-katolický vzdělávací a podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách konati bude v neděli dne 27. října t. r. o 4. hod. odpol. měsíční spolkovou schůzi v spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Kuchaře. Program: Přednáška vldp. ThDr. Ferd. Černovského, novicmistra v řádě sv. Augustina u sv. Tomáše v Praze: „O poměru církve katolické za Marie Terezie a Josefa II. v Rakousku.“ I nečlenům vstup volný.

Z Kolína. Křesťansko-sociální lidový spolek pro Kolín a okolí koná svoji 7. členskou schůzi v neděli dne 27. října 1907 o 8. hod. odpoledne v sále zámecké restaurace a programem: 1. Před započtím schůze placení příspěvků měsíčních a ohlášení se členů nových. 2. Proslav. 3. O přitčinných hmotného úpadku ve stavu femeslnickém, rolnickém a dělnickém promluví p. F. Satorie z Prahy. Přístup mají členové a jimi přizvaní hosté. — Ve dnech 1. a 3. listop. sehraje spolek divad. kus „Drama čtyř chudých stěn“. Lístky možno si předem zakoupiti.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 21. října t. r. usneseno: Přijata byla oferta na koupi ryb z obecních rybníků „Plachta“ a „Roudnička“ a na prodej násady pro tyto rybníky, podaná p. Jos. Horáčkem ze Sezemice. — Zpráva lesního úřadu o užitých prostředcích k hubení škodlivého hmyzu „mnišky“ byla vzata na vědomí. — Připis c. k. okr. hejtmanství stran obsazování míst v archívech a knihovnách kandidáty, kteří na ústavu pro bádání v rakouských dějinách při vídeňské universitě složili státní zkoušku, zaručující způsobilost jich ve službě v archívech, knihovnách a museích, sdělil se se správou historického a ředitelstvím průmyslového musea. — Městskému zastupitelstvu předložil se návrh rozpočtu na rozšíření a úpravu silnice ve třídě Čelakovského ku schválení. — I. sjezdu českých měst král. Českého v Kolíně dne 27. října 1907 účastní se náměstek starostův p. J. Pilnáček. — Záležitost výměny části staré erární silnice Hradec

Králové-Jablonné za část obecní silnice ve třídě Pospíšilově a za novou část obecní silnice od třídy Komenského až k okresní silnici u nemocnice arcivévodkyně Elišky vyřídí se ale písemného návrhu p. starosty. — Povolení ku stavbě domu udělí se p. V. Nedvídkovi na parcele č. 5. v bloku VII. dle předložených plánů vyjímaje fačadu, neodpovídající rozčlenění půdorysu a požadavku estetiky. — Podnikne se akce za účelem zřízení nové obchodní komory pro východní Čechy se sídlem v Hradci Králové vzhledem ku projevenému souhlasu veřejných interessovaných korporací a výhodné teritoriální poloze města. — Okr. výbor se pořádá o propůjčování své zasedací síně ku schůzím městského zastupitelstva. — Žádost o svolení ku vybírání diňožního groše v dosavadní výši na dalších 10 roků předložil se městskému zastupitelstvu.

Nímořádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dnes o 4. hod. odpol. v zasedací síni městského zastupitelstva: Rozhodne se o podání žádosti za vybrání dosavadní dávky z nájemného původně zákonem ze dne 24. prosince 1887 č. 67 z. z. povolené na dalších 10 let od 1. ledna 1908 do 31. prosince 1917. — Rozhodne se o prodeji rohové parcely v bloku V—I okresu královéhradeckému ku stavbě budovy ústavu pro zprostředkování práce. — Předložil se ku schválení návrh podmínek parcelace bloku VII. u Pražského Předměstí proti přádelně Dra Auingera. — Vyžádá se svolení k potřebnému rozšíření ulice Čelakovského z důvodů bezpečnostních. — Udělí se nadace manželů Václava a Aloisie Poncových na podporu 4 chudých.

Úmrtí. Dne 23. t. m. v poledne zemřel ve zdejší nemocnici p. Fr. Matějovský, řídící učitel na odpočinku. Narodil se v Nechanicích r. 1838. Navštěvoval hlavní školu v Hradci Král., pak reálku ve Vídni. Po odbytí I. ročníku na ústavě ku vzdělání učitelů vyučoval v Čibuzi, Holohlavech, v N. Bydžově. Nato odbyl ve Vídni II. ročník a učil v Dobahličkách a — v Hernalsu ve Vídni. R. 1866 nabyl způsobilosti učitelské pro školy hlavní, pobyl ve Vídni až do konce škol. r. 1870—71, nato učil v Litomyšli a v Dobahličkách, kde setrval do r. 1901, načež po čtyřicetiletém působení šel do výslužby. Obdržel od nadřízených úřadů za svoji práci více krásných vyvedčení a pochvalných uznání.

Osvěta Lidu — školení snášlivosti. Jakže? Inu, aspoň dne 17. října projevuje toubu po „vzájemné účtě před přesvědčením“, po „slušném, klidném životě společenském i politickém“, po zápasu „zásadami i důvody, nikoli však osobním špiněním a na cti utrhaním“. Aby pak dokázala, jak dovede sama vyjít všick lidem dobré vůle, otiskla hned na to nové posměchy na katolíky zdejší pro jejich přesvědčení. Mluví sprostě o „nebeských kozách“, „ampetrech v kolárkách“, „sedmi havranech“. Co také čekati od židovského, nám nyní známého dopisovatele? Kdo by ho také dovedl přiměti k tomu, aby raději místo jízlivých pošklebků odvolal podvodné lži, jež dříve napsal? Sotva strážník by ho k větší společenské slušnosti a pravdomluvnosti pobíhal, natož — ta moderní „vyšší morálka“. Ledá snad resolutní pardubský dr. Lhota. Ale my tu jeho pádnou dlaň sem zvrátí nebudeme, přenechávajíc takový barbarský způsob „satisfakce“ těm lidem, kteří se toho rytíře tolik zastávají. — Že už z mazanosti „Osvěty l.“ tento mladý žid hodně odkoukal, patrně z toho, v jakém spojení podal zprávu o přestavbě jesuitické residence, aby způsobem nepřímým čest kněží zlehčil. Tento prohanec také nechal choditi po městě se známou peticí katolickou dāmu, která vůbec podpisů nešbírala; ale žid potřeboval si vymysleti lež, aby dāmu mohl zahrnouti svoji jízlivostí. Napsal další lež o jeptiškách, atd. Snad žida mrzí, že jsme svého času pochválili rabína, že jsme pochválili židy, kteří postavením synagogy dokázali, že v Bohu věří, že se zdejším židům do jejich bohoslužby nepleteme, atd. Radíme mu však, aby v zájmu zdejšího židovstva samého dlouho si nehrál s ohněm. Bezecně lži a pošklebky, metané v tvář lidem vyznání našeho, jsou špatnou vyhlídkou ke krajní vildnosti ze strany naší. Až na odvetu proti pokrokařským bezcharakternostem začneme rázněji mluvití my, pak ať se nenařiká na nenašelivost naši. Kdo se domnívá, že žurnál má sloužiti k tropení chlapčeských nezbedností, k osobnímu tupení, k bezcharakterním výpadům proti katolickým ženám, kdo projevuje svoji surovost nízkými nadávkami, ať se pak nediví důraznější sebeobraně naší. Tedy jen pozor! — Pan Hajn dne 17. t. m. farizejsky se mrzí na rušitele „slušného soužití občanského“, 12. t. m. jeho list v brojení proti anonymním dopisovatelům užívá výrazů: „černá ruka zákeřná“, „zákeřný dopis“, „padoušství“; a mravokárná lokálka končí: „Kolik podobných ničemných existencí nerušeně pracuje v krtčí práci dále? Usvědčit a veřejnosti ku výstraze oznámit bylo by tu prostředkem nejlepším.“ — Ano, ale nikoli propůjčovat list lžáků k anonymnímu podvádění veřejnosti.

Na Ústř. Matci Šk. vybráno při svatební hostině pp. novomanželů Františky a Jindřišky Rosenbergových v Jablonci n. Jiz. 7 K., jež zaslány administraci t. l.

hořejišho tvrzení. — A teď takový hrubý, prelhaný list, který svými zákeřnými šípy tolik srdcí slavných občanů do krve nespravedlivě zranil, hořel se jako porfýřený, mrakovárňář kazatel nad tím, že někdo se odvážil na tábor útočného pokrokářstva složit satyru. Satyra ta ovšem jest dalek, vzdálená od hrubosti a prohanosti „Osvěty lidu“, ale — předsa být neměla, nesměla; vždyť přece jen pokrokářskému tisku má být dovoleno, aby švihal bezcenným karabátem po zádech těch lidí, kteří si dovolí žítí dle jiných názorů, než jaké „Osvěta lidu“ se samoluví! A teď ta ehystratika mazaného žurnálu! „Osvěta lidu“ dne 17. t. m. mluví o „povolebním pamfletu“, jímž proveden proti dr. Lhotovy „neodůvodněný útok.“ Proč — když již před rozsudkem „Osv. l.“ poučuje o „neodůvodněném útoku“ — proč jen nejde cestou realismu a bojí se dokazovati věcnými fakty rozhodnou nespravedlivost oné satyry? Proč necituje místa, kde satyra jest skutečně „neodůvodněným útokem“ s přidáním vysvětlení o skutečném stavu věcí? Ti, kteří dobře situaci znají, dají na tyto otázky odpověď sami. Dle „Osvěty lidu“ JUDr. Lhota, „domáhaje se zadostiučinění (!?)“ za způsobenou mu pohanu, v návalu hněvu a rozehřevání P. Teplého ve své kanceláři zpoličkoval“. — Nejedná se nám nyní o tomto článku o Lhota, ale „o mravní povýšenost“ „Osv. l.“; tento list jest přece kazatelnou pokrokářstva a má právé v době zkoušky dokázati, jak vyšší, nadkřesťanské morálce pokrokářstvo rozumí i v době, která vyžaduje sebezápor. A tu těm lidem nešťastným, kteří elyši hlas ozývající se s „humanistické“ a pokrokové hlásnice parubské, dělá se přímo špatně. Což kdyby tak katolík pozval do svého bytu pokrokáře, o němž by ani s jistotou nevěděl, že proti němu tiskem útočí, a jednoduše jej zřekoval? To by také „Osvěta lidu“ řekla, že se domáhá zadostiučinění? Jaké eufemismy dovede voliti sprostý pokrokový tisk prochyby svých stoupenců! „Osvěta lidu“ před factickou aférou se farizejsky rozčilovala nad tím, že kněz odvrátil se ve škole konstatovati před dětmi bratrovraždu Kainovu. Jak velika najednou citlivost a žurnálu, jenž jindy jen jen hoří láskou ke krvavým Táborům, kteří po stech, po tisících pobíjeli a upalovali vlasti krajiny! A teď najednou neuhlášený factovací výpad jest domáháním se zadostiučinění!! Pane Hajne, vždyť pokrokáři aspoň v theorii nejsou ani pro souboje, poněvadž revolverem nebo mečem čest se morálně neodstí. Ale — zavřeni hodný souboj přece aspoň má tu výhodu, že jest sok k němu vyzván, že se ani dostaviti nemusí a jestliže pozvání přijme, může bojovati stejnou zbraní, a že není napaden bez vlastní připravenosti. Všecky tyto podmínky při pohlavkování pokrokářské dlaně Lhotovy scházely. A není-li fádne oblašený souboj dovoleným prošetřkem k zjednatí satisfakce, čím jest teprve takový násilnický přepad člověka důvěřovavšího v společenskou slušnost soka? Již předem víme, jak asi dovede „Osvěta l.“ se vykrucovati, jak „to vlastně myslela.“ A také předem dokládáme, že jí klikku překážíme. Jestliže „Osvěta lidu“, byla osoba Lhotova vystavena posměchu „zcela bezdůvodně způsobem nejneurůvěrnějším a nejnestoudnějším“ (11), pak zajisté šikovný advokát ví, jak si může zcela slušně fádnuou satisfakci zjednat; jistě by bylo před veřejností nejdůležitější zbrání dokázati zcela věcně, že věci se mají zcela opačně, než jak satyra blbě namluviti. Pak by padala haana na hlavu toho, kdo ji spáchal. A nadto factovací methoda, provedená tajně, přece nemohla před veřejností napravit morálně nic, pranic. Spokojili-li se tedy Lhota tajnou obranou pěstní, přiznám sám byl žalobcem i soudcem zároveň, a jestliže „Osvěta l.“ místo jasně odražení „lži“ pátrala raději, kdo, kdo to napsal, kde byly, pánové, ty vaše důvody pro tvrzení o „zcela bezdůvodném a nejsurovějším způsobu?“ Nejste přece děti, abyste nevěděli, jak proti skutečné lži bojovat — když vaše „Osvěta lidu“ pořádá bojovné výpravy tolik ráda a tak zhurta zcela zbytečně. „Domáhaje se zadostiučinění — zpoličkoval.“ Takle morálka pokrokářů jest roztažitelná jako harmonika — kdykoliv se jedná o přecházení stoupence strany. Když Machar dal do tisku o Dostálově Lutinovi křiklavé lži, napsal „Čas“ hodně jemně, že Machar „se neovířil“. Jak dovedou býti v jistých okamžicích pokrokářské listy zdvořilé, stojí věru za uvážení. Pokrokový tisk dokáže „na základě vyšší morálky“ věci, až se rozum průměrného občana zastavuje. Jestliže dovedla „Osvěta lidu“ s drzostí přímo odpornou pašovati do fádků „Obnovy“ věci, které v ní tištěny nebyly a jestliže dovedla lež toho druhu vesele opakovati, pak se divíme fixování jinému! Který cikán kdy se odvážil horečnatě dokazovati s novín něco, čeho pravý opak v nich existovalo? Barbarství a to barbarství rafinované, používající kvým áskokám moderních vymožeností, bujví v táboře těch, kteří až příliš volně myslí a kteří svým sobeckým myšlenkám nekladou mize, nepolehčaje se, že za jejich řádění zaplatí úšest slověk jiný resignovaným přijmutím otrockého jha. *Žijte té v Parubčích listě poměry a plný život občanský a společenský*, řekl dr. Schauer. Pravda. To dokážeme ještě líp v článku přístím, a nutně tiroká veřejnost, až kavy kadeřovitých pokrokářů udržejících kol „Osvěty lidu“ v pravém světle učíme. V našem „Osvětu lidu“ souhlasíme; ale totis přiednáat té aféry, náležitě samhá (t)

Jak provádějí agrárníci národohospodářské osvobození.

(3) Jakmile vztýčen prapor zelený, domnívalo se malorolnictvo, že vidí červánky lepší doby. Mladá strana agrární začala silně koketovat s pokrokaři. Leč i ten agrárník, který dosud katolickou víru si zachoval, řekl si: „Rozhodují tu různé politické okolnosti, tak že katolíci posud nedovedou se ve straně důkladně uplatnit. Konečně poměr mladočechů k církvi naší nebyl lepší — a katolíci jsou zde dosud. Jen když jest zde konečně aspoň mohutnější organizace stavovská! Jen když se začne luštit otázka rolnická důkladně soustavně. V organizaci té nám kyne aspoň hmotný zisk, zlepšení naší trudné existence.“

Ale naděje klamala stále více. Začaly se trousiti zprávy, jak bohatí pohlaví strany umějí hlavně rozmnožovati jmění vlastní. Marné byly vytáčky těch, kteří úřadů svých tolik sobecky užívali, tu již zvláště malorolníci potrášili hlavou. Přišly volby; agrárníci místo radikální nápravy ve straně vlastní dávali průchod velikému hněvu nad tím, že katolíci jako občané svobodní stavěli si kandidáty vlastní. Každé straně bylo dovoleno konkurovati při volbách s agrárníky; jen se stranou katolickou zacházelo jako se „zpuštěnými neposluhy“, jako „se zrádci“ věci rolnické. Za cukrátku nejasných slibů měl katolík sloužiti do úpadu a jako služba neplacený. Po moučnické službě by se mu odměnili agrárníci pohlaví nejvyšší tím, že by ho netupili a že by své protikatolické stanovisko z chytrosti tolik na venek neprojevovali. —

Agrárníci, namlouvající před volbami lidu, že jsou taky katolíci, nikdy ani slova nespravedlivého nenapsali proti židům, útočným pokrokářům zkroušeně se omlouvali, — ale katolíky mrskali šířením úžasných lží jen což! S jinými stranami mluvili v rukavičkách, na chudé rolníky katolické šli s heverem — snad aby dokázali, jak malorolnictvo a jeho katolické přesvědčení milují. Ale zatím chudý lid přehlédal stále jasněji, že *vůdcové agrárníctva stavovský program upřímně a se soucitem k utiskovaným neplní.*

A tak, než se agrární vrchní štáb nadál, právě malorolníci z veliké části stali se největšími odpůrci strany agrární a to právě z příčin sociálních. Nebyti katolických zemědělců, pozbyli by agrárníci mandátů ještě více. Kde byla užší volba mezi soc. dem. a agrárníkem, tam by byl velký počet rolnictva katolického dal raději hlas socialistovi než kandidátu strany agrární, kdyby vůdčí kruhy katolické nebyly včasné zakročily. Víme velmi dobře, že i po oficiálním prohlášení strany naší bylo potřebí mnoho a mnoho domlouvati katolickým rolníkům, aby v krajní roztrpčenosti nedali raději přednost socialistovi před agrárníkem. A agrárníci? Aby dokázali, že jsou taky katolíci, psali při užších volbách z valné části na hlasovací lístek raději jméno socialisty než katolického zemědělce. Tohle měl být vděk za služby katolíkům. Kdo by tomu nevěřil, že agrárníci v užších volbách dávali raději hlasy straně protirolnické než katolické, nechť si jen srovná statistiku hlasů při prvních a druhých volbách na př. v okrese posl. Prokopa a Dr. Myslivec. Uvidí, kam hlasy agrární zapadaly, i když mnoho lidí dříve zmámených sliby socialistickými při druhé volbě socialistu nevolili.

A teď ty štvavé schůze proti katolické straně! To snad má být slibovaná podpora rolnictva? Kdy uspořádali agrárníci nějakou schůzi, na níž by se pojednalo řádně a věcně aspoň o největších lžech a nedůslednostech Volné myšlenky? Agrárníci chlubí se svojí touhou po pokroku. Tudíž nemohlo přece osvědčenějším agrárníkům ujit, jaké nespravedlivé, nepravdivé a štvavé fráze byly na kongresu Volných myslitelů pronášeny proti katolické církvi. Ale — agrárníci místo konstatací pravdy dle příkladu nesnášlivých židů na schůzích Volnou myšlenku chválí. Není to kalení vody? Tak se má pozornost lidu odvrátiti od přemýšlení, jak vlastně stavovská organizace pro úlevu bídy drobného lidu pracuje. Tím asi malorolník mnoho získá, až se stane volným myslitelem, až bude přemítati nepoctivě „vědecké“ fráze Haecklovy, až se stane vyznavačem Haecklova monismu a determinismu! Malorolníci se pěkně poděkují za tuto lacinou pomoc, třebaš by lidé takovou „vzdělávací činnost“ vítali s radostí sebe větší.

Agrárníci dobře vědí, kdo vlastně ssaje tučnou mizu z mozolů rolnictva. Vědí, že národohospodářské osvobození musí, rozhodně musí znamenati aspoň nenáhlou emancipaci od kapitalismu židovského. Vědí, že katolictví rolníkům pranic neškodí, za to však že příčinou

zbedažené situace rolnictva, příčinou trapných vzájemných zápasů mezi drobným lidem vůbec jsou židovští bursiáni, židovští karteláři, židovští uhlobaroni.

Leč stavovská organizace, jakou je strana agrární a která zajisté může vyvinouti sílu velikou, přeměchává pracovitě rolnictvo dále vleku židovských sobců.

Leč ještě více. Již dávno uvažováno o tom, jak by živnostníci a rolníci mohli zpeněžit své výrobky bez prostřednictví ziskuchtivých překupníků, jak by se mohly třídy pracující státi samy přímými dodavateli vojska. Sám stát vyšel těmto požadavkům již poněkud vstříc. V posledních letech ministerstvo zadávalo již ve větší míře dodávky hospodářským spolkům, skladištím, atd. A jak té příznivé situace využila pro hospodářské osvobození strana agrární? Letos objednal vojenský erár od ústřední jednoty hospodářských společenstev třicet vagonů ovesa. V této hospodářské jednotě vládnou neobmezeně agrárníci. Předsedou jejím jest evangelík p. Dvořák ze Sán, agrární poslanec za Jaroměřsko. Zajisté tento pán, zaujímající tak důležité a vlivné místo ve straně agrární, věděl, jak si při vítané příležitosti počínati, aby zachoval kus hospodářské samostatnosti rolnictva. Ale sehnala jednota objednaný oves přímo u rolníků? Nikoliv. Ačkoliv objednávka ovesa stala se od eráru s výslovnou podmínkou, že jednota musí kupovati oves jen od členů hospodářských společenstev, *zadal výbor této jednoty celých 30 vagonů německému židovi Lawetzkyemu v Golč. Jenčkově.* Lawetzky jest známý velkoobchodník obilím, který nejen v Čechách, ale i na Moravě obrovské spousty obilí kupuje a s velkým ziskem prodává. Jest obávaným konkurentem na trzích na Kutnohorsku, Čáslavsku, Poděbradsku a na Českomoravské vysočině.

Snad by byl zůstal způsob agrární „hospodářské svépomoci, širé veřejnosti utajen, kdyby býval od Lawetzkyho všechn oves včas dodán. Leč žid dodal toliko jedenáct vagonů — a slavná hospodářská jednota se tak ocitla u velikých nesnázích, ježto byla lhůta dodací s erárem přesně smlouvena. Jednotě hrozilo nebezpečností, že zaplatí značnou pokutu, a že oves bude opatřen na její účet. Israelita se omlouval, že Jednota sama až do 23. května (téměř po půl roku) o dodávku se nehlásila; zavinila, že (dle obchodního zákona a zvyklostí Plodinové bursy) k dodání nebyl povinen. Peněvadž však Jednotě by byla brozila ztráta 3075 K, žalovala žida u smírčího soudu Plodinové bursy. Ačkoli pak její nárok obnášel s úroky a útratami přes pětistě tisíc korun, spokojila se tím, že jí dáno od Lawetzkyho pouze 1000 K.

Při tom všem ještě zvlášť zajímavý zjev. *Ačkoli v Praze jest tolik advokátů českých, dala se zastupovati jednota agrárníky ovládaná israelitou dr. Wedenem, který do nedávna se jmenoval Morita Wedeles.* Tedy israelita mluvil proti israelitovi. A jaká panuje u agrárníků stavovská a národní zásadnost, to vysvitá ještě lépe z toho, že připomenutý židovský advokát jest *právníkem zástupcem cukrovarnického kartelu.* Co se dříve agrárníci nadušovali, že jsou proti kartelářům! A nyní si vezmou za obhájce židovského zástupce kartelu — jako by nevěděli o některém ideálnějších českém advokátovi, který v theorii i praxi jest důsledným odpůrcem kartelářství, poškozujícího stav rolnický.

Divné vlastenectví osvědčuje evangelík Dvořák!

Nyní právě jest vhodný čas, abychom upozornili na jednu aféru z r. 1904. „Obnova“ napsala *teprve* před užší volbou, že ti, kteří p. Dvořáka znají, sami kroutí hlavami, jak možno takovou osobu katolickému voličstvu za poslance vnutiti. Připomněla, že *podruhé* si nedají katoličtí voličové takové vnucování líbiti. A co nastalo po tomto svobodném projevu, jaký přece musí býti dovolen? Akademický odbor Národní rady mluvil o zradě na věci národní, o protežování Němce Matznera (!!), o náboženském zášti (!) našem. „Hlasy od Metuje“ psaly o „Obnově“ jako o „ničemném, vlastizrádném listu“; ačkoli „Obnova“ svůj úsudek pronesla po první volbě, „Osvěta I.“ neostýchala se napsati, že „ničemností klerikálů došlo k užší volbě mezi Němcem a Čechem.“ — Jakkoli pak „Obnova“ zcela dobrovolně uveřejnila dobrodělní osobních přátel Dvořákových, napsal potom ještě Herbenův „Čas“ drzou, nehoráznou lež, že „Obnova“ radila šlápnouti protestantství na krk a volit raději Němce než Čecha evangelíka. Tak se s námi tehdy jednalo.

Nuže, pánové, kteří jste jevíli tak velikou kuráž vůči katolictvu, co říkáte nyní svému chráněnci? Národní rado, promluv nyní také zcela bez bázně a spravedlivě!! Rej, zda p. Dvořák dokázal nyní v případě Lawetzkyho,

že mu velice na srdci leží naše národohospodářské osvobození a vymanění českých plodin z rukou cizích. Němec Matzner by sotva vkládal na šij českého rolnictva větší židovsko-německé jho než hospodářská jednota, jejíž předsedou jest český evangelík. — Události nám samy daly satisfakci za nespravedlivá příkoří dřívější.

Taková jest práce agrárníků pro národohospodářské osvobození! Ale — v příčině malých rolníků přece jen agrárníci něco dělali. Ze zlosti nad ztracenými posicemi instili se katolickým chalupníkům jen což! Na ty si po volbách jinak troufali než na židy. Místo co by přemýšleli o vlastenecké reformě svojí ústřední jednoty, chodili horlivě štváti proti katolickým zemědělcům, zvali proti nim požídatelské řečníky, udávali katolické chudáky pro kolportáž volebních tiskopisů, udávali je pro „rušení volební schůze“, když těmto uklouzl hlasitý protest proti nespravedlivému snižování církve, atd. Také práce pro národohospodářské osvobození? Agrární strana žene se po nakloněné ploše a dopadne asi tak, jako strana agrárníků pokrokářů v Bavorsku. Nabízenou ruku katolických zemědělců nepřijala, ale židovské ruky chytá se zcela zbytečně sama.

Besídka.

Ze života starého Hradečana.

(Vyňato ze žádosti, již se Ignác Stránek domáhal dne 23. prosince 1856 u městské obce Královéhradecké špitální porce.)

Ignác Stránek, narozen dne 31. srpna 1785 v Josefově, byl jako měšťanský syn osvobozen od vojny, avšak roku 1809 „na vybitnutí Jeho c. k. Vyvážnosti pana arciknížete Karla, jakožto celé c. k. armády generalissima a pak pana hraběte z Valis co oberstburggrafa a pana hraběte z Riese, jakožto komandujícího generála v Čechách na základě „za-loužilých“ atestací ze studií gymnasiálních a filosofických — které se u něj za tak dlouhý čas ještě udržely — za důstojníka k I. praporu c. k. země-obrany kraje královéhradeckého pod oberstwachmeisterem hrabětem z Dejmu (Frant. Xav.) přijat. Po skončené válce ale, že Osvícenost císař pán František I. svou princeznu Marii Ludovíku dal za choť císaři Franc uzů, Napoleonovi, domnívalo se vesměs, že věčný pokoj s Francií panovati bude; proto z důstojnosti kviťoval, aby v čas pokoje nemusel býti vyscémému acrarismu břemenem, ačkoliv byl přidělen k c. k. řadovému pluku vídeňskému, svob. pána ze Straucha. Po odchodu od vojska věnoval se Stránek obchodu. R. 1814 stal se příslušníkem Hradce Králové, zařídív si zde obchod v kožích. Mimo poplatek za měšťanské právo zaplatil také příspěvek do „schránky ohnivé a světelné.“ Téhož roku se stal majitelem pravovárečného domu čp. 159 a zapravil také povinnost čtvrtnickou. Pravovárečné měšťanstvo zvolilo Stránka za svého počestvedoucího, v kterémž úřadě setrval 17 roků. Také byl volen za plnomocníka pravovárečného měšťanstva. O své činnosti v jmenovaných hodnostech praví ve své žádosti o místo v městském chudobinci: „Jako plnomocník pravovárečného měšťanstva vydobyl kořaleční právo, dům „U zlatého lva“ čp. 135 a 207 ochránil a páleník v něm zřídil. Jeho přičiněním obohacena spisovna pravovárečného měšťanstva 4769 kusy spisův (kde jich nabyt, neudal), pozůstávající ze 4061³/₈ archův.“

Po smrti syna Josefa, kupce ve smíšeném zboží, dal přepsati „své povolení koženého obchodu“ na kupectví synovo a při tom si dobyl také povolení k výčepu piva a kořalky.

Z dalšího obsahu uvedené tříarchové žádosti se dovídáme, že Stránek při svém obchodu v kožích utrpěl velikou ztrátu, byv okraden. Veliké povětrí shodilo štít s jeho domu a způsobilo na střeše velikou škodu; mimo to přišel o mnoho peněz u svých odběratelů.

Zchudlý Stránek žádal r. 1850 u c. k. krajského soudu o nějaké místo diurnisty. Zamítavou odpověď na tuto žádost nazývá „nepřiměřenou té příhodě, již Veličenství Monarch slíbil svým bývalým důstojníkům od c. k. země obrany v jich vysokém věku v těžkých okolnostech, zvláště těm, kteří dobrovolně v té nejkrutší válce život a krev pro Jeho Osvícenost a vlast obětovali.“

Dále stěžuje si Stránek, že také výbor pravovárečného měšťanstva zapomněl na „jeho přičinění a nashromážděné zásluhy“, že nevěřil si jeho nedostatku a že na vrácení kauce per 800 zl. bylo mu čekati 22 roků.

Připomíná ještě, že dříve přispíval ze svého jmění kde a jak mohl nešťastným a podporoval všechny sbírky k účelům dobročinným a všeobecně prospěšným. Také uvádí některá důležitější zařízení v městě, k jichž uskuteč-

nění působil jako člen výboru pravovárečného svým vlivem.

Žádost Stránskou ze dne 23. prosince 1866 obecní úřad vyřídil po 7 měsících — zamítavě, avšak, dokládá, že ještě 10. listopadu 1867 nebylo vyřizeno v jeho rukou.

(Dle č. 3459 z r. 1856 a č. 2707 z r. 1857 ve fasc. VII. 9, 11.) V. P.—s.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“ v Hronově. Král České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic objednáno.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických předpisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupěmi krve a ranami, též krášené s beránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krášené,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv. biřmování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa poutnická, prvnější pří-
padnými obrázky ozdobené,

svíce pro chrámové lustry,

svíce kostelní stearinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a polovoskové,

jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veledůst. kruhům duchovním největší speciální závod:

„MONOPOL“
akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Tovární sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Tovární sklad: Píseň, Sacká ulice č. 7. Telefon č. 418.

Vyznamenáno na výstavách:
Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile. Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky vještě uznány. Vzorky a ceník zdarma a franko.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Správy rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Vizací bytové hodiny od . . . zl. 2—

Spolehlivé kapesní hodinky

do práce od . . . zl. 2-50

Studentské, pánské, střední a světo-

známé precizní hodinky: Schaff-

hansen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,

Viktoria atd. za nejlevnější ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
s krásným hlasem bicích strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědomité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradecké Králové,

—: vedle hotelu „Merkur“.—

Světově známý

pravý

malínský křen,

z nejlepších křenovek u Malína.

zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí bez dobírky v každé době roční a sice:

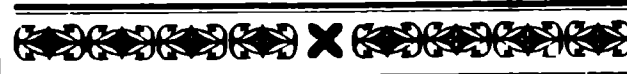
prima I a. a.	90 h.	} 1 kg.
prima I a.	80 h.	
silný obkladový	70 h.	
prostředně silný	60 h.	

jakož i veškerou zeleninu, cibuli, česnek, atd

za ceny nejlevnější

J. M. Jireček,

Kutná Hora.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-

körút 15. — Praha,

Ferdinandova tř. 48. —

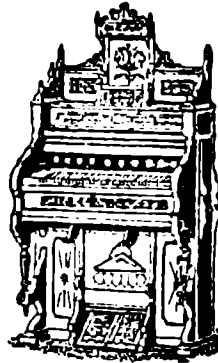
Vídeň-VII., Mariahilferstr.

86.

Ceníky zdarma a franko.

Nejnižší městské
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové

nabízí:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitelé kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno c. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°.

Cena vázaného výtisku v celoplošné vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourt nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1 50

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímž obrazem věrně po-
daným K 5.—

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a záka-
níkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při
odebírce aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosáhnout velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická ve všech věních i cenách. Kartáčky
na sušby, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořných
kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení,
vyskousené bříčty anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
damských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rozněš veškeré potřeby a práce vlásečnické vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Ceník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podati
žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb

v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Pilně čtěte
a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obsah:

I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhod-
nými příklady učí pokrokaři bratrské
lásky, pro kterou na oko tolik horují.
Poznej, jak drsně a úskočně ze so-
beckých příčin sami mezi sebou bojují. 7

II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá
pokrokový tisk na katolictvo . . . 156

III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze
zvláště o katolictvu a jak jest násil-
nický. . . 222

IV. Doslov. . . 322

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak
pokrokový tisk sesurovuje náš národ nízkými sprosto-
tami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou,
jak převracejí se záští proti nám pravou vědu, jakých
zákeřnických poduků užívají, aby šit katolictva
potřísnili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých souhlasích má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
oavěty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak rafinovaná
zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řídí v listech
pokrokových.

Stran 328.

Cena 1 70 K franko.

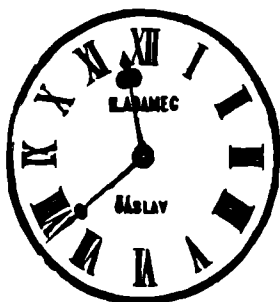
Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin

v ěaslavi
KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Rozšiřujte!

Katolickým jinochům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56.

Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. A. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/4% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zdolena v Praze opětne revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, spočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirázek.
Sta odporušení a četných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení ob-
smaků spolkových atd.

Kalendář

na r. 1908 zdarma
a franko (v ceně 1 K)
obdrží každý mimo
více jiných premií,
kdo zašle nejdříve do 20. listopadu před-
platné 2 K 40 h na časopis

„Užitečný Rádce“
v Chrudimi.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

≡ koupacích van ≡

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

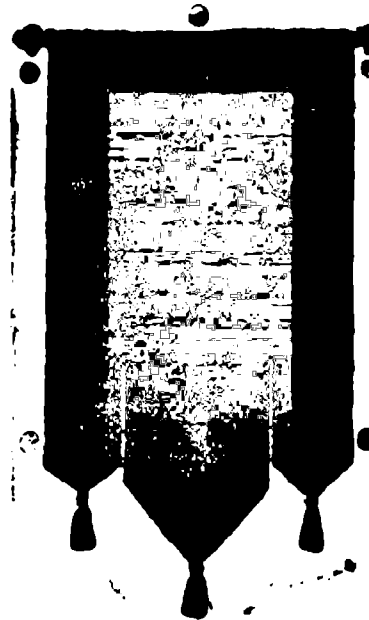
Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Paué.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Mešní vína

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabíd-
nouti pravé, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvích, Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahv.
Klosterneuburské staré vylešelé po 1 K v sudech, po
K 1:20 v lahvích za 1 litr. Mám též na skladě jemné
tabulové vína rakouská, uherská i brionská, pocházející
z Brionských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farářské úřady v Čechách.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecézi králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.
V plochých arších při odebrání nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:
brožovaný 42 h
vázaný v poloplátně 58 h
vázaný v celoplátně 68 h
vázaný v celoplátně se zlaceným
křížkem 74 h
vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v kůži se zlaceným
křížkem a ořezkou K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejdušoj. panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako z c. k. školního kni-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro ohudou školní mládež neděje se
prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepny jsou s příslušným vy-
světlením do každého výtisku — vydají se a výtisky pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu započteno, zcela spraved-
livě dosta ne se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

NÁBYTEK — A — KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati ze levné ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanicí dodává
cís. a král. dvorní velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

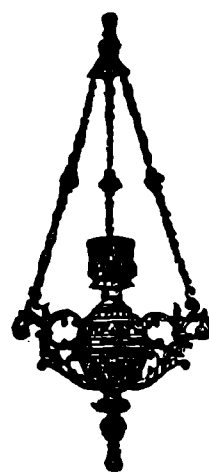
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledušejnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyřezávací pastí spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících v kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Zadané přesované vý-
robky besconné. Vše posílám již posvěcené.

intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukádku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Zadané přesované vý-
robky besconné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámy, střími vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. října 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Hunská odpověď vlasteneckým Slovákům.

(3) Jak známo, byli Maďaři i po svém příchodu do Uher dlouho ještě národem loupeživým, před jehož hunskou mluvou třáslí se netoliko Slované, ale i Němci z říše a Italové. Prozřívavý sv. Štěpán upevňoval mezi nimi různějším způsobem křesťanství, které přece jen divokost kmene toho zmírnilo a učinilo jej národem civilisovaným. Jinak by bývali Maďaři přes svoji bojovnost propadli osudu Hunů, Avarů a jiných divokých národů, kteří před nimi v Uhrách pobývali.

Leč nyní mají v této zemi daleko větší vliv židovští kapitalisté než církev katolická. Před židý maďarská vláda má nehorázný respekt; dělá jim každé pomyšlení za jejich vlivnou pomoc při útisku národů nemaďarských, a to hlavně zubožených Slováků. Nyní jiná éra panuje; stará zdivočilost vrací se znovu. Maďaři, kteří před dávným časem naučili se kulturnímu životu od Slovanů, odměňují se jim nyní do nebe-volajícím útiskem, na jejich spravedlivé národnostní požadavky dávají hunskou odpověď. Ti, které naučilo křesťanství jemnějšímu jednání, chtějí nyní jako páni situace, aby totéž křesťanství stalo se jim služkou k ubájení znovu procitlé snovosti. Přes protesty křesťanů pravých, přes spravedlivé obrany slováckých duchovních nutí církev do otrockého jha, snaží se ze všech sil, aby i úřady církevní podporovaly jejich barbarský boj proti přirozeným a nezadatelným právům lidu slováckého. Tedy opak scenerie té, jaká se naskytovala v století X. a XI.

Dosud jsou v čerstvé paměti kruté tresty, kterými stížení katoličtí kněží a laikové, zastávající se různé práv slováckého lidu. Ovšem žádný žid ani socialista v pověstném procesu ružomberském nebyli souzeni pro velikou lásku k utlačovaným Slovákům, ač právě sociální demokracie v Uhrách měla by nejvhodnější příležitost prakticky a různě uplatnití svoje teorie o rovnosti, bratrství a svobodě.

Leč na druhé straně jsou na Slovácku

a v Uhrách vůbec tíž kněží toho rázu, jakých bylo hojně v Čechách v době josefínské. Vláda maďarská dovede si obrátně vybrati k vysokým důstojnostem církevním osoby takové, jimž zájmy maďarisace jsou daleko přednější, než duchovní potřeby katolického lidu. Vláda namáhá se zavést klerikalismus nejhrubšího zrna, snaží se, aby církevní ruch splýnul s šovinistickou a brutální politikou maďarských ministrů. Proti takovému úsilí maďarští židé ovšem nenamítají nic, ještě takový klerikalismus podporují. Běda kněžím, kteří proti takovému nesnesitelnému jhu různé protestují.

Nedávno proslulý Björnson mocně zahřmal do svědomí maďarských státníků, kteří před cizincem farizejsky se staví jako lidé svobodomyšlní, nazývajíce svůj národ rytířským. Způsobem tím veliký poplach, Maďaři hleděli své hříchy různým způsobem omlouvat. A — aby dokázali, že chtějí činiti pokání, dopustili se na bezbranném slováckém lidu strašného násilí, které nutí k spravedlivému uvažování na všech stranách. Mongolský čin maďarských zlostníků jest nejvýmluvnější obžalobou zvrácených, despotických poměrů maďarských. Nyní aspoň Evropa uzná, že Björnson měl ve všem pravdu.

Co se stalo? Známý slovácký trpitel, ružomberský farář Ondřej Hlinka odsouzen maďarským soudem k dvouletému vězení za své neohrožené vlastenecké vystupování. Před nastoupením trestu cestuje po bratrských zemích, aby na schůzkách vyhlásil smutné národnostní poměry uherských Slováků. Tato jeho pouť v Maďarsku probudila vášnivý hněv. — Ve vesničce Černové, vzdálené půl hodiny od Ružomberku, stojí nyní nový chrám zásluhou Hlinkovců. Hlinka sám, ač nemajetný, dal naň 10.000 K, katoličtí obyvatelé dle příkladu jeho platili na stavbu velice obětavě; a tak již minulého léta dostavěn kostel za 100.000 K. Maďaronský biskup spišský Párvy, který sám ani slovensky neumí, zbavil však (ovšem na pokyn vlády) Hlinku jeho úřadu. Lid však žádal biskupa několikrát ústně i písemně, aby oblíbeného kněze uvedl znovu do jeho úřadu; chtěli, aby byl posvěcen kostel od Hlinky. až se týž do úřadu vrátí. Párvy odpověděl, že kostel vy-

neměli co dělat. Jeden kuchtil černou kávu, druhý slídl po vůkolí, ostatní spali nebo vypravovali při dýmu z cigaret a dýmek. Frantík psal mamince dopis srdečný, prostý. «Drahá maminko!» byl jeho začátek a konec: «Když budeš moci, tak mně zase nějakou tu zlatku pošli. Líbá Tě Tvůj věrný syn Frantík».

Dopsal, složil, zalepil a v obálku vstrčil do kapsy své bluzu. Psaní pošle až zítra večer, až se vrátí do Tridentu. A co teď dělat? Vypil kávu, zapálil dýmku, natáhl své mohutné zdravé údý na prýčnu a vzpomínal. Myšlenky zakončeny byly chraptotem zdravého spánku.

Nastal večer. Jeden z těch kouzelných večerů údolí adizského, kdy umírající slunce zasypává svým zlatým dědictvím červánků hranatých vrcholy hor a barví sněžné pásy deštěm růžových paprsků. A dole Adiže bučí ve své skalnaté kolébce; nelze ji viděti, husté páry večera ji zcela zahalují, abírají ve svůj plášť i světla Tridentu, Lavisu a Tergine. Vystupují pomalu, valí se po úbočích hor stále výš a výše. Už zachvacují i to zlaté dědictví mrtvého pohřebního slunce. Zlaté paprsky na horách blednou, mizí poněmáhlu, už zbývá jen úzký proužek a i ten teď zhasl. Zhasl, nastala temná noc. — Frantík byl prostý hoch, slevač jen, ale tohle divadlo ho vždycky zaujalo. I teď, poslešen odpoledním spánkem, sledoval zápas červánků s mlhami a parami. Než co to! Tamhle dole jako by červánky docela znova prodraly se ze spodu hustých par, jako by slunce nově se rodilo ze zdola, z hučící Adiže, ale slunce rudé, krvavé, hned zas fosforově žluté a modré. Najednou zoranžovělo rozstáhlo se mžikem v šíř, jež roste každým okamžikem. Páry rychle prchají, vystupují teď šlepné rychle, mizí.

«Hoří, hoří.»

Opravdu, krásné kaštanové háje na úpatí hor Adamelekých a smrkové podrostliny horských svahů

světlí sám. Leč fararci rozhodli se počkati na Hlinku. Párvy však nařídil kanovníkovi Kurimskému, aby kostel vysvětil. Když se o tom Černované dověděli, telegraficky žádali dne 25. října kanovníka, že ho nechťejí. Leč svěcení mělo se přece prosaditi. Na vzdor nenáviděnému Hlinkovi a jeho přátelům. V sobotu po večerní modlitbě Černované zavřeli jak obyčejně kostel. Když se však maďaronský stazrosta Bačkor dověděl, že kostel jest zamčen, vypáčil jeho dveře, aby prý Slováci nemohli nechat na druhý den kostel zavřený, ježto na neděli ohlášeno svěcení přece. Farníci odušili si prapory a svícny domů. Již večer v sobotu obsadilo obec osm četníků, druhý den jim přišla posila. Celá ves shlukla se u kostela. V 10 hodin blížily se do Černové dva kočáry, v nichž seděli děkan Pazdrik, tři jiní kněží a slůžný (okr. hejtman) Perezslényi s četníkem. Lid byl krajně roztrpčen. Při vzpomínce, jak veliké sumy na kostel vydal, nechťel zůstatí jen tak zblů bez práv ke kostelu témuž. Farníci volali rozezněno: «Nechceme vás! Vraťte se!» Maďarský slůžný, který jsa v okresu slovenském, slovácky neumí, odpovídal tím, že rozkázal hnáti koně do lidu, který chtěl nevitným hostům v příjezdu do osady brániti. I kněží volali: «Jen vpřed!» Tu několik Slováků chytilo koně za uzdy, aby je obrátili. Slůžný však zavelel četníkům nedaleko stojícím: «Pal!» Nato zahřměly do zástupu čtyry salvy za sebou. Hned skrcpilo zemi svojí krví devět lidí mrtvých, tři umírající; mimo to raněno těžce dvanáct osob a přes šedesát lebece. Tolik dle zpráv novinářských. — Slůžný ani před palbou nevyzval Slováky, aby se rozešli. Tak «hamánně» si počínal. Nejsvětlejším důkazem toho jest tolik prolité krve. Jistě by si byli dali mnozí říci, kdyby byl slůžný před mlouvou pušek něco promluvil sám. Celá obec zahalena černým smutkem, všude ozývá se srdcelomný pláč. A slůžný místo lítosti nad tolika pobitými dal ještě některé Černovany pozavírat, do obce posláno vojsko. Slováci zatýkají se dále; a snad s chudasy, kteří zůstali na živu, bude veden process podobný onomu pověstnému ružomberskému.

Takové věci se dějí v zemi, kde církev

jsou v plameni. Plameny hučí a hrozivě blíží se k samotám a salašům italských obyvatel.

«Frajtr Bischof», křičí kaprál Monert, «ihned se čtyřmi muži na pomoc! Dole seberte sekery a kácce, přijdou brzy hoši z Tridentu a ti vám pomohou. Bez řečí hoši vyřídili se z fortny a šlelené utíkali dolů. Seskakovali s vysokých teras viničních, zaplétali se do drátů podírajících trsy révy, upadali, vstávali a zase běželi. Už blížili se k požáru. Horko stoupalo každým okamžikem. Pojednou vyšlehl to zrovna před nimi. Smrkovi stojící na pokraji srážné skály vznalo se ze zdola vysoko šlehajícími plameny dle hořících kaštanů. Prudce obrátili se hoši na pravo, doběhli do salaše Gelasia Bernottia, jenž donášival jim mléko na pevnost. Nikdo nebyl přítomen. Rázem chopili se motyk, seker, i dvě pily nalezli. Zpět — a dali se do práce. Hořící smrkovi hnedle bylo smeteno dolů do plamenné výhně hořících kaštanů.

Upocení, udýchnutí stanuli vojáci na chvíli. Frantík přistoupil k okraji skalné srážné blubiny a díval se dolů. K nesneseně horký vzduch ožehl jeho mladé lice. Zděšen skoro, ustoupil Frantík zpět. Takhle tam spadnout!

«Zpět, zpět», zavzněl v sluch jeho zoufalý výkřik druhů, a on již klesal dolů do pekelné výhně. Vztáhl ruce a klesal stoji na balvanu, jenž prudkým žárem odtržen padl dolů. Temný náraz — a plameny z onoho místa vyšlehly ještě výše než dříve, aby zděšeným druhům naznačily Frantíkův hrob. Tělo jeho nalezeno bylo po třech dnech zubeňnaté. Na prsou ležel zubeňnatý pruh papíru, z něhož čitelně bylo pouze: «Drahá maminko!» — — — — — Měl skvostný vojenský pohřeb.

A tam v dále, v tichém Podbrdí ve vesničce Mrtníku, vzdychala maminka: «Copak se stalo našemu Frantíkovi, že tento týden nepíše?»

FEUILLETON.

Rozkaz je rozkaz!

(M) A beze slova šel hezký František Bischof, svobodník od 12. setn. pěšího pluku, na stráž, ačkoliv se těšil, že sedne si pohodlně se zapálenou dýmkou v ústech ke hrubému voenskému stolu a bude psáti mamince psaní.

Chudák maminka tam v Podbrdí, ve vesničce Mrtníku jistě marně nezabálí ani chvíli, aby Frantíkovi mohla měsíčně tu zlatku na «dramka» poslati. Sama nejedla než samé ty brambory; i kozí mléko prodávala, aby krejčárky sehnala. Má ještě sice staršího Vincu, ale ten je daleko v «Komotavě», a ani o maminku ani o Frantíka se nestará. Jedinou odměnou staříčké dobráček je týdenní psaní Františkovo, dýchající vždy láskou a touhou po matce a domově.

Frantík chtěl psáti, ale ochuravělý kamarád a šikovatel mu to zakázali. Trochu pobručuje bral si na sebe tornistru, do níž pečlivě ukryl psací papír s obálkou, dýmku strčil do «brodsacku» a táhl se s jinými svými spolutrpiteli do kopců a vršků, zvedajících avá hrdá bílá temena nad Tridentem. Ale nebyli smutni ti trpitelé. Zář plála jim vesele na lici, a veselost ta, ač skrácena potem, propukla každé chvíle v blučné výbuchy zdravého smíchu podpáleného některým trefným vtipem povedených «tajchrtáků».

I Frantík byl vesel. Trochu té mrzutosti pro zkažený nedělní odpočinek brzo se vykouřilo z jeho kučeravé hlavy, - zvucný jeho smích slyt zazníval v chuchtotu soudruhů. I dýmku si zapálil, psaní mamince napíše také, nač tedy být mrzut!

Došli na Civezzano. Střední stráž provedeno krátce a hladce; postavena hlídka, a ostatní

spoutána železnými kruhy politické despotie, šlapající lidské práva způsobem tolik barbarickým. Co bylo křiku v celém světě, když měl být odsouzen jediný žid Hilsner! A nyní bez soudu, bez napomenutí střílí se do celého velikého davu, žalobce stává se v okamžiku bezohledným soudcem a odsuzuje krutě jako v turecké zemi. Björnson dostal na svoji spravedlivou kritiku odpověď hanebnou. Jeho kulturnímu zápolení odpověděno ranou pěstí.

Při tom katolík nechť uvažuje, jak to dopadá s řády církevními, osobí-li si „representace národa“ nad kněžstvem převážný vliv. „Sem s národní církví!“ A pak — ovšem — ve jménu národa s takovou církví operují dle libosti držitelé moci v národě, jako tomu bylo v lutheranismu a kalvinismu. Francouzská vláda dostala do morálního zajetí papeže v Avignoně — a brzy bylo patrné, co znamená nezávislost, spoutanost papežské stolice mocí laickou. Vůdci a otci Slováků se činí Maďaři, chtějí vésti politiku církevní — a následky se dostavují též. A jestliže někteří velebí židy jako lidi svobodomyšlné, tažme se, proč tolik mocní židé maďarští táhnou proti Slovákům v jednom říku s vládními orgány a s hierarchií, které si vláda volí. A židé uherští přece tak jásavě pozdravovali ty, kteří se vzbouřili proti ruskému absolutismu!

Možná, že krvavá lázeň černovská mocně zachvěje svědomím Evropy; možno, že právě tak brutální násilí, spáchané na lidu vyděděném, přivede překvapující obrát ve prospěch utiskovaných. Krev trpících za světlou ideu bývá úrodná, volá mocně, neodstraňuje; naopak pobádá mocně k dalšímu postupu.

Dopis z Prahy.

Kompromis při doplňovacích volbách do sboru obecních starších král. hlav. města Prahy. Při posledních doplňovacích volbách do sboru obecních starších v Praze prošla kandidátní listina kompromisní, to jest jinými slovy řečeno, dosavadní režim dra. Černohorského a společníků, v jejich rukou starosta dr. Groš jest loutkou, je i na dále zachován. Ať nikdo se nedomýšlí, že zvolením kompromisních kandidátů zavládá na staroměstské radnici klid. Nikoli, v té věci byl by na omylu. Všichni prozíraví mužové, a jest jich na radnici staroměstské několik, předvídati dobře, že kompromisem pomáhá vlastně strana národní straně mladočeské udržeti se při vesle na staroměstské radnici, kompromisem bylo umožněno zvolení dra. Groše starostou. Půjdou-li věci, jako jdou na staroměstské radnici dosavad, dojde se ke konci bledým. Svorným děláním dluhů, v čem záleží doposud kompromis, matičce Praze se nepomůže, ježto zavléká se stále hloub a hloub do nezbytného krachu. Úžasem musí naplniti člověka, že za kompromisu v posledních dvou letech nadělalo se dluhů 18 milionů korun. Je-li podobné hospodářství rozumným, nutno ponechati k zodpovědnosti jen budoucnosti. Polovina tohoto obrovského obnosu byla spotřebována k stavění elektrických tratí mimo města Pražská: v Nuslicích, na Vinohradech, v Bubenečích, kteréžto obce díky obětavosti Prahy mají výhodné a praktické i lacinné spojení, zatím co Pražané, platící veliké dávky i přírážky obecní, jezdí po elektrické dráze v Praze draho! Věc ta jest ovšem známa, leč městskou radu pražskou ani sbor obecních starších nikterak nevzruší. Tím všechny životní otázky Prahy se týkající jsou věci lhostejnou, ne-li snad malichernou. Tomu se také nelze diviti, považí-li se, jaký výkvět občanstva královské Prahu vede! Různí ti Hubáčkové, Maděrové, Šulcové, Schröterové a Seydové, kteří bez mandátů, bez členství sboru obecních starších neznamovali by ničeho, ti rozhodují o obecních záležitostech se svými principály.

A intelligence? Bohužel, ke všemu navykla si přiblížiti s tupou resignací. Jen tím se stalo, že domohli se vlivuplných míst a hodností v obecní reprezentaci špihačkové nízkých cílů a sobeckých snah, kteří hledí prospěti předně jen sami sobě a po druhé opět svým, následkem čehož vytvořila se taková bratrstva na vzájemnou podporu a výpomoc, která se domnívají, že radnice jest pro ně a k vůli nim, a podle toho také jednají.

Za takových poměrů není divu, že starosta objednával si nábytek u německo-židovské firmy a že pro jistého, presidia rady městské velice blízkého člena zřizuje se po tichu tučná sinekura, o které svým časem více!

Běda Praze, jestliže členové sboru obecních starších, ke straně národní se hlásící, zapomenou k vůli kompromisu na cíle, za kterými šli kdysi na radnici Pracheňští, Braunerové a Riegrové —

Když přístí události neshledají je malými!

* * *

Zbytečné překvapení dra. Vladimíra Srbá. Netušené a tím větší překvapení způsobil straně národní při posledních doplňovacích volbách do sboru obecních starších v Praze někdejší primátor JUDr. Vladimír Srb. Vynešen na perutích stran národní až k nejvyšší občanské hodnosti, jakou jest v pražských městech primátorský stolec, v kteréžto hodnosti přijal také nejvyšší vyznamenání od panovníka, dal se kandidovati při posledních volbách doplňovacích nejen stranou národní při kompromisu se stranou mladočeskou, nýbrž dal se vřaditi i mezi protikandidáty strany národní — ovšem jenom theoreticky, poněvadž volba jeho byla zabezpečena díky nynější řádné organizaci národní strany — Jaké to jednání, jaký to příklad kolegiality — táže se čtenář — kolegiality s dlouholetými obecními staršími strany národní, kteří ho tak vysoko vynesli?

Nechceme se prozatím šfíti o této věci, která způsobila zbytečné a trapné překvapení v městech pražských, a jest s to, aby muži takové minulosti podstatně neprospěla. K čemu takové koketování s jinými směry, když straně národní má též mužů děkovati za veliké své povýšení? Tak se nedávají příklady mladším stranníkům!

* * *

Elektrická voška přes Karlův most. Byli jsme jedinými, kdož neustávali jsme psáti proti nynější dopravě motorovými vozy elektrické dráhy přes Karlův most, až konečně jsme přesvědčili pány na radnici, že dosavadní spojení bylo památnému mostu Karlovu ke zhoubě. Nevíme, jaká moudrost vedla správní radu elektrických podniků svého času k tomu, že zvolila pro dopravu na mostě Karlově vozy největší, nejmotorovější, z jakých šla přímo hrůza. Tyto jezdící stodoly — jak je lid nazval — nejen že otrásovaly sosašními na mostě, nýbrž přímo most ohrožovaly. Jak úspěšná byla jejich jízda, vidno z toho, že každého večera bylo nutno kontaktní vedení opravovati, stejně jako ve dne, tak že za dne ani za noci elektrotechničtí zřizenci mostu vůbec neopouštěli. Kdyby hned s počátku byly se zvolily k dopravě vozy menších rozměrů, nebylo potřeba, aby došlo se k tak neblahým výsledkům, že nutno vozbu zastavovati takřka na jeden ráz. Na správní radě podniků elektrických ovšem jest, aby se postarala o řádné nové spojení po Karlově mostě kamenném, moderní a vyhovující, jaká osvědčují se již v jiných evropských městech.

* * *

Z velkoměstské „lepši“ společnosti. Pochybil by lékař, který by temnou rouškou zastílel vřed, chtěje takto bez vyléčení skrýti jej před světem, a pochybil by žurnalista, který sleduje cíl pravdy a spravedlnosti, kdyby neodkrýval neřesti a vředy morální, chtěje dosáti jich odstranění. S odporem sice, leč v důvěře, že nám bude porozuměno, chceme se dnes dotknouti věci, která doposud zůstávala nám stranou, na kterou však musíme posvítiti, aby spařena byla se všech stran.

Odporná aféra, která v těchto dnech před soudem v Berlíně rozevírala úžasné perspektivy do vnitřního tělesa německého národa, vrhá své osklivé stíny i do Prahy. Na štěstí nemáme tentokrát co činiti se společností českou, nýbrž se společností německo-židovskou —

Není v Praze žádným tajemstvím, že pražská policie má seznam osob, hovičích *homosexuálním náklonům*, a že osoby tyto náležejí převážnou částí k německo-židovským v Praze. Není to také žádný div, poněvadž pražští Němci žijí s Berlínem v dosti úzkých stycích, a co je v Berlíně v oblibě, nemůže tudíž býti u Němců v Praze v opovržení. Na to však chceme poukázati včas, že zábrany tohoto doposud soukromého, leč poměrně dosti širokého kroužku počínají navštěvovati také osoby z tábora českého. Je to několik bankovních úředníků, dosti výstředních a známých elegantů pražských, jimž snad nezáleží na dobrém jménu, dále několik herců, menšího sice hereckého nadání, za to však větší smělosti, kteří se stýkají s předem uvedenými německými homosexuálními. Víme, že toto sdělení způsobí v Praze poprask, leč právě proto s ním přicházíme včas, abychom zabránili vzrůstu této odporné ohavnosti, abychom upozornili na ni všechny lidi dobré vůle a způsobili zmenšení společenského vředu, před kterým chceme Prahu uchrániti.

Obrana.

(3) **Agrárnícká chytrost nad čáry.** Novinářské zprávy o obchodním spojení agrárníků s židem Lawetzkyem způsobily veliký poplach. Jak jen honem pošramocenou reputaci napravit? Agrární „Venkov“ dlouho nevybíral — utekl se 26. října k pomluvě. Prý katolický

„Selský list“ otiskl z „Národ. listů“ zprávu o agrárnícké objednávkě obilí u německo-židovské firmy. Ačkoli však prý „Národ. listy“ zprávu tu hned druhého dne odvolaly a domnaly tak, že byla mylná a chybná, přece „Selský list“ cituje první zprávu jako zajištěnou a „přidává k ní dokonce celou řadu hanebných útoků a nových lží.“

Tě nutno konstatovati, že „Venkov“ lhal tak drze, jak jen dovede „Osvěta lidu“ a socialistické listy. Místo sebezpoznaní potupil ne-spravedlivě katolický list. Vždyť „Venkov“ věděl, že „Národ. l.“ zprávu svoji neodvolaly a zvláště jádro její nikoliv. *Otiakly pouze úřední opravu řáda Lawetzkyho, kterou agrární strana nemí nijak očištěna*, naopak ještě do horšího světla postavena. Lawetzky totiž v opravě vysvětloval, proč s objednanou dodávkou váhal; tvrdil, že agrárníckou jednotu hospodářskou nenapálil, že svojí liknavostí sama nesnáze zavinila. — A tohle že mělo býti „Venkov“, odvolání zprávy o objednávkě u židovské firmy? Co říká takovému nepoctivému vykrucování jemnocitný P. dr. Zahradník?

Politický přehled.

O rakousko-uherském vyrovnání jednala minulý týden poslanecká sněmovna v prvním čtení. Vystřídala se řada řečníků, ale většinou se nikdo určitě nevyšlovil ani pro ani proti. Až na soc. dem. dr. Ellenbogaena všichni poukazovali na vyděračnou maďarskou politiku a vyslovovali se proti tomu, aby Maďaři na politickopravním dostávali zaplacení to, co musili povolit v ohledu hospodářském. Hr. Sternberg vyslovil se rozhodně pro schválení předlohy z důvodů politických i hospodářských. Katol. posl. Šrámek při posudku vyrovnacích předloh prohlásil, že strana jeho každým způsobem už nyní protestuje proti znásilňování národů ne-maďarských v Uhrách vůbec a Slováků zvláště. Němci pak ústy posl. dr. Chiariho ostře zdůraznili, že za schválení vyrovnání nesmí žádný národ žádati splnění národnostních požadavků. Při prvním čtení vyrovnacích předloh ujal se také slova předseda ministerstva bar. Beck a v dlouhé řeči vyrovnání hájil. — Čeští ministři dr. Fořt a dr. Pacák už se poděkovali, jenže odstoupení jejich nebylo dosud císařem schváleno. Prý odstoupili z toho důvodu, že se tím jenom vyjasní poměr českých stran k vládě, ač vlastní příčinou odstoupení jest klub mladočeský, v němž živlové radikální ženou věci do krajnosti. Domácnost česká v posl. sněmovně jest rozbírána a to jenom především z osobních příčin. Dobrá vůle tu sice jest, ale té se nechťají všichni podrobiti. Mezi budoucími českými ministry uvádějí se Prášek, Udržal a Kramář. — V Karlových Varech zemřel MUDr. Em. Engel, bývalý říšský poslanec a předseda mladočeského klubu. Byl jednou z nejhorlivějších a platných sil v mladočeském táboře, potíraje vždy radikální taktiku mladočeskou. A to asi bylo příčinou, že roku 1901 říšského mandátu nepřijal a zcela oddal se praksi lékařské. — Kraňský zemský výbor poděkoval min. předsedovi bar. Beckovi za to, že dolnokrajinské dráhy dostaly spojení s Charvatskem.

Dle slov uher. minister. předsedy utěšují se v Uhrách naději, že vyrovnací předlohy budou v Rakousku schváleny. Uherské národnosti staví se k vyrovnání opozičně. Mezi chorvatskými poslanci a zástupci národnosti na sněmu uherském uzavřen byl spolek. Maďaři pak se obávají, že tento spolek vystoupí útočně proti vyrovnání.

Při obecních volbách v Belgii získali téměř všude katolíci. Katolické obecní většiny vzrostly. Vzrostli však také soc. demokrati na úkor liberálů. Četná místa průmyslová dříve v rukou liberálů dostala se pod moc socialistů.

V Americe propukla finanční tíseň, zaviněná spekulací. Tisíce peněz zasažen veškerý obchodní život. V městě Oklahama byly všechny banky dočasně zavřeny. Následkem této tísně utrpěla prý vídeňská banka pro semé rakonské ztrátu několika milionů korun.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická národní jednota v Nev. Bydžově koná dne 4. listopadu o 4. hod. odpo. výroční valnou hromadu s přednáškou. Přítup mají členové a jimi uvedení hosté.

Z Kolína. Křesťansko-socialní spolek pořádá spolu se členy ochotnického spolku 3. listopadu v Zámeckém divadle představení „Drama čtyř chudých stěn“ od Fr. Ad. Šuberta. Začátek přese 8 hod. Předprodej lístků u pana R. J. Živného.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 28. října t. r. usneseno: Vzáto bylo na vědomí, že c. k. okr. hejtmanstvím byla udělena koncese k výčepu vína p. Jos. Michálkovi, obchodníku v Hradci Králové, při obchodu lahůbkářským v domě čp. 238, jím provozovaném, na dobu trvání tohoto obchodu. — Vzáto bylo na vědomí výkaz pokl. hotovosti ze dne 21. října 1907. — Panu Janu Hofmannovi, hokynáři na Praze. Předměstí, převzatému živnosti mlékařskou po p. A. A. Grunerové tamtéž, udělí se ve zdejší městě povolení ku provozování živnosti mlékařské. — Policejnímu úřadu se vložilo, aby o udržování čistoty v průjezdě a na dvoře domu čp. 33 péti měl. Ku přípisu c. k. okr. hejtmanství nařídí se technické kanceláři, aby bezodkladně dala provést dlažbu mezi kostelem Panny Marie a residenceí Tov. J., kterou zameziti se má, aby voda nepoškozovala základy kostela. — Panu Jos. Fialovi, cukráři, udělí se povolení k postavení výkladní skříně na zeď jeho krámu v domě čp. 140. — Ředitelství bisk. „Borromee“ se vyrozumí, že na úpravu výstřední byv. kynetty pevnostní nad „Borromeem“ do Orlice vřadí se příslušná poloha do rozpočtu na r. 1908 — a z důvodů zdravotních provede se úprava zmíněná již z jara. — Ku provedení různých staveb. úprav při kostele a farsě poučovské, při kanonické gener. visitaci nutnými shledaných, vyžádá se svolení politického úřadu. — Výkaz nedoplatků dávky ze psů za rok 1907 a 3%, dávky z nájemného za rok 1906 předloží se c. k. okr. hejtmanství se žádostí, aby dlužné dávky ty politickému exekuci dalo vymáhati. — Vzhledem k výnosu c. k. místodržitelství poukáže se důchodenský úřad, aby vydal obligace, znející na římsko-katolickou farnost na Nov. Hradci Králové, jejichž úroky přiléhají k uložení jich ve farním archivu. — Zpráva důchodenského úřadu o účetních opravách, usnesením měst. zastupitelstva ze dne 21. září 1907 č. prot. 7940 nařízených, postoupí se revisnímu odboru. — Povolí se zřízení přičky ze sádky v rezervní učebně měšť. školy chlapecké. — Techn. kanceláři se uloží, aby vypracovala projekt arkádních hrobků na poučovském hřbitově spolu s rozpočtem. — Spolku na podporu chudých studentů propůjčí se měst. Klicperovo divadlo na večer dne 23. listopadu 1907 ku přednášce p. profesora Dra. Lad. Brtnického. — Jedna žádost o udělení bezplatného bytu byla zamítnuta.

Každá hlá má dva konce. „Osvěta lidu“ prohlašuje bojkot „Adalbertinu“ a srazuje spolky místní, aby pořádkem plně neobohacovali nepřátele pokroku. Každý dobře ví, že výtěšek z plesu může připadnouti jen nájemci restaurace, tedy živnostníkovi, ale nikterak politickému družstvu, proto nutno výnos pokrokového listu považovati za poškozování malozivnostníka. Zbraň „Osvěty lidu“ je tedy hodná úzká; ale židovský list nesmí zapomínati, že každá hlá má dva konce, a že bychom mohli druhý konec této hole obrátiti proti patronům pokrokové tiskoviny. Stačilo by, abychom přinášeli každý týden v listě seznam židovských a pokrokových obchodníků a uveřejňovali návštěvníky těchto obchodů. Naši lidé by se již dověděli, že nemají svými penězi podporovati nejuhlavnější své nepřátele, kteří si tropí jenom šašky z neuvědomělosti něčeho lidu. Na účet tohoto bojkotu dlužno také prohlásiti štvavou a podvodnou správu „O. l.“, že spolek č. obchodních příručí byl pro pořádku divadelní hry na hodinu vypovězen z Adalbertina. Správe domu o tom není nic známo; a ta přece jest kompetentní v této otázce. Nelekáme se štvání „O. l.“ a vaučený hospodářský boj přijmeme. Kdo zaplatí při tom válečný náklad, seznají stoupenci „Osvěty l.“ v krátké době.

Pokrokařský boj o školu. Východočeský Obzor“ dne 24. října píše, že na socialistické schůzi v neděli 20. října p. prof. Mareš prý převládla na pravou míru živé informace „Obnovy“. Prý úplné odstranění jeptišek, jež „Obnova“ živě předstírá, je zatím otázkou budoucnosti. Totud socialistický týdeník. Nám však jest velice podivno, proč párové nedokázali živost našich informací již dříve v „Osvěte l.“, když přece tolik v téže „Osvěte l.“ jeptišky se stírají. Kdyby, pane Mareši, bylo pro pokrokaře úplné odstranění jeptišek zatím otázkou budoucnosti a nikoli hlavní příčinou jejich návrhu pro spojení škol, byli by si počínali jinak. Spojení jest jim pouze praktickým prostředkem k hlavnímu účelu. To přece by bylo pošetilé zapírat. Dříve než se mluvilo vážněji o spojení, podváděla „Osvěta l.“ veřejnost bezcharakterními správami o jeptiškách, neodvolavě dosud nic. Výraz svému horoucímu přání dala mimo jiné „O. l.“ loni těmito slovy: „Jeptišky na obecné škole divět v Hradci Králové jsou takovou anomálií, že je čas nejvyšší postarat se o jejich odstranění. Doufáme, že místní i okresní školní rada a vůbec všichni činitelé postarají se o odstranění jeptišek z obecné školy divět.“ — Tu jest přece, p. profesore, světle vyloučeno, proč jste se vlastně tolik starali o spojení škol — a jak vám již loni bylo „úplné odstranění jeptišek zatím otázkou budoucnosti.“ Nejednalo-li se pokrokařům v přední řadě o boj proticírkevní, proč to neodůvodněné tužení

jeptišek? Proč jste se utkali k takovému praktickému způsobu, který přece od vašeho velebného znalce školství dr. Drtiny jest považován za nepokrokový? A vždyť jste sám ve schůzi městského zastupitelstva prohlásil, že poplatníci mají právo na to, aby nemusely jejich děti navštěvovati školu faholní. Vytýkal jste chlebařství těm, kteří z dobrých důvodů proti spojení se postavili a dokonce řekl jste (zecla proti pokrokovému názoru dr. Drtiny), že obě školy jsou škola jediná! Tohle uvažte a pak teprve namlouvejte obecnstvu, že pravá podstata vašel akce není mířena v přední řadě proti jeptiškám.

Dvořákov koncert pro violoncello, jež uslyšíme dne 8. list. v Klicperově divadle, jest vlastně symfonická básně se solovým violoncellem obligato. K snažšímu pochopení této překrásné skladby podáváme krátce kritický rozbor. I. část. Motiv hlavní věty spočívá v klarinetech, pak v houslích za podpory oboe; po silném crescendo objeví se ve fagotech a hornách tak vysoko, že markantně proráží. Mezivětím plného orchestru, jež slované melodie připomíná, přechází v groteskních figurách fagotů až do pianissima a efektně nechává vyplynouti solový nástroj, jenž počíná hlavní větu v h mol „quasi improvisando“ a přechází v dlouhý trilek, při němž ostatní nástroje stídně imitují. Následuje technicky obtížná část, v níž lehce lze poznati ozdobené hlavní thema; drsný doprovod oboe a později klarinetů a piccoly mísí se v elegické fráse solového nástroje, a svou inscenací silně připomíná Berliozu. Věta hlavní objevuje se pak po různu zkrácená a melodickým doprovodem přechází do vedlejší lyrické věty v d-moll, jež brilliantnost nemá sobě rovné. Za doprovodu smyčců a dřev jásá solový nástroj v arpeggích přerušován jsa stupňovitými chody rohů. Silná gradace v koncertním stylu přenáší se v grandioso hlavní věty a přechází k provedení thematic; tu objevuje se zmenšené v solu, pak v orchestru, ve dřevcích; pak zvolněné a zvláště opět v solu za tremolového průvodu s exquisitní vedlejší melodií slétny. Druhá vedlejší věta v gis mol hudebně ve smyčcích doprovází solo, jež v oktavových passážích zdvihá až k b; celý orchestr ve fortissimu opakuje vedlejší větu, pak cello opakuje zmíněné arpeggie v jiné kadenci (o t. n. níže) v alterovaných akkordech. Po gradaci vrátí se znovu hlavní věta ve stkvělé tonině za fanfár trubek; solista má příležitost ukázati svou virtuositu. — II. část. Adagio v d-dur. Dřeva ve varhanové melodii přinášejí hlavní motiv, který přejímá cello, figuruje vedlejší melodií s klarinetty a vede ji dále; po reminiscenci hlavního motiva ozve se celý orchestr; po těžké g-moll větě následuje něžná melodie v cello, za průvodou želestících primů a zpívajících klarinetů; pak melodií přejímají samotná dřeva, k čemuž solo stavěno jest polyfonicky. Po krátkém animato opakuje se g-moll věta a skladatel skytá solu znovu příležitost v bohatých figuracích vyniknouti. Opět ozve se appassionato, orchestr se uklidí, a solový tercet rohů podává hlavní melodií v původní škále. Táž kadencovitě objeví se v cello za průvodu dřev, která vedou první větu vedlejší, a končí melodií, jež harmonicky ji připomíná a sladce mizí ve flageoletech. — III. část. Finale h-moll. Rohy, dřeva, smyčce znázorňují hlavní větu, krátkou (8 taktů), kterou přejímá solo a zase doprovází orchestr v a-dur. Laškovná vedlejší věta (I.) vrací se do původní toniny, opakuje se ve dřevcích a v plenu, jež přechází zpět k hlavnímu motivu. Po krátkém mezivětí a vedlejšího motiva ve fis-dur (solo) následuje a-dur vedlejší věta (II.) v klarinetu, provázená samostatnou melodií cello a charakteristickými slovanými terciemi fagotů. Druhá vedlejší věta provedena jest solem ve virtuozních triolových passážích, s hlavním motivem v cello a fagotu, jež orchestr opakuje a přechází k III. vedlejší větě v g-dur, kterou provádí v dřevcích a tremolem smyčců. Violino solo vede znovu hlavní motiv v h-dur; po harmonických změnách objeví se zvláště v plechu a dřevcích. Tempo se uklidňuje, a po klarinetech zdusené trubky přinášejí začátek motivu hlavního. Reminiscence na thema zdvihají se v plném orchestru k fortissimu, jež zvolna amiká až k morendo. Několik britkých taktů „Allegro vivo“ ukončuje mistrně celou symfonii. —

Dr. Aliquis.

Panoráma Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové vystavuje od 2. do 8. listopadu 1907 řadu pěkně kolorovaných obrazů na republiku středověkou Mexiko.

Velký symphonický koncert uspořádán bude 3. listopadu v Klicperově divadle. Účinkující: Recitace: Olga Theofila Pihartová. Cello: prof. Mistr Arthur Krása. Orchester: hudba c. a k. pěš. pluku č. 42. Dirigent: kapelník c. a k. pěš. pl. č. 42. Pořad: L. I. Smetana: Ouvertura k opeře „Tajemství“, pro velký orchestr. 2. Dr. Ant. Dvořák: Koncert pro cello a průvodem velkého orchestru. II. 4. Molique: „Andante s G-dur koncertu“ a průvodem orchestru. 5. Rich. Wagner: Předehra ku apérohře „Mistři pěvci norimberští“, pro velký orchestr. 6. a) Cui César: Cantabile“, b) David Popper: „Papillon“, s průvodem orchestru. Mezi I. a II. oddělením přestávka. Ceny míst: lože 10 K, křeslo a tribuna 2 K, sedadlo I. tř.

K 1-60, sedadlo II. tř. 1 K, sedadlo na galerii 50 h, parket 50 h, parter 40 h, studentský, vojenský a dělnický lístek do parketu 40 h, do parteru 20 h. Začátek přesně o 7. hod. večer.

Divadlo v Borromem. Chovanci vyššího gymnasia sešli se slavným zdarem Šamberkovu vlasteneckou hru „Josef Kajetán Tyl“.

Velké sucho. Podzimek letošní většinou v jasné sluneční, jako na jaře. A sprechne-li, jenom povrch půdy se zvláží. Země utrdlá, že nemožno ji kypřit — prameny vysychají. Nejlépe to viděti na Labi, které v Hradci Kr. u pražského mostu lze přejíti. Širokým korytem valí se řeka jako v mělkém potoce, kde každý kámen, písek nad hladinu vodní vyráží.

Bezplatný praktický kurs pro intarsování dřeva hodlá se přispěním vyučovací sil c. k. státní řemesl. školy na Kladně uspořádati ve dnech od 27. — 29. prosince městské průmysl. museum v Hradci Králové. Súčastníci se mohou mistři truhlářští, řezbářští a soustružnické, rovněž jich starší tovaryši. Přihlášky pokud místo stačí, přijímá do 30. listopadu ředitelství průmyslového musea v Hradci Králové. Mimomístním nemajetným účastníkům kursu udělí kuratorium přiměřenou podporu.

Prof. Masarykovi do zápisů. Jest tomu právě rok, co jste se, slavný mistr, lopotil na schůzi v Adalbertinu důkazy, že protestanté předci kulturně, mravně i hospodářsky katolíky. Po roce odehrával se minulý týden v Berlíně skandální proces, kde vybrané smetance protestantských kruhů bylo vrženo ve tvář a dokázáno obvinění ze zvláštních skutků, které nepáší ani pohané. Játku! Slavný mistr, zapíste si tato fakta do svých zápisů, abyste je, až pojedete zase někdy nepřipraven na nějakou schůzi, mohli předvésti jako pádný doklad povýšenosti pokročilých protestantů nad zpátečnickými katolíky.

Z čítarň městsk. průmyslového musea v Hradci Králové. Čítárna navštívilo v měsíci říjnu v 18. přístupných dnech 765 osob. V čítárně získáno a ponížito na 688 zádanek 518 svazků knih a 562 předlohových děl s více než 18.000 jednotlivými tabulkami. Domů zapůjčeno 296 osobám 233 svazků knih odborných a 1103 předloh. Do okolí 19 osobám 30 knih a 684 předloh. Čítárna a knihovna musejní otevřena jest v neděli od 10 do 12 hod. dop., ve středu od 4—6 hod. odp. a v úterý a pátek od 6—80 hod. večer. Za přispívající členy musea se přihlásili: Sl. Růž. Pošpišilová, p. prof. J. Huml, p. odb. učitel V. Janček zde a p. H. Srdínko, zem. a říšský poslauec ve Svob. Dvořci. Do knihovny vnoval p. dr. A. Ippen 3 svazky a pl. M. Řeháková 73 pohlednic, vydaných vlastním nákladem. Děkujeme.

Oznamování úmrtí. Při nynějším způsobu oznamování úmrtí v městě, roznášením parte zřízení pohřebních ústavů, dovidáme se o době pohřbu mnohé vážené osoby často jen náhodou. Nedostanou oznámení úmrtího někdy ani ti, jimž se dle přání příbuzenstva nebožtíkova mělo dediti. Z té příčiny bylo vysloveno častěji již z mnoha stran přání, aby se oznámení úmrtího dávala nalepovati na obecní návěštní tabule, jako je zavedeno ve městech jiných. Kdyby se snad ani výloh nenásetřilo, docílí se aspoň toho, že den a hodina pohřbu budou známy v celém městě v pravý čas.

Živnostenský spolek řezníků, masnářů, obchodníků dobyt看 a masem pro Hradec Králové a okolí konal dne 24. a 28. října t. r. dvě schůze, na kterých bylo jednohlasně usneseno postaviti lednici, stáje a kolny pro vozy, jelikož za nynějších smutných poměrů a velkého poplatku v měst. ústředních jatkách není možno existovati. Předběžné plány byly svěřeny k vypracování p. staviteli Černému.

V Opavě u L. založena organizace strany katol. lidu v Čechách. Svolána byla za tím účelem důvěrná schůze do hostince u „Šanderu“, kdež promluvil vasp. Dr. Fr. Šulce z Hradce Králové. V řeči své vyložil jasné organizaci katol. lidu a vyhlásil, by katolíci k organizaci přistoupili. Řeč vasp. dra. Šulce jakož i živá debata, která budila zájem všech přítomných, rozdělila posluchačstvo na dva tábory: pro a proti organizaci. Jedni volali: „organizace nebude!“ Druzí: „organizace bude!“ Během další debaty nepřátelé organizace katolické povolili a připustili milostivě, aby si to tedy katolíci rozmyslili. A toho chtěli jsme dosáhnouti. Ať tedy přemýšlejí, zvláště mladí lidé svedení špatným tiskem, kde jest pravda. Někteří si to rozmyslí již před schůzí, jiní během schůze a k organizaci přistoupili, většinou mužové, a dosud přistupují. Ti ostatní ať tedy rozmyšlejí, když jest jim dovoleno aspoň volně myslat. — První brázda vyorána, semeno zaseto; Bůh dá, že bude hojná žně!

Z Dobřenic. (Zdravý vzduch.) Sloupce „Osvěty lidu“ vyhledal si známý pán, aby projev svou radost nad zdravým vsduchem, který prý zavannl u nás. Zdravý vzduch vidí v tom, že našel ve zdejších listonohi neprozřetelného následníka v hrubém chování se k našemu p. farář. Páni, kteří by rádi věchno řídili, sami nemohouce svěsti nic proti panu farářovi pravdu a právo bájcimu, usmyslili si zbaviti ho veřejné účty tím, že budou se k němu ve veřejnosti schválně hodně

drsně chovat. Jeden z nich přímo p. farář do očí řekl: My Vás budeme pronásledovat, že někdo před Vámi ani nesmekne, a svědomitě dle toho se řídil. Účastníci různého jednání v záležitostech školních k. p. při komisionálním jednání o stavbě školy zaslali nad tím, jak takový „vzdělaný“ pán dovede se ku knězi chovat. Náš listonoš se dopálil, že mu nemohlo být sleveno z farního pole. Pan farář sám se ho ptal, chce-li si pole za starou cenu nechati, ač jiní nájemci, ježto došla pachtovní smlouva, sami v čas o ponechání svých dílců požádali a jiní o dílec Voslařův se blásili, ba i více nabízel. Ve své prudké povaze provedl skutečně nezdvořáctví, nad kterým srdce některých pánů radosti poskočilo, zato však mnoho jiných prostých lidí patřičně odsoudilo. Pan Voslař sám svou chybu uznal, neboť dobře ví, že jeho nadřazené úřady, kdyby si uražený duchovní stěžoval, dávaly by se na jeho nepromyšlený skutek jinak než „Osvěta Lidu“ a její velečtý dopisovatel. V onom dopise libuje si pan dopisovatel, že se zapomnělo na dopisy v Obnově o našich veřejných záležitostech a v duchu se snad raduje, že se podařilo prohlášením v Ratiboru uveřejněným a správou velkostatku (kdo je to?) podepsaným zalepit veřejnosti oči. Ba ne! U nás hrubě nadávky dopisovatelům Obnovy nikoho nepřekvapily. Hrubostí se u nás ode dávna chrání cpání vlastních kapsy z cizího. A že v Obnově bylo do písmeny vše pravdivé, víme také. Jinak by byli páni, jichž se dopisy týkaly, věděli pomoci si nějakým paragrafem. Dnes sdělujeme veřejnosti my, že u nás opravdu zdravější vzduch vane. Či nebylo to zavánutím zdravého vzduchu spravedlnosti, když pan velkostatkář, byv deputací čeledínů upozorněn, musil zakročit, aby čeledínové 4korunový měsíční jím povolený přídavek opravdu dostával bled, kdy jim patřil, aby ho někdo, chudším ani nic neoznámiv, neschovával, až přijdou ku konci roku ze služby? Ba ještě zdravější vánek mohl zavanout, kdyby bývala administrace „Práce“ na tom pevně stála, aby se vyšetřilo, kdo že na vzdor základním státním zákonům se mohl opovážit a sváděti jiného, aby listovní poštu adresátům nedodával! Bylo mu pak snadno v „Osvětu lidu“ se chlubit, že „Práce“ chodila šmahem zpět. Na takové velkopanské jednání fouká ale podle trestních paragrafů tak ostrý vítr, že až suché loupání z toho může být.

Pravdomluvnost dopisovatelů do „Osvěty lidu.“ Chrudimský dopisovatel napsal o knězi dr. Haidkovi do „Osv. l.“ lež na lež, jak vysvítá z následující opravy, kterou napadenému byla nucena „Osv. l.“ 26. října uveřejniti: „Není pravda, že jsem řádovým jezuitou, ale jest pravda, že jsem světským knězem diecése budějovické. Není pravda, že jsem se přistěhoval do Chrudimě hned se čtyřčlenným ženským personálem, ale jest pravda, že se starám o vzdělání svých dvou nedospělých sestor, které navštěvují měšťanskou školu v Chrudimi. Není pravda, že vyučuji českým dějinám po jezuitsku, ale jest pravda, že vykládám české dějiny dle platných instrukcí a dle knihy schválené vys. ministerstvem. Není pravda, že se hádám ve společnosti, ale jest pravda, že jsem dosud v Chrudimi v žádném hostinci, ani v jakékoli jiné společnosti nebyl. Není pravda, že „potírám“ Bílka a Husa že prohlašuji za kacíře, ale jest pravda, že jsem o dějinách Bílkových ani o Husovi vůbec a nikým nikde nemluvil. Není pravda, že vysedávám ve veřejné čítárně a že odtud vyháním studenty, ale jest pravda, že jsem vůbec ve veřejné čítárně ještě ani nebyl. Není pravda, že si v této věci vypomáhám svým episcopátem, nemaje naděje, že bych se zákazem navštěvování veřejné čítárny při konferenci nepronazil, ale pravda jest, že navštěvování veřejnou čítárnu bylo dle § 19 řádu disciplinárního studentům zakázáno hned při účení disciplinárního řádu, tedy v době, kdy jsem o veřejné čítárně chrudimské vůbec nicého nevěděl. V Chrudimi, dne 22. října 1907.“ — Zároveň v téže číslé otiskána úřední oprava ředitelstva c. k. reál. gymnasia chrudimského, z níž vyjmáme: „1. Není pravda, že na místa dobře kvalifikovaných, ba vzácných sil učitelských, jež odešly, bývali dosazováni sily, jež v tak mnohem ohledu je nahraditi nedovedou, ale jest pravda, že na místa odešlých profesorů byly vesměs dosazeny sily řádně kvalifikované, takže tím škola nijak neutrpěla. 2. Není pravda, že v osazování na gymnasiu jest systém, jenž by snad mohl zabezpečiti volby ve 2. sboru, ale jest pravda, že sbor čítá kromě suplujících stejně jako dříve jen 2 členy, kteří jsou v IX. hodn. třídě a volí ve 2. sboru; ostatní jsou vesměs v VIII. a VII. hodn. třídě a volí ve sboru I. 3. Není pravda, že by se sbor neujímal středněškolských extenzí, ale jest pravda, že ředitel, jsa členem sociální komise, již dvakrát nabízel extenze, t. j. přednášky, jež by obstaral sbor. Nedošlo-li k nim, lež vina jinde, ne ve sboru.“ — V dalších řádcích odlišuje ředitelství čest čra. Haidka podobným způsobem, jak s hora uvedeno. Opravy byly příliš výmluvné, příliš věčné; a tak si Haidkův žurnál ani nemohl posteskhnouti, že musí k vůli § 19. oprávit všechno. Aby skličena redakce „Osvěty l.“ aspoň poněkud svůj velice mrzutý ústup kryla, skroušeně dodala: „K opravě p. prof. Haidka dodáváme, že jsme v této nemilé věci byli mystifikováni jedním z našich dopisovatelů, který p. prof. Haidka neznaje zaměnil někoho jiného za

jeho osobu. Pro budoucnost jsme učinili náležitá opatření, aby podobná mystifikace nebyla již možná.“ — Tak? Konečně pravdu? Jsme velice překvapeni. Což pak už p. Haidka nemohl udělati nápravu dávno? Vždyť v únoru t. r. ve zprávách z Chrudimě jsme četli zcela podvodnou zprávu, jak prý „páter Sobotka“ „na Sklepích“ ve schůzi šelval, jak tam balamutil, jak při tom farizejsky kroutil očima, nutil se do pláče atd. A zatím v ten den dp. Sobotka vůbec nikde nebyl. Mazaná „Osv. l.“ neslibovala tehdy žádné nápravy, poněvadž k tomu nebyla přímo fyzicky nucena. Napadený kněz, nechť se se „Osv. l.“ mazati, neposlal opravy — a proto si myslela redakce: Po lži se dáta zavrou jako po pravdě. Moji věrní jsou už tolik v touze „po pravdě“ vycvičení, že katolických obranných odpovědí nechtou. Nač tedy kaziti dojem? — Teď však byla jiná. Ale jak se dělá „Osv. l.“ při svém dodatku ke všemu komickému! Prý dopisovatel zaměnil někoho jiného za dra. Haidku! Koho — koho jen mohl tak podivným a přesně stříženým způsobem zaměnění? A proč při své „neznalosti“ podvodný dopisovatel bleděl charakter duchovního hned tak sprostěcky zlehčovati? — A jestliže pokrokatská liška najednou z nezbytnosti slibuje polepšení, proč už dávno nečinila nápravu v příčině dopisů z Hradce Král.? Jak dlouho ještě bude se stavěti „Osv. l.“, jako by nevěděla, jak níže a drze podvádějí dopisy ty veřejnost?

Oslava abrahamevina spisovatele vdp. Frant. Jiř. Košťála. Ač vdp. farář Košťál nepřál si žádných hluchých ovací, tož přece nedalo si kněžstvo vikariátu rýchnovského užití příležitosti, aby neprojevalo svému spolubratru k jeho abrahamevinskému holdu lásky a upřímného přátelství. Proto zavítal veškeren vikariátní klérus v pondělí dne 28. října do Tuskula skuhrovského p. faráře, aby osobně s milovaným kanovníkem a vikářem vdp. Klepříkem tlumočil své blahopřání. Mimo jiné přijel také bratříček oslavencův, dobře známý český missionář vdp. P. Accarsius Košťál, definitor a kvardian františkánského kláštera ze Zámuk, a přítel páne farářův vdp. děkan Domaňinský z Dobrušky s p. kaplanem Moravcem. Ta pohorská pokročilá obec skuhrovská byla svědkyní, jakým sympatiím a láskou se těší její duchovní správce netoliko v kollatuře, nýbrž i u svých spolubratrů kněžských. Bylo právě 12 hodin, kdy za brobového ticha ujal se slova rodák skuhrovský, konsistorní rada vdp. Rozinek ze Skalky, líče zásluhy oslavencovy jako duchovního správce, spisovatele a šifitele opravdové bratrské lásky ve vikariátu; přeje mu, aby dlouhá ještě léta kráčel v šlépějích svých předchůdců p. Ehrenbergra, Rubína a dr. Hencla. Tklivá a klidná promluva pana konsistorního rady byla provázena stále souhlasem. Jménem celého vikariátu promluvil k oslavenci několik upřímných a lichotivých slov vdp. kanovník Klepřík. Ve vikariátu rýchnovském jest starým zvykem, že kněz, který dovrší 50 let věku svého — abrahamevina — obdrží k opatrování sošku představující starozákonního Abrahama. Vdp. farář Pohl z Lukavice, který až dosud „Abrahama“ ve zdech svých hostil, odevzdal onu sošku v ruce vdp. Košťála, který ji tak dlouho podržel, až zase některý jiný kněz ve vikariátě 50. roku dosáhne. Dojat, se slzami v očích děkoval oslavenci řečnickým za upřímný projev bratrské lásky, za pozornost a překvapení, jež mu spolubratři připsali; slíbil, že i na dále bude povinnosti své k sv. církvi a vlasti plniti. Konče praví, že dnešní den nevymizí nikdy z vděčné jeho mysli. Odpovědně zavítal do fary vysokorodý p. baron Königs-warter, patron kostela, aby tlumočil jménem svým i jménem churavé své choti milému p. faráři své blahopřání. První přítelk přinesl p. baron p. faráři s přáním všeho dobra pro dobu příteli; p. farář připsal opět p. baronovi a jeho vysokorodé pí. choti, velebě jejich lhostejnost a soucit s chudým pohorským lidem. Vdp. kanovník Klepřík — miláček to celého vikariátu — líčil v delší promluvě p. faráře jako vzor kněze a vlastence, poctivce nejryzejší povahy, člověka zlatého srdce. Konečně vzpomněl vdp. vikariátní sekretář a děkan Čížek z Dobré churavého sekretáře vdp. Šrámka z Neb. Rybné, přeje mu za souhlasu všech, aby jej Bůh vbrzku uzdraviti rátil. K této tiché domáci slavnosti došla celá spousta pozdravných dopisů a telegramů; též různé cenné dary posílány byly oblíbenému povídkáři a humoristovi. Přes 200 gratulací spočívalo na psacím stoleku, u kteréhož oslavencův tolik krásných a napínavých povídek napsal. Blahopřání církevní hodnostáři, čelá čeští spisovatelé, básníci a umělci, čtenářské besedy, katolické spolky, deputace místních spolků, obecní starostové, čeští i němečtí učitelé z pohraničních obcí, nesčetná řada kněží, kolegové se studii gymnasiálních i j. Vlastenecký farář P. Košťál ze všech těch sympatií sesnal, že nepracoval nadarmo, že práce jeho oceněna. A s tímto blahým vědomím mše smele překročiti práh své padesátky. Končíme slovy, jež tak rád P. Košťál k svým spolubratřím pronášel: Lásko bratrská a ne fari-sejská, zůstati vždy s námi!

Divad. ochot. jedneta „Tyl“ v Rych-mově n. K. pořádá v pátek dne 1. listopadu t. r. ve prospěch zařízení divadla div. br. „Děti kapi-tána Granta. Výpravná hra dle J. Verneova ro-mánu v 7 obrazech. Zpř.oval Dr. A. B. P. Za-

čít-k přesně o půl 8. hodině. Konec o 10. hod. V mezitím účinkuje ot. hudební spolek „Dalibor“. Ceny míst obyčejné, dělnický lístek 20 h. Před-prodej lístků na číslovaná sedadla laskavě obstará p. Josef Říha, obchodník v Rychnově n. K.

Z Rychnova n. K. Pan prof. Chyský ptišel na nás s § 19., abychom mu uveřejnili o-pravu. Ale oprava ta má takovou formu, že bychom ji mohli beze všeho odložit. Aby však viděl, že nejsme tak zlí, shrnujeme zde všechny podstatné body opravy k našim tištěným zprávám hledící. Tedy p. prof. Chyský praví, že v Solnici při před-nášce „O sebevzdělání“ nenazýval kněze „černými“, není pravda, že jim nemohl přijít na juno; ne-přijíje svým žákům tendenčních knih se zaškrtá-nými místy, neposlal p. regenschoriho k studuj-címu na universitě se vzkazem, aby neřikal nic o přednášce jeho na fafe, nepředstavil se okta-váním před započatím přednášky. — To jsou v podstatě opravy páne profesorovy. Tedy jen něco málo z našich zpráv opraveno — a k tomu jak! Nutno několik našich nových poznámek. Zaovu se nám sděluje a to z několika stran, že p. Chyský opravdu se studentům v oktávě představil. Dále, pauze professore, snad se budete ještě pamatovati, že jste půjčoval i menším žákům knihy, v nichž se nemluví právě pochvalně o Jesuitěch a pod., a že v těch knihách některá místa byla zatržána. Loyálně sami nyní dozráváme, že při přednášce v Solnici p. Chyský nenazýval kněze „černými“ a že neposlal p. regenschoriho s uvedeným vzkazem. Pokud se nám nově sděluje, mluvil p. Ch. dosti opatrně, ale protikatolická tendence byla zřejma. — Leč zatím ještě některé věci. Kdopak to na p. p. professore, seděl při kandidátní řeči dr. Reyla se svojí paní na galerii, vojaře při samé přednášce „Hanba jim“? Vaše láska a snášlivost k nám dokumentována i jinak. Když se konaly na hřbitově obřady církevní nad rakví žáka, sme-kali lidé šmahem, jen vy jste muil učiniti vý-jimku. Dáváte-li již nevyspělým terciánům pro vy-jimku thema „o českých bratřích“, proč jen tak horlivě se nestaráte, aby znali slatou dobu Karlova? My si rozhodně nepřejeme, abyate vychovával mládež v názorech jednostranných. K židům si mluvíte, jak vám libo; vždyť vy jim stejně neubližíte! Katolíci rodiče však mají právo žádati, aby jejich synkové nebyli ayceni neosvědčenými theoriemi moderními. K tomu nejste na gymna-sium povolán.

Z Dašic. (Neštěstí.) V krátké době událo se v Dašické farnosti několikero neštěstí, zavine-ných dílem lehkomyšlností, dílem neopatrností. Dne 2. října udusily se v Lánech u Dašic 2 malí chlapi dělníka Jindřicha Spálenského, sloužícího u p. J. Šafářka, rolníka Hoši našli sirky, v nepří-tomnosti rodičů rozdělati oheň, jehož koncem se udusili. — Dne 15. října nechal rolník z Košťenic p. Jos. Kučera jen malou ohnivku bez dozoru státi v Husově ulici své koně, kteří se okolo jedoucího motoru ulekli a tryskem pádili na velké náměstí, kdež mrvu dobytím roztroušenou smétal do ko-lečka chudý příslušník dašický Antonín Macas; nežli Macas splašeným koním z cesty uskočiti mohl, poválili jej títo a tak těžce zranili, že za hodinu vypustil duši. — Obě zmíněná neštěstí dovršena neštěstím třetím, jež stalo se v noci o 1. hodině s neděle na pondělí dne 21. října ve zdejší m. cu-krovaru. Devatenáctiletý dělník Fr. Koubek z Dašic neopatrností pustil z kalolieu (jenž se nalézá zrovna vedle velkého, setrvačného kola) něco cu-krové šťávy na zem; chtěje pak tuto odkliditi, sklonul po vlně podlaže a přišel levou nohou do setrvačného kola, jež jej v několika okamžicích, než zastaveno bylo, v pravém slova smyslu roz-lámalo. Levá noha u kolena utržena, pravé bedro úplně rozdraceno, všechna žebra pravé strany zpře-lámana a v levém boku velká a hluboká rána způsobena. V tomto hrozném stavu setrval nebo-žák bezmála tři hodiny za strašných bolestí při plném vědomí; byl sv. svátostmi zaopatřen a dne 28. t. m. za velké účasti pohřben. — Ještě cukr-vovalí dělnictvo ve zmíněné osudné noci se nevpá-matovalo z neštěstí, jakého jevištěm nebyl zdejší cukrovar od r. 1870, co stojí, přihodilo se za ne-celé dvě hodiny neštěstí druhé, jemuž — jak se právě dovidáme — padl též za oběť mladý život. Okolo třetí hodiny v noci 18letý dělník J. Tuček z Práchovic neopatrně zacházel fomenem na trans-missi, která žene tak zv. šneka; pravá ruka do-stala se mu pod fomen, který mu všechny prsty rozmáčkal, ruku na dvou místech zlámal, s ramene vyvrátil a značnou ránu za pravým uchem způsobil. Po obvrátní zdejšími lékaři byl těžce zraněný Tuček odvezen do pardubské nemocnice, kdež při ranám utrpeným podlehl. Ve všech čtyřech pří-padech vykonána soudní pitva a vyšetřování zave-deno.

Z Hronova n. M. V neděli dne 27. října konána byla schůze volných myslitelů v Hronově. Měl býti konán velký tábor lidu, ale hejtmanství jej zakázalo, poněvadž by na náměstí, kde byl projektován, omezoval pasáž. Odbyvána tedy ve-řejná schůze, na kterou sehnáni byli kulturně proslulí sociální demokraté z celého okolí, kteří měli sobě vlastním způsobem sekundovati ve-likému volnému mysliteli Roučkoví, redaktorovi pověstné brněnské „Pravdy“. Rouček přišel, ba-de se ukazovati v sále hostince „U mostu“. Tím či-

mlí volní myslitelé reklamu věští, než kdyby byli ukazovali světové panorámu za zvuků salmaje. A Rouček táhl. Nemá divu — vousatý kněz z církve vystoupil je přece velkou svlátností, jakou viděti málokde. Sešlo se proto plno sociálních demokratů, aby poslechli volného myslitele. Myslím, že byli sklamaní, strašně sklamaní. Měli jejich zkažené nevědeckými sociálně demokratickými novicami, nedotkli se kazatelský tón exfaraře Roučka, jenž hlásal „čistě“ učení Kristovo a potíral náboženství katolické. Při opravdu dojemných místech, v nichž Rouček líčil vznešené učení Kristovo, uškubovali se posměšně; při každé nářece na kněžstvo, Řím, kostel, chrám, křtí hřmotné přizvukovali. Bohužel p. Rouček ukázal se takým, jako volní myslitelé vůbec. Nerozumí dějinám vůbec, logika jeho dělá kotrmelce. Dokázal to při replice na řeč p. sekretáře Mužíka. Ten krátce vyložil tu všechnu potměšitou a odemtnou povahu volných myslitelů, kteří farizejsky popírají, že mečiní útoků na náboženství, nýbrž na církev a při tom bezohledně potírají každý náboženský cit, hnoutí a nadšení, kteří proradným žurnalistickým způsobem ničí věc dobrou, ideální kydáním hany na osoby. P. sekretář Mužík ukázal také správně na nedůsledné jednání těch, kteří velebí nadšení prvňáků křesťanů v katakombách a každý církevní úkon, spěv, modlitby, způsobem římských Neronů napadají. Katolický řečník doznal, že duch doby klerikalismus vyvinul, že byl a existoval však také u církví jiných, protestantských, pravoslavné a židovské. Náboženství Kristovo však, náboženství katolické není takovým, jak je p. Rouček líčil, ono jest tím jediným prostředkem, jediným tmelem, jímž spojí se český národ a uhladí se protivy a hrany ostré, tím různým švanstím vyvolané a vytvořené. Při řeči katolického mluvčího ukázali sociální demokraté svou vzdělanost. Zrovna šleli, když přivedli důvody p. Roučka ad absurdum. Překřikovali, takže předsedající musel několikrát vybrožovat, že schůzi ukončí. Po řeči p. sekretáře Mužíka vyvalal znovu p. Rouček a teď to začalo! Ne rozumovými důvody, nýbrž všemi nedokázannými případy problematickými, novinářskými házel potupu na říj katolické církve. „Není na světě farára, aby si držel kuchara“, Drozd, případy Judovy a Lučnickovy, zločiny, o jakých nemá být mezi křesťany ani mluveno, to byla trest páně Roučkovy repliky. O židovském klerikalismu ani muk, jen to řekl, že Sv. Otec má uloženy peníze u Rothschilda(?), že nějaký maďarský biskup nechal si své pastýřské listy psati od židovského sekretáře(?) atd. Ovšem soc. demokratům bláto chutnalo, ale lidem slušnějším vyrazil se stud rděním na lici. Pan Rouček dokázal správnost přísloví, že, klesne-li vzdělaný, klesne hodně hluboko. Tak hluboko, jako pan Rouček, nejsou ani ti nezdělaní soudruzi, kteří po schůzi p. sekr. Mužíka hrabým způsobem insultovali, chtějíce vyvolati rvačku, krev. Nevyvrátil redaktor „Pravdy“ ani jedině pravdy od řečníka katolického řečené, vymykli se obrátne a vzal útočiště k tomu kalu, jakým plní sloupce svého listu. Po doslovu, kterým vysýval jeden volný myslitel, aby lidé pamatovali na „Bílou Horu“ a přispěli nějakým halétem na výlohy schůzi učiněné, fenomenální tato protiklerikální schůze ukončena. Což nemohl p. Rouček die vzoru svého „nezištného náboženství“ přijíti přednášet zadarmo? Museli se na něho ti chudáci, svedení soc. demokraté, skládati po krejcaru? Inu, pane Roučku, je to také měsíc, co myslíte? Pochybujeme velmi, že rozumní občané, ať už jakéhokoliv smýšlení, odešli ze schůze p. Roučkem přesvědčení, upokojeni. A volní myslitelé? Nu, ti ať věří a žebrají do čepice dále.

Schůze ve Zbraslavicích u Kutné Hory.

Ocitl jsem se za osobními záležitostmi onehdy v Kutné Hore a co mne padlo do očí, bylo oznámení přednášky „o otázce náboženské v minulosti a přítomnosti“, kterou v Sokolovně pořádá spolek studentů a mladých pánů zvaný „Časavan“ a na které se měl ukázati p. L. Kunte, býv. kněz a nyní kočovný řečník „Volných myslitelů“ z Prahy. Myslil jsem, půjdeš se podívat na krajana a poslechnouti, jak si v tom novém úřadě a povolání vede. No, zvedla ho ta Praha náležitě. Nebožka matka, ta dobrá, zbožná žena, co by asi zaplakala, kdyby ho tak viděla kázati proti tomu, k čemu ho vedla a vychovávala. Myslím, že ty rány, které tu zasazoval církvi katolické, citila by v ardeci, jakoby jí byly zasazovány. Přítomným mladíčkům, mezi nimiž bylo vidět i potomky těch, co táhli z Egypta, a sousedům vyzešní evang. se to ovšem líbilo a povzbuzovali ho, jen aby do toho řezal víc. Z vášně mužů města i okolí jsem tam neviděl nikoho. Vrátil jsem se domů roztřpčen a tu mne mi přišla do rukou knížka, kterou mi před časem dal náš p. děkan, byly to „Časové úvahy“ č. 9., a tam jsem četl, jak tentýž p. Kunte, ještě knězem, napsal: „Liberalové vešmě, sociální demokraté srší nenávistí proti náb. katolickému. Není to nepřímý důkaz pro pravdu katol. náboženství, není to nepřímý důkaz proto, že liberalismus se snese dobře se židovstvím, s luteránstvím, s kalvinismem atd., jen ne s vírou katolickou?“ (str. 17.) A o několik řádek dále „Křesťanství katolické jest posila slabších a pravá láska k bližnímu.“ Na str. 18. pokračuje: „Je to smutná doba: ateisté chtějí prospívati národu a spaniti společnost: dovedou to

asi tak, jako člověk, který hladovému podává na taťku otrávenou buchtu a říká: jez, jez, abys se najedl.“ „Přečtete si plátky à la: Český učitel — Školský obzor — Osvětu lidu a listy podobného kalibru a strnete nad tím, kam nás chtějí přivést tyto plátky! Ale pardon, odpusťte, tentokrát radím vám k nedobré věci. Nebežte těchto plátků ani do ruky: pošpinili byste se!“ Tak vida, povidám si, dnes p. Kunte s autory, členští a odběrateli těchto plátků pořádá protikatolické schůze. Pomyslil jsem si, snad by bylo dobře, kdyby p. Kunte přemýšlel prvé, než bude mluvit o otázce náboženské vůbec, trochu více o své otázce náboženské ve své minulosti a přítomnosti, neboť mluvil-li takhle před několika lety, kdo ví, jak zas bude mluvit za několik roků a zdaž na něm nevyplní se, co napsal v téže knížce na 5. str.: „Ovšem člověk může zneužiti své svobodné vůle a nesloužiti Bohu: ale Bůh i přes to zůstává jeho Pánem, ale jsa shovívavý — dopřává každému — i vzdorovitěmu služebníkovi svému času ku pokání a polepšení života. Kdo pohrdne touto shovívavostí Boží a neuzije času ku pokání — bude mít co činiti se spravedlností Boží.“ — Krajan.

Z Renova nad Doubravkou. Pokrokový klub, založený u nás několika p. učiteli, evangeliky a agrárníky, při čemž ovšem blahověle projevena byla i několika, ač to nebývá zvykem v oněch kruzích, dělníkům, pokud jsou sociální demokraté neb aspoň radikální národní dělníci, pořádá důvěrnou schůzi, k níž, aby to táhlo a účinkovalo, pozval redaktora Kunte z Prahy. Nebyli bychom si této věci ani všimli, protože pořadatelé jsou u nás příliš prooknuti, než aby kdo se dal pod jejich velení, kdyby nebylo dopisu v „Pravdě“, který mohl by naši veřejnost postavit do komického světla, a k tomu jsme příliš dobrými patrioty, než bychom nechali naše město seeměšňovat. P. dopisovatel, bohatý sice na fráze, ale chudý na myšlenky, vyzvedl celou schůzi na událost prvého řádu, která způsobí takový převrat v našem okolí, že snad sluníčko místo nad Železnými horami bude teď vycházeti nad Vysokou. Místo onoho několik set čítajícího množství, dopisovatelé na nule nezáleželi, v pravdě sešla se řada „kollegů“, trochu evangeliků, sociálních demokratů a typických nosů a k těm držel Kunte řeč, která, jak to při dobrém tupačském ani býti nemůže, vzbudila nadšení mezi čtyřmi stěnami hotelu p. Brudrova, ale stísněnost za hotelem a při návratu domů. Aby však výlevy citů pro řečníka přeměnil časné neproplytvali jeho nynější oslavovatelé slovem i písmem, připomeneme, co týž, jsa ještě dopisovatelem katolického časopisu brněnského „Hlídky“, napsal před 5 lety. Na str. 168. a 169. psal Kunte r 1902: „Jsem přesvědčen, že „klerikalismus“ ve špatném svém významu není od „Času“ a všech tak zvaných antiklerikálních listů a stran tak tuze nenáviděn, jak ony se tváří; naopak jest jim vítanou podporou k jejich boji proti křesťanskému katolictví.“ „Čas“ ze dne 26. prosince zveřejní na mne a „Hlídku“ otázku, co prý uděláme, jestliže církev ty opravy neprovede a prováděti nebude! Lituji, že jsem nečetl odpovědi, a snad uhodnu tu odpověď, řeknu-li, že „Čas“ je přesvědčen, budeme-li důslední, octneme se sami v hnutí „Los von Rom“. — Ujišťuji však, že „Čas“ se mylí. Já zcela rozhodně vyslovuji se proti radikalismu, který zahrnuje se zlym i dobré. To je přece odpověď. Církev římsko-katolická chová v sobě zjevení Boží a pravdu Boží: ale tento poklad je v rukou lidí, kteří sami o sobě nepotřebují býti právě dokonalými, ačkoliv by bylo dobře, kdyby jimi byli. A což, nebudou-li! Pak je to sice politování hodno, ale není to žádný důvod, abychom savržli nauku Syna Božího! To jest náhled „Hlídky“ a máj.“ Tak mluvil Kunte před 5 roky a kdož ví, jak bude mluvit po 5 letech! Proto trochu studených obkladů by na ten entusiasmus neškodilo, aby nebylo z toho za nějaký čas — babylonské zmatení. A to je zlá věc, páni vědí.

Z Golč. Jeníkovy. Naše veřejnost má se v poslední době čím zaměstnávat. Nastal novinářský boj mezi Golč. Jeníkovem a Čáslaví, totiž mezi některými předáky těchto měst a při tom skoro občanská válka v samém Jeníkově. Odcházel od nás nedávno pan lékařník Thon, muž pro svoji společenskou i občanskou povahu milý a vážený, a protože byl předákem „Sokola“, uspořádal mu spolek loučení na večírku, k němuž zváni byli někteří pánové a pominuty byly řady těch, kteří sice pozváni býti mohli a snad měli, ale pozváni nebyli. Mezi těmi i korporace, jako městská rada a obec, zastupitelstvo. P. Dr. Tesaf z Čáslavě, přítomen za župu sokolskou, dal na jevo své překvapení, že z městských činovníků není tam nikdo a tím rozničil požár, který, několika „šikovnými“ články v „Pravdě“ živem, broží nyní přepáliti všecko spojení mezi oběma městy a jest charakteristickým dokumentem jak nepatrné věci mohou mít dalekosáhlé následky. Aspoň netají se u nás nikdo s uražených předáků, že dovedou dáti Čáslavským páním odpověď, až si přijdou pro znamenitě důvěry. A tak snad čistě společenská věc bude mít účinek v politice. Konstatujeme tu pouhá fakta, ač bychom mohli uvést doklady, že afféra tato má posadí velmi pozoruhodné a velmi osobně přibarvené, než do ohně není radno liti oleje, zvláště když se z toho, jako u nás zrovna, „přítě-

ličkové lidu“ radostně těší. Přáli bychom si jen, aby aspoň, když už musí býti boj za humny, doma nastal pokoj a svornost. Té máme potřeby na výstě a proti komu — není třeba uvádět.

Z Habrůh. „Č. Stráž“. pověstná zdejšími „nobli“ dopisy, zase si na nás vzpomněla. Lká a natíká nad kandidátní listinou volební do ob. zastupitelství a bouří se nad tím, že navržen a volen bude farář, řed. Z. a odb. učitel S. Že se brozí faráře, tomu při pokrokové duši se nedivíme; každý kněz takovému volnému mysliteli jest troem v oku, zvláště když si všímá svého povolání; a že se brozí řed. Z., to nás při lásce pokrokatů také nepřekvapuje, neboť pokrokový učitel, to je většinou, jak to dobře Šlejhar charakterisoval, člověk, který by se pro školu a ve škole „roztrhal“ a pro něhož jsou ředitelové zbyteční, ba přímo urážkou paedagogické horlivosti. Ale co nás překvapuje, že se pouští do odb. učitele S. Ten přece pokrokovým kolegům nepřekáží. Inu, bydlí prý v městě teprve pár let, tedy méně než učitel zděmácnělý, starý. Dopisovatel jest patrně vynálezce a obhájce „práva vysazovacího“ — práva vzácného, výtečného, v pravdě pokrokového. Bylo by dobře si to zapamatovati a také vřáde prakticky prováděti a to hned třeba u nás, v našem okrese a celém sousedství. Pokroková akademie mu dá jistě za tenhle nález první cenu! S nalčeným rozhodnutím také připomíná, že jsou kandidovaní židé. Jest-li tak bude mít „Č. Stráž“ v Kolíně z toho opletačku, a jest-li tak i jinde židé učiní z toho kabinetní otázku pokrokové strany, no, děkují pěkně. Pokrokářský antisemitismus, to bude rámus! Necht je dopisovatel i jeho zpravodajové bez starosti, my si v městě našem douh bez jeho rozumu dobře vedli, a povedeme si dále. Z toho jej třeba bolet nemusí, starost o vlastní záležitosti by mu lépe svědčila.

Resoluce katolického lidu v Humpolci.

My důvěrníci strany katol. lidu, shromáždění na schůzi v Humpolci dne 23. října t. r., vyslovujeme nelibost nad tím, že poslanci strany agrární, zúčastnivše se osobně sjezdu „Volné myšlenky“, aueb zaslavše pozdravy písemné, postavili se zjevně do služeb anarchiistů, soc. demokratů a vůbec všech stran protináboženských a tím jako zrádci ukázali se vůči náboženskému smýšlení obyvatelstva venkovského. Zvláště pak v této věci vyslovujeme naprostou nedůvěru a roztřpenost agrárnímu poslanci za náš venkovský okres 64. Josefu Hyršovi, který nás na schůzích v přítčné smýšlení náboženského vlastně obelhával a stavěl se jiným, než skutečně dnes jest. — Důvěrníci okresu humpoleckého, dne 23. října 1907.

Z Humpolce. Tlak budí protitlak! Nedávno svolal si schůzi veřejnou do Jiřic agrární posl. Hyř, aby na ní bil do Sdružení katolických zemědělců a ostouzel tamního faráře a poslance římského Milona Zárubu, který prý denuncoval MUDru. Janovského, pokrokaře z Červ. Řečice, u arcibiskupa pražského! V jakých rukou pan poslanec Hyř jest, nejlépe patrné z toho, že za předsedu zvolen pokrokař a volný myslitel z Humpolce MUDr. Jirásek, známý svými ustavičnými soudalmi přelícením! Pokrokaři v Humpolci přisobením „různých náčelnků“ dopracovali to tak daleko, že Sokolovna byla ve dražbě prodána německé záložně! A jako to dopracovali se Sokolovnou, tak to dopadne i s jejich činností veřejnou (obchodník Vlasák žalován pro urážku na cti továrníka Dítěte), zvláště budou-li mít v popředí takové vůdce! V „Osvětu lidu“ na cti utrhaní, pomluvy, klepy — tot strava pokrokového listu a čestný úřad dopisovatele z Humpolce! Že máme okres dobře organizovaný (i přes štvání „Osvěty lidu“), o tom vědí dobře nepřátelé naši, neboť nešťastně mnoho psali „o klerikalismu“ jak v „Čase“, tak v „Osvětu l.“ A přece i v druhé volbě mezi Adamovským a agr. Hyřem dostal náš kandidát katolický (ačkoliv letáky pokrokové šířily nejhorší věci o Sdružení) o 500 hlasů více než Hyř, s nímž se spojili soc. demokraté a „pokrokové“ živly! Aby ještě více organizace se upevnila, svolána byla schůze dne 23. října do Humpolce, do které dostavili se všichni důvěrníci z okresu humpoleckého. „O organizaci rolnické“ promluvil pěkně p. J. Adámek, rolník z Vojtěchova u Hlinska. Po něm ujal se slova P. Milo Záruha a promluvil „o politické situaci.“ Zvláště velice zajmalo všechny přítomné rakousko-uherské vyrovnání. Všichni důvěrníci přislíbili konati náležitě své povinnosti a svolili si za předsedu okresní organizace p. J. Váňu, rolníka a starostu z Kaliště, za místopředsedu p. J. Daňku, rolníka a důchodníka z Jiřic. Do výboru zvoleni důvěrníci z celého okresu. Výbor schází se bude v určitých lhůtách. Ustanoveno též konati přednášky po celém okrese. Důvěrníci zvláště slíbili, že budou pilně na stráž, když objeví se ve vesnici řečník „pokrokař“, a ihned o tom uvědomí výbor, aby druhé neděle mohla se činnost „nepokroková“ náležitě lidem objasniti a ukázati, v čem ten pokrok „volné školy“, „volné myšlenky“ a „Masarykismu“ záleží. Schůze za bouřlivého volání „Zdať Bůh“ skončena. — Dne 27. října přednášel ve Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva v sále „na Kocourku“ o 10. hod. dop. „o otázce dělnické a organizaci mládeže“ p. Frant. Vesecký, zámečník z Hronova n. M. Večer pak pořádána „přátelská zábava.“ Čemu se divíme, jest to, že

zdejší intelligence naprosto nevíme si tak dle-
žitého spolku, jakým jest Všeob. sdružení a katol.
spolek „Svornost“! Když pořádají soc. demokraté
každého roku divadlo neb spolkový ples, ta intel-
ligence podporuje věcně jejich zásluhy! Ne-
závidíme, jen se díváme tomu zvláštnímu měřtku!

Z České Bělé. Mladý spolek katol. mlá-
deže pro Č. Bělu a okolí uspořádal v neděli dne
27. t. m. místo obyčejné muziky, která vždy na
„mladé posvícení“ bývala, věneček spojený s tom-
bolou, výstupy atd. Výsledek věnečku byl neoče-
káváný. Již ty překrásné dary do tomboly nás
překvapily, zejména od p. Saffertové, choti sem-
poslanca, paní Požárových, sl. Pleyelové, p. Fie-
dlerové atd. Účastníky byl prostorný, vkusně upra-
vený sál „u Fiedlerů“, jakož i obě přilehlé míst-
nosti plničky. Z pozvaných hostů počili nás svou
přítomností naši příznivci mimo jiné hlavně p. Fr.
Saffert, velkostatkář a zemský poslanec a paní a
slečnami, členové obecního výboru s p. Vojt.
Fiedlerem, starostou v čele, p. Fiedlerová, choť
p. starosty, p. Fr. Požár, starosta záložny s paní,
dp. J. Ruml, farář, p. Fr. Kurš, správce, p. A.
Rakušan s paní, p. J. Rakušan, p. G. Požár, p.
Fr. Teal, p. J. Jakše atd. A ta mládež běláka
snad přišla všechna a z okolí veliké množství,
zejména z Kr. Vsi a Kojetína. — Členy spolku
překvapila sl. M. Fiedlerová bílými karafiáty. —
S tancem střídaly se zpěvy a solové výstupy,
které vzbuzovaly blažnou veselost, zejména vý-
stupy p. V. Valenty, sl. Ž. Málkové, p. Fr. Vese-
lého, p. J. Jakše atd. — Nedivno tudíž, že tato
živá zábava dlouho se protáhla. Přišli na zábavu
i někteří předpojatí, ale potom veřejně prohlásili,
že nečekali, že se dovede naše katol. mládež tak
ušlechtilé baviti a že neznáme rozdílu jeden mezi
druhým. Byli zastoupeny mezi námi všechny
vrstvy a přece cítili jsme se rovnými si všichni.
A snad se nám podaří, že odvyknem těm oby-
čejným muzikám spřátelým, že podruhé zase budou
následovat podobné slušné zábavy. Podotknouti
sluší, že pozvání byli na věneček téměř všichni
bělští, až na malé výjimky, ale přece některým
byla ta naše zábava trnem v oku. Snad proto, že
jste spolkem katolickým? — Proto ale stále roste
náš počet. Již jest nás hochů 70 ve spolku a jen
co srovnáme předběžné věci, zahájíme čilou čin-
nost, kteréž nám, Bože, žehnej!

Z Kolína. VIII. členská schůze lidového
spolku křesťansko-soc. v Kolíně a okolí koná se
v neděli dne 17. listopadu t. r. o 3 hod. odpol.
v sále zámecké restaurace. Program: 1. Řeč uví-
tačí, pronese sl. Voříškova. 2. Po proslovu před-
sedy přednese báseň „Hochův slib“ sl. M. Mě-
šťánkova. 3. „O programu strany katol. lidu
v Čechách“ promluví vřdp. dr. Fr. Šule, kanovník
a kons. rada v Hradci Král. Přítap mají členové
a jimi přizvaní hosté.

Sjezd českých měst v Kolíně. V ne-
dělí dne 27. října sjeli se v Kolíně zástupci ze
173 českých měst. Účelem sjezdu jest organizace,
která má zastaviti úpadek, ku kterému za n-
nějších poměrů víc a více míří naše samosprávné
obce. Obce mají mnoho povinností, jež na ně pře-
devším stát vkládá; není však příjmů, následkem
čehož přírůžky stoupají hrozně. Musí se tu státi
důkladná reforma. Samospráva musí se rozšířiti,
zdokonaliti. Za tím účelem ustanoven stálý pra-
covní výbor, sestávající ze 13 sjezdem zvolených
členů, jenž bude prováděti usnesení sjezdové,
jednati jménem měst českých s činiteli zákono-
dárny a vládou, svolávati občasně sjezdy pra-
covní, starati se o další organizaci. Schválen or-
ganizační statut sjezdový, a zvoleny i stálé pra-
covní sbory: právní, finanční, školský a sociální.
Přítští sjezd konati se bude v Praze.

Z Dobrušky. Pro velkou pozornost vě-
novanou Vančkově pokrokáři nějak zapomněli
kontrolovati jednání vlastních lidí. A tak se nyní
klube na světlo jistě velice mrzutá „trubičková
aféra“. Přistě více. — Začátek stavby místní
dráhy vyvolal v obvodu kolem nádraží čilý sta-
vební ruch. Na jaro připravuje se již několik
stavb průmyslových závodů a obytných stavení.
Otázka stavby radnice zatím utichla, jelikož pau-
stvo pokrokové za svůj groš ji podniknouti ne-
chce, a obecní pokladna jest na to slabá.

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dosatati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky
v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na
Přikopech.

**Němci dále se odřizují i germáni-
sujících židů.** Na valné hromadě „Südmarky“,
jejímiž předními členy jsou c. k. ministři Marchet
a Derachatta, promluvil předseda (dle zprávy
„Nár. listů“ z 22. října) tato slova: „Jenom ná-
rodní myšlenka jednotí nás, a protož můžeme mezi
sebou potřebovati jenom to, co nás jednotí, nikoli
co nás rozlučuje. To jest také důvod, pro který
stojíme a státi musíme na stanovisku plemenném.
Nebot jednotí také vyvinutý cit plemenný. Rača
odlišuje nás od Semitů přirozeně ještě ostřeji než

od Slovanů. Slovanští rača vlastně žádná není (11),
nybrž jsou jedině Slované arijského původu, více-
méně smíseni s částkami jiných národností, a jed-
notlivě odrůdy (11) jich jsou tím ušlechtilější, čím
více severa-germánské krve v žilách jich koluje
a tím méně cennější, čím více přijaly krve turan-
ské, mongolské, turecké a hunské. Se semitskými
Židy — a jen tato semitská národnost přichází
pro nás ve zřetel — nespojuje nás však žádná
příbuzenství, oni jsou ode duš perského Kyr-
sými kněžskými čistě vypěstěný národ naprosto ne-
arijského smýšlení a cítění, jemuž germánská
bytnost provází zůstane nepochopenou. Vědu,
kam se vetřeli, působí ničivě již ode dvou tisíc let.
Jsem nucen naléhavě žádati svých místních
odborů, aby to měly na paměti. Naše stanovy vy-
slovují přece dosti zřetelně, že se spolupracovníci
židů stikáme.“ — Tak vida! Ani za cenu pilné
germanisace nechť Němci dále se bratříkovati
se židy. A vědí přece, kdo hlavně svým vlivným
kapitálem zvlášť udržuje nepřirozený národnostní
ráz Vídně. Vědí, kdo velice horlivě platil na šul-
frazu, na lapání českých dětí do germanisujících
škol. Dobře mohou pozorovati, kdo hlavně udržuje
německé školy v Praze, kteří lidé nejhorlivěji na-
vštěvují německé divadlo pražské. Dobře mohou
vědět, jak i v ryze českých městech židé okazale
němčí. Dobře se pamatují, kdo pořádá ve Vídni
proti Havlíčkovi a Riegrovi největší štvavice, kdo
udržuje nepřirozený německý ráz Brna a Čes.
Budějovic. A proč jen vynikají poměrně Němci
hospodářským postavením v Rakousku nad Slo-
vany? Poněvadž židovský kapitál hlásí se valnou
většinou do tábora německého. Německá žurnali-
stika v Rakousku až na malé výjimky jest v rukou
židovských, atd. — A přece jenom Němci vidí
v židech spojence nepřirozené, chtějí přenechat
jejich přátelství jiným. Zato však naše oficiální
vlástecká společnost pronásleduje české katolíky
a židům se klání — Maďarů tak hned se ještě
židů nezlekou. Potřebují jejich veliké moci k ú-
stisku národností jiných a zvlášť ke krutému pro-
následování Slováků. Nutno ovšem dodat, že
ethnografické rozmyšlenky předsedy „Südmarky“ o
Slovanech vzbuzují úsměv.

Účence Chamberlaine o Haecklovi.
Vlastně už není potřebí dokazovati šarlatánství a
vědeckou nepoctivost Haeckla, který chce svými
materialistickými „výzkumy“ porážeti názory kře-
stánské. Bylať již Haecklova „věda“ odsouzena od-
borníky na slovo vzatými. Jelikož však posud po-
krokáři chlubit se vědou, ale ve skutečnosti sifidli
po všem, čím by mohli ve svém fanatismu proti-
katolickém naši církvi uškoditi, na Haecklovy zá-
sady poukazují a o nich poučají, uvádíme dodatkem,
že Chamberlaine ve své nové knize o E. Kantovi
nazývá Haeckla Don Quijotem moderní přírodovědy.
Právě též: „Haecklov obraz o světě krok zpět do
mythologie (bájesloví) nejhrubšího srna; hrubého
proto, že nevychází intuitivně, se silou názoru, nýbrž
z odporu a opposice a poněvadž — na rozdíl od
mythologie národů z doby jejich dětství — její
symboly (známky) nesouhlasí ani s názorem ani
s logikou. To není ani rozlišování ani věda ani
filosofie, nýbrž mrtvorozný bastard všech tří.“

Vojtěch Preissig odhodlal se rozprodati
zbylé výtisky svého alba barevných leptů osobám
úvěro schopným na mírné měsíční splátky. Cena
výtisku 500 korun. Podmínky sdělí na požádání
Vojt. Preissig na Král. Vinohradech, Chodská ul.
číslo 7.

**Důležitě pro všechny katolíky, zvlá-
ště organizované.** Diecéšní komitě organizační
v Hradci Králové vydalo kolky organizační po
2 hal. Zjistěte že všichni uvítají tuto novinku a
budou ji všemožně při každé příležitosti používat
a podporovati tak svojí organizaci. Kolky lze objednat
za hotové nejméně 50 kusů u organizačního ka-
tolického komitě v Hradci Králové, Adalbertinuv.
Kolky lze dáti na pozvánky k zábavám, koncer-
tům, na vstupenky, účty, memoranda, zboží, snou-
benky, děkovačí karty, plakáty, členské knížky,
legitimace, dopisy, pohlednice, vyhlášky atd. Spolky
katolické, důvěrníky všech organizací prosíme, aby
si zakoupili do zásoby tyto kolky a v drobném
je prodávali při každé příležitosti.

Spála. (Scarlatina, něm. Scharlach.) Nemoc
tato náleží k nejobávanějším horečnatým nemocem
osutinovým; jest to nemoc nakažlivá, jež může býti
přenesena z nemocného na zdravého. Jsou však
také případy, o nichž nelze dokázati
předchozí styk s nemocným; také se stává, že
někdo přenesse nákazu od nemocného na zdravého
a sám při tom neomocní. Nemoc ohlaňuje se
pravidelně vrhnutím a vysokými horečkami. Děti
nemají chuti k jídlu, stýkají si na bolavé hlavy, špatně
spí a blouzní; v těžkých případech bývají zachváceny
křečemi. Na to objevuje se vyrážka, obyčejně
nejprve na přední dolní části krku a horní části
prsou, odkudž rozšíří se v několika hodinách na
obličej i na celý trup a končetiny. Podstatný roz-
díl spály od spalniček je ten, že osutina spalová
jest sjezima již po několika hodinách od začátku
nemoci, kdežto při spalničkách vyrasť osutina te-
prve čtvrtý den. Osutina udržuje se v lehkých
případech 3—4 dny, v těžkých 7—9 dnů, načež
počíná olupování. Pokožka loupe se v celých čá-
rech i malých kouscích (jako otruby) nejprve na
krku, poslédě i jinde. Loupaní toto (trvajíc 2 až

4 týdny) jest tak význačné, že rozpoznání spály
jest možné dle toho i u nemoci vlastně již proběhlé.
Proti nemoci samé není zvláštního léku; nemocný
nemá do tří neděl lůžko opouštět. Pečlivé čištění
a vyplachování úst, dutiny hltanové ano i nosu
některým rostokem desinfikujícím uchrání mnohdy
nemocného před nemilými komplikacemi (zhoubná
žláz, difterie v krku, zánet ucha). Za pokrm do-
poručuje se v době nemoci hlavně mléko (svažené),
čímž hledíme zamešiti hrozícíma — při každém
případu spály — zánetu ledvin. — Vyřato z „Do-
mácího lékaře“, kterého za pomoci proslulých od-
borníků rediguje Dr. Panýrek. Uvádíme odborný
názor o spále z toho důvodu, že nějaký zdejší po-
krokářský zdravotník vykládá v „Osvětu lidu“
svou nevědomost, aby z ní vytloukal kapitál proti
b. Borromaeu, jako by vždycky spála šířila se
nákazou a jako by bylo lze baciil spalový uměle
udržovati po kolik měsíců v domě jako zárodky
štěnice. Zvrhlost pokrokových vzdělanců jeví se
čím dále v horším světle a volá po energické
očistě této společenské náказы, která ohrožuje
zcela sjejmě naše města.

**Nové ukázky socialistické vzdělá-
vací práce.** Janovský z Mr. Hor chtěl kupovati
u hokyně Bonoré jablka za pět protů. Když na při-
volaného strážníka host z laciného kraje ještě se o-
bořil, byl zatčen. Ale dělal rámus. Proto strážník
zavolał si na pomoc několik lidí. Již však se vybrnuli
podnapilí soudruzi z hospody, a aby dokázali, jak jim
záleží na práchu práva, volali: „Soudruhu, nedej
se!“ Janovský však přece dovlečen na policii a se
štvárskými soudruhy zavedeno bude soudní vyšetřo-
vání. — V dělnické pekárně v Šumbece byl soudruh
Bittner zaměstnán téžce od 5. hodiny ráno do 4. hod.
odpoledne. Leč jakkoli kleral únavou, natáčil mu nad-
soudruh, aby pracoval ještě od 8 h. več do 4 h. ráno.
Pěkář osmihodinová práce Bittner ovšem nepo-
stíhal a proto okamžitě propuštěn z práce; šaloval a ž. soudu,
a soc. demokratická pekárna odsouzena k 23 K po-
kuty. — Horlivý agitátor rudých J. N. v Boskovické
poranil si při dráse ruku, tak že se stal ku práci ne-
schopným. Jeho rudý seš L. V. při prosbě o pomoc
ho vyhnal z bytu, a organizace soc. dem. mu nedala
taky nic. Vyjádřil se: „Tolik jsem se ve volbách napra-
coval pro Vašku, aby byl zvolen, tak že jsem nemohl
ani spáti, jak mně osud Vaškův ležel na srdci, ale
t d mám za to! Když jsem nyní mrzák, tak se na
mne ani nepodívá a nic mi nedá ani jeden z těch
pánů výborů, kteří mne potřebovali každý den, když
jsem byl zdrav. Takto jsem nucen býti živ šebrotou!“
A tak tento dříve tak horlivý socialista chodí nyní
na oběd — k jeptiškám.

Na ochranu rolnictva. V uplynulém
právě zasedání sněmu království Českého přijat zákon
o selských statcích, jimž se má dostati ochrany dě-
dičské. Statky ty, aspoň 5 hektarů (25 mětic) výměry
mající, a čistým výnosem katastrálním od 100—1600
K, mají býti považovány za dostatečné, aby návlly
rodinná selkova; statků, kteréž rodiny nevyživí, není
co chrániti. Zákon chrání těchto statků dědičství při
přecházení k novému dědici. Majitel má právo odpo-
ručiti statek jednomu nebo všem dětem, skrátku komu
chce. Zákon nastupuje v platnost jen tehdy, není-li
ustanoven dědic. Ale zákon ten, chrání i dědice, aby
při přejímání statku nezabředl a sebe nebo statku ne-
smnil. Statek takový právoplatně připadnouti může
jen jednomu dědici, který poslední vůlí určen, nebo
který má na dědičství první právo. Dědicové mohou
také usnésti se vůti statek společně. Společnoství je
dovoleno, ne však jeho dělení. Pro případ dědičství
zákon určuje, že pouze jeden dědic nastupuje ve vlast-
nictví celého statku. Tento pak ostatní spoludědice
musí vyplatiti přiměřenými podíly. Podíly vyplati se
pouze v takové výši, aby statek nezatížily tak, že by
na něm stála se velká živnost nemožnou. I když
vzniknou spory o podíl a soud se ohopí rozumně, komise,
která povolána bude odhadnout výši podílů
spoludědičských, není podíl vyškrtiti podle běžné
kupní ceny a podle celé renty statku, nýbrž, řídíc se
sic katastrálním výnosem, vezme cenu statku hodné
níže a podíly proto vyměří pod mírou prostého dělení
po rovnou. Rozděl se tedy mezi spoludědice mnohem
menší částka, než jakou představuje cena statku; snad
pouze poloviční cena jeho, snad i méně. A tyto podíly
spoludědičské nemusí se ihned vyplatiti, nýbrž posky-
tuje se pro ně lhůta 10 let. Teprv po té lhůtě může
býti žádáno za okamžitě splacení podílů. Před tou
dobou však se dlouhý obnos podílů může dáti knihov-
ně na statku zajištit. (Pro snadný a laciný úvěr, po-
třebný na splátky podílů, má vypomoci zeměká hypo-
teční banka, která i semí ku vyjimečným stětelům
úvěru oprávněna bude. Přejímatel a dědic statku musí
se však zavázati, že statku do 10 let neopustí. Kdo
by jej prodal, rozparceloval, nebo novými velkými
dluhy zatížil, musil by se vzdáti všech dosavadních
podřízených a přidělených výhod. Společní dědicí mo-
hou vzdáti se společného držení statku, nikoliv však,
aby při jedinečném postoupení dědičským mohli pos-
tější reklamovat spolusprávu společnou na ně. — Zá-
kon tento jest velmi dobrý, jenže zabráni dělení v málo
případech.

**Nejnovější statistika náboženských
vyměření** dle A. H. Keane v milionech: křesťanů
v Evropě 348.2, v Asii 19.5, v Africe 5.1, v Americe
116, v Australii 4, dohromady 492.9. Z těchto římsko-
katolického vyznání v Evropě 166, v Asii 8.5 v Africe
1.2, v Americe 57, v Australii 0.9, dohromady 222.6.
Protestantů v Evropě 86, v Asii 1, v Africe 0.8,
v Americe 59, v Australii 3.1, dohromady 149.9. Pra-
vovalavých v Evropě 92, v Asii 6, v Africe 0.05, do-
hromady 98.05. Arménů, Syřů, Malchitů, Koptů, Abes-
siniů a jiných křesťanských sekt v Evropě 14.3, v Asii
4, v Africe 3, v Australii 0.03, dohromady 21.33. —
Židů v Evropě 5.5, v Asii 0.26, v Africe 0.43, v Ame-
rice 0.3, v Australii 0.015, dohromady 6.5. Mohame-
dánů v Evropě 5.76, v Asii 160, v Africe 40, v Au-
stralii 0.055, dohromady 205.8. Větší je počet Hindů
a Sikků, totiž 207.4, většinou jen v Asii. Přivřenečů

Budhy, Laotse a Konfucse čítá se na 480. Pohank v Asii 18, v Africe 126, v Americe 14, v Australii 1-6, v Evropě 0.02, dohromady 185-6. Všechny společně 493 křesťanů a 1006 nekřesťanů.

Kurs pro umělé sklenářství (skládání skla do olova) bude při technolog. průmyslovém muzeu obchodní a živnost. komory v Praze a celodenním vyučováním v době od 28. listopadu do 21. prosince. Vyučováno bude: skládání do olova, odbor. kreslení a měřičství, kalkulace a nauka o materiálu. Školné 4 K bude oněm posluchačům, kteří předloží vysvědčení o nemajetnosti (kolku prostě), prominuto. Přihlášky dějí se nejdříve do 16. listopadu přihlášeným listem, stvrzeným příslušným společenstvem. Blankety přihlášených listů vydá k účtům neb písemnému posouzení kanclář technologického prům. muzea Praha II, Purkyňova ul. č. 8. Posluchači přijmou-li se nejvýše 10. Pomůcky a materiál opatří muzeum a výběr prací v kurzu provedených zůstane majetkem muzea. Stipendia poskytnou nemajetným posluchačům kuraš museálních na písemnou, kolku prostou žádost příslušné okresní výbory, městské rady a obchodní a živnostenské komory.

Lidské síce demokracie v úzkých. Národohospodářský referent „Hlasu“ píše: „Nikdo se ještě nenadá, že naši socialisté prohlašují, že přechod soukromokapitalistické výroby ve státní není na čase! On není podle nich pro dělnictvo ani výhodnější. Stát prý dělnictvo stejně vyasává jako soukromí podnikatelé. — Socialistická skupina na říské radě je vůbec ve velikých nesázích. Všeobecným volebním právem vedlo do sněmovny poslancek tolik skupin a stran v pravdě demokratických, že předhánějí se podávající návrhy takové, jaké by jinak pouze socialisté podávali. A nejistější strana sněmovny nemá tak opravdu co dělat. Její návrhy podávají jiné. A poněvadž nemůže přece přiznat, že by některá jiná strana také měla pravdu kromě ní, proto musí být volky nevolky proti nim. Ale ona to dělá ještě šikovněji: mluví proti návrhu, vytýká navrhovatelům neupřímnost a demagogii — ale hlasuje pak pro návrh. Tak bylo i při návrhu o postátnění dolů uhelných. Než na čase, není výhodno, je nemístno v dnešním státě, připustno bude až v soc.-demokratickém — ale konečně hlasovat pro ně možná už dnes. A to jednou ne (proti pilnosti) a podruhé ano (pro věc samu). To jest opravdu besradná, ba zoufalá politika.“

Černobílá příšera. Takový název nese brožurka, která účinným puntavým způsobem působí na dětskou mysl, nabaďuje ji k pochopení významu hesla „Srdí k světu“, jinými slovy ke kupování našich českých výrobků a u českých obchodníků. Ve 14 dnech bylo brožurky této rozebráno 200.000 výtisků. Jednotlivé české firmy odebraly si několik desítek exemplářů, jež daly rozdati školním dětem. Aby zároveň na sebe upozornily, daly si na zadní stranu brožurky svoji reklamu nebo svoje razítko. Je přirozeno, že povídka o této děti v rodině, vypráví o tom, tuto, co četlo a jest tak nepozorovaně přiveleto k poznání, že heslo „Srdí k světu“ jest u nás svatým příkazem. Od děti pak snadno se „nakazí“ i rodiče. Brožura zasílá 100 kusů za 2 K, 1000 kusů za 20 K, 10.000 kusů za 200 K Obchodnická jednota v Brně, Budolfova ulice 30.

Výhody pastviny konečně se uznávají v kruzích chovatelů plemenného dobytka a tím lepší časy nastávají krajinám hornatým, kde se pastviny zachovaly. Uznává se všeobecně, že chovom dobytka v chlévech sice docílno výsledků skvělých po stránce užité, ale současně se tím vychovalo plemeno chovlostivé, náchylné k neduhům velice nebezpečným, a že třeba mladý dobytek plemenný chovat na pastvinách. Nastačí jen pečlivé ošetrování a krmení, nýbrž nutné je také mladým opatřit volný pohyb v ovzduší venkovském. Těba dobytka více pohybu na vzduchu, aby se zlepšilo dýchání, vývoj plic zdokonalil, lepší krev tělu opatřila, vůbec více se vyvinuly plic a srdce různým pohybem na pastvě, jež také začíná zlepšuje a chuť badí pohybem v čerstvém vzduchu. Též účinky slunečního světla jsou neocenitelné. A směny v počasí, střídání tepla, déšť a vítr ovlivňuje tělo a prospěšně působí na vývoj jeho, takže ztímování druzstev salašnických u nás má velkou budoucnost a mělo by se všemi činiteli usilovně podporovat.

Katolický spolek selek v Solnohradecku má v této zemi, čítající pouze 180.000 obyvatelů, 11.000 členů! Ze 137 venkovských obcí v celé zemi jest 182 obcí organizováno v katolickém spolku selekém. Co jest možno v Solnohradecku, dá se provésti dílym používáním a poctivou, důstojnou agitační u nás. Jen neohroženě vpřed!

Přednášky přátel katolické kultury.

Podzimní cyklus zahájen bude ve čtvrtek dne 31. října t. r. přednáškou vldp. Dra. Karla Vrátného: „Dante Alighieri, básník světového názoru křesťanského.“ — Další přednášky následovatí budou v libtách týdenních a obsahovatí budou následující témata: Dr. Al. Lang: „Angelus Silesius. Německá mystika v poměru k Oberbáinskému pontafku.“ — Dr. Josef Kratochvíl: „Dnešní myšlenkové proudy.“ — Malíř Emil Pacovský: „Děťva, její lid a kultura.“ — Dr. Karel Vrátný: „Sv. Kateřina Siennská a její listy.“ — Cestovatel Alois Svojetík: „Katolicism a kultura americká.“ — Dr. Jos. Kratochvíl: „O některých záhadách spiritismu.“ — Cyklus konati se bude v „Červeném sále“ restaurantu „Leuvre“ na Ferdinandově třídě, vždy ve čtvrtek večer v 7 1/2 hodin. Vstup jest volný. Přivedení hosté budou srdečně vítáni. Jednotlivé přednášky budou oznámeny v denních listech, zejména však v „Novém Věku“, jehož redakce veškeré poptávky ochotně vyřídí. — Za pořadatelstvo Vilém Bitnar, inženýr, Praha-Libeň č. 444.

Věely na vrchol věže. V Křiži (král. Saské) měla býtí v věže sňata koule na vrcholu věže pod křížem umístěná za účelem nového poslacení. Práce tato nabyla však tak lehkou, neboť v kouli ušadil se během léta roj včel, který malé štěrby v kouli používal za česno. Po delší námaze zdatilo se konečně věely z jejich vsdušného přibytku vystrnaditi. V kouli bylo nalezeno velké množství medu a vosku, který byl odměnou pokrývači za přestáhou námahu a za několik šňadel, jež mu věely ochotně uštědřily.

Cyklus přednášek v prům. muzeu v Hradci Králové. zahájen byl ve čtvrtek dne 24. října přednáškou p. řed. Lad. Haněla: O významu průmyslových muzeí. Přednášející obmezil se ve výkladu svém na význam místního muzea a vyřídil vznik a rozvoj jeho. Zajímavou byla výstavka plánů na stavbu nové budovy muzejní, která vzbudila zájem přítomného četné shromážděného obecnstva. Ve čtvrtek dne 31. října přednáší p. inž. R. Urban: O chemickém zpracování dříví, ve čtvrtek dne 7. listopadu p. dr. Ot. Klumpar: O krajích, ve čtvrtek dne 14. listopadu p. insp. L. Weigner: O úkolech a cílech chlapecké i dívčí pokračovací školy živnostenské, v neděli dne 17. listopadu o 3. hod. odp. p. říd. Fr. Rössler: O parních turbínách, ve čtvrtek dne 21. listopadu p. prof. B. Mádl: O umění bytovém, ve čtvrtek dne 28. listopadu p. dr. V. Schuster: O obnoveném řádu živnostenském a dne 5. prosince sl. F. Srpová: O reformě ženského oděvu. Přednášky odbývají se v čtátné průmyslového muzea v budově c. k. odb. školy v přisemi v levo při volném vstupu. Začátek v 8 hod. več.

Děkuvzdání.

Slavnému Všeoborovému sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové. Vzdávám nejvroucenější díky za laskavé mi udělenou podporu v nezaměstnanosti při stavbě zedníků v Litomyšli. Tím bylo mi zpomozeno, že jsem nebyl nucen vstoupiti k vůli podpoře do organizace sociálně demokratické, což jest proti mému přesvědčení. Ačkoli jsem nebyl ani členem Všeoborového sdružení, přece se mně ujalo. Proto volám z vděčnosti: Zaplat' vám to Bůh.

Frant. Zedník v Litomyšli.

Čtený výbore Všeodb. sdružení křesť. dělnictva!

Kladu sobě za svou povinnost vsdátí ošk za udělení podpory v mé nemoci po 56 dní trvající, kterou jsem vždy správně obdržel. Tadiš odporučuji vřele tento dobrý spolek sloužící ku blahu veškerého dělného lidu.

Stanislav Fuza, c. k. nadstrážník.

Listárna redakce.

Do Pardubic, Opočna, Dobrušky, Verměřovic, Smiřic. Až v příštím čísle.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. října 1907. 1 hl pšenice K 17 80—19 30, žito K 15 40—16 50, ječmene K 11 40—12 00, proso K 16 00—18 00, vřkve K 12—

14—, hrachu K 22 00—00—, oves K 6 30—7 00 došky K 38—40—, jahel K 22 00—24—, krup K 20 00—40 00 bramborů K 2 20—3 20, 1 hl jetelového semene bílého K — ruského K — semínka červ., K 118—, 1 hl jetelového 2— máku K 40 00—, lněného semene K 00—00—, 100 kg žitných otrub K 15 00—00, 100 kg pšeničných otrub 14 00—00—, 1 kg másla čerstvého K 2 12—2 32, 1 kg másla převařeného K —00—, 1 kg másla vepřového K 1 84—0 00, 1 kg tvarohu K 0 28—0 32, 1 vejce K 0 07—0 08, 1 kopa okurek K 0—0 00, 1 kopa zelí K 2 00—4 00, 1 kopa kapusty K 1 60—2 90, 1 pytel cibule K 4 00—4 40, kopa drob. zeleniny K 3 80—4 00, 1 kopa mrkve K 0 38—0 40, 1 bečka hrášek K 4 00—12—, 1 bečka švástek K 6 60—6 00, 1 bečka jablek K 6 0—11—. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 26. října 1907 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 835-5 hektol., žito 310 jedmene 428, oves 836, proso 8, vřkve 0, hrachu 00, došky 8, jahel 6, krup 00, jetelov. semínka 1, lněného semene 0, máku 27-5. — 2) Zeleniny: zelí 140 kop, okurek — kop, kapusty 70 kop, cibule 40 hl, drob. zeleniny 55 kop, mrkve 30 pytlů, brambor 147 1/2 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 71 hl, hrášek 11 hl, švástek beček 18. — 4) Droby: dobytka: vepřů 5 kusů, podvinčat 600 kusů, kůzlát 1 kus.

Die
tohoto
znaku
poznávají
se krámy,
v kterých

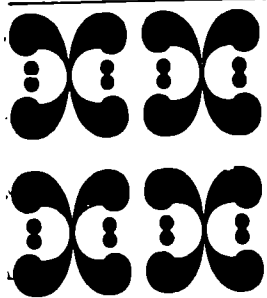

se prodá-
vají jen
SINGER-
OVY
šičí
stroje.

SINGER Co.
akceová společnost pro šičí stroje
Hradec Král., Jiříkova tř. 270.

Káva,
víno,
lahůdky.

Leopold Krška,
Hradec Králové.

Katolické organizace žádáme,

— by hojně rozšířily —

kapesní kalendář

na rok 1908

**Křesťanský
Organisátor.**

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách. Přímé dohodnutí žádoucí.
Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučení svj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněž a politika Dr. Fr. Reyl. — Organizaci katolické. Dr. Fr. Sulc. — Rádce v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M. Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vůbec 20 různých praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat v známkách). Při odebrání nejméně 12 ex. za 80 hal. za ex Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

**Klobouky,
čepice,
kožešiny,
papuče (s kotvou),
galoše (trojhran).**

na skladě má za nejmírnější ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.

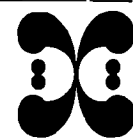
83.

Palackého třída.

83.

Křestní listy

(ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

**gramofony
a fonografy,**
desky a válce,

nejosvědčenější
**gasolinové lampy
a žárová tělesa**

v hojném výběru a nejlev-
něji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

P. T. obyvatelstvu král. věn. města Hradce Králové a okolí
a pp. cestujícím dovoluji si uctivě oznámiti, že převezmu počínajíc

dnem 1. listopadu 1907

nově renomovaný

„HOTEL ZÁKOUCKÝ“

do vlastní režie a prosím o hojnou přízeň.

Výtečná kuchyně.

Solidní obsluha.

Elegantní hostinské pokoje.

Sklad a vývoz světlého a černého
královédvorského piva v lahvích.

V hluboké úctě

F. Zákoucká.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiksů,
rámů atd. atd.

**Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.**

Výkresy a rozpočty na požádání.

**Josef
Krejčík**
V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612—VI.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivě své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konsooly, svícny, lustry, pul-
tíky atd. dle slohu kostelní, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Bez nábytek a
různé předměty hodící se na cesty.

Přívodní nákreby, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních satisek.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem července K 10.722.192-70.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná- kupní pramen v Rakousku veškerých kostel. paramentů

prádla, praporů, přikrovů, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
s výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vypořádá.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecézi králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v polopřátce	58 h
vázaný v celopřátce	68 h
vázaný v celopřátce se zlaceným křížkem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kůži se zlaceným křížkem a ořezkou	K 1-80

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejdušoj. panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

NÁBYTEK — A — KOBERCCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati ze levné ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A KREBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává

císa. a král. dvorní

velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský

Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Ceníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyřezávací dílna spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících umělců nádob a náčiní,
jako : monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbí. Na pořízení hotové
práce na ukásku, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjednotnějšího. Chybním kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přepracování vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámy, stíhání osazením.

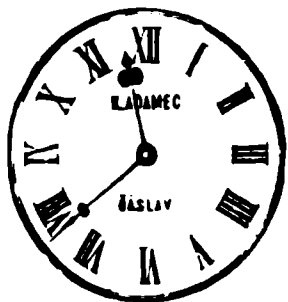
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážné závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Rozšiřujte!

Katolickým jinocům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56.

Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značné sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zdložen v Praze opět revidována.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejskvostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasíláno jen posvěcené.

Vzorky, spošty, nákresy i
hotové zboží na ukázk franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň

a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

**Fotografie nejlepší.
Ceny nejvýhodnější.**

F. J. Langhans

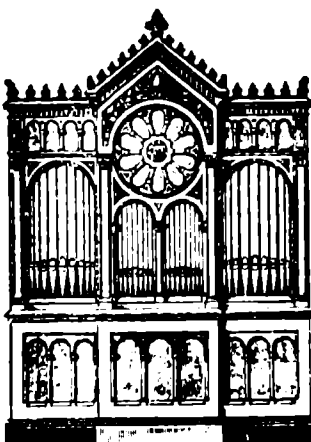
Hradec Králové,

Adalbertinum.

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku
stavbě varhan v kaž-
dém rozměru, nejmo-
dernějších soustav
(pneumatických i ele-
ktropneumatických.)

Harmonium sil-
ného a lahodného hlasu
od 160 K výše. Opravy
varhan se provádějí
v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

O. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

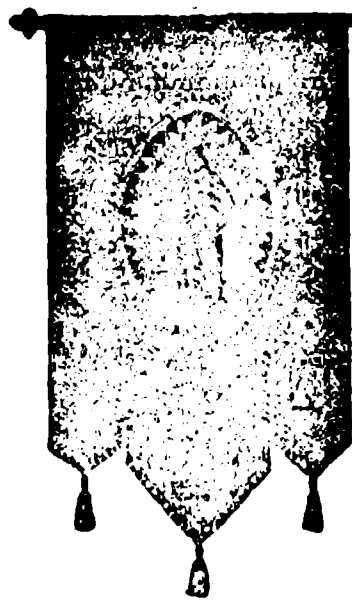
Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázk zasílá
se vše franco.

Mešní vína

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji si nabíd-
nouti pravá, původní přírodní vína, neporušená k oběti
mše svaté. — Prodávám pak: Falkensteinské Ima ja-
kosti po 80 h v sudech, po 90 h v lahvičkách. Falken-
steinské IIa jakosti po 68 h v sudech, po 80 h v lahvi-
čkách. Klosterneuburské staré vyleželé po 1 K v sudech, po
K 1.20 v lahvičkách za 1 litr. Mám též na skladě jemná
tabulová vína rakouská, uherská i bronská, pocházející
z Bronských ostrovů v Adrii. Cenníky podrobné zašlu
ochotně dle přání zdarma a vyplacené.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

Správky rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Vizací bytové hodiny od . zl. 2—
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od zl. 2-50
Studentské, pánské, úřednické a světo-
známé precizní hodinky: Schaff-
hausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
Viktoria atd. za nejlevnější ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
a krásným blásem bioch strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradeo Králové,

— vedle hotelu „Merkur“. —

Každý křesťanský dělník

má odebíratí svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Nejlepším mýdlem jest
mýdlo s vranou
a touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Vídeň 1906. Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
které jediné kupujte a žádejte!

„MONOPOL“

akceová svítkárna a voskárna v ML. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.

Továrni sklad PLZEŇ, Salská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

gramofony
a fonografy,

desky a válce,

nejosvědčenější
gasolinové lampy
a žárová tělesa

v hojném výběru a nejlev-
něji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,

elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Světově známý

pravý

malínský křen,

z nejlepších křenovek u Malína.

zasílá proti dobírce neb dle dohodnutí bez do-
bírky v každé době roční a sice:

prima I a, a, . . .	90 h,	} 1 kg.
prima I a, . . .	80 h,	
silný obkladový	70 h,	
prostředně silný	60 h,	

jakož i veškerou zeleninu, cibuli, česnek, atd

za ceny nejlevnější

J. M. Jireček,

Kutná Hora.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

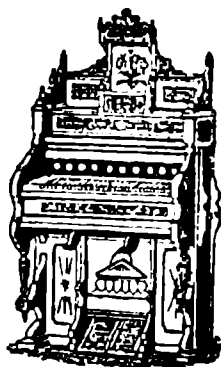
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körtút 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

nabízí:

Dobroslav Orel

Theoreticko-praktická

rukověť
chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno o. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celopletené vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Velice zdařilý
obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25x30 cm. na
křídovém kartonu v šedém vkusném
passepourtout nabízí důstojnému ducho-
venstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1 50

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímto obrazem věrně po-
daným K 5.

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem
Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha,
nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příslivcům a záka-
níkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abyoh
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužití zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při
odebírce aspoň tři kusy s veškerého zboží dátati ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická ve všech věních i cenách. Kartáčky
na suhy, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stkoostných
kasetách pro dárky, osvědčené crémy a mýdla k holení,
vyskousené břitvy anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
dámekých hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rovněž velkiké potřeby a práce vláseňkářské vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem pošty.

Na přání dovolí si osobně přijít se vzorky a podatí
žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a tole ních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Pilně čtěte
a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo
pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obsah:

- I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhod-
nými příklady učí pokrokaři bratrské
lásce, pro kterou na oko tolik horují.
Poznej, jak drsně a úskočně ze so-
beckých přičin sami mezi sebou bojují. 7
- II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá
pokrokový tisk na katolictvo . . . 156
- III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze
zvláště o katolictvu a jak jest násil-
nický. 222
- IV. Doslov. 322

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak
pokrokový tisk sesurovuje náš národ nřskými sprosto-
tami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhoh,
jak převracejí se zášti proti nám pravou vědu, jakých
zákeřnických podskuků užívají, aby štít katolictva
potřísanili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých schůzkách má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
osvěty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak rafinovaná
sloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech
pokrokových.

Stran 328.

Cena 1 70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Kulturní hlídka.

Jak pracuje kulturní odbor Budče Humpolecké! (Selský List ze dne 31. října, čís. 5. píše:) Dostal se nám do rukou zvláštním způsobem leták kulturního odboru „Budče“ Humpolecké, kde stojí psáno: Kulturní odbor Budče Humpolecké máni veškeru svoji činnost tohoto roku věnovati (po smyslu resoluce přijaté letošní valnou hromadou Budče) zakládání knihoven a pořádání přednášek. Činnost naše bude jen tenkrát účinná, bude-li podporována součinností všech kolegů. Proto prosíme, aby všechna přání a dotazy byly nám zaslány a všechny případy, kde by kulturní odbor mohl zakročiti s úspěchem, byly vyhlášeny. Máme na př. na mysli obce, kde jsou činný spolky tendence klerikální. Po vhodném upozornění bylo by snad lze čeliti založením dobrého spolku národního. Chceme pomáhati v kulturním boji kolegům, kteří nemohou snad z jakýchkoliv příčin postaviti se v čelo. A že kolegové budou se ve svých působících poctivě snažiti o zvýšení vzdělanostní úrovně, zakládají spolky, dobré knihovny, čelíti snahám reakce, pevně doufáme, neboť každý zajiště si uvědomil již příkazy našeho programu kulturního a o možnou jeho realizaci se přičiní. Předem žádáme o brzkou odpověď k tomuto dotazníku: 1. Bude pořádána v obci schůze, k níž přáli byste si tečnicka? 2. Kdy a o kterém thematicu měl by přednáseti? 3. Oznamte, kdo ze sboru byl by ochoten přednáseti a o čem? 4. Jest v obci spolek klerikální? Bylo by lze mu čeliti založením jiného spolku? 5. Bylo by lze u vás založiti odbor Nár. Jedn. Pošum? (V tom případě slibujeme Lidovou knihovnu o 80 svazcích.) Všechny případné práce vykonáme sami. 6. Přáli byste si pro lid zasílati časopisy, noviny a které? Doporučujeme odebrati: V boj, Vzdělání lidu, Buditel, Česká Osvěta (snad Pardubská také?). Oznamte výsledek. 7. Přáli byste si Lidovou knihovnu? 8. Zasláte nám knihy pro Lidové knihovny (alespoň po 1—2 svazcích.) 9. Oznamte, jsou-li v obci rozšířeny krvavé romány a jak čelíti? Všechny dotazy a odpovědi adresujte výhradně správě školy v Jiřicích ex offio (podvod!), uvnitř s dodatkem pro Rudolfa Halíka. — Charakteristické věru! Není potřebí více o kulturní práci této „Budče“ se zmiňovati; má čeliti proti spolkům ostatním na okrese zvláště těm klerikálním! Pěkná věru činnost! Máme v redakci mnoho dopisů týkajících se „práce“ p. Rudolfa Halíka, učitele v Jiřicích. Bude-li potřebí, otiskneme! — Potud „Selský List!“ — Jsme žádostivi, kam s takovouto prací učitelstvo to dopravuje. Neposvěcuje mu účel prostředky? Zasílá pod úřední šifrou „ex offio“ dotazy a odpovědi týkající se boje proti katolické církvi!

(3) Zvláštními perlami české literatury jsou krvavé vycházející nákladem Al. Hynka v Praze. Jen čtete aspoň jeden prospekt, abyste poznali, čím dovedou takové romány mysl čtenářovu naplniti! „Karásek a Stülpner, odvážní vůdcové pytláků, podlouduků a lupičů pohraničního území českosaského.“ Aby moderní donquijotické dušičky román ten vábil co nejvíce, uveřejněn v prospektu dopis vnuka Stülpnerova zasláný spisovateli románů, z něhož vyjímáme: „Jsem potěšen, že se mi dostalo dopisu tak čestně lichotivého. Úplně souhlasím s jeho obsahem, potvrzuji, že vše, co v díle Vašem o mém dědovi psáno, zcela na pravdě spočívá. Přeje Vám, aby se románů Vašemu dostalo největšího rozšíření, zdravím Vás mnohými pozdravy a trvám v úctě nejdokonalejší Vám oddaný Jan Karel Stülpner.“ — Tím se nakladatelství Hynkovo chlubí. A vnuk „hrůzného pověstného a zběsile odvážného pytláka a podlouduka Karla Stülpnera“ má radost taky; vždyť jest potomkem muže tolik slavného! Několik paprsků glorioly tedy zazáří i nad hlavou jeho. V románě tom se dočte odběratel dvacetihaléřových sešitů, jak „tajuplná, příšerným přítmím zastřená hraběnka nosila vskutku na brdle řetěz a provaz až do sklonku života — znamení tajného rozsudku... Na hřbitovech, v hrobkách, v nádherných komnatách i tajných sklepích a chodbách podzemních, v klenbách zbořených modliteben i pod korunami věkovitých jedlí a buků, všude setkáváme se s „příšernou hraběnkou s provazem na brdle“ a smělymi vůdci seškových sdružení... Zřítme hraběnku v tajných stycích s mocnářem vítězného Francie, vidíme však též pusté tovaryše rot a jejich vůdce s krásnými milenkami... Kterak vznešená šlechtice, směly lupič a odvážný podlouduka se navzájem pronásledovali a podporovali, kterak skončili — hrůzně — tajuplně — o tom vyprávěti bude náš spis.“ Tak hlásá Hynkův prospekt. Co chce čtenář víc? Jest možná pestřejší romance? Při čtení takového krváku stále bude mysl prostého člověka do prasknutí naplněna touhou svědět, „jak to dopadne.“ A naposledy si ještě čtenář zapláče nad tragickým a „tajuplným“ skoncem těch velikých hrdinů a přeslavných žen, které v takovém ovzduší uměly chodit jako v domácí světelnici po podlaží.

A mnohá naivní dušička z hluboka vzdychne, proč nemohla takový rušný, barvitý román prožiti sama. Jak by to bylo krásné, až by se o ní tak hezky psalo, až by nad jejím sladkobolným oandem jiní lidé plakali! V podobných románech odvážíli lotři líci se vlastně jako lidé neprávem štvaní, jako mužové rytířského ducha atd. Román dokazuje třeba obratnou sofistikou, že se jim nevyrovnal v šlechtivosti žádný „buržo“, který je pronásledoval. — Viděl jsem jako chlapec divadlo „Krák a loupežník.“ Rozumí se, že loupežník líčen jako muž zvlášť šlechtivý, kterého si dovozoval směle pošetili král „urážeti“; co na krvi lidí zákeřně přepadených záleželo? Lupič byl přece jenom tragickým hrdinou. Anebo šikovný spisovatel takového krváku chopí se metody jarmarečnického písničkáře, který raskoskou ukazuje na velikém plátně krvavé výjevy, mračí se na lidskou zkaženost, káže posluchačstvu výstražná slova a — při tom jest rád, že mu takový vrah poskytl příležitost k živobytí. Přeje si, aby takových Schenků, Šimáků, Rösslerů a Jarošů bylo brzy víc. Mračí by se ještě víc — a vydělal tak víc na krvavých písničkách. A tak také spisovatel krváku dovede lecky se postaviti do mravoučné pózy, odsuzuje nešlechtivníka, často ho nechá i spravedlivě odsoudit, ale jeho násilnictví a jiné lotroviny líčí způsobem tak svůdným, že více k zločinům vábí než od nich odpuzuje. Této krvavé literatury neubývá, naopak podobné zesurovující romány se ještě množí. A boží čtoucí indické povídky a o takovém Karáskovi a Stülpnerovi hrají si s velikou chutí na „raubandu“. A literární vkus kazí se značně i u dospělých. Jest potřebí mnoho a mnoho napravovati. Nádherné vzdělávací spisy Zeyerovy jsou prostému lidu téměř neznámé. A jak by bylo dobře, aby se paralysovala činnost Hynkových románů laciným vydáním povznášejících spisů Zeyerových! Každý inteligent má mnoho příležitosti lid v té příčině poučovati, varovati. Ať tací Karáskové a Stülpnerové, potulující se v tajných sklepích a chodbách podzemních, také v těch temných místech raději zstanou. „K poučení lidu“ jejich příkladů rozhodně nepotřebujeme.

Otevřený socialistický internaciona-lista je redaktor soc. dem. „Nového obuvníka“ Frant. Beneš. Píše v čís. 22. roč. II.: „Jako soc. demokrat nemám nikdy příčinu vzpomínati na historický původ svého národa a jeho kulturu. Vím, že v každé době a v každém národě byl chudý, slabší člověk silnějším šizen, potlačen — a proto, že jsem to poznal, stal jsem se socialistou. Spojím se s každým mně rovným a s ním zakládám novou vlast, vlast lásky a uznání. Obětuji jazyk a všecky spuchřelé pergameny svého národa, protože opravami jejich zadržování jsme na cestě k našemu cíli. Cesta ta je internacionála. Frant. Beneš.“ — Kdyby tak promluvil katolík, to by bylo pozdvižení v národě! Ale pokrokové listy masarykovské ani slovem takové vyznání neodmítají. A při tom logika! Pokrokové tisk vlastně „klerikály“ z národa vyloučil a — přes to rozkazuje, co mají katolíci pro národ dělati. Zlobí se, hrubě útočí na katolíky, viní je ze zrahy, kdykoli tito nechtějí jednati přesně dle vlastenecké maršruty, jakou nařizují pokrokové spolu s pomocníky židovskými. Jaká jen zrada na národě může býti dle správné logiky u těch, které přece pokrokové spolu se židy za část národa považovali nechtějí? — Zato však by mělo pokrokové častěji si všimati „vlastenecké činnosti“ těch lidí, které k národu počítá. Jestliže se farizejsky zlobí, že přý socialisté jsou zcela nespravedlivě z národa vylučováni, jestliže socialisty k skutečné národní společnosti počítají, mají těmto „národovcům“ vytknouti jejich nevlastenecké břichy ihned; mají je aspoň napomenouti. S námi již „jsou hotovi“; proč tedy pláč nad zradou? Ať čistí „v tom svém národě.“

Práce sociálních demokratů.

V Ivanovicích u Vyškova musel správce sladozny p. Fischer propustiti v sobotu dne 19. října dělníka Vychodila z práce, poněvadž týž jest členem Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva. Vychodil pracoval ve sladozně 15 roků, jest otcem čtyř dětí a na zimu byl propuštěn z práce! — Vůdce ostravských socialistů Cingr na táboře vítkovickém sliboval, že socialisté v otázce školské a v provádění hesla „české dítě patří do české školy“ půjdou s českým lidem. Zatím však má svého chlapce ve škole německé a posud ho do české školy nedal. — V Třebíči v továrně firmy Hasek zaměstnaný jirchářský dělník Endlicher, důvěrník odborové organizace soc. demokratů, domáhal se na mistrovi, aby propuštěn byl dělník, člen křesť. sdružení; přý zaň dovede soc. demokrata, který bude laciněji pracovat. Mistr s tím nechtěl nic mít a poslal jej za pánem továrny, kterému opět onen plnokrevný soc. demokrat nabízel lacinější sílu pracovní a vyhrožoval, že zahájí stávkou, nebude-li onen křesť.-sociální dělník propuštěn. Takto organizovaní soc. demokraté pracují pro zlepšení poměrů dělnických.

Socialistický předák dr. Adler v měsíčníku „Der Kampf“ vybízí, aby se členové soc. dem. organizací vzdělávali, dodává k tomu: „Nynější praktikové (t. j. vůdcové) nejsou s to opatřiti dorost, protože sami málo vzdělání dostali.“ Tak! Jak to tedy přijde, že socialističtí kandidáti před volbami se prohlašovali za výkvět kulturních lidí? — Že socialisté mají málo vzdělání a že toto nahraží as. oh „statečností“, to jest spíláním, ohrožováním života, surovým psaním a pod., to patrně ze scény, jakou se hráli s hr. Sternbergem ve Vídni. Socialisté uveřejňují hnusné karikatury biskupů, jeptišek a pod. Najednou však uviděli v rukou Sternbergových karikaturu socialistického poslance Schuhmayera. Na obrázku namalován Schuhmayer, jak sedí jako lokaj na kozlíku císařského povozu. Karikatura tedy nebyla rozhodně tak sprostá, jaké robí soc. demokraté. Ale hned jako když do vošho hnízda píchne. Schuhmayer chopil Sternberga za prsa a udeřil jej. A hned několik rudých soudruhů se hnalo na hraběte, zahrnuli jej sprostými nadávkami a brozili mu výslovně zabítim. Bylo ještě štěstí, že dorážejícím útočníkům napadený unikl jedním pokojem. A — pak ještě tato smeťanka rudých dělánců šla si na hraběte ožalovat k předsedovi sněmovny. Chudáci! Sternberg v přítlti schůzi v obranné řeči uvedl, že socialisté na Kristův obraz posadili oslí hlavu.

V Nov. Lískovci u Brna otevřeli Němci pomněčovací školu. V celé škole jsou jen 3 děti německé, ostatní české a to z rodin sociálně demokratických. Při otevření této germanizační školy mluvil též soc. dem. Niesner. — Posl. soc. dem. Wutschel a Forstner, aby při volbách dostali hlasy soc. demokratů českých, sľbili, že budou podporovati snahy za uznání samostatné české soc. dem. odborové organizace. Ale teď, když jsou už zvoleni, prohlásila vídeňská soc. dem. odborová organizace, že svůj slib splniti nemusí, protože přý slib ten učinili bez vědomí strany. Charakternost? — V Dol. Počernicích vypukla v jednom hostinci hádka mezi soudruhy Procházkou a Salátkem. Dělník Karel Zeman, který hádce přihlížel, poznamenal, že soc. demokraté se nedovedou slušně chovat. Za tato slova vrhl se Ant. Procházka na Zemana, strhl ho k zemi a tak pošlapal, že Zeman za nedlouho zemřel. — Pokladník pomocného svazu dělnictva stavebního Hugo Mácha ve Vrsovicích spravoval pokladnu tak, že v ní chybělo 117 K. Dostal za to zaopatření v žaláři na půl roku. — Na Mariánských Horách obecní zastupitelstvo pokrokové a socialistické povolilo rudému agitátorovi Fr. Fryštákovi nevěstinec v samém sousedství měšťanské školy; protesty proti tomu nepomáhají. Fryšták opustil ženu i děti a žije nyní v konkubinátě; byl již jednou odsouzen na několik měsíců do těžkého žaláře pro zločin zabíti. Ale pod patronátem rudé společnosti, která stále útočí na „znevraždělost“ katolíků, žije se mu nyní velmi dobře. — Když v Argentě (Itálii) vypukla stávka, obrátilo se stávkové komité na všechny soudruhy o pomoc proti vykořisťovatelům. V krátké době sešlo se 103.140 lir. Z těchto peněz dostalo se stávkujícím pouze 66.174 lir, zbytek 36.966 lir zmizel mezi prsty vůdců stávky, kteří si to rozdělili mezi sebe. Něco z toho padlo na „nobli“ cesty, na vyčastování a něco se též dalo, anebo jak se říká „rozpůjčilo“ známým a příbuzným. K tomu podotýká „Avanti“: „Poznámka k této historii je zbytečná.“ Tak si bezpochyby myslí též „Hlas Lidu“, „Za“ a jiné listy a celou tuto zpronevěru spolku jako pokroutku.

V Solnohradě stáli před soudem členové správního výboru konsumního spolku, soudruzi: Maier, Havlich, Auer a Stangsinger. Prodělali malíčkovost — pouze 43.383 K. Soudní líčení odročeno k vůli předvolání dalších svědků. Tihle socialističtí obchodníci by pěkně jmění proletariátu rozmnožili!

C. k. státem významaný závod kloboučnický.

Klobouky, čepice, kožešiny, papuče (s kotvou), galoše (trojhran).

na skladě má za nejmírnější ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 8. listopadu 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Moderní svoboda.

1.

(8) Nikdy více nebylo zneužíváno slova „svoboda“ tolik, jako v čase nynějším. A málokteré heslo slouží tyránům a tyránkům k ukájení osobního sobectví tak značnou měrou, jako volání: „Vzhůru za svobodou!“ Mluví se tolik o zneužívání náboženství, o pokrytecké humanitě. Jestliže však i leckteré tyránii dá se vábivý titul „svobodomyšlnost“, davy tleskají.

Nikdy nemluvílo se o svobodě tolik jako za našich dnů. A některé ty úvahy jsou tolik přitažlivé, že srdce zapomíná se tázati rozumu; jest nadšeno, aniž by dbalo nejprůzračnějších zákonů logiky. A praxe? Čím kdy vznešenější idea v lidstvu se vyskytla, jsouc horlivě šířena, tím více jí bylo zneužíváno pod záminkami na pohled krásnými od pokryteckých sobců. To vidíme i dnes, kdy z každého koutu zní ti všitě: „My chceme svobodu. Ať žije svoboda!“ A zatím, kteří říše, kteří tolik nadšeně mluvili ve prospěch utiskovaných Burů, sami přimmo barbarsky znásilňovali černošské občyvatele v zabraných koloniích afrických. Ba více! V středu samé vzdělané Evropy vedou urputný boj proti nejprimitivnějšímu lidským právům Poláků poznánských. Poláci rakouští ohmami nad tou nelidskostí obrví, ale sami upírají lidské práva zpřiznivším Rusům v Haliči sídlícím. To snad proto, aby poučili svým příkladem Rusy, jak vlídně se mají chovati k právům Poláků varšavských. Ruští diplomaté a jiní úředníci, kteří vlastně dávno ztratili vřelý cit vlastenecký, jimž jest milejší francouzský a německý dobrodruh, než ubohý ruský mužik, přece přičiňovali se o národní útisk Finů a jiných národností „svatou“ Rus obývající.

Němci rakouští naříkají nad pronásledováním svých soukmenovců sedmihradských; aby pak ukázali, jak v praxi sami ctí práva národů jiných, podporují šolfrajna na útisk národnosti naší, o rovném právu našeho národa tito „liberálové“ nechťejí ani slyšeti. Vlachoové zvedli pochoděť osvěty, jásať, jak v minulém století zhostili se cizího jha. A zatím jejich soukmenovci, sídlící v Rakousku, přes to, že jich jest tak málo, dovedou zpupně šlapati po

svobodě Chorvatů a Slovincův. A co dělají zmodernisovaní Japonci původnímu obyvatelstvu Korey?

Největší, nejdrzejší přetvářku před tváří Evropy dovolili si Maďaři. Oni prý jsou národem rytířským, milují svobodu do krajnosti. Jak rytířsky bojují, jak hrdioně a charakterně se dovedou utkat, o tom svědčí do nebe vzlající pláč černovských sirotek. Lidé, kteří jáseali nad „rytířským a osvobozujícím“ bojem Japonců, také konečně dobyli — rytířského vítězství nad bezbranným, vyděděným lidem. Moderní, „svobodomyšlní“ barbaři předčili úderem svojí bezcitné pěsti i mnohého náčelníka pohanských, divokých rot. Svoboda! — Otrokářství tím horší, čím má v moderní době k svému řádění více prostředků. A co že dělali bohatí, lichvářští židé s rumunskými zemědělci? Nevedlo se někde za starých časů líp skutečným nevolníkům, než „svobodným“ sedláckům rumunským, kteří „sulonvou zcela svobodnou“, zákonitou, upadli v otroctví, jen aby nejdotěrnější hlad zabrali? A není aféra rumunská vážným poučením, že jen ti lidé mohou v moderní době trochu té svobody užiti, kteří nemusejí býti hmotně naprosto odvislí od bezcitných kapitalistů? Největším pokrytcem jest ten, kdo plným hrdlem přivolává svobodu a při tom mlčky trpí uchvacování jmění národního lidmi cizími a neprotestuje zcela jasně proti národohospodářskému útisku těch, které do říše svobody svolává. Možno nyní, za tak urputného zápasu o existenci, aby národ ožebračený tyránem zdatně a s úspěchem čelil? Závislost hmotná zcela přirozeně za sebou vleče odvislost mravní.

Svoboda! Organizované „čítelstvo“ pokračové pláče nad „knutou klerikální“, ačkoli dobře ví, za jakých poměrů, podmínek a slibů úřad svůj nastupuje. Ještě nemá moc, aby mrskalo katolíky dle libosti, a již jeho mluvčí „Český Učitel“ rozhodl, že rodiče nemají práva věštěpovati dětem od mládí cokoli ze svého přesvědčení, byť to bylo i náboženství. Zato ovšem může mladický pokrokář věštěpovati své „přesvědčení“ (lehce nabyté po přečtení několika vášnivých brožurek) i lidem starším; a kteří neposlechnou, těm se odmění aspoň spracstým pranýřováním v novinách, nemůže-li zatím

„neposluhy“ potýrati jinak. — Svoboda! Ve Francii lační chaumtíci zvrátili přirozené pojmy o právu vlastnickém, aby se mohli zmocniti i toho jmění církevního, jež sloužilo k účelům humanitním, obecně prospěšným. Děti přišedší do školy s křížkem na krku byly potrestány. V Rusku provolávaly svobodu živly, před nimiž nebyl bezpečen ani majetek ani život lidí těch, kteří odvážili se jinak smýšleti než revolucionáři. Hošci na různých vzdělávacích ústavech nutili profesory k hotovému otročkému sloužení. Socialisté dále veselé vyhazují katolické dělníky pro jejich přesvědčení z fabrik, nazývají nepoctivci ty dělníky, kteří přes bezohledný diktát rudých generálů chtějí pracovati. Dříve v byzantinské poníženosti klaněli se různí vzdělanci některým mocným tyránům, nyní zase blíží se „demokratický řečník“ s úlisnými a často hnusně pochlebnými slovy k té části lidu, která sama představuje hotovou moc. Za byzantinská slova již lid svedený takovým agitátorům odpustí, jestliže se prakticky nepostarají o skutečné zlepšení osudu lidí velkokapitálem utiskovaných. Aby před „svobodomyšlností“ lidí rozeštvaných aspoň trochu byla hajena svoboda lidí pokojných, mírných, jest potřebí stále rozmnožovati policii a četnictvo.

A nejpádňjším dokladem, jak národové v moderním čase málo hlásané svobodě důvěřují, jak nechťejí vsaditi nic na upřímnost různých hlasatelů spravedlnosti a svobody, jest stále mohutnění a národy dusící militarismus. Tuť výsledek tak dlouhé — ovšem jen theoretické — práce za svobodu, rovnost, spravedlivost ku všem. Rozmnožení děl, pušek, rychlopalných strojů jest nejmarkantnějším dokladem, s jakou důvěrou se pohlížejí vstříc stálému horování po svobodě. Nikdo se nespolehá v skutečnosti na charakter a svobodomyšlnost druhého. Každý vidí, že vládnou násilnické choutky vytrvale dále. Vždyť docela Rušino „Slovo“ za války rusko-japonské napsalo, že člověk musí býti šelmou vždy ku skoku připravenou. Tak i Pěkné ocenění výsledků dlouholeté práce za humanitu a svobodu!!

Mají vládnouti zákony přirozeného práva — a zatím vítězí silná pěst! Národy mají vítěziti ušlechtilostí, kulturou, a zatím spoléhají se na děla. Odsuzuj jak chceš tyranství ne-

FEUILLETON.

Ve sklepě.

(M) Urozený pán Jan Albin Šlik z Holejče, hrabě z Pasounu a Lokte, na Falknově a Doupově a urozený pan Vilém ze Vchynic a Tetova, Jeho Mil. Cts. komorník a nejvyšší jägermistr království českého přijeli do Slaného. Bylo to tu sobotu večer po sněmě svatobartolomějském. Pánové direktori potřebovali peněz, ale opatření otcové měst nepovolili na sněmě nic.

Teď urození pánové direktori přijeli došlápnout slánským zasobancům na paty a dotlouci se nějaké kopy zvláště na vydfidušské dušičce starého Šoltyse, strýce direktora Šoltyse Jana z Felasdorfu ze Žatce, jenž vděčným svým žateckým synovcem doporučen co nejupřímněji. Jelo s nimi půl kornety kyraasířův v pěkných zbrojích, před ní na kobyle tučné, bílé, grošovaté důstojník mladický, „edlknabe“ ještě mladé, ale pohledu posupného, u mladíčka zarážejícího — mladý pan Ondřej Thonradl z Evargassinku.

Most brány Pražské zaduněl pod kopyty panstva a kyraasířů. Hlasný Khesl pokorně klaněl se J. M. C. jägermistřovi i hraběti z Pasounu a ukazoval k budově fary u kostela sv. Gottharda. Tam zaplály ohně již, a fara pohlitá oba pány direktory. Kyraasíři dojeli až ryňku čtyřhranného, rozsáhlého, odkud rozptýlili se po domech pokojného měšťanstva.

Důstojníček mladický, bez knírá, pan Ondřej Thonradl z Evargassinku šel veda kobylu svou u huby ulicí masnokrámskou kolem pivovaru dolů, k domu konšela starého Šoltyse. Vedle něho s pochodní městský dráb Macháček s tlustým bříchem funěl a vyprávěl.

— — — „A má ten starý partyka u sebe holčici jakous; všechnu pěknou, červenou jako mariánský květek. Přišla s ním onehdy z Muncifojce jen v šerku zabalená. A dnes chodí v kožísku zdobném, červeně podšitém, sukni modré, krumplované. Hříšník starý.“

Mnoho ještě by vyprávěl věčně žíznlivý Macháček, městský dráb, ale stanuli už před domem konšela Šoltyse, na jehož dvéře Thonradl různé zaklepal klepadlem dřevěným, železem obitým.

Ze „špehyřky“ vyhlédla mladá tvář, zmizela, za chvíli vyhlédla vráscitá, barvy syrové, starého Šoltyse, zařinčely zápor, zarachotil zámek, a host neočekávaný s uctivým vítáním vešel do domu. Teď zabouchly dvéře, znovu jsouce zavřeny a zámek zarachotil užaslému Macháčkovi, čekajícímu na nějaký „trinkgeld“, zrovna před nosem, div že velká hlava lví nerýpla drábovi do rozložitého břicha. Kleje jak Turek a těžce opraje se o svou halapartnu, odcházal Macháček do radnice.

Šoltyš nebyl hostem příliš potěšen, ale znaje něžnost pánů soldátů, nutil se do vlídnosti až div. Večeri studenou, ale vydatnou přinesla děvice ladná, pěkná, ruměná, puclatě tváře a štíhlých lepších údů, takže mladý Ondřej Thonradl všecek udiven zadíval se do ní. Dívka se zarděla, Šoltyš zamračil.

„Ládo, přines konev vína nebo snad přeje si Milost piva? Je dobré, slánský pan starý Hubáček vaří pivo z mlýry dobré.“

„Vína ať přinese sojka pěkná“, poroučel si pan Ondřej.

Čekal, že „sojka pěkná“ přijde docela jistě, ale místo ní vešel chlap přenáramně ohyzdý, malý postav, ale ramenou širokých. Konvici drže v ruce, smál se plnými ústy na mladého důstojníčka. Pili, pan Ondřej stále čeká, že Láda ta sojka pěkná sedne si k němu a bude baviti jeho

již se rozpačující hlavu, jako onehdy Otka, židovka mladá v Praze, ale Láda ne a ne přijít. Praštil konvici o stůl.

„Kde jsi, partěko stara, tu lasičku? Hned ať přijde sem.“

„Není doma, Tvoje Milosti.“

„Kams' ji schoval, lotře tuplovaný?“

„Neschoval jsem ji, Tvoje Milosti. Utekla nejspíše ze studu před Tebou, pane! Nediv se, je to mladice, osmnáct let, tedy dítě ještě.“

Ale pan Ondřej nedal se přesvědčiti. Lomozil a rámusil stále hřmotněji. Tloukl pěstmi o tvrdý stůl, šelmoval a hromoval až běda, meč svůj úzký, pěkně zdobený povytahoval, až starému Šoltysovi vlasy na hlavě se ježily.

Konečně se mladý pán utišil, zabral se znovu do vína.

Ale když již tloukla na orloji popůlnoční první, a pan Ondřej vzpomněl si na pěkná hladká líčka panny Lády, rozhodl se, že ji najde a s ní promluví.

„Půjdu spat“, prohlásil krátce.

Uctivě doveden byl až k loži vysokému pod nebesy, uctivě se mu Šoltyš poroučel se šibalským úsměvem. Pan Ondřej nelehl. Vyčkal, až kroky Šoltysovy dozněly v kamenné chodbě, a pak hupky vyběhl na chodbu. Otvíral dvéře jen petlicí zavírané, hledal při svitu svíce, ale nikde nic. Až dole zdálo se mu, že kmitl se před ním ženských stín. Běžel za ním. Stín zastavil se v rohu chodby, kde byla čirá tma, ale pan Ondřej viděl dobře. Horoucně sešel temnou postavu a postava ona objela a tisknutí opětovala, ale takovou silou, že dech mladého hrdinu opustil a on klel na kolena — — —

Druhého dne byl veliký shon. Kyraasíři hledali svého důstojníka. Ten nikde. Starý Šoltyš vyslýchán, ale zapíral.

kteřého národa. Vyeměje se ti, má-li mohutné vojsko; jest každou chvíli připraven dát ti odpověď prachem a olovem. Dodělají se fráze o svobodě za takých okolností trvalého praktického výsledku? Dají příchod větší svobodě mezinárodní mírové konference? Dovedou i nejskvělejší úvahy o svobodě, působící mocně na rozum, dátí jiný směr vůli tyranických sobců? A kdy se určí přesné meze mezi svobodou a lidskou svůlí? O těchto palčivých otázkách přistě.

Dopis z Prahy.

Politika. V tak zvané české krizi vídeňské jest mnoho tmy a nejistoty. Bylo sice o ní v našich novinách hodně hovořeno, ale v záplavě rozličných dohadův a kombinací nelze dodělati se určitého hlediska a pevného bodu. Jedni za příčinu krise prohlašují, že nemožno, aby za všechny české poslance byli v kabinetě dva příslušníci strany mladočeské. Byl by prý v tom nepoměr sil. Jest to velmi smutné, že v nejvážnějších otázkách národních hned hlásí se ke slovu zájmy strannické, které nám ve Vídni již tolik škod nadělaly. Buďte bude většina českých poslanců pro vyrovnání rakousko-uherské hlasovati, a pak bylo bezúčelno, vyvolávati českou krizi ministerskou a stavěti tak na odív rozháranost a nejistotu české delegace, nebo pronese svůj protest, a pak na odstup ministrů bylo dosti času aspoň do té doby, až by se čeští poslanci o jednotném postupu usnesli a zjednali ve vzájemném poměru žádoucí jasnost. Ovšem rozhodovala také taktika, aby předem projeveným opozičním duchem způsobeny byly ministru prezidentovi Beckovi nesnáze, a on aby dal nebo závazně slíbil vyplniti určité požadavky. Avšak naproti tomu zase se dovídáme, že Beck ujednal s poslanci určitý postup v řešení státních úkolů: všeobecné volební právo, rakousko-uherské vyrovnání a konečně smiřování česko-německé.

Byl-li takový postup s českými poslanci skutečně vyjednan, pak marno jest před hlasováním vyzdvihovati politiku postulátovou (žadající). Jak dnes poměry ve Vídni jsou, Beck většinu pro vyrovnání jistě sežene, i kdyby všichni čeští poslanci hlasovali proti. Dnes všechny strany jsou na úspěchy velmi hladoví, neboť každá z nich má co činiti s lidovými vrstvami, které všeobecným hlasovacím právem byly probuzeny a jejichž nejsilnějšími zájmy jsou prospěchy hospodářské. Vzhledem nasoutěží lidové přízně jsou tedy všechny strany mnohem závislejší na vládní přízni, nežli byly dříve, a proto bude se snažiti každá, aby z vládního rohu hojnosti voličstva něčeho získala. A byt to zřejmé ani řečeno nebylo, jest přece jisto, že parlamentní strany touží po tom, aby byly ve vládní většině co nejdříve.

Agrární „Venkov“ k tomu účelu přinesl dne 3. listopadu článěk, v němž dokazuje, že do vlády nemají vstupovat poslanci stran již se rozkládajících, nýbrž stran takových, které rostou a projevují organizační sílu. Rozumíme mu dobře, a zbytečno bylo ujisťování jeho, že nemluví za žádnou určitou stranu. Hry na echovávanou měl by před soudným čtenářstvem nechat i říci přímo: chceme agrárního mi-

nistra. To by byla řeč přímá a nikdo by nemohl na nic vytýkati, neboť jest přirozeno, že strana, jež má sílu, chce se na vrcholech moci uplatniti.

Bude-li česká delegace pro vyrovnání hlasovati, pak věru zbytečný byl ten poprask a bezúčelné vyvolání byla krise, ať mluvením pomíneme ministerskou horečku, která mnohé politiky tak náhle zachvátila. Za to však nemožno zatajiti smutnou pravdu o nesvornosti českých stran, které potřebují tolik schůzek a tolik konferencí, aby poznaly jednoduchou pravdu, že potřebí jest svorného postupu a jednotného rozhodnutí pro nebo proti. K důkladné rekonstrukci (znovuzřízení) kabinetu ovšem dojde, až bude vyřízeno v parlamentě vyrovnání. Na tu chvíli bezpochybně a jistě česká nejmenší strana křesťansko-sociální, z jejíhož prozíravého postupu vysvítá, že umí vyčkati svůj čas a že má za vůdce obratné politiky. Po všech těch krisích lze určitě očekávati, že vyrovnání naší vlády odhlasováno bude, a že teprve potom naše poselstvo vybýváti bude státnickou zkoušku v česko-německém smiřování, jež Beck vytkl jako třetí hlavní úkol svého poslání.

* * *

Ubost Slovinci. Hnusná byla četba všech protikotlických novin ohledně černovského vraždění na Slovensku. Svobodomyšlní novináři dělali, co mohli. Všichni začínali biskupem Parvym a všichni mřili na české katolické kněžstvo. Divoký indiánský tanec provozoval zejména agrární „Venkov“, jenž, brode se takotka v krvi slovenských obětí, znevažoval bolestnou tragedii strannickým křikem a stratil veškeru sebeobctu. Slyšte, co napsal ve vymyšleném dopise ze Slovenska: „kněz jeden přiskočil k četníkovi, jež skláněl se nad prostřenou ženou ve křoví, a vyzýval ho, aby ji dobil.“ Sarvozat této lži bije každému do očí a ozařuje duševní a mravní nízkost toho, jenž ji vymyslí. Účel její jest: štvátí proti katolickému kněžstvu vůbec.

Není ovšem posud dobře zjištěno, jaký podíl na vině má biskup Parvy a maďarští kněží, ale tolik přece důrazně vytknouti, že ti, kteří přijeli vysvětit kostel, mohli, ano měli vědět, jak lid jest rozdrážděn, a že možno očekávat nejhorší. Také kormoutí se duše při pomýšlení, že světitelé mohli ku posvátnému úkonu užívati asistence bodáků. Podle všeho byl v Černové prováděn justament: Nechceš nás? Nuže dobře, i proti tvé vůli kostel vysvětlíme! Lid týraný, lid útlady maďarskými štváný a znásilňovaný postaví si kostel, aby s vírou zachoval si národnost, lid ten nepřeje si přítomnosti těch, kteří mu ubližovali, neboť jinak rozehvění jeho nebylo by lze vysvětliti, ale nastojte, na místo modliteb vzletají k nebesům výkřiky vražděných.

Těžko zde omývat a mluvit o nátlaku vládním. Ne vlády, nýbrž Kristus Pán řekl: „Jděte a učte všechny národy.“ Lid nemá svobodu náboženského přesvědčení od vlády, má ji od Boha. Neboť komu byla křesťanská svoboda dána? Komu ji dal Kristus jako dědictví zároveň se svou krví? Všem a jmenovitě chudým, malým i nešťastným. Bůh dal všem slovo náboženské, a kdo se odvažuje toto slovo lidu bráti, zasahuje do práv Božích a stává se horším

tuší Lídnu. Vyletěl druhým východem ze sklepu domem Vackových. Pan Ondřej ihned troubiti kázal „alarm“.

Kyrasíři vyběhali s paláci u boků. Brzo jich byla celá půle kornety. Masnokrámák ulice začíněla zvukem paláců, dvě domy Šoltysovského zasténaly, vyrazili je kyrasíři mocných postav, a starý Šoltys, lomě rukama, pohlížel, jak soudky s jeho nastřádanými a nalichvenými stříbrňáky vynášeny jsou na světlo Boží.

Oba urození pánové, Jan Albín Šlik, brabě z Pasounu i pan Vilém ze Vchynic a Tetova marně tiskli koněle slánské o peníze. Oběma již tvář rudla vtekem. Pojednou rozléty se dvě rat-hausu a pan Ondřej následován svými kyrasíři oznamuje pánům direktorům své příhody. Vynesly 118 tisíc kop míšenských. Za hodinu bylo oedláno, a páni direktorů se svým průvodem, v němž na kobyle tučné, černé, Šoltysové byla i Lída v pěkném kožíku červeně podšitým a sukni modré krumplované; vyjeli veselo z Pražské brány. Na bradách vedle kostela stál starý Šoltys a řval s pláčem.

„Lído, ty helmbrechtice nechtá, ty starce, holoubka sivého opouštíš?“

A kol něho slánští mládencekové a mendi-kové ze školy u sv. Gotharda vřskali a křičeli radostně: „Vivat Šoltys!“

Ten díval se za průvodem, jenž mizel už v zátočině za „Vavříneckem“, pak sebral se a tihle šel domů. Zavíraje pečlivě za sebou dvře, lakomec zašeptal radostně se usmívaje: „Aspoň když mi ty zlaté žlutáčky nevzali!“

A našlo se jich, těch „zlatých žlutáček“ za 500.000 kop míšenských a všechny rozebrali švédští žoldáci.

tyranem, než-li jest tyran v náležitostech svět-akých. Máte se na pozor, abyste, herouce je lidu, nevzali je sobě samým. Křik jest heslem chudého, utlačovaného, ale je také posledním řečem, jež třímá ruka mocného. Pravda slova náboženského jest nedom, co žádná vláda ani žádný hodnostář nesmí prohlašovati za svůj majetek, neboť pravda ta patří všem, a není žádného práva proti ní, která jest zdrojem všech práv.

* * *

Pokrokářští vědci. Nedávno jsem v „Ob-nové“ podotekl, že p. Horký, redaktor „Ná-rodního Obzoru“, není přítelem moudrosti a že leckdy jeho naivnosti rdí se samy nad sebou. I kdybychom mu chtěli prominouti chromé jeho úsudky o záležitostech veřejných a denních událostech, nemůžeme tak učiniti, jestliže si plete jména a osoby státníkův a politiků. Jest to zajisté nejméně poža-davek, který vyslovujeme, aby, když píše svůj feuilleton, věděl aspoň, jak se jmenovali lidé, o nichž hovoří. Pan Horký byl v Paříži na hřbitově Père-Lachaise a viděl tam náhrobek Mussetův, „jenž dívá se kamenně na protější stranu aleje, kde leží zavražděný president Faure, ten kostnatý kariérista.“ Necht vzme p. Horký laskavě na vědomost, že není potřebí, aby hrál úlohu anarchisty, neboť president Faure zemřel smrtí přirozenou a nebyl nikdy kariéristou. Byl zvolen proti obecnému ode-kávání veřejnosti, protože byl povahou roz-šafný, muž z lidu, člověk práce, jenž osobní pílí stal se majitelem prosperujících továren. Pan Horký si tedy spletl Faurea s Carnotem, jenž byl probodnut dýkou. Nezná-li pokrokářský novinář takovýchto věcí, každý může si před-staviti, jak to vypadá asi, když učí vpád do filosofie, anebo když jme se řešiti otázky ná-boženské.

Tak na příklad nedávno v besedě „Času“ zasílosofoval si Machar tak mocně, že v něko-lika řádcích vyložil celý vývoj člověčenstva a tak jedním komínem probral filosofii, nábo-ženství, zoologii, paleontologii a sám asi ne-věděl, co ještě všechno. Jednoho dne prý svedla se od země kosmatá a chlupatá bytost — člověk. Machar jest básník a proto opisuje básnické představy darvinistické. Samu sebou se roz-umí, že chlupatá bytost ona abavila se chlupá výběrem. Jenže ten výběr byl poněkud hloupý, protože obyvatelům polárních ledových krajín měl srat hezky nechati. Známe-li povrohuost našich pokrokářských filosofů, nedivíme se do-cela nic, že Machar ve své besedě uvádí strach jako příčinu vzniku náboženství. Jest to ovšem ošuntělá domněnka, ale pořád dobrá ještě dosti, aby z ní vytloukali kapital ti, kteří se domní-vají, že vědecké knihy jsou pro to, aby se nečetly a nestudovaly. Dějiny kulturních ná-rodů (Indů, Egyptanů) dosvědčují, že uctívána byla prvotně božstva nikoli slá, nýbrž dobro-tivá. Ostatně psychologie stojí na svém, že strach předpokládá již poněkud o bytosti, již by se bylo báti; proto strach sám sebou ná-boženství vytvořiti vůbec ani nemohl. Bez před-chozí potuchy o vyšších mocnostech souditi ze živelných pohrom o božstvu, zůstává nepo-chopitelným skokem v duševním rozvoji člo-věka jinak divokého a, jak jej již máti chtějí, skoro zvířecího.

Machar musil také připomenouti v pří-rodě boje o život, nebylo lze jinak. Jako čer-nocha si nepředstavíme bez černé pleti, tak ani pokrokáře beze slov boje o život v pří-rodě. To slovo již sevednělo tak, že již od-pusuje, ač jinak pořád ještě dosvědčuje, že ti, kteří bravě rozlouskli nejtěžší záhady, plavou stále na povrchu tam, kde jest potřebí jen trochu zdravého myšlení a pozorování. „Boj o život, stálý úklad o bezživoti druhého v pří-rodě!“ Rostlina bojuje se vzduchem a půdou! Ovšem že bojuje, ale asi tak, jako labušík zápasí a peřeným bažantem. Kdyby trochu ti lidé přemýšleli, věděli by, že poměry nižších a vyšších bytostí jsou právě takové, aby jednu sloužily druhým, a to zhnata i vlastní smrtí, kteráž již předem do řádu přírody byla pojata. Živočích, jenž se živi pravidelně druhým, jest obyčejné nepochopitelné vyšší, takže o žádném boji nelze mluvit, na příklad hmyzu a ptákem. I draví ptáci vrhají se jen na určité druhy ptáků menších, takže i odtud lze usouditi, že vše předem plánovitě uspořádáno, a že boj o život v přírodě jest obrazností dobrodruž-ných filosofů, kteří chtějí se lacině blyskati.

Obrana.

(3) Bezuzdné podvádění veřejnosti agrárními tiskem. Kostecké „Hlasý venkova“ píše 31. října, že poslanec Mýlivec „prohlásil kartely za nutné a nezavrhátné — tedy za právě dobrodružní společnosti lidské.“ Zatím však jest pravdou, že nazval Mýlivec karteláře (23. října v Mělně sněmovně) moder-ními hospodářskými rytíři, řekl, že kartely jsou ne-

„Nevím věru nic, zavedl jsem ho na lůžko, ale ráno už zde nebyl.“

Pan Ondřej Thonradl z Evargassinku byl pryč —

Vězel dole pod zemí hluboko v širých skle-pích Šoltysovského domu. Seděl po tmě a dumal, jak se to stalo, že najednou ocitl se v té tmě. Aha, už se pamatuje, to ten halama, ten viselec ho sem odnesl, ten malý se širokými rameny. Vstal, tápal po tmě, šel, chvílemi kopl do sudu, tu převálil se přes trám, ale tmy nechtělo být konce. Tak bolelo ho celé tělo, že by si hned lehl. Jen kdyby měl něco pod hlavu. Nahmátl soudek malý a položil na něj unavenou hlavu. Chtěl spáti, ale nemohl.

„Tak budu pít!“

Vytáhl tesák krátký a vyrazil víko. Nahnul soudek k ústům a žíznil si lokl. Co to? Místo nápoje vřítlo mu s cinkotem několik penězů do úst a několik jiných vesele finčí na zemi! Ponofil ruce do vnitřnosti soudku a skutečně samé groše, samé stříbrné groše, které tu opatrný Šoltys scho-vával. „Počkej, ty lotře tuplovaná, já ti zahraju.“

Zaslechl šumot, klepot kroků, vysvitla zář tam z prava, ukázalo se světlo a za ním, je-li možná? Lída, pěkná lasička, Lída pro něj si přišla. Slíbil se jí ten panošík bledých lící a zlých očí, přišla ho vyvést a starého Šoltysa, svého pána, opustit. Přivedl ji z jarmarku záteckého, oblekl ji pěkně, tuze jemně s ní jednal; ale jí, tulačce volné, zvyklé po lágřích s vojačkami se potloukat, se už u něho starce plesnivého nelíbilo. Vyletět chtěla a sebou vzít si toho orlíka, mládě dravé, ve sklepe šarlivým Šoltyssem a Jírou, sladovnickým, zavřeně.

A vyletěl. Pan Ondřej vzal sebou i obsah oudku, naplnil řádě váček svůj i kapsát a lok-

spravedlivé, vyděračské a lichvářské. Ostře vytkl ministrům jejich shovívavost vůči kartelářskému vyssavačství; poukázal, že blavnými karteláři jsou židé, odůvodnil, jak kartely poškozuji dělnictvo atd. Jeho velice promyšlené řeči tleskali i poslanci nekatoličtí. A teď podvodný písař agrárníků dovolil si drze namalovat čtenářům, že Myslivec pokládá vlastně kartely za dobrodinné společnosti lidské a že se naši poslanci postavili na obranu kartelů a jejich vyděračské činnosti!!

V téže lokalce odvodně péro agrárníků tvrdí, že naši poslanci chránili zájmy svých šlechtických patronů!! Berpochyby šlechtické kasy již tolik nedávají na štvavou činnost a prolhaný tisk agrárníků. Proto asi nyní agrárníci spekulují, zda ty peníze nebere někdo jiný. Jsou tolik na braní zvyklí. Jako by nevěděli, jak šlechtické peníze byly dobré v boji volebním proti katolickým zemědělcům.

Dále papouškuje totéž šialo „Hlas venkova“ po agrárníckém grandžarnálu Venkovu drsnou lež, že hned druhého dne odvolaly „Národní listy“ svoji správu o známé agrárnícké objednávce obilí u německo-židovské firmy. Pak se hledě dorozuměti s kterým tolik podrobným! Pak žádaje od strany, která jej vydává, aby místo bezesného lhaní raději se trochu nad svými vnitřními neduhy zamyslela a chyby svoje opravila! Tato strana snad se domnívá, že prospěje a zvítězí spíše drzostí než poctivostí.

(3) Slavný výbor „Máje“, konej svoji povinnost! Je-li skutečně smetanou české společnosti, má-li plnit mravní úkol, který literátům v národě náleží, je-li povolán, aby vychovával skutečné charaktery, dokáž napřed, že jsi charakterně neustranný a spravedlivý sám. Jestliže jsi, slavný výbor, zasedl s umělé zamučenou tváří na soud nad „velikým přečinem“ dr. Rezníčka, promluv konečně i nad Milanem Fučíkem svůj čestný soud. Jak víš, jest Fučík obviněn, že pomáhal k odsouzení Rezníčka pro ty řádky, které psal do „Týdne“ sám. Jestliže jsi měl tak velikou kuráž proti spisovateli katolickému, jestliže na nátlak lidí povykujících jsi rozhodl, že Rezníček jest denunciantem, co řekneš Fučíkovu případu?

Fučík kdysi poučoval v Radikálních listech Baxových o charakteru, vyjadřoval se prý, že je „taky červený“. A najednou, když probleskla správa, že řádky „Týdne“, označené „Májem“ i Fučíkem za denunciační, jsou dílem Fučíka samého, odpověděl obviněný dosti schliple a teprve na další výzvy prohlásil, že se věc soudně projedná. Nyní konečně noviny sdělují, že Fučík přiznal se, že psal odsuzující slova o Haně Kvapilové do Týdne, protože prý to bylo jeho pevné přesvědčení. Dobře, proti tomu nic bychom neměli. Ale považ, „Máji“, že hned po smrti umělkyně té tyž Fučík napsal do svého listu: „Zemřela žena veliká! Shasla největší hvězda českého umění!“

My soudnímu projednání sféry Horký-Fučík předbíhati nebudeme. Leč na jednu křiklavou věc upozorníme. Kvapil byl obviněn dr. Rezníčkem ze skutečné denunciacie. A jak soudil „Máj“? Vyslechl obviněného, aniž by ho konfrontoval se žalobcem, a prohlásil, že mu vysvětlení Kvapilovo stačí. Fučíka však „Máj“ ani k vysvětlení nevolal, ač — soudce dle praxe — snad by také soukromé vysvětlení stačilo (!?). Měl přece „Máj“ vyzkoumati pravdu dávno dřív, než byl Fučík Horkým k mlčení a soudu přinucen. Vždyť přece při aféře Rezníčkově pánové z „Máje“ projevovali touhu po očistě české žurnalistiky. Proč jen nechtěli prakticky začít sami, proč? Zároveň připomínáme po zprávě „Lidových listů“, že náš list od „červeného“ Fučíka nikdy ani řádky neobdržel a také tedy uveřejnění nemohl. Zato sdělujeme, že Fučík zle na „Obnovu“ v „Radikálních listech“ se obořil, když jsme skritisovali jeho názory na reformu pohřebních právdů. Ostatně samy „Rad. listy“ již dávno před aférou literární spojení s Fučíkem přerušily. Jestliže sám „Týden“ nevěděl hned, jaká kapacita se to za spolupracovníka jeho vtírá, nezaslouží výtek (srovna jako „Rad. listy.“) Kdo by také řekl, jakým směry způsobem může hrát ještě dnes český žurnalista obojakou hru! Ovšem že po zasednutí Fučíkově na soudnou stoličku nad Rezníčkem bylo „Týden“ zcela jasno. Ale — otcové „Máje“ jsou v morálních rozpacích doposud. Vždyť dosud ani Fučíka veřejně nevysvětlili, aby z „Máje“ vystoupil. — Dvojitý loket.

Politický přehled.

Ve Vídni prou se zástupcové lidu českého o místa ministerská. Osobní škodná politika nabyla tu vřeha, prospěch národa ten tam. Mluví se již o odstranění krise tím, že agrárníci posl. Práček bude jmenován ministrem orby, a dr. Pasák nebo některý z mladočechů ministrem krajsem. Ale teď se do toho vložili něm.

agrárníci, protestující proti jmenování posl. Práčka ministrem orby, žádají, aby dosavadní ministr orby hr. Auersperg zůstal na svém místě. Také křesť. sociálové něm. jsou proti změně osobním v ministerstvu. A mladočeši požadují, aby jim ponecháno bylo ministerstvo obchodu. Bar. Beck na novo usmířuje, apokojuje. K tomu ještě křesť. sociálové něm. jsou rozhořčeni, že předseda vyrovnacího výboru nezvolen člen strany jejich, jak si přáli, ale Čech dr. Kramář. Také Poláci se durdí na bar. Becka, že konferoval s Rusíny. Poláci ve své povýšenosti předpisují Rusínům, že o svých požadavcích mají v první řadě jednati s nimi. — Otáška slovenská a především krveprolití v Černové v rozehvění zajalo posl. sněmovnu po celý den. Proto jsou Maďaři velice pobouřeni. — První čtení rakousko-uhers. vyrovnání skončeno a nyní projedná je vyrovnávací výbor.

Ministr financí předložil sněmovně státní rozpočet na rok 1908, v němž činí příjmy 2.135.774.746 K, výdání 2.133.823.108 K, přebytek 1.951.638 K. Ministerstvo vnitra požaduje o 5.446.189 K více, jichž se má učiti na úpravu platů státních služebníků, na politickou správu. Ministerstvo zemské obrany žádá o 6.800.000 K více na zřízení zeměbranceckého dělostřelectva a rozšíření zeměbrany. Ministerstvo vyučování požaduje o 19.658.866 K více, z čehož připadá přes 8 mil. K na úpravu platů státních služebníků, o 3 1/2 mil. více na upravení platů duchovních; na vysoké školy o 4.589.867 K více, na střední školy o 6.453.969 K více, na průmyslové školství o 2.670.048 K více a na obecné školství více o 1.475.046 K. Ministerstvo financí požaduje o 23.495.884 více, z čehož připadá na státní dluh přes 6 mil., na finanč. správu přes 8 mil., „tabák“ přes 3 mil. a „sůl“ přes 1 mil. Ministerstvo obchodu při správě pošt a telegrafů požaduje o 9.286.830 K více; ministerstvo železnic žádá celkem 469.759.890 K, o 7.220.050 K více. Ministerstvo spravedlnosti chce také více a sice o 8.922.835 K (na úpravu platů státních služebníků), ministerstvo orby o 4.411.045 K více. — Přes 60 mil. jest vydání větš, ovšem tím vyšroubovany na poplatnících nové příjmy; pak snadno mluví jest ministru financí o kasovních přebytcích. Břemena větší se na poplatníky české uvalují, ale málo se jim vrací; pakatýlku dostalo se zemím českým na úpravu Labe a Vltavy, na české školství. — Bouři odporu zvláště na straně české vzhudilo ve sněmovně vyjádření všenněmce Mühlwarta, který podávání zpráv ve výborech český — jak učinil poslanec náš Záruba ve výboru imunitním — nazval zlořádem. —

Na uherském sněmu jedná se o prozatímním rozpočtu. Poslanci maďarští vystoupili velmi sprostě proti slováckým poslancům, kteří protestovali proti vrakdění v Černové. Vláda svaluje všechnu vinu krvavé té události na trpitele faráře Hlinku.

Dle dosavadních výsledků voleb do ruské dумы bude příští дума konservativnější, k práci plodně schopná. Duma tentokrát zabíjí car sám trnní řeči.

Z činnosti katol. spolků.

Z křesť. sociál. spolku „Amečka.“ V neděli dne 8. t. m. pořádána byla schůze na rozloučenou s p. radovou M. Novotnou, která po léta obětavě zastávala úřad předsedkyně spolku a nyní přesídlila do Brna. Schůzi zahájil duch. rádec spolku vldp. Dr. Keyl vyličením zásluh odcházející p. předsedkyně, načel ji členky výboru odevzdaly v upomínku vhodný dárek. Rozloučení bylo velmi srdečné, což svěděl o oblibě vážené p. předsedkyně. Řízení spolku ujala se nyní p. Marie Rosová, choť c. k. vrch. správce pošty, dosavadní místopředsedkyně. V patronátě služebných děvčat počalo se letos vyučovati střihu a šití šatů. Řízení tohoto sociálního podniku po celý již rok vede obětavě cti. sestra Dionysie, a správa dívčího pensionátu poskytuje mu nezištné přístřeší a útulek. Tím podán důkaz, že feholnice rozumějí také požadavkům sociálního života a dovedou pracovati též zdarma ve prospěch celku.

Z Holohlav. Křesťansko-sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v neděli 8. t. m. schůzi v hostinci p. V. Tačka v Holohlavech, při níž promluvil p. katecheta Fr. Jukl z Hradce Králové o straně křesťansko-sociální a sociální demokracii. Citovav výroky předáka sociálac-demokratických, dokázal, jaká propast klene se mezi námi a sociální demokracií na poli náboženském a národnostním; pádnými příklady dokázal snahu sociální demokracie zničiti stavy střední, rolnictvo, živnostnictvo i řemeslnictvo. Vysvětliv, jak neupřímnou hru hraje sociální demokracie i s ubohým dělnictvem, poukázal na program strany naší a skončil vřelým povzbuzením přítomných, by sociální demokracii čelili stejně horlivou činností; hlavně necht každý uvědomělý křesťanský sociál čte a podporuje tisk strany a podporuje a šíří katolickou organizaci. Dp. řečníku vřele děkujeme, naše členstvo pak a příznivce

vůbec vysvětlíme, aby v plném počtu dostavili se do schůze budoucí, která odbyvati se bude v neděli příští dne 10. t. m. opět v Holohlavech, a při níž přednáseti bude dp. katecheta J. Rezníček z Vamberka „O ideji cyrillo-methodějské.“ — V neděli dne 17. t. m. v sále městského hotelu ve Smiřicích přednáší vasp. Dr. Fr. Rayl o novém názoru životním. Začátek o pól 4. hod. odpoledne. Zdaž Báh!

Z Verměřovic u Kyšperka. Dne 27. října pořádala naše odbočka věsodb. sdružení přednáškovou schůzi, na kterou se dostavil jako řečník dp. Jiří Sabula z Hradce Král. Za četné účasti katolíků místních i okolních vykládal o zlaté době národa českého, kdy třímal nad náši zemí královské žezlo největší dobrodinec českého lidu Otec vlasti. Všichni přítomní dělníci naslouchali napjatě, tiše. Jen u dveří ozývalo se brčení z út skora bezvousého mladíka. Když však předsedající p. Moravec vyzval přítomné, aby se přihlásili k případným dodatkům, mladíček zmizel. A — byl to prý učitel! Tak! Dělníci tohoto učence musili vlastním příkladem poučovati, jak vlastně má si vzdělanec při schůzi počínati! Přednáška zanechala v posluchačích dobrý dojem. Vzděláváme se dále, ať stále více prohlédáme, jakou úskočnou mlhovinou chtějí nepřátelé naši zastrčiti zdravý zrak katolického lidu. Na vzdělaného katolíka nebudou si tak snadno troufati.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. Jan Kramer, farář v Mníšku (Pražská arcid.), jmenován b. notářem. Ustanovení jsou: p. Jos. Pivoňka, neomysta, za kapl. do Čechovic; p. Jan Vašek, kapl., za administr. v Písečném; p. Václav Lankaš, kaplan, za administr. v Sejčích; p. Frant. Paulus, kapl. v Dobřenicích, za kapl. do Lužce; p. Jos. Cvejn, kapl. ve Vosicích, za koop. do Svojanova; p. Aug. Michálek, koop. ve Schwarzenhalu, za kapl. do Stěpanic; p. Jarosl. Schovanec, katecheta ve Stětlé, za kazatele u sv. Ignáce v Jičíně. Zemřeli: p. Frant. Hlaváč (V Vulu.), farář v Ronově, b. notář, † 17. října (naroz. 1841, vysv. 1869); p. P. Ant. Prok. Žák, O. Sch. P., prof. gymn. na odpoč. v Rychnově n. K., † 19. října (naroz. 1845, vysv. 1874.) Uprázdnila se fara v Ronově, patron fundace hrab. Millesimo, od 24. října 1907.

Všechná štědrost „Osvěty lidu.“ Kasovní přebytek „Osvěty lidu“ jest najednou velice značný. Vždyť týž list 30. října slibuje, že vyplatí 10.000 K tomu, kdo dokáže, že v posledních dvou letech některý z hradeckých židů byl a je jejím dopisovatelem. Prý zdejší mladé katol. organizaci naskytá se vítaná příležitost k posílení finančních základů. — Uprávný Mecenáš! Napřed bys musel alibiti, že v případě potřeby podáš sám pravdivé svědectví. A to přece nemůže nikdo čekat od orgánu, který místo opravování starých lží kupí křiklavě lži nové. Tvrdíš, že máš v Hradci vícečlenné redakční komitě, v němž není ani jednoho žida. Tak? Vícečlenné? Vždyť ty tvoje nardávky sbíráš do hradecké rubriky jsou skoro stále stejné. A na výrobu takových perel že by bylo potřeba více důmyslných pokrokatých hlav? Takové hrubosti přece svede i nezbedný chlapec. — Ale abychom se aspoň něčím odvěčili listu, který, jakkoli v též číslé jemně o předplatné své vlastní lidi upomíná, přece chce dáti plnou hrst peněz katolictvu, vypisujeme na revant odměnu také. Tedy pozor! 500 K vyplatíme, až „Osvěta l.“ dokáže tyhle věci: 1. že jsme v článku, na nějž naráží, napsali, že dopisovatelem jejím jest žid zdejší, hradecký. 2. že v tom článku dle tvrzení „Osvěty lidu“ „Obnova“ bije kolem sebe jako šílená, nadává, kouše, prská; 3. že dle tvrzení téže lokálky „volává pomstu nebes na jednoho žida“. Mluvil-li „Osvěta l.“ svým tupením pravdu, zajisté lehce z tištěného listu své tvrzení dokáže. A pak složíme uvedený obnos do rukou pana Ippena mladšího, aby ho poslal k podpoře chudých českých israelských dívek které jsou buď továrními dělnicemi nebo ošetřovatelkami v nemocnicích anebo služkami. Také může darovati ten obnos sestřím českou-židovským řemeslníkům nebo horníkům. V tom mu dáme plnou volnost.

Pomeň Royal bleskop v Adalbertinu též se značně oblibě zdejšího obecnstva. Obrany velice sdělil; moderní stroj pracuje dokonale.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 4. listopadu usneseno: Výkaz pokladní hotovosti se dne 28. října t. r. vzal byl na vědomí. — Návrh volby jednoho člena divadelní místní komise za prof. L. Prella postoupil se městskému zastupitelstvu. — Vyhotoví se poukazy na liquid. výlohy a náhrady za přechodné ubytování vojska ve III. čtvrtletí t. r. — Informativního jednání, vypsaného expositurou c. k. ředitelství pro stavbu vodních cest v Praze, stran zřízení a udržování přívozu v novém řečišti labském v trati od „Rybáren“ k „Velkému jezeru“ za účelem sjednání přístupu na odříznuté pozemky ve „Střebčských koutech“, zúčastní se dne 15. listopadu starosta p. Dr. Ulrich. — Oferta p.

ing. G. Šebora, velkovýrobce čpavky v Neratovicích, na koupi vody čpavkové a hmoty čistící se zdejším plynárnou postupují se techn. kanceláři k vyjádření. — Přípis c. k. ředitelství pošt a telegrafů pro král. České v Praze, že na přiměřené obsazení služby v oddělení poštovních poukázek a poštovní spojitelný u zdejšního poštovního úřadu bude vzat zřetel, byl vzat na vědomí. — Žádost c. k. místodržitelství v Praze ohledně stížení podjezdu na křižova ce erární silnice Hradec Králové — Chlumec s trati rakouské severozáp. dráhy na Pražském předměstí postupují se techn. kanceláři ku podání dobrozdání. — Uděleny byly 3 mimořádné podpory.

O dnech dušičkových hemžily se hřbitovy hradecké především na Pouchově množstvím obecnictva ze všech vrstev. Sám nřp. biskup dr. Jos. Doubrava zavítal na pole mrtvých. Hroby ozdobeny hrály všemi barvami; také letos pamatovalo se vděčně na ozdoby hrobní kněžských.

Jmenování. Na místo nám. stát. zástupce Al. Cvacha v Hradci Král., který jmenován stát. zástupcem v Ml. Boleslavi, ustanoven dr. J. Plojhar, soudní adjunkt v Žamberku; soudní sekretářové v Hradci Král. F. Fichtner jmenován radou zem. soudu pro Hradec Král., dr. B. Khon radou zem. soudu pro Jičín. Soudními sekretáři v Hradci Král. jmenováni adjunkt F. Kubát ze Železného Brodu a J. Šturm z Nov. Bydžova.

Symfonický koncert 8. t. m. v Klicperově divadle byl produkci prvního řádu a zároveň nejlepším večerem podzimní sezony. Hlavní atrakcí byl Dvořákov koncert pro cello, který přednesl virtuos prof. Krása za průvodu úplného orchestru zdejší vojenské hudby. Rozbor překrásné této skladby podal jsem již dříve; dnes konstatuji, že provedení nikterak nezklamalo. Prof. Krása ovládá opravdu virtuózně svůj nástroj; je mistrem v přednesu hudební věty, kterou vždy s porozuměním akcentuje. Hravě překonává nesmírné obtíže technické, jichž v tomto koncertu je tolik nahromaděno. Jedině snad někdy spicato vyžadovalo by větší určitosti. Sem tam ozval se také ve vysokých polohách ton nedostatek čistoty, jež však rád omlouvám teploturou, rovněž jako stracené flageolety ku konci druhé části. To ovšem jsou menší věci, které vytknouti možno jenom právě virtuosovi, a mistru Krásovi patří tento titul za jisté plnou měrou. Vystoupení jeho mělo úplný úspěch. — Program doznal změny pořadatelstvím nezaviněné; odpadlo číslo, na které se jistě každý těšil: Sukův melodram „Radúz a Mahulena“. Místo toho přednášela pí Kihbartová s básní Julia Zeyera. Po plném orchestru a brilantních cellových pasážích působila recitace dojemem příliš střízlivým, též proto, že nebyla — zejména v místech citově varusných — hlasově připravenou. Nervosní zmačkání textu ku konci působilo komicky. Nechci však nikterak samičovat, že přes recitace byla místy velmi dobrou a udržela obecnictvo v plné pozornosti až do konce. Všeobecný podiv a uznání sklízel český orchestr c. k. pěšího pluku č. 42, jenž znamenitě nastudovanými čísly vlastními, zvláště zdařilou ouverturou k „Mistrům pěvcům“, jakožto precizním doprovodem sola dokázal neuvěřitelný přímo pokrok. Je to ovšem zásluhou p. kapelníka Manzera, jenž jest dirigentem, jakých málo. Soudný pozorovatel dá mi za pravdu, když tvrdím, že zdejší vojenská hudba je na cestě státi se nejlepší a nejlépe odměněnou v okolí. Bude tu záslužným úkolem vojenské správy starati se o doplnění a rozmožnění orchestrového tělesa zvláště ve smyčcích. — Slabá návštěva špatně odpovídala výsnamu uměleckého večera.

Dr. Aliquis.

K námišim zasedání poroty u c. k. krajského soudu v Hradci Králové vylosování jsou následující porotcové: V. Ansoerge, hostinský v Č. Skalici, K. Paul, obchodník v Č. Skalici, Š. Skalický, obchodník v Č. Skalici, J. Metalk, rolník v Podstrání, J. Jarkovský, rolník v Bělci, V. Grošek, rolník v Libníkově, J. Novák, rolník v Lochnicích, J. Valášek, rolník v Nedělicích, J. Hroneš, správce cukrovaru v Předměstí, V. Nebel, rolník v Roudnici, J. Feigl, rolník v Rozbíticích, M. Morávek, majitel cihelny ve Svob. Dvorech, J. Holan, mylnář v Hustířanech, J. Křich, továrník v Jaroměři, A. Kočvara, obchodník v Jaroměři, F. Seykora, továrník v Kostelci n. O., J. Groud, rolník v Králíkách, V. Katzer, obchodník v Králíkách, J. Beneš, majitel cihelny ve Lhotě u Červ. Kostelce, J. Šmída, obchodník v Náchodě, F. Rybář, rolník v Lubně, J. Páler, hostinský v Prohluzi, J. Ryba, rolník v Dolním Přímě, J. Náchodský, rolník v Černčicích, A. Rýdlo ml., majitel cihelny v Králově, O. Kybal, továrník v N. Městě n. M., A. Novák, rolník v Bačtině, R. Baše, rolník v Bolehošti, J. Horyna, sládek v Dobrušce, F. Hartmann, nájemce velkostatku v Přepychách, V. Jarkovský, rolník ve Valu, Fr. Roleček, rolník v Litohradě, J. Kosek, obchodník ve Vamberku, K. Springer, hotelier v Dol. Adersbachu, J. Štouda, obchodník ve Rtyni, Ed. Kirsch, ředitel továrny v Žamberku; náhradní porotci vesměs s Hradce Králové: Jos. Baum, obchodník, R. Falta, stavitel, J. Herbrých, strojník, J. Horák, majitel domu, J. Matias, sládek, M. Nepeřný, majitel domu, J. Babas, majitel zámeč. dílny, J. Rusa, fotograf, J. Sommer, obchodník.

Z odborn. Ústř. Matice Školské. Ve čtvrtek dne 7. t. m. byla postavena na náměstí Matiční reklamní váha k vážení osob, která svoji elegantní úpravou přivábila mnoho obecnictva. Váha jest zvláštního vynálezu (patent Nejedlo & Pavlišta), majetek Ústř. Matice Školské, a váží osoby pomocí tekutiny, která vtéká do rourky skleněné a váhu vážíci osoby správně určí. Za peníz, na kterém jest rašení otčel, váha neúčinkuje; současně při vhození dvouhaléře zváží se pouze osoba jedna, aniž by výměnou na stupátku další osoba vážit se mohla. Jest žádoucí, aby váha byla veškeré slomyslnosti ušetřena, neboť si Matice Školská slibuje z těchto vah, jež budou ve všech českých městech Čech a Moravy postaveny, značného zisku. Reklamy na váze umístěné zasluhují pozornosti nejvyšší; jsou zde označeny firmy ryze české, které umožnily, že tak nákladná váha mohla byti postavena.

Společitelna králohradecká. V měsíci říjnu t. r. uloženo na vkladní knížky K 239 988 15, vybráno na vkladní knížky K 138 563 88, vklady koncem října K 11 953 401 14, na hypotéky půjčeno K 50 573 50, splaceno K 74 060 50, na hypotékách koncem října K 9 782 004 12; cených papírů v zásobě K 2 138 000 —, uložené prebytky K 864 831 97.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1907. Vloženo K 180 192 60, vybráno K 208 390 79, zůstatek K 1 612 081 78. Půjčeno K 62 456 30, splaceno K 163 093 77, zůstatek K 1 380 062 38. Počet důt 3 132, pokladní obrát K 996 161 96, záruční fondy K 211 743 —.

De Nového Hradce Král. V čísle 44. „Ratibora“ neznámý pan dopisovatel z Nového Hradce Králové vrhá se na mou osobu způsobem velice roztomilým. Jsa osobně napaden, pomilím vše, co vztahuje se k osobě druhé, a odpovídám panu pisateli ne snad proto, abych hájil sebe, neboť ka po mně hosený vrátil se tam, odkud vyšel, ale abych veřejnosti ukázal, jak čistého a vzácného charakteru jest pan dopisovatel. Má vlastně výbuch jeho slosti činí zábrnu. Chci nejprve ukázati, zda ta vaše, jak vy to jmenujete, kritika, byla oprávněná a jak pravito, věčná a poctivá. První lóalka do „Obnovy“ nedotkla se jistě nikoho. Bylo to pouze a prostě rozloučení s dp. administrátorem Calkou. Takových uveřejněných rozloučení najdeme v časopisech na sta a neviděl jsem ještě, aby započelí měla kritiky. Několik řádných lidí dalo knězi s Bohem a ihned se našel v osobě váš kritik, u kterého jsme si ovšem dovoleni nevzati, aby jednání naše posoudil. Kdyby se byl loučil šidovský rabín nebo evangelický pastor, byl byste jednání naše snad ještě pochválil. Zde ovšem se loučil katolický kněz. Nemluvili jsme ani za celou veřejnost ani za vás, pouze za sebe, a proto drositi nazývám mýchání se vaše do této záležitosti. Že kritika vaše „poctivá a věčná“ nebyla, pověděl jsem vám již předešle. Ten klasek, o kterém se zmiňujete, podříté jenom pro sebe. Zdvihl jste jej první a proto jest váš. Pravíte, že vytýkal jsem vám bezcharakternost. Což jste tak obmezený, že neumíte čísti a čtené chápati? Já pravil pouze, že divný úsudek činíme si o charakteru člověka, který nechce dovoliti, aby i jiný mohl mítí své přesvědčení, třeba rozdílné od vašeho. Ovšem na volnost myšlení, svobody slova atd. děláte si nároky pouze vy. Dejme tomu, že byste vy opravdu těžce atlonkl dohromady třeba nějaký nepodařený večírek a o výsledku jeho zaslal správu do veřejných listů. Jak byste vy dle vašeho jednání nazval toho, který by toto vaše zasláno kritisoval? A vy chcete býti fedrovatelem volného myšlení, svobody slova? Nesdáz se vám, že spíše jest to podobno starému otrokářství? A teď ruku na srdce a řekněte mi, jak se jmenuje a jakého charakteru jest člověk, který vědomě lže? Jak jmenuje se člověk vzdělaný, který, nemaje po ruce poctivých prostředků, utíká se ke lži? A vy jste lhal. Vaše jednání nechť soudí veřejnost. Kdo napsal do „Ratibora“ „Je možno záviděti někomu tak těžko sehnání večírek?“ — lhal, vědomě lhal. Kdo zaslal do „Ratibora“ ... „vždyť jste se navzásovali, přímo naprosili ...“, lhal, vědomě lhal: kdo zaslal do „Ratibora“ ... „P. Calka musel sám zváti“ ... a „to bylo flasko“, lhal a zase lhal vědomě a lež svoji nestyděl se zaslati do veřejného listu. — Špinu a ka jsem pro vás do „Obnovy“ též nashledával. Ovšem, jmenujete-li špinou pravdu, pak bychom se arci nedobdli. Přátí vašemu, abych z „seanonymní akofáky se vyloupil“, milerád vyhovaji a byl bych tak i bez vašeho vyvívání učinil. Jest mým zvykem, mluvím-li za svou osobu, se podepsati. Nejsem s těch, kteří píší po tři neděle do „Ratibora“ a stydí se svou práci podpísem svým ozdobití a láivé urážky jinému ve tvář metané potvrditi. Vy vysyváte; váš povinnost jest, abyste první sám podal svou navštívenku. Žádati ji od jiného a svou nositi v náprsti kapse, je neslušnost. Jména panů přítomných na večírku udávati nebudu; znáte je velmi dobře a veřejnost není tak svádava. Ku konci dovolím si odpovědět na poznámku redakce „Ratibora“. Těší mne, že p. redaktor, ač osobně mne nezná, poznal, kdo do „Obnovy“ psal. Jest zvláštním úkazem, že redaktor krajského listu vrhá se způsobem tak

hrubým na osobu, kterou nezná a která o něj a jím vydávaný list se nikdy nestarala. Z jakých čistých pramenů pan redaktor čerpal, nevím, a jak může posouditi, na které straně pravda a na které zákeřnost a ničemaost, také nevím. Veřejnosti nechám k posouzení, kdo jest utrhačem. Dále s p. redaktorem „Ratibora“ polemisoovati nebudu. Bezcharakterností však nazývám útok, který na mou osobu učinil; za čistého mohu jej považovati jen tehdy, až své potupné výroky odvolá anebo mi dokáže, že jsem se ve svých článcích, pro něž jsem byl napaden, ukázal skutečně lhářem, pokrytcem a utrhačem. Že má „zaslána“ nesmysly nejsou, vidno z toho, že našel se v Novém Hradci Král. „duch inteligentní“, který na ně odpovídá. — Souhlasím však s redakcí „Ratibora“, že škoda je místa pro nesmysly panem dopisovatelem zasláné „Ratiboru“, jehož použití by se mohlo pro věci rozumnější. Již vloni psal pan dopisovatel (tentýž jako letos, dle jeho X a [: :]) třetí týden v Ratiboru na konci stati: „Škoda času, který jsem „zaslánu“ věnoval. Mohl jsem ho užiti prospěšněji.“ „Ratibor“ uznává letos, že škoda místa pro nesmysly, pan pisatel již loni uznal, že, co napsal, bylo bezcenné jen, a já, jsa již s lonským úsudkem spokojen, jsem neodpovídal. Stačilo mi to, že tři týdny musel se chadís namáhati, aby poznal, že jeho práce nestojí vůbec za nic. Aby ctěná redakce „Ratibora“ nemusela opět po roce odpověd mou urgovati, slihuji panu pisateli, že mu letos pro radost i na tu největší hloupost odpovím. Jsou dosti dlouhé večery.

Benda.

Psm. red. Věru, p. Bendo, skoro škoda tolik pozornosti pokrokáckým řádkům, které tolik okatě lhou a jež před slušnou veřejností se odsoudily asmy. Některým lidem mluvíti o žurnalistické poctivosti prospěje tolik, jako pořádati před lvem a orlem vegetariánskou přednášku. Ovšem nepřestane-li to lhaní, sáhneme na sub známému anonymovi jiným způsobem. řovíme mu, kde má reformovati napřed.

Katolická národní jednota paní a dívek v Pardubicích sebrala v pátek dne 1. listopadu t. r. v sále „Bubenče“ „Černý kříž v lese“ ve prospěch vánočního stromku na podělování chudých dětí. Režii vedl obratně dp. kaplan Adamec. Doufáme jistě, že za osvědčené jeho činnosti v našem spolku budeme mítí často to milé potěšení pobaviti se někým příjemným z oboru dramatického umění. Zdať Böh! — Jednota sebrala na všeobecnou žádost podruhé v pondělí dne 4. listopadu 1907 v sále „Bubenče“ „Černý kříž v lese“ ve prospěch ubraských Slováků. Návštěva přes to, že byl všední den, byla slušná. Hra účinkujících byla vesměs ladná a ve všech momentech hry a duševně neobvyklou dovedností na prknech vystihena.

Pohřeb v Pardubicích. Dne 4. t. m. odpoledne konal se v Pardubicích slavný pohřeb lidumilné a zbožné ženy Františky Prokopové, bývalé majitelky továrny na stroje. Zesnulá podporovala štědře všechno šlechtetné a neskrbila ani bojnou podporou při opravě pardubských kostelů. Nesmírné účastenství při pohřbu bylo patrným důkazem, jaké účtě těšila se zesnulá paní pro své výtečné vlastnosti. Báb budiž jí štědrým za štědlost, kterou na semi prokazovala!

Pardubský turf. Pardubské koňské dostihy vydařily se letos za nádherného počasí přímo skvěle. Návštěva byla přetělná, tak že jsme podobně již dávno doby v Pardubicích neviděli. Mezi četnou šlechtou byla i kněžna Windisch-Gratzová, vnučka císařova s chotím. Dostihy skončily až na několik pádů s koni celkem hladce. Napjatá pozornost byla věnována zvláště veliké pardubské Steeple-Chase, při níž pohříchu svítězil císař kůň Mecklenburg v Kourgan a sebral tak vítěznu cenu v obnosu 15 000 K. Na závodišti vyprodalo se tehdy všecko, co vůbec pro lidský žaludek se prodati dá, a největší zásoby nestačily. Od nejjemnějších pásků a šampaňského až na sprostou kofalku a bandura vyčerpáno bylo všecko. Pro šampaňské muselo se zvláště jeti. Sázký u totalisátora byly také veliké a četné. Druhý den po dostizích konal se veliký Hubertský hon na jelena u Polhanovského rybníka. Také sem dostavilo se množství lidstva ze všech vrstev a četná družina šlechtý se svými damami na kočárech, automobilech a jízdeckých kočích. Večer konal se ve šlechtickém resursu ples pro hosty na honu, při němž objevil se v elegantním úboru damský šlechtický výkvět s nejružnějších kordín semě. Protože se proslychalo, že socialisté z dělnického domu budou dělati před resursem kravály dle známé vzdělanostní úrovně, hlídala četná hlídka četnická až do posádních hodin nočních ulici, v níž šlechtické kasino se nalézá.

Pozor při užívání léků. V Pardubicích roustonal se v těchto dnech dělník J. Šafránek dle všech známek zánětem slepého střeva. Lékař předešel mu na utišení prudkých bolestí jistý lék, kterého měl užívati přesně dle rady lékařovy. Protože však v noci dostavily se nemocnému nové bolesti, povstal a v domnění, že, čím větší vezme dávku léku, tím jistěji bolesti utíší, požil najednou takové množství, že usnul tak tvrdě, až se již nevzbudil.

Neštěstí v rafinerii v Rončicích. V pondělí dne 28. října odpoledne byl J. Šmátek, dělník z Trnové, zachycen fermenem při obstará-

vání stroje v řásořti cukru v Rosicích u Pardubic a vržen s takovou prudkostí do stroje, že mu byla jedna soka mřížkou utržena a hlava téměř rozdrovena. Byl okamžitě mrtev a mrtvola jeho odvezena na hřbitov v Rosicích k ohledání soudní komisí.

Valná hromada akciového pivovaru v Pardubicích bude se konati v neděli dne 10. listopadu 1907 o 2. hodině odpo. v sasedací síni akciového pivovaru v Pardubicích. Kromě obvyklých formalit bude podán návrh na směnu nomenklatury valné hromady ze dne 19. července 1903 a volba čestí členů dozorní rady.

Jestliže o P. Ant. Zákevi. Přes polovinu svého života strávil světoznámý kněz jako klasický filolog na gymnasiu rychnovském. Byl mužem hluboce vzdělaným; půdával to, čemu vynucoval, vždy jasné a přehledné, přihlížeje při tom k jádru; tak přibližoval se k duši a srdci mládeže. Vzbuzoval pro předmět svůj zájem a porozumění. Při něm si, tuším, studující nestěžovali do nějakých zvláštních obtíží. A jest dobře známo, že prof. Zák měl vždy dosti ohledů k těm, kteří neprosplivali zvlášť právě při předmětech jeho. Pisatel těchto řádků sám pamatuje, že dovedl se snalý obrátnou metodou, vedením k jasnému přehledu spříjemnit i tu němčinu, jež byla sice již tehdy neoblibitelná, ale špatnější známka z ní byzdila vysvětlění. Zák však takové známky dávati nemusel. Při něm učili jsme se všichni rádi. Býval při své učenosti tak tichý, mírný, skromný a třebaže i někdy jako v sebe uzavřený, že — jak se říká — mnoho řečí nenadělal, a přece vycitilo naše srdce, že v něm máme nejen osvědčeného pedagoga, ale i přítele. Slova na úmrtním oznámení „šlechtný přítel mládeže studující“ vyvolala zajisté v srdcích všech jeho žáků souhlas. Nám bude vzpomínka na něho vždy milou a světlou.

Z Kostece n. O. Cíl divadelní odbor „Katal. jednoty“ sebral dne 27. t. m. ve prospěch místní dětské opatrovny veselobru „Naše ženy“ s úplným úspěchem morálním i hmotným. Palmu přikloniti jest úloze Adély, jež podána byla s nevšední živostí a temperamentem. Úloha jeji je dosti nesnadná a vyžaduje značné zkušenosti, aby se nestala mrtvou loutkou. Manžel jeji Trnka podán byl s nemenší hbitostí. Oba zhostili se svého úkolu skvěle. Poslucha Peprný výborný. Úlohy manželů Vorlických a Kamenných sebrány zdařile. Obě přítelkyně Běta a Ella vynikly klidnou elegantní hrou. Spisovatel Beneš se svým přítelem Svobodou rozluštili velmi dobře své nesnadné postavení mezi zamilovanými přítelkyněmi. I ostatní úlohy sebrány nadšeným způsobem, vlastním našim ochotníkům. Boudlivý potlesk po každém jednání svědčil, s jakým zájmem obecenstvo sledovalo hru, ježli reží nebylo něčeho vytknouti. Srdce díky vzdáváme všem p. t. účinkujícím a těšíme se, že brzy opět představením podobné výborné hry pobaveni budeme. Čistý výnos je 100 K, které byly uloženy a budou svému účelu odevzdány, až zařízení opatrovny vejde ve skutek. Katal. jednotu chce i nadále každoročně 20–30 korun platiti a divadla, koncerty a zábavy ve prospěch tohoto humanitního pořádati, začeti již předem již vzdáváme upřímně „Zaplať Pán Bůh!“

Schůze venkovských voličů z obvodu chrudimského. V neděli dne 10. listopadu o 10. hod. dopol. bude voličská schůze pro venkovský volební obvod v museu v Chrudimě. Říšský poslanec pan Šabata promluví o pracích v parlamentě a o politické situaci. Lze očekávati, že voličové chrudimského venkova v nejhodnější počtu se do schůze dostaví, aby vyslechli referát svého říšského poslance a o svých zájmech pojednali.

Al. Svojsík v Dobrušce. V sobotu dne 26. října pořádala křesťanská jednota sv. Václava poučnou přednášku „o cestě kolem světa“, již přednesl a dvěma sty světošlapných obrázků provázel známý cestovatel dp. Alois Svojsík z Prahy. V povtařé řeči své uvedl posluchače do republiky států severoamerických, Mexika, Japonska, Číny, obou Indií, pak na Javu, Ceylon a mořem Rudým kol Arabie skákal na k příplavu Suezského, Egyptu, Francii a nať vlasti. Ukázal se jako bystrý pozorovatel etnografický i přírodních krás, jež pilně si všímá kulturní vyspělosti národů, s nimiž se setkává. Všude jeho pozornost zajímá způsob života, zvyky, náboženství, umění výtvarné, vzdělanost obyvatelů, již plynalým tónem řeči, vybraným slohem posluchačstvu na mysl uvádí a světošlapnými, vhodně kolorovanými obrazy znázorňuje. Místy jemný vtip veselou budil náladu. Až přednáška trvala přes 2 hodiny, nikdo nepozoroval nejmenší únavy, ústlat klidný a světlý; jen litováno, že již jest konec. Všichni odcházeli s dojemem nejlepšího a nešetřili chválou, již dp. cestovatel si plnou měrou zasloužil. — Až cestopisná přednáška nesporně patří k pokroku, naši pokrokaři se neukázali. Oni jsou pokrokoví ve švaní a pomlouvání, v nenávisti proti náboženství svých rodičů, ale v tomto ohledu — zpátečníci satvřeli.

Z Nové Vsi nad Popelkou. Dne 3. listopadu pořádala místní organizace důvěrnou schůzi ve dvoraně p. Jos. Noska u přítomnosti okolních organizací farní osady i odjinud shromážděných hostů zvlášť z Loučovic, celkem více jak 400 osob účastících, většina mužů a jiných.

Schůzi zahájil horlivý důvěrník p. Jan Chlumský z Nové Vsi. Pan předseda V. Cistecký vřelými slovy poukázal na důležitost přednášky a vyzval redaktora Štítu p. Fr. Šupku z Hradce Králové, aby svou řeč „o důležitosti tisku“ přednesl. Tento výmluvný řečník vysvětlil vznik, potřebu a důležitost tisku — jeho velký prospěch a jedné, ale také zlobnost z druhé strany. Věřejně děkujeme za tu áchvataou řeč p. redaktora Šupky. Voláme jemu: Zdať Bůh! A celému kroužku věhlasných řečníků z Hradce Králové ze srdce děkujeme za poučné přednášky po diecési konané a přejeme mu ze srdce, aby počal jeho se zdvoj- a ztrojnásobil, aby ruch katolický co nejvíce zmohutněl.

Ze Žlebě u Čáslavě. „Právo lidu“ a „Vých. Obzor“ opět v posledních dnech obrátily svůj zřetel k průmyslovým podnikům zdejší, aby způsobem opravdu demagogickým švaly proti nim. Přiležitost se jim naskytla, že stalo se neštěstí v těchto závodech, při němž utraceny dva životy lidské. Jest to ovšem krvavé risiko práce, ale divno jenom, že v jiných závodech toho nevidí. Ovšem účel tady jest zcela jiný než soustrast s ubohými oběťmi práce. „Dělnictvo je z větší části neorganizované.“ Mají tedy zprávy ty veštné dělníky do organizace sociálních demokratů. Bylo by dobře, kdyby správy závodů si toho všimly a kdyby dělnictvu poskytl příležitost se zorganizovati ovšem na základech křesťanských. Myslíme aspoň, že s příslušnými sociální demokracie učinily smutné zkušenosti a nedovedli bychom pochopiti, že by po útoci na osobu kněze pomáhaly hnáti dělnictvo do náruče strany tak výlučně šlechtě nepřátelské. — Dlouho projednávaná stavba farní budovy došla konečné svého vyřízení a na jaře příštího roku počne se stavěti. Nová budova má býti ozdobou města, které získá tím i v jiném ještě ohledu, totiž uvolnění komunikace na místě nejhodnější.

Z Turčovic u Heřm. Městce. Náš dopis tal do živého. „Vých. Obzor“ honem musil přispěchat i omluvami a vysvětlivkami ohledně osoby p. říd. F., a aby odvrátil pozornost od této osobnosti, po způsobu velkoměstských švindlérů křičel: „Chyťte ho“ — „kaplana“ Dobrušského. Nám stačí doznání, že p. říd. F. jest velkým příznivcem sociálních demokratů, když jim věnuje knihy. Co se týče pak osobních výpadů a výpadů proti církvi katolické, odpovídáme tolik víme, že sice sociální demokraté nezavraždili Husa, ale že mají na svědomí dost životů lidských; nedávno byl odsouzen i tady jeden jejich stoupence na Čáslavsku, který odpravil kamenem stoupence jiné strany; víme také, že nevybáňali nejlepší syny českého národa do ciziny, ale že je vyhánějí z práce, když nechtějí platit do jejich organizací a víme; že nepálili vzácné knihy české, ale že pálili nepohodlného jim dělníka v Plzni, až za to dostali odměnu příslušnou u soudu. To všecko dobře víme, a snad pisatel toho dopisu také. Co se týče pak té „bez-národnosti“ a „beznáboženství“ sociální demokracie, o tom je utvářený soud celé české veřejnosti, potvrzovaný ostatně činy posledních dnů více než jasně a proto přiti se o tom nebudeme. Nám stačí, že víme, co jsme vědět chtěli.

Z Čáslavsku. Dostal se mi do rukou sociálně-demokratický „Východočeský Obzor“ č. 50, kde jeden z příslušníků této strany vede nátek, že se nic nedělá od volební kampaně jarní, kdy strana sociálně demokratická byla na Čáslavsku v horečné činnosti. Tehdy prý lidé četli jejich listy, přeli se v hospodách o jejich kandidáty a o politické směry a porozuměly jejich snaze, oť usilují, přidali se na jejich stranu. Teď však prý jest ticho, mrtvo. Pouze „klerikalismus“ pracuje a boj s ním není snadný. Jest třeba prý proti tomuto živlu jako protikulturnímu všemožně pracovati. A hned udává návod, jak se má pracovati. Jíti mezi dělníky, mluvit k nim přátelsky, vlídně, poučiti je a přesvědčiti o vlastních zájmech a založiti jim odborovou organizaci. Pomyšlil jsem si, hle systematická práce a práce trvalá! A platí-li slovo „učiti se od nepřátel“, pak v tomto platí to dvojnásob. Je pravda, hnutí katolické mohutně se zvedlo a výsledek jeho byl potěšitelný, ale čeho se jest obávati, aby to nebylo jenom chvílkové; jest potřeba, aby hnutí toto jednou probuzené nezahynulo, nezahynulo netečností snad těch, kteří měli moč i přiležitost na životě ho udržeti. Jest jisto, že die receptu udaného „Vých. Obs.“ dnes sociální demokraté pracují a nepracují jenom sami, ale pracují s nimi ruku v ruce i všechny živly pokrokové, až jsou to již vybarvení pokrokaři nebo vybarvující se na pokrokově agrárníci a mladočechi. Porozuměli, že s bubnem na vrabce jít, je chyba a proto agitaři pro sebe od osoby k osobě, potichu, tajně. Máme toho důkazy. A proto nezbývá než přiložiti ruku k dílu trvalému. Nyní na podzim a v zimě, kdy lid není již zaneprázdňen starostmi o práci polní, když najde spíše chvíli prázdnou, rád a ochotně vezme do rukou list, knihu, rád i poslechně vážnou a věcnou přednášku, rád si pohovoří a zadebatuje, nastává nám povinnost poskytnouti mu toho, poskytnouti mu toho dříve, než to učiní strany druhé. Nezapomínejme i na to, nač kladou sociální demokraté tak velkou váhu a co je učinilo opravdu stranou, které nelze podceňovati — na odborovou organizaci. Jsou v našem okrese místa, kde by hřla pda pro vše-

odborové naše sdružení velmi vděčná a jest dosud úbořem. A nejsou to snad místa jenom průmyslová, ale místa čistě zemědělská, na která nyní zvlášť mají spádeno socialisté. Osvětlujme dělnictva i malozivnostnictvu výhody všeodborového sdružení, zakládejme odborky. S prací výchovnou spojme i zlepšení jeho existenčních podmínek!

Z Chotěbořska. Dne 3. listopadu ve Sloupně byla lidová schůze, na níž řečnil dp. farář Vlček o časových otázkách. Předem odporučoval lidu zemědělskému organizaci, slyšení hospodářských přednášek a četbu odborných hospodářských časopisů. Po té přišel k důležitým skutečnostem našeho veřejného života a objasnil proníky protináboženských, zejména protikatolických, jejichž hlasatelé byt odchylných přesvědčení politických a sociálních, spojují se v jeden šik proti katolíkům. Nepřátelé nyní jsou opatrnější, přicházejí s předetíránímí dobrými úmysly, ale byt utvářeli nyní nových slov, věc sledují tutěž: boj proti katolíkům, boj rozhodný a neúprosný. Řečník na toto podloudnictví určitě ukázal a doložil určitými skutečnostmi. Katolíci nemohou se dáti uspati, nýbrž musí veřejný život pilně sledovat, uvědomovat se, aby v rozhodných dobách byli vždy pohotoví. Na podporu názoru křesťanského dovolával se vědeckých poznatků, jež s napjatou pozorností byly sledovány. Potěšitelné bylo, že mimo četné muže a ženy b i přítomni v hojném počtu mladíci, kteří také, jak bylo pozorovati, s nadšením chápou se záslušné práce a kteří vlastně budou nejhodnější silou organizující se obrany svobodného katolického přesvědčení.

Z Čachnově. (Děmantová svatba). V neděli 10. t. m. slaviti bude v chrámu Páně sv. Anny v Pusté Kamenici děmantovou svatbu p. Jan Filipi, rolnický výměnník v Čachnově, se svojí manželkou Annou, rozenou Halamkovou. Z manželství jejich žijí 2 synové, 1 dcera, 10 vnuků, 4 pravnici. Staříčkým jubilatům, kteří jsou dosud zdraví a čilí, voláme „Mnogaja ljeta!“

Z České Bělé. (Oheň) Kdo zná osady v Česko-moravské vsočině, kdo ví, jak ty choulupky doškové se těsní jedna k druhé, jako by se styděly, že tak chudě vyhlížejí proti ostatním statkům krajským, ten uzná, že, vznikne-li v takové osadě oheň, nezastaví se pravidelně na jednom stavení . . . V úterý pozdě večer smutné hlásala hasičská trubka v Č. Bělé neštěstí. Krvavá záplava ozářila v několika vteřinách celé městečko. V obydlí J. Pospíchalů vznikl požár, který zachvátil celé stavení s chlévy, přeskočil přes ulici na Pospíchalovu stodolu a zachvátil i stodolu p. V. Fiedlera, hostinského, nabytovo obilím a na druhé straně zachvátil stavení p. H. Valenty, rolníka, které celé, jakož i výše jmenovaná stavení obrátil v popel. K požáru záhy se dostavil místní sbor hasičský s třemi stříkačkami, dále hasičské sbory: z Krátké Vsi, Kojetína, Cibotína, Počátek, Jitkova, Strážova, Oudolené, Borové, Pohledu, Šenfeldu a Německého Brodu. Společnému úsilí hasičů po velké námaze podařilo se konečně oheň omeziti pouze na výše jmenovaná stavení. S jakou obětavostí a námahou hasiči pracovali, patrně nejlépe z toho, že několika bylo nutno poskytnouti lékařskou pomoc. — Kdyby se byl oheň dostal dále buď na sousední stodolu p. J. Absolona nebo obecní stodolu, jež byla plna lenu, jistě by byla další velká část Č. Bělé zničena. Obě tyto sousední budovy jakož i chlévy p. V. Fiedlera jsou opálené celé. Z vyhořelých je pojištěn p. J. Pospíchal. Pan A. Valenta se vším (stodolou, chlévy, obytným stavením atd.) je pojištěn pouze na 1000 zl., a p. V. Fiedler, který před 7 roky také vyhořel, má pojištěnou stodolu pouze na 200 zl. — Škoda činí všech mnoho tisíc zlatých. Někteří z vyhořelých, jako p. Valenta, p. Fikar, sedlák, p. Šmíd, dělník (kteřížto dva u vyhořelých bydleli), jsou uvrženi v bídu. Snad najdou se lidé soucitní, kteří skutkem dokáží lásku k bližnímu. Zmínky též zasluhuje horlivost některých mladíků, kteří v tuhub mrze celou noc a druhý den celý pracovali neunavně v doutnajících troskách, začeti jim, jakož i všem sl. hasičským sborům a vůbec všem, kdož jakkoliv pomohli postiženým, odplat Pán Bůh!

Světlo orientu v Solmle. Dne 27. října pořádál Sokol solnický veřejnou přednášku, v níž hlavní slovo vedl žid Otto Fischer z Rychnova n. Kn. o „Volné myšlence.“ Tot se rozumí, že k takové přednášce jest žid nejspůsobilější. Jak židé přejí našemu národu volnosti, to patrně z toho, jak obrovské sumy peněz dali na šulfraju, Čechy tolik těšící, jak žijíce v Praze z českých mosolů, podporují germanisaci postláním svých dítek do německých škol. Také víme, že právě židé nejurputnější ve Vídni si počínali proti Havlíčkovi a Riegrovi; a proto vlastenecký Sokol právě pána israelského původu s radostí poslouchá. Někteří optimisté se domnívali, jak se tento žid pustí rázně do židovsko-německých rabínů, kteří v Praze tolik proti sjezdu Volných myslitelů mluvili. Ale kdepak! To raději si sajel do katolické cfrkve, ačkoli přece slabiny svojí vlastní cfrkve může snáti lř. — Zle trápí p. Fischera „mrtvá ruka“, jméno katolické cfrkve. Idu pravda — podařili se sluhám talmudistů vymoci konfiskaci i těch zbytků cfrkevního jmění, pak bude pro volné myslitele trochu lř. Cfrkev zcela ošebrašená přijde

o svobodu svoji zcela, jako se to stalo kněžím husitákým. Pak se jí lehce hodí oprátka na krk. Pane Fischere, chtěl-li jste mluvit proti bohatcům, měl jste mluvit určitěji; vždyť na pt. jediná Rothschildova rodina v Rakousku má čtrnáctkrát větší jmění než všichni kněží rakouští dohromady. A kdo zdražuje potraviny, kdo uhlí, kdo musil být pasivní resistencí nucen, aby železničním zřízením přidal? To byla také „mrtvá ruka“? — Prý Pán Ježíš, kdyby nyní církev viděl, litoval by, že ji založil. Pane Fischere, od které doby máte Krista tolik rád, že nyní litujete „nezdar jeho díla“? Od kdy? Myšlme, že by spíš Kristus nyní pokřádal ty křesťany, kteří se spojují najednou s odpovídnými nepřáteli křesťanstva. Nevíte nic o tom, jak sprostácké listy protikatolické docela „vzdělávají“ čtenářstvo pepickými vtipy na Krista samého? A kolikrát ti vaši lidé prohlásili otevřeně, že evangelium jest vznešenější než talmud? — Prý lidé budou povznášet oči k přírodě a nikoli k Bohu, k nebesům. Tohle rozhodně rychnovskému p. rabínovi neřeknete — na poslouchání toho jsou dobří dost křesťané. Až půjdete zas do synagogy, vzpomenejte, co vlastně máte jako volný myslitel dělat. — Volná myšlenka získala znamenitou podporu v býv. úředníku Vlkuvi ze Solnice. Ten má teď na to volné myšlení času dost. A rozumí se, že takové svobodné hlavy nelíbí se donášcem „Kříže“ a „Marie“ do domácností. Jen, pane Vtku, na všechny strany spravedlivě! Proč ti vaši lidé neozvou se důrazně proti zesurovujícím obráskům a „vtipům“ socialistických listů? Proč? Inu — troufají si vždy v přední řadě na toho, kdo se dá. Pane Vtku, až půjdete prosit svého strýčka faráře o penízky, to asi sotva před ním budete velebiti Volnou myšlenku. Malou radu. Víc by prospělo, kdybyste poučoval lidi, co činiti, aby se každý v úradě udržel a jak si mají počínati, aby se jim jmění nerozprchlo. — Dodati dlužno, že elita solnická přednášku p. Fischera ignorovala. Inu žid jest velice štedrý na poučování, rád by uděloval „svobodu“ na účet jiných lidí, jenom aby to jeho nic nestálo; ale peníze si nechává pro sebe. Ať dají bohatí židé na zmírnění bídy lidské, na kulturní potřeby našeho národa aspoň polovici toho, co už dali kněží, pak teprve budeme věřiti, že to s tou láskou k nám myslí upřímně. Pár vzletných slov nic nestojí, na slova je nyní štedrý každý.

Pokrokový hrdina z Humpolce. Dne 23. října skončen trestní spor mezi MUDrem Jiráskem a Ot. Martinem tím, že Dr. Jirásek, pokrokat a volný myslitel, odvolal svoji žalobu. Žaloba podána byla na p. Ot. Martina v této věci: Dne 6. února 1904 otisknouti dal Ot. Martin v „Nových Jihlavských listech“ a v „Listech Podvysockých“ člá. 6. článek nadepsaný: „Z Humpolce“, kterýmžto článkem cítil se p. Dr. Jirásek na své cti ohrožen a proto zednického mistra Ot. Martina žaloval. Dr. Jirásek žaloval proto, že Otakar Martin: 1) nazval jej ve svém článku hyenou, vyhrabávající mrtvolu, 2) že napsal o něm, že vyvíjel v Chrudimí mnohoslibnou činnost kropeníčkovou, 3) že jest drzým utrhačstvím a podlým sprostáctvím dotýkati se cti muže atd., 4) že po přečtení článku Dra. Jiráského v „Osvětu Lidu“ s opovržením každý list odložil a pronesl spravedlivý soud o jeho charakteru, 5) že lživě píše a pravdě se vyhýbá a poctivě lidi napadá, 6) že neměl tolik poctivosti, aby napsal, že subvenci pro zdejší sirotčinec a školu tkalcovskou vymohl starosta p. Filip Bečvář, jehož on (Dr. Jirásek) dovede jen tupit a hanobit, 7) že je směšným, mluví-li Dr. Jirásek o zdravotnictví a čistotě, o téže že by mohl mluvit on (Otakar Martin), který mu dal z bytu výpověď, 8) a že bývalé jeho sanatorium v baňatství umístěné neodpovídalo valně smyslu pro tento obor, 9) že činnost svoji započal brčením proti kolegům, které nestačil udávati lékařské komoře, 10) že měl rozbroje v církvi, 11) že se vtrhl do rodin a přepínáním a vyhlášením chorob chtěl si dobytí popularity ve světě vědeckém, 12) jediného řádného člověka ve městě nenšetřil a lživě útoutil na poslance Bečváře, 13) že by býval zdejší pokladnu nemocenské přivedl na mizinu, 14) jako lékař této pokladny dával si od pacientů — členů pokladny — z jich výdělků platiti po korunách zvláštní honorář, 15) že psal si sám jménem svých pacientů poděkování do novin, a konečně 16) jak vzorně léčil a doléčil matku sedmi malých dětí, ženu churavého truhláře Tesáře, nebylo mu potřeba ani poděkování, tu že se spokojil vysvědčením okr. hejtmanství. Na žalobu tuto nabídl Otakar Martin důkaz pravdy. Řada svědků byla pak slyšena, jež zrovna ve prospěch Dra. Jiráského nevypovídala. Slyšení byli také u soudu Humpoleckého jako svědci lékaři zdejší Dr. Kašpar a Biedermann. A protože Dra. Jiráskovi výpovědi jich zajisté po chuti nebyly, psal do „Osvěty Lidu“ zase, že tyto jeho kolegové falešně přisahali, slehdoval je, až až . . . konečně podal na ně žalobu pro urážku na cti, jíž prý se svou výpovědí na něm dopustili. Zasloužilý lékař zdejší p. Dr. Jaroslav Kašpar podal pak na Dra. Jiráského žalobu pro přečin proti bezpečnosti cti u krajského soudu v Chrudimí. Před samotným hlavním přelíčením, jež konati se mělo před porotou v Chrudimí, dostavil se do kanceláře právního zástupce p. Dra. Kašpara, advokáta p. Dra. Netvala v Humpolci, Dr. Pípiš z Chrudimě, obhájce p. Jiráskův, a po dlouhém vyjednávání o smír uzavřeno na-

rovnání v ten rozum, že Dr. Jirásek vzal žalobu svoji, na Dra. Kašpara podanou, zpět a navzájem upustil Dr. Kašpar od stíhání Dra. Jiráského, když tento urážky jemu učiněné v novinách odvolá. — A Dr. Jan Jirásek odvolal poprvé. Zatím vedeno však bylo trestní řízení o druhé žalobě Dra. Jiráského na lék. Biedermanna. Léč. Biedermann rovněž nabídl důkaz pravdy, jenž, jak jinak ani býti nemohlo, — úplně se mu zdařil. Po hlavním líčení u krajského soudu v Hoře Kutné byl lék. Biedermann obžaloby sprostěn, a Dr. Jirásek oznám povinným sáhnutí mu útraty soudní, jež sáhaly do set. Léč. Biedermann však také podal na Dra. Jiráského žalobu pro urážku na cti, spáchanou křivým obviňováním; když o ní při hlavním líčení bylo jednáno, zavázal se Dr. Jirásek, že zaplatí 200 K útrat a urážku spáchanou odvolá. A tak odvolal podruhé. Po provedeném důkazu pravdy se strany pana Martina obmezil Dr. Jirásek svoji žalobu u krajského soudu v Jihlavě podanou podáním ze dne 18. října 1907, č. j. Pr. 5-4-78 pouze na odstavce v předu pod 1., 2. a 15. uvedeně, ale patrně proto, že tušil i ohledně těchto bodů úplnou svoji porážku, den před samým hlavním přelíčením, jež konáno mělo býti před porotou Jihlavskou dne 23. t. m., žalobu svoji odvolal potřetí. — Tot zradlo taky-pokrokového člověka, který senechá na pokoji ani živých ani mrtvých. Zdejší taky-pokrokatům dáváme tento přehled žaloby, svědky dokázané, za rámeček! Stařeje se o nápravu nejprve ve vlastních řadách! A tento Dr. Jirásek nafikal v „Osvětu Lidu“, jak církev jest překážkou vědy lékařské, jak katolický lid svými „pověrami“ stěžuje práci lékařovu. Zatím však — jak patrné — měl místo bédování všimati si pokroku vědy lékařské sám trochu víc. Pane volný mysliteli, univ. prof. MUDr. Maixnerovi katolické přesvědčení prací ve vědeckém pokroku nepřekážá!

Fackovní aféra Lhotova a „Osvěta Lidu“. Napřed malou zastávku. „Osvěta Lidu“ 26. října proti „Neodvialým listům“ tvrdí, že se aférou Lhotovou při jejím počátku nezabývala vynikající merou. Naopak prý zachovala o té trapné aféře, „trapné zvlášť pro P. Teplého“, plně tři neděle naprosté mlčení. Pane Hajno, není potřeba proti „Neodv. listům“ veliké vaší obrany. Vždyť právě to vaše mlčení bylo až příliš výmluvné. Jen počítejte, kolik dní to trvalo, než váš list po prvních zprávách rozkýval se k velice opatrné, úzkostlivé poznámce. Jindy víte i o věcech, které se vůbec nestaly, a jak dovedete okamžitě tu vyběheno hříšnost světa potepati! To jsou slova jako údery kládívem. Lešetinský kovář by se musil u vašeho listu ještě dlouho učiti srádností, jakou jevíte při tepání vad — táboru jiného. Proč jste najednou nevyrazil na obranu svého chráněnce? Proč se z vás stal najednou Samson s utříženou křticí? Vy a mlčet — kdyby se jednalo o skutečné nespravedlivý výpadek proti člověku vašemu! Tvrdíte, že již 5. prosince m. r. jste odsoudil jasně a důrazně počínání dr. Lhoty. Dobráčku, proto se snad Lhoty nyní tolik zastáváte. Prosíme vás, abyse odsuzující svá slova tehdejší do slova citoval. My vám zatím aspoň trochu napravieme pokrokovou paměť. Dne 7. prosince m. r. napsal váš list pouze, že počká a že bude jeho úsudek odsuzující v příčině počínání dr. Lhoty, *jestliže skutečně tým kdoas stýral*. A to jste se po sdělení „Nár. Politiky“, „Obnovy“ atd. ještě tak dlouho nemohl dovědět, jak se to vlastně s těmi fackami má? Až do 7. prosince? Vždyť se ta rytířská událost stala ve městě, kde sám svůj list vydáváte. Slibil jste tedy aspoň z nouze, že bude váš úsudek odsuzující. A zatím co se stalo? 11. prosince místo odsouzení přinesl váš list sebeobranu dr. Lhoty a napadl odporce Lhotovy. To bylo to libované odsouzení činu Lhotova. Jen si ještě jednou přečtete, co jste tehdy po delších rozpacích napsal a pak přemýšlejte teprve o své nestrannosti a o tom, jak jste ochoten prováděti pokrokové heslo: „Spravdou ven!“ — Písete, že ta aféra byla zvlášť trapná pro P. Teplého. Ano — při těch fackách; ale pak, když žurnalistika neměla, byla rozhodně trapná pro někoho jiného. Dle pokrokatův morálky měla prý strana P. Teplého raději o všem mlčeti. Tak, tak! Jak ta pokrokatův mravouka umí úbočivě ubýhati, hrozí-li karambol. Až někdo vláká pokrokaře do pokojky, aby bo tam mezi čtyřma očima spoličkoval, pak bude mluvit pokrokatův jinak. Pak nad trpěletem zapěje velebnější chorál než nad pověstným Judou, který svým prohaným útokem proti lidem věřícím rásem se stal u pokrokatů hrdinou dne. To by naposledy taky měli mlčet Slováci. Že ten P. Teplý neměl! Mohl býti spokojen s předvánoční nadílkou — a jemnocitná „Osvěta Lidu“ by dále pohodlně odsuzovala ty, kteří o násilných skutečnostech vůbec se odvažují mluvit. A jak by teprve bítice a svobodné odsuzovala ty, kteří by se dopustili násilí sebe menšího! — „Osvěta Lidu“ prý chce spravedlnost a objektivnost v té věci; kárá noviny, že přináší věci neprokázané. Zatím však sama široce uvedla neprokázané sdělení Lhotovo o příhodě v parku, skráťtí „náhradou“ obrannou řeč P. Teplého. Tolik zatím k pilnému rozjímání.

Z Jaroměře. Náš život spolkový stále rušnější. Křesť. sociální spolek lidový měl 3. t. m. opět členský den. Místnosti spolkové naplnily se zcela horlivými členy obojího pohlaví, kteří

přišli vyslechnout přednášku dp. Jiřího Sahuly z Hradce Králové o Karlu IV., Otci vlasti. Naslouchno s největší pozorností. Jen a dveři stáli dva strážcové „pokroku“, kteří začali vyraňovati. Snad z velkého vlastenectví a z lásky k vačnému českému panovníkovi! Tu řečník je vyběhl, jeť aby tedy něco zas mluvil oni, že je z dějepisu přesvědčen. A — srdnatí mladenci na tu výzvu se strčili jako dým po výstřelu. Přednáška odměněna velikým potleskem. — Nevědomost — špatná ctnost, a proto děkujeme listům protikatolickým za všecku reklamu, kterou nám bezděčně svými neobratnými nájezdy činí. Takové papírové pumy nám jenom prospívají.

Z Opočna. Křesťansko-sociální spolek pro farnost opočenskou pořádá v neděli dne 27. října v Kodymově národním domě přednášku dp. P. Al. Svojsjka z Prahy. Pan přednášející postaví a zábavným způsobem vykládá svou cestu, kterou konal kolem světa a přednášku svou doprovázel řadou krásných světelných obrazů. Návštěva přednášky byla velmi hojná, ze všech vrstev občanstva opočenského i venkovského. Všichni účastníci s radostí vzpomínají na ten večírek. Doufáme, že se s dp. Al. Svojsjkem u nás ještě shledáme.

Různé zprávy.

„OBNOVU“ V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Rakouští katolíci! Pátý všeobecný sjezd katolíků rakouských, jehož velkolepý průběh nám všem ještě v paměti jest, ukázal znamenitý postup v životě katolickém. Předě všim dosaženo jest sjednocení katolíků rakouských v organizaci centrální; této organizaci děkuje Rakousko, že prudký útok nepřátel svatě víry na nerozlučnost nanežalství, na vyučování náboženství ve škole se potkal se silným odporem, že provedení protikřesťanských záměrů se neuskutečnilo. Nesmíme však přehlédnouti, že odkřesťanění naší vlasti jest pouze zadrženo, ale nikoliv odvráceno. Nečekávaný odpor katolického lidu neval protivníkům ani odvahu ani zbraní, naopak a větší otevřenosti než dříve přiznávají se ke svým protináboženským zámyslům. Nepopíratelně nás očekávají zlé časy, těžké boje; příklad boje kulturního jest již dán, válečný povet též v Rakousku již prohlášen. Proto jest svatá povinnost lidu katolického, aby se nevyhýbal hroziícímu nebezpečí, nýbrž aby svůj nejvyšší a nejsvětější majetek, svatou víru, hájil všemi možnými prostředky, aby pevně stál při katolické církvi a při náměstku Kristově na zemi, aby se podjal boje, který jest mu nucen. Abychom však tento svatý boj s naději na vítězství započali, musíme si dle slov: „Modli se a pracuj“ nejen pomoci Boží zabezpečiti, nýbrž též své zbraně připravit, abychom jich pak s úspěchem užíli. — Opatření, která poslední katolický sjezd učinil, jsou sice vhodná, musejí se však ještě zlepšiti a přispůsobiti; organisace páska, která katolické národy rakouské spojuje, jest posud příliš volná a musí se upevniti, má-li s úspěchem spojeným nepřátelům čeliti; jest zapotřebí, aby se katolický tisk a literatura více rozvíjely, odvračení hesla: „prý o Říma“ lépe se objasnilo, otázka školní důkladněji projednala. — Zástupcové rakouských diecézí se jednoblasně usnesli, aby se nejbližší katolický sjezd konal na konci roku 1907, a výbor, jenž svěřeny předložení přípravy, tomuto usnesení poslušně vyhověl; jelikož uznáno, že čas kolem polovice listopadu jest k tomu účelu jediné způsobilým, ustanoveno, aby sjezd 16. listopadu t. r. započal a až do večera 19. trval. Jestliže socialisté všech národností spojují se proti nám, jestliže volní myslitelé ze všech konců světa na apilečných sjezdech se radí, jak by církev porazili, nechtě upřímní synové církve různých národů též si pomáhají v obraně proti společnému nepříteli. — Ráz sjezdu katolického bude celkem týž jako sjezdu posledního. Počet předmětů, o kterých se sjezd má raditi, bude sice skrovnější; na to však bude se bráti ohled na otázky nejdůležitější, jimiž tím delší doba k úradě věnována. Nechtě se tudíž zúčastní katolíci všech korních semí, diecézí a všech jazyků jenerálního shromáždění katolického sjezdu, které má býti nejen projevem neoblomné věrnosti vůči trůnu a oltáři, nýbrž hlavně sloužit ku povznesení praktického křesťanství. Duch Svätý radíž božskou svou pomocí přípravy k tomu sjezdu jakož i jeho rokování říditi a Pomocnice křesťanů vesmír je pod mocnou svou ochranou!

Čestí soudcové zase to odnesli při posledním právě jmenování. Ze 37 adjunktských míst v něm soudních okresích bylo 31 propůjčeno anakulantům německým a pouze 6 českým. Spravedlnosti, kde jsi?

Jen ne Čechům! Tolik let již se viděti Čechové namáhají, aby jim sňatky byly po právu obecné české školy, aneb stávající soukromé, přeplněné české školy udělena aspoň právo veřejnosti, ale marně. Zato soukromé židovské obecné školy Talmud-Thora a turecko-židovské u-

železo bez dlouhého prošení právo veřejnosti, rovněž i řecké obecné škole. Židé a hrabka Řeků platí tedy ve Vídni více, než mohutný 300tisícový živel český. Jest to spravedlnost!

Čechové ve Vídni přece také něco znamenají. To dokazuje 38 advokátů českých, a česky možno se dorozumět se 124 advokáty. Ze 470 advokátů ovládá každý některý jazyk slovanský. Českých lékařů jest ve Vídni 93, notářů 8. Většina ostatních lékařů a notářů umí rovněž česky, samozřejmě z toho důvodu, že často přicházejí do styku s českými lidmi. A muselo by se s českým žilem ve Vídni ještě více počítati, kdyby tu naši lidé byli neústupnější, dle možnosti vždy a všude řídili se heslem „Svůj k svému“ a za své peníze žádali všude patřičných ohledů.

Zadluženost státního úřednictva. Dle „Všeob. úřednických listů“ knihovně zajištěné dluhy státního úřednictva rakouského činí okolo 300.000.000 K. Nejzadluženější jest úřednictvo v Haliči, kde ovšem lichváři hrají hlavní úlohu. Přese všechny nepříznivé poměry hlavní příčinou této zadluženosti tak jako v jiných stavech jest nerozumné hospodaření, požívačnost, rozmaritost.

Spolek Českých akademiků v Brně přesídlil do nových místností v budově knihtiskárny benediktinských rajhradských v Brně, Biskupská ul. č. 1. Veškeré dopisy račte zasílati na tuto adresu.

Všeodborové sdružení křesť. dělnictva vykasuje za říjen následující podpůrnou činnost. Udělilo podpory: v nezaměstnanosti 90 K 24 h (letos již 970 K 15 h); v nemoci 665 K 17 h (letos již 6543 K 17 h); stěhovačů a cestov. 10 K (letos 164 K 93 h); právní a pohřebné 25 K (letos již 291 K 46 h); mimořádné 8 K (letos 59 K). Vydalo se tudíž za říjen na podpory 798 K 41 h — letos již 8028 K 71 h. — V každé osadě založte organizaci křesť. dělnictva! Nestačí bojovati jen na poli národním a náboženském, nutno jest uplatnit se i na poli hospodářském a právě tento cíl sleduje organizace odborová. Informace ochotně sdělí řádkář „Všeodborového sdružení“ v Hradci Králové.

Hudba chrámová. Počátkem letošního podzimního období byla obohacena česká literatura církevní tvorby jednou z nejlepších vánočních skladeb. Jest to skvostná „Missa Pastoralis“, složená od J. C. Sychry, věnovaná řed. káru Josefu Kubnovi v Turnově. Skladatel v této přesné liturgické skladbě, na podkladě oblíbených vánočních lidových písní „Nastal nám den veselý“, „Narodil se Kristus Pán“, „Ti Králi uvítali hvězdu“ a „Chť aby spal“, složil ryse české nádherné dílo. Přejeme skladateli, aby jeho tak zdařilé dílo došlo po vlastní náhlojně rozšíření a u církevních úřadů zasloužilého schválení.

První pastorev a božství Ježíše Krista. Pruský pastor Čávar jmenován byl pastorem v Dortmundu, nebyl však potvrzen ani konsistoří Münsterkou, ani vrchní konsistoří v Berlíně. Důvodem bylo jeho nepravé učení o Ježíši Kristu, jakožto Synu Božím a Bohu; je prý to jen obyčejný způsob mluvy, nikdo však není povinen věřiti v božství Kristova a v Jeho posláni ku spasení lidstva. Vrchní konsistoř brzy potom obdržela protest, jež podalo přes 100 pastorů. Zněl takto: „Následkem rozhodnutí oproti pastoru Čávarovi podepsaní pastorev církve pruské považují za věc svědomí, sděliti nejpokorněji vrchní konsistoři, že úplně souhlasí se zásadami pastora Čávara a že názorem tím vždy v úřadě svém říditi se míní, přesvědčení jasnou, že tak nejlépe prospějí evangelium.“ — „Hle“, podotýká „Espero Katolika“, z něhož toto vyznato, „100 a několik pastorů tvrdí, že nevěří v božství Kristova, a přece hodlají podržeti úřad svůj. Nenasaj-li logiky v tomto případě, jeví se na druhé straně zcela logickými, neustavající autority konsistoře, jež zapomněla na princip svobodného bádání.“ — „Lad při tom pamatujeme, že protestanté volají, že chtějí „hájit“ Krista proti církvi katolické, že chtějí jeho autoritu sdružiti proti autoritě „papešských výmyslů.“ Zatím však, posmívající se tradici naší církve, kladou vlastní tradici a své každou ohvílí se mění nároky nad autoritu evangelia, hledí přeformovati čas od času Krista samého dle vlastních nápadů; jím jest vlastní rozum víc než autorita Kristova. Ovšem že se přihlásili k protestu pastori nejasmělejší. Jest však v Německu ještě daleko větší počet pastorů, kteří v božství Kristova nevěří. A pak s Hle k nám chodí protestantští kazatelé, aby prý šířili evangelium, které přece tak jasně Krista za Boha proklamuje! — Nechejte si své lidské výmysly doma! Ny autoritu evangelia hájíme zcela jinak než lidé, kteří pro samé sobělibé rozmovávání podřínají koteny skutečného křesťanství.

Norskému spisovateli Björnsonovi nabídl některé zahraniční, populární listy vedení rubriky „Maďarské barbarství“. Björnson navázal a hr. Tolatojem styky ohledně společného vystupování proti násilnostem Maďarů. Dále chystá Björnson do tisku spis „O velkovýrobě Maďarů v Uhrách“.

Zase klášterní pamlsok pro lačné protikatolické listy. „Valašské Noviny“, „Novost“, „Den“ a jiné listy znovu sáhly po vítaném sonetu. Promlavy o ukrutnostech v klášteře ve Štýr. Hradci. Prý tam Terezie Bergmannová, klášterním jménem Bonaventura, musila jísti s misky na zemi ležící bez lále, zvedati ústy znečištěné věci, atd. Ostatně prý promluvil i soud, který odsoudil klášter, aby smržášené Bergmannové platil měsíčně 60 K. Brněnský „Hlas“ dne 6. t. m. odpovídá na to takto: „Terezie Bergmannová, klášterním jménem Bonaventura, byla se před 8 lety pro porušování klášterních pravidel a pro trvalou neposlušnost s kláštera Alšbětinského propuštěna. Propuštěna nyní po 8 letech podala žaloba, aby jí klášter platil měsíčně 80 K renty a tvrdila v žalobě, že klášter je povinen jí živiti, jesto utrpěla v klášteře následkem upadnutí úraz takový, že není výdělků schopna. Byla prý propuštěna jen s kláštera, nikterak však zbavena povinnosti řádových a musila prý stále nositi řeholní šat. Poslední je ovšem pravda, poněvadž Bergmannová složila slavné řeholní sliby. A to byl pro soud důvod, že žalobě vyhověl. Ostatně proti rozsudku je podáno odvolání. Ale co s této věci dělá šidovský a socialistický tisk? Vykládá, že prý Bergmannová musila vláčet dva veliké těžké kotly, že upadla a si ublížila, že však klášter nepovínil k ní lékaře a že choroba její stala se trvalou jen proto, že prý ji je, tičky lžely samy a to se rozumí, špatně. Pravda však je, že Bergmannová již při vstupu do kláštera stoula nynější smoud trpěla. Ony pak „velké těžké kotly“ je nádobí, jež má obsah nejvýše dvou litrů. Při onom upadnutí se jí nic nestalo, ani kůže si neodřela. Nekonalá vůbec těžkých prací, byla zaměstnána jen šitím. O nějakém týraní jí nemůže býti ani řeč. Její tvrzení, že musila „nositi na krku provaz“ je zase lživé. Oním provazem je známé cingulum, jež sestry nosí vždy. A totéž platí o „holi“, již musila nositi v ústech. Jeptišky nosí totiž v dobách silencia ve rtech tyčinku velkou as jako tužku. Nepravdou je, že prý jeden kněz hodil po ní kalamářem. Podobná scéna byla ovšem možná před několika sty lety, kdyby snad byl „kněz“ Luther hodil kalamářem po své „jeptišce“, ale ve Štýrském Hradci v klášteře Alšbětinském se nic podobného nikdy nestalo. Bergmannová již za doby svého pobytu v klášteře podobné nepravdy šílila, ale vždy je před policejními orgány a před vyšetřujícím soudem odvolala. A tentokráte u soudu šlo o věc civilní, ne o trestní a soude se tímto jejími tvrzeními vůbec neobíral. — Z toho všeho je nejlépe vidět, jak se proti klášteru šve. Ovšem socialistickým novinám není žádná lež dosti průhlednou, aby se jí proti „klerikům“ neohnali. Ostatně možná dost, že napřed některý soudruh Bergmannovou poučil, co má proti klášteru, z něhož chce započtení, selbat.“ — „Den“ v rubrice „Soudní síla“ píše o velikých hrázích, které Bergmannová prý přetrpěla, a — končí zprávou, že klášter odsouzen k placení 80 K měsíčně a k náhradě soudních útrat. To taky za ty krutosti? Na to jest přece kriminál. Ovšem, kdo si té překvapující souvislosti blíže povšimne, hned pozná, jak „Den“ chytí mnoho zamlouje. Ani nedodal, že klášter se odvolal. Kdyby ty „ukrutnosti“ byly dokázány, nebyl by klášter po takovém rozsudku raději nyní zticha? Po takových „ukrutnostech“ najednou u soudu se projednává pte civilní, nikoli však trestní. Ale „krutosti“ soudí aspoň protikatolický tisk, když soudcové řádní k tomu skutečného materiálu nemají.

Jak soc. dem. umějí v typografické organizaci hospodařit, ukazuje tato statistika: R. 1886, když o soudních nebylo ještě řeči, přišlo na členu spolkového jmění 465 K, roku 1891 296 K, r. 1896 285 K, r. 1901 152 K a r. 1906 jen 121 K. Kdyby dnes měl být spolek finančně tak zabezpečen jako r. 1886, musil by vykazovati jmění koncem roku 1906 424,545 K; vykazoval však pouhých 114 777 K. Roku 1886 měla invalidní pokladna přebytek 6017 K, r. 1901 již schodek 2659, který nyní jest ovšem ještě anadně větší. Dobře tudíž typografové s benediktinské tiskárny v Brně udělali, že s takové „organizace“ vystoupili a přidali se ku všeob. sdružení „křesť. dělnictva“, v němž se jim dostane též výhod, jež máli dostat u socialistů.

Resumny hospedář na počátku zimy spočítá a svází zásoby krmiv i steliva. Vypočítá, kolik píce na den třeba pro kus dobytka, porovná zásoby své s počtem kusů a dle toho pak buď odprodá přebytečný dobytek včas anebo přikoupí krmiv i steliva, dokud na levné peníze si je může opatřiti. Velice špatně počítá, kdo ploi nedostatečnou rosděl na malé dávky a myslí, že o hladě dobytek do jara přechová. Dostatečnou hladem zmořených nedá tolik usítka jako tři kusy dobytka řádně krmené a ošetřované. Nechovejte přece svou více dobytka než dovedete řádně vyživiti. Stelivo pak řešte neb sekejte, abyste méně spotřebovali slámy a lepšího slekali hnoje.

Nejllepší ochrana štěpů, laciná a jistá! je obvas slamený. Jestliže štěpy do výše asi 1-5 m slamon tak obváseme, že je kůra úplně chráněna na všech místech, zajíci strom neochrynou ani se nejhorší zimy. Jen třeba obvas časem opravit a s jara odstranit. Slamený obal chrání strom před shoubnými účinky mrazu, je tudíž tím prospěšnější. Dobře osvědčují se též kóse a vrbových prutů anebo z lísky, latě a pod., jež mají dosahovati výše asi 120 cm.

Hospedářský časopis „Praktický Hospodář“, jest dosud vycházel v Praze, bude dále vydáván, redakcí dosavadního jeho redaktora, v Pravčicích, p. Hulín 2., na Moravě. Blíží jest obsaženo v insertu dnešního čísla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. listop. 1907 1 hl pšenice K 17 80—18 40, žito K 16 20—16 70, ječmene K 11 20—11 70, proso K 10 00—10 00, vřsko K —, —, hrachu K 22 00—24 —, oves K 6 80—7 50, došky K 34 —38 —, jablek K 20 00—24 —, krap K 12 00—40 00 bramborů K 8 20—8 60, 1 hl jetelového semene bílého K 92 — ruského K — semena žer., —, 1 hl jetelového —, máku K 45 20—, lněného semene K 00 —00 —, 100 kg žitných otrub K 15 00—15 60, 100 kg pšeničných otrub 14 00—15 —, 1 kg másla čerstvého K 2 16—2 20, 1 kg másla převařeného K —00 —, 1 kg sádla vepřového K 1 84—1 92, 1 kg trarohu K 0 28—0 32, 1 vejce K 0 07—0 08, 1 kopa okurak K 0 —0 00, 1 kopa zelí K 6 50 — 8 00, 1 kopa kapusty K 1 00—1 40, 1 pytel cibule K 3 00—4 70, kopa drob. zeleniny K 2 00—3 60, 1 kopa mrkve K 3 00—4 20, 1 bedka hrášek K 8 50 — 11 —, 1 bedka švestek K 7 00—10 0, 1 bedka jablek K 8 0—13 — Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 2. listop. 1907 obiliny přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 364 hektol., žito 277 ječmene 428, oves 511, proso 0, vřsko 0, hrachu 2 5, došky 4 5, jablek 6, krap 00, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, máku 11. — 2) Zeleniny: zelí 513 kop, okurek — kop, kapusty 60 kop, cibule 37 hl, drob. zeleniny 58 kop, mrkve 38 pytlů, brambor 126 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 110 hl, hrášek 15 hl, švestek bedek 7. — 4) Drob. dobytka: vepřů 3 kusy, podvinů 636 kusů, kůzlat 0 kus.

Katoličtí Čechové!

Dokazujeme skutky svůj soucit s nešťastnými obětmi násilnictví maďarského. Strašná událost černovská zvláště silným hlasem volá, abychom skutkem osvědčili lásku k utlačovaným a praktickou slovanskou vzájemnost. Po těch pobitých zbožných katolících, kteří v Černové poslední haléř věnovali na stavbu chrámu Páně, zůstal zástup sirotků a vdov. Proto neotálejme a peněžitou podporou snažme se zmírniti bídu ubohých pozůstalých. Pamatujme, že v Černové tekla krev našich bratří. Ted právě doba nejvhodnější k osvědčení lásky k ubohým zpřiznáním vyděděnců! Sbírký ve prospěch obětí maďarisace nechť se soustředí v „Českoslovanské jednotě“ v Praze k ruce jejího pokladníka p. Mil. Šebora, úředníka Živnostenské banky. Dopisy v příčině těch věcí zasílejte „Českoslovanské jednotě“ v Praze-II., Jindřišská ul. č. 32 (škola u sv. Jindřicha).

Páni rolníci!

Objednejte si na zakázku 1. číslo III. ročníku nejlevnějšího českého hospodářského listu „Praktický Hospodář“, jenž vychází čtrnáctidenně, v sešitech nejméně o 20 str., v Pravčicích, p. Hulín 2., na Moravě.

Do listu přispívají četní přispívatelé a odborný, poučný i zábavný obsah jest velmi bohatý. Při časopise jest zařízeno pokusné pole, a výsledky četných hnojných i jiných pokusů budou v listě podrobně popsány.

Členem předplatné činí 3 koruny.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádouco.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepšího známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

Nejdokonalejší gramofony a fonografy.

Veliký výběr. Žádejte „Jaruškovy Besedy.“

Vepřové hody

dne 9. listopadu večer

v hotelu Adalbertina.

Uctivé zve

Václav Sternberg,
hótelier.

*„Rizová má plná licho
nebyla by taková,
kdyby mni tak dobře neskoušila
Kathreinerova káva sladová.“*

Pravá jen
v původních balí-
kách se jménem
Kathreiner.

Silně rozčilující zrn-
kovou kávu by nikdo
neměl pít! Nesmíšenou!
Kathreinerova sladová
káva Knolppova
se jedine osvědčila
jako nejlepší přísada,
která jest lehce strá-
vitelná, vý-
živná a krev-
tvořící pod-
poruje zdraví.

Děti by se měli
zvykat jen na
Kathreinerovu.

Poděkování.

Hluboce dojata četnými projevy upřímné soustrasti za příčinou úmrtí našeho drahého
bratra, strýčka a švagra, vysocedůstojného Pána, pana

Františka Hlaváče,

faráře v Ronově, biskupského notáře a majitele zlatého kříže,

vzdáváme všem, kdož jakýmkoliv způsobem drahému zesnulému poslední poctu prokázali,
zejména P. T. důst. duchovenstvu, spěvákům, jakož i všem, kteří zármutek náš zmírňiti
se snažili,

srdečný, hluboce cítěný dík!

Rodina Dočkalova

jménem příbuzenstva.

V Třebohovicích, dne 1. listopadu 1907.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

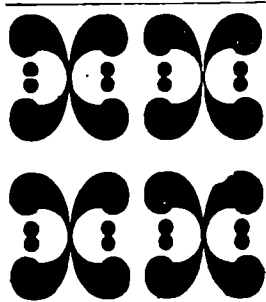
zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2 % vklady

4 1/2 %

dnem 1. října t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

Katolické organizace žádáme,
— by hojně rozšířily —

kapesní kalendář

na rok 1908

Křesťanský Organisátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou
všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco
dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněs a politika
Dr. Fr. Beyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Šula. —
Bádek v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M.
Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vábec 20 různých
praktických článků. Cena jest valice levná. 1 ex. 90 hal.,
poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání
nejméně 12 ex. za 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
aneb Biskupská knihtiakárna v Hradci Král.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochman. — Tiskem bisk. knihtiakárny v Hradci Král.

Kulturní hlídka.

(3) **Vzácné poučení „Osvěty lidu“.** Organ Hajduv 7. listopadu nás vybízí: „Radíme Vám, abyste dříve, než se s námi do polemiky odvážíte, prostudovali si pečlivě Kantovu „Knihu čistého myšlení“. Ze by taková nějakou knihu měl prostudovati nejprve pokrokový pisatel sám, patrně z jeho sprostého způsobu psaní. Píše na př. o „tmavém středověku“, za vlády chasy Loyolovy. Nepoučoval jste se o té „chase“ z nějakého bambasovského románu? Proč jen tedy k té „chase“ v Praze posílali na vzdělání své synky sami husitští a protestantští rodiče? Také píše: „Tak náskou povahu, jako srovnávat pokrokové smýšlejší občany s cikány, může mít jen pramizerný klerikál, kterémuž každý prostředek k rozšíření drsých lží je vítaným.“ — Ovšem že po přečtení tohoto sdělení budou obracet pokrokařští čtenáři oči vzhůru nad tou „klerikální sprostotou.“ Aby se však vědělo, jak sledoval pokrokařský umravnělec vládku k svému předivu, citujeme zde doslova, co jsme napsali v č. 42.: „Cikán lže pouze tehdy, hroší-li mu trest; pokrokař jde však dále — lže a lže, aby se vymstil, aby se sám moderní „smáselivostí“ člověka jiného méně mravně smičil.“ To bylo to „srovnání“ a s těch slov o pokrokařích ani písmeny neodvoláme. Sta příkladů slouží nám za důkazy. Ostatně si přečtete „Zrcadlo pokrokového tisku“, jež vyšlo v Hradci Králové v Bisk. knihtiskárně, a již tam naleznete příkladů dost, jak bezectně dovede „Osvěta lidu“ (i listy spřáhané) lhát a místo odvolání nové zákeřné potupy kupiti. A konstatování takové bezcharakternosti považuje pokrokařský fanatik za projev „nízké povahy“ a „pramizerného klerikála“. Jen věčně mluvit, dobráčku, jen věčně! — A vy že jste četli něco od Kanta? A dokonce „Knihu čistého myšlení“? To byste přece neměli být ve spojení s takovým listem, kterému hrubost a bezcharakternost tolikrát byla dokázána. My sice máme smýšlení poctivé, ale přece dovolujeme si zdvořilou otázku: Nevíte, kde vámi jmenovaná kniha vyšla? Učinil jste totiž objev, který se nepodařil ani vašemu filosofovi Masarykovi. My známe Kantovu knihu „Kritik der reinen Vernunft“ (Kritika čistého rozumu), ale kniha vámi doporučená byla dosud i v Německu zcela neznáma. — Malou rada. Neznáte-li ani správného titulu — neřku-li obsahu — některé knihy, kterou se odvažujete s předstíranou učeností odporovat jiným, tedy aspoň podruhé z opatrnosti zeptejte se na název spisu takového někoho rozumnějšího!

(8) **Jen aby pokrok nestál,** musí moderní pozdější čas od času přicházet s novou mravoučnou poučkou. V 1. čísle dětského listu socialistického „Jara“ čteme v básničky: „Já nepravím ti, dítě mé: Cti vždy otce svého! . . . Necht vsadit tvůj, synu můj, mé srdce někdy raní, přec s klidem škrtnu čtvrté přikázání . . . — Poslyš, občane, až sám opravdu budeš mít dítka, budeš v praxi jednati zcela jinak, i kdyby ti svobodní soudruzi stokrát před oči stavěli tuhle novou zásadu. Socialisté dovedou karabáčovat vlastní ženu, když se odváží trochu jinak myslit a žít než jak rudý tábor káže. Vyžadují veliký vděk od zaměstnavatelů, kteří jsou přý od socialistických dělníků živeni, šachují dělníky jiného smýšlení, vyhazují je z továren, vytloukají okna ve fardách. A teď — poučuje tisk vydávaný „tiskovým výborem československé soc. dem. strany dělnické“ samy děti, jak si mají svoji volnost a junácky brdé vzezení vůči rodičům zachovat. Občane, tady jest poučování dětí naprosto zbytečné. Před samými dětmi taková mravoučná zásada nemusí se vůbec vyslovovati. Spíše by to mělo praktický účinek na moderní převrat morálky, kdyby se řeklo prostě rodičům, že jsou povinni všem rozmarům junácké mládeže vycházeti vstříc, že jim není dovoleno svobodu dětí omezovati, za nic vděčnost nevyžadovati a se vším sebezáporem mladým princům sloužiti. Tolik přece každý rozumnější socialista ví, že není potřebí dětí k nevďčnosti vůči rodičům dlouho pobízeti. Čím pohodlnější morálka, tím snadněji budou ji děti prakticky prováděti; jen jest potřebí, aby se jim „v mravním přerodu“ nepřekáželo. Že bič takové morálky dopadne nejdříve na záda těch, kteří jsou jejími hlavními původci, jest nad slunce jasno. Přes to, že jak křesťané tak národové nekřesťanství uznávají veliký morální vliv úcty k rodičům, dějí se nyní vlivem proudů jiných věcí strašné. Mladý hoch dovede okrást rodiče o poslední groš, se vstěklé maty je tělesně týrá, atd. Pod štítem nové mravouky budou takové činy ještě bojnější. Povinnost úcty k rodičům rozhodně nebyla vynalezena i u nekřesťanských národů kulturních jen tak z rozmaru, z chuti rodičů po tyranisování dítek. Souhlas nejrozsáhlejší národů v té věci plyne z dlouhodobé praktické zkušenosti. A každý rozumný vůbec uznává, že vděčnost ku kterémukoli dobrodinci jest znakem srdce jemného, ušlechtilého. Ostatně, jestliže by některý socialista, který byl organizací velice laskán, z rudého tábora najednou vystoupil, hned mu soudruzi vytknou nevďčnost, hned mu vyčtou hodně bez-

ohledné, co všecko pro něho učinili. Občane, který jsi výše zmíněnou moudrost do „Jara“ napsal, zapomínáš, že jsi ve své krátkozrakosti jen něco napověděl, ale — nedopověděl. Důsledek tvojí nové morálky to byl asi tenhle: soudruh otec a soudruh synáček jsou si vlastně rovni: jsou rovnocenní, třeba že i zhyřilý socialista neuznává za rovnocenného poctivého katolického dělníka. Ale jak teď vymezíš práva a povinnosti dvou „soudruhů“? Či „soudruh“ otec bude mít po odmítnutí synovské vděčnosti v rodině menší práva než jeho synáček? Tu se ocitáme u otázky velice spletité, která se prakticky rozluští líp a jednodušeji zdravým citem synovským, než největším počtem sociálních paragrafů. Vymohli jste si mnoho paragrafů vůči zaměstnavatelům. Nuže, teď při novém názoru na čtvrté přikázání bude potřebí rovnoplatný poměr syna k otci též vymeziti spoustou zákonů. A bude nutno, aby třebaš pětiletý synáček, chce-li jíti s proudem času, dobře se těm paragrafům naučil a poznal odůvodněnost jejich. Jinak některý neukázněný otec by mohl lehce „soudruha“ syna zkracovati. — Pohanský spisovatel Xenofon s výčitkou uváděl svým krajanům Řekům na paměť, jak perským synům ukládá se za velikou povinnost, aby z vděčnosti pečovali o svoje rodiče. Moderní socialista však jde — výše; ten synovskou vděčnost odmítá.

Snahy českého realismu a realistické zásadovosti v praktickém provádění. Dr. Chalupný, který se skupinou „Přehledu“, mladou to ratolestí strany realisticko-pokrokové, se oddělil od Masarykovic, píše 8. listopadu v „Přehledu“: „Píšu o koncertě, ačkoli neumím přelst ani jediné noty“, prohlásil p. Machar dvakrát a okázale minulou neděli v Čase. Protože toto hudební analfabetství došlo v jistých kružích uznání, p. Machar za týden si dodal odvaby k analfabetství výtvarnému; ačkoli z něho nezná rovněž ani abecedy, pustil se do výtvarného referenta Přehledu, jako již dříve popravil italské malířství renesanční. A do třetice se pochlubil i analfabetstvím literárním: prohlásil, že nečte nic z české „oficiální“ literatury („oficiální“ míní všecko, co jemu nepoklonkuje) a zároveň podal posudek o edici Havlíčkovy pozůstalosti, z níž jakživ nečetl ani řádky v originále. Protože já ve své kritice p. Quisova vydání jsem upozornil na „botu“, kterou zplodil před několika lety p. Machar, když neznaje materiálu Havlíčkovského jal se jej vykládat po svém, p. M. se na mne obořuje; ostýchá se ovšem udat pravou pohnutku svého manévru a předstírá, že proti mně hájí vydání p. Quisova, jemuž já přese všechna jednotlivá pochybení jeho jsem v celku vzdal zaslouženou chválu! P. Machar útočí na mou knihu o Havlíčkovi ještě dříve, nežli je vydána . . . P. Machar přese svou naprostou neznalost Havlíčkových rukopisů pokládá se za oprávněna, tupit a okřikovat odborníka, který je dopodrobna prostudoval. Předák kritického kdysi směru realistického zaktikuje věcnou kritiku mou a na kritiku p. Karáskovu odpovídá doslova „podpatkem“ . . . Čtyřtatoletá bilance realismu: organizací odborářů v Athenaeu, bojem za svobodu kritiky a slušný tón v polemice, upřímnými Tristii začal — snižováním odborné práce, na odiv stavěnou ignorancí, ublžením kritiky, farizejstvím, pustým tónem a piráctvím končí. — Pan Machar v Čase 3. t. m. vytýká mi „přemet“ v Herbenově aféře r. 1905. V tom se jaksi zmýlil! Já od počátku aféry jsem stál čestně a přímo proti p. dru Herbenovi, a stojím až po dnešní den. Ale p. Machar sám provedl tehdy saltomortale; napřed se tedy zřekl p. dra H. „definitivně“ — a když výkonný výbor po příkladě jeho a po příkladě p. prof. Masaryka se zřekl p. dra H. také, najednou podlým způsobem obrátil a jal se výkonný výbor hanobit, nazývaje čin jeho „největším svinstvem 20. století“. Ano, „svinstvem“ dle vlastních slov p. Macharových bylo spoléhat v poctivost jeho prohlášení a doufat, že za tím, co dvakrát určitě prohlásil, dovede čestně a důsledně vytrvat. Já sližuji, že se toho svinstva nedopustím už nikdy — důvěry v poctivost a důslednost p. Macharovu jsem posbýl již roku 1905, patrně navždy. — Jsou to hodně řízná slova dřívějšího obdivovatele Macharova. — Při nynějším boji skupiny „Přehledu“ s Masarykovicí jest jedna okolnost mnohým velice nápadná! Kdo se odváží dítv třebaš jen velice opatrnou kritikou uraziti majestát Masarykův, hned proti němu metány z „Času“ ostré šípy. V srpnu t. r. vytkl „Přehled“ straně Masarykové nezdramé zamlčování a nesprávné popírání, antichambrování u mladočechů, náhle se jevíce politickou bezzásadnost. Prý „výkonný výbor má v straně pokrokové asi tolik váhy, jako duma v Rusku . . . Nikdy nedělal nic jiného, nežli že schvaloval názory a kroky prof. Masaryka. Nebyl ani sborem poradním, tím méně rozhodným.“ Masaryk prý své prostředkování u mladočeských politiků podnikal bez souhlasu a vědomí výkonného výboru. Stav pokrokové strany pokládá „Přehled“ za zradu programu strany, která po desítky let vystupovala proti modlářství a autoritářství a pro svobodu kritiky.“ Také „Přehled“

připomněl mimo mnoho jiného: „Kompromisem ze dne 17. prosince 1905 výkonný výbor a většina oposice, ač na sjezd měla většinu, prominula p. Dru Herbenovi vyloučení ze strany s výminkou, že p. Dr. Herben nikdy nepřijme veřejnou funkci ve straně. Nedávno volbou p. Dra Herbena do výkonného výboru kompromis ten, činící právní základ pro další naše členství ve straně, byl poražen . . .“ A Masaryk mlčí k výtkám těm nyní vytrvale jako zatezaný — jako by mu je nebyli předhodili jeho vlastní žáci. Vzkázal z Ameriky volným myslitelům, že také tihne k svobodě, ale na druhé straně ani se neodvažuje odraziti důkazy, jež ho viní z nesvobodomyslnosti, z diktatorství, z bezzásadnosti. — Ovšem při tom všem chodí kázat o zásadnosti, důslednosti a svobodě jiným — docela i do svobodné Ameriky. Chtěl reformovati i za oceánem, zatím co pod vlastní jeho střechou nastal smutek přímo babylonský. Theorie a praxe!

(9) **Jak vyrovnává básník (11) své účty.** Když pokrokař Chalupný pravdivými řádky odsoudil Macharovo fanatické zhrdání křesťanstvím, odpověděl básník, že s takovými mladenci mluví jen v předstí. Když „Obnova“ zcela taktním a věcným způsobem dokázala tomuto „filosofovi“, jak neaprávedlivě píše ve své zaujatosti proti „jedu z Judey“, dobrák básník na to „realisticky“ odpověděl pepickou sprostotou, kterou hned radostně opakovala „Osvěta lidu“ jako nějaký autoritativní posudek. Machar jest nyní vyzván v „Zrcadle pokrokového tisku“, aby dokázal věcně oprávněnost svých invektiv. Uvidíme, zda se odpovědi dočkáme. Kdo si myslí, že jsou mu dovoleny hrubé nadávky, od toho má přece právo potupený časopis žádati odůvodnění. „Čas“ napsal letos: „Nám je věcnost a slušnost polemiky předním požadavkem žurnalistu a řídíme se jím až do krajních možností.“ — Ano, ano, proto tedy asi otiskl „Čas“ polemové sprostoty Macharovy jako odpověď na úvahu historicko-náboženskou. Uvidíme, zda bude Machar tak statečný v protidůkazech, jako je srdnatý v nadávkách. — Na Karáskovu kritiku „Říma“ odpověděl Machar v „kritickém“ „Čase“: „S njeté silnice naší oficiální literatury posílá mně přítel dva listy z Moderní Revue. Ano, ta prý je tam už také. A na těch dvou listech posuzuje pan Karásek mou knihu Řím. A přítel miní, že bych mu měl ukázat jeho „očividné omyly.“ Ne. Přčetl jsem tři věty zpočátku, jednu zprostředka a podpis. „Zuam písmo i muže.“ Totéž jako před desíti lety. A odpovídat mu dnes? Já? Ani podpatkem, natož perem.“ Hezky pohodlně! Nemůže-li p. Machar odpověděti reální polemikou, odpovídá hrdou pózou, do jaké se dovede vpraviti každý. A tohle snad mají být vzorné příklady, jak „synové Heliovi“ a jiní literáti mají vyrovnávat své účty s otevřenými kritiky, kteří nechtějí zbytečně podkufovati. Uctivě děkujeme za takové dokumenty realismu.

Školská hlídka.

Zajímavé rozhodnutí okresní škol. rady v příčné schůzi pokrokařského učitelstva. Čteme toto vynesení: „Ředitelstvím a správám škol! Hledíce ku případu z nedávné doby, přejeme si, aby co do účasti učitelů při schůzích jednoty učitelské byl zachován tento postup. Jakmile dojde členy učitelského sboru pozvání ke schůzi jednoty, necht ti, jichž se týče, ihned osobně o to se sdělit se svým správcem školním a necht prostřednictvím tohoto vyžadují si dovolení u místní školní rady (odst. 3. § 115., odst. 1. § 132. def. řádu škol. a vyuč., odst. 11. § 11. zák. zemského ze dne 24. února roku 1877. č. 17 z. z., řádek 32.—36. na stránce 37. „Věstníku Vládního“ ročníku 1886 část IV.) Ředitel a správce škol rozhodnou o tom, kterak po případě pomoci zbylých sil učitelských pro den schůze vyučování bude obstaráno, a podají c. k. okresní školní radě zprávu o tom, kdo ze sboru schůze jednoty zúčastniti se miní a co pro den schůze co do vyučování opatřeno. Nařízením tímto nemá se nijak brániti účasti učitelů při schůzích jednoty, leč má se jim zabrániti nedorozuměním mezi správci škol nečleny jednoty a učiteli členy jednoty. Vynesení toto budiž zapsáno do indexu normalií a budiž vždy při první domácí poradě na počátku škol. roku učitelstvu na paměť uvedeno.“ — Dostí vhodná látka k srovnávání. Může-li inspektor vnučovati prázdno při schůzích jednoty, tím spíše mělo by být prázdno při náboženských cvičeních. Či by toto prázdno odpovídalo méně duchu stávajících škol. zákonů než prázdno udeřované pokrokařské organizací? V borejším vynesení inspektor sám (tamtéž) priznává, že členové jednoty ani nežádali o dovolenou správce škol, kteří nejsou členy jednoty. To byl jistě vzorný pořádek! A pak měl snad ještě pomilovaný správce říditi školu dle stávajících předpisů. Pokrokařští páni asi hodně užívali zlaté svobody, když sám pokrokařský inspektor poznal nutnost nařízení, aby učitelé za dovolenou žádali. Věru bylo by záhodno

těž zvědět, jaká nařízení vydal též inspektor v příčině nábož. cvičení. — Ostatně jest otázka, zda udělení výše zmíněné privileje spadá do kompetence inspektorovy. Místní školní rada má právo dáti prázdno jeden den v roce; kolikrát však musí tak učiniti k vůli schůzím jednoty? Nechtějí pánové povinnou trochu lépe, co stávající, dosud neodvolané zákony povolají a co se téměř přičí.

Práce sociálních demokratů.

František Stumpe, brusič skla a předseda soc.-demokratické skupiny „Klein Semering“, jako hlavní sběratel liberecké nemoc. pokladny, zpronevřil 4000 K a uprchl.

Odpolední „Nár. listy“ ze dne 7. t. m. oznamují zprávu z Královce: „38letý advokát Schwarz od 29. října beze stopy zmizel, vzav s sebou listiny. Byl také politicky činným a předákem sociálně-demokratické strany.“

Jakým drzým balamucením chtějí si socialisté dělati reklamu, o tom čteme řádky „Týdne“ z 2. listopadu: „Některé sociálně-demokratické listy přinesly přehled organizace hornického dělnictva v „Unii“. Roku 1906 bylo prý 30.135 členů, přistoupilo 3852 a vystoupilo 1706. Celkový příjem „Unie“ činil prý 102.554 K, vydání 66.455 K. — A nyní jest otázka, jak je to možné, že od 30.135 členů sešlo se za celý rok pouhých 102.554 K, když každý v „Unii“ organizovaný dělník musí jí ročně platiti 30 až 50 K. Kdyby 30.000 členů platilo r. čně pouze po 30 K, sešlo se dohromady 900.000 K a ne pakatel 102.554 K. — Má-li býti účtování, jež v tomto případě sociálně demokratické listy jako „Na zdar!“ přinášejí, platné, pak jest skutečně „zázrak“, že 30.000 dělníků dá si od svých vůdců na nos všeti bulky, jako že je 30krát 30.000 bác jen 102.000!“ — Inu, soudruzi organizované a solidární nejen agitují, ale i solidární a ukázněně věří. Na to se spolehají jejich vůdčí počtáři.

Rudý tajemník buray práce v Brestu (ve Francii), občan Legall, který byl obžalován pro svádění k loupeži a krádeži, byl odsouzen na tři měsíce do vězení.

„Čech“ píše v č. 301.: „Právo Lidu“, které den co den rozdmýchuje a rozněcuje třídní boj a které nízkým a nesvědčivým způsobem snižuje úroveň svého povinného členství, věnovalo oněhdy několik sloupců bratrovi Řezníčkovi, jenž zpronevřil přes 10.000 K v nemocenské pokladně rukavičkářských pomocníků v Praze, která jest v rukou národních sociálů. „Právo Lidu“ věnovalo tomuto případu po svém způsobu zvýšenou pozornost, vedeno jsouc jen a jen referentskou poctivostí! Ale za to pomlčelo úplně ve své rubrice „Ze soudní síně“ „z vyšších důvodů“ o soudruhovi Štmovi, jenž zpronevřil peníze jednak v nemocenské pokladně pomocníků čalounických (1000 K), jednak v ústředním spolku čalouníků (3000 K), jenž, řídě se sociálně-demokratickými zásadami o volné lásce, zachycen byl policií v bytě chansonety A. M., kde patrně staral se o pilnou svou manželku a odrůstající dvě dítky, a jenž pro dotčenou zpronevěru odsouzen byl také k několikaměsíčnímu těžkému žaláři. Obě vzpomínuté instituce mají ve svých rukou sociální demokraté, jejichž předáci sice nepracují, ale přes to přece dobře se mají. Nový zase doklad o naprosté nestrannosti „Práva Lidu“ a o smyslu sociální demokracie pro objektivnost.“

„Opavský týdeník“ píše 9. t. m.: Veselá příhoda udála se v redakci „Ducha Času“ 23. října t. r. V polemice s „O. K.“ píše „D. Č.“ doslovně: „... A jsme ochotni všechny peníze od židovských neb jakýchkoliv kapitalistů nám věnované do posledního haléře věnovati třebas na mše, poví-li nám „O. K.“ o jejich pramenu. — Slovo tedy dělá muže a my doufáme, že „D. Č.“ slovu dostojí a vyplatí třebas na sirotky slovenské peníze, které dostalo panstvo z ředitelství vlčkovského, pak peníze, které vyplátila Tillova pekárna a Strassmannův pivovar za zrušení bojkotu. Peníze, které „Duch Času“ dostával za celostránkové inseráty, jsou také peníze kapitalistů, protože do bratrské pokladny platí stejně kapitalista jako dělník.“

Socialista Prokeš vyhrožoval mistru Pachutovi v Mor. Ostravě za to, že též častěji o něm pronesl svůj odsuzující názor; nakonec prohlásil na dílnu Pachutovu bojkot. Když

však dal Pachuta do socialistického „Ducha Času“ celoroční insert, byl „bojkot“ zrušen. Když však přestal inserovati, začalo se s bojkotem znovu. Po čase — když socialisté poznali, že bojkot málo Pachutu zmořil, ohtěli socialisté od něho 50 K a uznání soc. demokratické organizace za zrušení své klatby. Mistr nic. Proto začali ještě mírněji. Rudý sekretář Pergl poslal Pachutovi velice uctivé psaní, dokládaje, že k vůli smíru nekladou socialisté žádných zvláštních podmínek. Inu — mistr Pachuta zkrátka byl srdnatější než celý dav některých intelligentů, kteří před pokřikem několika „demokratických“ štváčů hned klekají na kolena a dávají svojí zaječí povahou v šanc osudy lidí pokojných, kteří mnoho křičeti nechtějí.

Kam se podělo 22.000 lir? táže se organizované dělnictvo v Itálii vůdce sociálních demokratů Ferriho a redaktorů sociálně-demokratického „Avanti“. — Kdo ukradl tuto sumu? táže se „Scintilla“ (Jiskra), jiný dělnický list. Je-li darebáctvím 22.000 lir ukrásti, je ještě větším, krádež tu zamlčovati. Proto se krádež ta zamlčuje, aby se nepřišlo na to, kam se ty peníze poděly, v čí rukou zmizely. „Scintilla“ dále píše, že italské dělnictvo vůbec neví, kterať se s jeho penězi nakládá. Veřejné účty pánové kolem Ferriho skládají, kdy chtějí a jak chtějí. Tak ku př. organizovaní dělníci přistavni v Janově již po šestý rok neviděli účty svých příspěvků. Peníze se vybírají a nikdo neví, kam se podějí. Z fondu vybírají se peníze po tisících i po desetitisících, aniž by se kdo hromady tázal. Po poslední stávce v Terni „Scintilla“ volá: Sem s účty! Z 80.000 lir od dělnictva sebraných bylo mezi stávkující rozděleno pouze 50.000, kam se podělo ostatních 30.000? Náš proletariát smí se přece dozvědět, kam peníze přišly, mnoho-li se rozdělilo. My to víme, nač to přišlo: na bankety, na manifesty, na cesty, na přivítání. „Avanti“ se obviňuje, že zavinil porážku stávkujících. Peněz bylo k rozdělování ještě dost. Víme o mnohých skandálech, jež musí teď vyjít na jevo. Jeden z vůdců sociálních demokratů zaprodal se pánům za 1000 lir, načež své bratry zradil. — Až hromobití podobné uhoří někde jinde!

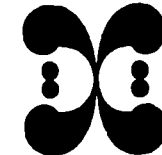
Uzavřené dopisy, zasláné počátkem října na adresu Jos. Šamalíka, katolického poslance a redaktora, ocitly se záhadným způsobem v redakci socialistické „Rovnosti“, která je v úvodním článku doslovně uveřejnila. Jak se říká takovému porušení listovního tajemství? A co říci o listu, který se, ještě veřejně pochlubí, jak dovede prohnat takové využití? Komu to účel světlí prostředky? Aféra ta bude mítí dohru u soudu i v parlamentě.

Legitimní žena socialistického bordeláře Fryštáka z Mar. Hor, kterou tento opustil, jest starší osoba, která nyní vydělává svým dětem chleba posluhovaním. Jde-li tato poctivá, udržená žena kolem nevěstince Fryštákovy, tu ještě nevěstky na ni jízlivě pokřikují — za přítomnosti vzorného manžela. „Opavský týdeník“ k tomu dodává: „My se konečně nedívíme Fryštákovi, ale dívíme se našemu obecnímu představenstvu, dívíme se těm různým humánním ženským spolkům, které zde ostávají, že mohou trpět podobnou společenskou neřest. Ovšem, některé osoby mají z nevěstince dobrý výdělek a proto na mravnost se plije a pracuje se všemi pěti, aby tento spuetlý dům otravoval naše rodiny.“ — A pak se socialistické zloby každý bojí, dodáváme my.

Kladenské „Právo“ dne 1. listop. píše: „Zmínili jsme se v předešlém čísle, že podali soc. demokraté (Mach a Brožík) žádost ku městské radě v Kladně, by učiněny byly kroky proti zdražování chleba. Městská rada svolala sociál. komisi na sobotu 19. a středu 23. října. Výsledek setření pro přítomné soc. dem. byl málo radostný. Zjištěno bylo, že nejdražší chléb jest z „dělnického“ pekárny v Kročehlavech, která prodává hlavně dělnictvu — a sice ne snad o haléř na bochníku, ale až o čtyři a 5 haléřů na 1 kg. Zda-li pak soudruh Aust podá interpelaci proti lichvě v socialistických závodech? Či není to lichva, prodávati chléb o 2 kr. na kg draž než jest jinde? Oni štvou, že chléb jest drahý — to ovšem ví dnes každý — ale komu by napadlo, že ten, kdo křičí o drahotě — sám nejdraž prodává — ač proti

těm některým zebrákům živnostníkům (kteří obchodují s několika „šestáky“ a nemohou ve velkém nakupovat) — ve velkém daleko výhodněji a laciněji nakoupí. Neříká se to jako když zloděj křičí „chytte ho?“ — Ovšem je potřeba „správců“ — přijdou volby atd., peněz je potřeba a u socialistů zvlášť. — Počítejme, že na 105 bochníků z „dělnického“ vydělají proti skutečné ceně chleba od jiných firem 12 korun — počítejme kolik chleba se prodá — kolik to činí do roka a vidíme ty dobrodince chudého lidu. Musíme říci chudého lidu, poněvadž skoro výhradně pouze dělnická třída chléb tento bere.“

Socialistický list „Lavoro“, vycházející v Janově, napsal: „Jest již na čase, aby do-savadní sociální zásada: „náboženství je věc privatní“, byla hozena přes palubu; strana naše musí snažiti se, náboženství vyhnati i z domácnosti a pokud možná vyrvati i ze srdce. Kužsi má se odpor klásti nejen tehdy, „plete-li se do politiky“, ale i na kazatelně, s níž musí býti sehnán. Učení socialistické je v příkrém odporu s křesťanským; křesťanství káže pokoru, my sebevědomí, ono metafysiku nebes, my skutečnost zde na zemi, ono resignaci, my vzpouru. Já se nestarám — pokračuje pisatel — propíralo-li křesťanství za starých dob; nebudám se o to, zdali Prometheus, anebo Joviš je mi sympatičtější, zdali špinavý Job, zdali anarchista Pavel byl lepší, než autoritativní Petr. Kdo dnes žije a nové idey vyznává, musí ukazovati na nebezpečí, hrozící nám od křesťanského ducha v lidu. Socialisté mají povinnost nejdříve odkřesťanit sebe a pak i lid, načež musejí se aristokratisovati. Demokracie neznámá lísání se davům, nýbrž povznesení se; demokratem je, kdo se snaží davy povznášeti ke všem žádostem, k požívání. Naším úkolem je, školu a stát získati volné myšlenky.“ — Tato hrubá slova jsou aspoň upřímná. Socialisté před volbami v Kladně mluvili podobně — a pak při agitaci v katolických obcích řhali, že prý náboženství nechtějí lidu bráti.

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

gramofony
a fonografy,
desky a válce,

nejosvědčenější
gasolinové lampy
a žárová tělesa
v hojném výběru a nejlevněji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jeť v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

UHLÍ nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

VIKTOR ČEJKA,
sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj hejně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Všecky knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná- kupní pramen v Rakousku veškerých kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberek a
kovoého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové cenníky, rozpčty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvotnější-
ho provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpčty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

NÁBYTEK — A — KOBERCCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
: nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ

V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!

Katalogy zdarma!

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromáždov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati ze levné ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJI UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBÁŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1863.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhádce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dodává

císa. a král. dvorní

velkozávod truhlářský

K. V. Skuherský

Hradec Králové,

proti hotelu „Merkur“.

Cenníky a prospekty zdarma a franko.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

sve vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Korvikské ul., vyučení pastíř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
vaných kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlátí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukásku, rozpčty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejjstkovnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. čis. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se krásnými
rámy, stěmi vsazením.

Veškeré rozpčty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Triumf sezony!

Chcete-li si pořídit stálou zábavu,
 chcete-li aby ta zábava byla dokonalá,
 chcete-li aby reprodukováná hudba byla zvukná,
 chcete-li aby vyvozovaný zpěv byl čistý,
 chcete-li mít radost ničím nerušenou,
 chcete-li být úplně spokojen — zkrátka
 chcete-li mít stroj naprosto bezvadný,
 pak koupíte si jen náš

gramofon „OREL“!

„Orel“ má vkusnou úpravu a květinový trychtýř,
 „Orel“ má skoro nezničitelný silný stroj,
 „Orel“ má odbornými časopisy uznanou nejzvučnější zvukovku,
 „Orel“ má technicky bezvadné zvukorámě,
 „Orel“ má proto lahodný, plný, sytý hlas,
 „Orel“ není žádný tuctový německý fabrikát,
 „Orel“ je stroj ideálně dokonalý.

Nejlepší příležitostný a vánoční dar.
 Každý, kdo osobně přišel stroj koupit, koupil vždy jen „ORLA“, jakmile slyšel jeho krásný přednes.

Žádný jiný stroj v této ceně Vás tak neuspokojí jako „OREL“. Věřte odbornické radě a kupte si jen značku „OREL“.

Cena K 150.— franko i s bednou kamkoliv.

Při hotovém zaplacení přidáme 3 oboustranné plotny. Dodá Vám jen firma

K. Jarušek a spol.,
 první český a největší
 odborný obchod mluvícími stroji na Moravě,
 Brno, Velké náměstí č. 6.

Žádejte „Jaruškovy Besedy“

Nejlepší

vánoční dar!

Objednejte včas, před
 vánoci bude jistě vyprodán.

Správky rychle, levně a se zárukou.
 Též poštou.

Visací bytové hodiny od . zl. 2—
 Spolehlivé kapesní hodinky
 do práce od . zl. 2.50
 Studentské, pánské, úřednické a světo-
 známé precizní hodinky: Schaff-
 hausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
 Viktoria atd. za nejnižší ceny.

Stetá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
 s krásným hlasem bicích strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
 mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradec Králové,

— vedle hotelu „Merkur“ —

Káva, vino, lahůdky.

Leopold Krška,
Hradec Králové.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

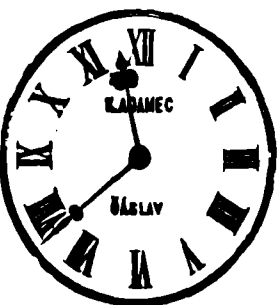
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
 se na požádání franko zašlou.

První výroba

věžních

hodin

v Oáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Půjčuji za nejmírnější poplatky
 ku národním slavnostem
obleky
 všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě
 zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měketa,
 Hradec Králové, Pětidomy, č. 288.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárokuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
 proti 30denní výpovědi a 6 1/2% proti 90denní
 výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
 sdložen v Praze opětne revidována.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
 pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krápě-
 jemi krve a ranami,
 též krásné s be-
 ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
 birmování se stuhami
 a případnými nápisy,

svíčky a obět. před-

měty pro místa pout-
 nická, prvnější pří-
 padnými obrázky o-
 zdobené,

svíce pro chrámové

lustry,

svíce kostelní ste-

arinové,

zápalkový drát,

svíce obětí

ve všech velikostech

sloupky voskové a

polovoskové,

jakož i veškeré do oboru
 toho spadající výrobky do-
 poručuje veleřádně kruhům
 duchovním největší speci-
 elní záhod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: **PRAHA, Václavské náměstí, 40.**

Telefon 914.

Továrni sklad: **Píseň, Sacká ulice č. 7. Telefon č. 416.**

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, zlatá medaile. Paříž 1905, zlatá
medaile. Londýn 1905, zlatá medaile. Praha 1906,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, zlatá medaile
Antverpy 1906, zlatá medaile.

Výrobky vjeetr. uznané. Vzorky a cenníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 15. listopadu 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Moderní svoboda.

II.

(3) Může být dána jednou každému jednotlivci ve společnosti lidské tak plná svoboda jak si to někteří nerozumní fanaticové představují? A i kdyby byla dána každému poměrně svoboda větší, než jaké za dnů našich požívá, bude to vývinu lidské kultury ve smyslu zdravém, nezneužívají celé davy lidstva své větší volnosti, větší bystrosti k tyranisování a podvádění jiných? Neutíží mnozí své veliké svobody šikovnými čachry k uhájení choutek sobeckých, na úkor blaha obecného? Až by všichni lidé dobrovolně se dávali ovládati snahami ideálními, až by měli stejnou povahu, stejný vývoj duševních schopností, stejný smysl pro práva druhého, pak by se ovšem dalo čekat od veliké volnosti mnoho dobrého. Ale za nynějších poměrů?

Tažme se, zda smí být dána nedospělému chlapci taková svoboda, jako muži dospělému, má-li to být pro lidstvo zdravé. Veliká svoboda daná nevypěstěnému, zcela nezkušenému jinochovi může být velice zhoubná. Dá-li se už do rukou dítěte, poraní se jím, starší člověk však ho užije k užitečné práci. A teď, kdo ustanoví přesně, v jakém stádiu má se dáti mladíkovi svoboda taková, jako dospělému? Vždyť na druhé straně jsou případy, že chlapec má v některých věcech bystřejší soudnost než člověk dospělejší, který jest líný k všestrannému uvažování.

Zaslouží pohodlný marnotratník takovou svobodu, jako muž příčinlivý a spořivý? Vždyť by řádné poručnictví prospělo línému marnotratníkovi víc než dovození, aby se svým majetkem zacházel, jak by mu bylo libo. Ale jak bystrý a všestranně uvažující by musil být soudní tribunál, který by měl rozhodnouti vždy správně, kdo skutečně zámyslně mrhá svůj majetek a kdo zcela řádně, rozumně si počíná ve svém zaměstnání.

Jedni jsou bystří, pilnou četbou se stále vzdělávají; druzí však by raději dělali nejtěžší práci, než by se soustavně o jádru moderních proudů poučovali, a jiní jsou docela slabomyšlní. To zase nutká k přemýšlení netoliko o lci, ale i rubu svobody. Muž politicky vysoce vzdělaný nerad vidí, usobují-li si třebas veliký bohatý ignorant stejná práva v zasahování do politiky. A takový nevědomec svým hlasem přece nepřispěje svým rozhodováním k uzdravení poměrů sociálních a politických. Ale tu jest zase otázka. Lze se přesvědčiti dokonale, kdo časové otázky ovládá dobře a kdo jim rozumí málo nebo nic? Neublížilo by se třebas některému prostému člověku velice, kdyby byl zblázněn vyloučen? Možná, že jeho praktický smysl a dlouhá zkušenost platí víc než veliká učenost čerpaná z knih. Ozvalo se zdravé heslo: „Hlasovací právo pro všechny!“ A toto heslo zajisté za nynějších poměrů, kdy bykratě rozhodovali v neprosperách i bystrých chudších, bylo velice zdravé. Počítejme však, jak veliký počet lidí užil svého hlasovacího práva při volbách evědoměle a zcela svobodně. Dobré čtyry pětiny voličstva neznaly programů jednotlivých stran, nevěděly, jak tyto strany hlásané hesla prakticky provádějí, jaké jsou řády konstituce naší. A teď se měly davy rozhodovati pro to, co by bylo prospěšno celému národu! Často kolik řekníků do obce přišlo, tolikrát bylo změněno u velké části voličstva „politické přesvědčení“. Dobrý jazyk triumfoval víc než nejlepší program. A pak ta svoboda voleb! Ti, kteří nejvíce po svobodě dříve křičeli, ukazovali se v rozhodném okamžiku jako největší tyraní a to tyraní tací, že by nebylo divu, kdyby vlastní „svoboda“ (vlastně zlovůli) učinili jiní přítrž. Jak se to v theorii hezky mluví — a jak se jedná.

A jest vždycky zdravé dávatí svobodu úplně rovnocennou lidem takovým, kteří ji přechasto zneužívají k šlapání práv lidí jiných? A tu se zase naskytá otázka, jak lze vždy spravedlivě rozhodnouti, kdo svobodě hude,

kdo zná ctití svobodu každou. — Ze všeho patrně, jaké trapné stíny vleče za sebou moderní „šíření svobody.“ Ale o těch nesnázích, temných stránkách nyní mluví málokdo. Přednášedě dovedou na schůzích lid „svobodou“ velice opojiti, ano i zfanatisovati, ale ku klidnému, rozváznému přemýšlení širokých davů, nepřivádějí. Veliký zástup dělá demonstraci, oči hněvivě jiskří. Vezmí několik těch lidí stranou, taž se jich, proč vlastně demonstrují, jak bluboká znalost poměrů vede je k politickému projevu. Seznáš přechasto, že to jsou nepřemýšlelci chudáci, jejichž naivnosti zneužívají hršně chytřejší agitátoři k svým sobeckým cílům. Pak se píše v novinách o svobodném projevu uvědomělého lidu! Leč pravdou zůstane, že takové zneužívání prostomyslných nositelů svobody, vábení jejich svobodné vůle k souhlasu s proudy nezdravými jest horším hříchem, než odměřeně poroučení člověka pectivějšího lidem, kteří jsou na něm závislí.

Obraťme zřetel ještě jinam. Pokrokový profesor tázal se chytře svého žáka gymnasisty, zda by chodil do kostela, kdyby nemusil. Pokrokový paedagog, milovníku svobody, vzteč, že by i mnoho dětí nejzbožnějších českobratrských rodičů nebylo chodilo k dlouhým pobožnostem, kdyby jim byli rodiče přímo nepřikázali. A kdyby nebylo stávalo u českých bratří přísných zákazů tance, večerních toniek, atd., kdo ví, kam by byla nevypělou mládež svoboda vedla! Měl jste se však hned tázati nikoli jednoho, ale všechněch žáků, zda by se učili vyšší matematice, řečtině a latině — kdyby nemusili. Přes dvě třetiny začta — chtělci-li by odpovídali — řekli by, že by ochotně hned učebnice o těch předmětech pojednávající prodali. Známé to dobře, jak na př. mnozí žáci, místo co by hleděli ze studia řeckých a římských klasiků těžiti pro zvýšení svého estetického nazírání, hubují na to studium jen což, jako na věc zcela zbytečnou! A jeden dosti bystrý student řekl mi po maturitě, že by byl rád, kdyby mu pilně prostudované matematické formulky co nejdříve z hlavy vymizely. A takové zjevy nutkají zase k otázce: „Jest dovoleno, popřáti každému plnou svobodu, aby se učil, čemu by chtěl a kdy by mu bylo libo?“ Tu by byly se svobodou největší potíže. Řečte, že necháváte zcela na svobodné vůli rodičů, chtějí-li poslati dítka do školy čili nic; seznáte, že dobré tři pětiny dětí školu vůbec navštěvovati nebudou — přes všechno vychvalování, jak smysl pro pokrok v našem národě se vzrývá. A přece obecně se uznává, že škola jest dobrodínem lidstva. Místo vymáhání pravidelných daní řekněte, že na zvelebení školství, ústavy dobročinné, na řádnou úpravu silnic může každý dáti tolik, k jaké sumě jeho svobodná vůle se rozhodne; poznáte, že sejdou se přispěvatelé tolik nepatrně, že by se s nimi nedalo začítí nic. Dobře, tohle konečně sami pokrokaři uznají. Ale proč na druhé straně tolik farizejsky se horší, jestliže katolickému dítěti ukládá se ve škole za povinnost poslouchati náboženské výklady?

Svoboda tisku! Ta prý má být ještě větší. Co však říci takovému listu, který, svobody tisku zneužívaje, ze sobeckých pohnutek nespravedlivě tupí některý spolek nebo jednotlivce, a když jest žádán buď za důkazy nebo za charakterní odvolání, odpoví hrubě nestoudnými pomluvkami novými? Co říci o dryáčnických listech, které bezohlednou koutou mrskají lidi jinak smýšlející a všemi prostředky snaží se obmeziti svobodu žurnálu toho, který se poctivě proti útokům hájí? Co říci listům, které pod štitem svobody učí své čtenáře nejprostějším nadávkám a to tak nízkým, že by řádná matka, sotva čísti umějící, svému synovi taková slova netrpěla? — Také stíny moderní svobody a to hodně temné.

Jen člověk srdce nšlechtilého, člověk, který cítí vážnou zodpovědnost před Bohem i lidmi, člověk sám sebe dobře zpytující, skromný, schopný sebezáporu pro blaho jiných dovede své svobody dobře užívati; jen člověk na všechny strany spravedlivý, který má

vřelou vůli vésti k pravdě a který nebojí se přiváděti lid k důkladnému sebepoznání, řídí svoje svobodná rozhodnutí správně. Kde se zneužívá svobody pod záminkou velikých ideálů chytře k účelům nepoctivým, tam svoboda, měnící se ve zvlášť, jest neštěstím a nikoli požehnáním. Dajte lidem zlým a sobeckým plnou svobodu, a oni nejčistších ideálů zneužijí k hotovému kramafení a k mrskání každého svobodného občana, který se jim nechce propůjčiti za nástroj jejich zvlášť. Pravá, ušlechtilá svoboda jest pojem tolik vymezený, vlastnost tak vzácná a posvátná, že ji často nejméně rozumějí lidé ti, kteří o svobodě mluví nejvíce, nepoučujíce lid, kam až dobře pochopená svoboda sahati může.

Dopis z Prahy.

Jak obecní starší malostranskí pečují o sájmý malostranské. Jest nesporno, že Malá Strana jest nejzanedbanější čtvrtí pražskou. Zanedbanost a neuvěřitelné poměry, jaké v ní zavládly, staly se již v celé Praze příslovečnými. Malá Strana jest pražským městem, v němž v posledních deseti letech byla postavena pouze jediná budova — c. k. zastavárna, ježto asi půl tuctu ostatních budov, jež byly postaveny na místě stávajících domů starých, nelze vlastně ani počítati za nějaký přírůstek domů a bytů, jichž na Malé Straně jest více než-li nedostatek. Skutečně bédnou politikou, prováděnou na staroměstské radnici proti Malé Straně, lze nazvati dosavadní zanedbávání Malé Strany, a sice za souhlasu obecních starších malostranských. Ne sice všech, ale jich většiny. Do čeho stěžuje si živnostnictvo a řemeslnictvo na Malé Straně? Hlavně do úbytku obyvatelstva, jenž zvětšuje se každým rokem. Následkem bédné stavební politiky vystěhovala se čtvrtina obyvatelstva malostranského do obcí zábranských, Břevnova a Bubeneč, ze kterýchžto někdejších vesnic jsou dnes města o mnoha tisících obyvatelů.

Kdyby obecní starší malostranskí chápali svůj úkol a kdyby měli rozhled, jaký nezbytně musí míti každý, kdo chce zastupovati zájmy svých voličů, dávno byli by musili prohlédnouti, že Malé Straně pomůže jenom přírůstek obyvatelstva, dostatek bytů, povznese školství a řádná komunikace s obcemi zábranskými. Hromadné prodávání malostranských domů za úřadovny zemského výboru a mládožitelství, ponechávání velikých komplexů, vhodných k zastavání, v rukou vojenského eráru, Malé Straně nepomohou! Jakou politiku někteří malostranskí obecní starší provádějí, o tom svědčí již dokladů přímo nadbytek, doklady pak z poslední doby jsou následující:

Na Malé Straně, kdykoli se koná nějaká schůze, vždy malostranskí obecní radové mají plná ústa stesků, že na Malé Straně „panuje nedostatek bytů“ — „že bude nutno postarati se o dostatek bytů“ — a že, „když bude dostatek bytů, budou se na Malou Stranu stěhovati lidé“ — „povznese se obchod a průmysl“ — — — Jedním z hlavních hlasatelů této ideje byl dosud malostranský obecní starší a dlouholetý městský radní František Hubáček, dlouholetý inspektor záduší Olšanských hřbitovů, vrchní ředitel chudinského ústavu král. hlav. města Prahy a člen mnoha obecních komisí. Když tento pán v hodnosti obecního staršího domohl se sociálního postavení, o jakém na Malé Straně nikdy ani netušil, počal projevovati zásady své hodnosti také skutky. O domně až jeho péči o přibuzné, o které již častěji měli jsme příležitost se zmíniti, svědčí, že zaopatřil bezmála dva tucty svých přibuzných při pražském záduší. V posledních dnech překvapil horlivostí, a jakou prodal dva své domy v Letenské ulici místodržitelství za kanceláře. Na třicet nájemníků obdrželo pak ihned výpověď, aby o. k. místodržitelství mohlo hned v únorovém období do domů oněch se nastěhovati! Tajně provedený prodej velikých těchto činžáků

vzbuzuje na Malé Straně pochopitelný rozruch. Tomuto zástupci lidu, Frant. Hubáčkovi, nic nevádí, že se z jeho domá vystěhuje bezmála půl farnosti u sv. Tomáše, že několik obchodů a živností v oněch místech bude nutno v dohledné době uzavřít. Nevíme, nebude-li se tento výtečný muž vymlouvat, že prodal ony činžáky v domnění, že místodržitelství dá je sbourati, aby byla lepší vyhlídka na královský hrad?!

Druhým výtečníkem v tomto oboru jest novopověšený obecní starší malostranský p. JUDr. Vilém Funk. Znamení tento zastance voličstva již předem po hospodách na Malé Straně se honosil, že po svém zvolení bude se starati, aby obec pražská zakoupila jeho šindelovou chalupu, nesloužící Malé Straně ke cti ani k ozdobě, za laciný peníz. Neméně starostlivý p. JUDr. L. Pinkas hodlá také prodati svůj veliký činžák, vystavěný z části na pilotech na ostrově Kampě, pražské obci K tomu doporučuje sbourati i protější dva domy na levém břehu Čertovky, aby prý byl uvolněn pohled! Inu, snad se pánům jedná o vhodná místa pro pomníky, které jednou vděční potomci postaví k jich chloubě a na věčnou slávu. Prozatím ovšem se vyjednávají, leč každý, kdo jenom poněkud do poměrů jest zasvěcen, záhy přesvědčí se, jak někteří obecní starší malostranští vážné pojímají své povinnosti.

Horlivá snaha malostranských obecních starších, aby co nejdříve zbavili se svých realit, na Malé Straně se těžce chápe. Není také divu. Bodři Malostranští nemohou pochopiti, že se jim za otce města nabízejí lidé, kteří sledují zájem vlastní, dávajíce mu přednost před zájmem svých voličů. Inu, není divu! Každý, kdo pány Hubáčky, Funky a pod. prohlédl, jasně pochopil, že tyto pánové budou povždy sledovati jenom vlastní zájmy. Na působení různých Hubáček Malostranští tak hned nezapomenou!

* * *

Trojice finančních kapacit. Ti, kdož byli překvapeni, s jakou rychlostí se pracovalo o připojení Střešovic ku Praze, jak všechny nahodivší se překážky „hravě“ překonány, jak opomenuto pozeptati se i okresního výboru smíchovského, co o věci smýšlí — což vedlo později k nemilému pro jisté kruhy posrdžení celé věci — jsou nyní poučeni, proč právě Střešovice bylo nutno s takovou rychlostí připojovati ku Praze — — Nemohl právem nikdo pochopiti, proč právě Střešovice, obec daleko široko svým obyvatelstvem pověstná, má býti připojena ku Praze, které přece z toho připojení nemohlo vzejíti nic dobrého, leda že Praze přibude na patnácte set sociálních demokratů. Primátora dra. Karla Groše nemohl přece nikdo považovati za tak nezkušeného, aby se domýšlel, že Střešovice po připojení ku Praze budou vysílati na radnici mladočeské obecní starší, aby posílili mladočestství na radnici staroměstské! Střešovice, kde se již pochovávají bez křesťanských a katolických obřadů, kde místnímu faráři vytloukají okna skoro každý měsíc, nemohly přece Prahu táhnouti — —!

Vše jest již vysvětleno! Kvůli tomu, aby tři páni, starostovi města Prahy velmi blízcí, mohli sblízknouti, připojují se Střešovice ku Praze. O nic více a také o nic méně nejde. Je to předně předseda správní rady elektrických podniků král. hlav. města Prahy, krupář Václav Brož z Hradčan, jenž divným řízením osudu stal se předsedou správní rady podniků elektrických a vede dědičné hodnost městského rady hradečanského; dále jest to Jan Kolář, starosta města Břevnova, a konečně osoba starostovi pražskému neobyčejně blízká, kteří rukou společnou a nerozdílnou koupili pod rukou pozemky ve Střešovicích na cizí jméno, a prodají je opět společnou a nerozdílnou rukou obci pražské na remisy pro elektrickou dráhu — —

Užasne pražská veřejnost, až zví o těchto neslýchanostech, užasnou sami tři tuto jmenovaní, až budou čísti tyto řádky. Tak budou napomáhati Praze tito triumfirové, tito velmi praktičtí obecní reprezentanti! Jen tak dále, pánové, a budete brzy hotovi. Zdá se, že žádná činnost nebude již opomenuta, aby pražští obecní starší si ji neosvojili a ji se nevyznamovali. Leč přece jen jsou určité hranice, až ke kterým lze dojíti, a dále již to pak nejde. Inu, má to ta matička Praha velikány, má to zastance.

Až jednou přišti její historik bude sepišovati děje naší doby, strne, jak obětaví, jak ušlechtilí byli konšelé v královském hlavním městě Praze počátkem dvacátého století. Tak obětaví, že až těžko mluvíti.

* * *

Bouře proti mladočeskému předání. O obětavosti některých mladočeských výtečníků mohly by se psáti kroniky. Obětavost ta není snad jenom pověstí a tím, že tito předáci ve Vídni, kde jako říšští poslanci měli zastupovati

zájmy národa, ukazovali se často jenom tehdy, když si šli pro diety, nýbrž obětavost tato ukazuje se i jinak. Jest všeobecně známo, že mladočeský výtečník by napřevzal funkce, která není spojena se sinekurou, kdyby mu slibovali nebe na zemi. Ovšem o funkce a hodnosti, spojené s tučnými dietami a hojnými odměnami, bývá tuhý boj. Jaká korupce vládne v řadách mladočeských, toho dokladem jest volba ředitele zemské banky, vysloužilého profesora dra. Blažka. Jako profesor české techniky v Praze měl dr. Blažek posici velmi snadnou. Bral tisíce ročně a nechal za sebe přednáseti assistenta, jehož platil stát! Když pak dr. Blažek osmohl již ani takto zastávati místo professorské, šel po vysloužení do penze, což odůvodněno churavostí páne profesorem! Choroba však rázem pominula, když v posledním zasedání zemského sněmu došlo k volbě ředitele Zemské banky, kterým professor dr. Blažek také byl zvolen. Obrovská sinekura, kterou byl obdařen, nese maličkost 40 000 K. Když v minulých dnech mladočeský komitét měl zaplatit plakáty a braditi různé výdaje, spojené s posledními doplňovacími volbami do obce pražské, obrátil se mimo jiné i na nově zvoleného ředitele Zemské banky dra. Blažka. Pochodil však bídě. Muž, její strana mladočeská povznese k nejvyšším hodnotám, její zaopatřila skvostnou sinekurou, jenž má, povšechně počítaje, na 60.000 korun ročních příjmů, vyznamenal se velikolepě — dal celých — — **pět korun** — —. Mecenášský tento dar způsobil v řadách mladočeských senační dojem, tak senační, že do dneška se snad nevzpamatovali — agitační komitét, aby nepodcenil sama sebe, slavnému mecenáši to věnování vrátil. Tak vypadá mladočestství ve svém slavném lesku — — tak vypadá jeden z vůdců v nedbalkách.

Kde jsou ti obětaví, šlechtní Riegrové a jiní, kteří dali všechno? Jak veliký to úpadek čestství a vlastenecké obětavosti!

—

Obrana.

(3) Odpověď „Východočeskému Obzoru.“ Píšíte, že v brožuře „Z domácnosti soc. demokratů“ jest vydána snůška nepravd, vypočítaných jedině na nemyslivé davy. Na to odpovídáme, že socialisté sami způsobem krajně drzým šíří ohlupující brožuru, kdež všechno od začátku do konce vymyšleno. Soudruzi přece vědí, že na př. „Řeč generála jesuitů“ jest nešikovnou vymyšleninou protikatolického spisovatele, který sám se k autorství přiznal. A přece řeč ta jest šířena jako slova skutečného generála jesuitů. Proti tomu bescitnému ohlupování vrchní štáb socialistický nic nenamítá. A nazýváte-li brožuru „Z domácnosti soc. demokratů“ jednoduše snůškou nepravd, jen to tedy dokažte.

Hříchy soc. demokracie, v brožuře uvedené, jsou hříchy dokázanými, souhlasnými zprávami mnoha listů i nekatolických ztvrzeními. Dále k zprávě „Obnovy“, že socialisté v opilsti insultovali kapucína, podotýká „Vých. Obzor“: „Což se velební otcové nebojí hříchu?“ Prý by socialisté různými zprávami bez udání osob mohli také opláceti. Prý se musí napsati, kteří socialisté to byli. Hezky chytrá otázka. „Východ. Obzor“ ví dobře, že se takových zmožených „zastanců kultury“ obyčejně na jména neptají, a že se spokojí okřiknutím takových provokatérů. Každý je rád, dají-li vůbec pokoj.

A pak přece ví každý, že známé socialistické knoflíky nenosí na kabátech ani národní socialistové ani katolíci. A pak sprostota z listů socialistických pochycená činí socialistu ještě známějším než jeho odznak. Aby si nemyslí „Východ. Obzor“, že je zde potřeba chytře někoho skrývat, oznamujeme mu, že těch kulturních a snášelivých řečí byl mimo jiné svědkem sekretář p. Jind. Mužík z Hradce Králové, když jel z Jaroměře. Ten dle libosti sdělí bližší podrobnosti. Když těch útoků bylo již dost, osval se proti nim sám. A nyní at se zase přihlásí ti, kteří tak jemně si počínali. Tropiti si poškleby a útočiti na člověka, který ani český neumí a tedy brániti se nemůže, toť věru zářivý příklad postupující kultury! — Podruhé bude nejlíp hned takové výlevy moderních vzdělanců oznámiti konduktérovi, který už poučí horlivce, že socialističtí vzdělanci aspoň ve vlaku mají dáti slušným lidem pokoj.

—

Politický přehled.

Boj o ministerská křesla skončen. Ministři hr. Auersperg, dr. Fořt, dr. Pacák a Prade s vysokým významáním propuštěni a současně jmenován ministrem obchodu mladočeský prof. dr. F. Fiedler, min.-krajanem čes. agrárník K. Prášek, ministrem krajanem něm. agrárník F. Peschka, ministrem orby zem. hejtman horno-

rakouský dr. A. Ebenhoch, a do ministerstva práce, které zatím má býti zřízeno, povolán dvorní rada dr. A. Gessmann. Tento přeměnou ministerstva získala především vláda, neboť povolanými ministry soustředěna pod vládní střechou rozhodná většina, které jest třeba ku schválení rakousko-uherského vyrovnání. A národa českému z této směny vzešla ponse naděje na svornost a společný postup všech čes. národních stran až na radikály. Bude-li tedy utvořen jednotný klub český, byl by to jinak zisk veliký, třeba že rozmnožení počtu německých ministrů o dva není pro nás ziskem. Ale ani dva noví Němci dr. Ebenhoch a dr. Gessmann neznamenaají pro nás nějaké neštěstí, ba můžeme doufati, že se spíše k požadavkům českým nakloní, ježto oba vzati jsou se středu křesť. sociální strany. A také oba ministři krajaní Prášek a Peschka jako rolníci snáze spolu se dorozumí. Ministr Prášek při nastoupení úřadu slíbil, že bude následovati blépěji předchůdce svého dr. Pacáka. Noví ministři při představení se sněmovně uvítáni byli dílem potleskem, dílem pohanou. Byla to hnusná komedie, když čeští radikálové, zvláště poslanec Choc, Lisý, Frel a Reichstádtar zasypali české ministry nejsurovějšími nadávkami. Čeští radikálové a poslanci Masaryk a Drtina nových čes. ministrů podporovati nebudou. Zástupci klubu agrárního, mladočeského a katol. národního projevíli ochotu uzavřítí užíti evas pod jménem Národní klub ku projednávání a společnému postupu ve společných záležitostech. Při návrhu stran podporování rodin záložníků ku cvičením povolaných prohlásil zástupce ministerstva zeměbrany, budou-li vzniklé výlohy patřičně kryty, že pak ministerstvo co nejdříve předloží sněmovně příslušnou osnovu zákona. Návrh schválen. — Ve vyrovnávacím výboru prohlásil chorvatský poslanec Laginja, že jihoslovanský klub jest proti vyrovnání a že jihoslovanské budou bojovati po tytéž spravedlivé požadavky, jako Chorvaté v Uhrách.

V uherské sněmovně schválen šmšestnáti prozatímní rozpočet a započata debata o autonomním uherském celním tarifu. Povstný býv. ministr Polonyi vystoupil ze strany neodvlelosti a s ním 5 jiných poslanců; jsou proti vyrovnání.

—

Z činnosti katol. spolků.

Z Holohlav. O ideí cyrillo-methodějské přednášel v křesťansko-sociálním lidovém spolku pro Holohlavu a okolí p. katecheta J. Rezníček z Vamberka. Vylíčil povstavým způsobem poměry v našich vlastech, za jakých povolání byli k nám sv. věrozvěstové, mluvil o jejich blahodárném působení, pro které museli mnoho trpěti, ačkoliv v Římě práce jejich uznána a oni papežem byli vyznamenáni posvěcením na biskupy. Sv. Cyril a Methoděj jsou pro nás Slovany mohutným ohniskem, z něhož nám vzešly první zářící paprsky osvěty křesťanské a první svaté zápaly ke konání křesťanských otností a sice nejen jejich živým hlásaným slovem, nýbrž i písemnými památkami, jimiž položili první základní kameny k nádherné budově slovanské literatury. Kéť by všichni národové slovanskí tvořili svorný celek a jednali! Leč jádrem a duší těchto sjednocujících snah může býti jedině duchovní spojení v církvi. Kéť naši bratři slovanskí, Fomem a Cerulariem od stály Petrovy odtržení, zhoští se rozkolnických oková! Pak národové slovanskí tvořiti budou svornou většinu, které nebude se třeba báti menšin nepřátelských. Pěkná tato přednáška vyslechnuta byla se zájmem a p. přednášejícímu poděkoval jednatelem p. B. Bartošek. Při volných návrzích odporáčen nové vycházející „Venkovas“ k hojněmu rozšířování.

—

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. dr. Jos. Doubrava malá práve na biskupských konferencích ve Vídni, kde jsou shromážděni biskupové z celého Rakouska. Biskupové účastní se také katolického sjezdu, který tam 16. t. m. započne.

Dar katolické organizaci diecése královéhradecké. J. M. nejdp. biskup Dr. Doubrava věnoval 200 K. Zaphat Bůh! Kéť jen poznáme hojně následovníků!

Řádná schůze okres. zastupitelstva konati se bude dne 18. listopadu 1907 o 9. hodině dopoledne v zasedací síni Okresního domu v Hradci Králové. Z programu uvádíme: Návrh okresního rozpočtu na rok 1908 s příslušnými návrhy okresního výboru. Volba členů komise: a) pro odvod brančů (2 členové okres. zastupitelstva), b) pro odvod koní (2 majitelé koní), c) pro vyměřování vojenské taxy (2 členové okres. zast.) — Vyřízení účtů za stavbu okres. mostu přes řeku Orlici u Svinárek a návrh na uzavření definitivní sápněčky na úhradu celkového nákladu se stavbou tohoto mostu spojeného. — Žádost obce Lípy o povolení k výpůjčce 3497-68 K z kmenového jmění obce a 1641 K z kmenového jmění statva

chudých na úhradu nákladu spojeného se stavbou silnice z Lupy k Čistěvsi. — Žádost obce Nedeliš o povolení zápujčky 10.000 K na úhradu nákladu spojeného se stavbou silnice z Nedeliš k Rozbětici. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zápujčky 12.000 K na úhradu subvence obce k vydrhování městského divého lycea v Hradci Králové a schválení závazků obce vůči Spolku ku zřízení a vydrhování městského divého lycea převzatých. — Doplnovací volba dvou důvěrníků pro vyměřování osobní daně z příjmu. — Žádost obce Bělče o povolení 5000 K zápujčky na úhradu nedoplatků spojených se stavbou okres silnice. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zápujčky 180.000 K na úhradu nákladu spojeného s diažbou ulic. — Návrh správního výboru všeobecné veřejné nemocnice, aby Josef Hanuš jmenován byl stálou výpomocnou silou u úřadovné všeobecné veřejné nemocnice. — Návrh správního výboru všeobecné veřejné nemocnice, aby pro účel oddělení všeobecné veřejné nemocnice ustanovena byla druhá ošetrovatelka. — Volba zástupce okresu do kuratoria Městského divého lycea v Hradci Králové.

Ještě k té povýšenosti protestantů. „Osvěta lidu“ k věcné naší lokalce o zápisích prof. Masaryka se pokrytecky rozčiluje. Není přý perversní generál Moltke reprezentantem protestantství. To my právě chtěli jsme dokázat, že v nedávném skandálním procesu berlinském nešlo jen o jednotlivce, za něž celek nemůže bráti zodpovědnost, nýbrž že zde byla odhalena v odporu nabotě prohnulost celých vrstev protestantské inteligence. V tom je, počestná „Osvěto“, zdrcující trumf proti lopotné námaze prof. Masaryka, jenž nefixoval před rokem jenom jednotlivými fakty, na př. nějakým tím maďaronským církevníkem, nýbrž generalisoval, stavě protestantskou kulturu nad katolickou. Za poznámku do zápisů to mistrovi stojí, aby se opět někde neblamoval.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 13. listopadu usneseno: Vzato bylo na vědomí schválení prodeje stavebního pozemku okresnímu výboru p. manž. Václ. a Růženy Jirotkovým v bloku U a prodej stavebního pozemku p. dru Rich. Anningerovi v bloku V. a připomenutí téhož, že jedna každá žádost o chudinskou podporu doložena býti má vysvědčením lékařským, dále připsal c. a k. 9. sborového velitelství v Josefově, že upouští od stavby bouřnicových kasáren v Hradci Králové. — Panu Boh. Jellinkovi, městskému zvěrolékaři, udělil se dovolená na dny 7. a 8. prosince t. r., by se účastnil se vědeckého pokračovacího kursu pořádaného Spolkem českých zvěrolékařů v Praze. — Vydá se příslušné vyjádření o žádosti fr. Bratří Peřinové v Hradci Králové, by udělení koncesse k provozování živnosti knižnické státi se mohlo výlučně pro dosavadního veřejného společníka p. Karla Peřinu. — Na vědomí bylo vzato, že p. Fr. Chrdimský děje nabídku svou, týkající se prodeje domu čp. 171, zpět. — Vyplše se offertní řízení na pronájem vybrání poplatků o třech týdnech a výročních na r. 1908. — Schváleno bylo, aby p. E. Aschenbrenner, divadelní ředitel, zahájil sezonu divadelní v Hradci Králové již dne 25. listopadu t. r. — C. k. místodržitelství se požádá o komisionální shlednutí staré budovy chorobince čp. 53 zde a o svolení ku zřízení nadační listiny až po vystavění nové budovy pro ústav tento. — Ku žádosti pl. Ros. Vastlové svolil se ku zřízení krámu v domě jejím čp. 405. — Žádost p. K. Peera za udělení koncesse kavárnické pro dům čp. 258 postoupil se městskému zastupitelstvu. — Panu Ant. Slakovi vzdají se díky za dar K 60.—, věnovaný zdejšímu ústavu chudých k účtění památky šavkové jeho al. Jos. Dvořákové. — Zpráva p. městského zvěrolékaře o žádosti koňského řezníka Ant. Tomana z Kulek o snížení poplatků jatečních, postoupil se jatečnímu odboru. — Technické kanceláři se uložil, aby provedla prodloužení pitného vodovodu ve třídě Pospíšilově ještě roku letošního v délce 42 m a r 1908 v délce dalších 178 m. Téže se uložil, by odstranil suchý oheň na „Zámečku“ a dala tamtéž zasadit jiný strom. — Projekt lesní těžby, sestavený dle schváleného plánu hospodářského na běžný stát 1907—8 městským lesním úřadem v Novém Hradci Králové, předložil se okres. výboru.

Bezplatný kurs pro intarsování dřeva. Kuratorium městského průmyslového musea v Hradci Králové hodlá uspořádati ve dnech 27.—29. prosince t. r. za pomoci c. k. státní řemeslnické školy na Kladně třídní bezplatný kurs praktický pro intarsování dřeva. Vyučováno bude od 8—12 a od 2—5 hod. odp. Přihlášky přijímá do 30. listopadu t. r. ředitelství městského průmyslového musea v Hradci Králové. Účastníci se mohou samostatně místní truhlářští, řezbářští neb soustružnické, jakož i starší dělníci jejich, pokud místo stačí. Nemažetným mimomístním účastníkům udělí kuratorium přiměřenou podporu.

Na organizaci fond katolických organizací v diecézi královéhradecké v měsíci říjnu získané příspěvky: J. B. M. odp. Dr. Jos. Doubrava 200 K, volební okres 43. 26 K, Zbislav 472 K, na svatbě p. Jos. Choděry ve Zvěstovicích u Vilimova vybráno družičkami sl. M. Krátkou a sl.

J. Novotnou 640 K. Za bloky zaslali: Zbislav 10 K, Věstary 10 K, Poděbrady 20 K, Světlá 20 K, Soutice 10 K, Červené Janovice 1 K, Dolní Újezd 10 K, Nová Paka 1170 K, Košice 10 K, Král. Městec 10 K.

Panorama Národní jednoty Seve-ročeské v Hradci Králové, za Bílou věží, vystavuje od 16. do 22. listopadu 1907 pěknou serii obrazů z Dolního Egypta, zejména z největšího města afrického Kaira.

Požár továrny. V úterý po půlnoci vsnil oheň ve strojárně firmy Bromovský, Šulc a Sohr na Pražském Předměstí. Ohni za obět padla strojovna a starší část továrny. Práce částečně zastavena. Část dělníků poslána do dílen firmy v Adamově na Moravě a část, především mladších, propuštěna na zimu z práce.

Zdařilou podobiznu J. Exc. ministra Pražská vystavuje firma J. F. Laughens v Hradci Králové.

Ještě něco o spále. „Osvěta lidu“ minulý měsíc přinesla „doklad“, kterak „klerikální“ ústavy ohrožují Hradec Králové infekčními nemocemi. Příčinu k tomuto farizejskému povzdechu zavedl jí jediný případ onemocnělého chovance spalon, jenž zůstal omezen na tomto postiženém Nemocný byl dodán k ošetřování do epidemické nemocnice, kamž kromě přednosti Dra. Tvrzkého a ošetřovatelů nikdo nemstoupiti, ale „Osvěta lidu“ má protekci nejenom u soudu, ale i v epidemických nemocnicích a proto ohlašovala, že nemocný student byl dodán do nemocnice již s proběhlou nemocí. Správa Borromaea dvěma úředními opravami poněhla „Osvětu lidu“, že její zdravotní referent postrádá z pokrokařského fanatismu smyslu pro objektivní názor, spoléhaje na lehkověrnost obecnstva, jež rádo nalezá nějakého „vinníka“ obecné pohromy. Neustraněná věda proti „Osvětě l.“ zuá také jiné příčiny spály. V „Naučném Slovníku“ na př. Dr. Maixner tvrdí, že ve velkých městech spála nevynutí a že se šíří vlivy dosud neznámými. Dr. Panýrek tvrdí v „Dom. lékař“, že i bez předcházejícího styku s nemocným se spála někdy vyskytne. V Hradci Králové také skutečně spála se zjevuje každým rokem ovšem ojediněle, ale nemocní bývají léčeni doma, k čemuž se blahovůlně zavírá oko referenta „Osvěty lidu“. Nemocní z Borromaea bývají z opatrnosti a k zamezení další náksy vždy dodáváni do epidemické nemocnice, což se jistě i v budoucnosti stane, kdyby se náhl případ onemocnění. Nelze přece k vůli pohodlí placeného lékaře a z obavy před slomyslnou pomluvou vydávati v nebezpečí celý ústav.

Seznamy voličů, na základě nichž poplatci osobní daně z příjmů odhadního okresu Královéhradeckého do tří sborů voličských zařazení byli, jsou sestaveny a u berního referátu c. k. okresního hejtmanství v kanceláři č. 4 v době od 25. listopadu t. r. až včetně do 2. prosince 1907 v úředních hodinách pro případné nahlédnutí do těchto se strany oprávněných voličů vyloženy. Stížnosti pro nesprávné zařazení do toho kterého sboru lze u c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové podati. Před nahlédnutím do volebních seznamů jest se řádně legitimovati.

Nepořádky při pohřbech jsou leckde zjevem velmi častým, ba řekli bychom obligátním. Jedna z příčin věsi v tom, že pohřby obstarávají lidé, kterým se nedostává potřebných k tomu schopností a taktu. Oznamení o úmrtí zasláno bývá těm, kteří o zemřelého nemají prádného sámu, kdežto příbuzní dostávají správy až po pohřbu nebo nedostanou jich vůbec. Obstaravatel pohřbu často stanoví si dobu pohřbu sám. dle toho, jak jest ještě jiné zaměstnání, bez ohledu na přání příbuzných a bez předchozího dorozumění s příslušnými úřady. Jsou případy, kdy obstaravatel „zatím“ ani neví, kdo zemřelý jest a pak to oznámí „zapomene“. Mimo to ve většině případů se stává, že v poslední chvíli před pohřbem přijde někdo buď jménem příbuzných nebo pořadatele s přáním, aby se počkalo asi půl hodiny — příbuzní přejí si pohřb slavnější, pořadatel vyjednal „co nejjednodušší“ atd. Také se dovidáme — a to zasluhuje zvláštní pozornosti — že jisté osoby nabízejí se ochotně k vyrovnání výloh a účtů pohřebních, slušné obnosy přijímají, ale dělníci, zvoníci, kostelníci a jiní marně čekají měsíce i déle, až pan pořadatel uzná za dobré také tyto několika haléře neb slibem: „až dostane sám“, potěšiti. Tím povstává pochopitelná nespokojenost u příbuzných, obecnstva i u služebnictva, a příčina svaluje se pravidelně na někoho jiného. Bude tedy dobře, když p. t. příbuzenstvo zemřelého vždy o pravém stavu věci, o správném obstarání pohřbu na příslušných místech se přesvědčí, zvláště doporučitelné jest vyžádati si potvrzené „skutečné vyrovnání účtů“; tak předejde se možným zmatkům, pomluvám a nemístnému rozhořčení obecnstva proti těm, kteří na různých těchto a jiných nepřístojnostech podílu míti nemohou. — K věci této z jiné strany vrátíme se ještě v době nejbližší. — Budíž zde ještě připomenuto, že upozornění toto netýká se nikterak pohřebního ústavu p. H. Richtra, neboť týž znám jest chvalně svou přenosností.

Přednáška. V neděli dne 17. listopadu přednáší p. Frant. Rössler, ředitel c. k. státní řemeslnické školy na Kladně, „O parních turbínách“. Přednáška odbyvá se v Hradci Králové v čitárně městského průmyslového musea v budově c. k. odborné školy v přízemí v levo. Začátek o půl 3. hod. odpol. Vstup volný. — Ve čtvrtek dne 21. listopadu přednáší p. prof. K. B. Mádl z Prahy „O umění bytovém na výstavě drážďanské.“ Přednáška doprovázena bude řadou promítaných obrázků moder. zařízení bytů i jednotlivých částí nábytku. Začátek přednášky o půl 8. hod. večer v čitárně průmyslového musea. Vstup volný.

Na národní vánoce za prvé dny vybráno přes 40 K a je pouze přílím a prosbou odboru k obecnstvu, by s touto šetrně zacházelo, by častěji porušeni nedošla. Žádá se, by do ní byly házeny jen 2haléře a ne plíšky, feníky, haléře, boby, knoflíky, jež z váhy vybrány byly a váhu ve funkci jen poškozují!

Výnos svatováclavského dára, odvedeného míst. odboru Ů. M. Š. v Hradci Králové: Darovali: K 200.— sl. purkmistrovský úřad v Hradci Králové. K 43.— professorský sbor c. k. gymnasia. — Po K 20.—: pravovární měšťanstvo, professorský sbor c. k. učitelského ústavu. — Po K 10.—: Dr. Fr. Ulrich, Dr. Fr. Srdínko, J. B. M. Dr. J. Doubrava, Kress & Bernard, A. Libický, řed. reálky. — Po K 6.—: Dr. O. Wagner, řed. lycea. — Po K 5.—: Jos. Lábler, Ing. Jos. Jeřábek, Ing. Jos. Kofránek, F. rytíř z Koschind, Katschner & syn, nečitelný, Školské sestry „De notre Dame“, J. Matuš, sládek, Ing. Jos. Schulz, Ing. A. Schuz, V. F. Červený & syn, Ant. Petrof, Zastavárna. — Po K 4.—: Dr. Jos. Saska, Jos. Jihlavec, Kutelvascher, návl. G. Honke, Dr. Honzák. — Po K 3.—: Boh. Ryba, řed., Ot. Vojta, Fr. Černý, Dr. Ant. Brychta, místodrž. rada H. Šteinfeld. — Po K 2.— alč. učitelky: Trykarová, Laufová, Vanická, Šimová, pp. J. Herbrych, A. Sluka, Dr. J. Tausik, F. Berger, B. Melichar, Jos. Pilnáček, K. S. Kašpar, L. Domečka, J. Klumpar, ředitel, Dr. R. Zippe, Dr. Hodoval, A. Reichlová, Dr. K. Procházka, Boh. Jellinek, Dr. O. Klumpar, Dr. H. Janeček, Dr. Czurba, M. Šaarová, Redakce „Buditele“, Lud. Battěk, Vacek, poklad., Dr. F. Hrouzek, J. Labouřková, V. Javůrek, Nejman, redaktor, Dr. Fischer, V. Rouček, M. Nepeřený, A. Faltin, Jos. Rosa, vrch. správce, Dr. J. Pazourek, Fr. Mejnar, Ot. Šiměk, Karel Krýžal, Jos. Laštovička, Dr. Zachoval, Jos. Vocásek, Vl. Racek, H. Kozák, M. Isnard, M. Kulfová, Vojt. Judexius Ed. Chocenický, R. Pajkr, Ed. Řezáč, J. Dix, M. Baumová, V. Špalek, K. Richter, Dr. Jan Král, St. Jirásek, S. Ganz, V. Hubka, B. Frankeová, Alois Šimek, Fr. Holub, Jan Uher, Bratři Guthové, F. Brožovský, A. Širůček, Dr. H. Geduldiger, Dr. L. Batěk, Dr. M. Kukla, Dr. Al. Zimmer, Jan Pultar, Dr. B. Jímk, Ant. Malý, adj., Tomášek, adj., nečitelný, J. Urban, Dr. J. Kavalír, J. Urban, Dr. A. Ippen, Anna Mikešová, Irma Fuchsová, Ant. Hrubý, ředitel, K. R. Müller, Dr. F. Reyl, Jiří Sabula, Dr. R. Šetina, Lékařna Postlerova, V. Collino, Jar. Peřina, Bratři Peřinové, F. Hanuš & syn, K. Štěpánský, Fráňk & syn, Al. Vávra, ředitel, K. Bergmann, Jan Novák, Jan Vaněk, Ferd. Knepr, Hanuš Richter, Fr. Laza, Jos. Pospíšil, kom., V. Ruzička, řed. rada, L. Prokšpek, kom., Aug. Andreš, sekretář, Jos. Starý, kom., K. V. Skoberský, Ed. Beránek, G. Štein, nečitelný, K. Trapp, V. Sakk, Julius Russ, Dr. Krocík, J. Volenik, K. Vanáček, K. Němeček, R. Falta, Al. Česák, Jan Srp, vicepres., sl. K. Isakovice, Jar. Havelka, Pospíšil, rada, Bartheldy, rada, Dr. Zlatník, rada, Dr. Khon, rada, Feirer, rada, Lendecke, rada, Petřík, rada, Durdík, sekretář, Patzak, rada, Sláma, sekretář, Filip, vrch. of., Fichtner, rada, Dostál, rada, Jan Vlasák, insp. F. Koutník, J. Durbánek, V. Dvořáček, Anna Scheinerova, Dr. L. Tvrzký, Ing. J. Janča, J. Kresta, ředitel Al. Šeda, Cvach, návladní, Bouděch, návladní, Dr. Š. Fischer, K. Hubáček, Jos. Sommer, Jos. Formánek, M. Kadaníková, J. Weinhengstová, Fr. Hermanová, Dr. Jos. Novotný, Dr. Jan Hejčl, Dr. G. Domabyl, A. Nyvlt, rektor, Jan Brabec, Jos. Kopecký, Dr. Al. Frýdek, M. Muell, J. Kerner, Dr. J. Soukup, Dr. V. Ruth, ing. V. Červenka, ing. Sixta, ing. Fiacher, V. Vondráček, Dr. Holeček, Marie Brády, V. Formánek, Aug. Novotný, J. Červenka, V. Waldek, R. Schmidt, Jan Frýč, Jan Pacák, Jos. Vocásek, ředitel Lad. Haněl, prof. E. Pipich, Jos. Stránský, prof. M. Doubková, prof. J. Mikán, prof. B. Přegrová, prof. Z. Součková, uč. F. Vocásková, prof. Dr. Palička, prof. B. Kadlecová, E. Reichlová, prof. F. Huříčka, prof. Dr. J. Kounovský, prof. F. Rejthárek, prof. Karel Prokeš, prof. F. Prchlík, prof. A. Šauer, prof. D. Filip, prof. A. Hudec, prof. Dr. J. Hruška, prof. F. Dokládál, prof. J. Mareš, prof. Jos. Holý, prof. F. Zábřanský, prof. J. Pivoňka, prof. F. Kozelka, prof. R. Knorre. (Dok.)

Valná hromada včelařského spolku pro Hradec Králové a okolí bude se odbyvati v neděli dne 17. listopadu t. r. o 2. hod. odpolední — v případě jlabého účastenství o 3. hod odpol. — v hotelu „U černého koně“ v Hradci Králové. Program: 1. Čtení zápisu o poslední valné hromadě. 2. Zpráva předsedy. 3. Zpráva jednatele. 4. Zpráva pokladníka. 5. Zpráva verifikatorů účtů. 6. Přijímání členů. 7. Volby. 8.

Volné návrhy. Výbor. — Prosíme důtklivě všechny pány členy, by se určitě dostavili a své členské knížky s sebou přinesli! Zájem jich samých to žádá!

Ze Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na knížky, poukázání poukázky a běžný účet) 31. října 1907 K 11,596 593-93. — Eskontamének: V říjnu 1907 eskontováno kuš 1731 v obnosu K 2,835.894-70. — Skladistě: V říjnu 1907 uloženo zboží v ceně K 988.767.—.

Národní beseda uspořádají jako každoročně místní odbory Ústřední Matice Školské dne 25. ledna 1908 ve zdejších nejprostrannějších a pohodlném sále budovy „Adalbertina“. Pročez zabýjeme se oběma výbory pečlivě přípravy k tomu cíli, abyji tentokrát úspěchu všestranného bylo docíleno. Zejména zajistí se spoluprást pp. úředníků úřadů, podniků a škol z města a okolí, aby národní beseda opětovně stala se skvělým střediskem vybraného a četného občanstva. Osobní zvani zápočne co nejdříve po svědomitém výběru.

Hradecká stromořadí. Ozdobou okolí Hradce Králové jsou zajiště stromořadí, jimiž silnice a stezky jsou vroubeny. K zachování stromů toho jest třeba přiblížení a horlivosti zdvojenou, aby se zamezilo každé poškození. Zejména týká se to stromů mladého. Ten, jenž ulamuje kolíky od mladých stromků, nepomýšlí na to, že, opatřiv si za 2 h topiva, způsobí na stromku i za korunu škody. Škody takové jsou patrné na stromořadí, vedoucím od Sřelovice k Mariánské aleji. Jest tam opět více stromů bez kolíků; některé „kolíčky“ by se měly nahraditi řadnými koly, aby stromy chránily. Jsou tu také stromy značně již zkrivené, protože zůstaly déle bez kolíků; ty třeba zpřímíti. Zvláště však propěje stromořadí tomuto, jestže se všechny stromy ještě před zamrznutím půdy řádně obryjí. Obrytí v kruhu o půl metru průměru ovšem mnoho neznamena. Domýšlíme se, že se škody ve zmíněném stromořadí značně zmenší, až cesty zde vedoucí bude více používáno. To stane se zajiště po její úpravě, na niž se již několik roků těšíme.

Ze Slezského Předmostí. Dne 3. listopadu pořádala Jednota s Kroužkem mládeže přednášku. Po užití jednatele dp. Mazáček ujal se slova dp. Mynář, kaplan čerňavský, který ve své poutavé, skoro dvě hodiny trávící přednášce vyložil nám celou cestu z Břelavě až do Palestiny. Slova výklad svůj doprovázel řadou sdělitých světelných obrazů. Ačkoliv přednáška tato byla již v okolí (na Pouchově a ve Slatině), přece dostavilo se značné množství lidí, důkaz to, jaké oblíbenosti se těší dp. přednášející. Důstojnému pánu vzdáváme tímto vřelý dík. Po přednášce pořádala organizovaná mládež křesť. sociální taneční zábavu, která byla korunována dosti značným výsledkem finančním. — Přičiněním několika jiných založených Kroužek mládeže prospívá dobře, takže usílí některých mládež, aby Kroužek rozbili, mění se v nívěč. Po ukončení tanečních hodin pořádali bude Kroužek důvěrné schůze (1 až 2 měsíčně), ve kterých budou přednášet osvědčení řečníci. Legitimace vydávají předseda a pokladník Kroužka.

Z Dobrušky. Na okrese nechanickém každý vrchní rozsudí vede komise jinak a každý vyřazuje jinou zálohu. Některý obce 16 K, jiný 20 K, p. Taichman z Nechanic dokonce 80 K. Každou chvíli čekáme, že nám některý zkrátí, abychom mu přivedli krávu, jinak že na komisi nepůjde. A proč by si neporoučeli? Však vědí, proč to dělají; ani kuře darmo nehrabe, natož velcí páni. Nemuseli dáti velkostatkář náhrady za škodu, může to dáti jinam. V každé rozsudí, jak si stěžujeme na nesprávné řízení komisí okres. výboru; výbor se ukloní na stranu maloroľníka nikdy. A tak ať se nemají páni čeho obávat; nedá-li se záloha, na komisi se nejde. A pak ještě řekne p. Taichman, že z jiných okresů se jich ptají, jak si mají v podobných případech počínati. To trefili na pravou adresu! Přece členové okres. výboru mají věděti, že honební zákon jim nepřikazuje, aby vymáhali na poškozeném zálohu. Jak tedy, mohou taci filosofové raditi jiným? Jen tedy, maloroľníci, nechávejte si zálohy v kapsi! Žádejte okres. výbor, aby vám dosazovaly za rozhodčí roľníky z povolání, znalé honebního zákona. Bude-li chtít některý zálohu, odmítněte jej. A ponechá-li jej při funkci okres. výbor přes váš protest, vedte si stížnost u zemského výboru. Ten vám poví, kam až sahá vaše povinnost. Už těch záloh máme po krk. Jsme ochotni dáti každému to, co mu hon. zákon přisuzuje, ale libovali některých jednotlivců se podřizovati nemíníme. My maloroľníci budeme pracovati o to, abychom byli skutečnými pány na vlastních pozemcích a nikoliv sluby panských choutek. Hon. zákon nám odpírá právo honiti svět na vlastních pozemcích. Proto musíme pečovat, aby zákon byl opraven ve prospěch nás. Jedná-li se s námi tak podivně, ať si páni udržují svět, kterou si osobují, ve světlých ohraďkách. My však za stávajících poměrů přichítme se, abychom nebyli poškozovali svět, kterou sebere jiný. Kdekoli dějí se věci takové, jako u nás, nechť roľníci zasílají poslancům přiluhé petice. Ať ti naši zástupci pro nás též něco vypracují! Zákon jest nezměněný po 40 let, a sami roľníci posud velice

chabě dávali na jeho touhu po jeho změně, třeba že někteří poslanci o jeho opravě začali mluviti. Proto nyní přejde k pohodlnosti! Svornou prací dá se dokázati mnoho.

Z Rohoznice u Dobrušky. Dne 11. t. m. v noci hasičská trubka svolávala naše hasiče k povinnosti. Ve vsi rychlostí jsme vše řádně připravili a již jsme ujděli v tu stranu, kde viděti jsme velkou rudou záplavu. V Dobrušicích byly tři kolny panské v jednom plameni. Vypřáhli jsme zpoceně koně, které nám p. Jeřábek ochotně zapůjčil a posílali domů, aby v nočním chladu neomrocneli. Hájiti se nedalo nic; čekali jsme, až oheň klesne a přestane nebezpečnost pro okolní domky. A dýť bylo po strachu, řádá nás velitel p. Ziegel z Rohoznice p. starostu dobřenského, aby nám zapůjčil koně k dopravě stříkačky domů. Odpověděl, že prý můžeme nechati stříkačku v místě a sami jíti domů. Pan velitel však docela správně posuzoval, že mužstvo stříkačku nesmí opustiti. A co řekl p. starosta? Prý jsme tam nemusili jezdit. Věru musíme gratulovati občanům dobřenským, zná-li p. starosta jejich obec. zákon tak znamenitě, jako zná stanovy hasičské. Pana starostu dobřenského ku konci prosíme, aby nám podruhé vzkázal aspoň 24 hodin před požárem, z čí máme k ohni se stříkačkou jíti či zůstat doma. Za dobrou vůli, za touhu pomoci nešťastným bližním rozhodně nezasloužíme tak podivného jednání. — Hasiči z Rohoznice.

Koncert ve Smiřicích. Křesť. sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádá v neděli 17. t. m. na oslavu památky hudeb. skladatele Karla Bendla zpěval a hudební produkci v sále Městského hotelu ve Smiřicích. Pořad. — Předehra: Směs z národních písní. — Proslov: Vzpomínka a přebobení hudeb. skladatele K. Bendla — přednese dp. V. Gyurkovici z Kuklen. — Solové a čtyřhlasné spěvy písní Bendlových s průvodem pianu přednese pěvecké kvarteto z Hradce Králové. Hudební díla vyplní spolková kapela. Začátek o půl 4. hod. odpol. Vstupné: člen 30 hal., nečlen 50 h. Předprodej lístků v závodě Bartoškové.

Valná hromada akciového pivovaru v Pardubicích konala se dne 10. t. m. odpoludne v zasedací síni pivovaru za četného účastenství akcionářů. Ačkoliv se očekávaly hlučné debaty, byl průběh celkem klidný a vážný. Konstatováno, že závod ten utěšeně roste. V minulém roce uvařeno bylo 46 860 hl piva, téměř o tisíc hl více než v roce předcházejícím. Čistý výtěžek pění se na 26 600 K. Průmyslový přední tento závod v Pardubicích jest v nejzdravějším pořádku, a zdá se, že bude v příštích letech víc a více vzkvétati. Zásoby chmele a ječmena jsou na celý rok již předem zakoupeny a zaplacený.

Katolická Jednota v Kosteletě n. O. pořádá v neděli 17. listopadu ve prospěch Slováků večírky, na jehož bohatém programu kromě jiných vybraných čísel je řek p. A. Drápalík z Prahy „O svépomoci živnostnictva“, jednoaktovky „Tři klobouky“, „Lékařka“, atd. Začátek určitě v 7 hod. večer „na Rabštejně“. Vstupné libovolné.

Divadelní ochot. jednota „Tyl“ v Rychnově n. K. hraje v neděli dne 17. listopadu 1907 ve prospěch zařízení divadla „Terna“. Fraška o 3 dějstvích, napsal Jaroslav Balák (Poprvé provozováno na Národním divadle v Praze dne 12. června 1907). Začátek přesně o půl 8. hodině. Konec o 10. hodině. V měsíční účinkuje ct. hudeb. spolek „Dalibor“. Ceny míst obyčejné, dělnický lístek 20 hal. Předprodej lístků na číslovaná sedadla lask. obstará p. Josef Říha, obchodník v Rychnově n. K. Divadlo jest vytopeno.

Pokrokové organizace v Dobrušce minulou neděli pozvala si ku přednášce o „vlivu klerikalismu na život lidový“ p. F. V. Krejčího, spisovatele z Prahy. Ať tloukla na buben reklama, agitace, noviny, přece bylo viděti, že švaní pokrokové lid netáhne. Na sedadlech se usadili učitelé a pokrokaři, židovští i čeští. Jinak mnoho prázdná. Pan ředovatel „Volné myšlenky“ Krejčí stříhal svoji „přednášku“ s takovou „volnou“ vervou, že se poslouchala trapně. Strhal katolicismus až bída, vypovídal mu boj na celé čáře a doporučoval „Volnou myšlenku“. Celkem fráze banální, jít alyšné. Poněvadž ani pokrokaři jeho „volná“ řeč neuspokojila, přijede to do Dobrušky omastit vydavatel štvavé „Pravdy“ p. Jar. Rouček, odpadlý farář z Vepřku. — Zatím pokroková humanita roste. Při pohledu knihate p. Sedláčka chovali se v kostele pokrokoví jinoši s drzostí chlapeckou pro pohoršení věřících. Přesvědčení náboženské druhého se má cítiti, v domě bohoslužeb zasvěceném Indián i černoch chová se slušně, ale nadutci pokrokaři tam přijdou své věřící rodáky provokovati. Smáli se, strkali, tabali za kabáty, běhali ven a zase zpět, jako činí nerozumní děti. Vsorem jim mohl býti israelita Kornfeld, který se choval slušně. Vt, co se patří, kdesko pokrokoví Čecháckové rozpustili slušné chování bijí v tráť. Podruhé snad se to nestane. — Poctivost talmu-dietických židů a jich mazanost ocojili si plně jeden z nejapíčatějších „špiček“ pokrokového Sokolstva. Pan J. jako obchodník, když cítil, že jeho závod klesá, nepřijal zásluku telesových rour od firmy z Uher a nákladní list nepodepsal. Jeden z jeho dovětců, jemuž byl p. J. důvěrný, hned si

věděl pomoci ku své pohledávce. Nákladní list na ony roury podepsal sám za p. J., roury vysáhl a prodal. Jsou prý ve vsi Ohnídově. Tento podvod však prozrazen a bude mít souda dobru. Jindy více. — Pokrokařské hospodářství na radnici vykazuje pěkný obrázek. Z velkého obecního dluhu kol 200.000 K nebylo splaceno na úroky ani haléře. Částka ta již obnáší kolem 10.000 korun. A v obecním rozpočtu na úroky z půjčky peníze jsou vždy vykazány. Kam přišly, pokrokoví pánové? Kdyby to učinil „klerikál“, to byste křičeli, co? A teď ani muk! Jenom že si to veřejnost poplatníků nedá líbit a počene vás k zodpovědnosti. Neškodila by revize zemského výboru. Také by bylo po právu, aby tištěný výkaz obecního výdání a rozpočtu poplatnictvu dostalo do rukou. Má-li platiti, ať ví také nač. — Pokrokařské učitelstvo v Dobrušce letos ukázalo svou pokrokovost i našim nebožtíkům. Nešťastník se s mládeží školní na Dušičky zádušních služeb Božích. Tak vedou ke vzpomínce za zemřelé naši mládež. Ale prázdnou podrželi dle školního řádu. To bychom rádi věděli důvod, proč tedy v ten den mají prázdnou. Vyšší úřady zase musí dáti k tomu vysvětlení, neboť u nich vše jde „dle předpisu“. P. katecheta Ciblař dostal pokyn v „Hlasích pokroku“ od pokrokového tatínka, jak si má počínati, aby se líbil pokrokařům. Místo dlouhých oklik mohl říci, aby chodil do jisté hospody na stravu, a nemuselo býti tolik psaní. Ta poznámka o děkanství a živých ardelech se mu zplna vrátil s poznámkou: „Podle sebe soudím tebe.“ Ze všeho obsahu a tónu vyčubuje učitelská mentorovina.

Z Dobrušky. Křesťanská jednota sv. Václava v Dobrušce sebrala dne 1. listopadu přebobivou hru „Sirotek Lvovodský“, činohru ve 4 jednáních od Birch. Pfeiffrové. Úspěch po stránce hmotné i mravní byl skvělý. Všichni účinkující zhostili se svých úloh s plným pochopením. Zvláště přední role byly podány přednesem i souhrnou velmi působivě, což zaslouží plného uznání. Dá se očekávati, že všeobecné uznání a pochvala občanstva bude našim milým členům novou vzpruhou, aby vborzku podobný požitek duševní svým příznivcům připravili.

Demonstrace proti zdražení pečiva prováděny byly ve dnech 6.—9. t. m. v Náchodě. Vždy večer shlukly se davy na ulicích a náměstích, hlučně protestující proti zdražování. Četnictvo z okolí častě svolané bez použití zbraní sjednalo vždy pořádek. V sobotu na schůzi městské sociální komise pokři, kteří byli vlastní příčinou demonstrací, odvolali zdražení — tedy jako dříve prodávají za 20 hal. 7 housek místo 6.

Z Chrásti u Chrástí. Kde jest řemeslnická pokračovací škola pro učně? Jak známo, konala se zde roku loňského řemeslnická výstava v měsíci červenci a srpnu. Po vyrovnání výstavních účtů spočten byl čistý výtěžek, a část jeho věnována byla na účel zřízení řemeslnické pokračovací školy. Ale od té doby uplynul více než jeden rok, a my zde dosud toužebně očekávané školy nemáme. Tážeme se zdvořile několika vlivnějších osob, u koho jsou uloženy peníze na účet ten věnované, a co jest s řemeslnickou pokračovací školou? Vždyť to jest hanbou našeho města, že zde ona škola dosud nestává. Potřebí, aby řemeslnictvo bylo uvědomlejší. Některí řemeslníci pohlížejí na otázku pokračovací školy skrze prsty, majíce na zřeteli svůj vlastní zisk. Myšlí, že by učňové navštěvování školy zanedbávaly jejich noční práce. Zde v Chrásti v některých dílnách musejí pracovati učňové a i mladší dělníci až 16 hodin denně, ba i více, a v neděli dopoledne. Proto by bylo potřebí, aby takovému šlehdriánu učiněna byla přítrž. Doufáme, že naše upozornění nezůstane bez ohlasu. — Dva pozorovatelé.

Z Bělého Podolí. Co dělá náš obvodový výbor? V Hoře K., v Čáslavi pořádají přednášky, připravují se na zemské volby a my na venkově nic! Spíme spánkem spravedlivých, ačkoliv již v tomto měsíci sněmovna bude rozpustěna. Již nejvyšší čas, abychom se vzbudili. Máme za to, aby pan obvodový důvěrník svolal třeba do Čáslavě všechny důvěrníky z okresu, aby pozval se některý poslanec, který by k nim promluvil, je zas k práci povzbudil a tam aby se přesně stanovil podrobný postup k volebnímu boji. Když jsme se do boje dali, tedy vytvřejme, v tom jedině leží vítězství katolické věci. — z. —

Z Čáslavě. Maloměstská aférka a garnisonní příchutí. Před měsícem pořádá klub státních úředníků posvícenskou zábavu s Kmočovou kapelou, k níž pozval také důstojníky zdejší posádky. Některému stoupenci pokrokové strany nebylo to po chuti a proto napsal do pražského „Času“ tendenční správu, kde pravdě neodpovídajícím způsobem příběh zábavy vyložil pod názvem „německé posvícení v Čáslavi“. Uváděl tam, že četina se krčila ke zdi, že až po půlnoci německý rás zábavy utrpl trhlínu, když mladý Marsův (!) syn vstal a se sklenicí v ruce spustil národní píseň, ke kteréto národní manifestaci přidali se i jiní atd. Tendenční správy této chytl se „Reichenberger Zeitung“ a rozšiřap ji řádně, citoil appel na důstojníky německé národnosti, aby i oni byli tak vlastenecky uvědomlí. Aby pak dána tomu byla kotuna, napsal k tomu „Moravský Kraj“ Světlav: „Jako obyčejné zatracené garnisonní hnědo,

kteří si z největší ostudy nedělá nic a kterým by ani o cizí nebylo ani dynamit." A tak při záležitosti tato na základě „reálních“ zpráv dostala se před sborové velitelství do Josefova a následek toho — vyšetřování a rozkaz asi, aby důstojnictvo vybanulo se úplně občanským zábavám. Nejsme sice žádní svláštění citelé militarismu a uniforma nepůsobí na nás žádným svláštěním kouzlem, ale tolik třeba k pravdě říci, že sbytečně a tendenčně trhati společenské svazky válnou prací není. Je to ostatně prostému rozumu nepochopitelné. Jde-li důstojník mezi občanstvo, je zle, nejde-li, je také zle. A ještě jedna otázka, proč zrovna učiněn výpad na důstojnictvo, když zúčastnilo se zábavy „Klubu státních úředníků"? Vždyť při všech zábavách jiných, kdekoliv se zúčastnilo, byly tytéž poměry, ba i v divadle je to podobné, a tu ani slovíčka. Podivuhodné! Doufáme však, že celá tato aféra, vyvolaná perem velmi málo povolaným, přejde klidně, a že společnost naše, se kterou důstojnictvo, zvláště vyšší, vždy s největší benevolencí se stýkalo, tím neutrpí. — Do hostince pana Nováka v Čáslavi, kamž četné dostavují se v neděli po službách Božích rolníci z venkova, dodává křesť. sociální spolek čáslavský některé katolické týdeníky (Meč, Štít Práci, sv. Vojtěcha); jsou hodné čteny nejen od katolíků, ale i od těch, kteří jsou proti katolíkům. Nikomu tedy nejsou na obtíž, jen jednomu „pokrokovému“ muži jsou trnem v oku. Aspoň nedávno si ulevil poznámkou k p. hostinskému: „Ze tu takové bibiny trpíte!" — Přítomný jeden akademik čáslavský však jej usadil slovy: „Proč by tedy nemohly být tyto listy, když jsou zde listy i jiných směrů?" — A kdo je ten ultra pokrokový člověk? Je to krejčí M., který na místo jehly raději bere do ruky pěst, který katolíky zlehčuje, ale na pohyby zpívání chodí a katolické peníze bere jako žhavý. Je na čase, aby se začalo v katolické společnosti větrati a lidem obojakým aby se bezohledně ukázaly dveře. —

Z Něm. Bradu. Za děkana německobrodského zvolen měst. zastupitel vem k veliké radosti rodák zdejší dp. Fr. Stejskal, farář ve Sv. Kříži.

Z Čachova. (Oslava dýmantové svatby). V neděli dne 10. t. m. slavil ve farním chrámu Páně sv. Anny v Pusté Kamenici dýmantovou svatbu p. Jan Filipi, rolnický výměník v Čachově, se svojí manželkou Annou, rozenou Halamkovou. Obřady v chrámu vykonal a tklivě k statickým jubilantům promluvil místní dp. farář Jan Kostkan, odevzdáv jim zároveň blahopřejný příspěvek Jeho Milosti, ndp. biskupa královéhradeckého. Měl sv., při níž jubilantům uděleno bylo požehnání na další pout jejich života, řídká a dojemná slavnost byla skončena.

Koncert tamburašů v Jaroměři. Křesť. soc. spolek pro Jaroměř a okolí pořádá v neděli dne 17. listopadu t. r. v hostinci u „Zlatého kříže" koncert tamburašů katol. jednoty z Hradce Králové.

Po přitěrném nálezu nebezpečný oheň. V lesích revíru straškovského u Kladub n. L. našli dne 10. t. m. dva chlapci mrtvé děcko v pokročilém stavu halloby. Nešťastná matka však nalezena nebyla. — V zápatí po této překvapující zprávě vypukl v sousední vesnici Vápné oheň, jemuž padla za obět velká stodola hostinského p. R. Šimáka, naplněná dosud s větších částí obilím, a dům řezníka p. Adama Berana, přeplněný lidmi, z nichž jeden byl těžce nemocný. Požár vznikl v úterý časně ráno, a byl hrůzoplýný svými okolnostmi: citelným větrem, nedostatkem vody, a zvláště malým přetlem krotitelů dravého živlu, neboť domácí lidé byli nuceni střežiti svých domů, skoro vesměs doškem krytých. Tím se stalo, že zmíněné budovy sbořily úplně až do základů. — Jest to letos již druhý veliký požár v této malé obci, a co zvláště bylo dojmá, jest to, že nebyly ohně myslitelné od majitelů založeny, nýbrž nešťastí v pravém slova smyslu.

Aféra Teplý-Lhoty. V přelíčení proti dr. Lhotovi pokračuje se v sobotu. Bylo předvoláno nových několik svědků, mezi nimiž dr. Jilek z Prahy, bývalý koncipient v advokátní kanceláři Lhotové. Svědek tento nabídl se sám za svědka proti dr. Lhotovi a lze doufati, že jeho svědecktím se přelíčení ukončí a rozsudek bude vynečen.

Různé zprávy.

Péče o starožitné církevní památky. „Týden" sděluje: „Starožitný kalich z Rany, o němž v celé řadě knih a časopisů bylo psáno, dostal se prostřednictvím ndp. biskupa královéhradeckého (dra. Josefa Doubravy do církevních sbírek Musea království Českého v Praze, kde jest již vystaven. Starožitný kalich z Rany je stříbrný, noha šestidílná, okraj profilovaný a na spodní nohy nachází se současný nápis: „Kalich tento jest dělán do kostela Ranského za držení panství Kychenberského urozeného pana Václava Berky z Dubé (a) z Lipého JMtiČské raddy letu 1581." — Za kalich tento nabízel obchodník 190 K, ale správa musea jej zakoupila za 600 K a zachránila tak před zkázon. Zpráva tato o pěti ndp. biskupa o zachování starobylých památek církevních potěší každého přítele umění. Máme ještě hojnost různých památek, roztroušených po kostelích a farních, kde v nevědomosti odpoví a mnohdy z neví-

mavosti buď hynou anebo putují přes hranice do cizích muzeí. Vážně si každého starobylého předmětu a dokud slouží praktické potřebě, chovejme jej ve větší šetrnosti, nežli věci nové. A když stane se některý předmět nepotřebným, bledme ho buď náležitou opravou získati aneb jej uchovejme jako cihodnou památku. Opravy na starobylých oltářích, kazatelnách, lavicích, svícnech a nádobách nesmí se však svěřovati obyčejným řemeslníkům, nýbrž musí býti předloženy k posudku c. k. konservatorů, kteří pro opravu cenných předmětů vymohou svým posudkem přiměřenou subvenci i ze státních prostředků. Vždycky budiž podána též zpráva církevním úřadům o jakémkoliv projektované změně starobylého předmětu, protože lze tím předejiti nemilému ukvapení. Bylo by žádoucí, aby v každém vikariátu našel se aspoň jediný duchovní, jenž by v evidenci měl všechny církevní památky v příslušném traktu a budil pro ně porozumění. Jen tak lze doufati, že budou starobylé umělecké oltáře nahrazovány nemotornými truhlářskými almarami, staleté tkané koberce budou směniovány za tištěnou pytlou, a umělecké kostelní nádoby budou prodávány na váhu do šmelcovny. Zachraňme ještě ty zbytky starých lepších časů před nerozumným vandalstvím! —yl.

Který mladší kněz otláčil se státi kaplanem v české osadě sv. Anětky v Chicagu? Blížší vysvětlení žádejte u redakce t. l.

Jak obrovské sumy plynou z pracovitých židovských bankovních podniků. Socialisté pořádají veliký počet přednášek proti zdražování potravin, proti vyssavačskému tovarnictví proti „klerikálnímu a slechtickému měšctům", ale na pravou stranu důkladně udeřiti se neodvážují. Posluchač odchází ze schůze s vědomím, jak ten kapitalismus jest bídný, jak jest lid stále ožebračován, zkrátka že jsou časy čím dál horší. Nežli však, že skutečný kapitalismus vzrůstá dále nerušeně právě velikou shovívavostí a zámyslnou „zapomnělostí" socialistických předků, kteří blavného zřídila finanční a sociální krize jen letmo a neurčitě se dotýkají. Vidíme, zda pracujícímu lidu pomůže se za nynější situace trvale občasným zvýšením mzdy, různými útoky i proti málo majetným zaměstnavatelům, pyšným diktováním, co maloročníci za málo a vejce mají požadovati, atd. Kontrolní komise pro státní dluh Rakouska vydala zprávu o výši státního dluhu; věru závažné to číslo! Dne 31. prosince minulého roku obnášel státní dluh 7.609.248.371.81 K. Počítejme, jaká částka břemene toho připadá průměrně na jednu duši. Z peněz vydlužených musí zaplatiti stát (ergo poplatníci) na ročních úrocích 384.513.672.45 K. Ovšem že peníze, z kterých tak obrovský úrok stát musí platiti, jsou vypůjčeny hlavně u žida Rotchilda a jiných židovských bankéřů, kteří docela pohodlně shrabují tudíž ročně obrovské miliony vybrané na lidech často přetěžce pracujících. Máte nastati skutečná, radikální náprava ve prospěch pracujícího lidu, pokud státní dluh bude stoupati, pokud z peněz vydlužených stále větší úroky se budou židům platiti? Márné baštěření mezi stavy, jež z malého svého jmění ještě musejí značné daně platiti. A pak máme na mysl, že dodávky pro erár obstarávají hlavně židé, že obchod s potřebami nejdůležitějšími jest v rukou jejich, a pak vidíme, co nejvíce sociálními reformám překážá. Militarismus pobuňuje každý rok stále více peněz; a židé se proto nijak nermotí. Jejich poklady při tom velice získávají. — Zde nepomůže naivní posmívání se chudým židovským kupcům peří a koží. Tu naprosto jest nevhodné vyčítati židům jejich podobu a pod. Za těchto okolností jest nutno vážně přemýšlet, jak by nastalo národohospodářské uvolnění od židovského velkokapitalismu. Nutno hledati upřímně zdravé cesty finanční politiky, která by oslabila obrovský vliv židovských burs a jež by bez násilných převratů, klidným a při tom vtrvalým postupem vymanila finance z vlivu těch, kterým se vede tím líp, čím státní dluh je větší.

Na koho platí soudruzi? Výroční zpráva soc. demokracie rakouské tvrdí, že r. 1906 bylo v Rakousku organizovaných socialistů 448.270. Toto číslo ovšem jest značně přeháňno. Leč snadno lze uvěřiti, že — jak zpráva tvrdí — vybráno od soudruhů na příspěvkách 6.982.374.99 K, tedy skoro sedm milionů korun. Z této sumy vyplatilo se při stávkách a výlukách pouze 1.918.900.10 K, veliký sbytek pěti milionů korun padl na správu, tisk, agitaci a jiné organizační záležitosti. Ze z toho nejtačnější sousta dostali židovští poblaváři soc. demokracie, netřeba zvlášť podotýkati. Co ta správa pohltí peněz! Který dělník se pojišťet vstupem do rudé organizace, má prospěch asi takový, jako by šel do loterie.

Jak prospívá „Volná škola" naší národnosti. Samo „Právo lidu" v č. 301. řákuje: „Ve všech čelnějších místech českého severu jsou v poslední době zakládány odbočky spolku „Volná škola" (Freie Schule) ve Vídni. Věc sama by zasloužila uznání. Ale zhusť vidíme, že titíž lidé, kteří tajně i zjevně ubíjejí české školství, pronásledující české rodiče vyháněním z bytů a propuštěním z práce, jsou nejen členy odboček „Volné školy", nýbrž stojí i v čele hnutí za svobodnou školou. Stejnou ptaň budou i lidé z vídeňského střední spolku „Freie Schule". Ani jim

nenapadá, aby se ujali české minority (menšiny) vídeňské nebo aspoň přiznali desetitisícům českých dětí ve Vídni právo na vyučování v řeči mateřské, tuto základní podmínku každé výchovy. „Sám svobody kdo hoden, svobodu zná hájiti každou", nehodí se naprosto na německé měšťáky. Na takové přivržence volné školy se ovšem musí pohlížeti skrze prsty i v ohledu protiklerikálním. V celém hnutí je více módnosti, mnohdy i neupřímnosti a pokrytectví než dobré vůle k vážné práci proti klerikalismu. Doklad o tom můžeme uvést bez počtu z tábora německých měšťáků. A našly by se i mezi českými." — Ostatně dobře se ví, jak volní myslitelé, kteří v teorii tolik planou pro svobodu, v skutečnosti projevují ducha násilného. Vyčetly jim to správné listy, které nejsou méně protiklerické než „Volná myšlenka." Čeští volní myslitelé vítali v Praze okázale cizí židy a — pro české krajany jiného smýšlení měli pánovité útoky. Takhle rozvoj národní myšlenky a česká solidarita pftlíš málo získá.

Běsnost maďarská. Slováké ženy labské při procesí vyvěsily v oknech podobizny Jurigy, kat. kněze, který právě proto, že se zastával lidu slováckého, upl v žaláři. To udáno soudu, který 4 muže zmíněných žen odsoudil každého na 4 měsíce do vězení. Při odvolání trest každému zmírněn na vězení jednoměsíční přes to, že ženy jejich před soudem prohlásily, že samy obrazy vyvěsily, muži že nevinni. — Dr. Michal Zibrina, advokát v Brezně a kaplan Jan Zahora dostali po měsíci vězení za to, že při hasičské zábavě volali Jurigovi „na zdar". — Maďaři jakoby se rozběsnili, neznaří spravedlnosti, nemají milosrdenství, lekají se každého stína.

Moc židovstva v Uhrách patrná také z počtu členů jednotlivých stoličských výborů. Tak na př. druhou ze slováckých stolic, trenčanskou (část slovenskou) spravuje stoliční výbor z 503 členů se skládající, z nichž připadá židům 125, Slovákům pouze 14, zbytek Maďarům. Letos při doplňovacích volbách do stolic, výborů jví se mezi Slováky nebyvalá živost — členů jim přibývá.

Zemědělská obilní banka jest právě předmětem jednání poradního sboru volného agrárního sdružení na H. radě. Nová banka má skýtati skladištním družstvům potřebné kapitály, takže by jim bylo umožněno, aby skoupila všechno obilí ve svém okrese. Tím způsobem mají býti zajištěny zemědělcům dobré obilní ceny, a na druhé straně má býti zabráněno, aby pro případ neúrody ceny obilní přespřhlíš nestouply.

Trachom jest velice nezáživá choroba oční, která právě vypukla v Čechách a na Moravě především v koloniích slováckých dělníků. Nemoc tato zachvacuje nejdříve spojivku oční, tvořící v ní malé kulovité a šedožluté vyvýšeniny. Zánět rozšiřuje se na více i rohovku. Spojivka jest červená, při čemž žláza slzná odměňuje velice mnoho slz, dostávají se bolesti v oku atd. Choroba přechází se zvláště při upotřebení týchž ručníků, prádla, ale také dotknutím se ruky trachomem trpícího, jenž si oči často neustále odměňuje otírá, a kliky a j., jichž se dotknul nemocný, atd. Hlavní ochranou proti trachomu jest, rukama nečistými nedotýkati se očí; hlavní pak zřídlo jest tam, kde více lidí žije pohromadě v těsném styku a nečistotě.

O náboženském snášlivosti uveřejnil nedávno v „Münch. Allg. Rundschau" protestantský farář Schiller slova velmi pozoruhodná: „Je to veliký křž a opravdová hanba, že všechny pokusy posledních let k sňatkům pokoje mezi konfessami v Německu byly smateny. Evangelici v katolickém území nemají příčinu k stíženostem a papež ujišťuje, že katolíci mohou v ohledu tom v Německu býti spokojeni. Biskupové, profesori napomínají k pokoji, ale všechno je marné. Křiklouni a stvádi musejí míti poslední slovo. Těmto klid se nehodí do krámu. Než to přece bezké, ujišťuje li se stále, že každý katolický úředník je protestantskému státu nebezpečným. Na jezdeckých katolických odvylkí si již dávno zabývati se všemi protestantskými; což je dobře. Ale evangelický avaz nenechá ani jednu schůzi minouti bez vyzvání k boji proti Římu. Kdy pak přece naučme se při rozpravách vystříhati se všeho osobního, bezdůvodného, urážlivého, štváckého? . . . Co nás dělí, musíme odstraniti a co nás spojuje, musíme pěstovati. Co bývalo urážlivé, nechtě je pohřbeno. My nemáme práva katolíkům plésti se do účty Mariánské, odpustkové, ostatkové, do pontů a pod." Na konec praví: „Mnohem lépe by to s námi stálo, kdybychom povstali a společné body s drahou církví vyhledávali." — Poctivý protestantský farář, měl bys přijíti do Čech a tu bys poznal, že ta snášlivost tvých soavců v Říši jest jen slabým obrazem fádění protestantských klerikálů u nás. — Uvidíš bys, jak s fanatického hněvu proti katolictvu spojný se naši evangelici se socialisty, tropíme si posměch z křesťanství vůbec, jak se staví do jednoho řádu s bezvěreckými volnými mysliteli a se židy proti vyučování katolickému náboženství. Poznáš bys, jak „obránci evangelia" dovedou býti vídni k těm, kteří autoritu Plama odsuzují, a jak nespravedlivě umějí slehčovati katolíky, kteří přece evangelium uznávají za slovo Boží.

Jak jsou Vídeň a Dolní Rakousy německé, o tom svědčí číselce vyňaté ze statistiky dolnorakouského „Bund der Deutschen in Niederösterreich." Podle nich je v politickém okrese emuntském v Německé 80%, ve Schwarzbachu 70%, v Eisensteinu 10%, v Rottenbachu 50%, v Tannenbrunnu 48%, českého obyvatelstva. V okrese místibáckém přisává se v Niederabadorfu 24%, v Suchých Kra-

tách 23%, v Poštorné 91%, v Hlohovci 99%, obyvatelstva k české národnosti. V soudním okrese hlohovském jest z 38 obcí již jen 10 ryse německých. Dokonce ve čtvrti pod Vídeňským lesem jest v Henneradeňské Nové Vsi 88%, a v Leopoldově sta slovanckých osadníků. Dle posledního sčítání uvádí se ve Vídni 103.000 obyvatelů s českou obcovací řečí, počet, který jest příliš nízký, a ve 3 letech se snad strojnásobil. Žije přece v jednotlivých okresech města již dnes na 10—20% Čechů (Ottakring, Hernals, Simmering, Favoriten). Vtip, že Vídeň jest největší české město, stane prý se v krátké době pravdou, — nebude-li slovanckému vpádu brzo učiněna přítrž. — Deutsche österr. Lehrerzeitung" postupuje ale v přisilování pravdy neohrožené dále a konstatuje, že jedna kategorie veřejných vyučovacích ústavů ve Vídni jest Čechy již majoritována; jsou to živnostenské pokračovací školy. Z 10.000 učňů na těchto přípravných školách vídeňských jest 3482 Němců, 5816 Čechů, 290 Poláků, 60 Srbů a Chorvatů, 108 Slovínků, 341 Maďar. A tyto četní učňové používají ve styku mezi sebou s pomocníky a svými mistry výhradně českého jazyka! Jest to skutečně strašné. A k tomu ke všemu 35. výroční zpráva živnostenské komise vídeňské za rok 1905-6 uvádí poměr českých učňů k německým dopodrobna takto: v okrese I. Němců 26, Čechů 28; v okrese II. Němců 119, Čechů 309; v okrese III. Němců 168, Čechů 281; v okrese IV. Němců 164, Čechů 262; v okrese V. Němců 150, Čechů 289; v okrese VI. Němců 128, Čechů 181; v okrese VII. Němců 65, Čechů 131; v okrese VIII. Němců 118, Čechů 208; v okrese IX. Němců 89, Čechů 268; v okrese X. Němců 95, Čechů 432; v okrese XII. Němců 197, Čechů 410; v okrese XIII. Němců 51, Čechů 70; v okrese XIV. Němců 228, Čechů 495; v okrese XV. Němců 112, Čechů 168; v okrese XVI. Němců 250, Čechů 604; v okrese XVII. Němců 108, Čechů 233; v okrese XVIII. Němců 116, Čechů 191; v okrese XIX. Němců 33, Čechů 99; v okrese XX. Němců 71, Čechů 163.

Svatopluk Čech Hlinokovi. Básník Svatopluk Čech zaslal Ondřeji Hlinokovi tento dopis: „Děť, stojíš před Slavným bojovníkem slovenským! Jsem již delší dobu nemocen — nemohu ani Vám se představit, ani k sobě Vás pozvat; stav mého zdraví nedovoluje mi v té době osobních styků a nikým. Mohu Vám tedy jen těmito řádky říci, jak hluboce mne došlo, že vzpomněl jste si na mne laskavě. Vy drahý a vzácný náš hoste z milované, ubohé sesterské Slovenska. Děkuji Vám vše z celého srdce a děkuji také ostatním pánům, na listku podepsaným. Marně a zbytečně bych hledal slov, abych projevil, co cítím v tu chvíli, ještě a mocným ohlasem Vaší sobotní řeči v duši — řeči, která zatřásla sejitě srdcem každého Čecha, který ji slyšel, neb i jen četl, jako já. Stačí úplně, pravím-li jen: Obdivuji se Vaší hrdinnosti v nerozumném, strašném zápasu, jsem uchvácen Vaším hrotem, činností nadšením a čerpám se silou Vašeho přesvědčení nezvratnou věru, že lid s takovými bojovníky nemůže podlehnouti, že na konec přece jen zvíťazí všemu a všemu na zdory! V Troji, dne 4. listopadu 1907. Váš věrný oddaný Svatopluk Čech.“

Věstník katol. duchovenstva zavádí praktickou novinku. Všechni odběratelé obdrželi pro každý měsíc tištěnou kvitanci. Kvitance jest tak sestavena, že jí k výplatě peněz pro berní úřad mohou použiti faráři, kaplani, katecheti i pensisti. Příloha se bude příkladem čtvrtletně předem zdarma.

Nepřímé daně v roce 1907. V moderním státě je každý poplatníkem, byť i nedostával každého čtvrtletí jinak zbarvený arch daňový. Nepřímé daně dnes přinášejí státu více než přímé, ba jsou prý i státníci, kteří horují pro proměnu daní přímých v nepřímé. Přímé daně vyžadují nákladného zřízení a vynášení státu mnoho zločinů se strany nositelů daní. Naproti tomu daně nepřímé se mlčky platí. Kdo jest v takové chvíli pessimistou filosofem či dokonce počítá, kolik musí při podléhání státu obětovati? Odtud ta náklonnost státníků pro nepřímé daně. V tomto roce musí státu vynésti neméně než 843,385 400 K. Rozdělí se takto: Pivo 77,600 000, jiné lihoviny 87,000 000, urožní 780 000, denaturovaný lih 750 000, cukr 121,950 000, petrolej 19,900 000, víno 12,370 000, maso a vůbec porážkový dobytek 18,700 000, jiné potřebné daně 7,858 000 a daň z výdělnictví lihovin 2,927 000 K; dále musí státu vynésti: cla 123,190 000, kolky 49,486 000, poplatky 108,137 000, taxy 5,081 000, jízdní lístky 17,501 000, loterie 12,217 000, solný monopol 34,084 000, tabák 147,094 400 K.

Vejske celého světa dítá nyní rok v době míru na 3,350.000 mužů, pro případ války jest však připravena branná hotovost na 44,350.000 mužů.

Domy z porcelánu. V Číně není nic neobyčejného, že stavějí tam domy úplně z porcelánu. V Evropě počalo se též letos s podobnou stavbou. Zhotovily se cibly porcelánové o tloušťce 25 mm, které mají tolik síly, jako cibly obyčejné o 40 cm tloušťky. Dům z porcelánu je úplně suchý a lze ho lehce rozdělati a zase pak složit. Též pro láci bray dojde snad tento způsob většinou rozšíření.

Kuští sedláci o židovských dobrodincích. Z Petrohradu se oznamuje, že 300 selckých obcí v ruské Besarabii na sjedné delegátů v Kyšněvě učenelo se na podání protestu ministru carských statků proti pronajímání jich židům a proti prodávání lesů židům. V telegramu stojí: „My ubozí sedláci těžce trpíme podle židovských vysavačů. Všichni židé tvoří pevně sestavený řetěz a celá jejich snaha jde jen za vykořisťováním lidu. Běda obci, v níž statky anebo les dostanou se do rukou židů. Oni v těchto těžkých dobách se sedláků sedrou poslední kus kůže. Ve jménu spravedlnosti prosíme ubohého křesťanského obyvatelstva se ujmouti a je před systematickým odíráním židovskými pijavicemi v ochraanu vzít! — Besarabie aneždi e Rumunskem. Nezádivu, že si tam židé všichni sedláckům po hlavi stejné.“

Jak lze poznat čerstvé vejce? Posud se užívalo všechkých způsobů jednotlivých i složitějších. Nejenáse však poznáme čerstvé vejce takto: Ponotme

je do vody; je-li čerstvé, tu se položí vodorovně delší osa (přímka vedená mezi oběma špicemi) na hladinu, je-li starší, pak se snaží postaviti osou touto ke hladině kolmo. Přímka toho dá se vyložití čerstvé vejce je úplně vyplněno, kdežto u vejce starších bílek vy sychá a povstává tak při topějším kenci prázdný prostor. Dáme-li vejce na vodu, tedy padne nejtěžší část jeho nejloubejší, nejléhlší pak zůstane nejvýše. Dle toho tedy, jak je vyschlý bílek, či jinak, jak je veliký prázdný prostor ve vejci, lze souditi takto: vejce čerstvé jest hlavně osou vodorovně a hladinou, vejce 4 neděle staré stojí k této kolmo a přes 4 neděle plove sem tam ve vodě.

Jetelové semeno bez náležitěho prozkoumání stanicí pokusnou nikdy nekupujeme. Lacině se meno jetelové zpravidla bývá znečištěné a obsahuje kokotici. Ale i nejlepší semeno zhnata mívá kokotici, jež pak zničí celou sklizeň aneb velice ji znehodnotí a pěstování pšenice jetelovitých ohrožuje. Proto kupujeme jetelové semeno vždy hromadně na záruku, že je čisté, prosté kokotice a klíčivé. Vždy pak, ať jest odkudkoliv, semeno neberme, dokud nebylo zkušební stanicí prozkoumáno a za čisté uznáno.

Plevel s louky vypudíme, když po zemek zaplevelený odvodíme, truskou a kinitem pohnojíme, s jara důkladně povláčíme a, kde potřeba, dobrými travinami posejeme. Občas třeba louky vá peniti a sice stačí po hektare 10 metr. centů vápna. Jež se rozchazuje na podzim a z jara zahrabe. — Kapradím zaplevelené pole se vyčistí hlubokou orbou v jeseni, načez z jara naseje se směsinky, vikve a hrachu, jetele, neb hustě oves. Pokryje-li se na jaře místo kapradím porostlé čimkoliv a nechá do podzimu, kapradí vyhyne.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. listop. 1907. 1 hl pšenice K 17.40—18.40, žito K 16.40—17.00, ječmene K 11.30—12.00, prosa K 12.00—00.00, vikve K 12.—.—, hrachu K 24.00—24.—, oves K 6.20—7.00, čočky K 38.—45.—, jahel K 24.00—28.—, krap K 22.00—30.00 bramborů K 8.00—8.20, 1 hl jetelového semene bílého K —.— ruského K —.00—.— semínka červ., —.—, 1 hl. jetelového —.— maku K 48.00—, lněného semene K 00.—00.—, 10. kg žitných otrub K 14.40—00.—, 100 kg pšeničných otrub 14.00—00.—, 1 kg másla čerstvého K 2.12—2.32, 1 kg másla převařeného K —.00—, 1 kg másla vepřového K 1.84—1.92, 1 kg tvarohu K 0.26—0.32, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa okurek K 0.—0.00, 1 kopa zelí K 4.00—7.00, 1 kopa kapusty K 1.00—1.60, 1 pytel cibule K 8.60—4.40, kopa drob zeleniny K 0.60—1.00, 1 kopa mrkve K 1.30—1.40, 1 bečka brasek K 18.0—20.—, 1 bečka švestek K 0.0—0.0, 1 bečka jablek K 10.0—15.— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 9. listop. 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 399 hektol., žito 307 ječmene 359, oves 368, prosa 7, vikve 16, hrachu 0.0, čočky —, jahel 0, krap 00, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, maku 5. — 2.) Zeleniny: zelí 482 kop, okurek 0 kop, kapusty 57 kop, cibule 33 pytlů, drob. zeleniny 49 hl, mrkve 26 hl, brambor 98 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 118 hl, hrášek 7 hl, švestek beček 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 6 kusů, podvinčat 571 kusů, kůnat 0 kus.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové

bude

ve středu dne 20. listop. 1907, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř.

da č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř, Dr. František Heyl,

předseda, jednatel.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i zpěvník pro diecési královéhradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých artech při odebrání nejmenší 50 kusů franko za 20 K, 100 kusů za 40 K.

Cena knihkupectví:

brožovaný 43 h

vázaný v celoplošné 58 h

vázaný v celoplošné se slacným

křídlem 74 h

vydání na velinovém papíře vá-

zaný celý v křídle se slacným

křídlem a ofiskou K 2.10

Uživatel „Oltáře“ J. M.

nyňjším nejdujto. panem

blakupem Dr. J. Doubravou

schváleno *

a nařízeno.

(Vis Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

Velice zdařilý obraz sv. Otce Pia X.

(pravá podoba)

světlost obrazu samého 25×30 cm. na křídovém kartonu v šedém vkusném passepartout nabízí důstojnému duchovenstvu, katolickým spolkům a rodinám

1 kus za K 1.50

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

100 dopisnic s tímž obrazem věrně podaným K 5.—

★

Na skladě jsou též dopisnice s obrazem Lva XIII., † nejdp. biskupa Bryncha, nejdp. biskupa Dra Doubravy.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, veleclh. řeholím, ústavům a pensionátům!

Osnamuji velecl. P. T. svým příznivcům a zákazníkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužit zbožím nejlepšímu. Proto jest mi umožněno při odebrání aspoň tří kusů s velkého zboží čísti ceny skutečné jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy kře tanaké obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: *mýdla toaletní, hygienická ve všech vůních i cendech. Kartáčky na ruce, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořených kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení, vysoce kvalitní anglické. Velký výběr osobných jehlic, dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu toaletních potřeb.*

Rozněsí všeliké potřeby a práce oláskanské vyrábím. Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem pošt.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb

v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Pilně čtěte

a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva vysoce důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obsah:

- I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhodnými příklady učí pokroková bratrská lásce, pro kterou na oko tolik horují. Poznej, jak drsné a úskočné ze sobeckých přičin sami mezí sebou bojují. 7
- II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá pokrokový tisk na katolictvo . . . 156
- III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze zvláště o katolictvu a jak jest násilnický. 222
- IV. Doslov. 322

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak pokrokový tisk sestavuje náš národ náskými sprostotami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou, jak převrací se záští proti nám pravou vědu, jakých zákeřných podukůk užívají, aby štít katolictva potěšili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých schůzkách má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou oavty bojují.

Každý se může s knihy poučiti, jak rafinovaná zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řídí v listech pokrokových.

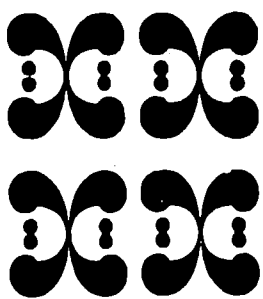
Stran 228.

Cena 1.70 K franko.

Objedávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Katolické organizace žádáme,
by hojně rozšířily

kapesní kalendář

na rok 1908

Křesťanský Organisátor.

Výtečný tento organizační kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkům, duchovním i laikům, a každý v něm něco dobrého nalezne. Z obsahu jeho vyjímáme: Kněz a politika Dr. Fr. Reyl. — O organizaci katolické. Dr. Fr. Šolc. — Rádce v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M. Voňavka. — Obecní chudinství. Dr. Šimák. Vůbec 20 různých praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebrání nejméně 12 ex. za 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu
aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Die
tohoto
znaku
poznávají
se krámy,
v kterých

se prodá-
vají jen
SINGE-
ROVY
šicí
stroje.

SINGER Co.
akceová společnost pro šicí stroje
Hradec Král., Jiřkova tř. 270.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkupce jako s o. k. školního knihovníku s 18%, slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdíl výtisků pro chudou školní mládež neděje se více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11 listů — jed po jednom vložený jsou s příslušným vysvětlením do každého výtisku — vydají se z výtisků příslušného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém katechismy pro tu kterou školu zakoupeny, zcela spravedlivě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky

(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů

za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Oznámení.

Jestliže chcete koupiti nebo prodati hned a diskretně

nějakou realitu nebo obchod

každého druhu, hotel, villa, hostinec, statek, cihelnu, sanatorium atd., v městě nebo na venkově, hledáte-li hypoteční půjčku nebo účastenství, obraťte se s plnou důvěrou na renomovanou

„První realitní správu“

Vídeň VIII., Albertgasse 30.

Přesně reálná, kulatá, největší odborný podnik první třídy.

Zastoupení ve všech zemích Rakousko-Uher. a v sousedních státech. Generální zástupce v nejbližších dnech sem se dostaví.

V případě, že by si někdo přál jeho bezplatnou návštěvu k vůli informaci a rozmluvě, prosí se o bezodkladnou zprávu na foregoing adresu.

Mešní vína!!

Veledůstojnému duchovenstvu dovolují sobě nabídnouti pravé, přírodní vína rakouská, uherská i dalmatská a zejména pozorně je činím na silnější a veledušnější

vína Brionská,

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii.

Prodávám pak tyto druhy dotyčných vín:

Výčepní bílé i červené	1	80 h.	v sudcích	68 h.
stolní	1	96		76
tabulové	1	112		88

Oceníky veškerých jemných druhů vín rakouských, uherských, dalmatských i brionských zašlu ku přání zdarma.

Alois Čížek,

mařitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro králov. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné farní úřady v Čechách.

Rozšiřujte!

Katolickým jinocům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56.

Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

Administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

Z „Časových Úvah“ doporučujeme nyní k horlivému čtení a šíření zvláště tyto spisy:

Zpráva o sjedě československých katolíků v Hradci Králové.

(V knížce té uvedeny jsou všechny velice poučné přednášky řečníků.) — Cena 24 hal.

Husité jindy a nyní.

Cena 24 hal.

Z domácnosti sociálních demokratů.

Dva díly po 16 hal., dohromady za 32 hal.

Brožury ty vrhají ostré světlo na neupřímnost, sobectví a švindly sociálních demokratů. (Oba díly vyšly již ve druhém vydání.)

Svobodná škola.

Cena 8 haléřů.

Manželství přirozené a svátostné.

Cena 8 haléřů.

Útok prof. Masaryka na církev katolickou.

Cena 32 hal. Jest to velice praktický obranný spis proti různým pomluvám katolické církve, jež právě v nynějším čase z úst našich protivníků se ozývají.

Pro katolíka, který chce se zdárným výsledkem hájiti na veřejných schůzích a proti nepřátelskému tisku svoji církev, jest četba těchto spisů nutná.

Při hromadných objednávkách spisů zde udaných poskytuje se značná sleva. — Objednávky obratem vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická.

sestrůjný závod železářský —

V PŘEDMĚRICÍCH U BRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnější, přesné a umělecké: Železná vrata vjezdová, železné ploty od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k točárnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhroby mříže, lucerny, kandelabry, korunní lustry, svícny, rámy a veškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosazu a mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intereseenty osobně neb zašlu případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na náhradu. — Mnohé pochvalné uznání mohou předložit. Ceny mírné — provedení nejlepší.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

4 1/2%

dnem 1. Mjna t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušně P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazetelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliefech, soch světů, křticíků, rámu atd. atd.

Opravuje a obnavuje staré kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Speciální výroba a sklad

domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
řmý

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-

vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

**Klobouky,
čepice,
kožešiny,**

papuce (s kotvou),

galoše (trojhran).

na skladě má za nejnižší ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.

83.

Palackého třída.

83.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

První česká

výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje
Kor. 8.— výše. — Žádejte cenníky i seznamy.
Moje stroje skytají vašim poslechem čistým a lahodným
přednesem.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku saslá
se vše franco.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Akiový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem července K 10.722.192-70.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatní na čtvrt roku z k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 22. listopadu 1907.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Vraťte slovům jejich význam!

(3) Kulturu ku předu! Jest potřebí zúšlechtnout mysl. Pryč s prachem nízkosti! Bojovatí se má věčně. Kdo taková povzbuzení v pokrokových a socialistických listech čte, domníval by se, jak taková kazatelská žurnalistika vlastním příkladem osvědčuje cestu skutečného zjemnění povahy, cestu slušnosti, nestranného nazírání a spravedlivého přemýšlení.

Leď — jsou-li tací „nositelé kultury“ okolnostmi nutkáni povědět něco o poměru svých stran k sokům, tu nastupje morálka jiná, morálka sobectví, drsné bezohlednosti a krajní nepoctivosti. A nelze-li odpárci odraziti taktickými důvody nebo prohnánymi klíčkami, utíje se z nouze praxe ještě jiné. Odpůrci se vychrtnou do očí bláto, jeho jeduání se „zkritisuje“ hanlivými názvy; aby i na dobré skutky protivníkovy byl vržen černý stín, označí se pohoutky jeho šlechtitných činů jako špatné. Vysloví se proti němu podezření z přetvářky, atd.

Bezuzdná drzost socialistických a pokrokových listů jeví se v tom, že užívají nejhrubších slov o těch zjevech společenského života, které nejméně vyžadují výrazů šlavaných. Aby zlobná rána lépe dopadla, dovede protikatolický tisk překřtiti d. bron vlastnost neomaleným názvem, umí malichernou chybu zvětčiti polenovým slovem na zločin. — Vraťte slovům jejich význam! Takové volání má hřmíti naší zemi co nejvíce právě teď. Právě nyní jest potřebí co nejdůrazněji volati, aby žurnalistika z nesnášlivého fanatismu nepřekrucovala význam českých slov. Právě v nynějším čase nutno žádati, aby ti, jichž ústa oplývají humanitou a moderním altruismem, nedávali tak okatě násilnou přeměnou významu slov na jevo svoji zavilou zášť vůči lidem jinak smýšlejícím.

Obrátme zřetel k příkladům protikatolického fanatismu, jak se v žurnalistice jeví. Když Benediktinská knihtiskárna v Brně odpovídala tohoto roku jednomu sazečovi, že jej

přijme do práce, není-li týž socialistou, psala socialistická „Rovnost“ o klerikálním terrorismu, bestialní cynickosti, klerikální zpusťlosti!! — Tak! A jaký význam nalezne „Rovnost“ pro zpusťlost skutečnou, když jest u ní bestialitou a zpusťlostí zcela vysvětlitelné nepřijetí do práce člověka toho, který se nachází v táboře fanatických utlačovačů katolictva? Jakého významu má použití proti těm socialistům, kteří chudé dělníky jiného smýšlení vyhazují z fabriky té, která jim ani nenáležel?

Katolická jednota v Pardubicích hrála divadlo ve prospěch uhaštěných Slováků. A tu „Osvěta lidu“ dne 5. t. m. napsala, že jednota hraje patrně pod heslem: „Drzé čelo lepší než popluží dvůr.“ Prý „jedni bratři v Uhrách vraždí, druzí na zavražděné hrají divadlo a na říšské radě podávají interpellace.“ A proto nazvala „Osvěta lidu“ lidumilný skutek jednoty „klerikální mazaností“. Tak do slova. Jest vlastně potřebí poznámek k tomuto sprostému a krajně nespravedlivému výpadu? Nejlepšími pomocníky Maďaronů v utiskování a znepravňování Slováků jsou židé. To popřítí nemůže nikdo. Souvěrci židů těch v Čechách vybrali na Slováky značnější obnos. Nedalo by se ve stopách logiky „Osvěty lidu“ zase na oplátku přezdívatí lidumilnému skutku českých židů „židovská mazanost“? A což Hlinka? Ten jest přece také katolickým knězem. Věru husný příklad, kam až zaslepená zášť pokrokováská věsti může. — „Právo lidu“ vřelý soucit katolíků s uhnětenými Slováky charakterisovalo 30. října takhle: „Nad mrtvolami Slováků, povražděných na pokyn biskupa Párvyho, hrají čeští klerikálové husnou komedii. . . . Poslali z parlamentu papeži do Říma „pamětní spis“, ve kterém ho žádají, aby kanonický proces s Hlinkou byl brzy skončován. . . . Ale chceme vzít i jed na to, že ani jeden z odesílatelů pamětního spisu nevěřil, že by papež zakročil proti svému chráněnci (1), biskupu Párvymu. . . .“ Dost. Párvy, vnucený na stolec biskupský požídatelstvou vládou, prý jest chráněncem papežovým! „Právo lidu“ ví, jak zakročil papež

ský stolec proti arcibiskupovi Kohnovi, a teď podezřívá, že ani jeden z odesílatelů pamětního spisu nevěřil v zdárný obrát. Zkrátka katolíci „hrají husnou komedii.“ Manifestační projev soucitu jest — husnou komedii. „Právo lidu“ a listy zpřiznžené mají veliký hněv, že nemohly tepati katolíky po krvavolití čerňovském pro jejich nečinnost. Proto uyní si olevují aspoň potupnými názvy katolické lidumilnosti. Studentský mladoboleslavský konvikt katolický přijal jednoho slováckého sirotka pro dobu osmi let na výchovu gymnasiální zdarma. Jest tohle také „husná komedie a klerikální mazanost“? Myslíme si spíše, že husnou přetvářkou jest mluviti o humanitě a při tom tleskati ruským židovským zákeřníkům, odpravujícím lidi pokojně beze všeho soudu a ještě na ty revolucionáře pořádati sbírky.

„Východ. Obzor“ napsal 24. října v příčině stávký u truhláře Svobody v Pardubicích: „Dělníci v dílně té pracující jsou stávkokazové a nemají mezi poctivými dělníky místa.“ — Jaká tu zase odvážná záměna významu slova! — Dělník, který jako každý svobodný občan chce užiti svéprávnosti a nechce ustati v práci na komando rudé organizace, zejména členem ani není — jest nepoctivec. Nedivme se příliš socialistické filosofii. Vždyť Masaryk nazval panšálně nepoctivci i ty, kteří měli jiný názor o všeob. hlasovacím právu než on; také nazval „darebáky“ ty, kteří by se stavěli proti ruským revolucionářům.

Korunu však takovému čachrování se slovy postavil básník Machar. Dvakrát „definitivně“ se zřekl Herbena. Upřímnější Masarykovi pokrokaři se domnívali, že platí ještě některé starší zásady morálky, a proto myslili, že Machar jest takovým na venek, jakým se jeví v soukromých dopisech. Proto opřeli se při vyloučení Herbena ze strany pokrokových o písemné projevy Macharovy. Ale už dopadaly na jejich málo moderní hlavy poličky. Machar nazval vyloučení Herbena „svinstvem, které nebude překonáno v celém 20. století.“ — Tak!

návistí vražednou ničil Tacita, dřel tak usilovně, že po praeparacích jeho Tacitus zvolna dodychával a ze zašpiněné togy liter jeho zbývaly pouze čáry. Bylo to však ku potěšení pana třidního. Primus Drůbek zase dostával výborné, a šedivá hlava pana profesora pochvalně kývala.

Jednou zase, když pan professor kýval hlavou, setkala se oko jeho s bolestným pohledem polepšeného. Zkušený pán se zarazil nad bídným vzezřením svého miláčka. „Po škole čekejte na mne, Drůbku.“

Čekal s hlavou svěřenou.

„Človče, snad nejste zamilován?“ — Zadrževal se.

„Už je to tak! Co vás to napadlo, prosím vás, človče? Jak se jmenuje?“

„Boženka.“

„Jak ještě?“

„Nevím.“

„Cože, ani to nevíte? Lidičky zlatí! Takový primus se zamiluje a neví do koho! Je brunetka nebo blondýna?“

„Blondýna.“

„To jsou ty právě! To se ví, vy jste se chytil. Do nějaké loutky nastrojené, vyfintěné, nevychované. Bůh ví z jaké rodiny. Je to zlozvyk tyhle taneční hodiny. Holky se tam kazí, fintí, blázní hochům hlavy. Že to ty rodiče dovoří! Pojdte se mnou, musím vám vyložit, jaké má láska zlobné účinky!“

Vykládal, rozebíral srdce Drůbkovo, ale brdina řekl, když stáli před bytem páneho profesora: „Odpusťte, pane professore, ale já bez ní žít nemohu.“

„Jděte, blázne“, pan professor dal se do smíchu, „on bez ní nemůže žít!“

„Ne proto, že je krásná, ale hodná je také i srdečná, jistě je dobře vychovaná!“

„Čoube je to nevychované, nekárané, ze žádné dobré rodiny býti nemůže, rodiče by ji

FEUILLETON.

Z tanečních hodin.

Svému milovanému příteli J. S. a eboť jeho věnuje M.

Zamiloval se chudáček.

Obyřené oči jeho, jež uvykly hleděti do černých liter umolousaného Tacita, zahleděly se do modrých, jasných studánek dvou plamenných očí Boženčiných; Boženka byla vymyšlena do každé taneční hodiny jako čerstvě vykoupaná husička. Nedivte se Ladislavovi Drůbkovi! Byl pilným studentem, premiantem, ale ten rozdíl mezi roztrhaným, ušmátnutým, kolika jmény znaným Tacitem a uhlazenou, čistoučkou, andělsky zřející Boženkou byl přece veliký. Zvítězila Boženka.

Ladislav přestal obrátit se vážným Římanem a dával se unášeti sladkou mlouvou švarné Čásky, z jejíž rudých rtůků plynula souvěti nad med sladší. Nebyla ovšem tak správně sestavena jako souvěti zmíněného opuštěného autora, ale jisto jest, že našeho ubožáka zajímala více, než věcko jiné na světě.

Byl blažen, ale spokojen nebyl. Spokojenost kalil mu přísný třídní Tikal. Ten starý pán počínal povážlivě při zkoušce Drůbkově kývati hlavou, jedničky dřívějšího primusa následkem toho povážlivého kývání počaly se kroutiti ve dvojky a trojky. Nu — a kdyby aspoň pan třídní byl milčel! Z obrady jeho zubní vylétaly poznámky palčivé, štiplavé a bodavé jako v letní podvečer myriady komárů. „Tancující derviš, zblázněný kozel“, byly nejobyčejnější kritikou dříve stále chváleného nešťastného světa tvora.

„Kdybyste nechal těch žabat býti, takový líkovný a nadaný člověk! Vždyť vás ty sukně zavedou do skázy! Škoda té vaší dobré hlavy, že tam teď máte takovou naparáděnou loutku a tanec! Pojděte-li to takhle dále, musím to oznámiti panu řediteli. Píši vám dnes poprvé a to

s krvácejícím srdcem nedostatečnou. Sedněte si a polepšete se!“

Ladislav sedl si zničeně. První pětka. Celých osm roků nedostal ani jedině, až teď, teď po tak blaženém včerejšku. Byla včera „prodloužená“. Boženka byla jako bohyně ve svém tylovém, plissirovaném mundurku; vlásky, stočené ve fantastický moderní účes, věncily tak roztomile její drobný obličejíček. Modrá očka hrála tak šelmovský, že Ladislav Drůbek, oktaván a primus, ztratil hlavu a chvějícím se hlasem při valčíku vyznal tomu báječnému stvořeníčku věčnou a věrnou svou lásku. Chvil se při tom jako při maturitě. Jak mu asi odpoví? Zasmála se, setřela mu hedvábným šátečkem pot s upoceného čela. „Jste hodný, pane Drůbku“, řekla mu po chvíli svým zvonivým hláskem nad vše, že zaslýsal v duchu a zakroužil „svoji“ Boženkou, až jí sukníčky vysoko zavály.

A dnes takhle sprcha! První pětka! Na té však nebylo dosti. Uoohl ještě pumu s češtíny a historie. Z matematiky vysekal se jen tak, tak.

Facit všech tří pětěk byl, že před jednou hodinou s poledne si ho vyvolal pan ředitel a zakázal mu do tanečních hodin chodit.

„Učte se; až se polepšíte, dovolím vám bláznit a tančit zas, ale jen rozumně.“ Tacitus zvítězil! Černé litery umolousaného Tacita, oděného roztrhaným, ušmátnutým rouchem, zvítězily nad oblobovou modří Boženčiných očí. Už neslyšel Drůbek drobné tlíko Boženčino ve svém náruči. V přestech jeho ležel vážný Říman, a slzy jako hrách čas od času pokoušely se smýti dlouhou špinou strašných listů.

Drůbek chodil jako stín. Bloudil po okolí městakem, přál si umřít. Zvláště když slyšel od svých kamarádů, jak „jeho“ Boženka vesele baví a po něm se ani nezeptá. Chladilo ho u srdce, bledl, měl interresantní modré kruhy pod očima. V listopadových nocích otvíral si okno a stál u něho s rozhalenými prsy, nejedl, kouřil, nepil — chtěl dostat součotiny. A přitom s ne-

Podle Machara tedy sami pokrokaři, neposlouchající slepě kliky Herbenovy, dopustili se největšího (s odpuštěním) svinstva v 20. století. Teď jest nám jenom divno, proč krátce na to Machar nadal ještě víc „Obnovu“ za její věcnou kritiku. Či už „klerikálové“ přes prorocství Macharovo „zločin“ oněch pokrokařů, vyloučivších Herbenu, překonali? A nota bene! Jaké nadávky zbudou pro pastevce, když sám básník (!) (který ovšem v nestřeženém okamžiku nazval sám sebe klackem), miluje mluvu tolik říznou? — Dobře napsal pokrokář Jung na adresu jiného Masarykovce za aféry Herbenovy: „Dejte některým lidem určitých povah do ruky jen papír a tužku a uvidíte, že se navzájem snectí tak, že ani pes by od nich nevsal kus chleba.“ Ano, tohle jest pravda jistojistá. Kdo hlásá, že chce vzdělávat a spravedlivě rozdělovat světlo i stín, nesmí být napřed sám surový a strannický, nesmí pro okamžitý prospěch vlastní strany vrhati se s barbarskou zlobou na ty lidi, kteří spravedlivě jeho straně faktické chyby vytknou. A cítím-li, že se mi děje veliká křivda, tu před slušnou veřejností stačí klidné konstatování pravdy beze všech surových výpadů; takové zloajné útoky jsou vypočítány jen k zesílení nízkých pudů lidí zfanatisovaných, kterým chutná víc řízná nadávka vršená v tvář sokovu než rozvázné poučení.

Po odstoupení dra Pacáka a dra Fořta minul národně-sociální tisk, že mladočeši obětovávali tak „dvě nicky.“ Nežasně Čech, jemuž aspoň trochu na dobrém jménu národa záleží, nad takovým pausálním obětím dvou českých bystrých předáků, ať už tito náleželi kterékoli větší politické straně české? Po všem široce založeném politickém studiu, po vši veliké námaze stali se z poslanců valnou částí národa ctěných — dvě nicky!! Takhle se uctívají Čechové navzájem; a pak tací lidé překvapeně se táží, proč cizinci mají před našim národem málo respektu. Vraťte slovům jejich význam, nedokazujte tak nerozumně svůj fanatism ušíváním různých slov na místě nepravém!

„Obnova“ 31. října pronesla vyzvání, aby Masaryk si zapsal fakta z procesu Harden-Moltke do svých zápisků. „Osvěta lidu“ nato 5. listopadu napsala, že „Obnova“ „otřela se svým špinavým jazykem o prof. Masaryka.“ V čem ta „špinavost jazyka“ záležela, to ovšem Hajnův orgán — jak obyčejně — nepověděl. U „Osvěty lidu“ ovšem nepřekvapí nic. O známé disputaci královéhradecké napsali jsme klidný referát, Hajnův orgán pokládal to za stísněnost. Výstavu Kupkových obrazů v Hradci Králové pominuli jsme mlčením, jelikož jsme věděli, jak dychtivě pokrokaři na „klerikální zlosti“ čekají. Hajnův orgán za to napsal, že to s „Obnovou“ jde s kopce. K vůli obraně katolického přesvědčení napsali jsme, že jeden profesor (bez udání jména) nemá zlehčovati ve škole víru, „Osvěta lidu“ začala mluviti o denunciaci (!!) Takovým způsobem se informuje veřejnost pokrokařským tiskem.

Okríkne-li katolický oštrý jazyk socialisty, jest to fanatická provokace; jestliže poštřívání socialisté dopouštějí se surových násilností, takového něco nedovolili. Jděte a buďte rozumní!

Drůbek dostal psaníčko pěkně navoněné, růžové. Po přičtení jeho růžové do barvy obálky a zavýskl. Boženka píše! A jak pěkně, ani jedna chyba není v těch pětadesáti řádcích. Pohřbuje mne v tanečních hodinách, co dělám, nejsem-li nemocen! Jak pak se asi jmenuje Boženka T.?

Věděl zrovna tolik, co dříve. Ale ožil. Chodil s Tacitem do okolí města a s ním dívčinka plavoblasá. Ve škole se prospěch jeho držel stále na výborné výši. — — —

Tak chodili spolu dlouho do listopadu, až se ucho utrhl. Zahýbali v sladkém rozhovoru po cestě do parku. Pojednou ocitla se před nimi postava starého Tikala.

„Tatínek!“ zvolala Boženka.

„Pan Tídní“, zdrceně schoulil se Drůbek.

„Tak vy tak, flamendě nechovaná, nekárána; vy mi budete kaziti moji dceru? Je to zlozvyk tyhle taneční hodiny! Mladci tam blázní děvčatům hlavy. Hned se mi klidíte!“

Ale Drůbek byl hrdin. Karázně přistoupil k panu profesorovi a resolutně mu vysvětlil, že on bez Boženky a Boženka bez něho žíti nemohou. Pověděl to tak dějemně, že pan profesor pohnut se obrátil. Znal poměry Drůbkovy, který byl ze zámožné rodiny a budoucím majitelem velkého závodu a statku. To rozhodlo.

„Tak bez ní živ býti nemůžete?“

„Ne“, zahřměl Drůbek.

„No — to se ještě ukáže! Ale těch pětěk co teď bude! Nešťastný člověče, kam jste dal hlavu? Už v devatenácti, a tohý ty čoubele ještě není šťastná. Počkej, maminka ti dá!“

Ale nedala. Minulého roku dostal jsem oznámení o smrti obou a letos oznamují mi právě narození svého prvorozeného . . .

jsou to úkazy „spravedlivé rozhořčenosti lidu“. Jestliže socialisté důrazně žádají továrníka, aby propustil katolického, zcela mírného dělníka z práce, jest to obrana proti „nepoctivému dělníkovi“. Poslouchání církevních příkazů jest známkou duševní njařmenosti nemyslicích, ohlupovaných davů; zato však slepé poslouchání rázných, přímo vojenských rozkazů socialistického štábu jest známkou ukázněnosti. Národní socialisté v parlamentě křičeli vstříc novému ministru Práškovi: „Ty zrádče českého národa, fu, hauba, bídná čeládko!“ A nedlouho potom šli ti lidé se „zrádcem“ konferovati!

A tak ze slepě vašně překlívají protikatolické listy různé vlastnosti (dle barvy strany) stále více. Smutný to věru úkaz společenské pokleslosti. A zároveň jest to odstrážující příklad, jak skutečný kulturní pokrok dít se nemá. Kdo náhodou nenosí v hlavě dostatečnou zásobu nejrůznějších nadávek a spílání přece jenom chce každou chvíli, nalezne takových hrubých výrazů v pokrokařském a socialistickém tisku dostatek. O tom by měli vážně přemýšletí lidé ti, jimž skutečně na zdravém vývoji české vzdělanosti a na pokroku našeho smýšlení záleží. Jest toho nutně potřeba, nemají-li čtenáři takých hrubostí zesurověti a drsnými nadávkami stíhati každý volnější projev, který neodpovídá jejich názorům. Dosavadním způsobem pravá vzdělanost příliš málo získá!

Dopis z Prahy.

V politice jest jasno. Jak jsem před čtrnácti dny tady předpověděl, vyrovnání přijato bude hladce. Pomohlť Beckovi rekonstrukce kabinetu. Krise minula, někteří ministři odstoupili, aby udělali místo novým, bouře se utišila, vzbudila se závist, ale kolo sněmovní bude se točiti dál. Takových politických událostí bude ještě mnoho, ba, lépe řečeno, budou vždycky. Poslanec Stránský a ostatní nespokojenci sice bouří, že čeští ministři vstoupili do ministerstva zase bez záruk, ale jest pravděpodobno, že i tento nespokojenec konečně se utiší, jako to činil i jindy. Kdyby bylo lze určitých záruk dostati, byli by jich zajisté čeští ministři dosáhli, a nevstupovali v ministerstvo, bylo by od českých poslanců lehkomyšlným a bezvýsledným vzdorem. Nedostali záruk Fořt a Pacák, nemají jich Fiedler a Prášek! Křičí se. Nuže dobře, pak nechati všechna ministerská místa Němcům, že ano?

Jakmile jest jednou na jisto postaveno, že česká politika může získávati jen účastenstvím ve vládě, pak jsou zbytečny všechny rozklady a radikální výkřiky, pak počátecká úloha jest až příliš jednoduchá. Ostatně poučení to odkázali svým nástupcům staročeši, jejichž zkušenosti jsou totožny se zkušenostmi mladočechů za posledních patnáct let. Ale nemají páni poslanci domácnosti. — Je poslanec nějaká úloha záležeti v tom, aby situaci, která jest jako na talíři, stále zamlžovali, při čemž nepomíjejí hlubokomyšlně podotýkati, že by se mělo postupovat tak a tak, a že by se mělo navrhnouti to a ono. Obstrukční zachvaty jsou vůbec nesmyslny, protože obstrukci jsme nikdy nic nedosáhli — leda laciné slávy, že musil odejít ten který ministr. A byly doby, kdy poslanci naši od obstrukce toužili odstoupiti jen za pouhé alibi. Vždyť bylo jednou žádáno jen císařského projevu, který by zásadně schválil projekt dvou universit české a německé na Moravě, a to ještě bez určení místa a času, nakutečnění tedy tak někdy za uherský měsíc. A Němci se opřeli i takovému lacinému alibu. Nelze se tedy diviti, že dr. Kramář všechnu jobstrukční náladu úzkostně zaháněval a že konečně odtěj nechtěj opustil i postulátovou politiku, o jejíž marnosti taktéž před čtrnácti dny na tomto místě několik slov jsem pověděl.

Nejpovedenější úkaz politický však jest, že strany agrární, katolická a mladočeskostaroděská spojily se, aby dva nové ministry poděřely, ale nepřestávají se v novinách kritizovati. Buď se spojily s přesvědčením, že na ten čas nelze jinak si počínati a pak nechtě smířti všechny obžaloby; nebo to udělaly proti přesvědčení, a potom nesluší se, projevovali to vzájemnými nájezdy. Novinářský zmatek, jenž nastal ministerskou křisí, byl úkazný, a člověk ani věru neví, co z toho smutku přičítati má strannické zaujatosti a co připočítati na účet úsudkové nejasnosti v poslancevých a novinářských hlavách. Ať jsi přemýšlel tak nebo onak, jasného bodu z novin dobratí jsi se nemohl. Ze nejasností tou byli vinni také poslanci, jest mimo pochybnost. I poslanci pořád nechtějí přiznati barvu, že na ten čas není možné jiné politiky, leč účastniti se ve vládě. Mnozí poslanci pořád ještě strádají chybou, že ohlížejí se na voliče, co že tomu oni řeknou, když jejich pan poslanec nebude řinčeti zbraněmi a

připojí se k vládní většině. Nešťastná výchova, mimo kterou mnozí poslanci a novináři jiné neznají!

Radikálové naši za ministerské krise a po ní mávali prudce státoprávním praporem. Nyní, když všeobecným rovným hlasováním právem posílen byl centralism, nyní, když překážky ještě více obtěžkávati sami pomáhali! Politické poměry rakonské již před tím státoprávním nadějí nedávaly žádné naděje, a teď zdůrazňovali státní právo, jest teprve tolik, jako boniti se za stínem. Vždyť, chceme-li mluvit pravdu, jest nám přiznati se, že i spravedlivé vyřízení národního sporu jest kdesi za devaterými řekami.

Konečně dovedeme vyrůstati i bez národního smíru, ale jest potřeba dle toho se zaříditi. A to znamená, vyloučit všechnu politiku silného žvanění, které přinášelo jen prospěch Němcům, zanechat náklady pro veliké politické převraty, neúměrné našim silám, vpravit se v koleje pevné a vypočítavé politiky, která dovede vyčkávati svých chvil, protože si je dovede připravovat.

To jest tedy můj názor o hlavním smyslu naší vídeňské politiky a o ministerských přeměnách. Jinak však nelze chápati dobře, proč krise byla vyvolána a proč se jí dával takový rozmach, když se již předem vědělo, že pistole selže. Nemožno tedy jinak vznik její vyložiti, nežli touhami po ministerském kabátě, což ovšem, vzhledem k mravnímu významu, jaký má politika česká ve Vídni míti, jest stránkou velmi stinnou, kterou lze nejen souditi, ale také odsouditi. Nešlo-li o uplatnění nějaké velké zásady vůči vládě, pak běželo o chvilkový prospěch stran a osob, nehlédě ani k tomu, že výměnou ministra krajana jsme rozhodně poškozeni.

• • •

Kdo podporuje kapitalism a absolutism? Jednou z mizerných lží, kterou pokrokaři a socialisté nestydí se neuvědoměle své poslouchače balamutiti, jest, že církev katolická celým svým vývojem podporuje třídy kapitalistické a upevňuje státní absolutism. Zatím však jak kapitalism tak absolutism podepřen byl mocně protestantismem. Jest známo, že ve středověku, kdy církev provozovala mohutný vliv na poměry hospodářské a společenské vůbec, nebylo otázky kapitálu ani otázky tak zvané sociální. Majetek pozemkový církev pronajímala za tak mírných podmínek, že musil býti vydán zákon na ochranu majetku církevního. Stávalo se zhusť, že propuštěný ze svazku poddanského od některého pána světského spěchal žádati o poddanský svazek u vrchnosti církevní. Jestliže které příslovní jest pravdivé, tož znamenitou pravdu obsahuje ono, že pod berlou dobře jest bydleti. Seleké bouře, časté proti pánům světským, nevybuchovaly nikdy na panstvích církevních. Anglický socialista Hyndman praví: „Bovněž věrnou pravdou jest, že kněží a mniši v Anglii byli nejlepšími zemědělci, a že lid bídý a strádající neznal, dokud katolická církev měla své statky. Jakmile však statky církve přešly do rukou nových držitelů, staly se nástrojem ujařmování. Vydírání zemědělských dělníků a lichva byly dovoleny, a protestantism stal se přímou příčinou bídý v Anglii.“

Neméně jest jisto, že tak zvané klasické právo římské, přijato byvši od států evropských, bylo základem kapitalistického těžení peněžního, a právě přijetí jeho církev katolická se vspírala a také vlivně na některých universitách zakročila, aby nebylo na nich přednášeno. Protestant Roscher dí: „Protestantism přispěl, jak známo, velmi k zesílení moci knížecí. Luther jest jedním z nejčelnějších předchůdců absolutní monarchie, která následujícím dvěma stoletím — době to největšího ponížení a potupení národů, panovala.“ I Marx vyznal, že církev katolická byla báseň dobrého řádu společenského, v němž nebylo nářku chudých a utlačovaných.

To jest nepopíratelná pravda co do poměru církve katolické ke kapitalismu v minulosti. V době přítomné pak každý průměrně vzdělaný člověk ví, že dnešní kapitalism byl umožněn řádý liberalistickými, s nimiž přece církev katolická svádí neustálé boje.

A že církev podporuje absolutism vlády? „Luther“, praví Scherr, „podpírá katolické církve, jest vynálezem nauky o neomezeném podrobení se světské moci. Jest pochopitelné, jakou zálibu měla četná knížata v servilní politice lutheránské.“ Bensen praví: „Kdežto stará katolická církev utlačování od jednotlivých duchovních nebo světských knížat nikdy nestrpěla, abyť práva lidských a národních i proti samému císaři mocně a po většině vítězně hájila, zaslonili si evangelisti reformátorskí výtky, že první formálně udíli a kázali nadřádu mocných.“ Naši nepřátelé tedy mluví nešťastně, že lži jejich o církvi katolické vyvracovány jsou i samými spísovateli protestantskými. A byt' lež jejich byla obalena rou-

chem sebe větší upřímností, proráží ničemné vždy přece na venek.

Generál Masaryk. „Čas“ vypočítává, že rekonstrukci získali Němci. Však byli by získali i ministerstva obchodu, kdyby se bylo podařilo dosadit do ministerstva orby polance Právka, jehož tam úsilně strkati pomáhal i sám Masaryk, až list jeho uznával, že ministerstvo obchodu jest pro nás důležitější. Veliký politik Masaryk hrál tedy velmi neobratně a prohrál. Nevíme, co vše mezi ním a agrárníky se přihodilo, ale jisto jest, že se na ně zlobí, neboť „Čas“ Právka nemilosrdně poškubával. Bezpochyby agrárníci ukázali proti Masarykovi, že mají svůj rozum a že mohou samostatně se rozhodovat i bez Masaryka, jenž přicházel k nim na námluvy, při nichž „Čas“ hrál úlohu Kecalů. Spekulace nebyla zlá; uchýliti se k agrárníkům a uplatňovati mezi nimi přirozený talent vůdcovský, hodilo by se velmi dobře do politiky přímýkové zásadovosti. Ukázalo se však, že agrární luaky pro Masaryka posud neuzrály. Masaryk pořád manévroval, jen aby vystrčení byli ze společného klubu poslanci katoličtí, a teď přes všechny jeho tahy agrárníci vytvořili společný klub s těmi nenáviděnými klerikály. Masaryk se hrozně rozlobil a jednotnému klubu agrárníků, mladočechů, staročechů a katolíků zasadil ránu tím, že s dvoučlenným klubem svým odhodlal se dělati politiku na vlastní vrub. „Chci býti vůdcem, dejte mi armádu“, volal Masaryk do lesa, ale ozvěna agrární odpověděla: „Naše armáda vůdce nehledá!“ Jinde, na příklad vůči českým ministrům, řeklo by se tomu: osobní politika, u Masaryka však jest to zásadní opravdovost.

Jest třeba odpovědnosti. Nedávno jsem v „Obnově“ připomněl, že všechny katolické projevy musí býti opravdové a takového rázu, že nepřítel nesmí obohacovati svou zbrojnici našimi chybami. V tomto ohledu nemůžeme zamlčeti, že uvitání ministra Právka v jistém katolickém listě rozhodně neschvalujeme. Také poznámky o p. Právkové byly nemístny. Upozorňujeme důrazně, že věc katolická takovými výstřelky trpí. Jest povážlivé, ozývá-li se již nespokojenost z řad vlastních stoupenců. Kdo čteš, rozuměj!

Obrana

Americký časopis o jeptiškách; nekatholický list kalifornský „Sacramento Bee“. To nejlepší, co občané města Sacramento mohou učiniti dne 2. října k oslavě zlatého jubilea Milosrdných Sester zdejších, bude dávatí jenom slabé a nedostatečné svědectví o tom ocenění a vděčnosti, jaká patří tomu sboru žen za všechno, co podnikly a provedly pro člověčenstvo za těch padesát roků svého obětavého vyučování a služebnosti pro Boha... Po 50 let byly jako ochotnými anděly. Po 50 let netoliko pěstovaly semínka vzdělání do myslí mládeže, avšak vštěpovaly do srdcí a duší ty základní zásady rovnosti a mravnosti, bez kterých všechno vzdělání jest jako loď bez kormidla, jest jako pták s jedním poraněným, zmrzačeným křídlem. Za celých těch 50 roků tiché a přece slavné kariéry ony nikdy nehovněly rozumu na útmu duše; ony neživily mysl, aby nechávaly srdce lačnit; ony nepochlebovaly rozumu přehnaným oceňováním sebe samých, neuvázly svědomím na nevěreckém ostrově „vyššího vzdělání“, kteréž se domýšlí všeho, jenom ne Boha, jež ve skutečnosti ignoruje. Pro toto, když pro nic jiného, etoové s matky všech vyznání mají býti sestrami vděční. Tak se píše o řeholnicích v semi svobodomyšlné. U nás nechtě se opatrovatí fanatici od jeptišek v nemocnici, aby jim pak hodně vynadali. Za odměnu nejpilnější pedagogické práce ukazují pokrokaři jeptiškám dvěře — pro jejich křáskatelní šat a lhout o nich v novinách přímo drze.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně nastalo jakési třídění. Rovněž posl. dr. Stránský a s ním dr. Sláma a dr. Bulín vystoupili z mladočeského klubu a s moravskými lidovci, českými radikály, realisty a klubem Staroruceš utvořili opoziční klub, jehož účelem jest rozhodná opoziční proti vládě a vyrovnání. — Vystoupení dr. Luegra na katol. sjezdu ve Vídni, jenž žádal, aby universitám vrácen byl katolický ráz, zničilo jedním rázem veškeré naděje v německé souručenství. Jednotlivé německé skupiny rozhorlené vystupují nejen proti křesť. sociálnímu ministrům, nýbrž proti celé vládě. Němečtí liberálové na schůzi prohlásili, že nemohou ni-

žakterak souhlasiti se semknutím německých stran, v němž by byli také křesťanští sociálové, pokud se jedná o otázky politické a o otázky svobody. Toto semknutí prý platí jenom pro vyřízení rakousko-uhers. vyrovnání; jakmile bude toto vyřízeno, pozбудou prý platnosti důvody pro společný postup s křesť. sociály. — Výkonný klub německých agrárníků vyslovil ministru Peschkovi důvěru, jenž nato prohlásil, že jeho hlavním úkolem bude hájiti zájmy německé. — Dr. Kramář prohlásil: Volá-li se za bouřlivého jásotu radikálně naladěného shromáždění, že bez vyrovnání s českým národem nebude žádného vyrovnání rakousko-uhers., pak není to nic více, než vědomé klamání obecnstva. — Vyrovnávací výbor skončil povšechné rokování o vyrovnávacích předlohách a jedná nyní v podrobné debatě. — V ministerské komisi, zřízené za příčinou řešení otázky uhelné, jedná se o poměrech uhelného trhu, monopolu, zákazu vývozu uhlí a uhelných tarifech. — Rakouská kvotová deputace schválila návrh, dle něhož má kvota obnášeti 63 6 : 36 4. — V poslanecké sněmovně jednalo se o pilných návrzích proti zdražování potravin. — Ministr vnitra podal předlohu, v níž se požaduje zmocnění k uzavření mezinárodního dohodnutí v oboru úrazového pojišťování dělníků. Ministr zemské obrany podal předlohu stran zřízení rakouského sboru válečníků.

V uherském sněmu mají potíže s obstrukcí charvatskou. Řečníkům charvatským odnímají slovo, že prý nemluví k věci. Následkem obstrukce charvatské obávají se Maďaři, že vyrovnávací předlohy nebudou v uherské sněmovně vyřízeny včas, a proto se pomýšlí na to, aby byly provedeny cestou nařízení s platností jednoho roku. Z druhé strany pak nabízí se vláda uherská ke smíru s Charvaty. Z této obstrukce vypukla i krise v předsednictvu uherské poslanecké sněmovny.

Rozpočet pro říši německou na r. 1903 vykazuje potřebu 2.750.058.401 marek, tedy o 153.666.772 marek více než roku předešlého.

Ruská дума zahájena minulý týden s nařízením cara tajným radou Goluběvem za bouřlivých ovací. Předsedou zvolen 371 proti 9 hlasům Chomjakov, patřící vládní straně. Tentokrát vzbuzuje дума co nejlepší naděje.

Z činnosti katol. spolků.

Z Třebosovic. Zdejší Katolická Jednota pořádala 10. t. m. v sále u „Černého koně“ spolkovou přednášku „o budoucnosti malovýroby“, kterou s ochotou převzal vldp. Dr. Fr. Reyl, ředitel Boromaea z Hradce Králové. Na 400 účastníků přijímalo objektivního se pana řečníka frentickým potleskem, což bylo důkazem, jaké sympatie zde pěstuje. Krásnými slovy znázornil p. řečník stav malovýroby, klesání jeho, jak čelí nepoctivé konkurenci. Řeč jeho byla s nadšením vyslechnuta a řečník častým potleskem odměňován. Za jeho krásnou přednášku vzdáváme srdečný dík. — K obveselení obecnstva přispěli členové zá- bavního kroužku, kteréž s nevšední ochotou ovičil dp. Jos. Světlý, katecheta zde. Jak jednoaktovka tak i solové výstupy provedeny byly nad očeká- vání pěkně přes to, že někteří členové vystupova- valí ponejprv. V mezíaktí obveseloval obecnstvo obratný hudební kroužek p. Vávry. Všem, kdož o zdar zábavy této se starali, voláme zde: Zaplat Pán Bůh!

Z Kostece n. O. Katolická Jednota uspořádala v neděli 17. listopadu večer ve prospěch Slováck s pestrým programem. Hlavním cílem byla přednáška p. A. Drápalíka z Prahy „O svě- pomoci živnostnictva.“ V zajímavé řeči své pou- kázal p. řečník na nutnost doplňování živn. nov- elly na zem. sněmu. Jasnými důkazy přesvědčil, že živnostnictvo nemůže očekávati spásy od strany pokrokové ani soc. demokratické ani agrární; jeho záchrana je strana — křesť. sociální. Dále ukázal, že organizace živnostnictva dle se musí odborně. Řeč jeho poutavým způsobem přednesená zaujala všechny posluchače, kteří bouřlivým potleskem projevovali souhlas s vývody p. řečníka. Dvě aktovky „Tři kloubky“ a „Lékařka“ živě sehrané, několik čísel hudebních a smíšených sborů vypl- nily část programu. Cistý výnos 50 K odevzdán svému účelu.

Z Jareměže. V neděli dne 17. listopadu alykali jsme v místnostech katolického spolku hudbu jhoslovanskou. Přijeli k nám tamburaši katolické jednoty z Hradce Králové. Již program sám sliboval pravý umělecký požitek. A krásný průběh koncertu předčil naše očekávání. Po každém číslu nadšený potlesk stoupal. Do programu vhodně zařazena některá čísla solová na housle a na violu, která sebrali sbormistr vlp. Sabula tak pěkně, že po nadšeném potlesku byl nucen přídá- vati. Doprovod ochotně a velice sručně obstarala alš. A. Kovandová, již vzdáváme srdečný dík. Každý z uměleckého večeru odcházel s velikým nespokojením; účast byla veliká, tak že místnosti hostiace byly zcela naplněny. — Na vyzvání vý- boru vykonala se sbírka na slovácké sirotč. čer-

novské, která vynesla 18 K. Srdečné díky všem, kteří čimkoli ku zdu večera přispěli! Děkujeme též všem, kteří v ten den i z daleka naši jednotu navštívili. Pracujme na zdárném vývoji našeho spolku vytrvale a horlivě dále.

Z Čáslavě. (Z křesť. sociálního spolku). Za členy dle chvályhodného zanesení kněží rodáků Čáslavských, uveřejněného v jednom z posledních čísel tohoto listu, přistoupili dp. Josef Rössler, ka- pian ve Velkém Ústíně a dp. Karel Kučera, kaplan v Hořicích. Výbor s radostí přijal horlivé kněze do svého spolku a zároveň s upřímnými díky kvi- tuje příspěvky od dp. Rösslera 5 K a dp. Kučery 4 K. Vivant sequentes! — Knihy budou se při- četovati každé neděle od půl 11. do půl 12. ve spol- kově místnosti „u modré kvězdy“ všem členům bezplatně. — Dne 24. listopadu pořádá spolek veřejnou schůzi na Štrampouchu o 3. hod. odp. s přednáškou: „o volení do zemského sněmu“. Hojná účast žádoucí. — Kteří členové by si přáli pěkný a účelný kalendář, nechtě se přihlásit ve spolkových místnostech každé neděle u p. kni- hovníka.

Z Kolína n. L. Dne 27. října 1907 po- řádal místní lidový spolek křesť.-soc. svoji VII. členskou schůzi, spojenou s přednáškou p. Satorie z Prahy, (Karlin č. 160, Palackého tř.) promlu- vivšího na téma: „o příčinách hmotného úpadku ve stavu fomeslném, rolnickém a dělnickém.“ Pan řečník zdatilým způsobem vyličil bēdy a strasti, jež nastaly v uvedených stavech a příčiny jejich, upozorniv na to, že fomeslník není řádně odmě- něn, jak by mu přislušelo za jeho práci, byty a dílny týchž že pozůstávají hlavně ze sklepů. Po- ukazuje též na zákon z r. 1859, jednající o svo- bodě živnosti. Rolník volá též po nápravě; obyhou téhož stavu jest, že nemá dosti lásky ke své půdě. Další řeči pojednal též o stavu dělnickém a radil ku čtení časopisů katolických, jež jsou dobrodiním pro lid. Ženám přítomným dal radu, aby řídily se healem „Svůj k svému!“ Pan přednášející vy- slechnut byl s napjetím a při mnohých bodech odměněn byl potleskem. — Bylo zřejmo, že ovládá thema velmi dobře. — Schůzi přítomno bylo 400 členů. — Při ukončení schůze přichvátal občan Zajíc (nár. soc.) a rychle činil na oko záznamy, ohtěje se, bude-li mu dopřáno, přihlásiti ke slovu (ač něco podobného od předsedy očekávati nemohl, třeba si toho pan řečník přál, neboť jednalo se o schůzi členskou a nikoliv veřejnou, jak to „Naše právo“ nár. soc. v Poděbradech otisklo; tudíž za- vadilo by se o §. 15. a 16. zák. ze dne 26. ledna 1907.) Mnohým pánům s protivných stran jedná se jen o zasměnění schůzí našich, což vidno bylo v Nové Vsi, než ta radost jim bohdá dopřána již nebude. Na vyřhané zprávy další odpovídati ne- budeme. Dopřejme jim veselé zábavy. — Dne 1. a 3. listopadu sebral spolek za součinnosti ochot. spolku „Tyl“ „Drama čtyř chudých stěn“ při úplné vyprodaném domě, ač s protivných stran činěny všechny možné překážky a intriky, aby spolek se nám nepropadl. — Výsledek obou představení vypadl nad očekávání atkvěle. Veškeré hlavní úlohy nalézaly se v rukou osvědčených sil. — Přítel Major (Vojtěch Králenc) zvláště se za- mlouval všeobecně svou procítěnou hrou, předeta- vuje pravého a vytrvalého vůdce nespokojených a utlačovaných horníků. Jemu po boku se stavila al. Huliskova (Tonička, žena Králenčova), jež si velice zdatně vedla a dostala své úloze úplně, osvědčivši se jako výborná síla. Úlohu Brouzdy, potulného dělníka, sebral p. Sudek bezvadně. To- též sluší podotknouti i o Barb. Králenčové, matce Vojt. Králence, již sebrala al. Machovská; úlohy Dr. Houžky, Schulze, Pivouzka, Škarbana, Mer- feita, Sejkory, Bauma atd. byly zdatile přednese- ny, nevyjímaje ani dětské úločky. Orcheatr, řízený p. J. Wintrem, ředitelem kůru, sestávající s osvěd- čených sil, dostal též plně svému úkolu. Obecen- stvo za zdatilé výkony všech odměnilo pp. účín- kující salvami potlesku a jest přáním všech, by co nejdříve zase nějaký vhodný kus sehrán. — V neděli dne 17. listopadu t. r. konána VIII. schůze členská za přítomnosti vysoce důst. p. Th. Dr. Fr. Šulce, kanovníka z Hradce Králové, jenž promluvil „o programu strany katol. lidu v Čechách“. Schůzi, jež byla velice četně opět na- vštívěna asi 500 členy a jimi uvedenými hosty, zahájil předseda př. Zd. Koudelka o půl 4. hod. odpol. na základ §. 14. zákona spolčovacích. Dlužno podotknouti, že dostavili se i 4 členové nově utvo- řeného spolku z Plánan, dále 3 občané až z Jestř. Lhoty. Pana řečníka uvítala před zaháje- ním schůze velice vřele al. Jirsova, darovávši mu krásnou kytici s bílých květin, za kteréžto uvítání případně p. řečník poděkoval. (Zasluzelo mnohé oko při tak krásné pronesených slovech). Běsě „Tři doby země České“ al. Vrzákovou přednesena byla bezvadně a působila velice na shromážděné, obsa- huje mnoho pravdy i z doby přítomné. Na slovo vzatý p. řečník probral nato velmi zdatile program katol. lidu v Čechách, nastavený na schůzi v r. 1906 o svátcích svatodušních, a při každém bodu podal podrobné vysvětlivky, takže řeč jeho, trva- jící půl 2. hod., vyzněla účvatně. Byla ode vše- ch přijata s potleskem, neboť program strany jest v pravdě křesťanský, neboť pracovati chce: 1) o uskutečnění k ruzvaco krále českého; 2) o rovnoc- ennost a rovnoprávnost národa českého; 3) zí-

skati prostředků menšinám; 4) starati se o řádný tisk; 5) upravit nedělní a sváteční křid ve smyslu náboženském. Program svůj dělí ve 3 oddíly: živnostnický, rolnický a dělnický, o nichž zevrubně p. řečník pojednal. Předseda, poděkovav p. řečníkovi za velmi zdařilou řeč a výklad programu strany, žádal o další přizvání spolku a co upomínku daroval mu jménem spolku skvostně vázanou brožurku „o volné škole“ z přednášky vedoucí p. Th. Dr. B. Černovského. Případem doložením a povzbuzením k další činnosti ukončil předseda schůzi o půl 6. hod. večerní, poděkovav přítomným za účast s přáním, aby tak častě navštěvována byla i schůze prosincové IX., jejíž den označen bude na tabulce u vchodu chrámu klášterního. Další práci zdat Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava vrátil se 20. t. m. z Vídně, kde zúčastnil se biskupských konferencí a katolického sjezdu do Chrastu. Na cestě zastavil se ve Vysokém Mýtě, aby rozhodl v příčině nové křížové cesty a dal pokyny ohledně hlavního oltáře nádherného chrámu Páně sv. Vavřince. Na nádraží v Chocni byl nejdp. biskup uvítán p. okres. hejtnanem Smítkou a vdp. děkanem Svatošem. Ve Vysokém Mýtě uvítal Jeho Milost p. starosta Tůma a náměstek starostův p. Podhajský. Nejdp. biskup prohlédl si velkolepý chrám sv. Vavřince, pak kostelík hřbitovní Nejsv. Trojice a v něm uložené části bývalého hlavního oltáře. Na večer v průvodu svého dp. sekretáře odejel do Chrastu. Do Hradce Králové vrátí se Jeho Milost k zimnímu pobytu počátkem příštího týdne.

Regulem za p. biskupa Brynche sloužil vdp. gener. vikář dr. Al. Frýdek 20. t. m. v katedrálním chrámu P. sv. Ducha za účasti nejdp. katedrální kapituly a bohoslovců a p. t. představenými.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 18. listopadu usneseno: Zpráva p. měst. zvěrolékaře, že v měsíci říjnu t. r. prodalo se denně průměrně 2507 l mléka dobrého, 458 l sbitraného a 27 l smetany, byla vzata na vědomí. — Rovněž i výkazy botovosti pokladní ze dne 11. a 18. t. m. — Učitelé jednotě „Budčí Kukienské“ propůjčil se kreslírna měšťanské školy chlapecké pro uspořádání kreslitského kurzu pro učitelstvo adejního školního okresu pod vedením p. V. Šimánka, akad. malíře. — Žádost obyvatele části města na pravém břehu labského o střízení policejní expozitury postoupil se ku sdělení návrhu a rozpočtu policejnímu komisi. — V budově těl. jednoty „Sokol“ provedou se opravy záchodů. — Schválen byl seznam osob, jimž má darováno býti dříví v době vánoční. — Poukázání se k příjmu částky stržené z rybníka „Plachta“ (K 31540) a z „Roudničky“ (K 198903). Příjme se oferta p. Karla Hvězdy z Kolína, podnikatele dlažeb, na prodej as 200 m žulových kostek, jež mu zbyly při dlažbě erární silnice na Pražském Předměstí. — Dá se zříditi indukční zvonek do bytu šafářova ve stavebním dvoře a opatří se rezervní klíč k vratům tohoto, aby policii přístup do obecního dvora i v noci byl volným.

Kousek osvěty. V Klicperově divadle v sobotu dne 16. t. m. promluvil O. divěl výchov. sl. Z. Wiedermannova, redaktorka „Ženského Revue“. Zkušenosti sl. Wiedermannovy o výchově ženy vůbec jsou dosti pozoruhodné, přednáška byla pěkně vyrovnaná. Leč zcela abytočně slečna do ní zatáhla kousek „antiklerikalismu“. Antiklerikalismus sl. Wiedermannovy bušil do výchovy klášterní. Slečna W., dle slov vašich je klášterní výchova hygienicky vadná. To se ví. Jedna chovanka kláštera skočila špatně v tělocviku, v klášteře nikomu po čtrnácti dnech nic neřekla, pak jela domů na vánoce, rozstala se a stonala 8 neděl. Div nezemřela. Jsou to trapíčky ty klášterní co? Anebo v místnosti mezi 25 chovankami spala jedna tuberkulózní. Neradila by nám slečna Hci, který to klášter na Moravě má ložnici pro 25 chovaneček? Který klášter to jest, jehož představená spálila modlitební knihu Třebízkého a konfiskovala a pokatovala za četbu Karolíny Světlé? Ale dejme tomu, že by takové příběhy staly se v některých klášterech jednou za onoho času skutečně! Stačí to k boji proti klášterní výchově vůbec? V té neb oné továrně pracují dělníci v dusných místnostech, třebas i s pracovníkem chorým. Jinde sákáte továrnické donašení některých listů do fabriky. Ergo, jen ku předu proti všem továrním komínům! Ovšem že hygiena a pedagogika klášterní nepřekážela slečně tak, jako katolický štít klášterních útavů. Proto o dobrých vlastnostech klášterní výchovy nic; promluví o tom, bylo by vědecky správným, ale pokrokový dogmatismus toho nedovolí.

Ondřej Hlinka přijede zítra do našeho města, kde v Klicperově divadle o 8. hod. odp. promluví o poměrech slováckých. Předprodej lístků obstará knihkupectví J. Tolmana.

Fotografie, zhotovené při světle umělého, vystavuje firma J. F. Langhans v Hradci Králové. Patentní vynález této firmy osvědčuje se skvěle, jak patrně na

biznách. — Tentýž závod vystavuje fotografie mistra Ševčíka a Ševčíkova kvarteta.

Lehký poprašek sněhový poletoval ve středu a ve čtvrtek. Nastávají dosti tuhé mrazy.

Celilský večírek pořádá Cyrillská Jednota v Hradci Králové v neděli dne 24. listopadu 1907 ve dvoraně Adalbertina. Program: 1. J. Machač: „Triglav“. Směs ze slovinských písní. Sbor tamburašů. 2. Gade Niels W.: Trio pro klavír, housle a violoncello. Allegro animato — Scherzo — Allegro molto vivace. 3. Dr. A. Dvořák: „Při tekách babylonských.“ Biblických písní č. 7. Solo pro baryton s průvodem klavíru. 4. Ch. de Bériot: Koncert pro housle s průvodem klavíru. Allegro maestoso — Adagio — Rondo — Allegretto moderato. 5. P. Křtíkovský: „Zaloba.“ Čtyřhlavý ženský sbor. 6. L. Milde: „Barcarolle“ op. 114. Klavír solo. 7. H. Jakobowski: „Souvenir de Jassy.“ Fantasie pro violoncello s průvodem klavíru. 8. A. Czibulka: „Sen lásky po plesu.“ Smyčcový kvintet. 9. Fr. v. Suppé: „Uvítání milostpána“ panem kantorem Partýskou a věrnými osadníky. 10. Jos. Paukner: „Strašidlo.“ Hrázostřasná koncertní píseň pro bas s průvodem klavíru. Text od J. Švaba. 11. Dr. R. Šetina: „Vzpouza v dívčím útavu“ Hudební žert. Text od Jar. Kurky. Provede damský sbor Jednoty s průvodem salonního orchestru. Klavír Petrof. Začátek o půl 8. hod. Vstupné 40 h, rodina 30 l. 1 K. Při stolech.

Spolek na podporu chudých studentů středních škol v Hradci Králové koná dne 29. listopadu t. r. o 5. hodině večerní v Besedě řádnou valnou hromadu. Program jest obvyklý. Nejde-li se v ustanovenou dobu dostatečný počet členů, bude se konati o půl hodiny později schůze druhá, jež se může platně usnášeti bez ohledu na počet členů přítomných.

Z Klicperova divadla. Sdrúžení divadelních ochotníků „Tyl“ s matičním damským odborem sebralo v neděli 17. t. m. drama G. Preissové „Gazdina roba“ s úplným úspěchem. Hlavní úlohy byly v rukou zkušených herců: Eva (p. Palová), Mánek (p. Paul), Mejštanovka (sl. Švarcova), tetka Evina (sl. Rejšlova), Samko (p. Dvořák); souhra byla dokonalá a pochopení nejen vstřícné, ale i těch nejmenších rolí správné a pěkné podané. Režie p. Paula byla velmi pečlivá a zdařilá. Dům byl až na nepatrné výjimky vyprodán.

Dr. Aliquo.

Panorama Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Blou vší vystavuje od 23. do 29. listopadu 1907 řadu pěkných obrazů z amerických zemí zlaté Aljašky, Klondyky, Davisonu a Arizony.

Dar organizacím fondu Vid. duchovenstvo Černilovské darovalo organizacím fondu 30 K a koupilo org. kolků za 10 K. Ná sledování hodno.

Poslední léč. Dovidáme se, že jako jiná léta pořádají i letos přátelé myslivosti z Hradce Králové a okolí všeobecně oblíbené se tělci zábavu — poslední léč. Přípravy k renomované této zábavě jsou v plném proudu. Podrobnosti přineseme.

Výnos svatováclavského daru odvedeného míst. odboru Ů. M. Š. v Hradci Králové. (Dok.) Po K 1: — A. Gergurič, Ant. Petr, Fr. Křištof, A. Schneider, Jos. Jellinek, Fr. Viktorin, Ter. Vachová, V. Rossa, B. Petříček, V. Moravec, nečitel, Ant. Šubert, Růž. Dudová, Jos. Jančárek, J. Štraus, J. Chrudimský, JUC. Hušák, J. Pačout, J. Melzer, A. Lochman, A. Kvasnička, J. Černý, A. Haller, Schaffer, J. Doubrava, Hofmann, R. Stáček, Al. Soukup, Ant. Pavel, L. Šišsermann, Jos. Šaršon, E. Steinmannová, Z. Barbier, Z. Panýrková, Fr. Rezníček, K. Dušek, A. Stejskalová, Fr. Jirout, Jos. Pacák, Adela Ch., Souček, Fezulk, Ant. Pokorný, Jan Zelinka, Jos. Škoda, A. Franc, Ant. Ryba, Jos. Pavlík, Boh. Pravda, Fr. Šandera, Jos. Bak, J. Kubásek, J. Lukeš, al. Bulčíková, F. Kréma, Jos. Štřítecký, Ant. Husník, Jan Hrdlička, Edward Příkrýl, J. Hybach, Rob. Wagner, Luisa Novotná, Ed. Fabruer, Ant. Měkota, Vinc. Paulus, Panoušek & Baudyš, Boh. Hutla, E. Schönmann, R. Groner, J. Andrej, Lad. Prislinger, Fr. Řehák, Rich. Kadečka, A. Kučera, J. Wollner, J. Bystřický, R. Chalupa, V. Janský, Lad. Baml, J. Potůček, Ant. Fait, V. Michálek, Hugo Hlavinka, Jos. Schrollova, Hana Girardoni, R. Němec, arch., Jos. Stejskal, J. Sibiňák, Ant. Tvrzský, V. Sternberg, Ant. Pochman, J. Thoř, J. Košťál, at., Špala, Jos. Valábek, Fr. Čermák, Z. Ježek, A. Šturská, Jar. Valeš, Jos. Hejzlar, K. Piskora, Fr. Rušička, Jos. Kieslich, Svoboda, L. Knepr, Andrlíček, Leop. Kráka, Anna Uhlířová, Kat. Dvořáčková, M. L. Hauf, K. Formánek, zn. rada, Jos. Podhajský, sekr., Fr. Špal, Fr. Obermann, Dr. V. Kosek, F. Jeřábek, koncip., Jan Doubrava, V. Huml, V. Šára, Fleidhauer, Jos. Hájek, B. Černý, voj. kurát, B. Hajnovský, Khon, J. Hlavatý, Jos. Štětka, Klára Proysová, Emma Fischerová, Marie Fírbasová, M. Hackerová, K. Čihák, S. Ebertová, M. Motýčka, Jar. Kratochvíl, A. Synáček, K. Krupka, Jos. Zuman, Jind. Šolc, A. Šandová, V. L. Holý, D. Souček, adj., Dr. Divčický, adj., Jos. Nebešský, Jan Škal, Jos. Trýbl, Karel Krech, Dr. Pokorný, sekr., Rud. Sedláček, F. J. Langhans, M. Bartoňová, X. Y., A. Singer, P. Schneiderová, J. Novyboštný, Jan Javůrek, F. Mach, Zeldler, X. Y.,

V. Čtvrtečka, B. Pils, Jind. Beneš, J. Jelen, K. Halounek, S. Kameník, Jan Polák, M. Petříčková, V. Raiman, V. Krotký, A. Kubišta, F. Fanta, F. Šefc, Jan Divecký, Jos. Štrgl, V. Němec, B. Rušička, J. Morávek, A. Vacek, Jos. Karásek, V. Vraný, A. Řeháková, A. Vamberová, J. Rabas, F. Podhora, N. Souček, Maša Melicharová, Al. Svobodová, Leo Tausig, J. Riedl, Jos. Růžička, M. Hoznorková, J. Zelba, F. Franc, R. Pospíšilová, F. Mahrlová, spir. Jan Černý, nejmenovaný, A. Pogertb, Jan Barták, kanovník Hampl, tužil V. Sekera, K. Viewgh, Jan Michálek, Fr. Frydrych, J. Četl, J. Bajer, V. Draslar, Z. Sindelář, J. Prašan, O. Urner, Boh. Weiss, J. Záloudek, M. Šejnlová, B. Helvich, L. Paldus, F. Holatová, A. Štefková, Vit. Kůzig, Jar. Škofepa, E. Merhaut, J. Macák, F. Körber, B. Štolbová, Jan Macháček, Hugo Pávek, Prokop Nováček. — Po K — 80: A. Poledníková, Al. Kastaer, Jan Schreijbr. — Po K — 70: Fr. Paulík. — Po K — 60: Anna Kolářová, K. Vachková, M. Walterová, Kračmarová, V. Daničková. — Po K — 50: Ant. Pecka, F. Oktávec, J. Kubálek, E. Hajlich, F. Samolovský, H. Čadek, J. Hušák, Pátek, Jos. Panciř, Jos. Komárek, F. Krejčí, Šulc, Hend. Josef Jung. — Po K — 40: M. Štěpánková, Broulík, Rud. Storch, Josef Červený, J. Kubičková, Jos. Stránský, J. S. Benková, Fr. Trásek, Jos. Fiserová, A. Seifertová, Peterka, J. Monš, Václav Hojaf, Ippen, Jos. Mikšová, M. Nývltová, Jiř. Tichý, Z. Buriánková, O. Eisner, A. Munk, M. Hejmanová, B. Šimáček, V. Vit, Adela sl. z Lany, Jan Mach. — Po K — 30: Jos. Moravec, J. Pík, Vojt. Strádal, Jan Pitra, Peyrek, Jos. Novotný, Fr. Košťál, A. Vachek, Klaber, rabín, E. Eisner, J. Vojbára. — Po K — 20: Ryba, J. Kratochvíl, Pelzllová, M. Slezáková, J. M., J. Real, F. Jirků, J. Tejc, Fr. Huk, Vojt. Koukol, Luisa Čamská, M. Fialová, Fr. Kysela, Dadek, Bedřich Knorre, Jos. Jellinek, Anna Tučková, Karel, Paul, nejmenovaný, F. Štock, Jos. Kvasnička, J. Vápeník, L. Černý. — Po K — 10: Jos. Sloupil K. Dušánková. — Celkem vynesl dar svatováclavský obnos K 1097.80.

Ze Slezského Předměstí. Ku své správě v minulém čísle podotýkáme, že nestavíme se proti kroužku mládeže, jak nám bylo od některých členů jeho vytýkáno; naopak my se dožadujeme jeho podpory. Kroužek náš sleduje jinou práci, než kroužek mládeže, tudíž nechť jeho členové stanou se též členy našimi, jak v několika případech se již stalo. Je-li snad některý z těch pánů, který proti nám brojí a při tom se zrovna chlapecky chová v kroužku mládenecem, to mu jistě není k osudbě. Poznovu prosíme, aby na náš kroužek mládeže se neohlédlo od některých pánů tak příliš s patra; vždyť naši snahou jest doplňovati se s Jednotou. Naším úkolem je, abychom pracovali pro povznesení Jednoty. Velikou chybou je, že zdejší lid málo čte. Knihovna Jednoty, která letos byla dána do pořádku, obsahuje tolik pěkných knížek! Někdo pro knihu neptáje; jiný zase si knížku vypůjčí, přečte a nechá potom dlouhý čas u sebe. A jiný, který knížku tu žádá, potom ji nedostane. A ani s četbou časopisů není to tak atkvělé. V některých rodinách panuje agrární „Cep“, jinde listy socialistické — hlavně v rodinách dělnických, kde by měla si vydobyti „Práce“ své místo. A jinde? Litují dáti ten krejcar na katolický časopis, ačkoli jinak za týden za sbytností jej utratí. Utěšenější je stav u členů Jednoty. Většina z nich odebrá „Štít“, některý „Selský list“, a také „Meč“. Odporučoval bych nový časopis katol. rolníků „Venkov“. Jak krásné by se potom pracovalo, tam, kde by byla péda přípraveu časopisů. Přátelé, berte si v tom příklad od socialistů! K vám pak, kteří jste pilnými čtenáři katolických listů, volám: Působte na ty, kteří buď z liknavosti nebo lakoty nejsou odběrateli našich listů! Nedopustte, aby se v jejich domácnostech zahnídily časopisy protiváboženské. — 24. listopadu pořádá Kroužek mládeže na ukončení tanečních hodin „prodlouženou“. Začátek o 3. hod.

Z Dobřenic do Rehevnice. Musíme vám dáti malé vysvětlení o našem p. starostovi. On pořídil z obecních peněz stříkačku hodné drahou, ale hasiči při ní nebyli; ty začal teprve shánět. Ale občané odpovídali: „Když jste bez nás pořídili stříkačku, teda si zaopatřte ostatní taky sami.“ Kde teď vaří hasiče? Snad by je aspoň s nouze udělal cukrář, který přece vyrábí sokoly, Japonce, husary. Proč by nedokázal taky hasiče? — Až tu přišla spásitelná myšlenka. Okres. výbor pomáhal, pomáha a — pomůže zas. A tak přijel p. Vancura a po horlivém domlouvání utvořil spolek hasičský. Ovšem jaký spolek, takový hasiči. Vy jste, páni z Bohosnice, sami viděli vzor na pana starostovi našem při ohni. Když přišel k požáru velkostatkář, tu p. starosta, ač měl nohy jako přetlučené, narovnal se, vojenským pochodem obíhal stohy a vzhlížel vzhůru. Snad pátral, nepadli-li ten oheň s nebe. No — snad si velkostatkář všimne jeho horlivosti a něco kápně. A že vám tekl, abyste nechali stříkačku v místě? Proč se tomu divíte? On má náš stříkačku na dvoře, aby měl vrabci po čem skákat. Vy máte stříkačku pro potřebu, my zas pro parádu; proto je taky tak dráž.

Všeobecný příklad. V obci Černilově sebráno na sirotky v Černové příspěvků všeho ob-

činnost bez rozdílu 125 K. Obnos zasílá Česká slovanští jednotě. Archy sběrací jsou vloženy v místnosti obecního úřadu k nahlédnutí.

Z Třeboschovic. Řemeslnictvo treboschovské koná první předvánoční výstavku svých výrobků od 1. do 15. prosince t. r. v sále pl. Kar. Jarkovské. Jest to ovšem pouhý náš nezmělný pokus, ale doufáme, že jen při tomto nezůstane, a že zdejší malozivnostnictvo pochopí, že blavné svépomoc nám může prospěti, abychom se vybalili z malomyslnosti a nepříkavosti. V době předvánoční bývá ustáleným zvykem, že téměř každý obstarává svůj nákup, a proto doufáme, že naše občanstvo hojně použije příležitosti, jednak aby vystavené předměty blahovonně prohlédlo, jednak aby za mírný peníz solidně dalo se obstarati svými sourodáky a že tudíž netřeba odjinud spotřebu krýti. — Není také vyloučena možnost, že kromě tohoto výsledku naší skromné výstavky vykrytalisuje se z našeho středu jakési živnostenské společenství, v němž se budeme vzdělávat a na přátelských sázkách vyměňovati názory o běžných událostech současného, nejme řemeslnicko-živnostenského života a pod. — Dělnictvo jest v plné své organizační činnosti; jenom my máme nečiněné poblížeti, jak se všecko kolem nás a snad proti nám organizuje? V čele výstavky stojí předsedové zdejších živnostenských společenství pp. A. Honěk, J. Kouba a V. Kolář. O zřadu výstavky neopomeneme v tomto listě dále referovati. — Výstavce zdar!

Úmrtí. V Nekoti v Zamberka zemřel dne 16. t. m. Dr. Frant. Maleček, kaplan u sv. Mikuláše v Praze a lektor na české universitě, ve stáří 49 roků. Pohřeb konal se ve středu v 10 hodin z rodného domu na hřbitvu v Nekoti.

Z parforaních honů v Pardubicích. Parforaní honi v Pardubicích jsou právě v nejživějším tempu. Vydatné deště v předchozích dnech učinily půdu spůsobitou, aby krkolomné štvánice mohly se konati bez vážnějšího nebezpečí jak pro jezdce tak i pro koně. Také stopa jelena je pro psy daleko znatelnější než za předchozích suchých dnů. Účast šlechty stoupá. V těchto dnech jeli za jelenem: Master J. hrabě Lariš, kněžna Eliška Windischgrätzová se svým ehoťem knížetem Ottou, kníže Auersperg, kníže Karel Kinský, Ferdinand hrabě Kinský, princové Vinc. a Ferd. Auerspergové, princ Hohenlohe, princ Hugo Taxis, princ Jiří Švarcenberg, baron Felix Aerenthal, hrabě Bruselle, hrabě Clam, princ Montenuovo, Ot. hrabě Černín, baron Drasche, hrabě Hans a Harry Lariš, hrabě Ledebour, známý sportsman z Mallmanů, hrabě Thurn, hr. Trautmansdorf, hr. Víček, Wiener Welten a Micevski. Zajímavé jsou zvláště brody celé kavalády přes Labe. Ufčený jelen se zvláště zálibou vyhledává chladivé vlny Labe a hledí tudíž uniknouti svým pronásledovatelům. Však marně. Celá smečka psů a za nimi veškerá družina honební vrhá se odvážlivě v potměšilé vody labské za ubohou kotistí. Jelen přechá dále, ale zase se vrací k Labi ve strachu před štekotem psů. Má-li ještě dosti síly, vyskočí podruhé, potřeť na břeh a přechá, aby se ukryl někde v leském dvorku, třeba i v siní, ve chlívě, ve světnici, nepadne-li vůbec vyssen i v širém poli aneb někde v lese. To pak jest balali, k němuž dorazí jen nejsilnější koně a nejvytrvalejší jezdci. Jelen je chycen, svázan a v několika hodinách odvezen do obory v Pardubicích, kdež asi svým kolegům, tam v zajetí držaným, vypravuje, co zkusil nobý, než se sem zase dostal. Někdy ovšem nemá tobo štěstí. Raněn bývá v divém útoku mrtvicí anebo bývá i roztrhan smečkou psů. Zůstane-li někde v Labi, nentopí se, ale bývá chycen okem a odvezen slavnostně na lodi. Při jednom z posledních honů, který byl zvláště zdařilý, utíkal jelen z Pořanova u Pardubic na Přeloučko, odkud po mnohých oklikách dostal se k Bohdanicím a odtud pelášil přes velké lesy na Výrově do lesů kladrušských a byl chycen ve vesnici Kolesy na Chlumecu. Až sem přijde zvláště vůz pro jelena z Pardubic a doveze jej zpět, aby podruhé vykonal snad tutéž túru a někdy ještě dál. Takový hon trvá 2—3 hodiny, sotva kdy více. Čít pro lidstvo tím ovšem neznamená.

Svěcení pomníku u Pardubicích. Před dvěma lety na parforaním honu za jelenem přišel šlechtový starší kníže Ferdinand Kinský, spadnuv s koně, k vážné nehodě nedaleko Pardubicích. Následkem nešťastného pádu kníže brzy umřel. Od té doby nekal se zde meeting parforaní honební společnosti. Rodina knížat Kinských postavila tu vysoký pomník, posvěcený památce patriarchy kníže této rodiny. Pomník nese nápis všech členů spřízněných s touto starobylou šlechtickou rodinou. V neděli odpoledne dne 17. t. m. byl pomník posvěcen. Posvěcení vykonal vldp. děkan Ulbrich za účastenství šlechty z vůkolí a té, která dle v Pardubicích právě na honěch.

Úmrtí vzorného pedagoga v Kartousích. Dne 8. listopadu 1907 zemřel v věku 37 roků započten sv. svátostmi v Kartousích p. Jaroslav Dobalík, sv. k. učitel trestanců. Dlouho vzdoroval chorobě své (tuberkulóze plic), přemáhal se, pracoval takřka do posledního vzdechu svého, jen takto vzorně svědomitěho zastávání úřadu svého. Dne 10. listopadu pohřben byl v posvěcenou

půdu hřbitova Boleslav Matky Boží v Jičíně. Účastenství při pohřbu bylo důkazem, jak veliké vážnosti a obliby zvábělyho požíval. Navynikal svým společenským postavením, bylť úředníkem XI. diétní třídy, ale milá, skromná povaha jeho získala mu každého, kdo ho znal a s kým se sešel. V Kartouské trestnici působil 7 roků. Bystřý duch jeho vystihl záhy, že školství trestnické v tom způsobu, jak až posud se pěstovalo, není dosti účelným, a že neodpovídají výsledky nadějí v ně kladeným; proto přemýšlel a pomýšlel hned od svého počátku svého působení v ústavě o nápravu. Myšlenky a návrhy své o tom vložil ve vídeňském časopisu „Gerichtszeitung“ a dnes se může říci, že Dobalík stal se reformátorem veškerého školství trestnického v Rakousku postaviv školu trestnickou na zcela nový základ, aby vyhovovala duchu času a potřebám zák. Podle nové osnovy učebné, která jest jeho dílem, započato nyní s vyučováním na všech školách trestnických v celém Rakousku. Jaroslav Dobalík byl i na slovo vzatý budoval, theoretik i praktik výborný. V horlivém působení jeho i v nemoci obdržela se živá, pevná víra; jeho katolicko náboženské přesvědčení bylo neochvějné. Jak mnohého skeptika dovedl svojí neúprosnou logikou, svými z hloubi duše vycházejícími důvody odzbrojit a o lepším přesvědčení! Na něm bylo znáti, jak vzdělaní, vědní i umělní ladně snášeti se může s pravou zbožností; ano, právě tato zbožnost jeho, jeho náboženské přesvědčení, jeho katolický názor světový dodávaly jeho povaze klidu a jeho snahám posvěcení a požehnání. Odpověď v pokoji! — Jaroslav Dobalík narodil se r. 1870 ve Vysokém v severních Čechách. Studia svá konal v Jičíně, působil pak jako učitel v Ruprechticích na blízkém svého rodiště, na Chrudimsku v Rosicích, v Chrudimi a ve Slatinanech, odkudž se stal učitelem v o. k. trestnici v Kartousích.

Z Kratonoh. Česko-židovský týdeník „Rozvoj“ přináší skvostné doznání: „Zidé přízřivobili se svému okolí, ne že by nenáviděli, nebo se stali Čechy, ale zvykli na domácí cop.“ Tak to máme i u nás v Kratonohách, kde zdejší žid May nechce se ani připodobiti okolí ani lidu, z kterého vyzískal již tolik kapitálu. Důkazem toho jest, že, když zemřel jeho otec Markus May aus Kratonau, čteme oznámení jen v Prager Tagblattu. Žid May drží se hesla „Svůj k svému!“ Občané z Kratonoh a okolí měli by se také toho hesla držeti.

Z Chlumce n. Oldi. Soc. demokratický spolek „Pokrok“ šíří svou kulturu u nás opravdu pokrokově. To dokazuje jeho nejmladší členové. Má za rádné členy také učně, což se stanovami se neharmonává. Jeden takový řádný člen sociálně demokratický, 17 roků starý Jan Miška, truhlářský učeďník u p. Matějčce, nechtěl dbáti napomínání p. mistra a přicházel mu i po půlnoci domů. Pan Matějček jako řádný mistr, který dbá, aby učeď se skutečně učil a poslušen byl, nechtěl mu ty „vzdělávací“ noční toučky trpěti; a rozostilý učeďník p. mistrovi pověděl, co je to „pokrok a sociální demokraté“, že p. mistr nemohl si nechat to líbit a pana vzdělávatele přitrestal. To hoška dopálilo; vznesl na mistra žalobu. Pan Matějček členskou spolkovou knížku učeďníka Mišky odevzdal na c. k. hejtmanství v Nov. Bydžově, které zajisté řádně v té věci zakročí a ponaučí spolek „Pokrok“, zda takové členy má přijímati. — Na pondělí vypukl u nás potár v sušárně na čekanku p. Zikmunda Kozelky a úplně vnitřek zničil.

Z Borehradku. Naše katolická organizace připravila krásný zábavní večer. Pozvala tamburašský sbor katolické jednoty královéhradecké na neděli 10. t. m. Sál Obecního domu byl přímo přeplněn četnými účastníky, kteří dychtili poznati jihušovanskou hudbu. Každé číslo programu přijato s nadšenou pochvalou. Šbormistr vlp. Sahula sebral též několik solových čísel na violu, při nichž jej doprovázel náš horlivý a obětavý pan feditel ktru na harmonium. Hudební večer měl krásné jako pohádka. Čest a díky všem, kteří o jeho zřad se zaslanžili!

Místní pekařství z východních Čech shromáždí se v neděli dne 24. listopadu 1907, v Kolíně, aby podpořili akci v parlamentě lidovými poslanci vyvolanou a aby protestovali jako svav proti nesvědomitě a vyděračné spekulaci bursovní, jejíž důsledek jest neslýchané zdražování životních potřeb lidu dělnímu a ubíjení malého živnostníka, který ceny svých výrobků v soulad s vysokými cenami materiálu uvěsti nemůže, což jeho existenci nutně ničí. Jsouce závislí v nákupu od diktátu velkého kapitálu, bursovního a makléřů, děláme tímto bezděčné otrocky a proto spravedlivý hněv lidu odnese vždy my jediní, jsouce s lidem spojení v úzkém styku obchodním. To musí jednou přestat, a proto povstáváme, bychom v jedné frontě s postiženým lidem jako nejvíce postižení protestovali proti bursovní lichvě obilní a to proto a oprávněně, jelikož jest úřední statistikou zjištěno, že žně u nás před i za Litavou byly dobré, že spotřeba je tímto u nás v Rakousku úplně kryta, jestliže vývoz nebude. Aby protest náš byl slyšen, a účelně dosaženo, sveme a šádáme posílance lidu, aby sjезд tento delegaty svými obeslali a v radě říšské o to veřejně: canic na přívaz a o sáka s vývozu

obilin se zasadili. Pekaři, na své místa! Necht každé město, každá ves na sjездu jest zastoupena! Naše povinnost je jíti s lidem, na němž naše existence je závislá! Proto kdo nejde s námi, jde proti nám. A dle toho každého posuzovati budeme. Sjезд tento bude podobněm velkého sjжду v Praze, v nejbližší době „Ústřední Jednotou“ pekařů z Čech, Moravy a Slezska svolaného. Sjезд se odvívá v kolínské sokolovně v neděli dne 24. listopadu 1907, ve 2 hod. odpoledne. — Pořadatelstvo.

Z Vol. Ouřima. (První sniž na Orlických horách.) Minulý týden přihlala se k nám chumelenice a pokryla svým běloskvoucím rubášem celou krajinu. V přifažené obci Rasadorfu sđetal sniž již ležeti a jest tudíž naděje, že vbrzku nám bude popřáno na saních anebo na lyžích se projeti. Hle — i ta zima má pro nás „horaly“ své krásy a zajímavosti.

Z Měšic. Náš „Sokol“ oznámil na c. k. okr. hejtmanství valnou bromaďu na 2. hod. odp. v neděli dne 17. t. m. Konala se však jen přednáška o volné myšlence, ku které si pozval jakéhosi mladíčka jménem JUC. Arthur Kladiivo z Prahy. Vážníci byli zvědaví, co asi volného pronese, a čím nás poně. Jaké však bylo udivení a zároveň rozhořčení přítomných katolíků, když hned z počátku začal tupit katolicťo. Hlavní jeho blágy byly: Katolicismus je nemravnost, nešťastí českého národa, katolický kněz je byrokrat, reakčník, pěstuje jen moc politickou, katol. církev je nepřítelkyní všeho (!!) vzdělání, katecheta ve škole dítky znemravňuje. Nastal velký nepokoj a řečník žádan, aby ho jmenoval jménem; že prý zná jednoho, ale jmenovati ho nebude. Když však místní duchovní správce naň dorážel, že prostě lže, když ho jmenovat nebude, zavázal se svou cti, že jméno jeho do tří dnů výboru „Sokola“ oznámí. Katecheta ve škole dělá inspektora, denuncuje v okr. škol. radě a proto škola se musí uvolnit od náboženství; každý učitel má se v každém předmětu pohybovat volně a nebýti vázán osnovou jako škálkou; dítky nesmí se učiti náboženství, mají volně myslit o něm a soudit, do kotelu se nemají vodit, zpověď je znemravňuje, fíkájí hříchy, kterých se nedopustily a proto volní myslitelé usilují o to, aby náboženství bylo ze škol vyloučeno; fakulta theologická z university též má býti vyloučena, manžeství — alespoň ta nešťastná — za rozlučitelná prohlášena. Citoval Nitschea a četl v předkladě, jací katolíci kněží jsou (hnusno to říci). A proto každý myslící člověk musí z katolické církve vystoupiti, jelikož ona nestříjí volné myšlení. Pro veliký nepokoj spěšně ukončil, načež vystoupil místní duch. správce a mocnými slovy všechny ty urážky katol. církve a kněžstva odsoudil, začož mu všickni přítomní až na evangelíky a duchate (také katolíky) blahopřáli.

Ze Zbraslavi. O svatbě p. učitele Robovského se sl. M. Brožovou na Matci 5 K, a sbírkou sl. Štátně a Myslivečkové o svatbě p. Ant. Boušky se sl. Josefou Semerádovou vybráno 10 K 40 h.

Z Kutnohorska. Ačkoliv k volbám do zemského sněmu jest ještě hodně daleko — mají prý býti vypsány až konci března příštího roku — přece již u nás proskakuji řeči o kandidátech, kteří buď sami neb důvěrou voličů budou k úřadu zástupce lidu se hlásiti. A mezi těmi proskakuje i jméno při říšských volbách na Časlavsku a Chrudimsku propadlého agrárního kandidáta pana Havelky z Rynova. Aspoň pro něho už prý připravuje půdu náš zástupce na radě říšské p. Švejk ze Sv. Kateřiny. Nevíme sice, jsou-li pravdivy tyto ze zákulisí proskakující zprávy, ale doufáme, že pravdivy nebudou, neboť snad na Kutnohorsku a Časlavsku s ním spojeném našlo by se dosti jiných vhodných kandidátů rolníků-katolíků, kteří by mohli a také povolání byli zastupovati náš okres. Či už naši katolíci rolníci se považují opravdu za tak méněcenné, že každou trochu lepší a významnější funkci veřejnou musí světovati evangelíkům? Což toho není dost posavad? Myslíme, že funkce, které zastávají spoluměšané evang. vyznání, vyváží daleko více, než by jim procentuálně přilnulo, když bēteme neupřavedlivě a úplně tolerantní měřítko statistické. Míneí toto nediktuje nám snad náboženská nesnášlivost, té jsme dalecí, ale zdravý rozum a pak i ony stesky, které zaslechli jsme již často ve společnosti rolníků a které ovšem vždycky jsou neoprudí, až když je — po všem. —

Z Kutné Hory. Rozrušující zpráva rozléta se v minulých dnech po Kutné Hoře, že boží tovarna p. Tučka a že jest náš skvost, chrám sv. Panny Barbory v nebezpečí. Bohudíky ukázala se pověst ta planou. V továrně p. Tučka chytí benzín, ale přihřívávacími vojny z protějších kasáren byl požár v krátkosti uhašen, tak že se ani tovarně neublížilo.

Ondřej Hlinka do Ústí n. Orli. Občané! V sobotu dne 30. listopadu t. r. zavítá do našeho města neohrožený bojovník za práva lidu slovenského dp. P. Ondřej Hlinka, farář ružomberský, k jehož uvítání a pozdravu uspořádají sdružené spolky v Ústí nad O. pod protektorátem městské rady „Slovenský večírek“, při němž promluví farář Hlinka „O kulturních poměrech na Slovensku“. Začátek přesně v 8 hodin večer. Ve

dvorané hotelu Frimlova. Vstupné: Sedadla číslovaná 2 K, k stání 60 h, dělnický lístek 20 h. Předprodej lístků v obchodě p. Frant. Vrbického v Č. Třebovské ulici. Veškerý příjem na vstupném věnuje se ku podpoře vdov a sirotek po obětech posledních událostí v Černové na Slovensku.

Slavnost v Morašicích u Heřmanova Městce. V neděli dne 10. listopadu odpoledne byla ve farnosti Morašické mimořádná slavnost: svěcení nové sochy Nejsv. srdce Pána Ježíše a uvedení bratrstva Nejsv. Božského srdce Páně, od J. B. M. ndp. archního pastýře našeho ve farním chrámu Páně Morašickém ku prosbě duchovního správce zřízeného. Zavítali proto do Morašic vesp. bisk. vikář a arciděkan chrudimský Dr. Josef Mrštík, světitel a vldp. P. Ant. Rejsek, superior T. J. z Hradce Král. jako ředitel slavnosti a slavnostní kazatel, který již při ranních a velkých službách Božích ku věřícím v kázání promluvil. Slavnosti byli též přítomni: vldp. Jan Macháček, farář v. v. z Proseče, vldp. Antonín Brdiček, biskupský notář a farář z Ještovic, vlp. Jos. Holzmann, kaplan z Heřmanova Městce a domácí vldp. děkan Otakar Richter. Slavnost započala odpoledne průvodem z farního domu do chrámu Páně, při němž neslo osm mláďenců, majících bílé šerpy, sochu Nejsv. Srdce Pána Ježíše na nosítkách za zpěvu a doprovodu duchovních, dražiček a velkého množství jiných věřících. Po vchodu do kostela umístěna socha hned na pěkné konsoli blízko oltáře Nejblahoš. Panny Marie a po zapění písní k Pánu Ježíši vesp. vikářem slavně posvěcena. Na to vstupil na kazatelnu vldp. P. superior Rejsek. Když byl oznámil věřícím zřízení bratrstva Nejsv. Srdce Pána Ježíše od Jeho Bisk. Milosti ve farním chrámu Páně morašickém, vysvětlil nadšenými a přesvědčivými slovy účtu k Nejsv. Božskému Srdci Páně, vybudnuv věřící k hrdlivé účasti na milostech, které bratrstvo citelům Nejsv. Božského Srdce Páně poskytuje. Po kázání poděkoval vesp. vikář zbožné a obětavé paní dárkyni sochy s doložením, že s radostí přijal posvátní k této slavnosti a přál všem hojnost milosti od Božského srdce Páně. Následovaly litanie k Božskému srdci Páně před velebnou Svátostí. Krásná slavnost ukončena chvalozpěvem Ambrosiánským „Te Deum“ a požehnáním s Nejsvětější Svátostí. — Kéž jest tato slavnost farníků morašických k věčné spáse duší jejich, a kéž četným vstupením ve sv. bratrstvo stanou se vroucími citeli Božského Srdce Pána Ježíše! — Sluší ještě dodat, že socha byla pracována v uměleckém závodě sochařském a řezbářském pro práce kostelní synů p. Petra Buška v Sychrově u Turnova; jest 140 cm vysoká, velmi pěkná a všeobecně se líbí. Cena 146 K. Též tak pěkná dubová konsola, částečně zlacená za 53 K. Vynikající závod ten zasluhuje vřelého doporučení.

Z Vidně. III. odbor Jednoty sv. Metoděje a skupina Věsodborového sdružení (organizace) oznámuje svým členům a příznivcům spolku, že spolková místnost od 15. listopadu 1907 se nyní nachází v X. okresu, Gellertplatz číslo 2. v hostinci u pana Záruby. — Veřejná spolková schůze věsodborového sdružení křesť. dělnictva československého koná se v neděli dne 24. listopadu o 7. hod. večer ve spolkové místnosti, X. okres, Gellertplatz číslo 2. Mluvití bude p. říšský a zemský poslanec Kadlčák: „O důležitosti naší organizace na základě křesťanském“. Žádáme členy všech skupin a příznivce naše, by této první naší veřejné schůze co nejvíce se účastnili. Výbor.

Třetí odbor Jednoty sv. Metoděje, spolek k vydržování českých bohoslužeb v X. okr. vídeňském (spolková místnost: X. Gellertplatz 2.), pořádá v neděli dne 1. prosince 1907 v různých dvoranech X., Favoritenstrasse 89., divadelní představení „Hermengild“, syn Leovigilda, krále Visigothů, pro svou vlnu mučedník. Truchlohra v pěti jednáních od P. K. Poréa T. J., zčeštil vldp. P. A. Rejsek T. J. Mexiaktí budou vyplněna hudbou pana V. Pichystala. Hru řídí p. Aug. Šrajcr. Začátek o 1. hod. odpoledne. Vstupné s národním kolmem: I. místa v předprodeji 62 h, a pokladny 72 h, II. místa v předprodeji 42 h, a pokladny 52 h. Výtěžek připadne na účely spolkové. Vstupenky v předprodeji lze obdržeti ve spolkové místnosti X. Gellertplatz 2, u p. V. Valenty, holiče, X. Eugengasse 37 a u všech pánů z výboru. — Příští divadelní představení bude dne 26. prosince t. r. v den sv. Štěpána.

Pěvecko-hudební čtenář. spolek Donbravem v Ohotěbři pořádá v sobotu, dne 23. listopadu r. 1907 Cecílskou zábavu v hotelu pana Václ. Firkušného. Začátek o půl 8. hod. Po programu volná zábava. Vstupné pro osobu 1 koruna, rodina K 2 40.

Druhý akt aféry Lhota-Teplý skončen. Dne 16. t. m. přisouzeno dr. Lhotovi 8 dní vězení, což proměněno vzhledem k jeho postavení v pokutu 800 K. Dále odsouzen k náhradě útrat a bolestného v obnosu 1135 K. Jeho obhájce dr. Behauer obžaloval odvolání v příčině viny a soukromoprávních nároků, státní zástupce zase co do výměry trestu. A tak tato aféra dojedná se ještě před c. k. krajským soudem.

Různé zprávy.

Memorandum katolického kněžstva v příčině uhštěného Slováctva. Po dohodě s Ondřejem Hlinkou vypracováno a biskupům ve Vídni shromážděným zasláno toto memorandum: „Nejdůstojnější episkopátě rakouský, shromážděný na biskupské konferenci ve Vídni! My, české duchovenstvo, vyslechnuvše na přátelské schůzce v Praze dne 16. t. m. řeč slovenského kněze vdp. Andreje Hlinky o bolestných utrpeních lidu slovenského, jenž, věren víře otců a církvi římsko-katolické, jen právě v ducha víry své domáhá se práva jazyka svého, a jen proto vydán jest bezměrným útlakům až i násilné smrti — vyslechnuvše dále smutné zprávy o bezprávné a hrůsné persekuci ideálního vlasteneckého kněze a faráře jejich, Andreje Hlinky, a to z toho toliko důvodu, že jako věrný pastýř svěřené farnosti dává na obranu práv lidu svého statky i život svůj, žádáme nejuctivěji a nejžalostněji: Nejdůstojnější episkopátě rakouský, zvláště slovenský, račiž se vši vroucnosti a mocným vlivem důstojenství svatého ujmouti se záležitosti slovenského lidu a zvláště faráře jeho Andreje Hlinky, záležitosti, která bodí již neblahou sensací v celém vzdělaném světě a která valně ohrožuje církev a víru v očích evropské inteligence, ochromujíc všecku činnost slovenského kněžstva a vydávajíc je na pospas posměchu a hanby těch, kteří zamenili dosavadní heslo „Los von Rom!“ za strašlivější heslo: „Los von Gott!“ — Nejdůstojnější episkopátě rakouský, zvláště slovenský, račiž vymoci u nejdůstojnější nunciatury vídeňské, aby konečně vdp. Andrej Hlinka, investovaný farář po právu kanonickém, slyšán byl v soudu náležitě, a aby — ať nevína jeho, jak v Boha pevně věříme a doufáme, bude nesporně prokázána, nespravedlivá potupa a něho byla šňata a on lidu svému, dobrému katolickému lidu slovenskému, byl navrácen na prospěch víry katolické a církve, naší svaté matky. — Spolu nejuctivěji prohlašujeme, že věc slovenského a spolu oltářního bratra svého Andreje Hlinky český klerus vzal za svou a memorandum, podepsané českým vlasteneckým kněžstvem, podá skrze nejdůstojnější nunciaturu vídeňskou k svému nejvyššímu pastýři, sv. Otci, náměstkovi Krista Spasitele, o němž i jeho nepřátelům bylo doznati: „Místě, víme, že pravdu mluvíš, nebo nehlídáš na osobu lideků.“ — V té víře, že náměstek Kristův chce dáti i tomu poslechnu svému synu to, což jeho jest: právo a kněžskou čest, učinili jsme tento krok vážný po náležitě rozvaze a doufáme, že nejdůstojnější episkopát rakouský, zvláště slovenský, nejen kroku toho neoznauzá, nýbrž o něm jako o projevu ideálního myslí a opravdové lásky křesťanské radostně bude zprávu slyšeti, a je v jménu Božím úsilně bude podporovati. V Praze, dne 16. listopadu 1907. Za více než 100 shromážděných kněží v Praze dne 16. listopadu: Alois Svojsík, kaplan v Praze, Xav. Dvořák, prof. v Praze.

VI. všeobecný rakouský sjezd katolický zahájen v sobotu odpoledne ve Vídni za velké slávy a obrovského účastenství ze všech vrstev a ze všech zemí. Lesku dodali sjezdu kardinálové, arcibiskupové a biskupové na konferencích biskupských právě ve Vídni shromáždění. Sjezd zahájil předseda ústř. výboru katol. hrabě Sylva Tarouca. Významným bylo uvítání účastníků dr. Luegrem, jenž svým požadavkem, aby universitám vrácen byl katolický ráz, způsobil poplach v německém táboře. Všecky něm. liberální strany prohlásují odtud válku křesťanským sociálům. Druhý den sjezdu věnován byl poradám odborovým. Na počest účastníků sjezdu uspořádal dr. Luegr v neděli slavnostní večer na radnici, jehož se účastnilo na 1200 osob. Třetí den sjezdu na velké schůzi v sálech šofinských referovali K. Schwechler ze St. Hradce a P. V. Kolb o tisku a kolportáži. Odpoledne jednalo se na schůzi o organizaci katol. žen a ruchu odpadlickém. Ve slavnostní schůzi večerní promluvil Hš. poslanec dr. Šusterič o náboženství a veřejném životě, prof. dr. Hilgersiner o svobodné vědě. Čtvrtý den dop. referoval Hš. posl. Lang o škole národní, Hš. posl. dr. Mayr o školách středních a vysokých a v odpol. schůzi Hš. posl. dr. Stojan pojednal o přičinách nedostatku kněží, a Hš. posl. A. Anderle referoval o tisku a kolportáži. V slavnostní schůzi večerní kardinál vídeňský dr. Gruscha udělil apoštolské požehnání, načež P. Andrian T. J. promluvil o historickém významu katol. víry pro národy pod žezlem hababurským a zem. hejtman vorarlberský Rhomberg mluvil přesvědčivě, jak katolíci rakouští bez rozdílu národnosti mají utvořit pevný řád na ochranu svých katol. zájmů. Zdařilý tento sjezd pak předsedou dr. Fuchsem ukončen. — Příští o sjezdu pojednáme více.

Rozklad v polské straně soc. demokratické v Lodži. Sociální demokracie posbývá své příznivosti. Poslední volby do říšské dumy dokazují to jasně. Při minulých volbách zvoleno bylo do dumy 55 soc.-demokratických poslanců, při volbách nynějších sotva 12. Mnoho organizací soc.-demokratických zaniká. Příčiny tohoto úpadku poznáváme částečně z vyhlášky uveřejněné vedením polské strany soc. dem. v Lodži. Právě se v něm: „Dělnictvo chová se úplně lhostejně, s 12.000 členů zbýlo jich 6000. Nejdůležitě-

tějším jest, že mezi nimi bylo mnoho lidí bezcharakterních, kteří sledovali jen své osobní cíle a pokladu strany za své osobní vlastnictví pokládali. Polovice příjmů byla zpronevěřena. Bylo užíváno strašného terroru, a ani spojení se sprostými lupiči nebylo organizací soc.-demokratické dosti špatným. Mnozí členové, kteří měli veliký vliv v organizacích, zapomněli se tak daleko, že bez svolení ústředního vedení na svou vlastní pěst oloupili železničního pokladníka v Lodži o 22 000 rublů.“ — Věru poučné to přiznání! Jen že se děje nyní z nouze. Socialisté polští mohli už dávno se ozvat proti surovému banditství, provozovanému na pokojném obyvatelstvu. A když rudá strana páchala v Lodži hrůzy nejčernější, čeští soudruzi na ni vybírali příspěvky. Pozoruhodno jest, že z dřívějších 55 rudých poslanců sociální demokracie tak malý zlomek jich zachovala při volbách nynějších. Patruo, že rudí vůdcové těžili nejvíce z nevědomosti davů. Aby pak lidé prostomyslní prohlédli, o to se postarali rudí svým terrorismem, nepoctivostí a sobectvím nejvíce sami. v Německu dostali socialisté za své skutky od lidupří volbách odpověď až příliš odmlatou, nyní to začíná již i jinde; štěstí, že Poláci měli přiležitost prodělati sociální pterod tempem rychlejším než jinde. Proto také vystříhávali dříve než leckde v Čechách.

I. Politický klub křesťan.-sociální pro král. České sídlem v Praze na své valné hromadě, odbyvané 17. listopadu t. r., projevil jednohlasně neohroženému bojovníku za volnost katolických Slováků p. Andreji Hlinkovi své nejvšejší sympatie a přispěl ve prospěch ubohých obětí maďarského násilí v Černové po uspořádání sbírky obnosem 10 K.

Banka Slavia. Jest potěšitelné, že důležitá myšlenka pojišťování životního ujmá se v posledních letech značně také v českém obecnstvu, které při tom obrací k domácím ústavům pojišťovacím čím dále větší pozornost. Tím znamenitou měrou pomáhá uplatňovati pronikavý národohospodářský význam českých pojišťoven, jenž spočívá v tom, že ústavy ty ukládají jmění své výhradně v našich hodnotách papírních a neodnášejí tudíž českých peněz do rozmanitých oisích zahraničích podniků. Poslání to věrně a čestně vykonává zejména největší náš ústav pojišťovací, banka Slavia, která rozvojem svým pronikla již do popředí pojišťoven rakouských, a co smíšeného významu národohospodářského se týče, plní poslání své dokonale tím, že všechny ty velké miliony ze svého imponentního jmění, určené k zužitkování v cenných papírech, výhradně ukládá v hodnotách domácích. O velikém rozkvětu banky Slavia svědčí hlavně také to, že se k ní hlásí stále lepší vrstva pojištěnců, což má pro prosperitu ústavu dalekosáhlý význam. Tak na př. letos v měsících lednu až říjnu přihlásilo se k životnímu pojištění u banky Slavia celkem 6534 osob na kapitál K 22,282.794 40, z nichž bylo přijato 5.522 členů s kapitálem K 18,755.697 40.

Příznivce českých vídeňských. Moravský velkostatkář hr. Seilner věnoval na český dům ve Vídni 10.000 K.

Proč katolíci poslanci nešli do opozice? Stalo se tak v nájeve všennárodním, rozhodli se pro podporu Právka nikoli na prospěch svůj jako strany; to ležce káží lidé, kdo čte nespravedlivé a nízké útoky agrárních listů proti katolictvu našemu. Sám list Union (Politik) napsal v č. 340: „Opravdu důstojnou ba závidění hodnou roli hrál v průběhu krise strana katolicko-národní vedená drem Hrubanem. Nezáštná, jen pro dobro svého národa zaujatá snažila se stále přispívat k rozuzlení krise a smírně strannických protiv a rozhodla se konečně podporovat loyálně pana Právka jako ministra kráje, když jí bylo dáno ujištění, že vůdce strany agrární bude ministrem celého českého národa a ne jenom ministrem strany. Dru Hrubanovi a jeho straně bylo jak od agrárních, tak od mladočechů vysloveno zasloužené usazení.“ — Dovedou jiné strany, tolik vyklukující své vlastnictví a směřující katolíky, ve prospěch národního celku tolik se septití jako strana katolická?

Zadluženost měst s vlastním statkem. Vídeň má dluh 882 millionů korun, Praha 108 millionů, Brno 30 millionů, Lvov 30 millionů K. Přirádek k domovní dani: inženýr platí: Znojmo 190 procent, Uh. Hradiště 180, Písek 178, Trident 141, Kroměříž 120, Opava 107, Praha 88, Jihlava 84, Brno 82, Vídeň 53. — Chudinství stálo r. 1902 ve Vídni 11 1/2 mil., v Praze 1 1/2 mil., v Brně 840 tisíc, v Kroměříži 37 tisíc, v Prostějově 14 tisíc. Obecné školství ve Vídni 30 millionů, v Praze 681 tisíc, v Brně 1 1/2 mil., v Kroměříži 140 tisíc, v Olomouci 286 tisíc, v Prostějově 161 tisíc.

Smíchovský pivovar vyplácí letos 47 1/2 % dividendy. A pak se jest ale, když se tolik piva vypije!

„Čistota“ maďarského dobře dá se také neodmítnouti srovnáním počtu žáků gymnasiálních a universitálních oo se náboženství týče. Na 100.000 obyvatel připadá pravoslavných 149 žáků na střední školy, 16 na university, sjednocených 153 na střední školy, 20 na university, katolíků 337 a 67, kalvíků 377 a 68, luteránů 487 a 78, židů 1785 a 429. Ze 205 středních škol v Uhrách je jich 54, kde sídlí převládající nejčistější konfesi v semi, katolíky. Mězi 37 obchodními školami je jich 37, na nichž sídlí mají většinu. Na universitách mají sídlo 34 1/2 proc., na technice 40 1/2 proc. a na všeobecných škole dokonce 66 6 proc. všeho šactva! Tedy ne od národnosti, ale

od štěstí, kteří se za národu ovšem nepočítají a drží se svého. Máte-li, Hroší, Máte-li, nejméně nebespěl. Ale zatím ho nechtějí a neasmějí vidět!

Francouzské kněžstvo v bídě. Francouzská obec Lausanne podle příkladu jiných obcí zvolila si svého faráře obecním pisárem, aby mu aspoň něčím přispěl k výživě. — A sednáctá vláda francouzská má si spojující ruce.

Samý šid. Die prohlášení děkana lékařské fakulty štyrskobratenské dr. Kratocha jest ve Vídni na 2000 lékařů, mezi nimiž 1100—1200 šidů. — Záplava židovská na ústředních stranách.

Kostel na spánek. V Hradci Králové jest probosťský kostel vsené ceny stavětelů, ale pomalu pustý tak, že věru lze se divit, že něco podobného jest ještě v nynější době. Teďka před očima obléhá město rozpánek se tu sečtyrčí. A patron kníže F. Z. Lobkovic jako by nic. Až tu obecní úřad město Hradce ve smyslu modernizace 8. 12. staví. Těchto patnácti letu důležitý aby střešy obou věží kostelních ihned dal snést a omítku, zejména římsy, pokud spadnutí hrozí, ihned otlouci a odstraniti, aby tak zamezeno bylo nebezpečnosti, jež by zřícením věží střešy, neb omítky nebo římsy některé mohlo nastati. Kdo ví, že kostel tak děsně spustí?

Na prospěch rolnictva. Dvůr v Ostrově u Blatné na Moravě dnem 1. listopadu t. r. přelí v ruce rolnické společnosti, která jej pronajala a lidu horskému do nájmu bez výdělu přenechala. V minulých dnech se panská pole rozměňovala. Slavnostní odevzdání dvora do rukou rolníků bude 24. t. m. Svěpomocný podnik tento zahájili a provedli členové katol. spolku českého rolnictva na Moravě v čele s poslancem Šamálkem.

Koruptiv. Každoročně uloví se v celé Evropě na 14 milionů koruptiv. Z toho připadá na Rakousko-Uhersko asi 2 a půl, na Německo 3, na Francii též asi 3 miliony, ostatní je rozděleno na druhé státy.

Divadla. V Paříži připadne jedno divadlo na 88.000 obyvatel, v Berlíně na 81.000, v Bordeaux na 50.000, v Budapešti na 85.000, v Hamburku na 113.000, ve Vídni na 138.000, v Londýně na 145.000, v Katanii na 9800, ve Florencii na 15.000, v Bologni na 20.000, v Benátkách na 34.000, v Miláně a Turíně na 30.000 a v Římě na 31.000.

Prospěje sobě i sousedům každý hospodář, seje-li plodiny do pole čistého, nezaplevelného. Toho se docílí málkou podmičkou hned po sklizni. Když se podmička zavleče a poválí, sklízí plevel a zničí se pak orbou následující. Ale i na pastvinách, v kopech, na mezech a ovčáctích, po návratu a hrách třeba všude pilně hubit plevel, neboť dosraje-li, vichor, voda, ptáci a svět daleko jej roznesou a zaplevelí celé okolí. Abychom plevel sami nerozmnožovali, plevy ani za humna ani na hůj nešypme, nýbrž kompostem sníme. Též ošiva bez čistění důkladným čistěčem nesejme. Zemědělská a plodná nahnilých, skatěných, košťálů atd. moudrý hospodář na poli nesechá, nýbrž spálí na místě a zničí tím shoubné škůdce i jejich zárodky.

Kamzíci. Každý kamsík umí výborně skákat. Skočí, aniž se rozběhne, s místa, kde třeba ležal, s až 2 a půl metru daleko. Skok do dálky 5—6 metrů, do výšky tři metry je něco docela obyčejného, a potřebuje k tomu náběh jen několika málo kroků. Má se zadržeti na skále, má-li jen několik prstů širokou hranu, a proto skáče po skalách, které se zdají býti úplně kolmé. Velmi zřídka je viděti bláha kamsíka, a toho šidný střelec nezastřílí, neboť je pověra, kdyby tak učinil, že zemře. Kamsíci jsou velmi otužilí proti zimě. Je-li i největší zima, lehoun si vždy na místo, odkud je volný rozhled, ať je tam sebe větší vichor.

Krtky vypudíme z míst nevhodných když do nory dáme kousek karbidu. Vlhkem vyvine se plyn, kterýž jako acetylen proniká chodbami a krtka vypudí.

Nesázejme ovocných stromů od listopadu do března: špatně se ujímají a dlouho chabě se vyvinou. V mrazivějších letech v říjnu vysazujeme stromy, aby se do zimy ujaly, anebo počkejme do března, kdy nejlépe se všechny stromy ujímají a nejlépe rostou. Keře bobulovité: šrátka a meruzalka již v srpnu nesná a proto nejlépe lze profesevat, ořezávat a přesazovat tray v době klidu, t. j. v září a říjnu.

(Zasláno.)

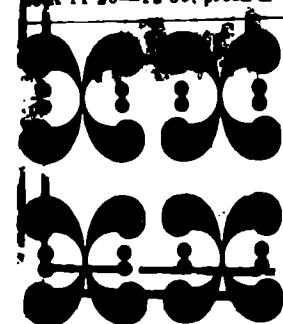
Danský odbor Č. M. Šk. vzdává srdečné díky slavnému sdružení ochotníků „Ty“, svláště obětavému a neuvěřitelně rozhodnému sdružení, panu Karlu Paulovi. Umění, jež vnesl v náš večer, zachová v nás trvalou vzpomínku. Náš dík budí vysloven slavné městské radě se prominutí poplatků za plyn a divadlo, panu B. E. Tolmanovi za ochotné obstarání předprodeje lístků a všem, kteří ku záruce jakýmkoli způsobem přispěli.

Večerem v každém směru sáhlým sítěm byl Matie slavný úspěch.

V Hradci Králové, v listopadu 1907.

První zpráva.

V Hradci Králové, dne 16. listop. 1907. 1. 11. 17:00—19:00, 2. 11. 16:00—17:00, 3. 11. 11:30—13:30, 4. 11. 12:00—13:00, 5. 11. 13:00—14:00.

Katolické organizace žádáme, aby hojně rozšířily

kapesní kalendář

na rok 1908

Křesťanský Organizátor.

—, hruha K 24:00—24:—, ova K 6:20—7:00, dočky K 28:—45:—, jalpi K 24:00—28:—, krup K 22:00—30:00 bramborů K 2:00—3:20, 1 hl jetelového semene bílého K —— ruského K —:00— semínka červ., —:—, 1 hl jetelového —:— moku K 48:00—, lněného semene K 00:—00:—, 100 kg žitných otrub K 14:40—00:—, 100 kg pšenických otrub 14:00—00:—, 1 kg másla čerstvého K 2:12—2:32, 1 kg másla přečištěného K —:00—, 1 kg sádla vepřového K 1:24—1:32, 1 kg tvarohu K 0:26—0:32, 1 vejce K 0:07—0:08, 1 kopa okurek K 0:—0:00, 1 kopa zelí K 4:00—7:00, 1 kopa kapusty K 1:00—2:00, 1 pytel cibule K 4:00—4:20, kopa drob. zeleniny K 1:00—1:30, 1 kopa mrkve K 1:00—1:30, 1 bečka hrášek K 0:00—00:—, 1 bečka švestek K 0:00—00:—, 1 bečka jablek K 0:00—00:— Na týd. obilni tek v Hradci Králové dne 16. listop. 1907 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 372 hektol., žito 310 jednotek 532, oves 822, pšen. 0, vikve 2, hrachu 1, dočky —, jahel 37, krup 00, jetelov. semínka 0, lněného semene 0, máku 10. — 2) Zeleniny: zelí 472 kop, okurek 6 kop, kapusty 52 kop, cibule 31 pytlů, drob. zeleniny 51 hl, mrkve 27 hl, brambor 54 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 117 hl, hrášek 0 hl, švestek beček 0. — 4) Droh. dobytka: vepř 4 kusy, podsvinčat 730 kusů, kůzlát 0 kusů.

Dvě vysoké, užší výkladní skříně ::

levně se prodají.

Blíží sdělí administrace t. l.

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIÁKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.
Doporučuje se slušné P. T. duchovenstvu k provedení uměleckých prací, jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spovědnic, Božích hrobů, křížových cest v reliéfech, soch světců, křesťanských rámtů atd. atd.
Opravuje a obnovojuje staré kostelní práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

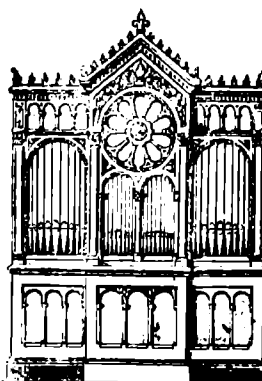
Rozšiřujte
Časové úvahy!!

Josef Krejčík
V PRAZE,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Písařna a dílny na Letné č. 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30
doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře, křtitelnice, kazatelny, křížové cesty, spovědnice, křtitelnice, křesťanské, svícny, lustry, pulabry atd. dle vkusu a vkusu, rovněž i různé sochy, předměty, fotografie a diplomů. Bez náhrady a rámců předložitý materiál se za úhrady.
Převodní nákrepy, ceník a rozpočty bezplatně a zdarma. Všechny práce a díla v nejkratší době a nejlepší kvalitou.

Varhany a harmonia

— staví —

Václav Poláček v Rychnově n. Kn.

Doporučuje se ku stavbě varhan v každém rozměru, nejmodernějších soustav (pneumatických i elektropneumatických.)
Harmonium silného a lahodného hlasu od 160 K výše. Opravy varhan se provádějí v době nejkratší.

Plány a rozpočty na požádání zdarma.

Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Kupte si důležitý spis:
Karel IV.
jako křesťan a vlastenec.
Píše Jiří Šahula Cena 3 K.
Objednávky vyřídí obratem
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové

Z „Časových Úvah“ doporučujeme nyní k horlivému čtení a šíření zvláště tyto spisy:

Zpráva o sjezdu československých katolíků v Hradci Králové.
(V knížce té uvedeny jsou všechny velice poučné přednášky řečníků.) — Cena 24 hal.

Husité jindy a nyní.
Cena 24 hal.

Z domácnosti sociálních demokratů.
Dva díly po 16 hal., dohromady za 32 hal. Brožury ty vrhají ostré světlo na neupřímnost, sobectví a švindl sociálních demokratů. (Oba díly vyšly již ve druhém vydání.)

Svobodná škola.
Cena 8 haléřů.

Manželství přirozené a svátostné.
Cena 8 haléřů.

Útok prof. Masaryka na církev katolickou.
Cena 32 hal. Jest to velice praktický obranný spis proti různým pomluvám katolické církve, jež právě v nynějším čase z úst našich protivníků se ozývají.

Pro katolíky, který chce se zdárným výsledkem hájiti na veřejných schůzkách a proti nepřátelskému tisku svoji církev, jest četba těchto spisů nutná.

Při hromadných objednávkách spisů zde udaných poskytuje se značná sleva. — Objednávky obratem vyřídí administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Všechny tyto organizací kalendář jest pomůckou dobrou všem katolíkům, duchovním i laikům a každý z nich něco dobrého získá. Z čehož jeho vydání: Kněž. politika Dr. Fr. Řepl. — O organizaci katolické Dr. Fr. Šolc. — Řádové v záležitostech úrazových. — Organizace mládeže. M. Křesťanská. — Obecní chudobnost Dr. Šimák. Vábec 90 různých praktických článků. Cena jest velice levná. 1 ex. 90 hal., poštou 1 K (může se zaslat ve známkách). Při odebírání nejméně 12 ex. za 80 hal. za ex. Objednávky vyřídí obratem

Jos. Polák v Hradci Králové v Adalbertinu aneb Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

**Klobouky ,
čepice ,
kožešiny ,
papuče (s kotvou),
galoše (trojhran).**

na skladě má za nejmírnější ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.

83.

Palackého třída.

83.

**Specialita
závodu**

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové.

Fotografování
při

**světlo
umělé.**

Vlastní
patent.

Přijmutí provéstí možno po
celou zimní sezonu

v každé hodině večerní.

Výsledky skvělé, od snímků při denním
světle k nerozeznání.

V místě bez konkurence.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihkupecká:

brožovaný	42 h
vázaný v polopletné	58 h
vázaný v celopletné	68 h
vázaný v celopletné se zlaceným křížkem	74 h
vydání na velinovém papíře vá- zaný celý v kříži se zlaceným křížkem a ořádkou	K 2-10

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším nejúctej. panem
biskupem Dr. J. Doubravou

**schváleno *
a nařízeno.**

(Vis Ordin. list čís. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

SKVOSTNÉ VÁNOČNÍ DARY! FONOGRAFY A GRAMOFONY

K. JARUŠEK A SPOL. BRNO

Nejdokonalejší gramofony a fonografy.

Žádejte „Jaruškovy Besedy“

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové
nabízí školní knihy:

1. Malý katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 30 h.

2. Střední katechismus

katolického náboženství

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

3. Velký katechismus

katolického náboženství.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Katechismy jsou schváleny na valné schůzi biskupů ra-
kovských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Prodej pro knihkoupce jako z c. k. školního kniho-
skladu s 18% slevou proti hotovému zaplacení.

Rozdělení výtisků pro chudou školní mládež neděje se
více prostřednictvím c. k. okr. školních rad, nýbrž za 11
listů — jež po jednom vlepány jsou s příslušným vy-
světláním do každého výtisku — vydají se z výtisků pří-
padného druhu katechismu pro chudé. Dle poměru, v jakém
katechismů pro tu kterou školu zakoupeno, zcela spraved-
livě dostane se poměrný počet (přes 18%) pro tutéž školu

zdarma pro chudé.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou staniaci dodává

c. a k. dvorní továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ

Hradec Králové,
proti hotelu „Merkur“.

—: Cenníky a prospekty zdarma a franko. —:

Vhodné

dárky vánoční a novoroční

za ceny značně snížené.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakových atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí čís. 413.

Cenníky zdarma a franko.

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalce. výrobní společnost „VZÁJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a cenník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Nelekejte se

vydání, spojeného s výsadbou
vánočního stromčku. — Za
ceny značně snížené nakou-
píte překrásné svíčky, svi-
cinky a roztomilé kovové
osoby v závodě Josefa
Jelínka, mydlárna na pod-
stání a převedete se, že není
příčina obávati se

:: drahoty. ::

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u firmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé gony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Též doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Školská hlídka.

Píse M. C.

Osvětový spolek pro hořejší Uhry — (Felvidéki magyar köznevelődési egyesület), lidové „Femka“ svaz, instituce vládou k rychlejšímu pomáření Slováků zřízená, v činnosti své zřejmě klesá — pomalu, ale bezpečně. Ke cti Slováků sluší, že Femka přes vládní přízeň a jmění, obnášející 262.411 K, nemůže zapustiti kořenů tak pevných, aby zřejmě mohutněla. V počátcích své „blahodárné činnosti“ měla Femka 60 dětských zahrádek, dnes stěží udržuje jich 36. Čítaraj, jež vydrží s ohromnými peněžními obětmi počtem asi 101, jsou prázdné; snad jen ohřát někdo do nich se jde. V loni dobrovolně zavřela 17 takových lidových čítaraj, poněvadž samy místní odbory doznaly ve veřejných listech, že nevykonávají žádného vlivu na Slovaky. Femka má 7437 členů, ale víc než polovička dlužná je příspěvky již od „narození“ jejího. Jaké musily by býti její fondy, kdyby tak všichni řádně platili!

Pasivní resistance učitelstva v Humpolci. Místní školní rada v Humpolci odepřela místnímu učitelstvu dovolenou, aby 17. října zúčastnilo se odpoledne jednání Budče v Humpolci; organizované učitelstvo vidí v tom neomluvitelné jednání, jež nutně musí vésti k pasivní resistenci učitelstva humpoleckého.

Reforma středních škol provedena byla právě ve Švédsku. Říšský sněm švédský vyřídil právě předlohu o reformě střední školy na moderním základě. Účel střední školy vymezen takto: Všeobecné občanské vzdělání. Základy k dalšímu vzdělání vědeckému. Střední škola rozdělena jest na dvě kategorie: reálku a gymnasium, k sobě se připojující. Reálkou se studium započne; jest to nižší pětiletá střední škola bez latiny. V této škole podá se asi jako v našich čtyřtřídkách měšťanských ucelené vzdělání pro nižší úřednický drak, poš, berních úřadů a samosprávných úředníků, nebo může se s ní postoupiti do gymnasia. Toto jest vyšším stupněm střední školy, jest čtyřtřídní buď s latinou nebo s moderními řeči (bez latiny a řečtiny). Do reálky přijímají se žáci třetího škol. roku školy obecné (tedy od 9—10 roků). Absolventi jsou staří 15 nebo 16 let. Vysvědčení opravňuje vstup do různých povolání občanských a do služby státu, aniž se musí kdo dříti s maturitou, pro mnohého tak bezvýznamnou. Reálka poskytuje vzdělání venkonce moderní. Vyučuje se: švédštině (řeči a literatuře), dějinám vlasti, zeměpisu, nižší matematice se zvláštním ohledem na kupecké a živnostenské potřeby, přírodním vědám, technologii, první pomoci v nemoci a kreslení. Kromě toho učí se ještě němčině a v posledních dvou letech angličtině — povinně: nepovinně francouzštině. Chlapci i dívky jsou stejně připuštěni do studií. V malých místech dovolena jest i koedukce. Pětihodinové vyučování jest na jednu záležitost. Učitelstvo nesmí se věnovati žádnému vedlejšímu zaměstnání a je honorováno ročně: ředitel 5000 švéd. K, učitel 3000—4000 švéd. K (1 šv. K = 132 h naší měny); náklad uhrazuje se zvýšeným platem školním, chudí mohou býti osvobozeni od platu školního.

Gymnasium není ani školou latinskou ani reálným gymnasiem. Bezprostředně připravuje na studie vysokoškolské. V prvních třídách učí se latině; řečtina počíná ve třídě třetí, neučí se jí však, kdo studuje matematiku. Ve dvou posledních třídách mohou žáci sami si voliti předměty, jež studovati chtějí. Žáci mohou jeden, nebo dva předměty (jež však dohromady nesmí čítati šest hodin vyučování v týdnu) po náležitém oznámení na začátku škol. roku, když pro ně nadání nejsou, nestudovati. Mohou to býti kterékoliv, jenom ne náboženství a švédština. Tím dána možnost studentovi věnovati se „svému oblíbenému“ předmětu plnou měrou. Jak dopadnou asi středoškolské porady u nás?

Němčinu a řečtinu stále ve větši a větši míře zavádějí do středních škol i ve Francii.

Hollandský spolek abstinentních učitelů, největší protialkoholická organizace učitelská, dostal letošním rokem od vlády podpory ku všeobecné své činnosti 1200 hol. zlatých a 500 zl. pro kurzy, jež pořádány jsou pro děti a mládež (od 12.—17. roku). V minulém roce byly takové kurzy v 11 městech v počtu 38 padesáti devíti učitelstvími osobami řízeny a navštěvovány 787 účastníky. V Utrechtu bylo 11 kursů se 250 žáky. Tato skupina byla podpořena i obcí, dostala 200 zlatých. Co se děje u nás v této záležitosti?

Školská bída v Halici. Velké království toto se 7 miliony obyvatelstva věnuje na vyučování a výchovu 18.622.000 K, z nichž 15.631.068 K připadá na školství obecné; to jsou asi 2 K za rok na jednoho obyvatele. Ze 4.769 škol obecných je

3.175	škol jednotřídních	= 66·6%
1.085	» dvoutrídních	= 22·7%
33	» trojtrídních	= —7%
287	» čtyřtrídních	= 05·0%

95	škol pětiletých	= 02·0%
87	» šestiletých	= 01·8%
1	» sedmiletých	
56	» měšťanských	= 01·2%

V Halici je 7.934 def. učitelů, kteří dohromady berou služného 8.145.700 K, a 3.358 (11) učitelů provisorních repres. služné 2.429.300 K. Definitivní učitel má průměrně 1.000 K, provisor 700 K. — Nešťastné vykořisťování lidské práce.

Jen 72 učitelů má služné 2.200 K. Tato prostá čísla ukazují hospodářství halické v osvětovém ohledu v plné nahotě.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Sonstaužnický pomocník Karel Scherbaum přišel v „Christlich-soziale Arbeiter-Zeitung“, že přišel v jedné dílně o práci pro socialisty, z jiné odešel pro stávkou. Konečně našel místo v dílně Willraderově. Tam mu řekl socialistický důvěrník, že bez přistoupení k rudé organizaci nesmí v té dílně pracovati; Scherbaum prohlásil, že jest již v organizaci křesťanskosociální, načež soudruzi řekli, že s ním dělati nebudou. Na konec mistr Scherbaumovi domluvil, aby k vůli pokoji se dal zapřísti. Chudšas tedy povolil k zápisu, ale vyjádřil se, že také setrvává v organizaci katolické. Na chvíli si zjednal tedy pokoj. Ale druhý den ohlásil mu důvěrník, že mají soudruzi přísný rozkaz s ním dále nepracovati. Scherbaum pracoval však dále přes protest důvěrníků; rozkázáno, aby se dostavil ve středu k výboru, tam že uslyší ostatní. Před soudním tribunálem tážal se Scherbaum předsedy Flatschera, proč nesmí pracovati. Ten mu lišácky odpověděl: „Vaši spolupracovníci prohlásili, že s vámi nepracují, a tu nemohu nic činiti.“ — Tak se ukázalo rudé lišáctví; jeden se vymlouval na druhého. Důvěrník přece předtím prohlašoval, že jedná dle rozkazu Flatscherova, který řekl, že práce bude zastavena, nepropustí-li mistr Scherbauma. Dělník třikrát se ptal výslovně Flatschera, co proti němu organizace má a vždy dostal za odpověď, aby se zeptal spolupodělníků. — Tak zbaběle jednají socialističtí teroristé.

V socialistickém časopise „Korrespondent für Deutschlands Buchdrucker und Schriftgiesser“ našel sazeč, že národně liberální „Leipziger Neueste Nachrichten“, přes to, že měly přebytek 90.000 marek, přece daly vydělati jednotlivým dělníkům jen o 156 marek ročně více. Nato odpověděl „Korrespondent“, aby si rudý pisatel povšíml socialistického listu „Leipziger Volkszeitung“, který v uplynulém roce z vloženého kapitálu docílil skoro šedesátiprocentní dividendy a dodal: „Na každé sto marek uloženo kapitálu bylo dosaženo sisku šedesáti marek; mají nyní dělníci v „L. V.“, na tomto požehnání dividend, které svoji práci spolu vydělali, nějaký podíl? Zrovna tak málo, jako dělníci v „L. N. N.“ na přebytku obnášejícím domněle 90.000 M. Kapitalistická politika zde jako tam. Šedesátiprocentní dividendy není malá pro list „vyděděných.“

Kladenské „Právo“ napsalo v říjnu: Dne 7. t. m. bylo v Kalivodách u Měsece slaveno posvěcení, a tu se ukázalo, jak se naši organizovaní dovedou „uštěchtili“ bavit. Náhodou sem přijel jistý řezník z Řenčova a koupil ve zdejší obci vepře. A tu za všeobecného jásotu vzata hudba z hospody, obstoupila zakoupeného vepře a počala mu vyhrávati smuteční pochody a docela i naši národní, každému upřímnému Čechovi tak drahou hymnu „Kde domov můj?“ Na to chtěli rozjaření účastníci posaditi vepře na přítomný kolotoč a za jásotu nadějně mládeže jej provázeti. Také zajímavý dokument jemnosti a vlastenectví lidí těch, kteří se „vzdělávají“ čtením surových listů rudých. — V témže listě katecheta berounský 15. listop. sděluje, jak dopadl žáčky, které rozšiřovaly ve svých třídách socialistický časopis „Jaro“, tupíce naši víru; dětem, které odmítly odbírání tohoto časopisu, nadávaly „klerikálky.“ Jedna školní kolp.rtěrka slíbila požádati jakéhosi Neumanna, aby „dal“ katecheta do „Práva lidu“, a ze školy utekla. — Hezky se ta rudá mládež tuží! Statečnost její roste. Kde může někoho potrestat, tam jest vtipná a kurážná hněd.

„Ostravský Kraj“ 16. t. m. píše: „V zá-palkové továrně v Opavě strážely se balíky zápalek. Bezpečnostní orgány počaly svou činnost, navštívily soudruha Míčku a k svému utěšení shledaly, že se na něho zápalky připepily. Než milý Míčka se soudružská lásky prozradil, že není magnetem sám, nýbrž také soudruzi Kořistka, Rupík a Čoš, což policisté po důkladném prozkoumání správným seznali. Poněvadž hrozilo nebezpečí, že by červené

magnety mohli i jiné věci vytáhnout, byli propuštěni s práce. Síla magnetů bude měřena u soudu.“

V Dol. Počernicích tropil o posvěcení dělník Ant. Procházka povyk. Dělník Karel Zeman přistoupil k němu a slovy mírnými ho napomínal, aby se choval klidně. Ale Procházka na něho proto senevřel a o půlnoci, když k tomu našel dosti malichernou příčinu, vrhl se na něho a kopal ho nohama do břicha. Pak klekl mu na prsa a škrtil ho. Hosté odtrhli jej a Zeman přchl k blízkému pekárni, kde se schoval za pec. Ale suřivec pronásledoval ho až sem a vyhrožoval mu zabítím. Zeman byl stýrán tak, že druhého dne zemřel. Pachatel vymlouval se 18. list. před soudem, že byl úplně opilý a nic se nepamatuje. Leč zjištěno, že po činu se vrátil do hostince a dále popíjel. — Byl odsouzen v Praze do těžkého žaláře na dva roky. — Tak sni zpráva „Času“ ze dne 19. list. „Čas“ pouze zapomněl dodat, že rozvzteklý rabiát jest rudým kvítkem ze socialistické zahrádky, jak již našim čtenářům známo. Kdyby to byl tak křesťanský sociál!

Horlivý soudruh Vytiska z Litvle na jednu zmlizel. Pak se přišlo na schodek 867 K.

Kulturní hlídka.

Zase skáčená velká modla nověry.

Dne 10. měs. května t. r. měl univerzitní profesor Reinke v panské sněmovně v Berlíně řeč proti Haecklovi a proti monistickému svazu. Slova Reinkeova byla monisty do živého. Promluvil biolog na slovo vzatý, autorita nepředpojatými odborníky všeobecně uznávaná. Kde který monista na řečníka se osopil. Rozvířil se boj i v žurnalech. Reinke byl zrovna poměry nucen vydati řeč tiskem a podal ku několika vysvětlivkám. Jak známo, založil Haeckel loni tak svazový monický svaz, který věří v jeho neomylné kredo. Rozšiřují se letáky, kterými se všechno, co nemá punc monistický, se-směšňuje a jediné Haecklově světový názor vydává se za pravý, pro vzdělaný svět se hodící. Monismus, dí autor, chce být pravou vědou, ve skutečnosti však chce pravou vědu vnutit pod kaudinské jho.

Koranem monistů jsou „Světové záhady“ Haecklovy. Odborníci filosofičtí (Paulsen) a theologičtí (Loofs) dokázali však, že Haecklovy filosoficko-theologické vývoody jsou s pravou vědou na štiro. I přírodovědecká část knihy jest nekritickou. Chvolsou vytýká Haecklovi naprostou neznalost základních pravidel moderní fyziky; nemá prý o nich ani tušení (nicht den Schimmer einer Ahnung). Biologická část díla jest skoro samá domněnka — pravý chaos nedokázanych tvrzení. „Touto nekritičností“, dí Reinke, „vylučuje se Haeckel z řady přírodopytčů, kteří chtějí býti vážně bráni, a zůstává jen Haeckel fanatik; o vědě a vědeckosti není tam ani řeči.“

Materialistický monismus zdá se, že znamená úpadek v barbarství. Jenom nevzdělaná massa se může opájet výplody Haecklovy fantasie a přísahat na jeho slova. Případnými jsou prý slova starého přísloví: Mundus vult decipi. Jak předejít nebezpečí, aby mládež nebyla touto lži-vědou otravována?

Reinke míní, že by bylo nejlepší zbraní prohloubit přírodovědecké vyučování na středních školách tak, aby studující mládež sama rozeznala pouhou hypotézu od jistého fakta, majícího podklad ve skutečnosti. Pak by studentstvo samo prohlédlo ošemetnou hru, kterou provádí Haeckel se svou vědou. Neklamná fakta přírodovědecká skýtají kameny ku stavbě zdravého názoru světového. Právili Bacon Verulamský, že povrchní filosofie od Boha odvádí, že však důkladnější k němu vede, pak tvrdím, že hluboká nepředpojatá znalost biologie vede ku světlu starého názoru světského (křesťanského) a jenom tendenční přepínání jistých doktrin vede k monistickému materialismu. (Hlídka č. 11.)

(3) **Podivný ohlas sjednu „Volné myšlenky“.** Jak veliký počet židů a Němců shromažďoval se do Žofinského sálu zatleskati zvukným heslům o svobodě myšlení, o svobodě vyučování a o volnosti jednání vůbec! A teď? Ukazuje se největší sobectví a despotie u těch, kteří nejvíce o volnosti a proti „despotismu církve“ mluví. — Dne 18. list. měla se o 11. hodině dopol. konati instalace nového rektora německé university dra Bauera. Katoličtí studenti němečtí chtěli se dostaviti k slavnostnímu aktu s odznaky; vždyť liberální buršové dostavili se ve zvláštním úboru také. Leč židovsko-liberální buršové naplnili chodbu a schody vedoucí do slavnostní schůze, aby katolickým akademikům vstup zabránili. Katol. studenti, kteří terror židovský zakusili již loni, aby zažehnali připravovaný ryk, vyslali tedy pouze deputaci čtyř studentů v barvách (v čapce a stuze). Ostatní dostavili se bez barev. Leč proti katolí-

kám řváno na chodbě od židů jako při oblehání indiánské vesnice. Když dr. Sauer vřídne buršům domluvil, stiehl na chvíli. Leč katolíci zatlačení až na konec chodby, kde se uchýlili do posluchárny č. 2. Na chodbě trval rasmus po celý slavnostní akt dále přes všecko domlouvání. Posluchárna naplnila se pomalu větším počtem katol. studentů, kteří chtěli brániti studenty v barvách. Židé je nechťeli pustiti ven dříve, pokud neodstraní náprsních stuh a čapek. Naposledy katolíci, aby se vyhnuli zbití, zatarasili dveře. Teprve po dlouhém volání katolíků o pomoc přišel o 2 hod. odpol. profesor právnické fakulty dr. Ziche a domluval židům, aby odešli; *salichotil jim, že se jim účel zdařil, poněvadž katol. studentům zamezili vstup k instalaci. Tak mluvil právník k „svobodomyslným“ studentům! Leč židé odpovídali: „To není žádné vítězství; oni zde v barvách nemají co dělati.“* — Katolíci drženi v zajetí dále. O 3. hodině začal domluvati znovu židům dr. Sauer. Marš. Z místodržitelství vyslán místodrž. rada Geitler. — Teprve po dalších tábancích byli katolíci na svobodu propuštěni o půl 5. hodině, *byvše věsněni šest hodin.*

Takhle tedy rozumějí „svobodomyslníci“ po ejezdu „Volné myšlenky“ svobodě lidí jiných. Co by taci surovci teprve dělali, kdyby jim práva katolíků byla vydána na pospas? Když katolický panovník Karel IV. zakládal Karolinum pro katolické studenty, nevěděl, jak po nějakém čase z téže budovy budou zpupně vyháněti katolické studentstvo židé. Takové případy nutí k vážným úvahám. Kdy zapovídali katolíci studující židovským buršům jejich svobodomyslné projevy, jejich odznaky? A přece ti židé, kteří dovedli drze šest hodin katolické studentstvo vězniti, budou již zítra povýkovati proti „násilnictví katolické církve“. Co jen čekne tyranií židovských buršů „Volná myšlenka“? — Když v Praze chtěli katolíci akademici odevzdati svůj dar ve prospěch Slováků, byli insultováni od studentstva pokrokového. Vyhlášky katol. studentstva bývají poškrábány. Zdaž „Volná myšlenka“ proti tomu zvedne protest?

NÁBYTEK

KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ

V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

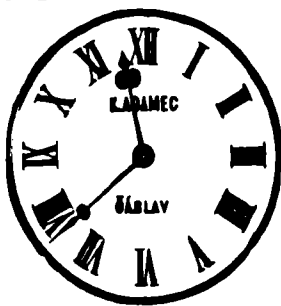
gramofony
a fonografy,
desky a válce,

nejosvědčenější
gasolinové lampy
a žárová tělesa

v hojném výběru a nejlev-
něji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

První výroba
vězních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných vězňových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu vězních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypracatlech)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
ať již osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporů a keyového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Káva,

víno,

lahůdky.

Leopold Krška,

Hradec Králové.

Správky rychle, levné a se zárukou.
Též poštou.

Visací bytové hodiny od . zl. 2--
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od zl. 2.50
Studentské, pánské, úřednické a světo-
známé precísní hodinky: Schaff-
hausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
Viktoria atd. za nejlevnější ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
s krásným hlasem bicích strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradec Králové,

— vedle hotelu „Merkur“ —

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 28.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové

uabízí :

Dobroslov Orel

Theoreticko-praktická

rukověť

chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží,
ředitele kůru a přátele přesného církevního zpěvu.

Schváleno e. k. minist. kultu a vyučování,
a mnohými Ordinariáty. Odporučeno mnohými vy-
nikajícími odborníky.

Stran 250 velké 8°

Cena vázaného výtisku v celoplátěné vkusné
vazbě K 3 60, poštou K 3 80.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

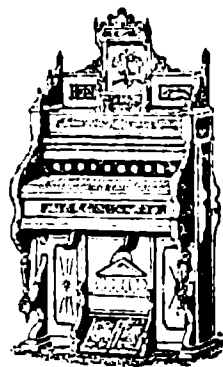
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Důležité upozornění.

**Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
reholim, ústavům a pensionátům!**

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a sákas-
níkům, že rozsáhlý svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
na stoupající drahoty byl a to, levně a spravedlivě po-
sloužit zboží nejlepší. Proto jest mi umožněno při
odebírce aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: *mýdla
toiletní, hygienická ve všech věních i cenách. Kartáčky
na suby, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stvořných
kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení,
vysokoméné břitvy anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
šmákových hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.*

*Rozněš všeliké potřeby a práce vládkácké vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupuji za nejvyšší ceny.*

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat
žádání vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Dle tohoto znaku poznávají se krámy, v kterých se prodávají jen SINGEROVY šicí stroje.

SINGER Co.
akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Král., Jiřikova tř. 270.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

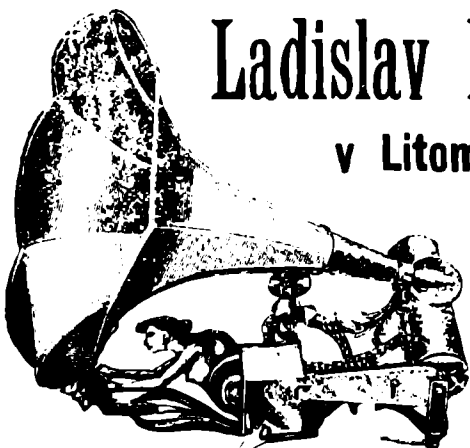
Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně
Na ukázkou zasílá se vše franco.

První česká výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalější mluvicí stroje od Kor. 8.— výše. — Žádejte ceníky i seznamy. Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným přednesem.

Každý křesťanský dělník má odebrati svůj odborný týdeník **"Práce."** Předplatné činí pouze 3 koruny ročně. Administrace „Práce“ v Hradci Král.

Mešní vína!!

Veledůstojnému duchovenstvu dovoluji sobě nahlednouti pravá, přírodní vína rakouská, uherská i dalmatická a zejména pozorně je číním na silnější a veledušná

vína Brionská,

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii.

Prodávám pak tyto druhy dotyčných vín:

Výčepní bílé i červené i litr	80 h, v sudcích	68 h,
" " " " " "	96 " " "	76 " "
tabulové " " " "	112 " " "	88 " "

Ceníky veškerých jemných druhů vín rakouských, uherských, dalmatických i brionských zašlu ku přání zdarma.

Alois Čížek,

majitel viných sklepů v Humpolci, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšet. farní úřady v Cechách.

Rozšiřujte!

Katolickým jinochům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hleď urvatí mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Pilně čtěte a všude rozšiřujte
velice časový a pro obranu katolictva vysoce důležitý spis:

Zrcadlo pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obsah:

- I. Pozoruj, čtenáři, jakými podivuhodnými příklady učí pokrokaři bratrské lásky, pro kterou na oko tolik horují. Poznej, jak drsně a úskočně ze sobeckých příčin sami mezi sebou bojují. 7
- II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá pokrokový tisk na katolictvo 156
- III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze zvláště o katolictvu a jak jest násilnický. 222
- IV. Doslov. 322

Přítomná kniha dokazuje pádými příklady, jak pokrokový tisk sesouvuje náš národ nízkými sprostotami, jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhou, jak převracejí ze zášti proti nám pravou vědu, jakých zákeřnických podokuků užívají, aby štít katolictva potřísnili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou osvěty bojují.

Každý se může z knihy poučiti, jak rafinovaná zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech pokrokových.

Stran 324.

Cena 1 70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

MOSAIKY

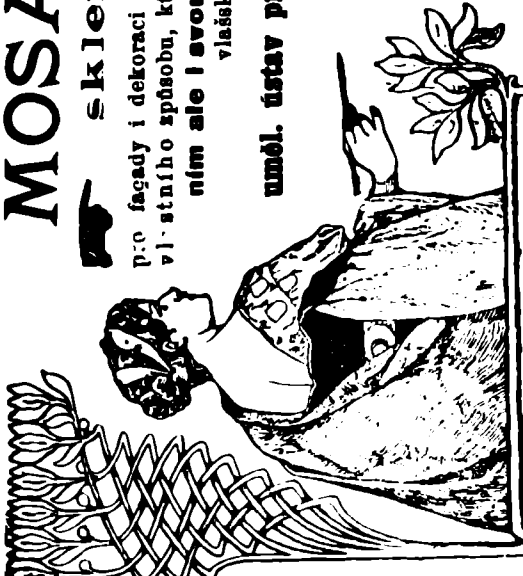
sklenné

pro fasády i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, v- stního způsobu, které nejen vzeř- ním ale i svou láci předčí mosaiky vláské, hotozí

uměl. ústav pro malbu na skle

B. Škarda,
Brno.

Rozpočty pro chrá- mová okna i mosaiky bezplatné.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2 % vklady

4 1/2 %

dnem 1. Mjna t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Ztráta jakákoliv úplně nemožná.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
• naprosté správnosti a spolehlivosti svého stoleté trvání závodu.

Veliké sklady uměleckých vyřezávaných objednávek obrátím paty.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, keberů a keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých koupí a prodejů v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vyřizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvostnějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na ukázkou franko se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstek.

Sta odporučením a doporučením užiti po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Nejlépeším mýdlem jest
mýdlo s vranou
s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1906. Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906. Zlatá medaile. Antverpy 1906. Zlatá medaile. Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání. Které jediné kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
akceová svíčkárna a voškárna v Hl. Bolešlavi. Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40. Telefon 914. Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7. Telefon č. 416

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati se levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJI UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A KŘEŽBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1858.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů a hodin všeho druhu.

Prodej se zrakem.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

sádkuje vklady 4 1/2%, bez výpovědi, 5%, proti 30denní výpovědi a 5 1/2%, proti 90denní výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou zložena v Praze opět revidována.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sazby kolekce nejnovějších druhů pravých vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poutivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Veřejně látky na telury.

Těž na oplátku bez vyřčení cen!

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, Kar. Světla, č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyřezávací pastýřské speciálně na kostelní nádob, dovoluje doporučení svůj hojně zásobený sklad ve vlastní dílně ručně pracovaných kostelních nádob a náčiní, jako: monstrance, kalichy, ciboria, lampy, svícny, kaditelnice, kropenky, patenky, nádoby a t. d., vše v přesném slohu církevním. Staré předměty znovu opravuje v původní intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko. Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nejjednoduššího do nejkvostnějšího. Chudším kostelům úleva v placení. Více uznání po ruce. Žádám přesované výrobky besceňné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních PRAHA—I,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blízko Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se barevnými rámy, stěhání osazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada besplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžat veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 48.

Vydává se na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 29. listopadu 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Cesta bolesti.

(M) Přijel mučedník bledých tváří, černých vlnitých kadeří na zad po slovácku sešasaných, slabé postavy, ale oči jak diamanty jiskrných, zmučený, ztýraný, ale plný nadšení, přes pronásledování plný lásky, přes únavu plný horlivosti, přes slabost plný síly.

Přijel Andrej Hlinka, suspendovaný farář, miláček Slovenska, odsouzený v ružomberském procesu na dva roky do vězení.

Teď cestuje po Čechách, koná přednášky, líčí bídu, hrůzu, násilí panující na Slovácku; trpí tím, rozdírá si své vlastní nitro, láskou k lidu a vlastní dýchající, ale snáší bolesti tyto rád, vždyť probouzí tak sympatie lidu českého, který sice s účastí události slovenské sledoval, ale v tak strašném světle poměry maďarské nikdy si nepředstavoval.

Andrej Hlinka spěje od města k městu jako apoštol, orodovník a cesta jeho se daří. Třeba k ní ovšem mnoho energie, však ta bratru milému neschází. Prošel už skoro celým královstvím českým, přišel i k nám.

Měl v Klicperově divadle přednášku, kterou vzdělané a pokročilé obyvatelstvo hradecské přijalo tiše a důstojně, ale se slzami v očích, zatajeným dechem, bolestí, hrůzou a vztekem. Řeč Hlinkova, prostou, krásnou a hrůznou svou prostotou, jednoduchostí, uvádíme jen v nejvýznačnějších rysech. — Lid slovenský, na časné statky chudý, ale jiným bohatstvím vzdělanostním bohatý, sídlí v severozápadních Uhrách od hranic polských až dle po Dunaj; od hranic moravských táhne se bydlíště třímilionového národa přes Váh, Nitru, Hron až k přítokům Tisy. Chudý statky časnými slovenský lid má bohatou, nepřehranou a nevyčerpatelnou zásobu písní, v nichž zračí se ušlechtilost myšlenky Slováka, má vkus nepřekonatelný, jeví se na pítavbách a ladných výškvách, má své pohádky, zkazky o slávě, historii slavné. Mezi dojemnými písněmi melodie sladké ozývají se však zvuky trdné, mrazící. Jedním ze žalostných zvuků je píseň „Nad Tatrou se blýská, hromy divo bijú.“ Ano nad Tatrou se blýská, brozň blýská, ale ne blesky, to žandarmské bodáky blýskají se, noří se v osmahlou bratra

hrud, nebijí hromy, ale kulky na rozkaz uherské vlády vraždí slovenský lid.

Je pod Tatrami malé místo, vesnice, která má okolo 1000 duší; leží idyllicky zakryta jsouc horami, tichá, ničím neprosulá Černová. Lid chudý, rolník, řemeslník-drotař putující celá léta za výdělkem po celé střední Evropě anebo pastevce libě klidné písně pastýřské po horách blásající — to jsou její obyvatelé. Valná většina mužů ovšem jde světem, ženy pak pracují v továrnách, jimž hybnou silu poskytuje bujný Váh. O místě tomto nikdo nic zvláštního nevěděl, až 27. října padlo zde 120 junáckých postav, dílem jsouc zabito, dílem těžce zraněno. Hromadná vražda tato vykonána na rozkaz služného — zástupce to vlády uherské — a před očima maďarona biskupa Párvyho. Krev tato otevře zajisté oči celé Evropy, zejména všem slovanským bratřím, kterým přes všechny snahy přece národ slovenský byl něčím vzdálenějším, uzavřeným tou pověstnou maďar-kou zdí. Krev ta je požehnáním; nevolá jen po pomstě, volá též po sjednocení, svornosti.

Nač tekla však ta krev chudých obyvatelů tiché vsi Černové? Nač třeba Slováckům pomoci od bratrů Čechů? Československý lid pod Tatrami prodává veliký kulturní zápas o svoji mládu, řeč, národnost, vlast, vzdělanost, zpěvy, atd., brání se zuby nehty proti sveřepému nepříteli, jehož nenasytnost brozí pohltití všecko, co stává se mu v cestu; a kdo odporuje, ten zkusí na sobě náležitě krutost. Boj tento datuje se od roku 1867; od roku tohoto trpí celý třímilionový národ pod tlakem maďarisace. Od roku 1867 už do roku 1906 brali Maďaři bratřím Slováckům kulturu, školy, ústavy, dnes došlo to tak daleko, že berou mu životy, krev, zdraví, svobodu.

Kulturní poměry Slovácka uherského po stránce národnostní jsou hrozné. **Třímilionový národ slovenský nemá ani jedině své slovenské střední školy.** V celém Rakousku, ba na celém světě tak strašných poměrů nestává a stáváti nesmí. Jen v arci Evropy, uprosřed „vzdělaných“ Uhrů, upírá se Slováckům právo míti své školy, vychovávat svou inteligenci jazykem mateřským, což dle zásad pedagogických jest jedině

správné. U nás v Čechách, na Moravě každé větší město má svou střední školu, obchodní akademii, reálnou školu, gymnasium atd., a pro tři miliony Slováků není ani jedině. V každé skoro větší vsi na Moravě i v Čechách jsou krásné školní budovy, v nichž mládež ve školách obecných, lidových učí se ve svém mateřském jazyku svému náboženství a pokračuje v naukách. V lidových školách slovenských má třída (třída) 80—150 žáků, kteří v bídných budovách se špatným vzduchem vdechují zároveň zárodky bídného počínání Maďarů, kteří lid zbavují národnosti.

Již v opatrovních vtoulká se do útlých myslí maličkých Slováčků a Slovaček řeč maďarská, maďarské jest vše, nač se dítě podívá. V obecných školách učí se historii maďarské od roku 1000., počínaje svatým Štěpánem, jako kdyby před rokem tisícem nebyly stály nebetyčné Tatry, jako kdyby pod Tatrami nebyla stála hrdá sídla vzdělaného slovanského národa, jako kdyby nebyli nikdy zničili tato zřídla vzdělanosti puští divoši Avari, Hunové a Tataři, jichž šlechtné krvi Maďaři za život svůj a národnost děkují. Náboženství učí se misty jazykem slovenským, ale ostatních všech 26 hodin učebních jest věnováno předně a hlavně vyučování maďarštině. Vedle toho učen jest Slováček za národnost svou se stydět, neboť Slováci dle maďarského přísloví není ani člověkem. Slováka, pokud jest mírný, pokorný, trpělivý, si váží, učí ho porobovat, pracovat. Z rukou dělného lidu přešly všechny ty nádherné stavby a paláce v Pešti, z mozolů a potu jejich vzrostla města Košice, Sv. Mikuláš a jiná. Slováka dělníka mají maďarští dobrodincekové rádi, poněvadž není v práci nad něho, ale intelligence uvědomělé národu slováckému nepřejí.

Slovenský mladík, chce-li býti přijat na střední školu maďarskou a chce-li v studiích vydržeti, musí se vydávati za Maďara. Vydává se za Maďara, zvykne tomu a Maďarovi zůstane. Proto není bohůžel dosti slovenské inteligence. Sem tam nějaký kněz, lékař, advokát; a ti, kteří chtějí lidu svému, národu pro pět, vydávají v šanc své existence.

Tři miliony Slováků nemají ani toho práva, aby na středních školách bylo vyuč-

FEUILLETON.

Zmýlené neplatí.

Slovutnému dru. aliguiovi (recte alici).

(M) Vlak zastavoval, parní píšťala pronikavě hvízdala, vagony drnčely, kola skřípěla. Poslední náraz, rychlík stojí. Vystoupil, svěžím lehkým krokem, přelétl peron, proběhl čekárnou a byl venku z nádraží na pražské živé ulici. Byl doma v Čechách!

Lehce se mu to krácelo. Není divu, pan rada zemského soudu K., když vyjížděl před osmi nedělemi na odtučňovací kuru do mořských lázní v Gradu, měl pěkné kulatoučké bříško, maličké sic, ale mnohoslibné. Podbradek mívá také řádný, v zadu se mu límec zařezával do zátylku; a dnes je lehký, útlý, mrštný jako akrobat. Nechal dole bříško na gradském pobřeží, světl tam také podbradek i zátylek.

Míjel obrovské výklady Stránského v Hyberské ulici. Samolibě mrštil okem do zrcadlicích skel výkladních. Opravdu přes svých čtyřicet let junák, junák k pomlčování, jako býval v dobách, kdy nosil ještě uniformu rezervního hulánského poručíka. Snědá, intencantní tvář s černým knírem — — — ale fuji, tři dny neholená brada dělá mu nezdobu, jest modravě žerná, jako máčkem posypaná. Pan rada K. sám musel uznati, že vyblíží jako cikán ve „foremetce a krognu“, jak zvykl si říkati o svých kancelářských podřízených. Honem k holíči!

Vatoupil do officiny nejbližší. Byl to salon nádherný. Rudé sametové draperie se zlatým třepením tajemně tlumily ostrou barvu pahovek a křesel, tlumily i brilantový lesk zrcadel. Elegantně

oděný mladík s bajetnou frisurou svlékl ho ochotně z lehkého přelečnicku a poukázal mu dále.

„Oholit račte?“ tázal se dvorně salonně oděný Figaro s Hamletovským trpkým výrazem kol oholených rtů.

„Ano.“

Umělecké zušlechťovací dílo šlo zvolna ku předu, zvolna, ale důkladně. Pomalu mladík musel, poněvadž pan rada má vousy poněkud tvrdší, takže mladíkovi trpký rys Hamletův kol rtů zaříz se ještě hlouběji. Páně radův nos se škubal, ohroval, ústa bolestně sykala, konečně však byla tortura hození u konce.

„Namezat račte, či snad napálit?“

„Tak mi něco udělejte, ale nic divokého“, poručil si pan rada, a za krátko černý knír jeho vinul se v elegantní záhybu vzhůru. Hlava načesána, pěšinka pěkně upravena (pan rada zemského soudu K. nemá ani ponětí o pleši), šaty oprášený, svrchník oblečen, honorář i zpropitné zapraveno.

Pan rada zemského soudu již ubíral se po Hyberské ulici dál. „Kam teď?“ napadlo mu. „A co, teď půjdu k Štěpánu a odpoledne pojedu k bratrovi na tři dny do Kolína!“ —

* * *

„To je obtíž nyní cestovat. Je už září a horko jako na Sabatě! Není-li pravda, Vašnost?“

„Hm“, dvojznačně odpověděl pan rada K., dosti nevlídně pohlédnuv na pána, jenž ho oslovil v chodbě spacích vagonů. Pán ten měl znamení neomylné a jisté, poukazující jej jako majitele semitského nosu, pyšků a vlasů mezi dřívější obyvatelé země zaslíbené. Ale pán ten, vida elegantní oděv páně radův, brilantový prsten a jehlici, zlatý drahocenný řetěz, chtěl mermomocí se „vzácným pánem“, za kterého pana radu odhadl, se seznámiti.

„Kam račte jeti?“

„Do Kolína.“

„Ale, ale to je náhoda! Já tam jedu také. Račte tam mít známé? Já jsem tam jako doma. Či tam račte bydlet? No, to jsem rád, že jsem se s Vašností sešel. Můžeme si vzíti spolu dohromady drožku, bude to méně stát. Do které ulice račte? Já jedu k Modré hvězdě. Ah pardon, zapomněl jsem se představit. Jsem Ephraim Keimwerth, zástupce společnosti Bondy, Fischl, Teweles, Kohn a S. Zde, prosím, moje navštívenka!“

Pan rada donucen, přijal obrovskou navc-něnou navštívenku a sáhnuv do svrchníku, podal mu svoji.

Agent podíval se do ní, a cos jako překvapení přejelo jeho zardělý obličej.

„Mne těší“, povídal za chvíli chladně; přijďte ke mně zejtra do hotelu „Modrá hvězda“, zdržte-li se do té doby v Kolíně; oni tam ti packaři kolínští neumějí nic. Možná, že vám ještě nějaký káseft u kolegů dohodím. Servus!“

A žid obrátiv se pohrdavě, vešel do svého kupé. Bručel si: „To jsem mohl hned podle vousů a vlasů myslet!“ Pan rada udiveně díval se za ním, pak se také pohrdavě obrátil.

„Drzec.“

Chladil se svěžím vzduchem a větrem, působeným letícím vlakem.

V Jirnech na nádraží čekala samojediná elegantní dáma. V panu radovi to cuklo, srdce se mu na dvě rozpáčilo a tlouklo, tlouklo, div nepuklo.

„Je to slečna T. anebo to není ona? Je. Je!“ Vyletěl z vozu, učinil poklonu pávu plnou, pozval ji k sobě do vozu.

„Račte, milostivě, do kupé?“

„Třeba“, zazvonila stříbrným bláskem, ale nahlédnuvši okénkem do zavřené prostory, v níž

váno slovenštině jako předmětu nepovinnému. Učí se tu latině, řečtině, němčině; kdyby si toho rodiče přáli, učilo by se tu třeba i japonštině a malajštině; jenom slovenština místa tu mít nesmí.

Nebylo však vždy tomu tak; slovenský lid měl tři gymnasia, která ovšem daleko nestála. R. 1875 je Maďaři zabrali pod nátlakem zákona Apponyiova (lex Apponyiana). V roce 1876 poslala „bedlivá“ maďarská vláda Gedeona Tadarkeyho prozkoumat a zrevidovat gymnasia pod záminkou, že prý jsou panslavská a že na nich se tropí velezáporné rejdy. Když inspektor ten vše bedlivě zrevidoval, řekl: „Páni moji, musím vám říci, že jste vzorní. Zastanu se vás!“ Za půl roku nato gymnasia byla zavřena, mládež inteligentní vyhnána a rozprášena do celého světa.

Kdyby aspoň povoleno bylo slovenské mládeži soukromě se mateřštině učit! Ale každý nevinný kroužek mladíků, nadšených pro svůj národ a národní povinnost, je vlastně a velezradou, je pobuřováním proti národnosti maďarské; účastníci sloven-ských kroužků bez milosti vylučováni jsou ze všech maďarských škol a nacházejí útočiště na ústavech moravských a českých. Tak vyloučeno bylo značné množství boboslovců, mladíků z učitelských ústavů a odjinud. Nem tož ember! Není Slovák člověkem. Nemá práva ani na vzdělávací.

Slováci však chtěli se vzdělávat. Založili si Slovenskou Matici, společnost to, v níž bylo objato vše, kulturní poslání celého národa. Pořádala přednášky, vydávala katechismy, bible, knihy v jazyce slovenském, založila si velkou knihovnu. Ale i ona zdála se Maďarům nebezpečnou, i ona byla rozpustěna, 100.000 zlatých jmění jejího zkonfiskováno; mezi těmito byl i dar našeho mocnáře v obnosu 1000 zl., a ani na to neostýchali se vložit svoji chamtivou ruku. Knihovnu zavřeli a poklady pro Slovensko nesmírně důležité leží tam šířány pláští, myšmi a pokryty prachem.

Slovákům zbyly tedy noviny, tisk. Ano zbyly. Ale je třeba vědět, jak maďarská vláda používá tisku proti Slovákům. Vydávají se vládní slovenské listy, zrada lidu, které otravují nezkažené dosud myslí Slováků, ochromují jejich odpor. Slovácké vlastenecké noviny jsou v počtu asi 4—5 a jsou jedinou zbraní, jsou učebnicí náboženství, jsou lidu školou, čítankou. Všichni, dělník, rolník, pasák je čtou a jimi se řídí. Ale ani noviny nejsou nechány na pokoji; konfiskace stíhá konfiskaci, trest na trest hrne se na hlavu pisatele i redaktora. R. 1906 napsal Ferdiš Juriga do „Ludových novin“ článek „Bratři lidé“, na to „Bratři si škol“; byl obžalován a jako poslanec odsouzen dne 17. listopadu 1906 na dvě léta do vězení a k pokutě 1200 korun. A těch vězňů pro politické přečiny Slováků v Uhrách je takové množství, že žaláře nestačí a odsouzení musejí čekat, až se místo uprázdní. Tak odsouzení byli i jini k vůli volbám, že bouří proti národnosti maďarské. Jiní, kteří je litovali, byli těžce trestáni pro „laudatio criminis“, schvalování zločinu. Řečník uvádí hrůzné doklady. Od r. 1898 až do r. 1906 bylo odsouzeno 389 osob pro politické přečiny do vězení ve výměře celkové až na 36 roků a k pokutám v sumě až 32.000 K.

vězel p. E. Keinwerth, ihned se obrátila a resolutně prohlásila, že zůstane v chodbě.

Bavili se výborně. Inu, pan rada je povedený ptáček, slečna vzdělaná dáma. Znají se už dávno, a povídá se o nich v Praze, že budou svoji. Já pro svoji osobu bych tomu věřil.

Ovinul rukou její štíhlý pas a chystal se políbiti ji v růžová ústa.

Najednou zarácholť dvěma židova oddělení, šibalská tvář p. Ephraimova se objeví a poroučí panu radovi: „Pane Šantrůček, jdou mi vyfotovat kuří okolo No jdou, ta slečinka jim neutěče; tři zlatky jim na mou duši za to dám Stanco! se mi něco, ručíte ovšem vy!“

Pan rada ztrnul, slečna T. zděvěněla!

„Co si to dovolujete, nestydo! —“ probal se pan rada se ztrnul.

„No, jen se nestyděj“ a jdou, vždyť to nechci zadarmo!“

Obrovská facka, křik, lamentace, obličej židův zamízel, náhle vlak pískl, zastavuje, stanul v širém poli.

„Co je, co se stalo?“ zní se všech stran a z kupé agentova: „Mord, vražda, chce mne tu zabít!“

Vyšetřovalo se vše. Agent dostal facku, zatahl za poplápný signál a randál byl hotov.

„On mne urazil, chtěl, abych mu šel vyfotovat kuří oko.“

„No jo, jak pak ne — takovej friseur, pucifous se urazí, když mu člověk před frajlinkou řekne, že si může vydělat nějaké šestáky!“

P. Ephraim Keinwerth div nedostal facku druhou.

„Kdo jste, pane?“ ptal se vlakvedoucí pana rady.

„Rada zemského soudu K., zde moje návštěvenka a zde moje legitimace!“

Za tento neukončený rok 1907 bylo odsouzeno 37 lidí do vězení na 24 roků, 4 měsíce, 16 dnů a odsouzeno k pokutě 30.000 K. A teď už uherská vláda lidi i zabíjí.

Kulturní poměry jsou v uherském Slovácku neudržitelné. Právě v tomto smutném stavu jsou i poměry hospodářské. Heslo „vyhubit“ panuje i zde Slovenský živel jest dušen. A tu jest důležité zmínit se, jak smutnou úlohu hrají zde židé. **Židé jsou všemohoucí ve službách vlády**, špehují, donášejí, jsou důvěrníky moci vládní, slůžného, za tyto službičky jest jim lid hospodářsky dán na pospas, že mohou ubožáky vyssávat. Židé reprezentují obce jako starostové. Jak je to možné?

V Maďarsku je možné všechno. Starostou může být jen ten, koho slůžný (hejtman) jmenuje. I kdyby lid tisíckrát říkal, že osobu tu za starostu nechce, obecni písař a hejtman jin ho vnutí. Starosta, stůra vládní je pán, lid nemá žádnou moc. To jsou volby obecni.

Takéž volby do sněmů stoličních jsou unikum. Stoličních poslanců je 400, z nichž jest 200 virilních a 200 volených; až 36 hodin musí čekati Slovák na volbu, hladoví, přijde k volbě do mučení. Chléb mu z třesoucí ruky snová ruka žandarma vyrazí, napít se nesmí, pro nejmenší formální chybičku jest vyhozen jako podvodník trestán; a když přese všechno mají Slováci většinu, tu musí vystupovati dávno mrtví, vystěhovalci do Ameriky, aby vládní stůra prorazila a měla většinu. Při volbách do sněmu a říšské rady často odehrají se scény hrůzné, krvavé.

Takovým též způsobem pronásledován jest Slovák i hospodářsky. Žádají Slovák nedostane koncese na živnost hostinskou, na obchod, nebo něco podobného. Slováci zřídili si v Turčanském sv. Martině společnost, která vystavěla továrnu na dřevodílné zboží a celluloidu.

Továrna postavena byla, ale nedovolili v ní pracovat. Kazila by prý vodu v řece. Společnost továrnu prodala cizinci; a hle, ten během tří měsíců povolení měl a pracuje vesele, aniž by vodu kazil. Maďaři rozpustili katolický spolek střídmosti, poněvadž by byl Slováci probouzel z jich náklonnosti k otravě alkoholem a uvědomoval je; rozpustili spolek řázcových, zrušili a zničili i všechny spolky konsumní a důvěrní ústavy. Vše zaniklo, vše zničeno.

V r. 1896 vystavěli si Slováci v Turč. Sv. Martině „Slovenské Museum“; nazváno však smélo být pouze „Museum“, poněvadž to druhé slovo je pobuřováním. Vystavěli si „Národní dům“; ten smí mít na portále vyryto pouze „Dům“; jest zde díárna, noclehárna, ale koncese hostinská nikdo ze Slováků nedostal a nedostane.

Takovým smutným řetězem to jde dále. Útisky, pronásledování, věznění, a nyní i vraždy jsou údělem bratrů Slováků. A proč je lid ten tak pronásledován? Vždyť z kultury lidu slovenského těží Maďaři. Ta proslulá maďarská a cikánská hudba je hudbou lidu slovenského. Nádherné „maďarské“ výstřivky draze placené vyšívala slovácká děvčata za několik krejcarů. Bez Slováků neměli by Maďaři svého Petőfiho, svou poesii, neměli by Strobla, Munkaczyho,

Vlakvedoucí uklonil se uctivě a výhrůžně poblížeje na zástupce firmy Bondy, Fischl, Teweles, Kohn a Comp. řekl: „To vás bude mrzet, pane, urážet společnostující a pak svévolně tabat za bradu! Pan rada K. už bude vědět, jak s vámi v Kolíně naložit!“

Obrátiv se k panu radovi a slečně T. úslužně řekl: „Račte, pane rado, do jiného vagonu.“

„Wie heisst „pane rado“, holit Šantrůček z Hybernské ulice je to, masseur a operateur kuřích ok. Tady je jeho visitka!“

„Ukažte, človče“, zvolal pan rada a pohlédnuv na visitku, dal se do upřímného smíchu. Na visitce bylo:

Josef Šantrůček,
friseur, raseur, masseur a
operateur kuřích ok.

„No, víte, ta facka neplatí, ta visitka také netuší máte správnou; tohleto je visitka, kterou mi zastrčil famulus Šantrůčkův do kapsy, když jsem se u něho dal dnes ráno holit.“

„Račte odpustit, pane rado, račte odpustit“, omlouvá se agent, „kdybych se směl osmělit vás navštívit v Praze a ukázat vám naše nejnovější vzorky galanterních věcí, byl bych velmi šťasten. Milostivou by snad to zajímalo.“

„Nic nevadí, nic nevadí“, drmolil agent, ještě s kyselým úsměvem drže si naběhlou tvář, když pan rada se omlouval jemu — —

Vlak spjal ke Kolínu vzešlo se zdvojenou rychlostí dál — —

Facka neplatila a nevadila pranic tomu; aby milostivá pí K., dříve slečna T., neobjednala všechny galanterní drobnůstky své mladé domácnosti od p. Ephraima Keinwertha, zástupce fy Bondy, Fischl, Teweles, Kohn a Comp.

Justa, Rakovszkiho. Vábec který maďarský intelligent máše se ohlíbiti svým rysem maďarským původem? Málokterý. Pocházejí většinou ze Slováků, židů, Němců.

Lid slovenský je proto pronásledován, že touží po vzdělání, poněvadž si vzdělaného člověka váží jako zástupce svého ideálu. Lid slovenský je dobrý, pokorný a snaživý, ale schází mu škola, a z ní pošlá intelligence. Intelligence nejvíce Slovákům schází. Škola maďarská, zavazující učitele zákonem Apponyiovým, že naučí každé dítě během šesti let maďarsky (jinak by byl propuštěn), ta nechává málokteré duši mladistvé lásku k vlasti, národnosti, jazyku. Lid slovenský chybil, chybili jeho zástupci, že hleděli založiti novou spisovnou mluvu; tím odlončili se jaksi od celého svého národa českého, k němuž jazykem, historií a minulostí patří.

Než lid ten začíná se probouzet, prolitá krev volá Slováky k boji, k boji však ne bojáky, nýbrž pravou vzdělaností. K tomuto boji potřebuje slovenský lid podpory národa českého, od něhož se naučil v těžké chvíli, v hrobě takřka nezoufat, ale pracovat. Jde do žaláře Andrej Hlinka, ač by mohl snadno uchýliti se jinam, ale přijde do těch plesnivých kasemat, poněvadž ví, že tím lidu svému milovanému prospěje. Všechno mohou Maďaři Slovákům vzíti: jazyk, děti, svobodu, krev, život, ale naději, že jednou vstanou mocni a silni, tu nemůže jim vzíti nikdo.

Andrej Hlinka domluvil, a bouře nadšené, neutuchající pochvaly byla mu odměnou za jeho slova.

Přijel z Pardubic. Na královéhradeckém nádraží uvítali ho za město Dr. Ullrich, starosta, náměstek jeho Pilnáček, za Politické družstvo tiskové Dr. Šulec a Dr. Reyl, jménem intelligence prof. Miřiovský. Pohostinství nabídnuto mu Polit. družstvem tiskovým v Adalbertinu. Pak učinil Andrej Hlinka návštěvu starostovi JUDru Ullrichovi, odtud odjel do divadla, kde uvítal ho intendant MUDr. Baták.

Nadšení po přednášce bylo tak obrovské, že mladí i staří provázeli Ružomberského „slovince“ až k vesp. gen. vikáři Dr. Frýdkovi, zpívající „Hej Slované“ a „Kde domov můj.“ Pak odebral se Hlinka do semináře, kde pěvecký sbor boboslovců uvítal ho písní „Já jsem Slovan s duší tělem“. Budova byla slavnostně osvětlena lampiony. Rektor semináře milého hosta uvítal, provedl ho kostelem. Večer byl Hlinkovi na počest pořádán večírek v Adalbertinu.

Plno slávy, plno radosti, plno nadšení nad milým nám hostem, ale Andrej s rozdrásaným srdcem, krvácejícím, bolestí naplněným, Andrej skromný snese vše, snese všecku okázalost, ví, že prospěje milovanému lidu svému.

Ráno v neděli přitomem byl mši svatě v Adalbertinu a doprovázen starostou JUDrem Ullrichem, Dr. Šulcem a Dr. Reylem odejel dále na svou trnitou pouť, drásat si srdce dál . . .

Bůh budiž s Tebou, milý bratře, trpiteli a národově veliký!

Dopis z Prahy.

Representant královského Městského divadla. Minulé neděle zahajovali na Král. Vinohradech slavnostním způsobem otevření svého Národního divadla, ke kterémužto aktu sežvali representaci všech měst v království Českém a zástupce uměleckého i literárního světa českého. Za Prahu dustavil se starosta dr. Karel Groš s drubým svým náměstkem Jirouškem. Starosta representoval královskou Prahu také tentokrát podle svých sil a schopností. Hlediště plálo v jasné záplavě elektrického světla; lože, přizemí a balkony přeplněny slavnostními hosty; dámy vesměs v toiletách plesových a rovněž i páni, vyčkávající dychtivě okamžiku zahájení. Přesně o 11. hodině dopolední vnesla se opona, a zrakům diváků objevil se nádherný salon s orchestrem nového divadla a slavnostní ouvertura J. B. Foerstra zahájena. Jímavé zvuky nesly se hledištěm, a každý naslouchal radostně vsrušen —

Slavnostní nálada byla však pojednou porušena nebyvalým dosud nikde při podobných okolnostech obrazem. — Sta divadelních kátek mířila do prosceniové lože přizemí, kde seděli representanti královské Prahy, dr. Groš a jeho náměstek Jiroušek. Náměstek pan Jiroušek, prostý krajčovský mistr ve společenském životě, seděl vážně, vědom si slavnostního okamžiku a napjatě naslouchal ouvertuře. Zato starosta, mladočeský publicista Julia Grégra, neusnul za vhodné naslouchati, nýbrž zahájil akci zcela neobvyklou při podobných slavnostních okamžicích, nikde doposud neprovozanou: a zcela originelní: *Del se do jídla* — — — Právě ob chvíli vznášel k ústům sousta jakéhoto pokrmu, dle všeho dobrého, neboť dobř si na něm pochutával. Primátor jedl s velkým apetitem; zastaruje se o divadlo ani ouverturu; o slavnostní náladu ani přeplněné hlediště; se-

staraje se dále o sta. divadelních kukátků, jež na něho namáhala —

Jásavé zvuky zněly a hřměly jevištěm a reprezentant Prahy pokračoval v idylickém svém zaměstnání, nedávaje se nikterak rušiti. Jedl a požíval, že všichni, kdož byli s Prahy, měli neobvyklou radost, že jejich pana purkmistrovi tak neobyčejně chutná. A chutnalo mu tak, že sám jeho náměstek uznal za dobré zardívat se nad podobnou, nejmírnější řečeno, neomaleností. Venkovští účastníci slavnosti neustávali dotazovati se, kdo že je ten znamenitý jedlík, jenž ani ve slavnostní době, kdy všechno za povznesené nálady nořilo se v kouzlo úchvatné hudby, neuznal za vhodné zachovati společenský takt a slušnost.

Zpráva o dobré chuti pražského starosty roznesla se záhy po Praze, budíc různé názory a posudky. Jedni měli, a to jsou přívrženci páne starostovi, že člověk může jísti, když má co, leč že s tím nemusí právě choditi na slavnost tak významnou. Druzí a těch jest více, mají názory jiné, prohlášujíce, že pan dr. Groš mohl a měl najísti se doma a se při slavnostním místě. Třetí, a těch sevíme, kolik jest, usneali se požádati jednoho z obecních starších, někoho světa zkušenějšího a ve společnosti obeznalejšího, aby v příšt. schůzi sboru obecních starších podal návrh, aby milovanému panu starostovi dra. Grošovi byl zakoupen nákladem obecních důchodů důležitý spis: „Jak máme se chovati ve společnosti“ — Spis zajisté nepostrádatelný pro muže takového rozhledu a autority, jakým jest nynější pražský starosta —

Rozřešení vodovodní otázky v Praze. Správní rada společné vodárny pro Prahu a obce před-městské byla poražena se svým projektem jednot-ného vodovodu pro Prahu, a byla nucena v mi-mořádné schůzi sboru obecních starších pro-hlásiti se pro vodovod podvojný. Tato událost velmi mocně působí v celé Praze a jest opět-ným dokladem, jak mnohdy sebe umíněnější a troufalejší úmysly podlehnají mocnému pro-jevu podstaty, byť se všim dšilím dlouho se zpěchovaly podlehnouti. Proti jednotnému vodo-vodu psali jsme a stáli po celou dobu, co byl projednáván. Vytkli jsme neslýchanou neprak-tičnost, aby do Prahy, kterou protéká veletok, vedena byla na míle cesty voda ku kropení sadů a ulic, pro potřebu tovarů a hospodář-skou vůbec, aby v domácnostech chudého lidu pralo se tvrdou vodou — Dlouhý zápas, který zahájila správní rada společné vodárny zcela sbytečně, končil její porážkou, když byla nucena vyplýtvati téměř všechny své síly a dovolávati se prosebně všech lidí dobré vůle, aby jí neopouštěli. Na konec zůstala sama, a aby nebyla smetena, byla nucena „přizpůsobiti se“ — jak prohlásil její mluvčí, židovský ad-vokát a člen městské rady pražské dr. Růžička — zmeškaným okolnostem. V čem záležely tyto okolnosti? Ve všeobecném odporu všeho praž-ského obyvatelstva proti jednotnému vodovodu, projektu pro Prahu asprosto nemyslitelnému. Musil nezbytně zvítěziti zdravý náhled, pravda a mlava čilic, a nyní bude na příslušných či-nitelích, aby celý podnik vedli čile, obětavě a nezištně dále.

Bude nutno rozluštiti důležitou otázku, jaký způsob k užitkové vodě, jež bude zave-dena do domácností od Káraného, bude zvolen k opatření vody vltavské na účely hospodářské. Zdá se, že zdravý náhled povede při zavedení pitné vody od Káraného k užitkování vody vltavské pomocí filtrace, což by vyžádalo, jsou-li výpočty vodárenské kanceláře pražské správní, při zavedení vody kárané celkem obnos 24,326.877K, při celoroční reálii 8,189.901K. V tomto obnosu není zahrnut náklad na zís-kání stávajících vodáren, jež správní rada společné vodárny musí dle smlouvy převzít, což bude vyžadovati další 2 miliony korun při nejmenším. Vzhledem k tomu však, že výpočty společné byly zdelány na míru nejmenší, aby ohromností svojí nepřekvapovaly, nelze neoče-kávati, že varostou, a to do závratných výš. V paměti při tom sluší míti, že s rozpočty má Pražská obec velikou a trvalou potíž. Ještě nikdy se v Praze nestalo, aby rozpočet nebyl překročen. Na reprezentační dům u Prašné brány byly zdelány rozpočty vedením věhlas-ných odborníků, bylo vzpomenuo všeho — a výsledek? Již o půl milionu vzrostly výdaje!!

Vzpomeneme-li, že v rozpočtu na projekt káraný bylo zapomenuto (!!) na výkup pozemků, ležících v obvodu vodovodním, pak nebudeme se di-viti, že již nyní mluví se o vzrůstu nákladu o 24 milionů korun! Kam tyto věci povedou? Jest odpustitelná podobná povrchnost ve vě-cech tak obrovského dosahu? Zajisté, že nikoli. Bylo by proto záhodno, aby správní rada po-dala veřejnosti přesné zprávy, a alespoň při-léhavě doložila rozpočty — aby na celý podnik nebylo pohlíženo na dále s nedůvěrou.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Obrana.

(8) **Kde to chce mítí univerzity sve-bodné, „klerikálního jha“ zbavené?** Uni-versitní profesori vídeňští prohlásili v resoluci, že jsou odhodláni co nejrozhodněji odmítnouti každý pokos o uvedení university v závislost na nějaké konfesijní nebo politické straně; jsou hotovi, „vésti obranu se všemožnou roz-hodností, když se podniká útok na nejvyšší duchovní statky.“

Ale, pánové, vždyť přece vídeňská uni-versita se dostává stále víc do rukou vyzna-vačů konfesse židovské! Z osmi nově jmenova-ných profesorů sedm židů, s nimiž ani jeden se vysnání svého nevzdal a kteří o talmudu zcela svobodně spravují své úvahy přednášeti nebudou.

„Klerikalizování universit“ bojí se též vysoce učený „Český Učitel“. Píše dne 27. li-stopadu, surovosti něm. demagoga dra. Luegra, o „násilnickém výpadu“, „surové urážce“, o „surové zdvižené pravici.“ A k zvýšení vzdě-lanosti svého čtenářstva koření svoji žalostnou úvahu touto větou: „Čeho se klerikalismus do-máhá, to dříve ztupí, sniží, to roztrhá na čáry a potřísní svým denunciačním jedem — jeho široké vrstvy, tapé davy potřebují dráždila jako dravá fena čerstvé čpící krve.“ — Aby laskavý čtenář učinil jasnou představu o ne-urvalosti „Čes. Učitele“, nechť srovná řeč Lue-grova, otištěnou v našem článku „Svoboda vědy ohrožena“, s tím blátem, které na ni „Český Učitel“ hází. Lueger mluvil proti surovosti, násilí, proti surové zdvižené pravici, a nyní vlastnosti jím odsuzované hází se na něho a na stejné smýšlejší.

A teď, „Český Učitel“, na slovíčko! Jak pak ty jsi asi vzdělal svoji věrnou družinu, že si osobuješ právo hájiti vzdělanost jiných? Snad těmi svými hrubými nadávkami? Sám pokrokový učitel Smrtka napsal v „Čes. Uči-teli“: „Bylo mi dovoleno nahlédnouti do re-dakčního archivu, ale ustrnul jsem nad tím, co do redakce dochází a co by se s našeho ústředního orgánu stalo, kdyby měl propustiti onu „volnost slova“, za kterou se hádí.“ Tak jsou tedy vzdě-láni ti, kteří „z nízkého bahna klerikálního“ se povznegli k záři moderního pokroku; ani jejich vlastní orgán, který nadávkami nešetří, nechce jejich největší hrubosti otiskovati. Kde se jen ti vzdělanci takové sprostotě naučili? Ve špatných vlastnostech snadno a rychle vy-nikne účedník nad mistra.

A v témté nejnovějším čísle, v němž or-gán pokrokového učitelstva tolik proti „klerikálnímu útoku na vzdělanost a pokrok“ bouří, otiskuje tyto žaloby: Stane se vám tohle: organizační věstník, „Český Učitel“, přinese článek o předemtu, který ventiluje se v orga-nisaci, dejme tomu, rok, ale za nějaký týden dostaneme z jednoty X dopis asi tohoto znění: Žádáme za odpověď obratem, kdy přinesete přec nějaký článek o tom a o tom. Velevážení funkcionáři slavné jednoty X štou tak horlivě organizační list, že nikdo z nich neví, co tam vyšlo ještě předevčírem . . . Je úžasné, jak náš člověk čte a co čte. A nejsou to jen ob-vyklé prázdné hlavy, jež nedovedou číst, ani když do listu se koukají, jsou to i slovatní lidé, kteří přidávají si slibné predikáty „ide-ový“, „pokrokový“ a podobně. Nedávno od těchto pánů bylo nám vytýkáno, že Č. U. ne-píše o kurech a musil jednatel ŽÚS. proti to-mu dokazovati opak citováním čísel a stránek. . . . V archivu ŽÚS. je bohatý materiál k ostrým satyram. Vytiskněte tisíckrát, že podniknuta byla při zahájení sněmu ta a ta akce a v jakém se nalézá proudu, přijde vám přece aspoň tucet jednot s kousavým dotazem, kdy ty akce podniknuty budou. Vytiskněte tisíckrát, kam se organizační peníze na to a ono mají posílati, vše marno. Třetina našich okresních funkcionářů neví ještě dnes, kde bydlí náš pokladník kol. Richter a které pe-níze jemu a které jinému funkcionáři mají se zasílati . . . Red. Viktor Rašín není již i a půl roku starostou ŽÚS., ale docházejí na ně-ho ještě dnes dopisy i návštěvy lidí, kteří toho i a půl roku spali tvrdým spánkem blahoslavených . . . Co čte, pro Boha, ten náš člověk? Sociálně-demokratický dělník čte denně svůj žurnál, je to kolik stran husého tisku . . . Jak vůbec představuje si ten nášinec naši or-ganisaci, když samosvětímon věc, čísti pozor-ně organizační list, organizační zprávy, pokyny, informace přezírá z pohodlnosti, z netečnosti, s nedostatkem inteligentních snah a z nedo-statku inklinace k něčemu vyššímu?

A tak vysoce vyspělá družina, která ne-rozumí ani vlastním záležitostem, natož vyšší vědě univerzitní, najednou jest svolávána — svéte nesměj se! — k obraně svobody vyšší vědy!

Politický přehled.

Teď se poslaneckou sněmovnou ozývají samé dotazy a návrhy, především pilné návrhy

sociálních demokratů proti zdražování po-travin. V návrzích soc. dem. navrhuje se však sponsta věcí, které s drahotou nemají nic spo-lečného, a pak jsou vlastně jen agitací. Soci-alistické tyto návrhy namířeny jsou především na oslabení a poškození rolnictva; právě účel-ným a vydatným podporováním zemědělství dá se nejlépe čeliti drahotě potravin. — Ministr orby dr. Ebenhoch zamýšlí co nejdříve svolati do ministerstva orby por. du interessentů, ve které by se jednalo o tom, jak vystoupiti proti zdražování potravin. — Kř. soc. poslanci podali k ministru vyučování interpelaci v příčině pře-plnění vysokých a středních škol židovskými profesory a posluchači. — V Gorici ustavena slovinská katol. národní strana, která jest zá-kladem veliké slovinské katol. národní strany, jež obsáhne všechny slovinské kraje. — Důle-žitou událostí pro nás jest ustavení Národního klubu na říšské radě spojením tří největších klubů českých, agrárního, katol. národního a mladočeského; v něm soustřeďuje se na 70 poslanců k společné práci, aby totiž společně pracovali pro program národní a státoprávní, a aby vyslovili stanovisko spojených klubů k vládě a jiným stranám a jednotnou taktiku na říšské radě smluvili. Ve všech jiných otázkách vyhražují si kluby svobodu jednání. Zá-stupci Národního klubu zakročili u minister. předsedy ve prospěch jazykové rovnoprávnosti u soudu v Chebu a v celých Čechách. — Ha-ličský ministr krajan hr. Dzieduszycki od-stoupil, a jeho nástupcem stal se poslanec ryt. Abrahamovič, jenž ve sněmovně potupně uvítán byl všeměci, soc. demokraty, Rusíny a židov-ským klubem.

Charvatská obstrukce na sněmu uherském zdržuje a ochromuje všechnu činnost sněmu; takto vyrovnací předlohy v Uhrách do konce roku nebudou projednány, proto vláda uherská pomýšlí vyrovnání provésti zatím na tři léta tak zvaným zákonem zmocňovacím — ra-kouským to § 14. A ve sněmovně už se jedná o tomto zákoně zmocňovacím. Charvaté naklo-nění jsou k zanechání obstrukce, ale za pod-mínek (jako zrušení zákona o služební foři maďarské na dráhách charvatských atd.), které vláda nikterak nepřijme. Krise dotírá již i na samu vládu.

Z činnosti katol. spolků.

Program strany katolického lidu v Čechách přednese a vyloží slovatně a oblíbený řečník vsp. kanovník Dr. Fr. Šule z Hradce Kr. na schůzi katol. nár. jednoty v Černilové o první neděli adventní o půl 3. hod. odpoledne. Po před-nášce bude rozhovor organizační — účastníte se všichni — promluvíme si i o akci volební.

Katolická Jednota v Kostelci n. O. sebráje v sále na „Rabštejně“ v neděli 1. prosince t. r. s povolením sl. ústřední jednoty českého he-rectva v Praze časové drama o 5 jednáních „Sla-vomam“ od K. Pippicha. Všechny úlohy jsou v rukou osvědčených sil. Začátek určitě v 7 hod. večer.

Katolická jednota v Lomnici n. P. pořádá v neděli dne 1. prosince 1907 ve dvoraně hotelu p. Jos. Řeháčka mikulášskou zábavu. Za-čátek určitě v 7. hod. Vstupné: Host 62 hal., člen 32 hal. Mezi jednotlivými číslý účinkuje hudba. — Vhodné dárky, řádně zabalené a opa-čené správnou adresou, přijímány budou jen zjiš-těním jména odesílatele v den zábavy ve dvoraně od 10 do 12 hodin dopoledne a od 2 do 6 hodin odpoledne. Porto 10—20 hal. O bojnou návštěvu žádá zábavní odbor.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanoveni jsou: p. Josef Váňa, exposita ve Stříteži, za faráře v Ou-sobí; p. Aug. Cihlák, kapl. v Novém Městě n. M., za prozat. katechetu v Dobrušce; p. Frant. Šeda, výpom. katech. v Plzni, za proz. katechetu ve Světlé n. S.; p. Jos. Dušek, koop. v Bystřem, za proz. katechetu v Jablonci; p. Fr. Příbyl, koop. v Olešnici, za proz. katechetu v Opočně; p. Martin Klouda, kaplan, za administr. v Ronově; p. Vinc. Ciner za kaplana do Votic; p. Frant. Kraus, kapl., za administr. v Kuklenách; p. Petr Zavřel za koop. do Nového Hradce Král. Na odpoutínek vstoupil: p. Jan Kaska, děkan a farář v Kukle-nách. V Pánu zesnuli: p. Frant. Hlaváč, V. Vuln., b. notář, farář v Ronově; p. Prokop Žák, O. Sch. P., b. notář, gymn. prof. na odpoč. v Rychově n. K. Uprázdňená místa: Ronov, fara patron. fundace brab. Millesima; Kukleny, fara patron. nábož. matice; Spindelůvle, fara patron. nábož. matice, vesměs od 1. listopadu b. r.

Ve schůzi městské rady králové-hradecké dne 25. listopadu t. r. usneseno: Polévkovému ústavu v N. Hradci Král. darují se 3 m hůlkového dříví. — O žádosti p. J. Malinov-ského za rozšíření jeho stávající koncese veřej-ného posluhy o ústav veřejných posluhů dá se e. k. okr. hejtmanství vyjádření příznivé. — Ku

přípisu téhož se dne 15. t. m. uložil se policii, by každé teroristické omezení svobody tržní v zárodku hleděla potlačiti, by případy týdenního trhu ze dne 31. srpna t. r. opakovati se nemohly. — Vzato bylo na vědomí, že p. Fr. Peškovi nebyla udělena koncese hostinská pro dům čp. 427 a p. Anně Tiché koncese k vyvážení jídel v domě čp. 163 a že byla udělena koncese k výčepu lihovin p. JUDru O. Malburgovi v domě čp. 17. — Žádosti p. Jar. Oma za koncesi knihtiskářskou a p. B. Steina za rozšíření koncese tiskářské na knihtiskářskou, pp. Bratři Guthů za koncesi k výčepu vína přes ulici předloží se živnostenskému odboru. C. k. silniční erár se požádá o svolení ke zřízení přechodníku přes erární silnici mezi hotelem Merkur a domem p. Skuberského. — Živnostenským odborem doporučené žádosti p. L. Krásky o koncesi k výčepu vína v domě čp. 87 a p. K. Peera o koncesi kavárnickou v domě čp. 258 postoupí se městskému zastupitelstvu. — Žádost fezníků a uzenářů za zamezení pouličního prodeje výrobků uzenářských, prováděného prodáváči ovoce, postoupí se odboru jatečnickému. — Správe školy U. M. S. v Orliče zaslalo se příspěvek. — Vzato na vědomí, že c. k. okr. hejtmanství schválilo p. K. Smutného výčepníkem v kavárně p. O. Fuchse v domě čp. 163. — Zpráva policie o nákladu na zřízení policejní expozitury v části města na pravém břehu Labe postoupí se rozpočtovému odboru. — Vzato bylo na vědomí díkůvzdání J. E. p. ministra Dra. B. Pacáka za uznání jeho činnosti ministerské a příspěvy okresního výboru, kterými se dává svolení k výpůjčkám K 180.500 na dlažbu a K 12.000 na městské divčí lyceum.

Cecilský večer v Adalbertinu. Hradecké katolické spolky použily vhodné cecilského večírku k tomu, aby ocenily sociální činnost jubilujícího vsp. prelata Msgra. Frýdka, jenž počil v průvodu p. kanovníka dra. Soukupa manifestační dýchánek svou vzácnou návštěvou. Zlaté jubileum kněžské poskytl celé diecési i městu našemu příležitost, aby vzpomenu bylo s povděkem zásluh vznešeného jubilára na poli církevním, působení jeho však na poli sociálním pro jarní chorobu a prázdninovou dobu nemohlo býti oceněno dříve nežli při zmíněném večírku. Na tuto okolnost poukázal p. dr. Reyl, jenž za souhlasu předsedy shromážděného obecnstva líčil vzácné pochopení a účinnou podporu, projevenou Msgrm. Frýdkem všem katolickým podnikům, které po poslední léta v Hradci Králové vstupují v život. Program večírku odpovídal také zásluhou p. sekretáře dr. Šetiny významu povznášející manifestace katolických spolků. Mnohé ústředí bylo po stránce umělecké přímo pochoutkou. Těžiště večera spočívalo na původní operetní skladbě p. dra. Šetiny „Vzpouza v dívčím útavu“, a všeobecný zájem o provedení této novinky byl na všech stranách příznivě upokojen. Skladba má vervu i ducha, takže je pro ochotnické podium života schopna. V solových rolích uznání si vydobily sl. Svarcová, Novohradská, Náhlíčková, Černá a Buriánková. Plně uznání dlužno vysloviti dámskému pěveckému sboru, pí. prof. Hobzkové za delikátní průvod klavírní a salonnímu orchestru za vzorné obstarání průvodu orchestrálního. Chvalné známý náš pěvec, vp. Fiala docílil solovou p. rtií velkého úspěchu, což dlužno všim právem poznamenati o klavírním solu sl. Jakubcové. Pan ředitel Nepeřený mohl býti právem hrd na výkony svých žáků při komorních i solových skladbách Nielsových a Bériotových. Povídky ochotný sbor našich tamburašů pod řízením p. red. Sabuly oživoval příjemně ladné sestavený program, a komická scéna členů tovaryšské jednoty přispěla platně k neodolatelnému veselí obecnstva. Výkon p. Boránkův při přednesu „strašidla“ byl kabinetním kouskem salonní komiky. Krátce můžeme referát svůj shrnouti v úsudek, že zdar cecilského večírku uhájil čestně dobrou pověst adalbertinských zábav. Ze současné v Hradci pořádané zábavy a velké chorem „Osvěty lidu“ pranic nám neškodily, dokazoval citelný nedostatek o místo v prostranné dvoraně „Adalbertina“. Máme tedy dosti příčin těšiti se úspěchům večera. Zdať Bůh!

Repertoire divadla sdružených měst východočeských v Hradci Králové. V listopadu: Dne 29. Anna Karenina — Fort, v předplacení. 30. Hagenotti — Meyerbeer, v předplacení. V prosinci: dne 1. odp. Bloupy Honza v zakletém zámku — Plumlovská. Večer: Kouzlo valčíku — R. Strauss. Operetta — novinka. 2. Svátba naší Helgy — Lipschütz a Schönthau, v předplacení. 3. Lasebník sevilleký — Rossini. Příjem p. Perla. 4. Malá princezna — Ujj, v předplacení. 5. Eugenij Onegin — Čajkovskij, v předplacení. 6. Oikánský baron — J. Strauss. Příjem p. Holika. 7. Špatní pastýři — Mirbeau, v předplacení. 8. odpoledne: Lasebník sevilleký — Rossini. 8. večer: Kouzlo valčíku — R. Strauss.

Členy komise pro všeobecnou daň výdělkovou III. třídy ukládacího okresu Hradec Králové jmenován Karel Richter, obchodník v Hradci Králové a zástupcem téhož p. František Waldek, majitel kruhových v Plotištích; členem komise pro všeobecnou daň výdělkovou IV. třídy ukládacího okresu Hradec Králové jmenován p. Arnošt Dvořák, rukavičkář v Hradci Králové a p.

Josef Dobrý, obchodník v Koklenčích, a jejími zástupci pp. Alois Pinkava, kloboučník v Hradci Králové a Josef Formánek, pekař v Hradci Králové.

Redinám dělnickým sdělujeme, že na žádost Všeobecného sdružení křesťanského dělnictva vážené ředitelství „Divadlo sdružených měst východočeských“ ochotně snížila ceny míst vůbec pro všechny členy rodin dělnických o 20 haléřů. Nutno však se vykázati legitimací; legitimace vydávají se v Adalbertinu.

Místní odbor české společnosti národohospodářské v Hradci Králové pořádá v neděli dne 1. prosince o 3. hod. odpol. v aule obchodní akademie veřejnou přednášku O novém řádu živnostenském. Přednáší prof. dr. Frant. Zachoval. — Přednáška pořádaná je k žádosti zdejšího obchodního gremia.

Panorama Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou vší vystavuje ve dnech 30. listopadu až 6. prosince 1907 řadu malebných pohledů na pobřeží Adrie, se země vynikající pestrotou své přírody od popelavých hor a kamenitých rovin až k nejkrásnějšímu úkrytům jižního rostlinstva s rozkošnými krajinami, zátokami přímořskými a lesnatými ostrovy, se zajímavé Dalmacie.

Cyrillská jednota vzdává všem, kdož jakýmkoliv způsobem k uskutečnění zdatilého cecilského večírku přispěli, nejserdečnější díky.

Dary pro sirotky v Černové. Redakci naší odevzdáno bylo od katol. spolku v Jaroměři 18 K, a Nišovic u Volyně sbírka ze záby v obnosu 2 K 86 h. Peníze ty účelu svému odevzdány.

Místní katolické dělníky. Co znáš katolický dělník v závodech od fanatických spolků dělníků nekatolických, ví jen ten, kdo to zkouší. Od rána do večera surové poznámky o katolictvu; mihnou-li se v „Záti“ zpráva o přečinu některého „klerikála“ kdesi v Bengálii, už to odnáší v dílně katolický dělník, už se posměchy na pokojného dělníka jen sypou. A to bývá i v dílnách takových, které by bez kněžských objednávek musily dělnictvo rozpustiti. Dřív křesťany křivovali, nyní mučí katol. dělníka ostré jazyky zvolna, až oběť výstvou. „Kdyby ta černá havěť nám už dala práci, abychom měli co dělat, aby nás starý nepustili!“ — A já znám jednoho fláterníka, který chudáka připravil o chalupu. Což ještě poznámky takového způsobu! Ale nejspíšší výlevy vzteku těžko otiskovati. — Stecky na řádění takových bezcitů donášejí se nám stále častěji. „A prosím vás, nedávejte to ještě do noviny; já bych mezi nimi teprve nevydržel. Jsem chudák; ti lidé by mne se msty zničili.“ Takový bývá závěr. — Dobře; ale přijde-li to tak dale, bude-li každou chvíli štván dělník v dílnách proto, že vysnává veřejně víru svého mocnáře, pak také naznačíme, kde a jak se to děje, aby se vědělo, jakým dělníkům jsou katolické peníze dobré, aby pak katolíkům za jejich placení hodně nadali. Materiálu máme dost. Ať se dělníci združují svobodně v organizačních těch, které se jim líbí. My jim brániti nebudeme. Ale nechtějí si také každý pamatuje, že hrubé a nespravedlivé útoky na křesť. sociály nikdo dlouho snášeti povinen není a zvláště ne od těch protikatolických farizeů, kteří na jedné straně nalikají na smutný stav dělnictva a na druhé straně katolickému dělníkovi každé sousto omácejí v horkém polyáku.

Ztracený vůz aneb restomlaná velská kopyta. (Truchlivá historie s veselým koncem s hradeckého okolí.) V pátek večer vešel hospodář obilí do rolnického skladiště. Když vše řádně složil, stavil se na jednu sklenici piva. Ani na okamžik nepochyboval, že pár statných volů trpělivě vyčká jeho příchodu. Voli přece nemívají tolik chuti k spálení jako šavodní koně. Trpělivě sice táhnou, ale kde se jim poradí odpočinouti, tam stojí zcela obohatně třeba celý den. Ale kdo ví, co právě tentokrát do těch volských hlav vlezlo, že se odhodlaly k svobodě, nikým nepříkázané procházce. Váš byl teď o mnoho ležet; pochod bude tedy snadný. Jakmile rolník s hostince vykročil, sesnal, že táhouni za tu krátkou chvíli zmizeli, aniž by si byli vzali dovolení. — Ale teď jen kam? Nejsplší přece v tu stranu, kde mivali připravený plný šlab; někde do koncertu přece nepůjdou. Po této zcela rozumné úvaze ubíral se rolník krokem skutečným do své obce. Snad ještě desetkrát dohoul. Na silnici však známý vůz nikde nerachotí. A když o 1 hodinu v noci opěť volý vzstál přišel domů, volí nikde. Vzbudil svého švagra. Následovala krátká porada, a začalo pátrání s horlivostí sdvojenou. Kdo ví, zda některý šibal taškářský do volů nevlíhl. A teď, kdy maso tak drahé, připravuje se šelma na lacinou pečení. Taková volí! — Naposledy k veliké radosti obou výskumců shledání v sobotu táhouni a plác. Klidně před vozem si na zemi hověli. Jeden s široka sával, druhý horlivě přezýkoval. Když byli vysnání k návratu do stáby, sebrali se a šli bez protestu. Poznali sice, že práce jest pro ně věc dosti obtížnou; ale dobrovolná nezaměstnanost věci ještě horší, protože ani tomu zvířeti nedá nikdo potravu zdarma. Sotva by kdo věřil, co se musil pěšky nachodit člověk, který se chtěl svátí volským potahem domů. Raději dvakrát pěšky, než sháněti loutavou příležitost celou noc!

Mikulášská zábava s pestrým programem pořádá se v neděli dne 1. prosince v Adalbertinu.

Při Hlinkové večírku v Adalbertinu, který byl nadšeným projevem pro Slováky, vybralo se pro Černovou 100 K.

Moderní pedagogika nesáhl v tom, aby bohatý zaměstnavatel přidržoval učedníka výhradně k práci nádennické místo k odbornému učení; a zejména v tom, aby učedníka zcela zbytečně ztloukl tolik, až má na obličej modřiny.

Do Nového Hradce Králové. Uvádíme z delšího dopisu p. Bendy, zasláného minulý týden, aspoň toto: V předposledním čísle „Obnovy“ napsal jsem, že odpovím i na tu největší bloupost pana dopisovatele. „Já udělal s nase ctností“ a své zasláno jsem podepsal, pan dopisovatel udělal s ctností nectností a místo aby se nám ukázal, schoval se jako nezbedný školák pod zástěru „Ratibora“. Ze tak se stalo, vidno z celého dopisu, a následkem toho odpovídám. S redaktorem „Ratibora“ bych ovšem po svém prohlášení v předposledním čísle „Obnovy“ nepolemisoval. Jak mused pan dopisovatel vypadati, když spustil: „Tatíčku Ratibore! Jsem blízce morálního výprasku, o ukryj, schovej mne! Já se za sebe a za svůj podpis nesmírně stydím!“ A dobrák tatíček, místo aby chlapečka poučil, že lže a klepá se nesmí, schoval jej a vynadal druhému, jež ani nezná. Ze mnou pan dopisovatel opovrhne, pochopuji. Člověk, který se stydí sám za sebe, aby nad svou mravní úroveň nemusil zoufati, musí pohlížeti na vše kolem sebe s pohrdáním. Co rovná se zpronevěře, o tom máme ovšem podle všeho rozdílné názory. Správnost, nemaje jiných prostředků po ruce, dovede přece učiti každý, zvláště schován-li je pod příkrývkou „Ratibora“. Proč po sedmáctileté činnosti se „Sokola“ jsem vystopil, nejlépe panu redaktorovi vysvětlil pan dopisovatel sám. Není mým zvykem hovořiti o spolku, jehož členem více nejsem. To ponechávám pánům „Bezejmenným“. Pro Sternberga jsem pracoval, protože to odpovídalo mému přesvědčení, avšak pracoval jsem nezávisle. Zda tak nezávislým dovedl by býti pan redaktor „Ratibora“, o tom mám velké pochybnosti. — Jak jsem se stal členem „Havlíčka“, může býti pánům lhostejno. Mne zajímalo by velmi málo, kdyby pan redaktor i s panem dopisovatelem stali se dopisovateli třeba do „Mormonských Pamětí“. Přel bych panu redaktoru i panu dopisovateli, aby své životní záhady mohli tak jak v vysvětliti. Co pak tyto se té ostudy, nevím, kdo jí sklídl svým jednáním více, zda já, nebo pan dopisovatel s panem redaktorem. O podání ruky pana redaktora rozhodně nestojím, a panu dopisovateli podal bych ji pouze ve velmi tlusté kožené rukavici. Zlá se, že má p. red. „Ratibora“ na veřejnost velice malý vliv. Už loni napomínal, aby mi žádný člověk ruky nepodával, a dosud tisknou mi ruku lidé, které stavím mnohem výše než jej a pana dopisovatele. Benda.

Z černé kroniky. Ve Střetěch zastřelil se 25. t. m. 21letý selek synek J. Řehoř. V neděli byl v taneční zábavě a v pondělí — pro holku — zapomněl chadat na všechno.

Z Čermárova. (Divadlo). Dne 24. t. m. se hráli u nás ochotníci katolické národní jednoty Ruthovu „Lásmákovu deuru.“ Děj ze života čistě venkovského přivábil tolik návštěvníků, že prostranný sál byl brzy do posledního místa naplněn. Musíme upřímně říci, že naši obětaví ochotníci jako vždy, tak zvláště tentokrát ukázali se opravdu výskolenými herci. Souhra, ne snadná, byla dokonale a pochopení rolí jak větších, tak i menších přirozeně a pěkně bylo podáno ve všech třech dějstvích. Kroje velice ladné hodily se k výtečné hře a ke stkvělé úpravě. Vždyť i nejostřejší kritika doznala, že se hrálo úplně bezvadně. Ostatně — kdyby ani toho nebylo: Viděli jste, ochotníci, ty upžené zraky celého p. t. publika, jak sledovaly každý nenuncený váš pohyb i řeč s plnou spokojeností, všimli jste si, kolik ne sládek, ale pláčůch očí pozoroval vaše umělecké výkony? To musel být pro vás ta nejlepší pochvala. Gratulujeme vám a těšíme se zase na vás. Kristě se to opravdu pošťastilo — písmák vytkl pošeňání. Projeme vám, aby i vám se každé vystoupení takto pošťastilo, a pošeňání k vaší obětavé a nezištné práci, přinesené pro vzdělání, zmlasťování a pobavení lidu, přinese vám Pán Bůh. Pan režisér může se plně radovati z přičinění svého.

Ze Smiřic. Křesťanská-sociální lidový spolek pro Holohlavy a okolí pořádal dne 17. t. m. v sále „Městského hotelu“ pěvecko-hudební produkci ku počtu Karla Bendy. O životě a působení Bendy promluvil populárně dp. V. Gyurkovics, katecheta a učitel zpěvu. P. Fiala přednesl svým svučným a plným barytonem několik písní Bendlových. Pěvecké kvarteto podalo zdatilé ukázky mužských sborů mistrových. Průvod klavírní laskavě obstaraly pí. Maternová a sl. Nováková. Mezi čísly zpěvními hrála spolková hudba pod řízením p. Nováka. Ažkoliv produkce byla v době předvečerní, byla návštěva četná. Všechna čísla vyslechnuta byla s nevídejší pozorností. Tato pěvecko-hudební produkce, věnovaná K. Bendovi, svědčí, že katolický spolek vzdělává sdárně i na uměleckém poli zpěvu a hudby.

Úmrtí. V Kostelci n. O. zemřel 21. t. m. ve věku 79 roků a dne 23. na hřbitově u sv. Anny pochován byl za účastenství 18 kněží i četného obecního otců p. děkana Kašky.

Z Kostelee n. O. Zdejší městská rada pozvala na odpoledne 24. listopadu po 2 zástupcích se společenstva potravního, řeznického, obchodního gremia, z organizace katolické, národně sociální a sociálně demokratické k anketě o zdražování potravin do městské zasedací síně. Městskou radu zastupovali páni starosta Netyk, náměstek Ant. Moravec, Jan Bolehovský. Po přivítání a vyložení účelu ankety p. starostou rozptýlen se živá debata všech zástupců, mezi nimiž nejvíce se samloval p. městský radní Dašek pro svou spravedlivou a všechny strany smiřující řeč. Z řeči byla vidna upřímná snaha živnostenstva vyjíti vstřícně spravedlivým požadavkům dělnictva. Jednomyslně konstatováno, že zdražování potravin není vinné ani živnostnictvo ani rolnictvo, nýbrž hlavně židovská spekulace na obilných burách a diferenční obchody. Zástupce řezníků prohlásil, že od 1. prosince ustanoví řezníci v Kostelci n. O. ceny masa, aby se tak dostalo dělnictvu dobrého obložení za lacinější ceny o 16 haléřů na 1 kg. Zástupci potravního společenstva prohlásili na přání dělnických zástupců, že na další zdražování potravin nepřistoupí a případně od 1. ledna 1908 sníží ceny potravin, bude-li vyhověno se strany povolaných kruhů požadavkům jejich, jež budou tlumočeny na společném sjezdu v Praze. Sepsán protokol o celém jednání a všemi podepsán. Jméno zástupců všech poslala městská rada telegramem na národní klub českých říšských poslanců, v němž žádá o různé kroky u vlády, by pomocnou akci v této věci urychlila.

Z Borehrádku. Zprávu o koncertě tamburašů doplňujeme, že čistý výnos zábavy té obnáší přes 40 korun, jež budou chudým dětem rozdány. Ač účel tento byl znám, přece několik málo rodin se neúčastnilo z důvodu, že koncert pořádali „studenci“, ba vyskytli se „teplí“ dobrodyncové, kteří jiné srazovali a přemlouvali, aby do koncertu nešli. Přes to však návštěva byla taková, že nikdo zde větší nepamatuje. Zapomnělo si však veškeré občanstvo dobře, že nikdo z učitelů nepřišel. Inu, ti mají jiné starosti. Věak nikdo z nich neschází při slavnostech, vlastně štvanicích husitákých proti katolictvu, při nichž věrně a oddaně Štemberkovi dělají náhonci a tleskače — za přítomnosti školních dětí i odrůstlé mládeže. I ty jisté osoby, které se rády vysmívají „nebeským kozám“, dělají rády zase kostelnice husitům. — Zajímavá událost stala se zde 31. října t. r., kdy „páni“ pořádali „v domečku“ banket na oslavu domnělého vítězství u soudu nad našimi kněžími. Jásali a hodovali. Jen aby to pak nebylo předčasně! Pokrokář a husita Štemberka za účasti učitelů celé farnosti, několika sociál. demokratů a starostů mohli si plíce vymluvit o tom nebezpečném klerikalismu. Řeči bylo moc; řečnil obecní hajný Tomek, jenž u soudu velmi šikovně přisahal a jemně světen obec. majetek, řečnil důvěrný Tomkův přítel obec. starosta Smrčka, řečnil předse- seda soc. demokratů, v řemesle málo obratný Malijovský a jeho věrný „soudruh“ a ctitel, socialista uč. Peisker, kterému na konec ze všeho bylo „ale“! — Vypilo se moc na slast proti těm klerikalům — a teď kdo to bude platit? Tato otázka dána uč. Peiskrovi — ale on ji rozluštil bláde: „ať si zaplatí každý sám.“ To jate měli vidět ty dlouhé obličaje několika lidí, kteří sice v hlavě měli „světlo“, ale v kapsě tma. Vytratil se tiše jeden po druhém z místnosti s čepicemi pod kabáty schovanými a hostinský trpělivě čeká, kdo to zaplatí. Mluví se o tom, že „páni“ to měli zadarmo a „kmáni“ si to měli platit, což přece není socialistická rovnost — a šeptá se něco, že „banket“ se svrhl v „panget“.

Odpověď z Borehrádku známému osvěťákovi. Pěkně věru osvěťujete. V „Osvěťě lidu“ dne 21. t. m. byl náš farář dp. farář Vacek napaden tak nálehtilým způsobem, že by s pisatelem té jemnosti téžáný slušný formán za jedním stolem sedět nechťel. Píše totiž onen pokrokář, že taký klerikál je jako štenice. S dovolením, dotěrností, drzostí a bezohledností vyniká někdo jiný. Jsou to lidé, kteří již přicházejí k hotovému, aby s toho tyli, kteří dovedou kousat, štípat a bořit, ale k stavění jsou slabí. Takový fanatik zhanobí i sebe poctivějšího člověka; když se na něj na chvíli posvítí, zbaběle zalezne, aby v nejbližší chvíli v temnu nočním vrhal se na kofist zákeřnický znovu. Fanatik z „Osvěty lidu“ tvrdí o dp. faráři, že vypravuje, jak si došel k p. vrch. radovi z Isekovic, při čemž on prý prohlásil: „To všechno nadrobil Kohn.“ Až se to onen p. rada doví, jistě se upřímně zasměje, protože se vůbec s p. farářem nezná; nikdy spolu ani slovo nepromluví. Nabídl bychom sto dukátů tomu bezohlednému podvodníkovi z „Osvěty lidu“, aby nám dokázal, že p. farář to řekl. Ale v jámě lvové nikdy není člověk sebe hodnější bezpečen. Hned by se přihlásilo více štváčů všemi mastmi mazaných, kteří by bez dlouhých rozpoků odpřisáhli třebas i u soudu, co by se jim hodilo, jeť aby ty dukáty dostaly. Že s tím moderním pokrokem roste ve-

liká lačnost po penězích, přesvědčili jsme se mn hokrát. Takoví lidé dovedou i jiné ku křivému svědectví naváděti. — Pan farář prý každou chvíli osobně sakrotoval u soudu. Jest však pravda pouze tolik, že p. farář p. adjunkt Zippemu se vší určitostí řekl, že od obžaloby národně ustoupí ani nemůže a taky neustoupí. Proto také p. adjunkt v tom přesvědčení sám ze své vůle ani rozsudku osvobozujícího nevynešel, ale teprve tehdy, když dostal rozkaz od soudu krajského. Ostatně může p. adjunkt sám dáti svědectví, zda jej p. farář nějak netaktně obtěžoval. Těšme se opravdu na slíbené vydání brožury o celém procesu. Pan farář se pravdy nebojí a nebál, jak dokázal svojí vůlí, aby soudní spor byl řádně až do konce proveden. Po vydání brožury budeme mítí vítanou příležitost, posvítiti si na pokrokářské fanatické útočníky. Světla k tomu bude dost a nepomůže těm no- sitelům „vyšší kultury a mravony“ žádné liščí uskokování za kulisy.

Hlinka v Pardubicích. V pátek dne 22. t. m. přijel v poledne do Pardubic dneš již historický p. farář A. Hlinka. Na nádraží uvítán byl reprezentací města. Večer o půl 7. konal přednášku o poměrech na Slovensku v dělnickém domě. Prostorná místnost byla do posledního koutu naplněna obecněstvem domácím i přespolním, které s nejživějším zájmem vyslechlo přednášku bratrského náleho trpitele. Po přednášce uspořádan byl na počest vzácného hosta v měšťanské besedě přátelský večírek, při němž p. farář Hlinka pohovořil s četnými osobami města a mile se pobavil uprostřed svých bratrů. Druhý den v sobotu odjel v poledne za četné účasti doprovázejícího obecněstva do Hradce Králové. Pan farář ubytován byl na děkanství.

Hlinka v Hořovicích. K pozvání zdejších spolků a za protektorátu městské rady promluvil v našem městě dne 24. listopadu neohrožený předbojovník slovenského lidu zrovna tak velkolepě jako jímavě o poměrech kulturních na Slovensku. Když stál před námi ve své říze ten uštváný kužl, připadal nám jako prorok svého ubohého národa a tím, jak doufáme, farář ten v budoucnost Slováků věřící bude, neboť není možno, aby národ, který takové má syny, zabýnul. Připadaly nám poměry na Slovači jako naše před 100 lety. A jako českému lidu povstali jeho buditelé, tak buď Hlinka, Juriga a j. svůj národ; jen nepřijeme jim, aby se jim za všechny oběti dostalo toho vděku, jako vlasteneckým kněží od t. zv. pokrokářů v Čechách, aby nedošli se od lidu svého praktikování zásady: „Vykonalí svou povinnost, mohou jíti. Na vlastenectví máme patent my!“ — „Klerikalismus, toť nepřítel,“ tak pronesl kdysi žid Leon Gambetta, a tak po něm mluví i ti, kdo nedovedou dáti ani odpověď na to, co vlastně klerikalismus je. Dnes stačí mnohým našincům fráze, a český národ bude se jednou diviti, jak se mohli jeho předkové dáti tak dlouho krmit stravou tak nechutnou a do zpromrzení opakovanou a to od individual, jimž boj proti klerikalismu je jedinou zbraní v arsenále duševním, ne zřídka i jediným pramenem živobytí. O takové vzdělance není nouze. Proti slovenské manifestaci vystoupil, jediný snad v celém městě, mladistvý učitel. (Tací mladíci mají ovšem vědecky rozumu a zkušenosti nejvíc. Pozn. red.) Dnes přijal celý český národ bez rozdílu vyznání náboženského i politického věc slovenskou za svou a je to při nejmenším smělost, postavit se proti celému zdravému proudu. Co by se stalo t. zv. klerikalů, kdyby vystoupil proti manifestaci národní? Četli jsme kdysi neumyl; slovo Kristovo: „blahoslavení chudí duchem“ zavinilo prý, že slovenský lid je tak pokorný a obmezený. Farář Hlinka ukázal nám však na jiné původce smutného toto stavu; a tím je kofalka, židé a maďarští liberálové, kteří nedávají národu, ať daně od něho vybírají, co mu patří — národní školy; ti zotročili slovenský lid — a nikoli evangelium. Ovšem jak židé, tak maďarští otrokáři jsou liberálové a ti jsou vždy v právu. Jak to řekl Gambetta? . . .

Z Dobrušky. Dne 20. t. m. zemřel zde ochrnutím srdce p. Jos. Novotný, ředitel káru, ve stáří 55 let. Již po 6 let byl trápen vážnou vnitřní nemocí; k tomu srak postižen byl žedým zákallem, jenž teprve po těžké operaci aspoň s jednoho oka byl odstraněn. Pro své hudební nadání znám byl široko daleko. Jeho hudba pod jeho řízením, zvláště za mladších let byla v dalekém okolí hledaná. Jsa již vážně nemocen a skoro slepý, stědil z hudebníků blízkých hudební sbor, přes 50 mužů silný, jež s velikým úspěchem řídil. Jako varhaník byl síla výtečná, jeho technika vzbuzovala obdiv. V konání svých povinností byl neunavý. Hrál ještě po službách Božích celou píseň se zpívající. Bylo u něho pravidlem, že dnech svátečních hra. „ti všech třech mších sv. a poslední vědy figurál. Rovněž i odpolední služby Boží. Všecka ta horlivost tryskala ze sbožné jeho duše. Zvláště byl horlivým čteníkem P. Marie. I jako skladatel vynikl, zanechav mnoho dobrých skladeb. Povahou byl skromný, veselý, a proto došel obliby u všech, kdož ho znali. Oblibu jeho dokazovala dne 22. t. m. obrovská účast na jeho pohřbu, jak se strany spolků tak i osob soukromých z celého okolí. Odpověď v pokoji! — Křesťanská

jednota sv. Václava věnovala při pohřbu svého nezapomenutelného učitele, příznivce a čestného člena p. Jos. Novotného, ředitele káru, místo věnce na osázení chudých dětí 20 K. Zábavní kroužek téže jednoty položil na rakev svého obětavého učitele na důkaz vděčnosti věnce. — Dne 24. t. m. pořádala tatáž jednota ve prospěch slováckých sirotků v Černové divadelní představení „Velkostatkář“, drama ve třech jednáních od F. A. Šubrt. Souhra byla uspokojivá, návštěva slušná. P. t. účinkující zaslonží plný dík za svoji ochotu a námahu. Pokrokáři místo účasti na lidumilném podniku dali v „Hlasech pokroku“ svůj oblíbený příspěvek lži a štvání. Lhou, že krev v Černové tekla jen z nařazení katolických biskupů uherských a zatajují pravdu, že krveprolití nařídil maďarský hejtman, že nad Černovou může mítí duchovní pravomoc jen biskup jeden, který zase je více maďarským biskupem nežli katolickým, že maďarské zákony sestavovali liberální, židovští pokrokáři, kteří zavedli nekřesťanskou a nelidskou zásadu: „Slovák není člověk“ a proto mu práva nedali, jazyk a vzdělání mu berou a každé příležitosti se chápou, aby lid ubohý znásilnili. Činili zodpovědným učení Kristovo za jednání lidí v Maďarii, jest zrovna tak nemístné, jako činili je zodpovědné za jednání pokrokářů, zapsaných v katolické matrice. Nadávati a ohrožovati pokrokářský nos předem nad ochotným účinkováním členů křesťanské jednoty a snižovati je, dokáže zase jen člověk pokrokář. Nic nedat, ale nadat a jiné odražet! Ostatně jen s tím „otravováním“ pomalu. Výkony pokrokářského ensemblu dovedou obecněstvu připraviti dlouhou chvíli a neznalost úlohy potrápiti sluch až do omrzení. Jen nechoditi na slunce s máslem na hlavě!

Al. Svojsík v Choceňi. Dp. Al. Svojsík z Prahy bude přednáseti o své cestě kolem světa o půl 8. hod. večer dne 1. prosince t. r. v Choceňi v „Panském domě“. Přednáška bude oživena 200 světelnými obrazy.

Z Chrásti a Chrástímě. Životní poměry v našem městě jsou velice neutěšené. Stálé zdražování životních potřeb dostupuje svého vrcholu. Naši pekari a krupari zdražují pořád chléb, mouku a jiné věci. Vymlouvají se, že musí obilí draho platit. Dva pekari chtějí dokonce prodávati chléb za 32 h kilogram. (Na nich není viděti dnešní nouzi, neboť si staví velké nové domy). Jak se to páni pekari rýmuje? — Páni obchodníci a uhlíři dělají též velké drahoty. Prodávají l q za 3 K 60 h a až 3 K 70 h. — Otázka bytová jest též u nás palčivá. Veliký nedostatek bytů, stálé přibývání lidí z venkova; ti již na usedlé nájemníky přidávají až o 20 K více. Na velké byty o 50 až 100 K více. Takto jest zdejší dělnictvo nuceno obývati různé nezdavé byty, které dříve sloužily za chlévy; zde nepanuje láska křesťanská, nýbrž sobectví! Másliné trhy odbývají se v neděli. Podíváme-li se do trhu, trame nad jedním různými lidmi. Mnohá paní chce mítí hned nakoupeno, přizpuzuje na smlouvajícího s peprou poznámku, že kdo má málo peněz, nemusí kupovat. Tím neškodí jen sobě, ale i jiným, zvláště dělníkům. — Něco slavné městské radě v Chrásti. Jest zde mnoho věcí, u kterých by se měla státí náprava. Lid dělný stává bez ochrany a pomoci proti mnohým vykořisťovatelům. Víme, že v městské radě jsou mužové, kteří vynikají (!) duchem hospodářsko-sociálním! Pročež žádáme, aby využili svých vědomostí (!) a pomohli zvláště dělnictvu řešiti těžké sociální otázky. Pomozte dělnictvu, a nebudete mítí nepřátel, naopak spokojeně a řádně občany! Pak ani pardubská „Osvěta lidu“ se na vás neodváží. Dva pozorovatelé.

Pozn. red. Za veliké sdrážení životních potřeb bych volal k zodpovědnosti spíš židovské kapitalisty než živnostníky.

Z Úpice. V neděli 24. t. m. odbyvala organizace soc. dem. schůzi, kde referent Cifka z Prahy mluvil o bídě dělnictva; vinil vládu z neobalosti vůči dělnictvu. Nazval bursy a bursiány sloději, protestoval proti zdražování uhlí. Prý ministr Beck nadráuje „klerikalům“. To by tedy zas musil býtí proti židům; proč však nevystoupil dosud rázně proti židovským lichvářům, kteří sdrážují uhlí, mouku a vůbec nejdůležitější životní potřeby? Mluvil proti křesť. sociálům, ale za chvíli na to chválil i vídeňský magistrát za to, že dal příkazy pekářům, zač mají prodávati pečivo. Ovšem nedopověděl, že takové nařizení obstaral pešlivý dr. Lueger. Správa Prahy však dle referenta nic v té věci nečiní. — Ale konec konců bídné poměry dělnictva odnesli místo židů katolíci. — Ve středu 20. zase na schůzi drahotu odnášeli „klerikalové.“ Jak se starali o zamezení drahoty rudí poslanci ve Vídni, o tom jsme se upřímných slov od našich odpůrců nedověděli. Přijata resoluce, aby městská správa Úpice doporučila poslancům pilný návrh proti zdražování potravin. Měl ji dáti městské radě dle návrhu žid Falk, advokát; jelikož však jiní tomu odporovali, dr. Falk nešel. Teď se bude čekat do úterka, jak dopadne hlasování v parlamentě.

Hospodářský spolek okresu novoměstského n. Met. se sídlem v Králově pořádá bude bezplatně celoroční obdobné kurzy ovocnářské, k nimž sve pp. členy hospodářského spolku, majitele ovocných sadů a stromofadí,

Ze Sobčic. (Ve prospěch dělnictva a uhně-
tených Slováků.) Dne 24. listopadu konána byla
z nás důvěrná schůze, na které promluvil p. Jar.
Bastl o „Všeodborovém sdružení křesť. dělnictva.“
Schůze byla četně navštívena rolnictvem i dělnic-
tvem, které se zájmem vyslechlo péknou přednášku.
Řečník doporučoval, aby dělnictvo chopilo se své-
pomoci, organisace, zmánil se o poměrech byto-
vých a práci nedělní, o práci žen a dětí v továr-
nách a vzpomněl slov Kristových: „Hodea jsem
dělník mzdy své!“ Nechceme, aby ve školách se
vyučovalo suchým paragrafům místo náboženství.
— Zlaté internacionále stojí posud v cestě jedna
velmoc: církev katolická, a proto se snaží církev
zničit, aby na jejích troskách se zbudovalo svě-
tové panství Israele. Jen sjednoceně můžeme se
domoci zlepšení svých poměrů hmotných, budeme
baštou nerozbornou a křivd nebudeme trpěti.
A když dojde ke stávce spravedlivé, křesťanský děl-
níkdy nestane se stávkokazem. Řečník odměněn
živým potleskem. K slovu přihlásil se důvěrník
organisace p. Podzimек, jenž vzpomněl událostí
v Černové na Slovensku a rozhodnými slovy od-
soudil jednání biskupa Párysona. Björnson a Tol-
stoj pozvedli svého šlechtetného, hlasu na obranu
práv slovenského lidu; teď jest potřeba, aby čeští
a slovanští poslanci při projednání rak.-uh. vy-
rovnání (i jindy, kdy se zástupci maďarskými při-
jdou do styku) různé sakfikli Maďary a dali jim
na jevo, že za Slováky stojí celý český národ a
celé Slovanstvo. Nato přčetena a hojným potleskem
přijata byla následující resoluce: My, shromá-
ždění na schůzi katolického lidu v Sobčicích, odsu-
zujeme jednohlasně a rozhodně všechny protizákonné
útlaky, které páchá maďarská vláda na bratře
našich Slovincích. Vyzýváme své poslance, aby při
jednáních ústavních i při projednání rak.-uh.
vyrovnání dali zástupcům maďarským na jevo své o-
pověření, které s nimi sdílí celá vzdělaná Evropa.
Je nutno, aby zástupci našeho národa co nejdř-
razněji protestovali proti maďarskému barbarství
nejed slovem, nýbrž vši možnou podporou. Uvě-
něným bratřím Slovákům a Hlínkovi tiskneme pra-
vice a s obdivem hledíce na jejich nezlomnou vy-
trvalost, voláme: „Už tam u vás svítá! Kéž brzy
uvidíme na těch horách vzpláti velkou září!“ —
Děkujeme vdp. faráři F. Kašťákovi za zaběhání
schůze a objasnění některých bodů a dík náš patří
i bratřím hořickým s předsedou odbočky p. Man-
sarem, kteří nelitovali tak daleké cesty k nám.
Idea křesťanského socialismu vyráží, počme
vítěziti za Kristovým učením. — Zdař Bůh!

klivda, a hlavní kořen zla hledajte v sobě samých! Často se stává, že náhled nezdravý, celka škodliví, přijat bývá od nemyšlicích, čímž trpí společenská slušnost. Vodítkem křesťanské lásky jest spravedlnost, a kdo názory lásky křesťanské zaměníl v moderní otrokářství, skrátka kdo po ideách náboženských šlapa, ten nemá mít rozhoďst slovo v nástěstích těch, kajících se víry. pč-něvadě mu do toho nic není a svým náhledem jen slo přivádí. Není pak také žádným podivením, když člověk, který čte nanejvýš jednou za týden někde v hostinci list strannický, dovolí si před širší veřejnosti vykládat své rozsumy a uráčet způsobem neomaleným své spoluobčany. Jednání takové nesvědčí o žádné občanské uvědomělosti, pokrokovosti, tím méně charakternosti. Zlovůle taková jest jen nepravdivým trýzněním osob samých, ale i snižováním sama sebe na stupeň nepřítelů svobody. „Co sám nerad máš, nečiň jinému“, jest staré přísloví. Což pak jsme v Trantarii? Sdrůžujte se jen dle své vůle, ale přejte také nám svobodu. Neurákejte hrubými výrony své spolubližní, kteří jakémukoliv jednání vašemu ponechávají také volnost úpinou. A když přede vším tu sobeckou zášť ve způsobě snižování, nepravdivého pomlouvání a urázení vám nepohodlných osob zameníte za čistou snahu po dobrá a krásnu, tu přestanou neavary, v obci zavládne kýžený mír a výtká: „hledajte kořen všeho zla v sobě samých“ strati svoji příčinu.

Z Kolíma n. L. Nár. soc. „Naše Právo“ v Poděbradech otisklo ve svém čísle 37. následujícíhumoresku: Katol. tovaryši (!) svolali na neděli 17. listopadu schůzi klerikální. Známý Frolík z pošty horlivě mezi pošt. zřízcenci pro tuto věc agitoval, avšak se špatnou se potázel. Z pošty nedostavil se nikdo, ať jsou to lidé pokrokoví. (Gratulujeme! Pozn. red.) Účast na přednášce byla velice slabá (!) většinou ženy a dívky, poslední však byly tam s přinucením (!) svých matek. Ihned přimlo z kostela musely (!) do přednášky a pátery, s obč. Koudelkou, předsedou a Frolíkem, jednatelem. Lid náš však pracuje již dle heela: „Pryč s klerikály a zpátečníky! (Světě třes se! Pozn. red.) Zmíněný občan Koudelka byl již radikálem, tam se mu nechťelo dařit, chytal se mladěchtů, ale ani tam o něho nestáli. I šel tedy ku klerikálům a ti toho, koho nikde nechťeli, chytli s radostí a udělali ho předsedou. Teď prý bude při přístřích obecních volbách jejich kandidátem, chťěje se státi radou našeho města. (Proč ne už purkmistrem? Pozn. red.) — Onť jest též pokladníkem sboru hasičského a chťel teď proraziti na schůzi, by nová parní stříkačka byla povšecena, ale nezdařilo se mu to! Lid problémá, občane Koudelko. Dlouho vám již pšenice nepokvete, ještě jde za vámi několik avískových babiček a největších zpátečníků — ale Hdnou řady — Hdnou. Jen lidé náš, drž se Havlíčka: Nic jim nedávat, nic jim nevěřit! Rozšiřujte a čtěte na Kollnsku „Naše Právo.“ — Takovými humoristickými vyhlásostmi baví nár. soc. list. Obč. Zajíc, t. č. předseda nár. soc., ale se durdí, že nebylo mu dopřáno v naší členské schůzi si vzít slevo, ač jako předseda má vědět, že to řádati ani nemohl dle § 14. spolč. zák. a byl si zajisté i vědom § 15. a 16. zák. ze dne 26. ledna 1907. Či byl pouhým vstupem do naší místnosti tak popleten? A co vlastně chťel tento občan ve schůzi lidí, již jsou mu trnem v oku — jež se srdce nenávidí? Nebylo chťel velmi nápadným abliženi se v téže schůzi s redaktorem Kubalou? Není též divu, že již nyní myslíte na obecní volby; zřakavě 2 členy v obec. zastupitelstvu, přiliší se vám tam nedaří. Patrnó to z jednáni jednoho člena, jenť má již všeho dost. Nejpodatnější návrh pilný, jež za dobu 2 roků učinil, byl, aby parní stříkačka nebylo používáno k slavnosti „Božího Těla“ — amataje, občane, na obdbyti, jakého se mu tedy dostalo? Předsedu lid. spolku křestan. soc. vidál občan Zajíc, maje snad silnou borečku, již jako radu našeho města. Nedivíme se obč. Zajícovi: přichází již pomalu na zajíce zlá doba; a to vše píše občan ze strachu a v úskostech. V přístíně svěcení parní stříkačky jest patrnó, jak jej občané jako předsedu obelhávají; odhlasováno ve schůzi výborové 15. t. m., aby táz povšecena byla, ač o dva stoupence strany nár. soc. pokoušela se při bla-

Včelařský spolek pro Nov. Město
m. Měst. a okolí pořádá dne 8. prosince 1907
o pát 2. hod. odpol. v N. Městě n. M. v hostině
„u Broučka“ schůzi, na níž přednášet bude p. F.
Hájek „O čbovu královen“. — Slosování výher
mezi členy. — Vstup každému volný.

Třetí sáisons divadla sdružených měst východočeských byla právě u nás zahájena. Kdo pozoruje naše poměry, tomu zjevně nešlo, že nedocházka i vlivání proti roku loňskému značně ochabla a to z příčin dosti známých. Těžko věru zde rozhodovati a konstatují jenom stísnost většiny živnostníků — že totiž vaneční trh divadlem bývá ochromen; z druhé strany však uznati důlno, že východočeské divadlo jest ensemble, jakého na ventové sotva bychom našli, a že snaha udržeti jej zajiště je chvalyhodnou. Pokud pak známo mi z osobních informací, jsou vedoucí činitelé prodobnutí úmysly nejlepšimi. Mám pevnou naději, že se jim podaří vzniklou disharmonii k oboustranné spokojenosti odčinit; neboť z uměleckého stanoviska vzato, bylo by zajiště velkou škodou, kdyby se slibný tento podnik měl rospadnouti. Správa divadla měla by dbáti toho, aby představení počínalo přesně, a také aby konec byl na plakátech přesně udán; tak stalo se v pondělí, že ti, kteří byli poslání k divadlu naproti domácím, čekali plně tři čtvrti hodiny v mrazu — jsou mezi nimi na př. i paní, které sanechaly domácnost bez dozoru v pondělí, že se brzy vrátí. Snad to také zavinila nekonečná přestávka mezi prvním a druhým jednáním. — V pondělí 25. listopadu: „Čistý listek“, fraska od A. z Volsogodů. V annálech umění státně opravdu čistým listem; neb má-li i veselohra vzdělávati, tu marně táži se, jakým způsobem chce toho dokázati stará věc, myšlenka — až na několik scén — nechutná. Měl to býti tak zv. kasovní kus? Snad by se nad ním dalo přimhouřiti oko někdy o stracené neděli . . . ale v začátku to nevrhá pěkné světlo na správu. Úlohy svěřeny byly výborným silám a hra jejich též zpílna nepokojovala. V úloze Mohla (p. Kaňkovský) bylo potřebí daleko markantnější podati charakter suchého matematika. Pl. Lebedová (Pavla) má rozhodný talent pro role naivní a komické, jak již minulého roku jsem podotknul; také si v této úloze vedla velmi dobře. Z nových sil samlová se role p. Engelbertová (Tereza), která asi přejme po pl. Zelenkové; sl. Šetřilová (Helena) pěkně hraje a hovoří sympatickým altem, který zvláště dobře této úloze sluší; též svisně provedla svou úlohu sl. Klokotská (Léna); p. Kovářik (Achilles Homan) i p. Fencel (Gustav) správnou hrou blížili se ostatním. Souhra i nastudování bylo pečlivé — škoda věru téhle pro věc tak bezcennou. Režisér (p. Javorčák) neměl nikdy dopustiti, aby ona scéna s myškou byla provedena tak triviálně, a vytýkám mu to jako vážnou chybu. — V úterý 27. listopadu: „Tajemství“. Myslím, že všeobecné očekávání nebylo zklamáno, ba možná říci, že rekonstrukce opery celkově se zdařila. Ze starších byli jen: p. Wildner (Kalina) a sl. Jovanovičová (Róza). Pan Wildner potvrdil znovu svou dobrou pověst; nyní si však odvyknouti jednostranné gesto rukou. Slečna Jovanovičová byla proti loňsku mnohem lepší. Z nových sil jmenovati důlno sl. Dvořáková v úloze Blaženky, která zlekala si rázem všeobecnou sympatii. Její avonivý soprán má rozsah dvou oktáv a sní ještě na spodním „h“ velmi pěkně. Monši, ale dosti časté distonance zajiště zmizí časem i ovikem. Též líbil se mi tenor p. Havlíka (Vít), v němž tudím dobrou silu; ostatní solové úlohy byly dobré. Hře jest tomu se aborem, ten jest velmi slabý; slabý v sopránu a ještě slabší v altu. Tenor (kromě předepsaných partí) často ve čtyřhlasu jde se sopránem, bas pak mizí. Jeden z tenorů přetřikuje, což se zvláště nebezky posluchohů při obsazené kvintě. Orchester byl dobrý v právu, slabší v ouvertuře; z jednotlivých nástrojů líbila se mi viola sřým plným a měkkým tónem, rovněž i první klarinet; oboe se trati, u slétný vytknutí musím přilhlou strouhost, zvláště v solové partii (II. jedn. „Slyš, jak zpívá slaviček“); rohy několikrát klopýtly, na př. v písni poutníků, která byla nesprávná tempem i přednesem. Režie vzorná. Návštěva mohla býti silnější. — Středa 27. listopadu: „Malá princezna“, operetta od Ujje. Tento kus jest jednou z tucto

vých operettek, nevynikajících pražskou originalitou. Třetí jednání bylo dle mého zdání **celé selhání**, čehož konečně netřeba litovati. Operettní ensemble je téměř celý nový a v mnohém lepší než roku minulého. Soubretta (sl. Micková) je sice slabší, ale ne špatná; čistě intonuje a živě hraje, to platí zvláště o druhém a třetím jednání. Z mužských rolí vesměs zdařilých hlasově neuspokojil p. Holík (Valdemar). Z dámských nejlepší snad byla p. Engelbertová (Barbora). Štóry velmi slabé, zvláště ženské. nesprávné intonaci i vokalizaci; orchestr za nimi silně pokulhával. Souhra i režie dobrá; návštěva v parketu silná, slabá na sedadlech a v ložích. — Pokud souditi lze z těchto tří představení, jest východočeská společnost dobře zrekonstruována, a doufám, že i letos čestně uhájí svou dobrou pověst z let minulých. Dr. Aliquis.

Majitelé zahradek a chovatelé drobného zvířectva

neopomente si dopisati o první ukázkové čísle
== PRAKTICKÉHO RÁDCE ==
pro zahradnictví a chov drobného
rozd. v. zvířectva rozd. v.
a dozajista si list předplatíte.

Pro svůj cenný obsah a neobyčejnou láci stal se list nezbytným na stole každého milovníka přírody, at zahradníka, včelaře, králíkáře, chovatele drůbeže, holubů, psů, milovníka akvárií atd.

List jest nádherně ilustrován, přínášející z pera vynikajících odborníků a obnáší předplatné celoroční (při měsíčním vydávání) pouze K 8.— franko.

Administrace Praktický Rádce,
Miličnice nad Bečvou.

Různé zprávy.

Proč byl Hlinka suspendován? Na státní a církevní tresty mají v Uhrách zcela zvláštní pravidla. Židovská „Neue Freie Presse“ obvinila nepoctivě Hlinku, že byl svého úřadu zbaven pro simonii (pro nabytí fary úplatkem). Hlinka nyní sdělil, že pátral i v Římě po příčině své suspence. Nic z toho, co mu bylo neurčitě napověděno, netýkalo se simonie. Už půldruhého roku minulo suspence, a přece není zavedeno dosud s Hlinkou žádného vyšetřování, ani před konsistoř nebyl volán. A přece o to sám žádá. A proč jen nezavedou proces proti němu ti, kteří ho obvinili, že se domohl fary simonističky? Hlinka pokračuje: „Proč ma zákonite fary nepozbavia, veď sa jej ja krčvica nedrži, a na pripad dôkazu — trebársi falošnou prisahou — ja ju v okamžiku prepustim a podrobim sa sŕdu. Ale fary žiadnej pod Párvym nikdy neprijmem, ani nepriateľom mesta ľud za koštie nehodim a z Ružomberka živý nevyndem. Zaujím tej auktority je: zo mňa stáhnúť škrtobitku nevinnosti a mňa opovrženiu zmlúzenému a odsúdeniu ľudu oddať. Oni ale to nenechali, bo by na mne ničoho dokázali nedoviedli... Cítym totiž, že ja púšťm do bôh proti Soudierlichovi, Avelárovi, Sobosovi, Sipokovi. Každý som ich halierom bol podpísal? To užim len blbý dlovah, a Bobe vďaka taký som ešte nie! Preto každé obviňovanie z blzkých úmyslov, alebo prestúpenia cirkevných zákonov odmietať na hlavu utrháťov a za ten nekonečný škandál, že cirkevná auktorita a mój kňazský charakter je do bláta strhnutý, zodpovedného činim pána biskupa Alexandra Párvého, ktorý mohol mojej záležitosti za dva roky koniec učiť a neučiniť.“

Oslava Radeckého. V neděli oslaveno ve Vidni okázalým způsobem 50. výročí úmrtí pol. maršálka hr. Radeckého, rodem Čecha, o čemž ovšem na slavnosti nebylo ani zmínky. Význam velkého tohoto muže ocenil při ukončení slavnosti státní vídeňský dr. Lugger slovy, že on zachránil Rakousko v těžkých dobách, a skončil přáním, aby vlasti, obrožené vnitřními nepřáteli, dostalo se nového Radeckého.

Parkmistrem římským máš Počivov jsou osady „osvobozené Itálie“. Lidé tam upl pořízenou obrovských daní, velká nouze šíří se všude. Jedu židům se vede stále líp. Teď právě se koná sraz nad ministrem Nasim, který jest obžalován ze zlodějství ve velkém; před ním kradli v Itálii již dva ministři jiní. A tak to zednářství nepřinášá prospěchu žádného. V Římě, kde v dávnych časech byl vrchním pánem římský Caesar, kde v pozdější době panovali jako vládcové papežové, stál se parkmistrem žid Arnošt Nathan, bývalý velmistr italské lože zednářské „Velkého Oriente“. Při volbách spojili se liberálové se socialisty, vydala se lákavá hesla o slevnění životních potřeb a polepšení — a už to bylo. Na velkohubé sliby nabytí sociálie posad lidi dost, třeba že tolikrát zájmy lidí zradili. Nathan se musil stíci velmistrovatv zednářské lože; pro příliš okatě židovské praktiky; držel se několik let v pozadí, aby se pozapomnělo, že r. 1902 nabídl Tulliu Maritiu, vládu města Bonmaritima, počke, aby mohl přecházet do činnosti. Ale teď tyn Nathan jest již státním parkmistrovským v samém vládním městě

vhodný. Dle všeho tedy socialističtí a sednářští Vlachové posad přes všechny „pokrok a morální zesílení“ nejsou schopni sami sobě vládnouti a tak potřebují žida. Ohlas sjezdu „Volné myšlenky“ v Římě se již dostavuje. V demokratickém království zvolil se k vysokému úřadu člen z tábora toho, který vládne a utiskuje bezohledně velkokapitalismem.

Tisíce finanční v New Yorku doléhá mocně i na průmysl. Železnice, ocelárny a loděnice propustily přes 400 000 dělníků. Plavební společnosti dopravní převezou co nejdříve do Evropy na půl milionu dělníků, kteří se ocitli v nezaměstnanosti.

Druhé Národní divadlo české jest v městském divadle na Král. Vinohradech, které bylo v neděli slavnostním způsobem otevřeno. Nové toto divadlo nákladem 1,600.000 K střížené zadáno Družstvu, které řídilo první naše Národní a ředitelem ustanoven rovněž bývalý ředitel Národního F. A. Šubert.

O našich „Časových Úvahách“ píše českobudějovský „Hlas lidu“ v příčině roč. VIII dne 21. t. m.: „Opět ukončen jeden ročník tohoto měsíčníku, jenž rozšířil již na tisíce časových brožurek, z nichž mnohé — zvláště ze čtyř prvních ročníků — až vyšly ve druhém i třetím vydání až v patnácti tisících výtisků, jsou úplně rozebrány, nejlepší to důkaz, jaké oblibě těší se „Časové Úvahy“. Zjev podobný jest u nás opravdu řídkou událostí a dovědčuje patrně, že redakce vystihla výborně potřebu naší doby a lid že porozuměl šlechetnému úmyslu tohoto listu. Doufáme proto, že i práce pozdějších ročníků, jako prvních čtyř, brzy budou též rozebrány, ješto obsahují také práce velice pěkné a časové, jako ku příkladu: „Vláda šidovská“, „Blíže k Římu“, „Husitství a svoboda“, „O trestu smrti“, „Sociální demokracie ve světle pravdy“, „Věra jako víra“, „Husité jiný a nyní“, „České náboženství“ a mn. j. Poslední pak ročník vykazuje tato pojednání: „Klíč k bohatství“, „O ústavě životě v Rakousku“, „Pius VII. a Napoleon“, „Sebevraždy studentů“, „Česká konfese“, „Učelnost v přírodě“, „Pohřbívatí či spalování mrtvol?“, „Moderní náboženství Masarykovo“ a „Jubileum mariánské a Lurdy“. Mimo to jest sbírka tohoto časového a pečlivě voleného šesti nadmíru lacinou, neboť stojí jednotlivě čísla toliko 8 h, celoročně pak se předplácí i s poštovní zálohou jen 1 K a ještě se poskytnou při bromadním odebrání veliké výhody, můžeme tedy „Časové Úvahy“ z každého ohledu každému doporučiti co nejlépe.“ — Děkujeme všem za uznání. Dodáváme, že naši nepřítelé rozšiřují nyní statisíce podvodných brošur. Tu každý katolík má pochopiti vážnost situace a hojně šířiti naše obranné brožury. Zajiště taková práce jest umožněna velikou láci našich brošur.

K čemu leckde sloní synagogy? Zdáno, jakou úlohu hrály leckde synagogy za ruských nepokojů. Nyní ve Stanislavě byla na základě soukromého oznámení vykonána prohlídka v tamější synagoze. Při prohlídce bylo nalezeno velké množství ruského tabáku kuřavého a šupavého a sacharinu. Správa synagogy nechtěla o tom věděti, že v synagoze jest schován kontraband. Po několika dnech byla opět v synagoze vykonána prohlídka a bylo při ní nalezeno opět tolé propašované zboží, které bylo — v lavičkách, kam se dávají modlitební knihy. Počítavé klíče od lavic byly u jednotlivých majitelů stolic, nelze mluvit o vině sluhů v synagoze. Sluší podotknouti, že v okolí Stanislavy byl již po delší dobu prodáván pro, sňovaný tabák a sacharin.

Hotel pro děti. V Londýně byl nedávno otevřen hotel, který je zřízen výlučně jen pro děti. Stavěn dle plánů, kteří mluví o povolení jíti do kolonií a kdež je pobyt pro zdraví dětské nebezpečný. Hotel je nádherný park a velkým parkem a se vším, co přilučí k domácnosti. Ročně se zaplatí za dítě 3—5 tisíc korun, dle toho, jaké se žádá pohodlí. Děti jsou vždy tři v jedné světnici; všechny, z celého hotelu, scházejí se jen zřídka, ale pak je to pro ně velký svátek.

Ovocné stromy rodí bohatě, když v každé každé rok pohojíme půdu struskou, dřevěným popelem nevyužítovaným, vápnem, superfosfátem, a jenom někdy hnojivem chlěvským tam, kde v půdě je málo látek dusíkatých. Kdo chce mít bohaté letorosty a bujně lupení, ale málo ovoce, ať hnojí trusem drůbeže, hnojivkou, sachodovým hnojivem, leckem, ale vynechá hnojiva uvedená výše.

Užitečnost havranů prospívá polním hospodářstvím, že s černoš vranou loví polní myši, jež jsou hlavní jeho potravou. Nehybně stojí nad myším norem třeba půl hodiny a trpělivě čeká, až se myška objeví v díře. Bleskem po ní sekne sobanem a vítanou kořist věd na místě pokliti, anebo na místo bezpečně odnáší. Zadržuje se proto ochotně.

Žid v Římě kráčí k vítězství v zimě? I v zimě nutno slepicím poskytovat řádného srbu. Dáváme jim vlašné srbky z domácnosti, smíchané se smáky, zeleninou, chlěvským květem, otravami; při dávce trochu masové moučky, která udržuje do jisté míry červy, jejich slepice v zimě snadno dostatek si vyhledati nemůže. Mimo to potřebí dávat i krmivo tvrdé, ječmen, pohanku, sličité pak kukurici, již by mělo být k krmivu v bojnější míře používáno. Dáváme též slepicím krmivo jako srbky, přimíchané k některému srbu. K tomu srbu dobře se hodí ječmena strniště, dobře užděží. V zimě slepice bývají líné, což jim nevědí. Abychom svěřili jejich činnost, sázeme na motouzu nakrojenou řepu tak, aby si slepice opatřily vítanou míru snážením. Mají-li při tom všem slepice kurník teplý, pak i v zimě nesou.

Na úvahy nejlépe se osvědčují kořistkem o trávěný moř. Přilučně jedovatými kořistkami smícháme s medem a necháme na místech, kde mají útlek. Zmizí úplně, neboť do jednoho se pochoutkou odávají.

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
== na ==

svíce oltářní, voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

císa. král. dvorní továrník

== v Hradci Králové. ==

Ordinariátním listem nejvdáostnější Biskupské konsistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku 1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov. správám doporučen.

== Co ==

dary

== vánoční ==

zavedl jsem

velké obrazy

I s rámem za

10 korun.

J. F. LANGHANS,

o. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové. — Adalbertinum.

Vánoční a novoroční dárky, velice vkusné a levé — toiletní kasety fotogr. aparáty

jakož i různé jiné druhy zboží do téhož oboru spadající koupí každý velice levně a solidně v známé

== droguerii ==

Jana Vaňka

v Hradci Králové, proti Grand-Hoteli.

Nelekejte se

♦ vydání, spojeného a výsadbou ♦
♦ vánočního stromčku. — Za ♦
♦ každý stáčen sněžená nakou- ♦
♦ pte překrásné svíčky, svi- ♦
♦ cinky a roztomilé kovové ♦
♦ ozdoby v závodě Josefa ♦
♦ Jelínka, mydláre na pod- ♦
♦ stni a přesvědčte se, že není ♦
♦ : : přičiny obávati se : : ♦

:: drahoty. ::

Mohutným dojmem

působí vzhled, výprava a síla zvuku
gramofonů a fonografů

z: od firmy **K. JARUŠEK & SPOL. v BRNĚ.** ::
První český odborný závod min-
vícími stroji na Moravě. ::

Než koupíte, žádejte také od nás nabídku! Stálým odbě-
ratelům pěkná překvapení! Žádejte „Jaruškovy besedy.“

Každý

křesťanský dělník

Jos. Kieslich v Hradci Král.,

závod umělecký a papírnický,
doporučuje

Madony a Krista,

obrazy a zrcadla všech možných
druhů, moderní rámce, sochy, sto-
jany na fotografie a nejrůznější

dekorační
a umělecké
předměty.

Výroba rámců a zarámo-
vání obrazů ve vlastní
dílně.

má odebíratí svůj odborný týdeník

"Práce."

Předplatné činí pouze 8 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

**Nádherné dárky.
a vhodné dárky.**

Veškeré
zboží papírnické,
psací a
kreslicí potřeby.

Skvostná alba a památ-
níky, kassety dop. papírů,
modlitební, obchodní a
obrázkové knihy.

Hry, kalendáře,

a vše do oboru toho spadající zboží.

Největší výběr dopisnic.

Velký výběr, levné ceny
a vždy solidní obsluha.

Tatínku,

prosím Tě!

Kup mi k Vánocům

100 stereoskopických obrazů z celého světa s ku-
kátkem a popisem K 7.—, bez kukátka K 5.—,
s americkým K 9.—, s mahagonovým K 11.—.

50 stereoskopických obrazů s kukátkem **pouze**
K 4.—, bez kukátka K 3.—.

10 stereosk. fotografií s americkým kukátkem K 7.—.
Dosud vyšlo 7 serií. Všechno 700 obrazů za K 26.—.

Fotografický - **Fr. Krátký, Kolín.**
umělecký závod

JESLE,

JESULÁTKA

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE VKUSNĚ
SOLIDNĚ A LEVNĚ.

DOPORUČUJI UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1869.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u firmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj h jně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skладиště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Bursovni obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - **4 1/2 %** ode dne vložení do dne vybrání.
na poklad. poukázky

Stav vkladů koncem října K 11.506.503-93.

Telefon č. 9,

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

Svoboda vědy ohrožena.

(3) Jako telegrafem bleskurychle rozšiřovali židé, socialisté, pokrokaři, volní myslitelé strašnou zprávu: „Dr. Lueger učinil útok na svobodu vědy; ten člověk je proti pokroku, chce vložiti na šíji universit zpátečnické klerikální jho.“

A na poplašný signál ten vstávali i všichni ti, kdož posud jako mrtví leželi.

Německý buršák, který o vědu se staral horlivě dlouho do noci mezi soudruhy při plné sklenici v knajpě a na universitní přednášce celý měsíc nechodil, vyskočil jako uštknutý a zabouřil: „Tak? Může se má snad vyšší, nepředpojatá věda bráti? Já že bych měl trpěti útumu na pokroku svého vzdělání? Pryč se všemi tmáři, kteří by rádi byli, aby moje důležité, svobodné vědecké bádání bylo zastaveno.“ Jaká láska k vědě najednou vjela do žil takového nestudujícího studenta — ze zlosti proti církvi! Udělá se rámus, sepíše se protestní resoluce, černé nebezpečí se zažehná a pak — pak začne veselé pití a ohrožování pokojných chodců dále.

„Jak že? Svobodná věda že má být obmezena panovačnými rozkazy klerikálů?“ žasne mladičká, ale pokrokový posluchač práv. On sice posud málo dbal, aby z papouškováných paragrafů nějakou vlastní, zcela svobodnou vědu vytvořil. Spíš si někdy zakleje, „že je toho k učení moc.“ Studuje nikoli pro čest a slávu vědy, ale výhradně proto, aby už byl brzy se zkouškami hotov a dobyl si existence kdekoli. Ví a slyší to od starších právníků často, jak jeho svoboda právníká bude v praxi co nejvíce sešněrována paragrafy, které se již pro nynější dobu nehodí. Ví, jak při rozuzlování musí se řídit daleko víc neúprosnými paragrafy než vlastní svobodnou vůlí, má-li v boji o život obstat. Již početím právníckých studií vložil si dobrovolně na šíji jho. Může věděti dobře, že trestní zákony, které se mu nejmenší líbí, církve mu nevnutila — a že pak musí být přesešným ochráncem těchto zákonů. S tím už se smířil lehce. Ale na druhé straně zlosti se necítí, vzpomene-li, že by chtěl do otázky universitní mluvit katolictvo, které všechny university v Rakousku obětavě založilo.

A medik, který již osmý rok se připravuje k první státní zkoušce, lomoží podrážděně: „Tak? Já že bych si měl nechat vzít svobodu bádání ve vědě té, která jest tak velikou dobrotelkou člověčenstva? Netoliko ve jménu svobody, ale ve jménu humanity musím protestovati proti klerikálnímu útoku ze vši síly.“ Milý mediku, jak kruhy církevní tak kruhy jiné budou ti zcela povděčny, jestliže vynalezneš bezpečný lék proti souchotinám, proti žaludečnímu raku, padoucnici a rheumatismu. V tom ti dovolí církve plnou volnost. Místo aristokratického vykládání o původu člověka, o bacilech, istho'ogii a pod. uzdrav aspoň tolik lidí, kolik jich uzdravil dobrý katolík, „masťkář“ Kneipp, a uvidíš, jak vděčně bude se na tvoji práci pobízet. Slovněmu profesorovi dru. Maixnerovi nijak nevádí katolické náboženství v pokroku vědy lékařské; také nijak nepřekážela katolická dogmata v zdařilém bádání zesnulému velikému lékaři dru. Albertovi. A nejméně překážela ve skutečné vědě víra katolická nejslavnějšímu lékaři XIX. století dru. Pasteurovi. — To je tak. Kdo ničím skutečně prospěšným vyniknouti nemůže, běží aspoň na ulici a domáhá se uznání aspoň luciným pokřikem proti „utlačovatelům vědy.“ Zalez tedy do pokojíka svého a studuj skrytě a pak ukaž, jak tvá ústa ostříhají skutečnou moudrost, a v čem ti církve brání dostoupiti výše. — A právě ti (již vzdumovávali) lékaři, jejich odborná znalost jest velmi skrovná v přirovnání k věhlasným odborníkům, zvedají pokrokový pokřik proti církvi co nejsilněji. A mají přece od církve dovolené tak široké a vděčné pole k praktickému zkoumání, jak trpíci pomoci!

Po prohlášení Luegrové dělají se před očima mžitky také pokrokovému studujícímu filosofie. „Jak? A nyní, kdy vítězí nový názor světový, kdy filosofie zbortila nyní již zcela přestřílý názor křesťanský, já bych se měl vzdáti moderního nazírání? Nikdy! Vzhůru za svobodu vědy.“ Nadšený mladík, několik otázek. Jaký to vlastně nový názor světový zvítězil, jaká svoboda? Snad ten svobodomyšlný názor, který padl studující, aby druhy jiného smýšlení věznili, aby jiným kolegům lebký rozbíjeli, aby zvedali barbarský řev proti svobodě studentstva katolického? Anebo zvítězila filosofická soustava Nitscheova jako nejspřávnější? Či máme se přidržovati názorů podvodného Haeckla, tolik oslavovaného svobodnými mysliteli? Anebo jest nutno, aby celý svět přidal se aspoň nyní k názorům Tolstého? Pozoruj!

Před lety ze samého pokrokového nadšení, vlastně z bezmyšlenkovitosti tleskalo se těm názorům Masarykovým, které též Masaryk nyní (ovšem zase z pokroku) zavrhuje. Pokrokový člověk chválí Masaryka, i když z jeho úst slyší protinluky. Co si jen ze všeho vybereš pro moderní volný názor? A doveďeš vůbec aspoň spisy moderních filosofů důkladně přečíst? A chceš-li mluvit svobodně, svérázně o překonaném názoru křesťanském, musíš bys dobře proudy křesťanské mystiky a scholastiku prostudovati, abys bez vedení našeptávačů samostatně se přesvědčil, co vlastně má být poraženo a čím. Než bys přečetl jediný spis sv. Tomáše Akv. „Summa theologiae“, trvalo by ti to přes půl roku. — Nepozoruješ, jak pod pláštěm svobody dáváš se slepé věsti od mělkých frázíšť, jejich povrchní a měnlivé názory uboze papouškuješ? — Jen bonem řekni, který jest to nový názor světový, jenž nahrazuje pozitivními zásadami zcela starobylý názor křesťanský, jenž odpovídá přesně a s jistotou na všechny nejdůležitější otázky lidského ducha a žijež po pravdě dokonale ukáží.

„Svoboda universitní vědy ohrožena!“ volají úzkostliví professoři pokrokoví, kteří místo vědy vnášejí do studentstva náboženské štvánice; tak volají professoři, kteří „svatou vědu universitní“ ze samé lásky opouštějí, aby mohli štvát v parlamentě a jinde proti katolictvu. Tak si získají velikou pověst snadněji a pohodlněji než skutečným studiem, pracovním, tichým.

„Hajme svobodu vědy universitní!“ volají nestoudní farizeové socialističtí, kteří bezcitně odporučují lidu četbu podvodných pamfletů, jimiž pravda historická převrací se na ruby.

Co jen ten nešťastný dr. Lueger svobodě pravé vědy učinil, že proti němu se zvedá odpor v celých massách? Co jen spáchal, že najednou proti němu chtějí hájiti vědu ti, kteří dokázali skutky svými, že jim běží o zcela jiné zájmy než vědecké?

Promluvil na sjezdě katolickém o universitách takto:

„University nesmí nadále stávat se půdou pro rozvrtné idey, pro revoluci, pro beznáboženství a bezvlastenství. Povázím-li, co se posledně dělo ve Vídni, ve Štýrském Hradci a jinde, táži se: jsou to opravdu mužové vědy, kteří chodí a klacky a bejkovec, aby jimi vědu do hlav vtlačovali? O to bude ještě těžký boj. D kud bude možno, aby mezi osmi jmenovanými professoři bylo sedm židů, bude nutno tak dlouho bojovat, až z 8 jmenovaných bude sedm křesťanů. Ve spojení s kněžstvem a se všemi stejné směšejícími to půjde. Jsem přívržencem spolku pro zřízení katolických universit. Všemi prostředky musí býti působeno k tomu, aby vynucování od zdola až nahoru dostalo se zase do rukou těch, bez nichž nebylo by na širém světě žádné vědy. Velicí učenci, kteří jsou velice hrdí na své vědění, ačkoli není valné, nebyli by ničím, kdyby nebyli nechovali vědu prostí řeholníci a nepěstovali ji až po všechny časy.“

V oboru školském se musí zjednati pořádek. Zřejmě na universitách. Páni studenti budou se na mne dívat s vyvalenýma očima, řeknou-li, že jest třeba učiti se také něčemu jinému mimo hraní karet a důkladnému chlastu — tyto věci ovšem neškodí, umí-li je člověk také. Nepovažují také theorii metly za žádnou vědu. Nyní je universita převráceným světem. Místo aby studenti pozdravovali profesora, pozdravují professoři studenty a znám mnoho studentů, kteří profesoři svých vůbec nezdraví, protože jich neznají, neobdivují nikdy do přednášky. Nemám nic proti jakékoliv veselosti. Veselost neškodila nikdy nikomu. Ví dál jsem, že nejdělnějšími lidmi na světě jsou ty rolští kapelníci. Veselými mohou a mají býti studenti, ale veselost nemá se projevovati tak, aby druh druhů vrážel důku do hlavy! Všem lidem — mluvím vážně — záležeti musí na tom, aby universita byla ve skutku ústavem vědy, se vši rozhodností musí býti učiněna přítrž věcným pranicím. K tomu pracovati bude universita katolická. Bude-li vysvěcena, mohl by sám papež přijíti sem. Rád učiním vše, čím možno přispěti k uskutečnění katolické university. Doufám, že dobudeme zase nazpět oněch universit, které vlastně založila naše církev a které pobíhaly zase ztratila. Jenom směle v boj, skončí vítězně! Náš Bůh i v tomto zápasě nám pomůže. Vzpomínám na modlitbu známého vojevůdce: „Pane Bože, jenom Turkům nepomáhej —“ a tak pravím i já: „Pane Bože, jenom židům ne pomáhej, my se s nimi už vypořádáme sami.“

A tato slova že jsou namířena proti skutečné vědě? Nepobádají spíše, aby akademické místo surových, pohoršlivých výstupů věnovali se těm studiím, k vůli nimž university byly založeny? Jak takový universitní rváč může působiti na zušlechťení mravů občanstva méně intelligentního?

A že sám dr. Lueger skutečnému pokroku, skutečné kultuře ze srdce přeje, to dosvědčují velikolepá díla, která ve Vídni započal a zdárně dokončil. Na večeru pořádáném k počtu ministra dra. Gesemanna vyjádřil se právem poslanec Axmann: „Vykonal-li někdo tolik ve Vídni, využil-li nových vynálezů, ba využil-li svobodného bádání tou měrou jako dr. Lueger, pak věru máš apelovati (odvolávati se) na soud veřejnosti po všech těch výročcích osob, které ničeho nevykonaly v oboru

svobodného bádání a v oboru vědy a nyní si schlaňují záhu na nás.“

Oč nám hlavně v přítomném článku jde? Vykázati do patřičných mezí farizejce, kteří pláštěm vědy odvažují se ovinouti výstřelky svých vášní a rozběhy svého nekritického záští.

Chceme, aby bránili svobodnou vědu ti, kteří skutky svými jasně dokázali, že skutečnou vědu milují, a že brána university jim není pouhým průchodem k mimouniversitním štvanicím, které dovede obstarávati i osmnáctiletý socialista.

Vyprošujeme si, aby o svobodě vědy nemluvili lidé ti, kteří jiné lidi (i své kollegy) pro jejich jiné svobodné mínění terrorisují, vězní ano i tělesně týrají. Tací násilníci ztratili právo mluvit o svobodě vůbec.

Požadujeme, aby farizejsky nekroutili čichy nad „klerikálním výbojem“ ti akademické, kteří nejvýš dovedou látku předepsanou femeslně nadřítí a volný čas vyplňují neomalenými a chlapeckými pošklebkami, vrhanými ve tvář lidem ideálnějším.

Protestujeme proti takovým „ochráncům svobodné vědy“, kteří ze slepé zášti o církvi oří každé vhodné příležitosti mluví zcela nespravedlivé potupy, jako by tatáž o rozvoj věd mnoho se nezasloužila; tací lidé, jimž jest mocnější vřdcem slepá nenávisť než sta rozumových poznatků, rozhodně nejsou schopni ostříhati bděle vědu nestrannou.

Chceme, aby university založené od katolíků nebyly zaopatřovány ústavem pro vědecky méně schopné židy na úkor vyspělých katolických učenců. Chceme hájiti svobodu a rozvoj skutečné vědy proti strýčkovství liberálních listů a jejich stoupenců, kteří mají před očima zcela jiné zájmy než vědecké. Svobodu vědy nemohou právem hájiti ti lžipokrokaři, kteří ji tolikrát znehodnotili výmysly a frázemi, neodpovídajícími skutečné pravdě.

Kulturní hlídka.

(3) Jak se vyrábějí modly. Spisovatelka Růžena Svobodová stala se Macharovi dlužnicí; ta, které věnován „Řím“, cítila povinnost něčím se odvděčiti. A proto ve „Hlídce Času“ 6. t. m. objevil se dlouhý, nadšený hymnus, z něhož něco vyjímáme, připojujice vlastní poznámky.

„A neznám většího mlčelivce, nežli je Machar.“ — Opuštěte; že Machar mluví až příliš mnoho a to o věcech, jimž nerozumí, to mu vyčetl v nestřežené chvíli sám Al. Hajn. On dovede kritisovati knihu, která ještě nevyšla, psáti o koncertě, ač ani noty nezná, plést se do dějin, do politiky s tak nešťastnou hovorností, až sami jeho druhové nad tím potřásají hlavou.

Machar neobjevil Řím v Římě. Přinesl si do města velikou vidinu a naplnil jí ulice, dostavěl jí chrámy . . . Machar má silnou a evokativnou obraznost. Z drobnosti, z odštěpku domýšlí celek tím, že si odvodí zákon a dostaví jej ve veliký útvar. To rád věříme, že si přinesl do Říma vidinu — a to hodné velikou. To se mohlo věděti předem, jaký obraz věčného města nakreslí péro jeho, jež tolikrát vášnivě a nespravedlivě po církvi stríklo. Ten, který přišel vidět, dívat se ani nemusil. Takové protikatolické vidiny se rodí doma za pečí stejně pohodlně jako v Římě samém. „Silná obraznost“ nahradí tak zkušenost a pracné studium snadno. Ano, z odštěpku domyslí ten slavný historik snadně celek — po jakém totiž sám toužil. K odštěpku katolického domu domyslí si přeochoťně velikou tyrauskou budovu, k odštěpku paláce Neronova domyslí si okamžitě dům klassického blaha, statečné mysli a mravní povýšenosti. Silná obraznost pomůže hned tam, kde dějiny přímo křičí pravý opak „vidiny“. — Znáte-li jen trochu pathologii dějin, nahlédla-li jste pozorněji do třídní duchů v Římě v první době křesťanstva, pak rozhodně uvěřiti nemůžete, že Macharovi „chce se naslouchati hlasům historie.“

Má smysl pro jednotnou, čistotnou, ryzí a přísnou cudnost linie; postřeh jeho jest prvotný, nepokažený odvozenostmi, bezprostřední . . . jeho duše není uzpůsobena přijímat něco hotového; prodírá se vším první bolestnou brázdou . . . nehlédá myšlenek, myšlenky hledají jej, přepadají ho. Jeho postřehy jsou bleskurychlé a obsahují vždy stručný smysl věcí. — No, tenhle hustý dým vonného kadidla před zrakem způsobí takovou mlhu, že těžko zřítí obrysy nejmarkantnější. To jste si asi neuvědomila, co mu dalo přemýšlení, aby zřejmou pravdu historickou nějak šikovně a pravdě podobně zkroutil na potupu církve. Ale — jsou-li jeho postřehy přece jen

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na ukásku sašila se vše franco.

První česká výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje] od Kor. 8.— výše. — Žádajte ceníky i seznamy. Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným přednesem.

Nábytek na splátky

5 Kč měsíčně na každou stanici dodává c. a k. dvorní továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ

Hradec Králové, proti hotelu „Merkur“.

—: Ceníky a prospekty zdarma a franko. —: Vhodné dárky vánoční a novoroční za ceny značně snížené.

C. k. státem významný závod kloboučnický.

Klobouky, čepice, kožešiny, papuče (s kotvou), galoše (trojhran).

na skladě má za nejmírnější ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.

83. Palackého třída. 83.

Mešní vína!!

Velebátostojnému duchovenstvu dovoluji sobě nabídnouti pravé, přírodní vína rakouská, uherská i dalmatská a zejména pozorně je činím na silnější a vcelku chutná

vína Brionská,

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii.

Prodávám pak tyto druhy dotyčných vín:

Výběpní bílé i červené 1 litr	80 h,	v sudcích	68 h,
šicovní	1	96	76
tabulové	1	112	88

Ceníky veškerých jemných druhů vín rakouských, uherských, dalmatských i brionských zašlu ku přání zdarma.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dšst, farní úřady v Cechách.

Rozšiřte!

Katolickým jinochům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí urvati mládež strany nepřátelské, jest poučení o důležitosti katol. spolků mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 56. Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

SAPONIT

KBOČILENÍ SMĚTOBILÉHO PRADLA BEZ BÉHLA S JEMNÝM NÁDECHEM VONÍ FIALEN

5 kg STANDEČEK POŠTOU DÍLEŽNOSTI

PŘED PABELEK SE VARNOSTI

ALLOIS JELINEK PARDUBICE

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

.. dostati lze levně ..

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Správy rychle, levně a se zárukou. Též poštou.

Vísací bytové hodiny od . zl. 2—
Spolehlivé kapesní hodinky do práce od zl. 2-50
Studentské, pánské, úřednické a světoznámé precizní hodinky: Schaffhausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega, Viktoria atd. za nejnižší ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů — s krásným hlasem bioch strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědomité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník
Hradec Králové,
—: vedle hotelu „Merkur“.—

Důležité upozornění.

Vys. dšst. duchovenstvu, konventům, velecth. řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a zákazníkům, že rozšiřuji svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě posloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při odebrání aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla toaletní, hygienická ve všech vlních i cenách. Kartáčky na suky, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stkvostných kasetách pro dárky, osvědčené crémy a mýdla k holení, vyskousené břitvy anglické. Velký výběr ozdobných jehlic, dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu toaletních potřeb.

Rovněž velické potřeby a práce vláseňkářské vyrábím. Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Ceník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovořím si osobně přijíti se vzorky a podat žádané vysvětlení v úctě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Cechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahtleích)

doporučuje P. T. velebátostojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporů a keyového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí Biskupská knihtiskárna.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílno umělecko-zámečnická, sestručný závod železářský — V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejnižší při provedení nejsolidnějších přesném a uměleckém: Železná vrata vjezdová, železné ploty od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k tovarnám, stájím a j., balkonová a schodišková zábradlí, nárobní mříže, lucerny, kandeláby, korunní lustry, svícny, rámy a veškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosaze a mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intereseuty osobně neb zašlu případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na náhradu. — Mnohá pochvalná uznání moše předložil. Ceny mírné — provedení nejlepší.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých
kup a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího
provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučení a čestných uznání po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laaskavou přislan
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychle a levně provedení od-
maků spolkových atd.

Chrámové svíce

voskové

dle liturgických před-
pisů vyráběné,

polovoskové

(ceresinové)

velikonoční svíce

(paškaly) s krupě-
jemi krve a ranami,
též krásné s be-
ránkem velikonočním,

třínožky hladké,

nebo krásné,

svíčky ke křtu,

sv. přijímání a sv.
břimování se stuhami
a případnými nápisy,

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna
v Mladé Boleslavi.

Továrnsí sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40.

Telefon 914.

Továrnsí sklad: Píseň, Sacká ulice č. 7. Telefon 8. 416

Vyznamenáno na výstavách:

Pardubice 1903, státní medaile. Paříž 1905, státní
medaile. Londýn 1905, státní medaile. Praha 1905,
diplom čestného uznání. Vídeň 1906, státní medaile
Antverpy 1906, státní medaile.

Výrobky všestr. uznány. Vzorky a ceníky zdarma a franko.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vede-
vodů, hromosvodů, plvnicích tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

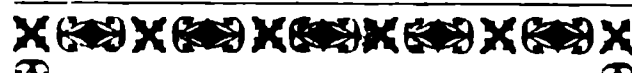
zárkuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 6 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zdolena v Praze opět revidována.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

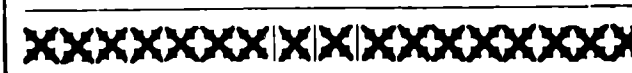
Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastýř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj bojné zásobení
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lamps, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákreby neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejkvotnějšího. Chudším kostelům tle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky descenné. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. Znové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se barevnými
rámy, stíhání vsazením.

Veškeré rozpočty, akizry i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. prosince 1907.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v polednu.

Ročník XIII.

Poslanecká řeč o svobodné universitní vědě.

(3) Nové zabouření proti „omezování svobodné vědy klerikalismem“. V Pláské radě Itálie dne 3. t. m. z úst Masarykových ohnivé rakéty. Masaryk prý jako Čech nemůže býti pro klerikalismus; vždyť národ Husův, Chelčického a Komenského, národ, který se obrodil za vedení Palackého a Havlíčka, je celou svou minulostí a svou duchovní podstatou protiklerikální.

A nikdo z pokrokářů neřekne tomuto harcovníkovi „pokroku“: „Příteli, zanechej už jednou ošumělých frází, jichž nesprávnost skutečná věda čím dále více odkrývá“. Rozumí se, že u Masaryka jest klerikalismus a katolictví aspoň nyní jedno. A tu po jeho „pokrokovém“ projevu nutno za to míti, že buď tento zastánce vědy skutečnou vědu historickou (zvláště moderní historické úvahy o českém národě) nezte nebo že zámyslně lže.

Národ český jest prý celou svojí minulostí a duchovní podstatou protiklerikální! Taková slova jsou ještě tak dobrá pro sluch historických analabětův a záštiplných protivníků církve; mluvíti tak před lidmi uvědomělými jest při nejmenším kapitální smělost. Byl národ náš „protiklerikální“ za vlády Otakarů, za panování Václava II.? A což to celé přelostoleť od nastoupení Karla IV. až do konce století čtrnáctého? Pane Masaryku, katolickou dobu Karlova nedovedou vymazati z českých dějin tisíce pokrokářů. A kdyby všichni ti to chtěli místo pěstování skutečné vědy lišácky překrucovati ducha dějin našich v ten smysl, že i za Karla byl český lid proti Římu, zůstať vědy pravdou vítěznou, že tehdy byl národ náš velice věrným synem papežské stolicе a že se nepodařilo žádné náboženské společnosti sdružení náš národ pod jeden konfesionální prapor tak, jako se to podařilo církvi katolické. Kdybyste byl řekl, že národ náš byl svojí celou bořivou minulostí protikatolický, býval byste trochu pravdě blíže. Ten, který se prohlašuje za zastance skutečné vědy a pravé kultury, má jen s bolestí vzpomínati na to, jak barbareky zacházely sekty skulturou, jež byla za věku katolického všípena a zvelebována. A právě universitní profesor, učel na universitě založené za věku katolického, měl by projevit otevřený odpor proti oclupení university od husitů, proti omezenosti husitských profesorů, kteří tolik šosácky pokrok vědy zdržovali. A což teprve když se dostala universita pražská do rukou protestantů! *Páni stavové jednali, jako by se chtěli okázale vysmáti celé vyšší vědě universitní.* Šlechtici protestantští nechávali voliti za rektory university své nevyspělé a nevědomé chlapečky, aniž by za zvláštní služebnou ochotu universitních profesorů něco z přeplněných svých měšců na universitu dali. A znali přece žebrácké poměry university, věděli, proč profesori jejich synky tolik povyšují. Věru že by byl spráskl ruce nad takovým pokrokem university veliký katolický učenec, který šifil vyšší vzdělání v Čechách dvě stě let předtím.

Leč — ani ta bořivá minulost našeho národa nebyla vědecky čistě protikatolická. Vždyť přece sami husité v době té, kdy dobyli si plnou svobodu k sebeučení, často chodili bez věho zvani do Říma žádat, aby byli přijati do svazku církve katolické. Duchovní správce husitstva stál o to, aby jej papež učinil arcibiskupem, katoličtí hierarchové z cizích zemí byli v Čechách od husitův okázale vítáni; husité posílali své kandidáty kněžství k vůli posvěcení k italským biskupům, dávali synky na vzdělání jesuitům atd. Tohle má býti známo každému vzdělanci. *A jestliže ani husité se nejevíli jako lidé smýšlející zcela protikatolického, jak může vzdělaný, uvědomělý muž hlásati, že náš národ vůbec celou svojí minulostí a celou duchovní podstatou je protiklerikální?* A dokazuje takový překrucovatel historické vědy již takovou frází lásku ke skutečné vědě či velikou zášť ke katolickému?

A k tomu to brání jména Chelčického nadarmo! „Zastánce vědy“ odvažuje se triumfovati proti církvi slovem „národ Chelčického“. Kdybychom byli skutečně národem Chelčického, tu pěkně děkujeme za ten vědecký pokrok, který byl na základě názorů Chelčického se vyvinul. Či jest dosud některý skutečný český vzdělanec tolik raouš s'epotou, že neví, jak Chelčický a jeho přívrženci na vyšší vzdělání poblíželi?

Dle Masaryka v universitách rakouských se nešíří podvrtné idee revoluční; prý všechny rakouské university jsou politicky a sociálně konservativní. — Tak, tak! Kdyby na př. Masaryk sám byl politicky a sociálně konservativní, to by se nějak nápadně sevrkly ty zástupy sociálních demokratů, které jeho přednáškám tleskají. Kdyby Masaryk nadšeně nepochleboval socialistům a kdyby důrazně káral jejich násilnické rozběhy a jiné okaté přehmaty, pak by o něm psalo „Právo lidu“ zcela jinak, než píše nyní.

Ostatně, pane Masaryku, který pak to byl universitní profesor, který velice se zastával ruských násilnických revolucionářů? Kdopak to nazval odpůrce těch bezcitných „rozsudích“ darebáků? Taková slova vyšla také z úst profesora učelého na universitě konservativní? A když pokrokářské studentstvo okázale ukazovalo touhu terorem postupovati proti katolickému gymnasiu, když terrorisovalo katolické studenty, když židovští studenti věznili po 6 hodin katolické kolegy, to zajisté také nebylo právě důkazem, že studenti jsou přídržováni na universitách ke směru politicky a sociálně konservativnímu.

Dle Masaryka „katolický učenec má ve všem (1) svou maršrutu, není volnosti a tudíž není také pravé vědeckosti“. Pasteur skutečně byl pozitivistou, vedle toho (1) ze zvyku katolíkem. Pasteur je autoritou v medicíně, ale není autoritou v otázkách náboženských a filosofických. — Pane Masaryku, má také katolický učenec „maršrutu“ v zpytování běhu hvězd, ve vynalézání nových léků, v objevu a popsaní cizích zemí, ve zkoumání vlastností kovů, elektřiny, v studiu rostlinstva, života v mořských hlubinách? Jak lehce ujede jazyk vášnivcův před rozumem! Kéž by již brzy učenci probádali aspoň všechno to, co jim církev dovoluje! Jaký by to byl pak na zemi ráj! U nás „není pravé vědeckosti“. A přece kněz dr. Musil právě v tom oboru, při němž nejvíce „maršruta“ církve by se zdála závadnou, totiž v biblicko-samépisném studiu objevil k úžasu učených protestantských a racionalistických daleko více než ti, které „maršruta“ nikterak nevázala. „Není volnosti!“ Ano — jest jistota v otázkách pro člověka nejdůležitějších; a čirá pravda nepřipouští pak libovolné, dobré i zlé nápadny. A věda sama, má-li skutečnou vědou býti, k jistotě přece také vésti musí. Svoboda badání není přece sama sobě cílem a účelem, jest toliko prostředkem k nalezení a šíření jistotě pravdy. V otázkách, ve kterých dosud nekatoličtí duchové nijak shodnouli se nemohou, promluvila církev již dávno slovo zcela rozhodné. A kdyby nyní stěžejně své zásady chtěla radikálně měniti, sama by doznala, že místo hlásání pravdy pouze tápe a se dohaduje jako lidé à la Masaryk. — A kdo že prohlašuje Pasteura za zvláštní autoritu v otázkách náboženských a filosofických? Katolíci smiňují se o Pasteurovi přece hlavně proto, aby dokazovali, že ani nejosvědčenějšímu lékaři minulého století pevně přesvědčení katolické nevařilo v proslulých výzkumech. To jest zvlášť nutno připomínati medicím, kteří sice nestudoji, ale přece nařikají, jak ta církev vědě vadí. Pasteur pozitivista a při tom ze zvyku katolík? Jde to vůbec srovnati? Vždyť ten učenec častěji přijímal sv. svátosti, umřel s křížkem v ruce, přes potupy metané katolictvu v tvář pilně navštěvoval chrám, hájil veřejně víru. Tohle je přece něco víc než pouhý zvyk. Na nedůslednosti a dvojí tvář potrpí si přece lidé zcela jiní než mužové rasy Pasteurova. Masaryk na př. důrazně mluví proti církvi

všem — neuznává zjevení a přece ze zvyku dále zůstává příslušníkem církve evangelické. Jest ideově pokrokářem, ale v praksi oddaným služebníkem soc. demokracie. Všude hlásá, že věří, proti Haecklovým nápadům se ozval, ale poslal gratulační telegram volným myslitelům, kteří Haeckla oslavují a staví se proti náboženství každému. Machar hodně vyčínil Masarykovi i jeho stoupencům, prohlásil, že vystupuje z pokrokové strany, protože tatáž „propadla baněbně při zkonšce z pokrokovosti, humanity i z českosti“. A pak též Machar psal do orgánu pokrokové strany dále, nadával v něm samým přímějším pokrokářům; a když tito ze strany pokrokové vystoupili právě pro chyby Macharovy tepané, ostouzel je Machar v témtě „Času“ dále. Takhle důsledným ovšem dovede býti jen — Masarykovec, epistol vyší morálky nadkřesťanské. Ale u Pasteura hledati dvojí tvář jest těžko.

Církev a její theologie a věda — dle Masaryka — zakládá se jen (!) na zjevení a autoritě. — Na tuto lež odpovídati bylo by zbytečno. Stačí pouze konstatovati, k jakým úžasným nepravdám svádí fanatismus inteligenta, který se odvažuje prohlašovati se za obhájce vědecké pravdy!

Masaryk dokazoval, co je příčinou katolické inferiority tak pokrokové a osvícené, že „Čas“ při referátu o jeho řeči poukazuje prostě sám na 6. a 11. kapitulu knížky „Intelligence a náboženství“. Nově prý jest pouze to, co uváděl o uctívání praeputia. — Div divocí! „Pokrokový“ Masaryk opakuje tedy o inferioritě nyní výhradně ty věci, které proslavil před rokem jako — dle svého doznání — „nepřipraven“. Což neví nic nového? A neví docela, jak katolickými odpověďmi mu byla dokázána krajní nespravedlivost a uvažování zcela nevědecké? Ale kdepak by se chtěl Masaryk upřímně poučiti, jak kdy svými výpady proti církvi naší chyboval! Zášť zde drží soudnou rozvahu a zkrátka vědu v zajetí.

Jest vůbec otázka, zda křiklavé nepravdy Masarykovy vůbec odpovědi se strany naší zasloužily. Ovšem odpověď by byla zcela zbytečná, kdyby se donesla ta vášnivá slova k sluchu lidí opravdu pokrokových, uvědomělých, kteří dějiny a naši nauku přiměřeně znají. Leč na takových šlágrech pasou se lačné lidi, kteří vrchol pokrokovosti a vědy — soudíme-li dle skutků jejich — vidí v jízlivém dořázení na církev, v soustavném tpeu katolictva. Taci lidé uznají bez dlouhého vlastního studia za pravdu všechno, co se proti církvi pronese.

A teď kdo se to odváží tolik horlivě se zastávati svobody vědy universitní, svobody rozumové kritiky? Vždyť přece v církvi Masarykové samé vládnou dogmata zcela neudržitelná. Jaké mstivé a prohrané výpady uspořádal „Čas“ proti těm stoupencům pokrokové strany, kteří se odvážili literární práci Masarykovu jen ostýchavě a zcela věcně kritizovati! Jsou přece po ruce důkazy, s jakou mazaností dovedl „Čas“ překrucovati smysl slov nemilé kritiky, kroučiti se jako dhoř, jen aby slavožář pokrokářského papeže nepobledla. Když pak pokrokáři, sdružení kolem „Přehledu“, ze strany vystoupili dokazující, jakým se ční Masaryk samovládce, jak rozhoduje přes hlavu výboru, jak jest nedůsledným, na to posud Masaryk i „Čas“ sůstávají odpověď dlouhí. Bezpochyby pokrokový orgán poznal, že přes všechnu „dobrou vůli a touhu“ okaté překrucování, pochodící z podrážděné osobní ješitnosti, někdy se také nevyplácí.

A což ty hrubiánské výpady Macharovy proti těm, kteří se odvážili jeho práci svobodně kritizovati?

A proto, pane Masaryku, jest potřeba nejdříve udělati důkladnou reformu v dogmatice vaší církve politické; jest potřeba nejdříve ve straně vaší vymýtit modlářství. A pak teprve má vědec té strany právo mluvíti proti nesvobodomyšlnosti lidí jiných a kárati ty, kteří by bojovali proti volné kritické rozumu. A pak — musí mluvíti i proti největším sokovi správ-

vedlivě. Tyto podmínky nutně musí vyplniti muž, který chce býti právem sván zastancem svobody, spravedlivé kritiky a volnosti vědy.

Dopis z Prahy.

Jak se smýšlí na staroměstské radnici o úřednictvu obce pražské. Pražské obecní úřednictvo jest povážlivě rozkvašeno následkem neslýchané urážky, která byla mu vmetena ve schůzi rady městské konané za předsedání starostova. Při jednání o úpravě poměrů úřednictva v obecních službách zaměstnaného ujal se mimo jiné slova také člen městské rady J. Weiss, kloboučník, čili podle toho, jak dává se titulovati, továrník klobouků. „Co pořád upravovat platy „našim“ úředníkům“ — spustil pan rada, „kdo to jakživ viděl? Za to, co ti úředníci dělají, jsou placeni až moc. Každý, když ráno přijde do kanceláře, čte pěkné noviny, a když je přečte, pošle si pro přesnídávku. To mu trvá do 10 hodin, a pak chodí po kancelářích, na to jde domů k obědu a po obědě si lehne, do kanceláře ani mu nenapadne jít. To se rozumí, že na to potřebuje jednoduchou frekvenci... Když všechno v kanceláři a doma utratili, to se rozumí, že jim nezbyvá na večeri, a proto chodí a oduchávají uzenářské krámy.“ Páni radové této řeči zdvořile se smáli, a ani z daleka jim nepřišlo na mysl, aby neprozřetelného „řečníka“ upozornili, že podobným způsobem o úřednících mluví se nemá. Teprve, když první náměstek dr. Štych starostu upozornil, že tato řeč, pronesená za přítomnosti úředníků, vedoucích protokol, nezbytně musí vzbuditi mnoho zlé krve, žádal starosta dr. Groš radu Weissu, aby podobným způsobem o úřednictvu nemluvil. Urážlivé slovo bylo však již řečeno a odvolati je nebylo již lze.

Abyste tudíž podobný způsob mluvy o úřednictvu na příště byl znemožněn, zabývala se zcela právem čilá akce všech obecních úředníků proti útokům nepovoláných „kapacit“. Věru že to jest velká neomalenost, jestliže reprezentant občanstva, důvěrou povolaný k důležité funkci v městě, zneužije této hodnosti k snižování tak důležitého činitele, jakým jest obecní úřednictvo!

* * *

Tisk, organisace! Kdo pozorně sleduje postup katolického hnutí, nemůže nepoznati, jak veliký význam má drobný katolický tisk. Třeba jen několik měsíců uplynulo od té chvíle, co se zde udomácnil laciný týdeník, a již pozorujeme na schůzích čilejší účastenství, a všechno chování a všechno vzezření lidí ti oznamuje, že mluvíš ke svým, že hovoříš v duše těm, kteří chápají a rozumějí se pro odhodlanou sebeobranu. A o tom širokém proudu životním, jenž plyne mimo veřejné projevy, mnoho potěšitelného mohli by nám zajisté vypravovati naši venkovští přátelé a stoupenci. Krejcaráček jest dnes trumf! Jestliže toho nebylo obápano včas, jest čilejší prací dohoniti, čeho bylo zanedbáno. Utěšené výsledky jsou dostatečnou odměnou za námahu každého pracovníka, jenž vidí, že pohnul davovou duší a že položil ochrannou brázdu proti dobývacímu proudu pokrokové-socialistického.

Povstaňme ze sna! To heslo tiše sice, ale jistě táhne davy katolického lidu jako vánek, jenž jest předzvěstí blížícího se jara. Proto každý upřímný našinec nebude čekat, co dnešek nebo zítřek na povrch vznese, nýbrž bude uvědoměle povzbuzovat; a dle poměrů a povahy bude doporučovati ten který katolický list. Nemístný by byly rozvěklé úvahy o důležitosti tisku dnes, kdy sama skutečnost všudy staví před oči důkazy, které zbytečnou činí již všechnu theorii.

Lid nechce být! Kdo se opovážil tento odporně skuhravý hlas vydati? Nechtě vyleze takový bačkorář z pózy kamen na světlo Boží, ať si ho můžeme prohlédnouti a určiti, do které třídy lidských příživníků náleží. Nechápe-li člověče, že takovým výrokem sám na sebe ustrojil jsi mravní oprátku? Nevíš-li, že každé hnutí lidové jest dílem výchovy? Kdyby aspoň na několika, třeba důvěrných schůzích lidu vysvětlil, od čího, nedošlo by k tomu, že bys musel sám sebe odsuzovati!

Jest to úžasné, že se tak může mluvíti v době, kdy zaplísáhlí nepřátelé na všech stranách usilují vyhladiti katolické náboženství, a když hlavními činiteli v tomto protikatolickém boji jsou židé. Stáhnout síly tomuto zavlitému nepřátelství dostalo se sjezdem Volné myšlenky, jež stará se o to, aby podloupně do každé vesnice zanesena byla protikatolická agitace. Zatím co leckterý pastýř dává se ovládati bezstarostností, podvratná živlová pracují o to, aby katolický lid dostal se pod židovské jho.

Co jest tedy činiti? Aby organisace katolického lidu byla pevná a vědy pohotova, jest

nutno, co nejdříve seřaditi v jednotný šik každou farnost. I organisace jest budova, jež musí se stavěti od zdola a nikoli od shora. V každé vesnici jest postarati se o vlivné důvěrníky; čím více jich bude, tím lépe. S těmi duchovní musí býti ve bdělém styku a jimi musí šířiti vhodné katolické noviny. Přípravou prací budí všude důvěrná schůze, na níž důleжно vyložit, oč běží; o úspěšném výsledku nelze pak pochybovati, neboť lid již mnoho o protikatolickém boji slyšel a obléhl se po vůli, jenž by jej vedl.

Po mém rozumu jest organisovati dle soudních okresů, protože takové organisace přirozeně vyhovují účelům volebních skupin pro říšskou radu a zemský sněm. Vikariátní organisace zasahují po částech do rozličných soudních okresů, čímž nastává nepluost, zmatek a druhdy i vymykání se povinnosti. Neméně důležitá jest taková organisace, když jde o volby do okresních zastupitelstev, v kterémž ohledu jest nutno, aby tu byla organisace jednotná, neboť jinak zájem katolíků svorně uplatniti by se nemohl.

Čas nečeká a potřeba hřmi, aby se počalo všude a — co hlavního — také soustavně. Farnosti neorganisované nesmí býti zdržovány farností čilá a probudil!

V poslední době přirozeně obrací se pozornost k p. t. vikářům, aby od nich vycházely rozhodující podněty a provozován byl dozor, neboť po mnohých neblahých i radostných zkušenostech na p. t. vikáře přesunuje se nyní zodpovědnost, zda organisace katolické jsou nebo nejsou, zda prospívají nebo nikoli.

A lze s radostí říci, že mnozí p. t. vikáři poslání své vzhledem k zvláštním potřebám doby plně pochopují. Nepřátelskými listy jest lid náš přímo zahrnován, a proto nelze odkládati s opatřovacími zákopy. Proti novinám noviny, proti organisacím organisace. Nechtě si každý duchovní uvědomí, že nepřátelé pracují všudy a opatrně, a že v poslední době, zejména pro venkov, přibýlo několik listů protikatolických. Seřadme se tedy konečně všichni a poznejme, že máme ještě síly dosti, abychom lidu našeho bránili a abychom všudy otvírali oči, že všechny útoky protikatolické vycházejí buď přímo od židů nebo za jejich doprovodu. Pomysleme, že hájíme věci vznešené a že nás volá veliké a slavné slovo: povinnost, že nepřítel vyniká sice prudkostí útoku, kdežto my s obrannou zbraní neseme do boje vnitřní převážení, posvácené rozumem, skutečností a dějinami.

* * *

Proradci. Jsou výroky stran, které důleжно dobře vepsati si v paměť. Dne 24. listopadu byla schůze pokrokové strany na Král. Vinohradech, na níž stoupenec strany Karban vytýkal agrárikům, že nevolili v úřadích volbách socialisty; kdyby tak byli učinili, že by nebyl býval zvolen ani jeden klerikál. A tento výtečník doložil: „Nám musí býti sociální demokracie stokrát bližší než každý klerikál (katolík).“ Uvážíme-li, že program a činnost sociální demokracie znamená zničení našeho zemědělstva, a máme-li zření k tomu, že tento ubohý Karban vtrá se všude v přízeň rolnictva svými radami a svým časopisem „Pokrokem“, nemožno naň jinak zvolati, než: Odstup, proradče našeho venkova!

Naše drobné časopisy žádám, aby tuto skutečnost o straně pokrokové všudy s potřebným osvětlením šířili. Pokroková strana, podporující všudy socialistickou, srazuje zejména naše zemědělstvo, a skličující jest, že toto spojení sprostředkovávají pokrovní učitelé, kteří na místo, aby lidu venkovského hájili, svádějí ho na cesty bludné, a to vše — ze záští proti katolickému náboženství. Když pak katolický kněz zaujme obranné hledisko, když se zastává prospěchů zemědělských a statků náboženských, jsou to předem pokrovní učitelé, kteří svoji roztrhanou humanitu, své povýšené vzdělání osvědčují tupením a hanobením kněze takového ve svých pokrokových novinách.

* * *

Politický Don Kichot. Klerikalismus jest bez odporu dnes slovo nejbohatší. Proč tak podivnou myšlenku tedy vyslovují? Protože všem svobodomyšlným stranám klerikalismus vyplňuje velikou část jejich programu, ba jsou strany a noviny, jímž klerikalismus jest jediným životelem. Na každé schůzi, na každém sloupci novinovém, v soukromých rozhovorech, na ulici, v divadle, v tanečních, zábavách — všude zasnívá klerikalismus. Hledíme-li k tomu, že slovem tím vyjadřují se bez rozdílu všechny projevy náboženského a církevního života katolického, že klerikalismem označuje se každá politická, hospodářská a vůbec každá sociální činnost katolíků, poznáváme zároveň, jaká myšlenková povrchnost ovládá náš veřejný život, a jak druhdy obmezený a fanatický hubař zvukne perutné slovo lidového množství. Klerikalismus

jest slovo bohaté také proto, že odkryvá bohatou úsudkovou prázdnotu těch, jímž vystupuje pro všechny případy. Hloupý Honza učil se latinsky. Když se vrátil domů, ať se ho otec ptal na se ho ptal, vždy mu hloupý Honza odpovídal „latinou“: „Bůh kulatý, ten tu ryje, tu je kára, rez tu pije.“ A tak mluvil svou bez únavy. Právě tak jest to s klerikalismem. Oh, slávo zvůně prázdnoty, oh, strážidlo, jímž tak mnozí ironisují svoji duchaplností! Nemáš na tom dosti, že se vysmíváš prostému mužstvu, ty nasazuješ masopustní škrabošku i slavným vědcům stran.

Jednání prof. Masaryka v poslední české krizi ve Vídni jest věcně a takticky ubohé. Ukazuje se, že praktická politika jest pro Masaryka kletbou a že mané budí přirovnání k tanci jistého zvířete na ledě. Ani největší nepřítel jeho by nebyl očekával, že Masaryk sahne k podloudným intrikám a malichernostem. Všechny tašky jeho vypovídají mnoho o velikosti papírové pyramidy. Masaryk utkal se ve velikém souboji s Kramářem a byl hrozně posekán; nadto řeči, které koná na obhájení své věci a politického postupu, obmotávají ho stále většími nedůslednostmi a okatými rozpory.

Skutečné události jsou: Masaryk pracoval o to, aby Práškovi dostalo se ministerstva orby. Při tom však věděl, jak mu dokázal Kramář, že ministerstvo obchodu dostane dr. Ebenhoch, jehož „klerikalismus“ mu nepřekážel. Jakmile však Prášek stal se ministrem krajanem, Masaryk počal bouřiti proti klerikalismu v kabinetě a ohlásil svou opozici. To jest nedůslednost a také politická nepřímčnost. — Známe jsou řeči Masarykovy pro vyrovnání jako syrop sladké, ale brzo obratem ruky bylo mu vyrovnání nedostatečné a ubohé. Dříve stačila mu prostá účast Čechů ve vládě, nyní mu však zase nestačí. Byl proti postulatové politice a pak zase ji schvaloval. V řeči své aspoň pravil: „O postulatní politice také se mnoho píše a mluví. Nejen já, nýbrž všechny ostatní strany vyslovili jsme se proti postulatní politice.“ A v téže řeči tvrdil zase opak: „Kdyby se byli mladočeši, agráři a klerikálové dohodli, mohli za své blasy žádat splnění určitých požadavků od ministerského předsedy.“

Slovem, politickou reputaci Masarykova postihla důkladná pohroma, neboť než takto politisovati, jest lépe nasazovati vejce na kufata.

Platí tu opět pravda, že mnozí politické jsou velcí v kritice, ale jakmile mají se osvědčiti v činech, zakopávají na každém kroku. Masaryk chtěl svými advokátskými řečmi své politické patokaření zakrýti, ale Kramář nedal mu uniknouti z dostřelu a postavil ho do plného světla před celou veřejností, nazvav ho démonickým intrikánem. Při tom jest nejméně, že Masaryk v záplavě svých řečí nedovede ani říci, co chce a jak vlastně poslanci jím kritizovaní měli si jinak počínati. Jen samé veliké posušky, dávající tušiti eos velikého, jen samé drobné štipání pojmů, rozsyávání kulatých a ohebných slov — ale určité rady čekáš marně, o tu Masaryk nezavádí.

A co říci této stkvostné logice? Masaryk často prohlásil, že agráři svým počtem mají právo na zastoupení v ministerstvu. Když však křesťanství sociálně, mnohem početnější, dostali dvě ministerská místa tímže právem, zatřásko to Masarykovi najednou mysl, a z dít jeho ozvala se výčitka prorady, že vědcové české politiky své dva muže do ministerstva propustili. A tomu se, prosím, říká správné myšlení. Klerikalismus, jak viděti, udělal Masarykovi pro celý jeho život a klerikalismus, jest mu prým a posledním důvodem i tam kde všichni rozumní lidé vidí jen přirozený projev daných sil a poměrů. Z toho ze všeho konečně vyvstává, jaké mravní vady může býti jeho protivádní postup, jež s takovým důrazem ohlašil.

Obrana.

(3) **A zase nastane nové svobody.** Ubohá svobodo, kolikrát jsi již způsobem bůde se bráti tvoje jméno nadarmo? Lidé, kteří se těšou jako osyky před pranýřem socialistů a jiných vlivuplných stran, vrhají se svorně na stranu, která moderní „svobodu“ jest nejvíce bičována a utiskována. Ze zajíců stávají se lvové, kde se to dá provésti hodně lacině, kdy nehrozí „spravedlivé rozhořčení“ skutečných stvůř a lupičů svobody. Váči katolictva spisují se různé protesty. nyní nejpohodlnější, kdyby byly takové protestní resoluce sebe nespravedlivější, stvůřský tisk, jestliže následně nepochválí, toť jistě aspoň pisatele propastí s pokojem.

V úřadovně „Dn“ dne 1. prosince čteme tento protest:

„Poděpsané župy „Ústř. jednoty českého lékařstva“ protestují proti jednání arcibiskupa pražského oproti Dra O. Janovskému, obvodnímu a panskému lékaři v Červené Řečici. Pan

arcibiskup zbavil místa kollega našeho jen proto, že on na veřejné schůzi dal průchod svému politickému přesvědčení; pan arcibiskup zbavil kollegu místa na udání, které učinili měl poslanec P. Záruha, neboť též již ve schůzi oně dle prohlášení Dra Janovského kollegovi vyhrožoval, že se o to postará, aby byl svého místa zbaven. Hrozba tato pak se splnila za několik dnů. Za těchto okolností varujeme kollegy, by místo této v Červené Řečici nepřijímali, tím spíše, ješto pro 2 kollegy není tam rozhodně existenčních podmínek." Následují podpisy jednotlivých řep.

Na to odpovídáme, že byl dr. Janovský místo zbaven proto, že na veřejné schůzi mluvil o katolictvu zcela nespravedlivě a že svým provokativním vystoupením dal zcela zřejmý nájezd, jde-li mu o pouhousouhlasu pravdu a osudu či o strannost, předpojatý boj proti katolictvu. Těmto máme pánuv dříve uvážiti, než resoluci sepsali. A má-li lékař právo na svobodu, veřejný projev, nechť se nezapomíná, že arcibiskup na svém statku má také kus práva a že není povinen až do smrti s uctivými poklonami platiti muže takového, který tolik okatě proti jeho ideám bojuje.

Jen dobře, pánuv, uvažte, zda by ve svých službách strpěli socialisté muže takové, kteří by ve veřejných shromážděních proti socialistickým názorům třeba sebe spravedlivěji bojovali. Reete, kolik nesoudruhů zaměstnávala socialistická „Dělnická knihtiskárna." Jeden muž tam zaměstnaný odvážil se povědět pravdu o manku v tomto závodě a — již letěl. „Čas" ještě k tomu ke všemu spínal race nad tou „opovržlivostí" člověka, který pravdy netažil.

A jestliže, pánuv, nelibě nesete, že arcibiskup chtěl ušití na vlastním statku své svobody, co říkáte celým davům socialistů, kteří vyháňají katolické dělníky z továren, jež jejich majetkem nejsou? Víte dobře, jak často socialisté krajním terorismem přinutí továrníka k propuštění toho dělnického chudáka, který do socialistické pokladny zpěčuje se platiti. A bývají to chudákové, kteří vůči rudým nijak útočně si nevedou. Proti takovému socialistickému barbarství ovšem má naše intelligence kuráž velmi málo, poněvadž se bojí neúprosité a hodně drsné odvety.

Známo vám, jak veliký počet lékařů (zvláště židů) zaměstnává soc. demokracie ve Vídni. Jmenujte aspoň jednoho z lékařů těch, kteří by se odvážili na veřejném shromáždění bezohledně vystupovati proti rodé organizaci. A přece tyto lékaři tolik hříchů, tolik krajních násilností a nedůsledností soc. demokracie znají. Ale jmenujte jediného, který by rázně, zásadně a veřejně vedl odpor proti cílům svých zaměstnavatelů. Potají sice proklouzne a proklouznoti musí z úst projev nevole — ale na venek jsou zcela loyálními služebníky, poněvadž vědí, že by s nimi zatočila soc. demokracie hodně zkrátka a bez dlouhých řečí.

To právě bylo chyba, že leckde z kněžských statků tyli lidé, kteří měli každou chvíli pro katolictvo jenom posměch a kteří svolávali docela i štvácké schůze proti katolictvu, zatím co dobří a echopní katolice strádali v bídě. Dělal to značně pohoršení mezi lidem věřícím; vady přece samo Písmo prikazuje, aby se činilo dobře „zvláště domácím víry."

Liberalní a pokrokové panstvo si až příliš uvědomilo na velikou trpělivost hierarchů, již se za zády jen vysmívalo. Nyní však, když konečně aspoň někde začíná čistění, najednou — veliké překvapení. Jako by to nebylo zcela přirozené!

A ty novinářské dodatky! Lidé, kteří zřejmě usilují o to, aby se kněžstvu vůbec statky pobraly, najednou se diví, jak může kněžský majitel statku propustiti se služeb svých jednoho muže, který zřejmě se připojuje k protikatolickým agitátorům! Snad má býti dovoleno proti církvi násilí každé, ale církvi nemá se dovoliti ani nutná sebeobrana. Ubahá ty svobodo! A podepsali všichni ti lékaři resoluci z upřímného přesvědčení? O tom co nejvíce pochybnost. Takový rozslaný ferman, účelů proti katolictvu, podepsati se musí. V tomto případě pryč se vším individualismem, se vším disputátem! Kdo by nepodepsal, hned by se ocitl v temném podezření klerikalismu, téžká kletba by dopadla na blavu jeho, rudé a pokrokové pranýře by pracovaly tak čile, až by nebojácný lékař byl uštván. Proto jest pohodlnější jíti s proudem.

Politický přehled.

Situace na říšské radě jest velmi vážná, tak prohlásil ministr. předseda bar. Beck na konferenci předsedů klubů. Sněmovna musí do 31. prosince vyříditi předlohy o vyrovnání a prozatímním rozpočtu. K tomu směřují také návrhy předsedů klubů většiny na říš. radě, aby vyrovnání a prozatímní rozpočet dostaly se na denní pořádek ve formě pilného návrhu.

Předlohy o vyrovnání projednány jsou již ve výboru, a tento týden dostanou se již do plné sněmovny. Vláda snažila se též, aby odstaveny byly pilné návrhy, což se jí částečně podařilo. Socialistické pilné návrhy proti sdráždování potravin, jež jako obyčejné podány byly za účelem čistě agitacním pro stranu soc. demokr., zamítnuty, což vyvolalo mezi socialisty velký odpor. Pro návrh tento jinak velmi účelný hlasovali čes. katol. nář. klub ovšem s odmlatitím těch bodů, které namířeny byly proti samosprávě zemědělských a proti rolnictvu. Stejně za účelem agitace podali socialisté nové dva návrhy, aby cukerní daň byla směřena na 22 K z 1 q cukru a aby theologická fakulta a doktorát theologie byly zrušeny. Masaryk pak svým pilným návrhem — kterým vyzývá vládu, aby dala záruku svobody učení na universitách proti snahám křesť. sociální strany, která prý chce universitu dobýt a svobodu ohrozit — touto řečí nevědeckou, plnou frází protiklerikálních, štvavou, vyvolal bouři odporu a zaslouženého výsměchu. — Vláda, aby si přiklonila více strany, odhodlala se ke snížení cukerní daně ve třech lhotách o 12 K. — Předsedou Národního klubu českého zvolen byl dr. Kramář. — Týž v klubu mladočeské strany v Praze měl řeč, již odsoudil radikálčení a doporučoval politiku pozitivní; vyrovnání obhajoval. My musíme vniknouti do byrokracie a přesvědčiti ji, která dosud viděla v nás ponížené služebníky, že jsme s jinými rovnocenní a že jsme pány jako oni. — Protest předsedy polského kola dr. Glombińskiho proti protipolské předloze na pruském sněmu sdružil téměř všechny rakouské národy slovanské na říš. radě zastoupené k protestu proti tyranií pruské. — Ministr zeměské obrany Latscher odstoupil a jeho nástupcem jmenován šl. Georgi. — Dnem 2. prosince vstoupil císař do 60. roku svého panování.

V uherském sněmu jedná se dosud o zmocňovací zákoně, jenž jako § 14 má vyrovnání uzákoniti, když obstrukce charvatská váže vládu ruce. Aby se vláda zbavila obstrukce charvatské, svolán sněm charvatský na den 12. prosince, čímž charvatská delegace z říšského sněmu bude asi nucena na sněm charvatský.

Bouři nevole v celém vzdělaném světě především slovanském vzbudila protipolská předloha na sněmu pruském, dle níž polská půda v Poznaňsku má býti vyvlastněna na prospěch německých osadníků a ve shromážděních polských nesmí se mluviti polsky. Předloha tato odkázána 28člennému výboru a sotva bude sněmem schválena.

Ruská дума ještě se nedostala k plodnější práci; jednala ještě o vládním prohlášení. — Ruch revolucionářský dosud není utlumen. V Moskvě učiněn na generálního guvernera puťovův útok. V Kijevě na 800 universitních studentů muselo býti policií a vojskem poučeno o pořádku.

Z činnosti katol. spolků.

Z Černilova. (Přednáška. Dar černovským.) Minulou neděli přednášel v naší jednotě velice oblíbený náš vosp. kanovník dr. Šulc za účastenství, jako vždy, předsedného. Radost byla podivati se na muže, jinovy, jak takřka lpěli na ústech vosp. řečníka, který tak přesvědčivě a poutavě vykládal nám vznik a program strany katolického lidu v Čechách. S jasností a důkladností sobě vlastní vysvětlil jednotlivé body programové, stránku politickou, národnostní, osvětovou, sociální i jež jednotlivých stavů a povolání se týká: máť na zřeteli dobro hmotné i duševní všech stavů. Sponatání, neutuchající potlesk vzdával díky za řeč trvající dlouho přes dvě hodiny, jež zdály se býti chvílkou. Vronci díky z úst předsedových vyplýval se srdce všech; vždyť i ve dny následující přáli si posluchači Vaši, vysoce důstojný pane kanovníku, aby zvláště, nejvroucnější díky za mocnou řeč Vaši byly Vám i veřejně vysloveny. Ještě tedy jednou: Pán Bůh odplat, sliž a zachovej! Váš lid našemu českému, Vám tolik oddanému! Po skvělé řeči následovala sdělení spolková, vzpomínka i bratři Slováci a u příležitosti, kdy dostalo se darem P. T. p. kanovníka posluchačstvu po výborné časové knížce zdarma, sebráno na milodarech z vděčnosti pro kostel černovský 24 K. — Milý a jistě působivý byl pak v našich kroužku rozhovor o stavu nynějším národa našeho. Mimovolně vzpomínáno na podivnaté působení mnohých, kteří z nepochopitelných obledů nechtí společně pracovati na blahu hmotném i duševním, dávajíce se strhovati vášní jednotlivců. Řídnou jejich řady, nepomáhají tajné rady, do nichž přístup mají jen „vyvolení", mnozí se počítají těch, kteří myslíce a vidouce porážejí, co jest všem ku prospěchu, a statečně ke blahu jednotlivců i celé vlasti krádeží časové právo pokroku. Čest jim a práci takové: Zdať Bůh!

Z Kostelee m. O. Kdykoli naše „Katol. Jednota" pořádá představení nebo večírak, vždy jest obsazen sal. na Rabštejně na posledního místa. Tak bylo i v neděli, když dával Píppichav

„Slavomam." Úlohy byly v rukou výborných sil, které očekávání naše nezklamaly. Itální dílohy sehrány skvostně. Hrdina dramatu Novák s chotí svou Sášou podali krásné ukázky svého umění. S plným pochopením zhostily se svých obtížných úloh děti Novákovy Václav a Božena. Pravou podobu probaného, vypočítavého světáka ukázal nám přítel Novákov Charvát. Pěkně rozluštil své postavení v rodině Novákové prokurista Radimský. Vzor poctivého, starého služebníka viděli jsme na starém důvěrníku Novákově Bartoňovi. I menší dílohy a porozumění byly provedeny. Souhra i nastudování byly vzorné. Katolická Jednota s opravdovou hrdostí a uspokojením může pohlíkati na svůj sbor, který neúnavnou píli svojí k takové výši se pozvedl.

Sdružené křesť. sociální spolky v Hronově pořádají v neděli dne 15. prosince ve dvoraně „U Mostu" přednášku slovatného cestovatele dp. Aloise Svojska, kaplana v Praze a člena Národní rady, „O cestě kolem světa." Přednáška tato bude provázena 200 světelnými obrazy. — Podařilo se nám získati pro město a okolí naše poučnou a vlezajímavou přednášku, při které líčí úchvatně p. cestovatel dojmy a zkušenosti ze své cesty, na které se i několikrát v nebezpečí života octnul. Žádný posud z českých cestovatelů o tomto tematě, o cestě kolem světa se světelnými obrazy, v Čechách nepřednášel. Proto, v kterémkoli městě českém tato přednáška Svojskova konána, všude bylo účastenství neobyčejné. Na mnohých místech musil p. cestovatel i dvě přednášky konati, aby se obecenstvo vystřediti mohlo. Zvláště líčení poměrů v Americe, Japonsku, Číně, Zadní a Přední Indii, na ostrovech Jávě a Ceylonu, kolorovanými obrazy doprovázených, každého velmi zajímá. Začátek o 8 h. hod. večer. Předprodej lístků: Ve spolkových místnostech, Regner ul., u p. Jos. Špáty, kniháře, Vel. nám. a u známých důvěrníků. Ceny míst: I. místo 1 K 20 h, II. místo 80 h, III. místo 60 h, k stau 40 hal. V předprodeji veškeré lístky o 10 hal. levněji!

Z Časlavé. Za členy křesť. sociálního spolku přistoupili dále: dp. Al. Doštal, kaplan v Novém Městě nad Metují a dp. Jan Kostkan, farář v Pusté Kamenici a složili hned svůj členský příspěvek. Krásný a v naší době dvojnásobně významný a důležitý tento čin jest důsledkem doporučeníhodného usnesení, že všichni rodáci-kněží stanou se členy našeho spolku. Vivant sequentes! — Na 22. prosince připravuje spolek vánoční hrů: „Druhé přikázání lásky" od Langa (vydala knihtiskárna benediktinů v Rajhradě). Zpěvy k této hře cvičí a na harmoniu doprovází ředitel křup. uč. Jos. Bok.

Ze Sopot. V neděli dne 1. prosince konala jednota katol. jinochů a mužů v Sopotech schůzi, při které přednášel dp. Ferd. Víček, farář z Nové Vsi. Zodpověděl důležitou otázku, možno-li věřiti tvrzení našich nepřátel, že katolicismus jest brzdou národohospodářského blahobytu a protestantismus principem pokroku. Řečník na mnohých příkladech z rozličných zemí vzatých ukázal, že tvrzení takové jest bludné. Je-li v některé zemi evangelické více blahobytu než v jiné katolické, aneb je-li opačně zase v některé zemi katolické více blahobytu než v zemi evangelické, není toho příčinou náboženství, ale jiné okolnosti. — Mluvil též o manželství, o mravouce na podkladě světového názoru materialistického a dovodil, že mravouka ta vede nutně ku zhubě a k nedbání rozdílu mezi dobrem a zlem. Mluvil o zásluhách klášterů o literaturu, dále o pokrokovém tisku, a ukázal, kterak někteří pokrovní redaktori jsou buď ignorantí anebo zámyslně balamutí lid. — Poučná tato přednáška byla pozorně vyslechnuta a hojným potleskem odměněna. Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 3. prosince 1907 usneseno: K žádosti Dramatického sdružení ochotnického „Tyl" propůjčí se tomuto městskému divadlu na dny 2. února, 1. března, 5. dubna a k žádosti Jednoty divadelních ochotníků „Kliopera" propůjčí se této na dny: 23. února, 8. března, 22. března, 12. dubna, 26. dubna a 3. května 1908. — IV. živnostenské společenstvo se požádá o slevení poplatku učni Davidu Kařkovi. — Žádost Ot. Berga, žáka II. b. tř. c. k. vyšší realky v Hradci Králové, o udělení peněžku z nadace Fr. Lauřmanna předložit se měst. zastupitelstvu; rovněž návrh policie na sřízení popisného úřadu pro město předložit se m. zast. — K žádosti tělocvičné jednoty „Sokol" povolí se bezplatné použití vody k napuštění knižnice u učitelského ústavu. — Žádost J. Kobliška o místo hajného postoupil se lesnímu odboru. — Nadace pí Josefy Červené, chotí c. k. dvorního tovarníka, udělena byla vdově po nástrojčím pí A. Beránkově. — Udělen byl jeden příspěvek na obuv, vykáže se chudé vdově bezplatný byt v domě čp. 62. a svýžena a udělena byla jedna řádná chudinská podpora.

K boji o divčí školu v Hradci Kr. Nedávna brožura tak do živého, proto se píai

pokrokáři svíjí a z nedostatku věcné obrany směle lhou. Starou, dávno odbytou historii o složení jistého učitele málo byti dokázáno. Je školské sestry do Hradce se nevěstely, nýbrž že byly pod dojmem závažné události zastupitelstvem sem povolány. Pokrokáři v „Osvětě lidu“ chtějí amasati obnovený dojem staré této historie drzou lži, že „polubný případ se stal na hradeckém Radolfinu před 15 lety.“ Voláme za svědka celou současnou veřejnost, že dosud ani jediný podobný případ na školním dítku se nepříhodil ani v Radolfinu ani v některém jiném církevním domě. Přirovnání tedy úplně selhalo, protože případ v Radolfinu, jež nikterak neomlouváme a jež bez trestu nevyšel, má docela jinou povahu. Ve brožuře nejedná se o soukromý život jednotlivce, nýbrž o jeho školní činnost a na tom poli pokrokáři nemohou se vytasiti žádným tranšem proti staré historice z let padesátých. P. učitel Kubálek musí se pro své výplody trochu lépe informovati. Překrucováním fakt nic se nedokazuje.

Slavnost Neposkvrněného Početí bl. M. P. v Hradci Králové. Jeho bisk. Milost zavítá o 4 hod. odpol. do mariánského chrámu Páně za velkého osvětlení, kde bude kázání, potom zpívati se budou litanie loretánské, a zakončí se pobožností slavným požehnáním.

Nendřitelné poměry zavládly v oboru církevní budby v našem městě. Jest žalostno slyšeti někdy slavnou mši sv. nebo nešpory v kathedrále. Zde třeba jest radikální nápravy, aby Hradec, který v tomto směru má býti střediskem a vůdcem, nestál za lekcí terou val. Jež o církevní spěv lépe má postaráno než biskupské sídlo.

Proti drahotě a nedostatku uhlí. Odbočka Všeobor. sdružení křes. dělnictva v Hradci Králové podala tyto dny městské radě petici, v níž žádá za zřízení obecního skladu uhlí, z něhož by chudým třídám uhlí za režijní cenu bylo prodáváno a tak citelnému nedostatku uhlí zvláště u malého člověka, který si nemůže koupiti celou řadu uhlí, odpomoženo.

Spolek na podporu chudých studentů v Hradci Králové konal 29. m. m. svoji valnou bromaďu, při níž podány obvyklé zprávy funkcionářů a provedeny nové volby. Zprávy pokladní vyjímáme: Příjem za poslední rok činil 2159 K 73 h. Z toho vydáno na podporu chudých studentů gymnasia 715 K, reálky 930, pedagogia 450 K; vydání celkové obnášelo 2138 K. Zbytek 21 K 73 h. jakož i čistý výnos přednášky p. prof. dra. Přibického o „Čestě po moři Egejském“ 100 K přenesen na rok příští. Spolek těžil se také i pro tento rok velkomyšlné přisnutí mnohých dobrodinců, mezi nimiž na prvním místě stojí sl. městská spořitelna darem 300 K a sl. podnikatelský úřad darem 200 K. Těmto i ostatním přiznivcům vzdává spolek upřímný a srdečný dík. Starostou pro rok příští zvolen c. k. gymn. ředitel Frant. Rath, místostarostou JUDr. Frant. Srdínko, zem. advokát, jednatelem prof. Boh. Hobzek, pokladníkem prof. Jan Veverka.

Národní Beseda koná se, jak oznámemo, dne 25. ledna 1908 ve dvoraně Adalbertina. — Oblíbenost reprezentačního pleau toho ve všech společenských kruzích rok od roku stoupá, takže jest nesporné, že i v tomto plesovém období zachová svůj lesk a vynikající místo. Poněvadž pak jedná se o prospěch našeho nejváženějšího ústavu, lze důvěřovati, že rovněž subskribce u příležitosti zvaní při uvědomělosti českého obecného potkání se s výsledkem příznivým. — Reklamace pozvánek ochotně přijímá p. Ing. C. M. Viewegh v Hradci Králové.

Nastalá divadelní snaloma nadchla některé slečny tak pro umění, že najednou přistoupily za člena „Klicpery“. A co zvláště je chválbodno, že učinily to s čistého uměleckého nadšení (talent jejich neměl ještě nikdo příležitost poznati) a nikoliv snad proto, aby se mohly sdarma ukazovati v ochotnické loži.

Poustevníkův zvonek. (Dragouni Willartů). Tato komická opera francouzská s hudbou Maillartovou dávána bude v úterý 10. t. m. jako čestný večer kapelníka p. Procházky. Doufáme, že milovníci divadla bojnou návštěvou svou dají na jeho sympatie své k neúnavnému, o operu naši zasloužilému a pílnému p. kapelníkovi Procházce; bude zajisté tento benefiční večer jedním z nejlepších operních večerů vůbec.

Státní zřizování kraje královéhradeckého usnešeli se založiti samostatný podpůrný spolek a svolávají se za tím účelem státní zřizenci všech odvětví k ustavující valné bromaďe na den 8. prosince t. r. o 3. hod. odpol. v restauraci Pardubské pivnice v Hradci Králové, Malé nám.

Panoráma Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou vědi předvádí ve dnech 7. až 13. prosince 1907 serií obrazů na Čechonsko čili Finsko. Řada zajímavých pohledů na mnohá města finská a zejména na hlavní město Helsinkfors s pěknými ulicemi, velkými paláci i veselejšími budovami a sady, na různé lidové typy čechonské a švédské na krásy přírodní, s nichž na prvním místě jsou nádherné výhledy pefoje Imatru a p. — Přítel Tripolla.

Ze záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Stav vkladů: (na každý, po-

kladnicí průkazky a běžný účet) 30. listopadu 1907 K 12,962.511.68. — Éskont amének: V listopadu t. r. éskontováno kusů 1395 v obnosu K 1.860.601.65. — Skladistě: V listopadu t. r. uloženo zboží v ceně K 858.918.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc listopad 1907. Vloženo K 116.459.94, vybráno K 130.298.44, zůstatek K 1,598.248.28. Půjčeno K 72.836.38, splaceno K 70.051.14, zůstatek K 1,382.846.62. Počet účtů 3226, pokladní obrát K 737.222.25, záruční fondy K 211.786.

Kulturní světlé v temnotách hradeckých roznesl skoro všude agent osvěceného knihkupectví Hynkova. „Pražský kat“ zve se dílo, jehož 1. sešit zdarma ukázkou každému se dává. Již v tomto sešitě krvavá sensace nadnormálně stoupá. „Každý, koho má rámé zasáhne, bude symnem smrti!“ — „Pryč s mečem!“ okřikl jej neznámý vousec. — Viděl, že v rukách mužů lesknou se bambitky. — „Ale krev, která zde bude mým mečem prolita, padne na vaši hlavu.“ — Potom diktoval katovi strašnou přísahu. — A podobné hrůzostrašné věty vepčány jsou do ukázkového čísla v nejpestřejším výběru. Proto radíme každému, aby se nedal zlákatí sebe ryčnejší reklamou a dal své peníze na věci důležitější a užitečnější. Mordy tak příšerně popisované působí těžké sny.

Reportaire divadla sdružených měst východočeských v Hradci Králové. V pátek 6. prosince: Cikánský baron (Strauss) — V sobotu 7. t. m.: Špatní pastýři, drama z kruhu dělnických (Mirbeau). — V neděli 8. t. m. odpol.: Veselohra na mostě (Klicpera); Zenichové (Macháček); večer: Kouzlo valčíku, opereta od Straussa. — Dne 9. t. m.: Silyně, drama (Kestermackus). — Dne 10. t. m.: Dragouni villarští, kom. opera (Maillart). — Dne 11. t. m.: Kouzlo valčíku, opereta (Strauss). Dne 12. t. m.: Svět bez mužů, fraška. — Dne 13. t. m.: Romeo a Julie, opera (Gounod). — Dne 14. t. m.: Kupec benátský (Shakespeare) — Dne 15. t. m. odpol.: Sněhurka a trpaslíci; večer: Veselá vdova, opereta (Lehár).

Výstava obranné „baterie mrtvých.“ S dychtivostí čekáno na okamžik, kdy bude vystaven veliký obraz proslulého umělce Sochora, představující tragickou záhubu statečné baterie rakouské na Calumu r. 1866. Nyní konečně můžeme sdělit, že výstava obrovského obrazu započne v sobotu ráno o 9. hodině ve dvoraně Adalbertina. Umělec sám mešká nyní v našem městě.

Nedostatek uhlí velikou ranou přitřídí nemajetné. Nařikalo se před více roky velice na stoupání cen uhlí. Nyní tuto tolik potřebné palivo jest ještě o mnoho dražší a k tomu všemu není ani k dostání. Boháč celý vagon dostane po objednávkě hned. Ti však, kteří pro chudobu musejí kupovati na drobno, jsou v největší tísní. Ve středu před zdejším poštou celý zastup oblehal vůz s objednaným uhlím. Div že chudí lidé v roztrpčenosti pro odepření prodeje nevyvedli nějakou nepřehlednost. A náprava aspoň nějaká mohla se státi již dávno. Jestliže Všeobecná úvěrní společnost dovedla svoji věcnou péči zmírniti značné nouzi o palivo, zajisté že to mohla a postaráno o relijní sklad uhlí. Doufáme, že petice odbočky Všeoborového sdružení křesťanského dělnictva bude vyřízena co nejdříve příznivě, poněvadž nouze čím dále více dolehá.

Katolíci, kde nakoupíte k Ježíšku, na vánoční stromek? Krámy řádových obchodníků jsou již nyní oblehány, kdežto mnohý křesťanský a vlastenecký obchodník čeká marně na více návštěvníků. Svoji k svému! — „Tobě máš od Ježíška,“ vysvětluje mnohá maminka. A zatím... Jsme přesvědčeni, že křesťanských solidních závodů jest zde dosti. Křesťanské vánoce mají přece nejvíce prospěti křesťanům.

Okrašlovací spolek pro Malšovice upozorňuje tímto obecnost na výnos c. k. okr. hejtmanství v Hradci Králové, týkající se používání chodníků při silnici od mostu až do Malšovic c. k. vojskem. K stížnosti okrašlovacího spolku, odstoupení c. k. místnímu velitelství v Hradci Králové, sdělilo nám toto přípisem ze dne 25. září 1906, č. 502, že jízda kočmo na stezku do Malšovic-Náhona zapovězena byla. Též pochod vojenkých oddílů ve čtyřtupu jest zakázán. Avšak při deštivém počasí na rozblácené silnici mohou vojenké oddíly stezku buď v dvouřadě neb jednotlivě používat. O tom dáváme etnému okrašlovacímu spolku vědomost. C. k. místodrž. rada Steinfeld. — V zájmu obecnosti jest, aby trvalo na přesném provádění tohoto výnosu se strany c. k. vojska. Případné stížnosti s udáním jmén důstojníků a čísla pluku oznamovány buďtež „Okrašlovacímu spolku v Malšovicích.“

Z Třeboschovic „pod Orebem.“ Die daného slibu konáme svou povinnost referující o prvé předvánoční řemeslnické výstavce v Třeboschovicích. — Sobota 30. listop. věnována instalaci předmětů, jež v našem uspořádání vyplnily, sál pl. Jarkovské přes to, že na dvacet přihlášených řem vystavovali v poslední chvíli odkázlo. Dnes už toho namosze lžtější, neboť úspěch moudrý jest už definitivní a v ohledu finančním, již v době, co tyto řádky píšeme, u některých vystavovatelů

scela uspokojující. Projděmež se po sále; ale kde začít? Začnemež a expositce p. předsedy Honka, který o zdar výstavy má velikou zásluhu. Vystavuje rozkošné hračkářské výrobky z oboru bednářského v mistrném provedení. Zde také panoval v den otevření výstavy nejčilejší ruch, a proto se nedivme, že již druhý den úspis nad touto expositcí nám blásl: „zaprodáno!“ Vedle něho nalézají se ukázky bednářských výrobků pro praktickou potřebu, jež vystavuje bednář p. Kudláček. V jeho sousedství nalézá se výstava přerozmanitých špiček k dýmčím. Také p. Jaroměřský dlel tohoto zboží zde prodal v den zahájení. — P. Řehák vystavil v miniatuře zrobený svůj rodový domek, jež pro tříleté namáhavé práci v překvapující věrnosti zhotovil. Výrobek tento těší se velikému obdivu. — P. V. Koleč vystavuje moderní anglický, frakovitý kostým, zdobený bílým tafem a štušší. I zde čteme: Prodáno! Za těmito předměty nalézá se několik hospodářských strojů, jež vystavuje firma „Hruška“ a již těší se pozornosti rolníků-odborníků. Z více přihlášených obuvníků slovo dostal jediný p. Beneš, jež vystavuje vkusné ukázky různé obuvi. U dvacíti umístěn mistrně provedený zámek v podobě rak. orla — majetek i výrobek uměl. zámečníka p. A. Mrhy. — Kamnář p. Stříbrný vystavenou prací čestně zde zastupuje svůj obor. — P. Bednář vystavuje pěkné ukázky z oboru hračkářství. Ani nechcete věřiti, že vystavený obrovský „puclák“ (cena 10 K) pojme do svých útroh půl hektolitra, bažka 25 litrů atd. — Jako kontrast vedle toho rozloženo filigránské, dětské nadobíčko. Chemická dílna p. Fura má své předměty v názorném uspořádání rozloženy ve dvou skříních. — P. A. Černý vystavuje nedobytné pokladny a různé tepané předměty ze železa. Na umělecky provedených dveřích čteme, že jsou již „zaprodány“. — V koutě sálu strojník p. Novák v pěkném přehledném uspořádání předmětů „poroučí“ elektrice, která na povel poslučuje. — Vedle čalouníka p. Roubala, který vystavuje nádherný divan, má svou odbornou výstavku hořící p. Fr. Koteš — Bohatě zastoupen jest obor řezbářský. Výrobky tyto vystavuje chvalně známá firma p. Cistického. Rovněž galantní soustružník p. Rozkovec čestně se svými výrobky reprezentuje. — Přilehlý kout sálu bojnou expositcí vyplňuje soustružník p. Švadlák, který vystavuje i menší předměty pro praktickou potřebu v domácnosti. — Uměle i stavební uhláčiřství p. Uhlíře ladně se tu vyjímá. — K secesnímu nábytku dobře přiléhají ukázky knihařských prací knihaře pana Dědounka. — Uměle kovářství p. Cejnara vystavuje nádherné velké sáně a vkusný kočárek. Na tomto čteme, že dvakrát již jest zaprodán a jména kupců připojena. — Překrásnou a bohatou kolekci zboží osdob košíkářství vystavuje umělecký závod p. Brože. — Přirozeno, že předměty tyto těší se stále pozornosti četně kolem procházejícího se obecnstva. — Výrobky s kůže čestně zastupuje ováčená firma braňáše p. Fr. Mrhy, ježmu přejeme mnoho zdaru. — Celková naše úvaha vyznívá v tem smysl, že skromná naše výstavka po stránce morální již dnes korupována jest úplným zdarem a po stránce finanční již dnes jest jisto, že pasivní nebude. Výstavce zdar! —H—

Z Josefova. Jeho Bisk. Milost daroval josefovskému spolku vojsenských vyvoluňků dar 50 korun u příležitosti pobytu svého v městě při udělování sv. břimování. Odplat Bůh a žehnaj J. B. M. za všechny ty milodary všelikým spolkům a dobročinným ústavům!

Veřejná čítárna v Hronově. Jako jiná léta tak i letošním rokem se součinností všech politických stran otevřena tato ku poučení a pobodli obecnstva. Nachází se v prostorných místnostech, účelně zařizených, na Velkém náměstí v hotelu „u Sokola“. Otevřena každého dne od 6. hod. večer, v neděle a svátky od 9—12 hodin dopol. a od 2 hodin odpol. až do 9 hodin večer. Nalínce zveme, aby co nejhojněji tuto navštívovali a použili tak příležitosti k hojnému poučení a vzdělání. Z našich časopisů jsou zde vyloueny: Čech, Osnova, Naše Listy, Vlast, Již domov, Šut, Práce, Hlas Lidu, Nový Věk, Jitřanka, Eva, Moč, Právo, Budoucnost, Týden a j. v. r. l. o.

K činnosti poslaneců malých na radě říšské. Poslanec Záruba, Šabata, Prokop, Šechl a soudruzi podali návrh na zmírnění poplatků dopravních a savení nouzových tarifů na dovoz hospodářských potřeb do krajů živelními katastrofami postižených. Téměř čtyřicet okresů v království českém postiženo bylo krupobitím, vodními přívaly a jinými katastrofami živelními. Nastalý tím nedostatek píce, osotí a jiných hospodářských potřeb nutí zemědělce poškozených krajů dovážeti nutně, k hospodářství potřebné hmoty z krajů neúrodou a živelními pohromami nepostížených. Vzhledem k tomu, že ve zmíněných okresech jeví se citelný nedostatek prostředků peněžních, jest usnáno, aby vys. vláda svislátními nouzovými tarify umožnila dovoz hospodářských potřeb do okresů nouzi postižených. Z té příčiny činí podepsaní návrh: Slavná měsmovno, rači se usněti: Vysoká c. k. vláda se vyzývá, aby besodkladně zavázla na črabách svislátní nouzový tarif pro dovoz píce, osotí, uhlí, strojenských basiv a jiných hospodářských potřeb do okresů živelními pohromami postižených.

Z Borohrádku. (Vylíčení soudního sporu — a pasivní resistance.) Známá široká veřejnost, že p. farář Vacek napaden byl a na cti hrubě urážen pro dodatek k pastýřskému listu „O volné škole.“ Ať mluvil zcela věcně proti snahám odstranit náboženství ze škol, přece lid uť. Kajetán Peláček ze Žďaru, ať v kostele nebyl (jako není nikdy), napadal vlastnoručně hanopis, že p. farář čest učitelského pokálek, kasatelny zneužil, že dělal z kasatelny nestydaté výpady a že se za jeho nechtěl jednání musí do duše stydět. To dosnati musel u soudu. Hanopis ten dal podepsati 4 starostům, z nichž starosta borohrádecký je bratrem bratří Smrků. vydavatelé školy našeho venkova. Starostové též doznavi, že t. podepsali a s tím hanopisem souhlasí. Na své obhajebí na radu dr. Štemberky nastoupili důkaz pravdy, že to podepsati museli a na p. faráře u úřadu žalovati též museli, ješto prý jeho kázáním lid byl tak pobouřen proti učitelům, že ti to byli v nebezpečí života. Tato celá akce byl ohromný švindl, za nějž by se měli oni do duše stydět, ješto to byl holý výmysl. — Důkaz pravdy, ať ku své obraně povolali 38 svědků, se jim nepovedl a museli by býti odsouzeni — kdyby do toho nebyla přišla na dráze pasivní resistance. — Na den 2. října t. r. určeno bylo poslední líčení a měl vynešen býti rozsudek. Ke všem stáním, jichž bylo již 9, jendil právní zástupce p. faráře z Hradce Králové vždy raunfm vlakem — vždy přijel v čas, ba skoro půl hodiny musil ještě v Kosteleci n. O. u soudu čekat. Toho právě dne a v tutéž minutu, kdy do vlaku vzedl, zahájena pass resistance, o níž neměl nikdo tušení, aeri-li jistoty, a přijel k soudu o 5 minut později. Toho ovšem využil se samé křesťanské lásky dr. Štemberka, zástupce obžalovaných. Kdyby ve stejném případě byl tak jendil zástupce p. faráře, tu by dr. Štemberka jistě mluvil o nekřesťanské lásce, necitelnosti, klerikální drzosti, pánovačnosti atd. — ale proti farář, to je něco jiného. Žádal tedy dr. Štemberka vynesení rozsudku osvobozujícího. To však nechť učiní p. adjunkt Zippe a to z těchto důvodů: Žaloby p. faráře a p. kaplana proti učitelům školským byly spojeny. Vlp. Hubáček byl u soudu v čas, blánil opozdění vlaku a brzký příchod p. dr. Halousky, zástupce obou kněží, oznamoval, že p. farář má funkci p. přebíhání a proto že nyní přijíjí nemůže. Pan dr. Halouska se v pěti minutách dostavil, tedy před skončením líčení. Sám p. soudce nechť vynese rozsudek osvobozujícího a namítal proti dr. Štemberkovi, že má vyslyšeti ještě pět svědků p. faráře, k výsledku již připuštěných, kteří již t.krát se dostavili a dosud vyslechnuti nebyli, ale dr. Štemberka nechť připustit, blánil smateční stížnost a žádal odročení líčení. Pan soudce povolil. Ale snad se mohlo bez ohledu na dr. Štemberku pokračovati ve výslechu svědků, což vlastně bylo jen pokračováním minulého stání — a pak teprve dr. Štemberka měl právo činiti konečné návrhy, dříve nikoliv. Výslechy svědků byl by trval ještě hodinu a tu dávno již byl p. dr. H. přítomen. Nepřítomnost p. faráře nebo jeho zástupce škodila mu jenom v té chvíli, když konečné návrhy pronášeny býti měly a nikoliv, když připuštění již svědkové měli býti ještě vyslyšeni. Nevývážitelné též, že na přítomnost p. kaplana, jichž žaloby spojeny, nevsto křetel. Než přes vše to p. soudce rozsudek osvobozujícího (kontumaci) nevynešl, protože sám byl pevně přesvědčen z výroku p. farářem soukromě sděleného, že p. farář zásadně od žaloby neupustí, ba ani upustiti nemůže. — Stání tedy odročeno až do vyřízení smateční stížnosti u soudu krajského. A tu stala se věc nápadně zajímavá. Trestního řádu § 46 praví, když se soukromý žalobce k hlavnímu líčení nedostaví, že se ma za to, že od obžaloby upouští. Ale páni v Hradci Krá. dali výklad zák. na tento: musel se musit za to, že od obžaloby upouští! Referentem byl p. dr. K. b. n., který dle tvrzení „Osvěty lidu“ v pochybnosti, má-li odsouditi žida čili nic, vždy žida prý odsoudil. Tak, tak! — Okresní soud dostal rozkaz od krajského soudu vynesti rozsudek osvobozující. A nyní se na ten § 46. tr. ř. blíže podívejme, on praví: „Když se soukromý žalobce nedostaví, má se za to atd.“ — Oč pak se nedostavil p. dr. H. jako zástupce p. faráře? Ba dostavil a dostavil se před ukončením líčení, vždy s p. soudcem i dr. Štemberkou disputoval, protestoval, vývody dr. Štemberky potíral — a vše protokolárně zjistiť dal. Vidíš z toho, milý čtenáři, jak se různé paragrafy dají volně vykládati. Známý případ, jež svědky dokážeme. Jistý starosta žaloval někoho pro urážku na cti. Žalovaný v čas se dostavil, ale žalující o 10 minut se opozdil. P. soudce měl dle zákona žalovaného osvobodit, když žalující se v čas nedostavil. Ale co učinil p. soudce? Řekl žalovanému, že musí chvilku počkat, až přijde p. starosta. Pan starosta za 10 minut přišel, a žalovaný byl pěkně odsouzen. Svátá pravda! — Vždyť všichni soudcové všech instancí souditi mají dle těchto paragrafů a přece soudí jinak každá instance, ba každý soudce i jedná téže instance, v jedné a téže věci. Známé též případ, že jistý p. adjunkt žalovaného káže osvobodit, a druhý adjunkt u téže soudu a v téže věci se vyslovil: „A já bych ho odsoudil!“ — A tak bychom mohli pokračovati do nekonečna! Má k tomu. — V záležitosti shora uvedené podal

p. farář Vacek k nejvyššímu kasacímu soudu ve Vídni smateční stížnost ku zachování zákona a jsme věru zase svědavi na výklad zákona této nejvyšší instance. Zároveň ovšem podáno též odvolání k soudu krajskému, o jehož výsledku neopomeneme veřejnost spraviti.

Z Dobrušky. Křesťanská jednota sv. Václava odvedla ve prospěch slováckých sirotků v Černové výstěpek z divadla 50 K. — Prosíchlá se, že místní dámský odbor „Ú. M. Š.“ se rozšel. Také „svatováclavský dar“ pro Ú. M. Š. letos dopadl slabě. Zvláště pokrokové veličiny dle své štědrosti přiměřeně přispěly — totiž praslabounce. Iou, pokrokovým volným myslitelům pětkorunku a „Matice“ — korunku. Vlasti. máš dost. Dív je byla na prvním místě, nyní na posledním. Charaktery se nemění, pokrokáči ano. — Zase kus pokroku. Pan F. dostal z čista jasna vyzvání, aby směnku, snějíci na 600 K., zaplatil jako ručitel. Týž pán sástal jako zkoprnělý, neboť o žádném ručitelství nevěděl, nikomu se nepodepsal. Jeno kollega v povolání M. zneužil jeho jména a směnku si vyhotovil se jménem F. jako ručitele, sám. Pan F. ovšem nic platiti nebude, a připustil, aby se vše projednalo soudně. Ať světi pokrok zářivě dále! — „Hlas pokroku“ zmiňuje se o říditeli káru p. J. Novotném jako o pokrokáři. Divíme se smélosti, s jakou si osobují zvěčněního, zasloužilého muže tabati ve své řady. Před smrtí ho neznavi, i přispěvek od obce mu chtěli odebrati, hrouslce si naň svůj hladový pokrokový chrup. Kde mohli, jeho kapelu odstrkovali, takže poslední dobou mu byla jen křesťanská jednota a venkov. Když onemocněl, zbavili ho dirigentství ve spolcích, ať tam pracoval 24 let. Co umějí, mají od něho. Za vše sklídil od nich — nevděk. Jeho smýšlení o pokrokářích ukazuje ještě poslední dopis, který psal svému kolegovi. Zvátí tak zlobného muže pokrokářem, jest blubkou urážkou jeho čestné památky. A proto — var! — Dne 29. listopadu mluvil v organizaci sociálních demokratů bývalý farář p. Jar. Rouček. Oporučoval soudruhům čisté učení Kristovo a tím si jich nenaklonil. Sám ho ovšem také nezachová, protože tapil hierarchii církevní jen což. Přisloují praví: „Špatný služebník, který pomlouvá svého bývalého pána“, a p. Rouček si to nepamatuje. Plamo sv. praví, že Jidáš odešel k nepříteli Krista, aby ho zradil — a to p. Rouček necitoval. Za to udělal z Krista pána revolučního, který začal vyvracet židovský klerikalismus a proto ho židovští klerikálové uktizovali. Škoda, že nebyly tenkrát snámy petardy a pumy; možná, že by Vykupitel také několik atentátů připsal. Věru se budí hnus takové snižování Božského Vykupitele. Rouček lhal, že klerikálové se bojí o Boha a nefekl, že se bojí o spásu duší lidských. Kritikuje majetek církve, papeže a činí si z nich posměch, pomlouvá dle protestantských a nevěreckých pamfletů. Horuje pro to, aby, ješto prý Pán Ježíš chodil bos, též jeho učedníci chodili bos. Tak, křesťané, dle Roučka boty dolů! Pomlouvá, že kněží se jistě nemodlí a všechny hříchy že jsou na farách. Nejspíše soudí dle sebe. Z modlitby odporučuje Otčenáš, jinou žádou, Věfím v Boha, Dzatéro, Zdravas atd. to vynoebal. Procesní je bloupost a proto prý s ním. Též kostelů není třeba, zvláště ne nádobných. Klerikálové nemají nositi hedvábi (musí tudíž zůstat židům a comp.). Je to blá, když člověk opustí svoje povolání a pak se musí živiti štváním a falšováním historie. Marotratný syn to měl také zlé, ale obrátil se.

Z Orlických hor. Sotva uklidnila se poněkud bouře jarních voleb, už počíná v pohotí našem nové jiténí rozamových úsudků, ba abytečných náhledů. Jest před volbami do našemu království Českého; proto nesmí se dítmat, nebo dokonce pohodlné spáti. Jenerálové rudé armády rozasílají své agitatory do osad našich, aby zde sverbovali kde koho do svých řad. Praporečník pardubský přijel do pohotí našeho srova na dva dny a činil se, seč sly jeho stability, aby udržel aspoň tu reputaci pohromadě, která v jarních volbách významemala se svou pověstnou agitací dle vsoru afrického. Věak časy se mění a lidé s nimi. Slibováno modré a nebe, leč kde nic tu nic a proto adieu! — řekl mnohý prozíravý, myslící občan a opustil řady těch rudých, kteří bojují sprostotou. Tentokrát přepluje prý zelený prapor na pevoine své slávy. Vánde tolik připrav! Kdo nejde dobrovolně, k rozkazu je hnán, a kdo násilí odola, tomu vyhrožováno nepřátelstvem do smrti nejděší. Agitační temperament této jedné strany předčí namnoze nízkost rudých. Leč i ta „nejvznešenější“ vyhlášená strana má své stín. Hvězda spásy v osobě předáka-ministra vydává světlé bléde. Zásada prospěchářství a diet státníků pravou jasnost; jest tudíž na blédel, že i zelený prapor již svým vatyčením padl. A materialistické zásady socialistické také dlouho triumfovati nemohou; historie jest učitelkou.

Spolek ku podporevání chudých studentů státní realky v Jičíně pořádá dne 7. t. m. v Sokolovně přednášku proslulého cestovatele p. P. A. Svojsilky z Prahy: „O cestě po Severní Americe.“ Přednáška provázena bude projekcí mnoha barevných světelných obrazů, jež vynikají jasností a přesností. Program přednášky:

I část: Popis hlavních měst Spoj. Států Severo-amerických: Z New Yorku napříč Sev. Amerikou do Kalifornie. II. část: Vylíčení kultury Ameriky, zaměstnání, života na farmách, života náboženského a spol. čenského, školství atd. Začátek o půl 8. hod. več. Ceny míst: Sedadlo 1 K, k stání v přímě 60 hal., galerie 20 hal. Předprodej lístků v lékárně p. Frant. Vitka.

Konferencií řečí konati bude vdp. P. Alois Jemelka T. J. v chrámu Páně sv. Vavřince v Novém Bydžově od 15. do 22. prosince každodenně o 6. hod. večer.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě vykazuje za listopad 1907: vloženo na knížky více o K 8.455.11, vloženo na běžný účet více o K 180.784.86, zůstatek vkladů na knížky K 2.320.884.43, na běžný účet K 1.188.815.39; hypotečních půjček vyplaceno K 63.253; zůstatek K 2.088.684.69, eskomptovaných smének K 213.396.71, vkladů v jiných ústavech K 855.042.78, cenných papírů vlastních K 811.884.—, lombardu K 27.620.—, záloh k sčítování K 98.080.42, hotovost pokladni K 19.186.83, obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1907 do 30. listopadu 1907 K 17.830.588.42.

Ze Štrampouchu u Čáslavě. Dne 24. listopadu konal křest. sociální spolek čáslavský schůzi v naší obci, k níž dostavilo se bojnost zdejších občanů a četní hosté z okolí. Dp Ot. Semerád promluvil tu o volení do obec. zastupitelstva a do zemského sněmu, aby objasnil přítomným jednak důležitost těchto aktů, jednak aby je poučil o závažných otázkách samosprávných. Ačkoliv obec naše rozklíčnuta byla jako socialisticko-demokratická, mohl poznati p. řečník, že, co se povídá, není ještě pravdou, neboť byl jistě spokojen i s pozorností i s porozuměním přítomných velmi četných účastníků, a můžeme ho ujistiti, že slova jeho padla na úrodnou půdu. Bylo by potřeba, aby častěji se nám dostalo tak milé návštěvy, a pak jistě i ti, kdož ještě mimo stojí, půjdou s námi. Bratři čáslavští srdečně dík!

Z Chotěboře. Již několikrát měli jsme příležitost poukázati na „duchovní“ plody dopisovatele do čáslavské „Pravdy“; zdálo se, jako by se sama redakce už byla styděla přijímati pod svoji patronáž tak vzdělávající úvahy, jakými povznést chce kulturní úroveň našeho pohotí pokrokový p. — chý. Bohužel naše zdání bylo jen zdáním, snem, neboť, co v posledním čísle vychleno bylo proti katolicismu, to jest věru hors concours! Myšlíme, že bude to asi oplátka za 17. listopad a že ona úvaha, v „Pravdě“ uveřejněná, bude asi výňatkem pokrokového řečníka, který se chystal rozsekati katolíky na achty, do níž se však nedostal. A tak, nemoha svoji blubkou učnost, čerpanou ze Záře, Červánků a pod. „vzdělávacích“ listů, uplatniti slovem, přivedl ji na veřejnost tiskem. Hádá se s ním o věcech, které byly ve sloupcích „Obav“ stakráte vyvráceny, bylo by práci zbytečnou. Jáme přesvědčení, bude-li v tomto duchu pokračovati dále, že se vlastní stravou zalke. Nevšiml bychom si těchto úvah pokrokového pána, který, ať jest vyloženým nepřitelem mladočechů, utká s nimi do mladočeského listu, kdyby nebyly smutným svědectvím, kam až v zavilé zášti může dojiti vzdělavatel mládeže, který přece vychovávati má mládež katolickou. Namáči-li své pedagogické pero do takového inkoustu, jak asi vypadá jeho činnost školská a jeho živé slovo! Jak špurný musí býti boj proti takovému fanatismu, to dovede uvážiti jenom ten, kdo musí s takovými vzdělanci „volnomyšliteli“ se stykati a potýkati. Ku konci pak radíme p. dopisovatele do „Pravdy“, aby toho donkichotství proti p. farář Vičkovu zanechal, neboť počne-li náhodou pranýřováním osobním on, povede se přemnohemu pokrokovému pánu dle: nemyslite, p. — chý?

Z Habru. Dle zpráv listů denních, které přinesly správy ze zasedání zemské školní rady, strácíme našeho ředitele měšť. školy p. Zelinku. Ztrácíme ho velmi neradi, ač s plna srdce mu přejeme, že se mu dostalo tak důvěryhodného místa jako je ředitelství v Čáslavi, a to proto ho neradi strácíme, že jest vsorem vychovatele a učitele, který neustrnul jenom na tom, aby mládež vedl slovem, ale který ji vedl příkladem, nic nedbaje na to, že tolikrát bylo po něm hozeno blátem a to přímo od těch, kterým byl nejbližším. Čáslav může si jenom gratulovati, a jestliže, jak jsme zaslechli, tu a tam pochopitelně snad osobní kyselost prokmitla, jist. blízkým stykem s p. ředitelem Zelinkou úplně zmizí. —

Z Humpolce. Zajímavá věru pro naše sokolstvo jest správa „Nár. listů“ ze dne 26. listopadu č. 327. Dne 22. listop. konala se v Praze schůze výboru České obce sokolské a mimo jiné bylo vzpomenuo „blahodárné činnosti“ sdejšího Sokola: „V záležitosti exekučního prodeje tělocvičny v Humpolci podal na dotaz dra. Sobotky vysvětlení starosta dr. Scheiner, poukávav k tomu, že jednota humpolecká není již od r. 1906 sdružena Dr. Smrčka z Olomouce uvedl příčiny tohoto neblabého zjevu a navrhl, aby jednota nebyla přijímána do organizace sokolské, dop. nečiní žádost všem právními i čestným závazkům a povinnostem. Jinými řečmi bylo konstatováno, že jednota po 6 let neplatila žádné příspěvky (pěkný přírůstek!!!) a na depozyt účten neodpo-

dala (zdvořilost pokrokovská!!), že šupat před-
sednictvo všemožně zasazovalo se o to, aby bylo
zabráněno exekuci prodeji, avšak snahy jeho,
jakož i předsednictva Č. O. S. byly obecním za-
stupitelstvem humpoleckým i místní opozicí roz-
hodně odmítnuty. — Tak ani rozsudek České
obce sokolské, ponešený nad „pokrokovým“ so-
kolstvem humpoleckým! Silně pochybujeme, že
by zastupitelstvo obecní nebylo ochotno zabrániti
exekuci prodeji, kdyby bylo mohlo. Obec naše
jest sevřena tak velikým vydáním, že skutečně
nebylo možno vzít na sebe takového prodlouženého
obra, jako jest zdejší sokolovna. Sokol nemusel
nikdy k takovým koncům dospěti, kdyby se osobní
věci vyrovnávaly mimo spolek. Největší ovšem
zodpovědnost nese za to p. Václav Vrána, který
Sokola zneužil k svým zásadám, s kterými žádný
spravedlivý člověk nemůže rozhodně soubli-
siti. Jeho vlivem se stalo, že ze spolku byly vyloučeny
osoby, které naprosto ničeho nezavinily; jest
z toho nejlépe viděti, jakou hrůzovládu by pro-
váděl p. Vrána, kdyby k tomu měl moc. Kuráž
má ještě tak venku, na př. v Senožatech, kde
mluvil o husitismu, o klerikalismu, ale škoda, že
někdo z těch jeho posluchačů nevytáhl noviny,
ve kterých jest 16 bodů náramně choulavých,
z kterých byl p. MUDr. Jirásek usvědčen před
soudem. Mohl každý posluchač říci: „Vy chcete
mluvit o Husovi? Podívejte se do zrcadla novin
a raději mluďte a zbytečně se neostouzejte!“ —
V neděli dne 1. prosince konala se veřejná schůze
v Jitčích, kde mluvil „o politické situaci“ po-
slanec katol. Václav Myslivec. Agráři v Jitčích
jsou moc „galantní“, pro sebe chtějí svobodu, ale
pro jiného násilí. Dovedli to tak daleko, že vlivem
svým přinutili všechny hostinské, aby nedovoili
schůzi v místnostech svých a proto schůze musela
se konati na faře jitčské! Mění o té věci si
udělá laskavý čtenář sám. — Tutéž neděli konala
se valná hromada sdružení křesť. dělníků v Hum-
polci o 8. hod. večer v sále „na Kocourku.“ Pod-
pory nezaměstnaným a nemocným dělníkům bylo
uděleno od Ústředí 320 K 34 h. Spolek čítá dnes
130 členů, vesměs dělníků a řemeslníků. Založena
byla také besídka učňů, která jest trnem v oku
zdejšímu socialismu a proto ve svém časopise
„Východočes. obzor“ (č. 55.) vrhli se na zdejšího
katechetu Vorlíčka a takové lži si vymysleli, že
to nestojí ani za odpověď. — Dne 8. prosince
v neděli koná katol. spolek „Svornost“ přednášku
dp. Aloise Svojselky o cestě kolem světa. Před-
náška tato bude provázena 200 světelnými obrazy.
Začátek o půl 8. h. večer. Odpoledne o 4 1/2 koná
se přednáška s obrázky pro školní děti.

Schůze lidu v Senožatech. Dne 1.
prosince b. r. konal p. poslanec Václav Myslivec
v Senožatech schůzi, ke které se dostavilo veliké
množství stoupenců sdružení katol. zemědělců.
Socialisté domácí pozvali si na pomoc soudruhy
z Červené Řečice, domnívajíce se, že již na po-
čátku zmátl hlasováním o předsednictvo převahou
svou schůzi naši. Avšak přepočítali se. Katolíků
ukázala se přesila. a schůze přes povykování so-
cialistů započala. Nemusíme uváděti obšírné obsah
střídel řeči p. Myslivce. Poukázal na všechny ty
nekalé praktiky soc. demokratů, kteří se považují
za jediné zastance lidu obecného, ale zůstává u
nich vždy při veliké hubě a pravidlem: skutek
utek. Pan poslanec uvedl jako důkaz, kterak při
návrhu Luegrové o starobním pojištění páni so-
cialisté ze sněmovny odešli, kterak ve Francii, ač
mají své dva ministry u vlády, pojištění starob-
ního dosud nezavedli, a v Německu také jenom
příčiněním katolického centra pojištění to stalo se
skutkem. Dále vytкну, jaký humbug tropí soc.
demokraté poslanci s pilnými návrhy proti zdra-
žování potravin, když na vše jiné ukazují, ale ne
na toho pravého viníka, který postaven mezi
zemědělce a konsumenta, proto že jsou to bur-
žoá, židé, jichž dotýkati se Adler přisné zapovídá.
Náležitě odsoudil p. poslanec nízké a hrubé vý-
pady agrárního tisku proti katol. zemědělcům
a způsobem poslance důstojným obhájl čest svoji,
napadenou posl. Hyřem, který v nedávné schůzi
v Senožatech tvrdil o něm, že jest „špiclem“, že
drží s Němci, že mluvil pro lichvářské kartely.
Pánům socialistům na jejich nepokojné chování a
poznámky mezi řečí odpovídal p. řečník tak pří-
padně a vtipně, že náležitě zkroutil, a ke konci,
ještě s „múničí“ hotoví, dalších dotazů se vzdal.
Celá schůze vyzněla v mohutné povzbuzení domá-
cích i okolního lidu, aby i nadále prapru kříže
Kristova se držel a hesly bojovníků za volnou
lásku, volnou školu a zničení církve a vlasti svěsti
se nedal.

Z Kolína. „O kulturních poměrech na
Slovensku“ promluví v nastoupení P. Hlinky dů-
věrný přítel jeho a Jurig P. Vinc. Cigánek, ka-
techeta a spisovatel Švec-Blanický dne 15. pro-
síce t. r. odpo. o půl 3. hod. v sále „Zámecké
restaurace“ v Kolíně. Zařazení divadelní. Před-
prodej lístků u p. Rudy Zvěřého a u p. Jos.
Kárnika, kniháře. Vzhledem k tomu, že bude to
„Slovenstvo“, vysvítá vás tímto, abyste
do jednoho a dokázali tak veřejnosti, že jste
nejedni zastánci vřly, ale i národně vyspělými. —
Václav Lidového spolku křesť. soc. v Kolíně a
ol. šil.

Východočeské divadlo.

Ve čtvrtek 28. listopadu: Hoffmannovy po-
vidky (Offenbach). Neuspokojily; a přec nemám
odvahy někomu dávatí vinu. P. Lebeda (Hoffman)
sám asi nejlépe cítil, že tato role jeho tenoru ne-
svědčí. Což ostatní tenori jsou tak slabí? To bylo
by ovšem povážlivým nedostatkem. V předehře
mužský sbor ušel — myslil jsem, že bude horší. První
jednání bylo nejslabší; p. Nováková nedostačuje
na přetěžkou koloraturní partii Olympie a vzala
tuto úlohu také asi s nutností. Komu jsem se di-
vil, byl p. Trojan (Spalancani): po jeho obvyklé
trémě nebylo ani potuchy. V druhém jednání sl.č.
Dvořákové (Giulietta) nepovedla se barcarola, jež
vlekla se dlouho v nesprávné intonaci; což ko-
něčně mohlo býti zaviněno polohou těla; ale do
úlohy nutno vložiti mnohem více vášně a živosti.
Třetí jednání bylo nejlepší — p. Kurzová doká-
zala, že stojí blásem i hrou mimo konkurenci. P.
Peršl (Copelio, Dapertutte, Mirakel) stále výborný,
zvlášť v tomto aktu excelloval. Též nelze opome-
nouti sl.č. Jovanovičovu (Nicles), která jak nyní
jest, reprezentuje jednu z nejlepších sil opery.
Orchestr místy neuspokojil (valčík v I. jedn.); rohy
bude na počátku učinily několik hrubých chyb;
také violino Imo zdálo se mi jaksi suše, bez verry
bráno. Z ostatních chváliti jest mi výborného
violoncellistu, violistu, klarinetu a velmi delikátní
oboe. Režie p. Peršla vzorná; návštěva dobrá —
V pátek 29. listopadu: „Anna Karenina“ (Folt).
Stejnomený román Tolstého celkem zdařile adra-
matizován, činobte podal příležitost vyniknouti.
Tragédka p. Kovaříková (v titulní roli) poprvé se
představila a proctěná její hra dosáhla plného
úspěchu. Rovněž p. Kaňkovský (Alexej) měl
šťastný den a podal výkon bezvadný. Menší úlohy
celkem vhodně doplňovaly rámec dramatu, a zvlášť
malý díleček v úloze Sereže těšil se živé přízni obe-
censtva. Méně zdařily se úlohy Vronský (p. Kovařík),
Stiva (p. Fencel) a Kiti (si. Klokotaka). Celkový
úspěch činobry byl toho večera přec jen velmi slušný.
— V sobotu 30. listop.: „Hugenoti“ (Meyerbeer).
Opera staré školy, která svého času pomohla své-
mu tvůrci k popularitě, nese na sobě známky cti-
žádostivého ducha, jenž bojí se za efekty, vypo-
čítanými na oslnění davu, známky, které důsledně
v posledních letech provedeny, přivodily úpadek
slaveného mistra. Nám, kteří dnes slyšíme ohebné
ty melodie bez dramatického spádu, s dlouhými ka-
dencemi ve sluhu starší italské školy, jest jasno,
proč Meyerbeer ukonečnou síti intrik ubíjel genia
Wagnerova: chápal předobře jeho převahu. Pro-
vedení bylo uhabězí. Sl.č. Dvořáková (Marketa)
zápasila se sjevnomu indisposicí, a proto není možno
výkon její bráti v úvahu, ač důžno přiznati, že se
přičiňovala dle svých sil. P. Novák (H. Bris) ne-
správně vokalisuje; p. Kurzová (Valentina) i p.
Lebeda (Raul) zvlášť ve IV. aktu vynikli, rovněž
p. Wildner (De Nevers) byl dobrý; slabší mnohem
hrou i zpěvem byl p. Aschenbrenner (Marcel). En-
semble ve IV. aktu (svěcení zbraní) úplně se ro-
sešel a před fiaskem zachránil jej jenom dovedný
dirigent. Orchestr v dřevěch nebyl dobře sladěn.
Slabá návštěva snad působila tísnivým dojmem
na umělce. — V neděli dne 1. prosince: „Kouzlo
valčíků“ (Strauss). V neděli již ledacos projde —
než tohle bylo přec jen příliš „ostré.“ Ale táhlo
to. Dům byl přeplněn, ba mnozí musili odejti
domů. Nu — neměli čeho litovati; spíše litovati
musili ti, kteří se do divadla dostali; s velikou
zvědavostí očekávaná operetta sklámala, a bylo to
až k smíchu, když po třetím jednání sotva místy
ozval se potlesk. A vanku také tleskali tak
sprostým frivolnostem — k tomu patří . . . řek-
něme kus odvahy. Škoda věru té pěkné hudby!
Rozborem kusu podobného genre nechoi se mazati,
vždyť i provedení bylo „nedělní.“ Představením
tímto hluboko klesla umělecká úroveň divadla,
což zajiště slouží k velmi malé cti správy. —
V pondělí dne 2. prosince: „Svatba naší Helgy“,
velmi zdařilá veselohra, dyšící jemným humorem
scenickým. Svižná bra několika osvědčených sil
zajistila úspěch. Na prvním místě jmenují p. Lebe-
dovu (Helga), která byla ve svém životě; jí do-
brým protějškem byl p. Fencel (Jindřich). Dobrá-
ckého tatíka výborně podal p. Krejčí (Materna);
p. Procházková byla též velmi dobrá v úloze
Hanáčky. — V úterý dne 3. prosince: „Eugen
Oněgin“ (Čajkovski) místo „Lasebníka Sevilského“
— pro ochuravění p. Havlíka. Přiznám, že jsem
ještě do divadla s nedůvěrou, která po prvním obraze
ještě stoupila. A myslím, že po tomto aktu málo
kdo byl nadšen. Ženský dvojduet se nezdařil,
rovněž i solo sl.č. Jovanovičovy (Oga) nebylo čisté
— o sboru nemluvim. Leč v druhém obraze všechno
se změnilo; sl.č. Dvořáková (Tatiana) zde podala
to nejkrásnější, co jsme dosud viděli, nejen zpěvem,
nýbrž i zasmáitím hrou. I p. Nováková (chůva) se
držela velmi dobře a nemohu ji než chváliti. Výborný
výkon sl.č. Dvořákovy možno-li stupňoval se v III. o-
braze a došel zasloužené pochvaly. Velmi sympatickou
byla ve své menší úloze p. Kurzová (Larina), rovněž
i p. beneficiant Peršl (Gremín); leč nemohu zata-
jiti, že podal místy silně inklinovati k nesprá-
vnému tremolu. P. Lebedovi (Lonski) a Wildnerovi
(Oněgin) nejlépe zdařily se vysoce dramatické scény
na plesu a před souborem; ač, jak znám hlasový
fond, plní i nadání p. Wildnera, byl bych očekával
ještě více v překrásné roli jeho. Slabým byl pan

Trojan (Triquet); buď nestačil na svou úlohu,
anebo nevěděl, čeho vyžaduje. Poslední obraz zma-
nenal sestup zvlášť pro sl.č. Dvořákovou; byla
již hlasově vysílána, ale přece se držela, obrátne
napravujíc každou distonaci; může býti sama se
sebou úplně spokojena. S nejlépeším úmyslem vy-
týkám jí dvě stálé chyby: předně že zvláštním
způsobem velmi neurčitě začíná první tón, jakoby
jej teprv hledala; pak nepřekně vypadá křečovitě
její zavírání očí při zpěvu. Z orchestru vy-
znamenal se violoncello zvlášť v předehře před
souborem, též horny byly místy velmi dobré; flétna
ani taktáž příjemně; vůbec orchestru musím
vyloviti uznání za výborný doprovod a zvlášť
krásné provedené lyrické partie, jež v opatě pře-
vládají.
Dr. Aliquis.

Různé zprávy.

Hlinka do vězení. Maďarskou vládu
nevyráží z nastoupení náslícké cesty všechny pre-
testy vzdělaného a soucitného světa. Zavilá zášť
neposlechné slov sebe rozvášněnějších, ať se ví,
jak černou skvrnou v dějinách Uher zůstane uvě-
nění Hlinkovo na vězňky. Předpokládá se musel,
že odsouzení spravedlivého bojovníka svobody tím
více podnítl odpor utiskovaných, a že tím přinej-
bude účtováno s násilníky v době dohledné. Spra-
vedlnost povyšuje národ, hť ch pak bídné číní ná-
rody. Mučitelé předepsali Hlinkovi k nastoupení
do žaláře právě den, v němž měl slaviti svoje jme-
niny — třicátý listopad. Mélo pro Hlinku aspoň
platiti obecné dobrodiní zákona, dle něhož odsou-
zenec má právo žádati dvouměsíční lhůtu k na-
stoupení trestu a volbu místa, kde chce vazbu
nastoupiti. Leč než Hlinka mohl potřebné koncepty
k tomu obdržeti, již došel telegram a druhý ex-
presní dopis, že Hlinka musí nastoupiti trest bez-
odkladně. Právní zástupce sdělil, že sám ministr
prvosoudí Günther, nevyčká ani referátu fiškusova,
nařídil, že Hlinka má nastoupiti trest hned 30.
listopadu ráno v 8 hodin a sice nikoliv ve Vácově
jako ostatní spoludodrženci jeho, nýbrž v horším
a od Slovácké vězňovny v Seegedine.
Vášeň jest slepá. Zdař tímto tolik bezohledným
rozkazem neměly nabýti opory hlasy přátel Hlin-
kových, kteří trpělivě radili, aby se vězení zcela
vyhnul? A mohl to přece učiniti zcela snadno:
Hlinka odjel z Ústí do Hodonína, kdež mu přá-
tele domlouvali, aby vězení nenastupoval. Všecko
marš . . . Hlinka vypravil se na trnitou cestu
v průvodu dr. Kolíška a P. F. Váňy. Veliký dav
loučil se s mučedníkem. V Marchsku rozloučil se
dr. Kolíšek s Hlinkou; bylo lze předvídati, že by
při další jízdě byl vykázan s uherské půdy. Ještě
v poslední chvíli daly se pokusy přemluvit Hlinku
k návratu. Proti závažným důvodům však statečný
trpělivé uváděl houževnatě svoje protidůvody: mu-
žská a slovenská čest káže mu nelekati se útrap;
chce osvědčiti důslednost mezi svými slovy a skut-
ky; theorie a programy mají býti potvrzeny skutky
a utrpením; lid slovenský dává životy za rod
svůj, jeho víra v čistotu a statečnost charakterem
nesmí býti otrávena . . . Nemožno přý jinak —
Tedy 30. listopadu o 8. hodině ráno vkročil do
tuhého vězení v městě pověstněm nesdravým
ovsuším Tam teprve chudak mohl přijímati gra-
tulace k svátku. Jenže vláda maďarská zapomněla,
že pomalu dusné ovsuší má i po celém Zali-
tavsku, a že na konec bude s ním k zalknutí
nejvíce Maďarům samým. Svoboda v poutech se
rodí. A čím více který národ při dobývání svo-
body zkusil, tím více v loutce si vážení dovede.
V XX. století pronásledování barcovníky za svo-
bodu způsobem tak záštipným, tak krutým, jest
hrou velice odvážnou. A všem těm, kteří uplíně
o svobodu národů usilují, jest aspoň více jasno.
Nyní žádné maďarské výmluvy před vzdělaným
světem nepomohou. A Maďari budou již poučení
dějinným vývojem, že všechno má svoje meze. Svo-
boda vatane v Uhrách zase, jako vatala v jiných
zemích, které ještě dle despotismem byly ovlá-
dány. — Vzpomínejte, pamatujte na mňa! prosl
Hlinka při loučení. — Nezapomeneme, vždy bu-
deme mít před očima tvůj krásný příklad, bratře
milovaný!

**Jak to vypadá v městě ovládaném
„klerikály“.** Rozpočet Vídně na r. 1908 vyka-
zující vydání 58,069.990 K honosí se prelimino-
vaným (předem rozpočteným) přebytkem 418.140 K.
Městské dráhy, elektrárny a plynárny nesou města
čistého na 14 mil. K. Kasovní hotovost obnáší
rovněž na 14. mil. K. Ve vydání je preliminováno
na stavbu nových škol 3 mil. K., na rozšíření elekt-
ráren, plynáren a dráh městských 15 mil. K., na
drahý vodovod 16 milionů K., na úpravu platů
městských úředníků 830.000 K. atd. Za křesťan-
sko-socialist. vlády skvěla Vídeň obrovsky. Při-
tom málokde městští úředníci a jiní městští funk-
cionáři jsou tak dobře placeni jako ve Vídni. Není
tedy starosta Dr. Lueger spáčečkem. — Zato
pracovníci protiklerikální! přistupují ke kulturní
práci s velikými kritikem, s lesklými frázemi; do-
vedou vymáhati pro svoje zájmy hodně subvence
a — naposledy miserie a větší dluhy. Aby pak
nemotornost hospodaření příliš neblá do očí, od-
vrcí, se pozornost poukazováním na církevní jmění,
které přý se musí skonfiškovati; pak přý bade lépa

Ovšem že by to duchovenské jmění bylo zas brzy stráveno bez valného prospěchu, bez zmenšení bídy — jak to vidíme na Francii.

Všeobecné sdružení křesť. dělnictva (ústředí v Hradci Králové) udělilo za listopad podpor: v nemoci 509 K 21 h (letos již 7052 K 38 h) — v nezaměstnanosti 15 K 71 h (letos 985 K 86 h) — pohřební 20 K (letos již 311 K 46 h) — mimořádné 5 K (letos 64 K) — cestovní 164 K 93 hal. Celkem bylo letos členstva vyplaceno na podporách již 8578 K 63 h. — Stálý vzrůst „Všeobor. sdružení“ jest potěšitelným zjevem ve straně katol. lidu. Jen samostatnou kř. soc. odborovou organizací dělnickou dá se obmeziti vliv soc. demokracie mezi dělnictvem a získati pevná základna pro zdravou politiku kř. soc. v otázkách dělnických. Musí býti naší snahou vybudovati v každém místě odbočku „Všeobor. sdružení“, jinak dělnictvo bude stále nepřístupným pro idey křesťansko sociální!

Vzrůst církve katolické ve Spojených Státech. Žádná země misijní nevykazuje tak rychlý poměrný vzrůst a rozkvět církve katolické, jako Spojené Státy. Dokazují to čísla posledních desetiletí. Roku 1837 byl ve Spojených Státech 1 arcibiskup a 11 biskupů. Malý zástup 390 kněží působil mezi věřícími po různou bydlíci. Jedinou arcibiskupskou rezidenci baltimorskou obýval arcibiskup Eccleston. 72 kněží bylo celkem v diecési. Jak píše Filadelfia se 40 kněžími, New York s 44, Boston s 24, Detroit s 22, Cincinnati s 21, Vincennes s 15, St. Louis s 47, New Orleans s 31, Mobile s 10, Charles s 20 a Bardonia s 41 kněžími. Celkem bylo 300 koatelů, 14 kolegií pro mladé muže, 30 akademii pro mladé dámy, 37 d. brošinných ústavů. Dominikáni měli klášter v Kentucky a druhý v Ohio, Jesuité koleji v Kolumbii a noviciát v Marylandu, koleji a noviciát v Missouri a koleji v Kentucky. R. demotoristé měli svůj dům v Ohio, Vincenciáni kněžský seminář v Missouri, Sulpitiani seminář a koleji v Marylandu. Ze ženských řádů byly zde Ursulinky, Karmelitky atd. Měly 12 klášterů a vychovávacích ústavů v 9 nebo 11 diecéstech. 7 týdnů — byly všechny katolické noviny. — Dnes, po více než půlstoletí, jest ve Spojených Státech 14 arcibiskupů, 89 biskupů, 11.136 kněží svátých, 3988 řádových kněží. Kostelů jest 12.148. V 66 bohosloveckých seminářích jest 6697 studentů. Katolických koleji pro mladé muže jest 198, akademii pro mladé dámy 678, farních škol 4384. Ve všech těchto ústavech jest 1.096.842 chovanců. Ve 255 sirotčincích jest odstavováno 40.588 sirotek, a 942 dobročinných ústavů má péči o 266.175 osob. Po- drobné statistiky katolíků z r. 1837 doud nemáme. Dnes jest ve Spojených Státech 16.000.000 katolíků. I katolická literatura dospěla k otáslitelnému rozvoji. Rozkvět církve katolické jest v této zemi sájeté za tak krátký čas zjevem velmi potěšitelným. Amerika dokazuje výmluvně, že církev katolická jest dřevem zeleným, že dovede žiti a šířiti se i bez státní podpory. Ustane li se někde na zdravém kmeni církve jedna větev, vypučí na jiném místě nadějných větví několik.

Pro koho vlastně bylo „vyvlastněno“ církevní jmění ve Francii? Francouzský časopis „Correspondent“ píše: V klášteře ve Versailles byla k vyplacení pohledávka 600 fr. Součástí útraty šinily však 7000 fr. V Niantu při prodeji Karmelit- ského kláštera nasákáno o 2000 fr. více útrat, než byla odhadná cena kláštera. Jistý likvidátor měl pro- dat 27 klášterů. Stránil za ně 3.710.000 fr. Při tom nadělal o 65.000 fr. více útrat, než bylo povoleno. Kapucinský klášter v Aixu, odhadnutý na 190.000 fr., prodán za 35.000 fr., Sacré Coeur v Marceille, odhad- nutý na 1.235.000 fr., prodán za 69.000 fr., klášter Jesuitů tamtéž, odhadnutý na 1.451.000 fr., prodán za 34.500 fr., klášter Školních bratří v Paříži, od- hadnutý na 18.000.000 fr., prodán za 329.550 fr. — Co z toho všeho tedy bude mít chudý francouzský lid? Francouzští advokáti a šidlovští boháčů mnozí si spokojeně ruče. A sбудe-li něco přece, vědyt vláda francouzská potřebuje mnoho na svýšené pořádky vojenské. V Rakousku za doby josefinské, v Německu a v Itálii ušlo se též skonškovavého jmění církve: mnoh k údelům vojenským; chytří lidé pochodili při kápi movitého majetku velmi dobře. A chudý lid? Němci z toho nic.

Škola moderní slavnost. Zcela div vzoru etříbné svatby oslavovala v petříské společnosti va- lice známá dáma svýj „etříbný rozvod“. Vystrojila svým přátelům a příbuzným nádhernou hostinu a se- mlicma očima přijímala blahopřání hostů. Této při- láčivosti poučil poslední rozvedený její manžel k malé zlemyslnosti a poslat jubilantce, drahocenný dar, na památku mnohých šťastných chvil jež mu bylo do- přáno prožiti — bez ní!

Nový způsob konzervování vajec. Čerstvá vejčka vloží se na 15 minut do vlažné vody 25° C, uložená v pytlíku, na síť neb v košíku. Oči- štěna pak se ponoří v téže obalu na 5 sekund do vařící vody a pak rychle do studené vody, aby rychle zchladla. Na to se vejce na vařičku osuší a ihned vloží do suchého popela dřevěného, drti rašelinné, Fe- zanky neb otrub pšeničných a uloží do suché, nepro- mrazivé místnosti. Dále než 5 sekund vejce nesmí býti ponořena ve vařící vodě, neboť jinak bílek se zkaší. Vejce takto upravená vydrží více než pět roků a jsou tak chutná jako čerstvá.

Hnuť na poli nikdy nenacházíme v ma- lých kopečkách. Buď vyvezený hnuť ihned rozhodme a pokud možno seorjme, anebo rozhosený nechajme pod sněhem, ale seorjme i ten, jakmile se naschytne mraza. Jinak v sněhu hnuť vezme na pole asi do prostřed posevku. Hnuť se urovná, ušlape, podle možnosti posype superfosfátem nebo moučkou rašeli- něnou a pak hlínou obkloďa pokryje. Při orání dobjeme, aby hnuť se nedostal hluboko do spodiny, neboť se tím zničí ony bakterie, jež hnuť činí tak užitečnou.

Nepasme dobytek na louce a osení v je- seně. — Zvlášť pasení: pasení v jeseni je velmi škodlivé, neboť dobytek v jeseni pasením ztrácí sílu a zdravení.

a osení. Dobytek mnoho rostlin sašlape, ve šlápějích se hromadí voda, v níž sahávají tray rostlin. Mokrá ploe studená způsobuje choroby ústrojí sašivacích, a nepohodou trpí dobytek i pasák. Tož pryč s takovou pastvou.

Krmení koní jetelem, zvláště mladým, nerozkvetlým se nedoporučuje. Zejména však studená, mokrá a svaďlá jeteleina je velmi nebezpečná. Způso- buje netoliko šfrku či koliku, ale i jiné choroby z toho povstávají a koně oslabnou. Ani oves přidávaný nepo- máhá, protože odchází z těla neztrávený. Lépe učiní hospodář, když krmí směskou jetele-travnou anebp dobrými travinami, kdežto jeteleinu nechá usušit a tím získá výtečné krmivo. Za krmivo zelené hodí se smě- šenina vikve, oves a ječmene. Vikve má býti tak vy- spálá, až má lusky a zelená zrna. Též aeradela po odkvětu se dobře hodí.

Přílohy. K dnešnímu číslu našeho listu přiložen je obrázkový vánoční seznam Singer Co., akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Král., obsahující doporučení její výtečných, co užitečný vánoční dar zvláště se hodících původních Singe- rovyých rodinných šicích strojů. — Příkladáme též reklamní list velice solidního velkosázvu V. J. Špalka, doporučující přílohu tu bedlivě pozornosti.

(Zasláno).
Ot. firmě
Ladislav Kasal,
vřoba gramofonů a hudebních nástrojů
v Litomyšli.

Vámi mně dodaný gramofon mi působí svojí skvělostí výpravou a neobyčejně čistou reprodukcí takovou radost, že vzdávám Vám tímto nejvřelejší díky za tak vzorné obstarání a doporučuji Vaše vý- robky každému, kdo se chce dobře pobaviti za levný peníz.
S úctou veškerou

Jindřich Dudek, farář v Mladobčově.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča- sových Úvahách“, již sepsal

dr. František Reyl.

Jadný, obsažený spis ten způsobem pontávním a populárním poučuje, proti jaké „volné“ myšlence dlužno se stavěti. Vysvětluje markantně nedůslednosti a chytráctví „volných“ myslitelů deterministů, boj po- hlavárů „Volné myšlenky“ proti náboženství vůbec. Pisatel probírá velmi zajímavé volnomyslitelské pra- vidla o autoritě rozumu a „humanitním náboženství“, poukazuje na nendřitelná dogmata těchto myslitelů, oděluje, jak málo dbají títo skutečné vědy, až stále se jí vychloubají. V brožuře vytčeno, jak málo může náš národ čekatí od tohoto mezinárodního sdružení; právě, nendřavé ošle Volné myšlenky postaveny zde do náležitěho světla.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 32. Cena pouze 5 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí
administrace „Časových Úvah“
v Hradci Král.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. listop. 1907
1 ol pšenice K 18:00—19:40, šita K 17:80—17:80, ječme- ne K 11:30—12:00, prosa K 12:00—00:00, vikve K 14:—
—, hrachu K 22:00—, oves K 7:00—7:80,
čochy K 36:—00—, jahel K 22:00—00—, krap K
22:00—42:00 bramborů K 3:20—3:80, 1 hl jeteleového
semene bílého K 136— ruského K —00— se-
mínka červ., 91:00—110—, 1 hl. jeteleového —
máku K 45:00—, laského semene K 19:—20—, 100
kg žitných otrub K 15:00—00—, 100 kg pšeničných
otrub 14:00—00—, 1 kg másla čerstvého K 2:00
—2:24, 1 kg másla převařeného K —00—,
1 kg másla vepřového K 1:76—1:81, 1 kg tvarohu K
0:28—0:33, 1 vejce K 0:07—0:08, 1 kopa okurek K 0—
0:00, 1 kopa salát K 3:60—6:00, 1 kopa kapusty
K 1:00—2:00, 1 hl cibule K 4:00—4:40, kopa drob
seleniny K 1:00—2:00, 1 pytel mrkve K 1:40—1:60,
1 bečka hrůšek K 0:30—00—, 1 bečka švestek
K 0:0—0:0, 1 hl jablek K 6:00—10—. Na týd. obilní
trh v Hradci Králové dne 30. listop. 1907 odbývaný
přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 606 hektol., šita
429 ječmene 505, oves 376, prosa 6, vikve 9, hra-
chu 10, čochy 10, jahel 18, krap 6, jeteleov. semínka
11, laského semene 6, máku 7. — 2.) Zeleniny:
salát 106 kop, okurek 0 kop, kapusty 50 kop, cibule
30 hl, drob. seleniny 90 hl, mrkve — hl,

brambor 160 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek
35 hl, hrůšek 6 hl, švestek beček 0. — 4) Drob.
dobytky: vepřů 29 kusů, podvinčat 333 kusů, kůsů
0 kusů.

JESLE,

JESULÁTKA

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE VKUSNĚ,
SOLIDNĚ A LEVNĚ.

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1868.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Káva, vino, lahůdky.

Leopold Krška,
Hradec Králové.

Přijetí za nejmenší poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatý

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měketa,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškerý dosavadní 4 1/2% vklady

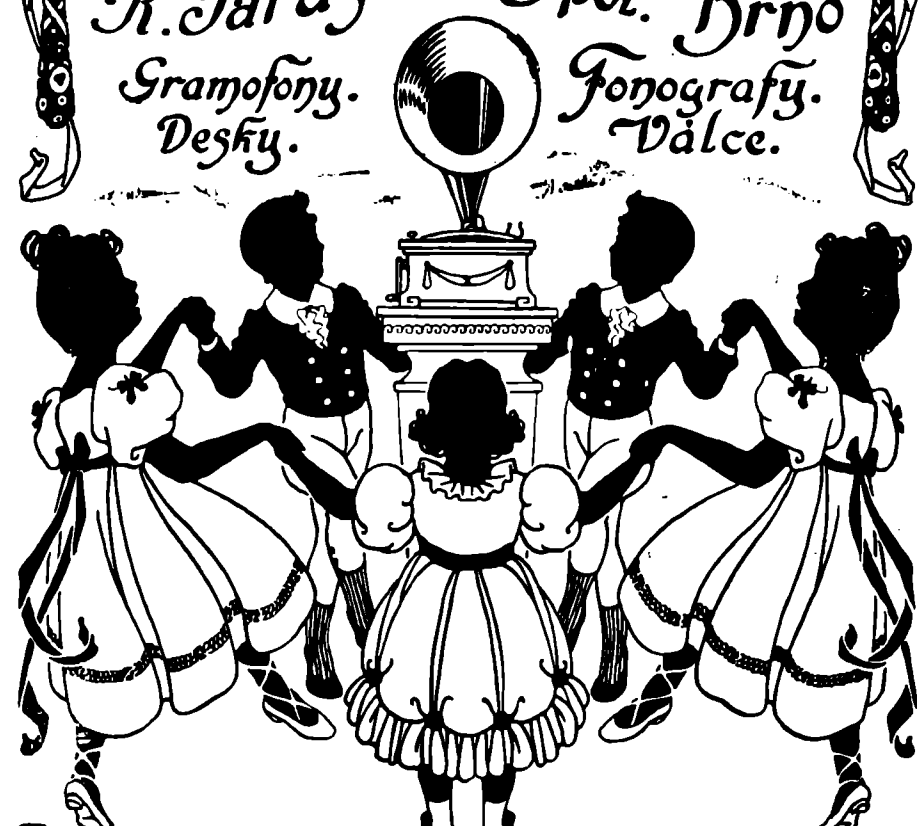
4 1/2%

dnem 1. října t. r. počínajíc.

Záruka obce, poplatníků a spořitelny.

Ztráta jakákoli v úplné nemožnosti.

K. Jaružek & Spol. Brno
Gramofony. Fonografy.
Desky. Válce.

Pokojík hledám v Pražském Předměstí
pro svob. pána od obchodu.
Leak. nabídky s plným udáním platu pod zn.
„Zvláštní vchod“
Hradec Králové—II.
obyčejn. zaopatřením s celým
post. restante.

Jos. Kieslich v Hradci Král.,

závod umělecký a papírnický,
doporučuje

Madony a Krista,

obrazy a zrcadla všech možných
druhů, moderní rámce, sochy, sto-
jany na fotografie a nejružnější

dekorační
a umělecké
předměty.

Výroba rámců a sarámo-
vání obrazů ve vlastní
dílně.

**Nádherné dárky.
a vhodné dárky.**

Veškeré
zboží papírnické,
psací a
kreslicí potřeby.

Skvostná alba a památ-
níky, kassety dop. papírů,
modlitební, obchodní a
obrázkové knihy.

Hry, kalendáře,
a vše do oboru toho spadající zboží.

Největší výběr dopisnic.
Velký výběr, levné ceny
a vždy solidní obsluha.

**K
VÁNOCŮM**

jsou nejužitečnějšími dárky

SINGEROVY

šicí stroje,

jež koupiti lze ve všech našich krámech
s tímto znakem.

SINGER Co.

akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové,

== Jiřákova tř. 270. ==

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rozšiřujte!

Katolickým jinochům - spolky katolické.

Sepsal P. M. Voňavka.

Vyšlo v Čas. Úvahách jako sešit 9. a 10.

V době, kdy nám hledí uvatí mládě strany
nepřátelské, jest poselství o důležitosti katol. spolku
mládeže nejen časové, ale i velice nutné.

Stran 66.

Cena 16 hal.

Při hromadných objednávkách značná sleva.

Objedávky obratem vyřídí

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Poděkování.

Za láskyplné důkazy srdečné soustrasti, které nás z blízka i dále došly za příčinou úmrtí našeho vrononě milovaného
bratra, švegra a strýce, důst. pána, pana

Ph. Dra. a Th. C. Františka Malečka,

prvního kaplana u sv. Mikuláše v Praze III., lektora vlastiny na české universitě, bývalého ředitele rakouského hospice
v Jeruzalémě, správce kláštera v Ohotěšově, katechety na čes. i něm. gymnasiu na Smíchově a ob. škole v Žižkově,
býv. kaplana v Postupicích, Nymburkách a u sv. Havla v Praze, translátora vlastiny při c. k. zemském soudu v Praze.
spisovatele mnoha vědeckých a poučných spisů atd. atd.

Zvláště za udělení sv. svátostí umírajícím a návštěvy v těžké nemoci místním duchovním dpp: Janu Noskovi, faráři v. v.,
Ot. Radoušovi, faráři a Jar. Procházkovi, kaplanu, jakož i p. MUDru Jos. Plaňanskému, lékaři ze Žamberka, za uznáníplně
léčení v nemoci, vyslovujeme tímto hluboce cítěný, **nejvděčnější dík!**

Vronoucí díky zavázání jsme všem vldpp. duchovním, kteří se pohřbu zúčastnili i s farním duchovenstvem, v čele majíce
vldp. vikáře a osob. děkana V. Hlavsu z Rokytnice, který právo vedl, měl dojemnou řeč před rakví o životě a zásluhách
zesnulého a pohřeb vykonal.

Sl. místnímu sboru učitelskému se školní mládeží a hudbou, s p. říd. učt. Frant. Rajholdou v čele, sl. ob. zastu-
pitelství s p. Václ. Brunou, purkmistrem a maj. zlat. zásl. kříže v čele, sl. sboru dobrov. hasičů s velitelem p. K. Kapounem ml.,
sl. sboru c. k. voj. vysloužilců s předsedou p. Kl. Venclem, sl. živnostenskému spolku s předsedou p. Janem Kopeckým.

Dále vrononě děkujeme za zvláštní projevy soustrasti všem příbuzným, přátelům a známým, zejména p. Jos. Vitečkovi,
říd. učt. v. v. a maj. stříbrného zásl. kříže s korunou, sl. Fridrychové, ind. učt. v. v., p. Th. C. P. Hrončovi, kaplana u sv. Mikuláše
v Praze, p. inženýra Pr. Fridrychovi z Prahy, nejđ. Biskupské konsistoři v Hradci Král., zvláště vys. důst. pp. Dr. Al. Fryčkoví
kapit. děkanu, a Ant. Pogertovi, kanovníkovi, vesel. fakultě filosofické v Praze, a to zvláště p. profesorovi Niederlovi.

V NEKOŘI, dne 2. prosince 1907.

Rodina Malečková.

Školská hlídka.

Ptá M. C.

Lesní školy. Několik spolků v Lubeku spojilo se za účelem zakládání lesních škol, jež mají býti připojeny k trvalým ústavům pro zotavení v lesích.

Zemská komise pro ochranu dětí a péči o mládež. Užší komitě českého odboru za předsednictví vicepresidenta c. k. s. ř. pana Zabuscheho takto se ustavilo: Místopředseda: c. k. okr. hejt. JUDr. Frant. hr. Thun-Hohenstein; pokladník: p. JUDr. Ed. Baštyř, zástupce téhož: c. k. školní rada Jos. Šauer z Augenburka; zapisovatelem vládní rada Er. Bílý a jeho náměstkem zemský insp. Jar. Sobičko. Českého odboru došlo na darchech do 15. listopadu t. r. 20.361 K 95 h, z toho na příspěvcích od škol 11.396 K 44 h. Dv. rada dr. Dvořák a dr. Max Lederer uvolili se o otázkách, týkajících se komise této, přednáseti.

Apoštolát modlitby. Na státním gymnasiu ve Feldkirchu professor dr. Jakub Felder založil jakýsi druh spolčování pod jménem „Apoštolát modlitby.“ Koncem minulého roku školního snahou velmi chvalitebnou zmíněného profesora byly členy tohoto studentského sdružení více jak dvě třetiny všeho žactva gymnasijského. Jméno sdružení samo sebou vysvětluje jeho účel. Dle stanov členové svým přistoupením zavazují se k určitým denním modlitbám a nejméně jednou za měsíc že přistoupí ke stolu Páně. Studenti zaučují se takto životu křesťanské-katolickému, seznamují se s užším i širším nepřitelem našeho náboženství, učí se čelit všemu, co víru snižuje a deptá. Tak za pomoci rodičů vychovávají se muži pevní a neslomní u víře i charakteru. Stálo by za pokus něco podobného zaříditi i u nás.

Studium řeči v cizině. V Prusku těm učitelům, kteří studují nebo studovali si přejí řeči cizí (francouzštinu, angličtinu) v jejich přírodních oblastech, udělí se šestiměsíční dovolená.

Zoufalé poměry ve školství bukovinském. Letos jest v Bukovině 293 učitelů a učitelek bez zkoušek maturitních a způsobilosti. Na škole v Mihově učí vesměs učitelé a učitelky bez normálního vzdělání. Ze 1749 v Bukovině působících učitelů jest 556 výpomocných t. j. 31.8%! Stále a stále dostavuje se před zkušební komisí do Černovic ročně sotva 50 kandidátů a kandidátek, kteří kurs ručních prací, nebo několik tříd gymnasia absolvovali nebo dokonce jen obecnou školu „vystudovali“!

V Olomouci a Praze chystají se založiti katolický ústav učitelů. V Olomouci bude asi v době brzké zařízen. Starost o to bude míti spolek: Maticе Cyrillic-Methodějská.

Hry na školách badenských. Vyšší úřady školní v Badensku hodlají na všech národních i středních školách a na ústavech učitelů zavést obligátně jedno týdenní odpoledne pro hry.

O knihách. Kterýsi Američan vypočetl, že ve Spojených Státech jest 420 millionů knih v soukromých knihovnách, 150 millionů u spisovatelů, učenců a vynálezců, 60 millionů u knihkupců, 50 millionů v knihovnách veřejných a 20 millionů ve školách. Pro západní Evropu napočítal 1800 millionů, pro východní 460 millionů. Ostatním třem dílům světa přidělil 240 millionů knih. Nejrozšířenější knihou jest Bible.

Laciné knihy. V Lárú (v Badensku) vydalo místní knihkupectví a rozšiřuje za dva fe-niky knižky s Schillerovou „Pisní o zvonu“, nebo se dvěma balladami Goethovými nebo Uhlandovými. — Nešlo by něco podobného u nás zaříditi? Snad p. Kočí by návrh mohl promyslet. — Kathreinova továrna na sladovou kávu přibálňuje k výrobkům svým úhledné knižky, jež opatřeny jsou slavným obrazem některého básníka německého, jeho životopis a výňatek z prací jeho pěkně doplňuje celek. Pan Vydra i Kolínská továrna mají zde vděčné pole k následování.

Burské děti v německých školách. Z jižní Afriky docházejí zprávy, že Burové, kteří dříve o němčině ani slyšeti nechtěli, nyní se zvláštní láskou všimají si německých škol. Tak ve vládní škole ve Windhukru jest tou dobou polovička žactva národnosti hollandské.

Přítel školství. V Paříži věnoval G. A. Com-mercy 4 milliony franků na účely školské.

Škola a rodiče. Zajímavou noticku přináší strasburský časopis „Gute Bote“, vypisuje úsloví, jimiž přivítal trutnovský učitel rodiče, kteří nově žáky mu přihlašovali. Říkává: „Sám táhnouti nemohu, musíte pomoci táhnouti i vy! Pomůžete-li táhnouti, nesmíte táhnouti do zadu, když já táhnu do předu.“ Když rodiče svého potomečka přechvalovali: „Lepší dítě nevychované než převychované.“

Polévkové ústavy zakládejte a podporujte tuto instituci školní všude všemožně. Bůh bude vaším odplatitelem. Pamatujte na slova Spasitelova: „A kdo by přijal jedno takové pacholet ve jménu mém, mnoh přijímá.“

K vřelému dni učitelstva vřelakouckého.

Německo-nacionální korrespondence rozeslala v minulých dnech na německé krajinské listy vyhlášku, týkající se všeučitelského dne 2. t. m. ve Vídni pořádaného. Německé učitelstvo napadeno jest v tom letáku, že připustilo jiné řeči (českou, polskou atd.) na oně schůzi. Prohlašuje toto za zradu na národě německém. Německý učitel Viktor Lischka však odpovídá, že kdyby nebyl učitelem, „rozšlapal“ by pořádně toho „vlastence“ z německo-nacionálních kruhů.

„Hnětení“ lebek tupých žáků. Při společné schůzi zdravotní rady a Občanského klubu v Pittsburgu přetřásán byl plán, jakým způsobem přeměnění by mohli býti tupí a špatně chápalí žáci na školách v premianty. Předpovídá se, že během několika roků nebude na pittsburských veřejných školách ani jednoho tupého a špatně se učícího žáka. Tajemství této přeměny nespočívá prý ani tak v upravení mozku, jako spíše v lebkách dětí. Připadne tedy hlavní část příští výchovy rukám lékařů, kteří hnětením lebek jejich na žádoucí formu mají uskutečniti dlouho hledaný trychtýř učnosti. Plán schválen byl sice většinou přítomných, ale ostatní perným způsobem brousili svůj vtip o lebky pánů kolegů, které prý by také snesly důkladného hnětení expertních lékařů a ranhojičů, není-li už pozdě. — To by si vydělali maseteri peněz!

Kulturní hlídka.

(3) **Liberální reformace.** Jak dlouhý čas svolávaly svobodomyšlné polnice své vřné, aby tito očistili český život od „nevlasteneckého a zneuznávajícího vlivu klerikálního!“ Jezdilo se na všech stranách hlásati, že nadšené a obětavé vlastenectví a charakternost nutno obroditi na základě, jež Hus položil. A výsledek všech těch frazí? Všimneme si, jak vysoc postavení mladočeši — zvláště v Praze horlivě se starají o rozmnožení svých statků vezdějších, jak se pachtí po tučných sinekurách, jak dávají přednost prospěchu vlastnímu před dobrem obecným. — A na Moravě? Samy svobodomyšlné „Hlasy z Hané“ (vycházející v Prostějově) nyní napsaly: „Obchodní povaha a obchodní cíl vůdčího českého tisku, sledování zájmů a prospěchů osobních nikdy posud tak zřejmý u vůdčího tisku českého nevystoupilo na jevo, jako v době přítomné.“ A dále: „Vpluli jsme do nejšpinavějších proudů osobního potírání a to zásluhou živlů opozičních. Jaké květy ještě z toho vypučí, toho nyní nemůžeme domyslet, jameť teprve na začátku této vražedné epochy. To však třeba už nyní otevřeně říci, že politickou opozici českou nevedou dnes zájem národa a jeho prospěch, nýbrž citlivost několika jednotlivců a ohledy abonentní několika listů. Toho nezakryje žádný křik, žádné osočování osob a směrů dnes vyhlášených za škůdné. Výsledky rozhodují. Posavadní výsledky opoziční a obstrukční politiky české byly květem, který opadá, nedav ovoce.“ — Poznání to přichází ovšem hodně pozdě. Místo slibované společenské reformy — křesťanství, slavomam, závist. Místo očisty hodně mnoho bahna, které musí nyní zvolna odklízeti strana ta, která byla způsobem nejhrubším napadána.

(3) **Na křídlech osvěty a idealismu.** „Osvěta lidu“ dne 23. listopadu píše doslovně: „Hradec Králové má atrakci prvního řádu: boj pekelných kozlů s nebeskými kozami. Oba nepřátelské tábory mají výtečné vojevůdce. Pekelné kozly vedou tři vůdcové akademického gradu; v čele nebeských koz jest pánové milí, velice bojovný, černý nebeský kozel. Nebeské kozy mečí v „Obnově“ a ve „Štítě“, pekelní kozlové nebeskou faunu zase potírají v „Osv. lidu.“ Boj zplozenců pekla je předem ztracen, protože od jakživa mocnosti nebeské nad pekelnými vítězily.“

Po přečtení těchto „kulturních“ řádků hned jako bychom byli slyšeli ozvěnu z úst vychovanců Masarykových: „Cha, cha, cha! Tohle je přece koření.“ — Ovšem takové ulehčitelé psaní nijak nebude překážeti „Osvěte lidu“, aby zas hrzy mluvila o „špinavém jazyku, chrlení a slintání“ — „Obnovy.“

Shora uvedená ukázka „vážné kulturní práce“ jest tím pozoruhodnější, že hrubci, kteří se nemohou dočkat, aby i jim dával katolický tisk sprosté přezdívký, otisknou na svoji adresu potupný název sami. A Hajn jim to přijme. Snad se dá nyní katolický tisk svěsti, aby je také tak tituloval...? A pak se napíše v „Osvěte lidu“: „Však vy nadáváte taky.“

A protož, rodiče, jen svěřte zušlechťení a vzdělání svých dětí takovým pokrokovým vzdělancům! Pryč s jeptiškami, které nemají tak valnou zásobu kořeněných, statečných výrazů, jako pokroková družina! Lidé, kteří v tisku sami sebe tak nádherně titulují, mají

zajisté znamenitou kvalifikaci k vzorným titulaturám lidí jiných. — Vážná kulturní práce! Tiskové výhony vyšší, nadkřesťanské morálky!

(3) **Přehánění tenorů.** Již tolik smutných příkladů — bezcharakternosti vynikajících českých umělců! Zvláště tenoři, vynášení kritikou, hýčkaní národem jako polobozi, odměňují se vlastní krvi bezcharakterním útekem, porušením právoplatné smlouvy k vůli získání vyšší gáže, ač se jim přece u „Nár. divadla“ příliš bídne nevede.

Nyní vyznamenal se p. Mařák znovu láskou k povinnosti, láskou k národnímu institutu, který jeho jméno povzněl. Dostal dovolenou, kterou trávil v Paříži; žádal správu „Nár. divadla“ o prodloužení dovolené, načež mu bylo odpověděno, že jest jeho přítomnosti v Praze nezbytně potřeba. Nato odpověděl Mařák, že si musí za každou cenu zajistiti budoucnost i mimo „Nár. divadlo“; prý jeho umění v Praze bylo podceňováno, on chce míti na zřeteli v první řadě své zdraví a pak teprve prospěch Nár. divadla. Nebude-li dovolená prodloužena, nechť na něho již správa divadla před novým rokem nepočítá. — Nové vyzvání, aby konal svoji povinnost. A zase odpověď: zdraví a budoucnost, draždění a štvání (!) obecnstva proti pěvci. — Tu správní výbor byl nucen na vlasteneckého pěvce podati žalobu pro porušení smlouvy.

Pěkný úkaz ve smetance české společnosti! Ten muž, který představuje na jevišti národní hrdiny, nejspíše se vymlouvá, aby se nemusil vrátiti — do vlasti; dokazuje svým nepěkným odporem méně charakternosti než prostý, udřený dělník, který pro svoje idey jest hotov obětovati poslední groš. A jaká pýcha v hradi takového aristokrata, když se mu podaří prosaditi vlastní justament! Až sezná ten český lid, jak před takovým vítězným lvem správa divadla div na kolena neklesá, jak ho snažně zpět volá — pak bude v Čechách ještě vzácnějším; bodří potomkové rytířských husitů před jeho majestátem budou míti respekt ještě větší.

Proč teprve v poslední chvíli, když správa těžko mohla zjednatí nápravu, začal Mařák „vysvětlovati“? Proč neřekl již dávno dříve, nač se může „Nár. divadlo“ připraviti? Proč jen nechával při odchodu svém správu v mylné domněnce, že v pravý čas charakternost se vrátí? Vždyť přece věděl, co to pro celý ensemble znamená, jestliže z velikého stroje divadelního personálu náhle jedno důležité kolečko vypadne. Odřekne-li někde samostatný virtuos svůj koncert, to není ještě zvláštní pohromou. Ale uvede-li tenorista do rozpaků a do zmatku sta herců, to již jest věru rána veliká pro vlastenecký dům a dělá to špatnou reputaci umělecké obci české před cizinou. Jak vynikali povahou svojí nad Mařáka ti prostí pan-tátové, kteří na stavbu „Nár. divadla“ obětavě platili! Nevěděli, jaká ozvěna po čase z téhož domu dolehne k sluchu jejich.

A naše národní společnost? Sem tam nějaká skromná výtka v novinách — a dost. Až se Mařák vrátí, budou ho noviny vítati s potleskem zase. Ale — nezbýnn-li u nás ještě dosud smysl pro charakternost — mělo by se odpověděti na takovou nedůstojnou hru zcela jinak.

Na katolíka troufá si oficiální vlastenecký tisk každou chvíli. Že se odhodlali profesori učiti na katolickém gymnasiu, že katoličtí rodiče vodili do téhož ústavu své dívky — už náramný poprask, jako by se měl tím národ rozpadnouti. Už prohlašován velikým křikem a surovými nadávkami národně-společenský bojkot na profesory i rodiče. Ale vůči Mařákovi a jiným tenorům, kteří ranili národní cit v místě tolik citlivém, ozývají se pouze ostýchavé výtky — anebo se tlumočí hluboký zármutek, že takový rytíř neráčí nás obmysliti milostivým návratem.

Podivně se odvědují národnímu institutu ti, kteří by měli býti vzhledem k svému vynikajícímu národnímu postavení a vzhledem k nadšeným ideám, jež uměním svým tlumočí, pravými vzory obětavých vlastenců. Ubohý Kajetán Tyle, kdo to všechno přejímá v národě tvůj odkaz! A „husitští“ vlastenci snesou již pomalu všechno.

Nové ukázky socialistické vzdělávací a podpůrné práce.

Dle zprávy „Politik“ nadávali českým agrárikům socialisté ve sněmovně „chrapouni“, „hřbeti“. Zdaž se odváží agrárikové tak statečně proti těm hrubcům vystupovati, jako vystoupili proti dr. Myslivcovi? Stojí za poznámku, že agrárik Starostík kázal voliti socialisty jménem

„kultury.“ Proč nejednou tak laciné „pomáhání lidu“? Vždyť neodvislý socialista Starck tentýž den 28. m. m. poukázal v parlamentu na to, že v socialistických podnicích životní potřeby o nic laciněji se neprodávají než v ostatních a že tyto podniky založeny jsou také za pomoci „měšťáckých“ peněz.

Mezi italskými socialisty vypukl vážný boj. Rozstoupili se na dvě strany, jež se prudce potírají. Katselským přívržencům Ferriho odpovídá „Protesta umana“ ironicky: „Jest mezi socialisty demokraty italskými hodně lidí chytrých a dokonce velmi chytrých. Zuám mnohé pány mezi námi, kteří stojí na ramenou chudých dělníků a při tom berou měsíční plat, který jest větší nežli plat královského prokurátora. Jsou ve straně soc.-demokratické lidé tak chytrí, kteří dva, tři, čtyři, pět služebních platů — placených stranou — sami vybírají, jako ředitelé denníků, jako tajemník dělnické komory, agitátor, cestující umantorie, dělnický inspektor, dopisovatel „Avanti“ a tak dále. Dohromady vynášejí tyto úřady jednomu člověku 500 lir; a tento obnos otřásá revoluční náštskými ideami příjemců a činí ze sociálního demokrata konservativního měšťáka, který se bojí, že poctivé dělnické hnutí zbaví ho bezstarostného života.“

V Pešti zastřelil se klempířský pomocník Ludvík Komár. Učinil tak následkem brozné bídy, do níž uvržen byl bojkotem rudých soudruhů. Nechtěl se zúčastniti stávk, proto byl bojkotován a po čtyři měsíce byl již bez práce.

Literatura.

Praktické promluvy k mládeži v příkladech pro celý školní rok. Seřadil a konal František Jirásko, katecheta měšťanských škol v Novém Městě n. M. — V Olomouci 1907. — Nakladatel R. Promberger, knihkupec. Kniha obsahuje padesát osm promluv, jež vynikají jak názorností, tak srdečným tónem a vhodnými dolehkami praktickými. Z té příčiny doporučuje se přítomný spis všem katechetům škol měšťanských jako výborná pomůcka.

Nákladem V. Kotrby v Praze. P. A. Špaldák: Člověk a zvíře. Vzdělávací knihovny katolické sv. 43. Za 1.60 K. — Moderní katechismus s trochou pepře na porozumění. Napsal P. F. Blaták. Cena 14 hal. — Al. Dostál: Láska sourozenců. Ludmily, sbírky zábavné četby pro lid, roč. IX., sv. 6. Roč. předpl. na Ludmilu 2.20 K. — B. Brodský: Vesnické obrázky, část III. Sebraných spisů sv. IX. Seš. 120.—125. po 30 hal. J. Spillmann: Lucius Flavius, román. Seš. 4.—5. za 40 hal. — Český jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Řídí V. Müller. Roč. 13., čís. 1. a 2. Předpl. na rok 1 K.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. J. Klecanda: Prach a broky. Čís. 4.—8 po 30 h. Z Vilímky Humoristické knihovny. — Vinnou, rudý gentleman. Cestopisný román dr. K. Maye. Seš. 20.—24. po 32 hal. — K. Tóma: Garibaldi. Ilustrované dílo, líčí boje ital. národa za osvobození a sjednocení. Seš. 1. a 2. po 48 h.

Nákladem J. Otty v Praze. Kornatění tepen. Napsal dr. V. Mladějovský. Za 45 hal. — Než přijde lékař. Poučení pro nejširší kruhy v rozmanitých chorobách. Část 1. Za 60 hal. Oba spisky jsou jako čís. 76. a 77. Lidových rozprav lékařských, jež pořádá dr. L. Haškovec. — Al. Dumas: Patřáští Mohykáni. Obrazové knihovny Světozora seš. 19 a 20. po 30 hal.

Časopis katolického duchovenstva. Organ vědec. odboru Akademie křesť. v Praze. Redaktoři dr. F. Kryštofek, dr. J. Tumpach, dr. J. Podlaha. Roč. 48., seš. 9. S přílohou č. 4. „Litterae Slavorum theologiae.“ Nákladem knihtiskárny kníž. arcibiskupské v Praze.

Křesťanská cvičení nebo výklad velkého katechismu pro dospělé. Vypracoval J. Novák. Seš. 5. za 1.20 K. Nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Zbrojnice katolická. Spisy vydávané českou sekcí diec. komitátu v Č. Budějovicích. Kočné vycházejí 4 čísla. Řídí F. Svátek. Roč. 1., čís. 2: Manifestační sjezd jihočeských katolíků dne 29 září 1907 v Č. Budějovicích. Cena 25 h poštou.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. VI., č. 1. Ročně vychází 10 čísel nákladem R. Rup a v Pelhřimově za předpl. 6.60 K.

Serafinské Květy. Časopis terciářů československých. Pořádá P. J. Rubinger. Roč. VII., č. 2. Předpláci se za rok spolu s kalendářem „Sv. František“ 2.40 K u administrace v Olomouci.

Prérie. Román J. F. Coopera o severoamerické stepi. Seš. 1. za 24 h. Nákladem Hejdy & Tačka v Praze.

Náš Domov. Nejlacnější obrázkový měsíčník pro lid. Řídí J. Věvoda. Roč. 16., č. 10. a 11. Nákladem Jednoty Našeho Domova v Olomouci. Roční předplatné 4 K.

Kalendář na rok 1909 nákladem R. Prombergera v Olomouci: Humoristický kalendář „Ječmínek“, roč. IX. — „Vyšehrad“, roč. VII. Oba po 1 K. Odporučené hodné.

NÁBYTEK — A — KOBERCE

dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
nek dodávají spojené :
: továrny :

A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orli.

Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

Nejjasněji
a hlasitě
znějící

gramofony
a fonografy,
desky a válce,

nejosvědčenější
gasolinové lampy
a žárová tělesa

v hojném výběru a nejlev-
něji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

Tatínku, ==

== prosím Tě!

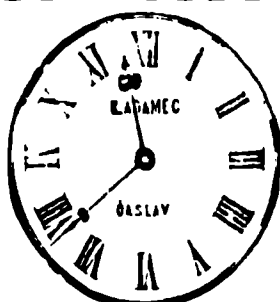
Kup mi k Vánocům

100 stereoskopických obrazů z celého světa s kukátkem a popisem K 7.—, bez kukátka K 5.— s americkým K 9.—, s mahagonovým K 11.—.

50 stereoskopických obrazů s kukátkem pouze K 4.—, bez kukátka K 3.—.

10 stereosk. fotografií s americkým kukátkem K 7.—. Dosud vyšlo 7 serií. Všechno 700 obrazů za K 26.—.

Fotografický umělecký závod Fr. Krátký, Kolín.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
na

svíce oltářní,
voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

cis. král. dvorní továrník

v Hradci Králové.

Ordinariátním listem nejdůstojnější Biskupské konsistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku 1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov. správám doporučen.

= Co =

dary ==

= vánoční

zavedl jsem

velké obrazy

i s rámem za

10 korun.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové. — Adalbertinum.

Vánoční
a novoroční
dárky, velice vkusné
a levné —

toiletní kasety
fotogr. aparáty

jakož i různé jiné druhy zboží do téhož odboru spadající koupí každý velice levně a solidně v známé

droguerii

Jana Vaňka

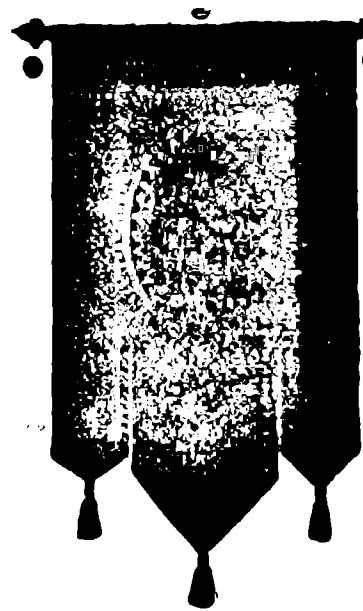
v HRADCI KRÁLOVÉ, proti Grand-Hotelu.

Nelekejte se

vydání, spojeného s výzdobou
vánočního stromčku. — Za
ceny značně snížené nakou-
píte překrásné svíčky, svi-
cinky a roztomilé kovové
osoby v závodě Josefa
Jelínka, mydláre na pod-
laží a přesvědčte se, že není
:: příčiny obávati se ::

:: drahoty. ::

První český katolický závod ve Vídni. František Ruber

Dřina ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,
VII o, Kaiser-
strasse 3, vedle La-
zaritského chrámu
Páně
Na ukázkou sasíld
se vše franco.

Mešní vína!!

Velebdujícímu duchovenstvu dovoluji sobě na-
bídnouti pravá, přírodní vína rakouská, uherská i dal-
matská a zejména pozorně je činím na silnější a vele-
chutná

vína Brionská,

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii.
Prodávám pak tyto druhy dotyčných vín:
Výčepní bílé i červené i litr 80 h, v sudcích 68 h,
volné „ „ „ 1 „ 96 „ „ 76 „
tabulové „ „ „ 1 „ 112 „ „ 88 „

Cenníky veškerých jemných druhů vín rakou-
ských, uherských, dalmatských i brionských zašlu ku
přání zdarma.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. faru úřady v Čechách.

První česká výroba gramofonů. Ladislav Kasal

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje" od
Kor. 8— výše. — Žádejte cenníky i seznamy.
Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným
přednesem.

Nábytek na splátky

měsíčně na každou stanici dodává
c. a k. dvorní továrna nábytku
K. V. SKUHERSKÝ
Hradec Králové,
proti hotelu „Merkur“.

—: Cenníky a prospekty zdarma a franko. —
Vhodné
dárky vánoční a novoroční
za ceny značně snížené.

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

**Klobouky,
čepice,
kožešiny,
papuče (s kotvou),
galoše (trojhran).**
na skladě má za nejmírnější ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Král.
83. Palackého třída. 83.

Rozšiřujte Časové úvahy!!

Atelier sochařsko-řezbářské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ C. 286.

Doporučuje se slušně P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnic, Božích hrobů, křížových cest
v reliefech, soch světců, krucifiksů,
rámů atd. atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.
Výkresy a rozpočty na požádání.

Správky rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Visací bytové hodiny od . zl. 2—
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od zl. 2-50
Studentské, pánské, úřednické a světo-
známé precizní hodinky: Schaff-
hausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
Viktoria atd. za nejnižší ceny.
Sletá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny
— do ložnic a salonů —
s krásným hlasem bioch strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,
hodinář a zlatník
Hradec Králové,
—: vedle hotelu „Merkur“. —

Důležité upozornění.
Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příznivcům a záka-
níkům, že rozšív svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužiti zboží nejlepším. Proto jest mi umožněno při
odebrce aspoň tři kusů s veškerého zboží čítati ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: mýdla
toiletní, hygienická ve všech vlních i cenách. Kartáčky
na sušby, pasty, krémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vůně ve stívkostných
kasetách pro dárky, osvědčené krémy a mýdla k holení,
vyskousené brity anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
damských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.

Rovněž všeliké potřeby a práce vlásenkářské vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvyšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijíti se vzorky a podat
žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,
tovární sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb
v Praze-I, Eliščina tř. č. 1.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahticích)
doporučuje P. T. velebdujícímu duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

ILIJA RADULOVIC,
velkodílna umělecko-zámečnická.
sestrůjný závod železářský —
V PŘEDMĚŘICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejnižší při provedení nejsolidnějším
přesněm a uměleckém: Železná vrata vjezdová, železné ploty
od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k to-
várnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní
mříže, lucerny, kandelábry, korunní lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronze, mosaze a
mědě dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. intereseenty osobně neb zašlu
případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na
náhradu. — Mnohá pochvalná uznání mohu předložit.
Ceny mírné — provedení nejlepší.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

kostel. paramentů

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

prádla, praporů, příkrovů, koberečů a
koveho náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veškerých
kup a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsložitějšího
provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Milostí revidovány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasláno jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na kázku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čistých uznání po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku výroba domácíma.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
maká spolkových atd.

Nejlepším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice
1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1906: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kterým je kupujete a žádejte!
„MONOPOL“
akciová světlárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkal. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“
v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tehdy, nebylo-li nic
objednáno.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízejí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,
přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

Speciální výroba a sklad domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listy zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opět revidována.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zenských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

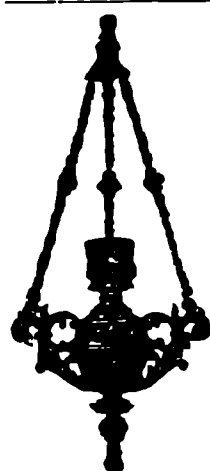
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pasíř spe-
ciálně na kostelní náčiní, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kádince, kropen-
ky, patenky, nádobí a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří.
Práce na kázku, rozpočty, nákreby neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručně. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsložitějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné provozy vy-
robky bescené. Vše posílám již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních
PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se složitými
rámy, stíhání usazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatná, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Nešetím veřejně i písemně pochvalnými uznáními.

Založeno roku 1836.

váková (Georgetta) a p. Krejčí (Thibaut). Vyprava pečlivá (p. Peršl), návštěva velmi slušná.
Dr. Aliquis.

Proti Volné myšlence.

Tahový název nese právě vydaná brožura v „Časových Úvahách“, již sepsal

dr. František Reyli.

Jadry, obsažený spis ten způsobem postavým a populárním poučuje, proti jaké „volné“ myšlence dlužno se stavěti. Vyváděje markantně následnosti a obyčejně „volných“ myslitelů deterministů, boj pohlavářů „Volné myšlenky“ proti náboženství vůbec. Pisatel probírá velmi zajímavé volnomyslitelské pravdivé a autoritě rozumu a „humanitismu náboženství“, poukazuje na neudržitelná dogmata těchto myslitelů, sděluje, jak málo dbají tyto skutečné vědy, ač stále se jí vychloubají. V brožurě vyšeteno, jak málo může náš národ čekat od tohoto mezinárodního sdružení; pravé, neudržené cíle Volné myšlenky postaveny zde do náležitěho světla.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 82. Cena pouze 8 haléřů.

PH hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí

administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Nový biskup Českobudějovický. Konečně jmenován vrchním pastýřem v Budějovicích hodnostář, po jehož povýšení na biskupa stolec katolíci budějovičtí sami co nejvtejeji toužili. Znali jej a jeho záslužnou práci již dávno, církevní hodnostář pak zná dobře ty, jež řídití má. Msgr. Josef Hálka, upřímný Čech, dokonalý kněz, milovaný ode všech lidí dobré vůle. Narodil se 10. února 1851 ve Velenově u Klatov z rodu rolnického. Matka jeho dosud žije. Josef Hálka vystudoval gymnasium s vyznamenáním v Klatovech, filosofii studoval v Praze; po roce však opustil universitu, aby vstoupil do semináře budějovického, kdež 18. července 1875 byl posvěcen na kněze od biskupa Jirska. — Kaplanoval v Blatné, Soběslavi, ve Chvalšíněch, r. 1880 stal se administrátorem pouzrného kostela u Sv. Kamena u Rýchnova nad Malší. Pak jmenován spirituálem kněží semináře v Budějovicích, nato 19. září 1893 povýšen za kancléře a feditela bisk. konvikt. kancléře. Postupoval pak rychle v hodnostech, až se stal r. 1900 sídelním kanovníkem. Dne 14. května 1902 jmenován tajným komořím papežským, r. 1904 povýšen za gener. vikáře biskupa dra. M. J. Říby, po jehož smrti dne 7. února 1907 zvolen kapit. vikářem. Mimo svoji literární činnost a mimo obrátě řízení diecese postavil si pěknou památku založením kostela sv. Jana Nep. v rodné obci Velenově. Jeho Bisk. Milost překročil 56. rok svého života, jest vysoké postavy, v jednání s každým velice milý. Báň ráčíž popřítí novému ndp. biskupovi, aby dlouhá léta a v stále zdraví diecesi svoji řídil!

Hlas venkovského kněze ke kněžstvu. Nemí mezi kněžími nikoho, kdo by nepozoroval, že poměry proti katolíkům v ústředí se přibližují, že nepřátelství stran stoupá a že jejich protikatolická agitace jest vždy výbojnější. Nepřátelští hodlají zachvátiti pro své plány zejména venkovský lid, a přeborníky v tomto jejich úmyslu jsou pokrokoví učitelé. Urážky, pomluvy a li se ze všech stran jen rojí, a všechna útočnost vede se ovšem na kněze dle hesla: Bij pastýře, a rozprchne se stádo. Všechny události dne s dostatek vypovídají, že není potřeba žádného důkazu ku přesvědčení, že dlužno, aby se v každé osadě kněží vzbudili k důkladné organizaci lidu. Mimo závažné věcné důvody jest tu zejména jisté sebevědomí, které posud má každý kněz, neboť pod políčky, které nám jsou zasazovány, stoupá krev ke hlavě a srdce se bouří. Necht všichni kněží zvolají: Tak bídnými posud nejsme, abychom ustoupili tomuto hašusnému štvání a abychom dali se umlčovati rozličnými mladíčky, kteří několika napapouškovánými frásami chtějí řídití život a kteří ve své obmezenosti nepoznávají, že čtba „Čas“ nebo „Osv. lidu“ vystačí snad pro jejich směšnou domýšlivost, ale nikoli pro široký proud života lidového. Proti socialismu přece máme zbraně účinné. Osvětluje jejich protiseméřický program a promlouváme o jejich činnosti, která pracuje jen pro průmyslové dělnictvo na úkor venkova. O pokrokových zdrazňujeme požadavek: „s náboženstvím katolickým se škol“ a uvádíme pevnou logickou mravní důsledky hesla toho, které ostatně pevně dokládají jsou s těch semí, v nichž náboženství vyuka ze škol jest vyhoštěna. Necht každý kněz látku sem směřující jistě si osvojí pečlivým a rozmyslným studiem. A další úkol jest právě tak jasný jako jednoduší. Pořádejte důvěrné schůze na legitimace a v přátelském rozhovoru poučujte lid o všech těchto aktuálních otázkách. Konec pak musí korunovati každou přednášku, a ten jest, mluvit co nejvíce odběratelů láčného některého týdeníku, pro zemědělsce

„Venkovana“, pro organizaci „Štít“ a j. Všechné saské mají ve vikariátě šilavském. Kněžstvo tam mravně se saválo, v každé farnosti poříditi určitý počet schůzí. Uposorňují na to vldp. vikáře, aby savedli tuto povinnost ve všech vikariátech, Povinnost veli. Povinnost jest principem zásluhy a provinění a jen ona měří hloubku duší a dává s nich tryskati obětavé činnosti. Jest to mou povinností, to poslední slovo svědomí.

List Ondřeje Hlinky. Hlinka poslal na adresu československého komitétu v Praze se Szegedinu dne 29. listopadu list, z něhož vyjímáme: „Odrezi mi od svojich, hodli na oáz najkorenitějšího maďarstva, kde noba Slovákova, mimo náboho váha Svetozára Hurbana Vajanského sotri kedy chodila. Dobrovolne ťažko. Mojich verných dali do Vacova — len mňa — nepekno vypočítavosťou poslali sem. Som už v Szegedine nastupujam väzbu. Nastupujem jé s najkrajšími nádejami, ovšem nie pro svoju osobu, ale pro mój národ. Ešte pravda na darmo nikdy netrpela, nebude trpieť ani pravda naša Slovenská. Moju osamelosť ledine táto činí snesiteľnou. Co prišiel som k mužskému rozsúdku, držal som sa slov Pravdy: „poznajte pravdu a pravda vás spasí!“ Naše pravda cestuje dnes bólnou Golgotou, zažíva ťažké zkúšky, ale v krátkej dobe zvíťazí musí a zvťazí. Dnes naplňujú nami väzenia, poháňajú nás pred súdy, a my íteme pred ne, trebárs vopred vieme, ako dopadnú. Pravé v tomto vidíme blízko červánky svobody, hínení pút značí blízko východu slnka ožitia národa. Chodil som bez mála 2 mesiace medzi Vami, bratia, hovoril som verejně na katedrách a po školách vašich. Ci urazil som niekoho slovom alebo životom? Vy povolani ste súdiť nado mnou. Aj mojich najukladnejších nepriateľov len mierne a opatrne som napomínal, čecujúc zachovať prikaz Pánov: „tak sviet svetlo vaše, aby videli vaše dobré skutky!“ Súdte nado mnou, bez všetkej rezervácie poddávam sa súdu. V mojej duši tie dve krásky viera a vlast nativajú v najúplnejšej shode. Jedna druhú doplňuje, jedna druhú predpokladá, jedna v druhej žije, jedna bez druhej žit a byť nemože. A bla mňa zastupitela tohto opravdu Kristovho smeru od úradu vyzdvihli, moj orgán „L'údové Noviny“ cirkevnými trestami stihajú. Tu musí byť niečo chorobného, a toto je nie iné ako neoprávnený, pohanský chauvinizmus episkopatu uhorského. Pre tento trpí viera, mrav a naša rodná svoboda. Tento nič v zárodku n še najkrajšie snahy. Nám podkladajú cirkevnú izbaru a revoluciu, trebárs sa len bránime proti neopraveným a nepravodlivým úpadem. Obraciam sa dnes na české a moravské duchovenstvo, aby sa nás zastali, bo naši uhorski bratia pre strach židovskí budú mlčať. Obracajte sa na kompetentné miesta, pedastrite k úsudku naše duchovné plody, vyžadajte objektivny úsudok Nedajte padnúť najsilnejšej bašte viery a slovenčiny. Časopis nám nahrádza dnes školu i kostol rovnako. Časopis náš je rovnako katekismus i slabikár, „Otče náš“ i „Verím v Boha“. Bez nebo Slováci zabýnajú alebo ostanú bezvedomá massa otrokov a helotov hotových na povol nepriatel'a i zomrieť. Bránie tedy našu ťač.“ — Odeblrejte tudíž Hlinkovy „L'údové Noviny“, které vycházejí každý ťpátek v Uherské Skalici (Szakolcza Ny. m.). Předplatné na celý rok pouze 4 K.

Ve prospěch Hlinkův. Kanovník metrop. kapitoly olomoucké Sigmund hr. Ledóchowski uveřejnil v „Hlasu“ (ze dne 10. prosince) toto „zasláno“: „Z plna srdce souhlasím s provoláním dp. dra Al. Kolíška a dp. P. Jana Filipa v „Hlasu“ a „Našinci“ ve trudné záležitosti slovácké resp. v záležitosti trpce skonešného dp. faráře Ondřeje Hlinky. Připojuji se úplně k akci (memorandum), jak naznačena je v „Hlasu“ ze dne 29. listopadu 1907. Věru, je-li vůbec povinností křesťanské lásky ujímatí se trpčích, je čestnou povinností kněží katolických ujetí se spolubratra, trpčích ve spravedlivém boji za nedotknutelná práva přirozená. Hleděl jsem, seč skromné síly moje byly, obšírnými zprávami informovati na místech nejkompetentnějších v Římě. Je jen uvítati akci takovou, zahájenou silami spojenými. Hledejme s důvěrou pomoci silami spojenými na onom místě, odkudž vycházele povědy blahodárné světlo pravdy a kde utiskovaným kynula povědy silná, zmúzila ochrana: u sv. Stolice. — Táž se slovy jednoho ze zmíněných provolání: „Politujeme jen a nepomáame . . . ?“, odpovídám výzvou druhého: „Otevřme ústa svá s lásky k bratřím kněžím!““

Slovenští drátemci obětou černovským. Drotari z Rovného v Trenčanské stolici sebrali několik korun ve prospěch obětí černovských a odvedli je s tímto přispěm: „Keď sme sa dočítali v „Lud. Nov.“, čo sa stalo v Černovej, veľká ľútosť na nás prišla a od plaču ani čítat sme nemohli. Ach Bože, kdeže je tá pravda, kdeže bludí svetom — Držíme sa povinnosť prispieť malým darčekom rí uľaveniu biedy a hladu ubohých sirot černovských.“ — Tu promluvil vlastnecky cit neľalovaný, neumlkovaný. U nás nyní s „vlastenectví“ dobře žije a tyje mnoho lidí, zaujímavých vlivně postavení. Zato chudí drotari bez velkých gest, bez nastudované pésy dali vřelý přechod upřímnému vlasteneckému bola. Jest přece jen veliký rozdíl mezi odchovanci Hlinkovými a odchovanci mladočeských posudů.

Tém, kteří dále s Hlinkou styk udržovati se snaží, oznamujeme sdělení jeho přítel dr. Al. Kolíška z Hodonína: „1. Adresa Hlinkova zní: Andrej Hlinka Szeged, Allamfoghaz. Magyarorszag. 2. Hlinka dopisy i přijímaři i posílali smi; poněvať ubojí jest pod kontrolou právy všech-žé, doporučuje se největší opatrnost v projevech jemu zasílaných; stačí pozdrav nebo prosté sdělení. Vážná a choulostivá sdělení radím posílati pro něho zatím na moji adresu, v příhodný čas vhodným způsobem vše doručím nebo na některého jiného důvěrníka slovenského, má li kdo známého. 3. Hlinka projevil přání čísti mnoho novin a časopisů. Prosím al. vydavatelů našich listů, aby mu na udanou výše adresu lastavě zasílali svoje noviny a časopisy. 4. Životopis Hlinkův a nástin jeho bojů posud nevyšel, vydám jej posuději a objednavatele a pořadatele přednášek odkazují zatím na „Národní Listy“ ze dne 8. listopadu a „Vědecký Věstník“ (Věd. VII. 3. Mechtaristeng. 5) ze dne 30. listopadu. — Přátelé, dokazujte, že dojem řeči Hlinkových nebyl prohavý, že dále a plně soucitem vzpomínáte bratři utiskovaných a svláště šlechtěného Hlinky. Stýkejme se s tímto nadšeným bojovníkem aspoň prostředně — dopisy, novinami. Kdo na něho dopisem vzpomene, činí dobrý skutek, jako by vězně navštěvoval. A Hlinkovi ovšem nejde o vlastní osobu, ale výhradně o celý utiskovaný národ. Ale nebudou písemné vzpomínky, zasílané na adresu jeho, také nepřímým důkazem, že jsou nám drazí Slováci vůbec? A to bude jistě hojivým balsámem pro raněné srdce trpčelovo, pozná-li i v šalí jakýmkoli způsobem, že naše nadšení pro Slováky trvá dosud v míře neztenžené.

Realistická prorockví mají smutný osud. Masarykova „Naše Doba“ měla za to, že arcibiskup Kohn vrátí se z Říma bez trestu — což by bývalo ovšem velice vřelý přáním našich přítelů — a ejhle! — sklaplo prorokovi. Teď zas prorokovala „Naše Doba“, že ve sporu bonnského profesora theologie Schrörs s kard. Fischerem vláda „jistě asi“ dá se na stranu kardinálu. Zatím však již deset dní před vyjitím tobo prorockví vláda rozhodla ve prospěch Schrörsů. Tadiž to „jistě asi“ zůstalo zbožným přáním — již po skutku. „Jistě asi“ co srdce rádo má, tomu snadně uvěří.

Cesty teroristů bývají remilné, někdy na pohled i zcela zdvořilé. Socialistický štáb v Praze potřebuje nyní mnoho peněz. Zvýšeny organizační příspěvky — ale to samo ještě nepomůže. Proto jest potřeba, aby platili ještě ti tolik tepaní „městáci“. Socialisté tedy prohlašují: „O vánocích na stůl každé rodiny, dům od domu, byt od bytu musí býti položeno „Právo Lidu“. V každém čláde bude blanket, jehož vyplněním může se každý přihlásit za odběratele. Na nikoho nemá být vykonáván žádný nátlak, nikdo nemá být k ničemu donucován. Jenom s těmi chceme počítati, u nichž najdeme dobrou vůli a kterým schází jenom případné upozornění, aby vřadění byli do počtu našich odběratelů. Soudruhům nepřipadá žádná jiná úloha, než aby každý ve svém obvodu 25. prosince „Právo Lidu“ roznesli a potom ještě jednou obešli byty, do nichž list dali, a vyzvedli buď kladné nebo třeba zamítavě vyplněné přihlášky.“ — Každý, kdo ví, jak provádějí socialisté skutkem svoje na pohled nevinné tužby a návrhy, pozná hned, kolik uhodilo. Zde mezi řádky může se čísti zřetelně, jak nechtějí rudí prováděti nátlak. Bude se choditi i do těch domácností, které důvěrníci rudí znají jako zásadně protisocialistické. A tyto domácnosti že nechtějí socialisté donucovati k placení výpalného? Prý — dle prohlášení — na nikoho nemá být vykonáván žádný nátlak, ale — byt od bytu musí se položit „Právo lidu“. A pak nastane druhý inkviziční akt — vyzvednou se přihlášky, vyplněné buď kladné nebo záporné. Rudí exekutoři dostanou tak do ruky písemný seznam těch neposlušných, kteří si i přes dvojí nevřtanou návštěvu zachovají kus svobody. A pak běda! Ví se přece dobře z voleb, jak dovedli v Praze socialisté hesky určité napovídati, co třeba činiti vůči živnostníkům, kteří neblasovali se socialisty. Ovšem že terroru socialistického lidé téměř šmahem se bojí — a tak valná část pokojných občanů raději ápis podepíše. Aby byl pokoj . . . Málokdo tak umí ničiti existenci lidí nepohodlných, jako to činí rudá armáda. Mladočeská Praha má se nyní nač těšiti. Jak patrné, podepřela její „svobodomyšlná práce“ svobodu v Praze přamálo. Královské město stěná těžce pod bičem terroru.

Katolictví ve Francii v rozkladu? Ministr-Briand chtěl „čistiti“ ve školách dále; pokusil se odstraniti i ten malý počet učitelů náboženství, kteří fakultativně působí na lyceích. Proto vydal rozkaz radám lyceálním, aby prohlásili, jak soudí o potřebě učitelů náboženství. A — odpovědi jeho touha klamaly. Skoro všechna lycea prohlásila se proti odstranění učitelů náboženství. — Ve Francii jest jen potřeba lepší a účelné organizace utiskovaného katolictva; postup jeho bude pak zabezpečen.

Oprava kalendáře v Rusku. Když papežská stolice v XVI. století, dbaje vědeckých poznatků, opravila juliánský kalendář, neznal fanatismus pověřených pastord německých mezí. Vyčítáno papeži i rouháni. Naposledy však i protestantští Němci poddali se proudu odůvodněného pokroku. Leč ruská trojka jede v takových případech až příliš zvolna. Nyní teprve možno čekat, že přestane zbytečné matení dní v měsíci, jež se v Rusku jinak počítají než u nás. Carská komise,

nastanovená k opravě dosavadního juliánského kalendáře, dokončila své dílo a odevzdala svoje vypracování k prozkoumání a schválení sv. synodu. Jak se má za to, bude měsíc únor příštího roku skrácen o 13 dní, tak že ruský kalendář se bude shodovati s naším od 1. března 1908. Takový radikální, z počátku ovšem hodně nesnáší přivodící řez jest již konečně nutný. — Teď jen jde o to, bude-li se gázištům vypláceti plat na březen opravdu o 13 dní předem, bude-li se skrácený únor počítati za celý měsíc vězňům, posle-li se předplatné časopisům opravdu o 13 dní předem, a nebudou-li vojáci po zmizení těch třinácti dní „nasluhovati“. Bude-li v těchto případech rozhodnutí vládne, pak zajisté změna kalendáře bude dosti veselá. Ubohý únor! Jest nejchudší mezi měsíci; k tomu každá tři léta uberou mu den — a teď v Rusku scvrkne se následujícího roku skoro na polovičku.

Chudák Hilaner! Aby se křesťanský lid ještě lépe přesvědčil, že vůdčím kruhům židovským jedná se o nezřízenou nadvládu, o chránění židovských provinčních válm způsobem, o to se starají svoji nezřízenou agitací sami. Kdyby Hilaner byl nějakým mučedníkem za svobodu, slavným spisovatelem nebo bývalým vůdcem politické strany, pak by se málokdo postavoval nad tím, že souvěrci chtějí ho chrániti, z vězení mu pomoci. Leč přece známo a dovědčeno jest, že Hilaner již před obviněním z vraždy nedělal svým souvěrcům žádnou čest, a že slušnější žid, který jej znal, těžko by mu byl podal ruku. Když však vyčleno obvinění z vraždy, najednou židovstvo v svorném šiku vzalo věc „mučedníka“ Hilanera za svou. Izraelský tiel fanaticky hanobil ty lidi, kteří vůbec se odvážili tvrditi, že Hilaner jest vrahem. A když i druhá porota Hilanera odsoudila, přemýšlelo dále, jak „chudáka“ vyvoboditi. Pracováno, aby se přelícení konalo potřeiti; div že ještě nežádali židé, aby bylo dovoleno jim samým „nejspravedlivější porotce“ jmenovati — kteří by „chyby“ dřívějších oddělili. Vypsána cena na „vypátrání skutečného vraha Hrdzové“, poněvadž přý Hilaner tvrdí... Ano, protože sám Hilaner tvrdí! To se přece ví, že Hilaner nebude svědčiti proti sobě. — Židé by mohli býti rádi, kdyby se o Hilanerovi docela mluviti přestalo; mohli by se spokojiti s tím, že roztrpčen, jež silně kvasilo proti nespravedlivým a fanatickým stranickým Hilanerovým, konečně se značně uklidnilo. Ale — židé ve své zaslepenosti musí a musí na odbytu aféry upozorňovati; nejlépe veřejnost musí znova se dovědati, že vůdčí kruhy židovstva považují stále věc Hilanerovu za záležitost všech souvěrců. Poněvadž vědí nyní, že by se Hilaner před porotou nevynekal ani potřeiti, chtějí „ubožákov“ pomoci způsobem ještě zajímavějším. Vídeňský advokát dr. Bedřich Elbogen uveřejnil otevřený list na adresu Jeho Veličenstva, prose panovníka, aby u příležitosti svého jubilea dal Hilanerovi milost. Současně jsou připojeny letáky s výzvou k podpisům. Letáky ty rozšiřují židovsko-německé denní listy v celém Rakousku jako přílohu. Tohle už jest přece přesplňš — takovým veřejným, vyzývavým způsobem činiti nátlak na mocnáře. Což již vrah Hilaner neoddržel milost tím, že se nedostal na šibenici? Proč najednou umlká izraelský hlas o potřebě třetího soudu a z nedostatku jiných prostředků aspoň prosí o milost sprostému sločinci? Má mti snad vrah židovský zvláštní výhody oproti vrahům z křesťanské krve zrozeným již z té příčiny, že jest žid? Tytéž listy židovské, které dříve tolik velebily rusko-židovské krvavé zákeřníky, které pořádaly štvavice proti ruskému pokojnému lidu, najednou jeví náramný soucit. Od Maďarů jest barbarsky utiskován celý slovácký národ, nejléchetnější jeho synové jsou vláčeni do vězení. Starají se židovští poblaváři aspoň trochu, aby takové násilnosti, páchané na lidech nevinných, přestaly? Ne — židé zvlášť v Uhrách sami jsou pracou rukou utiskovateli. A kdyby židovstvo mohlo nyní dokázati zcela světle, že Hilaner byl vlastně odsouzen nevinně, pak bychom se takové žádosti nedivili. Ale — žádati spontánně, tak hofně milost pro sprostého sločince, který již před velikým svým proviněním byl samému židovstvu na obtíž — to už jest přece něco zvláštního. A hned otevřený list na samého císaře! A to v době, kdy národ náš proti velikým útlakům Němců, jimiž trpí celé národní těleso, adresuje otevřené listy nejvyšše příslušným ministrům! Zvláštní náhledy! Národní mučedníci Hlinka, Juriga, dr. Šrobar mohou trpěti dále; ale vrah Hilaner, ten zaslouží milost! Zkrátka židy vášně zaslepuje. Mají však věděti, že takovým způsobem posilují hnutí anti-semitické sami.

Slachotný vlastenec. V Karlíně zemřel 87letý sládek Fr. Bern, vlastenec ne ústy, ale skutky. Ústřední Matice Škol. odkázal 16 000 K, Pošumavské jednotě 12 000 K, spolku pro nemocné plicními chorobami 4000 K, české dětské nemocnici v Praze 8000 K, založil nadaci pro karlínské chudé v obnosu 10.000 K, atd. Čest budí památka jeho.

Hostině Amerika nejednou následkem finanční krize stala se nehostinou. Průmyslové závody zavřeny, statisíce dělnictva bez práce. Evropské vystáhevalci valem hrnou se zpět do Evropy. Dopravní lodi a železniční vlaky nemožnou obsáhnouti ty obrovské zástupy. Na slezském

nádraží Bohuminském odehrávají se přímo suřivé boje mezi vystáhevalci o kousek teplého místačka. Pod širým nebem ve vši nepohodě stojí tisíce čekajících na další dopravu do vlasti.

Schodek liberové výstavy činí půl milionu korun. Garancní fond obnášel 2 mil. korun. — Když se chystala jubilejní výstava v Praze, Němci snažili se ji poškoditi. Nepovedlo se, proslulá výstava měla výsledek skvělý. Německá výstava od nás nespravedlivě tupena nebyla, náš národ jí nekladl překážek — a přece celá ta sláva dospěla v mollové tónině. Také důkaz, jak neprávem Německo v Čechách pohlíží s patra na náš národ. Uspokojivý finanční efekt výstavy se nedostavil ani za značné součinnosti jiných Němců rakouských, ani četnými návštěvami Němců z tise.

Smutné vánoce nastanou, zdá se, českému školství ve Vídni. Spolek „Komenský“, který tou dobou vydráží 14třídni školu obecnou a jednu obecnou jednotřídni, jakož i 2 opatrovny a 6 jazykových škol, s obavou pohlíží do budoucnosti. Krásný zájem, který se jevil o nedávno jubilejní slavnosti, která přinesla spolku 4 nové zakládající a celou řadu členů činných, pojednou ustal. Spolek až dosud nucen je obracet se zvláštními listy na českou veřejnost, které posléd ní dobou zůstávají z valné části nezodpověděny. V tomto měsíci bývá vlastenecká ruka lidumilů otevřena nejlépeji; proto doufáme, že česká veřejnost nepřipustí, aby tato doba skončila pro české školství vídeňské pohromou. Vítány jsou sebe menší dárky a ovšem také adresy těch, na které mohl by se spolek „Komenský“ (Viedeň V.—1 Margaretenstrasse 100) s úspěchem přesebně obrátiti. Složit listy zašlou se na požádání.

Z resoluce mistrů pekárských, shromážděných v kolínské Sokolovně dne 24. listopadu t. r., vyjímáme toto: Jako výrobci protestujeme proti soustavnému zdražování všech životních potřeb, které se provádí většinou způsobem umělým buď celni, obchodní aneb daňovou politikou, aneb soukromou spekulací jednotlivých kartelů, spekulantů a bursiánů, což vlní malého výrobce nutně v náručí bídy, an týž na základě své skrovné hospodářské prosperity postrádá těch prostředků, aby se levným zbožím na delší čas zásobiti mohl a napotom v době stoupání a drahoty cenu svého výrobku s vysokou cenou materiálu v soulad uvést nemůže. Proto shromáždění žádá parlament a vládu, aby neodkladně předsavzaty byly kroky k nápravě těchto neutěšených poměrů a odvrácení brozíci nebezpečí hladu a z toho pak vyplývající bouře občanstva, které již dnes na mnohých místech propuká. Jako radikální prostředek k odstranění tohoto zla považujeme otevření hranic na pivo, a zákaz vývozu obilniny potud, pokud tyto vysoké ceny a nedostatky obilí potrvají. Abychom se sebe svrhli odinam zdražovatelů, vysýváme naše pp. kolegy, aby se vřáde houževnatě domáhali toho, aby ceny výrobků našich dle § 51. ž. ř. účelně byly upraveny. Nebudeme aspoň lidem napotom povahováni za jeho škůdce a sami budeme chráněni před následky těžkých někdy přímo ztrát, an i dle § 51. ž. ř. na určitý výdělek nároky mti musíme.

Dehry kořem. Souč ze Spljeta v Dalmacii oznamuje, že se jako svědci dostavil arciprěbš 96letý, jeho syn 74letý, vnuč 50letý a pravnuč 30letý, který přinesl i svého dvoletého syna. — Svědkové tito přišli ze Zgorja do Spljeta pěšky!

Skvrny, shledané na šatech po dešti, vypere se látek neosoleným odvarem fazlovým. Na 4 litry vody bere se půl kilogramu bílých fazolí, jež se vaří hodinu. Látky se omočí v odvaru nemýdleně, vypere se, v mokrě vodě vlažné se vymáhá, lehce vyždímá a na rubu se vyžehlí. — Ovocné skvrny s těla smič, jestliže příslušné místo umyjeme podmáslím nebo kyselým mlékem.

Málo známá příčina „vymaranutí“ jetele. Mnozí hospodáři si nepovšimnou, že jetel, jestliže je řádně spasen, t. j. dobytčím důkladně užlapan a uhášen, vymaraná v té míře jako jetel nespasený. Na podzim vřady leží po polích bromádky bramborové natě, slámy atd., pod nimiž shromáždě se mnozí škodliví hmyši vřady drabu, který zde hodí přezimovati. Krtkové, hledající potravu, vysílají hmyz brzo a prorýjí dotčená místa skrz na skrz tak, že ani 1 cm³ nezůstane nedotčen. Totéž možno pozorovati na jetelích nespasených, v nichž hmyz nalézá prosatímne ochraua a výživu na símu. Krtkové, jež přirozeně jen tam nejdomo, kde je pro ně dosti potrav, prorýjí jetelště na ovrohu křídlem krádem. Mladý jetel vyhání své kořeny mělce pod povrchem. Rytím krtoi poraní kořinky a protože doba vegetace skončila, nemůže jetel náhradných kořinek vyrážiti a vyhyné. To bývá tedy tou nejčastější příčinou vymaranutí jetelů, čemuž možno zabrániti pilným spásáním jetelů; lepším prostředkem ježt jest jetelště těžkým váleem uvalot.

Mořské výzkumy. Profesor Agassiz uveřejnil svoje výzkumy týkající se květeny svíteny Tichého Oceánu. Jak se správy jeho stejmo, vyskytují se šiví tvorové v moři až po jistou hloubku, ne hlouběji než 171 sáhů pod hladinou. Dále následuje tíse naprosté smrti, jež sahá až po vrstvy 50—60 sáhů nade dnem mořským. Zde zaova pobíhají se ukazovati šiví tvorové. Ústředí těchto svítek a rostlinek je ovšem přispůsobeno ohromně tláti vody, kterou je jim násti.

Padělané Singerovy šicí stroje. Zemský soud v Bruntěku odsoudil tamějšího továrníka šicích strojů R. Lehmana pro přetčin zákona o ochraue známek klamným paděláním

původních Singerových šicích strojů k peněžité pokutě 1000 marek, náhradě 8000 marek a k odstranění bezprávného označení, pokud se týče k znění strojů označením tím opatřených. Proti tomuto rozsudku Lehmannem podanou revisi samitnul nyní i trestní senát říšského soudu německého na návrh Singerovy akciové společnosti jako neodůvodněnou a potvrdil s plna rozsudek zemského soudu bruntěckého.

Vyznamenání cílníky. Na letošní výstavě v Bruselu bylo Akciové svíčkárně a voskáře „Monopol“ v Ml. Boleslavi za její tamtéž vystavené výrobky uděleno nejvyšší vyznamenání a sice čestný diplom a zlatá medaile.

Doplňovací volby členů a jich zástupců do odhadní komise pro osobní daň a příjmu odhadního okresu královéhradeckého konají se: pro I. volební sbor na den 3. ledna 1908 a II. volební sbor na den 7. ledna 1908 — vždy od 9 hod. dopoledne až do půl 1. hod. odpolední. Každý oprávněný volič I. voleb. sboru může voliti 2 členy a 2 zástupce a volič II. voleb. sb. 1 člena a 1 zástupce. Volba konati se bude v síni č. 4. berního referátu v Hradci Králové, v domě starého Rudolfa čp. 186/187 a bude ji říditi c. k. finanční tajemník Josef Četl. Podotýká se, že zvolen může býti každý, komu v r. 1907 osobní daň z příjmu uložena byla a zanesen jest v seznamu voličů. Dále se připomíná, že se volby konají výhradně úředními listky hlasovacími a to zvlášť pro členy komise a zvlášť pro jich zástupce. Oprávnění voliči mají hlasovací listky, řádně podepsané, buď osobně aneb prostřednictvím legitim. zástupce v místnosti volební a v hodinách vyznačených volebními k misaři zároveň s voleb. legitimací odevzdati aneb řádně podepsané listky hlasovací i v volebními legitimacemi včas (dříve již) do volebního místa pod adresu volebního komisaře zaslati. Nedostatečně frankované aneb nefrankované zásilky s listky hlasovacími nebudou přijaty. Konečně se podotýká, že s nynější komise následkem projiti funkční doby vystupují, však opět zvoleni býti mohou: Členové I. sboru: pp. Viktor Collino, eis. rada atd. a Jar. Červený, továrník v Hradci Králové. — Člen II. sboru p. Julius Kuas, c. k. dvorní fotograf atd. v Hradci Král. — Zástupci členů I. sboru: pp. Jindřich Jelínek, mydlář v Hradci Král. a F. V. Fiala, obchodník uhlím na Praž. Předměstí. — Zástupce členů II. sboru p. JUDr. Al. Zimmer, advokát v Hradci Králové.

Obecná jednota cyrilická zve k valné hromadě na 19. prosinec o 5. hodině v místnostech „Křesťanské Akademie“ v Praze I. (Řetězová ul., proti c. k. dívčímu paedagogiu). — Program: 1. Čtení protokolu o posl. valné hromadě. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva účetní. 4. Volba nového výboru dle § 13. stanov. 5. Volba revisorů účtů. 6. Návrh na změnu stanov. 7. Volné návrhy. — Nesejde-li se dostatečný počet členů o 5. hodině, bude valná hromada zahájena o půl 6. bod. Členové diecéšní jednoty cyrilické jsou zároveň členy jednoty obecné. — V Praze, 10 prosince 1907. Ferdinand Lehner, předseda.

(Zasláno).

Ve veřejné protestní schůzi pokrokového klubu v Sokolovně dne 8. prosince b. r. tvrdil jak proti výkladu p. dra. Klumpara, že zemská školní rada řídila od zdejší okr. školní rady a obecního zastupitelstva pouze vyjádření jen o spojení obou chlapeckých škol zdejších pod jednou správou. Na tomto tvrzení setrvávám přes opačný výklad p. prof. Mareše, jenž prohlásoval proti mně, že viděl dvě listiny, jednu o školách chlapeckých a druhou o školách dívčích.

Z prohlášení mého tedy vyvstává, že celý boj o školní učitelky byl katolickému obyvatelstvu vnucen vlivy, které dnes popírají všechnu vřadu na rozvíření této otázky. Nemusíme se lekati boje, ale přáli bychom si otevřenost a přímost od svých odpůrů, zejména od těch, kteří nám nesprávnosti předhazují.

V Hradci Králové, 12. prosince 1907.

Dr. Fr. Rojč.

Východočeskému Obzoru. V posledním okamžiku čtete vaše upozornění, o čem prý nepřítome. Proto nas upozorňujeme my, že to vyšetřování dále se právě na úřední žádost každého. A tohle nas nepřítome vy.

Přátelé! Bliží se konec roku. Proto prosíme, aby byly co nejdříve zapraveny všechny nedoplatky za „Obnovu“ a „Časové Uvahy.“

Zaplatte hned! Ušetřte nám tak mnoho práce s nemilým upomináním. Kdo odkládá, lehce zapomene.

Kdokoli si ponechal „Zrcadlo pokrokového tisku“ a dosud nevyrovnal dlužného obnosu, nechť též bez meškání vykoná svoji platební povinnost!

Administrace „Obnovy“ a „Čas. Uvah.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. prosince 1907. 1 hl pšenice K 18.00—19.20, žito K 17.40—17.80, ječmene K 11.20—12.00, prosa K 00.00—00.00, vike K 14.—, bramb. K 00.00—, oves K 6.20—7.40, čočky K 36.—40.—, jablek K 00.00—00.—, kroup K 00.00—00.00 bramborů K 8.40—0.00, 1 hl jetelového semene bílého K 138.— ruského K —00.— semínka červ., 81.00—110.—, 1 hl jetelového — máku K 44.—46.00, lněného semene K 00.—00.—, 100 kg žitných otrub K 14.00—15.—, 100 kg pšeničných otrub 13.00—14.—, 1 kg másla čerstvého K 2.20—2.40, 1 kg másla převařeného K —00.—, 1 kg sádla vepřového K 1.78—1.84, 1 kg tvarohu K 0.22—0.40, vejce K 0.07—0.08, 1 kopa okurek K 0.—0.40, 1 kopa zelí K 3.00—4.00, 1 kopa kapusty K 1.00—4.00, 1 hl cibule K 4.80—5.00, kopa drob. zeleniny K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 0.00—0.00, 1 bečka hrášek K 0.0—0.00, 1 bečka švestek K 0.0—0.0, 1 hl jablek K 8.00—8.00. Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 7. prosin. 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 188 hektol., žito 217 ječmene 278, oves 147, prosa 0, vike 0, bramb. 1, čočky 00, jablek 8, kroup 10, jetelov. semínka 6, lněného semene 0, máku 3. — 2) Zeleniny: selí 66 kop, okurek 0 kop, kapusty 32 kop, cibule 13 hl, drob. zeleniny 100 hl, mrkve 28 hl, brambor 66 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 36 hl, hrášek 6 hl, švestek beček 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 7 kusů, podvinčat 466 kusů, kůzlát 0 kusů.

Nelekejte se

vydání, spojeného s výzdobou vánočního stromčeka. — Za ceny značně snížené nakoupíte překrásné svíčky, svíčky a roztomilé kovové ozdoby v závodě Josefa Jelínka, mydláte na podlíní a přesvědčíte se, že není příčiny obávati se ::

:: drahoty. ::

Vánoční a novoroční dárky, velmi vkusné a levné —

toiletní kasety fotogr. aparáty

jakož i různé jiné druhy zboží do této odvětvě spadající koupí každý velmi levně a solidně v známé

droguerii

Jana Vaňka

V HRADCI KRÁLOVÉ, proti Grand-Hotelu.

Za místo

hospodyně,

nejraději na faru, prosí dívka s lepš. rodin., dobrá kuchařka, tiché povahy.

Ct. nabídky vyprodá se uzavřené pod znač. „Oruhy domov 26“

restor. Přebyslav u Ném. Brodu.

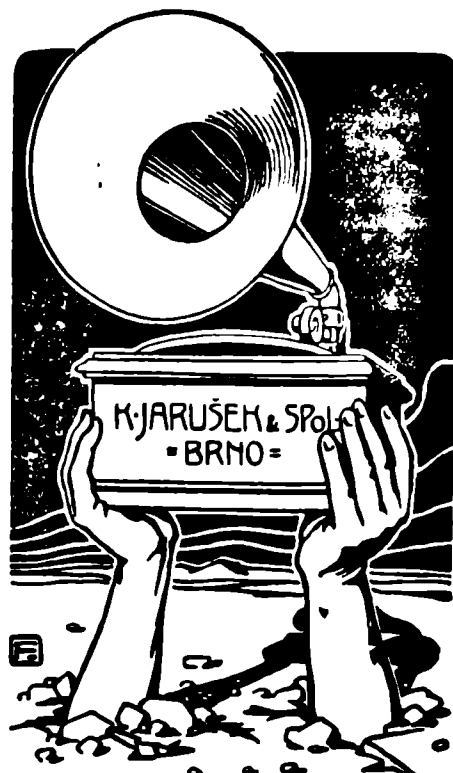
Legitimace

důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati lze levně

v Biskupské knihárně v Hradci Králové.

Triumf sezony!

Chcete-li si pořídit stálou zábavu,
chcete-li aby ta zábava byla dokonalá,
chcete-li aby reprodukováná hudba byla zvukná,
chcete-li aby vyvozaný zpěv byl čistý,
chcete-li mít radost ničím nerušenou,
chcete-li býti úplně spokojen —
chcete-li zkrátka
chcete-li mít stroj naprosto bezvadný,
pak koupíte si jen náš

gramofon
„OREL“!

„Orel“ má vkusnou úpravu a květinový trychtýř,
„Orel“ má skoro nezničitelný silný stroj,
„Orel“ má odbornými časopisy uznanou nejzvučnější zvukovku,
„Orel“ má technicky bezvadné zvukotrubě,
„Orel“ má proto lahodný, plný, sytý hlas,
„Orel“ není žádný tuctový německý fabrikát,
„Orel“ je stroj ideálně dokonalý.

Nejlepší příležitostný a vánoční dar. Každý, kdo osobně přišel stroj koupiti, vždy koupil jen „ORLA“, jakmile slyšel jeho krásný přednes!

Žádný jiný stroj v této ceně. Vše tak nespokojí jako „OREL“. Váre odbornické radě a kupte si jen značku „OREL“.

Cena K. 150.— franko i s bednou kamkoliv.

Při hotovém zaplacení přidáme 8 oboustranné plotny. Dodá Vám jen firma

K. Jarušek a spol.,

první český a největší odborný obchod mluvícími stroji na Moravě, Brno Velké náměstí č. 6.

Žádejte „Jaruškovy Besedy“

Nejlepší
vánoční dar!

Objednejte včas, před
vánoční bude jistě vyprodán.

Co

dary

vánoční

zavedl jsem

velké obrazy

i s rámem za

10 korun.

J. F. LANGHANS,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové. — Adalbertinum.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

K

VÁNOCŮM

jsou nejužitečnějšími dárky

SINGEROVY

šicí stroje,

jež koupiti lze ve všech našich krámech s tímto znakem.

SINGER Co.

akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové,

Jiřákova tř. 270.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj h jně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

MY DOSTAVAME

denně se přidává do krádla jen za 1 halér

pravého
pícního vápna

Hospodář! Prasátka rostou
ošivdně, když
jim hospodynka
přidává pravidelně do žiru světoznámého pravého
pícního vápna **Hospodář!**
se značkou „Hospodář“.

Uvěřte proto malou štosku a přesvědčte
se, že bez „pícního“ to dále nejde!! 5 kg plom
bovaný balíček za K 2.— nefranko, 25 kg stojí
K 6.—, 50 kg K 11.25, 100 kg K 22.—. Při
větší objednávce zvláštní ceny.

Družstvo „Hospodář“ v Miletčích n. Bečvou.

Obce právo a moc.

Ku potřebě starostů, úřadů samosprávných,
hospodářských, lesnických a j.

Seřadil Filip Knopf, c. k. okres. tajemník.

Druhé až na nejnovější dobu doplněné vydání, tak
zákon domovský atd. — Cena 2 objemných svazků
K 14, váz. K 16.

Praktické této knihy seřazené v abecedním
pořádku nelze starostům našim postrádati, neboť
každé nařízení, zákon atd. hravě se najde a tím
mnoho námahy i času se uspoří.

Úřední podání. Návod k sepsování
listů živnostenských,
smluv, kvitancí, plnomocenství, žádostí. Poučení
o směnkách a pozem. knihách. Napsal J. Keller.
Cena 40 kr., váz. 60 kr.

Řád živnostenský doplněný na nejno-
vější dobu. Cena 60 kr.

Vzorný dopisovatel. Návod ke
skládání
dopisů soukromých i obchodních. Mnoho set
vzorů. Cena 2 zl. 20 kr.

I. L. KOBER v Praze, Vodičkova ul.

VDOVA

osamělá, z lepší rodiny, řádně obznaná
v domácích i hospodářských pracích, hledá
přiměřené místo u staršího pána na faře.

Laskavé nabídky vyprošuje si pod značkou

„Vdova“
do administrace č. 1.

* * *

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Svět k svému!

Rudolf Váňa

v Novém Bydžově,
náměstí a Chlumecká ulice,

doporučuje svůj hojně zásobený

obchod přírodním vínem,

lahůdkami, konserv. rybami,
sýry, cizí uzeninou, nejjemněj-
šími likéry, koňakem atd.

Moderní pražirna kávy.

Jos. Kieslich v Hradci Král.,

závod umělecký a papírnický,

doporučuje

Madony a Krista,

obrazy a zrcadla všech možných
druhů, moderní rámce, sochy, sto-
jany na fotografie a nejrůznější

dekorační

a umělecké
předměty.

Výroba rámců a zámo-
vání obrazů ve vlastní
dílně.

**Nádherné dárky.
a vhodné dárky.**

Veškeré
zboží papírnické,
psací a
kreslicí potřeby.

Skvostná alba a památ-
níky, kasety dop. papírů,
modlitební, obchodní a
obrázkové knihy.

Hry, kalendáře,

a vše do oboru toho spadající zboží.

Největší výběr dopisnic.

Velký výběr, levné ceny
a vždy solidní obsluha.

Akciový kapitál K 4.000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
:: devis, valut atd. Výměna kuponů. ::

Skladistiště.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Bursovní obchody.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem listopadu K 12.982.511-00.

Telefon č. 9.

Filiálka v Semilech.

Telegram: »Ústav«.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 13. prosince 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Naše vyhlídky na nejbližší volby.

(14) Na důvěrné schůzi dne 10. t. m. byl též referát o volbách do sněmu království českého, k němuž — kdyby čas byl nepokročil a třetí referent čekal — bylo by velice zajímavým a velepoučným bývalo zapřísti debatu o našich vyhlídkách na volby do zemského sněmu vůbec a v jednotlivých volebních okresech zvlášť. Měli jsme tu důvěrníky ze všech konců diecése a byli bychom slyšeli úsudky rozličné. Budiž tedy dovoleno, navázat na tento předmět v „Obnově“, jež zajiště ráda otevře sloupce své aspoň k žurnalistické debatě.

Já se na situaci naší v tomto směru růžově nedívám, vycházejí se stanoviska, že se může ona zlepšiti jen tenkrát, jestliže se situace protivných stran zhorší. Tuť přece jednoduchý fyzický zákon o váze těles. Je tomu dnes tak? Mám na mysli ovšem venkov, kde jsou našimi soupeři agrárníci a socialisté. Obilí platí, dva rolníci sedí v kabinetu; což divu, že agrárnícké listy hledí toho využítkovati, a že výsledek tento připisují své organizaci, a že tomu věří rolnictvo, které zapomíná, že v agrárníckých klubech nedělají se ceny obilí, nýbrž na trhu světovém, ministři pak v zemi, kde nedělají strany, resp. parlament, vládu, nýbrž vláda strany, že nejsou významným pro stranu, nýbrž její léčkou, šili pastí. Říkalo se: „Quem dii oderunt, magistrum fecerunt.“ (Koho bohové nenávidějí, učinili jej učitelem.) A v tomto případě mohlo by analogicky u nás platiti: Kterou stranu chce vláda přivést brzy ku pádu, z té vybere si ministry.

Kdyby křesťanští sociálové a agrárníci zachovali si svou samostatnost a do vlády nevstupovali, mohli vždy provozovati opozici v čase příhodném a nepotřebovali nechat do sebe bušiti při každé příležitosti od těch, kdož ministry nejsou, ale rádi by se jimi stali. Lid od jakživa věří těm, kteří jsou v opozici a více slibují; a že je tak vychován, na tom je vinna vláda, která myslí, že s jejím německým byrokratickým, centralistickým aparátem vše

stojí a padá, nedávajíc jednotlivým národnostem, co jim po zákonu Božím i lidském, dokonce i po základním zákoně státním náleží. Za dnešních okolností nedá vláda ani křesťanským sociálům katolickou universitu, ani ne-splní českým agrárikům jejich národní požadavky, první k vůli liberálům, druhé k vůli německým nacionalům. Proto se obě tyto strany ve vládě opotřebují, jako kdysi němečtí konservativci, jako Staročesi a jako Mladočesi; a faktický efekt nebude jiný, než že si také chvíli povládnu, a že se několik předáků dostane do ministerstva, nebo do vysokého státního úřadu. To lid prohlédne, začne se od nich odvracet a bude popřívati sluchu těm, kdo se mu budou představovati v národních poctivcích, třeba to byli rytíři z Hubáčova.

Proto organizujeme, ale nenamlouváme si, že hodina naše padla 1. února 1908. Snad je do ní pět, snad i deset let, ale hodina ta přijde a rozhodně dříve, než agrárikům v jejich boji proti Mladočechům, protože ti to měli přec jen široké vrstvy národa za sebou, kdežto agrárikové mají jen blok zámožnějšího rolnictva, zorganizovaný v okresních zastupitelstvech.

Ani o soc. demokracii není možno říci, že by byla tou dobou v úpadku. Je tu sice ponížující, že se tak silné strany nikdo nepřetá, chce-li býti zastoupena v kabinetu, ale to právě na venek jí prospívá, protože může vždy v novinách hlásati: Ještě nepřišla hodina naše! Ale sociální demokracii zabije něco jiného, a to je ona sama svým utopistickým, nemožným programem. Kdyby socialističtí kandidáti jen desátý díl splnili, co v době voleb slibovali, mohli by s nimi jejich lidé býti spokojeni, ale oni ze zásadního svého programu, jenž je dělit a věčně od ostatní občanské společnosti dělit, bude, nesplní a nebudou moci splniti ničeho. Co jako vymoženost svou vyhláší, toho by se bylo pracujícím třídám dostalo i bez nich a sice ne jako požadavek internacionály, ale jako požadavek času, zvlášť když ostatní strany spravidla i formálně je předejdou, jako se stalo se starobním pojištěním dělnictva. Pracující lid svým časem pozná, že byl nesmysl-

nými sliby jen klamán, a to bude počátkem konce mezinárodního socialismu.

Naše doba přijde, ale bude k tomu třeba nejméně jednoho šestiletí. A až přijde, musí nás najíti připraveny, abychom mohli říci: „Jsme zde.“ Nyní, kdy živnostnictvo se počíná organizovati, potřebovali bychom zvláštního listu pro živnostníky jako soli, aby se i v tom směru nevyplnilo, jako dosud: „Kdo dřív přijde, ten dřív mele.“ Budeme-li to my, či Mladočesi, či národní sociálové, je dnes dosud nerozhodnuto, ale socialisti to jistě nebudou.

Církev a škola.

(M) Pokrokový klub v Hradci Králové stará se svědomitě o to, aby hradecké obyvatelstvo mělo zábavu. A věru zdá se, že jen k vůli zábavě a svému potěšení, k vůli i hraci pozvali si sem na minulou neděli poslance říšského, profesora dra. Fr. Drtiny. Byla to protestní schůze v sále Sokolovny, totiž měla to býti protestní schůze; vskutku to byla komická scenerie, které se činně účastnilo i několik mladších členů professorských sborů ústavu královéhradeckých. Pánové ti, podobní jsouc klientům svým tak v 11—14 letech, smáli se veselé, vtipkovali, skákali do ředí atd. Širší vrstvy do Sokolovny se nedostavily, takže to byla čistě pokroková společnost se svými předáky, nezbytnými židy, trochu zvědavých ženských a žaček nového lycea. Pánové čekali jistě něco jiného, proto byli v mrzuté náladě.

Pan řečník prof. dr. Drtina ve své uhlazené řeči, přednesené oratorským způsobem osvědčeného učitele, vyložil obšírně, co je církev, jaké má zásluhy, co je škola, spojitost školy a církve, krátce řečeno přednesl stručné dějiny školství, kteroužto látku všichni posluchači jeho od 10 let poslouchají. Přednesl věci relativně správné, se svého stanoviska správné, vědecky prozkoumané a vědou odůvodněné. Vážili jsme si p. prof. Drtiny jako osvědčeného, zkušeného

FEUILLETON.

Demokratický sběratel.

(3) Pan ředitel rozsáhlých statků hraběte Steinburka měl srdce velice demokratické, ačkoli to málo na sobě pocítovali ti úředníci, kteří se s ním stýkali čistě úředně. Kde však pan ředitel Sebral něco dostal, kde mu byla prokázána pozornost tučným dárkem, tam tálo srdce jeho láskou i k těm nejnižším. Ten lev, který se uměl tolik rozkřikovati i na dost veliké pány, choval se jako beránek k lidem prostým, kteří dobře vyzorovali, jakou hlavně zdvořilost pro sebe žádá.

Pan otec Melka byl nájemcem panského mlýna. Bodrý mlýnář sledoval se s ředitelem až příliš často. S počátku zval Sebrala k různým slavnostnějším příležitostem sám, hostil ho jako knížete — inu pro dobré oko. Sebral ušlapal si k idyllickému zákoutí pohodlnou cestičku. Každou chvíli přišel moudře a důležitě prohlířet, kde co vadí — obyčejně dvě hodiny před obědem. A přásek už při zahrčení kočáru v duchu nadával, co se zas musí k vůli vzácnému hosti naběhat. A kdyby aspoň ten lakota dal nějakou diskreci! Po jídle a po pití v blahosklonném úsměvem ředitel obcházel dvůr, prohlížel chlévy, díval se na kurky, zkoumal, jaká bude úroda na zahradě. „Ale to máte pěkná kufata! Takový druh posud nemám.“ — Rozumí se, že po takové pokloně pan otec musil aspoň jedno kofe dát darem. — „Ajej, to jsou pěkná housata! No — není divu, tedy mohou mít všeho dost. Kdybych jen taková měl! Pro jiné veliké starosti člověk zanedbává svoje vlastní.“ — A už dvě housata přestala po dvoře capat. — „Hm, tyhle brušky jsou dobré k uschování na zimu. A už se mohou čekat, jak pozoruju, vidíte, pane otcí.“ — Znalecký rozhovor končil praktickým činem. Pan otec ulehčil stromu o polovici úrody. Sebral odvázel si na kočáře pytel...

Panímáma často bůhvem se necítila. „Víš co, nezvi ho letos na posvícení; snad porozumí, jak máme rádi takové dlouhopraté návštěvy, takovou prajskou dobrotu.“

„Jo“, mluvil rukou pan otec; „a pak bude ten nesytá sekýrovat, až bych se musil vystěhovat. Ty ho neznáš; on umí prohánět jiní lidi než jsme my. To víš, těch jeho pět rozmazlených dětí něco spotřebuje!“

„Teda mu po jídle aspoň nikdy nic z hospodářství nenabízej; my potřebujeme pro své vlastní ještě spíš.“

Po tomto rozhovoru za deset dní byla nucena hospodyně pořádati hostinu zas. Celá byla hněvem rudá. V prostřed oběda věšla do šalandy. „To vám povídám, chasno, nic tomu bumbříčkovi z hospodářství neukazujte, nikem ho nevodte. Slepice, husy a kačeny pozavírejte. On je horší než exekuce.“

Sebral vyšel po dobrém obědě na dvůr. Tam bylo velice plaho. — Obrátil se zpět do domu. „Přece bude nějaký dílovek, pomyslí si, když viděl, jak mládek dobyvá s práskem z veliké pece bochníky chleba. Jaká lákavá vůně!“ Tak, tak, mládenci! Takový vesnický černý chléb jest nejlepší — z poctivé české mouky poctivě pečený.

Již již se drala na rty mládkovy slova: „Ale někdo by nejraději chtěl taký poctivý chléb poctivě ukrást a pohodlně sníst.“ — Ale řekl pouze: „Ba, však to dá dření, než si člověk na vesnici kus takového chleba může ukrojit! Jinde nejraději by jedli bez práce.“

„To je pravda“, opáčil řeč Sebral; „víte, mláde, teď jsou na světě čím dál větší ležáci, pomalu nebude chtít nikdo dělat... Ale — abych nezapomněl řeč — ty bochníky jsou výtečné, poznám to už po vůni. No — jeden si vezmu, třebaš tenhle krajín.“

„To je těžká věc, jemnostpane, bochníky nejsou moje a...“

„Co a? Vždyť přece mne znáte a víte, jaci jsme s panem otcem přátelé.“

„Hm — teda se půjdu zeptat.“ Mládek se nevrátil nějak dlouho. Prásek sřezal nápeť. „Ale — jaké čekání“, rozhodl pan ředitel, vid, bohu. Tenhle krajín mi dej do kočáru, víš, pěkně do zadu do vyhloubeného místa za opěradlo.“

„To jo“, vyvalil oči prásek, „a pak dostanu od mládka takové tři lívance, až mi div hlava neuletí.“

„No — kluku hloupá“, zabručel ředitel, vzal jeden bochníček sám a v kočáře jej do zásučky zastrčil. Pak šel ještě pátrat po perličkách, které se mu předešle tolik líbily; ty nebyly nikde... Stavil se v zelinářské zahrádce.

Zatím u pece bodně drsné domlouvání mládkovo.

„Však já to napravím“, poskočil si najednou prásek. „Víte co, půjčte mi nůž.“

„A co chceš dělat, rarášku?“

„To uvidíte hned.“ — — —

Když Sebral dojel domů, poručil služce, aby vytáhla ten bochníček. Když se vrátila služka do pokoje, sdělovala: „Milostpane, tam nebyl bochníček, tam byl jen tenhle malý skrojek.“

„Chasno ničemná, darebácká, zlodějská!“ ulevil si milostpan prudce. „Tobě vyvedl jistě prášek s tím mládkem.“

A mezi tím, co přemýšlel Sebral vážně o zkaženosti světa, všechno se ve mlýně smálo nad pošetilým manévrem práška, který bochníček v kočáře odkrojil a skrojek kurkou na vrch tak obrátě zpět položil, že nebylo znáti, jak veliký díl chybí.

Sebral pukał zlostí několik dní, ale pak si pomyslí, že lepší něco než nic a brzy zase mlýn počil návštěvou.

Po straně na práška zasykl: „Kluku nezbedná, ty umíš už teď krást chleba.“

„A voni taky“, vyhrkl chlapec a zmisl rychle v šalandy.

historika pedagogie, do jisté míry snad i zdárného praktika, tota tato k němu jako vědec v nás trvá; ale jak jsme pozorovali, ovzduší parlamentu a veřejné činnosti jemu nevěděli. Nečekali jsme z úst jeho nedůstojnou pomluvu v anekdotě o posl. Myslivcovi, nečekali jsme od něho ani tak bezdůvodně příkré a nezasloužené odsouzení letáku „Štítu“, jenž toho nikterak nezasluhuje.

Bylo viděti podivný rozpor mezi p. poslancem a zdejšími pokrokáři. Myslíme, že p. prof. Drtina nezná vlastně celou věc, neví, o čem se vlastně jedná, neví, kdo má na celé té věci spojení škol a vyhánění jeptišek osobní zájem. Celá věc zde není rozhodně se stanoviskem programu strany pokrokové správná, strana pokroková páše tímto skutkem bezpráví na celé řadě učitelů, jimž běže se naděje domoci se výhodnějšího místa říditele; městské zastupitelstvo i se školní radou učinily dle vzoru několika měst nešťastný ústupek „špar-systému“ zemské školní rady, učinily náraz na hradby separatisace škol, na níž každý skutečně pokrokový člověk státi musí. Jestli jen osobní zájem a nenávisť, která vede několik přemrštěných pánů k tomu stanovisku, že sestry stýj co stýj, dříve neb později, násilím nebo smrtí ze školy odstraněny býti musí, je to jen nezdařený náter pokrokovosti, osvětářství, za nějž se tito pánové staví a činí smutné slavnosti.

Po řeči prof. Fr. Drtiny promluvil MUDr. Klumpar. Bodrý tento pán docela sousedeky vyloučil ještě jednou celý případ sporu a eskamotérsky dokázal, že klerikálové nadávati nesmějí, to že je licencí strany pokrokové, která nadávati smí, která si už několik těch nadávek, ovšem docela neviných, jako jsou: „nebeské kozy“ atd. a la „Osvěta lidu“ dovoliti může. Při řeči bodrého pokrokáře panovala mezi posluchači živá, nenucená veselost. Taková zábava by měla být při stolech. Lidé se odividně výborně bavili nápady oblíbeného dra Klumpara.

Na to promluvil vldp. Thdr. Fr. Reyl. Ten ve své přednášce probral totéž thema, jaké p. dr. Drtina. Řekl: „Není divu, že Hradec Králové, jako sídlo mnoha škol, počítuje živé záchvěvy moderních problémů ve výchově. Proto je boj zdejší pochopitelný. Zde nejde o spojení škol, zde je boj proti jeptiškám, proti církvi, proti náboženství katolickému, křesťanství a náboženství vůbec. Přece není zde žádného důvodu, aby řeholnice ze školy musely jít; výtece, že málo naučí, že neznají život, přece nikdo z uvážlivých lidí nevěří. Odpor proti nim je ze zásadního stanoviska, vězí v moderním názoru životním, který bojuje proti starému názoru, který nezná Boha, duši, život věčný, svobodnou vůli, který má úkol životní v přijímání požívání darů světa. Škola starého názoru připravuje člověka k životu časnému i věčnému, ozbrojuje ho na cestu ustáleným životním názorem, kdežto výchova nového názoru cílí k tomu, aby vyvinula přirozené vlohy dítěte, aby mu zpřijemnila pozemský život. Názory ty si přirozeně odporují a spolu bojují.

Je to, jak říkájí, zápas vědy s vírou. Tu však není pravda. Přísá, ale pravá věda nemůže starý názor vyvrátit, může ho vysvětlit, objasnit, může přispěti k jeho porozumění, ale vyvrátit nikoliv. Nelze oba názory ve škole zastávat, protože by to vedlo k rozvratu dětské duše. Jen jeden a to starý církevní názor musí ve škole všemi činiteli, nejen katechetou, býti šířen. Náboženství ve škole je nezbytné nutně, bez něho mravní výchova ve škole možná není. Moderní názor vědecký do školy nepatří, poněvadž není ucelený, jednotný, hotový a jím také nikdy nebude.“

Pak promluvil vldp. dr. Reyl o více přirozené a nadpřirozené, o vědě a náboženství. Všechno těchto prvků potřebujeme k životu, proto jich potřebuje i škola. Náboženství vzdělává s vědou rozum a zejména srdce, je podporou mravnosti. Tomu svědčí hlasy vážných učenů jako Dardika, Julesa, Simona, Tolstého, Foullého, V. Huga, Palackého, Riegra. Školy církevní a řeholní jsou schváleny i od protivníků. Náboženskou výchovu žádá i zákon a proto vyhoví úkolu školy jen učitel věřící. Sestry za věřící považovati důležno, proto jsou nejlepšími učitelkami. Nechceme žádných milostí pro školské sestry. Postavme se na půdu zákonnou! Nechceme žádných privilegií. Sestry mají kvalifikaci, vyhovují zákonu. Názu na tom nic nezáleží, jak se učitel štítí, kde utrácí své sluhé a kde zůstává, proto nemají také jiné býti tak netolerantními a vyčítat sestram jich přesvědčení, šat, klášter a přínosy život.

Výborná řeč vldp. dra. Reyla byla jako studená sprcha na rozteplené a rozesmáté srdce posluchačů. Mnoho jich střízlivě prokouklo a procitlo z opojení šumivým vínem osvětářského pokrokařství.

To vycitil dobře p. prof. Maraš. Jméno městského zastupitelstva počal vykládati ještě jednou celou řeč, stěžoval si na to, že je di-

nuncován (Od koho, proč a na? — rádi bychom věděli. Není p. prof. trápen stihomamem?), dť-kazů prý proto uvádět nebada.

P. dr. Drtina mluvil pro domo sua. On není proti náboženství. On ctí Boha, jako největší dobro, dokonalost a krásno, i on má své náboženství, ale koná dobro jen pro dobro samo. Ctí Boha, ale nemá žádné autority, žádných závazků. Katolíci Boha mají, ale on prý ho teprve hledá. Kdy Ho naleznou? Věří sice ve věčnost, ale nikoli v peklo, protože není prý tam pro ně místa (!) Nevěř v zázrak, atd. To je pozoruhodný rozpor ve filosofii p. profesora. — Kvasí to v p. profesora, kvasí.

Je, jak se již více lidí ozvalo, eklektik a to výborný eklektik. Při tom zná výborně duši davu a dovede lahodit, působit. Byla by to bývala vážná schůze, kdyby nebylo dra. Klumpara a jeho komickým výstupem a konečné resoluce. Na celé schůzi tvrdí se: „Nechceme odstranit jeptišky“, ale v resoluci žádá se jich amortisace a pro budoucí čas nepřijímání žádné řeholnice.

Chťel ještě mluvit p. red. Al. Hajo, ale nemluvil. Vzdal se slova. Jemu též slovíčko. Račte si pamatovati slova p. prof. Drtiny, jenž řekl, že nebude zcela nic proti tomu míti, aby řeholnice si užíly ve svých školách řeholnic, a račte nechati školy řeholní na pokoji.

Obecenstvo: učitelé, professoři a židé chovalo se až na několik mladších pánů slušně. Do předsednictva zvoleni byli: p. dr. Klumpar, p. Čermák, p. JUC. Scheiner. Jaký byl az konečný efekt? Iou, pokrokáři učinili ohromný pokrok, získali všechno obecenstvo hradecké, zaryli si do petice, polehtali bránici diváků a opona spadla. Čtyřicet repris!

Dopis z Prahy.

Nadbytek kandidátů poslanectví. Malá Strana v Praze jest jednou z částí královského hlavního města našeho, o kterou se po staletí nikdo nestaral. Vláda se o ni nestarala z důvodu, že má v ní své nejvyšší úřady, politické strany o ni nespěchaly, ješto se jim zdálo býti příliš aristokratickou, a staroměstská radnice na ni zanevřela, že se v ní nedala dobře prováděti stranická politika. Teprve v poslední době počínají se o Malou Stranu velice zajímati — kandidáti **starého poslanectví.** Zemský mandát za Malou Stranu zastupuje tento dobou někdejší pražský starosta JUDr. Vladimír Srb, jenž však své malostranské a hradčanské voliče doposud ani neuznal za hodny představití se jim ve schůzi a podati zprávu o tom, jak pro Malou Stranu a Hradčany pracoval. Iou, snad je to přílišně obtížné, zajetí po elektrické dráze do malostranské Městanské Besedy a bodrým Malostranákům vylouiti nejnovější věci v politice, kterou provozuje za ně.

Na staroměstské radnici není tajno, že malostranští voličové jsou se svým poslancem drem Srbem valně nespokojeni. Táto okolnost mluví při příštích volbách vysoce proti jemu z pánů náměstků starostových a chce ucházeti se o mandát malostranský. Je to první náměstek, dr. Antonín Stých. Mimo tohoto chce skasiti, zda-li by na Malé Straně prošel, soudní adjunkt Jaroslav Matuší, obecní starší dr. Josef Šupich, starosta Českého klubu v Praze, dále dr. Ladislav Pinkas, malostranský obecní starší a člen rady městské, a ještě dva jiní kandidáti. Bude to podle všeho veselá vojna o mandát, ješto nikdo nebude chtíti ustoupiti, a nikdo se také neptá, zda-li nynější poslanec malostranský, dr. Srb, ustoupí.

Pokud jsme mohli zjistiti, budou v pražských městech kandidovati dále: starosta dr. K. Groš, jenž při minulých volbách do rady říšské dal se stěží pohoutiti, aby nescházel se o mandát, náměstek starostův J. Jiroušek, nyní také poslanec, a obecní starší: dr. J. Podlipný, taktéž nyní poslanec, dr. Ed. J. Baštyř, dr. L. Jeřábek, známý zastanec památek staropražských, Al. Vautček, řezník, dr. K. Černohorský, František Filip, Matěj Blecha, stavitel, Václav Březnovský, poslanec, Frant. Hašouněk, tajemník jednoty soukromých úředníků, dr. J. Scharf a František Zvěřina, inženýr. Jak viděti, neberou to jistí pánové se svými funkcemi dosti opatrně a obratně. Na hromadění funkcí zbyhula již tak mnohá politická strana a hynou na ně mladochéři. Rozumí se, že ke všem uvedeným tuto kandidátům poslanectví přibudou ještě různí ti dři Klumparové, Körnerové, Bazové, Dvořákové, atd., neboť každý absolutně právně, jenž odbyl doktorát, vrhá se honem za „obětavého zastance lidu“, doufaje, že tímto způsobem sáhý dojde bohatství.

V každém případě bude na voličstvu aby pány kandidáty poučilo, že důvěra, své, řiti někomu mandát, bude vyžadovati stále větší opatrnosti při zkřmáních, jaká se dostávají voličstvu volbou nepovolaných spřávců

za poslance. Praha má přece kráčeti v této věci v čele českých měst!

Na vrub „**starého systému**“. Pravou sčůnaci vzbudil v listopadové schůzi sboru obecních starších na radnici staroměstské dotaz obecního a cíle. rady Reinwarta ohledně hospodářství, po léta provozovaného na hřbitovech Olšanských. Doklady, jež uváděl, byly také podle toho, aby opravdovou sensaci budily. Na hřbitovech Olšanských jest nadbytek vody, potřebné k zalévání, než přece den co den na Olšany voda byla svážena ve voznicích! V rajské zahradě má obec pražská obrovské zahradičství, z něhož by mohla zásobiti celou Prahu, proto však přece byly činěny objednávky květin pro hřbitovy potřebné za hranicemi, v Německu, nehlédíc ani k tomu, že měly býti objednávány u zahradičků pražských, když jevila se již toho potřeba. V kanceláři hřbitovní měli podepsáno množství blanketů účtůních, a mohli objednávat dle své chuti, což také činili, a městská pokladna platila. Inspektor záduší, obecní starší malostranský Fr. Hubáček vedl si v této funkci způsobem nebývalým, ponechávaje zřizencům kanceláře úplně na vůli, aby dělali, co chtějí. A také dělali, jenom že pražské obci škodu. Dotaz pána Reinwarta, jenž náležel k tak zvané straně hospodářské, právě se vytvářející, byl nemile přijat stranami kompromisními, zejména sdružením Grošovým, jehož inspektor hřbitovů, Fr. Hubáček, II. jest členem. Bylo také velice zehráno, že měl tazatel přijíti s touto věcí do sdružení a nikoli do plna sboru, leč tyto moudré rady zůstaly již bezvýslednými, poněvadž věc pronikla do veřejnosti a nutně vyžadovala vysvětlení.

Toto bylo dáno v poslední schůzi sboru, leč bylo nad míru — zajímavé. — Jménem komise pro obecní hřbitovy na Olšanech bylo prohlášeno, že vlastně neděl se žádný šlendrián, neboť se to tak děje prý na Olšanech po celá desetiletí, a stal-li se, že byl jenom v důsledcích dřívějšího systému, v obvyklosti zachovávaného správou hřbitovní... Většího vysvědčení chudoby nemohla si komise pro obecní hřbitovy ani dáti. Tedy šlendrián, při němž plynuly peníze pražského poplatnictva za hranice do Němec, jest v důsledcích starého systému! Věru, povážlivější výmluvy marně by se dovolával, to již přestává všechno! Právě se, že neslychaným tímto hospodářstvím byla obec pražská poškozena nejméně o 100.000 koran. Člověk by čekal, že různí ti Hubáčkové se poděkují, a funkol, na něž nestačí ani duševně ani jinak, se vzdají, leč chyba lávky. Ti se drží kolem nynějšího starosty jako klíště, ješto všechno jest jakýmsi vzájemně se podporujícím bratrstvem, beze stanov a řádů, leč tím praktičtějším a cílů svých si vědomějším. Ubohá Praho!

Posm. red. Pan starosta Břevnova J. Kolator sděluje s námi, že ani sám ani prostřednictvím jiné osoby nezakoupil nikdy v celém rozsáhlém katastru obce Střeševické ani jednoho čtverečního metru pozemku; a p. starostou dr. Grošem ani s osobou jemu domněle blízkou o žádné koupi a eventuelním prodeji pozemku na remisi pro elektrickou dráhu nemluvil, tak že jeho osoba do příslušného dopisu se dne 15. listop. zcela mylně byla vpletena.

Obrana.

(3) **Kde se se to chce starati také o živnostnictvo?** Jest to — světe, div se! — Herbenův „Čas“. List, který se před socialisty přímo pláší, který jim sluhobníkuje, i když rudí dávají dosti makavě na jero, že o jeho přísluhu valně nestojí — najednou chce zachraňovati živnostníky. Na ty dvě stolice sednouti bude věc velmi obtížná, i kdyby realističtí eskamotéři vynaložili všechno důvtip k umělým manévřům. Jak těžce socialisté poškozovali živnostníky, jakých násilností proti nim se dopouštěli, jak jim nepřáli svobody ani při volbách, o tom „Čas“ bál se pronésti důrazně odsuzující mínění. — A teď bledá hrůza zráží se na tváři „Času“ z toho fakta, že křesťanští socialisté začínají radikálněji lákati otázku živnostnickou. Z toho by bylo ovšem nedozírné veliké nebezpečí pro „pokrok“, kdyby se podařilo křesť. socialistům sjednati vážné úspěchy. Proto, pokrokáři, honem na palubu, aspoň před hodinou dvanáctou! Jistěže jste nepomohli živnostnictvu z lásky k němu samému, chopte se aspoň práce z jiné pohonnky, se závisí a slosti vůči katolíkům! Prof. dr. Drtina hned se pustil do studia živnostenské otázky, když se mu jednalo o mandát za městskou skupinu. Masaryk musil také k vůli mandátu mluvit o živnostnictvu šife, ač se přece musilo věděti

dle jeho jednání, že proti vůli socialistů málo co pro živnostníky vykoná.

Dle „Času“ bylo by živnostnictvo v lůně strany katolické „ztraceno pro naši národní věc a náš těžký národní boj změnil by se v beznadějný. Sáhá-li klerikalismus drzou (!!) rukou už na jádro našich národních šiků, musí náš pokrokový tisk tlouci na buben a varovat, dokud je ještě čas.“ — Bodří pánové, ten „klerikalismus“ nesáhá „drzou“ rukou na nic. Hájí pouze to, co jest od dávnych dob jeho majetkem, jeho državou. „Drzou“ rukou na něco sáhá ten, kdo pro sebe chce zabrat něco, co mu posud nenáleželo; a tohle dělají pokrokaři a židé. Na institutech, založených velikou obětavostí katolictva daří se nyní dobře židům a jejich pokrokařským spojencům. A jak pranic nemusí katolictvo „drzou“ rukou sahati na živnostnictvo, to dokazují dějiny středověku a novověku; dějepis dosvědčuje zřetelně, jak právě v době mohutného vzepjetí katolicismu stav skutečných živnostníků byl hájen a zvelebován a jak byl chráněn před výdělečnými příživníky židovskými i nežidovskými. Otevřete na př. dějepis Prahy od Tomka. Tam sledáte, jakému výtečnému vývoji těšil se stav živnostnický zvláště v XIV. a na počátku XV. století za vlády „klerikalismu.“ Ovšem když zavládl liberalism, k židům tolik vřidný, pak klesal v nerovném zápase s kapitalismem živnostník za živnostníkem. A teď socialističtí dělníci živnostníky ještě dorážejí. Proto má katolictvo plné právo chrániti nešťastné oběti protikatolických sociálních soustav před rukama, které je rdouší. Strany protikatolické měly čas dost, aby ukázaly, zda dovedou živnostnictvu lépe pomoci než katolictvo.

A právě v posledním čase, kdy dr. Stojan tolik o živnostnictvo se zasloužil, kdy katolické echůze, resoluce a programy na tolik pilném zřeteli měly prospěch klesajícího živnostnictva, páni pokrokaři odpočívali a činili komplementy socialistům. Až teď — kdy vidí, že zdravé jádro živnostnictva poznává pravé své zastance, bubnují na poplach: „My musíme taky — jedná se o další boj „s klerikalismem“. — Přiběhnout s kopistí po nápeči a přibíhají si u cizího ohníčku — to dovede každé.“

Politický přehled.

Ministřipresident bar. Beck zase dovednou svou rukou vybrázdil z těch nesnází, které hrozily pádem nejen vládě, ale i parlamentu. Bar. Beck dosáhl, co chtěl, jedná se již o rakousko-uherské vyrovnání. Na denní pořádek dostalo se prostředkem pilného návrhu Chiarho, který přijat 400 hlasy proti 40. Proti hlasovalo: 10 čes. radikálů, 3 moravští lidovci, 18 členů jihoelovanského klubu, dr. Masaryk a Drtina, klub ruský odešel před hlasováním, atd. I soc. demokrati hlasovali pro pilnost návrhu; čeští radikálové ve své malomocnosti stáli se vlastně směšnými. Národní klub český hlasoval sice pro pilnost návrhu, ale prostřednictvím předsedy svého dr. Kramáře podal při tom státoprávní obžalobu. — Uklizena také neshoda mezi finančním ministrem Korytowskim a většinou sněmovny ohledně snížení cukerní daně. Rozpočtový výbor nesel se totiž navrhnouti sněmovně snížení daně z cukru jednou pro vždy o 8 K. — Masaryk se svým pilným návrhem pobořil; přispělo k tomu i návrh křesť. sociálů, proti nimž svůj návrh mířil a tak dosáhl opaku toho, čeho chtěl dosáhnouti. Vláda tedy vysvázna, aby dala sněmovně záruky, že bude proti všem stranačským útokům chrániti svobodu učení, vědy, víry a svědomí. — Dol.-rakouský sněm schválil t. r. osnovu zákona, jímž se na pokračovacích školách učňovských stanoví němčina výhradním vyučovacím jazykem. Ješto velká většina učňů vídeňských jest původem slovanského a němčina nezná, vyslali slovanští poslanci ministřipresidenta, aby osnovu zákona sněmem dolnorakouským schválenou napředložil císaři ku schválení. — Do Národního klubu českého zvolen místopředsedou ze strany katol. národní posl. dr. Hruban, do parlamentární komise posl. Šilling a hr. J. Thun, náhradníky V. Myslivec a Kadlčák. — Strana národně sociální v Čechách svolává do Prahy na neděli 22. prosince sjezd malých zemědělců, chtějící takto založiti novou stranu zemědělskou. — Nejvyšší soudní rada zemské knihy Lobkovic odstoupil ze svého úřadu, rozloučiv se již se zemskými úředníky.

Ve Vídni kanala se porada zástupců slovanských národností na říšské radě se předsednictvím dr. Kramáře. Jednalo se o tom, zda by byla možná v otázkách kulturních a hospodářských dohoda mezi rakouskými Slovany, bylo-li by možno dojíti ku společnému sdružení všech Slovanských na poli kulturním a hospodářském. Poláci a Rusové se jednání neúčastnili.

V německém Říšském sněmu připravila si vláda osnovu nového spolkového zákona, která

vylučuje užívání jazyků německých, rozhodný odpor většiny. Utiskování přece jednou najdou patřičných zastanců.

Čo hľadáme, to musím skutkami potvrdiť
Preto by som neobetoval s mojho života dva roky,
keď 15 Černovanov dalo život celý?
Ondřej Hlinka.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní: Ustanovení jsou: pan Jindř. Kolář, administrátor, za faráře v Poniklě; p. Vojtěch Balcar, farář Radhošťský, za faráře do Cerekvice; p. Jos. Vojtěch, administrátor, za faráře ve Rtyni; p. Frant. Proschwitzer, b. vikář, farář v Niederhofu, za děkana do Vrchlabí; p. Frant. Klusáček, koop. ve Zruči, za koop. do Dobřenic; p. Václ. Pleskot kaplan v Dobrušce, za koop. do Olešnice; p. Václ. Oliva, kapl. v Cerekvici, za administr. do Radhoště; pan Jos. Macháček, administr. za kapl. v Cerekvici. V Pánu zesnul: pan P. Raim. Hain, O. S. A., převor August. kláštera ve Vrchlabí 7. prosince. Uprázdňené místa: Luže, fara patron. kníž. Thurn Taxise, od 1. prosince; Radhošť, fara patron. kníž. Thurn Taxise, od 1. pros. 1907; Niederhof, fara patr. nábož. matice, od 1. ledna 1908.

Program pro mimořádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude v pátek, dne 13. prosince 1907 o 4. hod. odpol. 1. Pronajme se vybraných poplatků: a) o tržích výročních a týdenních na rok 1908; b) o tržích dobytčích na rok 1908. — 2. Udělí se nadace: a) Frant. X. Laušmana pro studující zdejšího gymnasia; b) Frant. X. Laušmana pro studující zdejší reálky; c) Václ. Miloše Červeného pro studujícího zdejší reálky; d) Jana Martince pro chudé vdovy; e) Ludvíka barona Malovce pro chudé školní děti; f) Biskupa J. N. Bryncha pro podělení dvou chudých rodin o Štědrém večeru. — 3. Udělí se jedna ženská porce špitálská. 4. Vyjádření o žádostech: a) p. Jaroslava Oma za koncesi knihtiskářskou; b) p. Bedřicha Steina za rozšíření koncese tiskářské na knihtiskářskou; c) fy Bratři Guthové za koncesi k výčepu vína přes ulici v domě čp. 129; d) p. Leop. Kráky o povolení k výčepu vína v domě čp. 87; e) p. Karla Peera za koncesi kavárenskou pro dům čp. 258. 5. Volba jednoho člena divadelní místní komise. — 6. Žádost p. Ed. Aschenbrennera, fidele divadelní společnosti východočeských měst, o bezplatné dodávání uhlí a dříví k vytápění garderob v městském divadle. — 7. Volba jednoho člena odboru pevnostního, rozpočtového a revisního; požárního, živnostenského, sociálního, jatečního a odboru historického musea. — 8. Návrh na zřízení popelního útahu a na schválení vydání s tím spojených a předpisů o povinném hlášení. — 9. Vyšádá se dobré zdání o žádosti p. Julia Pažouta, posluchače lékařské fakulty v Praze, jenž udělenu byla nadace Bartuškovská, aby požitky z nadace Protivovské, který vybral si za první rok svých studií, nemusil vraceti. — 10. Rozhodne se o žádostech za udělení práva domovského. — 11. Verifikace protokolů o schůzích městského zastupitelstva.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 9. prosince 1907 usneseno: Učiní se veřejný projev, šelci k tomu, aby k obstarávání pensijního pojištění soukromých úředníků byla pro král. České sřizena jednotná, národnostně nedělená úřadovna zemská se sídlem v Praze. — „Jednotě umělců výtvarných v Praze.“ „Husovu fondu“ a „Skupině národní“ udělí se obvyklý příspěvek. — Žádost obce Pražského Předměstí za odprodání jezírka č. kat. 798 postoupí se technické kanceláři k návrhu. — Vysvázání zemského výboru, aby o všech podnicích, při nichž jest nebezpečí, že staré stavební památky neb jinaké umělecké neb historické předměty poškozeny budou, parkmistrovský úřad spravil prostřednictvím c. k. místodržitelství c. k. centrální komisi pro zachování uměleckých památek ve Vídni, bylo vzato na vědomí. — „Prvnímu rybářskému klubu“ k žádosti jeho za pronájem rybolovu v Labi a Orlici v býv. pevnostním rayonu se odpoví, že obec podrží i v roku 1908 pronájem rybolovu ve vlastní režii. — Místní odborec Všeodbor. sdružení křesťanského dělnictva k žádosti za sřizení městské prodejny uhlí pro dělnictvo a malozivnostníky se odělí, že opatření takové městská rada již učinila. — Poukázá se k příjmu odkaz učiněný p. Č. Mahriem v obnosu 2000 K pro zdejší ústav chudých. — Vzhledem k výnosu c. k. místodržitelství vypláceti se bude z poučovského jmění kostelního ode dne 1. ledna t. r. remunerace pro hudebníky při farním kostele Poučovském o obnos 20 K ročně svýzasa. — Objedná se další 2 q čistého prostředku „nepříteli práhu“ pro čistění podlahy v městském Klicperově divadle. — Návrh správy obecné školy dříví na podělení žákův požitky nadace Mikšový byl schválen. — Místní organizaci soc.-dem. podána žádost, aby obec ve vlastní režii předsazala stavbu dělnických domků, které by dělníkům přenechávala jednak na mírné anuitě, jednak na nejlevnější vypočtenou část, postoupí se sociálnímu odboru.

Vánoční výstava v městském průmyslovém muzeu v Hradci Králové letos pořádná nebude. Sešlo se jen asi 15 přihlášek. Z Hradce a okolí ani jediná.

Bezplatný kurs pro intarsování dřeva při městském průmyslovém muzeu v Hradci Králové. Jelikož nejvyšší možný počet účastníků kursu jest dovršen, nelze více nikoho přijmouti. Vzhledem k velké zaměstnanosti učitele kursu o vánočních odkládá se odbyvání kursu na dny od 20—22. ledna příštího roku. — Přihlášky do chemického kursu pro malíře pokojů, písmo a náterace přijímá fideletství musea do 30. pros. t. r.

Z čítárny a knihovny městského průmyslového musea v Hradci Králové. Čtenářů v měsíci listopadu bylo ve 14 večerech 959. Z těch bylo 369 studujících, 362 živnostníků, 125 úředníků, učitelů a 114 dam. V čítárně vydáno na 744 žádánek 630 svazků odb. spisů a 412 děl předlohových. Domů zapůjčeno 256 osobám v místě 235 svazků knih a 1172 předloh. Do okolí 10 osobám 8 svazků a 206 předloh. — Do knihovny vřaděny nové knihy pod inventární čísly 1960—1978. Mezi časopisy přibýly: „Helios“ s přílohou „Der Elektropraktiker“, „Divadelní Rozhledy“ a „Živnostník“. — Za přispívající členy musea přihlásili se pp. JUDr. A. L. ručka, adv. konc. zde, Jos. Matouš, supl. prof. v Jičíně a Jos. Černý, zámečník v Třebechovicích. V zimních měsících není čítárna ve středu odpol. od 4—6 přístupna.

Uhlí pro chudé. Obec královéhradecká prodává počínaje dnem 11. prosince 1907 nemajetnému obyvatelstvu svému uhlí a sice nejméně 1 q, a nejvíce 5 q. 1 q za K 350. Prodává se jen proti hotovému zaplacení v městském důchodenském úřadě, a uhlí potom vydáváno bude ve městské plynárně v době od 8—12 hod. dopoledne.

Pro uhlí vyžádané k prodeji lidem nemajetným přišli si nejprve lidé zámožní. Nyní již jest náprava a my doufáme, že reálný sklad bude sloužiti dále výhradně nemajetným; neví se nikdy, nač si v případě krutě zimy zase uhlíbaroni vzpomenou. A komu by pak bylo nejbůt?

Výstava fotografií z jihoelovanských zemí. V závodě c. a k. dvor. fotografa p. císa. rady J. Langhause vystavena ve výkladní skříní proti Grand-hotelu kolekce zřetěšených pohledů z Bosny, Hercegoviny, Černé Hory, které při své studijní cestě zeměmi těmi sám zhotovil.

Panorama Jednoty Severočeské v Hradci Králové. vystavuje ve dnech 14.—20. prosince t. r. pěknou serii pohledů z turecké dráhy Tripolska, přiléhající k moři Středozemnímu.

Spořitelna královéhradecká. V měsíci listopadu 1907 na nákladní knihy uloženo K 224.882.76, na vkladní knihy vybráno K 116.642.60, vklady koncem list. K 12.061.641.30, na hypotéky půjčeno K 18.193.73, na hypotéky splaceno K 121.719.53, v hypotékách koncem listopadu K 9.678.478.92, cenných papírů v zásobě K 2.138.000, uložené přebytky K 1.144.823.99.

Včelařský spolek pro Hradec Králové. a okolí pořádá v neděli dne 15. prosince t. r. v hostinci u Fišerů na Slezském Předměstí veřejnou schůzi spojenců se zájmy o přednáškou: O včelaření vůbec promluví pan říd. učitel V. Pospíšil. Začátek o 3. hod. odpol., hosté vítáni.

Důležité upozornění! Stále se opakují případy, že soukromým osobám bez předchozího objednání jsou poštou zasílány balíčky kávy, cikorky, pláten a jiných druhů zboží s tím vyzváním, aby zboží bylo vráceno v případě, když se nepodří. Upozorňujeme otčné obecnost, že dle výnosu ministerstva obchodu ze dne 6. května 1907 č. 8223 prostým přijetím takových záilek adresát neběže dle zákona žádnou povinnost zboží zaplatiti nebo zpět vraceti, anebo s odesílatelem sděliti, že nabídka jeho se přijímá nebo odmítá. Zboží, které nebylo objednáno a zůstalo nepoužito, nechá se prostě doma ležeti do té doby, až zasílatel zboží buď sám nebo svým zřizencem odneseť si dá. Jiných povinností příjemce nemá! — Obchodní gremium v Hradci Králové.

Ze Slezského Předměstí. Svatojosefská jednota odbývá dne 15. t. m. výroční valnou hromadu o 3. hodině odpol. v hostinci „U nádraží“, při níž přednáseti bude vedp. ThDr. František Šule z Hradce Králové o katolické organizaci. Přátelé, probudte se již jednou z dřímoty, dostavte se všichni a dokažte tak bojnou svojí účastí, že jsou u nás ještě katolíci, že lid náš není zfanatisován demagogickými řečnickými. Po přednášce bude podána jednateleka a pokladní správa za rok 1907, potom volba výboru a přijímání nových členů.

Obecní zastupitelstvo na Slezském Předměstí vzdává tímto nejserdecnější dík Spořitelně a záložnímu spolku za laskavé věnování K 30 na věčnou paměť zemřelého člena záložny p. Jana Šprýhara, které ve prospěch chudých byly slešeny a od obce zastupitelstva nejpotřebnějším příslušníkům obce jsou rozdány. Káz Bůh dá více takových dobrodinců ku podpore našich chudých, neb od těch nejuzasnějších a nejchudších jest též nejupřímnější „Zaplat Bůh!“

Občanské živnost. Beseda v Kukle-
mách pořádá v neděli dne 15. prosince t. r. v ho-
stinci p. Josefa Kurze ve prospěch Slováků ve-
čirek spojený s přednáškou o Slovensku.

Z Hlebie. Velmi krásný večírek uchystala
zdejší odbočka Všeoborového sdružení křesťan-
ského dělnictva dne 8. t. m. v hostinci „na Spici.“
Posvátní k nám tamburaši katolické jednoty z
Hradce Králové, jejich hudba při prvním vystou-
pení v městě našem tolik se zalíbila, že všichni
posluchači dychtili znovu ji uslyšet. Byl-li pak
při prvním tamburašském koncertě sál cele naplněn,
dostavilo se dne 8. t. m. tolik návštěvníků z místa
i okolí, že sál a vedlejší místnosti naprosto ne-
stačily, tak že mnozí musili se vracet. V míst-
nostech bylo přímo k umáčkání. S velikým nad-
šením nasloucháno jednotlivým částem jihoslovan-
ské hudby, která za řízení abormistra dp. Sabuly
velice bravurně byla sehrána. I solová čísla hou-
slová, která hrál dp. Sabula za harmoniového prá-
vodu dp. Paukrtu, přijímána s velikým potleskem.
Naše členky přednesly velmi svižné pěkné dekla-
mace. P. Podziměk ze Sobčic velmi vzletně pro-
slovil krásnou báseň Hornofovu. Tamburašům ode-
vzdána z vděčnosti pěkná kytice. Morální a hmotný
výsledek byl stkvělý; večer uplynul jako v po-
hádce. Svoji návštěvou nás poctili místní pp. du-
chovní a dp. farář Vlt z Jetic, jakož i jiná intel-
ligence. Velikou zásluhu v uspořádání tak užlech-
tilé zábavy mají horliví členové a členky Všeob.
sdružení s p. Munzarem v čele. Děkujeme vroucně
pp. tamburašům i věcným hostům, těšíce se zase
na brzkou shledanou. Zdat Böh!

Z Dobrušky. Pan dopisovatel „Hlasů
Pokroku“, takto „výborný obchodník“, obviňuje
mne 8. t. m., že jsem nebyl dobrým obchodníkem.
Nemám potěšení jej znáti; skrývá se za redakci,
poněvadž by se sotva chtěl pod ty nepravdivé
řádky podepsati. Pravím tolik, že nelidským oso-
čováním a nikoli malým obchodním vzděláním byl
jsem připraven o svůj majetek i o věno po otci.
Vytkáte mi, že si počínám neobchodnický. Mys-
lete snad, že jsem měl nějak šikovně ohlásiti úpa-
dek, „vyhořet“ nebo něco podobného? Vim, že to
jiní v nouzi obratně dovedou, a vede se jim dobře
zas. Platil jsem do posledního dne, zaplatil jsem
nejméně 5.000 K soudních útrat, do nichž mne
vehnali pokrokaři. Zaplatil jsem ještě po dražbě
„Občanské záložně“ svůj zbytek asi 300 K pro-
střednictvím p. Jos. Nemajera, který vždy hledí
mi pomoci z oné situace. Lituji však, že neměl
jsem to potěšení poznati p. Boh. Číška, dříve vám
tolik odporného, při jehož pomoci, jak jsem pře-
svědčen, byste mne byli zničili. Pane pisateli,
proč pak také jednou se nerozepíšete o neobchod-
nických jiných, na př. o p. Brožkově? Jest odsou-
zen a trpí i za spoluvinníky, od něhož tolik rádi
brali až příliš lacino víno, pohlednice, flky, cuk-
roví... Jen počkejte, až se vrátí a bude poža-
dovati od jednoho spoluvinníka zaplacení, jak to
dopadne! A vy ani nehlesnete! Aféru trubkovou
přenechávám příslušné firmě; ať si vyřídí vše
sama! Konečně vás ujišťuji, že nejsem klerikál,
jak vy mne nazýváte, ale křesťan. Posledně byl
jsem též v „Osvětě lidu“ nazván žido- i němco-
žroutem. I tenkrát připravili jste mne o zaměst-
nání. Vy lidumilové, dovedete pěkně existenci
jiných podporovati! Jen pozor, abyste se o vlastní
ostré zbraně nepotežali! — Fr. Javůrek.

Z Dobrušky. (Zasláno). Městská rada v
Dobrušce, na kterou podniknut byl vědomě ne-
odůvodněný útok v čísle 46. tohoto listu neznámým
na cti utrhadem, podává veřejnosti toto vysvětlení.
Pravda jest, že obec Dobruška dluhuje městské
spořitelně kolem 200.000 K; nedoplatek úrokový
povstal tím, že dosud obci splacen nebyl ze sta-
vebního fondu místní dráhy obnos v rozpočtu obsa-
žený kolem 10 000 K obnášející a určený na za-
placení těchto úroků. Až zmíněný obnos bude obci
zapraven, což v brzkou se očekává, teprve pak
bude možno nedoplatek úrokový s dluhu obec-
ního vyrovnati. Rozpočet obecní bývá každoročně
po dobu 14 denní v městské úřadovně za účelem
nahlédnutí do těchto veřejně vyložen. Objasnění
toto zajisté všem soudným občanům postačí a vy-
vrátí neodůvodněné nářezdy na městskou radu
učiněné. V Dobrušce, dne 8. listopadu 1907. Sta-
rosta: E. Žižka, Jos. Petráň, Jan Barian, Boh.
Číšek, Jos. Petřík, S. Munk, Karel Sochor.

Z Kostece n. O. Katolická jednota v
neděli 15. prosince t. r. pořádá večírek, při němž
promluví p. t. p. JUDr. František Herman, mag.
sekretář z Prahy, o Volné myšlence. Začátek v 7 hod.

Z Jareměže. Dne 15. prosince pořádá
katolický spolek svou řádnou měsíční schůzi ve
spolkové místnosti „U zlatého kříže“, na které
promluví dp. Jukl, katecheta, o poměru strany
naší k stranám druhým. Začátek o 4. hod. odp.
Pro členy a jimi uvedené hosty.

Ze Seimice. Ke konci měs. listop. posvětil
vdp. děkan zdejší na žádost p. barona Königwartera
purní pilu v Kvasinách. Světe, div se! Žid posvětil
dal po katolicku pilu. Proto tolik rámu v Nár.
listech. Právu lidu, Východočes. Obzoru a Osvěty
lidu. Kdyby ale pravdu psaly! V prvních třech
časopisech se tvrdí, že vdp. děkan dostal za to
100 korunek. Pane dopisovateli, nejste totodů-
s tím pásem, který několik dní před svatebním
v jistém hostinci vykládal dvěma pány, že při

vdp. děkan už se šel zase nabízet pilu posvětit,
vy však, že na to nedržíte? Kdyby vykládali spíše
své rozmyšlenky z lesního inženýrství, lépe by učinili!
Pan děkan nikde se nenabízel, ani 100 K neob-
držel. — Obecní volby v Solnici dopadly tento-
kráte příznivě pro konservativce. Ač strana vol-
ných myslitelů barcovala v Osv. l. kagitaci, přece
strana umírněných, tolik kaceřovaná, zvítězila ve
všech sborech. Ten tribun lidu, p. Fajst, povýšen
k nemalé žalosti svých odpůrců za radu. „Vlas-
tenecký“ dopisovatel libuje si aspoň, že zvolen
israelita Mahler, člověk pokroku — Němec. Jinak
lká nad nezvolením náčelníka Sokola. Velká však
většina voličů dokázala, že štvanic protinábožen-
ských i proti vdp. děkanovi má dosti a dle toho
si i počínala. Pánové J. Bek, Ant. Kalous, Ad.
Nebuda dání do pense. Všecky vztaky nyní obra-
cejí se proti p. Fajstovi. On volby vedl a pomocí
chudších, jejich dobrým zastancem byl a jest, také
zvítězil. Plod vzdělanosti ukázal jeden ohlapec-
ný nezbeda, který pomocí psacího stroje narobil ha-
ulivých plakátů o p. Fajstovi ve verších a ony za
noci po městě dal publikovati. Z toho si p. Fajst
nie nedělá, aspoň ví, jaké popularitě se těší a od-
půrcové jeho že marně se namáhají, aby ho sesa-
dili. Anonymně hanobit, k tomu má pokrokář ještě
kuráže dost. Jinak však jsou mnozí moderní „cti-
teleé neohroženosti mistra Husi“ bábliví jako zajci.

Z Čermné u Lanškrouna. Severočeská
Jednota za spolupůsobení říšího obecnstva hodlá
zříditi v naší obci veřejnou čítárnu pro lid, k če-
muž se staly již první přípravy. Čítárna má býti
umístěna v nové měšťanské škole, a její správa
svěřena zvláštnímu komitě, sestavenému ze zá-
stupců všech stran. Otevřena má býti na Nový
rok, a dosud přihlíbeno asi 70 časopisů, mezi nimi
15 listů katolických. Místní katolíci musí bít, aby
tento podnik náboženství nespravedlivě neškodil.
— Nákladem obce a s milodarů bude co nejdříve
otevřen polévkový ústav pro přesporní žáky,
z nichž mnoho zůstává ve škole přes oběd.

De Velké Čermné u Borchradku.
V letošním prvním čísle časopisu „Škola našeho
venkova“, jehož redaktorem je J. S. Smrčka, říd.
uč. a zástupce učitelstva v okres. školní radě,
dočítáme se ve zprávách a rozhodcích paedago-
gických zajímavé správy: „Zpovědnice — pa-
tenistě epidemie.“ — Pan redaktor vypisuje z „Osvěty
Lidu“ č. 86. dopis jistého otce rodiny, který prý
pozoroval své i jiné dívky školou povinné, že sti-
ženy byly osklivými vředy na nose, v ústech a
krku — a hrůza hrůzoucí: dívky uhnaly si vředy
tyto ve zpovědnici. Otec tyž prohlédl prý si zpo-
vědnici a seznal, že na mřížkách v nich zůstávaly
lpěti výpary z úst mladých i starých hříšníků,
etižených různými chorobami — a dívky prý při-
tlačí své rty hodně těsně na mřížku — a nále-
kem toho prý objeví se jim v obličej, na rtech,
na nose i ústech vyrážka a vředy — dítě prý po-
važlivě onemocní a snad i zemře. — Mají prý si
toho u nás zdravotní orgány všimnouti. Nuže my
s Vámi, p. redaktore (který čerpáte články z Osvěty
lidu, kterou sám časopis pokrokových učitelů „Český
Učitel“ nazval „stokou špary“), na okamžik sou-
hlasíme a chválíme tu Vaši péči o zdraví dětí;
souhlasil by s Vámi každý, kdo Vás dobře zná.
Kdo Vás však dobře zná, ten se té Vaší péči
směje. Proč? Jen malé strpení, my to dokážeme.
Žná to každý, že právě malické děti, než jdou do
školy, mívají vředy plno na nose, ústech a jinde
— a ty přece ještě nechodí k sv. zpovědi, vředy
jste to konečně jako otec vidět mohl na svých
dětích. S těmi „výpary“ na mřížkách lpících se
nedělejte smělých, vředy ty výpary se vypařil a
nic z nich nezbude. My známe jednoho pokrokář-
ského učitele (a Vy jej znáte také dobře), který
nebyl ve zpovědnici více než čtvrt století, a tyž
učitel byl pln vředů osklivých v nose, ba na celém
těle tak, že nemohl ani chodit a obecní strážník
na zádech jej neal s nádraží do nemocnice k lé-
kaři. Nechejte tedy zpovědnici na pokoji — a to
patevníště epidemie hledejte jinde a nemusíte ani
chodit až do pardubské Osvěty. Jděte do Boro-
hradku, kde Vás bratr Ant. Smrčka, obecní starosta,
má „Závod na družení hadrů ve velkém“, jak na-
páso na jeho firmě. Víte, že kupuje i hadry plné
nečistoty, krve, hnusu atd., které nevyprášené roz-
dělují dělnice dle druhů v malé místnosti. Mimo
to kupuje kosti, jež, plny červů v páchnoucích
na nich zbytcích masa, umístěny v kostnici ve
velikém množství. Celý tento páchnoucí závod na-
lezá se ve středu městečka, v těsné blízkosti ma-
lých a chudých domků, v nichž plno malých dětí,
a těsně vedle toho závodu vede školní ulice, kudy
právě dívky školou povinné denně do školy ve
velikém počtu „musí“ chodit. V létě chůze vedle
toho závodu je obtížná pro zápach — tam také
sídlí velikého počtu německých myši a jiného
šplavého hmyzu. Na to ve své péči o zdraví
dítěk sám také upozorněte zdravotní orgány!
A ještě něco: Máte sám automobil, kterým pře-
jedete na silnici všelikez nečistoty — a ten Vás
upravený a znečištěný automobil dáváte si čistit
od školních dětí — což pak, p. redaktore, není
toto čistění zdraví školních dětí nebezpečné?
Možná, že to ještě jich zdraví prospívá, protože
je to Váš automobil. Jen zpovědnice — je pa-
tenistě epidemie! Uvažujícím této správy
dumal Váš jako redaktor je přázdňý: dětem

i lidu zoskliviti zpovědnici vůbec, vidíte, že ano!
Ale pamatujte si dobře, p. redaktore. Školy na-
šeho venkova, že jste přisahal jako učitel vcho-
vávati děti nábožensko-mravně, a k náboženské
výchově patří sv. zpověď, a kde ta se dobře
koná, tam není epidemie hříchů a k tomu má
pracovati každý poctivý učitel. Který však učitel
ve svém ziskupném časopise uveřejňuje, že ná-
boženství ze školy má býti vyloučeno a zpověd-
níci má za pařeníště epidemie, takový učitel ne-
má se hlásiti za vychovatele katolických dětí.
Ten má žádati za místo na některém učilišti,
kde se shromažďují výhradně děti rodičů pokro-
kářských. A kdyby se měl zákon stávající pro-
váděti, pak by úřady rozhodně na našich školách
netrpěly takové vychovatele, kteří způsobem
tolik nápadným dávají na jevo svůj strannický
hněv proti přesvědčení katolickému. A jednaly by
úřady školní jen dle zákona, kdyby pokrokářské-
ho učitele každého, který výchovu náboženskou
dítěk ohrožuje, z našich škol vykazaly, jen že bu-
diž Bohu šalováno — tak se neděje nyní — ale
stane se jistě v budoucnosti.

Východočeské divadlo.

Ve čtvrtek 5. prosince: „Dalibor“, op-
ra (Smetaca). Nebylby první jednání oživeno
bylo, když po hluchých fanfárah přišel král
Vladislav, provázen jsa davem třech zbrojačů:
ekvěly tento průvod s osmihlavým zástupem „lidu“,
tleskáním se na jevišti, pávil d'jmem vskutku
imposantním... difficile satiram non scribere.
Nynější správa divadla si asi myslí, že musíme
býti spokojeni se vším, a nedá si ani tolik práce,
aby objednala několik statistik. Provedení bylo
chaté; jediné na p. Lebedovi (Dalibor) bylo vi-
dět, že hraje s nadšením pravého umělce; s ním
sávodila i p. Kurzová (Milada), které by pro-
spěla větší přesnost v taktu; dobře, až ku po-
divu provedla úlohu Jitky p. Nováková. Ostatní
bylo slabší, sbory nejslabší, ba v posledním
obrazu úplně nesprávné. U alit pozorují často,
že neznají ani text. Prim stále předbílá a ne-
pěkně poslouchá se ustavičně vibrato, zvlášť
v místech, jež vyžadují pevného tabu. Flétna
v nižších polohách neladí. — V pátek 6. pro-
sine: „Cikánský baron“, operetta (Strauss).
Melodická a pěkná, ač starší, tato operetka při-
vábila velké množství obecnstva a celkově mohla
leckocho uspokojiti; p. Holík (Šandor) byl lepší
hrou než spěvem; jeho tenor zní ve vyšších po-
lohách stěsně; p. Krejčí (Koloman) byl dobrou
komickou figurkou; ale ve všedě té roli dá se
provésti více. Velmi dobrá byla sl. Jovanovičová
(Čipra); s čím nesouhlasím, jest zasmáčkávání
sl. Dvořáková (Žofka) v operetě; je to přepínání
mladých sil. Sbory sávodily v dojemném unisonu.
— V sobotu 7. prosince: „Špatná pastýř“,
drama (Mérbeau). Záhadný Roui (p. Kaňkovský)
svede dělnictvo ke stávkě, jež skončí strašným
krveprolitím. Z celého dramatu dávám přednost
prvnímu jednání, jež uchvacuje svojí pravdivostí
a bylo též velmi dobře sehraáno, ač na p. Kaň-
kovského, jenž neuměl úlohu. Tento nedostatek
znáti bylo zvlášť ve IV. jednání, a působilo to
velmi nepřijemným dojmem. Tak krásná úloha
snad zaslouží studia. Také kolosal p. Kovařík
(Hargang) zvlášť ve III. jednání. Démonického
správce nedostatečně charakterisoval p. Soukup
(Maigrat). Za to výborným byl p. Krejčí (Capron),
v němž bych nikdy byl nešálil takový talent pro
tragiku. P. Kovaříková (Magdalena) podala opět
výkon vzácně krásy; ale vadí jí silně špatná
výslovnost. Sl. Engelbertová (Cathardova) byla
jednou z nejsympatičtějších a nejpravdivějších po-
stav večera. Souhra, až na ředné nedostatky přesné,
zajistila úspěch dramatu, jen poslední jednání jest
až přílišné drastické. Hejse (p. Kaňkovský) velmi
dobrá! — V pondělí 9. prosince: Sokyně (Ki-
stemaekerse). Je to moderní francouzská hra s
nezbytnou mantelskou sevěrou a rozvodem; snad
originelní jen tím, že sklamaná zákonitá mantelka
obětuje své štěstí sokyni rovněž nešťastné. Hra je
přeměřeně povídavá a začne zajímati teprve ve
třetím jednání. Z účinkujících patří palma sl. Še-
třilové (Johanna) a p. Kaňkovskému (André). P.
Kovařík v úloze intrikána de Ligneuil méně se
zamlouval. — V úterý 10. prosince: „Pouste-
vníkův zvonek“ (Mailart), opera starší fran-
couzské školy. České libretto (od Stankovského)
obohaceno jest několika neapnými vtipy, kterých
vůbec v originálu nenaleznám; a naopak svrcho-
vané komické scény, kdy ustrašený desátník uti-
čenému poručíkovi představuje novomanžely, úplně
jest vynechána. S potěšením konstatuji, že sbory
i ženské i mužské v prvním jednání dosti se či-
nily; vůbec na operu znáti bylo propravenost
a měla úspěch, ač hlavní role byly v rukou mlad-
ších sl. Ovšem jest to dílo dosti jednoduché,
zvlášť harmonie vedena jest často v celých partách
na dvou, třech akkordech; ale melodicky jest
velmi dobrá, a instrumentace často pěkně barvitá.
Na p. Wildnerovi (Belamy) bylo znáti nejistota
a snad indisposici, neb jeho pěkný baryton ve
vyšší polose zněl poněkud drsně. Sl. Dvořáková
(Rosa) dobře si vedla v rozmarné roli; několikrát
však zastala distonovala a přišel ve III. jednání.
(„Já vidím, jak celý ves“) nevytáhla hrou. Ka-
dence autno ještě cvičiti. Též pěkně hrála p. Ko-

Poznámky k řeči Masarykově o svobodě vědy.

Píše venkovský kněz.

Nevytýkej nikdo, že katolíci zabývají se často Masarykem. Kdo rozpoznal, jakým zavlíým a nepravdivým nepřitelem jest Masaryk všemu katolickému jménu, uzná vždy za vhodné, aby bromaďeny byly důkazy o jeho duševní tvářnosti, myšlenkové nedůslednosti a druhdy i o mezerách vědění. Nedávno jen tak mimochodem slyšel jsem jednoho českého inteligenta, jenž má zvučné jméno, jak se vyjádřil, že „Obnova“ Masarykovi zadala již dosti takových ran, po nichž zůstávají dlouho modřice, a kdyby prý pokrokaři aspoň na chvíli dovedli se zbavit své duševní závislosti a nesamostatnosti, že by se Masarykova povýšenost v jejich mínění ve mnohem ohledu povážlivě ovíklala.

Řeč Masarykova pro svobodu universitního vyučování na příklad působí takofka svrbění péra v ruce a vyvolává nutně poznámky o své jakosti. Ukázal v ní, že dovede jíti hodně a hodně dolut a že má odvahu spáchatí harakiri na pověsti své jako filosofa a vědce. Protkával řeč svoji tvrzeními, která již dávno v duševní zbrojnici tábora protikatolického obíhají jako vědní a chudé fráze a která nesnesou již jiného, leč přirovnání k řídké pění zvětralého piva. Co nového pověděl ve své řeči, bylo, že university jsou sociálně-konservativní. Není sice možno čísti v lidských duších, ale předpokládám, že kolegové poslanci tímto jeho výnosem byli jistě překvapeni, ba mnozí, kteří uvědoměle sledují veřejný život a jemněji cítí kulturní a sociální proudění, byli asi přímo ohromeni. Lafontaine při provozování své veselohry „Florentin“ se tázel, který blupák sepsal tu elátaninu, Masaryk snad se zeptá, od koho jest to mistrovské rčení, že university naše jsou sociálně-konservativní. Masaryk uvyl si omračovati lidi tím, že přebazuje význam slov jako žonglér koule a užívá obsahově ustálených pojmů na označení poměrů, které se jim zásadně protíví. Pro nevědomce to může býti ovšem dobrou spekulací.

Nikdo není na pechybách, jakou úlohu hráli ruští studenti v domácí revoluci. Hrozí duševní nesamostatnost, slepé napodobení revolučních ideí západc-evropských, mravní a intelektuální pokleslost, ohrožování vlasti, hanebné vraždy, nezralé a domyšlivé zasahování v politiku při nedostatku vážného nazírání na život, strach před studiem — takovými a podobnými vlastnostmi ruští studenti představili se Evropě. Nu, a byli to universitní žáci Masarykovi, byli to jeho odchovanci, zaujímající různá povolání v životě, kteří na schůzích a v novinách posílali do Ruska pozdravy a vyslovovali o překot své sympatie. — A to dělo se před tváří všeho českého a slovanského světa, kdy kde komu bylo známo, že ruské revoluci vtiskly ráz cizí myšlenky a cizí peníze, mající za účel úplný rozvrat slovanské veletěše. Dříve ještě, než ruský dopisovatel „Času“ Vletavin své přátele poučil, že ruská revoluce jest sprosté vraždění, nemohoucí přinéstí žádoucí reformy, každý upřímný Čech nad touto Masarykovi oddanou inteligencí z té duše musil se hanbiti. Jestliže jest takové počínání sociálně-konservativní, pak ruští studenti jsou jen mírné pokrokoví.

V životě pak domácím, českém, nelze nepozorovati u odchovanců Masarykových příkrou nesnášelivost ke každému jinému přesvědčení, jednostrannou vědeckou domýšlivost, chorobně vyvinutou, vše posuzující náladu, přátelství k revolučním myšlenkám sociálně demokratickým, o nichž sám Spencer poznamenal, že vítězství jejich bylo by největší pohromou lidstva. Nelze také vlasteneckou vlažnost zakrýti doktrinářskými výklady o vyšším českém nazírání, a pustá negace, ba frivolnost náboženská marné se opentluje jalovými frazemi o novém vyšším náboženství, jehož podstatnou známkou jest, že se pořád ze své nicoty nemůže vynořiti. Ctihodné, konstitutivní pojmy společenské všude náležitě rozpilovány, theoretický a praktický materialism udomácněn. Slova o ohrožení vlasti, společnosti a náboženství jsou tedy rozhodně pravdivá a předpovídají pro-rocky smutnou budoucnost. A jestliže proti všem těmto skutečnostem brání se Masaryk sociálně konservativní universitou, pak jest to jen polichocení, jako jistí briganti v sentimentální náladě dali si název brigantů „šlechetných.“

Masaryk v řeči své zdůrazňoval ucelenost názoru vědecko-filosofického, kteráž ucelenost zůstává pořád ještě kamenem mudořův, a protož tvrzení jeho třeba zařaditi jako domněnku mezi četné domněnky vědecko-filosofické, které se vzájemně potírají. O ucelenosti moderního názoru světového mohl by snad Masaryk přednáseti někde v soukromém sálě lidem neuvědomělým, ale nikoli v veřejném, kde jest jelo hem. Však jisto jest, že nemůže býti tato

četní vzdělanci, kteří o věcech takových dove-dou přemýšlet. Jest v tom vlastně urážka, když Masaryk takovou nehoráznou pravdu od-vážil se poslancům předkládati. Jmenujme materialism, pantheism, skepticism, positivism, a ukáže se hned, že smés jen několika těchto systémů vyvrací názor Masarykův ze základů.

Náš filosof proti katolíkům sebevědomě prohlásil: „Vy máte víru a autoritu, a my máme vědu. Ovšem že máme víru, ale páni učenci i s Masarykem mají vědu, jež nemůže bez víry existovati, a to jest věc, která výrok Masarykův hodně posmňuje.“

Na příklad přírodní vědy mluví o atomech. Ale kdo viděl kdy atom a kdo jest o něm pevně přesvědčen? Hmota prý se skládá z atomů. Atom jest nedělitelný, všechna tělesa jsou dělitelná. Jest-li atom nedělitelný, jest netělesný, hmota však jest bytné tělesná. Jest-li atom nedělitelný, jest nehmotný, a tak máme hmotu, která není hmotou. Hle, víra v atomy — a ne věda. Vůbec věda má pomocné pojmy, které nejsou dokázány a v něž nutno věřit.

Ostatně i vědecko-filosofický názor Masarykův, jehož ucelenost snažil se nalhati, jest všecek založen na víře. I Masaryk zná svět tak, jak se nám všem jeví, avšak že jest podstatná podobnost mezi jeho skutečnou přirozeností a obrazy jeho v mysli naší, to nemůže býti postřehuto a dokázáno, a jest-li nám vůbec znám, musí nám býti znám jako závěr ze zásad, které nemohou býti ověřeny pokusem a které jsou předmětem víry. Slyšela Zase víra — a ne věda!

Co jest podstata života? Nevíme, musíme v ni jen věřit. Co jest podstatou hmoty? Nevíme, věříme v ni. Kdyby věda nepředpokládala, kdyby přestala věřit, rozpadla by se v nesoustavný zmatek. A tak po-náváme, že víra jest nutným a všeobecným živlem lidského rozumu.

Jestliže svět hmotný není nám přístupen až do nehlubšího svého nitra a jestliže věda musí chtít nechtít věřit, jak možno rozumově odůvodnit, že Masaryk předhazoval nám katolíkům víru v řád nadpřirozený, jenž se nám tolika zářivými zjevy ohlašuje? Vědecká pýcha jest nadutost ducha, jenž zhlíží se v tom málu, co ví, jako marnivá dívka, která neustále točí se před zrcadlem.

Chceme vyšší náboženství! Dobře, my chtění Masarykovo nepotlačujeme, ale dovoleno jest se ptáti, od koho to vyšší náboženství chce. Od nějakých mátoh jistě ne, od svých žáků také nikoli, vždyť jest jejich učitelem. Nezbývá tedy, než aby dal to vyšší náboženství on sám, což bylo od jeho věrných již častěji napověděno. Ale u všech všudy, kde to náboženství konečně jest? Tato otázku činiti máme zajisté právo, když Masaryk tak dlouho volá, a my tak dlouho čekáme. Proto jest svrchovaný čas, aby si pospíšil, sice si rozumní lidé navyknou mysleti, že jeho náboženské snahy sevrkly se na pouhé toliko chtění a volání.

Masaryk mnoho myslí, ale v tomto ohledu všechno nepromyslel a jmenovitě nepoučil se z minulosti a z psychologie člověčenstva. Dějiny dosvědčují, že všechny slavnostní pokusy lidstva, založiti náboženství přirozené bez nadlidstva, byly bezvýsledné. Dlouho již před přirozeného, byly bezvýsledné. Dlouho již před Masarykem ohlašována budoucí náboženství lidstva. Nemohli-li je utvořiti, aspoň o něm prorokovali, přeměňovali malomoc v naději právě jako Masaryk, jenž obstarává staré snahy v novém vydání. Ale lidstvo nemá času čekati, chce Boha pro dnešek a ne pro zítřek, lidstvo poznává, že mnozí filosofové žádali na rozumu, čeho nemůže dáti. Masaryk odmítá náboženství nadpřirozené, zjevené a projevil to také ve své řeči; dochází k tomu konci, k němuž došli již všichni před ním. Chce-li člověk dospěti k náboženství rozumem, padá nevyhnutelně v propast nevěry. Přes všechny lepší snahy Masarykovy dosvědčují pravdu tuto jeho odchovanci, kteří po většině prohlásili to na sjezdu volné myšlenky: *jame nevěrci*. Účinek odpovídá příčině.

Masaryk, postaviv proti katolíkům ve své řeči determinism, nepostřehl ani dost málo, jaký sestruje proti svým snahám sarkasmus. Není tak hned veliké protiřečnosti, jako u muže, jenž jedním dechem mluví o pokrokovosti, umravněnosti a zároveň přiznává se k determinismu. U Masaryka, jenž jest vyhlášován za velikého myslitele, budí to přímo úžas. V přírodě, jak učí přirodozpytci, děje se vše dle určitých zákonů nutně. I napadlo některým učencům prohlásiti obdobu zákonů přírodních se zákony společenskými. Jinými slovy: I společenské děje probíhají nutně, determinovaně. Tím ovšem škrtnuta jest svobodná lidská vůle, a platí tu pouhé nutnost. Člověk nese podle tohoto učení prostě břímné předurčení, až když přichází na svět, a zůstává stále pod ním, jak jest, a nemůže býti tato

nutnost lidského jednání vědecky dokázána a jest na člověku, zda jí chce věřiti anebo nikoli. Masaryk, jak z řeči jeho patrné, v ni věří, čímž opětne nevědomky ujišťuje, že jeho opo-sice ve jménu přísné vědy proti víře vystavena jest na písku. Když o něčem nemůže náš věda přesvědčiti, a my odkázáni jsme na víru, nastává důležitá otázka, co máme v tomto ohledu věřiti. Zda v nutnost lidského počínání, nebo ve svobodu lidské vůle? Zajisté rozhodneme se věřiti to, co jest pro člověka mravně plodným, co může v nás upevňovati důvěru v samočinný pokrok a práci. Nebudeme tedy věřiti to, co na všechny touhy po pokroku a reformách klade olověnou tíži pochyby, co ochromuje a sklíčuje.

Nelze tedy pochopiti Masaryka, jenž všechno posuzuje, všechno chce reformovat, volá po vyšší mravnosti a po vyšším náboženství a vedle toho mluví o determinovanosti, dle které všechny společenské děje jsou neob-lomnými, naskutečňujícími se zákony, od nichž není možno se odchýliti. Vždyť jest to jasné: kdo hlásá determinism, musí se stikati reformá-torské úlohy.

Hlásati vyšší umravněnost a učiti, co člověk koná, že nutně koná, jest prostě nesmysl. Umravněnost a pokrok k dokonalosti může však na člověku žádat učení katolické, učení o svobodě lidské vůle a zodpovědnosti a nikoli determinism, jenž všechny základy mravnosti boří.

Pojem filosofa-vědce a nedůslednosti, u Masaryka právě vytčené, naplňují člověka pocitem hlubokého kontrastu. Žádal ve své řeči svobodu vědy, ale vědu samu zkompromitoval odpory a nedůslednostmi. V závěrečné odpovědi v rozpravě o universitách mnoho měnil, odvolával, kompromisoval a mluvil, jak v Čechách nikdy nemluví. Slovem byl to jiný Masaryk — méně sebevědomý. Prohlá-il-li, že není proti náboženství, nýbrž proti křesťanské-sociální straně, pak slova jeho znamenají, aby katolíci mlčeli a nechali organizace a politiky. Pro Masaryka, židy a všechny liberály bylo by to ovšem velmi pohodlné, pro katolíky však sebevraždné. Oh ne, pánové, katolíci již dobře pochopili, co máte za lubem, a proto musí provésti organizaci do posledního muže a ženy, organizaci jak proti přímým a nezastřeným vašim útokům, tak proti širokým nádržkám vaší sofistiky.

Kulturní hlídka.

(3) Obrovský obraz Sochorův „baterie mrtvých“. Umělecké dílo to těší se pozornosti zcela zasloužené. Jest Sochor českým Vereschaginem? Liší se od ruského umělce tím, že se dle možnosti vyhýbá efektům příliš dráždivým. Scenerie obrazu není přesycena krví, neapeluje na nízké pudy davu; nikde z obrazu na tebe nezárá hrůza umělkovaná, epíš vyčteš z mistrných tabů štěce Sochorova vřelý soucit k lidem velice trpčícím, snahu, aby zpodobení bolestných výjevů vzdělávalo a nikoli aby krvelačnou vášně posilovalo. Na tvářích padlých bojovníků uhořel se vážný majestát smrti, vzbuzující spíše úctu a soucit než hrozný děs. Jeden skonavší voják má ruce seplaty. A teď ty zručně zachycené kontrasty! Na jedné straně raněný voják, těžce, zoufale hlavu zvedající, na druhé voják s dělem ujdějící, jehož vzržení prozrazuje radost, že unikne, že nebude sdíleti osud těch, kteří kolem něho v prachu leží, atd. Zvláště překvapí, s jak velikou plí, s jakým porozuměním jsou malování koné padlí, ranění, dokonávající i poplašení. Tu by i vynikající polští malíři našli mnoho poučení. Na široce založené studium hy-noucích koní také umělec věnoval mnoho finančních obětí a nešetřil vůbec žádné velké námahy. Obraz jest ovšem realistický, pracovaný dle nejmodernějších požadavků. Kdokoli však dvoranu Adalbertina navštívil, zdrž se při prohlížení aspoň hodinu, abys porozuměl všem detailům nádherného díla, abys vystihl dobře v celku i podrobnostech pravou tendenci obrazu a abys poznal měkkou, zřpnou duši toho, který obraz vytvořil.

(3) Vůdce a taky-vůdce. Hlinka stal se vůdcem lidu bez laciných afektů, bez pozérských řečí. Z celého jednání jeho patrné, jak se snaží dle možnosti stavěti skromně osobu vlastní do přitími a jak mu jde o to, všecken slovenský lid katolický i nekatolický sdružit v jeden šik proti utiskovatelům. Masaryk pomáhá národu blučným upozorňováním na své jméno, nepoctivými rozběhy proti katolictvu, jehož součástí jest velká část národa, a káráním těch, kteří ze sociální nutnosti staví se proti přehmatům židovstva.

Hlinka přeje každému jeho přesvědčení, žádá toliko od každého spravedlivost a od Slov-anů pilné sledování společných prospěchů národ-ních. Nepromluvil slůvka nespravedlivého a fanatického ani proti utiskovatelům slovenského lidu. — Ač jest upřímným katolickým knězem, nepo-

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vytěsnění
objednávek obratem poštou.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrův, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovné se vyprošuje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporčuje se ku zprostředkování veške-
rých **oupí a prodejů** v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
sahrační.

Kancelář „Hôtel Hyršl“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů od nej-
jednoduššího do nejsložitěj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Melní nádoby jen v ohni
zlata a ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
věs ků spolkových atd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
na

svíce oltářní,

voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

cis. král. dvorní továrník

== v Hradci Králové. ==

Ordinariátním listem nejvýhodnější Biskupské kon-
sistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku
1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov.
správám doporučen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

První česká křesť.-soc. svépomocná firma
v Hronově n. Met.

Látky všeho druhu,

jež v domácnosti jsou třeba, vyrábí a levně dodává

Tkalc. výrobní společ. „VZÁJEMNOST“

v Hronově. Král. České.

Vzorky a ceník zasílají se zdarma a franko
a požadují se nazpět jen tenkrát, nebylo-li nic
objednáno.

Ku každé příležitosti nejlepší dárky

za velice levné ceny nabízejí

V. ŠOLC,

zlatník a stříbrník,

přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové.

Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů
a hodin všeho druhu.

Prodej se zárukou.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Speciální výroba a sklad domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

s kamny i bez nich
firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Ceníky zdarma a franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

zúčtuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zložena v Praze opět revidována.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

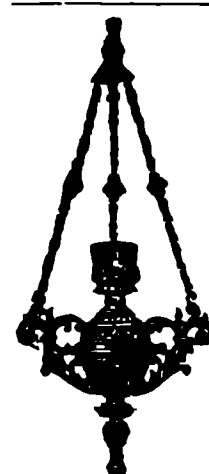
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému duchovenstvu!

Jan Staněk,

Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
č. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastíř
speciálně na kostelní náčiní, dovoluje
doporučiti svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlata a stříbra. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení u nej-
jednoduššího do nejjednoduššího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vý-
robky bescenné. Vše posílám již posvěcené.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. znovově blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se tělesnými
rámy, silnými vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Neodstát veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně
Na ukásku sašila se vše franco.

První česká výroba gramofonů.

Ladislav Kasal

v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalější mluvicí stroje od Kor. 8.— výše. — Žádajíce ceníky i seznamy. Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným přednesem.

Nábytek na splátky

5 zl. měsíčně na každou stanici dává c. a k. dvorní továrna nábytku

K. V. SKUHERSKÝ

Hradec Králové, proti hotelu „Merkur“.

—: Ceníky a prospekty zdarma a franko. —

Vhodné dárky vánoční a novoroční za ceny značně snížené.

Klobouky, čepice, kožešiny, papuče (s kotvou), galoše (trojhran).

na skladě má za nejnižší ceny

Jos. Dvořáček,

závod kloboučnický v Hradci Králové
88. Palackého třída. 88.

Mešní vína!!

Veledůstojnému duchovenstvu dovolují sobě nabídnouti pravá, přírodní vína rakouská, uherská i dalmatská a zejména pozornost je činím na silnější a velechuťná

vína Brionská,

pocházející z ostrovů Brionských v Adrii.

Prodávám pak tyto druhy dotčených vín:

Výčepní bílé i červené i litr	80 h, v sudcích	68 b,
roční	1	96
tabulové	1	112
		88

Ceníky veškerých jemných druhů vín rakouských, uherských, dalmatských i brionských zašlu ku přání zdarma.

Alois Čížek,

majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné dčst. farní úřady v Čechách.

Chránové svíce

voskové dle liturgických předpisů vyráběné,
polovoskové (ceresinové)
velikonoční svíce (paškaly) s krůpěmi krve a ranami, též krásné s beránkem velikonočním,
třínožky hladké, neb krásné,
svíčky ke křtu, sv. přijímání a sv. břimování se stuhami a případnými nápisy,

svíčky a obět. předměty pro místa poutnická, první přírodní obrázky ozdobné,
svíce pro chránové lustry,
svíce kostelní starinové,
zápalkový drát,
svíce obětí ve všech velikostech
sloupky voskové a polovoskové, jakož i veškeré do oboru toho spadající výrobky doporučuje veleduš. kruhům duchovním největší specialní závod:

„MONOPOL“

akciová svíčkárna a voskárna v Mladé Boleslavi.

Továrni sklad: PRAHA, Václavské náměstí, 40
Telefon 914.

Továrni sklad: Píseň, Sačká ulice č. 7. Telefon č. 416

Vyznamenáno na výstavách: Paříž 1905, slatá medaile. Londýn 1905, slatá medaile. Praha 1905, diplom čestného uznání. Vídeň 1906, slatá medaile. Antverpy 1906, slatá medaile.

Výrobky včetr. uznané. Vzorky a ceníky zdarma a franko

NAVŠTÍVENKY

- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁLOVÉ

Správy rychle, levně a se zárukou. Též poštou.

Vizací bytové hodiny od . zl. 2—
Spolehlivé kaperní hodinky do práce od . zl. 2-50
Studentské, pánské, úřednické a světoznámé precizní hodinky: Schaffhansen, Intakt, Zenith, Armida, Omega, Viktoria atd. za nejnižší ceny.

Slota písemní záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů — s krásným hlasem bílých strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědomité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník
Hradec Králové,
—: vedle hotelu „Merkur“.—

Důležité upozornění.

Vys. dčst. duchovenstvu, konventům, veleduš. řeholím, ústavům a pensionátům!

Osnamuji veleduš. P. T. svým příznivcům a zákazníkům, že roční svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych za stoupající drahoty byl a to, levně a spravedlivě posloužit sbošim nejlepším. Proto jest mi umožněno při odebrání aspoň tří kusů s veškerého sboši čítati ceny tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám sboši: mýdla toaletní, hygienická ve všech vlních i cenách. Kartáčky na ruce, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy, hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve skvostných kasetách pro dárky, osvědčené crémy a mýdla k holení, vykoupené břístvy anglické. Velký výběr ozdobných jehlic, dámských hřebíků do vlasů a v. bec veškerého druhu toaletních potřeb.

Rovněž veliké potřeby a práce vládkářské vyrábím. Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupují se nejvýšší ceny.

Ceník na požádání zašlu obratem pošt.

Na přání dovoluji si osobně přijíti se vzorky a podat žádané vysvětlení v účtě

Václav Dvorský,

továrni sklad mýdel, voňavek a toaletních potřeb v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Vyprávělecích)
doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný výrobní závod všech kostelních paramentů, praporů a kovářského náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

ILIJA RADULOVIC,

velkodílna umělecko-zámečnická, sestručný závod železářský — V PŘEDMĚRICÍCH U HRADCE KRÁLOVÉ.

Vyrábí a nabízí za ceny nejnižší při provedení nejsolidnějším, přesným a uměleckým: Železná vrata vjezdová, železná ploty od 8 K výše, železná schody rovné i točité, železná okna k továrnám, stájím a j., balkonová a schodišková zábradlí, náhrobní mříže, lucerny, kandelabry, korunní lustry, svícny, rámy a veškeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzy, mosazu a mědě dle dodaných neb vlastních výkresů.

Na přání navštívím P. T. pp. interesity osobně neb mluví případně návrhy a rozpočty obratem pošt bez nároku na náhradu. — Mnohá pochvalná uznání moha předložiti. Ceny mírné — provedení nejlepší.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 20. prosince 1907.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

Křesťanské vánoce.

(2) Znamenitý kulturní historik Houston Stewart Chamberlain praví ve svých „Základech 19. století“: „Narození Kristovo je nejdůležitější událostí ve světových dějinách.“ Tak píše rozumář, nemoha se ubrániti velkolepému dojmu ze studia dějin církevních. Tak voláme i my, procitující každoročně o vánočních blaživých svatých před jeslemi Spasitelových. U jeskyně betlemské vděčně vyznáváme, že Ježíš Kristus jest veliké jméno v dějinách. Jsou jména, pro která lidé dovedou i umřít, ale jméno „Ježíš“ jest jediné, jež po všechny věky ctí veškeré národové a veškerá plemena lidská.

Ten, jemuž náleží jméno to, jest znám po celém světě; až k divochům, oněm zvrhlým kmenům pokolení lidského, přicházejí neuvěřitelní věrozvěstci, aby jim zvěstovali, že umřel na kříži, aby i oni, ač ode všech lidí opovrženi, přece mohli býti spaseni, budou-li Jej milovati. I za naší doby lidé u víře lhostejní uznávají, že pro ubohé trpící lidstvo nebylo lepšího Utěšitele na světě.

Nejslavnější mužové doby minulé byli by zapomenuti, kdyby pomníky i písemná svědectví nebyly nám po nich nějaké památky zůstávaly. Ježíš však žije v srdcích věřících, a to jest Mu svědectvím a nezničitelným Jeho pomníkem.

Jeho jménem vyplňuje církev od Něho založená čas i prostor; zná Jej, miluje a ctí Jej; jako On žije v ní, tak ona žije v Něm; On jest její věroukou, jejím mravním zákonem i její bohoslužbou.

Narození Ježíšovo před věky vzbudilo radostný zážvív v srdcích spravedlivých, a každoroční památka tohoto zrození budí tytéž city. Jest téměř nepochopitelné, že některé srdce o svátcích těchto zůstává chladným, a ještě nepochopitelnějším jest, když vykytne se hlas, jenž všechnu radostnou poesii vánoční chce zredukovati na staletý omyl, jímž legendární východní pohádky nabýly rázu historické pravdy. Neměli bychom si vznešenou náladu vánoční ani kaliti vzpomínkou na takové chorobné myšlenky, ale chceme si světle kritického rozumu uvědomiti, že posvátné naše city jsou opeřeny o historickou událost zrození Kristova,

kteří bylo od nejstarších dob v církvi římské západní slaveno dne 25. prosince. Na východě bylo narození Kristovo slaveno zároveň o svátku Zjevení Páně dne 6. ledna. Východní církev přijala od západní počátkem 5. století zvláštní svátek Narození Páně v den 25. prosince, kdežto svátek Zjevení Páně (Sv. Tří králů) rozšířil se pozvolna též z východu na západ.

Máme pádné historické důkazy pro tento postup svátků ve dvou kázáních sv. Jana Zlatoústého, které se až na naše doby zachovaly. V jedné řeči své oblaňuje sv. Jan Zl. dne 20. prosince r. 388 své osadě, že poprvé v Antiochii bude slaven dne 25. prosince Ilod Boží vánoční. Druhá řeč je samo vánoční kázání z r. 388 a obsahuje tyto věty: „Po čem dlouho již patriarchové toužili, co prorokové zvěstovali, spravedlivé duše spatřiti toužili, to dnešního dne se událo... Není tomu ještě ani 10 let, kdy jsme svátek tento poznali, a přece jest jeho lesk vaší horlivostí tak skvělý, jako by nám již od staletí byl znám. Proto nepochybi z vás nikdo, bude-li svátek tento zváti novým a starým: novým, protože teprv nyní nám byl známým učiněn; starým však, ježto tak rychle starším svátkům se vyrovnal. Jako totiž vzácné stromy brzy v zemi se zakoření a brzy značné větvy dosahují, nesouce bohaté ovoce — tak nic jinak to nedopadá s tímto svátkem! Byltě křesťanům, kteří na západě bydlí, již od počátku znám, k nám ovšem přišel teprv před několika lety, rychle se ujal a již nese nádherné ovoce, jež spatřujete v tom, že náš chrám návalu věřících přilíhá malým jest.“ (Usener, Relig. geschichtl. Untersuchungen I. 320, Bonn 1889).

Podobně v Egyptě bylo slaveno narození Spasitelovo dne 6. ledna, ale počátkem 5. století přejala Egyptská církev z Říma zvláštní svátek Narození Páně dne 25. prosince. Zaznamenal Jan Kasianus, že r. 432 řečnil o vánočních před patriarchou Cyrilem o narození Páně. (Kellner, Heortologie str. 98).

Z dokladů těchto patrno, že životopis Ježíšův není legendou, která by se šířila přirozeným postupem z východu na západ, nýbrž že východní církev ochotná z Říma přejímaly zvláštní slavnost narození Páně, protože byly přesvědčeny o historickém jeho základě.

Že pak v Římě svátek Narození Páně byl

bude. Tatíkovi to taky povím, aby věděl, jakého má lumpa.

Toman, když to slyšel, byl celý bez sebe. Frajtr Vodička je toho schopný, o tom věděl. Co dělat? Sběhal celou škadronu, dlužil si peníze, aby mohl vyplatit aspoň zástavní lístek na prstýnek a pak prstýnek sám. To by přece jel, na cestu už by mu tatík poslal. Ale marně běhal, prosil. Žadný by mu nic nepůjčil, takovému ostrému hochu a teď před vánočními zvláště ne.

Zarmoucen sedl si do koutku a hryzal špičku prázdné dýmky. Ani tabáku neměl. Chmurné myšlenky létaly mu mozkem. Psal domů, že přijeti nemůže, protože ho chtějí dělat přes vánoce frajtresem, čekal nějaký tučný dar k novému roku od tatíka, matky i Terezky, a ten Vodička mu to jistě všechno zkeží. Tatíkovi řekne, že frajtresem být nemůže, poněvadž je lump, který už byl třikrát pro „opici“ v „díře“, a tatík mu nepoše ani vindry.

Maminka, no ta mu tu buchtu se zlatníkem přece pošle, ale při tom kázání dlouhé, nekonečné, nepřijemné proto, že Toníkovi Tomanovu vždycky vekočily při tom slzičky do očí a musel plakat. Za ten pláč se styděl, on dragoun a plakat? A co Terezka? V neděli, až jí to ten cikán Vodička o tom prstýnku poví, až zableskne téma zločinnýma očima, jistě se jeho Toníka zřekne a — — „Dragoner Toman!“

„Hier.“

Už stál jako svíčka před panem rytmistrem. „Pudou k panu obrátovi a stouhle visitkartou, tuhleťu dají slečně Fiedlerové. At to nespletou! Tady mají na retkal Abtreten!“

Toman vyhlídl z kasáren jak čamrda. Ostruhy mu břinkaly, šavle finčela. Kaválrsky se uklonil

dle zmíněného výroku sv. Jana Zlatoústého slaven již od dávných dob, dokazuje starobylý spis tak zvaný římský chronograf (kalendář) z r. 354. Kalendář tento je sbírkou časových a historických poznámek světského i církevního rázu. Léta počítá dle konsulů oproti sv. Otcům a evangelistům, kteří čítají léta dle vlády císařův. Kalendář tento klade rok narození Páně o 1 rok později, nežli jiné zprávy historické a poznamenává hnedle za rokem 753. po založení Říma čtyři údaje o narození Páně, o jeho smrti, o příchodu sv. apoštolů Petra a Pavla do Říma a jejich smrti. Kalendář tento obsahuje též dny úmrtí sv. mučedníků, kteří v Římě byli uctíváni. V tomto seznamu svátků jest den 25. prosince uveden jako svátek Narození Páně. Ježto lze zcela rozumně předpokládati, že zápis v kalendáři byl již dříve učiněn nežli r. 354., kdy soubor různých částí jeho byl sebrán, pak snadno nabýváme přesvědčení o starobylosti našich vánočních svátků.

Vědecké bádání, vyšetřující základy naší víry, dokazuje její oprávněnost a odsuzuje námitky útočníků jako bezcenné, ubohé výmysly, kterými lze získati jen naprosto nemyslitelné davy.

Po vykonané revisi vědeckého základu našich vánoce můžeme tím vděčněji pospíšiti k jeslím Kristovým a v posvátném zanícení zvolati: Narodil se Kristus Pán, radujme se!

Dopis z Prahy.

Positivní politika. Radikální poslanci čeští ve Vídni tonou neustále v bludu, že radikalismem nejlépe osvědčují politický zřehled a obstarávají dobře potřeby národní. Posud jest to jejich věc, neboť počínáním svým aspoň nic nepoškodili. Líbí-li se jejich postup voličům, kteří je do Vídne poslali, nelze najisto tvrditi, ale soudíme-li dle povšechné nálady a politické úrovně, kterou národně-sociální voličstvo dávalo na jevo za voleb, můžeme jistě očekávati, že chorobná tato vášně hned tak nevyprchá.

Věcně uvažováno, všechny důvody radikálního postupu jsou slabé a hodně povetšelé. Řekli bychom, že radikalism národních sociálů jest tradičním haraburdím z minulých dob, ve kterých mladočeši bouřlivými hesly nabývali

před slečnou Fiedlerovou, hezkou blondýnkou, podal jí visitku. Slečna se usmála. Znali se už. A já, to bylo už něco visitek, které Toman slečně přinesl a něco korunek, co si zato odnesl! Kdyby jen tu byly teď na hromádce! To by jel Toník domů!

Tu máte na vánoce něco!

Dostal — tři koruny! Ještě tři — a jel by domů. Ale přece ne, nemůže, psal, že ho budou dělat frajtresem! To by se mu tatík vysmál! Nepojede, nemůže jeti nikam.

Stoupal do schodů, vedoucích k bytu pana obráta. Zavvonil. Přiběhla mu otevřít služka ruměných tváří, beze slova vzala visitku zavřela mu dvěře před nosem.

Toník se obrátil, litoval, že nevezl Lucinku obrátovu aspoň za bradu. To je holka!

Najednou slyší rámus, křik, kvíkot a nářek ze čtyř asi ženských brdel — tak zoufalý, že se až zachvěl. To se někomu něco stalo. Kde? U obrátů! Lomcoval dveřmi, marně. Najednou se však rozkročil a rázným kopnutím komisnic bot dvěře vyrazil.

„Hoří! Hoří!“

Skutečně hustý čmoud dral se z kuchyně, promíšen křikem ženských. Vrazil do kuchyně. Hořelo tam skutečně. Truhlík a třeskami se vznal a hořel jasným vysokým, klidným plamenem. Hořel rovně jako svíčka. Paní obrátová stála jako Nioba opřena o tabuli stolu, zarývala prsty své do těla, vytřeštěné hleděla do ohně a křičela, až uši zaléhaly. Vedle ní stály a ručky spínaly a křičely, až tuze něžné dcerušky obrátovic Nini a Fifi.

A Lucinka běhala kolem košíku a lamentovala, co jí brdlo stačilo. Popadla před chvilkou

FEUILLETON.

„Na urlaub“

(M) „Pojedeš domů na urlaub?“

„Ani mi nenaspadá! Nemám ani fuka, hodinky i s řetízkem od tatíka, prstýnek od Terezky, všechno je ve „žluté vestě“, lístky zástavní má v zástavě kantinský. Doma bych dostal huby. Těch pár zlatníků mi taky snad tatík pošle, matka vánočku, Terezka cigara a podobiznu, a bude bláze. Štědrý večer slavíme v cimfe numero acht, pak se půjde na půlnoční. O já, to bude dobroučké!“

Toman byl dobrý hoch, ale trochu ostrý a bujný. Rád si zašlámoval a když se do toho pustil, byl by prošlámoval i kalhoty. Pak byl v úzkých, jako nyní před vánočními. Byl by se rád podíval domů do Mělníka na vánoce, ukázat se tatíkovi a Terezce, miláčku svého srdce, ve své parádní komisi uniformě, zadupat jí komisnicí, vysokými botami na zápraží pod okénkem, zařinčet ostruhami, blýsknout palašem, zastkvít se před Frantou Vomačkovým a Pepíkem Vorlovým, před těmi „šutátskryply“ svojí velebnou helmou dragounskou. Ale nešlo to, jeden flánu jeho stál bo hodinky, druhý řetízek, třetí už menší flánek pohltil stříbrný Terezčin prstýnek a dozvuky všech tří flánů, totiž zástavní lístky sblitly dozvuky v kantině.

Teď před vánočními však dělal furianta před frajtresem Vodičkou, krajanem, jenž se ho ptal, pojede-li domů. Vodička byl černý, potměšilý voják, kterému se každý rád vyhnul. Slyše odpověď Tomanovu, dal se do suchého smíchu:

„Já ti Terezku odloudím. Já pojedu a Terezce všechno řeknu. Víckrát s tebou mluvit ne-

mandátů proti staročechům. Doby ty však minuly, a lze nanejisto předpokládati, že národ ku planému boucharonství se již nenakloní, nabyv přesvědčení, že všechny recepty radikální politiky nic nepomohly. Jak svědčí veřejné mínění, pozitivní politika bude všeobecně přijata a schválena, politika tedy, která rozmyslně váží všechny okolnosti a která má za hlavní zásadu, vníkat v nejvyšší správní úřady.

Marné se namáhají „Národní Listy“, aby vzkřísily minulou svou kozáckou slávu; postavily se sice proti proudu, ale proud žene se ku předu mimo ně. Nepomohou jim nic lamenta nad zrazováním mladočeských resolucí a programův a nepřinese jim hojnější počet odběratelů ani vášnivě třískání do „klerikalismu“. Chápeme sice bolestné křeče „Národních Listů“, ale nemůžeme nic jiného činiti, než co činí všichni vidoucí lidé. Musíme konstatovati, že nový směr politiky pozitivní jejich významu odzvoňuje. Rodí se nové názírání politické, v němž „Národní Listy“, „vyrostlé na základě docela odchylném“, nemají již místa. „Národní Listy“ již již jsou blízky toho okamžiku, kdy uslyší hlas: „Ty mrtvý lež, a nevstávej!“

Byly kdysi časy, že ústup od radikální taktiky považován byl za porážku a že nemyslitelci davy daly se na lep ten chytiti, ale dnes pozorovatel politických poměrů nemůže nepoznávati, že pro cíle dobývací nehodí se lozmožné střílení na slepo, nýbrž že jest potřeba promyšleného postupu, jenž, žádaje inteligence a politické obratnosti, přinese také určité úspěchy.

To pravíme také vzhledem k prohlášení, které vyšlo ze středu našich katolických poslanců. Bylo v něm řečeno, že katoličtí poslanci musí si dobře rozmysliti, aby snad hlasováním pro vyrovnání neobětováni mladou stranu. Po našem rozumu nebezpečnost není. Jen ať hlasují naši poslanci pro vyrovnání, jako budou hlasovati jiné strany, aniž se budou báti o popularitě. Právě mladá strana musí se zříkati negace a svoji životnost dokazovati prací, k níž, jak patrně, chuti neschází. Hlasy pro předlohy vyrovnávací nejsou nenáviděným projevem důvěry vládě, nýbrž podporou pro nastavení hospodářských poměrů, a nelze tudíž konti zbraně tak proti těm, kdož s vyrovnáním projeví souhlas, jako spíše našly by se zámlinky agitací proti straně, kteráž všeobecným potřebám a odůvodněným přáním překážela.

Jmenovitě voličstvo venkovské, které naše poslance katolické zvolilo, nemá nyní s prudšími náladami opozičními co činiti nejen dle své povahy, ale vzhledem k tomu, že ve vyrovnání běží také o určité jeho zájmy. Opozici si nechajme pro čas, kdy potřeba její poskcozováním důležitých statků národních byla by všestranně odůvodn. Učme se z toho, že opozice českých radikálů nevzbuzuje v Čechách žádná ozvěny a že i opoziční Masaryk musí slyšeti hlasy, kterak přeskakuje z nálady do nálady . . .

* * *

Hilsner v parlamentě neboli rádky, jež členům doporučujeme k bedlivé úvaze. Přemýšlíme-li všestranně o rozpravě ohledně svobody vyučování na universitách, nemůžeme nám zůstatí tajno, že to bylo spiknutí, a že hlavní harcovník Masaryk chtěl mítí již rázem jasno, kolik

hrnek s převařeným sadlem a vyklopila jej pěkně do ohně, jenž by už býval u konce, kdyby mu nebyla dala potravu. Ted hořel pěkně, důstojně jak tryzna.

Toník, starý hasič, ovšem nedbal pranic na sousoší fvoucích dcer a matky na Lucinku, jež běhala kolem jako topinka, chytit jedním vzmachem džber vody a vychrstl ji na obe i s rybami, jež vodu tuto obývaly, jsouce určeny na vánoce k smrti na modro, na černo, k smažení a sněžení. Oheň zhasl téměř okamžitě.

„Vy jste paš-ki-! padla Tomanovi kolem krku Lucinka.“

„Co pak jste nemohl napřed ty ryby vybrat? zvolala nahlé oživená paní obrátova.“

„Das ist ein fiescher Kerl, nicht wahr Fifi,“ šeptala Nini Fifi, poblížející na Toníka, jenž se objevil Lucinčině ani dost málo nebránil. Najednou vrazil do dveří starý obrát. „Co se stalo?“

Vysvětlily mu vše ženaxým, půl hodiny trvajícím výkladem.

Facit všeho byl, že Toník dostal pětku. „Jestě o mně uslyšíš, dragouno. Jak se jmenujou?“

„Toman Anton, od 3. eskadrony.“ —

No vida, ted by Toník mohl jeti, peníze má, že i hodinky s řetízem i prstýnek si vyplatil, ale domů nepojede k vůli tomu frajtrovi, k vůli tomu hloupému napadu. Víckrát lumpovat nebude.

24. ráno odjel Vodička, provázen jsa bolestným pohledem Tomanovým. Už ho Tereza nebude mít rádu; ten cikán ji jistě Toníkovi odloudil!

Toník byl zarmoucen však ještě jiným nadělením. Víte, co je to „zum Regimentsrapport befohlen“, „bejt poručení k regimentu“? A Toník byl, umíral strachy, co to je. To jistě

poslanců jest ochotno shrbiti hřbet do služeb židovských proti katolické církvi, a zda-li možno s plánem již začíti jako ve Francii. Nedivte se chvatu a nedočkavosti Masarykově. Život lidský jest příliš krátký, a Masaryk, jenž se zapsal určitým aliancím již z dob Hilsnerových, Masaryk, jenž se půdy tolik nakypřil a naobdělával, rád by viděl již konečné ovoce svých starostí a rád by zvolal ke svým lidem: „Nuže hleďte, co umím, a vízte, že sloužím věrně!“

Kdyby Masarykovi šlo o věc, jak světu namlouvá, nechápal by se malicherností, povrchních a protimyslných tvrzení, kteráž smutné parádovala v jeho zdánlivě vědecké řeči. Popíráti na příklad světe, o jehož existenci svědčí hrob ve chrámě svatovítském, svědčí jeho vykopané tělo, protokoly, rozličná akta a vůbec přčetné důkazy, jest jednoduše směšnost a ubohost, které rovný jsou Masarykově smělosti.

Za debaty dr. Lueger nadhodil mu Hilsnera. Masaryk odpovéděl, že se původně vraždou polenskou nezabýval, ale pak počal mluvit, aby ochránil národ před pověrou rituální vraždy. Podrobme tuto výpověď Masarykovu stručnému rozboru. Již před porotou kutnohorskou, kterou byl Hilsner odsouzen, proskakovaly v „Času“ leckdy poznámky, které z počátku nesměle, později však určitěji strnily Hilsnerovi. Věc ta vyvolávala všude a najejm v intelligenci veliký úžas. Po odsouzení pak Hilsnera vynořila se pojednou ve veřejnosti, kde se vzala tu se vzala, zpráva, že Hilsnera bude hájiti Masaryk. Zpráva ta byla od rozumných lidí přijímána všude jen jako pověst, která brzo zmizí a povrchu jako kterákoli jiná.

Nestalo se tak, a pověst — po realisticke řečeno — stala se pozitivní skutečností. Masaryk napsal brožuru: „Nutnost revidovati process Polenský.“ Masaryk již tehdy spolehal se na moc svého jména a na svou autoritu. Bylo očekáváno, že rozum a smysly lidské jeho vystoupením buď se pomaton anebo se pokoří. Masaryk dosti studoval lidskou psychologii a věděl, že lid se obyčejně žene tam, kam ho vede cesta privilegovaných křístat inteligence. Tak se dějí revoluce, které nepostavají cestou důkazu, jako bitvy se nevyhrávají vědeckým vojákovým. Vojín neví, co dělá a proč to dělá, jak krásně vyliňuje Tolstoj; ať nepobnuté v ohni stojí nebo se vrhá na nepřitele, činí to vždy z rozkazu, jehož principu nechápe.

Tak by se bylo dalo i po vystoupení Masarykově. Leč Masaryk špatnou věc nemohl učiniti dobrou a mravnou, a důsledně nedostatky tyto obsahovala i brožura jeho, která odhalila mnoho i těm, kteří právě na vrcholu inteligence nestojí. Co teprve ukázala lidem, kteří mají bystrý úsudek! Proti intelligenci Masarykově povstala také inteligence, a ta nespo-lehala se již na hnutí víry a na moc vnučení, nýbrž za ožila věc na podkladě důkazů rozumových.

Předem vyvstává otázka: Proč Masaryk hájil Hilsnera, když přece porotou kutnohorskou byl odsouzen pro pouhou vraždu a nikoli pro vraždu rituální? Zadržte, a tu jest ten veliký balvan, aby odstraněno bylo podezření z rituální vraždy, bylo naprosto potřebí, aby

ten kluk řeznická, co mu Toník při posledním řámu natloukl hlavu, všecko udal. No, to budou vánoce! — — —

* * *

Byl Boží Hod. Tereza Kočich šla do kostela. Ten Toník že nepřijel! Pojednou přitočil se k ní černý frajtr Vodička. Nemohla ho jakživa čísti, ale tentokrát ji jeho blízkost těšila. Dozví se aspoň o Toníkovi.

„Ty máš, Rézo, pěkného lumpa toho Tonda! Flámuje a i ten prstýnek od tebe s tím modrým kamínkem zastavil!“

Jako když hrom do Terezky uhoří, ale — do Vodičky taky. Pádná pět udeřila do hlavy jeho tak, že helma sletěla a před užaslým Vodičkou stal jak bůh pomsty Toník Tomanů, na jehož červeném límcí bělí se křiklavě dvě bílé, celuloidové, obrovské hvězdy. Stal před ním Toman, frajtr.

„Tak, ty lumpe, ty mne budeš pomlouvat? Tu máš ještě jednu zato, cos tatíkovi včera namluvil, že frajtrej nebudu a že mám zastavené hodinky s řetízem!“

A ruka Toníkova, na níž svítil se prstýnek s modrým kamínkem, kmitla se ještě několikrát, zanechávajíc rudé stopy na černé Vodičkově tváři.

„Počkej, ty rekrute umazanej, to udám!“ nařikal ted nešťastný intrikán frajtr Vodička —

Toman byl při regimenteraportě pro udatnost, osvědčenou při ulévání ohně, povýšen za frajtra. Pak ovšem nahlé přijel domů s plnou chutí, s dvěma zlatými, které mu zbyly, v kapse, se dvěma hvězdičkami a s radostným očekáváním, jak si zase s Terezkou pohovoří.

se podrobněji vniklo ve vraždu. Bylo nutno vyšetřiti přítomnost a činnost neznámých cizinců a vůbec všechny okolnosti, jež s vraždou byly spojeny, neboť jen tento postup, řekněme rozbor daných fakt, mohl konstatovati pravou její povahu. Soudece, jenž by opouštěl podstaty skutkové a hnal by se do prázdna, osvědčil by, že není ke svému úřadu schopen anebo že má nekalé úmysly.

A co učinil ve své brožuře Masaryk? Bystrý a pronikavý myslitel správnou cestu opouští a všechny síly napíná k tomu účelu, aby spojení Hilsnera s vraždou vyvrátil a aby *podle svého svědění na matku a bratra savražděné. Nerituální vražda dokazována hrosmou nelidskostí a pliváním ve tvář veškeré humanitě.* Důkazy, jež Masaryk proti matce a bratrovi zavražděné Anežky uváděl, byly tak ubohé, neobrabané a vyjevené nejapné, že je mohla vyvolati v myslí Masarykově jen mizernota cíle, brožurou sledovaného. Každý upřímný člověk by řekl: Nuže dobře, proti Hilsnerovi jsou nevývratná svědectví a důkazy, na jejichž základě byl odsouzen, zůstaňme tedy v okruhu těchto skutečností a dokažme z nich, že tu nebylo, co jest sem vkládáno. —

Z brožury Masarykovy citujeme aspoň toto: „Vražda stala se nejpravděpodobnější v obydlí a v době, kdy zavražděná byla svlečena. Pro to, že vražda byla vykonána v obydlí, svědčí údaj, za nějž mně ručí p. MUDr. Bulova z Karlína . . . Pro vraždu v obydlí mluví také čistota mrtvolky — byla snad myta — a konečně by sem ukazoval fakt, že při pitvě v žaludku nalezeny hojné zbytky jídla, hlavně mléka.“

Považme, co to znamená. Masaryk napsal svůj spisek po porotě kutnohorské, tedy v době, kdy účastenství Hilsnerovo ve vraždě bylo všestranně a zřetelně dokázáno. Jestliže moc důkazů proti Hilsnerovi chápal každý člověk prostřední inteligence, jest nemožno připustit, že by jejich váhu nebyl chápal Masaryk. Po porotě kutnohorské hájily ještě Hilsnera, jak ovšem přirozeno, listy židovské, bránili ho placení advokáti dr. Oufedníček a dr. Vodička a — hlasatel mravnosti a poctivosti Masaryk, který měl tolik odvahy, že po *tolikých převládajících skutečnostech obvinil matku a bratra savražděné*, aby prý zachránil národ před pověrou rituální vraždy. Dle pravdy však obranou Hilsnera kráček na ostří nože a spadl do propasti. Škoda, že poslanci takto seřazenými fakty neuvěřili Masaryka hned v parlamentě. Byla by většina poslanců tím pevněji bývala přesvědčena, že Masaryk vypravuje pohádku o peralkové chaloupce.

Zpravodajové židovských novin, i našich svobodomyšlných „Národních listů“, „Dne“ . . . psali, jak prý Masaryk vážně a přesvědčivě upoutal celou sněmovnu. Již jediný tento fakt, který jsme právě vyličili, dává na jevo, co o pochvalách těch souditi.

* * *

Mnoho povyku pro nic se nic. Mnoho papíra by bylo potřebí k tomu, aby se mohly uvéstí všechny výroky realisticke o bezúčelnosti a hluchém bombastu schůzových resolucí. A ejhle, ve Valašském Meziříčí prostředkem tím nepohrdl ani Masaryk a blahosklonně dal si tam podkufovati, že *prý návrh svůj přivlekl k vítěství a tím mocné rakouské straně klerikální spůsobil velkou porážku.* Nemá to náplast na rány? Tak se nám skoro zdá. Praktická politika bortí všecken politický věhlas Masarykův a oškubává zásady jeho jednu po druhé.

Ale s odpuštěním, v „Přehledu“ na vítězství Masarykovo nedívají se takovými velikými brejlemi. Povidají tam: „Vnější efekt se tedy stupňoval až k bengálu jednohlasnosti, *spěch umělní klesl tak pod nulu, že na místo návrhu protiklerikálního byl na konec přijat návrh klerikální, klerikální jak původem tak důsledky.*“ A přece v „Přehledu“ jsou také realisté, či ne? Ostatně celý ten návrh o svobodě vědy na universitách, jež Masaryk podal, jest přitažený odkudsi ze vzduchu, neboť svoboda vědy na universitách nemůže nikdo rušiti, protože ji zajišťuje základní státní zákon. Z toho důvodu všecen ten hluk a to volání ministra na pomoc má zřejmou pečeť malichernosti, známka čehosi, jako když ohlapec chápe se nejmenší příležitosti, aby vyvolal hádku, a pak křičí na tatíka, aby šel rozhodnout při, která nestojí za zlamaný groš. Mluva Luegrova byla přece dosti jasná. Neřekl nic jiného, než že katolici musí se dostávat na university, na nichž jest odstraňující počet profesorů židů. Ještě měl Masaryk žádat, aby ministr vyučování s Luegrem savedl protokol, a komedie byla úplná.

A sotva vzkřikli někde v ubožácké redakci, již trouбили na poplach ve všech svobodomyšlných, pokrokových a židovských listech, i professoři universitní omámili se pokřikem, že boří, rychle scházeli se v údrav, sestavovali resoluce a prohlášení a všechno za tím účelem, aby seukázalo, jak vážné instituce dovedou býti také směšnými. Masaryk, jenž

s posilou univerzitních prohlášení chtěl ve sněmovně katolickým pro nic za nic způsobit den hněvu a pokore, musil na konec sám sobě Mei: čas ještě nepřišel.

Obrana

(3) „Pomoc“ Volné myšlenky Slováckům. Myslíte si, že sdružení volných myslitelů nespřádalo českou výpravu k přátelům svým, zednářům uherským, aby je požádalo za ochranu práv slováckých? Tu by bývalo nutno vyjednávat v přední řadě s vlivnými lidy — a ti by české myslitele šeredně přivítali.

Anebo snad volní myslitelé uspořádali nyní na Slováky sbírku věští, než jaké u nás posud byly vykonány? Také nikoli. Volní myslitelé sbírají dále pro sebe.

Či snad udatní ti bojovníci za svobodu šli na Slovensko povzbuzovat bratrský lid plamennými slovy k vytrvalosti anebo navštívit Hlinku v žaláři? To lehké nejde. Pánové se třesou strachy před maďarskými žandarmy.

Co tedy? Inu, co je nejpohodlnější a co hodně lacino zjedná slavné jméno „neohrožených zástanců svobody“. Pánové svolali na 9. t. m. schůzi do Národ. domu na Král. Vinohradech. Plakáty hlásaly: „Vollá myšlenka oslovit pokrokové Slovensko a dodá, co Hlinka nemohl povědět.“

Draží přítelškové Hlinkovi, jakble jste chtěli jít ve stopách trpělivých? Přebarovat zkrátka obraz, jež pravdivě načrtl Hlinka. Co že Hlinka nemohl povědět? Co by byl z bludné básně tento odhodlaný muž skrýval? Proč by z básně před církevními úřady Hlinka své názory skrýval, jestliže pro své bratry obětoval a opustil všecko? — Ale máme na mysli, že naši odpůrci měli vztek, když poznali, že nechce trpět pro chyby Párvyho tupit církev celou. Takovým tupením by se ovšem Slováckům nepomohlo, ale tohle by potřebovali laiční žalivci k vůli vlastnímu prospěchu. Což jim šlo o Slováky? Takhle nadužit a zneužít dojemné tragedie černovské pro své štvácké cíle — to bylo jejich hlavním přáním. Hlinka prohlásil: „Ja som kňas a chcem ostať v každom ohľade intaktný (bezúhonný, ryší) kňas.“ („Nový Věk“ č. 10.) A ta klerika, v níž Hlinka všude vystupoval, pálila protikatolické fanatiky křtící i nekrtěné do očí jako žhavý uhel. Ti, kteří veleli utrpení Husovo a Jeronymovo, měli zlost, když český lid se přesevědčil, jak katolický kněz dovede zmužile snášeti utrpení také.

Proto svolána schůze na přebarvení. Mluvil se v ní dle zprávy „Dne“ (ze dne 10. pros.), že „nejhorší vliv“ na vzdělání Slovácků má literatura „klerikální“, prosáknutá „nejtemnější pověrou“; prý obrození Slováckva uskuteční se pouze *proti snahám slovenských kněží*, „klerikálové“ prý provádějí humbug s Hlinkou a s celou (!!) slovenskou akcí, atd. Inu, taková slova mají býti snad odměnou dr. Al. Kolískovi za to, že s velikou péčí připravil přednášky Hlinkovy a tolik se v té věci napracoval!

Proč jen tedy si nepozvali do naší země volní myslitelé raději některého uherského žida, který jako volný myslitel odhodlal se tolik za Slováky trpěti jako Hlinka? Rázem by bývalo po slávě Hlinkově. Tedy, pánové, elektrickou lampou do ruky a bidejte takového žida v Uhrách. Vždyť přece tam jest židovských volných myslitelů dost. Že by byl některý řečník mluvil důrazně proti židovským kořálům na Slovensku, které v přední řadě Slováky kazí, o tom „Dne“ nereferuje. Hlinka — jak patrné — těší se u volných myslitelů veliké vděčnosti. Aby mu „pomohli“, brojí proti jeho duchovním bratřím.

Kde se chce zmocnit školy? Na hradecké schůzi hřmí prof. Drtina proti rakouskému episkopátu, že usiluje od r. 1879 zmocnit se školy. Proti takové frázi, vypočtené na klamání neosoudného davu, stavíme výrok svědomitého biskupa Brynychy, jenž na veřejné schůzi při katolickém sjezdě v Hradci Král. r. 1897 prohlásil: „Jak nyní poměry jsou, nestojíme a nemůžeme ani o to státí, aby škola se vším vředy Hsena byla církevní a jejími orgány. Jest nyní život tak rozmanitý, a stát se tak vyvinul, že by církev odešla se již svému poslání, kdyby ve všem školu spravovati chtěla — a kromě toho velkou zodpovědnost by na sebe uvalila.“ (Viz „Řeč o školské otázce“ v Čas. Úv. r. II. č. 1. str. 21.) Pane Drtino, když člověk chce býti „nejlepším znalcem školství“, neměl by si dovolovati fráse, které nejsou pravdivými!

(3) Jak „věcně“ odpovídá „paedagog“ v Českém Učitel. Ukazuje svojí odpovědí, jaký má znamenitý paedagogický talent k zušlechťování a vůbec ke kulturnímu povznesení českého národa. Nazývá „Obnovu“ scvrklou kuchařkou, pannopannou, pannou kuchařkou (nač jen pořád myslí?), mluví o „všelijaké té chásce“ (proč ji jen organisovaní světloši mezi sebou trpí?), o „tlustých farářích“,

„stačdných farářích“, kteří sedí „na svém vlastním sádle“, o „přihlouplých žvástech.“ A ku konci volá aristokraticky: „Adieu!“

Taková polemika rozhodně zbavuje povinnosti k odpovědi. Ale když už po fznicku mluví „Český Učitel“ o té tloušťce, o sádle, připomínáme aspoň něco. Nevíme, zda musí býti tlustý každý razobaný buržoa. Ale dynastie Raštinovců má dle dokumentů samých pokrokových učitelů k stlouštění prostředků daleko víc než kněží. Naši ideální buditelé kuží i nekneží kladli na oltář vlasti všecko, i svoji svobodu. Vychovanci „Čes. Učitele“ spustí nehorázný ryk, má-li jim ukrouznouti kvinkvenálka, vrchní štáb organisovaných hájí svoje tačné příjmy jako nejdražší poklad světa. A co hrabou Raštinovci z organisace, s tím by byli rozhodně spokojeni i ti nejbohatší faráři. Jmenujete-li dvorně jistou část svých členů „všelijakou cháskou“, jen dobře se podívejte do zrcadla a recete upřímně, kterého systému jsou odchovanci. Podřízení učí se od svého pokrokového představenstva, jak dobré a užitečné jest hlavně hleděti zisku vlastního. Prozíravé a přemýšlející učitelstvo kteréhokoli přesevědčení čím dál víc jest roztrčeno na „kulturní práci“ Raštinovských oligarchů, která nejvíce se jeví v pilném zvelebování financí — několika osob.

Politický přehled.

Vyrovnaní rakousko-uherské schváleno v úterý velikou většinou i ve třetím čtení. Bar. Beckovi podařilo se takto docílit, co se od r. 1887 nepodařilo žádné rakouské vládě. Několik ministrův padlo a vyrovnaní přece parlamentárně vyřízeno nebylo. Pro vyrovnaní hlasoval Národní klub český, Poláci, něm. křesť. sociálové, Slovinci, Vlaši, zionisté a většina německého svazu. Proti hlasovali čeští radikálové, Rusíni, Charvatí — kteří však pro dalmatské dráhy hlasovali, — soc. dem., dr. Masaryk a dr. Stránský. Radost bar. Becka jest trochu zkazena přijetím resoluce českého poslance Šilingra, kterou se vláda vyzývá, aby upozornila vládu uherskou, by uherský zákon národnostní z r. 1868 proveden byl v duchu svobody a lidskosti. Resoluce tato přijata téměř jednohlasně za demonstrativního potlesku celé sněmovny. Bar. Beck ovšem s touto resolucí nesouhlasil a prohlásil, že vláda rakouská nemá práva vměšovat se do záležitostí uherských, ač v pravdě máme my právo mluvit i o uherských záležitostech, ježto Uhry nejsou žádným cizím státem, majíce s námi společného panovníka, společné ministerstvo zahraničních záležitostí a vojenství. Sněmovna pak v odpověď na toto odmítavé stanovisko minister. předsedy přijala návrh, aby se o prohlášení ministropresidentově zahájila debata. Uslyší bar. Beck, že jest tu ještě někdo, kdo se tak hned nelekne, a zastane se „utiskovaných“; a také uherský ministropresident dr. Wekerle pozná, který ostatně učinil útoky na řízení parlamentu rakouského, že rakouská sněmovna dovede vystoupiti proti zpupnosti maďarské. — Sněmovna posl. stala se také jevištěm pustého výjevu, který způsobil ruský poslanec dr. Baczyňskij, když ruská interpelace stran výtržností na universitě lvovské a pilný návrh na zřízení ruské university byly předsedou sněmovny odkázány k projednání až po debatě o vyrovnaní. Zmíněný poslanec utrl pult a mrští jím do hloučku poslanců, kteří stáli před presidentem. Prvkem zasažen slovinský posl. dr. Benkovič do hlavy, jenž krvácejí, v bezvědomí klesl k zemi. Tato surovost vyvolala ve sněmovně velké vzrůšení. Baczyňskij bude vydán soudu pro veřejné násilí. — Českému katol. klubu národnímu dostalo se i se stran protivných zaslouženého uznání; klub tento jest vzorem kázně a spolehlivosti, jenž v plném počtu hlasoval a držel se dle usnesení Národního klubu. Mladoděši usnesení klubu Národního nedbají. — Delelace zahájeny jsou dnes v pátek.

V uherském sněmu jedná se dál o vyrovnaní. Zmocňovací zákon přijat i ve třetím čtení. Maďaři velmi se rozčilili resolucí posl. Šilingra v rakouském parlamentu. Vláda maďarská zakročí, aby si zjednala zadostiučinění a záruky, že podobné urážky nezůstanou bez trestu. Vida! Pro pravdu se lidé nejvíce hnávají i Maďaři, jen aby přece jednou nezkroutil. Rozpuštěním sněmu chorvatského hned v první den zasedání způsobili Maďaři v Chorvatsku zlou krev.

Vádcové makedonských revolucionářů Sarafov a Garvanov byli vádcem revoluční tlupy Panicov ve Srédoj na ulici zastřeleni. Smrti jejich želi se po celém Bulharsku. Působili nesnáze vládě turecké.

V Persii je veliké pobouření proti šachovi, který prý chystal státní převrat. V městech jest nejistota veliká, ježto všude panuje vraždění a loupení.

Přátelé! Blíží se konec roku. Proto prosíme, aby byly co nejdříve zapraveny všechny nedoplatky za „Obnovu“ a „Casové Úvahy.“

Zaplatte ihned! Ušetřte nám tak mnoho práce s nemilým upomínáním. Kde odkládá, lehce zapomene.

Kdokoli si ponechal „Zrcadlo pokrokového tisku“ a dosud nevyrovnal dlužného obnosu, nechť též bez meškání vykoná svoji platební povinnost!

Administrace „Obnovy“
a „Čas. Úvah.“

Z činnosti katol. spolků.

Ze Slezského Předmostí. V neděli dne 22. t. m. o 3. hod. odpol. koná katolická jednota valnou schůzi ve Slatině, při níž promluví vdp. kanovník dr. Fr. Šule z Hradce Král. o „Vollé myšlence“ a „Vollé škole.“

Z Třebosovic. Katolická Jednota zdejší každoročně pořádala Mikulášskou zábavu, což bylo i letos s toužebností očekáváno, leč bohužel k tomu tentokrát dojíti nemohlo, poněvadž zábav Mikulášských zde, ať je již pořádá Jednota katolická anebo „Sokol“, se zneužívá a sice posiláním dárků přímo urážejících Z t. příčin rozhodla se katol. jednota sebrati dne 15. prosince div. hru „Jakou našel Jakub metlu na zlou Teklu“ v sále u „Černého koně.“ Účastenství bylo veliké. Členové zábav. kroužku v úlohách svých se osvědčili. Tekla (sl. Jaklova) vynikla znamenitě. Jakub (p. Burian) dobře ukázal ve své úloze, jak jest muži hájiti svých domácích práv. Jeník (p. Sváták Fr.) s Mařenkou (sl. Burianova) dobře zazornili obě, kterou pro lásku musí podotoupiti. Baruška (sl. Mrškova), ač ponejprv vystoupila, sebrala úlohu svou bezvadně. Též Ondřej (p. Sváták Lad.) úkolu svému pěkně dostal. Neméně vynasazil se Procházka (p. Svatoš), Šimek (p. Petrus) zde osvědčil se co dobrý komik. Hlavní však zásluhy jest přičísti dp. Světliskému za jeho oběť, kterou i tentokrát v plné míře přinášel, nešetře žádné námahy. O návštěvu dobře se starali a sice zvaním pp. Vlček, Koleč, J. Petrus a Uhlíř. Všem, kdož o zdar tohoto divadla se starali, volám: Zaplat Bůh!

Přednáška o pokroku v Polné. V neděli dne 8. t. m. ve spolku katolických paní a dívek přednášel dp. Vlček, farář z Nové Vsi, jak nepravdě se tvrdí, že náboženství katolické jest brzdou hospodářského blahobytu a že protestantism jest principem hospodářského pokroku. — Pravil, že víra jest důležitým činitelem i v oboru vědy. Věda zná účinky tajemství v přírodě. Vznik však účinků těch, podstatu života v přírodě atd. posud věda nerozluštila. Otázky takové zodpovídá nám víra. O složení zrněčka obilního povědí chemikové všechny podrobnosti, znají jeho účinky, ale nevědí, proč a jak zroste klas; život zrněčka jim unikl. Musí tu býti někdo vyšší, co jest vlastní život dal; jest to Bůh, který dává přírodě přesné zákony. Dp. řečník vysvětlil veliké rozdíly mezi člověkem a zvířetem. Věda a zvláště věda materialistická nedovede nijak vysvětliti, co jest vlastní myšlení; zkrátka zase dovede věda vysvětlovati účinek, ale příčiny a podstaty myšlení nezná. Tu zase chabé vědy přichází na pomoc víra. — V příčině hospodářského blahobytu nerozhoduje náboženství, nýbrž úrodnější nebo méně úrodný kraj, průmysl, atd. Překrásnou, velice poutavou přednášku poslouchali jsme s největší pozorností, litajíce jen, že netrvá ještě déle. Dne 22. září přednášel nám velmi krásně dp. Alf. Hornek o svých potulkách na českém jihu, a dne 24. listopadu vyslechli jsme zajímavou přednášku dp. Ant. Máka o českém národě a Riegrovi. Všechním pántům řečníkům vzdáváme tímto upřímně díky, volajíce z plna srdce: Zaplat Vám to Bůh!

Z Nové Vsi nad Popelkou. Katolická jednota místní pořádala 17. listopadu a 15. prosince svoje spolkové schůze za četného účastenství členů i hostů. Při první schůzi přednášel p. Boh. Kobza, jednatel, na thema „Povinnosti naše v rodině a v obci“, při schůzi prosincové vybral si vdp. řečník V. Mršík za předmět rozpravy „Je-li náboženství jen pro lid.“

„OBNOVU“ V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Zprávy místní a z kraje.

Vzácná návštěva. Nově praekonisovaný ndp. biskup českobudějovický, Mgr. Josef Hála

zavítal ve středu do Hradce Králové navštívit J. M. odp. biskupa Dra Josefa Doubravu a požádat ho, aby se účastnil jako spolusvětitel konsekrace jeho dne 6. ledna v Českých Budějovicích. Vzácný host byl uvítán odp. biskupem na nádraží a vys. důst. kapitulou kathedrální v bisk. residenci. Druhého dne odp. biskup českobudějovický prohlédl místní chrámy Páně, církevní památky a vykonal návštěvy u vsdpp. kapitulářů.

Ve schůzi městské rady královéhradecké dne 16. prosince 1907 usneseno: Výkaz pokladní hotovosti z 9. t. m. byl vzat na vědomí. — Poukázáno se k výplatě poplatků K 420 z koupě pl. Eiseltové předepsaný — Zaplatí se účet K 6 za opravu domácího elektrického vedení v bytu řiditele obecní a měšťanské školy chlapčské. — Schváleny byly podmínky smlouvy obce Pražského Předměstí o vydláždění tříské silnice Litomyšl—Jičín—Rumburk a Poděbrady—Náchod v Hradci Králové a Pražském Předměstí žulovými kostkami. — Obecní kuchyni v Hradci Králové darují se 3 m dříví. — Vzáto bylo na vědomí, že okresní výbor schválil prodeje: poz. parc. č. 1 v bloku VII. p. J. Labouckovi za K 3295-93, pozemku č. parc. 19 v bloku IV. pl. M. Biglové z Pražského Předměstí za K 3200, pozemků č. kat. 108-2 a 108-3 t. zv. „Pastoušky“ obci Věkoše pro zřízení silnice, vedoucí z Pouchova do Věkoše za K 137.60 a stavební parcely č. 5 v bloku V. — 1 zastupitelskému okresu královéhradeckému pro stavbu stravovny za K 2416.14 a že též výbor schválil plán na téžení z lesů městských na rok 1907-8.

V mimořádné schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové dnes v pátek o 4. hodině odpol. v zasedací síni městského zastupitelstva vyžádá se schválení smlouvy s c. k. ministerstvem obchodu o vyvlastnění vodárny s příslušenstvím a městských pozemků pro úpravu Středního Labe v Hradci Králové. — Rozhodne se o vybirání poplatků o trzích dobytčích na rok 1908.

Šťastný „Sokol.“ Tělocvičná jednota zdejší je na šťastné planetě, protože je zahrnována zvláštní přízní městské rady. Užívá zadarmo obecního pozemku, dostává zadarmo koks k vytápění tělocvičny, dostává zdarma vodu k zavodnění svého kluziště, z něhož pro sebe vybírá poplatek atd. Nevíme, zdaž by se stejným štěstím setkal se jiný spolek, jenž náhodou nemá za předsedu městského lékaře, ať přece každý spolek zdejší měl by stejné právo na obecní majetek.

Domácí slavnost vánočního stromku v ústavu bluhoněmých „Rudolfinu“ koná se dne 23. prosince o 4. hodině odpol., při které chudí chovanci bluhoněmi podělení budou od ct. dobročinného komitétu darů štěstím, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Poděkování. Správa „Rudolfina“ vzdává slov. malíři p. Sochorovi nejserdecnější díky, že se vší ochotou a zdarma dovolil chovancům bluhoněmým prohlédnouti si jeho vzácný obraz „Batterie mrtvých“ v Adalbertinu právě vystavený.

Všeobecná úvěrní společnost v Hradci Králové zřídí po novém roce samostatný velkoobchod uhlím a přijímá již nyní zázkazy na zakázky.

Chovanky pensionáta císaře Františka Josefa I. měly minulou neděli dne 15. prosince 1907 slavnostní svůj večer. Před vybranou společností milých hostů, mezi nimiž jmenovali důstoj. J. M. nejd. biskupa Dr. Jos. Doubravu a vsdp. Msgr. Dr. Al. Frýdku, generálního vikáře a kapitolního děkana, podaly celý cyklus dramatických básní, scén i spěvů sborů, jimiž byl velmi zdařilým způsobem znázorněn život ve výchovném klášterním ústavu. Cyklus tento jmenuje se také „život v ústavu“ a sepsán jest Dr. A. Schlegelmanem; hudbu opatřil M. Haller. Celé představení mělo ráz slavnostní a provedení samo možno jen pochváliti a to po stránce pěvecké i dramatické; z celého představení bylo viděti, že to, co pěl a deklamují chovanky, pěl a přednášejí z vnitřního svého přesvědčení. Z úspěchu celého večera mohou mít radost chovanky — a také ctihodné sestry za práci svoji a námahu plně uspokojení. Nejd. biskup projevil ke konci slovy vřelými jménem svým a i přítomného obecního radost i díky všem účinkujícím.

Panorama Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou vězí přináší ve dnech 21. až 27. prosince 1907 serií pěkně kolorovaných obrazů z cesty z Bregence do Švýcar.

Čtvrté živnostenské společenstvo pořádá v neděli, dne 22. prosince o 1. hodině odp. korporativní návštěvu Sochorova obrazu „Batterie mrtvých“ v Adalbertinu při snížené (poloviční) ceně. Rodiny pp. zaměstnavatelů a dělnictvo jejich mají též přístup. Schůzka v dolojších místnostech Adalbertina. — Výbor.

Pitná voda v noci mouteče. Je to sice šetrnost, zavíratí vodovod pitné vody v noci, ale měla by voda přece téci aspoň tak dlouho z večera, dokud není ukončeno divadlo. V sobotu po studentském představení oblehala mládež vodní stojany a nikde ani krápně vody. Kam se má potom obrátiti?

Z Nového Hradce Král. V neděli dne 15. prosince t. r. pořádán byl zde „Slovenský večer“ vlasteneckými spolky pod protektorátem slav. obecního zastupitelstva v hostinci u „Malců“. O kulturních potřebách na Slovensku promluvil velice pěkně právník p. Šeda, moravský Slovák. Po přednášce sehrána byla div. hra „Bílí ptáci“, drama o 1 jednání. Výborně poschopila svou úlohu sl. Anička Gottvaldova v úloze Věry. Též i ostatní účinkující se činili dosti. Hudební čísla přednesl zdařile sbor p. K. Císaře. Též nás mile pobavil sbor mladých tamburašek. Čistý výnos z večírku jakož i dar slav. obecního zastupitelstva věnovaný ve prospěch pozůstalých po obětech maďarského krvavého násilí v Černové.

Z Kuklem. Živnostensko-čtenářská beseda pořádala dne 15. t. m. v místnosti své „u Kurch“ Slovácký večer. Poměry na Slovensku vykládal nám p. ing. Polák, a nadchl přečetné posluchače k účinné lásce k utiskovaným Slovákům. Dobrovolná sbírka vynesla 40 K. — Krásné písně slovácké zvučným barytonem přednesl vlp. Fiala z Hradce Králové. V triu z opery „Hubička“ uplatnili hlasy svoje sl. Chmelářová, sl. Šoubová a vlp. Gyrnkovicz. Několik salonních výstupů předvedl p. Beránek, oblíbený komik v Hradci Král. Průvod klavírní laskavě obstaral p. řidič Prokop. Večírkem tímto zavedla se „Beseda“ celým Kuklem, a dosvědčila, že pracuje na poli vzájemnosti slovanů.

Z Třebechovic „pod Orehem“. V neděli 15. prosince byla u nás tichým způsobem uzavřena první předvánoční výstava, spojená s prodejem řemeslnických výrobků. Byla korunována úplným zdarem. Dle seznamu prodáno celkem za 3960 korun různých předmětů Obecního, jež výstavku hojně navštěvovalo, vyjadřovalo se o našem podniku uznale a také nikdo z kupujících nebyl jakostí našich výrobků zklamán. 16. prosince konala se závěrečná schůze vystavovatelů, na níž konstatována dobrá perspektiva do budoucnosti, vyřízeny účty a zvolen výbor, který další akci povede. Kéž řemeslnictvo a živnostenstvo ve svém celku pozná, že ne v prázdnu politikaření a klepatení sobě pomůže, nýbrž jedině prací a sebezpoznaním. Posledně srdečně děkujeme našim spolurodákům i obecnímu širšího okolí, že podnik náš blahovolně podporovalo. Rovněž zdáváme povinný dík všem časopisům, v nichž naše zprávy byly uveřejňovány. Přičiníme se, aby příští výstava naše ještě lépe vynikla a dobrou pověst Třebechovského řemeslnictva utvrdila. — Vystavní výbor.

Dotaz na podvodný pardubský list Hajnáš. Že by ještě nyní mohla svými novými lžemi „Osvěta lidu“ někoho urazit, o tom zajisté pochybuje každý charakterní člověk, který žurnalistické umění toho listu zná. Schválně jsme se zdrželi poslední čas replik na nové útoky, jimiž byl dp. Teplý napadán po rozsudku nad dr. Lhotou. Ptali jsme Hajnášovu listu, aby se zatím neúhodně vydovádel. — Ale teď zase 12. ledna „Osvěta lidu“ zameněvovala si proti dp. Teplému jiným směrem. Dne 12. t. m. napsal Hajnáš orgán, že Teplý „přimo šťval v některých třídách proti přednášce dra Foustky.“ Podvodník, který tuto lež pustil do světa, věděl ovšem dobře, do kterého listu se svojí fantasií třeba se obrátiti. — Myslíme, že není nečasno, jestliže chceme, aby tento mimořádný účet byl vyrovnán hned. Poněvadž „Osvěta lidu“ výše uvedená slova pustila do veřejnosti bez bližšího označení způsobu domnělého šťvání, žádáme pana Hajnáš, aby v příštím čísle uvedl výroky, kterými dp. Teplý „přimo šťval proti přednášce dra Foustky.“ — Bezcharakterní „O. lidu“ vytiskla letos z Chrudimě článek, v němž psáno, jak na schůzi katolické kněze Sobotka farizejsky kroutil očima, jak nutil se do pláče, atd. A zatím prokázáno, že na té schůzi Sobotka vůbec nebyl. Necht' poví „Osv. l.“, kdy a jak dala lživě napadenému knězi satisfakci. A zrovna letos zaal chrudimský referent naprosto prolhaný článek do „Osv. lidu“ o chrudimském knězi-profesorovi Huidkovi; když byla donucena úředně k opravě, elibovala polepšení. A též jest viděti, jak se zřetřovala! Nyní vymýšlovati se na mystifikaci bylo by věc komickou. Vždyť se p. Hajnáš mohl informovati o věrohodnosti a podrobnostech správy místní velice snadno. Necht' tedy „Osvěta lidu“ zanechá nyní flokul, frází a sofistiky a stejné post, jakými výrobky Teplý šťval proti přednášce Foustkové. Mluví-li drze šťvaš, má přece některé ty výroky znáti. Tedy jen bu předu! Tento účet chceme mít uzavřený hned!

Poděkování. Všem dp. kolegům za skutky lásky, prokázané J. Kasalému, jménem sesnulého děkuje Boh. Kobza, kaplan.

Z Hliněska. V neděli, dne 8. t. m. pořádána byla u nás veřejná protační schůze lidu proti zdražování potravin pod protektorátem slav. městské rady. Na plakátech bylo osámeno, že jsou posvátní říšští poslanci za hliněský okres dr. Kramář a Prokop. Dr. Kramář se nedostavil, a posl. Prokop měl touš hodinu dopoledne schůzi důvěrníků z vesnic okresu hliněského v Hliněsku, kterou odložití už nebylo možno, jelikož dostal posvátný k protestní schůzi v posledních dnech. Referentem byl sec. demokrat poslanec Němec

z Prahy. Neochci se šfítiti o jeho šťvavé, jen na získání nemyslivých davů vypočítané řeči. Jen tolik sluší konstatovati, že všechno zdražování odnesli klerikálové. O židech a burse však ani mlu! Jak optimně soc. demokraté to s tím protestem proti zdražování potravin myslí, ukázali, když se k slovu přihlásil jeden národ dělník z Pardubic. Sotva že zavádil o bursu a ty právě lichváře s obilím, spustili soudruzi buronaký řev a výhrůžnými výkřiky snažili se řečníka umlčet. Jest pak možno s takovýmto sfanatisovaným davem debatovati? Věru, škoda každého slova. — Téhož dne večer konána ve spolkové místnosti „Svornosti“ Mikulášská zábava s pestrým programem při přeplněné místnosti. Tento večírek možno řaditi k nejdařilejším. Jednotlivé kousky byly pečlivě vybrány a nacvičeny. Obecnístvo také neskrbilo pochvalou. Z večírku toho odesláno slováckým sirotkům 50 korun.

Ze Zatičanu u Čáslavě. Naše osada může se také jednou pochlubit zvláštností. V Rusku jsou o 13 dní pozadu a budou tam opravovat kalendář a my jsme jej tady v létě předělávali a bál! — octli jsme se 3 neděle napřed. Jinde nemají ještě ani vánoce, a my tu máme už „tři krále“. Vykráčují si v úboru dílem mladočeském, dílem zelené agrárníckém, ale nejlépe jim sluší „cibik“. Jeden zpívá: „Koleda, koleda, Štěpáne“, druhý: „Já jsem malý mysliveček, sotva flutu nesu“, a třetí kouří silným kadidlem; jenže přijde na to, jak silnou má kdo náuru; a tu se ukázalo, že jeho kouření lahodí jen čichu evangelickému a taky-katolickému. Viděli také hvězdu, ale jen kapráskou a přišli k nám se svými dary z různých stran, jak roucho jejich svědčí. „Jiný kraj — jiný mrav“ — v Zatičanech takovým darům nechť již rozumět, a ty písničky, co zpívají, už sná každé dítě, a konfit? Tady umějí katolíci sami daleko lépe konfit; a pozor, ať nezačnou vykařovat podobně, jako v té zelené Agrárii. Přirozeně je napadlo, ty tři mudrce, že jsou zde sami blázni a chtěli se složit, aby koupili stavební místo za vsi a postavili tam pro katolíky blázinec, jenže jim to obec s moudré prozíravostí, aby tam třeba nepřišli sami, nepovolila. To je páli víc než slunce na východě a na slast vystaví si na Koudelovském kopci hvězdárnu, kde snad lépe svou moudrost uplatní. Dej Bůh, aby se jim podařilo vyskoumat aspoň to, jak vzdáleny jsou od sebe nebe a dudy. Z vděčnosti popřeje jim Zatičanská obec v kalendáři, ať ho bude ještě opravovat, aspoň poslední místo.

Východočeské divadlo.

Ve čtvrtek 12. pros.: „Svět bez mání“, veselohra (Engel a Horat). Tři nepřítelkyně mužů, které se na konec všechny vdají. Bescenná věc, v prvním jednání až hnusně frivolní. Východočeská divadelní společnost má posláni umělecké a proto nesmí bráti do programu kusy podobného rázu, jimiž sama se ubíjí. Správa snad ani netuší, jak uškodila si na reputaci operetou „Kouslo valčíku“ a touto veselohrou. — V pátek 13. pros.: „Romeo a Julie“, opera (Gounod). Myslím, že nechybím, nazvu-li toto představení jedním z nejlepších operních večerů v této saisoně. Předem pochváliti musím orchestr, jenž pod klidnou a jistou taktovkou vrchního dirigenta p. Procházky velmi dobře se držel. Pěkně vyzněl originální nástup v ouvertuře (tremolo smyčců a markantním solem trombonu); fagato snad mohlo býti určitější. Harmonicky zajímavý prolog působil dojmem vskutku mohutným. Úvodní sbor nebyl přesný v takta. P. Novák (Capulet) měl by dbáti správné výslovnosti a zanechat abytečného tremola; jinak je dobrou silou. Velmi šťastný den měl p. Wildner (Mercutio) nádherný jeho baryton zněl tentokrát čistě, a produševnělá hra postavila ho v konkurenci na jedno z nejprřednějších míst. Výborář byl Romeo (p. Lebeda), ač zpíval s namáháním, snad vinou okamžité indisposice. Rovněž p. Perál (Lorenzo) vytvořil postavu plnou pravdivosti a pěkně uplatnil svůj hlasový fond. P. Holík (Tybald) mistry silně kolésal — ale je dobrý brou; zato p. Soukup (kníže) nebyl vůbec na místě. Slá. Aschenbrennerova (páče) zpívala z počátku své solo se znatelnou tremou a hrou nevystihla roli rozpustilého páče; rovněž kadence na konci nebyla správná. Naproti tomu konstatovati musím, že slečna má velmi příjemný soprán, který mistry dobře umí přivést k platnosti; také správně intonuje. Proto mám solové toto vystoupení za velmi šťastné debut, jež k nejlepšímu nadějším opravňuje. Středem vši pozornosti byla beneficiantka, alečna Dvořáková v úloze Julie. Z počátku bylo sice na ní znáti jakousi stísněnost a hledanost, také kloraturním kadencím valčíku bych vytкнуł nehotovost, leč vše to později ustoupilo. Neváhám tvrditi, že slečna může vspěti v amélkyni prvního řádu; ovšem to záležeti bude na ní samé. Hlas má překrásný, vyškolený, bru velmi výraznou, zjev sympatický. Zaoloučila si také plně za svůj výkon bouřlivých ovací, jichž se stala předmětem. Napovídá se též znamenitě uplatnil: alyšeli ho zřetelně nejen herci, nýbrž i celé auditorium. — V sobotu 14. prosince: „Kupec benátký“ (Shakespeare). Klassická tato veselohra a také náš dobrý známý od loňska — p. Javorčák, jenž

vystupoval jako host, přivábili hojně obecenstva. Zmíněný umělec v díle Shylocka neal ovšem hlavní tůhu i vavřín večera; než i ostatní dělu-
kující die sil přičinili se o zdar. Pí Kovatíkova (Portie) neměla vhodnou úlohu, a hlavně nepřiro-
zená její mluva se neposlouchala dobře. Mnohem
lepší byla pí Lebedová (Nerissa). — V neděli 15.
prosince: „Veselá v d o v a“, operetta (Lehár)
Úsnávám, že je také nutno dávatí kusy tak zvané
kasovní — a operetka tato je k tomu jako stvo-
řena; též není ani ze čtvrtiny tak frivolní jako
„Kouzlo valčíku.“ Provedení bylo sice slabší, někde
velmi slabé — nu ale přetvárně shromážděné obe-
censtvo se pobavilo a zasmálo — a p. ředitel asi
těš. Nebudu tedy kazit illuzi, jenom upozorňuji
na to, že p. Trojan je přetěšován; vystupuje
téměř denně — což divu, že mu přitom někde
hlas vypoví službu; za to však on nemůže, a jeho
obětavost zasluhuje spíše chválu než odsouzení. —
V pondělí 16. prosince: „Faust a Markétka“,
opera (Gounod). Nebyla na takové výši jako
„Komeo a Julie“ a snad neměla se tak brzy
dávatí; ale pěkná byla přece. Hlavně solisté ji
zdvihli. V orchestru chválím pěknou dynamiku,
místy překvapující plnost; z jednotlivých byla
dobrá trubka — ale dusitko zní divně; o violon-
cellistovi tvrdím bez váhání, že je to hudebník
nevšední, jenž svůj nástroj mistrově ovládá. Tón
rohů ve vyšších polohách chvěje se nejistotou.
V primu se velmi dobře poslouchalo šeststění
šestnáctek. (I. akt, solo Mefista); ve valčíku (II.
akt) potřebí jest vyzdvihnouti pěknou melodii, aby
se neztratila; též pěkně se povedla imitace (III.
akt) v závratné výši. První klarinet snadně a
svižně bere obtížné kadence a v kantiléně jest ku
podivu něžný. Co se slovových partii týče, líbil se
mi p. Lebeda (Faust) nejlépe v I. aktu; p. Peršl
(Mefisto) byl ve svém životu a připojil ke svým
dábeleským rolím novou zdařilou figurku; ve vyš-
ších polohách měl by opatrněji a bez tremola na-
sazovati tón; v nižších je mohutný a bezvadný.
P. Wildner (Valentin) vzdor své indispozici byl
dobrý; totéž platí o pí Novákové (Siebl) a síč.
Jovanovicové (Marta). Slč. Dvořákova (Markétka)
upadla do svých dvou minule vytklených chyb a
též časem silně distonovala; leč přes to výkon
ještě stál vysoko nad prostřednost a měl úspěch,
jenž velmi pěknou hrou a rozkošnou maskou byl
stupňován. Upozorňuji zde, jak mohutného efektu
docílil motiv správně použitý: v žaláři Markétka
vzpomíná, jak poznala Fausta, a při její vzpo-
mínkách vrátí se motiv valčíku z II. aktu, což
sajisté působí neodolatelným dojmem. Sbory byly
na tom dost špatné; v prvním aktu za scénou, ve
druhém (slavnost) hlavně však sbor vojínů. Valčík
dosti dobrý. Tempa někde příliš volná (I. akt).
Režie důsledně napodobí svítání rudým světlem
— což je neoprávně, jak každý cítí. — V úterý
17. prosince: „Jidáš Iskáriotův“, biblické
drama (Fenol). Jidáš nevěří v poslání Kristovo,
zradí jej, aby sám stal se pak Messiasem. Drama toto
neuráží sice křesťanství přímo, ale nemohu se
nachchnouti pro takové idealisování, jež jest po-
líčkem historie. Těto díla schází přehlednost dra-
matická — dlouhé dialogy se střídají se scénami
dosti neobratně aranžovanými. Nechci však za-
mlčovatí dobrých stránek dramatu: jest to pěkná
dikee, správné biblické, některé výjevy vskutku
dojímavé, stavěné na základě bible. Souhra byla
velmi pěkná, p. autor dal si též záležeti na režii.
Návštěva byla chatrná, snad dosud nejslabší. Těžko
přičinili odměny. — Ve středu 18. prosince:
„Lasebník Sevilský“, opera (Rossini). U-
kážka italské školy z rokoka par excellence; ne-
konečné kadence šestnáctek v ostrém tempu, s ko-
loraturou ve všech hlasech, a lomeným doprovodem,
s bystrým, třeba někdy nehledaným vtipem; po-
baví, rozesměje a tím skončen její úkol; větších
nároků nemá. Jako host vystupoval p. R. Figar,
v díle hraběte Almavivy. Jeho poněkud zastřený
tenor dosti překonával obtížné koloraturní partie,
sní však ve vyšších polohách (či si tak pomáhá?)
jako fiktule a někdy snatelně distonuje. Celkové
byl dobrý a hrou velmi dobrý. P. Wildner (Figaro)
spěvem přímo mne překvapil, zvlášť v prvním jed-
nání; snad jen hra mohla býti ještě živější. Zrovna
tak p. Novák (Bartolo), o kterého jsem nikdy ne-
tužil takovou routinu zpěvu. S p. Peršlem (Basi-
lio) tvořili duetto, jež musilo každého rozesmáti.
Slč. Dvořákova ku podivu pěkně zaspívala kolo-
raturní úlohu Rozinky; lepší pozornosti na diri-
genta uvarovala by se několika chyb, o nichž
sama asi dobře ví. Hrou byla výborná. V orche-
stru byl jakýsi nesoulad, což konečně při této
opeře je vysvětlitelné.
Dr. Aliquis.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.**

Různé zprávy.

Sdražení čes. katol. zemědělských prosů
v těchto dnech o dárek k Ježíšku. Vzhledem
k tomu, že Sdražení opravdu podporu potřebuje
a vzhledem k tomu, jaký veliký význam má v na-
šem katol. hnutí, doporučujeme všude tento dárek
„Ježíšku“. Adresa Sdražení: Praha II., Opa-
tovičská, 4.

Proti Volné myšlence.

Takový název nese právě vydaná brožura v „Ča-
sových Úvahách“, již sepsal

dr. František Rey.

Jaderný, obřadný spis ten způsobem postavený
a populárním poučuje, proti jaké „volné“ myšlence
důžno se stavěti. Vysvětluje markantně následnosti
a chytráctví „volných“ myslitelů deterministů, boj po-
blavářů „Volné myšlenky“ proti náboženství vůbec.
Pisatel probírá velmi zajímavé voľnomysliteľské pra-
vidla o autoritě rozumu a „humanitním náboženstvím“,
poukazuje na neudržitelná dogmata těchto myslitelů,
adéluje, jak málo dbají tyto skutečné vědy, ač stále
se jí vychloubají. V brožurě vytkeno, jak málo máše
náš národ škasti od tohoto mezinárodního sdrážení;
právě, neudržené díle Volné myšlenky postaveny zde
do náležitěho světa.

Brožuru tuto hromadně rozšiřujte!

Stran 32. Cena pouze 6 haléřů.

Při hromadných objednávkách značné slevy.

Objednávky obratem vyřídí

**administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.**

**Zanedbávané pole důležitě vlast-
necké práce.** Pro samé fráze o moderní svo-
bodě zapomíná se, jak český kapitál plyne rychle
do rukou Němcův a židů, kteří našemu národu
přiliš málo svobody přejí. Pro své štvaní proti
katolictvu českému nepozoruje se, jak národ hmotně
vysrávaný klesá na jazykovém rozhraní v nerov-
ném boji se zpupným kapitalismem německým, a
jak ti lidé, kteří vytkují nejzvrůcnější hesla,
již druhý den pro nouzi svoji stávají se ochotné
ubohými sluhý utlačovatelů. — Dr. M. Netval uve-
tejnili v „Našem Kraji“ velice poučnou úvahu o
poměru českého lidu k německým spojitelnám.
Spojitelny jihlavské a lauschkrounské vyvíjejí těsil-
nou germanizační činnost; chovají se k českým
vkladatelům hodně zpupně. Jedná-li se o českou
obec, českou hypotéku, musí býti sepsány listiny,
intabulace a vkladní doložky německy. Jihlavská
spojitelna svůj roční zisk 165 000 K staví do
služeb německé agitace. Tak českými penězi roz-
množují se válečné nacionální fondy německé. —
Nešetné sbírky konají se u nás na národní ú-
čely. A zatím dopouštíme klidně na Německobrod-
sku, Polensku, Pelhřimovsku a Humpolecku, že nás
německá spojitelna jihlavská napořád germanisuje.
Ovšem germanisuje nás i spojitelna litoměřická,
liberecká, atd. Vina jest v nás samých. Nač za-
nášeti české peníze na př. do židovsko-německé
spojitelny jihlavské, jestliže české spojitelny dá-
vají tentýž úrok a poskytují stejnou jistotu? Dále
nesou vinu naši právní zástupci, notáři a advokáti,
zejména t. zv. čeští advokáti-židé, neboť „naši“
židé tolik se zabývají peněžními obchody a zpro-
středkováním zápučků! Opatřují pak důvěřivému
a neuvědomělému lidu našemu pětýčky z německého
peněžního ústavu a bez uzardění vyplňují německé
blankety dluhopisův, postaptův a jiných listin; po-
drobněji se diktátů, že zápis knihovní musí býti
německý, píší sami německé žádosti, jen když
mají „kšeft“. — Leč pevnější ústavy naše též
nejdou bez viny; tyto jsou při poskytování zá-
pučků hypotekárních na výsost úzkostlivé, tak že
české obecenstvo přímo „vhanějí v náruč Němců.“
Též činí přísnější podmínky platební, nastupují
často zbytečné hnoed žalobu, kdežto německé spo-
jitelny rády dlouho čekají, majíce dobře v evi-
denci, kdy se úroky promlčují a vědouce, že
z úroků v pravý čas nezaplacených mohou si po-
čítati úroky značné. Méně slov a frází a více
skutků! Tak končí dr. Netval velice časovou
svoji úvahu, vybízaje k radikální nápravě. —
Vzpomínáme při tom, že pokrokářští „vlastenci“
na Humpolecku a Německobrodsku byli záměst-
nění až příliš jinou „národní“ prací. Jeden se
zlobil v „Čase“, že humpolecká stříkačka jeza na
pomoc památnému českému klášteru želivskému,
druhý poukazoval na to, jak církev (!) jest vinna
špatnými poměry sdravotní mezi lidem, třetí ži-
dovské advokáty nechával na pokoji a líčil jako
zkázu národa tu církev, která přece ani při tisíc-
leté existenci v naší zemi národ náš nezničila. A
zatím v Humpolci Sokolovské neprosněly všechny
ohnivé „pokrokové“ fráze a hezky tiše prodána
německému peněžníkovu. Lide, prohlédni konečně,
nedej se zaslepití lesklým poslátkem! Vážná si-
tuace; útočnost německého kapitalismu až příliš
jasně mluví, kde potřebí hlavně páky k národní
sebezáchraně zasaditi!

Slovanský tisk zamáhá se dnes netušeně.
Soudy, žaláři, pokuty, kterými v poslední době
stíháni jsou dopisovatelé, redaktori a vydavatelé
slováckých časopisů v Uhrách, jsou novým vzrůstem
pro Slováky. „Slov. Týdeník“ tiskne s; dnes ve
14 000 výtisků, „L'udové noviny“ přes 12 000 ex.,
„Nár. Hlasník“, 2600 ex., „Slov. Robotnické No-
viny“ a „Napřed“ po 4200 ex. Katolické „L'udové
noviny“, které jen z maďaronského záští zakázali
biskupové katolickým Slováckům čísti, že rozdučují
národní uvědomění, v posledním měsíci získali 300
nových odběratelů. Lid slovácký už se tak snadno
zastrašiti nedá, dovede dnes rozesnati dobré od

zlého, pozná, zda na př. „L'udové noviny“ pracují
proti církvi či berou v ochranu náboženství a
spolu i národnost a požadavky lidové.

Proti týráni vojínů vydal ministr vo-
jenství výnos, dle něhož týráni podřízených a po-
nižující spílání jim jest velice na úkor vážnosti a
dobrému duchu armády; takové přestupky ve
službě musí býti oznámeny a soulně stíhány. Pří-
lišná mírnost vojenských soudů (právě v těchto
přechynech) není tu na místě, zvlášť jde-li o o-
pětné aneb obzvlášť surové týráni spojené s těž-
kými následky, nebo o opětované ponižující spí-
lání, kterýmž se hrubě porušuje náboženský nebo
národní cit podřízených nebo jejich milých pro čest.

Zvrácenost lidská. V americkém městě
Seattle jistý Melchior ve své závěti odkázal své
jmění 200 000 dollarů na stavbu nádherného mau-
solea (náhrobku) pro sebe a svého psa. Na slabo-
myslnou svou 89letou matku zcela zapomněl, ta
teprve prostřednictvím svého opatrovníka domohla
se zrušení této nesmyslné poslední vůle.

O „Zrcadle pokrokového tisku“ při-
nesla velice pochvalný posudek „Vlast“ z pera
F. J. Konečného. Horlivý ten pracovník vystihl
dobře podstatu a důležitý úkol spisu toho. Mimo
jiné píše: „Kdo z naší strany tuto knížku vydal,
ať pracuje v tom směru dále proti našim různým
protivníkům; nejlíp je ubíjeme jejich vlastními
podlými zbraněmi. Autor má povinnost, jsa blízce k
čertství i starým pramenům, dodat nám veoko-
vaným potřebné k tomu zbraně. My pak rozšířme
houfně tuto a jí podobné spisy. — D. každé
české a moravské dědiny měl by aspoň jeden
výtisk této knížky přilížit a při nejbližší příleži-
tosti mohli by naši lidé rozličným protivníkům
připravené uhlí žhavé na hlavy sypati. Nenapsal
jem reklamní fráze, ale holou pravdu. Takový
obsah a praktický význam má tato knížka — snad
nejšikovnější ze všech, které dosud v „Knihovně
Obnovy“ vyšly! Kozebíráti ji nebudu, to ať si každý
učiní z nás sám, zvlášť tam, kde realisté, pokro-
káři, socialisté a rozešívání učitelů na katolíky se
sápu: totéž „Zrcadlo“ ukazuje na všechny jmeno-
vané strany „tuzé“ „pěkně“ a „všně!“ — My
znovu upozorňujeme na důležitost toho spisu, který
odkrývá pravou povahu našich odpůrců slovy vzá-
tými z jejich vlastních listů. Knížku má posud
na skladě Biskupská knihotiskárna v Hradci Králové.
Cena franko 1 K 70 h.

Z účtů řemeslnických v r. 1839.
— Z účtu obuvnického. (Pro majitele statku
Přím.) — Podrážky bot 1 zl. 10 kr. vid. čis.,
(1 zl. vid. čis. = 84 h; 10 kr. vid. čis. = 14 h)
1 pár jachtových bot 5-30 zl., 1 pár podšítlí 5-15,
3 podrážky menší 3-10 zl., podšítlí 3 párů bot
mlad. pánovi 14 zl., dvoje velké podrážky 3 zl. —
Z účtu krejčovského. Od ušití kazajky 1 30
zl., podšílka a vata 1-49 zl., kalhoty ušity, dána
podšílka 1-24 zl., ušití soukenné vesty, dána pod-
šílka a knoflíky 1-55 zl., kabát mladému pánovi:
ušití a přepřavy 3 35 zl., ušití županu mladému
pánovi 1-30 zl., ušití kalhot ml. pánovi 2 zl.,
ušití vesty 50 kr., podšílka do ní 1 zl., kalhoty
ml. pánovi 1-45 zl., dvoje štruple a knoflíky 36
kr., ušití vesty vatované 55 kr., vata a podšílka
do ní 1-40 zl., kabátek ml. pánovi: ušití 2 zl.,
hedvábí 25 kr., župan ml. pánovi ušití 2-15 zl.,
kabát mlád. pánovi: od ušití 3-15 zl., podšílka
2 30 zl., hedvábí 25 kr., vatování 25 kr., knoflíky
1-15 zl., celkem 7 50 zl.; kabát ml. pánovi: ušití
2-30 zl., podšílka 1-25 zl., hedvábí 25 kr., vato-
vání 25 kr., pertle 1 08 zl., knoflíky 59 kr., celkem
6-52 zl.; ušití menšího kabátku s přepřavou 3 45
zl. str. 3. — Z účtu bednářského r. 1832—5. Od
složení putynky 6 kr., konve 3 kr., dojačky 2 1/2
kr., škopku 3 kr., sléváku mléčného 4 kr., velkého
škopku 6 kr., nové dno k dojačce 3 kr., kád s 5
obručemi do maštale 1-07 zl.

Jak vyvíjíme úrodu ovocných stromů.
Někde plodí stromy ovoce jen každý druhý nebo
třetí rok. Někdo si myslí, že jest to zcela přiro-
zené, že pomoci tu není. Leč potřebí jest starati
se o dostatečnou výživu stromův, a hned se ukáže
zdárný výsledek. Strom špatně pohožený nemá
tolik rozpustných živin, aby nasazené ovoce až do
uzrání vyživoval. Jest potřebí hnojit i v létě při
dozrávání ovoce, aby vyčerpávaný strom měl do-
statek síly k nasazování pupenců pro rok příští.
Letní hnojení jest vlastně důležitější než pod-
zimní. — Kdo chce mít u stromů silný vřzdat do
dřeva, musí dodávati hojně dusíku a drasla, kdežto
k rozmnožení plodivé síly jest potřebí kyseliny
fosforečné, na kterou jest třeba dbáti hlavně při
hnojení letním. Hnojení nemá se diti hned u
kmene, ale v obvodu koruny a třebas i kousek
dále, protože mladé kořínky, jež živiny bezpro-
středně ssají, jsou zvlášť u stromů starších da-
leko od kmene rozprostřeny. — Tedy pozor! Kdo
chce, aby mu stromy nesly dobrou úrodu každo-
ročně, nechť hnojí i v létě!

Prohlášení.

Navštívil jsem 8. prosince t. r. protestní ve-
fejnou schůzi pokrokového klubu proti teholním údi-
tům na zdejších školách. Dostavil jsem se do schůze
s důvodem, že byla zabezpečena volnost slova. Přišel
jsem s vlastní vůlí, beze všeho posláné a nebyl jsem
ještě při počátku schůze rozbodnut, že se sdělováním
debaty. To dovědaje okolnost, že se mnozí přišli

jediný jen člen katolické organizace. Po řeči p. dra. Klumpara usnal jsem se vhodné vyřádati si slovo a založil jsem své výroby na širším filosoficko-náboženském základě, předpokládaje, že mluvím k vybranému, pokrokovému obecenstvu, které logickým vývodům dává přednost před osobními výpady.

Zmýlil jsem se však ve svém předpokladě aspoň u přítomných novinářských referentů, kteří svými smatenými referáty o mé řeči v „Ratiborn“ a „Osvěta lidu“ prozrazují, že pro pochopení mé řeči duševní jejich fond nestačil. Nemohu za to, že se připlulo do posluchačstva několik polovzdělanců a „vědomostní měšťanské školy“. Mluvil jsem tónem klidným ve formě umírněné a nedal jsem se ani patrnou provokací ze svého klidu vyrušiti. — Řeč prof. Drtiny vyžadovala, abych opět věcně mu odpovídal. Upírám právo souditi o vnitřním mém přesvědčení a pohnutkách k mé řeči lidem, kteří jsou známi svou špihovitostí a prospěchářstvím. Je mi úplně lhostejno, co soudí v novinách o mém technickém výkonu lidé, kteří oblékli dnes na sebe „lví kůže“, ale ve schůzi báli se proti mně otevřeně vystoupiti. Nápadnou mi jest jen zajímavá logika pokrokových blav. Před rokem byl jsem při bradecské disputaci s Masarykem prohlášen za poraženého, protože jsem před ukončením schůze odešel. Lstos byl jsem zase „poražen“, protože před mou replikou odejel do Vídně p. prof. Drtina. Nermoutí mne, že jsem byl prohlášen za poraženého, ale pokrokový štáb mohl by si jen gratulovati, kdyby svému prohlášení mohl sám věřiti. Naskytne se mi jistě příležitost, abych pány přesvědčil o sebeklamu.

Na projev p. prof. Mareše, jenž uveřejňuje v „Osvěta lidu“ doslovné znění obou přípisů c. k. okresní školní rady na městské zastupitelství, odpovídám, že jsem ani okamžik neváhal věřiti panu profesorovi, když tvrdil veřejně i soukromě, že byly zastupitelství městskému zaslány dotazy dva. Projev p. profesora jest vesetku obratným „uhátním“ od pravého jádra našeho sporu, protože já jsem v Sokolovně i v „Obnově“ tvrdil, že z městské školní rady dotazovala se jen po spojení chlapeckých škol. Jestliže p. prof. Mareš mně dokáže, že přišly z Prahy také dva dotazy, pak loyálně prohlásím, že jsem byl mylně informován a veřejně odvolám. Do této chvíle věřím, že z jednoho dopisu udělaly se pod nátlakem jistých vlivů v Hradci Králové dopisy dva a proto mohu mluviti o nuceném boji.

Dr. Fr. Reyl.

Listárna redakce.

Pány dopisovatele prosíme, aby nám prominuli odložení různých zpráv. Vynahradíme v čísle příštím; museli jsme vzhledem k užšímu rámci „Obnovy“ zatím vynechat i mnoho jiného, třebaže velice důležitého. — P. T. přispívatelů do Obnovy prosíme, aby nám příspěvky své zaslali co nejdříve, ještě před vánoci, aby se vypravení čísla v pátek po svátcích nezdržovalo.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. prosince 1907. 1 hl pšenice K 17.80—18.60, žito K 17.30—17.70, ječmene K 11.00—12.20, prosa K 12.00—00.00, vike K 13.—.—, hrachu K 00.00—.—, oves K 7.10—7.80, čočky K 32.—00.—, jablek K 32.—00.—, krap K 20.00—40.00 bramborů K 3.40—3.80, 1 hl jetelového semene červ., K 120.00—180.00, ruského K —.00 semínka bílého 00.00—00.—, 1 hl. jetelového —.— máku K 40.—00.00, lněného semene K 00.—00.—, 100 kg žitných otrub K 15.00—00.—, 100 kg pšeničných otrub 14.00—00.—, 1 kg másla čerstvého K 2.20—2.44, 1 kg másla přešlešného K —.00 —, 1 kg sádla vepřového K 1.70—0.00, 1 kg tvarohu K 0.28—0.32, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa okurek K 0.—0.00, 1 kopa zelí K 4.00—6.00, 1 kopa kapusty K 0.80—2.20, 1 hl cibule K 4.00—4.20, kopa drob. zeleniny K 1.00—0.00, 1 pytel mrkve K 0.00—00.0, 1 bedka hrůšek K 0.00—00.—, 1 bedka švestek K 0.00—0.0, 1 hl jablek K 8.00—60.— Na týd. obilní trh v Hradci Králové dne 14. prosin. 1907 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 188 hektol., žito 217 ječmene 278, oves 147, prosa 0, vike 0, hrachu 1, čočky 00, jablek 8, krap 10, jetelov. semínka 6, lněného semene 0, máku 3. — 2.) Zeleniny: zelí 56 kop, okurek 0 kop, kapusty 32 kop, cibule 13 hl, drob. zeleniny 100 hl, mrkve 28 hl, brambor 128 hl, salátu 0 kop. — 3) Ovoce: jablek 35 hl, hrůšek 6 hl, švestek bedek 0. — 4) Drob. dobytka: vepřů 492 kusů, podvinčat 11 kusů, kůzlát 0 kusů.

Kupujte z prvního Josefa Laška V HLINSKU.

Koberce 2 metry široký, 3 metry dlouhý 14.— K a výše;
koberce 160/250 cm. 9.— K, 55/110 1.20 "
koberce 120/150 cm. 4.50 K, 106/200 cm. 5.— "

Koberce se zvířaty (araky, psi, labutě a pod.) 100/200 cm. kus 5 K. Celé soupravy 2 velké přikrývky na postel a jednu na stůl od 12.—80 K, ve všech barvách, vlněné nebo hedvábné.

gramofony a fonografy, desky a válce,

nejosvědčenější gasolinové lampy a žárová tělesa

v hojném výběru a nejlevněji nakoupíte u firmy

Josef Ježek,
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.

Vánoční a novoroční dárky, toiletní kasety fotogr. aparáty

jakož i různé jiné druhy zboží do téhož oboru spadající koupí každý velice levně a solidně v známé

Jana Vaňka

V HRADCI KRÁLOVÉ, proti Grand-Hotelu.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867

dostati lze levně

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

MY DOSTAVAME pícního vápna

Prasátka rostou ovidně, když jim hospodyňka přidává pravidelně do širů světoznámého pravého pícního vápna „Hospodář“.

Uvěřte proto malou zátku a přesvědčíte se, že bez „pícního“ to dále nejte! 5 kg plombovaný balíček za K 2.— n. franko, 25 kg stojí K 6.—, 50 kg K 11.25, 100 kg K 22.—. Při větším objemu zvláštní ceny.

Družstvo „Hospodář“ v Mileticích n. Bečvou.

C. k. místodržitelstvem koncesovaná.

Realitní kancelář Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veškerých **kupí a prodejů** v obor ten spadajících a to: velkostatků, usedlostí, mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, továren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické, tak právní vytizují se co nejrychleji. — Největší agenda jak vnitrozemská, tak zahraniční.

Kancelář „Hôtel Hyrál“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Speciální výroba a sklad domácích

ledniček,

všech druhů

koupacích van

s kamny i bez nich

firmy

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, hromosvodů, plyních tlakostrojů atd.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko

K VÁNOCŮM SINGEROVY

jsou nejužitečnějšími dárky

šicí stroje,

jež koupiti lze ve všech našich krámech
s tímto znakem.

SINGER Co.

akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové,

— Jiřákova tř. 270. —

Správky rychle, levně a se zárukou.
Též poštou.

Visací bytové hodiny od . . . zl. 2'—
Spolehlivé kapesní hodinky
do práce od zl. 2:50
Studentké, pánské, úřednické a světo-
známé přesné hodinky: Schaff-
hausen, Intakt, Zenith, Armida, Omega,
Viktoria atd. za nejlevnější ceny.

3letá písemná záruka.

Nejmodernější hodiny

— do ložnic a salonů —
a krásným hlasem bílých strojů.

Přesvědčte se o vzorné a svědo-
mité mé práci a solidní obsluze.

Frant. Oktávec,

hodinář a zlatník

Hradec Králové,

— vedle hotelu „Merkur“ —

Atelier sochařsko-rezbařské
:: pro práce kostelní ::
J. MUNIAKA V HRADCI KRÁL.,
PĚTIDOMÍ č. 286.

Doporučuje se slušné P. T. ducho-
venstvu k provedení uměleckých prací,
jako: oltářů, kazatelen, křtitelnic, spo-
vědnice, Božích hrobů, křížových cest
v reliéfech, soch světců, křticů, atd.

Opravuje a obnovuje staré
kostelní práce.

Výkresy a rozpočty na požádání.

Půjčeni za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad
obleků historických.

Antonín Měkota,
Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

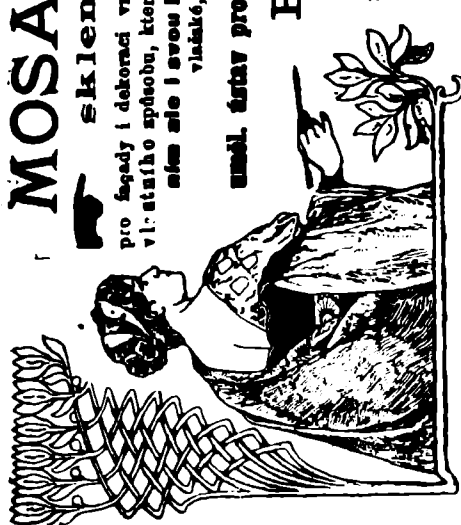
MOSAIKY

skleněné
pro kapky i dekoraci vnitřní, nejnovějšího,
vl. atd. spůsobu, které nejen vyzdobí
ale i svou krásou předejí mrazu
vláskám, hovor

uměl. stav pro malbu na sklo

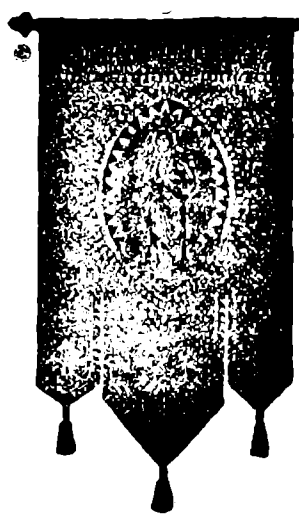
B. Škarda,

Brno.
Rozpočty pro chrá-
mové okna i mozaiky
bezplatně.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chinů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně

Na ukásku sasilá
se vše franco.

Tatínku,

prosím Tě!

Kup mi k Vánocům

100 stereoskopických obrazů z celého světa s ku-
kátkem a popisem K 7—, bez kukátka K 5—
s americkým K 9—, s mahagonovým K 11—.

50 stereoskopických obrazů s kukátkem pouze
K 4—, bez kukátka K 3—.

10 stereosk. fotografií s americkým kukátkem K 7—.
Dosud vyšlo 7 serií. Všechno 700 obrazů za K 26—.

Fotografický umělecký závod Fr. Krátký, Kolín.

Josef
Krejčík

V PRAZE,
umělecký závod so-
chařský a rezbařský.

Pisárna a dílny na Letné číslo 612—VII.
Sklad: Velká Karlova ul. č. 30

doporučuje uctivé své chvalné známé: sochy, oltáře,
křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny,
spovědnice, křtitelny, konvoly, svícny, lustry, pul-
tiky atd. dle slohu kostelů, řezané rámce na obrazy,
premie, fotografie a diplomy. Řez. nábytek a
různé předměty hodící se su. atd.

Původní návrhy, ceník a rozpočty bezplatně a
franko.

Renovace starých oltářů a kostelních nářadí.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli, č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Adresování vždy doslovně se vyprokuje.

Pilně čtěte

a všude rozšiřujte

velice časový a pro obranu katolictva vysoce
důležitý spis:

Zrcadlo
pokrokového tisku.

Píše Pozorovatel.

Obsah:

- I. Pozoruj, čtenáři, jakými podlivhod-
nými příklady učí pokrokaři bratrské
lásce, pro kterou na oko tolik horují.
Poznej, jak drsné a úskočné ze so-
beckých příčin sami mezi sebou bojují. 7
- II. Viz, katolíku, jakou sprostotu metá
pokrokový tisk na katolictvo . . . 156
- III. Čti, katolíku, jak pokrokový tisk lze
zvláště o katolictvu a jak jest násil-
nický. 222
- IV. Doslov. 322

Přítomná kniha dokazuje pádnými příklady, jak
pokrokový tisk sesouvá nás národ nízkými sprostotami,
jak pokrokové listy o katolictvu nestoudně lhají,
jak převraceli ze zášti proti nám pravou vědu, jakých
zákeřnických podukůž užívají, aby štít katolictva
potřísili, atd.

Jest to nutná kniha pro každého křesťanského
sociála, který při různých schůzích má odhaliti pravou
povahu těch, kteří proti nám pod falešnou rouškou
osvěty bojují.

Každý se může z knihy poučiti, jak rafinovaná
zloba, jaké násilnictví vůči katolíkům řádí v listech
pokrokových.

Stran 328. Cena 1 70 K franko.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 3., str. 32)

dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Každý
křesťanský dělník

má odebírat svůj odborný týdeník

„Práce.“

Předplatné činí pouze 3 koruny ročně.

Administrace „Práce“ v Hradci Král.

OLTÁŘ

poučná a modlitební kniha i
zpěvník pro diecési králové-
hradeckou.

Druhé vydání — 368 stran 8°.

V plochých arších při odebírce nej-
méně 50 kusů franko za 20 K, 100
kusů za 40 K.

Cena knihupecká:

brožovaný 42 h
vázaný v polopletbě 58 h
vázaný v celopletbě 68 h

vázaný v celopletbě se slacným
křížkem 74 h

vydání na velinovém papíře vá-
zaný celý v kůži se slacným
křížkem a ořádkou K 2:10

Užívání „Oltáře“ J. M.
nynějším sejdětož. panem
biskupem Dr. J. Doubravou

schváleno *
a nařízeno.

(Viz Ordin. list č. 1. r. 1904.)

Biskupská knihtiskárna.

SKVOSTNÉ VÁNOČNÍ DÁŘY! FONOGRAFY A GRAMOFONY

K. JARUŠEK A SPOL. BRNO

Nejdokonalejší gramofony a fonografy.

Žádejte „Jaruškovy Besedy“!

Jos. Kieslich v Hradci Král.,

závod umělecký a papírnický,
doporučuje

Madony a Krista,

obrazy a zrcadla všech možných
druhů, moderní rámce, sochy, sto-
jany na fotografie a nejrůznější

dekorační
a umělecké
předměty.

Výroba rámců a zarámo-
vání obrazů ve vlastní
dílně.

**Nádherné
a vhodné dárky.**

Veškeré
zboží papírnické,
psací a
kreslicí potřeby.

Skvostná alba a památ-
níky, kassety dop. papírů,
modlitební, obchodní a
obrázkové knihy.

Hry, kalendáře,
a vše do oboru toho spadajícího i.

Největší výběr dopisnic.

Velký výběr, levné ceny
a vždy solidní obsluha.

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

zúrokuje veškery dosavadní 4 1/2 % vklady

4 1/2 %

dnem 1. října t. r. počínajíc.

**Záruka obce, poplatníků a spořitelny.
Ztráta jakákoliv úplně nemožná.**

VDOVA

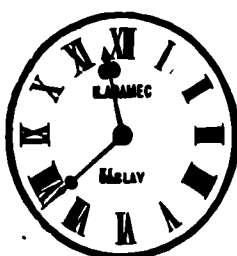
osamělá, z lepší rodiny, řádně obesnaná
v domácích i hospodářských pracích, hledá
přiměřené místo u staršího pána na faře.

Lehkavé nabídky vyprošuje si pod značkou
„Vdova“
do administrace t. l.

* * *

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

První výroba
věžních
hodin

v Oáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četných jiných věžových hodin, na městské jatky v Praze atd., doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

SLAVIA,

VZÁJEMNĚ POJIŠT.
BANKA V PRAZE.

SAZBA A PODMÍNKY VYNIKAJÍ OSVĚDČENÍMI VÝ-
HODAMI A LIBERÁLNOSTÍ.

VŠECHEN ZISK MÁLEŽÍ ČLENŮM, NEBOŽ SLAVIA
JEST ÚSTAVEM VZÁJEMNÝM.

POZORUHODNÝ JSOU ZVLÁŠTĚ SAZBY:

PRO PŘÍPAD ÚMRTÍ, PRO
PŘÍPAD ÚMRTÍ A DOŽITÍ,
NA VĚNO DÍTĚM, NA
VÝSLEDKY MNOŽNÉ, SE
4% STOUPAJÍCÍM ZÚROK,
NA POJIŠTĚNÍ PENSÍ - -

V POSLEDNÍCH LETECH VYPLÁCELA SE 10%
DIVIDENDA.

REZERVY A FONDY K 38,242.074.78
DOSAVADNÍ VÝPLATY K 91,936.993.73

VYSVĚTLENÍ A SAZBY ZDARMA ZAŠLE

GENER. ŘIDITELSTVO BANKY „SLAVIE“

V PRAZE, HAVLÍČKOVO NÁM.,

A GENERÁLNÍ ZASTUPITELSTVÍ V BRNĚ, VE VÍDNĚ,
V LUBLANI, VE LVOVĚ A ZÁŘEBĚ.

ADRESA PRO TELEGR.: BANKA SLAVIA PRAHA.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectm.
feklím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým přáním a záka-
níkům, že rosiťiv svůj závod, měl jsem na sheteli, abych
na stopajitel drahoty byl a to, levné a spravedlivé po-
sloužití sbořím nejlepší. Proto jest mi umožněno při
odeřírce aspoň tři kusy s veškého sbořít čítati omý
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křestanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám sboř: mýdla
toiletní, hygienická ve všech věních i cenách. Kartáčky
na suby, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně se stkoostných
kassadách pro dárky, osvědčené crémy a mýdla k hořeni,
vyskousené bříšty anglické. Velký výběr osadobných jehlic.
damských hřebínků do vlasů a vůbec veškého druhu
toiletních potřeb.

Rovněž všeliké potřeby a práce vřádně vyřábím.
Vlasy ustřihané nebo vyčesané kupují se nejvýšší ceny.

Cenník na požádání zašlu obratem pořky.

Na přání dovolí si osobně přijít se vzorky a podat
žádání vysvětlení v úctě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

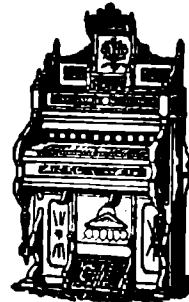
Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariabillforstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

UHLÍ

nejlepší jakosti, tudíž
nejlev. koupíte u fmy

Dodávám uhlí na povozy i na celé vagony při snížených cenách.
Přímé dohodnutí žádoucí.

Pro P. T. pány pekaře dodávám uhlí hnědé nejlepších známek na celé
vagony při cenách nejlevnějších.

VIKTOR ČEJKA,

sklad uhlí a dříví

v Plotištích u Hradce Král.

Těž doporučuji svůj hojně zásobený sklad
dříví palivového, měkkého i tvrdého.

Veřejný protest

proti zhoubnému vlivu pokrokové politiky na hradecké školství, které musí zůstat svobodným.

Církev a škola.

Na dr. Rayla proti prof. dr. Drtinovi na veřejné schůzi v hradecké Sokolovně.

(Polemické věty vynechány.)

1. Hradec Králové jest sídlem škol, proto jsou zde patrný záchvěvy moderních problémů ve výchově, které bývají současně luštěny v celém vzdělaném světě. Nedivím se tomu, že časové tyto proudy i v našem městě víří. Vždyť město naše není ohraničeno čínskou zdí a ti »klerikálové«, jichž moc bývá často přeceňována, nezabrání těmto proudům myšlenkovým. Ostatně čím dříve sem dospějí, tím dříve dojde k nutnému zápasu moderních proudů se starými a ku konečnému vítězství.

Velikou otázkou ve výchovatelství jest heslo: Odluka školy od církve — škola volná bez náboženství — odcírkevnění školy. S touto otázkou souvisí u nás v Hradci Králové současně hnutí: Řeholní učitelky ven z obecné školy! — Bylo sice tvrzeno, že o to neběží, a já věřím, že neběží o odstranění nynějších školních sester, protože jsou definitivně ustanoveny. Ale vzdor tomu jsem přesvědčen, že běží o to, aby příště nebyla učitelská místa řeholnicím propůjčena.

Proč mají býti řeholnice ze škol vyloučeny? Neměly žádných disciplinárek, není proti nim žádných podstatných důvodů. »Osvěta lidu« jim vytýká, že prý učí dívky křesťanskému pozdravení »Pochválen buď Ježíš Kristus«, že učí dívky modliti se za rodiče, málo prý naučí, protože prý neznají života praktického atd. Tyto výtky jsou z části malicherny, a z malého úspěchu ve škole nelze hradecké sestry obviňovati, protože by tomu žádný ze zdejších občanů nevěřil. Snad platí tato výtku vůbec o řeholnicích a církevních školách. Proto učiňme malou procházku po školách řeholnicích a církevních.

2. Historie i současná zkušenost nás poučuje, že církev jest velikou učitelkou národů. Až do konce 18. stol. nikdo mimo církev o vzdělání národů se nestaral. Ku projevení již chvále o zásluze církve ve výchově lidstva dovolávám se ještě Paulsena a spisu Kaiserova, že v dobách 13. a 14. stol. byly i na venkově zakládány tak četné školy, že vzdálenost jedné od druhé obnášela nejvíce dvě hodiny. O školách řeholnicích ve středověku slyším jenom nepochvalnější úsudky. Zejména řád Jesuitský vynikal tak ve školství, že dosud naše střední školy těžší z výchovatelských pokroků jesuitských škol. Vždyť četl jsem nedávno v »Časopisu pokrokového studentstva« volání po třídách učitelů, aby se denně nevystřídal pět až sedm profesorů ve třídě, z čehož vyplývá veliká roztržitost ve výchově. Toť požadavek, který byl úspěšně praktikován ve školách jesuitských.

Jestliže historie zná jenom chválu o školách církevních a řeholnicích, lze tentýž pochvalný úsudek nalézt i v současném životě. Tak uvádím veřejný list liberálního poslance Fazziho, jenž italskému ministru Crispimu r. 1885 vytýkal nepřátelství k řeholním školám, řka: »Měl jsem v Neapoli na světském ústavu dvě dcery, ale za příčinou cholery vzal jsem je pryč a dal jsem je do ústavu řeholnic na Monte Pincio při kostele Trinita dei Monti. Cholera přes léto přestala, a když jsem dcery své na podzim chtěl zase poslati do Neapole, prosily mne na kolenu, abych je nechal u těch dobrých řeholnic, jelikož se tam více naučí a lépe i laskavěji se s nimi zachází. I vyhověl jsem ochotně jejich prosbě, maje už zkušenost na synech svých. Měl jsem jednoho na ústavu světském, ale propadl mi při vojenské zkoušce. Druhý byl u Jesuitů a při téže zkoušce výborně obstál, nehledě ani solidnosti jeho soukromého života. Z té příčiny dal jsem k Jesuitům i druhého, a jsme oba, on i já, úplně spokojeni. Seznávám, že vyučování a vychování mládeže vyžaduje velké obětavosti a nemalého sebezapírání, skoro jako ošetřování nemocných; světské síly pak nemohou se v té věci nikdy tak obětovati. Proto, pane ministře, nespravedlivě jednáte, když zavíráte řeholní školy.«

Jiný příklad. Vůdce socialistů francouzských Jauré k interpellaci, proč posílá dívky své do řeholní školy, odpověděl: »My jsme se s manželkou dohodli, že ona bude řídit vychování našich dětí a proto se nestarám, kam děti posílá.« Před několika týdny letošního roku obhájil předák rakouských socialistů Pernerstorfer své bývalé učitele na gymnasiu benediktin-

ském u Skotů ve Vídni a otevřeně prohlásil, že v nich nalezl vždycky výborné a laskavé učitele. Z toho uzavírám, že výsledky škol řeholnic nejsou nikterak horšími nežli škol světských, nejsou-li docela lepší. Proto soudím, že stesky na řeholnice ve zdejších školách, když nechci bráti zřetel na osobní řevnivost a konkurenční závist, pramení rozhodně ze zásadního stanoviska odpůrců.

3. A skutečně odpor proti řeholním a náboženským školám vězí v moderním životním názoru, jenž se liší od starého náboženského názoru.

Životní názor jest odpověď na tyto 3 otázky: Co jsem já, co jest svět, a co mám dělati? Starý životní názor na otázku: co jsem já, odpovídá: Jsem bytost rozumná, od Boha stvořená, duší nesmrtelnou obdařená a Bohu zodpovědná. Na otázku: co je svět, odpovídá: Svět jest dílem Božím, v němž Bůh silami stvořenými neustále tvoří, svět řídí a zachovává. Na otázku: co mám dělati, odpovídá: Čiň dobře a varuj se zla a pro svou slabou vůli hledej posilu v milosti Boží.

Nový moderní názor životní má zcela jinou odpověď na tyto otázky. Na otázku: co jsem já, praví: Jsem státem buněk, výronem přírodního vývoje, jenž spěje ku svému zániku. Na otázku: co jest svět, praví: Jest soustavou neomezené síly, o jejíž podstatě nemůžeme zhora nic věděti leč to, že pohyb její neděje se účelně. Na otázku: co mám dělati, praví: Vůle lidská nic neplatí, proto přirozená nutnost je nejvyšším stupněm mravnosti. Názor tento neuznává Boha, duši, život věčný a svobodu vůle. (Vyložen byl tento názor ve spise Vetrově.)

Z těchto názorů plynou také důsledky jednak pro život, jednak pro školní výchovu, neboť škola má pro život vychovávat. Dle moderního názoru záleží úkol života v příjemném požívání darů světa. K tomu také musí směřovati výchova školní. Škola má rozvíjeti přirozené vlohy dítěte, aby mu zpříjemnila pozemský život a na pochybnou poesii záhrobní nemá dbáti. (Tak četl jsem ve spisku »Co jest volná škola?«)

Starý křesťanský životní názor učí, že život vezdejší je pouze zkouškou a přípravou na život posmrtný, jenž také bude zařízen dle výsledku této zkoušky. Dle tohoto názoru nemá škola jenom obohacovati rozum poznatky vědeckými, nýbrž má posilovati též svědomí a zodpovědnost před Bohem. Dle tohoto názoru přijímá škola do své osnovy také náboženskou nauku, která nás učí o životě záhrobním.

4. Věnujme krátkou chvíli kritice těchto dvou názorů! Názozy tyto si odporují a vzájemně také se vylučují, neboť oba nemohou býti pravdivými, poněvadž pravda jest jen jedna. Buď má pravdu křesťanský názor, aneb moderní. Proto nesmí jeden názor zastávati ve škole katecheta a druhý hlásati učitel. Tím by vznikl zmatek v mysli dětské a otrava dětí v útlém věku. Takový rozpor ve škole jest hotový dynamit pro útlou duši dětskou!

Jenom jeden životní názor smí se ve školách přednášeti. A který? Na to odpovím: Jenom starý! On má pro sebe autoritu Boží, jest osvědčen tisíciletou historií, jest ucelený, vyplňuje srdce lidské a dává na všechny otázky uspokojivou odpověď. Přísna a pravá věda nemůže ho vyvrátiti, neboť není ani proti vědě, ani proti rozumu.

Nový názor jest vybudován na vědeckých domněnkách, není ještě ucelen a proto zůstává dlužen odpověď na mnohé otázky. Byl odsouzen mnohými vědci. Připomínám, že prof. Masaryk odsoudil ho ve spisu »Česká otázka« str. 226. Pro tuto nehotovost není schopen, aby nahradil starý názor křesťanský, a těžce hřeší proti humanitě, kdo mládeži ho odporučuje.

Názor tento natropil hrozné zlo v duši mládeže, a výsledek tento objevil se i zevně příšernými činy. Nelze se diviti, že člověk, když ztratil starou víru a žádné nové nenabyl, nechápe, proč by měl žít na světě. Před čtyřmi roky byla v Praze konána anketa o sebevraždách studentů. Súčastnil se jí také prof. Drtina a prof. dr. Foustka, který poukázal na toto zlo a uváděl je jako příčinu rozervanosti mládeže, která právě pro nehotovost nového názoru životního sahá k sebevraždě. Dle Věstníku profesorského z roku 1904 str. 196. pravil prof. Foustka toto: Po stránce duševní myslím, že mládež trpí také důsledky nehotovosti světového názoru moderního člověka a nehotovosti uceleného jednotného přesvědčení. Neurovnanost průměrného člověka nynějšího, nehotovost jeho přesvědčení plyne ze ztráty bývalého soustavného celkového názoru jednotlivce o jeho poměru k bližnímu,

světu a Bohu. Není pochyby, že tvoří se nový názor, ale dosud je to přerod. Jestliže tímto stavem neucelenosti životního názoru trpí dospělí, jak pak ne mládež, která teprv si tvoří prvky ku svému přesvědčení?

Nynější názor životní není ucelen a není žádné naděje, že v doznání době ucelen bude, poněvadž ve vědě a ve filosofii je pravý zmatek a anarchie. Jeden filosof potírá druhého. Není li moderní názor ucelen, nemůže nastoupiti na místo starého náboženského názoru. To není můj soukromý náhled, to je přesvědčení autorit skutečně uznávaných. Filosof Hartmann v časopise Gegenwart 1897 píše: »Právě nejosvícenějším duchům naší doby schází vždy jasnější tušení, že dosavadní vědecké výzkumy jsou příliš úzkou základnou pro budovu nějakého všeobecného názoru světového.«

Jestliže moderní názor nemůže se spolehati na vědecký základ, pak nepatří do školy. Nesmí jím býti mládež klamána, jako by byl úplně správným a jedině přijatelným; takové bludy nepatří do školy, protože škola má učiti pravdě.

5. Když zavrhují bludnou filosofickou soustavu o názoru životním, nezavrhují tím ještě vědu a vědecké bádání. My chceme uvarovati se extrémů. Středověk příliš se spolehal na bibli, domnívaje se, že stačí na všechno, že v ní nalazáme odpovědi na všechny vědecké a životní otázky. To by vedlo k duševní lenosti, to by vedlo k nevázanosti vědeckého bádání. To byl extrém!

Novověk klade opět vědu nad víru a nedbá mnoho na nadpřirozené a nepřije víře. Spokojuje se zpytováním hmotných zákonův a tím připravuje hrob idealismu. Toť druhý extrém! Věda a víra mají svou oprávněnost, obě mají své přísně ohraničené pole, není a nemůže býti mezi nimi nepřátelství. Mohou vzniknouti subjektivní spory mezi učením a bohoslovci, ale spor takový vězí v chybných osobních názorech a ne ve věci samé.

(Dokončení.)

Kulturní hlídka.

Pro návštěvníky Sochorova obrazu „batterie mrtvých“. Obraz jest vystaven v dvoraně Adalbertina až do 27. t. m. a těší se stále větší pozornosti. Hrdinná „batterie mrtvých“ vzbudila velikou úctu svojí krajní obětavostí. Bylo jí dobře známo, že svým náhlým odporem padá v náruč jisté zhoubě. Když již vítězný postup pruských vojáků nedal se zdržeti, donesl na poručík Wolf komandantovi sedmé batterie, setníkovi z Groebenů ohromující zvěst, že jsou Prusové již i na Chlumu. Teď byla obrožena i čára ústupů. Velitel statičně vyjel se svojí baterií na západní okraj Chlumu až na 300 kroků před nepřitelem. Dán povel ke kartáčové palbě. Děla však houkala jen krátkou chvíli. Jehlovky ukrytých Prusů řádily strašně. Postřílená většina lidí i koní dřív, než dán povel k ústupu. Z osmi děl zachráněno pouze jediné (č. 3.). Padl setník z Groebenů, nadporučík Wolf a 52 mužů.

Obraz Sochorův představí nám závěrečnou scenerii tragického dramatu. V prostředku obrazu vidíme setníka z Groebenů, kdy, dáv povel k ústupu, klesá smrtelně zraněn u č. 5. Vedle padá trubač Haas. Níže visí s koně bezvládně kadet Rogulja, raněný do úst a do prsou. (Ocitl se v bezvědomí, procitl v zajetí, uzdravil se, sloužil u vojska do šarže nadporučíka a zemřel před třemi lety v Záthřebě jako úředník u dráhy). — Po levé ruce vidíme pokusy o záchranu toho, co ještě zbylo. Ohňostrůjce Horák ukazuje směr mučnickému vozu. Níže náředník (Vormeister) Weinhardt s račostným úsměvem ujíždí s dělem č. 3. Dělostřelec Wiehl, běže před dělem, volá, aby se zvolnila cesta. Nad ohňostrůjcem Horákem zobrazen poručík Merkel, (nyní polní podmaršálek ve Vídni), který převzav velení, rovněž oponáští bojiště. Po pravé ruce spatřují se rakouští vojní brigády Benedekovy a Appianovy, jež se snaží vytlačiti postupující péchotu pruskou. (Podávalo se jim sice na chvíli Prusy zatlačiti, ale pak po vrážedném dešti pruských jehlovek musili se dát na rychlý ústup.) Po levé ruce v pozadí jest viděti ústup baterií, zachráněných hrdinným odporem těch, kteří padli. V pravu v popředí zřítme výmluvný obraz utrpení těch, kteří na bojišti zhyli. Dělostřelci pobíti, ranění, koně padlí, zoufale se vzpínající, dělo s převrženým předkem, kusy zbraní, atd.

Statečné mužstvo „batterie mrtvých“ přes svůj tragický konec zaměstnalo nepřítel na chvíli tolik, že hrozivé zaskočení baterií jiných zažehnáno a lepší ústup jiného vojska umožněn. — Z batterie, čítající 180 mužů (se 187 koňmi, 8 děl a 14 vozy), vyvázlo životem pouze několik vojáků, z nichž šest posud žije; mezi nimi jest dodnes čilý ohňostrůjce Horák, žijící v Hradci Králové jako zapisovatel při c. k. okr. soudu.

Nový úspěch Jožka Uprky. Prvním návštěvníkem výstavy výtvarných umělců moravských, letos v Hodoníně pořádán, byl následník trůnu arcivévoda František Ferdinand. Již tehdy zajímal se vznešený host o naše umění původní, zvláště o práce Jožky Uprky. Tyto day meškal následník trůnu v Hodoníně a dal si prostřednictvím okresního hejtmána bar. Friesa předložit některé Uprkovy akvarely. Z nich zakoupil pan arcivévoda větší krásný akvarel „Z kostela“. Tak dostane se do příbytku panovnické rodiny jako vánoční nadílka obraz našeho svérázného umění snad první a doufejme — ne poslední. Jelikož se p. arcivévoda zajímal o naše umělce, podal okr. hejtmán p. baron Fries mnohé vhodné vysvětlení o umělcích slovenských a Jožkou Uprkou v čele, jakož i o vzniku a snahách Sdružení výtvarných umělců moravských. Následník trůnu jevil o tyto snahy veliký zájem.

O dra. Kolískovi píše „Dalibor“, list rozhodně neklerikální, mimo jiné: „Před dvěma lety v Hradci Králové a letos v Hořicích po uměleckém, zdatilém koncertu poprosili jsme přítomného dra Al. Kolíska, aby přednesl nám několik dosud nezapsaných písní slováckých. Pan doktor, vtělená roztomilost a ochota, vyhověl prosbě naší. Netušil jistě ani on, ani my žadatelé, že tak nás uchvátí, nás prosebníky a veškeré přítomné posluchače. Nikdo nechťel z místa se hnouti a znova a znova vracel se ideální zpěvák a zpíval nové stále a vždy pěknější písně. On ale umí také věrně podat ty spěvy, že sám se do přednášené písně vžije, a i vy zapomenete svého okolí a vžijete se s ním.“ — K tomu dodáváme z autopsie, že umělecké vystoupení Kolískovo u nás v Hradci skutečně zanechalo dojem nezapomenutelný. Málokdy jsme byli svědky tak napjaté pozornosti obecenstva. U příležitosti cyrilských exercicií prodávávali se též jiní znamenití umělci, takže po čtyry večery sotva dvorana Adalbertina vědnému posluchačstvu stačila. Palmu však odnášel dle souhlasného úsudku dr. Kolísek jako nevyrovnatelný pěvec slováckých písní. Ten dovedl věru svým krásným, rázovitým přednesem co nejvíce posluchače nadchnouti pro národní píseň slovenskou. — A teď snad by bylo lépe oslavovati některého maďarského šida pro jeho příslušnost k „Volné myšlence“, než spravedlivě si počínati k horlivému příznivci slovenské věci!

Nepoctiví profesori na římské universitě. „Národní listy“ dne 15. t. m. přinášejí tyto drobné tištěné, ale přes to zajištěné hodné kritické řádky: „Italie ani nevyhází ze skandálů, jež mají původ ve špinavé hrabivosti. Zpronevěry při pomocné akci v Calabrii a přičiny procesu proti bývalému ministru Nasovi jsou známy. Nyní vyskytla se nová skandální aféra, prozatím jen na universitě v Římě, jež se zakládá na zastaralém zřízení vysokých škol. Pro italské university platí ustanovení, že každý soukromý docent dostane za každého posluchače, jenž je u něho zapáán, určitý obnos od státu. U vysokoškolských učitelů dalo by se očekávati, že neudají větší počet posluchačů, než jich skutečně mají, ale od italských soukromých docentů toho patrně očekávati nelze. V Italii jest veřejným tajemstvím, že mnozí docenti dávají zapisovati své ochotné přátele, aby takto svůj příjem uměle zvýšili. V dřívějších letech nedělo se to příliš okatě a úřady přimhouřily obě oči. Od nějaké doby prosylchá se však v Římě, že soukromí docenti padělají nebo dávají padělati ve velikých rozměrech také zápisné formuláře. Když se o věci mluvilo příliš hlasitě, rozhodla se vláda zakročit. První obětí vyšetřování stal se soukromý docent Nina. Tento pán, jenž si dával od státu platiti za 400 posluchačů, doznal, že měl v posledních semestrech řádně zapsaných posluchačů jen 30—35. U 200 zápisných archů bylo zjištěno, že je všechny vyplnil jeden přítel docentův, ovšem vždy na jiné jméno. Nemesis kráčí dále a mnozí soukromí docenti v Římě a jiných universitních městech hledí s obavou vatřic zkoumání zápisných listin.“ — Tak to tedy vyhlíží v zemi, kde mají zednáři tak velikou moc, kde se tropilo tolik skandálních scén proti zcela nevinným mnichům, kde byl surově insultován slavný katolický skladatel Perosi. Při lašném slídění po hříších klášterních panstvo zapomnělo kontrolovati své lidi vlastní v pravý čas. — Zednáři italské vykfikují z plných plic, že věda nahradí náboženství, že směr protikřesťanského pokroku nahradí dobře i zjevenou mravouku katolickou. A tu to máme! Právě výkvět „protiklerikální“ intelligence zabývá se obchody tolik nepoctivými! Vždyť přece se chlubí naši protivníci, že již nyní věda může náboženství zcela dobře nahraditi. A co že jen učinili mužové, kteří se tam počítají mezi přední zastance vědy? Dokazují svým jednáním, že jest jim nepoctivě získaný peníz milejší než tolik vychvalovaná kultura. Ovšem proti těm docentům zvláštní demonstrace diti se nebudou. — Takové jednání má snad býti kulturním ohlasem sjezdu volných myslitelů, nedávno v Římě pořádaného, jehož morální úspěch tolik se velel? Napřed tak veliké chválení protikatolického pokroku, prohlášení, jak jsou prý vznešené idey na větším postupu — a v zápětí nato takové křesťanské nepoctivosti.

Prý „klerikálové“ snažili se využítkovati Hlinkova poselství pro sebe. Tak se ozývají nyní pokřiky ze strany volných myslitelů, socialistů a pokrokatů v různých obměnách. Takové výtky snad mají býti odměnou za to, že právě katolíci v přední řadě umožnili tolik blahodárné přednášky Hlinkovy a že tolik peněz pro utiskované Slováky sehnali. Pěkná odměna! Tohle snad má býti povzbuzením pro kněžstvo k horlivému spolupracovníctví při práci národní!

Jest hotovým skandálem, že Hlinka musil hájiti samého šlechtického dr. Kolíska proti nepoctivým útokům našich přítelů. Panstvo snad myslilo, že trdný osud Ondřeje Hlinky zmírní nespravedlivým osvětlením jeho věrného přítele. Co se již dr. Kolísek pro Slováky napravoval! Katecheta prostějovský Filip sděluje v „Našinci“, že Kolísek pracuje nyní nadlidsky. Dodává: „Od příchodu Hlinkova k nám neví, co jest to noční klid, nesná vůbec odpočinku, ba ani oddechu.“

Hlinka pak napsal do „Pozoru“ mimo jiné: „Není pravda, že dr. Kolísek chcel silou mocou (mermomocí) vedla mňa mluvit na Žofine. Tolko je pravda: On ako moj sprievodčí a poriadateľ týchto prednášok — jemuž výlučne mám ďakovať, že mohol sem Čechy a Moravu obsáhniti s našimi biedami, nabídnul sa, že krátky nástin mojho života prednesie. Nič viac ani menej. Keď jednalo sa v Národnej rade o tom, že kto má na Žofine mluviť vedľa mňa, práve on to bol, ktorý uposor-nil poradu na tých 3 Slovákov, ktorí prišli so mnou do Prahy. O sebe ale sa nič nezmiemil. Čo sa týče jeho činnosti: on dal na seba adresovať poriadanie prednášok, preto že som ho ja o to požiadal, keď som ja na cestách nestihnu na stá a stá listov odpovedať. Za čo som mu rozhodne povďačný. A tento úkol som mu aj dnes po so-stavení pražského komitétu ponechal, bo na nebo mi prichodia z domu, kraju všetky adresy a de-peše. Slovom celý tento pohyb sa má výlučne jemu poďakovať, on dal k tomu iniciatívu, on ma pozval na Moravu, on sa s tým už dlhší čas za-oberal. On na mňa upravitel asi 5 telegrafických depeší, pokiaľ ma na Moravu privolať. Výlučne jemu mám poďakovať, že som v pravý čas na Moravu odišiel a prípadne pri živote ostal — bo vrahovia Slovákov toho najviac ľutujú, že som v Černovej ja na bojišti neostál mŕtvy. — Či je dr. Kolísek klerikál alebo nie, neviem. To viem, že je vzorný kňaz a vlastenec, že pre Slovákov pracuje dňom i nocou, za čo mu slovenský národ večne vďačným ostane.“

Fanatikové mají vztek, vidí-li kněze vlastenecky pracovati. Vždyť se jim jedná daleko víc o tupení a snižování církve než o vlast.

Jak že zneužili „klerikálové“ Hlinky ve vlastní prospěch? Vždyť ho nikde nepobízeli, aby pořádně zatopil požidovstěným pokrokatům nebo socialistům. Vždyť Hlinka všude mluvil tak opatrně, aby vůbec žádné politické strany u nás neurazil. Toliko při soukromých rozhovorech, když pokrokaři, zneužívající beztaktně černovského krveprolit pro sebe, mluvili proti kněžstvu, odpovídal Hlinka klidně, že přece v Čechách jest obětavých kněží také dosti.

Kdo že to chtěl využítkovati Hlinkovy ponti pro sebe? Nejsou známy příklady, že kněží ani nebyli k uvítání Hlinkovu a k společnému soiré pozvání? Tato společenská neslušnost odsuzuje sama dost farizejské křiklouny, kteří na jedné straně bédují nad malým vlastenectvím kněžstva a na druhé straně kněze ze společné akce národní předem vyloučují. Jen jmenujte příklady, kdy na př. kněz při přípitku hleděl něčím podrážditi mimokatolické oslavovatele Hlinkovy! — Jak již pravemo: hotovým skandálem pro českou společnost jest, že musil sám Hlinka vystoupiti proti jízlivým jasykům, kteří chtějí národ povznést — sočením proti skutečným národním pracovníkům.

(3) Vápné pokrokové kultury. Učitel J. z milotické farnosti (u Kyjova) začal voditi si do kostela psa. Farář Ant. Dostál ovšem prohlásil, že takový moderní mrav trpěti nemůže. Učitel však — aby aspoň něčím dokázal svoji „pokrokovou“ udatnost — vodil do chrámu psa dále a napsal do „Lidových Novin“ posměšně, že chce prý svého psa vychovávat nábožensky-mravně. Farář pak stěžoval si u inspektora. — Počínání onoho učitele příliš křiklavě prozrazuje, kam až slepá zář proti katolictví věsti může, tak že by ani nebylo potřebí dalších poznámek. Mnohý turecký analfabeta by se choval zajiště k náboženským ctitům jiného člověka slušněji než národní vychovatel, který si připisuje vyšší vzdělanostní úroveň, než jakou mají katolíci. Takový pokrokař ví, že se považuje za netaktnost, přivede-li host psa do hotelu. Ale do domu mpslitby již to má býti dovoleno. — Tu však se naskytají otázky: 1. Jak jen farářovu obranu posvátnosti chrámu mohou „Lidové Noviny“ nasývat denunciací? Dle logiky našich odpůrců snad jest každá sprostácká jízlivost vůči katolictvu dovolena a snad se má ještě hájiti jako „důkaz pokrokové vyspělosti.“ 2. Proč jen se neozvou aspoň jiné listy pokrokařské proti takovému nízkému znehodnocování kultury? Či snad tohle má býti úkazem, jak četba pokrokových listů sušlečtuje? — Leč od listů, které jednohlasně a bouřlivě hájily stejné lhou-ého tupitele lidí věřících Judu, těžko čekati sprá-

vedlivý protest; vždyť samy svým štváním takové fanatiky vychovávají. 3. Jak asi jest to Rakousko „klerikalizováno“, jestliže učitel takovým provokativním způsobem si dovozuje urážeti city věřících? — Takové jsou praktické výsledky horování pro Husa, Komenského, Chelického.

(3) Další práce volných myslitelů pro blaho lidstva. Pořád se netrpělivě čeká, kdy konečně začnou volní myslitelé různé pracovatí proti židovským bursám a kartelům, aby existence drobných lidí nebyla zotročována velkokapitalismem. Pořád čekáme, kdy „Volná myšlenka“ nikoli pouhými akademickými resolucemi, ale pilnou a statečnou prací smírní smutný stav Poláků poznaňských, českých menšin a Slováků. Ale — jest stále bůře. A po sjezdu v Praze dražota stále větší. Zatím volní myslitelé jinde i v Čechách mají na práci věci pilnější. Ministr Briand ve Francii žádal na sněmovně, aby se umělecké památky z kostelů sebraly a daly do mu-seí. Také začal pracovatí o to, aby se zrušily nadace určené k prospěchu církevních výkonů. Zkrátka — šikový návrh k novému loupení. Tohle konečně dovede každý. Nadto poslanec Hubbard chce, aby byl usákoněn paragraf, dle něhož se zakazuje ve Francii křest a konfirmace lidí nedospělých. Ovšem že by se celá Francie rozpadla, kdyby takový návrh nebyl přijat! Ve Francii jest dovoleno ničiti děti před narozením, ale na druhé straně tak veliká úzkost o děti již zrozené. Evangelické „Hlas z Sionu“ dne 12. t. m. knávrhům těm poznamenávají: „Že se zrovna tohle líbí pánům z „Volné myšlenky“ a že vidí v tom krok Francie ve směru k naprostému odkatolčení a ovšem i odkřesťanění, čímž stane se prý Francie skvělým vzorem pro celý svět, to věru znamenitě charakterisuje tu „volnost“ těchto „myslitelů“ resp. to, jak tyto lidé i ve Francii i u nás rozumí „svobodě svědomí.“

Dr. Drtina napsal do slavnostního listu „Volné myšlenky“: „Konfesiijní vyučování náboženství budíž zřetaveno výhradně jednotlivými církvím, ve škole samé dogmatika nesmí určovatí didaktiku, škola musí býti volná, na kterékoli církvi nezávislá — ale v ní má míti místo náboženská výchova nekonfesiijní, již bude poskytovatí učitel světský a jež má poukazovatí k pravému významu křesťanství v životě lidském, řídící se slovy našeho Komenského: „Křesťané, kdyby křesťany býti chtěli, nikdy by se dělití nemohli.“

Ale zásada vyslovená — třebaže není ani dost málo „klerikální“ — nelíbila se p. Myslíkovi. Ten napsal proti Drtinovi, že pravá Volná škola takových zámýslů míti nesmí; dovolával se při tom Masaryka, který nedávno prohlásil, že má býti vyučování náboženství vůbec ze školy odstraněno. „Chceme-li vyhověti všem a nechceme-li nikoho znásilňovati, nesbývá než vyloučiti náboženství ze školy vůbec.“ My s myšlenkovým pojetím jsme dále, nežli křesťanství založené na názorech duby 2000 let staré.“ Ovšem bychom se mohli tázati, v čem vlastně „učenec“ Myslík dopěl dále, a které křesťanské zásady jsou trvale, úspěšné a svorně nabráženy od volných myslitelů zásadami jinými, lepšími, blahodárnějšími. Posud jsme viděli hlavně pohodlné boření. — „Český Učitel“, který „poznal“ zbytečnost a škodlivost křesťanství z křiklavých nepravd Macharových, napsal k tomu: „Názor náš kryje se s názorem páně Myslíkovým — jsme s p. Myslíkem od ná-sorů prof. Drtiny na stejnou distanc.“ — Inu jest potřebí morálky nové, pokrokařské. Na př. stará mravouka rozhodně nedovolovala tolik lbat a tupit, jako to dovedou pokrokaři.

Proti diktatuře a nešikovným přemetům volných myslitelů začíná stále větší odpor u myslitelů hlubších, bystřejších — i těch „neklerikálních“. „Vol. myšlenka“ pořádala dne 24. listop. protestní schůzi proti „klerikálnímu útoku na svobodu universit“. Pozvala i rektora české university, dr. Golla. Ten však odpověděl, že by se schůze „V. m.“ nezúčastnil ani tenkrát, kdyby mohl, protože s „V. m.“ nesouhlasí, ačkoli jest přivřencem všech směrů čelících k svobodě vysokého školství. — Značná sprcha z úst skutečného učence! Evangelický „Církevník“ nazval odpověď Gollova zcela správnou, dodávaje: „Volná myšlenka“ využítkováá pokrokových ideí pro své příkřejší protináboženské hlavní snahy. S ní jítí, znamená sloužiti jejím protináboženským snahám. Lidé v pravdě pokrokoví, zastávající pravou volnost a to ve vědě i náboženství, jako prof. Masaryk(?) a rektor Goll, nemohou jinak, než jíti svou cestou a vytknouti svůj nesouhlas s „Volnou myšlenkou“. Proto ani my evangelici nemůžeme jinak než činiti podobně.“ Při tom znova připomínáme, že „Přehled“ nazval českou sekci „V. myšlenky“ nesnášlivou sektou, která by znásilňovala jako inkvisice, kdyby již to bylo možno. Pánové odkryli ostré pily neobratné trochu brzy a teď z toho mají nenáze. Nic nového pod sluncem; byly už na světě statisíce lidí panovačských, kteří hleděli dobytí veliké moci a samovlády šikovým manévrem — tím, že se prohlašovali za zastance svobody.

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební

Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

Nejlépeším mýdlem jest mýdlo s vranou

s touto ochrannou známkou.

Zlatá medaile Pardubice 1903.

Zlatá medaile Paříž 1905.
Londýn 1905: Zlatá medaile.

Videa 1906 Zlatá medaile.
Antverpy 1906. Zlatá medaile.
Praha 1905. I. cena. Diplom čestného uznání.
kterým jedině kupujte a žádejte!
„MONOPOL“
alkoholová svíčkárna a voskárna v Ml. Boleslavi.
Továrni sklad PRAHA, Václavské náměstí 40.
Telefon 914.
Továrni sklad PLZEŇ, Saská ulice číslo 7.
Telefon č. 416

JESLE,

JESULÁTKA

A VEŠKERÉ KOSTELNÍ PRÁCE VKUSNĚ,
SOLIDNĚ A LEVNĚ.

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ
PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1848.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikova-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidov-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlata za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše naslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácel bez přirátek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostředím veledůstojného duchovenstva o laskavou přímou
a důvěru svého domácnosti.
Společným doporučením rychlé a levné provedení od-
povědné spolupráce stá.

DORÉOVU BIBLI,

vydání pro katolíky ve dvou svazcích, v původní
skvostné vazbě, výtisk zcela bezvadný, nový,
překrásný dar vánoční, za 40 zl.
se hotové nebo za 12 měsíčních splátek prodám.
Lask. nabídky do admin. t. l. pod značkou „BIBL.“

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
— na —

svíce oltářní, voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

cis. král. dvorní továrník

— v Hradci Králové. —

Ordinariátním listem nejvýššího Biskupské kon-
sistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku
1888 k nákupu voskových světla důstoj. duchov.
správám doporučen.

Káva,

víno,

lahůdky.

Leopold Krška,
Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zárukou vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/2% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listy zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
zložena v Praze opět revidována.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Čestná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velojemné látky na taláry.

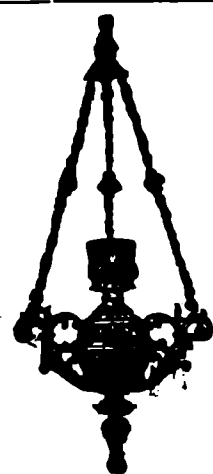
Též na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I, ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., vyučený pastíř spe-
cialně na kostelní náčiní, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádoby a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni zlata a stříbra. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb ceníky franko.
Za veškeré výrobky a slavnosti ručím. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovanějšího. Chudším kostelům dí-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádné přesované vy-
robky bezcenné. Vše pošlou již posvěcené.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

— odborný
— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních
PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. čís. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi vsazením

Veškeré rozpočty, skizy i odborná řada bezplatně, bomo
vší závažnosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná (zřetelná) pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

**Nábytek
na splátky**
měsíčně na každou stanici dodává
c. a k. dvorní továrna nábytku
K. V. SKUHERSKÝ
Hradeo Králové,
proti hotelu „Merkur“.
—: Cenníky a prospekty zdarma a franko. —
Vhodné
dárky vánoční a novoroční
za ceny značně snížené.

NÁBYTEK
— A —
KOBERCE
dle nejnovějších návrhů
za tovární ceny a za
nejvýhodnějších podmí-
nek dodávají spojené :
: továrny :
A. NOVOTNÝ
V TÝNIŠTI n. Orli.
Stálá výstava!
Katalogy zdarma!

Velký zeměpis
všech dílů světa.
První toho druhu dílo
v literatuře české.
Napsal
Josef Basl.
S mnoha sty
obrazů.
Celé dílo vyjde ve 4 dílech po 8—10 sešitech.
Cena sešitu 25 kr. Ukázkou ochotně zašle
každý knihkupec.
Nakladatel
I. L. Kober v Praze, Vodičkova ul.

Ku každé příležitosti
nejlepší dárky
za velice levné ceny nabízí
V. ŠOLC,
zlatník a stříbrník,
přisežený soudní znalec a odhádce
v Hradci Králové.
Velký výběr zlatých, stříbrných skvostů,
a hodin všeho druhu.
Prodej sešlároven.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syna
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprašticích)
doporučuje P. I. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keyového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

C. k. státem vy-
znamenáný zá-
vod klobouč-
nický.

**Klobouky,
čepice,
kožešiny,
papuče (s kotvou),
galoše (trojhran).**
na skladě má za nejnižší ceny
Jos. Dvořáček,
závod kloboučnický v Hradci Král.
83. Palackého třída. 83.

dary
vánoční
zavedl jsem
velké obrazy
i s rámem za
10 korun.
J. F. LANGHANS,
c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové. — Adalbertinum.

První česká
výroba gramofonů.
Ladislav Kasal
v Litomyšli

doporučuje svoje nejdokonalejší mluvící stroje od
Kor. 8.— výše. — Žádajíte cenníky i seznamy.
Moje stroje skýtají vzácný požitek čistým a lahodným
přednesem.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Mešní vína!!
Veleředstojnému duchovenstvu dovoluji sobě na-
bídnoti pravá, přírodní vína rakouská, uherská i dal-
matská a zejména pozornost je činím na silnější a vele-
chutná

vína Brionská,
pocházející z ostrovů Brionských v Adrii.
Prodávám pak tyto druhy dotyčných vín:
Výčepní bílé i červené i litr 80 h, v sudcích 68 h,
s rolní : : 1 : 96 : : 76 :
tabulové : : 1 : 112 : : 88 :
Cenníky veškerých jemných druhů vín rakou-
ských, uherských, dalmatských i brionských zašlu ku
přání zdarma.
Alois Čížek,
majitel vinných sklepů v Humpolci, dodavatel pro
klášter král. kanonie Praemonstrátů v Želivě a pro četné
důst. farní úřady v Čechách.

NAVŠTÍVENKY
- VŠEHO DRUHU NABÍZÍ BISK. -
KNIHTISKÁRNA V HRADCI KRÁL.

ILIJA RADULOVIC,
velkodílna umělecko-zámečnická,
sestrůjný závod železářský —
V PŘEDMĚŘICÍCH U HRADCE KRÁL.

Vyrábí a nabízí za ceny nejlevnější při provedení nejsolidnějších
přesných a uměleckých: Železná vrata vjezdová, železné ploty
od 8 K výše, železné schody rovné i točité, železná okna k to-
várnám, stájím a j., balkonová a schodišťová zábradlí, náhrobní
mříže, lucerny, kandelábrы, korunní lustry, svícny, rámy a ve-
škeré jiné předměty přepychové ze železa, bronzu, mosáze a
mědi dle dodaných neb vlastních výkresů.
Na přání navštívím F. T. pp. interesenty osobně neb zašlu
případné návrhy a rozpočty obratem poštou bez nároku na
náhradu. — Mnohá pochvalná uznání moha předložit.
Ceny měrné — provedení nejlepší.

litické a národohospodářské důvody, které proti tomu mluví — mnohem silnější! A proto nemůže strana katolicko-národní, již mám čest přináleketi, jako zástupkyně zájmů nejširších vrstev lidových, nastoupiti absolutní odpor ve svém programu proti předložce o vyrovnání.

Co my čeští rolníci zvláště těžce neseme, je okolnost, že vláda následkem vyrovnání zvýšením konsumních daní náš český zemědělský průmysl, podporu to nepostradatelnou při každém zemědělství, velice stísnila.

První krok ku zlepšení jest sice vláda ochotna učiniti, a sice snížením cukerní daně o 8 K, ne sice z lásky k tomuto českému průmyslu, jako spíše aby nám učinila „vyrovnávací drobty“ stravitelnějšími. Doufáme dále, že vláda setrvá na této započaté cestě a také zavede reformy v jiných odvětvích zemědělského průmyslu. Bylo by zvláště na čase umožniti konkurenci s Uhrami v cizině a pomýšleti na snížení daně z průmyslu lihovarnického, tak důležitého pro krajiny položené ve vyšších krajích českých.

Eminentní důležitosti — také pro krajiny české výše položené — je drabdy kvetoucí pěstění lnu a s ním spojený průmysl lnářský. Jen státní pomocí, přiměřenými ochrannými cly na cizí len, jutu a konopí, zvýšenou erární spotřebou těchto předmětů atd. může býti udržena tato důležitá rostlina vedle vlny a více se vtrající bezcelně dovážené bavlny.

Bavlnářský průmysl v Rakousku během 26 let ohromně se rozmohl, neboť jeho výrobní materiál z 850.000 stoupl na 1 1/2 mil. metr. centů, což nezůstalo bez vlivu na naše hospodářské a sociálně-politické poměry. Konsum stoupl následkem průmyslu a přiznáváme, že nejsem s to, abychom započali stoupající konsum rakouský dostatečným masem a tím abychom zamezili dovoz jatečného dobytka z Uher. Máme však plné právo uložití rakouské vládě za povinnost, aby prováděla více než dříve veterinářsko-policejní nařízení, pokud umožňuje jí to vyrovnání, a aby chránila naše stáda před zavlečením epidemických nemocí nejen v zájmu zemědělství, nýbrž i v zájmu veškerého obyvatelstva. Jenom, pakliže tohle se stane, můžeme klidněji poblížeti do budoucna, poněvadž jinak nové vyrovnání na tomto poli zemědělství nezaznamenává žádného prospěchu, kdežto na poli železničních sazeb, které až dodnes při nynějších ustanoveních podporovaly, uherský vývoz obilí a mouky na naši škodu, zaznamenati jest zavedením vlastního tarifu pro náš zájem významného zlepšení. (Výborně!) *Tato okolnost bude přivedena jen tehdy k náležitěmu uplatnění, budou-li postátněny soukromé dráhy.* (Souhlas.)

Jest povinností rakouské vlády o to se starati, aby územím koruny české probíhající soukromé dráhy byly vbrzku sestátněny; *Zvláště jsou to východní Čechy, které nemají dostatečně státní dráhy.*

Pakliže neoceňujeme zvýšení kvoty o 2%, tak vysoko jako p. ministrpresident, ač tato mnoha prachu rozvířila v Uhrách proti předložce, znamená přece jen úsporu 5 mil. K a není pro poplatníky bez významu; pozoruhodná je okolnost, že nepodařilo se ještě žádné vládě při obnovování vyrovnání získati uherskou polovici pro tak vysoké stoupnutí kvoty.

Vstávejte přecel! To ji chytil za rameno starý kostelník. Hrudková protřela si oči. —

Venku byla metelice hrozná. „Ach, ty můj zlatý synáčku, tobě se jistě dnesky něco stalo. Ach tak hrozný sen! — Já nešťastná, já ubohá matka! Takový sen nebyl jen tak nadarmo, to bylo znamení!“ Ke všemu jí ještě lucerna zhasla. Pomalu se vláčela smutná žena k zápraží své chalupy. Oklepavši botky, vkročila do sínky.

„I to je dobrý kafe; na mou duši, že jsem takový nepil už celéj rok.“ Jaký to je hlas ze světničky? — zarazila se v síni Hrudková. Nechtěla svému sluchu věřit. „Takový kafe je jako noblí čokoláda.“

„Teda si vezmi ještě,“ zazvonil dvíř hlasek. „Bodejt že si vezmu; takový kafe . . .“ Hrudková již otevřela světnici. Spráskla ruce: „Pro rány Boží — on je to Franta.“

Bladý voják položil hrnček na stůl a vletěl do náručí ustarané matky. „Teda ty's přece přijel, já ani nechci vlastním očím věřit.“

„I přijel, maminko, bodejt že přijel. Jsou-li v kapse peníze, může každý dělat pána. Ten urlaub stojí mnoho peněz. Taková dálka po dráze. A pak ještě chtějí všelicos kašrže. Ale právě předevěřem mne navštívil v kasárnách strejz z Prahy; dlouho si pohovořil a pak mi vyklopil desátku. To byla radost! Ještě mam tři zlaté v kapse.“

A tak i u Hrudků v posvátné chvíli se vyjasnilo zcela. Byla radost jako při svatbě.

„Hochu, hochu, to jsem dostala hodně velký dárek pod stromček. Já měla takový divný sen, už jsem myslila, že se ti něco zlého stalo.“

„I žádné strachy, jsem zdráv jako buk; a jen když jsem doma.“

Ještěk nezapomněl. Potěšil Hrudkovou tak, že se cítila o těch věnočích jako v ráji

Co se týče ostatních finančních otázek předlohy vyrovnávací, mezi nimi hlavně t. sv. blokové renty, byly tyto otázky během dlouhé generální i speciální debatty povolanými odborníky náležitě projednány, takže je sřejmo, že i na tomto poli může vláda rakouská hájiti naše zájmy proti Uhrám náležitě.

Že my Čechové s našeho státoprávního stanoviska nikdy neumožníme dualismu, děje se plným právem, neboť stal se r. 1867 bez nás, ba proti nám, a následkem toho nebylo by pro nás vyrovnání přijatelným, kdybychom učinili souhlasem projevující do budoucna. Proto předseda „Nár. Klubu“ dr. Kramář také jménem naší strany katolicko-národní přednesl státoprávní ohrazení.

Usnesli jsme se hlasovati pro vyrovnání z toho důvodu, poněvadž jsme přesvědčeni ve svém srdci, že toto vyrovnání je pro naše obyvatelstvo po stránce hospodářské mnohem lepší než protizákonný stav z r. 1899, který by mohl zase po odmítnutí této předlohy znovu nastoupiti. Proto nemohli bychom jako opravdoví zástupci lidu za následky, které přišly by v zápětí odmítnutí v ohledu hospodářském i sociálně-politickém, převzít zodpovědnost.

Naše voličstvo má již dosti nemožné kulísavé politiky radikální a opportunní, která činí každou cílevědomou politiku českou nemožnou; lid žádá od lidové sněmovny pozitivní práci, která jen pak je možná, pakliže konstituícím schválením státních nezbytností popřán bude vládě čas, aby parlamentární cestou přikročiti mohla k řešení důležitých sociálně-politických a národních otázek, a aby mohly býti připravovány eventualy politické i hospodářské vůči Uhrám.

Naproti tomu je svaton povinností rakouské vlády, *zabezpečiti českému národu ve všech národních záležitostech plnou rovnoprávnost a zemědělské náležitě chrániti a podporovati v těžké krizi, kterou prodělává, aniž by se při tom poškozovaly vysoce důležité průmysly.* (Výborně!)

Stane-li se to, budeme na domácí hroude dítiti se spokojenými a bezpečnými, a budeme volni poskytnouti ruku k obraně mocnářství před každým nepřitelem, pamětlivi slov našeho věhlasného historiografa a politika Palackého: „Kdyby Rakouska nebylo, muselo by pro slovanské národy býti utvořeno!“

Z těchto mnoh uvedených důvodů bude katolicko-národní strana hlasovati sice pro nepopulární vyrovnání s tím předpokladem, že nepopulární záležitost nemusí býti vědecky národu škodlivou a populární užitečnou. (Výborně!)

Jsem přesvědčeni, že učinili jsme dobře jak ku blahu státu tak i ku blahu národa. (Souhlas, potlesk. Řečníku se blahopřeje.)

Dopis z Prahy.

Starostovi a náměstkům svýšen „paušál“. Jedno z nejtajemnějších, nejvýznamnějších a spolu i neokřídlenějších slov na staroměstské radnici pronášených slove „paušál“. Paušálu dostává se starostovi v podstatě služného, náměstkům, inspektoru potravní daně a mnoha jiným funkcionářům, k jejich vyjmenování nestačilo by místa, věnované v tomto listě věcem pražským. Dosud dostával pražský starosta 12.000 korun paušálu, čili služného, měsíčně 1000 korun za vykonávání čestné hodnosti. Všem dosavadním purkmistrům toto služné stačilo, jenom nynější pan starosta s ním vystačiti nemohl. Proč nemohl vystačiti ve funkci, o kterou se s ním v úřadě dělil o práci ještě dva páni náměstkové, jest jeho soukromou věcí. Proto již jednou stal se nesmělý pokus, předložit sboru a dáti odhlasovati návrh, aby pražskému purkmistru bylo služné, čili paušál, zvýšeno o 6000 korun, náměstkům pak o 3000 korun. Návrh svého času narazil na nepředvídaný odpor tehdejšího prvního starostova náměstka, čis. rady inženýra R. Jahnua, a byl vzat a jednacím pořádku. Ne však na vědy. Vynořil se opět nepředvídaně krátce před zahájením projednávání obecních rozpočtů v nedávných dnech, a již nezmizel. Jakým duchem ovládnut jest sbor obecních starších za nynějšího kompromisu mezi stranou staročekou a mladočekou na radnici, toho dokladem jest, že návrh za zvýšení služného starostovi a oběma náměstkům byl schválen všemi hlasy přítomných obecních starších proti pouze jednému hlasu městského rady Václava Lady. Hlasovali pro něj všichni ti, kdož chtějí státi se náměstkem a starosty města Prahy. — Že se každý cítí býti generálem, není žádným divem.

Dívem však jest a zůstane, že v době, kdy obecní dluh města Prahy dosáhl obrovské, netušené výše, 119,918,207 korun, může starosta města Prahy dáti si svýšiti svými noblesy služné na obnos, o mnoho méně, než-li jakého požívá místodržitel. Ješto služné obou

náměstků z 8000 korun bylo zvýšeno na 9000 korun, platí Praha za nynější velkého tísne při vzrůstání obecního dluhu a za svýšování obecních přírůžek celkem 36.000 korun starostovi a oběma náměstkům za „representování“ a vykonávání „čestných“ funkcí!

Jak pan starosta a jeho náměstkové Prahu reprezentují, o tom jsme již častěji měli příležitost se zmíniti. Každý by myslil, že starosta za obrovské tyto příjmy bude vystupovati aspoň tak, aby si získal sympathie, a svými činy nerozladoval veřejnost. Vřak chyba lávky Starosta běže služné, v němž tak mnohý tisíc jest odváděn z mozolů nezaměstnaného stavu řemeslníků, živnostníků. Každý by se domníval, že jeho počínání si v jistých směrech nezavdává podnětu ke zlostem. V tomto případě by pana primátora velmi špatně znal. Z peněz, jež přijímá p. dr. Groš na služném, neostýchal se zakoupiti si nábytek u německých židů!

Věru, drahá jest reprezentace města Prahy.

• • •

Jak se rozdělí výpomoci magistrátu úřednicku v Praze. Nemůžeme jednou zmíniti se o způsobu, jakým rozdělí se t. sv. „výpomoci“ mezi magistrátní úředníky obce pražské. Presidium, najmě starosta, má k dispozici asi 5000 korun rok co rok, aby je rozdělil mezi ony úředníky, kteří zvláštních zásluh dobudou si v úřadě a zasluhují výpomoci hledě k dávodům majetkovým. Za starostování dra. Jana Podlipného i dra. Vladimíra Srba dostávalo se výpomoci v případech, kdy úředník nouzovými poměry, zadlužeností, dlouhou nemocí a pod. uvedl disharmonii do svých příjmů, začal dostávalo se mu výpomoci. Nynější starosta s výpomocí to zařídil jinak. Obdaruje prostě úředníky v presidiální kanceláři, hlavně radu Borůvku, dra. Sobotku a dra. Šuma, kteří skládají do novin o něm zprávy — v každé musí býti ovšem jméno pana dra. Karla Groše aspoň několikrát opakováno — a zbude-li těch nějakých několik set korun, pak se obdaruje několik osob dalších, starostovi nejmilejších, a výpomoc jest rozdělena. Presidiální úředník rala Borůvka obdržel na výpomoci po odjezdu císařově z Prahy 1000 korun, což, to on ovšem sám nevěděl. Ina, hospodaří se na radnici staroměstské v Praze, že je to jedna radost.

• • •

Znameníť předseda správní rady pražských jatek. Ve sboru obecních starších zvláštní místo zaujímá JUDr. Eduard Baštýř, vydavatel a čefredaktor „Hlasu Národa“ s „Ilustrovaným Kurýrem“. Dle starého úsloví, že mezi slepými jest jednooký králem, působí na radnici staroměstské tak vydatně, že se mu nejen příjmy, nýbrž také jmění množí. Tento pán jest mimo jiné také členem pražské obecní komise drahotní, jejíž úkolem jest řešiti otázky, jak dalo by se stávající drahotě odpomoci. Komise jest v činnosti déle jednoho roku, za tu dobu sešla se asi půltuctokrát, leč veškerá její činnost rovná se obrovské nule. Hlavní zásluhu o to má dr. Eduard Baštýř, vlivný řečník strany staročeké, stálý kandidát na místo náměstkovo i na primátorský stolec. Jeho přidíněním opo- novaly na radnici staroměstské vlivy velkoobchodníků, jimž na tom záleží, aby každá akce na zmírnění stávající drahoty rozplynula se v niče. Že ustoupil J. Jironoskovi a dra. A. Štychovi v kandidatuře na starostenský stolec, za to dostává se mu — ať jest obecním starším a nemá tudíž býti obecním dodavatelem — objednávek obecních tiskopisů, bez nichž by jeho knihtiskárna byla dávno zavřena. Tak pan Baštýř „zastává“ na jedné straně zájmy obce a na druhé straně ji tiskne. Co by jiné knihtiskárny učinily za ceny mnohem menší, za to platí se Baštýřově knihtiskárně obnosy značné. A že pražská obec spotřebuje tiskopisů mnoho, jest na biledni. Upozorňujeme na činnost páne Baštýřovu, dokud jest ještě možno stavěti jí mše v zájmu pražského poplatnictva i tříd klasajících pod tíží poměru drahotních. Páni jako dr. Baštýř, Červený a Fatka jsou velikými brzditeli všeho, co by vedlo ke zmírnění drahoty, a proto jest směšno, jsou-li členy komise drahotní.

• • •

V příčině projektu prodloužení elektrické dráhy došla nás tato oprava: „Není pravda, že k vůli tomu, aby 8 páni, starostovi města Prahy velmi blízcí, mohli *zbohatnouti*, připojují se Střešovice ku Praze; že o nic více a také o nic méně nejde, není pravda, že jest to předseda správní rady elektrických podniků král. hlav. města Prahy křupať Václav Broš z Hradčan, není pravda, že týž jedině řízením osadu stal se předsedou správní rady podniků elektrických a že vede dědičné hodnost městského rady Hradčanského.“

Není dále pravda, že jest to Jan Kolátor, starosta města Břevnova, a konečně osoba starostovi Pražskému velmi blízká, kteří rukou společnou a nerozdílnou koupili pod rukou pozemky ve Štřešovicích na cizí jméno, a není pravda, že prodají je opět společnou a nerozdílnou rukou obci Pražské pro elektrickou dráhu; pravda naopak je, že při projektu prodloužení elektrické dráhy třídou Bělskou v měsíci červenci 1906 směrem ku nádraží v Brance byla fideiustevním elektrických podniků projektována stavba nových remís pro elektrické dráhy; ku získání potřebných pozemků bylo nutno zajistiti se předem koupí pozemků, než rozvine se čitý stavební ruch v těchto končinách, i jednáno bylo nejdříve o pozemky pana Riehtra na Letné, který žádal původně 140 K za jeden čtvereční sáh, později 110 K za jeden čtvereční sáh, že však tento obnos se zdál aprávní radě příliš vysokým, ježto by se byl musil značný pruh, při silnici Belcrediho ležící, na rozšíření této ulice bezplatně postoupiti.

Na to obrátila se aprávní rada na ois. král. vojenský erár a na dědice Redelhammerovy, ale obě jednání zůstala bez výsledku.

Bylo poukázáno k tomu, že nelze cenu dříve stanoviti, než bude úprava Letné schválena.

Komise, která pověřena byla vyhledáním místa nejvhodnějšího pro remisy kolem Branské brány, doporučila velice vhodný pozemek, který se nalezal ve vlastnictví královské kanonie Premonstrátské na Strahově a usneseno na cenu tétož se pozepati.

Když pak sdělil pan Václav Brož ve aprávní radě, že by nejdůstojnější pan opat byl ochoten z hledem k tomu, že se jedná o dobro města, témuž přijíti ochotně vstříc a že určil nejmenší obnos pouze 18— K za jeden čtvereční sáh, tu byl tento návrh schválen aprávní radou a všeobecně jest usnášena cena ta za velice nízkou a bude remisa na pozemku touto vzhledem na rozšíření sítě elektrické na levém břehu Vltavy nejvýhodnější položena.

Pravda jest tudíž, že smlouva koupí ohledně pozemku, na němž remisa bude postavena, uzavřena byla obcí pražskou s král. kanonií na Strahově."

Obrana

(3) **Tehle není klerikalismus?** Katolických vánoce zneužívají křesťanů nejhrůznějších stran. V protikatolickém tisku čtete, že prý vlastně vánoce jsou převráceny z doby pohanské a jsou pouze přebarveny na křesťansko; čtete, jaké nestoudné posměchy si tropí z Božího hodu požidovštělý tisk; slyšíte z úst socialistických výsměch proti těm, kteří věří, že v Betlémě se zrodil Bohočlověk. Ale pokud se jedná o křesť, tu doveďte naši protivníci těžiti z křesťanských vánoce jen což!

Ode dávna zbožní křesťané dbali toho, aby v den, kdy všecko jásá duchovní radostí z narození Kristova, byly setřeny pokud možno slzy s tváří lidí trpících. Křesťané udělovali hojně dary chudým bratřím, jimž bída nedovolovala radovati se nerušeně. Vánoční nadílky, zavedené křesťanstvem, jsou ve zvyku i dále. Ale teď šid, který miluje talmud a čte s chutí útoky proti Kristovi, honem poučuje křesťany inserty a jinou reklamou, kde by se ty křesťanské dary měly koupiti. Někteří knihkupci odporučují jako „nejvhodnější dárky vánoční“ spisy zřejmě protikřesťanské, jako na př. Macharův „Jed z Judy“. Teď si vybrali socialisté právě vánoční svátky k nejsilnější agitaci pro svůj tisk; rozhodli se choditi dům od domu, vniknouti do každé domácnosti.

Proč jen si naši protivníci nevyberou k svým výnosným obchodům dny jiné, které prohlašují za památnější než křesťanské svátky? Proč takovým dryádnickým způsobem zneužívají svátků těch, které křesťanstvo vyvolilo za zvlášť příhodný čas k obdarování křesťanů? Z úcty k nesmírné lásce Boží, projevené věkopamátným vtělením syna Božího, chtějí konati křesťané také skutky lásky, snaží se tak jíti ve šlépějích Kristových. A této jejich šlechetné idey chtějí zneužívat protikatoličtí prospěcháři k plnění vlastních kapes. Ti lidé, kteří knězi každou korunu vyčtou, kteří protestují proti sbírkám kostelním, nejednou přicházejí před vánoce ke katolíkům s hlubokou úklonou: „Máte teď vánoce, tedy dejte peníze nám!“

A takové zneužívání posvátného dne katolického není žádným klerikalismem?

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna skončila v sobotu svoje předvánoční zasedání, přičemž schůze bude svolána písemně, prý až počátkem března. Co si bar. Beck přál, to mu sněmovna schválila. Vedle rakousko-uh. vyrovnání schválen i prozatímní rozpočet obrovskou většinou; proti

hlasovali čeští radikálové a Rusini, z moravské oposice pouze dr. Sláma. Rozpočet na r. 1908 odkázán byl rozpočtovému výboru, jenž bude zasedat i v době, kdy nebude plenárních schůzí sněmovních. — Daň cukerní snížena o 8 K. — Při projednávání rozpočtu měl dr. J. Myslivec účinnou řeč; přeje si, aby zbytečnými návrhy pilnými nebyla zatarasována cesta k plodné práci, aby změněn byl jednací řád, § 14. že jest skrytým absolutismem, atd. — Dr. Redlich mluvil proti maďarskému šovinismu, proti theorii, jakoby Uhry byly nám státem zcela cizím. Nedáme si vzíti práva mluviti o poměrech v Uhrách, kde všechny národnosti v Rakousku mají utlačované bratry. Resoluce P. Šilingra nebyla projevem nedůvěry bar. Beckovi, nýbrž přáním, aby vláda uherská rozpomenula se nad svou povinností vůči národům nemadžarským.

Bar. Beck podal ve sněmovně program vlády na celých deset let. Předem zalichotil sněmovně za včasné vyřízení rakousko-uh. vyrovnání a že sněmovna tím jakož i vyřízením rozpočtu podává důkaz, že chce pracovati, vědoma svých povinností. Otázku národnostní a jazykovou chce řešiti smírně, klidně, pomalu, kus po kuse. Pájde prý to jen cestou reorganisační správy. Uznává zásadně právo naše na vnitřní jazyk úřední, doznává, že vnitřní čeština neohrožuje státní správy, chce přikročit aspoň k prozatímnímu řešení otázky jazykové. Sikvšlou odpovědí byla řeč dr. Herolda, jenž dovodil, že není vůbec třeba zvláštního řešení otázky národnostní a jazykové, zde stačí úplně zachování rovnoprávnosti a skutečné provádění platných zákonů a nařízení. — Posl. P. Šilingr stran smíru česko-německého zcela právem prohlásil, že vyrovnání v Čechách nesmí se omeziti jenom na uzavřené území, nýbrž musí se vztahovati na celé království České. Jednotou království Českého nesmí se hnouti. Mír jest žádoucím, ale jest možný jen na podkladě spravedlnosti a rovnoprávnosti.

Rakouská delegace sešla se ve Vídni 20. t. m. Za Čechy zvoleni sněmovnou delegáty z čes. poslanců dr. Kramář, dr. Herold, Udržal, Závorka, Klofáč, Němec, z německých: Seliger, Pachet, Schreiner a Urban, náhradníky: Grösel a Šabata. Z Moravy zvoleni tři Češi: dr. Hruban, dr. Žáček, Staněk, za Němce Redlich, který však se na nátlak Němců poděkoval a zvolen pak Albrecht. Němci chtěli míti z Moravy dva delegáty, ale nepovedlo se jim. Náhradníky za Moravu Hybeš a dr. Sláma. Za sněmovnu poslaneckou jest většina delegátů českých, kdežto za panskou sněmovnu zvoleni většinou Němci. Předsednická otázka delegací rozhodnuta tak, že střídavě bude zvolen předsedou delegace Němec a Slovan. V roce, kdy bude předsedou Němec, bude Slovan předsedou vojenského výboru. Nyní zvolen předsedou Němec šl. Fuks, místopředsedou Madejeki. Rakouská delegace schválila prozatímní rozpočet. 21. prosince přijaty obě delegace císařem, při čemž panovník jen krátce poděkoval a měl také krátkou trůnní řeč. Společná potřeba činí 386,923.102 K, z čehož na ministerstvo zahraničních záležitostí připadá 13,266.847 K, o 578.023 K více než loni. Na vojsko byla řádná potřeba 298,431.663 K, o 7,276.607 K víc — mimořádně ještě 13,387.729 K. Na námořnictví řádná potřeba 53,523.110 K, o 10,073.000 K — mimořádně ještě 3,476.890 K. Společné ministerstvo financí vyžaduje 4,518.367 K, více o 162.598 K — mimořádně ještě pro Bosnu a Hercegovinu 7,788.000 K. Čistý výnos cel obnáší 136,992.829 K. Ministerstvo války žádá dalších 15 mil. K na opatření nových polních děl, takže z obnosu 165 mil. na ten účel povolených zbývá ještě uhraditi 35 millionů.

Ve Vídni zemřel hr. Bedřich Schönborn, předseda správního výboru, bývalý ministr spravedlnosti a místopředseda moravský.

Dne 21. prosince vykonal císař za velkolepých ovací obyvatelestva vídeňského první cestu po nemoci ze Schönbrunnu do císařského hradu.

Po dlouhém otálení odpověděla vláda na interpelaci českých poslanců v příčině užívání čes. jazyka u soudu v Chebu, kde byla v poslední době zpupností německých soudců česká podání odmítána, poněvadž prý čeština není řeč v soudě v Chebu obvyklou. Ministr spravedlnosti dr. Klein zcela právem odpověděl, že vláda nemůže uznávati nějaké zvláštní postavení chebského kraje, který jest podstatnou částí království Českého, a že tudíž pro území chebské platí zákony a nařízení vydané pro celé království České a celou říši.

Také panská sněmovna schválila rakousko-uherské vyrovnání a prozatímní rozpočet.

V uherském sněmu vyřízeny rovněž všechny vyrovnávací předlohy. Chorvatští poslanci ani s ohledem na zasedání delegací neopustili od své oposice na sněmu uherském.

Morálka evolucionistická (vývojová) a morálka solidarity jsou oddanými pomocnicími naší slabé vůle a slabosti. Bez Boha posud nebylo lze

vytvořiti účinnou morálku. Vše, co bylo vydáváno posud za morálku nedůvěrou, vědeckou, rozumnou nebo pozitivistickou, není než parodii, deformací morálky náboženské.

Paul Bureau: *Le crise morale des temps nouveaux.*

Z činnosti katol. spolků.

Ze Slezského Předmostí. (Organisace mládeže). Kroužek mládeže měl v místnostech spolkových dne 22. prosince první svoji valnou bromađu. Dne 11 srpna sešli jsme se poprvé, abychom vyslechli poutavá slova redaktora „Štitu“, p. F. Šupky, který líčil nám ve své krásné, přes hodinu trvající přednášce účel křesť. socialismu, poslání naší katolické, naše utrpení, náš boj, a ku konci vybídl shromážděnou mládež k založení organisace. Bylo to 13 jinochů, kteří vstoupili do organisace pod vedením mladého a nadějného pracovníka Jar. Bastla. Máli jsme v úmyslu založiti organisaci společnou jinochům i dívkám, než k vykonání tohoto díla naskytly se překážky. Nemohli jsme k tomu přikročiti k vůli místním poměrům, a již po 2 schůzích byli jsme nuceni zůstatí při organisaci jinochů. Někteří vystoupili. Tenkrát naši „přítelíčkové“ prorokovali nám zkázu — zahynutí organisace. A od té doby uplynulo skoro 5 měsíců, a Kroužek mládeže trvá — daleko silnější. Kroužek čítá nyní 22 členů. Rozhlédneme se po naší práci, kterou jsme za krátkou tu dobu vykonali. Vědomi jouse, že tiek to musí býti, který má nám připravovati půdu, hleděli jsme pokud možná rozšiřovati katolický tisk. Ze slezského příspěvků (10 haléřů za měsíc) a z dárků našich dobrodinců koupili jsme na začátku k vůli agitaci více exemplářů Štitu, Meče, Jitřenky. Nyní odebrá Kroužek 8 výtisků Práce, 7 výt. Venkovana, 6 výt. Štitu, 5 Meče a 13 Jitřenky. Celkem na katolický tisk věnovali jsme od 11. srpna do konce roku K 14.67. Myslím, že na Kroužek v počátcích činnosti značná, povázili se, jak těžko musíme pracovati proti předsudkům a hlavně proti nemístné spotřívosti. Doufám však, že i tyto překážky budou v brzké době odstraněny. — Jaem též povinen zdáti ještě jednou dík vldp. farářů Karlu Kotrbelcovi, dp. V. Láskovi, dp. J. Sahuľovi a Svatojosefské jednotě za darování početných knih naší malé knihovně. — Členové Kroužku hojně se zúčastňovali přednášek pořádaných jednotou. Ku konci žádám vás všechny, kteří nejste v naší organisaci, přistupte k nám, pomozte nám bojovati proti vzrůstající se nevěře a lhostejnosti náboženské. I vás starší žádám, přispějte nám někdy nějakým haléřem, abychom mohli tím účinnější agitaci vésti po celém okolí slezsko-předmostském. Kéž na našem venkově vymizí ze všech domácností agrární Cep i socialistická Zář, a pole at opanují listy katolické! — Naše necht vzroste naše organisace v mohutný strom, který rozepne své větve po širém okolí; vítězné potom budeme kráčetí vpřed; v čele majíce kříž, bravě překonáme všechny překážky. Další činnosti „Zdar Bůh!“

Slavnost vánočního stromku konala katolická jednota paní a dívek v Pardubicích v sále Městanské besedy dne 22. t. m. poledne. Slavnosti té účastnil se za nemocného p. děkana dp. Čechetka a promluvil ku přítomným četné shromážděným dojemnou řeč, po níž zapěny některé písně a za všeobecné radostné nálady rozdávány členům jednoty různé dárky. Zdar Bůh!

Katolická Jednota v Kostelci nad Orli. pořádá v neděli dne 29. prosince 1907 a 1. ledna 1908 v sále na „Rabštejně“ vánoční hry: „Druhé přikázání lásky“, obraz ze života se zpěvy ve 4 jednáních od A. M. Lange, a „Chudý Ježíšek“, vánoční hra se zpěvy ve 3 jednáních. Text od V. Paillera, hudba od V. Deublera. Začátek ve 4 hod.

Z Pecky. Dne 15. t. m. konána zde ustavující schůze „Lidového spolku křesťansko-socialního.“ Schůzi zahájil jménem svolavatelů vp. Aug. Kristian, poukázav na to, že původem spolku je zdravé jádro opravdových a horlivých katolíků zdejších, kteří pro uhájení svobody svého předsvědčení a z upřímné snahy poučiti a pobaviti se způsobem, který by nikoho neurážel, založili spolků si přáli. Nato v krásné sestavené a pronesené řeči přednášel o účelu spolku p. Frant. Kudrnovský. V řeči své důraz kladl na to, že, chceme-li býti pravými katolíky, musíme vždy a všude jako katolíci mluviti a jednati a kde třeba je, i práv svých hájiti. Poněvadž pro jednotlivce jest to na dnešní doby úloha velice těžká, musíme se spojovati, aby nepřátelé, vidouce naše řady, neodvažovali se bráti nám a tupiti to nejceennější a nejdůležitější — naše náboženství. Po řeči té přiblížilo se hned přes 100 účastníků za členy spolku, čímž nejlépe ukázali, že s vývody řečníka úplně souhlasí. Průběh schůze byl klidný a důstojný.

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hlovky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Zprávy místní a z kraje.

J. B. M. mdp. dr. Josef Doubrava sloužil v katedrálním chrámu Páně sv. Ducha půlnoční mši sv. a o Božím Hodu o 10. hod. dop. pontifikální mši sv. za šťastenství nejd. katedrální kapituly.

Stědrestí J. B. M. mdp. dra. Josefa Doubravy a několika šlechtaných dárce připraven byl na štědrý den nemocným v královéhradecké nemocnici vánoční stromek. Nemocní, jichž jest přes sto, zapěli radostně píseň „Narodil se Kristus Pán“, pomodlili se za šlechtné dárce, a pak podělení byli všichni vánočkami a vhodnými dárky. Bůh odplat hojně Jeho Bisk. Milosti i jiným šlechtaným dárčům za hojně dary a ctihodným seastrám za jejich obětavost.

Z místní organizace lékařů královéhradeckých. Lékaři královéhradečtí usnesli se na normální sazbe za výkony lékařské při běžné praxi, již dodržovati čestně se zavazují: Porada v bytu lékařově ve stanovených hodinách ordinace čítá se 2 K a platí se z pravidla hotově. Porada mimo hodinu ordinace čítá se 3 K. Kde třeba jest ku stanovení diagnózy obtížnějšího podrobného vyšetření, dále za výkony specialistické (vyšetření elektrickým proudem, nástroji a p.) čítá se vyšší honorář dle rozsahu vyšetření a námahy. Za obyčejnou návštěvu v bytě nemocného čítají se 2 K; návštěva okamžitá nebo vyžádaná na určitou hodinu čítá se 3 K. Za návštěvu večerní od 7.—9. hodiny več. čítá se honorář dvojnásobný 4 K, za návštěvu noční od 9. hod. več. do 7. hod. ranní čítá se honorář trojnásobný — 6 K. Návštěvy u nebezpečných nemocí nakažlivých platí se dvojnásobně. Společné pravidelné návštěvy dvou lékařů honorují se oběma lékaři sazbou dvojnásobnou. Při vyžádaném konsiliu obnáší honorář konsiliáře místního nejméně 10 K, lékaře ošetřujícího 5 K. Za vysvědčení pro soukromou potřebu čítají se dle rozsahu a účelu vyšetření 2—5 K. Pokud se týče sazby minimální, platí pro ni ustanovení komorní resp. župní. — Dr. Bůtek Leopold, dr. Durdík Václav, dr. Holeček Josef, dr. Honzák Bedřich, dr. Ippen Albert, dr. Klumpar Otakar, dr. Krack Václav, dr. Král Jan, dr. Reichert Josef, dr. Saska Josef, dr. Spitzner Augustin, dr. Tvrzský Ladislav, dr. Zippe Rudolf.

Popisný úřad v Hradci Králové zřízen rozhodnutím měst. zastupitelstva. Podle předpisů tohoto úřadu každý majitel domu nebo správe jeho povinen jest každého nového nájemce bytu a každého odstěhovavšího nejdříve do tří dnů přiblížit v popisného úřadu. Stejně tak učiniti musí nájemníci o svých podnájemcích. Samozřejmě, že musí býti přihlášení všichni členové rodiny, pomocníci při obchodu a řemeslech, učedníci, pokud totiž bydlí u svých zaměstnavatelů. Cizinci, kteří na čas nebo trvale v Hradci Králové, se usadí, musí se u popisného úřadu ohlásiti a předložiti buď svůj domovský list nebo jinou právní listinu, která svědčí o jich příslušnosti.

O novém obchodní komoru pro východní Čechy, která v dohledné době musí býti zřízena rozdělením liberecké, ježto tato jest příliš rozsáhlá a pak k nám Čechům hodně macešská, usilují hlavně města Hradec Králové, Chrudim a Pardubice. Petice stíhá petici, každé z těchto tří měst že by bylo vhodným sídlem nové obchodní komory. Kdo s koho?

Svátky vánoční byly letos v pravé blátivé náladě. Štědrý den v dešti a blátě, rovněž i Boží Hod. Přesto chrámy hradecké plnily se nečetnými věřícími. Teprv na sv. Štěpána odpoledne sadul do toho potádně severák a v pátek ráno pravá Siberie s potádným mrázem a sněhem.

Výstava obrazu Sochorovy „Baterie mrtvých“ předložena. Sdělujeme, že veliký obraz Sochorův možno v Hradci Králové zhlédnouti ještě v sobotu a v neděli. V pondělí dne 30. t. m. již obraz bude stačen k transportu do Pardubic.

Sylvestrovská zábava s pestrým programem pořádána bude 31. t. m. v Adalbertinu. Vstupné libovolné.

Panorama Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží vystavuje od 28. prosince 1907 do 3. ledna 1908 pěknou serii obrazů z cesty po Itálii. Z pěkných pohledů měst jmenujeme Řím, Neapol, Pompeji, Benátky, Pisu, Veronu a mn. j.

Tamburaňský koncert katol. jednoty pořádá se 29. t. m. v hostinci „U nádraží“ na Bles. Předměstí. Začátek o půl 7. večer. Vstupné 30 hal.

Na Severozápadní dráze skrovně postarano o kupé pro nekuřáky. Oestují si stěžují, že třeba v celém vlaku jest oddělení jedno, a ještě těžko někdy nápis nalézt. Snad by nynější správa mohla v té příčině udělati nápravu.

Z činnosti jednoty pro rozšíření děkanského chrámu Páně v Pardubicích od 1. října 1908 do 20. září 1907. — Dne 20. září t. r. usnesla se valná hromada, aby se provedla přístavba taková, kterou by se posloužilo celkovému vnějšímu vzhledu a která by vyhověla požadavkům ústřední komise. Ve 2 nebo 3 letech začne se s přístavbou. Provedeny též

některé nálehavé opravy. Tím, že povoleno na opravy 2888 K, zmenšilo se sice jmění jednoty, ale výbor doufá, že horlivost členstva a všech příznivců tento úbytek v příštím roce nahradí, aby se brzy dosáhlo obnosu, jakého bude vyžadovati tolik nutná přístavba. Ve prospěch jednoty uspořádány přednášky. Celkové jmění jednoty obnáší 87 870.96 K. Z větších darů uvádíme: po 1000 K sl. obec Pardubská a dar Občanské záložny v Pardubicích. Po 200 K: c. k. vlád. a stav. rada p. J. Fialka, vldp. A. Ulbrich, vysokorodá honební společnost. 127.62 K pl. Dražilová M., legát p. Dražila. 100 K p. Mrázek V. 50 K firma Jindř. Franeka synové. Po 40 K: pl. Hübnerová, p. Jos. Janeček. 31 K vldp. Bartoš, farář ve Zdechovicích, atd. Bůh odplat každému šlechtanému dárci. I nejmenší příspěvek na chrám Páně má velikou cenu před Bohem, jak patrně ze slov Krista Pána o vdovinu groši. Káz každý katolík dle poměrů svých dobrovolně aspoň něčím přispěje! — Zakládajícím členem jednoty se stane, kdo složí nejméně 2000 K, a to buď jednou pro vždy neb ročně aspoň 100 K; podpůrci platí 400 K buď najednou neb ročně 20 K; skuteční členové platí 200 K buď jednou pro vždy neb přispívají aspoň 10 K ročně; přispívající členové platí nejméně 1 K ročně.

Pane Hajno, jste nám sice dlužen odpovědi mnoho, ale odpověď na naši poslední otázku vám nemůžeme ponechat v zásuvce. **Takéme se vás podruhé,** jakým způsobem štel profesor Teplý proti přednášce dra. Fouatky; odpovězte již konečně a to přímo a jasné. Obecenstvo pardubské jest zvědavé.

Pokračování ve sporné záležitosti mezi prof. Teplým a drem Lhotou bude se konati v odvolávací instanci u krajského soudu v Chrudimi dne 7. ledna 1908. Známé, že se odvolal dr. Lhota, ale zároveň podal odvolání též zástupce státního návladnictví z výměry malého trestu. — Těm přátelům, kteří se nedočkavě táží, proč neodpovídáme na nové motivé útoky „Osvěty lidu“, sdělujeme, že se sdružujeme posudků aféry Lhota-Teplý smyslně až do chvíle, kdy bude definitivně rozsudek prohlášen. Jsme naprosto jisti vítězstvím čistě pravdy, a toto vědomí nám zatím stačí zcela, tak že čtené, velmi věcné dopisy uschoováme. Ale až bude aféra u soudu skoncována, pak se postaráme o to, aby triky a manévry různých lidí se ukázaly v ostrém osvětlení. Teď netřeba upozorňovati líšácký tisk, co všechno víme. Necháme střílet prasklou houfnici dále až do soudního rozhodnutí. Jen at obecenstvo vidí, kam až strannická zloba věsti může a jak se „nestranné“ chová orgán Hajnův. Taková papírová boučeka rozhodně nezmate příslušných právníků. A my chceme dokázati svoji zatímni rezervou, že pražádných úzkostí nechováme. Tedy jen malé strpení! Pak — až všechno bude úředně skončeno, povíme si daleko více, než některým lidem bude příjemno. Svým mlčením — jak víme — děláme zatím největší nesnáze svým protivníkům. Těm by bylo velice nyní vhod, kdyby psala „Obnova“ v těchto dnech proti dru Lhotovi hodné ostře; a ještě by byli raději, kdyby psala hodně nespravedlivě. Tu radost jim však rozhodně neuděláme. Pripomínáme pouze, že přes dojemnou starost pokrokářstva o budoucnost zpoličovaného kněze prof. Teplý s Pardubic nepůjde, rozhodně ne. Svědek a nedobrovolný příjemce pokrokářské kultury bude pobývat v Pardubicích dále, třeba by již pouhý jeho zjev píchal do očí a do svědomí některé lidi sebe více.

Pardubští židé hlavní podporovatelé žilva německého. Měli jsme příležitost shlédnouti promenádu na Zeleném, viděti parádu židovů v hedvábí a zlatě, hovořících jedině samospasitelnou. A přec všichni židé pardubští jsou odkázáni jako obchodníci, doktoři, agenti, zprostředkovatelé atd. na české obyvateľstvo Pardubic a okolí. Odpol. stoly a Donáta na Veselce obsazeny jsou židov. společnostmi, které hovoří přes větu český, když je blízko některý domácí redaktor novin, ovšem vyjma pana Hajna. U tohoto taky vlastence těší se židé zvláštním privilegiem. Vyhradně hovoří se německy při židovských večírcích v restauraci na nádraží. Pod ochranným parapletem „Osvěty lidu“ chová se židovstvo svým němčením vyzývavě vůči českému obecenstvu dále. Málomteré město aaslo by tak s chladnou krví takový pořádek. Ovšem často jest pozorovati rozmrzení na tváři hostinského i obecenstva. Ale učiniti v této věci pro nápravu něco praktického, to si netroufá nikdo. Veliká jest moc Israele — a před kapitalismem židovským třesou se zde lidé tak, že se málomkro odváží takové nepřistojnosti aspoň veřejně konstatovati. — Tuhle jsme viděli procházeti se dra. Theina, Hajna, dra. Lhotu a Hoblíka pohromadě na Zeleném předměstí. To byla hotová reprezentace a smetana sdejší pokrokář. družiny. Israelita, muž bezkonfesi, katechetobijce, evangelický pohlavár, vše v dojemné shodě. Za nimi krácel drobný židovský lid obojího pohlaví, vyhradně německy hovořící. Všecko zrovna jako hotová allegorie zdejšího pokrokářského tábora; škoda, že bylo již pod mrakem, tak že zajímavý ten obrázek nebylo možno fotografovati!

Sochorův velkolepý obraz „Baterie mrtvých“ bude vystaven v Pardubicích od 2.—18. ledna ve velkém sále Městanské besedy.

Kunětická Hora zachráněna. Usloná snaha zameziti další lámání čedičového kamene v lomech Kunětické Hory došla konečně svého cíle. Na „Kunětické Hře“ se kámen již neláme a bohda lámati již nebude. Panství barona Drascheho postaralo se docela chvályhodným způsobem o zacementování jizev, způsobených na Kunětických dynamitem, vysazováním stromů na rovně uslechlými třesnými a na svazích aspoň trochu přístupných sazenicemi dubovými, takže v příštích dobách bude vrch Kunětický jediný veliký sad, prostoupený lahodnou zelení dubovou. Protože pak nadto koupí přešly i lomy, patřící druhdy okr. výboru holického, v majetek barona Drascheho, lze se tím více naříti, že památky tento vrch bude ušetřen na všech stranách svých každé další pohromy, pokud ovšem zub času nezničí všechno to, co posud v trudném stavu ukazuje na zašlé doby historické.

Z činnosti spolku sv. Vincence v Kostelci n. O. Spolku sv. Vincence Pavlaanského pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém konference sv. Jiří v Kostelci nad Orlicí podporovala ve správním roce 1907, desáté to roce trvání svého, 93 chudých rodin a jednotlivců, z nichž mezi rokem 9 v Panu zesnulo, a rozdala 21.20 centů chleba, 21.20 centů mouky, 2.5 centů uhlí, 56 porcí polévky, 3 litry vína nemocným a 6 K nájemného za chudé. Pěti a přispěním čestného předsedy, vldp. děkana Ant. Kašky, uspořádána chudým domácí slavnost vánočního stromku, aby v době, kdy kolem nich vše se raduje, nestáli sami a opuštěni na širém světě, ale aby okřáli v zářícím světle vánočního stromku, aby užitečnými dárky vyjasnil se ustaraný obličej jejich a vzbuzen byl v nich klivý cit lásky a vděčnosti k Pánu Bohu. Při této příležitosti rozdáno bylo: 120 párů velkých punčoch, 24 párů malých punčoch, 18 párů ponožek, 18 párů nátepniček, 24 šátků a 70 vánoček. Vydání kryto bylo z milodarů p. t. dobrodinců a členů konference sv. Jiří, jimž za obětavost po Pánu Bohu přisluší uctivé díky a srdečné „Zaplať Pán Bůh!“ Konference milosrdenství a nás působí bez hluku a nátlaku po 10 let, pomáhá nezištně, neudílí podpory co pouhé almužny, ale poskytuje slova útěchy, těší zarmoucené, odstraňuje nespokojenost a zoufalství, jež narušuje naději v blaženou budoucnost a život věčný a zamezuje zřázu mravní; miluje skutky a pravdou, nikoliv jen slovy. Za 10 roků rozdáno bylo: 164 q 12 kg chleba, 170 q 20 kg mouky, 36 q 44 kg krupice, 3 q 46 kg rýže, 64 l brachu, 611 porcí polévky, 138 porcí masa, 17 párů obuvi, 15 litrů limonády a vína nemocným, 43 K nájemného chudým, mnoho částí oděvů a prádla v úhrnné ceně 17.073 K 97 h. Z přehledu desetileté činnosti, znázorněné číslicemi, jest viděti, že spolek sv. Vincence Pavlaanského s pomocí Boží a p. t. dobrodincůvedl pomáhati od toho, co lidi ničí a co všem blahobyt kazí; aby však mohl v této lidumilné snaze pokračovati, prosí všechny P. T. šlechtné přátele chudiny o další přispění a pomoc. Pán Bůh doposaší nouzi, aby vzbudil a nás milosrdenství, ale udiší požehnání, vidí-li milosrdenství bratří mezi bratry. Budme milosrdnými a dojdeme milosrdenství. „Dávejte a bude vám dáno“ (Luk. 6. 38).

Jaroměřský katecheta obžalován od pokrokářského učitele. Bývalý zdejší učitel p. Krejčí, působící nyní v Libčicích, žaloval jaroměřského katech. dp. Hladkého za to, že týž prý se vyslovil o p. učiteli, že ve škole spí, posedě do školy přichází a svých školských povinností si nehledí. Pan katecheta svůj výrok nepopřel a vedl svědky. Přelíčení konáno před jaroměřským okres. soudem dne 18. t. m. Pan Krejčí dostavil se se svým zástupcem (židem) p. JUDr. Vrbou, žalovaný s p. JUDr. Fišerem. Před zabíjením líčení navrhuje p. c. k. sekretář Mojžíš mír. Obžalovec obžalovaného za přijatelných podmínek byl k tomu ochoten, což však od žalujícího nepřijato. — Zabíjen tudíž vylšel zvědek. Pan c. k. okr. školní inspektor ze Dvora Králové vypovídá: když zde byl jednou na inspekci, spozoroval s p. ředitelem Boháčem, že v určenou hodinu p. Krejčí do školy nepřišel. Teprve o půl hodiny později krácel okolo obou pánů, ani neomluviv svoje opozdnění. Na otázku, zda věděl p. Krejčí o přítomnosti inspektorově, vysvětlil p. inspektor, že byl ve jmenované škole již od rána a to že bylo tedy p. žalobci známo. Pan Boháč jako svědek potvrzuje sdělení inspektorovo a dále sděluje, že jindy slyšel několik minut po 8. hodině ráno ve třídě žalobcově veliký hřmot. Otevřev, shlédal, že p. Krejčí posud ve třídě není. Požádal tedy na odchodě jsoucího p. učitele Svěčku, aby třídu Krejčeho na chvíli převzal a některého hochu pro žalobce poslal; teprve pak p. Krejčí do školy přišel. — Týž svědek vypravuje, že jednou, jda kolem třídy, slyšel zase rámus. Zaklepal, otevře dveře a vidí p. K., jak leží hlavou na loktech sedě u stolu. Pan ředitel nechtěl buditi p. K. před dětmi; řekl aspoň nejbližšímu hochovi, aby vyřídil p. učiteli, že má k němu přijíti ven na chodbu. Nato savřel dveře a čekal. Když p. K. vylel, vytřákal mu p. ředitel, že místo vyučování ve škole spí. P. K. ani slovem se nebránil, že ne spal. — Jednou viděl p. Boháč vycházeti ze třídy

p. Krejčího odpol. o půl 4. hod. p. učitele Tesate a dětmi. Naotázku, proč přišel p. Tesat do třídy, odpovídal p. Tesat, že se dívá takovému ptaní. Vždyť prý mu p. K. řekl, že to p. řediteli ohlásil; tedy přece p. Boháč k tomu svolil. Jest to již tentokrát podruhé, co za p. K. od 3 do 1/4. hod. odpoledne učil, jelikož p. K. vlakem o 1/4. hod. odejel a k cestě na nádraží 20 minut potřeboval. Další svědkové, pp. učitelé Svička a Tesat potvrzují svědectví pana ředitele. Pánové K. Mazač, Fr. Vlček, Václ. Axamit, Ol. Šustil, Ed. Pešek a Fr. Chytrý žádných závažných okolností nepotvrzují, čímž výslech svědků skončen. Zástupce obžalovaného žádá, aby přečtena byla žádost občanů v Holoblavěch, kde tito žádají o přesazení p. uč. Krejčího. Zástupce žalujícího podává protinávrh, aby byly čteny veškeré spisy, které ohledně přesazení p. K. z Holoblav soud po ruce má. Soudec poslednějši žádosti dává místa a čte: Žádost děkanského úřadu v Holoblavěch, aby p. uč. K. byl napomenut, jelikož týž nikdy a dětmi se v kostele nemodlí, jak to činí ostatní pp. učitelé. Následuje podobná žádost téhož úřadu za přesazení p. Krejčího, dále oznámení místní školní rady, žádost občanů v Holoblavěch, protokoly okr. šk. insp. o předsevzatém úředním šetření na základě těchto udání, výsledky svědků v záležitosti této předvolaných a m. j. V listinách těch jeden svědek vypovídá, že p. K., sedě v lavici při pozdvihování, hlavu sebne a havelkem zahalí, jiný zase, že p. uč. K. při mši sv. seděl v lavici a spal, až mu sliny z úst tekly. Po ukončení čtení těchto spisů žádá zástupce žalujícího, aby slyšení byli lékaři pp. MUDr. Petr a Zemek, že žalobce p. K. následkem špatné výživy byl na celém těle tak malátný, že upadal ve mdloby, která byla spání podobná, a že tenkrát ve škole takovou mdlobou také byl stížen, čemuž ale obhájce obžalovaného nechce připustiti, poněvadž prý to se žalobou nemá žádnou souvislost. Soudec však žádosti vyhověl a za příčinou povolání lékaře líčení odročil. Výsledek líčení neopomeneme sdělit.

Ve prospěch nešťastných strotků černoavských zaslala Odbočka všeobor. sdružení křesť. dělnictva z Dašic redakci naší 9 K 38 hal., jež svému účelu odevzdány.

Odpověď na lež „Osvěty lidu“ z Hlmecké. „Cožkoli jste učinili jednomu z nejmenších bratrů mých, mně jste učinili.“ Před nedávnem objevila se v „Osvětě lidu“ pod nadpisem „Nechte malých ke mně přijít!“ zpráva o chlumecké škole, ve které neprávem napadeni byli nejdp. biskup dr. Doubrava a místní duchovní správce dp. Nepokoj jako hlavní odpůrcové školy. Zpráva ta je zástiplnou pomluvou již proto, že ničím není odůvodněna, leč by za důvod měla sloužiti ta okolnost, že místní školní rada chlumecká musí platiti velikostatku biskupskému v Chrašti za místnost v zámětku, ve které je druhá třída, což však není pravda. Vděčnější pole měl by zajisté pan dopisovatel do „Osvěty lidu“, kdyby byl širší veřejnosti východočeské objevil „nesmrtelné zásluby místního řídicího učitele“, o kterých, ač týž 26 let na Ohlumu působil, nikdo ani prý z Chlumeckých ničeho nevěděl, tak že pan řídící Kinský byl nucen vícekrát na zásluby ty upozorňovati, jich se přímo dovolávati. O záslubách těch by se byla ani užší veřejnost nepřesvědčila, kdyby se byl loňského roku p. Kinský nestal správcem místní školy. Jako člověk pokrokový je pravým lidumilem svému okolí, věnuje hlavně pozornost školním dětem, jemu od rodičů svěřeným, což patrně z toho, jak to velmi pěkně hřeje ve školní místnosti, kde se děti učí. Kdo za to, že ve třídách je síma, vždyť je to stará „rachotina“, a nikdo přece nemůže na správci školy žádat, aby všeho dřív, dodávané do školy, ve třídách spal; musí přece také zůstat, aby měl sám čím topit ve svém bytě. Jaká lidumilnost! Přesvědčí děti jdou ze školy, a v bytě pana řídícího jest pěkné teplo.

Z Ohrasteecké. Asi půl hodiny od Chrašti jest větší obec Rosice. Průmysl tam není sly; jsou tam dvě spolkové cihelny kruhovky, které jsou v rukou několika agrárníků; jest tam knížecí cukrovar, pivovar a velkostatek. Také jest tam výroba lihovin p. Gotlieba. Nemohl by tam při tak značném průmyslu panovati blahobyť? No má se tam dobře aspoň několik — pánů. Do Rosic možno nyní přijíti z osmi stran. Letos zřizena nová silnice, tak že vedou k Dobrkovu už dvě. Dne 26. listopadu nová silnice přijata okres. výborem. Při té příležitosti pořádána slavná hostina. Na čí útraty se dala? Lidé říkali, že na ni pamatováno při rozpočtu silnice 40 kornami. Zabít tučný vepř, přijela dovedná kuchařka, která hostinu upravovala. Dobročinný pan starosta Dvořák venoval 30 K na plechské. Hostiny se účastnil skoro celý výbor obecní a podnikatelstvo. Poplatníci však byli roztřípeni nad tím, že musí po 40 let nést náklad na silnici. Poměry dělnické jsou v Rosicích neutěšené; mada nedovede daleko kryti nutné potřeby dělnictva. Zvláště nyní v zimě jest ale, nastává veliký nedostatek. — Stará žena sáhla si na život. Ve čtvrtek dne 19. t. m. oběsila se ve stodole svého zetě v Chrašti stařena 72letá. Již dva dny předtím škála, že se musí oběsit. Nezámý, a jaké přičiny si sáhla na život.

Smutné vánoce vp. kaplana P. Jos. Běselera. Vp. P. Jos. Běseler, kaplan z Vel.

Outřma, jel k matce do Čáslavě, aby se zde dal operovati. Jaké však doma sledění! Matka téhož ležela na smrtelném lůžku následkem otravy krve. Tragickým při všem jest, že na štěstí den, kdy vp. kaplan podrobil se operaci, stratil svou drahou matku, jež zemřela otravou krve. Veškeré občanstvo čáslavské upřímně cítí s vp. kaplanem.

Z Bílého Podolí. V městečku našem během posledního roku vznikla z pochopitelných příčin, jaké bouřlivá dnešní doba sebou nese, informační kancelář pro ty, kteří „tenhle týden“ spadli s nebe. Bohužel, že tato kancelář zasílá své zprávy jen do červených lupenů, nejraději do Východočeského Obzoru. Zakladatelem jejím jest bělopodolský starousedlík, který r. 1904 sem se přistěhoval, což nikdo z katolíků nepamatuje, protože všichni ostatní katolíci se přistěhovali až po něm. Právem tedy nazývá ve V. Obzoru ze dne 19. pros. katolíky bez rozdílu přistěhovalou partou. Jinak celá citovaná zpráva, která červený svět poučuje o „klerikalismu“ v Bílém Podolí, svědčí, že p. pisatel ji učině se skřipcem na nose sestavil, že zná každou borovici u Zdechovic, nerci-li p. starostu Stárka, i to, co týž jednou před 7 lety jako anekdotu ve veselé společnosti před bývalým starostou p. Pavlíkem, nyní vyžádaným rádcem a napovědou p. dopisovatele, vypravoval. Jest jen vítati nám tuto blahodárnou instituci v našem městečku, která, což řídkým je dnes v novinářském světě úkazem, má rozhled dál než za rybníček před okny a těší se vřelým žurnalistické paměti těch zářných dob, kdy se obecní lesy kácely a kdy měla obec méně dlubů nežli dnes. Bojíme se však, aby tak nevděčného úkolu se podjával p. zakladatel neublížil si přepínáním duševních sil, kterých těžce nabyl na universitě Vrdo-Bučické a v Babyloně. Poněvadž pak my, zdejší katolíci, jsme proti němu „hloupi“ a nemáme myslit, aniž si co na prstech spočítat, prosíme ho, aby nám vysvětlil, až zas upadne do žurnalistického jasnozření, proč nazývá nás vznešeně „nízké duše klerikální“, a pod své tvrzení, kdo je skladatelem ničemného pamfletu, o němž se zmiňuje, hrdinsky své ctěné jméno podepsal. Máže také do Východočes. Obzoru napsat, že, ač v obci naší je obyvatelstvo dvojího vyznání, katolické i evangelické, katolíci nenamítali ničeho proti zvolení evangelíka p. Pavlíka za starostu a byli ticho po pětkrát opakovaném jeho zvolení; že tedy spravedlivě je, aby i katolík, ať si je zemědělcem nebo poštmiestrem, za starostu také jednou volen byl a počet mužů do vedení obce zapracovaných se zmenšil. Nikdo učený s nebe nespádl, ani p. Pavlík. A co se týče „vzdělání“ p. starosty Stárka, je ze zprávy p. pisatele vidno, že za rybníček pro informace a vzdělání p. starosta chodit nebude a nemusí, poněvadž tenhle týden s nebe nespádl a vždy slušně vystupoval. Tak až bude mít p. dopisovatel zas pokdy, budeme se těšit na laskavé našich hlav osvěcení a hojně zase Obzoru rozšíření po našem okolí, jež jeho rozum osvěcuje.

Z Otřelých hor. V časopisu „Hospodářská knihovna“, v Chrudimi vycházejícím, čteme toto: „Charakterní agrárník. Z hodnověrného pramene se dovídáme, že jistý, v čele agrárního života stojící vlivný muž, který při první volbě do říšského sněmu propadl, sváděl rolníky, aby při užší volbě volili sociál. demokrata, jen aby nebyl zvolen zemědělec katolický.“ — Podobných snaživých osob jest v pohorí našem několik. A jelikož jsou reprezentanty jistých korporací, domnívají se, že mohou volně nejen svým vlivem působiti na lid, aby volil dle jejich systému, ale jsou zároveň tak směli, že všechno, co katolickým sluje, potírají a ničí způsobem až opovrhnutí hodným. Jeden z takových vlivných pánů užívá ve společnosti tak různých historek ke snižování nejen stavu kněžského, ale i náboženství vůbec, že uvědomělý a vzdělaný muž s hanebnou se odvrací od charakteru tak temného. A jest to, prosím, starší pán, který jest přesvědčením prý katolík! V jistě obci jest zrovna zvláštní komitě k potírání katolických snah. Zmíniti se jen slovem o katolickém poslane, jest tolik jako vrážeti hůl do srně. Na nadávky a snižování všeho druhu vůči práci a snaze čistě katolické jsou chlapci, jednat však správně, poctivě a šlechetně v táboře jich vlastním, zdá se jim být hloupostí. Než slyšme, co dále píše onen list: „Každý rolník, ať už náleží mezi agrárníky neb katolické zemědělce (bohužel, že musíme pro umíněnost několika pražských pánů navzájem se potírati; hanba jim za to, že nás — pokrevní bratry — k vůli svému prospěchu tak dalece rozeštvají), musí sociální demokraty potírati, a zmíněný pán, který zastává vynikající místo, se nestydí sváděti rolnictvo k samovraždě.“ Uvažuj, katolický lide náš, o charakteru osob takových a dle vlastního svého vědomí jednej!

V Přesedlích je farní chrám Páně v tak suboženém stavu, že denně se očekává zákas úřední o jeho návštěvě. Přední štít kostela kloní se do náměstí, a trhlina, která jej dělí od lodi, stále se šíří. Strop hrozí sesutím. V těchto dnech došla potěšitelná zpráva, že vys. c. k. ústřední komise pro zachování historických památek ve Vídni schválila předložený návrh architektem B. Dvořákem z Pardubic na možné rozšíření a restaurování kostela, s ponecháním staré presbytery jako

kaple postranní. Nutnost kostela prostranného a ladně uspořádaného toho vyžaduje. Nastává však velice perná otázka hrazení nákladu stavebního. Obec nezámožná; lid dělný odkázán sám jen na skromný výdělek a patron nebude příliš jeviti ochoty něčím přispěti. Při vší obětavosti duchovního pístýře bude třeba ještě mnohých tvrdých otřásk rozkouknouti a mnohého příkrofi zažiti, než stavba se uskuteční. Ale čím více příkrofi, tím více radosti bude mít ten, kdo pilně ruce k dílu tak chvályhodnému přiložil. Doufáme, že i širší veřejnost povšimne si nemajetného lidu katolického, který touží po vhodném stánku Božím a svoji hřívnou dle možnosti přispěje.

Z Komalky. (Osobní změna). Ačkoliv naše okolí z plna srdce přeje dosavadnímu pošt. expeditoru p. Ferd. Štauclovi zaslouženého povýšení na poštmistra, přece nemile nese zprávu, že s povýšením jeho spojená je pro okolí strata jeho milé osoby jakožto vzorného úředníka, vřelého spolčenika a přítele všech. Budet ve vyšší hodnosti přesazen po svátčích do Druhanic. Gratulujeme, ač neradi se loučíme.

Socialistická schůze ve Vel. Řetově. V neděli 8. prosince svolali socialisté schůzi, na níž se mělo pojednati o zdražování potravin. Přišli jsme tam také. Leč trouli jsme nad tím, jak volají židovských generálů chtějí lidu pomoci. Slyšeli jsme štvání proti stranám nesocialistickým, proti poslanci dru. Myslivcovi — a na konec, že prý jest v Schönbrunně nový druh opic; jak jsou prý dobře ty opice stravovány! No — nezavídejte jim, soudruzi! Vždyť dle mínění vašich předků jsou opice v nejtěsnějším příbuzenství s člověkem; proč by se tedy příbuzní socialistů neměli mít taky tak dobře jako rudí válcové, kteří své pokrevnosti s opicemi potvrdili? Nám se vytýká, že jsme denuncianti, že jsme přišli do schůze za tím účelem, abychom mohli udávati četníkům, že jsme vyhrožovali bitím. Počkat, soudruzi! My jsme nepřišli se žádným zlým úmyslem, chtěli jsme se pouze přesvědčiti, kolik upřímnosti je na tom vašem na odív staveném soucitu s bídou lidskou. Ovšem že jsme se přesvědčili, jak silně umějí napadati socialisté právě lidi ty, kteří za zdražení potravin nemohou. A pak, když jsme zakřikli jednoho socialistu pro nespravedlivá jeho slova proti církvi, již se zvedaly sklenice. Prý jsem dělal loňského roku denuncianta v Hrátnici; to jest však drzá lež, vymyšlená od mativých prohanch, protože jsem v loni v Hrátnici vůbec nebyl. Mluvíte-li o udání četnictva, odpovídám, že víru svoji, zděděnou po upřímných, řádných otcích, tupiti jen tak zlehka nenecháme a že vás poučím bez bázně, jak mají skutečné vzdělané lidé k přesvědčení člověka jiného se chovati. Ještě slovíčko onomu pisateli do „Východočes. Obzoru.“ Trváti se jako člověk pravdivý milovat a — zatím tak dokonale a svědomitě se informoval, že nezná ani pravého jména toho člověka, jež tepe ve veřejnosti. Ani na to se nemohl septati? Zatím, pane Adlerově, dosti; podruhé si povíme více.

Ku konci roku.

V době stále rušnější a rozháranější kontíme XIII. ročník „Obnovy“. Současný proud života plyne řečištěm vždy širším, vbláh do spletitých zátoček, každou chvíli v něm pozorujeme zmenšný vlt. Tu jest potřeba závojnásobiti pozornost, ohlížeti se na všechny strany, sleděti když zpěněné vlny při každé i nečekané příležitosti narážejí prudce na tvrze katolictva.

Z té příčiny rozsah textu „Obnovy“ proti letům předchozím zase značněji rozšířen. Leč ani tak nevykonáno dosti. Pro užší rámec „Obnovy“ nebylo možno odpovídati ani na všechny důležitější nespravedlivé útoky na katolictvo; nemohli jsme též příslušně rozšířiti rubriku pro události a úvahy všeobecně poučné, jak bylo vřelou naší tužbou. A při tom útoky proti nám stále prudší, surové nádivky našich protivníků stále smělejší a častější. Sotva redakce začala psáti některý článek národohospodářský a pod., již se zadu udeřena barbarickým obuškem těch, kteří se chlubí, že přinášejí národu vyšší vzdělání. A tak v jednom parném boji začali jsme a končíme ročník tento.

Ovšem pečlivě starati se budeme o rozšíření rozsahu „Obnovy“, tak abychom se nemuseli s obsahem příliš omezovati jako dosud. K tomu jest však zapotřebí také šle podpory ze strany laskavého čtenářstva. „Obnova“ ovšem získala zase tohoto roku větší počet nových abonentů. Leč jak by se teprve utěšeně rozmohla, kdyby na př. každý dosavadní odběratel jen jediného nového abonenta ji získal! Dvojnasobný počet čtenářstva — jak veliký byl by to úspěch! A není to odc nijak nesnadné, chce-li jen každý přitřít náš komati to, co v nynějším čase jest hotovou nutností. A že vytrvalá práce i nyní přináší sladké plody, to patrně z úspěchu, jakým skončil volební ruch v naší diecési.

Proto hlasy vzhůru! Jest čas, abychom z dřimoty povstali všichni. Práce těch, kteří nesli břímě dne i horka, dokázala, že se katolík nemusí uctivě a zamilce krčiti jako trpěný žebráček u stolu císařského, s nímž se mu dávají jen skromné almužny, ač na společnou hostinu sám tolik přispívá! Všichni

odpasení na velmost katolictva stáje vždy bedlivě na stráži! A nechtě-li někdo v sobě solidní sílu k práci všeho druhu, tož nechtě jest si vědom vždy aspoň toho, že rozšiřovati dobrý tisk může s úspěchem každý. V době, kdy časopisy nám nepřátelské tak úzasně se ští, nesmí žádný opravdový katolík k bezvěreckému pododání lidu českého přihlížeti netinně.

Redakci tohoto listu nikdy pevná vůle a horlivost neschází. Zdejší tudíž na pomoci čtenářstva samého, má-li býti rozsah „Obnovy“ větší a má-li případně list náš častěji vycházeti.

Před narozením Kristovým vládla tma duševní, někteří ubíjeli své síly v nepravostech, jiní pohlíželi na svůj osud s tupou resignací. Najednou probleskly v tmách jasné paprsky veliké hvězdy na východě. Prošli lidé střídali se sebe smutek; aniž by se lázali různých rozumů, šli se poklonit vtělenému Boho-člověku; jim bylo jasno, poznali červánky nové doby, které právě za spolupracovníctví lidí prostých rozhořely se v jasné světlo. Po patřičných příkřích i mudrci... Nyní také začíná na mnohých místech mráčka. Temné stíny padají na český kraj.

Leč, katolíku, domníváš se, že pilné práci tvoji nedá nebo takového požehnání jako oněm pastýřům a rybářům? Či tehdy byly časy pro rozvoj církve přiznivější než nyní? Katolíci u nás nyní mají přece sílu, nejsou jen malým hloučkem. Zblikujme tedy rady rozptýlené v jeden mohutný pluk! Jdeme vytvářeti za svých ideálů! Náš mohutný postup bude imponovati nepřítelům!

Rádost máme z přeběhých projevů uznání, jichž se listu našemu dostalo. To nás povzbuzuje k nové jaré práci, to nás utvrzuje v naději, že náš apel nijak nevyneší na prázdno.

Pánům dopisovatelům, špitelům „Obnovy“ a vůbec všechněm těm, kteří nás obětavě podporovali, vzdáváme zde dík nejserdecnější a prosíme, aby v horlivosti své roku příštího neustávali a nové příznivce nám zjednávali. Bůh odplatí všechno stonásobně a dej sílu k práci dále!

Ku konci pak přejeme všem přátelům šťastný nový rok! Bůh dej všechněm hojného požehnání!

Redakce „Obnovy“.

Různé zprávy.

Podvodná reklama soc. demokratů. Kalendář socialistů švýcarských „Glücklichtkalender“ na rok 1908 vypravuje, jak vstoupilo Rakousko do popředí kulturního ruchu. Za to prý má děkovati soc. demokracii. Zvoleno v květnu 82 socialistických poslanců. Veliký to úspěch, který pomáhá pracujícím lidu k vysoké vášnosti, kdalekosáhlejšímu vlivu a k lepšímu postavení. Již povolil parlament 100 milionů korun pro starobní pojištění, a jiné soc. reformy budou následovati. O to se postarají naši moudří, proti všemu doktrinarismu se stavící soudruzi v Rakousku. — No chytrost žádná čar; ale tedy jest přímo chytrost hadů. Jak ty řádky šikovně sestaveny! Socialisté švýcarský dle takového referátu bude jistojistě se domnívati, že těch 100 milionů vymohli soudruzi. Zatím jest pravdou, že v přímě těch milionů podán pouze návrh, povoleno posud není nic. A pak tento návrh není podán od žádného soc. demokrata, nýbrž od křesť. sociála dra. Luegra. Nadto socialisté zvedli proti návrhu odpor. Za svůj výborný návrh byl dr. Lueger hanebně tupen od socialistického tisku; návrh jeho zván od rudých perfidním demagogickým trikem. A teď? Socialisté švýcarští a chloubou připisují rakouským soudruhům tu snahu, pro kterou byl dr. Lueger od socialistů rakouských tak nestoudně napadán. Prozrazuje tedy prohaný rudý tisk tou chloubou nepřímou aspoň tolik, že návrh sám byl prospěšný, a že socialisté tupili dra. Luegra jen ze závisťi a zloby.

Zvlášť moderní hospodaření sociál. demokratů. Na zdímaní proletářských kapes jsou socialisté velikými chlapíky. „Soudrahu, plat!“ ozývá se každou chvíli. Ovšem vytahování peněz jest věc dosti pohodlná; obtížnější však jest sebrání peněz zachování a dobrým hospodářstvím je rozumněti. Socialističtí vůdcové slibují svým soudruhům pozemský ráj, ale posud se starají vyhradit své blaho osobní. Kdekoli začnou do opravdy vládnouti, tam občanstvo pláče nad úroky, plynoucími z velikých sebranych obnosů. Na př. ve francouzském Marseille nadělali socialisté v krátkém čase na 14 milionů dluhů. V Roubaixu měli socialisté v rukou konsumní spolky, v kterých byli členové okradeni chabusem a křidou o několik milionů franků. V Berlíně mají socialisté na radnici nadělní. Nyní podal spolek pro péči o hladověcí děti městské radě přips, v kterých sdělují, že je v Berlíně 14.000 školních dětí bez oběda a že se žijí tyto děti jen kávou. Ve Vídni za správy křesť. sociálů platí město ročně na stravování chudé mládeže školní 80.000 K; v Berlíně však vydá radnice na týž účel ročně pouze 1250 marek! Teď si vzpomeňte, jak doveďou socialisté býti štědří na veřejných schůzích, jak doveďou farižejsky vdychati nad bídou lidskou! Tohle všechno nic nestojí, naopak nese to

hodně do kapsy. Kdo však místo poslouchání takových agitací raději klidně srovnává skutky soc. demokratů s dobročinnými skutky lidí jasných, a hausem se odvrátí od takových lativých agentů. Jen dobře srovnávaní činy a vědomí si pádných čísel! Čísky poučují výmluvnější než nejšikovnější řečníci.

Socialistická práce pod kritickým meškem. Obecní rada Schuder promluvil v městské radě vídeňské o socialistech: Už za ministerského předsednictví Taaffeova dostala strana soc. demokratů, jež dělala se sebe stranu protivičnou, 20.000 sl., aby vládě nečinila nepřijemnosti. Kolik dostali její vůdcové z tajných fondů nyní, aby Beckové vládě nečinili obtíží, jest zakryto rouškou tajnosti. — Soc. demokraté stroj se před lidem jako jeho nejlepší zastanci: při loňské rozpočtové debatě městské navrhli zrušení činžovního groše, zřízení školních hostinů, zadarmo učební pomůcky, v každé škole lékárny, lázeň, zrušení potravní daně... Víte, že by to všechno stálo na 102.000.000 K? Kdyby obec měla provésti soc. demokratické návrhy, musila by činžovní groš zvýšiti o 37 haléřů a vypsatí přírůsteky obecní o 420 proc. větší: jak by se pak sdráždily byty, jak by se měli naši živnostníci! My však obecní jménem nerozpíjíme, jako to učinili soc. demokraté ve městech, kde měli správu ve svých rukou. („Kde pak?“ volá socialistický obecní rada Schudmaier.) Kde? V Marsili, kde z obecní pokladny ubýlo 11 milionů franků, v oboi Roubaix, kterou socialisté na misinu přivedli, v Guadale italské, kde socialisté se jménem obecní si odhlasovali doživotní renty, v Polinele-Georgii v Modensku a v bavorském Fürthu, kde soc. demokraté za dvě léta své vlády zvýšili přírůžky obecní o 100 proc. Soc. dem. vídeňští zřídili si ve Favoritech dělnický dům a v něm také soukromé byty, v Simeringu mají konsumní spolek a v obou místech zdražují byty tak, že tam obyčejný dělník bydleti nemůže. Neul to lichvářství činžovní? — Kdo zdražuje pečivo ve Vídni? Sociálně-demokratičtí roznášeči, kterým místři musí platit 40 procent. — Německo-říšský soc. dem. poslanec Bock řekl v Gothě, že strana soc.-demokratická bude ráda, když střední stav smíří — proč pak však soc.-demokraté demonstrují jen stále proti měšťákům, proč pak nejdou před paláce uhlobaronů a před burzy? Proč se nepostaví proti loupežným rytířům železářského a petrolejového kartelu? — V Německu vede se socialistům jinak než u nás; u nás máme dvorní rady rudého smýšlení, u nás Adler chodí zavěšen s Körbrem a Beckem, u nás smějí soc. demokraté vytloukati okna a stanoviti dny, kdy se nikde nesmí pracovati. — Řečník uvedl pak jménem dělnické spolky, v nichž se platí bídné mzdy a pracuje týdně až 101 hodin, vyprávěl četné případy terrorismu a zakončil: Židovský advokát dr. Harpner bral z jediné organizace palmár 11.700 K, advokát dr. Rappaport za jedno přelícení dostal od floridadorské organizace 1200 K. — Jací jsou soc. demokraté v Německu, nejlépe dokazuje náles pum u berlínského soc. dem. hostinického a papír na falšování ruských papírových peněz, podobný onomu, na němž „Vorwärts“ se tiskne.

Pravá práce národní. Sotva tomu měsíc, co prostřednictvím posl. Šamálka odevzdány do pronájmu panenské pozemky v Ostrově u Sloupa na Moravě tamním rolníkům, živnostníkům a dělníkům; ještě nedozněly ozvuky ze slavnosti, která v Ostrově na oslavu tohoto prvního zdárného díla pro horský lid pořádná byla, a již zase tři dvory panenských ocitly se v rukou našich lidí. Dvory od velkostatku rájeckého na Moravě a sice v Jedovnicích, Arbešech a Kotvrdovicích přejdou od 1. ledna 1908 do pronájmu členů katolického spolku českého rolnictva na Moravě. V čele společnosti stojí starosta Julinek z Jedovnic. Společnost převzala i lihovar a obrovské rybníky u Jedovnic. Pozemky u Kotvrdovic přejdou do pronájmu rolníkům kotvrdovským. O pronájem dvorů ucházela se celá řada židů. Ale pan hrabě Sternberg ukázal své národní přesvědčení a přičinil se, aby se dvory dostaly do rukou našeho křesťanského lidu. Skutečnost tato pobízí k podobné práci ve vlastech našich. Všechny české osady mají by tu býti na stráži a nedopustiti, aby se mezi ně vetřel cizácký nájemce, neboť jedinou snahou jest z lidu i pldy co nejvíce kotistiti. Židovští nájemci bohatnou, ale lid náš při tom chudne. Při dobré vůli občanstva jistě by si dali řici majitelé velkostatků a dvory své dali rozparcelovati v pronájem, vždyť by od drobných pachtýřů vzešlo majiteli více nájemného než od jediného. Největší pozornost měli by občané věnovati, by žádný dvůr, velkostatek nepřechel koupí v ruce cizí, nám nepřátelské. Nemůže-li jedna obec, jistě několik sousedních obcí mohlo by se spojití a zakoupiti takto velké statky na prospěch občanstva. Při dobré vůli všechno se dá v tomto směru provést, o pramen peněz není by nebylo tak zle. Když obec, čítající na 400 obyvatel, mohla si zříditi krušárnu na pohon elektrický a zavésti po obci i do jednotlivých stavení sílu elektrickou, proč by se několik obcí nemohlo zmocni na koupi statku v okolí svém? Získalo by především rolnictvo, vždyť by se i dělnictvo zemědělské pronájemem nějakého kousku pole dalo připoutati k venkovu, a tak sociální poměry venkova valem by se zlepšily.

Proti obilním spekulantům povstává mocné hnutí mezi rolnictvem na moravském Slovácku. Obchod obilní jest cele v rukou židovských, spekulanti a burážní židovští určují ceny obilí a ubohý rolník vydán jim úplně na pospas, rolnictvo jest ta úplně bezmocná, sotrošeno. A po pomoci nikde ani stopy, vlády netroufají si vystoupiti rázně proti různým nekřesťanským vydírům, při čemž se zapomíná, že v lidu samém síla, že ve svépomoci moc, které při dobrém vedení podlehnouti musí i různí spekulanti obilní. Nedivno, že v rolnictvu sdráženém v katolickém spolku českého rolnictva na Moravě povstává hnutí na vymanění obilního obchodu z rukou židovských. Na Uher. Brodsku konala se velmi důležitá schůze starostů obcí, předseda Raiffeisenových založen a čelnějších předáků slováckých, kteří konali porady o obilním obchodu. Moravští rolníci v účinné svépomoci zabavují bratry své v Čechách. Plané politikaření nám nepomůže. Zde se k agitacím za cílem politickým musí připojiti podniky rolnické, z nichž by nekořistilo snad pouze několik „lidumilných“ předáků, ale které by se staly podporou celého okolí. Rolnictvo sdrážené při podnikcích svépomocných musí prováděti co nej přísnější kontrolu, nikomu nesmí se zcela věřiti, na nikoho se úplně spolehnouti. Jen tak si pomůže!

Požádavostlé školství německé v Brně. V německé vyšší dívčí škole brněnské jest celkem 253 žákyň, z nichž jest 101 židovka, tedy téměř polovic. Starosta brněnský dr. Wieser sám přiznává, že školy německé jsou vlastně německo-židovskými a že židů tvoří v Brně jádro Němců. Ostatně bez židů by se německví na Moravě hodně sorklo.

Mezinárodní konference míru stojí letos Rakousko 105.000 K; tolik požaduje ministr vnitra ke krytí výloh vzniklých z účasti Rakouska na této konferenci v Haagu. Tam se konají porady delegátů při vší hojnosti, ale po účinnějším skutku ani památky.

Proti pomalému pojišťování soukromých úředníků agituje se neustále i nyní ještě. Tak v poslední schůzi výboru pro dělnické pojišťování, utvořen v pracovní radě, navrhl jakýsi Pick, aby z pojišťování dotčeného byli vyloučeni zřizenci obchodu, průmyslu a záslatelské živnosti. Návrh tento byl přijat, což přirozeně budí vzrušení v kruzích úřednictva, jež stanovisko své označí na veřejné schůzi, kterou počátkem ledna 1908 uspořádá Zemská jednota soukromých úředníků v království Českém v Praze.

Doves obilí a monky z Uher. Roku 1906 dovezeno k nám z Uher 6.070.002 metr. centů pšenice v ceně 98.941.000 K, žita 2.933.981 q v ceně 39.608.000 K, ječmene 2.520.000 q v ceně 39.529.000 K, oves 2.162.325 q v ceně 34.057.000 K, kukurice 2.154.343 q v ceně 28.437.000 K, monky 6.637.002 q v ceně 184.883.000 K. Ohromnost těchto čísel nejlépe ukazuje, jak Uhry duší naše zemědělství.

Nejméně bezpečným nepřitelem každého časopisu jest neplatící nebo v placení velice liknavý odběratel. Ponechává administraci v naději, kterou klame. Mnohý z pouhé pohodlnosti odkládá stále — až zapomene. A práce vyrovnání účtu za list odbíraný jest rovnuše tak důležitá a spravedlivá, jako zaplacení účtů jiných. Knihtiskárna musí platiti za práci hned. Zda tak nemají činiti i odběratelé? Mnoho abonentů si pomyslí: „Však až mňj dluh bude větší, administrace vzpomene si na mne sama a vypíše, co dluhuji.“ Jsou-li však takových pohodlných myslitelů celá sta, nechtě uvážiti každý z nich, co se takovým klidným pomíjením přidělává práce a zbytečných útrat administraci, jež jest nucena upomínati. Proto prosíme, aby každý odběratel dostal své platební povinnosti ihned — bez meškání. K vůli snadnější účelné usávěře prosíme, aby ti páni, kteří dluhují, zaslali příslušné obnosy hned, ještě tento měsíc a neodkládali na leden. Doufáme, že naše výzva nemine se s kýtným účinkem.

Noviny v Americe. „Vorwärts“ sděluje, že vychází ve Spojených Státech amerických 25.000 novin, mezi těmi 2500 denníků. Jest vypočteno, že v Americe žijí se žurnalistikou 170.000 lidí a skoro million jiných lidí při novinách má své zaměstnání. Přes to tam noviny vynášejí svým zakladatelům a vydavatelům 175 milionů dollarů. Z toho připadá 95 milionů na annonce, předplatné, prodej v drobném vynášejí 80 milionů. Ročně vyjde asi 8 miliard jednotlivých čísel, takže na jednu osobu připadá ročně 100 čísel novinových a na 3 osoby jedno předplatné.

Memoiry svědomitého krále Oskara II. Král Oskar II. zanechal obilné memoiry, ale ustanovil, že smí býti uveřejněny až za tisícet roků po jeho smrti.

Stěhování do americké Louisiany. Od drahé doby lze pozorovati mocnou agitaci pro stěhování do státu Louisiany, jednoho z těch států Spojených států amerických. Obvážně číni se p.kus sláskati vystěhovatele do města zvaného „Bogalusa“, kde prý lze nalésti velmi odměňovanou, ráci pro tisíce dělníků. Oproti této agitaci musí se, pokud není tu zvrabných zpráv o vyhládkách vystěhovalců v jiných státech Spojených států, dále zadržovati velká opatrnost. Noviny z Nového Orleansu a Galvestonu přinášejí opět čísky, v nichž stěhováno si na to, že na mnohých místech v jižních

státech, zvláště v Louisianě a Missisipi, „naletí“ přistěhovalci, z Evropy nově přibylí, dráční jsou v stavu velmi podobném bývalému otroctví Negrů. Přistěhovalci, již nejsou se svojí prací spokojeni a z placené mzdy nemohou žít, sražují takoví zaměstnavatelé případně mocí policejní jinde si práci hledati. Byly přy v mnohých místech v tomto směru odhaleny takové poměry, které by smrti savdaly podnět k sakročení americké svazové vlády. Bogalusa leží asi 112 km severovýchodně od Nového Orleansu, v zcela lesnaté, nízké, bažinaté, velmi horké a nezdavé krajině. Nelze to nazývat městem, nýbrž spíše osadou dřevářů, teprve v počátcích se nacházející. Rakouští vystěhovalci, kteří dosud dali se svesti k tomu, aby se tam odebrali, byli přy a tamními poměry mzdovými nespokojeni a vrátili přy se po krátké době do Nového Orleansu. Ješto ti zaměstnavatelé, u nichž jest postavení přistěhovalců nepřiznivo, dle zkušeností díná nejvšší reklamu, aby přilákali přistěhovalce, jest pravděpodobno, že vystěhovalci padnou do rukou právě tšm zaměstnavatelům, u nichž panují poměry uvedeně, bez výjimky odousuně slušnými americkými novinami. — Tak zšf úřední zpráva na základě dobrých informací. Že jest pravdivá, dovědčuje tšn fakt, že v posledním čase statistice dšlníků ze severnějších krajů Spojených států raději se vracely do Evropy, než by byly okusily alasti Louisiany. Proto pozor!

List přání hraje v tomto čase velkou úlohu. Velký i malý, mladý i starý jeví se v jich sepsání více méně zručným, plným nároků neb skromným. A kdyby byla tato přání sebe skromnější, trýseš stihne v nejvíce případech — tatínka. Možno říci zcela jistě, že na mnohých z těchto listů přání věnují dšící stroje a jest tudíž případno, poukázat li se na sdejší závod Singer C., akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, kde, jako vždy před vánočními i nyní opět k výběru vystaveny jsou oblíbené Singerovy rodinné stroje nejvyšší výpěstosti a nejelegantnějších moderních úprav. Singerův šicí stroj těší se, jak snámo, výšdně pověstí. Vyznamenává se trvanlivostí, výkoností, dokonalou technikou a elegantním tvarem — bez rodníu ceny — má ale také ještě zcela zvláštní přednost, která mu získává mnoho přátel. Mínilme tšm jeho zpřístuplost, pteměnit se docela jednoduchou manipulací, ne snad složitými pří-troji, ve stroj vyšívací, který pak konzí nejumělejší výšívky, dšle všechny jemné práce na prádle, jako dutý lem, prolamovanou práci, bysantinské výšívání; rovněž lze na Singerovu stroji prováděti látkání tak klamivě, že by toho sama ruka a lástol jehlou nedovedla.

Nejvyšší loyality. Ve valně hromadě vídeňských holičů, konané v sobotu, proběhl předseda Wolf: „Také holiči projeví svou loyaltu. Každý mistr bude své zákaznky animovati, aby páni v přístím jubilejním roce nosili — čistěský polovous. Bude to také nejlepším prostředkem proti rozšíření různých přístrojů na holení, které působí holičům — konkurenci! Tedy docela praktická loyality.

Sušení bramborů chápou se nyní v Německu, kde utvořen již spolek německých sušitelů bramborů. Sušení bramborů nabývá pro budoucnost velkého významu. Co sbíje ročně bramborů, které by sušením mohly býti zachráněny. Co se vydá peněz za mnohá jadrná krmiva z oiziny k nám přivážena, jež by dobře mohly nahraditi sušené brambory. Sušené brambory dají se uchováti na dlouho a upotřebení jich tšm rozmanitější. Naše hospodářské spolky měly by se v této záležitosti chopiti účinnější akce.

Plevel polní netoliko zmenšuje výtěžek plodin, nýbrž ochuzuje rolníka i tšm, že z půdy vyčerpává živiny nejdůležitější: draslí, dusík, kostíkovou kyselinu a vápno, vláhu, světlo a teplo. Chrpa na př. až 52 proc. draslí a 13 proc. kostíkové kyseliny. Z pozemku stejné jakosti bylo sklizeno ze zaplevelené části 322 gr., z nezaplevelené téže části 20,000 gr. Zemák z půdy zaplevelené téže části 4400 gr., z nezaplevelené 13,275 gr. A tak u všech plodin pokusy zjištěno, že výnos skoupá dvoj- až čtyřnásobně, jakmile plevel s pole smizí. Z toho patrno, že pletí náleží k nejvýnosnějšímu výkonům hospodářským, a že se ožebračuje hospodář, ba ožebračuje i sousedy, jestliže plevel nehubí a pole nevyčistí včas a náležitě.

Zemáky nehmiš, když je posypeme sádrou dnožírou — mletou — anebo hydraulickým vápnem. Ani chut ani klíčovost zemáků tšm netrpí.

Kašel mírně odvar mateřídoušky medem oahzený. Pije se vychladlý několikrát za den, vešer před spaním bratšek horkého.

Upozorňujeme na příležitost cenné, kterou doplnění o pícním vápně známého českého velkozávodu „Družstvo Hospodář“ v Mileticích n. Beč. S potěšením vskutku dšžno konstatovati, že dnes snad je již málo těch hospodářů, kde by pícní vápno se zn. „Hospodář“ nebylo zdomácnilo a různé drahé a na mnoze bezcenné prášky, jimiž lid náš je živen, nebylo vytlačilo. Pícní vápno se zn. „Hospodář“, jemuž se i od zemědělské rady království Českého nejlepšího doporučení dostalo, jest výrobkem naším českým a jest tudíž v zájmu chovatelů dobytka, aby při nákupu toho byli dbali. „Družstvo Hospodář“ v Mileticích n. Beč. dodává i ostatní potřeby a stroje hospodářské, zvláště výtečné krouhačky, houně, páj. atd. Žádejte zdarma a franko obráz. cenník, ašli ho dosud nemáte.

(Zasláno).

P. Bohuší Němcovi ml. z Hor. Studence.

Posdš teprve dovidám se, že jste mi věnoval „Zasláno“ v „Osvětě Lidu“ se dne 14. prosince t. r.; žato také odpovíř je opozděna. Škodí! Mohli jsme si nářry vyžádati hned v současně to bytost v čov.

Lidu“, kterou nazval sám pokrokatěš „Český Učitel“ „stokou špíny“.

Tvrdíš, že já jsem dopisovatelem do „Selských Listů“ a zejména, že psal jsem dopis o novoveské schůzi; kdybych byl pokrokatěm, mohl bych tšmše právem se domnívati, že Vy jste dodavatelem toho kalu a hanebných pomluv a pod. o města Chotěboři a celém chotěbořském okrese do „stoky špíny“. Kdo bez důkazu něco tvrdí, vydává si špatně vyváděčení o své inteligenci. Logika žádá pro tvrzení důkaz. Já důkazu nemám, proto nic takového o Vás nemohu tvrditi a také netvrdím. A ješto já nic takového nepal, nemáte ani Vy důkazu. Ostatně, když mi něco chcete, lze to udělat příměji a neutíkat se do „takových“ listů; vždyť máme k sobě as 1 1/2 hodiny cesty; vše přímo projednané lépe se vysvětlí. Žádá se, že máte jemný cit pro lži. Nuže, zeptejte se pana redaktora „Osvěty Lidu“, kdo ony „pravdivé“ zprávy z Chotěbořska píše (snad Vám to jako pokrokatě poví) a pak onoho dopisovatele upozorněte, že se „takové“ psaní na „umravněné pokrokatě“ nesluší. Ša jednou by mohli dostat odpověď, že by jim za nehty sacházelo. Tšm se Vám poročím a doufám, že po tomto mém klidném vyvážení neb. de mezi námi (jako nebývalo) neporozumějí. Že to bude náš první a poslední veřejný dopis; aspoň já chci tšmto úplně ukončiti.

V Libici, 27. prosince 1907.

Josef J. Brukner.

Poděkování.

Vzdávám nejserdečnější díky Všeobor. sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové za šdně vyplacenou podporu v nemoci a odporučuji organizaci tuto všemu dělnictvu co nejvíce.

Marie Vitáková
v Jenišovicích u Turnova.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. prosince 1907. 1 hl pšenice K 17.80—18.70, šita K 17.30—18.—, ječmene K 9.60—12.—, prosa K 12.00—00.00, vřkve K 11.80—12.—, hrachu K 26.00—27.—, oves K 6.40—7.10, došky K 44.—00.—, jahel K 22.00—00.—, krap K 24.00—40.00 bramborů K 3.40—3.40, 1 hl jetelového semene červ., K 126.00—00.00, ruského K —.00 semínka bílého 00.00—00.—, 1 hl. jetelového —. máku K 40.—46.00, lněného semene K 20.—00.—, 100 kg žitných otrub K 14.00—00.—, 100 kg pšeničných otrub 18.00—00.—, 1 kg másla čerstvého K 2.30—2.80, 1 kg másla převařeného K —.00 — 1 kg sádla vepřového K 1.76—1.80, 1 kg tvarohu K 0.28—0.36, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa okurek K 0.—0.00, 1 kopa salí K 2.20—3.00, 1 kopa kapusty K 1.50—2.00, 1 hl cibule K 4.00—4.40, kopa drob. zeleniny K 0.60—0.80, 1 pytel mrkve K 1.00—1.20, 1 bedka hrušek K 0.00—00.—, 1 bedka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 9.00—15.— Na týř. obilní trž v Hradci Králové dne 21. prosin. 1907 odbyvaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 126 hektol., šita 841 ječmene 119, oves 247, prosa 1, vřkve 7, hrachu 12, došky 3, jahel 12, krap 20, jetelov. semínka 25, lněného semene 18, máku 3. — 2.) Zeleniny: salí 10 kop, okurek 0 kop, kapusty 20 kop, cibule 20 hl, drob. zeleniny 200 hl, mrkve 25 hl, brambor 72 hl, salátu 00 kop. — 3) Ovoce: jablek 190 hl, hrušek 0 hl, švestek 0.—. — 4) Drob. dobytka: vepřů 2 kusy, podvinčat 295 kusů, křuslat 2 kusy.

Listárna redakce.

Váženým dopisovatelům. Prosíme o laskavé strpení. I mnohé věci, napsané redakcí t. l. a šdněně již vyžádané, odloženy tšd do přístšho čísla. — Smělov. Prosíme o zasílání oně knihy; písema vždy jen o těch, které se nám dostaly do rukou.

Všem oděšeným přisnucům

proje

šťastný a veselý

Nový Rok!

V. Sternberg,

hotelier v Adalbertinu.

Půjčuji za nejmírnější poplatky

ku národním slavnostem

obleky

všech druhů.

Upozorňuji zvláště na svůj bohatě

zásobený sklad

obleků historických.

Antonín Měkota,

Hradec Král., Pětidomy, č. 288.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a kevového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

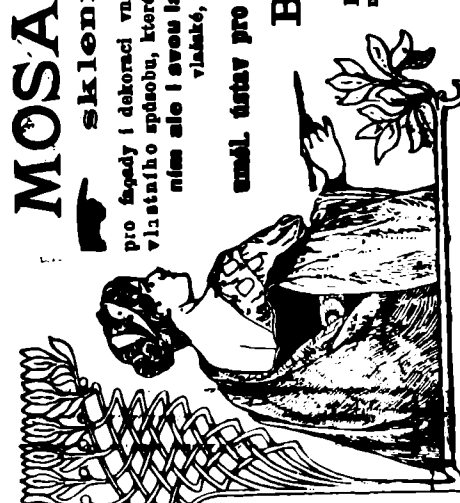
Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.,

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. — Obrázkové ceníky, rozpisky, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

MOSAIKY
skleně
pro šagdy i dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního způsobu, které nejen vzezřejí ním ale i svou lást předčí mosaly vláské, hotoví
směl. ústav pro malbu na sklo
B. Škarda,
Brno.
Rozpisky pro chrám, nově okna i mosaly besplatně.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dšlna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačinů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Videň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na ukážku asistě se vše franco.

Nejdokonalejší gramofony a fonografy.

Veliký výběr. Žádejte „Jarůskovy Besedy.“

Jos. Kieslich v Hradci Král.,

závod umělecký a papírnický,
doporučuje

Madony a Krista,

obrazy a zrcadla všech možných
druhů, moderní rámce, sochy, sto-
jany na fotografie a nejkrásnější

dekorační

a umělecké
předměty.

Výroba rámců a zarámo-
vání obrazů ve vlastní
dílně.

**Nádherné dárky
a vhodné dárky.**

Všechno
zboží papírnické,
psací a
kreslicí potřeby.

Skvostná alba a památ-
níky, kassety dop. papírů,
medlítební, obchodní a
obrázkové kalhy.

Hry, kalendáře,

a vše do oboru toho spadajícího zboží.

Největší výběr dopisnic.

Velký výběr, levné ceny
a vždy solidní obalůha.

Biskupská knihtiskárna

•• Hradci Králové ••

*prející svým velevdáženým odběratelům
a přítelům hojnost požehnání Božího
v novém roce, děkuje spolu za vzácnou
přítelství a věnovanou a prosí snažně
o zachování její i v roce příštím. ••*

Křestní listy
(ex offo) 40 kusů za 80 haléřů natisk
Biskupská knihtiskárna.

Speciální výroba a sklad
domácích

ledniček,

všech druhů

== koupacích van ==

•• s kamny i bez nich ••
árny

Josef Komárek,

závod klempířský, zařízení plyno- a vodo-
vodů, bromosvodů, plynových tlakových nád.

v Hradci Králové,

Žižkovo náměstí č. 413.

Cenníky zdarma a franko

Kupujte z první

Josefa Laška
V HLINSKU.

Koberce 2 metry široké, 3 metry dlouhé 14.— K
a výše;

koberce 160/260 cm. 9.— K, 35/110 1 20 •
koberce 120/180 cm. 4-50 K, 106/200 cm. 5.— •

Koberce se svítky (arany, pa, labutě a pod.)
100/200 cm. kus 5 K. Celé soupravy 2 velké
přikrývky na postel a jednu na stůl od 12-80 K,
ve všech barvách, vlněné nebo hedvábné.

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Založeno roku 1868.

Reservní fondy K 600.000.—

Koupě a prodej cen. papírů ukládacích, losů, rent,
•• devis, valut atd. Výměna kuponů. ••

Skladiště.

Eskont smének a faktur.

Sménárna.

Bursovní obchody.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Informační oddělení.

Vklady na knížky vkladní - 4 1/2 %
na poklad. poukázky 4 1/2 % ode dne vložení do dne vybrání.

Stav vkladů koncem listopadu K 12,962.511-00.

Telefon č. 9,

Filiálka v Semilech.

Telegram: „Ústav“.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrti roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. prosince 1907.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XIII.

C. k. sociální demokracie.

(14) Podivný to nápis, není-li pravda? Ještě před třemi roky dal by se každý nad tím do smíchu a pomyslíl by si: To přec nemůže, aby vláda, která je povolána k tomu, aby občanské řády hájila a je, dokud jsou dobré, udržeti blázně — podporovala na druhé straně hnůti, výslovně revoluční, a naopak, aby sociální demokracie, která si hraje na stranu revoluční, dopustila, aby jen pouhý stín vládní přízně, neku-li dorozumění, na ni padl. To přec nemůže býti, aby vláda a k tomu katolická vláda, jejíž panující rod je úzce dějinami spřízněn s hlavou katolické církve, trpěla, koketovala, dokonce i podporovala mezinárodní, protináboženské podvrtné živly. A přec je tomu tak, a kdo není slepý, neb kdo oči schválně nezavírá, mohl to viděti na př., když se jednalo o všeobecné volební právo. Nemůžeť se sice opřít vláda moderním reformám, k jakým patřila u nás i oprava volebních, všeobecně za zastaralé a přežilé považovaných volebních řádů, ale aby od vlády vyšel vlastní popud, aby se ona přímo engažovala pro ně, to od byrokratických kruhů vládních nikdo neočekával. A proč se to stalo, z pohyblivě snad čistě lidových, demokratických? — To asi nejméně; vláda, která jde ruku v ruce s vysokou šlechtou a ve všem všude nadřazuje velkokapitálu, ta nevezme na sebe přes noc jinou masku.

Dvě byly — zdá se nám — příčiny toho. Předně chtěly rozhodující kruhy zavedením všeobecného rovného hlasovacího práva v této polovici říše raziti nu cestu i v Zálitaví a tím odstaviti stranu neodvislosti, jež je protihabsburskou a protidualistickou; v druhé řadě však chtěla proměněním sněmovny živly mezinárodními, lépe řečeno beznárodními, zatlačiti otázku národnostní, jež při všem všudy dere se v této říši v popředí, nepřijímá místa otázek národohospodářským a kulturním, a tím zároveň pojistiti umělým způsobem panství Němcům, kteří přirozenou cestou udržeti je a to nejsou. A to nemohlo býti chytřejší promyšleno; socialisté všech zemí pohlížejí k Adlerovi jako k svému generálu, k jehož jedinému pokynu stávají se ze zuřivých vlků krotcí be-

ránci, a Adler je sice socialista, ale v první řadě Němec a kandidát ministerského křesla. Vzdor všem u ubezpečování zůstane sociální demokracie v Rakousku, a to k vůli židovskému svému vedení, německou a vzdor všem malomocným náběhům a pokusům zůstanou socialisté slovanských zemí od vídeňského ústředí odvislími, protože sami by nic nesvedli.

Proto je sociální demokracie oslabením a ne podporou českého národa, nikoli jen k vůli tomu, že ostatní třídy program její nikdy nepřijmou, čímž vyniká a trvá trhlina v žádoucí jednotě národa, ale že přímo podporuje německou internacionálu, a ta od ostatních Němců nikdy nebude.

Je to tedy brzda pro nás v našem politickém boji, která je hotova jíti s vládou ve všech případech, které se nedotýkají zájmů pracujících tříd. A jak věci již padasát let u nás stojí, jíti s vládou znamená jíti proti nám.

Sociální demokracie a rakouská vláda si rozumí, a třeba tato neměla okamžitě pro svého kombatanta (spojence) místa v kabinetě, jistě naň v čase příhodném nezapomene. Běda, kdyby padli křesťanští sociálové! Pak to bude hned; s nimi seděti v kabinetě sice dnes socialisté nemohou, ježto takové protivy v koruně radě zastoupeny býti nesmějí, ale kdyby se podařilo „volným“ ze školy vypuditi náboženství, vláda se nebude pranic rozpakovati, povolati k vládě stranu revoluční a poděliti ji jistým počtem portefeuille.

Dnes je ve sněmovně posud duch protizemědělský, ale jak potrvá dlouho? Vládě se o bytí této říše nejedná, jinak by nemohla klidně přiblížiti k podniknické práci internacionály; jí se jedná o udržení německé hegemonie, protože myslí, že by tato říše, jako slovanská, přestala existovati. A protože jí v tom soc. demokracie pomáhá, může dělati, co chce; ona může po ulici demonstrovati, okna vytloukati, proti náboženství štváti způsobem opravdu posud neslychaným, ona může průvodů pořádati, kdy se jí zlíbí, ač je k tomu jiným občanům třeba povolení úředního, může znásilňovati a o chléb připravovati z pouhého rozmaru dělníky jiného přesvědčení může schůze rozbíjeti, krátce ona může všechno. V Německu, kde jí nepotřebují, umějí s ní jinak zatočiti; u nás je to c. k. koncesovaná společnost.

Jásání, u Hrudkových smutek jako po pohřbu. Aby svůj zármutek trochu rozptýlila, vzala si Hrudková do rukou růženec a začala se u kameni tiše modlit.

Když byl čas na půlnoční, rozžehla světlo ve staré lucerně, zabalila se do vlnáku. „Tak, děti, dejte pozor, aby se nestalo nějaké neštěstí. Modlete se za Francka taky.“ A za minutu nato chrupal čerstvě napadlý sníh pod střevíci ztrápené vdovy. Zvedal se vítr stále prudší, za chvíli jí házelo ve tváře plně hrstí sněhu. Mráčky na nebi se rozptýlovaly, měsíc zasvítil tolik jasně! Stříbrné hvězdičky proskakovaly jedna za druhou. „Šelmičky ty hvězdičky! Svítí ty bílé krupičky pořád veselé. Největší mráz jich neodstraší, největší vítr jich za kopce nesežene. A pořád se tolik na svět usmívají, jako by tady každou chvíli nebyl domovem největší zármutek. Jaká byla asi ta hvězda při narození Krista Pána? Snad ještě větší než měsíc, možná, že jako veliká kometa.“ — Nové zadul ostrý vítr, stáčel veliké chomáče sněhu a mrskal nemilosrdně noční poutnici v líc.

„Brr, to je nečas! A teď chudák Franček stojí asi na stráži. Jak se tam zimou tetelí, jak vzpomíná na teplá kamna! Již blaholíly zvony půlnoční. A zvuk jejich obrátil mysl Hrudkové k jesličkám. Panna Maria měla také veliké světle. Ubohá ta svatá matka! Neměla, kam by hlavu složila. Všude ji vypovídal, Ježíšek se musel naroditi v chatrném chlévě. Jak jí to bylo líto, když v takové stáji halila Božské dítě do plátýnek, aby nemrzalo! Ale — aspoň měla svého Synáčka svatá panna u sebe! Viděla, co s ním je, jak a proti komu ho hájit. A vždyť pak přišli pastýři dary nesoucí... A ona, Hrudková? Ani syna nevidí. Kdyby mohla k němu zaleťt, celý vláček by mu dala — a kdyby měla sama mrznout. Jen

Řeč poslance Sabaty při projednávání rakousko-uherského vyrovnání přednesená dne 14. prosince t. r.

Nelze popírati, že Uhry svým neoprávněným postavením a svojí intenzivní, státem podporovanou politikou agrární poškozovaly naše zemědělství po 40 roků velmi těžce. Tak naše někdy tak kvetoucí mlynářství přišlo skorem ku zničení. Vodní síly, které poháněly kdysi naše mlýny, nalezají se nyní většinou v rukou průmyslu bavlňářského, nijak příznivého zemědělství.

Pod uherskou konkurencí, která má býti sankcionována vyrovnáním, stáná nejvíce česká a moravská produkce zemědělská. Vždyť ze všeho vývozu uherského jde pouze 28% do ciziny, kdežto 72% do Rakouska, a sice je to hlavně žito, pšenice, mouka, dobytek, atd. Naproti tomu vyváží Rakousko do Uher sice 75% svého veškerého vývozu, ale tento vývoz týká se převážně průmyslového zboží rakouského, textilního, koželužského, chemikálií, něco piva, ovesa a ječmene. — Celková spotřeba v Rakousko-uherském mocnářství žita a pšenice obnáší ročně 85 milionů q. Z toho produkuje Rakousko pouze 33 milionů q, kdežto Uhry 50 milionů q, tedy o 17 milionů q více, které množství Uhry ku svému prospěchu dodávají Rakousku, poněvadž vývoz jest podporován jak od státu tak od soukromých společností levným tarifem železničním.

Tím utrpělo tedy velice zemědělství rakouské, hlavně však zemědělství zemí koruny české, aniž byla by zřejma naděje na jakoukoliv podporu při ustanovení vyrovnávacích. Celkový obrát mezi oběma státy ve 20 letech stoupl ze 1300 mil. korun na 2300 milionů, tedy o jednu miliardu, z čehož vývoz v posledních 4 letech z Uher do Rakouska obnášel 990 milionů korun, dovoz z Rakouska 989 mil. korun. Úctyhodný obchod obou polovin říše, který však přináší více prospěchu rakouskému průmyslu než zemědělství.

Proto — jestliže bychom posuzovali předlohy jednostranně se stanoviska agrárního — byla by zvláště pro naše české zemědělství jistá rozluka a tím i vyhlídka na vnitřní celní hranice velice lákavá. Jdou tu však sociálně-po-

kdyby ho aspoň viděla! — Náhle se zarazila. Tyhle myšlenky jsou snad rouhání. Jde se poklonit Ježíškovi a zatím tak hříšně v mysli porovnává. — Ale co je pravda; to že bylo svědomí od těch vojenských pánů, když takového malého hochy, takovou zármotu k flintě odsoudili? Franček jí, chudé vdově, byl podporou, útěchou. A najednou jí ho seberou jako nějaká exekuce. Marný byl všechn její pláč. Lidé bezsvědomí! . . .

V kostele bylo lidstva k umačkání. Hrudková prodrala se přece kousek ke předu, a usedla na klenátku u zpoděnice. Naproti ní byl oltář Matky Boží sedmibolestné. Jak tesklivě hleděly oči Královny mučedníků! Hrudková zahleděla se na sobu dlouze. Cítila výčitky. Zrovna jako by slyšela od toho oltáře: „Ženo nerozumná, nebyly jen zpěvy andělské, nebylo jen klanění se králi, byla taky Golgota. Pohléd, zdaž byla kdy bolest větší než bolest moje! O tvého syna přiblížili už taky na kříž, tupili ho tolik, jako syna mého? A což se: tvůj syn nevrátí!“

Hrudková modlila se stále vroucněji. A když zavzněla píseň „Narodil se Kristus Pán“, zpívala v útěše hlasem silným: „Nám, nám narodil se.“ — Ale zas její myšlenky zalétaly k Franckovi. Zde taková radost, a on chudinka stojí a stojí v zimě, ani nesmí nic pojit, nesmí si zaspívat, není mu dovoleno s nikým hovořit... Oči se jí mimovolně zavíraly, přepadala ji dřmota, již neodolala. A tu ve snu viděla syna na stráži — v brozné chumelenici. Křičel: „Pomoc, lidé dobří, vždyť tu zmrznu, vždyť zapadnu.“ Chtěla k němu běžeti, ale nohy vypovídalý jí službu. Sama klesla do sněhu a nemohla přes všechny pokusy vstát. A vánice stále větš. . .

„Tetka, tady snad nechcete zůstat do rána?“

FEUILLETON.

Vánoční překvapení.

(3) Stará Hrudková nastrčila si na oči koštěnné brýle a pomalu slabikovala:

Draze milovaná maminko!

Povědomost vám dávám, že na svátky přijet nemůžu. Všecko marný. Máme takovýho zlýho lajtnanta a ještě boršího kaprála. Ti se nás něco nasekřují! Ach, milá maminko, až se budete na štědrý večer radovat, tenkrát vás ubohý syn bude stát na vartě. Tenkrát budu vzpomínat, jak jsem byl šťasten, když jsem štědrý večer slavil s vámi. Tady všechno jinaké. A když si tak někdy vzpomenu, co jsem se vás nazlobil za všecku lásku, hned mne slzy polejou — jak jsem voják. To musí člověk do ciziny, aby dobře prokoukl, jaký je to rozdíl mezi tou láskou doma u maminky a jinde. Aspoň si vás takhle po svých zkušenostech dovedu víc vážit. Ach, co se navzpomínám! A vy taky nezapomínejte na svého smutného syna. Až v štědrovečerní noci budu stát na vartě, pomodlete se za mě. Děti pozdravuju a líbám. Váš vděčný syn František.

Hrudková sňala zarosené brýle a začala plakat dvojnásobně. No — tohle bude pěkný štědrý večer pro ni — ubohou vdovu! Pořád bude mlt na mysli, jak ten její hoch stojí chudera na stráži třeba v nejhorší metelici s flintou na rameně. A kdo ví, zda ho tam ještě někdo nezastřelí! Ted se to všude mele. Hned patálie v Africe, hned zas jinde daleko za mořem — kdo to všechno pamatuje!

Nastal štědrý večer. Hrudkové dnes večere nijak nechtunala. Malá i větší dceruška byly zamklé. Hovořilo se jen tak na půl slova. Jinde

[illegible]

67. jenným barotikem, prof. Bernar
-cím letem prof. Bernar

První královéhradecké knihkupectví, antikvariát a závod hudební Bohdan Melichar v Hradci Králové.

Veškeré knihy, hudebniny a časopisy
jsou stále na skladě.

(Bývalý závod Pospíšilův.)
O naprosté správnosti a solidnosti svědčí
stoleté trvání závodu.

Veliké sklady umožňují vyřizování
objednávek obratem poštou.

OLTÁŘE, KAZATELNY,

BOŽÍ HROBY,

KŘÍŽ. CESTY, SOCHY, OBRAZY

A VEŠKERÉ

KOSTELNÍ PRÁCE ZE DŘEVA V KAŽDÉM SLOHU

DOPORUČUJÍ UCTIVĚ

PETRA BUŠKA SYNOVÉ

V SYCHROVĚ,

UMĚL. ZÁVOD SOCHAŘSKÝ A ŘEZBAŘSKÝ

PRO PRÁCE KOSTELNÍ.

ZALOŽENO 1853.

PROVEDENO PŘES 500 OLTÁŘŮ.

Důležité upozornění.

Vys. důst. duchovenstvu, konventům, velectih.
řeholím, ústavům a pensionátům!

Oznamuji velect. P. T. svým příslivcům a zákaz-
níkům, že rozšířiv svůj závod, měl jsem na zřeteli, abych
za stoupající drahoty byl s to, levně a spravedlivě po-
sloužit zbožím nejlepším. Proto jest mi umožněno při
odebrání aspoň tří kusů s veškerého zboží čísti ceny
tuctové jako pro obchodníka, abych dokázal, že možno
dosud s velkou výhodou potřeby své u firmy křesťanské
obstarati.

Na skladě u velikém výběru mám zboží: *mýdla
toiletní, hygienická ze všech vůní i čerstvých. Kartáčky
na nuby, pasty, crémy, ústní vody. Kartáče na vlasy,
hřebeny, kosmetiky, barva na vlasy, vlně ve stívkových
kasetách pro dárky, osvědčené crémy a mýdla k holení,
vyskousené bříty anglické. Velký výběr ozdobných jehlic,
dámských hřebíků do vlasů a vůbec veškerého druhu
toiletních potřeb.*

*Rovněž velká potřeby a práce vládkářské vyrábím.
Vlasy ustříhané nebo vyčesané kupuji za nejvyšší ceny.*

Cenník na požádání zašlu obratem poštou.

Na přání dovoluji si osobně přijít se vzorky a podat
žádání vysvětlení v úctě

Václav Dvorský,

tovární sklad mýdel, voňavek a toiletních potřeb
v Praze-I., Eliščina tř. č. 1.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidov-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlu.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Přesím veledůstojné duchovenstvo o laskavou píseň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení od-
znaků spolkových atd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Důstojnému duchovenstvu
k nastávajícím celoročním objednávkám
— na —

svíce oltářní,
voskové a polovoskové

doporučuje se uctivě

J. Pilnáček,

čís. král. dvorní továrník

— v Hradci Králové. —

Ordinariátním listem nejvýššího Biskupské kon-
sistoře v Hradci Králové byl závod můj již roku
1888 k nákupu voskového světla důstoj. duchov.
správám doporučen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Vánoční
a novoroční
dárky,** velice krásné
a levné —
**toiletní kasety
fotogr. aparáty**

jakož i různé jiné druhy zboží do téhož od-
boru spadající koupí každý velice levně a
solidně v známé

— droguerii —

Jana Vaňka

V HRADCI KRÁLOVÉ, proti Grand-Hotelu.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná.

Realitní kancelář

Inž. C. JANA KOTRČE

v Hradci Králové

odporučuje se ku zprostředkování veške-
rých koupí a prodejů v obor ten
spadajících a to: velkostatků, usedlostí,
mlýnů, domů, stavebních míst, dolů, to-
váren atd.

Veškeré předběžné práce jak technické,
tak právní vyřizují se co nejrychleji. —
Největší agenda jak vnitrozemská, tak
zahraníční.

Kancelář „Hôtel Hydrát“.

Zápisné 5 K.

Telegramy: Kotrč, Hradec Král.

Všeob. úvěrní společnost

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

zúčtuje vklady 4 1/2% bez výpovědi, 5%
proti 30denní výpovědi a 5 1/4% proti 90denní
výpovědi.

Záruka přes půl milionu korun.

Složní listky zdarma.

Zápůjčky výhodně.

Společnost byla ve dnech 18. až 23. března t. r. Jednotou
založen v Praze opět revidována.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

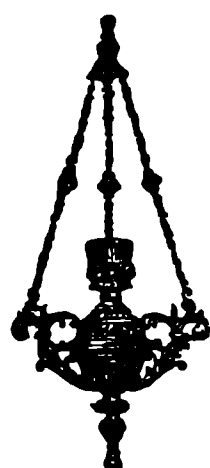
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veledůstojnému

duchovenstvu!

Jan Staněk, Praha-I., ul.
Kar. Světlé,
čís. 19 n., roh

Konviktské ul., *vyučení pastíř spe-
ciálně na kostelní nádob, dovoluje
i doporučení svůj hojně zásobený
sklad ve vlastní dílně ručně pracu-
jících kostelních nádob a náčiní,
jako: monstrance, kalichy, ciboria,
lampsy, svícny, kaditelnice, kropen-
ky, patenky, nádobky a t. d., vše
v přesném slohu církevním. Staré
předměty znovu opravuje v původní
intenci a jen v ohni slatí a stříbří. Na požádání hotové
práce na ukázkou, rozpočty, nákresy neb cenníky franko.
Za veškeré výrobky a slacení ručním. Největší výroba a
sklad v Praze k volnému nahlédnutí. Provedení od nej-
jednoduššího do nejsofistikovnějšího. Chudším kostelům úle-
va v placení. Více uznání po ruce. Žádám zpracované vý-
robky bezcenné. Více posílám již posvěcené.*

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

— pro malbu

oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové bláze Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) doka-
zuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provede-
ní i se barevným
rámy, střísní osazením

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nešetím náklady i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veřejný protest

proti zhoznému vlivu pokrořské politiky na hradecké školství, které musí zůstatí svobodným.

Církev a škola.

Řeč dr. Bayla proti prof. dr. Drtínovi na veřejné schůzi v hradecké Sokolovně.

(Polemické věty vynechány.)

(Dokončení.)

6. *My potřebujeme víry i vědy.* Potřebujeme víry pro náboženský i pro vezdejší život. Rozznáváme totiž víru přirozenou a nadpřirozenou. Přirozená víra pramení z vážnosti, jakou chováme k hodnověrným lidem a umožňuje nám soužití s nimi i duševní rozvoj. Nadpřirozená víra založena je na božské autoritě a upravuje náš poměr k Bohu. Přirozená i nadpřirozená víra vyžaduje souhlas našeho rozumu jen tehda, když se přesvědčíme, že autorita, které věříme, je hodnověrnou.

a) Víra přirozená je nutná v obyčejném životě. Když jsme byli malými, věřili jsme matce, že oheň pálí, že nůž je ostrý; když jsme přišli do školy, věřili jsme učitelí, že *a* je *a*, *b* že je *b*; věřili jsme učitelí, že Sněžka je 1600 m vysoká, že království České je 520 μm^2 velké; věřili jsme badatelům, že je 5 dílů světa, a nikoho nenapadne, aby šel Sněžku přeměřit a díly světa přepočítat. Ba my musíme věřit i pekařům, že prodávají pečivo lidskému zdraví neškodné a proto beze všech obav pečivo jejich kupujeme. Kdybychom neměli víry přirozené, a spoléhali jen na bezprostřední svůj názor, pak bychom nepřijímali zkušenosti cizí a poznatků již získaných. Musili bychom začít se vším znova a kulturní pokrok byl by nemožným.

b) Když věříme lidem, proč bychom nevěřili Bohu, proč bychom nevěřili evangelíu, proč ne církvi, které Kristus nauku svou ku dalšímu hlásání odkázal? Ovšem víra naše není slepá, nýbrž zakládá se na rozumové spekulaci a vědecké kritice, že Bůh stvořeným světem existenci svou stále hlásá, že zjevení boží skutečně se událo a že evangelia jsou knihami hodnověrnými.

7. *Vědy potřebujeme ve vezdejším náboženském životě.* Sv. Pavel nás napomíná, abychom měli víru rozumnou, t. j. rozumovými důvody opřenou. Důvody tyto podpírá a objasňuje nám věda — filosofická, přírodní i historická. Pramenem víry naší vedle hlasu církve je bible. Kniha tato neučí přímo pravdám vědeckým, ale uvádí zprávy o původu světa a to souvisí s kosmogonií a geogonií. Uvádí zprávy o původu člověka a to souvisí s anthropologií a archeologií; líčí prozřetelnost boží v dějinách lidstva a to souvisí s historickými vědami. Psána je hebrejsky a řecky, což vyžaduje znalost těchto věd znamenitě přispívá ku pochopení bible. Je vzájemný přátelský vztah mezi vědou a vírou. Jsou to rodné sestry a mají dle sv. Tomáše Aquinského Boha za otce a pravdu za matku.

Že víra i věda vzájemně se podporují, svědčí úsudek universitního profesora Dr. Jos. Durdíka, o němž nelze tvrdit, že byl klerikálem. Ve článku „*Soustava filosofie*“ (v „České myslí“ 1905, č. 5) končí pojednání své statí o náboženství: „Věda sama povstati může jen ve společnosti zřízené už a pokročilé, kterýžto stav nemůže vzniknouti bez institucí náboženských. Kdyby na počátku nebylo bývalo náboženství, nebylo by nyní vědy; tato předpokládá náboženství. Zejména pak co se týče přírodních věd, právem velebených a pro naši dobu tak významných, seznáno dávno z historie jejich, jaký podíl u vývoji dlužno přičísti právě náboženství křesťanskému.“ Znameníť badatel Du Bois Reymond zvolal: „Novější vědy přírodní, jakkoliv to zní protimyslně, děkují za svůj vznik křesťanství.“

Věda nesmí se vynášeti nad víru, protože není nikterak určitější než víra. Věda má také svá tajemství. Neznáme, co jest síla; nevíme, co jest hmota, nevíme, co jest teplo atd. Krátce ve vědě jsou mnohé záhady. Víra i věda jsou podepřeny rozumovými důvody a proto je přijímáme. Věda má pro sebe evidenci experimentální, víra má evidenci logickou.

8. Když věda i víra jsou stejně oprávněné obory pro lidského ducha, musí oba tyto obory uznávati a pěstovati již škola. Vždyť škola připravuje člověka pro život. Mimo to jest ještě jeden důvod, proč škola náboženské víry potřebuje. Ona potřebuje náboženské víry k dosažení svého účelu, t. j. pro mravní výchovu mládeže. Náboženství vzdělává rozum, ale šlechtí také srdce, ono jest podporou mravnosti. Profesor Durdík píše: „Náboženství obsahuje mimo část vědoucnou ještě něco jiného, co

není vědní; ono jest povýšením mysli, potřebou srdce; vroucnost jest pak věcí citu a proniká celého člověka. A ježto nejvyšší bytost určujeme praedikáty ethickými jakožto bytost nejdokonalejší, jest spolu ucelením mravouky, kteráž ve veřejném životě nemohla by býti provedena bez autority, jak dokazuje psychologie, dějiny a přítomný stav společnosti.“ (Durdíkův Sborník I. str. 62.)

Škola nemá obohacovati jenom ducha poznatky vědeckými, ona má též vychovávat, aby dítě získanými poznatky těžilo k dobru společnosti. Ale jaká pak jest to výchova bez Boha? Znamý Jules Simon, původně horlivý zastánce školy beznáboženské, přišel později k jinému náhledu a uveřejnil v časopise Figaro tento názor: „Žádný národ nemůže ujíti trestu, jestliže po léta vypuzuje myšlenku na Boha ze svého školního vyučování.“ Vyučování bez výchování nemá žádné ceny, ale jaké pak jest to vychovávání bez Boha? Protestantický časopis „Hus“ píše v letošním ročníku 1907 v čísle 8.: „Naproti tvrzení, od volných myslitelů na večeru v Plodinové burse často opakovaném, že mravnost bez víry v Boha jest netoliko možná, ale i v dokonalejší míře dosažitelná, stavíme výrok jiného volného myslitele, L. Tolstoj, jenž praví: „Pokusy založiti mravnost mimo náboženství podobají se tomu, co dělají děti, které chtějíce přesaditi rostlinu, která se jim líbí, odtrhávají od ní kořen, jenž se jim nelíbí a jenž se jim zdá býti zbytečným, a bez kořene zastrkují rostlinu do země. Bez náboženského základu nemůže býti žádné pravé, nelíčené mravnosti, právě jako bez kořene nemůže býti pravé rostliny.“ Téhož názoru jest také Fouillé, jenž není nepřitelem školy státní, ale přece připouští, že školství francouzské učinilo mnoho přehmatů a přiznává: „Vědní bez svědomí je zkázou duše. Vyplnit paměť událostmi, jmény a letopočty, neznamená ještě sdělití duchu myšlenky, které by zplodily mocné pocity a zatlačily neřest. Učitel nemá utvářeti paměť, nýbrž svědomí. Povrchní poloviční vzdělání je mládeži každého národa na škodu. Ať už smýšlí kdo o dogmatech náboženských jakkoliv, přece musí uznati, že je náboženství mravní uzdou prvního řádu a že poskytuje zvláště člověku mravní povzbuzení.“ Uvádím též výrok Viktora Huga: „Před soud mají býti pohnáni ti rodiče, kteří posílají děti své do školy, kde jest napísáno nade dveřmi: „Zde se náboženství nevyučuje.“

Na konci vzpomínám ještě slov Palackého, jenž v doslovu ke svým politickým spisům praví: „Nemohu nikterak nekárati bezměrného nepřátelství našich liberálů proti všemu, co se nazývá církví a co s ní jest ve spojení. Když slyším denní deklamace proti kněžstvu, bezděky připadá mi myšlenka, jakoby toto bylo hlavním zlem naší doby a jakoby nebylo škodlivějšího povolání nad učitele náboženství a jakoby evangelium Kristovo bylo jedem, který se zvláště pečlivě musí vzdalovati od škol, aby jím nebyli nakaženi mladiství duchové.“

Školu s náboženskou výchovou žádá také platný říšský zákon o školách obecných z r. 1868. Tohoto zákona § 1. praví: „Školy obecné zřízeny jsou k tomu, aby dítky v mravnosti a nábožnosti vychovávaly.“ Ale nový definitivní školní řád pro školy obecné z roku 1905 v § 74. praví: „Výchovná činnost školy má podle § 1. říšského zákona zjednatí široký a pevný podklad pro výchovu řádných lidí a členů lidské společnosti. Proto budte dítky ve škole nábožensko-mravně vychovány, škola je hude zejména učiti bázni boží, účtě k císaři pánu.“

9. Tak dospěl jsem ve své úvaze až na půdu zákona a shledávám, že dosud platné říšské zákony o školství obecném vyžadují náboženskou výchovu mládeže.

Spokojme se tím, co nám zákony povolují a co od nás žádají. Jestliže jsme dovodili, že církev má historicky zajištěné zásluhy o výchovu lidstva a jestliže jsme dokázali, že školy vedené řeholemi nejsou nikterak horší, nežli školy státní, nechťli jsme tím dokázati, že by církev si přála veškeré školství do své vlastní správy. Vždyť nynější poměry a rozvoj školství naprosto vylučují tyto báchorky o nadvládě církve ve škole. Není přece možno, aby jediný kněz zastal ve škole tutéž práci, kterou sotva zmůže pět učitelů, a není možno, aby církev udržovala nynější ohromný náklad na školství, pod kterým klesá rozpočet celé země. Před 40 lety, dříve než se stát ujal vedení školy, obnášel zemský náklad na školství v království Českém 2 mill. K, dnes obnáší 40 mill. K. To přece, pánové, uznáte, že i kdyby církev měla touhu po správě školství, že by se všecko úsilí rozbíjelo o finanční stránku.

Zanechme tedy chorobných výmyslů a postavme se na půdu čistě zákonitou a držme se skutečnosti. Nežádáme žádných výsad pro řeholní učitelky a netvrdíme, že by jen ony výhradně měly na školách učit, ale nechceme zase výsady tyto přiznávatí učitelkám světským, aby jim musily sestry ustoupiti. Já mám přesvědčení, že školské sestry po duchu školního zákona jsou učitelkami nejlepšími a to právě pro svůj životní názor. Sudte sami: Škola dle zákona má vychovávatí děti v náboženství a učiti bázni boží. Tomu však může vyhověti jenom ten učitel, který sám jest věřícím. O sestrách dlužno předpokládati, že mají náboženské přesvědčení, proto sestry jsou nejlepšími učitelkami. Způsoblost vědeckou mají také, protože by jinak je nechala zkušební komise při zkoušce propadnouti a státní inspektor nesměl by nějaké nedostatky v jejich vědní trpěti.

Když učitel má náležitou mravní i vědeckou způsobilost, musíme si ho vážiti a nesmíme se vtírat v jeho soukromý život, jak se šatí, kde utrácí své peníze, kde zůstává atd. Tak tollerantními přece budete, abyste popřáli učitelí právo na zbudování a zařízení soukromého života. Budte tomu povděční, že školské sestry učí na veřejném, dozoru podléhajícím ústavě. Kdyby měly školu soukromou, mohli byste mítí podezření, že se v ní dějí nepřístojnosti, jak to často lživě do světa rozhlašují nepřátelské noviny.

10. Ke konci své řeči promluví ještě jako zdejší poplatník na školství. Ponechal jsem zúmyslně finanční toto stanovisko na konec, protože mám přesvědčení, že při výchově mládeže peníze hrají podružnou úlohu. — Neberu vám, pánové, pokrokové názory a přeji vám, abyste si založili své vlastní školy, kde byste na svých dětech konali pokusy s moderní výchovou.

Ve škole obecné, vydržované přirážkami katolických rodičů, jichž jménem zde mluvím, takové pokusy vám nedovolíme.

Prohlašuji otevřeně, že my budeme platit jenom na své školy a že si reklamujeme také zákonem zaručený vliv na ustanovení učitelů. Skončil jsem.

Školská hlídka.

Má-li učitel žádati do jiného okresu? Vynesení c. k. zemské školní rady ze dne 13. června 1907 č. 25 074, jímž se vydává prováděcí předpis k definitivnímu řádu školnímu a vyučovacímu, zní: „Podle § 11. zákona ze dne 19. prosince 1875, č. 86 z. z., má okres. školní rada, vykonávajíc právo praesentacní, zvoliti uchazeče, jenž se jí sdá býti nejzpůsobilějším; nelze proto schvalovati, jestliže okresní školní rada ze zásady přihlíží jenom k žadatelům z vlastního okresu, ačkoli přihlásili se sdutnější žadatelé s okresů jiných.“ Dle jasného tohoto výkladu zákona má býti přihlíženo i k žadatelům z okresů jiných, nikoli jen z okresu domácích. Tímto zněním zákona jsou také ty členské zdi prorvány a již dnešní doby se právem ustanovují na místa žadatelé z různých školních okresů.

Školství v „pokrokové“ Francii stojí hodně daleko za školstvím naším. Těžko lze věřiti, že země našimi pokrořáři tak velebená má školství, které jeví takové citelné nedostatky, o jakých u nás již hodně dlouho není ani potuchy. Informativní zprávu o stavu pařížského školství přinesl časopis „Maltum“ od učitele J. Nepokoje, který za příčinou studia školství celý rok v Paříži ztrávil. Píše: Kdo chce býti ve Francii inspektorem, napíše obyčejně knížku o morálce. Vyhlížeji tyto knížky jako naše katechismy a jsou plny theorie a filosofie. Ve školách jest kult jazyka mnohem větší než u nás. Děti učí se i ze slovníků, ve kterých slova dle příbuznosti jsou zařazena. Také jest kult dějepisu: školák 9letý učí se z knihy o 180 stránkách drobného tisku o dějinách. I z jiných předmětů jest řada učebnic. Sešitů jest ještě více než u nás. Iakoustu černého (žák) a červeného (učitel) spotřebují velmi mnoho. Za každých 14 dní (1) podává učitel zprávu rodičům (známky z jednotlivých předmětů označeny jsou číslicemi). Učitel i žáci jsou přetíženi. Děti 6leté mají 30 hodin týdně! Všechno se žene za tím: dostati vysvědčení ze školy. Ve školách jsou dlny (3 hodiny týdně).

Inspekce jsou velmi hojné. Pravidelně jsou inspekce řídících učitelů, kteří ve školách o 6 třídách již neučí vůbec. Učitelé mají předepsané nejpodrobnější osnovy. Rodiče přicházejí často do školy, ale mluví o svých dětech jen s říditelem školy. (Rovnost? Volnost?) Učitelé po 30 hodinách dlny ještě mnoho „hodinací“. Po venkově zastávají učitelé místa obecních sekretářů a tím nabývají vážnosti.

Sehr

je dvonletá i pro učitele
učitelak aenl. Učitelky jsou
Která obec má 800 lidí

Mají velké dvory. Za každé

velký kult kofky: mezi km
a, žák vskými- není rozofnu
na, že které si žáci volně

nikoho do školy nepu-
dí do škol soukromých: ly-

jsou v Paříži 4 pro hochy
čáky 12 - 17leté. Učitel
ř. Ředitel a hospodář

ch jest kult rozumu: porá-
ovat, rozvažovat. Ve čtvrtek
chodívají na náboženské ho-

ještě dražota mnohem větší
a učitelská jest tu teprve

nebyla restaurace, hospoda
rostředky jsou velmi laciné
dvakrát jako u nás sůk

Charaktery učitelské jsou tu
různé, jak má být učitel mu-
že, žena, různý atd. A už je i

in, kleri, chtejice si za-
 -a prandem, a u",
 dorost k nadutosti. A chy

ového mládence na jeho
dal! A dokonce suad
? Ne — to bych se se

od říd. učt. v. v. Fr.
m se, že předsednictvo

hlicka.

...son p...traje...to
...m...n...ly...lato...
...lato...N...freie Presse...

Ke spravedlivým slov, jež
ámo → dokládali úavno,
svědčení: ději se svláte

...Nasze sąsiady Ital-
...Caruoci, którzy by-
...nejbystrze literni

Pracovní- v Praze a
Israelský časopis „Ji-
rosloti podtekl. V úvaze

m, že ojak nepřestávají,
obě tři sporty účast-
ní ostatní se stává při

cialistické vzdě- nánné práce

b Čas* (list poalanc echtlost; Uđinje jan redni blazitlati: 20

vyšší mravnosti? Zde
dn v č. 346. odpovídá
přečin dle § 303. trest.

[illegible]

Zdráho, Oubor a. Mláč.

...výboru jednalo se
...paměti se socialist
...barony, tím že